Digitized by Google

2 Polygl 23m
(1

Calepin

Digitized by Google

<36623504020011

<36623504020011

Bayer. Staatsbibliothek

ε

Digitized by Google

Digitized by Google

CALEPINUS
SEPTEM
LINGUARUM.

Digitized by Google

Digitized by Google

SEPTEM LINGUARUM
CALEPINUS.

HOC EST

LEXICON LATINUM,

Variarum linguarum interpretatione adjecta

IN USUM

SEMINARII PATAVINI.

Editio octava retractatior.

Missionis S. J. ad V. Gothiæ 1763.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLVIII.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, & PRIVILEGIO.

Digitized by Google

Bayerische
Staatsbibliothek

Digitized by Google

JACOBUS FACCIOLATUS
LECTORI.

I. *De Ambroſio Calepino, ejuſque Dictionario.*

NEmo unus poſt homines natos tam bene ſibi in poſteritatem conſuluit, quam Ambroſius Calepinus, qui tamen fortunæ, in litteris quoque ſuas partes agenti, plurimum debet. Fuit ille quidem poſterorum fama dignus; quippe Græce Latineque ſciens, & inter Eremitani Ordinis alumnos, ineunte ſæculo ſextodecimo, eruditione & doctrina facile princeps: ſed ne ipſe quidem, opinor, *Dictionario* ſuo (ſic enim appellat) tantum tribuendum putavit, ut magna illud voluntate ſtudioſi omnes amplecterentur, ornarent, augerent, illuſtrarent, quodque mirabilius eſt, hominis nomen ad rem ipſam traducerent. Vidi ego primas illas tanti operis adumbrationes, quas Ambroſius ex Varrone, Feſto, Papia, Neſtore, Perotto, Tortellio duxit, *homo* (ut verbis utar Ludovici Vives de trad. diſcipl. l. 3.) *homo*, inquam, *congerendis quidem illis idoneus, explendis vero, quæ deerant, non idoneus*: nec ſatis mirari poſſum, cur tot præſtantiſſima ingenia illis addere maluerint, quam novum moliri opus, & ſuo de nomine nuncupare. Sed hominis hoc fortunæ tribuatur. Illud vero cui tribuam, ipſos quoque ſemidoctos, &, ſi Diis placet, etiam typographos aggerere multa ſine ullo delectu auſos eſſe, ut voluminis molem augerent, & credulæ nimium juventuti fucum facerent? Ipſe quoque Paulus Manutius ante annos prope ducentos, ſua illa Additamenta cum ederet, queſtus eſt, *Calepini dictionarium iis rebus auctum fuiſſe, quibus minime oportebat*: ex quo tempore tanto magis excrevit, quanto plures typographi undique exorti excudere voluerunt, & novis ſubinde titulis populo commendare. Omnia promiſcue in illum congeſta, cujuſcunque farinæ eſſent.

II. *De hoc Volumine, & ejus titulo.*

Hæc ego cum ſæpe animo verſarem, videremque, immane volumen ad latinitatem comparandam inſtitutum, maxima ſui parte alienis & ſupervacaneis redundare, denique ſtatui, aut alio quopiam Lexico noſtri hujus Seminarii rationibus proſpicere, aut hoc ipſum quoquo modo purgare. Primum fortaſſe facilius erat; at alterum viſum eſt tutius, & utilius. Oportet enim ſcenæ ac populo ſervire, qui pervulgato *Calepini* nomine capitur, nihilque hoc in genere præter *Calepinum* pati poteſt.

III. *De Paſſeratii Dictionario.*

Quidam mihi Paſſeratium obtrudebant; de quo nihil dicam; nimis enim multos amatores habet, ex iis præſertim, qui ſe plurimum ſapere putant. Illud tamen tacere nequeo, multa me ex multis collegiſſe, ex Paſſeratio fere nihil. Porro cum Paſſeratium dico, ex vulgi opinione loquor, cujuſcunque tandem hominis ſit Lexicon illud, quod Paſſeratii nomine circunfertur, ſuaque illa duorum voluminum ſpecie bonos emtores allicit.

IV. *De expulſis.*

Igitur Calepinum aggreſſus, ea primum extrudere conſtitui, quæ ſolidæ latinitatis ſtudium retardarent, qualia ſunt primum ridicula multa, & exſucca etyma, quæ in Voſſii Etymologico poni debuerant, in Lexico Latino non item; tum Geographica, & Hiſtorica quædam vel falſa, vel inania, vel alibi conquirenda; denique barbara omnia, & iniquis tabulis in Latium aſcita. Sed poſtrema hæc ad calcem rejecta adhuc retinent locum aliquem, ut ſiqua ex illis apud probatos auctores aliquando inveniantur, Latio reſtitui poſſint.

V.

Digitized by Google

V. *De vocibus dubiis.*

In dubiis etiam vocibus laborandum fuit, quæ cum vidiſſem ad multa millia paulatim augeri, decreveram, quemadmodum barbara, ad calcem propellere: veruntamen poſtea novo conſilio capto, ne tot indicibus juventuti moleſtus eſſem, variantes lectiones quam breviſſime adſcripſi; ſed verba ipſa loco non movi.

VI. *De emendatis, & additis.*

Hactenus quidem facilia: illud vero immenſi laboris fuit, obſcura, & contrariis auctoritatibus implicata expedire; varias ſibique diſſidentes vocum ſignificationes ſedibus, & explicatione diſtinguere; innumeras plane, quæ deerant, adjicere, teſtium fidem explorare; ſua cuique Scriptori verba reſtituere; dicam uno verbo, Augiæ ſtabulum repurgare, & ad aliquem nitorem adducere. Itaque hoc in primis non ſignificandum modo, ſed etiam declarandum arbitror, me earum rerum, quas adjeci, non defugere auctoritatem; earum vero, quas reliqui, nullam omnino præſtare. Nunquam enim ferè de re ulla dubitavi, quin experiendo falſam repererim. Id fecit, ut cum ceteri rerum Scriptores ſub finem defatigati minus accurate properent, ego contra tanto diligentius contenderim, quanto magis a principio receſſi. Neque enim initio perſuadere mihi poteram, tam multos, tamque fœdos errores in hoc volumine latitare, quod omnium manibus tereretur.

VII. *De Adjumentis.*

Quatuor amplius annos ſaxum hoc volvi, non ſine opera ſtrenuiſſimi ex diſcipulis meis adoleſcentis, at certe ſine multis adjumentis; ſine quibus nihil hujuſmodi tentare oportebat; nec vero tentaſſem, ſi mihi boni Superi tantum opum, facultatumque dediſſent, quantum profecto dedere animi. Præclare tamen nobiſcum, quod Baſilii Fabri Theſauro non caruimus, quo uno nihil eſt in hac ſtudiorum parte perfectius. Hinc infinita prope deduximus, non tamen ſine ratione, ac delectu ſumpta, quemadmodum facile quivis agnoſcet.

VIII. *De Latinis Auctoribus, & citandi ratione.*

Reliquum eſt, ut de Latinis Scriptoribus pauca dicam, quorum auctoritas quam varia, & anceps eſt, tam me ab initio ſollicitum habuit. Sed id demum conſilii cepi, ut quoties optimi adeſſent, eos producerem; tum ad bonos delaberer; poſtremo ne deterioribus quidem abſtinerem, ut totam, quanta eſt, latinitatem complecterer. Ipſa enim illa, quæ uſurpare dicendo minime oportet, tamen legendo intelligere oportet. Ac Livium quidem, Ciceronem, Cæſarem, Curtium per capita cum citaremus, non ea diviſione uſi ſumus, qua nos Auctores iſtos in ſcholarum noſtrarum uſum edidimus, ſed ea, quæ ultra montes ubique tenet, & Italicas quoque bibliothecas per typos earum regionum nitidiſſimos occupare jam cœpit. Quippe nihil magis ſpectavimus, quam ut plurimos juvare poſſemus. Eorum porro teſtimonia parcius congeſſimus, ne nimia libri mole incommodi eſſemus: quare cum plura uno invenies, ſtatim reputa ſubeſſe aliquid, quod ea poſtulet. Modo verborum gradus, modo ſenſa, modo conſtructiones diſtinguunt; modo etiam ad eam copiam ſcribendi valent, cujus cauſa *Farneſii Appendiculæ* olim ad Calepinum acceſſerant: Sed plura erunt, in quibus te inopia, quam copia offendet. Nunc habes veluti ſpecimen quoddam induſtriæ noſtræ. Si fata ſinent, curabimus, quantum in nobis erit, ne quid hoc in genere deſideres.

LATI-

Digitized by Google

LATINI SCRIPTORES

in ſuas ætates diſtributi.

ÆTAS AUREA

Incipit ab anno Urbis conditæ DXIV. Deſinit in annum Urbis conditæ DCCLVII, qui eſt a Chriſto nato XIV.

Horum non extant niſi fragmenta.
- *Livius Andronicus.*
- *C. Nævius.*
- *Statius Cæcilius.*
- *Q. Ennius.*
- *M. Pacuvius.*
- *L. Attius.*
- *C. Lucilius.*
- *Sex. Turpilius.*
- *L. Afranius.*
- *L. Cornelius Siſenna.*
- *P. Nigidius Figulus.*
- *C. Decius Laberius.*
- *Verrius Flaccus.*

M. Accius Plautus.
M. Terentius Afer.

M. Porcius Cato.
T. Lucretius Carus.
C. Valerius Catullus.
P. Syrus.
C. Julius Cæſar.
Cornelius Nepos.
M. Tullius Cicero.
Sex. Aurelius Propertius.
C. Salluſtius Criſpus.
M. Terentius Varro.
Albius Tibullus.
P. Virgilius Maro.
T. Livius.
M. Manilius.
M. Vitruvius.

P. Ovidius.
Horatius Flaccus.
Pedo Albinovanus.
Gratius Faliſcus.
T. Phædrus.
C. Cornificius, cui tribuunt libros quatuor Rhetoricorum ad Herennium.
Aulus Hirtius, vel Oppius, quorum alterutter Cæſaris Commentarios ſupplevit.
P. Cornelius Severus, ad quem referunt Carmen de Ætna.

Juriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis.
- *Q. Mutius Scævola.*
- *Alfenus Varus.*
- *M. Antiſtius Labeo.*
- *Maſurius Sabinus.*

Supra ceteros eminent TERENTIUS, CATULLUS, CÆSAR, NEPOS, CICERO, VIRGILIUS, HORATIUS, OVIDIUS, T. LIVIUS, SALLUSTIUS. Sed hic quidem verborum novator eſt, ut ait Gellius lib. 1. c. 15. ideoque non omnibus ingeniis aptus.

ÆTAS ARGENTEA

Incipit anno a Chriſto nato XIV. Deſinit in annum CXVII.

Cornelius Celſus.
P. Vellejus Paterculus.
L. Junius Columella.
Pomponius Mela.
A. Perſius Flaccus.
Q. Aſconius Pedianus.
M. Annæus Seneca.
L. Annæus Seneca.
M. Annæus Lucanus.
T. Petronius Arbiter.

C. Plinius Secundus.
C. Silius Italicus.
C. Valerius Flaccus.
D. Junius Juvenalis.
D. Papirius Statius.
M. Valerius Martialis.
M. Fabius Quintilianus.
Sex. Julius Frontinus.

C. Cornelius Tacitus.
C. Plinius Cælius Secundus.
L. Annæus Florus.
C. Suetonius Tranquillus.

Ætatis non prorſus certæ.
- *Q. Curtius Rufus.*
- *Val. Probus Grammat.*
- *Sulpitia.*
- *Scribonius.*
- *L. Feneſtellæ annal. fragmenta.*

Supra ceteros eminent CELSUS, VELLEJUS, SENECÆ, PLINII, SUETONIUS, JUVENALIS, QUINTILIANUS, FLORUS, CURTIUS.

ÆTAS ÆNEA

Incipit a Chriſto nato CXVII. Deſinit in annum CCCC.

Juriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis.
- *Licinius Proculus.*
- *Neratius Priſcus.*
- *P. Juvencius Celſus.*
- *Priſcus Jabolenus.*
- *Domitius Ulpianus.*
- *Herennius Modeſtinus.*
- *Salvius Julianus.*
- *J. Cajus.*
- *Calliſtratus.*
- *Æmilius Papinianus.*
- *Julius Paulus.*
- *Sex. Pomponius.*
- *Venulejus Saturninus.*
- *Ælius Martianus.*
- *Ælius Gallus, & alii.*

Ætatis non omnino certæ.
- *Valerius Maximus.*
- *Juſtinus.*
- *Fl. Avianus. al. Avienus.*
- *Terentianus Maurus.*
- *Minucius Felix.*
- *Soſipater Chariſius.*

C. Jul. Solinus.
A. Gellius.
L. Apulejus.
Q. Septimius Tertullianus.
Q. Serenus Sammonicus.
Cenſorinus.
Cæcilius Cyprianus.
T. Julius Calpurnius.
M. Aurelius Nemeſianus.
Ælius Spartianus.
Julius Capitolinus.
Ælius Lampridius.
Vulcatius Gallicanus.
Trebellius Pollio.
Flavius Vopiſcus.
Cælius Aurelianus.
Flavius Eutropius.
Rhemnius Fannius.
Arnobius Afer.

L. Cælius Lactantius.
Ælius Donatus.
Commodianus.
C. Vettius Juvencus.
D. Hilarius.
Julius Firmicus.
Fab. Marius Victorinus.
Sex. Rufus, ſeu Rufus Feſtus Hiſtoricus.
Ammianus Marcellinus.
Fl. Vegetius Renatus.
Aurelius Theodorus Macrobius.
Q. Aurelius Symmachus.
Dec. Magnus Auſonius.
Sex. Aurelius Victor.
D. Ambroſius.
Aur. Prudentius Clemens.
Cl. Claudianus.
Marcellus Empiricus.
Proba Falconia.

Supra ceteros eminent JUSTINUS, TERENTIANUS, VICTOR, LACTANTIUS, CLAUDIANUS.

AUCTORES ÆTATIS INCERTÆ

Hic collocandi videntur: tametſi aliquis eorum, ſi ratio ſcribendi habeatur, quocumque tandem tempore vixerit, in ſuperioribus ætatibus cum dignitate ſtare poſſit, aliquis vero etiam infra luteos detrudendus videatur.

Palladius Rutilius.
Æmilius Maſer.
Meſſala Corvinus.
Vibius Sequeſter.
Jul. Exſuperantius.
Jul. Obſequens.
L. Ampelius.
Apicius Cœlius.
Sex. Pompejus Feſtus.
Chalcidius.
Zeno.
Probus Auctor Notarum.
Fulgentius Planciades.
Hygini Fabulæ & Aſtronomicon.
C. Cæſaris Germanici Aratea, quæ alii ad Auguſti, alii ad Domitiani ætatem referunt.
P. Victor de Regionibus Urbis Romæ.
Vegetius de re Veterinaria.
Auctores Priapeorum.

Auctores Catalectorum, quæ Virgilio, & Ovidio tribui ſolent.
Auctor Elegiarum, quæ Cor. Gallo tribuuntur.
Auctor Orationis Salluſtii in Ciceronem, & Ciceronis in Salluſtium: item illius Antequam Cicero iret in exilium.
Auctor Epiſtolæ ad Octavium, qui Ciceroni tribuitur.
Auctor Panegyrici in Piſonem, qui videtur aliis Statius, aliis Lucanus.
Declamationes, quæ tribuuntur Quintiliano; item quæ Porcio Latroni; item quæ Calpurnio Flacco.
Interpres Irenæi.
Interpres Daretis Phrygii, & Dictys Cretenſis.
Catonis Diſticha moralia.
Scholiaſtæ veteres.

Grammatici antiqui.
Rhetores antiqui.
Medici antiqui.
Rei agrariæ Scriptores.
Catalecta Petroniana, & Errores Veneri, qui cum Petronio edi ſolent.
Pervigilium Veneris cum variis opuſculis, quæ inſcribuntur Baudii Amores.
Poematia, & Epigrammata vetera a Pithœo, & Almeloveno collecta.
Fragmenta Hiſtoricorum collecta ab Auguſtino, & Ricobono.
Monumentum Ancyranum, & inſuper Monumenta varia antiqua, a Georgio Fabricio collecta.
Faſti Conſulares.
Inſcriptiones Veteres.
Legum antiquarum fragmenta.
Notitia dignitatum utriuſque Imperii &c.

ÆTAS FERREA, ET LUTEA

Incipit a Chriſto nato CCCC. deſinit in Sæculum IX.

Sæculi V.
- *Cl. Rutilius Numatianus.*
- *Servius Honoratus.*
- *D. Hieronymus.*
- *D. Auguſtinus.*
- *D. Damaſus.*
- *Rufinus.*
- *Sulpicius Severus.*
- *Paulus Oroſius.*
- *Cœlius Sedulius.*
- *Paulinus Nolanus.*
- *Codex Theodoſianus.*
- *Dracontius.*
- *Salvianus.*
- *Petrus Chryſologus.*
- *Proſper Aquitanicus.*
- *Martianus Capella.*
- *Paulinus Petrocorius.*
- *Claudianus Mamertus.*
- *Sidonius Apollinaris.*
- *Latinus Pacatus.*
- *Claudius Mamertinus.*

Sæculi VI.
- *Nazarius.*
- *Eumenius.*
- *D. Fulgentius.*
- *Alcimus Avitus.*
- *Orientius.*
- *Ennodius.*
- *Manl. Severinus Boethius.*
- *Priſcianus Grammaticus.*
- *Nonius Marcellus.*
- *Diomedes.*
- *Juſtiniani Inſtitutiones.*
- *Juſtiniani Codex.*
- *Arator.*
- *Jornandes.*
- *Magnus Aurelius Caſſiodorus.*
- *Creſconius Corippus.*
- *Venantius Fortunatus.*
- *Gregorius Magnus.*
- *Gregorius Turonenſis.*

Sæculi VII.
- *Iſidorus Hiſpalenſis.*
- *Eugenius Toletanus.*
- *Drepanius Florus.*
- *Marculphus.*
- *Anonymus Ravennas.*

Sæculi VIII.
- *Aldhelmus, ſeu Althelmus.*
- *Beda.*
- *Flaccus Alcuinus.*
- *Paulus Diaconus.*
- *Paulinus Patriarcha.*

Sæculi VIIII.
- *Rabanus Maurus.*
- *Freculphus.*
- *Eginhardus.*
- *Strabus Gallus.*
- *Aimonius.*
- *Theodulphus Aurelianenſis.*

A

Littera prima eſt Alphabeti in omnibus linguis. *A* in lingua Hebraica, אלף, *Aleph*; in lingua Græca *Alpha*, & in Latina lingua, ut etiam in Italica *A*. Eam ſuaviſſimam litteram ob ſonum vocat *Cic. in Orat. c.* 49. ¶ Interdum eſt littera numeralis, quæ quingenta deſignat, ut ceteræ alphabeti litteræ alios numeros, de quibus ſuis locis. Vide antiquum codicem de notis numerorum adjectum *Probi* edit. Venet. 1525. Porro eidem litteræ *A* ſi recta linea ſuperadditur, quinque millia ſignificat. ¶ *A* puncto poſtpoſito prænomen ſignificat, ut *A. Cæcina*, *Aulus Cæcina*. ¶ *A* item, ſicut reliquæ litteræ, ponitur ſola pro tota dictione, cujus eſt initium, ut *A A A* Auro, Argento, Ære. ¶ Sed multa præterea ſignificare poteſt ſive ſola, ſive aliis litteris adjecta inveniatur, ut eſt apud *Urſatum de Notis Romanis*. Illud tamen hoc loco omittendum non eſt, *A* in judiciis uſurpatum fuiſſe pro *Abſolvo*. Itaque *Pedianus in c.* 27. *Divin.* In cauſis majoribus, inquit, univerſi judices in ciſtam tabulas conjiciebant ſuas, eaſque inſculptas litteras habentes *A. Abſolutionis*, *C. Condemnationis*, *N. L. Amplicationis*. Qua de re latius *Briſſonius de formul. l.* 5. Hinc dicitur *littera Salutaris Cic. c.* 6. *orat. pro Mil. C.* vero *triſtis*. In Comitiis autem legum, in quibus ſuæ cuique de populo tabellæ tradebantur inſculptas habentes *A*, & *U. R. A.* h. e. *Antiquo*, *reſpuo*, *abrogo*; & *U. R. Uti Rogas*, h. e. *conſentio*, *approbo*, ſignificabant.

A, Ab, Abs, præpoſitiones, quæ ſextum caſum regunt, & ſignificant Italice *da*, Græce ἀπὸ; differuntque inter ſe non vi, ſed modo adjiciendi. *A* enim adjicitur iis vocibus tantum, quæ incipiunt a conſonante, ut a Pompejo, a milite: *ab*, iis fere, quæ incipiunt a litteris *T*, *Q*, *C*, ut abs te, abs quolibet. abs chorago: *Ab* plerumque iis, quæ incipiunt a vocali, aut ab *I* conſonante; aliquando tamen etiam reliquis conſonantibus additur, præſertim vero apud *Livium*, ut ab Gallis, *l.* 21. *c.* 52. ab re, *l.* 1. *c.* 17. & alibi paſſim. ¶ *A*, & *ab* cum verbis paſſivis ſignificant perſonam agentem. *Cic. Attic.* 2. *ep.* 6. Eratoſthenes a Serapione, & ab Hipparcho reprehenditur. ¶ Item remotionem, ſeu vacuitatem ab aliqua re. *Cic.* 1. *de legib. c.* 4. Vacatio a cauſis. ¶ Aliquando conjunctionem. *Lucret. l.* 4. *v.* 1161. Ceres eſt ipſa ab Jacobo. *h. e.* Jacchi amica. ¶ Aliquando præter, ut ab re, *fuor di propoſito*, *Suet. in Aug. c.* 94. ¶ Item per. *Plaut. Rud.* 25. 21. Ab ſe cantat, cuja fit. *h. e.* per ſe, ſua ſponte. ¶ Cum adjunguntur verbis *ſto*, *fum*, *facio*, & ſimilibus, idem ſignificant, ac favere, *tener la parti di qualcuno*. ut ſtare a mendacio. *Cic. l.* 1. *de Invent. c.* 3. Et *ibid. c.* 48. Commune eſt, quod nihilo magis ab adverſariis, quam a nobis facit. *Et l.* 2. *de Orat. c.* 38. Critolaus erat ab Ariſtotele. ¶ Ponuntur etiam ad ſignificandam proximitatem, & diſtantiam locorum. *Cæſ. l.* 1. *B. Gall. c.* 49. Paſſus ſexcentos ab his caſtris idoneum locum delegit. ¶ Pro eo, quod dicimus, *quod pertinet ad*. *Cic. Attic.* 7. *ep.* 15. Sumus imparati cum a militibus, tum a pecunia. ¶ Pro circa, vel verſus. *Liv. l.* 45. *c.* 28. Duo maria ab occaſu & ortu ſolis finitima Iſthmus arctis faucibus dirimit. ¶ Interdum ſignificant locum, aut perſonam, apud quam aliquid ſit. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 23. Tota fere a fronte, & a ſiniſtra parte nudata ſunt caſtra. ¶ Item cauſam, per quam res efficitur. *Cic.* 1. *Acad. c.* 7. Ratio ſempiterna eſt: nihil enim eſt valentius, a quo intereat. ¶ Item cauſam, propter quam res eſt. *Id. ibid. l.* 4. *c.* 33. Mare, quia nunc a ſole colluceat, albeſcit. ¶ Conjunctæ cum nomine loci, incolam ejus loci ſignificant, & pro adjectivo ponuntur. *Liv. l.* 1. *c.* 50. Turnus ab Aricia. *h. e.* Aricinus. *Terent. Andr.* 4. 4. 15. Unde eſt? dic clare. *My.* a vobis. *h. e.* a domo veſtra. *Plaut. Ciſt.* 4. 1. 6. Hæc ciſtella num nam hinc ab nobis domo eſt? ¶ Variis ablativis præpoſitæ, elegantes locutiones efficiunt, ut *a puero*, *ab incunte ætate*, *ab adoleſcentia*, *a teneris unguiculis*, paſſim apud *Cic.* & alios, *da fanciullo*, *fin da i primi anni*. ¶ A principio, *ſul principio*. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. *c.* 3. Hæc a principio tibi præcipiens. ¶ *A primo*, pro primum, vel a principio. *Id. Attic. l.* 11. *ep.* 7. Utinam a primo ita tibi eſſet viſum. ¶ Ab unguiculo ad capillum ſummum, *Plaut. Epid.* 3. 1. 17. *da capo a piedi*. Eodem ſenſu dixit *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 4. ad talos a vertice pulcher ad imos: Sic dicimus, ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum, *Cic.* pro *Roſc. Com. c.* 7. ¶ Sæpe ad tempus referuntur, & ſignificant poſt, vel incipiendo ab illo tempore. *Cic. Phil.* 2. *c.* 41. Ab hora tertia habebatur, vomebatur. *ſin dall' ora terza*. *Vellej. l.* 2. *c.* 104. Protinus ab adoptione. *Cic. Verr. 6. c.* 13. Ab illo tempore. *Liv. l.* 44. *c.* 34. Ab his præceptis concionem dimiſit. *d. o. queſti precetti*. ¶ Item ad ordinem, & ſignificant poſt. *Hirt. de B. Alex. c.* 66. Secundus a rege. *h. e.* primus poſt regem. *Cic. in Orat. c.* 64. Proximus a poſtremo. *h. e.* poſtremo vicinus. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Proximum eſt caprarum ſtercus, ab hoc ovium. *h. e.* poſt hoc. ¶ Significant etiam initium. *Plin. l.* 7. *in proœm.* A ſuppliciis vitam auſpicatur animal ceteris imperaturum. ¶ A cura, *alla penſata*, *a bella poſta*. *Suet. in Tiber. c.* 70. Moroſitate nimia obſcurabat filium, ut aliquando ex tempore, quam a cura præſtantior haberetur. ¶ His præpoſitionibus aliquando utimur, cum adjectiva circumloqui volumus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 243. dulceſque a fontibus undæ. *h. e.* fontanæ undæ. *Martial. de ſpectac. epigr.* 28. Tigris ab Hircano gloria rara jugo. *h. e.* tigris Hircana. ¶ Aliquando videntur abundare, ut apud *Lucret. l.* 3. *v.* 537. Quod lethalibus ab rebus munita tenetur. Sic apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. a peregre. ¶ Sunt elegantes & hæ locutiones, *ab aliquo ſolvere*, *dare*, *numerare*, h. e. de alicujus pecunia. *Cic. Attic. l.* 5. *ep. ult.* Non modo non recuſare, ſed etiam hoc dicere, ſe a me ſolvere. Sic, repræſentare pecuniam ab aliquo. *Id. Attic. l.* 12. *ep.* 25. ſuppeditare ab aliquo. *Id.* 2. *Agrar. c.* 13. Sic *Suet. in Aug. c.* 40. Singula millia nummum a ſe dividebat. *h. e.* de ſua pecunia. ¶ Elephanti nuper a filva. *Flor. l.* 4. *c.* 2. h. e. recens capti. Sic a matre pulli. *Colum. l.* 8. *c.* 5. *h. e.* recenter a nido abſtracti. ¶ *A ſe aliquid facere*, h. e. per ſe, & ex ſua voluntate. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 24. Non ipſe aliquid a me prompſiſſe, ſed fortuito in veſtrum ſermonem incidiſſe videar. *Id.* 2. *de Fin. c.* 2. Ipſum a ſe oritur, & ſua ſponte naſcitur. ¶ A me ſalutem dic Ciceroni. *h. e.* meis verbis, *da mia parte*, *a mio nome*. *Id. Attic. l.* 6. *ep.* 2. Salvebis a meo Cicerone. ¶ Cum certis nominibus adjunguntur, munus aliquod ſignificantibus, ſignificant eum, qui præeſt illi muneri, ut *a commentariis*, *ab epiſtolis*, *a rationibus*, *a ſtudiis*, &c. *aggiunte di ſtudio*, *computiſta*, *ſecretario*, &c. *Suet. in Claud. c.* 28. *Cic.* 8. *ad Attic. ep.* 5. *Tacit.* 15. *Ann. c.* 35. &c. Sic ſervus a pedibus, *Iacchè*, aut *ſtaffiere*. *Cic.* 8. *ad Attic. ep.* 5. Sic *a manu*, *a pugione*, *a libellis*, & hujuſmodi, quæ paſſim apud Scriptores leguntur. Uſurpantur autem fere cum genitivo. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 584. *n.* 2. Alexio Cæſaris Auguſti a bibliotheca. Adde *pag.* 61. *n.* 4. & 578. *n.* 1. Reperitur tamen etiam dativus. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 18. Claudius Euſthenius, qui Diocletiano ab epiſtolis fuit. *Sever. in Aperolog. in fi.* Menandro liberto tradidit, ut a cognitionibus ei eſſet. Al. hic aliter leg. ¶ Eſt elegans uſus præpoſitionum *a*, & *ab* cum particulis *uſque*, & *prope*. *Cic. in Vatin. c.* 8. Quod augures omnes uſque a Romulo decreverunt. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Tam prope a muris habemus hoſtem. ¶ Reperitur etiam *ab ante*, ſequente ablativo. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 717. *n.* 11. Hunc ab ante oculis parentis rapuerunt Nymphæ in gurgite. ¶ In compoſitione non cum quibuſvis litteris junguntur. Nam *A* cum *M* & *V* conſonante ſolum connectitur, ut *amoveo*, *amens*, *avarus*, *Ab* cum *A*, *D*, *E*, *F*, *I*, *L*, *N*, *O*, *R*, *U*, ut *abalienus*, *abduco*, *aberro*, *abſurdus*, *abjuro*, *ablatio*, *abuno*, *aborior*, *abrogo*, *abundo*. Duo ſunt ex *ab* compoſita, quæ euphoniæ cauſa *b* mutant in *v*, *aufero*, & *aufugio*. Significant autem privationem, ut *abſimilis* non ſimilis: item ſeparationem, ut *ablatio*. ¶ *Abs* componitur cum *C*, *T*, *Q*, ut *abſcondo*, *abſtineo*, *abſque*: ſignificat autem retractionem, ut in *abſtraho*: & aliquando privationem, ut in *abſtemius*. ¶ De *abs* V. etiam infra loco ſuo.

Aaron, m. 3. אַהֲרֹן, *aarón* frater Moyſis, primus Summus Sacerdos Hebræorum. Corripiunt penultimam *Tertull. in carm. adverſ. Marcion. l.* 4. *c.* 5. & *Venant. Fortun. l.* 3. *de vita beate*. Producit autem *Prudent. in Pſychom. v.* 884.

Aba, æ, m. *Aba* mons Armeniæ, ex quo quidam Euphratem naſci putarunt. *Plin. l.* 5. *c.* 24. ¶ Aba, h. e. frater, V. infra in *Abo*, *as*.

Abăbus pro *Abavus* legitur in vet. Inſcript. apud *Reines. claſſ.* 6. *n.* 71.

Abactor, oris, m. 3. *Ladro di Beſtiami*, ἀπὸ βοῶν, a verbo Abigo: Eſt fur jumentorum, & pecorum, quem vulgo abigeum vocant, ſcilicet ab Abigendo. *Paulus l.* 5. *ſentent. c.* 18. Abactores ſunt qui unum equum, duas equas, totidemque boves, capras decem, aut porcos quinque abegerint. *Apul. ſub fin.* 7. *Metamor.* Abactorem indubitatum, eruentumque perculſorem criminantes.

Abactus, a, um, a Verbo Abigo, *condotto via*, Furto, aut per vim abductus. *Cic.* 4. *Verr. c.* 7. Greges nobiliſſimarum equarum abactos. ¶ Additur aliquando ablativus *furto*. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Compertum, agnitam vocem ſuarii furto abactis. ¶ Abacta nox pro exacta. *Virg.* 8. *Æneid. v.* 407. Medio jam noctis abactæ curriculo. ¶ *Abacti Magiſtratus* Feſto dicuntur, qui coacti deponunt Magiſtratus imperium. ¶ Ponitur etiam *abactus* pro expulſo, exacto, *ſtacciato*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 44. necdum omnis abacta Pauperies epulis regum. ¶ Abactus venter apud *Paul. l.* 4. *ſentent. tit.* 9. eſt tetus medicamentis ejectus, *aborto*. ¶ Abactos oculos *Stat.* 1. *Theb. v.* 104. vocat eneclos, & intus recedentes. *occhi incavati*.

Abactus, us, m. actus abigendi. *Plin. in Paneg. c.* 20. Cum abactus hoſpitum exerceret.

Abăculus, i, m. 2. Diminutivum ab Abacus. Sed abaculos *Plin. l.* 36. *c.* 26. calculos vitreos dici a quibuſdam indicat vario colore tinctos, qui vel luſorii erant, ut *Harduinus* exiſtimat, vel, ut alii cenſent, in ſupputationibus uſurpati. *Segni da far conti*.

Abăcus, i, m. 2. ἄβαξ, a Genitivo Græco ἄβακος, menſa eſt, vel tabula, in qua aliquid deponitur; quales ſunt menſæ coquorum, in quibus receptacula eduliorum exponi ſolent, *banco*, *credenza*, *ſcacchiere*, לוח, Ger. *ein credenztiſch*, *tafel*, Gal. *buffet*, *petite table quarrée*, Hiſp. *aparador*, *tabla*. *Cic.* 6. *Verr. c.* 16. Ab hoc ille abaci vaſa omnia, ut expolita fuerant, abſtulit. *Juven. ſat.* 3. *v.* 203. Lectus erat Codro Procula minor, urceoli ſex, ornamentum abaci. ¶ Item tabula calculatoria, in qua Arithmetici numeros ducunt ſubinde delendos, & Geometræ figuras deſignant. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 132. Nec qui abaco numeros, & ſecto in pulvere metas Scit riſiſſe vafer. ¶ Veteres hujuſmodi abacum menſam Pythagoricam appellabant. *La tavoletta da ſcrivere*, *o cancella*, *abbaco*. Hinc pro ſupputandi peritia, quæ Platoni λογιστικὴ dicitur, vulgus abuti ſolet. ¶ Eſt etiam alveolus aleatorius, *ſcacchiere*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 5. Diem ſequentem omnes pierique abaco. & latruncilis conterunt. ¶ Eſt præterea quadrata planities in ſummis columnarum capitulis, *abbaco*, *tagliere*, *dado*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. *Priſcian. l.* 5.

Abaddir, ſeu Abbaddir, nomen maſcul. de quo *Priſcian. l.* 5. Abaddir Deus eſt. ¶ Dicitur & hoc nomine lapis ille, quem Saturnus dicitur devoraſſe pro Jove, quem Græci Βαιτύλιον vocant.

Abæſtuo, as, n. æſtuo, ferveo. *Tertullian. in carm. de Judicio Domini c.* 1. Quid faciat, lætis ut vitis abæſtuet uvis.

Abagio, onis, f. *proverbio*. Vox obſoleta, idem ac adagium. *Varro l.* 6. *de L. L.*

Abalienatio, onis, f. *Alienazione*, *ſcongiungimento*, ἀποξένωσις. *Cic. in top. c.* 5. *ad fin.* Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio. ¶ Abalienationis verbo contineri Uſucapionem, auctor eſt Paulus JCtus in l. *Abalienationis* 28. *ff. de V. S.*

Abalienātus, a, um, *ſeparato*, *diſgiunto*, *alienato*, מוּסָר, Ger. *entfremdet*, Gall. *aliené*, Hiſp. *enagenado*, A. *alienaſd*, ἀποξενωμένος, diſjunctus, ſeparatus. *Cic. ad Att.* 1. Sed mirandum in modum eſt animo abalienato. *Liv. l.* 22. *c.* 60. Abalienati jure civium. ¶ Abalienata membra a Medicis, & a *Quintiliano l.* 8. *c.* 3. appellantur membra emortua, & quæ non amplius vigorem habent, quaſi ab aliorum membrorum communicatione, & a ſenſibus ſint abalienata. Adde *Scribon. Larg. compoſ.* 227. ¶ Abalienatus autem differt ab *Alienatus*. Nam *Abalienatus* dicitur, quem quis a ſe removit: *Alienatus*, qui alienus eſt factus.

Abalienō, as, are, a. *alienare*, *vendere*, quod meum erat, alienum facio, vendo, כזיר נכר, Ger. *entfremden*, Gall. *aliener*, Hiſp. *enagenar*, A. *to ſelle aiter*, ἀποξενῶ. *Cic. de Leg. Agrar.* 2. *c.* 24. Hujuſmodi res commiſſa nemini eſt, ut agros vectigales Pop. Romani abalienaret. ¶ Verbum autem hoc vetus eſt Civilis Juris, hoc eſt Civium R. proprium, peregrinis hominibus non commune,

quo perfecta rei alicujus alienatio significabatur. Vide *Ulp. l. Absolutorum 67. de V. S.* ¶ Usurpatur etiam pro *Separare*, *disjungere*. *Cic. Fam. 1. epist. 7.* Qui nos, quos favendo in communi causa, retinere potuerunt, invidendo abalienarunt. ¶ Regit fere ablativum cum præposit. *a*, vel *ab*: sed reperitur etiam omissa præpositione. *Nepos in Agesil. c. 2.* Abalienare homines suis rebus. *Cic. in fragm. pro C. Coracio*: Abalienari potestate alicujus.

Abambulantes, abscedentes, ἀναχωροῦντες. *Festus.*

Abamita, æ, f. *sorella di mio avavolo, cioè del mio terzo nonno*, ἡ θεῖα τοῦ πάππου τοῦ μητρὸς πατρός, soror abavi mei ex parte paterna: quæ & *amita maxima* dicitur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3. & Paul. ibid. leg. 10.*

Abantes, Ἄβαντες, populi ex Thracia oriundi, qui finibus suis egressi in agro Phocensi oppidum condidere, quod a Ducis sui nomine *Aban* vocavere, ipsi quoque a nomine opp. Abantes vocati. Isti postea in Euboram transgressi, quæ tunc Macris dicebatur, a suo, relictique nomine oppidi Abantidem illam vocarunt. Hos *Herodotus l. 1.* inter Jonas commemorat. Homerus ὀπιθεν κομόωντας, *ab occipitio comatos* vocat; ex peculiari gentis more.

Abantëus, a, um, ad Abantem Argivorum regem pertinens. *Ovid. Metam. 15. v. 184.* Nuper Abanteis templo Junonis in Argis.

Abantiades, patronymicum masculinum. *Ovid. 5. Met. v. 137.* Torquet in hunc hastam calido de vulnere raptam Ultor Abantiades. *hoc est* Perseus pronepos Abantis. Fuit enim Filius Danaes filiæ Acrisii Filii Abantis.

Abantias, adis, f. Patronymicum est a nomine *Abas*, quo significatur vel filia, vel neptis Abantis. Apud Poetas fere pro Danae ponitur, Abantis ex Acrisio nepte, vel pro Atalanta nepte ejusdem ex Jalio Argivorum Rege ¶ Hoc nomine appellata est etiam Eubœa, *Negroponte*. *Plin. l. 4. c. 12.*

Abantis *Straboni*, *Abantias Plinio*, ἄβαντι Stephano, & Suidæ, Insula maris Ægæi, toti illi Græciæ litori opposita, quod a Sunio Atticæ promontorio, hodie *Capo delle Colonne*, ad Thessaliam usque extenditur: angustissimo freto, quod Euripon appellant, a Bœotia dirempta. *Macris* olim ob situs longitudinem dicta: postea ab Abantibus Thraciæ pop. qui relicta Aba, Phocensis agri oppido, in hac insula sedes suas fixerunt, dicta est *Abantis*, & postremo *Eubœa*: Hodie *Negroponte*. *Plin. l. 4. c. 12.*

Abarceo, prohibeo. Est apud *Festum* ubi al. leg. *abterreo*.

Abarium. Vide Abbarim.

Abarimon, f. Scythiæ regio juxta Imaum montem, in qua sylvestres degunt homines, aversis post crura plantis, eximiæ velocitatis, passim cum feris vagantes. Hos in alio non spirare cœlo, ideoque ad finitimos non pertrahi Reges, neque ad Alexandrum Magnum pertractos, Beton itinerum ejus mensor prodidit. *Plin. 7. 2.*

Abaris, m. Viri nomen a Perseo occisi. *Ovid. Met. 5.* Caucasiumque Abarim, Sperchioniademque Lycetum. ¶ Quin & alterius viri nomen ab Euryalo interfecti. *Virg. Æn. 9.* Fadumque, Hebesumque subit, Rhœtumque, Abarimque. ¶ Abaris, Scytha quidam celebris Scuthæ fil. Apollinis iter ad Hyperboreos describit, & multa alia. Hic ab Apolline sagittam accepit, quam jaculans & ipse cum ea terebatur, itaque populos velocissime transiens per eam responsa dabat, unde ἀβέβηλος dictus est. Jamblicus Pythagoræ discipulum fuisse asserit; Aliis Solone antiquior est. Scripsit oracula regionibus, quas peragravit: prædixit iis quoque terræmotus, pestes, & similia. Legatus Athenas veniens ad suos Hyperboreos rediit, nihil comedens. Trojanorum Palladii simulacrum ex ossibus Pelopis dicitur confecisse, ut Firmicus habet. Vide plura de eo apud *Vossium de Poetis Græcis pag. 16. & 17. & Mauffacum ad Harpocrationem pag. 8.*

Abaritanus, a, um, o. l. a. Abaritanam arundinem *Plin.* inter alia arundinum genera recenset *l. 16. c. 36.* Intelligit autem eam, quæ in Africa circa oppidum Aboris nascebatur.

Abas, m. Metanire fil. a Cerere in lacertam, seu ascalabum, aut stellionem conversus, quod a matre susceptam hospitio molestæ tuliset & irrisisset. *Ovid. Met. l. 5. fab. 7.*

Abas, antis, m. 3. Rex duodecimus Argivorum, Lyncei ex Hypermnestra conjuge filius (sunt tamen qui Beli filium faciunt) vir bellicosus, & acertimi ingenii. Pater fuit Prœti, & Acrisii, & avus Persei, a quo postea Argivorum reges *Abantiadæ* dicti sunt. Regnavit ann. 23. Vide *Pausan. in Phoc.* ¶ Est etiam Abas filius Cynici, & Hypermnestræ, Danai filiæ, Aburam Phocensium urbis conditor, & Vates, quo Lysander Laced. usus est. Ejus statua olim Delphis spectabatur. *Paus. in Phoc.* ¶ Est comes Æneæ. *Virg. Æn. 1. v. 124.* Jam validam Ilionei navem, jam fortis Achatæ, & qua vectus Abas, quæ vexit Iyems. ¶ Est & dux Thuscus, qui Æneæ suppetias tulit, a Lauso interfectus. *Virg. Æn. 10. v. 170.* Una torvus Abas &c. ¶ Est & quidam Græcus cum Androgeo ea nocte, qua incendebatur Troja, occisus a Trojanis. Ejus clypeum Æneas in agro hostili Ambraciæ Epigrammate addito consecravit. *Virg. Æn. 3. v. 286.* Ære cavo Clypeum magni gestamen Abantis Postibus adversis figo. ¶ Est & Centaurus Ixionis, & Nubis filius, venator insignis. *Ovid. Met. 12. v. 306.*

Abaton, n. Ædificium erectum a Rhodiis ad protegendum Artemisiæ tropæum, quod Religione impediti diruere non poterant. *Vitruvius l. 2. c. 8.*

Abatos, m. locus ultra Ægyptum, & Æthiopas juxta paludem Stygem, ab *a* privativa particula, & βαίνω, i. e. vado, sive ascendo, quæ loca Græci *Abata*, Latini *Invia*, sive *Avia* vocant, Ital. *Luoghi inaccessibili*. *Sen. nat. quæst. l. 4. c. 6.* Exiguo ab hac spacio terra dividitur, ἄβατον Graci vocant, nec illam, nisi Antillutes calcant. ¶ Abatos f. Petra Ægypti in palude Memphitica, sic dicta, quia inaccessa, lini, & papyri copia olim celeberrima, quibus tunc in scribendo usi. Ibi Osiris Rex sepultus fuerat. *Lucan. l. 10. v. 333.* Hinc Abaton quam nostra vocat veneranda vetustas.

Abavia, æ, f. *avavola, cioè terza nonna*, ἀππάππαινα, mater proavi, vel proaviæ, tam ex parte paterna, quam materna. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 1.*

Abavunculus, i, m. *fratello di mio avavolo*, frater abaviæ ex parte materna: qui & avunculus maximus appellatur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3.*

Abavus, i, m. *avavolo, terzo nonno, padre del bisavolo, e della bisavola*, ἀπάππαινος, pater proavi, aut proaviæ, tam ex parte materna, quam paterna, ut *Paul. Dig. l. 38. tit. 10. leg. 10.* docet.

Abax, cis, f. 3. Idem quod Abacus, hoc est mensæ genus in triclinii, ubi vasa omnis generis exponi solent. *Jabolen. l. 38. Dig. leg. 38.* ubi tamen alii aliter.

Abaxea, orum, institutæ sacra a Dionysio Capri filio rege Asiæ: quorum meminit *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 23.* Dicta Abaxea a taciturnitate, qua hæc sacra celebrabatur: nempe ab *a* privativa, & βάζω, *loquor*. Porro apud *Cicer.* al. leg. Sabacia.

Abbas, atis, *superbissimus*, ab *Abba*, moderator, & rector collegii, & societatis, monachorum primus, & Antistes. Sunt qui per unicum *b* scribant. *Sidon. carm. 16. v. 114.*

Abbrevio, as, a. 1. *accorciare*, Ger. *verkurtzen*, Gall. *abreger*, Hisp. *abbreviar lo tuyo*, συμχύνω. *Veg. in prol. l. 3. de re milit.* Quæ me per diversos Auctores dispersa, Imperator invicte, abbreviare jussisti.

Abdëra, æ, f. Ἄβδηρα, Urbs est Thraciæ maritima non procul a Nessi fluminis ostio, a Teiis condita. Hinc natum proverbium Græcum, Ἄβδηρα πᾶσι Τηΐων ἀπουσία, *Abdera pulsa Teiorum colonia*, quo significamus, non deesse, quo confugiamus, siquis præter modum pergat esse molestus. De quo vide *Vossium ad Melam l. 2. c. 2.* Dicta est ab *Abdero* Herculis deliciis a Diomedis equis dilacerato, & ibi humato, in cujus honorem Hercules, posteaquam pugnasset cum Diomede, *Abderam* condidit, quæ postea *Clazomenæ* a Clazomeniis ex Asia venientibus, qui eam in meliorem formam redegerunt, vocata est. Confectis temporibus Ἀβδηρίτης, hodie *Asperosa* dicitur. *Solinus c. 10.* ab *Abdero* Diomedis sorore conditam scribit, ejusque nomine donatam. Ejus meminit *Ovid. in Ibin. 567.* Aut te devorcat certis Abdera diebus. Ephoro tamen Ἄβδηρα plurali numero, sic *l. Pomp. Mela loc. cit.* Urbs, quam soror ejus suo nomine appellavit Abdera. ¶ Patria fuit Protagoræ, & Democriti. *Cic. de clar. orat. c. 8. & Mela loc. cit.*

Abderita, & Abderites, æ, m. Abderæ incola. *Cic. 3. de Or. c. 32. & l. 1. de nat. Deor. c. 23.* ¶ Abderitæ, arum, m. ejus urbis incolæ. *Justin. l. 23. c. 2.*

Abderitanus, a, um, adject. ad Abderitas pertinens, & ponitur pro stupido. *Martial. l. 10. ep. 35.* Abderitanæ pectora plebis habes.

Abderites. V. Abderita.

Abderiticus, a. 1. 2. stupidus, ab Abderitis, ut Abderitica mens. Abderitas enim stupori mentis obnoxios fuisse, *Cic.* scribit in *l. de nat. Deor.*

Abdicatio, onis, f. 3. *scacciamento, sfredazione, rinunzia, rinuncione*, Ger. *abkündigung, verwerffung*, Gall. *renonciation, desaveu, demission*, Hisp. *echamiento, renunciacion*, ἀποκήρυξις. Fieri autem consuevit Abdicatio a patre injuria aliqua, aut inobedientia filii læso, quem in judicium, ut quidam putant, vocatum probata causa abdicabat, eumque abdicatum alere non tenebatur, imo egenum, vestibusque ipsis spoliatum dimittebat, nec detuncto patri succedebat in hereditatem. Unde a *Brissonio*. *Abdicatio* extremum patriæ potestatis fulmen appellatur. Hujus vocis exemplum habemus apud *Plin. l. 7. c. 45.* Abdicatio posthumi Agrippæ post adoptionem. ¶ Præterea Abdicatio opponitur Adoptioni, sicut in ea re tettis est *Pirnius* loco citato, ubi de Agrippa Posthumo loquens addit: *Abdicationi contraria est Dedicatio, sive Dicatio. Dicat, qui alteri proprium aliquid facit; abdicat, qui alienat.* Ex quo etiam colligitur, quod non tantum naturales liberi, sed adoptivi quoque abdicari poterant, ut patet etiam ex *Suet. August. c. 65.* ¶ Transfertur etiam ad alia, ut Abdicatio magistratus, Dictaturæ, &c. *Liv. l. 6. c. 16.* Ametusque post triumphum abdicatione Dictaturæ terror & linguam & animos liberaverat hominum. ¶ Dicitur etiam Abdicatio hereditatis in *l. 6. cir. fin. C. de repud. &c.* & idem est, ac repudiatio hereditatis.

Abdicativus, a, um, verbal. *negativo*, ut *Abdicativa propositio*, quæ eadem est antiquis Philosophis, ac ea, quæ a recentibus *negativa* appellatur. *Apul. 3. dogm. Platon.*

Abdicatus, a, um, Adject. *scacciato, privato, diseredato*. *Gell. l. 9. c. 6.* abdicatum interpretatur, qui a familia patris abalienatus est. ¶ In alia significatione Abdicatus magistratus apud *Sallust. in Catil. c. 47.* ¶ *Prudentius passion. Cypriani. v. 32.* dixit, Antra Abdicata Soli. *h. e.* sole carentia.

Abdico, as, are, *privare, rigettare, rimovere, cacciar di casa, privar dell' eredità, diseredare*, כאפרש, Ger. *verwerffen, verschaffen, enterben*, Gall. *rejetter, rebutter, desavouer*, Hisp. *echar, empuxar, desheredar*, ἀποκηρύττω, quasi longe dico, amoveo, repudio, rejicio, depono, privo. Abdicare, inquit *Nonius*, est familia abjicere: utidem & *Festus*: quasi non dicere, i. e. negare filium, quomodo est apud *Pacuvium*, *apud Non. c. 6. n. 14.* Consanguineam esse abdicant. i. e. negant. Sumtum autem a Græcis videtur, qui patrem ἀποκηρύττειν, filium autem ἀποκηρύττεσθαι dicebant. Itaque *Quintilianus l. 3. c. 6.* Abdicatum interpretatur, qui a familia patris abalienatus est. V. *eundem l. 7. c. 4.* ¶ Abdicandi autem filii causas vide apud Jurisconsultos. ¶ Idem non est abdicare, & exheredare. Abdicamus enim filios vivi, h. e. privamus omni jure filii: exheredamus, h. e. submovemus tantum ab hereditate post mortem. Itaque quisquis abdicatus est, idem est & exheredatus, non contra. *Sueton. in August.* Agrippam brevi ob ingenium stolidum ac ferox abdicavit. *Nepos* tamen exheredatum pro Abdicato posuit *in Themistocle c. 1.* ¶ Translate vero Abdicare dici potest, ut docet *Nonius*, *de vocab. impropr.* non solum de patris facto, h. e. familia abjicere, sed etiam rem quamlibet negare. ¶ Abdicare se dicitur Præses, *l. pen. de off. præsid.* qui ante diem munus suum deposuit. ¶ Abdicare se magistratu, est ante tempus magistratum deponere. *Pompon. l. 2. §. 23. de Orig. Jur.* Differunt autem inter se Abdicare se magistratu, & deponere magistratum. Moris enim erat, ut quibus imperium certa de causa abrogandum erat, hi dignitati, & existimationi suæ consulentes per se, & quasi sua sponte magistratum deponerent, seseque privatos redderent. Quod in P. Lentulo Prætore factum videmus, apud *Cic. 3. Catil. c. 6.* de quo Senatus censuit, ut cum se prætura abdicasset, tum in custodiam traderetur. Sed deponere magistratum dicebantur, qui eum confecto tempore populo Roman. tradebant. ¶ Abdicare magistratum. *Sall. in Catilin. c. 47.* Senatus decrevit, uti, abdicato magistratu, Lentulus, itemque ceteri in liberis custodiis haberentur. ¶ Abdicare absolute, eodem sensu. *Cic. de Nat. Deor. 2. c. 4.* Augures rem ad Senatum, Senatus ut abdicarent, Consules abdicaverunt. ¶ Abdicare se tutela. *Cic. ad Att. ep. 1. l. 6.* Itaque tutela me abdicare cogito. Quod *Ulpianus in Epit. Instit. c. 12.* interpretatur, Est dicere, se nolle esse tutorem. ¶ Abdicat se statu suo homo liber, qui seipsum vendit. *l. 21. de statu homin.* ¶ Sed Abdicare alicui magistratum, Abdicare legem est abrogare. *Plin. 7. c. 30.* ¶ Est & repudiare. *Apollinar. in Periocb. Andriæ Terent. v. 10.* Recusat nuptias, generum abdicat, i. e. repudiat. Sic Abdicare cibum aliquem. *Plin. 20. c. 3.* Democritus in totum raptum abdicavit in cibis: h. e. tollendum censuit; ex omni prorsus ciborum usu sustulit. Habet etiam *Cicer.* in hoc sensu 2. *de Orat.*

Abdico, cis, הֵנִיא הִרְחִיק, Ger. *verffen*, Gal. *refuser, rejetter*, Hisp. *echar, dexar*, ἀποπέμπω, ἀποδιώκω, averfari, rejicere. Verbum hoc invenitur usurpatum in judiciis, & in scientia Augurali. In judiciis abdicere vindicias, abjudicare significat, ut notat *Brissonius in l. 2. §. Et cum placuisset 24. ff. de orig. Juris*; vel decreto recusare, ac denegare, ut notat *Horom.* Cui ibidem opponitur *Dicere vindicias*, seu ut *Liv. l. 3. c. 56.* loquitur, *Dare vindicias*. Cum enim olim tribus verbis in Decretis suis Magistratus uterentur, *Do, Dico, Abdico*, seu *Addico*, sicubi secundum aliquem vindiciæ dicerentur, ab altero Abdici dicebantur. Sicut dicere, dare, decernere vindicias secundum aliquem, *a Pomponio l. citata*, & *Livio* dicitur Magistratus, qui cuipiam litis vindiciarum victoriam decernit: sic Abdicere vindicias ab aliquo *Pomponius* dixit pro *Abnegare*, & *Recusare*. ¶ Ceterum huic verbo etiam in Augurali scientia locus erat. Abdixisse enim aves in Auguriis dicebantur, quæ tristis, & sinistri eventus significationem aliquam dederant: ut ex contrario *Addixisse*, vel *Admisisse*, cum lætum, & prosperum aliquid portendebant. Ex quo *Admissivæ aves* apud *Fest. Cic. 1. de Divinat. c. 17.* Cumque in quatuor partes vineam divisisset, tresque partes aves abdixissent, &c. Igitur aves in Auguriis *Abdicere* regionem dicuntur, quam improbant, ac sequi, tenerique vetant, ut notat *Horom.* ¶ Translate *Abdicere* pro Abdicare, Alienare, & recusare usurpatur. *Ovid. 1. Metam. v. 617. de Jo*, quam sibi ab Jove dari petit Juno: Quid faciat? crudele suos abdicere amores. Ubi alii legunt *Addicere*, quasi in servitutem dare.

Abditamentum, i, n. 2. detractionem, ac deductionem precii significat, ab *Abdere*, i. e. *Demere. Detrazione, diminuzione*, cujus contrarium est Additamentum. *Apul. l. 9. Metam.* Minoris distraxit abditamento precii. *i. e.* detractione, ac diminutione precii. Aliter tamen plerique legunt.

Abdite, adverb. occulte, latenter, secreto, *secretamente, di nascosto*, כסתר, Ger. *heimlich*, Gall. *en secret, en cachette*, Hisp. *escondidamente, a escondidas, a escondidas*, κρύβδην, λάθρα. *Cic. 4. Verr. c. 73.* Abdite latere.

Abditivus, a, um, qui latuit, qui abductus, amotusque fuit. *Plaut. Pan. prol. v. 65.* Filius abditivus a patre. ¶ *Festo* Abditivi abortivi sunt.

Abditus, a, um, Partic. ab *Abdo*, occultus, *occulto, nascosto*. *Cic. 3. de Invent. c. 2.* Abditus in tectis. *Horat. 1. ep. 1. v. 5.* Latet abditus agro. *Liv. l. 1. c. 58.* Cultrum, quem sub veste abditum habebat, eum in corde defigit. *Cic. Tuscul. Quæst. l. 25.* Sub terram abditus. ¶ Abditus carceri pro in carcere dixit *Patercul. l. 2.* ¶ Interdum etiam substantive usurpatur. *Plin. l. 8. c. 5.* In abdito *latendi* loco. *Horat. de Arte v. 49.* Abdita rerum. ¶ Apud *D. Augustin. 5. Confess. c. 7. & in Enchir. c. 16.* habetur etiam abditior, & abditissimus.

Abdo, is, didi, itum, ere, a. 3. *nascondere*, proprie opponitur τῷ Addere, estque excludere, abscondere, removere, a se abjungere, ut *Gronovius de Sestert. l. 4. c. 8.* præclare id explicat, הסתיר, Gall. *cacher, enfoncer, retirer*, Hisp. *esconder, apartar*. Construitur autem modo cum Accusativo, idque dupliciter, vel cum præpos. *Cic. ad Att. 9.* In Ægyptum nos abdemus. *h. e.* occultandi gratia nos in Ægyptum recipiemus. Idem *Tuscul. 1.* Audisne hæc, Amphiarae sub terram abdite? *Liv. ab U. C. l. 2.* Abdito intra vestem ferro. Vel sine præpos. *Cic. in Pison.*

Pisone. Domum se abdidit. *Terent. Hecyr.* Rus abdidit sese. *Tibull. l. 2. eleg. 1. v. 82.* Et procul ardentes binc, precor, abde faces. ¶ Item abdere verum, i. e. veritatem occultare. *Ovid. Fast. 3.* Abdere stultitiam. *Plaut. Trinum. 1. 4. 2.* Abdere tabulas. *Cic. in Pison. c. 17.* ¶ Modo cum Ablativo, idque duobus modis; uno cum præp. *Liv. ab U. C. l. 1.* Se in suis quisque tectis abdiderunt. *Id. ibid. c. 58.* Cultrum, quem sub veste abditum habebat, eum in corde defigit. Altero sine præp. *Virg. Georg. 3.* Hunc quoque ubi aut morbo gravis, aut jam segnior annis Deficit, abde domo. Ubi *Servius*, Abde domo, h. e. in domo. ¶ Dicimus etiam Abdere se litteris (ubi *litteris* est Dativ. casus, inquit *Thesaur. L. L.*) & in litteras abdere, h. e. incumbere. *Attendere con tutto lo spirito, e con tutta l' applicazione agli studj. Cic. pro Arch. c. 6.* Si qui ita se litteris abdiderunt, ut nihil &c. *Id. l. 4. ad Att. ep. 3.* Me totum in litteras abdo. ¶ Ponitur etiam interdum cum præp. *ex. Plaut. in Pseud. 4. 7. 5.* Ex conspectu sui heri si se abdiderunt, luxuriantur. ¶ Abdere aliquem in Insulam, hoc est, relegare, deportare. *Tacit. Annal. 2. c. 85.* Satis visum est de Vistilia statuere, eaque in Insulam Seriphem abdita est. ¶ Abdor passiv. Condor, occultor. *Plin. l. 8. c. 8.* Abduntur circa Solis ortum.

Abdōmen, inis, n. *grasso del ventre*, הלב בשר, Germ. *der unterbauch*, Gal. *le ventre*, Hisp. *barriga, vientre.* Est extrema pars ventris circa umbilicum, ita dicta, quod abdi, & tegi soleat, aut quod alimenta in ea abdantur, aut intestina ibi sint abdita. *Cels. l. 4. c. 1.* Ipsa autem ilia inter coxas, & pubem in imo ventre posita sunt, a quibus a pube abdomen sursum versus ad præcordia pervenit, ab exteriori parte evidenti cute, ab interiori levi membrana inclusum, quæ omento jungitur. *περιτόναιον* a Græcis appellatur. *Juvenal. sat. 4. v. 107.* Montani quoque venter adest abdomine tardus. ¶ Accipitur præterea Abdomen pro ima ventris fusili parte, quæ alio nomine fumen appellatur, fumisque in deliciis habebatur apud Romanos. *Plin. l. 11. c. 37.* Porcæ fumen optimum, si modo fetus non hauserit: Antiqui abdomen vocabant. ¶ Per translationem aliquando Abdomen positum invenitur pro gula, & ventris inguvie, quod *γαστριμαργίαν*, & *πολυφαγίαν* Græci, Itali vero *Golæ, Golosità, Intemperanza* dicunt. *Cic. pro Sextio c. 51.* Libelli etiam pro vino oppignerabantur; manebat insaturabile abdomen, copiæ deficiebant. ¶ Sic latine dicas: Abdomini indulgere: Abdomini inservire: Abdomini natus, i. e. Ventri, & gulæ. *Cic. in Pison. c. 17.* Ille gurges, atque helluo natus abdomini suo, non laudi, atque gloriæ. Hinc Abdominis voluptates. *Cic. in Pison. c. 37.*

Abdūco, is, xi, ctum, ere, a. 3. Removeo, abstraho, averto, traduco, *togliere, togliere per forza, condur via, e ritirare da qualche luogo*, הסיר, Germ. *hinweg führen*, Gal. *distraire, detourner*, Hisp. *llevar por fuerça*, ἀπάγω. Donatus ad *Terent. Adelph. act. 3. sc. 3.* habet: Ducimus volentes, sed *abducimus* invitos. Nihilominus dicimus abducere sine vi, aut per vim. Sine vi *Terent. in Eunuch. 3. 1. 17.* Tum me convivam solum abducebat sibi. *Cic. 2. de finibus.* Majores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset. Per vim abduci proprie mulier dicitur a marito, cum divortium fit. *Donatus* in illud *Terent. Hecyr. 5. 1. 21.* Et filiam abduxit suam. Abduxit, inquit, proprie: Accersi enim dicitur ad maritum, abduci a marito. ¶ Dicimus etiam abducere vi, & abducere per vim. *Cic. 5. in Ver. c. 34.* Ad quem iste deduxerat tertiam Isidori Mimi filiam, vi abductam a Rhodio milite. *Liv. l. 2. c. 56.* Consulibus negotio dato, ut collegam per vim, si aliter non possent, a foro abducerent. ¶ Dicimus etiam Abducere cum præp. *in*, & *ad*; ut Abducere in servitutem. *Cæs. l. 1. B. G. c. 11.* & *Terent. Adelph. a. 3. sc. 3. v. 4.* Abducere aliquem ad nequitiam. ¶ Aliquando etiam loco Ablativi cum præp. *A*, vel *Ab* regit accusandi casum. *Ovid. Fast. 5. v. 477.* Visaque confugiens somnos abduxit imago. ¶ Translate etiam usurpatur. Sic latine dicas: Abducere animum a cogitationibus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 17.* Abducere animum a studio. *Idem l. 4. Ep. fam. 4.* Abducere se ab omni reipublicæ cura. *Idem ad Q. Fr. l. 3. ep. 5.* Abducere mentis aciem a consuetudine oculorum. *Idem Nat. Deor. l. 2. c. 17.* Abduci homines ab institutis suis. *Idem pro Cæc. 41. Idem pro Flacco* dixit, Fide abducere, sine præpositione, pro revocare a fide præstanda. ¶ Abduco *sibi*, pro *Abs te. Dionedes.* ¶ Abducere potionem, h. e. sumere, bibere, *Scribon. Larg. compos. 122.* ¶ Abducere gradum in terga, *darsi alla fuga, Sil. l. 10. v. 18.* ¶ Abducere caput ab ictu, i. e. Avertere. *Virg. l. 5. v. 428.* ¶ Abduce pro Abduc dixit *Terent. in Adelph. 3. 4. 36.* Hunc abduce, vinci.

Abductĭo, onis, f. *il condur via*, actus abducendi. Legitur apud Interpretem *Dictys Phrygii, c. 4. in fi.* qui est dubiæ auctoritatis scriptor.

Abductus, a, um, participium, sive nomen ex participio, *tolto per forza, condotto via, Plaut. Pseud. sc. 1. a. 1.* Abductus recta in phylacam. *Suet. Aug. c. 69.* Feminam consularem e triclinio viri coram in cubiculum abductam. *Id. in Otbon. c. 3.* Abducta marito, i. e. a marito. ¶ Abductus in secretum. *Liv. l. 30. c. 14. ritirato in disparte.*

Abe pro Ave legitur in vet. Inscript. apud *Gruter. pag. 786. n. 3.* Furi, abe. ¶ Multa alia hujus generis, in quibus *B* pro *V* positum est, affert *Reinef.* V. ejus Indicem, *cap. Eor. quæ ad rem Grammat. pertinent.*

Abecedarius, ii, m. 2. tam qui docet, quam qui discit Alphabetum. Sed vox Hieronymi est, & Augustini *l. 1. Retract. c. 20. & Fulgentii l. 3. Mythol. c. 10.*

Abēdo, is, vel, es, idem quod exedo, Absumo, ex *Tacit. 15. Annal. c. 5.* in Lexicis affertur. Exorta vis Locustarum abederat &c. Sed legendum est *Ambederat* cum *Lipsio, Gronovio, & Ryckio.*

Abella, seu potius Avella, Campaniæ opp. *Sil. Ital. l. 8. v. 545.* Surrentum, & pauper sulci cerealis Abella. Sed Avella vulgo perhibetur, fortasse ut notat Ambrosius Leo, sic a priscis Græcis ab ἄλλαι, i. e. venti vertigine hunc tractum perflante, dicta. Unde *Avellanæ nuces, Macrob. sat. 3. 18.* Nux Avellana, seu Prænestina, quæ est eadem ex arbore, quæ corylus dicitur.

Abellīnæ nuces, *nocciuole*, nuces exiguæ sunt, vulgo *nocciole*, & *avellane*, sic dictæ ab Abella opp. Campaniæ, ubi abundant. *Plin. l. 15. c. 23.*

Abellĭo, onis, m. 3. Eo inclinat animus (inquit *Vossius 2. de Idol.*) ut Abellionem non alium, quam Solem, nec aliunde, quam a Belo dictum putem. Firmat opinionem meam, quod & Pamphilii, & Cretes sic dixere. Hesych. Ἀβέλιον ἥλιον παμφύλων. Idem Ἄβελιν, ἥλιον Κρῆτες. Et fortasse Apollo ex Cretico Ἄβέλιος. Nam veteres Romani *Apello*, pro *Apollo*, ut pro *Homo, Hemo*, pro *Bonus Benus*, unde *Bene. Inscript.* apud *Gruter. pag. 37. n. 4. 5. 6.*

Abēmo, is, ere, a. 3. Verbum obsoletum. *Plaut.* Abemito vestem, i. e. Demito, vel auferto. *Emere* enim antiqui dicebant pro accipere. Hæc *Festus.*

Abĕo, is, ivi, vel ii, tum, n. 4. *partire, andare*, הלך צאת, Ger. *hinweg gehen*, Gal. *s' en aller, se partir*, Hisp. *irse*, ἀπέρχομαι, discedo. *Liv. l. 1. c. 16.* Hæc locutus sublimis abiit. ¶ Abi quoque dicimus quasi hærenti, morantique. *Ter. in And. 1. 1. 1.* Vos istinc intro auferte, abite. ¶ Aliquando abire dicitur, quod nos paulatim deserit, *ἀπαλλάττω. Ter. in Adel. 4. 5. 37.* Menses abierunt decem, idest effluxerunt. ¶ Aliquando pro evanescere, præterire, desinere. *Cic. pro Mur. c. 3.* Abiit illud tempus. *Idem Fam. 9. ep. 20.* Illa mea, quæ solebas antea laudare, abierunt. *Liv. l. 3.* Quia Æquos movere sua sponte arma posse, jam fides abiit. *ideſt* desiit credi, & esse verisimile. ¶ Interdum pro dilabi. *Cic. Att. 11. ep. 2.* In quos sumptus abeunt fructus prædiorum. ¶ Item pro deserere. *Cic. 3. Ver. c. 44.* De suis bonis ita dat, ut ab jure non abeat, ideſt non discedat. *Liv. l. 24. c. 19.* Ne incepto abiretur. *ideſt* desisteretur. ¶ Interdum pro deponere, *renunciare. Liv. l. 4.* Properantis abire magistratu. ¶ Denotat etiam motum ad locum, quod est ire, ut Quo abiit. *Plin. l. 3. 34.* Oppidum delevit, quod nunc in villas abiit. h. e. ex oppido factæ sunt villæ. ¶ Habet alios quoque loquendi elegantes modos. *Liv. l. 2.* Præceps Fabius in vulnus abiit. ideſt pronus cecidit in vulnus. *Idem ibid.* Ne in ora hominum pro ludibrio abiret. *ideſt* ne ab hominibus irrideretur. *Ter. Adelph. 4. 2. 25.* Abi, virum te judico. Ubi, inquit *Donatus*, blandientis est verbum, quemadmodum ad eos dicere solemus, qui jam compotes suorum votorum sunt facti. *Idem in Phor.* Præsens quod fuerat malum, in diem abiit, ideſt in aliud tempus dilatum est, *differtur. Liv. l. 1.* Quorum vetustate memoria abiit, *scordarsi. Cic. ad Attic. l. 14.* Nausea jam plane abiit, *cessare. Plin. l. 3.* Ut reditus agrorum, sic pretium retro abiit, *ideſt* imminutum est, *avvilirsi. Plaut. in Merc.* Sol abit. *ideſt* decedit, *è sera, tramonta il Sole. Luc. l. 3.* Spes vitæ telluris abit. *h. e.* perit, effluit. *Terent. in Phorm.* E medio abiit, *morire.* Sic *Cic. 1. Tusc.* Cato e vita abiit. *Plaut. in Mil.* Ex hoc matrimonio abierim. *ideſt* matrimonium hoc reliquerim. *Plin. l. 24. c. 9.* Salicis fructus ante maturitatem in arenam abiit, *mutossi.* ¶ Abire in malam crucem, locutio est imprecatoria, ab antiquis usurpata, *andar in mal' ora. Ter. in And.* Abi hinc in malam crucem. ¶ Taurus abiit in silvam, pastorale adagium est in eos, qui a solitis deficiunt, & diverium sequuntur vitæ institutum. ¶ *Abire viam* dictum, sicut *ire viam. Plaut. Rud. 2. 3.* Sine me hinc abire, tu abi tacitus tuam viam. ¶ Abire fuga, i. e. *fugere. Virg. 4. Æneid. v. 281.* Ardet abire fuga, dulcesque relinquere terras. ¶ Abire ripam pro *ad ripam*, vel *in ripam* figurate. *Id. 6. Æn.* Ripamve injussus abibis. ¶ Abire e medio idem, quod *mori. Terent. in Phorm.* Ea mortem obiit, e medio abiit. ¶ Abire urbe, vel domo. *Plaut. Mer.* Cedo si hac urbe abis, pro *ab hac urbe.* ¶ Abire, vel ire in creditum, Jcon. loquendi formula est, de qua *Hotomus. in Lexico.* Non, *inquit*, omnino idem est, quod credere, sed tantum eas res credere, quæ accipientis fiunt. h. e. quæ functionem non in specie sed in genere recipiunt, veluti pecuniam, frumentum, vinum, &c. Licet aliquando non solum generaliter sumatur, sed etiam specialiter pro *mutuum contrahere*, ut *l. 14. tit. 6. L. 3.* ¶ Abire in vanum pro eo, quod *evanescere*, irritum fieri, *andare in dileguo, andar in fumo, svanire. Senec. ep. 94.* Alioquin abibunt in vanum monentium verba. ¶ Eleganter etiam abeundi verbo impunitatem veteres expressêrunt. *Catul. ep. 14.* Non, non hoc tibi, Salse, sic abibit, *non si passerd no così. Terent. Andr. a. 1. sc. 2. v. 4.* Mirabar, hoc si sic abiret. ¶ Abi etiam per contemtum dicitur. *Terent. Adelph. 2. 2.* Numquam rem facies, abi, nescis inescare homines. ¶ *Abi, abi*, cum fastidium alicujus significare volumus. *Terent. Adelph. 4. 4.* Abi, abi jam, Æschine; satis diu verba dedisti nobis. ¶ Solemnis fuit apud veteres, cum aliquis obiisset, formula hæc: *Abiit jam, & reverti debet.* Nunquam enim omnino causa, & *ἀναστασις* vitandæ gratia obiisse, sed vixisse mortuos dicebant. *Tertul. in l. de testimon. animæ.* Nam si, *ait*, de aliquo jampridem defuncto, tanquam vivo quis requirat, præ manu occurrit dicere: *Abiit jam, & reverti debet.* Adde *Phædr. l. 4. fab. 19.* ¶ *Abi quo lubet*, formula erat, qua veteres servos suos dimittere solebant. *Plaut. Stich.* In hunc diem nihil te moror, abi quo lubet. ¶ Paræmiæ aliquot ex hoc verbo nascuntur, ut *aut abi, aut exue.* Quod proverb. Græcum est. Hinc enim, auctore *Platone in Teeteto*, mos fuit Lacedæmoniis, ut in publicis certaminibus nullum adolescentem otiosum esse paterentur, sed cum nudi luctari solerent; dicebant, ἢ ἄπιθι, ἢ ἀπόδυθι. Simile huic adagio est, *Aut abi, aut bibe.* ἢ πίθι, ἢ ἄπιθι. Cujus meminit *Cic. quæst. Tusc. l. 5.* Monemur autem hac paræmia, ut aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum consuetudine nos subducamus.

Abēona, æ, Dea ab antiquis culta, quod abeundi facultatem præstaret. *Augustin. l. 4. de Civ. Dei, c. 21.*

Abequĭto, as, n. 1. ἀφιππεύω, equo abeo, vel aufugio, *fuggire a cavallo. Liv. l. 24. c. 31.* Ut Prætores pavidi ab eo tumultu abequitarent Syracusas. Al. leg. *obequitarent.*

Aberrĕo, es, a. 2. prohibeo, ex *ab*, & *arceo*, ut *exerceo*. V. Abarceo.

Aberratĭo, onis, f. 3. Verbale, ab Aberro, *ἀποπλάνησις, ἀποπλάξις, sbaglio, dissviamento.* Digressus a recta via. Per metaphoram Avocamentum significat. *Scampo. Cic. Cassio l. 15. ep. 18.* Veruntamen aliam aberrationem a molestiis non habemus.

Aberro, as, n. 1. *andare errando, vagare*, Gal. *s' egarer, se devoyer*, Hisp. *desviarse, ἀφαυναγνέω*, erro, digredior, recedo, via deflecto. *Cic. l. 5. Tusc.* Redeat, unde aberravit, oratio. ¶ Aberrare in melius, dixit *Plin. Jun. l. 4.* Artificem, quem elegeris, ne in melius quidem sinas aberrare. *ideſt* ab illo exemplari discedere, etiam si melius facturus sit. ¶ Dicimus etiam aberrare a miseria. *Cic. ad Att. l. 12. ep. 45.* Nullo enim alio modo a miseria quasi aberrare possum, *i. e.* miseria cogitationem avertere. ¶ Item aberrare a proposito, vel aberrare proposito, *uscire di proposito. Idem 2. Tusc.* Sed te de æternitate dicentem aberrare proposito facile patiebar. ¶ Eleganter quoque dicimus, Aberrare a communi utilitate. *Idem pro Ligario*, Utrisque cupientibus Rempublicam salvam, sed partim consiliis, partim studiis a communi utilitate aberrantibus. ¶ Aberrare conjectura, vel a conjectura, h. e. conjectura falli. *Cic. Att. l. 14.* & *1. de Nat. Deor.* ¶ Aberrant inter se orationes, hoc est discrepant. *Liv. 8. Bell. Maced.*

Abēsus, a, um, *mangiato, consumato*, ab abedo, is. *Prudent. Cathemer. 10. v. 111.* ubi alii leg. *adesus.*

Absŏre, *dovere mancare*, ἀνιέναι, abfuturum esse. *Virg. 8. Æn. v. 147.* Nihil absore credunt. ¶ Quæ duo per *b* scribuntur, ne si per geminum *ff* scriberentur, composita quis crederet ex *ad* præpositione, quæ contrarium significat. Sic Abforem pro *Abessem*: Afforem pro *Adessem.*

Absturus, a, um, partic. verbi absum. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 11.* Nullam a se calamitatem absturam fuisse.

Abgrĕgo, gas, a. 1. *scielgere, ἀποκρίνω*, ab grege deduco. *Fest.*

Abhiĕmat, abat, n. ut *hiemat*, h. e. hiems est, *Plin. l. 18. c. 35.* Cum sereno cælo fulgetræ erunt & tonitrua, abhiemabit. Ita legit *Hardoin.* ex MSS. Alii & *hiemabit.*

Abhinc, dictio composita significans antehac, ἔτι, ἀπὸ τότε. *Gil sono &c. Da qui &c.* Jungitur autem & Accusativo, & Ablativo. *Terent. Andr. 1. 1.* Abhinc triennium. *Cic. pro Rosc. Com.* Abhinc annis quindecim. Et refertur tum ad tempus præteritum, uti jam clarissime patet; tum etiam aliquando, sed rarius, ad tempus futurum, ut docet Scioppius. *Pallad. l. 4. tit. 13.* Septimo anno omnes dentes equi explentur: latent abhinc ætatis notæ, *da quello tempo in poi.* ¶ Usurpatur etiam de loco. *Lucret. l. 3. v. 968.* Aufer abhinc lacrymas.

Abhorrens, entis, *alieno, dissimile, lontano*, alienus, dissimilis. *Liv. l. 22. c. 13.* Punicum abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione. ¶ Cum dativo. *Idem l. 4. c. 14.* Huic professioni abhorrens mos traditus ab antiquis.

Abhorreo, res, rui, n. abhorrens, *sum, aspernor, fugio, dissentio, absum, discrepo, abborrire, odiare*, שנא, Ger. *sich abscheuen haben vom ding tragen*, Gal. *avoir en horreur, & dedain*, Hisp. *aborrecer*, μισάπτομαι, alienum esse ab aliqua re. Ponitur interdum absolute. *Cic. pro Clu. c. 14.* Omnes aspernabantur, omnes abhorrebant. ¶ Sed fere ablativo jungitur cum præp. *a*, vel *ab. Ter. Hecyr.* Abhorrere animum huic video a nuptiis. ¶ Legitur etiam cum ablat. sine præp. *Cic. de Fato c. 4.* Alii talibus vitiis abhorrent. ¶ Interdum cum dativo. *Liv. l. 4. c. 14.* Huic tam pacatæ professioni ab urbe Regis Etrusci abhorrens mos traditus ab antiquis. ¶ Usurpatum est etiam cum accusativo. *Suet. de Aug. c. 83.* Pumilos, atque distortos, ut ludibria naturæ, malique ominis abhorrebat. *Liv. l. 4. c. 44.* Parum abhorrens famam. ¶ Sciendum tamen, cum accusativo jungitur, simili fere significatione sumi, qua *horreo*: Tum enim significamus, nos rem præsentem, vel propinquam, quam audire, aut aspicere pertimescimus, execrari; Cum vero ablativo, tunc procul nos esse ab eo, quod non placet, demonstramus. ¶ Significat etiam *differre, discrepare, dissidere: Dissimiliare, discordare. Liv. 38. c. 56.* Abhorrent inter se orationes, i. e. dissident. *Curt. 3. 6.* Cultus, habitusque paulum a privato abhorrens. ¶ *Abhorret a fide* pro Incredibile est. *Liv. Dec. 1. l. 9.* ¶ Abhorrere etiam de homine interdum dicitur, qui minime sit aptus ad rem, vel artem aliquam. *Cic. l. 2. de Orat. c. 20.* Sin plane abhorrebit, & erit absurdus, ut se contineat, aut ad aliud studium transferat, admonebo.

Abhorresco, is, n. horresco. Legitur in quibusdam editionib. *Lactantii de Ira Dei, c. 23.* neque tamen est *Lactantii*, sed Interpretis cujusdam, vertentis quoddam

Apollinis oraculum, quod ibi Græco carmine a *Lactantio* affertur : ἐκφεύγετε φυγὴν, *abhorrescunt*.

Abhorride, horride, vel aspere. Est *Cæsii l. 1. pag.* 41. *Putsch.*

Abiecte. Adverb. *Vilmente, con bassezza. Cic. in Tusc.* 2. c. 23. Hoc in dolore maxime est providendum, ne quid abiecte, ne quid timide faciamus. ¶ Comparat. *Auctor Dialogi de orat. c.* 8. Quo sordidius, & abiectius nati sunt.

Abiectio, onis, f. 3. *Viltà, bassezza. Cic. in Pison. c.* 36. Debilitatio, atque abiectio animi tui. ¶ Item remotio. *Auctor ad Heren. l.* 2. *c.* 6. Abiectio, adjectio, litterarum mutatio.

Abiectus, a, um, adject. *Gettato, abbassato, negletto, disfatto.* Et tam ad res, quam ad personas pertinet. Ad personas. *Cic. ad Att.* 1. Senatum abiectum excitavi. Ad res. *Cic. pro Cluent.* Caussam pecuniæ publicæ contemtam, atque abiectam putare. *Idem in Bruto.* Verba non abiecta, res compositæ diligenter. ¶ Comparative etiam usurpatur. *Cic. in Lelio c.* 16. Animus abiectior. Et *Val. Maxim. l.* 4. *c.* 7. *extern.* 5. Abiectissimum negotium. ¶ Significat etiam idem quod projectus. *Varr. l.* 4. *de L. L.* In sepulcrum ejus abiecta gleba non est. *Florus l.* 1. *c.* 1. Abiectus in profluentem. *Ovid. epist.* 7. *v.* 1. Abiectus in herbis olor.

Abieginěus, a, um, abiegnus. Legitur in quadam *Inscripc.* apud *Gruter. pag.* 207.

Abiegnus, a, um, *di abete*, quod est factum ex abiete, ut abiegnæ mensæ. ἐλάτινος. *Di abete. Colum. l.* 12. *c.* 43. Quidam eadem ratione arida populnea, vel abiegna scrobe virides uvas custodiunt. ¶ Dictio est quadrisyllaba, sed interdum apud Poetas trisyllaba. *Prop. l.* 2. *Eleg.* 17. Induit abiegnæ cornua falsa bovis.

Abiens, euntis, partic. ἀπερχόμενος, discedens, *Teren. Andr.* 1. 1. 57. Observabam servulos venientes, aut abeuntes. *Cic. Att.* 1. *ep.* 16. Abiens magistratu. *Ovid. epist.* 5. Abeuntia vela. *Stat. 4. Theb.* Abeuntibus annis.

Abies, etis, f. 3. *Abete*, בְּרוֹשׁ, Germ. *tannenbaum*, Gall. *sapin*, Hisp. *abeto*, Ang. *a fyse tree*. Arbor est altissima, rectissimaque, cujus pars inferior enodis *Sapinus* vocatur, superior vero nodosa, duriorque *Fusterna*, ut *Plin.* docet *l.* 16. *c.* 39. Græce ἐλάτη. *Cic.* 3. *Tusc. quæst.* Abiete crispa. ¶ Abietem pro tabellis usurpavit *Plaut. in Pers.* 2. 2. 66. quod non recipit soluta oratio, teste *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ¶ Abies metonymice pro re facta ex abiete. *Virg. Æn.* 8. *v.* 91. Labitur uncta vadis abies. i. e. navis abiegna. Sic *Æn.* 11. *v.* 667. Adversi longa transverberat abiete pectus. *h. e.* hasta abiegna.

Abietaria negotia, inquit *Festus*, dicebantur, quam materiam nunc dicimus, videlicet ab abietibus coemendis.

Abietīnus, a, um, abiegnus. *Apulej. de herb. c.* 29. Abietinum vas. Al. leg. *argenteum*.

Abĭga, æ, l. 1. *iva muscata*, alio nomine chamæpitys, vulgo *iva muscata*, herba est, quæ vim partus abigendi habet, unde nomen accepit. *Plin. l.* 24. *c.* 6.

Abigeator, oris, m. 3. Idem, ac Abigeus, nomen usurpatum a *Paulo JCto sent. l.* 5. *t.* 18. ubi tamen alii aliter legunt.

Abigeatus, us, m. 4. ἀνδραποδία, ipsum abactionis crimen, sive ipse abigendi actus. *Mater. Dig. l.* 47. *tit.* 14. *leg.* 1.

Abigĕus, i, m. 2. *rubatore di gregge*, Gall. *larron ordinaire de bestail*, Hisp. *hurtador de ganado*, ἀνὴρ βοῦν, ab abigo, qui pecora de pascuis, vel ex armentis subtrahit, & deprædatur, & abigendi studium, quasi artem exercet. *Ulpian. Dig. l.* 47. *tit.* 14. *leg.* 1.

Abĭgo, gis, egi, actum, a. 3. *menare via gregge*, הדרים, Gal. *chasser les bestes*, Hisp. *apartar, ganado, bestallo, o ovejallo*, ἀνελαύνω, ex ab, & ago, proprie est pecus, aut greges abducere, sive vi id fiat, sive dolo. *Cic. in Pison. c.* 34. Familias abripuerunt, pecus abegerunt. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. Greges ovium longe abigunturque ab Apulia. ¶ Significat præterea rem nobis odiosam, aut molestam propellere, & fugare, ἀπωθοῦμαι. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 60. Puer abige muscas. ¶ Transfertur interdum ad res incorporeas, ut Abigere fastidium, lassitudinem. *Plin. l.* 22. *c.* 17. *&* *Plaut. Merc.* 1. 2. 3. ¶ Abigere partum est fœtum jam conceptum expellere, *dispergere. Cic. pro Cluent. c.* 11. Sibi ipsa partum medicamentis abegit. ¶ Abigere a cibo pro Prohibere. *Plaut. Curcul.* 1. 3. Si te edentem hic a cibo abigat. ¶ Abigere *de*, vel, ex. *Idem in Trucul.* 2. 1. 41. ¶ Abigere aliquo pro Ablegare. *Teren. Adelph.* 3. 3. 47. Abigam hunc rus. ¶ Abigere adjecta præp. *ab* habet *idem Plaut. Men.* 1. 2. *v.* 18. Uxorem abegi ab janua. ¶ Cum dativo *Sil. l.* 8. *v.* 124. Quæ dum abigo menti. ¶ Cum ablat. sine præposit. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 344. O vir colloquio non abigende Deum.

Abjicio, cis, jeci, jectum, a. 3. *gittar da lontano*, השליך, Ger. *hinwerffen*, Gall. *jetter par dedain*, ou *facherie*, Hisp. *abatir, echar de si*, ἀποβάλλω, ex ab, & jacio, est projicere, hoc est a se longe jacere. *Valer. Max. l.* 1. Abjici eos in mare jussit. *Cicer. 1. de Orat. c.* 7. Se abjiceret in herbam. *Plin. l.* 21. *c.* 13. Abjiciunt se humi. ¶ Est etiam hoc verbum aliquando humilis, & supplicis. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 2. Cui libenter me ad pedes abjecissem. ¶ Interdum est vilescere. *Cicer. in Parad. l. c.* 4. Sic te ipse abjicies, atque prosternes, ut nihil inter te, atque quadrupedem aliquam putes intereſſe? ¶ Transfertur aliquando ad res animi, & est pro deponere, & expellere, & amovere, ut abjicere curam, *lasciare il travaglio*, abjicere amorem, abjicere socordiam, abjicere memoriam, *scordarsi*, abjicere spem, sive animum, quod est dejicere, ac deprimere, ac pæne desperare. *Cic. Pæto, l.* 9. *Fam.* Me abjecisse curam Reipublicæ. ¶ Abjicere auctoritatem, est vilem, abjectamque reddere, *spregiare. Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. (*al.* 15.) Senatus auctoritatem abjecit. ¶ *Id. l. de Leg. c.* 9. Animantes abjecit ad pastum, ideſt pronos fecit. *Id. Q. Fr. l.* 3. Scaurum Pompejus abjecit. *h. e.* neglexit. ¶ Eleganter etiam dicitur, abjicere arma. *Cic. Fam. ep.* 2. Abjicere consilium ædificandi. *Id.* 5. *ad Attic. ep.* 11. Abjicere famam ingenii. *Id.* 9. *fam. ep.* 16. ¶ Abjicere obedientiam. *Id. l.* 1. *off. c.* 29.

Abila, æ, f. 1. Ἄβιλα, opp. nomen est ad Jordanem fluvium. ¶ Est & Abila, *Bellinzi*, Ἄβιλα, opp. in regione Decapolitana, Diogenis Sophistæ patria, cujus meminit *Plin. l.* 5. *c.* 18. ¶ Item Mons Mauritaniæ in faucibus freti Gaditani e regione Calpes Hispaniæ montis, Ἄβιλξ, *Suida. Plin. in Prooem. l.* 3. Proxima autem faucibus utrinque impositi montes coercent claustra Abila Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ. Quam ob causam indigenæ columnas ejus Dei vocant, creduntque pertossas admisisse maris antea exclusa, & rerum naturæ mutasse faciem. Hæc *Plin.*

Abinvicem pro *invicem* perperam tribuitur Apulejo de Herbis. Est tamen sine controversia Cypriani, & Hieronymi.

Abitio, onis, f. *partenza*, ἀπέλασις, ipse abeundi actus, h. e. discessus. *Terent. Heaut.* 1. 2. 16. Propterea hæc turba, atque abitio evenit. ¶ Abitionem antiqui dicebant mortem. *Festus.*

Abito, is, n. 3. *andar via*, frequentativum ab abeo. *Plaut. Rud.* 3. 4. 72. Hunc quoque asserva ipsum, ne quo abitat.

Abitus, us, m. 4. *partenza*, idem quod abitio, ἀπέλασις. *Plaut. Amph.* 4. 3. Feram, & perieram abitum ejus animo forti. ¶ Significat etiam locum, per quem abire possumus. *Tacit. Ann.* 14. 37. Ceteri terga præbuere difficili effugio, quia circumjecta vehicula fepserant abitus.

Abjudicatus, a, um, particip. *Tolto per via di giudicio. Liv. l.* 4. *c.* 1. Ardeatium populum ob injuriam agri abjudicati defisse.

Abjudico, as, are, *togliere per via di giudizio*, Germ. *mit recht absprechen*, Gal. *oter par jugement*, Hisp. *quitar por sentencia*, ἀποδικάζω. Proprie significat judicio auferre, & per sententiam alteri addicere; cujus significatui opponitur Adjudicare. *Cic. pro Cæc. c.* 34. Ipse sibi libertatem abjudicabit. *Id. in Verr.* 2. *c.* 5. Nulla res cujusquam tam patrita, atque avita fuit, quæ non ab eo imperio iisdem abjudicaretur. *Ibid.* Cognitionem veritatis ab hoc ordine abjudicari nefas est. ¶ Adnitebar aliquando extra forum pro Repudiare *rifiutare. Cic.* 2. *de Orat. c.* 24. Ubi plus mali, quam boni reperio, id totum abjudico, atque rejicio. ¶ Abjudicabo me a vita, *in Asin.* 3. 3. 17. *Plautus* satis dure dixit pro *vitam mihi adimam*.

Abjŭgo, as, are, *sciorre dal giogo*, *disgiungere*, ἀποζεύγνυμι, proprie a jugo removeo, ut abjugare bovem, h. e. disjungere; sed per translationem est *separare, alienare*, ἀποχωρίζειν. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 37. Quæ res te ab flabulis abjugat.

Abjunctus, a, um, *sciolto, disgiunto*, solutus, a jugo dimissus, disjunctus. *Propert. l.* 2. *eleg.* 14. *v.* 12. Aurora abjunctos sedula lavit equos, *Arnob. l.* 3. *pag.* 105. Ab omni turpitudinis labe disparata, atque abjuncta divinitas.

Abjungo, is, separo, removeo, *disunire, scompagnare, separare*, פרד, Ger. *abspinden*, Gal. *desjoindre*, Hisp. *desunir*, ἀποζεύγνυμι, ἀποχωρίζω, *Cic. ad Attic. l.* 2. *ep.* 1. Quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit. *Virg.* 3. *Georg. v.* 518. It tristis arator Mœrentem abjungens fraterna cæde juvencum.

Abjurātus, a, um. Adject. cum perjurio negatus; ut cum depositum abjuratum dicimus. Aliquando tamen simpliciter acceptum invenitur pro eo, quod est contra jus retentum. Sic enim interpretatur *Servius* illud *Virg. l.* 8. *Æn. v.* 263. Abstractæque boves, abjuratæque rapinæ Cœlo ostenduntur.

Abjūro, as, are, *negare con juramento*, נִכְחֵשׁ אָלָה, Germ. *verschweren*, Gall. *renier par serment*, Hisp. *negar jurando*, ἀναμνύω. Item mihi creditam perjurio nego. *Plaut. Curcul.* 4. 2. 10. Abjurant si quid creditum est. ¶ Abjurare pecuniam in jure est juramento apud Prætorem negare, se pecuniam accepisse. *Plaut. in Rud. prol. v.* 14. Quinque in jure abjurant pecuniam. Sic abjurare creditum, apud *Sail. in Catil. c.* 25. *&* *Cic. ad Attic. l.* 1. *ep.* 8. Mihi autem abjurare certius est, quam defendere.

Ablaqueatio, onis, f. 3. *disotterramento delle viti, o degli alberi. Plin. l.* 12. *c.* 15. Myrrha gaudet rasuris, & ablaqueationibus. Est autem *ablaqueatio* fossio circa radices, ut amoveantur, quæ illas illigant, aut impediunt. *Colum. l.* 4. *c.* 17.

Ablaquĕo, as, are, a. *scalzare e zappare a piè degli alberi*. Proprie est circum arbores, terram, & radices superiores recidere. Post putationem, *inquit Columella*, vitem ablaqueare incipito. ¶ Est etiam circa vitium codicem terram aperire, & veluti lacus circa ipsas effodere, ut Solis teporibus, & imbribus provocentur. Itaque verbum hoc a lacubus deductum est, quia cum circum arbores foditur, & terra aperitur, velut lacus efficitur, ut ait *Palladius*. ¶ Aliter Ablaqueare est quasi laqueos arboribus demere, ut felicius crescant, & uberiorem fructum ferant. Vide *Catonem c.* 5. *&* 27. *Columellam l.* 4. *c.* 29. *Pallad. l.* 2.

Ablatio, onis, f. *il togliere*, actus auferendi. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 19. Comminati ablationem.

Ablativus casus Grammaticis dicitur, qui sextus est apud Latinos, & alio nomine, teste Prisciano, *comparativus* appellatur, eo quod per eum non minus comparatio, quam ablatio significetur. Servit enim comparationi, ut fortior Hectore: Ablationi vero, ut cum dicimus, aufero ab Hectore. *Diomed. l.* 1. Hunc *Varro* interdum Sextum, interdum Latinum vocat, quia Latinæ linguæ proprius est, cujus vis apud Græcos per Genitivum explicatur. Vide apud *Priscian. l.* 5. *c. de casibus*. Usurpat hanc vocem etiam *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Ablātor, oris, m. 3. qui aufert. *Sedul. l.* 5. *de Resurrect. hist.* Beati corporis ablator. *Aug. Civ. l.* 19. *c.* 13. Bonorum ablator.

Ablātus, a, um, *tolto, levato. Terent. Eunuch. prol. v.* 26. Parasiti persona inde ablata. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Fœtus ubertim ablati.

Ablectus, a, um, ab *ab*, & *lacio*; unde ablectæ ædes. *Plaut. in Mostell.* 3. 3. *v.* 3. quæ facile emptorem abliciunt. Calepinus putat, *ablectas ædes* significare ædes nitidas, & ornatas, quæ emptorem sua elegantia facile alliciat. Græce ἀνάκλητος dicta. *Turnebus* legit, *abiectas ædes*; sed hæc lectio aliis non placet. Alii retinent cum *Scaligero ad Festum* in V. *ablegmina*, *ablectas ædes*, h. e. minimo pretio venditas, quasique projectas.

Ablegatio, onis, f. 3. *il mandar via*, ἀπόπεμψις, ἀποπομπή. *Liv. l.* 6. *c.* 39. Id accidit ablegatione juventutis ad Veliternum bellum. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Pudenda Agrippæ ablegatio.

Ablegātus, a, um, Adject. ab Ablego. *Cic. in Verr.* 4. *c.* 30. Dimisso, atque ablegato concilio, eum produci jussit. *Licenziato. Flor. l.* 4. *c.* 2. Ablegato equo. *Lasciato andare. Justin. l.* 1. *c.* 5. Ablegatus in Persas. *vilegato*.

Ablegmĭna, orum, n. pl. Sunt partes extorum, quæ Diis porriciebantur, quæ propterea dicebantur *prosicia*, *prosecta*, tamquam separata quædam a reliqua visceratione. Id enim est *ablegare*, imitatione Græcorum, qui dicunt ἀποτέμνω. Ita *Scaliger* ad *Festum*, ubi ea vox legitur.

Ablĕgo, as, are, est Amandare, Removere, dimittere, *Mandar via lontano, torre via da se*, שלח, Ger. *abfertigen*, Gall. *renvoyer*, Hisp. *embiar, d'avenirse, apartarse. Cic. ad Att. l.* 2. *ep.* 18. A C. Cæsare valde liberaliter invitor in Legationem illam, sibi ut sim legatus; sed hæc a fratris adventu me ablegat. h. e. ita me hinc removet, ut fratris adventui adesse non possim. *Id. in Verr.* Post illos adhibuit, quos ablegarat. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Pueros venatum ablegavit. *Varro de re rustica l.* 1. *c.* 47. Quin & pecus a prato ablegandum, & omne jumentum, ac etiam homines, *h. e.* longe repellendum, & procul arcendum. ¶ Dicitur etiam foras ablegare. *Plaut. Milit. a.* 3. *sc.* 2. *v.* 55.

Abligurio, is, ire, *consumare mangiando*, אבל, Ger. *verzehren*, Gal. *consommer en friandises*, Hisp. *gastar en golosinas*, κατατρώγω. Liguriendo absumo. *Terent. Eunuch.* 2. 2. 4. Patria abligurierat bona. ¶ In obscœnum sensum usurpatur a *Suet. de illustr. Gram. c.* 23.

Abligurītio, nis, f. 3. actus abligurienti, *prodigalità, ghiottoneria. Capitolinus in Macrino c.* 15. Heliogabalus imperium dedecoravit vitiis ingentibus, luxuria, turpitudine, abligurītione, &c.

Ablŏco, as, are, *affittare*, rem alii locare. *Suet. in Vitell. c.* 7. Domum in reliquam partem anni ablocare.

Ablūdo, dissimilis sum, dico, *Dissimigliare*, ἀνοιδέω, ἀνοιδέομαι. Hæc a te non multum abludit imago. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 320. h. e. Hoc exemplum non multum dissimile est tuis moribus.

Ablŭo, is, ui, utum, a. 3. eluo, purgo, *lavare, nettare*, דרה, Ger. *abwaschen*, Gal. *nettoyer*, Hisp. *lavar*, ἀποπλύνω. *Cic. in Tusc.* 5. *c.* 16. Ulyssi pedes abluens. ¶ Apud Veteres, antequam sacra fierent, manus abluebantur, præcipue si cæde & sanguine essent pollutæ. *Seneca in Herc. Furent. a.* 4. *sc. ult.* Quis Tanais, Taguſve libera turbidus gaza fluens abluere dextram poterit? Et *Virg.* 2. *Æn. v.* 719. Donec me flumine vivo abluero. ¶ Abluere perjurium, h. e. expurgare a perjurio. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 631. ¶ Abluere tenebras antiqui dicebant pro *discutere*, & *dissolvere*. *Lucret. l.* 4. *v.* 378. Nigrasque sibi abluit umbras. ¶ Abluere pro madefacere, aut rigare. *Colum. l.* 3. Terra pluviis non abluitur. ¶ Dicimus etiam κατὰ τὰ παρόμοια. Abluit marinam auditionem fluviali. ¶ Transfertur & ad animum apud *Plinium l.* 3. *ep.* 7. Maculam veteris industriæ laudabili otio abluerat. ¶ Abluere sitim est extinguere apud *Lucret. l.* 4. *v.* 874.

Ablutio, f. 3. *lavazione, lavamento*, ἄπνιψις. *Macrob. Sat. l.* 3. *c.* 1. Constat, Diis Superis sacra facturum corporis ablutione purgari.

Ablūtor, oris, m. 3. qui abluit. *Tertul. adverſ. Marcion. l.* 3. *c.* 6. *v.* 3. Ablutor carnis, domini præcursor apertus, Ablutor Christi, &c.

Ablūtus, a, um, partic. lotus, purgatus, *bagnato, lavato*, ἀποπλυθείς. *Varro de Re R.* 3. *c.* 9. Ova abluta condere. *Virg.* 9. *Æn. in fin.* Cædes abluta.

Abluvium, ii, n. 2. *diluvio*, diluvium, universalis inundatio, κατακλυσμός. Vox est obsoleta a Laberio usurpata. V. *Gellium l.* 16. *c.* 7. ¶ Pro alluvione. *Agen. Urbic. de controverſ. agror. pag.* 69. *Goes.* Arenæ, lapides, & limus abluvio invectus remansit.

Abmatertĕra, æ, *sorella dell' avavola, cioè della terza nonna*, abaviæ soror ex parte paterna: quæ & *matertera maxima* appellatur. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. *&* *Paul. ibid. leg.* 10.

Abmitto, is, ere, *Mandar via, cacciar fuori*, Germ. *hinsenden*, Gall. *Envoyer*, Hisp. *Embiar fuera*, ἀποπέμπω. Verbum rarissimum, idem quod mitto. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 33. Dic, ob hæc dona, quæ abmiserit &c. ubi *Camerar.* rectius legit *quæ ad me miserit*.

Abnăto, as, n. 1. *nuotar in dietro*, Ger. *von dannen schwimmen*, ἀποκόλυμβος, aliquando natando recedo. *Stat. 1. Achil. v.* 383. Tunc excepta freto, longe cervice reflexa abnatat.

Abnĕco, as, are, *far morire*, idem, quod *neco*, ἀναιρῶ, ἀποκτείνω. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 98. Puerumque rite abnecaret. Ubi *Camerar.* legit, *enecaret*.

Abnega-

Abnegatio, onis, f. *negazione*, negatio. *Arnob. l. 1. pag.* 28. Cum in eadem culpa sit & assertio talis rei, & abnegatio refutatoris incredùli.

Abnegativus, a, um, *negativo*. *Priscian. l.* 16. *pag.* 1020. *Pufsch.* Abnegativum adverbium est, ut non, haud, nequaquam, minime. *Et l.* 16. *pag.* 1031. Abnegativæ conjunctiones.

Abnegator, oris, *Tertul. de fuga in perscut. c.* 12. Quis talem abnegatorem spernat?

Abnĕgo, gas, a. 1. *negare, ricusare, non volere*, סרב, Ger. *verlaugnen, abschlagen*, Gall. *denier, resuser, refuser*, Hisp. *negar hechando sobre si maldiciones*, ἀπαρνέομαι, nego, recuso, nolo. *Lact. l.* 5. Qui communem omnium patrem Deum tanquam rebelles liberi abnegassent. *Col. l.* 10. *v.* 51. Si Juppiter abnegat imbrem. *Virg.* 2. *Æn. v.* 637. Abnegat excita vitam producere Troja. *Horat. l.* 1. *od.* 35. Comitem abnegat.

Abnĕpos, otis, m. 3. *terzo nipote*, ἀνεψιόπαις, filius pronepotis, cui respondet *abavus*, quasi sejunctus a nepote. Est enim inter ipsum, & nepotem pronepos. *Sueton. in Tiber. c.* 3. Ejus abnepos patronus Senatus dictus.

Abneptis, is, f. *terza nipote*, filia pronepotis, vel pronepotis. *Sutton. in Neron. c.* 35. Messaliam Tauri abneptem.

Abnŏba, æ, m. mons Germaniæ, e cujus jugis Danubium oriri docent *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *Avien. in Perieg. v.* 437.

Abnocto, as, n. 1. *dormir fuori la notte*, Germ. *darausseen über nacht bleiben*, ἀποκοιμάομαι, foris pernocto, vel noctu absum. *Sen. de vita beata*, *c.* 26. Jovem adulterum inducit, & abnoctantem.

Abnodatus, a, um, a nodis purgatus. *Colum. l.* 4. *c.* 22. Pampinus non abnodatus, neque abrasus.

Abnōdo, as, are, *tagliare i nodi*, ἀνθεκτέω, ξεσμὸς ἐκνέω, καλῶ τοὺ δένδρα. Enodo arbores, & vites nodis repurgo. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Diligenter amputant, & abnodant priusquam corroboretur.

Abnormis, *senza regola*, ἄτυπος, sine norma, aut lege. *Hor. l.* 2. *Serm.* 2. *v.* 3. Rusticus, abnormis, sapiens, crassaque minerva.

Abnŭo, is, ere, *far cenno di no col capo, dir di no, ricusare*, מאן, Ger. *abschlagen*, Gall. *monstrer de resuser*, Hisp. *negarde la cabeça, desdiçe*, ex *ab*, & *nuo*. Nuere enim apud Veteres ponebatur pro *velle*: unde nutus, & numen. *Cic. pro Mil. c.* 36. Fortunam, quæcunque erit tua, ducam meam: non recuso, non abnuo. *Idem de Fin.* Ut intelligas, quid quisque concedat, quid abnuat. *Idem de leg.* Quorum nemo unquam tam audax fuit, quin abnuerit a se commissum facinus. ¶ Interdum est *prohibere*, *impedire*. *Virg.* 10. *Æn.* Abnuerant bello Italiam cocurrere Teucris. ¶ Abnuere aliquid alicui. *Cic. de Fato.* Nihil unquam abnuit voluntas tua studio meo. *i. e. negavit.* ¶ Abnuere curam pecoris. *Colum. in præfat. l.* 6. ¶ Abnuere imperium apud *Liv. l.* 28. *c.* 27. ¶ Abnuere alicui de re aliqua. *Sallust. in Jugurth.* Neque Mario Senatus abnuere de ullo negotio audebit. ¶ Abnuit locus impetum, apud *Tacit. Hist. l.* 5. 13. Quando impetus, & subita belli locus abnueret. *h. e.* negaret facultatem impetum faciendi. ¶ Abnuit spes. i. e. *negat. Tibull. l.* 4. *el.* 1. ¶ Abnuitur imperf. usurpatur a *Livio in fi. l.* 3. Nec abnuitur, ita fuisse.

Abnutivus, a, um, *negativo*, ἀνευφημίς, abnuendi vim habens. *Paul. Digest. l.* 45. *tit.* 1. *leg.* 83. Qui spondet, dolum malum abesse, abfuturumque esse, non simplex abnutivum spondet, sed curaturum se, ut dolus malus abfit.

Abnūto, as, are, Frequentativum est, & significat sæpe abnuere, interprete *Festo*: quod tamen velut parum usitatum notat *Cic. de Orat.* 3. *c.* 41. his verbis: Nolo esse verbum angustius id, quod translatum sit, quam fuisset illud proprium, ac suum. *Quidnam est obscro? Quid te absti abnutas?* Melius esset, vetas, prohibes, abiterres. Hæc Cicero. *Plaut. Captiv. a.* 3. *sc.* 4. *v.* 79. Quid mi abnutas? *Tr.* Tibi ego abnuto? Et *Amobius l.* 2. Abnutemus verum.

Abo, as, verbum est fratris fratrem blande compellantis: ab *abo* (quod ab ἀπφὸς) frater. Legitur apud *Auson. epigr.* 1. *ad patrem*. ubi V. *Scalig.*

Aboletacere, Abolere. *Tertul. apolog. c.* 35. *& de habit. mulier. c.* 3.

Abŏleo, es, abolevi, abolitum, Destruo, tollo, deleo, השמיד, Ger. *abtilgen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar, vsar*. Affine est Græco ἀνωλέω, perdo, ab ἄνω, & ὄλλυμι, unde ὄλεθρος. *Scaccellare, cassare, annullare, distruggere*; ut igne abolere. *Tacit. in. Annal. c.* 6. Abolere testamentum, *Ulpian.* 2. 58. 2. Si consuetudo vicerit, vetus lex sermonis abolebitur. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. ¶ Aboleo pro *Abluo*, seu *lavo*. *Virg. 4. Georg.* Nec viscera quisquam aut undis abolere potest, aut vincere flamma. ¶ Absolute etiam usurpatur pro *Exolescere*. *Liv. l.* 9. *c.* 36. Gladii Caudinæ nondum memoria aboleverat. Et *Gell.* 20. *c.* 1. Pœna abolevit. i. e. in desuetudinem abiit. ¶ Abolere Magistratum pro *tollere*, & *abrogare*. *Liv.* 3. ¶ Aboleri pro *mori* usurpavit *Plin. l.* 7. *in proœmio*. ¶ Præterita *abolui*, *ceum* pro *evi*, *ivum* affert *Priscian. l.* 9.

Abolescŏ, is, ere, *venir in niente*, σβεννυμι, Germ. *zu nichts werden*, Gall. *s'evanouir*, Hisp. *menguarse*, ἀπαυξάνομαι, ad nihilum redigor. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Vinea siccitatibus non abolescit. *Virg. Æn.* 7. *v.* 232. Tantique abolescet gratia facti. ¶ *Abolescere* pro decrescere affert *Lamb.* ex *Lucret. l.* 5. *v.* 732. ubi tamen alii aliter legunt. V. *Aboriscere*.

Abolitio, onis, *cancellamento*, ἀθέτησις. Abolitio legis. *Suet. Augus.* 34. Abolitio sententiæ. *Tacit. l.* 6. *Ann. c.* 2. Sic *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Sub pacto abolitionis damnationem deposuerat. ¶ Apud JCtos *Abolitio* est criminis, & accusationis institutæ extinctio, qua reorum numero reus eximitur, & accusationis, inscriptionisque memoria aboletur, *l.* 34. §. 1. *D. de ritu Nupt.*

Abolitor, oris, m. 3. Qui abolet. *Tertul. l.* 1. *de cultu femin. c.* 3. Omnium rerum abolitorem.

Abolitus partic. *distrutto, cancellato*. *Plin. l.* 7. *epist.* 6. Abolita accusatio. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Aboliti, & obliteratis elementis. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 49. Ædes vetustate, aut igni abolitas.

Abolla, æ, genus pallii duplici panno consuti, quo in militia utebantur. Videtur autem esse ab ἀμβάλλω, pro ἀναβάλλω, amictus. *Varr.* apud *Non. c.* 14. *n.* 9. Toga detracta est, & abolla data ad turbam mihi, sera militiæ munera belli ut præstarem. ¶ Eo usi sunt etiam Philosophi, longiore tamen, & fusiore. *Juvenal. sat.* 3. *v.* 115. Audi facinus majoris abollæ. Adde *Martial. l.* 4. *epigr.* 53.

Ab oloes pro *ab illis* usurparunt antiqui. *Fest.*

Abominabilis, e, *abbominevole*, στυγνὸς, βδελυκὸς. Sed vox est *Divi Hieronymi in Jerem. c.* 22. *v.* 30. itemque Quintiliani in Declamatione, cui Titulus, *Tribunus maricus*: quam tamen eruditi plerique Quintiliani esse negant.

Abominamentum, n. 2. *abbominazione*, στύγνημα, βδέλυγμα. Idem, ac res abominanda. *Tertul. adv. Jud. c.* 13. Projecit homo abominamenta sua aurea, & argentea.

Abominandus, a, um, detestandus, *abbominevole*, שקוץ, Ger. *greulich*, Gall. *abominable*, Hisp. *abominado*. Passive usus est *Liv. l.* 9. *c.* 38. Licinius tertia clade abominandam eam curiam facit.

Abominatio, onis, *abbominazione*, στυγνία, βδέλυγμα. *Lactant. l.* 1. *c.* 17. Quid equorum tam pertinax abominatio? Habet etiam *Tertull. adv. Jud. c.* 5. ¶ Abominationum autem formulæ apud veteres erant hujusmodi: Quod abominor: Quod Dii omen avertant: Dii averruncent: Dii melius taxint: Dii immortales avertite, & detestamini, quæso, hoc omen. V. *Brisson. ad formul.*

Abominātus, a, um, partic. *cbe ha abbominato*, שקץ, Germ. *greulich*, Gall. *abominé*, Hisp. *abominado*. *Liv. lib.* 40. *cap.* 4. Abominatus mentionem facinoris. ¶ Passive *Horat. Epod.* 16. *v.* 8. Parentibusque abominatus Annibal. Item *Liv. l.* 31. *c.* 12. Abominati fœminares.

Abomĭno, as, voce activa usus est *Plaut. Trinum. a.* 3. *sc.* 2. *v.* 82. Mulctam abomina. ¶ Hinc passive *Verrius* apud *Priscian. lib.* 8. Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominor, aris, *abbominare, abborrire*, שקץ, Germ. *verfluchen*, Gall. *abominer*, Hisp. *abominar, aτυχέομαι, Cbaldeorum*. Idem est proprie, ac non ominor, aut tanquam malum omen objicio, detestor, exsecror. Putarunt Veteres, cum aliquod triste signum apparuisset, posse id facile eludi, & quod portendebatur periculum effugi, si vel verbis, vel aliquo facto indicarent se omen non accipere, sed abominari; verbis quidem dicentes *ès κεφαλὴν σου*, in caput tuum, scil. hoc omen redeat. *Virg.* 2. *Æn.* Quod Di prius omen in ipsum convertant. *Senec. Consol. ad Marciam.* Quis non si admoneatur, ut de suis cogitet, tanquam dirum omen respuat, & in capita inimicorum, aut ipsius intempestivi monitoris abire illa jubeat? ¶ Facto vero ipso infectantes detestabantur id, quod similitrum aliquid portendebat. Si enim vel avis, vel aliud infaustum animal occurrisset, periculo se defunctos arbitrabantur, si id lapidibus petissent, ac terrissent. Hinc illud *Plinii l.* 28. *c.* 3. Incendia inter epulas nominata, aquis sub mensas protusis, abominamur. ¶ Quem veterum morem latius persequitur *Apuleius l.* 3. *Metamorph.* Sic etiam oracula, & vaticinationes eludi solitas legimus cum apud alios Historicos utriusque linguæ persæpe, tum apud *Suet. in Julio Cæs. c.* 59. Hinc elegans illa veterum phrasis. *Quod abominor*, pro eo, quod vulgo dicimus: *Quod Deus avertat. Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 1. Si mea mors redimenda tua (quod abominor) esset. *Curt. l.* 6. Hoc regium infigne aut moderate perferendum est, aut (quod abominor) in te ruet. Hæc de re latius differentem vide *Brissonium de formulis, & solemnibus Lonicerum de Veter. Gentil. lustr.* ¶ Per translationem significat aliquid quoquo modo exsecrari. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Quod igitur nos maxime abominaremur. ¶ Reperitur etiam passiva significatione. *Verrius apud Priscian. lib.* 8. Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominōsus, a, um, *abbominevole. Solin. cap.* 3. Propter pares dies Februarius quasi abominosus Diis inferis deputatur. *Dionæd. l.* 3. Sonum vocis abominosæ audire. Apud *Solin.* alii leg. *ominosos*.

Aborigines, um, m. sunt conditores auctoresque originis, γενάρχαι, & ἐγγενόμενοι a Græcis appellati. Ita adhibetur hæc vox a *Plin. l.* 4. *c.* 5. *sub fin.* Erythia dicta est, quoniam Tyrii aborigines eorum, orti ab Erythræo mari terebantur. *Est qui legit* ab origine. ¶ Idem atque indigenæ. *Servius ad Virgil. Æn.* 8. *v.* 328. Omnes terræ habitatores, aut *indigenæ*, aut *advenæ*, aut *convenæ*, aut *incolæ* sunt. *Indigenæ* sunt inde geniti, quos vocant Aborigines Latini, Græci αὐτόχθονας. ¶ Itaque Aborigines dicti sunt antiquitimi Italiæ populi in Latio, quorum reges Saturnus & Janus. *Justin. l.* 43. *c.* 1. Italiæ cultores primi Aborigines fuere, quorum rex Saturnus. *Sallust. in Catil. c.* 6. Cum Trojanis Aborigines, genus hominum agreste, sine legibus, sine imperio, liberum atque solutum, in una mœnia convenere. *Liv. l.* 1. *c.* 2. Æneas, ut animos Aboriginum sibi conciliaret, ne sub eodem jure solum, sed etiam nomine omnes essent, Latinos utramque gentem appellavit. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 14. Etrusci litteras ab Corinthio Demarato, Aborigines Arcade ab Evandro didicerunt. ¶ *Aurel. Vict. de orig. gentis R. c.* 4. Quidam tradunt, terris diluvio coopertis, passim multos divertarum regionum in montibus, ad quos confugerant, constitisse: ex quibus quosdam sedem quærentes pervectos in Italiam, Aborigines appellatos, Græca scilicet appellatione a cacuminibus montium, quæ illi ὄρη vocant. Alii volunt, eos, quod errantes illo venerint, primo Aberrigines, post mutata una littera, altera dempta, Aborigines cognominatos. Hactenus *Aurel. Vict.* Hujus autem posteriorem notationis auctor est etiam *Festus*. ¶ Græci Scriptores *Dionys. Halicarn. l.* 1. *Strabo l.* 5. *Stephan.* & alii scribunt Ἀβοριγίνας, aut Ἀβορίγινας, & Ἀβοριγίνους: unde colligitur, producendam esse penultimam: tametsi & Ἀβορίγινες scriptum legitur.

Aborior, iris, ortus sum, deponens, *morire, perire*, idem ac morior, pereo. Est enim contrarium verbo *orior*: præpositio autem *ab* hoc loco privationem, aut vitium significat, ut in *absimilis, abrogo*, & aliis multis. *Varr. l.* 4. L. L. Idem hic Diespiter dicitur, infimus æer, qui est conjunctus terræ, ubi omnia oriuntur, ubi aboriuntur. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Ut fetus quoque ipsi in corpore suo concepti aboriantur. ¶ Translate *Lucret. lib.* 3. *v.* 155. pallorem existere toto Corpore, & infringi linguam, vocemque aboriri. *h. e.* intercludi, & deficere. ¶ *Aboriri* pro fetum immaturum edere; *aborire* legitur apud *Arnob. l.* 3. *pag.* 103.

Aboriscor, eris, *nascare, perire*, idem ac pereo. *Lucret. l.* 5. *v.* 732. Inque dies privos aboriscí quæque creata. Ita Pareus: alii *aboriri*; alii leg. *abolescere*.

Abortus, a, um, Abortivus venter dicitur a *Paulo l. fœtent.* 4. *c.* 9. (si sana est lectio) cum fetus venenis, & medicamentis ejectus est. Abortus, *ingnis*, vel abactus venter partum efficere non videtur.

Abortus, us, m. *aborto*, idem fere est, quod abortus. Differt tamen, qui abortus est in primis mensibus, cum conceptui exordium factum est, abortus prope tempus pariendi. Deinde abortus dicatur ab aborior, aborsus ab ordior. Hæc *Nonius*, homo Grammaticus *cap.* 5. *n.* 211.

Abortio, onis, f. 3. *sconciatura*, aborsendi actus, נפל, Germ. *mißgeburt*, Gall. *avortement*, Hisp. *aborto*, ἐκτρωμὸς. *Cic. pro Cluent. c.* 12. Quæ pecunia mulieri legata erat a filio, si natus esset, eam præsentem Oppianicus non debitam mulieri solvit: si hæc solutio legatorum, & non merces abortionis appellanda est. *Plaut. Trucul. a.* 1. *sc.* 2. *v.* 98. Abortioni operam dare.

Abortio, is, ire, *disperdere, sconciare*, immaturum fetum edo, ante tempus pario, הפיל, Ger. *unzeitig gebaren*, Gal. *avorter*, Hisp. *mal parir*, εἰσπίπτω. Tribuitur *Plinio lib.* 8. *c.* 31. Propter facilitatem abortiendi. At *Hardum.* legit *aborsiendi*.

Abortium, ii, n. pro Abortu, vel abortione, vox est *Hieronymi ep.* 26. *c.* 1. & *epist.* 22. *c.* 5.

Abortivus, a, um, adject. *che fa abortire*, מפיל, Germ. *mißgeburt bringer*, Gal. *qui fait avorter, ou avorton*, Hisp. *que haze parir, o mal parido*, ἐκτρωματίας. *Plinius* sæpe utitur eo tam pro eo, quod vim abigendi fetum habet, ut *l.* 20. *c.* 21. Malvas cum adipe anseris abortivas dicit: quam pro ipso abortu, ut *l.* 18. *c.* 17. Evanescit quodam abortivo, i. e. Abortu. Nam & abortivi dicuntur, qui abortu nati sunt, apud *Suet. Augus. c.* 35. & *Horat.* 1. *sat.* 3. *v.* 46. Ut abortivus fuit olim Sisyphus.

Aborto, as, are, *abortire*, abortum facio. *Varro l.* 2. *de R. R. cap.* 4. Haram facere oportet ea altitudine abs terra, ne dum exilire velit (*sus*) prægnans abortet. Usus est & *Firmicus l.* 3. *c.* 7. *n.* 6.

Abortus, a, um, *nato*, ἀναρσὸς, exortus. *Stat. l.* 8. *Thebaid. v.* 32. Nec solitus sentire metus expavit aborta Sidera, jucundaque offensus luce profatur. ¶ Alii rectius legunt *aborta*.

Abortus, us, m. *aborto, sconciatura*, intempestivus ortus, נפל, Ger. *mißgeburt*, Gall. *avortement*, Hisp. *aborto*, ἔκτρωμα. *Cic. ad Attic. lib.* 14. *ep.* 20. Terentiæ nollem abortum. ¶ Abortum facere pro inferre, apud *Plin. l.* 28. *c.* 7. & *lib.* 21. *cap.* 18. Pro pati. *Plin. jun. lib.* 8. *epist.* 10. Neptem suam abortum fecisse. ¶ *Manilius l.* 1. *v.* 140. abortum pro occasu Stellarum posuit. ¶ Abortus etiam de arboribus dicitur. *Plin. l.* 12. *c.* 2. ¶ Abortum facere metaphorice habet *Plin. in præf. hyl. naturalis*.

Abpatrŭus, i, *fratello di mio terzo nonno*, frater abavi mei ex parte paterna: qui & *patruus maximus* dicitur. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paul. ibid. lege* 10.

Abrādo, dis, si, sum, 3. 3. *radere, radendo toglier via*, גרע, Ger. *abschaben, abkratzen, abscheren*, Gal. *casser, enlever en rasant*, Hisp. *vaer de alguna cosa, quitar*, ἀνελὼν, tulero. *Col. de arbor. c.* 8. Atila dolabra abradita. *Plin. l.* 6. *c.* 20. Barba abraditur. ¶ Per translationem ponitur pro exprimere, sive per vim auferre. *Cic. pro Cæc. c.* 7. Nihil se ab Cæcina posse abradere.

Abram, æ, m. 1. אברם, nomen primi Patriarchæ, & Latine pater excelsus interpretatur, quem Deus ab iis, quæ videntur, ad invisibilia protrahens. Non

vocaberis, inquit, Abram, sed Abraham erit nomen tuum, quia multarum te gentium patrem posui. Genitivus *Abra* legitur apud *Prudent. in Apotheosi*, v. 441. & *Abrahe* apud *Tertull. l. 4. adverf. Marcion. c.* 13. Potest etiam *Abraham* tamquam indeclinabile usurpari, ut docet *Charif. l.* 1. *c. de Analog.* ¶ Secundum tamen declinationem latinam Abrahamus dicitur, vel Abrahamus, cum aspiratione.

Abrāſus, a, um, ἀνεξυρημένος, radendo ablatus. *Cic. pro Roſcio Com. c.* 7. Supercilia penitus abraſa. *Luc. l.* 6. *v.* 115. Abraſæ fauces.

Abraxas, æ, m. Ἀβραξας, nomen ſummi & omnipotentis & conditoris Dei, fictum a Baſilide Hæretico, & ejus aſſeclis, ſub quo Nithran, h. e. ſolem colebant. Hujus nominis litteræ, ſecundum Græcam ſupputationem, conficiunt numerum CCCLXV., quo numero dies totius anni includuntur, totidemque cœli, quot Baſilides eſſe dicebat: qua de re V. *Auguſtin. de Hæreſib. ad Quodvult.* Meminere hujus dei etiam *Tertull. de Præſcriptionib. c.* 46. & *Hieronym. in Abd. c.* 1. & *in Amos, c.* 3.

Abrelictus, a, um, derelictus, *abbandonato*. *Tertull. adv. Jud. c.* 1. Populus Judæorum divinitate abrelicta ſimulactris fuit deditus.

Abreptus, a, um, *tolto, rapito, tolto via per forza*, ab abripio. *Cic.* 3. *Verr. c.* 3. E complexu parentum abreptos filios ad necem ducere. *Tacit.* 3. *hiſtor. c.* 22. Occiſi centuriones, abrepta ſigna. *Liv. l.* 26. *c.* 36. Naves in terram remis abreptæ.

Abripio, is, ere, a. 3. *rapire, tirare, condur via per forza*, גזל, Ger. *hinwegreiſſen*, Gal. *ravir, emporter*, Hiſp. *arrebatar*. A præpoſitione *ab* & *rapio*, ἁρπαζω, vi rapio, vi traho, & tum ad res, tum ad perſonas refertur. *Cic.* 3. *Offic.* Qui abripiunt ab aliis, ut aliis largiantur. *Id.* 1. *ad Quirit.* Ne patiamini, me a conjuge abreptum vitam degere in exilio. ¶ Abripere ſe ſe, i. e. ſe ſubducere, ſe ſubtrahere. *Plaut. in Milit.* 2. 2. 21. Ita abripuit repente ſe ſe ſubito. ¶ Aliquando ſignificat vehementer ad me rapio, *Liv. l.* 1. Tarquinius medium Servium abripit, elatumque e curia in inferiorem partem gradus dejicit. ¶ Abripere ad quæſtionem, i. e. trahere. *Cic. pro Cluent. c.* 33. ¶ Abripere in ſervitutem. *Hirt. de B. Afric. c.* 26. ¶ Abripi in cruciatum. *Terent. Andr.* 4. 4. ¶ Abripi a parentis ſimilitudine, h. e. patri diſſimilem eſſe, ut in illo *Cic.* 7. *Verr. c.* 12. Ut eum etiamſi natura a parentis ſimilitudine abriperet, conſuetudo tamen, ac diſciplina patri ſimilem eſſe cogeret.

Abrodĭætus, ἁβρολιατος, cognomen fuit Parrhaſii pictoris nobiliſſimi, quod latine ſignificat delicatum, atque elegantem, ab ἁβρὸς, delicatus, & *victus*, vivendi ratio. *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Abrōdo, a. 3. *rodere*, קשט, Germ. *abnagen*, ἀναπολω, eſt rodendo abſcindo. *Plin. l.* 10. *c.* 62. Viperæ mas caput in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine.

Abrogatio, onis, Verbale ab Abrogo, actus ipſe abrogandi, *ſcancellamento, annullazione*, ἀνακυρωσις, ἀναιρεσις. *Cic. ad Attic. l.* 3. *epiſt.* 23. Neque enim ulla eſt lex, quæ non ſe ſepiat difficultate abrogationis.

Abrogātor, oris, qui abrogat. *Arnob. l.* 1. *p.* 30. Divini operis abrogatores.

Abrogātus, a, um, *annullato, caſſato*. *Cic. pro Dom. c.* 31. Imperium abrogatum. *Id. pro C. Corneл.* Abrogata lex.

Abrŏgo, as, are, *togliar il vigore, annullare*, חשבית, Ger. *aufheben*, Gal. *caſſer*, Hiſp. *quitar, deſpoſeer, anular*. Reſcindo, diſſolvo, antiquo, infirmo, irritum facio. Proprie eſt rogatum tollo. Rogare enim legem eſt legem ferre, rogata, i. e. interrogata plebe, an velit aliquid ratum habere. Unde abrogatur Legi, cum lex prorſus tollitur: Derogatur autem Legi, cum pars detrahitur: Subrogatur Legi, cum aliquid adjicitur: Obrogatur, cum alia lex fertur priori contraria. *Auctor ad Herenn.* Illa defenſio tenuis eſt, cum offenditur, id factum eſſe, quod ea lex ſanxit, cui legi abrogatum, vel derogatum ſit. ¶ Unde abrogare idem fere eſt, ac antiquare. Hæc tamen differentia inter duo hæc verba intercedit, quod proprie antiquabatur lex, quæ promulgata non recipiebatur, abrogabatur vero ea, quæ poſtquam perlata erat, retractabatur. Utrumque vero conjungit *Liv. l.* 22. Plebiſcitum, quo oneratus magis, quam honoratus ſum, primus antiquo, abrogoque. ¶ Dicimus autem *abrogare legi, & abrogatur Lex. Liv. l.* 9. Ubi duæ contrariæ leges ſunt, ſemper antiquæ abrogat nova. Ubi tamen alii legunt, *antiquam abrogat novæ. Cic. de Cl. Orat. c.* 62. Legem Sempronium abrogaverit. ¶ Abrogare alicui imperium, magiſtratum, poteſtatem, eſt cum publice privare imperio. *Privare pubblicamente. Cic.* 4. *Verr.* Si tibi magiſtratum abrogaſſet. Et *Val. Max. l.* 7. *c.* 7. Juriſdictionem abrogare. ¶ Abrogare aliquem, dictum figurate. *Plin. de Vir. illuſtrib.* 77. Privatus (Scipio) Lepidum Italia abrogavit. *hoc eſt ejecit*. ¶ Interdum eſt ſimpliciter auferre, *privare, togliere*. L. 1. *ad Herenn. c.* 10. Quæ res fidem abrogat orationi. *Ovid.* 2. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 278. Et nimium ſcriptis abrogat ille meis. ¶ Abrogare pœnam eſt abſolvere. *Senec. Hercul. Oet. v.* 899. Nemo nocens ſibi ipſe pœnas abrogat. Vide ibi *Gronov.* ¶ Beneficiis abrogare vires. *Plin. l.* 2. *c.* 53. h. e. exiſtimare beneficia nullarum eſſe virium.

Abrōicus. *Novius c.* 3. *n.* 43. citat locum Plauti in *Abroico*, qui certe eſt titulus Comœdiæ Plautinæ deperditæ. Sed legendum videtur *Agroico*, hoc eſt Ἀγροικῳ, agreſti, ruſticano.

Abrōſus, a, um, *corroſo*. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Abroſæ corporis partes. *Id. ibid. cap.* 2. Abroſus calicis margo.

Abrotonītes, æ, m. 1. declin. ſed figurate neutro generi jungitur, ut *vinum abrotonites*, a Græco ἀβροτονιτης, quod itidem primæ eſt declinationis. Eſt autem *abrotonites vinum*, quod herba abrotono conditum eſt. Ejus mentio fit a *Colum. l.* 12. *c.* 35.

Abrotŏnum, i, n. & Abrotonus, i, m. *abrotino, abrotina*, ἀβρότονον, herba odoris jucundi gravis, flore aureo, ſemine calidæ virtutis. *Lucan. l.* 9. *v.* 920. fumoque gravem ſerpentibus urunt Abrotonum. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Abrotonum odore jucunde gravi &c. ¶ Legitur & *abrotanum*.

Abrumpo, is, upi, uptum, *interrompere, rompere*, קרץ, Gall. *rompre, & briſer ce qui ſe tient enſemble*, Hiſ. *daſtar, romper*, ἀναῤῥηγνυμι, incido, interrumpo, avello. *Liv. l.* 6. *Bell. Pun.* Abrumpentium vincula jumentorum. *Idem l.* 8. Cohortes a fronte urgebant, ut abrumperent cornua a cetera acie. *ideſt* interrumperent. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, *interrompere. Plin. nov. in epiſt.* Abrumpere otium. *Virg.* 3. *Georg.* Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres. Sic Abrumpere ſermonem, abrumpere vitam, apud *eund. Virgil. Æn.* 4. & 8. ¶ *Cic. Phil.* 14. *c.* 12. Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonii. *ideſt* ſubito, & cum impetu ſe ſe ab eo liberavit. ¶ Patientiam abrumpere *Tacit. l.* 12. Atqui illi quamvis ſervitio aſſueti, patientiam abrumpunt. ¶ Fidem per ſcelus abrumpere apud *eund.* 4. *hiſtor. c.* 60. h. e. violare.

Abrupte, adverb. Ut abrupte incipere, i. e. ſine exordio. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Nec abrupte, nec unde libuit, incipiendum, *eſabrutto*. *Id. l.* 4. *c.* 1. Abrupte cadere in orationem. *Juſtin.* 2. 15. 4. Non abrupte agendum, *i. e.* inconſiderate. *Ammian. l.* 20. *c.* 5. Torrens abruptius inundans. *h. e.* effuſius.

Abruptio, onis, nomen a verbo deductum, *rompimento*, ἀναῤῥηξις, ut abruptio corrigit. *Cic.* 2. *de Div. c.* 40. Abruptio matrimonii. *i. e.* divortium. *Idem ad Attic. l.* 11. *ep.* 3. ubi alii aliter leg.

Abruptum, i, n. Subſtantive in utroque numero. *Stat.* 3. *Silv.* 2. *v.* 69. imus in abruptum. Sic Cœli abrupta. *Idem Theb.* 3. *v.* 262. Charybdis ſorbet in abruptum fluctus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 422.

Abruptus, a, um, adject. Sic loca abrupta, ut rupes, ſcopuli, quæ etiam prærupta dicuntur. *Curt. l.* 7. *c.* 11. Petra abrupta. *Tertull. l.* 1. *adv. Marc. cap.* 1. Comparative etiam uſurpavit inquiens, Caucaſo abruptior. *Frontin. l.* 2. *c.* 4. *Strateg.* Abruptiora tractare, & *Plin. jun. l.* 9. *ep.* 39. Ripæ abruptiſſimæ. ¶ Ad alia etiam transfertur. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. *p.* 258. Genus orationis Salluſtii abruptum vocat. *h. e.* non cohærens, vel non ſatis plenum, ſed decurtatum. ¶ Oratio abrupta, *h. e.* quæ exordio caret. *Macrob.* 4. *Saturnal. c.* 2. Oratio pathetica neceſſe eſt initium abruptum habeat. ¶ Abruptum ingenium, i. e. præceps. *Sil. Ital. l.* 7. ¶ Lucrum abruptum quaſi præceps, & præter ſpem objectum. *Ulpian. in l.* 1. *D. quar. rer. act.*

Abs, *da*, præpoſitio ablativo ſerviens, idemque valens, quod *a*, & *ab*: neque tamen adeo frequens apud Latinos Scriptores, ſi Comicos excipias. Nam ſæpiſſime legitur apud *Plautum*. Si quando uſurpatur, præponitur dictionibus incipientibus a Q. & T. *Terent. Adelph.* 2. 3. 1. Abs quivis homine. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 31. Vincar abs te. ¶ Ante C. *Plaut. perſ.* 1. 3. 79. Abs chorago ſumite. ¶ Sunt qui putant, præponi etiam verbis incipientibus ab R, & S; confirmantque exemplis a *Plauto, Terent. Salluſt. Cæſare*, & *Livio* petitis: ſed non videntur antiquas eorum optimas editiones conſuluiſſe, in quibus *a* & *ab*, non *abs* legitur. Idem dicendum de loco *Gellii l.* 18. *c.* 14. ubi veteres optimi libri habent *ab re*, non *abs re*; quod etiam *Cellarius* adverterat *in Antiboth.* ¶ Docet *Cic. in Orat. c.* 47. hanc præpoſitionem (*abs* enim ibi legendum, non *ab*) ſuo tempore parum admodum in uſu fuiſſe; ſolumque in accepti tabulis manſiſſe; & ne his quidem omnium: in reliquo ſermone mutatam eſſe in *ab*, vel *a*.

Abſcēdens, entis, *che s' allontana, o ſi parte*, recedens, diſcedens, ἀφιστάμενος. *Plin. l.* 2. *c.* 99. Luna accedens corpora implet, abſcedens inanit. ¶ Abſcedentia dicuntur a Medicis collectiones humorum, *poſteme*, ἀναχωρηματα, abſceſſus. *Celſ. l.* 5. *c.* 18. *n.* 18. Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. ¶ In pictura ſunt, quæ colorum temperamento remotiora repræſentantur, *lontananze*: ſicut *prominentia*, quæ ſpectanti propius exſtare videntur. *Vitruv. in proœm. l.* 7.

Abſcēdo, is, eſſi, eſſum, ex *ab*, & *cedo*, recedo, *partire, ritirarſi*, ἀφιστημι. Et uſurpatur tam cum præpoſitione, quam ſine. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Veneris, & Mercurii Stella nunquam longius a Sole abſcedunt. ¶ Abſcedere munere, apud *Liv. l.* 9. *c.* 13. ¶ Abſcedere etiam miles dicitur, cum retro ſert pedem, & relinquit locum. Ita uſus eſt *Nepos in Iphicrate c.* 2. Et in *Epaminonda c.* 9. ¶ Abſcedere incepto, idem, ac deſiſtere. *Liv. l.* 26. *c.* 7. ¶ Ita abſcedit, habet *Terent. Hec. c.* 5. *ſc.* 2. *v.* 34. ¶ Similiter ægritudo abſcedere dicitur apud *Plaut. Merc. a.* 1. *ſc.* 4. *v.* 29. ¶ *Abſceſſum* contractum pro abſceſſiſſem, *Silius* dixit *l.* 8. *v.* 109. ¶ Abſceſſum impersonaliter, *Liv. l.* 29. *c.* 2. Nec ante abſceſſum eſt, quam &c. ¶ *Abſcedere* de pecunia dictum. *Plaut. Perſ.* 1. 6. Decem accedent minæ. D. Abſcedent enim, non accedent. *Suet. in Ner. c.* 34. Nequid abſcederet. i. e. minus eſſet. ¶ Medici etiam hoc verbo utuntur de corruptis humoribus, quando collecti in exteriores incumbunt partes, & in ulcus erumpunt. *Celſus lib.* 2. *c.* 5. Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. *poſteme. Id. lib.* 7. *c.* 12. Sub lingua aliquid abſcedit. ¶ Apud JCtos autem *Abſcedens uſusfructus* eſt uſusfructus ſejunctus, detractus.

Abſceſſio, onis, *allontanamento, partenza*, ἀνάβασις. *Cic. de Univerſ. c.* 12. Cum ad corpora neceſſitate acceſſio ſeret, tum abſceſſio.

Abſceſſus, us, idem ac abſceſſio: Ut Solis abſceſſus. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 10. ¶ Abſceſſus etiam eſt concurſus mali humoris in aliquam partem corporis, ex quo ſuppuratio fit, *apoſtema. Celſus l.* 5. *c.* 18. *n.* 2. Si materia extrahenda eſt, ut in hydropico, in lateris dolore, in incipiente abſceſſu, &c.

Abſcīdo, dis, di, idum, ex *ab*, & *cædo, tagliar, tagliar via*. Significat partem de re aliqua ſecto, abſcindo, גדע, Ger. *abhauen, abſchneiden*, Gal. *trancher, ſeparer, couper*, Hiſp. *cortar alguna coſa*, ἀποτεμνω. Diſtinguendum eſt ab *abſcindo* præteriti quantitate: hoc enim habet *abſcidi*, illud *abſcidi*. *Ovid.* 13. *Met. v.* 362. Abſcidit jugulo pectuſque, humerumque ſiniſtrum.

Abſcindo, dis, idem quod abſcido, *tagliar via*, ἀποτεμνω. *Virg. Æn.* 3. Eſperium Siculo latus abſcidit, arvaque, & urbes. *Plaut. in Amphitr.* Ego tibi iſtam ſceleſtam, ſcelus, linguam abſcindam. ¶ Per tranſlationem apud *Liv. l.* 9. *c.* 23. Nos omnium rerum reſpectum, præterquam victoriæ, nobis abſcidamus. ¶ Jungitur & ablat. cum præpoſitione. *Cic. Verr.* 7. *c.* 1. Tunicamque ejus a pectore abſcidit. ¶ Dicitur etiam abſcindere venas, querelas, operas, & ſimilia. *Plaut. Cæſar, Plin. Tacit.*

Abſcīſe, adv. idem quod breviter. *Val. Max. c.* 7. *lib.* 3. *n.* 6. *extern.* Si verba numeres, breviter, & abſciſe, ſi ſenſum æſtimes, copioſe, & valenter.

Abſcīſlo. V. Abſciſſio.

Abſcīſſe, adv. *Leg.* 5. §. 2. *ff. de jure immunit.* Demonſtratur varie, nec abſciſſe, h. e. copioſe, non ἀνεντευκτως.

Abſcīſſio, onis, *f. troncamento*, actus abſcindendi. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 55. Significatio, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quam poſitum eſt in oratione, fit per ambiguum, abſciſſionem, ſimilitudinem. & *cap.* 54. Per abſciſſionem, ſi cum incipimus aliquid dicere, præcidimus. ¶ Quidam ſcribunt *abſciſo*.

Abſcīſſus, a, um, Amputatus, abruptus, *troncato, levato via*, ἀνάτμητος. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 303. Caput abſciſſum demens cum portat Agave. *Plin. l.* 4. *c.* 1. Inſula a continenti abſciſſa. ¶ Metaphorice dicimus abſciſſam ſpem, & abſciſſam rem, h. e. deſperatam. *Cic.* & *Liv.* ¶ Abſciſſa caſtigatio pro dura, & aſpera eſt apud *Val. Max. l.* 2. *c.* 2.

Abſcīſus, a, um, particip. ut abſciſſior juſtitia, i. e. rigidior apud *Val. Max. l.* 6. *c.* 5. *n.* 4. Alii legunt, *Abſciſſior. Id. l.* 3. *c.* 8. *n.* 3. Abſciſo reſponſo, i. e. brevi. Sed *abſciſus*, & *abſciſſus* promiſcue adhibentur, nec veteres codices tam fideles ſunt, ut alterum ab altero diſtingui poſſit.

Abſcondīte, adverb. *occultamente*, κρυβιως, idem eſt, quod occulte. *Cic. de Invent.* 2. *c.* 23. Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis, implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Abſcondĭtor, oris, qui abſcondit. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 15. Rerum humanarum abſconditores. *Tert. adv. Marc. c.* 25. Qui abſconditor non fuit.

Abſcondĭtus, a, um, particip. *naſcoſto, occulto*, κρυπτος, *Cicer. in Catilin.* 3. *c.* 1. Quis tutus eſſe poteſt in tantis, tamque abſconditis inſidiis! *Id. in Philip.* 2. *cap.* 42. Erant fortaſſe gladii, ſed abſconditi.

Abſcondo, is, di, ditum, vel abſconſum, *aſcondere, celare, naſcondere*, טמן, Ger. *verſtecken*, Gal. *cacher*, Hiſp. *eſcoudar*, ἀποκρυπτω, condo, abdo, occulto, vel celo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quod quo ſtudioſius ab ipſis ſupprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. *Colum. de arborib. c.* 7. Reliquas radices, quæ in terram abſconduntur, ſic abradas. ¶ Abſcondere in tenebris, *Cæcil.* apud *Non.* ¶ Abſcondere furto fugam, hoc eſt furtim fugere. *Virgil.* Abſcondere terra, *Plaut.* ¶ *Abſcondidi* fuit antiquum præteritum. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 191. Vitreiſque abſcondidit antris. V. *Priſcian.*

Abſconſe, adv. *di naſcoſto. Hygin. fab.* 284. Filium infantem Merope mater abſconſe ad hoſpitem in Ætoliam mandavit.

Abſconſio, onis, verbale, ἀποκρυψις. Affertur a Lexicograph. quibuſdam ex *Plin. l.* 8. *c.* 16. ſed ibi legitur *abſcondente* pro *abſconſione*.

Abſconſor, oris, verbale, ἀποκρυπτης. *Jul. Firmic. l.* 3. *Matheſeos c.* 8. abſconſores auri, & divitiarum faciet.

Abſconſus, a, um, particip. ab Abſcondo, *naſcoſto. Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 18. Abſconſarum artium magiſtri, *ibid.* Abſconſi, & ſubdoli. *Fulgent. lib.* 1. *Mythol. c.* 21.

Abſegmen, inis, fruſtum, reſegmen. *Feſtus*. Penitam offam Nevius appellat abſegmen carnis cum cauda.

Abſens, entis, *aſſente, lontano*, ἀπων, partic. ab *abs*, & *ſum*, ut *præſens* a *præ*, & *ſum*. Sed Veteres dicebant *Præſſe, Abſſe*; unde participia *præſens*, & *abſens*. *Cic. Philipp.* 2. Non patiar fieri, ut abſentis ejus ratio habeatur. ¶ Invenitur etiam *Abſente nobis*, *Præſente nobis* apud Comicos ſed eſt ἀγραμματια. *Ter. Eun. a.* 4. *ſc.* 3. Neſcio quid profecto, abſente nobis, turbatum eſt domi. ¶ Aliquando etiam per tranſlationem idem eſt, ac *mortuus*, ἀποθανων, ἀπαλλαγεὶς. *Virg. Æn.* 4. Sequar atris ignibus abſens. Adde *Plaut. in Prol. Caſ. v.* 20. ¶ Superlativo uſus eſt *Auguſt. l.* 4. *Confeſſ. c.* 4. Baptiſmum acceperat, mente, atque ſenſu abſentiſſimus. ¶ Apud JCtos autem abſens eſt, qui eſt extra provinciam, aut extra urbis continentia, aut non eſt in eo loco, quo petitur. Nemo autem abſens damnabatur, ſed requirendus adnotabatur, h. e. in reos referebatur.

Abſen-

Abſentia, æ, f. *Longinquitas*, ἀπουσία, *Cic. in Piſon. c. 16.* Jam vides & digreſſum meum, & abſentiam, &c.

Abſentivus, a, um, diutius abſens. *Petron. in Satyric. c. 33.* Ne abſentivus eſſem, omnem voluptatem mihi negavi. *Alii aliter legunt.*

Abſento, as, are, Ablego, Abſentem facio. *Claudian. de rapt. Proſerp. v. 213.* Veritamque Dearum colloquio patris procul abſentaverit aſtris. Sed in quibuſdam codicibus *amandaverit* legitur. ¶ *Abſentans* tamen invenitur apud *Sidon. 9. ep. 13.* pro *Abſens*; itemque apud *Cyprian.* & alios, quos ad Sidonium notavit Savaro. Adde Petronium, cujus illa ſunt in Satyrico: Abſentemur, & dum illi balneum petunt, nos in turba exeamus. Vide de hoc loco *Borrichium Vind. p. 3.*

Abſidatus, a, um, in modum abſidis factus, ut *abſidata porticus* apud *P. Victl. de regionib. Urb. Rom. reg. 4.*

Abſilio, is, ire, *fuggire ſaltando*, ex *ab*, & *ſalio*, ſaltu alicunde recedo, ἀναπηδάω, *Stat. 6. Thebaid. v. 97.* Fugere feræ, nidoſque tepentes abſiliunt (metus urget) aves. *Lucret. l. 6. v. 1225.* aut procul abſiliebat.

Abſimilis, *diſſimilis*, ἀνόμοιος, diſſimilis. Frequens eſt hujus vocabuli cum negatione uſus, ut Haud abſimilis, aliquantum ſimilis. *Plin. l. 8. cap. 33.* Roſtrum haud abſimile fuiſſe. *Suet. in Oth.* Non abſimilis Tiberio Principi fuit.

Abſinthiatus, a, um, adject. abſinthio perfuſus, mixtum abſinthium habens, ut abſinthiatum poculum apud *Senec. Suaſ. 7.* ¶ Abſinthiatum, i, n. ponitur pro vino abſinthite apud *Apic. l. 1. c. 3.* & *Lamprid. in Heliog. c. 21.*

Abſinthites, æ, m. vinum conditum abſinthio. *Colum. l. 12. c. 35.* & *Plin. l. 14. c. 16. V. Abrotonites.*

Abſinthium, vel Abſynthium, *Aſſenzo*, vulgo *Bommeſſer*, ἀψίνθιον. Quidam dici volunt ἀπίνθιον, quaſi ἀνήνθιον, quod ob inſignem amaritiem non facile bibatur. ¶ De uſu Abſinthii vide *Plin. l. 27. c. 7.* ¶ Magnam vim habet in enecandis vermibus, unde & pueris dari ſolent ejus folia in ficu latentia, aut etiam ejus ſuccus in poculo melle illito ad eos fallendos. Quo referendum eſt illud *Lucretii l. 1. v. 935.* An veluti pueris abſinthia tetra medentes, &c. ¶ Abſinthium maſc. genere *Varro* uſurpavit in *Quinquatribus*, apud *Non. c. 3. n. 4.* Quid medico opus, abſinthium ut bibam gravem, & caſtoreum? ¶ Translate ſignificat moleſtiam aliquam, ſed tamen ſalutarem. Hinc parum mellis, & abſinthii multum habere. *Quintil. l. 3. c. 1.* De ſuo dixit libro, i. e. minus voluptatis, ſed plus ſalubritatis in ſtudiis.

Abſis, vel Apſis, idis, f. *volta*, ἀψίς, curvatura fornicis, camera. *Plin. l. 2. ep. 17.* Cubiculum in abſida curvatum. ¶ Item facellum, *capella fatta a volta*. *Auguſtin. epiſt. 23.* & *Paulin. Nolan. ep. 12.* ¶ Item lanx eſcaria rotunda, & concava, *piatto tondo, e concavo*. *Ulpian. leg. 20. Dig. de aur. arg. leg.* ¶ Abſis ſtellarum eſt curvatura circuli, quam ſtella motu ſuo proprio deſcribit. *Plin. l. 2. c. 15. 16. 17.* ¶ Hæc vox in obliquis caſibus circumflectitur a Græcis: quare apud Latinos quoque ejus penultima producenda eſt.

Abſiſto, is, n. 3. *ſtare lontano*, *portirſi*, הרחק. Gall. *ſe retirer arriere*, *ſe tenir loin*, Hiſp. *alexarſe*, ἀφίσταμαι, diſcedo. Jungitur frequenter ablativo ſine præp. *Virg. 6. Æneid.* Totoque abſiſtite luco. ¶ Quandoque ſine caſu pro deſinere. *Virg. 1. Æn.* Nec prius abſiſtit, quam ſeptem ingentia victor corpora fundat humi, *ſermonem*. ¶ Quandoque ponitur pro deſiſtere, *tralaſciare*, *laſciar*. *Liv. l. 9. c. 34.* Continuando abſtitit magiſtratu. *Claudian.* Abſiſte rogari, *non ti ſar pregare*. *Liv. l. 26. c. 35.* Ne ingratis abſiſtat beneficere. ¶ *Abſiſtitur*, impersonale. *Liv. l. 21. c. 6.* Si non abſiſteretur bello.

Abſöcer, eri, m. *biſavolo di mia moglie*, uxoris meæ proavus, hoc eſt pater avi uxoris meæ. Socer enim eſt pater uxoris, proſocer avus, abſocer proavus. *Capitolin. in Gord. c. 2.* Socero, proſocero, & duobus abſoceris Conſulibus ipſe Conſul.

Abſoleſco, is, n. 3. *andar in diſuſo*, ἀναρχαΐζομαι, obſoleſco. *Tertull. in lib. de exhortat. ad caſtit. c. 6.*

Abſolvo, is, ere, *ſciorre*, *aſſolcere*, *liberare*, פרקים, Ger. *entladigen*, *ledig machen*, Gal. *deliur*, *abſoudre*, *deliverer*, Hiſ. *daſatar lo atado*, *abſolver*, ἀπολύω, ſolvo, libero. Tum ad res, tum ad perſonas pertinet. Ad res cum pertinet, ſignificat perficere, ad exitum perducere. *finire*. *Cic. ad Q. Fratr.* Orationes efflagitatas pro Scauro, & pro Plancio abſolvi. *Id. Offic. 3. cap. 2.* Nemo eſt inventus, qui Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquiſſet, abſolveret. ¶ Abſolvere tamen, & perficere proprie differunt inter ſe. Nam Abſolvere eſt rem ad exitum quoquo modo perducere: Perficere autem eſt finem rei imponere, nihil ut deſit, quod plus eſt; ſicut perfectum plus eſt, quam abſolutum. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 36.* In omni natura neceſſe eſt, abſolvi aliquid, aut perfici. *Ulp. l. 7. Dig. ad l. Julian.* & *Papinianus l. 129. de V. S.* Perfeciſſe ædificium is videtur, qui ita conſummavit, ut jam in uſu eſſe poſſit. ¶ Ad perſonas vero cum ſpectat, ponitur pro Liberare, vel ſolvere; in qua ſignificatione accuſativum ſolum habet; aut accuſativ. cum genit. rei criminalis; aut cum ablat. & propoſit. *de*, vel ſine præpoſit. *Cic. ad Q. Fratr.* Sextius noſter omnibus ſententiis abſolutus eſt. *Id. ibid. lib. 2. epiſt. ult.* Druſus erat de prævaricatione a Tribus ærariis abſolutus. *Id. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis, ſed ille damnatus eſt cædis. *Id. 4. Verr. c. 8.* Hunc hominem Veneri abſolvit; ſibi condemnat. *Liv. lib. 2. c. 8.* Latæ deinde leges, quæ Conſulem regni ſuſpicione abſolverent. ¶ Apud *Solinum c. 8.* hoc verbum idem eſt, ac verbis, & teſtimoniis aliquid evincere, ac demonſtrare. Ita enim ait Bochus abſolvit, Gallorum veterem propaginem Umbros eſſe. ¶ Abſolvere pignus apud *Paulum J. C. 2. Sent. c. 5.* accipitur pro eo, quod eſt pignus recipere, ſoluto debito; ſed ibi al. leg. *luere*. ¶ Abſolvere creditorem idem eſt, ac creditori ſatisfacere, eumque pecunia ſoluta dimittere. In hoc ſenſu uſus eſt *Terent. Adelph. a. 2. ſc. 4. v. 13.* Ad forum ibo, ut hunc abſolvam. i. e. pretio numerato dimittam. Et *ibidem*. Hominem iſtum impuriſſimum quamprimum abſolvitote. ¶ Pro dimittere, ſeu expedire. *Plaut. Moſtell. 3. 2. 151.* Omnino ut te abſolvam, nullam conſpicio &c. *Id. in Amph.* Quæſo, hinc me abſolvito. ¶ Similiter abſolvi anima dicitur, cum dimittitur e corpore. *Apulej. 1. de dogm. Platon.* Animam vero animantium omnium non corpoream eſſe, nec ſane perituram, cum corpore fuerit abſoluta. ¶ Etiam pro ſimplici *Solvo*. *Plaut. in Mil. 4. 7. 17.* Navim cupimus abſolvere. Al leg. *ſolvere*. ¶ Abſolvere diem eſt vitam finire. *Avienus Periegeſ. v. 545.* ¶ Abſolvere ſe, i. e. mori. *Senec. de Conſol. ad Marc. c. 22.* Sed hæc phraſis non habet locum, niſi ubi agitur de reo in judiciis.

Abſolute, adv. perfecte, *perfettamente*, *compitamente*, τελέως. *Sueton. de Grammat. cap. 4.* Abſolute doctus. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip.* Ut abſolutius liqueat. *Auctor ad Herenn. 2. c. 19.* Abſolutiſſime utamur.

Abſolutio, onis, verbale, liberatio, perfectio, *aſſoluzione*, *perfezione*, ἀπόλυσις. *Cic. de Invent. 2.* Habitus quoniam in aliqua perfecta, & conſtanti animi, aut corporis abſolutione conſiſtit &c. *Id. de Orat. 1.* Hanc ego abſolutionem, perfectionemque in oratore deſiderans, a qua ipſe longe abſum. ¶ Abſolutio ad crimen relata pro liberatione a crimine. *Cic. in Catil.* Decimus annus poſt Virginum abſolutionem. *Idem pro Cluent.* Sententiis ſexdecim abſolutio fieri poterat. ¶ Significat etiam figuram oratoriam, per quam omnia, quæ incidunt in cauſſam, genera ampectimur partitione. *Cic. 1. de Invent. c. 22.*

Abſolutorium, ii, n. 2. Remedium abſolvens, ſive liberans. *Plin. l. 28. c. 6.* Abſolutorium ejus mali.

Abſolutorius, a, um, ut tabula abſolutoria apud *Sueton. Auguſt. c. 33.* h. e. ad abſolutionem pertinens. Et ſententia abſolutoria. *Aſconius in Orat. pro Mil. in fine.*

Abſolutus, a, um, nomen ex participio: perfectus, liberatus, *aſſolto*, *compiuto*, תם, Ger. *aufgemacht*, *vollkomen*, Gall. *abſolu*, *parfait*, Hiſ *acabado*, ἀνελλιπής, ἄρτιος, τετελειωμένος. *Cod. Cic. famil.* 8. Si nunc neque abſolutus, neque damnatus Servilius de repetundis. *Cic. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis. *Cic. ad Q. Fratr.* Romam cum veniſſem ad XIII. Kal. Octobr. abſolutam offendi in ædibus tuis teſtum. *Id. de Orat. 3.* Veram illam, & abſolutam eloquentiam nemo conſequitur. *Plin. l. 9. ep. 38.* Numeris omnibus abſolutus liber. ¶ Interdum idem eſt, quod *dejectus*. *Martial. l. 1. epigr. 83.* Hæc, quæ pulvere diſſipata multo longas porticus explicat ruinas, en quanto jacet abſoluta caſu! ¶ Abſoluta conſtitutio, ἀνύπαρκτος, eſt, quæ in ſe continet juris, & injuriæ, ſeu recti, & non recti quæſtionem. *Cic. 1. de Invent.* ¶ Abſoluti creditores, quibus ſc. ſatisfactum eſt. *Plaut. Aul. 5. 3.* Jamque hos abſolutos cenſeas. ¶ Comparat. Abſolutior, ſuperl. Abſolutiſſimus. *Quintil. l. 2. c. 1.* Quo ſit abſolutius os, & expreſſior ſermo. *Auctor ad Herenn. 4. c. 19.* Exornatio abſolutiſſima. Et *Auctor Dialog. de Orat. cap. 5.* Abſolutiſſimus poeta. ¶ *Abſolutum verbum* dicitur a *Priſciano l. 8. & 18.* quod per ſe protertur, & ſine caſu. ¶ Item *abſoluta* dicuntur a *Diomed. lib. 1.* ea verba, quæ perfectam actionem ſignificant, ut *calco*, *horreo*: quibus opponuntur incheativa, *horreſco*, *calefco*.

Abſönans, antis, idem quod abſonus, abhorrens. *Juſtinian. l. 2. Inſtitut. tit. 25.* Nec abſonans a juris ratione codicillorum uſus eſſet.

Abſöne, adverb. idem ſonat, ac diſcrepanter. *Apulej. Apolog. p. 216.* Abſone, & indocte pronunciare. *Gell. l. 15. c. 26.* Abſurde, atque abſone fingere.

Abſönus, a, um. Diſcrepans, & quaſi a recto ſono alienus, *diſcordante*, ἀνωδός, ut vox abſona extra modum, atque abſurda. *Cic. 3. de Orat. c. 21.* & *l. 1. c. 25.* Sunt quidam ita lingua haſitantes, & ita voce abſoni, ut etiamſi ingeniis, atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non poſſint. ¶ Per translationem idem ſignificat, ac non conveniens, & repugnans. *Horat. de arte poet. v. 111.* Si dicentis erunt fortunis abſona dicta. *h. e.* non convenientia. ¶ Abſonum fidei, i. e. repugnans, a fide alienum. *Liv. l. 1. cap. 15.* Quorum nihil abſonum fidei Divinæ originis. ¶ Item pro diſſimili. *Liv. l. 7. c. 2.* Nec abſoni a voce motus erant.

Abſorbeo, bes, bui, uſitatius, quam abſorpſi, abſorptum, 2. 3. *ingbiottire*, הלע, Ger. *gar verſchlingen*, *einſchlucken*, Gall. *humer tout*, *engloutir*, Hiſp. *ſorber*, καταπίνω. ſorbendo abſumo, proprie de rebus liquidis dicitur. *Plin. lib. 22. c. 24.* Lens optima, quæ maxime aquam abſorbet. Transfertur & ad alia, ut ſi dicas, Aqua navim abſorbuit. *Luc. l. 4.* Abſorpſit penitus. ¶ Metaphorice etiam dicitur. *Cic. 2. de Leg.* Ne æſtus nos conſuetudinis abſorbeat. *Id. in Brut.* Hunc abſorbuit æſtus quidam inſolitæ adoleſcentibus gloriæ.

Abſorptio, & Abſortio, onis, f. *bevanda*, *ſorbetto*, ſorbitio. *Suet. in Ner. c. 27.* Abſortio roſaria. *Alii aliter legunt.*

Abſpello, & rectius Aſpello, is, uli, ulſum, 2. 3. *cacciare via*, *allontanare*, ἀπωθῶ. repello, arceo. *Cic. 2. Tuſcul. cap. 10.* Longe a numine aſpellor Jovis. *Plaut. Capt. 3. 3. 4.* Aſpellere metum alicui.

Abſque, præpoſit. de qua *Priſcian. l. 14.* Idem eſt, ac *Sine*, ſenza, Græce χωρίς, ἄνευ. Magis apud Comicos in uſu eſt, quam apud Oratores. *Plaut. in Menæc. a. 5. ſc. 7. v. 33.* Abſque te ſi fuiſſem, pro eo, quod vulgo dicimus; niſi tu fuiſſes. *Terent. in Hecyr. a. 4. ſc. 2. v. 25.* Quam fortunatus ceteris ſum rebus, abſque una hæc foret. h. e. niſi hæc res una obeſſet. ¶ Semel apud *Cic.* invenitur hæc præpoſitio *lib. 1. ep. ad Att. 16.* Nullam epiſtolam ad te ſino abſque argumento, ac ſententia venire. ¶ Itaque ſatius eſt dicere, *ſine injuria*, quam *abſque injuria*: *Sine ulla dubitatione*, quam *abſque dubio*. ¶ Pro *Præterquam* uſurpavit *Solinus c. 46.* de Phœnice loquens: Poſtera parte purpureus, abſque cauda. *i. e.* excepta cauda.

Abſtantia, æ, *lontananza*, *diſtanza*. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Sol cum longius abſit abſtantia quadam.

Abſtemius, a, um, *chi non bee vino*, Ger. *der kein wein trinkt*, *ſich vom wein enthält*, Gal. *qui ne boit point de vin*, Hiſp. *el aguanado*. Vox hæc ab abſtinentia temeti derivata eſt, ut docet *Quintil. l. 1. c. 7.* & ſignificat eum, quem Græci ἄοινον, *Apuleius* Græcum quaſi interpretatus *inuinum* vocat, *l. 11. Miletior*. Abſtemius igitur eſt, qui vinum non bibit, vel ex diſciplinæ quadam lege, vel quod natura, aut ex morbi vitio a vino abhorret. Nam vinum Latinis veteribus *temetum* appellabatur. Hinc *vetus Gloſſ.* Abſtemius ὁ μὴ πατρῷον οἶνον. *Ovid. lib. 15. Met. v. 323.* dixit: Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis. ¶ De iis, qui diſciplinæ lege a vino ſibi temperant, *Gellius* uſus eſt *l. 10. c. 23. Plin. l. 22. c. 24.* dixit mulieres vini abſtemias. Ubi notandum eſt, non abſolute dixiſſe, *Abſtemias*, ſed *vini abſtemias*; quaſi *abſtemius* eſſet ſimpliciter *abſtinens*, & a quacunque re ſibi temperans, non vini tantum, ſive temeti abſtinens. Quemadmodum & *Horat.* hac voce uſus eſt illo ſenſu *l. 1. ep. 12. v. 7.* Si forte in medio poſitorum abſtemius herbis vivis, & urtica. Apud *Auſonium in Profeſſion. de Attic. v. 20.* Eſt vini, cibique abſtemius. Ubi *Abſtemius vini*, *cibique* dicitur non certe, qui penitus abſtinet, ſed qui id parce guſtat, & ſobrie, ac temperanter in cibo, potuque ſe gerit. Et *Apul. in Apol.* Dicitur autem horam ſecundam diei jejunus adhuc, & abſtemius teſtimonium vendidiſſe. Ubi *Abſtemius* eſt, qui ad eam horam nihil vini biberat. ¶ Sic prandium abſtemium, in quo nihil habetur vini, *Gellius* dixit *l. 13. c. ult.*

Abſtentus, a, um, apud JCtos eſt qui bonis paternis, & hereditate abſtinet; & etiam pupillus, qui tutoris auctoritate ab adenda hereditate revocatus eſt. *Scævola ff. lib. 26. tit. 8. leg. penult. Ulpian. ff. l. 36. tit. 4. leg. 1. in fin.* ¶ *Cyprian. ep. 38.* poſuit *abſtentum* pro excommunicato. Nam is Eccleſia, & Chriſtianorum convictu abſtinet.

Abſtergeo, es, erſi, rſum, ere, *nettare*, *levar via*, Gal. *torcher*, *eſſuyer*, Hiſp. *limpiar*, ἀπομάττω, ἀποψήχω, ἀποτρίβω. *Terent. Eun. 4. ſc. 7.* Qui abſtergerem vulnera. *Plaut. Aſin. a. 4. ſc. 7. v. 32.* Tu labellum abſtergeas. *Liv. l. 1. c. 41.* Abſtergere cruorem. ¶ Translate etiam uſurpatur, ut abſtergere faſtidium. *Plin. l. 20. c. 5.* Metum. *Cic. 9. Fam. ep. 16.* Ægritudinem. *Id. Top. c. 22.* Moleſtias. *Id. de Sen. c. 1.* ¶ Abſtergere, ut & detergere interdum idem eſt, ac frangere. *Curt. l. 9. c. 9.* Collidi inter ſe naves, abſtergerique invicem remi cœperunt.

Abſtergo, is, idem quod abſtergeo. Afferuntur pro hoc verbo duo loca. *Plin. l. 26. c. 7.* Abſtergunt faſtidia. ſed alii leg. *abſtergent*. Et *alterius Plinii l. 5. ep. 6.* Ex quo poſſis rurſus abſtergi. ſed alii leg. *abſtringi*. Habet tamen *Apulej. l. 1. de doctr. Plat. prope fin.* Ut abſtergat ea, quæ ſordium ſunt.

Abſterreo, es, ui, itum, ere. Eſt terrore injecto avertere, *ſpaventare*, *mettar paura per diſturbare*, ἐκφοβῶ, ἀποτρέπω. Propoſitione plerumque gaudet. *Cic. 2. in Verr. c. 58.* Ut videamur a pecuniis capiundis homines abſterrere. ¶ Abſterrere anſeres de frumento. *Plaut. Trucul. 2. 1. 41.* ¶ Abſterrere aliquid alicui. *Lucret. l. 4. v. 1056.* pro auferre: ubi tamen al. leg. *abſtergere*, pro *abſterre*. *Plin.* habet etiam ſine præpoſitione *l. 8. c. 16.* Ceteri metu pœnæ ſimili abſterrentur eadem nota.

Abſterſus, a, um, particip. ab abſterreo. *Liv. l. 5. c. 41.* Solitudine abſterriti.

Abſterſus, a, um, ab abſtergo, ut abſterſa fuligo. *Cic. Philip. 2. c. 36.* Abſterſæ lacrymæ. *Curt. 5. 5.* Abſterſi oculi amiculo. *Id. 6. 9.*

Abſtinax, acis, adject. idem quod abſtinens. *Petron. in fragm. Tragur. cap. 42. Burm.* Si non abſtinax fuiſſet.

Abſtinens, entis, eſt ſuo contentus, vel nulla libidine præceps, maxime avaritiæ, & impotente cupiditate, *aſtinente*, *continente*, ἐγκρατής. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. ep. 1.* Eſſe abſtinentem, continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Id. ad Attic. 6.* Q. Voluſium hominem mirifice abſtinentem miſi in Cyprum. ¶ Comparat. habet *Auſon. in Grat. Actione.* In cibis cujus Sacerdotis abſtinentior cæremonia? Superlat. *Colum. l. 11. c. 1.* Somni, & vini abſtinentiſſimus. *Plin. l. 6. ep. 8.*

Abſtinenter, adv. *con aſtinenza*, ἐγκρατῶς. *Cic. pro Sull. c. 21.* Si non moderate, at certe populariter abſtinenterque. *Auguſt. 2. de morib. Manich. c. 13.* Abſtinentius vitam ducere.

Abſtinentia, æ, f. 1. *aſtinenza*, *continenza*, Ger. *enthaltung*, Gall. *abſtinence*, Hiſp. *aquel refrenamiento de lo agano*, *abſtinencia*, ἐγκράτεια. Virtus eſt, quæ ab rebus illis abſtinet, quas perperam appetimus. Avaritiæ modo, modo luxuriæ

turiæ opponitur, & aliquando innocentia etiam dicitur: quamquam nomen hoc latius patet. Nam qui a bonis alienis abſtinet, poteſt is ſane *abſtinens* dici; ſed qui a vi in corpus alterius inferenda ſibi temperat, *abſtinax* dici non poteſt, *Innocens* poteſt. Hinc *Abſtinentia cunæ, viri* apud *Liv. l.* 25. *c.* 3. Abſtinentiam ſummam præſtare. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. *Id. l.* 10. *c.* 17. dicit, abſtinentia mitigare febrem pro *ἀνυσία*. Ital. *dieta*. Uno verbo abſtinentia proprie dicta, ut virtus eſt, idem fere eſt, ac continentia. In hoc tamen differunt, quod abſtinentia eſt virtus, qua ab alienis abſtinemus; continentia vero in omni victu, cultuque corporis, præſertim vero in vetitis voluptatibus cohibendis ſpectatur. Itaque hæc eſt viri temperantis, illa innocentis. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fratr.* Eſſe abſtinentem, & continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Salluſt. in Catil.* Cum ſtrenuo virtute, cum modeſto pudore, cum innocente abſtinentia certabat. ¶ Nihil tamen inter ſe differre vitæ ſunt *Val. Max. in c. de Abſtinentia, & Continentia*.

Abſtinco, es, ui, ſtentum, ere, *αἰσθάνεσθαι, tener lontano, aſſteneſſi*, התאפק, Ger. *enthalten ſich maſſigen*, Gall. *s'abſtenir de quelque choſe*, Hiſp. *aſſtenerſe, refrenarſe, ἀνέχομαι*. eſt cohibere, vel temperare: quod non tam ſignificatione perplexum eſt, quam uſu, & conſtructione varium. Conſtruitur enim aliquando cum ſolo ablat. ſine præpoſit. Abſtinere armis. *Liv. l.* 8. Abſtinere maledicto. *Cic. Phil.* 11. Sic abſtinere culpa, comitiis, publico, alieno. ¶ Aliquando additi præpoſit. *ab*. Uxor ab hereditate abſtinuit. *In lege Thaia D. de Videicom. liber.* ¶ Sed frequentius addito accuſat. Se maledictis abſtinere. *Cic. ad Brut. ep.* 17. *Id. in Verr.* Abſtineant in hoc iudicio animos ab hoc ſcelere nefario. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſat. rei, & ablat. cum, vel ſine præpoſit. *Liv.* 8. Ut eorum populorum finibus vim abſtinerent. *Idem*. Bellum ab innocuo populo abſtineat. ¶ Item cum ſolo accuſat. *Terent. Adelph.* 5. 2. Non manus abſtines, maſtigia? ¶ Item cum infinito. Abſtineant mihi invidere. *Plaut. Curcul.* 1. 3. ¶ Abſtinere manus a ſe, aut ab aliquo, interdum ad necem refertur. *Cic.* 4. *Tuſcul. c.* 37. Qui cum interemiſſet Clytum, vix a ſe manus abſtinuit. ¶ Adhibetur etiam abſolute. *Sueton. de clar. Grammat. cap.* 3. Ut ne clariſſimi quidem viri abſtinuerint, quominus ſcriberent de ea re. ¶ Cum genit. uſurpavit *Horat. lib.* 3. *carm.* Abſtineto irarum. ¶ Dicimus etiam abſtinere re aliqua, a re aliqua, & in re aliqua. *Cic. Fam.* 7. Qui me oſtreis, & murenis facile abſtinebam. *Id. Phil.* 2. *cap.* 3. Quod te abſtinueris a nefario ſcelere. *Id. ad Att.* Abſtinere ſe in omnibus rebus. ¶ *Plaut. Moſtell.* 4. *ſc.* 2. Abſtinere ſermonem de aliqua re. ¶ Abſtinere pro arcere, prohibere. *Liv. l.* 8. *c.* 2. Romano bello fortuna Alexandrum Magnum abſtinuit. *Id. lib.* 1. *cap.* 2. Conſtat duobus Æneæ, Antenoreque omne jus belli Achivos abſtinuiſſe. *l.* 5. *cap.* 21. Ut ab inermi abſtineatur. ¶ Idem imperſonaliter uſurpavit. Paſſive *Colum. l.* 8. *c.* 5. Palliorum ſi vacua non eſt ingluvies, eruditatem ſignificat, abſtinerique debent. ¶ Apud JCtos abſtinere hereditate dicitur heres ſuus, & neceſſarius, ver. gr. filius, qui ipſo jure in bona paterna ſuccedit etiam ab inteſtato; repudiare vero extraneus dicitur. Item Tutores dicuntur abſtinere pupillum hereditate, cum iis auctoribus pupillus ſe abſtinet hereditate. *Pompon. Dig. lib.* 29. *tit.* 2. *leg.* 11. & *Papin. Dig. lib.* 27. *tit.* 3. *leg.* 18.

Abſto, as, ſtiti, ſtitum, & abſtatum; n. 1. *ſtare lontano, ἀφίστημαι*, longe ito. *Horat. in arte poet.* v. 361. Ut pictura poeſis erit, quæ, ſi propius ſtes, te capiet magis, & quædam, ſi longius abſtes.

Abſtollo apud *Plaut.* compoſitum, pro attollo. *Diomedes Grammat. l.* 3. ibi varia lectio.

Abſtractus, a, um, *ſtaccato per forza*, ut abſtracta armenta, *Sext. Achilleid.* 1. v. 153. Cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur, *Cic. de Div.* 1. *c.* 31.

Abſtrăho, is, xi, ctum, ere. Violenter abduco, abripio, avello, avoco, *tirare per forza, menar via*, Ger. *abziehen mit gewalt aus den zehen*, Gall. *entrainer, tirer par force*, Hiſp. *ſacar, o tomar por fuerça*, *ἀναγκαζῶ*. *Terent. Andr.* v. 3. *ſc.* 2. v. 39. Quis igitur eum ab illa abſtraxit, niſi ego? Et *Adelph. a.* 5. *ſc.* 3. v. 57. Pſaltriam una mecum hinc abſtraham. *Liv. l.* 3. *c.* 44. Vi abſtrahere. ¶ Translate etiam uſurpatur. *Cic. pro Archia cap.* 6. Ab illis nullo me unquam tempore aut commodum abſtraxit, aut voluptas avocavit. *Id. pro Domo. c.* 14. Abſtrahere ſe a ſolicitudine. ¶ In ſervitutem abſtrahere. *Cæſ.* 7. *B. G. cap.* 14. ¶ Abſtrahere ad aliquid. *Cic. in Bruto c.* 68. Niſi eum cupiditas gloriæ ad bellicas laudes abſtraxiſſet. ¶ *Abſtrare* pro *abſtraxiſſe Lucret. l.* 6. v. 65.

Abſtrŭsus, a, um, detritus. *Hieron. ep.* 22. *ad Euſtoch. c.* 13. Vidua otioſæ & curioſæ, quæ rubore frontis abſtrito, parſitos vincunt mimorum. *h. e.* omni verecundia abjecta.

Abſtrŭdo, is, ſi, ere, ex *Abs*, & *Trudo*. Significat Abſcondo, Abdo, *aſcondere, cacciar dentro*, Ger. *verbergen, veſtoſſen*, Gall. *cacher*, & *fermer*, Hiſp. *eſconder por fuerça*, *ἀποκρύπτω*. Et uſurpatur cum præpoſit. & ſine præpoſit. *In Plaut. Aul. Argum.* 1. v. 6. & *Merc. a.* 1. *ſc.* 2. v. 78. & *Cic. l.* 12. *ad Att. ep.* 13. Mane me ſilvam abſtruſi denſam, & aſperam. *Id.* 4. *Acad. c.* 10. Natura in probundo veritatem (ait Democritus) penitus abſtruſit. *Tac.* 4. *Annal. c.* 69. Latebra ſe ſe abſtrudunt. ¶ Translate etiam uſurpatur, ut abſtrudere triſtitiam. *Id. Annal.* 3. *c.* 6.

Abſtruo, is, *naſcondere, ἀποκρύπτω*. *Tertull. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 27. Negat lucernam abſtruendam, ſed confirmat, ſuper candelabrum ponendam.

Abſtrŭſe, *naſcoſtamente*. *Ammian. l.* 28. *c.* 1. Semet abſtruſius amandarunt.

Abſtrŭſio, onis, f. *naſcoſtamento*. *Arnob. l.* 5. *pag.* 183. Seminis abſtruſio.

Abſtrŭſus, a, um, nomen ex participio, *naſcoſo, ἀπόκρυφος*. *Ovid. Heroid. ep.* 7. v. 157. Abſtruſa terra. *Plin. Panegyr. c.* 63. Abſtruſus, atque abditus. *Claud.* 4. *Conſul. Honor.* v. 274. Receſſus abſtruſi. ¶ Translate etiam uſurpatur. *Plin. Panegyr.* 45. 30. Bonos otio, aut ſitu abſtruſos, atque ſepultos non niſi delationibus, & periculis in lucem, ac diem proferebant. ¶ *Abſtruſus homo*, h. e. qui ſecreta ſua magnopere celat. *Tacit. l.* 1. *Annal. c.* 24. Hæc audita quamquam abſtruſum, & triſtiſſima quæque occultantem Tiberium &c. *Cic. pro domo ſua*. Excitans aliquando Cn. Pompeii nimium diu reconditas, & penitus abſtruſas animi dolor ſubvenit ſubito Reip. ¶ Comparat. Abſtruſior. *Cic.* 4. *Acad. Queſt. c.* 10. Paullo abſtruſior diſputatio.

Abſtulo, apud Diomedem legitur *ex Plauti fragmentis*, pro *Aufero*, quaſi a ſimplici *Tulo*, unde *tuli*. Dictio obſoleta.

Abſuetūdo, inis, f. 3. *diſuſo*, idem quod deſuetudo. Uſus eſt *Apuleius Apolog. p.* 318. *edit. Elmenhorſi*.

Abſum, Remotus ſum, disjunctus ſum, abhorreo, *eſſer lontano*, מרחוק, Germ. *abweſend ſein*, Gall. *eſtre abſent*, Hiſp. *eſtar abſente de algun lugar*, *ἀπειμι*. Hujus verbi uſus multus, & varius eſt. Primum quidem uſurpatur abſolute. *Terent. Eun.* Domini ubi abſunt. ¶ Deinde duplicem habet diſtantiæ ſignificationem, & utraque propria eſt, non translata. Prima localis eſt, cum locus a loco abeſt, ut caſtra a caſtris, urbs ab urbe, ager ab agro. *Liv. l.* 30. *c.* 29. Zama quinque dierum iter ab Carthagine abeſt. *Cic. ad Att.* 5. *epiſt.* 16. Abeſſe bidui a caſtris. ¶ Altera perſonalis, qua perſona abeſt vel a perſona, vel a loco. Abſolute. *Cic. Fam.* 2. Quod abes, gratulor, quia non vides ea, quæ nos. ¶ Cum ablat. ſine præpoſit. *Cic. Fam. l.* 4. Itaque & domo abſum, & foro. ¶ Cum præpoſit. *Cic. Fam.* 2. Ego te abſuiſſe tandiu a nobis dolo. *Id. in Verr. Act.* 6. Abeſſe a domo pauliſper maluit, quam &c. ¶ Abeſſe propius. *Cic. l.* 1. *ad Att. ep.* 1. Abeſſe propius a morte, *h. e.* propinquiorem eſſe morti. ¶ Abeſſe etiam interdum in plures alios loquendi modos per metaphoram diffunditur. *Cic. ad Attic.* 7. A conſilio fugiendi, ut tu cenſes, abſum. *Id. de Div.* Hæc non abſunt a conſuetudine ſomniorum. *Id. Offic.* 1. Abſumus a natura ferarum. *Cic. pro Flacco*, Vis abſit, ferrum removeatur &c. *Id. Offic.* 2. Illiberalitatis, avaritiæque ſuſpicio abſit. ¶ Ponitur deinceps hoc verbum pro *deeſſe*. *Cicer. pro Sylla*. Ut mirari Torquatus deſinat, me, qui Antonio abfuerim, Scyllam defendere. *Id. in Bruto*. Aberat tertia illa laus, qua permoveret, atque incitaret animos. ¶ Aliquando pro *carere*, vel *vacuum eſſe* ponitur. *Cic. Famil.* 6. Intelliges, ferendam eſſe fortunam, præſertim quæ abſit a culpa. *Idem* etiam dixit *Fam. l.* 12. *ep.* 22. Quidquid acciderit, a quo mea culpa abſit. ¶ Abeſſe pro *alienum eſſe*, Ut, abeſſe a contentione. *Cic. ad Att.* 10. ¶ Venuſtus eſt item hujus verbi ſignificatus, cum ponitur pro *Inferiorem eſſe*. *Cic. in Brut. c.* 62. Multum ab his aberat L. Luſius. ¶ Præterea elegans illud eſt, quod dicitur: Parum abeſt, quin; vel nihil abeſt, quin. *Cic.* Prorſus nihil abeſt, quin ſim miſerrimus. *Idem* Parum abfuit, quin occideretur. ¶ *Tantum abeſt* imperſonaliter poſitum habet vel ſimplex, *ut*, vel duplex. Simplex ſic. *Cic. ad Attic.* 13. Tantum porro aberat, ut binos ſcriberent, vix ſingulos confecerunt. ¶ Duplex ſic. *Cic. ad Att.* 7. Tantum abeſt, ut ille meam ſententiam moveat, ut valde ego ipſi, quod de ſententia ſua deceſſerit, pœnitendum eſſe putem. V. *Turſellini Particul.* ¶ Abſum aliquando dividitur in partes duas. *Cæſ.* Erat ab oppido millia paſſuum tria. ¶ *Abſit verbo invidia*, modus loquendi apud veteres, cum id erant dicturi, quod arrogans videri poſſet. *Liv. lib.* 9. *cap.* 19. Abſit verbo invidia, & civilia bella ſileant. ¶ *Præſens abeſt*, paremia in eum, qui cum præſens ſit, non animadvertit ea, quæ dicuntur, cogitatione alio diſtracta. *Ter. Eun.* 1. 2. 113.

Abſumĕdo, nis, f. 3. Conſumptio, a Verbo Abſumo, *Conſumamento, ἀνάλωσις*. *Plaut. Captiv. a.* 4. *ſc.* 3. v. 4. Quanta ſumini abſumedo!

Abſūmo, is, pſi, ptum, conſumo, extinguo, conficio, *conſumare, mettere a fine*, כלה, Ger. *verzehren, verthun, verbrauchen*, Gal. *conſummer, mettre a fin*, Hiſp. *gaſtar en mala parte*, *καταδαπανῶ*. *Cic. pro Quinc.* A me poſtulat, ne dicendo tempus abſumam. *Liv. l.* 30. *c.* 8. Lacceſſendo levibus prœliis diem abſumpſit. *Aſcon. Paſſian.* Adeo ut in ejus impenſas opes ſuas abſumpſerit. *Terent. Heaut. a.* 3. *ſc.* 1. v. 18. Pitiſſando modo mihi quid vini abſumpſit? *Plin. jun. in epiſt.* Vaſtiſſimum incendium multas privatorum domos abſumpſit. *Liv. l.* 30. *c.* 7. Abſumi flammis. *Cic.* 2. *Tuſcul.* abſumi clade. *Liv. l.* 21. abſumi fame. *Terent. Phorm. a.* 2. *ſc.* 2. abſumi cura. Sic abſumi illuvie, morbo, veneno, peſtilentia apud alios.

Abſumptio, onis, f. 3. pro Conſumptione. *Ulpian. l.* 7. §. 1. *D. de uſufr. ear. rer.* &c. Res, quæ in abſumptione ſunt.

Abſumptus, a, um. *Conſumato*. Abſumptæ vires, *Virg. Æn.* 7. v. 301. Rebus maternis, atque paternis fortiter abſumptis, *Horat. l. ep.* 15. v. 26. ¶ Abſumpti ſumus pro *perditus*, vel *actum eſt de nobis*. *Siamo ſpediti, ella è ſpedita per noi*, *ἀπολώλαμεν*. *Plaut. Moſt. ſc.* 1. *a.* 2. Sic *Virg. Æn.* 1. v. 559. *Abſumpta ſalus, perdita*.

Abſurde, Adverb. eſt, Ab re, inepte. *ſconciamente, goffamente, fuor di propoſito, ἀτόπως*. *Cic. Tuſcul.* 2. *c.* 4. Si abſurde canat is, qui ſe haberi velit muſicum, &c. *Id. de Divin.* Nihil tam abſurde dici poteſt. *Digeſt. l.* 9. *tit.* 2. *leg.* 51. Longe abſurdius conſtituere. *Auguſt. l.* 4. *de Trin. in fin.* Abſurdiſſime dicere.

Abſurditas, atis, f. *inconvenienza, Claud. Mamert. de Anim. c.* 11. Hanc utramque abſurditatem ſententia ſana deſpuit.

Abſurdus, a, um, Ab re, *aſſurdo, ſconcio, fuor di propoſito, fuor di regola*, לועזי, Ger. *ungeſchickt, widerſinnig, nicht gereimend*, Gal. *abſurde, mal convenable*, Hiſp. *coſa digna de no ſer oyda*, *ἄτοπος*. Proprie ſignificat alienum ab auribus. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 11. Vox extra modum abſona, & abſurda. *Id. pro Roſc. Com. cap.* 7. Eſt hoc quidem auribus, animiſque hominum abſurdum. ¶ Sed uſitatius ad animum transfertur, ponitur que pro eo, quod omnium mentes aſpernentur, ac reſpuant. *Cic. ad Att.* Tempus erat diſcedus abſurdum. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 20. Si plane abhorrebit, & erit abſurdus, ut ſe contineat, admonebo. *Terent. Adelph. a.* 3. *ſc.* 3. v. 21. Ratio inepta & abſurda. Ubi *Donatus*. Inceptum eſt ſtultum tantum, Abſurdum quod & ſtultum eſt, & in ipſa ſtultitia diverſum, & quaſi repugnans tibi. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Cicer. l.* 1. *Nat. Deor. c.* 26. Multo abſurdiora ſunt ea, quæ &c. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 13. Abſurdiſſima mandata.

Abſynthium, V. Abſinthium.

Abſyrtides, *ἀβύρτιδες*, Inſulæ in Adriatico mari. *Plin. l.* 3. *cap.* 26. Abſyrtides a Græcis dictæ a fratre Medeæ Abſyrto ibi interfecto. ¶ Dicitur etiam Abſyrtis in ſingulari num. *Luc. l.* 3. v. 190. Colchis & Adriacas ſpumans Abſyrtis in undas. Sed ibi de fluvio quodam ſermo eſt, qui in Adriaticum mare ſe exonerat, & in Colchis naſcitur. Alii in verſu Lucani *Abſyrtes* legunt.

Abſyrtus, i, m. 2. *ἄβυρτος*. Æetæ Regis Colchorum, & Hypiæ filius, alio nomine Ægialeus dictus, quem ſoror ejus Medea cum Jaſone diſcedens membratim diſcerptum circumquaque diſjecit, ut ſequentem ſe patrem in colligendis membris occupatum moraretur, ne eam fugientem aſequeretur; unde locus ille dictus eſt *Tomos*, i. e. diſjectio, & fluvius, juxta quem id perpetratum, *Abſyrtus* vocatus. V. *Ovid. l.* 3. *Triſt. eleg.* 9. & *Senec. Med. v.* 963. ¶ Sunt tamen, qui Abſyrtum non ex eadem matre cum Medea, ſed ex Idya Oceani filia natum tradunt. ¶ Alii non a ſorore diſcerptum volunt, ſed per Iſtrum fluv. cum fugientibus in Illyrium perveniſſe.

Abtorqueo, es, ſi, ſum, ere, ab aliquo loco torqueo, deflecto. *Accius apud Non. c.* 3. n. 66. Abtorque proram.

Abverto, idem quod Averto. *Plaut. Rud.* 1. 2. 76. Abvertere ſcapham. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 41. Abvertere hoſtem.

Abundans, antis, nomen ex participio, affluens, copioſus, largus, dapſilis, exſuperans, *abbondante, doviziozo, copioſo, ὄγκος*. Et uſurpatur vel abſolute, vel cum ablat. *Cic. pro Quinc.* Quis tam perditus, ac profuſus nepos, non adeſa jam, ſed abundanti pecunia lic diſſolutus fuiſſet, ut fuit Sex. Nævius? *Id. pro Cornel.* Quis tam abundans copiis? ¶ Habet etiam genitivum. *Nepos in Eumen. cap.* 8. Via omnium rerum abundans. ¶ Dicitur etiam *ex abundanti* pro fruſtra & ſupervacuo, quæ locutio Papiniano familiaris, & propria. *L.* 6. *de ſupell. l.* 20. *D. de mensumiſſ.* Uſus eſt etiam *Quintil. l.* 4. *c.* 5. ¶ Comparativum uſurpavit *Hieron. adv. Jovin. c.* 4. Abundantior triſtitia. ¶ Superlativo uſus eſt *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 14. Timæus & rerum copia, & ſententiarum varietate abundantiſſimus. ¶ Proprie ſignificat effluentem, exundantem. *Virgil. Georg.* 1. v. 115. Amnis abundans. *Plin. l.* 22. *c.* 1. Menſes mulierum abundantes.

Abundanter, adverb. eſt copioſe, vel large, *abbondevolmente, copioſamente, ὄγκως*. *Cicer. de Orat. l.* 2. *c.* 35. Copioſe, & abundanter loqui. *Ibid.* Qui abundanter, qui illuminate & rebus, & verbis dicunt. *Sil. l.* 5. v. 453. Abundanter defuſo ſanguine. *Cic. Topic. cap.* 10. Loci aliis diſputationibus abundantius occurrunt, aliis anguſtius. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Abundantiſſime creſcere.

Abundantia, æ, f. 1. Ubertas, copia, vel affluentia, *abbondanza, copia*, Ger. *uberfluſſigkeit*, Gall. *abondance, foiſon*, Hiſp. *abundancia, copia, ὄγκος*, vel *exuvia*, ut abundantia rerum omnium. *Cic. de Amicit. c.* 23. Abundantia otii. *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Abundantia ingenii apud *eund. l. dead.* ¶ Pro divitiis abſolute poſuit *Tacit. in Agric. cap.* 6. Ludos, & inania honoris modo rationis, atque abundantiæ duxit. i. e. ita probavit, quatenus de abundantia patrimonii, & ſine detrimento facultatum exhiberi poſſent. ¶ Abundantiam ſcirpearum vocat *Plin. l.* 27. *c.* 12. menſes largius fluentes. Et *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. abundantiam paluſtrem vocat copiam aquæ paluſtris.

Abundatio, onis, f. 3. idem eſt, ac abundantia, ſed minus elegans. *Plin. l.* 3. *c.* 16. Omnia ex Philiſtinæ foſſæ abundatione naſcentia.

Abunde, adverb. eſt affatim, copioſe, large, profuſe, fortaſſe ab adjectiv. *abundus, abbondantemente, ἄφθονος*. Uſurpatur vel abſolute, vel adjecta alia dictione. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 1. Erit abunde ſatisfactum. *Plinius Præfat.* Abunde pulchrum. Sic abunde magna præſidia. *Sall. Jugurth. c.* 14. Abunde potentiæ, gloriæque adipiſci. *Sueton. Cæſ. c.* 86. ¶ Abunde eſſe alicui, idem quod ſatis eſſe. *Plin. l.* 4. *ep. ult.* Abunde mihi eſt, ſi ſatis expreſſi, quod efficitur. *Id. l.* 5. *ep.* 8. Sed utrumque tam magnum eſt, ut abunde ſit alterum efficere. *Virg.* 7. *Æn.* Terrorum, & fraudis abunde eſt.

Abundo, as, are, *abbondare*, מותיר, Ger. *uberfluſſig ſein die volbaten*, Gal. *s'epandre par deſſus, eſtre plein juſques a deborder, abonder*, Hiſp. *abondar, y ſer copioſo, ὄγκομαι*. Affluo, redundo, circumfluo, magnam copiam habeo. Ex

Ab, & *Undo*, ut quidam ajunt. Est enim *Abundare* ductum ab amnibus, qui quo magis augentur imbribus, eo majoribus undis erigantur. *Plin. l.* 18. *c.* 22. Abundat fons in omnem partem. ¶ Absolute usurpatur à *Cic.* pro divitem esse *lib.* 1. *Attic. ep.* 2. Cajetam, si quando abundare cœpero, ornabo. ¶ Ceterum construitur cum ablat. *Cic. de Senect.* Villa abundat porco, agno, hœdo. ¶ Sic abundare otio, ingenio, pecunia, copia frumenti, virtutibus, vitiis, &c. ¶ Abundare in aliqua re. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 6. Theophrastus abundavit in eo genere rerum. ¶ Cum genit. habet *Lucil. ex Non. c.* 9. *n.* 6. Quarum rerum abundemus. ¶ Cum accusat. *Novatius in l. si fundum D. mandati.* Ut non abundet mandati quantitatem, i. e. non excedat. ¶ Hoc mihi abundat, dixit *August. lib.* 6. *Confess.* ¶ *Donat.* Inter Abundare, & Redundare hæc est differentia: quod abundat, est copiosium & cumulatum; redundat vero, quod supervacaneum est. Hoc tamen discrimen non est perpetuum. Nam *Asco. in Cic.* 3. *Verr. c.* 44. abundare pro redundare potuit.

Abundus, a, um, idem ac abundans, Adject. quo usus est *Gellius l.* 1. *c.* 2. Lavacris nitidis, & abundis. Et *Accius apud Non. cap.* 4. *v.* 192. Nec vi tanta quisquam est, neque tam abundis fortunis ferox. Sed hic varia lectio est. V. *Guyetum ad Terent. Addph. a.* 4. *sc.* 3.

Abvolo, as, n. 1. ἀξίπτασθαι, volando discedo. *Cic.* 2. *de Fin.* Fluit itaque voluptas, & prima quæque abvolat. Alii legunt, *Avolat*. *Maximian. Gall. Elog.* 1. *v.* 249. Ipsa etiam cunctis requies gratissima somnus Abvolat, & sera vix mihi nocte venit.

Abusio, onis, f. *abusione*, *abuso*, κατάχρησις, figura est eadem quæ catachresis, *Cic. in Orat. c.* 27. Abusio, quam καταχρηστὸν vocant. Sic *parricida* pro *homicida Quint. l.* 3. *c.* 3. dicit per abusionem poni. *Improprianente*. ¶ Pro malo usu ulurpat *Salvian. l.* 8. *post princ.* Nam quod quidam asseruot ex *Cicer.* 11. *ad Attic. ep.* 22. *vini abusu*, neque ibi, neque alibi apud *Cicer.* invenimus.

Abusive, Adverb. cum Abusione. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Abusive aliqua re uti. ¶ *Ab Ammiano l.* 24. *c.* 4 ponitur pro perfunctorie.

Abusivus, a, um, adject. *abusivo*, *e abusato*. *Auctor Panag. ad Constant. August. c.* 4. Nomen abusiva appellatione mutilatum.

Abusque, & Ab usque, *fino ab*, usque ab, præpositio poetica, ablativo serviens. *Virg.* 7. *Æn. v.* 288. Siculo prospexit abusque Pachino. *Apulej. in Apolog.* Abusque Ecnsum finibus.

Abusus, us, m. *consumemento*, absumptio, quæ utendo fit, *Invárs*. *Cicer. in Top. c.* 3. Usus, non abusus legatus est. *Ulpian. Dig. l.* 7. *tit.* 5. *leg.* 5. Res, quæ sunt in abusu.

Abusus, a, um, partic. pass. pro Consumptus, apud *Plaut. Asin.* 1. 3. 4. Ubi illa quæ dedi ante? C. Abusa sunt.

Abūtor, eris, usus sum, *abusarsi*, καταχρῆσθαι, Ger. *verbrauchen*, Gall. *abuser*, *faire abus*, Hisp. *usar mal de alguna cosa*. Utimur, *inquit Donatus*, cum honore, abutimur cum injuria. Vel: Utimur his rebus, quæ nobis utentibus permaneant, ut domus, prædia, &c. Abutimur his, quæ nobis utentibus pereunt, ut vinum, frumentum, &c. Ablativum post se postulat: sed apud antiquos Comicos accusativ. habuit. V. *Perum in Lex. Critico*. *Cic. pro Mil.* Quanquam in hac causa, Judices, T. Annii Tribunatu, rebus omnibus pro salute Reip. gestis, ad hujus criminis defensionem non abutemur. Hic *Abuti*, ut notat *Donatus*, vel alieno tempore uti significat, vel magnopere uti; quasi diceret: non magnopere hujus causæ fiduciam in rebus gestis Milonis ponam. ¶ Abuti otio, & litteris. *Id.* 1. *Tusc. c.* 3. ¶ Abuti regno, & licentia ad omnia. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 23. ¶ *Suet. in Galba c.* 94. habet *abutendus*. His adeo se abutendum permisit, ut vix sibi ipsi constaret. ¶ Adhibetur etiam aliquando in bonam partem. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Nos sanitate earum ad utilitatem nostram abutimur. *Nazar. in Panegyr. Constantini c.* 30. O si mihi nunc facultas daretur sermonis pro rerum dignitate figurandi! Adhiberem omnes flosculos, & abuterer exquisito quodam lepore, & venustate dicendi. *Symmachus* 2. *ep.* 46. Ergo indulgentius abutere magnificentia. ¶ Significat etiam consumere, absumere, *consumere*. *Cic.* 3. *Verr. c.* 9. Nisi omni tempore, quod mihi lege concessum est, abusus ero. *h. e.* nisi omne tempus dicendo absumsero. *Cato R. R. c.* 76. Linito usque adeo, donec omne caseum cum melle abusus fueris. ¶ Passive usurpavit *Varro apud Priscian. l.* 8. Aliud exemplum V. etiam in *Abusus*, a, um.

Abydēnus, a, um, *di Abido*, ad Abydum oppidum pertinens. *Ovid. in Ibin v.* 590. Omnis Abydena sit tibi pejor aqua.

Abydocōme, Ἀβδοκώμαι, dicuntur sycophantæ a nomine Abydos, & a verbo κομῶ, quod est, efferri, & parum modeste se gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni, quod insignes artifices essent calumniarum, eoque sibi nomine placerent.

Abydus, p. p. f. 2. Ἄβυδος, urbs E. Asiæ a Milesiis condita, Gyge Lydorum Rege permittente, qui totius Troadis imperium habuit, cui Sestos in Europa opponitur, intercedente angusto mari, a casu virginis Hellesponto nuncupato. Id, cum Asiam ab Europa dividat, Xerxes Persarum Rex ponte conjunxit. Abydus Asiæ non longe ab ostiis Simoentis amnis abest, inter Lampsacum, & Dardanum, a Lampsaco in Austrum, & ab Ilio in Boream 21. M. P. distans. Ibi arx firmissima contra Sestum, cui *Dardanello* nomen est. Abydus vero *Avyo*, & *Adios* nominatur. ¶ Abydus item urbs est Ægypti, quæ *Abutich* appellatur, à Ptolemaide urbe in Austrum ad 22. M. P. recedens. ¶ Ne temere Abydum. h. e. naviges, μὴ εἰκῇ τὴν Ἄβυδον; proverbium Græcum quo quis admonetur, ne temere eo se conjiciat, unde non sine periculo exeat. V. *Erasmi* Adagia.

Abyla, p. p. f. 1. ἄβυλα, mons excelsus Mauritaniæ Calpe monti, qui in Hispania est, oppositus, quos ambos Herculis columnas dicunt *Eustath. Steph. Byzant. Dionys. Afer*. Et notandum, Alyban dici a Græcis, non Abylan, forte per Metathesin. ¶ Est & oppidum Syriæ. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Abyssus, f. 2. *abisso*, תהום, Ger. *ein grosse tiefe des wassers*, *ein abgrund*, Gal. *abime*, Hisp. *abismo*, ἄβυσσος. Aqua vergens in immensam profunditatem. Omnis, inquit *August.* aqua, omnis humida natura, atque substantia circumquaque diffusa per maria, & flumina, & antra, & occulta, simul uno nomine abyssus vocatur. ¶ Erat præterea Abyssus Sacellum Persephones, in quo magna vis auri multis seculis erat congesta: Unde & nomen accepit ab infinita auri copia. Vide *Suidam*. ¶ Ab Ecclesiasticis Scriptoribus interdum ponitur pro loco Inferorum. *Prudent. in Hamartig. v.* 835. Mersandam penitus puteo ferventis abyssi.

A ANTE C.

Ac, *e*, *&*, conjunctio copulativa est, καί, Et, atque. ut doctus ac justus es. Collocata post *alius*, *aliud*, *aliter*, *secus*, *contra*, *contrarium*, & post nomen, aut adverbium comparativum, idem fere efficit quod *quam*, ἤ. *Terent. in Phorm.* 4. 4. Aliud mihi respondes, ac rogo. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 13. Aliter scribo, ac sentio. *Idem in Orat.* Ut contra, ac dicat, accipi velit. ¶ Posita post *similiter*, *æque*, *par*, *pariter*, *juxta*, significat *ut*. *Cic.* 3. *de Nat. Deor.* Similiter facis, ac si me roges. *Idem post redit. in Sen.* Reliquis officiis juxta, ac si meus frater esset, sustentavit. ¶ In principio sententiarum connectendi vim habet. *Cic.* 1. *de Orat. in proœm.* Ac primo quidem totius orationis ignari. Non tamen frequenter adhibetur sequente vocali, aut duabus consonantibus, *c*, & *q*. ¶ Ponitur etiam *ac*, & *ac si* post *perinde*, *similiter*, *aliter*, & significat *ita ut*, *Non ut primum ebo*. *Cic.* 3. *Tusc.* Ut perinde ac de hominum vita est merita, laudetur. ¶ Aliquando, teste Donato, significat, *contra quam*. *Terent. And.* 5. 1. Nescio quid tibi sum oblitus hodie, ac volui dicere. ¶ *Ac* pro duabus his particulis, *idque*, vel *& quidem*. *Terent. Eunuch.* 5. 2. Cognoscit me? C. Ac memoriter. *Idem Heauton.* 4. 5. Faciam tibi boni aliquid, ac libens. ¶ In principiis semper ponitur sequente consonante. Ante vocalem semel legitur apud *Sueton. in Tiber. c.* 12. Ac in semet &c. Alii tamen reponunt *at*.

Acacia spina est, quæ in Ægypto nascitur, arboris in modum fruticosa, flore candido, & semine lupino simili. Item succus ex spina illa expressus. *Acacia*, ἀκακία. Est & alterum acaciæ genus in Cappadocia Pontoque proveniens, longe tamen minus & tenerius, & foliis rutæ simile. *Vid. Dissc. l.* 1. *c.* 115. meminit & *Plin. l.* 24. *c.* 12. Denique *Acacia*, si vim nominis spectes, est innocentia, simplicitas, animus ab omni terrore liber, in quo Democritus summum bonum constituebat. Sed vox græca est ab a privat. & κακὸς, malus. *Cic.* 1. *Fin.*

Academia, f. 1. *Academia*, ἀκαδημία, *Suida*, ἀκαδήμεια, & ἀκάδημος, *Stephano*. Locus nemorosus, ab Athenis mille passus distans, ab Academo heroe. Vide *Laert. in Platon.* Duci potest etymol. ab ἄκος, medela, & δῆμος, populus, quod ibi sit officina sanandi animos. Vel ab ἄκη, & δᾶμος, seorsum a populo. Ibi commoratus est Plato, & Philosophiam magna discipulorum frequentia professus est. Unde & ejus sectatores Academici vocati sunt, sicut a Stoa Stoici. Antea per E scribebatur, *Ecademia*. ¶ Erat autem Academia gymnasium inferius, cum superiori gymnasio nomen esset Lyceum, quæ & inferior ambulatio, & superior dicebantur. Lyceum vero nomen fuit Scholæ Aristotelicæ. Academia dici potest quælibet litterarum schola insignior, atque celebrior. Per metonym. Academia ponitur pro philosophia academica, & secta philosophorum. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 12. ¶ Hujus nominis Academia pen. producitur a *Cic.* Inque Academia umbrifera, nitidoque Lyceo. Sic & in alio versu Laureæ Tullii; Atque Academiæ celebratam nomine villam. Verum alii eam corripiunt, ut *Claudianus*; in Latium spretis Academia migrat Athenis. *Sidonius*, Obruet & quanquam totis Academia sectis. ¶ Academia etiam dictus est locus, ubi villa erat Cicer. apud Avernum lacum, a Puteolis sup. 2. M. P. distans, haud procul a Baiis. *Ciceronio* adhuc locus dicitur, Aqua vero, seu Fontes Ciceronis, *Bagni di Tritoli*.

Academĭcus: a, um, ἀκαδημικός, ad Academiam pertinens, ut secta Academica, hoc est eorum qui Academicos sectantur. Academici autem fuere philosophi, qui de rebus omnibus in partem utramque disputabant. Horum tria fuere genera, de quibus Cicero in *Acad. quæst.* & alibi. Vide Logicos.

Acalantis, thidis, f. 3. avis est, quam alii acanthidem, alii cardvelem vocant. *Virg.* 3. *Georg.* Resonant acalanthida dumi. Sic legitur in omnibus antiquis codicibus, teste *Pierio*, non *acanthida*.

Acanthice, es, f. 1. lacryma helxines hæc. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Helxines hujus vertex summus lacrymam continet jucundi saporis, acanthicem malichen appellatam.

Acanthillis, idis, f. *sparagio silvatico*, herba, quæ Latino vocabulo asparagus agrestis appellatur. *Apulej. de herb. c.* 85.

Acanthinus, a, um, quod est acanthi, aut acantho simile. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Spectatur foliis acanthinis.

Acanthion, n. 2. five acanthium, thii, spinæ genus. *Plin. l.* 24. *c.* 12. Spinæ albæ similis est spina illa, quam Græci acanthion vocant.

Acanthis, thidis, f. 3. Ger. *eindistelvogel*, ἀκανθὶς, avis stridula, quæ & carduelis, *Gardellino*. Ea spinis, & carduis pascitur. Nam ἄκανθα, spina ἀκανθεών, spinetum. *Virg. l.* 3. *Georg.* Resonant & acanthida dumi. Qui locus *Virg.* in antiquis libris, teste Pierio, legitur, Resonant acalanthida dumi, a nominativo *acalanthis*, *thidis*. ¶ Hæc & acanthylis vocatur, quæ lino intexit nidum. Alii argathylin vocant, de qua *Plin. l.* 10. *c.* 74. Argathylis in spinis vivit. ¶ Acanthis est etiam genus herbæ, quæ latine senecio dicitur. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Acanthis græce, latine spina alba.

Acanthus, i, m. 2. Ger. *weiss bärenklaw*, ἄκανθος. Puer regius in florem sui nominis conversus, cujus folia occasionem præbuerunt ornamentis pulcherrimis sculpturæ. *Plin. l.* 22. *c.* 22. decet, acanthum esse herbam topiariam, lato longoque folio margines crepidinum vestientem. Apud *Dioscor.* duplex est, hortensis, & sylvestris: hortensis a Romanis *Padevera* dicitur, de sylvestri *Virg.* 2. *Georg. v.* 119. Semper frondentis acanthi. ¶ *Servius in Pollionem* dixit, esse arborem semper florentem, quasi spinis plenam. ¶ Aliqui putant, acanthum dici etiam limbum aut fasciam vesti prætentam, adducuntque locum *Virg. Æn. l. v.* 249. Et circumtextum croceo velamen acantho. Sed hic aptius de herba topiaria intelligitur.

Accanto, & Adcanto, as, a. 1. juxta, vel simul canto. *Stat. l. & silv.* 4. *v.* 35. Naronicique sedens in margine templi Sumo animum, & magni tumulis accanto magistri.

Acapna, n. 2. Ger. *dürr und trucken holtz*, *das nicht rauche und dempffe*, ἄκαπνα, ligna, de quibus est titulus apud Martialem in Xeniis. Ea videntur esse, quæ Ulpiano dicuntur ligna cocta, ne fumum faciant. Nam ἄκαπνα, sine fumo interpretatur. ¶ Est & mellis genus, quod acapnon *Plin.* appellat *l.* 11. *c.* 15. quia citra fumum eximitur. Acapna thysia, sacrificia absque fumo, dicitur de nimium tenui convivio, & in quo nihil cocti opsonii apponitur.

Acarnan, anis, ἀκαρνὰν, qui ex Acarnania est, *Virg.* 5. *Æn. v.* 298. quorum alter Acarnan, alter ab Arcadia &c.

Acarnania, ἀκαρνανία, Epiri pars, quam Achelous ab Ætolia dividit. In hac est oppid. Leucas. Ibi gignuntur equi corpore & viribus maximi, eximiique pretii. Hinc proverb. Græcum manavit: Equi Acarnanici, ἀκαρνᾶν ἐστὶ ἵππος. Dicitur de re quavis eximia. ¶ Est & regio quædam parva in Ægypto, dicta Acarnania, ut scribit *Strab. l.* 5. *Æn.* ¶ Et civitas non procul a Syracusis. *Cic. in Verr.* in qua Olympii Jovis antiquitissimum fanum fuit.

Acarnanicus, qui est ex Acarnania. *Liv.* 26. *c.* 25.

Acĕron, sive accaron, f. 3. civitas Palæstinæ, quæ Cæsarea vocatur. Et arboris genus. *Plin. l.* 13. *c.* 7. Longe diversa a Cæsarea Palæstinæ hæc urbs est. Nam urbs erat Philistinorum, Geth, Azoto, & Jamniæ proxima, a Cæsarea supra 50. M. P. in austrum distans. Nomen antiquum adhuc retinet.

Acastus, ἄκαστος, Magnesiæ rex. Uxorem duxit Cretheidem, sive Atalantam, quæ cum Peleum deperiret, ab eoque sperneretur, ultro idum apud maritum de stupro accusavit. Acastus igitur Peleum venationis prætextu in saltum abductum feris lacerandum objecit: sed ille Chironis, sive Mercurii ope liberatus, Acastum cum uxore interfecit. ¶ Item Acastus fuit Peliæ Thessalorum Regis fil. venator sagittis clarus. *Ovid. 8. Metam. & l.* 11. ¶ Item Acastus Laodamiæ pater. *epist.* 13.

Acatalectĭcus, ἀκαταλεκτικὸς, versus, cui nulla syllaba deest: contra catalecticus, cui una deest syllaba. V. Grammatic. *Diomed. l.* 3. & *Priscian. initio partit. versuum Virgilii*.

Acatalepton, ἀκατάληπτον, quod comprehendi non potest. Sic interpretatur *Cic. l.* 4. *Acad. quæst.* Latine usurpat *Tertull. adversus Valentin. c.* 35.

Acatium, n. 2. ἄκατον, genus navigii actuarii. *Plin. l.* 9. *c.* 30. & *Gell. l.* 10. *c.* 25. ¶ Sed *Pollux* scribit, velum in navi maximum esse, sicut minimum dolonem, tertium, quod retrorsum panditur, epidromum. V. *Bayfium de re navali*.

Acatus, idem quod Acatium. *Tertul. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 1. Si nunquam furtivas merces in acatos tuas recepisti.

Acaustus, ἄκαυστος, ignem non sentiens. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Acca Laurentia, f. 1. Faustuli uxor, quæ Romulum, & Remum lactavit, & aluit, Lupa dicta, quod nobile scortum fuerit. Tales enim nuncupantur lupæ, ob avaritiam, cujus causa pudicitiam prostituerunt, & cellæ earum lupanaria. ¶ In hujus Accæ honorem Romani testamento ejus locupletati Laurentalia celebrarunt. V. *Scalig. ad Varr. de L. L.* Eadem etiam Accealia dicta sunt a *Varr. l.* 5. *L. L.*

Accanto, as, are, juxta canto, una canto, accino, συνᾴδω. *Stat.* 4. *Syl.* 4. *v.* 52. Sumo animum, & magni tumulis accanto magistri.

Accīdo, is, efli, essum, n. 3. *accostarsi*, נגש, קרב, Ger. *herzu gehen*, *sich herzu machen*, Gal. *s' aprocher*, *se tirer pres*, *s' ajoindre*, Hisp. *allegarse alugar*, *o a arrocarse*, προσγίνομαι, ex *ad*, & *cedo*, adeo, venio, appello, appropinquo, addor, seu adjungor. *Ter. in Adel.* Accedam ad fores. *Virg. l.* 1. *Æn.* Penitusque sonantes accessis scopulos. pro *accessisti*, per syncopen. ¶ Dicitur autem *accedere ad*, *accedere in*. ¶ Accedere, quandoque est assentiri, *consentire*. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Accedam in plerisque Ciceroni. ¶ Quandoque adjungi, *aggiungersi*, ut Hoc calamitatibus meis, vel ad calamitates meas malum accessit. *Liv. l.* 26. *c.* 50. Hæc tibi a me dotalia dona accedent. *Cic. pro Rosc. Am.* Eo accessit studium doctrinæ. ¶ Accedere etiam similitudinem significat, *somigliarsi*. *Cic. pro C. Rabirio*. Quorum potestas ad Deorum immortalium numen accedit. Sic *Accedere alicui*, id est similem esse. *Cicer.* & *Quintil.*

Et

Et cum ſolo accuſativo, *Plin. l.* 16. *c.* 40. Cytiſus proxime accedere ebenum videtur. ¶ Accreditur impersonale, apud *Cicer. pro Cæc. c.* 8. Ad eas cum accederetur. ¶ Apud *Tacit. l.* 5. Minutius, & Servæus damnati indiciibus accedere, hoc eſt, bona illorum indiciibus ceſſere præmii loco. ¶ Accedere rei judicatæ aliquid dicitur, cum cautio a reo datur actori quæ executionem non tollit. *Ulp. l.* 4. *D. de re judicata.* ¶ *Accedere alicui* pro favere. *Terent. in prol. Phorm.* Voluntas veſtra ſi ad Poetam acceſſerit. ¶ Uſurpatur & abſolute in initiis. *Cic.* ſæpiſſ. Accidit ut, accedit quod. *Id. pro Roſc. Am. c.* 1. Accedit alia cauſſa, quod & ſic ſervit connexioni. ¶ *Accedere febris* dicitur, cum per intervalla intenditur, decedere vero, cum deficit. *Celſ.*

Acceleratio, onis, ſ. 3. feſtinatio, properatio, *Affectamento. Auct. ad Herenn. l.* 3. *c.* 13. Continuatio eſt orationis enuntiandæ acceleratio clamoſa.

Accelĕro, as, are, *andar in fretta, affrettare*, כחר, Germ. *eylen, ſchnellgehen*, Gall. *avancer, haster, ſe haster*, Hiſp. *apreſſurarſe, darſe priesſa, ayuzgar*, propero, feſtino. Accipitur & active. Accelerare iter apud *Cæſ. l.* 2. *B. Civ.* Accelerare mortem. *Plin. l.* 16. *c.* 36. ¶ Et ſine caſu per ellipſim. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 4. Si accelerare volent, ad veſperam conſequentur.

Accendium, ii, n. 2. Incendium, *incendio, Solin. c.* 7. (al. 11.) Si adeſt Deus, ab ipſo Numine fit accendium.

Accendo, dis, di, ſum, ♣ 3. *accendere*, בער, Ger. *anzunden*, Gal. *allumer, enflammer*, Hiſp. *encender*, ἀπτω, ex *ad*, & *cando*, a in e mutato, licet non ſit in uſu, non a *candeo* (ut quidam putaverunt) quod eſt neutrum, *accendo* vero activum. Eſt autem accendere, ignem excitare. *Cic. de Univ. c.* 9. Deus ipſe Solem, quaſi lumen accendit. ¶ Per translationem eſt inſtigare, & animare, *inſtigare. Virg.* Martemque accendere cantu. Sic accendere ad aliquam rem, vel in aliquam rem. *Sil. l.* 4. *v.* 169. In prælia mentes accendit. ¶ *Accendere pretium* pro augere dixit *Plin. l.* 18. *c.* 25. Nubilo occaſu pluvioſam hiemem denunciat, ſtatimque augent lacernarum pretia; ſereno aſperam, & reliquarum veſtium accendunt.

Accendŏnes, id eſt inſtigatores. *Salmaſ. in Tertull. de c. alt.* ex vet. libr. reſtituit, pro quo vulgo erat *cerdones*. Is autem laniſtas ibi inteligit, qui gladiatores ad pugnam excitant.

Accenſeo, es, ui, ſum, ere, annumero. *Sen. epiſt.* 90. Eadem hæc ætas Lycurgum ſacro illi numero ſapientum accenſuiſſet. ſed aliter legendum. *Non. Marcel. in* Accenſi *pag.* 520. Accenſi, qui his (*Decurionibus*) accenſebantur, id eſt attribuebantur.

Accenſi, m. 2. שומרים, Ger. *ein ſtatteknecht, adder eweibel*. Ut *Marcellus* ſcribit, genus militiæ erat adminiſtrantibus proximum, dicti, quod ad neceſſarias res ſæpius accirentur, velut accerſiti. *Feſtus* vero ſic: Accenſi dicebantur, qui in locum mortuorum militum ſubrogabantur, & ad cenſum adjiciebantur. *Idem alibi:* Adſcriptitii veluti quidam ſcripti dicebantur, qui ſupplendis legionibus adſcribebantur, quos ſupernumerarios vocant. Hos & accenſos dicebant. Sed *Varro* rectius, qui docet, Accenſos miniſtratores fuiſſe Magiſtratuum, ab acciendo dictos, ideſt vocando. Nam Accenſus inſtar præconis acciebat juſſu Conſulis Quirites ad concionem. *Plin. l.* 7. Adjectus eſt & meridies, Accenſo Conſulum id pronuntiante. ¶ Erant ſinguli Præſidibus Provinciarum Accenſi. Quod munus nemini, niſi libertis deferebatur, ut ſcripſit *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *Aſconius* autem ſic habet: Accenſus eſt nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur Princeps, vel Commentarienſis, aut Cornicularius.

Accenſor, oris, m. qui accendit, auget, & promovet. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 7. *n.* 1. Nec accenſor gloriæ illius pompæ, ſed auctor ſpectatus eſt. Alii leg. *acceſſor.*

Accenſus, i, Miniſter publicus, ex quo genere Lictores, & Viatores fuerunt. alii ab *accinendo*, alii ab *accenſendo* deducunt. Vide in *Accenſi*. De his enucleate *Lipſ. El. l.* 1. *c.* 23. *Roſin. Antiq. Rom. l.* 7. *c.* 48. *Accenſus*, & *præco* in hoc conveniunt, quod ambo Conſulis, vel alterius Magiſtratus miniſtri erant; ſed ille, ut ad concionem, hic, ut ad Comitia pop. vocaret. *Alex. ab Alex. gen. dier. l.* 2. *c.* 27.

Accenſus, a, um, ab accendo, *accenſo, infiammato*. ut tæda accenſa. *Lucret.* Accenſi rogi. *Virg.* ¶ Translate ſumitur pro incitato, ut accenſus furiis. *Virg.* ¶ Accenſus ira, & in iram. *Plin. l.* 17. *c.* 4. Sic accenſus odio, ira, amore, &c. ¶ Accenſus abſolute pro irato. *Virg. ſ. Æn.* Luminibus tacitis, & ſic accenſa profatur.

Accenſus, a, um, ab accenſeo, adſcriptus. *Lactant. l.* 5. *c.* 2. *ſect.* 15. Religionis, cui fuerat accenſus, proditor factus eſt.

Accentiuncŭla, læ, ſ. 1. *Gell. l.* 13. *c.* 6. Quas Græci προσῳδίας, dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant.

Accentor, oris, m. qui ad alium, ſeu cum alio canit: qui & concentor dicitur. *Iſidor. l.* 6. *Orig. c.* 12.

Accentus, m. 4. *accento*, טעם, Germ. *der thon der ſilben in einem iedem wort*, Gall. *accent, elevation, ou abbaiſſement de voix en prononcant*, Hiſp. *El acento de cada palabra*. Dicitur quaſi *adcantus*, hoc eſt juxta cantum, quia ad cantilenam vocis nos cognoſcere facit ſyllabas. Græci προσῳδίαν dicunt, quod προσάδεται τοῖς συνῳδοῖς. A Latinis etiam tonus, & tenor vocatur, quia ibi ſonus creſcit, & deſinit. Definitur a quibuſdam, quod ſit anima verborum, ab aliis, quod ſit vox ſyllabæ. Hos veteres nunc moderamenta, nunc accentiunculas, nunc voculationes appellant. Sunt autem tres accentus, acutus, gravis, & circumflexus. Acutus dictus eſt, quod acuat, & erigat ſyllabam: gravis, quod deprimat: eſt enim contrarius acuto: circumflexus eſt, qui ex acuto, & gravi conſtat. Incipiens enim ab acuto deſinit in gravem. *Priſcianus, Quint. Diomedes*. ¶ *Ammianus* magis proprie hac voce uſus eſt, *l.* 16. *c.* 12. ſecundum Valeſium, aut *c.* 29. *edit. Gruter.* Ahenatorum accentu ſigno dato. Al. tamen leg. occentu. *Solin. c.* 5. *ad fin.* Tibiæ, quæ in accentus exeunt acutiſſimos. ¶ Hyemis accentum, pro rigore, ſeu augmento, habet *Sidon. l.* 4. *ep.* 6.

Accepſo, dixerunt Veteres pro *acceperim*, vel ut alii volunt, pro *accepto*. *Non. c.* 2. ex *Pacuvii Teucro*. Priuſquam accepſo, quod peto.

Acceptabilis, e, o. 3. *Lactant. epitom. c.* 2. Acceptabilis victima.

Accepta, arum, ſ. 1. vocantur apud Rei Agrar. Scriptores, portiones agrorum viritim aſſignatæ, aut quæ ſortito obtigerunt. *Sicul. Flacc. de condit. Agror.* Manipulus ſingulas acceptas accipiet.

Acceptator, oris, m. 3. qui acceptat. *Tertull. de Pœnit. c.* 2. Deus cum auctor, & defenſor (*bonorum*) ſit, neceſſe eſt proinde & acceptator: Si acceptator, etiam remunerator.

Acceptilatio, onis, ſ. 3. ἀπογραφὴ, nomen ex *accipio*, & ſupino *latum* compoſitum, eſt ipſa relatio in acceptum. Apud JCtos eſt ficta quædam, & imaginaris ſolutio, & liberatio, ut docet Modeſtinus, *Dig. l.* 46. *tit.* 4. *leg.* 1. quæ fit per interrogationem, & reſponſionem, qua utriſque contingit ab eodem nexu abſolutio. Dicenti enim, Quidquid tibi per ſtipulationem promiſi, vel ex ſtipulatu debeo, habeſne acceptum? tu reſpondes, Habeo, acceptumque fero, quaſi dicas, Perinde habeo, ac ſi accepiſſem abs te per veram ſolutionem. Italice dicitur *quitanza, ceſſione*.

Acceptio, onis, ſ. 3. verbal. ab accipio, actus ipſe accipiendi. *Accettazione, ricevimento. Cic. Top.* 8. Neque deditionem, neque donationem ſine acceptatione intelligi poſſe. ¶ Apud veteres Philoſophos eſt propoſitio, quæ conceditur a reſpondente ex quæſtione propoſita. Vid. *Apulej. l.* 3. *doctr. Plat.* ¶ Acceptio vocis eſt interpretatio ex mente ejus, qui excipit. *Siculus Flacc.* ex *edit. Gruter. p.* 18. Acceptiones in centuriis explicandæ ſunt.

Acceptito, as. 1. idem quod accepto. *Plaut.* apud *Non. c.* 2. *n.* 508. qui apud regem in latrocinio tuiſti, ſtipendium acceptitaſti.

Accepto, as, are, ὀνολογέομαι, frequentat. ab accipio, *accettare, ricevere ſpeſſo. Plaut. Pſeud.* 9. Mihi hercle vero, qui res, rationeſque heri curo, argentum accepto, expenſo. *Id. ib.* 2. 2. ¶ Item pro ſimplici accipio, ut acceptare jugum. *Sil. Ital. l.* 7. *v.* 41.

Acceptor, oris, m. 3. qui accipit, *accettatore*, ἀποδέκτης, *Plaut. in Trin.* 4. Qui illorum verbis falſis acceptor fui. *Idem*, approbator.

Acceptorius, a, um, ut acceptorius modulus, qui opponitur *erogatorio*, apud *Frontin. de Aquæduct. l.* 1. *Acceptorium* enim vocat, qui puteo immerſus aquam haurit, *erogatorium* vero, qui in altum elatus refundit.

Acceptrix, icis, ſ. 1. quæ accipit. *Plaut. Trac.* 2. 7. 18. Nuſquam apparet, neque datori, neque acceptricæ. Al. leg. *acceptrici*. V. *Taubman.*

Acceptrix, femin. ab acceptor. *Plaut. in Trac.* 2. 7. 18. V. *Acceptrica.*

Acceptum, i, n. 2. ſubſtant. abſolute dicitur quidquid ab aliis accipimus ſeu dono, ſeu mutuo, ſeu alio quovis modo. Itaque in rationibus alterum caput *acceptorum* eſt, alterum *expenſorum*, ut in mercatorum libris. Cicero *tabulas* dicit *accepti, & tabulas expenſi*. *Plaut. in Trucul.* Hic ratio accepti ſcribitur. ¶ Hinc *acceptum referre*, eſt ſcribere in tabulis, vel fateri ſe accepiſſe. Dicimus etiam *acceptum ferre* in ead. ſignificatione, ſed rarius. *L. uit. D. quæ in fraud. cred.* Si fraudator fidejuſſori ſuo ſcienti acceptum tulerit. Sed & *in acceptum ferre & referre* dicimus. *Cic. in Ver. de Prat. Urb.* Opus in acceptum retulit. *Æmil. Macer. l.* 7. *D. ad l. Jul. repetund.* Illud quoque cavetur, ne in acceptum feratur opus publicum faciundum. ubi *acceptum* accipitur pro tabula accepti, niſi *in acceptum*, id eſt *pro accepto* dixit. V. Acceptus, a, um. ¶ Apud eoſd. JCtos dicitur etiam *accepto ferre*, ἀναγράφειν, & ſignificat acceptum habere, quod nobis ex ſtipulatione promiſſum eſt, ſive ut vulgo loquimur, *habere pro recepto*, etiamſi nulla ſolutio facta ſit. Sic *accepto ferre, accepto facere, & acceptum facere*, item *habere acceptum* pro *acceptum referre*. ¶ *Accepto ferre rationibus aliquid*, eſt referre in tabulas rationum aliquid acceptum, *mettere nel libro delle ricevute*. ut *l.* 91. §. 4. *D. de leg.* 3. ¶ *Accepto*, vel *acceptum rogare* dicitur qui ſtipulatur, an id quod promiſit creditor acceptum habeat. Contra vero *accepto liberare* dicitur creditor, cum debitori ſtipulanti reſpondeat, ſe acceptum habere. *Hotom. in Lex.*

Acceptus, a, um, nomen ex particip. ab accipio, *accetto, caro, aggradevole*, Ger. *angenehm*, jucundus, gratus, χαρίεις. *Cæſar. l.* 1. *B. G.* Maxime plebi acceptus erat. *Tacit. l.* 5. Acceptum in vulgus, *h. e.* gratum vulgo. Superlativum habet *Plaut. Captiv.* 12. Acceptiſſimus apud te ſervus. & *Cic. antequam iret in exil.* Comparativo uſus eſt *Liv. l.* 3 *U. C. Cic. Somn. Scip.* ¶ *Acceptum referre aliquid alicui*, eſt profiteri ſe aliquid accepiſſe, *riconoſcere da qualchedauno, attribuire a qualchedauno*, & tam in bonam, quam in malam partem uſurpatur. *Cic. pro Dejot.* Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. *Idem Philip.* 2. Omnia (*mala*) quæ vidimus, uni accepta referemus Antonio, *h. e.* omnium malorum auctorem Antonium exiſtimabimus. V. Acceptum, i. ¶ *Acceptum habere*, eſt approbare, & pro grato habere. *Cic.* 3. *Tuſc.*

Accerſio. V. Arceſſio.

Accerſitor, oris. V. Arceſſitor.

Accerſitus, a, um. V. Arceſſitus.

Accerſitus, us, *domanda. Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cum ad eum ipſius rogatu acceſſituque veniſſem. Melius leg. *arceſſitus*. V. arceſſo.

Accerto. V. Arceſſo.

Acceſſibilis, le, ad quem accedi poteſt. Gloſſ. *Cyprianus. Tertull. adverſ. Praxeam*, *c.* 15. Per acceſſibilem lucem.

Acceſſibilitas, atis, ſ. 4. facilitas accedendi. *Tertull. loc. cit.* Adſcribere mus mortalitatem, acceſſibilitatem.

Acceſſio, onis, ſ. 3. verbal. actus accedendi, *acceſſo, acceſſamento. Cicer. de Univ. c.* 12. Cum ad corpora acceſſio fieret, tum abſceſſio. ¶ Sæpe incrementum ſignificat. *Cic. Verr.* 5. *c.* 49. Acceſſio nummorum. Et *l.* 2. *Fam. ep.* 1. Acceſſio dignitatis. Sic acceſſio morbi apud *Suet. Veſp. c.* 23. Vulgo Paroxyſmus: cui opponitur Remiſſio.

Acceſſito, as, n. 1. frequentativum ab accedo. *Cato in originib.* apud *Gell. l.* 18. *c.* 12. Eodem convenæ plures ex agro acceſſitavere.

Acceſſor, oris, m. 3. qui accedit. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 7. 2. Non acceſſor pompæ, ſed auctor ſpectatus eſt. Alii malunt *Accenſor.*

Acceſſorius, a, um, qui accedit. Vox eſt JCtis familiaris, ut Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis. V. *Inſtit. de rer. diviſ.* §. *ſi tamen.*

Acceſſus, us, m. 4. idem quod acceſſio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 45. Luna acceſſu, & receſſu ſuo lumen Solis accipit. ¶ Dare, vel negare acceſſum, eſt admittere, vel non admittere aliquem. *Ovid. de Pon.* 2. 2. 41. & *Heroid.* 10. *v.* 64. ¶ Acceſſus etiam dicuntur loca, quibus flumina & regiones tranſiri, aut adiri poſſunt. *Sueton. Virg. Plor.*

Acciānus, a, um, ad Accium Poetam pertinens, ut Acciani verſus. *Cicer. Fam. 9. ep.* 16.

Accidens, *accidente, circoſtanza*, מקרה, Ger. *ein ungefehrer, zufall, συμβεβηκὸς*, quod adeſt, & abeſt præter ſubjecti corruptionem, quod *Cicer.* conjunctum, vel adjunctum vocat. Vox eſt Dialecticis uſitata. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Cauſa, tempus, locus, & cetera ſunt rerum accidentia. Quamquam hic *Quintil.* ea vocat accidentia, quæ alii circumſtantias. ¶ Accidentia item vocantur caſus hominum. *Auct. declam.* 5. *cui titulus* Æger redemptus, *inter eas, quæ Quintiliano tribuuntur.* Non molliti proſperis facile, non accidentibus frangi.

Accidentia, æ, ſ. 1. id quod accidit, *avvenimento, ſorte, caſo, ἐπιτυχία. Plin. l.* 32. *c.* 2. Eſſe vero illam naturæ accidentiam, appoſito occurrit exemplo.

Accīdo, is, idere, a. 3. *tagliare, eſtenuare, ſcarnare, aſſottigliare, ἰσχναίνω*, amputo, extenuo, circumcido, ex *ad* & *cædo*. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 27. Accidere arbores. ¶ Translate *Liv. l.* 8. *c.* 29. Accidit uno prœlio res Veſtinorum.

Accĭdo, dis, n. 3. *cadere a qualche luogo*, Gall. *cheoir ſur, ou près quelque choſe*, Hiſp. *caer, acontecer alguna coſa*, πτῶσιν, συμπίπτω. ex *ad*, & *cado*, quaſi juxta cado. Tela e loco ſuperiore miſſa gravius accidunt. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 14. ¶ JCti uſurpant accidere pro mori, *morire*, ut Si quid filio meo acciderit. Sed & *Sueton. in Aug.* Julias, filiam, neptemque, ſi quid his acciditſſet, voluit ſepulchro ſuo inferri. ¶ In tertia perſona ſignificat evenire tam bonum, quam malum, *accadere, ſuccedere. Ter. in And.* Aliquid acciderit boni. ¶ Cum infinito *Cic. Fam. 6. ep.* 11. Nec enim acciderat mihi opus eſſe. ¶ Accidit abſolute, ſequente particula, ut, *avvenire, che. Cicer.* 3. *Verr.* Accidit, ut illo itinere veniret Lampſacum. ¶ Accidere præterea eſt geſtum corporis offendere. Hinc *accidere ad genua, ad pedes* vel *genibus alicujus*, id eſt ſupplicem fieri alicui. *Liv. l.* 44. *c.* 31. Genibus Prætoris accidens. *Cic. ad Attic. l.* 1. *ep.* 9. Ad pedes omnium accidente Clodio. ¶ *Accidere auribus, aures*, vel *ad aures*, h. e. pervenire. *Liv. l.* 8. *c.* 28. Quod ubi ad aures accidit Regis. *Plaut. Stich.* 1. 2. 31. Mihi paternæ vocis ſonus aures accidit. *Plin. in Paneg. c.* 92. Major auribus noſtris accidat clamor. ¶ *Quos accidam*, id eſt ad quorum pedes accidam. *Salluſt. in Jug. c.* 26. ubi alii leg. *accedam.*

Accieo, es, ivi, itum, a. 2. *chiamare*, קרא, Ger. *beruffen*, voco. *Plaut. in Mil.* 3. 3. 60. Ego illum huc acciebo. Alii aliter leg.

Accinctus, a, um, *apparecchiato, chi è in procinto*, ἕτοιμος, ab accingo, expeditus, promptus ad partes obeundas. *Plin. paneg. Trajan.* Ad hoc comitatus accinctus, & parcus. ¶ Comparativo uſus eſt *Auſon. in gratiar. act.* Cujus habitus familiaris condecentior, aut militaris accinctior? *h. e.* moderatior, parcior.

Accingo, is, ere, a. 3. *apparecchiare, ordinare, mettere all' ordine*, חגר, Ger. *ſich bereiten, gurten*, Gall. *trouſſer, s' appréter, & preparer à quelque choſe*, Hiſp. *ponerſe en orden, y apparejarſe a hazer alguna coſa, ἐπιδύω*, inſtruo, armo. Dicimus autem *accingere ſe alicui rei, & ad aliquam rem*. Illi ſe prædæ accingunt. *Virgil. Æn.* 1. *v.* 210. id eſt ſtudioſe parant ſe ad prædam. Et *Æn.* 2. *v.* 235. Accingunt omnes operi, *ſubaudi ſe ſe. Liv. l.* 8. *Bel. Pun.* Quin igitur ad hoc accingeris? ¶ Accingi magicas artes, omiſſa præpoſit. *ad*, habet *Virg.* 4. *Æn.* ¶ Et cum præpoſit. *in*, *Liv. l.* 1. *c.* 32. In hoc diſcrimen, ſi juvat, accingere. ¶ *Accinge*, pro accingere, *Pompon. ex Non.* Dum ego revortor, age ante accinge ad molas. ¶ Accingi pro armari, inſtrui, ut accingi armis, enſe, ferro, &c. *Virg.* 2. *Æn.* &c. ¶ Accingi abſolute eſt ad bella parari, ac inſtrui. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 68. Simul Domitianus Mutianuſque accingebantur, diſpari animo &c. ¶ Animos accingere futuris, *h. e.* præparare ad futura.

futura. *Valer. Flacc. Argonaut. 1.* ¶ Accingor cum infinito. *Virgil. 3. Georg.* Accingar dicere pugnas Cæsaris. *hoc est* aggrediar.

Accino, is, n. accanto, προφέρω. Verbum perrari usus. Usurpavit *Diomed. Grammat. l. 2. c. de accentibus.*

Accio, is, ivi, vel ii, itum, ire, a. 4. *chiamare*, קרא, Ger. *ruyt ihm*, *beruffen*, *beschicken*, προσκαλέω, ex *ad*, & *cio*, advoco. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 12. Aruſpices accicndos ex Hetruria putaremus. *Plaut. Mil.* 3. 3. Accire mortem. ¶ Translate *Cic.* 5. *Fin.* Qui ſe fatentur virtutis cauſa, niſi ea voluptatem acciret, ne manu quidem verſuros fuiſſe.

Accipenſer. V. Acipenſer.

Accipio, is, epi, eptum, a. 3. recipio, tracto, interpretor, intelligo, mutuor, *pigliare*, *ricevere*, נשא, לקח, Ger. *annehmen*, *nehmen*, Gall. *recevoir*, *prendre*, Hiſp. *tomar lo que ſe da*, λαμβάνω. Interdum eſt audire, *adire*. *Cic. in Cat.* Accipite veterem orationem Architæ. ¶ Interdum ſentire, *ſentire*. *Ter. in Heaut.* Aliter de amore tuo, atque eſt, accipis. ¶ Interdum cognoſcere, *intendere*, ut Accepi, te in patriam reverſurum. Accepi ex tuis litteris &c. *Cic. & al.* ¶ Interdum concipere. *Virg. l. 9. Æn.* Ventoſis follibus auras accipiunt. ¶ Interdum tractare, *trattare*, tam in malum, quam in bonum. *Ter. in Adel.* Indignis ſum acceptus modis. Sic magnifice accipere, hilariter, &c. apud *Plaut. & Cic.* ſæpe. ¶ Accipere nomen, pro eo, quod vulgus dicit, recipere ad monſtram. *Liv. 2. B. Pun.* Si ſuum nomen Dictator acciperet. ¶ Accipere ætatem dixit *Plin. l. 14. c.* 7. Cujus dulci admiſto, reliquorum duritia ſuavitatem accipiat ſimul, & ætatem. ¶ Late patet hoc verbum. Dicimus enim, Accipere conditionem, colorem, fœdera, fidem, libertatem, &c. ¶ Accipio item eſt diſputantium verbum, cum concedunt aliquid, quod alter poſuit; *approvare*, *concedere*. *Gell. l. 18. c.* 1. Hoc ubi accepit Stoicus. *& infra*: Hoc ubi accepit Peripateticus. Sic *Terent. Heauton.* Nihil ſatis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum, h. e. admittere, & approbare hoc metu plenum conſilium. Sic accipere legem populus dicitur, quam jubet & probat. ¶ Sumitur & pro conſequi, *conſeguire*, ut accipere pacem, provinciam, &c. *Juſtin. l. 5. c.* 4. Pacem petierunt, quam ne acciperent, opera eorum effectum eſt. ¶ Accipere animum quietum in aliquem. *Virg.* 1. *Æneid.* In primis regina quietum Accipit in Teucros animum, mentemque benignam. ¶ Accipere cœlum, pro felicem eſſe. *Ovid. Met. ad fi.* Quem ſi modo poſſe videre fata ſemel dederint, cœlum accepiſſe videbor. ¶ Accipio pro ſuſcipio, *intraprendere*. *Terent. Heaut.* Mea cauſa cauſam hanc accipite. *Plaut. Moſtel.* 16. Accipiam hanc ad me litem. Accipere, pro experiri, *ſentire*, *provare*. *Cic. l. 3. ad Q. Fr.* Magnam ex epiſtola tua accepi voluptatem. Sic accipere gaudium, dolorem, &c. ¶ Accipere aliquid in manus, h. e. amplificare fama ſupra quam par ſit. *Liv. 9. B. Pun.* Omnia in manus metu augente accipiebat. ¶ Accipere in amicitiam, h. e. admittere. *Cic. ad Att. l.* 2. in ſocietatem regni. *Liv. 4. U. C.* in numerum, *idem* 10. *U. C.* in civitatem, *Cic.* 1. *Offic. & Liv. ab Urb.* ¶ Accipere memoriam de aliquo. *Cic. de Amic.* Loquimur de iis amicis, quos videmus, aut de quibus memoriam accepimus. *h. e.* de quibus aliquam fieri mentionem audivimus.

Accipiter, is, m. 3. *Sparviero*, עז, Ger. *vvyhe*, *habbich*, *ſperver*, *lipak*. Nomen eſt commune omnibus avibus rapacibus, ut Æſaloni, Buteoni, Falconibus, &c. ſic dictum ab accipiendis male avibus. *Terent. Phor.* 2. 2. Non rete accipitri tenditur, neque milvio. ¶ Tantæ eſt velocitatis hoc avium genus, ut inde natum ſit proverb. *Accipitre ocyor.* quo venuſte utemur, ſi ad famam, vel nuncium, vel aliud quippiam detorqueatur. ¶ Translate ſumitur pro avido, vel rapaci. *Plaut. Perſ.* 3. *ſt.* 3. Accipiter pecuniarum. ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Lucr. l.* 4. *v.* 1003. Accipitres ſomno in leni ſi prælia pugnaſque edere ſunt perfectantes viſæque volantes.

Accipitro, as, a. 1. πρυβάλλω, idem ac lacero, ſed obſoletum, quo uſus Nævius apud *Gell. l. 19. c.* 7. Poſuit enim accipitret pro laceret.

Accifio, as, are, n. 1. Veteres dixerunt pro ineptire, *impazzire*, ἀνοίζω, ſtulte facio. Derivatum ab Acco muliere fatua, quam vide ſuo loco. *Cic.* uſus eſt græco verbo, pro inepte diſſimulare, *Attic.* 2. Certi ſumus periſſe omnia: quid enim ἀνοίζεσθε? ¶ Hinc accifmus, ἀνοησία, ſtulta, & inepta recuſatio. Solebat enim ea femina, quæ maxime cuperet, detrectare. *Vid. Eraſm. Chil. Cent.* 2. *Hade. Jun. adag.* 385. *Cal. Rhod. l.* 17. *c.* 2.

Accifus, a, um, o. 1. 2. ἀφαιρεθείς, cæſus. *Tacit. de moribus Germ.* Accifis crinibus nudatam expellit domo. ¶ Sumitur & pro extenuato, afflicto, imminuto. *Virg.* 7. *Æneid.* Accifis coget dapibus conſumere menſas. *Liv. l.* 3. *c.* 10. Quamquam accifas res eorum ſatis conſtabit. Sic *acciſæ opes* apud *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 113.

Accitio, onis, ſ. *chiamata*, actus acciendi. *Arnob. l.* 4. *pag.* 134. Magi in ſuis accitionibus memorant. *h. e.* in ſuis Deorum evocationibus.

Accitus, a, um, *chiamato*, evocatus, accerſitus, ab accio. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Claſſis ex Græcia accita. *Vellej.* 2. 69. Accito Milone.

Accitus, us, m. 4. ſubſtant. *chiamata*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 677. Accitu chari genitoris. *Cic. in Ver.* 4. Accitu Prætoris evocari.

Accius, m. 2. Ἄκκιος, Poeta tragœdiarum ſcriptor inſignis. Natus traditur parentibus libertinis, Marcio, & Serano Conſulibus. Ejus tragœdiæ fuerunt clariſſimæ, gravitate ſententiarum, verborum pondere, & auctoritate perſonarum. Teſtis *Quint. l.* 10. *c.* 1. Eum tamen, ut duriuſculum notat *Cic. ad Att.* Sed & Licinius terreum ſcriptorem appellabat, quod, dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinum, duriorem ſe præſtiterit; id quod *Quintil.* pro ſuo candore in tempora illa rejecit. ¶ Fuit & Accius pictor inſignis. Item alter hiſtoricus, de quo *Cic. l.* 3. *de Leg.* Item augur nobilis diſſecta cote apud *Liv.* & *Cic.* 1. *de Divin.* Ab Accio ſit Acciannus. *Cicer. Fam.* 9. 16. Acciani verſus.

Acclamatio, onis, ſ. *grido*, *gridata*, ἐπιφώνησις, clamor. *Colum. l.* 7. *c.* 3. In cogendis recipiendiſque ovibus acclamatione ac baculo minetur. ¶ Item vox & clamor multitudinis aſſentientis, probantis, laudantis, *acclamazione*, *applauſo*, *viva*. *Curt. l.* 9. *c.* 4. Lætus his acclamationibus. *Suet. in Oth. c.* 6. Inter faſtas acclamationes. ¶ Item adverſantis, exſibilantis, maledicentis, *fiſchiata*, *grido*. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 83. Vitanda eſt acclamatio adverſa populi. *Id. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 3. Non modo ut acclamatione, ſed convicio, & maledictis impediretur. ¶ Epiphonema rhetoricum. *Quint. l.* 8. *c.* 5. Eſt epiphonema rei narratæ, vel probatæ ſumma acclamatio. Sed vis hujus ſignificationis eſt in epith. Summa.

Acclamito, as, are, frequentat. ab acclamo. *Plaut. Amph.* 3. 2. *v.* 3. Ea quæ ſunt facta infecta eſſe acclamitat. *Sed editiones mire hic variant.*

Acclamo, as, are, n. 1. *acclamare*, *gridare*, *applaudire*, קרא, צעק, Germ. *zuſchreyen mit crebrer ſtimm*, Gal. *s'ecrier en la faveur*, *ou deſfavour de quelqune*, *lui favoriſer*, *ou contredire par cry*, Hiſp. *dar vozes*, *y grittos*, *llamar dando vozes*, ἐπιφωνέω, ἐπιβοάω, *Cic. pro Cæc.* Populus acclamavit ita eſſe. ¶ Acclamare dicitur populus oranti aut concionanti, cum probat id quod agitur. *Suet.* narrat Jul. Cæſarem in triumphis acclamari ſibi juſſiſſe, *Veni*, *vidi*, *vici*. Acclamandi autem mos in Theatris natus, mox ad forum, & tandem in ipſam curiam translatus eſt. V. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 14. & *l.* 4. *epiſt.* 9. ¶ De ritu acclamandi vide *Lipſ. l.* 2. *Elect. c.* 9. ¶ Acclamare etiam uſurpatur in malam partem pro obſtrepere cum indignatione, reclamare. *Paterculus* 2. 4. 4. Cum omnis concio acclamaſſet. *id eſt* reclamaſſet: ut ex contextu liquet.

Acclinatus, a, um, o. 1. 2. inclinatus, nomen ex particip. ἐγκλινόμενος. *Ovid. Metam.* 10. Acclinataque colla mollibus in plumis, tanquam ſenſura reponit. *Petron. in Satyr. c.* 104. Unus ex vectoribus acclinatus lateri navis exonerabat ſtomachum.

Acclinis, ne, o. 3. adject. inclinans, propendens. *Ammian. l.* 29. *c.* 26. Municipium monti accline. *Virg. Æn.* 10. *v.* 834. Corpuſque levabat Arboris acclinis trunco. ¶ Metaphorice propenſus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. Acclinis falſis animus. Alii leg. *accitus*.

Acclino, as, are, 2. 1. *inchinare*, ἐγκλίνω, ad aliquid flecto, inclino. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 72. Seque acclinavit ad illum. ¶ Translate ſumitur pro aſſentiri. *Liv. l.* 4. *c.* 48. Haud gravate acclinaturos ſe ad cauſam Senatus.

Acclivis, o. 3. *erto*, Gal. *elevè en montant*, *aigu par haut*, Hiſp. *coſta rueſta arriba*, προσάντης, quod eſt leviter erectum, & acuminatum. Et proprie de aſcenſu dicitur, quaſi in clivum acuminatum. *Cicer. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Ea vix pars valde acclivis eſt. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 29. Leniter acclivis aditus. *di dolce ſalita*.

Acclivitas, atis, ſ. 3. *montata*, *l'erto*, ἀναφορία. *Cæſ. B. G. l.* 2. Ab eo flumine pari acclivitate collis naſcebatur. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Hac ratione difficultas acclivitatis infringitur.

Acclivus, a, um, o. 1. 2. idem quod acclivis. *Liv. l.* 8. Placide acclivi colles. *Ovid.* 5. *Faſt.* Leniter acclivo conſtituere jugo.

Acco, hujus accus, ſ. 4. ἄκκω nomen mulieris proprium, quæ ejus delirii fuiſſe proditur, ut cum ſe contemplaretur in ſpeculo, imaginem ſuam perinde, ac mulierem alteram adjueretur, de qua *Cæl. l.* 9. *Ant. Lect.* 37.

Accŏla, m. 1. *vicino*, *avitante*, נכר, תוֹשב, נֵר, Ger. *nabbar*, Gal. *voiſin*, παροίκος. Vicinus, prope habitans. Incola eſt, qui in loco, accola, qui ad locum habitat. *Liv. l.* 1. Paſtor accola ejus loci. *Cic.* 6. *Verr. c.* 50. Accolæ, atque antiſtites Cereris.

Accŏlens, entis, particip. ab accolo, qui accolit, παροικῶν. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Ante has eſt ſphinx vel magis miranda, qua ſilveſtria ſunt accolentium.

Accŏlo, lis, a. 3. *abitar vicino*, נכר, Ger. *bey vvohnen*, *nach vvohnen*, Gal. *demeurer auprès*, *eſtre voiſin*, Hiſp. *morar cerca de algun lugar*, παροικέω, ex *ad*, & *colo*, juxta colo, & de aquis, montibuſque dicitur. *Liv. lib.* 4. Qui Hetruſcum mare, quique Tiberim accolunt. *Plin. lib.* 4. Perſæ rubrum mare ſemper accoluere. ¶ *Accolitur*, paſſivum. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Accommodate, adv. *attamente*, *a propoſito*, ἐπιτηδείως apte, appoſite. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 33. Primum Oratoris officium eſſe dicere ad perſuadendum accommodate. ¶ Comp. accommodatius, ſup. accommodatiſſime. *Cic.* 5. *Fin. c.* 9. Sic affectum, ut optime affici poſſit, ad naturamque accommodatiſſime. *Id. in Orat. c.* 33. Ad populärem intelligentiam accommodatius.

Accommodatio, onis, ſ. 3. verbale; ipſe actus accommodandi, *adattazione*, ἐπιτηδειότης. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 7. Elocutio eſt idoneorum verborum & ſententiarum ad inventionem accommodatio. ¶ Translate. *Id.* 5. *Verr. c.* 81. Ex liberalitate, atque accommodatione Magiſtratuum. *h. e.* indulgentia, facilitate.

Accommodatus, a, um, o. 1. 2. aptus, idoneus, *atto*, *aggiuſtato*, ἐπιτήδειος, ἁρμόττων, ut accommodatus ad conſolandum. *Cic. Fam.* 5. 16. ¶ Comparat. apud *eund. pro Cluent. c.* 1. Accommodatior concionibus. Superlativ. *Plin.* 13. 3. Ægyptus accommodatiſſima unguentis. ¶ Accommodatus, pro propenſo. *Cic. Verr.* 3. Ad ſummum Græcorum otium potius, quam ad vim aut tumultum accommodati. Et *Verr.* 5. Accommodatus ad flagitia. *Celſus l.* 5. *c.* 19. *n.* 20. Accommodata adverſus morbos emplaſtra. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Accommodatus in aliquam rem.

Accommŏde, adv. affertur in Lexicis quibuſd. ex *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Cui accommodiſſime jungi initium ſequentium poterit: ſed libri meliores hab. *commodiſſime*.

Accommŏdo, as, 2. 1. commodo, apto, refero, & ad tempus rego, adhibeo, apte colloco, *accomodare*, *adattare*, הקן, הכין, Ger. *zu fugen*, Gal. *accommoder*, *approprier*, Hiſp. *acomodar*, *ayuntar*, ἐφαρμόζω. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 61. Coronam ſibi ad caput accommodanti. *Id. l.* 1. *Off.* Qui ſe ad magnas res gerendas accommodavere. ¶ Dicitur etiam, accommodare ſe ducem & aſſertorem alicui. *Suet. in Galba c.* 9. & apud *eund. in Tiber. c.* 48. accommodare ſe alicui. *h. e.* ſequi ejus partes. ¶ Aliquando eſt pro Commodo. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 2. Peto, ut ei de habitatione accommodes. ¶ Apud JCtos accommodare eſt benigne, & ex æquo & bono contra ſummi juris regulas concedere. *leg. Filio. D. de vit. nupt.* ¶ Item interponere, ut accommodare auctoritatem, *Ulpian. Dig. l.* 26. *tit.* 8. *leg.* 1. & accommodare fidem, *Cajus ibid. l.* 34. *tit.* 9. *leg.* 10.

Accommŏdus, a, um, o. 1. 2. *atto*, *buono*, idem, quod accommodatus, aptus, idoneus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 522. Vallis accommoda fraudi.

Accongĕro, is, eſſi, eſtum, a. 3. idem quod congero. *Plaut. Truc.* 1. 2. 17. Nam ego huic dona accongeſſi.

Accorpŏro, as, are, a. 1. adjungo, admiſceo. *Ammian. l.* 16. *c.* 13. Ut damnatorum Petita bonis ſuis accorporarent. Adde *Solin. c.* 37.

Accrĕdo, dis, a. 3. *credere*, הכמין, Ger. *zuſammen ſtimmen*, *einer meynung ſeyn*, *vervvilligen*, ex ad, & credo, ad id, quod creditur, accedo, aſſentior. *Nepos in Datam. c.* 3. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 37. & *Horat. l.* 1. *ep.* 13. *v.* 25.

Accredŭo, duis, a. 3. *conſentire*, idem, quod accredo. *Plaut. Aſin.* 3. 2. 4. Neque mi poſt hac quicquam accreduas, ſi hujus rei me eſſe mendacem inveneris.

Accrementum, i, n. 2. verbale ab accreſco, incrementum, *accreſcimento*, ἐπαύξησις. *Plin. l.* 9. *c.* 2. Mollique, ac fertili accremento. Sed Harduinus ex MSS. rectius legit *nutrimento*.

Accreſco, is, ere, n. 3. *creſcere*, *aumentarſi*, הרחב, Ger. *vvachſen*, Gall. *croitre*, *accroitre*, Hiſp. *acrecentar*, *aumentarſe*, ἐπαυξάνομαι, ex ad, & creſco, augeor. *Cic.* 2. *de Invent.* Flumen ſubito accrevit. *Liv. l.* 1. *c.* 54. Vana fides accreſcit. ¶ Item pro adjungi. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 8. Veteribus negotiis nova accreſcunt. ¶ *Jus accreſcendi* apud JCtos eſt, quo hereditatis, vel rei legatæ pars deficiente aliquo coheredum, alteri attribuitur. *Ulpian. Dig. l.* 37. *tit.* 1. *leg.* 3.

Accretio, onis, ſem. 3. *accreſcimento*; verbal. ab accreſco, incrementum, ipſe actus accreſcendi. *Cicer.* 1. *Tuſc. c.* 27. Accretio Lunæ, ac diminutio.

Accrētus, a, um, adject. *creſciuto*. *Sever. in Ætna v.* 435. Et lapis accretus regerendis ignibus aptus. ¶ Scribitur & *adcretus*.

Accubatio, onis, ſ. 3. verbale, actus ipſe accubandi, *il ſedere a tavola*, ἀνάκλισις. *Cic. de Senect. c.* 13. Accubatio epularis amicorum. Al. leg. *accubitis*. *Spart. in Vero c.* 5. Accubationes ac menſas de roſis, ac liliis fecit. (Al. *accubitiones* al. *accubitationes*) *Cic. de Offic. l.* 1. *c.* 26. Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio. Al. *accubitio*.

Accubitalia, um, n. 3. lecti ſtrati, in quibus accumbebant, ἀνακλιντήρια, vela ſtragula, quibus hujuſmodi lectuli ſolent operiri. Vid. *Cal. l.* 26. *c.* 29. & *l.* 27. *c.* 23. *Trebell. Poll. Claud. c.* 14. Accubitalium Cypriorum paria duo.

Accubitio. V. accubatio.

Accubito, as, n. 1. frequentat. ab accubo. *Sedul. in princip. operis*: Dignatus noſtris accubitare toris.

Accubitorius, a, um, o. 1. 2. ut accubitoria veſtimenta. *Petron. Satyr. c.* 30. Sed al. *cubitoria*.

Accubĭtum, i, n. 2. *ſeggia da ſtare a tavola*, משכב, Ger. *ein geruſchen*, *oder lotterbett ſoffdem man am tag ſchlaffe*, ἀνακλιντήριον, ſedes cœnatoria triclinio ſimilis, quæ poſtquam triclinares lecti in deſuetudinem abierunt, ad accumbendum menſæ adhibita eſt. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19. & *in Alex. Sev. c.* 34.

Accubĭtus, tus, m. 4. *lo ſtar in giù*, *il giacere*, ἀνάκλισις, ipſe accubandi actus. *Stat. l.* 2. *Achill. v.* 109. & *Plin. l.* 8. *c.* 2. Plenis hominum tricliniis accubitu iere per lectos. ¶ Accubitus primus ſignificat primo quidem actionem primo accumbentis, deinde locum primi accubitus.

Accŭbo, n. 1. accumbo, cubo, diſcumbo, *ſtar appreſſo*, Gal. *giter auprez*, *etre couché auprez*, Hiſp. *aſſentarſe cerca alcuno*, συνανάκειμαι, juxta cubo. *Virg. 6. Æn.* Furiarum maxima juxta accubat: *Plaut. in Aſ.* Accubat mecum. ¶ Et pro adjacere, *eſſer vicino*. *Suet. in Cæſ.* Theatrum Tarpejo monti accubans.

Accŭbuo, adverb. ut *aſſiduo*, ſignif. accumbendo. *Plaut. Truc.* 1. 4. 68. Immo hercle vero accubuo mavelim.

Accŭdo, is, a. 3. *batter denari*. *Plaut. Merc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 96. Tres minas accudere etiam poſſum.

Accumbo, is, n. 3. *giacere appreſſo*, שכב אצל, Ger. *darbey ſitzen*, juxta cubo. *Plaut. in Moſt.* Cave, ne prius in via accumbas. ¶ Eſt & accumbere, κατακλίνεσθαι, in convivio eſſe. Cubabant enim antiqui veſcentes. *Cic. l.* 9. *Fam.* Accubueram hora nona. *Id. pro Mur. c.* 35. Accumbere in robore. *Virg.* 1. *Æn. v.* 79. Epulis accumbere divum. ¶ *Accumbere aliquem*, pro *apud aliquem*, quod aliqui in verb. *Accubo* notare ſolent. *Plaut. Rudent.* 3. 2. *v.* 11. Scortum accubui. & *a.* 5. *v.* 82. Potavi, atque accubui ſcortum. ¶ Sic *accumbere menſam*,

Apollinis oraculum, quod ibi Græco carmine a *Lactantio* affertur : ἀκρόστιχιον, *ablatitium*.

Abhorride, horride, vel aspere. Est *Cerisii l. 1. pag. 41. Putsch.*

Abjecte. Adverb. *Vilmente, con bassezza. Cic. in Tuscul. 1. c. 23.* Hoc in dolore maxime est providendum, ne quid abjecte, ne quid timide faciamus. ¶ Comparat. *Auctor Dialogi de orat. c. 8.* Quo sordidius, & abjectius nati sunt.

Abjectio, onis, f. 3. *Viltà, bassezza. Cic. in Pison. c. 36.* Debilitatio, atque abjectio animi tui. ¶ Item remotio. *Auctor ad Heren. l. 1. c. 6.* Abjectio, adjectio, litterarum mutatio.

Abjectus, a, um, adject. *Gettato, abbassato, negletto, disfatto.* Et tam ad res, quam ad personas pertinet. Ad personas. *Cic. ad Att.* 1. Senatum abjectum excitavi. Ad res. *Cic. pro Cluent.* Causam pecuniæ publicæ contemtam, atque abjectam putare. *Idem in Bruto.* Verba non abjecta, res compositæ diligenter. ¶ Comparative etiam usurpatur. *Cic. in Lælio c. 16.* Animus abjectior. Et *Val. Maxim. l. 4. c. 7. extern.* 5. Abjectissimum negotium. ¶ Significat etiam idem quod projectus. *Varr. l. 4. de L. L.* In sepulcrum ejus abjecta gleba non est. *Florus l. 1. c. 2.* Abjectus in profluentem. *Ovid. epist. 7. v. 1.* Abjectus in herbis olor.

Abiegnéus, a, um, abiegnus. Legitur in quadam *Inscript.* apud *Gruter. pag. 207.*

Abiegnus, a, um, *di abete*, quod est factum ex abiete, ut abiegnæ mensæ. ἐλάτινος. *Di abete. Colum. l. 12. c. 43.* Quidam eadem ratione arida populnea, vel abiegna scrobe virides uvas custodiunt. ¶ Dictio est quadrisyllaba, sed interdum apud Poetas trisyllaba. *Prop. l. 2. Eleg.* 17. Indoit abiegnæ cornua falsa bovis.

Abiens, euntis, partic. ἀπερχόμενος, discedens, *Terent. Andr.* 1. 1. 57. Observabam servulos venientes, aut abeuntes. *Cic. Att.* 1. *ep.* 16. Abiens magistratu. *Ovid. epist.* 5. Abeuntia vela. *Stat. 4. Theb.* Abeuntibus annis.

Abies, etis, f. 3. *Abete*, בְּרוֹשׁ, Germ. *tannenbaum*, Gall. *sapin*, Hisp. *abeto*, Ang. *a firre tree.* Arbor est altissima, rectissimaque, cujus pars inferior enodis *Sapinus* vocatur, superior vero nodosa, duriorque *Fusterna*, ut *Plin.* docet *l. 16. c. 39.* Græce ἐλάτη. *Cic.* 3. *Tusc. quæst.* Abiete crispa. ¶ Abietem pro tabellis usurpavit *Plaut. in Pers.* 2. 2. 66. quod non recipit soluta oratio, teste *Quintil. l. 8. c. 6.* ¶ Abies metonymice pro re facta ex abiete. *Virg. Æn.* 8. v. 91. Labitur uncta vadis abies. i. e. navis abiegna. Sic *Æn.* 11. v. 667. Adversi longa transverberat abiete pectus. *h. e.* hasta abiegna.

Abietaria negotia, inquit *Festus*, dicebantur, quam materiam nunc dicimus, videlicet ab abietibus coemendis.

Abietinus, a, um, abiegnus. *Apulej. de herb. c. 29.* Abietinum vas. Al. leg. *argenteum.*

Abiga, æ, l. 1. *iva mascata*, alio nomine chamæpitys, vulgo *iva mascata*, herba est, quæ vim partus abigendi habet, unde nomen accepit. *Plin. l. 24. c. 6.*

Abigeator, oris, m. 3. Idem, ac Abigeus, nomen usurpatum a *Paulo JCto fest. l. 5. t. 18.* ubi tamen alii aliter legunt.

Abigeatus, us, m. 4. ἀπελασία, ipsum abactionis crimen, sive ipse abigendi actus. *Macer. Dig. l. 47. tit. 14. leg. 1.*

Abigéus, i, m. 2. *rubatore di gregge*, Gall. *larron ordinaire de betail*, Hisp. *burlador de ganado*, ἐλάτης βοῶν, ab abigo, qui pecora de pascuis, vel ex armentis subtrahit, & deprædatur, & abigendi studium, quasi artem exercet. *Ulpian. Dig. l. 47. tit. 14. leg. 1.*

Abigo, gis, egi, actum, a. 3. *menar via gregge*, הִדְרִיר, Gal. *chasser les betes*, Hisp. *apartar, ganado, burtallo, o ayuallo*, ἀπελαύνω, ex ab, & ago, proprie est pecus, aut greges abducere, sive vi id fiat, sive dolo. *Cic. in Pison. c. 34.* Familias abripuerunt, pecus abegerunt. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.* Greges ovium longe abiguntur ab Apulia. ¶ Significat præterea rem nobis odiosam, aut molestam propellere, & fugare, ἀπελαύνω. *Cic. 2. de Orat. c. 60.* Puer abige muscas. ¶ Transfertur interdum ad res incorporeas, ut Abigere fastidium, lassitudinem. *Plin. l. 22. c. 17. & Plaut. Merc.* 1. 2. 3. ¶ Abigere partum est fœtum jam conceptum expellere, *disperdere. Cic. pro Cluent. c. 11.* Sibi ipsa partum medicamentis abegit. ¶ Abigere a cibo pro Prohibere. *Plaut. Curcul.* 1. 3. Si te edentem hic a cibo abigat. ¶ Abigere *de*, vel, *ex. Idem in Trucul.* 2. 1. 41. ¶ Abigere aliquo pro Ablegare. *Terent. Adelph.* 3. 3. 47. Abigam hunc rus. ¶ Abigere adjecta præp. *ab* habet *idem Plaut. Men.* 1. 2. v. 18. Uxorem abegi ab janua. ¶ Cum dativo *Sil. l. 8. v. 124.* Quæ dum abigo menti. ¶ Cum ablat. sine præposit. *Ovid.* 3. *Fast. v. 344.* O vir colloquio non abigende Deum.

Abjicio, cis, jeci, jectum, a. 3. *gittar da lontano*, הִשְׁלִיךְ, Ger. *hinwerffen*, *una ſich wegwerffen*, Gall. *jetter par delain, ou facherie*, Hisp. *abatir, echar de ſi*, ἀποβάλλω, ex ab, & jacio, est projicere, hoc est a se longe jacere. *Valer. Max. l. 1.* Abjici eos in mare jussit. *Cicer. 1. de Orat. c. 7.* Se abjiceret in herbam. *Plin. l. 21. c. 13.* Abjiciunt se humi. ¶ Est etiam hoc verbum aliquando humilis, & supplicis. *Cic. Att. l. 4. ep.* 2. Cui libenter me ad pedes abjecissem. ¶ Interdum est vilescere. *Cicer. in Parad. 1. c. 4.* Sic te ipse abjicies, atque prosternes, ut nihil inter te, atque quadrupedem aliquam putes interesse? ¶ Transfertur aliquando ad res animi, & est pro deponere, & expellere, & amovere, ut abjicere curam, *lasciare il travaglio*, abjicere amorem, abjicere socordiam, abjicere memoriam, *scordarsi*, abjicere spem, sive animum, quod est dejicere, ac deprimere, ac pene desperare. *Cic. Pæto, l. 9. Fam.* Me abjecisse curam Reipublicæ. ¶ Abjicere auctoritatem, est vilem, abjectamque reddere, *sprigiare. Cic. Att. l. 1. ep.* 18. (*al.* 15.) Senatus auctoritatem abjecit. ¶ *Id. 1. de Leg. c. 9.* Animantes abjecit ad pastum, ideft pronos fecit. *Id. Q. Fr. l. 3.* Scaurum Pompejus abjecit. *h. e.* neglexit. ¶ Eleganter etiam dicitur, abjicere arma. *Cic. Fam. ep.* 2. Abjicere consilium ædificandi. *Id. 5. ad Attic. ep. 11.* Abjicere famam ingenii. *Id. 9. fam. ep. 16.* ¶ Abjicere obedientiam. *Id. l. 1. off. c. 29.*

Abila, æ, f. 1. ἄβιλα, opp. nomen est ad Jordanem fluvium. ¶ Est & Abila, *Bellinas*, ἄβιλα, opp. in regione Decapolitana, Diogenis Sophistæ patria, cujus meminit *Plin. l. 5. c. 18.* ¶ Item Mons Mauritaniæ in faucibus freti Gaditani e regione Calpes Hispaniæ montis, ἄβιλξ, *Suida. Plin. in Proœm. l. 3.* Proxima autem faucibus utrinque impositi montes coercent claustra Abila Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ. Quam ob causam indigenæ columnas ejus Dei vocant, creduntque perfossas admisisse maria antea exclusa, & rerum naturæ mutasse faciem. Hæc *Plin.*

Abiavicem pro *invicem* perperam tribuitur Apulejo de Herbis. Est tamen sine controversia Cypriani, & Hieronymi.

Abitio, onis, f. *partenza*, ἀπέλασις, ipse abeundi actus, h. e. discessus. *Terent. Heaut.* 1. 2. 16. Propterea hæc turba, atque abitio evenit. ¶ Abitionem antiqui dicebant mortem. *Festus.*

Abito, is, n. 3. *andar via*, frequentativum ab abeo. *Plaut. Rud.* 3. 4. 72. Hunc quoque asserva ipsum, ne quo abitat.

Abitus, us, m. 4. *partenza*, idem quod abitio, ἀπέλασις. *Plaut. Amph.* 4. 3. Feram, & perferam abitum ejus animo forti. ¶ Significat etiam locum, per quem abire possumus. *Tacit. Ann.* 14. 37. Ceteri terga præbuere difficili effugio, quia circumjecta vehicula sepserant abitus.

Abjudicatus, a, um, particip. *Tolto per via di giudicio. Liv. l. 4. c. 1.* Ardeatium populum ob injuriam agri abjudicati defuisse.

Abjudico, as, are, *togliere per via di giudizio*, Germ. *mit recht abſprechen*, Gal. *oter par jugement*, Hisp. *quitar por sentencia*, ἀποδικάζω. Proprie significat judicio auferre, & per sententiam alteri addicere; cujus significatui opponitur Adjudicare. *Cic. pro Cæc. c. 34.* Ipse sibi libertatem abjudicabit. *Id. in Verr. 2. c. 5.* Nulla res cujusquam tam patrita, atque avita fuit, quæ non ab eo imperio sibi abjudicaretur. *Ibid.* Cognitionem veritatis ab hoc ordine abjudicari nefas est. ¶ Admittetur aliquando extra fatum pro Repudiare *risintare. Cic. 2. de Orat. c. 24.* Ubi plus mali, quam boni reperio, id totum abjudico, atque rejicio. ¶ Abjudicabo me a vita, *in Asin. 3. 3. 17. Plautus* satis dure dixit pro *vitam mihi adimam.*

Abjugo, as, are, *scorre dal giogo*, *disgiungere*, ἀπεζεύγνυμι, proprie a jugo removeo, ut abjugare bovem, h. e. disjungere; sed per translationem est *separare, alienare*, ἀπεχωρίζω. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 37.* Quæ res te ab filabulis abjugat.

Abjunctus, a, um, *sciolto, disgiunto*, solutus, a jugo dimissus, disjunctus. *Propert. l. 2. eleg. 14. v. 12.* Aurora abjunctos sedula lavit equos, *Arnob. l. 3. pag.* 105. Ab omni turpitudinis labe disparata, atque abjuncta divinitas.

Abjungo, is, separo, removeo, *disunire, scompagnare, separare*, פָּרַר, Ger. *abſpannen*, Gal. *desjoindre*, Hisp. *desunir*, ἀπεζεύγνυμι, ἀποχωρίζω, *Cic. ad Attic. l. 2. ep.* 1. Quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit. *Virg. 3. Georg. v. 518.* It tristis arator Morerentem abjungens fraterna cæde juvencum. Abjuratus, a, um. Adject. cum perjurio negatus; ut cum depositum abjuratum dicimus. Aliquando tamen simpliciter acceptum invenitur pro eo, quod est contra jus retentum. Sic enim interpretatur *Servius* illud *Virg. l. 8. Æn. v. 263.* Abstractæque boves, abjuratæque rapinæ Cœlo offenduntur.

Abjúro, as, are, *negare con juramento*, אכחד בשבועה, Germ. *verſchweren*, Gall. *renier par serment*, Hisp. *negar jurando*, ἀπόμνυμι. Rem mihi creditam perjurio nego. *Plaut. Curcul.* 4. 2. 10. Abjurant si quid creditum est. ¶ Abjurare pecuniam in jure est juramento apud Prætorem negare, se pecuniam accepisse. *Plaut. in Rud. prol. v. 14.* Quinque in jure abjurant pecuniam. Sic abjurare creditum, apud *Sall. in Catil. c. 25. & Cic. ad Attic. l. 1. ep. 8.* Mihi autem abjurare certius est, quam dejerare.

Ablaqueátio, onis, f. 3. *discalzamento delle viti, o degli alberi. Plin. l. 12. c. 15.* Myrrha gaudet rastris, & ablaqueationibus. Est autem *ablaqueatio* fossio circa radices, ut amoveantur, quæ illas illigant, aut impediunt. *Colum. l. 4. c. 17.*

Ablaquéo, as, are, a. *scalzare e zappare a piè degli alberi*. Proprie est circum arbores, terram, & radices superiores recidere. Post putationem, *inquit Columella*, vitem ablaqueare incipito. ¶ Est etiam circa vitium codicem terram aperire, & veluti lacus circa ipsas effodere, ut Solis teporibus, & imbribus provocentur. Itaque verbum hoc a lacubus deductum est, quia cum circum arbores foditur, & terra aperitur, velut lacus efficitur, ut ait *Palladius*. ¶ Aliter Ablaqueare est quasi laqueos arboribus demere, ut felicius crescant, & uberiorem fructum ferant. Vide *Catonem c. 5. & 27. Columellam l. 4. c. 29. Pallad. l. 2.*

Ablatio, onis, f. *il togliere*, actus auferendi. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 19.* Comminari ablationem.

Ablativus casus Grammaticis dicitur, qui sextus est apud Latinos, & alio nomine, teste Prisciano, *comparativus* appellatur, eo quod per eum non minus comparatio, quam ablatio significetur. Servit enim comparationi, ut fortior Hectore: Ablationi vero, ut cum dicimus, aufero ab Hectore. *Diomed. l. 1.* Hunc *Varro* interdum Sextum, interdum Latinum vocat, quia Latinæ linguæ proprius est, cujus vis apud Græcos per Genitivum explicatur. Vide apud *Priscian. l. 5. c. de casibus.* Usurpat hanc vocem etiam *Quintil. l. 1. c. 5.*

Ablátor, oris, m. 3. qui aufert. *Sedul. l. 5. de Resurrect. hist.* Bezti corporis ablator. *Aug. Civ. l. 19. c. 13.* Bonorum ablator.

Ablátus, a, um, *tolto, levato. Terent. Eunuch. prol. v. 26.* Parasiti persona inde ablata. *Plin. l. 8. c. 55.* Fœtus uberibus ablati.

Ablectus, a, um, ab *ab*, & *lacio*; unde ablectæ ædes. *Plaut. in Mostell. 3. 3. v. 3.* quæ facile emptorem abliciunt. Calepinus putat, *ablectas ædes* significare ædes nitidas, & ornatas, quæ emptorem sua elegantia facile alliciat. Græce ἀνάλεκτος ἐπαὶ. *Turnebus* legit, *abjectas ædes*; sed hæc lectio aliis non placet. Alii retinent cum *Scaligero ad Festum* in V. *ablegmina*, *ablectas ædes*, h. e. minimo pretio venditas, quasique projectas.

Ablegatio, onis, f. 3. *il mandar via*, ἀπόπεμψις, ἀποπομπή. *Liv. l. 6. c. 39.* Id accidit ablegatione juventutis ad Veliternum bellum. *Plin. l. 7. c. 45.* Pudenda Agrippæ ablegatio.

Ablegátus, a, um, Adject. ab Ablego. *Cic. in Verr. 4. c. 30.* Dimisso, atque ablegato concilio, eum produci jussit. *liceneiato. Plor. l. 4. c. 2.* Ablegato equo. *Isſciato andare. Justin. l. 1. c. 5.* Ablegatus in Persas. *rilegato.*

Ablegmina, orum, n. pl. Sunt partes extorum, quæ Diis porriciebantur, quæ propterea dicebantur *proſicie, proſetta*, tamquam separata quædam a reliqua visceratione. Id enim est *ablegare*, imitatione Græcorum, qui dicunt ἀποπέμπειν. Ita *Scaliger* ad *Festum*, ubi ea vox legitur.

Ablégo, as, are, est Amandare, Removere, dimittere, *Mandar via lontano, cor via da ſe*, שִׁלַּח, Ger. *abſertigen*, Gall. *renoyer*, Hisp. *embiar*, ἀποπέμπω, ἀποστέλλω. *Cic. ad Att. l. 2. ep.* 18. A C. Cæsare valde liberaliter invitor in Legationem illam, sibi ut sim legatus; sed hæc a fratris adventu me ablegat. *h. e.* ita me hinc removet, ut fratris adventui adesse non possim. *Id. in Verr.* Post illos adhibuit, quos ablegarat. *Liv. l. 1. c. 33.* Pueros venatum ablegavit. *Varro de re rustica l. 1. c. 47.* Quin & pecus a prato ablegandum, & omne jumentum, ac etiam homines, *h. e.* longe repellendum, & procul arcendum. ¶ Dicitur etiam foras ablegare. *Plaut. Milit. a. 3. sc. 2. v. 55.*

Abligurio, is, ire, *consumare mangiando*, אָכַל, Ger. *vergeben*, Gal. *consommer en friandiſes*, Hisp. *gaſtar en golosinas*, κατατρυφάω. Liguriendo absumo. *Terent. Eunuch.* 2. 2. 4. Patria abligurierat bona. ¶ In obscœnum sensum usurpatur a *Suet. de illust. Gram. c. 23.*

Abligurítio, nis, f. 3. actus abligurienti, *prodigalità, ghiottoneria. Capitolinus in Maximo c. 15.* Heliogabalus imperium dedecoravit vitiis ingentibus, luxuria, turpitudine, abliguritione, &c.

Ablóco, as, are, *affittare*, rem alii locare. *Suet. in Vitell. c. 7.* Domum in reliquam partem anni ablocare.

Ablúdo, dissimilis sum, dicto, *Dissimigliare*, ἀνοιδέω, ἀνοιδέομαι. Hæc a te non multum abludit imago. *Horat. l. 2. Sat.* 3. v. 320. h. e. Hoc exemplum non multum dissimile est tuis moribus.

Abluo, is, ui, utum, a. 3. eluo, purgo, *lavare, nettare*, דָּחַן, Ger. *abwaſchen*, Gal. *nettoyer*, Hisp. *lavar*, ἀπονίπτω. *Cic. in Tusc. 5. c. 16.* Ulyssi pedes abluens. ¶ Apud Veteres, antequam sacra fierent, manus abluebantur, præcipue si cæde & sanguine essent pollutæ. *Scorza in Herc. Furent. a. 4. sc. ult.* Quis Tanais, Taguſve Iberа turbidus gaza fluens abluere dextram poterit? Et *Virg. 2. Æn. v. 719.* Donec me flumine vivo abluero. ¶ Abluere perjurium, h. e. expurgare a perjurio. *Ovid. 3. Fast. v. 631.* ¶ Abluere tenebras antiqui dicebant pro *discutere*, & *dissolvere. Lucret. l. 4. v. 378.* Nigrasque sibi abluit umbras. ¶ Abluere pro madefacere, aut rigare. *Colum. l. 3.* Terra pluviis non abluitur. ¶ Dicimus etiam κατὰ τὸ παρατυχόν. Abluit marinam auditionem fluviali. ¶ Transfertur & ad animum apud *Plinium l. 3. ep. 7.* Maculam veteris industriæ laudabili otio abluerat. ¶ Abluere sitim est extinguere apud *Lucret. l. 4. v. 874.*

Ablutio, f. 3. *lavazione, lavamento, lavabro. Macrob. Sat. l. 3. c. 1.* Constat, Diis Superis sacra facturum corporis ablutione purgari.

Ablútor, oris, m. 3. qui abluit. *Tertul. adverſ. Marcion. l. 3. c. 6. v. 3.* Ablutor carnis, domini præcursor apertus, Ablutor Christi, &c.

Ablútus, a, um, partic. lotus, purgatus, *bagnato, lavato*, ἀπονιπτός. *Varro de Re R. 3. c. 9.* Ova abluta condere. *Virg. 9. Æn. in fin.* Cædes abluta.

Abluvium, ii, n. 2. *diluvio*, diluvium, universalis inundatio, κατακλυσμός. Vox est obsoleta a Laberio usurpata. V. *Gellium l. 16. c. 7.* ¶ Pro alluvione. *Agen. Urbic. de controverſ. agror. pag. 69. Goes.* Arenæ, lapides, & limus abluvio invectus remanſit.

Abmatertéra, æ, *ſorella dell' arcavola, cioè della terza madre*, abaviæ soror ex parte paterna: quæ & *matertera maxima* appellatur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3. & Paul. ibid. leg. 10.*

Abmitto, is, ere, *Mandar via, cacciar fuori*, Germ. *hinſenden*, Gall. *Envoyer*, Hisp. *Embiar fuera*, ἀποπέμπω. Verbum rarissimum, idem quod mitto. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 33. Dic, ob hæc dona, quæ abmiserit &c. ubi *Camerar.* rectius legit *quæ ad me miserit.*

Abnáto, as, n. 1. *nuotar in dietro*, Ger. *von dannen ſchwimmen*, ἀποκολυμβάω, a licunde natando recedo. *Stat. 1. Achil. v. 383.* Tunc excepta freto, longe cervice reflexa abnatat.

Abnécco, as, are, *far morire*, idem, quod neco, ἀποκτείνω, ἀποκτείνυμι. *Plaut. Trucul. 1. 2. 98.* Puerumque rite abnecaret. Ubi *Camerar.* legit, *enecaret.*

Abnega-

Abnegatio, onis, *f. negazione*, negatio. *Arnob. l. 1. pag.* 18. Cum in eadem culpa sit & assertio talis rei, & abnegatio refutatoris incredùli.

Abnegativus, a, um, *negativo*. *Priscian. l.* 16. *pag.* 1020. *Putsch.* Abnegativum adverbium est, ut non, haud, nequaquam, minime. *Et l.* 16. *pag.* 1031. Abnegativæ conjunctiones.

Abnegator, oris, *Tertul. de fuga in persecut. c.* 12. Quis talem abnegatorem speret?

Abnégo, as, *a.* 1. *negare, ricusare, non volere*, סרס, Ger. *verlaugnen, abschlagen*, Gall. *denier, renier, refuser*, Hisp. *negar hechando fuera si maldiciones*, ἀναρνεῖσθαι, nego, recuso, nolo. *Lact. l.* 5. Qui communem omnium patrem Deum tanquam rebelles liberi abnegassent. *Col. l.* 10. *v.* 51. Si Juppiter abnegat imbrem. *Virg.* 2. *Æn. v.* 637. Abnegat excisa vitam producere Troja. *Horat. l.* 1. *od.* 35. Comitem abnegat.

Abnépos, otis, m. 3. *terzo nipote*, ἀνεψιόπαις, filius pronepotis, cui respondet *abavus*, quasi sejunctus a nepote. Est enim inter ipsum, & nepotem pronepos. *Sueton. in Tiber. c.* 3. Ejus abnepos patronus Senatus dictus.

Abneptis, is, *f. terza nipote*, filia pronepotis, vel pronepotis. *Sueton. in Nerone. c.* 35. Messalinam Tauri abneptem.

Abnóba, æ, m. mons Germaniæ, e cujus jugis Danubium oriri docent *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *Avien. in Perieg. v.* 437.

Abnocto, as, n. 1. *dormir fuori la notte*, Germ. *darussen über nacht bleiben* ἀνυκτερεύω, foris pernocto, vel noctu absum. *Sen. de vita beata*, *c.* 26. Jovem adulterum inducit, & abnoctantem.

Abnodatus, a, um, a nodis purgatus. *Colum. l.* 4. *c.* 22. Pampinus non abnodatus, neque abrasus.

Abnódo, as, are, *tagliare i nodi*, ἀνοδεσμέω, ἀνοδεῖν ἀλλὰ, κλαδεῖν τὰ δένδρα. Enodo arbores, & vites nodis repurgo. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Diligenter amputant, & abnodant prisquam corroboretur.

Abnormis, *senza regola*, ἀνώμαλος, sine norma, aut lege. *Hor. l.* 2. *Serm.* 2. *v.* 3. Rusticus, abnormis, sapiens, crassaque minerva.

Abnuéo, es, pro *abnuo* veteres dixisse annotavit *Diomedes l.* 1. *tit. de dubia verborum positione*, & affert *Ennii* versum 8. *Annal.* Certare abnueo, metuo legionibu' labem. Et *in Telamone*. Ex eo futurum abnueant.

Abnuítio, onis, *f. negazione*, negatio. *Festus* in voce *In*. In non semper abnuitionem significat.

Abnuitúrus, a, um, particip. futuri ab abnuo, negaturus. *Sallust. in fragm. l.* 1. *histor.* apud *Arusian. Messium*, *veterum Virgilii Interpr.* Nihil ob tantam mercedem sibi abnuituros.

Abnuo, is, ere, *far cenno di no col capo, dir di no, ricusare*, אבה, Ger. *abschlagen*, Gall. *montrer de refuser*, Hisp. *negarde la cabeça*, ἀνανεύω, ex *ab*, & *nuo*. Nuere enim apud Veteres ponebatur pro *velle*: unde nutus, & numen. *Cic. pro Mil. c.* 36. Fortunam, quæcunque erit tua, ducam meam: non recuso, non abnuo. *Idem de Fin.* Ut intelligas, quid quisque concedat, quid abnuat. *Idem de leg.* Quorum nemo unquam tam audax fuit, quin abnuerit a se commissum facinus. ¶ Interdum est *prohibere, impedire*. *Virg.* 10. *Æn.* Abnueram bello Italiam concurrere Teucris. ¶ Abnuere aliquid alicui. *Cic. de Fato*. Nihil unquam abnuit voluntas tua studio meo. *i. e. negavit*. ¶ Abnuere curam pecoris. *Colum. in præfat. l.* 6. ¶ Abnuere imperium apud *Livi. l.* 28. *c.* 27. ¶ Abnuere alicui de re aliqua. *Sallust. in Jugurth.* Neque Mario Senatus abnuere de ullo negotio audebit. ¶ Abnuit locus impetum, apud *Tacit. Hist. l.* 5. 13. Quando impetus, & subita belli locus abnueret. *h. e.* negaret facultatem impetum faciendi. ¶ Abnuit spes. i. e. *negat*. *Tibull. l.* 4. *el.* 1. ¶ Abnuitur imperf. usurpatur a *Livio in fi. l.* 3. Nec abnuitur, ita fuisse.

Abnutívus, a, um, *negativo*, ἀνευστικὸς, abnuendi vim habens. *Paul. Digest. l.* 45. *tit.* 1. *leg.* 83. Qui spondet, dolum malum abesse, abstuturumque esse, non simplex abnutivum spondet, sed curaturum se, ut dolus malus absit.

Abnúto, as, are, Frequentativum est, & significat sæpe abnuere, interprete *Festo*: quod tamen velut parum usitatum notat *Cic. de Orat.* 3. *c.* 41. his verbis: Nolo esse verbum angustius id, quod translatum sit, quam fuisset illud proprium, ac suum. *Quidnam est obscœno? Quid te adiri abnutas?* Melius esset, vetas, prohibes, abiterres. Hæc Cicero. *Plaut. Captiv. a.* 3. *sc.* 4. *v.* 79. Quid mi abnutas? *Ty.* Tibi ego abnuto? Et *Arnobius l.* 2. Abnutemus verum.

Abo, as, verbum est fratris fratrem blande compellantis: ab *aba* (quod ab ἀπφὸς) frater. Legitur apud *Auson. epigr.* 1. *ad patrem*. ubi V. *Scalig.*

Aboleiscere, Abolere. *Tertul. apolog. c.* 35. *& de habit. mulier. c.* 3.

Abolen, es, abolevi, abolitum, Destruo, tollo, deleo, תאמשׁר, Ger. *abtilgen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar, rasr.* Affine est Græco ἀνοάλω, perdo, ab ἀνὸς, & ἁλὸς, mare. *Scantellare, cassare, annullare, disfruggere*; ut igne abolere. *Tacit. in Annal. c.* 6. Abolere testamentum, *Ulpian.* 2. 58. 2. Si confectudo vicerit, vetus lex sermonis abolebitur. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. ¶ Aboleo pro *Abino*, seu *Iuno*. *Virg.* 4. *Georg.* Nec viscera quisquam aut undis abolere potest, aut vincere flamma. ¶ Absolute etiam usurpatur pro *Exoleſcere*. *Liv. l.* 9. *c.* 36. Cladis Caudinæ nondum memoria abolescerat. Et *Gell.* 20. *c.* 1. Pœna abolevit, i. e. in desuetudinem abiit. ¶ Abolere Magistratum pro *tollere*, & *abrogare*. *Liv.* 3. ¶ Aboleri pro *mori* usurpavit *Plin. l.* 7. *in proœmio*. ¶ Præteritum *abolui*, *ivi* pro *evi*, *itum* affert *Priscian. l.* 9.

Abolésco, is, ere, *venir in niente*, מדה, Germ. *zu nichts werden*, Gall. *s'anéantir*, Hisp. *menguarse*, ἀπαιζόομαι, ad nihilum redigor. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Vinea siccitatibus non abolescit. *Virg. Æn.* 7. *v.* 232. Tantique abolescet gratia facti. ¶ *Abolescere* pro decrescere affert *Lamb.* ex *Lucret. l.* 5. *v.* 732. ubi tamen alii aliter legunt. V. *Aborisco*.

Abolítio, onis, *cancellamento*, ἀβασανισμὸς. Abolitio legis. *Suet. August.* 34. Abolitio sententiæ. *Tacit. l.* 6. *Ann. c.* 2. Sic *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Sub pacto abolitionis damnationem deposuerat. ¶ Apud JCtos *Abolitio* est criminis, & accusationis instituta extinctio, qua reorum numero reus eximitur, & accusationis, inscriptionisque memoria aboletur, *l.* 34. §. 1. *D. de ritu Nupt.*

Abolítor, oris, m. 3. Qui abolet. *Tertul. l.* 1. *de cultu fœmin. c.* 3. Omnium rerum abolitorem.

Abolítus partic. *distrutto, cancellato*. *Plin. l.* 7. *epist.* 6. Abolita accusatio. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Abolitis, & obliteratis elementis. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 49. Ædes vetustate, aut igni abolitas.

Abolla, æ, genus pallii duplici panno consuti, quo in militia utebantur. Videtur autem esse ab *ambolla*, pro ἀμβολὴ, amictus. *Varr.* apud *Non. c.* 14. *n.* 9. Toga detracta est, & abolla data ad turbam mihi, sera militiæ munera belli ut præstarem. ¶ Eo usi sunt etiam Philosophi, longiore tamen, & fusiore. *Juvenal. sat.* 3. *v.* 115. Audi facinus majoris abollæ. Adde *Martial. l.* 4. *epigr.* 53.

Ab oloes pro *ab illis* usurparunt antiqui. *Fest.*

Abominabilis, e, *abbominevole*, στυγνὸς, βδελυρὸς. Sed vox est *Divi Hieronymi in Jerem. c.* 22. *v.* 30. itemque Quintiliani in Declamatione, cui Titulus, *Tribunus maniacus*: quam tamen eruditi plerique Quintiliani esse negant.

Abominamentum, n. 2. *abbominazione*, στυγνία, βδελυγμία. Idem, ac res abominanda. *Tertul. adv. Jud. c.* 13. Projecit homo abominamenta sua aurea, & argentea.

Abominandus, a, um, detestandus, *abbominevole*, תעב, Ger. *greulich*, Gall. *abominable*, Hisp. *abominado*. Passive usus est *Liv. l.* 9. *c.* 38. Licinius tertia clade abominandam eam curiam facit.

Abominatio, onis, *abbominazione*, στυγνία, βδελυγμὸς. *Lactant. l.* 1. *c.* 17. Quid equorum tam pertinax abominatio? Habet etiam *Tertull. adv. Jud. c.* 5. ¶ Abominationum autem formulæ apud veteres erant hujusmodi: Quod abominor: Quod Dii omen avertant: Dii averruncent: Dii melius faxint: Dii immortales avertite, & detestamini, quæso, hoc omen. V. *Brisson. ad formul.*

Abominátus, a, um, partic. *cbe ha abbominato*, שנא, Germ. *greulich*, Gal. *abominé*, Hisp. *abominado*. *Liv. lib.* 40. *cap.* 4. Abominatus mentionem facinoris. ¶ Passive *Horat. Epod.* 16. *v.* 8. Parentibusque abominatus Annibal. Item *Liv. l.* 31. *c.* 12. Abominati seminares.

Abomino, as, voce activa usus est *Plaut. Trinum. a.* 3. *sc.* 2. *v.* 82. Mulctam abomina. ¶ Hinc passive *Verrius* apud *Priscian. lib.* 8. Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominor, aris, *abbominare, abborrire*, שנא, Germ. *verfluchen*, Gall. *abominer*, Hisp. *abominar, atyçiçoμαι, detestor*. Idem est proprie, ac non ominor, aut tanquam malum omen objicio, detestor, execror. Putarunt Veteres, cum aliquod triste signum apparuisset, posse id facile eludi, & quod portendebatur periculum effugi, si vel verbis, vel aliquo facto indicarent se omen non accipere, sed abominari; verbis quidem dicentes *sic accipiatur*, in caput tuum, scil. hoc omen redeat. *Virg.* 2. *Æn.* Quod Di prius omen in ipsum convertant. *Senec. Consol. ad Marcian.* Quis non si admoneatur, ut de suis cogitet, tanquam dirum omen respuat, & in capita inimicorum, aut ipsius intempestivi monitoris abire illa jubeat? ¶ Facto vero ipso infectantes detestabantur id, quod finitrum aliquid portendebat. Si enim vel avis, vel aliud infaustum animal occurrisset, periculo se detunctos arbitrabantur, si id lapidibus perissent, ac terruissent. Hinc illud *Plinii l.* 28. *c.* 3. Incendia inter epulas nominata, aquis sub mensas profusis, abominamur. ¶ Quem veterum morem latius persequitur *Apuleius l.* 3. *Metamorph.* Sic etiam oracula, & vaticinationes eludi solitas legimus cum apud alios Historicos utriusque linguæ persæpe, tum apud *Suet. in Julio Cæs. c.* 59. Hinc elegans illa veterum phrasis. *Quod abominor*, pro eo, quod vulgo dicimus: *Quod Deus avertat*. *Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 1. Si mea mors redimenda tua (quod abominor) esset. *Curt. l.* 6. Hoc regium insigne aut moderate perferendum est, aut (quod abominor) in te ruet. Hæc de re latius disserentem vide *Brissonium de formulis*, & *Joannem Lomeierum de Veter. Gentil. ritib.* ¶ Per translationem significat aliquid quoquo modo exsecrari. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Quod igitur nos maxime abominaremur. ¶ Reperitur etiam passiva significatione. *Verrius apud Priscian. lib.* 8. Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominósus, a, um, *abbominevole*. *Solin. cap.* 3. Propter pares dies Februarius quasi abominosus Dis inferis deputatur. *Diomed. l.* 3. Sonum vocis abominosæ audire. Apud *Solin.* alii leg. *ominosus*.

Aborigines, um, m. sunt conditores auctoresque originis, γενάρχαι, & πρωτόγονοι a Græcis appellati. Ita adhibetur hæc vox a *Plin. l.* 4. *c.* 5. *sub fin.* Erythia dicta est, quoniam Tyrii aborigines eorum, orti ab Erythræo mari ferebantur. *Est qui legit* ab origine. ¶ Idem atque indigenæ. *Servius ad Virgil. Æn.* 8. *v.* 328. Omnes terræ habitatores, aut *indigenæ*, aut *advenæ*, aut *convenæ*, aut *incolæ* sunt. *Indigenæ* sunt inde geniti, quos vocant Aborigines Latini, Græci αὐτόχθονας. ¶ Itaque Aborigines dicti sunt antiquissimi Italiæ populi in Latio, quorum reges Saturnus & Janus. *Justin. l.* 43. *c.* 1. Italiæ cultores primi Aborigines fuere, quorum rex Saturnus. *Sallust. in Catil. c.* 6. Cum Trojanis Aborigines, genus hominum agreste, sine legibus, sine imperio, liberum atque solutum, in una mœnia convenere. *Liv. l.* 1. *c.* 2. Æneas, ut animos Aboriginum sibi conciliaret, ne sub eodem jure solum, sed etiam nomine omnes essent, Latinos utramque gentem appellavit. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 14. Etrusci litteras ab Corinthio Demarato, Aborigines Arcade ab Evandro didicerunt. ¶ *Aurel. Vict. de orig. gentis R. c.* 4. Quidam tradunt, terris diluvio cooperti, passim multos diverticrum regionum in montibus, ad quos confugerant, confluisse: ex quibus quosdam sedem quærentes pervectos in Italiam, Aborigines appellatos, Græca scilicet appellatione a cacuminibus montium, quæ illi ὄρη vocant. Alii volunt, eos, quod errantes illo venerint, primo Aberrigines, post mutata una littera, altera dempta, Aborigines cognominatos. Hactenus *Aurel. Vict.* Hujus autem postremæ notationis auctor est etiam *Festus*. ¶ Græci Scriptores *Dionys. Halicarn. l.* 1. *Strabo l.* 5. *Stephan.* & alii scribunt Ἀβοριγῖνες, aut Ἀβοριγῖνοι, & Ἀβορυγῖνες: unde colligitur, producendam esse penultimam: tametsi & Ἀβορυγίνης scriptum legitur.

Aborior, iris, ortus sum, deponens, *morire, perire*, idem ac morior, pereo. Est enim contrarium verbo *orior*: præpositio autem *ab* hoc loco privationem, aut vitium significat, ut in *abnormis*, *abrogo*, & aliis multis. *Varr. l.* 4. *L. L.* Idem hic Diespiter dicitur, infimus aer, qui est conjunctus terræ, ubi omnia oriuntur, ubi aboriuntur. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Ut fetus quoque ipsi in corpore suo concepti aboriantur. ¶ Translate *Lucret. lib.* 3. *v.* 155. pallorem existere toto Corpore, & infringi linguam, vocemque aboriri. *h. e.* intercludi, & deficere. ¶ *Aborriri* pro fetum immaturum edere; *abortire* legitur apud *Arnob. l.* 3. *pag.* 103.

Aborisco, eris, *mancare, perire*, idem ac pereo. *Lucret. l.* 5. *v.* 732. Inque dies privos aborisci quæque creata. Ita Pareus: alii *aboriri*; alii leg. *abolescere*.

Abortus, a, um, Abortus venter dicitur a *Paulo l. fratrem.* 4. *c.* 9. (si sana est lectio) cum fetus venenis, & medicamentis ejectus est. Abortus, *inquit*, vel abactus venter partum efficere non videtur.

Abortus, us, m. *aborto*, idem fere est, quod abortus. Differt tamen, qui abortus est in primis mensibus, cum conceptui exordium factum est, abortus prope tempus pariendi. Deinde abortus dicitur ab aborior, aborsus ab ordior. Hæc *Nonius*, homo Grammaticus *cap.* 5. *n.* ult.

Abortio, onis, f. 3. *sconciatura*, aboriendi actus, נפל, Germ. *mißgeburt*, Gall. *avortement*, Hisp. *avorto*, ἐκτρωσμὸς. *Cic. pro Cluent. c.* 12. Quæ pecunia mulieri legata erat a filio, si natus esset, eam prætentem Oppianicus non debitam mulieri solvit: si hæc solutio legatorum, & non merces abortionis appellanda est. *Plaut. Trucul. a.* 1. *sc.* 2. *v.* 98. Abortioni operam dare.

Abortio, is, ire, *disperdere, sconciarsi*, immaturum fetum edo, ante tempus pario, תפל, Ger. *vorzeitling gebären*, Gal. *avorter*, Hisp. *mal parir*, ἐξαμβλόω. Tribuitur *Plinio lib.* 8. *c.* 51. Propter facilitatem abortiendi. At *Harduin.* legit *aboriendi*.

Abortium, ii, n. pro Abortu, vel abortione, vox est *Hieronymi ep.* 26. *c.* 1. & *epist.* 22. *c.* 5.

Abortívus, a, um, adject. *che fa abortire*, מפל, Germ. *mißgeburt bringen*, Gal. *qui fait avorter, ou avorton*, Hisp. *que haze parir, o mal parido*, ἐκτρωματικὸς. *Plinius* sæpe usus est tam pro eo, quod vim abigendi fetum habet, ut *l.* 20. *c.* 21. Malvas cum adipe anseris abortivas dicit: quam pro ipso abortu, ut *l.* 18. *c.* 17. Evanescit quodam abortivo, i. e. Abortu. Nam & abortivi dicuntur, qui abortu nati sunt, apud *Suet. August. c.* 35. & *Horat.* 1. *sat.* 3. *v.* 46. Ut abortivus fuit olim Sisyphus.

Aborto, as, are, *abortire*, abortum facio. *Varro l.* 2. *de R. R. cap.* 4. Haram facere oportet ea altitudine abs terra, ne dum exilire velit (*sus*) prægnans abortet. Usus est & *Firmicus l.* 3. *c.* 7. *n.* 6.

Abortus, a, um, *nato*, ἀνάρσιος, exortus. *Stat. l.* 8. *Thebaid. v.* 32. Nec salitus sentire metus exparit aborta Sidera, jucundaque offensus luce profatur. ¶ Alii rectius legunt *oborta*.

Abortus, us, m. *aborto, sconciatura*, intempestivus ortus, נפל, Ger. *mißgeburt*, Gall. *avortement*, Hisp. *avorto*, ἔκτρωσις. *Cic. ad Attic. lib.* 14. *ep.* 20. Tertullæ nollem abortum. ¶ Abortum facere pro inferre, apud *Plin. l.* 28. *c.* 7. *& lib.* 21. *cap.* 18. Pro pati. *Plin. jun. lib.* 8. *epist.* 10. Neptemi suum abortum fecisse. ¶ *Manilius l.* 1. *v.* 140. abortum pro occasu Stellarum posuit. ¶ Abortus etiam de arboribus dicitur. *Plin. l.* 12. *c.* 2. ¶ Abortum facere metaphorice habet *Plin. in præf. hist. naturalis*.

Abpatrúus, i, *fratello di mio terzo nonno*, frater abavi mei ex parte paterna: qui & *patruus maximus* dicitur. *Cæsus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paul. ibid. leg.* 10.

Abrádo, dis, si, sum, 2. 3. *radere, radendo togliar via*, גרד, Ger. *abstahlen, abkratzen*, Gal. *casser, enlever en rasant*, Hisp. *raer de algun cosa*, ἀνελὼ, tollo. *Col. de arbor. c.* 8. Arida dolabra abradito. *Plin. l.* 6. *c.* 20. Barba abraditur. ¶ Per translationem ponitur pro exprimere, sive per vim auferre. *Cic. pro Cæc. c.* 7. Nihil se ab Cæcina posse abradere.

Abrans, æ, m. 1. אברם, nomen primi Patriarchæ, & Latine pater excelsus interpretatur, quem Deus ab iis, quæ videntur, ad invisibilia protrahens. Non

vocaberis, inquit, Abram, sed Abraham erit nomen tuum, quia multarum te gentium patrem posui. Genitivus *Abrae* legitur apud *Prudent. in Apotheosi*, v. 441. & *Abrahae* apud *Tertull. l. 4. adverf. Marcion. c.* 13. Potest etiam *Abraham* tamquam indeclinabile usurpari, ut docet *Charif. l. 1. c. de Analog.* ¶ Secundum tamen declinationem latinam Abramus dicitur, vel Abrahamus, cum aspiratione.

Abrāſus, a, um, ἀναξυρισθεὶς, radendo ablatus. *Cic. pro Roſcio Com. c.* 7. Supercilia penitus abraſa. *Luc. l. 6. v.* 115. Abraſæ fauces.

Abraxas, æ, m. Ἀβραξᾶς, nomen ſummi & omnipotentis & conditoris Dei, fictum a Baſilide Hæretico, & ejus aſſeclis, ſub quo Nithran, *h. e.* ſolem colebant. Hujus nominis litteræ, ſecundum Græcam ſupputationem, conficiunt numerum CCCLXV. quo numero dies totius anni includuntur, totidemque cœli, quot Baſilides eſſe dicebat: qua de re *V. Auguſtin. de Hæreſib. ad Quodvult.* Meminere hujus dei etiam *Tertull. de Præſcriptionib. c.* 46. & *Hieronym. in Abd. c.* 1. & *in Amos, c.* 3.

Abrelictus, a, um, derelictus, *abbandonato*. *Tertull. adv. Jud. c.* 1. Populus Judæorum divinitate abrelicta ſimulacris fuit deditus.

Abreptus, a, um, *tolto, rapito, tolto via per forza*, ab abripio. *Cic.* 3. *Verr. c.* 3. E complexu parentum abreptos filios ad necem ducere. *Tacit.* 3. *hiſtor. c.* 22. Occiſi centuriones, abrepta ſigna. *Liv. l.* 26. *c.* 36. Naves in terram remis abreptæ.

Abripio, is, ere, a. 3. *rapire, tirare, condur via per forza*, לקח, Ger. *hinweg reiſſen*, Gal. *ravir, emporter*, Hiſp. *arrebatar*. A præpoſitione *ab* & *rapio*, ἁρπάζω, vi rapio, vi traho, & tum ad perſonas refertur. *Cic.* 1. *Offic.* Qui abripiunt ab aliis, ut aliis largiantur. *Id. l. ad Quirit.* Ne patiminī, me a conjuge abreptum vitam degere in exilio. ¶ Abripere ſe ſe, i. e. ſe ſubducere, ſe ſubtrahere. *Plaut. in Milit.* a. 2. *ſc.* 2. Ita abripuit repente ſe ſe ſubito. ¶ Aliquando ſignificat vehementer ad me rapio, *Liv. l.* 1. Tarquinius medium Servium abripit, elatumque e curia in inferiorem partem gradus dejicit. ¶ Abripere ad quæſtionem, i. e. trahere. *Cic. pro Cluent. c.* 33. ¶ Abripere in ſervitutem. *Hirt. de B. Afric. c.* 26. ¶ Abripi in cruciatum. *Terent. Andr.* 4. 4. ¶ Abripi a parentis ſimilitudine, *h. e.* patri diſſimilem eſſe, ut in illo *Cic.* 7. *Verr. c.* 12. Ut enim etiamſi natura a parentis ſimilitudine abriperet, conſuetudo tamen, ac diſciplina patri ſimilem eſſe cogeret.

Abrodiætus, ἁβρόδιαιτος, cognomen fuit Parrhaſii pictoris nobiliſſimi, quod latine ſignificat delicatum, atque elegantem, ab ἁβρὸς, delicatus, & δίαιτα, vivendi ratio. *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Abrōdo, a. 3. *rodere*, עשש, Germ. *abnagen*, ἀναπαίω, eſt rodendo abſcindo. *Plin. l.* 10. *c.* 62. Viperæ mas caput in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine.

Abrogatio, onis, Verbale ab Abrogo, actus ipſe abrogandi, *ſcancellamento, annullazione*, ἀνακυρωσία, ἀνάπαυσις. *Cic. ad Attic. l.* 3. *epiſt.* 23. Neque enim ulla eſt lex, quæ non ſe ſepiat difficultate abrogationis.

Abrogātor, oris, qui abrogat. *Arnob. l.* 1. *p.* 30. Divini operis abrogatores.

Abrogātus, a, um, *annullato, caſſato*. *Cic. pro Dom. c.* 31. Imperium abrogatum. *Id. pro C. Corneł.* Abrogata lex.

Abrōgo, as, are, *togliar il vigore, annullare*, משבית, Ger. *aufheben*, Gal. *caſſer*, Hiſp. *quitar*, ἀκυρόω, ἀναιρῶ. Reſcindo, diſſolvo, antiquo, infirmo, irritum facio. Proprie eſt rogatum tollo. Rogare enim legem eſt legem ferre, rogata, i. e. interrogata plebe, an velit aliquid ratum habere. Unde abrogatur Legi, cum lex prorſus tollitur: Derogatur autem Legi, cum pars detrahitur: Subrogatur Legi, cum aliquid adjicitur: Obrogatur, cum alia lex fertur priori contraria. *Auctor ad Herenn.* Illa defenſio tenuis eſt, cum offenditur, id factum eſſe, quod ea lex ſanxit, cui legi abrogatum, vel derogatum ſit. ¶ Unde abrogare idem fere eſt, ac antiquare. Hæc tamen differentia inter duo hæc verba intercedit, quod proprie antiquabatur lex, quæ promulgata non recipiebatur, abrogabatur vero ea, quæ poſtquam perlata erat, retractabatur. Utrumque vero conjungit *Liv. l.* 22. Plebiſcitum, quo oneratus magis, quam honoratus ſum, primus antiquo, abrogoque. ¶ Dicimus autem *abrogare legi*, & *abrogare Legi*. *Liv. l.* 9. Ubi duæ contrariæ leges ſunt, ſemper antiquæ abrogat nova. Ubi tamen alii legunt, *antiquam abrogat novæ*. *Cic. de Cl. Orat. c.* 62. Legem Sempronium abrogaverit. ¶ Abrogare alicui imperium, magiſtratum, poteſtatem, eſt eum publice privare imperio. *Privare pubblicamente*. *Cic.* 4. *Verr.* Si tibi magiſtratum abrogaſſet. Et *Val. Max. l.* 7. *c.* 7. Juriſdictionem abrogare. ¶ Abrogare aliquem, dictum figurate. *Plin. de Vir. illuſtrib.* 77. Privatus (Scipio) Lepidum Italia abrogavit. *hoc eſt ejecit*. ¶ Interdum eſt ſimpliciter auferre, *privare, togliere*. *L.* 1. *ad Herenn. c.* 10. Quæ res fidem abrogat orationi. *Ovid.* 2. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 278. Et nimium ſcriptis abrogat ille meis. ¶ Abrogare pœnam eſt abſolvere. *Senec. Hercul. Oet. v.* 899. Nemo nocens ſibi ipſe pœnas abrogat. Vide ibi *Gronov.* ¶ Beneficiis abrogare vires. *Plin. l.* 2. *c.* 53. *h. e.* exiſtimare beneficia nullarum eſſe virium.

Abroicus. *Nonius c.* 3. *n.* 43. citat locum Plauti in *Abroico*, qui certe eſt titulus Comœdiæ Plautinæ deperditæ. Sed legendum videtur *Agroico*, hoc eſt Ἀγροικῷ, agreſti, ruſticano.

Abrōſus, a, um, *corroſo*. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Abroſæ corporis partes. *Id. ibid. cap.* 2. Abroſus calicis margo.

Abrotonītes, æ, m. 1. declin. ſed figurate neutro generi jungitur, ut *vinum abrotonites*, a Græco ἀβροτονίτης, quod itidem primæ eſt declinationis. Eſt autem *abrotonites vinum*, quod herba abrotono conditum eſt. Ejus mentio fit a *Colum. l.* 12. *c.* 35.

Abrotōnum, i, n. & Abrotonus, i, m. *abrotino, abrotino*, ἀβρότονον, herba odoris jucundi gravis, flore aureo, ſemine calidæ virtutis. *Lucan. l.* 9. *v.* 920. ſumoque gravem ſerpentibus urunt Abrotonum. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Abrotonum odore jucunde gravi &c. ¶ Legitur & *abrotanum*.

Abrumpo, is, upi, uptum, *interrompere, rompere*, פרץ, Gall. *rompre*, & *briſer ce qui ſe tient enſemble*, Hiſ. *deſatar, romper*, ἀναῤῥήγνυμι, incido, interrumpo, avello. *Liv. l.* 6. *Bell. Pun.* Abrumpentium vincula jumentorum. *Idem l.* 8. Cohortes a fronte urgebant, ut abrumperent coronam a cetera acie. *ideſt* interrumperent. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, *interrompere*. *Plin. jun. in epiſt.* Abrumpere otium. *Virg.* 3. *Georg.* Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres. Sic Abrumpere ſermonem, abrumpere vitam, apud *eund. Virgil. Æn.* 4. & 8. ¶ *Cic. Phil.* 14. *c.* 12. Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonii. *ideſt* ſubito, & cum impetu ſe ſe ab eo liberavit. ¶ Patientiam abrumpere *Tacit. l.* 12. Atqui illi quamvis ſervitio aſſueti, patientiam abrumpunt. ¶ Fidem per ſcelus abrumpere apud *eund.* 4. *hiſtor. c.* 60. *h. e.* violare.

Abrupte, adverb. Ut abrupte incipere, *i. e.* ſine exordio. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Nec abrupte, nec unde libuit, incipiendum, *ſcabrutto*. *Id. l.* 4. *c.* 1. Abrupte cadere in orationem. *Juſtin.* 2. 15. 4. Non abrupte agendum, *i. e.* inconſiderate. *Ammian. l.* 20. *c.* 5. Torrens abruptius inundans. *h. e.* effuſius.

Abruptio, onis, nomen a verbo deductum, *rompimento*, ἀναῤῥῆξις, ut abruptio corrigit. *Cic.* 2. *de Div. c.* 40. Abruptio matrimonii. *i. e.* divortium. *Idem ad Attic. l.* 11. *ep.* 3. ubi alii aliter leg.

Abruptum, i, n. Subſtantive in utroque numero. *Stat.* 3. *Silv.* 2. *v.* 69. imus in abruptum. Sic Cœli abrupta. *Idem Theb.* 3. *v.* 262. Charybdis ſorbet in abruptum Bacchus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 422.

Abruptus, a, um, adject. Sic loca abrupta, ut rupes, ſcopuli, quæ etiam prærupta dicuntur. *Curt. l.* 7. *c.* 11. Petræ abruptæ. *Tertull. l.* 1. *adv. Marc. cap.* 1. Comparative etiam uſurpavit inquiens; Caucaſo abruptior. *Frontin. l.* 1. *c.* 4. *Strateg.* Abruptiora tractare. & *Plin. jun. l.* 9. *ep.* 30. Ripæ abruptiſſimæ. ¶ Ad alia etiam transfertur. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. *p.* 268. Genus orationis Salluſtii abruptum vocat. *h. e.* non cohærens, vel non ſatis plenum, ſed decurtatum. ¶ Oratio abrupta, *h. e.* quæ exordio caret. *Macrob. 4. Saturnal. c.* 2. Oratio pathetica neceſſe eſt initium abruptum habeat. ¶ Abruptum ingenium, i. e. præceps. *Sil. Ital. l.* 7. ¶ Lucrum abruptum quaſi præceps, & præter ſpem objectum. *Ulpian. in l.* 1. *D. quæ. res. eſt.*

Abs, *da*, præpoſitio ablativo ſerviens, idemque valens, quod *a*, & *ab*: neque tamen adeo frequens apud Latinos Scriptores, ſi Comicos excipias. Nam ſæpiſſime legitur apud *Plautum*. Si quando uſurpatur, præponitur dictionibus incipientibus a Q. & T. *Terent. Adelph.* 2. 3. 1. Abs quivis homine. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 31. Vincar abs te. ¶ Ante C. *Plaut. perſ.* 1. 3. 79. Abs chorago ſumite. ¶ Sunt qui putant, præponi etiam verbis incipientibus ab R, & S; confirmantque exemplis a *Plauto, Terent. Salluſt. Cæſare*, & *Livio* petitis: ſed non videntur antiquas eorum optimas editiones conſuluiſſe, in quibus *a* & *ab*, non *abs* legitur. Idem dicendum de loco *Gellii l.* 18. *c.* 14. ubi veteres optimi libri habent *ab re*, non *abs re*; quod etiam *Cellarius* adverterat *in Antibarb.* ¶ Docet *Cic. in Orat. c.* 47. hanc præpoſitionem (*abs* enim ibi legendum, non *ab*) ſuo tempore parum admodum in uſu fuiſſe; ſolumque in accepti tabulis manſiſſe; & ne his quidem omnium: in reliquo ſermone mutatum eſſe in *ab*, vel *a*.

Abſcēdens, entis, *che s' allontana, o ſi parte*, recedens, diſcedens, ἀφιστάμενος. *Plin. l.* 2. *c.* 99. Luna accedens corpora implet, abſcedens inanit. ¶ Abſcedentia dicuntur a Medicis collectiones humorum, *poſteme*, ἀναστάσεις, abſceſſus. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 18. Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. ¶ In pictura ſunt, quæ colorum temperamento remotiora repræſentantur, *lontananze*: ſicut *prominentia*, quæ ſpectanti propius exſtare videntur. *Vitruv. in proem. l.* 7.

Abſcēdo, is, eſſi, eſſum, ex *ab*, & *cedo*, recedo, *partire, ritirarſi*, ἀφίσταμαι. Et uſurpatur tam cum præpoſitione, quam ſine. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Veneris, & Mercurii Stella nunquam longius a Sole abſcedunt. ¶ Abſcedere munere, a. *Liv. l.* 9. *c.* 13. ¶ Abſcedere etiam miles dicitur, cum retro fert pedem, & relinquit locum. Ita uſus eſt *Nepos in Iphicrate c.* 2. Et in *Epaminonda c.* 9. ¶ Abſcedere incepto, idem, ac deſiſtere. *Liv. l.* 26. *c.* 7. ¶ Ira abſcedit, habet *Terent. Hec. c.* 5. *ſc.* 2. *v.* 14. ¶ Similiter ægritudo abſcedere dicitur apud *Plaut. Merc. a.* 1. *ſc.* 4. *v.* 29. ¶ *Abſceſſum* contractum pro abſceſſiſſem, *Silius* dixit *l.* 8. *v.* 109. ¶ Abſceſſum Imperſonaliter, *Liv. l.* 29. *c.* 2. Nec ante abſceſſum eſt, quam &c. ¶ *Abſcedere* de pecunia dictum. *Plaut. Perſ.* 1. 6. Decem accedent minæ. D. Abſcedent enim, non accedent. *Suet. in Ner. c.* 34. Nequid abſcederet. i. e. minus eſſet. ¶ Medici etiam hoc verbo utuntur de corruptis humoribus, quando collecti in exteriores incumbunt partes, & in ulcus erumpunt. *Celſus lib.* 2. *c.* 5. Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. *poſteme. Id. lib.* 7. *c.* 12. Sub lingua aliquid abſcedit. ¶ Apud JCtos autem *Abſcedere uſufructus* eſt uſufructus ſejunctus, detractus.

Abſcēſſio, onis, *allontanamento, partenza*, ἀνάστασις. *Cic. de Univerſ. c.* 12. Cum ad corpora neceſſitate acceſſio ſeret, tum abſceſſio.

Abſceſſus, us, idem ac abſceſſio: Ut Solis abſceſſus. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 10. ¶ Abſceſſus etiam eſt concurſus mali humoris in aliquam partem corporis, ex quo ſuppuratio fit, *apoſtema*. *Celſus l.* 5. *c.* 28. *n.* 2. Si materia extrahenda eſt, ut in hydropico, in lateris dolore, in incipiente abſceſſu, &c.

Abſcīdo, dis, di, iſſum, ex *ab*, & *cædo*, *tagliar, tagliar via*. Significat partem de re aliqua ſeco, abſcindo, קצץ, Ger. *abſchneiden*, *abſchneiden*, Gal. *trancher, ſeparer, couper*, Hiſp. *cortar alguna coſa*, ἀποτέμνω. Diſtinguendum eſt ab *abſcindo* præteriti quantitate: hoc enim habet *abſcidi*, illud *abſcidi*. *Ovid.* 12. *Met. v.* 362. Abſcidit jugulo pectuſque, humerumque ſiniſtrum.

Abſcindo, dis, idem quod abſcido, *tagliar via*, ἀποκόπτω. *Virg. Æn.* 3. Eſperium Siculo latus abſcidit, arvaque, & urbes. *Plaut. in Amphitr.* Ego tibi iſtam ſceleſtam, ſcelus, linguam abſcindam. ¶ Per translationem apud *Liv. l.* 9. *c.* 23. Nos omnium rerum reſpectum, præterquam victoriæ, nobis abſcindamus. ¶ Jungitur & ablat. cum præpoſitione. *Cic. Verr.* 7. *c.* 1. Tunicamque ejus a pectore abſcidit. ¶ Dicitur etiam abſcindere venas, querelas, operas, & ſimilia. *Plaut. Cæſar, Plin. Tacit.*

Abſcīſe, adv. idem quod breviter. *Val. Max. c.* 7. *lib.* 3. *n.* 6. *extern.* Si verba numeres, breviter, & abſciſe, ſi ſenſum æſtimes, copioſe, & valenter.

Abſcīſio. V. Abſciſio.

Abſcīſſe, adv. *Leg.* 5. §. 2. *ff. de jure immunit.* Demonſtratur varie, nec abſciſſe, *h. e.* copioſe, non ἀνεπιτάκτως.

Abſcīſio, onis, f. *troncamento*, actus abſcindendi. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 55. Significatio, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quam poſitum eſt in oratione, fit per ambiguum, abſciſionem, ſimilitudinem. & *cap.* 54. Per abſciſionem, ſi cum incipimus aliquid dicere, præcidimus. ¶ Quidam ſcribunt *abſciſio*.

Abſcīſus, a, um, Amputatus, abruptus, *troncato, levato via*, ἀπόκοπος. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 303. Caput abſciſſum demens cum portat Agave. *Plin. l.* 4. *c.* 7. Inſula a continenti abſciſſa. ¶ Metaphorice dicimus abſciſſam ſpem, & abſciſſam rem, *h. e.* deſperatam. *Cic.* & *Liv.* ¶ Abſciſſa caſtigatio pro dura, & aſpera eſt apud *Val. Max. l.* 2. *c.* 2.

Abſcīſſus, a, um, particip. ut abſciſſior juſtitia, i. e. rigidior apud *Val. Max. l.* 6. *c.* 5. *n.* 4. Alii legunt, *Abſciſſior*. *Id. l.* 3. *c.* 8. *n.* 3. Abſciſo reſponſo, i. e. brevi. Sed *abſciſus*, & *abſciſſus* promiſcue adhibentur, nec veteres codices tam fideles ſunt, ut alterum ab altero diſtingui poſſit.

Abſcondīte, adverb. *occultamente*, ἀποκρύφως, idem eſt, quod occulte. *Cic. de Invent.* 2. *c.* 23. Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis, implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Abſcondītor, oris, qui abſcondit. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 15. Rerum humanarum abſconditores. *Tert. adv. Marc. c.* 25. Qui abſconditor non fuit.

Abſcondītus, a, um, particip. *naſcoſto, occulto*, ἀποκρυπτόμενος. *Cicer. in Catilin.* 3. *c.* 1. Quis tutus eſſe poteſt in tantis, tamque abſconditis inſidiis! *Id. in Philip.* 2. *cap.* 42. Erant fortaſſe gladii, ſed abſconditi.

Abſcondo, is, di, ditum, vel abſconſum, *aſcondere, celare, naſcondere*, טמן, Ger. *verſtecken*, Gal. *cacher*, Hiſp. *eſconder*, ἀποκρύπτω, condo, abdo, occulto, vel celo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quod quo ſtudioſius ab ipſis ſupprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. *Colum. de arborib. c.* 7. Reliquas radices, quæ in terram abſcondantur, fac abradas. ¶ Abſcondere in tenebris, *Cæcil.* apud *Non.* ¶ Abſcondere furto fugam, hoc eſt furtim fugere. *Virgil.* Abſcondere terra, *Plaut.* ¶ *Abſcondidi* fuit antiquum præteritum. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 191. Vitreiſque abſcondidit antris. V. *Priſcian.*

Abſconſe, adv. *di naſcoſto*. *Hygin. fab.* 184. Filium infantem Merope mater abſconſe ad hoſpitem in Ætoliam mandavit.

Abſconſio, onis, verbale, ἀπόκρυψις. Affertur a Lexicograph. quibuſdam ex *Plin. l.* 8. *c.* 16. ſed ibi legitur *abſcondente* pro *abſconſione*.

Abſconſor, oris, verbale, ἀποκρύπτης. *Jul. Firmic. l.* 3. *Matheſeos c.* 8. abſconſores auri, & divitiarum faciet.

Abſconſus, a, um, particip. ab Abſcondo, *naſcoſto*. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 18. Abſconſarum artium magiſtri. *ibid.* Abſconſi, & ſubdoli. *Fulgent. lib.* 1. *Mythol. c.* 21.

Abſegmen, inis, fruſtum, reſegmen. *Feſtus.* Penitam offam Nevius appellat abſegmen carnis cum cauda.

Abſens, entis, *aſſente, lontano*, ἀπών, partic. ab *abſum*, & *ſum*, ut *præſens* a *præ*, & *ſum*. Sed Veteres dicebant *Præſſe, Abſeſſe*; unde participia *præſens*, & *abſens*. *Cic. Philipp.* 2. Non patiar fieri, ut abſentis ejus ratio habeatur. ¶ Invenitur etiam *Abſente nobis*, *Præſente nobis* apud Comicos ſed eſt ἀγραμματία. *Ter. Eun. a.* 4. *ſc.* 3. Neſcio quid profecto, abſente nobis, turbatum eſt domi. ¶ Aliquando etiam per translationem idem eſt, ac *mortuus*, ἀποκεκομμένος, ἀπεκεκαυμένος, *Virg. Æn.* 4. Sequar atris ignibus abſens. Adde *Plaut. in Prol. Caſ. v.* 20. ¶ Superlativo uſus eſt *Auguſt. l.* 4. *Confeſſ. c.* 4. Baptiſmum acceperat, mente, atque ſenſu abſentiſſimus. ¶ Apud JCtos autem abſens eſt, qui eſt extra provinciam, aut extra urbis continentia, aut non eſt in eo loco, quo petitur. Nemo autem abſens damnabatur, ſed requirendus adnotabatur, *h. e.* in reos referebatur.

Abſentia, æ; f. *Lontananza*, *ἀπουσία*, *Cic. in Piſon. c. 16.* Jam vides & digreſſum meum, & abſentiam, &c.

Abſentivus, diutius abſens. *Perron. in Satyric. c. 33.* Ne abſentivus eſſem, omnem voluptatem mihi negavi. *Alii aliter legunt.*

Abſento, as, are, Ablego, Abſentem facio. *Claudian. de rapt. Proſerp. v. 213.* Veritamque Deorum colloquio patris procul abſentaverit aſtris. Sed in quibuſdam codicibus *amandaverit* legitur. ¶ *Abſentans* tamen invenitur apud *Sidon. 9. ep. 13.* pro *Abſens*; itemque apud *Cyprian.* & alios, quos ad Sidonium notavit Savaro. Adde Petronium, cujus illa ſunt in Satyrico: Abſentemur, & dum illi balneum petunt, nos in turba exeamus. Vide de hoc loco *Barrichium Vind. p. 3.*

Abſidatus, a, um, in modum abſidis factus, ut *abſidata porticus* apud *P. Victor. de regionib. Urb. Rom. reg. 4.*

Abſilio, ii, ire, *ſuggire ſaltando*, ex *ab*, & *ſalio*, ſaltu alicunde recedo, *ἀναπηδάω*, *Stat. 6. Thebaid. v. 97.* Fugere feræ, nidoſque repentes abſiliunt (metus urget) aves. *Lucret. l. 6. v. 1225.* aut procul abſiliebat.

Abſimilis, *diſſimile*, *ἀνόμοιος*, diſſimilis. Frequens eſt hujus vocabuli cum negatione uſus, ut Haud abſimilis, aliquantum ſimilis. *Plin. l. 8. cap. 33.* Roſtrum haud abſimile ſuillo. *Suet. in Oth.* Non abſimilis Tiberio Principi fuit.

Abſinthiatus, a, um, adject. abſinthio perfuſus, mixtum abſinthium habens, ut abſinthiatum poculum apud *Senec. Suaſ. 7.* ¶ Abſinthiatum, i, n. ponitur pro vino abſinthite apud *Apic. l. 1. c. 3.* & *Lamprid. in Heliog. c. 21.*

Abſinthites, æ, m. vinum conditum abſinthio. *Colum. l. 12. c. 35.* & *Plin. l. 14. c. 16.* V. Abrotonites.

Abſinthium, vel Abſynthium, *Aſſenzo*, vulgo *Bommeſſer*, *ἀβσίνθιον*. Quidam dici volunt *ἀψίνθιον*, quaſi *ἀνέπτον*, quod ob inſignem amaritiem non facile bibatur. ¶ De uſu Abſinthii vide *Plin. l. 27. c. 7.* ¶ Magnam vim habet in enecandis vermibus, unde & pueris dari ſolent ejus ſolia in ficu latentia, aut etiam ejus ſuccus in poculo melle illito ad eos fallendos. Quo referendum eſt illud *Lucretii l. 1. v. 935.* An veluti pueris abſinthia tetra medentes, &c. ¶ Abſinthium maſc. genere *Varro* uſurpavit in *Quinquatribus*, apud *Non. c. 3. n. 4.* Quid medico opus, abſinthium ut bibam gravem, & caſtoreum? ¶ Translate ſignificat moleſtiam aliquam, ſed tamen ſalutarem. Hinc parum mellis, & abſinthii multum habere. *Quinctil. l. 3. c. 1.* De ſuo dixit libro, i. e. minus voluptatis, ſed plus ſalubritatis in ſtudiis.

Abſis, vel Apſis, idis, f. *volta*, *ἁψὶς*, curvatura fornicis, camera. *Plin. l. 2. ep. 17.* Cubiculum in abſida curvatum. ¶ Item facellum, *capella fatta a volta*. *Auguſtin. epiſt. 23.* & *Paulin. Nolan. ep. 12.* ¶ Item lanx eſcaria rotunda, & concava, *piatto tondo*, *e concavo*. *Ulpian. leg. 20. Dig. de aur. arg. leg.* ¶ Abſis ſtellarum eſt curvatura circuli, quam ſtella motu ſuo proprio deſcribit. *Plin. l. 2. c. 15. 16. 17.* ¶ Hæc vox in obliquis caſibus circumflectitur a Græcis: quare apud Latinos quoque ejus penultima producenda eſt.

Abſiſto, iſti, n. 3. *ſtare lontano*, *partirſi*, הרחק, Gall. *ſe retirer arriere*, *ſe tenir loin*, Hiſp. *alexarſe*, *ἀφίσταμαι*, diſcedo. Jungitur frequenter ablativo ſine præp. *Virg. 6. Æneid.* Totoque abſiſtite luco. ¶ Quandoque ſine caſu pro deſinere. *Virg. 1. Æn.* Nec prius abſiſtit, quam ſeptem ingentia victor corpora fundat humi, *ſermoſe*. ¶ Quandoque ponitur pro deſiſtere, *ἀναπαύεσθαι*, *laſciar*. *Liv. l. 9. c. 34.* Continuando abſtitit magiſtratu. *Claudian.* Abſiſte rogari, *non ti ſon pregare*. *Liv. l. 26. c. 35.* Ne ingratis abſiſtat benefacere. ¶ *Abſiſtitur*, impersonale. *Liv. l. 21. c. 6.* Si non abſiſteretur bello.

Abſocer, eri, m. *biſavolo di mia moglie*, uxoris meæ proavus, hoc eſt pater avi uxoris meæ. Socer enim eſt pater uxoris, proſocer avus, abſocer proavus. *Capitolin. in Gord. c. 2.* Socero, proſocero, & duobus abſoceris Conſulibus ipſe Conſul.

Abſoleſco, is, n. 3. *andar in diſuſo*, *ἀπαρχαΐζω*, obſoleſco. *Tertull. in lib. de exhortat. ad caſtit. c. 6.*

Abſolvo, is, ere, *ſciorre*, *aſſolvere*, *liberare*, הצדיק, Ger. *entledigen*, *ledig machen*, Gal. *delier*, *abſoudre*, *deliverer*, Hiſ. *deſatar lo atado*, *abſolver*, *ἀνάλυω*, ſolvo, libero. Tum ad res, tum ad perſonas pertinet. Ad res cum pertinet, ſignificat perficere, ad exitum perducere. *finire. Cic. ad Q. Fratr.* Orationes effluxitatas pro Scauro, & pro Plancio abſolvi. *Id. Offic. 3. cap. 2.* Nemo eſt inventus, qui Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquiſſet, abſolveret. ¶ Abſolvere tamen, & perficere proprie differunt inter ſe. Nam Abſolvere eſt rem ad exitum quoquo modo perducere: Perficere autem eſt finem rei imponere, nihil ut deſit, quod plus eſt; ſicut perfectum plus eſt, quam abſolutum. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 36.* In omni natura neceſſe eſt, abſolvi aliquid, aut perfici. *Ulp. l. 7. Dig. ad l. Juliam*, & *Papinianus l. 129. de V. S.* Perfeciſſe ædificium is videtur, qui ita conſummavit, ut jam in uſu eſſe poſſit. ¶ Ad perſonas vero cum ſpectat, ponitur pro Liberare, vel ſolvere; in qua ſignificatione accuſativum ſolum habet; aut accuſativ. cum genit. rei criminalis; aut cum ablat. & propoſit. *de*, vel ſine præpoſit. *Cic. ad Q. Fratr.* Sextius noſter omnibus ſententiis abſolutus eſt. *Id. ibid. lib. 2. epiſt. ult.* Druſus erat de prævaricatione a Tribus ſeraiis abſolutus. *Id. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis, ſed illa damnatus eſt cædis. *Id. 4. Verr. c. 8.* Hunc hominem Veneri abſolvit; ſibi condemnat. *Liv. lib. 2. c. 8.* Latæ deinde leges, quæ Conſilem regni ſuſpitione abſolverent. ¶ Apud *Solinum c. 8.* hoc verbum idem eſt, ac verbis, & teſtimoniis aliquid evincere, ac demonſtrare. Ita enim ait Bochus abſolvit, Gallorum veterem propaginem Umbros eſſe. ¶ Abſolvere pignus apud *Paulum J. C. 2. Sent. c. 5.* accipitur pro eo, quod eſt pignus recipere, ſoluto debito; ſed ibi al. leg. *levare*. ¶ Abſolvere creditorem idem eſt, ac creditori ſatisfacere, eumque pecunia ſoluta dimittere. In hoc ſenſu uſus eſt *Terent. Adelph. a. 2. ſc. 4. v. 13.* Ad forum ibo, ut hunc abſolvam. i. e. pretio numerato dimittam. Et *ibidem*. Hominem iſtum impuriſſimum quamprimum abſolvitote. ¶ Pro dimittere, ſeu expedire. *Plaut. Moſtell. 3. 2. 151.* Omnino ut te abſolvam, nullam conſpicio &c. *Id. in Amph.* Quæſo, hinc me abſolvito. ¶ Similiter abſolvi anima dicitur, cum dimittitur e corpore. *Apulej. 1. de dogm. Platon.* Animam vero animantium omnium non corpoream eſſe, nec ſine perituram, cum corpore fuerit abſoluta. ¶ Etiam pro ſimplici *Salvo*. *Plaut. in Mil. 4. 7. 17.* Navim cupimus abſolvere. Al leg. *ſolvere*. ¶ Abſolvere diem eſt vitam finire. *Avienus Periegeſ. v. 345.* ¶ Abſolvere ſe, i. e. mori. *Senec. de Conſol. ad Marc. c. 22.* Sed hæc phraſis non habet locum, niſi ubi agitur de reo in judiciis.

Abſolute, adv. perfecte, *perfettamente*, *compitamente*, τελείως. *Sueton. de Gramm. cap. 4.* Abſolute doctus. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip.* Ut abſolutius liqueat. *Auctor ad Herenn. 2. c. 19.* Abſolutiſſime utamur.

Abſolutio, onis, verbale, liberatio, perfectio, *aſſoluzione*, *perfezione*, *ἀπόλυσις*. *Cic. de Invent. 2.* Habitus quoniam in aliqua perfecta, & conſtanti animi, aut corporis abſolutione conſiſtit &c. *Id. de Orat. 1.* Hanc ego abſolutionem, perfectionemque in oratore deſiderans, a qua ipſe longe abſum. ¶ Abſolutio ad crimen relata pro liberatione a crimine. *Cic. in Catil.* Decimus annus poſt Virginum abſolutionem. *Idem pro Cluent.* Sententiis ſexdecim abſolutio fieri poterat. ¶ Significat etiam figuram oratoriam, per quam omnia, quæ incidunt in cauſſam, genera amplectimur partitione. *Cic. 1. de Invent. c. 22.*

Abſolutorium, ii, n. 2. Remedium abſolvens, ſive liberans. *Plin. l. 28. c. 6.* Abſolutorium ejus mali.

Abſolutorius, a, um, ut tabula abſolutoria apud *Sueton. Auguſt. c. 33.* h. e. ad abſolutionem pertinens. Et ſententia abſolutoria. *Aſcanius in Orat. pro Mil. in fine.*

Abſolutus, a, um, nomen ex participio: perfectus, liberatus, *aſſolto*, *compito*, שלם תם, Ger. *aufgemacht*, *vollkommen*, Gall. *abſolu*, *parfait*, Hiſ *acabado*, *ἀνεπλημμένος*, *ἄρτιος*, *τετελειωμένος*. *Cal. Cic. famil.* Si nunc neque abſolutus, neque damnatus Servilius de repetundis. *Cic. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis. *Cic. ad Q. Fratr.* Romam cum veniſſem ad XIII. Kal. Octobr. abſolutam offendi in ædibus tuis teſtam. *Id. de Orat. 3.* Veram illam, & abſolutam eloquentiam nemo conſequitur. *Plin. l. 9. ep. 38.* Numeris omnibus abſolutus liber. ¶ Interdum idem eſt, quod *dejectus*. *Martial. l. 1. epigr. 83.* Hæc, quæ pulvere diſſipata multo longas porticus explicat ruinas, en quanto jacet abſoluta caſu! ¶ Abſoluta conſtitutio, *ἀπλᾶ θέσις*, eſt, quæ in ſe continet juris, & injuriæ, ſeu recti, & non recti quæſtionem. *Cic. 1. de Invent.* ¶ Abſoluti creditores, quibus ſc. ſatisfactum eſt. *Plaut. Aul. 5. 3.* Jamque hos abſolutos cenſeas. ¶ Comparat. Abſolutior, ſuperl. Abſolutiſſimus. *Quintil. l. 1. c. 1.* Quo ſit abſolutius os, & expreſſior ſermo. *Auctor ad Herenn. 4. c. 19.* Exornatio abſolutiſſima. Et *Auctor Dialog. de Orat. cap. 5.* Abſolutiſſimus poeta. ¶ *Abſolutum verbum* dicitur a *Priſciano l. 8. & 18.* quod per ſe protertur, & ſine caſu. ¶ Item *abſoluta* dicuntur a *Diomed. lib. 1.* ea verba, quæ perfectam actionem ſignificant, ut *caleo*, *horreo*: quibus opponuntur inchoativa, *horreſco*, *caleſco*.

Abſŏnans, antis, idem quod abſonus, abhorrens. *Juſtinian. l. 2. Inſtitut. tit. 15.* Nec abſonans a juris ratione codicillorum uſus eſſet.

Abſŏne, adverb. idem ſonat, ac diſcrepanter. *Apulej. Apolog. p. 216.* Abſone, & indocte pronunciare. *Gell. l. 15. c. 26.* Abſurde, atque abſone fingere.

Abſŏnus, a, um. Diſcrepans, & quaſi a recto ſono alienus, *diſſordante*, *ἀνωδὸς*, ut vox abſona extra modum, atque abſurda. *Cic. 3. de Orat. c. 11.* & *l. 1. c. 25.* Sunt quidam ita lingua hæſitantes, & ita voce abſoni, ut etiamſi ingeniis, atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non poſſint. ¶ Per translationem idem ſignificat, ac non conveniens, & repugnans. *Horat. de arte poet. v. 112.* Si dicentis erunt fortunis abſona dicta. *h. e.* non convenientia. ¶ Abſonum fidei, i. e. repugnans, a fide alienum. *Liv. l. 1. cap. 15.* Quorum nihil abſonum fidei Divinæ originis. ¶ Item pro diſſimili. *Liv. l. 7. c. 2.* Nec abſoni a voce motus erant.

Abſorbeo, bes, bui, uſitatius, quam abſorpſi, abſorptum, n. 2. *inghiottire*, הלע, Ger. *gar verſchlingen*, *einſchlucken*, Gall. *humer tout*, *engloutir*, Hiſp. *ſorber*, *zumavire*. ſorbendo abſumo, proprie de rebus liquidis dicitur. *Plin. lib. 22. c. 24.* Lens optima, quæ maxime aquam abſorbet. Tranſfertur & ad alia, ut ſi dicas, Aqua navim abſorbuit. *Luc. l. 4.* Abſorpſit penitus. ¶ Metaphorice etiam dicitur. *Cic. 2. de Leg.* Ne æſtus nos conſuetudinis abſorbeat. *Id. in Brut.* Hunc abſorbuit æſtus quidam inſolitæ adoleſcentibus gloriæ.

Abſorptio, & Abſortio, onis, f. *bevanda*, *ſorbetto*, ſorbitio. *Suet. in Ner. c. 27.* Abſortio roſaria. *Alii aliter legunt.*

Abſpello, & rectius Aſpello, is, uli, ulſum, a. 3. *cacciare via*, *allontanare*, *ἀπωθῶ*. repello, arceo. *Cic. 2. Tuſcul. cap. 10.* Longe a numine aſpellor Jovis. *Plaut. Capt. 3. 3. 4.* Aſpelliere metum alicui.

Abſque, præpoſit. de qua *Priſcian. l. 14.* Idem eſt, ac *Sine*, *ſenza*, Græce χωρὶς, *ἀπό*. Magis apud Comicos in uſu eſt, quam apud Oratores. *Plaut. in Menæc. a. 5. ſc. 7. v. 33.* Abſque te ſi fuiſſem, pro eo, quod vulgo dicimus; niſi tu fuiſſes. *Terent. in Hecyr. a. 4. ſc. 2. v. 25.* Quam fortunatus ceteris ſum rebus, abſque una hac foret. h. e. niſi hæc res una obeſſet. ¶ Semel apud *Cic.* inventur hæc præpoſitio. *lib. 1. ep. ad Att. 16.* Nullam epiſtolam ad te ſine abſque argumento, ac ſententia venire. ¶ Itaque ſatius eſt dicere, *ſine injuria*, quam *abſque injuria*: *Sine ulla dubitatione*, quam *abſque dubio*. ¶ Pro *Præterquam* uſurpavit *Solinus c. 46.* de Phœnice loquens: Poſtera parte purpureus, abſque cauda. *i. e.* excepta cauda.

Abſtantia, æ, *lontananza*, *diſtanza*. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Sol cum longius abſit abſtantia quadam.

Abſtemius, a, um, *chi non bee vino*, Ger. *der kein wein trinkt*, *ſich vom wein enthält*, Gal. *qui ne bois point de vin*, Hiſp. *el aguando*. Vox hæc ab abſtinentia temeti derivata eſt, ut docet *Quinctil. l. 1. c. 7.* & ſignificat eum, quem Græci *ἄοινον*, *Apuleius* Græcum quaſi interpretatus *inuinum* vocat, *l. 11. Metamor.* Abſtemius igitur eſt, qui vinum non bibit, vel ex diſciplinæ quadam lege, vel quod natura, aut ex morbi vitio a vino abhorret. Nam vinum Latinis veteribus *ſtructum* appellabatur. Hinc *uetus Gloſſ.* Abſtemius *ὁ μὴ μετὰ οἴνου ὤν*. *Ovid. lib. 15. Met. v. 333.* dixit: Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis. ¶ De iis, qui diſciplinæ lege a vino ſibi temperant, *Gellius* uſus eſt *l. 10. c. 22. Plin. l. 22. c. 24.* dixit mulieres vini abſtemias. Ubi notandum eſt, non abſolute dixiſſe, *Abſtemias*, ſed *vini abſtemias*; quaſi *abſtemius* eſſet ſimpliciter *abſtinens*, & a quacunque re ſibi temperans, non vini tantum, ſive temeti abſtinens. Quemadmodum & *Horat.* hac voce uſus eſt illo ſenſu *l. 1. ep. 12. v. 7.* Si forte in medio poſitorum abſtemius herbis vivis, & urtica. Apud *Auſonium in Profeſſion. de Attic. v. 20.* Eſt vini, cibique abſtemius. Ubi *Abſtemius vini*, *cibique* dicitur non certe, qui penitus abſtinet, ſed qui id parce guſtat, & ſobrie, ac temperanter in cibo, potuque ſe gerit. Et *Apul. in Apol.* Dicitur autem horam ſecundam diei jejunus adhuc, & abſtemius teſtimonium vendidiſſe. Ubi *Abſtemius* eſt, qui ad eam horam nihil vini bibit. ¶ Sic prandium abſtemium, in quo nihil habetur vini, *Gellius* dixit *l. 13. c. ult.*

Abſtentus, a, um, apud JCtos eſt qui bonis paternis, & hereditate abſtinet; & etiam pupillus, qui tutoris auctoritate ab adeunda hereditate revocatus eſt. *Scævola ff. lib. 26. tit. 8. leg. penult. Ulpian. ff. l. 36. tit. 4. leg. 1. in fin.* ¶ *Cyprian. ep. 38.* poſuit *abſtentum* pro excommunicato. Nam is Eccleſia, & Chriſtianorum convictu abſtinet.

Abſtergeo, es, erſi, erſum, ere, *nettare*, *levar via*, Gal. *torcher*, *eſſuyer*, Hiſp. *alimpiar*, *ἀπομάττω*, *ἀποσμήχω*, *ἀποτρίβω*. *Terent. Eun. 4. ſc. 7.* Qui abſtergerem vulnera. *Plaut. Aſin. a. 4. ſc. 7. v. 52.* Tu labellum abſtergeas. *Liv. l. 1. c. 41.* Abſtergere cruorem. ¶ Translate etiam uſurpatur, ut abſtergere faſtidium. *Plin. l. 20. c. 5.* Metum. *Cic. 9. Fam. ep. 16.* Ægritudinem. *Id. Top. c. 22.* Moleſtias. *Id. de Sen. c. 2.* ¶ Abſtergere, ut & detergere interdum idem eſt, ac frangere. *Curt. l. 9. c. 9.* Collidi inter ſe naves, abſtergerique invicem remi cœperunt.

Abſtergo, is, idem quod abſtergeo. Afferuntur pro hoc verbo duo loca. *Plin. l. 26. c. 7.* Abſtergunt faſtidia. ſed alii leg. *abſtergens*. Et *alterius Plinii l. 5. ep. 6.* Ex quo poſſis rurſus abſtergi. ſed alii leg. *aſſtringi*. Habet tamen *Apulej. l. 1. de doctr. Plat. prope fin.* Ut abſtergat ea, quæ ſordium ſunt.

Abſterreo, es, ui, itum, ere. Eſt terrore injecto avertere, *ſpaventare*, *mettar paura per diſturbare*, *φοβῶ*, *ἀποτρέπω*. Præpoſitione plerumque gaudet. *Cic. 2. in Verr. c. 58.* Ut videamur a pecuniis capiundis homines abſterrere. ¶ Abſterrere anſeres de frumento. *Plaut. Trucul. 2. 1. 41.* ¶ Abſterrere aliquid alicui. *Lucret. l. 4. v. 1056.* pro auferre: ubi tamen al. leg. *abſtergere*, pro *abſterrere*. *Plin.* habet etiam ſine præpoſitione *l. 8. c. 16.* Ceteri metu pæne ſimili abſterrentur eadem noxa.

Abſterritus, a, um, particip. ab abſterreo. *Liv. l. 5. c. 41.* Solitudine abſterriti.

Abſterſus, a, um, ab abſtergo, ut abſterſa ſuligo. *Cic. Philip. 2. c. 36.* Abſterſæ lacrymæ. *Curt. 5. 5.* Abſterſi oculi amiculo. *Id. 6. 9.*

Abſtinax, acis, adject. idem quod abſtinens. *Petron. in fragm. Tragur. cap. 42. Burm.* Si non abſtinax fuiſſet.

Abſtinens, entis, eſt ſuo contentus, vel nulla libidine præceps, maxime avaritiæ, & impotente cupiditate, *aſtinente*, *continente*, *ἐγκρατὴς*. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. ep. 1.* Eſſe abſtinentem, continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Id. ad Attic. 6.* Q. Voluſium hominem mirifice abſtinentem miſi in Cyprum. ¶ Comparat. habet *Auſon. in Grat. Actione.* In cibis cujus Sacerdotis abſtinentior ceremonia? Superlat. *Colum. l. 11. c. 1.* Somni, & vini abſtinentiſſimus. *Plin. l. 6. ep. 8.*

Abſtinenter, adv. *con aſtinenza*, *ἐγκρατῶς*. *Cic. pro Seſt. c. 16.* Si non moderate, at certe populariter abſtinenterque. *Auguſt. 2. de morib. Manich. c. 13.* Abſtinentius vitam ducere.

Abſtinentia, æ, f. 1. *aſtinenza*, *continenza*, Ger. *enthaltung*, Gall. *abſtinence*, Hiſp. *aquel refrenamiento de lo agano*, *abſtinencia*, *ἐγκράτεια*. Virtus eſt, quæ ab rebus illis abſtinet, quas perperam appetimus. Avaritiæ modo, modo luxuriæ

rutiæ opponitur, & aliquando innocentia etiam dicitur: quamquam nomen hoc latius pateat. Nam qui a bonis alienis abstinet, potest is sine *Abstinens* dici; sed qui a vi in corpus alterius inferenda sibi temperat, *Abstinens* dici non potest, *Innocens* potest. Hinc *Abstinentia urbe*, *vini* apud *Plin. l.* 25. *c.* 5. Abstinentiam summam præstare. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. *Id. l. xii. c.* 17. dicit, abstinentia mitigare febrem pro ἀνεπὶ. Ital. *dieta*. Uno verbo abstinentia proprie dicta, ut virtus est, idem fere est, ac continentia. In hoc tamen differunt, quod abstinentia est virtus, qua ab alienis abstinemus; continentia vero in omni victu, cultuque corporis, præsertim vero in vetitis voluptatibus cohibendis spectatur. Itaque hæc est viri temperantis, illa innocentis. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fratr.* Esse abstinentem, & continere omnes cupiditates præclarum est. *Sallust. in Catil.* Cum strenuo virtute, cum modesto pudore, cum innocente abstinentia certabat. ¶ Nihil tamen inter se differre vitæ sunt *Val. Max. in c. de Abstinentia, & Continentia*.

Abstineo, es, ui, tentum, ere, *ἀπέχειν, temer lontano, astenersi*, הִתְאַפֵּק, Ger. *enthalten sich müssigen*, Gall. *s'abstenir de quelque chose*, Hisp. *abstenerse, refrenarse*, ἀπέχεσθαι. est cohibere, vel temperare: quod non tam significatione perplexum est, quam usu, & constructione varium. Construitur enim aliquando cum solo ablat. sine præposit. Abstinere armis. *Liv. l.* 8. Abstinere maledicto. *Cic. Phil.* 11. Sic abstinere culpa, comitiis, publico, alieno. ¶ Aliquando addita præposit. *ab*. Uxor ab hereditate abstinuit. *In lege Thaii D. de Fideicom. liber.* ¶ Sed frequentius addito accusat. Se maledictis abstinere. *Cic. ad Brut. ep.* 17. *Id. in Verr.* Abstineant in hoc judicio animos ab hoc scelere nefario. ¶ Usurpatur etiam cum accusat. ri, & ablat. cum, vel sine præposit. *Liv.* 8. Ut eorum populorum finibus vim abstinerent. *Idem*. Bellum ab innoxio populo abstinet. ¶ Item cum solo accusat. *Terent. Adelph.* 5. 2. Non manus abstines, mastigia? ¶ Item cum infinito. Abstineant mihi invidere. *Plaut. Curcul.* 1. 3. ¶ Abstinere manus a se, aut ab aliquo, interdum ad necem refertur. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 37. Qui cum interemisset Clytum, vix a se manus abstinuit. ¶ Adhibetur etiam absolute. *Sueton. de clar. Grammat. cap.* 3. Ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint, quominus scriberent de ea re. ¶ Cum genit. usurpavit *Horat. lib.* 3. *carm.* Abstineto irarum. ¶ Dicimus etiam abstinere se re aliqua, a re aliqua, & in re aliqua. *Cic. Fam.* 7. Qui me ostreis, & murenis facile abstinebam. *Id. Phil.* 2. *cap.* 3. Quod te abstinueris a notario scelere. *Id. ad Att.* Abstinere se in omnibus rebus. ¶ *Plaut. Mostell.* 4. *sc.* 2. Abstinere sermonem de aliqua re. ¶ Abstinere pro arcere, prohibere. *Liv. l.* 8. *c.* 2. Romano bello fortuna Alexandrum Magnum abstinuit. *Id. lib.* 1. *cap.* 2. Constat duobus Ænea, Antenoreque omne jus belli Achivos abstinuisse. *l.* 5. *cap.* 21. Ut ab inermi abstineatur. ¶ Idem impersonaliter usurpavit. Patrive *Colum. l.* 8. *c.* 5. Palliorem si vacua non est ingluvies, cruditatem significat, abstinerique debent. ¶ Apud JCtos abstinere hereditate dicitur heres suus, & necessarius, ver. gr. filius, qui ipso jure in bona paterna succedit etiam ab intestato; repudiare vero extraneus dicitur. Item Tutores dicuntur abstinere pupillum hereditate, cum iis auctoribus papillus se abstinet hereditate. *Pompon. Dig. lib.* 29. *tit.* 2. *leg.* 22. & *Papin. Dig. lib.* 27. *tit.* 3. *leg.* 18.

Absto, as, stiti, stitum, & abstatum; n. 1. *star lontano, ἀπέχειν πόρρω*, longe sto. *Horat. in arte poet. v.* 361. Ut pictura poesis erit, quæ, si propius stes, te capiet magis, & quædam, si longius abites.

Abstollo apud *Plaut.* compositum, ut attollo. *Diomedes Grammat. l.* 3. ibi varia lectio.

Abstractus, a, um, *staccato per forza*, ut abstracta armenta, *Sext. Achilleid.* 1. *v.* 153. Cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur, *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 31.

Abstrăho, is, xi, ctum, ere. Violenter abduco, abripio, avello, avoco, *tirare per forza, menar via*, Ger. *abziehen mit gewalt der von trieben*, Gal. *entraisner, tirer par force*, Hisp. *sacar, a tomar por fuerza*, ἀναγκάζω. *Terent. Andr. v.* 3. *sc.* 2. *v.* 39. Quis igitur eum ab illa abstraxit, nisi ego? Et *Adelph. a.* 5. *sc.* 3. *v.* 57. Psaltriam una mecum hinc abstraham. *Liv. l.* 3. *c.* 44. Vi abstrahere. ¶ Translate etiam usurpatur. *Cic. pro Archia cap.* 6. Ab illis nullo me unquam tempore aut commodum abstraxit, aut voluptas avocavit. *Id. pro Domo. c.* 14. Abstrahere se a solicitudine. ¶ In servitutem abstrahere. *Cæs.* 7. *B. G. cap.* 14. ¶ Abstrahere ad aliquid. *Cic. in Bruto c.* 68. Nisi eum cupiditas gloriæ ad bellicas laudes abstraxisset. ¶ *Abstrare* pro *abstraxisse Lucret. l.* 6. *v.* 65.

Abstritus, a, um, detritus. *Hieron. ep.* 22. *ad Eustoch. c.* 13. Vidue otiosæ & curiosæ, quæ, rubore frontis abstrito, parasitos vincunt mimorum. *h. e.* omni verecundia abjecta.

Abstrŭdo, is, *nascondere, ἀποκρύπτω. Tertull. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 27. Negat lucernam abstrudendam, sed confirmat, super candelabrum ponendam.

Abstrŭse, *nascostamente. Asconius. l.* 28. *c.* 1. Semet abstrusius amandarunt.

Abstrusio, onis, f. *nascondimento. Arnob. l.* 5. *pag.* 183. Seminis abstrusio.

Abstrūsus, a, um, nomen ex participio, *nascoso, κεκαλυμμένος. Ovid. Heroid. ep.* 7. *v.* 157. Abstrusa terra. *Plin. Panegyr. c.* 63. Abstrusus, atque abditus. *Claud.* 4. *Consul. Honor. v.* 274. Recessus abstrusi. ¶ Translate etiam usurpatur. *Plin. Panegyr.* 45. 30. Bonos otio, aut situ abstrusos, atque sepultos non nisi delationibus, & periculis in lucem, ac diem proferebant. ¶ *Abstrusus bono*, h. e. qui secreta sua magnopere celat. *Tacit. l.* 1. *Annal. c.* 24. Hæc audita quamquam abstrusum, & tristissima quæque occultantem Tiberium &c. *Cic. pro domo sua*. Excitans aliquando Cn. Pompeii nimium diu recoditus, & penitus abstrusus animi dolor subvenit subito Reip. ¶ Comparat. Abstrusior. *Cic.* 4. *Acad. Quæst. c.* 10. Paullo abstrusior disputatio.

Abstŭlo, apud Diomedem legitur *ex Plauti fragmentis*, pro *Aufero*, quasi a simplici *Tulo*, unde *tuli*. Dictio obsoleta.

Abstuetūdo, inis, f. 3. *disuso*, idem quod desuetudo. Usus est *Apuleius Apolog. p.* 318. *edit. Elmenhorst.*

Absum, Removus sum, disjunctus sum, abhorreo, *esser lontano*, הִתְרַחֵק, Germ. *abwesend seyn*, Gall. *estre absent*, Hisp. *estar absente de algun lugar*, ἀπεῖναι. Hujus verbi usus multus, & varius est. Primum quidem usurpatur absolute. *Terent. Eun.* Domini ubi absunt. ¶ Deinde duplicem habet distantiæ significationem, & utraque propria est, non translata. Prima localis est, cum locus a loco abest, ut castra a castris, urbs ab urbe, ager ab agro. *Liv. l.* 30. *c.* 29. Zama quinque dierum iter ab Carthagine abest. *Cic. ad Att.* 5. *epist.* 16. Abesse bidui a castris. ¶ Altera personalis, qua persona abest vel a persona, vel a loco. Absolute. *Cic. Fam.* 2. Quod abes, gratulor, quia non vides ea, quæ nos. ¶ Cum ablat. sine præposit. *Cic. Fam. l.* 4. Itaque & domo absum, & foro. ¶ Cum præposit. *Cic. Fam.* 2. Ego te absente tandem a nobis dol o. *Id. in Verr. Act.* 6. Abesse a domo pauliſper maluit, quam &c. ¶ Abesse propius. *Cic. l.* 1. *ad Att. ep.* 1. Abesse propius a morte, *h. e.* propinquiorem esse morti. ¶ Abesse etiam interdum in plures alios loquendi modos per metaphoram diffunditur. *Cic. ad Attic.* 7. A consilio tuscendi, ut tu censes, abfum. *Id. de Div.* Hæc non abiunt a consuetudine somniorum. *Id. Offic.* 3. Absumus a natura ferarum. *Cic. pro Flacco*, Vis abfit, terrum removeatur &c. *Id. Offic.* 2. Illiberalitatis, avaritiæque suspicio abit. ¶ Ponitur deinceps hoc verbum pro *deesse*. *Cicer. pro Sylla*. Ut mirari Torquatus desinat, me, qui Antonio absuerim, Scyllam defendere. *Id. in Bruto*. Aberat tertia illa laus, qua permoveret, atque incitaret animos. ¶ Aliquando pro *carere*, vel *rarum esse* ponitur. *Cic. Famil.* 6. Intelliges, ferendam esse fortunam, præsertim quæ absit a culpa. *Idem* etiam dixit *Fam. l.* 12. *ep.* 22. Quidquid acciderit, a quo mea culpa abit. ¶ Abesse pro *alienum esse*, Ut, abesse a contentione. *Cic. ad Att.* 10. ¶ Venustus est item hujus verbi significatus, cum ponitur pro *Inferiorem esse*. *Cic. in Brut. c.* 62. Multum ab his aberat L. Fufius. ¶ Præterea elegans illud est, quod dicitur: Parum abest, quin, vel nihil abest, quin. *Cic.* Prorsus nihil abest, quin sim miserrimus. *Idem* Parum abfuit, quin occideretur. ¶ *Tantum abest* impersonaliter positum habet vel simplex, *ut*, vel duplex. Simplex sic. *Cic. ad Attic.* 13. Tantum porro aberat, ut binos scriberent, vix singulos contecerunt. ¶ Duplex sic. *Cic. ad Att.* 7. Tantum abest, ut ille meam sententiam moveat, ut valde ego ipse, quod de sententia sua decesserit, pœnitendum esse putem. V. *Turselliani Particul.* ¶ Absum aliquando dividitur in partes duas. *Cæs.* Erat ab oppido millia passuum tria. ¶ *Abfit verbo invidia*, modus loquendi apud veteres, cum id erant dicturi, quod arrogans videri posset. *Liv. lib.* 9. *cap.* 19. Absit verbo invidia, & civilia bella fileant. ¶ *Præsens absit*, parœmia in eum, qui cum præsens sit, non animadvertit ea, quæ dicuntur, cogitatione alio distracta. *Ter. Eun.* 1. 2. 112.

Absumēdo, nis, f. 3. Consumptio, a Verbo Absumo, *Consumamento*, ἀνάλωμα. *Plaut. Captiv. a.* 4. *sc.* 3. *v.* 4. Quanta summi absumedo!

Absūmo, is, psi, ptum, consumo, extinguo, conficio, *consumare, mettere a fine*, כלה, Ger. *verzehren, verthun, verbrauchen*, Gal. *consommer, mettre a fin*, Hisp. *gastar en malas partes*, κατατρίβω. *Cic. pro Quinct.* A me postulat, ne dicendo tempus absumam. *Liv. l.* 30. *c.* 8. Lacessendo levibus prœliis diem absumpsit. *Ascon. Pædian.* Adeo ut in ejus impensas opes suas absumpserit. *Terent. Heaut. a.* 3. *sc.* 1. *v.* 18. Pitissando modo mihi quid vini absumpsit? *Plin. jun. in epist.* Vastissimum incendium multas privatorum domos absumpsit. *Liv. l.* 30. *c.* 7. Absumi flammis. *Cic.* 2. *Tusc.* absumi clade. *Liv. l.* 21. absumi fame. *Terent. Phorm. a.* 2. *sc.* 2. absumi cura. Sic absumi illuvie, morbo, veneno, pestilentia apud alios.

Absumptio, onis, f. 3. pro Consumptione. *Ulpian. l.* 3. §. 1. *D. de usufr. ear. rer.* &c. Res, quæ in absumptione sunt.

Absumptus, a, um. *Consumato*. Absumptæ vires, *Virg. Æn.* 7. *v.* 301. Rebus maternis, atque paternis fortiter absumptis, *Horat.* 1. *ep.* 15. *v.* 26. ¶ Absumpti somus pro *periimus*, vel *actum est de nobis*. *Siamo spediti, ella è spedita per noi*, ἀπεράπημαι. *Plaut. Mostell. sc.* 1. *a.* 2. Sic *Virg. Æn.* 1. *v.* 559. *Absumpta salus, perdita*.

Absurde, Adverb. est, Ab re, inepte. *sconciamente, goffamente, fuor di proposito, ἀτόπως. Cic. Tusc.* 2. *c.* 4. Si absurde canat is, qui se haberi velit musicum, &c. *Id. de Divin.* Nihil tam absurde dici potest. *Digest. l.* 9. *tit.* 2. *leg.* 31. Longe absurdius constituere. *Augustin. l.* 4. *de Trin. in fin.* Absurdissime dicere.

Absurditas, atis, f. *inconvenienza, Claud. Mamert. de Anim. c.* 11. Hanc utramque absurditatem sententia sana despuit.

Absurdus, a, um, Ab re, *assurdo, sconcio, fuor di proposito, fuor di regola*, לוֹא־דַאי, Ger. *ungeschicket, unbequem, nicht gezimmend*, Gal. *absurde, mal convenable*, Hisp. *cosa digna de no ser oyda*, ἄτοπος. Proprie significat alienum ab auribus. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 11. Vox extra modum absona, & absurda. *Id. pro Rosc. Com. cap.* 7. Hil hoc quidem auribus, animisque hominum absurdum. ¶ Sed usitatius ad animum transfertur, ponitursque pro eo, quod omnium mentes aspernentur, ac respuant. *Cic. ad Att.* Tempus erat discessus absurdum. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 20. Si plane abhorrebit, & erit absurdus, ut se contineat, admonebo. *Terent. Adelph. a.* 3. *sc.* 3. *v.* 21. Ratio inepta & absurda. Ubi *Donatus*. Inceptum est fatuum tantum, Absurdum quod & fatuum est, & in ipsa stultitia diversum, & quasi repugnans sibi. ¶ Habet etiam suos gradus. *Cicer. l.* 1. *Nat. Deor. c.* 26. Multo absurdiora sunt ea, quæ &c. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 13. Absurdissima mandata.

Absynthium. V. Absinthium.

Absyrtides, *Absyrtides*, Insulæ in Adriatico mari. *Plin. l.* 3. *cap.* 26. Absyrtides a Grajis dictæ a fratre Medeæ Absyrto ibi interfecto. ¶ Dicitur etiam Absyrtis in singulari num. *Luc. l.* 3. *v.* 190. Colchis & Adriacas spumans Absyrtis in undas. Sed ibi de fluvio quodam sermo est, qui in Adriaticum mare se exonerat, & in Colchis nascitur. Alii in versu Lucani *Absyrtos* legunt.

Absyrtus, i, m. 2. Ἄψυρτος. Æetæ Regis Colchorum, & Hypiæ filius, alio nomine Ægialeus dictus, quem soror eius Medea cum Jasone discedens membratim discerptum circumquaque disjecit, ut sequentem se patrem in colligendis membris occupatum moraretur, ne eam fugientem assequeretur; unde locus ille dictus est *Tomos*, i. e. dissectio, & fluvius, juxta quem id perpetravit, *Absyrtus* vocatus. V. *Ovid. l.* 3. *Trist. eleg.* 9. & *Senec. Med. v.* 963. ¶ Sunt tamen, qui Absyrtum non ex eadem matre cum Medea, sed ex Idya Oceani filia natum tradunt. ¶ Alii non a sorore discerptum volunt, sed per litrum fluv. cum fugientibus in Illyrium perveniſſe.

Abtorqueo, es, si, tum, ere, ab aliquo loco torqueo, deflecto. *Accius apud Non. c.* 3. *n.* 66. Abtorque proram.

Abverto, idem quod Averto. *Plaut. Rud.* 1. 2. 76. Abvertere scapham. *Hirt. de B. Hisp. c.* 41. Abvertere hostem.

Abundans, antis, nomen ex participio, affluens, copiosus, largus, dapsilis, exsuperans, *abbondante, dovizioso, copioso, ὑπερῶν*. Et usurpatur vel absolute, vel cum ablat. *Cic. pro Quinct.* Quis tam perditus, ac profutus nepos, non adesa jam, sed abundanti pecunia hic dissolutus fuisset, ut fuit Sex. Naevius? *Id. pro Cornel.* Quis tam abundans copiis? ¶ Habet etiam genitivum. *Nepos in Eumen. cap.* 8. Via omnium rerum abundans. ¶ Dicitur etiam *ex abundanti* pro fruſtra & supervacuo, quæ locutio Papiniano familiaris, & propria. *L. 9. de supell. l.* 20. *D. de mensuriss.* Usus est etiam *Quintil. l.* 4. *c.* 5. ¶ Comparativum usurpavit *Hieron. adv. Jovin. c.* 4. Abundantior tristitia. ¶ Superlativo usus est *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 14. Timæus & rerum copia, & sententiarum varietate abundantissimus. ¶ Proprie significat effluentem, exuadantem. *Virgil. Georg.* 1. *v.* 115. Amnis abundans. *Plin. l.* 22. *c. ult.* Menses mulierum abundantes.

Abundanter, adverb. est copiose, vel large, *abbondevolmente, copiosamente, ὑπερῶς. Cicer. de Orat. l.* 2. *c.* 35. Copiose, & abundanter loqui. *Ibid.* Qui abunde, qui illuminate & rebus, & verbis dicunt. *Sid. l.* 5. *v.* 453. Abundanter detuso sanguine. *Cic. Topic. cap.* 10. Loci aliis disputationibus abundantius occurrunt, aliis angustius. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Abundantissime crescere.

Abundantia, æ, f. 1. Ubertas, copia, vel affluentia, *abbondanza, copia*, Ger. *überflüssigkeit*, Gall. *abondance, foison*, Hisp. *abundancia, copia, ὑπερβολὴ, πολυτελία*, ut abundantia rerum omnium. *Cic. de Amicit. c.* 23. Abundantia otii. *Id. l.* 7. *Fam. ep.* 1. Abundantia ingenii apud *eund. l. dead.* ¶ Pro divitiis absolute posuit *Tacit. in Agric. cap.* 6. Ludos, & insania honoris modo tationis, atque abundantiæ duxit. i. e. ita probavit, quatenus de abundantia patrimonii, & sine detrimento facultatum exhiberi possent. ¶ Abundantiam ferinarum vocat *Plin. l.* 27. *c.* 12. menses largius fluentes. Et *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. abundantiam paludtrem vocat copiam aquæ paludtris.

Abundatio, onis, f. 3. idem est, ac abundantia, sed minus elegans. *Plin. l.* 3. *c.* 16. Omnia ex Philippinæ fossæ abundatione nascentia.

Abunde, adverb. est affatim, copiose, large, *grande, fortasse* ab adjectiv. *abundus, abbondantemente, ἀφθόνως*. Usurpatur vel absolute, vel adjecta alia dictione. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 1. Erit abunde satisfactum. *Plinius Præfat.* Abunde pulchrum. Sic abunde magna præsidia. *Sall. Jugurth. c.* 14. Abunde potentiæ, gloriæque adipisci. *Sueton. Cæs. c.* 86. ¶ Abunde esse alicui, idem quod satis esse. *Plin. l.* 4. *ep. ult.* Abunde mihi est, si satis expresse, quod efficitur. *Id. l.* 5. *ep.* 8. Sed utrumque tam magnum est, ut abunde sit alterum efficere. *Virg.* 7. *Æn.* Terrorum, & fraudis abunde est.

Abundo, as, are, *abbondare*, הוֹתִיר Ger. *überflüssig sein die volhaben*, Gal. *s'epandre par dessus, estre plein jusque a deborder, abonder, y ser copioso*, ἀφθονία. Affluo, redundo, circumfluo, magnam copiam habeo. Ex

Ab, & *Unde*, ut quidam ajunt. Eſt enim *Abundare* ductum ab amnibus, qui quo magis augentur imbribus, eo majoribus undis eriguntur. *Plin. l.* 18. *c.* 22. Abundat fons in omnem partem. ¶ Abſolute uſurpatur à *Cic.* pro divitem eſſe *lib.* 1. *Attic. ep.* 2. Cajetam, ſi quando abundare cœpero, ornabo. ¶ Cæterum conſtruitur cum ablat. *Cic. de Senect.* Villa abundat porco, agno, hædo. ¶ Sic abundare otio, ingenio, pecunia, copia frumenti, virtutibus, vitiis, &c. ¶ Abundare in aliqua re. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 6. Theophraſtus abundavit in eo genere rerum. ¶ Cum genit. habet *Lucil. ex Non. c.* 9. *n.* 6. Quarum rerum abundemus. ¶ Cum accuſat. *Neratius in l. ſi fundum D. mandati.* Ut non abundet mandati quantitatem, i. e. non excedat. ¶ Hoc mihi abundat, dixit *Auguſt. lib.* 6. *Confeſſ.* ¶ *Donat.* Inter Abundare, & Redundare hæc eſt differentia: quod abundat, eſt copioſum & cumulatum; redundat vero, quod ſupervacaneum eſt. Hoc tamen diſcrimen non eſt perpetuum. Nam *Aſcon. in Cic.* 3. *Verr. c.* 44. abundare pro redundare poſuit.

Abundus, a, um, idem ac abundans, Adject. quo uſus eſt *Gellius l.* 1. *c.* 2. Lavacris nitidis, & abundis. Et *Accius apud Non. cap.* 4. *v.* 192. Nec vi tanta quiſquam eſt, neque tam abundis fortunis ferox. Sed hic varia lectio eſt. V. *Guyetum ad Terent. Adelph. a.* 4. *ſc.* 3.

Abvolo, as, n. 1. ἀϕίπτασθαι, volando diſcedo. *Cic.* 2. *de Fin.* Fluit itaque voluptas, & prima quæque abvolat. Alii legunt, *Avolat. Maximian. Gall. Eleg.* 1. *v.* 249. Ipſa etiam cunctis requies gratiſſima ſomnus Abvolat, & ſera vix mihi nocte venit.

Abuſio, onis, *f. abuſione, abuſo*, καταχρήσεως, figura eſt eadem quæ catachreſis, *Cic. in Orat. c.* 27. Abuſio, quam καταχρηστὸν vocant. Sic *parricida* pro *homicida Quint. l.* 3. *c.* 3. dixit per abuſionem poni. *Improprietatis.* ¶ Pro malo uſu uſurpat *Salvian. l.* 8. *poſt prine.* Nam quod quidam aſſerunt ex *Cic. c.* 11. *ad Attic. ep.* 22. *vini abuſio*, neque ibi, neque alibi apud *Cicer.* invenimus.

Abuſive, Adverb. cum Abuſione. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Abuſive aliqua re uti. ¶ *Ab Ammiano l.* 24. *c.* 4. ponitur pro perfunctorie.

Abuſivus, a, um, adject. *abuſivo, e abuſato. Auctor Paneg. ad Conſtant. Auguſt. c.* 4. Nomen abuſiva appellatione mutilatum.

Abuſque, & Ab uſque, *ſine da*, uſque ab, præpoſitio poetica, ablativo ſerviens. *Virg.* 7. *Æn. v.* 288. Siculo proſpexit abuſque Pachino. *Apulej. in Apolog.* Abuſque Ægenſium finibus.

Abūſus, us, m. *conſummatio*, abſumptio, quæ utendo fit, Χρῆσις. *Cicer. in Top. c.* 3. Uſus, non abuſus legatus eſt. *Ulpian. Dig. l.* 7. *tit.* 5. *leg.* 5. Res, quæ ſunt in abuſu.

Abūſus, a, um, partic. paſſ. pro Conſumptus, apud *Plaut. Aſin.* 1. 3. 4. Ubi illa quæ dedi ante? C. Abuſa ſunt.

Abūtor, eris, uſus ſum, *abuſurſi*, καταχρήσομαι, Ger. *verbrauchen*, Gall. *abuſer, faire abus*, Hiſp. *uſar mal de alguna coſa*. Utimur, *inquit Donatus*, cum honore, abutimur cum injuria. Vel: Utimur his rebus, quæ nobis utentibus permaneant, ut domus, prædia, &c. Abutimur his, quæ nobis utentibus pereunt, ut vinum, frumentum, &c. Ablativum poſt ſe poſtulat: ſed apud antiquos Comicos accuſativ. habuit. V. *Parum in Lex. Critico. Cic. pro Mil.* Quanquam in hac cauſſa, Judices, T. Annii Tribunatu, rebus omnibus pro ſalute Reip. geſtis, ad hujus criminis defenſionem non abutemur. Hic *Aburi*, ut notat *Donatus*, vel alieno tempore uti ſignificat, vel magnopere uti; quaſi diceret: non magnopere hujus cauſſæ fiduciam in rebus geſtis Milonis ponam. ¶ Aburi otio, & litteris. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 3. ¶ Aburi regno, & licentia ad omnia. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 23. ¶ *Suet. in Galba c.* 9. habet *aburendus*. His adeo ſe abutendum permiſit, ut vix ſibi ipſi conſtaret. ¶ Adhibetur etiam aliquando in bonam partem. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Nos ſanitate earum ad utilitatem noſtram abutimur. *Nazar. in Panegyr. Conſtantini c.* 30. O ſi mihi nunc facultas daretur ſermonis pro rerum dignitate figurandi! Adhiberem omnes flosculos, & abuterer exquiſito quodam lepore, & venuſtate dicendi. *Symmachus* 3. *ep.* 45. Ergo indulgentius abutere magnificentia. ¶ Significat etiam conſumere, abſumere, *conſumare. Cic.* 3. *Verr. c.* 9. Niſi omni tempore, quod mihi lege conceſſum eſt, abuſus ero. *h. e.* niſi omne tempus dicendo abſumſero. *Cato R. R. c.* 76. Linito uſque adeo, donec omne caſeum cum melle abuſus ſueris. ¶ Paſſive uſurpavit *Varro apud Priſcian. l.* 8. Aliud exemplum V. etiam in *Abuſus, a, um.*

Abydenus, a, um, *di Abido*, ad Abydum oppidum pertinens. *Ovid. in Ibin v.* 490. Omnis Abydena ſit tibi pejor aqua.

Abydocōme, Ἀβυδοκόμαι, dicuntur ſycophantæ a nomine Abydos, & a verbo κομᾶν, quod eſt, efferri, & parum modeſte ſe gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni, quod inſignes artifices eſſent calumniarum, eoque ſibi nomine placerent.

Abydus, p. p. f. 2. Ἄβυδος, urbs E. Aſiæ a Milefiis condita, Gyge Lydorum Rege permittente, qui totius Troadis imperium habuit, cui Seſtos in Europa opponitur, intercedente anguſto mari, a caſu virginis Helleſponto nuncupato. Id, cum Aſiam ab Europa dividat, Xerxes Perſarum Rex ponte conjunxit. Abydus Aſiæ non longe ab oſtiis Simoentis amnis abeſt, inter Lampſacum, & Dardanum, a Lampſaco in Auſtrum, & ab Ilio in Boream 21. M. P. diſtans. Ibi ars firmiſſima contra Seſtum, cui *Dardanello* nomen eſt. Abydus vero *Avco*, & *Adiot* nominatur. ¶ Abydus item urbs eſt Ægypti, quæ *Abutich* appellatur, a Ptolemaide urbe in Auſtrum ad 22. M. P. recedens. ¶ Ne temere Abydum. h. e. navigies, μὴ εἰς τὸν Ἄβυδον; proverbium Græcum quo quis admonetur, ne temere eo ſe conjiciat, unde non ſine periculo exeat. V. *Eraſmi* Adagia.

Abyla, p. p. f. 1. Ἄβυλα, mons excelſus Mauritaniæ Calpe monti, qui in Hiſpania eſt, oppoſitus, quos ambos Herculis columnas dicunt *Euſtath. Steph. Byzant. Dionyſ. Afer.* Et notandum, Alyban dici a Græcis, non Abylan, forte per Metathefin. ¶ Eſt & oppidum Syriæ. *Plin. l.* 5. *c.* 1.

Abyſſus, f. 2. *abiſſo*, חהום, Ger. *ein groſſe tiefe des waſſers, ein abgrund*, Gal. *abime*, Hiſp. *abiſmo*, Ἄβυσσος. Aqua vergens in immenſam profunditatem. Omnis, inquit *Auguſt.* aqua, omnis humida natura, atque ſubſtantia circumquaque diffuſa per maria, & flumina, & antra, & occulta, ſimul uno nomine abyſſus vocatur. ¶ Erat præterea Abyſſus Sacellum Perſephones, in quo magna vis auri multis ſæculis erat congeſta: Unde & nomen accepit ab infinita auri copia. Vide *Suidam.* ¶ Ab Eccleſiaſticis Scriptoribus interdum ponitur pro loco Inferorum. *Prudent. in Hamartig. v.* 835. Merſandam penitus puteo ferventis abyſſi.

A ANTE C.

Ac, *e*, *&*, conjunctio copulativa eſt, καί, Et, atque. ut doctus ac juſtus es. Collocata poſt *alius, aliud, aliter, ſecus, contra, contrarium*, & poſt nomen, aut adverbium comparativum, idem fere efficit quod *quam*, ἤ. *Terent. in Phorm.* 4. 4. Aliud mihi reſpondes, ac rogo. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 13. Aliter ſcribo, ac ſentio. *Idem in Orat.* Ut contra, ac dicat, accipi velit. ¶ Poſita poſt *ſimiliter, æque, par, pariter, juxta*, ſignificat *ut*. *Cic.* 3. *de Nat. Deor.* Similiter facis, ac ſi me roges. *Idem poſt redit. in Sen.* Reliquis officiis juxta, ac ſi meus frater eſſet, ſuſtentavit. ¶ In principio ſententiarum connectendi vim habet. *Cic.* 1. *de Orat. in proœm.* Ac primo quidem totius orationis ignari. Non tamen frequenter adhibetur ſequente vocali, aut duabus conſonantibus, *c*, & *q*. ¶ Ponitur etiam *ac*, & *ac ſi* poſt *perinde, ſimiliter, aliter*, & ſignificat, *ita ut*, *Non obſtrimenti ibo. Cic.* 5. *Tuſc.* Ut perinde ac de hominum vita eſt merita, laudetur. ¶ Aliquando, teſte Donato, ſignificat, *contra quam. Terent. And.* 3. 1. Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie, ac volui dicere. ¶ *Ac* pro duabus hiſ particulis, *idque*, vel *& quidem. Terent. Eunuch.* 3. 2. Cognoſcit me? C. Ac memoriter. *Idem Heauton.* 4. 5. Faciam tibi boni aliquid, ac lubens. ¶ In principiis ſemper ponitur ſequente conſonante. Ante vocalem ſemel legitur a pud *Suetton. in Tiber. c.* 12. Ac in ſemet *&c.* Alii tamen reponunt *at*.

Acacia ſpina eſt, quæ in Ægypto naſcitur, arboris in modum fruticoſa, flore candido, & ſemine lupino ſimili. Item ſuccus ex ſpina illa expreſſus. *Acacia*, ἀκακία. Eſt & alterum acaciæ genus in Cappadocia Pontoque proveniens, longe tamen minus & tenerius, & foliis rutæ ſimile. Vid. *Dioſc. l.* 1. *c.* 115. meminit & *Plin. l.* 24. *c.* 12. Denique *Acacia*, ſi vim nominis ſpectes, eſt innocentia, ſimplicitas, animus ab omni terrore liber, in quo Democritus ſummum bonum conſtituebat. Sed vox græca eſt ab α privat. & κακὸς, malus. *Cic.* 1. *Fin.*

Academia, f. 1. *Accademia*, Ἀκαδήμεια, *Suida*, Ἀκαδήμια, & Ἀκαδήμεια, *Stephano*. Locus nemoroſus, ab Athenis mille paſſus diſtans, ab Academo heroe. Vide *Laert. in Platon.* Duci poteſt etymol. ab ἄκος, medela, & δῆμος, populus, quod ibi ſit officina ſanandi animos. Vel ab ἀκὴ, *&* ἄδημος, ſeorſum a populo. Ibi commoratus eſt Plato, & Philoſophiam magna diſcipulorum frequentia profeſſus eſt. Unde & ejus ſectatores Academici vocati ſunt, ſicut a Stoa Stoici. Antea per E. ſcribebatur, *Ecademia*. ¶ Erat autem Academia gymnaſium inferius, cum ſuperiori gymnaſio nomen eſſet Lyceum, quæ & interior ambulatio, & ſuperior dicebantur. Lyceum vero nomen fuit Scholæ Ariſtoteleæ. Academia dici poteſt quælibet litterarum ſchola inſignior, atque celebrior. Per metonym. Academia ponitur pro philoſophia academica, & ſecta philoſophorum. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 12. ¶ Hujus nominis Academia pen. producitur a *Cic.* Inque Academia umbrifera, nitidoque Lyceo. Sic & in alio verſu Laureæ Tullii; Atque Academiæ celebratam nomine villam. Verum alii eam corripiunt, ut *Claudianus*; in Latium ſpretis Academia migrat Athenis. *Sidonius*, Obruet & quanquam totis Academia ſectis. ¶ Academia etiam dictus eſt locus, ubi villa erat Cicer. apud Avernum lacum, a Puteolis ſup. 2. M. P. diſtans, haud procul a Baiis. *Ciceronia*no adhuc locus dicitur, Aqua vero, ſeu Fontes Cicutonis, *Bagni di Triteli*.

Academicus: a, um, Ἀκαδημικὸς, ad Academiam pertineus, ut ſectæ Academicæ, hoc eſt eorum qui Academicos ſectantur. Academici autem fuere philoſophi, qui de rebus omnibus in partem utramque diſputabant. Horum tria fuere genera, de quibus Cicero in *Acad. quæſt.* & alibi. Vide Logicos.

Acalantis, thidis, f. 3. avis eſt, quam alii acanthidem, alii carduelem vocant. *Virg.* 3. *Georg.* Reſonant acalanthida dumi. Sic legitur in omnibus antiquis codicibus, teſte *Pierio*, non *acanthida*.

Acanthice, es, f. 1. lacryma helxines herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Helxines hujus vertex ſummus lacrymam continet jucundi ſaporis, acanthicem nonnullchen appellatam.

Acanthillis, idis, f. *ſparagio ſilvatica*, herba, quæ Latino vocabulo aſparagus agreſtis appellatur. *Apulej. de herb. c.* 85.

Acanthinus, a, um, quod eſt acanthi, aut acantho ſimile. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Spectatur foliis acanthinis.

Acanthion, n. 2. five acanthium, thii, ſpinæ genus. *Plin. l.* 24. *c.* 12. Spinæ albæ ſimilis eſt ſpina illa, quam Græci acanthion vocant.

Acanthis, thidis, f. 3. Ger. *tiſtelvogel*, ἀκανθὶς, avis ſtridula, quæ & carduelis, *Gardellino*. Ea ſpinis, & carduis paſcitur. Nam ἀκανθὼν, ſpina ἀκανθῶνες, ſpinetum. *Virg. l.* 3. *Georg.* Reſonant & acanthida dumi. Qui locus *Virg.* in antiquis libris, teſte Pierio, legitur, Reſonant acalanthida dumi, a nominativo *acalanthis, thidis*. ¶ Hæc & acanthylis vocatur, quæ lino intexit nidum. Alii argathylin vocant, de qua *Plin. l.* 10. *c.* 74. Argathylis in ſpinis vivit. ¶ Acanthis eſt etiam genus herbæ, quæ latine ſenecio dicitur. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Acanthis græce, latine ſpina alba.

Acanthus, i, m. 2. Ger. *ertziſt baerenklauw*, ἄκανθος. Puer regius in florem ſui nominis converſus, cujus folia occaſionem præbuerunt ornamentis pulcherrimis ſculpturæ. *Plin. l.* 22. *c.* 22. docet, acanthum eſſe herbam topiariam, lato longoque folio margines crepidinum veſtientem. Apud *Dioſcor.* duplex eſt, hortenſis, & ſylveſtris: hortenſis a Romanis *Padeeca* dicitur. de ſylveſtri *Virg.* 2. *Georg. v.* 119. Semper frondentis acanthi. ¶ *Servius in Pollione* dixit, eſſe arborem ſemper florentem, quaſi ſpinis plenam. ¶ Aliqui putant, acanthum dici etiam limbum aut faſciam veſti prætentam, adducuntque locum *Virg. Æn.* 1. *v.* 649. Et circumtextum croceo velamen acantho. Sed hic aptius de herba topiaria intelligitur.

Accanto, & Adcanto, as, a. 1. juxta, vel ſimul canto. *Stat. l. & ſilv.* 4. *v.* 55. Naronesque ſedens in margine templi Sumo animum, & magni tumulis accanto magiſtri.

Acapna, n. 2. Ger. *duerr und trucken holtz, das nicht rauche und dampffe*, ἄκαπνα, ligna, de quibus eſt titulus apud Martialem in Xeniis. Ea videntur eſſe, quæ Ulpiano dicuntur ligna cocta, ne fumum faciant. Nam ἄκαπνα, ſine fumo interpretatur. ¶ Eſt & mellis genus, quod acapnon *Plin.* appellat *l.* 11. *c.* 16. quia citra fumum eximitur. Acapna thyſia, ſacrificia abſque fumo, dicitur de nimium tenui convivio, & in quo nihil cocti opſonii apponitur.

Acarnan, anis, ἀκαρνὰν, qui ex Acarnania eſt, *Virg.* 5. *Æn. v.* 298. quorum alter Acarnan, alter ab Arcadia &c.

Acarnania, ἀκαρνανία, Epiri pars, quam Achelous ab Ætolia dividit. In hac eſt oppid. Leucas. Ibi gignuntur equi corpore & viribus maximi, eximiique pretii. Hinc proverb. Græcum manavit: Equi Acarnanici, ἀκαρνανικοὶ ἵπποι. Dicitur de re quavis eximia. ¶ Eſt & regio quædam parva in Ægypto, dicta Acarnania, ut ſcribit *Strab. l.* 5. *Æn.* ¶ Et civitas non procul a Syracuſis. *Cic. in Verr.* in qua Olympii Jovis antiquiſſimum fanum fuit.

Acarnanicus, qui eſt ex Acarnania. *Liv.* 26. *c.* 25.

Acīron, ſive acaron, f. 3. civitas Paleſtinæ, quæ Cæſarea vocatur. Et arboris genus. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Longe diverſa a Cæſarea Paleſtinæ hæc urbs eſt. Nam urbs erat Philiſtinorum, Geth, Azoto, & Jamniæ proxima, a Cæſarea ſupra 32. M. P. in auſtrum diſtans. Nomen antiquum adhuc retinet.

Acaſtus, Ἄκαστος, Magneſiæ rex. Uxorem duxit Creteidem, ſive Atalantam, quæ cum Peleum deperiret, ab eoque ſpernerentur, ultro illum apud maritum de ſtupro accuſavit. Acaſtus igitur Peleum venationis prætextu in Cetum abduxit: teris lacerandum objecit: ſed ille Chironis, ſive Mercurii ope liberatus. Acaſtum cum uxore interfecit. ¶ Item Acaſtus fuit Pellæ Theſſalorum Regis fil. venator ſagittis clarus. *Ovid.* 8. *Metam. & l.* 11. ¶ Item Acaſtus Laodamiæ pater. *epiſt.* 13.

Acata'ectĭcus, ἀκαταλήκτικος, verſus, cui nulla ſyllaba deeſt: contra catalecticus, cui una deeſt ſyllaba. V. Grammatic. *Diomed. l.* 3. & *Priſcian. initio partit. verſuum Virgilii*.

Acatalepton, ἀκατάληπτον, quod comprehendi non poteſt. Sic interpretatur *Cic. l.* 4. *Acad. quæſt.* Latine uſurpat *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 35.

Acatium, n. 2. ἄκατον, genus navigii actuarii. *Plin. l.* 9. *c.* 30. & *Gell. l.* 10. *c.* 25. ¶ Sed *Pollux* ſcribit, velum in navi maximum eſſe, ſicut minimum dolonem, tertium, quod retrorſum panditur, epidromum. V. *Baſſum de re navali*.

Acatus, idem quod Acatium. *Tertul. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 1. Si nunquam furtivas merces in acatos tuas recepiſti.

Acauſtus, ἄκαυστος, ignem non ſentiens. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Acca Laurentia, f. 1. Fauſtuli uxor, quæ Romulum, & Remum lactavit, & aluit, Lupa dicta, quod nobile ſcortum fuerit. Tales enim nuncupantur lupæ, ob avaritiam, cujus cauſa pudicitiam proſtituerunt, & cellæ earum lupanaria. ¶ In hujus Accæ honorem Romani teſtamento ejus locupletati Laurentalia celebrarunt. V. *Scalig. ad Varr. de L. L.* Eadem etiam Accealia dicta ſunt a *Varr. l.* 5. *L. L.*

Accanto, as, are, juxta canto, una canto, accino, παρᾴδω. *Stat.* 4. *Syl.* 4. *v.* 5. Sumo animum, & magni tumulis accanto magiſtri.

Accīdo, is, ĕci, ĕſum, n. 3. *accoſtarſi*, נגש, קרב, Ger. *herzu gehen, ſich hertzu machen*, Gal. *s' aprocher, ſe tirer pres, s' ajoindre*, Hiſp. *allegarſe alugar, o a otracoſa*, παραγίνομαι, ex *ad*, & *cedo*, adeo, venio, appello, appropinquo, addor, ſeu adjungor. *Ter. in Adel.* Accedam ad ſores. *Virg. l.* 1. *Æn.* Penituſque ſonantes acceſſis ſcopulos. pro *acceſſiſtis*, per ſyncopen. ¶ Dicitur autem *accedere ad*, *accedere in*. ¶ Accedere, quandoque eſt aſſentiri, *conſentire. Quintil. l.* 9. *c.* 4. Accedam in plerique Ciceroni. ¶ Quandoque adjungi, *aggregarſi*, ut Hoc calamitatibus meis, vel ad calamitates meas malum acceſſit. *Liv. l.* 26. *c.* 50. Hæc tibi a me dotalia dona accedent. *Cic. pro Roſc. Am.* Eo acceſſit ſtudium doctrinæ. ¶ Accedere etiam ſimilitudinem ſignificat, *ſomigliarſi*. *Cic. pro C. Rabirio*. Quorum poteſtas ad Deorum immortalium numen accedit. Sic *Accedere alicui*, id eſt ſimilem eſſe. *Cicer.* & *Quintil.*

Et

Et cum ſolo accuſativo, *Plin. l. 16. c. 40.* Cytiſus proxime accedere ebenum videtur. ¶ Acceditur imperſonale, apud *Cicer. pro Cæc. c. 8.* Ad eas cum accederetur. ¶ Apud *Tacit. l. 5.* Minutius, & Servæus damnati indicibus acceſſere, hoc eſt, bona illorum indicibus ceſſere præmii loco. ¶ Accedere rei judicatæ aliquid dicitur, cum cautio a reo datur actori quæ executionem non tollit. *Ulp. l. 4. D. de re judicata.* ¶ *Accedere alicui* pro favere. *Terent. in prol. Phorm.* Voluntas veſtra ſi ad Poetam acceſſerit. ¶ Uſurpatur & abſolute in initiis. *Cic.* ſæpiſſ. Accedit ut, accedit quod. *Id. pro Roſc. Am. c. 1.* Accedit alia cauſſa, quod & ſic ſervit connexioni. ¶ *Accedere febris* dicitur, cum per intervalla intenditur, decedere vero, cum deſinit. *Celſ.*

Acceleratio, onis, ſ. 3. feſtinatio, properatio, *Affreteſmento. Auct. ad Heren. l. 3. c. 13.* Continuatio eſt orationis enuntiandæ acceleratio clamoſa.

Accelĕro, as, are, *andar in fretta, affrettare*, מהר, Germ. *eylen, ſchnellgehen*, Gall. *avancer, hater, ſe hater*, Hiſp. *apreſſurarſe, darſe priſſa*, ἐγκείλω, propero, feſtino. Accipitur & active. Accelerare iter apud *Cæſ. l. 2. B. Civ.* Accelerare mortem. *Plin. l. 16. c. 36.* ¶ Et ſine caſu per ellipſim. *Cic. in Catil. 2. c. 4.* Si accelerare volent, ad veſperam conſequentur.

Accendium, ii, n. 2. Incendium, *incendio, Solin. c. 7.* (al. 11.) Si adeſt Deus, ab ipſo Numine fit accendium.

Accendo, dis, di, ſum, a. 3. *accendere*, בער, Ger. *anzunden*, Gal. *allumer, enflammer*, Hiſp. *encender*, ἄπτω, ex *ad*, & *cando*, a in e mutato, licet non ſit in uſu, non a *candeo* (ut quidam putaverunt) quod eſt neutrum, *accendo* vero activum. Eſt autem accendere, ignem excitare. *Cic. de Univ. c. 9.* Deus ipſe Solem, quaſi lumen accendit. ¶ Per translationem eſt inſtigare, & animare, *inſtigare. Virg.* Martemque accendere cantu. Sic accendere ad aliquam rem, vel in aliquam rem. *Sil. l. 4. v. 169.* In prælia mentes accendit. ¶ *Accendere pretium* pro augere dixit *Plin. l. 18. c. 25.* Nubilo occaſu pluviolam hiemem denunciat, ſtatimque augent lacernarum pretia; ſereno aſperam, & reliquarum veſtium accendunt.

Accendŏnes, id eſt inſtigatores. *Salmaſ. in Tertull. de c. ult.* ex vet. libr. reſtituit, pro quo vulgo erat *cerdones*. Is autem laniſtas ibi intelligit, qui gladiatores ad pugnam excitant.

Accenſeo, es, ui, ſum, ere, annumero. *Sen. epiſt. 90.* Eadem hæc ætas Lycurgum ſacro illi numero ſapientum accenſuiſſet. ſed aliter legendum. *Non. Marcel. in* Accenſi *pag. 520.* Accenſi, qui his (*Decurionibus*) accenſebantur, id eſt attribuebantur.

Accenſi, m. 2. קוטרים, Ger. *ein flattknecht, adder voetbel*. Ut *Marcellus* ſcribit, genus militiæ erat adminiſtrantibus proximum, dicti, quod ad neceſſarias res ſæpius accirentur, velut accerſiti. *Feſtus* vero ſic: Accenſi dicebantur, qui in locum mortuorum militum ſubrogabantur, & ad cenſum adjiciebantur. *Idem aliter:* Adſcripticii veluti quidam ſcripti dicebantur, qui ſupplendis legionibus adſcribebantur, quos ſupernumerarios vocant. Hos & accenſos dicebant. Sed *Varro* rectius, qui docet, Accenſos miniſtratores fuiſſe Magiſtratuum, ab acciendo dictos, ideſt vocando. Nam Accenſus inſtar præconis acciebat juſſu Conſulis Quirites ad concionem. *Plin. l. 7.* Adjectus eſt & meridies, Accenſo Conſulum id pronuntiante. ¶ Erant ſinguli Præſidibus Provinciarum Accenſi. Quod munus nemini, niſi libertis deferebatur, ut ſcripſit *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. Aſconius* autem ſic habet: Accenſus eſt nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur Princeps, vel Commentarienſis, aut Cornicularius.

Accenſor, oris, m. qui accendit, auget, & promovet. *Valer. Max. l. 5. c. 7. n. 1.* Nec accenſor gloriæ illius pompæ, ſed auctor ſpectatus eſt. Alii leg. *acceſſor*.

Accenſus, i, Miniſter publicus, ex quo genere Lictores, & Viatores fuerunt. alii ab *acciendo*, alii ab *accenſendo* deducunt. Vide in *Accenſi*. De his enucleate *Lipſ. El. l. 1. c. 23. Roſin. Antiq. Rom. l. 7. c. 48. Accenſus, & præco* in hoc conveniunt, quod ambo Conſulis, vel alterius Magiſtratus miniſtri erant; ſed ille, ut ad concionem, hic, ut ad Comitia pop. vocaret. *Alex. ab Alex. gen. dier. l. 2. c. 27.*

Accenſus, a, um, ab accendo, *accenſo, inflammato*. ut tæda accenſa. *Lucret.* Accenſi rogi. *Virg.* ¶ Translate ſumitur pro incitato, ut accenſus furiis. *Virg.* ¶ Accenſus ira, & in iram. *Plin. l. 17. c. 4.* Sic accenſus odio, ira, amore, &c. ¶ Accenſus abſolute pro irato. *Virg. 5. Æn.* Luminibus tacitis, & ſic accenſa profatur.

Accenſus, a, um, ab accenſeo, adſcriptus. *Lactant. l. 5. c. 2. ſect. 15.* Religionis, cui fuerat accenſus, proditor factus eſt.

Accentiuncŭla, læ, ſ. 1. *Gell. l. 13. c. 6.* Quas Græci προσῳδίας, dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentiunculas, tum vocalationes appellabant.

Accentor, oris, m. qui ad alium, ſeu cum alio canit: qui & concentor dicitur. *Iſidor. l. 6. Orig. c. 12.*

Accentus, m. 4. *accento*, טעם, Germ. *der thon der ſilben in einem iedem vvort*, Gall. *accent, elevation, ou abbaiſſement de voix en prononchant*, Hiſp. *El acento de cada palabra*. Dicitur quaſi *adcentus*, hoc eſt juxta cantum, quia ad cantilenam vocis nos cognoſcere facit ſyllabas. Græci προσῳδίαν dicunt, quod προσάδεται τοῖς συνῳδοῖς. A Latinis etiam tonus, & tenor vocatur, quia ibi ſonus creſcit, & deſinit. Definitur a quibuſdam, quod ſit anima verborum, ab aliis, quod ſit vox ſyllabæ. Hos veteres nunc moderamenta, nunc accentiunculas, nunc vocalationes appellant. Sunt autem tres accentus, acutus, gravis, & circumflexus. Acutus dictus eſt, quod acuat, & erigat ſyllabam: gravis, quod deprimat: eſt enim contrarius acuto: circumflexus eſt, qui ex acuto, & gravi conſtat. Incipiens enim ab acuto deſinit in gravem. *Priſcianus, Quint. Diomedes.* ¶ *Ammianus* magis proprie hac voce uſus eſt, *l. 6. c. 12.* ſecundum Valeſium, aut *c. 29. edit. Gruter.* Abenatorum accentu ſigno dato. Al. tamen leg. occentu. *Solin. c. 5. ad fin.* Tibiæ, quæ in accentus exeunt acutiſſimos. ¶ Hyemis accentum, pro rigore, ſeu augmento, habet *Sidon. l. 4. ep. 6.*

Accepſo, dixerunt Veteres pro *acceperim*, vel ut alii volunt, pro *accepto*. *Non. c. 2.* ex *Pacuvii Teucro*. Priuſquam accepſo, quod peto.

Acceptabilis, e, o. 3. *Lactant. epitom. c. 2.* Acceptabilis victima.

Acceptæ, arum, ſ. 1. vocantur apud Rei Agrar. Scriptores, portiones agrorum viritim aſſignatæ, aut quæ ſortito obtigerunt. *Sicul. Flacc. de condit. Agror.* Manipulus ſingulas acceptas accipiet.

Acceptator, oris, m. 3. qui acceptat. *Tertull. de Panit. c. 2.* Deus cum auctor, & defenſor (*bonorum*) ſit, neceſſe eſt proinde & acceptator: Si acceptator, etiam remunerator.

Acceptilatio, onis, ſ. 3. ἀποχή, nomen ex *accipio*, & ſupino *latum* compoſitum, eſt ipſa relatio in acceptum. Apud JCtos eſt ficta quædam, & imaginaria ſolutio, & liberatio, ut docet Modeſtinus, *Dig. l. 46. tit. 4. leg. 1.* quæ fit per interrogationem, & reſponſionem, qua utriſque contingit ab eodem nexu abſolutio. Dicenti enim, Quidquid tibi per ſtipulationem promiſi, vel ex ſtipulatu debeo, habeſne acceptum? tu reſpondes, Habeo, acceptumque fero, quaſi dicas, Perinde habeo, ac ſi acceptiſſem abs te per veram ſolutionem. Italice dicitur *quitanza, ceſſione*.

Acceptio, onis, ſ. 3. verbal. ab accipio, actus ipſe accipiendi. *Accettazione, ricevimento. Cic. Top. 8.* Neque deditionem, neque donationem ſine acceptatione intelligi poſſe. ¶ Apud veteres Philoſophos eſt propoſitio, quæ conceditur a reſpondente ex quæſtione propoſita. Vid. *Apulej. l. 3. dogm. Plat.* ¶ Acceptio vocis eſt interpretatio ex mente ejus, qui excipit. *Siculus Flacc.* ex *edit. Gruter. p. 18.* Acceptiones in centuriis explicandæ ſunt.

Acceptĭto, a. 1. idem quod accepto. *Plaut.* apud *Non. c. 2. n. 508.* qui apud regem in latrocinio fuiſti, ſtipendium acceptitaſti.

Accepto, as, are, *ricevere ſpeſſo*, frequentat. ab accipio, *acceptare, ricevere ſpeſſo. Plaut. Pſeud. 9.* Mihi hercle vero, qui res, rationeſque heri curo, argentum accepto, expenſo. *Id. ib. 2. 2.* ¶ Item pro ſimplici accipio, ut acceptare jugum. *Sil. Ital. l. 7. v. 41.*

Acceptor, oris, m. 3. qui accipit, *acceptatore*, ἀποχή, *Plaut. in Trin. 4.* Qui illorum verbis falſis acceptor fui. *ideſt*, approbator.

Acceptorĭus, a, um, ut acceptorius modulus, qui opponitur *erogatorio*, apud *Frontin. de Aquæduct. l. 1. Acceptorium* enim vocat, qui puteo immerſus aquam haurit, *erogatorium* vero, qui in altum elatus refundit.

Acceptrix, æ, ſ. 1. quæ accipit. *Plaut. Trur. 2. 7. 18.* Nuſquam apparet, neque datori, neque accepticiæ. Al. leg. *acceptrici*. V. *Taubmann.*

Acceptrix, femin. ab acceptor. *Plaut. in Truc. 2. 7. 18.* V. *Acceptrica*.

Acceptum, i, n. 2. ſubſtant. abſolute dicitur quidquid ab aliis accipimus ſeu dono, ſeu mutuo, ſeu alio quovis modo. Itaque in rationibus alterum caput *acceptorum* eſt, alterum *expenſorum*, ut in mercatorum libris. Cicero *tabulas* dicit *accepti, & tabulas expenſi*. *Plaut. in Trucul.* Hic ratio accepti ſcribitur. ¶ Hinc *acceptum referre*, eſt ſcribere in tabulis, vel fateri ſe accepiſſe. Dicimus etiam *acceptum ferre* in ead. ſignificatione, ſed rarius. *L. ult. D. quæ in fraud. cred.* Si fraudator fidejuſſori ſuo ſcienti acceptum tulerit. Sed & *in acceptum ferre & referre* dicimus. *Cic. in Ver. de Prat. Urb.* Opus in acceptum retulit. *Æmil. Macer. l. 7. D. ad l. Jul. repetund.* Illud quoque cavetur, ne in acceptum feratur opus publicum faciundum. ubi *acceptum* accipitur pro tabula accepti, niſi *in acceptum*, id eſt *pro accepto* dixit. V. Acceptus, a, um. ¶ Apud eoſd. JCtos dicitur etiam *accepto ferre*, ἀναφέρειν, & ſignificat acceptum habere, quod nobis ex ſtipulatione promiſſum eſt, ſive ut vulgo loquimur, *habere pro recepto*, etiamſi nulla ſolutio facta ſit. Sic *accepto ferre, accepto facere*, & *acceptum facere*, item *habere acceptum* pro *acceptum referre*. ¶ *Accepto ferre rationibus aliquid*, eſt referre in tabulas rationum aliquid acceptum, *mettere nel libro delle ricevute*. ut *l. 91. §. 4. D. de leg. 3.* ¶ *Accepto*, vel *acceptum rogare* dicitur qui ſtipulatur, an id quod promiſit creditor acceptum habeat. Contra vero *accepto liberare* dicitur creditor, cum debitori ſtipulanti reſpondeat, ſe acceptum habere. *Heroun. in Lex.*

Acceptus, a, um, nomen ex particip. ab accipio, *accetto, caro, aggradevole*, Ger. *angenhem*, jucundus, gratus, χαρίεις. *Cæſar. l. 1. B. G.* Maxime plebi acceptus erat. *Tacit. l. 5.* Acceptum in vulgus, *h. e.* gratum vulgo. Superlativum habet *Plaut. Captiv. 12.* Acceptiſſimus apud te ſervus. & *Cic. antequam iret in exil.* Comparativo uſus eſt *Liv. l. 3 U. C. Cic. Somn. Scip.* ¶ *Acceptum referre aliquid alicui*, eſt profiteri ſe aliquid accepiſſe, *riconoſcere da qualcheduno, attribuire a qualchedduno*, & tam in bonam, quam in malam partem uſurpatur. *Cic. pro Dejot.* Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. *Idem Philip. 2.* Omnia (*mala*) quæ vidimus, uni accepta referemus Antonio, h. e. omnium malorum auctorem Antonium exiſtimabimus. V. Acceptum, i. ¶ *Acceptum habere*, eſt approbare, & pro grato habere. *Cic. 5. Tuſc.*

Accerſio. V. Arceſſio.

Accerſitor, oris. V. Arceſſitor.

Accerſitus, a, um. V. Arceſſitus.

Accerſitus, us, *domanda. Cic. 2. de nat. Deor.* Cum ad eum ipſius rogatu acceſſituque veniſſem. Melius leg. *arceſſitus*. V. arceſſo.

Accerro. V. Arceſſo.

Acceſſibilis, le, ad quem accedi poteſt. Gloſſ. Κατήφειος. *Tertull. adverſ. Praxeam, c. 15.* Per acceſſibilem lucem.

Acceſſibilĭtas, atis, ſ. 4. facilitas accedendi. *Tertull. loc. cit.* Adſcriberemus mortalitatem, acceſſibilitatem.

Acceſſio, onis, ſ. 3. verbal. actus accedendi, *accoſſo, accoſtamento. Cicer. de Univ. c. 12.* Cum ad corpora acceſſio fieret, tum abſceſſio. ¶ Sæpe intermentum ſignificat. *Cic. Verr. 5. c. 49.* Acceſſio nummorum. Et *l. 2. Fam. ep. 1.* Acceſſio dignitatis. Sic acceſſio morbi apud *Suet. Veſp. c. 23.* Vulgo Paroxyſmus: cui opponitur Remiſſio.

Acceſſito, as, n. 1. frequentativum ab accedo. *Cato in originib.* apud *Gell. l. 18. c. 12.* Eodem convenæ plures ex agro acceſſitavere.

Acceſſor, oris, m. 3. qui accedit. *Valer. Max. l. 5. c. 7. 1.* Non acceſſor pompæ, ſed auctor ſpectatus eſt. Alii malunt *Accenſor*.

Acceſſorius, a, um, qui accedit. Vox eſt JCtis familiaris, ut Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis. V. *Inſtit. de rer. diviſ. §. ſi tamen.*

Acceſſus, us, m. 4. idem quod acceſſio. *Cic. 3. de Orat. c. 45.* Luna acceſſu, & receſſu ſuo lumen Solis accipit. ¶ Dare, vel negare acceſſum, eſt admittere, vel non admittere aliquem. *Ovid. de Pon. 2. 2. 41. & Heroid. 10. v. 64.* ¶ Acceſſus etiam dicuntur loca, quibus flumina & regiones tranſiri, aut adiri poſſunt. *Sueton. Virg. Flor.*

Acciānus, a, um, ad Accium Poetam pertinens, ut Acciani verſus. *Cicer. Fam. 9. ep. 16.*

Accĭdens, *accidente, circoſtanza*, מקרה, Ger. *ein ungefehrer, zufall*, συμβεβηκὸς, quod adeſt, & abeſt præter ſubjecti corruptionem, quod *Cicer.* conjunctum, vel adjunctum vocat. Vox eſt Dialecticis uſitata. *Quint. l. 5. c. 10.* Cauſa, tempus, locus, & cetera ſunt rerum accidentia. Quamquam hic *Quintil.* ea vocat accidentia, quæ alii circumſtantias. ¶ Accidentia item vocantur caſus hominum. *Auct. declam. 5. cui titulus Æger redemptus, inter eas, quæ Quintiliano tribuuntur.* Non molliri proſperis facile, non accidentibus frangi.

Accidentia, æ, ſ. 1. id quod accidit, *avvenimento, ſorte, caſo*, σύμπτωσις. *Plin. l. 32. c. 2.* Eſſe vero illam naturæ accidentiam, appoſito occurrit exemplo.

Accīdo, is, idere, a. 3. *tagliare, eſtemare, ſcarnare, affottigliare*, ἐκτέμνω, amputo, extenuo, circumcido, ex *ad* & *cædo*. *Cæſ. l. 6. B. G. c. 27.* Accidere arbores. ¶ Translate *Liv. l. 8. c. 29.* Accidit uno prælio res Veſtinorum.

Accĭdo, dis, n. 3. *cadere a qualche luogo*, Gall. *choir ſur, où près quelque choſe*, Hiſp. *caer, acontecer alguna coſa*, πρόπτειν, συμπίπτω. ex *ad*, & *cado*, quaſi juxta cado. Tela e loco ſuperiore miſſa gravius accidunt. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 14.* ¶ JCti uſurpant accidere pro mori, *morire*, ut Si quid filio meo acciderit. Sed & *Sueton. in Aug.* Julias, filiam, neptemque, ſi quid his acciditſet, voluit ſepulchro ſuo inferri. ¶ In tertia perſona ſignificat evenire tam bonum, quam malum, *accadere, ſuccedere. Ter. in And.* Aliquid acciderit boni. ¶ Cum infinito *Cic. Fam. 6. ep. 11.* Nec enim acciderat mihi opus eſſe. ¶ Accidit abſolute, ſequente particula, ut, *avvenire, cbe. Cicer. 3. Verr.* Accidit, ut illo itinere veniret Lampſacum. ¶ Accidere præterea eſt geſtum corporis oſtendere. Hinc *accidere ad genua, ad pedes* vel *genibus alicujus*, id eſt ſupplicem fieri alicui. *Liv. l. 44. c. 31.* Genibus Prætoris accidens. *Cic. ad Attic. l. 1. ep. 9.* Ad pedes omnium accidente Clodio. ¶ *Accidere auribus, aures*, vel *ad aures*, h. e. pervenire. *Liv. l. 8. c. 28.* Quod ubi ad aures accidit Regis. *Plaut. Stich. 1. 2. 32.* Mihi paternæ vocis ſonus aures accidit. *Plin. in Panag. c. 92.* Major auribus noſtris accidat clamor. ¶ *Quos accidam*, id eſt ad quorum pedes accidam. *Salluſt. in Jug. c. 26.* ubi alii leg. *accedam*.

Accieo, es, ivi, itum, a. 2. *chiamare*, קרא, Ger. *herzu beruffen*, voco. *Plaut. in Mil. 3. 3. 60.* Ego illum huc acciebo. Alii aliter leg.

Accinctus, a, um, *apparecchiato, chi è in pronto*, ἕτοιμος, ab accingo, expeditus, promptus ad partes obeundas. *Plin. panag. Trajan.* Ad hoc comitatus accinctus, & parens. ¶ Comparativo uſus eſt *Aufon. in gratiar. act.* Cujus habitus familiaris condecentior, aut militaris accinctior? *h. e.* moderatior, parcior.

Accingo, is, ere, a. 3. *apparecchiare, ordinare, mettere all' ordine*, חגר, Ger. *ſich bereiten, geruſten*, Gall. *erouſſer, s' apprêter, & preparer à quelque choſe*, Hiſp. *ponerſe in orden, y apparejarſe a hazer alguna coſa*, ἑτοιμάζω, inſtruo, armo. Dicimus autem *accingere ſe alicui rei, & ad aliquam rem*. Illi ſe prædæ accingunt. *Virgil. Æn. 1. v. 210.* id eſt ſtudioſe parant ſe ad prædam. Et *Æn. 2. v. 235.* Accingunt omnes operi, *ſubaudi ſe ſe. Liv. l. 8. Bel. Pun.* Quin igitur ad hoc accingeris? ¶ Accingi magicas artes, omiſſa præpoſit. *ad*, habet *Virg. 4. Æn.* ¶ Et cum præpoſit. *in, Liv. l. 1. c. 12.* In hoc diſcrimen, ſi juvat, accingere. ¶ *Accinge*, pro accingere, *Pompon. ex Non.* Dum ego revortor, age ante accinge ad molas. ¶ Accingi pro armari, inſtrui, ut accingi armis, enſe, ferro, &c. *Virg. 2. Æn. &c.* ¶ Accingi abſolute eſt ad bella parari, ac inſtrui. *Tacit. 4. hiſt. c. 68.* Simul Domitianus Mutianuſque accingebantur, diſpari animo &c. ¶ Animos accingere futuris, *h. e.* præparare ad

futura. *Valer. Flacc. Argonaut. 1.* ¶ Accingor cum infinito. *Virgil. 3. Georg.* Accingar dicere pugnas Cæsaris. *hoc est* aggrediar.

Accino, is, n. accanto, *ψευδῶ*. Verbum perrari usus. Usurpavit *Diomed. Grammat. l. 2. de accentibus*.

Accio, is, ivi, vel ii, itum, ire, a. 4. *chiamare*, קרא, Ger. *ruft ihm, berufen, beſchicken*, *ψευδολογῶ*, ex *ad*, & *cio*, advoco. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 12. Aruſpices acciendos ex Hetruria putaremus. *Plaut. Mil.* 3. 3. Accire mortem. ¶ Translate *Cic.* 5. *Fin.* Qui ſe fateantur virtutis cauſa, niſi ea voluptatem acciret, ne manu quidem verſuros fuiſſe.

Accipenſer. V. Acipenſer.

Accipio, is, epi, eptum, a. 3. recipio, trasto, interpretor, intelligo, mutuor, *pigliare, ricevere*, לקח, נשא, Ger. *annehmen, nehmen*, Gall. *recevoir, prendre*, Hiſp. *tomar lo que ſe da*, *λαμβάνω*. Interdum eſt audire, *adire*. *Cic. in Cat.* Accipite veterem orationem Architæ. ¶ Interdum ſentire, *ſentire*. *Ter. in Heaut.* Alter de amore tuo, atque eſt, accipis. ¶ Interdum cognoſcere, *intendere*, ut Accepi, te in patriam reverſurum. Accepi ex tuis litteris &c. *Cic. & al.* ¶ Interdum concipere. *Virg. l. 9. Æn.* Ventoſis follibus auras accipiunt. ¶ Interdum traſlare, *trattare*, tam in malum, quam in bonum. *Ter. in Adel.* Indignis ſum acceptus modis. Sic magnifice accipere, hilariter, &c. apud *Plaut. & Cic.* ſæpe. ¶ Accipere nomen, pro eo, quod vulgus dicit, recipere ad monſtram. *Liv. 2. B. Pun.* Si ſuum nomen Dictator acciperet. ¶ Accipere ætatem dixit *Plin. l.* 14. *c.* 7. Cujus dulci admiſto, reliquorum duritia ſuavitatem accipiat ſimul, & ætatem. ¶ Late patet hoc verbum. Dicimus enim, Accipere conditionem, colorem, fordera, fidem, libertatem, &c. ¶ Accipio item eſt diſputantium verbum, cum concedunt aliquid, quod alter poſuit; *approvare, concedere*. *Gell. l.* 18. *c.* 1. Hoc ubi accepit Stoicus. *& infra*: Hoc ubi accepit Peripateticus. Sic *Terent. Heauton.* Nihil ſatis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum, h. e. admittere, & approbare hoc metu plenum conſilium. Sic accipere legem populus dicitur, quam jubet & probat. ¶ Sumitur & pro conſequi, *conſeguire*, ut accipere pacem, provinciam, &c. *Juſtin. l.* 5. *c.* 4. Pacem petierunt, quam ne acciperent, opera eorum effectum eſt. ¶ Accipere animum quietum in aliquem. *Virg. 1. Æneid.* In primis regina quietum Accipit in Teucros animum, mentemque benignam. ¶ Accipere cœlum, pro felicem eſſe. *Ovid. Met. ad fi.* Quem ſi modo poſſe videre fata ſemel dederint, cœlum acceptiſſe videbor. ¶ Accipio pro ſuſcipio, *intraprendere*. *Terent. Hecyr.* Mea cauſa cauſam hanc accipite. *Plaut. Moſtel.* 16. Accipiam hanc ad me litem. Accipere, pro experiri, *ſentire, provare*. *Cic. l. 3. ad Q. Fr.* Magnam ex epiſtola tua accepi voluptatem. Sic accipere gaudium, dolorem, &c. ¶ Accipere aliquid in manus, h. e. amplificare fama ſupra quam par ſit. *Liv. 9. B. Pun.* Omnia in manus metu augente accipiebat. ¶ Accipere in amicitiam, h. e. admittere. *Cic. ad Att. l.* 2. in ſocietatem regni, *Liv. 4. U. C.* in numerum, *idem* 10. *U. C.* in civitatem, *Cic. 1. Offic. & Liv. ab Urb.* ¶ Accipere memoriam de aliquo. *Cic. de Amic.* Loquimur de iis amicis, quos videmus, aut de quibus memoriam accepimus. h. e. de quibus aliquam heri mentionem audivimus.

Accipiter, is, m. 3. *Sparviero*, עז, Ger. *ſperber, habbich, ſperber, lisyξ*. Nomen eſt commune omnibus avibus rapacibus, ut Æſaloni, Buteoni, Falconibus, &c. ſic dictum ab accipiendis male avibus. *Terent. Phor.* 2. 2. Non rete accipitri tenditur, neque milvio. ¶ Tantæ eſt velocitatis hoc avium genus, ut inde natum ſit proverb. *Accipitre ocyor*. quo venuſte utemur, ſi ad famam, vel nuncium, vel aliud quippiam detorqueatur. ¶ Translate ſumitur pro avido, vel rapaci. *Plaut. Perſ.* 3. *ſc.* 3. Accipiter pecuniarum. ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Lucr. l.* 4. *v.* 1003. Accipitres ſomno in leni ſi prælia pugnaſque Edere ſunt perſectantes viſæque volantes.

Accipitro, as, a. 1. *ψευδάλλω*, idem ac lacero, ſed obſoletum, quo uſus Nævius apud *Gell. l.* 19. *c.* 7. Poſuit enim accipitret pro laceret.

Accifo, as, are, n. 1. Veteres dixerunt pro ineptire, *inepaggire*, *ἀκίζω*, ſtulte facio. Derivatum ab Acco muliere fatua, quam vide ſuo loco. *Cic.* uſus eſt græco verbo, pro inepte diſſimulare, *Attic.* 2. Certi ſumus periſſe omnia: quid enim *ἀκίζεσθε*? ¶ Hinc accifmus, *ἀκισμὸς*, ſtulta, & inepta recuſatio. Solebat enim ea femina, quæ maxime cuperet, detrectare. *Vid. Eraſm. Chil. Cent.* 2. *Hadr. Jun. adag.* 585. *Cael. Rhod. l.* 17. *c.* 2.

Accifus, a, um, o. 1. 2. *ψεγόμενος*, cæſus. *Tacit. de moribus Germ.* Accifis crinibus nudatam expellit domo. ¶ Sumitur & pro extenuato, afflicto, imminuto. *Virg. 7. Æneid.* Accifis coget dapibus conſumere menſas. *Liv. l.* 3. *c.* 10. Quamquam accifas res eorum ſatis conſtabit. Sic *acciſa opes* apud *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 113.

Accitio, onis, f. *chiamata*, actus acciendi. *Arnob. l.* 4. *pag.* 134. Magi in ſuis accitionibus memorant. *h. e.* in ſuis Deorum evocationibus.

Accitus, a, um, *chiamato*, evocatus, accerſitus, ab accio. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Claſſis ex Græcia accita. *Valiſ.* 2. 69. Accito Milone.

Accitus, us, m. 4. ſubſtant. *chiamata*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 677. Accitu chari genitoris. *Cic. in Ver.* 4. Accitu Prætoris evocari.

Accius, m. 2. *ἀκκιος*, Poeta tragœdiarum ſcriptor inſignis. Natus traditur parentibus libertinis, Marcio, & Serano Conſulibus. Ejus tragœdiæ fuerunt claritudinæ, gravitate ſententiarum, verborum pondere, & auctoritate perſonarum. Teſtis *Cic. l.* 1. *c.* 1. Eum tamen, ut duriuſculum notat *Cic. ad Att.* Sed & Licinius ferreum ſcriptorem appellabat, quod, dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinam, duriorem ſe præſtiterit; id quod *Quintil.* pro ſuo candore in tempora illa rejicit. ¶ Fuit & Accius pictor inſignis. Item alter hiſtoricus, de quo *Cic. l.* 3. *de Leg.* Item augur nobilis diſſecta cote apud *Liv. & Cic.* 1. *de Divin.* Ab Accio ſit Accianus. *Cicer. Fam.* 9. 16. Acciani verſus.

Acclamatio, onis, f. *grido, gridata*, *ἐπιφώνησις*, clamor. *Colum. lib. c.* 3. In cogendis recipiendiſque ovibus acclamatione ac baculo minetur. ¶ Item vox & clamor multitudinis aſſentientis, probantis, laudantis, *acclamazione, applauſo, viva*. *Curt. l.* 9. *c.* 4. Lætus his acclamationibus. *Suet. in Oth. c.* 6. Inter faſtas acclamationes. ¶ Item adverſantis, exſibilantis, maledicentis, *fiſchiate, grido*. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 83. Vitanda eſt acclamatio adverſa populi. *Id. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 3. Non modo ut acclamatione, ſed convicio, & maledictis impediretur. ¶ Epiphonema rhethoricum. *Quint. l.* 8. *c.* 5. Eſt epiphonema rei narratæ, vel probatæ ſumma acclamatio. Sed vis hujus ſignificationis eſt in epith. Summa.

Acclamito, as, are, frequentat. ab acclamo. *Plaut. Amph.* 3. 2. *v.* 3. Ea quæ ſunt facta infecta eſſe acclamitat. *Sed editiones mire hic variant.*

Acclamo, as, are, n. 1. *acclamare, gridare, applaudire*, קרא, צעק, Germ. *zuſchreyen mit erhebter ſtimm*, Gal. *s'ecrier en la faveur, ou deſfaveur de quelquun, luy favoriſer, ou contredire par cry*, Hiſp. *dar voces, y gritos, llamar dando voces*, *ἐπιφωνῶ*, *ἐπιβοάω*, *Cic. pro Cæc.* Populus acclamavit ita eſſe. ¶ Acclamare dicitur populus oranti aut concionanti, cum probat id quod agitur. *Suet.* narrat Jul. Cæſarem in triumphis acclamari ſibi juſſiſſe, *Veni, vidi, vici*. Acclamandi autem mos in Theatris natus, mox ad forum, & tandem in ipſam curiam translatus eſt. V. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 14. & *l.* 4. *epiſt.* 9. ¶ De ritu acclamandi vide *Lipſ. l.* 2. *Elect. c.* 9. ¶ Acclamare etiam uſurpatur in malam partem pro obſtrepere cum indignatione, reclamare. *Paterculus* 2. 4. 4. Cum omnis concio acclamaſſet. *id eſt* reclamaſſet: ut ex contextu liquet.

Acclinatus, a, um, o. 1. 2. inclinatus, nomen ex particip. *ἐγκλινόμενος*. *Ovid. Metam.* 10. Acclinataque colla mollibus in plumis, tanquam ſenſura reponit. *Petron. in Satyr. c.* 104. Unus ex vectoribus acclinatus lateri navis exonerabat ſtomachum.

Acclinis, ne, o. 3. adject. inclinans, propendens. *Ammian. l.* 29. *c.* 26. Municipium monti acclive. *Virg. Æn.* 10. *v.* 834. Corpuſque levabat Arboris acclinis trunco. ¶ Metaphorice propenſus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. Acclinis falſis animus. Alii leg. *acclivis*.

Acclino, as, are, 2. 1. *inchinare*, *ἐγκλίνω*, ad aliquid flecto, inclino. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 72. Seque acclinavit ad illum. ¶ Translate ſumitur pro aſſentiri. *Liv. l.* 4. *c.* 48. Haud gravate acclinaturos ſe ad cauſam Senatus.

Acclivis, o. 3. *erto*, Gal. *eſtevé ou montant, aigu par haut*, Hiſp. *coſa eveſta arriba*, *ψευδόρθιος*, quod eſt leviter erectum, & acuminatum. Et proprie de aſcenſu dicitur, quaſi in clivum acuminatum. *Cicer. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Ea vix pars valde acclivis eſt. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 29. Leniter acclivis aditus. *di dolce ſalita*.

Acclivitas, atis, f. 3. *montata, l'erto, ἀναφορία*. *Cæſ. B. G. l.* 2. Ab eo flumine pari acclivitate collis naſcebatur. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Hac ratione difficultas acclivitatis infringitur.

Acclivus, a, um, o. 1. 2. idem quod acclivis. *Liv. l.* 8. Placide acclivi colles. *Ovid.* 5. *Faſt.* Leniter acclivo conſtituere jugo.

Acco, hujus accus, f. 4. *ἄκκω* nomen mulieris proprium, quæ ejus delirii fuiſſe proditur, ut cum ſe contemplaretur in ſpeculo, imaginem ſuam perinde, ac mulierem alteram alloqueretur, de qua *Cæl. l.* 9. *Ant. Lect.* 37.

Accola, m. 1. *vicinus, abitante*, יושב, גר, תוֹשב, Ger. *nahbhar*, Gal. *voiſin*, *πελάτης*. Vicinus, prope habitans. Incola eſt, qui in loco, accola, qui ad locum habitat. *Liv. l.* 1. Paſtor accola ejus loci. *Cic. 6. Verr. c.* 30. Accolæ, atque antiſtites Cereris.

Accölens, entis, particip. ab accolo, qui accolit, *πελάτης*. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Ante has eſt ſphinx vel magis miranda, qua ſilveſtria ſunt accolentium.

Accölio, lis, a. 3. *abitar vicino*, שכן, Ger. *bey wohnen, nach wohnen*, Gal. *demeurer auprés, eſtre voiſin*, Hiſp. *morar cerca de alcun lugar*, *πελατεύω*, ex *ad*, & *colo*, juxta colo, & de aquis, montibuſque dicitur. *Liv. lib.* 4. Qui Hetruſcum mare, quique Tiberim accolunt. *Plin. lib.* 4. Perſæ rubrum mare ſemper accoluere. ¶ *Accolitur*, paſſivum. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Accommodate, adv. *attamente, a propoſito*, *ἐπιτηδείως* apte, appoſite. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 33. Primum Oratoris officium eſſe dicere ad perſuadendum accommodate. ¶ Comp. accommodatius, ſup. accommodatiſſime. *Cic.* 5. *Fin. c.* 9. Sic affectum, ut optime aſſici poſſit, ad naturamque accommodatiſſime. *Id. in Orat. c.* 33. Ad populatem intelligentiam accommodatius.

Accommodatio, onis, f. 3. verbale; ipſe actus accommodandi, *adattazione*, *ἐπιτηδειότης*. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 7. Elocutio eſt idoneorum verborum & ſententiarum ad inventionem accommodatio. ¶ Translate. *Id.* 5. *Verr. c.* 81. Ex liberalitate, atque accommodatione Magiſtratuum. *h. e.* indulgentia, facilitate.

Accommodatus, a, um, o. 1. 2. aptus, idoneus, *atto, aggiuſtato*. *ἐπιτήδειος*, *ὠφέλιμος*, ut accommodatus ad conſolandum. *Cic. Fam.* 5. 16. ¶ Comparat. apud *eund. pro Cluent. c.* 1. Accommodatior concionibus. Superlativ. *Plin.* 13. 3. Ægyptus accommodatiſſima unguentis. ¶ Accommodatus, pro propenſo. *Cic. Verr.* 3. Ad ſummum Græcorum otium potius, quam ad vim aut tumultum accommodati. Et *Verr.* 5. Accommodatus ad flagitia. *Celſus l.* 5. *c.* 19. *n.* 20. Accommodata adverſus morſus emplaſtra. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Accommodatus in aliquam rem.

Accommöde, adv. affertur in Lexicis quibuſd. ex *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Cui accommodiſſime jungi initium ſequentium poterit: ſed libri meliores hab. *commodiſſime*.

Accommödo, as, a. 1. commodo, apto, refero, & ad tempus rego, adhibeo, apte colloco, *accunciare, adattare*, תקן, תכן, Ger. *zu fugen*, Gal. *accommoder, appropier*, Hiſp. *acomodar, apuntar*, *ἐφαρμόζω*. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 61. Coronam ſibi ad caput accommodanti. *Id. l.* 1. *Off.* Qui ſe ad magnas res gerendas accommodavere. ¶ Dicitur etiam, accommodare ſe ducem & aſſertorem alicui. *Suet. in Galba c.* 9. & apud *eund. in Tiber. c.* 48. accommodare ſe alicui. *h. e.* ſequi ejus partes. ¶ Aliquando eſt pro Commodo. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 2. Peto, ut ei de habitatione accommodes. ¶ Apud JCtos accommodare eſt benigne, & ex æquo & bono contra ſummi juris regulas concedere. *leg. Filio. D. de rit. nuptiar.* ¶ Item interponere, ut accommodare auctoritatem, *Ulpian. Dig. l.* 26. *tit.* 8. *leg.* 1. & accommodare fidem, *Cænis ibid. l.* 34. *tit.* 9. *leg.* 10.

Accommödus, a, um, o. 1. 2. *atto, buono*, idem, quod accommodatus, aptus, idoneus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 532. Vallis accommoda fraudi.

Accongĕro, is, eſſi, eſtum, a. 3. idem quod congero. *Plaut. Truc.* 1. 2. 17. Nam ego huic dona accongeſſi.

Accorpŏro, as, are, a. 1. adjungo, admiſceo. *Ammian. l.* 16. *c.* 13. Ut damnatorum Petita bonis ſuis accorporarent. Adde *Solin. c.* 37.

Accredo, dis, a. 3. *credere*, האמין, Ger. *zuſammen ſtimmen, einer meynung ſeyn, verwilligen*, ex ad, & credo, ad id, quod creditur, accedo, aſſentior. *Nepos in Datam. c.* 3. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 37. & *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 25.

Accredŭo, duis, a. 3. *conſentire*, idem, quod accredo. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 4. Neque mi poſt hac quicquam accreduas, ſi hujus rei me eſſe mendacem inveneris.

Accrementum, i, n. 2. verbale ab accreſco, incrementum, *accreſcimento, αὔξησις*. *Plin. l.* 9. *c.* 2. Mollique, ac fertili accremento. Sed Harduinus ex MSS. rectius legit *nutrimento*.

Accreſco, is, ere, n. 3. *creſcere, aumentarſi*, רחב, Ger. *wachſen*, Gall. *croitre*, Hiſp. *acrecentar, aumentarſe*, *αὐξομαι*, ex ad, & creſco, augeor. *Cic.* 2. *de Invent.* Flumen ſubito accrevit. *Liv. l.* 1. *c.* 54. Vana fides accreſcit. ¶ Item pro adjungi. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 8. Veteribus negotiis nova accreſcunt. ¶ *Jus accreſcendi* apud JCtos eſt, quo hereditatis, vel rei legatæ pars deficiente aliquo coheredum, alteri attribuitur. *Ulpian. Dig. l.* 37. *tit.* 1. *leg.* 3.

Accretĭo, onis, fem. 3. *accreſcimento*; verbal. ab accreſco, incrementum, ipſe actus accreſcendi. *Cicer.* 1. *Tuſc. c.* 27. Accretio Lunæ, ac diminutio.

Acerĕtus, a, um, adject. *craſſato. Sever. in Ætna v.* 435. Et lapis accretus regerendis ignibus aptus. ¶ Scribitur & *adcretus*.

Accubatio, onis, f. 3. verbale, actus ipſe accubandi, *il ſedere a tavola*, *ἀνάκλισις*. *Cic. de Senect. c.* 13. Accubatio epularis amicorum. Al. leg. *accubitio*. *Spart. in Vero c.* 5. Accubationes ac menſas de roſis, ac liliis fecit. (Al. *accubitiones* al. *accubitationes*) *Cic. de Offic. l.* 1. *c.* 26. Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio. Al. *accubitio*.

Accubitalia, um, n. 3. lecti ſtrati, in quibus accumbebant, *ἀνακλιντήρια*, vela ſtragula, quibus hujuſmodi lectuli ſolent operiri. Vid. *Cæl. l.* 26. *c.* 29. & *l.* 27. *c.* 25. *Trebell. Poll. Claud. c.* 14. Accubitalium Cypriorum paria duo.

Accubitio. V. accubatio.

Accubito, as, n. 1. frequentat. ab accubo. *Sedul. in princip. operis*: Dignatus noſtris accubitare toris.

Accubitorius, a, um, o. 1. 2. ut accubitoria veſtimenta. *Petron. Satyr. c.* 30. Sed al. *cubitoria*.

Accubitum, i, n. 2. *ſeggia da ſtare a tavola*, משכב, Ger. *ein geſtſchee, oder lotterbett auffdem man am tag ſchlaffe*, *ἀνακλιντήριον*, ſedes comatoria triclinio ſimilis, quæ poſtquam triclinares lecti in deſuetudinem abierunt, ad accumbendum menſæ adhibita eſt. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19. & *in Alex. Sev. c.* 34.

Accubĭtus, tus, m. 4. *lo ſtar in giù, il giacere*, *ἀνάκλισις*, ipſe accubandi actus. *Stat. l.* 1. *Achill. v.* 109. & *Plin. l.* 8. *c.* 2. Plenis hominum tricliniis accubitu iere per lectos. ¶ Accubitus primus ſignificat primo quidem actionem primo accumbentis, deinde locum primi accubitus.

Accŭbo, n. 1. accumbo, cubo, diſcumbo, *ſtar appreſſo*, Gal. *giter auprés, etre couché auprés*, Hiſp. *aſſentarſe cerca alcuno*, *συγκατακλίνομαι*, juxta cubo. *Virg. 6. Æn.* Furiarum maxima juxta accubat: *Plaut. in Aſ.* Accubat mecum. ¶ Et pro adjacere, *eſſer vicino*. *Suet. in Cæſ.* Theatrum Tarpejo monti accubans.

Accubŭo, adverb. ut *aſſiduo*, ſignif. accumbendo. *Plaut. Truc.* 1. 4. 68. Immo hercle vero accubuo mavelim.

Accŭdo, is, a. 3. *batter denari*. *Plaut. Merc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 96. Tres minas accudere etiam poſſum.

Accumbo, is, n. 3. *giacere appreſſo*, שכב אצל, Ger. *darbey ſitzen*, juxta cubo. *Plaut. in Moſt.* Cave, ne prius in via accumbas. ¶ Eſt & accumbere, *συνανακεῖσθαι*, in convivio eſſe. Cubabant enim antiqui veſcentes. *Cic. l.* 9. *Fam.* Accubueram hora nona. *Id. pro Mur. c.* 35. Accumbere in robore. *Virg.* 1. *Æn. v.* 79. Epulis accumbere divum. ¶ *Accumbere aliquem*, pro *apud aliquem*, quod aliqui in verb. *Accubo* notare ſolent. *Plaut. Menæch.* 3. 2. *v.* 11. Scortum accubui. & *a.* 5. *v.* 82. Potavi, atque accubui ſcortum. ¶ Sic *accumbere mecum*,

ſum,

sum, *Acc.* apud *Non. c.* 4. *n.* 487. ¶ *Summus*, *& supra accumbere* dicebatur, qui ad caput lecti accumbebat: qui post ipsum, medius: qui tertio loco, *infra*; si quartus conviva adesset, imus. Inter tres lectos medius erat honoratior. *Horat. l.* 2. *Sat.* 8. *v.* 20. Summus ego, *&* prope me Viscus Turinus, *&* infra, Si memini, Varius: *Plaut. Perf.* 5. 15. Tu Sagaristio, accumbe in summo.

Accumulate, adverb. *accumulatamente*, *abbondantemente*, *συμφόρως*. *Apul. l.* 100. *A. A.* Omnia prolixe, accumulateque pollicetur. *Auct. ad Herenn. l.* 1. Hoc accumulatissime tuæ largiamur voluntati.

Accumulatio, onis f. 3. *συναύξησις*, verbale a *Plin. l.* 17. *c.* 26. recenſetur inter arborum morbidarum remedia. quod fit cum terra circa eas aggeratur, ut tectiores ſint radices: Italice *rincalzamento*; cui contrar. eſt *ablaqueatio*.

Accumulator, oris, m. 3. qui accumulat. *Tacit. Annal.* 3. *c.* 30. Opum accumulator.

Accumŭlo, las, a. 1. *ammaſſare*, Gall. *amaſſer*, *accumuler*, *entaſſer*, Hiſp. *amontonar*, *juntar*, *συναύξω*, amplifico, *&* quaſi ad cumulum addo. *Cic. in Rul.* 2. *c.* 22. Auget, addit, accumulat. Conſtruitur autem fere cum accuſ. *&* ablat. ¶ Accumulare vitem, arborem, aut aliquid ſimile, eſt circum arbores aggerare terram, *vincalzare*, cui contr. eſt ablaqueare. *Plin. l.* 10. *c.* 19. *l.* 18. *c.* 24. *&* *l.* 19. *c.* 5.

Accurate, adverb. diligenter, ſtudioſe, *diligentemente*, *ſquiſitamente*, *ἐπιμελῶς*. *Cic. ad Brut.* Litteris tam accurate ſcriptis. *Id. l.* 1. *de Fin.* Accuratius explicari. *Id. Fam. l.* 5. *ep.* 17. Accuratiſſime tutari. *Id. pro Arch. c.* 8. Accurate *&* cogitate ſcribere.

Accuratio, onis, f. 3. verbal. cura, diligentia, actus ipſe accurandi, *diligenza*, *ἐπιμέλεια*. *Cic. de cl. Orat. c.* 67. Inveniendis componendiſque rebus mira accuratio.

Accurātus, a, um, o. 1. 2. cura magna factus, exquiſitus, meditatus, *fatto con diligenza*, *ἐπιμελής*. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 17. Accurata commendatio. *Id Attic. l.* 7. *ep.* 3. Accuratiſſima diligentia. *Liv. l.* 3. *c.* 37. Accuratior delectus. ¶ Abſolute *Plaut. Bacch.* 3. 6. 21. *Id.* Ille quod in ſe ſuit, accuratum habuit. h. e. curavit. *Id. Mil.* 3. 1. 200. Accurato opus eſt. *ci vuol diligenza*.

Accūro, ras, a. 1. *diligentemente operare*, *far con accuratezza*, חִשְׁכִּים, Germ. *fleiſſig verſorgen*, *in acht haben*, Gal. *ſoigneuſement faire quelque choſe*, Hiſp. *cuidar*, *poner cuidado*, *ἐπιμελοῦμαι*, diligenter curo. *Plaut. Epid.* 5. 1. Accurentur hoſpites. *Cic. de Inv.* Melius accurantur. ¶ Accurare penſum, proverbialis ſermo. *Plaut. in Bacch.* 5. 2. Ego penſum meum lepide accurabo. *hoc eſt*, curabo, ut efficiam, quod mihi mandatum eſt. ¶ Accurare prandium alicui. *Plaut. Menæch.* 1. 3. h. e. præparare.

Accurro, is, accurri, rere, n. 3. ad aliquid curro, ex ad, *&* curro, *accorrere*, *προστρέχω*, *Cic.* 1. *de Divin.* Ita nobis dicto audientes ſunt, ut ſimul atque vellimus, accurrant. ¶ *Accurritur* impersonale. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 21. Accurritur ab univerſis. ¶ In præterito habet accurri, *&* accucurri. *Cic. Off.* 3. *c.* 31. Accurriſſe Romam dicitur. *Petron. Sat. circa init.* Paulo ante in conductum accucurrit.

Accurſus, us, m. 4. *concurſo*. *Tac. l.* 1. *Annal.* Accurſu multitudinis protectus.

Accuſabilis, *&* le, o. 3. *riprendibile*, *biaſimevole*, quod accuſatione dignum eſt. *Cic. 4. Tuſc. c.* 35. Quorum accuſabilis eſt turpitudo.

Accuſatio, onis, f. 3. *accuſazione*, *accuſa*, *κατηγορία*. *Cic. de cl. Orat.* Accuſationem facilitavit. ¶ Inter accuſationem, *&* maledictionem hoc intereſt, quod accuſatio crimen deſiderat, rem ut definiat, hominem ut notet, argumento probet, teſte confirmet; maledictio autem nihil habet propoſiti præter contumeliam. Ita *Cic. pro Cal. c.* 3.

Accuſatīvus, a, um, o. 1. 2. *κατηγορικὸς*, per quod quis accuſatur. Hinc accuſativus caſus dictus eſt, *αἰτιατικὴ*, quia per hunc vel accuſamus, vel laudare videmur, unde *&* Laudativus dicitur. *Quintilian. l.* 7. *c.* 9. Accuſativi geminatione facta Amphibolia ſolvitur ablativo.

Accuſātor, oris, m. 3. qui accuſat, *accuſatore*, *κατήγορος*. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 20. Accuſatores multos eſſe in civitate, utile eſt. *Idem in orat. c.* 4. Accuſator firmus *&* verus.

Accuſatorie, adv. *accuſatoriamente*, *κατηγορικῶς*. *Cic.* 3. *Verr. c.* 70. Non agam tecum accuſatorie. *Adde Liv. l.* 42. *c.* 12.

Accuſatorius, a, um, o. 1. 2. *pertinente ad accuſa*, *κατηγορικὸς*, quod ad accuſationem pertinet. *Cic. pro Clu. c.* 4. Accuſatorio animo.

Accuſatrix, icis, f. 3. ab accuſator, *accuſatrice*, *ἡ κατήγορος*, *ωὰκάρτιξ*. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 10. Tu mihi accuſatrix ades.

Accuſātus, a, um, o. 1. 2. particip. incuſatus, reprehenſus, in judicium vocatus. *Nepos* 4. 2. 6. Accuſatus capitis. *Id.* 6. 3. 4. Accuſatus crimine.

Accuſito, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab accuſo. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 23. Nihil erit, quod Deorum ullum accuſites.

Accuſo, as, a. 1. *accuſare*, Gal. *accuſer*, *reprender*, Hiſp. *accuſar delante al que puede punir*, *κατηγορῶ*, frequentativum ab accudo, ut docet *Priſcianus*, ex *ad*, *&* *cauſa*, quod a *cudo* deducitur, ex quo compoſita Incuſo, Excuſo, *&* Recuſo. Quanquam non deſint, qui dicant, Accuſo ex *ad*, *&* *cauſa*, ſeu *cauſor*, componi. Accuſare, *ait Valla*, eſt apud judicem, vel alium, *&* aliquando apud illum, quem accuſes, offendere, aliquem peccaſſe. Dicimus autem, Accuſare furti, vel crimine, vel de crimine furti; Accuſare capitis vel rei capitalis. Exempla paſſim occurrunt apud Cic. Livium, Nepotem, *&* alios. ¶ Incuſare, eſt alterius mores reprehendere, *&* plerumque cum querela, quod ab illo injuria ſis affectus. Qui diverunt Incuſare de majoribus dici, Accuſare de paribus, vel minoribus, errant. ¶ Dicitur etiam accuſare pro ſimpliciter reprehendere, objurgare privatim. *Terent. Heaut.* 1. 1. *v.* 49. Quotidie accuſabam: Hem! Tibi ne hæc diutius licere ſperas facere me vivo patre? Sic, accuſare inertiam alicujus, vel inertiæ aliquem, aut de inertia. ¶ Accuſare tabulas. *Quintil. l.* 5. *c.* 5. h. e. falſas eſſe oſtendere.

Acdeſtis, is, m. Jovis filius ex petra, quam ille, caſu effuſo ſemine, polluerat. *Arnob. l.* 5. *pag.* 158.

Acdeſtius, a, um, ad Acdeſtim pertinens. *Arnob. l.* 5. *pag.* 163. *&* 165.

Acentēta, *Plin. l.* 37. *c.* 2. dici ait cryſtalla, quæ adeo pura ſunt *&* nitida, ut nullis macularum punctis diſtinguantur.

Acēo, es, acui, n. 2. *eſſer acetoſo*, חמץ, Ger, *ſauren*, *oder zu eſſig*, *verderben*, *ὀξόω*. *Cato de re ruſt. c.* 148. Vinum, quod neque aceat, neque muceat. *Ulpian. l.* 9. *Dig. de Contrab. empt.* Vinum acuit.

Acephălus, a, um, *ſenza capo*, *ἀκέφαλος*, ſine capite. Acephali dicti ſunt quidam Hæretici, qui unam in Chriſto naturam agnoſcebant. Ita autem appellati ſunt, quia, ut ſcribit *Iſidor. l.* 8. *Orig. c.* 6. quis eorum fuerit auctor, *&* caput, ignoratur.

Acer, eris, neutr. gen. *Acero*. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Acer operum elegantia, ac ſubtilitate cedro ſecundum. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 11. At nuper vile fuiſſis acer.

Acer, hæc acris, hoc acre, o. 3. *agro*, *bruſco*, חָרִיף, Ger. *ſauerherber*, Gall. *aigre*, Hiſp. *agro fuerte*, a quo acrior, *&* acerrimus, proprie ad vinum, acetum, *&* hujuſmodi pertinet. *Col. l.* 3. Acri aceto. Et *acres cibi* dicuntur, qui acrimoniam habent, *&* quaſi mordaces ſunt, ut ſinapi, allium, capræ. *Plin. l.* 11. *c.* 35. Omnia in cibis acria. ¶ Transfertur ad alia, *&* modo pro forti ponitur, *forte*. *Virg. Æn.* 9. Acrem Turnum. ¶ Modo pro veloci, *veloce*. *Idem l.* 4. Acri gaudet equo. ¶ Modo pro acuto, *acuto*. *Cic.* Acri ingenio. ¶ Modo pro vehementi. *acuto*. *Idem in Hort.* Theopompo acrius. Modo pro diligente, *diligente*. *Virg.* 2. *Georg.* Jam tum acer curas venientem extendit in annum. ¶ Modo pro ſevero, *ſevero*. *Cic.* 1. *Offic.* Acres animadverſores vitiorum. ¶ Modo pro aſpero, *crudele*. *Idem in Lælio*, Acerrimus inimicus. ¶ *Acre* pro *acriter* adverbii modo poſitum. *Salluſt.* 4. *hiſt. apud Non. c.* 2. *n.* 490. Omnes ut in ſecunda re, pariter acre invadunt. *Apul. l.* 10. *Metam.* Acre comminari. *Perſ. Sat.* 4. *v.* 54. *&* acre deſipuat in mores. ¶ Reperitur *&* *acra* in ablativo tanquam a recto *acras*. *Pallad. in Aug. tit.* 5. Si ex nimis acra dulcem fieri velis. Sic *acre piper* dixit *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 45. ¶ Superlativum *acriſſimus* pro *acerrimus* legitur *lag.* 4. *Cod. de inoff. & injuſt. nupt.* ¶ Reperitur etiam *acris* in maſculino. *Enn.* apud *Priſcian. l.* 5. Somnus acris. ¶ Et *acer* in feminino. *Id. ibid.* Acer hiems.

Acerātus, a, um, o. 1. 2. ut aceratum lutum, quod eſt cum paleis miſtum. *Feſt.*

Acerbātus, a, um, acerbus factus. *Tertul. in Apol. cap. ult.*

Acerbe, adv. *acerbamente*, *πικρῶς*, immature, amare. ¶ Translate ſumitur pro dure, ſevere, aſpere, crudeliter. *Cicer.* 1. *Off.* Ea bella minus acerbe gerenda ſunt. *Id. l. Tuſc.* Atqui ab hoc acerbius exigit natura, quod dederat. *Liv. c.* 2. Ut quiſque acerbiſſime crudeliſſimeque dixit, *&c.*

Acerbĭtas, atis, f. 3. *acerbità*, *αὐστηρότης*, aſperitas illa in fructibus immaturis, quæ terreſtri quadam ſubſtantia linguam contrahit, exſiccat atque exaſperat. *Cic. pro Planc.* Fructus non lætos, *&* uberes, ſed magna acerbitate permiſtos tuliſſem. ¶ Translate ſumitur pro quacunque aſperitate, pro duritie. *Cic.* 4. *Fin.* Nec acerbitatem ſententiarum, nec differendi ſpinas probavit. ¶ Item pro ſeveritate. *Cic.* 1. *Off.* Atque etiam illud ipſum, quod acerbitatis habet objurgatio, *&c.* ¶ Item pro immanitate, crudelitate, feritate, barbarie. *Cic. de Am.* Apud quem evomat virus acerbitatis ſuæ. ¶ Item pro triſtitia, ægritudine, dolore, cruciatu, moleſtia. *Cic. in Catil.* Ut omnes acerbitates, omnes dolores, cruciatuſque perferrem. ¶ Item pro calamitate, ærumna, infortunio, periculo, adverſitate, rebus adverſis. *Cicer. pro Planc.* Nunc timeo, ne nihil tibi præter lacrymas queam reddere, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudiſti. ¶ Acerbitas etiam vocatur vitium, quod illi virtuti opponitur, quam Ariſt. *φιλίαν* dixit, qua præditos Latini comes, jucundos, ſuaves dicunt. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Si implacabiles iracundiæ ſunt, ſumma acerbitas eſt, ſin autem exorabiles, ſumma lenitas.

Acerbitūdo, inis, f. 3. idem, ac acerbitas. *Gell. l.* 13. *cap.* 3. Sicut autem nihil quicquam intereſt, ſuavitudo dicas, an ſuavitas, ſanctitudo, an ſanctitas, acerbitudo, an acerbitas, *&c.*

Acerbo, as, a. 1. *inacerbire*, *πικραίνω*, acerbum reddo. ¶ Translate ſumitur pro exaſperare, exaggerare, amplificare, facere atrocius. *Virg.* 11. *Æn.* Vel cum ſe pavidum contra mea jurgia fingit, artificis ſcelus, *&* formidine crimen acerbat. Al. *acervat*. *Claudian. l.* 1. *in Ruſin.* Et exiguum ſtimulando vulnus acerbat.

Acerbum, i, ſubſt. n. 2. acerbitas. *Cic. ante exil.* Nihil duri, nihil acerbi mihi erit, quod Rempublicam tutabitur. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 2. Detrahat ut multum, multum reſtabit acerbi.

Acerbus, a, um, o. 1. 2. *acerbo*, *immaturo*, *πικρὸς*, *στυγνὸς*, quod guſtu aſperum eſt, *&* proprie de fructibus immaturis dicitur. Differt ab auſtero, ut majus a minore. Nam quæ vehementer aſtringunt, acerba dicuntur, quæ mediocriter, auſtera. *Plin. l.* 15. *c.* 27. Interim quæ ſunt communia *&* ponis, omnibuſque ſuccis, ſaporumi genera tredecim reperiuntur, dulcis, ſuavis, pinguis, amarus, auſterus, acer, acutus, acerbus, acidus, ſalſus, *&c.* ¶ Transfertur etiam ad alia. *Lucr. l.* 2. *v.* 471. Neptuni corpus acerbum. *Ideſt*, aqua maris aſpera, *&* amara. ¶ Translate quoque ſumitur pro omni eo, quod ante tempus contingit, ut Acerbus interitus, pro morte immatura, ideoque graviore, atque amariore. *Cic. 4. Tuſc.* Angor eſt ægritudo premens, luctus, ægritudo ex ejus, qui charus fuerit, interitu acerbo. ¶ Item pro intempeſtivo, importuno. *Hor. in Arte*, *ad finem*, Indoctum, doctumque fugat recitator acerbus. ¶ Item pro imperfecto. *Cic. de Prov. Conſ.* Impoſitæ vero res, *&* acerbæ ſi erunt relictæ, *&c.* ¶ Item pro triſti, moleſto, duro, *Plaut. Pœn.* Acerba Amatio eſt. *Hoc eſt*, dura, *&* toleratu difficilis. *Cic.* 2. *de Or.* Nihil mihi ad exiſtimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere poſſe. ¶ Item pro miſero, calamitoſo, funeſto, luctuoſo, indigno. *Virg.* 3. *Æn.* At pater Æneas caſu concuſſus acerbo. ¶ Item pro ſevero, tetrico, aſpero, horrido, cui opponitur lenis, ſive manſuetus. *Cic.* 2. *de Or.* Eaque omnia, quæ proborum, demiſſorum, non acrium, non pertinacium, non litigioſorum, non acerborum ſunt, valde benevolentiam conciliant. ¶ Item pro crudeli, inmiti, immani. *Virg.* 5. *Æn.* Et ſævire animis Entellum haud paſſus acerbis. ¶ Item pro infenſo, inimico. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 4. Eo die acerbum habuimus Curionem. ¶ Poſt acerba prudentior, adagium in eum, qui ſuo malo redditus eſt cautior. ¶ Poetæ uſurpant acerba in num. pl. *&* in genere neutro pro adverbio acerbe. *Lucr. lib.* 5. *v.* 34. Aſper, acerba tuens immani corpore ſerpens. *h. e.* torve. *Ovid. ep.* 8. Nox ubi me thalamis ululantem, *&* acerba gementem condidit. ¶ Comp. acerbior, ſup. acerbiſſimus. *Cic. pro Quinct.* Acerbum eſt ab aliquo circumveniri, acerbius a propinquo. *Id. Att. lib.* 10. Ut illi egenti, ac perditæ multitudini in odium acerbiſſimum venerit.

Acernus, a, um, o. 1. 2. quod ex acere confectum eſt, *ἀκερνάϊνος*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 112. Præcipue cum jam hic trabibus contextus acernis ſtaret equus.

Acerōſus, a, um, acerbus, hoc eſt paleis plenus, ut Acerоſum far, *Lucil.* apud *Non. c.* 5. *n.* 97.

Acerra, æ, f. 1. *λιβανωτὶς θυμιατήριον*, ara, in qua ante mortuum odores incendebantur, vel, ut alii malunt, arcula, in qua thus reponitur, quam vulgus naviculam a figura vocat. *Feſt.* ¶ *Acron in Horatium* thuribulum vocat. *Virg.* 5. *Æn.* Et plena ſupplex veneratus acerra.

Acerræ, *Acerra*, urbs eſt Campaniæ, quam Clanius amnis præterfluit. *Virgil.* 1. *Georg.* Vacuis Clanius non æquus Acerris.

Acerrānus, a, um, ad Acerram oppidum pertinens. *Liv. l.* 23. *c.* 17.

Acerſecŏmes, idem quod intonſus, ſive capillatus, ab *a* privat. *&* *κείρω*, tondeo: Apollinis epitheton. *Juvenal.* uſurpat pro catamito *ſat.* 8. *v.* 128. Si nemo tribunal vendit acerſecomes.

Acervālis, *&* le, o. 3. quod ad acervum ſpectat, quod congregat, vel congregatur in acervum, ut *Argumentatio acervalis*, qua multa ſimul argumenta acervantur, quæ Græce *ſorites* dicitur, qua Chryſippus utebatur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 4. Aut quemadmodum ſoriti reſpondeas? quem, ſi neceſſe ſit, Latino verbo licebit acervalem appellare. Sed nihil opus. Ut enim ipſa Philoſophia, *&* multa verba Græcorum, ſic ſorites ſatis Latino ſermone tritus eſt.

Acervātim, adv. *in cumulo*, *συρηδὸν*, *ἀθρόως*, per acervos, conjunctim. *Hirt. de B. Alex. c.* 31. Plerique acervatim ſe de vallo præcipitaverunt. *Col. lib.* 9. *c.* 13. Sub ſavis acervatim enectæ reperiuntur. ¶ Uſurpatur *&* translate, ut *Acervatim dicere*, id eſt, omnia ſimul, ſummatim, promiſcue, *&* nullo ſervato ordine. *Cic. pro Cluent. c.* 10. Acervatim jam reliqua, Judices, dicam.

Acervatio, onis, f. 3. *ammaſſamento*, *ἀθρόισις*, actus acervandi, congregatio, accumulatio. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Homini cibus utiliſſimus, ſimplex, acervatio ſaporum peſſifera, *&* condimenta pernicioſiora. ¶ Acervatio item genus eſt Figuræ Rhetoricæ, qua multa ſimul recenſentur, quæ etiam frequentatio appellatur. V. frequentatio. ¶ Item genus argumentationis, quod Græce ſorites dicitur. V. ſorites.

Acervatus, a, um, adject. *ammaſſato*. *Liv. l.* 3. *cap.* 34. Immenſus aliarum ſuper alias acervatarum legum cumulus.

Acervo, as, a. 1. *ammaſſare*, *accumulare*, *σωρεύω*, in acervum congero, accumulo. *Plin. l.* 26. *c.* 4. Plura undique acervabimus. ¶ Translate *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Acervare verba, *&* ſenſus.

Acervus, i, m. 2. *cumulo*, *mucchio*, *maſſa*, *σωρὸς*, *ὄγκος*, *θῖνα*, cumulus. Acervus, minutarum proprie rerum congeries eſt, ut frumenti, *&* leguminis, *&* ſalis. Differt a ſtrue, ſtrage, ſarcina. Nam ſtrues eſt præcipue lignorum, ſtrages cadaverum interfectorum uno in loco jacentium, ſive hominum, ſive brutorum: ſarcina utenſilium. *Virg.* 1. *Georg.* Populatque ingentem farris acervum curculio. *Cic.* 5. *Tuſc.* Videamus, ne, ut acervus ex ſui generis granis, ſic beata vita ex ſui ſimilibus partibus effici debeat. *Id. in Rull.* 2. *c.* 22. Vix jam videtur locus eſſe, qui tantos acervos pecuniæ capiat. *Id. in Phil.* Tanti acervi nummorum apud iſtum conſtruuntur, ut jam appendantur, non numerentur pecuniæ. *Id. in Catil.* 3. *c.* 10. Acervis corporum redundavit. ¶ Bos apud acervum, prov. de ſplendide, ampliterque viventibus, vel, ut ait *Suidas*, de iis, qui in media rerum copia conſtituti, non ſinuntur bonis præſentibus frui. ¶ Translate dicitur de rerum affluentia, ut Acervus bonorum, cum opes non pondere, neque numero, ſed acervatim congeſtas, *&* ipſo cumulo infuſas intelligimus. ¶ Transfertur etiam ad res incorporeas. *Cic. pro Sylla cap.* 27. Quan-

27. Quantos acervos facinorum reperietis? ¶ Item per translationem ita scrites vocatur, quia pronuntiata multa accumulat. *Pers. sat. 6. in fin.* Inventus, Chrysippe, tui finitor acervi.

Aceſco, is, ſine pret. & ſup. n. 3. *inacetire, agrire, inagrire, ὀξύνομαι, ὀξύζω*, acidus fio. *Horat. in epiſt. 2. l. 1. v. 54.* Sincerum eſt niſi vas, quodcunque infundis, acceſcit. *Col. l. 13. c. 26.* In quo agro vinum acceſcere ſolet.

Aceſta, urbs Siciliæ, ab Aceſte Rege dicta. *Virg. Æn. 1. v. 718.* Urbem appellabunt permiſſo nomine Aceſtam. ¶ Poſtea *Segeſta* dicta eſt. In hac partem ſuorum reliquit Æneas, Italiam petens.

Aceſtes, aceſtæ, filius fuit Crimiſi fluminis Siciliæ, & Egeſtæ mulieris Trojanæ. Vid. *Serv. in illud Æn. 1. v. 554.* Trojanoque a ſanguine clarus Aceſtes. ¶ Item *Aceſtes* flu. eſt Indiæ, navigabilis, juxta quem Alexander Bucephalam urbem condidit.

Aceſtius, a, um, ad Aceſtam urbem pertinens. *Plin. l. 3. c. 8.*

Acetabŭlum, i, n. 9. *ὀξύβαφον, ὄμβαφον*, vas acetarium. *Ibid. & Apic. l. 8. c. 7.* ¶ Per translationem ita appellatur menſuræ genus, quod heminæ quartam partem continet, i. e. drachmas quindecim, Græcis κοτύλη. *Plin. l. 21. c. ult.* Cum acetabuli menſura dicitur, ſignificat heminæ quartam partem, i. e. drachmas quindecim. *Id. l. 19. c. 7.* Coriandri ſelibra, ſaliſque acetabulo. *Cels. l. 5. c. 24* Inſtillaturque ſubinde quam optimi mellis acetabulum. ¶ In hoc nomen a vaſculo acetario translatum ſunt ad ſignificandum ſinum, ſeu cavum, in quo caput femoris volvitur, quod Græce κοτυλὴ, κοτυληδὼν dicitur. Nempe quia os hoc figuram habet oxybaphi, quippe eſt forma orbiculari, cava, & ſine marginis latitudine, ut Marcellus ad Dioſcoridem annotavit. *Plin. l. 28. c. 11.* Item oſſa ex acetabulis pernarum, circa quæ coxendices vertuntur. ¶ Simili translatione acetabula dicuntur cavitates in brachiis polyporum, cancrorumque, ſimiliumque animantium. *Plin. l. 9. c. 29. de polypis.* Cetero per brachia velut acetabulis diſperſis eo hauſto quodam modo, cui adhæreſcunt, tenent ſupini, ut avelli non queant. ¶ Acetabula ſunt etiam præſtigiatorum vaſcula, ſive caliculi, quibus aſtantium oculos præſtringunt. *Sen. l. 6. ep.* Ita ſine noxa decipiunt, quomodo præſtigiatorum acetabula, & caliculi, in quibus me fallacia ipſa delectat. ¶ Latini etiam herbam quandam vocant hoc nomine, quam & Græci νεφροειδῆ, quod folia habeat concava, & quodammodo in acetabuli formam tornata. Alio nomine umbilicus Veneris dicitur. ¶ Denique acetabulum dici poteſt de rebus omnibus, quæ ſimilitudinem quandam vaſculi acetarii referant. *Quæſt. l. 8. c. 6. de Catachreſi*, Mille ſunt hæc: & acetabula quicquid habet, & pyxides cujuſcumque materiæ ſunt, & parricida, matris quoque, aut fratris interfector. ¶ Legitur & Acetabula, æ, f. gen. apud *Varr. l. 3. R. R. c. 5.* ubi V. Scaligerum.

Acetāre dicebant Vet. quod nunc dicimus agitare. *Feſtus.* ¶ Neutra ſignificatione eſt acetſcere apud *Apul. de herb. cap. 3.*

Acetaria, orum, *inſalata, ὀξύβαφα*, ſunt herbæ, quæ crudæ eduntur conditæ aceto, ſale, oleo. *Plin. l. 20. c. 20. de portulaca:* Stomachum in acetariis ſumpta corroborat. ¶ Priſci etiam hortos ipſos *acetaria* vocabant, inquit *Herm. Barbarus* ad *Plin. l. 19. c. 4.* ſed ibi Plinius videtur loqui de hortenſibus, non hortis. Sunt qui putent *acetaria* dici etiam carnes minutatim in aceto conciſas, ſed non probant.

Acētum, i, n. 2. *acetо, ὄξος, ὄξαλμη*, vinum acidum. *Cic. in Hort.* apud *Non. c. 4. n. 17.* Quod alterius ingenium ſic dulce, ut acetum Ægyptium, alterius ſic acre, ut mel Hymettium dicimus. ¶ Translate ſumitur pro mordacitate. *Hor. lib. 1. Serm. ſat. 7. v. 32.* At Græcus poſtquam eſt Italo perfuſus aceto. *Id eſt*, Italæ mordacitate reprehenſus eſt. ¶ Item pro acrimonia, indignatione. *Plaut. Bacch. 3. 3.* Nunc experiar, ſit ne acetum tibi peracre in pectore. *Bruſmus* aſtutiam intelligit. ¶ *Tacitus 5. hiſt. c. 6.* cum de bitumine Judææ tradit, acetum videtur appellaſſe liquorem, qui jam concrevit in cruſtam; quod in aceto fieri ſolet.

Acētum mel, *ἄκρατον μέλι*, portio melis purior, quæ ſine expreſſione ulla, ſua ſponte deſluit. *Plin. l. 11. c. 15.* ubi quidam aliter legunt.

Achæa, Sarmatiæ Aſiat. vicus, ad Pontum Eux. *Ptol.* ¶ Achæa Ceres cognominata eſt, Suida teſte, a luctu & anxietate, id eſt ἄχος quem habuit ob Proſerpinæ filiæ raptum. ¶ Achæa Pallas dicta eſt, cujus templum, referente *Ariſt. l. de mirabil.* apud Daunios Apuliæ pop. fuit: in quo antiquitus fuiſſe tradi cum alia, tum ſecures, & enſes, ceteraque Diomedis, & ejus ſociorum arma.

Achæi, Ponti accolæ, Orchomenorum colonia, de quibus *Ovid. de Pont. l. 4. el. 10.* Nec potes infeſtis conferre charybdin Achæis. ¶ Item Achæi Theſſaliæ populi. *Steph.* V. Achivus. ¶ Item Laconiæ incolæ. V. Achæus.

Achæĭas, iados, quæ ex Achaja eſt. *Ovid. epiſt. 3.* Inter Achæiadas longe pulcherrima matres. Sunt qui legunt *Achaiadas.*

Achæmĕnes, primus Rex Perſarum Cyri avus, a quo multi inſequentium regum nomen ſumpſere. *Horat. Carm. l. 2. Od. 12.* Num tu quæ tenuit dives Achæmenes &c.

Achæmenia, pars Perſidis, ab Achæmene Ægei Filio, unde Achæmenius, a, um, adject. *Horat. Epod. 13.* Nunc & Achæmenia perfundi nardo juvat. ¶ Item Achæmenii, & Achæmenidæ dicti ſunt Perſæ ab Achæmene primo eorum rege. *Luc. l. 2.* Achæmeniis decurrant Medica Suſis.

Achæmĕnis, idis, f. *ἀχαιμενὶς*, herba quædam colore electri ſine folio, in India naſcens: cui magicas miraſque virtutes ineſſe, tradidit Democritus apud *Plin. l. 24. c. 17.*

Achaja, quæ & Hellas, & Græcia, hodie *Livadia, & Romelia*, regio eſt Europæ inter Theſſaliam ad Septentr. Epirum ad Occid. Peloponneſum ad Auſtrum, terminata a Meridie Sinu Corinthiaco Occid. ver. ab Ortu Sinu Saronico, Iſthmo intercedente. ¶ Eſt & Achaja regio Peloponneſi, hodie Ducatus Clarentiæ, inter Corinthum, & Patras, ſinui Corinthiaco expoſitas, in qua urbes præcipuæ Corinthus, Sicyon, Patræ.

Achaĭcus, achivus, achæus. *Virg. 2. Æn. v. 462.* Et Danaum ſolitæ naves, & Achaica caſtra.

Achāis, idis, adject. fœm. *Græca*, Achæa. *Ovid. 5. Metam.* Per tot & Hæmonias, & per tot Achaidas urbes.

Acharnæ, arum, urbs eſt Græciæ in Attica regione, ubi primum Dionyſia celebrata ſunt. *Stat. 12. Theb. v. 623.* Quæque rudes thyrſos hederis veſtiſtis Acharnæ.

Acharne, es, f. genus piſcis marini, qui præſtantiſſimus capitur apud Ænum Thraciæ. *Lucill.* apud *Gell. l. 10. c. 20.* & *Plin. l. 32. c. ult.*

Acharnanus, a, um, ad Acharnas pertinens. *Nepos in Themiſt. c. 1.*

Acharnæ, piſcis marinus. *Plin. l. 32. c. ult.*

Achātes, m. 3. *Agato*, ΤΣΨ, ἀχάτης, ideſt a cura, quæ Regum ſemper comes eſt, quo nomine dictus Æneæ comes, & lapis quidam pretioſus in Sicilia, apud Achatem fluvium primum. repertus *Plin. l. 37. c. 10.* Achates in magna fuit auctoritate, tempeſtates avertere, & flumina ſiſtere dicitur. ¶ In hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum Rex Muſas novem naturales, & Apollinem cum lyra. *Plin. l. 37. c. 1.*

Acheloïdes, ſunt Sirenes Acheloi filiæ. *Ovid. 5. Met. v. 552.* Vobis, Acheloïdes, unde pluma, pedeſque avium, cum virginis ora geratis? *Idem* & Acheloiadas, eaſdem dixit *lib. 14. Met. v. 87.*

Acheloïus, adject. poſſeſſiv. *Ovid. epiſt. 15.* Acheloia cornua fregit. *Virgil. 3. Georgic.* Poculaque inventis Acheloia miſcuit uvis, *ideſt* aquam miſcuit vino.

Achelōus, m. 2. *Aſpropotamo, ἀχελῶος*, eſt fluvius Acharnanum, a Pindo oriens, Ætoliam ab Acharnania dividens, in Jonium mare ſe ſe exonerans contra Echinadas inſulas, inter Halyziam opp. & Evenum fluv. a quo 12. M. P. abeſt in Occid. Alter etiam eſt in Theſſalia, Lamiam urbem alluens. ¶ Veteres aquam omnem Acheloon nuncupavere, quod Achelous primus poſt Diluvium erupiſſe terras fertur, five quod Achelous in Græcia, ubi tot ingenia floruerunt, omnium fluviorum celeberrimus fuit. *Macrob. 5. Saturn. c. 18.* ¶ Eſt & Achelous f. Peloponneſi, Dimam urbem præterfluens. Hic Thoas a celeritate apud Poetas nominatur. ¶ Denique hoc nomine fuit Thoas Rex Ætoliæ, qui vel nomen dedit, vel accepit ab Acheloo fl. Acharnaniæ, qui ab *Ovid. 9. Met.* confunditur cum fluvio. Fingitur pugnare cum Hercule pro Dejanira, quo in certamine ſe varias in formas tranſmutat, poſtremo in taurum, unde cornu Copiæ, ac tandem vincitur.

Achĕron, *Campaniano, o Savuto*, fl. Brutiorum, in Calabria Cit. fluens juxta Pandoſiam Urbem exciſam, & deſinens in ſinum Terinæum. ¶ Acheron item, *Velichi*, ſeu *Velichi*, ſeu *Fanar*, fl. eſt Epiri, qui oritur ex Acheruſia palude, & in ſinum Ambracium decurrit. ¶ Item Fluvius hujus nominis eſt in Bithynia, teſte *Apollonio*, & Iſacio, qui ab iſtdem, & a *Plinio* Sonantes dicitur, & exit in Euxinum mare ad Heracleam urbem. Ex horum fluminum ſimilitudine fingitur a Poetis flumen, ſeu palus apud Inferos. Dicitur Acheron, quaſi ἀχος ῥέον, ideſt doloris fluxus. ¶ Accipitur & pro ipſis inferis. *Virg. 7. Æn. v. 312.* Flectere ſi nequeo Superos, Acheronta moveho.

Acherontĕus, a, um, adject. ad Acherontа pertinens. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſerp. v. 351.* Tunc Acherontæos mutato gurgite fontes Laſte novo manaſſe ferunt.

Acherontĭa, urbs parva Apuliæ in monte ſita: quam ob cauſam eam nidum appellavit *Horat. Carm. l. 2. od. 3.* Quicumque celſæ nidum Acherontiæ.

Acherontĭcus, a, um, ad Acherontem pertinens. *Plaut. Bacch. 2. 2.* Regiones colere mavellem Acheronticas.

Acherontĭni, pop. ſunt in agro Brutio, juxta Acherontem fl. *Plin. l. 3. c. 5.*

Achĕrus, untis, in gen. fœmin. pro Acheron. *Plaut. Captiv. 5. 4. 1.* Nulla adæque eſt Acherus, atque ubi ego fui. *hoc eſt*, Multa ſunt cruciamenta apud inferos, ſed nullus Acheron poteſt inveniri adeo ærumnoſus, ut ſunt illic lapicidinæ, ubi ego fui, &c. Al. tamen leg. Nullus adæque eſt Acherus. ¶ *Acherunsulmorum* apud *Plaut. Amph. 4. 2. 10.* eſt vorago, & diſſipatio virgarum, ut Acherus ſive Acheron fl. internus eſt vorago animarum. Ex ulmis autem virgæ fiebant ad ſervos cædendos. Unde alibi idem Plautus verberonem ſervum appellat *ulmitribam.* ¶ *Acherunti* adverbialiter ponitur pro in Acherunte, hoc eſt apud Inferos. *Plaut. Merc. 3. 4. 31.*

Acherunticus, a, um, ad Acheruntem pertinens. *Plaut. Bacch. 2. 2. 21.* Acheruntiæ regiones. ¶ Homo *Acheruticus* dicitur ab *eod. Mil. 3. 1. 33.* qui valde ſenex eſt, & morti proximus.

Acheruntius, a, um, Acheruntĭcus. *Verus Poeta*, apud *Cic. 1. Tuſcul. c. 21.* Acheruntia templa, *i. e.* Inferorum loca.

Acheruſĭa, f. 1. *Lago della Colluccia, ἀχερουσία λίμνη*, palus eſt Campaniæ inter Miſenum, & Cumas, ad 2. M. P. *Dionyſius io 2. Eibliotb. hiſt.* tradit, paludem eſſe Acheruſiam, in quam immittantur cadavera in ulteriorem ripam deferenda, inde natam fabellam de Charonte, ab eo animas nare vehi trans Stygem. ¶ Item Acheruſia palus Epiri eſt, in Theſprotia, ab Ambracia 36. M. P. quæ ad Chimerium port. & opp. exit in mare, ex qua Acheron F. emittitur. ¶ Item Acheruſia ſpecus eſt Bithyniæ, apud Heracleam Ponti, unde Cerebrum extractum fabulantur.

Acherūſis, idis, vel idos, *ἀχερουσὶς*, idem quod Acheruſia, hoc eſt ſpecus Bithyniæ. *Vel. Flac. l. 5. Argon. v. 73.*

Acherusius, a, um, qui ad Acherontem ſpectat. *Lucret. l. 3. v. 25.* Nuſquam apparent Acheruſia templa, i. e. infernæ regiones. ¶ Acheruſia vita *Lucretio l. 3. v. 1037.* eſt vita anxia, ſollicita, ærumnoſa.

Achetæ, f. 1. *ἀχέται*, cicadæ ſunt argutæ, & canoræ, a verbo ἀχέω, quod eſt ſono, & crepito. *Plin. l. 11. c. 26.*

Achillas, *ἀχιλλᾶς*, ſervi Ægyptii nomen eſt, cujus manu interfectus fuit Pompejus. *Luc. l. 8. Plutarch.*

Achillēis, opus eſt Statii Papinii, quo Achillis pueritiam deſcripſit. Eſt etiam hoc nomine quædam ſpecies hordei. V. *Ruellium.*

Achilleon, *ἀχίλλειον*, opp. Troadis, juxta tumulum Achillis, a Mitylenæis conditum, ubi claſſis ejus ſteterat. *Plin. l. 5. c. 30.*

Achilleos, *ἀχίλλειος*, myriophillum, herba. Sic appellata eſt, quod eam Achilles inveniſſe traditur, & adhibuiſſe in curando vulnere Telephi. *Plin. l. 25. c. 5.*

Achilleides, achilleidæ, m. *ἀχιλλείδης*, patronymic. Achillis fil. *Ovid. epiſt. 8.* Pyrrhus Achilleides animoſus imagine Patris. Legitur & *Achillides.*

Achilles, *ἀχιλλεὺς*, filius Pelei, & Thetidis. *Ovid. 11. Met.* Hinc dicitur Peliades. Chironi Centauro nutriendus datus eſt. Inter filias Lycomedis Regis Sciri, a matre, ne ad bellum Trojanum ire cogeretur, ex quo ſciebat non reverſurum, ſub habitu muliebri abſconditus, ex Deidamia generavit Pyrrhum. Ab Ulyſſe habitu mercatoris detectus ad bellum Trojanum ductus eſt. Occidit Hectorem fortiſſimum Trojanorum, ejuſque cadaver ter circum mœnia Ilii traxit bigis alligatum. Vulneravit Regem Myſiæ Telephum, ejuſdemque haſta rubigine ſanavit. Diſſenſit ab Agamemnone odio implacabili, quod ſibi Briſeidem puellam eripuiſſet. Captus eſt amore Polyxenæ, tempore induciarum. Invitatus per fraudem ſpecie nuptiarum a Deiphobo in templum Apollinis Thymbræi, a Paride poſt ſimulachrum latitante, ſagittis Herculis, quæ a Philoctete acceptæ fuerant, in calcaneo transfixus, ubi mortalis erat, interfectus eſt. Sepultus eſt ad Sigæum promontorium. De armis Achillis ingens diſſenſio nata eſt inter Ulyſſem, qui ſolus auſus eſt ea petere, & Ajacem fil. Telamonis. Arma Ulyſſi data fuerunt. Ajax ex indignatione incidit in furorem, & enſi incumbens, ſibi ipſe mortem conſcivit. *Ovid. in fine 12. Met. & initio lib. 13.* ¶ Poetæ metri cauſa ſæpe hoc nomen Græca declinatione uſurpant. Itaque legitur in genitivo *Achillei* pro *Achillis*; quod & *Achilli* ſcribitur. Item in accuſativo *Achillea* pro *Achillem*, in vocativo *Achille* pro *Achilles*, in ablativo *Achilli* pro *Achille* a Græco dativo Dorico τῷ Ἀχίλλᾳ.

Achilleum, *ἀχίλλειον*, genus ſpongiarum tenue, denſumque, ex quo penicilli fiunt. *Plin. l. 9. c. 45.*

Achillēus, a, um, adject. poſſeſſiv. *Virg. Æn. 3. v. 326.* Stirpis Achillææ faſtus.

Achillēus curſus, *ἀχίλλειος δρόμος*, Peninſula eſt non procul a Boryſthene, ab exercitatione Achillis nomen habens. *Plin. l. 4. c. 12.*

Achillis, idos, *ἀχιλλὶς*, inſula in ponto Euxino ad Boryſthenem. *Plin. l. 4. cap. 12.* V. ſupra Achillea.

Achīvus, a, um, dicitur proprie, qui eſt ex Achaja. V. Achæus. Sæpe tamen accipitur pro quovis Græco. *Virg. Æn. 2.* Aut hoc incluſi ligno occultantur Achivi. ¶ *Achivum* pro *Achivorum* legitur apud *Virg. 11. Æn. v. 266.*

Achne, auctore *Plin. l. 5. c. 31.* inſula eſt Rhodiorum, in mari Carpathio, quæ deinde Caſos dicta eſt.

Achor, *ἀχὼρ*, Deus habitus eſt apud Cyrenaicos, cui ſacra faciebant, quoties muſcarum multitudo peſtilentiam invehebat. V. *Plin. l. 10. c. 28.*

Achōres, um, m. plur. *tigna, lattime*, ulcera capitis, tenui humore manantia, & pueros præſertim infeſtantia.

Achradina, Stephano pars eſt urbis Syracuſanæ, cum reliquis urbis partibus ponte conjuncta. *Cic. in Ver. act. 6. Liv. l. 25. c. 24.*

Achras, adis, f. 3. *albero di pero ſalvaggio, ἄχρας*, pyrus ſylveſtris. *Colum. l. 7. c. 9.* & *lib. 10. v. 14.*

Achrēſtus, *ἄχρηστος*, inutilis, ineptus, nullius momenti, *inutile, da nulla.* Voce hac græca uſus eſt *Auſon. ſect. 1. in Epigram. de duob. fratrib.*

Acĭa, æ, f. *acia, agata, filo, ulive*, filum in acu ad ſuendum. *Cel. l. 5. c. 26. n. 23.* Sutura ex acia molli, non nimis torta. ¶ Quidam putarunt, *aciam* ſignificare etiam cuſpidem acus fibularis: Sed id probandum adhuc eſt. Vide Rodium *de Acia.*

Aciāris, f. 3. ſecuris ærea, qua in ſacrificiis Sacerdotes utebantur. *Feſt.*

Acicŭla, æ, f. *ſpillo, ſpilletto, περόνη*, ab acu, acus parva, qua utuntur mulieres ad ornatum capitis. *l. 1. Cod. Theod. de veſtib.*

Acidalĭa, Veneris epithetum, vel quia injicit curas, quas Græci *ἀκηδίας* dicunt, vel a fonte Acidalio, qui eſt Orchomeni urbe Bœotiæ, in quo Gratiæ, quæ Veneri ſunt ſacratæ, ſe lavant. *Virgil. 1. Æneid. v. 728.*

Acidalĭus, a, um, ad Venerem pertinens, quæ *Acidalia* dicitur. *Martial. l. 6. epigr.*

pigr. 13. Acidalius nodus. *h. e.* baltheus seu cingulum Veneris. *Id. l. 9. epigr.* 34. Pingere arundine Acidalia. *h. e.* Cnidia, calamis aptissima. Cnidus autem est Veneri sacra.

Aciditas, atis, *acidezza*, sapor acidus. *Marcell. Empir. c.* 20.

Acidŭlus, a, um, diminut. ab acidus, subacidus. *Plin. l. 15. c. 15.* Pyra acidulo sapore. ¶ Item Acidulus nomen est fontis in agro Venafrano, ita dictus, quod aquas haberet acidulas. *Plin. l. 31. c. 2.*

Acidus, da, dum, *acido, inagrito, forte*, חמוץ, Germ. *sthopff sawer*, Gall. *aigre*, Hisp. *agrio*, ὀξὺς, ὀξώδης, aceti saporem habens. *Col. lib. 6.* Si acidum, hoc modo emendabitur. *Perron. fragm. Tragur.* Acidior sonus. *Plaut. Pseud. 2. 4. 49.* Acetum acidissimum. ¶ Acida lingua, h. e. mordax, apud *Senec. Controv.* 34. ¶ Acidus pro molesto. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 64.*

Acies, ei, f. 5. *filo tagliente, punta, taglio*, חד, צור, Ger. *die schneiden, oder stherpffe*, Gall. *la pointe, le tranchant, dart*, ἀκμὴ, primo est ea pars in ferro, quæ ob acumen secat. Derivari videtur a voce græca allata, ἀκὶς, potius quam ab ἄκαιρος, ut ait Festus. *Cic. Verrin. ult. c.* 43. Quod aciem tuarum fecerium vidisset. ¶ Deinde significat oculorum acumen, seu facultatem bene videndi. *Cic. Somn. Scip.* Radiis solis acies nostra sensusque vincitur. *Id. de Nat. Deor. l. 2. c. 57.* Acies ipsa, qua cernimus, quæ pupula vocatur. ¶ Ponitur & pro ipso oculo. *Lactant. de opif. Dei c.* 10. Nasus utramque aciem simul & discernit & munit. ¶ Tertio idem est ac exercitus instructus, vel ordo exercitus. *Plaut. Mil. 1. 1.* Splendor clypei oculorum perstringit aciem in acie hostibus. Hinc illa sunt, continere, instruere, dirigere, componere, perturbare aciem, &c. ¶ Aciem pro ipso prælio dixit *Liv. l. 33. c. 11.* Cum sex consularibus exercitibus acie confixisse. ¶ Translate sumitur pro ingenii perspicacitate *Cic.* sæpe, acies ingenii, acies mentis, acies animi. ¶ Acies orationis. *Plaut. Epid. 4. 1. 20.* Orationis aciem contra conferam, h. e. accuratissimam, acutissimamque orationem. Sic acies auctoritatis, id est vis auctoritatis. In acie novaculæ, proverb. *ἐπὶ ξυρὸν ἀκμῆς*, in summo discrimine. ¶ Aciem trahere dicuntur cotes, idest exacuere. *Plin. l. 36. c. 12.* Repertæ sunt & in Italia aciem trahentes (cotes) acerrimo effectu. ¶ *Acii*, & *acie* pro *aciei* genitivi sunt antiqui, & obsoleti. *Cn. Matius* apud *Gell. l. 9. c. 14.* & *Sallust.* apud *Priscian. l. 7. sub fin.*

Acilia gens plebeia fuit a Trojanis oriunda: ex qua fuit M. Acilius Glabrio, cui, devicto Antiocho, statua in foro posita est aureis bracteis inculata. Fuit & alter M. Acilius, apud quem Verrem accusavit *Cicero*. Ejus pater Acilius legis auctor fuit: quæ fuit de repetundis, ut hujusmodi causæ una actione absolverentur.

Acinăces, is, m. 3. *ἀκινάκης*, gladius Persarum, sive Medorum. Acinaces, inquit Pollux, gladiolus quidam Persicus est, qui femori suspendebatur. *Horat. carm. lib. 1. od. 27.* Vino, & lucernis Medus acinaces immane quantum discrepat! Adde *Curt. l. 3. c. 3.*

Acinacĭus, a, um, adject. ab acino derivatum. *Ulp. l. 9. D. de tritico, vino, &c.* Acinaceum plane vino continebitur. Alii leg. *Atinaticum*. Est autem vinum acinis mixtum, vel ex aqua & acinis factum, de quo *Plin. 14. 9.* vel simpliciter vinum dulce, ut quidam putant.

Acinarius, a, um, adject. ad acinos pertinens, ut acinaria vasa apud *Varr. l. 1. R. R. c. 22.* h. e. in quibus uvarum acini ponuntur.

Acinaticius. V. Acinaceus.

Acinōsus, a, um, adject. qui multos habet acinos, ut uva acinosa. *Plin. l. 12. c. 13.* ¶ Superlativo *acinosissimus* usus est idem *Plin. l. 14. c. 3.*

Acīnus, i, & acinum, i, apud *Novium*; quin & acina, æ, apud *Catul. epigr.* 26. ut cum *Gell. l. 7. c. 2.* Scaliger, Grævius, & Silvius ediderunt, דגר, Ger. *Kernlin in dem traubee, faß, acino, grano*. Fructus est generatim, qui sub tenui cute liquorem continet, constans folliculo, succo, carne, & granis, sive vinaceis. *Laurent. Vall. l. 4. c. 28.* Acinos inter, & baccas hoc interesse putat, quod acini inter fructus minutiores arborum, fruticumve densius nascantur, baccæ dispersius, & rarius. *Plin.* enim *l. 15. c. 24.* non uvis modo, sed sambuco etiam, & hederæ acinos tribuit, nec non grana punici mali ita appellat. *Id. l. 7. c. 7.* Anacreon acino uvæ passæ strangulatus periit. ¶ Acinus item genus est herbæ. *Plin. l. 21. c. 27.*

Acipēnser, vel accipensis, seu aquipenser, m. 3. *ἀκιπήνσις*, piscis, de quo *Plin. l. 9. c. 17.* qui apud antiquos piscium nobilissimus habitus est: Unus omnium squammis ad os versis contra aquam nando meat. *Martial. l. 13. ep. 91.* Ad Palatinas acipensera mittite mensas. Doctiores ibi legere malunt *acipensim*: nec enim solent Latini, quæ vocabula ipsi a Græcis non acceperint, terminatione græca in accusat. singularibus usurpare. Tanto autem in honore habitum fuisse scribit *Macrob. l. 2. Saturn. c.* 12. ut a coronatis ministris in conviviis inferri soleret. Afferuntur de eo *Cic.* verba: Vide quid agas, acipenser iste paucorum hominum est: quæ quidem *Macrob. ex* Dial. de Fato excerpta esse testatur.

Acis, m. 3. *ἄκις*, nunc *Freddo*, ob ejus frigiditatem, Fl. Siciliæ, in valle Nemorensi. Procedit ex Ætna, & haud procul ab Acesine Fl. medio itinere inter Catanam, & Tauromenium, in mare Jonium influit. Ex eius ripis fertur Polyphemus saxum in Ulyssem jeciisse. ¶ Est etiam Acis insula, una ex Cycladibus. *Plin. l. 4. c. 12.* ¶ Acis etiam adolescentis Siculi nomen fuit, qui cum Galateam nympham adamaret, a Polyphemo rivali suo est occisus, & deinde in fontem sui nominis mutatus. *Ovid. 13. Metam.*

Acisculus, parva ascia, quasi *asciculus*. Est in nummo Gentis Valeriæ apud Phil. a Turre de inscript. M. Aquilii c. 2.

Aclasis, tunica ab humeris non consuta. *Festus.*

Aclides, tela antiqua, idest clavæ quædam breves eminentibus hinc, & hinc acuminibus quibusdam, quæ ita in hostem jaciebantur religatæ loro, vel, lino, ut peractis vulneribus possent redire. *Virg. 7. Æn.* Teretes sunt aclides illis tela. ¶ In singulari numero usurpatur a *Val. Flacc. l. 6. & Sil. l. 3.*

Acmonides, æ, unus ex Vulcani ministris, *ἀπὸ τῆς ἄκμονος*, ab incude. *Ovid. 4. Fast. v. 288.* ubi fingere ferrum Brontes, & Steropes, Acmonidesque solent.

Acna, vel Acnua, æ, f. mensura agrorum continens pedes centum viginti. *Varr. l. 1. R. R. c. 10. & Colum. l. 5. c. 1.*

Acœnonētus, *ἀκοινώνητος*, vox est a Græco ἄκοινος, derivata. *Juvenal. sat. 7. v. 218.* Discipuli custos præmordet Acœnonetus. Defigat Poeta eo nomine pædagogum hominem privatæ tantum suæ utilitati studentem, & ob id mercedis, quæ magistro tota debetur, partem sibi per summam fraudem retinentem: ab *a* privativa, & *κοινὸς*, communis. Ita quidam Interpretes. Alii legunt *acœnitus ipse* eadem plane sententia. Sunt etiam qui putant, tacite designari ea voce *Anicetum* Neronis pædagogum, infamem & scelestissimum: de quo *Sueton. in Ner. c. 35. & Tacit. Ann. 14. c. 3. 7. 8. & 62.*

Acolythus, & Aculuthus, i, m. *ἀκόλουθος*, comes, sequax, persequus, ab *ἀκολουθέω*, sequor. Nomen est sacri Ordinis in Ecclesia. *Aug. ep.* 104.

Aconiti, sine pulvere, & sudore, hoc est citra negotium & laborem, *ἀκονητὶ*. Sumptum ab Athletis, qui pulverem inspergebant corporibus, ut se mutuo facilius comprehendere possent. Vox græca est, quam tamen *Plinius* latinis litteris scripsit *lib. 35. c. 11.* Dioxippum, qui citra pulveris tactum vicit, quod aconiti dicunt. *Prose senza fatica.*

Aconitum, n. 2. דאש, *ἀκόνιτον*, herba, quæ ex Cerberi spuma consperta venenum maxime dirum contraxit, quo tempore eum Hercules ab Inferis traxit. *Ovid. 7. Metam.* Alii ex Promethei sanguine in monte Caucaso vincti natum esse fabulantur. *Auson. in Monosyll.* Dictum aconitum *ἀπὸ τῆς ἀκόνης*, hoc est, a cote, seu caute. Quæ, quia nascuntur dura vivacia caute, mortales aconita vocant. Sunt, qui ab Acone portu derivent Heracleæ, Lyco flumini oppositio. Alii, quod juxta nullus pulvis intervenisset. Nam *κόνις* græce pulvis, *ἀκονῆτι* sine pulvere dicitur. *Plin. l. 27.* scribit, aconitum dictum, quod in nudis cautibus, quas aconas vocant, nascatur, vel quoniam *ἀκοντίζομαι*, est accelero, quia mortem accelerat.

Acontiæ, arum, m. *ἀκόντιοι*, *sorta di tessere*, Germ. *ein comete wie ein pfeil*, *ἀκόντια*, sunt stellæ crinitæ, *ἀπὸ τοῦ ἀκοντίου*, hoc est, a jaculo quia jaculi modo vibrantur ocyssimo volatu. *Plin. l. 2. c. 25.*

Acontias, æ, m. serpentis genus, magnitudine duorum cubitorum, figura autem crassa in tenuem abeunte. Sic dictum, quod jaculi modo in homines prosiliat. Vocatur & Cenchrias, & Cenchris. *Lac. l. 9.*

Acontius, *ἀκόντιος*, Ceus fuit, ex Cea Ægei maris insula, cujus ad Cydippem, & Cydippes ad eum epistolas habet *Ovid. in Heroid.* ¶ Item Acontius Magnesiæ, vel Borotiæ mons. *Plin. l. 4. c. 7.*

Acōpa, orum, n. 2. *ἄκοπα*, medicamenta, quæ adhibentur lassis, impositio ex re vocabulo: scil. ab *a* privat. & *κόπος*, labor. *Plin. l. 29. c. 3.* Omnia, quæ acopis curantur.

Acōpis, f. 3. *ἄκοπις*, gemma nitro similis, pumicosa, aureis guttis stellata, lassitudinem solvens, *Plin. l. 37. c. 10.*

Acōpus, i. 2. herba est, quæ & anagyros, *ἀναγυρὸς*, cujus semen commanducatum vomitiones facit. *Plin. l. 27. c. 4.* ¶ Unde proverb. Græcum, *ἀναγύρου πόνος*, hoc est, anagyrum movens, quoties loquimur de re, unde nobis ignominia excitari possit.

Acor, m. 3. *acutà, asprezza*, Gall. *feure, âpreté*, saporis, vel odoris acuitas, sive asperitas, ut vini, mali Punici, &c. *Col. l. 3. c. ult. & Plin. l. 18. c. 21.*

Acorna, f. 1. genus cardui. *Plin. l. 21. c. 16.* Acorna tantum colore rufo.

Acosmos, inornatus, incomptus, *ἄκοσμος*, Græca vox, qua usus est *Lucret. lib. 4. v. 1153.* Nigra melichrus est: immunda & fœtida, acosmos.

Acquiesco, is, evi, n. 3. *riposarsi*, אנח רגע, *acquietarsi*, דמם, Germ. *aufhören, sich zu ruhe geben*, Gall. *se reposer, tomber d'accord*, Hisp. *descansar, o darse por contentado, ἀναπαύομαι*, accumbo, vel simpliciter quiesco. *Cic. Attic. l. 13. epist.* 34. Lanuvii tres horas acquieram. ¶ Interdum est dolorem, aut aliam animi molestiam remitti. *Cic. de Fin.* Nunquam finit eam respirare, nunquam acquiescere. ¶ Significat etiam in re aliqua, aut in aliquo homine, cum quadam animi voluptate, quietoque consistere. *Cic. Sulp.* His vero temporibus habemus aliud nihil, in quo acquiescamus. ¶ Dicimus quoque acquiescere alicui rei, pro in aliqua re. *Seneca epist.* 25. Ut meliora tibi proponas, & acquiescas rei blandæ. ¶ Interdum significat contentum esse, & nihil amplius quærere. *Cic. de Amic. c.* 27. Vicissim autem senes in Adolescentum caritate acquiescunt. ¶ Item oblectari. *Cic. Att. l. 9. ep.* 10. Tecum ut quasi loquerer, in quo uno acquiesco, scribere instituì. ¶ Item paulum consistere. *Plaut. Asin.* 2. 2. 60. Unumquidque rogita, ut acquiescam: non vides, ne ex cursura anhelitum ducere? ¶ Καθ' ὑπερβατὸν, acquiescere pro mori dixit *Nepos* in vita Annibalis *c.* 13 *n.* 1. Sic vir fortissimus anno acquievit septuagesimo. Apud citeriores ævi Scriptores acquiescere, contentire est, vel assentiri *Hieron. l. 2. cont. Jovin.*

Acquiro, is, ivi, itum, n. 3. *acquistare*, קנה, דרש, Germ. *augen, überkommen*, Gall. *acquerir*, Hisp. *alcancar*, προσπορίζομαι, περιάγομαι, quærendo adiscor, ab ad, & quæro. *Cic. de Am.* Acquirendi sunt, quos diligamus. ¶ De malis etiam rebus dicitur. *Plaut. Milit. sc. 3. a. 2.* Quis est, qui inimicitias sibi magis acquirat, quam tu? ¶ Acquiri pro augeri, vel conciliari. *Plin. l. 15. c. 17.* Quo genere & vino odorem acquiri putant.

Acquisītio, onis, verbal. ab acquiro. *Front. de Aquaduct. l. 1.* Adjuvatus fons ex compluribus aliis acquisitionibus. Adde *Justinian. Justit. l. 3. t. 12. §. 3. & Tertull. in Exhor. ad Castit. c.* 12.

Acra, neut. plur. cacumia, *τὰ ἄκρα*. *Apulej. de Mundo.* ¶ *Acra* fœm. sing. ἡ ἄκρα, eandem habet significationem. Hinc *Acra Japygia* promontorium Salentinum. *Plin. l. 3. c. 11.* ¶ Acræ, arum, urbs Siciliæ. *Sil. l. 14. v. 206.*

Acragantinus, a, um, ad Acragantem pertinens. *Lucret. l. 1. v. 716.* ubi al. leg. *Agrigentinus.*

Acrăgas, nobilis artificis nomen apud *Plin. l. 33. c. 12.* ¶ Est item Acragas mons Siciliæ, non procul a Pachyno promont. cum oppido ejusdem nominis, quod Agrigentum alias dicitur. *Plin. l. 3. c. 8. Virg. Æn. 3. v. 703.* Arduus inde Acragas ostentat maxima longe mœnia. ¶ Item Acragas fluvius dictum moatem & oppidum præterfluit.

Acratophŏrum, ri, n. 2. *botteglia*, שיכור, Germ. *trunffenbrug*, urceolas. *Cic. 3. de Fin. c. 4.* Ephippiis, & acratophoris.

Acrēdo, inis, *agrestezza*, idem quod acritas, sed rari usus. *Pallad. mense Januar. c. 16. de jugland.* Nuces servantur cæpis mixtæ, quibus hanc vicissitudinem reddunt, ut eis acredinem tollant.

Acredŭla, f. 1. *ἀκρηνολὸ*, Ger. *ein nachtigal*, φιλομήλα, putatur luscinia avis, sive, ut aliis placet, avis illa, quam vulgo ravarinum vocamus. *Cic. de Div. l. 1. c. 8.* Et matutinis acredula vocibus instat. *Ov. in Pregne*, Et matutinos exercet acredula cantus. ¶ Aliqui pro ranæ specie accipiunt. Videtur enim *Cic. l. c.* Acredulam eam dicere, quam Aratus ἀκαλανθίδα. Ranas vero ololygones appellari auctor est *Plin. l. 11. c. 37.* Accedit & *Isidori* auctoritas *l. 12. c. 6.*

Acrēsco, is, n. 3. *inacetire*, acrem, acidumque saporem sumere. De vino usurpat *Veget. l. 4. Mulomed. c. 8.*

Acrĭcŭlus, a, um, diminut. ab Acris, apud *Cic. 3. Tusc. c. 15.* qui *acriculum Zenonem* dixit: ut feliciter Turneb. & Gruterus depravatum locum restituerunt.

Acrifolium, lotos, alysa, alyserum, arbuscula est, quæ a *Macrobio 2. Saturn. c. 16.* inter arbores infelices numeratur.

Acrimonia, f. 1. *acrimonia, agrestezza*, מרירות, Gall. *aprité, force*, & *pointe come d'oignon, & choses semblables*, Hisp. *agror, agudeza, fortaleza, ligereza*, vis est in rebus, quæ gustantur, aut sensu aliquo percipiuntur, acrior, mordax, & ingrata. *Cat. de re rust. c.* 157. Si ulcus acrimoniam ejus fere non poterit. ¶ Translate ponitur pro vehementia, *lenitas*. *Auct. ad Her. l. 4. c. 37.* Hæc exornatio tum multum venustatis habet, tum gravitatis, & acrimoniæ plurimum. ¶ Item pro severitate. *Id. l. 3. c. 15.* Convenit igitur in vultu pudorem, & acrimoniam esse.

Acris. V. Acer.

Acrisiŏnis, idis, f. Danae Acrisii Argivorum regis filia. *Virg. 7. Æn. v. 409.* ubi *Servius* docet *Acrisioneis* non cum *colonis*, sed cum *Danae* convenire.

Acrisiŏnēus, adject. *ἀκρισιώνειος*, ad Acrisium pertinens. *Ovid. 5. Metam. v. 238.* Acrisioneas Prætus pertederat arces.

Acrisiŏnĭades, æ, *ἀκρισιωνιάδης*, patronym. pro Perseo Acrisii nepote. *Ovid. 5. Met. v. 69.* Vertit in hunc harpen madefactam cæde Medusæ Acrisioniades.

Acrisius, m. 2. *ἀκρίσιος*, Abantis Argivorum Regis filius, & pater Danaes. Hic, cum apud Argos annis 31. regnasset a Perseo nepote suo, licet, non sponte, occisus est. ¶ Acrisius alter pater fuit Laertæ patris Ulyssis, Jovis filius, apud *Ovid. Met. 13. v. 144.* Nam mihi Laertes pater est, Acrisius illi, Jupiter huic. sed libri meliores habent, *Arcesius*.

Acritas, atis, idem quod acritudo. *Gell. l. 13. c. 2.* Nihil quicquam interest, suavitudo dicas, an suavitas, acerbitudo, an acerbitas, acritudo, an quod Accius scripsit in Neoptolemo, acritas. ¶ Translate ponitur pro vehementia. *Accius* apud *Non. c. 8. n. 80.* Vis veritatis, atque acritas.

Acriter, adverb. ab acer, vehementer, *con vecmenza, σφόδρα*. *Liv. in prooem. operis.* Ad illa pro se quisque acriter intendat animum. *Horat. 1. Sat. 2.* Quanto perditior quisque est, tanto acrius urget. *Cic. Famil. 10. ep. 28.* Acerrime agere aliquid.

Acritūdo, inis, vis admordendi, dissolvendique, qualis in aceto est. *Varro. l. 2. c. 9. de coquendo & pinu.* Liquor, qui inest, habet amarum saporem, qui propter acritudinem non patitur carnem penetrare. ¶ Translate *Gell. l. 10. c. 27.* Par fuit quondam vigor, & acritudo, amplitudoque R. populi, & Pœni.

Acroāma, atis, n. *cosa piacevole da udirsi*, ἀκρόαμα, quidquid auditu jucundum est. ab *ἀκροάω*, audio. Apud Latinos significat musicam tibicinum symphoniam, quæ olim in agendis fabulis adhibebatur. Hinc in Glossis Isidori legitur: *Acroama, auditio lyrarum, & tibiarum. Sueton. in Vespas. c. 19. Plin. l. 6. epist.* 31. ¶ Dicitur etiam de ipso tibicine aut symphoniaco. *Sueton. in Aug. c. 74.* Aut acroamata, aut histriones, aut ludios interponebat. ¶ Ponitur etiam

iam pro jucunda rei alicujus narratione, aut festiva recitatione: quales potissimum fiebant inter cœnandum. *Cic. pro Arch. c. 9.* Themistoclem dixisse ajunt, cum ex eo quæreretur, quod acroama libentissime audiret; ejus, a quo sua virtus libentissime prædicaretur. ¶ Item pro festivo narratore, aut recitatore. *Cic. Verr. 6. c. 22.* ubi *Manut.* tibicinem intelligit: sed cum *Cic. fgitivum acroama* appellet, aptius de recitatore exponi videtur. ¶ *Prudent. Perifteph. 3. v. 323. acroma* dixit pro *acroama* metri causa.

Acroamaticus, a, um, adject. ἀκροαματικὸς. auscultatorius. *Gell. l. 20. c. 4.* docet Aristotelem commentationes suas divisisse in *Acroamaticas*, & *exotericas*.

Acroasis, is, f. ἀκρόασις, eruditus sermo, seu disputatio, quæ a magistro alicujus artis coram multis audientibus habetur. Latine *auditio* appellata. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Acroasin facere. *Senec. l. 4. excerpt. controvers. in præfat.* Acroases suas populo committere. *h. e.* suas declamationes. ¶ Item ipse locus, ubi acroasis habetur. *Cic. Att. l. 13. ep. 17.*

Acrobaticus, a, um, adject. ad ascendendum aptus, scansorius, ἀπὸ τοῦ βαίνω εἰς ἄκρα, ut acrobaticæ machinæ, *Vitruv. l. 10. c. 1.*

Acroceraunia juga, seu Acroceraunii montes, M. excelsi inter Armeniam, & Iberiam, sic dicti, quasi montes ignitas habentes a fulminibus summitates, quod fulminibus sæpe intelleuntur. Nam κεραυνὸς, fulmen est, ἄκρα altus. ¶ Hoc nomine etiam appellantur montes altissimi prope Acroceraunium prom. inter Albaniam, & Epirum, qui Epirum a Macedonia separant, distant ab Aulone 11. M. P. in Bor. a Buthroto urbe Epiri 92. in meridiem a Japygio prom. Italiæ 700. stadia in ortum, & vulgo dicuntur Montes Diaboli, & *Monti della Chimera*, a Chimera urbe illis insidente.

Acrochordônes, f. 3. *pori che nascono per le mani*, שְׁאֵת, Germ. *warze*, Gal. *verue*, *cor*, Hisp. *berruga*, ἀκροχορδόνες. verrucæ sunt, fabæ amplitudine, quæ pueros maxime infestant, dictæ, quoniam in imo anguste ita sunt, ut pendere videantur. *Cels. l. 5. c. 28. n. 14.* Acrochordon si excisa est, nullam radiculam relinquit.

Acrocorinthus, m. 2. ἀκροκόρινθος, mons, & arx Corintho urbi imminens, non secus ac Ithome Messenæ imminebat, in Peloponneso, inter duo maria, Ægæum, & Jonium, stadiorum trium, & dimidiati. Sub ejus igitur radice, in plano, Corinthus instar mensæ jacet. Vertex Acrocorinthi Veneri sactam habuit ædiculam, infra verticem Pirene fons effluebat. Hæ duæ arces, Acrocorinthus, & Ithome Bovis cornua appellatæ sunt, hoc est Peloponnesi. Hinc quidam Philippo Macedoni suadebat, ut Bovem cornibus teneret, occupatis nimirum his duabus arcibus.

Acrocorium, ἀκροκόριον, bulbi species est. *Plin. l. 19. c. 5.*

Acrolithus, a, um, ἀκρόλιθος, in summitate lapidis positus: item lapidem in summitate habens: item generatim lapideus, *Trebell. Poll. in 30. Tyrannis*, *c. 32.* Statua acrolitha.

Acronyctæ stellæ, h. e. vespertinæ, quæ scilicet sub noctem oriuntur. *Firmic. l. 2. Astron. c. 8.*

Acropodium, ii, n. ἀκροπόδιον, basis statuæ, *piedestallo*, *Hygin. fab. 88.*

Acrostichis, idis, f. 3. ἀκροστιχὶς, dicitur, cum primis aliquot versuum literis nomen alicujus, vel alia quævis dictio, aut oratio exprimitur, ut argumenta quædam sunt comœdiarum Plauti. Videtur ejus meminisse & *Cic. l. 2. de Divin. cap. 54.* ¶ Appellatur hoc nomine & illud carminis genus, cujus strophæ per literas initiales repræsentant alphabetum.

Acroteria, orum, n. 2. ἀκρωτήρια, pinnacula in summitate ædificiorum prominentia. ¶ Item in corpore humano extremitates acroteria dicuntur, quales sunt in manibus, & pedibus illæ partes digitorum, quæ sub unguibus. ¶ *Vitruv. l. 3. ad fin.* latinitate donavit ita appellans ornamenta posita in summitatibus columnarum. ¶ Idem *l. 5. c. 12.* promontoria ita appellat. Portus, inquit, naturaliter si sint positi, habeantque acroteria, sive promontoria procurrentia, &c.

Acrothymium, ii, n. ἀκροθύμιον, genus porri in cute, subduri, perasperi, & colore thymi. *Cels. l. 5. c. 28. n. 14.*

Acta, æ, f. 1. *lido*, כרה, שפת, Germ. *das ufer*, *gestad der meere*, substantivum nomen, & Græcum, ultima depresso accentu; litus, seu amœnus is litore recessus. Nam ἀκτὴ, litus dicitur, ἀκτάιον litoralis. *Virg. l. 5.* In sola secretæ Troades acta Anchisen flebant. *Cic. Verr. 7. c. 25.* In acta cum mulierculis jacebat ebrius. Adde *cap. 31.*

Acta, orum, n. *azioni*, *fatti*, τὰ πραχθέντα, res gestæ, actiones, actus. *Ovid. 1. Trist. eleg. 2. v. 97.* Si tamen acta deos numquam mortalia fallunt. *Stat. 2. Thebaid. v. 706.* Ingentia acta recensere. ¶ Sæpissime dicuntur de rebus publice gestis a Senatu, a Magistratibus, ab Imperatoribus; & significant leges, decreta, & ea omnia, quæ reipublicæ causa fiunt, πράγματα. *Cic. pro Dom. c. 31.* Ut acta tui prætlari tribunatus hominis dignitate cohonestes. *Id. Phil. 1. c. 7.* Acta Cæsaris. V. ibi reliqua. *Suston. in Claud. c. 11.* Caii acta omnia rescidit. *Id. in Tiber. c. 67.* Jurare in acta alicujus. ¶ In singulari numero. *Cic. Phil. 1. c. 7.* Quid est, quod tam proprie dici possit actum ejus, qui in republica cum imperio versatus sit, quam lex? *Acta forensia* sunt cautæ, & lites. *Auct. Panag. ad Pison. v. 34.* Armorumque decus præcede forensibus actis. *Senatus Dig. l. 36. tit. 8. leg. 21.* Facere acta apud Procuratorem Cæsaris. ¶ *Acta publica*, & *acta* absolute sunt etiam commentarii, in quibus acta populi, Senatus, &c. perscribebantur, *atti pubblici*, ὑπομνήματα, *Suetan. Plin. Tacit.* ¶ Differunt ab Annalibus, & Fastis, quia in Annalibus res tantum maximæ & illustres memoriæ mandantur, in *actis* vero res minoris momenti, ut *Tacit. Ann. 13. c. 31.* docet. In Fastis vero continentur ea, quæ ad summos magistratus pertinent, bella, victoriæ, triumphi: præterea fasti nefastique dies, sacra, ludi, &c. quorum nihil tale in Actis habebatur. ¶ Præterea *acta* sunt tabulæ, in quibus acta forensia perscribuntur, *atti*, *protocolla*, *protesso*. *Paul. Dig. l. 42. tit. 1. leg. 43. & 46.* & alibi. ¶ *Ab actis* dicitur is, qui actorum publicorum conficiendorum curam habet, *attuario*. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 389. n. 6.* Optio ab actis, ideft adjutor actuarii. Antiquit. Benevent.

Actæa, f. 1. nympha, ab acta, ideft, litore maris dicta. ¶ Item genus herbæ apud *Plin. l. 27. c. 7.*

Actæon, nis, ἀκταίων, filius Aristei, nobilis venator, qui, cum imprudens Dianam nudam se cum Nymphis in sylva lavantem vidisset, ab ea in cervum mutatus est, & a suis canibus lacseratus interiit. *Ovid. 3. Met.*

Actæus, a, um, *Ateniese*, ἀκταῖος, dicitur pro Athenienti. Nam Attica regio apud priscos dicta est non solum Actis, idos, ab Actide, Cranai Regis filia, ut inquit Eustathius, sed etiam Acte, ut *Plin. l. 4. c. 7.* & *Gell. l. 14. c. 6.* testantur, vel ab Actæone, sive Actæo Rege indigena, vel quia litoralis fere tota est, exili, & angusto quodam velut margine. *Ovid. 1. Met.*

Acte, es, regio est Attica, sic dicta, quia litoralis sit. ἀκτὴ enim græce litus significat. V. *Athæus.* ¶ Est etiam planta, quam nonnulli ebulum esse putant. *Plin. l. 26. c. 11.*

Actia, orum, ἄκτια, ludi quinquennales, Apollini dicati, sic dicti, quod in Actio Epiri promont. celebrarentur. Vetustissimi erant, sed eos Augustus instauravit post Actiacam victoriam. Quinquennales fuerunt, teste *Suetan. in Aug.*

Actiacus, a, um, adject. ἀκτιακὸς, ad Actium pertinens. *Vellej. Paterc. l. 2. c. 86.* Bellum Actiacum. *Ovid. Sapph.* Actiacas undas.

Actias, adis, patronym. fœmin. ἀκτιὰς, ideft Athenienfis. *Virg. Georg. 4. v. 453.* Actias Orithyia. ¶ Item ad Actium promontorium pertinens, ut Actias Cleopatra, *Stat. l. 3. Silv. 2. v. 120.* h. e. ab Augusto ad Actium devicta.

Actinôsus, a, um, *pieno di raggi*, ἀκτινώδης, ab ἀκτὶς, radius solis. *Ambrof. in Pfalm. 41.*

Actio, nis, f. 3. *azione*, *opera*, מעשה, Germ. *handlung*, Gall. *action*, Hisp. *acion*, *obra*, nomen verbale ab ago, generaliter capitur pro omni operatione, atque actu. *Cicer. 1. Offic.* Virtutis laus omnis in actione consistit. ¶ Quandoque vero significat pronuntiationem, *pronuncia*. *Cic. in Or.* Est actio quasi corporis quædam eloquentia, cum constet e voce, atque motu. ¶ Quandoque pro accusatione, sive petitione accipitur, quemadmodum actor pro accusatore, ut Ciceronis Actiones in Verrem. ¶ Quandoque dicitur defensio, ἀπολογία, sive oratio pro causæ defensione, aut alicujus rei, de qua agitur. *Cic. Q. Valerio*, Actionem meam Cæsar comprobavit. ¶ Dicimus etiam gratiarum actionem, pro beneficii accepti verborum grata redditione. *Cic. Planco*, Gratiarum actionem a te non desiderabam. ¶ Est etiam actio jus persequendi in judicio quod sibi debetur. *Lib. 1. ad Herenn.* Et a causa cadit is qui agit, nisi habeat actionem. Sic actio injuriarum, & actio furti JCtorum sunt. Actionem alicui intendere, *mover lite*. *Cicer. pro Mil.* Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat. Sic, dare actionem. V. Judicium. ¶ Actio vitæ, pro vivendi ratione, seu modo. *Cic. 3. Offic.* Ad eas res parandas, tuendasque, quibus actio vitæ continetur.

Actiôsus, a, um, adject. *attivo*. *Plaut.* apud *Varr. l. 6. L. L. pag. 83.* Actiosæ mulieres. Al. aliter leg.

Actito, as, a. 1. frequentativum, non ab ago, sed ab acto, sicut scriptito a scripto, lectito a lecto, & proprie dicitur de causis ἀγωνιζομένοις. *Cic. de cl. Or. c. 70.* M. Potidius multas privatas causas actitavit.

Actîve, *attivamente*, ἐνεργητικῶς, activorum more. *Priscian. lib. 8. exp. de Communibus.*

Actium, *Capo Figalo*, ἄκτιον, prom. cum urbe Epiri, ad os sinus Ambracii, contra Nicopolim urbem proximam vix M. P. distantem, a Buthroto, & Aorcyra 50. in Mer. Leucadem versus 30. Olim clarum fuit templo Apollinis. Hic Augustus devicit navali prælio Antonium, & Cleopatram, & procul M. P. urbem condidit, quam Nicopolim a Victoria nominavit.

Actiuncula, æ, f. 1. diminut. ab actio. *Plin. epist. 25. lib. 9.* Retracto etiam actiunculas quasdam.

Actius, ἄκτιος, idem quod Actiacus, ut Actia bella. *Virg. 8. Æn. v. 675.* & Actius Apollo. Actia litora. *Idem Æn. 3.*

Actius Navius, augur fuit, qui novacula cotem prosicidit, spectante Tarquinio Prisco Rege. Inde factum est, ut a Rege, & a Populo semper in rebus dubiis consuleretur.

Actius. V. Accius.

Activus, a, um, *che opera*, ἐνεργητικὸς, qui agit. Denominativum est a nomine actus, ductum a Grammaticis. Hinc activa significatio, & verbum Activum, quod, teste *Prisciano lib. 8.* semper actum significat, & facit ex se passivum. ¶ Activa Philosophia apud *Senec. epist. 95.* Sic *Quintil. l. 3. c. 5.* activum opponit spectativo, sive theoretico.

Actor, tis, m. 3. *operatore*, *facitore*, Gal. *acteur*, Hisp. *actor*, qui aliquid agit. *Cic. pro Sext.* Et auctor, & actor illarum rerum fuit. ¶ Item is, qui in judicio causam agit. *Cic. de Cl. Orat.* Et actori summo causarum, & magistro. ¶ Fere tamen sumitur pro accusatore. ¶ Actor etiam dicitur histrio, qui fabulam agit. *Cic. ad Q. Fr.* Poetæ boni, & actores industrii in extremo actu solent esse diligentissimi. ¶ Item actor dicitur villicus, qui nostras res curat, quem factorem solemus appellare. *Col. l. 1. c. 7.* Ita fit, ut & actor, & familia pecset. ¶ Actor publicus dicitur a Tacito pro servo publico, *l. 2. Ann. c. 30.* Mancipari, inquit, singulos actori publico jubet. Item a *Plin. epist. 19. l. 3.* ¶ *Pignor. de servis* Actorem a Villico separat.

Actor, comes Herculis in expeditione contra Amazones. In eo bello vulneratus cum retro domum abire vellet, in itinere mortuus est.

Actorides, Patroclus nepos Actoris. Is enim ex Ægina, quam ei Jupiter a se vitiatam uxorem dederat, Menœtium genuit, Menœtius autem relicta Ægina Opuntem in Locros se contulit, & ibi Patroclum genuit. *Ovid. l. 1. Trist. el. 9. v. 29.*

Actrix, icis, f. 3. quæ agit, actionem instituit, *attrice*. *Lege 41. Cod. de liberali causa*. Jubemus, omnes epistolas actricis inanes, ac vacuas esse.

Actualis, activus. *Macrob. Som. Scip. l. 2. c. 17.* Actualium vigor virtutum.

Actuariolum, i, dim. parva navis actuaria. *Cic. Att. l. 10. ep. 11.* Quid duro tempore anni actuariolo fore censes?

Actuarius, ii, m. *notajo*, סופר, Germ. *aufzeichner*, *offenbarschreiber*, Gal. *notaire*, Hisp. *notario*, γραμματεὺς, scriba publicus, a conficiendis actis sic appellatus, qui & Censualis dictus. V. *Lipst. ad 5. Annal. Tacit. Suet. in Cæs. c. 55.* Quam ζ orationem) exilimat magis ab actuariis exceptam, male subsequentibus verba dicentis, quam ab ipso editam. ¶ Utebantur enim Actuarii compendio quorundam punctorum, & minutarum figurarum, quibus recitantis, aut legentis verba mira celeritate excipiebant. ¶ Actuarii etiam dicti, qui in agendis rebus, & administrandis negotiis occupantur, πραγματεῖς. *Gloss. Vet. Offsv. Ferrar.* putat Sext. Aurelium Victorem in Gallieno hanc vocem accepisse pro darianariis, qui in exercitu mercaturam annonæ faciunt, Ital. *usurai dieri*, *incettatori*. Et in eundem sensum trahit locum ex *Æl. Spartiano*, *Tyrann. 5.*

Actuarius, a, um, agilis, sive qui agi, & impelli facile potest, *leggiero*, *agile*. Actuaria navigia, quæ sc. remis aguntur. *Cæs. l. 1. B. C. c. 27.* ¶ Absolute actuarias, pro actuariis navibus dixit *Cic. ad Att. 5. ep. 9.* Actuariis minutis Patras accedere. ¶ *Actuarius* limes est, qui primus actus est, ab eo quintus quisque, quem si numeres cum primo, erit sextus, quoniam quinque centuriæ sex limites claudunt. Actuarii autem extra maximos D. & K latitudinem habent ped. XII. Per hos iter populo, sicut per viam publicam debetur. Ita enim cautum est lege Sempronia, & Cornelia, & Julia. Quidam ex his latiores sunt XII. pedibus, ut hi, qui sunt per viam publicam militarem acti. Habent enim latitudinem viæ publicæ. Hæc tradita sunt ab *Hygino in lib. de limitibus constituendis*. pag. 151. Goesii.

Actum est, *è spedito*, *spacciato*, *finito*, πέπρακται, semper in malam partem accipitur, ut Actum est de Rep. id est, extincta, desperata est. *Ter. in Andr. 3. 1. v. 7.* Actum est, si quidem hæc vera prædicat. Sic *Id. Heaut. 3. 3. v. 3.* Acta res est, perii. *Donat. in loc. Andriæ* monet, hoc secundum jus civile dictum esse, quo cavetur, ne quis rem actam apud Judicem repetat.

Actuôse, adverb. πραγματικῶς. *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Quam leniter, quam remisse, quam non actuose. *h. e.* quam sine vehementiori corporis motu, ac gestu.

Actuôsus, a, um, adject. *attivo*, *attuoso*, πραγματικὸς, qui in actione, & labore versatur, cui opponitur otiosus, deses. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 40.* Virtus actuosa est, Deus autem vester nihil agens. *Senec. de tranquil. c. 3.* Vita actuosa. ¶ *Actuosi* dicuntur etiam histriones, qui actibus, hoc est gesticulationibus dant operam, dum fabulas agunt. *Fest.*

Actus, a, um, o. 1. *finito*, *condotto a fine*, πεπραγμένος. completus. *Virg. l. 5.* His actis propere exequitur præcepta Sybillæ. ¶ Ponitur etiam pro Appulsus. *Virg. 2. Æn.* Seu tempestatibus acti. ¶ Pro infixus. *Virg. l. 9.* Viribus ensis adactus transadigit costas. ¶ Pro admotus. *Virg. l. 11.* Accelerant acta pariter testudine Volsci. ¶ Pro coactus, & territus, ut Prodigiis acti cælestibus ossa piabunt. *Virg.* ¶ *Actum agere* est frustra agere extra tempus, & extra locum. *Cic. de Amic. c. 22.* Acta agimus. ¶ Actus, transactus. *Cic. 5. Tusc.* Est autem unus dies bene, & ex præceptis tuis actus. Sic acta vita. *Cic. pro Cluent.* ¶ Actus agitatus, vexatus. *Virg. Æn. 7.* Quibus actus uterque Europæ, atque Asiæ fatis concurrerit Orbis. ¶ Actum habere idem est, ac ratum habere. *Cic. Tusc. 3. c. 21.* Sed alii aliter leg.

Actus, us, m. *atto*, *azione*, πρᾶξις, id quod agitur. *Cic. 2. de leg. c. 11.* Non solum in rectis, sed etiam in pravis actibus infignis est humani generis similitudo. *Quintil. l. 11. c. 1.* In ceteris actibus vitæ &c. *Sen. ep. 8.* in actu mori. *morir operando*. ¶ Item impulsio, motus. *Lucret. l. 9. v. 471.* Galeas, & scuta virorum, Pilaque contorsit violento spiritus actu. ¶ Item semita inter agros posita, qua armenta gregesque, & vehiculæ aguntur; & differt ab itinere, quod iter est, quo quis pedes, vel eques commeare potest. Ita definit *Modestin. leg. 12. dig. de servit. præd. rust.* V. Via. Atque hæc intelligenda sunt de viis, & semitis, quæ inter agros diverlorum dominorum ducuntur; nam

in aliis locis hæ descriptiones, & differentiæ locum non habent. *Cic. pro Cæc. c.* 26. Aquæductus, haustus, iter, actus. *Festus* scribit actum esse iter inter vicinos quatuor pedes latum. ¶ Præterea actus dicitur certum agri spatium seu modus: estque duplex, minor, qui continet 120. pedes in longitudine, & 4. in latitudine, major, qui quaquaversus 120. pedes habet; teste *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 70. Atque ita dictus est, quia in eo boves aguntur, cum aratur, uno impetu justo, ut ait *Plin. l.* 18. *c.* 3. ¶ Sæpe actus sumitur pro administratione, seu dispensatione, πραγμαπεία, πραγματεία, διοικησις. *Hesych. in Cato c.* 6. Felix esset nostra respub. si qualis est Carus, plures haberem in actibus collocatos. *Marcian. leg. interdum*, *Dig. de publicanis*. Actum gerere. *h. e.* dispensatorem gerere, *avoir il maniage*. Adde *Scævol. l.* 40. *dig. de statu liber.* ¶ *Actus rerum* sunt res gerendæ præsertim in rebus forensibus. *Suetan. in Claud. c.* 15. Cum decurias actu rerum expungeret. *h. e.* a numero judicum rejiceret. *Id. in Ner. c.* 17. Cautum, ut rerum actu ab ærario causæ ad forum transferrentur. *h. e.* tempore judiciorum exercendorum. ¶ Partes quoque Comœdiæ, & Tragœdiæ actus dicuntur. *Cic. de Senect. c.* 2. & *Fest.*

Actütum, *di subito, incontinente*, פתאום, Ger. *iehling*, *alsbald*, Gall. *uite*, *soudain*, Hisp. *presto*, *luego*, αὐτίκα, adver. temporis, ab actu, idest celeritate derivatum. Significat enim confestim, sine dilatione. *Ter. in Phor.* Aggredere actutum.

Acuarius, ii, m. qui acus facit, βελονᾶς. Quidam putant esse sartorem qui lacera vestimenta refarcit, vel etiam nova conficit. Inscript. apud *Fabrett. pag.* 308. Syntropho Attiani acuario.

Acûla, parva acus, apud Cledon. vet. Grammaticum *pag.* 1896. *Putsch.*

Aculeatus, a, um, adject. ex aculeo, *acuto*, *aguzzo*, quod acumine pungit. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Putant ex spinis aculeatis. ¶ Translate etiam usurpatur pro mordaci. *Cic. Attic. l.* 13. *epist.* 18. Literæ aculeatæ.

Aculeölus, diminut. ab aculeus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 71. ubi alii aliter.

Aculĕus, i, m. 2. *pungolo*, דרבון, Gall. *pointe*, *ou aiguillon*, Hisp. *e aguijon*, κέντρον, ilimulus, vel ſpiculum, & proprie veſparum, apum, & ſimilium. *Colum. l.* 1. Inſeſtis aculeis armata. *Cic. de Fin. l.* 5. Veſpas aculeis uti videmus. ¶ Item in hericiis, & id genus animalibus, quæ ſetis pungunt. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Hiſtrici longiores aculei. ¶ Denique in herbis, & ſeminibus, quidquid attactu horridum eſt. *Id. l.* 20. *c.* 23. ¶ De ferramentis etiam intelligi potest. *Liv.* 38. *d.* 21. Aculeus ſagittæ. ¶ Eleganter ſumitur per translationem. Sic, aculei contumeliarum, orationis &c. apud *Cic.*

Acûmen, n. 3. *acutezza*, הדרדים אר, Gal. *pointe*, Hiſp. *agudeza*, ὀξύτης, ſubtilitas alicujus rei. *Lucret. l.* 6. *v.* 1191. Compreſſæ nares, niſi primoris acumen Tenue. ¶ *Anſpiritus ex acuminibus* hiſt militare; cujus mentionem facit *Cic.* 2. *de Divin. c.* 36. & 2. *de nat. Deor. c.* 3. & videtur fuiſſe illud, quod captabatur ex acuminibus pilorum, haſtarum, aliorumque telorum, ſi ſplendide emicarent, ſi non retuſa, non hebetia, ſi horrorem quendam videntibus incuterent. Ita *Turneb. l.* 23. *c.* 12. cui adſtipulatur *Divæus. Hadrian. l.* 3. Et alii plerique attentiuntur. ¶ Frequenter *acumen* invenitur poſitum pro ſolertia, aſtutia, ſeu calliditate: quemadmodum *Horat. l.* 1. *ep.* 17. dixit: Meretricis acumina. ¶ Uſurpatur & a *Cic.* de ſubtilibus Dialecticorum quæſtionibus, *l.* 2. *de Orat. c.* 38. Acuminibus ſuis ſe compungunt Dialectici. ¶ Item de ſtili tenuitate. *Cic. in Orat. c.* 6. Eſt quidam interjectus, medius, & quaſi temperatus, nec acumine poſteriorum, nec fulmine utens ſuperiorum. *h. e.* tenuitate eorum, qui ſubtiliter dicendo res tacitant dilucidas potius, quam amplas.

Acuminātus, a, um, *aguzzo*, quod acumen habet. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Acuminatum corou Lunæ.

Acumĭno, nas, a. 1. *aguzzare*, לטש, ὀξύνω, acutum facio. *Lact. de opificio*, *cap.* 7. Contextum ſpinæ a ſummo capite deductum acuminavit in caudam.

Acŭo, is, cui, utum, *dare il filo*, *affilare*, *aguzzare*, לטש, Ger. *ſchærpffen*, Gall. *aiguiſer*, *affiler*, Hiſp. *aguzar*, ἀκονάω, ἀκόνω, proprie de falce, cultro, & hujuſmodi, quæ acui poſſunt, cui contrarium eſt obtundo, vel hebeto. *Cic.* 3. *Tuſc.* Serra acuitur. Sic acuere falcem *Colum. l.* 3. terrum *Horat.* 1. *Od.* 2. mucronem *Virg.* 1. *Georg.* ¶ Per translationem ſignificat incitare. *Cic.* 3. *Offic.* Duæ res illum acuebant, ocium, & ſolitudo. ¶ Item irritare. *Virg.* 3. *Æn.* Primos acuiſſe furores. ¶ Item pro excitare. *Cic. in Brut.* acuere ingenium. *Id. in Orat.* acuere juventutem ad dicendum. ¶ Apud Grammaticos *acuere ſyllabam* eſt ei acutum accentum appingere. *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Acupĕdius, o. l. 2. ὀξύπους, cui præcipuum eſt in currendo pedum acumen. *Feſt.*

Acus, ci, m. 2. βελόνη, genus piſcis. Dicitur etiam acicula, & belone, & piſcis aculeatus. *Plin. l.* 9. *c.* 15. & *l.* 32. *c.* 11.

Acus, eris, n. gen. pula, purgamentum tritici, grace σεῦσλον, ἄχυρον. *Varro de re ruſt. l.* 4. Acus ſubſtercendum gallinis parturientibus. *Id. l.* 1. *c.* 52. ¶ Eſt etiam generis femin. *Colum. l.* 2. *c.* 10. Duriſſimæ quidem acus reſectæ, ſeparatæque erunt. Niſi forte hoc ſit ab *acus*, *acus*, ut putat Paſſeretius.

Acus, us, ſ. 4. *ago*, מחט, βελόνη, βελόνιον, inſtrumentum eſt, quo veſtes ſarciuntur, item quo mulieres capillos diſcernunt. *Mart.* Obliqua producit acu. ¶ Paleæ etiam trumenti acus dicuntur a ſimilitudine acus, qua ſuimus. *Colum. l.* 2. Duriſſimæ acus reſectæ. ¶ Rem acu tangere, apud *Plaut. Rudens.* 5. 2. rem divinare eſt. ¶ Acum invenire, de accurata inveſtigatione dicitur apud *eund. Mercat. a.* 1. ¶ Acu pingere. *Virg.* 9. *Æn. Et Ovid. Metam.* 6. Acus in fibula eſt quod Itali dicunt *ardiglione*, ea nempe pars tenuis, & acuta, qua pars fibulæ in alteram infigitur. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 14.

Acūte, adverb. *acutamente*, *ingegnoſamente*. Quod quamvis primo de acie ferri dicatur, ſæpius tamen ad animum refertur, & ſignificat ſubtiliter, ingenioſe, *Cic. pro Cæl.* Si mihi acute, arguteque reſponderit. Acutius tractare. *Id. l.* 2. *de invent.* acutiſſime cogitare. *Id. Offic.* 1. ¶ Interdum de voce dicitur, ut Vox acute ſonans, apud *eund. in Somn. Scip.* ¶ Nonnunquam & de viſu: pro quo etiam dicitur, Acutum. *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. Tam cernis acutum.

Acutĭle, adverb. ab acutulus. *Auguſt. Confeſ. l.* 3. *cap.* 7. Quaſi acutule movebar.

Acutŭlus, a, um, diminut. ab acutus. Translate *Cicer.* 3. *Nat. Deor. c.* 7. Breves, & acutulas concluſiones.

Acūtus, a, um, o. l. 2. *acuto*, *aguzzo*, שנון, Ger. *ſpitzig*, *ſcharpff*, Gal. *aiguiſé*, Hiſp. *agudo*, *aguzado*, ὀξύς, proprie de ferro dicitur, quod aciem habet, & bene ſecat; cui hebes, vel obtuſum opponitur. *Plaut. in Mil. a.* v. 5. Acutus culter probe. ¶ Item acutum eſt, quod in mucronem, ſive acumen definit, ut acutus palus, acutus angulus, acutum roſtrum. ¶ Per metaphoram autem ponitur pro ſubtili, vel acri, ut acutum ingenium, acutus ſophiſta, acuta vox, item acuti oculi idest clare cernentes. ¶ Acutus morbus dicitur, qui ſubitus ingruit, & vel brevi tollitur, aut ipſe tollit. *Celſ. in præfat.* ¶ Acutus etiam dicitur Sol, cum maximos calores diffundit. *Horat. l.* 1. *Epiſt.* 10. Cum ſemel accepit Solem furibundus acutum. *Idem l.* 1. *Od.* 9. acutum gelu dixit, quod *Virgil.* penetrabile. Et *l.* 2. *Od.* 19. aures acutas, id eſt, ad audiendum arrectas. ¶ Acutum pro acute adverb. *Id. lib.* 1. *Sat.* 3. Cernere acutum. *Id. ibid. ſat.* 8. Reſonare acutum.

Acylos, i, ſ. ἄκυλος, *ghianda del leccio*, ἄκυλος, glans, ſeu fructus ilicis: ita vocatus ab *Homero Odyſſ.* 2. *v.* 242. & eo nomine a glande diſtinctus. Ita refert *Plin. l.* 16. *c.* 6.

Acyrologia, impropria dictio, quam ἄκυρον appellat *Quintilianus l.* 8. *c.* 2. alii ἀκυρολογίαν. Acyrologia per ſe quidem vitium eſt, ſed figuræ rationem induit apud *Virgil. Ecl.* 7. var gregis ipſe caper, *Æneid.* 4. tantum ſperare dolorem, pro *timere*, & alibi. Eadem ferme eſt, atque Abuſio, quam Græci dicunt καταχρησιν. *Ser. ad Virg. Æn.* 4. *v.* 419.

Acys, V. Acis.

A ANTE D.

Ad, *A* אל, πρὸς, πρὸ, præpoſitio eſt accuſativo caſui ſerviens, cujus proprie eſt uſus, cum motus ad locum ſignificatur, & maxime proximitatem ſignificat. Frequenter denotat motum ad rem, ut Ivit ad Rhenum, non autem in Rhenum. Hoc enim differt ab In, quod Ad ſignificat acceſſum ad terminum, In ingreſſum in terminum. Perſpicuum ex eo eſt, quod olim ad Urbem accedere dicebantur, qui triumphum ſibi decerni vellent, urbem non ingredientes, ne id jus amitterent. ¶ Elegans etiam eſt uſus hujus præpoſitionis pro apud, vel prope, vel juxta. *Cic.* Fuit ad me ſane diu. *ideſt* apud me. ¶ Interdum ponitur pro In. *Plaut. Amph.* 1. 3. *v.* 6. Summus imperator ad exercitum. *Cæſ.* 5. *B. G.* Totam hyemem ad exercitum manere decrevit. ¶ Pro circa. *Cic. Attic.* Ad quæ tempora te expectem, fac me certiorem. ¶ Pro circiter. *Ter. Heaut.* Talenta ad quindecim coegi. ¶ Pro verſus, ut ad Orientem, ad Meridiem, manus, vel oculos ad Cœlum tendere. ¶ Pro præ. *Ter. in Eun.* 2. 3. 69. Eſt ne, ut fertur, forma? P. Sane. Ch. At nihil ad noſtram hanc. ¶ Pro poſt. *Cic. Attic.* 12. *ep.* 46. Utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos. ¶ Pro propter. *Liv. lib.* 1. Cum boves quædam ad deſiderium relictarum mugiſſent. ¶ Pro præp. *pro*. *Cicer.* 5. *Verr.* Qui ad ſtatuam pecuniam contulerunt. ¶ Pro ante, ut Ad limina expectare, ad pedes ſtare, vel ad Judicem. Pro præter. *Ter. in And.* Ad hæc mala hoc mihi accedit. Sic ad hæc, ad hec. *Cic. pro Flac.* Ad hæc, prædia incenſa dedicaviſti, *hoc eſt*, præter hæc, præterea. *Flor. lib.* 2. *c.* 8. Elephantis ad hoc immenſæ magnitudinis aciem utrinque vallaverat. ¶ Pro ſecundum, ſcilicet ſignificans ſimilitudinem, ut ad arbitrium, ad nutum alterius, *Cic. de Amic.* Ad illam faciem virum quæro. ¶ Pro quantum attinet. *Cic.* 3. *Verr.* Vidi forum adornatum, ad ſpeciem magnifico ornatu, ad ſenſum, cogitationemque acerbo. ¶ Pro uſque ad, vel uſque in. *Cic. in Cæcil.* In turbe ad hanc diem remanſiſſet. *Id. ad Attic.* Ad multam noctem contenderunt. ¶ Aliquando ſignificat contrarietatem, ut ad illum mihi pugna eſt, ſcil. contra illum. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 443. Clypeoſque ad tela ſiniſtris protecti objiciunt. *id eſt*, contra tela, ut expon. *Serv.* ¶ Aliquando rei uſum. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Hoc ad albicandam cutem utuntur. ¶ Aliquando cauſam, ut Ad quid hoc feciſti? ¶ Aliquando perfectionem. *Liv. l.* 5. *dec.* 3. Ad cinerem ambuſtus. *ideſt*, ita ambuſtus, ut in cinerem redigeretur. ¶ Aliquando officium, ut cuſtos ad limina, & ſervus ad manus, qui & a manu, & amanuenſis dicitur. *Cic.* Ad cyathos ſtare dicuntur. ¶ Jungitur & cum gerundiis in dum. *Ter.* Nec ſatis ad objurgandum cauſæ. ¶ Sunt aliæ quoque hujus præpoſitionis locutiones, ut Ad pedes deſilire, pro de equo deſcendere. ¶ Ad dextram, ad ſiniſtram eſt ad manum dexteram, &c. *Ter.* Ad ſiniſtram hac recta platea. ¶ Ad extremum, ad poſtremum, ad ultimum, accipiuntur pro denique, poſtremo, tandem, & aliquando ſunt ordinis, vel temporis, aliquando nullius ſunt ordinis. ¶ *Ad ſummam* eſt, in ſumma, vel denique. *Cic. Att.* 10. Jurabant ad ſummam. ¶ Ad ſummum vero ad numerum, vel ad tempus refertur. *Cic.* Scies fortaſſe cras, ad ſummum perendie. ¶ *Ad verbum* idem eſt, quod de verbo ad verbum. *Cic.* Fabellas Latinas ad verbum de Græcis expreſſas. ¶ *Ad unum* idem eſt, quod nullo excepto. *Liv.* Ad unum omnes occidit. ¶ Pro circiter, adverbialiter poſitum. *Cæſ. B. G. l.* 2. *c.* 33. Occiſus ad hominum millibus quatuor. *Liv. l.* 35. *c.* 22. Ad mille quingenti ad Conſules tranſtugerunt. ¶ Dicimus etiam, Ad lyram canere. Ad lucernam ſtudere. ¶ Ad nuntium, eſt audito nuntio. *Cic.* Ad eum nuntium commoti ſunt omnes. Simile eſt illud *Ovidii*, Mortua, crede mihi, tamen ad tua verba revixi. ¶ *Ad diem*, eſt die præfinito *Cic. pro Cæcina*, Ad diem veni in caſtellum. ¶ Aliquando figurate uſurpatur cum genitivo, ut Senatus ad Apollinis habitus, ideſt ad templum Apollinis. *Cic. Philip.* 1. Pecunia utinam ad Opis maneret. *h. e.* in æde Opis. ¶ Conjungitur ſæpe cum uſque. *Sall. in jug.* Uſque ad noſtram memoriam laboravere. ¶ Cæterum notandum eſt, cum Ad in compoſitione jungitur dictionibus incipientibus a literis c f g l n p r ſ t, mutari d in literam ſequentem, ut accurro, affero, aggrego, alligo, annumero, appono, arrogo, aſſulto, attribuo. Excipitur *agnoſco*, in quo d abjicitur, aut in g mutatur, ſicut in agnatus, euphoniæ cauſa; ſimiliter *aſſum*, ubi d remanet. Sed ſi componatur cum a b d e h i o u, ſemper d integra manet, ut adamo, adhibo, adbrevio, adduco, adeo, adhibeo, adimpleo, adoleo, advoco. Si denique jungatur cum q, mutatur d in c, ut acquiro. *Acquiro* autem ab *ano* fit, quod ſignificat circum.

Adactĭo, onis, ſ. 3. *l'induire*, *lo ſforzare*, actus adigendi. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Adactio jurisjurandi.

Adactus, us, m. 4. idem quod adactio. *Lucret. l.* 5. *v.* 1539. Exibant dentis adactus. *h. e.* morſus dentis evitabant.

Adactus, a, um, particip. ab adigo, vi impulſus, *ſpinto*, ἐνεχθεὶς, ἐνεγκὼν. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Et ne ſic quidem adactus avelli clavus queat. ¶ Idem quod infixus. *Virg. Æn.* 9. Sed viribus enſis adactus Tranſadigit coſtas. *Id.* 10. *Æn.* Vulnus alte adactum. *idest* profunde impreſſum. ¶ Item coactus. *Tacit. annal.* 14. *c.* 24. Carne pecudum propulſare famem adacti. ¶ Item ſubactus. *Sil.* 1. *Theb. v.* 19. Bitique jugo Rhenum, bis adactum legibus Iſtrum. ¶ *Adactum tempus* apud *Lucret. l.* 5. *v.* 1224. eſt tempus quod advenit, ſeu vicinum eſt.

Adad, ſive Adadus, Aſſyriorum ſummus Deus, cui etiam Deam Atargatim uxorem aſſignabant: Per Adad Solem, per Atargatim Terram intelligentes. Ex his enim duobus potiſſimum cuncta credebant procreari. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 23. *Plin. l.* 37. *c.* 11. ¶ Vox *Adad* Aſſyriorum lingua *unum* ſignificat.

Adæquātio, onis, ſ. 3. actus ipſe adæquandi. *Tertull. ad Nation. l.* 1. *c.* 1. Deficit adæquatio comparationis iſtius. Adde *c.* 1. *l. eod. c.* 15.

Adæque, adv. *parimente*, *egualmente*, Gall. *pareillement*, Hiſp. *ygual*, *y ſemejantemente*, ἴσως, peræque, pariter. *Plaut. in Caſ.* 3. 5. 45. Neque eſt quiſquam amator adæque miſer.

Adæquo, as, a. 1. *uguagliare*, שוה, Gall. *égaler*, *faire égal*, Hiſp. *ygualar*, ἰσαλίζω, æquo, hoc eſt complano. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Omnia tecta adæquat ſolo. ¶ Significat etiam parem, vel ſimilem facere. *Cic. pro Cor.* Qui cum familiariſſimis ejus eſt adæquatus. *Id. de Univerſit.* Ut Deorum vitam poſſint adæquare. *h. e.* ad Deorum immortalitatem pervenire. ¶ Adæquare cum virtute fortunam, h. e. æque eſſe fortunatum, ac virtute præditum. *Cic. pro Arch.* ¶ Adæquare aliquem ſibi. *Tacit. l.* 12. *Annal. cap.* 60.

Adæratĭo, onis, ſ. 3. apud JCtos eſt æſtimatio rei alicujus ad æris pretium. *Leg. ult. Cod. de militari teſt. & Cod. Theodoſ. leg.* 30. *de erog. mil. annon.*

Adæro, as, are, ab æs, ἐξαργυρίζομαι. primo ſignificat per æra, & calculos ſummam colligere. *Frontin. in Fragm. Agrar. apud Rigalt.* Subjectas deinde extremitatum partes ad rectum angulum, noſtra poſtulatione, podiſmis ſuis adæramus. Ita hunc locum reſtituit *Salmaſ. in Exercit. Plin.* Ubi *podiſmis adærare* nihil aliud eſt, quam agri modum ſive ad menſuram pedum exigere, ſeu quot ager pedes faciat, computare. *Podiſmus* enim eſt pedalis menſura, quam alii *Pedaturam* vocant. ¶ Deinde ſignificat rem ære taxare, ſive æſtimare, *ſtimar a contanti*: hoc enim verbum ab ære deducitur. Ad æs revocare, Aggenus dixit apud *Rigal. p.* 70. Ita ſæpe invenitur in JCtorum lib. ¶ Denique eſt in rationes referre. V. *Æra*. Ita adæratum ſalarium dixit *Eumenius pro reſtaur. Schol. c.* 11. uti emendat *Scal. 5. de emend. p.* 420. Alii leg. *adoratum*. ¶ Adærata prædia dicuntur, ex quibus æs certum præſtatur. *L.* 1. *Cod. de collat. donat.*

Adæſtĭo, as, are, *andeggiare*, πρασκαμπτω, extra æſtuo, exundo. *Stat. 5. Thebaid. v.* 517. Squamiſque incluſus adæſtuat amnis.

Adaggĕro, as, are, quaſi aggerem facio, cumulo. *Cato de R. R. c.* 94. Terram adaggerato bene. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Ægyptus adaggerata Nilo. *Colum. l.* 5. *c.* 11. Terram circa arborem adaggerare.

Adagia, ad agendum apta. *Feſt.*

Adagio, onis, ſ. 3. idem ac adagium, ſed obſoletum. *Varro l.* 6. *L. L. & Auſon. in præfat. Technopæg.*

Adagium, ii, n. 2. *proverbio*, משל, Gall. *un proverbe*, Hiſp. *el refran*, παροιμία, proverbium. *Gell. in præfat.* Verus adagium eſt.

Adagnitĭo, onis, agnitio, *cognizione*. *Tertull. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 28. Revelatio, & adagnitio Dei.

Ad-

Adalligātus, a, um, particip. ab adalligo. *Plin. l. 24. cap. 19.* Herba adalligata lævo brachio. Et *l. 27. c. 10.*

Adalligo, as, are, ad aliquid ligo, *ligare*, ut Adalligare aliquid alicui rei. *Plin. l. 20. c. 21.*

Adam, indeclin. & Adamus, i, m. 2. *ἀδὰμ*, primus Pater generis humani. Dictus est Adam, quasi ruber, quoniam ex terra rubra effectus est. ¶ Prima hujus vocis syllaba communis est quantitatis. Producitur a *Prudent. in Apotheosi*, v. 178. & alibi. Corripitur ab *Auson. Idyll. 2. v. 14.* ¶ Secunda quoque in *Adamus* fere longa est: corripitur tamen a *Tertull. in carm. de Genes.* [illegible].

Adamantēus, a, um, o. 1. 2. *di diamante*, *Ovid. 7. Met. v. 104.* Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant.

Adamantīnus, a, um, *adamantino, di diamante*, Gal. *fait de diamant*, Hisp. *diamantino*, *ἀδαμάντινος*, quod est ex adamante. *Propert. l. 3. el. 11. v. 7.* Colchis flagrantes adamantina sub juga tauros.

Adamāntis, tidis, f. 3. herba magica. *Plin. l. 24. c. 7.*

Adāmas, tis, m. 3. *diamante*, שכור, *ἄδαμας*, lapis maximi inter gemmas omnes pretii, ab α privativa particula, & *δαμάζω*, domo, quod durissimus creditur, & nulla vi domabilis. Quod falsum esse sæpius compertum est. Nulla autem re facilius, quam hircorum calido sanguine dissolvitur. Sunt autem adamantum genera quatuor, Indicus, Arabicus, Macedonicus, Cyprius. Qui in India nascitur, æque magnus est, ac nucleus avellanæ, cui similis est Arabicus, sed aliquanto minor. Qui in Macedonia, in Philippico arvo inventus est olim, cucumeris semini par est magnitudine. Cyprius colorem æreum repræsentat, & in medicamine plurimum valet. Est etiam adamas cognomine Siderites, quod ferrei sit splendoris, cæteris adamantum generibus ponderôsior, sed dissimili natura, utpote qui frangatur facilius, & adamante aliquo perforetur, nempe Cyprio. ¶ Est & Adamas nomen Fluvii Indici, in quo lapis adamas reperitur. *Plin. l. 37. c. 5.*

Adamātor, oris, qui amat. *Tertull. de Hab. mul. c. 2.* Nihil ad castitatem adamatores potuerunt præstare.

Adambŭlo, as, are, ambulo ad aliquem locum. *Plaut. Bacch. 4. 5.* Adambulabo ad ostium. *Apul. l. 11. p. 261. edit. Elmenh.* Vidi asinum adambulantem cuidam seni debili.

Adămo, mas, a. 1. *amare molto*, אהב, Gall. *aimer fort*, *aimer ardemment*, Hisp. *amar como enamorado*, *ὑπερφιλέω*, amatorie amo. *Quint. Declamat. 18. cap. 10.* Matres liberos suos tanquam adamaverint, amant. ¶ Interdum adamare est honeste, & valde amare, & de quacunque re dicitur. *Cic. 3. de Orat.* Antisthenes patientiam & duritiam in Socratico sermone adamarat. ¶ Est plus, quam amare. *Senec. epist. 71.* Si virtutem adamaveris: amare enim parum est.

Adamplĭo, as, are, idem quod amplio, seu acutius amplio. *Virtus Inscript. apud Grut. p. 128. n. 3.* Ædiculam vetustate corruptam adampliavit.

Adaperĭo, is, ire, idem quod aperio, vel patefacio. *Plin. l. 2. c. 47.* Nubes discussæ adaperuere cœlum. *Senec. Epist. 55.* Adaperire caput.

Adapertĭlis, e, qui est apertu facilis, *ὑπερανοικτός*. *Ovid. Trist. l. 3. el. 11.* Aspicis a dextra latus hoc adapertile tauri.

Adapertĭo, onis. *August. QQ. 83. q. 61.* Legis adapertione, & disputatione.

Adapertus, a, um, idem quod apertus. *Ovid. Amor. lib. 1. el. 5.* Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestræ. *Liv. l. 25. c. 30.* Adorti semiplenas stationes, & adapertas fores. *Stat. l. 1. Theb. v. 396.* Adaperta fides. *b. e.* manifesta.

Adăquo, as, a. 1. *adacquare*, השקה, Gall. *abbreuver*, *ou arrouser d'eau*, Hisp. *regar*, *ποτίζω*, ex *ad*, & *aqua*, aqua rebus irrigo. *Suet. in Calig.* Ubi adaquare solebat jumentum. *Plin. l. 17. c. 18.* Denis diebus adaquari. ¶ Adaquari apud *Hirt. l. 8. B. G. c. 41.* idem est quod aquari. Nec sine periculo, inquit, possent adaquari oppidani.

Adarca, sive adarce, *ἄδαρκα*, spuma arundinis, & salsilago quædam medicinæ utilis, nascens e cortice arundinis palustris. *Plin. l. 17.* ¶ Alii inter species sinapis ut herbam numerant, ex *Plin. l. 20. c. 22.*

Adarto, as, ui, n. 2. *facessir*, יבש, Gall. *devenir sec*, Hisp. *secarse*, idem quod arere, sive exarescere. *Cato de R. R. c. 98.* Ubi ea adaruerit.

Adăro, as, idem quod aro. *Plin. in Præfat. l. 23. nat. hist. ex persona Pomonæ loquens.* Ex me parata omnia nec curvo adaranda aratro, nec cura laboranda. Alii aliter leg.

Adasia, ovis recentis partus, sed major natu. *Festus*, *Isid.*

Adauctĭto, as, are, frequentat. ab adaugeo. *Acc. apud Non. c. 2. n. 51.* Patriam nostram quondam adauctitavit pater.

Adauctor, oris, qui adauget. *Tertull. de testimonio animæ c. 2.* Animæ datorem sanè novit, & tandem postremo adauctorem. Alii leg. *auctorem*.

Adauctus, us, ui, verbale, incrementum, *ἐπαύξησις*. *Lucret. l. 2. v. 1120.* Nam quæcumque vides hilari grandescere adauctu.

Adaugĕo, es, xi, ctum, *accrescere*, *aumenare*, רבה, Gall. *augmenter*, *accroire*, Hisp. *acrentar*, *ἐπαύξω*, *αὐξάνω*, idem quod augeo. *Cic. pro Rosc. Amer.* Hæc maleficia aliis nefariis cumulant, atque adaugeat. Adde *Terent. Heaut. 3. 1.*

Adaugĕsco, is, escere, *ἐπαυξάνομαι*, adaugeor, cresco. *Cic. 1. Nat. Deor.* Ortus adaugescit scopulorum sæpe repulsu. *Lucret. l. 2. v. 196.* Nam neque adaugescit quidquam, nec deperit inde.

Adaxint, pro adegerint. *Fest. Pomp.* ¶ Vel pro adigant. *Non. c. 2. n. 53.* Hinc *Plaut. Aulul. 2. 1. 11.* Utinam me dii adaxint ad suspendium.

Adbellare pro debellare quidam leg. apud *Ammian. l. 16. c. 9.* (*al. cap. 14.*) ubi alii *advolare*.

Adbĭbo, is, a. 3. idem, quod simplex bibo. *Terent. in Heaut.* Ubi adbibit plus paulo. ¶ Interdum est multum bibere. *Plaut. in Sticho.* Quando adbibero, alludiabo. ¶ Accipitur & pro imbibere. *Horat. 1. epist.* Adbibe puro pectore verba puer.

Adblĭto, vel adbeto, is, n. 3. ex ad, & beto, idem quod eo, is. *Plaut. Capt. 3. 4.* Si adbites propius, os denasabit tibi morticus. Sed alii aliter.

Adblatĕro, as, idem fere quod blatero. *Apul. lib. 9.* Has & similes affanias frustra adblaterantes. Verum quidam aliter legunt.

Adcĭdo, pro accido, est *Ennii* apud *Varr. l. 6. L. L.* Cæsa adcidisset abiegna ad terram trabes.

Adclāro, vel Acclāro, as, a. 1. declaro, ostendo. *Liv. l. 1. c. 18. referens verba veteris auguris.* Jupiter Pater, si est fas, Numam regem Romæ esse, uti tua signa adclarassis inter eos fines, quos feci. *b. e.* adclaraveris, vel adclares.

Adcognōsco, is, a. 3. prope cognosco. *Petron. in fragm.* Risit Trimalchio, & adcognosco, inquit, Cappadocem.

Adcorpŏro, as, are, adjungo, admisceo. *Solin. cap. 50.* Carinis ita tenaciter adcorporatur, ut nisi abrasa parte ligni, ægre separetur. V. Accorporo.

Adcrēdo, is, ere, idem quod credo. *Horat. l. 1. epist. 15.* Tibi nos adcredere par est. *Plaut. Asin. 5. 2.* Nec quidquam mihi posthac adcredas. *Lucret. l. 3. v. 879.*

Adcrēsco, is, evi, etum, addor, adjungor. *Horat. de Arte poet.* Unde etiam trimetris adcrescere jussit nomen jambis.

Addax, acis, m. nomen feræ cujusdam in Africa, erecta cornua habentis, rugarum ambitu contorta, & in leve fastigium exacuta; quæ alio nomine *strepsiceros* dicitur. Vox est Africana. *Plin. l. 11. c. 37. sect. 45. Hard.*

Addĕcet, ebat, imp. 2. *ἐπιπρέπει*, idem quod decet, *Plaut. Amph. 3. 4. 21.* Ejus studio servire addecet.

Addensĕo, es, ui, a. 2. *infoltire*, *fare spesso*, *folto*, Gal. *épaissir*, Hisp. *espessar*, ex ad, & denseo, densum facio, constipo. *Virg. 10. Æn.* Extremi addensent acies. Verbum rarissimum.

Addensō, as, a. 1. *condensare*, עבה חשכה, idem, quod addenseo. *Plin. l. 10. c. 21.* Aquam radice ea addita addensari sub dio, atque lactescere.

Addĭco, cis, ixi, ictum, a. 3. *dare*, *donare*, *vendere all' incanto*, מכר, Gal. *s' adonner*, *vendre par encheres*, *ou a l' encan*, Hisp. *vender*, *almonedear*, *dar en almoneda*, *ἀνατίθημι*, *ἀνιμωλίω*, significat auctionem facere, hoc est, bona sua proscribere, & licitantibus tradere, & rem venalem ei, qui plus cæteris obtulerit, adjudicare. *Suet. in Cæs.* Amplissima prædia addixit. ¶ Et addicere, *κατακυρόω*, Prætor dicebatur, quando debitorem tradebat creditori, ut in eum & vitæ, & necis haberet potestatem, cum solvendo non esset. Unde Addicti, *κατακεκυρωμένοι*, ut est apud *Gellium l. 5.* Est enim unum ex tribus verbis Prætoris, quæ sunt hæc, *Do*, *Dico*, *Addico*. ¶ Ab hac forensi significatione refertur etiam ad alia. In disciplina augurali aves dicuntur addicere, quando ratum faciunt auspicium. *Liv. lib. 27. c. 16.* Fabio auspicanti aves non addixere. ¶ Addicere opus aliquod est locare faciendum. *Cic. 3. Verr.* Addicitur id opus sestertiis 560. millibus. ¶ Addicere etiam sententiam usurpatur pro vendere. *Cic. Phil. 2.* Cum te Senatus de vendita, atque addicta sententia movere non potuit. ¶ Addicere supplicio, morti, &c. elegans est pro damnare, destinare. ¶ Item addicere se cupiditatibus, intemperantiæ, &c. pro se dare, vel dedere. ¶ Addicere aliquem ad jusjurandum, est cogere, inducere. *Sallust. in Catil.* Quum ad jusjurandum sceleris sui conscios adjiceret. Sed fortasse legendum, *adigeret*. ¶ Addicere litem, in 12. tab. est secundum aliquem judicare. *Gell. lib. 17. cap. 2.* Post meridiem præsenti litem addicito. ¶ Addicere rationibus, pro convincere, probare. *Cic. Par. 4.* Ego vero te non stultum, ut sæpe, non improbum, ut semper, sed dementem, & insanum rationibus addicam necessariis. Qui tamen locus non caret varia lectione.

Addĭcte, adverb. ab addictus. Et compar. addictius. Affertur a Lexicographis quibusdam locus *Taciti de Germ. cap. 43.* ubi inquit: Paullo jam addictius regnantur, quam cæteræ Germanorum gentes: sed meliores libri habent, *addictius* quod vide.

Addĭctio, onis, f. 3. verb. ab addico. *Cic. 2. Verr. c. 4.* Bonorum, possessionumque addictio.

Addictus, a, um, nomen ex particip. *Horat. Epod. 17.* Feris alitibus, atque canibus addictus. *h. e.* expositus, objectus. *Cic. pro Cal.* Addictum, dedituni, obstrictum vobis, ac liberis vestris habebitis. *Horat. 1. epist.* Nullius addictus jurare in verba Magistri. *h. e.* coactus. ¶ Addictus uxori, hoc est uxorius, apud *Suet. in Claud. c. 29.* ¶ Addicti etiam fuerunt, quos lex servire creditoribus, donec solverent, jubebat. *Quintil. l. 7. c. 4. Gell. l. 20. c. 1.* ¶ Addictus denique nomen est Plautinæ comœdiæ deperditæ, ab eo in plurimo scripsit. *Varro apud Gell. l. 2. c. 3.*

Addĭsco, scis, a. 3. *imparar bene*, לכד, Gall. *apprendre*, Hisp. *aprender bien*, *ἐκμανθάνω*, ad ea, quæ didiceram, addo. *Cic. 1. Off.* Avemus aliquid addiscere. ¶ Item pro simpliciter disco. *Id. 3. de Orat.* Atque velocius puer addidicerat.

Additāmentum, ti, n. 2. *aggiunta*, כרכה, Gall. *surcroit*, Hisp. *anadidura*, accessio. *Cic. pro Sex.* Intercessit Ligus iste, nescio quis, additamentum inimicorum meorum.

Additīcius, a, um. *Celsus Lege 98. ff. de verb. signif.* Cato putat, mensem intercalarem additicium esse.

Additĭo, onis, verbale, accessio, adjunctio. *Quintil. lib. 9. c. 3.* Figurarum additio, atque abjectio.

Additus, a, um, o. 1. 2. *aggiunto*, Gal. *ajoint*, Hisp. *anadido*, *ὑπερθαυμάσιος*, adjunctus. *Horat. carm. 2. ode 9.* Flumen gentibus additum victis. ¶ Quandoque sumitur pro inimico. *Virg. 6. Æn.* Nec Teucris addita Juno usquam aberit, ut Servius expon. Vide *Macrob. l. 6. Saturn. c. 4.* ¶ *Addito tempore*, quod vulgo dicitur, successu temporis. *Tacit. Ann. 12. 6. 4.* ¶ Addita ætate, idest aucta, adulta. *Plin. l. 11. c. 48.*

Addivīno, as, n. 1. *indovinare*, קסם, Gall. *deviner*, Hisp. *adevinar*. *Plin. lib. 35. c. 10.* Ex facie hominum addivinantem.

Addo, as, ad data, addo, *προσδίδωμι*, idem quod do, vel addo. *Plaut. in Trucul. 5. v. 19.* Tuo arbitratu, quod jubebis, addabitur. Alii leg. *id dabitur*.

Addo, is, a. 3. *aggiungere*, הוסיף, Gall. *ajouter*, Hisp. *anadir*, adjungo, *προσπλήσσω*, ex ad, & do, das. *Cic. Ap. Pulch.* Additum potius aliquid ad meum erga te studium, quam quicquam esse detractum. ¶ Addere animum est augere, *accrescere*. *Plaut. Amph. 1. 1.* Nostris animus additur. ¶ Eleganter inservit connexioni. *Liv. lib. 7.* Adde huc populationes agrorum, prædas hominum, &c. Sic, Adde quod. *Ovid. 2. de Ponto el. 9. v. 48.* ¶ Ponitur pro indere. *Virg. Æn. 9.* Dii ne hunc ardorem mentibus addunt? ¶ Item pro dare. *Plaut. Milit. 9.* Cui me custodem addis heros meus? *Virg. Æn. 9.* Tum comitem Ascanio Pater addidit. ¶ Addere se exemplis melioribus, h. e. exempla meliora sequi. *Claudian. 4. Paneg. 12.* ¶ Addere pro prodesse. *Sallust. Jugurt.* Quorum majores Punico, atque aliis bellis multum Reip. addiderant. ¶ Hoc verbum fere construitur cum accusat. & dat. sed pro dativo habet sæpe alterum accusat. cum præpos. in, vel ad. *Nepos in Catone c. 2.* Multas res novas in edictum addidit. *Cic. 1. Off.* Quid ad hanc mansuetudinem addi potest? ¶ Post accusat. habet ablat. cum præposit. *in*, apud *Plin. l. 13. c. 3.* Addere in potu unguentum.

Addoctĭo, es, a. 2. *insegnare*, לכד, Gall. *enseigner*, Hisp. *enseñar*, *προδιδάσκω*. *Hor. l. 1. ep. 5. v. 18.* Solicitis animis onus eximit, addocet arte. Al. tamen leg. *ac docet*.

Addormīsco, n. 3. ישן, Gall. *s' endormir*, Hisp. *adormecerse*, *ἐκνευρίομαι*, contrarium est ejus, quod est expergiscor. *Sueton. in Claud. c. 8.* Quoties post cibum addormisceret. Alii legunt, *obdormiscent*.

Addubitātio, onis, verbal. idem ac dubitatio. *Nigidius* producit exempl. ex *Cic. 3. Offic. c. 4.* Quid est, quod nonnunquam addubitationem afferre soleat? Atque ita nonnulli libri; sed castigatiores habent, *dubitationem*.

Addubitātus, a, um, dubitatus, dubius. *Cic. 3. Offic. c. 4.* Si plus adipiscare re explicata boni, quam addubitata mali.

Addubĭto, as, a. 1. *dubitare*, אמר, תהר, פקד, Gall. *douter*, Hisp. *dudar*, *ser algo dudoso*, *ἀμφιβάλλω*, idem quod dubito. *Cic. in Orat. c. 40.* Ut addubitet, quod potius, aut quomodo dicat. *Id. 3. Offic. cap. 4.* Addubitare in aliqua re. *Liv. l. 8. c. 10.* Addubitare, an, &c. *Id. l. 2. c. 4.* Addubitare de aliqua re.

Adduco, is, xi, ctum, a. 3. *condurre*, מלא, Gall. *amener*, Hisp. *llevar*, *guiar*, *ὑφηγέομαι*, ad aliquem, seu ad aliquid duco. *Cicer. pro Quint. cap. 6.* Ex Gallia pueros venales illi adducebat. *Id. Attic. 8. 11.* Gentes armatas in Italiam adducere. *Nepos in Epamin. c. 3.* Adducere aliquem ad aliquem. ¶ Speciatim ponitur pro conciliare alicui scortum. *Nepos*, *Tibull. Ovid.* ¶ Est etiam afferre, *appertare*. *Horat. l. 4. od. 12.* Adducere fidem. *Plin. l. 30. c. 15.* Adducere tædium vini. ¶ Significat præterea ad se trahere, tendere. *tirare*. *Liv. l. 9. c. 10.* Adducere lorum. *Virg. Æn. 5. v. 507.* Adducere arcum. *Id. 1. Georg. v. 483.* Sitis miseros adduxerat artus. *b. e.* contraxerat, & macie confecerat. ¶ Item redigere, *viduare*. *Cic. pro Quint. cap. 5.* Adducere aliquem in summas angustias. *Nepos in Eumen. c. 12.* Adducere ad desperationem. ¶ Item conjicere, ducere. *Cic. 3. Off. c. 20.* Adducere aliquem in invidiam falso crimine. *Terent. Heaut. 5. 2. 42.* Adducere aliquem ad misericordiam. *muovere a compassione*. *Cic. Verr. 5. c. 61.* Adduci in sermonem, *far parlare di se*. ¶ Item movere, impellere, inducere, *indurre*. *Cic. de prov. Consul. c. 16.* Adducit ad suspicandum. *Id. Fam. 2. ep. 10.* Non possum adduci, ut, &c. *Id. Fam. 13. ep. 54.* Adduci commendatione. ¶ Item adferre, allegare, *addurre*. *Modestin. Dig. 27. 1. 16.* Potest quis illam rationem adducere. *Adduce* pro *adduc* in imperativo est *Terentii*, & *Plauti*. ¶ *Adduxti* pro *adduxisti* itidem *Terentii* est.

Adductĕ, adv. comparat. adductius. *Tacit. de Germ. c. 43.* Adductius regnare. *b. e.* severius, & strictius. *Auson. in gratiar. act.* Nemo adductius jacula contorsit. Utrobique alii aliter leg. Certus est locus *Tacit. l. 3. Hist. c. 7.*

Adductor, oris, m. qui ad aliquem ducit. *Vetus Epigrammus Petronii Afranii.* Græcule confuteta lenandi callidus arte, Cœpisti adductor conjugis esse suæ. *b. e.* ejus libidinum auctor, ejus pudicitiæ prostrator.

Adductus, a, um, particip. *conducto*. *Sallust. in Catil. c. 49.* Adductus ad Senatum. *Curt. l. 8. c. 6.* Adductus in regiam. *Id. ibid. c. 10.* Adductæ moles. *b. e.*

advectæ, admotæ. ¶ Item tractus, *tirato*. *Ovid. 8. Met. v. 776.* Adducta funibus arbor corruit. ¶ Translate *Sallust. in fug. c. 31.* Adductus in spem, *Cic. de clar. Orat. c. 18.* Signa Myronis satis ad veritatem adducta. *b. e.* eo perducta subtili artificio, ut veritatem satis exprimant. ¶ Item redactus, *ridotto*. *Cic. de Amic. cap. 5.* Adductus in angustum. ¶ Item impulsus, inductus, *indotto, spinto*. *Cic. in Pæsit. c. 14.* Præmio, gratia adductus. ¶ Est etiam adjectivum, & idem est ac extensus, *teso, tirato*. *Cic. 2. Tusc. c. 24. de tormentis bellicis.* Eo graviores emittiones habent, quo sunt contenta, atque adducta vehementius. *Virg. Æn. 5. v. 507.* Adductus arcus. ¶ Item contractus. *Capitolin. in Vero, c. 10.* Frons in supercilia adductior. *Suet. in Tiber. cap. 68.* Adductus vultus. ¶ Translate severus, rigidus, *severo, sostenuto*. *Tacit. Ann. 14. c. 4.* Modo familiaritate juvenili Nero, & rursus adductus, quasi seria consociaret. ¶ Item contractus, *stretto, ristretto*. *Tacit. Ann. 12. c. 7.* Adductum, & quasi virile servitium. Al. leg. *additum*. *Plin. l. 1. ep. 16.* In concionibus eadem, quæ in orationibus, vis est, prælior tamen, & circumscriptior, & adductior.

Addûis, it, pro addideris, it, dixere Veteres, teste *Festo*.

Adduplico, a. 1. *addoppiare*, כפל, Gall. *redoubler*, Hisp. *doblar*, idem, quod duplico. *Plaut. in Pœn.* Adduplicabit omne furtum.

Addo, n. 3. *consumare, mangiar tutto*, Gall. *manger tout*, Hisp. *lograr, comer todo*, κατεσθίειν, in totum edo, consumo. Nam *Ad* auget. *Virgil. 4. Georg.* Sæpe favos ignotus adedit Hellio.

Adelphi, m. 2. *fratres*, quasi non soli. Delphon enim prisca lingua Græcorum unum significat. Unde & Apollo, ideft Sol, Delphios dicitur, quasi unus, & solus. Hinc *Terentius* comœdiam inscripsit *Adelphos*, quia in ea tractat de duobus fratribus.

Adelphides, palmæ species est, de qua *Plin. l. 13. c. 4.*

Ademptio, f. 3. Actus adimendi. *Cic. pro domo c. 8.* Ademptio civitatis.

Ademptus, a, um, o. 1. 2. ablatus, ereptus, particip. ab adimo, ut ademptum imperium. *Liv. l. 22. c. 27.* Ademptus Hector, *ideft* interfectus, *Horat. carm. l. 2. od. 4.* Sic *Ovid. 4. Trist. eleg. ult.* Non aliter flevi, quam me fleturus ademptum Ille fuit.

Adenes, *strofole, ghiandole*, glandulæ in gutture ex carne in duritiem contracta, quæ alio nomine παρωτίδες, ideft scrophulæ vocantur. *Plin. l. 11. c. 37.*

Adeo, *così, tanto*, Gall. *tant*, Hisp. *tanto que*, τοσοῦτον, ὥστε, adverbium est, & significat usque eo, in tantum, & ponitur interdum in sententia absoluta. *Virg. 3. Georg.* Adeo a teneris assuescere multum est. *Quintil.* Nunquam adeo pro nobis solicita est. ¶ Quandoque ponitur pro valde. *Ter.* Juvenem adeo nobilem. ¶ Quandoque pro usque etiam, sive insuper, vel imo, potius. *Cic. in Catil.* Intra mœnia, atque adeo in Senatu. ¶ Quandoque pro certe. *Virg. 1. Georg.* Multum adeo ruitris glebas qui frangit inertes. ¶ Quandoque pro modo. *Ter.* Tute tam adeo ejus audies verba. ¶ Apud Poetas, præsertim Comicos, sæpe est particula ornativa, seu mavis expletiva, quippe nihil ad sensum conferens, sed vel ad sermonis ornatum, vel ad metrum explendum adhibita. *Ter. in And.* Propera adeo puerum tollere hinc. ¶ Apud *Plautum* sæpe est pro *quoque*. *Menæch. 2. 4.* Dii illum perdant, neque adeo, qui hodie eorum inspexit: *& alibi*. ¶ Adeo pro *eo*, usus est *Terent. Heaut. 1. sc. 1. v. 61.* Postremo adeo res redit. ¶ Pro usque eo dum. *Plaut. Merc. Prol. v. 78.* Adeo dum quæstum haberet. *Et alibi sæpiss.* ¶ Pro *vero*, vel *agedum*. *Cic. pro Cluent.* Id adeo sic cognoscite. *Id. pro Cæcin.* Id adeo, si placet, considerate.

Adeo usque, *finchè*, sive una est dictio, sive duæ, idem est, quod usque dum, donec. *Plaut. in Asin.* Adeo usque dum peris.

Adeo, dis, divi, vel dii, ditum, n. 4. *andare*, Gall. *aller*, Hisp. *ir*, *llegarse*, πρόσειμι, accedo, ut Adeo Prætorem, & ad Prætorem. ¶ Aliquando ingredi, & suscipere, ἐπιχειρῶ, ut Adire labores, adire pericula. ¶ Aliquando hostes aggredi. *Virg.* Nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum. ¶ Adire hereditatem, *ereditare, andar a possesso dell' eredità*. *Cicer. 2. Philip.* Quum ipse patris hereditatem non adiisses. ¶ Usurpatur interdum absolute. *Plaut. Menæc. 4. 1.* Adeunt, consistunt, copulant dexteras. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic. 2. Tusc.* Illa pericula adeuntur in præliis. *Id. lib. 1. ad Q. Fr.* Neque Prætores adiri possent. ¶ Item impersonaliter. *Idem lib. 3. Fam. ep. 7.* Cum ad me aditum esset. & *4. Verr.* Antequam in jus aditum esset. ¶ *Adire alicui manum* est frustrari, decipere. *Plaut. Aulul. 2. 8. 3. & Pœn. 4. 2. v. 11.* ¶ Particip. aditus, a, um, passivæ significationis. *Cic. Offic. 1. 19.* Laboribus susceptis, periculisque aditis. ¶ *Adeundus, a, um*, aliud particip. *Ovid. 3. Trist. 1. 70.* Hæc quoque erat pedibus non adeunda meis.

Adeps, adipis, gen. communis, 3. decl. *grasso, lardo, fongia*, חלב, Germ. *flomalz, schmer*, Gall. *graisse*, Hisp. *enxundia, grasa*, pinguedo liquida, quæ nequeat facile durari; nam quæ concrescit, sevum dicitur. *Vossio* placet deduci, ut biceps a bicapis, sic adeps ab adapis, quod est ab antiquo adapio, ideft conjungo, quia adeps carni adhæret. Medici inter adipem, & pinguedinem sic distinguunt, ut adeps animantibus magis terrestrem naturam habentibus conveniat, humidioribus pinguedo. Itaque pinguedo celeriter ab igne liquescit, adeps non item. Sed hæc differentia non est perpetua. *Plin. l. 28. c. 9. & l. 30. c. 3.* Adeps suillus. *Cels. l. 3. c. 7. n. 2.* Adeps coëta. ¶ Quandoque restringitur ad significandum pingue illud, quod ad similitudinem reticuli intestina continet. *Gell. lib. 4.* Contegit hæc omentum, cui adeps quoque innascitur. ¶ De obesitate hominis *Cic. 3. Catil.* L. Cassi adipem non pertimesco. ¶ Adipes in plurali. *Quintil. l. 2. c. 10.* Adipes tenuare, detrahere. *b. e.* ad maciem redigere.

Adeptio, onis, f. 3. consecutio, *acquisto, conseguimento, ἔυτυχία*, verbal. ab adipiscor. *Cic. 2. de Fin. c. 13.* Nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni judicemus.

Adeptus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adipiscor, *acquistato, e chi ha acquistato*, ἐυτυχών. Active & passive sumitur. Active *Plin. l. 7. c. 24.* Tam multis gloriam ejus adeptis. ¶ Passive *Cic. de Senect.* Senectutem ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adeptam. *Ovid. Trist. l. 4. el. 8.* Ne palmas inhoneste adeptas.

Adequito, as, are, n. 1. juxta, vel prope equitare, ἐφιππεύω. *Liv. l. 9. c. 22.* Ægre patiens, quo tam ferociter adequitasset, &c. *Curt. l. 4. c. 9.* Jam per armatos adequitare cœpit. ¶ Cum accusativo. *Cæs. l. 1. B. Gall. c. 46.* Propius tumulum accedere, & nostros adequitare.

Aderro, as, are, n. 1. ex *ad*, & *erro*. *Stat. l. 2. silv. 2. v. 119.* Et blandi scopulis Delphines aderrant. Adde *l. 9. Thebaid. v. 179.* cum Gronovii castigatione.

Adésdum, *sta qui*, παράμενον, ex ades, quod imperativum est, & dum. Est enim dum productio, & adjectio syllabæ. *Ter. in Andr. 1. 1. 2.* Adesdum, paucis te volo.

Adespótus, a, um, o. 1. 2. ἀδέσποτος, nullius dominio subjectus, ex *a* priv. & δεσπότης, dominus. Hinc *adespota bona*, quæ cum justum heredem non inveniant, ad fiscum devoluntur. *Adespoti libri*, vel epistolæ, in quibus auctoris vel scriptoris nomen supprimitur. ¶ Interdum significat, incertus, & sine auctore. *Cic. Fam. l. 15. ep. 17.* De Hispania rumores tristiores, sed ἀδέσποτα. ¶ Item nullius dominio mancipatus, libertate donatus. Sic enim Lacedæmonii libertos suos vocabant. *Alex. ab Alex. l. 3. c. 20.*

Adesurio, adesturis, ivi, ire, n. 4. idem quod esurio, vel valde esurio, *aver gran fame*, βουλιμιᾶν. *Plaut. Trinum. 1. 2.* Adesurivit magis, & inhiavit acrius.

Adítus, a, um, o. 1. 2. ab adedor, arrosus, consumptus. *Cic. 2. Tusc.* Quum vero adesum in flatu renovatum est jecur. ¶ Metaphorice etiam usurpatur. *Id. pro Quint.* Adesa pecunia. Bona adesa apud *Tac. 4. hist. c. 4.* Fortunæ adesæ, ideft egestas apud *eund. l. 13. Annal. c. 21.*

Adfiliatus, a, um, *adottato*, adoptatus in filium. *Cajus JCtus l. 1. Institution. tit. 4.*

Adfremo, is, ad aliquid fremo. *Val. Flac. Arg. 1.* Adfremit his, quadatque caput.

Adfringo, ingis, ingere, 2. 3. frango, seu ad aliquid frango. *Stat. lib. 10. Thebaid. v. 47.* Quod superest, duris adfringunt postibus ungues. ¶ Legitur & affrango. *Id. 5. sil. 1. v. 36.* Hiemes affrangere bullis. Sed alii leg. *affringere*.

Adfrío, as, a. 1. *sfritolare, ridur in polvere*, frio, comminuo, contero. *Varr. l. 1. R. R. c. 57.* Item alius aliud adfriat, aut aspergit, ut Chalcidicam, aut Caricam cretam, aut absynthium. *b. e.* conterit, & tanquam testorium pavimento & parietibus granarii inducit.

Adgeniculo, as, genua flecto. *Tertull. de Pœnit. c. 9.* Presbyteris advolvi, & caris Dei adgeniculari.

Adgémo, is, emui, ere, n. 3. gemo. *Ovid. l. 1. Trist. el. 1.* Adgemit & nostris ipsa carina malis. *Stat. Theb. 11. v. 247.* Uterque loquenti adgemit.

Adgressúra. V. Aggressura.

Adgrétus, a, um, o. 1. 2. pro aggressus, est apud *Ennium*: Adgretus fari. *Festus.*

Adguberno, as, avi, atum, n. 1. idem quod guberno, *governare*. *Florus l. 3. c. 5.* Pedibus iter adgubernabat utre suspenso.

Adhabito, as, are, n. 1. ἐφέξειν, solet afferri exemplum *Plauti in Captiv. a. 3. sc. 3. v. 72.* sed ibi legendum est *adbites* pro *adhabites*.

Adhærĕo, es, æsi, ærere, n. 2. hæreo ad aliquid, arctissime insideo, nitor, approximo, *star attaccato, e appoggiato, e vicino*, דבק, Ger. *sich lenen, oder stützen*, Gal. *adherer, etre près, du party*, Hisp. *arrimarse*, προσέχεσθαι, κολλᾶσθαι. *Cic. 1. Ver.* Tela in tuis visceribus adhærebunt. ¶ Frequenter construitur cum dat. ut adhærere lateri. *Liv. l. 39. c. 25.* ¶ Cum accus. subaudita præpolit. usurpavit *Tertull. de Pall. c. 5.* Humerum adhæret. ¶ Dicitur etiam adhærere ad aliquid. *Cæs. B. G. l. 5. c. 46.* Tragula casu ad turrim adhæsit.

Adhærésco, is, ĕre, n. 3. idem quod adhæreo. *Cic. 4. Acad. cap. 3.* Ad eam disciplinam tanquam ad saxum adhærescunt.

Adhæse, a verb. hæreo, adverb. *Gell. l. 5. c. 9.* Non turbide, neque adhæse locutus est, h. e. non hæsitanter.

Adhæsio, onis, f. 3. *accostamento*, דבק, Ger. *flutzyl, beyfstand*, Gal. *entretouchement*, Hisp. *arrimadura*, actus adhærendi. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Adhæsiones inter se. Al. leg. *adhæsitationes*.

Adgæsitatio. V. Adhæsio.

Adhæsus, us, ui, m. 4. idem quod adhæsio. *Lucret. l. 5. v. 840.* Membrorum adhæsus. *Id. l. 3.* Neque pulveris sentimus adhæsum.

Adhálo, n. 1. affio, aspiro, πνεύσειν. *Plin. l. 22. cap. 22.* Si patescentem fungum serpens adhalaverit.

Adhámo, as, are, a. 1. Ita adhamare honores; dixit *Cic.* pro captare, ut citat *Non. c. 2. n. 5.* & asserit *Scalig. in Catalect.* itemque *Ruigersius l. 3. var. lect. cap. 3.* Sed Merceri *Nonius* habet, *adamaverunt*. Verba autem Ciceronis hæc sunt: Qui serius honores adamaverunt, vix admittuntur ad eos &c. ex *fragment. 2. Academ.*

Adhíbeo, es, a. 2. *usare, adoperare*, כמה הריח, Ger. *gebrauchen, enthalten, haben*, Gal. *joindre, user, se servir de quelque chose*, Hisp. *usar, poner cuidado, poner mano a otra cosa*, προσφέρω, appono, admoveo, adjungo, & tam ad res, quam ad personas refertur. *Cic. 1. Fam.* Adhibui diligentiam, ut adessem. ¶ Adhibere aliquem ad consilium, ad causas, &c. est admittere, advocare. *Cic. 1. Philip.* Ad deliberationes eas quas habebat domi, principes civitatis adhibebat. ¶ Adhibere moras, ideft differre, morari, *Pompon. D. l. 18. tit. 6. l. 17.* ¶ Adhibere se, est se gerere. *Cic. Q. Frat. l. 1. ep. 1.* Permagni hominis est sic se adhibere in tanta potestate, ut &c. ¶ Adhibere vultum aliquo, h. e. convertere legitur apud *Ovid. lib. 2. Amor. el. 13. v. 15.* Huc adhibe vultus, & in uno parce duobus. ¶ Est etiam afferre. *Cic. 3. de Orat. c. 13.* Oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. Item tractare. *Id. Q. Fr. 1. 1.* Adhibere aliquem liberaliter. ¶ *Adhibere fidem* est integre, & fideliter agere. *Plaut. Rud. 4. 3. 104.* Si adhibebit fidem, etsi est ignotus, notus est. ¶ Est item habere fidem, *credere*, sed raro. *Auson.* Si qua fides talibus unquam est adhibenda poetis.

Adhibítio, nis, f. actus adhibendi. *Cajus Instit. l. 1. tit. 1.* Liberti Latini sunt, qui aut per epistolam, aut inter amicos, aut convivii adhibitione manumittuntur.

Adhibítus, a, um, particip. *adoperato, usato*. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 60.* Adhibitæ opificum manus. *Id. pro Cæcin. c. 15.* Adhibita vis. *Sueton. in August. c. 74.* Adhibitus cœnæ. *ammesso*.

Adhinnío, is, n. 4. *annitrire*, צהל, Ger. *wiehern*, idem quod hinnio, & de equis dicitur. *Ovid.* Femina adhinnit equo. ¶ Dicitur tamen quispiam ad aliquid adhinnire, cum plausu excipit. *Cic. in Pison.* Ad illius orationem adhinnit.

Adhorrĕo, es, rui, ere, n. 3. horreo, vel valde horreo, *spaventarsi molto*, ἐκφέρεσθαι, *Ovid. ad Livium de morte Drusi v. 221.* Ipse Pater flavis Tiberinus adhorruit undis. Sed præteritum duntaxat in usu est, nec satis constat, utrum sit ab *adhorresco*, an ab *adhorreo*.

Adhortamen, inis, n. 3. adhortatio. *Apulej. 4. Floridor.* Non multa mihi apud vos adhortamina suppetunt.

Adhortátio, onis, f. 4. hortatio, incitatio, *esortazione*, παράκλησις, παράκλησις. *Cic. 2. de Orat. c. 3.* Omitto nostra adhortatione, veniamus ad eorum sermonem.

Adhortátor, oris, m. 3. qui adhortatur, *esortatore*. *Liv. l. 2. c. 58.* Adhortator operis. *Id. l. 9. c. 13.* Suus cuique animus adhortator erat.

Adhortátus, us, m. *esortazione*, adhortatio. *Apulej. in Apolog. prope fin.* Rem familiarem meo adhortatu filius condonasset.

Adhortátus, a, um, *ebi ha esortato*, particip. activæ significationis *Cic. pro Rabir. perduel. c. 1.* Me meæ vitæ consuetudo ad C. Rabirium defendendum est adhortata. ¶ Sumitur etiam passive, *esortato*. *C. Hemina* apud *Prisc. an. l. 8.* Adulatique erant ab amicis, & adhortati.

Adhórtor, aris, d. 1. *esortare*, παρακελεύω, Ger. *vermanen*, Gall. *exhorter*. *Cic. Phil. 4.* Ad recuperandam libertatem adhortabor. *Id. Phil. 1. c. 9.* Adhortari aliquem, ut, &c. *Tacit. 3. hist. c. 61.* Adhortari in bellum.

Adhuc, adverb. ex *ad* & *hue*, *fin qui*, עוד, Ger. *bisz hieraus*, *bisz jetzund*, Gal. *encor, jusques ici, a present*, Hisp. *hasta à qui*, μέχρι τοῦτο ὅτι, ἕως ὅτι, significat hactenus, ad hoc usque tempus. *Cic. Att. l. 7.* Unam adhuc a te epistolam acceperam. *Terent. Phorm. 3. 1.* Adhuc tranquilla res est. ¶ Pro etiam, sive præterea. *Cic. in Lat. c. 9.* Ortum quidem amicitiæ videris, nisi quid adhuc forte vultis. ¶ Item pro etiamnum. *Plaut. Pseud. 4. 7.* Tun' hodie Sicyone perveniisti? H. alto adhuc meridie.

Adiabéne, *Bovan*, regio Assyriæ, cujus populi Adiabeni. *Strabo l. 16. Plin. l. 5. cap. 12.* Dicta est autem Adiabene, ἀπὸ τοῦ εἶναι πάντων ποταμῶν ἐν αὐτῇ, ἃ διαχεόμενα πάντα τὰ πεδία ποιεῖ. *Suid.*

Adiabenícus, a, um, o. 1. 2. adject. frequens in cognominibus Imperator. Severi, de quo *Sext. Rufus c. 21.* Parthicus, Adiabenicus, & Arabicus cognominatus est. Adde *Inscript. Grut. p. 1. & 11. & 22. &c.*

Adjacĕo, es, n. 2. *giacere vicino*, קרר, Germ. *beyligen, anbeligen*, Gall. *gesir auprès*, Hisp. *jazer cerca*, πρόκειμαι, juxta jaceo, adhæreo. *Liv. l. 2. c. 49.* Tuscus ager Romano adjacet. ¶ Cum accus. sine Præpos. *Nepos in Timoth. c. 2.* Gentes, quæ mare illud adjacent.

Adjantum, ti, n. 2 *capel Venere*, ἄδιαντος, herba, quæ aliis nominibus polytrichon, callitrichon, & Capillus Veneris dicitur. *Plin. l. 21. c. 21.*

Adiaphóros, *indifferente*, ἀδιάφορος, indifferens. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 13.* Nec dolorem adiaphoron esse.

Adjectamĕntum, i, n. 2. idem quod adjectio. *Jaiolen. l. 242. D. de verb. signif.* Artemo magis adjectamento, quam pars navis. Al. leg. *additamento*.

Adjectío, onis, f. 3. verbale, accessio, additio, *aggiunta*, πρόσθεσις. *Liv. l. 1. c. 30.* Res Romana adjectione populi Albani aucta. *Id. l. 38. c. 15.* Illiberalis adjectio.

Adjectívus, a, um, o. 1. 2. ut nomen adjectivum, quod propriis, vel appellativis, ad exprimendam eorum qualitatem, adjicitur. *Macrob. Satur. 1. c. 4.* Adjectivum Græci ἐπίθετον vocant.

Adjecto, as, a. 1. adjicio, addo. Legitur apud *Apic. scriptorem culinarium, l. 8. c. 2.*

Adjéctus, a, um, o. 1. 2. additus, adjunctus, *aggiunto*. *Horat. carm. 3. Od. 5.* Adjectis Britannis imperio. *Id. l. 2. Epist. 2.* Calabris saltibus adjecti Lucani.

Adjéctus, us, m. 4. *aggiungimento*, ab adjicio, idem quod adjectio. *Vitr. l. 9. c. 3.* Cuneorum adjectus, aut exemptus.

Adígo,

Adligo, gis, 2. 3. *conficcare*, בצר תקע, Gall. *pouſſer*, *contraindre*, Hiſ. *conſtrenir*, *e empuxer*, βιάζομαι, ex *ad*, & *ago*, ſignificat vi impellere, ſicut ſcriendo adigimus cuneum. *Plin. l.* 16. *c.* 10. In arborem clavus ferreus adigatur. ¶ Per metaphoram ponitur pro concitare, impellere. *Ter. Adelph.* 1. 2. 31. Adiges me ad infaniam. ¶ Item pro aliquo agere, hoc eſt compellere, προσαναγκάζω. *Plaut. in Bacc.* Quis has huc oves adegit? ¶ Item pro cogere, adſtringere, ut *Adigere in verba* eſt cogere quempiam, ut in verba noſtra juret. ¶ Adigere arbitrium, erat, *Feſto* interprete, cogere adverſarium dare, vel ſumere arbitrum. *Cicer. de Offic.* & *Top.* ¶ Adigere pro uſque aliquid agere. *Caſ.* 4. *B. Civilis*. Pompejus tumulum quendam occupavit, qui tantum aberat a noſtro caſtello, ut telum tormentumve emiſſum adigi non poſſet.

Adjicialis, le, o. 3. adjectivus, *Adjiciales cunæ* Sacerdotum apud Feſtum, & apud Macrobium ex *Varr. l.* 3. *c.* 11. vel 13. & apud *Plin. l.* 10. *c.* 20. dicebantur, quod in iis multa extra ordinem, ultraque juſta fercula adjicerentur. Ita *Berould.* Sed rectius *Scaliger Conjectan. in Varron.* Adjicialis, inquit, erat, quoties aut inaugurandi alicujus cauſa, aut propter aliud quid, puta publicam lætitiam, indicebatur epulum: idque dicebatur, epulum aut cœnam adjicere. Vide & *Seneram ep.* 63. *poſt med.* ¶ *J. Lipſius l.* 4. *de magnit. Rom. c.* 9. Aditiales ſcribendum contendit, & ſic dictas putat, quod in aditu honoris dari ſolerent. ¶ Dictæ alias & adipales, & Pontificales, ſecundum *Macrob.* Adipales quidem a lautiore apparatu: Pontificales ab iis, qui exhibebant. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 6. Primus Q. Hortenſius pavones Augurali adjiciali corna poſuiſſe dicitur.

Adjicio, is, jeci, jicere, a. 3. הוסיף, Gall. *ajouter*, Hiſp. *añadir*, προσπιθέναι, ex *ad*, & jacio, ad aliquid jacere. *Caſ.* 2. *B. G. c.* 21. Longius aberant, quam quo telum adjici poſſet. ¶ Significat etiam addere, *acroiſtre*, *aggiungere*. *Horat. carm.* 3. *od.* 7. Quis ſcit, an adjiciant hodiernæ craſtinæ luci tempora Di ſuperi? ¶ Sic adjicere vires, auctoritatem, &c. ¶ Item applicare, advertere, ut adjicere animum alicui rei, vel ad aliquam rem. *Terent. Eun.* 1. 2. ¶ Adjicere oculos alicui, vel ad aliquid, eſt cupiditate rei viſæ teneri. *Plaut. Aſin.* 1. 4. ¶ Adjicere calculum eſt approbare. Sic apud *Plin. Jun. l.* 1. *ep.* 2. calculum album adjicere errori. ¶ Pro conſentire, *Virg. Æn.* 10. Terentium adjiciunt, mens omnibus una ſequendi. Elliptica conſtructio pro adjiciunt illi animum, ſtudium, aut quid ſimile. ¶ Conſtruitur vel cum dat. vel cum accuſ. addita præp. *in*, vel *ad*. ¶ Poetæ interdum alterum i abjiciunt, & pro adjicere, *adicere* dicunt. *Martial. l.* 4. *ep.* 54. Nil adicit penſo Lachefis.

Adimo, is, emi, emptum, a. 3. *torre*, *portar via*, הסיר לקח, Ger. *hinweg nehmen*, Gal. *oter*, Hiſp. *quitar*, αφαιρέω, (ex ad, & emo) ſignificat auferre. *Ter. in Andr.* Hanc, niſi mors, adimet nemo. ¶ Adimere jus verborum in comitiis eſt jus ſuffragandi tollere. ¶ Adimere curam, conſuetudinem alicui. *Terent. Hecyr.* 3. & *Phorm.* 1. 3. ¶ Adempſit pro ademerit. *Plaut. Epid.* 3. 2. 27.

Adimpleo, es, evi, etum, ere, a. 2. מלא, Ger. *erfüllen*, Gal. *remplir*, Hiſp *henchir*, idem quod ſimplex impleo, *empirs*, *adempirs*, ἐκπληρῶ. *Paul. l.* 41. *D. de adminiſtr. & petic. tutor.* Adimplere id quod promiſit. *Tertull. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 17. Temporum adimplendorum diſpenſatio. ¶ Non eſt autem genuinum exemplum, quod afferri ſolet a Lexicographis ex *Plin. l.* 11. *c.* 37 Nam veteres novique libri habent *impleat*, non *adimpleat*.

Adimpletio, onis, ſ. 3. impletio. *Tertull. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 17. Temporum adimpletiones, & *mox*: diſpenſatio ſine adimpletione. Adde *de Monogam. c.* 7.

Adimplétus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. idem quod impletus, *empirs pieno*. *Firmicus de error. profh. Religion. p.* 10. Adimpleti tibiarum cantu.

Adindo, is, indidi, inditum, a. 3. *imporre*, *aggiungere*, הסגה, Ger. *hinein thun*, *hincin ſtetzen*, Gall. *faire entrer*, Hiſp. *meterr a dentro*, verbum antiquum compoſitum ex *indo*, quod & ipſum ex *do* eſt compoſitum, ſignificat imponere, immittere. *Cat. de re ruſt. c.* 28. Subſcudes lineas adindito.

Adingero, is, idem quod ingero. *Siſen.* apud *Serv.* Satyram in aliquem adingerere.

Adinſtar, *in guiſa*, כמו, Ger. *zugleich*, *eben wie*, Gal. *de même que*, *en façon*, Hiſp. *a ſemejanza*, idem, quod inſtar. *Appul. l.* 9. Adinſtar inclyti montis. *Julin.* Adinſtar amnis Ægyptii. ¶ Uſus eſt hac voce etiam Serenus Lyricus cujus auctoritas affertur a Servio 2. & 6. Æn. neque tamen probatur. Cetrum ſi ſit adhibenda, tutius erit eam dividere in voces duas, ut legitur apud *Juſtin. l.* 36. *c.* 3. & *Ulpian. Dig.* 6. 2. 7.

Adinvenio, a. 4. *trouver*, מצא, Ger. *erfinden*, *erdenken*, Gal. *trouver*, Hiſp. *hallar*, idem quod ſuum ſimplex. *Serv. ad Æn.* 6. v. 603.

Adinventio, onis, ſ. 3. verbale, excogitatio, novus rei modus inventus; item conſilium, opus, ſtudium, *ritrovamento*, *partito*. *Paulin. Nolan. ep.* 43. vel 50. *ad Auguſt. n.* 12. Promunt conceptis ab eorum ſpiritu adinventionibus.

Adinventus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adinvenio. *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 60. Ex quo intelligimus, adinventa animo, percepta ſenſibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos conſecutos, *h. e.* excogitata. *Plaut. Curcul.* 1. 3. *v.* 34. Huic voluptati adinventum eſt odium.

Adipalis, le, o. 3. ad adipem ſpectans, vel pinguis, *graſſo*. *Arnob. l.* 3. *p.* 115. Niſi poſſes virorum adipali unguine oblinerentur ab ſponſis. *Cicero* quoque hac voce uſus eſt in Orat. ſi ſequimur *edit. Argent. an.* 1540. *p.* 199. Aſſeiverunt aptum ſuis auribus opimum quoddam, & tanquam adipale dictionis genus. Verum *Novius Marcellus c.* 2. *p.* 521. *Turneb. l.* 2. *adverſ. c.* 7. *Lauremberg. antiq. p.* 8. & alii legunt, *adipata dictionis*. Variam item lectionem habent Feſti, Plinii & Varronis loca, quæ ad hanc vocem afferri ſolent, ideoque parum probant.

Adipátus, a, um, o. 1. 2. adipem admixtum habens, *ingraſſato*, *unto*, שמן, Ger. *gemeſtet*, *feiſt gemacht*, σεσαρκωμένος. Adipatum Veteres honeſte pro pingui & ſucculento, & opimo poſuerunt, ait *Non. Marcell.* citatque *Cic.* locum, de quo in *Adipalis*. Atque illic quidem uſurpatur metaphorice. Proprie autem uſus eſt *Sulpitius Charinus*, qui *l.* 1. *inſtit. Gramm. p.* 73. adipatum omni genere dici ait poſſe opus piſtorium, quod adipe conficitur, citatque *Lucilium*, qui *adipatam pultem* dixit. ¶ Subſtantive uſus eſt *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 630. Livida materno ſervent adipata veneno. *h. e.* edulia pinguia, & quaſi adipe condita, ut expon. *Joann. Britann.*

Adipiſcendus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adipiſcor, paſſive etiam uſurpatur, ut & adeptus. *Cic. Offic.* 1. *c.* 22. Sed iis, qui habent a natura adjumenta rerum gerendarum, adipiſcendi Magiſtratus ſunt, h. e. accipiendi.

Adipiſcor, eris, eptus ſum, d. 3. *acquiſtare*, קנה, προσκτάομαι, ex ad, & apiſcor, quod non eſt in uſu, a quo aptus participium fuiſſe videtur, unde adeptus. ¶ Significat conſequi, ſeu obtinere. 4. *ad Heren.* Hæc omnia adipiſcemur. *Plaut.* paſſive dixit in *Tri.* 1. 2. 88. Ingenio adipiſcitur ſapientia. ¶ Aliquando ſignificat pervenio, *giungere*, quando ſcilicet cum perſona jungitur. *Liv. l.* 44. *c.* 28. Eugientes Gallos adepti eciderunt.

Adipſos, ἄδιψος, ſpecies eſt palmæ viridis, in Ægypto naſcens. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Eſt & radix quædam, quæ ob dulcedinem glycyrrhiza vocatur. Vid. *eund. l.* 22. *c.* 9.

Aditicillus, m. 2. parvus aditus. *Feſtus.*

Aditio, ſ. 3. *andata*, כניסה, Ger. *eingang*, Gal. *allée*, Hiſp. *ida*, προσέλευσις. acceſſio. *Plaut.* Quid tibi hanc aditio eſt? *id eſt*, cur hanc adis? ¶ Aditio hereditatis, *Papin. l.* 93. *D. de ſolutionib. & liberat.* h. e. cretio.

Adito, as, n. 1. *andar ſpeſſo*, אתרחר, Ger. *oft gehen*, freq. ab adeo. *Enn.* apud *Diomed. l.* 1. Ad eum aditavere.

Aditus, m. 4. *adito*, *entrata*, כניסה, Ger. *eingang*, *oder eingang*, Gal. *entrée*, *accez*, Hiſp. *entrada*, ſignificat ingreſſum, per quem ingredimur, & admittimur. *Virg.* Aditumque per avia quærit. ¶ Aditus etiam dicuntur loca, quibus adiri provinciæ & regiones poſſunt. *Pauſ. Cæſ.* 4. *B. G. c.* 20. Magno ſibi uſui fore arbitratur, ſi loca, portus, aditus cognoviſſet. ¶ Dicitur autem, aditus ad aliquem facilis, vel difficilis, cum facile, vel ægre conveniri ſe patitur. *Cic. Fam. l.* 13. Tantum ut faciles aditus ad te habeat. ¶ Uſurpatur pro ingreſſu a *Cic. pro Cæc.* Primo aditu adium fuarum aliquem prohibere. ¶ Aditum patefacere, *Cic.* 1. *de Orat.* claudere, *Philip.* 1. intercludere, *pro Roſc. Am.* facere, *in Orat.* & ſimilia. ¶ Adhibetur etiam metaphorice. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 1c. Siquis mihi erit aditus de tuis fortunis agendi. Sic virtutis aditus. *Stat. l.* 2. *Achil.* &c.

Adjubéo, es, a. 2. idem quod jubeo. *Plaut. Mil.* 4. 4. 30. Atque adjubeat ferri in navim, ſi quid imponi velit. Plerique al. leg. *atque ut jubeat*.

Adjudicatio, onis, ſ. 3. actus adjudicandi. *Leg.* 78. *D. tit.* 19. *reg.* 16. *de hered. inſtit.* Factis adjudicationibus. *& Ulpian. in fragment. tit.* 19. Adjudicatione dominia nanciſcimur.

Adjudico, as, avi, atum, a. 1. *attribuire*, *aſſegnare per ſentenza*, הוציא פסק, Ger. *zuerkennen*, *mit urtheil zuſprechen*, Gal. *adjuger*, Hiſp. *attribuir*, ἐπιδικάζω, per ſententiam, & judicium tribuo, aſſignove. *Cic. Att. l.* 4. Domus nobis eſſet adjudicata. Contrarium eſt *abjudicare*. ¶ Refertur aliquando ad alias res extra forum diſcernendas. *Plaut. in* Mer. Adjudicato, cum utro hanc noctem ſies. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 19. Adjudicare alicui ſalutem imperii.

Adjugátus, a, um, in jugum compoſitus, conjunctus. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Pampinos vitis adjugatæ detergere. *Lactant. de Opif. D. c.* 6. Adjugatis corporibus elata ſoboles. V. Adjugo.

Adjúgo, a. 1. *congiungere*, חברר, Ger. *zu ſammen fugen*, Gal. *accoupler*, *adjoindre*, Hiſp. *ayuntar una coſa à otra*, ἐπιζεύγνυμι, conjungo, ad aliquid jungo, quod fit, cum duo boves ad unum jugum junguntur. *Pacuv. apud Non. c.* 2. 55. Corpus animo mater adjugat. ¶ *Adjugare vites* eſt vites in jugum diſponere, quod & jugare dicitur. Jugum autem hoc loco ſumitur pro palis quibuſdam in jugum adfurgentibus, ad quos vites alligantur. *Colum. l.* 4. *c.* 17.

Adjumentum, n. 2. βοήθημα, *ajuto*, a verbo adjuvo, auxilium, adminiculum. *Cic.* 1. *Off.* Habent a natura adjumenta rerum gerendarum. ¶ Delicatiores cibos, *Salluſt. Jugurth. c.* 49. adjumenta ignaviæ vocat.

Adjunctio, onis, ſ. 3. accetio, additio, *giunta*, *aggiunta*, πρόσθεσις. *Cic.* 7. *ad Att. ep.* 2. Nulla poteſt hominis eſſe ad hominem naturæ adjunctio. ¶ Eſt etiam Adjunctio ſchema rhetorum, de qua vide *ad Heren. l.* 4. *c.* 27. & *Cic.* 3. *de Orat.* item *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Adjunctor, oris, m. 3. qui adjungit, ἐπιζεύτης. *Cic. Att.* 8. *ep.* 3. Ille Galliæ citerioris adjunctor. *h. e.* Pompejus, qui procuravit, ut Cæſari Galliam Ciſalpinam regenti etiam Tranſalpina adjungeretur.

Adjunctus, a, um, o. 1. 2. additus, conjunctus, *aggiunto*, *unito*, ab adjungo, πρόσκειμαι, ut adjunctæ partes. *Horat. in Arte v.* 178. ¶ Comparat. uſus eſt *Cic. pro Cluent.* Quæ propria hujus cauſæ, & adjunctiora ſunt. ¶ Superlat. *Arnob. l.* 7. *p.* 243. Ventum ad veram, & adjunctiſſimam quæſtionem. ¶ *Adjuncti equi* ſunt ad currum juncti. *Ovid. Heroid. epiſt.* 12. *v.* 152.

Adjunctum, i, *n. aggiunta*, acceſſio, additio. *Cic.* 2. *de legib. c.* 21. Hoſtia maxima parentare, pœtatis eſſe adjunctum putant. ¶ Apud Dialecticos eſt propoſitio conditionalis, cum ſcilicet aliqua ſententia adjunctum habet aliquid conditionis, vel exceptionis loco. *Gell. l.* 16. *c.* 8. ¶ Apud Rhetores *adjuncta* ſunt, quæ rem aliquam circumſtant, *circoſtanze*. *Cic. in Top. c.* 18.

Adjungo, is, xi, ctum, ere, a. 3. ex *ad*, & *jungo*, חבר, προσζεύγνυμι, alligo, annecto, adeo, & pene idem quod conjungo. *Cic. Att.* 1. *ep.* 9. Hæc dies me valde Craſſo adjunxit. ¶ Interdum eſt comparare ſibi aliquid. Sic auxilium ſibi adjungere, *Cic. pro Roſc. Amer.* Adjungere ſibi benevolentiam, *pro Mur.* ¶ Interdum accommodare. *Id.* 2. *Offic.* Conciliare animos hominum, & ad uſus noſtros adjungere. ¶ Item pro applicare, intendere. *Terent. And.* Ut animum ad aliquod ſtudium adjungat. ¶ Adjungere ſidem alicui, eſt conciliare ſidem. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 55. ¶ Adjungere animum aliquo, *applicar l'animo*. *Terent. Hecyr.* 4. 2. 61. *Id.* Adjungere animum ad aliquod ſtudium, *Andr.* 1. 1. 29. ¶ Adjungere jumenta, eſt ad currum ſub jugo jungere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 10.

Adjuratio, onis, ſ. *ſcongiuro*, obteſtatio. *Apul. l.* 2. *Met.*

Adjurator, oris, m. 3. qui adjurat, *h. e.* incantationibus evocat. *Alcimus Avitus l.* 2. *v.* 313. Adjuratoris contempſit murmura ſerpens.

Adjuratorius, a, um, ad adjurandum pertinens, ut Cautio adjuratoria, *h. e.* juramento firmata, *l.* 12. *Cod. tit.* 22. *leg.* 8. & *tit.* 30. *leg.* 3.

Adjurátus, a, um, o. 1. 2. ab adjuro. *Lactant. l.* 2. *c.* 15. Dæmones Dei nomine adjurati de corporibus excedunt. *Vopiſc. in Floriano c.* 1. Cum ſciret, adjuratum eſſe in ſenatu Tacitum, ut &c.

Adjurgium, i. *Plaut. Menech.* 5. 2. 21. Ubi tamen alii aliter.

Adjúro, as, avi, atum, are, a. 1. *giurare*, ὀμνύω, juro, vel valde juro. *ad* enim auget ſignificationem. *Terent. And.* 4. 2. *v.* 11. Per omnes tibi adjuro Deos. *Cic. Q. Fr.* 3. *ep.* 5. Qui omnia adjurant, debere tibi valde renunciant. ¶ Item adjurare eſt incantationibus Dæmones ejicere, *ſcongiurare*. *Lactant. l.* 2. *c.* 16.

Adjutabilis, le, *giovevole*. *Plaut. Mil.* 4. 4. 8. Adjutabilem operam dare. Eſt qui legit *amicabilem*.

Adjúto, as, are, a. 1. frequent. ab adjuvo. *Terent. Andr.* 1. 3. Nec quid agam certum eſt, Pamphilumne adjutem. ¶ In Heraclii nummo apud Carol. du Freſne Famil. Byzant. eſt cum dat. perſonæ. *Deus adjuta Romanis*. Sic *Pacuv.* apud *Donat. ad Terent. Adelph. prol. v.* 16. Adjuta mihi. ¶ Cum accuſativo rei, & dativo perſonæ. *Terent. Hecyr.* 3. 2. 24. Tu pueris curre obviam, atque eis onera adjuta. *h. e.* adjuta eos onera portantes: hypallage.

Adjútor, aris, atus ſum, paſſ. 1. *eſſere ajutato*, βοηθοῦμαι, adjuvor, adjumentum accipio. *Lucr. l.* 1. *v.* 811. Adjutamur enim dubio procul, atque alimur nos. ¶ Eſt etiam verbum deponens, apud veteres, idem valens, quod adjuto. *Pacuvius* apud *Non. c.* 7. *n.* 83. Illum quæro, qui adjutatur. *Afran. ibid.* Hæc, obſecro, igitur agite, & me adjutamini.

Adjútor, oris, m. 3. verbal. qui adjuvat, *Amatante*, *chi ajuta*, βοηθός. *Cic. de Amic.* Adjutor in his contra patriam inventus eſt nemo. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. Te mihi adjutorem Dii genuerunt.

Adjutorium, ii, n. 2. idem quod auxilium, ſeu officium illud, quod ab adjutore præſtatur. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Adjutorio egere. & *l.* 3. *c.* 6. Adjutorio juris elabi ex crimine.

Adjútrix, icis, ſ. 3. quæ adjuvat. *Cic. de Amic. c.* 24. Aſſentatio vitiorum adjutrix. *Terent. Heaut.* 5. 2. 38. Matres omnes adjutrices ſolent eſſe in peccato filiis. ¶ *Legio adjutrix* paſſim in Inſcriptionib. & apud *Spartian. in Adriano c.* 2.

Adjútus, us, ui, m. 4. auxilium, *ajuto*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 6. Unius adjutu, quaſi natura ſtammei.

Adjútus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adjuvo. *Ovid.* 1. *Met. v.* 540. pennis adjutus amoris. *Nepos in Milit. c.* 2. Adjutus prudentia, & ſelicitate.

Adjúvo, as, adjuvi, utum, a. 1. *ajutare*, עזר, Ger. *helffen*, Gall. *aider*, *ſecourir*, Hiſp. *ayudar*, βοηθέω, opem fero. *Terent. in Phorm.* 1. 4. Fortes fortuna adjuvat. ¶ Uſurpatur abſolute *Plaut. Capt.* 2. 1. In re mala animo ſi bono utare, adjuvat. *h. e.* prodeſt. ¶ Pro augere, *Liv. l.* 34. *c.* 39. adjuvare ignem. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 47. adjuvare lacrymis mœrorem orationis. ¶ *Id. pro Arch.* adjuvare ad aliquid. *Gellius l.* 14. *c.* 6. adjutum ire aliquem. ¶ Adjuro pro adjuvero. *Ennio apud Cic. de Sen.* Si quid ego adjuro, curamve levaſſo. ¶ Præterit. *adjuvavi* pro *adjuvi* quidam leg. *Dig. l.* 40. *tit.* 2. *leg.* 15. Particip. *Adjuvaturus* habetur apud *Petron. in Satyr. c.* 18. ¶ Adjuvare cum infinito. *Plin. l.* 11. *c.* 54. *in fin.* Adjuvat enim incubare. ¶ Cum accuſativo rei, & dativo perſonæ, *Gell. l.* 2. *c.* 29. Meſſem hanc nobis adjuvent.

Adlambens, prope lambens, ut adlambentes flammæ, *Quintil. declam.* 10.

Adlatro, V. Allatro.

Adlávo, as, idem quod lavo. *Plaut.* apud *Varr. l.* 8. *L. L.* Piſces ego credo, qui uſque dum vivunt, adlavant, diu minus lavari, quam hæc lavat Phronteſium.

Adliveſcit, incipit lividus fieri. *Feſt.*

Adlubeſco, V. Allubeſco.

Adluceo. V. Alluceo.

Adluctor, aris, contra aliquem luctor. *Apul. l.* 10. & 11. *Metam.*

Admando, a. 1. *commettere*, מסר, Ger. *befehlen*, *auffrlegen*, Gal. *donner charge*, *ou commiſſion*, Hiſp. *en comendar*, ἐπιτρέπω, alicui quidquam curandum committo. *Plin. in Pan.* Si quid admandare vultis. At caſtigata exemplaria habent, *mandare*.

Adma-

Admatūro, as, are, a. 1. accelero, festino, *accelerare, far presto*. *Cæs. l. 7. B. G. c. 54.* Horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat.

Admensus, a, um, *chi ha misurato*. *Cujus Dig.* 18. 1. 35. In singulas metretas quos, quasve admensus eris. ¶ Passive *misurato*, *Cato de R. R.* Dominus vinum admetiatur: quod admensum erit, pro eo dominus resolvito.

Admetior, ris, d. 4. *misurare*, מדד, Ger. *zumessen*. *messen*. *Suet. in August. c. 41.* Frumentum viritim admensus est. *Cato c. 154.* Admetiri vinum emptoribus. ¶ Usurpatur etiam passive. *Florentin. Dig.* 19. 2. 36. Si per eum steterit, quo minus opus approbetur, vel admetiatur. ¶ Significat etiam adhibita mensura distribuere, præbere. *Sueton. in Aug. c. 41.* Frumentum viritim admetiri. Adde *Curt. l. 8. c. 12.*

Admētus, m. 2. *Admeto*, Ἄδμητος, Thessaliæ Rex, cui armenta ejus amore accensus Apollo pavisse dicitur juxta Amphrysum Fl. *Virg. 3. Georg.*

Admīgro, as, avi, atum, n. 2. accedo, *accostarsi*. *Plaut. Perf.* 3. 1. 19. Ad paupertatem admigrant infamiæ.

Adminiculātor, oris, m. 3. qui opem fert, qui adminiculatur, adjutor, συμβοηθός. *Gell. l. 8. c. 3.* Tirone Cicero adminiculatore, & quasi administro in studiis litterarum usus est.

Adminiculātus, a, um, nomen pass. ex particip. *Plin. l. 14. c. 1.* Vites adminiculatæ fudibus. *Gell. l. 1. præfat.* adminiculatior memoria. *id est*, pluribus subsidiis adjuta. Adde *Macrob. Sat. l. 1. proem.*

Adminiculo, as, & adminiculor, aris, proprie est, adminicula, hoc est pedamenta sulciendis vitibus erigo, *sostenere*, ὑποστηρίζω. *Cic. 4. Fin. c. 14.* Quæ sit scientia agricolarum, quæ circuncidat, amputet, adminiculetur. *Colum. l. de arborib. c. 16.* Vitem adminiculato, arborique jungito. ¶ Translate sumitur pro adjuvare. *Varr.* apud *Non. c. 7. n. 72.* Quoad potui, adminiculavi tuam voluntatem scribendo.

Adminiculum, i, n. 2. *ajuto*, *sostegno*, palus ille, sive pedamentum, aut sulcrum, cui vites, aut arbuscula incumbunt, מסמך, Ger. *ein stab*, *aufenthalt*, *unterstützung*, Gal. *appuy*, *soutenement*, Hisp. *sustentamiento*, κτῆμα. *Cic. l. 2. Nat. Deo.* Vites clavicula adminicula, tanquam manibus apprehendunt. ¶ Metaphorice pro adjumento sumitur. *Idem offic. 3. c. 7.* Hanc partem explebimus nullius adminiculis, sed ut dicitur, Marte nostro.

Administer, m. 2. *ministro*, משרת, Ger. *ein diener*, *verwalter*, qui ministrat, aut alicui opem præbet. *Cic. 3. de leg. c. 19.* Jovi fe consiliarium, atque administrum datum.

Administra, æ, f. 2. administer. Administra, & comes virtutis ars. *Cic. pro leg. Manil. c. 13.*

Administratio, f. 3. *governo*, מנהדה, Ger. *verwaltung*, actus ipse administrandi. *Cic. ad Levi. Fam. 1. ep. 9.* In omni administratione Reip. floruissemus. *Idem Fam. 15. ep. 1.* Administratio belli. *Vitruv. l. 9. c. ult.* Administratio aquæ; *compartimento, e regolamento dell' acqua*. *Cæs. l. 1. B. Civ. c. 25.* Exitus administrationesque Brundusini portus. *b. e.* usus, & commoditates.

Administrativus, a, um, 2. adject. *Quintil. l. 2. c. 18.* Ars activa, vel administrativa.

Administrator, oris, m. 3. administer, διοικητὴς, *amministratore*, *governatore*. *Cic. de Orat. c. 48.* Administrator belli gerendi constitutus.

Administro, as, are, a. 1. τινέω, ὑπηρετῶ, primo significat suppeditare, præstare, *somministrare*. *Cæs. B. G. l. 7. c. 19.* Reliqua quæ ad oppugnationem oppid. pertinebant, administrare instituit. ¶ Deinde significat, gubernare, gerere, *amministrare*, ut administrare bellum, civitatem, rem familiarem, rem. &c. *Cicer. 1. de Invent.* Quomodo rem familiarem administret. ¶ Tertio est, facere, peragere, *fare*. Sic administrare fementem, fœnificium, vindemiam, & alia. *Colum. l. 2. c. 22. Varro R. R. l. 1. c. 17.*

Admirabilis, le, o. 3. admiratione dignus, vel admirationem habens, *maraviglioso*, *ammirabile*, θαυμαστὸς. *Cic. de Orat. l. 1. c. 2.* Vir admirabilis in dicendo, atque in omnibus artibus. *Liv. l. 23. c. 37.* Magnitudo populi R. admirabilior prope adversis rebus, quam secundis fuit. ¶ Admirabilia vocat *Cic.* quæ Græci παράδοξα, *l. 5. Fin. ad finem*. Hæc παράδοξα illi (Stoici), nos admirabilia dicamus. Adde *Præfat. in Parad.*

Admirabilitas, f. 3. *maraviglia*, פלא, Ger. *verwunderung*, ab admirabilis, idem quod admiratio. *Cic. de nat. Deor. 2. c. 36.* Quanta sit admirabilitas cœlestium rerum.

Admirabiliter, adverb. *maravigliosamente*, *mirabilmente*, פלאים, Ger. *wunderbarlich*, Gal. *merveilleusement*, Hisp. *maravillosamente*, θαυμαστῶς. *Cic. 2. Nat. Deor. c. 53.* Mundus consilio admirabiliter gubernatur. ¶ Apud *eund. 4. Tusc. c. 16.* admirabiliter dicere, est dicere præter communem opinionem, ὑπερδεξίως.

Admirandus, a, um, 2. *maravigliofo*, נפלא, Ger. *wunderlich*, Gal. *digne d'admiration*, Hisp. *digno de admiracion*, θαυμαστὸς, dignus admiratione. *Virg. Georg.* Admiranda tibi levium spectacula rerum. *Nepos in Epamin. c. 3.* Cienens, patiensque admirandum in modum.

Admiratio, f. 3. *ammirazione*, *maraviglia*, תמרון, Germ. *verwunderung*, Gall. *recreuille*, *ebahissement*, Hisp. *maravilla*, θαῦμα. *Cic. 4. de Fin.* Quid autem habet admirationis, &c. *Idem l. 1. de Orat. c. 33.* Hæc sunt, quæ admirationes in bonis oratoribus efficiunt.

Admirator, oris, m. 3. qui admiratur, *ammiratore*, θαυμαστὴς. *Quint. l. 2. c. 5.* Admirator nimius antiquitatis. *Senec. epist. 94. sub fin.* Irritamentum est omnium, in quæ infanimus, admirator, & conscius.

Admiror, aris, atus sum, d. 1. *maravigliarsi*, תמה, Ger. *verwundern*, *sich hefftig wundern*, θαυμάζω, idem, quod miror, aut valde miror. *Cic. ad Attic. l. 6. ep. 9.* Admiratus sum brevitatem epistolæ tuæ. ¶ Admirari aliquem est venerari, suspicere. *Cic. 4. Acad.* Quem & admiror, & diligo. ¶ Passive *Canutius* apud *Priscian. l. 8.* Turpe est, propter venustatem vestimentorum admirari, ut propter turpissimam vitam actam contemni.

Admisceo, es, scui, admistum, sive admixtum, a. 2. *mescolare una cosa con l'altra*, Ger. *vermischen*, rem aliquam cum alia miscere. *Col. l. 12. c. 13.* Admiscent torrefacta fesama cum anisi Ægyptio. *Cicer. Tuscul. 2.* Versus ab his admisceri orationi. ¶ Dicitur etiam admiscere se alicui negotio, metaphor. hoc est aliquod negotium suscipere. *Terent. Heaut. 4. 5. 35. & 5. 2. 22.*

Admissārius equus, *stallone*, סוס לרחם, Ger. *hengstzum gestüt*, Gal. *cheval, etalon de haras*, Hisp. *garanon*, *caballo para casta*, ἀναβάτης, denom. ex admissus, qui ad sobolem creandam equæ adjungitur. *Colum. Plin. Varr.* ¶ Metaphorice ponitur pro homine libidinis pervagatæ, & ad omnium fœminarum luxuriam expolito. *Cic. in Pis. c. 20.* Admissarius ille, simul atque audivit voluptatem. Item admissarius est, qui equam admissario aptat, Peroriga.

Admissio, onis, f. 3. verbal. aditus ad aliquem. *Plin. Jun. in Panag.* Quis non in primis laudibus ferat admissionum tuarum facilitatem? *b. e.* quod facile quemlibet admittis ad colloquium. ¶ Habebant autem veteres primas, & secundas admissiones: quod & hodie servatur in Aulis Principum. Hinc amici primæ, & secundæ admissionis, idest qui primo & secundo loco admittuntur ad salutationem. *Senec. l. 1. de Clement. c. 10.* ¶ Hinc admissionum Magister, inter officia aulica. *Ammian. l. 15. c. 5.* ¶ Est etiam admissio idem quod admissura. *Varr. R. R. l. 2. c. 2.* Horum fœturæ initium admissionis facere oportet in Æquinoctio.

Admissionālis, m. 3. *usciere*, Ger. *ein laffer*, *portier*, Gal. *huissier*, *portier*, Hisp. *portero*, θυρωρὸς, dicitur is, cujus officium est admittere aulicos in cubiculum ad Principem salutandum. *Lampridius in Alexand. Severo, c. 4.* Admissionalibus remotis.

Admissīvus, a, um, o. 1. 2. ut admissivæ aves *Festo* sunt, quæ consulentem juvant, h. e. voce, aut volatu faustum omen præbent.

Admissor, v. g. facinoris, is est, qui facinus committ. *Lactant. Epitom. c. 4. fcil. 4. (al. c. 6.)*

Admissum, i, n. 2. substant. peccatum, *misfatto*. *Tacit. Ann. 11. c. 4. n. 5.* Cum idem de admissis Poppææ sentiam, quod omnes. Et *Liv. l. 25. c. 23.* Nequid talleret tale admissum.

Admissūra, f. 1. יחם, ὀχεία, tempus, & actio ipsa, qua mariti gregum admittuntur ad coitum fœturæ causa. *Colum. l. 6. c. 24.* Admissuræ idonei boves. Adde *Varro & Plin.*

Admissus, us, ui, m. 4. admissio. *Pallad. l. 6. tit. 1.* Admissu solis maturitati consulere.

Admissus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. intromissus, *ammesso*, *lasciato entrare*. *Horat. de arte poet.* Spectatum admissi risum teneatis amici? *Cur. l. 3. c. 12.* Irrupisse non admissus videbatur. ¶ Significat & commissus, ut admissa peccata, *Lucret. l. 3. v. 840.* ¶ Et citatus, immissus. *Cic. 2. Fin. c. 19.* Decius equo admisso in mediam aciem Latinorum irruebat. ¶ *Admissus passus* pro celeri, & concitato. *Ovid. Met. 1. v. 532.* Admisso sequitur vestigia passu.

Admitto, a. 3. *accettare*, *ricevere*, תקבל, קבל, Ger. *aufnehmen*, Gal. *recevoir*, *accepter*, Hisp. *recebir*, *entroducir*, δέχομαι, approbo, recipio, intromitto, & tam ad res, quam ad personas refertur. *Cic. in Phil.* Salutatum veniebant, admissus est nemo. ¶ Interdum ponitur pro facere, committere. *Cic. pro Rab.* Fraudem capitalem admisit. ¶ Dicimus quoque admittere equum, cum laxas ei habenas permittimus, & ad cursum incitamus. *Liv. 5. bel. Pun.* In hostem admitterent equos. ¶ Admittere est marem fœminæ, vel fœminam mari admovere. *Col. l. 7.* Arietes feros ovibus admisit. ¶ Est etiam verbum augurale. Nam cum aves volatu, aut voce fautum omen præbent, admittere dicuntur, ut & addicere. *Plaut. Asin. 2. sc. 1. v. 11.* Impetritum, inauguratum est, quovis admittunt aves. *Liv. l. 1. c. 36.* Concilia populi, exercitus vocati, summa rerum, ubi aves non admisissent, dirimerentur. ¶ Admittere diem. *Plin. jun. epist. 213.* Notarium voco, & die admisso, quæ formaveram dicto. *b. e.* dici luce per fenestram in cubiculum intromissa. ¶ Admitti in animum judicis apud *Quintil. l. 4. c. 14.* quod vulgo dicitur esse in gratia. ¶ Admittere absolute *Plin. jun. epist. l. 6. ep. 16.* Egredi in litus, & e proximo aspicere, ecquid jam mare admitteret. *b. e.* utrum navigare pateretur. ¶ Pro condemnare est apud *Plaut. Pœnul. 4.* Tibi hanc admittam noxiam unam: non sum irata. Al. leg. *amittam*. ¶ Venuste ad institionem transtulit *Plinius l. 17. c. 18.* Qui ver probant, ab æquinoctio statim admittunt, prædicantes, germina parturire: id est furculum trunco adjungunt, inserunt.

Admixtio, vel admistio, onis, f. 3. actus admiscendi, *mescolanza*. *Cic. de Senect. c. 22.* Admixtione corporis liberatus.

Admixtus, us, m. 4. admixtio. *Macrob. Sat. l. 2. c. 1.* Honorem Dei nullo admixtu voluptatis augemus.

Admixtus, vel admistus, a, um, o. 1. 2. adject. *mescolato*. *Cicer. de Senect. c. 21.* Animus non habet in se quidquam admixtum.

Admodĕror, aris, idem quod moderor, tempero. *Plaut. Mil. 4. 2. 81.* Nequeo hercle risu me admoderarier.

Admodŭlor, aris, simul modulor, accino. *Claud. in Epithalam. Hon. & Mar.* Padus electriteris admoduletur aquis.

Admŏdum, adverb. *affatto*, *per verità*, *certamente*, παντελῶς, idem, ac omnino, prorsus, plane, certe. ex *ad*, & *modus*: diciturque quasi ad modum, h. e. ad mensuram, seu rationem plenam, perfectamque ejus rei, de qua est sermo. Variis constructionibus inservit, quæ tamen ad illum unum & eundem sensum commode referuntur. Jungitur tum adjectivis nominibus, tum verbis, tum adverbiis. *Cic. de Senect. c. 4.* Nou admodum grandis natu, sed tamen ætate provectus. *non affatto vecchio*. *Flor. l. 2. c. 6.* Prætextatus admodum filius. *non più che prestiano*. *Cicer. 4. Fam. ep. 13.* Qui me admodum diligunt. *Terent. Heaut. 1. 1. 1.* Quamquam hæc inter nos nuper notitia admodum est. *brevhi veramente è poco, che ci conosciamo*. ¶ Item cum adjectivis, & adverbiis quantitatem significantibus. *Liv. l. 23. c. 29.* Equestris pugna nulla admodum fuit. *la cavalleria non combattè punto*. *Cic. 5. de Fin. c. 5.* In quo multum admodum fortunæ datur. *per verità molto*. ¶ Eleganter jungitur cum adverbio *nihil*. *Cic. de Orat. c. 2.* Alter (*Crassus*) non multum, alter (*Antonius*) nihil admodum scripti reliquit. *niuna cosa affatto*. quamvis enim Antonius reliquisset libellum de ratione dicendi, ut habetur *de clar. Orat. c. 44.* nullam tamen omnino reliquerat orationem, ex qua cognosci ejus eloquentia posset: quod confirmat *Cic. in Orat. c. 38.* Male igitur quidam *nihil admodum* exponunt hoc loco, *quasi niente*. ¶ Interdum habet post se genitivum. *Colum. l. 4. c. 1.* Admodum exigui pulveris. ¶ Sæpe etiam jungitur cum adjectivis numerum significantibus: neque tamen unquam pro *circiter*, aut *quasi* ponitur. *Liv. l. 44. c. 43.* Secuti sunt eum admodum quingenti equites. *cinquecento, e non più*. *Curt. l. 4. c. 12.* In lævo cornu Bactriani, mille admodum. *mille in tutti*. *Liv. l. 22. c. 24.* Sex millia hostium cæsa, quinque admodum Romanorum. *e ben cinque mille de' Romani*. Huc pertinent illa *Justini l. 17. c. 2.* Post menses admodum septem. *dopo sett' otto mesi*. & *Liv. l. 43. c. 11.* Exacto admodum mense Februario. *finito già il Febbrajo*. ¶ Eleganter usurpatur in responsionibus, præsertim a Comicis. *Terent. Hecyr. 3. 5. 8.* Advenis modo. *Pa.* admodum. *sì, ora appunto*. Adde *Plaut. Rud. 4. 4. 36. & Bacch. 5. 1. 24.* ¶ In dialogis servit transitionibus, quod significet, satis de re aliqua, & admodum disputatum esse. *Cic. 3. de Legib. c. 11.* Scis, solere, frater, in hujusmodi sermone, ut transiri alio possit, admodum, dici. *basta così*. ¶ Admodum quam, *Plaut. Ampb. 1. 3. 43.* Admodum quam sævus est. *quanto è mai fiero! Gell. l. 19. c. 9.* Voce admodum quam suavi. *per certo molto soave*.

Admœnio, a. 4. *assediare*, צר, Gall. *assieger*, Hisp. *cercar las murallas*. *Plaut. in Pœn. 1. 3. 150.* Oppidum admœnire volo. & *Cistell. 2. 2.* Quot admœnivi illi fabricas! *id est*, quasi ad mœnia admovi.

Admolĭor, iris, d. 4. *avvicinare*, admoveo, construo, ædifico, proprie dicitur de rebus magnis, aut arduis. *Curt. l. 8. c. 10.* Velut de industria rupes præaltas admolita natura. Et *manus admoliri*, pro adhibere dixit *Plaut. Asin. 3. 2.* Sic *Apulej. l. 1. & l. 6. Metam.* ¶ Significat etiam conari. *Plaut. Rud. 3. 1. 6.* Ad hirundininum nidum visa est simia, ascensionem ut faceret admolirier.

Admonĕo, es, ui, a. 2. *ammonire*, הזהיר, Ger. *vermahnen*, Gal. *admonester*, *remontrer*, *advertir*, Hisp. *amonestar*, νουθετέω, idem pene, quod moneo, sive commonefacio. Construitur vel cum genit. vel cum abl. & præp. de, vel cum accusativis communibus. *Liv. l. 5.* Adverte res admonuerunt religionum. *Cic. 4. Fam.* Putavi ea de re te esse admonendum. *Id. ad Q. Fr.* Illud te admoneo, ¶ Interdum est castigare, excitare. *Virgil. l. 10.* Leucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit biugos. *Senec. l. 1. de clement. c. 14.* Admonere aliquem verberibus. ¶ Admoneo cum infinito. *Virg. 4. Georg.* E pastu tandem decedere campis admonuit. *Horat. l. 1. sat. 6.* Sol actior ire lavatum admonuit. ¶ Cum conjunctivo, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. Attic. 9. 9.* Illud me præclare admones, cum illum video, ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate. ¶ Et omissa particula, *Nepos in Phoc. c. 1.* Simul admonerent, si ipse his facile careret, liberis tamen suis prospiceret. ¶ Particip. *admonitus*. *Ovid. Heroid. ep. 10. v. 42.*

Admonitio, onis, f. 3. verbale, *ammonizione*, νουθέτησις. *Cic. 2. de Orat.* Tum objurgatio, si est auctoritas, cum admonitio, quasi levis objurgatio. ¶ Admonitio morbi, aut doloris, quod vulgo dicunt reliquias morbi, *Plin. l. 24. c. 17.* ¶ Apud JCtos admonitio est interpellatio, qua debitor admonetur, ut debitum solvat. *Ulp. in l. 2. D. de Judiciis.*

Admonītor, oris, m. 3. verbal. qui admonet, *ammonitore*, νουθετητὴς. *Cic. Top. c. 2.* Admonitore non eges.

Admonītum, i, n. 2. subitant. παράγγελμα, idem quod admonitio. *Cic. 2. de Orat. c. 15.* Consolationes, præcepta, admonita. Sed alii *monita* legunt; nec alia suppetunt exempla.

Admonītus, us, ui, masc. 4. idem. *Cic. Att. 13. ep. 8.* Admonitu tuo perfeci libros ad Varronem. Et *Catil. 3.* Admonitu Allobrogum. ¶ Pro recordatione. *Ovid. 3. Fast.* Flet tamen admonitu mortis Elisa tuæ.

Admonītus, a, um, o. 1. 2. particip. *ammonito*, *avvisato*. *Cic. pro Cæl.* Illud te esse admonitum volo. *Id. Top. 1.* Admonitus hujus æris alieni. *Tacit. Ann. 15. c. 67.* Admonitus fortiter protendere cervicem.

Admordĕo, es, admordi, orsum, a. 2. majus quiddam est quam mordere, & quasi abrodere, *mordere*, *o portar via mordendo*, προσδάκνω. *Virg. 2. Georg.*

Admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. Ubi *Serv.* *Admorſo* particip. eſt, quaſi diceret abroſo. ¶ Translate pro damno afficere, vel aliquid ab aliquo corradere. *Plaut. Perſ.* 2. 3. Homines bene admordere. Ex *Pſeud.* 4. 7. Jam admordere hunc mihi lubet, *i. e.* adoriri, & ab eo aliquid corradere. ¶ Præteritum eſt *admordi*, & aliquando etiam *admomordi*, pro quo *admemordi* dixit *Plaut. in fragm. Auluſ.* apud *Gell. l.* 7. *c.* 9.

Admorſus, us, ui, m. 4 ſubſtant. morſus, *morſicatura*, *morſo*. *Symmach.* 1. *ep.* 15. Vereor, ne libellus iſte admorſa duri dentis uratur.

Admorſus, a, um, o. 1. 2. particip. *morſicato*. *Propert.* 3. *el.* 9. Brachia admorſa colubris. Vide aliud exempl. in *admordeo*.

Admotio, onis, ſ. 3. verbale ab admoveo, *avvicinamento*, προσφορὰ. *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 60. Ad nervorum eliciendos ſonos, ac tibiarum aptæ manus admotione digitorum.

Admōtus, us, ui, m. 4. idem quod admotio. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Arundo (Julæ ſuccus) ciet menſtrua admotu. Al. cum *Hartuino* leg. *admota*.

Admōtus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *appreſſato*, *avvicinato*, προσπελασθεὶς. *Curt. l.* 6. *c.* 11. Tormentis admotis expreſſere. *Cic. pro Cluent.* Nulla materies, niſi admoto igni ignem concipere poteſt.

Admoveo, 2. 2 *porre appreſſo*, *appreſſare*, הקריב, Gall. *approcher*, Hiſp. *allegar*, προσπελάσαι, juxta moveo, appono. *Virg.* 3. *Ecl.* Necdum illis labra admovi. ¶ Abſolute pro admovere exercitum, ſeu copias videtur eſſe apud *Tacit. lib. de morib. Germ.* Non Samnis, non Pœni, ne Parthi quidem ſæpius admovere. Sic legit Rhenanus. Al. Admonuere. ¶ Dicimus autem admovere ad aliquem rem aliquid, & alicui rei, ut paſſim exempla occurrunt. ¶ Significat etiam adhibere. *Cic. pro Sext. c.* 3. Admovere ſtimulos alicui. *Id.* 4. *Tuſcul. c.* 28. Admovere curationem ad aliquem.

Admugio, 4. 4. ἐπιμυκάομαι, proprie de bobus dicitur, cum aliorum mugitibus reſpondent. *Ovid.* 1. *de art. am.* v. 279. Mollibus in pratis admugit femina tauro.

Admulceo, es, *accarezzare*, idem quod mulceo. *Pallad. in Mart. tit.* 12. *de bubus domandis*. Sed a fronte accedens bubulcus admulceat.

Admurmuratio, onis, ſ. 3. ὑποθορυβὶς, approbatio, applauſus, cum ſcil. populus murmure quodam applaudit concinnanti, &c. *applauſo*. *Cic. pro Lege Manil.* Veſtra admurmuratio facit, ut agnoſcere videamini, qui hæc fecerint. Adde *Q. Fratr. l.* 2. *epiſt.* 2.

Admurmŭro, n. 1. ἐπιμορμύρω, ſubmiſſo quodam murmure applaudere dicenti, & quaſi ejus dictum approbare, ut fieri ſolet a corona populari in concionibus, & in foro judiciali. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Admurmurante Senatu. ¶ Significat & murmurare obſtrepere, murmure refragari, & indignationem oſtendere. *Cic.* 7. *Verr.* Quam valde univerſi admurmuraverint, quam palam contradixerint.

Admutilo, as, avi, are a. 1. idem quod mutilo, ſc. plagis afficio, & dilacero. *Plaut. Perſ.* Me uſque admutilaſti ad cutem. ¶ Translate *Idem Capt.* 2. 2. v. 19. Si frugi eſt, uſque admutilabit probe. *De traſmue emungente ſeverum.*

Adnaſcor, d. 3. προσφύομαι, proprie dicitur, quod naſcitur in re aliqua præter id, quod ei naturale, & proprium fuerat. *Plin. l.* 16. *c.* 44. *Gell. l.* 3. *c.* 10. V. Agnaſcor.

Adnato, as, n. 1. *nuotare a qualche luogo*, ad aliquem locum nato, προσνήχομαι. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Uni ei inſulæ crocodili non adnatant.

Adnavigo, vel Annavigo, προσνάω, n. 1. ad locum aliquem navigo. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Rhodum cum Apelles adnavigaſſet.

Adnēpos, otis, m. *quarto nipote*, *tvarzogenito*, quartus nepos, abnepotis, vel abnepotis filius, & refertur ad atavum. *Cajus Dig.* 38. 10. 1. & *inſcript.* apud *Fabret. c.* 10. *n.* 88. ¶ Scribitur & *anepos*. ¶ Fœmininum eſt *adneptis* apud *Cajum ibid.*

Adneptis, is, ſ. *quarta nipote*, *tvarzogenita*, quarta neptis, abneptis vel abnepotis filia: & refertur ad ataviam. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 1. *Paul. ibid. leg.* 10.

Admĭro, as, n. 1. *ammirare*, *far cenno con gli occhi*, ὀφθαλμοῖς νεύειν, ὀφθαλμίζειν, ὀφθαλμοῦσθαι, ſæpe, & leviter oculis annuo. *Feſt.* Adnictat ſæpe, & leviter oculis annuit. *Nævius ibid.* Alii adnutat, alii adnictat, alium amat, alium tenet.

Adnītor. V. Annītor.

Adno, as, are, n. 1. שחה, Ger. *herzu ſchwimmen*, eſt natando aliquo pervenire. *Virg.* 6. *Æn.* Paulatim adnabam terræ.

Adnōto. V. Annōto.

Adnōtus, a, um, o. 1. 2. valde notus. *Suet. de illuſtrib. Grammat. c.* 1. Quos docuiſſe, adnotum eſt.

Adnubilo, as, are, a. 1. προσνεφόω, nubila immitto, *annuvolare*. *Stat. Silv. l.* 3. *carm.* 1. v. 149. Velis adnubilat aura ſecundis. *Ammian. l.* 27. *c.* 14. Virtutem ejus adnubilabant actibus pravis.

Annūto, vel Annŭto, as, n. 1. frequent. ab annuo. *Plaut. Mare.* 2. 3. 100. Mihi etiam nunc adnutat. *Apul. l.* 10. *A. A. ſub fin.* Adnutante capite cœpit incedere.

Adnutrio, is, a. 4. *nutrire*, יזן, idem quod nutrio. *Plin. l.* 17. *c.* 23.

Adobrŭo, it, a. 3. *ſotterrare*, סתר, Ger. *überſtallen odor bedecken*, Gall. *couvrir de terre*, *enterrer*, Hiſp. *enterrar*, terra multa ſepelio, ex ad, & obruo. *Col. l.* 2. *c.* 11. Jaciunt ſemina, & ſarculis adobruunt.

Adoleſactas, a, um, *abbruciato*, incenſus, ut arbores adoleſactæ, in *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 121.

Adolĕo, es, ui, & evi, ultum, a. 2. proprie eſt augere, *accreſcere*. *Virg. Ecl.* 8. Verbenaſque adole pingues. Ubi *Serv.* Adole, ideſt incende. Sed κατ' ἀντίφρασιν dicitur. Nam adole, eſt, auge. ¶ Igitur ſignificat etiam cremare, incendere, *abbruciare*. *Sueton. Id. Æn.* 1. v. 705. Flammis adolere Penates. Ubi idem *Serv.* Adolere eſt colere: ſed Adolere proprie ſignificat augere. In ſacris adolere per bonum omen dicitur: nam in aris non adolentur aliqua, ſed cremantur. Hactenus *Serv.* Eſt autem adolere (ut ſcribit *Nonius*) verbum proprie ſacra reddentium, quod ſignificat votis, aut ſupplicationibus numen auctius facere, & quaſi odorem diis præbere. Quoniam vero ſacrificium igne fieri conſuevit, adolere pro urere, ſeu igni imponere capitur. ¶ Adolere pro olere. *Plaut. Caſin.* 2. 3. 19. Unde hic amabo unguenta adolent. Al. leg. *oboleat*, alii *olent*.

Adoleſcens, entis, adject. *creſcente*, creſcens. *Tertull. ad Nation. l.* 1. Adeo quotidie adoleſcentem numerum Chriſtianorum ingemitis. *Ammian. l.* 22. *c.* 18. Byrſthenes concurſu cultorum omnium adoleſcens. ¶ Hinc comparativ. adoleſcentior. *Cic. Fam. l.* 9. *ep.* 8. Noſti os illius adoleſcentioris Academiæ. *h. e.* impudentiam novorum Academicorum.

Adoleſcens, entis, 3. ſubſtant. *giovine*, *giovinetto*, ἔφηβος, μειρὰξ, juvenis. Eſt autem maſcul. & fœm. gen. *Cic. Offi.* 1. *c.* 34. Eſt Adoleſcentis majores natu veteri. ¶ Adoleſcentes a Veteribus ab anno XV. uſque ad XXX. & amplius appellatos, auctor eſt *Cenſorinus de die natal. c.* 14. Hinc *Livius* Tarquinios adoleſcentes appellat, qui jam mariti erant: Sic *Cæſar l.* 2. *B. C. c.* 38. Curionem Tribunum pl. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Scipionem annum jam XXIX. excedentem. Ac vel annis XXX. majores eſſe adoleſcentes, oſtendit *Manutius ad Cic. lib.* 2. *Fam. ep.* 1. ¶ *Plinius* vult adoleſcentem dici ab anno XII. qui finis eſt pueritiæ, uſque ad ann. XXI. quandiu ſc. creſcit, & primam lanuginem producere incipit. *Parcus in Lex. crit.* animadvertit, viros quoque appellari *adoleſcentes* a majoribus natu ex *Terent. Phorm.* 2. 3. 14. & ex *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 22. & 4. 7. 38.

Adoleſcentia, æ, ſ. 1. prima ætas hominis poſt pueritiam. V. in Adoleſcens, נערות, Ger. *jugend*, Gall. *adoleſcence*, Hiſp. *mocedad*, Ital. *adoleſcenza*, *giovinezza*. *Cic. de ſenect.* Qui enim citius adoleſcentiæ ſenectus, quam pueritiæ adoleſcentia obrepit? *Idem in Top.* Adoleſcentia flos ætatis.

Adoleſcentior, aris, d. 1. obſoletum verb. pro nondum ſatis habere modeſtiæ. *Varro ex Non. c.* 2. *n.* 23. Id quidem ut facias cenſeo; nam tu quoque adhuc adoleſcentiaris.

Adoleſcentŭla, æ, ſ. 1. *giovinetta*. *Terent. Andr.* 1. 1. Forte unam aſpicio adoleſcentulam.

Adoleſcentŭlus, i, m. 2. diminut. ab adoleſcens, *giovinetto*, μειρακίσκος. *Cic. pro Domo ſua.* Imberbis adoleſcentulus. *Plaut. Moſtell.* 1. 1. Medea fecit ex ſene adoleſcentulum.

Adoleſcenturio, uris, ire, n. 4. adoleſcentum more facio, ſive in adoleſcentiam redeo, *far da giovine*, μειρακίζομαι. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 46. Incipiunt adoleſcenturire, & neſcio quid nugarum facere.

Adŏleſco, is, lui, & levi, adultum, n. 3. *creſcere*, גדל, Gal. *croiſtre*, Hiſp. *crecer en edad*, αὐξάνομαι, ab adoleo, ſignificat ætate augeri, & non ſolum de hominibus, ſed de brutis quoque, & ſtirpibus dicitur. *Plaut. Caſin. prol.* 47. Ad aliquam ætatem adoleſcere. *Vellej.* 2. 30. 6. Adolevit in tantum numerus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 73. Vix credibile memoratu, quantum ſuperbiæ, fiducidæque adoleverit Vitellio. ¶ Interdum eſt in ſacrificiis incendi, vel augeri, ut de *adoleo* dictum eſt. *Virg.* 4. *Georg.* Panchæis adoleſcunt ignibus aræ.

Adonæus, a, um, o. 1. 2. ad Adonidem ſpectans. *Auſon. in memoſyl. c. de cibis.* Cædis Adoneæ mala gloria fulmineus ſus. ¶ *Adoneus* etiam Arabum genti dictus eſt Bacchus, qui nunc Adonis.

Adonæus, i, m. idem ac Adonis. *Plaut. Men.* 1. 2. 35. & *Apul. l.* 2. *Met.*

Adonia, orum, n. 2. ἀδώνεια, feſta Adonidi dicata. *Ammian. l.* 22. *Hiſt. c.* 9. (*al.* 24.)

Adonis, dis, m. 3. *Adone*, ἄδωνις, filius Cynaræ Cypriorum Regis, & Myrrhæ, quem Venus in deliciis habuit formoſitate præcellentem. Hic apri dente ſub inguine percuſſus, intertectuſque, a Venere in florem Adonium creditur converſus. *Ovid.* 10. *Metam.* ¶ Adon Græce ſuavitas dicitur. Et quia myrrha odore ſuavis eſt, Adonidem dicitur genuiſſe. Ideo autem a Venere amatum dicunt, quod hoc genus pigmenti ſit valde fervidum. ¶ *Macrobius l.* 1. *Saturn. c.* 21. accipit Adonidem pro Sole. ¶ Morcopolius ἀδωνίδιον nomen ab ἄδω, quod eſt cano, derivatum putat. ¶ Eſt item piſcis hoc nomine. *Plin. l.* 9. *c.* 19.

Adonium, ἀδώνιον, herbæ ſpecies, quam quidam ex Adonidis ſanguine ortam tradunt: quidam eandem eſſe, ac Anemonem. ¶ Sumitur etiam pro Adonidis ſimulacro, & pro luctu ſacro, quo Adonidis mortem plangere mulieres ſolebant. ¶ Eſt etiam genus carminis conſtans dactylo, & ſpondeo, ut *Terruit urbem*, *Videre montes*, Eo utebantur in feſtis Adonidis. *Serv. de metr.* apud *Putſch. pag.* 1820.

Adopertus, a, um, *coperto*, opertus. *Liv. l.* 1. *c.* 26. Capite adoperto. *Juvenal. ſat.* 8. v. 145. Adopertus cuculio.

Adopinor, aris, dep. 1. idem quod opinor, *penſare*. *Lucret. l.* 4. v. 814. Deinde adopinamur de ſignis maxima parvis.

Adappetĕre pro oppetere, quidam leg. apud *Apulej l.* 7. *Metam. parum a princip.* ubi plerique alii *oppetere*.

Adoptabĭlis, e, adject. *In Cod. Juſtin. l.* 11. *tit.* 11. *leg.* 1. Quod in cultu, ornatuque noſtro ſacrum, & adoptabile eſt, id facere privata temeritas non præſumat. Sed legendum videtur *adorabile*.

Adoptatĭo, onis, ſ. 3. actus adoptandi, vel idem, quod adoptio, *adottazione*, apud *Gell. l.* 5. *c.* 19. Sic & apud *Plin. Paneg. c.* 5. Quem jus, & adoptatio, & tandem exorata terris numina dediſſent.

Adoptatitĭus, a, um, o. 1. 2. *figliuolo adottivo*, Gal. *adoptif*, Hiſp. *el hyo del adoptando*, υἱοθετητὸς, ὑιόθετος, qui in adoptionem venit. *Plaut. in Pœn.* 5. 2. 100. ¶ Item ex adoptato filio natus. *Feſtus*. ¶ Talem *adoptatium* vocant *Iſid. gloſſe.*

Adoptator, oris, m. 3. qui adoptat, *adottatore*. *Gell. l.* 5. *c.* 19. Pater adoptator.

Adoptātus, a, um, o. 1. 2. nomen ex partic. *adottato*, qui in adoptionem venit. *Vellej.* 2. 104. Adoptatus Agrippa. ¶ Translate *Colum. l.* 10. v. 38. Mitis adoptatis curvetur frugibus arbor. *di frutti d' incalmo*. ¶ Item exoptatus, *bramato*. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. Quorum mihi fuit adventus adoptatiſſimus. Ita meliores omnes libri, præſertim Palatini codd.

Adoptĭo, onis, ſ. 3. verbale per ſyncop. factum ab adoptatio, υἱοθεσία, *adottazione*, aſſumptio alieni filii in ſuam familiam, atque adeo in locum filii. *Cic. pro Domo ſua.* Adoptio ſanctæ eſt, quæ beneficia naturæ, & juris imitatur. ¶ De jure adoptionis conſulantur *Juriſconſulti*, & *Gell. l.* 5. *c.* 19. & *Manut. de legib. Rom.* ¶ Translate *Plin. l.* 16. *in præam.* de inſitione dixit. Pomiferæ arbores, ſive illæ ultro, ſive ab homine didicere blandos ſapores adoptione, & connubio.

Adoptīvus, a um, o. 1. 2. υἱοθετὸς, qui ex adoptato natus eſt, aut etiam qui in adoptionem venit, ut filius adoptivus. *Gell. l.* 5. *c.* 19. ¶ *Cic. pro Domo ſua.* Neque amiſiis ſacris paternis, in hæc adoptiva venifti, *hoc eſt* in ſacra adoptatoris tui.

Adŏpto, as, a. 1. *adottare*, לקח לו לבן, Ger. *an Kindesſtatt aufnehmen*, Gall. *adopter*, Hiſp. *adoptar*, υἱοθετέω, eſt in filii locum aſciſcere. *Nepos in Attic. c.* 5. Teſtamento aliquem adoptare. *Plaut. Pœn. prol.* v. 36. Adoptare ſibi aliquem pro filio. ¶ Interdum eſt generaliter eligere. *Cicer. in Verr.* Quem ſibi illa defenſorem ſui juris adoptavit. ¶ Adoptare ſe alicui, eſt ſe adjungere, *accompagnarſi*. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Qui ſe Cæſaris libertis adoptaſſet. ¶ Adoptare ſibi nomen, eſt alienum nomen aſſumere. *Martial. l.* 1. Sic adoptare herbam aliquam, de ſuo nomine eam vocare. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Invenit & Lyſimachus herbam lyſimachiam, quæ ab eo nomen retinet. Mulieres quoque hanc gloriam affectavere, in quibus Artemiſia uxor Mauſoli, adoptata herba. ¶ *Ovid.* venuſte hoc verbum ad inſitionem tranſtulit, *de remed. amor. l.* 1. Fac, ramum ramus adoptet.

Ador, indeclinab. vel ador, ŏris, farris genus, *ador* quondam appellatum ab edendo, teſte *Feſto*, vel quod uratur, ut fiat toſtum, unde in ſacrificiis mola ſalſa efficitur. Genitivus extat apud *Auſon. monoſyl. c. de cibis*: Mox ador, atque adoris de polline pultificum far. *Gaudius* vero Poeta vetus genitivum modo corripuit, modo produxit. Unde *Scalig.* exiſtimat, veteres in neutro, *ador*, *adoris*, & in maſcul. *adŏris*, dixiſſe, ut *decus*, *ŏris*, & *decor*, *decŏris*.

Adorabĭlis, le, o. 3. adoratione dignus, *adorabile*. *Apul. l.* 11. *Metam.* Adorabile beneficium.

Adoratĭo, onis, ſ. 3. actio adorandi, *adorazione*, προσκύνησις. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Faſcinationibus adoratione peculiari occurrimus. *Apul. l.* 11. *A. A.* Venerem religioſis adorationibus venerabatur.

Adorator, oris, m. 3. verbal. qui adorat, *adoratore*. *Tertull. de Spectac. c.* 8. Si Serapeum ſacrificator, & adorator intravero.

Adoratus, a, um, *adorato*, *pregato*, προσκυνηθεὶς. *Ovid.* 5. *Faſt.* v. 449. Venit adoratus caducifer. *h. e.* rogatus. *Lucan. l.* 6. v. 243. Magnus adorato ſubmittat Cæſare ſigna.

Adorĕa, æ, ſ. 1. *ſ' entrata*, *che ſi vicava dalle campagne*. Veteres dixerunt adoream, omnem ex agris proventum. Unde poſtquam præmium militibus, parta victoria, frumentum fuit, *adorea* pro laude, & gloria accipi cœpta eſt, *gloria*, *lode*, *o premio della vittoria*. *Horat. l.* 4. *carm. od.* 4. Ille dies, qui primus alma riſit adorea, ubi *adorea alma* dicitur laus altrix virtutis. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Gloriam denique ipſam, a farris honore, adoream appellarunt. *Plaut. Amph.* 1. 1. v. 38. Præda, atque auro, adoreaque populares ſuos affecit. ¶ Putant aliqui laudem bellicam ideo adoream dici, quod victores a victis adorarentur.

Adorĕum, i, n. 2. idem quod *ador*, frumenti ſc. genus, quo populus R. trecentis ab U. C. annis victitavit. Unde etiam Imperatores, re bene geſta, hoc frumenti genere a populo ſolebant donari. *Plin. l.* 18. *c.* 8.

Adorĕus, a, um, o. 1. 2. adject. ab adoreum, vel ador: ut far adoreum, vel ſemen adoreum, quod idem eſt ac ador. *Varro R. R. l.* 1. *Colum. l.* 2. *c.* 6. ¶ Adorea liba, e farre facta, quibus in ſacrificiis utebantur. *Virg. Æn.* 7. v. 109.

Adordĭor. V. *Adorſus*.

Adorĭo, activ. 4. pro adorior. *Næv. l.* 3. *belli Pun.* apud *Priſcian. l.* 8. Hercule profiſcente tunc ipſos adoriant.

Adorĭor, iris, vel oreris, adortus ſum, d. 4. *aſſaltare*, פגע, Germ. *anfallen*, *ſchnell ungreiffen*, *oder anfahren*, Gall. *aſſaillir*, Hiſp. *arremeter*, ἐπιθέσθαι, eſt repente, & ex inſidiis aliquem invadere, aggredi, ab eo, quod corpora aggredientium exurgant ſubito, atque increſcant. Atque hoc modo maxime ad rem bellicam pertinet. *Liv. l.* 1. Nec civitatem vis aliqua externa adoriretur. ¶ Differunt tamen, inquit *Donatus*, adorior, & aggredior, quia aggredimur de longinquo, adorimur de propinquo. ¶ Dicimus etiam adoriri aliquem extra inſidias. *Terent. Adelph.* 3. 3. v. 50. Adortus jurgio fratrem apud lorum, de pſaltria hac. ¶ Denique adoriri ſignificat, facere aliquid, conari, dare operam, aggredi. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 51. Nec conſellere adoriamur ea, quæ non poſſunt commoveri. ¶ Pro ſimpliciter incipere, *cominciare*. *Cic. Attic. lib.* 16. *ep.* 2. Hippiſſim, ſi Brundiſium ſalvi, adoriemur, *h. e.* ſcribere incipiemus. ¶ *Adoriri aliquem* interdum eſt alloquendi cauſa ad eum accedere.

dere. *Terent. Heaut.* 4. 3. 9. Cesso hunc adoriri? ¶ Particip. *adortus* V. infra suo loco.

Adornāte, adv. idem quod ornate, *ornatissime*. *Suet. de Rhet.* c. 6. Declamabat splendide, atque adornate.

Adornātus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. instructus, paratus, *fornito*, *preparato*. *Tacit. An.* 1. 52. 2. Equos venatui adornatos fuisse. *Vellej.* 2. 2. Tantis adornatus virtutibus.

Adorno, as, are, a. 1. *ornare*, idem quod orno, sed venustius, ut adornare aliquem insigni veste. *Liv. l.* 1. *c.* 20. ¶ Interdum est præparare. *Terent. Eun.* 3. 5. Continuo hæ adornant, ut lavet. *Plaut. Epid.* 5. 2. 25. Tragulam in te injicere adornat. Sic adornare bellum. *Liv. l.* 10. *c.* 38. Adornare naves. *Cæs. B. G. l.* 1. *c.* 26.

Adōro, as, avi, atum, are, a. 1. *adorare*, פגר השתחוה, Ger. *anbetten*, Gal. *adorer*, Hisp. *adorar*, προσκυνῶ, ex *ad*, & *os* tactum. Hic enim habitus adorantium erat, ut dextram ad os referrent, & totum corpus circumagerent, ut docet *Plin. l.* 28. *c.* 2. Priscianus ab *ador* derivat. Valla ab *oro*. Sed primum etym. rectius. ¶ Apud antiquos significabat agere. Unde & Legati adoratores dicti, quod res populi agerent. *Festus*. ¶ Significat autem primo venerari, quod fiebat, ut dictum est, dextera ori admota, addito osculo, corpusque circumagendo. Idque non tantum apud Deos, sed apud alios etiam fiebat, quos honoratos vellent. *Virus Epigram. de Pantomimo*. Ingressus scenam populum saltator adorat. *Suet. Ner. c.* 12. Citharam a judicibus delatam adoravit. ¶ Atque hæc adorandi actio motis quoque animalibus tribuitur. *Plin. l.* 8. *c.* 1. Elephanti regem adorant, genua submittunt. ¶ Interdum adorare est compellere, alloqui, & salutare. Sic apud *Apul. l.* 2. & 3. *Metam.* Adorare populum, est ad populum verba facere. *Sust. præfat. l.* 3. *Silv.* Quem statum ut videram, his versibus adoravi. ¶ Adorare pro simpliciter orare dixit *Propert. l.* 1. *eleg.* 4. Maneat sic semper, adoro. Et *Virg. Æn.* 10. Volens vos Turnus adoro. Et *Livius l.* 6. *c.* 12. Pacem Deum adorare. ¶ Adorare purpuram Principis, est illam manu reverenter tangere. *l.* 1. *C. si quis servum*. Et *l.* 7. *C. qui milit. poss.*

Adorsus, a, um, *ehi ha principiato*, particip. ab *ordior*, & *ad* præpos. *Gell. l.* 9. *c.* 2. Qui tyrannum interficere adorsi erant. *Apulej. in Florid.* 9. Id quod facere adorsus sum.

Adortus, a, um, *ehi ha assaltato*, particip. verbi adorior. *Nepos in Lysandr. c.* 3. Dodonam adortus est. ¶ Passive *assaltato*. *Aurelius* apud *Priscian. l.* 8. Ab his Gallos adortos ex insidiis, plurimos necatos.

Adosculor, aris, idem quod osculor. *Dictys Cretens. l.* 2. Manus adosculari, contingere genua.

Adparīo, seu Apparīo, is, a. 3. pro pario, acquiro, comparo, quidam legunt in illo *Lucret. l.* 2. *v.* 1108. Adpareret spatium cœli domus. Al. leg. *aptaret*, al. *apparet*, &c.

Adpatūlus, a, um, patulus. *Varr. l.* 6. *L. L. Omnia adpatula*. Sunt qui hunc locum corruptum putant.

Adpectorātus, a, um, pectori admotus. *Soli. c.* 26.

Adplōro, V. Applōro.

Adplumbātus, vel applumbatus, a, um, o. 1. 2. plumbo conglutinatus, *impiombato*. *Ulpian. Dig.* 19. 1. 17. Epistomia fistulis adplumbata. *Scribon. Larg. compos. ult.* Vase operto, & adplumbato.

Adplūo. V. Appluo.

Adposco, vel apposco, is, adposci (retinet enim geminationem) a. 3. idem quod posco. *Horat.* 2. *epist.* v. 100. Si plus adposcere visus. *Terent. Heaut.* 4. 7. v. 10. Talenta dotis apposcent duo.

Adpostŭlo, as, idem quod postulo. *Tertull. de monogam. c.* 10.

Adprĕcor, aris, atus sum, ari, dep. 1. idem quod precor. *Hor.* 4. *od.* 15. Rite Deos prius adprecati.

Adprĭmo, is, essi, essum, e. 3. imprimo, premo. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Penicillis fervens adprimitur fasciis. ¶ Particip. *appressus*. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 21. Scutum pectori appressum.

Adprīmus, V. Apprimus.

Adpromitto. V. Appromitto.

Adpugno, as, a. 1. contra pugno, seu oppugno. *Tacit.* 2. *An. c.* 81. Piso classem adpugnare frustra tentavit. Adde *Ann.* 4. *c.* 81. & 15. *c.* 13.

Adpulsus, us, m. V. Appulsus.

Adquo, *fino a quanto*, *fino a qual segno*, quoad, quantum. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 63. Ut scire possis, adquo te expediat loqui. *Id. ibid.* Iratus esset, adquo liceret.

Adrādo, is, si, ere, a. 3. *radere*, idem quod rado, vel abrado, *radere via*. *Columel. de arborib. c.* 8. Ne medullam lædas, adradito. Et *l.* 5. *R. R. c.* 11. Qua adraseris.

Adramyttēnus, a, um, ad Adramyttium pertinens. *Cic. pro Flac. c.* 13.

Adramyttium, & Adramytteos, *Landromiti*, urbs E. marit. Troadis, ad M. Idæ radices, inter Antandrum, ad Bor. 31. M. P. & Elæam urb. Æolidis in Austrum 30. a Pergamo 32.

Adrapĭdus, a, um, o. 1. 2. *Gell. l.* 12. *c.* 5. Videmus hominem febri simul adrapida (h. e. celerrimo pulsu, & vires rapiente) afflictari. Al. leg. *rapida*.

Adrastēus, a, um, o. 1. 2. adject. ab Adrastea. *Ammian.* 14. 38. Adrasteo pallore perfusus. *h. e.* ita perterritus, ut quasi a Nemesi agitari videatur.

Adrastia, æ, fœm. 1. ἀδράστεια, regio non longe a Troade, quæ est Mysia, ab Adrasto Rege dicta, qui primus Nemesi, idest fortunæ templum ædificavit, Adrastiamque vocavit.

Adrastia, vel Adrastea, seu Nemesis, fingitur Necessitatis, ac Jovis filia, scelerum ultrix, cujus vindicta nullo modo possit vitari. Eius sedem Ægyptii Theologi supra Lunam constituerunt, ut inde velut Regina, & arbitra hæc inferiora despectaret. *Virg. in Cir.*, v. 239. Ut scelere in tanto, quod nec finit Adrastia, Lædere utrumque uno finxeas errore parentem. *Apulej. de Mundo*. Adrastea, eademque ineluctabilis, &c.

Adrastis, idis, f. Adrasti filia. *Stat.* 12. *Theb. v.* 678.

Adrastus, i, m. 2. ἄδραστος, nomen Regis Argivorum, qui fuit filius Thalaonis, & Eurymones. Hic, cum duas haberet filias, Argiam, & Deiphilen, in somnis visus est alteram leoni, alteram apro uxorem dare. Quare cum eodem tempore Tydeus, & Polynices Argos venissent, ille apri, hic leonis pelle tectus, insomnii sui memor, utrumque sibi generum adscivit, Deiphyle Tydeo, Argia autem Polynici tradita. Deinde cum utroque genero Thebas profectus, ut Polynicem ab Eteocle fratre exclusum in Regnum reduceret, magno accepto detrimento, in patriam reversus est.

Adrāsus, a, um, o. 1. 2. idem quod abrasus, vel rasus. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 50. Adrasum quendam vacua tonsoris in umbra.

Adremĭgo, as, avi, atum, n. 1. remigare ad aliquem locum. *Florus lib.* 3. *c.* 7. Cretes portibus suis adremigarunt. Adde *l.* 2. *c.* 8.

Adrĕpo, pis, n. 3. *accostarsi pian piano a qualche cosa*, *insinuarsi*, רמס, Ger. *herzu kriechen*, Gall. *ramper*, *marcher en rampant*, *s' approcher à petit pas*, Hisp. *gatear*, *andar a gatas*, *allegarse de espacio*, προσέρπω, ad aliquid repo. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Ad matris mammam adrepens infans. ¶ Per metaphoram, pro paulatim accedere. *Cic. in Verr.* Quibus rebus ad istius amicitiam adrepserat.

Adreptans, antis, adrepens, accedens. *Plin. l.* 35. *cap.* 10. *a med.* Pinxit nobiles Bacchas, adreptantibus Satyris.

Adria, vel Hadria, æ, f. 1. *Atri*, Col. & urbs E. Piceni, in Aprutio, patria Hadriani Imp. ¶ Fuit item Adria, vel Atria, *Adri*, *Adria*, urbs E. Venetiæ, in ora, a Ravenna 30. M. P. Venetias versus totidem, ex qua mare superum Atriaticum, postea Adriaticum dictum est. ¶ Sumitur & *Adria* pro ipso Adriatico sinu, & tunc masculini generis est, quem improbum, & inquietum appellat *Horat.* 3. *carm.* 3. & 9.

Adriācus, a, um, o. 1. 2. idem quod Adriaticus. *Propert. lib.* 3. *el.* 20. Adriaci vehor æquoris hospes.

Adriānālis, le, o. 3. adject. ad Adrianum pertinens. Legitur in *Vet. Inscript. apud Fabrit. pag.* 454.

Adriānus, a, um, o. 1. 2. idem quod Adriaticus, ab Adria. *Cic. in Pis. c.* 38. Ultima Adriani maris oras petivit.

Adriatĭcus, a, um, o. 1. 2. adject. ab Adria, unde Adriaticum mare, quod & Atriaticum, & Hadriaticum, & Adriacum, & Adrianum dicitur. Idem appellatur etiam mare Superum. Ital. *Golfo di Venezia*. Est autem finus ille maris mediterranei, qui inter Lacinium extremum Italiæ, & Acroceraunium primum Epiri promontorium irrumpit. Pertundit Illyricum, Istriam, Venetiam, Galliam Togatam, Picenum, Aprutium, Apuliam, & Salentinos. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Sinus maris Adriatici.

Adrŏgo. V. Arrogo.

Adrōro, as, a. 1. *aspergere leggermente*, instar roris aspergo. *Marcell. Empir. c.* 34. Adrorare herbam vino.

Adrūmo, as, n. 1. *far romore*, rumorem facio, sive commurmuro, a rumine parte gutturis. *Festus*.

Adrŭo, is, a. 3. Adruere terram, est eam verrendo aliquo impellere, & adaggerare. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 35. Terra adruenda pulvinos facere. Al. aliter leg.

Adscalpo, is, a. 3. idem quod scalpo. *Apul. l.* 6. *Met.* Adscalpens aurem dexteram.

Adscīsco, vel Ascīsco, is, ivi, itum, ere, a. 3. assumo, adjungo, accerso, appeto, *aggiungere*, *prendere*, לקח, תרגיב, חבר, Ger. *aufnehmen*, *an sich nehmen*, *zu sich berufen*, Gall. *prendre*, *ou appliquer a soy*, *s' attribuer*, *usurper*, *& prender pour soy*, Hisp. *llamar*, *traer*, *attribuir*, προσαίρομαι, ἐπαγωγὰς, ut adscīscere sibi socios. *Cæs.* 1. *B. G. c.* 3. *Cic. pro Arch.* Adscīsci in numerum civium. *Liv. l.* 33. *c.* 21. Adscīscere sibi nomen regium. *Cic.* 2. *Catil. c.* 4. Adscīscere aliquem ad fœdus. *Suet. in Claud. c.* 39. Adscīscere aliquem in nomen familiæ.

Adscītus, a, um, o. 1. 2. accersitus, receptus, contrarius nativo. *Cic. Verr.* 4. *c.* 51. Saera ab exteris nationibus adscita. *Corn. Nepos de Attico c.* 3. *n.* 1. Amitti civitatem Romanam, alia adscita: i. e. acquisita. *Id. ib. cap.* 4. *n.* 1. Lepor sermonis in eo nativus, non adscitus. ¶ In illo *Cic.* 3. *de Fin. c.* 7. Alii censent primum voluptatis adscitum doloris vacuitatem, & primum declinatum dolorem: *ascitus* videtur esse substantivum, quod significet appetitionem.

Adscribo. V. Ascribo.

Adsellāre, alvum exonerare. *Veget. de re veterin. l.* 1. *c.* 22. Deinde sale, & melle mixtis, in anum infundes, ut adsellandi augeat voluntatem.

Adsĕnesco, is, n. 3. senex fio. *Tertull. in exhort. ad castit. cap. ult.*

Adsĕro, & Asscro, is, sevi, situm, a. 3. idem quod sero, vel justa fero. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 22. Neque propter cupressos adserunt vites. Adde *Caton. R. R. c.* 32. ¶ Alia significatione V. *Assero*.

Adsibĭlo, as, avi, atum, a. 1. idem quod sibilo. *Auson. Mosell. v.* 258. Aura crepat, motoque adsibilat aere ventus. *Adde Stat.* 7. *Theb. v.* 378.

Adsignĭfico, as, a. 1. *significare*, הודיע, Ger. *bedeuten*, *anzeigen*, Gal. *signifier*, Hisp. *significar*, idem, quod suum simplex. *Var.* 2. *de R. R.* 11. & apud *Gell. l.* 10. *c.* 1.

Adsĭpĕre, & præsipere, προσοίνυσθαι, & προσοίνυσθαι, dicebant antiqui a *sapiendo*. ficut nos quoque dicimus ab æquo iniquum, a quærendo inquirere. Hæc *Festus*.

Adsĭtus, a, um, *piantato vicino*, juxta satus. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 16. Vitis adsita ad olus. ¶ Item juxta positus. *Auson. in Mosell. v.* 335. Atria viridantibus adsita pratis.

Adsŏno, & Assono, as, ui, n. 1. *risonare*, ad sonum alicujus respondeo. *Ovid. Met.* 3. *v.* 507. plangentibus adsonat Echo. ¶ Cum accusativo *Apul. l.* 11. *Met.* Ut canoræ aviculæ concentus suaves adsonarent.

Adspŭo, is, adspui, utum, uere, a. 3. *sputare contra*, *o addosso ad alcuno*, προσπτύω, *Plin. l.* 28. *c.* 4. Si dormiens spectetur infans, a nutrice terna adspui.

Adstātus, pro *hastatus* legitur in quodam Lapide apud *Gruter. pag.* 347. *n.* 1.

Adstipŭlor. V. Astipulor.

Adstĭtŭo, is, a. 3. *porre appresso*, *appressare*, παρατίθημι, juxta statuo. *Auctor. ad Heren. l.* 3. *c.* 25. Faciemus reum, ad lectum ejus adstituemus. Adde *Plaut. Capt.* 4. 2. 66.

Adstrangulātus, a, um, o. 1. 2. *strangolato*. *Minuc. Felix in Octav. c.* 30. Filios adstrangulatos elidere.

Adstringo, V. Astringo.

Adstrŭo, V. Astruo.

Adsŭctus, a, um, *succhiato*. *Lucret. lib.* 4. *v.* 1187. Et tenet adsuctis humectans oscula labris.

Adsūdāssit, vel assudassit, pro adsudaverit, *Plaut. Casin.* 2. 6. 9. Stimulus ego sum tibi, eo quod corculum adsudassit jam ex metu.

Adsum, ades, adfui, adesse, *esser presente*, Ger. *gegenwertig seyn*, Gal. *être prest*, *être present*, Hisp. *estar cerca*, *o presente*, πάρειμι, præsens sum, vel prope sum. Nam adesse etiam dicitur, quod paullo post futurum est, aut quod adventat. Unde dicimus, adest Scipio, cum jam in itinere est, vel non longe abest. *Cic.* 3. *Off.* Bellua ad id solum, quod adest, se accommodat. ¶ Constituitur etiam cum dat. vel ablat. mediante In. *Cic. in Phil.* Omnibus his pugnis Dolabella adfuit, *trovarsi*. *Id. pro Flac.* In illa concione non adfuerunt. ¶ Quandoque *adesse* est favere, vel præsidio esse, *favorire*, *ajutare*, cui contrarium est deesse. Adesse amicis. *Cic. de fin. Liv. l.* 1. *B. Pun.* Pueri, fœminæque adsunt. Sic *adesse causæ* dicuntur advocati, & amici. ¶ Quandoque accedere, *accostarsi*, *venire*. *Virg. Ecl.* 9. Huc ades, o Galatea. ¶ Interdum est subsistere, sive manere, *restare*, *fermarsi*. *Plaut. in Aul.* Istic adesto. ¶ Interdum habere, *Vellej.* 2. 61. 2. Nullis adest vis ad resistendum. ¶ Pro experiri. *Terent. Adelph.* 1. 1. Jam nunc times, quasi nunquam adfueris. ¶ Pro inesse. *Plaut. Amph.* 8. Omnia adsunt bona, quem penes est virtus. ¶ Dicitur etiam, adesse apud aliquem. *Plaut. Ampb.* Apud te adsum Sosia. ¶ Adesse animo, vel animis est favere. *Cic. pro Syll.* & adesse animo, pro forti animo esse. *Id. in somn. Scip. c.* 1. Ades, inquit, animo, & omitte timorem. ¶ Et pro intentum esse alicui rei. *Id. Philip.* 8. ¶ In adsum servatur d triplici ratione, differentiæ causa ab absum, euphoniæ causa, quod plenius sonet adsum, quam assum, postremo, quod ipsa verbi declinatio d repetit, tanquam in suum naturale principium revertens. Veteres tamen *Assum* dicebant, ut patet ex *Plaut. Pœn.* 1. 2. 67. Unde *Assa* dicebant nutrices, quod adsint iis, quos nutriunt, nec ab eis vel exiguo tempore divellantur. ¶ *Adsiem*, *es*, &c. pro *adsim*, *is*, *is*, frequens est apud Comicos. ¶ *Adsorem*, *es*, pro *adesse m*, *es*, &c. *Virg.* 1. *Æn.* 376. ¶ *Adsore* pro adfuturum esse, *Cic. Fam.* 9. *ep. ult.*

Adsŭo, & Assuo, is, a. 3. ad aliquam rem suo, consuo. *Horat. de ar. poet. v.* 15. unus & alter assuitur pannus.

Adsuspīrans, antis, suspirans. *Apul. l.* 4. *Met.* Fletibus ejus adsuspirans anus.

Adtegrāre est vinum in sacrificiis augere, ut scribit *Paul. in epist. Festi*, ut exponit *Scalig.* vinum libando diminuere, ut eo sacrificium augeatur. *Adtegrare* enim contrarium est τῷ *integrare*.

Adtermĭno, as, are, a. 1. terminis circumscribere, definire. *Arnob. l.* 3. *p.* 107. Deos filo adterminatis humano.

Adtabernālis, m. 3. *taverniere*, πάροινος, habitator continuæ tabernæ. *Festus*.

Advĕho, onis, f. 3. *condotta*, *il condurre*, *o portare*, ἀναγωγὰ, actus advehendi. *Plin.* 9. *c.* 54. Famem longæ advectionis a Brundisio compescere in Lucrino.

Advectĭtius, a, um, o. 1. 2. aliunde advectus, *condotto*, *o portato d' altronde*. *Sallust. B. Jugurth. c.* 44. Vinum advectitium.

Advĕho, as, are, a. 1. ἐπάγομαι, frequentat. ab adveho. *Tacit. Ann.* 6. 13. Rei frumentariæ copiam advectare.

Advĕctor, oris, m. 3. qui advectat, vel advehit. *Apulej. in Florid. n.* 21. Advectorem sibimet equum deligunt.

Advĕctus, us, ui, m. 4. idem quod advectio. *Tacit.* 4. *hist. c.* 84. Hæc de origine, & advectu Deæ celeberrima.

Advĕctus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *condotto*, *o portato d' altronde*. *Virg. Æn.* 5. Classis advecta. *Cic.* 2. *Phil. c.* 31. Cisio celeriter ad urbem advectus.

ctus. *Id.* 2. *de Divin.* c. 40. Carice Cauno advectæ.

Advĕho, is, xi, ctum, ere, a. 3. *condurre, portare da uno a un altro luogo*, מביא, Ger. *herzuführen, einführen*, adduco, affero. Dicimus autem advehere, vel advehi navi, vehiculo, equo, & alio quovis modo. Et tam de perſonis, quam de rebus. *Cic.* 3. *Offic.* Magnum frumenti numerum Rhodum advehere. *Liv.* l. 4. *B. P.* Iampoſitoque, quem ſecum adveherat, milite. *Sulpic. ad Cicer. Fam.* 4. ep. 12. Piræum navi advectus. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Tacit.* 2. *Annal.* c. 45. Arminius equo colluſtrans omnia, ut quoque advectus erat, recuperatam libertatem oſtentabat. ¶ *Advexe* pro *advexiſſe* eſt apud *Plaut. Merc.* 2. 2. 61.

Advelitatio, onis, f. 3. jactatio quædam verborum, figurate ab haſtis velitaribus. *Feſtus.* V. Velitor, & Velitatio.

Advĕlo, as, ἐναναίνυμι, idem, quod velo. *Virg.* 5. *Æn.* v. 246. Advelat tempora lauro.

Advĕna, æ, communis gen. *foraſtiere*, גר, Ger. *ein fremdler, auſländer*, Gall. *etranger*, Hiſp. *eſtrangero*, ξένος, qui non eſt civis, aut inquilinus, ſed externus. Et proprie, qui ex uno longinquo loco in aliquod oppidum veniunt, advenæ dicuntur: convenæ, qui ex pluribus locis. *Ter. in Heaut.* Eſt e Corintho hic advena anus paupercula. Sic exercitus advena, apud *Virgil. Æn.* 7. v. 38. & mancipium advena *Priſcian. l.* 6. 1. ¶ Advenæ ætatis dixit *Plin. l.* 20. c. 23. ciconias, & grues.

Advenĕror, aris, d. 1. *riverire*, שבר, Ger. *in ehren halten*, σεβάζομαι, veneror. *Vir. de R. R. l.* 1. c. 1. Adveneror Minervam, & Venerem.

Advenio, is, eni, entum, n. 4. *arrivare*, בוא, אתה, Ger. *herzu kommen*, Gall. *venir, arriver*, Hiſp. *venir, llegar*, ἀφικνέομαι, ad locum aliquem venio. *Ter. in Eun.* Si forte huc advenerit. ¶ Interdum ſignificat accidere. *Cic. Phil.* 11. Eſt enim ſapientis, quid homini accidere poſſit, præmeditari, ferendum modice, ſi advenerit, eſſe. ¶ Advenerunt litteræ, pro allatæ ſunt. *Suetou. Veſp.* c. 7. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Virg. Æn.* 1. v. 388. Tyriam qui adveneris urbem.

Adventĭtius, a, um, o. 1. 2. *venuto d' altronde*, *veniticcio*, Ger. *fremdling, der anderſtwo herkommet*, Gall. *forain*, Hiſp. *advenedizo*, ἔνιος, ἐπήλυς, συμβεβηκὼς, quidquid quacumque occaſione, vel ratione aliunde nobis accedit. Hinc adventitia bona, τυχικὰ, quæ non ex recta ſucceſſione, puta patris, aut avi, ſed ex legatis, aut aliter caſu aliquo nobis adveniunt. *Cic.* 3. *Ver.* In re adventitia, neque hereditaria tam diligens eſſet. ¶ *Adventitia cuncta eſt*, quæ peregre advenientibus lautior apparabatur. *Suetou. in Vitell. c.* 13. ¶ Adventitio opponitur innatum, & inſitum. *Cic. Top.* Innata, atque inſita aſſumptis, & adventitiis.

Advento, tas, n. 1. *approſſimarſi*, *avvicinarſi*, קרב, נגש, Ger. *herzukommen*, προσέρχομαι, appropinquo. *Cic. Cur.* Nondum erat auditum, te ad Italiam adventare. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Tacit.* 6. *Ann.* c. 44. Propinqua Seleuciæ adventabat.

Adventor, oris, m. 3. verbale ab advento, quilibet homo externus, id eſt qui nobis non ſit domeſticus, vel etiam hoſpes, ſeu conviva adveniens. *Plaut.* 2. 7. v. 54. Si æquum facias, adventores meos non incuſes. Adde *ibid.* 1. 2. v. 2. & *Aſin.* 2. 2. v. 92. & *Apul. l.* 10. *Met.*

Adventorĭus, a, um, o. 1. 2. quod advenienti cuipiam offertur. Unde adventoria epiſtola, apud *Mart. in præf. l.* 12. quæ adventanti amico mittitur obviam.

Adventus, a. um, o. 1. 2. particip. ab advenio. Loca adducta a *Palmerio tom.* 4. *Exerc Grit. p.* 653. examinat *Voſſius de analog. p.* 203. Prior locus eſt *Terent. Andr.* 5. 2. 3. Ego commodiorem hominem adventum ad tempus non vidi. Sed *Voſſius* legit, ego commodiorem hominem, adventum, tempus non vidi. Alter *Comici* locus eſt *Phorm.* 1. 3. 2. Ubi in mentem ejus adventi venit. *id eſt* patris, qui advenit. Sed *Voſſius* ait, adventi eſſe genit. ſubſtantivi adventus 2. declinat. pro quarta. Tertius locus eſt *Salluſt. B. Jugurth.* c. 91. Multo ante lucem adventant. Sed *Voſſius* reperit, multo ante lucis adventum.

Adventus, tus, m. 4. *venuta*, בואה, παρουσία, verbale ab advenio, & proprie expectatorum, neceſſariorumque dicitur. *Terent. in Eun.* Salutant, adventum gratulantur. *Cic. in Piſon.* c. 22. Quid dicam adventus meos. ¶ *Adventus*, i, m. 2. V. Voce precedenti.

Adverbĕro, ras, a. 1. *battere grandemente*, μαστιγόω, vehementer verbero. *Stat. 9. Theb. v.* 686. Adverberat unguibus armos.

Adverbialiter, per adverbium. *Diomed. Grammat. l.* 1. *Priſcian. l.* 16. & *Arruntius Celſ.* apud *Chariſ. l.* 2.

Adverbium, ii, n. 2. *avverbio*, ἐπίῤῥημα, quaſi juxta verbum dicitur, quia in oratione prope verbum ponitur. Nec enim poteſt verbi vis ſignificantius ſonare, niſi jungatur adverbium, ut Bene, vel male dicit, Feliciter navigat. Unde *Donatus* adverbium ſcripſit eſſe partem orationis, quæ adjecta verbo ſignificationem ejus explanet, atque impleat. Uſurpat hanc vocem *Gell. l.* 5. c. *ult.*

Adverĕor, eris, idem quod vereor, vel magnopere vereor. *Accius* apud *Non. c.* 4. n. 121.

Adversaria, orum, n. pl. 2. *giornale, libro de' ricordi*, Ger. *manual, oder den handbuch*, Gall. *papier, journal, minute*, Hiſp. *el borrador, o libro de memoria*, ὑπομνήματα, diaria, ideſt tumultuariæ quædam tabulæ, quæ ante codicis confectionem deſcribebantur, ne memoria rerum excideret, ut ex iis poſtea tabulæ juſtæ, & æternæ fierent. Exactiores enim rationum tabulas codicem appellabant. *Cic. pro Roſc. Com.* c. 2. Si eandem vim habent adverſaria, quam tabulæ, quid attinet codicem inſtituere? ¶ Dicta ſunt autem adverſaria, quod cum Veteres ex altera tantum libri ſcriberent parte, in his etiam a tergo ſcribebant; unde & opiſthographa, ὀπισθόγραφα dicta ſunt ab ὄπιθεν, & γράφω.

Adversarĭa, æ, f. 1. V. Adverſarius, ii.

Adversarĭus, a, um, o. 1. 2. *nemico, contrario*, ἐναντίος, commodis noſtris obſiſtens, adverſus. *Cic. pro Cæc.* c. 2. Vis ea, quæ juri maxime ſunt adverſaria. *Nepos in Phoc.* cap. 3. Adverſaria factio.

Adversarius, ii, m. 2. *avverſario*, שטן, Ger. *ein widerſacher, widerwertig*, ἀντιγωνιστὴς, ab adverſor pro repugno, cum gen. vel ſine caſu. Nam adverſarii dicuntur ſibi invicem repugnantes, & proprie ſunt ii, qui adverſus nos litigant in judicio, quos alias partem adverſam vocant. *Ter. in Phor.* Cauſam tradere adverſariis. *Cic. pro Mil.* c. 15. Tribuni plebis illius adverſarii, defenſores mei. ¶ *Adverſaria* etiam genere feminino dici poteſt mulier, quæ adverſus nos judicio contendit. ¶ Et extra perſonam. *Cic. Fam.* 2. *ad Curionem*. Eſt *ibi* gravis adverſaria parata, incredibilis quædam expectatio.

Adversatio, onis, f. actus adverſandi, *oppoſizione*. *Tertull.* adverſ. *Gnoſtic.* c. 5. Adverſatio idololatriæ.

Adversativus, a, um, adject. *Conjunctiones adverſativæ* ſunt, quæ contrarium aliquid ſignificant, ut *tamen, quamvis*, &c. *Priſcian. ſub init. l.* 16.

Adversātor, oris, m. 3. qui adverſatur. *Apul. de Deo Socrat.* Quem adverſatorem malis in omni vita ciebo?

Adversātrix, icis, f. 3. ab adverſator. *Terent. Heaut.* 5. 3. v. 4. Quin tu mihi adverſatrix fueris, mulier? Adde *Plaut. Moſtell.* 1. 3. v. 100.

Adverſe, adverb. contrarie, apud *Gell. l.* 3. c. 16. Adverſe dicere.

Adversio, onis, f. 3. verbale, unde in adverſione emere, locare, &c. apud JCtos. Sed legendum *Averſio* cum Buſæo, & aliis: quam vocem V. loco ſuo. ¶ *Adverſio animi*, pro *animadverſio* legitur a quibuſdam apud *Cic. pro Arch.* c. 7.

Adversĭtas, atis, f. 3. *inimicizia*, אויבה, Ger. *widerwertigkeit, ſtarrſinn*, ab adverſus, ſa, ſum, contrarietas, & repugnantia. *Plin. l.* 11. c. 25. Magnam adverſitatem oleo merſis (ſcorpionibus) & ſtellionibus putant eſſe.

Adversitōres, m. 3. *ſervi che vanno ad incontrare il padrone*, ab adverſum, id eſt, obviam eundo; ſervi ſunt, qui domino advenienti obviam procedunt. *Ter. in Adelph.* Neque ſervulorum quiſquam adverſum ierat. Ubi ait *Donat.* proprie locutum Ter. eſſe, dicendo adverſum, nam inde *adverſitores* dici. Adde *Plaut. Moſtell.* 4. 1. 2.

Adversōrio, as, n. 1. antique dictum, pro adverſor. *Plaut. in Rud.* 2. 2. Animo adverſavi ſedulo, ne herum unquam præteriret.

Adversor, d. 1. *oppoſi, contraſtare*, שטן, איב, Germ. *widerſtehen, widerſtreben, insonnen*, contrarius ſum. Et conſtruitur cum dativo. *Ter. in Hec.* Neque tuæ libidini adverſabor. ¶ Cum accuſat. eſt bis apud *Tacit. l.* 1. *hiſt.* c. 2. & 38. Sua facinora adverſari Deos, lamentabatur. Sed utrobique Pichena, *averſari* ſubſtituit. ¶ Conſtruitur & abſolute. *Terent. Phorm.* 1. 1. v. 25. Capi adverſari primo. ¶ Adverſans particip. *Cic.* 2. *de Orat.* Etiam adverſantem, & repugnantem capere poteſt.

Adversŭs, a, um, o. 1. 2. *contrario, ripugnante*, נגד, קם, Ger. *widerig, ſtreitig, widerwertig*, Gal. *contraire, oppoſite*, Hiſp. *contrario, aborrecido* &c, contrarius, repugnans, adverſans, invitus. *Ter. in And.* 1. 1. 37. Adverſus nemini. ¶ Adverſum, abſolute, pro re adverſa, & improſpera, *diſgrazia*. *Ter. in Heaut.* Si quid adverſi evenerit. ¶ Ponitur aliquando pro quacunque re, quæ ab anteriori parte apparet, ut Adverſa vulnera, quæ a fronte accepimus. *Cic.* 2. *de Div.* Adverſam conſcendit ripam. ¶ Et in hac ſignificatione contrarium habet Adverſus. *Cic.* 2. *de Orat.* c. 63. Et adverſus, & averſus impudicus es. ¶ Item adverſus, cui opponitur ſecundus, ut navigare adverſo flumine, *Virg. Georg.* 1. v. 201. *contr' acqua*. ¶ Fere conſtruitur cum dat. Sed *Tacit. l.* 3. *Ann. cap.* 24. cum genit. Veneno eum a Lepida petitum illuſtrium domuum adverſa. Al. aliter leg. ¶ Comparat. eſt apud *Plin. l.* 31. c. 4. Superlat. apud *Cæſ. B. G. l.* 3. c. 107. ¶ *Lælius adverſus* quid ſit, V. Lælius.

Adversŭs, & **Adversum**, *contra, contro*, נגד, Gall. *contre*, Hiſp. *contra*, κατὰ, πρὸς, præpoſitio, contra, *Antonius Ciceroni in epiſt. ad Att. l.* 14. Non contendam ego adverſus te. ¶ Aliquando ſignificat erga, verſo, in meliorem partem. *Cic.* 1. *Offic.* Adhibenda quædam reverentia adverſus homines. *Liv. l.* 5. c. 35. Jus ſocietatis & amicitiæ adverſus Romanos. ¶ Aliquando ante. *Gell. l.* 9. c. 12. Qui quotidie unguentarius adverſum ſpeculum ornetur. ¶ Item ſecundum. *Ulpian. Inſtit. tit.* 28. Bonorum poſſeſſio datur aut contra tabulas, aut adverſus tabulas. ¶ Item coram. *Terent. And.* 1. 5. v. 30. Peropus eſt, aut hunc cum ipſa, aut me aliquid de illa adverſus hunc loqui. *Plaut. Bacchid.* 4. 4. v. 47. Si audias, quæ dixit me adverſum, tibi. ¶ Eſt etiam pro obviam. *Plaut. Menæc.* Quis hic eſt, qui adverſum mihi ſit? ¶ *Exadverſum*, & *exadverſo*, ſignificat *a dirimpetto*, e regione, ex oppoſito, ἀντικρὺ. *Ter. Phorm.* Ex adverſum ei loco conſtrina erat. *Plin. l.* 4. c. 13. Exadverſo intrantibus geminæ cernebantur. *Cic.* 2. *de divin.* c. 45. Ara exadverſus eum locum conſecrata eſt. ¶ In adverſum, h. e. in adverſa parte. *Colum. l.* 4. c. 25. Cum in adverſum defecare quid debet, cultro utitur, *troncare di taglio*.

Advĕrto, tis, a. 3. *volgere ad alcuna parte*, פנה, דרך, תקשב, תציג, Germ. *hinzu kehren*, Gal. *ſe tourner vers quelque choſe*, Hiſp. *bocorſe, bazia otra coſa*, ἐπιστρέφω, ad aliquem locum verto. *Ter. Eun.* 2. 3. 50. Illa ſeſe hunc advertetat in hanc noſtram plateam. Sic *Ovid.* advertere curſum aliquo. *Virg. Æn.* 6. 36. Advertere terræ proras. Et *Æn.* 5. 37. notæ advertuntur arenæ. ¶ Advertere oculos, aurem, animum, &c. *Liv.* 4. 45. Adverterent animos, ne quid, &c. *Virg.* 9. 8. 440. Huc advertite mentem. ¶ Advertere animo, advertere animum, & advertere abſolute idem eſt aliquando, ac animadvertere, *oſſervare*. *Plin. l.* 25. c. 2. Scientiam ad noſtros perveniſſe animos adverto. *Ter. Phorm.* 5. 8. Id vos velle animum adverteram. *Id. Heaut.* 3. 3. 9. Advertunt graviter, quæ non cenſeas. *Cic. ad Att. l.* 2. De librariis diligenter adverte. ¶ Pro afficere, & ad ſe convertere. *Plin. l.* 1. *ep.* 10. Multa in Euphrate mediocriter quoque doctos advertunt, & afficiunt. *Tacit.* 3. *hiſt.* c. 42. Advertit ea res Veſpaſiani animum. ¶ Pro punire. *Tacit. Annal.* 2. c. 32. In P. Marcium Conſules more priſco advertere. ¶ Ponitur impers. *Cic. ad Lent.* Advertebatur, Pompeji familiares aſſentire Volcatio.

Advesperāſcit, impers. *ſi fa ſera*, ערב, Ger. *es verabend werden*, Gal. *il vient ſur le ſoir*, Hiſp. *bazerſe tarde, o anochecer*, ἑσπέρα γίνεται, veſpertinum tempus adventat. *Cic. Ver.* 6. c. 65. Cum jam adveſperaſceret, diſcedimus. *Plin. l.* 7. c. 52. Cum adveſperaviſſet.

Advigĭlo, as, n. 1. *vegghiare, attendere a qualche coſa*, שקד, Ger. *fleiſſig wachen, wachbar, und mit fleiſſ etwas thun*, Gall. *veiller à quelque choſe, en avoir ſoin*, Hiſp. *velar, cuydar de, tener cuydado con alcuna coſa*, ἀγρυπνέω, diligenter vigilo, & translate pro alicui rei operam dare. *Ter. in And.* Si advigilaveris, ex unis geminas mihi confeciſes nuptias. ¶ Conſtruitur cum dativo, vel cum accuſ. addita præpoſ. *ad. Cic. de leg.* 2. c. 12. Advigilare ad cuſtodiam ignis. *Man. l.* 1. v. 81. Advigilare ſibi. ¶ Quod vero inquit Statius 1. *Theb.* v. 147. *advigilare ſomno regni*, eſt vigilare apud regem, cum dormit.

Advĭro, is, xi, ctum, idem quod vivo. Vetus inſcriptio apud *Gruter. p.* 1115. n. 8. Advivente eo. Et *p.* 1145. n. 8. Adde *Scævol. l.* 28. *ff. de liberat. leg. Donec advivet.* Exemplum Plinii, quod affertur a Calepino, non caret controverſia.

Adulabĭlis, le, cum adulatione factus. *Ammian. l.* 14. c. 11. (*al.* 36.) Adulabilis ſermo. *Et l.* 31. c. 12. (*al.* 33.) Adulabilis ſententia. ¶ Item qui adulatione moveri poteſt. *Enn.* apud *Non. c.* 2. n. 666. Huic eſt animus propitiabilis, ita, & adulabilis. Al. aliter leg.

Adulatio, onis, f. 3. aſſentatio, *adulazione*, κολακεία, *Cic. de Amic.* c. 25. In amicitiis nullam peſtem eſſe majorem, quam adulationem, blanditias, aſſentationem. ¶ Item blandimentum canum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 63. Canum tam fida cuſtodia, tamque amans dominorum adulatio. V. Adulor.

Adulātor, oris, m. 3. qui aſſentatur, ſeu adulat, *adulatore*. *Ad Heren.* 4. c. 21. Nolo eſſe laudator, ne videar adulator.

Adulatorie, adverb. *adulatoriamente*. *Auguſt. epiſt.* 148. Si perfunctorie, atque adulatorie res agatur.

Adulatorius, a, um, o. 1. 2. adject. ad adulationem pertinens, *adulatorio*, κολακευτικός. *Tacit. Annal.* 6. c. 32. Exemplar apud poſteros dedecoris adulatorii habetur.

Adulatrix, icis, fœmin. 3. ab adulator, *adulatrice*, κολακὶς. *Trebell. Pollio in Claudio* c. 3. Adulatrices exteræ gentes. *Tertull. de anima* c. 51. Non reliquiis animæ adulatrix, ſed &c.

Adulātus, a, um, particip. *adulato*, paſſiva ſignificatione. *C. Hemina* apud *Priſcian. l.* 8. Adulatique erant ab amicis, & adhortati.

Adŭlor, aris, d. 1. *adulare, luſingare*, הראיח, Ger. *ſchmeicheln, liebkoſen*, Gal. *flater*, Hiſp. *liſongear*, κολακεύω, eſt aſſentari, hoc eſt blandiri voce, vel geſtu, omniaque ad voluntatem alicujus & loqui, & agere, non ad veritatem. *Valla l.* 3. c. 69. Adulari eſt inſervire, & adniti, ut favorem mereamur, quoquo modo, vel voce, vel geſtu. Tractum eſt ἀνὸ τῦ λύκυ, quod eſt ſervus. Et ſine adulari ſervile eſt, non liberale, & ingenuum. Sed *Feſtus* ab alludendo deductum putat, paucis litteris tranſpoſitis. *Nonius* c. 1. n. 37. adulari proprie canum eſſe interpretatur, ſed ad homines quoque conſuetudine traductum fuiſſe. Dicuntur enim canes adulari, cum corporis geſticulatione, & caudæ motu nobis blandiuntur. *Lucret. l.* 5. v. 1072. *Gell. lib.* 6. c. 13. *Ovid.* 14. *Met.* v. 263. ¶ Regit tum accuſativum, tum dativum. *Cic. in Piſon. in fi.* Adulans omnes. *Tacit. Ann.* 16. c. 19. Adulari Neronem. *Liv. l.* 23. c. 4. Adulari plebem. *Nepos in Attic.* c. 8. Adulari Antonio. ¶ Dicitur etiam Adulo active, pro Adulor. *Lucret.* Longe alio pacto gannitu vocis adulant. ¶ Hinc Adulor paſſivum. *Cic.* 1. *Offic.* c. 26. Cavendum eſt, ne adulari nos ſinamus. ¶ Uſurpatum etiam legitur pro lambere, ebibere. *Cic.* 3. *Tuſc. Ex Accii Prometheo*, Pennata cauda noſtrum adulat ſanguinem.

Adŭlter, ri, m. 2. μοιχὸς, adultera, f. 1. μοιχαλὶς, *adultero, o adultera*, נואף, Ger. *ehebrecher, oder ehebrecherin*, Gal. *homme, ou femme adultere*, Hiſp. *adultero, o adultera*, ex ad, & alter, ſeu altera, quod ille ad alteram, & hæc ad alterum ſe conferat. *Ovid.* 1. *Ep.* Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. *Ter. Eun.* 3. 24. In nepte Auguſti adulter. *Horat. l.* 3. *od.* 3. Lacæna adultera. ¶ Per catachreſin dicitur etiam de animalibus tatione carentibus. *Claud. Panag. de Mal. Theod. Conſ. v.* 302. Cum forte leænæ nobiliorem uterum viridis corrupit adulter. Et *Plin. l.* 8. c. 16. ¶ Adulteros crines dixit *Horat. l.* 2. *od.* 25. hoc

eſt

est crines Paridis adulteri. Ubi hanc vocem adjective usurpat, quemadmodum & *Plin. l. 33. c. 7.* dixit minium adulterum, *h. e.* adulteratum. ¶ *Adulter monetæ, falsificatore.* In Cod. l. 7. 3. & 5. 24. 2.

Adulteratio, onis, f. 3. Legitur in lemmatis Plinianis, quæ post præfat. loco *l.* 1. habentur ad *l.* 12. *n.* 20. In odoribus, aut condimentis dicuntur adulterationes. *Id. l.* 21. *c.* 6. Adulteratio croci.

Adulterator, oris, m. 3. qui adulterat, verbale. *Leg.* 16. *ff. de pœnis*, Adulterator monetæ.

Adulterātus, a, um, o 1. 2. *falsificato*, νεῖλ[illegible]θεὶς. quod alienæ rei commixtione corruptum est, ut Adulteratum gummi. *Plin. l.* 9. *c.* 3. ¶ Adulterata mulier, ideſt adulterio corrupta. *Sott. Cæſ. c.* 48.

Adulterīnus, a, um, o. 1. 2. *baſtardo, falſificato*, מְבוּיָר, Germ. *baſtbaft, baſtart*, Gall. *adultérin*, Hiſp. *adulterino*, μοιχεῖος, νεῖλ[illegible]ιος, quaſi ex altero procreatus, nothus, vel non ſimplex, *Plin. l.* 10. *c.* 3. *de aquilæ pullo*. Præcipitat e nido, velut adulterinum, & degenerem. ¶ Per metaphoram adulterina ſigna dicuntur, quæ ſunt alienis annulis facta. *Cic. pro Cluen. cap.* 14. Teſtamentum ſignis adulterinis obſignavit. Sic nummus adulterinus, adulterinæ literæ, & adulterinæ claves, quæ pro veris ſubſtituuntur. *Cic. Salluſt.* &c.

Adulteritas, atis, f. 3. & adulterio, onis, nimis licenter dicta a *Laberio* notant *Nonius*, & *Gell. l.* 16. *c.* 7.

Adulterium, ii, n. 2. *adulterio*, נִאוּף, Ger. *ehbruch*, μοιχεία, quod proprie cum nupta committitur, ut *Val.* ſcribit *l.* 6. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Non commiſi adulterium. Adde *Cic.* 2. *de Orat.* ¶ Transfertur aliquando ad alia, ut Adulteria naturæ, pro operibus non vere naturalibus. Adulteria mercis, pro fraude. Adulteria arborum, pro inſitionibus, apud *Plin. l.* 17. *c.* 1. *l.* 19. *c.* 3. & *l.* 9. *c.* 40.

Adultĕro, as, n. 1. *commettere adulterio*, נִאַף, Ger. *ehbrechen*, μοιχεύω, adulterium committo. *Suetonius* paſſim, & *Juſtinus*. ¶. Eſt etiam arte aliqua quippiam pro vero æmulare, atque ita rem ſynceram corrumpere. *Plin. l.* 12. *cap.* 7. Piper longum facillime adulteratur Alexandrino ſinapi. Inde etiam adulterare judicium, adulterare tabulas, &c. apud *Cic. de Amic. c.* 25. & *pro Cæcin. c.* 26.

Adultĕror, aris, depon. 1. idem quod adultero, ſi recipiendum inter Latina eſt. *Cic.* 1. *Offic. c.* 35. Latrocinari, fraudare, adulterari. *Al. leg.* adulterare. *Horat. epod.* 16. *v.* 32. Adulteretur & columba milvio. Quamquam exemplum hoc ad paſſiva referri melius poteſt. Quidam verbum hoc adhibitum deponenti forma putant a Catone apud *Gellium l.* 10. *c.* 23. Sed ibi quoque variat lectio.

Adŭltus, a, um, o. 1. 2. *exſcitato*, νεῖλ[illegible]θώς, qui crevit ad juſtam ſtaturæ ſuæ altitudinem. Unde juvenes dicuntur adulti, qui in flore ætatis ſunt poſiti. *Cic. de Clar. Orat.* Eam tueamur, ut adultam virginem, caſte. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Cic. de Clar. Orat.* Non naſcentibus Athenis, ſed adultis. Sic Ver adultum, & æſtas adulta. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 23. Et de nocte, apud eundem *Hiſt.* 3. *c.* 23. ¶ Adultus pro auctus. *Vellej.* 2. 110. 2. Adulta viribus Dalmatia. ¶ Comparat. adultiores pulli, *Plin. l.* 10. *c.* 33. ¶ Adultus item partic. pro crematus. *Antias in* 74. Eo omnes hoſtiæ, & vituli conjecti, & ita omnia adulta ſunt. *Ex Priſc. l.* 9. Sed facile fuit *adulta* pro *aduſta* ſcribere.

Adumbratim, adver. ſubobſcure, non aperte. *Lucret. l.* 4. *v.* 363. Sed quaſi adumbratim paullum ſimulata videntur.

Adumbratio, onis, f. 3. *abbozzatura*, ἐνύπνιον, eſt rudis rei deſcriptio, ſive repræſentatio. *Cic. in Orat. c.* 27. Si non perfectio, at conatus tamen, atque adumbratio. V. adumbro.

Adumbrātus, a, um, o. 1. 2. nomen ex partic. ſubobſcurus, non manifeſtus, *abbozzato*. *Cic. pro Cœl.* Non expreſſa ſigna, ſed adumbrata virtutum. ¶ Item pro ficto, aut ſimulato. *Id. pro Sylla:* Informat ad hunc adumbratum judicium. Et adumbrata lætitia, *Tacit. Annal.* 4. *c.* 31.

Adumbro, as, avi, atum, a. 1. *adombrare, a ſar ombra*, הִצִּיל, Germ. *ſchattiren, maſchen, entwerffen*, ἐνύπνιάζω, σκιαγράφω. Primum ſignificat umbram inducere. *Colum. l.* 5. *c.* 5. Palmeis tegetibus vineas adumbrabat. ¶ Deinde eſt verbum pictorum, & ſignificat quadantenus aliquid exprimere; non primis tantum lineis, ut vulgo interpretantur, delineare. Eſt enim adumbrare Latinis, quod Græcis σκιαγραφεῖν, & Adumbratio, σκιαγραφία, ſcilicet lineatio, quæ addit umbras, & oculis non modo lineas exhibet, ſed explicationes etiam rerum ſpecies ſubjicit. Primum enim pictores lineamenta ducunt futuræ imaginis (quod Iconographia dicitur) deinde inducunt colores, quibus addunt umbras; & ſic paullo expreſſiorem ſpeciem exhibent, non tamen perfectam. Hæc igitur adumbratio eſt, cui poſtea accedit manus ultima, cum omnia ad exactam elegantiam expoliuntur. Et propterea *Arift.* 3. *Rhet. c.* 12. genus dicendi deliberativum σκιαγραφίαν comparat, & illi ideæ, quæ in demonſtrativo genere adhibetur, opponit. Hoc enim omnium accuratiſſimum, illius vero minus exquiſite laboratum eſſe debet. *Quintil. l.* 7. *c.* 10. Quis pictor omnia, quæ in rerum natura ſunt, adumbrare didicit? *Cic. in Orat. c.* 14. Eloquentiæ ſpeciem, & formam adumbrare. ¶ Adumbrare ſignificat etiam imitari, ſed dicendo, vel deſcribendo. *Cic. in Orat.* Idipſum ſumus in eorum ſermone adumbrare conati. Et 2. *de Orat.* Veteres caſus, fictoſque luctus vellem imitari, atque adumbrare dicendo.

Adunatio, onis, f. 3. *unione, adunamento, ἕνωσις.* Vox eſt *Cyprian. ep.* 37. & 60. *vel in edit. Oxon. epiſt.* 60. & 62. *Diomed. Grammat. l.* 1. & *Caſſiod. l.* 4. *ep.* 33. & 36.

Adunātus, a, um, o. 1. 2. unitus, conjunctus, *adunato, congregato*. Sæpe uſus eſt *Juſtin.* ut 7. 2. 12. Adunatæ gentes variorum populorum. Et 15. 4. 21. Adunatis omnium ſociorum copiis. Item 24. 1. 5. Adunato exercitu. Adde *Palladi. l.* 4. *tit.* 10. & *Lactant. de Opific. Dei c.* 17. Addit *Non. c.* 4. *n.* 10. etiam locum *Cic.* 3. *Offic. c.* 8. Turpitudinem videas adunatam ei rei. Sed editi libri habent *adjunctam*.

Aduncĭtas, atis, f. 3. *curvità*, ἀγκυλότης, incurvitas. *Cic. de Nat. l.* 2. *c.* 47. Noſtrorum aduncitate.

Adŭncus, a, um, *aduncо, piegato*, מְעֻקָּל, Ger. *krumb, gekrumbt*, κυκυλώδης, curvus, tortuoſus, ex ad, & uncus. *Cic. pro Cluen. c.* 48. Serrula adunca ex omni parte dentium, & tortuoſa.

Adŭno, as, avi, atum, are, a. 1. *adunare, congregare*, יחד, Ger. *verſammlen, zuſammen bringen*, Gall. *unir, aſſembler*, Hiſp. *ayuntar*, ἑνόω, congrego. *Juſtin.* 2. 12. 18. Cum adunata omnium ſociorum claſſis eſſet. Et *Palladi.* 3. *tit.* 19. Membra diviſa adunare.

Advocamĕntum, i, n. 1. συνηγορία, advocatio. *Plin. l.* 5. *ep.* 8. Veniam advocamenti peto. Sed meliores libri habent *advocandi* V. Advoco.

Advocātio, onis, f. 3. *avvocazione*, συνηγορία, patrocinium, advocati officium. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 10. In re militari multo ea cautior, quam in advocationibus. *Plin. l.* 1. *ep.* 22. Multas advocationes, plures conſilio juvat. ¶ *Liv. lib.* 3. *cap.* 47. poſuit pro advocatorum comitatu: Virginius, inquit, filiam ſuam cum ingenti advocatione in forum deduxit. ¶ *Cic.* conſultationem etiam advocationem appellat. *Verr.* 1. *c.* 49. Maximarum rerum frequentiſſimæ advocationes ſunt. ¶ Pro mora & ſpatio poſuit *Senec.* ut dare, petere advocationem: ſumptum ſc. a judicis, nam qui ad reſpondendum parum inſtructi ſunt, advocationem, hoc eſt ſpatium deliberandi, advocandique amicos petere ſolent. Vide *Lipſ. in Senec. de Conſolat. ad Marc. c.* 10.

Advocātor, oris, m. 3. idem quod advocatus, *Avvocato*. *Tertull. 4. cont. Marc. c.* 15. Deus divitum aſpernator, mendicorum advocator.

Advocātus, a, um, *chiamato*. *Curt.* 4. 11. Advocato conſilio. *Catull. carm.* 40. *ad Ravidum*. Deus advocatus. *Liv. l.* 8. *c.* 33. Dii haud fruſtra advocati.

Advocātus, i, m. 2. *avvocato*, Gal. *advocat*, Hiſp. *abogado*, συνήγορος, dicitur qui alteri adeſt in cauſa. *Plin. in Cæſ.* Dum adſto advocatus cognato meo. Cicero artem advocatam ſenibus dixit in *Acad.* 4. *c.* 27. ¶ Inter advocatum, & patronum hoc intereſſe *Valla* exiſtimat, quod advocatus nomen ſit generalius, quam patronus, ut non tantum ſignificet eum, qui alterius cauſam agit (quem proprie patronum dicimus) verum etiam quicumque adeſt alteri in cauſa officii gratia, advocatus appelletur, etiamſi nihil dicat, neque agat, ſed tantum paratus ſit defendere: patronus propriæ ſit, qui agit cauſam, ſed accuſati, non accuſantis. ¶ *Quintilianus* tamen Advocatum pro patrono etiam vel cauſidico poſuit, *l.* 12. *c.* 1. Adde huc *Aſconium in Divin. c.* 4. & *Plin. l.* 5. *ep.* 4.

Advocĭto, as, a. 1. frequent. ſæpe advoco. *Feſtus*.

Advŏco, as, a. 1. *chiamare a ſe*, קָרָא, Ger. *herzurueffen, ruffen*, προσκαλέομαι. ad me voco, pro conſilii, auxiliive cauſa amicos accerſere ponitur. *Ter. in Phor.* Amicos advocabo, ad hanc rem qui adſint. Adde *Cic. pro Sylla c.* 29. ¶ Significat etiam cauſſas in foro agere, *ſer l' avvocato*. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. Indeque interim veniam (ne a forenſibus verbis recedam) advocandi peto. *Senec. de brevit. vitæ c.* 2. Hic advocat, hic adeſt, ille periclitatur, ille defendit; hic judicat. ¶ *Tacit. l.* 17. In Senatus populique R. obliterata jam nomina, ſacramenta advocabant. *h. e.* juramenta deferebant.

Advolātus, tus, m. 4. *volo*, actus advolandi. *Cic.* 2. *Tuſc.* Triſti advolatu aduncis lacerans unguibus.

Advolĭtans, antis, *ſvolazzante*. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Papilio luminibus accenſis advolitans.

Advŏlo, las, n. 1. *volare*, עוּף, Ger. *fliegen*, πτομαίτομαι, juxta vel ad aliquem locum volare, & conſtruitur cum accuſativo, præpoſito Ad, vel In, aliquando cum dativo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Advolans ad eas aves, quæ, &c. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Advolant palumbes in agrum. *Id. ibid. c.* 40. Caprimulgi caprarum uberibus advolant. ¶ Translate *Plin. l.* 9. *c.* 8. Advolare in auxilium alicujus. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Cic. Attic.* 1. 14. Cato Roſtra advolat.

Advŏlvo, is, a. 3. πτοσκυλίω, quaſi volvendo adduco. *Virg.* 3. *Georg. v.* 378. Totas advolvere ſocis ulmos, ignique dedere. *Plin.* 11. 37. Advolvere aliquem ad ignem. ¶ *Advolvi pedibus alicujus*, eſt procumbere ad pedes. *Liv. l.* 28. *c.* 34. & *Curt. l.* 3. *c.* 12. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 13. Cum Tiberii genua advolveretur.

Advolūtus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *Advolutus pedibus alicujus*, qui ſupplex flexis genibus ante aliquem procidit. *Liv. l.* 28. *c.* 34. & *Curt.* 8. 1. 84.

Advŏrſor, aris, d. 1. *opporſi*, ἐναντιόομαι, pro adverſor, & adverſorem, pro adverſarium veteres dixerunt, teſte *Feſto*. Sic advorſum, & advorſo, pro adverſum, & adverſo.

Adurgĕo, es, urſi, a. 2. מָצַק, Ger. *trucken, zwingen*, ἐπείγω, ἐπιπιέζω, propius, ſeu vehementer urgeo. *Cæſ. l.* 7. *c.* 1. In locum prioris quotidie digito adurgendus eſt. *Horat.* 1. *od.* 37. Remis adurgere.

Adūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *bruciare*, יקד, Ger. *beſengen*, Gall. *bruſler*, Hiſp. *verbrennen*, καίω, ἀνακαίω, idem eſt, quod ſimplex uro. *Cic.* 2. *Offic.* Candenti carbone ſibi adurebat capillum. ¶ Frigus etiam, & ventus nimius adurere dicuntur, quia adeo exſiccant, adſtringunt, ac indurant, ut urere videantur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 93. Aut Boreæ penetrabile frigus adurat. ¶ Dicitur etiam de intertrigine, qua corporis aliqua pars atteritur, & eroditur. *Plin. l.* 28. *c.* 5. Feminas atteri, adurique equitatu, notum eſt. Sic *Celſ. l.* 6. *c.* 8. Medicamenta adurentia. *corroſivi*.

Adūſque, *fin a*, עַד, Ger. *bis das*, Gall. *juſques a*, Hiſp. *haſta a*, μέχρι, ideſt, uſque ad. *Gell. l.* 13. *c.* 2. Adūſque ludibria ebriоſus. Adde *Virg.* 11. *Æn.* & *Ovid. Faſt.* 3.

Adŭſtio, onis, f. 3. *abbruciamento*, שְׂרֵפָה, Ger. *beſengung, verbrennung*, ἐνίκαυσις. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Picis aduſtio. *Id. l.* 20. *c.* 7. Aduſtiones lanat lactuca. *le ſcottature*.

Adŭſtus, a, um, o. 1. 2. combuſtus, uſtus, *Abbruciato*. *Sidon. carm.* 5. *v.* 528. Quondam mihi corpus aduſtum frigoris igne petit. *Liv. l.* 27. *c.* 47. Color aduſtior. *Celſ. l.* 5. *c.* 27. Aduſtorum curatio, *delle ſcottature*.

Adynamum, n. 2. ἄδυναμον, vini factitii genus, quod fiebat ex muſto albo dimidia parte aquæ addita, quod admotum igni decoquebatur, donec aquæ menſura exareſceret. Vide *Plin. l.* 14. *c.* 16. Dictum adynamum, ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας, propterea, quod eſſet imbecille, & ſine viribus. Ideoque ægris dabatur, quibus vini noxam timebant.

Adytum, i, n. 2. ἄδυτον, locus eſt ſecretior templi, ad quem nulli eſt aditus, niſi Sacerdoti, ab ἀ privativa, & δύω, ingredior, quaſi inacceſſibile. *Virg.* 2. *Æn.* Iſque adytis hæc triſtia dicta reportat. *Cæſ. l.* 3. *de B. G. c.* 105. In remotis atque occultis templi, quo, præter Sacerdotes, adire fas non eſt, quæ Græci adyta appellant &c. ¶ Translate *Lucret. l.* 1. *v.* 737. Ex adyto tamquam cordis reſponſa dedere. *h. e.* ex intimo animi receſſu. ¶ Reperitur etiam *adytus, i*, m. *Accius* apud *Non. c.* 8. *n.* 35.

A ANTE E.

Æa, f. 1. *Satabella*, αἶα, peninſula Colchidis cum urbe cognomine, circa oſtia Phaſidis Fl. quam Hippos, & Cyanos Fl. e diverſis locis in Phaſim influentes efficiunt. Fabulantur poetæ, Æam nomen accepiſſe a puella ejuſdem nominis, quæ cum Phaſidis amnis vim effugere non poſſet, miſeratione Deorum in peninſulam eſt converſa, quam etiam nunc, ut veterem illum amorem adhuc potis agnoſcere, magna ſui parte ambit, & quaſi amplectitur. *Val. Flac. in Argon. lib.* 1. *v.* 742. *Argon. l.* 5. *v.* 426.

Ææa, f. 1. αἰαίη. inſula fuit in mari Thyrrheno, non modico olim freto ab Italia dirempta, hodie continens, ita tamen, ut paludibus circumquaque cincta inſulæ ſpeciem præferat. In hac *Hom.* Circes ſedem collocavit, *l.* 10. *Odyſſ.* Hujus meminit *Virg. l.* 3. *Æn.* Infernique lacus, Æneaque inſula Circes. Latini locum hunc a Circes domicilio Circejos appellant, ibidemque antiqui Latii terminum conſtituunt. Vide *Plin. l.* 2. *c.* 85. & *l.* 3. *c.* 5.

Ææus, a, um, o. 1. 2. αἰαῖος, quod eſt ex Æa urbe Colchidis. *Virg.* 3. *Æn.* Infernique lacus, Ææaque inſula Circes. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 15. *v.* 10. Æææ artes. *h. e.* magicæ, quales Circe tractabat. Sic *Id.* 1. *Amor. el.* 8. *v.* 5. Æea carmina. *h. e.* magica, incantamenta. ¶ Quidam putant Circem dictam Ææam non ab urbe, ſed ex eo, quod homines ab ea in feras converſi ſæpe αἰ αἰ, h. e. væ, vel hei, quærentes voticerarentur. ¶ *Ææa puella* apud *Propert. l.* 3. *eleg.* 12. *v.* 31. eſt Calypſo, quæ in Ææa inſula habitavit.

Æacĭdes, m. 1. αἰακίδης, Achilles, nepos Æaci. *Virg.* 1. *Æn.* ¶ Item Pyrrhus, filius Achillis, pronepos Æaci. *Virg.* 3. *Æn.* ¶ Item Pyrrhus Epiroterum Rex, ab Æaco trahens originem. *Virg.* 6. *Æn.*

Æacidēius, a, um, adject. ſex ſyllabarum. *Ovid.* 7. *Met. v.* 472. Oenopiam Minos petit Æacidæia regna.

Æacidīnus, a, um, o. 1. adject. patronym. ab Æaco. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 25. Æacidinis minis animoſque expletus incedit. Dictum eſt autem quaſi proverbialiter: Æacum enim *Homerus* ubique ſtomachabundum, & minitabundum facit.

Æăcus, ci, m. 2. αἰακός, Jovis filius ex Europa, ſive ex Ægina filia Aſopi. Regnaſſe dicitur apud Oenopiam, ſive Oenonam, quam ex nomine matris Æginam nominavit. Hunc tantæ juſtitiæ fuiſſe dicunt, ut apud Inferos animarum creditus fuerit a Plutone dilectus judex cum Minoe, & Rhadamantho, & peccantium peccata diſcutere, & pro meritis pœnas inferre.

Æas, antis, m. 3. αἶας, Aous, *Vanuſſa*, Fl. Epiri, qui ex Pindo, vel ex Candaviæ montibus in Macedonia oritur, & in mare Jonium inter Dyrrhachium, & Apolloniam Taulantiorum urbem illabitur. *Ovid.* 1. *Met. Luc. l.* 6. *v.* 361.

Æcaſtor, V. Ecaſtor.

Ædĕpol, *certamente, per mia fe*, νὴ τὸν Θεὸν, νὴ τὸν Πολυδεύκη, adv. jurandi, quod eſt, quaſi per ædem Pollucis. Item Pol, & Perpol, quæ idem ſignificant. Perpol, quam pauci, a *Ter. in And.* per timeſim dictum videtur, pro, Pol, per quam pauci. ¶ Erat autem ædepol, teſte *Gell. l.* 11. *c.* 6. juramentum tam viris, quam mulieribus commune. Per Herculem autem mulieres nunquam jurabant, neque viri per Caſtorem. ¶ Scribitur etiam *Edepol*.

Ædes, & Ædis, hujus Ædis, f. *il Tempio, la Chieſa*, תִּיכָל, Germ. *Tempel*, Gal. *Temple*, Hiſp. *Templo*, ναός, ναὸς, tam in ſing. quam in plur. num. pro templo, ſed fere ſemper cum adjectione, ut Ædes ſacra, vel ædes ſacræ, ædes Jovis, ædes Deorum, ædes Pacis, & hujuſmodi. *Cicer.* In ædem Telluris

ris convocati fumus. ¶ Aliquando in ſing. num. pro ſepulchro ponitur. *Ovid. in Ep. Did.* Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sichæus. ¶ Pro cubiculo. *Curt. l. 8.* Proximi ſonibus ædis, in qua Rex acquieſcebat. ¶ Pro cœnaculo. *Curt.* Ad fores ædis ejus, in qua Rex veſcebatur. ¶ Sed tamen pro ædificio profano frequentius plurali numero uſurpatur, cujus rei paſſim occurrunt exempla. ¶ *Ædis* in nominativo ſingulari. *Var. de vita pop. Rom. l. 1.* Hæc ædis, quæ nunc eſt, multis annis poſt facta ſit, &c. ¶ In ablativo ſingulari pro domo privata. *Gell. l. 4. c. 14.* Eum ſibi fas non fuiſſe recipere ædem ſuam. Adde *Plaut. Aſin.* 1. 3. 67. ¶ Et pro æde ſacra. *Horat. l. 1. ſat.* 10. *v.* 38. hæc ego ludo, Quæ nec in æde ſonent. *h. e.* in æde Apollinis. Adde *l. 2. ſat. 2. v.* 94. ¶ Ædes venales inſcribere litteris, eſt, ſchedula expoſita, ædes venales indicare: qua ſchedula & pretium ipſum ſignificabatur, quo inſcriberentur. *Plaut. Trinum.* 1. 2. *v.* 131. & *Terent. Heaut.* 1. 1. *v.* 92. Inſcripſi illico ædes mercede. ¶ Apum alveos *Virg.* appellavit, *Georg.* 4. Aut intus clauſis cunctantur in ædibus omnes.

Ædicŭla, f. 1. *picciola caſa, e cappella nelle Chieſe* , לִשְׁכָּה, Ger. *bauſtein, capell*, Gal. *petite maiſon, chapelle*, Hiſp. *caſa pequena, oratorio*, parva domus. ¶ Aliquando pro cellula in ædibus. *Plaut. in Epid.* In ædiculam ſeorſum. ¶ Aliquando pro ſacello, quod eſt ædis ſacræ appendix. *Liv. l. 35. c. 9.* Ædiculam Victoriæ virginis dedicavit. ¶ Aliquando pro loculamento ſimulacri. *Plin. 36. 5.* Ædicula ejus tota aperitur, ut conſpici poſſit effigies Deæ.

Ædificio, is, a. 3. *fabbricare*, ædifico. *Labeo Digeſt. lib. 19. tit. 2. leg.* 60. Mandavi tibi, ut excuteres, quanti villam ædificare velles. Ita *Terentia.* Alii *ædificare.*

Ædifex, icis, idem quod ædificator. *Tertull. de Idololatr. c.* 12.

Ædificatio, onis, f. 3. ædificandi actus, *fabbrica*, בִּנְיָן, Germ. *ein bauw*, Gall. *baſtiment*, Hiſp. *obra de edificar*, οἰκοδομία. *Cic. in Piſon. c.* 21. Immenſa, & intolerabilis ædificatio.

Ædificatiuncŭla, æ, f. 1. parva ædificatio. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.*

Ædificator, oris, qui ædificat, *muratore, fabbricatore*, בּוֹנֶה, οἰκοδόμος. *Cic. de univ. c. 2.* Neque mundo quicquam pulchrius, neque ejus ædificatore præſtantius. ¶ Aliquando ponitur pro eo, qui nimia quadam ædificandi libidine laborat, *Nepos in Attic. c.* 13. *Colum. l. 1. c. 4.* & *Juvenal. ſat. 14. v.* 86.

Ædificatorĭus, a, um. Translate *Tertull. de carne Chr. c.* 17. Verbum ædificatorium mortis. *h. e.* quod mortis cauſa fuit. Adde *de Anim. c.* 47.

Ædificatus, a, um, *fabbricato*, οἰκοδομηθείς. *Cic. 3. Offic. c.* 13. Villa bona, beneque ædificata. *Id. Verr. 7. c.* 17. Ædificata navis.

Ædificium, ii, n. 2. *edificio, fabbrica*, בִּנְיָן, Ger. *ein gebauw*, Gall. *edifice*, Hiſp. *edificion*, οἰκοδόμημα, ædis conſtructio, & ponitur pro omni ſtructura. Nomine autem ædificii non ſolum ſuperficiem deſignari, ſed & ſolum ipſum, cui ædificium ſuperpoſitum eſt, putat Ulpianus. *Cæſ. B. G. l. 3. in fi.* Omnibus vicis, ædificiiſque incenſis. *Cic. pro Mil.* Extruere ædificium.

Ædifico, as, a. 1. *fabbricare*, בָּנָה, Ger. *bauwen*, Gal. *edifier, batir*, Hiſp. *edificar*, οἰκοδομέω, proprie ædem facio. Sed tamen ad omne conſtructionis genus, etiam ad naves, pertinet. *Cic. pro L. Man.* Cum maximas ædificaſſet, ornaſſetque claſſes. Unde videtur magis ſumi pro *conſtruo*, præſertim cum ei *domus* additur, quia aliter ſruſtra *domum* jungeremus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Conſtrui a Deo, atque ædificari mundum facit. ¶ Translate *Id. Fam. 9 epiſt. 2.* Ædificare rempublicam. *h. e.* conſtituere.

Ædilātus, us, idem ac Ædilitas. *Feſtus* in voce *Ædilis.*

Ædiles, ium, m. 3. ἀγορανόμοι, dicti ſunt ab eo, quod ædes ſacras, & privatas procurarent, teſte *Var. lib. 4. de L. L.* ¶ Primo ex plebe duo creati ſunt Ædiles, deinde procedente tempore duo ex patritiis adjuncti ſunt, qui a ſolio eburneo, quod eis datum eſt, Curules dicti ſunt. ¶ Officium Ædilium erat, ludos publicos exhibere, & ſacras, privataſque ædes procurare, totam urbem tueri, ut cloacæ, & aquæductus, & quæque publica ædificia munda, & integra eſſent, loca in theatro aſſignare. Si quiſpiam ſervum, aut jumentum morboſum, vitioſumque pro integro, ſanoque vendidiſſet, edicto Ædilium emptori ſuccurrebatur. Idque Edictum Ædilitium dicebatur, ſive Edictiones Ædilitiæ. ¶ Erant & alii Ædiles, qui frumento præerant, a Cæſare primum creati, & a Cerere Cereales nominati, ut ſcribit *Pomp.* His cura ponderum, ne qua fraus fieret, & menſurarum commiſſa erat. *Cic. 3. de Leg.*

Ædilitas, tis, f. 3. ἀγορανομία, dignitas, ſeu Magiſtratus Ædilium. *Plaut. Stich.* 2. 2. 29. Ædilitatem gerit ſine populi ſuffragio. Adde *Suet. Claud. c.* 38.

Ædilitĭus, a, um, ἀγορανομικὸς, ad Ædiles pertinens. *Cic. Offic. 2. c.* 16. Functus eſt ædilitio maximo munere. ¶ Item pro eo, qui Ædilitatem geſſerit. *Id. in Vatin. c.* 7. Quem ædilitium vides. ¶ Item pro eo, qui ætate eſt ædilitia. *Id. in Piſon. c.* 36. Quæſtor ædilitius rejectus. ¶ *Ædilitium edictum* eſt, quod Ædiles curules initio magiſtratus proponebant, & ſecundum illud dicturos ſe jus tota ſua Ædilitate profitebantur: quemadmodum & Prætores: de quibus V. in *Edictum.* Jus enim dicebant Ædiles de iis rebus, quæ ad eorum officium pertinebant. Ejus autem Edicti exemplum habes toto *titulo* 2. *lib.* 21. *Digeſtor.*, ubi etiam, quibus de rebus Ædiles cognoſcerent, videre eſt. Hinc *Ædilitiæ actiones*, quæ ex Ædilitio edicto manant. *Paul. loc. cit. leg.* 47. *& toto titulo* 58. *lib.* 4. *Codicis.*

Ædĭtŭmor, ſive Ædĭtumor, aris, οἰκορέω, ædem tueor, ſeu cuſtodio. *Pompon.* apud *Gell. l.* 12. *c.* 10. Qui poſtquam tibi appareo, atque ædituror in templo tuo.

Ædĭtŭmus, mi, m. 2. *Sacreſtano, guardiano di Chieſa*, שׁוֹמֵר, Ger. *Kirchhueter*, Gall. *Sacriſtain, garde du temple, marguillier*, Hiſp. *el Sacriſtano guarda del templo, veedor*, qui ædes ſervat, quaſi ædis intimus, pro quo nunc ædituus uſurpatur. *Gell. l.* 12. *c.* 10. *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 2.

Ædĭtŭa, æ, f. mulier templi cuſtos. *Inſcript.* apud *Fabrett. c.* 10. *n.* 435. & *Tertull. de cultu fem. c.* 1.

Ædĭtŭālis, le, ad Ædituum pertinens. *Tertull. de Pudic. c.* 16. Æditualis lex.

Ædĭtŭo, as, vel is, n. 1. vel 3. ædem tueor. *Inſcript. Reines. p.* 388. Ædituavit annos XIII. *Lucret. l. 6. v.* 1273. Hoſpitibus loca, quæ complerant ædituentes. *h. e.* Æditui.

Ædĭtŭus, ui, m. *diſenſor del tempio ſacro, ſuvrintendente*, idem, quod editimus, ſacræ ædis tutor, ab ædibus ſacris, quas tuetur. *Lucr. l. 6.* pro ædituis dixit ædituentes, *v.* 1273. *Varro apud Gell. l.* 12. *c.* 10. Ædititmi vocabulum magis probat, quam Æditui, quod vult eſſe recentius. Ædituus tamen paſſim invenitur in *Inſcriptionib.* & in *Sueton. Aug. c.* 5. ¶ *Horat. l.* 2. *epiſt.* 1. *v.* 219. Quales Ædituos habeat belli ſpectata domique virtus. per *Ædituos* intelligit Poetas, qui res præclare ab aliis geſtas carmine celebrare ſolent.

Aēdon, ŏnis, & in genit. pen. brevi, ἀηδόνος, uxor Zethi Regis, fratris Amphionis, quæ Itylum filium per errorem nocte interfecit, putans eum ex Amanca, ſeu Amandea Amphionis eſſe filium (invidebat enim uxori Amphionis, quod illi eſſent ſex filii maſculi) crimen vero cognoſcens optavit mori, ſed miſeratione Deorum in carduelem verſa; Itylum deflere dicitur. Aliqui Philomelam eſſe dicunt, ſeu luſciniam, dictamque eſſe ἀπὸ τῆ ἀηδόνος, ideſt a perpetuo canendo, quod etiam tunc canat, cum reliquæ volucres ſilent. ¶ Eſt autem vox triſyllaba. *Senec. in Agamemn. v.* 670. Ranio cantat triſtis aedon. ¶ Eſt & Aedon diſyllab. mons Thraciæ. Alii ſcribunt Edon in hac ſignificatione ſine diphthongo, ut & ejus derivata *Edonis, & Edonius.*

Aedŏnis, idis, f. 3. mulier Thracia. *Ovid. Met.* 11. Protinus in ſylvas matres Aedonidas omnes.

Aedonĭus, a, um, ad Edonem pertinens. *Lucan. panegyr. ad Piſon. v.* 237. Sic & Edonia ſuperantur voce cicadæ. ¶ Item Aedonius Thracius ab Edone monte. *Senec. Hercul. Oet. 3.* In Aedonius tollite ſylvas.

Aedŭi, orum, m. 2. Hedui, pop. Gal. Celt. inter Ligerim, & Ararim, quorum tractus hodie *l' Autunois* dicitur, continebatur alias majorem partem Duc. Burgundiæ, ubi tractus Auguſtodunenſis, Carolenſis, Alexienſis, & Cabilonenſis. Sed hodie multo minor eſt.

Aeduĭcus, a, um, o. 1. 2. adject. ad Aeduos pertinens, ut Aeduicus pater, *Auſon. Parent.* 2. *v.* 2.

Aeētes, vel Aeeta, m. 1. Αἰήτης, Rex fuit Colchorum, filius Solis ex Perſa Oceani filia. Liberos habuit Medeam, Abſyrtum, & Calciopen. Ad hunc Phryxus Athamantis filius perrenit, & aureum vellus detulit, quod cum vigilantiſſime ſervaret, ejus cauſa bellum geſſit cum Argonautis. Tandem a Jaſone Medeæ filiæ proditione & vellere ſpoliatus, & Regno pulſus eſt. Sed tamen jam ſenex ab eodem in Regnum reſtitutus dicitur. ¶ Interdum hæc dictio contrahitur in duas ſyllabas per Syneſim.

Aeetēus, a, um, adject. gentile ab Aeeta. *Catull. de Nupt. Pelei, & Thet. v.* 3. Phaſidos ad fluctus, & fines Aeetēos.

Aeetĭas, adis, f. 3. Medea Aeetæ filia. *Ovid. Metam. 7. v.* 9. Concipit interea vaſtos Aeetias ignes.

Aeētis, idos, f. 3. idem quod Aeetias. *Valer. Flacc. l.* 8. *v.* 233. Suſcitat adfixum mœſtis Aeetida curis.

Aeetĭus, a, um, idem quod Aeetēus. *Valer. Flacc. l.* 8. *v.* 379. Illinc Aeetius heros obſidet &c.

Aegēon, ōnis, m. 3. αἰγαίων, Gigantis nomen, quem centum manus, & quinquaginta ventres habuiſſe fabulantur. *Virg. Aen.* 10. *v.* 565. Aegeon qualis, centum cui brachia. *Claudian. lib. 3. de rapt. Proſ. v.* 345. Hæc centum gemini ſtrictos Aegeonis enſes &c. ¶ Ponitur & pro Aegeo mari. *Stat. l.* 5. *Theb. v.* 288. Dus pelagi, ventiſque, & Cycladas Aegeoni amplexo. ¶ Habet hoc loco penult. longam, ut & apud *Ovid.* 2. *Met. v.* 9.

Aegēum Mare, n. 2. *l' Arcipelago*, ampliſſimus eſt Maris Mediterranei ſinus, a parte Orientali Iſthmi Corinthiaci, ut Fl. placet, aut certe a Sunio Attico promontorio, ut tradit Ptol. ad ipſum uſque Helleſpontum extenſus, alia aliis in locis nomina fortitus a regionibus, quas alluit. ¶ De ratione nominis varia traduntur a Scriptoribus. Nonnulli, in quibus eſt *Suidas*, ad Aegeum Theſei patrem referunt, quem in hoc mare ſeſe præcipitem dediſſe ferunt, cum navim filii, qua ille in Cretam ad Minotaurum vectus fuerat, nigro cum velo (quod ſibi cum nauclero amiſſi filii ſignum convenerat) redeuntem videret. Alii ſic dictum volunt, quod Aegea Amazonum Regina in eo perierit. *Strabo* ab Aegeis oppido in Eubœa, vel ab Aega promontorio Aeolidis. *Plin. l.* 4. derivat a ſcopulo inter Tenedum, & Chium, quem nautæ αἶγα appellant, quoniam procul viſentibus caprę ſimilis cernitur.

Aegēus, a, um, ad Aegeum mare pertinens. *Stat. 6. Theb.* Aegea ſtagna. *Horat. l.* 3. *od.* 29. Aegei tumultus. ¶ Scribitur etiam *Aegus.*

Aegātes, (non Aegades) inſulæ maris Siculi ad Lilybæum promont. *Silius l.* 1. *v.* 60. Inſuper ęvi flore vigens, avet Aegates abolere, Parentum &c. Adde *Cornel. Nep. in Hamilcare c.* 1.

Aeger, ra, rum, o. 1. 2. *infermo, debole*, חוֹלֶה, Germ. *kranck, bekummert, ſiechtvoach*, Gall. *faché, ennuyé, malade*, Hiſp. *enfermizo, congoxado, vocio*, male valens, morbo correptus. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 25. Ita graviter ęgrum fuiſſe, ut omnes medici diſſiderent. *Id.* 1. *Catil. c. ult.* Aeger morbo gravi. ¶ Servus ab ęgris, *infermiere. Inſcript.* apud *Reines. claſſ.* 9. *n.* 91. ¶ Translate *Cic.* 3. *Verr. c.* 2. Maxime ęgra, & prope depoſita Reipublicę pars. *Liv. l.* 30. *c.* 11. Aeger amore. *Salluſt. in Jug. cap.* 31. Animus ęger avaritia. ¶ Sæpe ponitur pro triſti, ſollicito, mœrente. *Plaut. Epid.* 1. 2. 26. Aeger ab animo. *Virg.* 2. *Aen. v.* 268. Aegri mortales. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ mœrorem inducunt. *Plaut. Amph.* 3. 2. 29. Numquam quidquam meo animo fuit ęgrius. *Id. ibid.* 1. 2. 11. Plus ęgri ex abitu viri, quam ex adventu voluptatis cepi. ¶ Eleganter habet poſt ſe genitivum. *Liv. l.* 30. *cap.* 15. Aeger animi juvenis. *Salluſt. in fragm. l.* 4. *hiſtor.* Aeger conſilii. *h. e.* inops, dubius. *Sil. l.* 3. *v.* 72. Aeger timoris. *h. e.* timore ſollicitus. *Flor. lib.* 3. *cap.* 17. Aeger rerum temere motarum. ¶ *Aegris oculis* aliquid aſpicere eſt invide aſpicere, *di mal' occhio. Tacit.* 2. *hiſtor. c.* 20.

Ægĕria, αἰγερία, f. 1. nympha fuit, quæ colebatur in luco Aricino, cum qua Numa Pompilius & connubium, & colloquium ſe habere ſimulavit ſuper cultu religionum, quo armorum, & prædæ ſtudio flagrantem populum Romanum ad pacis artes abſtraheret. *Liv. l.* 1. *c.* 19.

Ægĕſta, urbs Siciliæ, quæ & Segeſta dicitur, & a Græcis ſine diphthongo ſcribitur, ἐγέστα. In hoc oppido fuit Aemilius Cenſorinus crudeliſſimus Tyrannus, de quo *Plutarch. in Parallel. ſub fin.*

Ægeſtāni, vel Segeſtani, Pop. Siciliæ, ab Aegeſto Trojano nominati, quorum urbs Aegeſta, non procul a Lilybæo Prom. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Ægeus, per duas ſyllabas, αἰγεύς, filius Pandionis fuit, & Rex Athenarum, qui ex Aethra Pithæi Trezeniorum Regis filia Theſeum ſuſcepit, ex Medea autem ab Jaſone repudiata alterum filium nomine Medum, ut placet Juſtino. Hoc jam ad ſenium vergente, Minos Cretenſium Rex Athenienſibus ob Androgei filii necem bellum intulit, victiſque duriſſimas pacis conditiones imperavit, ut ſeptem quotannis juvenes Athenienſes ſibi in Cretam mitterent, Minotauro monſtro objiciendos. Quibus legibus cum triennio paruiſſent, evenit, ut quarto anno ſors inter omnes ex æquo ducta Theſeum proderet. Aegeus filium interiiſſe ratus, doloris impatientia ſeſe in mare præcipitem dedit. Cui vita functo Athenienſes, Theſei opera graviſſima ſervitute liberati, divinos honores inſtituerunt, Deum marinum, & adoptivum Neptuni filium appellantes. Mare quoque ipſum nonnulli ſentiunt ab eo Ægæum eſſe appellatum.

Aegiāle, f. 1. αἰγιάλη, ſive Aegialĕa, αἰγιάλεια, uxor fuit Diomedis, quam Venus a viro ejus in bello Trojano vulnerata, tanta adulteriorum involvit turpitudine, ut Diomedes ad eam in patriam redire recuſarit, acceptaque a Dauno agri portione, urbem condiderit in parte Italiæ, quæ Magna Græcia dicitur, quam a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellavit, quæ deinde dicta eſt Argyripa, & poſtremo Arpi. *Stat. lib.* 3. *ſilv.* 3. *v.* 48. Queſta eſt Aegiale, queſta eſt Melibœa reliquit.

Aegialeus, m. 2. αἰγιαλεύς, filius Aeetæ fuit, & frater Medeæ, a qua diſcerptus eſt, ut pater membrorum diſperſorum collectione ab ea perſequenda retardaretur. Alio nomine dictus eſt Abſyrtus. ¶ Fuit etiam hoc nomine Phoronei Regis Argivorum filius, cui Apis (quem quidam Phoronei, quidam Jovis filium ex Niobe Phoronei filia eſſe tradunt) poſtquam Argis regnaſſet, in Aegyptum tranſiens, Achaiæ regnum reliquit. ¶ Alii Aegialeum Inachi filium ex Melia Oceanitide faciunt, & ab eo Aegialeam dictam, quæ poſtea Peloponneſus a Pelope vocata eſt.

Aegĭdes, æ, Theſeus Aegei filius. *Ovid. epiſt.* 4. *v.* 59. Perfidus Aegides ducentia fila ſecutus. *Id. epiſt.* 2. *v.* 67. Inter & Aegidas media ſtatuaris in urbe. *h. e.* inter Aegei filios & nepotes.

Aegĭlops, m. 3. *ſquala, Ger. voilde habern*, Gal. *roquiole, orge batard*, Hiſp. *tevada, montezina*, αἰγίλωψ, herba eſt hordeum enecans, quæ etiam dicitur feſtuca, & avena. *Plin. l.* 18. *c.* 17. ¶ Præterea ægilops eſt abſceſſus inter nares, & angulum majorem oculorum, per quem pituita adſidue diſtillat, & ſi negligatur, ad oſſa uſque deficit in fiſtulam. Dictus eſt ægilops, quaſi oculus caprinus, quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ ſint. Huic malo medetur ægilops herba, de qua modo diximus, ex quo & ipſa nomen accepit. *Plin. l.* 21. *c.* 19.

Aegīna, f. 1. αἴγινα, fuit Aſopi Bœotię Regis filia, & mater Aeaci, a qua urbs, & inſ. Peloponneſo adjacens, vulgo *Engia*, contra Atticam, & Aegina vocata eſt, cum antea Œnone diceretur, ut placet *Ovid. l.* 6. *Met.* ¶ Inſula item eſt in ſinu Saronico inter Epidaurum Peloponneſi, & Pyræum port. Atticæ, ad 12. M. P. a Megaris 100. ſtad. in Mer.

Aeginēnſis, Aeginæ inſulæ incola. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 2. *n.* 8. *extern.*

Aeginēta, idem. *Cic.* 3. *Offic. c.* 11. Athenienſes ſciverunt, ut Aeginetis pollices præciderentur. ¶ Inter Medicos celebris eſt Paulus Aegineta.

Aeginēticus, idem, ut æs Aeginēticum. *Plin. l.* 34. *c.* 2.

Aeginium, n. 2. αἴγινιον, opp. Theſſaliæ, prope Acheloum Fl. vel Macedoniæ, in ea regione, quæ appellatur Pieria. *Plin. l.* 34. *c.* 10.

Aegiochus, epitheton eſt Jovis: vel ab ἴχειν, tenere, & αἰγὶς ἀγὸς, ægide, quod ægide utatur: vel ab αἴγὸς, capra, & ὀχὲω, ideſt alimonia, quod a capra fuerit nutritus. Sed vox Græca eſt, nec temere Latinis miſcenda.

Aegipanes, m. 3. αἰγιπάνες, quos noanulli Semicapros vocant, monſtra ſunt caprinos pedes habentia, reliquis partibus humanam referentia figuram. *Plin. l. 6. c. 30.* ¶ Veteres hujuſmodi monſtra pro ſemideis, ſive agreſtibus Diis coluerunt. Faunos enim, ac Satyros montium Deos eſſe dicebant, Panas agrorum, Sylvanos ſylvarum.

Ægis, f. 3. αἰγὶς, munimentum pectoris æneum, a Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput. Si in peſtore Numinis ſit, Aegis, ſi in corpore hominis, ſicut in antiquis Imperatorum ſtatuis videmus, Lorica dicitur. *Virg. 8. Aen.* Aegidaque horriferam, turbatæ Palladis arma. Hæc ſere *Servius*. ¶ Aegis apud Græcos varia ſignificat, pellicum tegmen, quod geſtant Afri, præterea maris intumeſcentis undas, ac ventorum procellas, ac turbines. ¶ Alii malunt eſſe quid e coronis contextum, aut rete ex coronamentis contextum. ¶ Nec deſunt, qui putent, ſignificare ſacerdotem, quæ Athenis ſolita ſit ferre ſacram Aegidem, & ita ingredi ad eos, qui nuper duxiſſent uxores. Unde factum proverbium, Aegis venit, quod *Suid.* indicat dici ſolitum de iis, qui petulanter, & impudenter agerent. ¶ Eſt præterea Aegis ſcutum Jovis, & Palladis, in cujus medio erat Meduſæ Gorgonis caput, ſerpentibus vice crinium terribile, quod qui intuebantur, mox vertebantur in lapides. *Ovid. 4. Met.* ¶ Eſt etiam ægis lignum denſum, medullæ ſimile, in larice femina naſcens mellei coloris, ex quo pictoriæ tabulæ fiebant, & codicilli, immortalis quædam materia, nullisque rimis, aut fixuris obnoxia. *Plin. l. 16. c. 39.*

Aegisŏnus, a, um, o. 1. 2. ægide ſonans, ut Aegiſonum pectus Palladis apud *Val. Flacc. l. 3. Argonaut. v. 88.*

Aegiſthus, m. 2. αἰγίσθος, Thyeſtis filius, ex Pelopeia ejuſdem filia. Hunc infantulum mater cauſa tegendi ſceleris perdendum feris expoſuit in ſylvis. Sed a paſtore inventus, ejuſque beneficio nutritus eſt. Inde αἰγίσθος dictus fuit, quod nutritus eſſet a capris. Provectior ætate, Atreum, impellente tamen patre, interfecit, & ejuſdem filium Agamemnonem inter epulas, vel, ut alii volunt, in primo egreſſu, adjuvante uxore Clytemneſtra, qua etiam turpiſſime uſus erat, obtruncavit. Poſtremo ab Oreſte Agamemnonis filio patris mortem ulciſcente e medio eſt ſublatus. ¶ Aegiſthus alius fuit, Beli Priſci F. & Danai fratre. V. Aegyptus.

Ægithus, αἰγίθος, aviculæ nomen eſt, irreconciliabiles cum aſino ſimultates exercens, quod nidus ejus, quem fere in cardiis ſtruit, ab aſino diſſipetur, quo etiam rugiente abortit ova, & pulli nido excutiuntur. Contra ægithus, quoniam alia parte nocere non poteſt, aſini ulcera erodit. *Plin. l. 10. c. 74.*

Aegle, nympha, filia Jovis ex Neæra. *Virg. Ecl. 6.* ¶ Fuit etiam una Heſperidum. *Serv. ad Am. 4. v. 484.*

Ægocephălus, i, m. αἰγοκέφαλος, avis quædam (ſortaſſis eadem, quæ ægolios) ita dicta, quod capite capram referat: ab αἴξ, αἰγὸς capra, & κεφαλὴ caput. Liene carere ſcribit *Plin. l. 11. c. 37. ſect. 80. Hardouini.*

Ægocĕras, herba eſt, quam nos fenum Græcum appellamus. *Plin. l. 24. c. ult.*

Ægocĕros, αἰγόκερως, Capricornus vulgo dicitur, ex caprarum ſylveſtrium genere in Alpibus miræ pernicitatis. ¶ Eſt & ſignum cœleſte. *Lucan. l. 9. v. 537.* Humidus ægoceros, nec plus Leo ſollitur urna.

Ægon, nomen Paſtoris apud *Virg. Ecl. 3.* caprile ſignificat. Hoc nomine etiam Promontorium Lemni dictum eſt. ¶ Aegon etiam a Poetis pro Aegeo mari uſurpatur. *Stat. Theb. 5. v. 55.* Pejor & innumeris, quas ſpumiter affulit Aegon, ideſt circumfluit. Adde *Val. Flac. Arg. l. 1.* ¶ Aegon etiam dictus eſt colliis Romæ, qui poſtea Quirinalis eſt appellatus, auctore *Feſto*.

Ægonenſis, porta Romæ, eadem quæ Quirinalis. *Feſtus*, ubi alii leg. *Agonenſis*.

Ægonychon, herba eſt. *Plin. l. 27. cap. 11.* eadem quæ Lithoſpermon, Officinis *Melium Solis* dicitur.

Ægophthălmus, gemma, quæ caprini oculi ſpeciem præ ſe fert. *Plin. l. 37. c. 11.*

Ægos, Flumen, vel amnis, vel urbs, in Thraciæ Cherſoneſo juxta Helleſpontum, αἰγὸς ποταμὸς Græcis. *Steph. Αἰγὸς ποταμοὶ κώμη ἐν Ἑλλησπόντῳ.* Et ita Græci plerumque numero multitudinis uſurpant; at Latini in ſingulari *Aegos* flumen appellant. *Plin. l. 2. cap. 58. & l. 4. cap. 10. Mela, Nepos*, & alii. ¶ Cæterum Aegos non nominativi, ſed genitivi caſus eſſe, Græci authores ſatis indicant. *Plin. loc. cit. Plut. & Nepos. in Lyſandro.*

Ægre, adv. *moleſtanente, mal volentieri*, בְּכַעַס, Germ. *kummerlich, ſeurerlich*, moleſte, dolenter, iniquo animo. *Ter. in Andr.* Redeo inde iratus, atque ægre ferens. ¶ Item ægre, χαλεπῶς, *difficilmente*, difficulter. *Virg. 3. Georg.* Aegre raſtris terras rimantur. ¶ Neque ſolum cum verbo Ferre, ſed cum aliis etiam verbis jungitur, ut Careo ægre, ſuſtineo ægre. *Cic. Att.* Ab haſta ea ægre me tenui. ¶ Aegre eſt mihi, frequens eſt apud *Plaut.* pro dolet mihi, aut male me habeo, ut *in Caſ.* Quid tibi ægre eſt? ¶ Aegre facere alicui, eſt aliquem ægritudine, vel moleſtia afficere, *affligere*. *Terent. in Eun. 4. 1.* Voluit facere contra huic ægre. ¶ Hinc ægrius, & ægerrime pro difficilius, & difficillime. *Cic. 1. Tuſc. 4. c. 37.* Vitia ægrius depelluntur. *Caſ. 1. B. G.* Aegerrime confecerant, ut flumen tranſirent.

Ægrĕo, es, ui, n. *eſſe ammalato*, ἀδυνέω, *Lucret. l. 3. v. 837.* Morbis cum corporis ægret. Alii aliter leg.

Ægrĕſco, is, eſcere, n. 3. *infermarſi, attriſtarſi*, ἀδυνέω. *Lucret. lib. 5. v. 350.* Morbis ægreſcimus iſdem. *Virg. Aen. 12. v. 46.* Aegreſcitque medendo. Adde *Plin. l. 10. c. 12.* ¶ Aegreſcere rebus lætis alterius eſt apud *Stat. 2. Theb. v. 16.* h. e. invidere, triſtari.

Ægrimonĭa, æ, f. 1. *infermità, malattia*, ἄλγος, idem quod ægritudo, ab æger, ut ab acer, acrimonia. *Cic. ad Att. 12. 38.* Si novæ ægrimoniæ locus eſſet. ¶ Uſus eſt etiam *Horat. Epod. 13. v. 26. & 17. v. 73.* Utroque autem loco ægritudinem animi ſignificat.

Ægritūdo, inis, f. 3. *dolore d' animo, malinconia, affanno*, דְּאָגָה, Ger. *kranckheit, bekummernus unluſt*, ἄνοια, eſt mala animi, aut corporis affectio, quanquam frequentius ad animum referatur. *Cic. 4. Tuſc.* Aegritudo eſt animi adverſante ratione contractio. *Ter. in Phor. 5. 1.* Matrem ipſam ex ægritudine miſeram mors conſecuta eſt. ¶ Pro corporis morbo uſus eſt & *Curt. l. 3. c. 5.* Animum ægritudo corporis urgebat. Adde *Plin. Tacit. Columell. & Flor.* ¶ In plurali numero legitur apud *Cic. 4. Tuſcul. c. 15. & l. 3. c. 19.*

Aegror, oris, m. 3. pro ægritudine, *Lucretii* eſt *lib. 6. v. 1130.* Peſtilitas etiam pecubus balantibus ægror. Adde *v. 1257.*

Aegrotatio, nis, f. 3. verbale, *infermità*, חוֹלִי, Germ. *kranckheit, ſiechung*, proprie in corpore nominatur, ſicut ægritudo eſt animi adverſante ratione contractio. *Cic. 3. Tuſc. c. 10.* Ut ægrotatio in corpore, ſic ægritudo in animo nomen habet. ¶ Dicitur etiam de animo. *Id. lib. c. 4.* Nomen inſanię ſignificat mentis ægrotationem, & morbum. ¶ *Plin. l. 17. c. 24.* de morbis arborum uſurpavit.

Aegrōto, as, n. 1. *infermarſi*, חָלָה, Ger. *kranck und ſchwach ſein, ſiechen*, ægro corpore ſum, morbo afficior. *Cic. pro Cluent. c. 92.* Satis vehementer, diuque ægrotavi. ¶ Dicitur etiam de animo. *Cic. 4. Tuſc. cap. penult.* Res, ex qua animus ægrotat. ¶ Eleganti translatione uſus eſt *Lucret. lib. 4. v. 1121.* Languent officia, atque ægrotat fama vacillans. ¶ De fructibus etiam dixit *Plin. l. 17. c. 24.* Aegrotant etiam poma ipſa per ſe ſine arbore.

Aegrōtus, a, um, o. 1. 2. *infermo, ammalato*, חוֹלֶה, Ger. *kranck, ſiechig*, ab æger. *Cic. ad Att. lib. 9. ep. 10.* Aegroto dum anima eſt, ſpes eſt. Quod etiam proverbium quoddam eſt, quo admonemur, ne afflictiſſimis quidem rebus abjiciendam ſpem eſſe. ¶ Differt ægrotus ab æger, quod æger de corpore, & de animo dicitur; ægrotus de corpore tantum. ¶ Reſpublica ægrota. *Cic. Div. in Verr. c. ult.* id eſt, afflicta, laborans.

Aegyptiāce, adv. *all' Egiziana*. *Trebell. Poll. in xxx. Tyranu. cap. 30. de Zenobia.* Loquebatur Aegyptiace ad perfectum modum.

Aegyptiăcus, a, um, o. 1. 2. idem quod Aegyptius. *Plin. l. 6. c. 28.* Ad mare noſtrum, lituſque Aegyptiacum. *Gell. l. 10. c. 10.* Aegyptiaci libri.

Aegyptilla, æ, f. gemma nigri & cœrulei coloris, ſic dicta, quod frequens in Aegypto reperitur. *Plin. l. 37. c. 10. Iſidor. l. 16. Orig. c. 11.*

Aegyptini, Aethiopes ſunt apud *Feſtum*.

Aegyptius, a, um, o. 1. 2. adject. qui ex Aegypto eſt. *Egizjano. Plin. l. 5. in princip.* Aegyptia ficus. *Cic. in Piſon. c. 21.* Aegyptius rex. ¶ Interdum ſumitur pro nigro, ſeu fuſco. Vid. *Scalig. ad Feſt.* Inde intelligendum illud *Suet. in Calig. c. 57.* Parabatur & in nocte ſpectaculum, quo argumenta inferorum per Aegyptios, & Aethiopes explicarentur.

Aegyptus, i, f. 2. *l' Egitto*, αἴγυπτος, eſt regio ampliſſima Africę, vel Aſię, ut quidam volunt. Olim dicta fuit Aeria, poſtea Aegyptus ab Aegypto Danai fratre. ¶ Extenditur a Septentrione in Meridiem, a Mari Mediter. uſque ad Syenem. A Septentr. habet Mare Mediter. ſeu Aegyptium, a Merid. Aethiopiam, ab Ort. deſerta Arabię, ab Occaſ. Libyam. Eam Nilus interfluit, cujus oſtio Canopico ab Africa, Peluſiaco ab Aſia ſecernitur. Figurę eſt triangularis, quam efficit Nilus, ita ſe dividens, ut Δ literam facere videatur. ¶ In hac regione nunquam pluit, ſed Nili inundatione fœcundatur. *Plin. l. 5. c. 9.*

Aegyptus, filius Aegyſthi (qui ex Belo priſco, vel ex Neptuno, & Libya, ortus eſt) & Anchiones Nelei filię, frater Danai. V. Belides.

Aelana, Leana, Lena, *Entor*, urbs Arabię Petręę in conſ. Fel. ad intimum ſeu ſin. Arabici receſſum, qui ibi Aelaniticus ſinus, Elaniticus, Aeniticus, Leniticus, Leniticus nominatur, a Sina M. 10. M. P. ab Heropoli ad 150.

Aelia, αἰλία, regio in Aſia, inter Myſiam, & Jonium. ¶ Eſt & urbs Calabrię. ¶ Aelia Capitolina urbs eſt Hieroſolyma, dicta ab Aelio Adriano, quia a Tito Imper. everſa, ab Adriano reſtaurata fuit. ¶ Item Aelia familia Romana. ¶ Aelia lex de Comitiis lata eſt a Q. Aelio Conſule, ut quoties cum populo ageretur, augures de cęlo ſervarent. *Cic. pro Sext. c. 15.*

Aeliānus, a, um, ad Aelium (nomen Romanum) pertinens, ut Aelianę oratiunculę, apud *Cic. de clar. orat. c. 56.* h. e. a quodam L. Aelio conſcriptę.

Aello, ἄελλα, trium ſyllab. una Harpyarum. *Ovid. 13. Met. v. 583.* ¶ Nomen etiam eſt unius ex canibus Actęonis. *Ovid. 3. Met. v. 219.* Et curſu fortis Aello.

Aelūrus, i, m. 2. *gatto*, αἴλουρος, felis. *Gell. l. 20. c. 7.* Aelurorum oculi ad vices lunę aut ampliores fiunt, aut minores.

Aemathia, V. Emathia.

Aemidus, idem quod tumidus, apud Veteres, teſte *Feſto*.

Aemilla, f. 1. *Romagna*, regio eſt Italię, a via Aemilia nomen habens, ab Arimino Placentiam uſque protenſa. Dicitur etiam Romandiola, & Flaminia. Sed latius patet. Nam præter Romandiolam, partem etiam Longobardię Ciſpadanę complectitur. Flaminia vero nomen potius eſt Romandiolę. Urbes Aemiliæ ſunt, Ariminum, Bononia, Cervia, Ceſena, Comaclum, Faventia, Ferraria, Forum Cornelii, vel *Imola*, Forum Livii, Forum Popilii, Julia, Mutina, Parma, Placentia, Petra Honorii, Ravenna, Regium, Sarſina.

Aemilia via ab Aemilio Coſ. ſtrata eſt. Tres viæ Aemiliæ ſunt, una ab Arimino Placentiani uſque, immo uſque Dertonam; altera ab Arimino Aquilejam uſque; tertia a Piſis per Hetruriam Dertonam uſque urb. Liguriæ.

Aemilia gens, fuit familia, & gens Romæ honeſtiſſima, a qua Scipio Africanus minor Pauli Aemilii F. per adoptionem infertus familię Scipionum, Aemilianus appellatus eſt. Dicitur appellata eſſe a Mamerco Pythagoræ Philoſophi filio, cui propter unicam humanitatem cognomen fuit Aemylos. Nam αἱμύλιον Græci ſermonis lepiditatem vocant. ¶ Aemilia Tribus Romana ruſtica, ſic appellata eſt ab Aemilia gente.

Aemiliānus, nomen fuit Africani minoris Pauli Aemilii filii, cum ex Aemilia gente in Scipionum familiam eſſet adoptatus. Poſtea alii plerique ejuſdem familiæ ſic appellati ſunt. *Juven. ſat. 8.* Et ſtantes in curribus Aemilianos. *Sueton. Claud. c. 18.* Aemiliana ædificia.

Aemilius, a, um, adject. *Propert. l. 3. eleg. 3.* Regiaque Aemilia vecta trophæa rate. id eſt Pauli Aemilii, qui de Perſeo triumphavit.

Aemilius Macer, Poeta Veronenſis fuit, teſte *Serv. ad Eclog. Virgil. 5. & in Aen.* Scripſitque de volucribus, ſerpentibus, & virtutibus herbarum, ſub Auguſto: cujus meminit *Ovid. 4. Triſt. eleg. 10.* Sed ejus carmina ætatem non tulerunt. Alterius enim, & multo poſterioris ſunt quę hodie ſub hujus nomine circumferuntur.

Aemon, V. Hæmon.

Aemonĭa, αἱμονία, regio Macedoniæ, quæ primum Pyrrhæa dicta eſt a Pyrrha Deucalionis uxore, deinde Aemonia ab Aemo monte, vel ab Aemone Deucalionis filio, tandem Theſſalia. A nonnullis ſcribitur *Hæmonia* cum aſpiratione. ¶ Eſt item Aemonia urbs Iſtriæ exciſa ad Nauportum fl. ex cujus ruinis civitas nova in ora inde ad 3. M. P. condita eſt. ¶ Aemonia etiam, vel Aemona, vel Hæmonia eſt Col. Japidiæ, in Norici, & Pannoniæ Super. conſ. M. P. a Labaco Metrop. Carniolę. *Plin. l. 3. c. 34.*

Aemŏnis, idis, gentile, feminin. quę eſt ex Aemonia, ſeu Theſſalia. *Ovid. in epiſt. Laodam. ad Protaſil.* Aemonis Aemonio junctа puella viro.

Aemonius, a, um, o. 1. 2. adject. qui eſt ex Aemonio *Ovid. de remed. Amor. v. 249.* Terra Aemonia. Et *Juvenis Aemonius* pro Jaſone, *l. 7. Met. v. 132.* Aemoniæ artes, *h. e.* magicę, *l. 2. de arte amandi, v. 99.* Theſſalia enim magicis artibus infamis fuit. *Aemonia cuſpis* apud *Propert. l. 2. el. 1.* eſt haſta Achillis Theſſali, qui *Aemonius heros* dicitur ab *Ovid. 2. Amor. el. 9.* ¶ *Aemonia puppis* eſt navis Argo apud *Ovid. 1. de ar. v. 6.* quia facta eſt in Theſſalia ab Jaſone, qui dicitur Aemonius juvenis ab *eod. l. 7. Met. 132.*

Aemulamentum, ti, n. æmulatio. *Tertull. in carm. contra Marcion. c. 1.* Quapropter merito nos æmulamenta locuti. *Media ſyllaba* male corripitur.

Aemulanter, adverb. *con emulazione, o invidia. Tertull. cont. Hæret. cap. 42.* Tum æmulanter affectavit (Diabolus) exprimere in negotiis idololatriæ.

Aemulatio, onis, f. 3. *emulazione, il contraffare, l' imitare altri in qualche opera invidioſamente*, הִתְחָרוּת, Ger. *nachfolgung, eifer, ſtreit, verguñſt*, Gal. *envie d' enſuivre quelqu' un, jalouſie*, Hiſp. *remedamento, en bien, o en mal embidia*, ζῆλος, imitatio. Ut autem *Cic. 4. Tuſc. cap. 8.* ſcribit, dupliciter dicitur, ut in laude, & in vitio nomen hoc ſit, ſicut æmulor. Nam & imitatio virtutis æmulatio dicitur, & eſt æmulatio, ægritudo, ſi eo, quod concupierit, alius potiatur, ipſe careat. *Petron. in Sat. c. 99.* Neque enim in amantium poteſtate eſſe furioſam æmulationem. Et hęc a Græcis dicitur ζηλοτυπία, *geloſia*.

Aemulator, oris, m. 3. *emulatore*, ζηλωτὴς, idem quod æmulus. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Catonis, & ejus æmulatori Servilio attribuas. ¶ Et dicitur tam ad laudem, quam ad vitium, ſed ad laudem frequentius, ut in loco *Cic.* cit. & ſignificat imitandi ſtudioſum.

Aemulātus, us, ui, m. 4. idem quod æmulatio. *Tacit. Annal. 13. c. 46.* Otho, ne in Urbe æmulatus ageret, provinciæ Luſitaniæ præficitur. *Id. hiſt. l. 3. c. 66.* extincto æmulatu.

Aemŭlo, as, a. 1. idem quod æmulor. *Apul. l. 3. Met.* Si patris tui virtutes æmulaveris.

Aemŭlor, aris, d. 1. *imitare a concorrenza*, חָרָה, Ger. *nachthun, nachfolgen*, Gal. *imiter, avoir de l' emulation, faire a l' envy*, Hiſp. *imitar, competir*, ζηλόω, ab æmulus, cum accuſativo in bonam partem accipitur, pro imitari, & quaſi aſſequi. cum dativo in malam partem, pro invidere. *Cic. pro Flac.* Omnes ejus urbis inſtituta laudare facilius poſſumus, quam æmulari. *Id. 4. Tuſc.* Quod his æmulemur, qui ea habent, quę nos habere cupiamus. *Plaut. in Mil. 3. 2. 26.* Aemulari quia non licet, invidet. ¶ Aemulari cum aliquo eſt apud *Liv. l. 28. c. 43.* Tanquam mihi ab infimo quoque periculum ſit, ne mecum æmuletur. ¶ Interdum ſignificat contendere cum laude. *Quintil. l. 1. c. 3.* Sunt enim nonnulli acuendis puerorum ingeniis non inutiles luſus, cum, poſitis invicem queſtiunculis, æmulantur. ¶ Significat etiam ſequi. *Tac. hiſt. l. 3. c. 81.* Studium Philoſophię, & placita Stoicorum æmulatus. ¶ Differt æmulari ab imitari: nam qui imitatur, ſatis habet, ſi aliqua ex parte ſimilis ei eſſe poſſit, cujus exemplum ſequitur: at qui æmulatur, ſtudet etiam æquare, & ſuperare, majoremque gloriam, ſi poſſit, adipiſci. Et quia ad hoc ſtudium ſæpe livor, & invidia

vidia accedit, ideo æmulari accipitur frequenter pro contendere, aut invidere. *Cic. 4. Tusc. cap. 26.* Vitiosa illa æmulatione, quæ rivalitati similis est, æmulari quid habet utilitatis? ¶ Tribuitur aliquando rebus inanimis. *Plin. l. 14. cap. 2.* Basilicæ uvæ Albanum vinum æmulantur.

Æmŭlus, i, m. 2. subſtant. & in femin. æmula, æ, imitator, ſtudioſus, *emulatore, emulo*, מקנא, Ger. *nacfolger*, Gall. *emulateur, emule*, Hiſpſ. *embidioſo, competidor*, ζηλώτης. Derivat Voſſ. a græco ἐμέλλω, quod eſt contendere, certare; nam & ἐμβάλλω eſt æmulus. *Cic. pro Marcello.* Illo æmulo, ac imitatore ſtudiorum meorum. *Velleï. Patere. l. 2. in princip.* Sublata imperii æmula. *h. e.* Carthagine. ¶ Propriè eſt adjectivum, & in bonam, & in malam partem uſurpatur cum dativo, & genit. vel etiam cum accuſ. addita præpoſit. in. *Tacit. Annal. l. 13. c. 3.* Dictator Cæſar ſummis Oratoribus æmulus. *Id. Annal. 16. c. 22.* Æmulus Brutorum Thraſea. ¶ Æmulum eſſe in aliquem dixit *Apul. l. 1. Met. poſt init.* In convivas æmulus, *h. e.* qui æviditus vorat, & timet, ne illi plus edant. ¶ Pro obtrectatore, & invido. *Virgil. Æn. 6. de Miſeno.* Æmulus exceptum inter faxa virum ſpumoſa immerſerat unda. Sic *æmulum ſimulantem*, h. e. invidam, ſeu adverſam virtuti apud eund. *Æn. 5. v. 415. Servio* interpr. ¶ Non raro pro rivali ponitur. *Cic. l. 6. Att. ep. 3.* Licet eum ſolus ames; me æmulum non habebis. ¶ Et quoniam qui æmulantur, pares, vel majores eſſe volunt, ideo res rei æmula dicitur, quæ ſimilis eſt ei, & comparanda. *Martial. l. 4. epigr. 41.* Pæſtanis rubeant æmula labra roſis. *Plin. l. 15. c. 18.* Ficus quædam pyris magnitudine æmulæ. ¶ Ejuſdem Muſæ æmulus, proverbii vice uſurpatur a *Gell. in præfat.* de eo, qui ejuſdem diſciplinæ ſtudioſus eſt.

Æmus. V. Hæmus.

Æenaria, Inarime, Pithecuſa, *Iſchia*, Inſula cum Urbe cognomine E. in Campania, in ſinu Neapolitano. Dicta eſt a ſtatione navium Æneæ.

Æenēa, ſ. 1. αἰνία, urbs Thraciæ, in regione Creſtæa. *Liv. l. 3.* Condita creditur ab Ænea Trojano. *Steph.* Incolæ dicuntur Æneades, & Æneatæ. Hinc poſſeſſ. Æneaticus, a, um. ¶ Fuit etiam hoc quoque nomine opp. in Latio conditum a Romulo Æneæ filio, quod poſtea Janiculum dictum eſt, quia per ipſum Populus Romanus tranſire cœperat in agrum Etruſcum.

Æneădæ, Trojani ab Æneа. *Virg. Æn. 3. v. 18.* Æneadaſque meo nomen de nomine fingo.

Æneĭdes, æ, aut Æneïdes, vocalib. a, & e in i longum conflatis, Julus, vel Aſcanius Æneæ filius. *Virg. Æn. 3. v. 653.* Sit ſatis, Æneide, telis impune Numanum.

Ænēas, m. 1. αἰνέας, Veneris, & Anchiſæ filius, Virgilii carmine notiſſimus, dictus Æneas, ut quidam putant, ab αἰνέω, quod eſt laudo. Nam laus a Græcis αἶνος dicitur. De hujus genealogia vide *Ovid. l. 4. Faſt. v. 31.* Dardanon Electra, &c. ¶ Ex incendio Trojæ navigavit in Italiam: ibique Romanæ reipublicæ fundamenta jecit: quod tota Æneide ſua narrat *Virgilius*. Ejus naves a Turno incenſæ in Nymphas mutatæ ſunt. *Virg. 9. Æn. Ovid. 14. Met.* ¶ Deus indiges factus eſt. *Ovid. ibid.*

Æneatōres, m. 3. *trompetter*, חצוצרים, Ger. *trompeter*, σαλπιγκταί, tubicines, ab æneа tuba. *Ammian. l. 19. & 34. Suet. in Cæſ. c. 32.*

Æneidomastix, αἰνειδομάστιξ, liber a Carbilio Pictore in Virgilium editus, in quo ejus vitia, furtaque annotavit, ut ſibi quidem perſuaſerat ſtultiſſimus nebulo. Quamquam non deſunt, qui eum librum a Mecænate ſuppoſitum aſſerant.

Æneĭs, idos, vel idis, Virgilii de Aenea opus. *Ovid. l. 2. Triſt. v. 533.* Et tamen ille tuæ felix Æneidos auctor. *Stat. in ſi. Theb.* Vive, precor, nec tu divinam Æneida tenta.

Æneĭus, a, um, o. 1. 2. quatuor ſyllabar. ad Æneam ſpectans. *Ovid. 1. Amor. eleg. 5.* Tityrus, & ſegetes, Æneiaque arma legentur.

Æneŏlus, dim. ab æneus, ſeu ahenus. In *Tragur. Fragment. Petron. c. 73. edition. Burm.*

Æneĭi, dicti ſunt comites Æneæ. *Feſtus.*

Æneŭs, a, um, adject. ab æs, idem quod æreus, *di bronzo*, נחושׁ, Germ. *ertzen, kupfferig*, Gal. *fait de cuivre, ou qui eſt d'airain*, Hiſp. *coſa de alambre, o cobre*, χαλκοῦς, vaſa ænea. *Col. l. 12. c. 20.* Candelabra ænea. *Cic. 6. Verr.* ¶ Voſſio videtur factum per ſyncop. ab ærineus. ¶ Dixerii ex æneus videtur eſſe *aenus*, ut, murus aeneus eſto. *Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 60.* pro quo vulgo ſcribitur, *ahenus*. ¶ Æneum pro firmo, perpetuo accipiunt Poetæ, quod, ut ait *Porphyr.* nulla rubigine conſumitur. V. *Ahenus.*

Ænigma, tis, n. 3. *enigma, allegoria obſcura*, חידה, Germ. *ratzſelin, dunkele* Gal. *enigme, & ſentence obſcure, & couverte*, Hiſp. *ſentencia obſcura, enigma* αἴνιγμα, obſcura allegoria, vel quæſtio obſcura, quæ difficile intelligitur, niſi aperiatur, ab αἰνίττομαι, obſcure loquor, innuo. Innuitur enim quiddam, quod pluribus explicandum eſt. Hujuſmodi eſt illud *lib. Judicum*, De comedente exivit cibus, & de forti egreſſa eſt dulcedo. *Gel. l. 12. cap. 6.* Quæ Græci dicunt ænigmata, hoc genus quidam ex noſtris veteribus Sirpos, vel Scirpos appellarunt. ¶ Hinc quævis obſcurius dicta, vel ſcripta ænigmata appellantur. *Cic. Att. l. 7. ep. 13.* Aenigma Oppiorum de Velia non intellexit. *Juv. Sat. 8. v. 50.* Ut legum ænigmata ſolvat. ¶ Apud *Prudent.* non ſemel invenitur pro imagine, & figura, ut *hymno 10. Cathemerin. Exequiali:* requiret ſua munnera victor, & auctor, Proprioque ænigmata vultus.

Ænigmatiſta, vel Aenigmatiſtes, æ, m. αἰνιγματιστής, qui ænigmata proponit, ſeu obſcure loquitur. *Sedon. l. 8. ep. ult.*

Aenobarbus. V. Ahenobarbus.

Aenon, fabulam quidam interpretantur, ſed cum quadam differentia, de qua vide Interpretes *Ariſtoph.* Alii Apologum ſignificare tradunt, alii proverbium, alii ænigma. *Quintil. l. 5. c. 11.* Aenon Græci vocant, noſtrorum quidam non ſatis recepto in uſum nomine Apologationem.

Aenos, Aenus, Aeneum, Poltiobria, Græcis Enos, & *Enio*, Turcis *Ygnos*, urbs E. Thraciæ in ora maris Ægæi, inter oſtia Hebri ad Occ. & Melanem ſinum Cherſoneſi ad Or. 15. M. P. ab Aenea condita creditur. *Virg. 3. Æn.* Ibi Polydorus ſepultus eſt.

Aenŭlum, n. 2. diminut. ab Aeno, vas ex ære parvum. *Feſtus.*

Aenum, V. Ahenum.

Aeolĭa, *Iſola di Lipari*, regio eſt Siciliæ, ex ſeptem conſtans Inſulis, quarum nomina hæc ſunt, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Eriphuſa, ſive Ericuſa, Phœnicuſa, & Evonymos, nunc *Lipari, Volcano, Strombuli, Saline, Panari, Alicur, Felicur*, & *Uffica*. ¶ Regio hæc dicta Aelia eſt ab Aeolo Jovis filio, qui Iliacis temporibus in ea regnavit. Dicta etiam eſt Lipara a Liparo Auſonis Regis filio, qui eam ante Aeolum rexit. ¶ Inſulæ vero ſimul ſumptæ dicuntur a Latinis Aeoliæ, Liparæ, Vulcaniæ, a Græcis Helphæſtiades, ab Italis *Merlores*, & *Iſole di Lipari*. ¶ Aeolia item regio eſt Aſiæ. V. Aeolis.

Aeolĭcus, a, um, o. 1. 2. ex Aeolia, idem quod Aeolius. ¶ Aeolica Dialectus, quæ Jonicæ proxima eſt. Gens Aeolica. *Plin. l. 6. c. 2.*

Aeolĭdes, æ, m. Aeoli filius, aut Nepos. *Ovid. 13. Metam. v. 26.* ubi de Siſypho Aeoli filio loquitur: & *7. Met. v. 672.* ubi de Cephalo Aeoli nepote: & *Virg. 6. Æn. v. 529.* ubi Ulyſſem intelligit creditum Aeoli filium ex furtivo concubitu Anticliæ Laertæ uxoris.

Aeolipylæ æreæ dicuntur a *Vitruv. l. 2. c. 6.* Vaſa rotunda ex ære ad cognoſcendam ventorum rationem facta. Ea habent foramen anguſtiſſimum, quo aqua implentur: collocanturque ad ignem, ex quo ut caluere, vehementem flatum emittunt. Alii eas vocant *ollas animatorias*.

Aeŏlis, idis, ſ. 3. αἰολὶς, vel Aeolia, æ, antea Myſia, *Sarcum*, reg. Aſiæ propriè dictæ, mari Aegæo expoſita, inter Troadem ad Arctos, & Joniam ad Merid. a Troade diviſa Lecto Promon. a Jonia Hermo fl. Dicta eſt ab Aeolibus Græciæ populis, qui 12. in ea urbes ædificarunt. *Herod. l. 1. Plin. l. 5. c. 30.* Populi igitur regionis Aeoles dicuntur, de quibus ſupra dictum eſt. Urbes ſunt Elæa, Myrina, Cume, Phocæa. Flumina Hermus, & Pactolus, ex Lydia fluentes. ¶ Aeolis etiam eſt patronym. femin. id eſt Aeoli filia. *Ovid. Met. 11.* Aeolis interea tantorum ignara malorum.

Aeolĭus, a, um, o. 1. 2. poſſeſſiv. ab Aeolibus, ut mare Aeolium, antea Myſium, quod Aſiatico litori adjacet. ¶ Aeolia puella, ideſt Sappho, apud *Horat. Carm. 4. od. 9. & od. 3.* Aeolio carmine nobilem. *h. e.* lyrico, quod Alcæus poeta, quem Horatius imitatus eſt, Aeolica Dialecto ſit uſus.

Aeŏlus, m. 2. *Eolo*, αἴολος, Jovis filius ex Aceſta, ſive Sergeſta filia Hippotæ Trojani, a quo Hippotades dicitur. *Ovid. 13. Metam.* Hic in hoſpites benignus fuiſſe, ac Liparam, & Aeolias ab eo nominatas inſulas in ora Siciliæ tenuiſſe perhibetur, & in his Strongylen, ex cujus fumo, quinam flatus futuri eſſent in triduum, prædicebat. Unde ventorum rex putatus eſt. ¶ Fuit præterea Aeolus Hellenis filius, nepos Deucalionis, a quo ventorum rationem primo inventam tradidit *Plin. l. 7. c. 4.* ¶ Fuit & alius Tuſcorum Rex, Αἰολαγός, latine varius, ſive doloſus dicitur.

Aeon, nis, ævum. *Tertull. de Præſcriptionib. adverſ. hæret. c. 33.*

Aeppytius, a, um, o. 1. 2. adject. *Ægyptius agros* dixit *Stat. Theb. 4. v. 296.* h. e. ad eam Archadiæ partem pertinentes, quæ *Ægyptia* dicta eſt. Alii ſcribunt Ephitii.

Aequabĭlis, le, *uguale, iuto*, ὁμαλὴς, ut æquabile orationis genus, ideſt ubique ſui ſimile. *Cic. Offic. 1. c. 1.* ¶ Nonnunquam idem eſt quod æqualis, ut æquabilis prædæ portio. *Id. 2. Offic. c. 22.* Adde *Plaut. Capt. 2. 2. v. 32.* ¶ Æquabilem eſſe in aliquem, eſt æquum, & moderatum eſſe. *Turſ. 6. Annal. c. 31.*

Aequabĭlĭtas, tis, f. 3. *uguálitá*, ישר, כישור, Ger. *gleichheit, vergleichung, irsvuala*, ὁμαλότης, idem fere, quod æqualitas, hoc eſt certus quidam rerum modus, & conſtantia, vel ſibi conſtans, & nulla parte in vitium inclinans ratio, ut Aequabilitas vitæ, in qua nulla eſt perturbatio, neque varietas, aut diſcrepantia. *Cic. 1. Off. c. 25.* In juris æquabilitate exercenda.

Aequabĭlĭter, *uguálmente*, adverb. ὁμαλῶς, æqualiter. *Cic. 1. de nat. Deor.* Tactus toto corpore æquabiliter fuſus eſt. ¶ Comparativum eſt apud *Salluſt. Catil. c. 2.* Aequabilius, & conſtantius ſeſe res humanæ haberent.

Aequævus, a, um, o. 1. 2. *della medeſima età*, נולד, בן, Ger. *gleiches alters*, Gal. *de meſme age*, Hiſp. *de igual edad*, ἰσοκλὴς, æqualis, ejuſdem ætatis, ab æqualitate ævi. *Virgil. 2. Æneid. v. 561.* Ut Regem æquævum crudeli vulnere. ¶ Nomen eſt proprie Poeticum. Nam Aequalis Oratorium eſt. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Plin. l. 16. c. 44.* Lotos æquæva Urbi.

Aequālis, e, o. 3. *uguale*, שוה, קדוד, Ger. *gleica*, ἴσος, par, ſimilis. *Cic. 1. de Orat. c. 18.* Virtutes ſunt inter ſe æquales, & pares. *Id. in Orat. c. 56.* Partem pedis æqualem eſſe alteri parti. *Id. ib. c. 64.* Cretici æqualis pæon. *Ovid. 1. Met. v. 34.* Aequalis ab omni parte. *Liv. l. 24. cap. 46.* Strepitus lentior, & æqualior auribus incidens. ¶ Sæpe uſurpatur de tempore, & ſignificat eum, qui ejuſdem eſt ætatis, aut temporis, *coetaneo, contemporaneo*; uſurpatur autem vel abſolute, vel cum genitivo, aut dativo. *Ter. Andr. 2. 6. 22.* Quem vocabo ad cenam meorum æqualium? *Cic. de clar. Or. c. 69.* In memoriam notam, & æqualem incurro. *memoria de' miei tempi. Id. ib. c. 18.* Livius Ennio æqualis fuit. *Id. de Aruſp. reſp. c. 27.* Sacrificium vetuſtum, quod a regibus æquale huic Urbi accepimus. *Id. 1. de Div.* Philiſtus æqualis illorum temporum. ¶ Superlat. *Æqualiſſimus* habet *Tertull. de anim. c. 17.* Aequaliſſima porticus.

Aequalĭtas, atis, f. 3. *uguaglianza*, ישר, ביושר, Ger. *gleichheit*, ὁμαλότης, ſimilitudo, paritas. *Plin. l. 30. c. 31.* Carnes, quæ excrefcunt, ad æqualitatem redigit. *Cic. Partit. c. 6.* Similitudo, æqualitaſque verborum.

Aequalĭter, adv. *uguálmente*, כישר, Ger. *gleich*, ὁμαλῶς, ſimiliter, pariter. *Cic. 4. Acad.* Aequaliter omnibus abrogatur fides. *Tacit. Annal. 15. c. 21.* Aequalius, atque conſtantius provincias regere. *h. e.* æquabilius.

Aequamentum, i, n. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 28.* Aimulis eſt æquamentum lævigatum, &c. *h. e.* inſtrumentum ad æquandum aptum.

Aequanĭmus, a, um, o. 1. 2. *temperato*, Germ. *daimutig*, Gal. *qui prend bien ſa choſe, qui ſurvienment ſans ſe faſcher, & emanger*, Hiſp. *patiente, y ſufridor*, ἰσόψυχος, qui eſt æqui animi, ideſt, qui nec proſperis extollitur, nec adverſis frangitur. *Anſon. in ſept. Sapient. v. 3.* Aequanimus fiam, te judice. *Id. Idyll. 3. v. 9.* Nulla res fuit parva unquam æquanimis.

Aequanimĭtas, atis, ſ. 3. *temperanza d'animo*, צנוה, Ger. *ſanfftmutigkeit*, Gal. *moderation*, Hiſp. *moderacion*, ἐγκράτεια, favor, & propitius animus. *Terent. in Adelph. prolog.* Bonitaſque veſtra adjutans, atque æquanimitas.

Aequanimĭter, adv. *temperatamente*, ἐγκρατῶς, moderate, æquo animo. ¶ Apud poſteriores ætatis Scriptores frequens eſt. *Sulpic. Severr. Dial. 1. c. 4. Vorſtio c. 21.* Hæc tua verba æquanimiter acceperint. *Macrob. Saturn. 2. c. 4.* Auguſtus æquanimiter aliqua etiam jocis mordaciora pertulit. Adde *Ammian. 19. c. 21.*

Aequatĭo, onis, f. 3. *uguaglianza*, ἰσότης, ὁμαλότης. *Cicer. Offic. 2.* Aequatio bonorum. *Liv. l. 34. c. 31.* Aequatio fortunæ, & dignitatis. *Cic. 1. Offic. c. 21.* Aequatio bonorum.

Aequator, oris, m. 3. ἰσημερινὸς, (vox Aſtronomica, nec extra neceſſitatem adhibenda) circulus in Cœlo ſphæram dividens in duas partes æquales, parem utrinque verſus polos mundi diſtantiam relinquens, in quem cum Sol incideriit (quod bis contingit in anno, ſemel in principio Arietis, atque iterum in principio Libræ) dies ſunt æquales nocti toto orbe terrarum. Aequinoctialis etiam vocatur. ¶ Eſt etiam *æquator* qui æquat. *Inſcript. apud Grut. pag. 383. n. 8.* Aequator monetæ.

Aequatus, a, um, *uguagliato, appianato*, æqualis factus. *Virg. Æn. 7. v. 698.* Ibant æquati numero. *h. e.* in pares ordines acierum digeſti. *Cic. Verr. 6. c. 48.* Aequata agri planities. *Sueton. in Calig. c. 37.* Campi montibus aggere æquati. *Virg. Æn. 4. v. 581.* æquatis aciem procedere velis. *h. e.* æqualiter extenſis, & proſpero vento inflatis.

Æque, *giuſtamente*, ישר, כצדק, Germ. *billichlich*, Gall. *juſtement, egalement*, Hiſp. *ygualmente, juſtamente*, ἰσάζως, adv. juſte. *Sen. in Med.* Etiamſi æque ſtatuerit. ¶ Sæpe eſt æqualiter. *Cic. 1. Offic.* Benevolentia civium non æque omnes egent. ¶ Interdum ſignificat tam, vel tantum, vel ſimiliter, *ſuslen*, & conſtruitur cum variis particulis. Sic æque ac. *Cic. Famil. 1. 2.* Mihi carus æque ſis, ac fuiſti patri. ¶ Æque atque. *Terent. Phorm. 4. 1.* Tu mihi fidelis es, æque atque egomet ſum mihi. ¶ Æque ac ſi. *Cic. Fam. 13. 44.* Egnatii rem ut tueare, æque a te peto, ac ſi mea negotia eſſent. ¶ Æque *Ic. Cic. 3. de Orat. c. 30.* Verſus æque prima, & media, & extrema pars attenditur. ¶ Æque ut. *Cic. Philipp. 12. c. 12.* Poſſumus ne igitur in Antonii latrocinio æque eſſe, ut hi? ¶ Æque cum. *Terent. Phorm. 5. 9.* Novi æque omnia tecum. ¶ Æque quam. *Liv. l. 28. c. 26.* Nihil æque eos terruit quam præter ſpem robur, & color Imperatoris. ¶ Æque aliquando redundat. *Plaut. Capt. 3. 5.* Nec quiſquam eſt mihi nunc, æque melius cui velim. ¶ Aliquando deeſt, ſed ſubaudiendum eſt. *Plaut. Menæc. 5. 6.* Rem heri diligenter tuetur, quam ſi ipſe aſſit. ¶ Aliquando geminatur. *Tac. vit. Agr. c. 15.* Æque diſcordiam præpoſitorum, æque concordiam ſubjectis exitioſam. *Adæque Ic. Perſeque* V. locis ſuis.

Aequi, Aequicolæ, Aequiculi, Aequiculani, pop. Italiæ, Latinis, & Volſcis finitimi, a Q. Cincinnato Dictatore ad internecionem deleti, quorum urbes fuere Alba, Tibur, Prænefte, Carſeoli, cum aliis. *Plin. l. 3. c. 12.* ¶ In ſing. numero *Ovid. 3. Faſt. v. 83.* Quintum Laurentes, bis quintum Aequiculus aſper.

Aequi Bonique facio, 2. 3. *pigliare in buona parte, διγνωμονεῖν τινί*, in bonam partem accipio. *Terent. Heaut. 4. 5. 40.* Equidem iſthuc, Chreme, æqui bonique facio. ¶ Significat etiam, æquo animo patior, nihil laboro, non curo. *Liv. l. 34. c. 22.* Cæterum ſi vos nec cura civitatis, nec exemplum, nec periculum movet, ne ſerpat latius contagio ejus mali, nos æqui bonique facimus. *noi ci contentiamo: non ci penſiamo più.* ¶ *Cicero ad Attic. l. 7. epiſt. 7.* Aequi boni facit, ſine copula dixit. ¶ Aequi bonique dicere, *parlar a dovere, a ragione. Ter. Phorm. 4. 3. 32.* Si tu aliquam partem æqui bonique dixeris, ut eſt ille bonus vir, tria non commutabitis verba inter vos.

Aequĭcus, a, um, qui Aequorum eſt, ut bellum Aequicum. *Liv. l. 30. c. 1.*

Aequidialis, *ἰσήμερος*, adject. *Feſt. Pamp.* Aequidiale apud antiquos dictum eſt, quod nunc dicimus Aequinoctiale.

Aequidici verſus, explicantur a *Diomede Grammat. l. 3.*

Aequidiſtans, æqualiter diſtans. *Martian. Capell. l. 8.*

Æquiformis, ut æquiformis versus apud *Diomed. Grammat. l.* 2.

Æquilanium, seu Aequilavium. *Festus* exponit a lavatione lanæ, quæ dicitur æquilanio redire, cum dimidium decedit sordibus.

Æquilanx, ancis, adject. æquas habens lances. *Fulgent. in Contin. Virg.* Sed aliis aliter leg.

Æquilatatio, onis, f. 3. *largheZZa uguale*, ex æquo, & latum, quasi æqualium laterum secundum latitudinem productio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 8. Dicto circino ad lineam, planitiæ æquilatatio fignetur.

Æquilateralis, le, æqualia habens latera. *Censorin. de die nat. c.* 8.

Æquilatérus, a, um, æquilateralis. *Martian. Capell. l.* 6.

Æquilátus, eris, ne. *equilatero*, ἰσόπλευρος. *Auson. in Gripho*, v. 50. Per trinas species trigonorum regula currit, Æquilatus, vel cruse pari, vel in omnibus impar.

Æquilibratus, a, um, *contrappesato*, *equilibrato*, *Tertull. cont. Hermog. c.* 41. Æquilibrato impetu ferebatur.

Æquilíbris, e, proprie significare videtur, quod ad libram æquali constat pondere, ut si dicas, Hi nummi sunt æquilibres. ¶ Transfertur & ad aliam æqualitatem. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. Sesquipedales margines struantur æquilibres et planitiæ. *b. e.* omnino æquales, vel æqualiter librati.

Æquilibritas, atis, æquabilitas, æqualitas. *Cic. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 39. Confugis ad æquilibritatem: Sic enim ἰσορροπίαν, si placet, appellemus.

Æquilibrium, ii, *contrappeso giusto*, מלא, Ger. *so die waag inslebt*, *gleich ist*, *isorropia*, æquatio libræ, vel exacta æqualitas. *Fir. Glos.* Aequilibrium, ἰσορροπία. *Senec. l.* 3. *quæst. nat. c.* 15. Tigna ad medium submersa ad æquilibrium aquæ. ¶ Translate *Gell. l.* 20. *c.* 1. Efficere rumpendi pariter membri æquilibrium.

Æquimánus, i, qui ambidexter a nonnullis dicitur, nempe qui utraque manu æque utitur. *Auson. Therbiopegnio*. Quis mirmylloni contenditur? æquimanus Thrax, *mancino*, *mancritto*.

Æquimelium, n. 2. locus Romæ, ubi domus Sp. Melii solo æquata fuit. *Tit. Liv. l.* 4. *c.* 16. *Cic. pro domo sua*, *c.* 38.

Æquimentum, V. Equimentum.

Æquinoctialis, o. 3. *equinoziale*, Ger. *das zu das tags*, *und nachts gleiche geburth*, quod ad æquinoctium spectat. *Plin. l.* 2. *c.* 72. & *Senec. l.* 3. *Quæst. Nat. c.* 8. ¶ Aequinoctialis circulus est Æquator, mundum in æquales partes dividens. *Varr. l.* 8. *L. L.*

Æquinoctium, n. 2. *equinozio*, שׁוויי היום, Ger. *gleich tag*, *und nacht*, *isemeria*, ex æqualitate noctium, tempus illud, quo dies, & noctes horarum spatio æquales sunt. *Cic. ad Att.* Aequinoctium nos moratur. ¶ Duo sunt autem æquinoctia, Vernale scilicet, & Autumnale. Vernale fit quarto idus Martias, vel circa octavum Cal. Apr. & in octava parte Arietis conficitur, Autumnale 18. Cal. Oct. ante Vergiliarum occasum diebus quadraginta. Annum enim olim in duas tantum partes dividebant, in æstivum, & hiemale solstitium. *Liv.* 31. 47. *Plin.* 2. 57.

Æquípar, æquiparis, æqualis, ut compar. *Auson. in Mosell.* Bissenas partes quis continet æquipares? *Ar.* Adde *Apul. in Flor. n.* 3. & *Sidon. l.* 8. *epist.* 6.

Æquiparábilis, & le, o. 3. *comparabile*, משׁכשׁל, Ger. *gleichlich*, quod æquari cum aliquo potest. *Plaut. Curcul.* 1. 3. v. 12. Quid videbis Diis magis æquiparabile? *Prudent. Hamart. v.* 79. Non conferre Deo velut æquiparabile quidquam, Ausim.

Æquiparantia, æ, f. æquiparatio. *Tertull. adversf. Valentinian. c.* 16.

Æquiparátio, f. 3. *uguaglianza*, ערך, Ger. *vergleichung*, *Teutsch. Gell. l.* 5. *c.* 3. Rex de numero exercitus sui, & de æquiparatione æstimanda quærierat.

Æquipáro, vel Aequipáro, as, are, *uguagliare*, ערך הלא, Ger. *vergleichen*, *isoo*, השׁוה, vel æque parem facio. *Virg. Ecl.* 5. v. 48. Nec calamis solum æquiparas, sed voce Magistrum. *Vet. Glos.* Aequiperas, ἰσοῖς. ¶ Pro compáro, confero, *paragonare*. *Liv. l.* 5. *c.* 23. *de Camilli triumpho*. Jovis Solisque equis æquiparari dictatorem, in religionem etiam trahebant. *Plaut. Milit.* 1. 1. v. 11. Neque æquiparare virtutes suas ad tuas.

Æquípes, pédis, *i. dexi*, ἰσοκνήμις. *Apulej. l.* 1. *de dogm. Platon. & Diomed. Gram. l.* 3.

Æquipollens, entis, æque pollens. Vox est Dialecticorum. *Apulej. de syllogismo categorico.*

Æquipondium, n. 2. *contrappeso*, מלא, Ger. *gleich gewicht*, ἀνισοσταθμία, σάχωμα, ex adject. æquum, & pondus, est pondus illud, quod statera scapo appenditur ad cognoscenda rerum momenta. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8.

Æquitas, f. 3. *uguaglianza*, מישׁור, ישׁר, מרק, Ger. *billichkeit*, Gal. *egalité*, *equité*, Hisp. *equidad ygualdad*, ἐυθύτης, æqualitas, *Senec. l.* 3. *Nat. Quæst. c.* 10. Ne portionum æquitate turbata, mundus præponderet. *Sueton. in Aug. c.* 79. Aequitas membrorum. *proportione*, *simmetria*. ¶ Sæpius translate sumitur pro æqualitate inter homines, quæ ad justitiam pertinet, *equità*, *disteretzza*. Differt tamen a justitia propie dicta, quod hæc secundum jura, & leges semper judicat, *equitas* remittit aliquid, & leges benigne interpretatur. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 56. Pro æquitate contra jus dicere. *Id. pro Cæcin. c.* 13. Aequitate uti. ¶ Interdum tamen ponitur pro ipsa justitia. *Cic.* 2. *Offic. c.* 22. Quam autem habet æquitatem, ut agrum qui nullum habuit, habeat, qui autem habuit, amittat? ¶ Sæpe etiam sumitur pro animi moderatione, qua quis libenter se æquat aliis, nec supra se effert, *moderazione*. *Cæs. l.* 6. *B. Gall. c.* 22. Ut animi æquitate plebem contineant, cum suas quisque opes cum potentissimis æquari videant. ¶ Item pro ea moderatione, qua quis mediocria concupiscit, fortunæ qualicumque libenter acquiescit, & æquo fert animo quidquid accidit adversi. *Nepos in Thrasyb. c. ult.* Ex iis nolo amplius quam centum jugera, quæ & meam animi æquitatem, & vestram voluntatem indicent.

Æquíter, *equitemente*, æque. *Liv.* vel *Lev.* apud *Non. c.* 11. *n.* 26. Prædam æquiter partiri. Adde *Plaut. in fragment. apud Priscian. l.* 15.

Æquivalĕo, es, n. 2. *poter parimente*, שׁוה, שׁרך, Ger. *gleich vermagen*, *gleich gelten*, Gal. *valoir autant*, *equpoller*, Hisp. *equevaler*, *isovunpiw*, quasi æque possum. *Auctor carminis de Philomela*, *quod Ovidio tribuitur*, v. 6. Nulla potest modulis æquivalere tuis.

Æquívocum, o. 1. 2. *equivoco*, ὁμώνυμον, a *Martiano* vocatur *Plurivocum*, quando pluribus rebus eadem est appellatio, ut Aries. Nam & machinamentum, quo muri expugnantur, & sidus in cœlo, & animal in terris aries vocatur. Est autem vox a Logicis inducta, sed non satis fortasse confirmata.

Æquo, as, a. 1. *spianare*, שׁוה, ישׁר, Ger. *eben machen*, Gal. *applanir*, *egaler*, Hisp. *yguslar*, *allanar*, ἐυθύζω, æquum, sive æqualem facio, plano. *Cic.* 6. *Verr.* Quo in summo est æquata agri planities. Sic æquare aream apud *Virg.* 1. *Georg. v.* 178. ¶ Per translationem significat æqualiter dividere. *Virg.* 1. *Æn.* Operumque laborem partibus æquabat justis. ¶ Aliquando continuare. *Idem* 9. *Æn.* Felix si protinus illum æquasset nocti ludum. ¶ Accipitur etiam frequenter pro eo, quod dicimus æqualem, vel parem alicui facere, vel etiam quempiam aliqua in re adsequi, *uguagliare*, atque ita interdum construitur cum præpositione cum, interdum cum dativo, interdum absolute. *Cic. de Leg. c.* 10. Quo tenuiores cum principibus se æquari putarint. *Idem* 2. *Offic.* Qui se jam illis fere æquarunt. ¶ Item pro æqualem esse. *Curt. l.* 4. *c.* 2. Opus nondum aquas tabigium æquabat. *Id. l.* 3. *c.* 13. Argenti facti pondus quingenta millia talentorum æquabat. ¶ Aequare vela, est sinistrum & dextrum velum æqualiter tendere, *Virg. Æn.* 4. v. 587. Vidit & æquatis classem procedere velis, *id est* prospero cursu. ¶ Aequare solo urbes, domos, turres, est ad superficiem usque diruere. *Liv. l.* 24. *c.* 47. Solo æquata omnia inter Salinas, & portam Carmentalem. *Id. l.* 6. dixit, æquare solo Dictaturam. *h. e.* abrogare. *Vellej. Paterc. l.* 2. *c.* 2. Scipio Numantiam excisam æquavit solo. ¶ Aequare frontes verbum est militare, apud *Tibull. panegyr. Messalæ* v. 10. Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo. Pro quo *Liv. l.* 36. *c.* 44. dixit, æqua fronte ad pugnam accedere. ¶ Aequare aliquem aliqua re, est in re ea se illi parem facere. *Liv. l.* 1. Quin ea arte æquasset superiores Reges. ¶ Significat & comparare. *Id. l.* 31. *c.* 7. Ne æquaveritis Annibali Philippum &c.

Æquor, ris, n. 3. *mare*, *pianura*, מישׁור, Ger. *das meer*, Gal. *la plaine de lamer*, *ou de la campagne*, Hisp. *llanura*, *del mar*, *o del campo*, *vega*, πέλαγος, mare dicitur ab æquare, pro planum facere, quod æquam superficiem habeat, sive planum sit, nullis jam a tempestate fluctuantibus procellis. *Virg.* 1. *Æn.* Quæ me æquora possunt accipere? ¶ Neque solum de mari dicitur, sed etiam in terra, de campo plano, *campo piano*, *pianura*. *Cic.* 1. *de Div.* In camporum patentium æquoribus habitantes. ¶ Quandoque pro aere, *aria*. *Virg.* 1. *Æn.* Aspice bis senos solitantes æquore cygnos.

Æquoréus, a, um, quod ad æquor pertinet, vel marinus. *Virgil.* 3. *Georg. v.* 243. genus æquoreum. *id est* pisces. *Ovid. Met.* 8. v. 606. Aequoreæ Nereo genitore puellæ. *id est* Nereides nymphæ.

Æquum, i. neut. substant. æquitas, *giustizia*, *equità*. *Virg. Æn.* 2. v. 427. Et fervantissimus æqui. *Horat.* 1. *satyr.* 3. v. 98. Justi prope mater, & æqui. Aequum campi, pro superficie plana. *Liv. l.* 5. *c.* 38. Haud dubius, facilem in æquo campi victoriam fore.

Æquus, a, um, adject. *uguale*, *piano*, *giusto*, ישׁר, Ger. *eben*, *gleich*, Gal. *plaine*, *egal*, *raisonable*, *equitable*, Hisp. *yguel*, *o justo*, *o llano*, ἴσος, ἐυθύς, ἥμερος, in quo nihil eminet, nihil est inæquale, ab αἶα, ut in ai more Dorum converso. Differt a plano, quod æquum sine planitie esse potest, planum vero semper in planitie dicitur, unde & planities ipsa est nominata. *Cic. pro Cæc. c.* 17. Sed ne æquo quidem, & plano loco. ¶ Aliquando usurpatur pro æquali, sive æque magno. *Virg.* 2. *Æn.* Sequiturque patrem non passibus æquis. ¶ Per translationem ponitur pro integro, & justitiæ dedito, quasi qui nullam in partem se inclinet. *Cic.* 6. *in Verr.* Prætor æquus, & sapiens. ¶ Aliquando pro favente, vel suffragante, *amorevole*, & hoc interdum cum dativo. *Cic. ad Att.* Eos ipsos, contra quos statuas, æquos placabilesque dimittas. *Id.* 5. *Fam. ep.* 2. Tu quoque æquum te judicem dolori meo præbeas. *Hor. l.* 2. *sat.* 1. Æquus virtute. *Cic. Verr.* 3. Vide, quam me sis usus æquo. ¶ *Æquus animus* est, qui sibi semper constat, & qui quidquid accidit, in bonam partem accipit, & leniter fert. *Plaut. Rud.* 2. 3. v. 71. Animus æquus optimum est aruminæ condimentum. *Cic. de fin. c.* 23. Aequissimo animo morti. *Virg.* 4. *Æn. v.* 372. Aequis oculis aspicere, *di buon occhio*. *Cic. Att.* 7. 8. Esse animo æquo, *sastsrieden seyn*. ¶ Sic æquum dicere, æquum facere, æquum postulare apud *Terent. dare*, *jure*, *domandare cosa ragionevole*. ¶ Aequi, & iniqui, sunt amici & inimici. *Sallust. ad Cæs. de Rep. ordin.* Atque hæc ita se se habere, tametsi omnes æqui & iniqui memorent, tamen &c. ¶ Aequum & bonum passim conjunguntur cum, vel sine copula. *Plaut. Menæch.* 4. 2. *versf.* 10. Qui neque æquum bonum unquam colunt. *Terent. Heaut.* 4. 1. *versf.* 27. Qui neque jus, neque æquum atque bonum sciunt. Hæc autem loquendi formula a JCtis est protecta. Nam illi *Æquum bonum* appellant, quando non stricto jure, sed ex naturali æquitate negotium aliquod decidituv. Hinc ex æquo & bono statuere, arbitrari, censere, &c. Aequum & bonum impetrare, ideit rem suam recipere, jus suum obtinere. ¶ Aequi bonique facere V. supra post *Aequi*, *Aequicola*. ¶ Aequus ad res quoque inanimatas aliquando refertur, ut æqua conditio, lex, postulatio. *Plaut. Amph.* 1. 1. Aequis conditionibus bellum componere. ¶ Aequum est, pro par est, decet, justum est. *Terent. Eunuch.* 2. 3. An potius hæc pati æquum est &c. ¶ *Æquius melius*, formula est in judiciis bonæ fidei observari solita. *Cic.* 3. *Offic. c.* 25. Illæ verba maxime excellunt in arbitrio rei uxoriæ, melius æquius. Et *Topic. c.* 17. In arbitrio rei uxoriæ est quid melius æquius, *Hoc est* in judicio domus non tantum spectatur, quid æquum bonum sit, verum etiam quid æquius melius.

Aer, ris, m. 3. *aere*, *aria*, אויר, שׁחק, Ger. *die luffe*, Gal. *l' air*, Hisp. *ayre*, *aire*, ab ἄημι, spiro, vel ab ἀεὶ ῥέων, quod semper fluat, ut aliqui ex Platone tradunt: proprie dicitur elementum in medio spatio inter ætherem, & terram, quod inane etiam vocatur. *Lucr. l.* 1. Aer, & longi volvent Titana labores. ¶ Accipitur etiam pro aeris constitutione, aut qualitate, ut purus & tenuis aer, apud *Cic. de Nat. Deor. l.* 2. *c.* 16. Et *Ovid. de arte am. l.* 2. v. 318. Aere non certo corpora languor habet. ¶ Item pro nebula. *Valer. Flac. l.* 5. v. 399. Famula duce protinus urget aere septus iter. *Virg. Æn.* 1. v. 411. & *Hor. l.* 2. *od.* 7. paullo clarius cum epitheto usi sunt. Ille obscuro gradientes aere sepsit. *hic*, Denso paventem sustulit aere. ¶ *Id. Virg. Georg.* 1. v. 123. Aera arboris, vel pro cacumine, vel pro aere ipsum cacumen ambiente possit. ¶ Aer etiam dicitur tuborum cavitas, qua fistulæ aera trahunt. *Senec. Q. Natur. l.* 3. *c.* 24. Facere solemus dracones, milliaria, & complures formas, in quibus aere tenui fistulas struimus. Al. rectius leg. *aere*. ¶ *Io aere pistari*, est fluita conari, & prapostera, aut aliquid frustra moliri. *Plaut. Asin.* 1. 1. v. 86. ¶ Aeres in plurali dixit *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Aeres locorum, qui sunt salutares, aut pestilentes. ¶ Femininо genere hæc vocem extulit *Enn.* apud *Gell. l.* 13. *c.* 20. ¶ Insolens est *aera* in accusativo plur. neutro gen. *Virg. in Culice v.* 164. *de angue*: Obvia vibranti carpens gravis aera lingua. *Voss. de Grammat. l.* 3. *c.* 26. ita ordinat: *gravis carpens aera lingua vibranti obvia*.

Aera, æ, femin. sing. Nam posteriores Latini æras appellarunt, quæ *Cic.* & *Lucil.* æra dixerant. Alii ab ære deducunt: alii ab eo, quod ex iisdem notis A. Er. A. ideſt *Annus erat Augusti*, male interpunctis, æræ nomen conflatum sit. V. *Voss. Etymol.* Est autem Aera numeri nota, computus, ψηφισμός. Aera enim veteres Romani vocabant in rationum libris, qui vulgo articuli dicuntur, Ital. *capi di partite*. *Cic. in Hortensio*: Quid tu, inquam, soles cum rationem a dispensatore accipis, si æra singula probasti, summam, quæ ex his conflecta sit, non probare? *Rufus Fest. in Breviar.* Qui ingentes summas æris brevioribus exprimunt. V. *Æs*, in fine. ¶ Accipitur etiam pro epocha seu initieni annorum initio apud Chronologos, ut Aera Alexandri, Diocletiani, &c. ¶ Legitur & Era, sine diphthongo, ut placet *Scaligero*, & in monumentis aliquibus invenitur. ¶ Est & *Aera* herba quædam valde inimica segetibus, quam alio nomine Lolium appellant. *Plin. l.* 18. *c.* 17.

Aeramentum, ti, n. 2. *cosa fatta di rame*, Ger. *eisenerk*, *das ausserres gemach ist*, *arrizio gescbit*, Gall. *ouvrage de cuivre*, *ou d' airain*, Hisp. *obra de alambre*, χάλκωμα, opus ex ære confectum. *Plin. l.* 15. *c.* 18. Decocta amurca unguenta æramenta contra rubiginem. ¶ In singulari numero *æramentum* pro æreis vasis legitur apud *Paul. JCtum l.* 3. *sentent. tit.* 6.

Aeraria, æ, locus, ubi lavatur æs. *Varro de L. L. l.* 7. Ubi lavetur æs, æraria, non æriliavias nominari. ¶ Pro fornace, ubi æs coquitur. *Plin.* 34. 13.

Aerarium, rii, n. 2. *dove si ripone il tesoro*, Ger. *schatz kammer*, Gal. *l' epargne*, *le tresor public*, Hisp. *el tesoro publico*, ταμεῖον, sic dictum, quod æra in illud inferantur. *Liv. l.* 27. *c.* 10. Aurum, quod in sanctiore ærario servabatur, promi placuit. ¶ Sumitur interdum pro ipsa pecunia publica. *Cic. de Aruspic. respons.* Domum ex ærario ædificandam putaret. *Id. Tusc.* 3. C. Gracchus cum ædificasset ærarium &c. ¶ Differt a fisco, quod Agrarium sit Civitatis, vel Reipublicæ, Fiscus Principis. ¶ Aerarium fuisse in Saturni templo, satis ex *Festo*, *Plutarchoque in Probl.* constat. Porro tria fuerunt Romæ Aeraria. Primum illud fuit, quo effracto, cum per annos multos, ut *Appianus*, & *Lucanus* perhibent, clausum fuisset, C. Cæsar pecuniam universam belli civilis initio sumpsit. Atque in hoc tradit Appianus conditum fuisse aurum, quod in usum Gallici belli erogandum asservaretur. Quod videtur esse jam inde ab eo tempore institutum, cum urbem Romam Galli captam incenderunt. Tunc enim, ut aurum illud reponeretur, belli Gallici metu decretum est; Atque eo consultum est etiam, quicquid postea ex victoriis, ut ab Africanis duobus ex secundo, & tertio Punico bello, a prioris fratre L. Scipione ex Asia, a Mummio, & Paullo ex Corintho, & Macedonia, a Lucullo, & Pompejo ex Tigrane, & Mithridate partum fuerat. *Lucan. l.* 3. Tum conditus imo Eruitur templo, multis intactus ab annis, Romani census populi, quem Punica bella, Quem dederat Perses, quem victi præda Philippi. ¶ Alterum fuit ærarium ex auro vicesimario, quod in sanctiore ærario servatum ad ultimos casus, *Liv. l.* 27. prodidit; collectum autem ex eorum, qui manumitterentur, vicesima, idem *l.* 7. *c.* 16. narrat. Tertium ex annua vectigalium pecunia constabat, ex quo quicquid belli necessitas, aut quotidianus Reip. usus requireret, decernente Senatu, ut ait *Polybius*, vel etiam, quod postremis temporibus P. Clodius Tribunus plebi contra leges instituit, populo jubente, sumebatur. Atque hoc tertium ærarium assiduis,

assiduis, tum ordinariis, tum extraordinariis impensis exhaustum, & ad summas angustias redactum, in Agraria 11. & in oratione de provinciis Consularibus, contra Verrem Cicero, Pædianus in commentario Cornelianæ, Marcellinus lib. 16. significant. ¶ Priora duo perquam raro aperiri, ideoque sanctiora vocari solita, *Cic. Cæs.* & *Livius* demonstrant.

Ærarius, ii, m. substant. qui ærea opera facit. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Aerariorum tantum officinis compendio. ¶ Aerarii Romæ dicebantur, qui nullum aliud habebant in curia, & tribu sua jus, quam ut pro capite suo tributi nomine æra penderent, χαλκίται, ἀνοὐδρησιοι. Nam neque suffragium ferre in Urbe poterant, nec foris stipendia facere, ut *Asco. Pedian.* docet, videnturque iidem atque Capite censi. *Liv. l.* 24. *c.* 18. Tribuque moti ærarii omnes facti. ¶ Sic inter ærarios referre, *Cic. pro Cluent.* ¶ Ex ærariis eximere, est recipere aliquem in Civitatis locum, quo exciderat. *Cic. 2. de Orat. c.* 66. ¶ Jus autem hoc in ærarios referendi ad Censores pertinebat.

Ærarius, a, um, *fatto di rame*, quod ad æs, sive ærarium spectat, vel quod ex ære est. Gal. *qui est d'airain*, *en de cuivre*, Hisp. *de cobre*, o *de alambre*, χάλκεος. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Laudationem eandem in ærariis metallis, & proximam in argentariis fieri compertum est. Sic ærarius faber, æraria officina &c. ¶ Præfecti ærarii Romæ erant, quos nostri dicunt *Generales finantiarum*, qui etiam Quæstores dici possunt; Italic. *Tesorieri*, *Camerlenghi*. Tribuni vero ærarii, ἀναβάται, quos Receptores generales appellant. His autem, ut ait *Varro de L. L. l.* 4. tributa erat pecunia, quam militibus redderent. ¶ Ærarii milites, μισθοφόροι, dicti sunt ab ære, quod stipendium facerent. Aes enim stipem dicebant. *Varro l.* 4. *de L. L. prope fin.*

Ærātus, o. 1. 2. *di rame*, Ger. *verkupffert*, *mit kupffer überzogen*, Gal. *encrouté d'airain*, Hisp. *cubierto de cobre*, quod ærcum est, vel ære tectum. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Quod ærata ostia haberet. *Horat. l.* 2. *od.* 16. Aerata navis. *h. e.* æreo rostro munita, vel ære proram obductam habens. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *v.* 76. Aerata pila *h. e.* ærea sphæra. ¶ Ponitur aliquando ad significandas res ex ferro aut chalybe. Prius enim fuit mortalibus æris, quam ferri cognitus usus, ut ait *Lucret. l.* 5. *v.* 1285. Hinc a Poetis *ærata* sæpe dicuntur arma, & ferramenta ad cædendum. *Virg.* 11. *Æn. v.* 656. Aerata securis. *Tibull. l.* 1. *el.* 11. Tela ærata. ¶ *Ærata acies* sunt armis instructæ. *Virg.* 9. *Æn. v.* 462. ¶ Ærātus homo, ære alieno obstrictus, *indebitato*, qui usitatius dicitur obæratus. *Cic. ad Att. l.* 1. *ep.* 16. Tribuni non tam ærarii, ut appellantur, quam ærati. Ubi tamen quidam nummatos interpretantur. *Plaut.* etiam *in Mostell.* pro pecuniosis ponit, *vicino di denari*, Ferocem facis, quia te ærātus amat. *Al. leg.* quia te herus tam amat.

Ærelavīna, locus, ubi æs lavatur. *Varr. l.* 7. *L. L.*

Ærĕus, o. 1. 2. *cosa fatta di bronzo*, Ger. *ertzin*, Gal. *d'airain*, Hisp. *de cobre*, χάλκεος, quod est ex ære factum. *Virg.* 1. *Æn.* Aerea cui gradibus surgebant limina. ¶ Aerea ætas dicitur tertia illa ætas, quæ argenteæ successit, quam *Ovid. Met.* 1. ahenam vocat. ¶ Ferrum etiam æreum dici, vel solus *Virgilius* argumento est *Æn* 7. *v.* 743. Aereus ensis. Nisi forte interpretari velimus, ensem validum, & optimæ temperationis, quemadmodum *Æn.* 5. *v.* 198. Tremit ictibus ærea puppis. Ubi Servius, *fortis*, interpretatur, quia prora, non puppis ærea est. ¶ Dicitur etiam *æreus*, qui æris colorem habet. *Plin. l.* 8. *c.* 52. Pilus aprorum æreo similis agrestibus, cæteris niger.

Aerĕus, & *rectius* Aerius, a, um, quadrisyllab. ἀέριος, *di aria*. Proprie significat quod in aere sit, vel vivit. *Cic. Top. c.* 20. Aerei volatus avium atque cantus. Sic Aerium mel, apud *Virg.* 4. *Georg. initio*. Nempe apes mel non faciunt, sed contrahunt ex rore matutino, qui ex aere defluit. ¶ Ponitur interdum pro excelso, ut Aeriæ Alpes, *Virg.* 3. *v.* 474. Aeria ulmus, *Eclog.* 1. *v.* 53. At aerias palumbes *Id. Eclog.* 3. pro vagis dixit, ut *Scaliger* interpretatur ad *l.* 1. *Arist. hist. Animal.* ¶ Spes aeria apud *Arnob. l.* 2. est vana, incerta, ut exponit *Mursius Exercit. part.* 2. *l.* 1. *c.* 5. *Plin. l.* 37. *c.* 5.

Ærides, ἄερίδες, gemmæ sunt e Beryllorum genere. *Plin. l.* 37. *c.* 5.

Ærifer, adject. qui æs fert, χαλκοφόρος, *Ovid. Fast.* 3. *v.* 740. Aeriferæ comitum concrepuere manus, *id est* crepitacula ærea ferentes.

Ærifĭce. *Varro apud Non. c.* 4. *n.* 130. si lectio probata est. Nihil sunt Musæ pollicis vestri, quas ærifice duxti. Quem locum varie tentarunt viri docti. Placet *Basil. Fabro* conjectura *Javi Rutgersii l.* 1. *Var. lect. c.* 2. legentis: Nihil sunt Musæ pollicis vestri, quas cerifice duxti. Alii aliter.

Ærifictum, n. 2. χάλκευμα, quod ex ære factum est. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 10. sed incerta est lectio.

Ærifodīnæ, æris fodinæ, *Varro l.* 4. *de L. L.*

Ærīnus, sive ærineus, idem, quod foliaceus, ab æra. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Aerina farina.

Ærīpes, edis, quadrisyl. sed per synæresim in tres syllabas contract. quasi aereopedes habens, ponitur pro celeri, & expedito. *Virg.* 6. *Æn. v.* 802. Aeripedem cervam. Alii tamen χαλκόπουν interpretantur, idest pedes habentem solidos & indefatigabiles, quasi componatur non ab aer, sed ab æs. Ita *Homer. Il.* 3 *v.* 41. & 1. *v.* 23. χαλκόποδες ἵπποι. ¶ *Ovid. Heroid. ep.* 6. *v.* 32. Narrat & aripedes Martis arasse boves. *Heinsius* tamen hic, & *epist.* 12. *v.* 93. legit *anipedes*.

Ærisŏnus, a, um, æris dans sonum, χαλκήχοος. *Sil. l.* 2. *v.* 93. Aerisona antra, in quibus *Sil.* Curetes æra pulsabant.

Aerius. V. Aereus.

Ærizūla, jaspidis species est, aerei coloris. *Plin. l. ult. c.* 8.

Æro, onis, m. 3. *cestana*, *corba*, vasis sparti genus, ferendo aliquid idoneum, σφυρὶς, dictus ab αἴρω, tollere, ferre. *Vitruv. l.* 5. *c.* 12. Aeronibus ex ulva palustri factis. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Id confecutus est æronibus arena plenis. V. etiam *Donatum* ad *Terent. Phorm.* 1. 2. & *Voss. Etymol.* Al. legunt *Herro*.

Æro, as, are, χαλκόω, ære orno, vel tego. *Priscian. l.* 8. A metallorum quoque nominibus solent verba nasci, ut ab auro, auro, as, ab ære, æro, as. Hinc *Ærātus*.

Æroides, æ, f. 1. ἀηροειδὴς, beryllus colorem habens aeri similem. *Plin. l.* 37. *c.* 5.

Ærŏpe, Atrei uxor, ex qua Thyestes duos filios suscepit, ἀερόπη, & quadrisyllabum, ut. *Ovid. l.* 1. *Trist.* Si non Aeropen frater sceleratus amasset. ¶ Fuit & altera Cephei filia, quæ a Marte compressa ex partu perit. *Pausan.*

Ærōsus, o. 1. 2. χαλκώδης, ex quo æs fit, vel æs habens, vel ære abundans. Hinc *Aerosa* ab antiquis Cyprus insula dicebatur, quod in ea plurimum æris nasceretur, vel quod primo ibi æs inventum fit. *Festus*. Aerosus lapis. *Plin. l.* 34. *c.* 1. id est lapis, ex quo æs fit. ¶ Aerosum ferrum, & fragile. *Ibid. c.* 14.

Ærūca, æ, f. 1. *verderame*, ærugo, quæ ex laminis æreis supra acetum suspensis fit. *Vitruv. l.* 7. *c.* 12. Eadem ratione lamellas æreas collocantes, efficiunt æruginem, quæ æruca appellatur. ¶ Est etiam herba salacis genus. *Martial. l.* 3. *epigr.* 75.

Æruginōsus, o. 1. 2. *pieno di ruggine*, Ger. *rostig*, Gal. *plein de rouil*, *rouvillé*, Hisp. *cosa mahosa*, *lleno*, quod est ærugine plenum. *Senec. l. de brevit. vit. c.* 12. Majorem dierum partem in æruginosis lamellis consumit.

Ærūgo, æruginis, f. 3. *ruggine*, יְרָקוֹן, Ger. *rost*, Gal. *rouille*, *ou rouvillure*, Hisp. *el mohо*, æris rubigo, & proprie in ære, vel argento, cum viridescit. *Iris* χαλκοῦ, rubigo vero in ferro, & segetibus, *Iris* σιδήρου. *Plin. l.* 34. *c.* 4. Aera deterfa celerius robiginem trahunt, quam neglecta, nisi oleo perungantur. ¶ Æruginis in medicina magnus usus est, cujus vis est collyriis oculorum aptissima. *Plin.* 34 12. ¶ Transfertur ad segetum rubiginem, ut est apud *Theoph. l.* 4. *de Caus. plantarum*. Est autem ærugo incidentis segetibus humoris putrefactio, quo vitio spicæ marcidæ fiunt, & in pulverem fœtidum confriables. ¶ Figurate pro invidia, & malolicentia sumitur. *Martial. l.* 12. *ep.* 10. Nimiaque ærugine captus allatras nomen quod tibi cunque datum. ¶ Item pro avaritia. *Horat. in arte poet. v.* 33. Animos ærugo, & cura peculi cum semel imbuerit. Sic *Apulejus A. A. l.* 1. *sub fin.* Aerugini intentum, pro avaro dixit.

Ærumna, f. 1. *gran fatica*, *stento*, עֲצָבוֹן, חוּל, Ger. *trubsahl*, *beschwerd*, Gal. *fatigue*, *malheur*, *peine*, *travail*, Hisp. *trabajo*, *desastre*, ἀπὸ τοῦ ἀείρω, levo, tollo. Nam proprie ærumnæ dicuntur furcillæ, quibus viatores farcinas suas religatas tabella interposita ferre consueverunt, quæ a Mario earum inventore muli Mariani postea vocatæ sunt. Hinc factum est, ut labores onerosi ærumnæ dicantur. *Cic. l.* 2. *de Fin. c. ult.* Labores non fugiendos ærumnas nominarunt. Unde labores Herculis ærumnæ sunt appellati. *Idem l.* 4. *Tusc. c.* 8. Aerumna est ægritudo laboriosa. ¶ Inveniter & *erumnæ* sine diphtongo, & prima brevi. *Paulin. l.* 2. *de vita Martini*: Tristem miseratus erumnam. Et *l.* 1. linguæ partes proclamat erumna; & alibi. Adde *Fortunat. l.* 1. *de vita Martini c.* 20. sed non sunt imitandi. ¶ Apud *Arnob. l.* 7. erumnæ, vel œrumnæ sunt prima in gurgulionibus capita, qua deficere cibos *h.* referre natura est ruminatoribus faculis, *il principio del gorgozzule*. Al. leg. *rumæ*.

Ærumnābilis, le, adject. ærumnis plenus. *Lucret. l.* 6. *v.* 1228. Miserandum, & magnopere ærumnabile. Et *Apul.* 8. ærumnabilis vita.

Ærumnālis, o. 3. *pieno di fatica*, ἐπίπονος, ut labor ærumnalis. *Apul. l.* 2. *de Asin.* ubi alii leg. *erumnabilis*.

Ærumnōsus, a, um, idem quod Aerumnabilis. *Plaut. Epid.* 4. 1. *v.* 32. Aerumnosam, & miseriarum compotem mulierem. *Cic. Tusc. l.* 3. *c.* 28. ex Euripide vertit, ærumnoso navigatiem salo. Et *pro Cluent.* Aerumnosissimus, dixit. Et *l.* 3. *Attic. ep.* 23. Terentiam unam omnium ærumnosissimam.

Ærumnŭla, æ, f. 1. diminut. parva erumna, h. e. furcilla, ut in *Aerumnas* dictum est. *Plaut. in fragmen. apud Fest.*

Ærusĭcator, oris, m. 3. *birbante*. Proprie de præstigiarum artificibus dicebatur. Ii enim experimenta facturi artificii sui, cum contraxissent coetum, ordines obambulare solebant, & lucar, sive mercedem exigere. Hodie id genus hominum ad fores ædium, ubi ludicra sunt edituri, constituunt certos homines, qui neminem spectatum intromittant, nisi exolutis nummis. Itaque a colligendis æribus æruscatores dicebantur. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Vide etiam *l.* 9. *c.* 2.

Ærūsco, as, are, *buscar danari*, Ger. *Gelt mit betrug hin*, *und zwider überkommen*, Gal. *quester*, *mendier avec mensonge*, & *tromperie*, Hisp. *buscar dineros por todas partes*, ἀγοράζω, χαλκολογέω, verbum vetus, significat æs, id est pecuniam quibuscunque artibus aucupari, petere, aut colligere. *Senec. de Clement. l.* 2. *c.* 6. Vultum quidem non deficiet, nec animum, ob æruscantis civis, aut pannosi aridam faciem, & innixam baculo senectutem. Adde *Gell. l.* 9. *c.* 2.

Æ ANTE S.

Æs, æris, n. 3. *rame*, נְחֹשֶׁת, Ger. *ertz*, Gal. *airain*, *cuivre*, Hisp. *cobre*, χαλκὸς, proprie est species metalli colore rubro. Deductum alii putant ab auri similitudine; alii a græco αἴα terra, Varro ab ære, Vossius ab αἴρω, unde antiquus rectus *eres*, & per syncop. *es*. Aes Cyprium *Plin. l.* 33. *c.* 5. Aes fusum in panibus, sc. massæ æreæ. V. Panis. Leges in æs incidere, *Cic. Philip.* 3. scil. ob perpetuitatem. Aes circumforaneum. *Cic. ad Att. l.* 2. *ep.* 1. hoc est vulgare. ¶ Aes Corinthium mixtura quædam fuit æris, argenti, & auri, ut est apud *Muretum* 3. *Var. lect. c.* 5. Sed vide *Rochefortum Hieron. l.* 1. *c.* 16. ubi contendit, æs Corinthium non esse mixturam variorum metallorum, sed æs quoddam Corinthiorum proprium, quo usi sunt multo ante ejus excidium. ¶ Figurate Aes, præsertim apud Poetas, multa significat, quæ ex ære fiunt, ut arma, *Virg. Æn.* 2. *v.* 734. Tubam, *Æn.* 6. Aere ciere viros. Galeam, *Ovid. Metam. l.* 9. *v.* 32. Cum vero faciem dempto nudaverat ære. Statium, *Virg. 6. Æn.* Excudent alii spirantia mollius æra. ¶ Item pecuniam, cujus antiquissimum genus ex ære fuit. *Terent. Phorm.* 3. 2. Ancillam ære emptam suo. ¶ Hinc æs alienum, id est pecunia aliis debita, debitum, χρέος, passim apud probatos Scriptores. Sic ære alieno demergi apud *Liv. l.* 21. *c.* 15. quod *Cicero* dixit opprimi, obrui, premi. ¶ Aes alicuam meum, æs alienum tuum, vetus, novum apud *Cic.* frequenter legitur. Sic apud eundem æs alienum contrahere, facere, habere, ex ære alieno laborare; quibus contraria sunt æs alienum dissolvere, ære alieno exire, levare se ære alieno, ære alieno liberari. Idem *Cic.* dixit, suscipere æs alienum alicujus, *farsi debitore per alcuno*, *pigliar a pagare per lui*. Item in ære alieno nullo esse, & in summis esse, *non aver alcuno debito*, *ed avverno moltissimi*. ¶ Adhibetur metaphor. pro quovis debito. *Cic. Top. c.* 1. admonitus hujus æris alieni. *h. e.* quod promiserim Topica scribere. ¶ Aes grave, cui opponitur æs signatum. Initio enim non numerari pecunia, sed pendi consuevit. *Liv. l.* 4. *c.* 60. Indicibus dena millia æris gravis, quæ tum divitiæ habebantur, data. *Senec. consol. ad Helv. c.* 12. a Senatu tutore suo dotem æs grave acceperunt. ¶ Adhibetur etiam *æs* absolute sine epitheto pro asse. *Var. de L. L. l.* 8. Pro assibus nonnunquam æs dicebant Antiqui; 2 quo dicimus, mille æris legasse. ¶ Accipitur & pro pecunia, quæ ex quæstu, vel artificio redit. *Horat. ad Pisones*, *v.* 345. Hic meret æra liber Sosii. ¶ Sic stipendium, seu merces *æs* dicitur. *Liv. l.* 5. *c.* 4. Annua æra habes, annuum operam ede. Ita apud eundem, Aera procedere alicui, *correre le paghe ad alcuno*. ¶ Hinc ære dirutus miles, cui stipendium ademptum est ignominiæ causa: quod eleganter ad jocum transtulit *Cic. Verr.* 7. *c.* 13. Alcatoris Placentini castra commemorabantur, in quibus cum frequens fuisset, ære tamen dirutus est. ¶ Aeris alicujus esse, idest alicujus pretii, apud *Gell. l.* 18. *c.* 5. ¶ In ære meo, h. e. inter meos, sive meus, ut res, & pecunia mea. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 62. & *l.* 15. *ep.* 14. ¶ Aera etiam dicebantur nummi, quibus calculones ad subducendas rationes utebantur: unde & singula rationum capita Aera neut. gen. appellantur. *Cic. apud Non. c.* 3. *n.* 18. Quid tu, inquam, soles, cum rationem a dispensatore accipis, si æra singula probasti, summam, quæ ex his confecta sit, non probare? *cujusmodi partitis*. ¶ *Quid distent æra lupinis*, proverbium est apud *Horat. l.* 1. *ep.* 7. de rerum diversarum discrimine. ¶ *Aera*, æ, vide loco suo. ¶ In dativo plurali *æribus* legitur apud *Lucret. l.* 2. & *rerum* in genitivo *in Inscript.* apud *Gruter. pag.* 505. *n.* 6.

Æsăcus, ci, αἴσακος, Fl. Troadis ad M. Idam. ¶ Fuit etiam hoc nomine filius Priami ex nympha Alyxothoe, seu Alexithoe, qui cum Hesperiæ amore captus, eam per avia fugientem insequeretur, evenit, ut serpens a puella calcatus ejus pedem mordicus apprehenderet, quo ex vulnere cum illa interiisset, Æsacus doloris impatientia se se in mare præcipitavit, quem Tethys miserata in mergum avem convertit. *Ovid. 11. Met. in fine*.

Æsălon, m. 3. αἰσάλων, genus parvæ cujusdam avis, quæ corvis est inimica, eorumque ova frangit. *Plin.* 10. 74.

Æsăpus, a, um, adject. *Valer. Flacc. Argon.* 3. Ampycides petit adversis Æsapia sylvis Flumina. V. Æsapus. ¶ Legitur & *Æsepius* eadem sensu.

Æsăpus, Æsepus, *Spiga*, Fl. Mysiæ, ex Ida M. profluens, ac in Hellespontum influens, apud Cyzicum urb. *Plin.* 5. 32.

Æsar, ăris, m. Æsarus, *Esaro*, Fl. Calab. ul. apud Siberenam, & Crotonem. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 22. ¶ Hæc vox Etruscorum lingua Dei cujusdam nomen est. *Suetan. in Aug. c.* 97.

Æsarĕus, a, um, ad Æsarem fluvium pertinens. *Ovid.* 15. *Met. v.* 54.

Æschĭnes, m. 3. αἰσχίνης, Athenensis Orator, Isocratis discipulus, Demosthenis æmulus, cujus orationes extant, & aliquot epistolæ. Æschines multi narrantur a Diogene Laertio, primus Philosophus Socratis discipulus, secundus, qui artem oratoriam scripsit, tertius hic Orator, quartus Arcadia profectus, quintus Mitylenæus, quem flagellum Oratorum vocabant, sextus Neapolitanus Philosophus Academicus, septimus Milesius scriptor, octavus statuarius.

Æschrologia, æ, f. αἰσχρολογία, Græca vox, qua significatur turpis sermo, vel ex prava verborum compositione ortus, ut *cum nobis*, vel ex verbo ambiguæ significationis, ut *parcere*. *Diomed. l.* 2.

Æschylēus, a, um, ad Æschylum pertinens. *Propert. l.* 2. *el. ult. v.* 41. Define & Aeschyleo componere verba cothurno.

Æschylus, m. 3. αἰσχύλος, nomen poetæ tragici. Hic cum esset calvus, & in aprico forte quiesceret, testudo ab aquila in altum delata cum decidisset, caput ejus confregit, interemitque. *Plin. l.* 10. *c.* 3. & *Valer. Max. l.* 9. *c.* 12. *extern. n.* 2.

Æschynomĕne, herba est. *Plin. l.* 24. *c.* 17. ita dicta, quod appropinquante manu folia contrahat; veluti pudore refugiens alienos tactus.

Æsculānus, & Argentinus Dii habiti sunt æris, & argenti, idest hominum ditandorum potestatem habentes. *August. l.* 4. *de Civ. Dei c.* 21.

Æſculapius, m. 2. ἀσκλαπιὸς, Græce Aſclepius, nomen eſt Apollinis filii ex Coronide, e cujus interfecta ſecto utero prodiit, medicinam artem vel laude, vel opere ampliavit, ob eamque rem in Deorum numerum receptus fertur, cujus duo filii Podalyrius, & Machaon, bello Trojano Agamemnonem ſecuti, non mediocrem opem commilitonibus attulere, ut narrat *Celſ. in præf. l.* 1. ¶ *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 22. tres enumerat Aeſculapios. V. ¶ Habitus eſt ægrorum Deus, communque votis, & precibus fatigabatur: cui capram immolabant, & gallinas, & gallum gallinaceum. *Ser.* 2. *Georg. v.* 380.

Æſculator. V. Aeruſcator.

Æſculētum, i, locus æſculis conſitus, ἀλσοδρύμων, *Horat. carm.* 1. *od.* 22. Dauniæ in latis alit æſculetis.

Æſculēus, a, um, ἀλσοδρύμων, qui eſt ex Aeſculo. *Ovid. Metam.* 1. *v.* 449. Aeſculeæ capiebat frontis honorem, id eſt coronæ.

Æſculinĕus, & Aeſculinius, a, um, æſculeus, æſculinus. *Varus uxorem* apud *Gruter. pag.* 207. Fores clathratas duas cum poſtibus æſculiniis.

Æſculinus, a, um, idem ac Aeſculeus, ut Aeſculini aſſes, apud *Vitruv. l.* 7. *c.* 1.

Æſcŭlus, *ſi ſubaud.* ἀλσοδρύμων, arbor glanditera, cujus fructu in primæva ætate homines veſcebantur. Unde quidam ſine diphthongo ſcribunt, ab eſca nomen trahentes. Et rectius: quamquam Servius diphthongum uſu tuetur, ad illud *Virg. Georg.* 2. *v.* 290. Aeſculus in primis &c.

Æſepius. V. Aeſapius.

Æſernia, Eſernia, *Sergus*, & *Iſergus*, Col. & urb. E. Samnii, ad Vulturnum fl.

Æſerninus, a, um, adject. gentile, ab Eſernia. *Plin. l.* 3. *c.* 12. Quamquam ibi leg. ſine diphthongo. ¶ Fuit & gladiator quidam Aeſerninus dictus, qui cum Pacidiano altero non minoris famæ gladiatore congreſſus proverbio locum fecit: *Æſerninus cum Pacidiano*, quo uti ſolemus cum duos in eodem genere artifices optimos comparamus. *Cic. de opt. gen. Orat.* V. Eraſmi adag. a quo etiam ſine diphth. ſcribitur.

Æſĕnas, atis, ad Aeſim oppidum pertinens. Aeſinates, ejus oppidi incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 14. Aeſinas caſeus, olim in pretio habitus. *Id. l.* 11. *c.* 42.

Æſis, αἶσις, fl. Piceni, qui inter Anconam, & Senogalliam in mare Adriaticum influit. Olim Italiam a Gallia dividebat. *Plin.* 3. 14. ¶ Aeſis item, ſive Aeſium. *Jeſi*, Col. & urbs E. eſt ejuſdem Provinciæ ad Aeſim fl.

Æſon, Cretei filius, frater Peliæ Regis Theſſaliæ, & pater Jaſonis. Ex ſene in juvenem a Medea converſus eſt. *Ovid.* 7. *Metam.*

Æſonĭdes, æ, Jaſon Aeſonis fil. *Ovid. Met.* 7. *v.* 60.

Æſonĭus, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Aeſone. *Ovid. Heroid. ep.* 12. *v.* 134. Auſus ea Aeſonia dicere cede domo, & *Met.* 7. *v.* 156. Aeſonius Heros.

Æſopĭcus, Aeſopeus, Aeſopius, αἰσωπικὸς, ad Aeſopum ſpectans. Aeſopei logi apud *Senec. de Conſol. ad Polyb. c.* 27. *Auſonius ep.* 16. Aeſopium dimetrum, *Phædrus proœm. l.* 5. & *Priſcian. in princ. l. de præexercitam. Rhetor.* Aeſopias fabulas dixerunt. ¶ Quando penultima in his corripitur, tum alterum elementum græcæ diphthongi abjicitur. *Phædr. l.* 5. quoniam caperis fabulis, Quas Aeſopeas (al. Aeſopias) non Aeſopi nostrino. *h. e.* ad imitationem Aeſopi confictas, non ab ipſo inventas. *Auſon. ep.* 16. Aeſopium trimetriam.

Æſōpus, m. 2. αἴσωπος, Philoſophus, Phryx genere, conditione ſervus, tempore Croſi Lydorum Regis, cui fabulas ſuas dicavit. ¶ Item alius Aeſopus a magnoſtes Mithridatis eruditiſſimus, qui ſcripſit de laudibus Mithridatis, & de Helena, ut refert *Suidas*. ¶ Præterea Aeſopus tragœdus amicitia junctus Ciceroni, qui in maximas opes ex hiſtrionica pervenit, & filium reliquit adeo divitem ſimul & prodigum, ut is uniones aceto liquefactos cœnis adproneret. Sæpe cum Cicerone ad videndum in Curia pronuntiantem Hortenſium proficiſcebatur. *Fam.* 7. *ep.* 3. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 10. & *l.* 9. *c.* 1.

Æſquillæ, V. Exquiliæ.

Æſtas, t. 3. *eſtate*, קיץ, Ger. *der ſommer*, Gall. *l'eté*, Hiſp. *eſtio*, Θέρος, anni pars, quæ incipit ab æquinoctio verno, & finitur æquinoctio autumnali, conſtatque ſenis menſibus. Nam totus olim annus in æſtatem tantum, & hyemem dividebatur, ut conſtat etiam ex *Ulpiano Dig.* 43. 19. 1. *ad fin.* Poſtea tamen anno in quatuor partes diviſo, cœpit æſtatis nomine vocari trimeſtre illud ab ingreſſu Solis in Cancrum uſque ad æquinoctium autumnale, quod fit Sole ingrediente Libram. Ita enim diſtinguuntur quatuor anni partes, ut Sole ingrediente Arietem incipiat ver, in Cancro æſtas, in Libra autumnus, in Capricorno hyems principium ſumat. *Ver.* 3. *de ling. Lat.* Ab æſtu æſtas, hinc æſtivum, niſi forte a Græco αἴθω. ¶ Dicimus autem Aeſtate ineunte, nova, adulta, præcipite. *Salluſtius citatus a Servio ad Virg. Georg. l.* 1. *v.* 43. *Cic.* 4. *ad Attic. ep.* 2. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 23. ¶ Per metalepſim ponitur pro anno *Vellej. l.* 2. *c.* 47. Novem æſtatibus vix ullus justus triumphus emeritus, *in nove campagne*. Adde *Tacit.* 6. *Ann. c.* 39. ¶ Item Pro aere ſereno. *Virg.* 4. *Georg. v.* 59. Nare per æſtatem liquidam.

Æſtifer, a, um, o. 1. 2. quod æſtum, id eſt, calorem affert. *Virg.* 2. *Georg.* Hoc ubi hiulca ſiti findit Canis æſtifer arva. ¶ *Æſtifer* etiam dicitur, quod æſtum patitur. *Luc. l.* 1. 206. Squalentibus horridis æſtiferæ Libyes.

Æſtimabilis, e, *ſtimabile*, quod æſtimari poteſt, יקר, Germ. *achtbarlich*, Gall. *eſtimable*, *digne d'etre priſé*, Hiſp. *eſtimable*, *coſa da precio*, τιμητὸς. *Cic.* 3. *Fin. c.* 6. Aeſtimabile eſſe dicitur id, quod aliquod pondus habeat dignum æſtimatione, contraque inæſtimabile, quod ſit ſuperiori contrarium.

Æſtimatio, t. 3. *ſtimo*, שֶׁרְ, Ger. *ſchatzung*, *achtung*, Gall. *eſtime*, *eſtimation*, Hiſp. *eſtima*, *eſtimacion*, τιμὴ, actus æſtimandi, judicium de pretio ſeu valore alicujus rei. *Cic.* 4. *Verr. c.* 153. In cenſu habendo poteſtas omnis æſtimationis habendæ cenſori permittitur. *Id. Verr.* 5. *c.* 91. Aeſtimatio frumenti. *Id. Paradox.* 6. *ad fin.* æſtimatio cenſus, *eſtimo*. *Ulpian. Dig.* 1. 8. 9. Aeſtimationem non recipit res ſacra. *Paul. Dig.* 17. 2. 17. Venire in æſtimationem. *Julian. Dig.* 45. 1. 54. Offerre æſtimationem operæ. *h. e.* pretium ejus operæ, quanti ſcilicet æſtimata fuit. Itaque hoc loco *æſtimatio* pro re æſtimata, ſeu pro ejus valore ponitur: cujus rei alia exempla mox dabimus. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c. ult.* Aeſtimationem æquam facere. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 25. Mihi & res, & conditio placet, ſed ita, ut numerato malim, quam æſtimatione. *piuttoſto a contanti, che a permuta.* Loquitur hoc loco de emendis cujuſdam Silii hortis, aitque, ſe eos emere malle pecunia numerata, quam aliam poſſeſſionem dando, æſtimatam tanti, quanti valerent ipſi horti. *Id. Fam.* 5. *ep.* 20. *ad fin.* Nolles a me hoc tempore æſtimationem accipere; nam numeratum, ſi cuperem, non erat. *h. e.* nolles a me exigere, ut in ſolutionem debiti mei poſſeſſionem aliquam tibi cederem æſtimatam quanti eſſet pecunia a te mihi mutuo data. Hoc etiam loco *æſtimatio* pro re æſtimata ponitur. ¶ Narrat *Sueton. in Cæſ. c.* 42. Jul. Cæſarem, exacto Civili bello, decreviſſe ut veteres debitores creditoribus ſatisfacerent, datis in ſolutionem poſſeſſionibus ea æſtimatione, qua fuiſſent ante civile bellum, deducto etiam ab ſumma æris alieni quidquid uſuræ nomine a debitore numeratum fuiſſet: qua conditione quarta pars fere crediti deperibat. Hoc legitur etiam apud ipſum *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 1. De hac æſtimatione intelligendus eſt *Cic. Fam.* 13. *ep.* 8. & *Fam.* 9. *ep.* 16. & 18. quo poſtremo loco *æſtimationem accipere* eſt jacturam facere rei familiaris, quia præter uſurarum deductionem, eo etiam capite credita deperibant, quod agri, qui ante civile bellum ſummo in pretio fuerant, eo confecto valde jacebant, vaſtationibus militum, & fuga colonorum ſine cultura relicti. ¶ Ponitur etiam *æſtimatio* pro ipſo rei pretio, *prezzo*, *valore*. *Catull. carm.* 12. *ad Aſin.* mihi linteum remitte, Quod non me movet æſtimatione, Verum eſt μεμισήμενον mei ſodalis. ¶ Translate ſignificat nonnunquam judicium de natura, aut dignitate alicujus rei. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 6. Dignum æſtimatione, quam ille *ἀξίαν* vocat. *Cur. l.* 3. *c.* 6. Secreta æſtimatione penſare aliquid. *Tacit.* 1. *hiſtor. c.* 14. Aeſtimatione recta ſeverus: deterius æſtimentibus triſtior habebatur. *Vellej. l.* 2. *c.* 127. Semper infra aliorum æſtimationes ſe metiens. *h. e.* infra honoriſica de ſe judicia. ¶ Pro exiſtimatione, & fama legitur a quibuſdam apud *Sueton. in Aug. c.* 3. ſed incerta ibi eſt lectio.

Æſtimātor, m. 3. *pregiatore*, *ſtimatore*, שַׁמָּי, Germ. *ſchetzer*, Gall. *eſtimateur*, *priſeur*, Hiſp. *eſtimador*, *apreciador*, qui æſtimat, & conſiderat. *Cic.* 3. *de Fin.* Te æſtimum habeo meorum ſtudiorum æſtimatorem, & judicem. *Id. in Piſ. c.* 35. Unus tu dominus, unus æſtimator, unus venditor.

Æſtimatorius, a, um, vox eſt JCtorum, ut æſtimatoria actio, quæ ſc. de æſtimato proponitur, quoties de nomine contractus alicujus ambigitur. *Ulp. l.* 1. *D. de æſtimat. actio.*

Æſtimātus, us, m. æſtimatio. *Plin. l.* 11. *c.* 15. In æſtimatu eſt mel e thymo, *à la grande ſtima*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16. *poſt med.* Aeſtimatu ætatis.

Æſtimātus, a, um, *ſtimato*, τιμητὸς, ἀποτιμητὸς. *Plin. l.* 33. *c. ult.* Aeſtimatus aſibus quinis. *Nepos in Milt. c.* 1. Litem æſtimatam ſolvere, *pagar la condanna*. ¶ Item perpenſus, judicatus. *Tacit. 6. Ann. c.* 12. Lectum, æſtimatumque carmen.

Æſtimĭa, æ, æſtimatio. *Feſtus*.

Æſtimium, ii, idem ac æſtimatio, *ſtimo*. *Aggen. de limit.* Poſſeſſiones pro æſtimio ubertatis auguſtiores ſunt aſſignatæ. *Feſtus*: Aeſtimium, æſtimatio.

Æſtimo, a, 1. *ſtimare*, *taſſare*, הִשׂכִּיל, קָרַר, Ger. *ſchatzen*, *achten*, Gal. *priſer*, *eſtimer*, Hiſp. *eſtimar*, *apretiar*, τιμάω, ſignificat conſiderare, ſicut exiſtimo judicare, ut *Valla* vult *l.* 5. *c.* 20. Hinc ponitur pro appretio, taxo, *prezzare*. Habet autem accuſativum cum genitivo horum nominum tanti, quanti, quantivis, tantivis, tantidem, quanticumque, magni, parvi, pluris, minoris, maximi, plurimi, nihili, & ſi qua hujuſmodi reperiuntur. *Cic. de Fin.* Magni æſtimabat pecuniam. ¶ Si tamen hæc nomina adjective accipiantur, hoc eſt, ſi habeant aliud ſubſtantivum adjunctum, debent poni in ablativo. Non enim recte dixeris, Non æſtimo hoc parvi pretii, ſed parvo pretio. Quanquam etiam ſine ſubſtantivis inveniuntur in ablativo poſita. *Cic.* 3. *Verr.* Tu iſta pernagno æſtimas. ¶ Cum aliis ablativum petit. *Id.* 4. *Verr.* Hæc pecunia æſtimari non queunt. ¶ Interdum cum accuſativo ſolum, quale eſt illud *Cic. in Verr.* Æſtimate harum rerum omnium pretia. ¶ Interdum habet accuſativum cum ablativo, & præpoſitione *Ex*, & tunc ſignificat perpendere, metiri. *Cic. pro Roſc.* Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. ¶ Æſtimare aliquem, eſt judicium de aliquo facere. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Juſte æſtimantibus Regem liquet, bona naturæ ejus fuiſſe, &c. ¶ Interdum eſt perpendere, conſiderare. *Plin. l.* 10. *ep.* 78. Aeſtimabo, an debeas cognoſcere. ¶ Æſtimare de aliquo, eſt apud *Cic. l.* 1. *de leg.* Omnes adhuc Scriptores, niſi qui forte nondum ediderunt, de quibus æſtimare non poſſumus, facile ſuperavit. ¶ Apud *Quintil.* ponam ſuam ſummis honoribus æſtimare, eſt ponam inter ſummos honores referre, reputare. ¶ Lis æſtimata (*Aſcon. in* 2. *Verr.*) hoc eſt pecunia, de qua lis fuit, in ſummam redacta. Igitur *æſtimare litem* dicitur præſertim in judicio peculatus, & repetundarum, cum damnato reo, rationes ineuntur pecuniarum, furtorum, &c. Sic æſtimare litem alicui, apud *Cic. pro Cluent. c.* 41. ¶ Aliquando æſtimare litem, eſt decernere multam. *Nepos in Miltiade c.* 7. Capitis abſolutus, pecunia multatus eſt, eaque lis quinquaginta talentis æſtimata eſt. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 1. Arbitros inter civitates dat, qui litem æſtiment, pœnamque conſtituant. ¶ Litem capitis æſtimare, apud *Cic. pro Cluent. c.* 41. hoc eſt, ut explicat *Manutius*, quæ capitis lis eſt, ad pecuniæ ſolutionem redigere.

Æſtiva, orum, n. 2. *luoghi da ſtate*, בֵּית הַקַּיִץ, מְקוֹם לְקוּץ, Ger. *ſommer lager*, *ſommer haus*, Gall. *quartiers d'été*, *lieux pour y paſſer l'été*, Hiſp. *campos de eſtio*, *lugares para tener eſtio en ellos*, τὰ Θέρεια, pluraliter dicuntur loca umbroſa, nemoroſa, in quibus per æſtatem vitatur Solis ardor. *Cic. Q. Fr.* 3. 1. Aeſtivus locus. *Sext.* Ut umbroſi patuere æſtiva Licæi. ¶ Quandoque ponitur pro gregibus in æſtivis commorantibus, vel contra pro ipſis locis, in quibus æſtate ſunt armenta, & greges. *Virg. l.* 3. *Georg.* Nec ſingula morbi corpora corripiunt, ſed tota æſtiva repente. ¶ Aliquando pro ipſo æſtatis tempore. *Paterc. l.* 2. *c.* 105. Sic æſtiva agere. *Curt. l.* 5. *c.* 8. ¶ Aeſtiva quoque caſtra dicuntur, in quibus æſtate milites degunt, quemadmodum Hyberna, in quibus hyemem tranſigunt, *quartieri da ſtate*. *Cic. Ep. l.* 1. Mihi erat in animo, cum primum æſtiva attigiſſem, decedere ex S. C. ¶ Quandoque vocantur æſtiva fruges, quæ æſtate ſeruntur. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Aeſtiva, quæ ante Vergiliarum ortum ſeruntur.

Æſtivālis, le, adject. idem quod æſtivus. *Hygin. Aſtr.* 3. *c.* 24. Virgo dextra manu circulum æſtivalem tangit. *h. e.* Tropicum Cancri.

Æſtive, adverb. *Plaut. Menæch.* 2. 1. *v.* 19. Aeſtive admodum viaticati ſumus: id eſt tenuiter, admodum parce, joculari translatione ab iis, qui per æſtatem leviter, & expedite ornantur.

Æſtivo, as, n. 1. *ombreggiar per fuggir il caldo*, קוּץ, Ger. *das ſommerlager haben*, *an einem ortk den ſommer verbringen*, Gall. *paſſer l'été*, Hiſp. *tener el eſtio en algun lugar*, τὸ Θέρος διάγω, propter æſtum evitandum alicubi commorari, quemadmodum hiberno, hiemem aliquo in loco tranſigere. *Varr.* 2. *de re ruſt. c.* 2. Hi greges in Apulia hibernabant, qui in Reatinis montibus æſtivabant. Adde *Plin. l.* 12. *c.* 5. & *Sueton. in Galb. c.* 4.

Æſtivus, o. 1. 2. *eſtivo*, Ger. *ſommerlich*, Gal. *d'été*, *appartenant a l'été*, Hiſp. *coſa de eſtio*, Θερεῖος, quod eſt æſtatis, licet ab æſtus, non ab æſtas formatum ſit, ut æſtivi menſes, æſtivi dies, æſtivæ nives. *Cic. ad Q. Fr.* Unus æſtivus dies. ¶ Uſurpatur etiam pro æſtati idoneo. *Liv. l.* 22. *c.* 14. Per æſtivos ſaltus deviosque colles exercitum duximus. ¶ Aeſtivæ fruges dicuntur milium, panicum, & cæteræ hujus generis, quæ ante Vergiliarum exortum ſeruntur, quemadmodum hibernæ circa Vergiliarum occaſum ſatæ per hiemem terra nutriuntur. Vide *Plin. l.* 18. *c.* 7. ¶ Caſtra æſtiva apud *Tacit. ann.* 1. *c.* 16. V. Aeſtiva.

Æſtuabundus, a, um, æſtuoſus, *Pallad.* 12. *c.* 17. Mundo linteo tegas, per quod facile confectio æſtuabunda ſuſpiret.

Æſtŭans, antis, *caldo*, *ſervente*, *bogliente*. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Sol æſtuans. *Curt. l.* 8. *c.* 9. Fretum æſtuans. *Pallad. l.* 11. *tit.* 14. Vina æſtuantia. ¶ Translate agitatus, perturbatus, *turbato*, *agitato*, *anſioſo*. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 1. Eſanguis, atque æſtuans ſe e curia repente proripuit. *Salluſt. in Jug. c.* 98. Animo æſtuans.

Æſtuārium, ii, locus, per quem vapores exhalant, quod & vaporarium dici poteſt, *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. *ubi de puteorum foſſionibus*. ¶ Aeſtuaria porro dicuntur loca marinis aquis reſerta ex inundationibus, per quæ mare æſtuans viciſſim accedit, vel recedit, *ſtagni*, *lagune*. *Cæſ. B. G. l.* 2. *c.* 28. Quos in æſtuaria, ac paludes collectos dicebamus. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Effunditur huc æſtuarium e mari, flexuoſo meatu.

Æſtuātio, onis, verbal. actus æſtuandi. *Plin. l.* 18. *c.* 1. Relictis æſtuationi ſuæ iſtis hominum turbis. *h. e.* furori, perturbationi. Tres MSS. libri habent, *exuſtioni*, *Hardouino* teſte.

Æſtŭo, as, n. 1. *bollire*, *aver caldo*, גִּבְעַר, חם, Ger. *hitzig ſeyn*, *groſſe hitz haben*, Gall. *avoir*, *ou jetter grande chaleur de chaleur*, *bouillir*, Hiſp. *hervir de calor*, *xuvoiecas*, ſerveo, flagro. *Cic.* 1. *Acad.* Ille cum æſtuaret, umbram ſequutus eſt. *Lucanus l.* 1. *v.* 16. Dies æſtuat, *fa caldo*. ¶ Per metaphoram ponitur etiam pro angi, & dubitatione torqueri, *dubitare*. *Cic.* 4. *Verr.* Æſtuabat dubitatione, verſabat ſe in utramque partem. ¶ Aliquando æſtuare eſt fluctuare, agitari, κυμαίνομαι, *ondeggiare*. *Virg.* 6. *Æn.* Vaſtaque voragine gurges æſtuat. ¶ Dicimus etiam æſtuare deſiderio, invidia, amore, &c. pro flagrare. *Cic.* & alii. ¶ Et æſtuare abſolute pro vehementer cupere. *Claudian. de III. Conſul. Honor. v.* 82. Stabuliis minati æſtuat. Et *l.* 1. *in Eutrop. v.* 191. Sed pejus in aurum æſtuat.

Æſtuōſe, adverb. æſtuando. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 67. Acerrime, atque æſtuoſe abſorbet.

Æſtuōſus, o. 1. 2. *pieno di caldo*, חם, Ger. *hitzig*, *voll hitz*, Gal. *plein de grande chaleur*, *fort chaleureux*, Hiſp. *coſa caloroſa*, κυμάτιλις, quod eſt calore plenum. *Cic. Attic. l.* 5. *ep.* 13. Iter conficiebam æſtuoſa, & pulverulenta via. Sic æſtuoſiſſimi dies circa Canis ortum. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Et *Horat. Epod.* 3. Munus inaſtat æſtuoſus. *h. eſt*, veſtis Delianiræ ardentior uſtis Herculis humeros. Alii tamen *æſtuo rus* pro adverbio ſumunt. ¶ Item agitatus, fervens, procelloſus. *Horat. l.* 2. *od.* 7. Freta æſtuoſa. *Id. l.* 1. *od.* 22. Æſtuoſæ Syrtes.

Æſtus, m. 4. *caldo grande*, חוֹם, Ger. *groſſe warme*, *hitz*, Gal. *ardeur*, *ou grande chaleur*, Hiſp. *la fiesta*, *o grande calor*, καύσων, ἀκμὴ, calor nimius, & fervor, flagrantia Solis. *Virg.* 3. *Georg.* Æſtibus in mediis umbroſam exquire.

exquirere Vallem. ¶ Aliquando pro motu, & agitatione fluctuum. *moto. Cic. 3. de Orat. c. 39.* Sævi exiſtunt turbines, ſervet æſtus pelagus. *Id. 2. de Nat. Deor. c. 53.* Æſtus maritimi multum accedentes, & recedentes, *il fluſſo, e riflusſo.* ¶ Ab utroque ſignificato per metaphoram ponitur pro variis animi ægritudinum generibus, cupiditate, amore, libidine, &c. *Cic. 3. de Orat.* Repente te quaſi quidam æſtus ingenii tui procul a terra abripuit; *l' ardore dello ſpirito. Virg. Æn. l. 4.* Fluctuare æſtu irarum. *Id. l. 7.* Æſtu curarum. *Cic. de cl. orat.* Ne æſtus conſuetudinis nos abſorbeat. *Ibid.* Æſtus gloriæ. ¶ Æſtus ulceris apud *Cic. 1. Tuſc. l'infiammazione della piaga.* ¶ Incenſos æſtus avertere. *Virg. 3. Georg.* hoc eſt febrim: quo ſenſu adhibetur etiam a *Cic. 1. Catil. c. 13.* ¶ Pro dubitatione, & turbatione animi. *Plin. l. 3. ep. 94.* Explica æſtum meum. *Cic. divin. in Verr.* Qui tibi æſtus, qui error, quæ tenebræ? ¶ Duci forte poſſit æſtus ab αἴθω, quod verbale ſit ab ἔδω, præterito verbi αἴθω, accendo.

Æ A N T E T.

Ætas, *età*, *etate*, דור, Ger. *alter*, Gal. *age*, Hiſp. *edad*, ab αἰὼν, Græco nomine deductum. Ab hoc enim ævum, ævitas, & per ſyncopen ætas, ἀιτία. Generaleque nomen eſt ad infantiam, pueritiam, adoleſcentiam, juventutem, & ſenectutem pertinens. *Varro* quinque gradus facit. In primo uſque ad annum xv. pueros dictos vult, quod ſint puri, ideſt impuberes: in ſecundo ad annum xxx. adoleſcentes ab adoleſcendo nominatus: in tertio uſque ad annum xl. juvenes appellatos, eo quod remp. in re militari juvare poſſent: in quarto autem gradu uſque ad lx. annum ſeniores nuncupatos, quod tunc corpus ſeneſcere incipiat: inde uſque ad finem vitæ uniuſcujuſque quintum gradum tactum, in quo qui eſſent, ſenes appellatos, quod ea ætate corpus jam ſemiu laboraret. Horum tamen ſinguli tripartiam dividuntur, ut prima pars viridis ſit, deinde adulta, poſtea præceps. Unde *Virg.* Viridiſque juventa. Alii aliter dividunt ætates. ¶ Dicitur etiam, ætas aurea, argentea, ærea, ferrea, lutea, de univerſi Mundi duratione, de Imperio Romano, ac de Latinis Scriptoribus paſſim. ¶ Interdum ætas accipitur pro anno, *anno. Virg. 2. Georg.* v. 190. Ubi quarta acceſſerit ætas. ¶ Interdum pro xxx. annorum ſpatio. *Cic.* Tertiam jam ætatem hominum vivebat. Sic *Plutarchus* Ætatem oſtendit eſſe ſpatium xxx. annorum, ſecundum Heraclitum. ¶ Interdum pro centum annis. *Ovid. 11. Met.* Annos bis centum vixi, nunc tertia vivitur ætas. ¶ Ponitur & pro quovis tempore humanæ vitæ. *Virg. Ecl. 9. v. 51.* Omnia fert ætas, animum quoque. *Stat. Theb. 3. v. 562.* Quid craſtina volveret ætas, ſcire nefas homini. ¶ Ponitur & pro ipſis hominibus ea ætate natis. *Horat. l. 1. od. 35.* Quid nos dura refugimus ætas? ¶ Ætas mala dicta eſt ſenectus. *Plaut.* Senectute onuſtum gero corpus, vires reliquerunt: ut ætas mala eſt, mors mala eſt. ¶ Ergo e contrario bona ætas juventus appellatur, ἡ ἀγαθὴ ἡλικία, *Cic.* Quod ſi ipſis voluptatibus bona ætas fruitur libentius, primum parvulis fruitur rebus. ¶ Ætas media vocatur illa, quæ inter juventam, & ſenectam, *età virile*, quam Avicenna vocat ætatem pulchritudinis, ἡλικία τῆς ἐυμορφίας, quæ fere eſt a trigeſimo uſque ad quadrageſimum annum. Eadem dicitur ætas conſtans. *Cic. pro Planc. & de ſenect.* ¶ Ætas vini dicitur tempus illud, quo vinum potui aptiſſimum eſt. *Plin. l. 23. c. 1.* Falernum nec in novitate, nec in nimia vetuſtate corpori ſalubre eſt: media ejus ætas a quintodecimo anno incipit. ¶ Ætatem, *lungamente*, adv. ſignificat diu. *Ter. Eun. 4. 5. 8.* Jamdudum ætatem. *I un ſecolo.*

Ætatula, f. 1. *età tenera*, Germ. *klein alter, oder gering alter*, Gall. *bas age*, Hiſp. *edad pequena*, ταυτὸν ἡλικία, dimin. ætas modica, & teneror puerorum ætas. *Cic. de Pro.* In primis puerorum ætatula. *Plaut. in Pſeud. 1. 3. 40.* pro ipſa ætate poſuit blandimenti cauſa. In mundi tiis, inquit, mollitiis, delitiiſque ætatulam agitis. *b. e.* tempus ætatis jucundiſſimum.

Æternabilis, æternus, ſed vox eſt exigui uſus. *In Cod. Theodoſ. leg. 3. de collat. donat. poſſeſſ.* Excepta æternabili urbe. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 64.* Æternabilem divitiam partiſcent.

Æternalis, idem quod æternus. *Tertull. adverſ. Judæos c. 6.* Lex æternalis. *Poenas. Fortun. l. 10. carm. 10.* Æternalis ſalus. *Inſcript. apud Grut. p. 752. n. 3.* Somno æternali ſacrum. *b. e.* mortî.

Æternitas, *eternità*, הד, *altitre*, perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate menſurari, nullo temporis ſpatio deſignari poteſt, cum omne contineat ævum, & continentur a nullo. *Plin. l. 13. c. 5.* Materiæ vero ipſi æternitas. *Cic. 1. de Divin. c. 14.* Ab omni æternitate repetitum. ¶ Fuit etiam Æternitas Dea a Veteribus culta, cujus imaginem, & ſedem *Claudianus* deſcripſit *l. 2. de laudib. Stilichon. a verſu 424.*

Æterno, as, are, æternum & immortale facere, *eternare, perpetuare*, ἀθανατίζω. *Horat. l. 4. od. 14.* Tuas, Auguſte, virtutes æternet. *Varr.* apud *Non. 2. 57.* litteris ac laudibus æternare.

Æterno, adv. *eternamente. Plin. l. 2. c. 107.* Viret æterno hunc fontem igneum contexens fraxinus. Sed uſitatius eſt.

Æternum, perpetuo, vel ſemper, *eternamente, ſempre*, ἀεί, *Virg. 6. Æneid.* Sedet, æternumque ſedebit infelix Theſeus.

Æternus, a, um, *eterno*, ἀίδιος, per ſyncop. pro æviternus: perpetuus, fine carens. *Liv. l. 28. c. 28.* Urbs condita in æternum. Et *Ovid. 3. de Arte*, v. 83. Ilias opus æternum. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod diutiſſime durat, & difficulter deſtrui ac ſolvi poteſt. *Phædr. lib. 2. ad fin.* Servumque collocarunt æterna in baſi. Sic *Plin. l. 14. c. 1. de vite.* Nec eſt ligno ulli æternior natura. Ubi notandum comparat. haud paſſim obvium. ¶ Item pro continuo, ſeu magno. *Flor. l. 4. c. 12.* Certa mox fides, & æterna pax. ¶ Item pro eo, quod tandiu durat, quandiu vita noſtra. *Terent. Eun. 5. 2. v. 32.* Spero æternam inter nos gratiam fore. ¶ Differunt æternus, & ſempiternus: quod ſempiternum dicimus Deum, qui ſemper fuit, eritque; æternos vero homines, qui principium quidem habuerunt, at animo immortales ſunt. Quamquam ſæpe iſta confunduntur.

Æther, eris, m. 3. *etere*, שמים, Ger. *der himmel, oder das element des feuers*, Gal. *l' air ſuprême*, Hiſp. *cielo del fuego*, αἰθὴρ. Ab Anaxagora accipitur pro elemento ignis, ab aliis pro cœlo, hinc & pro Deo. *Claudian. Paneg. de 6. Conſul. Honor. v. 352.* Providus Æther Noluit humano titulos auferre labori. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 15.* Æthera eſſe eum, quem hocaines Jovem appellarunt. ¶ Item pro aere, paſſim apud *Virg.* & alios Poet. ¶ Item pro lumine. *Valer. Flac. Arg. 5.* ſimul Æthere plena coruſco. ¶ Invenitur etiam *Æthra* fœmin. 2. contractum ex Aethera. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Summa pars cœli, quæ dicitur æthra. Sed alii leg. *Æther. Virg. Æn. 12. v. 247.* Rubra fulvus Jovis alces in æthra. *Sil. Ital. lib. 4. v. 103.* Liquida æthra. ¶ Aethera in plur. num. & neutro gen. uſurpatum eſt a *Mario Victore Maſſilienſi*, & a *Beda* apud *Voſſ. l. 3. de Grammat. c. 39.* Neuter eſt imitandus.

Aetherius, & atherius, a, um, αἰθέριος, ad ætherem ſpectans. *Cic. 2. Divin.* & *Ovid. de Arte am. l. 3. v. 549.* Sedibus ætheriis ſpiritus ille venit. ¶ Terra ætheria eſt Luna apud *Macrob. l. 1. c. 11. in Somn. Scip.*, ex opinione Veterum, qui putabant eam quoque incoli, ut Terram.

Aethiopia, f. *Etiopia*, αἰθιοπία, ab Aethiope Vulcani filio, qui illi præfuit, dicta, ut ait *Plin. l. 6. c. 36.* vel a Græco αἴθω, cremo, & ὤψ, aſpectus, facies. Nam Solis vicinitate ejus regionis incolæ torrentur: Eſt enim ibi jugis æſtus. Regio eſt Africæ, cis, & ultra æquatorem. Quicquid ejus fertile eſt, ſub meridiano cardine eſt. Circa vero Occiduum montuoſa eſt, arenoſa in medio. Ad Orientalem plagam deſerta. Ejus ſitus ab Occaſu ad Atlantem montem, ab Oriente uſque in Aegypti fines porrigitur, a Meridie Oceano, a Septentrione Nilo flumine clauditur.

Aethiopicus, adject. ad Aethiopiam pertinens, ut Aethiopicus Oceanus, *Plin. l. 6. c. 30.* Aethiopicæ naves. *Id. l. 5. c. 9.*

Aethiopis, idis, f. 3. αἰθιοπὶς, herba eſt lactucæ folio, in Aethiopia naſcens, vel in Meroe Nili inſula, a qua etiam Meroïs dicitur, cujus tactu (ſi Magorum vanitati credimus) clauſa omnia aperiantur, amneſque etiam, & lacus exarefcunt. *Plin. l. 26. c. 4. & l. 27. c. 4.*

Aethiops, m. 3. αἰθίοψ, Vulcani filius fuit, qui Aethiopiam a ſe denominavit, ut placet *Plin. l. 6. c. 30.* ¶ Et *Æthiops* eſt, qui ex Aethiopia eſt, qui etiam *Æthiopius*, & *Æthiopus* dicitur, ſecundum *Servium*. ¶ Sunt, qui Aethiopes dictos putent a Chus filio Cham. Chus enim Hebraica lingua Aethiops interpretatur. ¶ Hi quondam ab Indo flumine conſurgentes juxta Aegyptum inter Nilum, & Oceanum in meridie ſub ipſa Solis civitate inſederunt. Tres eorum ſunt populi, Heſperi, Garamantes, & Indi. Heſperi ſunt Occidentes, Garamantes Tripolitani, Indi Orientes. V. *Ovid. 2. Met.* ¶ Hinc *Æthiopiſſa*, mulier ex Aethiopia. Legitur apud *Hieronymum epiſt. 22.* ad Euſtoch.

Aethon, m. 3. αἴθων, equus Phœbi dictus eſt. Fuere autem (ut in fabulis fertur) quatuor equi Solis, Phlegon ſcilicet, Pyroeis, Eous, & Aethon, quibus ſignificantur quatuor diei horæ. Eous interpretatur ſplendens, Phlegon inflammatus, Pyroeis ardens, Aethon ardens, & ſplendidus. *Ovid. 2. Met. v. 153.*

Aethra. V. in Aether.

Aethra, filia Oceani, & Tethyos, uxor Atlantis filii Japeti, mater Hyadum, & Pleiadum. *Ovid. 5. Faſt.* ¶ Hoc etiam nomine fuit mater Pithæi Regis, item filia ejuſdem, uxor Aegæi, & mater Theſei.

Aetia, orum, n. τὰ αἴτια, liber Callimachi Poetæ de cauſis ſacrorum, inſtar Faſtorum Ovidii. *Martial. lib. 10. epigr. 4.* Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores, Nec te ſcire: legas αἴτια Callimachi.

Aetiologia, αἰτιολογία, cauſæ redditio. *Senec. epiſt. 95. prope fin.* His adjicit cauſarum inquiſitionem, quam cur ætiologiam dicere non audeamus, cum Grammatici cuſtodes Latini ſermonis ſuo jure ita appellent, non video.

Aetites, m. 1. αἰτίτης, lapis eſt colore ſubrufo, quem ſi concutias, alium lapidem, quem veluti prægnans in utero gerit, intus audis ſonantem. Inveniuntur bini in aquilarum nidis, ferunturque aquilæ ſine iis ova parere non poſſe. Quam ob cauſam nomen illi impoſitum creditur. Quatuor autem ſunt ætitæ ſpecies, quas enumerat *Plin. lib. 36. cap. 23.* ¶ Item ætites gemma eſt, quæ aquilæ colorem habet caudæ candicantis. Sunt, qui gagatem vocent. Eſtque ad multa utilis. Unde eam Zoroaſtres Magus omnibus prætulit.

Aetna, f. 1. αἴτνη, prius Inſula, *Mongibello*, mons Siciliæ, qui ſulphure abundans, ventis ſubterraneis flantibus, ignem perpetuum emittit. ¶ Diverſus eſt ab Aetna urbe. Mons enim adjacet litori Catanenſi. Aetna in medio inſulæ eſt conſtituta. Præclaro carmine deſcriptum invenies apud *Corn. Severum*.

Aetnenſes, m. 3. pop. Siciliæ ad Aetnam montem. *Plin. l. 3. c. 8.*

Aetnæus, a, um, ad Aetnam pertinens. Aetnæi Fratres, Cyclopes. *Virg. Æn. 3.* Aetnæum fulmen. *Ovid. de Arte l. 3. v. 490.*

Aetolia, αἰτωλία, *Artimia*, & *Lepanto*, regio Achaiæ, in Epiri conf. ad Occ. inter Locros ad Or. a quibus Eveno Fl. ſeparatur, & Acarnaniam ad Occ. Acheloo Fl. dividente. Dicta eſt ab Aetolo filio Martis, vel Endymionis, cum antea Hyantis diceretur. Populi Aetoli dicuntur. Urbes Aetoliæ ſunt Naupactum, Calydon, Chalcis, & Olenus.

Aetolicus, & Aetolius, Aetōlus, a, um, adject. ad Aetoliam pertinens: Bellum Aetolicum, apud *Ovid.* & Aetolius heros, pro Diomede Tydei Aetoliæ Regis filio, apud *Ovid. 14. Met. v. 461.* ¶ Aetoli dicti ſunt populi Aetoliæ, apud *Liv.* & *Plin.* paſſim.

Aetōlus, m. 2 αἰτωλὸς, ut ſcribit *Plin. l. 7. c. 56.* Martis fuit filius. Homeri autem enarrator de Aetolo ſic tradit: Aetolus, inquit, filius Endymionis fuit, qui cæde per imprudentiam in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ poſtea ab ipſo Aetolia dicta eſt, ibique genuit filium Pleuronem, a quo urbs Aetolia dicta: hujus autem duo filii fuerunt, Cures, & Calydon, a quibus rurſus aliis urbibus nomina data ſunt.

Aevitas, f. 3. *età*, עדן, Ger. *böhm alter*, Gall. *age avancé, vieilleſſe*, Hiſp. *edad guſtada, venerable muchos años*, antiqui pro ætas, vel annoſitas dixerunt. *Gell. l. 20. c. 11.* Si morbos, ævitaſque vitium eſcit. *Cic. l. 3. de leg. c. 3.* Ævitatem annali lege ſervanto.

Aeviternus, a, um, adject. idem quod æternus. *Varro apud Priſcian. ad fin. l. 2.* Per æviternam hominum domum telluremm propero gradum.

Ævum, i, n. 2. *tempo lungo, età lunga, perpetuità*, לחך, Germ. *lange zeit, ewigkeit*, Gall. *age, ſiecle*, Hiſp. *edad, o ſiglo*, a Græco, αἰὼν, V litera interjecta, ſignificat temporis perpetuitatem, tempus immenſum ſine origine, ſine fine, quod eodem modo ſemper fuit, & ſemper futurum eſt, ut de eo *Cenſorin.* ſcribit *de die Natal. cap. 16.* Hoc ſenſu *Varr. lib. 5. L. L.* ſcribit, *ævum* dictum eſſe ab *ætate omnium annorum. Lucret. l. 1. v. 634.* Innumerabilibus plagis vexata per ævum. ¶ Ex Philoſophorum tamen loquendi conſuetudine differt ævum ab æternitate, ut æternitas duratio ſit principii, & finis expers: ævum careat fine, non perinde principio. Sed, omiſſis Philoſophis, *ævum* accipitur pro quocumque tempore, vel ætate, ac ſpatio vivendi. *Horat. 2. ſermon. ſat. 6. v. 79.* Vive memor quam ſis ævi brevis. Et *lib. 1. epiſt. ult.* Forte meum ſi quis te percontabitur ævum, ideſt ætatis annos. ¶ Ævi nomine appellatur & gradus ætatis humanæ. Sic primum ævum adoleſcentia eſt. *Val. Flac. l. 7. v. 338.* ¶ Item longiſſima hominis ætas, quæ ferme annis centum definitur, & Sæculum dicitur. Ita acceptum videtur uſurpaſſe *Ovid. 2. de Ponto Elog. 3.* Nulli datus omnibus ævis Tam procul a patria eſt, horridiorque locus. ¶ *In ævum* idem eſt ac in omne ævum. *Horat. l. 4. od. 14.* Æternare virtutes in ævum. ¶ Reperitur etiam *Ævus, i*, m. apud *Lucret. l. 3. v. 603.* & *Plaut. Pan. 5. 4. 14.*

A A N T E F.

Afer, ri, ſubſt. qui Africam incolit, *Africano. Virg. Æn. 9. v. 724.* Afri diſcincti. *Horat. l. 4. od. 4.* Dirus per urbes Afer ut Italas equitavit. *b. e.* Annibal.

Afer, afra, um, adject. *Africano*, qui eſt ex Africa, ut Afra avis, ideſt Numidica. *Horat. Epod. 2. v. 53.* Non Afra avis deſcendet in ventrem meum. V. Africanus.

Affabilis, o. 3. *affabile, piacevole*, חנון, נעים, εὐκατήγορος, ex ad, & fabilis, in ſermone jucundus, & gratus, vel comis, lenis, facilis *Ter. in Adel. 5. 6. 8.* Meditor eſſe affabilis. *Cic. 1. Offic. c. 31.* Eſſe affabilem omnibus in omni ſermone. *Senec. ep. 79.* Alius erit affabilior.

Affabilitas, f. 3. *piacevolezza*, חנינה, εὐκατηγορία. *Cic. 2. Offic. cap. 14.* Quanto pere conciliet animos comitas, affabilitaſque ſermonis.

Affabiliter, adv. comiter, *piacevolmente. Macrob. Satur. 7. c. 2.* Comiter, affabiliterque ſuſceptus, *Spartian. Caracal. cap. 3.* Affabiliter loqui. ¶ *Gell. l. 13. c. 3.* Affabiliſſime dicere.

Affaber, & Adfaber, bra, um, eſt fabrefactus, *fatto con artifizio. Symmach. l. 3. ep. 17.* & *Feſtus.*

Affabre, *con maeſtria, artifiziosamente*, כיר אמן, כשכל, Ger. *meiſterlich, kunſtlich*, Gall. *artificieuſement, avec un bel artifice*, Hiſp. *artificioſamente, lindamente*, ἐυτεχνίως, adverb. artificioſe, ſcite, ſicut *infabre*, ſine artificio. *Cic. 2. Verr. c. 5.* Paulo magis affabre, atque antiquo artificio.

Affamen, inis, n. 3. idem quod Affatus. *Apul. Met. 11.* Blando mulcentes affamine.

Affaniæ, arum, *ciancie, bugie*, res futiles, & nugatoriæ. *Apul. l. 9* Has, & alias ſimiles affanias fruſtra blaterantes. Et *l. 10.* Neſcio quas affanias effutire. ¶ Sunt qui deducunt a fando, ſed *Voſſ. in Etymol.* quemadmodum Apinas, & Tricas a duobus ignobilibus Apuliæ oppidis: ita Affanias ab Aphanis oppido Sicil. originem trahere exiſtimat. Vide *Plin. l. 3. c. 11.*

Affaris, atur, d. 1. *parlare.* Affor enim inuſitatum eſt. *Cic. de Sen.* Licet verbis iiſdem mihi affari te. *Id. de clar. Orat. c. 72.* Affari aliquem nomine. *chiamar per nome.* ¶ Affari deos eſt iis gratias agere, vel eos invocare, teſte *Servio. Virg. 3. Æn. v. 492.* & *Ovid. 6. Faſt. v. 303.*

Affatim, *abbondevolmente*, בשפע מאד, Germ. *überaus, viel, überflüſſig*, Gall. *largement, à ſoiſon, en abondance*, Hiſp. *abundoſamente, en abundancia*, ἄθρον, adv.

adv. abunde, large, ex ad, & satim, quod idem apud Vett. significabat. *Cic. l. 2. ad Att. ep.* 16. Puto me Dicearcho affatim satisfeciſſe. *Plaut. Mil.* 4. 1. 33. Tibi divitiarum affatim eſt. *Id. Bacch.* 3. 3. 93. Affatim eſt, Mneſiloche.

Affatus, a, um, partic. allocutus. *Virg.* 4. *Æn.* Barcem nutricem affata Sichæi.

¶ Paſſive *Apulej. l.* 11. Affatis ſingulis. *h. e.* narratis.

Affatus, us, ui, alloquium, *colloquio, diſcurſo. Virg.* 4. *Æn. v.* 284. Quo nunc Reginam ambire furentem Audeat affatu? ¶ Significat etiam mandatum, præſertim poſterioris ævi Scriptoribus. *Caſſiod. lib.* 2. *ep.* 29. Præſentibus te affatibus admonemus. Et *leg.* 3. *C. de Epiſcop. audient.* Nemo delaceps tardiores fortaſſis affatus noſtræ perennitatis expectet.

Affectatio, onis, ζηλοτυπία, æmulatio, ſed infelix, *affettazione. Quintil. l.* 2. *c.* 11. Nihil odioſius affectatione. ¶ Affectatio verborum. *Suet. Grammat. c.* 10. ¶ In bonam partem uſus eſt *Senec. ep.* 89. Philoſophiam deſiderans, ſapientiæ amorem, & affectationem. ¶ *Tertull. de Baptiſ. c.* 5. pluraliter uſus eſt: Credunt rebus Dei quarum affectationibus apud æmulum Dei credunt.

Affectātē, adverb. *affettatamente*, nimio affectu, ſtudio, aut cura. *Lamprid. in Heliogab. c.* 17. Illud nonen affectato retinuerat, dum vult videri filius Antonini.

Affectator, oris, m. 3. ζηλωτής, qui æmulatur. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Nimius riſus affectator. *Id. l.* 6. *c.* 2. Affectatores libertatis. ¶ In bonam partem *Eutrop. l.* 10. *c.* 7. Affectator juſti amoris.

Affectātrix, icis, femin. ab affectator. *Tertull. adverſ. Hæret. c.* 7. Sapientiam humanam affectatricem, & interpolatricem veritatis.

Affectātus, a, um, o. 1. 2. *affettato*, nimio ſtudio quæſitus. *Plin. Jun. in Paneg.* Affectata aliis caſtitas. *Suet. in Cæſ. c.* 79. Infamium affectati regii nominis diſcutere. *Quintil. l.* 12. *cap. penult.* Dandum putant nonnihil eſſe temporibus atque auribus, nitidius aliquid, atque affectatius poſtulantibus, *h. e.* majore cura elaboratum. ¶ In bonam etiam partem aliquando ſumitur. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 2. *v.* 98. Nec tantum pietas, ſed protinus ardua virtus Affectata tibi. *h. e.* ſtudioſiſſime appetita.

Affectē, adv. cum affectu. *Tertull. de Anima c.* 45. Affecte, & anxie, & poſſibiliter.

Affectĭo, onis, verbale, *affezione*. idem quod affectus. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 25. affectionem eſſe, ait, animi, aut corporis ex tempore aliqua de cauſa commutationem, ut eſt lætitia, cupiditas, morbus, &c. Et *Gell. l.* 1. *c. ult.* τὰ πάθη, affectiones reddit. ¶ Significat interdum ſtatum, conſtitutionem. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 47. Fac, in puero referre, ex qua affectione cœli primum ſpiritum duxerit. *ideſt* qua cœli conſtellatione, ut ajunt. ¶ Item amorem. *Gell. l.* 10. *c.* 18. Virum amaſſe ferunt ultra affectionis humanæ fidem. *Vet. Inſcript. apud Grut. p.* 459. *n.* 4. Ob affectionem, & pietatem in ſe eximiam.

Affectĭōsus, a, um, *affettuoſo*, amoris, & affectus plenus. *Tertull. de Anima, c.* 19. Infantia naturaliter affectioſa.

Affecto, as, avi, are, *affettare, cercare con auſietà*, ζηλόω, *μετεξέρχομαι*, cupide, & anxie appeto. Affectare, inquit *Feſtus*, eſt pronum animum ad faciendum habere. ¶ Affectare Regnum. *Liv. l.* 1. *c.* 46. At *affectare civitates* dixit *Salluſt. Bell. Jugur. n.* 110. *ed. Plantinianus*, & *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 66. pro ſolicitare, five in ſuas traducere partes ſtudere. ¶ Affectare iter, eſt moliri apud *Terent. Phor.* 5. 8. *v.* 71. Gladiatorio animo ad nos affectant viam. Adde *Cic. pro Roſcio*, & *Virg. Geor.* 4. *ſub fin.* ¶ *Affectare diligentiam* eſt omnem diligentiam collocare. *Plin.* 17. 1. Sic affectare munditiam omni diligentia, *Nepos in Attic. c.* 13. ¶ Aliquando eſt afficere. *Plaut. Bacchid.* 6. Tua ſegnitia, aut damna, queis partem, me, teque, amicoſque omnes affectas tuos. ¶ Affectari morbo, ideſt corripi, apud *Liv. l.* 29. *c.* 10. Sed al. leg. *aſſiſtari*. ¶ Affectare ad aliquid, pro aſpirare. *Firmic. in præf. l.* 3. Ad quod Romanum non affectaſſet imperium. ¶ Apud *Virg. Æn.* 3. *v.* 670. dexteram affectare, eſt cupide intendere, ut exponit *Serv.* ¶ Cum infinito eſt apud *Sil. l.* 4. Decus affectat decerpere pugnæ. ¶ Pro conſulto aliquid facere, eſt apud *Ulp. in l. Quod ait lex. ff. ad leg. Jul. de adult.* ¶ Invenitur & *affector* deponens, ſed obſoletum. *Varro* apud *Diomed. l.* 3. Affectatus eſt regnum.

Affectuōsē, adv. cum affectu. *Caſſiod. l.* 3. *ep.* 4. Dicam libere, dicam affectuoſe quod ſentio. *Sid. l.* 4 *ep.* 11. Fratrem affectuoſiſſime obſervans.

Affectuōsus, a, um, adject. amoris & affectus plenus, *affettuoſo. Macrob. Saturn. l.* 2. *cap.* 11. piam affectuoſamque rem feciſſe. *Caſſiod. l.* 5. *ep.* 2. Affectuoſa ſalutatio. *Tertull. l.* 5. *cont. Marc.* 14. Amore fraternitatis invicem affectuoſi. φιλόστοργοι.

Affectus, us, ui, *affetto, affezione, paſſione*, idem quod affectio. *Gell. l.* 1. *c. ult.* Affectus, & affectiones Latini Philoſophi, Græci τὰ πάθη dixere. *Senec. ep.* 75. affectus ſunt motus animi improbabiles, ſubditi, & concitati, qui frequentes, neglectique facere morbum. *h. e.* habitum vitioſum. *Cic.* 5. *Tuſcul. c.* 16. Qualis cujuſque animi affectus eſſet, talem eſſe hominem. ¶ Interdum accipitur pro deſiderio. *Juvenal. Sat.* 12. *v.* 10. Si res ampla domi, ſimiliſque affectibus eſſet. ¶ Pro morbo. *Celſ. lib.* 3. *cap.* 18. Superſunt alii affectus, qui febri ſuperveniunt. ¶ Aliquando pro illis, quos omni affectu proſequimur, ut liberi, propinqui. *Apul. de dogm. Platon. l.* 2. Orbatus affectibus piis urbe educitur. *Capitolin. in Maximin. c.* 23. Militum affectus in Albano monte erant. h. e. *voglie, καὶ γνώμαι*, ut *Herodian. l.* 8. *c.* 5. dixit. Sic *Suet. in Auguſt. c.* 17. neceſſitudines pro neceſſariis poſuit.

Affectus, a, um, *affannato, afflitto*, נִבְנָה, Germ, *ſchwach, nicht ſtarck*, Gal. *en mauvaiſe diſpoſition, languiſſant*, Hiſp. *flaco*, τρυχόμενος, cum abſolute ponitur, ſumitur pro languente. *Liv. l.* 5. Vires corporis affectæ. ¶ Affecta ædificia, & cetera hujuſmodi dicuntur, quæ prope ſunt confecta, ſed non ad finem deducta. *Cic. de Prov. Conſ.* Bellum affectum videmus, &, vere ut dicam, pene confectum. Sic affecta hyems, quæ ad finem properat. *Sil. Ital. l.* 15. *v.* 502. Vide *Gell. l.* 15. *cap.* 5. ¶ Affectus eſt illi, pro erga illum, apud *Suet. Tiber. c.* 52. ¶ Affectus, pro diſpoſitus, conſtitutus, animatus, *diſpoſto. Cic.* 2. *Divin.* Etſi ad rem pertinet, quomodo cœlo affecto, compoſitiſque ſideribus animal oriatur. *Id. de Amic.* Eodem modo erga amicum affecti ſumus. ¶ Pro commoto. *Id. de Orat.* Si pro dolore me affectum vides. ¶ Interdum pro affini. *Id. in Top.* Ducuntur argumenta ex iis locis, qui quodammodo affecti ſunt ad id, de quo quæritur. ¶ Affecta femina, ait *Feſtus*, vel in bonam partem dicitur, velut honorata; vel in malam, ad extremum adducta. ¶ Superlat. eſt apud *Vellej. Paterc. l.* 2. *c.* 84. Affectiſſimos inopia remiges.

Affĕro, fers, attuli, allatum, 2. *recare, portare*, נשא, הביא, Ger. *bringen*, Gal. *apporter*, Hiſp. *traer, levarſe*, ex ad, & fero, ſignificat apporto. *Ter. in Eun.* Hinc magnam partem ad te tulit. ¶ Atque hujus ſignificationis infinitus fere eſt uſus. Inter cetera ſignificat, quod vulgo dici ſolet, allegare, & adducere. *Cic.* 2. *de Orat. n.* 89. An ætatem adfert? *ideſt* in cauſam vel excuſationem adducet. ¶ Item addere, auzere. *Cic. Att. l.* 16. Magnam attulit accelionem tua voluntas erga me. ¶ Aliquando nuntiare. *Cic. Att. l.* 8. Complures attulerunt, Cæſarem iter habere Capuam. Sic, *allatum eſt*, abſolute, pro nuntiatum eſt; & *affertur*, *Liv. lib.* 4. *U. C.* Volſcos exiſſe prædatum, affertur. ¶ Afferre alicui manus, eſt vim alicui inferre, *sforzare. Cic.* 1. *Off.* Is manus videtur afferre ſocio. ¶ Sibi manus afferre, eſt ſeipſum interficere. *Cic. ad Off. ſrv.* Ego ipſe Senatum ſibi manus afferre coegi. ¶ *Afferre ſe* poetica phraſis eſt pro venire, accedere. *Virg. Æn.* 8. Fatis huc te poſcentibus affers. ¶ Interdum eſt conferre. *Cic.* 2. *Fin. c.* 27. Diuturnitatem temporis ad beate vivendum aliquid afferre.

Afficio, is, eci, ectum, 2. 3. *toccar, far impreſſione, commuovere*, נגע, הקן, Ger. *ein anſtoſſung machen, bewegen*, Gall. *emouvoir, diſpoſer*, Hiſp. *afficionar*, ἔπειμι, ex *ad* & *facio*, ſignificat affectionem quandam, ſive diſpoſitionem induco, & tam ad animum, quam ad corpus, ſive in bonum, ſive in malum pertinet, conſtruiturque cum accuſativo, & ablativo. *Cic. ad Autom. poſt ep.* 13. *l.* 14. *ad Att.* Litteræ tuæ ſic me affecerunt, ut non dare tibi beneficium viderer, ſed accipere a te. *Id. Fam.* 5. *ep.* 12. Affici a gratia, aut a voluptate. *laſciarſi vincere, ſmuovere. Id.* 1. *de Orat. c.* 19. Ut eorum, qui audirent, ita afficerentur animi, ut eos affici vellet Orator. *concepiſſero quegli affetti, che l' oratore bramaſſe.* Alii legunt: *Ut ii, qui audirent, ita afficerentur animis*, &c. quod diverſam quidem habet phraſim, ſignificationem vero eandem. *Suet. in Tiber. c.* 52. Alterius filii vitiis infenſus, &c. Itaque ne mortuo quidem perinde affectus eſt. *h. e.* ejus mortem doluit. *Plin. l.* 3. *ep.* 1. *ad fin.* Sunt in uſu & Corinthia, quibus delectatur, nec afficitur. *ma non vi s' appaſſiona.* ¶ Cum refertur ad corpus, ſignificat debilitare, affliſtare. *Liv. l.* 28. *cap.* 15. Aeſtus, labor, fames, ſitiſque corpora afficiunt. ἐκθλίβουσιν. *Celſ. lib.* 4. *c.* 7. Pulmo totus afficitur. *Scribon. Larg. compoſ.* 186. Stomacho, & veſica affici. Sic *Nepos in Annibal. c.* 4. Affici morbo. *ammalarſi. Capitolin. in M. Ant. Philoſ.* Afficere corpus. *renderlo infermiccio.* ¶ Sumitur etiam pro traſtare, ſive bene, ſive male. *Papinian. Dig. l.* 37. *tit.* 12. *leg. ult.* Filius, quem pater male contra pietatem afficiebat. ¶ Item pro quaſi ad exitum perducere, *ridurre preſſo al fine Cic. de prov. conſul. c.* 8. Bellum affectum videmus, & vere ut dicam, pene confectum. ¶ Præterea ſæpiſſime ponitur pro dare, addere, augere, ornare: varie autem Italice vertitur pro varia ſignificatione nominum, quibus adjungitur. *Cic. Agrar.* 1. *c.* 4. Afficere beneficio. *beneficare. Id. pro Mil. c.* 29. Afficere aliquem præmio. *premiare. Id. ib. c.* 28. Afficere lætitia. *rallegrare. Id. ad Brut. ep.* 16. Afficere voluptate. *dar piacere. Id. ib.* Afficere ſupplicio. *punire. Id. Att. l.* 25. *ep.* 1. Afficere moleſtia. *dar travaglio. Terent. Phor.* 5. 1. 3. Afficere injuria. *ingiuriare.* Sic afficere honore, laude, muneribus, dolore, morte, ſtipendio, verberibus, & ſexcentis hujuſmodi apud *Cic. Plaut. Juſt. Suet. &c.* Afficere nomine, *nominare, dar nome*, apud *Cic. in Top. c. pen.* & *pro Dejot. c.* 5.

Affictĭtius, a, um, בדוא, Gall. *ajouté*, Hiſp. *anadido*, quod rei alicui affingitur, ſive additur. *Var. l.* 3. *de re ruſt. c.* 12. Affictitius ad villam qui ſolet eſſe. *che ſuol eſſer una giunta della caſa di villa.*

Affictus, a, um, ἐπιπροσθητός, additus, appoſitus. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 80. Proœmium affictum aliquod.

Affigo, gis, 3. 3. *attaccare*, תקע, הדביר, Ger. *anheffren*, Gall. *fichet, attacher*, Hiſp. *hincar*, ad aliquid figo. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Minerva, cui talaria affigunt. *Liv. l.* 28. *c.* 27. Cruci aliquem affigere. ¶ Per translationem de incorporeis dicitur. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Hunc affixiſſe animis eam dulcedinem conſtat, *ideſt* impreſſiſſe: Et *Affigi animis* ea dicuntur, quæ tenaciter inhærent. *Plin. l.* 30. *c.* 2. Affigere literas pueris. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. dixit pro inculcare. ¶ Affigere crimen alicui, id eſt affingere, attribuere. *Arnob. circa princ. lib.* 6. Conſuetis crimen nobis maximum impietatis affigere.

Affigūro, as, are, figuro. *Gell. l.* 4. *c.* 9. (Voces) Diſciplinoſus, victoriolus Cato ita affiguravit. Al. leg. *figuravit*, al. *effiguravit.*

Affingo, is, finxi, ctum, *aggiungere, attribuire*, fingendo aliquid addere, cujus contrarium eſt detrahere. *Cæſ. in princ. l.* 1. Addere, & affingere numeribus. *Cic. pro Leg. Manil.* Ut neque vera laus ei detracta, neque falſa afficta eſſe videatur. ¶ Item pro attribuere. *Cic. in Or.* Quum probam orationem affingit improbo, ſtultove ſapientis. ¶ Item imitari, æmulare. *Id.* 2. *in Or.* Deſcribuntur mores hominum, & ita affinguntur, ut quales ſunt, intelligantur.

Affinis, e, o. 3. *vicino, congiunto*, קרוב, Ger. *anthöar, nahefreunde*, Gal. *voiſin, prochain*, Hiſp. *vezino, vezinos*, adject. Ducitur ab ad, & finis: unde & proprie de agris dicitur, nam fines agrorum ſunt *Leg. eos terminos*, *ff. Fin. reg.* ¶ Transfertur deinde ad homines, qui inter ſe conjunctionem, & propinquitatem contraxerunt per nuptias. *Modeſtin. leg. Non facile*, *ff. de Grad. & Affin.* Affines, inquit, ſunt viri, & uxoris cognati, dicti ab eo, quod duæ cognationes, quæ diverſæ inter ſe ſunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finem accedit, *parenti, congiunti*. Quia porro Affines fiunt, cum duæ cognationes per nuptias junguntur, ideo Affines interdum Conjuncti, & ipſa Affinitas Conjunctio dicitur. Affinium autem nomina ſunt Socer, Socrus; Gener, Nurus; Vitricus, Noverca; Privignus, Privigna, de quibus vide ſuis locis. *Ter. Heaut.* 5. 1. *v.* 63. Imo & gener, & affines placent. *ſc.* parentes ſponſi. ¶ Transfertur Affinis etiam ad alia, ut Affinis culpæ, Affinis facinoris, *conſcio, partecipe, vicino. Cic. pro Roſc. & Cat. l.* 4. ¶ Qua ratione cum dativo conſtruitur, vel cum genit. *Ter. Heaut.* 1. 2. *v.* 39. Earum affines rerum eſſe. *Cic. pro Cluent. c.* 45. Affinis turpitudini.

Affinĭtas, tis, f. 3. *parentela*, קירבת, Ger. *ſchwagerſchaffe*, Gal. *affinité*, eſt hominum affinium inter ipſos conjunctio. *Cic.* 4. *Ver.* Cognatione, affinitate, neceſſitudine aliqua attingebat. Affinitates jungere, apud *Liv. l.* 1. *c.* 1. Affinitate ſe devincire cum aliquo, apud *Cic. de clar. Or. c.* 26. Affinitatem contrahere, *Velleï.* 2. 44. ¶ Interdum ponitur pro ipſis Affinibus. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 75. Patriam deferas, cognatos, affinitatem, amicos. ¶ Translate dicitur de quacunque vicinitate, & ſimilitudine. *Gell.* 4. 13. Affinitas tanta eſt corporibus hominum, mentibuſque. *Id.* 1. 18. Affinitas litterarum.

Affirmanter, adv. *con affermazione, aſſeverantemente*, quod vulgo affirmative dicunt. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Potuiſſet prædici affirmanter.

Affirmāre, κατασφαλίζεσθαι, idem quod affirmanter. *Cic.* 3. *Off. c.* 29. Quod affirmate, quaſi Deo teſte, promiſeris. *Gell. l.* 10. *c.* 12. Plerique hoc affirmatiſſime ſcripſerunt.

Affirmatio, ſ. 3. *affermazione*, בטוח, Ger. *beſtetigung, verſtehung*, ὑπόληψις, enuntiatio alicujus de aliquo. *Cic.* 3. *Off.* Eſt enim juſjurandum affirmatio religioſa. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Conſtantiſſima annalium affirmatione. *Curt.* 6. 11. Multa affirmatione abnuere. *negare coſtantemente.*

Affirmativus, a, um, ad affirmandum inferviens. *Diomed. Grammatic. l.* 1. *cap. de affirmat. ſpecie.*

Affirmātor, oris, verbal. qui affirmat. *Tertull. adverſ. Marc. l.* 4. *c.* 7. Romulus aſcenſus ſui ad Cœlum habuit Proculum affirmatorem. Et *de Anim. c.* 46. ¶ In jure *affirmatores* ſunt, qui cum idoneos tutores affirmaverint, vicem fidejuſſorum obtinent. *Ulpian. l.* 4. *de Fidejuſſor.*

Affirmātus, a, um, *confermato*, firmatus, confirmatus. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 37. Propoſitionis approbatio, per quam id, quod breviter expoſitum eſt, rationibus affirmatum probabilius fit. ¶ Apud *Apulej. l.* 7. *Metam. corium affirmatum ciceris inſperſu* eſt cinere firmatum contra putredinem.

Affirmo, as, 2. 1. *affermare*, הגיד הקים, Germ. *vergewiſſen*, Gal. *aſſeurer*, Hiſp. *afirmar*, proprie juxta firmo, διαχειζόμενος, quamvis pro *aſſevero* ponatur, κατισχύων. *Cic.* 4. *Acad.* Quid dubitamus igitur affirmare? *Liv.* 1. 23. Affirmare pro certo. ¶ Sumitur & pro confirmare. *Liv. l.* 26. *c.* 23. Hæc affirmantur auctoritate ſua. *l.* 32. *c.* 35. Eam opinionem ipſe affirmavit petendo. Sic affirmare ſe animos, apud *Catul. carm.* 76. *ad finſ.* hoc eſt confirmare ſe. ¶ Populi Roman. virtutem armis affirmavit, apud *Tacit.* 4. *hiſt.* 73. hoc eſt confirmavit famam virtutis a Populo Rom. jam partam.

Affixus, a, um, o. 1. 2. *attaccato, affiſſo. Cic. in Tuſc.* 5. *c.* 3. Prometheus affixus Caucaſo. *Virg. Æn.* 10. *v.* 161. Affixus lateri. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 1. Jubes illum mihi eſſe affixum tanquam magiſtro. Et 7. *Verrin.* Affixum, atque inſitum in animo, & ſenſu. ¶ *Affixum*, vel *affixa* in plural. apud JCtos dicuntur ad familiam, & domum pertinentia; ut, domum inſtructam legare cum omnibus affixis. *Paul. ff. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 18. & 21. ¶ Comparat. *affixus* dixit *Portius Latro declam. in Catil.*

Afflātor, oris, qui afflat. *Tertull. adverſ. Hermog. c.* 32. Qui ſuper aquas ferebatur, librator, afflator, & animator.

Afflātus, us, m. 4. verbale, *fiato, vento*, נשמה, *ſpiramen*, actus afflandi. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices concipiunt ſupervolantium afflatu. ¶ Sumitur & pro inſtinctu, &, ut ita dicam, inſpiratione, *iſpirazione. Cic. de Nat. Deor. l.* 2. *c. penult.* Nemo vir magnus ſine aliquo afflatu divino unquam fuit. Et *l.* 1. *c.* 18. Oracula inſtinctu divino, afflatuque funduntur. ¶ A *Varrone l.* 3. *R. R. c.* 2. ſumitur pro aſpiratione, ſive pro littera H.

Afflātus, a, um, adject. inſpiratus, *iſpirato. Virg. Æn.* 6. *v.* 50. *de Sibylla.* Afflata Numine Dei. ¶ Item tactus, læſus, *toco. Liv. l.* 30. *c.* 6. Saucii, afflatique incendio effugerunt. *Ovid.* 3. *de Ponto, el.* 6. Fulminis afflati telis. *Id.* 3. *Met.* 1. 49. Afflatus tabe veneni.

Afflĕcto, is, a. 3. ad aliquid flecto, converto. *Avien. in Arat. v.* 734. huic rutilos ſi ſol afflexerit axes.

Afflĭco, es, cvi, ctum, n. 2. *piangere*, כבה, Ger. *mit thrän vertiſchen*, Gal. *picurer*,

ver, Hisp. *plorar*, *ἐπιλυκρίω*, idem quod flco, vel fimul flco. *Plaut. in Perf.* 1. 3. 72. Ut aſſleat, cum ea memoret.

Afflexus, a, um, *piegato*, flexus, inclinatus. *Caſ. Germanic. in Arat. de Caſſiopea.* Qua latus afflexum ſinuoſi reſpicit anguis.

Afflictãgo, inis, idem quod afflictatio. Hanc vocem Fr. Guyetus Comment. in *Ter. Andr.* 1. 5. *p.* 16. reſtituit veteris poetæ ſeptenario apud *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 13. ubi in omnibus libris eſt *afflictatio*, vel *aſſlictio*.

Afflictatio, onis, ægritudo cum vexatione corporis, *afflizione*, *travaglio*. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 7. Solicitudo, moleſtia, afflictatio, deſperatio, & ſi quæ ſunt de genere eodem.

Afflictator, qui affligit. *Tertull. l.* 5. *adv. Marc. c.* 16. Juſtum eſt, afflictatoribus noſtris reperdi afflictationem.

Afflictatus, & Adflictatus, a, um, *travagliato*, *tormentato*, vexatus. *Sueton. in Tito*, *c.* 2. Gravi morbo afflictatus.

Afflictio, onis, verbal. ab affligo, *πάθος*, *afflizione*, *moleſtia*, עִנּוּי, Ger. *triſſal*, *bekümmernus*, ægritudo cum vexatione corporis. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 13. Aegritudo habet tabem, cruciatum, afflictionem, fœditatem. *Senec. de Conſ. ad Hel. c.* 16. Afflictionis irritæ vexatio.

Afflicto, as, avi, atum, *agitare*, *maltrattare*, *ſpingere*, *far urtare qua*, *e là*, agito, vexo, huc illuc impello, frequentativum ab *affligo*, & ejus augens ſignificationem, *ἐπιθλίβω*. *Cæſ.* 4 *B. G.* 29. Naves, quæ ad anchoras erant deligatæ, tempeſtas afflictabat. *Id. ibid.* 3. 12. Naves in vadis afflictantur. ¶ Translate eſt deprimere, vexare. *Tacit. hiſtor.* 3. 19. Anceps prælii fortuna equites, equoſque afflictaverat. *Id. 6. Annal.* 35. Afflictare hoſtes vulneribus. *Cic. Catil.* 1. *c. ult.* Afflictari morbo. ¶ *Afflictare ſe* eſt angi, cruciari, *affliggerſi*, *attormentarſi*. *Cic.* 3. *Tuſcul. c.* 27. & 32.

Afflictor, oris, qui affligit, *πιεσμοποιὸς*, *Cic. in Piſon. c.* 27. Senatus odit te afflictorem, & perditorem non modo dignitatis, & auctoritatis, ſed etiam ordinis, ac nominis ſui. *attormentatore*, *abbattitore*.

Afflictus, us, ſubſtant. afflictio, allifio. *Nigol. Steph.* & alii aſſerunt ex *Tuſcul. c.* 8. ex verba: Effeminata virtus afflictu occidit. Sed Gruter. & Lamb. legunt afflicta. *Apulej. de Mundo.* Nubes afflictu ignem dant.

Afflictus, a, um, nomen ex particip. proſtratus, jacens, rebus adverſis oppreſſus, *afflitto*, *travagliato*, *πεπιεσμένος*, *πεπτωκὼς*, *Cic. pro Lig. Man.* Afflictum erigere, perditumque recreare. *Id. Fam. 6. ep.* 1. Afflictiore conditione eſſe. ¶ Pro perdito, *Macrob. 6. Sat. c.* 7. Nemo tam afflictis eſt moribus, quin faciat, aut dicat nonnunquam, quod laudari queat. Al. leg. *efficiis*. ¶ Item allifus. *Cic. pro Rabir. perduell. c.* 9. Navis afflicta ad ſcopulos. *Flor. l.* 4. *c.* 12. Infantes ipſos afflictos humo in ora militum adverſa miſere. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Arbor afflicta, *atterrata*. ¶ *Sueton. in Vitell. c.* 3. Lamentari aliquem pro afflicto, *piangerlo come perduto*.

Affligo, gis, xi, ctum, 3. 3. *affliggere*, *atterrare*, עָגַר, Ger. *anſechten*, *zuſchleiffen*, Gal. *abbatre*, *affliger*, *accabler*, Hiſp. *der bar*, *affligir*, *κρούω*, *πτῶσιν ποιῶ*, ex ad, & fligo, antiquo verbo, proſterno, & in terram extendo. *Cæſ.* Neque ſi quo caſu afflictæ fuerint, erigere ſeſe, atque elevare poſſunt. *Plaut. Perſ.* 5. 2. *v.* 15. Affligam te ad terram, ſcelus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 139. Affligere aliquem terræ. ¶ Translate ponitur pro perturbare, vexare, *travagliare*. *Cic. pro Roſc.* Mors Scævolæ affixit cives omnes. ¶ Affligere monumentum, ſtatuam, & ſimilia apud *Cic.* hoc eſt evertere. Et translate. *Liv. l.* 28. *c.* 39. Affligere aliquem bello. ¶ Pro elevare, deprimere. *Cic. de clar. Orat. c.* 12. Oratoris eſt proprium rem augere poſſe laudando, vituperandoque rurſus affligere.

Affio, as, a. 1. *ſpirare*, נָשַׁב, נָפַח, Ger. *anblaſen*, *anhauchen*, *ἐπιπνέω*, ad aliquid ſpiro, vel flatu contingo. *Liv.* Afflabat vis frigoris *actior*. *Colum. l.* 8. *c.* 5. Cavendum ne pulli a ſerpentibus affiantur. *Flor. l.* 3. *c.* 5. Afflat urbem terror Regius *h. e.* tam prope eſt, ut quaſi ſpiritu contingat. ¶ Per translationem *Virg. Æn.* 1. lætos oculis afflarat honores. *h. e.* quaſi afflando dederat. ¶ Afflare alicui, pro favere. *Tibull. l.* 2. *el.* 1. Felix, cui placidus leniter afflat amor. *Cic.* 3. *Ver. c.* 13. Sperat, ſibi auram poſſe aliquam afflari in hoc crimine, voluntatis, aſſenſionisque, &c. ¶ Significat & quod vulgo dicunt, inſpirare. *Cic. pro Arch.* Quaſi divino quodam ſpiritu afflari.

Affluens, entis, nomen ex partic. abundans, dives, copioſus, *abbondante*, *ricco*, *copioſo*. *παρρησιάζων*. Proprie de aqua dicitur, & cæteris fluidis. *Cic. pro Sext.* Coactul unguentis affluens. Sed ut plurimum per translationem. *Cic. Offic.* 1. *c.* 43. Omnium rerum copia affluentes. *Id. in Verr.* Homo affluens omni lepore, & venuſtate. Et *pro Arch.* Urbs eruditiſſimis hominibus, liberaliſſimiſque ſtudiis affluens. Et in comparat. *Id. de Amic.* Ditior, & affluentior amicitia. ¶ Superlat. eſt apud *Auguſt. Confeſſ. l.* 2. *c.* 6. & *Ambroſ. ſer.* 81.

Affluenter, *copioſamente*, בְּשֶׁפַע בְּאֹר, Ger. *überflüſſiglich*, *ἐυπόρως*, copioſe. *Apulej. l.* 4. *Met.* Vinum affluenter immiſſum. *Solin. c.* 14. *de Macedonia*. Affluenter ſuccellus ejus ampliandis opibus proficiebant. Et in Comparat. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 6. Affluentius voluptates haurire.

Affluentia, *abbondanza*, שֶׁפַע, Ger. *überflüſſigkeit*, *ἐυπορία*, abundantia. *Plin. l.* 26. *c.* 10. Affluentia genituræ. ¶ Translate *Cic. de Leg. Agrar.* Ex hac copia atque rerum omnium affluentia.

Affluo, is, uxi, ĕre, vel Adfluo, רָוָה, רָוַח, שָׁטַף, Ger. *herzufliеſſen*, *vielfaſſig ſein*, ex ad, & fluo, *ἐπιῤῥέω*, *πλουτέζω*, fluo, diffluo, vel abundo, *ſcorrere*, *abbondare*. *Plin. l.* 2. *c.* 97. Aeſtus maris bis inter duos exortus lunæ affluunt, bifque remeant. ¶ Addi poteſt præpoſitio. *Cicer. Fin.* 1. *cap.* 11. Voluptas ad ſenſum cum voluptate affluit, *ideſt* accedit, allabitur. ¶ Etiam cum dat. *Ovid. de Rem. Am. l.* 1. *v.* 148. Affluit incautis inſidioſus amor. ¶ De rumore etiam iam dixit *Cic. ad Q. Fr. ep.* 3. Nihil ex illis locis non modo litterarum ſed ne rumoris quidem affluxit. ¶ De hominum concurſu. *Virg.* 2. *Æn. fub fin.* Ingentem comitum affluxiſſe novorum Invenio admiransque numerum. ¶ Pro abundare, ut affluere divitiis. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. Fac, ut frumento affluam. *Lucr.* 6. 12. Affluere divitiis, honore, & laude.

Affodio, is, di, ſum, a. 3. fodiendo adjungo, *cavar vicino*, *ἐπιφορεῖν ἀγγεῖον*, חָרַר, Ger. *graben*, *ausbeben*. *Plin. l.* 2. *c.* 62. Furto vicini ceſpitem noſtro ſolo adfodimus.

Affor. V. Affaris.

Affore, *πάρεσθαι*, affuturum eſſe. *Cic. ad Pap.* Non mehercule ſuſpicatus ſum, illa affore. Eſt autem defectivum, ut ipſum *fore*.

Afformido, a. 1. *temere*, פָּחַד, דָּרַר, Ger. *gruſſe forcht haben*, *ſich übel forchten*, *περιφοβοῦμαι*, valde timeo. *Plaut. Bacch.* 4. 10. Magiſque afformido, ne is peccet.

Affrango, is, egi, actum, a. 3. idem quod frango. *Stat. l.* 5. *Silv.* 1. *v.* 36. Hyemes affrangere buſtis.

Affractus, a, um, participp. ab *Affrico*, pro *affrictus*. *Apul. l.* 3. *Metam.* Pyxides pluſculas depromit, de quis egeſta unguedine, diuque palmulis ſuis affricata, &c.

Affrico, as, ui, ctum, a. 1. frico, vel juxta frico, *fregare*, *a qualche coſa*, *προσῐέω*, ut, arbori ſeſe affricare, apud *Colum. l.* 7. *c.* 27. Anguis herbæ ſeſe affricans oculos inungit, ac refovet. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Maculam, ſcabiem alicui affricare. *Senec. epiſt.* 7.

Affrictio, onis, idem atque affrictus. *Phædrus l.* 4. *fab.* 13. ubi alii aliter.

Affrictus, us, ui, verbal. *fregamento con qualche coſa*, *πρῖσις τοῦ τριβομένου*. *Senec. Quæſt. Nat.* 5. *c.* 14. *de ſpiritu ſubterraneo per loca ſulphurea ſe torquente*: Accendat flammam ipſo affrictu, neceſſe eſt. Al. leg. *obſtrictu*. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Spuma aquæ marinæ affrictu verrucas tollit.

Affringo, vel Adfringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, *frangere*. *Stat. Theb.* 10. *v.* 47. Duris affringunt poſtibus ungues. Alii leg. *affraugunt*.

Affrio, as, a. 1. דָּקַק, Ger. *ſtuvas zerreiben*, *ἐντρίβω*, ex *ad*, & *frio*, tero, communio. Friare autem de rebus iis dicitur, quæ facile, & nullo tritu comminuuntur, & in pulverem rediguntur, ut reſina inter digitos. *Varr.* 1. *de re ruſt.* Alius aliud affriat, aut aſpergit.

Affulgĕo, es, n. 2. *riſplendere*, *ſchinäuen*, Ger. *anſcheinen*, *anleuchten*. *Sil. l.* 9. *v.* 467. Nitenti affulſit vultu ridens Venus. ¶ Metaphorice de iis dicitur quæ nos erigunt, atque excitant. *Liv. l.* 27. *c.* 28. Spes affulſit. Et *l.* 30. *c.* 30. Lux civitati affulſiſſe viſa eſt. *Flor. l.* 4. *c.* 9. Affulſit occaſio.

Affundo, is, udi, uſum, a. 3. *verſare*, *ſpargere*, *infondere*, *gettare*, שָׁפַךְ, Ger. *zugieſſen*, *zuſchutten*, *πρόχυσις*, aſpergo. *Plin. l.* 16. *c.* 14. Vinumque illi affundere. ¶ Affundi fluvii dicuntur iis locis, quæ aluunt. *Id. l.* 5. *c.* 1. Affunditur hinc urbi affluarium e mari. ¶ Translate *Tacit. in Agric. c.* 35. Ut equorum tria millia cornibus affunderentur, *ſi ſtrenuiſſent*. *Id Ann. 6. c.* 28. Affundere alicui vim vitalem.

Affuſio, onis, verbal. infuſio, vel aſperſio. *Pallad. Febr. c.* 28. Antidoti affuſione radices infundunt.

Affuſus, a, um, *verſato*, *ſparſo e infuſo*. *Plin. l.* 12. *c.* 21. Affuſa eis paulatim aqua calida. ¶ Eleganter de fluviis dicitur Urbes alluentibus. *Id. l.* 5. *c.* 19. Meander plurimis amnibus oppidis. ¶ *Ovid. Met.* 8. *v.* 539. Affuſaque jacent tumulo. *h. e.* proſtratæ ad tumulum.

Afrania, Licinii Buccionis Senatoris cujuſdam uxor, quæ muliebris verecundiæ oblita, ſuas per ſe cauſas agebat, & importunis clamoribus Judicibus obſtrepebat. Hinc factum eſt, ut mulieres perfrictæ frontis, & matronalis pudoris oblitæ, Afraniæ per contumeliam dicerentur. *Valer. Max.* 8. 3. 2.

Afranius, Poeta Latinus fuit, togatarum fabularum ſcriptor, cujus comœdiæ, alioqui feſtivæ, & elegantes, minus gratæ fuerunt, quod fœdis puerorum amoribus eſſent conſpurcatæ. *Quinctil. l.* 10. *c.* 1. ¶ Adjective *Afrania fabula*, h. e. ab Afranio conſcripta. *Cic. pro Cal. c.* 30.

Africa, *ἀφρική*, Αἰβύη, ſ. 1. una ex quatuor orbis terræ partibus. Nomen habuit ab ἀ particula privata, & φρίκη, horror, quod ſit ſine horrore frigoris; magnis enim caloribus abundat. ¶ Clauditur a Septent. Mari Mediter. ab Ortu Ægypto, & ſinu Arabico, ab Occaſu Oceano Atlantico, a Meridie Oceano Auſtrali. Sunt, qui Africam dividant in majorem, & minorem, ſeu Zeugitanam ſeu Africam proprie dictam. Major eſt, quæ a Meridie incipit, & uſque ad Occaſum protenditur. Minor ab Occaſu habet Mauritaniam, vel Numidiam, ab Ort. Cyrenaicam, a Sept. Mare Mediterraneum. Hæc una cum Mauritania nunc *Barbaria* nominatur. ¶ In Africa plurima monſtra gignuntur, quod propter aquarum penuriam ferè omnis generis ad idem flumen congregantur, ibique permiſcentur. Hinc adagium apud *Plin. l.* 8. *c.* 16. *Quid novi fert Africa?* quod convenit hominibus lubrica fide, ſemperque avidis rerum novandarum.

Africānus, a, um, *c.* 1. 2. Αἰβυκὸς, quod ad Africam ſpectat. *Cic. pro Deiot.* Mittebat, qui rumores Africanos exciperent. ¶ *Africanus* per antonomaſ. dictus eſt Scipio major, & minor, quod prior Annibalem vicerit, alter Carthaginem deleverit. ¶ Gallina Africana, ſive Numidica, Indica vulgo dicitur, de qua *Varro R. R. l.* 3. *c.* 9. Gallinæ Africanæ ſunt grandes, variæ, gibberæ, quas *μελεαγρίδας* appellant Græci. Adde *Colum. l.* 8. *c.* 2. ¶ *Africanæ* abſolute dicuntur pantheræ, & pardi, quorum in Africa maxima copia eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 17. *Liv. l.* 44. *c.* 18. & *Sueton. in Calig. c.* 18.

Africia, genus quoddam liborum, quo Veteres in ſacrificiis utebantur. *Arnob. l.* 7. Sed quid omnino illud fuerit, adhuc incompertum eſt.

Africus, a, um, *Africano*, Αἰβυκὸς, Africanus. Ennius apud *Cicer.* 3. *de Nat. Deor. c.* 42. Africa terra. *Sil. l.* 17. *v.* 22. Africa bella. ¶ *Africus ventus*, qui ſæpius *Africus* abſolute dicitur, eſt is, qui Italice *Africo*, & *Ponente Garbino*, & nautis Ultramontanis *Sud-Oueſt*, Græcis λὶψ appellatur, ſpirans ab Africa inter Auſtrum, Zephyrum, contrarius Aquiloni flatu, ſed ſitu oppoſitus Vulturno in Orientem, & Coro in Septentriones. *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 16. *Plin.* 2. 47. &c. ¶ Adjective Africę procellę, *Horat. l.* 3. *od.* 29. h. e. quas Africus ventus movet.

A A N T E G.

Agallóchum, n. 2. *legno aloe*, אֲהָלוֹת, Gall. *aloe*, ἀγάλλοχον, lignum aloes arb. maculis quibuſdam diſtinctum, odore jucundiſſimo, guſtu ſubamaro, oris gravolentiæ maxime conducens.

Agamémnon, m. 3. Ἀγαμέμνων, Atrei, & Aeropes filius, frater Menelai, Rex Mycenarum, qui in ea expeditione, quam Græci ob Helenæ raptum adverſus Trojanos ſuſceperunt, univerſi exercitus dux eſt declaratus. Quo in bello decimo demum anno victoria potitus, ubi primum in Græciam reduit, a Clytemneſtra uxore, adjuvante Ægiſtho (qui cum illa abſente viro adulterii conſuetudinem habuerat) eſt interfectus, relicto filio Oreſte, qui poſtea indignam patris necem ulciſcens, matrem una cum adultero interemit. *Hom. in Agamemnon. & Eurip. in Oreſte*. ¶ Dicitur etiam *Agamemno* in recto caſu ſingulari. *Stat.* 1. *Achil. v.* 553.

Agamemnonides, ę, maſc. filius, vel nepos Agamemnonis. *Sidon. ad Æn.* 4. *v.* 471.

Agámus, i, ἄγαμος, m. qui nunquam uxorem duxit, *Hieronym. adverſ. Jovin.* 1. 8.

Agamemnonius, a, um, adject. poſſeſſiv. *Virg.* 6. *Æn. v.* 838. Eruet ille Argos, Agamemnoniaque Mycenas, & *l.* 3. *v.* 54. Res Agamemnonias, victriſque arma ſecutus.

Aganippe, pes, ſ. g. Ἀγανιππίη, fons Bœotiæ a Cadmo monſtratus, Muſis ſacer, quem Poetæ fabulantur factum eſſe Pegaſi equi alati ungulis. *Claud. panegyr. Manl. Theodor. v.* 272. Concinuit felix Helicon, ſtuxitque Aganippe largior. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 11. Nam neque Parnaſi vobis juga, nam neque Pindi Ulla moram fecere, neque Aonia Aganippe.

Aganippēus, a, um, adject. *Propert. l.* 2. *El.* 3. Pars Aganippeę ludere docta lyrę.

Aganippis, idos, patronym. *Ovid. Faſt.* 5. *v.* 7. Dicite, quæ fontes Aganippidos Hippocrenes. Ubi *Hippocrene Aganippis* cognominatur, non quod non differant, ſed quia vicini ſunt, & ejuſdem naturæ, uterque enim inſpirationem facit litterarum, ut *Solin. c.* 7. ſcribit.

Agaricum, *agarico*, Ger. *dannenſchwam*, ἀγάρικον, fungus eſt in arboribus naſcens, & colore candido, medicinæ vim habens. Naſcitur circa Boſphorum, & in Gallia Ciſalpina. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Agāso, onis, m. 2. *aſnago*, *mulattiere*, חֲמֹרִי אֲנָשִׁים, Ger. *ein viehertreiber*, *eſeltreiber*, Gal. *mulatier*, *palafrenier*, Hiſp. *harriero*, ὀνήλατης, equorum, vel aſinorum ductor. *Liv. l.* 45. *c.* 5. Duo equi phalerati cum Agaſonibus. Adde *Apulej. l.* 6. & 7. *Met.*

Agathodæmon, is, m. 3. ἀγαθοδαίμων, bonus genius. *Lamprid. in Heliogab. c.* 28. Dracunculos Aegyptii agathodæmonas vocant. Ubi notat *Caſaubon.* Phœnices divini aliquid ſerpentibus attribuiſſe.

Agathyrſi, m. 2. ἀγάθυρσοι, populi Scythis vicini, qui, ut inquit Hier. multum habent auri ſine avaritia, ſine invidia. Hos *Plin. l.* 4. *c.* 12. ſcribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos vocant, quoniam verſicoloribus veſtibus induuntur. Dicti ſunt Agathyrſi ab Agathyrſo Herculis filio. *Virg. Æn.* 4. *v.* 146. Creteſque, Dryopeſque fremunt, pictique Agathyrſi. *Mela l.* 2. *c.* 1. eos ſic deſcribit. Agathyrſi ora artuſque pingunt, ut quiſque majoribus præſtat, ita magis, minuſve: cæterum iiſdem omnes notis, & ſic ut ablui nequeant.

Agāve, filia Cadmi, & Hermiones, & uxor Echionis, quæ in furorem verſa Pentheum filium ſuis manibus dilaniavit. *Ovid. Met.* 3. ¶ Agave præterea fuit Statii poetæ tragedia, in qua de Agave & Pentheo meminit. *Juvena. ſat.* 7. Intactam Paridi miſit vendat Agavem.

Age, *ἄγε*, *ὄρα*, *φέρε*, Ger. *wolan*, Gall. *otſus*, *ca*, *courage*, Hiſp. *ea pues*, φέρε δή, adv. adhortantis, & ſingularem, & pluralem numerum deſiderat, *agite*, plural. *agedum*, utrumque. *Cic. pro Sylla. c.* 26. Agedum, conferte cum illius vita &c. *Id. pro leg. Man.* Age vero, cæteris in rebus conſiderate. Et cum prima perſona plur. num. *Id. pro Roſc. Amer.* Age nunc Roſcii factum conſideremus. *Liv. l.* 1. Agitedum, ite mecum. ¶ Age interdum eſt corripientis. *Ter. in Adel.* Age, ſcis quid loquar? ¶ Interdum pro dic, *dimmi*. *Ter. Adel.* Age, novi tuum animum. Ubi Donatus, Age, nunc verbum eſt ſignificans, Dic, quia jam prope eſt, ut conſentias perſuadenti. ¶ Interdum conſentientis, *baſta*. *Ter. in Adel.* Age age, traducatur Bacchis. ¶ Interdum excitandi, & plerunque poſt Nunc apud Poetas ponitur. *Virg. Georg.* 4. Nunc age,

ge, naturas apibus, quas Jupiter ipse addidit, expediam. ¶ Transitionibus etiam inservit, & variis particulis jungitur, vero, jam, nunc, porro, sane, dum, de quibus exempla passim occurrunt. ¶ Age sane, affirmandi vim habet. *Liv. l.* 1. *c.* 57. Incaluerant vino, age sane: omnes citatis equis advolant Romam. ¶ Agite, fere secundis Imperativi personis additur. *Liv. l.* 7. *c.* 34. Agitedum ite mecum. *Virg. Aeneid.* 1. *v.* 627. Quare agite, o juvenes, tectis succedite nostris. ¶ Agelis, V. suo loco.

Agēa, f. 1. ἀγωγίμημα, vita in navi dicta, quod in ea maximæ quoque res agi soleant. *Enn.* apud *Isid.* 19. *Orig. c.* 2. Multa foro ponens, ageaque longa repletur.

Agelādes, æ, statuarius, olymp. 78. apud *Plin. l.* 34. *c.* 8. de quo & *Colum. l.* 10. *de cultu hort. v.* 29. Nec Polycletæ, Nec Pragmonis, aut Ageladæ Arte laborantur.

Agelastos, ab ā, & γελάω, mœstus, & sine risu. Hoc nomine dictus est Crassus avus Crassi a Parthis interempti, quem tradunt semel tantum in vita risisse. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 30.

Agellŭlus, diminut. ab agellus. Habent hanc vocem *Catull. carmine* 20. (*in Catal. Virg.*) quod incipit *Horrorum Deus*, & *Symmach. l.* 2. *ep.* 30. & *Arnob. l.* 1. *p.* 32.

Agellus, m. 2. *campicello*, *campetto*, γήιον, dimin. significat parvum agrum. *Ter. in Adel.* 5. 8. Agelli est hic sub urbe paulum.

Agĕma, atos, n. 3. *squadra*, סְדֶרֶת, Ger. *hauffen*, *flugel*, ἄγημα, agmen. *Arriano* scribit, alam equitum fuisse, quæ dicebatur ἄγημα quamquam & de peditibus dici agema, idem testatur. *Liv. l.* 42. *c.* 51. Delecta & viribus, & robore ætatis ex omni cetratorum numero duo erant agemata: hanc ipsi legionem vocabant. Numerus militum incertus erat. ¶ *Liv. l.* 37. *c.* 40. millenarium ferme fuisse, ait *Diodor. Sicul. l.* 19. *c.* 27, & 28. CL. & CCC. militum ponit.

Agēnor, m. 3. ἀγήνωρ, nomen Regis Phœnicum, & Beli filii. Hic genuit Taygetam, & Europam filias, filias vero Cilicem, Cadmum, & Phœnicem. Ex ejus nepotibus fuit Dido, quæ Carthaginem condidit. ¶ Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Trojani.

Agenorĕus, a, um, adject. ab Agenore. *Sil. Ital. l.* 1. *v.* 15. Agenoreæ arces. *h. e.* Carthago. Et *l.* 17. *v.* 58. Litora Agenoreæ tenuerunt perfida terræ.

Agenoria, Dea industriæ, sic appellata, quod ad agendum excitet. Vocatur & *Agerona*, fanumque habet in Aventino. *Augustin. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 16.

Agenoridæ, Phœnices, seu Carthaginienses, sic dicti a nomine Regis sui Agenoris.

Agenorides, ę, Ἀγηνορίδης, Cadmus Agenoris fil. *Ovid. Metam.* 3. *v.* 7. Profugus patriamque iramque parentis Vitat Agenorides.

Agentes in rebus, quorum in Codice sæpius, & alibi mentio fit, officii erat genus sub Imperatoribus, qui mittebantur per provincias, ut cursui publico, & vehiculariæ rei, importandisque frumentis præessent, rimatique secreta domuum. omnia ad Principes, quæ reperissent, referrent: frumentarii antea dicti, item Curiosi. *Augustin. 8. Confess. c.* 6. Erat autem ex eis, quos dicunt Agentes in rebus. ¶ Agentes etiam dicti sunt Agrimensores. *Hyg. apud Rigalt. p.* 188. de constituendis limitibus. Plurimum agentibus prælat acti linitis perpetua rectura. V. *Curiosus*.

Ager, gri, m. 2. *campo*, *possessione*, שָׂדֶה, Ger. *feld*, Gal. *champ*, Hisp. *campo*, ab ago, is, quod in eo aliquid agatur, vel (ut *Donatus* inquit) quod in eo multa fiant agenda. *Quintil.* autem *l.* 1. scribit, Græcum esse. Nam ἀγρὸς Latine rus dici potest. ¶ Significat autem quandoque circumjectum territorium alicujus urbis, seu provinciæ, χώρα, *territorio*. *Sal. in Cat.* Reliquos Catilina per montes asperos in agrum Pistoriensem abduxit. *Cic. Agrar.* 3. *c.* 2. Ita latum est, ut melior tui soceri fundus Irpinus sit, sive ager Irpinus (totum enim possidet) quam meus paternus. Adde *in Pison. c.* 2. ¶ Includit in se nemora, saltus, pascua, lacus, flumina, & omnia, quæ in territorio illo sunt. Et in ea significatione vix unquam reperitur pluraliter. ¶ Quandoque significat prædium rusticum, *villa*. *Terent. in Eun.* 5. 6. Ex meo propinquo rure hoc capio commodi, &c. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. ¶ Quandoque significat certam fundi partem. *Col. l.* 1. Ubi seculo colitur ager, compendium affert. *Liv. lib.* 4. Pestilentem annum inopia frugum, neglecto cultu agrorum, excepit. ¶ Ager colonus. *Cicer. de leg. Agrar.* Cognoscerent, qui ager colonus esset. Videtur eam agri partem significare, quæ proprie ad arandum accommodata est, & alio nomine arvum dicitur. ¶ *Agrum imbecilliorem esse*, *quam agricolam*, proverbium fuit apud Afros celebre, teste *Colum. l.* 2. *c.* 3. Quod *Virg. Georg.* sic extulit: Laudato ingentia rura, exiguum colito. Certum enim est, plus redditurum angustum agrum, qui diligenter colatur, quam amplum, qui negligentius. ¶ Ager bonus, rudis, efiatus passim apud scriptores. Ager mundus purusque, h. e. sine arboribus, apud *Gell. l.* 19. *c.* 12.

Ageratŏn, ἀγήρατον, herba est serulacea ad duorum palmorum altitudinem excrescens, similis origano, florem ferens bullis aureis non absimilem., ita dicta, quod non facile marcescat. Vide *Plin. l.* 24. *c.* 4.

Agerona, V. Agenoria.

Agesĭlaus, m. 2. ἀγησίλαος, Lacedæmonius, Archidami filius, qui post mortem Agidis fratris sui Rex constitutus, Tissaphernem in Asia, qui principatum tenebat inter Persas, vicit, & Athenienses, & Bœotios apud Coroneam urbem Peloponneti. Brevi statura corporis, & altero pede claudus fuit, sed rara virtute præditus. Vita ejus vide apud Plutarch. ¶ *Agesilaus* etiam dictus est Pluto. *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Regnum Orbis ita partiti sunt, ut Orientis Imperium Jovi cederet, Plutoni, cui nomen Agesilao fuit, pars Occidentis. Sic autem cognominatus est Pluto, παρὰ τὸ ἀγήσασθαι τοὺς λαούς. Aliqui tamen pro Agesilao leg. Agelasto. Sed nihil in Lactantio immutandum censet *Ifacius in not. ad eund.* & *Cael. Rhodig. l.* 10. *lect. Antiq. c.* 18.

Agĕsis, *ortà*, adverb. excitandi, ex particula *sis*, pro si vis, quæ verbis imperativi modi apud veteres addebatur. *Lucret. l.* 1. Nunc agesis, quoniam docui, &c. Adde *Cic. in Partit.* ¶ Interdum disjungitur. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 16. Age nunc, refer animum sis ad veritatem.

Aggerio, & Adgarrio, is, a. 4. ad aliquem garrio. *Martian. Capell. initio l.* 1. Nugalas ineptas aggarire non perferens.

Aggĕmo, V. Adgĕmo.

Agger, ris, m. 3. *argine*, מְסִלָּה, Ger. *einschutte*, *deich*, *damm*, χῶμα, per duplex g, significat proprie lapidum, aut terræ concervationem, ut est tumulus ad arcis cujuspiam expugnationem: impropric dicitur cujuslibet rei congervatio, unde fossæ, aut valles impleri possunt. Quin *Servius* & muros, & munimenta aggerem dici volunt. *Virg.* 1. *Aen.* Quin intrant portas, atque ipsis prælia miscent aggeribus murorum. ¶ Dicitur etiam agger mediæ viæ eminentia ex aggeratis lapidibus strata. *Idem Aen.* 5. *v.* 273. Qualis sæpe viæ deprensus in aggere serpens. Onomasticum vetus *Petri Daniel.* apud *Turneb. l.* 28. *Adverf. c.* 3. Agger, strata via publica. V. *eund. Turneb. l.* 11. *c.* 6. ¶ Est etiam agger, ipsa materia, ex qua agger extruitur, puta glebæ, cæspites, quin & ligna, & stipites: unde & cremari poterat. *Cæs. B. G. l.* 2. *c.* 20. Qui paullo longius aggeris petendi causa processerant. Et *l.* 7. *c.* 58. Cratibus, ac aggere paludem explere. ¶ Poetice interdum ponitur pro monte. *Virg. 6. Aen. v.* 831. Alpini aggeres. *h. e.* Alpes. *Sen. in Herc. Oet. v.* 168. Thessalici aggeres. *h. e.* Pelion, Ossa, & Olympus. ¶ *Stat.* 2. *Silv.* 1. *v.* 176. aggerem Milvium dixit, pontem intelligens.

Aggĕrātim, adverb. quasi cum aggeratione, acervatim. *Apulej. l.* 4. *A. A. p.* 146. Ædar ac potatur incondite, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim ingestis.

Aggeratio, onis, verbal. actus aggerandi, vel agger. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* Naves super aggerationem, quæ fuerat sub aqua, sederunt. Et *Justin. l.* 2. *c.* 1. *n.* 20. Quæ aggerationibus, regum, sive Nili trahentis limum, recentissima videatur. Ubi al. leg. *exaggerationibus*.

Aggĕrātus, a, um, ex aggere factus, aggerando terram factus. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 63. Trames inter paludes aggeratus.

Aggĕro, as, a. 1. *accumulare*, עָרַר, סָפַח, Ger. *zuſammen*, *hauffen*, Gal. *amoncceller*, Hisp. *amontonar*, ἐπισωρεύειν, ab agger, significat accumulo. Unde arbores aggerare, vel aggerare circa arbores terram est, cum post hyemem, æstate jam instante, terram circumfundimus, & veluti circumquinimus, ne calore nimio radices exarescant, *incalzare*. *Col. l.* 11. *c.* 2. Omnes arbores fructiferæ circunfossæ aggerari debent. ¶ Per metaphoram aggerare pro augere, & aggravare ponitur. *Virg.* 11. *Aen.* His ogerat dictis, atque aggerat iras.

Aggĕro, is, essi, estum, erere, ex ad, & gero, cumulo, gerendo adjungo, juxta gero, *porre a canto*, *aggiungere portando*, הלך, Ger. *nahen zutragen*, *hergu tragen*, Gal. *amaſſer*, Hisp. *amadir*, ἐπιφορέω, προσφέρω. *Virg. Aen.* 3. *v.* 63. Ingens aggeritur tumulo tellus. ¶ Interdum est simpliciter addere. *Plaut. Rud.* 2. 5. 27. Siquidem mihi ultro bis aggerunda est aqua. Et *in Casina*. Te aggerunda aqua curvum faciam probe. In utroque autem respexit ad multam afferendæ aquæ copiam, & quasi cumulum. ¶ Aggerere falsa apud *Tacit.* hoc est falsa fatis cumulare.

Aggestio, onis, aggeratio, *mucchio di terra*, *o d' altro*. *Palladius*. 12. *c.* 15. Aggestione tectæ trabes.

Aggestus, i, m. vel Aggestum, i, n. substructio militaris ex aggere facta. *Ammian. l.* 19. *c.* 8. (*al.* 16.) Ex aggestis erectis intrinsecus. Adde *l.* 20. *c.* 11. (*al.* 31.)

Aggestus, us, ui, idem quod aggestio. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 35. Lignorum aggestus. Et *hist.* 3. *c.* 60. Locus ipse castrorum placebat, late prospectans, tuto copiarum aggestu, *h. e.* coactione, collectione (militum.)

Aggestus, a, um, nomen ex particip. ab aggero, accumulatus, acervatus. *Martial. l.* 8. *ep.* 57. Aggesta contumulavit humo.

Agglomĕro, a. 1. *aggiungere*, גלם, Ger. *zuſammenballen*, *herzuſugen*, συναγείρω, a glomero, quod a glomus, seu glomer deducitur. *Virg.* 2. *Aen.* Et lateri agglomerant nostro. *h. e.* adjungunt quasi globum facturi. *Idem Aen.* 12. Densi cuneis se quisque coactis Agglomerant. *h. e.* densantur ut cuneatim dimicent. *Serv.*

Agglutĭno, *conginngere*, חרסית, Ger. *zuleymen*, προστερεόω, ad aliquid glutino, copulo. *Plaut. in Aul.* Mihi ad malum malæ res plurimæ se agglutinant. *Cic. l.* 16. *Attic. ep.* 6. Novum proœmium exstavi; tibi missi: tu illud defecabis, hoc agglutinabis. ¶ Sed hactenus translate. Proprie autem est glutine conjungere, ut chartam, & alia ejusmodi. Quin & pro ferruminare usus est. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Chrysocollam & auribices sibi vendicant agglutinando auro. Sic *l.* 36.

Aggravātus, a, um, *aggravato*, gravis factus. *Suet. Aug. c.* 98. Aggravata valetudine succubuit.

Aggravesco, is, ere, gravis fio, aggravor, *divenir grave*, *o malefico*. *Terent.* 3. 2. *v.* 2. Ne Philumenæ magis morbus aggravescat. *Cicer.* 3. *Tusc. c.* 31. Aggravescens vulnus.

Aggravo, a. 1. *aggravare*, הכביר, Ger. *beſchwehren*, *beſchweren*, valde onero, vel valde gravis sum, & molestus, adligo, *Plin. l.* 12. *c.* 17. Odor aggravans capita, sed citra dolorem. Aggravare ictus, idest graviores facere, apud *eund. l.* 28. *c.* 4. Aggravare rerum argumentis, *Quintil. l.* 5. *c.* 7.

Aggredior, eris, ejus sum, d. 3. *assalire*, נגש, Ger. *zu einem gehen*, item *einem angreiffen*, *anfallen*, Gal. *assaillir*, Hisp. *acometer*, ἐπιμαι, προσέρχομαι, ex ad, & gradior, proprie est aliquem adire. *Plaut. Curcul.* 2. 3. *v.* 59. Forte aspicio militem: hominem aggredior. Sic Aggredi aliquem de re aliqua, apud *eund. Merc.* 2. 3. *v.* 50. Sic Ovid. qua aggredimur mare, apud *eund. Menæch.* 2. 1. *v.* 12. ¶ Aggredi aliquid, & ad aliquid est incipere, tentare, conari, *principiare*, *intraprendere*, ἐπιχειρέω, *Cic. Offic.* 1. *c.* 21. In omnibus negotiis, priusquam aggrediare, adhibenda est præparatio diligens. Et *de Cl. Orat. c.* 37. Aggredi ad dicendum. Et *ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 12. Aggredi ad historiam. Et sine præposit. *Hirt. B. Alex. c.* 5. Opus magnum & difficile aggredi. ¶ Et cum infinito. *Cic. Offic.* 2. *c.* 1. De quibus dicere aggrediar. ¶ Significat sæpe, ex insidiis, & per vim aliquem adoriri, *assalire*, ἐπιβάλλω, ἐπιβάλλομαι. *Sallust. in Catil. c.* 63. Ex lateribus ceteros aggrediturr. ¶ Passive adhibitum inquit *Priscianus l.* 8. *a Cicer. ad Nep.* Ut a te fictis aggrederer donis.

Aggrĕgo, as, a. 1. *congregare*, אסף, מנץ, Ger. *zuſammen*, *jetzen*, *veſammlen*, ἐπισυναγείρω, ἐπισυνάπτω, coagregare, & quasi in unum locum gregem contrahere. *Cic. in Catil.* 3. *cap. penult.* Si eodem ceteros naufragos aggregavetit. ¶ Translate pro adjungere. *Cæsar* 6. *B. Gall.* Qui se ad eorum amicitiam aggregaverant. Sic aggregare in numerum. *Cic. pro Murena.* Aggregare filium eodem crimine ad Patris interitum. *Id. in Vatin. c.* 10.

Aggressio, f. 3. *assalto*, מנץ, Ger. *anfall*, *angriff*, ἐπιχείρησις, verbale. *Cic. in Orat. c.* 15. Cum animos prima aggressione occuparent.

Aggressor, oris, *aggressare*, *assaltore*, qui adoritur. *Juvencus in Matth. c.* 12. *v.* 20. Nisi prius aggressor custodum brachia nobis vinciat. *Ulp. l.* 1. *ff. de S. C. Silan.* Veluti si quis exclamavit, aut terruit aggressores.

Aggressūra, æ, f. 1. invasio ex insidiis, qualis latronum, aut conspiratorum, *assalto a tradimento*, ἐπιχείρησις, *Ulpian. l.* 3. *ff. de Senatusconſ. Silan.* Si cum omnes domini aggressuram paterentur, uni servus opem tulit, &c. *Idem l.* 10. 1. 2. *l.* 4. Si quid sacrilegio quæsitum erit, aut latrocinio, aut aggressura. *Per assassino.*

Aggredĭus, us, ui, substant. idem quod aggressio, actus incipiendi rem aliquam. *Firmic. l.* 2. *c.* 10. Jupiter inconsultum significat rerum aggressium, atque difficilem operum exitum. ¶ Item invasio. *Ulpian. Dig.* 30. 1. 27. Si naufragio, vel aggressu perierit.

Aggressus, a, um, particip. verbi aggredior. *Virg.* 2. *Aen. v.* 165. Palladium evellere aggressi. *Justin. l.* 2. *c.* 8. Inopinantes aggressus delevit. ¶ Passiva significatione. *Justin. l.* 7. *c.* 6. Facillimis quibusque aggressis, *assaliti*, *tentati*.

Aggrĕtus, partic. pro aggressus. *Enn.* Aggretus fari.

Agĭlis, le, adject. ab ago, qui, vel quod facile agitur, seu movetur, *agile*, *leggiero*, קל, מהיר, חוש, Ger. *fehnell*, *hurtig*, *klug*, ὀξυτάτος, γοργός. *Senec. Med. v.* 787. Video Triviæ currus agiles. Sic dextram agilem, cursus agiles dixit *Stat.* 5. *Syl.* 2. 10. & 4. 3. 32. Agilis classis apud *Liv. l.* 30. *c.* 10. ¶ De homine quando dicitur, acrem, celerem, notat, & promptum ad agendum, *destro*, *agile*, *pronto*, *snello*, & qui corpore est expedito, ἐλαφρός. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. *v.* 89. Oderunt agilem gnavumque remissi. *Senec. de Tranquill. animi*, *c.* 2. Natura humanus animus agilis est. *h. e.* agendi cupidus. ¶ Superlat. *Agillimus*, & *Agillissimus* afferuntur a veteribus Grammaticis, sed sine exemplis idoneis.

Agilĭtas, f. 3. *destrezza*, מהר, Ger. *behendigkeit*, Gal. *agilité*, Hisp. *ligereza*, ἐλαφρότης, mobilitas, dexteritas, corporis celeritas. *Colum. l.* 1. Ejusdem agilitatis homo frugi melius, quam nequam faciet. ¶ Agilitas naturæ, sc. cum taciles motus capit, apud *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. agilitas navium, apud *Liv. l.* 26. *c.* 51.

Agilĭter, *destramente*, מהרה, Germ. *fertiglich*, *behendiglich*, agilius, agillime, idest, cum agilitate. *Ammian. l.* 14. *c.* 8. Agiliter præterito Calycadni fluminis ponte. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Ut totum spatium bos agilius enitatur.

Agĭna, æ, foramen in superiori libra, in quo vertitur æquilibrium, seu trutina, *forame*, *in cui fla il perno della bilancia*, ab agendo dicta. *Tertull. adv. Hermog. c.* 41. In neutram partem pronus, & præceps, mediæ, quod ajunt, aginæ æquilibrato impetu ferebatur.

Aginātor, qui parvo lucro movetur, nomen ab agina tractum, quæ minimo pondere huc, atque illuc impellitur. *Festus in voce Agina*.

Agipĕdes, referente *Fest. Pomp.* in dictione *Pedarius*, a Lutilio dicti sunt Senatores, qui in Senatu quidem sedebant, verum sententiam non rogabantur, sed in aliorum sententiam pedibus ibant.

Agis, vel Agides, ἄγις, Lacedæmoniorum Rex, qui cum Athenienfibus cruentissima bella gessit. A suis tandem civibus in carcere necatus est, quod Lycurgi leges reducere, & bona publicare vellet. *Plutarch. & Cic.* 2. *Offic.*

Agitabĭlis, le, adject. qui facile agi potest, agilis, *agitabile*. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 75. agitabilis aer.

Agitatio, onis, *movimento*, *agitazione*, διάνοια, *diavertia*, actus agitandi, motus, commotio. *Cic.* 2. *de Div. c.* 62. Numquam animus agitatione, & motu vacuus esse potest. *Idem pro Mur. c.* 17. Agitationes luctuum. *Id. de Sen. c.* 7. Agitatio studiorum, *esercizio*. *Senec. ep.* 109. Agitatio virtutum.

Agitator,

Agitator, m. 3. *che mena cavalli, o asini*, מנהיג, Ger. *ein treiber, hetzer*, ἡνίοχος, qui eſt equorum, currumve rector, agaſo. *Virg. 1. Georg. v. 273.* tardi agitator aſelli. ¶ Et pro auriga Circenſi apud *Suet. in Calig. c. 55.* ¶ Translate apud *Cic. 4. Acad. c. 29.* Ego, ut agitator callidus, priuſquam ad finem veniam, equos ſuſtinebo.

Agitātrix, icis, fœmin. ab agitator. *Apulej. de Dogm. Platon. l. 2. p. 6.* Anima agitatrix aliorum, quæ natura ſua immota ſunt, atque pigra. *Arnob. l. 4. p. 141.* Silvarum agitatrix Diana.

Agitātus, us, ui, ſubſtant. idem quod agitatio, *motu. Macrob. Comment. l. 2. c. 14.* Imo per diverſa, ſi ſpontaneo ferrentur agitatu.

Agitātus, a, um, *agitato, ſpinto qua, e là, travagliato, ſtimolato*, vexatus, jactatus, & accipitur frequenter in malam, aliquando etiam in bonam partem, modo ſine, modo cum caſu, tum proprie, tum metaphorice. *Salluſt. in Jug. c. 8.* Arena agitata vento. *Virg. 3. Æn. v. 331.* ſcelerum furiis agitatus Orreſtes. *Cic. pro Quinct. c. 2.* Æquitas multis injuriis jactata, atque agitata. *Id. 1. Offic. c. 24.* Rebus agitatis, *eſſendo le coſe in turbolenza. Id. in Somn. Scip. ſub fin.* Sunt autem optimæ curæ de ſalute patriæ, quibus agitatus, & exercitus animus, &c. *Quintil. l. 11. in fi.* Actio paulo agitatior, *azione, o geſto alquanto impetuoſo.* ¶ Eſt etiam incitatus, inſtigatus. *Flor. l. 1. c. 16.* Gens facratis legibus agitata in exitium urbis. ¶ Item *trattato, maneggiato. Cic. pro Cluent. c. 1.* Res agitata in concionibus. *Vellej. l. 1. c. 16.* Res ſæpe agitata animo meo.

Agĭto, as, a. 1. *agitare, ſare ſpeſſo*, רהגיג, Ger. *bewegen*, πράττω, creberfacio, factito. *Salluſt. in Jugur.* Varie per omnem exercitum lætitia, mœror, luctus, atque gaudia agitabantur. ¶ Eſt item ſtimulare, compellere, *incitare, ſtimolare*, quo pacto agi ſoleat equi, cum eos calcaribus urgemus. *Plaut.* Agitabo quadrupedem calcari. Sic agitare triremem, h. e. remis impellere. *Nepos in Dion. c. 9.* ¶ Item obſervare, *celebrare. Virg. l. 2. Georg.* Ipſe dies agitat feſtos. ¶ Item perturbare, moleſtare, *nojare. Cic. de Leg.* Furiæ agitant, inſectanturque improbos. ¶ Item infectari, *perſeguitare. Cic. l. 3. Offic.* Suntne igitur inſidiæ, tendere plagas, etiamſi exercitaturus non ſis, nec agitaturus? *Virg. Georg. 3.* Agitare gravi nidore chelydros. ¶ Item agere, ducere, facere, *Salluſt. in proœm. Bel. Cat.* Tum vita hominum agitabatur ſine cupiditate. Sic agitare ævum. *Virg.* ¶ Item cruciare, *affliggere. Salluſt. in Catil.* Agitabatur magis, magiſque in dies ferox animus inopia rei familiaris, & conſcientia ſcelerum. ¶ Item adminiſtrare, *governare. Id. ibid.* In pace vero beneficiis magis, quam metu Imperium agitabant. ¶ Item ſæpe conſiderare, cogitare, recogitare, *conſiderare. Id. ibid.* Sed ea, quæ mente agitari, omnes jam antea audiſtis. *Ter. in Phor.* Id agitans mecum ſedulo, inveni remedium huic rei. *Salluſt. de Rep. ord. or. 2.* Mihi multa cum animo agitanti, &c. ¶ Item ſolicitare. *Salluſt. in Catil.* Minari interdum ferro, poſtremo ferocius agitare &c. ¶ Item præ ſe ferre, oſtendere, *dimoſtrare. Id. ibid.* Veluti ſervitute erepta, gaudium, & lætitiam agitabat. ¶ Item tractare. *Cic. pro Cluent.* Res agitata in concionibus. ¶ Item moliri. *Virg. 2. Æn.* Vos agitate fugam. ¶ Jungitur interdum cum infinito. *Valer. Flacc. l. 2.* Ut cunctas agitent expellere Lemno. *Virg. 9. Æneid. v. 187.* Mens agitat mihi invadere, *&c.* Ubi conſtructio dativi caſus eſt animadvertenda.

Aglaia, ἀγλαΐα, una ex Gratiis, ſeu Charitibus. Latine interpretatur lætitia. Alio nomine Pafythea vocata eſt. *Virgil. in Catalect.*

Aglaŏpe, Ἀγλαόπη, una Sirenum, quaſi ſplendida aſpectu. V. *Siren.*

Aglaophōtis, Ἀγλαοφῶτις, herba eſt jucundiſſimi coloris, qua magi utuntur ad evocandos dæmones. Hanc tradunt noctu lucere, & carpentium manu effugere, dum ſubinde locum mutat. *Plin. l. 24. c. 17.*

Aglaſpis, nomen legionis militum cetratorum, apud Perſas. *Liv. l. 44. c. 41.*

Aglauros, filia Cecropis, ſeu Erichthei Regis Athenarum, a Mercurio in ſaxum mutata. *Ovid. l. 2. Met. fab. penult.*

Agmen, inis, n. 3. *moltitudine, ſquadra, ordinanza*, מחנה, Ger. *ſchaar, menge, flugel*, πλῆθος, τάγμα. *Serv. in Æn. 3. v. 186.* Proprie dicitur ordinata multitudo ambulantis exercitus. Eſt enim quaſi agimen, ab ago. Quare de ſtante exercitu proprie uſurpari non poteſt. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 24.* Alias cohortes in agmen Cæſaris, alias in equites incidunt. Ex quo loco colligitur, agminis vocem de peditibus maxime dici. *Virg. Æn. 9. v. 47.* Tardum præceſſerat agmen: ubi *Serv.* Tardum agmen dixit peditum, qui equitum comparatione tardi ſunt. ¶ Sed & ipſe actus, ſeu ductus exercitus aliquando agmen dicitur, *marchia. Salluſt. Jug. c. 14.* Ne miles gregarius in caſtris, neve in agmine ſervum, aut jumentum haberet. ¶ Primum agmen, & noviſſimum agmen, apud *Cæſ. La Vanguardia, e la Retreguardia.* ¶ Agmen graviũ, apud *Tacit.* hoc eſt, ſarcinæ, & impedimenta exercitus. ¶ Transfertur a militia ad multa alia, ut agmen aquarum. *Virg. Georg. 1. v. 322.* Et aligerum. *Æn. 12.* Et mulierum. *Liv. l. 2. c. 40. h. e.* multitudo. ¶ Ut autem motum, ſeu inceſſum ſignificat, ita ad decurſum, actumque fluminis transfertur. *Virg. Æn. 2. v. 782.* Lenis ſonat agmine Tibris. ¶ Item ad ſerpentum volumina. *Id. Georg. 3. v. 423.* Extremæque agmina caudæ ſolvuntur. ¶ *Agmen orationis* apud *Gell. l. 1. c. 4.* eſt orationis ductus, *l' andamento.* Agmen occupationum, *lunga ſerie d' occupazioni. Plin. l. 2. ep. 18.*

Agminālis, le, adject. ad agmen pertinens, ταγματικός, ut agminales equi, qui agmen ſequuntur. *Leg. 18. ff. de mun. & hon. & l. 6. Cod. Theodoſ. de Curſ. publ.*

Agminātim, adv. quaſi agmine facto, *a truppa. Solin. c. 38. de Elephantis*; oberrant agminatim. *Apul. l. 4. Milef.* Poculis agminatim ingeſtis.

Agna, æ, *agnella, agna. Ovid. Triſt. l. 1. el. 1. v. 77.* Excuſſa eſt avidi dentibus agna lupi.

Agna, gus, f. 1. menſuræ genus in agrorum dimenſione. *Col. l. 5. c. 26.* ubi alii leg. *acnua.*

Agnālia, um, feſti dies Romæ, idem qui Agonalia. *Ovid. 1. Faſt. v. 323.*

Agnāſcor, d. 3. *naſcere*, נולד, Ger. *nahe, bebey, vvachſen*, ἐπιγίγνομαι, ex ad, & naſcor. Apud JCtos eſt naſci poſt teſtamentum factum. *Cic. 1. de Or.* Agnaſcendo rumpi teſtamentum. ¶ Scribitur & *Adnaſcor.*

Agnāti, m. 2. *parenti*, לקרוב, Ger. *blutsfreund*, συγγενεῖς, dicuntur, qui per virilis ſexus perſonas cognatione conjuncti ſunt, quaſi a patre congeniti (inquit *Cajus* JCtus) veluti frater eodem patre natus, filius fratris, nepoſve ex eo. ¶ Inter agnatos, & cognatos, *συγγενεῖς*, hoc intereſt, quod in cognatis continentur agnati, in agnatis non utique cognati, ut puta frater patris, ideſt patruus, eſt agnatus & cognatus, matris vero frater, ideſt avunculus, cognatus eſt, ſed non agnatus. Gentilitas vero & agnationem, & cognationem complectitur. ¶ Proverbium eſt de furioſo, apud *Varr. R. R. 1. c. 7. Ad agnates, & gentiles eſt deducendus.* Furioſi enim lege XII. Tab. in poteſtate agnatorum erant. ¶ *Tacit. de German. c. 19.* Agnatos pro liberis dixit. V. ibi *Lipſ. & Colerum.* ¶ Etiam de mutis animalibus agnati dicuntur. *Ulpian. l. Vetus, ff. de uſufruct.*

Agnātio, onis, verbal. *parentela*, συγγένεια, agnatorum conſanguinitas. *Cic. l. 1. de leg. c. 7.* Homines Deorum agnatione, & gente tenentur.

Agnatītius, a, um, ad agnatos pertinens, ut agnatitium jus, *lib. 6. Cod. Juſtin. tit. 5. leg. 15.*

Agnātus, a, um, adjectiv. quidquid ultra naturæ debitum natum eſt; ut Membra agnata, quæ ſuperflua ſunt, ſeu quæ abundant. *Plin. l. 11. c. 52.* Membra animalibus agnata mutila ſunt, ſicut ſextus homini ſemper digitus. ¶ *Agnati* V. ſup.

Agnellus, i, m. 2. *duvirno*, parvus agnus. *Plaut. Aſin. 3. 3. 77.* Agnellum, hœdillum me tuum dic eſſe.

Agnicŭlus, diminut. ab agnus, *agnelletto. Arnob. l. 7. p. 229.* Centum cædat boves, totidemque cum agniculis ſuis matres.

Agnīnus, a, um, adject. quod ad agnum pertinet, ut agnina caro. Coagulum agninum. *Plin. l. 30. c. 13.* ¶ Apud *Plaut. in Pſeud. 1. 3. 85.* Agninis lactibus canem alligare. *id eſt*, inteſtinis. ¶ Agnina abſolute, ideſt agnina caro. *Horat.* Tabulas cenabat omaſi, vilis & agninæ.

Agnītio, ſ. 3. verbale, *riconoſcimento, cognizione*, הכרה, Ger. *erkandnus, erkentnus. Cic. de Nat.* Quæſtio ad agnitionem animi pulcherrima. ¶ Volunt aliqui differre a cognitione, ſicut a cognoſco, agnoſco. V. Agnoſco.

Agnitionālis, le, adject. ad agnitionem pertinens. *Tertull. adv. Valent. cap. 27.* Subſtantivalis, non agnitionalis forma.

Agnĭtus, a, um, nomen ex particip. ab agnoſco, *riconoſciuto. Valer. Flacc. 4. v. 437.* Expectata manus, noſtriſque, ait, agnita votis. *Pompon. Dig. 40. 14. 3.* Agniti natales, *riconoſciuti per legittimi.*

Agnōmen, n. 3. *ſoprannome*, כנוי, שם, Ger. *zuname, beynam, ſo vvenomin*, nomen, quod eſt extrinſecus aliqua ratione, vel caſu quæſitum, & ad ultimum adjicitur, ut Africanus: ſed vox hæc caret auctore certo & idoneo. Nam quod aſſerri ſolet ex *Cic. 2. de Inv. c. 9.* nullum eſt. in *Ovid.* autem *de Ponto l. 3. el. 2. & in Capitol. de Vero c. 3.* legendum eſt *ad nomen* per voces duas.

Agnomentum, i, n. 2. idem quod agnomen. *Apul. Apol. p. 310.* agnomenta ei duo indita.

Agnominātio, onis, f. 3. *rimoviſmento*, figura, quæ ſimilitudine litterarum deflectit vocem in contrarium, ut illud *Terent. And. 1. 3. 13.* Inceptio eſt amentium, non amantium. Et *Cic. in Verr.* Sicilia te non prætorem, ſed prædonem habuit. *Auct. ad Her. lib. 4. c. 21.* Hæ ſunt agnominationes, quæ in litteratura brevi commutatione, aut productione, aut aliquo hujuſmodi genere verſantur. Adde *Quintil. l. 9. c. 3.* ¶ Legitur & *annominatio.*

Agnoſcibĭlis, le, adject. qui agnoſci poteſt. *Tertull. de Reſurr. Carn. c. 55.* Lineamenta Petro agnoſcibilia ſervaverat.

Agnoſco, is, ovi, agnitum, *riconoſcere, conoſcere di nuovo*, הכיר, ידע, Ger. *erkennen, anerkennen*, ex ad, & noſco, euphoniæ cauſa d in g mutato, Recognoſco, & proprie de iis quæ antea vidimus, & novimus. *Virg. Æn. 5.* Agnoſcitque ſuos, lætuſque ad mœnia ducit. ¶ Differt a cognoſco, quod proprie dicitur de rebus ante non cognitis. *Id. Ecl. 4.* Incipe, parve puer, riſu cognoſcere matrem. ¶ Interdum tamen unum pro altero ponitur. *Ter. Eun. 5. 2. 7.* Ita miſerrimus fui fugitando, ne quis me cognoſceret. Ubi Donat. *ἀναγνωρίσαι* notat, & pro *agnoſceret, cognoſceret* dixiſſe. Sed *ead. fab. 5. 3. 32.* Cognitionem pro agnitione dixit. ¶ Ponitur etiam pro approbare, admittere. *Cic. pro Mil. cap. 14.* Cum totius Italiæ concurſus facti illius gloriam libens agnoſceret. *Paul. Dig. 5. 2. 23.* Agnoſcere voluntatem alicujus. ¶ *Agnoſcere filium* eſt eum tamquam ſuum, & legitimum cognoſcere. *Suet. in Aug. c. 65.* Ex nepte Julia poſt damnationem editum infantem agnoſci, atque vetuit. ¶ *Agnoſcere bonorum poſſeſſionem* apud JCtos eſt eam ut ad ſe pertinentem cognoſcere, & ſibi adſcifcere, *chiamarſi l' eredità. Cajus Dig. 26. 8. 11.* ¶ Agnoſcere crimen eſt fateri. *Tacit. Ann. 6. c. 8.*

Agnus, m. 2. *agno, agnello*, כבש, Ger. *lamb*, ἄρνα, fœtus eſt ovis, qui annum nondum egreſſus eſt. *Cic. de Sen.* Villa abundat porco, hœdo, agno. *Agnum lupo eripere velle*, proverb. eſt apud *Plaut. in Pœn. 3. 5. 37.* de conatu irrito. ¶ Eſt etiam *agnum* arbuſcula quædam, qua viæ omnes ornabantur Athenis in feſto Palladis: quam Latini a vinciendi uſu viticem appellant. ¶ *Agnus ſamius* pro agna, eſt apud *Gell. l. 4. c. 3.* ¶ Ducitur autem agnus a græco *ἀγνὸς*, (unde & hagnus a quibuſdam ſcriptum eſt: ſed uſus aſpirationem ſuſtulit) quod ſit hoſtia pura, & immolationi apta.

Ago, is, egi, actum, a. 3. *fare, trattare, operare*, עשה פעל, Ger. *thun, machen, vvurcken*, Gal. *faire*, Hiſp. *hazer*, ἄγω, multa ſignificat. Nam primo proprie eſt, ante ſe pellere, impellere, & de pecoribus armentiſque dicitur. *Virg. Ecl. 1.* Capellas Protinus æger ago. ¶ Deinde pertinet ad omnes actus humanos. Nam qui ſedet, qui ſtat, qui cogitat, qui jacet, qui moritur, aliquid agere dicitur. Quin ipſum vivere, eſt agere: unde dicimus, Vitam agere, ætatem, ævum &c. & agere, abſolute. *Tacit. Ann. 3.* Apud illos homines, qui tunc agebant. ¶ Itaque ſignificat facere, operari, πράττειν, ἀγωνίζεσθαι, *Plaut. in Amph.* Dum hæc aguntur. ¶ Quandoque impellere. *Spingere. Lucil. l. 6.* Homines in omnia facinora præcipites agant. ¶ Quandoque dicere, *dire. Id. ib.* Eſt ne hic ipſius, de quo agebam? ¶ Quandoque cogitare, *conſiderare. Virgil. Ecl. 9.* Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipſe voluto. ¶ Quandoque repræſentare, unde *actores* in ſcena dicuntur. *Cic. pro Roſc. Com.* Balionem illum cum agit, agit Chæream. ¶ Quandoque emittere. *Plin. l. 16. c. 31.* Robora ſuas radices in profundum agunt. ¶ *Agi, & ferri* pro diripi adhibetur in re militari. *Liv. l. 48.* Tum demum fracta pertinacia eſt, cum ferri, agique res ſuas viderunt. ¶ Quandoque ire, incedere, *andare*, βάδιζω. *Pompon. Mela*, Nudi agunt, antequam puberes fiant. ¶ Quandoque fungi officio. *Val. Max.* An ſciret Conſul agere. Sed hoc in ſenſu uſurpatur frequentius cum accuſativo, ſubintellecto pronomine *me, ſe*, &c. quod etiam exprimi poteſt. *Horat.* Lætum agit convivam. ¶ Quandoque extendere, porrigere, *eſtendere*, ut, Vera gloria radices agit. ¶ Quandoque ſurſum ducere ab imo pectore, unde & pro mori uſurpatum eſt, addendo, animam. *Sen. epiſt. 26.* Cum animam agens. ¶ Quandoque applicare, ſeu admovere. *Cæſ. B. G. 3.* Quibus fortiter reſiſtentibus, vineæ, turreſque egit. ¶ Quandoque agitare, *travagliare. Virg. 6. Æn.* Prodigiis acti cœleſtibus oſſa piabunt. ¶ Item *agere, & ferre*, eſt locutio tracta a Græcis, pro diripere, & populari, ἄγειν, καὶ φέρειν, *mandare a ferro, e fuoco. Liv. l. 38. c. 15.* ¶ Item ſuccedere, ſive in bona conditione eſſe, aut mala. *Val.* Bene egiſſent Athenienſes cum Militiade, &c. ¶ Frequentius in hoc ſenſu uſurpatur imperſonaliter, ut Bene, melius, optime tecum agitur, Male mecum actum eſt, &c. *Cic. de Amic.* Cum illo quis neſcit actum eſſe præclare, mecum incommodius? ¶ Actum agere, eſt, nihil agere. *Ter. in Phor.* Actum, ajunt, ne agas. Forma loquendi eſt a more judiciorum tracta. Quod enim jure ſemel judicatum fuerit, reſcindi, & iterum agi non poteſt. ¶ Interdum ponitur pro vertere, *volgere. Virg.* Ipſe ter adducta circum caput egit habena. ¶ Pro urgere, perſequi, *cacciare, perſeguitare. Id.* Paſtor agens telis. ¶ Pro vehere, ducere, *menare. Varr.* Pactolus aureas undas agens. Sic agere currus, agere navim, &c. ¶ Pro foras pellere, fugare, *cacciare*, ut *Virg.* Membris agit atra venena. ¶ Agere etiam ad lites, & judicia refertur, ut agere furti, actionem furti intendere, *accuſare. Cic. pro Quint.* Ex ſponſo egit. ¶ Agere reum, eſt accuſare. Peragere reum, eſt condemnare. *Vellej. 2. 45.* ¶ Agitur res noſtra, vel de re noſtra agitur, eſt, ad nos pertinet, vel res noſtra in diſcrimen adducitur. *Cic. pro Sex. Roſc.* Tua res magna agitur. *Id de Amic.* In quibus eorum de capite agatur, aut fama. ¶ Agere cum populo, erat vocare populum ad conſilium, vel comitia, vel rogare populum, ut ſuffragiis ſuis aliquid juberet, aut vetaret. Agere ad populum, erat loqui ad populum. ¶ Agere forum eſt jura reddere, & cauſas audire. *Cic. Fam. ep. 6. lib. 3.* ¶ Agere viam eſt ſibi aperire per loca invia, *farſi la via. Virg. 3. Æn.* Alpheum fama eſt huc Elidis amnem occultas egiſſe vias. ¶ Habet etiam hoc verbum maximum uſum in ſacris. Agere enim dicebantur qui mactabant victimas, ſeu jugulabant. Miniſtri enim ſeu Popæ non niſi juſſi feriebant hoſtiam. Itaque cum accincti quærerent, utrum agere deberent, hoc eſt munere ſuo fungi, dicebant, *Agone?* ex quo Agonalia dicta. *Ovid. 1. Faſt. v. 317.* Qui (Miniſter) calido ſtractos tincturus ſanguine cultros, ſemper, Agatne, rogat, nec niſi juſſus agit. ¶ Eſt etiam agere, profiteri, ut agere Medicum, Patronum, Judicem. Sic agere amicum, dixit *Tacit. 1. hiſt. c. 30.* ¶ *Id ago ut*, elegans eſt formula, qua ſtudium, conatus, conſilium ſignificatur, *procurare con ogni ſtudio, tentare di &c. Cic. 4. Catil. cap. 6.* Id egerunt, ut gentem Allobrogum in veſtigiis hujus urbis collocarent. ¶ Item exigere, *pretendere. Terent. Adelph.* Non neceſſe habeo omnia pro meo jure agere. ¶ Item gubernare, regere. *Virg. Æn. 1.* Tros Tyriuſque mihi nullo diſcrimine agetur. ¶ Agere cum aliquo, eſt alloqui, tractare, vel ſuadere. *Cic. de Amic.* Cum ſæpe mecum ageres, ut de amicitia aliquid ſcriberem. Sic agere cauſas &c. *tractare cauſa. Id.* ¶ Regit etiam ablat. cum præpoſit. de, ut agere de pace, agere de bello, *trattare di pace, &c. Cic. Fam. 2. ep. 15.* Non potuit accuratius agi, quam actum eſt a te cum Curione de ſupplicatione. ¶ Agere ſe, eſt aliquo concedere, *portarſi in qualche luogo. Plaut. Moſt. 1. 4. 28.* Unde agis te? *Ter. And. 4. 2. 25.* Quo hinc te agis? Sic *Virg. Æn. 8. v. 465.* Æneas ſe matutinus agebat,

bat, *h. e.* mane incedebat egressurus. ¶ Interdum agere, est morari, manere, *transvorare, formasse, abitare. Virg.* 5. *Æn.* v. 51. Getulis agerem si Syrtibus exul. Sic peregre agere, Ruri &c. ¶ Definere inter homines agere, id est mori. *Tacit.* ¶ Agere etiam est Oratoris recitantis, pronuntiantis, repræsentantis; unde actio oratoria, *recitare, pronunciare. Cic. de opt. gen. Orat.* Deformitate agendi multi infantes putati sunt. ¶ Actum est, Agentes V. suis locis. ¶ *Aliud agere*, vel *alias res agere* est id, de quo agitur, dissimulare. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 22. & pro *Cluent. c.* 64. ¶ *Age & quid agis*, formula est, qua utimur, cum monemus aliquem, ut ad rem, quam agit, animum advertat, & sedulo attenteque agat. *Plaut. Stich.* 16. 3. 35. ¶ *Hoc age* similem habet sententiam, *attendi, guarde qui. Suetos. in Calig. c.* 58. & *Ter. Eun.* 1. 2. 30.

Agōgæ, arum, ἀγωγαὶ, vel ἀγωγοὶ, fossæ sunt in metallis auratiis, per quas aqua aurum trahens ducitur. *Plin. l.* 33. *c.* 4.

Agōlum, Ἀγώλιον, pastoralis baculus, quo pecudes aguntur, ab ago dictum. *Festus.*

Agon, onis, m. 3. *agone*, Ger. *kampff ubung cynn ſpeils*, Gall. *tout exercice de combat, comme luitte, & autres*, ἀγών, Græcis idem est, quod certamen. *Tertull. adv. Gnostic. c.* 6. Agonas istos contentiosa solemnia, & superstitiosa certamina. ¶ Appellantur hoc nomine apud Græcos Pythia, & Olympia certamina: apud Rom. Capitolinum Albanumque certamen, quæ Domitian. instituit. *Suetos. in ejus vita, c.* 4. Tales erant quoque agones musici, de quibus *id. in Ner. c.* 21. & *seq.* ¶ *Nunc Agon* est: proverb. græcum de necessitate ingruente. *Suet. Ner. c.* 45. ¶ *Agon* etiam dictus est Romæ Circus Flaminius.

Agonalia, orum, vel ium, ἀγώνια, festa erant apud Romanos quotannis celebrari solita in honorem Jani, vel certe Agonii Dei, qui rebus agendis præesse putabatur. Hoc die rex sacrorum arietem immolabat. *Varr. l.* 5. *L. L.* Vid. *Fest. & Ovid.* 1. *Fast.* De etymologia nominis hujus alii alia. Vid. sup. in *Ago*, versus fin.

Agonālis, le, ut agonalis dies, id est Agonium. *Festus, & Ovid.* 1. *Fast. v.* 138.

Agonensis porta, *Porta Salaria*, una fuit ex portis Romæ, quæ & Collina, & Quirinalis dicitur. *Fest.* in *Agonium.*

Agonia, orum, feriæ erant Romæ mense Januario celebrari solitæ, postea Agonalia appellatæ. *Ovid. Fast.* 1. & *l.* 5. *sub fin.* ¶ Agonias item antiqui victimas appellabant, ab agendo, *Festo* referente.

Agonisticus, a, um, ad agona, idest certamen pertinens. *Tert. de cor. mil. c.* 13. Nunquid & Agonisticæ causæ dispuabuntur, quas &c.

Agonium, ii, dies, quo rex sacrificulus hostiam immolabat. *Festus.*

Agonius Deus præsidens rebus agendis, in cujus honorem Agonalia celebrata. *Festus.*

Agonothĕta, sive Agonothetes, æ, m. 1. מְנַצֵּחַ, Ger. *belohner, ſpielfrichter*, ἀγωνοθέτης, munerarius, quasi agonis præfectus, qui præmium certantibus in quolibet ludorum genere proponit, qualis Achilles apud *Homerum* in funere Patrocli, & Æneas apud *Virg.* 5. *Æn. Spartian. in Adriano c.* 13. Pro agonotheta refedit. Adde *Tertul. de fuga in persec. c.* 1. ¶ Differt ab Athlotheta, ut ait *Suidas*, quod ille in Scenicis & musicis tantum, hic sit in gymnicis. *Petrus Faber l.* 1. *Agonistici c.* 18. hanc differentiam non agnoscit.

Agonothetĭcus, a, um, ἀγωνοθετικὸς, ad agonem pertinens. *Agonothetici fundi, & Agonothetica possessiones*, de quibus mentio fit *lib.* 11. *Cod. tit.* 61. *leg. ult. & tit.* 69. *leg.* 5. dicuntur, qui agonum seu certaminum sumptibus deputati erant.

Agonus, Romæ dictus est mons Quirinalis. *Fest.*

Agoranŏmus, ἀγορανόμος, idem est, ac ædilis. Dictus est a foro rerum venalium, cui regulam præscribit, ab ἀγορὰ, forum, & νόμος, lex. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 5. Nec quisquam sit tam opulentus, qui mihi obsistat in via, nec agoranomus, nec demarchus, nec comarchus.

Agragantinus, a, um, Agrigentinus. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Agragantinus fons.

Agrăgas, vel Acragas, m. 1. ἄκραγας, Fl. hodie *Drago*, mons, & opp. Siciliæ, quod & Agrigentum dicitur, *Girgenti.*

Agrammătos, i, ἀγράμματος, rudis, illitteratus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Non enim debet, nec potest esse Architectus grammaticus, uti fuit Aristarchus, sed non agrammatos.

Agrarĭus, a, um, *appartenente a campi*, ἀγραῖος, quod ad agros pertinet. *Liv. l.* 2. Tum primum lex agraria promulgata est. ¶ Agrarius, rii, subst. legis agrariæ suffragator, aut qui agros possidet. *Cic.* 7. *Phil.* Num solicitabit rursus agrarios?

Agrāticum, i, n. quod persolvitur nomine redituum ex agris. *Impp. Valentinian. Valent., & Gratian. l.* 7. *Cod. Theodos. tit.* 20. *leg.* 11. Nihilque illis, qui messium tempus adsolent aucupari, agratici nomine deferatur.

Agrestis, e, rusticus, seu qui ad agros pertinet, *agreſte, ruſtico, villereccio*, ἀγρεῖος. *Virg. Ecl.* 1. Calamo permisit agresti. Poma agrestia. *Æn.* 7. *v.* 111. ¶ Translate pro inhumano, & aspero. *Cic. pro Arch.* Animus agrestis ac durus. ¶ Comparat. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 27. Quæ barbaria India vastior, aut agrestior.

Agrestis, is, subst. *ruſtico, villano, contadino*, homo rusticus. *Virg. Æn.* 9. *v.* 11. Collectos arripat agrestes. *Cic. pro Mur.* Non est hæc oratio habenda in aliquo conventu agrestium.

Agrestĭus, adverb. comparat. *Spartian. in Adrian. c.* 3. Orationem agrestius pronunciare, *alquanto rozzamente.*

Agricŏla, m. 3. *lavoratore della villa*, יִגְרָעֵר הַדָּמָה, γεωργὸς, ex ager, & colo, cultor agri. *Cic.* 1. *Tusc.* Arbores secet diligens agricola. ¶ Est autem nomen generale. Nam agricolarum alii aratores sunt, alii vinitores, nonnulli arboratores, multi etiam pastores. ¶ Nec solum rustici, & agrestes dicuntur agricolæ, sed multi etiam oppidani. *Cato de R. R. c.* 1. Bonus agricola, bonusque colonus. Ita sc. laudabant antiqui virum bonum. Prisci autem Romani etiam nobilissimi agricolæ fuerunt. ¶ *Agricolum* pro agricolarum habet *Lucret.* 4. 587.

Agricolāris, e, adject. *da agricoltori*, ad agricolas spectans. *Pallad. de institutionib. in princip.* Bis septem parvos, opus agricolare, libellos.

Agricolatĭo, onis, f. 3. *agricoltura, agricultura. Col. l.* 1. *c.* 9. Agricolatio frugalitatem requirit. ¶ Etiam *Cic. de Senect. c.* 16. hæc vox tribuitur. Sed Gruterus leg. *agricultione*, Gravius *agri cultione.*

Agricŏlor, aris, deponens, agrum colo, *coltivar la campagna. Salvian.* 2. *cont. Avarit. p.* 33. Qui agricolantur, id sibi fructuosum esse existimant. *Capitolin. in Alvino, c.* 17. Agricolandi peritissimus.

Agricultĭo, onis, f. agricolatio. *Cic. Verr.* 5. *c. penult.* ubi alii leg. divisim *agri cultio.*

Agricultor, m. 3. *agricoltore*, יִגְרָעֵר, idem quod agricola. *Liv.* 6. *B. Pun.* Servos agricultores Remp. abduxisse. Sed fortasse legendum separatim, *Agri cultores.*

Agricultūra, æ, f. 1. *agricoltura*, γεωργία, cultus agrorum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Nihil agricultura melius, nihil homine libero dignius. Sed vere duæ voces sunt; unde etiam transponi possunt, & numero mutari. *Cic. de Senect. cap.* 16. Hominum universo generi cultura agrorum est salutaris. ¶ Frequenti tamen usu factum est, ut sæpius conjungerentur, & tanquam vox una efferrentur.

Agrigentīnus, a, um, adject. possess. ut Agrigentina civitas. *Val. Max. l.* 4. *c.* 8. & *Lucret. lib.* 1. *vers.* 717. Quorum Agrigentinus cum primis Empedocles est.

Agrigentum, Agragas, Agrigenta, *Girgenti*, urbs E. Siciliæ, in ora Australi ad Ostia Agragantis Fl. quondam maxima urbium Siculorum, a Panormo 85. M. P. in Euronotum, a Lilybæo 60. in Or. Pachynum versus, ab Aenna totidem in Africum. Populi Agrigentini. Ab hac urbe Empedocles Philosophus, & Phalaris Tyrannorum sævissimus originem duxerunt. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Agrimensor, oris, m. *agrimensore*, qui agros metitur, decempedator. *Ammian. l.* 19. *c.* 11. (*al.* 24.) & *Cassiodor. l.* 3. *ep.* 52.

Agrimensūra, æ, f. *agrimensura*, ars metiendi agros, *Innocent. de cas. litter. pag.* 223. *Goesii.*

Agrimonĭa, æ, f. *agrimonia*, herba caule lignoso, nigricante, hirsuto, foliis quinquepartitis, nigris, plumosis. *Cels.* 5. 27. 10. *Plin.* 25. 6.

Agriŏdus, i, nomen canis venatici apud *Ovid.* 3. *Met. v.* 224. ab ἄγριος, ferus, & ὀδὼς, dens.

Agriophăgi, populi Aethiopum, fera carne viventes. *Plin.* 6. 30.

Agriophyllum, herba, aliter peucedanum, & fœniculum porcinum. *Apul. de herb. c.* 5.

Agripĕtæ, m. 1. qui petunt ex agrorum divisione portionem, quæ viritim dabatur. *Cic. ad Attic. l.* 13. *epist. ult.* Agripetas ejectos a Buthrotiis.

Agrippæ, m. 1. *quelli, che naſcono con li piedi innanzi*, quasi ægrippæ, ab ægro partu dicuntur, quorum in nascendo non caput, sed pedes primi exierunt, qui partus difficillimus, & extremus habetur. *Gell. l.* 16. *c.* 16.

Agrippīna, f. 1. ἀγριππίνη, M. Agrippæ filia, neptis Augusti, & uxor Germanici. ¶ Alia fuit Agrippina, Germanici, & Agrippinæ superioris filia, uxor Cn. Domitii Aenobarbi, mater Neronis Imp.

Agrippīna Colonia, vel Agrippinensis Colonia, *Cologna*, Germ. *Colen.* Gall. *Cologne*, urbs est Ger. Inf. præclarissima, metrop. Ubiorum, A. libera, Acad. & Emp. ad Rhenum, inter Treviros, & Monasterium urbem Vvestphaliæ, 16. leuc. a Francofurto 21. in Bor. cujus Archiepiscopus Elector est Imp. Nomen accepit ab Agrippina Neronis matre, quæ ibi nata est, eoque veteranorum coloniam deduci imperavit, ut patriam, splendidiorem redderet, sociisque etiam nationibus potentiam suam ostentaret.

Agrius, fil. Parthaonis, filii Martis, pater Thersitis. ¶ Item fil. Ulyssis ex Circe, frater Latini. *Ovid. in epist. Dianira ad Herc.* Heu devota domus, solio sedet Agrius alto. Antea legebatur, *accior.*

Agrōsus, a, um, adject. Legitur apud *Varr. l.* 4. *L. L. pag.* 4. ita tamen ut nulla inde ejus significatio, aut usus elici queat. *Vossius* exponit *dives agri.*

Agrypnĭa, æ, f. insomnia, vigilia, ἀγρυπνία. *Martian. Capell. l.* 2. *p.* 27.

Agumentum, i, inquit *Varro de L. L. l.* 4. quod ex immolata hostia defectum in jecore imponendo, agendi causa.

Agyiĕus, ἀγυιεὺς, vox trium syllabar. Apollinis epithet. quasi viis urbanis præpositus. Agiæ enim, ἀγυιαὶ, apud Athenienses vici dicuntur. *Horat.* 4. *carm. od.* 6. Daunię defende decus camenę, levis Agyieu. ¶ Erat item eo nomine columna fastigiata, & in acutum definens, prope januas erecta, & Apollini sacra. Nam veteris moris fuit Apollinem in vitis publicis, & ante januas colere. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 9. *Col. l.* 6. *c.* 18. ¶ Porro *Agyieu* vocativus est Græcę positionis Aγυιεῦ.

Agylla, f. 1. ἄγυλλα, urbs Tusciæ, alias Cere vocata, & Agyllina, a nomine conditoris, quem *Virg. l.* 8. ex Lydia venisse ostendit, nunc *Cervetere*, apud Alsium urbem excisam, juxta oram maris Tyrrheni, inter Urbem Romam 25. M. P. & Centum Cellas 15.

Agyllēus Herculeus, h. e. Herculis filius. *Stat. Theb.* 10. Insuper Herculeum sibi jungit Agyllea vates.

Agylleus, vox trium syllabar. Iustator Cleonęus, structurę prægrandis, nec minor Hercule, palęstra tamen a Tydeo victus. *Stat. Theb.* 6. Levat ardua contra membra, Cleonęę stirpis jactator Agylleus.

Agyllīnus, a, um, adject. possess. ab Agylla. *Virg. Æneid.* 8. *v.* 478. Haud procul hinc saxo colitur fundata vetusto Urbis Agyllinę sedes.

Agyrium, Agurium, Arayrium, Argyra, Agyra, Agyrina, *S. Filippo d' Argirone*, urbs Siciliæ, ab Aenna 12. M. P. Aetnam versus, a Centuripis 10. ab Assoro 5. in Bor.

A ANTE H.

Ah, (pro qua libri MSS. A exhibent) per Apocopen ab Aha, teste *Prisciano*. Interjectio est, variis affectibus exprimendis serviens, *Ah, Deh, Aimè, ai ai.* ¶ Interdum dolentis. *Virg. Ecl.* 1. Ah, filice in nuda connixa reliqui. ¶ Indignantis, reprehendentis, & increpantis, *Ter. And.* 3. 1. 12. Ah vix tandem sensi stolidus. Et 1. 5. 17. Ah tantamne rem negligere? Et *Eun.* 2. 1. 3. Ah rogitare? quasi difficile fiet. ¶ Ah, optantis. *Plaut. Asin.* 3. 3. 2. Ah quanto amplius valerem, si &c. Quamvis hic alii leg. *Aliquanto*, pro *ab quanto.* ¶ Servit & suspirationi. *Plaut. Mil.* 4. 8. 48. Ah, ah cum venit in mentem. ¶ Et placationi. *Terent. And.* 5. 2. 27. Ah ne sęvi tantopere. ¶ Et contradictioni. *Ter. Heaut.* 5. 1. 27. Meum receptas filium ad te Pamphilum? B. Ah. ¶ Et admirationi, ut Ah, quid ais? ¶ Apud *Plaut. in Curcul.* 1. 2. 39. Ah. P. Quid est? Ecquid lubet? A. lubet. *ab* videtur esse gaudentis. ¶ Ah ah, irridentis etiam est. *Diomed. lib.* 1. ¶ Invenitur & Aha. *Plaut. Bacch.* 4. 5. 12. Aha, Bellerophontem jam tuus me fecit filius. ¶ Et cum abnegatione. *Id. ibid.* 1. 1. v. 34. Manum da, & sequere. P. Aha, minime.

Ahenātor, oris, pro *aenestor*, legitur apud *Ammian. l.* 16. *c.* 12. (*al.* 29.) Dato ahenatorum accentu solemniter signo.

Ahenĕus, a, um, idem quod Ahenus, scil. æreus, vel æneus, ab æs. *Horat. Carm. l.* 2. *ep.* 1. Ahenea signa. ¶ Translate ponitur pro forti, firmo, indissolubili. *Id. l.* 3. *od.* 9. Diductosque jugo cogit aheneo. *Id. l.* 1. *epist.* 1. *v.* 60. Illic murus aheneus esto, &c. ¶ Scribitur & *Aeneus*, quod vide.

Ahenĭpes, edis, duras ungulas habens, & quasi æreas. *Ovid. epist.* 6. *v.* 32. Ahenipedes boves. Et *Epist.* 12. *v.* 93. Ahenipedes Tauri. Alii utrobique, *avipedes*, legunt. V. *Heins.* ad utrumque loc.

Ahenobarbus, vel Aeneobarbus, vel Aenobarbus, dictus est Cn. Domitius, ab ænei coloris barba: a quo postea cognomen Domitiorum fuit. Vid. *Suet. in Ner. c.* 2.

Ahēnum, i, n. 2. קַדְּרַת סִיר, Ger. *keſſel*, χαλκίον, *caldaja, caldarone, paiuolo.* Vas est, in quo aqua ad potandum, vel lavandum calefit. Pulmentaria enim, & carnes in cacabis coquebantur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 217. litore ahena locant alii. Vide ibi *Serg.* ¶ Interdum fumitur pro vase amplissimo, in quo purpura infícitur. *Ovid.* 3. *Fast.* Hanc cole, vellieribus quisquis ahena paras. Hinc multa habet epitheta ex iis locis, in quibus claruit usus purpurę, ut Agenoreum, Amyclęum, Assyrium, &c. ¶ Aliquando dicitur de vase ad cibos coquendos apto. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 645. & *Juvenal. sat.* 15. *v.* 81. ¶ Scribitur & *aenum.*

Ahēnus, a, um, adject. ab æs, æris, *di bronzo*, poetice pro æreus, vel æneus, χάλκεος, *Virg. Æn.* 1. *vers.* 453. Fores ahenę. ¶ Metaphorice *Stat. Theb.* 3. *v.* 280. Scopulos, & ahena precando flectere corda paro, *id est* exoratu difficilia. ¶ Ahena lux, est armorum splendor. *Virg. Æn.* 2.

Ahu, vel aheu, vel ahehe *ia*, interjectio, index animi perturbati. *Ter. Eun.* Ahu, tace obsecro.

A ANTE I.

Ai, diphthongus, antiquis pro æ posita, quam, teste *Martiano l.* 3. sexcentis in locis usurpavit Lucretius distractam, ut terrai pro terræ. ¶ Est etiam Græca interjectio ai ai, *ai ai*, dolentis, & lamentantis. His litteris inscriptus fuit flos, ex sanguine Hyacinthi pueri disco occisi natus, quibus dolor amantis Phœbi declarabatur. *Ovid. Metam.* 10. *v.* 215. Ipse suos gemitus foliis inscribit, & ai ai Flos habet inscriptum, funestaque littera ducta.

Ajens V. in Ajo.

Ain' V. Ajo.

Ajax, m. 3. *aias*, duorum fortissimorum Græcorum nomen fuit, quorum alter a patre Telamone Telamonius cognominatus, proximam ab Achille fortitudine laudem obtinuit in Græcorum exercitu, alter ab Oilei patris sui nomine Oileus dictus est. Ajax Telamonius contendit cum Ulysse de armis Achillis, & illis armis Ulyssi assignatis, ob indignationem in furorem versus suo se ense interfecit. *Ovid.* 12. & 13. *Met.* ¶ Ejus cruor in florem hyacinthum mutatus fingitur. *Ovid.* 13. *Met.*

Ajo, is, it, *parlare, dire*, φημὶ, dico, loquor. Est autem verbum defectivum, cujus usitatiora tempora, & persona subjectis exemplis hic referuntur. Usurpatur vel absolute, vel cum aliquo casu communi, vel cum infinito. *Plaut. Capt.* 1. 1. 3. Scio, absurde dictum hoc, derisores dicere: at ego ajo recte. *Horat. l.* 2. *sat.* 7. *v.* 67. Non sum moechus, ais. *Terent. And.* 2. 1. 21. Hodie uxorem ducis? *Pa.* ajunt. *così vien detto. Plaut. Men.* 3. 3. 9. Te surripuisse, ajebas. *Id. Capt.* 3. 5. 18. Ita vosmet ajebatis. *Sallust. in Catil. c.* 49. Tarquinium a Ciceronę immissum ajebant. *Cic.* 3. *Verr. c.* 18. Debere eum ajebat, &c. ¶ *Ajunt, ut ajunt, quomodo ajunt*, adhibentur, cum proverbium aliquod refertur, *come si suol dire, come dice il proverbio. Ter. And.* 4. 6. 10. Ut quimus, ajunt, quando, ut volumus, non licet. *Cic. l.* 2. *de Orat. cap.* 57. Docebo sus, ut ajunt, oratorem

ratorem cum, qui &c. *Id. in Pisn. cap.* 28. Claudius, quomodo aiunt, pilam &c. ¶ *Ait* pro edicit, ut *ait lex, ait Prætor*, frequentissime legitur in Digestis. ¶ Sæpe ponitur pro affirmare, *dic ai si*, *affirmare*. *Cic.* 3. *Offic. c.* 23. Diogenes ait, Antipater negat. *Id.* 2. *de Fin. cap.* 22. Quasi ego curem, quid ille aiat, aut neget. *Plaut. Rud.* 2. 4. 14. Vel tu mihi aias, vel neges. *Apulej. in Apolog.* Aiunt, deos adnuere. ¶ *Aio* dicitur pro *ais ne? Plaut. Amph.* 2. 2. 167. Aio, heri nos advenisse huc? *Al.* aio. *dico di si.* ¶ *Ain' tu, ain tandem, aio vero*, formulæ sunt percontantis cum admiratione. *Cic. Attic.* 12. 6. Ain' tu? verum hoc fuit? *Sine me? di tu il vero?* Cum plurali numero *Liv. l.* 10. *c.* 25. Aio' tandem? inquit, castra vellata non habetis? *Plaut. Amph.* 1. 1. 188. Ain' vero? *Id.* Aio enimvero. ¶ Participi. *Aiens, entis. Apulej. l.* 6. *Met.* Sic aiens vasculum tradit. ¶ Pro affirmans. *Cic. in Top. c.* 12. Negantia contraria ajentibus. ¶ Sunt præterea hujus verbi aliæ quædam personæ, ac tempora minus usitata. Nam *aierunt* dixit *Tertull. de fuga in persecut. c.* 6. Infinitum *aiere* pro affirmare legitur apud *Augustin. 5. de Trinit. c.* 10. Imperativum *ai* usurpavit *Naevius* apud *Priscian. l.* 10. Præterea *aibant* pro *aiebant* dixit *Accius ibid.* Ad hæc præteritum *ai, isti, it* affert *Probus Grammat. cap. de Cathol. verb. & aitis* secundam pluralem præsentis *Aiunt. c. de num. verb.* sed neuter exempla affert Latini Scriptoris. Quamquam *aisti* legitur apud *Augustin. epist.* 54. *a med.* Præterea *ait* tertia persona præteriti, *dixit*, probari posse videtur ex illo *Ovid. Heroid. ep.* 11. *v.* 49. Nec tenui vocem, quid, ait, tua crimina prodit? Quique elamantis conscia pressit anus. Et *Virg. Æn.* 2. *v.* 153. Suffulit exutas vinclis ad sidera palmas .... Testor numen, ait, *&c.* Adde alia hujusmodi quamplurima, in quibus *ait*, cum alio verbo præteriti temporis jungitur: neque tamen inde necessario concluditur, esse præteritum. ¶ Olim *ajo, ajis, ajit* scribebant: atque ita tractitarum ab ipso Ciceronе, testatur *Quintil. lib.* 1. *c.* 4. (*al.* 5.) sed tum consuetudo, tum Posteriorum licentia (ut prima syllaba corripi posset) alterum i extrusit.

Ajus Deus, m. 2. a Rom. dictus est ab eo, quod ajebat. Nam olim Romæ audita vox est silentio noctis, clarior humana voce, quæ jubebat Magistratibus nuntiari, Gallos adventare, ut providerent, ne Roma ab iis caperetur. Ex eo dictus est *Aius*, idest loquens. *Cic. lib.* 2. *de Div. c.* 32. ¶ A *Livio l.* 5. *c.* 5. dicitur *Ajus Locutius*, ubi quidam male leg. *Allocutius*.

Aizoon, ἀείζωον, lat. sempervivum, herba est folio carnoso, lævi, oblongo, semper virenti. V. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

A ANTE L.

Al. *Auson. in Technopægn. Grammaticomastix.* Die, quid significent camelectus Maronis? in his al Celtarum possit. sequitur non lucidius tau. Et quod germano mixtum male lethiferum min. *Scalig. in commen. ad Catal. Virg.* ita explicat, ut *al* significet alium, *min* minium, *tau* taurum.

Ala, æ, f. 1. *ala*, כנף, Ger. *flugel*, πτερόν, ab axilla per contractionem (veteres enim *axilla* dicebant) pars illa in avibus, qua volant. *Cic. in Orat.* ¶ Per similitudinem dicitur etiam de loco illo concavo subter brachium in homine, quia in eo pili quasi pennæ nascuntur. Imo dicitur etiam de quadrupedibus. *Plin. l.* 11. *de cleph.* ¶ Præterea ala dicta est equitum turma, quod pedites tegant alarum vice. Nam in equitum ordinibus circum legiones dextra, sinistraque, tanquam alæ in avium corporibus, locantur, Græci Τάξεις vocant. *Cic. Offic.* 2. Quare te Pompejus alæ alteri præfecisset. ¶ Invenitur aliquando usurpatum de pedestribus copiis. ¶ Scribebatur etiam *hala* cum aspiratione, ut testatur *Suetonius ad Capitolin. in Pertin. c.* 2. ¶ Alæ pro velocitate, *Virg. Æn.* 3. Et ventis, & fulminis ocyor alis. Sic velorum alæ, *ibid.* ¶ In ædificiis *alæ* dicuntur structuræ ad latera ædium. *Vitruv.* 4. 7. & 6. 4.

Alabanda, æ, & Alabandæ, arum, *Elobanda*, Ἀλάβανδα, urbs Cariæ opulentissima: atque ea de causa *Juvenalis sat.* 3. *v.* 70. inter urbes barbaricis deliciis & luxu perditas eam recensuit. Dicta est ab Alabando conditore, Cariis filio, quem etiam pro Deo habuerunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor.*

Alabandicus, & Alabandicus, a, um, adject. possess. ut Alabandicus carbunculus, *Plin. l.* 37. *c.* 7. qui Alabandis petitus. At Alabandiaca rosa, *Id. l.* 21. *c.* 4. ¶ Invenitur & Alabandensis, Alabandeus, apud *Cic. l.* 1. & 2. *de Orat. & Fam.* 13. *ep.* 57.

Alabarches, lat. alis præfectus. Et fuit apud Ægyptios honoris appellatio. V. Arbarches.

Alabastrites, m. 1. ἀλαβαστίτης, marmoris genus, candidi coloris, quod etiam onychites vel onyx dicitur, quia humani unguis candorem refert. Sic dictus, quod ex eo maxime alabastra fierent.

Alabastrum, n. 2. *alabastro*, Ger. *alabasterflein*, ἀλάβαστρον, vasis genus erat ex alabastrite lapide torno excavatum, ad conservanda unguenta maxime idoneum. *Mart.* Quot Cosmi redolent alabastra, focique Deorum. ¶ Dicitur etiam in masc. g. alabaster, ἀλάβαστρος. *Cic. l.* 2. *Acad.* apud *Non. c.* 15. *n.* 17. Alabaster plenus unguenti. ¶ Ducitur ἀπὸ τῦ μὴ ἔχειν κάθεδρ, ut *Suid.* innuit, quod sc. fine ansa sit, vel a gerendo & sustinendo: quod enim communiter ἀμφίστομον, Attici ἀλάβαστρον, dicunt. ¶ Alabastrorum figura ad instar pyramidis fuit, *h. e.* ex planiore orbe in acumen desinens: Materia non una. Fere enim ex alabastrite, sed interdum etiam ex auro fiebant. *Plin.* 9. 35.

Alabastrus, m. 2. ἀλάβαστρος, Fl. Æolidis, qui ex Ida M. profluens per Troadem reg. decurrit. *Plin. l.* 5. *c.* 30. ¶ Alabastrus etiam dicitur calyx rosæ, antequam sit expansa, *Idem lib.* 21. *c.* 4. eo quod alabastri figuram referat.

Alabes, tis, pistis Nili. *Strab. l.* 17. ¶ *Plin.* alabetam dixit *l.* 5. *c.* 9. ¶ Hic fortasse Mastela est, vel Lampreta.

Alacer, cris, & cre, o. 3. vel hic, & hæc alacris, & hoc alacre, *vivo, attivo, pronto, allegro*, שׂמח, Ger. *munthig, frisch*, Gall. *gay, alegre*, εὔθυμος, qui viget sensibus universis, quod est indicium recti animi, atque sublimis, cui contrarium est *lacer*, idest, qui est amputatis in corpore membris, & in quo animus non syncerus sensibus suis adest. Hinc intelligitur, aliud esse Alacrem, aliud Lætum. ¶ Sunt, qui *Alacrem*, festinantem, & properum dici putent, quasi *alis acrem*. ¶ Donatus scribit Alacrem pro ἄθαρσον, idest non tristem dici, littera l pro d posita, in illud *Ter. Eun.* 2. 3. 12. Quid tu es tristis? quidve alacris? ¶ Alacer, ut & acer, tantum in masculino dicimus; alacris in utroque. ¶ Comparat. alacrior ad tutandam Remp. *Cic. Somn. Scip. c.* 3. ¶ *Alacres esse*, h. e. prompti ad cædendum. *Claudian.* 2. *in Eutrop. v.* 280.

Alacritas, *vigore, gagliardezza*, נמלה נמל, Ger. *freud, hurtigkeit*, εὐφρόσυνη, vigor, & animi erectio, necnon lætitia gestiens, quæ, secundum *Donatum*, proprie est mutatio quædam vultus gestientis in spem aliquam, & media est inter lætitiam, atque tristitiam. ¶ Interdum dicitur voluntaria celeritas, seu promptitudo, vel ardor, προθυμία. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 7. Mira fuit alacritate ad litigandum. *Idem* 4. *Tusc. c.* 16. alacritatem, gestientem lætitiam interpretatur. ¶ Itaque hominis lætitia propria, quippe quæ opinione constet: alacritas autem communis omnium animalium. ¶ In plur. n. dixit *Gell. l.* 19. *c.* 12. Sensus motusque animi innexi implicatique vigoribus quibusdam inventium, & alacritatibus.

Alacriter, *gagliardamente*, בגבורה, Ger. *hurtiglich, dapfferlich, freudig*, προθύμως, *Plin. l.* 20. *c.* 12. Secuta ætas alacriter defendit. Sed optimi libri habent, acriter. At *Amm. Marcell. l.* 14. *c.* 8. In certamen alacriter confligere. *Justin. l.* 1. *c.* 6. Repetito alacrius certamine.

Alæa, Ἀλαία, Straboni, ac Ptolemæo: Alisa, Ἄλισα, Antonino ac Dioduro urbs est Siciliæ celebris. Ciceroni porro dicta *Halesa*, unde oppidanos *Plinius* vocat *Halesinos*. Memorator & Alesini, vel Halesini agri tons intumescens, & quasi exultabundus ad cantus, apud *Solin.* & *Priscian.*

Alalcomenæ, sive Alalcomenion, ἀλαλκομεναί, sive ἀλαλκομένιον, oppidum Bœotiæ, ab Alalcomeno conditore appellatum, qui & Minervæ templum eodem consecravit, quam a suo nomine Alalcomeniam appellavit, cujus meminit *Homer. 4. Iliad.*

Alani, f. 1. regio est Scythiæ Europæ, quæ ad Morotidas paludes pertinet. Hæc *Lithuania* hodie, ingens Provincia inter Polonos, & Moscho[illegible] [illegible]tatur. ¶ Populi Alani dicuntur, Roxolanis finitimi. *Plin. lib.* 4. *cap.* 12. *Ammianus* scribit, Alanos dici, quos prisci Massagetas dixerunt. *Jul. Capit.* Alanos in parte Daciæ collocat: *Ptol.* vero in ea Scythiæ parte, quæ est intra Imaum. *Mart. c.* 30. Nec te Sarmatico transit Alanus equo. Europæos hic designat.

Alanus, m. 2. Fl. vel M. Scythiæ, intra Imaum M. ¶ Alanus item, *Alan*, fl. est Cornubiæ. ¶ Alani pop. qui, V. Alania.

Alapa, æ, f. 1. *guantiata, mostaccione*, Ger. *ohrfeigen*, Gall. *un soufflet*, Hisp. *bofetada*, κόλαφος, idem, quod colaphus, sed alapa Latinum est, colaphus Græcum. *Juven. sat.* 8. *v.* 192. *Mart. l.* 5. *ep.* 62. Sic *Phædr. l.* 5. *fab.* 3. Ducere alapam alicui.

Alapathus, herba est deficiendæ alvi vim habens, unde & nomen invenit. Græci enim ἀλαπάθειν purgationes vocant.

Alaricus, nomen Gothorum regis, qui Romam obsedit, destruxitque. Fuit alter Alaricus Gothorum rex quartus, qui etiam Romam cepit; sed postmodum per fraudem in die Paschæ occisi sunt Gothi. *Claudian. de bello Get. v.* 546. Rumpe omnes, Alarice, moras: hoc impiger anno, Alpibus Italiæ ruptis penetrabis ad Urbem.

Alāris, alare, o. 3. & alarius, a, um, o. 1. 2. ab ala, ut equites alares, & cohortes alariæ, quæ sc. in alis exercitus sunt. *Liv. l.* 10. Cohortibus alariis. *Id.* Præsunt alariis equitibus. *Cæs.* 2. *Bell. Civil.* [illegible] alarium. ¶ Alares equites fere erant ex auxiliis. Romani enim legionarii dicebantur. *Liv. l.* 40. *c.* 40.

Alastor, unus ex equis Plutonis. *Claud. in fin. l.* 1. *de rapt. Pros.*

Alaternus, i, f. 2. arbor, sive frutex [illegible] inter ilicem, & olivam. *Plin. l.* 16. *c.* 26. *Cpl. l.* 7. *c.* 6.

Alatrium, Aletrium, Alatrum. *Alatr*[illegible], Urbs T. Latii in Hernicis, a Verulo 5. M. P. ab Anagnia 7. Ferentino propior, a Præneste 15. totidem a Sora Anagniam versus. Populi Alatrinates.

Alātus, a, um, 1. 2. *alato, geflugelt*, πτερωτός, quod habet alas. *Virg. 4. Æn.* alatus talaria magalia plantis. ¶ Ponitur & pro veloci. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 425. alati equi.

Alauda, f. 1. *alodola*, κορυδαλός, Ger. *ein lerch*, avis, quæ olim galerita vocabatur, quæ apicem habet, hoc est plumam elatam in capite ad similitudinem galeri, sive galeæ. *Varro* appellat galeritum, *l.* 4. *L. L. Plin. l.* 11. *c.* 37. scribit, alaudam aviculam appellatam quondam galeritam Gallico vocabulo etiam legioni nomen dedisse. Hinc Cæsar, cum ex Gallis legionem conscriberet, Alaudam appellavit. *Cic. ad Attic. l.* 16. *ep.* 8.

Alausa, æ, vilis piscis, in Mosella fluvio maxime proveniens. *Auson. in Mosel. v.* 127. Stridentesque locis, obsonia plebis, alausas. Al. leg. alosas. Videtur autem esse is, qui ab Italis *cheppia* appellatur, a Gallis *alose*, a Rheni accolis *elsen*, & *elsen*.

Alazon, ontis, *millantatore. Plaut. Mil.* 2. 1. 8.

Alazonia, vox græca est, ἀλαζονία, superbiam, seu arrogantiam significat. Ἀλαζονεύεσθαι enim est, superbire, vel sibi plus æquo tribuere. *Ulpian.*

Alba, f. 1. ἄλβα, urbs fuit in Latio, ab Ascanio condita, sub monte, qui ab ea Albanus appellatus est, 16. M. P. a Roma. Vulgatior fama est, ab omine porcæ ibidem inventæ Albam esse dictam. Longa vero dicta est, quod in longitudinem ædificata esset. Populi Albani vocabantur. Nunc in ruinis jacet. Illam circumstant castra Albanum, Savellium, & Gandulphi. Ex ruderibus Albanum urbs Ecrevit, vulgo *Albano*.

Alba, æ, f. *perla*, margarita: ita dicta a colore. *Lamprid. in Heliogab. c.* 21. Fabam cum electoris, & oryzam cum albis exhibens: alibi præterea in vicem piperis, &c.

Albanus, a, um, adject. possess. qui est ab Alba (longa) ut, Albana pax, Albanus exercitus, *Liv. l.* 1. *c.* 27. ¶ Item Albani habitant. populi eidem Albæ incolæ, ut, multitudo Albanorum. *Idem. l.* 2. *c.* 6.

Albarium, n. 2. *il bianco da imbiancare le case*, סיד, Germ. *weiffe, weiffung*, dicitur, quod illinitur tectorio, cum paries pingendus non est, quod fit ex calce. *Plin. l.* 35. *c.* 16. Itaque, Albarii operis nitore decorate, apud *Pallad. l.* 1. *tit.* 40. est dealbare. ¶ Albarium opus quomodo fiat, docent *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. *Pallad. l.* 1. *c.* 14. & *Plin. l.* 36. *c.* 23.

Albarius, ii, substant. qui albarium facit. *Leg.* 2. *Cod. Theodos. de excus. artif.* Architecti, laquearii, albarii, tignarii. ¶ Est etiam albarius [illegible], adject. *Plin. l.* 30. *c.* 23. Constat in albario opere [illegible].

Albatus, a, um, *vestito di bianco*, לבוש לבן, לבוש בוץ, Ger. *weiss*[illegible], ab albus, ut Albatus homo, idest vestibus albis ornatus, cui contrarium est, atratus. Antiqui autem festos dies albati fere agebant. *Cic. in Vat. c.* 13. Cum ipse epuli dominus albatus esset.

Albēdo, inis, ἀλφότης, *bianchezza*, candor, albitudo. Apud veteres latinos Scriptores non reperitur. *Severr. Sulpic. l.* 2. *hist. sac. c.* 16. *de Manna*: Glaciali albedine erat. Habet & Onomast. Vet.

Albegmina, V. Ablegmina, ita enim legendum.

Albenses, ium, populi Albæ incolæ. *Plin.* 17. *c.* & *Fest. in voce Albesia.*

Albĕo, es, n. 2. *esser bianco*, להלבין, Ger. *weiss seyn*, λευκαίνομαι, albus sum. *Virg. l.* 12. *Æn.* Offibus albent. *Cæs. l. B. C. c.* 68. Albente cælo. *h. e.* prima luce.

Albesco, n. 3. *farsi bianco*, להלבין, Ger. *weiss werden*, albus fio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Mare albescit. *Virg.* 4. *Æn.*

Albesia, tum, n. 2. scuta, quibus Albenses, qui sunt Matsi generis, usi sunt. Hinc & decumani vocabantur, quod essent amplissima, ut decumani fluctus, qui ceteris longe majores evolvuntur. *Festus.*

Albicans, antis, *bianchiccante, bianchiccio*, ὑπόλευκος, qui albicat. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Albicans cutis. *Id. l.* 27. *c.* 8. Albicans color.

Albicāre, albēre, albicandi. *Plin. c.* 30. (*al.* 31.) *sub fin.* Hyacinthus lapis pretiosus [illegible] parce albicantes, nam plerumque albicantibus in aquaticum eliquescit.

Albicasco, is, n. albescere incipio, ab albico, ut a labo, labasco, *Adrianus*, *Cn. Mattius* apud *Gell. l.* 15. *c.* 25. Jamiam albicascit Phœbus. Sed al. leg. *Albicassit*; & hoc fuerit futurum subjunctivi, ut *levassit*, pro *levaverit*.

Albicerātæ ficus, f. 4. quæ albo colore, & ceræ simili sunt, pediculo minimo, latissimæ. *Plin. l.* 15. *c.* 18.

Albĭco, as, *n.* 1. *biancheggiare*, חור, Ger. *weiss seyn*, λευκόομαι, albesco, aliquantulum albus sum. *Plin. l.* 22. Mutat colorem, & ex nigra albicare incipit. *Horat. Carm.* 1. 4. Prata canis albicant pruinis. ¶ *Albicatur*, pro albescit, deponentis forma *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 58.

Albicŏlor, oris, qui albo est colore. *Compar lib.* 1. *vers.* 420. Albicolor campus.

Albicŏmus, a, um, comas albas habens. *Venant. Fortun. l.* 4. *de vita Martini*, *v.* 2. Albicomi flores.

Albidŭlus, a, um, diminut. ab albidus, *biancherro*. *Pallad. l.* 3. *c.* 15. *De liquamine ex pyris?* Liquorem dimittunt saporis jucundi; sed coloris albiduli.

Albĭdus, o. 1. 2. *alquanto bianco*, חיורה, Ger. *weiss lecht*, λευκαλέος, aliquantum albus. Albida spuma, apud *Ovid.* 3. *Met. v.* 74. ¶ *Plin. l.* 8. *epist.* 20. Color cœrulæo albidior. *Cels. l.* 5. *cap.* 26. *num.* 20. Albidissimum pus.

Albinĕus, a, um, *bianchiccio*, albidus. *Pallad. in Mart. tit.* 13. Colores equi badius, aureus, albineus, &c.

Albīnus, nomen Imperatoris Romani, ita dicti, quod exceptus sit utero candidissimus, cum cæteri infantes soleant rubere. ¶ Fuit etiam cognomen gentis Posthumiæ. ¶ Item albinus, i, subst. idem est, quod, albarius, dealbator. Constantinus Imp. *leg.* 1. *C. de excusat. artif.* Albini, quos κονιατὰς Græci appellant.

Albion, onis, *Inghilterra*, quæ & Britannia, Insula maxima Europæ in Oceano, Galliæ, & Germaniæ adjacens, a Gallia 30. M. P. inter Cantium prom. ad Or. & Bolerium prom. ad Occ. ad 400. M. P. lata, longa vero inter Austrum, & Septentrionem fere [illegible]. Dividitur in duo Regna, in Britanniam primam, seu Anglicam, & Britanniam secundam, seu Scotiam. *Plin. l.* 4. *c.* 16. ¶ Fuit etiam Albion nomen filii Neptuni, qui contra Herculem pugnavit. *Mela l.* 2. *c.* 5.

Albis, Elba, Fl. Germaniæ. Oritur in finibus Silesiæ, in monte, qui Gigantum [illegible] vocatur, non *Riesengebirge*. Suscipit Multam fl. deinde Egram, postea Saalam, & Ortelium. In Meridiem primum, deinde in Occ. postea in Sept. per Lobesmam, Misniam, & Saxoniam fluens, Dresda, Torga, Vittenberga, Magdeburgo, Luneburgo, urbibus irrigatis, inter Ducatus Bremensem, & Hol[illegible] [illegible] Hamburgum, & Glucstadium, Oceano Germanico miscetur. Hunc Romani voluerunt esse terminum sui Imperii.

Albites, æ, f. albitudo. *Apulej. de herb. c.* 20.

Albitūdo, inis, *bianchezza*, λεύκωσις. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 32. Ad isthanc capitis albitudinem. *id est*, canos capillos.

Albius Tibullus, Poeta elegiographus, Horatio, & Ovidio familiaris. *Hor. l.* 1. *ep.* Albi nostrorum sermonum candide judex.

Albo, as, *imbiancare*, album facio. *Prisc. de situ Orbis*, v. 432. Hoc fuscat niveas, hoc albat gurgite nigras.

Albogalērus, m. 2. pilcum capitis, quo Flamines Diales utebantur. Fiebat enim ex hostia alba Jovi cæsa. *Festus*.

Albor, oris, m. 3. *albore*, *bianchezza*, לבן, Ger. *weisse*, Gal. *blancheur*, Hisp. *blancura*, λεύκωμα, ab albeo, sicut candor a candeo. *Scrib. Larg. compos.* 24. Diluitur fere ovi albore. Adde *Pallad. in Octobr. titul.* 14.

Albūcus, ci, m. 2. ἀσφόδελος, herba est, scapum habens cubitalem, rapicem similem multis napis simul coacervatis. Alio nomine asphodelos, sive hastula regia vocatur. *Plin.* 21. 17.

Albuēlis, f. 3. uvæ genus. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Albūgo, *f.* 3. *macchia bianca nell' occhio*, חכלל, macula in oculo, λεύκωμα. *Plin. l.* 24. *c.* 5. Oculorum albugines cedri succo inungere. ¶ Est etiam genus furfuris, seu porriginis inter capillos. *Id. l.* 26. *cap. ult.* Callithrix albugines in capite tollit.

Albŭla, Σύβις, Fl. Hetruriæ, Romam interluens, ab albo colore aquæ, qui postea Tyberis a Tyberino Sylvio Albanorum Rege ibi extincto dictus est. ¶ Albula item, vel Albulæ, plur. *Bagni di Tivoli*, sunt aquæ salutares apud Tibur urbem, quæ in Anienem Fl. excipiuntur. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 13.

Albŭlus, a, um, dim. ab albus, *bianchetto*, albidus. *Catull. epigr.* 30. Ut albulus columbus, aut Dioneus.

Album, i, n. 2. substantivum, *una tavola ingessata*, לוח, Ger. *ein gewweisse tafel*, dicitur, quod Græci vocant λεύκωμα, tabula gypsata, in qua Prætorum edicta publice dabantur. Hinc album corrumpere apud Jurisconsultos. ¶ Similiter ea tabula dicitur Album, in qua singulorum annorum acta litteris mandabantur a Pontifice maximo, proponebaturque domi ejus, ut potestas esset populo cognoscendi. Hique nunc Annales maximi nominantur. *Cic. lib.* 2. *de Orat. c.* 12. ¶ Est & Album decurionum, & citharœdorum. Nam in Digestis titulus est, De albo scribendo, ubi docet Ulpianus, quo ordine decuriones in albo scriptos esse oporteat. ¶ Fuit & album Senatorum, civium, judicum. Hinc apud Senec. mittere in album judicum; & apud alios albo eradere, albo adscribi, in album referre, &c. ¶ Album, pro albore dixit *Virg. Ecl.* 2. v. 41. Sparsis nunc pellibus albo. Sic ovi album apud *Celsum* 7. 7. 13.

Album, Ἄλβον, Prom. Africæ 15. M. P. freto a Mellaria Hispaniæ vico diremptum. *Plin. in Prooem. l.* 3. ¶ Item Prom. est in Phœnicia, *Capo Scandalio*, inter Tyrum, & Ptolemaidem, apud Ecdippam urbem. *Plin. l.* 5. *c.* 19.

Albūmen, n. 3. *chiaro dell' ovo*, חדר, Ger. *das in ey*, *eyerklar*, Gall. *blanc d' oeuf*, *glaire d' oeuf*, Hisp. *blanco del huevo*, *o clara del huevo*, λεύκωμα, quod est in ovo album. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Ovi albumen.

Albūna, f. 1. Deæ nomen, quæ in nemore quodam agri Tiburtini colebatur. A Græcis dicitur λευκοθέα, Leucothea. Creditur fuisse Ino Athamantis uxor, quæ viri furorem metuens, una cum Melicerta filio se in mare præcipitavit. ¶ Alii Sibyllam Tiburtinam fuisse existimant, quæ ob admirabilem sapientiam a vicinis populis Dea credita est. *Lactant. l.* 1. *c.* 1.

Albunēa, *Albunea*, f. 1. fons, & nemus juxta Anienem, sive ab albore aquæ sulphureæ, sive quod Albuna Latine sit, quæ Græce λευκοθέα dicitur. *Virg. l.* 6. Lucoique sub alta consulit Albunea. ¶ Fons hic cum Albuneo fluviolo non longe a Tibure consistitur.

Alburnum, n. 2. *parte tenera nel legno dell' arbore*, חלל חעץ, Ger. *das burrte*, *oder gummi*, Gal. *la feve d' un arbre*, Hisp. *alburno de la madera*, σῦκο δένδρου, adeps arboris. *Plin. l.* 16. *c.* 38. Humor & cortici arborum est, qui sanguis eorum intelligi debet. Est enim in toto corpore arborum, ut reliquorum animalium, cutis, sanguis, caro, nervi, venæ, ossa, medulla. Pro cute cortex, humor sanguis, proximi plerique adipes. Hi vocantur a colore alburnum.

Alburnus, *Alburno*, *Montagna di Sicignano*, M. *della Petina*, Mons Lucaniæ, in Lucanorum, & Picentium conf. apud Silarum fluv. & Auletam opp. unde Tanager fl. profluit, a Salerno 30. M. P. Dictus est a candore verticis. ¶ Est & Alburnus nomen piscis. *Auson. in Mosel.* v. 126. ¶ Apud *Tertul. Apol. c.* 5. Aburnus dicitur Alburni Montis Deus.

Albus, a, um, o. 1. 2. *bianco*, לבן חור, Ger. *weiss*, Gall. *blanc*, Hisp. *blanco*, λευκὸς, nomen coloris notissimi, quod a candido ita differt, ut album pallori conjunctum sit, quale est plumbum, candidum vero splendori, quale est in nive, atque illud natura, hoc cura fiat. *Festus* vult album a Græco ἀλφὸς esse appellatum. Sabini *alpum* dicunt. Unde credi potest, Alpium nomen a candore nivium esse derivatum. ¶ Albo opponitur atrum, candido nigrum. *Virgil. Georg.* 3. v. 81. Honesti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. Vide *Servium* ibi. ¶ Pro pallido. *Sulpitia in Sat. in Domit.* Sed tergo prolapsus, & ingluvie albus. ¶ Et pro cinericio. *Pers. Sat.* 1. 59. Auriculas (Asini) imitata est mobilis albas. ¶ Pro felici, & læto, ut atrum pro tristi. *Sil. l.* 15. v. 53. Sed current albusque dies, hornque serenæ. Sic dies albo notanda lapillo apud *Horat.* hoc est fausta. Album calculum alicui rei adjicere apud *Plin.* hoc est rem probare. ¶ Pro lucido, & candenti. *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. Albæ leone flammeo calent luces. ¶ Albus, absolute, pro unionibus, *Lamprid. Heliogab.* & alii mediæ latinitatis Scriptores dixerunt. *Lamprid. Elagab. c.* 22. & ibi *Salmas.* ¶ Albus, an ater sis, nescio. Proverbium est de vehementer ignoto. *Cic. Philip.* 2. *c.* 16. Sic *alba avis*, de re valde inusitata. *Idem Fam.* 7. *ep.* 28. ¶ *Alba fenestra* sunt splendidæ, apertæ, perspicuæ. *Senec. in præfat. lib.* 3. *controvers.* ¶ *Albus ventus* dicitur, qui nubila fugat. *Horat. l.* 1. *od.* 7. Albus Notus. ¶ Gradus hujus adjectivi sunt *Albior*, *albissimus*, & ita formantur a *Varrone l.* 6. *L. L.* sed fortasse aliorum scriptorum exemplis carent.

Alcæus, m. 2. Poeta Lyricus Mitylenæus, magnificus, brevis, diligens, & plurimum Homero similis. ¶ Fuit etiam hoc nomine avus Herculis, qui inde *Alcides*.

Alcaïcum, i, n. 2. carmen, ἀλκαϊκὸν μέτρον, quod post duos dactylos trochaicam habet syzygiam, quale est illud apud *Horatium*, Heſperiæ mala luctuosæ. Nomen accepit ab Alcæo inventore.

Alcathŏus, sive Alcothous, Pelopis filius, qui cædis Chrysippi fratris suspectus Megaram venit, occisoque leone Citheroneo, qui Eurippum, Megarei Regis filium necaverat, a Rege asciscus est gener, & Regni successor. Hinc Megara urbs Alcathoi appellata est. ¶ Alcathous alius fuit Trojanus, qui Hippodamiam Anchisæ filiam in uxorem habuit, & in pugna apud Trojam ab Idomeneo Cretensi occisus est.

Alce, ἄλκη, nomen canis, apud Xenoph. ¶ Item meretricis, apud *Gell. l.* 4. *c.* 11. ¶ Item urbis Hispaniæ apud *Liv.* ¶ Est item alce animal jumento fere simile, nisi proceritas aurium, & cervicis distinguat. *Plin. l.* 3. *c.* 25. Vide Alces.

Alcea, f. 1. ἀλθαία, herba est sylvestrium malvarum generi affignata, folia habens similia verbenacæ. *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Alcēdo, inis, avis maritima, paulo major passere, pennis purpureis, candidis admixtis, collo gracili, & procero, rostro subviridi, longo, & tenui. Dicta est alcedo, quasi algedo, quod frigidis temporibus mediæ fere hyemis, in litore maris, in arena parit. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 14. scribitur & *halcedo*. Eadem dicitur *Altyone*. V.

Alcedonia, n. 2. ἀλκυονίδες, dies sunt hiberni fere 14. quibus alcedo ova parit in litore maris, & fœtus educat, quo tempore summa ventorum est tranquillitas. *Plaut. Cæsin. prolog.* Tranquillum est, Alcedonia sunt circa forum.

Alces, is, seu alces, æ, sive alce, es, ἄλκη, *la gran bestia*, animal in Gallia Transalpina, item in Sarmatia Europæa, cujus unguis sinistri pedis posterioris a morbo comitiali tuetur. Figura, colore, magnitudine jumenti, ideſt multe similitudinem prætendit, sed proceritate aurium, & cervicis distinguitur, & labium superius adeo protensum habet, ut nisi retrograde incedens, herbas in terra carpere non possit. Sed aliqui dicunt, media inter camelum, & cervum similitudine esse, ex his mares in supercilliis habere cornua. Est animal inventu rarum. Olfactu enim a longinquo venatorem sentiens, statim in specus, & latibula se condit. *Cæs. lib.* 6. *Jul. Capit. Plin. l.* 8. *c.* 15. ¶ Est & Alces Bithyniæ fluv. *Plin. l.* 5. *c.* ult.

Alcestes, es, sive Alcestis, idis, ἄλκηστις, fuit Perilai filia, Admeti Pheræorum Regis conjux, quæ maritum tanto amore dilexit, ut pro eo perire non recusaverit. Cum enim Rex ægrotaret, Oraculo nuntiatum est ei, posse eum adhuc vivere, si foret aliquis ex affinitate vel amicitia, qui pro eo sponte mortem subiret. Cæteris id abnuentibus, sola uxor promisit. Plura apud *Eurip. in Alceste*.

Alceus, dictio diffyllaba, ἀλκαῖος, Pater Amphitryonis, & avus Herculis, a quo & Alcides, ἀλκείδης, appellatur. *Serv. ad Æn.* 6. *vers.* 392.

Alchymia, seu Alchimia, ἀλχυμία, est ars, quæ in metallis operatur, & ignobilia in argentum, aurumque commutare conatur. Quare Græci eam τὴν τῦ ἀργύρου, καὶ χρύσου τεχνικὴν definierunt, & *Isaac* τέχνην appellarunt. Atque hoc referunt fabulam de aureo vellere ab Argonautis petito, ut scil. vellus illud nihil aliud esset, quam pellis quædam, in qua ratio omnis hujus scientiæ esset conscripta. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 15. ubi ab aliis legitur *Chimia*. ¶ Ad Etymologiam quod attinet, Vetustiores omnes, χημία, vel χημικὴ, infimæ Græciæ auctores ἀχυμία pro ἀλχυμία nominant. Ac illud, Al, procul dubio articulus Arabum est, quo ea Gens pleraque Græca interpolavit, ut notat *Scalig. in Cultrem Virg. p.* 43. χημία autem, sive χυμία potius a χύω, pro χέω, fusio, quia metalla fundis, duci videtur. Sed de Etymo hoc plane dubio V. plura apud *Voss.*

Alcibiades, m. 3. ἀλκιβιάδης, vir Atheniensis, filius Clinix, ex genere Eurysacis filii Jovis, summis naturæ, & fortunæ muneribus ornatus, Atheniensium longe princeps genere, divitiis, pulchritudine, magnitudine ingenii, atque animi. Vitiis æque famosus. De illo *Plutarchus*, *Corn. Nepos*, & *Justinus*.

Alcibiadēus, a, um, ad Alcibiadem pertinens. *Arnob. l.* 6. v. 198. Hermæ Alcibiadei.

Alcidāmus, Justator insignis. *Stat.* 10. *Theb.* ¶ Alcidamas Eleates, Philosophus, discipulus Gorgiæ Leontini, qui scripsit de Musica, & de Rhetorica. *Suid. Quintil. l.* 3. *c.* 1. *Laert. in Prooem.*

Alcidāmus, Rhetor antiquus in primis nobilis, qui mortis laudationem scripsit. *Cic.* 1. *Tusc.*

Alcides, hujus dæ, m. 1. ἀλκείδης, Hercules Græca significatione a virtute appellatur. Nam ἀλκὴ, virtus, robur, fortitudo dicitur. Vel verius Alcides, ut *Herod.* ait, nomen est patron. ab Alceo avo paterno Andromedes, & Persei, & Amphitryonis patre. *Virg. Ecl.* 7. v. 61. Populus Alcidæ gratissima, vitis Lyæo. Alcimēdon, ontis, m. 3. sculptor nobilis. *Virg.* 3. *Ecl. v.* 37.

Alcinous, vel Alcinus, ἀλκίνοος, Nausithoi filius, Rex Phæacum in Corcyra insula justissimus, cujus ædes fuerunt magnificentissime extructæ, & viridaria bifera erant. Hinc Alcinoi horti in proverbium transierunt, de loco divitiarum, seu delitiarum pleno, & per metaphor. de libris plenis eruditione. *Virg. Georg.* 2. v. 87. ¶ Fuit etiam Alcinous Philosophus Platonicus, qui decretorum Platonis epitomen composuit. Verum hujus libri auctorem legitimum esse Arium Didymum, docet *Theoph. Raynaud. Theol. nat. dist.* 1. n. 42. p. 61.

Alcithŏe, Thebana mulier, quæ, cum Bacchum, ejusque Orgia contemneret, ceteriique mulierbus sacra celebrantibus, cum sororibus, & ancillis lanificio operam daret, ab irato Baccho in vespertilionem cum sociis mutata est, telæ autem in vitem, & hederam. *Ovid.* 4. *Metam.*

Alcmæon, ἀλκμαίων, Amphiarai vatis, & Eriphyles filius fuit, qui matrem in ultionem patris, quem illa dolo occiderat, interemit. ¶ Alcmæon etiam Philosophus Crotoniates fuit, Pythagoræ auditor, qui primus de naturæ ratione scripsit lingua Dorica, & morbo pediculari periit.

Alcmæonius, a, um, adject. Alcmæonix furiæ. *Propert. l.* 3. *eleg.* 5. quia Alcmæon matricida furiis agitatus dicitur.

Alcmēna, f. 1. ἀλκμήνη, filia Electryonis, uxor Amphitrionis Thebani, quæ Jovi Herculem peperit. Dicta est ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, ideſt a robore, quoniam hæc mulier multum prætulerit animi, & constantiæ ad viros proxime accedens. ¶ Aliquando pœn. ponitur u, Alcumena, prout versus exigit. *Plaut. in Amphitr.* passim.

Alcomēnæ, ἀλκομενίδαι, Ithacæ insulæ civitas est, a quo Ulysses Alcomeneus, ἀλκομενίδης, a Poetis appellatur. *Steph.*

Alcon, sagittarius Cretensis, qui, cum ejus filium draco invasisset, tanta arte direxit sagittam, ut ea in serpentis deficeret vulnere, nec transiret in filium. ¶ Fuit item Alcon Erichthei Athenieusium Regis filius, qui ex Attica in Eubœam fugit.

Alcyŏne, f. 1. vel Halcyone, vel Halcyon, onis, ἀλκυὼν, ονος, & ἀλκυόνη, quam & Alcedinem vocari supra diximus, Æoli Regis ventorum filia fuisse creditur, & uxor Ceycis, quæ defiderio mariti, qui naufragio perierat, in mare se dejecit, versaque est, ut Poetæ fabulantur, in avem sui nominis. *Ovid.* 11. *Met.* ¶ Altera fuit Alcyone Eveni fluminis filia, uxor Idæi, ante Marpesia appellata, quam Apollo cum rapuisset, non dubitavit maritus sumpto arcu, & sagittis uxorem vi ab eo repetere. Quod cum frustra conatus esset, parentes filiæ casum lugentes, commutato nomine Alcyonem eam appellarunt, quod fatum superiori Alcyone non dissimile sortita videretur. De Alcionibus *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Alcyonium, ii, n. 2. medicamenti genus apud *Plin. l.* 32. *c.* 8.

Alcyonius, a, um, adject. pacatus, feriatus, tranquillus, ut Alcyonii dies. *Colum. l.* 11. *c.* 2. V. Alcedo.

Alea, f. 1. *gioco di sorte*, *come dadi*, *o carte*, Ger. *brettspiel*, *kartenspiel*, Gal. *tout jeu de hazard*, Hisp. *qualquier juego de fortuna*, *como dados*, κύβοι, ludus tabulæ, seu ludus tesserarum, & generatim omnis ludus in varietate fortunæ consistens, seu qui casu potius, quam arte gubernatur. Nomen accepit ab inventore, qui Aleas fuit, miles quidam, in ocio Trojano. *Hor.* Quem damnosa Venus, quem præceps alea nudat. ¶ Per translationem pro fortuna, & pro periculo, periculique dubitatione sumitur. Hinc ille dicitur Aleam jacere, *fortunæ committere*, qui se periculo, fortunæque committit. *Liv.* in dubiam imperii, servitiique aleam imus. *Sueton.* Omnem aleam jacere, *arriscbier tutto*. ¶ Plinius Præfat. Oper. scripsit, Ciceronem extra omnem ingenii aleam positum, ideſt extra dubitationem, utrum aliquis ei videatur præferendus. ¶ Aleam emere, hoc est res incertas. *Pompon. in leg. Nec emptio*, *ff. de contrahen. empt. & vendit.* ¶ *Jacta est alea*, proverb. cum res fortunæ arbitrio omnino commissa est, *Sueton. in Cæs. c.* 32.

Alĕa, æ, f. prima & secunda brevi est epitheton Minervæ, quæ in Arcadia templum habuit ab Aleo Arcadiæ rege exstructum. *Stat.* 4. *Theb.* v. 288. templumque Aleæ memorale Minervæ.

Alĕāris, e, ad aleam pertinens.

Alĕātor, m. 3. *giuocatore*, *bisseggiere*, Germ. *ein brettlerspieler*, Gall. *joueur*, κυβεύτης, qui sæpe alea ludit. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 10.

Aleatorium, n. 2. *luogo del giuoco*, *ridotto*, Ger. *ein zwerffspiel*, Gall. *berlan*, Hisp. *lugar de juego*, κυβευτήριον, apud *Sidonium* pro ludo aleæ, ait enim, Atque illic aleatorium lassis consumpto sphæristerio faciat, *l.* 2. *epist.* 2.

Aleatorius, a, um, adject. ad aleam, vel aleatorem pertinens, ut Forum aleatorium, apud *Sueton. August.* 71. Damna aleatoria. *Cic. Philip.* 2. *c.* 27.

Alĕbas, vel Alevas, æ, ἀλεβᾶς, Laridæorum in Thessalia crudelissimus tyrannus, ab ipsis tandem satellitibus interfectus, quos ad corporis custodiam adhibebat. *Ovid. in Ibin.* v. 322. Quosque putas fidos, ut Lariſæus Alebas.

Alebria, veteres usurpabant pro bene alentia. *Festus*.

Alec, ĕcis (in libris vetustissimis Allec, nec unquam per aspirationem nisi apud *Festum*) non certi alicujus piscis nomen, sed genus potius, sub quo minimi quique, & viliſſimi pisciculi continentur. Qui aspirationem appingunt, ducunt ab ἅλς, vel ἁλικὸς, qui marinus piscis est. *Colum. l.* 8. *c. ult.* ¶ Est & liquaminis genus, sed crassius, quod ex intestinis piscium conficiebatur, *salamoia*; efferturque fœminino, & neut. genere. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Muliorum alecem excogitare provocavit. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. v. 73. Ego sorcem primus & alec, Primus & inveni piper album.

Ale-

Alecto, us, ἀληκτώ, una ex furiis infernalibus, & latine non ceſſans, interpretatur, ab a privativa, & λήγω, deſino, quia cupiditas nunquam ſatiatur, vel quod a ſuppliciis ſumendis de improbis nunquam ceſſet. A *Virg.* vocatur atra, ſæva nocte, Cocytia, ſæva, luctifica, &c.

Alectoria, gemma, quæ in ventriculo galli invenitur. Gallus enim Græce ἀλέκτωρ dicitur. Hoc gemmarum genere Milo Crotonienſis invictus in certaminibus viſus eſt. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Alectorolóphos, i, *creſta di gallo*, ἀλεκτοροφάλαρος, herba eſt tuſſientibus utilis, foliis galli gallinacei criſtæ ſimilis, caulem tenuem, ſemenque nigrum in ſiliquis habens. *Plin. l.* 27. *c.* 5.

Alecŭla, vel Allecula, diminutivum ab alec, hoc eſt parvus piſciculus aleci faciendo aptus. *Colum. l.* 6. *c.* 8. & *l.* 8. *ſub fin.*

Alejus Campus, m. 2. locus eſt Lyciæ, in quo cecidit Bellerophon, cum a Pegaſo ab œſtro agitato excuteretur, ſic dictus, quod in eo cœcus erraſſet Bellerophon, donec periret.

Alemanni, ſeu Alamanni, *Alemani*, Ger. *die Teutſchen*, ἀλαμανοί, populi Germaniæ, Galliæ Belgicæ, & Rhætiæ proximi, qui Sueviam incoluerunt. Sed nunc omnes Germani Alemanni etiam dicuntur. Rheno fluvio a Gallis, Alpibus ab Italia diſcreti ſunt. Ita dicti ſunt patrio vocabulo, quaſi prorſus viri. Cum enim Germani illi Septemtrionales, præſertim Tranſalpini, mutare ſedes cogitarent, imitati priores Germanos, qui trajecto Rheno, quo ſe totos viros fore oſtenderent, ſibi hoc nominis, quaſi *Ger ein man*, impoſuiſſent, & ipſi ſe, quod fortiſſimi bellatores, & viri omnes eſſe & vellent, & deberent, Alemannos, quaſi *Als mannen* appellavere. Quod autem a Germanis vere diverſi ſint, illud argumento eſt, quod Alemannis victis Antonius Caracalla *Alemannicus* appellatus eſt; cum jam tum ſe *Germanicum* dicere.

Alemannĭa, æ, *Alemagne*, Alamannorum Regio, præſertim quæ Rhætiam, Helvetiam, & Sueviam complectitur. *Claudian. in* 3. *Conſul. Honor. v.* 234.

Alemannĭcus, a, um, ut tentoria Alemannica. *Amm. Marcell. l.* 23. *c.* 3.

Alemŏna, æ, f. vel Alimona, Dea Romanorum, alendis in utero fœtibus præfes.

Alĕo, onis, *giuocatore*, κυβεύτης, idem quod aleator. *Naevius* apud *Feſtum*, Audax ganeo, Iurco, aleo.

Aleria, f. 1 *Aleria*, Col. a Sylla Dictatore deducta, & Urbs E. Corſicæ, mar. in Or. apud oſtia Rhodani Fl. nunc excita. *Plin. l.* 3. *c.* 6.

Ales, hujus alitis, *uccello*, *augello*, עוף, Ger. *ein groſſ vogel*, Gal. *oiſeau grand*, *comme galine*, *oye*, *grue*, & *autres*, Hiſp. *ave*, *o otra coſa*, *que buela como facta*, *alouete*, *aper*, quilibet avis, quæ alas, & pennas habet, ſicut *volucris*: omne volatile, & tam maſc. quam fem. gen. profertur. *Virg.* Namque volans fulvus Jovis ales in æthra. *Mart.* Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit. ¶ In genitivo plurali *alitum*, & *alituum* per epentheſim, ſecundum Priſcian. *Virg. l. Æn.* 8. *v.* 27. Alituum, pecudumque genus ſopor altus habebat. *Martial. l.* 13. *epigr.* 61. Inter ſapores fertur alitum primus. ¶ Apud Augures *alites* vocabantur aves majores, quæ ſcil. volatu; *oſcines* vero minores, quæ voce omen præbebant. *Plin. l.* 10. *c.* 19. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* 64.

Ales, itis, o. 3. adjectivum omnis generis, ponitur a Poetis pro veloci, *veloce*, Ger. *ſchnell*, *geſchwind*, Gal. *leger*, *vite*, Hiſp. *ligero*. ταχύς, *Silius*, Alite vectus equo. *Virg.* 8. *Æn.* Alitis Auſtri. ¶ Ponitur & pro alato, hoc eſt, alas habente, *alato*. Sic Deus ales, pro Mercurio. *Ovid. Metam.* 3. *v.* 714. Ales currus, *Senec. in Med. ſub fin.*

Alĕſa. V. Haleſa.

Alĕſco, is, n. 3. *creſcere*, גדל, Ger. *wuachſen*, αὐξάνω, antiq. verb. ab alo, is, idem quod creſco. *Varro l.* 1. *c.* 44. *de re ruſt.* Quæ nata ſunt, in fundo aleſcunt. *Et l.* 2. *c.* 4. Aleſcendo roborari.

Alĕthes, m. 1. ἀλαθής, viri Trojani nomen. *Virg. l.* 11. *Æn.* Et quæ grandævus Alethes. Latine ſonat voracem.

Aletium, n. 2. *Lecci*, ἀλήτιον, Urbs E. Provinciæ Hydruntinę, primaria Regionis, ac totius Regni poſt Neapolim clariſſima, 7. M. P. ab ora Maris Adriatici, inter Brunduſium ad Occ. & Hydruntum ad Or. 24. a Tarento 50. Populi Aletini. *Plin. l.* 3. *c.* 11.

Aletriātes, & Aletrini, Italiæ pop. in Campania. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & 11.

Aletrinenſis, e, ad Aletrium pertinens. *Cic. pro Balb. c.* 22. Aletrinenſis fœderatus. Sed alii aliter leg.

Aletrium. Vide Alatrium.

Alĕtūdo, f. 3. *graſſezza*, *corpulenza*, apud *Feſtum*, verbale, ab alendo, corporis pinguedinem ſignificat. Obſoletum eſt.

Alĕus, a, um, idem quod *Alius*, cum pro Elio ſumitur, hoc eſt ad Elidem Achaiæ urbem pertineus. *Plaut. Capt. prol. v.* 31. Equus Aleus.

Alex, ecis. V. Halec.

Alex, vel Halex, *Aleſſo*, ſeu *Alete*. Fl. Locrorum, ſeu Calabriæ Ult. qui Brutios a magna Græcia ſeparat, & agrum Locrenſem a Rhegino, & in mare Jonium ſe exonerat, inter prom. Herculis, & Leucopetram.

Alexander, ἀλέξανδρος, filius Philippi Regis Macedonię, & Olympiadis filię Neoptolemi Regis Moloſſorum. Antiotelem magiſtrum habuit. Aſiam ſubegit, & magnam Indię partem; unde *Magnus* dictus eſt. Plures urbes variis in locis condidit, quas a ſuo nomine appellavit. Cum ex India in Macedoniam reverteretur, ab Antipatro Macedoniæ Præfecto veneno aquæ Stygiæ ſublatus eſt, Babylone, in convivio, apud Theſſalum Medicum, anno ætatis 32. Regni 12. Alexandri res geſtæ a multis ſcriptæ ſunt, præcipue a Plutarcho, & a Q. Curtio. De eo etiam mentio facta eſt in Sacris Libris, lib. 1. Machab.

Alexandria, & Alexandrēa, ἀλεξάνδρεια, cognomento Magna, fem. 1. Italis *Aleſſandria*, Turcis *Scandaria*, Urbs Ægypti, ad Nilum. *Horat. l.* 4. *od.* 14. *Propert. l.* 3. *eleg.* 10. ¶ Hoc nomine multæ aliæ urbes numerantur. Celebris eſt Alexandria Statiellorum, *Aleſſandria della Paglia*, in Ducatu Mediolanenſi, a Mediolano 32. M. P. in Auſtrolibycum, media fere inter Genuam ad Occ. & Auguſtam Taurinorum ad Occ. ideſt ad 40. M. P. Hæc olim Cæſarea dicta eſt. Poſtea Mediolanenſes amplificatam Alexandriam appellavere in honorem Alexandri III. Pontificis Maximi, qui eam Epiſcopali dignitate ornavit.

Alexandrīnus, a, um, *Aleſſandrino*, adject. quidquid ad Alexandriam pertinet, ut Alexandrinæ naves apud *Suet. Aug. c.* 98. ex quibus collecta claſſis ſupportando frumento maxime (quamquam & aliis meroibus) in Italiam ab Auguſto inſtituta fuit. ¶ Alexandrina vita atque licentia, apud *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 110. quod Alexandrini populi voluptatibus, & deliciis maxime diffluerent.

Alexipharmăcum, i, n. *contravveleno*, ἀλεξιφάρμακον, antidotus, remedium contra venena, *antidoto*, *contravveleno*. *Plin. l.* 21. *c.* 20. Convenit medicamento, quod alexipharmacum vocant.

Alexis, Aſinii Pollionis puer, quem Virgilius ejus amore captus a Pollione dono accepit. In hujus gratiam Virgilius ſcripſit ſecundam eclogam.

Alga, *alga*, אגם, Ger. *kraut*, *vvuelches im meer vvuchſt*, φῦκος, Ἁλάσσιον βρίον, herba, quæ naſcitur in aquis marinis, dicta ab algore aquæ, ſive quod pedes alliget, quia craſſa eſt, tollitis ex parte ſupernatantibus. *Virg. l.* 7. Laterique illiſa refunditur alga. ¶ Ponitur ſæpe pro re vili. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 42. projecta vilior alga.

Algenſis, ſe, adject. quod in alga naſcitur, vel nutritur, *algoſo*. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Purpurarum genera plura, pabulo & foro diſcreta. Lutenſe putri limo, & algenſe enutritum alga, vilitſimum utrumque.

Algĕo, es, alſi, ſine ſup. *patir freddo*, קרר, בצר, Ger. *frieren*, Gal. *avoir grand froid*, *geler de froid*, Hiſp. *enfriarſe*, ψύχομαι, a Græco ἄλγος, dolco, patior frigus, frigidus ſum, cui æſtuo opponitur. *Cic.* 2. *Tuſc.* Eruditur juventutem venando, currendo, eſuriendo, ſitiendo, algendo, æſtuando. ¶ Translate algere eſt, negligi. *Juven. ſat.* 1. *v.* 74. Probitas laudatur, & alget. ideſt negligitur, non expetitur.

Algĕſco, is, ĕre, algere incipio, algeo. *Prudent. Apotheoſ. v.* 142. (Deus) rabiem flammarum algeſcere cogit.

Algidenſis, o. 3. adject. ut raphanus Algidenſis, qui circa Algidum montem naſcebatur, longus, & translucidus. *Plin. l.* 19. *c.* 15.

Algĭdum, *Rocca del Papa*, opp. Latii in alto monte, Tuſculo finitimum, a Roma 12. M. P. Dictum eſt ex aeris algore. Similiter ipſe mons Algidus, & ſylva monti ſubjacens, in cujus ingreſſu Regillus lacus eſt, Algida dicitur, *Selva dell' Aglio*. Hinc terra Algida. *Ovid.* 5. *Faſt.*

Algĭdus, a, um, o. 1. 2. *freddo*, קור, Ger. *erkalt*, *agrior*, ψυχρός, frigidus. *Catul. in Carm. de Aty*, 63. Algida Idæ nive amicta loca colam.

Algĭfĭcus, a, um, adject. ψυχροποιός, frigus inducens, *che fa freddo*. *Gell. l.* 19. *c.* 4. Quod timor ſit omnibus algificus.

Algor, m. 3. *freddo*, עצה קר, Ger. *kolte*, *froſt*, Gal. *froidure grande*, *grande froid*, Hiſp. *frio o freſcor*, ψῦχος, ἀρρίγη, ab algeo, idem quod frigus, & proprie frigus vehementius. *Salluſt. l. Cat.* Corpus patiens inediæ, vigiliæ, algoris. Et *Plin. l.* 15. *c.* 4. Oleo corpus contra algores munire.

Algōſus, a, um, alga abundans, ut locus algoſus. *Plin. l.* 32. *c.* 9. Viruntque in algoſis myaces; ubi ſubaudias, *locis*.

Algus, i, vel algus, us, m. idem quod algor. *Lucr. l.* 3. *v.* 733. Solicite evolitant morbis, algoque, fameque. *Plaut. in Rud.* 2. 7. *v.* 24. Vel ſuda, vel peri algu, vel etiam ægrota.

Alia, *per altra ſtrada*, vel adverbium eſt, vel potius ablativus fœminaus adjectivi *alius* adverbii modo poſitus, & ſignificat *alia via*. *Flor. l.* 2. *c.* 12. Cum alia miniſtratus, alia irrepſiſſet. *Liv. l.* 44. *c.* 43. Equites finc duce relicti, alii alia in civitates ſuas dilapſi ſunt. *chi per una ſtrada*, *chi per un' altra*.

Alias, adverb. *altre volte*, פעם אחר, Ger. *ein andermahl*, *bißweilen*, Gal. *une autre fois*, Hiſp. *en otro tiempo*, *o en otro lugar*, ἄλλοτε, alia vice, alio tempore, & tam præterito, quam futuro, & ſæpe etiam indefinito. *Cic.* 4. *Acad. c.* 3. Quibus de rebus & alias ſæpe nobis multa quæſita ſunt. *Id. Divin. l.* 2. *c.* 2. Sed hæc alias pluribus, nunc ad inſtitutam diſputationem revertamur. *Idem de Orat. l.* 3. *c.* 7. Itaque & illi alias aliud de iiſdem rebus ſentiunt. ¶ Significat etiam aliquoties, *per altro*. *Plin.* 2. *c.* 103. In Sylaro ſolia lapideſcunt, alias ſalubri potu ejus aquæ. ¶ Sumitur item pro aliter, *altrimenti*. *Curt. l.* 8. *c.* 3. Debilitatum vulnere jacuiſſe non alias, quam ſimulatione mortis tutiorem. ¶ Item, interdum, *alle volte*, quando geminatur. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 59. Vagabatur (Indutiomarus) alias ut ſitum caſtrorum cognoſceret, alias colloquendi aut territandi cauſa. ¶ Poteſt etiam ſæpius repeti. *Plin. l.* 7. *c.* 33. *Ci. de Invent. l.* 1. *c.* 52. ¶ Et ſine geminatione cum Interdum. *Id.* 3. *de Orat.* Geminatio verborum habet interdum vim, leporem alias.

Alĭbi, *altrove*, בכתום אחר, Ger. *anderſtwo*, Gal. *ailleurs*, *autre part*, Hiſp. *en otro lugar*, ἀλλαχοῦ, alio loco. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 14. Habebam alibi animum amori deditum. ¶ Conſtruitur cum *Quam*, & æquivalentibus. *Suet. Aug. c.* 23. Duas omnino clades, nec alibi, quam in Germania accepit. ¶ Significat etiam in alia re. *Liv.* 30. 35. Nec ſpem ſalutis alibi, quam in pace eſſe.

Alibĭlis, & le, o. 3. *Ἀφεντικός*, quod facultatem habet alendi. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Eſt enim lac omnium rerum, quas tibi cauſa capimus, maxime alibile. ¶ Item quod ali poteſt. *Id.* 3. *R. R. c.* 9. *de pullis gallinarum*. Ita alibiliores ſunt.

Alica, æ, (rectius quam *halica*, cum ſit vox Latina) Duplex eſt, alia nativa, alia factitia. Nativa genus eſt frumenti, Græce χόνδρος, & videtur eſſe illud, quod Itali vocant *ſpelta*. Eſt enim zea ſpecies, ſpicas præterens duplici granorum ordine. *Plin. l.* 18. *c.* 7. & *l.* 22. *c.* 25. Eam *Cato c.* 76. *R. R.* alicam primam vocat. ¶ Factitia eſt ſorbitio, vel puls ex nativa confecta, tuſis ejus granis, & creta, vel gypſo, vel lacte ad candorem ei coagulando: cum vero ea uti opus erat, diluebatur diligenter, & muſſo, vel alio condimento imbuebantur, habebaturque in deliciis. *Martial. l.* 13. *ep.* 6. & alibi.

Alicŭbi, *in qualche luogo*, *in alcun luogo*, Ger. *an einem orth*, Gall. *en quelque lieu*, *en quelque part*, Hiſ. *en algun lugar*, ἔνιχθι, in aliquo loco, uſpiam, uſquam. *Cic. pro Flacc. c.* 19. Omnino mallem hic alicubi in Cruſtumino, aut in Capenati (agro) paravitles. *Terent. Addipo.* 3. 5. 7. Utinam hic prope adeſſet alicubi.

Alicŭlæ, recenſentur ab *Ulp. D. de auro & argento*, *leg.* 24. inter veſtes pueriles. *Hotoman.* legit, *Aliculæ*, ut manicatæ tunicæ intelligantur, quæ pueris decoræ, grandioribus autem minus honeſtæ apud Romanos erant. κατὰ τὸν κωμικόν.

Alicunde, *da qualche luogo*, Ger. *von einem orth*, Gal. *de quelque lieu*, *de quelque part*, Hiſ. *de algun otro lugar*, πόθεν, ex aliquo loco. *Ter. in Andr.* 2. 4. 3. Venit meditatus alicunde. ¶ Interdum non ad locum, ſed ad rem, aut hominem refertur. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 44. Alicunde exora mutuum. *id eſt* ab aliquo homine.

Alĭd. V. Ali.

Alienatio, onis, verbal. ab alieno, *alienazione*, *ſeparazione*, נבר, נבר, Germ. *entfremdung*, *entwendung*, ἀλλοτρίωσις. Frequens eſt vox apud JCtos pro Abalienatione, & venditione. ¶ *Alienatio ſacrorum* apud *Cicer. in Orat. c.* 42. eſt translatio ſacrorum ab una in aliam familiam per fictam quandam emptionem, & venditionem. ¶ Alio ſenſu eſt diſjunctio, ac ſeparatio unius rei ab alia. *Cic. de Am. c.* 21. Statim alienatio diſjunctioque facienda eſt. *ideſt* amicitia diſſolvenda. Et *Caſ.* 2. *B. C.* Alienatio exercitus, *i. e.* fuga, aut diſſolutio. ¶ Alienatio mentis eſt commotio vehemens, & perturbatio rationis, ut homo non ſit ſui compos. *Plin. l.* 21. *c.* 21. ¶ Et dicitur etiam alienatio abſolute a *Firmic. l.* 4. *c.* 1. Luna aliis decernit alienationis incommoda.

Alienātor, oris, m. qui rem aliquam in alterius dominium transfert. *Lib.* 1. *Cod. Juſtin. tit.* 8. *leg.* 9.

Alienātus, a, um, partic. aut nomen ex particip. *alienato*, *ſeparato*, ἀλλοτριωμένος. *Cic. de Amic.* Alienatus eſt a Collega noſtro Metello. ¶ Sic alienatus mente, ſenſibus, & alienata mens, apud *Liv.* & *Plin.* V. Alienatio. ¶ Inter alienatus, & abalienatus, Feſtus diſtinguit, ut alienatus ſit, qui alienus eſt factus: abalienatus, quem quis a ſe removit. ¶ A Medicis *alienata membra* dicuntur, quæ ex vulnere, ictu, aut morbo intermortua ſenſum amiſerunt. *Celſ.* 5. 26. 23.

Alienigĕna, *foreſtiero*, נכר, Ger. *ein fremdling*, *auſſländer*, Gal. *etranger*, Hiſp. *eſtrangero*, ἀλλογενής, communis generis, vel ſecundum Probum omnis generis, ſumitur in eodem ſignificatu, quo alienigenus, & componitur a genus, ut Grajugena, Trojugena. *Cic.* 4. *Catil. c.* 10. Hoſtes alienigenæ. *Liv. l.* 26. *c.* 13. Cum hoſtis alienigena in Italia eſſet. ¶ Significat etiam ex diverſis rebus genitum. *Lucret. l.* 1. *v.* 859. venas, & ſanguen, & oſſa, & nervos alienigenis ex partibus eſſe.

Alienigĕnus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, ſignificat, quod eſt externum, vel alieni generis, vel inter alienos genitum. *Val. l.* 1. *c.* 5. Adjici noſtris duo ejuſdem generis alienigena exempla poſſunt.

Alĭēno, as, avi, atum, *far diverſo*, *far altro*, הדר זכר, Ger. *entfremdẽn*, *abſondern*, Gal. *aliener*, Hiſ. *enagenar*, ἀλλοτριόω, alienum, vel alium facio. *Plaut. Amph.* 1. 1. 143. Certe tu me alienabis nunquam, quin noſter ſiem. ¶ *Alienare mentem alicujus* eſt ita immutare, ut ſui compos homo non ſit, *far delirare*, *far uſcir di ſe*: Et *alienare mente*, *eſſer fuori di ſe*, *delirare*. *Senec. l.* 2. *quæſt. natur. c.* 53. *Plin. l.* 28. *c.* 8. ¶ Sæpius ſumitur pro in alterius dominium transferre, vendere, *alienare*, *vendere*. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 13. Alienare veſtigalia. *Ulpian. Dig.* 4. 7. 4. Alienare aliquid alicui. ¶ Uſurpatur etiam pro ſeparare, removere, *ſeparare*, *allontanare*. *Terent. Heaut.* 5. 2. 25. Ita nos alienavit. ¶ A Medicis *alienari* dicuntur membra, quæ corumpunt, & emoriuntur. *Celſ. l.* 7. *c.* 16. Inteſtina momento alienantur, externo & infueto ſpiritu circumlata. ¶ Translate eſt disjungere ab amore, favore, amicitia, *far nemico*, *diſguſtare*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. *ad fin.* Alienare a ſe omnes bonos. *Id. Fam.* 3. *ep.* 6. Alienare a ſe voluntatem alicujus. *Vellej. l.* 2. *c.* 112. Animum alicujus ſibi alienare. *Tacit. l. hiſtor. c.* 59. Ne ſupplicio ejus ferox gens alienaretur. *non ſi ribellaſſe*.

Alienum, i, ſubſtant. neut. res aliena, *la roba d' altri*. *Salluſt. Catil.* Alieni appetens, ſui profuſus.

Alienus, a, um, adject. ab alius, *alieno*, *d' altrui*, זר, זרות, Ger. *fremdder*, Gal. *aliene*, *qui eſt a autri*, Hiſ. *ageno*, *enagenado*, ἀλλότριος, qui alterius eſt, ſive qui ad alium pertinet. *Cic. l. Offic. c.* 9. Difficilis eſt cura rerum alienarum. ¶ Conſtruitur fere cum ablat. & præpoſit. vel cum ſolo ablat. ſæpe cum dativo; inter-

interdum etiam cum genitivo, more Græcorum. *Lucret. l. 6. v. 1063.* Hæc ita sunt aliarum rerum aliena. Sic dicitur *alienus dignitate, dignitati, dignitatis, a dignitate.* ¶ Interdum opponitur domestico, & familiari, aut etiam propinquo. *Cic. de Amic.* Cives potiores sunt, quam peregrini, propinqui, quam alieni. *Plaut. Stich.* 3. 2. 31. Apud me cœnant alieni novem. ¶ Interdum idem est ac abhorrens. *Cic. 4. Verr.* Homo alienus a litteris. *Id. Fam. l. 2. epist. 17.* Alienior est a me. Ubi nota Comparat. ut & Superlat. *alienissimus* apud *Nepot. in Themistocle, c. 4.* ¶ Item non consilius. *Sall. in Catil. 41.* Foro propinqua erat, neque aliena consilii. ¶ Medici *aliena* vocant membra corrupta, & intermortua. *Scribon. Larg. compos.* 2. 1. Idem emplastrum, si os scabrum, aut putre vetustate vitii factum est, expurgat, & educit quantum ejus alienum est.

Alifę. V. Allifæ.

Aliter, *alato*, πτερωτὸς, alatus. *Ovid. Fast. v. 562.* Alifero tollitur axe Ceres. Al leg. *aligero.*

Aliger, *alato*, נֹגַהּ, Ger. *geflugels*, Gal. *qui a aile*, Hisp. *qui tiene alas para volar*, πτερωτὸς, alatus. *Virg. 1. Æn. v. 663.* Aligerum attulit Amorem.

Alii, populi sunt Elicuses, vel Elei, quos gessisse bellum cum Ætolis, ex Polybio cognoscimus. *Plaut. Capt. prol. v. 27.* Cœpit captivos commercarier hic Alios.

Alimentarius, a. 1. 2. *cosa, che appartiene a nutrire*, Gal. *appartenant a la nourriture*, Hisp. *cosa perteneciente a mantenimiento*, τροφὴ, quod ad alimentum pertinet, ut Lex alimentaria, qua filii parentes alere tenebantur. *Cal. in ep. ad Cicer. l. 8. Fam. ep. 6.* ¶ Alimentarii in Jure dicuntur, quibus legata alimenta sunt. *Leg. 8. §. 9. & 24. D. de Transactionib. Capitolin. in Pio, c. 8.* Puellæ alimentariæ.

Alimentum, n. 2. *nutrimento*, זִין, מִזְרָח, Ger. *speise, nahrung*, Gal. *nourriture, aliment*, Hisp. *el mantenimiento*, τροφὴ, id, quo vita sustentatur. *Cic. de natur.* Nec vero desiderabat mundus alimenta corporis. ¶ Generatim quidquid alit, alimentum dicitur. *Ovid. 14. Metam. vers. 532.* alimentaque cætera flammæ. ¶ Sic alimenta vitiorum, translate apud *eund. ib. l. 2. v. 769.*

Alimŏdi, aliusmodi. *Festus.*

Alimonia, æ, nutrimentum, alimentum, *alimento, nutrimento. Plaut. Pers.* 3. 2. 1. Quæribus alimoniæ. *Macrob. Sat. 7. c. 4.* Alimonia ventris disperta per universos membrorum artus. ¶ Plurali numero usus est *Apul. in princip. l. 2. Met.* Non modo sanguinis, verum etiam alimoniarum socia.

Alimonium, ii, n. 2. idem ac alimonia. *Varr. l. 1. de R. R. c. 8.* Quod in parto, & alimonio vinum, non ut in calice quærit aquam, sed Solem. Adde *l. 3. c. 16.*

Alimos, & alimon, neut. gen. herba quæ gustantes esurire non patitur. *Plin. lib. 17. cap. 24.*

Alio, *altrove*, in alia loca. *Cic. ad Att. 9. 17.* Arpinum ne eundam sit, an quo alio. *Suet. in August. c. 98.* Non alio datam summam, quam in emptionem Alexandrinarum mercium absumpturos. *ideſt* non in aliam rem. *Liv. l. 7. c. 18.* Plebem nusquam alio natam, quam ad serviendum. *h. e.* non alio fine.

Alioquin, & alioqui, aliter, cæteroquin, *del resto, per altro*, Gal. *autrement*, Hisp. *en otra manera*, ἄλλως, *el lo al*, significat aliter, seu alio modo, vel quod si non, vel præter hoc. *Cic. de Leg. 2. 25.* Minima olim fuit illius rei cupiditas, alioquin multa extarent exempla majorum. *Liv. l. 30. c. 29.* Tumulum commodum alioqui, nisi quod longinquæ æquationis erat, cepit. ¶ Quod vero vulgo dicitur, *alioqui* ante consonas, & *alioquin* ante vocales poni, non est perpetuum. *Curt. l. 4. c. 2.* Alioquin potens. *Plin. l. 8. epist. 12.* Alioqui in summo discrimine. ¶ Significat etiam aliqua alia re, aut modo. *Horat. l. 1. sat. 4. 31.* Si quis dignus erat describi, quod malus, aut fur, Quod mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui Famosus, multa cum libertate notabant. ¶ Singularis est hujus particulæ usus in allato *Curtii* loco. V. vocem *Potens.*

Aliorsum, *verso altrove*, Ger. *anderſwohin, zudem andern ort*, Gal. *vers autre lieu, este, part*, Hisp. *hazia otro lugar*, ἄλλοσε, versus alium locum, ut Aliorsum ire, apud *Plaut. Trucul. 2. 4. 49.* ¶ Item aliter, *altrimenti. Ter. in Eun.* Neve aliorsum, atque ego feci, acceperit.

Aliorsus, & Aliovorsum, idem quod Aliorsum. *Plaut. Aulul. 2. 1. 8.* Atque ego illhuc aliovorsum dixeram. *con altra intenzione.*

Alipes, ĕdis, velox, quasi alas in pedibus habens. *Ovid. 5. Fast. v. 100.* Alipedisque Dei. *id est* Mercurii. Et *Virg. Æn. 12. v. 484.* Alipedes equi.

Aliphæmus, & Aliphænus, a, um, ad Aliphas pertinens. *Cicer. 2. Agr. c. 25.*

Aliphæ, Aliphæa, Aliphe, Allifa, Allifæ, Allifanum, *Alife*, Urbs E. Samnii, a Vulturno amne 5. M. P. a Calatia 12. a Capua 16. per montes, a Venafro 15. a Casino 35.

Aliptilus, li, m. 2. alarum pilos in balneis vellens. *Cal. l. 6. c. 46. Senec. epist. 56.*

Aliptes, æ, m. 1. græca vox, ἀλείφω, ab ἀλείφω, ungo. Aliptæ autem vocabantur, qui palæstritas certaturos ungebant. ¶ Erat & Aliptæ inter servos balnearios, de quibus V. *Pignor.* Virium & boni coloris causa hos adhibitos, significat *Cic. Fam. l. 1. ep. 9.* Sed vellem, non solum salutis meæ, quemadmodum medici, sed ut aliptæ, virium & coloris rationem habere voluissent.

Aliqua, *per qualche luogo*, Gal. *par quelque part, par quelque lieu, par quelque voye*, Hisp. *por algun lugar*, πῆ, per aliquem locum. *Liv. l. 26. c. 27.* Si qui evasissent aliqua. ¶ Item, aliqua ratione, *in qualche maniera. Virg. Eclog. 3.* Et si non aliqua nocuisses, mortuus esses. ubi *via*, aut *ratione*, subintelligere licet.

Aliquammulti, aliquot. *Cic. 6. Verr. c. 25.* Sunt vestrum aliquammulti qui L. Pisonem agnoverunt.

Aliquammultum, adv. aliquantum. *Apulei. in Apolog.* Aliquammultum remotus. Sed aliis aliter leg.

Aliquammultus, a, um, aliquantum multus. *Apul. l. 1. A. A.* Post aliquammultum temporis. Et *Apologia, p. 320.* Aliquammultis diebus.

Aliquamplŭres, aliquanto plures. *Tertull. Apolog. c. 12.* Qui Senecam aliquampluribus, & amarioribus de vestra superstitione perorantem reprehendistis. Sed alii aliter leg.

Aliquandĭu, *alquanto tempo*, Ger. *etwan einzeitlang*, Gal. *quelque temps*, Hisp. *algun tiempo*, ἐπί χρόνον, adverb. temporis, aliquo tempore, non autem longo admodum. *Cic. pro Cluent. c. 9.* Aliquandiu incolumis fuit.

Aliquando, alias, nonnunquam, interdum, quodam tempore, aliquo tempore, *alcuna volta, talora*, פְּרָקִים, Ger. *bisſweilen, offtmal*, Gal. *quelque fois, aucune fois entre autres*, Hisp. *en algun tiempo, vezi*, adverb. temporis, servitque tum præterito, tum futuro. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Me aliquando immutarunt tibi. *Id. l. 1. de Orat.* Non despero fore aliquem aliquando, qui &c. ¶ Pro Tandem, *finalmente. Id. pro Cluent. cap. 19.* Collegi me aliquando. ¶ Atque ita sæpe cum tandem componitur. *Id. Catil. 2.* Tandem aliquando L. Catilinam ex urbe ejecimus.

Aliquantillus, a, um, dimin. ab aliquantus, *pochettino. Plaut. Capt. 1. 2. 34.* Foris aliquatillum etiam quod gusto, id beat.

Aliquantĭsper, (pro ista voce nitidius usurpat Cic. paulisper, parumper) *alquanto tempo*, כְּמִעַט, Ger. *einwenig*, Gal. *pour quelque peu de temps*, Hisp. *por algun tiempo, vel χρόνον, il ολίγον χρόνον*, adv. ad temporis brevitatem refertur, ut ait *Festa*, idemque significat, quod aliquandiu. *Ter. in Heaut. 3. 3. 11.* Concedas aliquo ab eorum ore aliquantisper.

Aliquanto, adverb. nonnihil, *alquanto. Cic. 6. Verr. c. 34.* Amplius aliquanto, quam ferre possent. Sic aliquanto ante, aliquanto post. *Id. Offic. 1. c. 23. & pro Cæcin. c. 4.*

Aliquantŭlum, more adverbii, *un pochettino*, paululum. *Cic. in Orat. c. 40.* Ut a proposito decliuet aliquantulum. Adde *Ter. Andr. 2. 6. 16.*

Aliquantŭlo, adv. idem quod aliquantulum. *Vopisc. in Aureliano, c. 34.* Aliquantulo tristior.

Aliquantŭlus, a, um, diminut. ab aliquantus, *pochetto*, paululus, דַּל, Germ. *zeher ein klein wenig*, Gall. *bien peu*, Hisp. *poquillo. Hirt. de B. Afric. c. 21.* aliquantulum frumenti numerum congesserat. ¶ Neutrum substantive usurpatur. *Liv. l. 21. c. 12.* Arietibus aliquantulum muri discussit.

Aliquantum, *alquanto*, כְּמִעַט, Ger. *etwas ein wenig*, Gal. *un peu, quelque peu*, Hisp. *algun trato tal, vel τίτον*, modo nomen est. *Cic. pro Cluent.* Aliquantum agri in medio relictum est. ¶ Modo est adverb. & significat, paulum, nonnihil, leviter, paulisper, nescio quid, aliqua ex parte. *Id. 5. Fam. ep. 12.* Cogitatio aliquantum labefactata, & convulsa.

Aliquantus, a, um, idem quod nonnullus, *alquanto. Sallust. in Jug. c. 105.* Timor aliquantus, sed spes amplior. ¶ Pleruinque neutro gen. usurpatur, more substant. *Cic. Fam. l. 1. ep. 7.* Aliquantum laudis. Et *ad Attic. l. 7. ep. 13.* Aliquantum animi. ¶ Aliquanti, plural. pro aliquot. *Paterc. l. 1. c. 19.* Aliquantus diebus. *Eutrop. l. 4. c. 11. n. 6.* Aliquanta oppida.

Aliquatĕnus, *fin ad alcuna parte*, Ger. *etlicher maſſen, biſſ ſo weit*, μέχρι τινὸς, significat usque ad aliquam partem, sive ex aliqua parte, aut aliqua ratione. *Petron. in Satyr. c. 102.* Apertis aliquatenus labris. *Plin. l. 27. c. 12.* Caulibus aliquatenus rubentibus. Adde *l. 23. c. 7. & Senec. epist. 116. Quintil. l. 10. c. 1.* Philistius, ut multo infirmior Thucydide, ita aliquatenus lucidior.

Aliqui, in recto casu singulari, pro aliquis, ut *si qui* pro *si quis* habent *Plaut. Stich. 1. 2. 9. Cic. Fam. l. 7. ep. 1. & Offic. 1. c. 32. Gell. l. 11. c. 3. l. 15. c. 2.* & alibi. Item *Liv.* Quibus omnibus in locis vulg. leg. *aliquis.* Ita *Paræus in Lex.*

Aliqui, pro aliqua re, *con qualche cosa. Plaut. Aulul. prol. 24.* Aut thure, aut vino, aut aliqui semper supplicat. Et *Trucul. 5. 1. 30.* Gaudere aliqui me volo.

Aliquis, qua, quod, quid, *alcuno, qualcuno*, אִישׁ, Ger. *einer, eine*, Gall. *quelqu' un*, Hisp. *alguno, cia*, quasi alius quis, significat personam, vel rem incertam; & habet vim pluralem, quamvis singulariter dicatur. Non enim est aliquis nisi de multis. Unde vario genere, numeroque proferebatur. *Ter. Adelph. 4. 4. 24.* Aperire aliquis actutum ostium. ¶ *Aliquis* etiam, ut Græcis τις, capitur pro homine non obscuro, & nonnullius prætii. *Cic. Att.* Fac, ut me velis esse aliquem, quoniam qui fui, & qui esse potui, jam esse non possum, *ideſt*, velis esse me non prorsus obscurum, & abjectum. *Juven. sat. 1. v. 73.* in eodem sensu: Aude aliquid brevibus Gyaris, & carcere dignum, si vis esse aliquis. Ubi al. leg. *aliquid*; quod habet & *Cic. Divin. in Verr. c. 15.* in eodem sensu. ¶ *Est aliquid*, formula dicendi, cum aliquid non plane contemnendum significamus. *Id. ibid.* Est tamen hoc aliquid, etiamsi non est satis. *Ovid. Fast. 6. v. 37.* Est aliquid, nupsisse Jovi, ¶ *Fiet aliquid* est dictum non desperantis de rei exitu, licet difficilis videatur, *qualche cosa sarà. Terent. Andr. 2. 1. 13.* Credo, impetrabo, ut aliquot saltem nuptiis prodat dies: interea fiet aliquid. ¶ *Aliquid dicere* perhibentur, qui non absurda penitus in medium proferunt. *Cic. Tusc. 1. c. 11.* Hic ab artificio suo non recessit; & tamen dixit aliquid. ¶ *Aliquid*, pro aliud quid, dixit *Tacit. Ann. 1. c. 4.* Ne iis quidem annis aliquid, quam iram meditatum. ¶ Apud *Plaut. Menæch. 5. 5. 47.* Elleborum potabis saxo aliquos viginti dies. *ideſt*, circiter viginti. Al. leg. *aliquot.* Sic *Varr. R. R. l. 1. c. 2.* Ante esse oportet bradicam crudam, & post aliqua talia quinque. Al. leg. *alia.* ¶ Aliquid, adverb. *Cic. pro Dejot. c. 13.* Ne illum tibi succensere aliquid suscipere. *Ter. Aud. 2. 6. 16.* Subtristis visus est aliquid, *alquanto.* Vulg. leg. *aliquantulum.* ¶ *Aliqui* in recto singulari pro *aliquis* asserunt a Grammaticis, sed dubiis exemplis confirmatur.

Aliquispiam, aliquapiam, aliquodpiam, idem quod quispiam, *alcuno, qualche. Cic. pro Sext.* Atque ille si aliquapiam vi expelleretur. Adde *Tusc. c. 9.* Sed utrobique varia lectio.

Aliquisquam, aliquaquam, aliquodquam, idem quod aliquispiam. *Liv. l. 41. c. 6. in fin.* Alicuiquam in servitutem dari.

Aliquo, *in qualche luogo*, Ger. *etwann in ein ort*, Gal. *en quelque lieu*, Hisp. *en algun lugar, vzi*, ad aliquem locum. *Ter. Adelph. 3. 3. 32.* Aliquo profugiet militatum.

Aliquot, *alquanti*, Ger. *etliche*, Gal. *quelque uns*, Hisp. *algunos, vzis*, numero tantum plurali, teste Donato, sed indeclinabiliter, & significat idem, quod nec multi, nec pauci. *Ter. in Andr. 3. 3. 2.* Aliquot me adiere.

Aliquotfarlam. *Var. de R. R. l. 1. c. 2.* In eo agro aliquotfariam in singula jugera dena culea vini fiant: Vox obsoleta.

Aliquotiens, seu aliquoties, *alcune volte*, פְּעָמִים, Ger. *ein mahl*, Gall. *quelque fois*, Hisp. *algunas veges, ἐνίοτε, ενιότε*, aliquot vicibus, aliquando. *Cic. 4. Ver.* Aliquoties literas de illius injuriis miserat. Adde *pro Quint. c. 1.*

Aliquoversum, versus aliquem locum, *verso a qualche luogo. Plaut. Capt.* 2. 4. 18. Illam jam aliquoversum tragulam decidero, h. e. vulnere latius inciso evellam.

Alis, pro alius, & alid, pro aliud, dixere Veteres. Usus *& Catul. ci. 66. de coma Berenices*, v. 27. Anne bonum oblita es facinus, quod regnum adepta es Conjugium? quod non fortior aut fit alis? Et *Lucret. l. 1. fub fin.* Namque alid ex alio clarescet, &c. Adde *l. 3. v. 989. Alis, idis*, idem, quod Elis, idis, quod est Achajæ oppidum. *Plaut. Capt. prol. v. 9.* Eumque hinc profugiens vendidit in Alide. Ita leg. *Turneb. Taubman. Operar.* & alii.

Alisma, atis, herba, alias fistula pastoris, vel plantago aquatica. *Plin. 25. 10.*

Aliter, secus, alio pacto, alio modo, non eodem modo, non perinde, *altrimente*, Gal. *autrement*, Hisp. *en otra manera*, ἄλλως, adverb. ab *alis*, hujus *alis*, pro *alius*, sicut declinabant antiqui, significat alio, vel contrario modo. *Cic. 7. Ver.* Aliter decernere in eadem causa non potuisti. ¶ Conjungitur eleganter cum particulis, quam, atque, &c. *Cic. Att. l. 16. ep. 13.* Si aliter scribo ac sentio. ¶ Est etiam alioqui, cæterum, *del resto. Sallust. Catil. c. 30.* Aliter sine populi jussu nulli earum rerum Consuli jus est.

Alitūra, æ, *nutrizione*, τρόφος nutricatio. *Gell. l. 12. c. 1.* Alituram feram, & sævam criminatus est.

Alitus, us, idem quod alitura, sed rarissimum. *Donat. in Vita Virg.* Parentibus quotannis aurum ad abundantem alitum mittebat.

Alītus, a, um, *nutrito*, nutritus, particip. verbi *alo, is. Curt. l. 8. c. 10. & Val. Max. l. 7. c. 2. n. 8. extern.*

Aliŭbi, *in altro luogo*, Ger. *an einem andern ort, anderſtwoo*, Gall. *ailleurs, en autre part, & lieu*, Hisp. *en otro lugar*, ἄλλοι τοῦ, compositum ex alius, & ubi, idem significans, quod alibi. *Varr. l. 1. R. R. c. 44.* Ut ex eodem semine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quintodecimo. *Plin. l. 10. c. 30.* Nec usquam aliubi candidæ nascuntur.

Aliunde, *da altro luogo*, ἀλλοθεν, ex alio loco. *Cic. pro Lig. c. 1.* Cum id neque per te scires, neque aliunde scire potuisses. Adde *de Orat. l. 2. c. 10. In Orat. c. 24. & Fam. l. 5. epist. 13.*

Alius, alia, aliud, *altro*, אַחֵר, Ger. *ander*, Gal. *autre*, Hisp. *otro*, ἄλλος, genit. *alius*, dat. *alii*, idem quod diversus. Olim faciebat genitivum, & dativum, sicut cætera adjectiva primæ, & secundæ declinationis. *Cic. de nat. Deor.* Quibus bellüs erat is cibus, ut alii generis bellüs vescerentur. *Alii generis*, inquit, pro alius. ¶ Alius, de multis dicitur, *alter*, de duobus tantum. *Ter. And. 4. 4.* Fallacia alia aliam trudit. *Tacit. 2. hist. c. 85.* Succesſere magis alii homines, quam alii mores. ¶ Construitur cum quam, ac, atque. *Cæs. B. C. l. 3. c. 51.* Aliæ sunt Legati partes, atque Imperatoris. ¶ Item cum Nisi, a, præter. *Cic. de Or. l. 2.* Rogavit, numquid aliud ferret, præter arcam. *Id. Fam. l. 2. ep. 2.* Non quidquam aliud a libertate. *Id. pro Sext. Rosc. c. 52.* Nihil aliud agi, nisi ut proscriptorum liberi tollantur. ¶ Geminatum per copulam varietatem notat. *Cic. in Or. c. 22.* Eadem res sæpe aut probatur, aut rejicitur, alio atque alio elata verbo. ¶ Sæpe est pro diverso, ac dissimili. *Ter. And. 1. 2. 18.* Nunc hæc dies aliam vitam affert, alios mores postulat. ¶ Eleganter jungitur *longe. Sallust. Catil. 52.* Longe alia mihi mens est. ¶ Alium facere, est animum alicujus immutare, aliud persuadere. *Plaut. Trinum. 1. 1. 123.* Verbis paucis quam cito alium fecisti me; alius ad te veneram. ¶ Sic histriones alii fieri dicebantur, cum mutabant personas. *Id. Pœnul. prolog. in fin.* Valete, adeste; ibo; alius nunc fieri volo. ¶ Alias res agere, apud *Ter. Eun. 2. 3. 56.* est nugari. ¶ *Alius* eleganter ablat. jungitur. *Horat. l. 1. ep. 16.* Neve putes alium sapiente bonoque beatum, ideſt alium præter sapientem, &c. ¶ Alius, pro alter, sive secundus. *Cic. 6. Verr.* Tam te has phaleras a Philarcho abstulisse, quam alias ab Aristo, tertias a Cratippo.

Alīus, a, um, adject. pro Elius, h. e. qui est ex Elide Achajæ oppido, quod & *Alis* dicitur. *Plaut. Capt. prol. v. 24.* Posiquam belligerant Ætoli cum Aliis. Sic *v. 27. & 59. & alibi.*

Aliusmŏdi, *of another manner*, duo genitivi coalescentes in unam vocem, & quasi adjectivum indeclinabile. *Cic. Invent. l.* 1. *c.* 6. Res aliusmodi est, ac putatur.

Aliūta, *attramente*, veteres pro aliter dicebant. Hinc est illud in legibus Numæ, Si quis aliuta faxit, ipsius Jovis sacer esto. *Festus.*

Allăbor, eris, apsus sum, d. 3. *accedo, adhæreo, correre vicino*, juxta fluo, vel navigo, παρρέω. *Virg. 6. Aen.* Euboicis Cumarum allabitur oris. ¶ Cum accusativo sine præpos. *Id. 9. Aen. v.* 474. Iama ruit, matrisque allabitur aures.

Allabōro, & adlaboro, as, a. 1. *affaticarsi grandemente*, חרש, יגע, כמר, Ger. *sich sehr bemühen*, Gal. *labourer fort, s' efforcer, mettre grande peine*, Hisp. *trabajarse con ansia*, ἐπιπονέω, est alicui rei per laborem aliquid adjicere. *Hor. 1. Car.* Simplici myrto nihil allabores.

Allævo, as, a. 1. *far piano*, כרם, ברק, Ger. *gleich, oder eben machen, ebenen*, ἐπισαμόω, idem est quod lævo, hoc est, planum facio. *Col. l.* 4. *c.* 25. Ea plaga uno vestigio allevatur.

Allalia, f. 1. ἀλλαλία, Corsicæ opp. Phocensium opus, teste Herodoto. Gentile est Allalilæus. *Steph.*

Allambo, & adlambo, is, ambi, a. 3. לקק, לרך, Ger. *lecken, saufft, umlecken*, ἐπιλαμβάνω, idem quod lambo, & per metaphoram leviter attingo. *Auson. Mosell. v.* 360. Festinant famuli quamprimum adlambere lymphis. Et *Prudent. Hamartig. v.* 133. Allambunt ora cerasæ.

Allante, es, f. 1. vel Allans, antis, Allantium, ii, Allantæum, i, duorum oppidorum nomen est, quorum alterum in Arcadia, in Macedonia alterum collocatur. Populi Allatenses. Hinc gent. Allantius, Allanteus. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Allapsus, a, um, nomen ex particip. delapsus, juxta lapsus. *Virg. Aen.* 12. *v.* 319. alis allapsa sagitta. Et de serpentibus, *Liv. lib.* 25. *c.* 16. Angues duo ex occulto allapsi. ¶ Allapsus genibus, pro prostratus, provolutus ad genua, *Senec. Hippolyt. v.* 667.

Allapsus, us, ui, m. substant. actus allabendi. *Horat. Epod.* 1. *v.* 20. Avis serpentium allapsus timet.

Allassontes calices apud *Vopisc. in Saturn. c.* 8. ita dicuntur, quia varie picti sunt. & pro diversa lucis natura colorem mutant: ab ἀλλάσσω. *Apul. l.* 2. *Met.* hos calices appellat crystallum impictum.

Allātro, & adlatro, as, a. 1. נבח, Ger. *anbellen*, Gall. *abbayer*, Hisp. *ladrar*, προσυλακτέω, contra aliquem latro. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c.* 47. In Capitolium cuncti numquam canes allatraverunt. ¶ Translate allatrare aliquem, est, per invidiam criminari, *calumniare per invidia. Liv. l.* 28. *c.* 54. Cato allatrare Africani magnitudinem solitus erat. ¶ *Plin. l.* 4. *c.* 5. Peloponnesi oram tot maria allatrant, *h. e.* cum murmure alluunt.

Allātus, a, um, nomen ex partic. ab affero, *portato*. προσενεχθείς. *Horat. l.* 2. *sat.* 4. *v.* 62. Quæcumque fervent allata popinis.

Allaudo, as, are, a. 1. *laudare*. poeticum verbum, pro laudo, ἐπαινέω. *Plaut. in Merc. prol. v.* 85. Ingenium allaudat meum. ¶ Hinc *Allaudabilis. Id. Perf.* 4. 5. ubi al. aliter.

Allectatio, onis, alliciendi actus, *follettico*, επαγωγή. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Nutricum allectatio, *ideo* cantio, qua soporem vagientibus conciliant.

Allectio, vel adlectio, onis, verbal. ab allego, is, adjunctio, electio, *aggiunta, elezione*. *Tertull. adv. Haeret. c.* 43. Cura sollicita, & allectio explorata. *Capitol. in Pertin. c.* 6. Allectionibus innumeris Prætorios miscere.

Allecto, as, a. 1. *allettare per lusinghe*, freq. ab allicio, est per blanditias attrahere. ἐπάγω. *Col. l.* 2. *c.* 3. Sibiloque allectari, quo libentius bibant. *Cic. de Senect. c.* 16. Non modo non retardat, verum etiam invitat, atque allectat.

Allector, ris, m. 3. *allettatore*, מסקרה, qui allicit. *Col. l.* 8. *c.* 10. Quasi allectores sunt captivorum (*Turdi*) ¶ Est etiam verbale ab *allego, as*. Allectores dicti sunt, qui suscipiendis tributis fiscalibus a Romanis Imperatoribus in provincias allegabantur. *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 471. *n.* 9. L. L. Tauricio Allectori Galliæ. *Ibid. pag.* 375. *n.* 3. L. Bæbio Allectori Galliarum, ob Allecturam fideliter administratam, &c.

Allectūra, æ, f. munus Allectoris. V. vocem præcedentem.

Allectus, vel adlectus, a, um, *aggiunto*, ab allego, is. Allecti scenæ, erant adjuncti Comœdorum numero. *Vet. Inscrip. L.* Amero Adlecto. ¶ Allecti in Senatum dicebantur ii, qui ad augendum Senatorum numerum ex equestri ordine assumebantur, qui etiam Conscripti dicti sunt. *Suet. Augusti. c.* 2. Ea gens allecta in Senatum, mox a Serv. Tullo in patricias gentes transducta. *Id. in Ner. c.* 1. Allecti inter Patricios.

Allectus, a, um, ab allicio, *allettato*, ut allectus consuetudine peccandi, apud *Quintil. l.* 7. *c.* 3.

Allegatio, onis, f. 3. *il mandare*, שלוחים, Ger. *botschafft*, πρεσβεία, legatio privata, qua aliquis mittitur ad aliquem. *Cic.* 3. *Verr. c.* 16. Quibus allegationibus illam sibi legationem expugnavit? *id est*, amicorum intercessionibus, & velut legationibus. ¶ Sumitur & pro excusatione quæsita, quippiam citando, atque allegando. *Marcian. D. l.* 23. *tit.* 2. *leg.* 63. Falsis allegationibus se a tutela excusare. ¶ Item pro citatione. *D. de minoribus, leg.* 17.

Allegātus, us, m. allegatio. *Plaut. Trinum.* 5. 2. 18. Allegatu meo venit, *mandato da me*.

Allĕgo, as, a. 1. lego, mitto, *allegare, mandare ad alcun luogo*, שלח, Ger. *abfertigen, oder schicken*, Gal. *envoyer en quelque lieu*, Hisp. *embiar persona a algun lugar*, ἀποστέλλω, est mittere ad aliquem locum, vel hominem; sed privatim; nam publice, *legare*, dicimus. *Plaut. in Cas.* Ea me allegavit, qui idam accerserem. *Cic. pro Rosc.* Homines nobiles allegat iis, qui peterent, ne ad Syllam adirent. ¶ Usurpatur etiam pro causari, proferre, adducere, citare, ἐπάγω, προφέρω, παραγγέλλω. *Plin. in præf. hist. nat.* Allegare exemplum. ¶ Item pro significare, nunciare. *Plin. Panag. Trajan. c.* 70. Hoc Senatui allegandum putavit. ¶ Item pro asserere, apud JCtos, ut allegare se ex servitute. *Ulp. Dig.* 40. 12. 27.

Allĕgo, gis, a. 3. *aggiungere*, כהר, Ger. *beyes nennen, in ein gesellschafft annehmen*, ἐπαγγέλλω, quasi juxta lego, adscribo, annoto. *Liv. l.* 10. *c.* 6. Quos de plebe allegebantur. *Suet. Cæs. c.* 41. Senatum supplevit, Patricios allegit. *h. e.* legit quos patricios faceret.

Allegoria, f. 1. ἀλληγορία, cum acc. in pen. Lat. Inversio. Tropus est ex pluribus Metaphoris, quo aliud verbis, aliud sensu ostenditur. *Virg.* 3. *Ecl.* Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt; id est, Desinite jam plura canere, quia satis audivimus. Usus est hac voce *Arnob. l.* 5. *p.* 186. Allegoriarum explanationes. Nam quod ex *Cic.* affertur, *Att. l.* 2. *ep.* 2. *allegoriis obscurabo*, in meliorib. libr. græce, ἀλληγορίαις, scriptum est.

Allegorice, adv. per allegoriam. *allegoricamente. Tertul. adv. Marc. l.* 3. *c.* 5. Duo argumenta allegorice cucurrisse. *Arnob. l.* 5. *p.* 183. Allegorice scripta.

Allegoricus, a, um, *allegorico*, ἀλληγορικός, quod per allegoriam significatur. *Arnob. l.* 5. *p.* 183. Lex allegorica tenebrosis ambagibus explicata.

Allegorizo, as, n. 1. allegoriis utor. *Tertull. de resurrect. carn. c.* 27. & *Hieronym. epist.* 62. *ad Pammach. c.* 3.

Allelu-jah, הללויה, Halleluiah, duæ dictiones sunt, quibus significatur, Laudate Dominum. *Alleluia* enim, ut *Augustinus* ait, imperativi modi est, & significat *Laudate*, *Jah* vero, ut inquit *D. Hier.* apud Hebræos unum est de decem Dei nominibus. *Prud. Cathamer.* 4. 72.

Allevamentum, n. 2. *aiuto, alleggiamento. Cic. pro Syll. c.* 23. Ea adversus sine ullo remedio, atque allevamento permanere.

Allevatio, f. 3. *alleggiamento*, מאזר, Ger. *Erleichterung*, Gal. *allegeance, allegement*, Hisp. *alguella obra de aliviar, follevar*, ἀνακούφισις, verbale, doloris mitigatio. *Cic. Fam.* 5. Nullam allevationem quispiam sperare debeat. ¶ Item *levitas. Id.* 1. *de Fin. c.* 12. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis esse solet, ut ejus magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur.

Allevātor, oris, qui allevat. *Tertull. adv. Marc. l.* 4. *c.* 36. Destructor superborum, allevator humilium.

Allevio, as, invenitur apud Latinos Auctores sequioris ævi. Tribuitur & Ciceroni de *Invent.* 1. *c.* 42. Sed incerta fectio est.

Allĕvo, as, a. 1. *levare in alto, alzare*, נשא, רדים, Ger. *erleichtern, linderen, in die hohe heben*, Gal. *lever, alleger*, Hisp. *aleviar, follevar, levantar*, sublevo, in altum tollo, vel de imo, & ubi quid jacet, vel projectum est, sursum levo. *Quint.* 11. 3. Quorum supercilia ad singulos vocis conatus allevarentur. ¶ Est etiam levius reddere. *Cic. pro Sex. Rosc.* Hoc onus, si vos aliqua ex parte allevabitis, feram, ut potero. ¶ Translate est lenire, mitigare, recreare, sublevare. *Quint. declam.* 1. Non petit, ut afflictum allevetis. *Cic. de Clar. Or.* Quod aliqua ex parte sollicitudines allevaret meas. ¶ *Flor. l.* 4. *c.* 2. translate allevari dicuntur qui superbiunt, & efferuntur. ¶ Allevare se, apud *Plaut. Pers.* 2. 3. 3. est, habere bonum animum. Ubi tamen al. leg. *alust*, idest folvat, liberet.

Allex, icis, allector, qui allicit, *allettatore*. Allex viri, apud *Plaut. Pan.* 3. 3. 31. est qui sibi virum quærit.

Allia, æ, n. 1. *Carmanate, & rio de Mosso*, fl. Sabinorum, qui a Crustuminis montibus in Tiberim apud Eretum opp. fluit. Abest a Rom. 16. M. P. Ibi Romani magna strage a Senonibus cæsi sunt. Hinc dies *Alliensis*, idest, infaustus.

Alliatum, *aglione*, ἐσκορδισμένον, ab allio adjuncto, pulmentarii genus, *Ic* iatinctus genus est. *Plaut. Mostell.* 1. 1. 45. Sine, me alliato fungi fortunas meas. Alii legunt *alliatum*, id est ex allio consecto orientem. Glossæ Petronianæ ad vocem Scordalus: scordalus, homo alliatus, &c. a σκόρδον, allium, quo frequenter nantes utebantur.

Allicefactus, a, um, allectus, *allettato. Suet. Vitell. c.* 14. Omnibus blanditiis tantum non ad societatem imperii allicefactos occidit.

Allicio, cis, exi, ectum, allecto, invito, capio, capto, prolecto, trabo, duco, attrahio, induco, excito, titillo, illicio, *allettare, adescare, lusingare, invitare con lusinghe*, פרה, Ger. *zuhin reitzen, zuhin locken*, καλλωπίζομαι, Gal. *attraire, allecher, affriander*, Hisp. *atraer con algo*, ἐπάγομαι, ἐναγκωμιάζω, ex ad, & lacio, est blanditiis attrahere, sive potius invitare. *Cic. pro Planc.* allicere voluntates alienas, retinere partas. *Ovid. 6. Fast. v.* 681. Alliciunt somnos tempus, motusque, merumque.

Allīdo, dis, a. 3. *percuotere insieme*, דרסה, Ger. *auff stossen*, Gal. *heurter contre, froisser en heurtant*, Hisp. *herir una cosa a otra*, προσράσσω, *percutio*, ad aliquid impingere, ex ad & lædo, ut allidere caput ostio, vel ad ostium. *Catull. epigr.* 65. *v.* 67. Ipsius ante pedes fluctus talis allidebant. *Cæs.* 3. *B. C. c.* 27. Allidere aliquid ad scopulos. *Lucret. l.* 4. *v.* 196. Allidere aliquid alicui rei. ¶ *Allisi*, translate est damno affici. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. In quibus, me perlubente, Servius allisus est. Et *Colum. l.* 1. *c.* 3. Si fundus prævaleat, allidi dominum, *h. e.* jacturam facere.

Allienſis, se, adjectiv. ab Allia, Italiæ fluv. ut Allienſis pugna, apud *Cic. ad Att. l.* 9. *epist.* 5. Allienſis dies, ex clade fluctus, & damnatus apud Roman. *Liv. l.* 6. *c.* 1. ¶ Ad alios etiam dies lugubres & infaustos transfertur. *Censorin. C. Cæsaris Pisan. c.* 26. Diem cum, quo die C. Cæsar obit, qui dies est A. D. VIII. Kal. Mart. pro allienſi lugubrium memoriæ prodi.

Allĭfa, vel Allipha, vel Alifa, æ, f. 1. urbs prope Vulturni ripam, juxta Æsernam, *Alife. Liv. l.* 8. *Silius l.* 8.

Allifānus, a, um, adject. possessiv. ab Allifa, ut Allifanus ager, *Silio lib.* 12. ¶ *Horat. lib.* 2. *sat.* 3. *v.* 39. Invertunt Allifanis vinaria tota. *h. e.* Allifanis poculis, ager enim Allifanus optimum vinum producit.

Alligatio, onis, verbal. actus alligandi, *ligazione, legamento. Colum. l.* 9. *c.* 2. Arbustorum alligatio.

Alligātor, oris, *legatore*, qui alligat, προσδετής. *Colum. l.* 4. *c.* 13. Sequitur alligatoris cura, cujus officium est, ut rectam vitem producat in jugum.

Alligatūra, æ, *legatura, ligatura*, alligatio. *Colum. c.* 8. *de Arbor.* Intra insitionem, & alligaturam leviter vitem vulnerato.

Alligātus, a, um, nomen ex particip. *legato, unito. Cic.* 2. *Att. ep.* 18. Cum videas Civitatis voluntatem solutam, virtutem alligatam. Et *pro Cluent. c.* 64. Alligatus nuptiis. ¶ Alligati, absolute, viliores servi dicebantur. *Colum. l.* 1. *c. ult.* Victa plurimum per alligatos excolli. Idem dicebantur etiam *deligati*.

Alligo, as, a. 1. devincio, astringo, *legare a qualche cosa*, Ger. *anbinden*, Gall. *allier, lier*, Hisp. *atar alguna cosa a otra*, ἀναστρέφω, ad aliquid ligo, ut Alligare vitem palis, vel ad palos. *Colum. l.* 2. Arbustivam vitem, antequam putes, alligare diligenter oportet. ¶ Sæpe accipitur pro simplici ligo, ut Alligare vultus. *Cic. Tusc.* 2. *c.* 17. ¶ Per translationem est obstringere, obnoxium facere. *Cic. pro Rab.* Lex omnes mortales alligat. ¶ Similiter quis dicitur alligari ad aliquid, sine quo esse non potest: exemp. grat. adolescens alligatur ad amicam, qui vix ab ea discedit. ¶ Alligari in aliqua re, plus est aliquanto, quam impediri. *Cic. ad Att. l.* 8. *ep. ult.* Cedendum celeriter est, ne forte qua in re impediar, atque alliger. ¶ *Ter. Eun.* 4. 7. 30. Hic suum se alligat. *h. e.* rem facit.

Allĭno, vel adlino, is, levi, itum, a. 3. *ungere*, משח, כמה, Ger. *schmieren, anstreichen*, Gal. *oindre frotter en oignant*, Hisp. *untar una cosa a otra*, ἐπιχρίω, inungere, & ungendo rem alicui inducere, ex ad, & lino. *Plin.* Sunt, qui leporino coagulo dentem allinant. Adde *Horat. de ar. poet. v.* 445. ¶ Translate, allinere alteri vitia sua dixit *Sen. epist.* 7. h. e. vitiis suis alterum inficere. *Cic. Verr.* 2. *c.* 6. Nulla nota, nullus color, nullæ sordes videbantur his sententiis allini posse.

Allīsio, onis, verbal. ab allido, actus allidendi. *Trebell. Poll. in tyranno Mario, c.* 8. Multa duorum dijitorum allisione contrivit.

Allīsus, a, um, *ammaccato. Cæs. B. C. l.* 3. *c.* 2. Pars ad scopulos allisa interficitur.

Allium, ii, *aglio*, שום, Ger. *Knoblauch*, σκόροδον, genus oleris, quo vescimur, gravissimi odoris. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Allium ad multa medicamina prodesse creditur. *Virg. Ecl.* 2. Allia, serpyllumque herbas contundit olentes. ¶ *Allia ne comedas, & fabas*: proverb. idest, a militia, & loco abdine. ¶ Allium olet: in rusticum dicitur, cui theriaca allium est. *Taubm. in Plaut. p.* 517. ¶ Allii caput ex superstitione credebant Veteres ad multarum noxarum depulsionem valere. *Pers. sat.* 5. *v.* 188. ¶ Allium cum sale obsignare, proverbio dicitur de præparcis & tenacibus. *Plaut. Pers.* 2. 3. 15.

Allobroges, & Allobryges, m. 3. nunc Sabaudienses, *Savoiardi*, Ger. *die Sapheyer*, ἀλλόβρυγες, pop. Gall. Narbon. inter Hiſaram fl. Alpes Graias, Lacum Lemanum, & Rhodanum fl. quorum caput est Vienna, & Regia Sabaudia. Differunt a Delphinatibus, quia Vienna tantum, & Gratianopolis ex urbibus in Delphinatu Allobrogibus numerantur. ¶ *Horat.* singulari numero extulit, *Epod.* 16. Noviisque rebus infidelis Allobrox. ¶ Hinc

Allobrogicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Allobroges spectat. *Plin. l.* 14. *c.* 2. de vici generibus, Eugenia ferventibus locis, Rhætica temperatis, Allobrogica frigidis.

Allocutio, onis, ab alloquor, alloquium, ἀλλοκοῦσία, προσφώνησις. *Plin. l.* 2, *ep. ult.* Mutat personam, vertit allocutionem. ¶ Sæpius consolationem significat, quemadmodum & alloquium: ita enim & Græci παραμυθίαν, voce utuntur. *Senec. consolat. ad Helv. c.* 1. Novis verbis, nec ex vulgari allocutione sumptis opus erat homini ad consolandos suos.

Allodium, res libera, & propria alicujus; item hereditas, quam vendere, & donare possum. ¶ Barbarum vocabulum est, a Gothis introductum.

Allophylus, ἀλλόφυλος, alienigena. *Prudentius* latine græcum vocem aliquoties scripsit, ut *Hamartig. v.* 500. & in *Dipteych. de Sarepsone*. Utrobique penult. corripuit contra naturam græcæ vocis, quod etiam a *Paulino* factum *in Natali* 8. *v.* 71.

Alloquium, ii, n. 2. *parlamento con un altro*, προσφώνημα. *Liv.* 2. *ab urb. c.* 34. Blando alloquio, & comitate invitare. ¶ Sumitur & pro consolatione, ut allocutio. *Horat. Epod.* 13. Omne malum vino cantuque levato Deformis grimoniæ Dulcibus alloquiis.

Allŏquor, eris, *parlare*, דבר, Germ. *anreden*, *ansprechen*, Gall. *parler a quelqu' un*, Hisp. *hablar a alguno*, προσφωνέω. *Plaut. Amph.* 1. 1. 232. Alloqui te perparce licebat, obscero. ¶ Sumitur interdum pro consolari. *Varro l.* 3. *c.*

7. L. L. Allocutum mulieres ire ajunt, cum eunt ad aliquam locutum consolandi causa.

Allubentia, æ, vel adlubentia, *prontezza, il far volentieri*, προθυμία. *Apul. l. 1. A. A. prior.* Jam allubentia proclivis est sermonis, & inci. *Al. aliter leg.*

Allubesco, is, ere, sive adlubesco, *piacere*, אהב, Ger. *gebortsam, genehm*, Gal. *etre agreable*, Hisp. *hazer de gana*, lubens facio, obedio, faveo, consentio, *far volentieri*, ἐναρέσκω, πρόθυμον ἔχω. *Plaut. Mil.* 4. 2. 13. Nitida jumenta jam mihi adlubescit.

Allucco, sive adluceo, es, xi, ere, ὑποφαύσκω. *Suet. in Vitell.* Flagrante triclinio ex conceptu camini &c. inquit: Bono animo estote, nobis alluxit. *Sen. ep.* 91. Nisi aliquis igniculus alluxerit. ¶ Translate *Augustin. Conf. l.* 11. *c.* 23. Alluxerit misericordia tua Domine.

Allucinatio, Allucinor, V. Alucinor.

Allectus. V. Alucitus.

Alludio, is, avi, idem quod alludo, blandior, *Plaut. Stich.* 2. 3. (*al.* 2. 2.) 58. quando adbibero, alludiabo. Et *Pœn.* 5. 4. 63. Tu alludiato.

Allŏdo, is, si, sum, *n.* 3. *alludere, far festa*, שחק, Ger. *schimpffen, scherzen*, Gal. *jouer, faire allusion*, Hisp. *burlar mirando a otra cosa*, παρασκώπτω, quasi ad aliquem ludo, & ludendo alieni blandior, ut pueri, & canes faciunt. *Plin. l.* 9. *c.* 8. Delphinus alludens natantibus. *Terent. Eun.* 3. 1. 34. Alludere ad aliquem. ¶ Est item alludere, ut scribit *Val. l.* 4. cum aliud dicimus, & ad aliud sententiam latenter referimus. *Virg. 7. Æn. v.* 116. Nec plura alludens. Adde *Suet. in Cæs. c.* 22. ¶ Est etiam alludere, favere. *Sen.* Cum tibi alludit hujus vitæ prosperitas. ¶ Alludere Philosophiæ, apud *eund. ep.* 73. est, quasi per ludum tractare Philosophiam. ¶ *Alludere aliquem* pro *ad aliquem*, omissa præposit. quæ inest in ipso verbo. *Nemesian. Ecl.* 4. *v.* 10. nec est animus solitos alludere fontes. *h. e.* ludere apud solitos fontes.

Alluo, is, *n.* 3. *bagnare, scorrere vicino*, נזל, Ger. *anfliessen, fliessen*, Gal. *couler auprez, arrouser*, Hisp. *lavar con avenida*, ἐπιλούω, juxta fluo, allabor, ex *ad*, & antiquo verbo *luo*, quod est ejusdem significationis, ac luo. De aquis propris dicitur. Maria enim, & flumina alluere dicuntur loca, ad quæ feruntur, quæve præterfluunt. *Cic. 7. Verr. c.* 37. Noto alluuntur a mari montis extremi. ¶ Translate *Id. pro Flac. c.* 26. Urbs Barbariæ fluctibus alluitur.

Allos, vel Hallus, i, *m. il dito grosso del piede*, pollex pedis scandens super proximum digitum; ab ἅλλεσθαι, salire, quod velut insiliens in alium videatur. *Festus.*

Allŏro, onis, *f. scherzo, giuoco*, ludus cum aliquo. *Arnob. l.* 7. Si manu viperam mulceas, nihil pedesti illa allusio.

Alluvies, *f. g.* & Alluvio, onis, *inondazione*, שטף, Ger. *überschwemmung, wasserfluth, gusssbach*, Gal. *ruine d'eau, debordement d'eau*, Hisp. *avenida de agua*, immoderata aquarum violentia, vel pluvialium, vel fluvialium, quæ agros inundat, & sæpe confundit, deripit, destruit. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Valles, quæ fluminum alluvie, & inundationibus concreverint. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 38. Jura alluvionum, & colluvionum. ¶ Quandoque accipi videtur pro ipso loco, quem flumen alluvione fecerit, vel quem flumen alluit. *Liv. l.* 1. *c.* 4. In proxima alluvie pueros exponunt.

Alluvius ager a veteribus dicebatur, quem paulatim flu. in agrum reddit. Ex *Veter. Grammatico pag.* 293. *Gothi.*

Almitics, almarum rerum habitus. *Festus*: h. e. decor, decora forma. ἐυμορφία.

Almo, onis, *m.* 3. *Dachia, & il Rio d' Appio*, flu. agri Romani, prope portam Capenam, ex via Appia in Tiberim labens, in quo Sacerdotes Cybeles Deæ simulacrum, & cultros sanguinolentos, & sua vulnera solebant abluere. *Ovid. 4. Fast. v.* 337. ¶ Almo etiam Deus illius fluminis, pater Larę Nymphę, ex qua Mercurius Lares genuit. Fabulam narrat *Ovid. Fast.* 2. *v.* 599.

Almon, ἄλμων, seu Elmon, opp. Thessaliæ. *Plin. l.* 4. *c.* 8. ¶ Est item nomen Pastoris. *Virg. 7. Æn.*

Almus, a, um, sanctus, augustus, *almo, santo, nutritore*, זרוע, Germ. *das ernehret, heilig*, Gal. *qui nourrit, sanctifiant*, Hisp. *lo que mantiene, sagrado*, quod alit, ab alendo. *Col. l.* 3. *c.* 22. Quibus alma tellus annua vice, &c. Sic alma Ceres, alma Venus. ¶ Accipitur pro sancto. *Cic. Offic.* O fides alma. ¶ Pro tranquillo, claro, illustri. ✠ Lux alma. *Virg. Æn.* 5. Si nona diem mortalibus Almum Aurora extulerit.

Alnĕus, a, um, adject. *di ontano*, ex alno qui est. *Vitruv. l.* 5. *c. ult.* Locus palis alneis configatur.

Alnus, *f.* 2. ἄλνος, ἄλνειος, *alno, ontano*, arbor aquosis locis gaudens, ex qua primum factę sunt lyntres, dictæ, quod amne alatur. Nascitur enim juxta fluvios. ¶ Apta est navigiis, quod aquis obruta diu non corrumpitur. *Lucr. l.* 5. *v.* 443. Et fluctibus aptior alnus. Hinc pro navi quandoque poni solet. *Virg.* 1. *Georg.* Tunc alnos primum fluvii sensere cavatas. ¶ Poetę fabulantur sorores Phaethontis in has arbores mutatas fuisse. *Ovid.* 2. *Met. Virg. Ecl.* 6.

Alo, alis, alui, alitum, vel altum. 2. 2. *nutrire*, זנה, Ger. *ernehren, erhalten*, Gal. *nourir*, Hisp. *criar mantener*, τρέφω, educo, nutrio, alimentis sustento. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Omnia, quę aluntur, & crescunt. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, pro augere, & majus facere. *accrescere*, ut Honor alit artes. *Cic. Catil.* 1. *c. penult.* Spem Catilinę mollibus sententiis aluerunt. ¶ Sic alere morbum, vulnus, vitium, audaciam, spem, gloriam, pathm apud *Cic.* & alios. ¶ Alere pro augere, *Horat. lib.* 4. *od.* 2. Monte decurrens velut amnis, imbres Quem super notas aluere ripas. ¶ Duo habet participia, *altus* & *alitus*. *Cic. de Cl. Or. c.* 10. Urbs, in qua nata, & alta est eloquentia. *Liv. l.* 30. *c.* 28. Annibale alito, atque educato inter arma.

Alŏe, aloes, *f. aloè*, אהלות, Ger. *aloe*, Gall. *herbe tres amere, de la quelle le jus s' appelle aloè*, Hisp. *hierva babosa*, ἄλοη, herba amarissimi succi, sed odoris suavissimi, foliis pinguibus, & crassis, & in modicam latitudinem se fundentibus, iisque striatis, & in spinulas retusas desinentibus. Gignitur in India, & in Arabia. Vulgo sempervivum marinum vocatur. Resistit vermibus, & putredini, & visui utilis est. ¶ Ad rem ingratam, & molestam transfertur. *Juven. Sat.* 6. *v.* 180. *de forma superba*. Plus aloes, quam mellis habet.

Aloeus, *m.* 2. ἄλωεύς, trisyllabum, nomen gigantis Titanis, & Terrę filii, cujus filii dicuntur Martem vulnerasse. *Lucan. lib.* 6. *v.* 410. Impius hinc prolem Superis immisit Aloeus.

Alogia, ἀλογία, Græcis ea pars animi est, quę rationis est expers. ¶ In Latium traduxit *Seneca in ludo de morte Cæsaris*, & *alogias* pro fluitiloquiis, seu ineptiis posuit: Citius, inquit, mihi verum, ne tibi alogias excutiam. *Augustin. epist.* 85. *ad Cæsilianum*. Quid est alogia, nisi cum epulis indulgetur, ut a rationis tramite devietur?

Alŏgus, a, um, ratione carens, ἄλογος, *Augustin. ep.* 86. & *Martian. Capel. l.* 6. & 9.

Aloidę, arum, patron. ab *Aloeus*, idest Otus, & Ephialtes Aloei filii. *Virgil. Æn.* 6. *v.* 582. Hic & Aloidas geminos, immania vidi corpora.

Alopecias, *m.* 2. piscis marini genus, apud *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Alopecia, *f.* 1. *pelaja, tigna*, ἀλωπεκία, morbus in capite humano, & barba, ex vitio humorum, qui fit cum profluvio capillorum; dicta est a vulpe, quam Græci vocant ἀλώπεκα, quod ea crebro id genus morbi patiatur. Usurpatur plerumque in plur. num. *Plin. l.* 20. *c.* 7. & 22. & *l.* 22. *c.* 22. &c. ¶ In singulari numero habetur apud *Theodor. Priscian. l.* 1. *c.* 6.

Alopecias, adis, *f.* genus piscis marini apud *Plin. l.* 32. *c. ult.* quem *lib.* 9. *c.* 43. Vulpem marinam vocat. Ἀλώπηξ enim Græce vulpem significat.

Alopeciōsus, a, um, capillorum profluvio laborans. Legitur in *femmate c.* 6. *l.* 1. *Theod. Priscian.*

Alopecūrus, ἀλωπέκουρος, *f.* 2. *coda di volpe*, herba spicam habens mollem, & lanuginem densam, non dissimilis vulpium caudis, unde & nomen habet. *Plin. l.* 21. *c.* 17.

Alosę, *f.* 1. Ger. *meyfisch, beist*, Gal. *alosen*, Hisp. *sabalas*, τέττιξ, pisces, iidem, ac clupeę, vel trissę. *Auson. Mosel. v.* 127.

Alpes, ium, *f. Alpi*, Ger. *Alpengebürg*, Ἄλπεις, montes excelsi, qui Italiam separant a Gallia, & Germania, dicti a candore nivium, quia perpetuis fere nivibus albescunt, lingua Sabinorum, qui alpum dixere, quod posteri Latini album. ¶ *Ceisi* sententia in longitudinem centum millia passuum patent a supero mari ad inferum, ut *Livius* scribit, tria millia stadiorum. ¶ Multiplices Alpes sunt, & varia pro locorum diversitate fortiuntur nomina, Maritimæ, seu Ligusticæ, Cottiæ, Graiæ, Pœninæ, Summæ, Leponticæ, Rheticæ, Tridentinæ, vel Noricæ, Juliæ, vel Carnicæ. V. infra *Alpini*.

Alpha, ἄλφα, nomen primę Græcorum litteræ. Unde pro principe accipitur. *Martial. l.* 5. *epigr.* 27. Codrus alpha penulatorum. *h. e.* primum tenens locum inter pauperes.

Alphabētum, i, *alfabeto*. Legitur hęc vox in titulo *c.* 10. *l.* 37. *hist. natur. Plin.* & apud *Terent. adv. hæret. c.* 50.

Alphēas, ădis, *f.* 3. ἀλφειάς, dicta est Arethusa, ab Alpheo fluvio. *Ovid. Metam. l.* 5. Tum caput Elcis Alpheias extulit undis. V. Arethusa.

Alphesibœa, æ, mulier Phegei filia. *Propert. l.* 1. *Eleg.* 17. Alphesibœa suos ulta est pro conjuge fratres. Ad quem locum addit *Muretus*, hoc nomine appellatas fuisse omnes elegantioris formę puellas, quasi quę reperirent procos, qui ipsis boves darent dotis nomine. Ἀλφὸς enim est reperire, & βοῦς bos.

Alpheus, *m.* 2. per tres syllabas, vel Alpheius, *Orfei, Carbon, Darbon*, ἀλφειός, ti. Peloponnesi, qui ex Stymphalo monte per Arcadiam, & Elidem regiones in sinum Cheloniten ad Occid. apud Tripbyliam urbem influit, ac Olympiam alluit, ab ejus ostio 80. stadia distantem. Dictus est ab ἄλφος, quę est species vitiliginis albę, quia ejus aqua maculas ejusmodi tollere creditur. *Strab. l.* 6. & *Pausan. l.* 5. poetarum fabulam secuti tradunt, Alpheum occultis meatibus subter mare labi, & Arethusę fonti apud Syracusas urbem Siciliæ misceri. V. Arethusa. ¶ Alpbei aqua Jovi gratissima existimata est; Qua de causa Jovis Olympii statua ea aspergebatur, & sacrificiorum cineres abluebantur. Unde licet Alpheus dicitur a *Seneca in Medea*, *v.* 121.

Alphītus, a, um, adject. *Virg. Æn.* 10. *v.* 179. Alphęę ab origine Pisę.

Alphito. V. in Acco.

Alphius, vel Alfius, fœneratoris nomen, apud *Horat. Epod.* 2. Hujus dicitur illa esse sententia, vel optima nomina non appellando fieri mala. *Colum. l.* 1. *R. R. c.* 7.

Alphos, *m.* 2. species vitiliginis. *Celsi l.* 5. *c. ult.* Vitiliginis tres species sunt: ἄλφος vocatur, ubi color albus est, fere subasper, & non continuus, ut quędam quasi guttę dispersę esse videantur. *Et paulo post*: Eos, quos Alphos vocari dixi, &c.

Alpicus, a, um, qui Alpes colit, seu habitat. *Nepos in Annib. c.* 3. Alpicos conantes prohibere transitum concidit. Al. leg. *Alpinos. Vet. Inscript.* apud *Spon. Miscel. p.* 84. Per montes Alpicos.

Alpinus, a, um, adject. possit. ad Alpes pertinens, *Alpino*. Alpinę gentes, apud *Liv. l.* 21. *c.* 43. Alpina juga apud *Claudian. IV. Cons. Honor. v.* 105.

Alpinus, malus quidam Poeta fuit, qui Memnonis Aurorę filii bella scripsit. De eo *Horat.* Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona.

Alpis, is, in singulari, pro Alpes in plurali invenitur apud Poetas. *Ovid. l.* 3. *de arte am. v.* 140. *Lucan. l.* 1. *v.* 683. & *l.* 3. *v.* 299. *Juven. Sat.* 10. *v.* 152. *Sidon. Carm.* 16. *v.* 95. Præruptis porrectæ in rupibus Alpis. ¶ Idem *Sidon.* usurpavit etiam pro quovis monte excelso *Carm.* 2. *v.* 510. *de Attio*, quem Xerxes perfodit: Turgida sylvosum currebant vela per Alpem. Sic *Carm.* 9. *v.* 44. *de eod.* ¶ *Prudent. in Passione Laurentii v.* 438. etiam Pyrenæos Alpes vocavit.

Alsiensis, e, ad Alsium oppidum pertinens, ut Alsiensis ager, apud *Cic. pro Vil. c.* 20.

Alsietinus, a, um, adject. *Alsietinus lacus*, nunc *lago di Martignano*. est in Etruria, ex quo concipiebatur ductus aquæ Alsietinæ, de qua. *Frontin. de Aquæd. antic.* 11. & 71. ¶ Hæc aqua dicta est Augusta, quia ab Augusto perducta fuit. *Frontin. cit. art.* 11. V. doctas, & laboriosas adnotationes *Jo. Poleni ad cit. art.* 71.

Alsine, nes, *f.* 1. ἀλσίνη, herba, quam muris auriculam Iteli, Galli *mouron* vocant, quod hortorum muris delectetur. *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Alsiōsus, a, um. 2. *freddoloso*, ψυχρός, qui est naturæ frigentis, quique a frigore lædituv. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Abrotonum, & adonium alsiosa admodum sunt. Sic alsiosum pecus *Varro* dixit *l.* 2. *R. R. c.* 3.

Alsium, *Cori*, vel *Cere* (aliis *S. Severa*) opp. & Col. Etruriæ, apud oram lit. a Roma 25. M. P. in Occ. Centumcellas versus.

Alsus, a, um, Alsiensis, idest, qui est ab Alsio opp. *Rutil. Itinerar. v.* 223. Alsia præcingitur tellus, Pyrgique recedunt.

Alsius, a, um, idem quod alsiosus; & sicut ab ebrius fit ebriosus, ita ab alsius, alsiosus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1014. Ignis enim curavit ut alsia corpora frigus, &c.

Alsus, a, um, frigidus, *freddo, fresco*. Comparativo aliquoties usus est *Cic.* ut *ad Att. l.* 4. *ep.* 8. de Antio oppido; Nihil quietius, nihil alsius, nihil amœnius. Et *ad Fr. l.* 3. *ep.* 1. Apodyterio nihil alsius, nihil muscosius. ¶ Positivum *alsus* non est in usu.

Altanus, *m.* 2. *vento da terra*, Ger. *ein vvind auss dem erdreicher*, genus venti, sive flatus e terra consurgentis. *Plin. l.* 2. *c.* 43. Videmus & alios ventos, quos vocant Altanos, e terra consurgere.

Altāre, is, *altare*, *n.* 3. מזבח, Ger. *ein altar, Busse*, ara, in qua sacrificatur: ab altitudine sic dictum est. Altaria enim Superis tantum Diis ponebantur; aræ Superis juxta, & Inferis; & Superis quidem a terra elevata erigebantur; Terrestribus humi, Inferis terra effossa aræ conficiebantur. Quare per catachresim usurpavit *Virg. Ecl.* 8. Molli cinge hęc altaria vitta. Nam sacra magica describit, quæ Inferis Diis, non Superis fiebant. *Cic. de Arusp. c.* 5. Ab altaribus religiosissimis fugatus. ¶ Aliquando altare est quod aræ imponitur, h. e. pars aræ summa, in qua exta cremantur. *Solin. cap.* 9. *edit. Salmas.* Ara est in cacumine, Jovi dicata, cujus altaribus si qua de extis interiuntur, &c. Sic *Prudent. in Romano*, *v.* 49. Altaris aram funditus pessundare; ubi *Ipse* Aram planiciem interpretatur. *Ver. Gloss.* altare, ἐπιθυμίς. Itaque altare augustius quiddam & sanctius, quam ara, est. ¶ Sæpe hęc vox ponitur in plurali numero, licet de uno tantum altari sermo sit. *Cic. Catil.* 1. *c.* 9. *Liv. l.* 21. *cap.* 1. &c. ¶ *Prudentius* & *Altar* pro *Altare* posuit *Hymn.* 9. (vel 3.) *de S. Eulalia v.* 211. Sic venerarier ossa libet, Offibus altar & impositum. ¶ *Altarium*, pro *altare* habet *Sever. Sulpit. l.* 1. *hist. sacr. c.* 19. & *Hieronym. epist.* 83. *ad Oceau. sub fin.*

Altātus, a, um, adject. *alzato. Sidon. lib.* 2. *ep.* 2. Per lineas Sol altatus extremas. Vox tamen est *Sidonio* relinquenda.

Alte, *altamente, profondamente*, בכל מם, Ger. *hoch, in der hohe*, Gal. *hautement, en haut*, Hisp. *alto*, ὑψοῦ, βαθέως, excelse, sublimiter. *Virg. 6. Æn.* Ergo alte vestiga oculis. *Cic. pro Cluent.* Proœmium alte petere. ¶ Sæpe profunde significat. *Liv. l.* 1. Ferrum haud alte in corpus descendit. *Cicer. de Orat.* Alte cadere non potest, id est ex alto. ¶ Alte cinctus, apud *Horat. lib.* 2. *Sat.* 8. h. e. strenuus, fortis, minime mollis. ¶ Comparat. altius. *Virg. Georg.* 4. *v.* 285. Altius omnem expediam, prima repetens ab origine famam. ¶ Superlat. Altissime. *Plin. l.* 8. *ep.* 4. Ingenium altissime assurgit.

Altea, Oenei Regis Aetoliæ uxor, mater Tydei. *Serv. 6. Æn.*

Altegradius, vel Altegradus, qui alte graditur. *Tertull. de veland. Virgin. sub fin.* Sed alii aliter leg.

Altellus, cognomen Romuli, vel quod in terra altus esset a lupa, vel quod rebus gestis excelsus, & gloriosus esset, vel quod a Tacio Sabinorum Rege in colloquium postulatus alternis vicibus adierit, ac locutus fuerit. Sicut autem fit per diminutionem a Macer, macellus, Vafer, vafellus, ita ab alter, vel alternus, altellus. *Festus.*

Alter, ra, rum, *o.* 1. 2. genit. alterius, *l' altro, l' uno di due*, אחר, Ger. *der andere*, Gal. *l' autre, le second*, Hisp. *otro de dos, segundo en orden*, Græce ὁ ἕτερος, dicitur de uno ex duobus, sicut *alius* de pluribus; ut Annibal in transitu Alpium amisit alterum oculum. *Liv. l.* 5. *c.* 11. Novit ambo alter in alterum cautum confecturos. ¶ Interdum etiam tertium significat. *Ter. in Andr.* 1. 1. 50. Sed postquam amans accessit, pretium pollicens, unus, & item alter. Tres enim amatores erant. *Donat.* ¶ Aliquando pro adverso, & non bono; ut in Auguriis Altera appellatur avis, quæ utique prospera non sit. *Festus.*

¶ Alter

¶ Alter ego, pro homine mihi charissimo. *Cic. Att.* Me ipsum accuso, deinde te quasi me alterum. ¶ Quando alter geminatur, prius idem est ac primus, posterius, secundus. *Cic. lib. 1. Fam. ep. 7.* Quorum alterum mihi facere necesse est, alterum facio libenter. ¶ Et cum hoc modo bis ponitur, si ad duo præcedentia referatur, sic accipi plerumque debet, ut, servato ordine, prius priori, posterius respondeat posteriori. *Nec tamen ordo semper servatur. Cic. pro Quin.* Quæ res in Civitate duæ plurimum possunt, ex contra nos ambæ faciunt, summa gratia, & eloquentia, quarum alteram (*gratiam*) vereor, alteram (*gratiam*) metuo. ¶ Alter junctus cum numeralibus iis, quæ Ordinalia appellantur, pro, primus, accipitur. *Cic. pro Mil. c.* 35. Centesima lux est hæc ab interitu P. Clodii, &, ut opinor, altera, *h. e.* centesima prima. *Virg. Ecl.* 8. Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus, bisse, duodecimus. Ubi tamen multi contendunt, tertiumdecimum annum intelligendum esse. ¶ Aliquando tamen de pluribus usurpatur, & pro *alius* ponitur. *Plaut. Trac.* 1. 2. 38. Qui alterum incusat probri, eum ipsum se intueri oportet. Sic *Hor. 4. Carm. od.* 10. Quoties te speculo videris alteram. *idest* alium, dissimilem. ¶ Alterum tantum, pro tantundem, *altrettanto. Liv. l.* 8. *Dec.* 1. Alterum tantum ex Latino delectu adjiciebatur. Dicitur &, tantum alterum. *Id. l.* 1. Numero tantum alterum abjecit. Dicitur & Nemo alter, apud *Plaut. Epid.* 1. 1. 24. & Alter nullus. *Bacch.* 2. 3. ¶ Alter, ambore ad bellum proficiscerentur. ¶ Olim per primam, & secundam nominum inflexionem declinabatur. Unde apud *Plaut. Rud.* 3. 4. 44. Huic alterne patria quæ sit, profecto nescio.

Alter, tĕris, five altere, teris, vel melius halter, teris, m. 3. *palla di piombo, piombarolo, αλτὴρ*, fignificat maſſam plumbeam, qua ad exercenda corpora in gymnaſiis utebantur. *Martial. l.* 14. *epigr.* 44. Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti? Dictus eſt alter ab ἅλλεσθαι, quod eſt ſalio. Nam circumducebant alteres, dum ſaltando ſe exercerent. ¶ Hodie tali quadam libratione per plumbum utuntur funambuli.

Alteras, antiqui dicebant pro alias. *Feſt.*

Altercabilis, le, qui per altercationem fit. *Arnob. l.* 5. *pag.* 156. Altercabilem ſermonem conſerere.

Alteratio, onis, *mutazione, alterazione.* Vox barbara eſt, & Philoſophis relinquenda. Nam quod aſſertur ex *Quintil. lib.* 10. *c.* 1. his verbis: Lectio non cruda, ſed multa alteratione mollita: legendum profecto eſt, *iteratione.* V. altero.

Altercatio, onis, verbal. contentio, diſceptatio, *diſputazione, alterazione, contraſto di parole*, qualis erat inter aſtorem, & reum, ubi non perpetua oratione, ſed intercitis jurgiis ſeſe mutuo petebant. *Cic. de Orat.* Nulla eſt altercatio clamoribus unquam habita majoribus. *Liv. l.* 25. *c.* 17. E diſceptatione altercationem fecerunt. ¶ Significat etiam verborum contentionem extra judicia. *Cic. l.* 1. *nat. Deor. c.* 6. *in fin.* Oriri altercationem cum aliquo de aliqua re.

Altercator, oris, qui altercatione utitur. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Bonus altercator vitio incundiæ careat.

Alterco, as, & uſitatius Altercor, aris, *altercare, contendere*, eſt pertinaciter aliquid contra aliquem defendere, contendere, jurgium cum aliquo habere, רוב, נצה Ger. *bäderen, zancken, balgen*, Gal. *battre l'un contre l'autre*, Hiſp. *contender en diſputativa, trabar cõpuas. Ter. Andr.* 4. 1. Scio, cum patre altercaſti dudum. *Liv. l.* 3. *c.* 68. Altercantur inter ſe mulierum ritu.

Altercum, five altercagenum, *βουνάσιον*, herba eadem, ac faba porcina. *Scribon. Larg. compoſ.* 181. & *Plin. l.* 25. *c.* 4.

Alternātim, *a vicenda, ſcambievolmente*, חלופות, Ger. *eins umbs ander*, Gall. *l'un après l'autre, par fois*, Hiſp. *a las vezes uno, a las vezes otro*, *ἀμοιβαίως*, adv. per vices. *Claud. Quadrigar.* apud *Non. c.* 2. *n.* 64. Gaudium, atque ægritudinem alternatim ſequi.

Alternatio, onis, *vicenda. Feſt. Pomp.* habet, exponitque, per vices ſucceſſionem. *Apul. in Trismegiſt. p.* 95. Ordo & tempus ſinorationem omnium rerum per alternationem facivut.

Alternātus, a, um, alterno ordine diſpoſitus. *Senec. ep.* 44. Ex ſplendidis ſordidiſque alternata. Adde *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Alterne, idem quod alternatim. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Alterne mobilia. Adde *Senec. l.* 7. *quæſt. natur. c.* 12.

Alternis. V. in Alternus.

Alterno, as, a. 1. *alternare, ſcambiare*, חחליף, Ger. *eins umb das ander machen, abwechſelen*, Gal. *faire maintenant l'un l'autre, changer par fois*, Hiſp. *dexir, o hazer a vezes, mudar*, viciſſim alterum duorum ponere. *Col. l.* 1. *c.* 6. Dabimus operam, ut pari ordine vernaculas, & atinias alternemus. *Virg.* 4. *Aen.* v. 287. Hæc alternanti potior ſententia viſa eſt. h. e. alia, atque alia apud animum tractanti. *Ovid. Heroid. ep.* 6. v. 38. Alternant ſpesque, timorque fidem hoc eſt, modo ſperat, modo timet. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 6. Arborum tertilitas omnium fere alternat. *h. e.* altero quoque anno fructus parit. ¶ Paſſive *Id. l.* 18. *c.* 23. Terra nimis pinguis alternari poteſt. *h. e.* altero quoque anno ejus cultura intermitti poteſt.

Alternus, a, um, adject. *vicendevole*, חולף, Ger. *einer umbden andern*, a nomine alter, quod ſit alternis vicibus. *Cic. de Orat.* Pedes aut Heroos, aut Choreos, aut alternos eſſe oportet. ¶ *Alternis*, ablat. abſolute, & quaſi adverbialiter poſitus ſignificat, viciſſim, *a vicenda, or l'uno, or l'altro. Virgil. Ecl.* 3. Alternis dicetis; amant alterna Camœnæ. Et *Georg.* 1. v. 70. Alternis facilis labor. *h. e.* agris intermiſſis. Et *ibid.* v. 71. Alternis ceſſare novales. *h. e.* altero quoque anno. ¶ Dicitur, *& alternis vicibus*, vel *alterna vice. Plin. l.* 9. *epiſt.* 33. *Senec. Hippolyt.* v. 1028. ¶ Alternas ripas, pro ambas, dixit *Papin. Stat. l. Sil.* 3. v. 24.

Altĕro, as, *alterare, mutare.* Verbum minus latinum. Affertur ex *Ovid. Faſt.* 1. v. 373. Ille ſuam faciem transformat, & alterat arte. Sed *Heinſ.* cum melioribus libris legit: *transformis adulterat arte.* In Gloſſis tamen, ſeu Onomaſtico veteri eſt *Alterat, ἐτεροῖ.*

Alterplex, *doppio*, a veteribus pro duplici poſitum invenitur. *Feſt.*

Alterum, *o l'uno, o l'altra*, pro *alterutram* veteres poſuerunt. *Feſt.*

Alterūter, genit. alterutrius, & alterius utrius *o l'uno, o l'altro de due*, זה או זה, Ger. *entweders, einer auff den zuvvetten*, Gal. *l'un des deux, qui qu'il ſoit*, Hiſp. *el uno, o l'otro de dos, ἑκάτερος*, alter ex duobus. *Cic. Div. in Verr. c.* 18. Video neceſſe eſſe alterutrum. *Id. Att. l.* 10. *ep.* 1. Solon capite ſanxit, ſi quis in ſeditione non alterutrius partis fuiſſet. Al. leg. alterius utrius. ¶ Reperitur etiam pro *uterque. Col. lib.* 12. *c.* 1. Cum victus & cultus humanus domi & ſub tecto accurandus eſſet, neceſſarium fuit alterutrum, foris & ſub dio eſſe, qui labore & induſtria compararet, intus qui tectis reconderet, atque cuſtodiret.

Alteruterque, idem quod uterque. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Nec ulla res in cibis aviditatem incitat, inhibetque eadem; in cauſa alterutraque modus eſt. Ubi quidam legunt, *alterutrinque.*

Alterutrinque. V. Alteruterque.

Althæa, *l.* 1. *malvavisco*, Ger. *eibiſch*, ἀλθαία, alterum ex malvarum generibus, ſylveſtre ſcilicet, cui grande folium, & radices candidæ. *Virg.* hubiſcum, vulgus ſeplaſiariorum biſmalvam vocat. Dicitur ἀλθαία, ab ἀλθαίνειν, ideſt mederi, quaſi medica. *Plin.* 20. 21.

Althæa, filia Theſtii, uxor Œnei Calydoniæ Regis, mater Meleagri. *Ovid.* 8. *Met.* v. 437. V. Meleager.

Alticinctus, a, um, alte cinctas veſtes habens: & dicitur de homine negotioſo. Tales enim alte cingunt veſtimenta, ut in opere ſint expeditiores. *Phædr. l.* 2. *fab.* 5. Ex alticinctis unus atrienſibus.

Alticŏmus, a, um, altas habens comas. *Tertul. de judicio Dei. c.* 8. Nec ſic alticoma eſt umbra criſpata cupreſſus.

Altilanĕus, a, um, altum, ſeu longam lanam habens. *Servius* ad illud *Aen.* 12. v. 170. *intonſumque hibernum*, notat, eam quæ hic intonſa dicitur, a Pontificibus appellari *altilaneam.* Adde veter. *Inſcript. Fratr. Arval.* apud *Philipp. a Turre de mnam. Antii*, ubi berbeces & arietes altilanei memorantur in ſacrificiis mactari.

Altiliarius, ii, qui altiles aves nutrit, & ſaginat, qui & *farcur* dicitur. *Inſcript.* apud *Reinef. claſſ.* 11. *n.* 33. Priſcus aviarius altiliarius.

Altilis, & in plur. altilia, *tutto le coſe, che s'ingraſſano*, אטיים, Ger. *was maſtet*, Gall. *ce qu'on engraiſſe, tout pour engraiſſer*, Hiſp. *coſa por engordar, grueſſa*, quicquid domi, vel in villis, vel in vivariis fagnatur, ſive ſit avis, ſive quadrupes, ſive piſcis, ab alendo, quaſi *alitilis*, ut altilis gallina. *Juvenal. Sat.* 5. v. 115. Anſeribus par altilis. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. v. 35. Satur altilium. ¶ Ufurpatur ſæpe pro pingui, *graſſo. Auctor Priapeorum, carm.* 32. Collatas ſibi quæ, tuiſque membris Formicas facit altiles videri. Hinc *Plaut. apud Non. c.* 2. *n.* 30. dotem altilem, h. e. opulentam, dixit.

Altiloquium, ii, *n. parlare ſublime. In lib. de progen. Aug. qui Meſſalæ Corvini annum circumferunt.* Cum te ſæpe altiloquio tuo diffirentem dubitare animadverterem.

Altīnas, atis, adject. omn. gen. *de Altino*, ad Altinum pertinens. *Colum. l.* 7. *c.* 2. Altinates oves. ¶ *Altinates, ium*, Altini incolæ. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 2.

Altinum, n. 2. *Altino*, ἄλτινον, urbs olim E. & florentiſſima apud Sues fl. oſtium, in litore Venetiarum, a Tarviſio 8. M. P. ab Aquileja 60. Hujus urbis lana fuit in pretio. *Martial. l.* 14. Nobilis Altinum tertia laudat ovis. Ab Humis everſa eſt, cujus Turcellum ſuccenſit in Epiſcopatu. *Martial. l.* 14. *epigr.* 155.

Altīnus, a, um, ad altinum pertinens. *Colum. l.* 6. *c.* 24. Altinæ vaccæ.

Altisŏnus, a, um, o. 1. עגה נבוה, Ger. *das hoch laut*, ὑψήχους, quod ex alto ſonat. Poeticum eſt. *Virus Poeta* apud *Cicer.* 3. *Tuſc. c.* 19. Septum altiſono carmine templum. *Juvenal.* 11. 179. *Maro altiſonus.*

Altiſpex, icis, qui alte ſuſpicit. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 330.

Altitŏnans, a, um, in alto ſedens throno. *Juvenc. in præf.* & *Fœnus. Fortun. l.* 1. *de vita S. Martini, v.* 1.

Altitŏnans, o. 3. *altitonante*, רועם בעליות, Ger. *der in der höhe donnert*, ὑψιβρεμέτης, qui ex alto tonat. *Cicer. in carm. de ſuo Conſul. lib.* 1. *de Div. c.* 12. Nam Pater altitonans ilellanti nixus Olympo.

Altitŏnus, a, um, idem quod altitonans. *Varr.* apud *Prob. ad Eclog. 6. Virg.* Mundus, quem quinque altitonæ ſtammæ zonæ cingunt.

Altitūdo, inis, f. 3. excelſitas, ſublimitas, *altitudine, altezza*, גבהים גוה גובה, Ger. *höhe, tiefe*, Gal. *hauteſſe, hauteur*, Hiſp. *alteza, hondura, ſlhoo. Cic.* 5. *Off.* 28. Altitudo odium. ¶ Dicitur etiam altitudo fluminis, vel maris, quæ eſt profunditas. *Cic.* 7. *Verr.* Totum opus eſt ex ſaxo in mirandam altitudinem depreſſo. ¶ Metaphorice *altitudo animi* apud *Cic. Fam.* 4. *epiſt.* 13. & *de Paradr. c.* 22. idem fere eſt, quod animi magnitudo. In *lib. Offic.* 1. *c.* 25. vulgo legitur *altitudo animi*, ubi legendum *lenitudo.* ¶ *Altitudo ingenii* apud *Salluſt. in Jug.* eſt ingenium reconditum, ac profundum, & ſenſa ſua facile continens, nec, niſi opus ſit, aliis aperiens. Verba ſunt *c.* 100. Ad ſimulanda negotia altitudo ingenii incredibilis.

Altivŏlans, o. 3. *altivolante*, Ger. *das hoch fliegen*, ὑψιπέτης, qui altum volat. *Enn.* apud *Cic. 1. de Div. c.* 48. Servat genus altivolantum, ideſt avium.

Altivŏlus, a, um, idem. *Plin. l.* 20. *c.* 19. Sunt omnes altivolæ.

Altiuscŭle, adverb. *alquanto alto. Apul. l.* 2. *poſt prin.* Altiuſcule ſuccinctulus.

Altiuscŭlus, diminut. ab altus: ſignificat, paulo altior. *Suet. Auguſt. cap.* 73. Altiuſcula calceamenta.

Altor, oris, m. 3. *balio*, האומנת, Ger. *ein ernehrer*, Gal. *nourriſſeur*, Hiſp. *criador, o montenedor*, τροφεύς, qui alit, ſive educat. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 34. Omnium rerum altor eſt mundus.

Altrinsĕcus, *altronde*, מכאן או מכאן, Ger. *von der andern ſeiten*, ἑτεροθεν, adv. ab alter, ſignificat ab altera parte. *Plaut. Pſend.* 3. 2. 73. Si noſtrum ſumet, tu teneto altrinſecus. ¶ Videtur etiam ſignificare ex utraque parte. *Lactant. de Opif. Dei c.* 8. Aurium duplicitas incredibile eſt, quantam pulchritudinem præ ſe ferat, quod tum pars utraque limilitudine ornata eſt, tum ut vocantes altrinſecus voces facilius colligantur.

Altrix, cis, f. 3. *balia, nutrice*, מיניקה, Genit. *ſeugamme, ὁ θρεπὸς*, quæ alit. *Cic. pro Flac. c.* 26. Eorum eadem terra parens, altrix patria dicitur.

Altroversum, *verſo altrove*, Ger. *gegen der ander ſeiten*, ἑτεροσε, adv. antiq. ex alter, & verſus, in, vel verſus alteram partem. *Plaut. in Caſ.* 3. 2. 25. Altroverſum cum eam mecum rationem puto.

Altum, i, ſubſt. profundior maris pars, *l'alto mare. Virg.* 1. *Aen.* v. 34. In altum vela dabant lati. *Cic.* 4. *Fin. c.* 23. Emergere ex alto. ¶ Item pro Cœlo, *Virg. l.* 1. Mata genitum demittit ab alto.

Altus, us, altitura, alimentum. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 20. Terræ, vel rerum naturæ altu nutritur univerſitas.

Altus, o. 1. 2. ſublimis, excelſus, præcelſus, erectus, in altum editus, excitatus humo, *alto, profondo*, רם מלוע נעוה, Ger. *hoch, adv. tieff*, Gal. *haut*, Hiſp. *alto, o hondo como el cielo, el mar*, ὑψηλὸς. ¶ Ponitur item pro adject. profundus, ut Mare altum, puteus altus, &c. ¶ Per translationem vero uſurpatur pro magno, ut Sic Pater ille Deum faciat, ſic altus Apollo. ¶ Pro excellenti, glorioſo. *Virg.* Te ſine nil altum mens inchoat. ¶ Pro obſcuro, & recondito. *Virg.* Quid me alta ſilentia cogis rumpere? ¶ Comparat. altior, Superlat. altiſſimus. *Cic. pro Cluent. c.* 55. & *Curt. l.* 7. *c.* 4.

Altus, & alitus, particip. ab alo, V. in *alo.*

Alucinatio, Allucinatio, vel Hallucinatio, onis, f. *ſbaglio, errore*, error, ſcitantia, & quædam veluti diſſolutio animi non advertentis, aut advertere nolentis, *Senec. de vita beata, c.* 26. Sic veſtras alucinationes fero, quemadmodum Juppiter ineptias poetarum.

Alucinātor, Allucinator, vel Hallucinator, oris, qui alucinatur. *Feſt.* ſeu potius *Paul. Diac. ejus epitomator, in voce Elucet.*

Aluc̆lnor, Allucinor, Halucinor, vel Hallucinor, aris, atus, ſum, dep. 1. *sbagliare, fallire, ingannarſi.* Placet *Manutio*, & *Danjy.* ſcribi ſine aſpiratione, & unico *l*, & ſignificare incerta mente terri circa rem aliquam, & in ea intelligenda non conſiſtere (ut etiam *Non. cap.* 2. *n.* 406. exponit) & ita falli, decipi, errare. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Sed quemadmodum coram cum ſamus, ſermo nobis deeſſe non ſolet, epiſtolæ noſtræ debent interdum alucinari. *hoc eſt* inquit *Manut.* certa re non propoſita loqui, hinc illæc errantium more ferri. *Id. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 26. Quæ Epicurus ofcitans alucinatus eſt. ¶ Activa ſignificatione pro decipere, fallere, *Apulej. in Florid. n.* 18. Minus alucinatur, comœdus ſermocinatur, tragœdus vociferatur.

Alucita, verbum *Petronii in fragment.* ubi ait: Centum me vernales alucitæ mutilabant. *Fulgent. expoſ. ſerm. ant.* interpretatur κώνωπες, i. e. culices: indeque v. verbum *alucinarii* deduxit. Alii exponunt ſomniatores: alii alia. Scribitur & *Allucita.*

Alvearе, aris, n. 3. *vaſo, dove ſi api riſiedevano, o luogo, dove tali vaſi ſi tengono. Colum. l.* 9. *c.* 11. Cum vetus alveare numero apum deſtituitur. *Virg.* 4. *Georg.* v. 34. Alvearia vimine texta.

Alvearium, ii, idem quod Alveare. *Varro R. R. l.* 3. *c.* 16. Die cujuſmodi facere oporteat alvearium.

Alveātus, a, um, *ſcavato*, in modum alvei excavatus. *Cat. R. R. c.* 43. Sulcus, ſi locus aquoſus erit, alveatos eſſe oportet.

Alveolātus, a, um, *ſcavato, concavo*, κοιλωτός, in modum alveoli cavatus. *Vitruv. l.* 3. *c.* 5. *de ſpiribata.* Alveolatus oculo videbitur.

Alvĕŏlus, i, diminut. ab alveus, *vaſetto*, ἀμίδιον, ἀμφίκυπελλον. *Col. l.* 8. *c.* 5. Totum ovorum numerum in alveolum ligneum conferat. ¶ Dicitur etiam alveolus fluminis. *Curt. l.* 6. *c.* 4. ¶ Item tabula, vel vaſculum alectorium, *le tune* eſt neut. gen. auctore *Feſto. Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 20. Aut alveolum poſcere, aut quærere quempiam ludum.

Alvĕus, m. 2. *foſſa, canale*, בר אשקי, Ger. *ein vvaſſer rohr, vaſſerkennel*, Gal. *canal, auge*, Hiſp. *la madre, o valle del rio*, proprie dicitur foſſa, per quam fluvius defluit. *Virg. 7. Aeneid.* v. 33. Aſſuetæ ripis volucres, & fluminis alveo. ¶ Ad ejus ſimilitudinem etiam vas quoddam amplum in balneis hoc nomine appellatur,

peliatur, Græce τριβωνιον. *Cic. pro Cal. c. 28.* Alveusne ille, an equus Troianus fuerit. ¶ Item tabula lusoria ad aleam, & latrunculorum ludum accommodata alveus dicitur, Græce πεσσος. *Plin. l. 37, c. 2.* Transtulit alveum cum tesseris lusorium. ¶ Sed & locus, in quo apes mellificant, alveus dicitur *virgilius*, a mellis alimonia, ut *Varro* existimat. *Plin. lib. 11.* Alveos ex cornu spectatos esse. ¶ In hac significatione etiam alvus dicitur. *Varro de R. R.* Si ex alvo minus frequenter exeunt. ¶ Aliquando pro navi, sive pro ipsius navigii receptaculo, ponit. *Propert.* Portabat sanctos alveus ille viros. *Liv. l. 21.* Alveos informes raptim faciebant, *id est*, naviculas. ¶ Declinatur & hoc alveum. *Festus:* Naustibulum alveum est, ad navis similitudinem factum.

Alvini, ανακλητοι, dicti sunt lienterici, quod alvo langueſcunt. *Plin. l. 21. c. 27.* Vinea Punica alvinis imposita multum prodesse dicitur.

Alum, σιμωνιον τριβολον, allii species, quod in petris præcipue nascitur, simile cunilæ bubulæ, foliis parvis, ramis tribus, aut quatuor a radice, cacuminibus thymi, furculoſum, odoratum, gustu dulce, radice longa, & rutila. *Plin. lib. 27. c. 6. Ruellius* buglum vulgo credit vocari.

Alūmen, n. 3. *alumen*, נתר, Ger. *alaun*, *alas*, Gal. *alun*, Hiſp. *a lumbre*, ſalſugo terræ ad cryſtalli colorem accedens: dictum eſt a lumine, quod lumen coloribus tingendis præſtet. Græci στυπτηριαν vocaverunt, ἀπὸ τῦ στύφειν, quod eſt adſtringere. Efficitur hyeme ex aqua, & limo, & æſtivis Solibus maturatur. Multa hujus numerantur genera, liquidum, ſciſſile, rupeum, plumeum, rotundum. *Plin. l. 35. c. 15.*

Aluminarius, ii, artifex, qui circa alumen laborat, vel aluminis negotiator. *Inſcript. apud Gruter. p. 642. n. 9.* C. Terentius C. L. Anteros aluminarius.

Aluminātus, & aluminoſus, a, um, o. 1. 2. Ger. *das von alaun iſt*, *oder mit alaun vermiſcht*, στυπτηριωδης. ut *Aqua aluminata*, quæ tranſit per venas aluminis, apud *Plin. l. 31. c. 6.*

Aluminōſus, a, um, alquinatus, ut aluminoſi fontes. *Vitruv. l. 8. c. 3.*

Alumna. V. in Alumnus.

Alumnātus, a, um, *allevato*, *educato*, alitus, educatus. *Martian. Capell. ſub init. l. 9.* In penetralibus ſanctioribus alumnatæ. *Apul. l. 6. Met.* Adoleſcens meis manibus alumnatus. ¶ Deponentis forma pro eo, qui educavit, *Apulej. l. 8. Met.* Canes, quos ad tutelæ præſidia curioſe fuerunt alumnati.

Alūmnus, m. 2. *allievo*, τροφιμος, qui ab aliquo alitur, ſive victu, ſive moribus, ſive doctrina. *Cic. Dolabel.* Te juvenem Conſulem florere laudibus, quaſi alumnum diſciplinæ meæ. ¶ Sumitur etiam active pro educatore. *Plin. l. 3.* dixit de Italia, Terra omnium terrarum alumna, eadem & parens numine Deum electa. *Curt. l. 7.* Oro, quæſoque, ne humanarum rerum terminos adjuvantem aliquantum, commilitonemque veſtrum, ne dicam Regem, deſeratis. *Cic. Philip. 7.* Ego itaque pacis, ut ita dicam, alumnus. ¶ Exemplum fœmin. *Alumna* habet *Cic. de cl. Orat. cap. 33.* Eloquentia bene conſtitutæ civitatis quaſi alumna quædam. Adde *Plaut. Pœn. 5. 3. 4.*

Alūta, ſ. 1. *pelle mollicina*, ſ *delicata*, ραδιαργυρα, pellis mollior, ad calceos, & cetera opera facienda concinnata. *Cæſ. 3. B. G.* Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. ¶ Sumitur etiam quandoque pro facco, ſeu marſupio, *facco. Juven. ſat. 14 v. 281.* Ut tenſo ſolle reverti inde domum poſſis, tumidaque ſuperbus aluta. *Id.* etiam *ſat. 7, v. 192.* Alutam poſuit pro calceo ex aluta facto ¶ Aluta in plurali. *Plin. l. 34. c. 16.* de metallis, & ſolinis uſurpat; vel ſecundum alios *alutis*, vulg. ante legebatur *elutis*. Verba *Plin.* ſunt; Invenitur plumbum & in aurariis metallis, quæ aluta vocant.

Alutatio, Segullum eſt terræ genus in ſummo ſolo, ex quo metallarii cognoſcunt ſubeſſe venam auri, *Plin. lib. 33. c. 4.* Alutatio eſt, ſi & auro ea tellus ſubeſt. Al. leg. *Alutium*, alii *alutatium*.

Alvus i, ſ. 2. venter, uterus, inteſtina, *venter*, בטן, Ger. *der bauch*, Gal. *le ventre*, Hiſp. *vientre*, κοιλια, pars corporis ſubjecta ſtomacho, dicta ab alluendo, quod ea ſordes effluunt, ſive eluantur. *Plin. l. 20. c. 2.* Pepones qui vocantur, refrigerant maxime in cibo, & emolliunt alvum. ¶ Quandoque capitur pro ventre, qui apparet. *Col. l. 8.* Niſi obeſam ingluvie, atque diſtentam in pabulis alvum demerſerit, & refrigeraverit. ¶ Ponunt alii hanc differentiam, ut alvus ſit venter ſeminæ ab alendo dicta, venter vero, qui videtur. ¶ Olim erat tam maſc. quam fem. hodie tantum feminini generis. Accius in Annal. tette Nonio, Alvus quam frigidiſſimus. *Plaut. Pœn. 3. 2. 34.* In ſinum alvum congerunt, ſic enim legendum. *Virg. 2. Æn.* In latus, inque feri curvam compagibus alvum. ¶ Interdum ſumitur pro vaſe cavato, ubi aliquid reponitur. ¶ Item vas, ubi apes mellificant, & alveus, & alvus dicitur. *Varro l. 3. R. R. c. 16. Plin. l. 31. c. 12. & 14. Celſus l. 2. c. 6.* alvum poſuit pro excrementis, quæ per alvum emittuntur. ¶ Pro utero, *Plaut. Stich. 2. 1. 5.* Nam me illa in alvo menſes geſtavit decem.

Alyattes, & Halyattes, is, & ei, m. Lydorum Rex, Cræſi pater, cujus memoriæ extructum eſt monumentum apud Sardos, maxima impenſæ parte ab ancillis in hoc opus collata, quæ omnes apud Lydos corpore quæſtum faciunt.

Alyatticus, a, um. *Horatius* tamen ſubſtantive poſuit pro Alyatte ipſo, vel Cræſo ejus filio, *Carm. l. 3. od. 16.* Quam ſi Mygdoniis regnum Alyattici campis continuem. Poſſit tamen aliquis legere *Alyattei*, ut Ulyſſei, Achillei.

Alyſſon, n. 2. ἀλυσσον, frutex ex caule tantum, & foliis minoribus a rubia diſtans, ut tradit *Plin. l. 23. c. 11.* Nomen habet ab eo, quod ſolo conſpectu rabiem curare credatur. Quidam eſſe putant, quam hodie rubiam minorem vocamus, alii maluntˌ quæ cannabis agreſtis dicitur.

A ANTE M.

Am, præpoſitio Græca, quæ niſi apud vetuſtiſſimos extra compoſitionem non reperitur, ſignificatque circum. Forte eſt ex græco ἀμφι contract. Quando componitur cum dictione incipiente ab a, e, i, u, interponitur b, euphoniæ cauſa, ut Ambages, ambio, ambeſus, ambigo, amburbium, ambarvalis, ambuſtus. ſi vero cum c, h, f, q, mutatur m in n, ut Ancilus, anhelo, anfractus, anquiro: cum p, remanet integra, ut Amputo. ¶ In illo *Lucretii l. 3. v. 445. Corpore qui noſtro varus magis ac cohibeſſit*, qui hanc lectionem retinent, *am* interpretantur *cam*. Sed V. Incohibeſco,

Ama. V. Hama.

Amabilis, le, o. 2. *amabile*, *degno d'eſſer amato*, ידיד, Ger. *lieblich*, *das vvirdig iſt lieb zu haben*, Gal. *digne d'etre aymé*, *aymable*, Hiſp. *digno de ſer amado*, ἐρασμιος, quod eſt dignum amari, dulce, ſuave. *Cic. ad Att. l. 5. ep. 19.* Filiolam tuam amo, & amabilem eſſe certo ſcio. ¶ Comparat. eſt amabilior, ſuperl. Amabiliſſimus. *Cic. Fam. l. 7. ep. 30. & de Amic. c. 14.*

Amabiliſtas, ſ. 3. *aanneveligheid*, ידידות, Germ. *holdſeligkeit*, Gall. *amabilité*, Hiſp. *amiſtad*, φιλοτης, morum comitas, formave venuſtas, ad amorem alliciens. *Plaut. in Stich. 5. 4. v. ult.* Si amabilitas tibi noſtra placet. ¶ *Id. in Pœn. 5. 4. 1.* pro amore poſuit; Qui amabilitati animum adjiceret.

Amabiliter, *amoreuſolmente*, Ger. *holdſeliglich*, αγαπητως, humaniter, ſuaviter, animo amico. *Antonius Cic. l. 14. ep. 13. ad Att.* Si humaniter, & ſapienter, & amabiliter in me cogitare vis. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 148.* Luſit amabiliter. *Ovid. 3. de ar. am. v. 675.* Spectet amabilius.

Amabo, *di grazia*, אנא, Ger. *ei lieber*, ωρε θεῦ, ſi me amas, interjectio blandientis, Comicis valde familiaris. *Plaut.* Noli, amabo, verberare lapidem. Quidam exponunt, Gratum erit. *Gel. lib. 11.* Amabo mi fili quieſcas. ¶ Sæpe etiam habet adjunctum accuſativum. *Cic. ad Att.* Cura, amabo te, Ciceronem noſtrum.

Amalthēa, ſ. 1. αμαλθεια, nomen nutricis Jovis, quæ cum ſorore ſua Meliſſa Jovem puerum caprino laſte, ac melle paviſſe fertur. Vel ipſa capra Olenia, quæ Jovem lacte ſuo nutriit. *Ovid. Faſt. 5. v. 113.* Oleniæ ſidus pluviale capellæ. Eam enim, ob beneficium, Juppiter in Cœlum ſuſtulit, & ſidus fecit, cujus ortu & occaſu maximæ fiunt pluviæ. Dextrum ejus cornu idem Juppiter Nymphis nutricibus dedit, addito promiſſo, ſe, quidquid optaſſent, ex eo largiter ſuppeditaturum. Hinc Amalthææ cornu, κερας αμαλθειας, hoc eſt copiæ cornu, de locupletæ abundantia dicitur; Quo nomine quidam libros ſuos, in quibus multa pollicebantur, inſcripſere. ¶ Amalthea item, & Amaltheum fuit Bibliotheca Attici & Ciceronis. *de Attici* Amalthea meminit *Cic. l. 1. ad Att. ep. 13.* De ſua vero *l. 2. ep. 2.*

Amandatio, onis, ſ. 3. *ſeparazione*, *relegazione*, ἀπόπεμψις, relegatio, rejectio. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 15.* Hæc vita ruſticana relegatio, atque amandatio appellabitur?

Amandātus, a, um, *relegato*, *allontanato*, relegatus, rejectus. *Cic. pro Dom. c. 25.* Me expulſo, Catone amandato. *Id. poſt red. ad Quir. c. 4.* Infra mortuos amandatus.

Amando, 2. 1. ablego, relego, removeo, dimitto, alio mando, *mandare altrove*, שלח, Germ. *anderſvvohin ſenden*, *hinvveg ſchicken*, Gal. *envoyer hors de chez ſoy*, Hiſp. *embiar de ſi*, ἀποπεμπω, alio aliquem mittere, ut a nobis amoveamus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 15.* Amandaveratˌ hunc ſic, ut eſſet in agro. *Id. Att. 7. ep. 13.* Amandare aliquem in Græciam. *Id. 2. de nat. Deor. c. 56.* Natura res ſimiles procul amandavit a ſenſibus.

Amandus, a, um, *amabile*, amabilis, jucundus. *Horat. l. 4. od. 11.* condiſce modos, amanda voce quos reddas.

Amanienſes, incolæ Amani montis, Syriam a Cicilia dividentis. *Cic. Fam. 2. ep. 10.* Vexavi Amanienſes, hoſtes ſempiternos.

Amans, tis, nomen ex partic. *chi ama*, ut, Homines amantes tui. *Cic. Fam. 9. ep. 6. & Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Si quem cognoviſti amantiorem tui. *Id. Fam. 16. ep. 2.* Ad nos amantiſſimos tui veni. *Id. Fam. 5. ep. 13.* Leniſſimis, & amantiſſimis verbis uti. ¶ Interdum eſt ſubſtantivum, *amante*, *innamorato*. *Ovid. Amor. 3. el. 9.* Militat omnis amans. *Ter. Andr. 3. 3. 23.* Amantium iræ amoris integratio eſt.

Amanter, adv. peramanter, ſtudioſe, *amorevolmente*, φιλικῶς. *Cic. Att. l. 3. ep. 4.* Velim amanter hoc diligenterque conficias. ¶ Comparat. amantius; Superl. amantiſſime, apud *eund. l. 3. Fam. ep. 6. & de Amic. c. 1.*

Amanuenſes, m. 3. *ſervi*, *che ſi adoperano a ſcrivere*, קופרים, Ger. *diener ſo manchen ſtenvitben braucht*, *ſubſtituten*, Gal. *ceux*, *qui ſervent a ecrire*, *ſecretaires*, Hiſp. *los que eſcriven lo que otro dize*, ὑπογραφεῖς, ſunt ſervi qui etiam *a manu* dicuntur, quorum opera, & manu in ſcribendo perinde, ac ſcribarum utimur. *Suet. in Ner. c. 44.* Ne diſpenſatoribus quidem, aut amanuenſibus exceptis. Adde *in Tito, c. 3.*

Amānus, i, m. 2. *ſervi*, *che ſi adoperano a ſcrivere*, קופרים, Ger. *diener ſo manchen ſtenvitben brauchˌ*, *ſubſtituten*, Gal. *ceux*, *qui ſervent a ecrire*, *ſecretaires*, Hiſp. *los que eſcriven lo que otro dize*, ὑπογραφεῖς, ſunt ſervi qui etiam *a manu* dicuntur, quorum opera, & manu in ſcribendo perinde, ac ſcribarum utimur. *Suet. in Ner. c. 44.* Ne diſpenſatoribus quidem, aut amanuenſibus exceptis. Adde *in Tito, c. 3.*

Amānus, i, m. 2. *Servi, che ſi adoperano a ſcrivere, Arcuus, M. di Scandorona*, mons Syriæ, qui illum a Cilicia diſcludit, maxime in longitudinem patens, ut qui a mari Cilicio uſque ad Euphratem fl. protenditur. Ibi partæ, per quas in dictas provincias trajectus eſt, quæ Amanicæ, & Ciliciæ appellantur a veteribus, apud iſſum, Alexandriam, & Myriandrum. *Lucan. l. 3.* Cappadoces, duri populos nunc cultor Amani.

Amaracinus, a, um, αμαρακινος, ut amaracinum oleum, ſeu unguentum, quod ſit ex amaraco ad calefaciendos, emolliendoſque nervos, ut *Plin.* ſcribit *l. 21. c. 22. Lucr. l. 6. v. 973.* Poſſeſque ſuperbos ungit amaracino. ¶ Hujus unguenti nobiliſſimus odor locum ſecit proverbio, Nihil eum amaracino ſui: quod *Aul. Gel.* extremo lucubrationum ſuarum capite eleganter torquet in quoddam ingenio pinguiore homines, & a Muſarum ſacris alienos, qui elegantiores literas, quas non aſſequuntur, miro ſupercilio contemnunt.

Amaracus, Cynaræ Regis Cypri puer, qui caſu lapſus, dum ferret unguenta, fregit alabaſtrum, &, cum nimio dolore contabuiſſet, verſus eſt in ſampſuchum, quæ ex ejus nomine amaracus appellari cœpta eſt. *Plin. l. 21. cap. 22.* Sampſuchum, ſive amaracum in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum ſcorpionibus adverſatur ex aceto, & ſale illitum. Herbam hanc vulgo majoranam vocamus. *Virg. 1. Æn. v. 697.* Idaliæ lucos, ubi mollis amaracus illum, &c.

Amarantus, i, m. 2. ἀμαραντος, herba ſpicam verius habens, quam florem, eamque purpuream, ab immortalitate nomen trahens (unde Immortales Amaranti) quod nunquam marceſcit. Fit enim ab a privativa particula, & μαραινομαι, fiecefco, tabeſco. *Plin. l. 21. c. 8.* Amaranto non dubie vincimur.

Amāre, adv. *amaramente*, πικρῶς, inſuaviter, aſpere. *Cujus in l. Si quis, D. de ædiff. Ædilit.* Ne amare ab eo exigatur, ſed cum quodam temperamento. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 2.* Amarius aliquem reprehendere. *Suetun. in Tiber. c. 34.* Amariſſime congeſtis probris.

Amareſco, n. 3. *divenir amaro*, πικραινομαι, amarus fio. *Pallad. Januar. c. 25.* Amygdalus, ſi rodatur, amareſcit.

Amarice, Gal. *brugere*, frutex ille exiguus eſſe creditur, qui erice, & tamarice, & myrice vocatur.

Amāritas, atis, amaritudo, *amarezza*. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Succi amaritate. Al. aliter leg. Gloſſæ Philoxeni: Amaritas πικρια γλεκους.

Amaritĭes, ei, ſ. *amarezza*, amaritudo. *Catul. carm. 68. ad Manl. v. 19.* Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.

Amaritūdo, amaritĭes, amaror, *amaritudine*, πικρότης, מרור, Gal. *amertume*, Hiſ. *amargura*, inſuavitas, & aſperitas ciborum. *Plin. l. 11. cap. 37.* Tantam habent amaritudinem, ut a canibus non attingantur. ¶ Per translationem accipitur pro conviciandi acerbitate, ac petulantia. Sic, carminum amaritudine. dixit *Plin. l. 36. c. 5.* Et, Jamborum amaritudinem, *Auctor Dialog. de cauſis corrup. eloquentiæ, c. 10.*

Amāro, as, amarum facio, *amareggiare*, πικραινω. *Rufus Feſt. Avien. epiſt. ad Flavian. Myrmecium*, *apud Pithœum l. 4. Collect. Epigram. & Poem. vet.* Penitus felitus amarant ora ſapor nil dulce meo ſinit eſſe palato. Sed vox eſt non adhibenda.

Amāror, oris, m. *amarezza*, amaritudo. *Lucret. l. 4. v. 224.* Amaror abſinthii.

Amarulēntus, a. 1. 2. *amaro*, מרירי, Ger. *heftig*, *bitter*, πικρος, valde amarus, ut Succus amarulentus. ¶ Per metaphoram pro animi dolore in invidiam, ac malevolentiam exacerbato, *invidioſo*, *maligno*. *Gel. l. 3. c. 17.* Timon amarulentus librum maledicentiſſimum conſcripſit. *Macrob. l. 1. ſat. c. 7.* Erat amarulenta dicacitate.

Amārus, a, um, adject. *amaro*, *faſtidioſo*, מר, Gal. *amer*, πικρος, ἀηδης, quod dulci contrarium eſt, item ſalſum. *Virg. Ecl. 10.* Doris amara ſuam non intermiſceat undam. *Id. Georg. 2. v. 238.* Saſſa autem tellus, & quæ perhibetur amara. ¶ Interdum pro triſti, duro, & ingrato ſumitur. Amara Ponti pericula. *Ovid. 5. Triſt. el. 2. v. 29.* Hoſtem amarum dixit *Virg. Æn. 10. v. 900.* qui defatigat ſemper, ac premit. Amariſſimæ leges, ideſt neceſſitate contra voluntatem inductæ, apud *Val. Max. l. 7. c. 6.* ¶ Item pro moroſo, *faſtidioſo*. *Cic. Att. l. 14. ep. 24.* Amariorem me ſenectus facit: ſtomachor omnia. ¶ *Seneca* amari ſunt, qui occultius, & diuturnius iraſcuntur, *l. 1. de Ira, c. 4.* ¶ *Amare* adverbialiter pro *amare*. *Apulej. l. 6.* Amarum ſubridens.

Amaruſia, ſ. 1. ἀμαρυσια, Dianæ cognomen, ut Pauſaniæ videtur, ab Amarynthο Eubœæ vico, ubi ſumma cum veneratione colebatur.

Amaryllis, idis, ἀμαρυλλις, Lat. Amor, nomen propr. ruſticæ, de qua *Virg. in Eclog.* ¶ *Politian. l. 1. ep. 2.* auctor eſt, Romam triplici nomine inſignitam fuiſſe, vulgato Romam, arcano Amaryllida, rituali, ac ſacro Anthuſam, ſive Florentiam.

Amaſco, as, are, amare cupio. Ab actio, inquit *Diomedes*, Veteres inchoativo modo dixerunt, *amaſco*; unde & amaſcos amatores dicebant, ut *Plaut. Turculi. 3. 1. 13.* Mundulos amaſcos. Al. tamen rectius legunt *amaſſos*.

Amaſcus. V. Amaſco.

Amaſea, *Amaſia*, Turc. *Amaſſia*, urbs A. Cappadociæ in Ponto, caput Regionis, & Satrapæ Turcarum ſedes, ad Irim fl. inter Byzantium ad Occ. 500. M. P. & Trapezuntem in Or. ad 300.

Amaſenus, *Toppia*, vel *Fiume dell' Abbazia*, fl. Volſcorum in Latio, qui ex agro Privernate in Pontinam paludem, & mare Tyrrhenum haud procul a Tarracina, & Circæis deſcendit. ¶ Alter item in Latio eſt, qui ex finibus Aletrinorum in Lirim fl. labitur per agrum Fruſinatem, & Verulanum. ¶ Amaſenus quoque, vel Amenanus, *Judicello*, fl. eſt Siciliæ, qui Catanam urbem interluit, & modo fluit, modo areſcit. *Ovid. 15. Met.*

Amaſio,

Amasio, onis, idem quod Amasius, est apud *Apul. Milef.* 7. *p.* 197. & *Prudent. in Romano*, v. 182.

Amasiuncŭlus, & Amasiuncula, diminut. ab Amasius, & Amasia; apud *Petron. fragment. Tragur. c.* 45. & 75. *edition. Burm.*

Amatus, m. 2. *innamorato*, אוהב, Ger. *ein bubler*, Gall. *amoureux*, Hisp. *enamorado*, ἐρώμενος, vel ἐρώμενος, qui, vel quæ amat, vel amatur. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Nostros Poetas amasios, ac Venereos fuisse. Adde *Plaut. Caf.* 3. 3.

Amassĭt, pro amaverit, scripsit *Laberius*, & *Plaut. in Mil.*

Amastrĭăcus, a, um, ad Amastram pertinens. Est autem Amastra antiquum Siciliæ oppidum. *Sil. l.* 14. *v.* 267. Hinc *Ovid. in Ibin. v.* 329. Aut ut Amastriacis quondam Lengus ab oris, &c. *h. e.* Siculis.

Amastris, Amastrum, *Famastro*, Ἀμάστρις, Urbs Paphlagoniæ Metr. in ora maris Euxini. Dicta est ab amastri filia Oxyathræ fratris Darii, vel ab Amastri Amazone. ¶ Est etiam hoc nomine urbs Bithyniæ.

Amata, f. 1. a Pontifice appellabatur virgo Vestalis, cum ad ministerium Vestæ capiebatur, quod prima, quæ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomine. Capi autem idcirco dicebatur, quod veluti bello capta, a parente, vel ab eo, in cujus potestate erat, manu a Pontifice maximo apprehensa abducebatur. *Gel. l.* 1. *c.* 12. ¶ Fuit etiam Amata uxor Latini Regis, apud *Virg.*

Amăthus, untis, *Timiffo*, Urb. E. Cypri, olim Veneri sacra, marit. in ora Austr. ex qua Cyprus Amathusia dicta est, a Pappho 50. M. P. in Ort. inter Curium, & Citium, a Famagusta 100. in Occ. in medio Salinæ. Hac tempestate pene jacet. Amathus, thi, m. 2. Pamisus, Pamissus, Panysus, Mamaus, Arcadicus, *Stromio*, *Tifeo*, *Spiroazzo*, αμαθόεις, fl. Messeniæ, in Peloponneso, qui Pylon Nestoris urbem præterlabitur, unde Pylos Amathusia videtur appellata.

Amathusĭa, Cyprus. V. *Amathus*, *untis*. Amathusia etiam absolute dicitur Venus, ab *Ovid. l.* 3. *Amor.* & *Catull. epigr.* 61. & 51.

Amathusĭăcus, a, um, adject. ab Amathus, untis. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 227. Lactantes vitulos, Amathusiacasve bidentes. Vel ex MSS. lege *Amathufiadas*, a singulari *Amathufias*, *adis*.

Amathusĭi, Cyprii sunt, ab Amathunte urbe. *Strab. l.* 8.

Amatio, *innamoramento*, ἔρως, amor venereus. *Plaut. in Pœn.* 5. 2. 136. Acerba amatio est. *Id. in Merc.* 4. 4. 53. Cum tua hac amica, cumque amationibus.

Amator, oris, cultor, observator, amicus, *amatore*, מאהב, Ger. *ein liebhaber*, Gal. *amoureux*, Hisp. *amador*, ἐραστής, & in bonam, & in malam partem accipitur. *Cic. de Univ.* Qui sapientiæ amatorem se profitetur. *Ter. in Eun.* Amatores audieram esse mulierum eos maximos. ¶ Amator, & amans differunt, quod amator natura proclivis est ad amandum; amans ex causa amat: deinde amator fingere potest, in amante nihil est simulati.

Amatorcŭlus, m. 2. *innamoratello*, ἐρωτύλος, dimin. ab amator. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 27. Vix amatorculos invenimus.

Amatorie, amatorum more, *da amante*, Ger. *liebhabender*, *verliffnerh*, Gall. *amoureufement*, *en amoureux*, Hisp. *amorofamente*, *y amigablemente*, ἐρωτικῶς, adv. ad similitudinem amantis. *Cic. Phil.* 2. *cap.* 31. Amatorie scripta epistola. *Plaut. Merc.* 3. 3. 20. Amatorie loqui.

Amatorium, n. 2. φίλτρον, genus veneni amorem inducentis, quod vulgo philtrum appellant. *Senec. epist.* 9. Ego tibi monstrabo amatorium sine medicamento, sine herba, sine ullius veneficæ carmine: si vis amari, ama. Adde *Plin.* 20. 5. & 28. 8.

Amatorĭus, a, um, o. 1. 2. *d'amore*, *amoroſo*, ἐρωτικός, quod ad amorem pertinet, vel allicit. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 33. Anacreontis poesis amatoria tota est. *Suet. in Calig. c.* 50. Amatorium poculum.

Amātrix, icis, fem. quæ amat. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 8. Dicacula amatrix. Et *Pœn.* 5. 5. 25. Adire ad amatricem. ¶ Adjective *Martial. l.* 7. *epigr.* 14. Amatrices aquæ.

Amātus, a, um, *amato*, dilectus. *Horat. l.* 3. *od.* 27. *v.* 47. Frangere emitar modo multum amati cornua Tauri. *Id. Epod.* 17. *v.* 20. Amata nautis multum, & infitoribus.

Amazŏnes, f. 3. ἀμαζόνες, feminæ bellicosissimæ, quæ Sarmatiam ad Tanaim fl. primum incoluerunt, deinde in Cappadocia ad Thermodoontem confederunt. Dictæ sunt Amazones, quasi sine mamma ab α part. & μαζὸς, mamma. Mos enim fuit Amazonibus, interfectis maribus, quos genuissent, servare fœminas, earumque infantium mammas dextras inurere, ne impedimento essent ad pugnam conferendam, & ne sagittarum jactus impederitur. Origo, regnum, & res gestæ Amazonum a *Justino l.* 2. disertissime descripta sunt. ¶ Fuere & in Libya Amazones. Unde *Silius Ital. l.* 2. Hæspiten Hiarbæ filiam Amazonica pelta insignem facit. ¶ *Amazon*, in singulari, apud *Virg. Aen.* 11. *v.* 648. medias inter cædes exultat Amazon.

Amazonĭcus, a, um, idem quod Amazonius. *Suet. in Ner. c.* 44. Securibus, peltisque Amazonicis instruendis.

Amazonĭdes, idem quod Amazones, derivativum nomen pro primitivo. *Virg. Æn.* 1. *v.* 490. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penthesilea furens.

Amazonĭus, m. 2. mons Cappadociæ, præter cujus radices labitur Thermodoon fluv. *Plin. l.* 6. *c.* 3.

Amazonĭus, a, um, adject. possess. ad Amazones pertinens. Amazonia securis, apud *Horat. l.* 4. *od.* 4. hoc enim tali genere Amazones usæ. Genus Amazonium apud *Sen. Hippol. v.* 232. ¶ Vir Amazonius apud *Ovid. Heroid. epist.* 4. *v.* 2. est Hippolytus filius Hippolytes Amazonis.

Ambactus, i, Gallica lingua, inquit Festus, apud Ennium servus denotatur: atque Germanis etiam in usu fuisse hoc vocabulum, testatur *Cluver. l.* 1. *German. antiq. c.* 8. Vet. Glossar. Ambactus, ἴδιος μισθωτός, ὡς Ἔννιος. Recte autem μισθωτὸς, idest mercenarios dicit: Fuerunt enim Ambacti conditionis liberæ, & Clientes magis, quam servi, ut idem *Cluver. ib. c.* 41. docet. *Cæs. l.* 6. *B. G. c.* 14. Equitum (*Gallie*) ut quisque genere, copiisque amplissimus, ita plurimos circa se ambactos, clientesque habet. Quare *Joseph Scalig. ad Fest.* alios censet Ambactos apud *Cæs.* qui non erant servi, alium Ambactum *Ennii*, qui servum significet: illud Gallicum esse vocabulum, hoc plane latinum ab ambigendo derivatum, quod mercedis gratia hac illac circum agerentur.

Ambadĕdo, is, 3. ab *am*, *ad*, & *edo* compositum, significat proprie circum edere; deinde absumere, vorare. *Plaut. Merc.* 2. 1. 15. Dicit, caprum suę uxoris dotem ambadedisse. *Es mox*; Ut una illęc capra uxoris simię dotem ambadederit.

Ambăges, gum, gibus, & *ambage* in ablat. sing. proprie & primario significat viarum circuitus, *giravolta*, περίοδοι, πλάνη, ab am, circum, & ago; pro quo apud *Cic.* est anfractus. Huic contrar. est recta via, apud *Terent. Heaut.* 4. 3. 28. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 160. Ducit in errorem variarum ambage viarum. ¶ Translate notat verborum circuitum, *giro di parole*, περιγωγὴν, seu captiosam perplexitatem: pro quo *Cic.* habet circuitum verborum, vel circuitionem. *Liv. l.* 9. *c.* 11. Ambages fallendę fidei quærere. *Virg.* 2. *Georg. v.* 45. Non hic te carmine longo, atque per ambages, & longa exorsa tenebo. *Ovid.* 7. *Met. v.* 760. *de Sphynge*. Immemor ambagum vates obscura suarum. *Plin.* 10. 49. Immensa vitę ambage circa auguria. *h. e.* perplexitate.

Ambagio, onis, idem quod ambages. *Varro l.* 6. *de L. L. pag.* 77.

Ambagiōsus, o. 1. 2. קלקלתן, Ger. *das vil umbſchweyfigi iſt*, περίλογος, quod abundat ambagibus. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Ambagiosa conjectationæ nitentes.

Ambarvalis hostia, ab ambiendis arvis dicta, victimę genus quotannis pro frugibus sacrificari solitum. Hujusmodi enim hostiis, antequam ederentur, arva solebant lustrari. *Virg.* 1. *Georg. v.* 345. Tergore novas circum felix eat hostia fruges. *Festus* tamen ab ambo videtur deducere, dicens, Ambarvales hostię appellantur, quę pro arvis a duobus fratribus sacrificabantur. ¶ Huic autem sacrificio præfecti erant Sacerdotes numero duodecim a Romulo primum instituti, quos Fratres Arvales vocabant.

Ambaxioqui, circumeuntes catervatim. *Fest.* ¶ Scaliger legit: *Ambasi*, *qui circumeunt*, & *estervatim*.

Ambĕdo, dis, di, sum, 2. 3. *mangiare attorno*, *in ogni parte*, כרסם אכל, Ger. *umbeſſen*, *zering*, *umbagen*, Gall. *manger*, & *ronger tout autour*, Hisp. *comer en derredor*, περιεσθίω, circumedo, ex am, & edo. *Plaut. in Merc.* 2. 1. 15. & 17. Suæ uxoris dotem ambedit. *Tacit. Ann.* 15. *cap.* 5. Vis locustarum ambederat quidquid herbidum, aut frondosum.

Ambegni, m. 2. a veteribus bos, & vervex appellabantur, cum ad eorum utraque latera æqui in sacrificium ducebantur. *Fest. Var. l.* 6. *de L. L.* habet Ambiegni. Ambiegna bos, inquit, est, circum quam aliæ hostiæ constituuntur.

Ambens, pro *ambedens*, consumens. *Lucret. l.* 5. *v.* 397. Ignis enim superavit, & ambens multa perussit.

Ambestrix, icis, f. quæ ambedit. *Ammian. Marcell.* 29. *c.* 3. (*al.* 19.) Cum duas haberet ursas sævas hominum ambestrices.

Ambĭgus, a, um, *corroſo*, *mangiato da ogni parte*, נבאל כנבית, Ger. *umbgeſſen*, *umbagt*, περιεσθιόμενος, circumquaque esus. *Virg.* 3. *Æn.* Ambesas subigit malis absumere mensas. *Id.* 1. *Æn. v.* 752. Robora ambesa flaminis. *abbroſſelte*.

Ambidentes, f. 3. oves dictę a veteribus, quod in utraque mandibula habeant dentes. *Fest.*

Ambienter, *con iſtanza*, *e broglio*, cum ambitione, cupide. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. Ambienter expetere.

Ambifariam, adverb. dupliciter, *in due parti*, *o maniere*. *Apul. Apol. p.* 276. Ambifariam dissolvere. Et 5. *Florid. p.* 360. Anceps argumentum ambifariam proposuit.

Ambifarius, a, um, duplex, *doppio*, *di due parti*. *Arnob. l.* 5. *p.* 181. Ambifariæ fabulæ. Et *p.* 182. Ambifaria obtentione velatus. *Arnob.* his locis non tam duplicem, quam ambiguum significare voluit.

Ambiformiter, adv. *Arnob. l.* 5. *p.* 183. Ambiformiter dictum. *hoc est*, dupliciter sensu, ambigue.

Ambĭga, æ, f. vox Græca, ἄμβιξ, *ικος*, qua significatur vasculum pyramidis figura in acutum tendens, e testa, vel vitro, ut docet *Cal. Aurel. l.* 4. *Tard. c.* 7. Meminit etiam *Apic. l.* 6. *c.* 7.

Ambĭgo, gis, e. 3. circumdo, dubito, contendo, discepto, *circondare*, *girare*, *dubitare*, מהלה מיט סבב, περιάδω, ex am, & ago, proprie significat circumagere, circumdare, ambire. *Tacit. l.* 5. Deviis plerumque itineribus ambigens patriam, & declinans. Unde ambactus, & ambages. ¶ Item ambigere est dubitare, *dubitare*, Ger. *zweyffleben*, *in cinem zweyffel ſtehen*, Gal. *eſtre en doute*, *douter*, Hisp. *dudar*, ἀμφιβάλλω. *Cic. in Orat.* Cum de vero ambigetur. ¶ Item discordem esse, litigare, *litigare*, ἀμφισβητῶν, *Ter. in Heaut.* 3. 1. 93. Simo, & Crito ambigunt de finibus. ¶ Ambigitur impersonale. *Cic.* 3. *Ver.* Si de hereditate ambigitur. ¶ Apud *eund.* 3. *de Orat.* Omnis res habet naturam ambiendi. Hic *ambigendi* gerund. passivum esse videtur: non enim res ambigit, sed ambigitur. ¶ Passive cum nominativo patiente, ut vocant Grammatici, *Cic.* 1. *de Orat. c.* 57. In eo jure, quod ambigitur inter peritissimos. *Id. ib. l.* 2. *c.* 26. In iis causis, quæ propter scriptum ambiguntur.

Ambigŭe, *dubbioſamente*, Ger. *zweyffentlich*, ἀμφιβόλως, dubie. *Cic.* 4. *Acad.* Quid ambigue dictum sit. *Tacit. hiſt. c.* 35. Ambigue agere. *h. e.* dubia fide. *Id.* 4. *hiſt. c.* 66. Ambigue pugnare. *h. e.* dubia fortuna.

Ambiguĭtas, f. 3. *ambiguità*, *dubbioſità*, מכוכב, Ger. *zweyffung*, ἀμφιβολία, amphibologia, anceps, dubia, incerta, multiplex verborum potestas, seu cum de re aliqua ambigitur. *Cic. de Inv.* 1. 40. Ambiguitate nominis videntur errare. *Ambiguitas nominis* quod æquivocationem vocamus. ¶ Ambiguitates, in plurali dixit *Seneca epist.* 108.

Ambiguus, o. 1. 2. anceps, dubius, incertus, multiplex, *dubbioſo*, נבוכת הלוי, Ger. *zweyffelhafftig*, ἀμφίβολος, *Cic. de Orat.* Verba ambigua distinguere. *Virg. Æn.* 1. *v.* 661. Domus ambigua. *h. e.* in qua habitant homines dubiæ fidei. *Horat. l.* 2. *od.* 5. Puer vultu ambiguo. *h. e.* qui etiam puella videri possit. ¶ Reperitur interdum cum genitivo, quemadmodum & dubius. *Tac. l.* 2. 40. Ambiguus pudoris, ac metus. ¶ Sæpe ut dubium, ita *ambiguum* substantivum est, gen. n. *Auct. ad Her. l.* 1. Ex ambiguo controversia nascitur, &c. Sic esse in ambiguo, *eſſer in dubbio*. *Tacit.*

Ambio, bis, bivi, vel bii, bitum, 4. 4. circumeo, prendo, *girare*, הקיף סרב, Ger. *umbgehn*, *umbgetzen*, Gal. *environner*, Hisp. *rodear*, *y cercar*, αμπέχω, περιέχω, ex am, & eo, is, per mutationem e in i, & b interposita, significat proprie undique cingo, circuo, concludo. *Virg.* 6. *Æneid.* Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis. ¶ Quoniam vero Romani, dum honores, & magistratus quærerent, singulos circuire solebant, prensare dextras, rogareque ut se suffragiis adjuvarent, factum est, ut ambire capiatur pro honores quærere, *ambiagiòn*, φιλοτιμεῖσθαι. *Cic.* 11. *Phil.* Quod si comitia placet in Senatu habere, petamus, ambiamus. ¶ Interdum est blandiri, interpellare, circumvenire. *Virg.* 4. *Æn.* Quo nunc Reginam ambire furentem audeat ultro? ¶ Interdum ambire, est niti, contendere, vel desiderare, petere, *cbiedere*, *tramare*. *Sueton. Cæſ. c.* 18. Ambienti, ut legibus solveretur. Adde *in Auguſt. c.* 31. ¶ Apud *Ovid. Met.* 5. *v.* 361. legitur *ambiret*, pro *ambierat*, quod est apud *Curt. l.* 4. *c.* 2. ¶ Apud *Stat. ambiſſet*, pro ambiisset, *l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 252.

Ambitio, onis, f. 3. ambitus, studium, cupiditasque honorum, conciliatio gratiæ, & amicorum, *circondamento*, *ambizione*, נאת כובד, Ger. *ehrgeitzkeit*, Gal. *environnement*, *ambition*, *appetit d'honneur*, περιοδὸς, circuitio. *Solin. cap.* 35. Alveos circumdant ambitione tergorum hubalorum. ¶ Est etiam affectatio honorum, & dignitatis, ut de ambio dictum est. *Cic.* 1. *Offic. c.* 25. Miserrima est omnino ambitio, honorumque contentio. Et in plurali apud *eund. Tuſc.* 2. *c.* 26. Quid de nostris ambitionibus dicam? Ubi adverte, in bonam partem usurpari, quemadmodum & *pro Sull. c.* 4. ¶ Item gratiæ studium & affectatio. *Tacit.* 1. *Hiſt. cap.* 1. Sed ambitionem Scriptoris aversaris, quippe adulatione fœdum crimen servitutis inest. ¶ Item pro magno, & affectato studio, non secus atque ambitus. *Nepos in Dione*, *cap.* 2. Magna cum (Platonem) ambitione Syracusas perduxit. *Justin. l.* 1. *c.* 3. Cum admitti magna ambitione ægre obtinuisset.

Ambitiōse, adverb. *ambizioſamente*, φιλοτίμως, cum ambitione. *Cic. ad Attic. l.* 15. *ep.* 1. Ambitiose corrigere orationem, *idest*, ad gratiam captandam parcius corrigere, ut *Manut.* interpretatur. ¶ Ambitiosius facere. *h. e.* abjectius, ad populi gratiam captandam. *Id. Fam.* 3. *ep.* 7. Ambitiosissime provinciam petere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Ambitiose ferre calum aliquem, *Tacit. in Agric. in fi.* h. e. affectata constantia ad captandam opinionem virtutis.

Ambitiōsus, a, um, adject. *ambizioſo*, נבזה לב נאת, Ger. *ehrgeitzig*, *der nach ehren ſtrebt*, φιλότιμος. Proprie significat, qui ambit, atque ampliectitur. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Lascivis hederis ambitiosior. *Solin. c.* 17. Magnis, & ambitiosis oppidis, *id est*, quæ magno ambitu sunt. ¶ Translate, qui ambitione laborat. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 18. Amicitia ambitiosa. *Suet. Domitiano*, *c.* 8. Ambitiosæ sententiæ. *hoc est*, ad captandam gratiam latæ. ¶ Item qui multa & magno studio petit. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 1. Homo minime ambitiosus, minime in rogando molestus. ¶ Item indulgens, fautor, *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. De hoc genere toto, ne forte me in Græcos tam ambitiosum factum esse mirere, pauca cognosce. *Ovid. de Ponto l.* 3. Pro nostris ut sis ambitiosa malis. ¶ Denique ambitiosus dicitur & qui ambit, & qui ambitur. *Ovid.* 5. *Fast.* Turbaque cœlestes ambitiosa sumus. *Quintil. l.* 2. *c.* 14. Ambitiosi pauperis supellex.

Ambītor, oris, verbale, qui ambit. *Paul. ep.* 13. Æternæ laudis ambitor. *Lampid. in Alex. c.* 28. Patronis auctoribus damnatus ambitor est.

Ambītūdo, inis, f. ambitus, circuitus. *Apulei. ad Aſclep. pag.* 95. *Elmenhorſtii*.

Ambĭtus, us, m. 4. conversio, circuitus, orbis, *giro*, Ger. *umbgang*, *umbkreiſſ*, Gal. *un cercle*, *circuit*, *ou tour*, Hisp. *rodeo*, περίοδος, proprie circuitum significat. *Cic. de Univ.* Cum se octo ambitus confectis suis curribus ad idem caput retulerint. ¶ Hinc *ambitus ædium* dicebatur locus inter ædificia relictus pedum duorum, & dimidiati, ut esset facultas circumeundi. *Cic. in Top.* Q. Scævola id esse solum ambitus ædium dixit, quantum communis parietis tegendi causa tectum proiceretur. ¶ Item circulus, orbis, *circonferenza*. *Plin.* 26. 6. Folia ambitu serrato. ¶ Et quoniam qui honores petebant, si meritis different, Tribus circuire solebant, easque largitionibus corrumpere, factum est, ut ambitus ponatur pro crimine honoris malis artibus affectati, *broglio*, ἄκαιρος ἐπιμέλεια, *Cic.* 2. *de Orat.* Raro illud datur, ut possis liberalitatem, ac benignitatem ab ambitu, atque largitione sejungere. ¶ Capitur inter-

terdum pro ſpecie quadam favoris, & captatione miſericordiæ, cum habitu, cultu, geſtu, & oratione commiſerationem aucupamur. *Quint.* Si juvenis innocentiſſimus uti vellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis. ¶ Verborum ambitus, *giro di parole*, περιοδος, cum ſententia certa quadam deſcriptione definitur: & conſtat ex membris, quæ cola dicuntur, & incisis, quæ commata. *Cic. de Clar. Orat.* Comprehenſio, & ambitus ille verborum, ſi ſic periodon appellare placet. ¶ Denique ambitus eſt quævis contentio, & quodvis nimium in aliqua re ſtudium. *Senec. Med. verſ.* 309. Segnis hic abit dies Tanto petitus ambitu, tanto datus. Et funeris ambitum dixit *Prudent. hymn. ad exſeq. Vict. l.* 1. *c.* 16. Gemmeis & argenteis armis uſque ad ambitum ornatum.

Ambitus, a, um, o. 1. 2. περιβεβλημενος, circumdatus, partic. ab ambior. *Ovid.* 1. *Met.* Juſtit & ambitæ circumdare litora terræ. *Cic. pro Planc. c.* 4. Cedit precibus, facit eos, a quibus eſt maxime ambitus.

Ambivium, ii, n. *bivio*, bivium. *Varr.* apud *Non. c.* 6. *n.* 15.

Ambo, onis, m. apud Eccleſiaſticos infimæ ætatis Scriptores eſt ſuggeſtus, ſeu pulpitum, in quo ſtant concionaturi. Legitur etiam apud *Vir.* 4. *L. L. pag.* 29. Sed alio ſenſu, & dubia item lectione.

Ambo, æ, ambo, *ambidue*, nomen eſt pluralis num. tantum, שניהם, Ger. *albeyde*, Gall. *tous deux enſemble*, Hiſp. *ambos a des, entrambos*, ἀμφω. *Ter. Heaut.* 1. 1. 67. Ambo accuſandi caſus. ¶ Dicitur de duobus tantum, ut, Plato & Ariſtoteles ambo philoſophi. Vel cum hac dictione, Duo, ut Vidi duos homines ambos mihi amicos. Vel de iis quæ duo tantummodo ſint, ut Perdidi ambos oculos, ambas manus. ¶ Differt ab uterque: ut ambo fecerunt domum, ſc. operis conjunctis in unius domus ædificationem. Sed, uterque fecit domum, ſignificat, a duobus duas domos factas. ¶ Accuſat. maſcul. ambo pro ambos, ut Duo, pro Duos, eſt apud *Cic.* 5. *Fam. ep.* 8. Quos quidem ego ambo unice diligo. Sic *l.* 9. *ep.* 13. V. Duo.

Ambracia, æ, f. 1. *Arta*, *Ambracia*, ἀμβρακια, urbs Ep. Epiri. Prius dicta eſt Eponia, & Paralia, deinde Ambracia ab Ambrace Rege Theſproti fil. denique ab Auguſto Nicopolis, a victoria de Antonio, & Cleopatra. Fuit Regia Pyrrhi.

Ambracida, æ, & Ambracienſis, qui eſt ex Ambracia, ut *Ambracides vinum*, græca forma. (V. Abrotonites) *Plin. l.* 14. *c.* 7. Legatos Ambracienſes introduxit. *Liv. l.* 38. *c.* 43.

Ambracius, a, um, idem. *Stat. l.* 2. *Sil. v.* 2. 8. Pulvis, ad Ambracias converſa gymnade frondes.

Ambrices, f. 3. tegulæ, quæ tranſverſæ aſſeribus, & tegulis interponuntur, ut ſcribit *Feſtus*, ubi per aſſeres cantherios etiam intelligimus. Imbrices vero ſunt tegulæ, quibus incurvis domus tegitur.

Ambrones, m. 3. gentes quædam Galliæ, quæ ſubita inundatione maris cum ſedes ſuas amiſiſſent, rapinis ſe alere cœperunt. Has cum Cimbris Teutonicisque Marius delevit. Hinc tractum eſt, ut turpis vitæ homines *Ambrones* dicantur. *Feſtus*.

Ambroſia, æ, f. 1. *ambroſia*, ἀμβροσια, Latine immortalitas dicitur, ab α privativa, & βροτος, mortalis, vel quia mortales eam non comedunt, vel quia qui comederent, efficerentur immortales. Sed μ interponitur ad euphoniam. Fabulæ ferunt, ambroſiam eſſe Deorum cibum, nectarque potionem. *Cic. l.* 1. *Tuſc. c.* 26. Non enim ambroſia Deos, aut nectare lacturi arbitror. ¶ Dioſcorides ambroſiam ſcribit vocari Romanis caprum ſylvaticum, aliis botryn, aliis apium ruſticum. *Plin. l.* 27. *c.* 4. herbam eſſe ſcribit, odore non injucundo, vagi nominis, & circa varias herbas fluctuantem. ¶ Etiam ambroſia alendus, proverb. a *Cicerone* dictum *l.* 2. *de Orat. c.* 57. de eo, qui vel immortalitate dignus, vel Diis ipſis æquandus eſſe videatur.

Ambroſiacus, a, um, ex Ambroſia, ut Ambroſiaca vitis, apud *Plin. l.* 14. *cap.* 3. una ex iis, quæ inſignes ura ſunt: & fortaſſe ita dicta eſt a dulcedine.

Ambroſianus, a, um, ad Ambroſium pertinens (quod eſt nomen viri proprium, ut Ambroſiana baſilica,) *Auguſtin. l.* 9. *Confeſſ. c.* 7.

Ambroſius, a, um, o. 1. 2. pro divino, odorifero, fragranti, *divino*, *odorifero*. *Virg.* 1. *Æn.* Ambroſiæque comæ divinum vertice odorem ſpiravere. *h. e.* ambroſia oblitæ, unguento Deorum. nam non cibum tantum, ſed & unguentum Deorum Ambroſiam dici, *Serv.* notat ad *Æn.* 12. *v.* 419.

Ambryſus, f. 2. ἀμβρυσος, nomen duarum urbium, quarum unam Strab. locat in Phocide, alteram in Bœotia. ¶ Eſt & hoc nomine fluvius Magneſiæ, juxta quem Apollinem Admeti Regis pecus paviſſe Poetæ fabulantur. Alii ſcribunt, Amphryſus. Vide infra.

Ambubaiæ, arum, ἀμβυβαῖαι, mulieres Syriæ, quæ Romæ in Circo, & aliis locis ad laſciviam factis habitabant, & tum corpora proſtituendo, tum organa quædam pulſando, quæ ſecum ex patria attulerant, victitabant. Dictæ ab ambub, Syra voce, quæ *tibia* ſignificat. inde Ambubaia, *tibicen*, ut docet *Scal.* Alii malunt dictas ab am, circum, & Baiis, quod circum Baias, loca deliciis apta verſarentur, quæ tandem Romam uſque pervenerunt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *Suet. in Ner. c.* 27.

Ambubeja, f. 3. *cicorea*, *radicchio*, κιχωριον, herba eſt, quam alii ambugiam, alii intuſum agreſtem, & notiore nomine cichoreum appellant. *Ceſ. l.* 2. *c.* 30.

Ambulacrum, *loggia*, *portile*, *paſſeggio*, Gall. *promenoir*, *galerie*, *lieu a ſe promener*, Hiſp. *paſſia*, *paſſendero*, περιπατος, eſt locus ad ambulandum, ubi commode ambulari poteſt animi cauſa. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 68. Ædificare balineas, ambulacrum, & porticum.

Ambulatilis, mobilis. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. Modioli fundulis ambulatilibus.

Ambulatio, f. 3. *paſſeggiamento*, הטיילה, Ger. *ſpatzierung*, Gall. *promenade*, Hiſp. *paſſeo*, περιπατος, actus ambulandi. *Cic. de Fin.* 5. 1. Conſtituimus, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia. ¶ Eſt & locus ad ambulandum, & idem, quod ambulacrum. *Vitr. l.* 5. *c.* 9. Circa theatra ſunt porticus, & ambulationes. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. Ambulatio, & aviarium.

Ambulatiuncula, f. 1. *paſſeggio*, Ger. *ſpatzgagie*, *Cic. F. v.* 2. *ep.* 32. Cum una mehercule ambulatiuncula, atque uno ſermone noſtro. ¶ Et pro loco ambulationis. *Id. lib.* 13. *ad Att. ep.* 29. Tecta ambulatiuncula addenda eſt.

Ambulator, m. 3. *camminatore*, הולך, Ger. *wandeler*, *ſpatzierer*, Gall. *promeneur*, Hiſp. *paſſeador*, περιπατητικος, qui huc, & illuc ambulat. *Col. l.* 1. *c.* 8. Villicus, ut ait Cato, ambulator eſſe non debet. *hoc eſt*, otioſus eſſe, & huc, illuc vagari. ¶ Hinc Ambulatoris nomen ad circulatores, & circumforaneos transfertur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 42. Tranſtiberinus ambulator, qui palientia ſulphurata fractis Perruptat vitreis.

Ambulatorius, a, um, *camminante*, *andante*, Ger. *das geh*, *ſpatziert*, *oder bewegt*, *virt*, περιπατητικος, qui ambulat, aut movetur: ut Turris ambulatoria, quæ rotis & machinis admovebatur ad urbes oppugnandas, ut ſcribit *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Operculum (alvearis) a tergo eſſe ambulatorium. *hoc eſt* mobile. ¶ A JCtis ſumitur pro mutabili, & inconſtanti. *Ulpian. Dig.* 24. 1. 32. Ambulatoria voluntas.

Ambulatri, m. 2. Pop. Aquitaniæ, prope Vaſates. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Ambulatrix, icis, quæ ambulat. *Cato de offic. villic.*, *c.* 143. Ad cœnam ne quo eat, neve ambulatrix ſiet. *vagabunda*.

Ambulo, las, n. 1. *andare*, *camminare*, *paſſeggiare*, הלך, Ger. *verandern*, *gehn*, *ſpatzieren*, Gal. *aller*, *cheminer*, *ſe promener*, Hiſp. *andar paſſearſe*, περιπατεω, eo, incedo, gradior, *Plin. l.* 10. *c.* 65. Mures Ægyptii bipedes ambulant. ¶ Aliquando eſt animi cauſa ſe exercere, & plerumque de otioſis dicitur, περιπατειν, *Cic. Arad.* 4. *c.* 16. Ambulare in Sole. ¶ Tranſfertur etiam ad alia, *Cic.* 2. *de Fin.* Ambulare maria. *Cato de re ruſt.* Ambulant naves, *Plin. l.* 10. *c.* 18. Ambulant aves. *Ter. Phor.* 5. 7. 43. In jus ambula. *h. e.* adi ad Judicem. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Si ſtatim bina ſtadia ambulentur. ¶ Et imperſonaliter. *Gell. l.* 2. *c.* 2. Sedeatur, ambuletur.

Amburbiales hoſtiæ dicebantur, quæ circa terminos Urbis ducebantur. *Feſtus*.

Amburbium, ii, n. 2. *proceſſione*, ſacrificii genus erat, quo civitas luſtrabatur, ita dictum, quod victima, antequam immolaretur, urbem ambibat, unde & ipſæ victimæ amburbiales dictæ ſunt, auctore *Feſto*, eadem forma, qua hoſtiæ ambarvales, quæ circum arva ducebantur, antequam cæderentur, ut fruges feliciter provenirent. *Epiſt. ad Aurelium*, *c.* 20. Luſtrata urbe, cantata carmina, amburbium celebratum, ambarvalia promiſſa. ¶ Deſcribitur hoc ſacrum a *Lucan.* 1. 592.

Amburo, is, uſſi, uſtum, 3. *bruciare d'ogni parte*, הרך, Ger. *zuring umb umbronen*, Gall. *bruler tout a l'entour*, Hiſp. *quemar al derredor*, *o al rededor*, περιφλεγω, circumuro. *Plaut. Epid.* 5. 2. 9. Quæqua tangit, omne amburit. Et amburi fulmine. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 11.

Ambuſtio, onis, f. 3. *ſcottatura*, וקדחה, Ger. *ein brand*, περικαυσις. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Myrteum oleum medetur eruptionibus, & ambuſtionibus.

Ambuſtulatus, a, um, quaſi ambuſtus, *abbruſolato*, *ſcottato*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 65. Te ambuſtulatum objiciam magais avibus pabulum.

Ambuſtus, o. 1. 2. *bruciato*, דרוך, Ger. *umbgebronn*, περικαυθεις, circumuſtus. *Cic. pro domo ſua*, Ambuſtas fortunarum mearum reliquias: metaphorice dixit. *Id. in Verr.* 1. Ambuſtus incendio ſociorum. Metaphorice etiam *Liv. Decad.* 3. *l.* 2. *c.* 21. Qui (L. Æmilius Paulus) cum M. Livio conſul fuerat, & damnatione collegæ, & ſua prope ambuſtus evaſerat. ¶ Proprie *Horat. l.* 4. *od.* 11. Phaethon ambuſtus. A medicis *ambuſtum* dicitur membrum quod nimio calore, aut frigore læſum eſt, *ſcottato*. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Galliæ nucleus ſedat ambuſta. *lecca il bruciore*. *Id. l.* 35. *c.* 15. Ambuſtis prodeſt alumen.

Amicum, & amecam, *amico*, *e amica*, pro amico, & amica antiqui dicebant. *Laberius*, In lacu Averno mulierem fuiſſe amecabundam ſcripſit, hoc eſt, amantem. *Feſt. in voce Amicitiæ*.

Amella, f. 1. herba, quæ naſcitur juxta Mellam Galliæ fluvium, a quo nomen accepit. Amellus flos ejus. Vide *Servium* in illud *Virg.* 4. *Georg.* v. 271. Eſt etiam flos in pratis, cui nomen amello Fecere agricolæ.

Amellus. V. Amella.

Amen, vox Hebraica ſignificans vere, certe, vel, fiat. Primam ſyllabam habet natura longam. Quare *Paulin. Nolan.* & *Venant. Fortun.* qui corripuere, non ſunt temere imitandi.

Amenanus, i, fluv. Siciliæ, Aetnæ proximus, per Catanam fluens. *Ovid. Met.* 15. *v.* 279. Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas. Ubi vulg. *Amaſenus* legitur: cum tamen hoc nomine nullus ſit fluvius in Sicilia.

Ament, tis, o. 3. *furioſo*, פזעזע, Ger. *unſinnig*, *tchead*, Gall. *inſenſé*, *hors du ſens*, *forſené*, Hiſp. *ſin ſeſo*, *loco*, ἀνοητος, qui a mente ſua diſceſſit, vel de ſtatu mentis dejectus eſt, hoc eſt, qui ſine conſilio, animoque eſt, quo ſæpimus. *Cic.* 2. *de Fin.* An me tam amentem putas, ut apud imperitos iſto modo loquar? ¶ Quidam amentem a demente ita diſtinguunt, ut demens ſit, qui non cogitat, quid agat aut loquatur, ament, qui prorſus infanit. ¶ Ament etiam dicitur, conſternatus, ſtupefactus, *attonito*, *ſtupefatto*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 279. Aeneas aſpectu obmutuit amens. ¶ Cum genit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 203. Amens animi.

Amentatio, onis, f. actus jaculandi. Deinde ipſum jaculum, ſive telum. *Tertull. l.* 1. *ad Nation. cap.* 10. Quo macheris veſtris amentationibuſque cadatis.

Amentatus, a, um, nomen ex participio. amentis vel loris ligatus, ut amentatæ ſoleæ, quibus utuntur mulieres. Amentatum jaculum, *Cic. de clar. Orat.* Amentatæ haſtæ, *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 57. ubi allegorice loquitur.

Amentia, *pazzia*, שטות, Ger. *unſinnigkeit*, ἀνοια, inſania, dementia. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 5. Animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. ¶ Sumitur & pro turbatione mentis conſternatæ. *V. Ovid.* 5. *Metam. v.* 509.

Amento, as, are, ut amentare jaculum, ideſt amento ligare, & jactui parare. *Lucan. l.* 6. *v.* 221. Cum jaculum parva Libys amentavit habena, ſe rotat in vulnus. *Sil. l.* 14. *v.* 423. *ad ventum accomodas*. Paſtoſque bitumine torque Amentante Noto Pœnorum apluſtribus ignes.

Amentum, i, loramentum eſt, quo telum regitur, & emittitur. *Liv. l.* 37. *c.* 41. Hunior jaculorum amenta emollierat. *Sil. l.* 9. *v.* 509 Amento contorta haſtilia. ¶ Item lorum, quo ſoleæ reſtringuntur. *Feſt.* Amenta ſunt, quibus vinciuntur jacula, ut mitti poſſint, ſive ſolearum lora: ex Græco ἀμαω, vel quia aptantes ea ad mentum trahunt. *Plin. lib.* 34. *c.* 6. *ad fin.* Status ſedens, ſoleiſque ſine amento inſignis.

Ameria, *Amelia*, ἀμερια, urbs Umbriæ ante Perſicum bellum annis nongentis ſeptuaginta quatuor condita (uti ex Catone *Plin.* 3. 14. narrat) Ocriculo vicina, a Narnia 6. M. P. in Ortum, unde vites Amerinæ, & ſalix Amerina laudantur.

America, *America*, quarta orbis terræ pars, inſula Oceani maxima, & immenſa, eadem, quæ Atlantis Platonis, detecta a Criſtophoro Columbo Genuenſi an. 1492. & poſtea nominata ab Americo Veſpuccio Florentino Coſmographo an. 1497. Sita eſt ad Occidentem. Dicitur aliter Novus Orbis, ob magnitudinem, quæ veteri fermè par eſt, & perſæpe, ſed improprie, India Occidentalis, quod eodem fere tempore detecta ſit ad Occ. quo India ad Or. magna parte reperta eſt. ¶ Glauditur ab Occ. mari Auſtrino, ſeu Pacifico, ab Or. mari Boreali, & Aethiopico, a Mer. freto Magellanico, & freto Mæreo. Porrigitur a Septentrione in Meridiem. ¶ Hinc in duas ingentes peninſulas dividitur, Septentrionalem, & Meridionalem, quæ tenui iſthmo 17. leuc. disjunguntur, & inter Panamam & Nomen Dei urbes ponte connectuntur.

Amerimnon, n. 2. herba, quæ alio nomine aizoon marus appellatur. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Amerina, f. 1. ſpecies eſt ſalicis arboris, quæ & Sabina appellatur: aptiſſima ad vites alligandas. *Colum.* 4. 30. & *Plin. l.* 24. *c.* 9. ¶ Item Amerina, genus pyrorum. *Strab. l.* 1. *Sil. ult. v.* 18. Et maſſis Amerina non Perulis. *Plin.* 15. *c.* 15. Inter ſeriſſima pyrorum genera enumerat.

Amerinus, a, um, qui eſt ex Ameria. *Virg.* 1. *Georg. v.* 265. Atque Amerina parant lentæ retinacula viti.

Ames, itis, m. 3. Amites furculæ ſunt, quibus in venatione retia ſuſpenduntur. *Feſt.* Perticam, ſeu furcam aucupalem interpretatur, ἱξοπηγα καλαμον, σκαζ. *Horat. Epod.* 2. Aut amite levi rara tendit retia turdis. ¶ Amites haſtarum apud *Pallad. in Jun. tit.* 2. Sunt veſtes longi, quibus haſterna, hoc eſt lectica jumento imponitur. ¶ Quanta prima ſit, dubitatur. Pleriſque tamen doctioribus placet, brevem eſſe.

Amethyſtinatus, amethyſtinis veſtibus indutus, apud *Mart. lib.* 2. *epigr.* 57. Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta.

Amethyſtinus, a, um, ex amethyſto, aut amethyſti colorem referens, ut veſtimenta, quæ ideo etiam abſolute *Amethyſtina*, dicuntur. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 135. Purpura vendit Cauſidicum, vendunt Amethyſtina. Hic enim color in maximo pretio, quia miſtus ex purpura. *Plin. l.* 9. *c.* 41. & *l.* 21. *c.* 9. Italis hic color dicitur *violetto chiaro*.

Amethyſtizontes, carbunculi, quorum externus igniculus in Amethyſti violam exit. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Amethyſtus, f. 2. ἀμεθυστος, gemma purpurea eſt, in qua fulgor purpuræ eſt, non prorſus igneus, ſed in vini colorem detinens, & violæ ſimilis. Dicta eſt quaſi minime ebria, ab α priv. part. & a verbo μεθυσκομαι, inebrior. Ratio nominis eſt, quod, cum uſque ad vini colorem accedat, prius tamen, quam id deguſtet, in violam definit, ſive quod ebrietati reſiſtit. *Plin.* 37. 9. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 181. Purpureæ amethyſti. *Plin. loc. cit.* Amethyſti Indicæ. ¶ Amethyſtus etiam genus uvæ eſt, quæ ſobria eſt, & temulentiam ſola non facit. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Amfractum, apud *Varr. l.* 6. *de L. L.* eſt ab origine duplici flexum: dictum ab ambitu, & frango.

Amia, f. 1. piſcis eſt pelamidi ſimilis, cujus incrementum ſingulis diebus intelligitur. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Amiantus, m. 2. *alume di piuma*, ἀμιαντος, lapis eſt friabilis in modum lanæ, alumini ſciſſili adeo ſimilis, ut pro eo a ſeplaſariis ſupponatur. Vulgus Gallorum vocat alumen plumeum falſo exiſtimans, ſpeciem eſſe aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt cilychnia, propterea quod ab igne non conſumitur. Texitur quoque inter veſtes, & mappas, quæ ſordidatæ igni purgantur. *Plin.* 36. 19.

Amica, cæ, f. 1. *amica*, רעיה, Ger. *ein bul*, Gall. *amie*, *amiteuſe*, Hiſp. *amiga*, ἑταιρα, quam quis amat inhoneſte. *Ter. in And.* 1. 3. 10. Sive iſta uxor, ſive amica eſt, gravida e Pamphilo eſt.

Amicabilis, le, *convenable aſſ amico*, Ger. *das zur freund ſchafft gehört*, φίλιος. *Plaut. Mil.* 4. 4. 8. Operam da amicabilem. *h. e.* quam dare debet amicus. Sed al. leg. *admirabilem*. *Sidon. lib.* 1. *epiſt.* 3. Scamnis amicabilibus deputari. Al leg. *Amicalibus*. Neutrum ergo ſatis certum exemplum. Utuntur tamen hac voce JCti. *Leg. ult. §. ult. C. de legit. hered.*

Amicalis, le, idem quod amicabilis. *Ulp. leg.* 10. *D. Mandati vel cont. §. Si quis ea*. Qui affectionem amicalem promiſit. Adde *Sidon. lib.* 1. *ep.* 3. ubi alii leg. *amicabilis*.

Amicarius, apud *Diomed. l.* 1. *p.* 313. Eſt qui amicam præbet. Sed vox eſt huic Grammatico relinquenda.

Amice, adv. benevole, *amichevolmente*, באהבה, Ger. *freundlich*, Gall. *en amy, amiablement*, Hiſp. *amigablemente*, φιλικῶς, cum amore, & benevolentia. *Cic. de Amic. c.* 2. Qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnoſco, nec poſtulo, facis amice. ¶ Jungitur & cum Dativo. *Cic.* 1. *Offic. c.* 26. Vivere ſimpliciter, fideliter, vitæque hominum amice. ¶ Superlat. *amiciſſime*, eſt apud eund. *Div. in Ver. c.* 9.

Amicimen, inis, idem quod amictus, apud *Apul.* 11. *Met.* Mulieres candido ſplendentes amicimine.

Amicinum, n. 2. *pedicino dell' orro*, utris pediculus, ex quo vinum diffunditur. *Feſtus*.

Amicio, cis, icui, & ixi, ictum, *veſtire*, עטה, Ger. *kleiden*, Gal. *vetir*, Hiſp *veſtir*, ἀμφίεννυμι, veſtio, operio, eſt ab am, circum, & jacio. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *in fi.* Quicquid chartis amicitur ineptis. ¶ Veteres in fut. *amicibo* dicebant. *Plaut. Perſ.* 2. 5. 6. Subnixus aliis me inferam, atque amicibor glorioſe. ¶ Duo habet præterita hoc verbum, *icui*, & *ixi*: & poſterius eſſe magis uſitatum, notant Grammatici. *Brutus* apud *Diomed. l.* 1. Qui te toga prætexta amicuit. *Varro ibid.* Celerius mater amiſcit. ¶ Tertium quoque aſſerri ſolet, *amicivi*: ſed caret adhuc exemplis.

Amicîter, *amichevolmente*, adver. pro amice. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 3. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam darunt.

Amicitia, tiæ, f. 1. benevolentia, conjunctio, familiaritas, neceſſitudo, *amicizia*, *amiſtà*, ידידות אהבה, Ger. *freundſchafft*, Gal. *amitié*, Hiſp. *amiſtad*, φιλία, eſt ſtudiorum omnium, voluntatumque conſenſus. *Cicer. toto dialogo de Amicit.* ¶ Par amicitiæ, apud *Cic. pro Dom.* hoc eſt duo amici. ¶ Pyladea amicitia, apud eund. *de Fin.* hoc eſt perfecta, qualis fuit Pyladi cum Oreſte. ¶ Jungere amicitiam cum aliquo; adjungere aliquem ad amicitiam; accipere, recipere, adſcribere aliquem in amicitiam; ad amicitiam alicujus accedere, ſe conferre, ſe adjungere, ſe applicare: avertere ſe, removere ſe ab alicujus amicitia, amicitias dimittere, deſerere, diſcindere, divellere, diſrumpere, diſſociare, diſſolvere, diffuere, paſſim occurrunt apud Latinos Auctores. ¶ Amicitia, cum ad plantas, ac ſimilia transfertur, συμπάθεια eſt. *Plin. l.* 19. *c.* 8. *de vite*: Amicitia eſt ei cum fico in tantum, ut nuſquam lætior proveniat, quam ſub hac arbore. ¶ Amicitiæ in plurali quoque, ut *Cic. in Lal. c.* 13. Fugiendas eſſe nimias amicitias. ¶ Hoc etiam nomine appellata fuit Dea quædam. *Lil. Gyrald. de Diis Gent.* ſyntagm. 1. ¶ *Amicitiai* in genit. pro *amicitiæ* dixit *Lucret. l.* 3. *v.* 83.

Amicities, ei, antiq. vox pro amicitia, apud *Lucret.* legitur *l.* 5. *v.* 1018.

Amico, as, a. 1. *fare amico*, דָּמָה, Ger. *freundeſchafft machen*, Gal. *faire amy*, Hiſp. *hazer amigo*, πρόσφιλον ποιῶ, conciliо, placo, amicum facio, propitium reddo. *Stat.* 3. *Theb. v.* 470. Solita prece numen amicat.

Amicôſus, a, um, qui multas amicas habet. Aſſert *Diomed. l.* 1. *p.* 313. Sed nullo confirmat exemplo Latini Scriptoris.

Amictorium, ἀμφιεκτόριον, veſtimentum puellare candidum, & ſubtiliſſimum ex lino. Hoc nomine inſcribitur Diſtichon apud *Martial. l.* 14. *ep.* 149.

Amictus, a, um, *veſtito*, עטוי, Ger. *bekleidet*, *angethon*, Gal. *vetu*, *couvert*, Hiſp. *veſtido*, ἀμφιεσμένος, particip. veſtitus, indutus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 34. Amictus toga purpurea. ¶ Differunt *amictus*, & *indutus*, quod illud dicitur proprie de veſtibus exterioribus, & laxioribus, quæ hominem tegunt magis, quam veſtiunt: hoc de interioribus, & magis adhærentibus. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 32. Pallium, quo amictus, ſoccos, quibus indutus eſſet, &c.

Amictus, us, m. 4. *ſuperveſtis*, Ger. *Kleidung*, ἐπίβλημα, veſtis, quæ ſuperponitur aliis veſtibus, quaſi pallium. *Tibull.* 1. 9. 13. Fruſtra jam veſtes, fruſtra mutantur amictus. ¶ *Amictui* eſſe eſt ad veſtiendum aptum eſſe. *Cic.* 5. *Tuſcul. c.* 32. Mihi amictui eſt ſcythicum tegmen. ¶ Ponitur & pro quolibet velamento. *Virg.* 3. *Æn. v.* 505. Velare capita amictu Phrygio. *Sil. l.* 12. *v.* 613. terras cæco nox condit amictu. ¶ De cælo, quod undique terram tegit, uſurpavit *Lucret. l.* 6. *v.* 1131. Cœli mutemus amictum.

Amicŭla, f. 1. *amicketta*, Ger. *ein hulle*, τὸ ἱμάτιον, dim. ab amica. *Plin.* 3. *ep.* 9. Miſerat epiſtolas Romam ad amiculam quandam. Adde *Cic. de Orat.* 2. 59.

Amiculātus, a, um, amiculo indutus, veſtitus. *Solin. c.* 65. (*al.* 52.) de India: Pars nudi, pars obſcena tantum amiculati.

Amiculum, n. 2. palliolum, veſtis, תכריך, Ger. *ein kleid das man über andere anlegt*, ἀμφίασμα, genus veſtimenti, auctore *Feſto*, a circumjectu dictum. *Cic.* 2. *de Div.* Viſus eſt in ſomnis amicæ eſſe amictus amiculo.

Amicŭlus, *amichetto*, dim. ab amicus. *Hor. in Epiſt.* 17. *l.* 1. Diſce docendus adhuc, quæ cenſet amiculus. ¶ Hæc diminutiva plena blanditiarum, & amoribus accommodata ſunt.

Amicus, i, ſubſt. m. 2. benevolus, neceſſarius, benevolentia conjunctus, cupidus, ſtudioſus, *amico*, דָּמָה, Ger. *ein freund*, Gal. *amy*, Hiſp. *amigo*, φίλος: qui honeſte amat, & indiſſolubili familiaritatis jure conjunctus eſt. *Paulus Jureconſ.* Amicos appellare debemus non levi notitia conjunctos, ſed quibus tuerint jura cum patrefamilias honeſtis familiaritatis quæſita rationibus. *Cic.* 5. *Ver.* Alba tuus antiquiſſimus non ſolum amicus, verum etiam amator. *Donat.* Amicus animi eſt, amator corporis, amator ad tempus, amicus in perpetuum. ¶ Amicum ſibi eſſe, eſt bene curare cutem ſuam, non defraudare Genium. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 10. Vix credere poſſis, Quam ſibi non ſit amicus. ¶ Transfertur vox hæc ad patronos. *Horat.* ad Mecænatem *Epod.* 1. Ibis Liburnis inter alta navium, Amice, propugnacula. Et *Carm. l.* 2. *od.* 18. Nec potentem amicum Largiora flagito. Sic *Juven. ſat. 4. v.* 37. Magnos amicos dixit. ¶ Amicum pro amicorum dixit *Plaut. Merc.* 2. 3. 31.

Amicus, ea, cum, o. 1. 2. adject. *amico*, *caro*, φίλος, benevolus, amicitia conjunctus. *Cæſ.* 1. *B. C.* Quas Cæſar eſſe amicas civitates arbitrabatur. ¶ Si jungitur cum re inanimata, ſignificat utile, ſive gratum, ut Amicus pratis humor, amica frugibus æſtas, amicum plantis fidus. *Hor. l.* 2. *od.* 17. Nec Diis amicum, nec mihi te prius obire. ¶ Hinc fit comp. *Amicior*, & ſuperlat. *amiciſſimus*. *Cic. Att.* Mihi nemo amicior, nec jucundior Attico. Et *l.* 3. *Fam. ep.* 3. Succeſſor conjunctiſſimus, & amiciſſimus. ¶ Legitur etiam *amicitior* pro *amicior*. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 2. Neque tibi amicitior quiſquam poſſet ſuccedere. Ita leg. plerique ex MSS. *Apulej. in Apolog.* Amicitiorem eſſe mediocritati. Adde *Symmach. l.* 4. *ep.* 1.

Amilcar, is, m. 3. Ἀμίλκας, Carthaginenſium dux, Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio primus imbuit. ¶ Plures item alii hoc nomine fuerunt, ut ille Alexandri Magni tempore, qui, cum cives ſui creſcentes Alexandri vires extimeſcerent, exulem ſe fingens, ad ejus caſtra tranſfugit; receptus in militiam, & conſiliis adhibitus ſuis omnia civibus in tabellis ligneis cera ſuperinducta perſcribebat.

Aminæum, ſive Amminеum, opp. Campaniæ prope Falernum M. unde vites Aminææ, & vinum Aminæum.

Aminēus, vel Amminеus, a, um, adject. Ab Aminæo, ſive Aminea. *Virg.* 2. *Georg. v.* 97. Sunt & Aminеæ vites fortiſſima vina. *Al. leg.* Sunt etiam Amminеæ vites, &c. Vide ibi *Serv. & Pier.*

Amiſſibilis, le, *che ſi può perdere*, qui amitti poteſt. *Auguſt. l.* 5. *de Trinit. c.* 4. & *l.* 15. *c.* 13.

Amiſſio, onis, f. *perdita*, actus amittendi, ἀπώλεια. *Cicer. Fam.* 4. *ep.* 3. Omnium rerum amiſſio, & deſperatio recuperandi. *Idem in Piſ. c.* 17. Amiſſio oppidorum. *Et c.* 18. *in fin.* Amiſſio dignitatis.

Amiſſis, pro amiſeris, apud *Plaut. Amph.* 2. 2. 217.

Amiſſus, a, um, dimiſſus, perditus, *perduto*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 148. Amiſſos hinc jam obliviſcere Grajos. ¶ Abſolute, Amiſſa recuperare, *Nepos* 13. 3. 2.

Amiſſus, us, ui, idem quod amiſſio, *perdita*. *Nepos* 7. 6. 2. Siciliæ amiſſum culpæ ſuæ tribuebant.

Amita, f. 1. *zia*, Ger. *des vaters ſchweſter*, Gal. *tante du coté du pere*, Hiſ. *tia*, πατρώα, patris mei ſoror. *Cic. pro Cluent. c.* 10. Cluenta, quæ amita hujus Aviti fuit. ¶ *Amita magna* eſt avi mei ſoror. *Paul. Dig.* 38. 10. 10. ¶ *Amita major* eſt ſoror proavi mei. *Paul. ibid.* ¶ *Amita maxima*, quæ & *abamita* dicitur, eſt ſoror abavi. *Idem ibid.*

Amiterninus, a, um, ad Amiternum pertinens, ut Amiterninæ arva, *Colum. l.* 10. *v.* 422.

Amiternum, n. 2. *S. Vittorino*, urbs exciſa, olim Veſtinorum in Aprutio ad Aternum amnem, ab Aquila 5. M. P. in Bor. Fuit patria Cr. Salluſtii. *Plin.* 18. & 19. 5.

Amiternus, a, um, ad Amiternum pertinens, ut Amiterna cohors, *Virg.* 7. *Æn. v.* 710.

Amithaon, pater Melampi vatis. *Stat. Theb.* 3. Juxtaque Amithaone cretus, Jam ſenior. Hinc

Amithaonius, a, um. *Tib.* 4. *eleg.* 1. Queis Amithaonius nequeat certare Melampus.

Amitini, & Amitinæ auctore *Nonio* dicuntur ii, quorum alter ex fratre, alter ex ſorore genitus, *figliuoli di fratello, e ſorella*, *cugini germani*, ἐξ ἀδελφοῦ καὶ ἀδελφῆς ἀνεψιοί. Duorum autem fratrum filii, patrueles, duarum ſororum, conſobrini appellantur. *Dig.* 38. 10. 1.

Amitto, is, iſi, ſum, ere, *mandar via*, *perdere*, אבד, Ger. *verlieren*, Gal. *perdre*, Hiſp. *perder*, ἀποβάλλω, ἀποβάλλω, primo ſignificat, amandare, dimittere, ſeu abire permittere. *Plaut. Capt.* 2. 2. 82. Et te, & hunc amittam hinc. Ita Terentius multis in locis. Donatus: Quod nos dicimus dimittere, veteres dicebant amittere. ¶ Deinde ſignificat perdere, jacturam facere. *Cic. ad Attic. l.* 15. *ep.* 11. Neceſſe eſt ſervire tempori, & non eſt amittendum, cum ſit datum. ¶ De morte etiam eleganter dicitur, & non ſolum vitam amittere, animam, &c. ſed etiam amittere patrem, liberos, &c. *Suet. Tib. c.* 7. Druſum fratrem in Germania amiſit. ¶ Amittere de manibus aliquem, vel e manibus, *laſciarſi fuggir dalle mani*. *Cic. pro Cal.* & *Liv. l.* 29. *c.* 32. Sic amittere e conſpectu, *perdere di viſta*. *Ter. Eun.* 2. 3. ¶ Et omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Plaut. Mil.* 2. 5. 47. Amittere prædam manibus. ¶ *Amittere alicui noxam* eſt ignoſcere. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 181. Tibi hanc amittam noxam unam. *te la laſcierò paſſare*. ¶ *Amiſſis* pro amiſeris, *Plaut. Bacch.* 5. 2. 70. Et *amiſti* pro amiſiſti, *Ter. Eun.* 2. 2. 10.

Ammi, Ammios, ἄμμι, herbæ genus, quam cuminum Æthiopicum vocant. *Plin. l.* 20. *c. ult.*

Ammianus Marcellinus, hiſtoricus latinus, qui hiſtoriam ſcripſit a principatu Nervæ uſque ad Valentis interitum libris 31. ex quibus 18. poſteriores adhuc ſuperſunt.

Ammitto pro admitto legitur in pleriſque Codicib. *Valer. Flacci* 2. 399. & 6. 203.

Ammochryſus, ἀμμόχρυσος, gemmæ nomen. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Arenarum ſimilitudo eſt in ammochryſo, velut auro arenis miſto.

Ammodites, m. 1. ἀμμοδύτης, ſerpens eſt viperæ ſimilis, arenoſi coloris, unde nomen accepiſſe videtur. A nonnullis cenchrias dicitur, quod eandem habeat duram inſtar milii. *Lucan. l.* 9. *v.* 715.

Ammon, onis, ἄμμων, ſive Hammon, Jupiter vocatus eſt, qui in deſertis Libyæ ſub Arietis forma colebatur, ab arena, quæ a Græcis ἄμμος, vel ἄμμος dicitur, quod ejus templum in arenis ſitum eſſet. Nam cum Liber pater per deſertum Libyæ exercitum duceret, univerſa jam Aſia devicta, & ſiti admodum laboraret, imploraſſe a patre auxilium dicitur, quo facto apparuit ei extemplo aries, quem dum ſugientem perſequitur, pervenit illo duce ad fontem amoniſſimum. Deſiderio potitus, exiſtimans, arietem illum fuiſſe Jovem, ei templum miræ magnitudinis in arena conſtituit, & Deum vocat Ammonem, hoc eſt, Jovem arenarium. ¶ Nonnulli dicunt, Ammonem Jovem eſſe dictum ex nomine Ammonis paſtoris, qui primus illic templum extruxit. Hujus meminere Suidas, & Ariſtophanes. ¶ Fortaſſe hæc ratio appellationis melior eſt, quod lingua Ægyptia Ammon Jupiter dicitur.

Ammonĕo pro admoneo legitur in multis codicib. *Phædri l.* 1. *Fab.* 26. *l.* 3. *fab.* 10. *Valer. Flacci* 3. 147. & 5. 12. & *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip.* 1. & 5.

Ammonia, f. 1. ἀμμωνία, regio mediterr. Libyæ, in qua Jupiter Ammon colebatur, ita dicta ab arenæ copia, quæ ἄμμος, a Græcis dicitur. Ammonia etiam cognominata eſt Juno, culta ab Eleis. *Pauſan. in Eliac. pag.* 163.

Ammoniacum, v. Hammoniacum.

Ammoniticus ſal, ἀμμωνιτικὸς, terræ ſalſugo in Libyæ arenis creſcente Luna effervelcens, alumini ſciſſili non diſſimilis, glebis oblongis, veniſque in longitudinem rectis. Vide *Plin. l.* 31. *c.* 7. *Dioſcor. l.* 5. *Ovid. de medicamine faciei*, *v.* 94. Cumque Ammoniaco maſcula tura ſale.

Ammonias, adis, f. navis, qua populorum munera & victimæ ad Ammonis templum ex tranſmarinis regionibus tranſvehebantur. *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Ammonii, populi Libyæ, colentes Jovem Ammonem, ἀμμώνιοι.

Ammonitrum, ἀμμωνίτρον, maſſa eſt conſtans ex arena molis trita, & tertia parte nitri, ex qua recocta fit nitrum purum, & candidum. *Plin. l.* 36. *c.* 26.

Ammothea, Nympha, ἀπὸ τῆς ἄμμου, ἧς θεῖν, quaſi per arenam currens.

Amnenſis, ad amnem ſitus, περαιτέρω. *Feſtus*: Amnenſes dicte urbes ad amnem ſitæ.

Amneſtia, ἀμνηστία, Græca vox, rerum præteritarum oblivionem ſignificans, qua voce uſus creditur *Cic.* in quadam Oratione ad Senatum habita in æde Telluris, de pace cum Antonio facienda, quæ hodie non extat. Ita enim *Philip.* 1. *c.* 1. de ea oratione loquens, ait: In quo templo jeci fundamenta pacis: Græcum etiam verbum uſurpavi, quo tum in ſedandis diſcordiis uſa erat illa Civitas (*Athenæ*) atque omnem memoriam diſcordiarum oblivione ſempiterna delendam cenſui. Diſſentit tamen ab hac opinione *Muretus l.* 2. *Var. lect. c.* 15. V. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1.

Amnicŏla, æ, νεφεστιάμενος, ad flumen habitans, *che abita appreſſo al fiume*. *Ovid.* 10. *Met. v.* 96. Amnicolæque ſimul ſalices.

Amnicŭlus, i, diminut. ab Amnis, *picciol fiume*, *fiumicello*. *Liv. l.* 36. *c.* 22. Ab altero amniculo App. Claudium oppoſuit.

Amnicus, a, um, o. 1. 2. *di fiume*, Ger. *das des fluſſ, oder bach iſt*, ποτάμιος, fluvialis, ut Stirps amnica, apud *Apul. Plin. l.* 3. *c.* 25. Inſula amnicarum maxima.

Amnigĕna, vel Amnigĕnus, a, um, in amne genitus. *Auſon. Moſella*, *v.* 116. Amnigenos inter piſces. Al. leg. *amnigenas*. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 585. quid ſi amnigenam mirere Choaſpen?

Amnis, m. 3. *fiume*, נהר אור, Ger. *ein fluſſ*, *ein bach*, Gal. *fleuve*, *riviere*, Hiſ. *el rio*, ποταμός, fluvius, ab am, ideſt, circum, & nare, fluere, quoniam flexuoſo meatu labitur. Vel dicitur ab ambio. Omnia enim flumina circumeunt, ideoque cornuta pinguntur. Nec deſunt, qui a Græco κάω, deduci malint, quod etiam *Suidas* fluvium interpretatur. *Virg.* 1. *Georg.* Atque alius latum funda jam verberat amnem. ¶ Ponitur & pro torrente, *torrente*. *Virg.* 4. *Æn.* Ruunt de montibus amnes. ¶ In ſexto caſu facit etiam amni, pro amne. *Liv. l.* 21. *c.* 5. Vorticoſo amni delati in hoſtes. Et *c.* 27. *ejuſd. lib.* Trajecto amni. ¶ Olim fuit etiam femin. gen. *Plaut. Merc.* 5. 2. 18. Neque mihi ulla obſiſtet amnis. Adde *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. & *Accium Nov. c.* 3. *n.* 11.

Amo, a. 1. diligo, ſtudio profequor, benevolentia complector, *amare*, אהב, חמא, Ger. *lieb haben*, *lieben*, Gal. *aimer*, Hiſp. *amar*, φιλέω. *Cic. Att.* Amat nos charoſque habet. ¶ Amare majoris vis eſt, quam diligere. *Cic. ad filium*, Ut ſcires, cum non a me diligi ſolum, verum etiam amari. *diligere* enim eſt amare cum delectu, ideoque rationis potius, quam appetitus. *Terentius* tamen contrarium poſſuiſſe videtur, Quo plus quenquam amem, aut plus diligam. ¶ Quod ſi amo abſolute ponatur, capitur pro amore captus ſum, *eſſer innamorato*. *Ter. Andr.* 1. 2. 14. Meum gnatum rumor eſt amare. ¶ Amare nimis pro indulgere. *Cic. Att. l.* 6. Nimis in iſto Bruto amaſti. ¶ Amare ſe ipſum, eſt, ſe mirari, ſibi placere. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. ¶ Si me amas, Ita me Dii ament, Sic me Deus amet, obteſtantis, & affirmantis formulæ ſunt. ¶ Dicimus ſæpe,

re, amare, pro solere. *Hor. l. 2. od. 3.* Pinus ingens, albaque populus Umbram hospitalem consociare amant. Et *l. 3. od. 26.* Aurum perrumpere amat saxa potentius ictu fulmineo. ¶ Interdum pro amanter, & studiose petere. *Virg. Mor.* 2. 3. 71. Scin' quod te amabo, ut facias? Sic *ibid.* 3. 3. 1. *Ter. Eun.* 3. 3. *in fin.* Amabo te, ut illuc transeas. ¶ Dicimus etiam, amo te, cum gratias agere volumus, & obstrictum beneficio animum significare. *Ter. Eun.* 1. 2. 106. Scilicet faciundum est, quod vis. Th. Merito amo te: bene facis. ¶ Habet hoc verbum varios casus præter accusat. *Ter. Eun.* Ecquid nos amas de fidicina isthac? *Plaut. Pœn.* Hic amat a Lenone. *Cic. Att.* Si quidquam me amas, &c. ¶ Amabo, Amans V. suis locis.

Amâdo, *da ora incanuj*, *per l'avvenire*, מִצְּרָה, *ἀπὸ τὰ νῦν*, posthac, sive ab hoc tempore. *Hieron. l. 1. adverſ. Jovinian. c. 3. ex Iſaiæ c. 38.* Amodo filios facias.

Amœbæus, *ἀμοιβαῖον*, in pen. cum œ, & in antep. cum œ diphthon. genus carminis, in quo qui canunt, utuntur æquali numero versuum, & ita se habet ipsa responsio, ut aut manus, aut contrarium aliquid dicat, ut est apud *Virg. in Bucol. Ecl.* 3. Ab Jove principium Musæ, Jovis omnia plena: ille colit terras, &c. Nomen deductum est ab *ἀμοιβὴ*, alterno, vices reddo, succedo, permuto, &c. ¶ Amœbeus, & Antamœbeus pedes sunt pentasyllabi. Prioris exemplum est, *incredibilitas*, posterior. *manifeſtaret. Dionied. l. 3. c. de pedib.*

Amœne, adv. *deliziosamente*, cujus Comparat. est apud *Gell. l.* 13. *c.* 1. Superlat. apud *Plin. l. 4. ep.* 23. Habitare amœnissime. Positivum apud *Plaut. Mil.* 2. 3. 2.

Amœnitas, f. 3. suavitas locorum, *amenità*, *dilette*, נעם, Ger. *luſtigkeit*, *τερπνότης*, jocunditas illa, quæ ex rebus amœnis percipitur. *Cic. 2. de Leg. c.* 1. Amœnitatem, & salubritatem hanc sequor. *Id. 2. de nat. Deor.* 39. Amœnitates litorum. *Plin. in Præfat.* Studiorum amœnitates quærimus. *h. e.* ea in studiis consectamur, quæ delectant, & jucunda sunt. ¶ Pro munditie, & elegantia usus est *Plaut. Mer.* 2. 3. 6. Sternite lectulos, incendite odores. Munditia illecebra animo amantium. Amanti amœnitas malo, nobis lucro est.

Amœniter, pro amœne. *Gell. l.* 20. *c.* 8. Hilare, atque amœniter agitare vindemiam.

Amœno, as, exhilaro, amœnum facio, *rallegrare*, *far ameno*, *ἀγλαΐνω*, *Cassiod. l. 2. epiſt.* 40. *de Muſeo*. Felices animas septem chordarum pulsibus amœnabat. *Solvius. l. 7. pag.* 249. Regio amœnata lucis, atque irrigata fontibus. Adde *Sidon. l. 1. ep.* 9. Tetrica sunt amœnanda jocularibus.

Amœnus, a, um, *ameno*, נעים, Ger. *luſtig*, *lieblich*, Gall. *plaiſant*, *agreable*, Hisp. *ameno*, *ὑπερῳὸς*, *ἁβρὸς*, aspectu jucundus, non tamen artificio, sed natura ipsa. *Festus* ab anno deducit, cum ait, *loca amœna*, *quod ad amœnitatem aliciant*. ¶ Dicitur amœnus præcipue de locis, ut Amœnum rus, amœnus sons. *Cic. Attic. l.* 16. *epiſt.* 3. Prædiola nostra satis amœna. *Justin.* 38. 7. Colum amœnius. *Tacit. hiſt.* 3. 30. Amœnissima ædificia. ¶ Amœna in plurali substant. ponuntur pro locis ipsis amœnis. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 7. Per amœna Asiæ, atque Achaiæ. ¶ Apud *Gel. l. 9. c.* 8. Puer Delphino amœnus. *ideſt* charus, dilectus.

Amolior, iris, d. 4. *rimuovere*, נָקַר, הִסִּיר, Ger. *damuen thue mit arbeit*, Gall. *chaſſer*, *ôter de quelque lieu avec grande peine*, Hisp. *apartar*, *arredar*, *ἀφαῖρω*, ex a, & molior, quod est a mole, significat amovere, & proprie de ils dicitur, quæ cum magna difficultate submoventur. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Amoliuntur omnia e medio. ¶ *Terent.* per translationem *in And.* 4. 2. 24. pro recedo posuit, *parcisi*. Hinc vos amoliminî. ¶ Accipitur & pro refellere. *Quintil. l.* 3. *c.* 13. An amolienda singula. ¶ Item arcere, depellere. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Amoliri petitiuia. *Petron. in Satyr. c.* 97. Amoliri invidiam. ¶ Passiva significatione. *Plaut. Mostell.* 2. 1. 24. Jube, hæc hinc omnia amoliri. Hinc particip. *amolitus* passiva item significatione. *Apulej. de deo Socrat.* Omnibus exuviis amolitis equum contemplari. *h. e.* detractis.

Amolitio, f. 3. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Ubi infantis tacta ex oculis amolitio est. De infante loquitur, qui a matre removetur, ut alieno lacte alatur. *allontanamento*.

Amômis, f. 3. herba amomo similis, venosior tamen, & durior, minusque odorata. *Plin.* 12. 13.

Amômum, n. 2. *ἄμωμον*, arbor forma e vite labrusca, frutice venoso, palmi altitudine, herbæ foliis similis bryoniæ. Triplex est, Armenicum, Medicum, & Ponticum. ¶ *Amoma* in plur. pro unguentis quibuslibet. *Pers. Sat.* 3. *v.* 104. Tandemque beatulus alto Compositus lecto, crassisque lutatus amomis. ¶ Inde Recentiores *Amomum* vocaverunt illud omne, quo defunctorum corpora medicabantur & condiebantur. Quod vulg. detruncato vocabulo *Momum*, seu *mumiam* vocant.

Amor, ris, m. 3. charitas, benevolentia, gratia, studium, pietas, delitiæ, *amore*, אַהֲבָה, Ger. *liebe*, Gal. *amour*, Hisp. *amor*, *ἔρως*, ardor benevolentiæ, vel cupiditatis. Definitur a *D. Augustino* animæ rationalis affectus, per quem ipsa aliquid cum desiderio quærit, & appetit ad fruendum, & fruitur eo, cum adepta est, & cum quadam suavitate interiori amplectitur, & conservat. ¶ Amor plus est, quam benevolentia, licet plerunque pro eodem accipiatur: Ex amore enim nascitur benevolentia. *Cic. de Amic. c.* 8. Amor, ex quo amicitia nominata est, princeps est ad benevolentiam conjungendam. ¶ Differt item amor a charitate, quod amor sit genus, charitas species, ille ad omnes pertineat animantes, hæc ad homines tantum. ¶ Amat singulari numero plerunque honestius est, ut amor fraternus, amor patris in filium. *Cicero*. Incensus sum amore virtutum tuarum. ¶ Potest tamen & in Venereum partem accipi, & tunc, secundum *Augustinum*, cupiditas, aut libido vocatur, *desiderio*. *Virgil.* Et genus æquorum, pecudes, pictæque volucres, in furias, ignemque ruunt, amor omnibus idem. ¶ *Amores* vero in plurali plerunque lascivi sunt. *Cic. pro Cal.* Mulier amorum turpissimorum quotidie tudera fericas. ¶ Nonnunquam tamen etiam de honesta voluptate dicuntur. *Cic.* 1. *Offic. c.* 5. Formam, & tanquam faciem honesti vides, quæ, si oculis cerneretur, admirabiles amores sui excitaret. ¶ Metonymice amor, vel amores dicuntur ii, quos impense amamus. Sic Titus Vespasianus dictus fuit amor, ac deliciæ generis humani. *Suet. in ejus vita*, *c.* 1. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 79. Hem, amores tuos si vis spectare. ¶ Amor pro cupidine Veneris filio. *Propert. l.* 2. *eleg.* 12. Quicunque ille fuit primus, qui pinxit amorem. ¶ Amos pro amor, est apud *Plaut. Curcul.* 1. 2. 2. sed ibi bilæsa anus loquitur.

Amorabundus. Laberius mulierem quantem *amorabundam* dixit, apud *Gel. l.* 11. *c.* 15. Vox est inusitata.

Amorifer, amorem concilians. *Venust. Fortunat. Epithalam. Sigeberti regis*, *l.* 6. *carm.* 3. Torsit amoriferas arcu fridente sagittas Forte Cupido volans.

Amorificus, a, um, amorifer. *Apulej. de herb. c.* 123.

Amotio, f. 3. *rimovimento*. *Cic. de Fin. l.* 1. *c.* 11. In omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis.

Amotus, a, um, nomen ex particip. ab amoveo, remotus, sublatus, *tolto via*, *levato*. *Horat.* 1. *Sat.* 1. *v.* 27. Amoto quæramus seria ludo. ¶ Item sublatus furto, *rubato*. *Id. l.* 1. *od.* 10. Boves per dolum amotas. Idque verecunde, ne Mercurium, de quo loquitur, furti rerum agere videretur. Sic apud Ictos, *res amotæ*, ut *Ulpianus in Leg. vel pro fur. l.* 17. *Pandect.* & alii.

Amovĕo, es, ovi, otum, 2. 2. arceo, removeo, prohibeo, *rimuovere*, דִּיחָה, Ger. *hinweg thun*, *von dannen treiben*, Gal. *oter*, Hisp. *apartar*, *arredrar*, de loco moveo, expello. *Cic. pro Rabir. perduell. c.* 4. Amovere virgas a corpore civium. *Suet. in Calig. c.* 34. Amovere scripta Virgilii ex omnibus bibliothecis. *Plaut. Trur.* 1. 1. 64. Amovere aliquem loco. ¶ *Amovere se* est recedere. *Terent. Phorm.* 3. 3. 34. Te hinc amove. ¶ Amovere aliquem pro relegare. *Tacit.* 4. *Ann.* 31. Amovere aliquem in insulam. *Id. ibid. c.* 21. Amovere aliquem Cretam. ¶ Ponitur etiam pro furari, cum de domesticorum furtis sermo est, lenitate vocabuli turpitudinem facti mitigante. *Paul. Dig.* 25. 2. 3. & *Ulpian.* 29. 2. 70.

Ampedices, dicebantur ab antiquis, quod circum penderent, quos nunc Appendices vocamus. *Festus*. Alii leg. *Ampendices*.

Ampelitis, terra tenax ad similit. bitumis. *Plin. l.* 35. *c.* 16.

Ampelodesmos, V. Ampelos.

Ampeloleuce, *ἀμπελὰς λεύκη*, vitis alba, uva Tamnia. *Plin. l.* 33. *c.* 1.

Ampeloprasos, V. in Ampelos.

Ampelos, *ἄμπελος*, Græcis significat vitem. ¶ Ampelos Leuce, *ἀμπελὰς λεύκη*, vitis alba, bryonia, pilothrum, herba vel a qualitate coloris, vel quod ejus radix contrita, & corpori intricata teneriorem, & candidiorem cutem reddat. Nam & succus baccarum ejus lac reddit uberibus siccis. ¶ Ampelodesmos, *ἀμπελόδεσμος*, herba, qua Sicuti vites ligant. *Plin. l.* 37. *c.* 23. ¶ Ampelos melæna, *ἀμπελὰς μέλαινα*, vitis nigra, quam alii bryoniam, alii chirranam, alii cynechantem, aut apronium vocant. ¶ Ampelos agria, *ἄμπελος ἀγρία*, labrusca, seu vitis agrestis. *Plin. l.* 23. *c.* 1. ¶ Ampelographon, *ἀμπελόγραφον*, vulgo porrum vinearium, herba nascens in vineis, foliis porri, sed angustioribus, flore candido, radice bulbosa. *Plin. l.* 24. *c.* 5.

Amphiaraëus, a, um, ad Amphiaraum pertinens, *Ἀμφιάρειος*. *Propert. l.* 2. *el. vii. v.* 39. Amphiaraëum nil profunt fata quadrigæ.

Amphiaraïdes, dicitur Alcmæon Amphiarai filius. *Ovid. Fast.* 2. *v.* 43. Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Amphiaraus, m. 2. *ἀμφιάρεος*, Argivus, Oecliei, aut, ut alii malunt, Lini, & Hypermnestræ filius, vates, & augur fuit futurorum peritissimus, qui cum prævideret, fore, ut in bello Thebano interiret, domi latitavit. Tandem tamen ab uxore proditus, invitus a Polynice ad bellum est pertractus, ubi cum fortiter pugnaret, una cum curru terræ hiatu absumptus est. Propter auguralem scientiam in tanto honore est habitus, ut Græcis Deus haberetur, & ab ejus solo, in quo est humatus, oracula peterentur, ut *Cic. de Divin. c.* 40. testatur *Ovid. 3. de Ponto*, *eleg.* 1. *v.* 52. Notus humo mersis Amphiaraus equis. V. *Stat. sub fin. l.* 7. *Theb.* Ubi ejus in Inferos casum describit.

Amphibălus, sive Amphibalum, genus vestis pallio similis, quo exterius amiciebantur. *Sever. Sulpic. Dial.* 2. *de virtut. B. Martini c.* 1.

Amphibia, orum, *ἀμφίβια*, animalia tam in terris, quam in aquis viventia, quæ a *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Bestiæ ancipites vocantur. Dicuntur amphibia, quasi duplicis vitæ, ab *ἀμφω* duo, & *βίος*, vita, quod in duobus elementis vitam degunt. *Varr. 3. R. R. c.* 10. & *l. 4. de L. L. c.* 13. & *Colum. l.* 8. *c.* 13. sed Græce.

Amphibologia, f. 1. & rectius *amphibolia*, vel *amphibolon*, ambiguitas, *ἀμφιβολία*, dubium dictum, sermo dubium sententiam indicans, figura, quæ sit vitio compositionis, cum in ambiguo posita est sententia. Ex gr. Ajo te Æacida Romanos vincere posse. Dubium enim est, num tu vincere, an vinci possis. Recentiores Critici malunt dici amphibolia, quemadmodum Græce est *ἀμφιβολία*. Videtur enim amphibologia significare potius sermonem de amphibolia. Vide *Fest. de verb. ſignif.* 1. *c.* 12. Certe *amphibolia* usus est *Cicer.* 1. *de Divin. c.* 56. & *Auct. ad Herenn. l.* 2. *c.* 11. Amphibologiam usurpat *Isidor. l.* 1. *Orig. c.* 33.

Amphibŏlus, a, um, *ambiguo*, ambiguus, dubius. *Martian. Capell. l.* 5. *pag.* 149. Nomen amphibolum facit quæstionem.

Amphibrăchis, yos, m. 2. *ἀμφίβραχυς*, pes ex prima, & ultima brevibus media producta, ut timere; sic dictus, quod in utraque parte brevem habeat, ab *ἀμφὶ*, utrinque, & *βραχὺς*, brevis. *Quint. l.* 9. *c.* 4. Longa inter breves amphibrachys: duabus longis brevem sequentibus, bacchius. ¶ Legitur etiam *amphibrachus*, i, positione Latina.

Amphibrevis, pes idem qui amphibrachys; sed vox ipsa hybrida est, ex Græco *ἀμφὶ*, & Latino *brevis* conflata. *Diomed.* eam usurpat *l.* 3. *pag.* 475. *Putsch.*

Amphictiones, *ἀμφικτύονες*, publicum Græciæ concilium, institutum ab Amphictione Heleni filio, constans ex septem Græciæ civitatibus. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 23.

Amphictionicus, a, um, ut leges Amphictyonicæ, quibus ad concordiam colendam invitabantur.

Amphigenia, f. 1. opp. Peloponnesi in Messenia. *Strab.* 4 *Theb. v.* 178.

Amphimăcrus, m. 2. *ἀμφίμακρος*, pes ex tribus syllabis constans, prima, & ultima longis, media correpta, ut *pallidi*, sic dictus, quod utraque parte longam habet syllabam. *Ἀμφὶ* enim utrinque sonat, & *μακρὸς*, longum. *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Amphimalia, *Suda*, & *S. Nicola*, opp. Cretæ in ora Bor. veri. Occ. ubi Sinus Amphimalus, *Golfo di Suda*, inter Rhetymnam urb. ad Or. & Drepanum prom. ad Occ.

Amphimalla, orum, n. *ἀμφίμαλλα*, tunicæ ex utraque parte pilos habentes: dictæ ab *ἀμφὶ* circum, & *μαλλὸς*, vellus. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Gaulapa patris mei memoria cœpere, amphimalla nostra.

Amphimedon, unus ex Centauris. *Ovid.* 5. *Met.*

Amphinŏme, *ἀμφινόμη*, Nympha, a circumpascendo, quod fieri in aqua videmus.

Amphion, ŏnis, m. 3. *ἀμφίων*, Jovis, & Antiopes, vel secundum aliquos Mercurii filius, a quo accepta lyra adeo suaviter canebat, ut saxa ad structos muros Thebanos traxisse dicatur. Quod ideo fictum, quia eloquii suavitate homines rudes, & inciviles moribus ad obsequii civilis pellexit disciplinam, Ferunt hunc Musicam invenisse.

Amphionius, a, um, adject. possess. ab Amphion. *Propert. l.* 1. *el.* 9. Amphionia lyra.

Amphipŏlis, f. 3. *ἀμφίπολις*, postea Christipolis, *Cristipoli*, Turc. *Emboli*, urbs Macedoniæ in Thraciæ conf. juxta Philippos, & Apolloniam ad 30. M. P. a Thessalonica 60. Serris proxima, & Sinui Strimonico. Dicta est Amphipolis, quod illam Strimon fl. circumfluit, & ambit: nempe ab *ἀμφὶ*, circum. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Amphipolitanus, a, um, ad Amphipolim pertinens. *Justin. in fine l.* 14. Amphipolitana ars.

Amphiprostylos, ædes, quæ columnas in anteriore, & posteriore parte habet. Græca hac voce utitur. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Amphisbæna, f. 1. *ἀμφίσβαινα*, serpens est in Libyæ desertis duo habens capita, unde & circulatis tractibus creditur incedere. *Luc. l.* 9. 717. Et gravis in geminum surgens caput Amphisbæna.

Amphissa, f. 1. *Ἄμφισσα*, Amphysa, *Lambina*, *Anfiſa*, opp. Phocidis in finibus Locrorum Ozolorum, juxta oram fin. Crissæi, ad fl. cognominem, a Delphis 60. stad. in Merid. Dicta est ab Amphissa Macraris, & Apollinis filia, vel quod undique montibus cingitur. Hinc Amphissæi, qui Delphicum templum diripuerunt. ¶ Amphissa, & Amphisa, *la Rocella*, oppidum Magnæ Græciæ, in ora Calabriæ Ulter. inter Locros, & Caulonam S. M. P. apud ost. Sagræ fl. Hinc,

Amphissĭus, a, um, ad Amphissam pertinens. *Ovid.* 15. *Met. v.* 703. Lævisque Amphissia remis Saxa fugit.

Amphissa saxa.

Amphitane, *ἀμφιτάνη*, gemma colore aureo. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Amphithalămus, m. 2. cubilis genus, contra thalamum positus, *anticamera*. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Dextra, & sinistra cubicula sunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur. Legitur & antithalamus. ¶ Apud nos *le anticamere* junctæ sunt thalamis, seu Cubiculis, in quibus versamur: at apud Græcos separatæ erant angusto transitu; & in iis morabantur ancillæ, ut præsto essent ad imperium. Vide *interpretes ad loc. cit. Vitruvii*.

Amphităpa, f. 1. vel amphitapum, *fibiaruna*, *ἀμφὶ τάπης*, vestis genus utrinque villos habens, idem fere, quod amphimallum, *Varro*, *Lucil. Ulp. lib. vestis de auro*, & *arg. leg. Nom. c.* 14. *n.* 24. *ex Varrone* asfert: dormire super amphitapa bene molli.

Amphitheatrālis, le, adject. ad amphitheatrum pertinens. Amphitheatrales magistri. *Martial. l.* 11. *epigr.* 70. Amphitheatrale spectaculum, *Plin. l.* 21. *c.* 24.

Amphitheatricus, a, um, amphitheatralis. *Symmach. l.* 4. *ep.* 8. Amphitheatricum spectaculum. ¶ *Amphitheatrica* fuit genus chartæ, de qua *Plin. l.* 13. *c.* 12.

Amphitheātrum, *anfiteatro*, *ἀμφιθέατρον*. Locus erat spectaculis gladiatorum, & venatorum designatus. Is cum non semicircolari figura, sicut theatra, sed orbiculari ovi instar exstructus esset, Amphitheatri nomen accepit, quod veluti ex duobus Theatris conflaret. *Isid. Or. l.* 18. *c.* 52. *Martial. de Spectac. epigr.* 2. omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro. Adde *Plin. l.* 5. *epiſt.* 9. ¶ In Theatro ludi scenici, in Amphitheatro gladiatorii fiebant, ac Circenses. Itaque illud Veneri, hoc Marti sacrum fuit.

Amphithetum, n. 2. *ἀμφίθετον*, ingens poculum, quo uti solebant, cum strenue potare volebant. Hinc prov. Ex amphitetis bibisti, ideſt, ad ebrietatem usque. Dictum est, quod utravis ex parte stare posset. Si enim aperiretur, in duo æqualia pocula dividebatur.

Amphitoe, f. 1. nympha, ab *ἀμφὶ*, circum, & *θέω*, curro.

Amphi-

Amphitrite, tes, f. r. Ἀμφιτρίτη, Oceani, & Doridos filia, uxor Neptuni. Per metonymiam ponitur pro mari. Dicta est ab ἀμφὶ, & τείρω, frido, vel τρίβω, vel τρίζω, tero, quod mare terram circumterat, vel τρέω, timeo, quod terreat navigantes, vel τρέχω, curro, vel a τρίτη, quia triplices aquæ, dulces, salsæ, mixtæ. *Ovid. Met.* 1. v. 13. Nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Amphitryo, m. 3. Ἀμφιτρύων, princeps Thebanus, Alcei filius, & Alcmenæ Herculis matris conjux. *Plaut.* tamen Amphitruo scribit, quia vetustissimi Romanis peregrinas litteras non admittebant. unde & *Phryges* dicebant, quod nos *Phryges*, & *Sullam*, quem nos *Syllam*.

Amphitryoniades a Poetis Hercules dictus Amphitryonis filius. *Catul. carm.* 59. Audet falli pares Amphitryoniades. *Falli pares* propter fabulam Jovis Amphitryonem simulantis. *Virg. Aen.* 8. Amphitryoniadas armenta, abitumque parabat. Al. leg. *Amphitryoniades*.

Amphora, f. 1. *anfora*, כד, Ger. *ein krug*, ἀμφορεύς, vasis vinarii genus duas ansas habentis, sic dictum, quod ex utroque latere captum feratur. ¶ Sumitur item pro mensura continente congios octo, idest sextarios 48. (sextarius autem est unc. 20.) ex quibus aliæ sunt majores, ut Italicæ, quas & cetamia, & metretas, & Lat. quadrantalia vocant, aliæ minores duplo, ut Antiochicæ. *Cic. pro Font.* Quaternos denarios in singulas vini amphoras, &c. Adde *Od.* 21. *l.* 3. *Horat. Cic.* 4. *Verr.* Amphoras mellis. ¶ Fictiles fere fuerunt amphoræ. *Horat. de Art.* v. 21. Amphora cœpit Institui, currente rota cur urceus exit? ¶ In genitivo plurali plerumque habet *amphorum* pro *amphorarum*, si juncta sit cum adjectivis numeralibus.

Amphoralis, le, ut *vas amphorale*, quod amphoram capit, apud *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Amphorarius, a, um, ut *vinum amphorarium*, quod in amphoras diffusum e dolio. *Leg. ult. ff. de tritic. vino, oleoque leg.*

Amphrysæus, a, um, adject. ab Amphrysо. *Stat. Silv. l.* 1. 4. v. 105. Aut Amphrysæo pastor de gramine carpsi.

Amphrysius, a, um, idem quod Amphrysæus. *Virg. Aen.* 6. v. 398. Breviter fata est Amphrysia Vates.

Amphrysus, m. 2. & Amphrysus, Ἄμφρυσος, Ἄμφρυσος, fl. Thessaliæ qui Halum opp. exc. alluebat, & juxta Othrys M. radices decurrit in Sperchium, apud Thebas Thessalias. Hic Apollinem Admeti Regis armenta pavisse fabulantur. ¶ Est item fl. Phrygiæ, qui feminis sterilitatem affert.

Ample, magnifice, honorifice, honeste, *ampliamente*, כבוד, Ger. *herlich*, *grosslich*, *ehrlich*, *herrlich*, Ἀνάκτορος, δωρεῶν, *Dolce*, adv. copiose, magnifice. *Cic.* 6. *Verr.* Exornat ample, magnificeque. ¶ Hinc superlat. *amplissime*. *Oic.* 1. *Verr.* Honores amplissime, & magnificentissime gessit. *h. e.* cum summa amplitudine, & dignitate. ¶ Comparat. Amplius V. infra suo loco.

Amplecto, pro amplector, usus est *Plaut. Rud.* 3. 5. 36. Amplectitote crura fusti bus. Hinc passive *Lucill.* apud *Priscian. l.* 8. Ego non finam me amplectier.

Amplector, eris, amplexus sum, amplexu circumplico, complector, amplexor, comprehendo, circumnecto, circumplico, *abbracciare*, חבק, Germ. *umfahen*, *umbfassen*, *umbraffen*, Gal. *embrasser*, Hisp. *abracar*, περιβάλλω. *Plaut. in Cist.* Anus ei amplexa est genua. ¶ Ponitur & pro amare, *amare*. Eos enim amplecti solemus, quos vehementer amamus. *Cic.* 5. *Fam.* Amplector talem animum. Sic amplecti amore apud *Cic.* & *Sallust.* Amicitiæ amplecti apud *Cic.* ¶ Item pro sequi. *Cic. de Orat.* Jus civile tam vehementer amplexus es. ¶ Item pro comprehendere. *Cic. pro Rosc. Com.* Quod ego pluribus verbis amplecterer, si &c. *Idem* 4. *Ver.* Ut totum genus amplectamini judiciorum, cognoscite prius &c. ¶ *Officiis amplecti* est demereri, prosequi. *Cic. Fam.* 5. *epist.* 8. Ad tuam amplitudinem meis officiis amplectendam incidisse.

Amplexo, pro amplexor. *Accius* apud *Nonium c.* 7. n. 14. Postremo amplexa, fructum, quem dii dant, cape.

Amplexor, aris, frequentat. idem fere quod amplector, *abbracciare*, ut amplexari aliquem, apud *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 9. Et amplexari otium. *Id pro Sest.*

Amplexus, a, um, particip. ab amplector, *chi ha abbracciato*. *Virg. Aen.* 2. v. 490. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. *Martial. l.* 9. *epigr.* 62. Ædibus in mediis totos amplexa penates Stat platanus. *Pers. sat.* 5. v. 182. Rubrumque amplexa catinum Cauda natat thinni.

Amplexus, us, m. 4. amplectendi actus, *abbracciamento*, περιγλυκή, *Cicer. l. de Div. c.* 36. Serpentis amplexus circumplicatus. *Virg. Aen.* 1. v. 687. Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet.

Ampliatio, onis, verbal. ab amplio, *ampliazione*, *dilazione*. Apud Philosophos est tanquam extensio termini, cui opponitur restrictio. ¶ Est etiam verbum forense, de quo *Asconius l.* 1. *in Verr. Sigon. de Judiciis l.* 2. *c.* 22. In iis causis adhibebatur, cum Judices significabant, rem sibi non liquere, ideoque secundam actionem instituendam esse. Dicebatur autem ampliatio, quia Prætor de consilii sententia pronuntiabat, *causam amplius cognoscendam esse*. ¶ Differt a Comperendinatione, quia comperendinatio facta est etiam si judices non judicarent; ampliatio vero ex incerta Judicum sententia oriebatur. Ex causa comperendinationis bis tantum causa dicebatur: ex causa ampliationis sæpius dici potuit. In Comperendinatione poterat esse ampliatio; in ampliatione nequaquam comperendinatio. Qui putant, in comperendinatione defensorem primum dixisse, in ampliatione primum accusatorem, magnum sane inter utramque discrimen afferunt, sed falsum; utrobique enim idem ordo servatus est, ut egregie probat *M. Anton. Ferratius l.* 1. *ep.* 9. contra *Ascon.* & cet. omnes, qui *Asconium* secuti sunt.

Ampliator, qui ampliat. In numo Antonini Pii apud Spanhem. & Mediobarb. *pag.* 193.

Ampliatus, a, um, *ampliato*, *allargato*, *accresciuto*, amplior, seu major factus. *Celf.* 7. 5. 2. Ampliatum vulnus. *Hirt. de B. Hisp. c. ult.* Ampliatus honor. ¶ Dicitur etiam de eo, cujus judicium dilatum est. *Liv. l.* 43. *c.* 2. Bis ampliatus, tertio absolutus est reus.

Amplificatio, onis, *accrescimento*, *aumento*, αὔξησις, accessio, cumulus. *Cic.* 1. *Offic.* Nec vero amplificatio rei familiaris nemini nocens vituperanda est. Et *l.* 2. propter amplificationem honoris, & gloriæ. ¶ Apud Rhetbores figura est, qua argumenta tum verbis, tum rebus dilatantur. Vide *Quinti. l.* 8. *c.* 4. *Cic. in Partit.* Amplificatio est gravior quædam argumentatio, quæ motu animorum conciliat in dicendo finem. ¶ Apud Rhethoricæ artis Scriptores usurpatur etiam pro Perorationis parte, in qua affectus moventur. *Auct. ad Herenn. l.* 2. *c. penult.*

Amplificator, m. 3. verbale, qui rem aliquam, aut personam ampliorem reddit. *Cic.* 5. *Tusc.* Rerum etiam ipsarum amplificator fuit. Et *Fam.* 2. *ep.* 9. Amplificator dignitatis.

Amplificatrix, icis, *accrescitrice*, quæ amplificat. *Pacat. in panegy. Theodos. c.* 8. Quos plurima laude dotavit amplificatrix veri vetustas.

Amplificatus, a, um, *ampliato*, *accresciuto*, auctus. *Cic.* 3. *Catil. c.* 1. Urbs amplificata. *Id. pro Leg. Manil. c.* 16. Auctoritas amplificata. *Id.* 3. *de Legib. c.* 14. Pauci honore, & gloria amplificati.

Amplifice, adverb. *ampiamente*, ample. *Catul. carm.* 63. v. 261. Talibus amplifice vestis decorata figuris. At Grævius legit, *amplifica*.

Amplifico, as, a. 1. *amplificare*, הרחיב, Ger. *gross machen*, *erweitern*, αὐξάνω, est augere. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Eamque facultatem differendi amplificavit. *Idem pro Domo*, A populo semper sum defensus, amplificatus, atque ornatus. ¶ Amplificare dicendo est exaggerare. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 51. V. Amplificatio.

Amplificus, a, um, amplus. V. *Amplifica*.

Amplio, as, avi, atum, are, augeo, amplifico, *ampliare*, *accrescere*, *dilatare*, הרבה הרחיב, Ger. *vermehren*, *gross machen*, Gall. *amplier*, *augmenter*, Hisp. *ensanchar*, *o estender*, μεγαλύνω, Rem ampliare, *Hor. l.* 1. *sat.* 4. v. 32. Ampliare servitia. *id est* numerum servorum augere. *Tacit. l.* 2. *hist. c.* 78. Ampliare plagam. *id est* ampliorem facere. *Celf. l.* 7. *c.* 5. *num.* 1. Ampliare Impetum, *Suetton. Aug. c.* 18. & *Cæs. c.* 44. ¶ Est etiam verbum judiciorum, & idem valet, ac, amplius pronunciare, h. e. differre, rejicere in aliud tempus, cujus rei signum dabant Judices per litteras N. L. idest non liquet. Sic ampliare hominem, est ejus damnationem differre. *Liv. l.* 43. *c.* 2. Bis ampliatus, tertio absolutus est reus. V. *Ampliatio*.

Ampliter, adverb. ample, *ampiamente*, *liberalmente*. *Plaut. Merc. prol. v.* 58. Acceptus hilare, atque ampliter. Et *Ciſtell.* 2. 3. 54. Ampliter occupatus. *hoc est* maxime.

Amplitúdo, dinis, f. 3. gloria, dignitas, splendor, pondus, auctoritas, gravitas, claritas, claritudo, præstantia, majestas, *ampiezza*, דרג, Ger. *grosse herrlichkeit grossmechtigkeit*, μέγεθος, αὐξησις, ut *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 55. scribit, est potentiæ, aut majestatis, aut aliquarum copiarum magna abundantia. *Idem ad Lent.* Omnem amplitudinem, & dignitatem tuam in virtute, atque in rebus gestis tuis, atque in tua gravitate positam existimare. ¶ Amplitudo orationis apud *Gell.* 7. 14. est copiosum, ac magnificum dicendi genus. ¶ Est etiam amplitudo spatii, seu locorum. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Amplitudo urbis. Et *l.* 12. Platanos non potuisse in amplitudinem crescere. *Cic.* 6. *Verr.* dixit simulacrum modica amplitudine.

Amplivágus, a, um, qui in amplum vagatur. *Auctor ad Herenn.* 3. 19. Amplivagas imagines reddunt. Alii aliter leg.

Amplius, pluſquam, præterea, supra, magis, insuper, *più*, יותר, Germ. *mehr*, *weiter*, Gall. *plus*, *d' avantage*, Hisp. *mas*, πλέον, adverb. significat plus, & subintellecta conjunctione *Quam*, regit varios casus secundum verbi sequentis exigentiam. *Cæſ.* 1. *Com.* Amplius octingentæ a litore discesserant. *Id.* 4. *B. G.* Cum ipsi non amplius quingentos equites haberent. *Id.* Amplius horas quatuor pugnaverunt. *Cic.* Amplius sunt sex menses. ¶ Ponitur etiam pro præterea, *dipoi*, sine casu. *Cic. de Arusp. resp.* Quid amplius ad ejus laudem inquendam facere potuisset? ¶ Eleganter & cum *Quam* jungitur. *Cic. Verr.* 4. *c.* 31. Quibus ne rejiciundi quidem amplius, quam trium judicum præclaræ leges Corneliæ faciant potestatem. ¶ Habet vim subst. *Plaut. Capt. a.* 5. *v.* 4. Amplius liberorum. ¶ Est etiam formula Judiciorum. Cum enim Judicibus non liquebat, iterumque causa erat cognoscenda, *Amplius*, pronuntiabant, significantes de re ea esse iterum deliberandum. *Cic.* 3. *Verr.* 9. V. *Ampliatio*, & *Amplio*. ¶ *Hoc amplius*, hoc insuper. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 12. Bestiis sensum, & motum dedit, homini hoc amplius, quod addidit rationem. *quæſto di più che &c. Adde l.* 9. *ad Famil. ep.* 25. ¶ Nihil amplius, *niente di più*. *Cic.* 7. *Verr.* 49. Sthenius se se ipsum abs te repetit, nihil amplius. ¶ Regit etiam ablativum. *Cic.* 4. *Acad. c.* 26. Solem amplius duodeviginti partibus confirmant majorem esse, quam terram. *Sallust. in Jug. c.* 57. Morari amplius opinione. ¶ *Amplius* absolute pro insuper, præterea. *Terent. Heaut.* 1. 2. 11. Quam vellem Menedemum invitatum, ut nobiscum etiet bodie, amplius. *h. e.* Menedemum quoque præter alios invitatum.

Ampliuscúle, adv. *Sidon. Apoll. l.* 8. *epiſt.* 16. Si aliquid insuper ampliuscule scribi depoposciſſet.

Ampliuscúlus, diminut. paulo amplior. *Apul. Apol. p.* 322. Ampliuscula fortuna devolutus.

Amplo, as, a. 1. amplifico. *Pacuv. apud Non. c.* 10. n. 14. Qui causam humilem dictis amplent. *obſoletum*.

Amplocti pro *amplecti* dixere Veteres, teste *Priſcianus l.* 1. *pag.* 552. *Pottio.* ea scilicet ratione qua *vorto* pro *verto*, & *vosser* pro *vester*, &c.

Amplus, o. 1. 2. *ampio*, *spazioso*, רחב, Ger. *weit*, *breit*, Gal. *ample*, *spacieux*, Hisp. *ancho*, πλατύς. *Cæſ.* 4. *B. G.* Quorum fuit civitas ampla, & florens. ¶ Per translationem significat, quod multa dignitate præditum est, *onoratissimo*, *Cic. pro Sex. Roſcio*. Is mihi videtur amplissimus, qui sua virtute in altiorem locum pervenit. Sic *amplissimus ordo*, idest Senatorius, apud *Cic. pro Mil.* & *amplissimo* genere natus. h. e. nobilissimo, apud *Cæſ.* 4. *B. Gall. c.* 12. ¶ Item copiosus. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 11. Pecunia illi ampliore opus erat. Sic *Amplior* pro divitibus posuit *Horat. l.* 1. *epiſt.* 3. parvi properamus & ampli. ¶ *Amplus orator* dicitur 2 *Cic. in Orat. c.* 9. qui oratione utitur sua, copiosa, & magnifica. ¶ *Ampliores* pro *plures* bis usurpatum est a *Cajo JCto Dig.* 30. *leg.* 64.

Amptrúo, vel Amtruo, as, antiquum, & obsoletum verbum significat moveri, aut circum moveri; ab *am*, circum, & *truo* moveo. *Lucil.* apud *Feſt.* Prætul ut amptruat, inde & volgus redamptruat olli. Sed variæ sunt hujus loci lectiones.

Ampulla, f. 1. *ampolla*, אזרוה, Ger. *ein vulgutter vor glas*, Gal. *fiole*, *bouteille*, Hisp. *ambolla*, *o redoma de vidrio*, λήκυθος, gem. ll. vasis genus ex vitro, aut alia materia, turgidum veluti inflato ventre, & angusto ore, quo oleum veteres in balneis servabant, item quo in mensa ad aquam, ad potionem, & alios usus utebantur. ¶ Item vas vinarium ex corio. V. Ampullarius. *Cic. l.* 4. *de Fin.* Si ad illam vitam, quæ cum virtute degatur, ampulla accedat. ¶ *Hor.* dixit per translationem, *de ar. poet. v.* 97. Projicit ampullas, & sesquipedalia verba. *quod est*, verba turgentia.

Ampullacéus, o. 1. 2. quod ex ampulla est, ut ampullacea pyra, quæ ab ampullæ forma nomen habent. *Plin. l.* 15. *c.* 15. ¶ *Ampullaceum coriuro* faciendis ampullis aptum, *Colum.* 8. 2. *sub fin.*

Ampullarius, ii, ampullarum artifex, seu qui ampullas corio tegit. *Plaut. Rud.* 3. 4. 50. Quivis dicat ampullarius, Optimum esse operi faciundo corium &c.

Ampullarius, a, um, o. 1. 2. quod ad ampullas pertinet. *Plaut. Stich.* 1. 3. 75. (al. 2. 1. 75.) Ampullarias cavillationes. *h. e.* quæ jactantur in balneis inter ungendum. Al. leg. *crapularias*.

Ampullor, aris, ampullis verborum utor, magnifice loquor. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 3. v. 14. An Tragica desevit, & ampullatur in arte.

Amputatio, nis, f. 3. *troncamento*. *Cic. de Sen. c.* 15. Sermentorum amputatio. ¶ Ponitur & pro ipsa materie amputata. *Plin. l.* 12. *c.* 25. *de arbore balsami*. Et farmenta quoque in merce sunt: sestertiis septiagentis amputatio ipsa, furculusque venit. ¶ *Amputatio vocis* est vocis amissio, φωνῆς ἀπόπτωσις. *Cal. Aurel. Tard.* 2. 6.

Amputatorius, a, um, amputandi vim habens. *Theodor. Priſcian. de diæta*, *c.* 10.

Amputátus, a, um, nomen ex particip. *tagliato*, *troncato*, *tronco*, ἀποκεκομμένος. *Cic. in Orat. c.* 51. Infracta, & amputata loquuntur. *Id. Fin.* 2. *c.* 13. Amputata circumcisaque inanitate omni, & errore.

Ampúto, as, a. 1. circumcido, reseco, reticio, resello, *tagliare*, Ger. *abhauen*, *beschneiden*, Gal. *ronger*, *couper a l' avantour*, *Hist. cortar en derredor*, ἀποκόπτω, circumputo, abscindo, seu aufero. *Cic.* 5. *de Fin.* Quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat. *Idem ib. l.* 3. *c.* 6. Amputare ramos miseriarum.

Ampycides, patron. idest Mopsus Ampyci filius. *Ovid. Met.* 12. 455. Cecinisse futura Ampycidem Mopsum.

Ampycus, i, Mopsi augurii pater, Titanoris filius. *Ovidio* Ampyx dicitur. *lib.* 12. *Met.* Ampyca quid referam?

Amsanctus, vel Ansanctus, *la val di Fricenzi*, locus in Italia in Hirpinis, aut in Lucanis, aut in Sabinis noxius, & lethalis ob aquas putridas, & fœtentes, quod sulphurem sint, & undique silvis, angustisque claudantur, adeo ut sine periculo adiri non possit ob fœtorem & horrorem loci. Inde ei nomen factum. Amsanctus enim, ut ait Servius, dicitur quasi ab omni parte sanctus. *Cic.* in Hirpinis ponit *l.* 1. *de Div. c.* 36. Alii in Lucania. ¶ Hinc fabulantur Poetæ ad Inferos aditum esse. *Virg. Aen.* 7. v. 563.

Amtermíni, qui circa terminos provinciæ manent. *Festus*.

Amuléttum, i, n. 2. medicamentum est, quod de collo suspenditur, aut alia quacumque ratione adhibetur, ad amoliendum fascinum præcipue & morbos: ab amoliendo dictum: unde quidam *Amolatum* scribunt, φυλακτήριον, ἀλεξιφάρμακον, *breve*, *sumleto*. *Plin. l.* 25. *c.* 9. Cyclamini radicem amuletum vocat. Et *l.* 37. *c.* 3. Infantibus succinum alligari amuleti ratione potest. ¶ Hujusmodi amuleta ex antiquis sigillis ac gemmis exhibuit *Pignorius* in Characteribus Ægyptiis.

Amulius, m. 2. Ἀμύλιος, Procæ filius, & Numitoris frater, qui Regnum fratri abstulit, atque omnem ejus stirpem virilem necavit, fratris quoque filiæ Rheæ Sylviæ per speciem honoris, cum Vestalem eam legisset, perpetua virginitate

ſpem partus ademit. Sed cum ea furtim a Marte compreſſa Romulum & Remum genuiſſet, ab his regno pulſus, & vita ſpoliatus eſt. *Ovid. Faſt.* 3. v. 67. Romuleoque cadit injectus Amulius enſe.

Amurca, æ, f. 1. *feccia dell' oglio*, מקמצת, Ger. *oeltreſten*, *oder hefen*, Gall. *la lie d'huile*, Hiſp. *alperkin de azeite*, ἀμυργὶς, ſordes olei, quæ præcedunt. Nam quæ ſequuntur, fæces vocantur. *Virg.* 1. *Georg.* v. 194. Nigra perfundere amurca. ¶ Contra culices, & limaces vim habet maximam. *Plin. lib.* 15. *c.* 8. ¶ *Servius ad loc. Virg. cit.* docet hanc vocem per *e* quidem ſcribi, ſed per *g* pronunciari, ut *Cajus*, *Caius*.

Amurcaria dolia, in quæ amurca infunditur. *Cato de R. R. c.* 10. Dolia, queis vinacea condat decem, amurcaria decem.

Amuſia, ἀμουσία, ruditas, canendi imperitia. *Varro apud Non. c.* 1. *n.* 54. & 247. Præſepibus ſe retineat forenſibus, Quibus ſuam delectet ipſe amuſiam.

Amuſſis, is, f. *livella*, *traguardo*, κανὼν, κανονόγραφον, regula lignea, vel ferrea perfectæ rectitudinis, qua utuntur fabri ad coæquanda opera, & ad planam æqualitatem dirigenda. Ita definiunt *Feſtus*, & *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 28. ¶ Si huic rectæ regulæ addatur altera, ita ut rectum angulum efficiat, eſt *norma*, quam Itali *ſquadra* vocant. Aliam tamen huic voci ſignificationem alii tribuunt, quod nempe ſit ſunículus ille, quem fabri materiarii rubrica illinunt, cum opus probant. Alii intelligunt perpendículum, quo erectæ rectitudines exiguntur. Sed prior notio magis propria videtur. *Auſon. Idyll.* 16. v. 32. nil ut deliret amuſſis. ¶ *Ad amuſſim* eſt exacte, perfecte. *Gell. l.* 20. *c.* 1. Talionem ad amuſſim æquiparare. *Id. l.* 1. *c.* 4. Judicium factum ad amuſſim. Al. hic leg. *examuſſim*, quod idem ſonat. ¶ *Numerus ad amuſſim*, dicitur a *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. *ad fin.* qui tantus omnino eſt, quantus dicitur: ut ſi dicas: *numerus centenarius ad amuſſim*, Italice vertes *cento in punto*. ¶ Scribitur & *adamuſſim*.

Amuſſitatus, a, um, ad amuſſim exactus, & translate perfectus. *Plaut. Mil.* 3. 1. 38. Amuſſitata indoles.

Amuſſum, ii, n. idem quod *amuſſis*, vel opus ipſum ad amuſſim exactum. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Marmoreum amuſſium.

Amuſos, ex græco ἄμουσος, ideſt, alienus a Muſis, indoctus, rudis, *ignorans*, *rozzo*. *Vitruv.* latinum fecit, & pro imperito muſicę dicit *l.* 1. *c.* 1. Nec muſicus, ut Ariſtoxenus, ſed non amuſos. Et *Symmach. l.* 1. *epiſt.* 14. Amuſos tibi videbar, qui dijudicare non poſſem.

Amyclæ, *Londonia*, pluraliter, urbs Laconię, Tyndari Regia, in qua nati ſunt Caſtor, & Pollux. ¶ Urbs etiam fuit Auruncorum in Italia, in ora maritima, ab Amyclęis Laconię condita, inter Tarracinam, & Cajetam, apud Fundos, ubi adhuc ſpecus Amyclęum, *Spelunga*, ex qua mare Amyclęum, *mare di Sperlunga*. Hujus cives a muribus, vel a ſerpentibus deleti ſunt, ut narrat *Plin. l.* 3. *c.* 5. quod, cum Pythagoricam ſectam ſequerentur, abſtinebant cędę animalium. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Sed veriſimilius eſt, Amyclas ab boſtibus captas, & everſas fuiſſe ex ſilentii obſervantia. Nam ſæpius falſo boſtium adventu nuntiato, ne civitas inani terrore quateretur, cautum lege eſt, nequis amplius boſtium adventum nuntiaret. Cum igitur aliquando hoſtes re vera adventaſſent, nemine nuntiante audente, urbs capta eſt, cives ad unum interfecti fuere. Hinc adag. a *Lucilio* uſurpatum (apud *Serv. ad* 10. *Æn.* v. 564.) Mihi neceſſe eſt loqui, nam ſcio Amyclas tacendo periiſſe. *Virg.* 10. *Æn.* v. 563. *Plin. l.* 8. *c.* 29.

Amyclęus, a, um, ad Amyclas ſpectans, ἀμυκλαῖος. Eſt & epith. Apollinis, ob tamum ei dicatum Amyclis, in Laconia. *Strab. l.* 8. ¶ Hinc ipſę Amyclę Apollinęę vocantur a *Stat. Theb.* 4. v. 223. Et Amyclęi fratres ab eod. *l.* 7. v. 413. dicuntur Caſtor & Pollux hujus oppidi alumni. ¶ Amyclęum canem laudat *Virg. Georg.* 3. v. 345. quia Laconia canes præſtantes gignit. ¶ *Amyclæi aloves* dicuntur a *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. v. 142. alludendo ad eum olorem, ſub cujus ſpecie Jupiter Ledam compreſſerat. *Amyclæum plumam* dixit *Martial. l.* 14. *epigr.* 161. cygneam intelligens.

Amyclanus ſinus, prope Amyclas Auruncorum, ubi præſtantiſſima vina Cæcuba proveniebant. *Plin.* 14. 6.

Amyclides, æ, m. Hiacynthus filius Amyclæ. *Ovid.* 10. *Metam.* v. 162. Te quoque, Amyclide, poſuiſſet in æthere Phœbus, &c.

Amyctæus, a, um, lacerandi, ſeu vellicandi vim habens, ab ἀμύσσω, vellico, lacero. *Cœl. Aurel. Tard.* 2. 6.

Amycus, m. 2. ἄμυκος, Neptuni, & Melięs nymphæ filius, Bebryciorum Rex, qui advenas in Bebrycium nemus ad cæſtuum certamen provocabat, & inſidiis circumventos ibidem interficiebat. Cum itaque Argonautæ in Bebrycium veniſſent, Pollux a Rege ad certamen provocatus eſt, ſed in certamine inſidias ſentiens, contractis ſociis, Amycum interfecit. *Valer. Flacc. l.* 4. *Argon.* v. 148. *& ſeq.*

Amydon, onis, f. 3. ἄμυδις, Pæoniæ civitas, quæ Trojanis auxilia miſit, teſte *Homero* 2. *Iliad. Juven. Sat.* 3. Hic alta Sicyone, aſt hic Amydone relicta.

Amygdala, æ, f. 1. *mandorla*, שקדים, Ger. *mandelbaum*, Gall. *amande*, Hiſp. *almendra*, ἀμυγδάλη, nux Græca, quæ & Thaſia dicitur. *Plin.* 16. 26. ¶ Amygdalum etiam neutro genere dicitur pro fructu. Palladius, *Januar. tit.* 35. Græci afferunt naſci amygdala ſcripta. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Floret prima omnium amygdala menſe Januario.

Amygdalaceus, a, um, amygdalam referens. *Plin. l.* 26. *c.* 11. Amygdalaceo folio, flore roſaceo.

Amygdalicus, a, um, amygdalinus. *Pallad. l. vic. de piſtaciis*. Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos.

Amygdalinus, a, um, ex amygdalis factus, ut amygdalinum oleum. *Plin. l.* 26. *c.* 4. *Serenus Sammonic. carm.* 26. Fertur, amygdalinæ ſuccus nucis eſſe bibendus.

Amygdalites, æ, herba eſt inter Tithymalorum genera. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Amygdaloides, is, ἀμυγδαλοειδὴς, ſpecies tithymali, qui & maſculus dicitur. *Apulej. de herb. c.* 108.

Amygdalus, f. 2. *mandorlo*, שקד, Ger. *ein mandelbaum*, ἀμυγδάλη, arbor amygdala ferens. *Col. l.* 3. Amygdalus ſi parum ferax erit.

Amygdalum. V. Amygdata.

Amylatus, a, um, amylo mixtus. *Cœl. Aurel. Tard.* 2. *c.* 13. & *Apic. l.* 2. *c.* 2.

Amylo, as, a, amylo misceo. *Apic. l.* 7. *c.* 5. *& 6.*

Amylum, ἄμυλον, vulgo amydum, genus placentæ ex triticeo lacte expreſſo, cum triticum aliquot dies in aqua maceratum eſt, ab α priv. & μύλη, mola, quaſi factum ſine mola. *Cato de re ruſt. c.* 87.

Amymone, ſil. Danai, quæ dum ſe in ſylvis jaculando exerceret, Satyrum percuſſit imprudens, qui impetu in eam facto vim ei voluit inferre. Imploravit virgo Neptuni auxilium. Sed id ab eo paſſa eſt, quod a Satyro formidarat. Prægnans facta Nauplium peperit. *Propert. l.* 2. *El.* 26. Teſtis Amymone latices cum ferret in arvis, Compreſſa.

Amyntas, æ, m. 1. ἀμύντας, Pater Philippi Macedonum Regis. *Curt. lib.* 1. ¶ Item nomen paſtoris. *Virg.* 3. *Ecl.* At mihi ſe ſe offert ultro meus ignis Amyntas.

Amyntiades, æ, m. Philippus Rex Macedonum Amyntæ filius. *Ovid. in Ibin.* v. 295.

Amyntor, oris, pater Phœnicis, apud *Homer. Iliad.* 8. Hinc *Ovid. Met.* 8. v. 307. Et cretus Amyntore Phœnix. Et *Epiſt.* 3. *Hervid.* v. 27. Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati. ¶ Item Dolopum rector, apud eund. *Met.* 12. v. 364.

Amyntorides, æ, m. Phœnix Amyntoris filius, Achillis præceptor, qui ex nimio fletu oculos amiſit. *Ovid. in Ibin.* v. 259.

Amyſis, f. 3. ἄμυσις, genus poculi, vel ſtrenuæ potationis apud Thraces, quo uno duſtu totam potionem hauriebant, ab adv. ἄμυστι, raptim, quod fit ab α priv. & μύω, claudo, quoniam ſine reſpiratione, & labiorum contractione biberent. *Hor.* 1. *Car. od.* 36. Baſſum Threcia vincat amyſtide. Hinc ἀμυστίζω, ingurgitare, bibere affatim, & ſine reſpiratione. ¶ Aliqui amyſtim gemmam volunt eſſe, quæ nunc amethyſtus dicitur.

Amythaon, onis, Crethei filius, Æſonis frater, Melampi pater, qui Pyli habitavit. *Stat. Theb. l.* 5. v. 452. Juxtaque Amythaoné cretus jam ſenior, ſed mente virens, Phœboque Melampus.

Amythaonia, æ, f. 1. ἀμυθαονία, Elidis pars, ita dicta ab Amythaone Crethei filio. *Steph.*

Amythaonius, a, um. *Virg. Georg.* 3. *ad fin.* Phillyrides Chiron, Amythaoniuſque Melampus.

A ANTE N.

An, adverb. eſt alias interrogandi, *forſe*, alias dubitandi, *ſe*, ἢ μή. *Ter. Eun.* 4. 5. 7. An abiit jam a milite? *Ovid. Heroid.* 17. v. 166. An neſcis longas regibus eſſe manus? *Nepos in princip. Timotheæ*. Huic uni contigit, neſcio an ulli, ut &c. ¶ Interdum uſurpatur, præcedente utrum. *Cic. in Piſ. c.* 10. In quo ζ convivio) nemo poteſt dicere, utrum iſte plus biberit, an vomuerit, an effuderit. ¶ Interdum *ne* præpoſito pro utrum. *Cic. in Orat. c.* 61. Quæſtum eſt, in toto ne orationis circuitu, an in principiis ſolum, an in extremis, an in utraque parte numerus tenendus ſit. ¶ Quandoque utraque particula *ne*, aut *utrum* omittitur. *Cic. Verr.* 4. *c.* 77. Reſpondeat, quis ſit iſte Verrutius, mercator, an orator, an pecuarius? ¶ Videtur *an* aliquando uſurpari pro *an non*. *Cicer. Fam.* 9. *ep.* 15. Eſt id quidem magnum, atque haud ſcio, an maximum. ¶ *An* pro *Utrum*, primo loco poſitum, *Cæſ. l.* 3. *c.* 6. Videndum, an adſtrictum corpus ſit, an profluat. *Plin. l.* 25. *c.* 1. Diſtat, an maturitas olivarum in torcularibus fiat, an in ramis. Habet etiam *Quintilianus*. ¶ *An* pro ſive. *Tacit. An.* 3. 22. Cæſar de ſe nihil addidit, metu invidiæ, an ratus conſcientiam factis eſſe. Ubi tamen ſubjicere videtur per Ellipſin, *neſcio utrum*. ¶ *Anne* idem eſt quod *an*. *Terent. Andr.* 5. 2. 10. Anne eſt intus Pamphilus? *Cic. in Orat. c.* 61. Quærendum, utrum una ſpecies ſit, anne plures. ¶ *Annon* eſt interrogantis, & argumentis. *Terent. And.* 3. 5. 15. Annon hoc dixi eſſe futurum? *non ſi ho già detto?* ¶ Ponitur & pro *annè*. *Terent.* 1. 2. 97. Pater ejus rediit, an non?

Anabaptiſmus, i, m. iteratus baptiſmus. *Auguſtin. enarrat. in Pſ.* 38.

Anabaſis, herba, quæ Latine equiſetum dicitur; Recentiores Cauſam equinam vocant. *Plin. l.* 26. *c.* 13.

Anabaſtus, i, m. ἀναβάτης, velox nuncius, qui equo, curruve conſcenſo celeriter aliquid alio perfert. *Hieronym. l.* 3. *adverſ. Ruffin. c.* 1. *ad fin.*

Anabathrum, i, n. *ſcalæ*, ſcalæ, ſeu gradus, per quos in theatris ad ſubſellia ſcanditur, ab ἀναβαίνω aſcendo: vel gradus ipſi, in quibus ſedebant ſpectaturi. Nam theatrorum ſedilia ita erant compoſita, ut gradatim, & ſcalarum more aſſurgerent. *Juvenal. Sat.* 7. v. 45. Nemo dabit regum, quanti ſubſellia conſtant, & quæ conducto pendent anabathra tigillo.

Anabolicæ ſpecies, hoc eſt ad veſtiendum pertinentes, ut ſunt lanæ, ſericæ, bombycinæ, &c. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 45.

Anabolium, ii, n. pallium. *Inſcript. Grut. pag.* 70. *n.* 8.

Anacephalæōſis, is, f. *recapitulazione*, ἀνακεφαλαίωσις, brevis repetitio eorum, quæ in oratione ſparſim, & huc dicta ſunt, ab ἀνὰ, rurſum, & κεφαλὴ, caput. Vulgus vocat recapitulationem. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. vocat partem peroratonis. Eſt autem Græca vox, & Græce uſurpanda.

Anacharſis, m. 2. ἀνάχαρσις, Philoſophus ex Scytharum genere, ſapientiæ admirandæ. Venit in Græciam ætate ſeptem Sapientum. *Cicer. Tuſcul.* 4. *c.* 32. De illo vide *Diog. Laert.*

Anachites, æ, m. 2. ἀνάχιτις, gemma omnium pretioſiſſima, quam notiore vocabulo adamantem vocamus, dicta, quod vanos metus, animique lymphationes credatur abigere, & adverſus venena habere vim antidoti. *Plin.* 37. 4.

Anachoreſis, is, vel eos, f. *ritiro*, *ſolitudine*, ἀναχώρησις, receſſus ſo itudo. *Sidon. in conc. poſt epiſt.* 9. *l.* 7.

Anachoreta, vel Anachorita, æ, m. 2. ἀναχωρητὴς, ἀναχωρίτης, qui in ſolitudinem ſecedit, ab ἀναχώρω, ſecedo. *Sulpit. Severr. Dial.* 2. *de virtute Monach. Oriental. c.* 18. Laudabo anachoretas, mirabor eremitas, Martinum ſemper excipiam. *Cap.* autem 9. hanc inter Anachoretas, & Eremitas differentiam ſtatuit, quod Eremitæ in ſolitudinibus certa tabernacula habebant, & caſas; quibus Anachoretæ omnino carebant, ſoli per deſerta habitantes.

Anaclinterium, ii, *capezzale*, ἀνακλιντῆρες. Legitur apud *Spartianum in Ælio Vero cap.* 5. hęc vox latina facta. Lectum, inquit, eminentibus quatuor anaclinteriis fecerat. Ubi *Caſaubonus*: Lectorum quatuor ſunt ἐρείσματα. ad caput unum, alterum ad pedes: ad ſpondas interiorem, & exteriorem. Illud, cui incumbit caput, Græci, ἀνακλιντῆριον, vel ἀνακλιντῆρα nominant, Romani fulcrum, vel interdum pluteum.

Anacollēma, atis, neut. cataplaſma conglutinans. *Veget. de re Vetar.* 2. 17.

Anacolūthon, ἀνακόλουθον, quaſi inconſequens, figura eſt, vel vitium orationis, cum non redditur, quod ſuperioribus reſpondeat: ut ſi in oratione ponatur *μὲν*, & non ſequatur *δὲ*: ita ſi ponatur tot, quot non præcedente, aut tantum ſine quantum. *Virg. Æn.* 2. v. 331. Millia quot magnis unquam venere Mycęnis. Et *Æn.* 3. 341. Sed tamen idem olim curru ſuccedere ſueti. In his enim *Tot*, & *Quamquam* non præmittuntur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 5. Ergo dare ei negatis quicquam. ¶ Dicitur & anacoluthia, ἀνακολουθία, latine inconſequentia.

Anacreōn, m. 3. ἀνακρέων, Poeta Lyricus, a quo metra Anacreontica dicta ſunt, ortus ex Teo urbe Joniæ. Amavit puerum nomine Batyllum forma ſpectabilem. Periit acino uvæ paſſæ ſtrangulatus.

Anacreontēus, Anacreonticus, Anacreontius, ut Anacreonticum carmen, Anacreontium colon, apud *Quintil. l.* 9. *c.* 4. *Diomed. l.* 3.

Anactoria, æ, f. 1. Anactorium, *Ponizza*, opp. Epiri apud ſinum Ambracium, ab Actio ſtad. 40. introrſum recedens, a Leucade 30. M. P. Pop. Anactorii. Gent. Anactorius, a, um, *Plin. l.* 4. *c.* 1. ¶ Item urbs Joniæ, in Aſia minore, quæ poſtea Miletus appellata eſt. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Anactorion, ἀνακτόριον, herba eſt, quæ notiore nomine Ἰρίδιον Græcis, Latinis gladiolus appellatur. *Apulej. de herb. c.* 78.

Anactorius, a, um, ad Anactorium oppidum pertinens, ut Anactoria arx, *Sil. l.* 15. v. 299.

Anadēma, n. 3. ἀνάδημα, corona, aut ſimile capitis ornamentum. *Luc. l.* 4. v. 1122. Et bene parta Patrum ſunt anademata mitræ. *Poulus leg.* 26. *D. de auro*, & *argent.* docet, mitras, & anademata, quamvis corpus tegant, tamen ornamentorum, non veſtis eſſe. Loquitur ibi de ornamentis mulierbribus.

Anadiplōſis, f. 3. ἀναδίπλωσις, reduplicatio, conduplicatio, cum ultima prioris verſus dictio in principio ſequentis repetitur: ut illud *Virg. Æn.* 10. v. 18. Sequitur pulcherrimus Aſtur, Aſtur equo fidens &c. *Martian. Capell. l.* 5.

Anadyomēne, f. 1. ἀναδυομένη, emergens. Hoc nomine Apellis opus dictum eſt, quod Venerem habebat e mari emergentem. *Plin.* 35. 10.

Anagallis, fem. 3. ἀναγαλλὶς, herba, quam morgelinam, vel gallinę morſum vulgo vocant. Duę ejus a Pl. traduntur ſpecies, floris colore diſtinctę. Mas florem habet Phœnicium, femina cęruleum. *Plin.* 25. 13.

Anaglypha, n. 2. *cioè di baſſo rilievo*, ἀνάγλυφα, dicuntur vaſa, aliave opera aſpera cælaturis inæqualibus, & eminentibus, ab ἀνὰ, ſuper, & γλύφω, ſculpo. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Nunc anaglypha, in aſperitatemque exciſa circa lineaturum picturas quærimus. Dicuntur &

Anaglypta, eodem ſenſu, & origine. *Martial. l.* 4. *epigr.* 39. Nec menſis anaglypta de paternis. Et in *ein loco Plin.* Harduin. legit *anaglypsa* pro *anaglypha*.

Anaglyptes, m. 1. ἀναγλύπτης, ſculptor, quem Anaglypharium vocat vetus *Scholiaſt. Juvenal. ad Sat.* 9. v. 145.

Anaglyptice, ἀναγλυπτικὴ cælandi ars, ſive ſculpendi imagines, quæ emineant. Huic opponitur Diaglyphice, cum imagines ſuperficie operis ſunt depreſſores, excavatæ, ut anuli, & ſigilla, quibus litteræ obſignantur. Utraque vox Græca eſt a γλύφω ſculpo.

Anaglypticus, a, um, *lavorato a baſſo rilievo*, cælatus, *Sidon. epiſt.* 13. *l.* 9. Ge-

ruli caput plicantes Anagliptico metallo epulas superiores humeris ferunt onustis. Per *anagliptica metallum* pectinas fignis cælatas intelligit.

Anagnia, f. 1. *Anagni*, urb. E. Latii in monte, caput Hernicorum, a Roma 37. M. P. Ferentinum versus 5. Soram vero 16. a Præneste 14. *Virg. Æn. 7. v. 683.*

Anagninus, a, um, ad Anagniam pertinens, ut Anagnini municipes, *Cic. pro Dom. c. 30.*

Anagnostes, æ, m. *lector*, ἀναγνώστης. Veteres, qui copiosi essent, & paulo elegantiorem vivendi rationem instituerent, inter alia ministeria habebant pueros, qui cœnantibus legerent. Hos anagnostas græco vocabulo dicebant, quos Lectores *Sueton. Aug. c. 78.* appellavit *Nepos* 25. 13. 3. In familia erant pueri litteratissimi, anagnostæ optimi. Utitur & *Cic. Attic. l. 1. ep. 12. & Fam. 5. ep. 9.*

Anagramma, atis, ἀνάγραμμα, & Anagrammatismus, i, ἀναγραμματισμός, transmutatio, vel transpositio litterarum, ut Laudator, adulator; Galenus, angelus. Cæterum anagrammatum inventio (ut inquit *Morhofius in Polyhist. litter. l. 7. c. 3. n. 6.*) nescio quid plebeji & jejuni habet; nec sane decet multum elegantes Poetas, qui ad antiquitatis genium scribere contendunt.

Anagyris, f. 3. ἀναγυρις, herba est gravissimi odoris, quæ ob id a rusticis lignum putridum vocatur. Hujus folia, virgæque si quis decerpserit, fœdissimo odore manus imbuit, quo nonnisi frequenti lotione potest liberari. Hinc factus est locus proverbio, ut qui sibi obfutura commoveat, ἀναγυρον κινεῖ hoc est, anagyrim movere dicatur. *Plin. 27. 4.*

Analecta, orum, n. 2. *immondezze della tavola*, פְּסוֹלֵי, Ger. *diſchlachen, ſchnitz, oder was ab dem tiſch fellt*, Gal. *ce qui reſte ſur la table, reliquats*, Hisp. *lo que ſobra de la meſa*, ἀναλεκτα, purgamenta cœnarum, & quæcunque cibi eorum, quæ sub mensam cadunt, ab ἀναλέγω, colligo. *Martial. l. 14. epigr. 82.* In pretio scopas testatur palma fuisse: sed pretium scopis nunc analecta dabunt. Posteriorem versum *Voss.* & alii ita legunt: Otia sed scopis nunc analecta dabit: Ita ut analecta sit masculinum pro Analectes. Vide *Alex. ab Alex. Gen. dier. l. 4. c. 21.* ¶ *Id. Poeta l. 7. epigr. 19.* habet. Colligere longa turpe nec putat dextra Analecta, quidquid & canes reliquerunt. Ex quo colligi potest esse Analecta plurali numero. Quamquam & hoc cum Scriverio Vossius τὸν ἀναλεκτὸν malit, quam τὰ ἀναλεκτα agnoscere. ¶ Translate hinc, & inde excerpta, & in unum consarcinata librum, *Analecta* quidam dicunt, quæ *Collectanea* ab aliis appellantur.

Analectes, & Analecta, æ, m. ἀναλεκτης, Servus qui reliquias colligit. Translate *Seneca epist. 27.* Scalig. ut Grammaticos haberet analectas: h. e. qui verba excidentia Calvino, de quo ibi est sermo, suggererent, ipsumque absurda proferentem adjuvarent.

Analectrides, ἀναλεκτρίδες, dicuntur, quibus e xylino lino, vel quavis materia puellæ tanquam pulvinulis constipant scapulas prominentes, ut videri pleniores possint. *Ovid. 3. de arte v. 273.* Conveniunt tenues scapulis analectrides altis. Ubi *Heinsius* legit *Analectrides*. Eum consule.

Analemma, atis, ἀνάλημμα, instrumentum est ad solis umbras in plano horologii venandas, terminandasque, solarium Horologiorum describendorum gratia. Usurpat, & fusius explicat *Vitruv. l. 9. c. 4.*

Analogia, f. 1. *proprietà, convenienza, ſimilitudine*, מְשׁקָל, Ger. *gleich formigkeit, anlikeit*, Gal. *proportion, convenance*, Hisp. *proprietad, conveniencia*, ἀναλογία, proprietas, proportio, convenientia, similitudo. *Quintil. l. 1. c. 6.* Ejus (Analogiæ) vis est, ut id, quod dubium est, ad aliquid simile, de quo non quæritur, referat, ut incerta certis probet. *Vitruv. l. 3. c. 1.* analogiam proportionem vertit, secutus *Cic. l. de Universi. c. 4* cujus hæc sunt verba: Quæ Græce analogia, latine comparatio proportionve dici potest. V. *Gell. c. 25. l. 2.*

Analogicus, a, um, adjectiv. ut analogici libri, qui sc. de analogia sunt, apud *Gell. l. 14. c. 16.*

Analogus, a, um, *che ha proporzione*, analogiam habens, ἀνάλογος. *Varr. l. 9. L. L. pag. 150.* Dicitur utrumque separatim analogon, simul collata quatuor, analoga.

Analphabētus, ἀναλφάβητος, qui ne elementarias quidem litteras novit. Fulgentius Abecedarium vocat, lib. Mythol. 3.

Anancæon, poculum magnum, ut putat *Turneb. l. 1. c. 22.* quod in potandi certamine bibere necesse erat, quasi ἀναγκαῖον. *Varr.* apud *Non. c. 15. n. ult.* Ad Sybaritanam prædam, in qua sunt tripodes, crateræ, anancæa &c. *Plaut. Rud. 2. 3. 33.* Credo hercle, anancæo datum quod biberet. Utrobique variat lectio.

Ananchītis, idis, gemma, qua dæmones evocantur. *Plin. l. 37. c. 11.*

Anantapodōton, ἀναπαπόδοτον, schema, cum oratio aliquo membro, aut verbo, quod subaudiri oporteat, destituitur. Vox Græca, & Græce scribenda.

Anapæsticus, a, um, adjectiv. ut Anapæsticum carmen, quod Anapæstis constat. *Cic. in Orat. c. 56.* Elegit triginta fortasse versus, pleraque senarios, sed etiam anapæsticos. Al. leg. *anapæsta*.

Anapæstum, i, ἀνάπαιστον, versus constans pedibus anapæstis. Est autem adjectiva vox, & *carmen* subintelligitur. *Gell. in præfat. ad fin.* Mutuabor ex Aristophanis choro anapæsta pauca.

Anapæstus, i, m. ἀνάπαιστος, pes Poeticus constans duabus syllabis brevibus, & tertia longa, ut *sapient*: ideo ἀντιδάκτυλον, vocari solet, quia est dactylo contrarius. Est autem vox adjectiva, quæ tamen sæpe absolute ponitur, & *pes* subintelligitur. *Cic. 2. Tuscul. c. 16. & 3. de Orat. c. 47.* ¶ Ponitur etiam pro ipso versu, qui anapæstis constet. *Cic. in Orat. c. 56.* Ita factus est Anapæstus is, qui Aristophaneus nominatur.

Anapavoménos, fons in Dodone, Jovi sacer, ita dictus ab ἀναπαύεσθαι, eo quod sub meridiem quotidie desinat fluere. *Plin. l. 2. c. 103.* ¶ Ita etiam appellata est tabula Protogenis, in qua fecerat Satyrum tibiis canentem, & columnæ innixum, veluti otiosum, & cessantem. *Id. l. 35. c. 10.*

Anaphe, *Namfio*, Insul. maris Cretici, una Sporadum, Theræ proxima, a Delo 100. M. P. in Mer. a Theralia in Cæc. circuitu 30. dicta ab Argonautis, quia tempestate laborantibus, & intermestri Luna, ex insperato apparuit. *Plin. l. 2. c. 87.*

Anaphonēsis, is, f. exercitatio vocis ad eam tuendam. *Cal. Aurelia. Tard. l. 1. & 5.*

Anaphŏra, æ, ἀναφορά, emersio, in altum subvectio, ab ἀνάφερω, sublevo. Ab Astronomis *anaphoræ* dicuntur ascensiones signorum ab oriente, circumactu quotidiano mundi. *Plin. l. 7. c. 49. Jul. Firmic. l. 3. Matheſ. c. 3.* ¶ Est etiam *anaphora*, Latina appellatione *repetitio*, schema sermonis, quo eadem dictio in principio versuum aut commatum repetitur, ut in illo *Virg. 1. Æn. v. 665.* Nate, meæ vires, mea magna potentia solus, Nate patris summi, &c. & *Cic. Verr. 4. c. 20.* Verres calumniatores apponebat, Verres adesse jubebat, Verres cognoscebat, Verres judicabat.

Anaphŏra, f. 1. ἀναφορά, seu epanaphora, ἐπαναφορά, Figura, Latinis Relatio, atque cum unum ad aliud refertur. Vox est Pediasi.

Anaphorici dicuntur, ægre pituitam crassiorem rejectantes e pectore. *Firmic. l. 3. c. 13. n. 1.*

Anaphysema, atis, n. ἀναφύσημα, spiritus, efflatus, evaporatio de profundo, vel hiatibus terræ ad superna aeris evadens. *Apul. de Mundo.*

Anăpis, Catanæus, Amphinomi frater. *Claudian. Idyll. 7. de piis Fratrib. v. 41.* Cur non Amphinomo, cur non tibi, fortis Anapi. Apud *Solin. Anapius*, apud *Voſſ. Mar. Anapus* legitur. Fuerunt hi fratres duo, quorum alter patrem, alter matrem ex Ætnæ incendiis, mirabili constantia per medium ignem vadentes, & suis humeris asportantes, feliciter eripuerunt. *Solin. c. 5. Cornel. Severus in Ætna sub fin. & Claudian. in epigr. de piis fratrib.*

Anaplerotica medicamenta, quæ carnem inducunt, & vulnus implent. *Veger. 2. 26. de re Veterin.*

Anaporica horologia, quæ a retrogradientia, describuntur a *Vitruv. de archit. l. 6. c. 9.*

Anăpus, i, m. 2. *Anapo*, Ἄναπος, fl. Siciliæ, qui oritur apud Basilemam castrum, decurrit per agrum Syracusanum, & mari excipitur a Syracusis mille passibus. *Ovid. 4. Faſt. v. 469.* Præterit & Cyanen, & fontes lenis Anapi. ¶ Anapus alter, fl. Epiri, qui juxta Stratum urb. fluit, ab ea 20. stad. teste Thucydide.

Anarrhinum, ἀνάρρινον, herba anagallidi similis, radice nulla, aut perex gili, semine vitulinas nares imitante, unde & nomen habet. *Plin. l. 25. cap. 10. & Ruellius l. 3. c. 131.*

Anas, atis, f. 3. *anitra*, Ger. *ein ant*, Gal. *cane, un canard*, Hisp. *anadi, vivra*, avis ex genere amphibiorum, dicta ab assiduitate natandi. *Cic. 2. Nat. Deor. c. 38.* Anatum ova. *Martial. l. 13. epig. 52.* Tota quidem ponatur anas, sed pectore tantum, Et cervice sapit, cætera reddit coquo. ¶ Anas item morbus est, quo vetulæ laborant. *Festus.*

Anas, vel Ana, *La Guadiana*, & circa ortum *Reydera* Fl. Hisp. Tarr. qui Lusitaniam a Bætica magna ex parte dilerminat. Medio quasi cursus sui spatio absorbetur, & post tex Leucas fub terra actus rursus emergit. Unde cum toto illo spatio lætissima sint pascua, inter mirabilia fluminis refertur, pontem ibi esse, super quo decem mulæ ovium pascantur. *V. Plin. l. 4. c. 22. & 6. l. 4. c. 22. & l. 8. c. 8.*

Anaſſum, i, n. *Piave*, flumen Venetiæ, quod ex Alpibus Carnicis per Belluninum Urbem descendit, alnisque fluviis acceptis per Marchiam Tarvisinam fluens, inter Silim, & Liquentiam, prope Equilium urbem exesum in Adriaticum influit. *Plin. l. 3. c. 18.* Anaſſum, in quod Varamus defluit. In antiquis editionib. 1470. & 1472. habetur *Anaſſum*, quo Varamus defluit. In alia anni 1470. legitur *Anarum*. Cæterum ne de genere ambigas, *Anaſſum* ibi est rectus casus. ¶ *Anaxum. Ravennas*, & *Venant. Fortun. l. 2. ep. 2.* appellant *Plavem*.

Anastăsis, is, f. *reſurrexione*, ἀνάστασις, resurrectio. Usurpatur a *Lactantio c. 23. l. 7.*

Anastrŏphe, ἀναστροφή, inversio, Fig. qua duo verba prepostero ordine ponuntur, ut Italiam contra, pro contra Italiam.

Anatarius, adject. *quello, che è dell' anitra*, Ger. *das zuder anten gehört*, quod ex anate est, ut Anatariæ plumæ; sive quod ad anates pertinet, ut Anataria aquila, quæ anates venatur. *Plin. l. 10. c. 3.*

Anathēma, atis, ἀνάθεμα, Diis dicatum donum. Quamquam hæc vox non de omni re Diis consecrata Græcis usurpatur, sed de illis tantum, quæ suspendi aut collocari in excelso, & in conspectu statui poterant, ut templo ornamento essent. Unde & Hesych. ἀνάθημα, κείμενον, interpretatur. *Prudent. Pſychom. v. 540.* Insigne legens anathema lavillis.

Anathēma, atis, ἀνάθεμα, execratio, detestatio, maledictio, diris devotio. Apud Ecclesiasticos Scriptores in usu est, & significat exclusionem ab Ecclesia, *ſcommunica*. Hinc anathematis vinculo ferire, apud *Augeſt. ep. 75. a prine.* Et Anathematis vinculo innodare. ¶ Item apud hos anathema accipitur pro ipso homine maledicto, aut ab Ecclesia ejecto.

Anathematizo, as, ἀναθεματίζω, detestor, ab Ecclesia excludo, separo, *ſcommunicare. Hieron. epiſt. 75. adv. Vigilant.* Si hæc quotidie non anathematizarem, id est detestarer. *Augeſt. ep. 75.* Tota domus anathematizata est. *Salmaſ. in Tert. de Pall. p. 225.* testatur, in priscis libris etiam anathemare, & anathematus reperiri, pro anathematizare.

Anathymiăsis, is, f. ἀναθυμίασις, vapor, exhalatio, halitus, & præsertim is, qui in stomacho, aut ventre ex cibis gignitur. *Petron. in fragm. Trogur. c. 47. edition. Burm.*

Anaticilla, f. 1. *zerrtzicet*, parva anas, aut avis aquatica quæcunque anate minor, apud *Plaut.* & *Cic. 5. de Fin.* Serpere anguiculus, evolare inerulas, nare anaticulas, cornibus uti videmus boves.

Anatilia, f, f. 1. Fanum S. Ægydii, *S. Gilles*, op. Galliæ Narbonensis, in Occitania regione, inter Arelatem, & Namausum, ad 4. l. distrum, ubi S. Ægidius vitam solitariam egit. *Plin. 3. 4.*

Anatinus, na, num, o. 1. 2. ἄνατινος, ab anas, tis: *Plaut. in Rudente, 2. 6. 49.* Utinam fortuna anatina nunc uterer uti cum exivissem ex aqua, ararem tamen. Est qui leg. *cothurnina*, ab ἄνθραξ carbo. Carbones enim madefacti cito arefcunt. ¶ *Anatina* absolute, caro anatis. *Petron. in fragm. Trogur. c. 55.* ubi alii aliter leg.

Anatocismus, ἀνατοκισμός, est usuræ anniversaria renovatio, ut usuræ usurarum debeantur; quod lege vetitum est. *Renovamento d' uſure, quando l' uſura entra in capitale, e ſa uſura. Cic. Attic. l. 5. ep. ult.* Qui centesimis cum anatocismo contentus non esset. Inscriptio apud *Gruter. p. 208.*

Anatomia, æ, f. *notomia*, ἀνατομή, ars anatomica. *Cael. Aurelian. Acuter. l. 1. c. 8.*

Anatomicus, adject. sed sæpe subauditur Medicus, ut substantivi naturam induat. *Macrob. Saturn. l. 7. c. 13.* Libris Anatomicorum consulit. Et *Ammian. l. 28. c. 26.* Discissarum pecudum exta rimari cum Anatomicis. ¶ Fit hoc adjectiv. ab *Anatome*, græca voce, quæ sectionem significat, a τέμνω seco, signatque præcipue eam medicinæ partem, quæ in secandis humani corporis partibus versatur.

Anaurus, *Fiume Dimetriada*, Fl. Thessaliæ, qui ex Pelio M. in sinum Pagasicum effunditur apud Demetriadem, sic dictus, quod non auram, neque nebulam patiatur. *Lucan. l. 6. v. 370.*

Anausis, apud Flaccum in Argon. procus est Medeæ, Alanorum, & Heniochorum Rex, poitea a Styro rivali interfectus.

Anax, proprium viri nomen, qui Cæli, ac terræ fil. unde Milletus conditor est Anactoria. *Cael. l. 5. c. 1.*

Anaxagŏras, æ, m. 1. Ἀναξαγόρας, Clazomenius Philosophus in physicis præcelleus. Hic non modo generis gloria, & divitiis, verum animi quoque magnitudine clarissimus fuit, quippe qui totum patrimonium suis sponte reliquit. Cum post diutinam peregrinationem in patriam rediisset, posseditosque desertas vidisset, Non essem, inquit, ego salvus, nisi istæ periissent. Vide plura apud *Laertium*.

Anaxarchus, m. 2. Ἀναξάρχος, Philosophus Abderita, sectator Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreontem Cypri Tyrannum, a quo comprehensus, conjectusque in pilam saxeam, ibique ferreis malleis contusus, adeo toleranter pertulit asperrimos illos cruciatus, ut verbum illud memorabile conduplicaverit, *Tunde, tunde Anaxarchi follem, Anaxarchum enim non tundis*. Ad ultimum amputationem linguæ minitante Tyranno, propris dentibus abscissam linguam in os ejus conspuisse dicitur. Vide *Laertium*.

Anaxarēte puella Cypria Salaminia Regali stirpe, mira pulchritudine. Hanc Iphis infimæ sortis insane amabat. Sed ab illa semper spretus ad ejus fores se suspendit. Puella in lapidem viso cadavere versa est. *Ovid. 14. Met. v. 699.*

Anaxum. V. Anaſſum.

Ancæa, & Ancæa, n. 2. *vaſi intaglati*, dicta sunt ab antiquis vasa quæ exlata vocamus, quod circum cædendo talia fiant. *Festus.*

Ancæus, i, m. Neptuni, & Astypalææ Phœnicis filius, Samiorum Rex, agriculturæ studiosissimus, cui a servo prædictum est, cum servos nimio labore premeret, nullum illum ejus vineæ, quam tum plantabat, vinum bibiturum. Paucis post annis coacta ejus vineæ vindemia jussit sibi ex lacu vinum haurire, increpans eum, qui futurum prædixerat, ut nunquam ejus vineæ vinum biberet. Sed calicem ori admoturo nuntiat quidam, aprum mire magnitudinis vineam vastare. Abjecto itaque poculo, cum aprum vellet interficere, ab illo dente ictus interiit. Hinc adag. Inter calicem, supremaque labra multa cadunt. *Ovid. in Ibin.* hunc Lycurgi filium facit.

Ancăla, æ, f. *piegatura interiore del ginocchio*, poples. *Cal. Aurel. Tard. 5. 1.*

Ancarius, sive Ancharius, afinum videtur significare *Lucil. apud Non. in Quiritare*. Ejus verba sunt: Hæc, inquam, rudet e rostris, atque equitavit, Concursans, velut ancarius, clareque quiritans. V. *Anchialus*.

Anceps, ipitis, incertus, dubius, ambiguus, *dubbio, dubbioſo*, שְׁנִי, Ger. *zweifelhafftig*, Gal. *douteux, incertain*, Hisp. *dudoſo*, ἀμφίρροπος, ἀμφίβολος. Anceps, significare videtur id, quod ex utraque parte caput habeat, ut securis, bipennis. Sed magis a capiendo, quod ex utraque parte æque capiatur, appellatum est. Hæc *Festus*. Atque in hoc sensu hab. *Prudent. hymn. ante fomn. v. 85.* Hujus manum potentem Gladius pererrat anceps. ¶ Deinde sumitur usitationi notione pro dubio, sive ambiguo, ut dictum est: ut causa anceps. *Cic. 2. de Or.* Anceps fortunna belli. *Id. pro Marcell.* Mar. anceps, *Liv. l. 21. cap. 1.* Certamen anceps. *Ibid. c. 29.* ¶ Ancipites bellīæ, *Cic. 1. de Nat. Deor. c. 37.* Sunt, quæ Græcis ἀμφίβια, quæ in terra juxta, & aquis degunt. ¶ Vox anceps, i. e. periculosa, *Tac. hiſt. 1. c. 5.* ¶ Pro biceps, est apud *Ovid. Faſt.*

3. v. 95. Tum facer anchpiti mirandus imagine Janus. ¶ Anchpitis vocabula apud *Gell. l.* 12. *c.* 9. Sunt quæ duplicem sensum habere possunt. Et *Jus anceps*. apud *Horat. l.* 2. *sat.* 5. v. 34. idest controversum, vel obscurum. ¶ Anceps est, *non si so di certo. Horat. l.* 2. *sat.* 1. v. 34. Lucanus, an Appulus, anceps. ¶ Legitur & *ancipes* in recto singulari. *Plaut. Rud.* 4. 4. 114.

Anchäces, m. 3. nomen ducis in exercitu Persæ contra Æetem Colchorum Regem fratrem Persæ. *Val.* 6. *Arg.* Doctus & Anchaces patulo vaga vincula gyro Spargere.

Anchiale, es, f. 1. urbs Ciliciæ, condita a Sardanapalo eodem die, & anno, quo Tarsus. *Strab. l.* 14. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non a Sardanapalo, sed ab Anchiale Japeti filia conditam vult, Cydni matre, a quo nomen vicino flumini.

Anchialus, i, fem. 2. Anchialos, *Anchialo*, *Athilo*, Turc. *Konkis* urbs A. Thraciæ, apud oram maris Euxini, a Develto 24. M. P. in Bor. Mesembriam versus. *Ovid. l.* 1. *Trist.* Thynniacos sinus, & ab his per Apollinis urbem Alta sub Anchiali mœnia findat iter. ¶ Item urbs Ciliciæ, quam ferunt a Sardanapalo conditam.

Anchisäus, putatur esse nomen divinum, apud Judæos, ex Chai, & Alah, h. e. per Deum vivantem, vel ex Ha Chai Alam, i. e. per eum qui vivit in æternum: Afferturque *Epigr.* 94. *l.* 11. *Martialis*, his verbis: Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis. Non credo, jura, verpe, per Anchialum. ¶ *I. Isac. Voss. ad Melam l.* 1. *c.* 8. negat hanc vocem Hebraicam esse, cujus linguæ imperitissimus fuit Martialis; & pro Anchialum, legit Ancharium, id est asinum. Male enim audiebant Judæi, *Perronio* teste *in fragment.* quod porcinum Numen, & cilli auriculas adorarent. In vetustissimo Cod. *Anchalum*, legitur, ex quo unius litteræ mutatione *Voss.* leg. *Ancharium*. V. Ancharius.

Anchisæus, adject. posset. ab Anchise. *Virg. Æn.* 5. v. 761. Tumuloque Sacerdos, Et locus late sacer additur Anchisæo. ¶ Scribitur & *Anchisius*.

Anchises, m. 1. Ἀγχίσης, Capyos filius, ante bellum Trojanum nemorum latebras, & solitudines coluisse fertur, gregibus, & armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari cœpit, & cum ea concubuit, unde natus est Æneas, apud Simoenta Trojæ fluvium, ut scribit *Servius* v. 621. & ipsemet *Virg. ibid.* Porro cum se Veneris concubitu usum fuisse jactasset, ab eadem oculis est privatus. Propterea dicunt, cum Trojanorum consiliis non interfuisse. Ardente Troja, cum nulla salutis spes appareret: senio confectum Æneas humeris imposuit, secumque Drepanum usque Siciliæ urbem vexit, ubi fatis concessit, ut est apud *Virg.* 3. *Æn. in fine*. Alii tamen volunt, in Italiam perveniisse, ut notat *Serv. ad Æn.* 1. v. 271. & alibi. ¶ In accusativo habet *Anchisem*, & sæpe *Anchisen*, Græco more. *Virgil.* 3. *Æn.* v. 82. Veterem Anchisen agnoscit amicum. τὸν Ἀγχίσεω. ¶ In vocativo, & ablativo habet etiam *Anchisa* pro *Anchise* ὦ Ἀγχίση, nam Græcum η tum in e, tum in a vertitur. *Virg.* 3. *Aen.* v. 475. Conjugio, Anchisa, Veneris dignate superbo. *Id.* 5. *Aen.* v. 244. Tum fatus Anchisa, &c. ¶ Olim dictum est *Anchisa* etiam in recto casu, ut notat *Quintil. l.* 1. *c.* 5. (*al.* 9.)

Anchisiädes, æ, patronym. idest Æneas Anchisæ fil. *Virg. Aen.* 6. v. 348. Dux Anchisiade, nec me Deus æquore merlit.

Anchisites, æ, m. ventus ab Anchisa Epiri urbe spirans. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 1. Flavit ab Epiro lenissimus Anchisites. Ita leg. *Turneb. lib.* 20. *adv. cap.* 16. Alii aliter.

Anchöra, vel ancora, f. 1. *ancora*, ἄγκυρα, Ger. *ein anker*, *der groß eissen hacken den man den man mit die schiff helt*, Gall. *ancre*, *un croc de fer*, *de que on retient les navires*, Hisp. *ancla del navio*, *ancora*, ἄγκυρα, ferreum instrumentum, quo naves retinentur. Græce dicitur ἄγκυρα, ab ἀγκύλος, aduncus, & ἴημι, fluo, quia unco morsu alligat naves. Latina vox *anchora* a Græca ducta est, e tenui versa in aspiratam χ, & υ in o. *Cic.* 7. *Verr.* Præcidi anchoras imperavit. ¶ Anchoras tollere, est instar proverbii, pro difficilium moliri, vel rem institutam relinquere. *Varr. de R. R. c.* 17. *l.* 3. ¶ Anchoras præcidere, anchoras solvere est apud *Cic.* Anchoras jacere apud *Cæs.* ¶ Metaphorice sumitur pro refugio, præsidio, munimento. Ita Hecuba apud Eurip. filium suum vocat suæ domus anchoram. Ita sæpe *Plin.* & *Ovid. Trist.* 5. *eleg.* 2. v. 41.

Anchorägo, inis, vel Ancorago, nomen piscis apud *Cassiod. l.* 12. *epist.* 4. ita dictum, quod os instar Anchoræ habeat incurvatum. Creditur idem ac Salmo, *Vossio* 4. *de orig. Idolol. c.* 29. & aliis. Vide Salmo.

Anchorāle, is, funis cui anchora alligatur. *Liv. l.* 22. *c.* 19. Anchoralia incidunt. Et *l.* 37. *c.* 30. Anchorale tractum. Adde *Plin. l.* 16. *c.* 8.

Anchorārius, a, um, ad anchoram spectans, ut Anchorarii funes, apud *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 9. ¶ Additur a Lexicogr. & Anchorarius, ii, subitant. qui Anchoræ curam habet, & affertur locus *Cæs. l.* 1. *de B. C.* quem consule.

Anchūrus, Midæ Regis filius, qui terra ingenti hiatu divisa circa Celænon, cum Midæ responsum esset, futurum, ut terra coiret, si res in hiatum pretiosissimas dejecisset, nihil hominis anima pretiosius existimans, consensio equo, se in specum præcipitavit. Non multo post terra in pristinam coivit figuram. *Plut. in Parall.*

Anchūsa, æ, f. 1. *ancusa*, ἄγχουσα, herba est, lactucæ foliis, cujus radix digitali crassitudine scinditur papyri modo, manus inficit sanguineo colore, lanus pretiosis coloribus præparat, variis ægritudinibus prodest, imprimisque lepræ, & lentigini, si ea liniatur.

Ancīle, per I simplex, n. 3. ἀγκύλη, scutum breve erat, non rotundum, sed ita ex utroque latere recisum, ut nullus angulus videri posset, & summum, infimumque ejus latus medio pateret. Dictum est ab am, & cæsum, quasi ancisum, vel ab ἀγκάω, quod est cubitus, vel ab ἄκος, remedium, quoniam pestilentiæ remedium fuit. Fertur Numæ Pompilii tempestate de cœlo decidisse, unaque editam vocem, omnium potentissimam fore civitatem, quandiu in ea mansisset. Itaque facta sunt ejusdem generis undecim alia opera Mamurii fabri ærarii præstantissimi, quibus id misceretur, ne internosci cœleste posset. *Ovid.* 3. *Fast. Liv. l.* 1. *Dion. l.* 2. ¶ Hæc ancilia in cle Martis asservabantur, & annis singulis circumferebantur per Urbem mense Martio per Sacerdotes, aliosque primores, dieque trigesimo demum recondebantur: quod antequam fieret, nihil publice agi oportebat. *Suet. Oth. c.* 8. ¶ *Hor.* 3. *Carm. od.* 5. Ancilorum nominis, & togæ oblitus. pro *ancilium*.

Ancilla, læ, f. 1. pedissequa, famula, *famte*, *serpa*, שפחה, אמה, Ger. *ein dienstmagt*, Gal. *chambriere*, *servante*, Hisp. *sierva*, *esclava*, *o moca de servicio*, δμωὴ, mulier serva. Nomen deductum putavit *Festus* ab Anco Martio, quod is in bello magnum feminarum numerum ceperit, sive quod antiqui anculare dicebant ministrare. Ex quo Dii quoque, ac Deæ feruntur coli, quibus nomina sunt Anculi, & Anculæ. *Terent. Andr.* 3. 1. 3. Ab Andria est ancilla hæc. *Cic. pro Mil. c.* 30. Cum mulièbri, & delicato ancillarum, puerorumque comitatu. *Sallust. in Jug. c.* 12. In luxurio mulieris ancillæ. ¶ Metaphorice *Plin. l.* 2. *c.* 63. Terra usus mortalium semper ancilla.

Ancillariōlus, ancillæ addictus, qui ancillam amat. *Martial. l.* 12. *epigr.* 58. Ancillariolum tua te vocat uxor. *Senec. de Benef. l.* 1. *c.* 9. Si quis se nulla amica facit insignem, nec alieno uxori æmulum præstat; hunc matronæ humilem, & sordidæ libidinis, & ancillariolum vocant.

Ancillaris, re, adject. ad ancillas spectans, δουλικὸς, δουλικῶς, δουλοπρεπὴς, illiberalis, ad serviendum idoneus, servilis. Sic Ancillaris adulatio, *Ammiano* dicitur *lib.* 26. *c.* 17. cum de Procopio Tyranno narrat. *Cic. Tusc.* 5. 20. Ancillari sordidoque artificio.

Ancillor, aris, *servire*, שפח, Ger. *ein dienstmagt*, *sepa*, *dienen*, Gal. *s' assujettir a quelqu' un*, *comme servante*, Hisp. *servir como esclavo*, *o moco*, δουλεύω, ministro, vel dedico me ad serviendum, more ancillarum, quæ suis ministrant, ac serviunt heris. *Titin.* apud *Non. c.* 2. *n.* 26. Dotibus deliniti (viri) etiam uxoribus ancillantur. ¶ Item alicui se addicere, & cum ambitione quadam merendæ gratiæ servire præter dignitatem, ut ancillæ sc. & adulatores solent. *Pancirol. Lect. Investt. in Sallust. sub persona Ciceronis*. Non uni privatim, ancillatus sum, neque me addixi.

Ancillula, æ, f. *fanticella*, διακονητρία, dimin. ab ancilla. *Cic.* 1. *de Orat.* Juris scientiam eloquentiæ tanquam ancillulam adjunxisti. *Ter. Eun.* 1. 2. 85. Dixit cupere se ex Æthiopia ancillulam.

Ancīpes, itis, idem quod Anceps, est apud *Plaut. Rud.* 4. 4. 114.

Ancīsus, & Amcisus, a, um, *tagliato*, accisus, ab am, & cæsus. *Lucr. l.* 3. v. 660. Omnia jam seorsum cernes ancisa recenti Vulnere tortari.

Ancla, idem quod ancilia. *Salmas.* affert in Bonos. Vopisci ex veteri epigr. & *Haustrum* interpretatur, idest eadem rotæ aquariæ, vel ipsam rotam.

Anclo, as, sive antlo, ex græco ἀντλῶ idem quod haurio. *Liv. Andron.* apud *Fest.* Florem anclabant Liberi ex cantheriis. *Idem* apud *Priscian. l.* 6. Vinum quoque, quod libabatur anclabatur. Sed *Festi* locus variat.

Ancon, onis, *Vitruv. l.* 3. *c. ult.* Pars est normæ, quæ instar litteræ L ex duabus regulis quasi brachiis jungitur, a græco ἀγκὼν, cubitus. ¶ Hinc Simum Tarbellicum a curvitate Ancona dixit *Lucan. l.* 1. 421. Quem litoris curvo Molliter admissum claudit Tarbellicus Ancon. Alii tamen leg. *æquor*. ¶ Sunt & Ancones ferramenta, ex quibus retia suspenduntur. *Gratius Cynegetico*, v. 87. Lineæque ex tritis lucent anconibus arma. *Arma linea* retia sunt. ¶ Item mensulæ quædam volutarum instar leniter infractæ ad speciem litteræ S ante ostium, Græcis σφενδόναι dictæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. ¶ Anco *Marcelli est* concha Neptuni, *l. Spectac. epigr.* 26. Fuscina dente minax, nexu fluit anco recurvo. Vulg. legitur, *anchora curvo*. V. ibi *Rader*.

Ancon, onis, & Ancona ę, f. *Ancona*, ἄγκων, Urbs Episcop. & Emp. Piceni primaria, quod inde nominatum est, in ora apud Crumerum Promont. media inter Pisaurum ad Occ. & Firmum ad Or. ad 40. M. P. urbe Roma ad 150. in Bor. Condita dicitur a Syracusanis Dionysii tyrannidem fugientibus. Portum habet amplum, quem Trajanus insigni opere extruxit. Nomen accepit a situ, quia cubiti flexuram refert. Græci enim cubitum, & locum cubiti modo sinuosum appellant ἀγκῶνα. ¶ Fuit item Ancon apud Carthaginenses obscurum domicilium, in quod detrudebantur, quibus iratior erat Tyrannus.

Anconitānus, a, um, ad Anconam pertinens, ut Colonia Anconitanorum, in *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 465. 6.

Ancora, V. Anchora.

Ancūli, & Anculæ Dii, Deæque ancillarum. *Fest.*

Ancunulentæ dicuntur fœminæ tempore menstrui. *Fest.*

Ancus, i, m. ἄγκος, λαγών, qui ita curvum habet brachii cubitum, ut illud exporrigere non possit. *Fest.* Hinc factum est nomen Anco Martio, qui quartus fuit Romanorum rex Numæ Pompilii nepos ex filia. *Serv. ad Aen.* 6. v. 816.

Ancyra, ἄγκυρα, *Angiuri*, & *Angura*, Turc. *Engori*, Urbs Galatiæ primaria, Sedes Præfecti, inter Pessinuntem ad Occ. & Nysam ad Or. 100. M. P. a Cæsarea 220. in Occ. Niczam versus totidem, a Claudiopoli 134. Dicta est ab anchoris navium capturum a Mithridate, quas Ptolemæus Ægypti Rex suppetias Gallogræcis miserat. Nam ἄγκυρα Græce anchoram significat. *Plin. l.* 6. *c. ult.*

Ancyränus, a, um, adject. ut Ancyrani triumphi, apud *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 416. *Ancyranum monumentum* sunt tabulæ lapideæ inventæ in suburbio Ancyræ Galatiæ, quæ continebant indicem rerum ab Augusto gestarum: videntur autem exaratæ paulo post ejus mortem. Mutilæ tamen ad nos pervenerunt: præterea in multis peccant contra Latinitatem, ut & *Cafauboni* adnotavit; ut a Græco homine, & Latinæ linguæ imperito exaratæ fuisse merito videantur.

Andabātæ, m. 1. *combattenti alla cieca*, ἀνδαβάται, gladiatores erant, qui oculis clausis digladiabantur. Sed *Erasmus* dubitat, facrint ne populi clausis oculis soliti pugnare, an gladiatorum genus, qui clausis oculis tenderent in adversarium, an potius lusus genus, ut propemodum ex *Seneca* licet conjicere. Hinc proverb. *Andabatarum more pugnare*, id est in tenebris, & temere, nullaque arte jactari. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 10. Quem antea ne Andabata quidem defraudare poteramus. *h. e.* avertere a spectandis Andabatis pugnantibus. Al. aliter lex.

Andegavi, & Andes, pop. Galliæ Celt. seu Lugd. inter Turones 26. leuc. & Namnetes ad Occ. 16. quorum regio Andegavia, nunc *l' Anjou*, ab Italis *Angio* dicitur, tit. Ducatus insignis, terminata a Sept. Cenomanensi Prov. ab Occ. Britannia, a Mer. Pictavienſi Provinc. ab Or. Turonico agro. Urbs vero primaria olim dicta est Juliomagus, deinde Andes, Andegavis, Andegavum, *Angers*, ad Meduanam fl. 2. leuc. a Liceri fl. 9. a Salmurio in Occ. tot. a Flexia.

Andes. V. Andegavi. ¶ Andes item, *Pesula*, vicus agri Mantuani, patria Virgilii, qui propterea *Andinus Poeta* cognominatur, 3. M. P. a Mantua. *Donatus in ejus vita*.

Andīnus, a, um, adject. ab Andes Virgilii patria. *Silius lib.* 8. v. 594. Mantua Musarum domus, atque ad sidera cantu Evecta Andino. *h. e.* Virgiliano.

Andrius, a, um, ab Andro insula qui est, ut apud *Ter. Andria*, sc. mulier, quæ nomen fabulæ dedit. Et *And.* 5. 4. 3. Crito Andrius.

Androdāmas, m. 3. ἀνδροδάμας, lapis est ex genere hæmatitarum, colore nigricante, pondere, ac duritie insignis, qui attritus coti succum reddit sanguineum. Vide *Plin. l.* 36. *c.* 20. ¶ Præterea gemma est, alio nomine argyrodamas, & pyrites, argenti nitore, ut adamas, ita vocata ἀπὸ τῆς ἀνδρὸς ἁπτομένου, idest, a domandis viris, quod impetus hominum, & iracundiam domet. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Androclas, vel melius Androclas, annus sexagesimus tertius vitæ humanæ ab Ægyptiis dictus est, quem alii Climactericum vocant, ut *Julius Firmic.* auctor est, *l.* 4. *Mathes. c.* 14. Ducitur ab ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir, *le* ΚΛΑΩ, frango, quod ea ætate hominum vires frangantur.

Androgenēus, a, um, ab Androgeo. *Catul. Argonaut.* v. 77. Androgeneæ pœnas exolvere cædis.

Androgeus, i, m. & Græca positione Androgeos, o, m. ἀνδρόγεως, filius Minois, qui ab Athenienſibus, & Megarenſibus per invidiam occisus est, quod palæstra cæteros superaret. Minos suscepto adversus hostes bello, primo Megarenses subegit, deinde Athenienses, eosque aditurasit sibi singulis annis adolescentes nobiles mittere, qui Minotauro devorandi in Androgei memoriam objicerentur. *Virg. Aen.* 2. v. 370. Apud eundem *l. c.* v. 20. In foribus lethum Androgeo: ubi *Androgeo* genit. casus est græca terminatione: At latina habetur *lib. eod.* v. 392. Androgei galeam, &c. ¶ Androgeona accusat. est apud *Propert. l.* 2. *el.* 1. v. 63. Restituit patriis Androgeona locis.

Androgynus, m. 2. *ermafrodito*, ἀνδρόγυνος, qui utrumque habet sexum maris, & fœminæ, ab ἀνὴρ, vir, & γυνὴ, mulier. *Cic.* 1. *de Div.* ¶ Hinc populi quidam Africæ Androgyni dicti sunt, qui utriusque naturæ sunt participes, dexteram mammam virilem habent, lævam muliebrem, & inter se vicibus coeunt, *Plin. l.* 7. *c.* 3.

Andromāche, es, f. ἀνδρομάχη, Ætonis Regis Thebarum, quæ in Cilicia sunt, filia, & Hectoris Trojani uxor, & mater Astyanactis, quæ a virili pugna nomen sortita est. Fuit enim, virili animo septa, & quædam veluti virago. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Græciam adduxit, & ex ea Molossum filium suscepit, postea Heleno vati Priami filio eam uxorem tradidit, Regnique portionem eidem assignavit. *Virg.* 3. *Aen.*

Andromēde, es, & Andromeda, æ, f. 1. ἀνδρομέδη, Cephei, & Cassiopes filia. Ob matris superbiam, quæ se Nereides forma antecellere gloriabatur, a Nymphis scopulo fuit affigata, & ceto devoranda exposita, sed a Perseo illac opportune iter faciente, occiso monstro, & liberata, & in uxorem ducta est. Postremo Minervæ beneficio inter astra collocata dicitur, propter Persei merita, & ornata tribus, & viginti sideribus. Oritur in parte piscium duodecima. *Ovid.* 4. *Met.*

Andron, m. 3. *viottolo*, ἀνδρὼν, spatium inter duos parietes, in quod pluvia descendit. *Plin. l.* 2. *epist.* 17. ¶ Quidam accipiunt pro loco in domo angustiore, in quo viri plurimum versantur, ut γυναικὼν, in quo mulieres. *Fest. Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Solebant enim viri publico scito in conviviis maxime a mu-

lieribus

lieribus ſejungi, ne hæ illorum more accumberent. Dicebatur igitur hujuſmodi locus *Andron*, vel Andria, vel Andronitis, quod in eo viri ſine interpellationibus mulierum verſarentur. *Vitruv. ib.* ¶ Sunt etiam *andrones* loca anguſta in ædibus, per quæ ab uno in aliud cubiculum itur: *corridoj*. *Vitruv. loc. cit.*

Andronitis. V. Andron.

Andronium, n. 2. medicamentum eſt uvæ, quæ in fine faucium naſci ſolet, curandæ utile. Ejus confectionem vide apud *Celſ. l. 6. c. 14.*

Andros, ſeu Andrus, *Andro*, ἄνδρος, Inſ. maris Ægei, una Cycladum, cum urbe E. a Gereſto prom. Eubœæ 10. M. P. in Or. a Delo 20. a Cea 39. in Bor. Appellata etiam eſt Antandros, Cauros, Laſia, Nonagria, Hydruſſa, Epagris. Patet cir. 93. M. P. ¶ Eſt item Andros, Hedros, *Berdeſey*, Britan. *Enbly*, Inſ. maris Hibernici, inter Wailliam, & Hiberniam, adjacens Com. Arvoniæ.

Androſæmon, ἀνδρόσαιμον, herba eſt ſimilis hyperico, caulículis tamen majoribus, ac magis rubentibus. Florem habet lutei coloris, qui digitis attritus ſuccum emittit ſanguini ſimilem, unde nomen habet, αἷμα enim ſanguinem ſignificat. Vide *Plin. l. 26. c. 3.*

Androtices, ἀνδροτίκης, herba eſt in maritimis Syriæ locis copioſiſſime proveniens, alba, carens ſoliis, folliculos in citris habens, & in folliculis ſemen. *Plin. l. 27. c. 4.*

Adruare, ideſt, recurrere, a Græco ἀναδραῖν, *Feſt.*

Aneclogiſtus, *chi non è tenuto a render conto*, ἀνυπεύθυνος, qui rationem ſuæ adminiſtrationis reddere non tenetur. Vox Græca ab α privativa, & ὑπευθύνομαι, ſubduco. *Ulpian. Digeſt. lib. 26. tit. 7. leg. 4.* Quidam decedens filiis ſuis dederat tutores, & adjecerat: Eos aneclogiſtos eſſe volo. *Et infra.* Ut aneclogiſti eſſent, &c. Ita in edit. *Torrentini*: apud Haloandr. Græce ſcribitur.

Anellus, V. Annellus.

Anemo, onis, m. 3. *l' Amone*, fl. Æmiliæ, qui ex Apennino M. influit inter Ravennam, & Argentam per Faventiam, quam interluit, in Padum. *Plin.* 3. 15.

Anemone, ſ. 1. ἀνεμώνη, herba florem habens ejuſdem nominis ſtatim evaneſcentem, quem Poetæ fabulantur ortum eſſe ex ſanguine Adonidis ab apro interempti. *Plin.* 21. 23.

Anennoktos, ἀνεννόητος, hoc eſt incomprehenſibilis, vel cujus non eſt memoria; atque adeo æternus: unus eſt ex æonibus Valentini, apud *Tertul. adv. Valentinian. c. 35.*

Anĕo, es, anere, vetulam fieri, vetulæ mores imitari. Philoxeni Gloſſ. γηρᾷ, anet. Et Flavius Caper *l. de Ortogr. poſt prine.* Sordet, acet, anet, floret.

Aneſco, is, idem quod aneo. *Id. Caper.* Inceptiva ſunt, aceſcit, aneſcit, floreſcit.

Anethum, n. 2. ἄνηθον, genus herbæ boni odoris. Ruſtus movet, tormina ſedat, & ſingultus cohibet. *Plin. l. 20. c. 18. Virg. Ecl. 2. v. 48.*

Aneticus, a, um, ἀνετικός, remittens, ſeu remiſſionem habens, ut Anticitis temporibus curationes diſponere, h. e. tempore, quo vis morbi remittit. *Theod. Priſcian. l. 3. c. 3.*

Anfractus, m. 4. *via torta*, מְעֻקָּלָה, Ger. *krumb umb umbgang der wegen*, Gal. *un detour de rue*, *un detour de rue*, Hiſp. *rodeo de camino aſpero*, περίοδος, obliqui viarum flexus in ſe recurrentes, ab am, & frango, quod recta via crebris mæandris undequaque ſit interrupta. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 46.* Si nullus anfractus intercederet, MCC. paſſibus aberat. ¶ Transfertur & ad alia, accipiturque pro quovis circuitu, *giro*, *circuito*. *Cic. de part. Orat.* Oratio circumſcripta longo anfractu. Et anfractus judiciorum, *Id. pro Cluent.* ¶ Legitur & anfractum neut. gen. apud vetuſtiſſimos, *Accius in Eurypſace*, citante *Nonio c. 3. n. 26.* Alta patris terrarum anfracta reviſam.

Angaria, ſ. 1. *angeria*, γραικικὸν, לחץ, Ger. *ein genetigter dienſt*, *zwang*, Gal. *charge*, *contrainte*, Hiſp. *duana*, *o ſervidumbre*, ἀγγαρεία, dictio Perſica, ut inquit *Suidas*, proprie ſervitus coacta. Inde ἀγγαρεύω, cogo. *Angari* vero, ἄγγαροι, teſte eodem *Suida*, nuntii erant Regii apud Perſas, quod nomen poſtea latius uſurpari cœpit pro quibuſvis, qui ſervorum, aut jumentorum onera bajularent. *Cal. l. 18. c. 8.* Hinc *angeria* ſervitus eſt præſtandi commeatum angaris. Uſus eſt hac voce Nigidius Ciceronis æqualis, apud *Gel. l. 19. cap. ult.* Utuntur etiam Juriſconſulti.

Angario, as, are, ἀγγαρεύω, adigere ad aliquid faciendum, & maxime ad curſum. Uſus eo verbo *Ulp. l. 4. de Vacuanis*, ubi angariari naves dicuntur. V. *Angaria.*

Angelicus, a, um, *angelico*, adject. ut Angelicæ excubiæ. *Paulin. ep. 28. num. 1. Prudent. Tetraſt. 11. de Iſdenna.* Panibus angelicis albent tentoria Patrum.

Angellus, i, diminut. ab angulus. *Lucret. lib. 2. v. 418.* Sed magis angellis proſtantibus. Al. leg. *angululis.*

Angĕlus, m. 2. Ἄγγελος, latine nuntius. Nam officii nomen eſt, non naturæ. Uſus eſt *Senec. epiſt. 10.* Ego angelus Epicuri. Si tamen ſana eſt ſcriptura. V. *Lipſium.* ¶ Cæterum ſæpe invenies apud Eccleſiaſticos Scriptores, cum ſignificare volunt cœleſtes illos Spiritus, qui ſupremo Dei numini aſſiſtunt.

Angerona, ſ. 1. *la Dea del piacere*, Ger. *die Goettin der verzuluſt*, ἀγγερώνα, voluptatis Dea, quæ & Volupia dicebatur, cui ſacra a Romanis inſtituta ſunt, cum angina Civitas vexaretur. Ab angore tollendo dicta eſt. Ejus feſta *Angonalia* ſunt vocitata, teſte *Varr. l. 5. L. L.* & *Feſto*. Hinc Pontifices in Sacello Volupiæ ſacrum faciebant.

Angina, ſ. 1. *ſquinancia*, Germ. *geſchwulſt an der Kehl*, *braun*, Gal. *equinance*, Hiſp. *eſquinancia*, συνάγχη, genus morbi acutiſſimi, quo fauces anguntur, ac ſtrangulantur. Dicta *angina* eſt, quod angat guttur. Imperitum vulgus Medicorum ſquinantiam vocat, cum Hippocrates, & Galenus συνάγχην appellitarint. Dicitur etiam tonſilla. Sed *Plinius* tonſillas ſejungit ab angina. *Plaut. Trinum. 2. 4. 13.* Sues moriuntur angina hic acerrima.

Angiportus, us, m. & angiportum, i, n. *via ſenza capo*, *angiporto*, מְקֻלָּה, Ger. *ein eng gaſſlin das nit durchangigiſt*, Gal. *une ruelle*, *ou qui eſt ſans iſſue*, Hiſp. *calle angoſta*, *o ſin ſalida*, στενωπός, via eſt exitum non habens, vel vicus anguſtus, & flexuoſus in modum anguis, quaſi anguſtus ad portum aditus, ab angendo, & portus. *Ulpian. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 59.* Angiportum a portu dictum eſt, portus vero concluſus, & munitus locus eſt, quemadmodum & ſtatio, ab importandis, exportandiſque mercibus nomen habens. *Cic. 1. de Div. c. 32.* Ex horreis direptum, effuſumque frumentum vias omnes, angiportuſque conſtraverat. *Id. 4. Verr.* Ut omnibus in angiportis prædonis improbiſſimi ſtatuæ ponantur. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 6.* In id angiportum me devorti juſſerat.

Angitia, ſive Anguitia, ſ. 1. Æetæ filia, & ſoror Medeæ, & Circes, quæ Marſis remedia contra venena oſtendit, & iſto nomine pro Dea eſt a Marſis, & Marrubiis culta; unde Sylva Angitia, *Selva d' Albi*, in finibus Marſorum, inter Albam, & lacum Fucinum. *Sil. l. 8. v. 500.* & *Virg. 7. Æn. v. 759.*

Angli, populi Germaniæ, in circulo Saxoniæ inferioris, ubi nunc Ducatus Meklemburgenſis: qui olim mare tranſvecti, Britanniam occuparunt. Horum meminit *Tacit. de Germon. c. 40.* Vide *Britannia.*

Ango, gis, anxi, ſine ſup. *ſtringere*, *affannare*, חנק, Ger. *trukes*, *engſtigen*, Gal. *etrangler*, *tourmenter*, *angoiſſer*, Hiſp. *anguſtiar*, *o congoxar*, ἄγχω, conſtringere, cruciare, ſuffocare, premere, ſolicitare, vexare. *Colum. l. 11. c. 3. a med.* Stirpes præfractæ angunt oculos ſpongiarum, & quaſi excæcant, nec petiuntur aſparagum emittere. *Virg. Georg. 3. v. 497.* Ac faucibus angit obeſis. *i. e.* ſuffocat. ¶ Et ad animum, & ad corpus, & ad utrumque promiſcue pertinet. Ad animum. *Cic. ep. Fam. l. 16.* Audio te animo angi. Ad corpus. *Cel. l. 8.* Robuſtus angit imbecillum. Ad utrumque promiſcue. *Gel.* Dum angerentur Romani. ¶ Deducitur ἀπὸ τοῦ ἄγχω, quod eſt ſuffoco, ſtrangulo: a quo ſynanche morbus faucium acutus, ut dictum eſt in dictione Angina.

Angor, oris, m. 3. *affanno*, *doglia*, אַכְזְרִיּוּת, Ger. *angſtaſte*, *bekummernuſſ*, Gal. *angoiſſe*, Hiſp. *anguſtia*, *anſia*, *o congoxa*, ἀδημονία, corporis, vel animi cruciatus. *Cic. 4. Tuſc. c. 8.* Angor eſt ægritudo premens. *Id. de Amic. c. 23.* Capere angorem pro amico. *Id. 2. Off. c. 1.* Dedere ſe angoribus.

Angueſco, is, n. anguis fio, anguem imitor. *Tertull. de Pall. c. 3.* Cervus ſerpente paſtus, veneno angueſcit in juventutem. Al. leg. *langueſcit.*

Anguĕus, a, um, adject. ab anguis, idem quod Anguineus, ſed rari uſus. *Solin. c. 14.* (*al. 37.*) *de Libya*: Flexuoſo meatu æſtuarium e mari fertur, adeo ſinuoſis lateribus tortuoſum, ut viſentibus procul lapſus angueos fracta vertigine mentiantur.

Anguicŏmus, a, um, angues crinium loco habens. *Ovid. Met. 4. v. 698.* Gorgonis anguicomæ Perſeus ſuperator.

Anguicŭlus, m. 2. *ſerpentello*, Germ. *ein kleins ſchlang*, ὀφείδιον, dimin. ab anguis. *Cic. 5. de Fin. c. 15.* Serpere anguiculos.

Anguĭfer, m. 2. ſignum cœleſte, quod a Græcis dicitur ὀφιοῦχος, ideſt, Anguitenens. *Cel. l. 11. R. R. c. 2.* Anguifer, cum mane occidit, tempeſtatem ſignificat.

Anguĭfer, a, um, adject. anguem ferens. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 8.* Gorgon anguifera. *Prudent. Hamartig. v. 131.* Anguiferum caput.

Anguigĕna, æ, angue natus, *nato da ſerpente*. *Ovid. Met. 3. v. 531.* Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, veſtras attonuit mentes? *anguigenas* vocat Thebanos, quos fabulantur Poetæ ortos ex dentibus anguis a Cadmo occiſi.

Anguilla, æ, ſ. 1. *anguilla*, Gal. *anguille*, Hiſp. *anguillas*, ἔγχελυς, ſic dicta ab anguis forma, ut *Varro* putat. *Juven. ſat. 5. v. 103.* Vos anguilla manet longæ cognata colubræ. ¶ Gignitur ex limo, algarumque putredine, nullo coitu, nulla ſetura, ait *Ariſtot.* & *Plin. l. 9. c. 51.* ¶ *Plaut. Pſeud. 2. 4. 57.* Proverbio dixit: Anguilla eſt, elabitur. Sic dicimus, Anguillam cauda tenere, de iis, qui lubrica ſunt fide. ¶ Anguillis, inquit *Plin.* tergus craſſius: eoque verberari ſolitos tradit Verrius prætextatos. *Iſidor. l. 5. Orig. c. 27.* Anguilla eſt, qua coercentur in ſcholis pueri, quæ vulgo ſcutica dicitur.

Anguimănus, Elephas dicitur, propter proboſcidis (quæ ejus manus dicitur) agilitatem in quamvis partem, anguium inſtar. *Lucret. lib. 2. v. 536.* In genere anguimanos elephantos. Adde *lib. 5. v. 1302.*

Anguinĕus, a, um, adject. quod anguium eſt, aut quod ex anguibus conſtat, ὀφιώδης, ut Anguineæ comæ Meduſæ apud *Ovid. 4. Triſt. eleg. 7.* ¶ Item quod ad anguis ſimilitudinem accedit, ut Anguineus cucumer, hoc eſt oblongus, & ad anguis ſimilitudinem contortus, apud *Colum. l. 2. c. 9.* Item quod erraticum eſt, apud *Plin. l. 20. c. 2.*

Anguĭnus, a, um, idem, ut Anguina vernatio, pro pelle, quam verno tempore angues exuunt. *Plin. l. 20. c. 3.* Anguina cervix, *Cic. 2. Div. c. 64.*

Anguipĕdes, a Poetis dicti ſunt gigantes, *giganti*, quaſi loripedes, quod pedes tortuoſos habuiſſe finguntur, ſicut angues ſe tortuoſos faciunt, *Ovid. 1. Met. v. 184.* Anguipedum captivo brachia cœlo. *Macrob. Saturn. 1. 20.*

Anguis, *ſerpente*, *biſcia*, נָחָשׁ, Ger. *ein ſchlang*, Gal. *ſerpent*, *coleuvre*, Hiſp. *culebra*, *o ſerpiente*, ὄφις, tam ſem. quam maſc. gen. ſed frequentius maſc. ſerpentis genus ſatis notum, & proprie illud (ſi *Servio* credimus) quod in aquis degit. Frequentiſſime tamen etiam de terreſtribus dictum invenitur. *Virg. 3. Ecl.* Frigidus latet anguis in herba. *Tacit. 11. Ann. c. 11.* Unam anguem in cubiculo viſam narrare ſolitus eſt. ¶ Apud *Plaut. Merc. 4. 4. 21.* Odiſſe æque atque angues: Et Vitare cane pejus & angue, apud *Horat. l. 1. ep. 17.* Et, anguem in ſinu fovere: proverbia ſunt. Atque hoc poſtremum de eo dicitur, qui eum alit, & fovet, a quo certa pernicies ſibi imminet.

Anguitĕnens, idem quod Anguifer, ſidus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 42.* Anguitenens Quam claro perhibent Ophiuchum nomine Graji.

Angŭitia. V. Angitia.

Angulāris, e, *angolare*, adject. qui habet angulos: ut lapis angularis, i. e. quadratus, apud *Cat. R. R. c. 14.*

Angulārius, a, um, idem quod angularis. *Leg. 69. ff. de contrah. empt.* Emit lacum angularium. *Al. aliter leg.* Vet. Gloſſ. γωνιαῖος, angularius.

Angulātim, κατὰ γωνίας, adv. per angulos. *Apul. l. 9. Met. p. 237.* Angulatim cuncta ſedulo perluſtrari jubent. *Sidon. l. 7. ep. 9.* Paucis angulatim fringultientibus.

Angulātus, a, um, angulos habens. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 24. de atomis Democriti*: Corpuſcula quædam lævia, alia aſpera, rotunda alia, partim angulata.

Angulōſus, a, um, angulatus, plures habens angulos, γωνιώδης. *Plin. l. 37. c. 12.* Figura anguloſa.

Angulŭlus, i, dimin. ab angulus. *Lucret. l. 2.* Sed magis angululis paulum proſtantibus, &c.

Angŭlus, m. 2. *angolo*, *cantone*, *canto*, מקצוע אֶצְבַּע, Germ. *ein eck*, *winckel*, Gal. *angle*, *coin*, Hiſp. *rincon*, γωνία, Geometris dicitur id, quod conſtat ex duabus lineis in idem punctum definentibus, quod ibi anguſtus ſit locus. Hinc in ædificiis anguli dicuntur, ubi duo parietes coeunt. Item in agris, & regionibus, ubi duo latera conveniunt, atque in acutum definunt, angulus appellatur. *Cæſ. 5. B. G.* Hujus lateris alter angulus. ¶ Et quoniam anguli in ædificiis reliquis partibus fere ſunt obſcuriores, & ſecretiores, factum eſt ut angulus accipiatur pro loco quovis ſecreto, & abdito, *luogo ſecreto*. *Cic. in Catil.* Nemo ullo in angulo totius Italiæ fuit. *Florus lib. 3. c. 10.* Bruttium agrum in extremo Italiæ poſitum, Bruttium angulum appellat.

Anguſtātus, a, um, *riſtretto*, *ſtretto*, coarctatus, anguſtus. *Cic. in Somn. Scip. c. 6.* Terra anguſtata verticibus, lateribus latior. *Al. leg.* anguſta. *Plin. l. 17. c. 8.* Putei ore anguſtati.

Anguſte, arcte, ſtricte, exigue, exiliter, tenuiter, preſſe, jejune, *ſtrettamente*. *Cic. de Or. c. 33.* Preſſe, & anguſte definire. ¶ Comparat. eſt apud *Cæſ. 1. B. C. c. 59.* Superlat. apud *Cic. 2. Nat. Deor. c. 7.*

Anguſtĭa, æ, ſ. 1. *luogo ſtretto*, *ſtrettezza*, מצר צרה, German. *engo ei nos orts*, Gall. *detroit*, Hiſp. *anguſtura*, *eſtrechura*, στενοχωρία, locus anguſtus, quem difficile eſt tranſire, cujuſmodi ſunt montium fauces. *Cæſ. 5. B. G.* Anguſtiis viarum. ¶ Transfertur & ad alias res, ut Anguſtia orationis, *ſtrarii*, rei familiaris, peſtoris, animi, rerum, &c. *Cic.* Neminem, qui ei in tot rerum anguſtiis ſubveniret, habebat. ¶ In Anguſtias adduci. *Cic. pro Quint. eſſet videtur alle ſtretto.* ¶ Anguſtiæ temporis, *ſcarſezza di tempo*. *Cic. 1. de Orat. c. 1.*

Anguſticlavius, ii, qui equeſtris eſt dignitatis, ut Laticlavius, qui Senatorii eſt ordinis. *Suet. Oth. c. 10.* Anguſticlavius tribunus.

Anguſtĭtas, atis, vetus nomen pro anguſtia. *Athius* apud *Non. 2. 38.* Sed anguſtitatem incluſam, ac ſaxis ſqualidam.

Anguſto, as, a. 1. ſtringo, coarcto, contraho, *ſtringere*, הצר, Germ. *eng machen*, Gal. *etrecir*, Hiſp. *anguſtiar*, στενοχωρῶ. *Lucan. l. 5. v. 232.* Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa Canyſtos. ¶ Hinc anguſtans, anguſtatus, anguſtandus, partic. *Catul.* Cujus iter denſis anguſtans corporum acervis. *Cic. in Somn. Scip.* Omnis terra anguſtata verticibus, lateribus latior. *Sen. de tranquil. vitæ*, Anguſtanda patrimonia ſunt.

Anguſtus, a, um, o. 1. 2. *ſtretto*, צַר, אֵץ, Ger. *eng*, στενὸς, arctus, brevis, ab angulus, eo quod anguli ſemper coarctentur. *Cicer. 1. de Fin.* Anguſtiſſimæ fauces. Et *Fam. 3. ep. 8.* Liberalitas anguſtior. ¶ Sumitur interdum pro pauper: ut *l. penult. ff. de uſu*, & *habitat.* Legatarius anguſtus. ¶ *Eſſe in anguſto* idem eſt, ac eſſe in periculo, ſeu in anguſtiis: ductum ab exercitu, qui tunc maxime periclitatur, cum in anguſta loca redigitur. Hinc in anguſtum venire, adducere, &c. ¶ Anguſtus pro abjecto, vili, *umile*, *abietto*, *Cic. 1. Off. c. 20.* Nihil eſt tam anguſti animi, tamque parvi, quam amare divitias.

Anhēlans, antis, nomen ex partic. qui difficulter reſpirat, *anelante*. *Ad Heren. c. 33.* Anhelans ex imis pulmonibus præ cura ſpiritus. *Virg. Æn. 5. v. 254.* Acer anhelanti ſimilis.

Anhelanter, adv. cum anhelitu. *Ammian. l. 16. c. 15.* (*al. 10.*) Alium anhelanter avido flatu ventorum lenunculo ſe commiſiſſe piſcantis. Al. legunt *Anhelante*.

Anhelātim, adverb. anhelanter. *Tibul. l. 1. eleg. 9. v. 37.* Et dare anhelatim pugnantibus uvida linguis oſcula, &c. Ita legi in quibuſdam libris, teſtatur *Broukus*. Quæ vocula, inquit, ſi legitime percuſſa eſt, jam uno adverbio locupletior erit Latinus ſermo. Al. paſſim leg. *anhelanti*.

Anhelatio, onis, ſ. 3. *difficoltà di reſpirare*, כִּסֵּה, Ger. *das keichen*, Gall. *difficulté d. haleine*, Hiſp. *aſego*, στενοπνοΐα, ſpirandi difficultas. *Plin. l. 23. c. 1.*

as jus. Hoc genus vini utile inflationibus, tussi, anhelationibus.

Anhelator, m. 3. *chi non può facilmente ristare il fiato*, נפח, Ger. *Leicher, der, der athem schöpffen kan*, ἀσθμαινάς, qui est suspirosus, quod vitium consistit in spirandi difficultate. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Anhelatoribus later cum porro ex aceto datur.

Anhelātus, a, um, efflatus, expiratus: *ἀναπνοὴ*: ut, Verba inflata, & anhelata gravius, apud *Cic.* 3. *de Orat. c.* 11. quod vitium linguæ & oris est. *Ovid. Heroid.* 12. *v.* 15. Ifset anhelatos non præmeditatus in ignes.

Anhelitus, us, ui, m. 4. *anelito*, ipse spiritus difficulter actus, נפח, רוח, Ger. *der athem, ἄσθμα. Ovid.* 1. *de arte v.* 521. Nec male odorati sit tristis anhelitus oris. Et *Plin. l.* 9. *c.* 7. de Balænis: Anhelitum reddere, ac per vices recipere. ¶ Anhelitus terrarum, apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 50. est vapor *venosus* e terra erumpens. ¶ Item anhelitus vini apud eundem post *red. in Sen. c.* 7.

Anhēlo, as, a. 1. spiro, respiro, *spirare, anfare*, נפח, Germ. *blasen, athemen*, Gal. *haleiner*, Hisp. *aczar*, ἀσθμαίνω, ex am, & halo, m in n mutata, significat ægre halo, cum ex cursu, aut alio quovis labore vehementi, crebris quasi singultibus spiratur, ac respiratur. *Col. l.* 1. *c.* 3. Sudare, atque anhelare desierint. ¶ Per translationem est ardenter cupere. *Cic. in Catil.* 2. 1. Furentem audaciam, scelus anhelantem. Et *ad Heren. l.* 4. *cap.* 55. Anhelare ex imimo pectore crudelitatem. ¶ Significat etiam spirando emittere. *Lucan. l.* 6. *v.* 92. Antraque lethiferi rabiem Typhonis anhelant.

Anhēlus, a. 1. 2. *anfante, asthmatic*, נפח, Ger. *der schwerlich athemet, keicher*, ἀσθματικός, *κοπιαστόλος*, ægre anhelitum ducens. *Virg.* 2. *Georg.* Scribus medicantur anhelis, *idest*, suspiriosis. Et *Georg.* 1. *v.* 150. Et me favus equis oriens afflavit anhelis. ¶ Dicitur etiam de iis, quæ anhelare faciunt. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 347. Cursus anhelus. *Id.* 1. *de Pont. eleg. ult. v.* 5. Anhelæ febres. *Virg.* 3. *Georg. v.* 497. Tussis anhela.

Aniatrologicus, & Aniatrologetus, non usquequaque Medicinæ peritus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Anicella, æ, f. *vecchietta*, parva anicula. *Varr. l.* 8. *L. L.*

Anicētum, n. 2. *ἀνίσσον*, anethum, anisum, & in genere omne id, quod orexim, seu appetentiam excitat. *Plin. l.* 20. *c.* 17. *Rud. l.* 3. *c.* 43. Cæterum Græci *ἄνηστον*, invictum, seu invincibilem dicunt.

Aniciana, inter pyrorum genera reponuntur. *Colum. l.* 5. *c.* 10. *Cato c.* 7.

Anicīla, f. 1. *vecchiarella*, Germ. *klein alters weiblein*, γραΐδιον, dimin. ab anu, vetula. *Cic. pro Flacc.* Aniculæ minime suspiciosæ pergat se. Et sæpe apud *Terent.* ¶ Anicla per syncop. *Prudent. Peristeph.* 10. 130.

Aniculāris, & re, a. 3. *da vecchio*, γραϊκὸς, idem quod anilis. *Augustin. enarr. in Psalm.* 38. Aniculatia tibi videntur hæc verba.

Anien, enis, *Teverone*, *ἀνίων*, fluv. Sabinorum in agro Tiburtino, qui oritur ex Trebanis, seu Trebulanis montibus, ex alto scopulo magna mole præcipitans, & in Tiberin a Roma 3. M. P. prolabitur. Nomen ei indidisse creditur Anius Rex Hetruscorum, qui Cethegum insequens suæ filiæ raptorem, cum assequi non posset, in hoc flumen insiluit. *Stat. Silv. lib.* 1. *v.* 25. Quas præceps Anien, atque exceptura natatus Virgo juvat. *Ovid. Met.* 14. *v.* 334.

Anienicŏla, ad Anienem habitans. *Sil. l.* 4. *v.* 225. Pomifera arva creant, Anienicolaque Catilli.

Anientis, nomen rusticæ Tribus R. Erat in Sabinis, sic dicta ab Aniene fluvio. Facta est A. U. 454.

Aniēnus, a, um, adject. ut Aniena fluenta, *Virg.* 4. *Georg. v.* 369. Anienam lymphan, *Propert. l.* 3. *el.* 16.

Aniēnus, i, substant. Deus Anienis fluminis, ut Tiberis Tiberinus. *Silv.* 1. 3. 70. Illis ipse antris Anienus fonte relicto. Et *Propert. l.* 4. *el.* 7. *v.* 86. Accessit ripa laus, Anience, tuæ.

Anigrus, Aniger, m. 2. *ἄνιγρος*, fl. Peloponnesi in Elide, vel potius Ætoliæ, in Evenum fl. labens, in quo Centauri ab Hercule vulnerati abluerunt sua vulnera. Unde cum antea haberet aquas purissimas, Centaurorum sanguine sordidæ redditæ sunt, & impuræ. *Ovid. Met. l. ult.*

Anilis, & le, o. 2. 1. *da vecchia*, γραϊκὸς, quod est anus, vel quod ad anum pertinet. *Virg.* 4. *Æn.* Studio properabat anili.

Anilitas, atis, f. 3. *vecchiezza*, זקנה, Germ. *das grawe alter der weiber, vor weiber*, Gal. *vieillesse de femmes*, Hisp. *vejez de la vieja*, γῆρας, senectus. *Catul. carm.* 62. *v.* 61. Tremulum movens cana tempus anilitas.

Anilĭter, *da vecchia*, γραϊκῶς, adv. *Cic.* 3. *de Nat. Deor. c.* 39. Neque id dicitis superstitiose, atque aniliter.

Anima, æ, f. 1. ψυχὴ, *ἄνεμος*, ab *animus*, ut, a Dominus domina (quamquam contra velit *Cic. Tusc.* 1. *c.* 8.) *anima, fiato, spirito*, primario significat, halitum, spiritum, flatum. *Plaut. Asin.* 5. 2. 44. An fœtet anima uxoris? *Cic. in Verr.* 5. *c.* 58. Ne animum quidem eum integrum, sed ne animam quidem puram conservare potuisse. ¶ Interdum pro aere. *Virg. Ec.* 6. Semina terrarum, animæque, marisque fuissent. Sic *Cic. Tusc.* 1. *c.* 11. ¶ Et pro vento. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Impellunt animæ lintea Thraciæ. ¶ Item pro ea vi ac facultate, qua sentit corpus ac vivit, quæ nobis cum brutis communis est, quo sensu contra distinguitur ab animo. *Juven. sat.* 15. *v.* 149. Principio indulsit communis conditor illis Tantum animas, nobis animum quoque. *Senec. ep.* 58. Animantia quemadmodum divido? ut dicam, quædam animum habent, quædam tantum animam. Ita quoque distinguunt *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 14. & *Lucret. l.* 3. ¶ Accipitur & pro substantia incorporea, a corpore separabili. *Ovid. Met. xv.* 15. *v.* 158. Morte carent animæ. ¶ Sæpe pro vita sumitur. Hinc animam amittere, projicere, relinquere, anima private, apud *Virg. Plaut. & Ter.* & alios. ¶ Animam debere, apud *Ter. Phor.* 4. 3. 56. de eo qui immodico ære alieno tenetur, ut plus quam omnes facultates debeat. ¶ Anima etiam dicitur nobilissima cujusque rei pars. Sic anima avari est pecunia. Et Animam putei, pro ipsa aqua putei, dixit *Plaut. Amph.* 2. 2. 39. ¶ Dativus, & Ablativus plural. *Animabus* non videtur esse Ciceronianus. Ita enim *Cic. Fam. l.* 14. *ep.* 14. Tullius Terentiæ, & pater Tulliolæ, duabus animis suis. Idem observa in *Ἄνιμα, æ*, & similibus, ubi epithetum, aut ipsa constructio genus patefacit. ¶ Animæ pro animæ, *Lucret.* 3. 500.

Animabilis, le, o. 3. *animato*, adject. quod animam, & spiritum habet. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 36. Hæc animabili, spirabilique natura, cui nomen est aer. Sed alii aliter legunt.

Animadversio, s. 3. consideratio, attentio, notatio, *considerazione*, Ger. *vormennung*, Gal. *consideration*, Hisp. *consideracion*, *ἐπίνοια, ἐπιστημὴ. Cic. de Or. c.* 55. Notatio naturæ, atque animadversio peperit artem. ¶ Interdum est reprehensio. *Cic. in Or. c.* 57. Nec enim effugere possemus animadversionem. ¶ Sæpe punitionem significat, κόλασις, *pena, punizione, gastigo*. *Cic.* 1. *Off.* Omnis animadversio, & castigatio contumelia vacare debet. *Id. pro Cluent. c.* 46. Animadversio vitiorum. *Id. Phil.* 1. *c.* 2. Animadversio in aliquem.

Animadversŭs, a, um, pro animadverto, apud *Plaut. Rud.* 2. 2. 1. Sic enim dicimus Verto, & versus; sic & in hoc compositio.

Animadversor, m. 3. qui considerat. Item κολαστὴς, punitor. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Si acres, ac diligentes esse volumus animadversores vitiorum.

Animadversus, us, m. animadversio, castigatio. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 25. In animadversibus asper in quibusdam fuit.

Animadversus, a, um, *osservato, considerato, stravenduto*, perspectus, cognitus, intellectus. *Cæs. in Comm.* Hac re animadversa, Cæsar jubet signa converti. ¶ Sumitur etiam pro punito. *Suet. in Ner. c.* 16. Multa sub eo & animadversa severe, & coercita. *Paul. l. ult. ff. de cadav. puniendo*, Corpora animadvertorum quibuslibet petentibus ad sepulturam danda sunt. *Idest*, supplicio affectorum.

Animadverto, is, a. 3. *osservare, considerare, guardare*, חשבת תקשיב ראה, Ger. *vormennen, flicssig, merken*, Gal. *advisser, garder, appercevoir*, Hisp. *mirar, y estar attento hazia alguno*, *προσέχειν τὸν νοῦν*, est animum in aliquid vertere, seu sensus in illud, quod fit, intendere, cogitare, intueri, considerare. *Cic.* 1. *Catil.* 8. Ecquid animadvertis horum silentium. ¶ Aliquando est punire, iram exercere, &c. *punire, castigare*, מקר, Ger. *strafen*. *κολάζω*, & regit acc. cum *in*. *Cic. Verr.* 4. 33. Instituerat in eos animadvertere. ¶ Passive usurpatur hoc hujusmodi acc. *Cic. pro Rosc. Amer.* 40. Ea graviter animadvertenda peccata, quæ difficillime præcaventur. *Ter. Andr.* 1. 1. 129. Ea primum ab illo est animadvertenda injuria. ¶ Vel acc. mutatur in abl. cum *in*, ut Hæc scelera etiam in pueris animadvertenda sunt. Differunt tamen animadverto, & punio; quod punire est quotumcumque, sive jure, sive injuria; animadvertere est ejus, qui in alterum habet potestatem. ¶ In officio lictoris hoc proprium verbum erat, cum obvios ad honorem Consuli, vel majori magistratui exibendum admonebat. *Liv. l.* 24. *c.* 44. Consul animadvertere proximum lictorem jussit, & is inclamavit &c. *Suet. in Cæs. c.* 80. Quum lictor animadverti ex more jussisset.

Animal, alis, n. 3. animans, *animale*, רוח, Germ. *ein thier*, Gall. *un animal*, Hisp. *animal*, ζῶον, substantia animata sensibilis. dicitur de omni vivente. *Cic. l.* 24. *de Leg. c.* 7. Animal providum & sagax, homo. ¶ Interdum de belluis tantummodo. *Varr. l.* 6. *L. L.* Multa ab animalium vocibus translata in homines. ¶ Interdum contumeliose de homine indocto, & qui nulla moveatur ratione, quomodo & bellua, & pecus. *Cic. in Pis. c.* 9. Quem in hoc animali invenire non possum. Adde 3. *Verr.*

Animālis, le, adject. *vitale*, Gal. *vivant, & sentant, ayant ame*, Hisp. *cosa de vida, ἔμψυχος*, quod est ex animali, sive quod habet in se animam. Hinc animales Deos veteres dixere, qui de animalibus essent facti, ut Penates. *Serv. ad* 3. *Æn.* 168. ¶ Et animalis hostia dicebatur, quæ ob eam solum causam macta batur, ut ejus anima Deo alicui offerretur. Duo enim, ut inquit *Macrobius* 3. *Saturn.* 5. erant hostiarum genera, unum, in quo voluntas Dei per exta disquirebatur, alterum, in quo sola anima Deo sacrabatur, quas Aruspices animales hostias idcirco appellabant. ¶ Animalis item est spirabilis, vel aereus. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 17. Sive illi sint animales, sive ignei.

Animans, antis, *animale*, Ger. *ein thier*, ζῶον, subst. animal, o. g. m. f. n. *Cic. de Univ.* A quo animante omnes reliquos contineri vellet animantes. *Id. de Nat. Deor.* Animantium aliæ coriis tectæ, aliæ villis vestitæ. *Id. de Univ.* Quæ sunt animantia, eaque divina. ¶ *Animans* latius patet, quam *Animal*. Nam dicitur etiam de herbis, & arboribus, & omnibus, quæ alentem animam, seu vegetativam habent. *Sen. ep.* 58. Sunt quædam, quæ animam habent, nec sunt animalia. ¶ Animans, adject. idem est, quod habens animam. *Auct. ad Her. l.* 4. Res omnes animantes, & inanimantes. ¶ Est & animans partic. a verbo animo. *Plin. l.* 11. *c.* 23. Terræ halitus animans florem.

Animatio, onis, actus animandi, *animazione*, ἐμψύχωσις. *Cic. de Univ. c.* 10. Divinæ animationis speciem faciebat ex igne.

Animator, oris, qui vitam dat, *Tertull. cont. Hermog. c.* 32. Spiritus afflator, & animator universitatis. *Prudent. in Romano, v.* 788. Novit animator solus & factor tui.

Animātrix, icis, fem. quæ animat, seu quæ dat animos. *Tertull. adversf. Gnost. c.* 12. Fugatricem timoris, animatricem confessionis.

Animātus, us, ui, m. 4. idem quod animatio. *Plin. l.* 11. *c.* 3. Animatu carere.

Animātus, a, um, *animato*, בריות, Germ. *gesinnet*, ἔμψυχος, ab animo, qui habet animam. *Cic. in Top. c.* 18. Animata inanimatis anteponantur. ¶ Sæpe Animatus idem est, ac animo, seu voluntate affectus, e. g. paratus, iratus, &c. *disposto, inanimito, Cic. Fam.* 11. *ep.* 28. Si essem aliter animatus, nunquam quod facerem, negarem. ¶ Cum infinito *Plaut. Trucul. in fi.* Si quid animatus es facere, fac jam. ¶ Ponitur etiam pro animoso, *coraggioso, animoso. Plaut. Bacch.* 4. 9. 18. Milites armati, atque animati probe. ¶ Urbanum ambiguum est in illo *Varron.* apud *Non. c.* 3. *n.* 67. Avi, & atavi nostri, cum alium ac cepe corum verba olerent, tamen optime animati erant. *Varro* ludit in eo, quod *animatus* refertur etiam ad animam, qua oris halitum significat.

Animĭtus, adverb. Onomast. vetus, *animitus*, ψυχῆθεν. Affert *Non. Marcell. c.* 2. 608. Pro Animitus, apud Cic. est ex animo, impense, sincere.

Anĭmo, as, a. 1. animatum facio, anima dono, animum tribuo, *intender l' anima, far vivo*, ζωγόω, est animam inducere, & vivificare. *Cic. de Div.* Quicquid est hoc, omnia animat, format, alit, auget. ¶ Sæpe est animum incitare, fortem reddere, *inanimire, incoraggire, incitare*, חזק, Ger. *sterken*, Gall. *encourager*, Hisp. *dar corazon*, προσθεῖναι θράσος. Animare ad crimina, *Claud. l.* 3. *de Rapt. Pros. v.* 386. Animare aliquem cibo, & potu, *Hygin. Fab.* 126.

Animōse, adv. intrepide, fortiter, strenue, *coraggiosamente*, θυμικῶς, magno animo. *Cic.* 4. *Phil.* Nec solum id animose, & fortiter. Comparat. est apud *Senec. de benef. l.* 37. Superlat. animosissime pro nimis cupide, *Suetonii* est *in Cæs. c.* 47. Gemmas, inquit, coreumata, signa, tabulas operis antiqui semper animosissime comparasse. Al. explicant, munifice, nulla impensarum habita ratione.

Animositas, f. 3. *ardire, coraggio*, גבורה, Germ. *herzhafftigkeit*, θάρσος, audacia. Sumitur item secundum Speusippum pro impetu violento irrationalis partis animæ, absque ratione, & ordine mentis, qui sedem in corde habet. *τὸ θυμικὸν* Græci vocant. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 6. *Ammianus l.* 16. *c.* 30. Abjecta refulgendi animositate. *Id. Macrob. l.* 2. *Somn. Scip. c.* 12. pluraliter *animositates* dixit.

Animōsus, o. 1. 2. plenus animi, plenus roboris, non timidus, *valoroso, coraggioso*, גלכב, Ger. *herzhafft*, Gal. *courageux*, Hisp. *de grande animo*, θυμοειδὴς, habens in se vehementiam animi, sive qui est elati spiritus. *Cic. de Senect. c.* 20. Ex quo fit, ut animosior etiam senectus sit, quam adolescentia. ¶ Item iracundus, seu proclivis ad iram. Hic ea pars animæ, in qua iræ sedes est, animosa vocatur, θυμικὸν. ¶ Item magnificus, & munificus, ut docet *Salmas. ad Capitolin. Marc.* 17. *Prudent. Psychom. v.* 874. Margaritum animosa fides mercata parabat. V. *Animose* in fi. ¶ Ponitur etiam pro spirante, perflante, *ventoso, fiatante. Virg.* 2. *Georg. v.* 441. Animosi Euri. *Ovid.* 1. *Amor.* 6. 51. Animosus ventus. ¶ Item pro animato. *Propert.* 3. 7. 9. Gloria Lysippo est animosa effingere signa.

Animŭla, f. 1. *animetta*, dim. ab anima. *Sulp. ad Cic. l.* 4. *ep.* 5. In unius mulierculæ animula si jactura facta est.

Animŭlus, m. 2. dim. *Plaut. in Cas.* 1. 1. 46. Mi animule, mea vita. Adde *Men.* 2. 3. 11.

Animus, i, m. 2. *anime, anima*, נפש, Germ. *gemüth*, Gal. *ame*, Hisp. *anima*, idem proprie quod anima, h. e. totum illud in homine, quod corpus non est. V. *Anima*, ubi plura hic omittenda. Accipitur itaque pro diversis partibus animæ, seu facultatibus: Ac primo mentem significat, *λογισμὸν*, qua divinæ naturæ imaginem repræsentamus, *ragione, intelletto, mente*. Quo pertinent ea omnia, quæ in voce *Animus* attulimus differentia animi & animæ. *Cic. de Amic.* Si in hoc erro, quod animos immortales credam, libenter erro. ¶ Hinc sæpe sumitur pro cogitationibus: Item pro voluntate. *Plaut. Prol. Amph. v.* 58. Teneo, quid animi vestri super hac re sint. ¶ Item consilium, propositum, institutum. Animo isto esse, *Nepos*, 18. 11. 4. Sic animum inducere, & in animum inducere, est sibi persuadere. *Ter. Hecyr.* 2. 3. *princ.* Ita animum induxerunt, socrus omnes esse iniquas. ¶ *Meo quidem animo*, h. e. mea sententia, *a mio parere. Cic. pro Sest. c.* 22. Secundo ponitur pro memoria, *Virg. Ecl.* 9. Omnia fert ætas, animum quoque. Hinc, ex animo delere, ejicere; cui contrar. est, esse in animo. *Ter. Andr.* 1. 5. 49. ¶ Tertio animus est pars illa animæ, quæ impetus habet, & motus, itaque opus habet, ut regatur a ratione, *affetto, passione*, τὸ παθητικὸν, *Horat. l.* 1. *ep.* 2. Ira furor brevis est, animum rege, qui nisi paret, Imperat. *Plaut. Trin.* 2. 2. 49. Tu si animum vicidi, potius quam animus te, est quod gaudeas. ¶ Animi causa, *per divertimento*, animi recreandi causa, per jocum, per voluptatem. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 46. Animi, & aurium causa. ¶ Animum explere, *soddisfarsi. Ter. Andr.* 1. 2. 15. ¶ Ex animo facere, idest non coacte: æquo animo ferre, id est patienter. ¶ Animi in plur. *coraggio, audacia, ardire, arroganza*: Sic cadere animis, *perdersi d' animo*: animas tollere, sumere, dare, *farsi coraggio, e dar l' animo*. Dicitur tamen etiam, animum sumere, abjicere, &c. eodem sensu: & tam in bonam, quam in malam partem, passim apud opt. Scriptores. *Cic. Attic. l.* 2. Nostris animus accessit, hostibus timor &c. ¶ Quarto animus

idem

idem eſt, ac anima, ſeu vita, *vita*, ψυχή. *Virg. Æn.* 10. *v.* 486. Una eademque via ſanguis, animuſque ſequuntur. Hinc illa: animo linqui; *venit meno*, animum recipere, animum abeſſe, &c. apud Plaut. & Ter. & alios. ¶ Ad beſtias quoque transfertur. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 33. Quarum animi ſunt rationis expertes. ¶ Animus & mens ſæpe conjunguntur, non tantum pro ratione, verum etiam pro voluntate. *Virg. Æn.* 1. *v.* 304. Accipit in Teucros animum mentemque benignam. ¶ Anime mi, blandientis formula eſt in alloquendo, apud *Plaut. & Terent.*

Anio, idem quod Anien, fluvius in Tiburtino agro. *ἀνίων*. V. Anien. *Horat.* 1. *Od.* 7. Et præceps Anio, & Tiburti lucus. *Propert. l.* 3. *el.* 21. Hic Anio Tiburne fluis.

Aniſocycla, orum, n. 2. *ἀνισόκυκλα*, circuli inæquales continuati, quos vulgo Itali *vide* vocant. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1.

Aniſum, n. 2. *ἄνισον*, herba eſt, caulem, folia, & flores habens fœniculo ſimilia. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Aniſum ſtorcem tollit manducatum, mox vino colluxum vultum juniorem præſtat.

Aniſus, Onatus, *Ens*, Fl. Auſtriæ, Ad Aniſum urb. a Lentio 3. L. qui apud Laureacum in Danubium excipitur.

Anius, Apollinis fil. pater Andri, Rex in Delo. *Virg.* 3. *Æn. v.* 80.

Anna, *ἄννα*, ſ. 1. Beli filia, ſoror Didonis, quę, poſtquam mortuum ſororem vidit, & Carthaginem ab Jarba Getulorum Rege occupatam, relicta ſede patria, ad Batum Regem, qui Melitię inſulę imperabat, deinde ad Æneam in Italia regnantem acceſſit, ab eoque benigne excepta eſt. Mox ob Lavinię odia, in ſomnis ut cederet monita, in Numicium fluv. ſe præcipitem dedit. Inde Anna Perenna dicta a Romanis, & pro Dea culta. V. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 540. & *Sil. l.* 8. *v.* 50.

Annales, lium, m. 3. memoria publica, monumenta, vetuſtatis monumenta, *annali*, דִּבְרֵי הַיָּמִים, Ger. *jaerbuecher, chronicken*, Gal. *annales, croniques*, Hiſ. *cronica*, *ἐνιαύσια, ἐτησίαι*, tabulę ſeu libri, in quibus per annos & dies res memorabiles belliçę, & urbanę breviter ſcribuntur. Differunt ab hiſtoria, quia hęc prolixe res narrat, aſſerendo cauſas, deſcribendo loca, interponendo concliones, &c. reſque narrat ab ætate noſtra remotas. A Diariis vero, ſeu Actis diurnis *ἐφημερίδες* differunt, quia in Diariis res etiam humiles, vileſque, neque per annos, ſed per dies ſingulos geſtę ſcribuntur. ¶ Apud Romanos Annales a Pontifice Maximo ſcribebantur, & domi proponebantur, poteſtas ut eſſet populo cognoſcendi. Hinc Annales Maximi dicebantur. Atque hęc fuit Hiſtoria ab initio rerum Romanarum uſque ad P. Mutium Scęvolam P. M. poſt quem uberiore ſtylo Hiſtoria ſcribi cœpta eſt a M. Catone, Fabio Pictore, Antillio Piſone, Cœlio Antipatro, & aliis. *Cic. de Orat.* ¶ Annales iidem erant, ac Faſti. Dicti faſti ſunt a diebus faſtis, qui neſaſtis candidiores erant. Denominatio enim a re potiore facienda eſt. ¶ Eſt autem hęc vox adject. cui ſubaudiendum eſt, libri. *Gell. l.* 2. *c.* 1. Verba Quadrigarii ex Annali ejus ſexto deſcripta. *Nepot Aunibale*, *c.* 13. Propter eos annalem ſextum adjecit. Et in plurali, *Cic. pro Dom. c.* 32. Annales & monumenta vetuſtatis.

Annalis, o. 3. *anuale, annuale*, Ger. *das zu dem jahr gehort*, Gal. *annuel*, Hiſp. *anal*, *ἐνιαύσιος*, quod ad annos pertinet, ut Tempus annale, quod eſt unius anni, lex annalis, quę præſcribebat legitimam ad petendum magiſtratum ætatem. *Cicer. Phil.* 5. *c.* 17. ¶ Annalia, erant vota ſolemnia, ut Decennalia, Vicennalia. *Inſcript. apud Grut. p.* 116. *n.* 2. Auguſtorum annalia Feliciter. ¶ Annalis *honorum* poſſeſſio apud *Paul. Dig.* 38. 17. 6. eſt quę annum durat.

Annarius, a, um, idem quod Annalis. *Feſtus*: Annaria lex dicebatur ab antiquis, qui ſiniuntur anni Magiſtratus capiendi.

Annaſcor. V. Adnaſcor, & Agnaſcor.

Annavigo. V. Adnavigo.

Annecto, is, exui, exum, 3. *arracare, o legare a qualche coſa*, Ger. *anbinden, anknuepfen, ἀναπλέκω*, ad aliquid necto, agglutino, alligo. *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 54. Ad linguam ſtomachus annectitur. *Plin. l.* 4. *c.* 1. Inſulam continenti annectere.

Annellus, i, vel Anellus, *anelletto*, *δακτυλίτης*, diminut. ab Annulus. *Horat. ſer.* 2. *ſat.* 7. *v.* 9. Cum tribus annellis. Ubi Lambinus: Conſuetudinem ſecuti, Annullum, ſcribimus. Nam ſi libros veteres ſequi velimus, Anulus, & Anellus, ſcribi debet &c. ¶ Aſſertur ab aliquib. etiam locus *Ciceronis*, 5. *Fin. c.* 1. Sed etiam in poculis, & in annellis habent. Verum al. leg. *in Annulis*.

Annexio, onis, ſ. *conneſſione*, connexio. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *ſub fin.* Germinantes oculos aliqua inter ſe annexione conglutina.

Annexus, us, ui, m. 4. *atracamento, congiungimento d' una coſa all' altra*, *ἁφὴ λόγου*, Tacit. 3. *hiſt. c.* 34. Cremona annexu connubiiſque gentium adolevit.

Annexus, a, um, alligatus, *annieſſo, unito*. *Cic.* 2. *de Invent. cap.* 51. Scapham annexam funiculus trahit. *Id. ibid.* 1. 18. Exordium annexum orationi.

Anniădę, arum, qui ſunt ex Annia familia Romana illuſtri. *Claudian. in Conſul. Prob. & Olyb. v.* 8. nec te latuere potentes Anniadę.

Annibal. V. Hannibal.

Anniceris, idis, *Ἀννίκερις*, Philoſophus Cyrenaicus, qui Platonem, cum Ægina venderetur, redemit. *Laert. in vita Platon.* ¶ Hinc *Annicerei*, Philoſophi, de quibus *Cic.* 3. *Offic. c.* 33.

Anniculus, o. 1. 2. *d' un anno*, בֶּן שָׁנָה, Ger. *jahrigh, das eins jahrs, alt iſt*, quod eſt unius anni, ut Anniculę vites. *Plin. l.* 13. Plantaria inſtituunt, anniculaſque transferant. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. *de Taurit*: Unus ſit anniculus, alter bimus.

Anniſer, a, um, per totum annum ferens. *Plin. l.* 16. *c.* 29. Citreę, & juniperus, & ilex anniferę habentur, novuſque fructus in his cum annotino pendet.

Annihilo, as, 2. 1. *ridurre in niente*, *ἐξολοθρεύω*, in nihilum redigo. Verbum eſt cadentis Latinitatis; legiturque apud *Hieron. ep.* 135. *ad Sun. & Fretell.* Sed eſt nihilominus inter barbara reponendum. ¶ Idem eſto judicium de *Annullo, as*, quod ejuſdem eſt ſignificationis, atque uſus: & legitur apud *eund. ibidem*.

Anniſus, us, m. *appoggio, ajuto*, actus annitendi. *Symmach. l.* 5. *ep.* 74. Ut probabiles voluntates alieno etiam adjuventur anniſu.

Annitor, vel Adnitor, eris, iſus, & ixus ſum, d. 3. *forzarſi*, Ger. *ſich anſtrengen*, Gal. *s' efforcer*, Hiſp. *esforçarſe*, *πρόσκειμαι, πρόθυμος εἰμί*, conor, incumbo ad aliquid agendum. *Liv. l.* 8. *c.* 16. Omni ope anniti ſunt, ut &c. *Salluſt. in Jug. cap.* 47. Adniti ſummo ſtudio ad aliquid agendum. ¶ Cum infinito *Tacit.* 4. *hiſtor. c.* 8. Annitens retinere amorem. ¶ Cum accuſativo communi. *Plin.* 6. *ep.* 18. Quod ego, quam plurimis occupationibus diſtentus, adnitor. ¶ Adniti de aliqua re. *Cic. Attic.* 6. 8. Ego, niſi bibulus adniteretur, de triumpho, æquo animo eſſem. ¶ Interdum eſt inniti, *appoggiarſi*. *Cic. in Lal.* Natura ſemper ad aliquid tanquam adminiculum annititur. ¶ Anniſus, & annixus, *Liv. l.* 5. *c.* 25. Interceſſere interceſſores legis anniſi ſunt. *Idem l.* 8. *c.* 16. Summa ope annixi ſunt. Unde *anniſurus*, apud *eundem* 2. 39.

Anniverſarius, o. 1. 2. *ἐτήσιος*, quod ſingulis annis ſtatuto tempore revertitur. *Cic. Ver.* 6. Mercurius ſacris anniverſariis colebatur. ¶ Anniverſarii hoſtes, apud *Flor. l.* 1. *c.* 12. qui ſingulis annis eruptionem faciunt, & infeſtant.

Anno, as, are, annum agere, tranſigere. *Macrob. Sat. l.* 1. *c.* 12. Ad Annam Perennam ſacrificatum itur, ut annare perennareque liceat.

Anno, adverb. ſignificat, anno præterito, vel ante annum, *l' anno paſſato, o avanti quell' anno*, cui reſpondet *herno*. *Plaut. Trucul.* 2. 4. 38. Quaſi uxorem me habebat anno, dum hic fuit. Et *Amph. Prol. v.* 91. Hiſtriones anno cum in proſcenio Jovem invocarunt. Ubi al. leg. Hannio. Vide *Tandem*.

Anno, nom. prop. V. Hanno.

Annominatio. V. Agnominatio.

Annona, æ, ſ. 1. *vivanda, o vettovaglia di un anno, di ogni coſa*, שִׁבֳּר, Germ. *jahrliche fruchte*, Gal. *proviſion de vivres pour un an*, Hiſp. *pan, trigo, cevada, y cada coſa para vivir un' ano, vitualla*, *Alex*, *σιτωνία*, ab anno, vel ab alo, quaſi alimonia, res frumentaria, & quidquid ad annuum victum reponitur. *Cic.* 2. *de Div.* Annonam in macello cariorem fore. ¶ Sumitur etiam pro mercede, vel ſtipendio annuo, vel menſtruo. *Veget. de re mil.* Duplas conſequebatur annonas. ¶ Item pro ipſa æſtimatione, ſeu pretio communi rerum ad victum pertinentium, *il prezzo de' viveri*. Hinc Annona carior, vilior, laxior &c. Annonam incendere, levare, &c. Annonæ in plurali de panibus, apud JCtos, & Hiſtoricos Auguſtorum, paſſim dicti, notat *Salmaſius*. ¶ Annonam macelli dixit *Sueton. Tiber. c.* 34. pro omni eo, quod in macello venit.

Annonarius, o. 1. 2. *coſa, che appartiene alla vettovaglia, στρατηγικὸς*, quod ad annonam pertinet, ut Lex annonaria, quæ a Clodio lata eſt. *Aſconius in orat. in Piſon. c.* 4. ¶ *Vegetius* annonarias expenſas vocat eas frugum, pabuliquę ſpecies, quas provinciales militibus expendunt. *l.* 3. *c.* 3. ¶ *Annonaria functio* eſt munus conferendi res ad annonam neceſſarias, *l.* 11. *Cod. Theodoſ. tit.* 28. *leg.* 4. ¶ Annonaria cauſa. ¶ *Hermogenian. Dig.* 49. 14. 46.

Annonianus, a, um, adject. ad annonam pertinens, ut annoniana lex, apud *Aſcon. Pedian. in Piſon. c.* 4. ubi al. aliter leg.

Annoſitas, atis, ſ. *vecchiaja*, multorum annorum ætas. *Auguſtin. epiſt.* 251. (*al.* 269.) Hieme iter tam prolixum non ſuſtinere, cum annoſitate algida, quam mecum fero.

Annoſus, o. 1. 2. *vecchio, carico d' anni*, יָשִׁישׁ, Ger. *alt, betagt*, *γεραιός*, quod eſt vetuſtum, quaſi multorum annorum. *Horat. l.* 3. *od.* 17. Annoſa cornix. ¶ *Martial. l.* 6. Annoſum Falernum. ¶ Comparat. habet *Auguſtin. l.* 1. *Conf. c.* 7. Superlat. *Ambroſ. l.* 2. *de Vocat. Gent. c.* 8.

Annotamentum, i, idem quod annotatio. *Gell. l.* 1. *c.* 7. Veterum allocutionum copiam his annotamentis inſperſimus.

Annotatio, onis, *annotazione*. *Gell. in Præfat.* Facta in commentariis eadem diſparilitas, quæ fuit in annotationibus priſtinis.

Annotatiuncula, diminut. brevis annotatio. *Gell. l.* 17. *c. ult.* Finem proponere annotatiunculis.

Annotator, oris, qui annotat. Pro obſervatore maligno, & inſidioſo poſuit. *Plin. Panæg. c.* 49. Non ante medium diem diſtentus ſolitaria cœna ſpectator, annotatorque convivii tui imminens.

Annotātus, us, ui, ſubſt. 4. idem quod annotatio. *Val. Max. l.* 9. *c.* 12. *n.* 1. *extern.* Mortes dignæ annotatu.

Annotātus, a, um, nomen ex particip. *Plin. l.* 2. *c.* 25. Spatium ſeptem dierum annotatum.

Annotīnus, o. 1. 2. *d' un anno*, בְּנִי שָׁנָה, Ger. *jahrig*, *ἐνιαῖος*, unius anni, ab annus. *Col. l.* 4. *c.* 24. Ungues annotinos reſecato. ¶ Annotinus ſignificat etiam, quod ad annonam pertinet, *ἐτησίαι*, ut Naves annotinæ, quibus annona comportatur. *Cæſ. B. G. l.* 5. *c.* 8. Ita explicant Rhellicanus, Glareanus, & Goduinquos ridet Dionyſ. Voſſius. Et ſane Græcus Cæſaris interpres vertit annotinas naves *πλοῖα τὰ γενόμενα ἔτους*, anni ſc. præteriti.

Annōto, as, are, notam ad aliquid adjicere, notare, obſervare, *notare, annotazione*. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 5. Legere, annotare, excerpere aliquid ex libro. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Hæc annotanda eſſe exiſtimavimus. ¶ Eſt etiam inſcribere, titulum præſcribere. *Lactant. l.* 5. *c.* 3. Auſus eſt libros ſuos nefarios, ac Dei hoſtes, *ἐπιγράφειν* annotare. ¶ Item memoriæ cauſa in commentarium referre. *Collum. l.* 12. *c.* 3. Atque annotaret, quid, & quantum, & cui dediſſet. ¶ Annotari pro nobilitari, celebrari, *Plin. l.* 3. *c.* 5. Hæc litora præter cetera in toto mari conchylio, & piſce nobili adnotantur. ¶ Annotare etiam dicitur Prætor, aut Judex, qui aliquem abſentem delatum inter reos ſcribit: quo facto edicit, ut requiratur, judicioque ſiſtatur, ne abſens & indicta cauſa damnetur. *Dig.* 48. 17. 1. & 49. 16. 4. ¶ Similiter *annotare* dicitur cum jam peractum reum refert inter eos, qui deportandi, aut ſupremo ſupplicio afficiendi ſunt. *Sueton. in Calig. c.* 27. Ex noxiis laniandos annotavit. *Ulpian. Dig. lib.* 32. *leg.* 1. Deportatos eos accipere debemus, quibus princeps inſulas adnotavit.

Annuālis, le, ad annum pertinens, annalis. *Arnob. l.* 1. *pag.* 22. ubi alii aliter leg. ¶ Item anniculus *di un anno*. *Paul. l.* 3. *ſenten. tit.* 7. Annuales oves.

Annuātim, adverb. ſingulis annis. Barbara vox eſt. Nam apud *Plin. l.* 12. *c.* 17. *annua* pro *annuatim*, quem locum afferens *Valla l.* 6. *Elegant. c.* 60. ipſe quoque ſuſpectum habuit.

Annullo, as, V. in *Annihilo*.

Annulus. V. Anulus.

Annumeratio, onis, ſ. *numerazione*, numeratio. *Modeſtin. Dig.* 27. 1. 13. Annumeratio dierum.

Annumerātus, a, um, *annoverato*, in aliquem numerum adſcriptus. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 45. Si dicemus infirmum aliquid annumeratum.

Annumĕro, vel Adnumĕro, as, are, idem quod numero, *numerare, contare, ἀριθμέω*. *Plaut. Mercat. Prol.* 88. Mihi argentum ipſe annumerat ſua manu. ¶ Item in aliquorum numero pono, in eumdem numerum refero, *annoverare tra qualche coſa*. *Cic. l.* 2. *de Divin. c.* 1. His libris annumerandi ſunt ſex illi de Republica. *Id. pro Roſc. Am. c.* 32. In grege aliquorum annumerari. ¶ Annumerare inter. *Paullus Dig. l.* 32. *leg.* 97.

Annuntiatio, onis, verbal. nuntius, *annunziazione*, *προαγγελία*. Vox eſt *Auguſtini in Serm.* 18. *de Sanctis*. *Lactant. l.* 4. *c.* 21. & *Arnobii l.* 7. *pag.* 248.

Annuntiator, oris, qui annuntiat, *annunziatore*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion.* Chriſtus deſcenſas de cœlo ſui non invenerit annuntiatorem. *Auguſt.* 10. *ſerm.* 14. *de SS.* Paulus annuntiator factus eſt Chriſti.

Annuntio, vel Adnuntio, as, are, *annunziare, portar la nuova*, הִגִּיד, Ger. *verkunden*, *προαγγέλλω*, idem fere quod nuntio. *Plin. l.* 7. *c.* 32. E longinquo multa annuntiare. *Id. ib.* Annuntiavere propere, exanimatum illam. ¶ *Annuntiare ſalutem alicui* eſt ſalutem mittere, jubere aliquem ſalvere, *portar un ſaluto*. *Cic. Attic. l.* 12. *ep.* 1. ubi tamen alii aliter legunt. ¶ *Annuntiare* pro narrare uſurpavit non ſemel *Apulej. lib.* 8. *Metam.*

Annuo, is, ui, utum, ere, vel Adnuo, nutu aſſentior, affirmo, approbo, *acconſentire, approvare con cenno del capo*, *προσνεύω*, neutrum plerumque verbum eſt, cum dativo. *Plin. l.* 1. *ep.* 22. Supereſt, ut promiſſis Deus adnuat. ¶ Interdum uſurpatur abſolute. *Virg. Æn.* 10. Annuit, & nutu totum tremefecit Olympum. ¶ Interdum etiam active. *Valer. Flacc. Argon.* 1. *v.* 40. Hanc mihi militiam annue. ¶ Cum infinito *Liv. l.* 28. *c.* 17. Amicitiam ſe Romanorum accipere annuit.

Annus, i, m. 2. *anno*, שָׁנָה, Germ. *ein jahr*, Gal. *un annel*, Hiſp. *ano*, *ἐνιαυτός, ἔτος*, tempus quo Sol per Zodiacum curſum ſuum conficit, ſcilicet ſpatium 12. menſium, ſeu 365. dierum, 6. horarum, minus 12. minutis. Dicitur ab innovatione, *ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως*: vel quod in ſe per ſua veſtigia volvitur, ut ait *Pir.* Anus enim, vel annus eſt circulus teſte *Varr. l.* 5. *L. L. n.* 2. ¶ Annus Solaris eſt 12. menſium, ut dictum eſt: annus Lunaris 30. dierum, quo ſpatio Luna Zodiacum percurrit. Annus Saturni eſt ſpatium trigina annorum: Magnus 12554. annorum. *Cic.* 2. & 3. *de Nat. Deor.* ¶ Romulus annum a Martio inchoavit, Numa a Januario, additis duobus menſibus. *Ovid.* 1. *Faſt.* ¶ Annus intercalaris Biſſextus, ſeu Biſſextilis conſtat 366. diebus vocatusque Biſſextus, quia bis dicitur 6. Cal. ſc. 24. & 25. Febr. *Plin. l.* 2. *c.* 47. ¶ Annus Julianus dictus eſt a Jul. Cæſare, qui annum a Romulo & Numa conſtitutum caſtigavit. Annus Gregorianus eſt a Gregor. XIII. appellatus, qui 1582. annum Julianum correxit. ¶ Dividitur præterea in Civilem, Naturalem, Aſtronomicum, &c. Sed de his omnibus V. Mathematicos, & Chronologos. ¶ Dicimus anno ineunte, & exeunte, *al principio, o al fine dell' anno*. ¶ Natus eſt anno &c. *Cic. de Clar. Or. c.* 64. Undeviginti annos natus erat. i. ante annos XIX. Annus vertens dicitur annus Solaris comparatione anni magni. *Cenſorin. de die Nat. c.* 18. & 19. ¶ Anno vertente, idem eſt, atque anno integro, ſeu poſt annum integrum. *Nepos in Ageſilao*, & *Cic. pro Quinct. c.* 12. ¶ In hunc annum, pro hoc anno. *Cic. pro Sext. c.* 8. Habebit Senatus in hunc annum, quem ſequatur. ¶ In annum, *per un anno*. *Liv.* 37. 2. ¶ Annum, *un anno intiero*. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 32. ¶ Ad annum, poſt annum. *Cic. Att.* 5. 2. ¶ Interdum *annus*, præſertim apud Poetas, pro anni parte ſumitur: partes autem anni quatuor ſunt, Ver, Æſtas, Autumnus, Hyems. *Formoſiſſimus annus*, pro Vere, *Virg. Ecl.* 3. Annus hybernus, pro hyeme, *Horat. Epiſt.* 2. ¶ Item pro anni proventu, ſive annona, *Luc. l.* 3. *v.* 450. Curvoque ſoli ceſſantis aratro Agricolæ raptis annum flevere juvenci. Adde *Tacit. Germ. c.* 14. & *Sil.* 3. *Sylv.*

Silv. 2. 22. ¶ Annos exuere dicitur serpens cum pellem deponit. *Tibullus l.* 1. *El.* 4. ¶ Anno adverb. V. suo loco.

Annutrio. V. Adnutrio.

Annŭum, & Annua, substantive sumuntur pro iis rebus, quæ alimentorum causa singulis annis præstantur. *Suet. Tib. c.* 50. Juliam peculio concesso a patre, prohibisque annuis fraudavit. *Id. Vespas. c.* 18. Rhetoribus annua centena constituit.

Annŭus, a, um, o. 1. 2. *d' un anno*, Ger. *das ein jahr lang wehrt*, ἐνιαύσιος, ἐνιαύσιμος, quod unius anni spatio continetur. *Cic. Cass. l.* 15. Hanc provinciam Senatus, & populus annuam esse volunt. Sic annuus cursus, annuum tempus. ¶ Annuus quoque dicitur, qui fit singulis annis, anniversarius. *Virg. l. Georg. v.* 338. Atque annua magna sacra refer Cereri. *Cic. 2. de Nat. Deor. c.* 39. Annuæ varietatis frigorum, & calorum.

Anodyna, medicamenta sunt, quę somno conciliato dolorem levant. *Marcel. Empir. c.* 25.

Anomalia, f. 1. ἀνωμαλία, inæqualitas, asperitas, & anomalus, a, um, ἀνώμαλος, inæqualis, asper, varius, ab a priv. & ὁμαλὸς, planus, lævis. ¶ Transfertur etiam ad nomina, & verba. Anomalia igitur apud Grammaticos est inæqualitas declinationum, vel conjugationum, quæ consuetudinem sequitur, & anomala nomina, aut verba dicuntur, quæ aliqua ratione a recta norma quinque declinationum, vel quatuor conjugationum aberrant. Analogia contraria est. *Gell. l.* 2. *c.* 25. *Varr. lib.* 9. *L. L.*

Anomĭlus, a, um, anomaliam habens. *Diomed. l.* 1. & *Priscian. l.* 8.

Anōnis, quæ & ononis, f. 3. *bonagra*, Germ. *ochsenbrech*, *hauwebel*, *stalkraut*, *ärnuse*, herba est ex genere aculeatarum, quam recentiores herbarii restim bovis appellant. *Plin.* 27. 4.

Anonium, *Anone*, opp. Insubriæ citer. ad Tanarum fl. ab Alexandria 10. M. P. in Occ.

Anonymus, a, um, o. 1. 2. obscurus, sine nomine. Ita appellata est quædam herba, quæ *non inveniendo nomen invenit*, ut ait *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Anormis, V. Abnormis.

Anoterĭcus, a, um, ἀνωτερικὸς, h. e. superior, ab ἄνω, supra *Medicamenta anoterica*, quę stomacho, & superiori ventri medendo inserviunt. *Cœl. Aurelian. Tard. l.* 4. *c.* 3.

Anquīna, f. 1. funis navis, quo ad malum antenna constringitur, ut interpretatur *Isidor. de Originib. l.* 19. *c.* 4. Vetus Poeta *Helvius Cinna*, apud *Isid. l. c.* Atque anquina regit flabilem fortissima cursum.

Anquīro, is, īsīvi, ītum, 2. 3. *enquerre*, *procurrere*, ἀναζητέω, quæro, inquiro, vel diligenter circumquaque inquiro, ut habet *Fest.* ab *am* circum, & quæro. *Cic.* 1. *Offi. c.* 4. Ut quæcunque ad vivendum sint necessaria, anquirat, & paret. *Id. de Amic. c.* 23. Tamen si pati non possit, ut non anquirat aliquem, apud quem, &c. Adde *ibid. c. ult. & Senec. in Hippol. in fine.* ¶ Urbane est cogitando investigare. *Cic.* 1. *Offic. c.* 3. Aut anquirunt, aut consultant, conducat id, necne &c. Adde *de Fato c.* 9. & *Lucret. l.* 4. *v.* 1182. Omnes anquirere nisus. ¶ Sæpe etiam est verbum judiciorum, & significat inquirere ad crimen aliquod cognoscendum, *inquisire*, *processare criminaliter*. *Liv. lib.* 6. *c.* 20. Anquirere de perduellione. *Tacit. Ann.* 3. 12. Anquirere de morte alicujus. *Liv. l.* 8. *c.* 33. Anquirere capite de aliquo ob rem bello male gestam. *processire alicuno*, *capitali actione vitæ*. *Id. l.* 2. *c.* 52. & *l.* 26. *c.* 3. Anquirere capitis. ¶ In omnibus hisce exemplis sunt, qui antiquæ orthographiæ ignoratione pro *anquiro* reponunt *acquiro*, aut *inquiro*.

Anquisīte, *diligentemente*, diligenter, accurate. *Gell. l.* 1. *c.* 3. Anquisite satis, satisque solicite aliquid quærere. Et *l.* 4. *c.* 11. Sed qui diligentius, anquisitiusque carmina Empedoclis arbitrati sunt. Ita vett. Codd.

Anquisītio, onis, f. investigatio, inquisitio. *Varr. sub fin. l.* 5. *L. L.* Commentarius anquisitionis. *b. c.* libellus, in quo perscripta sunt ea, quæ servantur a Judice, cum de aliquo anquirit.

Ansa, æ, f. 1. *manico d'ogni vaso*, יד, Ger. *handhabe*, Gal. *anse*, *manche*, Hisp. *asidero*, Ansă, vasis auris utrinque prominens, quæ manu capi, & teneri solet. *Virg. in Silenu*. Et gravis attrita pendebat cantharus ansa. ¶ Ansa quoque manubrium dicitur, vel quidquid omnino a toto corpore exit. *Vitr. l.* 10. *c.* 8. Ansa gubernaculi. ¶ Unde ponitur quandoque pro fibula, seu fixula, quæ calceis insuitur, *fibbia*, περόνη. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 6. Ansaque compressas alligat arcta pedes. ¶ In catenis quoque ansæ vocantur anuli, *anelli di catena*, ex quorum connexione tota constat catena. ¶ Per translationem ponitur pro occasione, *occasione*. *Cic. de amic.* Quo plures det sibi ansas ad reprehendendum. Sic ansam præbere, quærere, arripere, optare, &c. passim apud Latinos Scriptores.

Ansātus, adject. o. 1. 2. quod ansam habet, ut Vas ansatum. *Plaut. in Persa* 2. 5. 7. Quis hic ansatus ambulat? *ansatum* hominem joco dixit, qui incedit utroque brachio ansarum in modum ad latera applicato. ¶ Ansatæ absolute sunt jaculamenta cum ansa, *h. e.* amento. *Enn.* apud *Non. c.* 18. *n. penult.* quas *Id.* apud *Macrob. 6. Saturn. c.* 1. *ansata tela* dixit.

Anser, ĕris, m. 3. *oca*, *papero*, Ger. *gans*, Gal. *oye*, Hisp. *anse*, χὴν, avis est nota. Hæc nocturnas excubias celebrat. Vigilias enim suas clangore testatur. *Virg. ecl.* 9. Argutos inter strepere anser olores. ¶ Anseres olim publice in Capitolio alebantur, quod custodibus omnibus sopitis Romanos ad defensionem arcis excitavissent, & arcem suis veluti excubiis a Gallorum vi servassent. ¶ Anserum autem alii domestici, alii agrestes. *Plin. l.* 10. *c.* 22.

Anseratium, ii, n. locus, in quo aluntur anseres. Legitur hæc vox *in titulo c.* 14. *l.* 8. *Columellæ*.

Anserculus, m. 2. χηνάριον, parvus anser. *Colum. l.* 8. *c.* 14.

Anserinus, o. 1. χήνειος, quod est anseris. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Anserino adipe curantur.

Ansŭla, f. 1. *anello della catena*, דרסים, Ger. *die rin an einer ketten*, βρόχος, diminut. ab ansa, quo usus est *Augustinus l.* 8. *Conf.* pro anulo, quo fiunt catenę, licet per translationem. Quibus, inquit, quasi ansulis quibusdam sibimet innexis, unde catenam appellant, tenebat me obrictum dura servitute. ¶ Pro parva ansa, *picciol manico*. *Apul. lib.* 11. *Metam.* Cymbium aureum, cujus ansulæ, &c. ¶ In calceamentis quoque ansulæ vocantur fibulæ, *fibbie*, quibus ligantur. *Valer. l.* 8. *c.* 13. Moneri le a sutore de crepida, & ansulis passus est.

Antachates, æ, m. ἀνταχάτης, gemma, quæ pro achate est, mulieribus grata, quod cum uritur, myrrham redolet. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Antæ, arum, f. 1. n. plur. *le bande delle porte*, σταθμοὶ, postes, sive pilæ lapidææ, quæ in lateribus ostiorum sunt, quod ante stent. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. Sed *Festo* sunt latera ostiorum, *Nonio c.* 1. *n.* 134. quadræ columnæ, idest, plinthides quadratæ columnarum, quæ ad latera ostiorum ponuntur, *pilastri*. Sed non quæcumque columnæ quadratæ *antæ* sunt, sunt sed ea tantum, quæ in frontibus ædium sunt ad latera ostiorum, ut dictum est. ¶ Hinc *in antis esse* dicitur ædes, quæ hujusmodi columnas habet. *Vitruv. loc. cit.* ¶ *Projicere antas*, quod legitur in quodam veteri monum. apud *Gruter. pag.* 207. est antas ita construere, ut extra parietem multum emineant.

Antæus, m. 2. ἀντάιος, gigantis Libyci nomen, Neptuni ex terra filii, magno, ac procero corpore, quippe qui in 40. cubitos excreverit. Hinc cum Hercule congressus, quoties membra labore defessa essent, tactu terræ recreabantur. Qua re animadversa Hercules alte sublatum terræ contactu prohibuit, pectori suo arctius strictum enecavit. Scribit *Plut.* Sertorium Romanorum ducem apud Tygæam opp. effosso sepulcro Antæi cadaver invenisse. Fabulæ interpretatio est, Antæum Regem Mauritaniæ fuisse, qui in Regno suo multis victus certaminibus exercitum semper potentiorem reficiebat, sed extra Regnum eductus in Libyam, tunc demum superatus, profligatusque est. *Eusseb. lib. de temp.* scribit, Antæum palæstricæ artis fuisse doctissimum, & quorumcumque certaminum, & ob id fictum, quod fuerit filius Terræ, & ab ea viribus restauraretur.

Antagonista, æ, m. ἀνταγωνιστὴς, *adversario*, *antagonista*, adversarius. *Hieronym. in vita Hilarion. ad fin.*

Antamœbæus. V. Amœbæus.

Antanaclăsis, ἀνταναάκλασις, ex adverso refractio, Fig. cum id, quod ab altero dictum est, non ea mente, qua dictum est, intelligitur: sed in aliam, aut contrariam accipitur. *Quint. l.* 9. *c.* 3. *Heren. l.* 4. *c.* 14.

Antandros, f. 2. Edonis, *S. Demitri*, ἄνταν δρος, urbs E. marit. Mysiæ, seu Phrygiæ min. sub A. Ephesino, media inter Troadem, & Adramyttium 30. M. P. Eam Leleges habitavere finitimi Cilicibus. *Virg.* 3. *Æn. sub init.* ¶ Item Insula Maris Ægæi. V. Andros.

Antapŏcha. V. Apocha.

Antapodĕsis, f. 3. ἀνταπόδοσις, retributio, item Fig. cum media primis, & ultimis respondent. V. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Alii def. cum ea commemorantur, quæ non sunt ante prædicta.

Antarctĭcus, ἀνταρκτικὸς, est polus australis, seu Meridionalis Arctico oppositus, qui terræ objectu a nobis cernitur. *Apul. de Mundo, post princip.*

Antarii funes dicuntur, qui per trochleæ orbiculos trajiciuntur ad onus aliquod extollendum, ἀπὸ τοῦ ἀνταίρειν, extollere, *Vitruv. l.* 10. *c.* 3.

Antarium bellum Veteres appellabant, auctore *Festo*, quod ante Urbem geritur, & quasi ante aras.

Ante, præpos. accusativo serviens, *prima*, *innanzi*, πρὸ, πρόσθε, ἐμπροσθεν, accomodatur ad locum. *Cic. pro Mil. c.* 20. Clodius ante fuum fundum Miloni insidias collocavit. ¶ Ad personam. *Id. 6. Verr. c.* 3. Ante hoste Deos erant tabulæ. ¶ Ad tempus. *Sulpic. Ciceroni Fam. lib.* 4. *ep.* 12. Paulo ante lucem. ¶ Hinc illa: mortuus est ante istum Prætorem. Omnes ante eum Philosophi, &c. ¶ Usurpatur pro *pre* in comparationibus. *Liv. l.* 1. *c.* 14. Romulus Iuge ante alios acceptissimus. ¶ Dicimus ante diem tertium Calendas, & similia; idemque est ac si dicatur, *tertio calendas*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 8. Quam epistolam ante diem XVI. Calendas Majas dedisti. quo in loco vide *Manut.* ¶ Invenitur *inante*, & *exante*, modo in unam vocem conjuncta, modo separata, quæ conjunguntur cum verbis motum significantibus. *Cic. Att. l.* 2. Comitia Bibulus in ante diem XV. Cal. Novembr. distulit. *Id. ib. l.* 3. *ep.* 17. De Q. Fratre nobis nuntii tristes, nec varii venerunt exante diem Non. Jun. ¶ Cum nullum casum regit, adverbium est. *Cic.* 2. *Fin.* Qui aiunt esse velint, Philosophi ante sint. *Liv. l.* 40. *cap.* 40. Prætor biduo ante venerat. ¶ Cum dicimus paucis ante diebus, annis, &c. sextus ille casus est ablat. temporis, nec pendet ab *ante*. Fere autem hæc particula interponitur, vel postponitur. *Livius* eam præposuit *l.* 40. *c.* 52. Æmilius templa ante annis octo voverat.

Antea, antehac, ante hoc tempus, superioribus diebus, vel temporibus, *avanti*, *nel tempo passato*, שלם, Ger. *zuvor*, Gal. *au paravant*, Hisp. *antes*, πρὶ τοῦ, adv. idem fignif. quod ante, & componitur ex ante, & ea, quamvis tantum tempus denotet. *Horat. ep.* 11. Nihil me, sicut antea, juvat scribere. *Cic. Att. lib.* 15. *epist.* 13. ¶ Conjungitur cum quam. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 6. Antea quam tibi successum esset.

Anteactus, o. 1. 2. superior, *fatto innanzi*, *passato*, קדמוני, Germ. *zuvor vollbracht*, Gal. *fait devant*, Hisp. *cosa hecha delante*, partic. ex ante, & actus, præteritum significat. *Cic. pro Marcel.* Fructum anteactæ vitæ hodierno die maximum capit. Potest etiam separari.

Anteăgo, ante ago. *Sil. l.* 4. *v.* 30. Anteagitur conjux. Nisi forte melius sejungitur.

Antecambŭlo, onis, est qui honoris causa aliquem præcedens comitatur. Nam qui obsequia præstabant Domino, vel amici erant, sive comites, vel servi. Amici igitur, & comites præcedebant, servi sequebantur. Vide *Suet. in Vespas. cap.* 2. & *Sen. epist.* 13. *Martial. l.* 2. *epigr.* 18. Sum comes ipse tuus, tumidique antecambulo Regis.

Antecænis, m. 3. πρόαυλον, signum est ex tribus stellis in lacteo circulo defixum, pedibus æquinoctialem circulum tangens, inter Geminos, & Cancrum in Occasum: Sic dictum, quia ante Canem majorem oritur. *Col. l.* 11. *c.* 2. & *Cic. in Arat.*

Antecantamentum, i, cantio solemnioribus præmissa, *preludio*. *Apul. l.* 11. *Met.* Inter majorum antecantamenta votorum. Alii legunt, *antecentamina*.

Antecapio, is, 3. 3. *preoccupare*, *anticipare*, קדם, Ger. *vorkommabmen*, Gal. *prevenir*, Hisp. *prevenir*, προκαμβάνω, anticipo, prævenio, ante occupo. *Tac. l.* 10. Pontem Mosæ anteceperat. *Sallust. Catil. c.* 55. Consul optimum factu ratus noctem, quæ instabat, antecapere, ne quid in eo spatio novaretur.

Antecēdens, entis, præcurrens, præpositus, antepositus. *Horat. l.* 3. *Od.* 2. *v.* 31. Raro antecedentem scelestum deseruit pede pœna claudo.

Antecēdo, is, essi, essum, n. 3. anteeo, præeo, præcurro, prægredior, antegredior, anteverto, præcedo, *andare innanzi*, קדם, חתיר, Ger. *vorgehn gehin*, Gal. *aller devant*, *preceder*, Hisp. *ir*, *o estar delante*, προέρχομαι. *D. Brut. Cic.* Biduo me Antonius antecessit. ¶ Passive *Auson. in gratiar. act.* Animi nostri celeritas beneficiis præcuntibus anteceditur. ¶ Est item excellere. *Cic. pro Arch.* Celeriter omnibus antecedere ingenii gloria. *Nepos in Thrasyb. c. ult.* Antecedere aliquem honore. *Id. in Alcib. c. ult.* Antecedere aliquem in aliqua re.

Antecellens, entis, qui antecellit. *Cic. pro Mur. c.* 17. Q. Catulum humanitate, sapientia, integritate antecellentem.

Antecello, is, n. 3. excello, præsto, anteeo, *avanzare*, *vincere*, עלה, Ger. *fürtreffen*, *übertreffen*, Gall. *etre plus avancé*, Hisp. *sobrepujar a otro adelantar*, ὑπερέχω, præcello. Servit Dativ. & Accusat. *Cic. pro Corn.* Eloquentia cæteros antecellit. *Id. pro Arch. c.* 3. Antecellere omnibus ingenii gloria. *Id.* 1. *de Inv. c.* 4. Antecellere alicui in re aliqua *Tacit.* 2. *histor. cap.* 3. Antecellere aliquem honore. ¶ Passive *Auct. ad Herenn.* 2. 30. Qui omnibus his rebus antecellentur. ¶ Præteritum *antecellui*, quod huic verbo tribui solet, nullo adhuc, quod sciam, confirmatur Latini Scriptoris exemplo.

Anteceptus, a, um, ante captus, præoccupatus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 16. appellat πρόληψιν, Epicurus anteceptam animo rei quandam informationem. Ita meliores libri habent. ¶ Quod autem affertur ex *Liv. l.* 5. *c.* 38. Non loco castris antecepto; malunt alii dividere *ante capto*.

Antecessio, f. 3. præcursio, progressio, progressus, πρόοδος, *Cic.* 1. *Offi. c.* 4. Progressus, & quasi antecessiones. *Id. in Top. c.* 13. Cum tripartito distribuatur locus hic, in consecutionem, antecessionem, repugnantiam *h. e.* in locum ab antecedentibus.

Antecessīvus, a, um, qui antecedit, πρόοδος. *Tertul. de virgin. veland. c.* 4.

Antecessor, m. 3. *quel, che corre innanzi*, נגיד, Ger. *vorgenger*, *vorlaufer*, Gal. *avant coureur*, Hisp. *antecessor*, πρόδρομος, qui antecedit. In militia antecessores dicuntur, qui antecedunt agmen explorandi gratia, *forieri*. *Suet. in Vitell. c.* 17. Irruperant jam agminis antecessores, ac nemine obvio rimabantur, ut fit, singula. ¶ Antecessores etiam olim dicti, qui jura, ac leges profitebantur, ac publice docebant: ex eo quod antecederent, ac deducerent discipulos in penetralia artis. *L.* 2. §. 11. *C. de vet. Jur. enucl.* Sic antecessor dicitur Spiritus Sanctus a *Tertul. de Virg. vel. c.* 1. quia Christianorum Magister. ¶ Dicitur etiam *antecessor*, qui in aliquo munere jam fuit: cui opponitur successor. *Paul. Dig.* 5. 1. 55. & *Ulpian. ibid.* 27. 9. 9.

Antecessus, a, um, præteritus, antactus, qui præcessit. *Petron. c.* 17. Ubi antecessa latrocinia didicisti. Alii aliter leg. ¶ Absolute *in antecessum dare*, *solvere*, *accipere*, &c. est dare, aut accipere aliquid ante tempus constitutum, antequam dies cedat, hoc est adveniat candi, aut accipiendi, *anticipatamente*, *innanzi tratto*. Hęc autem loquendi formula sumpta est ab argentariis, & mercatoribus, Græce ἐν προλήψει. *Senec. l.* 4. *de benef. c.* 32. & *epist.* 7. & 98. ¶ Urbane *Plor. lib.* 4. *c.* 12. Adeo certa victoriæ spe, ut prædam in antecessum partione dividerent. *b. c.* antequam victoriam obtinuissent. Adde *l.* 3. *c.* 21.

Antecœnium, ii, n. prima cœnę fercula, *merenda*, Ger. *das abendessen*, Gal. *le gouter*, Hisp. *merienda*, πρόδειπνον. *Apul. l.* 2. *Met.* Gladiatoriæ Veneris antecœnia.

Antecurro, is, ere, προτρέχω, *precorrere*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Stella Solem antecurrens.

Antecursor, m. 3. נגיד, πρόδρομος, qui præcurrit, ab ante, & cursor. *Cæs.* 1. *B. C.* Cum antecursoribus Cæsaris prælio commisso. Est hic eodem sensu, quo antecessor, *i forieri*. *Tertul. de Monog. c.* 8. Jeannes antecursor.

Antecursorius, a, um. *Apul. l.* 9. *Met.* Antecursoria potio. *b. c.* quę principio cœnę sumitur, & cœnam præcedit. Al. leg. *accursoria*, alii *accursoria*.

Antedico, is, xi, ctum, idem quod prædico, *predire*. *Cic.* 1. *Phil. c.* 10. Augurum est antedicere ea, quę vitari possunt. ¶ Rectius divisim scribitur *ante dico*.

Ante-

Antedictus, a, um, *dicto citatus*, prædictus. *Scribon. Larg. compos.* 163. Propter antedictam causam. ¶ Rectius scribitur divisim *ante dictus*.

Antĕo, is, ivi, itum, n. 4. antecedo, præeo, præcedo, *andare innanzi*, קדם, נצח, Ger. *vorgehn*, *vorgehen*, Gal. *aller devant*, Hisp. *ir de lante*, πρόειμι, ὑπάρχω, antevado, cum dat. vel accus. *Cic.* 2. *Off.* Barbarum districto gladio jubebat anteire. ¶ Item excello. *Cic.* 2. *Off.* Cæteros virtute anteeunt. *Nepos Chabria*, 4. 1. Sed omnes, qui in Magistratu erant, auctoritate antecibat. *Gell. l.* 19. *c.* 9. Anteire aliquem in aliqua re.

Antetĕro, ers, tuli, latum, *anteporre*, Ger. *vorsetzen*, Gal. *preferer*, Hisp. *anteponer*, πρόσκειμαι, antepono. *Cic. Cæc.* Quum vel iniquissimam pacem justissimo bello anteferrem. ¶ Antelatus, partic. *Cic. de prov. Cons. c.* 11. Quum ipse cæteris omnibus esset omni honore antelatus.

Antefixus, a, um, præfixus. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Antefixa latitudo foraminis. *Liv. l.* 26. *cap.* 23. Ad victorias, quæ in antefixis erant, hæsit. *Antefixa* autem, ut ait *Fest. Pomp.* sunt, quæ ex opere figulino tectis affiguntur sub stillicidio.

Antegenitalis, adject. *Plin. l.* 7. *c.* 55. Antegenitali experimento. *h. e.* sumpto ab iis, quæ antequam gigneremur, facta sunt.

Antegestus, a, um, antea gestus. *Paul. Digest. lib.* 15. *tit.* 1. *leg.* 47. Creditor cum venditore ex antegesto agere potest.

Antegredior, d. 3. progredior, antecedo, anteverto, *andare innanzi*, פרם, Ger. *vorgehen*, Gal. *precéder*, Hisp. *antecedir*, προπορεύω, antevado. *Cic. de Nat. Deor. l.* 2. *c.* 20. Cum antegrediatur Solem.

Antehabeo, e. 2. *anteponere*, מקדים, Ger. *hocher achten*, Gal. *preferer*, Hisp. *anteponer*, προτιμάω, præfero. *Tacit. hist.* 4. *c.* 11. Ne divulgata veris antehabeant.

Antehac, *ati tempo passato*, קדם, Ger. *zuvor*, Gal. *cy devant*, Hisp. *antes*, πρὸ τοῦ, hactenus, usque modo, ante hoc tempus. *Terent. in Andr.* 1. 2. 16. Quod antehac fecit, nihil ad me attinet. ¶ Significat etiam ante illud tempus. *Sallust. in Catil. c.* 26. Sæpe antehac fidem prodiderat. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 25. Ut antehac flagitiis, ita tunc legibus laborabatur.

Antellus, & **Anthelius**, ii, m. ἀντήλιος, & ἀνθήλιος. *Antelii* erant dii, qui ante domorum januas collocabantur, & ostiorum præsides habebantur; ἀπὸ τῆς αὐλῆς, hoc est sub sole positi. *Tertul. de Idol. c.* 15. & *de cor. mil. c.* 13. *in fin.*

Antelogium, ii, proœmium, vox ibrida, hoc est partim latina, partim Græca. *Plaut. Mer. prol. v.* 13. Huic argumento antelogium hoc fuit.

Anteloquium, ii, n. exordium, prooloquium. *Macrob. Saturn. l.* 7. *cap.* 4. Omnes prætextato anteloquium detulerunt. *h. e.* primum locum loquendi. *Symmach. l.* 1. *epist.* 72. Quorsum hoc spectet anteloquium, breviter explicabo.

Antelucanus, a, um, o. 1. 2. *innanzi dì*, Ger. *das frug*, *vor tag ist*, Gal. *qui cſt*, *ou est fait devant le jour*, Hisp. *antes de la luz del dia*, ἀμφιλυκὴς, λυκαυγὴς, quod est ante lucem. *Cic. ad Catan. lib.* 15. Ex antelucano tempore usque ad horam diei decimam. ¶ Hinc antelucanæ coenæ. *Idem Catil.* 2. 10. ¶ Antelucani venti, ἀκμαιοπνοὶ ἄνεμοι, sunt, qui diluculo flant, verno præsertim tempore, Sole autem invalescente, cadant. *Plin. l.* 18. *c. Vitruv. l.* 6.

Antelucio, & antelucĭlo, *avanti giorno*, לפני היום, Ger. *vor tag*, Gal. *devant jour*, Hisp. *antes del dia*, πρωϊαῖος, adv. ante lucem. *Apul. l.* 1. *Milef. p.* 107. Antelucio fugiamus ilhinc quam pote longissime. *Idem ib. p.* 108. Antelucio furtim evadere, & viam, licet trepido vestigio, capessere.

Anteludia, orum, præludia illa, quæ pompam sacrificalem præcedebant apud *Apul. l.* 11. *Met. post princ.* Ecce pompæ magnæ paulatim præcedunt anteludia.

Antemeridialis, le, apud *Martian. Capel. l.* 6. idem quod

Antemeridianus, o. 1. 2. *avanti mezzo dì*, Ger. *vor mittag*, Gal. *de devant midy*, Hisp. *cosa antes del medio dia*, προμεσημβρινὸς, quod est, vel fit ante meridiem. *Cic. Att. l.* 13. *epist.* 33. Antemeridianis tuis literis heri statim rescripsi.

Antemitto, is, præmitto, *mandar innanzi*. *Solin. cap.* 38. *de elephantis*: Flumen transituri minimos antemittunt. *Cæs. lib.* 1. *B. C. cap.* 51. Antemissis equitibus. ¶ Potest etiam divisim scribi *ante mitto*.

Antemnæ, f. 1. ἀντῆναι; urbs Sabinorum, exc. a Roma 4. stad. quasi ante amnem dicta, quod eam amnis præterflueret. *Virg. Æn.* 7. *v.* 631. ¶ Hinc *Antemnas*, *atis*, apud *Liv. l.* 3. *c.* 9. & 10.

Antemurale, is, n. *antemurale*, propugnaculum muri exterius. *Hieronym. in hom.* 2. *Origen. quam ipse Latinam fecit.*

Antemurānus, a, um, adject. ante murum qui est. *Ammian. l.* 21. *c.* 12. Antemuranum vallum.

Antemna, f. 1. *antenna*, Ger. *die segelstang*, Gal. *antene*, Hisp. *antena*, κεραία, a circumtenendo, lignum transversum in navi ad malum, cui velum alligatur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 549. Cornua velaturum obvertimus antennarum. Ubi *cornua* extremitates dixit antennarum.

Antĕnor, m. 3. ἀντήνωρ, Rex Thraciæ. Habuit filios, Helicaonium, Polydamantem, &c. ex quibus Helicaonius uxorem duxit Laodicean, Polydamas Lycastem, ambas Priami filias, sed Laodiceam ex Hecuba, Lycastem ex concubina. Cum filiis in auxilium Trojanorum venit. Sed existimatus est urbem prodidisse. Nam præterquam quod Græcorum legatos hospitio suscipiebat, & Helenæ restitutionem frequenter suadebat, Ulyssem simulato habitu intra mœnia vidit, nec indicavit. Eo die, quo Ilium captum est, cum multitudine Henetorum, qui expulsi propter seditionem ex Paphlagonia, amisso Rege Philemone ad Trojam, sedes, & ducem quærebant, discessit ex Troade, venit in Italiam, ad ultimum sinum maris Adriatici, ibique, expulsis Euganeis, qui inter Mare, & Alpes habitabant, urbem condidit. Locus ille, in quem ex navibus egressus est, Troja dictus est, urbs Euganea, & Antenorea, postea Patavium, nomine a proximis Germanis impositio, quod æquarum locum significat. *Virg. Æn.* 1. *v.* 242. Exinde etiam regio inter Adduam, & Timavum flu. Venetia ab Henetis cœpit vocari, postea Marchia Tarvisina.

Antenorĕus, a, um, adject. possess. *Martial. l.* 1. *epigr.* 77. Flecce Antenorei spes & alumne Laris.

Antenoridæ, arum, Antenoris filii. *Virg.* 6. *Æn. v.* 484.

Anteoccupatio, onis, f. 3. προλῆψις, actus anteoccupandi. ¶ Est etiam genus Figuræ Rhetoricæ, idem ac occupatio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 53. Et in hilaritatem impulsio, anteoccupatio.

Anteoccŭpo, a. 1. *prevenire*, *occupare*. *Cic. in Orat. c.* 40. Ut anteoccupet, quod putat opponi.

Antepagmentum, i, n. vocabulum est architectorum, quod Italice describitur a Daniele Barbaro; *tutta la cassa*, *o telaro della porta*: *o tutta la compositione della orta coi suoi profilamenti*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. ¶ Ceterum antepagmenta locum habent etiam in projecturis mutulorum sub stillicidio, & fortasse etiam in aliis ejus partibus, ubi aliquid adpangitur, & ad ornamentum, vel munimentum adfigitur. *Cato R. R. c.* 14. *Vitruv. l.* 6. *c.* 7. ¶ Legitur & *antipagmentum*.

Anteparta, antea parta, & acquisita. *Nov.* apud *Charif. l.* 2. & *Plaut. Trin.* 3. 2. 16. ¶ Scribitur & *ante parta* divisim.

Antepassiones, primi motus cupiditatis, qui vel nobis invitis insurgunt, animumque perturbant. *Hieronym. epist.* 9. *ad Salvin. post med.*

Antepĕdes, pedes priores in quadrupedibus. *Cic. in Arat. v.* 454. At caput, & totum sese Centaurus opacis eripi te tenebris linquens vestigia parva Antepedum.

Antependŭlus, a, um, pendens ante, ut crines antependuli, apud *Apul. lib.* 2. *Milef. pag.* 125.

Antepenultimus, a, um, *antepenultimo*, tertius ante ultimum. Legitur apud *Martian. Capel. l.* 3. *pag.* 60. & *Diomed. l.* 2. *pag.* 425. *Putsch.*

Antepilāni, m. 2. in Romana militia secundæ aciei milites erant, scutati omnes, robustioresque ætatis, dicti, quod ante Pilanos, hoc est, ante Triarios, qui pilis pugnabant, prælium capessierent. Iidem Principes dicti sunt, quod fere ex optimatibus essent, & armis maxime insignes. In acie enim primi ante hostem erant Hastati, secundi Antepilani, seu Principes, tertii Triarii, seu Pilani. *Liv. l.* 8. *c.* 8. & 9.

Antepŏlleo, es, n. 2. supra aliquem polleo. *Apul. l.* 1. *Met.* Quæ civitas cunctæ Thessaliæ antepolleat. *Id. ibid. l.* 7. Toto vertice cunctos antepollebat.

Antepōno, is, e. 3. præpono, præfero, anteiero, primas omnium alicui do, *preporre*, *anteporre*, קדם, Ger. *vorsetzen*, Gal. *preferer*, *mettre devant*, Hisp. *anteponer*, *poner delante*, προτίθημι, προσκρίνω. *Cic. in Lel.* Ut amicitiam rebus omnibus anteponatis. ¶ Significat etiam, ante aliquem ponere. *Plaut. Men.* 2. 2. 2. Bonum anteponam grandium pranioribus.

Antepŏsitus, a, um, *posto innanzi*. *Plaut. Rud.* 2. 6. 24. Cœna anteposita Thyestæ, & Tereo. ¶ Item præpositus, *preferito*. *Tacit. Ann.* 13. *c. ult.* Antepositus filio privignus.

Antepŏtens, tis, adject. antepollens. *Plaut. Trinum.* 5. 2. 1. Hic homo est omnium hominum præcipuis voluptatibus, gaudisque anteponens. *h. e.* abundans. Nic *Propert.* dixit, pietate potens, pro valde pio. Al. tamen leg. *antepotendus*.

Antequam, *prima che*, *avanti che*, בטרם, Ger. *ehe denn*, Gall. *devant que*, Hisp. *antes que*, πρίν ἢ πρίν, ἕως οὗ πρίν, i, priusquam: adv. temporis, quod fere jungitur indicativo. *Cic. pro Murena* dicit Murena dixisse instituo. ¶ Aliquando cum subjunctivo. *Id. Phil.* 1. *c.* 1. Antequam de Rep. dicam. ¶ *Id. pro Quinct. c.* 17. cum infinito usurpavit. Dici, inquit, vix potuit, quam multa sint, quæ respondeatis ante fieri oportere, quam ad hanc rationem extremam necessitatem devenire. Sed noli temere imitari. ¶ Solet etiam, pluribus verbis interjectis, dividi, ut patet in allato exemplo.

Anterides, plur. *contraffieri*, *speroni*, *barbacani*, ὑπερείδαι, sunt columnæ, vel lapides eminentiores, qui interponuntur ad sustinendam structuram, ut *Salmas.* definit ad *Solin. p.* 856. *Vitruv. l.* 6. *c.* 11. In frontibus anterides, sive erismæ sint.

Anterior, qui ante est, vel præcedit. *Cæs. B. C. l.* 3. *c.* 63. Navibus circumvectis milites in anteriorem vallum tela jaciebant. Al. leg. *interiorem*. *Sulpit. l.* 1. *hist. sacr. c.* 52. Vasa omnia anteriorum regum cremavit.

Anterius, adv. *prima*, prius, priore loco, πρότερον, *innanzi*. *Sidon. l.* 2. *ep.* 9. Prima, & grata contentio, quæ nam potissimum anterius edulibus nostris culina fumaret.

Antĕros, terotis, m. 3. ἀντέρως, Veneris, & Martis filius, idem, ac Cupido tertius. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 23.

Anterōtes, ἀντέρωτες, gemma ex generibus amethysti. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Antes, ium, m. sunt areolæ hortorum, quæ quadratam lineam, seu figuram referunt. *Colum. l.* 10. *v.* 376. Humidaque andrachne sitientes protegit antes. *Nonius* hinc recte scribit *c.* 1. *n.* 124. *antes* esse quadraturas, unde & antas dictas esse quadras columnas. Ob similitudinem autem omnes arvorum, & vinearum ordines ad lineam ducti *antes* dicuntur. *Virg.* 2. *Georg. v.* 412. Jam canit extremos effœtus vinitor antes. ¶ Translate usurpatur a *Catone* apud *Serv. ad l.* 6. *Virg.* Pedites quatuor agminibus, equites duobus antibus ducas. *h. e.* pedites quadrato agmine ducas, cujus agminis latera equites tegant, veluti duæ lineæ, seu alæ. ¶ Advertendum autem, a quibusdam *antes* cum *antis* confundi, ut ab *Isid.* 15. *Orig.* 7. & a *Serv. loc. cit.*

Antescholānus, i, *sotto maestro*, qui post magistrum primus est in schola. *Petron. in Satyr. c.* 81.

Antesignānus, m. 2. *guardie della bandiera*, דגל, Ger. *der vorden fanlin*, *oder panier fleth und strits*, Gall. *qui marche en bataille devant le portenseigne*, *ou le guidon*, Hisp. *alferez*, πρόμαχος, ante signum, seu vexillum in acie constitutus, vexillorum defensor. Nam signum pro vexillo militari ponitur. *Cic. Philip.* 2. *c.* 29. Fuerat in acie Pharsalica antesignanus. *Cæs. B. C. l.* 1. *c.* 41. Unius legionis antesignanos præcurrere jubet.

Antesto, (seu antisto, ut Vett. scribebant) as, steti, atum, antecello, præsto, *stare innanzi*, *essere superiore*, πρόειμι τινος. *Lucret. l.* 5. *v.* 22. Herculis antistare autem si facta putabis. *Nepos Aristid. in princ.* Cognitum fuit quanto antistaret eloquentiæ innocentia. *Gell.* 9. 13. Virtute cæteris antestare.

Antestor, ris, d. 1. teste *Budæo*, vetus est Jurisconsultorum verbum significans accipere in testem. Apud veteres enim, qui adversarium, qui vades dare nollet, in jus pertrahere volebat, prius aliquem de præsentibus antestabatur, hoc est, attestabatur, vel testem capiebat, ejus attingens auriculam, & de interrogans, *Licet ne antestari?* illo autem respondente, *Licet*, tum injecta manu adversarium in judicium rapiebat. Solus autem liberos antestari jus erat, servi testes esse non poterant. Quare autem antestantes testium aures apprehendamus, docet *Plin. l.* 11. *c.* 45. Est (inquit) in aure ima memoriæ locus, quem tangentes antestamur. *Horat. l.* 1. *sat.* 9. *v.* 76. Et *Cic. pro Mil. c.* 25. Te, imago, tamen antestaretur. *i. e.* testem citaret. Alii leg. *attestaretur*. ¶ Paulus significatione, *Liv.* apud *Priscian. l.* 8. Impubes libripens esse non potest, neque antestari: προσδιαμαρτύρεσθαι, ut idem *Priscian.* exponit.

Antevenio, n. 4. *venire innanzi*, קדם, Ger. *sie kommen*, Gal. *anticiper*, *venir devant*, Hisp. *venir delante*, προφθάνω, prævenio, cum acc. vel dat. *Sallust. in Jug.* Exercitum Metelli antevenit. *Plaut. in Trin.* Tempori huic hodie anteveni. ¶ Item excellere. *Plaut. Cas.* 2. 3. Omnibus rebus ego amorem credo antevenire.

Anteventŭlus. Anteventuli sunt mulierum capilli in fronte demissi, quod ante faciem siti sint. *Apul. Florid. l.* 2. *p.* 342. Crines ejus anteventuli, & propenduli.

Antevĕrso, onis, verbal. antevertendi seu præveniendi actus. *Ammian. lib.* 21. *c.* 5. Expertus, quid in rebus tumultuosis anteversio valeat, & prægressus.

Antevĕrto, is, præverto, antecedo, *prevenire*, קדם, φθάνω, prævenio, anticipo. *Cæs. B. G.* 7. *c.* 7. Qua re nuntiata, Cæsar omnibus consiliis antevertendum existimavit. *Tacit. Ann.* 13. 30. 3. Damnationem veneno antevertere. *Plaut. Bacch.* 3. 5. Rebus aliis antevertam, quæ mandas mihi. Al. leg. *antevertar*.

Antevidĕo, es, e. 2. *antivedere*, prævideo. *Valer. Flacc. l.* 6. *v.* 382. nunc quo se raperet, nunc quo diversus abiret, Antevidens. ¶ Potest etiam divisim scribi *ante video*.

Antevŏlo, n. 1. *volare avanti*, προπέτομαι. *Virg.* 9. *Æn. v.* 47. Turnus ut antevolans tardum præcesserat agmen.

Antevorta, Divinitatis comes apud Rom. quæ præerat futuris, sicut Postvorta præteritis. Ita *Oliv. Ferrarius*. Sed *Carolus Stephanus* Postvortam futurorum, Antevortam præteritorum Deam putat. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 7.

Anteurbanus, o. 1. 2. προάστιος, urbi propinquus. *Fest.*

Anthalium, n. 2. ἀνθάλιον, malum rotundum magnitudine mespili, in Ægypto. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Anthĕdon, f. 3. ἀνθηδών, mespili genus, pomum ferens minus cæteris, sed odore præstantius, & quod diutius servatur. *Plin. l.* 15. *c.* 20.

Anthĕdon, onis, f. 3. Maritima, *Larissa*, al. *Daton*, ἀνθηδών, urbs Palæstinæ E. sub P. Hierosolymitano, maritima, inter Ascalonem, & Gazorum portum, 8. M. P. utrinque. ¶ Anthedon altera, oppid. Bœotiæ, medit. inter Thebas 60. stad. & Chalcidem 70. Hodie teste Ortelio dicitur *Tallandi*. Sed *Talandi* Atalanta potius esse videtur, opp. in ora. *Ovid.* 13. *Met.* Nuper in Euboica vertis Anthedone membris Glaucus adest.

Anthedonĭus, a, um, ad Anthedonem oppidum pertinens. *Stat.* 9. *Theb. v.* 391.

Anthĕmis, Imbrasus, Parthenis, Samothrace, Inf. maris medit. Thraciæ adjacens.

Anthĕmis, f. 3. *camomilla*, ἀνθεμὶς, alii leucanthemis, leucanthemum, melanthemon, chamomilla, herba fœniculi folio. *Plin.* 22. 21.

Anthemĭum, ii, n. herba eadem quæ anthemis, apud *Æmil. Macrum cap.* de Camomilla.

Anthĭnæ compositiones dicuntur a medicis, quæ vel floridum colorem habent, vel certorum florum admixtione fiunt: ab ἄνθος, flos. *Plin. l.* 24. *c.* 9.

Antheus, m. 2. Antenoris fil. quem Paris amavit, & imprudens interfecit. ¶ Item unus ex Æneæ sociis. *Virg. Æn.* 1. *v.* 510.

Anthias, æ, piscis nomen apud *Plin. l.* 9. *c.* 30.

Anthinum mel, vocatur, quod vere factum est: quoniam ex floribus, qui a Græcis ἄνθη, dicuntur, favi construuntur. *Plin. l.* 11. *c.* 14.

Anthologica, orum, libri de floribus tractantes. *Plin. l.* 21. *c.* 3.

Anthracinus color, idem qui ater. Anthracinæ vestes. *Varr. apud Non. c.* 16. *n.* 11.

Anthracites, æ, m. 1. ἀνθρακίτης, genus, in qua velut scintillæ ignis discurrere videntur. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Anthrax, acis, m. 3. *carbone*, ἄνθραξ, carbo. ¶ Hinc Anthrax, vel antehac. *carbonchio*, ἀνθρακία, ἀνθρακίτης, carbunculus, gemmæ genus fulgidæ, & lucentis, instar igniti carbonis, in qua veluti scintillæ ignis discurrere videntur. ¶ Item carbunculus, abscessus ex atra bili, rubore sublivido, vel genus ulceris cum inflammatione. *Æmil. Macer de herb. c. de Sabina.* ¶ *Vitruv. l. 7. c. 8.* Anthrax est etiam minii gleba.

Anthriscum, n. 2. ἄνθρισκον, herba scandici similis, tenuioribus, & odoratioribus foliis. Fatigato Venere corpori succurrit. Vide *Plin. l. 21. c. 15.*

Anthropographus, m. 2. ἀνθρωπογράφος, dictus Dionysius, quod nihil aliud, quam homines pinxerit. *Plin. l. 35. c. 10.*

Antropophagi, ἀνθρωπόφαγοι, qui humana carne vescuntur, ut populi Americæ, Æthiopiæ, &c. *Plin. l. 14. c. 12. & l. 7. c. 2.*

Anthus, m. 2. avis, quæ equorum hinnitum imitatur. *Plin. l. 14. c. 42.*

Anthyllion, ἀνθύλλιον, herba lenti simillima, quæ in vino pota vesicam vitiis liberat, & sanguinem sistit. *Plin. l. 26. c. 8.*

Anthyllis, f. 3. ἀνθυλλὶς, herba est chamædryos similitudine, flore purpureo, gravi odore, radice intubi. *Plin. l. 26. c. 8.*

Antypophŏra, ἀντυποφορὰ, figura sententiæ objectio, cum tacite occurrimus ratiocinationi: prolepsis. Ut illud *Virg. Æn. 4. v. 603.* Verum anceps belli fuerat fortuna: fuisset. *Senec. l. 1. controv. 7.*

Antiæ, capilli anteriores, demissi in frontem, quod ante faciem siti sint. *Festus. Apul. in Florid. lib. 1. p. 3. 42. de Apolline*: Jam primum crines ejus prænulfis antiis, & promulsis caproneis &c.

Antiānus, a, um, ad Antium pertinens. *Cic.* apud *Non. c. 4. n. 130.* Hercules Antianus.

Antiās, atis, qui est ex Antio Latii oppido. *Liv. l. 8. c. 14.* Interdictumque mari Antiati populo. *Id. l. 6. c. 9.* Rem Antiatem diuturniorem manere.

Antiātæ, vel Antiates, populi Antii incolæ. *Liv. l. 6. c. 33. & l. 8. c. 12. & 14.*

Antiatinus, a, um, ad Antium pertinens, ut Antiatinæ sortes, apud *Suetou. in Calig. c. 57. h. e.* quæ ducebantur in templo Apollinis, qui Antii colebatur.

Antibacchius, m. 2. ἀντιβακχεῖος, pes bacchio contrarius, ex duabus longis, & ultima brevi, ut *Audisse. Donatus pag. 1739. Putsch.*

Antiborēum, horologium, apud *Vitruv. l. 9. c. 9.* videtur dici illud, quod deseriptum in plano Æquatoris Boream respicit.

Antica, æ, f. dicta est pars prior in templo auguralı. *h. e.* cæli spatio ab Auguribus descripto, sicut posterior dicebatur Postica. *Varr. lib. 6. de L. L. post prior. Serv. in Virg. Ecl. 9. v. 15. & Fest.* in Posticum. V. Anticus.

Anticategoria, ἀντικατηγορία, Latine potest dici recriminatio, sive mutua accusatio, & est genus controversiæ judicialis. *Quint. l. 3. c. 12.* Græce: at Latine *Augustin. l. 3.* contra *Crescon. Grammat. c. 26. & 74.*

Anticatōnes, m. 3. ἀντικάτωνες, duo libri, quos Cæsar contra Catonem Ciceroni scripsit. *Juven. sat. 6. v. 337.* duo Cæsaris anticatones.

Antichthon, ἀντίχθων, orbis terræ toti globo nostro oppositus in cœlo. Figmentum fuit Pythagoreorum, qui cum ob perfectionem denarii numeri decem orbes hujus universi crederent numerari oportere, neque tamen plus quam novem invenirent, decimum ab ingenio finxerunt ἀντίχθονα, h. e. terræ nostræ oppositum. *Cal. Rhod. l. 22. c. 14.* putat eos per Antichthonem intelleriss lunarem sphæram;

Antichthŏnes, ἀντίχθονες, iidem qui Antipodes: ut Hispani, & Indi. Sed notandum ex Isaac Voss. ad Melam *l. 1. c. 1.* Antichthones a Veteribus accipi pro iis omnibus, qui oppositam terram Australem inhabitare credebantur, etiamsi in superiore nostro hemisphærio degerent. Ita semper ab Antipodibus distinguuntur. *Plin. l. 6. c. 12.* Tabrobanem alterum orbem terrarum diu esse existimatum est, Antichthonum appellatione. Adde *Melam l. 1. c. 1.*

Anticipatio, f. 3. πρόληψις, verb. ab anticipo. *Cic. 1. de Nat. Deor. c. 16.* Quæ est gens, quæ non habeat sine doctrina anticipationem quandam Deorum? *i. e.* ut ipse explicat, anteceptam animo informationem, sive prænotionem. ¶ *Arnob. l. 1. p. 107.* In pœnam officiis numerat suggerere anticipationem itionum. *h. e.* primos motus, quos animal ambulaturum facit. ¶ Est etiam figura Rhet. eadem ac Prolepsis.

Anticipātor, oris, qui anticipat. Habetur hæc vox in quadam Oratione ad Deum, quæ est in Ephemeride Ausonii; ab aliis Paulino Nolano tributa: Ipse Dei Verbum, Verbum Deus, anticipator Mundi, quem facturus erat. *h. e.* qui ante noverat, & capiebat Mundum quem faceret.

Anticĭpo, as, n. 1. anteoccupo, anteverto, *pigliar tempo, anticipare*, קדם, Ger. *vorkommen*, Gal. *anticiper*, Hisp. *anticipar*, προλαμβάνω, antecapio, prævenio. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Anticipas ejus rei molestiam, quam triduo scituras fis. *Stat. Theb. 6. 442.* Anticipare viam.

Anticlea, f. 1. ἀντίκλεια, uxor Laertæ, quæ a Sisypho latrone Æoli filio capta, & constuprata est, ex quo Ulyssem peperit. Aliqui dicunt, id ei accidisse, cum duceretur ad Laertæ nuptias, alii, cum Laertæ jam nupsisset, & ad Oriculum pergeret consultura. *Ovid. 13. Met.*

Anticus, a, um, ab ante deriv. *Festus*: Quæ ante nos sunt, antica, quæ post nos sunt, postica dicuntur. Anticum etiam Vett. pro Janua posuerunt.

Anticyra, f. 1. Anticyrrha, Anticyræ, arium, Caparissus, *Sueda*, ἀντίκυρα, urbs Phocidis lit. ante Cyrrham, inter Criſsam ad Occ. & Siphas opp. Bœotiæ ad Or. isthmum Corinthiacum versus; a Delphis 10. M. P. ¶ Est item ins. sinus Maliaci, contra Oetam M. in qua helleborus contra amentiam nascitur. ¶ Hinc navigare Anticyram eos jubet *Horat. l. 2. sat. 2. v. 166.* qui parum sanæ mentis sunt. Adde *v. 82. & de Arte, v. 300.*

Antidĭco, is, pro Antedico, habet *Plaut. Pers. 5. 2. 2. & Cistell. 2. 1. 3.*

Antidhac, pro Antehac est apud *Plaut. Amph. 2. 2. 29. Pseud. 1. 1. 14. & 2. 2. 26.* & aliis in locis. Consona enim illa interposita hiatum tollit.

Antidōra, orum, in plur. *rimunerazione, guiderdone*, שלום, Ger. *gegengeschenck*, Gal. *remunération*, Hisp. *remuneracion*, ἀντίδωρα, remunerationes, aut quæ a nobis pro acceptis muneribus redduntur. *Ulp. tit. de pet. her.*

Antidōtum, n. 2. *rimedio contra il veleno*, נגדרפא, Ger. *artzney vnder das gifft*, Gal. *antidote, contre poiſon*, Hisp. *antidoto*, ἀντίδοτον, remedium, sive medicamentum, quod contra venena datur, ex ἀντί, contra, & δίδωμι, do. *Quint. l. 7. c. 2.* Datum ei venenum dixit, sed se antidotum daturum. ¶ Dicitur & antidotus gen. fem. *Gell. l. 14.* Antidotus celebratissima, quæ Mithridatios vocatur.

Antiensis, e, ad Antium pertinens, ut *Antiense* templum, *Valer. M. 1. 8. 2.*

Antigerio, *subito*, veteres pro valde, & pro statim utebantur, quasi antequam res gereretur. *Festus*. Damnat hanc vocem Quintil. *lib. 1. c. 6. & l. 8. c. 3.* tanquam obsoletam.

Antigŏne, f. 1. ἀντιγόνη, Oedipodis Thebanorum Regis filia, quæ patri cæco a Creonte in exilium acto se vitæ ducem præbuit, ob quam pietatem postea a Tyranno jugulata est. ¶ Fuit etiam hoc nomine filia Laomedontis, vel Priami, quæ, cum eam formæ suæ fiducia nimis arrogantem reddidisset, a Junone in ciconiam mutata est, *Ovid. 6. Met.*

Antigŏnus, ἀντίγονος, Macedo, ut quidam dicunt, frater Alexandri M. qui primus post Alexandrum in Asia 18. an. regnavit. ¶ Fuerunt alii Antigoni, inter quos Antigonus hoc nomine tertius, Macedoniæ rex, secundi nepos, qui tutor Philippi fuit ejus, quem Romani debellaverunt. Hunc Servatorem Græci, & Benefactorem vocabant.

Antigraphei, antigrapharii, ἀντιγραφεῖς, qui de archetypo transcribunt. Hos *Cic. in Rull.* custodes appellat. *Ulpian. l. 3. de adm. tut.*

Antilegomĕna, ἀντιλεγόμενα, contradictiones. *Plin. l. 30. c. 8.* Petronius Tiodotus, qui antilegomena scripsit. Al. leg. *antbologumena.*

Antilibanus, m. 2. *Abelliner*, ἀντιλίβανος, Mons Syriæ, vel Phœniciæ, oppositus Libano M. valle longa interjecta. *Cic. Attic. 2. 16.*

Antilŏchus, ἀντίλοχος, Nestoris fil. major natu, occisus in bello Trojano ab Hectore, vel a Memnone. *Juven. Sat. 10. v. 252.*

Antimăchus, Poeta Clarius, vel Colophonius. Aggressus belli Thebani historiam, vicesimum quartum volumen implevit, antequam duces Thebas usque produceret. Cum convocatis auditoribus legeret eis magnum illud volumen suum, & cum legentem omnes præter Platonem reliquissent, *Legam*, inquit, *nihilominus. Plato enim mihi unus instar est omnium. Cic. in Brut.* ¶ Fuit item Antimachus Troianus, qui donis Paridis corruptus impedimento fuit, quo minus Helena redderetur, & pro concione Trojanos hortatus est, ne Menelaum, dum legatus ad eos in urbem veniſset cum Ulysse, redire ad suos sinerent, sed in urbe asservarent, & trucidarent. *Homer. Iliad. 11.*

Antimetabŏle, f. 1. ἀντιμεταβολὴ, ex adverso mutatio, commutatio. Figura qua verba contraria ratione repetuntur, ut, Non, ut edam, vivo, sed ut vivam, edo. *Isid. l. 2. c. 21.*

Antinomia, f. 1. ἀντινομία, legum contrarietas, & pugna. *Quintil. lib. 7. c. 8. (al. 8.) & cap. ult.*

Antinōus Bithynicus, admirandæ pulchritudinis adolescens. Tanta, tamque eleganti fuit forma, ut Adrianus Imper. a quo adamabatur, templum ei apud Mantineam constituerit. Inter sidera translatus fingitur.

Antiochensis, se, & Antiochēnus, a, um, adject. gentilia. *Tac. hist. 2. c. 82.* Apud Antiochenses aurum, argentumque fignatur. *Gell. l. 7. c. 19.* Antiochena pecunia.

Antiochia, cogn. Magna, Theopolis, Rebbata, *Antachia*, ἀντιόχεια, urb. Reg. nunc Patr. Syriæ, condita ab Antiocho patre Seleuci. ¶ Antiochia, Nisibis, Mygdonia, *Abesin, Nisbin, Sibin.* urbs A. Mesopotamiæ, condita a Seleuco fil. Antiochi. ¶ Antiochia, *Antiochia, Verfaggeli*, urbs Pisidiæ A. ¶ Antiochia ad Traguni, *Antiochetta*, urbs E. Ciliciæ. ¶ Antiochia, Alexandria, Seleucia, *Indion*, urbs Margianæ. ¶ Antiochia Mæandri, *Tachiali*, urbs E. Pisidiæ. Cariæ. ¶ Antiochia ad Taurum, urbs E. Comagenes. ¶ Aliæ septem præterea memorantur, quæ non extant.

Antiŏchus, m. 2. ἀντίοχος, nomen secundi Regis Syriæ, Seleuci filii, hujus nominis primi, qui Soter cognominatus est, & regnavit ann. 20. Ab hoc Reges sequentes & ipsi Antiochi dicti sunt. Secundus igitur fuit Antiochus Achios hujus fil. qui cum 20. ann. regnasset, veneno extinctus est ab uxore Laodicea. Tertius Antiochus Galericus. Antiochus quartus cognom. Magnus, regnavit ann. 36. Dictus est etiam Hierax, quod accipitris more in rapiendis alienis vitam duceret. Hic Ptolemæum Philometorem prælio superavit. Quintus Antiochus dictus est Epiphanes, ideft nobilis, sive illustris. Hic Hierosolymam destruxit, & multa mala intulit Judæis. Regnavit ann. 12. Sextus Antiochus Syriæ, & Asiæ Rex dictus est Eupator. ¶ Fuit & alius Antiochus, Ascalonita, Philosophus, Cicer. Brutique præceptor.

Antiŏpa, f. 1. ἀντιόπη, Nicteï filia, & uxor Lyci Thebanorum Regis. Hanc cum Jupiter in Satyrum mutatus compressisset, Lycus repudiavit, uxoremque Dircem superinduxit, quæ Antiopam in carcerem coniecit. Verum instante partus tempore, illa ruptis vinculis in Cithæronem montem se recepit, ubi Amphionem, & Zethum peperit, qui a pastoribus inventi, & educati materne iniuriæ ultores extiterunt, Lyco cum Dirce uxore interfecto. Qua de re est Pacuvii Tragœdia. *Pers. Sat. 1. v. 77.* Sunt, quos Pacuvius, & verrucosa moretur Antiopa, ærumnis cor luctificabile fulta.

Antios, exersiatos. *Festus*. Contendit *Scalig.* legendum *antlos*, tanquam participp. passivum ab *ango*.

Antipragmenta, V. Antepagmenta.

Antiparastăsis, figura est frequens Demostheni, & Cicer. habens confessionem quamdam conjunctam cum majore inficiatione.

Antipăter, Sidonius, seu ex Tyro Phœniciæ, Philosophus Stoicus, qui post Panætium de Officiis scripsit. Innumerabiles pene versus ex tempore faciebat. Sappho decimam inter Musas nobili epigrammate coopravit. Eodem die, quo natus est, omnibus annis febri laboravit, & tandem extinctus est. Antipater alius, filius Jolai, e Paliura urbe Macedoniæ, discipulus Aristotelis, miles Philippi, inter duces Alexandri, ejus successor in Regno Macedoniæ. Alexandrum per fil. Cassandrum, & Jollam veneno sustulit. ¶ Fuere & alii hujus nominis.

Antipates, ἀντιπάτης, gemmæ nigræ species. *Plin. l. 37. c. 10.*

Antipathia, ἀντιπάθεια, naturalis rerum differentia, sive repugnantia, quæ est inter ea, quæ veluti naturali quodam odio inter se dissident. Huic opponitur sympathia, quæ mutuam quandam rerum inter se cognationem significat. *Plin. l. 30. c. 4. & l. 24. c. 9.*

Antiphātes, Rex Lestrygonum, fil. Melampodis, seu Lami, qui Formias condidit. ¶ Antiphates alius, nothus Sarpedonis, qui Æneam in Italiam secutus a Turno occisus est. *Virg. Æn. 9.*

Antipherna, ἀντίφερνα, juncto ex ἀντὶ, & φερνὴ nomine, dicuntur apud Jurisconsultos ea, quæ maritus constante matrimonio uxori suæ quasi remunerandæ dotis causa largitur. *In Cod. Justin. l. 5. tit. 3. leg. ult.*

Antiphrăsis, f. 3. *parlare intefo al contrario*, ἀντίφρασις, sermo per contrarium intelligendus, ut Parce, quia nemini parcant. Græca vox est, & Græce scribenda.

Antipŏdes, m. 3. ἀντίποδες, qui contra nos positi sunt contrariis vestigiis. Declinatur Antipus, Antipodis, vel Antipodos. *Cic. l. 4. Acad. Quæst. c. 39.* Nonne etiam dicitis esse e regione, e contraria parte terræ, qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos Antipodas vocatis? ¶ Festive *Seneca*, & lepide luxuriosos homines, qui noctu potant, interdiu dormiunt, Antipodas vocat, *epist. 122.*

Antipŏlis, f. 3. *Antibo*, Urbs in Gallia Narbon. cum portu, a Nicæa 3. leuc. in Occ. a Vincio 2. in Mer. a Foro Julii 7. in Occ. ¶ Item urbs Asiæ.

Antipolitānus, a, um, adject. possess. ab Antipoli. *Martial. l. 4. epigr. 89.* Antipolitani nec quæ de sanguine thynni. Adde *l. 13. epigr. 103.*

Antipophŏra, ἀντιποφορὰ, contraria subjectio, Figura cum tacitæ objectioni respondetur, ab ἀντὶ, pro, & ὑποφορὰ, subjicio, affero. *Senec. l. 1. controv. 7.* Hic physicum introduxit, deinde antipophoræ sumpsit.

Antiptōsis, f. 3. Fig. cum casus pro casu ponitur, ab ἀντὶ, pro, & πτῶσις, casus, ut *Plaut. Amphitr. prol.* Jam multos annos est cum possideo, &c. *Serv. ad 10. Æn. v. 653.*

Antiquaria, æ, f. l. &

Antiquarius, ii, m. *antiquario*, φιλάρχαιος, qui est antiquitatis studiosus, maxime in verbis, & sermone. *Dial. de Orat. c. 21.* Nec quemquam adeo antiquarium puto, ut Cælium ex ea parte laudet, qua antiquus est. *Juvenal. Sat. 6. v. 453.* Ignotosque mihi tenet antiquaria versus. ¶ Item librarius, qui codices vetustos describit. *Sidon. Apoll. l. 9. ep. ult.* Licet antiquarium morarentur siccabilis gelu pagina, & calamo durior gutta. *Hieron.* etiam adjective usus est *epist. 6. ad Florent.* Alumnos, qui antiquariæ arti serviunt. Loquitur autem de codicibus bibliothecæ describendis.

Antiquatio, f. 3. abolitio. *In Cod. Theodos. 6. 35. 4.* Pœnarum antiquatio.

Antique, *anticamente*, קדם, Ger. *altfrewmkliſch*, Gall. *anticiment*, Hisp. *antiguamente*, παλαιῶς, adverb. ad morem antiquorum. *Horat. 2. ep. 1. v. 66.* Si quædam nimis antique, si pleraque dure dicere. *Solin. cap. 11.* Titanas in ea antiquissime regnasse.

Antiquĭtas, *antichità*, קדם, Ger. *das alter*, Gal. *antiquité*, Hisp. *antiguedad*, ἀρχαιότης, pro vetustate. *Cic. 1. Fin.* Ab ultima antiquitate repetitis. ¶ Pro ipsis antiquis. *Plin. l. 12. c. 19.* Fabulosa narravit antiquitate. ¶ Pro charitate, seu præcipuo amore. *Sallust.* Tantum antiquitatis, curæque majoribus pro Italica gente fuit. ¶ Item pro morum sanctitate, sinceritate. *Cic. pro Planc.* Hæc enim plena sunt officii, plena observantiæ, plena antiquitatis.

Antiquĭtus, ἀρχαίως, olim, tempore antiquorum. *Cæs. l. 6. B. G.* Summa auctoritas antiquitus erat in Heduis.

Antiquo, as, a. 1. *annullare*, חפר, Ger. *abthun*, Gal. *rejetter*, Hisp. *desaprovar*, παλαιῶ, evacuo, aboleo, abrogo, irritum facere, in morem pristinum reducere, ut nihil innovetur. *Cic. 3. de Leg. c. 17.* Legem antiquastis sine tabella. ¶ Antiquare, & abrogare inter se differunt. *Antiquatur* lex, cum populus eam perferri non patitur, suffragiis improbans, *abrogatur* vetus lex, quam scilicet antea latam populus suffragiis tollit.

Anti-

Antiquus, a, um, priscus, vetus, *antico*, קַדְמוֹן, Ger. *alt*, Gall. *ancien*, Hisp. *antiguo, apegado*, idem; quod vetus, ab ante, & avum, ut *Varroni* placet. *Virg. 2. Georg.* Antiquæque domos avum. ¶ Sed differunt. Nam antiquum dicitur, quod est prioribus sæculis factum, vetus, quod nan est recens. ¶ Quoniam vero quæ antiquiora sunt, fere meliora esse consueverunt, ut mores, vinum, & similia, factum est, ut antiquum pro bono, & charo usurpetur, *carus, caro. Cic. Attic. l. 1.* Nihil mihi antiquius nostra amicitia est. *l. 4.* charius, venerabilius, sanctius, & vulgatissima phrasis est. ¶ Sumitur etiam antiquus pro rudi, simplici, sine fallaciis, candido, probo. *Terent. And.* 4. 6. 23. Optime hospes pol Crito, antiquum obtines. Sic *Cic. l. 9. ad Att. ep.* 15. Vide, quam sim antiquorum hominum: te hanc rem gravius putavi laturum. ¶ Item pro magno natu, sene; præcipue apud Recentiores Scriptores latinit. *Ulpian. l. 1. ff. de alb. scrib.* Inter Decemvirales antiquissimus quisquis prior. Antiquior pro priore, nobiliore. *Gell. 5. 13.* Antiquiorem locum hospiti tribuit, quam clienti.

Antirrhinum, V. Anarrhinum.

Antisagōge, es, f. ἀντισαγωγή, hoc est contraria inductio: ab ἀντὶ contra, & ἀνάγω induco, infero. Est hoc nomine rhetorica figura, cum ex una re aliud, quam exspectari posse videatur, inferimus: ut *Cic.* de rege Ptolemæo: Difficilis ratio belli gerendi: at plena fidei, plena pietatis. *Martian. Capell. lib. 5. pag.* 172.

Antiscī, orum, m. ἀντίσκιοι, qui circa Æquinoctialem circulum habitant, quorum umbræ meridianæ, cum sol nobis est altissimus, nostris contrariæ sunt. *Ammian. Marcellin. l. 22. c. 15.* (*al.* 39.)

Antiscorodon, n. 2. ἀντισκόροδον, herba est ex generibus allii, quæ & Ulpicum, & allium Cyprium appellatur. *Plin. l. 19. c. 6.*

Antisophistes, æ, apud *Suet. Tiber. c.* 11. & *de Illustr. Gram. c.* 9. Sunt autem Antisophistæ, qui contraria invicem afferunt.

Antispastus, pes constans prima brevi, secunda & tertia longa, & quarta brevi, ut *Alexander. Diomed. l. 3.*

Antistātus, us, ui, m. 4. excellentia, *præeminentia. Tertul. adverſ. Valent. c.* 13. Angelorum comparatitius antistatus.

Antistes, itis, m. 3. *præsidente*, נָגִיד, Ger. *oberster*, Gal. *prelat*, *président*, Hisp. *preinado*, *presidente*, προστάτης, ex ante, & sto, tam fem. quam masc. gen. a verbo antiquo, anstito, pro antesto, i. excello. Erant hoc nomine primarii templorum singulorum Sacerdotes, qui sacris præerant, deque futuris responsa dabant, *Cic. Verr. 4. c.* 45. Ceteris sacerdotes, atque illius tani antistites. *Val. Max. l. 1. c. 1. n. 1.* Ne perita deesset antistes. Dicitur etiam de eo, qui in alia quapiam re præest. *Colum. l. 3. c. uit.* Antistes vindemiatorum. *Tertull. in Apolog. c.* 1. Antistites imperii Romani. ¶ Per translationem dicitur, qui in re aliqua excellit, atque principatum tenet, *excellente*. Unde Servius Sulp. *Quin.* tetle *l. 11. c. 1.* Juris antistes appellatus est. Sic *Cic. 2. de Orat. c.* 46. Artis dicendi antistes. *Plin. l. 7. c.* 30. Plato sapientiæ antistes.

Antisthĕnes, m. 3. ἀντισθένης, Phil. Socratic. acutus magis, quam eruditus, præceptor Diogenis. Hic, cum gloriose docuisset Rhetoricam, audito Socrate, dixisse fertur ad discipulos, *Abite, & magistrum quærite, ego enim jam veteri*, statimque venditis, quæ habebat, & publice distributis nihil sibi, præter palliolum, reservavit. Patientiam, & duritiam in Socratico sermone æmamavit. *Cic. 3. de Or.*

Antistīta, æ, f. *sacerdotessa*, mulier, quæ sacris præest. *Cic. Verr. 4. c.* 45. Illius fani antistitæ, probatæ mulieres. Al. leg. *antistites. Ovid. 13. Metam. v.* 410. Antistita Phœbi. *Plaut. Rud. 3. 2.* 10. Antistita Veneria.

Antistītium, *præstantia*, excellentia, dignitas antistitis. *Martian. Capella l. 2.* Venerabili antistitio præminere.

Antistītor, *presidente*, שׁוֹמֵר, Ger. *vorsteher*, ἐπιστάτης, præfectus, quasi antestator. *Col. l. 4.* Antistitores, qui observent, quique præcipiant, ne acerbæ uva demetantur. Al. legunt Antistites.

Antisto. V. Antesto.

Antistŏchon, vel antistichon, ἀντίστοιχον, figura dictionis, quæ litteris pro littera ponitur, ut Olli pro Illi, Upilio pro Opilio. *Ser. 1. Æn. v.* 425.

Antistrĕphon, est conversio quædam ejusdem propositionis, quam vide apud *Gell. l. 9. cap. ult.*

Antistrŏphe, ἀντιστροφή, Lyricis poetis est saltationis genus, quo modo in dexteram, modo in sinistram choros agerent, at revocarent. Est etiam figura quædam: apud Grammaticos quidem inversio litterarum, ut Roma, amor: apud Rhetores vero repetitionis species, cum in eandem partem orationis sæpius definitur: ut *Cic. pro Font.* Frumenti maximus numerus e Gallia, pedestratus amplissimæ copiæ e Gallia, equites numero plurimi e Gallia. Huic contraria est *Epanaphora*.

Antithalamus. V. Amphithalamus.

Antithæi, orum, m. 2. ἀντίθεοι, ab *Arnobio l. 4.* & *Lactant. l. 2. c. 9.* appellantur Dei mali a Magis conficti. Cæterum communiter credebantur spiritus quidam esse, qui sese apud homines insinuantes mendaciis, ac simulationibus eo eluderent, sequæ Deos fingerent.

Antithĕsis, sive

Antithĕton, figura est, qua contrariis contraria opponuntur. Ut *Ovid. Met. 1. v.* 15 Frigida pugnabant calidis, humentia siccis. *Quintilianus l. 9. c. 3.* Contrapositum vertit, & fuse explicat. *Pers. Sat. 3. v.* 85. crimina rasis Librat in antithetis.

Antium, *Anzio*, urbs olim & Col. Latii marit. Volscorum caput, a Roma 3 M. P. Circarios versus 36. in Or. ab Ostia 20. in Eur. a Velitris 14. in Mer. ubi Templum Fortunæ celeberrimum. Hæc urbs Antium dicta est, quod ante alias urbes in ipso litore sita esset. Populi Antiates. Jacet in ruinis. Successit Neptunum opp. *Nettuno. Horat. l. 1. Carm.* 36.

Antlia, æ, machina quædam ad hauriendam aquam accommodata. *istrumento con che si cava l' acqua*, ἀντλία. *Martial. l. 9. epigr.* 19. Curta laboratas antlia tollit aquas. ¶ Apud *Suetom. in Tiber. c.* 51. in Antliam condemnari, est ad exhauriendam sentinam, vel aliam aquam damnari. V. *Lipſ. 2. Elect. c.* 15.

Antlo. V. Anclo.

Antœci, m. 2. ἀντοῖκοι, pop. trans æquinoct. circulum, tot graduum latitudine ab eodem zonam Austrum versus distantes, quot nos versus Septentrionem, ita dicti, quod zonam nobis non contrariam, ut antipodes, sed diversam incolant.

Antonia Familia, nobilissima Fam. Romæ, & vetustissima, quæ ab Antone Herculis F. originem traxisse fertur.

Antonianus, a, um, adject. *Cic. Fam. l. 12. ep.* 25. Antoniano latrocinio liberata Resp. ideſt Antonii.

Antoniaster, diminut. ex Antonio, ut docet *Priscian. l. 3. ex Ciceronc.*

Antoniniānus, a, um, adject. ab Antonino: ut Antoninianæ thermæ. *Eutrop. in Carac.* Sic Antoniniani sodales, apud *Capitol. in Marco, c.* 15.

Antonīnus, adis, f. Hoc titulo Gordianus senior inscripsit poema, in quo triginta libris persecutus est res gestas Antonini Pii, & M. Antonini Philosophi: ea ratione, qua Æneidem ab Æneæ *Virgilius*, Achilleidem ab Achille *Statius*, Iliadem ad Ilio *Homerus* denominaverunt.

Antoninus, m. 2. cognomento Pius, Romanorum Imperator, qui Ælio Hadriano successit anno Christi 139. al. 140. Cum filium non haberet, M. Antoninum Philosophum adoptavit, eumque moriens imperii successorem reliquit. ¶ Fuit & Antoninus cognomine Caracalla, qui post Severum Romanum tenuit Imperium, anno 214. al. 213. ¶ Alius præterea cognomine Heliogabalus, qui Opilio Macrino successit anno 222. al. 223.

M. Antonius, Orator clarissimus, avus Triumviri. *Cic. in Brut.* Duos filios habuit, C. & M. ex quibus C. fuit Consul cum Cicerone. Interfectus est a Marianis. *Cic. 3. de Orat.* ¶ M. Antonius Triumvir, M. F. nepos Oratoris, Mutinam Bruti provinciam invasit, ideoque a Senatu hostis judicatus est. Triumviratus fodere inter cum, Lepidum, & Octavianum inito, cum inter se Romanas provincias divisissent, ut Antonio Oriens, Lepido Africa, Octaviano Occidens obtingeret, Antigonum Judæorum R. fecuri percussit; Pharaatem Medorum Regem vicit, & ad Araxem usque persecutus est; Armeniæ Regem in triumphum Alexandriam duxit; captus amore Cleopatræ Octavium repudiavit; ad Actium navali prælio ab Augusto superatus est; Alexandriæ obsessus gladio sponte occubuit an. ætat. 56.

Antonomasia, f. 2. ἀντονομασία, Tropus, quo aliquid pro nomine ponitur, ut Filius Virginis pro Christo. *Quintil. 8. c. 6. & 9. 1.*

Antræ, arum, f. 2. convalles, vel arborum intervalla. *Fest.*

Antroāre, gratias referre. *Fest.*

Antrum, n. 2. *autro*, *spelonca*, מְעָרָה, Germ. *ein hole*, Gall. *caverne*, Hisp. *cueva*, ἄντρον, specus, vel caverna: vox Poetis, quam aliis, usitatior. *Virg. 6. Æn.* Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum.

Anŭbis, is, & idis, m. 3. *cane*, Germ. *ein Gott der Ægyptier*, *soſte in einer hund*, *geſtalt verbrettet*, ἄνουβις, lingua Ægyptiaca dicitur canis, sub cujus forma colebatur Mercurius. *Diodorus* scribit, Anubim filium fuisse Osiridis, qui canem gestabat, tanquam armorum insignia. Ex quo Ægyptii canem venerantur, & Anubim Deum canino capite effingunt. *Ovid. 2. Amor. el.* 13. ¶ In accus. habent etiam *Anubem. Plin.* 33. 9.

Anularis, vel Annularis, e, adject. ab annulo. *Anularis color* dicitur a *Plin. l. 35. c. 7. in fi.* qui sit ex creta admixtis vitrei vulgi anulis. Hinc intelligitur, quid sit anularia creta, cujus meminit *Vitruv. l. 7. c. ult.*

Anularius, m. 2. *orefice*, *che fa anelli*, δακτυλιοποιός, artifex, qui anulos facit. *Cic. 4. Acad. c.* 26. Anularia creta. *Vitruv. l. 7. in fin.* V. Anularis. ¶ *Scala anularia*, locus fuit Romæ in regione octava, sed unde dictus sit, non constat. Quidam putant, ita appellatum fuisse ab officinis anulariorum, quæ ibi essent: alii ab anulis ex iis scalis dependentibus: alii, quod ex scalæ in cochleæ formam, atque adeo anularem seu cubicularem constructa essent. *Suet. in Aug. c.* 72. Habitavit primo juxta Romanum forum, supra Scalas anularias, in domo, quæ Calvi oratoris fuerat.

Anulātus, a, um, *annellato*, anulo ornatus. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 21. Cum anulatis auribus. ¶ Item compede vinctus. *Apul. l. 9. Metam.* Frontes litteratæ, & capillum demissi, & pedes anulati.

Anŭlus, m. 2. *anello*, טַבַּעַת, Ger. *ring*, Gal. *anneau*, Hisp. *anillo*, digitorum ornamentum, quasi anus, a circuitu, vel rotunditate, Græce δακτύλιος, a δάκτυλος, digitus. ¶ Mos fuit veterum gerere anulum in digito sinistræ manus, qui est minimo proximus. *Gell. l. 10. c. 10.* ¶ Scribitur & Annulus: sed consule dicta in *Anulus. Ovid. l. 1. de arte am. v.* 473. Ferreus attiduo consumitur anulus usu. ¶ Anulus aureus erat insigne Senatorum & equitum R. ferreo cæteri utebantur. In militia vero etiam quilibet Tribunus jus anuli aurei habuit. Sub Imperatoribus tamen ingenuus quisque aureo usus est: quin & ipsi libertini interdum hoc idem jus impetrarunt. Fuse de universo anulorum apud Romanos usu agit *Camillus Sylvestr. in notis ad Sat. 10. Juvenal.* ¶ Anuli etiam sunt crispati in orbem crines, & spiratum torti. *Martial. l. 2. epigr.* 66. Unus de tot peccaverat orbe comarum Anulus, incerta non bene fixus acu. ¶ Sumitur & Anulus pro vinculis, seu compedibus. *Id. l. 11. ep.* 38. Anulus iste tuus fuerat modo crinibus aptus. ¶ Item pro quovis circulo. *Plin. l. 13. c. 9.* Anuli velares. *b. e.* circuli, quibus aulæa, & vela suspenduntur.

Anus, us, *vecchia*, זְקֵנָה, Ger. *ein alte*, *veib*, *ein vettel*, Gall. *vieille*, Hisp. *vieja*, γραῦς, gen. fem. & prima cor. vetula dicitur, ab annorum multitudine ita vocata: nam Vett. scribebant anus pro annus, vel ab ἀ, & νόος, sensus, intellectus, quod jam mente careat. *Cic. Tusc. 1. c.* 21. Quæ est anus tam delira, quæ timeat ista? ¶ Per catachresim quandam, chartam anum dixit *Catull. epigr.* 69. & amphoram anum *Martial. l. 6. epigr.* 27. ¶ Dicitur etiam *anus, uis, ui. Terent. Heaut. 2. 3. 46.* Ejus anus causa. *Plaut. Curcul. 1. 2. 16.* Vindemia hæc huic anui non satis est soli.

Anus, i, m. 2. podex, *culo*, אַחוֹר, Germ. *arß*, Gall. *derriere*, Hisp. *salvoado*, ὀπισθία, pars posterior verenda. *Cic. Pato l. 9. Fam. ep.* 22. Anum appellas alio nomine, cur non suo potius?

Anxie, adverb. *anſioſamente*, בִּרְאָגָה, Ger. *forgfeltiglich*, Gall. *avec chagrin*, &. *canuy*, Hisp. *congoxoſamente*, ἐμπεπλεγμένως, solicite, curiose. *Plin. l. 11. c. 32.* Ne in se quisque & auguria anxie quærat. *Sallust. Jugur. c.* 82. Neque tam anxie laturum fuisse, si &c.

Anxietas, tis, f. 3. *affanno*, *ſollecitudine*, דְּאָגָה, Germ. *anbaſtigkeit forgfeltigkeit*, ἀθυμία, nimia solicitudo. *Plin. l. 7. c. 53.* Quem eventi anxietate diximus mortuum. *Cic. Tusc. 4. c.* 11. In aliis anxietas.

Anxietudo. V. Anxitudo.

Anxĭfer, a, um, o. 1. 2. *che porta affanno*, ἀλγηρός, angorem, anxietatemque ferens. *Cic. in proœm. de suo Consul. l. 1. de Divin. c.* 13. Tu tamen anxiferas curas requiete relaxas.

Anxĭo, āre, anxietatem, seu solicitudinem afferre, *dar faſtidio*, *o travaglio*. *Apul. 4. Met. p.* 255. *ed. Elmenh.* Tristitia animi, languore corporis, damnisque cæteris anxiatum iri prædicunt.

Anxitudo, inis, f. *affanno. Cic. de Rep. l. 2. apud Non. 2.* 32. Anxitudo prona ad luctum. ¶ Dicitur & *Anxietudo. Paulin. Nol. ep.* 14. *ad. Pariſ. ad. Delphin.* Ut gravissimæ anxietudinis pœnam lucraremur.

Anxius, a, um, 1. 2. *ſollecito*, דְּאוּג, Ger. *forgfeltig*, Gal. *ennuyé*, Hisp. *congoxoſo*, περιαγής, solicitus, mœstus, ab ἄγχω. *Cic. 2. de Fin. c.* 17. Anxio & solicito animo esse. Et *de Senect. c.* 18. Sunt morosi, & anxii, & iracundi, & difficiles senes.

Anxur, tam masc. quam neut. gen. *Terracina*, urb. E. Latii, in Campania Romana, ad radices montis, in ora maris Tyrrheni, apud ost. Utentis Fl. a Roma 60. M. P. inter Circæos ad Occ. & Fundos ad Or. 10. a cont. R. Neapol. a Cajeta 15. in Occ. Dicta est Anxur, quia ibi colebatur *Juppiter Anxurus*, ideſt, imberbis, ab ἄνευ, sine, & ξυρός, novacula, quod propter juventutem barbam nunquam rasisset: vel *Anxurus*, id est qui barbam habeat, sed tonsore non utatur. ¶ Monet *Scalig. ad Fest. & Cerda ad* 3. *Æn. v.* 799. scribendum esse *Anxur*, & *Anxurus*: nam Græce ἄξυρος dici.

Anxŭrus. V. Anxur.

A A N T E O.

Aon, ŏnis, m. 3. Ἄων, fil. Onchesti Apuli ex Parichia conjuge, qui factione suorum ex Apulia pulsus, Euboeam navigio venit, & inde se in Bœotiam detulit, ubi populis montes habitantibus imperavit, eosque Aones una cum montibus de suo nomine appellavit, a quibus Neptuni filius habitus est. Filium Dymentem reliquit, qui ei in Regno successit.

Aŏnes, Ἄονες, Bœotiæ populi, & montes. *Virg. Ecl. 6. v.* 65. Aonas in montes ut duxerit una sororum. *b. est*, una ex Musis duxerit ad fontem Aganippes, Musis sacrum, qui in Bœotiæ montibus est.

Aonia, Ἀονία, pars Bœotiæ montuosa, in qua sunt Aones montes dicti ab Aonibus Populis antiquis Bœotiæ: Est etiam ibi Aganippe fons Musis dicatus, qui & fons Aonius dicitur. ¶ Sumitur etiam pro tota Bœotia, ut ait *Serv. in Ecl. 10. Virg. v. 12. & Gell. 14. 6.*

Aŏnis, idos, patronym. femin. *Aonides* dictæ Musæ frequentissime a Poetis. *Juven. sat. 7. v.* 58. Cupidus silvarum, aptusque bibendis fontibus Aonidum.

Aonius, a, um, adject. *Virg. 3. Georg. v.* 11. Aonio rediens deducam vertice Musas. Et *Ovid. 3. Met. v.* 339. Aonias urbes. *i. e.* Bœotias dixit.

Aoratos, ἀόρατος, h. e. invisibilis, unus est ex æonibus Valentini, apud *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 35.

Aornos, vel Aornus, f. 2. ἄορνος πέτρα, petra apud Indos præceps, & invia, ita dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsis etiam avibus inaccessa. Scribit *Plin.* Alexandrum, cum intellexisset hanc petram teneri ab homine meticuloso, dixisse, Nunc locus iste facillimus est captu. V. *Curt. l. 8. c. 11.* ¶ Est & Aornos locus in Epiro ita dictus a pedifera exhalatione, teste *Plin. in Proœm. lib. 5.* ¶ Hoc etiam nomine dictus lacus inter Puteolos, & Bajas, qui postea Avernus est appellatus.

A ANTE P.

Apăge, ἄπαγε, & apage te, *va via*, *leva via*, *ch via*, לֵךְ מִנִּי, Ger. *troll dich brawag*, Gal. *ote toy d'icy*, Hisp. *quitarte de ay*, remove vel remove te, verb. def. Imper. modi, quod accelat. poscit. ab ἀνάγω, abduco, abigo, removeo. *Vid. ad Cic. l. 5. ep.* 10. Apage te cum nostro Sex. Servilio. *Plaut. Amph.* 2. 1. 31. Apage te a me. *Idem Mercat.* 1. 2. 33. Apage istiusmodi salutem, quæ cum cruciatu advenit. ¶ *Apage sis*. *Terent. Eun.* 4. 6. 18. Apage sis: egon' formidolosus? *Plaut. Pœn.* 1. 2. 15. Apage sis: negotii quantum in muliere una est! *Iungi, lungi.*

Apagĕsis, adv. familiariter corripientis, quod significat, auser, si vis, vel absolute, abi, si vis. *Apul.* Apagesis jam cruentos Deos. *Plaut. in Pœn.* Apagesis, negotii in muliere quantum una est!

Apăla, vel Hapăla ova, ideſt recentia, *ova freſche*, ἁπαλὰς enim mollem, seu tenerum significat. Marcellus Empiricus: Statim dare debes lentem, & betam coctam, vel alicam, vel ova apala, &c. Adde *Apic. l. 7. c. ult. & Cœl. Aurelian. Tard.* 2. 7.

Apălar, vel apalare, idem fere quod cochlear. Isid. apalare, cochlear *Auſon. epiſt.* 21. *ad Paulin.* Jam patinas implebo meas, ut partior ille Majorum mentis apalaria succus inundet. *Scalig.* & *Salm.* contracte legunt *Aplaria*. ¶ Dicitur ab ovis apalis; hoc enim instrumento, quemadmodum cochleari, veteres utebantur ad extrahenda ova. ¶ Scribitur & hapalar, a Græco ἁπαλὸς. V. *Cochlear.*

Apalæstri, ἀπαλαιστροι, dicti sunt, qui palæstram, i. e. decentiam illam, qua status, motus, flexusque corporis, ac omnes omnino habitus venustatem quandam, leporemque præseferunt, non didicerunt. *Cic. in Orat.* Qualis eorum motus, quos Apalæstros Græci vocant, talis eorum mihi videtur oratio, qui non claudunt numeris sententias. Vero tamen simile est Ciceronem græce ἀπαλαίστρους, scripsisse. Nam ipsa vox per se græca est. Adde *Quintil. l. 9. c. 4.*

Apamĕa, & Apamĭa, f. 1. ἀπάμεια, *Hamous*, *Hama*, Urbs A. Syriæ, ad Orontem fl. inter Antiochiam, & Hemesam ad 65. M. P. a Larissa 15. Condita est a Seleuco Nicanore, & dicta de nomine Apamæ sororis, vel uxoris ejus. ¶ Aliæ sunt Apameæ, quas vide in Lexic. Geogr.

Apamensis, e, adject. &

Apamēnus, a, um, adject. ab Apamea, ut Apamenum vinum. *Plin. l.* 14. *c.* 7. Et Avienus Periegeta *v.* 1093. de Oronte, Præstringitque undis Apameæ ubera glebæ. ¶ Apamensis, legitur apud *Cicer. ad Attic. l.* 5. *ep. ult.*

Aparctĭas, æ, m. *Tramontana*, ἀπαρκτίας, ventus ab Arcto flans, hoc est a Septentrione. *Plin. l.* 2. *c.* 47.

Apāthes, ἀπαθὴς, sine perturbationibus animi, qualem Stoici Sapientem esse volebant. *Plin. l.* 7. *c.* 19.

Apathĭa, ἀπάθεια, affectuum vacuitas. Usus est *Gell. l.* 19. *c.* 12. Illi apathiæ sectatores, qui &c. *Cicero* apathias sedationes, videtur vertisse 5. *Tusc. c.* 25. vel indolentias, quod fere idem est *Gellio l.* 12. *c.* 5.

Apator, qui est sine Patre. *Tertull.*

Ape, apud antiquos dicebatur pro prohibe. *Festus.* ¶ Gloss. vet. vertit etiam ape, παρὰ, i. e. apud.

Apeliōtes, æ, m. *vento di Levante*, ἀπηλιώτης, ventus ab Oriente æquinoctiali flans, quem Latini Subsolanum vocant. *Gell. l.* 2. *c.* 22. *Catull. carm.* 26. *v.* 3. Ne sævi Boreæ, ut Apeliotæ.

Apella, m. 1. *circonciſo*, פֶּרֶא, ἀπελλαῖος, sine pelle, quo nomine vocati sunt Judæi circumcisi. *Hor. l.* 1. *Ser. Sat.* 5. *v.* 100. Credat Judæus apella. Sed alii rectius putant, Apellam esse nomen proprium, quo notus *Horatii* tempore Judæus quidam Romæ fuerit.

Apelles, is, m. 3. Ἀπελλῆς, nomen Pictoris eximii, patria Coi, qui omnes prius genitos futurosque postea artificio superavit, & picturæ plura solus prope contulit, quam cæteri omnes. Fertur, Alexandrum Macedonem a nullo pingi voluisse, quam ab Apelle. V. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Hinc adject.

Apellēus, a, um, ad Apellem pertinens. *Stat. l.* 5. *Syl.* 1. Apelleo vultus signata colore.

Apellinem pro Apollinem dicebant Antiqui. *Fest.*

Apenninicŏla, æ, com. 2. Apennini incola. *Virg. Æn.* 11. *v.* 700. Apenninicolæ bellator filius Auci.

Apenninĭgĕna, æ, com. 1. qui apud Apenninum genitus est, & inhabitat. Et *Ovid. Met.* 12. *v.* 432. Apenninigenæque quæ proxima Tibridis alveo.

Apennīnus, m. 2. *l' Apennino*, ἀπεννῖνος ὄρος, per duplex nn, vel Apœninus cum œ diphth. (ut scribit *Servius*) quasi Alpes Pœni, quod eas Annibal primus superavit. Mons Italiæ, qui illam mediam in longum dividit. Incipit ab Alpibus maritimis, seu a Genua, & usque ad extremos Salentinos, & Brutios extenditur, continuo jugo, nisi qua transitum præbet. Apud Hirpinos in duo cornua dividitur, quorum alterum desinit ad Acrum Japygiam in Salentinis, alterum in Brutiis ad Leucopetram promont. Varia pro locorum diversitate nomina sortitur. *Ovid. Met. v.* 226. Nubifer Apenninus.

Aper, apri, m. 2. *porco ſilvatico*, *cinghiale*, חֲזִיר בָּקָר, חֲזִיר סִיר, Ger. *wvild ſchwein*, Gal. *ſanglier*, Hisp. *javali*, porcus sylvester, a græco, ἄγριος, remota prima littera. *Varr. de L. L. l.* 4. Apri ab eo, quod in locis asperis versantur, nisi a Græcis deductum malis, qui hos ἄγριους vocant. ¶ Fuit in deliciis ciborum apud Romanos. *Juven. Sat.* 1. *v.* 141. Quanta est gula, quæ sibi totos Ponit apros, animal propter convivia natum! ¶ *Uno ſalto duos apros capere*, proverb. *pigliar due colombi ad uno fava*. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 42. h. e. una fallacia duos decipere. ¶ Est etiam genus piscis. *Plin. l.* 11. *c.* 41. ¶ Fuit etiam nom. prop. ut M. Aper, &c.

Aperio, is, erui, ertum, a. 4. patefacio, pulam facio, *aprire*, פָּרַר, Ger. *auffthun*, Gal. *ouvrir*, Hisp. *abrir*, ἀνοίγω, ex ad, & pario, ut inquit *Prisc.* quia partu aperiuntur in lucem edita, quæ latebant in uteri tenebris. *Ter. Adel.* 2. 1. 13. Aperire fores. ¶ Per translationem est detegere, nudare. *Cic.* 1. *Offic.* 35. Ut partes corporis quædam aperiantur. *Id.* 2. *Phil.* 31. Aperire caput. ¶ *Aperire ſe* est se manifestare, *comparire*, *farſi vedere*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 20. Stella matutinis temporibus se aperit. ¶ Dicuntur etiam *aperire ſe*, quæ a longe venientibus paulatim conspiciuntur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 275. Et formidatus nautis aperitur Apollo. ¶ Urbane, & translate *Cic. Tusc.* 1. *c.* 3. Aperire fontes philosophiæ. *Id. Verr.* 7. *c.* 71. Aperire locum suspicioni. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Aperire alicui occasionem. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 18. Aperire sententiam suam. *Ter. And.* 4. 1. 8. Aperire se, *ſcoprire la ſua natura*, *farſi conoſcere*. ¶ *Aperii* pro *aperui* quidam legunt apud *Cic. Attic.* 7. 3. sed dubia est lectio. ¶ *Aperibo* in futuro pro *aperiam* antique dixit *Plaut. Trucul.* 4. 2. 50. ¶ Particip. futuri *aperturus*. *Liv.* 38. 55. Et se aperturum ærarium, dixisse, qui, ut clauderetur, effecisset.

Aperta, Apollo vocabatur, quia patente cortina respondebat. *Fest.*

Aperte, adverb. clare, manifeste, plane, non obscure, recte, non dissimulanter, *apertamente*, Gall. *couvertement*, *clairement*, Hisp. *claramente*, φανερῶς. *Cic. Brut.* Quæ verba aperte indicant, &c. *Id. pro Q. Rosc.* Planius, & apertius dicam. *Id. Attic.* 14. 13. Lætitiam apertissime tulimus omnes. *Plin. in Panæg. c.* 62. Aperte favere alicui.

Apertĭbilis, le, aperiendi vim habens. *Cœl. Aurelian. Acut.* 3. 3. & 4.

Apertio, onis, verb. f. 3. *apertura*, פְּתִיחָה. *Varr. l. de re ruſt. c.* 36. Recenti apertione.

Aperto, as, are, frequentat. ab Aperio. *Plaut. Menæch.* 5. 5. 12. Quæso cur apertas brachium?

Apertor, oris, m. *apritore*, ἀνοίγων, qui aperit. *Tertull. in carm. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 3. *ad fin.* Joannes Baptismi primus apertor.

Apertūra, æ, *apertura*, idem quod apertio. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Ornamenta forium aperturas habent in exteriores partes. ¶ Aperturæ tabularum, apud JCtos. *Ulpian. ff. l.* 28. *tit.* 5. *l.* 3. *aperimento del teſtamento*. ¶ Item foramen. *Vitruv.* 10. 9. Relictis aperturis ad aquam intus concipiendum.

Apertum, i, neutra vox adject. quæ induit naturam subst. *luogo aperto*. *Liv. l.* 2. *c.* 33. Castris in aperto positis. *Sallust. Jug. c.* 5. Pauca supra repetam, quo omnia illustria magis, & in aperto sint. ¶ Apud *Tacit. in aperto esse* dicitur, quod facile est, ut *l.* 3. *hiſtor. c.* 36. Cum fessos hieme atque inopia hostes aggredi, in aperto foret. Sic alibi.

Apertus, a, um, nomen ex partic. ἀνοικτὸς, ὑπαιθρὸς, manifestus, patens, ante oculos positus, *aperto*, *chiaro*, *manifeſto*, ut apertus campus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 280. Homo apertus, apud *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. idest simplex, non simulator. *Id. pro Cluen. c.* 17. Quis apertior in judicium adductus est? *h. e.* reus manifestior. Et *Verr.* 6. *c.* 20. Nihil tam clausum, neque tam reconditum, quod non istius cupiditati apertissimum, promptissimumque esset. ¶ Item expositus. *Liv. l.* 32. *c.* 21. Peloponnesus nulli apertior, quam navali bello. ¶ *Apertum cœlum* apud *Virg.* 1. *Æn. v.* 161. est serenum. ¶ Translate *Cic.* 1. *de Invent. c.* 20. Aperta narratio. *Gell. lib.* 6. *c.* 4. Apertis verbis dicere aliquid. *Virg.* 11. *Æn. v.* 360. Aperta pericula.

Apes, vel apis, f. 3. *ape*, דְּבוֹרָה, Ger. *imb*, *biene*, Gal. *abeille*, *mouche a miel*, Hisp. *abexa*, *o abeja*, μέλισσα, & μέλιττα, animal, quod mel efficit. Sunt qui putent gigni apes ex boum fimo, sicut cabrones ex equorum, fuci ex mulorum, vespæ ex asinorum excrementis. *Ovid.* 15. *Met. &* 1. *Fast. & Virg.* 4. *Georg.* ¶ Rectus casus singularis *apis* usitatior est, quam *ape*. ¶ In genitivo plurali habet *apum*, & *apium*. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 383. habet *apiorum*. at *apum* legitur apud *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 12. *Colum. l.* 9. *c.* 2. &c.

Apex, icis, m. 3. cujusque rei summitas seu eminentia, *ſommità*, *cima*, ἄκρον, κεφαλὴ. De summo vertice in homine *Virgil.* 2. *Æn. v.* 682. Ecce levis summo de vertice visus Juli Fundere lumen apex. ¶ Apices avium, idest crista. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Apex montis, *Sil. l.* 12. *v.* 709. Et apicem senectutis dixit *Cic. de Senect. c.* 17. metaphorice auctoritatem, quæ præcipuum senectutis, & summum ornamentum est. ¶ Apices litterarum *Quintil. l.* 1. *c.* 7. sunt accentuum, & syllabarum notæ, quæ superpinguntur. Hinc apices aliquando ipsæ litteræ dicuntur. *Prudent. hym. in honor. Euſeb. v.* 136. Quam juvat hos apices legere. ¶ Apices etiam dicuntur Imperatorum litteræ, *Sidon. Apoll. l.* 5. Utpote sacris apicibus avito. ¶ Etiam pro quavis epistola. *Id. l.* 6. *epiſt.* 8. Apicum oblator. *Id. c.* qui litteras affert.

Apexĭbo, onis, m. 3. *boldone*, *ſanguinaccio*, intestinum sanguine plenum admisto pingui, sic dictum, quod in summitate quiddam, quasi in capite apicem habeat. *Varr. l.* 4. *de L. L. pag.* 28. *Arnob. l.* 7.

Aphaca, æ, nomen Dianæ, sub quo apud Æginetas culta fuit. *Auctor Ciri, v.* 303. *ad Dianam*: Et nomen Aphacæ Virginis assignant. Sic restituit hanc vocem *Scalig.* perperam in libris depravatam.

Aphæresis, f. 3. ἀφαίρεσις, abscissio, Fig. quæ a principio dictionis litteram, vel syllabam aufert, ut Pone metum, pro depone, ex ἀφαιρῶ, aufero. *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 546.

Aphannæ, obscurum Siciliæ oppidum, χωρίον ἄτιμον. Unde proverb. vel in Aphannas, ἐς τὰ Ἀφάννας, de obscuris, & remotis usurpatur, auct. *Steph. Byzant.* V. Affaniæ.

Apharēus, a, um, ad aphareum pertinens. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 304. ubi quidam leg. *Ephyreius*.

Aphĕsas, antos, & Aphesantus, i, m. mons Peloponnesi in Argiæ regione, quo se primum demisit Perseus pegaso vectus, cum ad extinguendam Gorgonem ferretur. *Stat.* 3. *Theb. v.* 460. & *Plin.* 4. 5.

Aphareus, m. 2. ἀφαρεὺς, per tres syllabas, pater Lynceï.

Aphidnæ, arum, Atheniensium vicus, ab Aphidna Thesei socio sic appellatus. *Senec. Hippol. v.* 29. Parvas alius Calcet Aphidnas.

Aphractum, n. 1. vel aphractus, m. 3. *burchio*, *barcha*, ἄφρακτον, navigium apertum, & intectum. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 8. & *l.* 5. *ep.* 13.

Aphrica, V. Africa.

Aphrodisia, *ἀφροδίσια*, festa Veneris, vel voluptates Veneream. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 63. & 1. 2. 45. & alibi.

Aprodisia, f. 1. ἀφροδίσια, κοιλιὰς, *Afodiſia*, Insl. in Mari Persico, ubi Persis a Carmania disjungitur, dicta, quod in ea Venus coleretur. ¶ Item urbs E. Cariæ ab Antiochia Meandri 20. M. P. in Eur. a Laodicea 30. in Mer. ¶ Aphrodisia Templum Veneris, *S. Teodoro*, opp. Ciliciæ marit. inter Celenderim, & Sarpedonem prom. a Seleucia 12. M. P. in Afr. ab Arsinoe 18. in Or.

Aphrodisium, duplex urbs Africæ, in Barbaria, una *Africa*, inc. *Machadia*, in ora R. Tunetani inter Neapolim, & Hadrumetum 20. leuc. in Or. altera *Mahra*, in ora litorali apud Hipponem Regium, in Occ. ¶ Aphrodisium item, *Achaton*, oppid. Cypri in ora ad Or. & Bor. a Salamina 24. M. P. in Bor. inter Carpasium, & Ceraunium. ¶ Item Aphrodisium, Templum Veneris, Venus Pyrenæa, *Cape de Dreux*, prom. & opp. in ora Hisp. citer. in conf. Gal. Narbon. seu Catalauniæ. Differt a Portu Veneris, *Port Vendres*, qui inde 5. leu. abest in Circ. & 3. ab Helena in Or. in Rustinonensi Com. ¶ Denique fuit hoc nomine in Latio templum Veneris prope Antium. *Plin.* 3. 5.

Aphrodisius, a, um, adject. ut juramentum aphrodisium, pro vano, & nullius momenti. Aphrodisia opera, id est lasciva, & amatoria. V. *Taubm. ad Plaut. Pœn. a.* 1. *ſc.* 2. & *Scip. Gentil. ad Apol. Apol.*

Aphronitrum, *ſchiuma del ſalnitro*, Ger. *ſchaum des ſalniters*, Gall. *ecume de ſalpetre*, Hisp. *clavron*, ἀφρόνιτρον, spuma nitri. *Martial. l.* 14. *epigr.* 58. *Plin. l.* 24. *c.* 9.

Aphthæ, ἄφθαι, exulcerationes in summo ore, infantibus peculiares, provenientes vitio lactis, quo nutriuntur, calido humore corrupti. Oriuntur & in ætate provectiori. *Celsus l.* 6. *c.* 11. Græce usurpat: at Latine *Marcel. Empir. c.* 11.

Aphthonius, Sophista, qui scripsit Progymnasmata, hoc est, præexercitationes in Rhetorica.

Aphya, vel apua, pisces genus, candidum, molle, ac tenerum, quod admotum igni protinus decoquitur. *Plin.* 31. 8. ¶ Unde proverb. Aphya ad ignem, in ea, quæ celeriter intereunt, aut consumuntur.

Aphythacoras, arboris genus electro fluens, non procul ab hortis Hesperidum, vel juxta Hypobarum Indiæ flu. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Aphyte, es, ἀφύη, sive Aphytis opp. Thraciæ, non procul a Pallene, Apollinis oraculo insigne, ab Aphyo quodam inaigena ita appellatum. ¶ Incolæ Aphytei. *Steph.*

Apiaclus, a, um, ex apio confectus, ut Apiacia corona, *Hygin. fab.* 74.

Apiacus, um, idem quod Apianus, ab Apio, ut brassica apiaca, apud *Plin. lib.* 19. *c.* 8. (ubi alii leg. *Apianus*) & *Cato*, *c.* 157.

Apiānus, o. 1. 2. *moſcatello*, μελισσόφυλλος, apibus placens, aut conveniens. Hinc *apiana uva*, quæ nunc vulgo muscatellæ dicuntur, quia eas muscæ infectantur. *Plin. l.* 14. *c.* 2. & 9. *Colum. l.* 12. *c.* 34. ¶ Alii hoc adject. ab apio deducunt: ut *uva apiana* sit, quæ est apio similis, &c.

Apiarium, n. 2. *luogo dove ſtanno l' api*, Ger. *immenbauck*, μελισσῶν, locus ubi apes confident, seu ubi alvei apium tenentur, quod mellarium, sive alvearium nominatur. *Colum. l.* 9. *c.* 3. & 5. ¶ *Gell. l.* 2. *c.* 20. docet, hanc vocem non multum antiquam esse. Veteres autem *mellarium* dixisse.

Apiarius, m. 2. μελισσουργὸς, qui curat, sive possidet apes. *Plin. l.* 21. *c.* 10.

Apiarius, a, um, ad apium pertinens, ut *apiaria corona*, *Hygin. fab.* 74.

Apiastra, vel apiaster, fe. 1. μελισσόφαγος, avis dicitur, quæ apes comedit, alio nomine Merops, de qua suo loco. *Serv. ad Æn.* 4. *v.* 14.

Apiastrum, n. 2. *melliſſa*, μελισσόφυλλον, herba est, qua apes mirum in modum delectantur, unde & melissophyllon, & per syncopem meliphyllon appellatur, hoc est, aptum folium. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 16.

Apiātus, a, um, o. 1. 2. quod apum impressam habet similitudinem, ab apibus, sicut vermiculatus a vermibus, ut Apiata mensa. *Plin. l.* 13. *c.* 15. ¶ Alii apiatus ab apio derivant; & sic apiata mensa erit, quæ apii semen, & grana dense congesta in ligni venis referre videatur.

Apicius

Apiæ aves, *pecoræ, ubi non sunt multa latera, ὀλιγόπλευροι, πυκνόπλευροι*, dictæ sunt, quæ non amplo corpore sunt, nec multum lanam habent, & ventrem glabrum. *Plin. l. 8. c. 48.* Quibus ovibus venter nudus, apicas vocabant, damnabantque. Adde *Varr. R. R. l. 2. c. 2.*

Apicatus, a, um, apice, i. e. pileo tectus. *Ovid. 3. Fast. v. 396.* His etiam conjux apicati sancta Dialis.

Apiciānus, a, um, adject. ab Apicio, ut apiciana condimenta, *Tertull. de An. c. 33.* & apiciana coctura, *Plin. l. 19. c. 8.*

Apicius, ii, quo nomine tres Romæ fuere gulæ studio noti, quorum primus circa tempora Cæsaris natus est; alter sub Tiberio; tertius sub Trajano fuit. Sed secundi maxime gula celebrata est, quem omnium nepotum altissimum gurgitem *Plin. l. 10. c. 48.* vocat. Hic ille est, qui cum HS. millies (duos millliones, & dimidium) in culinam congessisset, neque plus HS. centies (350000 Coronati) de patrimonio sibi superesse intelligeret, veneno vitam finivit, mortuus, ne sibi esuriendum deinceps esset. Extat de re culinaria liber ipsius nomine; sed qui vel alterius Apicii est, vel alienis accessionibus interpolatus.

Apicius, a, um, ad apicium pertinens, ut apiciæ uvæ, *Cato R. R. c. 24.*

Apicŭla, f. 1. *ape picciola, μελίττιον*, dimin. parva apis. *Plin. l. 7. c. 21.* Quam apicula pennis absconderet. Adde *Plaut. in Curc. 1. 1. 10.*

Apiculum, n. 2. *ramulus*, diminut. parvus apex. *Festus.* Apiculum filum est, quo Flamines velatum apicem gerunt.

Apidānus, m. 2. *Pisaurensis, Epidaurensis*, & Thessaliæ, qui ex Bormio M. Gomphos, & Pharsalum præterfluens, in Peneum supra Larissam labitur, acceptis Enipeo, Melace, & Phœnice. *Ovid. 7. Metam. vers. 228.*

Apĭna, & Trica, f. 1. duo oppida Apuliæ fuerunt, quæ Diomedes evertit, tanta ignominia, ut in proverbii ludibrium transierint. Quoties enim rem nullius pretii ostendere volumus, Apinas & Tricas nominamus. *Plin. l. 13. c. 11. & Martial. 14. 1.*

Apinarii, ab Apinis, *γαστρίμαργοι*: Scurræ mimarii, qui divitum mensas sectabantur. *Treb. Poll. in Gallienis, c. 8.* quamquam alii, *Apenarii* malint.

Apirocalus, i, *poco pratico, ἄτεχνος, ignorante, ἀπείρως*, Vox Græca, quæ in quibusdam *Gellii* codicib. *l. 11. c. 7.* Græcis litteris scribitur, in quibusdam vero Latinis.

Apis. V. Apes.

Apis, apis, vel apidis, idem qui Serapis, & Osyris. *Luc. l. 9. v. 160.* Et facer in Magni cineres maculatur Apis. Bos erat, corpore niger, candida fronte, in tergo alba nota insignis, duplicibus pilis in cauda, & lingua cantharo notatus, quem certos vitæ annos excedere non licebat. Hunc in lacum demersum Ægyptii, indicto justitio, volle scissa, & laceratis crinibus defunctum plangebant, invento vero alio mirifice lætabantur. Responsa autem dare non, ut reliqua oracula, solitus est, sed si manu oblatum pabulum sumpsisset a consulentibus, secundos eventus, atque omnia prospera decernebat, si vero abnueret, omnia ministra portendebat. Ideo cum a Germanico Cæs. pabulum oblatum renuisset, funestum omen, & indubiam necem, quæ paulo post secuta est, prænuntiavit. Apiscor, eris, *acquistare*, קנה, Ger. *uberkommen*, Gal. *recouvrer*, Hisp. *alcançar*, *τυγχάνω*, cujus præteritum volunt esse *aptus sum*, idem est, quod acquiro. *Lucr. l. 1. v. 448.* Nec ratione animi, quam quivis possit apisci. Habet & *Cat. carm. de Nupt. Pelei*, & *Theocrit. v. 145.* Animus prægestit apisci. Et *Tacit. Ann. 4. c. 1.* Et *Cic. Att. l. 8. ep. 14. & Sulpicius Cicer. Fam. l. 4. ep. 5.* ut afferunt *Gruter. & Grav.* Quamquam *Manut.* ad hunc postremum loc. ait, omnes veteres suos libros, *adepisci*, exhibere. ¶ Nunc usitatius est *adipisci*.

Apitius. V. Apicius.

Apium, ii, n. 2. *apio*, Gal. *persil*, Hisp. *perexil*, *σέλινον*, herba folia habens petroselino similia, sed majora, ex quibus fiebant apud antiquos coronæ victoribus in Nemæorum sacris certaminibus. *Plin. l. 19. c. 8.* Quidam hoc nomen ab apice deducunt, quia antiqui apicem capitis apio coronabant. Alii dictum volunt, quod apes vehementer illius flores decerpant. ¶ Hujus herbæ multa sunt genera. Quod enim sponte in humidis locis nascitur, *ἐλειόσελινον*, apium paludstre dicitur, & uno folio est, nec hirsuto. Quod in siccis, *ὀρεοσέλινον*, quod eo equi libenter vescantur, simile helioselino, sed pluribus foliis. Idem *νεμόρειτον* dicitur. Lat. apium saxatile, quod in petris nascitur, & olusatrum, vel olysatrum, quod folia habet subnigra, & petroselinum Macedonicum, quod in Macedonia optimum est. Tertium denique est *ἀγροσέλινον*, apium montanum, apium agreste, quod in montibus nascitur, cicutæ foliis, radice tenui, *Plin. l. 19. c. 8*

Aplānes, *ἀπλανὴς*, non vagus. *Macrob. l. 1. de Somn. Scip. c. 9.*

Apluda. V. Appluda.

Aplustre, & aplustrum, & in plural. Aplustria, & aplustra, navium ornamenta. Quæ quia erant amplius, quam essent necessaria usu, etiam *amplustria* dicebantur. Hæc *Festus*. Rectius fortasse duci potest a græco ἄφλαστον. Erant autem aplustra tabula affixa ad summitatem puppis ornamenti causa, interdum in scuti, aut clypei modum, de cujus apice pinnæ ac cristæ eminebant. ¶ *Vet. Scholiast. ad Juven. sat. 10. v. 136.* Tabulatum exponit, ad decorandam superficiem navis appositum. ¶ Prima hujus vocis modo producitur, modo corripitur. *Juven. loc. cit.* produxit: Et curtum temone jugum, victaque triremis aplustre. Adde *Sil. l. 10. v. 325.* Et corripit *Cic. in Arat.* Navibus absumtis fluctantia quærere aplustra. Sic *Rutil. Itinerar. l. 1. v. 513.*

Aplysiæ, *ἀπλυσίαι*, pessimum spongiarum genus, quæ elui non possunt. Cum eorum vivæ, atque illotæ sunt, nigricanti sunt colore. *Plin. l. 9. c. 35.*

Apo, is, apere, antiq. verb. alligo, vinculo necto. *Fest.* in voce *Apex*.

Apocalypsis, f. *rivelazione*, *ἀποκάλυψις*, manifestatio mysteriorum alicui facta. *Tertull. 4. adversf. Marcion. c. 5.* Apocalypsin Joannis Marcion resipuit.

Apocarterēsis, *ἀποκαρτέρησις* est electio mortis per inediam, & famem. *Tertull. Apolog. c. 45.* Lycurgus apocarteresim optavit. *Quintil. l. 8. c. 5.* Luxuriosus *ἀποκαρτερήσειν*, simulasse dicitur.

Apocatastāsis, is, f. *ἀποκατάστασις*, hoc est restitutio in pristinum statum seu formam. Dicitur ab Astronomis de cursu solis, & reliquorum planetarum, cum post præfinitum tempus sub idem signum redeunt. *Apulej. in Asclep. pag. 84. edition. Elmenhorst.*

Apocatastĭcus, a, um. *Apocatasticus Mors*, est cum in eundem locum est restitutus. *Sidon. l. 8. ep. 11.*

Apocha, æ, *quietanza, ricevere*, Ger. *quittunk*, schedula est, qua fatemur, nobis de pecunia esse satisfactum. ¶ *Antapocha* vero est, quam debitor dat creditori. In *Cod. Justin. 4. 21. 18.* ¶ Acceptilationis nomen generalius est, quam apocha. Illa enim quamlibet liberationem continet, etiamsi nulla præcesserit numeratio, *apocha* solum dicitur, cum pecunia soluta est. *Ulpian. de accept. l. si acceptilatum, & l. 18. Cod. de fide instrumen.*

Apochāre, verbum ab Apocha factum, quod idem videtur esse, ac apocham confecere. *Cod. Theodos. lib. 1. & 2. de Tribut.* Apochandi licentia; & apochandi præsumptio.

Apoclēti, *ἀπόκλητοι*, Senatores, sanctiusque Concilium, quod ex delectis constat viris, qui & Decuriones dicuntur. *Liv. l. 6.* V. Apolectus.

Apocolocynthōsis, *ἀποκολοκυνθώσις*, ab *ἀπό*, & *κολοκύνθη*, cucurbita, titulus est libelli festivissimi, quem Seneca composuit de morte Claudii. Est autem, quem admodum *apotheosis*, relatio inter Deos, sic *apocolocynthosis*, quasi relatio inter cucurbitas, quam vocem commentus est *Seneca*, ut fatuum Claudii ingenium, & cucurbitæ simile notaret.

Apocŏpe, *ἀποκοπή*, amputatio, ex *ἀπό*, ab, & *κόπτω*, amputo, figura, cum ultima littera, vel syllaba tollitur, ut *peculi*, pro *peculii*.

Apocŏpus, *ἀπόκοπος*, exectus, spado, mutilus. *Jul. Firmic. l. 3. c. 14. n. 8.* Ineficaces, & apocopos reddent, & qui nihil agere possint.

Apocrisiarius, & Apocrisiarius, medii ævi verbum, quo Pontificis, aut Episcopi legatus, seu minister significatur. *Conflit. Novell. 123. c. 25.* Reverendissimi Apocrisarii cujuscunque Ecclesiæ, &c. ¶ Aliter, & quidem in causa militari hoc verbum adhibetur. *Novell. 25. c. 1.*

Apocrĭtus, *ἀπόκριτος*, durus, asper, rigidus. *Firmicus l. 7.* Nascentur servi miseri, apocriti, oligochronii, & infelices.

Apocryphus, a, um, *apocrifo*, *non autentico*, *ἀπόκρυφος*, ab *ἀποκρύπτω*, occulo, abscondo. *Apocrypha libri*, *apocrypha opera* dicuntur a scriptoribus Ecclesiasticis ea, quæ divina carent auctoritate, ideoque publice in Ecclesia legi prohibentur, non quidem semper, ut erroribus plena, & damnata, sed ut humana solum auctoritate fulta: & propterea canonicis, & *ἀγιογράφοις* opponuntur. Qua de re plura *Justus Fontaninus l. 2. de antiquitatib. Hortæ, c. 3.* Hac voce præter *Hieronym. Augustin. & Isid.* usus est etiam *Tertull. de anim. c. 2. & de resurr. carn. c. 63.*

Apocynon, *ἀπόκυνον*, officulum in rang sinistro latere, quod si in aquam dejectum fuerit, fluvium fervere ferunt, amorem item, & jurgia concitare, si in potionem addatur, &c. Sic dictum est, quoniam canum impetus eo cohibentur. *Plin. l. 32. c. 5.*

Apŏdes, *ἄπους*, alio nomine cypselli, aves ex genere hirundinum, ita dictæ, quod careant usu pedum. Volant plurimum, quies eis nisi in nido nulla: aut pendent, aut jacent. Nidificant in scopulis, atque in editioribus domibus. *Plin. l. 10. c. 39.*

Apodicticus, a, um, *dimostrativo*, evidentem probationem habens, *ἀποδεικτικός*. *Gell. l. 17. c. 5.* Usum esse argumento M. Tullium non probo, neque apodicticō, sed, &c.

Apodioxis, *ἀποδιοξις*, Rejectio est, cum eludimus ab adversario proposita, hac, vel simili formula: Quid attinet de his rebus dicere, cum ad causam nihil faciant?

Apodixis, f. *ἀπόδειξις*, evidens probatio, & demonstratio. *Quintil. lib. 5. c. 10.* ¶ Latine scripsit *Petron. Satyric. p. 182.* Rogo te, mihi apodixin defunctoriam redde: quod alii explicant, remissionem senilis ætatis, seu liberationem: alii apocham: alii libellum, quo quis se ostendit defunctum esse. Reddere apodixin defunctoriam, inquit *Gronovius*, est leve specimen exhibere.

Apodōsis, f. 3. *ἀπόδοσις*, redditio, secunda pars periodi: item figura, qua singulis præcedentibus verbis singula respondent: item altera exordii pars.

Apodȳterium, n. 2. *ἀποδυτήριον*, spoliatorium, locus, in quo balnearium ingressuri vestes deponebant, quas capsarii servabant, Nam *ἀποδύειν* est exuere. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 1. Plin. l. 5. ep. 6.*

Apogæus, a terra veniens, *ἀπόγειος*, *Plin. l. 2. c. 43.* Venti cum e mari redeunt, Tropæi vocantur, si pergunt, Apogei. ¶ Astronomis Apogeum est locus planetæ altissimus, & a terra quam maxime distans.

Apographum, i, quod ad exemplar effingitur, *copia*, *ἀπόγραφον*. *Plin. l. 35. c. 11.*

Apolactĭzo, a. 1. *assaltare con calci*. *ἀπολακτίζω*, calcibus invado, per translationem parvifacio, contemno. *Plin. in Epi. 5. 2. 13.* Apolactizo inimicos omnes.

Apolectus, i, *ἀπόλεκτος*, delectus, selectus. *Liv. l. 36. c. 28.* In concilio delectorum, quos Apolectos vocant. Gronov. habet *Apoletos*.

Apŏlis, idis, qui caret civitate, ut exul, deportatus, damnatus in metalla. *Martial. l. quidam, de pœnis.*

Apollinares, m. 3. *ἀπολλώνια*, ludi, qui in honorem Apollinis fiebant.

Apollināris, e, ad Apollinem pertinens. *Horat. l. 4. od. 1.* Laurea donandus Apollinari. *Cic. Phil. 10. c. 3.* Apollinares ludos facere. ¶ *Apollinares* ludi fiebant a Romanis in honorem Apollinis. Hi Ludi, cum Annibal esset in Italia, ex Martii clari vatis carmine primum instituti. Cujus in libris hæc inventa *Livius* recitat *l. 25. 12.* eademque fere *& Macrob. l. Sat. 1.* Hostes Romani si expellere vultis, Apollini vovendos censeo Ludos, qui quotannis comiter Apollini fiant, cum populus dederit ex publico partem, privati uti conferrent pro se, suisque. Iis ludis faciendis præerit Prætor is, qui jus populo, plebique dabit summum. X. viri Græco ritu facient. Hoc invento carmine, censuerunt Patres, Apollini Ludos vovendos, faciendosque: voveri autem, & fieri a Prætore Urb. quod is esse videretur, qui jus populo, plebique summum daret, cum facti essent, duodecim millia æris Prætori ad rem divinam, & duas hostias majores dandas, & ut X. viri sacra ritu Græco facerent, hisque hostiis, Apollini bove aurato, & capris duabus albis auratis, Latonæ bove femina aurata. Ludos Prætor cum factiurus esset, edixit, ut populus per eos Ludos flexem Apollini, quantam commodum esset, conferret. Populus eos coronatus spectavit, matronæ supplicavere, vulgoque apertis januis in propatulo epulati sunt, celeberque dies omni cæremoniarum genere fuit. Anno proximo, referente Calphurnio Prætore, decrevit Senatus, ut ii Ludi in perpetuum voverentur, triennio post, ut in perpetuum in statum diem voverentur. P. Varus, ut diximus, Prætor Urb. a Senatu jussus legem tulit, & ex ea lege primus ipse vovit, fecitque ante diem 11. Non. Quin. Eumque diem solemnem deinde servatum est: *Livius* tradit. Sed de tempore ludorum vide plura apud *Manut. de legib. Rom.*

Apollinaris, & Apollinarius, sunt etiam nomina virorum propria. Unde C. Sulpitius Apollinaris Præceptor fuit Pertinacis Imperatoris. Et Sidonius Apollinaris script. latinus Seculi V.

Apollinĕus, a, um, o. 1. 2. *Φοίβειος*, ut Apollinea ars pro arte medica, vel pro arte vaticinandi. *Ovid. in Ibin, v. 264.* Apollinea clarus in arte senex. Tiresiam intelligit.

Apollo, inis, m. 3. *Apollino*, *ἀπόλλων*, fil. Jovis tertii, & Latonæ, frater Dianæ. *Cic. 3. de nat. Deor.* Idem, atque Sol, existimatur. ¶ Quatuor facultates habuit. Musicam, seu poesim, vaticinium, medicinam, peritiam sagittandi. *Plato in Cratylo.* ¶ Aliis etiam nominibus appellatur. ¶ *Phœbus* dicitur a *φοίβη*, quia sol est purus, castus, splendidus. Item dicitur *Liber*, quod libere vagetur per aerem. Item *Nomius*, a *νέμω*, pasco, quod Admeti Regis pavit armenta, vel quod Sol pascit omnia, vel quod Apollo dedit leges Arcadibus, a *νόμος*, lex. *Cic. 3. de nat. Deor.* Porphyrius ait, eundem esse Solem apud Superos, Liberum Patrem in terris, Apollinem apud inferos. ¶ A gentibus Deus habitus, & cultus est, ei magnificentissimis templis extructis. Hinc ex varietate locorum varia accepit cognomina, ut Apollo Delphicus, Apollo Thymbræus, &c. Ubique oracula reddebat. Sed omnium oraculum Apollinis Delphici celeberrimum fuit, quem omnes gentes ex omnibus mundi partibus consulebant. *Cic. 1. de Div.* Delphis templum Apollini ædificatum est ab Agamede, & Trophonio, qui mercedem petentes, quod esset optimum hominī, tertio die mortui sunt reperti. *Plato in Axiocho. Cic. 1. Tusc.* Apollinis tripedem vas aureum fuisse constat trium pedum a Vulcano fabrefactum, ac pro munere Pelopi datum, dum uxorem duceret. Sacerdotium Apollinis Delphici a virginibus exercebatur. *Cic. 1. de Div.*

Apollodorēus, a, um, ad Apollodorum pertinens. *Apollodorei* dicti sunt discipuli cujusdam Apollodori rhetoris, cujus sæpe meminit *Quintilian.* ut *l. 3. c. 1. & alibi.*

Apollonĭa, f. 1. *Picrgo*, *Ἀπολλωνία*, urbs Macedoniæ in R. Albaniæ marit. ad Occ. inter Dyrrhachium 34. M. P. in Austr. & Aulonem 25. a litore 7. a Scampa 35. in Occ. juxta quam Æas Fl. 10. stad. decurrit. Fuit Colonia Corinthiorum. Hic Octavianus literis operam dabat, cum Cæsar Romæ interfectus est. Populi *Apolloniatæ*. ¶ Aliæ sunt Apolloniæ, quas vide in Lex. Geogr.

Apolloniātæ, m. 1. *Ἀπολλωνιάται*, pop. Apolloniæ. *Plin. 5. 29.*

Apolloniaticus, a, um, ad Apolloniam urbem pertinens, ut Apolloniaticum bitumen, *Plin. 35. 15.*

Apollonidenses, ium, incolæ Apollonideæ urbis Lydiæ. *Cic. pro Flacc. cap. 29.* ¶ Idem dicuntur *Apollonidienses* a *Plin. l. 5. c. 3.*

Apollonienses, ium, adject. ab Apollonia. *Cic. 5. Verr. c. 34.*

Apologatio, onis, idem quod Apologus, sed vox ea minus usitata Latinis hominibus, ut *Quintil.* notat *l. 5. c. 11.*

Apologeticus, a, um, ad apologiam pertinens, excusatorius, defensorius. *Tertull.* Librum suum, quo Christianorum causam tuetur, Apologeticum inscripsit. Est etiam *Hieronymi* Apologeticum ad Domnionem.

Apologo, as, are, rejicio, contemno, repudio: ex græco *ἀποδοκιμάζω*: usus est *Senec. ep. 47.* Ipse illum invicem apologavit. V. ibi *Lipsius*.

Apologus, m. 2. *favola*, משל, Ger. *fabel*, Gal. *apologue*, Hisp. *apologo*, *ἀπόλογος*, fabula, in qua bruta animalia loqui introducuntur. *Cic. 2. de Orator.* Ad hoc genus adscribamus etiam narrationes apologorum. Vide *Quintil. l. 5. c. 11. & Gell. l. 2. c. 29.*

Aponinus, a, um, adject. ab Aponus: ut Aponinæ fortes (ut lex. *Cafanb. & Grut. in Vopisci Firmo c. 3.*) Aponus enim non solum salubris, sed & latadicus habitus est. V. *Suet. Tiber. c. 14.*

Apōno, is, ui, itum, a. 3. idem quod depono, ex *ab*, & *pono*. Legitur a quibusdam Criticis apud *Plaut.* variis in locis, & *Terent.* sed ubique alii aliter.

Aponus, m. 2. *Ἄβανο*, *Ἀπώνου*, vicus cum fonte, & balneis, in agro Patavino, a Patavio 5. M. P. Euganeos colles versus. Dictus est, non tam quod morbis medeatur, quam quod sine dolore remedium afferat. *Claudian. Martial. Lucan.* & alii. ¶ Adjective *Martial. l. 1. ep. 61.* Confectur Apona Livio suo tclitus.

Apophāsis, *ἀποφασις*, negatio, abnuentia, depulsio, Figura Rhetorica est. ¶ Apophasis etiam dicitur catalogus, & index bonorum, qualis fere fieri solet a morte alicujus, ab *ἀποφαινω*, in lucem profero. Jurisperiti suo quodam more dicunt *inventarium*.

Apophorēta, orum, n. 2. *munera*, מתנה, Ger. *geschenk*, Gal. *etrenes*, Hisp. *estrenas*, *ἀποφορητα*, munera, quæ dari solebant Saturnalibus, ab *ἀποφερω*, tributum. *Suetou. in Dom. c. 19.* Dabat sicut Saturnalibus viris apophoreta, ita per calendas Martias feminis. ¶ Munuscula quoque, quæ a cœna convivis dabantur donum auferenda, etiam apophoreta dicebantur, ab *ἀποφερω*, asporto. *Martialis* hoc titulo inscripsit librum suum decimum quartum. ¶ Apophoreta quoque dicta fuisse, quę Ludorum, aut Spectaculorum editores in fine mittebant amicis, docet *Lipf. 1. Saturnal. 16.*

Apophthegma, tis, n. 3. כתב, Ger. *sentenz*, *und fürnemer spruch*, Gal. *apophtegme*, Hisp. *apophtegma*, *ἀποφθεγμα*, brevis, & acuta sententia, sive acutum dictum, sive responsio, non cujuslibet, sed illustrium tantum virorum. Latine dicterium dicitur. *Cicer. 1. Off.* Quæ vocant *ἀποφθεγματα*.

Apophyge, es, *ἀποφυγη*, pars in columna, quæ summam, imamque scapi partem revincit, in modum anuli elaborata. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Sed V. *Balth. in Lex. Vitruv.* ¶ Dicitur & apothesis, *ἀποθεσις*. *Vitruv. l. 4. c. 1.* V. *Balth. loc. cit.*

Apoplanēsis, *ἀποπλανησις*, i. e. aberratio, quę est hujusmodi ratio, qua differendo, obscurando, tergiversando Judicem in errorem trahimus: quod Cicero facit in causa Cluentii, qui reus erat veneficii. *Turneb. ad Quintil. l. 2. c. 17.*

Apoplecticus est, quem dicimus attonitum, cujus videlicet & corpus, & mens stupet ictu fulminis, aut morbo. *Cels. l. 6. c. 26.* Græce feribit, ac Latine *Cal. Aurel. Acut. 3. 5.* & *Jul. Firmic. 3. 5. 8.*

Apoplectus, idem quod apoplecticus. *Cal. Aurelian. l. 3. Acut. c. 5.*

Apoplexia, f. 1. sive apoplexis, f. 3. *gerührling*, *alter trepff*, Gal. *apoplexie*, Hisp. *apoplexia*, *ἀποπληξια*, fabita percussio, qua totum corpus, & mens stupet, ideft, sensu, & motu privatur, quæ sit interdum ictu fulminis, interdum morbo, ab *ἀποπλαττω*, percutio, terreo. *Cels. l. 6. c. 26. Id. Cels. l. 5. c. 26.* & *27.* græce *ἀποπληξια* appellat. *Capitolin. in Lucio Vero, c. 9.* Morbo, quem apoplexin vocant, correptus Lucius.

Apor, pro apud, antiquis. *Fest.*

Aporiātio, onis, f. dubitatio, hæsitantia, perplexitas. *Tertull. adverf. hæretic. c. 49*

Apoſiopēſis, f. 3. *ἀποσιώπησις*, reticentia, interruptio, Figura Rhetorica indigentibus familiaris, qua aliquid tacetur, quod obscurum est, & interdum longo sermone explicandum. *Virg. 1. Æn.* Quos ego. ideft, puniam, aut quid simile. *Quintil. l. 9. c. 2. & 3.*

Apoſphragiſma, atis, *ἀποσφραγισμα*, *σημα*. *Plin. l. 10. epist. 16.* Signata est anulo meo, cujus est apoſphragiſma, quadriga. Signum insculptum interpretatur ibi Bucolnerus.

Apoſtaſia, æ, f. *apoſtaſia*, *ἀποστασια*, defectio a vera religione. *Salvian. de gubern. l. 6. ante med.*

Apoſtāta, æ, m. *apoſtata*, *diſertor*, פורר, Ger. *abgefallener*, Gal. *apoſtat*, Hisp. *apoſtata*, *ἀποστατης*, desertor, qui duce suo deserto ad hostes transfugit, ut a Christianis ad Ethnicos, vel Judæos. *Tertull. l. 5. cont. Marcion. c. 11.* Apoſtata Marcion. *Sedul. l. 5. de Juda proditore:* Tunc vir apoſtolicus, nunc vilis apoſtata factus.

Apoſtatice, *de apoſtata*, apoſtatarum more. *lib. 1. Cod. Juſtin. tit. 1. in epiſt.* ad Joann. Papam.

Apoſtaticus, a, um, ad apoſtaſiam, seu defectionem pertinens, vel apoſtaſię reus. *Sedul. Joan. c. 20. v. 1.* Formidine rursus Plebis apoſtaticę, Dominum quę cęca negasset.

Apoſtēma, tis, n. *poſtema*, משרה, Ger. *geſchwer*, Gal. *apoſtems*, Hisp. *apoſtema*, *ἀποστημα*, vomica, abscessus, suppuratio, est concursus mali humoris in aliquam partem corporis, ab *ἀφιστημι*, abscedo. Tria horum sunt genera. Nam si quiddam melli simile continent, incliceridęs appellantur, si pingue quippiam in morem sevi, steatomata, quod si pultis similitudinem refert, quod in iis continetur, atheromata dicuntur. *Plin. l. 20. c. 3.* & *l. 25. c. ult.*

Apoſtolātus, us, ui, apoſtoli officium, seu dignitas, *apoſtolato*. *Tertull. adverf. Marcion. l. 1. c. 2.* Petrum, cęteroque columnas Apoſtolatus. *Sidon. l. 7. epiſt. 4.* Apoſtolatus vestri patrocinio.

Apoſtolicus, a, um, ad Apoſtolum spectans, *apoſtolico*. *Tertul. l. de præſc. adverf. hæref. c. 32.* Apoſtolicam Ecclesiam, & Apoſtolicam doctrinam dixit. Apoſtolici etiam dicti sunt quidam hæretici, de quibus *Auguſtin. c. 40. de hæreſib.*

Apoſtŏlus, m. 2. *Apoſtolo*. Ἀπόστολος Latine missus, sive nuntius, ab *ἀποστελλω*, mitto. *κατ' ἐξοχην* ita vocamus illos duodecim, qui Evangelium per universum Orbem a Christo D. missi promulgaverunt. ¶ Athenis quoque Apoſtoli magistratus quidam erant, quorum officium erat recte, atque ordine curare, atque instruere eisdem. ¶ *Apoſtoli* dicuntur JCtis, quos dimissorias litteras alias vocant, quæ ab eo, a quo appellatum est, ad eum, qui de appellatione cogiturus est, tellandæ appellationis causa dantur. *Leg. Dimiſſoriæ, Dig. de verb. ſignifi. & l. 1. de libell. dimiſſ.*

Apoſtrophe, es, & Apoſtropha, æ, f. *ἀποστροφη*, Lat. aversio, conversio, Fig. Rhet. qua sermo a judice, vel auditore alio convertitur, ab *ἀποστρεφω*, averto, refero. *Cicer. pro Mil.* Vos enim jam Albani tumuli, atque luci. *Quintil. l. 4. c. 2. Aſcon. in Verr. 3. c. 9.*

Apotamia, f. *ſalvatoba*, cella penaria. *Cal. Aurelian. Acut. 3. 21.*

Apoteleſma, atis, n. *ἀποτελεσμα*, hoc est, effectio. ab Astrologis ita appellatur effectus stellarum, hoc est quidquid ex Astrorum convenientia, mutuoque respectu in natali cujusque efficitur, boni, vel mali. *Jul. Firm. l. 8. c. 3. n. 38*

Apothēca, æ, f. *guardaroba*, *ſalvatoba*, *ἀποθηκη*, cella, in qua aliquid servandum reponitur, ut sunt horreum, cella vinaria, carnarium, & alia hujusmodi, in ædibus, in quibus cujuscumque generis fruges reponuntur: ab *ἀποτιθημι*, repono. *Cic. in Vatin. c. 5.* Cum omnium domos, & apothecas furaticias scrutarere. ¶ *Ulpiano Dig. 33. 7. 12.* apotheca librorum est quod nos dicimus *magazzino*. ¶ Speciatim dicitur de cella, in qua vina servantur. Differt tamen a cella vinaria, quia hæc constituitur in ima ædium parte, in qua fit vinum, & in cupis, doliis, cullearis, aliisque vasis majoribus servatur ad usum familiæ: at apotheca erat apud Veteres in editiore ædium parte, quemadmodum & horrea; & in ea reponebantur amphoræ, & cadi, cæteraque minora vasa servandis, etiam in multos annos, vinis accommodata. *Arnob. l. 7. p. 236.* Vinum omne, quod in cellis, atque apothecis est conditum. *Colum. l. 1. c. 6.* Apothecæ recte superponentur his locis &c. *Cicer. Philip. 2. c. 27.* Apothecæ textæ nequissimis hominibus condonabantur. ¶ Apud JCtos accipitur pro quodam obligationis genere. V. hypotheca.

Apotheōsis, is, f. 3. *canonizazione*, *ἀποθεωσις*, consecratio, & relatio hominis demortui in Deos. *Tertull. in Apol. c. 34.* ¶ Hoc nomine inscribitur est *Prudentii* carmen, in quo agit de Divinitate, de mysterio sanctissimæ Trinitatis, deque aliis ad illud pertinentibus.

Apostrŏphus, m. 2. *ἀποστροφος*, est semicirculus aversus supra literam positus, quo significamus, vocalem, vel consonantem s, vel vocalem, simul & consonantem s rejectam esse ut *Meu'?* pro *me ne? magi'*, pro *magis*, *audiv'*, pro *audiſſe? Diomed. l. 5. Priſcian. de accentib.*

Apothēsis. V. Apophyge.

Apoxyomĕnos, *ἀποξυομενος*, destringens, abstergens. Signum fuit, Lysippi opus, de quo *Plin. l. 34. c. 8.*

Apozĕma, atis, n. *decoctio*, *ἀποζεμα*, decoctum, hoc est aqua, in qua aliquid decoctum sit. *Æmil. Macer l. 1. c. 13.*

Appango, & Adpango, is, ad aliquid pango, affigo, infigo. *Feſt.* seu potius *Paul. Diacon. ejus epitomator, in voce* Antipagmenta.

Apparāre, *con apparecchio*, Ger. *mit reitzung*, Gal. *avec appareil*, Hisp. *con aparejo*, *ἑτοιμαζω*, adv. cum apparatu, magnifice. *Cic. l. 13. Att.* Opipare fane, & apparate. *Plin. l. 1. ep. 15.* Apparatius comare.

Apparatio, onis, f. 3. apparatus magnificentia, *apparecchio*, *παρασκευασια* apparatus, *Cic. de Inv. l. 1. c. 18.* Suspicio quædam apparationis. *Id. 2. Offic. c. 16.* Magnificentia, & apparatio popularium munerum.

Apparator, oris, m. 3. qui apparat, præsertim Indos. *Liv. l. 44. c. 9.* Ab apparatoribus ludi. *Al. leg.* apparitoribus: alii aliter.

Apparatorium, ii, *Inſcript. vetus apud Reines. p. 818.* Hoc apparatorium pertinet ad monumentum Q. Aquili &c. *Fabrettus Inſcript. p. 232.* adfirit, apparatorium ædificium aliquod sepulcro annexum fuisse ad lustrationem sepulcri, & cœnas sociales paratum, &c.

Apparatrix, icis, f. quæ apparat. *Hieronym. epiſt. 142.* (*al. 28.*) *ad Damaſ. de Seraphim*, post med. Apparatrices in cœlestibus Virtutes.

Apparātus, a, um, adornatus, paratus, *apparecchiato*, ut apparata verba, *Auct. ad Heren. l. 3. c. 7.* Domus instructior, & apparatior. *Cic. 1. de Invent. c. 34.* Spectaculum apparatissimum. *Id. Phil. 1. c. ult.*

Apparātus, us, m. 3. *apparecchio*, התכוננה, Ger. *rüstung*, Gal. *apparat*, Hisp. *aparejo*, *παρασκευη*, apparatio, præparatio cum magnificentia. *Cicer. 3. Philip.* Quid prandiorum apparatus proferam? *Nepos in Paufan. c. 3.* Apparatu regio uti, *ſæpe in teſtamento de Re.* ¶ Translate *Cicer. 1. de orat. c. 33:* Dicere causam nullo apparatu, pure, & dilucide.

Apparentia, æ, *apparenza*, *apparizione*. *Tert. l. 1. adv. Marcion.* Ab apparentia Christi usque ad audaciam Marcionis. *Firmic. l. 3. c. 8.* Homines bonæ apparentiæ, & qui ornatis vestibus delectantur.

Apparĕo, es, rui, aritum, n. 2. videor, comparo, adsum, præsto sum, exto, existo, consto, eluceo, emineo, speciem præbeo, in conspectum venio vel prodeo, *apparire*, נראה, Ger. *erſcheinen*, Gal. *apparoitre*, Hisp. *aparecer*, *φαινομαι*, significat videor. *Cic. Att. l. 12. ep. 32.* Apparebat enim, has litteras non esse ipsius. *Virg. 1. Georg.* Apparet liquido sublimis in aere Nisus. ¶ Est etiam de improviso se ostendere, *comparire*. *Gallus ad Cicer.* Cum equites Antonii apparuissent. ¶ Item obedire, & præsto esse ad obsequium. *παρειμαι*, *Virg. l. 12.* Hæ Jovis ad solium, sævique ad limina Regis apparent. *Valer. Max. 2. 2. 4.* Lictori, ut sibi appareret, imperavit. Adde *Nep. Eum. c. 13.* ¶ Item comparere. *Plin. in epiſt.* Non ipse, non quisquam ex servis ejus apparuit.

Appareſco, is, ĕre, idem quod appareo, verbum semibarbarum. *Ennod. l. 7. c. 10.* Appareſcere in foribus.

Apparitio, f. 3. *ὑπηρεσια*. Sumitur pro præstatione officii, seu præsentia ministri, ad obsequendum. *Cic.* In longa apparitione singularem, & incredibilem fidem. *l. 13. Famil. ep. 54.* ¶ Sumitur etiam pro ipsis apparitoribus, aut servis. *Ulpian. Dig. l. 4. tit. 2. leg. ult.* Apparitione Prætidis intervenientc.

Apparitōres, m. 3. *apparitori*, *ſtirri*, מכבסים, Ger. *ſtattknecht*, Gal. *ſergent*, Hisp. *alguazil*, *ὑπηρεται*, servi, dicti, quod apparent, & præsto sint ad obsequium, qui & statores dicuntur, ut sunt, qui magistratus circumstant parati ad obsequendum. *Cic. 5. Verr.* & aliti. Dabantur enim comites Magistratibus, & lictorum a Republ. licet parvum acciperbant. Quandoque tabellariorum officio fungebantur. ¶ Idem & Officiales dicti, de quorum variis generibus V. *Codic. l. 12. tit. 53. & ſeqq.*

Apparitūra, æm. 1. *ὑπηρεσια*, ministerium apparendi magistratibus. *Suet. de illuſtr. Grammat. c. 9.* Apparituram Magistratibus facere.

Appăro, as, a. 1. *apparecchiare*, תכין, Ger. *zurüſten*, Gal. *apparer*, Hisp. *aparejar*, *παρασκευαζω*, aptare ad dignitatem quandam, & pompam, seu cum magnificentia. *Cic. Verr. 6. c. 20.* Ornare, & apparare convivium. ¶ Interdum est simpliciter præparare. *Cic. Phil. 5. in fin.* Patilius apparabitis, quæ necessitas postulat. ¶ Cum infinito. *Plaut. Aſin. 2. 2. 48.* Delinire apparas. *Suet. in Aug. c. 47.* Trajicere apparans. ¶ Apparare se, *meſſerli alle ordine*. *Terent. Eun. 3. 5. 35.* Dum apparatur, virgo in conclavi sedet. ¶ Urbane *Auct. ad Heren. l. 1. c. 3.* Apparare animum auditoris ad audiendum.

Appellātio, onis, *appellagione*, *nome*, *ὑπωνυμια*, *προσηγορια*, nominatio, vocabulum, nomen. *Plin. l. 9. c. 13.* Omnes qui se patris appellatione salutarent; *Suet. in Cæſ. c. 77.* Nihil esse Rempublicam: (Cæsar pronunciavit) appellationem modo sine corpore, & specie. ¶ Est etiam pronunciatio, *pronuncia*, *Cic. de cl. Orat. c. 74.* Lenis appellatio literarum bene loquendi famam conficerat. ¶ Item provocatio ad judicem alium, præcipue apud JCtos, *appellazione*. *Suet. Ner. c. 17.* Ut omnes appellationes a judicibus ad Senatum fierent.

Appellativus, a, um, ut appellativum nomen, quod multorum commune est, ut homo, animal. *Priſcian. l. 2. Chariſ. l. 2.*

Appellātor, oris, m. 3. qui appellavit, id est, qui ab alieno judice ad alium provocavit. *Cic. 6. Verr. c. 65.* Manus ab illo appellatore abstinerentur.

Appellatorius, a, um, *appellatorio*, ad appellationem pertinens; ut libelli appellatorii, *L. 1. D. de Appellation.* Et appellatoria tempora, *l. 5. D. de Appellation. recip.*

Appellĭto, a. 1. freq. ab appello, as. *Apul. Apol.* Hoccine est, quod appellitabatis dæmonium? Et *Feſt. Pomp.* Appellitaviſſe, appellaſſe. ¶ Particip. appellitatus. *Tacit. 4. Ann. c. 65.* Montem eum *Caſinum appellitatum*.

Appello, as, a. 1. nomino, nuncupo, usurpo, dico, perhibeo, voco, invoco, alloquor, compello, *nominare*, *appellare*, קרא, Ger. *nennen*, Gal. *apeller*, Hisp. *llamar*, *ὀνομαζω*, sign. nominare. *Cic. 3. Off.* Qui primus Africanus appellatus sit. ¶ Item est comiter, seu familiariter nomine vocare, vel alloqui, *chiamare*, *parlare*. *Cic. pro Cluent.* Appellat hilari vultu hominem. Et appellare aliquem literis. *Id. l. 15. Fam. ep. 20.* Hinc appellare, teste *Ulpian. de Injur.* est blanda oratione alicujus pudicitiam attentare. *Senec. l. 2. controv. 15.* ¶ Item auxilii, vel testimonii gratia quempiam implorare. *Cic. pro Sext. Rosc.* Te nunc P. Scip. appello. ¶ Appellare debitorem, est rem nobis debitam a debitore exigere. *Cic. Att. l. 1. ep. 3.* Me ut sponsorem appellat: *i. e.* monet, ut solvam. *Colum. l. 1. c. 7.* Vel optima nomina non appellando fieri mala. ¶ Interdum est post sententiam tanquam iniquam ad superiorem judicem provocare. *Ulp.* Qui appellat, majorem judicem debet appellare. Dicimusque, Appello Principem, & ad Principem. *Cic. 7. Verr. 65.* Appellare prætorem. ¶ Hoc verbum ita construitur ab *Aſconio ad Piſonianam orat.* ut significet filiam alicui in matrimonium offerre. Is præco, inquit, cum Romam venisset cum filia, adolescentem nobilem Cæsonium ausus est appellare, filiam collocavit.

Appello, lis, uli, ulsum, a. 3. applico, admoveo, accedo, *arrivare*, *giungere* קרב, רגש Ger. *bergen*, *kommen*, *landen*, Gal. *aborder*, *arriver*, Hisp. *aportar*, *προσφερω*, signif. adducere, compellere. *Cic. 7. Verr.* Cum Periæ multe numero navium classem Delum appulissent. ¶ Legitur & *appellere* absolute, pro accedere, *venire*, *arrivare*. *Accius apud Cic. 1. Divin. 22.* Visus est in somnis pastor ad me appellere. ¶ Passive *Cic. Ver. 7. c. 25.* Appellitur navis Syracusas: *Id. ib. c. 28.* Alios ex Hispania fugientes ad Siciliam appulsos esse. ¶ *Appellere animum*, est dirigere, intendere ad aliquid agendum, *applicare*. *Ter. Prol. Andr.* Poeta cum primum animum ad scribendum appulit.

Appendĕo, es, a. 2. idem quod appendo. *Apic. l. 8. c. 7.*

Appendĭcium, ii, n. appendix, additamentum. *Hieronym. epiſt. 10. ad Furiam.*

Appendĭcŭla, f. 1. parva appendix. *Cic. pro Rab. Poſt. c. 4.* Appendicula causæ judicatæ.

Appendix, icis, f. 3. *appendice*, Ger. *anhang*, *ſpal. appendix*, Hisp. *apendiz*, *προσθηκη*, quod alii adjunctum est, quasi ex alio pendeat. *Cic. in Hor.* Appendicem nimii esse corpus. *Liv. l. 21. c. 15.* Carpetanorum cum appendicibus Leucadium centum millia fuere. ¶ Est & appendix genus spinæ, dictum, quod baccas Punicas habet a se pendentes, quæ & ipsæ appendices nominantur. *Plin. l. 24. c. 13.*

Appen-

Appendo, is, di, sum, 3. *suspendere, anhencken*, תלה, Ger. *anhangen*, Gall. *pendre*, Hisp. *colgar*, κρεμαννυω, suspendo, quasi ad aliquid pendo. *Plin.* Atque uvas jam maturas ad Solem appendere. *Locum hunc, qui a Lexicographis omnibus affertur, nondum invenire potuimus.* ¶ Est etiam ad stateram, lancemque ponderare, *peser*, σταθμιζειν. *Cic.* 2. *Phil.* 38. Ut jam appendatur pecunia, non numeretur.

Appensus, a, um, particip. significat suspensum, si ferenda est quorundam lectio ad *Cic.* 5. *Tusc. c.* 21. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacuari setæ equina appensum demitti jussit. ¶ Item numeratus. *Liv. l.* 5. *c.* 48. Nondum omni auro appenso. V. Aptus.

Appetens, entis, nomen ex particip. cupidus, *desideroso*, ὀρεγομενος. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 3. Appetens gloriæ. *Tacit. hist.* 4. 6. 1. Appetentior famæ. *Cic. Tusc.* 2. *c.* 25. Sumus natura studiosissimi, appetentissimique honestatis. ¶ Item adventans, ut Lux appetens, *Tacit. Annal.* 4. 51. 4.

Appetenter, adv. *con desiderio*. *Apul. Met. l.* 7. Appetenter sumere. Adde *Cic.* 1. *Offic. c.* 10. ubi tamen alii aliter legunt.

Appetentia, f. 1. *appetito*, תשוקה, Ger. *begierlichkeit*, Gall. *appetit*, Hisp. *apetito*, ὁρμη, cupiditas, motus animi ad aliquid. *Cic.* 4. *Tusc.* Ut ægritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat, libido effrænatam appetentiam.

Appetibilis, le, adject. qui optari potest, *appetibile, desiderabile*, ἐπιθυμητὸς. *Apul. l.* 2. *de Deg. Plat.* Solicitudinem, & laborem appetibiles dicebat esse. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 1. Venustate appetibilis.

Appetisso, is, idem quod appeto. *Acrius* apud *Non. c.* 4. *n.* 8.

Appetitio, onis, f. 3. *appetito, desiderio*, ὁρμη, cupiditas. *Cicer.* 1. *Offic.* Adjuncta est appetitio quædam principatus. ¶ Sumitur etiam pro facultate appetendi. *Cicer.* 3. *Fin.* Appetitio animi, quæ ὁρμη Græce vocatur, non ad quodvis genus vitæ, sed ad quandam formam vivendi videtur data.

Appetitor, oris qui appetit. *Lamprid. in Alexand. Sev. c.* 40. Boni finitimi appetitor fuit. *Ammian. l.* 25. *c.* 5. Laudum intemperans appetitor.

Appetitus, m. 4. *appetito*, ὁρμη, facultas partis inferioris animi, qua cupimus ea, quæ sunt naturæ accommodata, fugimus, quæ sunt contra naturam. *Cic.* 1. *Off. c.* 28. Duplex est enim vis animorum, atque naturæ, una pars in appetitu posita est, quæ est ὁρμη Græce, quæ hominem huc, atque illuc rapit, altera in ratione, quæ docet, & explanat, quid faciendum, fugiendumve sit. *Id. ibid.* Efficiendum ut appetitus rationi obediant.

Appetitus, a, um, *desiderato*, particip. ab appeto. *Pallad. in Mart. tit.* 15. Floribus avidius appetitis. *Cic. in Pison. c.* 28. Non fugit ejus amicitiam, præsertim cum esset appetitus. ¶ Item invasus, petitus, *assalito*. *Cic. pro Quint. c.* 31. Ignominiis omnibus appetitus.

Appeto, is, ii, & ivi, itum, 3. *appetire, desiderare*, שקק, Ger. *begehren*, Gal. *convoiter*, Hisp. *codiciar*, ὀρεγομαι, avide cupio, & tam in bonum, quam in malum, sicuti *expeto*, capitur, nisi quod in *expeto* major vis est propter *ex*, quæ maximam in se vim continet. *Cic.* 4. *Tusc.* Ut bona natura appetimus, sic & a malis natura declinamus. *Mart.* 9. 27. Appetitur posito vilis oliva lupo. ¶ Appetere dextram oculis, *Plin. l.* 11. *c.* 45. h. e. oculari. ¶ Appetere mammas, *Cic.* 2. *de divin.* hoc est conari arripere. ¶ Interdum pro aggredi, invadere, *assaltare. Cic. pro Sex. Rosc.* Filii vita insidiis appetita. *Liv. l.* 7. Os, oculosque hostis rostro, & unguibus appetit. ¶ Est etiam verbum neutr. & significat instare, appropinquare, *avvicinarsi*, ut Dies appetit, nox, vesperа, &c. construitur cum dat. *Plaut. Aulul.* 1. 1. Propinqua paritudo cui appetit.

Appeto, onis, idem ac appetitor. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 43. Alienum appetonibus viæ perditæ diverticula sequi.

Appia via, f. 1. *Iter dextra*, via saxo quadrato strata, Roma per portam Capenam Capuam, vel, ut alii volunt, Brundusium usque ducens, ab Appio Claudio Cæco strata. ¶ Dicitur & *Appia* absolute. *Horat. l.* 1. *serm.* 5. v 6. Minus est gravis Appia tardis.

Appiades. V. Appias.

Appiana poma, n. 2. ἀνωνυμα μῆλα, ab Appia ex Claudia gente cognominata. Odor his maximus est fere catonicorum, magnitudo non multo inferior. *Plin. l.* 15. *c.* 14.

Appianum, ni, n. 2. coloris genus apud *Plin. l.* 35. *c.* 7.

Appias, adis, patronym. variis applicari potest. *Ovid.* 1. *de Arte am. v.* 83. Appias expressis aera pulsat aquis. ubi Appia aqua intelligitur. *Idem de Rem. am. v.* 660. Non illas lites Appias ipsa probat. *i. e.* Venus, cujus templum in foro C. Cæsaris fuit, prope equum Appiam: vel propter meretriculas Veneri sacras, in Appia Via ante portam habitantes. *Id.* 3. *de Arte am. v.* 451. Has Venus e templis multo radiantibus auro Lenta vides lites, Appiadesque Deæ: ubi *Cul. Rhodig. l.* 12. *Antiq. lect. c.* 1. per Appiadas Deas Pacem, Pallada, Concordiam, Venerem, Vestam intelligit. Sed *Heinf.* legit *Appiadesque tuæ*, h. e. meretriculæ.

Appillas, atis, nomen fictum a *Cic. l.* 3. *Fam. epist.* 7. quo superbiam Appii Claudii notat.

Appingo, is, nxi, ctum, idem quod pingo, vel juxta pingo. *Horat. de art. poet. v.* 30. Delphinum sylvis appingit, fluctibus aprum. ¶ Translate *Cic. l.* 2. *Attic. ep.* 8. Superiorem epistolam restituæ nobis, & appinge aliquid novi, i. e. adscribe. ¶ In posteriori hac notione potest commode derivari a *pango*; qua ratione est *appungo, is, pegi, pactum*.

Appius Claudius cæcus, in veteri Rom. historia nobilis, disturbata maxime cum Pyrrho pace; de quo *Ovid. 6. Fast. v.* 203. ¶ Fuerunt & alii hoc prænomine in Gente Claudia, de quibus *Suetom. in Tiber. priorib. 4. capitibus*. ¶ Appii os habere. i. e. impudentem esse, *Cic. Fam.* 3. *ep.* 10. Sed incertum de quo Appio loquatur.

Applaudo, is, usi, usum, n. 3. *applaudere*, פפס, Ger. *frolocken*, Gal. *applaudir*, Hisp. *hacer applauso*, ἐπιτρεπω, allido. *Apul. l.* 6. *Milef.* Incussis eam posteriorum pedum calcibus protinus applaudo terræ. Al. leg. *Applodo*. ¶ Aliquando applaudere, est manuum, vel pedum plausu favorem ostendere. *Cic. pro Sest. c.* 54. Quibus viris, aut cui generi civium maxime applaudatur.

Applausor, oris, m. 3. qui applaudit. *Plin. in Pan. c.* 46. Populus ille aliquando scenici Imperatoris spectator, & applausor.

Applausus, a, um, o. 1. 2. partic. ἐπικροτηθεὶς. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 332. Ille cavis velox applausa corpora palmis Desilit in latices. h. e. percusso leviter. *Sil. l.* 16. *v.* 356. *de Camphoso arbo.* Camphasus ipse asper, nec qui cervicis amaret Applausæ blandos sonitus.

Applausus, us, m. 4. ἐπικρότημα. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. Magno applausu loquitur assentiente populo &c. Al. leg. *plausu*.

Applicatio, f. 3. actus ipse applicandi, *applicazione*. *Cic. in Lal. c.* 8. A natura videtur orta amicitia applicatione animi cum quodam sensu amandi. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 39. Jus applicationis vocat illud, quod ab Athenienſibus ortum erat, apud quos peregrini se alicui opulento civi in clientelam dabant: qui si intestato essent mortui, eorum bona patronus jure applicationis obtinebat.

Applicātus, & Applicitus, a, um, nomen ex particip. *applicato, avvicinato*. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 101. Applicatæ ad terram naves. *Cic. Famil. 4. ep.* 13. Applicatus ad se diligendum. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. §. 23. Applicitum est cubiculo hypocaustum perexiguum. ¶ Appliciore nexu inhærere, h. e. applicatiore, *Apul. l.* 10. *Metam.* Hoc autem comparativum ab inusitato *applix, icis* nascitur.

Applico, as, a. 1. avi, atum, & applicui, applicitum, *accostare, attaccare*, נגש, Ger. *bey sich legen*, Gal. *appliquer*, Hisp. *aplicar*, προσαπτω, adjungo, annecto, socio, & construitur cum dativo, vel accusativo cum ad. *Virg.* 1. *Æn.* Quæ vis immanibus applicat oris? *subendi te. Cic. Ap. Pul.* Omnes vires civitatis se ad Pompeii ductum applicaverunt, *Id. in Brut.* Me ad Miloonem applicavi. *Id. pro Cluent.* Applicare se ad alicujus familiaritatem. *Ovid.* 4. *Fast.* Applicare oscula feretro. *Liv. l.* 37. *c.* 12. Applicare classem in locum aliquem. *Cæs. l.* 6. *B. G. c.* 27. Applicare se ad arborem, *appoggiarsi*. *Cic.* 3. *Tusc.* Quo accedam, quo applicem? *Pomp. l.* 5 *ad*, *D. fam. excisc.* Servum rei communi applicare. h. e præficere. *Cic.* 1. *Offic. c.* 32. Alii se ad philosophiam, alii ad jus civile, alii ad eloquentiam applicant. *Horat. l.* 3. *od.* 11. Applicare aures alicui, *dar orecchio*.

Applōdo, is, si, sum, *applaudere*, ἐπικροτειν, idem quod applaudo. Veteres enim *plodo* dicebant, quod nos plaudo. Applodere fulgetris, apud *Plin.* est favere, testarique honorem illo motu. V. Applaudo. ¶ Applodere aliquem terræ est ad terram dare. *Apulej. l.* 6. *& 9. Metam.*

Applōro, n. 1. προσοδυρεσθαι, apud aliquem ploro, vel una cum aliquo ploro. *Hor. Epod.* 11. *v.* 17. Querebar applorans tibi.

Applōsus, a, um, applausus, allisus. *Spartian. in Anton. Geta, c.* 3. Allatum ovum applosum ad terram fregit. Sic & *Lamprid. Heliogab. c.* 6.

Applūda, i. 1. *pula, fenaia*, κρεμβαλον, furfur, ab applodendo, quod propter tenuitatem, quia minutissima est, spiritu dejicitur. *Gell.* 11. 7. ¶ *Plin. l.* 8. *c.* 10. docet, appludam vocari purgamenta millii, & panici, & zizaniæ, cum in frumento palea dicatur. ¶ *Nonius & Gell. l.* 11. *c.* 7. Auctores sunt, Frumenti furfures a rusticis veteribus appludam fuisse appellatas. *Nævius* apud *Fest.* Non hercle appluda est hodie, quam tu nequior.

Applumbo. V. Adplumbo.

Applŭo, is, ere, idem quod pluo, *piovere*. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Ubicumque pisces in eadem aqua assidui, nisi appluat, examinantur. Al. leg. *affluat*.

Appōno, is, sui, situm, 3. 3. pono, affingo, adscribo, addo, adjungo, admoveo, *mettere appresso*, παρατιθημι. *Cic. in Pison. c.* 30. Notam apponebat ad malum verbum. *Petron. in Satyr. c.* 135. Apponere cucumam foco. *Horat. l.* 2. *od.* 5. Apponere alicui annos. h. e. addere. *Id. l.* 1. *od.* 9. Apponere aliquid lucro. *tener per guadagnato*. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Solidum aprum in epulis apponere. *mettar in tavola*. Sic *Cic. Verr. 6. c.* 22. Cœnam isti dabat: apposuit patellam, &c. ¶ Apponere alicui pædagogum, custodem, &c. est dare. *Cic. c.* 16. *Div. Verr. & Suet. in Claud. c.* 2. ¶ *Terent. Andr.* 2. 2. 3. Postulare, id gratiæ apponi sibi. *pretendere, che se gliene fappia buon grado: che gegli refti obbligato*. ¶ Aliquando est deponere. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 33. At eamus urget. Mi. Si. At tu appone, & respice ad me. Adde *Ter. Heaut.* 1. 1. 36. Ita enim in plerisque MSS. legitur. Atque in hoc sensu aliqui scribunt *Apono*, unico p. V. *Parnum Lex. crit.* ¶ *Appositi* pro *apposui* legitur apud *Plaut. Mil.* 3. 3. 30.

Apporrectus, a, um, *distesso*, porrectus apud aliquem. *Ovid. Met.* 2. *v.* 563. Insantenique vident, apporrectumque draconem.

Apportatio, onis, actus apportandi. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Cujus materiei si esset facultas apportationibus ad urbem, maximæ haberentur in ædificiis utilitates, *se si potesse condurre in Città*.

Apporto, a. 3. *portare, condurre*, Ger. *hertragen*, προσφερω, affero, adveho. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Mercatura multa undique apportans. *Id.* 3. *Verr. c.* 56. Lapis apportandus fuit. ¶ Item pro nuntiare. *Ter. Andr.* 5. 2. 17. Quidnam apportas?

Appōsco. V. Adposco.

Apposite, adverb. *accuratamente*, מזמה, Germ. *fuglich*, Gall. *proprement*, Hisp. *limdamente*, ἐπιτηδειως, apte, accommodate. *Cic. de Invent. l.* 1. *c.* 5. Dicere apposite ad persuasionem.

Appositio, onis, f. 3. adjunctio. *Cic. in Part.* 1. *c.* 3. Hæc sine appositione exemplorum lentius disputantur. Al. aliter leg. ¶ Est & Appositio figura Syntaxeos, quæ & Epexegesis dicitur. V.

Appositum, i, n. V. Appositus, a, um.

Appositus, us, ui, m. 4. idem quod Appositio. *Plin. l.* 23. *c. ult.* Prodest appositu, situ, illitu. *& l.* 24. *c.* 3. Appositu, vel suffitu.

Appositus, a, um, o. 1. 2. *posto appresso, atto, accommodato*, שזור, Ger. *richtig*, Gal. *apposé*, Hisp. *apuesto*, ἐπιτηδειος, quod ad aliquid, vel juxta positum est. *Cicer. de Invent.* Gladium prope appositum e vagina eduxit. ¶ Aliquando sumitur pro convenienti, *conveniente, accostato. Id. ibid.* Si quid ad id appositum sit, quod nos interpretamur. Et 6. *Verr. c.* 57. Operarius appositior ad deferenda, quam ad auferenda signa. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 10. Non omnis apta natio ad pecuariam: Galli appositissimi, maxime ad jumenta. ¶ Appositus est etiam adjacens. *confinante, vicino. Tacit. Annal.* 2. *c.* 7. Appositum Luppiæ castellum. Et *Curt. l.* 4. *c.* 1. Apposita urbi regio. ¶ Appositum, i, substant. pro Repositio. *Senec. l.* 4. *de Benef.* Ut multa ex appositio, & acquisito perdenda sint. ¶ Est etiam appositum idem quod epithetum, *epiteto, aggiunto. Quintil. l.* 8. *c.* 2. *& 6.*

Appōtus, a, um, *quello che ha bevuto molto*, πεπω, Germ. *sauffer*, Gall. *qui a bien bu*, Hisp. *el que bevio mucho*, ἀνεπλησθη, qui multum potavit. *Plaut. in Am.* 1. 1. 126. Credo quidem dormire solem, atque appotum probe. Adde *Curcul.* 2. 3. 75. & *Rud.* 2. 7. 8.

Apprĕcor. V. Adprecor.

Apprehendo, is, endi, ensum, 3. 3. & in carmine *apprendo, prendere, stringere*, אחז החזיק, ἁπτομαι, capio, attrecto, ad me trabo. *Cic. de Nat. Deor.* 2. 47. Vites clavicilis adminicula quasi manibus apprehendunt. *Plaut. Amph.* 5. 1. *v.* 65. Altera alterum apprehendit manu perniciter. *Plin.* 10. 74. Apprehendere aliquid morsu. ¶ Apprehendere hominem est vi capere, captivum facere, apud *Gell. l.* 5. *c.* 14. ¶ Est etiam occupare. *Cæs. l.* 3. *B. C. c. ult.* Militibus expositis Pharum apprehendit, atque ibi præsidium posuit. ¶ Poetæ contrahere amant. *Sil. l.* 16. *v.* 373. Nilusque apprendere primos.

Apprehensibĭlis, le, adject. *Tertull. adverf. Valent. c.* 11. Filium constituunt apprehensibilem Patris.

Apprehensio, onis, actus apprehendendi. *Macr.* 3. *Saturn. c.* 2. *in illud Virg.* 12. *Æn. v.* 201. *Tango avas, medios ignes*, &c. Eandem vim nominis ex apprehensione significat. ¶ Pro intellectione non semel usurpatur a *Cic. Auct. Acut.* 1. 8. *Tusc.* 5. 4. *&c.*

Apprehenso, & Apprenso, as, frequentativum ab apprendo. *Gratius in Cynog. v.* 239. Mandit humum, celsasque apprehensat naribus auras.

Apprehensus, & contracte Apprensus, a, um, *preso, afferrato*. *Sueton. in Claud. c.* 35. Pede apprehenso detinere aliquem. *Stat.* 3. *Silv.* 4. *vers.* 43. Apprensa traxisset fortius urna.

Apprētio, as, a. pretio æstimo. *Tertull. de resurr. carn. c.* 9. Cujus passiones sibi apprætiat.

Apprima, adverb. imprimis, apprime. *Virg.* 2. *Georg. v.* 134. Flos apprima tenax. Al. leg. *Apprime*, ut corripuerit ultimam, quam similiter *Lucret. & Horat.* in *Superne* corripuerunt. Fortasse legendum est *ad prima*.

Apprime, in primis, egregie, valde, *sopra ogni altra cosa, più che altro, sie τὰ πρῶτα*, adv. ab apprimus, quod est longe primus, signif. valde. *Ter. in Andr.* 1. 2. 34. Id arbitror apprime in vita esse utile. *Cic.* 3. *Fin. c.* 9. Apprime rectissime dicitur. Gruter. legit, *adprime. Varr. R. R.* 3. 2. Apprime doctus.

Apprĭmo, is, a. 3. *premere*, προσπιεζω, ex ad, & premo, Ugn. adstringere. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Ut tunica corpori apprimeretur.

Apprimus, a. 1. 2. πρῶτος, longe primus. *L. Liv. in Odyss.* Vir summus, apprimus Patroclus. Ex *Gell. l.* 7. *c.* 7.

Approbatio, f. 3. ἐπαινησις, *approvazione*. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 1. Effectus eloquentiæ est audientium approbatio. ¶ Sumitur & pro inclinatione animi, & voluntate. *Cic. Acad.* 4. 17. Ne vinolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua sobrii. ¶ Est etiam pars argumentationis, per quam id, quod expositum est, rationibus firmatur, *prova. Cic.* 1. *de Invent. c.* 36. Hæc propositio indiget approbatione.

Approbātor, m. 3. qui aliquid approbat, *approvatore*, ἐπαινητὴς. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 7. Quamvis non fueris fautor protectionis meæ, approbator certe fuisti.

Approbātus, a, um, probatus, *approvato*, ἐπαινηθεὶς. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Approbatus ab omnibus. *Cic.* 3. *Fin. c.* 8. Omnium assensu approbatum.

Approbe, vel Adprobe, valde probe. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 115. Nosse aliquem approbe. Adde *Gell. l.* 7. *c.* 7.

Approbo, a. 1. comprobo, laudo, confirmo, *laudare, approvare*, קים, Ger. *approbiren*, Gal. *approuver*, Hisp. *aprovar*, ἐπαινεζω, idem quod probo, vel etiam vehementer probo. *Cic. in Pison. c.* 3. Una voce, & consensu approbare. Et *Fam.* 1. *ep.* 9. Diis hominibusque approbantibus. ¶ Significat etiam demonstrare,

ſtrare, verum aliquid eſſe, oſtendere; *provare*. *Suet. in Aug. c.* 72. Quo magis penitentiam prioris ſectæ approbaret . i. e. evinceret ac declararet, non factam, ſed veram pœnitentiam eſſe. *Tacit. Agric.* 42. Operam ſuam in approbanda excuſatione offerre. *b. e.* veram & juſtam eſſe oſtendendo. ¶ Cum infinito *Suetor. in Aug. c.* 17. Quo magis degeneraſſe eum a civili more, approbaret.

Approbro, as, exprobro, objicio, *rinfacciare*. *Apul. Apolog.* Approbrare crimen alicui. Al. aliter leg.

Approbus, a, um. 1. 2. *molto buono*, *ugualissimo*, valde probus. *Catil.* apud *Gel. l.* 7. *c.* 7. Hierocles adolescens approbus.

Appromissor, oris, qui promittit. *Ulpian. leg. in omnib. D. de solutionib.* Appromissorem vocat fidejussorem.

Appromitto, is, isi, ssum, pro altero promitto; quod aliter promisit, iterum promitto, vel valde promitto. Reperitur hoc decompositum aliquoties usurpatum a *Cic. l.* 5. *ad Attic. ep.* 2. & pro *Rosc. Amer. c.* 9.

Appronare ſe in genua, *inginocchiarsi*, כרע, Ger. *niederknien*, γονυπετειν, pro ingeniculari, ſeu in genua inclinari, ex ad, & pronus. *Apul. l.* 3. *Milef.* In genua appronat ſe avidius affectans portionem.

Appropĕratus, a, um, properatus, *affrettato*. *Liv. l.* 27. *c.* 26. Appropĕrato opere.

Appropĕro, as. n. 1. *affrettarſi*, מהר, Ger. *eylen*, Gal. *ſe hater*, Hiſp. *apreſſurarſe*, *acuciare*, idem, quod propero, vel valde propero, accelero. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. *in fi.* Adduc, ſi me amas, fratrem: ſed appropĕrate. *Id. pro Mil. c.* 27. Appropĕrare ad cogitatum facinus. ¶ Cum infinito *Ovid.* 15. *Meram. v.* 383. Portaſque intrare patentes appropĕrate. ¶ Cum accuſativo *Tacit. Ann.* 16. *c.* 14. Appropĕrare mortem. *Liv. l.* 4. *c.* 9. Cæptumque opus adeo appropĕratum eſt, ut, &c.

Appropinquatio, ſ. 3. *avvicinamento*, *προσέγγισις*. *Cic. de Sen. c.* 9. Appropinquatio mortis.

Appropinquo, as, n. 1. accedo, advento, proxime accedo, *accoſtarſi*, *avvicinarſi*, קרב, Ger. *herzunahen*, Gal. *s' approcher*, Hiſp. *acercarſe*, ἐγγίζω, propinquum fieri, aut loco, aut tempore. *Cic ad Q. Fr.* 3. 8. Ejus rei maturitas nequedum venit, & tamen jam appropinquat. *Id. 4. de Fin. c.* 23. Appropinquare ad aliquem locum. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 44. Appropinquare alicui rei. *Hirt. de B. Hiſpan. c.* 30. Appropinquare in locum aliquem.

Appulejus. V. Apulejus.

Appulus. V. Apulus.

Appulſus, us, ui, accеſſus, qui fit navigio, *l' approdare*, *sbarco*, *Liv. l.* 27. *c.* 30. Claſſem a litoris appulſu arcere. ¶ Translate *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 56. Omnes nimios caloris & frigoris appulſus ſentire, *l' accoſtamento*.

Appulſus, a, um. *Cæſ. Bell. G. c.* 33. Appulſa claſſis, *flotta che ha preſo porto*. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 9. Magno numero navium appulſo.

Aprarius, a, um, adject. ab aper. *Paul. D. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 22. Retia apraria, & cætera venationis inſtrumenta.

Apricatio, onis, θάλαμος, in loco aprico conſectio. *Cic. l.* 7. *ad Att. ep.* 11. Unam mehercule tecum apricationem in illo Lucretino tuo ſole malim, quam omnia iſtiuſmodi regna.

Apricĭtas, atis, hybernus ſolis tepor in locis apricis. *Juſtinus l.* 36. *c.* 3. Non minor loci ejus apricitatis, quam ubertatis admiratio eſt: quippe cum toto orbe regionis ejus ardentiſſimus ſol ſit. ibi tepidi aeris naturalis quædam ac perpetua apricitas eſt. ¶ Apud *Colum. l.* 7. *c.* 4. Eſt ſerenitas, & calor.

Aprico, as, are, active pro fovere, retocillare, dixit *Paulin. Jamb. ad Cyther. v.* 313. Martinianum ſuſcipit fraternitas, Tecloque apricat, & cibo. *Pallad.* etiam active *lib.* 1. *tit.* 38. Ventis frigidioribus altus paries reſiſtat, qui locum poſſit defenſis ſedibus apricare. *b. e.* apricum reddere, id eſt tepidum & apricationi aptum.

Apricor, aris, d. 1. *ſtare al Sole*, התחמם, Ger. *an der Sonne ſtehen*, Gall. *ſe chauffer*, *ſe tenir au Soleil*, Hiſp. *abrigarſe*, *ſolearſe*, ἡλιάζομαι, eſt in aprico loco eſſe, hoc eſt, in loco ſoli expoſito verſari. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 65. Hiemi in Sole apricari. *Colum. l.* 8. *c.* 4. Habere clauſam (gallinam) oportet amplum veſtibulum, quo prodeat, & ubi apricetur. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 32. Alexander oſtenderat Diogeni apricanti.

Apricŭlus, piſcis genus dentibus acutiſſimis, ac validiſſimis, καυγίων, diverſus ab eo, quem Aprum dicunt. *Apul. in Apolog.* Tam ridiculum argumentum, quam ſi dicas venandis apris piſcem apriculum &c.

Aprīcus, a, um, n. 1. 2. *eſpoſto al Sole*, *aprico*, חמי, Ger. *ſonnecht*, Gall. *ce qui eſt à l' abry*, Hiſp. *abrigado*, ἠλιῶδης, Soli expoſitus, quaſi ſine frigore, ab a priv. & ῥῖγος, frigus, horror, ſ aſpirata in ſuam tenuem v converſa. *Virg. 2. Georg.* Mitis in apricis coquitur vindemia faxis. ¶ Senes aprici vocantur a *Perſ. Sat.* 5. *verſ.* 79. Quod apricati aucant, calore nativo deficiente. ¶ Apricior comp. & apriciſſimus, ſuperlat. *Col. l.* 11. *cap.* 3. Nonnulli hanc locis apricioribus deponunt. *Id. lib.* 9. *cap.* 14. Apriciſſimo die purgatis domiciliis. *b. e.* ſereniſſimo.

Aprilis, m. 3. *Aprile*, אדר, Ger. *der monat April*, Gal. *le mois d' Avril*, Hiſp. *el mes d' Abril*, Ἀπρίλιος, Aprilis anni. Dictus eſt, quaſi *Aperilis*, quod terram aperiat. Nam veras temperie plantarum germina aperiuntur. Vel dictus eſt, quaſi Aprilis, ab ἀφρὸς, ſpuma, quod Venus, cui hic menſis ſacer eſt, ex ſpuma maris fingitur nata. V. *Ovid.* 4. *Faſt.* ¶ Accipitur adjective, ut Nonis Aprilibus. *Cic. ad Lent. Fam.* 1. 9. Nonis Aprilibus mihi eſt Senatus aſſenſus.

Aprinĕus, a, um, idem quod Aprinus, ut Aprinea pellis. *Hygin. fab.* 69.

Aprinus, a, um, adject. ab aper, *Lucil.* apud *Chariſ. l.* 2. *p.* 63. Viſcus aprinum. *Martian. Capell. l.* 2. *ſub fin.* Nunc cruſta cum aprinis dentibus videbantur.

Apronia, ſ. 1. genus vitis nigræ, quam ampelomelænam, bryoniam, chironiam, cynethantem vocant. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Apronianus, a, um, ad Apronium pertinens, ut Apronianum Senatuſconſultum, apud JCtos, & Apronianæ ceraſa apud *Plin.* 15. 25.

Apronius, ii, m. nomen proprium Romanum. *Cic. & Tacit.*

Aprozinus, a, um, idem quod Aprugnus, *di cinghiale*, ut *aprugnici dentes*, apud *Solin. c.* 32. (al. 45.)

Aprūgnus, a, um, idem quod aprinus, ut aprugna caro, ſumina aprugna, *Lamprid. in Eliogab.* & Aprugnum callum, apud *Plaut.* non ſemel. V. Callum.

Aprutium, Abruzzo, Prov. in Regno Neapolitano, ubi olim Praetutini, Veſtini, Marrucini, Frentani, Characeni, Peligni, Marſi. Terminos habet ab Occ. Campaniam Romanam, & Terram Laboris, ab Or. mare Adriaticum, a Sept. Marchiam Anconitanam, & Umbriam, a Mer. Comitatum Molicinum. ¶ Duplex eſt, citerius, & ulterius. Ulterioris caput eſt Aquila, citerioris Auxanum.

Apŭs. V. Abŭs.

Aptatus, a, um, *aggiuſtato*, *adattato*, accommodatus, appoſitus, convenienter adjectus, ἐφαρμοστὸς. *Plin.* 28. 13. Sanguis hircinus cibo aptatus. *Quintil. in fi. l.* 10. Aptatus ad præſens tempus. *Cic.* 3. *de Orat. cap.* 40. Hoc verbum eſt ad id aptatum, quod ante dixerat.

Apte, adverb. *convenientemente*, ἁρμοδίως, appoſite, accommodate, congruenter. *Cic. de Fin.* 3. 13. Ad pedem apte convenire. *Martial. l.* 13. *epigr.* 26. Aptius hæc puero, quam tibi, dona dabis. *Cic. in Orat. c.* 44. Aptiſſime cohærent extrema cum primis. ¶ Proprie ſignificat conjunctim, connexe, arcte. *Cic. de Univ. c.* 3. Mundi corpus ita apte cohæret, ut diſſolvi nullo modo queat. *Idem in Herenſ.* apud *Non. c.* 2. *n.* 3. Altera eſt nexa cum ſuperiore, apteque pendens.

Apto, as, n. 1. *adattare*, *accomodare*, *far bene*, נתן, Ger. *ordnen*, Gal. *accomoder*, Hiſ. *ataviar*, ἁρμόττω, convenienter aliquid rei alicui jungo, ſeu accommodo. Conſtruitur cum dativo, vel accuſativo mediante ad. *Cic. in Phil.* Cujus fortunæ ſtudia tantæ laudi, & gratulationi tuæ ſe non aptarint? *Id.* 3. *de Orat.* Hoc verbum eſt ad id aptatum, quod ante dixerat. ¶ Eſt etiam parare. *Horat. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 310. Metuensque futuri in pace, ut ſapiens, aptarit idonea bello. Aptus, a, um, particip. ab apiſcor, idem quod adeptus. *Plaut. Capt.* 4. 1. 8. Hæreditatem ſum aptus retertiſſimam. *Gell. Epitaph. Plauti* affert *l.* 1. *c.* 24. his verbis Poſtquam eſt mortem aptus Plautus, Comœdia luget. Quamquam alii aliter leg.

¶ Eſt etiam ab antiquo apo, quod ſignificat colligare, vincire, & ſignificat primo colligatus, connexus. *Cic. Partit. Orat. ſub fin.* Inter ſe pleraque connexa, & apta. Et 5. *Tuſc. c.* 21. Fulgentem gladium e lacunari, ſeta equina aptum dimitti juſſit. Hinc videtur optima lectio, quanquam ineptiores libri habeant *appenſum*. ¶ Translate aptus eſt idem ac conveniens, habilis, idoneus, accommodatus, *atto*, *abile*, *conveniente*, *accorto*, ἐπιτήδειος. Et conſtruitur cum dat. vel cum præpoſit. ad, & accuſ. *Cic. de cl. Orat. c.* 62. Aptior auribus imperitorum. *l.* 1. *de Orat. c.* 54. Calcei apti ad pedem. *Cæſ. l.* 2. *B. C. cap.* 37. Caſtra erant ad bellum ducendum aptiſſima. ¶ Accipitur & ſine caſu. *Horat. l.* 1. *Od.* 12. *v.* 43. Et avitus apto cum Lare fundus. *Catul. Carm.* 28. *v.* 2. Aptis farcinulis, & expeditis.

Apŭa, *Pontremoli*, opp. Liguriæ, in conf. Tuſciæ, a font. Macræ 5. M. P. ab Apennino M. 4. intra Montes Apuanos, a Luna 25. in Bor. a Eardo tot. a Bruneto 25. in Or. aſt. Populi *Apuani*. *Liv.* 40. 41.

Apua, piſcis genus. V. Aphya.

Apuani, Apuæ populi, i. e. Ligures. *Liv. l.* 40. *c.* 41.

Apud, *appreſſo*, אצל, Ger. *bei*, Gall. *auprez*, *chez*, Hiſp. *cerca*, παρά, *προς*, prope, juxta, præp. quæ accuſ. regit. Quandoque locum denotat, ut Apud Mantuam hæc ſcripſi: quandoque perſonam, ut apud Regem: quandoque loci, & perſonæ conjunctionem, ut Cornavi apud Pompejum. ¶ Sed cum ad perſonam refertur, plerumque familiaritatem ſignificat, non dominium, ut Fui apud te, ideſt, tecum, vel domi tuæ. ¶ Apud aliquando ponitur pro in. *Terent. in Andr.* De Davo modo apud ſerum audivi. *Enn. l.* 7. *c.* 13. ¶ Apud ſe dicitur eſſe, qui domi ſuæ eſt, vel qui omiſſis negotiis ſe in receſſum recepit. *Cic.* 1. *de Or.* Scaurus, quem rure apud ſe eſſe audio. ¶ Item apud ſe eſt, qui ſui compos eſt. *Terent. And.* 5. 4. 33. Quid audio? vix apud me ſum. ¶ Dicimus etiam: apud animum cogitare, ſtatuere, &c. *Salluſt.* Equidem ego ſic apud animum meum ſtatuo. ¶ Apud aliquando poſtponitur ſuo caſui. *Tacit. l.* 4. *c.* 5. *n.* 1. Miſenum apud, & Ravennam.

Apulejus, ſeu Appulejus, nom. prop. Multi fuere hoc nomine; inter quos Lucius Apulejus Medaurenſis, cui ſcriptis libris inclaruit temporibus Antoninorum. ¶ Alter fuit Apulejus Celſus celebris Medicus, Tiberii ævo. ¶ Adjective Apuleja lex, *Cic.* 2. *de Orat. c.* 25. & 49.

Apulia, ſ. 1. *Puglia*, Ἀπουλία, Italiæ regio inter Apenninum M. ad Mer. & Mare Adriaticum ad Bor. in Regno Neapolitano. Duæ ſunt, quæ Auſido fl. dividuntur, una Daunia, *Puglia piana*, & *Capitanata*, in qua Garganus M. & Sipontum Metr. quæ Occidentalis eſt, & Tiphernо, ſeu Phiterno ſin. ſejungitur a Frentanis in Occ. altera Peucetia, *Terra di Bari*, & *Puglia*, in qua Barium Metrop. quæ in Ortum vergit, ibique definit, ubi Salentini, ideſt Meſſapia, ſeu Japigia, & Calabria Borealis, *Terra d' Otranto*, ſubſequuntur. ¶ Prima ſyllaba in Apulia modo brevis, modo longa eſt. *Horat. ser.* 3. *od.* 4. Nutricis extra limen Apuliæ. ubi *Bentlei* lectionem ſollicitat *Martial. in Apopher. epigr.* 155. Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis Nobilis. Secunda vero ſemper producitur. Apuliæ deſcriptio. Vid. apud *Plin. l.* 3. *c.* 11.

Apŭlus, & Appulus, a, um, adject. ab Apulia. Primam ſemper producit, ſecundam corripit *Lucan. l.* 5. *v.* 380. Apulus Adriacas exit Garganus in undas.

Apus, V. Apodes.

Apyrinus, a, um, o. 1. 2. ἀπύρηνος, carnes nucleo, ab α priv. & πυρὴν, nucleus. Hinc apyrinum malum, genus mali Punici dulciſſimi, cui nucleus lignoſus non ineſt. *Colum. l. de arbor. c.* 23. *Plin. l.* 13. *c.* 19. *Martial. l.* 13. *epigr.* 42. Non tibi de Lybicis tuberes, & apyrina ramis. ¶ Scribitur & *Apyrenus*. nam Græce eſt ἀπύρηνος, & ἀπύρηνον.

Apyron, ſulphuris præſtantioris genus *Plinio l.* 35. *c.* 15. *Celſus quoque l.* 5. *c.* 18. *n.* 13. de hoc meminit.

Apyrōtus, ἀπύρωτος, ſeu apyraſta, ſeu pyropus, carbunculus, gemma, cui ignis non nocet. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

A N T E. Q.

Aqua, ſ. 1. *acqua*, מים, Germ. *waſſer*, Gall. *eau*, Hiſp. *agua*, ὕδωρ, humor gelidus, unum ex quatuor elementis. Componi videtur ex a, & qua, quaſi a qua rivamus, ut ait *Feſtus*. Unde aqua, & igni damnatis interdici ſolebat. ¶ Aquam a pumice poſtulare, proverbio dixit *Plaut. Perſ.* 1. 1. 42. h. e. fruſtra petere vel ab egente, vel ab avaro. ¶ Aquis perire ſummum & ultimum exitiumatum veteribus, quippe quod non tantum vitam adimere, ſed animam ipſam extinguere credebatur. V. *Ser. ad v.* 98. *Æn.* 1. ¶ Aquam perdere apud *Quintil. l.* 11. *c.* 3. eſt tempus inutiliter terere: ſumptum a clepſydris, quæ a Judicibus Oratori dabantur, in quibus incluſa aqua paulatim deſluens tempus ad dicendum definiebat. Ex quo fortaſſe & illud proverbium eſt: *aqua hæret*: quod adhibetur ubi difficilis rei probatio, aut explicatio eſt. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 7. In hac cauſa mihi aqua hæret. V. *Erasm. Adag.* ¶ Aquam, & terram poſcere, γῆν καὶ ὕδωρ αἰτεῖν, apud Græcos idem eſt ac bellum alicui inferre. Hinc *Liv. l.* 25. *c.* 17. Perſæ aquam, terramque a Lacedæmoniis petierunt. ¶ Aquam aſpergere proverb. dicitur is, qui dicto quopiam metum alicui ademerit. *Plaut. Trucul.* 2. 4. 25. Aſperſiſti aquam, jam rediit animus. ¶ Aquæ, in plurali aliquando thermas ſignificant, ut Aquæ Sextiæ, apud *Velley. l.* 2. *c.* 14. Aquæ Sinueſſanæ, apud *Tacit. l.* 2. *hiſtor. c.* 72. ¶ Multa ſunt oppida in terrarum orbe, quæ quia prope celebriores aquarum fontes, aut thermas condita ſunt, ab iis nomen accepere, ut Aquæ Sextiæ, quæ nunc *Aix*, Aquæ Auguſtæ, quæ *Baiona*, Aquæ Tauinæ, quæ *Aquapendente*, & alia multa, de quibus V. Geographos. ¶ *Aquæ* pro *aqua* genitivus eſt Poeticus. *Lucret. lib.* 1. *v.* 283. & *Cic. in Prognoſt. l.* 1 *de Div. c.* 9.

Aquæductio, onis, aquæ deductio, aquæductus. Hab. *leg.* 10. *ff. de aqu. pluv. arc.* quamquam diviſe ſcribitur in melioribus lib.

Aquæductus, m. 4. ductus aquæ, tubus, euripus, *acquidotto*, תעלה, Ger. *waſſer*, *graben*, Gal. *aqueduc*, *conduit*, Hiſp. *aguaducho*, ὑδραγωγία, ab aqua ducendo, eſt aquarum deductio, hoc eſt, cum aliunde aqua derivatur, ut per cuniculos impoſitis canalibus alio inducatur, ſive ad bibendum, ſive ad irrigandum. *Ulpian. de ſerv. ruſt. prædior.* Servitutes ruſticorum prædiorum ſunt hæ, iter, actus, via, aquæductus. ¶ Erat autem apud veteres duplex ratio ducendæ aquæ. Nam aut per ſubterraneos cuniculos ducebatur, aut opere arcuato. Utriuſque generis etiam hodie Romæ non pauca veſtigia extant. *Frontin.* librum ſcripſit *de aquæductu*, cujus lectionem innumeris inquinatam erroribus, ac prope depoſitam ſumma diligentia recenſuit, ac reſtituit Joannes Polenus in Patavino Lyceo Mathematicus profeſſor, & laboriosis adnotationibus illuſtratam edidit Patavii typis Seminarii.

Aquæmanālis. V. Manalis.

Aquagium, n. 2. ὑδραγωγία, aquæductus, quaſi aquæ agium. *Feſt. Pompeo. leg.* 3. §. *ult. ff. de aqu. quotid.* Aquagium rivalibus deterius faciat.

Aquāliculus, maſc. 2. ſumitur pro inferiore ventris parte, in quam ſordes fluunt. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 57. Cum tibi, Calve, pinguis aqualiculus propenſo ſaliquipede extet. *Senec.* etiam *ep.* 90. & *Marcell. Empir.* ſtomachi ventriculum, aqualiculum dixere.

Aqualĭcus, m. 2. alveus, quo ſordes deſluunt. ¶ Item genus quoddam lati inteſtini, ex quo farcimina fieri ſolent. *Apicius*. Repla aqualicum ſic, ut laxamentum habeat, ne diffiliat in coctura.

Aquālis, m. 3. *urna*, כד, Ger. *eine grab*, ὑδρία, genus vaſis, quo aqua manibus datur. *Plaut. in Curc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 33. Date illi aqualim cum aqua.

Aquālis, le, adject. ad aquam pertinens, ut *aquales nubes*, *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 221.

Aquānus, a, um, *di acqua*, aqueus. *Tertull. de carne Chriſti, cap.* 9.

Aquarĭolus, m. 2. *ruffianello*, πορνοβοσκός, mulierum impudicarum aſſecla. *Feſtus*. Talem deſignat *Lamprid. in Commod. c.* 2. Aquam geſſit, ut lenonum miniſter. ¶ Aquarioli lenonum etiam vice fungebantur, & conditiones meretricibus conciliabant, προξενηταὶ. *Ter. Apol. c.* 43. Lenones, perductores, aquarioli. Qua ra-

tio-

tione & *Apol. Apol. p.* 323. videtur vocare Rufinum uxoris suæ aquatiolum.

Aquarium, ii, n. 2. & aquatiolum, ὑδροχοεῖον, locus in culina, in quem sordida aqua ustatur. ¶ Dicitur & Aquarium locus, quo pecudes ad potum aguntur. *Cato de R. R. c.* 1.

Aquarius, ii, m. 2. *Aquario*, Ger. *wasserman*, ὑδροχόος, undecimum signum Zodiaci, post Capricornum, quod oritur 15. Kal. Februar. & constat ex 42. sideribus. *Ovid.* 2. *Fast.* Hunc Ganymedem esse Poetæ fabulati sunt. V. Ganymedes. ¶ Item aquarius apud JCtos, dicitur aquarum custos, ὑδροφύλαξ. *Lipf. ad Tacit. An.* 15. ¶ Est etiam aquarius, qui aquam importat domum. *Juven. Sat.* 6. *vers.* 331. Veniet conductus aquarius. ¶ Item Aquilex, seu architectus aquarum, & aquæductuum. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 6. Nisi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem. Erat enim Cælius Ædilis, cui cum opificibus semper est negotium. ¶ Item Aquariolus, h. e. qui meretricibus aquam ministrabat, παρασίτου τι, ut in Gloss. Vet. ¶ Aquarii etiam dicti sunt quidam hæretici, qui solam aquam in Missæ sacrificio offerebant. *Epiphan. Hæres* 45.

Aquarius, a, um, o. 1. 2. ὑδατικὸς, quod ad aquam pertinet. *Plin. l.* 34. Cum in exacuendo oleares cotes, & aquariæ diderant. ¶ Aquarius sulcus, ὀλκὰς ὑδατώδης, est, qui aquam educit. *Colum. lib.* 2. *c.* 8. Crebrosque sulcos aquarios. Græci ὕδρους vocant.

Aquate, dilute. *Plin. Valer.* 1. 20. *Cal. Aurelian. Tard.* 1. 4.

Aquaticus, o. 1. 2. *aquatico*, ἔνυδρος, quod in aqua degit. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Aquaticæ aves. *Id. l.* 16. *c.* 37. Aquaticæ arbores. ¶ Item aquosus, humidus, *aquosus. Id. l.* 18. *c.* 11. Aquaticus panis. *h. e.* qui multa aqua subigitur. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 853. Aquaticus Auster.

Aquatilis, e. 3. aquarum incola, in aqua degens, vivens, ὑδατόβιος. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Bestiarum terrenæ sunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quasi ancipites in utraque sede viventes.

Aquatio, f. 3. ὕδρευσις, actus aquandi, ideſt, aquam ad castra asserendi. *Cæſ.* 4. *B. G. c.* 11. Se non longius aquationis causa processurum.

Aquator, m. 3. ὑδροχόος, qui aquandi ministerium, præsertim in exercitu, facit. *Cæſ.* 1. *B. C. c.* 73. Aquatores ab equitatu premi nostro.

Aquatus, a, um, *aquoſo, fluido*, aquam referens, fluidus. *Senec.* 1. *quæſt. natur. c.* 3. An purpura crassus medicamentum, an aquatius traxerit. *Pallad. l.* 4. *tit.* 1. Mon aquatus, sed spissus humor. *Plin.* 28. 5. Omne lac vernum aquatius æstivo. *Scribon. Larg. compoſ.* 26. Collyrium aquatissimum. ¶ Item aqua mixtus, *adæquato. Auguſt. 6. Confeſſ. c.* 2. Vinum aquatissimum.

Aquifolia, f. 1. & Aquifolium, ἀγριόπυρον, species ilicis mespilum foliis referens, unde & mespilus sylvestris a nonnullis appellatur. Græci vocant smilacem. *Plin. l.* 24. *c.* 13. & *l.* 16. *c.* 15. & 25.

Aquifolius, a, um, adject. qui est ex aquifolio. *Cato R. R. c.* 31. Vectes iligneos, aquifolios, ulmeos facito, uti sint paxati. Adde *Plin. l.* 16. *c.* 43.

Aquifuga, e, qui aquas fugit ex morbo, qui *hydrophobus* dicitur. *Cal. Aurel. Acut.* 3. 15.

Aquigenus, a, um, in aquis natus. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 22. Inter aquigena & terrigena animalia.

Aquila, f. 1. *aquila*, עזניה, Ger. *ein adler*, Gall. *aigle*, Hisp. *aguila*, ἀετὸς, ab aquæ colore, (V. Aquilus) sive ab acute videndo, regina avium, quam Poetæ Jovis alitem, ejusdemque armigeram appellant, & fulmina ei subministrare fabulantur. Cui fabulæ occasionem dedit aquilæ natura, quia sola avium & fulminis ictu non læditur, & Solis fulgorem fixis, & immotis oculis potest aspicere. In senectute pennis gravata, oculis cæcutiens, ter se in fontem mergit, & sic ad juventutem redit, ut narrat *Aretor l.* 2. *in Aſt. Apoſt. v.* 529. ¶ Aquila quoque dicitur astrum ex novem stellis, cujus ala dextera circulum æquinoctialem attingit, sinistra autem non longe a capite Ophiuchi videtur figurata. Rostrum ejus a reliquo corpore dividit circulus a Cancro ad Capricornum perveniens. Exoriente Leone occidit: exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite stellam unam, in utraque ala unam, & unam in cauda. ¶ Est etiam aquila piscis ex genere planorum, & Græci ἀετὸν appellant. *Plin. l.* 9. *c.* 24. ¶ Ad masculinum genus si vis traducere, die *Aquilam marinum*. ¶ Item signi militaris nomen apud Rom. quod alitem hanc repræsentabat, ex argento factum, & perticæ infixum, & a hastilis Legionibus portabatur. *Lucan. l.* 1. *v.* 6. V. *Salmaſ. ad Vopiſc. in Aurel. c.* 31. ¶ Aquilæ in ædificiis sunt summæ partes, quæ fastigium constituunt: quod aquilarum alas referant. *Tacit. hiſt.* 3. *c.* 71. Inde lapsus ignis in porticus oppositas ædibus: mox sustinentes fastigium aquilæ vetere ligno traxere flammam, aluerunt que. ¶ Aquilæ *Senectus* proverbio dicitur de iis, qui in senectute magis bibaces sunt, quam edaces: dicitur enim Aquila, cum ad senectutem pervenerit, quia superius rostrum adeo crescit, ut aduncitas aperiri non queat, aliquamdiu solo præde sanguine nutriri. *Terent. Heaut.* 3. 2. 10. ¶ Alio sensu dicitur de iis, qui etiam in senectute actuosi sunt, & reipublicæ profunt: quo sensu dicitur etiam *equi ſenectus*. Ambo enim hæc animalia etiam in senectute generositatem retinent. Utrumque conjunxit *Auſon. in Profeſſorib.* 4. *v. ult.*

Aquilegus, a, um, aquam colligens, ut *rosa aquilega* apud *Tert. de anim. c.* 33. ¶ Aquilegus absolute est idem qui *aquilex*. *Caſſiod. l.* 3. *Variar. ep. ult.* ubi tamen alii aliter legunt.

Aquileja, f. 1. *Aquileja*, a legendis aquis, Ger. *Aglon*, & *Aglar*, ἀκυλήια, Col. Rom. Urbs Patriar. Carnorum Metrop. in decima Reg. Italiæ, quæ alluitur Timavo flu. ad Turri, & Alsæ flu. confluentium, media inter Palmam, & Gradum, inter Concordiam ad Occ. & Tergestum in Or. 3. M. P. ab Utino 20. ubi Patriarcha residet, a Venetiis 60. ab ora lit. Maris Adriatici 9. in Bor. Fuit primaria, Roma excepta, totius Italiæ. Ab Attila excisa est anno 452. Ex hac orti sunt Chromatius, ad quem Hieronymus sæpe scripsit, & Rufinus Græce, Latineque eruditus, qui Josephum convertit in Latinum.

Aquilejensis, se, adject. *Plin. l.* 2. *c.* 103. In Aquilejensi campo Timavus.

Aquilentus, a, um, aquosus, aquaticus. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 318. *de Luna.* Tum contremula, aquilenta, apud alta litora oriris, ac reluces nobilis omnibus. *h. e.* pluviam inducens: vel marino humore consperſa.

Aquilex, Aquilegis, ab aquis legendis, i. e. inquirendis dictus, est architectus fontium, & aquæductuum. *Plin. l.* 20. *c.* 6. de Bechio, ideſt tussilagine: Ejus duo genera: silvestris ubi nascitur, subesse aquas credunt, & hoc habent signum aquileges. Adde *Plin.* alterum *l.* 20. *epiſt.* 46.

Aquilianus, a, um, ab Aquilio, ut Aquiliana stipulatio, apud Jurisconsulte. *Dig.* 2. 15. 2.

Aquilices in Vet. Gloss. dicuntur *οἱ τὰ ὑδραγωγὰ ἐργαζόμενοι, τεκτονικοὶ, ὑδροκόποι*, ut sint iidem ac Aquileges, sc. ab eliciendis aquis. *Dig. l.* 50. *tit.* 6. *leg. ult.* ¶ Item qui aquilicia sacrificia curabant.

Aquilicium, *Feſto* est, cum aqua pluvialis quibuslam remediis elicitur: quod in magnis siccitatibus aliquando factum creditur. Vel sacrificium pro impetrandis imbribus. *Tertul. Apolog. c.* 40. Aquilicia Jovi immolatis, &c.

Aquilifer, m. 2. ἀετοφόρος, signifer in Romana militia, ab aquila, quam Romanis legionibus Marius in secundo Consulatu suo proprie dicavit. Aquila enim fuit tanquam princeps totius legionis signum. *Cæſ.* 3. *B. C. c.* 64. Gravi vulnere affectus aquilifer. ¶ Habuerunt Romani alia signa, lupos, minotauros, equos, apros, dracones, quæ singulos ordines antesibant. Postea tamen, repulsis ceteris, unam servaverunt aquilam.

Aquilinus, a, um, *aquilino*, o. 1. 2. quod ad aquilam pertinet, aut quod est aquilæ simile. *Plaut. in Pſeud.* 3. 2. 63. Nisi sit milvinus, & aquilinis unguibus. *ideſt*, mucronibus rapacibus. ¶ Aquilinus nasus, i. e. aduncus. Aquilinus aspectus, ideſt acutus visus. *Apul. l.* 2. *Met.*

Aquilius, Aquilia, gentis Romanæ nomen, quam *Cor. Patin. de Famil. Rom. p.* 36. recenset.

Aquilo, m. 3. *Aquilone*, *Boreas*, *Greco Tramontana*, צפון, Germ. *Biſwind*, *Nord*, *oſtwind*, Gall. *Biſe*, Hisp. *Ragazo*, *Baſtas*, ventus Septemtrionalis, frigidus, & siccus, ita dictus a vehementissimo volatu instar aquilæ. Fiat inter Septemtrionem, & Ortum solstitialem, e regione Cauri. *Plin. l.* 2. *c.* 47.

¶ Aquilo etiam dicitur tempus illud anni, quo crebriores flat. *Virg.* 4. *Æn. v.* 310. Properas mediis Aquilonibus ire per altum.

Aquilonalis, le, Borealis. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Regio aquilonalis. Alii aliter legunt.

Aquilonaris, e, idem quod Aquilonalis, *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. Piscis aquilonaris, *sc.* Sidus.

Aquilonia, Urbs olim E. Hirpinorum, in Samnio, in Regno Neapolitano, inter Beneventum, & Luceriam.

Aquilonigena, æ, poetica Septemtrionalium populorum cognominatio. *Auſon. in Moſel. v.* 407. Aut Italum populos, Aquilonigenasque Britannos.

Aquilonius, a, um, *Aquilonare*, ubi Aquilo flat, Aquilonaris, *Plin. lib.* 28. *c.* 13. Omnes herbæ vehementiores effectu, viribusque sunt in frigidis locis, ut in Aquiloniis. Et *l.* 18. *c.* 26.

Aquilus, a, um, *fuſco, bruno*, ὀλυρὸς χρόας, color fuscus, & subniger, ab aqua. Nam cum antiqui duos omnino naturales colores noscerent, album scilicet, & nigrum, tertium inter utrumque medium ab aqua, cujus incertus est color, aquilum dixere. *Plaut. in Pœn.* 5. 2. 152. Statura haud magna, colore aquilo. *Suet. in Aug. c.* 79. Colorem inter aquilum, candidumque. Quem quidem *Caſaubon.* cum putat, qui est in iis, quos Solis æstus torruit. ¶ Hinc Aquili, Dii quidam dicti, quasi nigri, de quibus *Arnob. l.* 3.

Aquiminarium, ii, n. genus vasis aquarii quod inter escaria, & ea, quæ ad mensam pertinent, contineri, docent *Ulpian. Dig. lib.* 34. *tit.* 2. *leg.* 20. *a med.* & *Pompon. ibid. leg.* 22. Videtur autem esse vas lavandis manibus aptum, quod ideo inter escaria enumeratur, quia ante, & post mensam aqua manibus datur. Quidam censent scribendum esse *aquiminarium*. Apud *Paul. recepiar. ſentent. l.* 3. *tit.* 7. legitur *aquimanile*: pro quo *Cujacius* cum aliis mallet *aquæ manile*. Sed *aquiminarium* habetur in editione Digestorum *Halosandri*, & *Torrentini* tum locis allatis, tum *l.* 33. *tit. ult. leg.* 3.

Aquinas, atis, gentile, qui est ab Aquino. *Tacit. hiſt. l.* 1. *c.* 82. Dolabella in colonium Aquinatem repositus. *Sil. l.* 12. *v.* 528. Mox & vicinus Aquinas.

Aquinum, n. 2. *Aquino*, *Aquino*, Col. & Urbs E. exc. Latii, apud fines Samnitium, R. Neap. in provin. Terræ Laboris, a conf. ditionis Pontificiæ, & cis Casinum 5. M. P. patria D. Thomæ Theologorum Principis, qui inde Doctor Aquinas dicitur.

Aquipenser. V. Acipenser.

Aquitania, Aremorica, *Gaſcoigne*, & *Gaſcogne*, Ἀκουιτανία, una ex quatuor Galliæ partibus, dicta ab obliquis aquis Ligeris. ¶ Olim complectebatur totam illam regionem, quæ a Ligeri flu. ad Pyrenæos, & Oceanum extenditur. Nunc a Circio Oceanum habet, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab Occ. Hispaniam, a Septent. Ligudunensem Provinciam, a Merid. Narbonensem.

Aquitanicus, & Aquitanus, a, um, gentil. ab Aquitania. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 7. Hunc fore, Aquitanas potiet qui vincere gentes. *Plin l.* 6. *c.* 29. Sinus Aquitanicus. *Tibul. lib.* 2. *eleg.* 1. *v.* 33. Gentis Aquitanæ celeber Messala triumphis.

Aquivergium, ii, locus in quem aqua ex editiore parte defluit. Vox est M. Baronii inter Scriptores rei Agrar. Goesii *pag.* 244. sed non temere adhibenda.

Aquo, as, avi, atum, a. 1. & aquor, aris, atus sum, d. 1. *for aquæ*, נזר, Ger. *waſſer*, *ſchepffen*, ὑδρεύω, verbum castrense, aquam haurio, vel fero ad usum exercitus, vel alterius rei. *Curt.* Cum miles aquatum profectus esset. *Virg. 4. Georg. v.* 193. Sub mœnibus Urbis aquantur.

Aquosus, o. 1. 2. *aquoſo*, Germ. *gewaſſert*, *dat vil waſſer hatt*, ὑδατώδης, quod copiam aquæ habet. *Col. l.* 4. *de ſicis.* Locis frigidis, & autumni temporibus aquosis præcoces serito. Aquosior ager. *Plin. l.* 18. *c.* 17. & Aquosissimus locus. *Cato R. R. c.* 34.

Aquula, f. 1. ὑδατίον, dim. ab aqua, *aquetta*. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 7. Ipsa aquula, quæ describitur.

A ANTE R.

Ar, pro Ad, vetus est: unde *Arceſſo* pro Adceſſo. *Priſcian. lib.* 1. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 17. Ar me advenias. Al. aliter leg.

Ara, f. 1. *Altare*, מזבח, Ger. *ein Altar*, Gal. *Autel*, Hisp. *Ara*, *o Altar*, *Bwmbl*, altare. Dicta est, quasi ansa, ut *Varroni* placet, a tripodibus quod sacrificantes ansas tenerent, aut potius quia precantes manibus aras apprehenderent. Hinc *Virg. 4. Æn.* Talibus orantem dictis, arasque tenentem. Primo ergo ansæ dictæ, deinde commutatione litterarum aræ. Sunt, qui aras ab ardendo derivent, quod in his victimæ adolerentur. ¶ Jurantes etiam olim aras tangebant. Unde celebratur nobilis illa Periclis sententia. *Ad aras uſque me amicum eſſe oportet*, qua significatur, neminem amici causa, aut pejerare, aut quippiam inhonestum facere oportere. ¶ *Ad aram confugere*, proverbium est, cum extremum refugium intelligi volumus, inde sumptum, quod veteres ad aras Deorum solerent confugere, unde nefas erat quempiam abstrahere. Hinc ara sæpe sumitur pro profugio. *Ovid. l.* 5. *Triſt. eleg.* 8. Quæ patuit, dextræ firma sit ara meæ. Caterum, ut ab aris avelli possent, qui eo confugerant, ignis admovebatur: sic enim eos non ab hominibus, sed a Deo divelli existimabant. V. *Interpr. Plautinos ad Moſtell.* 5. 1. 64. ¶ Quid inter aram, & altare differat, V. Altare. ¶ Pro aris, & focis pugnare, *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c. ult. h. e.* pro religione, & patria, &c. ¶ Ara apud *Aratum* est etiam signum cœleste, sub aculeo Scorpii prope Austrum. ¶ Aræ denique sunt omnes crepidines, ac eminentiæ, ut saxa in mari. *Virg. Æn.* 1. *v.* 109. Saxa vocant Itali, mediis quæ in fluctibus, aras, &c.

Arabarches, æ, m. ἀραβάρχης, (ut ostendit Alciatus *l.* 1. Præterm issorum) dicebatur publicanus, qui præerat exigendo vectigali de pecoribus, quæ ex Arabia in Ægyptum adducebantur. Hujus officium Arabarchia vocabatur. Hinc *Juven. Sat.* 1. *v.* 130. Nescio quis Ægyptius, aut Arabarches. *Cic.* etiam *l.* 2. *Attic. ep.* 17. Antonium *Arabarchen* appellat, quasi Ægyptum publicanum. Extorquebat enim ingentia vectigalia, quæ postea prodigebat, ait *Plutarch.* Alii ea voce non Antonium, sed Pompeium notari volunt, qui Arabiam devicerat. Alii scribunt *Halabarches*, ut significet salis Præfectum, ἁλαβάρχης. *Cujacius* utrobique tam apud Ciceronem, quam Juvenalem legit *Alabarches*: quæ quidem lectio placet quamplurimis. Ἄλαβα enim scriptura, vel atramentum est. Vectigalium autem ratio latine etiam *Scriptura* dicitur: quare Alabarches Vectigalium præfectum significat, seu, quod idem est, magistrum scripturæ. ¶ Arabarchen alii putant a Juvenale dictum per contemptum, quasi Arabum Principem, h. e. latronum.

Arabarchia, æ, f. dignitas, & officium Arabarchæ. *In Cod. Juſt.* 4. 61. 9.

Arabia, f. 1. *Arabie*, ἀραβία, quam *Solinus* sacram interpretatur, pars Asiæ, ab Arabe filio Apollinis ex Babylone. Terminos habet, a Septent. Syriam, & Euphratem flu. ab Or. Sin. Persicum, ab Occ. Sin. Arabicum, a Merid. Mare Arabicum, seu partem Oceani Indici. ¶ Triplex est. Prima est Petræa, Nabathæa, *Barrasb*, & *Bongaosi*. Secunda est Deserta, Scenetis, Ptol. ἀπὸ τῶν σκηνῶν, quod gens vaga, & sine ædificiis in tentoriis habitet. Tertia est Felix, quæ & Panchaja, *Hyaman*, *Aimam*, *Gemeo*, *Giamen*, Sar. *Mamotta*, inter Petræam, & Desertam, & fin. Persicum ad Sept. & fin. Arabicum ad Austr. Inter Occ. & Or. longissime excurrens, mari Rubro Indiam versus definita, in qua Sabæi populi, multaque Regna continentur, & avis Phœnix reperitur, & thus, & sardonyx gemma nascitur. *Plin.* 5. 12. *Solin. c.* 33. (*al.* 46.) *Pomp. Mela* 1. 10.

Arabice, adverb. Arabice olere, ideſt odores Arabicos. *Feſt.* Affert *Diomed. Gram. l.* 1. *fragment. ex Plauto*, quod ita habet: Facite oleant ædes Arabice. *Solin. c.* 33. (*al.* 46.) Arabice loqui vocantur *h. e.* Arabum lingua.

Arabicus, ex Arabia. *Plauti Mil.* 2. 5. 2. Ut Arabico fumificem odore: Arabia enim optimorum odorum feracissima.

Arabicus Sinus, *Golfe d'Arabia*, *Mare Roſſo*, *Mar della Mecca*, inc. *Bahar*, *Cuſum*, & *Calzer*, mare inter Æthiopiam Super. Ægyptum, & Arabiam, long. 350. lent. Hisp. lat. max. 30. *Plin.* 2. 67.

Arabilis, le, o. g. *arativo*, quod arari potest. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Campus arabilis.

Arabissa, æ, f. mulier ex Arabia. *Hieronym. in Chronic. Eusebii.*

Arabius, a, um, Arabicus. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 6. Arabius, murrhinusque omnis odor complebat.

Arabs, vel Arabus fil. Apollinis ex Babylone, qui Medicinam ad Arabes detulit, unde appellati Arabes sunt. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Arabs, is, o. g. ἄραψ, ex Arabia. *Virg. Æn.* 8. *v.* 706. Omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabæi. *Id.* 2. *Georg. v.* 115. Eosque domos Arabum.

Arăbus, i, Arabs. *Virg.* 7. *Æn. v.* 605. Bellum Hircanisve, Arabisve parant. *Lucil.* apud *Charis. l.* 1. Arabus artemo.

Aracne, e, f. 1. ἀράχνη, nomen puellæ Lidiæ, quæ, cum de lanificio ausa fuisset cum Pallade certare, a victrice Dea percussa radio in araneam est commutata. *Ovid.* 6. *Metam. init.* Sed *Plin.* 7. 56. scribit, Arachnem linum, & retia, filium ejus Closterem fuses invenisse. *Suidas* scribit, ἀράχνιον, filum esse, & licium tenuissimum, & ἀράχνη, fem. gen. telam, seu texturam, masc. vero gen. pusillum animal, dictum, quod rara, molliaque habeat vestigia.

Aracynthus, m. 2. ἀρακυνθος, Mons Ætoliæ, sive Acarnaniæ. ¶ Alter in confin. Bœotiæ, & Atticæ, a quo Minerva Aracynthia, ubi Dircæ fons. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 24. Amphion Dircæus in Actæo Aracyntho. Ubi adverte, o in *Actæo* non elidi, nec versum esse spondaicum.

Araeostylos, i, genus ædificii, in quo raræ admodum columnæ sunt, & sine ordine collocatæ. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2. & 3.

Aranea, f. 1. *tela de' ragni*, *ragnatelo*, קוריעכבים, Ger. *spinneweb*, Gall. *toile d'araignee*, Hisp. *telarana*, ἀράχνη, tela seu rete araneorum. *Ovid.* 4. *Metam.* Nec summo, quæ pendet, aranea tigno. Adde *Lucret.* 4. *v.* 728. ¶ Reperitur quandoque aranea pro ipso animali, *ragno*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 247. Laxos in foribus suspendit aranea casses.

Arancantes fauces, apud *Apul. l.* 4. *Metam.* ideſt in quas cibus jamdudum non intrarerat, atque ob id quasi incipientes obduci aranearum telis.

Araneŏla, læ, f. 1. diminut. *Cic. de nat. Deor.* 2. 48. Ut in araneolis aliæ quasi rete texunt. *piccioli ragni*.

Araneŏlus, m. 2. ἀράχνιδιον, diminut. ab aranea. *Virg. initio Culic.* Atque ut araneoli tenuem formavimus orsum.

Araneŏsus, a, um, aranco similis, ut caulis araneosus, apud *Plin. l.* 21. *c.* 15. Sic fila araneosa, *l.* 11. *c.* 19. & *c.* 21. cera araneosa.

Aranĕum, i, n. 2. tela aranearum, *tela di ragno*. *Phædrus lib.* 2. *Fab.* 9. Tollere hæc aranea quantum est laboris? ¶ Item vitium peculiare olivis, & vitibus, cum telæ veluti involvunt fructum, & absumunt. *Plin. l.* 17. *c.* 24.

Aranĕus, nei, m. 2. *ragno*, *aragno*, שמטה, Ger. *spinn*, Gall. *araignee*, Hisp. *arana*, ἀράχνης, animal ex genere insectorum. *Plaut. in Aſin.* Delici opera araneorum. ¶ Varia genera sunt araneorum, omniaque græco vocabulo, sed apud Latinos usurpato, *phalangia* dicuntur. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Adjective *Id. l.* 18. *c.* 17. Phalangion bellioli aranei generis. ¶ Est etiam piscis quidam hoc nomine mari peculiaris, noxiam in dorso spinam ferens. *Plin. l.* 9. *c.* 48. & *l.* 32. *c.* 11. ¶ Aranĕus mus, μυγάλη, animal ex genere mustelarum, morsu venenato. *Plin. l.* 8. *c.* 38.

Arar, vel Araris, Saucona, *la Saone*, flu. Gall. Celt. qui Sequanos ab Æduis separat. Oritur ex Vogeso M. in confin. Lotharingiæ, & in Rhodanum se exonerat juxta, & infra Lugdunum.

Ararĭcus, a, um, ad Ararim pertinens. *Gruter. Inscript. p.* 375. *n.* 3. L. Besio patrono nautarum Araricor & Rhodanicor.

Arăter, eris, pro Aratrum dicebant Antiqui. *Higin. de limit. constit.* Mensura territorii usque fieri debet secundum legem D. Augusti: Qua Fax, & arater ierit. Sic alibi.

Aratĕus, a, um, possessiv. ab Arato. *Cinna apud Isid. l.* 8. *c.* 11. Arateis multum invigilata lucernis. *Cic.* 2. *de divin. c.* 5. Nostra quædam Aratea memoriter a te pronuntiata sunt. *Id. e.* Aratī phœnomena a *Cicerone* in Latinum conversa carmine heroico.

Aratio, nis, f. 2. *aratione*, *aratura*, ברוש, Ger. *ackerung*, Gal. *labourage*, Hisp. *aradura*, ἄρουσις, ipse arandi actus. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Aratione per transversum iterata, ocratio sequitur. ¶ Nonnunquam sumitur pro ipso arvo, seu agro culto, *campagna*. Nam, ut recte inquit *Isidor*, nomina, quæ positionem habent in *io*, latius significare solent, nec actionem modo, sed rem etiam, & corpus significant. *Plin. l.* 17. *c.* 8. *de callo herba*: Nascitur in arationibus. ¶ Arationes etiam dicebantur agri publici pop. R. qui aratoribus colendi dabantur, impositis decumis. *Turneb. ad Varr. l.* 1. *Adverſ. c.* 6. *Cic. in Verrem*. *Plaut. Truc.* 1. 2. 47.

Aratiuncŭla, æ, diminut. parvus ager arabilis. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 46. Volo habere aratiunculam.

Arător, m. 3. *avatore*, דורש, Ger. *ackersmann*, Gall. *laboureur*, Hisp. *arador*, *garan*, ἀροτρεύς, qui arat, & fumitur tam pro bove, quam pro homine bovem ducente. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Arator, nisi incurvus, prævaricatur. ¶ *Aratores* sæpe dicebantur non tam illi, qui arabant suum rus, quam opulenti homines, & fere equestris ordinis, qui maximas arationes habebant, publico, & decumano agro conducto. De his intellige *Sext. Aug. c.* 42. Ut non minorem aratorum, & negotiantium, quam populi rationem duceret. *Cic. in Verr.* hoc genus hominum optimum, ac honestissimum appellat.

Arător, Poeta Christianus fuit, Romanus Subdiaconus, qui Acta Apostolorum hexametro carmine conscripsit. Floruit circa finem Sæculi VI.

Aratorius, a, um, ad arationem pertinens. *Paul. l.* 3. *recept. sentent. tit.* 7. Boves aratorii.

Arătro, tras, sive *ere*, a. 1. *revertere*, Ger. *umbrechen*, ἀροτρεύω, quasi arando itero, est segetes jam natas rursus arando proscindere, quod impinguandi causa fit. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Quod nunc vocant arrare, ideſt, aratrare, ut credo, tunc dictum.

Arātrum, tri, n. 2. *aratro*, Germ. *pflug*, Gall. *charrue*, Hisp. *arado*, ἄροτρον, ab aro, instrumentum, quo aratur. *Virg.* 7. *Æn.* Et terram centum vertebat aratris. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 18. Ab aratro arcessebantur, qui Consules fierent.

Arātus, a, um, *arato*, nom. ex particip. ut terra arata, agri arati, apud *Ovid.* 7. *Metam. v.* 122.

Arātus, Poeta Cilix, Astronomiæ peritissimus, cujus phœnomena extant Græce, quæ *Cicero* Latine vertit. ¶ Penultimam corripuit *Sidon. carm.* 23. *v.* 112. Diversas Arato vias cucurrit.

Arausiensis, e, adject. ab Arausione. *Spon. Misc. erud. antiq. p.* 156. *ex ver. lapide*. Geminia Titulla Arausiensis. Et *pag.* 98. Vir Arausiensis.

Arausio, *Orange*. Col. Secundanorum, nunc Urbs E. sub A. Arelat. Acad. Princ. Gall. Narb. in Provincia, ab Avenione 4. leuc. a Rhodano 1. ad riv. *Eigue*. *Plin.* 3. 4.

Araxes, m. 3. *Arasi*, *Aciar*, *Cuzse*, Persis *Araſſ*, Turc. *Arasse*, flu. Armeniæ majoris, qui illam a Media Atropatia separat, oritur 6. M. P. ab Euphrate, Artaxatam rigat, in Mare Caspium se exonerat, inter ostia Cyri, & Cambisis flu. ¶ Araxes alter, Savoras, aliis, flu. Mesopotamiæ, qui in Euphratem se exonerat 80. M. P. infra Thapsacum. *Mela* 3. 5. *Plin.* 6. 9.

Araxeus, adject. ab Araxe. *Avienus Perieges*, *v.* 30. *de Tanai*: Scissus Araxeo prius æquore, jam suus unda Effudit in Scythiam. Sed aliud flumen, vel mare hyperboreum significari videtur.

Araxum, i, n. 2. *Capo di Chiarenza*, prom. scopulosum Elidis, in ora occ. Peloponnesi, inter Dymam, & Cyllenem, non procul a Patris, a Dyma 60. stad. in Occ. *Plin. l.* 4. *c.* 5. & 12.

Arbĕla, æ, ἄρβηλα, οἱ ἄρβηλοι, urbs Siciliæ, cujus cives tamen stupidi fuerunt, ut illis facile imponeretur. Unde proverb. Quid non fies Arbelas profectus? V. *Erasm. Chiliad.* ¶ *Arbela*, neut. gen. plura. τὰ ἄρβηλα, Urbs quondam Assyriæ, nobilis clade Darii Persarum Regis ab Alexandro devicti. *Curt. l.* 4. *c.* 9. & *l.* 5. *c.* 1. Quæ prælio apud Arbela conjuncta sunt, ordiar dicere.

Arbĭi, æ. 2. ἄρβιοι, pop. Indis finitimi, non procul ab Arianis, & Gedrosiis, dicti ab Arbi vicino fluvio. *Plin. l.* 6. *c.* 23.

Arbilla, arvina, ideſt pinguedo corporis. *Festus.*

Arbina. V. Arvina.

Arbiter, tri, m. 2. judex, disceptator, testis, præsens, domesticus, *giudice*, *arbitro*, שופט, Ger. *schiedsmann*, Gal. *arbitre*, Hisp. *arbitro*, διαιτητὴς, judex, non a lege datus, sed ab iis, qui litigant, electus, qui totius rei habet potestatem, dictus ab arbitrando, ideſt, existimando. Ejus enim officium est judicare, non ad summum juris rigorem, sed prout ipse æquum esse existimat. Judex vero ex officio dictus est. *Ter. in Heaut.* 3. 1. 92. Me capere arbitrum. ¶ Aliquando arbiter dicitur speculator. *Cic. Verr.* 7. Locus amœnus, & ab arbitris remotus. *Plaut. Mil.* 2. 2. 3. Mihi quidem jam arbitri vicini sunt, meæ quid faciant domi. ¶ Hinc dicimus facere aliquid sine arbitris, h. e. nemine vidente, vel audiente. *Plaut. Ciſtel. Liv. l.* 1. ¶ Arbiter etiam dicitur Princeps, seu Rex. Sic Deus Arbiter Orbis dicitur. *Seneca Herc. Fur. v.* 582. *de Plutone*: Tandem noctis ait, vincimur, arbiter. *Horatius* etiam Notum ventum Adriæ arbitrum, quasi dominum illius maris vocat, *lib.* 1. *od.* 3. ¶ *Id. l.* 1. *epiſt.* 11. *v.* 26. *locum maris arbitrum* dixit, qui mare prospectat.

Arbitra, æ, f. 1. *Horat. Epod.* 5. 49. O rebus meis non infideles arbitræ, Nox & Diana. *h. e.* testes, conscię.

Arbitralis, le, adject. idem quod arbitrarius. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 1. Arbitralī judicatione aliquid componere.

Arbitrario, adver. pro arbitrio, pro voluntate, *ad arbitrio*, διαιτητικῶς. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 42. Nunc pol ego perii certo, haud arbitrario. *h. e.* sine dubio, sine controversia, *senza dubbio*.

Arbitrārius, a, um, o. 1. 2. *arbitrario*, שלישי, Ger. *vvilkoerlich*, τὸ ἐφ' ἑκάτερα ἐξὸν, dicitur, quod alicujus arbitrio est relictum, ab arbitrorum more, qui totius controversiæ suo arbitrio finiendæ potestatem habent. Hinc *arbitraria pœna*, quæ non lege statuta est, sed judicis arbitrio relicta. *Plaut. Amph.* 1. 1. 216. Hoc quidem profecto certum est, non arbitrarium. *h. e.* dubium: quandiu enim res apud arbitrum geritur, dubium est, quo cæsura sit.

Arbitrātio, onis, f. *Gell. l.* 13. *c.* 20. hanc vocem ponit tanquam usitatam. Inquit enim. *Hic* allegatus, & *hic* arbitratus *pro* allegatione, *proque* arbitratione *dicuntur*. Nos nullum aliud adhuc exemplum vidimus.

Arbitrātor, oris, m. arbiter, dominus moderator. *Inscript. optimæ notæ* apud *Gruter. p.* 1088. *n.* 7. Mars arbitrator castrorum.

Arbitrātrix, icis, f. *Tertull. contra Marcion. l.* 2. *c.* 12. Justitia in domino invenitur arbitratrix operum ejus. *h. e.* moderatrix.

Arbitrātus, tus, m. 4. opinio, judicium, sententia, voluntas, arbitrium, *parere*, *giudicio*, *volontà*, פלילה, Ger. *gutdünckẽn*, Gal. *avis*, Hisp. *parecer*, δόγμα, *Cic. in Lel.* Cujus disputationis sententias in hoc libro exposui meo arbitratu. *Id. Fam. l.* 6. *ep.* 1. Quæro causas omnes aliquando vivendi arbitratu meo, *a mio modo*. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 21. Tuus arbitratus sit: comburas, si velis.

Arbitrium, ii, n. 2. arbitratus, voluntas, libido, *fantasia arbitraria*, Ger. *meinung*, Gal. *arbitre*, Hisp. *arbitrio*, *albedrio*, διαίτα, sententia, quæ ab arbitro statuitur. Inde arbitria facere. i. e. judicare, sententiam pronuntiare. *Horat. lib.* 4. *od.* 7. Quum semel occideris, & de te splendida Minos Fecerit arbitria. ¶ Accipitur frequenter pro cujusvis voluntate, *genio*, *volontà*. Sic, ad arbitrium alicujus vivere. *Cic. pro Mur. c.* 9. Et agere arbitrium. *i. e.* statuere pro arbitrio, apud *Liv. Dec.* 5. *l.* 4. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 45. Nutu, atque arbitrio Dei omnia reguntur. ¶ Item significat Imperium. *Suet. in Cæs. c.* 7. Arbitrium orbis terrarum portendi interpretantes. ¶ Item electionem. *Nep. in Conon.* 4. 1. Id arbitrium negavit Conon sui esse consilii. ¶ Item libertatem, epitheto addito. *Liv. l.* 32. *c.* 37. Quintio liberum arbitrium pacis, ac belli permissum. Sic alibi sæpe. ¶ Item testimonium, quemadmodum arbiter pro teste ponitur. *Sever. in Æmn. v.* 195. Arcent aditu, divinaque rerum cura sine arbitrio est. ¶ *Arbitrium pro actio arbitrium*. Tametsi hoc loco alii legunt *arbitrii*, alii *arbitrio*, alii *ad arbitrium*. ¶ Arbitrium denique est pecunia vectigalis, quam publicani solvunt Reip. ob jus monopolii, seu ut soli ipsi vendant. *Cic. pœſt vedit. in Sen. c.* 7. Nondum palam factum est conditisse Remp., cum tibi arbitria funeris solvebantur. Ital. *l' appalto*. Sic apud *Liv. l.* 2. *c.* 9. Salis vendendi arbitrium.

Arbitro, as, pro arbitror, sed minus usitatum. *Plaut. Stich.* 1. 2. 87. Probiores, credo, arbitrabunt, si probis narraveris. *Id. Pſeud.* 4. 2. 57. Te arbitrarem dignum, missiſiem tibi. *Nepos in Alcib. c.* 9. Non satis tuta ea loca arbitrans. *Apulej. l.* 4. *Metam.* Domus attigue fortunas arbitraturus.

Arbitror, traris, d. 1. puto, judico, autumo, censeo, *giudicare*, *pensare*, *stimare*, חשב, Ger. *meinen*, Gal. *penser*, *estimer*, Hisp. *pensar*, ἡγοῦμαι, existimo. *Cic.* 6. *Verr.* Partes, quas alienas esse, arbitrabar. ¶ Interdum accipitur pro speculari, & inquirere, seu auscultare, *pensare*, *investigare*, *cercare*. *Plaut. in Aul.* 4. 1. *in fin.* Hinc potero, quid agant, arbitrarier. *Gell. l.* 4. *c.* 11. Arbitrari carmina alicujus. *h. e.* examinare. ¶ Apud Jurisconsl. *arbitrari* pro judicare ponitur, & sententiam dicere, *sentenziare*, διαιτᾶσθαι. *Ulp. de excep. act.* Si quis litigatorum defuerit, quia per eum factum est, quo minus arbitretur, pœna committetur. ¶ Fidem arbitrari alicui, ideſt, habere, dixit *Plaut. Bacchid.* 3. 6. 14. & *Apul. Apol. p.* 487. ¶ Partic. *arbitratus* passive posuit *Gell. l.* 1. *c.* 13. Anceps quæstio, & in utramque partem a prudentibus arbitrata est. *h. e.* judicata. ¶ Ipsum quoque verbum passive usurpatum legitur. *Cal.* apud *Priscian. l.* 8. Ex scriptis eorum, qui veri arbitrantur. *h. e.* existimantur. *Ulpian. Dig.* 11. 7. 12. Sumptus funeris arbitrantur pro facultatibus, vel dignitate defuncti. *h. e.* æstimantur. ¶ In illo *Plaut. Epid.* 2. 2. 82. Continuo arbitretur uxor tuo gnato. *arbitretur* est queratur, prospiciatur, vel eligatur, & detur: ducta loquendi ratione a judicibus, qui arbitrando aliquid alicui adjudicant.

Arbor, oris, f. 3. *albero*, עץ, Ger. *ein baum*, Gal. *arbre*, Hisp. *arbol*, δένδρον, & δένδρος, a robore, signif. plantas majores, ut vitem, quercum, &c. Dicitur & *arbor*, in nom. Hinc *Pesl. Arboſne* pro arbore antiqui dicebant, & *roboſne* pro robore. ¶ Usurpatur continuate cum suis speciebus, ut Arbor ficus, arborem ficum, &c. Sed reperitur etiam cum gen. *Cic. pro Flacc. cap.* 17. Qui arborem fici nunquam vidisset. ¶ Dicitur etiam de malo navis, apud JCtos. *Paul. l.* 2. *sent.* 7. §. 3. Nave vel arbore vi tempestatis amissa. *Virg. Æn.* 5. *v.* 504. Arborem mali dixit. Ab *eod. Æn.* 10. *v.* 207. pro remo ponitur: centena arbore: *i. e.* centum remis. ¶ Item de trabe illa prælī, quæ deprimitur premendi causa. *Plin. l.* 18. *c.* 31. ¶ Item de quacumque ligneæ materia. *Plin. lib.* 12. *cap.* 1. Arbore fulcamus maria: arbore exædificamus tecta, &c. ¶ *Arbor*, m. 3. piscis est in Oceano Gaditano tam vastis dispansus ramis, ut fretum nunquam ingressus credatur. *Plin. l.* 9. *c.* 4.

Arborārius, o. 1. 2. quod ad arbores pertinet, ut Picus arborarius, qui in arboribus nidificat. *Plin. l.* 30. *c.* 26. Proventus arborarius. *Solin. c.* 11. Arboriæ falces, *Varr. R. R.* 1. 22.

Arborātor, m. 3. *potatore d' alberi*, Ger. *baumhawer*, Gal. *emondeur d' arbres*, Hisp. *podador de los arboles*, δενδροτόμος, qui arbores putat, qui & frondator dicitur. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Frondem medio die arborator ne cædito. Adde *Colum. l.* 11. *c.* 1.

Arbŏra, Usellis, *Orisflagni*, Urbs A. Sardiniæ, in ora Occ. a litore 6. M. P. inter Sassarim, & Calarim 60. ad Mer. a Bosa 30. in Austr.

Arborĕsco, n. 3. *farsi albero*, δενδρόομαι, arbor fio, in arborem cresco. *Plin. l.* 19. *c.* 4. In Arabia malvas septimo mense arborescere.

Arborētum, i, idem quod arbustum. Usus est eo *Cl. Quadrigar.* apud *Gell. l.* 17. *c.* 2. qui addit: Arboreta ignobilius verbum est, arbusta celebratius. V. Arbustum.

Arborĕus, o. 1. 2. δενδρεῶδης, quod est arboris. *Virg. l.* 1. *Georg. v.* 55. Arborei fœtus alibi. *Ovid. Met.* 10. *v.* 129. Arborea umbra. *Virg.* 1. *Æn. v.* 194. Cervi cornibus arboreis.

Ar-

Arborius, a, um, idem quod arboreus. *Cato*, c. 11. Falx arboria. *i. e.* ardendis arboribus apta. Al. leg. *arvorea*.

Arbos. V. Arbor.

Arbuscŭla, f. 1. *arbuſcello*, ירק, Ger. *ein beumlein*, Gall. *arbriſſeau*, Hiſp. *arbolillos*, *albercillos*, δενδρίον, dim. ab arbor. *Varr. l.* 3. In eo arbuſculas eſſe oportet, quæ ferant glandem. ¶ Significat etiam machinulam, quæ Græce ἀκροδέτους dicitur, in qua verſantur rotarum axes concluſi laminis ferreis. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. ¶ Arbuſcula præterea nomen eſt mulieris cujuſdam minimæ. *Horat. l. ſerm. ſat. ult. v.* 77. ¶ *Arbuſcula crinita* ob ſimilitudinem dicitur a *Plin. l.* 12. *c.* 37. apex capitis pavonum.

Arbuſta, n. 2. *luoghi*, *dove ſono molti alberi*, אשר, Ger. *baumgarten*, *baumgerſtem*, Gall. *bocage*, Hiſp. *arboledas*, δένδρεα, loca conſita arboribus vitiferis, hoc eſt, ulmis, populis, vel ſimilibus, in quibus vites extendi ſolent, vel ipſæ etiam arbores vitibus maritatæ, atque vitiferæ, quæ in ordinem digeruntur. *Col. l.* 3. Qui vineam, vel arbuſtum conſtituere volet. ¶ Rurſus arbuſtum locus eſt, in quo arbores ſunt ad fructum conſitæ, ſicut ſalictum, vel ſalicetum, in quo ſunt ſalices. Hoc & arboretum aliqui vocant. *Gell. l.* 17. *c.* 2. Convalles, & arboreta magna erant. ¶ Translate *expreſſa arbuſto convicia* dixit *Horat. l.* 1. *ſat.* 7. *v.* 28. *h. e.* ex pectore expreſſa feraci maledictorum. Ducitur enim translatio a vindemiatoribus, & frondatoribus, qui dum frondationi, aut vindemiæ ſunt intenti, in prætereuntes viatores, veluti decuſſa ex arbore, congerere convicia ſolent, & ab iis viciſſim dictis lacerari.

Arbuſtivus, a, um. 2. ὑπόξυλος, adject. ut Arbuſtive vites, quæ arboribus applicantur, & in ſublime procedunt. *Colum. de arborib. c.* 4. & 16. & *l.* 3. *c.* 13. ¶ *Arbuſtivus locus* eſt arboribus conſitus. *Colum.* 3. 13. Ex loco ſive arbuſtivo, ſive ſilveſtri, &c.

Arbuſto, ſtas, n. 1. *piantare alberi per ſoſtegno delle viti*, נטע עץ, Ger. *bloem pflantzen*, Gall. *planter des arbres*, Hiſp. *plantar arboles*, δενδρυτεύω, agrum arboribus confero ad maritandas vites. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Populo, tilia, acere, orno, carpino arbuſtat agros.

Arbuſtum. V. Arbuſta.

Arbuſtus, a, um, adject. quaſi arbuſtis plenus, ſeu conſitus. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Larium lacum appellat, amœnum arbuſto agro. Et comparat. apud *Terrull. l.* 2. *cont. Marc.* ubi ait, Deum res ſuas arbuſtiores in primordiis procuraſſe. *i. e.* quaſi magis luxuriantes, ac feraciores.

Arbutĕus, a, um, ex arbuto factus. *Virg. Georg.* 1. *v.* 166. Arbutea crates. *Ovid.* 13. *Metam.* Arbutei fœtus. i. e. arbuta.

Arbūtum, i, n. *corbezzolo*, fructus arbuti, qui & *unedo* dicitur, κόμαρον. *Virg.* 1. *Georg. v.* 148. cum jam glandes, atque arbuta ſacræ Deficerent ſilvæ. ¶ Sumitur & pro ipſa arbore. *Id.* 3. *Georg. v.* 300. Jubeo frondentia capris Arbuta ſufficere.

Arbūtus, ſ. 2. *corbezzolo*, κόμαρος, arbor folio citro ſimilis, ſed raris frondibus, & non deciduis, cujus fructus *arbutum*, & *unedo* vocatur. Hæc arbor in Arabia excreſcit in altitudinem 30. cubitorum, *Plin.* auctore *l.* 15. *c.* 24. *Virg.* 2. *Georg. v.* 69. Inſeritur vero ex fœtu nucis arbutus horrida.

Arca, æ, ſ. 1. *arca*, *caſſa*, *ſcrigno*, ארון, Ger. *Kaſten*, *biſte*, Gall. *coffre*, *arche*, Hiſp. *arca*, *caxa*, ἀσβόλιον, ſcrinium, capſa, armarium, ab arcendo, ut Varro ait, quod ab ea clauſa arceantur fures. ¶ Sumitur pro loculo, ſeu ſarcophago, *caſſa da morto*. *Plin. l.* 13. *c.* 13. Cn. Terentium Scribam repaſtinantem offendiſſe arcam, in qua Numa ſitus fuiſſet. ¶ Eſt & Arca veſtiaria, in qua veſtes reponuntur. *Cato*, *c.* 11. ¶ Frequentiſſime pro receptaculo nummorum, ſeu pro ipſis divitiis accipitur. *Juven. ſat.* 11. inter arcam & ſaculum diſtinguit, ut illa ſit locupletum, hic pauperum: Ignotas, quantum ſerrata diſtet ab arca ſacculus. ¶ Hinc arca ſæpe idem eſt, ac Fiſcus, *caſſa pubblica*. Sic theatralis arca, & Quæſtoria, & Pontificalis, apud Vett. invenitur. ¶ Accipitur & pro pecunia præſenti; unde ſolvere ex arca, *pagar a contanti*: cui opponitur ſolvere e menſa *pagar per giro*. ¶ In libris Juris Civilis invenitur arca frumentaria, & olearia, & apud *Symmach. l.* 10. *ep.* 42. & 47. arca vinaria: in qua ſcilic. reponuntur pecuniæ veſtigales ex frumento, oleo, aut vino. ¶ Arcæ etiam dicuntur loci quidam in carceribus ſecretiores, & obſcuriores. *Cic. pro Mil. c.* 22. Subito arrepti in quæſtionem, tamen ſeparantur a cæteris, & in arcas conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui poſſit. ¶ Agrimenſoribus arcæ ſunt limites quidam in modum arcæ conſtructi. *Frontin. de Coloniis*: Adrianus ager finitur per rationem arcarum, riparum, &c. ¶ Arcas appellat *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. tabulationes intra aquam, ſc. ab arcendis aquis. Alii Aquaria ſepta vocant. ¶ Denique in tectis ædium, arca eſt univerſa diſpoſitio trabium, quæ tectum ſuſtinent. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. & 4.

Arcădes. V. Arcas.

Arcadia, ſ. 1. *Arcadia*, inc. ſimul cum Laconia, Τρικονία, ἀρκαδία, reg. in mediterraneo Peloponneſi, pars Achajæ, a mari undique remota, habens a Sept. Achajam propriam, a Mer. Meſſeniam, ab Or. Argiam, & Laconiam, ab Occ. Elidem. Dicta eſt ab Arcade Jovis F. ex Caliſto Lycaonis filia, qui Pelaſgos in deditionem redegit. Dicta etiam eſt Lycaonia, a Lycaone Rege patre Caliſtus, item Gigantida, item Parrhaſia, a Parrhaſia ejus urbe, & regione, item Pelaſgia, a Pelaſgo Rege, ſapiente viro, qui cultioris vitæ populis illis auctor fuit, & victum ex ſtirpibus herbarum, arborumque frondibus tranſtulit ad glandem, maximeque ad fagineam. ¶ Tota montoſa eſt. ¶ Habet hæc regio aſinos pracriſſimos, qui ob corporis magnitudinem in proverbium abierunt. Habet & lapidem ἄσβεστον, hoc eſt, inextinguibilem. ¶ Arcadia quoque urbs eſt Peloponneſi, in ora occ. Meſſeniæ, inter Haliartum, & Methonem.

Arcadicus, & Arcadius, a, um, gentile ab Arcadia. *Liv. l.* 1. *c.* 5. A Pallanteo, urbe Arcadia, Palatium appellatum. Et *Senec. Herc. Fur. v.* 229. Arcadia nemora. ¶ *Arcadicus juvenis* eſt bardus, ſtupidus, alludendo ad Aſinos, qui maximi in Arcadia ſunt. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 160.

Arcadius, m. 2. Ἀρκάδιος, Theodoſii filius, Romanorum Imperator cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romam ceperunt. ¶ Fuit præterea hoc nomine Grammaticus Antiochenus, qui librum de Orthographia, & alterum de ſyntaxi conſcripſit, *Suid.*

Arcāne, & arcano, adv. *ſecretamente*. *Cæſ.* 1. *Bel. Civ. c.* 19. Ipſe arcano cum paucis familiaribus colloquitur. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Quid arcanius judicem &c.

Arcānum, n. 2. *ſecreto*, סוד, Ger. *gebeim*, Gal. *ſecret*, Hiſp. *ſecreto*, ἀπόῤῥητος, ſecretum, occultum, ab arca, in qua quæ clauſa ſunt, ſecreta manent, vel ab arce, quæ tutiſſima pars urbis eſt. *Virg.* 1. Æn. Fatorum arcana movebo. *Curt. l.* 4. *c.* 6. *n.* 5. More Perſarum arcana Regum mira celantium fide.

Arcānum, *Arce*, villa olim Cicer. nunc oppidum Latii, inter Arpinum, & M. P. & Aquinum 7. in colle, apud Melphem fl. præterfl. *Cic. Att.* 10. 2. & *Q. F.* 3. 1.

Arcānus, a. 1. 2. *occulto*, *ſecreto*, טמון, Ger. *verborgen*, Gal. *ſecret*, ἀπόῤῥητος, ut Arcanus homo, qui quæ audit, tacet, & continet optime. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 155. Dixiſti arcano ſatis. ¶ Dicitur etiam de rebus ipſis, quæ occultæ ſunt. *Virg.* 4. Æn. Arcanos etiam tibi credere ſenſus. ¶ Subſtantive *Tacit.* 2. *Ann. c.* 39. Arcana dominationis *Virg.* 7. Æn. *v.* 123. Arcana fatorum.

Arcārius, a, um, ad arcam pertinens. Arcarii enim dicuntur, qui accepta & expenſa arcarum tractant, *Miniſtri alla Caſſa*. *Lamprid. in Alex. Severo c.* 43. Arcarios inſtituit, qui de arca fiſci ederent munera. Sic Arcarii Pontificiales, apud *Symmach. l.* 1. *ep.* 62. ¶ In familia etiam Arcarii dicuntur ſervi, qui domini pecuniam adminiſtrant. *Scævol. l.* 41. *Dig. de fideicom. Libert.* Stichus arcarius, probante domino, nomina fecit, &c.

Arcas, cădis, m. 3. Ἄρκας, nomen Jovis filii ex Caliſto, a quo Arcades originem ducunt. ¶ Item Mercurius, qui in Cyllene Arcadiæ monte natus eſt. *Martial. l.* 9. *ep.* 35. & *Lucan. l.* 9. *v.* 661. ¶ Eſt & gentile ab Arcadia. *Ovid.* 5. *Faſt.* Arcadis Evandri nomen tibi ſæpe refertur. ¶ Arcades autem veruſtate gentis adeo gloriari ſoliti ſunt, ut ante Solem & Lunam nati ſe dicerent. *Ovid. Faſt.* 2. *v.* 289. Cujus fabulæ cauſam affert *Cenſorin. de die Natali*, *c.* 19. his verbis: Arcades trimeſtrem annum primo habuiſſe dicuntur, & ob id Proſelenæ appellati; non, ut quidam putant, quod ante nati ſint, quam Lunæ aſtrum, ſed quod prius habuerint annum, quam is in Græcia ad Lunæ curſum conſtitueretur. ¶ Dicti ſunt etiam βαλανηφάγοι, i. e. glande veſcentes, quia primo glandiferas arbores coluerunt. *Plin. l.* 16. ¶ Laudantur etiam a Muſices ſtudio. Inde illud *Virg. Ecl.* 10. Soli cantare periti Arcades. De antiq. Arcadibus conſule *Leon. Adamum*.

Arcatūra. V. Arcella.

Arcatus. V. Arquatus.

Arcella, & Arcatura, apud Grammaticos ſcriptores accipiuntur pro arcis, quæ ſcilicet agrorum limites ſunt. Arcaturam habet & *Caſſiodor. l.* 3. *Variar. c.* 52. Sed ambæ voces ſunt minus latinæ. ¶ Arcella item tanquam genus vitis, affertur a quibuſdam ex Columella; *l.* 3. *c.* 21. Sed lectio valde dubia eſt. V. ſeq. vocem. ¶ *Arcella* pro parva arca legitur apud *Feſt.* in voce *Arca*.

Arcellata vitis, apud *Col. l.* 3. *c.* 2. legitur a quibuſdam, hoc eſt in arcerp modum diſpoſita. (Nam *arcella* putant diminutivum ab *arcera*.) ſed alii aliter legunt.

Arcellŭla, læ, diminut. ab arcella. *Diomed. Grammat. l.* 1.

Arcĕo, ēs, cui, 2. 2. *ſcacciare*, *allontanare*, נטר, Ger. *entweichen*, Gal. *chaſſer*, *empecher*, Hiſp. *arredrar*, *echar coſtreñir*, ἀνείργω, eſt procul pulſare, vel fugare, ſive vetare, ne accedant, qui veniunt, ut arcere muſcas, arcere hoſtes. Supino caret. *Arcitum* enim inuſitatum eſt, licet in compoſitis in uſu ſit *coercitum*, *exercitum*, &c. Regit ablat. cum præp. *a*, vel *ab*, & ſine præp. *Cic. in Catil.* 1. *c. ult.* Hunc a mœnibus urbis arcebis. *Liv. l.* 1. Sed etiam ſoro arcebat. ¶ Uſurpatur etiam ſine ablat. *Id. ibid.* Ad arcendam vim advenarum armati concurrunt. ¶ Item cum infinito. *Silius l.* 13. *v.* 341. Solem inferentem fronti Arcet. ¶ Interdum eſt prohibere. *Cic. in Parad.* Quæ vis eſt, quæ magis arceat homines ab impietate? ¶ Interdum ſtringere. *Virg.* 2. Æn. Teneras arcebant vincula palmas. ¶ Interdum continere. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 54. Alvus arcet, & continet quod recipit. *Id. in ſom. Scip. c.* 4. Orbis cœleſtis extimus qui reliquos omnes complectitur, ſummusque ipſe Deus, arcens, & continens cæteros. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Flumina arcere, dirigere, avertere. *h. e.* ripis continere. Hinc *coercere* ſignificat continere, & *arcus in ædificiis dicitur*, quod ipſe ſe contineat.

Arcĕra, ſ. 1. *lettiga*, Ger. *ein ſeufftt*, φορεῖον, ab arca deducitur. (*Varr. L. L. l.* 4.) & ſignificat plauſtrum tectum undique ex tabulis, quaſi arca quædam magna veſtimentis inſtrata, ut ait *Aſconius*, quo vehiculi genere ſenes, & ægroti cubantes vectabantur. *Gell. l.* 20. *c.* 1. *Varro l.* 4. *L. L.* ¶ Ante lecticas in uſu fuit, & his inventis poſtea deſiit.

Arceranēa. V. Atterranea.

Arcēſius, fil. Jovis, pater Laertæ. *Ovid.* 13. *Met. v.* 144.

Arceſſitor, oris, qui arceſſit, ſeu vocat. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Nemo arceſſitor ex proximo. ¶ Item qui accuſat. *Ammian. l.* 29. *c.* 10. (*al. c.* 1.) Verba placentia arceſſitori loqui.

Arceſsītus, ūs, m. *chiamata*. *Ammian.* 31. 10. Arceſſitu Valentis. *Plaut. Stich.* 2. 2. 3. Tuo arceſſitu venio huc. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 6. Cum ad eum ipſius rogatu, arceſſituque veniſſem. ¶ Extra ablativum caſum exempla nondum vidimus.

Arceſsītus, a, um, nomen ex particip. ab arceſſo, vocatus, *chiamato*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 261. Quo rediturus erat non arceſſitus. *Juſtin. l.* 11. 10. 14. Arceſſitis mox auxiliis. ¶ Eſt etiam arceſſitus idem quod externus, aliunde petitus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 63. Cavendum, ne arceſſitum dictum putetur.

Arceſſo, is, ivi, itum, ĕre, *chiamare*, *andar a chiamare*, μεταπέμπω, προσκαλέω, primo ſignificat vocare, & tam de perſonis, quam de rebus dicitur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 18. Cum ab aratro arceſſebantur Conſules. *Id. pro Dom. c.* 3. Cum me arceſſerent in Senatum, non venirem. *Id. Top. c.* 9. Cum a genere ducetur argumentum, non erit neceſſe id uſque a capite arceſſere: *h. e.* repetere a principio. ¶ Deinde, & quidem ſæpe, accuſare ſignificat: *accuſare*, *chiamar in giudicio*: quæ notio a priore manat. nam qui accuſat, in judicium vocat. Conſtruitur autem ad normam verborum accuſandi. *Cic. pro Dejot. c.* 11. Capitis arceſſere. Et *Offic. c.* 14. Ne quem unquam innocentem judicio capitis arceſſas. ¶ Sunt qui prohibendi ſignificationem adjiciunt, quaſi ab *arceo* ſit frequentativum: ſed perperam, non enim ab *Arceo* eſt, ſed ab antiquo *or* pro *on*, & *cio*, vel *civo*; ut ſit idem quod *accio*, vel *accito*. *Priſcian. l.* 1. *Velius Longus Vet. Grammat. de orthograp.* &c. Quare male ſcribitur *Accerſo*, pro *arceſſo*. Multis argumentis (inquit *Voſſ. in Etymol. c.* 40.) evincere poſſumus, *accerſo* per c non eſſe latinum, ſed poſterioribus ſeculis corruptum ex *arceſſo*. ¶ Præteritum, ſupinum, & aliquando etiam infinitum mutuatur ab inuſitato *arceſſito*. *Cic. ad Attic. l.* 16. *epiſt.* 11. Ego autem ejus librum arceſſivi. *Cæſ. l.* 5. *B. G. cap.* 11. Alios arceſſiri jubet. pro qua voce *Cicero* habet *arceſſi*, *l.* 15. *ad Attt. ep.* 13.

Archalcus, a, um, *ſemplice*, *ſchietto fatto all' antica*, ἀρχαϊκός, quidquid ad antiquorum ſimplicitatem factum eſt. *Horat. l.* 1. *ep.* 3. Si potes archaicis conviva recumbere lectis: *h. e.* humili brevique forma. Al. leg. *archiatis*, ideſt ab Archia artifice ſic vocatis.

Archaiſmus, m. 2. ἀρχαϊσμός, antiquitas, Fig. qua more veterum loquimur, vel ſcribimus. *Ter. Eun.* 4. 3. 7. Nelcio quid abſente nobis turbatum eſt domi.

Archeōta, æ, m. *archiviſta*, archivii curam gerens. *Arcad. Dig. l.* 50. *tit.* 4. *leg. ult.* ¶ Legitur & Archiota.

Archetypus, i, m. 2. vel adhetypum, n. 2. ἀρχέτυπος, prima forma, ſecundum quam expediuntur ſimulacra, *archetipo*, *originale*. *Plin. l.* 5. *ep.* 10. Ut pictores pulchram, abſolutamque faciem raro exprimunt, ſic ego ab hoc archetypo labor, ac decido. ¶ Adjective: *Juvenal. ſat.* 2. *v.* 7. Archetypi Cleantæ, *ritratti originali di Cleante*. ¶ *Nugæ archetypæ* dixit *Martialis l.* 7. *ep.* 10. libellos ſuos manu ſua emendatos: & *l.* 12. *ep.* 70. *archetypos amicos*, pro veris, & germanis, metaphorice.

Archezōſtis, al. vitis alba, gen. vitis ſylveſtris, ſativæ ſimilis foliis, ſarmentis, pampinis. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Archiātĕr, vel Archiātrus, i, m. 2. *protomedico*, ἀρχιατρός, proprie dicitur, qui Principis medendi cura ſungitur; apud JCtos *in Cod. Tit. de Com. & Archiat. & Hieronymum Mercurial. l.* 4. *Var. lect. c.* 1. ¶ Alii Archiatros dici volunt, non quaſi Principis Medicos, ſed quaſi principes in arte Medica, ab ἄρχω, princeps, & ἰατρός, medicus, V. Antiquitates Benevent. p. 211.

Archiatrīa, æ, ſ. dignitas, & munus archiatri. *Julian. Imp. l.* 13. *Cod. Theodoſ. tit.* 3. *l.* 2.

Archidiacŏnus, i, *archidiacono*, ἀρχιδιάκονος, princeps inter Diaconos. *Hieronym. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 4. & *Sidon. l.* 4. *ep.* 25. ¶ In recto caſu *Archidiacon* dixit *Fronto. Fortun. l.* 3. *de vita S. Martini v.* 38. non imitandus.

Archigallus, i, Sacerdos, qui præerat ſacris Magnæ Matris Cybeles, quem pinxit Parraſius, apud *Plin. l.* 35. *c.* 10. quemque videt *Tertull. Apolog. c.* 25. & *Firmic. l.* 3. *c.* 6.

Archigĕnes, ἀρχιγένης, princeps generationis. ¶ Sumitur etiam pro iis, qui ſe præ omnibus ſui generis ſapientes oſtentant. ¶ Fuit item hoc nomine Medicus Traiani tempore. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 235.

Archigĕron, ontis, præfectus, & quaſi princeps ſeniorum. *leg.* 1. *Cod. Theodoſ. de Alexan. plab. primat.* Archigerontes, & dirceræ deligantur.

Archilochius, a, um, adjectiv. poſſeſſiv. ab Archilocho, ut carmen, metrum Archilochium, *Diomed. Gram. l.* 3. ¶ Item contumelioſus, conviciis plenus, quo modo *Cic. l.* 2. *ep.* 21. *ad Att.* Archilochia in Cæſarem edicta Bibuli vocat.

Archilŏchus, m. 2. ἀρχίλοχος, poeta Lacedæmonius, carminis iambici inventor, quod ab eo Archilochium vocatur, quo Lycambem, quod filiam ſibi promiſſam alteri locaviſſet, ad ſuſpendium dicitur adegiſſe. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Vixit regnante Romulo. *Cic.* 1. *Tuſc.* ¶ Alius fuit Archilochus Neſtoris fil. qui patrem in expeditione Trojana ſecutus a Memnone interfectus eſt. ¶ Alius fuit Siculus, qui Arciam urbem condidit.

Archimăgirus, *maeſtro de' cuochi*, ἀρχιμάγειρος, princeps, & magiſter coquorum, vel qui coquinæ præeſt. Nam μάγειρος coquus eſt. *Juvenal. ſat.* 9. *v.* 109. Finxerunt pariter librarius, archimagiri. Adde *Sidon. Apoll. l.* 2. *ep.* 9.

Archimandrīta, arum, m. *Abati*, *Priori*, *Guardiani*, ἀρχιμανδρίτης, Ger. *ein Abbt*, *ei Prelat*, Abbates, Præpoſiti Monachorum. Prifci enim Monachi eremos colentes *in cavis μάνδραις*, in mandris, ideſt, in ſpeluncis, & cavis montium habita-

bitabant. *Sidon. Apol. l. 8. ep.* 14. Consequi affectans Palæstinos archimandritas. Adde *l. 8. C. de sum. Trin. & Fid. cath. Auct. ep.* 2.

Archimēdes, m. 3. ἀρχιμήδης, vir Syracusanus, admirando, ac prope divino ingenio, quo nemo unquam præstantior fuit in Geometria, in Arithmetica, in Astronomia, in machinali arte, in omnibus Mathematicis disciplinis. *Cic. pro Cluent. & 2. Acad.* Quasi terrestris Deus construxit sphæram vitream, in qua sidera, ut in Cœlo, movebantur. *Cic. 1. Tusc. & 2. de nat. Deor.* Decem annos Syracusas suis machinis ab hostibus defendit. Sed tandem urbs capta est. Marcelles interdixerat, ne unus Archimedes interficeretur. A milite tamen ignoto, quis esset, interfectus est, cum in pulvere quædam describens attentius urbem esse captam non sentiret. *Cic. 5. Fin.* Vixit post Dionysium. *Id. 5. Tusc.* Ejus sepulcrum a Cicerone Siciliæ Prætore repertum est. *Id. ibid.*

Archimedēus, a, um, ad Archimedem pertinens. *Martian. Capel. l. 6. pag.* 191.

Archimīnus, *principe de' buffoni*, ἀρχίμιμος, princeps mimorum. Habetur apud *Sust. in Vesp. c.* 19. *Augustin. l. 6. de C. D. c.* 10.

Archipirāta, m. 1. princeps piratarum, *capitano di corsari*, Ger. *ein oberster der seeräuber*, Gal. *le capitaine de corsaires, & écumeurs de mer*, Hisp. *capitano de cosarios*, ἀρχιπειρατής, prædonum dux. *Cic. 2. de Offic.* Ille, qui archipirata dicitur.

Archipresbyter, ĕri, m. *arciprete*, ἀρχιπρεσβύτερος, primus inter presbyteros. *Hieron. ep.* 4. ad Rusticum, circa *med.*

Archisynagōgus, i, m. *Archisinagogo*. ἀρχισυναγωγός, Synagogæ præfectus. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 28. *in fi.*

Architās, vel potius Archytas, ᾶ, Tarentinus, Æstici, vel Mnesagoræ fil. Philosophus Pythagoricus, præstantissimus in Mathematicis. Cubum excogitavit, columbam ligneam effecit, quæ vivæ volatum imitabatur, platagen invenit, hoc est, crepitaculum puerorum. Ei Plato suos quosdam commentarios nondum absolutos credidit. *Ficin. arg. in ep.* 12. Fuit magister Philolai. *Cic. 3. de Orat.* Fuit doctus, & plane sapiens. *Cic. 5. Tusc.* ¶ In recto casu *Archita* dixit *Sidon.* & penult. corripuit *carm.* 2. *v.* 176.

Architecta, æ, fœmin. ab architectus, *Plin. l.* 10. *c.* 71. Præcipua naturæ architectæ vis. Ita Harduin. ex MSS.

Architectio, onis, architectura. In Plinii loco modo cit. alii legunt: In quo præcipua naturæ architectio. Al. leg. *architectatio*.

Architector, ōnis, idem quod architectus. *Plaut. Mostel.* 3. 2. 73. Sibi laudasse hasce ait architectonem nescio quem, esse ædificatas has sane bene. Adde *Solin. c.* 23.

Architectonice, ἀρχιτεκτονική, ars ædificandi. *Quintil. l.* 2. *c.* ult. Aliæ quoque artes habent multiplicem materiam, velut architectonice. ¶ Architectonice ab Aristotele vocatur Philosophia, quæ omnes artes tanquam satellites complectitur.

Architectonicēus, a, um, ad architectonem spectans, ut rationes architectonicæ, *Vitruv. l.* 9. *c.* 4.

Architector, āris, d. 1. *fabbricare*, בנה, Ger. *bauen*, Gal. *bastir*, Hisp. *edificar*, ἀρχιτεκτονέω, construo, fabricor. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 19. Cogitatio quamvis regionem potest amplecti, & in ea fabricari, & architectari. ¶ Passive *Nepos* apud *Priscian. l.* 8. Ædes Martis architectata ab Hermodoro. ¶ Translate ponitur pro comminisci, præscribere, *formare, produrre*. *Cic. 2. de Fin.* An quod ita sapientia callida est, ut optime possit architectari voluptates? *h. e.* comminisci, parare.

Architectōricus, a, um, Architectonicus. *Sidon. Apol. l.* 8. *ep.* 4. Domicilium parietibus attollitur, ad concinentiam scilicet architectoricam fabre locatis.

Architectūra, æ, apud *Cic. 1. Offic.* 42. *architettura*, ἀρχιτεκτονική. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. eam definit scientiam pluribus disciplinis, & variis eruditionibus ornatam, cujus judicio probantur omnia, quæ a cæteris artibus perficiuntur opera, ex fabrica, & ratiocinatione natam. *Lib.* autem 2. *c.* 3. ejus tres partes enumerat, Ædificationem, Gnomonicam, & Machinationem.

Architectus, i, *architetto, proto, ingegnere*, רב־חרשים, Ger. *bawmeister*, Gal. *architecte*, Hisp. *architecto*, ἀρχιτέκτων, ex ἀρχὸς, princeps, & τέκτων, faber, principalis faber fabricandi artem habens, vel qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit. *Cic. 1. de Orat. c.* 14. Philo architectus Atheniensibus armamentarium fecit. ¶ Translate pro auctore sumitur, & elegantem usum habet in iis præsertim, qui nectendis dolis, parandis sceleribus, struendis fallaciis excellunt. *Cic. pro Cluent. c.* 22. Princeps & architectus sceleris. ¶ Accipitur & in bonam partem, ut architectus beneficiorum, apud *Plaut. prol. Amph.* Architectus beatæ vitæ. *Cic. 1. Fin. c.* 10.

Architriclīnus, m. 2. רב־טבחים, *Ger. hoffmeister*, Gal. *maitre d' hotel*, Hisp. *maestre sala*, ἀρχιτρίκλινος, qui præest triclinio, ideoque curat, ut recte omnia disposita sint, & variorum edulium fercula ordine, & tempore convivis exhibeantur.

Archium, & altero u inserto, Archivum, ἀρχεῖον, magistratuum ædes significat, & regiam, & palatium, & judiciale forum apud Græcos. *Paulus. in Lacon.* ¶ Hinc factum est, ut sumatur pro chartophylacio, seu Tabulario publico, quia plerumque archiva chartophylacia vicina sunt, *archivio, cancellaria. Ulpian. l.* 9. §. 6. *Dig. de pœnis:* Ne eo loci sedeant, quo in publico instrumenta deponuntur, archio forte, vel grammatophylacio. *Tertull. l.* 4. *adversus Marcion. cap.* 7. Censum Augusti Romana archiva custodiunt. ¶ Pro templo, vel potius pro Adyto templi, ubi congregabantur Magistratus Sacerdotum, usurpavit *Pomponius Mela l.* 3. *c.* 8. de Phœnice loquens; si sequamur emendationem Isaaci Vossii. Nam ibi pro *Archio* al. leg. *Nardo*.

Archon, tis, m. 3. ἄρχων, summus principatus Athenis, sicut Suffes apud Carthaginienses, Romæ Dictator. Fuerunt, teste Suida, Archontes novem, quorum sex Thesmothetæ, hoc est legislatores, dicebantur, unus Rex, unus Polemarchus, & præter hos unus Princeps Collegii, & Præfectus, qui per excellentiam Archon, & Hegemon, & Prytanis, vocabatur, quod Prytanibus præerat. Ut enim Romæ Prætor Judicibus præerat, atque ideo Judex quæstionis, & quæsitor dictus est, ita hic summus Archon Athenis, quod Prytanibus Judicibus præerat, Prytanis etiam dicebatur. Prytanes 50. viri erant, qui deni singulis mensibus in orbem vices mutantes judicabant. *Cic. de Fato c.* 9. *Vellej. l.* 1. *c.* 2. & 8.

Archytas. V. Architas.

Arcifīnalis, le, idem quod arcifinius. V. infr. *Siculus Flacc. de condit. agror. p.* 3. Occupatorii dicuntur agri, quos quidam arcifinales vocant.

Arcifīnius ager dictus est, qui certis linearum mensuris non continetur, sed arcentur fines eius objectu fluminis, montium, arborum. Unde & in his agris nihil subsecivorum intervenit. Sic *in l. varior. auctor. de limitib.* ¶ Siculus autem Flaccus, Occupatorii, inquit, dicuntur agri, quos quidam arcifinales vocant, ii autem arcifinales dici debent, quibus agris victor populus occupando nomen dedit. Bellis enim gestis, victores populi terras omnes, ex quibus victos ejecerant, publice, atque universaliter territorium dixerunt, intra quos fines jus dicendi esset, deinde, ut quisque virtute colendi occupavit, arcendo vicinum, arcifinalem dixit. ¶ Et apud *Frontinum* hæc leguntur. Ager arcifinius, sicut ait Varro, ab arcendis hostibus est appellatus, qui postea interventu litium per ea loca, quibus finit, terminos accipere cœpit. In his agris nullum jus subsecivorum intervenit. Arcifinales agri, & arcifinii dicuntur, quorum fines deprehendi non possunt. *P. M.*

Arcio, is, ivi, itum, 4. *chiamare, far venire*, accio, arcesso. *Cic. Attic.* 5. 1. Tu invita mulieres: ego arcivero pueros. *Al. leg.* accivero.

Arcipōtens, entis, *valente in tirar d' arco*, qui arcu potest, sagittandi peritus. *Valer. Flacc. lib.* 5. *v.* 17. Arcipotens adverte, precor, nunc denique Apollo. ¶ In quodam antiquo epigrammate legitur *arcupotens*.

Arcirma, æ, f. 1. *carretto*, ἅμαξα, genus modici plaustri, quo homo gestari solet. *Festus*. Al. leg. *arcuma*.

Arcitĕnens, adject. ἀκτιακός. Apollinis epitheton, ab arce Acropoli, ubi colebatur, vel ab arcu tenendo, quod semper cum arcu, & pharetra pingeretur. *Virg. 3. Æn. v.* 75. ¶ Scribitur & Arquitenens. *Arnob. l.* 1. *p.* 20. Arquitenentes Diana & Apollo. ¶ Est etiam signum cœleste, i. e. Sagittarius. *Cic. in Arat. v.* 181. Subeunt veligia magni Arcitenentis &c.

Arcivus, a, um, ut *aratra arcivi* apud *Fest* ut *Scalig.* leg. V. Arcula.

Arctātio, onis, arctandi actus. *Diomed. Grammat. l.* 2. Cum quadam arctatione terminatis. ¶ Apud *Varr. l.* 4. *L. L. p.* 2. *arctatio syllabarum* est, cum duæ syllabæ in unam coalescunt, ut *murus* pro mœrus.

Arctātus, & artatus, a, um, nomen ex particip. angustus, exiguus, *augusto, restricto. Vellej. l.* 1. *c.* 16. Artati temporis spatium. Et *l.* 2. *c.* 10. Ut clarissima, ita numero artata felicitas. *Martial. l.* 12. *epigr.* 5. Arctatus labor. *h. e.* brevior factus.

Arcte, *strettamente, strictè*. *Cic. Parad.* 1. Illud arcte tenent, accurateque defendunt. *Id. de Fato, c.* 9. Arctius adstringi. Et *Plin. l.* 6. *ep.* 8. Arctissime diligere. Quidam & *arctius* legunt apud *Cic. ad Att. l.* 12. *ep.* 44. Sed ibi *arcte* legendum.

Arcticus, o. 1. 2. *Settentrionale*, ἀρκτικός, Septentrionalis, ut Polus Arcticus, cui oppositus est Antarcticus, hoc est, Meridionalis. *Hygin. Poet. Astron. l.* 2. *c.* 6. Circulus Arcticus appellatur, quod &c.

Arcto, as, a. 1. *stringere, restringo*, freq. ab arctum inusit. sup. verbi arceo, idem, quod constringo. *Col. l.* 12. *c.* 45. Transversas perticas arctare. ¶ Est item angustias facere. *Plin. lib.* 3. *c.* 6. Angustias eas arctantibus insulis parvis. ¶ Translate *Ulpian. Dig.* 42. 1. 2. Arctare, aut prorogare tempus. *Id. Dig.* 38. 2. 1. Arctare aliquem. *h. e.* breve tempus ei præstituere. *Id. Dig.* 12. 2. Arctare se, *vidursi a strettezza di tempo*. ¶ Scribitur & *Arto*.

Arctophylax, ăcis, m. 3. ἀρκτοφύλαξ, alio nomine Bootes, signum juxta majorem Ursam, quod ex viginti, & tribus sideribus constat. Hoc Arcas est Callisto Ursæ majoris fil. qui puer 15. ann. cum in venatione in matrem incidisset, jam jam occisurus, ipso momento a Jove una cum matre in Cœlum translatus fuisse fingitur. *Ovid.* 2. *Met.* Dicitur Arctophylax, ideest, custos Ursarum. Nam in Cœlo ita situs est, ut non solum majoris, sed etiam minoris Ursæ curam gerere videatur. Dicitur quoque Bootes, seu Vociferans, quia & in Cœlo magna voce videtur vociferari, & in Ursam ferri. Denique dicitur Ductor boum. Nam ut ex figura Ursa major etiam Plaustrum majus, & Ursa minor etiam Plaustrum minus dicitur, ita Arctophylaci etiam bubulci nomen impositum est, quia est instar bubulci, qui currum sequitur. *Cic. in Arat. l.* 2. *de nat. Deor. cap.* 42. Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes, Quod temone quasi junctam præ se quatit Arctos.

Arctos, vel Arctus, i, f. 2. ἄρκτος, ursus, vel ursa. Accipitur pro duobus signis cœlestibus Borealibus, quæ dicuntur Arcti, vel Ursæ, item Septentriones, item Currus, vel Plaustra. Dicuntur Ursæ, quia Callisto in ursam mutata esse fingitur. Dicuntur Septentriones, quia ita hæ stellæ situ sunt, ut ternæ quæque proximæ inter se trigonum, seu triangulum efficiant, vel a bobus junctis. Triones enim, ut scribit Varro, rusticorum vocabulo boves vocabantur, quasi terriones, hoc est, idonei arandæ terræ, & colendæ. Dicuntur Currus, vel Plaustra, ἅμαξαι, quia plaustris similia videntur. Nam ex septem stellis quæ pariles uno in loco sunt, quæ pro bobus accipiuntur, reliquæ quinque plaustri figuram designant. ¶ Arcti, ut dixi, duæ sunt, quæ Septentrionali polo innixæ vehuntur, Arctico circulo clausæ, & ita collocatæ, ut utraque reflexinata alterius contegat caput, sed caput ejus, quæ superior est, ad caudam inferioris contendat. Una dicitur Ursa major, Plaustrum, vel Currus major, Septentrio major, Elice. Hæc Callisto fuisse fertur Lycaonis Arcadiæ Regis filia, quæ studio venationis se Dianæ adjunxit, a qua mirifice amabatur, sed quodam die sola in sylvis deprehensa a Jove compressa est, quod facinus, cum aliquandiu celasset, tandem jussa cum cæteris virginibus lavari, tumore uteri crimine detecto, a Diana e choro expulsa est. Peperit in sylvis filium, qui Arcas est appellatus. Statim a partu a Junone in ursam mutata est. Cum 15. annos vitam ferinam vixisset, quodam die in filium incidit, quo arcum intendente, a Jove, & ursa, & filius inter sidera translati sunt. *Ovid.* 2. *Met.* Constat ex septem, & viginti stellis. Hanc Græciæ populi in navigando observant. Altera dicitur Ursa minor, Plaustrum, vel Currus minor, Septentrio minor, Cynosura, ideest canis cauda. Hæc fuit Cynosura una ex illis Nymphis, quæ in Creta in monte Ida lactæ caprino Jovem aluerunt. Hoc merito & ipsa, & sorores in Cœlum translatæ sunt, prope Polum Borealem. Septem stellas habet currus imagine. Hanc Sidonii in navigando aspiciunt. *Ovid.* 3. *Fast.* & 4. *Trist. el.* 3. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 41. Circum polum arcti duæ feruntur, nunquam occidentes. ¶ Geminas arctos, pro duabus noctibus posuit *Prop. l.* 2. *el.* 22. Jupiter Alcmenę geminas requieverat Arctos. ¶ Pro populis septentrionalibus, *Claud. 6. Cons. Honor. v.* 336. Atque indignantes in jura redegerat Arctos.

Arctōus, a, um, arcticus, septentrionalis, ut Arctous orbis, *Lucan. l.* 1. *v.* 53. Arctoæ provinciæ, *Ammian. l.* 17. *c.* 12. Arctoum frigus. *Lucan. l.* 10. *v.* 250.

Arctūrus, m. 2. ἀρκτοῦρος, stella in signo Bootæ, & inter ejus crura posita. Oritur a canicula fere post diem quinquagesimum. *Plin. l.* 11. *c.* 16. Ab Arcturi exortu ad Æquinoctium vernum. ¶ Causa procellarum, & sævæ tempestatis creditur. *Horat. l.* 3. *od.* 1. *v.* 27. Sævus Arcturi cadentis impetus. ¶ In fabulis est, Arcturum fuisse Icarium patrem Erigones, qui cum a quibusdam pastoribus, quod eos multo vino inebriaverat, fuisset fustibus occisus, in Cœlum translatus sit. Ita *Hygin. fab.* 130. ¶ Sæpe autem non tam pro stella in signo Bootes, quam pro toto ipso Boote ponitur a Poetis: Unde nomen traxit. Est enim ab ἄρκτος, ursa, & οὖρος, custos. ¶ Pro ipso Autumni tempore *Virg. 1. Georg. v.* 67. Sub ipsum Arcturum.

Arctus, vel artus, a, um, astrictus, *stretto*, στενός, angustus, strictus, ab arceo, ideest, constringo. *Cic. 3. Ver. c.* 5. Arctioribus laqueis tenebitur. *Id. Offic. 3. c.* 6. Arctissimum vinculum societatis. ¶ Arctæ res, i. e. angustæ, miseræ, in magnum discrimen adductæ. *Tacit. hist. 3. c.* 69. Et nisi subveniretur, res arctas nunciaret. ¶ Arctum animum pro dejecto, & trepido, *Horat. l.* 4. *sat.* 6. *v.* 82. ¶ Arcta annona, *carestia, Sueton. in Tiber. cap.* 8. ¶ Arctus somnus, *profondo. Cic. in Somn. Scip. c.* 1. ¶ Colligere volumina in arctum, *ridur in compendio. Plin. 8. 16.*

Arcuarius, a, um, ad arcus pertinens. *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 11. Fabricæ scutariæ, loricariæ, arcuariæ. ¶ *Arcuarius, ii*, qui arcus facit. *Dig. l.* 50. *tit.* 6. *leg.* 6. Tubarii, corrucarii, arcuarii.

Arcuātilis, le, idem quod arcuatus, *piegato a modo d' arco, archeggiato. Sidon. l.* 2. *epigr.* 2. Triclinium arcuatili camino, &c.

Arcuātim, adv. in modum arcus, *a volta. Plin. l.* 29. *c.* 6. Multis pedibus arcuatim repens. de *Millepeda* loquitur.

Arcuātio, onis, curvatio in modum arcus. *Jul. Frontin. l.* 1. *de Aquæduct. Rom.* Sicubi vallium conditio exigit, substructionibus, arcuationibusque veteres (ductus) exigentur: *con fabriche in arco*.

Arcuātus, o. 1. 2. partic. curvatus in modum arcus. *Liv. l.* 1. *c.* 21. Curru arcuato vehi jussit. ¶ Dicitur & arcuatus, *oppilato, itterico*, correptus morbo regio, de quo vide arquatus.

Arcuballista, æ, f. genus quoddam minoris ballistæ, habentis inclusum arcum ligneum ad jacienda missilia. Erant enim ballistæ, quæ non arcuato ligno, sed nervo, aut funè extento jactebant. *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 15. & *l.* 4. *c.* 22.

Arcuballistārius, ii, m. qui arcuballista missilia jacit. *Veget. l.* 4. *de re milit. c.* 21.

Arcŭla, f. 1. *cassetta*, κιβώτιον, dim. pro scriniolo. *Cic. 2. Offic. c.* 7. Perfertatarentur arculas mulierbres. ¶ In auspiciis quoque *arcula* dicebatur, teste *Festo*, avis, qua aliquid fieri vetabatur, ab arcendo nomen habens, quod confidentem a re aliqua aggredienda arceret, hoc est prohiberet. Al. leg. *arcuia*.

Arcularius, ii, qui arculas facit, & vendit, apud *Plaut. Aul.* 3. 5. 45.

Arculāta, orum, n. 2. circuli, qui ex farina in sacrificiis fiebant. *Fest.*

Arculum, i, n. virga ex malo Punico incurvata, quæ fit quasi corona, & ima summaque inter se alligatur vinculo laneo albo: quam in certis sacrificiis regina (*h. e. regis sacrificuli uxor*) in capite habebat: Flaminica autem Dialis in omni sacrificatione uti debebat. Hæc *Servius ad l.* 4. *Æn. v.* 137. ¶ Hoc idem *Festus Inarculum* vocat.

Arcŭlus, teste *Festo*, dictus est Deus, qui tutelam gereret arcarum. ¶ Item *arculus*, ut idem *Festus* testatur, dicebatur circulus, qui capiti imponebatur ad sustinenda commodius vasa, quæ ad sacra publica capite portabantur. Erat enim

enim ritus apud Athenienſes, poſtea ad alias quoque nationes tranſlatus, ut virgines nobiles Dianæ ſacra capite gererent in canifiris, circulis quibuſdam ſuppoſitis, ut firmius inhærerent. Hinc a canifiris *Canifora* dictæ ſunt.

Arcuma. V. Arcirma.

Arcŭo, as, 2. 1. *piegar in modo d'arco*, כפף, Ger. *biegen*, *als bogen krümmen*, Gal. *faire en arc*, Hiſp. *encorvar*, κάμπτω, in modum arcus curvare. *Plin. l. 29. c. ult.* Illam, quæ non arcuatur, ſepa Græci vocant, alii ſcolopendram.

Arcus, m. 4. *arco*, קשת, Ger. *ein bogen*, τόξον, inſtrumentum, e quo ſagittæ emittuntur, ab arcendo, quaſi *arcitus*, contracte, quod eminus arceat hoſtem, non cominus propulſet, quemadmodum enſis, aut haſta. *Cic. de Sen.* Animum tanquam arcum intentum habebat. ¶ Eſt præterea arcus curvatura in ædificiis, quæ alio nomine fornix appellatur, ita dictus ab arcendo, hoc eſt, continendo, quod ſe ipſe contineat, κεκλιμένον, *volta*, *arco*. *Juvenal. ſat. 3. v. 13.* Subſtitit ad veteres arcus, madidamque Capenam. ¶ Arcus item, ſive, ut *Nonio* placet, arquus, *arco celeſte*, ἶρις, accipitur pro aëre cœleſti, quem pluvio tempore variis coloribus expreſſum in nubibus conſpicimus. *Hor. in art. v.* 18. Cum flumen Rhenum, aut pluvius deſcribitur arcus. In hac autem ſignificatione etiam per ſecundam declinationem inflexum legitur. *Cic. de nat. Deor. 3. 20.* Cur arci ſpecies non in Deorum numero reponitur? Al. leg. *arcui*. *Ennius* item gen. fem. protulit. Inter ſigna pluviæ relertur a *Virgil. 1. Georg. v.* 380. Et bibit ingens arcus. V. Bibo. Hinc *Plaut. Curcul. 1. 2. 41.* de muliere bibaciſſima: Ecce autem bibit arcus, pluet, credo, hercle hodie. ¶ Arcus etiam dicitur de curvamine ſerpentum alte incedentium. *Ovid. Met. 3. v. 42.* Immenſos ſaltu ſinuatur in arcus. ¶ Arcus etiam dicuntur propagines vitium, & aliarum arborum in terram deflexæ. *Virg. 2. Georg. v. 26. Plin. l. 17. cap. 13* ¶ Hoc nomen, cujuſcumque ſit ſignificationis, etiam per q ab antiquis ſcribebatur *arquus*. Unde Arquites, τοξόται, arcu præliantes, qui & Sagittarii dicuntur, & Arquatus, cui color, & oculi virent, quaſi in arqui ſimilitudinem. Sed *Nonius* dicit, arcum formicem appellari, arquum nonniſi qui in Cœlo apparet. *Voſſ. Etymol.* hoc diſcrimen non agnoſcit. ¶ In dativo plurali facit *arcubus*. nam *arcibus* eſt ab *arx*, *arcis*, ut *Priſcian.* docet *l. 8. ſub fin.*

Ardĕa, f. 1. *ſgallida*, *Aghirone*, avis quædam, quaſi ardua, quoniam volando alta petit, *Virg. 1. Georg. 1. v.* 364. ¶ Varia ejus genera, pulla, alba, ſtellaris, paluſtris. ¶ Hanc avem *Ovidius* fabulatur natam eſſe ex cineribus Ardeæ urbis, 14. *Met. 2. v.* 573.

Ardĕa, æ, f. 1. *Ardea*, ἀρδέα, Urbs Latii, Rutulorum Metrop. Turni Regia, condita a Danae Perſei matre, vel a Dauno Pilumni filio, dicta a fervore regionis, vel quaſi ardua, ob difficilem aſcenſum, vel quaſi ardua, ideſt magna, & nobilis, vel denique ab augurio Ardeæ avis. Erat ab urbe Roma 20. M. P. a litore 9. inter Oſtiam, & Antium. poſt Turni mortem ab Ænea incenſa eſt. *Ovidius* fabulatur, in avem ſui nominis commutatam eſſe. 14. *Met. v.* 573.

Ardĕas, atis, & plur. Ardeates, adject. gentile. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 18.* In agro Ardeati. *Liv. l. 5. c. 44.* Ardeates veteres amici. ¶ Dicitur & *Ardeatis*, is. *Cato* apud *Priſcian. l. 4.*

Ardeatinus, a, um, Ardeas, *Sen. epiſt.* 105. Bonam valetudinem in Ardeatino tuerteris. *ſc.* agro.

Ardello, onis, m. 3. *inquieto*, *che vorrebbe fare ogni coſa*, *affannone*, Gal. *qui ſa veut mettre de toutes choſes*, πολυπράγμων, homo inquietus, huc, atque illuc ſemper volitans, omnibus negotiis ſe immiſcens. *Mart. ad Attal. l. 2. epigr.* 57. Vis dicam quid ſis? magnus es ardello. Dictus eſt ardelio ab ardea, quod ejus avis inſtar huc illuc volitet. Eleganter deſcribitur a *Phædro l. 2. fab. 5.*

Ardens, entis, nomen ex particip. *ardeute*, *caldo*, *ſocoſo*. *Plin. l. 31. cap. 3.* Ardentiſſimæ horæ dici. Et *l. 20. c. 20.* Ardens febris. ¶ Translate ponitur pro ſollicito, ſtrenuo, & feſtinante, *valoroſo*, *ſollecito*. *Virg. 1. Æn.* Inflant ardentes Tyrii. Item pro ſplendido, fulgido. *riſplendente*. *Plin. l. 21. c. 4.* Ardentiſſimus color. ¶ Item pro vehementi, ut ardens oratio. *veemente*. *Cic. in Orat. c. 38.* Et, ardentiore ſtudio petere. *Cic. 2. Fin. c. 19.*

Ardenter, adv. *caldamente*, *con ardore*, ὁ *veemente*, ut ardenter cupere, *Cic. Tuſc. 4. c. 17.* & Ardentius ſitire, *Tuſc. 5. c. 6.* ardentiſſime diligere. *Plin. l. 6. ep. 4.*

Ardĕo, es, arſi, arſum, flagro, conflagro, deflagro, *ardere*, בער, דלק, Germ. *brennen*, Gal. *ardre*, *bruler*, Hiſ. *ardor*, καίομαι, cremor, flagro. *Virg. 5. Æn.* Liquidis in nubibus arſit arundo. ¶ Per tranſlationem eſt furere, vel perturbatione aliqua agitari vehementer. *Virg. 10. Æn.* Latumque per agmen ardens militem agit ferro. Hinc illa: Ardere avaritia, cupiditate, dolore, iracundia, invidia, flagitio, ſcelere, &c. ¶ Præcipue vero ponitur pro ardenter amare, *eſſer innamorato*, ſive alicujus rei ſtudio, ſeu cupiditate teneri. Atque in hoc ſenſu modo cum accuſat. modo cum ablat. conſtruitur. *Virg. 2. Eccleg.* Formoſum Corydon ardebat Alexim. *Hor. Epod. 14.* Non aliter Samio dicunt arſiſſe Batillo Anacreonta Teium. *Cic.* Nimio videndi te deſiderio ardebam. Et cum infinitivo. *Ovid. Met. 5. v. 166.* ruere ardet utroque. ¶ Interdum pro feſtinare, *feſtinare*. V. in Ardens. ¶ Interdum pro fulgorem emittere, *riſplendere*. *Virg. 4 Æn.* Tyrioque ardebat murice læna. *Id. 11. Æn. v. 602.* campi ardent armis.

Ardĕŏla, læ, diminut. ardea, *aghirona*. *Plin. l. 10. cap. 60.* ubi tria ardeolarum genera refert.

Ardĕſco, is, 3. *divenir ardente*, יקר, בער, Germ. *brennen*, *erwerden*, φλέγομαι, ardens fio, iterum atque iterum ardeo. *Lucret. 6. 174.* omnia motu percalefacta vides ardeſcere. ¶ Translate *Virg. 1. Æn. v. 717.* Expleri mentem nequit, ardeſcitque tuendo. *Ovid. 5. Met. v. 41.* Ardeſcere in iras. *Tacit. An. 16. cap. 29.* Voce, vultu, oculis ardeſcere. ¶ Pro augeri, intendi, *Virg. 11. Æn. v. 607.* fremituſque ardeſcit equorum. *Tacit. Ann. 13. c. 17.* Quæſtus magis ardeſcebant. ¶ Dicitur gladii mucro ardeſcere, cum ejus acies vehementer acuitur, ut cædendo pene adurat. *Tac. 15. Ann. c. 54. Lucan. l. 7. v. 139.*

Ardĭfer, a, um, ardorem ferens, inflammans. *Var.* apud *Non. cap. 4. num. 27.* Ardifera lampas.

Ardor, oris, m. 3. incendium, flagrans æſtus. *ardore*, דלקה, Ger. *brunſt*, Gal. *ardeur*, Hiſp. *ardor*, καῦμα, vehemens, calor, & incendium. *Cic. 4. Acad. c. 37.* Fore aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagraret. ¶ Metaphorice ponitur pro impetu, ſeu vehementia, ut ardor animi, amoris, cupiditatum, &c. apud *Cic.* ſæpe. ¶ Pro fulgore, & ſplendore. *Cic. in carm. de ſua Conſul. l. 1. de Div. c. 11.* Ardor ſtellarum. *Id. pro Balb. c. 21.* Ardor oculorum. *occhi ſfavillanti*.

Arduĭtas, tatis, f. 3. *altezza*, *ſalita difficile*, *ardaità*, מעלה, קשי, Ger. *höhe*, altitudo. *Var. l. 1. de R. R. c. 10.* Montium arduitas, atque aſperitas.

Ardum, *arido*, veteres pro aridum dicebant. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 48.*

Arduus, a, um, o. 1. 2. altus, aſper, *arduo*, *alto*, *difficile*, *malagevole*, קשה, נשגב, Ger. *hoch*, *ſchwer*, Gal. *haut*, *mal-aiſé*, Hiſ. *alto*, *difficultoſo*, ἀνάντης, ὀρθόβατος, proprie locus aſcenſu acclivi, & aſpero. *Cic. in Ver. 6. 23.* Oppidum difficili aſcenſu, atque arduo. ¶ Per metaphoram accipitur pro difficili, & moleſto, & incommodo, δυσχερὴς, χαλεπὸς. *Salluſt. in Catil.* Arduum videtur res geſtas ſcribere. ¶ Arduæ res, pro adverſis, apud *Horat. l. 2. Carm. od. 3.* Æquam memento rebus in arduis ſervare mentem. ¶ Vocibus *arduior*, & *arduiſſimus*, uſus eſt *Cato* apud *Priſcian. l. 3. poſt prim.* ¶ Ponitur etiam *arduus* ſimpliciter pro erecto, & alto. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 88.* Ardua equi cervix. *Ovid. 1. amor. 14. v. 12.* Ardua cedrus. *Virg. 9. Æn. v. 53. de Turno*, & campo ſe ſe arduus infert.

Arĕa, f. 1. *aja*, *piazza*, גרן, Ger. *platz*, *ſcheuren*, Gal. *baſſecour*, *aire*, Hiſp. *era*, *patio*, ἄλως, ἡ ἄλων, proprie dicitur locus in urbe purus ſine ædificio, quem Græci πλατύτοπον dicunt, accommodatus foro extruendo. Dicta eſt *area*, quod ardore Solis ſit facta arida. Quidam ab ara deducunt, quod ſicut ara pura eſt, ita areæ in urbe, ſive vico loca pura ſunt, ideſt ſine ædificio: vel quod ſicut ara flammas, ita area Solis ardore torretur. *Suet. in Cæſ.* Forum de manubiis inchoavit, cujus Area ſuper ſeſtertium millies conſtitit. Sed *Valla* dicit, aream eſſe quamcunque planitiem, ſi vero planities ſit ſpatioſa, campi nomen accipere. *Cic. in Parad.* Areas quaſdam magni æſtimant, quod ei generi quaſi nacere nihil poſſet. ¶ Item area dicitur ſolum terreum, ſeu planities glabra, ubi frumenta areſcunt, teruntur. *Virg. l. 1. Georg.* Area tum primum ingenti eſt æquanda cylindro. ¶ Item area, & per diminutionem arcola, eſt terra probe ſubacta atque ſata, ſeu ſerenda, qualia ſunt in hortis quadrata quædam, & bene ſubacta, & conquata ſpatia, in quæ mox ſemina jaciantur. *Col. l. 11. c. 3.* Areæ ſic informandæ ſunt, ut tactæ rancantiem manus ad dimidiam partem latitudinis perveniant. ¶ In prædiis urbanis area dicitur etiam locus, in quem ſtillicidium cadit. *Cujus leg. Urbanor. Prædior. 2. ff. de ſervit. Urban. Prad.* ¶ Apud Geometras area ſignificat pro ſpatio vacuo in aliqua figura, ut in triangulo, vel quadrangulo. ¶ Denique area morbus eſt capitis cum capillorum profluvio, ita dictus, quod areas quaſdam, hoc eſt, loca capillis nuda in capite efficiat. Ejus duæ ſunt ſpecies, prior alopecia, quæ fit in capillis, & barba, altera ophias a ſerpentis ſimilitudine, quæ incipit ab occipitio, duarum digitorum latitudinem non excedens. *Celſ. l. 6. c. 4.*

Arĕtor, m. 3. ἀρετητὴς, qui aream purgat, & in ea frumentum triturat. *Colum. l. 1. c. 21.* ſed rectius leges arator.

Arĕtĭus, vel Arĕtæus, vel Aratĕus, a, um, adject. *Arctii campi* apud *Tibull. l. 4. carm. 1. v.* 142. Sunt campi circa babylonem, ubi fuit oppidum Arech, ſeu Arach.

Arefacio, is, 3. *ſeccare*, יבש, Ger. *trucknen*, *dorren*, Gal. *ſecher*, Hiſp. *ſetar*, ξηραίνω, aridum facio. *Cato de R. R. cap. 69.* Amurcam arefacito. Adde *Macrob. Saturn. 5. c. 19.* ¶ *Lucret.* verbum diviſit, & trampoſuit hoc pacto *l. 6. v. 952.* Principio terram Sol exequit, & facit are. ¶ In loco *Catonis* allato alii leg. *arefacito.*

Arefactus, a, um, exſiccatus, *raſciutto*, *ſecco*. *Plin. l. 13. c. 22.* Arefactus caulis. *Id. 34. 14.* Mora in ſole arefacta.

Arelatenſis, e, ad Arelatem pertinens, ut Arelatenſis ager. *Plin. l. 20. c. 42.*

Arĕlas, atis, & Arelate, *Arles*, ἀρελάτη, Urbs A. Galliæ Narbon. dicta Colonia Sextanorum, quoniam ex ſexta Legione coloni eo ducti ſunt, primaria Provinciæ ad Rhodanum ſl. a Nemauſo 5. leuc. in Or. ab Aquis Sextiis 12. & tot. a Maſſilia in Occ. ab Arvenione 7. in Auſtr. *Auſon. de clar. Urbib. n. 8.* Pande, duplex Arelate, tuos blanda hoſpita portus. *Id. ep. 24. n. 81.* Utque duplex Arelas, &c.

Aremorica, Armorica, *la Bretagne*, Aquitaniæ, vel pars Aquitaniæ, diviſa a Celtis Garumna fl. *Cæſ. l. 5. c. 53.*

Arĕna, f. 1. *arena*, *ſabbione*, חול, Ger. *ſand*, Gal. *ſable*, Hiſp. *arena*, ἄμμος, tenuiſſimus pulvis, ab ariditate, quia caret omni humore, & ſucco, unde & plurimum aquæ bibit. Nec quenquam movere debet, quod *arena* habeat primam brevem, *arco* longam, cum derivativa non ſemper primitivorum naturam ſervent. Itaque ſine aſpiratione ſcribi debet. Sed aliqui per aſpirationem ſcribunt, voluntque dici ab hærendo, quod ſibi invicem propter tenuitatem cohæreat, vel quod cum calce parietibus inhæreat. Eius vero tres ſunt ſpecies, foſſilis, fluvialis, & marina, inter quas craſſior ſabulum nuncupatur. *Horat. l. 1. Od. 28.* Numero carens arena. ¶ Quandoque ponitur pro litore, ſeu portu. *Virg. 1. Æn. v. 176.* Egreſſi optata potiuntur Troes arena. Adde 6. Æn. v. 316. ¶ Quandoque pro loco, in quo pugnabant gladiatores. *Suet. in Aug.* Parthorum obſides per arenam mediam ad ſpectaculum induxit. Hinc *arenarii* dicti gladiatores, qui in arena depugnabant. ¶ Per tranſlationem arenam dicimus pro foro, *palagio della ragione*, quia illic ſic depugnant actores cauſarum, ut in arena gladiatores digladiabantur. *Sen.* Hoc ita habitum eſt, ſcholam quaſi ludum eſſe, forum arenam. Hinc *Plin. l. 6. ep. 12.* Aream ſuam appellat Centumviros, quoniam in judicio centumvirali certabat frequenter telis oratoriis. ¶ Item pro quocunque alio loco, in quo pugnatur. *Flor. l. 4. c. 2.* Prima civilis belli arena, Italia fuit. ¶ In plurali numero hanc vocem uſurpari negavit *Cæſar de Analog.* apud *Gell. l. 19. c. 8.* Nihilominus legitur apud *Virg. 3 Georg. v. 350. 2. Georg. v. 106. & 232. Horat. l. 3. od. 4. Ovid.* ſæpe, *Valer. Flacc.* non ſemel, *Suet. in Aug. c. 80. Plin. Paneg. in fragm.* & alios.

Arenăcĕus, a, um, o. 1. 2. *ſabbioſo*, ψαμμώδης, quod ex arena eſt. *Plin. l. 17. c. 7.* Eſt argillacea, tophacea, arenacea.

Arenārĭus, arum, f. 1. fodinæ, in quibus arena fodiatur. *Cic. pro Cluent. c. 13.* In arenariis quaſdam perductas occidit. ¶ Dicitur etiam *arenaria*, neut. plur. *Vitruv. 2. 4.* Non erunt arenaria unde fodiatur.

Arenārius, a, um, o. 1. 2. adject. *ſabbioſus*, quod ad arenam pertinet, ut Juppiter Arenarius, quem Græci Ammonem dicunt, ab ἄμμος. ¶ Arenaria feſa, h. e. theatralis, quæ erat in publicis ludis interficienda. *Ammian. Marcell. l. 29. c. 7.*

Arenārius, ii, ſubſtant. qui in arena, ſeu amphitheatro pugnat. *Leg. 21. §. 2. ff. de Teſtib. & l. 38. de oper. Libert. Tertull. de Spect. c. 22.* Scenicos, κυβίκος, arenarios conjungit. ¶ Item qui pueros elementa numerorum docet, *maeſtro di conti*: minor tamen, quam Arithmeticus: ſic dictus, quod numeros in abaco pulvere, ſive arena ſcriberet, ut facile mutari poſſent. *Terraſ. de Pal. ſub fin.* Primus informator literarum, & primus edomator vocis, & primus numerorum arenarius. V. ibi *Salmaſ.*

Arenatĭo, onis, f. 3. æſtus inducendi parietibus arenatum, *ſ' intonacare le pareti*. ¶ Significat etiam ipſum arenatum. *Vitruv. l. 7. c. 3. a med.*

Arenātum, i, n. 2. *miſtura di calcina*, *e di ſabbia per intonacare i muri*, ὁ *ſar pauimenti*. *Vitruv. l. 7. c. 4. Plin. l. 36. c. 25.*

Arenifŏdīnæ, eædem ac arenariæ. *Leg. 13. §. 5. ff. Ulpian.*

Arenivăgus, a, um, adject. qui per arenam vagatur. *Lucan. l. 9. v. 941.* Vidit arenivagum ſurgens, fugiensque Catonem.

Arenōſus, o. 1. 2. *arenoſo*, Germ. *voſſand*, *ſandechtig*, *ſabuloſo*, quod arena abundat. *Virg. 4. Æn.* Litus arenoſum Lybiæ. ¶ Comparat. & ſuperlat. eſt apud *Plin. l. 33. c. 6. & l. 37. c. 4.*

Arens, entis, *arido*, *ſecco*, *ſeve*, ἄσχα, aridus, humore carens. *Virg. 1. Georg. 109.* Arva arentia. *Id. 3. Æn. 35.* Arens rivus. *Id. 12. Æn. v. 522.* Silva arens. *Ovid. Heroid. ep. 4. in fi.* Arens ſitis. *Horat. Epod. 14.* Arente fauce trahere poculo. ¶ *Sil. l. 10. v. 311.* Arentique cruore ſqualebat barba. *Virg.* eodem ſenſu dixit *concretas ſanguine crines*, *Æneid. 2. v. 225.*

Arenŭla, æ, *renella*, f. 1. dimin. ab arena, ψαμμάδιον, arena tenuiſſima. *Plin. l. 30. c. 3.* Arenulæ, quæ inveniuntur in cochlearum.

Arĕo, res, rui, n. 2. *eſſer arido*, *e ſecco*, יבש, Ger. *dorr ſein*, Gall. *ſi ſecher*, Hiſp. *ſecarſe*, ξηραίνομαι, aridus ſum, ab ara, in qua quæ Diis immolabantur, torreri ſolebant, vel per contrarium ſenſum ab ἄρδω, irrigo, quod aridum minime ſit irrigatum. *Plaut. in Rud. 2. 6. 50.* Ut cum exiſſem ex aqua, arerem tamen. *Senec. 3. de Benef. c. 8.* Arere ſiti.

Arĕŏla, æ, f. *aietta*, *ajuola*, parva area. *Plin. l. 5. ep. 6.* Dixta cingit arcolam. ¶ Pro ſpatio quadrato in hortis. *Col. l. 11. c. 2.* Semina in arcolas differere. *In vet. Lapide apud Gruter. pag. 389. n. 4.* habetur *ariola*.

Areopagīta, vel Areopagites, æ, judex in Areopago. *Cic. 1. Off. c. 22.* Solon primum conſtituit Areopagitas. ¶ Horum incorrupta ſeveritas in proverbium abiit. *Cic. ad Att. l. 1. ep. 14.* Romæ res ſic ſe habent: Senatus ἄμουσος πάγος. Nihil conſtantius, nihil ſeverius, nihil fortius.

Areopagītĭcus, a, um, ad Areopagitas pertinens. *Sidon. Apol. l. 9: ep. 9.* Gymnaſia Areopagitica.

Areopagus, m. 2. (penultima dubiæ quantitatis) vicus Athenarum, ubi templum Martis erat, in quo judicia exercebantur. Sed ſere accipitur pro ipſo templo, & loco judicii. Dictus eſt ab ἄρης, Mars, & πάγος, vicus, quaſi vicus Martis, quia in eo vico Marti templum conſtitutum fuerat. Sed aliqui dicunt, Martem, cum Halithrotium Neptuni filium, qui vim Alcippe filiæ ſuæ intulerat, occidiſſet, a Neptuno homicidii reum factum eſſe, cauſaque a duodecim Diis in illo vico cognita ſex ſententiis fuiſſe abſolutum, hoc fuiſſe Athenis primum capitis judicium, exinde locum illum Areopagum compoſſe appellari. ¶ Hoc judicium a Solone inſtitutum eſt. *Cic. 1. Off.* De his vide copioſius apud *Alex. ab Alex. l. 3. c. 5. & l. 4. c. 31. & l. 6. c. 21.* apud *Cal. Rhodig. antiq. lect. l. 7. c. 19. Budæum in Pandect. Enarrat. in Civitat.* ¶ Hujus vocis penul-

penultima dubia eſt. Qui a latinâ voce *pagus* deducunt, producendam putant. Eſt enim pagus a Græco πάγος Dorice πάγος, ut *Feſt. & Servius* docent. Qui vero interpretantur ſaxum, ſeu rupem, aut collem Martis, quia curia Athenienſium, quæ erat Areopagus, in edito ſaxo ſita erat, corripiunt. Nam prima in πάγος (quod ſaxum ſeu collem ſignificat,) corripitur in illo Homeri Odyſſ. ι. Ἀλλ' ἄγε νῦν πρῶτα ἴομεν, νήεσσι τε, πάγοι τε.

Arepennis, is, m. alio nomine Candetum, apud Gallos menſura eſt dimidii jugeri, qua illi agros ſuos metiuntur. *Col. l.* 5. *c.* 1. Quod aratores candetum nominant, ſemijugerum quoque arepennem vocant.

Ares, is, m. *Marte*, Ἄρης, Mars. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 54. Si tu ad legionem bellator cluer, at ego in culina Ares. Alii aliter leg. ¶ Eſt etiam idem ac ariet priſcis Latinis, teſte *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Areſco, is, arui, ſine ſup. n. 3. *ſeccaſi*, יבש, Ger. *dirr*, *und trichen werden*, Gal. *devenir ſec*, Hiſp. *bazerſe ſeco*, ξηραίνομαι, aridus fio. *Cic. in Parrit. c.* 17. Cito areſcit lacrima, præſertim in alienis malis. *Plaut. Rud.* 2. 7. 16. Da mihi veſtimenti aliquid aridi, dum mea areſcunt, *i' aſciugano*.

Aretalogus, i, m. 2. *ciarlatore*, *ciarlatano*, דברן, כורא, Ger. *ſchwetzig*, Gal. *farceur*, Hiſ. *charlatano*, ἀρεταλόγος. *Juvenal. Sat.* 15. *v.* 25. Riſum fortaſſe quibuſdam moverat, ut mendax aretalogus. *Suet. in Aug. c.* 74. Aut acroamata, & hiſtriones interponebat, ac frequentius Aretalogos. Ad quem locum *Caſaubonus*, Aretalogos cenſeo appellatos miſeros Philoſophos, mera hominum mendicabula, ſectæ fere Cynicæ, aut Stoicæ, qui cum ſcholam, & ſectatores non haberent, convivia beatorum frequentabant, & Rocnulidas ſaturos variis de virtute, & vitiis diſputationibus oblectabant. *Turneb. l.* 10. *Adverſ. c.* 12. Aretalogum putat non tam ab ἀρετὴ, virtus, quam ab ἄρατος, gratus, ac placens derivari, quod Aretalogi grata, ac jucunda auditoribus loquantur. Alii Aretalogos ajunt eſſe circulatores quoſdam, qui in compitis mira de ſuis pharmacis pollicentur: vel fabuloſorum voluminum Scriptores, ut Amadaſii & ſimilium. Alii inter Mimorum ſpecies annumerant. *Salmaſ. ad Vopiſci Aurel. c.* 42.

Arethūſa, ſ. 1. ἀρέθουσα, fl. Siciliæ, apud Syracuſas. Poetæ fabulantur, Arethuſam virginem fuiſſe venatricem, Dianæ comitem, amatam ab Alpheo fl. Elidis, cum Alphei vim poſt longum curſum effugere non poſſet, Dianæ miſeratione in fontem verſam fuiſſe, ac ne amatoris aquis pollueretur, per ſubterráneos cuniculos in Ortygiam fugiſſe Siciliæ inſulam apud Syracuſas, ibique uberrimo aquarum gurgite emergere, unde Syracuſæ Arethuſides dictæ ſunt, Alpheum fuiſſe inſecutum occultis ſubter mare meatibus, & apud Syracuſas in Arethuſam fluere. *Ovid.* 5. *Met.* Vera explicatio eſt, apud Piſas in Elide ingentem fontem eſſe, qui in duos alveos Alpheum, & Arethuſam dividitur. ¶ Plures alii fontes hoc nomine numerantur, in Smyrna, in Chalcide, in Ithaca, in Eubœa, in Bœotia. Hinc epitheton eſſe putatur cujuſcunque fontis, ab irrigando. ¶ Arethuſa item eſt lacus Armeniæ majoris. ¶ Item urbs E. Syriæ, *Forsarſa*, ſub A. Apameno. ¶ Item urbs Macedoniæ. *Rendius*.

Arethuſæus, a, um, adject. ad Arethuſam pertinens, ut Arethuſæi latices, apud *Claud. l.* 2. *de Rapt. Proſerp. v.* 60.

Arethūſis, idis, adject. femin. ab *Arethuſa*, ut Syracuſæ Arethuſides, *Ovid.* 4 *Faſt. v.* 873.

Arethuſius, a, um, ad Arethuſam pertinens, ut Arethuſia proles, *h. e.* Syracuſani, *Silius* 14. 357.

Aretinus, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Aretio, ut Aretina vaſa. *Mart. l.* 14. *epigr.* 98.

Aretium, ii, n. 2. Arretium, *Arezzo*, urbs Hetruriæ, ab Areta Jani filio condita, una ex primis 12. Thuſcorum Coloniis, in monte, & territorio Florentino, ſub magno Duce Hetruriæ, inter Florentiam, & Peruſiam 40. M. P. ab Perúſia 33. M. P. in Occ. æſtivum, a Sena 28. in Or.

Arĭus, a, um, adject. *Areum judicium* apud *Tacit. Ann.* 2. *c.* 55. eſt judicium Areopagi, qui locus a Marte cognominatus eſt. Ἄρειος autem *Martium* ſignificat.

Arieria, ſ. 1. a fero, aqua, quæ Inferis libabatur, ſeu vas vini, quod ſacris adhibebatur. *Feſtus*.

Argei, orum, m. 2. loca quædam Romæ appellabantur, quod in iis ſepulti eſſent quidam Argivorum illuſtres viri, qui cum Hercule Argivo Romam venerant, & in Saturnia ſubſederant. *Feſt. Liv. l.* 1. *c.* 21.

Argēma, atis, n. 3. ἄργεμα, morbus oculorum, al. λεύκωμα, albugo, cum albidum quoddam ulcus oculi infeſtat circulum, quem Irim Græci dicunt. *Plin. l.* 20. *c.* 5. *& l.* 19. *& l.* 28. *c.* 11.

Argēmōna, n. 3. herba apud *Plin. l.* 24. *c.* 19. quæ lappa canaria dicitur.

Argemōne, ſ. 1. ἀργεμώνη, herba ſilveſtri papaveri omnino ſimilis, ita dicta ab effectu, quod oculorum albugines, quæ argemata appellantur, ſanet. *Plin. l.* 26. 7

Argennon, argentum percandidum. *Feſtus*.

Argenon, genus jaſpidis apud *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Argentaria, ix, *l.* 1. ſubſtant. ſubaudi menſa, ſive taberna, ubi æra uſuraria ſolebant perſcribi, *banco*, *o bottega del banchiere*: τραπεζιτῶν ἐργαστήριον, vel officina, in qua argentum cuditur, aut præparatur, *zecca*. *Plaut. Epid.* 2. 2. 25. Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias. Sic Argentarias novas dixit *Liv. l.* 26. *c.* 27. Ad diſtinctionem veterum, quas in foro Tarquinius Priſcus exæruerat. ¶ Item officium argentarii: hinc argentariam facere, vel exercere. *Ulpian. l.* 6. *ff. de edend.* Et *Cic.* 3. *Offic.* ¶ Prope argentarias auctiones fieri ſolitæ. *Cic. pro Cæc. Quinctil. l.* 11. ¶ Eſt etiam idem quod argentifodina, *miniera d' argento*. *Liv. l.* 34. *c.* 21. Veſtigalia magna inſtituit ex ferrariis, argentariiſque.

Argentārium, ii, n. *luogo dove ſi ripone l' argentaria*, locus, in quo argentea vaſa reponuntur. *Ulpian. Dig.* 34. 2. 20. Quod non in argentario paterfamilias ponere ſolebat.

Argentārius, rii, m. 2. ſubſt. *caſſiero*, *banchiere*, Ger. *wechßler*, Gal. *banquier*, *changeur*, Hiſp. *cambiador*, *o banquero*, τραπεζίτης, trapezita, nummularius, mentarius, qui argentarium exercet, hoc eſt apud quem pecuniam deponimus, qui tempore, locove alio nobis reddat. *Plaut. in Curc.* Trapezitam, & argentarium pro eodem accipit. Sed juriſ. *ff. de edend.* dicit, argentarios majores menſarios eſſe, qui multorum pecunias acceptas cuſtodiunt, cum opus fuerit, reddituri, & quorum officium, atque miniſterium publicam habet cauſam, hique rationes conficiunt. Habent præterea alia munera, quod nempe fideju-bent; teſtes ſunt in contractibus, qui apud illos fiunt: eorumque tabulas aſſervant; auctionibus præſunt, accepto tamen lucello, quod eis ex lege præſtituitur. Argentarii etiam dicuntur, qui vendendis auri, argentique ſpeciebus, nummis veteribus, vaſis cælatis, gemmiſque operam dabant, *orefici*. *Suet. in Ner. c.* 5. Argentarios pretiis rerum coemptarum fraudare.

Argentārius, a, um, *di argento*, adject. qui eſt argenti, vel ad argentum pertinet, ἀργύριος. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 103. Auxilium argentarium. *Jabolen. Dig. lib.* 34. *tit.* 2. *leg. penult.* Argentarius faber. *orefice*. *Liv. l.* 26. *c.* 11. Taberna argentaria. *bottega di banchiere*.

Argentātus, *coperto d' argento*, ἀργυρωθὲς, argento tectus. *Liv. l.* 9. *c.* 40. Argentati milites. *h. e.* ſcutis argento cælatis inſtructi. Argentata querimonia, *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 78. quæ argentum una affert ſecum.

Argenteŏlus, a, um, adject. diminut. ab argenteus, ut argenteola ſtitilcula, *Plaut. Rud.* 4. 4. 125.

Argentĕum flumen, nom. propr. eſt fluvii cujuſdam in Gallia, de quo *Lepidus ad Cic. Fam. l.* 10. *ep.* 34.

Argentĕus, a, um, o. 1. 2. *d' argento*, Ger. *ſilberin*, ἀργύρεος, quod eſt ex argento, ut Argentea ſphæra, Argentea ætas. *Ovid.* 1. *Met.* Argentea amica, quæ argento vendita eſt. *Plaut. in Pſeud.* ¶ Item albus, ut argentei crines. *Plin. l.* 2. *c.* 25. Et fons nitidis argenteus undis. *Ovid.* 3. *Met. v.* 407. ¶ *Argenteus nummus*, primo valuit decem aſſes, qui fere reſpondent viginti ſolidis Venetis; deinde ad ſexdecim aſcendit; poſtremo ad duodecim redactus eſt. *Plin.* 33. 3.

Argentiexterebronides, apud *Plaut. Perſ.* 4. 6. 21. ſignificat eum, qui fraude, & fallaciis argentum ab aliquo exterebrat, h. e. elicit, extorquet, *ut cavadenari*.

Argentifex, ĭcis, qui argentum elaborat. *Varr. l.* 7. *L. L.*

Argentifodīna, ſ. 1. *miniera d' argento*, Ger. *ein ilbergrub*, Gal. *mine d' argent*, Hiſ. *minero de plata*, ἀργυρωρυχία, ubi foditur argentum. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Odor ex argentifodinis inimicus eſt omnibus animalibus, ſed maxime canibus.

Argentīna, vel Argentoratum, ἀργεντόρατον, *Strasbourg*, *Argentina*, urbs E. libera, ſub A. Moguntino, caput Alſatiæ, ad Rhenum, inter Baſil. 14. leuc. ad Auſt. & Spiram 13. ad Sep.

Argentoratenſis, e, adject. gentile, ab Argentorato, ſeu Argentina. *Ammian. l.* 17. *in princ.* poſt Argentoratenſem pugnam.

Argentorātum, i, n. 2. idem quod Argentina: dicta ab argento, & cenſu ibi a Romanis collecto. *Ammian. l.* 15. *c.* 27. eſt femin. gen. Inquit enim, Argentoratus barbaricis cladibus nota.

Argentĕus, o. 1. 2. *che tira d' argento*, ἀργυρομιγὴς, cui immixtum eſt argentum. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Ita ferruminatur aurum, quod argentoſum vocant.

Argentum, n. 2. *argento*, כסף, Ger. *ſilber*, Gall. *argent*, Hiſp. *la plata*, ἄργυρος. metallum poſt aurum pretioſiſſimum, quod gignitur ex argento vivo, & ſulphure albo. ¶ Aliquando ponitur pro ſupellectili argentea, ut pro ſcyphis, cochlearibus, &c. *Cicer.* Cum eſſet argentum expoſitum in ædibus. ¶ Sæpiſſime pro pecunia, *Plaut.* Emunxi argento ſenes. ¶ Argentum *factum* eſt, quod in vaſa, &c. elaboratum eſt: *ſignatum* eſt pecunia, in qua ſignum Reip. vel Magiſtr. vel Princ. impreſſum eſt: *infectum*, quod in maſſis eſt, quod & *crudum* dicitur. ¶ Argentum *puſulatum*, ſeu *puſulatum*, etiam ipſum infectum eſt, ſed puriſſimum. Argentum enim dum coquitur, in puſulas, ſive puſulas aſſurgere ſolet. *Turneb. l.* 24. *c.* 2. ¶ Argentum ſumitur etiam pro vaſis argenteis. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 29. *& Cic.* 6. *Verr.* Argentum eluere. ¶ Argentum Romæ primo ſignatum eſt anno Urbis 585. Q. Fabio Conſ. quinque annis ante bellum Punicum primum. Nota argenti bigæ, & quadrigæ fuerant. Inde Bigati, & Quadrigati nummi appellati ſunt. *Plin.* 33. 3. ¶ Argentum accepi, imperium vendidi, *Plaut.* proverbii quadam ſpecie in *Afinaria* dixit, Quia qui accepit munera, libertatem, & arbitrium vendit.

Argentum vivum, n. 2. *argento vivo*, Ger. *quelck ſilber*, Gal. *vif argent*, Hiſp. *azogue*, ὑδράργυρος, genus metalli liquidi, argentum colore, fluida vero conſiſtentia aquam referens, unde & nomen accepit. Hujus duæ ſunt ſpecies, nativum, ſive foſſitium, & factitium, quod ex minio excoquitur. ¶ *Plin.* hydrargyron ab argento vivo diſtinguit; quod foſſile eſt, & nativum, argentum vivum, quod ex minio purgatur, hydrargyron appellat, *l.* 33. *c.* 3.

Argeſtes, is, m. *Ponente maeſtro*, ἀργέστης, ventus flans ab Occaſu æſtivo, qui a Latinis Corus, & Caurus dicitur. *Plin. l.* 2. *c.* 47.

Argēus, a, um, idem quod Argivus. *Horat. l.* 4. *carm.* 6. Tibur Argeo poſitum Colono.

Argi. V. Argos.

Argia, ſ. 1. ἀργία, Adraſti Regis Argivorum filia, Polynicis uxor, mater Theſſandri, quæ Argis Thebas profecta eſt, ut virum a Creonte occiſum ſepeliret, quam ob rem una cum Antigone Polynicis ſorore a Tyranno interfici juſſa eſt. *Hygin. f.* 72. Converſa in fontem fingitur.

Argiletānus, a, um, ad Argiletum ſpectans, ut argiletanæ tabernæ, apud *Martial. l.* 1. *epigr.* 3. Nam prope Argiletum tabernæ opificum erant, & in primis bibliopolarum.

Argiletum, n. 2. locus erat Romæ juxta Palatium, ab Argolo, ſive Argo Argivorum duce, qui ab Evandro hoſpitio exceptus, cum in affectati Regni ſuſpicionem veniſſet, ab Arcadibus inſcio Evandro eſt occiſus, cui Evander tumulum erexit, quem de nomine ejus Argiletum appellavit. ¶ Alii Argiletum dictum putant, quaſi *argillatum*, ab argilla, h. e. creta, cujus eo in loco magna erat copia. *Varr. l.* 4. *de L. L.* ¶ Alii a morte Argi dictum putant, & Argilethum ſcribunt. V. *Virg. Æn.* 8. *v.* 345. *& Serv. ibi*.

Argilla, ſ. 1. *creta*, *terra*, ποτ, Ger. *töpfferde*, Gal. *argille*, Hiſp. *barro*, ἄργιλλος, terra cretoſa, & tenax, qua figuli utuntur ad vaſa facienda. *Cicer. in Piſ. c.* 25. Quid ceſſat hic homulus ex argilla, & luto fictus Epicureus? ¶ Sunt, qui unico l ſcribant, quod etiam convenire videtur cum Græca origine. Contra tamen uſus obtinuit.

Argillāceus, o. 1 2. *di creta*, Ger. *von lett*, ἀργίλλειος, quod ex argilla eſt, aut quod tenax eſt in modum argillæ. *Plin. l.* 17. *c.* 7. Eſt enim alba terra, argillacea, &c.

Argillōſus, o. 1. 2. *abbondante di creta*, ἀργιλλώδης, abundans argilla. *Col.* Olea collibus ſiccis, & argillóſis gaudet. *Plin. l.* 31. *c.* 3.

Argiphontes, is, m. ἀργιφόντης, *h. e.* occiſor Argi: a φένω occido: eſt cognomen Mercurii, qui juſſu Jovis Argum occidit. *Arnob. l.* 6. *pag.* 209.

Argivus, a, um, adject. Argolicus, Græcus. *Virg. Æn.* 2. *v.* 254. Argiva phalanx.

Argo, ſ. 3. ἀργώ, prima navis fuiſſe creditur, qua Jaſon una cum flore juventutis Græcæ in Colchidem navigavit, velluſque aureum a Medea adjutus in Græciam reportavit. Volunt autem, hanc navem Argo appellatam ab Argo architecto, de quo *Flaccus*, Ad cbarum Tritonia devolat Argum, moliri hanc puppim jubet, & demittere ferro robora. *Diod.* a velocitate dictam putat, quaſi ἀργὸς ſignificet velocem, celerem. Sed nobis ἀργὸς otioſus eſt, & piger, quaſi ἀεργὸς, ab α priv. & ἔργον, opus. Alii ab Argivis, qui in ea vecti fuerunt, malunt appellatam. *Cic. l.* 1. *Tuſc. Queſt.* ¶ In Cœlum translata fingitur, & ornata ſtellis 45. Oritur pridie Idus Martii.

Argolĭcus, o. 1. 2. Argivus, ἀργολικὸς. *Virg.* 2. *Æn. v.* 118. Animaque litandam Argolica.

Argŏlis, idis, fœm. 3. Argiva, ἀργολὶς. *Ovid.* 9. *Met.* Argolis Alcmene. ¶ Argolis etiam dicitur regio Argivorum, in qua erant Argi, & Mycenæ. *Pompon. Mela, l.* 2. *c.* 3. *& Plin. in princip. l.* 4.

Argonautæ, ἀργοναῦται, heroes illi, qui cum Jaſone in Colchos profecti ſunt numero amplius quinquaginta, ex quibus præcipui fuere Caſtor, & Pollux, Telamon, Orpheus, Hercules, & Hylas puer, ſic cognominati a navi, qua navigaverunt. *Cic.* 4. *Tuſc.* 1. *de Orat.* De his *Orpheus l.* 2. *& Apollon. in catal. Heroum*, *& Flacc. in Argonaut.* V. Phryxus. ¶ Argonautæ apud *Mart. epigr.* 67. *lib.* 3. ſunt pigri, & lenti nautæ. Nam re vera ἀργὸς otioſus eſt, & piger.

Argonautĭca, neutrum plurale, titulus eſt poematis *Valerii Flacci*, in quo res ab Argonautis geſtas deſcribit.

Argos, eos, ἄργος, n. g. & in plur. num. Argi, orum, g. m. *Argo*, clariſſima urbs Peloponneſi, in Achaja, caput Argiæ, olim Ep. ſub A. Corinthio, nunc A. non procul a Mycenis, dicta ab Argo Rege. Dicta eſt Argos Hippium, ab ἵππος, equus, quia ibi generoſi equi, multique gignuntur. Dicta etiam eſt Dipſion, a δίψος, ſitis, propter aquæ penuriam, quo ſit, ut plures eodem tantur puteo, quod genus eſt apud illos arctiſſimæ ſocietatis. Aliquando dicta eſt Phoronicum, teſte *Strabone*, a Phoroneo primo Rege. Hinc Argivi Græci dicti ſunt, & Argolicus ſinus, & Argolici duces, & Argolica regio. ¶ Eſt item Argos cognomine Pelaſgicum, a Pelaſgis, *Armiro*, opp. Theſſaliæ, in ora ſinus Pagaſæi, Latiſſa prox. ¶ Aliud eſt cognomine Amphilochium, *Anfiloco*, in Epiro, inter Ambraciam, & Caſſiopen, in ſinibus Acarnanum, quod Alcmæon, ejuſque liberi condidere, ut inquit *Strab. l.* 7. ¶ Ipſa etiam Peloponneſus Argos, & Argos Achaicum, & ipſa Theſſaliæ Argos Pelaſgicum appellata eſt. *Strab. l.* 9. *Plin. l.* 4. *c.* 7. ¶ Imo omnis ora litoralis Græciæ dicebatur Argos ab Argia matre Pelaſgi, quæ in ea dominata eſt. ¶ Fuit & Argos Apuliæ oppidum a Diomede conditum, & primum a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellatum, quod deinde Argyrippam, & poſtremo Arpos vocitarunt. ¶ Fuit item hoc nomine canis Ulyſſis, item equus Agenoris, a quo Argos Jaſonis urbs nomen habuit.

Argōus, a, um, o. 2. ἀργῶος, ad Argo navem pertinens. *Hor. in Epod.* 16. *v.* 57. Non hanc Argoo contendit remige pinus. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 436. Argoa ſecuris. *h. e.* qua uſus eſt Argus ad Argo navem fabricandam. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 22. Argoa columba. *h. e.* qua duce Argonautæ navem inter Symplegadas direxere.

Argumentālis, le, adject. ut argumentalis narratio, quæ ſcil. aliquid probat. *Aſcon. Pedian. in Divin. Cic. in Verr. c.* 1.

Argumentātio, onis, *l.* 3. *ratio*, argumentum, rei propoſitæ per argumenta probatio

batio, *prova dalla proposizione*, הוכחה, Germ. *beweisung*, Gall. *argumentation*, Hisp. *argumentacion*, ἐπιχείρημα, συλλογισμὸς, est explicatio, & dilatatio argumenti, seu ejus, quod ad faciendam fidem inventum est, artificiosa expositio. *Cic.* 1. *de Inv.* qui hoc nomine etiam argumentum complectitur. *Cicero* dividit argumentationem in duas partes, Inductionem, & Ratiocinationem. 2. *de Inv.* ¶ Olim erat interrogando. *Cic.* 2. *Leg.* V. Logicos.

Argumentator, oris, qui argumentis utitur. *Tertull. de anim. c.* 38.

Argumentātrix, icis, f. quæ utitur argumentis. *Tertull. de spectac. c.* 2.

Argumentātus, a, um, particip. ab argumentor. *Cic. de clar. Or. c.* 80. Cum essem argumentatus, quantum res ferebat. ¶ Passive *provato con argomenti*. *Anfusius veter. scriptor* apud *Priscian. l.* 8. Omnia argumentata nomina. πιστωτὰ.

Argumentor, aris, d. 1. argumentis ostendo, vel probo, argumentis, vel conjecturis prolequor, *provare*, הוכיח, Ger. *beweiſen*, Gall. *argumenter*, Hisp. *argumentar*, ἐπιχειρῶ, rationibus nitor ad aliquid probandum. *Cicer.* 1. *de Fin.* Argumentandum, & accurate differendum putant.

Argumentōsus, a, sum, o. 1. 2. *argomentoso*, *ingegnoso*, Ger. *der viel beweiſe zeug hat*, *kunſtreich*, ἐπιχειρήσιμος, quod est factum magno argumento, hoc est artificio. *Quintil. l.* 5. *c.* 9. Paulo numerosius opus dicitur argumentosum, id est, nimis argumentorum mole refertum. Adde *Sidon. l.* 9. *ep.* 9.

Argumentum, n. 2. *argomento*, *prova*, הוכחה, Ger. *beweiß*, Gall. *argument*, Hisp. *argumento*, ἐπιχείρημα, est ratio vel certa, vel probabilis, qua res aliqua dubia ostenditur, & confirmatur. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 4. Multis, & gravibus argumentis Deum esse docens. ¶ Sumitur interdum etiam pro materia, quæ in aliquo opere tractatur, quam Graci ὑπόθεσιν vocant, *soggetto*, *somma*. *Cicer.* Quoniam nullum scribendi argumentum mihi relictum est. Sic dicimus, Argumentum comœdiæ, quod Græci periocham vocant, id est, summam totius comœdiæ paucis verbis expressam. ¶ Interdum pro conjectura, *indizio*, *segno*. *Id. in Cat.* Certissima argumenta, atque indicia sceleris. Hinc argumento esse, *servir di prova*. *Cic. Phil.* 2. 16. ¶ Item pro judicio, seu sententia. *Cic. l.* 2. *Off.* Tabulæ novæ quid habent argumenti, nisi ut emas meo pecunia fundum? ¶ Argumentum pro monito, seu documento citat ex *Ennio Gellius l.* 20. *c.* 29.

Arguo, guis, gui, gutum, 3. 3. accuso, incuso, convinco, *far conoſcere*, *riprendere*, *accuſare*, Gal. *reprendre*, *convaincre*, Hisp. *redarguir*, *y reprender*, ἐλέγχω, proprie est ostendere, vel acute ostendere. *Virg.* 4. Æn. Degeneres animos timor arguit. ¶ Sæpe est accusare, vel reprehendere, vel cum solo acc. vel etiam cum gen. criminis certi, aut cum abl. incerti. *Cicer. pro Cæc.* Non modo Æbutium, sed etiam se ipsum arguit. *Liv. l.* 1. arguere regem culpæ. *Cic. Verr.* 7. *c.* 18. Te hoc crimine arguo. *Cic. pro Roſc. Am. cap.* 29. de quibus quoniam verbo arguit. *Id. de Inv. l.* 2. *c.* 11. de crimine arguere. ¶ Aliquando jungitur cum accusativo rei. *Vellej.* 2. 68. 4. Arguunt in eo regei voluntatem. ¶ Et cum infinito. *Liv. lib.* 30. *c.* 23. M. Valerius Lævinus, speculatores, non legatos venisse arguebat. ¶ Apud *Suet. in Calig. c.* 38. Arguebat perperam editi census &c. idcirco puniebat. V. Interpr. *Argutum iri*, explicat *Feſtus*, in diferimen vocari. ¶ Participium *arguiturus Salluſtius* usurpavit *in fragm.* apud *Priscian. l.* 10.

Argus, m. 2. ἄργος, nomen proprium Regis Argivorum, filii Apis, cujus nomine Argivi appellati sunt. Hoc regnante cœpit uti frugibus Græcia, & habere segetes in agricultura, delatis aliunde seminibus. Post obitum Deus haberi cœpit, templo, & sacrificiis honoratus est. ¶ Fuit præterea Argus filius Phryxi, qui arrato ariete in Colchidem transvectus est. ¶ Fuit & alius Argus, πανόπτης a Græcis cognominatus, quod totus oculis constaret, quem poëta fabulantur a Junone constitutum fuisse custodem Ius Inachi filiæ in bovis speciem conversæ. Hunc posita Mercurius Jovis jussu interfecit, unde ἀργειφόντης, cognominatus est. *Cic.* 3. *de nat. Deor. Ovid.* 1. *Met.* Juno autem oculos ejus avis fuæ, hoc est, pavonis caudæ inseruit. *Ovid. ib.* Hinc Argum fallere proverbio dicimus de vehementer astuto. Mystice autem Argus est cœlum stellarum luce distinctum, quibus ineſse quædam species cœlestium videtur oculorum. Io terra est, quam Ægyptii bovis imagine in hieroglyphicis litteris exprimebant. Hanc Argus, hoc est, cœlum stellatum nocturno tempore desuper videtur observare. Mercurius Sol est, qui Argum tunc dicitur occidere, cum luminis sui magnitudine stellas omnes obscurat, earumque conspectum mortalibus eripit. V. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 19. ¶ Argus quoque vocatus fuit navis illius architectus, quæ ab illo Argo dicta est, qua Jason in Colchidem vectus est.

Argutatio, f. 3. *ſtrepito*, תסער, Germ. *geſchwetz*, Gall. *bruit*, Hisp. *eſtalido*, συγχύσεως, strepitus. *Catul. epiſt.* 6. *v.* 11. Tremulique quassa lecti argutatio, inambulatioque, *ideſt* crepitantis lecti quasi garrulitas.

Argutātor, oris, m. 3. *ſofiſta*, *acuto*, מבקיע, Germ. *geſchwetzig*, *ſophiſt*, Gal. *ſophiſte*, Hisp. *ſofiſta*, σοφιστὴς, sophista argutulus, vel argumentator. *Gel. l.* 17. *c.* 5. Procedisset argutatori isti fortasse reprehensio.

Argūte, adv. subtiliter, acute, *acutamente*, *con arguzia*. *Cic. pro Cal. c.* 8. Acute, argute que respondere. Et *l.* 1. *de Or. c.* 4. De rebus difficillimis argutissime disputare.

Argutiæ, arum, f. 1. acumen, elegantia, urbanitas, jocus, *arguzie*, *ſottigliezze*, חכם, Ger. *feine ſindigkeit*, εὐτραπελία, acute, & malitiose dicta, vel facta. *Cic. de Amic. cap.* 13. Nihil est, quod illi non assequantur suis argutiis ¶ In singulari numero *Gell.* 3. 1. Importuna atque audax argutia. ¶ Dicitur etiam de garrulitate soni. *Plin. l.* 10. *c.* 29. *de luſcinia*: Tantæ, tamque artifices argutiæ. ¶ Item de ingeniosis inventis in artefactis: ut de picturis *Plin* 35. 10. *ad fin.* Plurimæ præterea tales argutiæ facetissimi salis, *ingegnoſe*, *e bizzarre invenzioni*. *Id. ibid.* Parrhasius primus symmetriam picturæ dedit, primus argutias vultus, &c. *b. e.* vim, leporem, gratiam. *la galanteria del ſembiante*, inquit Carolus Dati *in vitis Pictor. de Parrhaſio*. ¶ Argutiæ digitorum sunt celeres digitorum motus adhibiti in gesticulando ad verba magis exprimenda. *Cic. in Or. c.* 18.

Argutiŏla, læ, f. 1. ὑπερφυὲς, dimin. *Gel. l.* 2. *c.* 7. Argutiola frivola, atque inanis est.

Arguto. V. in voce sequenti.

Argūtor, aris, dep. 1. *parlottare*, *ticalare*, *romper il capo con ciarle*, loquacem esse, loquendo obstrepere, & obtundere. *Plaut. in Frivol.* apud *Non.* 1. 340. superaboque omnes argutando præfica. *Næv.* apud *Non.* 4. 34. Alii cum tacent, totum diem argutatur quasi cicada. ¶ Dicitur etiam *arguto*, *as*. *Propert.* 1. 6. 7. Illa mihi totis argutat noctibus ignes. *b. e.* obstrepit objiciendo suos amores. ¶ Significat etiam argutias loqui, *dire acutezze*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 192. *Me.* Ego tibi iſtam comprimam linguam. *So.* Haud potes: bene, judicoque affervatur. *Me.* Pergin' argutarier? ¶ Item subsilire, pedes celeriter movendo. Nam *argutus* etiam celerem significat, *Titinn. in Fullonia*, apud *Non. c.* 4. *n.* 34. Ubi tu solitus argutarier pedibus, cretam dum compescis, vestimentaque lavas.

Argutŭlus, m. 2. *ſottiloſ*, ὑγκυμπυκνὸς, dimin. *Cic. l.* 13. *ep.* 18. *ad Attic.* Argutuli libri. *b. e.* subtiliores, & de rebus abstrusioribus agentes. Intelligit enim suos libros Academicorum.

Argūtus, a, um, o. 1. 2. *caſſato*, *ripreſo*, *accuſato*, ἐλεγχθὶς, partic. ab arguor, accusatus. *Plaut. in Pſeud.* Argutus malorum fecinorum. ¶ Quandoque nomen est, idem significans, quod qui argutias habet, callet, subtilis, acutus, festivus, urbanus, concinnus, elegans, *ingegnoſo*, *acuto*, בקי, Ger. *beſchneidet*, *ſpitzfundig*, *oder liſtig*, Gal. *ſubtil*, *ingenieux*, Hisp. *agudo*, *o ingenioſo*, ἄξιος. *Plin. in ep.* Vitassem jamdudum, ne viderer argutior. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 5. Literas argutissimas. ¶ Interdum pro canoro, resonantique ponitur, συνηχὴς, *ſiſonante*, ut arguta hirundo, & arguti homines, qui multum, & celeriter loquuntur. *Virg. Eclog.* 9. Argutos inter strepere anser olores. *Virgil.* 1. *Georg.* v. 143. Argutæ lamina serræ. ¶ Sumitur etiam pro concinno, & elegenti, & *commodiſſimo* modo habente. Hinc *Virg. Georg.* 3. *v.* 8. inter præclari equi dotes enumerat argutum caput. ¶ Item pro celeri. Hinc *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Manus autem minus arguta, digitis subsequens verba non expriment, *b. e.* minus actuosa, & mobilis. ¶ Item pro significante, vel ad significandum aptissimo. *Cic.* 2. *Divin. c.* 12. Arguta exta. *Id. Act.* 6. 5. Argutissimas literas alicui mittere. ¶ Item pro acuto, acri, penetranti. *Plin.* 15. 3. Argutus odor. *Paul.* 3. 25. Argutus sapor, *piccante*.

Argyranche, es, f. ἀργυράγχη, quasi dicas *argentangina*, hoc est angina ab argento inducta. ab ἄργυρος, argentum, & ἄγχω, strangulo. Legitur apud *Gell. l.* 11. *c.* 9.

Argyraspides, m. 2. *quelli*, *che portano gli ſcudi di argento*, ἀργυράσπιδες, qui argentea scuta ferunt, ut Alexandri Magni milites. *Curt. l.* 4. *c.* 13. *& l.* 8. *c.* 4. *& Liv. l.* 37. *c.* 40.

Argyripa, æ, f. 1. appid. Apuliæ Daunie, alio nomine Arpi. *Virg.* 11. Æn. *v.* 246. Ille urbem Argyripam patriæ cognomine Gentis condebat.

Argyritis, f. 3. *ſtiptuma d'argento*, ἀργυρῖτις, spuma argenti. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Ejus tris sunt genera, chrysitis, vel aurea, argyritis, vel argentea, molybditis, vel plumbea.

Argyrodāmas, ἀργυροδάμας, lapillus argenti nitorem habens, al. androdamas, qui impetus hominum, & incundias domat. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Ariadna, æ, & Ariadne, es, f. 1. ἀριάδνη, filia Minois Regis Cretæ ex Pasiphae uxore. Thesei amore capta, qui ab Atheniensibus ex fœdere cum Minoe in Cretam Minotauro devorandus missus fuerat, ei arma, & filum dedit, ut labyrinthi vias signaret, & monstro interfecto incolumis evaderet. Victor Theseus cum Ariadna in patriam reversus est. Sed beneficii immemor abductam in Chium, seu Naxon Insulam ibi Ariadnam deseruit. A Baccho in uxorem ducta est. Interea Bacchus in Indiæ expeditionem proficiscitur. Indis victis inter cæteras captivas duxit in Græcium Regis filiam præstantissima forma. Ariadne igitur etiam a Baccho relicta est. Cum in litore fleret, Bacchus eam in cœlum transtulit, & coronam quandam, quam Venus Ariadnæ fuerat largita, novem gemmis ornatam astris intulit, gemmasque in novem stellas transformavit. Atque hæc est Corona Septentrionalis, vel Gnosia. *Ovid.* 3. *Faſt.* & 8. *Metam.*

Ariadnæus, a, um, adject. possessiv. *Ovid. l.* 5. *Faſt. v.* 345. ex Ariadnæo sidere nosse potes.

Arianis, idis, f. 3. *ſpecie*, herba ignei coloris, cujus tactu Magi tradunt ligna oleo permixta accendi. Nascitur apud Arianos Scythicam gentem. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Aricia, f. 1. *l' Ariccia*, Col. olim, & urbs Latii, nunc oppid & Duc. Campaniæ Romanæ, a Roma 16. M. P. a Velitris 4. Condita dicitur ab Hippolyto Thesei P. & a nomine conjugis appellata. Gignit porros mire magnitudinis. ¶ Juxta hanc urbem Sylva Aricina fuit, in qua Ægeria Nympha, item Lacus Arcinus, qui & Lacus Triviæ, & Speculum Dianæ, *Lago di Nemi*. *Silius* 4. 369. immitem appellat, quia olim ibi Dianæ Tauricæ humana victima cædebatur.

Aricinus, a, um, adject. ab Aricia, ut Vallis Aricina, *Ovid. Met.* 15. *v.* 488. Arvum Aricinum, *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 167. V. Aricia.

Aride, adv. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 27. Amor ardifera lampade aride agit amantes æstuantes, *b. e.* urit, cruciat.

Ariditas, f. 3. quæ & aritudo dicitur, *aridità*, *ſicceità*, צחצחות, Germ. *dürre*, Gall. *ſechereſſe*, Hisp. *ſequera*, ξηρότης, siccitas. *Plin. l.* 11. *c.* 35. Omnem humorem absorbens ariditatem ampliat. ¶ Pluraliter *Arnob. l.* 2. *p.* 69. Imbres ariditatibus temperamenta laturi.

Aridŭlus, a, um, diminut. ab aridus. *Catul. de nupt. Pel. & Thetid. v.* 316. Laneaque aridulis hærebant mollia labellis.

Aridum, i, n. substant. pro sicca terra ponitur. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 26. Nostri simul aridо constiterunt. Et *cap.* 29. Naves, quas in aridum subduxerat, *navi tirate in ſecco*.

Aridus, a, um. *arido*, *ſecco*, יבש, Ger. *dürr*, *verdorrt*, Gal. *aride*, Hisp. *ſeco*, ξηρὸς, siccus, exsiccatus, humorem non habens. Aridus fons, aridus viator. *Virg.* 4. *Georg. v.* 98. ¶ Translate sumitur pro exili, vili, tenui. Aridissimi libri, *Cic. de Orat. c.* 19. Sic arida oratio, idest jejuna. ¶ Aridus victus, id est tenuis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 27. Atque *Id. pro Quinct. c.* 30. Vitam semper horridam atque aridam oppositi protulis sumptibus. ¶ Aridi etiam dicuntur homines, qui male habiti, enectique sunt, *magri*, *ſmunti*. *Plaut. Aulul.* 2. 4. Pumex non ita æque est aridus, atque hic est senex. ¶ Item qui sordido victu, vel præparco utuntur, sive ob inopiam, sive ob avaritiam: quo sensu accipiendum illud *Terent. Heaut.* 3. 3. Habet patrem quendam avidum, miserum, atque aridum. ¶ Aridum sonum *Lucret. l.* 6. *v.* 118. tonitrui tribuit, quem acutum, atque horrificum Nonius interpretatur. Sic *Virg. Georg. l.* 1. *v.* 357. strepitum detractarum arborum aridum fragorem dixit. ¶ Aridum argentum, pro puro, & lucido. *Plaut. Rud.* 3. 4. 12. Alii (quod fere eodem recidit) exponunt bene excoctum, & sonans.

Ariena, pœti nomen, quo sapientes Indorum vivunt. *Plin. l.* 12. *c.* 6.

Aries, ietis, m. 3. *montone*, איל, Ger. *ein widder*, Gal. *belier*, Hisp. *carnero dorado*, *agadi*, mas ovium, & dux gregis, qui integer est, & servatur ad generandam sobolem. Vervex vero, cui inversi, vel adempti sunt testiculi. ¶ Dictus est ab ἄρης, Mars, quasi Martialis. Nam etiam Mathematici dicunt, Arietem, & Scorpionem domum Martis esse. Vel dictus est ab ara, quod aris impoui ad sacrificia soleret. *Virg. Ecl.* 3. Aries nunc vellera siccat. ¶ Fuit item ferram in testudine, machina bellica, sic dictum, quod instar arietini capitis ferri soleret, quod haberet durissimam frontem, qua subruerent muros, vel quod more arietum retrocederet, ut vehementius feriret. *Virg.* 2. Æn. Labat ariete crebro Janua. Adde *Veget. l.* 4. *c.* 14. V. Tesudo. ¶ Aries etiam marinus piscis, sive marina bellua est. *Plin. l.* 9. *c.* 44. ¶ Albo ariete aliena occupare bona. *b. e.* honesto prætextu aliena bona occupare sub specie æquitatis: proverb. est *Plauti Perſ.* 1. 2. 22. ubi al. leg. *ecce*. Est etiam signum constans tredecim sideribus, primum Zodiaci. *Vitruv. l.* 9. *c.* 5. cum Sol arietis signum init. Vide fabulam in voce *Phryxus*.

Arietarius, o. 1. 2. ἀριήτιος, quod ad arietem pertinet, seu quod arietis habet similitudinem. *Vitr. l.* 10. *c.* 19. Arietaria machina.

Arietatio, onis, actus arietandi, ἔσκεψις, *urto*, concussio. *Sen. l.* 5. *Quæſt. Nat. c.* 13. Nonnumquam calor, quem modo Sol fecit, modo ipsa arietatio magnorum inter se corporum conglobationem nubis rupit.

Arietatus, a, um, ariete percussus, *urtato*, *ſpinto*. *Senec. ep.* 54. Arietata inter se arma. Et *de Ira*, *c.* 4. Arietatos inter se dentes.

Arietinus, o. 1. 2. ὁ τὸ κριὸς, quod est ex ariete. *Plin. l.* 30. *c.* 10. Arietinos testiculos.

Arīeto, tas, a. 1. *percuotere*, *cozzare*, נגח, בחיר, Ger. *ſtoſſen*, *abwerffen*, Gal. *heurter*, *battre*, *jetter par terre*, Hisp. *derribar*, *topetar*, κοπτέτω, percutio, dejicio, a militari ariete. *Curt. l.* 9. *c.* 7. Quem Dioxippus arietavit in terram. ¶ *Arietare in re* aliqua est incidere, incurrere. *Senec. de vita beata*, *c.* 8.

Arietator, V. Arietator.

Arimaspi, m. 2. ἀριμασποὶ, pop. Sarmatiæ Europæ, in Moscovia, ubi nunc Ingria, & Duc. Novogradensis, & Pleskoviensis. Unicum in media fronte oculum habere creditisunt, & cum gryphis auri custodibus continue præliari. *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Arimīnenſis, se, ad Ariminum pertineus. *Horat. Epod.* 5. *v.* 42.

Arimīnum, n. 2. *Rimini*, ἀρίμινον, urbs Æmiliæ, seu Romandiolæ, in ora Maris Adriatici, ad ostia Arimini fl. inter Bononiam, & Anconam in Or. 70. M. P. a Pisauro 20. in Occ. æstiv. a Ravenna 35. in Or. hyber. ab Urbino 30. in Bor. Hic Flaminia via ab Urbe Roma perducta terminatur, & Æmilia incipit Placentiam usque protracta. Conditum est anno ante Christum 270. P. Sempronio, & Appio Claudio Coss. ætate Ptolemæi Lagi F. deinde ampliatum ab Augusto, & ornatum ponte lapideo miræ structuræ, denique a Liburnis diruturn, a Diocletiano repositum est, qui arcum triumphalem in eo extruxit.

Arinca, f. 1. ἄρουρα, Gallicum vocabulum, qua teste *Plin. l.* 18. *c.* 8. significatur frumenti genus, quod Græci olyram, Latini siliginem vocant. V. *Rud. l.* 2. *c.* 22.

Ariobarzanes, m. 3. Rex Cappadociæ fuit, amicus, sociusque populi Romani. *Cic. pro Leg. Manil. & in Epiſt. ad Att.* sæpe meminit. ¶ Quater regno expulsus

sus est, & toties est restitutus. Hinc *Hora. l. 1. epist. 6. v. 39.* Ærit eget Cappadocum Rex.

Ariolor, V. Hariolor.

Arion, m. 3. ἄριων, citharœdus nobilis, & Poeta Lyricus ex Methymna Lesbi civitate, qui primus Dithyrambos creditur invenisse. Venit in Magnam Græciam, & Tarenti diu habitavit, ubi, & in aliis urbibus, arte sua ingentem pecuniæ vim cumulavit. Cum in patriam rediret, nautæ de Arione interficiendo deliberarunt, ut illius opibus potirentur. Arion nonnihil spatii ab iis sibi concedi postulavit, quo veluti cygnus moriturus suas sibi exequias caneret. Quod cum impetrasset, stans celsa in puppi, carmen Orthium Dijs marinis cecinit, eoque peracto, se in mare præcipitem dedit. Statim delphinus accurrit, & excepum dorso Arionem vexit ad Tœnarum Laconiæ promontorium, unde Citharœdus se se ad Periandrum Corinthiorum Tyrannum contulit. Periander immissis navigiis cum nihil tibi nautas comprehendit, qui rem, uti gesta erat, confessi, gravissimo supplicio sunt affecti. Hoc merito delphinum Jupiter astris recepit, & stellas novem justit habere. *Ovid. 2. Fast. Cic. 2. Tusc. in fin. Herod. l. 1. & Plut. in Sympos.* ¶ Est etiam Arion nomen equi, quem primum omnium Neptunus, percussa terra tridenti, produxisse fertur. *Claud. Paneg. de 4. Cons. Honor. v. 553.* Si dominus legeretur equis, tua poscerent ultro Verbera Nereidum fabulis nutritus Arion.

Arionius, adject. possessiv. ab Arione. *Ovid. de Arte am. l. 3. v. 326.* Pisces Arionius fabula nota lyræ.

Arista, f. 1. *spica*, שִׁבֹּלֶת, Ger. *Spitz, aehre, aehre*, Gal. *arête*, Hisp. *espiga*, ἄθηρ, ab ariditate dicitur, quod sit omnino arida. Sunt enim aristæ extremæ spicæ partes, quæ primæ arescunt, quæ veluti tela, sive spinæ, sive acutei, frumentum ab avium minorum morsu tuentur. *Cic. de Senect. c. 15.* Fundit frugem spicæ ordine structam, & contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum. ¶ Quandoque accipitur pro ipso frumento, *frumento*. *Virg. 1. Georg.* Chaoniam pingui glandem mutavit arista. ¶ Ponitur pro ipsa æstate, vel anno, *estate, anno*, per metalepsim. *Idem 1. Eclog.* Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.

Aristæus, m. 2. ἀρισταῖος, fil. Apollinis ex Cyrene. *Cic. 3. de Nat. Deor. Justin. l. 13. in fin.* V. Cyrene. In Arcadia late regnavit. Primus & apum, & mellis usum, & lactis coagulum hominibus tradidit, primus salsitialis sideris ortum invenit, *Justin. ibid.* Item fuit inventor olivæ. *Cic. ibid.* Primus quoque apum ex bubulis visceribus reparandarum rationem tradidit invenisse. *Virg. 4. Georg. in fin. Ovid. 1. Fast.* rem totam narrant. ¶ Ex Autonoe Cadmi filia Actæonem genuit. Fertur relictis Thebis in Chium insulam se contulisse, deinde cum Dædalo in Sardiniam, ubi Caralium condidit.

Aristarchēus, a, um, ad Aristarchum pertinens, & dicitur de iis, qui Aristarchi more aliorum scripta, & dicta carpunt. *Vam. l. 7. L. L. pag. 106.*

Aristarchus, m. 3. ἀριστάρχος, nomen Grammatici, qui tantum sibi in Homeri poemate permisit, ut versus, quos vellet, velut supposititios partus, ab Homeri familia subnoverret. Hinc etiam hodie Aristarchos vocamus aliorum scriptorum censores, & criticos severos. ¶ Alius fuit Tegeates, Poeta tragicus. *Hosm.* Fuit item alius Mathematicus.

Aristides, m. 3. ἀριστείδης, Athenienſis, cognomento *Justus*, ideſt justus, filius fuit Lysimachi filii Aristidis. *Plato in Theage, in Menone, in Lachete.* Proficiebat ex consuetudine cum Socrate, postquam a Socrate discessit, sapientiam oblitus est. *Plato in Theage, & in Theæteto.* Justissimus, ideſt optimus habitus est. *Plato in Menone, & in Gorgia. Cic. 3. Offi.* Dux belli detexit Pausaniæ collegæ consilia proditionis cum Xerxe. *Justin. l. 2.* A Themistocle etiam in administranda Republica dissensit, cum esset diversis moribus. Aliquando ob eam causam expulsus est, quod præter modum justus esset. *Cic. 5. Tusc.* Eo mortuo, in ædibus ejus nihil præter veru ferreum inventum est. Civitas tamen beneficiorum ejus non immemor filiabus egregiam ex publico dotem dedit. ¶ Fuit etiam hoc nomine Sophista. Item Thebanus Pictor. Is omnium primus animum pinxit, & sensus expressit omnes, quos Græci vocant ἤθη, dum prior aliquantulum in coloribus. Hujus pictura illa præcipue laudatur, de qua *Plin. l. 35. c. 10.*

Aristifer, ĕra, ĕrum, aristas ferens. *Prudent. περὶ στεφ. hymno 3. v. 52.* Ager dives aristifera segetis.

Aristippēus, a, um, adject. possessiv. *Cic. de Fin. l. 2. c. 6.* Illud Aristippeum.

Aristippus, m. 2. ἀριστιππος, Philosophus ex Cyrene urbe Libyæ in Africa, vel ex Larissa. Posuit summum bonum in voluptate, quæ sensum movet. *Cic. 2. Acad. 2. de Fin. 3. de Orat.* Fuit princeps, & author Cyrenaicorum, & Annicerianorum. *Cic. 3. Offic. 2. Acad. 3. de Or.* Primus Socraticorum mercede philosophatus est. Egit sæpe contra instituta civilia. *Cic. 1. Offic.* ¶ Fuit & alter Aristippus hujus nepos ex filia, Metrodidactus dictus, quasi a matre doctus de qua *Gell. l. 19. c. 1.*

Aristo, onis, m. 3. ἄριστων, Philosophus, Chius patria. *Cic. 2. Acad. 5. Tusc. 3. de nat. Deor.* Fuit discipulus Lysæ. *Idem 5. Fin.* Item Zenonis. *Id. 2. Acad. 5. Tusc. 1. de nat. Deor.* Cognominatus est Scepticus, ideſt quæsitor, considerator, a σκέπτομαι, circumspicio, speculor, delibero. Nihil enim sciri putabat posse, sed de omnibus dubitabat, & inquirebat. *Id. 2. Acad.* Neque formam Dei intelligi posse censebat, neque in Deo sensum esse dicebat, dubitabatque, omnino Deus animans, necne esset. *Id. 1. de nat. Deor.* Nihil bonum dixit esse, ut Stoici, nisi quod rectum, & honestum esset. *Id. de Philos. 3. Fin. 1. de Leg.* Præterea rerum differentiam sustulit, ex. gr. dicebat, nihil interesse inter optime valere, & gravissime ægrotare. Idcirco tanquam naturam ipsam excludens ab omnibus rejectus fuit. *Id. 1. Offic. 1. 3. 4. 5. Fin. 1. de Leg.*

Aristocratia, f. 1. ἀριστοκρατία, optimatum Principatus, ab ἄριστος, optimus, & κράτος, Imperium. Hujusmodi est Veneta Resp.

Aristolochia, f. 1. ἀριστολοχία, herba. Duplex est, longa, & rotunda. Valet ad morsus serpentium. *Cic. 1. & 2. de Divin.* Aurium sordes emundat, & auditum juvat. *Plin. l. 25. c. 8.*

Aristonēus, a, um, ad Aristonem Philosophum pertinens. *Cic. 4. de Fin. c. 15.* Aristonea vitia.

Aristophānes, m. 3. ἀριστοφάνης, facetissimus Poeta Comicus, ex Lindo Rhodi oppido, lege vero Athenienſis, patre Philio, al. Philippo. *Cic. 2. de Leg.* Atticæ linguæ splendore adeo excelluit, ut Dionysio roganti aliquem ejus sermonis eruditum, hunc miserint. Docuit Fabulas 54. Fuit inventor versus tetrametri, & octometri. Deos novos, & peregrinos e civitate ejecit. *Cic. 2. de Leg.* Fuit maledicus, & in carpendis hominum vitiis liberrimus, ac mordacissimus. Socratis æmulus fuit, quem exagitat, & insectatur in Nubibus. Filios habuit Atarotem, Philippum, Phileterum, Comicos omnes. ¶ Aristophanes alter Byzantinus Grammaticus, Apellis filius, dux etiam exercitus, discipulus Callimachi, Zenodoti, & Dionysii. *Cic. 3. de Orat. 5. Fin.*

Aristophanēus, a, um, adject. possessiv. ut Aristophaneus anapæstus, *Cic. in Orat. c. 56.*

Aristophōrum, n. 2. ἀριστοφόρον, discus, vas, quo prandium defertur, ab ἄριστον, prandium, & φέρω, porto. *Festus.*

Aristor, Crotopi fil. pater Agri centoculi, qui ab eo *Aristorides* vocatur. *Ovid. Met. 1. v. 624.*

Aristoteles, m. 3. Ἀριστοτέλης, Philosophus e Stagiris urbe Macedoniæ, unde Stagirites dictus est, fil. Nicomachi medici ex Phæstiade. Fuit parvus, gibbosus, deformis, balbutiens. Sed excelluit ingenii magnitudine. *Cic. 1. & 2. Acad. 1. Tusc. 1. & 2. de Div. 2. de Orat.* Septendecim annos natus Athenas profectus est, ubi viginti annis Platonis se auditorem præbuit. *Id. 1. Acad. 1. de nat. Deor.* Deinde a Philippo in Macedoniam evocatus decem annis Alexandrum instituit, cui quam fuerit carus, vel illud unum abunde magno est argumento, quod Stagiram patriam ejus, quam diruerat, in gratiam ejus instaurarent. *Id. 3. de Orat.* Alexandro deinde in Asiam profecto Athenas rediit, & in Lyceo 13. annis Philosophiam professus est. Fuit institutor Peripateticorum. Docebat enim deambulando, quod Græci περιπατεῖν dicunt. *Id. 1. Acad. 5. Fin. 3. de Orat.* Fuit maximus Philosophus. *Id. 2. Acad. 5. Fin. 1. Tusc.* Motus Isocratis gloria cupit eloquentiam tractare, & Philosophiam cum Eloquentia conjungere. *Id. 3. de Orat. 1. Tusc.* Denique accusatus, quod de Diis non recte sentiret, cedens invidiæ abiit in Chalcidem, ibique reliquum vitæ transegit. Alii alias mortis ejus causas narrant. Excessit ætatis anno 63. sub idem fere tempus, quo & Demosthenes. Aristotelis discipuli numerantur Aristoxenus, Theodectes, Theophrastus. *Cic. in Orat.*

Aristotelicus, a, um, adject. vulgatissimum: cujus loco Ciceroni placet *Aristotelius*.

Aristotelius, a, um, vis Aristotelia. *Cic. de Orat. l. 3. c. 19.* Aristotelia pigmenta *l. 2. ep. 1. ad Attic.* Commentarii Aristotelii, *l. 3. Fin. c. 3.* Ita meliores libri. Al. leg. *Aristoteleos*.

Aristoxēnus, Tarentinus Philosophus, Medicus, Musicus, discipulus Lampri, Zenophili, Aristotelis, cui morienti convicium dixit, quod sibi Theophrastum in scholæ successione præponeret. Excelluit in Musicis. *Cic. 5. Fin. 1. Tusc. 3. de Orat.* Posuit animum in harmonia corporis. *Id. 1. Tusc.* Animum vere sustulit. *Id. ibid.*

Aristus, i, Salaminius, scripsit res gestas Alexandri. ¶ Alius Ascalonitæ frater, is est, quem *Valer. l. 1. hist. Græc. c. 10.* Ciceronis æqualem, & Bruti Magistrum vocat.

Arithmetica, æ, & Arithmetice, es, f. 1. *arithmetica*, ἀριθμητική, numeralis scientia, quæ tractat de numeris, & supputandi ratione, ab ἀριθμὸς, numerus. *Macrob. l. 1. c. 1.* Per arithmeticam sumptus ædificiorum consummantur. *Senec. epist. 88.* Numerare nos docet Arithmetica. ¶ Hæc inter disciplinas Mathematicas prima esse dicitur, quoniam nulla indiget disciplina: Musica autem, & Geometria, & Astronomia, denique omnes artes illius auxilio egent. *Plato in Epinomide.* Duplex est, practica, & speculativa, *Id. in Philebo, & in Civili.* Antiquissima est. *Cic. 5. Tusc.* ¶ Dicimus etiam Arithmetica, orum. *Cic. Att. 14. 12.* In arithmeticis satis exercitatus. ¶ Posterioribus sæculis Arithmeticæ vocabulum ad Astrologiam genethliacam tractum, observat *Savaro ad Sidon. l. 8. ep. 12.* ¶ Adjective *Vitruv. 10. 16.* Arithmeticæ rationes.

Arithmus, i, m. ἀριθμὸς, numerus. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 23. & 28.* vocat *Arithmos* eos sacræ Scripturæ libros, qui *Numeri* inscribuntur.

Aritūdo, f. 3. *ariditè, siccità, secchezza*, pro ariditate. *Var.* apud *Non. 2. 23.* Frigus calore, atque humore aritudinem miscet. *Plaut. Rud. 2. 6. 40.*

Arius, sive Arĕus (græce Ἄρειος, non ἄρριος) Alexandrinus Philosophus fuit, valde carus Augusto. *Suet. Aug. c. 84. Senec. c. 4. Consol. ad Marc.* ¶ Areus Rhetor *Quintiliano* memoratur *l. 2. c. 15.* Et *l. 3. c. 1.* ¶ Arius hæresiarcha notissimus, sæculo Christiano 4. Hic Filium Creaturam, & Spiritum S. creaturæ creaturam esse affirmabat, teste *Augusto. c. 49. de hæres.* ¶ Vulg. perperam scribitur *Arrius*; nam græce est Ἄρριος: nec tamen novus est error. Arator poeta in *Act. Apost. c. 5.* fusa ruit Arrius alvo.

Arīusa V. Arvisia.

Arma, orum, n. 2. *arme, e armi*, כֵּלִים, Ger. *waffen, gewer, und harnisch*, Gal. *armes*, Hisp. *las armas*, ὅπλα, ab armis dicuntur, ideſt humeris; a quibus dependent, ut inquit Fest. ut scutum, gladius, tela, & alia, quibus præliamur. *Servius* docet, arma esse, quæ armos tegunt. Itaque hoc nomine proprie non continentur tela, hastæ, & similia, sed clypei, loricæ, ocreæ, galeæ. Unde *Albinov. eleg. 1. v. 235.* Periit arma inter, & enses. Apud *Ciceronem* vero *3. de orat. & Sallustium* sæpe *tela, & arma*. Sed plerumque hac voce omne genus armorum continetur. *Cic. pro Cæc.* Arma alia ad tegendum, alia ad nocendum. Ital. *arme da difesa, e da offesa. Id. pro Lig.* In armis esse. *Vell. l. 2. c. 87.* Ferre arma adversus aliquem. ¶ *Ad arma* vox est invicem adhortantium ad arma capienda. *Un allarme. Liv. l. 3. c. 15.* Alternæ voces, ad arma. Hinc conclamare ad arma. *Cæs. l. 1. B. C. c. 69. & Liv. l. 6. c. 28.* ¶ Armis ludere dicebantur, qui se armis exercerent. *Vulc. Gallic. de Avidio Cass. c. 6.* ¶ Quandoque arma capiuntur pro bello, sicut toga pro pace. *Cic. Offic. 1.* Cedant arma togæ. ¶ Fraudes quoque & consilia arma dicuntur. *Virg. 2. Æn. 298.* Et quærere consilia arma. ¶ Videntur etiam capi pro insignibus. *Virg. Æn. 1. v. 257.* Armaque fixit Troia. Consueverant enim antiqui suspendere arma in postibus. ¶ Perdere arma pro honestatis rationem deserere apud *Horat. l. 1. ep. 16.* quia arma projicere vel amittere flagitiosum militibus erat. ¶ Arma item dicuntur omnium artium instrumenta. Hinc rusticorum arma rastra, ligones, &c. *Virg. 1. Georg. 1. v. 160.* Arma Cerealia, ideſt ad conficiendum panem. *Id. 1. Æn. 177.* Arma senectutis, artes exercitationesque virtutum. *Cic. de senect. c. 3.* Sic arma coquinaria instrumenta culinæ, & similia. ¶ Etiam vires leonis arma dicuntur. *Vir. Æn. 12. v. 6.* Tunc movet arma leo.

Armamăxa, vel hamamaxa, æ, lecticæ genus apud Persas mulis jungi solitum. *V. Athen. 5. 29. & Curt. 3. 3. 23.*

Armamenta, n. 2. *munizione d' armi, e cose simili*, וְיִרְאוֹת, Ger. *allerley, rüstzeug*, Gal. *utensiles, & instrumens servants a quelque chose ce qui soit*, Hisp. *ayuntamiento de armas*, ὁπλισία, σκεύη, armorum congregatio, ideſt, instrumentorum in omni arte, ut sunt funes, & vela in nautica, rastra, ligones, &c. in agricultura. *Col. l. 4.* Navigia instruuntur armamentis, ministrisque. Et armamenta vinearum. *Plin. l. 17. c. 21.*

Armamentarium, rii, n. 2. *luogo da vigor l' armi, arsenale*, Ger. *ein zeughauß*, Gal. *arsenal*, Hisp. *arsenal, almacen*, ὁπλοθήκη, repositorium armorum, & fere navilium, quale fuit illud, quod Athenis Philon ædificavit, mille capax navium: quale item amplissimum illud, quod hodie Venetiis cernitur. *Liv. de bell. Mac.* Conflagravit armamentarium cum ingenti apparatu machinarum, & tormentorum. Adde *Cic. pro Rab. perduell. c. 7.*

Armariŏlum, i, diminut. ab armarium, *stipo, gabinetto, studiolo. Plaut. Trucul. 2. 1. 35.* Armariola Græca. *& Sidon. l. 8. ep. ult.* Per armariola, & zotheculas nostras.

Armarium, rii, n. 2. *armario*, אוֹצָר, Ger. *kaster*, Gall. *armoire*, Hisp. *armario*, ἀποθήκη, locus, ubi cibaria, libri, & similia reconduntur: *Plaut. in Cap. 4. 2. 10.* Reclusitque armarium.

Armatūra, f. 1. *armatura*, נֶשֶׁק, Ger. *rüstung*, Gal. *armure*, Hisp. *armadura*, ὁπλισμὸς, habitum armorum, vel ipsa arma significat. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Habet cohortes nostra armatura triginta, *ideſt*, similibus, quibus nos, armatas armis. *Id. Philipp. 10. c. 6.* Nostræ sunt legiones, nostra levis armatura, *hoc est*, milites leviter armati. Sic etiam dicitur armatura duplex, armatura simplex, scilicet, qui singulas, vel binas annonas consequuntur, ut ait *Veget. l. 2. c. 7.* ¶ Est etiam armatura militaris exercitii genus, de quo *Veget. l. 1. c. 13.*

Armātus, us, ui, *armatura*, idem quod armatura. *Liv. l. 37. c. 40.* Eodem armatu Cares, & Cilices mille, & quingenti. Et *ibid. c. 41.* Toto fere gravi armatu.

Armātus, a, um, armis munitus, instructus, *armato*, nom. ex particip. ὁπλισμένος. *Cic. pro Cæcin. c. 21.* Armatos, si latine loqui volumus, quos appellare vere possumus? opinor eos, qui scutis telisque parati ornatique sunt. ¶ Et metaphorice *Id. pro Dom. c. 35.* Erat incredibili armatus audacia. ¶ Hinc armati sæpe pro ipsis militibus ponuntur. *Nepos 10. 9. 2.* Navem triremem armatis ornat. Superlat. usus est *Sen. 5. de Benef. c. 4.* Tam per tibi sum, quam multis armatissimis nudi, aut leviter armati. ¶ Armata Venus a Lacædemoniis æde, & simulacro culta. V. *Lactant. l. 1. c. 20. Div. Instit. & Auson. epigr. 42.* ¶ Armatæ preces sunt Principum, qui precibus minas miscent. V. *Cic. ad Attic. l. 9. ep. 13.* ¶ Armata dicebatur Virgo sacrificans, cui lacinia togæ in humerum erat rejecta. *Festus.*

Armenia, f. 1. *Armenia*, אַרְמִנִיָּה, Ἀρμενία, regio Asiæ inter Taurum, & Caucasum montes sita, & a Cappadocia ad Caspium mare usque protensa. Duplex est, major scil. & minor. Major, *Turcomania*, & *Curdistan*, fere tota sub dominio Turcarum, est ultra Euphratem. A Septentr. habet Moschicos montes, & Cyrum fl. a Merid. Taurum M. ab Occ. Euphratem fl. ab Or. partem Hyrcani maris, & Caspium M. Minor, *Avanduole*, tota paret Turcis, & est inter Cappadociam ad Occ. & Sept. Euphratem flu. ad Or. Syria, & Ciliciam ad Austr.

Armenĭtum malum, *armelino*, μῆλον ἀρμενιακὸν, pomum, quod ex Armenia advectum est, medium inter Persica, & prima. Odibus enim ad prunum, carne ad Persicum accedit, quo minus est, & citius maturescit. Hujus generis mala

mala Dioscorides ait alio nomine præcocia vocari. Sed *Gal. l. 2. de alim. fac.* malis Armeniaca discernit a præcocibus, hæcque illis multo præstantiora esse testatur. *Colum. 5. 10. & 11. 2.*

Armeniăcus, & armenius, a, um, gentil. adject. *Virg. Ecl. 5.* Armenias curru subjungere tigres. *Ver. Instrips. apud Grut. p. 253. n. 2.* Aurelio Vero Aug. Armeniaco. ¶ Armeniaca mala, quæ & præcocia dicuntur, *meliaca*. V. Armeniacum.

Armenii, orum, Armeniæ populi. *Martial. l. 5. epigr. 59.* Nunquid apud Parthos, Armeniosque latet?

Armenium, ii, n. genus est pigmenti cærulei, quod ex quodam lapide fit ex Armenia advecto. *Plin. 35. 6. Varr. R. R. 3. 2.* ¶ Item idem quod malum Armeniacum. *Col. l. 10. v. 404.* Armeniisque, & cerealis, pruniisque Damasci &c.

Armentālis, le, o. 3. ἀγελαῖος, quod est ex armento. *Virg. 11. Æn. v. 571.* Armentalis equæ mammis, & lacte ferino nutribat.

Armentarius, rii, m. 2. *custode dell' armento*, קוֹקֵר, Ger. *viehehirt*, Gal. *gardeur de betail*, Hisp. *guarda de ganado*, μαγὸς, ἀγελαῖος, armenti custos. *Varr. l. 7.* Pastor, & armentarius omnis. *Virg. Georg. 3. v. 344.* Armentarius Afer. ¶ Armentarius etiam fuit cognomen Maximiani Galeri Imp. R. quia pastor armentorum fuerat. *Epit. Aurel. Vict. c. 37.*

Armentinus. V. Armentivus.

Armentītius, a, um, idem quod armentalis. *Varr. l. 2. R. R. c. 10.* armentitii greges, & *c. 3.* armentitium pecus.

Armentīvus, a, um, armentitius. *Plin. l. 28. c. 17.* De armentivis loquor. Ubi *Harduinus* consulas, qui vulgatam lectionem, *armentinis*, ut ineptam repudiat.

Armentōsus, o. 1. 2. armentis abundans, ἀγελώδης. *Gell. l. 11. c. 1.* Italia tunc esset armentosissima.

Armentum, n. 2. majorum bestiarum grex, *armento*, בְּקָר, Ger. *grass vieh*, Gal. *troupeau de gros betail*, Hisp. *ganado mayor*, ἀγέλη, inquit *Fest.* id genus pecoris dicitur, quod est idoneum ad opus armorum, ut sunt equi, & boves. Nam equis in bellum curritur, clypei vero boum coriis armantur. *Varro* autem boves armenta vocari voluit, quasi *aramenta*, tertia littera sublata, quod eorum præcipue opera in arandis agris utamur. Unde *Col. l. 7.* Jumenta, & armenta nomen a re traxere, quod nostrum laborem vel onera subvectando, vel arando juvarent. Proprie itaque armenta boves dicuntur, & equi, quamvis etiam alia majora animalia eo nomine dici podint, licet sint ad arandum, aut ad gestanda arma inutilia. Nam cervi, qui ad hoc non sunt idonei, inter armenta computantur a *Virg. Æn. l. 1. v. 185.* ¶ Differt a Grege, qui proprie est ovium. *Virg. 3. Georg. v. 286. V. Grex.* ¶ In singulari numero. *Plin. 8. 42. de equit.* Amissa parente in grege Armenti. ¶ Observat *Nonius c. 3. n. 3.* a veteribus in fœmin. gen. Armentas usurpari. Et Festus, invenies, inquit, fœminine *armentas* apud Ennium positum.

Armidoctor, oris, idem qui Campidoctor, qui sc. tirones milites armaturam docet, ὁπλοδιδάσκαλος. Usi sunt *Veget. l. 1. c. 13. & Lamprid. in Alex. c. 53.* Al. leg. armiductor, & Campiductor. Et *Veget.* ipse tradit ductorem ἀγμοῦχον doctorem dici. V. *Salmas. ad Lamprid. l. c.*

Armiductor, oris, qui arma facit. Legitur hæc vox in *Novella 5. c. 1.*

Armifer, a, um, o. 1. 2. *armigero*, ὁπλοφόρος, arma ferens. *Sil. l. 4. v. 45.* armiferi gens sacra Quirini.

Armiger, armigeri, m. 2. qui arma domini sui gerit, *armigero*, *scudiero*, רוֹמֵחַ, Ger. *waffentreger*, Gal. *ecuyer*, Hisp. *escudero*, ὁπλοφόρος, σκάλτωρ, qui lanceam, scutum, galeamque ferens armatum equitem in prælio sequitur, quod officium olim etiam a summis viris præstabatur. Nam Patroclus armiger Achillis fuit, Achates Æneæ. *Cic. pro Dom. sua, c. 5.* Sergius armiger Catilinæ, stipator corporis. ¶ Sumitur & adjective. *Id. l. 7. epist. 33. Fam.* ex veteri poeta: armigerum corpus. *Sil. l. 7. v. 87.* armiger Deus. *b. e.* Mars.

Armilausa, æ, vestis genus rubri coloris, forte sagum militare. *Isid. Orig. l. 19. c. 22.* Armilausa vulgo vocata, quod ante, atque retro divisa; & aperta est, in armis tantum clausa; quasi Armiclausa. *Paul. Nolan. epist. 22. post init.* Sibi illi habeant armilausam suam, & suas caligas &c. Meminit & *Juvenalis Sebastiani. ad Sat. 3. v. 143.*

Armile, V. Armillum.

Armillæ, f. 1. *bracciali*, *braccialetti*, *smaniglie*, צְמִיד, Germ. *armbende*, Gall. *bracelets*, Hisp. *manillas*, ornamenta in circulorum modum, quæ aurea, vel argentea viri militares ab Imperatoribus donata in sinistris brachiis gerere consueverunt. Dicuntur armillæ ab armis, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant. Unde etiam arma ab his dependentia sunt vocata. *Liv. l. 10. c. 44.* Armillis, aureisque coronis donavit. ¶ Est etiam quandoque collare. V. in armillatus.

Armillātus, a, um, adject. φελλιοφόρος, qui armillas habet. *Sutton. Calig. c. 52.* Manuleatus, & armillatus in publicum procesit. ¶ *Propert. l. 4. el. 8.* Armillatos canes dixit, idest collaribus revinctos.

Armillum, & armile, urceoli vinarii genus, ut *Nonius* 15. 33. ex Varr. interpretatur, sic dictum, quod armo, i. e. humero deportetur, ut ait Fest. *Apul. 6. Metam.* Ad armile redit. Et *l. 9.* Ad armillum revertit. Ad priorem locum *Julianus Florid. p. 192.* Ad armile redit, i. e. ad ingenium, ad notas artes. Prover. est ab anuum bibacitate tractum, quæ, secunde vini odor naribus allatus est, eo statim currunt. Usurpatum est etiam a *Lucil.* apud *Non. n. 45.*

Armilustrium, n. 2. vel armilustrum, ἐνοπλασθήριον, festum apud Romanos quo res divinas armati faciebant, & sacrificantes canebant tubis. Ita *Festus.* Erat igitur quædam lustratio, seu expiatio armis facta. In vet. Glossa: Armilustrium, ἐνοπλασθήριον. Fortasse etiam erat lustratio armorum a Duce facta fato die, de qua *Vulcat. Gallican. de Avid. Cassio c. 6.*

Armipŏtens, o. 3. *potente nelle armi*, *armigero*, ἀκμητὴς, ἀκμαντὴς, armis valens. Unde & Pallas, sive Bellona armipotens dicitur. *Virg. 2. Æn. v. 425.* Divæ armipotentis ad aram procumbit.

Armipotentĭa, æ, *valore nell' armi. Ammian. l. 18. c. 5. (al. 10.)* Armipotentia fretus.

Armisŏnus, o. 1. 2. quod armis strepit. *Virg. 3. Æn. v. 544.* Numina sancta precamur Palladis armisonæ.

Armo, as, a. 1. munio, orno, confirmo, instruo, *armare*, נָשַׁק, Ger. *bewaffen*, Gall. *armer*, *equiper*, Hisp. *armar*, ὁπλίζω, armis induo, seu munio. *Plaut. ad Cic.* Manus, quas jussus in Lepidi perniciem armasset. *Cæs. l. 1. B. C. c. 28.* Armari milites Cæsar jubet. ¶ Sæpe est animare, & stimulare. *Vellej. 2. 49. 3.* Pompejum Senatus auctoritas, Cæsarem militum armavit fiducia. ¶ Significat etiam instruere, munire. *Virg. 10. Æn. v. 140.* Armare sagittas veneno. *Id. 4. Æn. v. 299.* armare classem. *b. e.* armamentis instruere ad navigandum. *Martial. l. 14. epigr. 9.* Armare thecam calamis. *Cic. pro Cluent. c. 67.* armare accusatorem omnibus rebus. *Id. pro Mil.* armare temeritatem alicujus auctoritate publica. *Id. 1. de Invent. c. 2.* armare se eloquentia.

Armogē, es, commissura, & transitus colorum. *Plin. l. 35. c. 5.*

Armoracea, æ, *rmolaccio*, ἀμωράκιον, raphanus agrestis, vel sylvestris, quem Pontici armon vocant, alii leucem. *Plin. l. 19. c. 5.*

Armoricæ Civitates, Armoricus, Hermionia, Britannia minor, *la Bretaigne*, & ejus pars, *Lhyonois*, regio Galliæ Celticæ extrema, ad Oceanum in Occ. & Bor. extensa. Pop. Britones.

Armus, m. 2. *omero*, *spalla*, שֶׁכֶם, Ger. *ein schulteren*, *ein spallen*, Gall. *l'epaule*, *ou l'extremité d'icelle*, Hisp. *espalda*, ὦμος, humerus. *Virg. 3. Georg.* Dextro jactata recumbit in armo. ¶ Differt tamen armus ab humero. Nam humeri proprie eorum sunt, qui recti in cœlum spectant, unde homini soli humeros esse dicimus. *Virg. 1. Æn.* Os, humerosque Deo similis. Armi vero sunt brutorum, quamvis & de hominibus quandoque dicantur. *Hor. Sat. 4. l. 2. v. 44.* Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos. ¶ Hanc vocem Vossius in etymol. *Armilla*, ab *apud*, derivat, quod compagem significat, aut commissuram: Atque hinc patere, ait, ne humeros quidem proprie dici armos, sed humerorum cum brachiis commissuram.

Arna, oppidum excisum Umbriæ. *Sil. Ital. l. 8. v. 457.* ¶ Item urbs Philippidis.

Arna, *Fejo*, est agna, ex Græco ἀρὴν, *Agnis*, agnus.

Arnēis, idis, f. ἀρνεὶς, genus vestis puellaris, fortasse ex pellibus agninis, nam ἀρὴ, ἀρνὸς agnus est. *Varr.* apud *Non. c. 14. n. ult.*

Arnates, m. 3. pop. Umbriæ. *Plin. l. 3. c. 14.*

Arnentis, vel Arnensis, Tribus rustica apud Romanos, omnium ultima, utpote quæ longissime omnium Roma distabat: erat enim in Hetruria, constituta anno U. C. 369. quemadmodum Suburana erat omnium prima. Dicta est ab Arno fluvio. *Cic. in Agrar. 2. 29.* A Suburana ad Arnientem nomina vestra proponat.

Arnobius, i, Afer, insignis Rhetor, Philosophus, & Scriptor Seculi tertii Christiani, cujus extant lib. 8. adversus Gentes. Fuit præceptor Lactantii.

Arnus, *l' Arno*, fl. Tusciæ, qui oritur ex Apennino M. in conf. Romandiolæ, a font. Tiberis 15. M. P. in Occ. Florentiam, ac Pisas interluit, & in mare Tyrrhenum cadit ab ost. Auseris 6. M. P. in Mer. a Libumo 15. in Bor.

Aro, as, n. 1. aratro proscindo, *arare*, חָרַשׁ, Ger. *ackern*, Gall. *labourer*, Hisp. *arar*, ἀρόω, proprie significat terram jam proscissam rursus vomere everto. *Plin.* In arando magnopere servandum est Catonis oraculum. Quid est primum? agrum bene colere. Quid secundum? bene arare. Quid tertium? stercorare. ¶ Per translationem ponitur pro coire. *Plaut. Asin. 5. 2. 24.* Fundum alienum arat, incultum familiarem deserit. *Idest*, alienas mulieres subagitat, uxorem suam deserit. ¶ Transfertur etiam ad navigationem. *Ovid. 3. Trist. el. 12. v. 36.* arare aquas. Sic *Virg. l. 3. Æn. v. 495.* ¶ Et ad rugas seniles. *Ovid. de Arte l. 2. v. 118.* Jam venient rugæ, quæ tibi corpus arent. *b. e.* tanquam sulcis notent, & deforment. ¶ Item de lucro, quod ex agricolatione habemus, usurpatur. *Cic. 5. Verr. c. 47.* Fieri non poterat, ut plus quam decem medimna ex jugere ararent, h. e. perciperent. ¶ Arare litus, proverb. est, idem significans, quod inanem laborem sumere. *Ovid. Epist. Heroid. 5. v. 116.*

Arōma, atis, n. 3. ἄρωμα, sed raro in singulari numero apud Latinos. *Prudent. in pass. Agnetis, v. 72.* Tinctus aromate. ¶ Usitatius plurale, aromata, *droghe*, *spezierie*, quarundam erbarum fructus, odoris, & saporis gratissimi, quibus utimur vel ad fovendum ventriculum, vel ad appetentiam provocandam, ut sunt zinziber, piper, saccharum, & similia, quæ vulg. *species* vocant. *Colum. l. 12. c. 20.* Aromata contusa, & cribrata paulatim inspergere.

Aromaticus, a, um, ad aromata pertinens, *aromatico*, ut Cæsar, odor, calamus aromaticus. *Spart. in Adriano, c. 19.* In honorem socrus suæ aromatica populo donavit. Supple, munera. *Sedul. in hist. Resurrect. Matth. 28.* Cum munere matres mestas aromaticæ.

Aromatītes, m. 1. ἀρωματίτης, gemma, quæ in Arabia, & in Ægypto gignitur, dicta, quod myrrhæ odorem habeat. *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Est item aromatites, vinum aromatibus conditum. *Plin. l. 14. c. 15. 16. & 17.* V. Abrotonites.

Arpi, m. pl. Arpos, Hippium, Argyrippa, urbs ext. Apuliæ Daunix, condita a Diomede, inter Luceriam, & Sipontum 18. M. P. a Fossa opp. 6.

Arpīnas, atis, ab Arpino qui est. *Cic. de Leg. Agrar. 3. c. 2.* Meus paternus, avitusque fundus Arpinas. Et *l. 1. Attic. ep. 16.* Arpinates aquæ.

Arpīnum, n. 2. *Arpino*, opp. Latii, in Samnii confin. hodie castrum Terræ Laboris in Regno Neapolitano, a Sora 4. M. P. in Austr. a Monte Casino 9. in Bor. a Liri flu. 2. ab Aquino 11. in colle excelso, apud Fibrenum fluv. patria M. T. Cic. C. Marii, Plinii, Plauti, &c.

Arpīnus, a, um, ad Arpinum pertinens. *Martial. l. 10. epigr. 19.* Arpinæ chartæ. *b. e.* scripta Ciceronis, qui Arpinas fuit. ¶ Item ad Arpos pertinens, Apuliæ oppidum. *Liv. l. 24. c. 45.*

Arquātus, a, um, o. 1. 2. *cosa torta*, *che ha figura d' arco*, Germ. *gebogen*, *gekrummet*, Gall. *courbe en forme d'arc*, *voute*, Hisp. *arcado*, *torcido*, ab arcus, dicitur, quicquid arcus figuram ullo modo imitatur. *Ovid. 11. Met. v. 590.* Dixit, & arquato cœlum curvamine signans. Al. leg. *arcato*, & *arcuato*. Hinc illa opera, quibus aqua duci solet, *arquata* dicuntur, quod multis arcubus æqualiter distantibus fulciantur. ¶ Dicuntur etiam *arquati*, quos Græci ἰκτερικοὺς vocant, quod virentibus oculis arqui cœlestis colorem imitentur, *itterici*. Hic morbus a Varrone Morbus Regius dicitur. Unde arquatum pecus, quod morbo ictherico, idest Regio laborat. *Col. l. 7. c. 3.* Humana urina remedio est etiam pecori arquato. Adde *Cornel. Cels. l. 3. c. 24.*

Arquitĕnens. V. Arcitenens.

Arquites, m. 3. *sagittarj*, *arcieri*, τοξόται, dicebant antiqui arcu præliantes, quos nunc sagittarios vocant. *Festus.*

Arquus, i, idem quod arcus, Veterum scriptione. *Lucret. 6. 525.* Tum color in nigris existit nubibus arqui. *b. e.* iridis. *Non. c. 3. n. 14.* hoc statuit discrimen, ut *arcus* dicatur fornix suspensus, *arquus* qui in cœlo apparet.

Arrālis, le, qui sub arra, seu arrha fit. *Diocles. l. 3. Cod. de action. empt. & vend.* Ex arrali pacto.

Arrectārius, o. 1. 2. *diritto*, adject. a particip. arrectus, quod est arrectum, ut Asser arrectarius in cratitio pariete, qui arrectus est, sicut transversarius, qui in transversum ponitur. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Rimas in iis faciunt arrectariorum, & transversariorum dispositione.

Arrectus, a, um, erectus, rectus, extensus, elatus, *diritto*, *eretto*, ὀρθόμαστος, ἰσοπαγὴς, *Virg. Æn. 1. v. 152.* Arrectis auribus adstant. Et *Æn. 4. v. 280.* Arrectæque horrore comæ. *Liv. l. 21. c. 3.* Ut pleraque Alpium ab Italia sicut breviora, ita arrectiora. *più erte*. ¶ Item excitatus, *incitato*. *Sallust. B. Jug. 6, 86.* Plebis animos arrectos videt. *Virg. Æn. 5. v. 138.* Laudum arrecta cupido. ¶ Item intentus. *Tacit. 3. Ann. c. 11.* Arrecta civitas omnis, quanta fides amicis Germanici, quæ fiducia reo, &c. h. e. intenta, admirans, &c.

Arrĕpo, V. Adrepo.

Arrepto, as, idem quod repto, vel Adrepo. *Plin. l. 35. c. 10.* Item nobiles Bacchas arreptantibus Satyris.

Arreptus, a, um, *preso*, *colto*, nomen ex particip. ab arripio, statim raptus, apprehensus. *Liv. l. 3. c. 48.* Arrepto cultro. *Horat. l. 1. Sat. 9. v. 4.* Arrepta manu. Et arreptum tempus. *Virg. Æn. 11. v. 459.*

Arrha, vel arra, rhæ, f. 1. & arrabo, vel arrhabo, onis, *arra*, *caparra*, עֵרָבוֹן, Ger. *gottspfenning*, Ger. *arrhe*, Hisp. *senal*, ἀρραβὼν, id, quod dari solet ad confirmationem contractus. *Plin. l. 33. c. 1.* Argumento est consuetudo vulgi ad sponsiones etiamnum anulo exiliente, tracta ab eo tempore, quo nondum erat arrha velocior. *Ter. Heaut. 3. 3. 42.* Ea relicta huic arrhaboni est. Adde *Plaut. Mil. 4. 2. 11.* ¶ Claudius Annalium scriptor arrhabonem pro obsidibus posuit: apud *Gell. l. 17. c. 2.* qui hanc vocem monet inter sordida verba haberi cœptam.

Arrhăbo, V. Arrha.

Arrhenicum, i, o. ἀρσενικὸν, ἀῤῥενικὸν, & ἀῤῥενικὸς, arsenicum. *Plin. 28. 15.*

Arrhētos, ὄῤῥητος, hoc est qui dici non potest: unus est ex zonibus Valentini Hæretici. *Tertull. adverf. Valentinian. c. 33.*

Arridĕo, es, isi, isum, n. 2. subrideo, *ridere di cosa*, *che piaccia*, שָׂחַק, Ger. *anlachen*, Gall. *sourire*, *rire a quelqu'un*, Hisp. *sonreirse*, προσγελάω, ridendo applaudo, vel ritu lætitiam ostendo. *Cic. de fam. Scip.* Hic leniter arridens Scipio. *Terent. Adelph. 5. 4. 10.* Arridere omnibus. ¶ Accipitur & pro placeo, *piacere*. *Idem Attic. l. 13. epist. 21.* Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriderat, vehementer displicet.

Arrīgo, is, exi, ectum, a. 3. *dirizzare*, ex ad, & rego, sign. erigere, elevare, ut arrigere aures, &c. *Virg. 10.* Comasque arrexit. *Plaut. Rud. 5. 2. 6.* Suo mihi sermone arrexit aures. *idest* fecit ut arrigerem. ¶ Dicitur etiam metaphor. alicujus animum arrigere, idest excitare. *Sall. Jug. c. 8.* Eos non paulum Marius oratione sua arrexerat. *Virg. Æn. 12. 251.* Arrexere animos Itali.

Arrīlator, *Festo* est is, qui emptoribus data arrha sibi postulat credi. V. *Scal. ad Fest.* ubi hanc scripturam laudat præ vulgata *arrulator*, vel arilator. Vide & *Gell. l. 16. c. 7.*

Arripio, is, arripui, arreptum, a. 3. corripio, apprehendo, accipio, capio, attraho, per vim addūco, *torre*, *rapire*, *prendere*, *cogliere*, כרף חטף, Ger. *ergrif-*

gressus, Gal. *emporter*, *enlever de force*, Hisp. *arrebatar*, ἁρπαγῇ φέρω. *Cic.* 4. *de Orat.* Si quemcunque patremfamilias arripuiſſetis ex aliquo circulo. *Idem* 1. *de nat. Deor.* Quærit, unde animum arripuerimus. ¶ Dicimus etiam arripere tempus, cauſam, occaſionem, *ſervirſi deli occaſione*. *Cic. Pan.* 5. *ep.* 12. & *pro Cluent. c.* 33. ¶ Avide arripere, celeriter arripere litteras, *Cic. pro Rſc. Com. c.* 21. & alibi. ¶ Arripi, pro accuſari. *Suet. in Vitell. c.* 2. Inter Sejani conſcios arreptus. *Id. in Cæſ. c.* 23. Aliquot criminibus arreptus eſt. *Cic. pro Mil. c.* 22. arripi in quæſtionem. Sic apud eund. arripi in carcerem. Al. leg. *abripi*. ¶ Arripere maledictum ex trivio, *Cic. pro Mur. c.* 6. hoc eſt uti plebeio maledicto. ¶ Dolor aliquem arripuit. *Cic. de fin. c.* 29. ¶ Cognomen ſibi arripere ex aliorum imaginibus. *Cic. pro Sæſt.* 32. ¶ Arripere terram velis, *prender terra*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 477. Ecce tibi Auſoniæ tellus, hanc arripe velis.

Arriſio, onis, riſus, applauſus, *Auct. ad Herenn. c.* 6. Interpellatio, aut arriſio.

Arriſor, ris, m. 3. qui alicui ſubridet, adulator. *Sen. ep.* 27. Stultorum divitum arriſor, & quod ſequitur, arriſor.

Arrius. V. Arius.

Arrōdo, a. 3. idem, quod rodo, vel circumrodo, *redere intorno*. Metaphorice *Cic. pro Sext. c.* 33. Arrodere Remp. Adde *Sidon. l.* 7. *ep.* 6.

Arrōgans, o. 3. ἀλαζών, *arrogante*, qui ſibi temere, atque inſolenter tribuit, quæ in eo non ſunt. *Cæſ.* 3. *bel. Civ.* Ne arrogans in præripiendo populi beneficio videretur. *Macrob. Saturn. l.* 3. *c.* 11. Arrogantiſſimum proverbium *Quintil.* 12. 3. Pigritia arrogantior.

Arroganter, ſuperbe, contumaciter, *arrogantemente*, Ger. *vermeſſentlich*, Gal. *arrogamment*, Hiſp. *arrogantemente*, ἀλαζονικῶς, adv. ſuperbe. *Cic.* 2. *de Or.* Si aſperè, ſi arroganter, ſi turpiter dictum eſſe aliquid videatur. *Id. pro Mur. c.* 37. Nihil dicam arrogantius. *Ovid. l.* 7. *c.* 25. A quo arrogantiſſime exceptus eſt.

Arrogantia, ſ. 1. ſuperbia, inſolentia, intolerantia, faſtidium, *arrogancia*, זָדוֹן, Ger. *vermeſſenheit*, Gal. *arrogance*, Hiſp. *arrogancia*, ἀλαζονία, vitium, quo quis bona, quæ ei non ſunt, ſibi aſſumit. Differt a ſuperbia, quia ſuperbus turgeſcit iis bonis, quæ re vera habet, arrogans temere, & impudenter bona ſibi vendicat, quæ non habet. Sed tamen promiſcue ſuperbia, & arrogantia uſurpantur. *Cic. in Orat. c.* 38. Nec in veritate crimen arrogantiæ extimeſcerem.

Arrogātio, ſ. 3. *adoziione*. Eſt actus legitimus, per quem aliquis in filium aſciſcitur. Dicta eſt, quod per populi rogationem fieret, vel quod tum aſciſcens, tum aſciſcendus de conſenſu interrogarentur. Differt ab adoptione, quod arrogatio puberum eſt, adopſio impuberum. *Gell. l.* 5. *c.* 19.

Arrogātor, oris, *adottatore*, qui arrogat, hoc eſt ſibi aliquem in filium arrogatione aſſumit. *Cæſus Dig.* 1. 7. 2. & *Ulpian.* 1. 7. 19. & 22.

Arrogātus, a, um, *adottato*, arrogatione in alienam familiam aſſumptus. *Aur. Vict. de Cæſarib. c.* 13. & *Marcell. Dig.* 1. 7. 18.

Arrŏgo, as, a. 1. ſumo, aſſumo, aſciſco, vendico, *attribuirſi troppo*, *vantarſi*, לרה בעצמו, Germ. *ihm ſelbſt zumeſſen*, *ihm ſelbſt zuſchreiben*, Gall. *s' attribuer*, Hiſp. *attribuirſe*, ἀλαζονεύομαι, a præp. ad, & rogo, proprie videtur ſignificare *adrogare*, in filium, ac familiarem aſciſcere. *Gell. l.* 5. *c.* 19. Arrogantur ii, qui in alienam ſe ſe poteſtatem tradunt. Unde *arrogatio*. ¶ Arrogare Dictatorem conſuli, *Liv. l.* 7. *c.* 25. ideſt adjungere. ¶ Eſt etiam ſibi aſſumere, cui opponitur *derogo*, *Cic. pro Sex. Roſc. Amer.* 32. Non tantum mihi derogo, tametſi nihil arrogo. *Id. de cl. orat. c.* 85. arrogare ſibi ſapientiam. ¶ Interdum ſignificat petere, rogare. *Plaut. Rud.* 5. 2. 45. Venus hæc volo arroget te. ¶ Arrogare *aliquid alicui rei* eſt tribuere, vel aſſerre, & in bonam quoque partem accipitur. *Horat. l.* 4. *od.* 14. Fortuna laudem, & optatum peractis imperiis decus arrogavit. *Id. de ar. poet. v.* 122. Jura neget ſibi nata: nihil non arroget armis. *i. e.* omnia in armorum vi poſita eſſe putet.

Arrōſor, oris, m. 3. qui arrodit. *Senec. epiſt.* 27. Stultorum divitum arroſor. *i. e.* qui divitum bona abligurit.

Arrōſus, a, um, adject. *corroſo*. *Plin. l.* 10. *c.* 62. Semina arroſa condunt formicæ.

Arrugia, *foſſa*, *d' onde ſi cava l' oro*, Ger. *goldgrub*, χρυσωρυχία, cuniculus ſubterraneus, ex quo effoditur aurum. *V. Plin. l.* 33. *c.* 4.

Arrŭlator. V. Arrilator.

Ars, tis, f. 3. artificium, ratio faciendi, facultas, ſtudium, diſciplina, *arte*, מלאכה, Ger. *ein Kunſt*, Gal. *art*, Hiſp. *arte*, τέχνη. *Auct. ad Herenn. l.* 1. *c.* 2. *Ars* eam præceptionem dicit, quæ dat certam viam, rationemque faciendi. ¶ Artes etiam dicuntur virtutes, & vitia. *Tacit. 1. hiſt. c.* 30. Nemo unquam imperium flagitio quæſitum bonis artibus exercuit. Et *Annal.* 14. *c.* 57. Tigellinus malas artes, quibus ſolis pollebat, gratiores ratus &c. ¶ Item ſtudium, induſtria, ſed cum prudentia agendi. *Ter. Andr.* 1. 1. 4. Quid eſt quod tibi nec ars efficere hoc poſſit amplius? *V.* ibi *Donat.* ¶ Item dolus, aſtutia, *i.* in bonam, & in malam partem. *Virg. Æn.* 2. *v.* 152. Dolis inſtructus, & arte Pelaſga. *Tacit.* 4. *hiſtor. c.* 88. Intelligebantur artes; ſed pars obſequii erat, ne deprehenderentur. *Ovid.* 15. *Met.* Nam te non alius belli tenet aptius artes. ¶ Artes quandoque ſumuntur pro iis libellis, qui præcepta artium continent. *Quintil. l.* 2. *c.* 15. Hæc, opinor, originem ab Iſocrate duxit: ſi tamen vera ars, quæ circumfertur, ejus eſt. Sic *Cic.* Artes Oratorias dixit *Top. c.* 8. ¶ Quandoque & pro ipſis operibus arte factis. *Horat. l.* 4. *od.* 8. Divite me ſcilicet artium, Quas aut Parrhaſius protulit, aut Scopas. ¶ Pro Muſis, quæ ſunt artium liberalium præſides, *Phæd. in prol. l.* 3. *v.* 18. Tonanti canéta Mnemoſyne Jovi Fœcunda novies artium peperit chorum. ¶ Multæ ſunt artium diviſiones, ſed illa celebrior, qua in liberales, & mechanicas, ſeu ſerviles dividuntur. Liberales ſunt, quæ ſola animi ſeu ingenii vi exercentur, ut ſcientiæ, & facultates: ſerviles eas dicimus, quas corporis viribus adhibitis factitamus, ut fabrilis, militaris, nautica &c.

Arsăces, is, m. 3. ἀρσάκης, nomen proprium Parthorum Regis, cujus memoriæ hunc honorem Parthi tribuerunt propter quæſitum, conſtitutumque ab eo Regnum, ut omnes deinde Reges ſuos Arſaces appellaverint, quemadmodum Ægyptii Reges ſuos vocaverunt Ptolemæos, quin & Parthi ipſi ab eo Arſacidæ dicti ſunt. *Juſtin.* 41. 5.

Arſacidæ, arum, m. Arſacis Parthorum regis ſucceſſores, ſeu poſteri. *Tacit.* 2. *hiſtor. c.* 40.

Arſacius, a, um, adject. ab Arſace ductum, & ponitur pro Perſico, *Perſiano*. *Martial. l.* 9. *epigr.* 35. Scis quid in Arſacia Pacorum deliberat aula.

Arſe, verſe, Tuſcorum lingua ſignificat *averte ignem*. *Feſtus*.

Arſenĭcum, ci, n. 2. *arſenico*, Ger. *arſenick*, Gall. *arſenic*, Hiſp. *arſenico*, ἀρσενικόν, ſuccus eſt mineralis, pinguis, inflammabilis, compoſitus ex pinguedine ſulphurea, hydrargyro, & ſpiritu ſalis candido. Duplex eſt, candidum, propr. arſenicum, & flavum, quod auripigmentum dicitur. *Plin. in fi. libri* 34.

Arſenogŏnon, n. 2. ἀρσενόγονον, herba, ſub ſatyrii nomine comprehenſa, ferens ſemen teſtibus ſimile, dicta, quod vino, in quo macerata eſt, epoto, mares generari credantur, ut ſhelygono feminæ. *Plin. l.* 26. *c. ult.* Uvas habet fructibus oleæ ſimiles, ſed aliquanto pallidiores, ſemen vero ad ſimilitudinem papaveris album.

Arŭgineum, ornamentum capitis muliebris. *Feſt.*

Arſĭnoe, *i.* i. ἀρσινόη, filia Ptolemæi Lagi filii, qui Ægyptum poſt Alexandrum tenuit, & uxor Lyſimachi Regis Macedoniæ, forma præſtantiſſima, a cujus nomine Ptolemæus Philadelphus ejus frater urbem condidit in Cyrenaica regione, quæ Teuchoria quoque dicta eſt, *Teuchora*, inter Berenicem ad Occ. 47. & Ptolemaidem in Ort. 45. M. P. V. Coronis.

Arſis, ſ. 3. ἄρσις, Latine dicitur elevatio vocis, ſicut θέσις poſitio eſt, ut in voce *orma*, *or* elevatio eſt, *ma* poſitio. *Diomedes Grammatic. l.* 3.

Artacia, æ, fons apud Læſtrygonas, de quo *Tibul. ad Meſſal. l.* 4. *v.* 6. Nobilis Artaciæ gelidos quos irrigat unda.

Artātus, bonis artibus inſtructus. *Feſt.* V. Artitus.

Arte. V. Artĕ.

Artaxăta, orum, n. pl. *Tauris*, *Teflis*, ἀρταξάτα. Urbs Armeniæ majoris, ad Araxem fl. in Georgiæ Regno, a Gaza 350. M. P. a Niſibi 500. in Bor. & mari Caſpio 120. in Occid. ¶ Item urbs Cappadociæ, inter Cæſaream 24. M. P. & Comanam 42. *Juv. ſat.* 2. *v. ult.* Sic præteritatos referunt Artaxata mores.

Artemiſia, ſ. 1. ἀρτεμισία, Mauſoli Cariæ Regis uxor, inſignis pudicitiæ, quæ virtutem ultra humanæ affectionis fines amaſſe perhibetur. Nam & mortui cineres vino commiſto ebibit, & memoriæ ejus ſplendidiſſimum erexit ſepulchrum. Hinc magnifica omnia monumenta Mauſolea appellantur. *Cic.* 3. *Tuſc. Facin. in Conv. Plat.*

Artemiſia, herba inſignis, quæ ab Artemiſia Mauſoli uxore nomen ſibi arripuit, cum antea Parthenis diceretur. Deſcribitur a *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Artemiſius, m. 2. ἀρτεμίσιος, apud Macedonas menſis Majus dicitur. ¶ Eſt item nomen montis Arcadiæ. *Plin. l.* 4. *c.* 6.

Artĕmon, onis, m. 3. ἀρτέμων, quid ſit, inter eruditos non ſatis convenit. *Baſſius* credit, eſſe velum maximum in navi, eo argumento fretus, quod etiam hodie Veneti maximum navis velum ita vocant: Alciatus, eſſe velum addititium, quod ſcilicet majori velo additur, & aſſuitur, dirigendæ navis cauſa. Nam Græci ἀείρειν, dicunt aſſuere, vel appendere, & ἄρτημα, appendicem. *lege* 242. *Dig. de Verb. ſign.* Malum navis eſſe partem, artemonem non item, *Labeo* ait. ¶ Alii volunt, eſſe navis antennam, ex qua velum ſuſpenditur. *Vitr. l.* 10. *c.* 5. docet, artemonem eſſe, quam noſtri trochleam, Græci ὀπάγοντα vocant. Hæc autem in navibus funes ductarii trahuntur, & armamenta explicantur, ut merito additamentum magis, quam pars navis eſſe videatur. Ait idem Scriptor, machinas id genus tractorias ad onerandas naves eſſe accommodatas, hierique his trochleis navium ſubductiones.

Arteria, ſ. 1. *arteria*, *la canna della gola*, *ſtrozza*, קְרָקִים, Ger. *ein pulsader*, Gal. *artere*, Hiſp. *arteria*, ἀρτηρία, Latine vena vitalis, ſeu ſemita, in qua eſt vitalis ſpiritus mixtus cum ſanguine, quæ motu, atque pulſu febris indicium eſt. Dicta eſt ab ἀήρ, aer, & τηρέω, ſervo. ¶ Arteriæ poſitæ ſubter venas ſunt, præterquam in dorſo, in quo magna arteria, quæ trachea dicitur, eſt poſita ſuper venam. ¶ Non deſinunt micare, propter calorem. *Cic. 2. de nat. Deor.* ¶ Aſpera arteria eſt fiſtula ab ore ad pulmonem, per quam ſpiritus, ſive aer attrahitur, & emittitur, & vox formatur. Apud *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 54. ¶ *Lucretius* neut. gen. uſus, aſperiora arteria vocavit, *l.* 4. *v.* 532. Quemadmodum & Latini aulæum dixerunt quod Græci αὐλαῖαν. ¶ Cum de aſpera arteria ſermo eſt, fere *arterias* num. plur. dicunt Auctores. Revera enim duæ ſunt arteriæ aſperæ, altera, qua eſculenta immittuntur; altera, qua ſpiritus ducitur. *Ad Heren. l.* 3. *c.* 12. Læduntur arteriæ, ſi antequam leni voce pernulliæ ſunt, acri clamore compleantur. *Suet. in Ner. c.* 25. Neque quidquam ſerio, jocove egit, niſi adſtante Phonaſco, qui moneret, parceret arteriis.

Arteriăce, es, medicamentum quoddam ex capitibus papaveris, quod & diacodion appellatur. *Plin. l.* 20. *c.* 19. Eſt autem contra arteriarum morbos. *Scribon. Larg.* 75. ¶ Aliud eſt arteriaces genus ex pomorum ſuccis, cujus confectionem docet *Plin. l.* 23. *c.* 7.

Arteriăcus, a, um, ad arterias pertinens, ut Arteriaca medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 6.

Arteriotomia, æ, ſ. *ſalaſſo dell' arteria*, ἀρτηριοτομία, ſectio arteriæ a medico facta ſanguinis mittendi cauſa. Græca vox ab ἀρτηρία arteria, & τομή ſectio. *Cæl. Aurelian. Tard. l.* 3. *c.* 1. *ad fin.* Item arteriotomiam probant, & uſuram.

Arthrĭſis, idem quod Arthritis: *Prudens. Romani paſſion. v.* 495. Nodoſa torquet quos podagra, & arthriſis.

Arthrĭticus, m. 2. *gottoſo*, ἀρθριτικός, qui laborat arthritide, hoc eſt morbo articulari, ab ἄρθρον, articulus. *Cic. Pato*, *l.* 8. *epiſt.* 23. *Fam.* Coquum etiam te arthriticum habere.

Arthrĭtis, idis, ἀρθρῖτις, morbus articularis, ſc. tumor articuli cum dolore, *gotta artetica*. Dolorem articulorum vocat *Cic. l.* 2. *Attic. ep.* 5. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Gravitudo, arthritis, tuſſis, &c.

Articulamentum, i, n. 2. articulus, articulatio, membrorum junctura. *Scribonius Larg. Compoſ.* 74. & 82. 103.

Articularis, e, & articularius, a, um, adject. ad articulos pertinens, ut morbus articularis, h. e. arthritis, *podagra*, *gotta*. *Plin. l.* 20. *c.* 17. *ſub fin.* & Morbus articularius, apud *eund. l.* 23. *proœm.* & *l.* 32. *c.* 4.

Articularius, rii, m. 2. ſubſt. ἀρθρικός, qui articulari morbo laborat. *Plaut. in ſuppoſitis ad Mercat. v.* 17. Nec podagricus, nec articularius eſt.

Articulātē, cum primis, adv. clare, aperte. *Cic. Att.* 6. 5. Puellæ ſalutem articulate dices. ¶ Articulate pronuntiare, eſt, diſtincte, quibuſdam veluti articulis. *Gell. l.* 5. *c.* 9. Articulate loqui.

Articulātim, ſeparatim, ſeorſum, διαιρέσει, per articulos. *Plaut. in Epid.* 3. 4. 50. Iſtic homo te articulatim concidit. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 26. Puerum obtruncat, membraque articulatim dividit. ¶ Eſt etiam idem quod articulate, *i. e.* clare, diſtincte. *Id. Cic. 1. de leg. c.* 13. Articulatim & diſtincte dicere.

Articulatĭo, onis, in arboribus eſt, cum veluti per articulos, ſeu nodos creſcunt. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Tunc cernitur exereſcentium cacuminum articulatio. Sic *l.* 17. *c.* 21. ¶ Eſt etiam arborum morbus, qui tribus de cauſis accidere ſolet: una, vi tempeſtatum germinibus ablatis: altera, in ſupinum excitis: tertia, culturæ imperitia læſis. Omnes enim earum injuriæ in articulis ſentiuntur. *Plin.* 17. 24.

Articulātus, a, um, *articolato*, quaſi articulis diſtinctus: ut articulata vox differt a ſono. *Solin. c.* 65. Articulata verba.

Articŭlo, as, avi, are, *articolare*, articulis veluti diſtinguo. *Lucret.* 4. 548. voces articulat verborum dædala lingua. *Apul. in Florid.* 2. Eo facilius verba hominis articulantur potentiore plectro, & palato. *Arnob. l.* 3. *p.* 121. Multijuga lingua ſonos articulet.

Articŭlōſus, o. 1. 2. *nodoſo*, Germ. *fohr knodicht*, Gall. *noueux*, Hiſp. *nudoſo*, ἀρθρώδης, plenus articulis. *Quint. l.* 4. *c.* 5. Evitanda conciſa nimium, & velut articuloſa partitio, quæ *ſcil.* orationem nimium multis diſtinctionibus afficit. *Plin.* 34. 16. Radix articuloſa.

Articŭlus, m. 2. nodus, junctura nodus, *nodo*, *giuntura*, Ger. *glied*, Gal. *article*, Hiſp. *articulo*, ἄρθρον, dim. ab artus, & ponitur pro junctura, ſive nodo, vel parte membri. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *ſcil.* 67. Cervix articulorum nodis jungitur. *Cic. Att.* 1. 5. Dolores articulorum, *dolori artetici*. ¶ Sed & in vite nodi dicuntur articuli. *Cic. in Cat.* Tamquam ad articulos ſarmentorum. ¶ Articuli etiam in montibus dicuntur, *colli*. *Plin. in calce oper.* Aquarum copia, nemorum ſalubritate, montium articulis, ſoli fertilitate, pabuli ubertate. Ubi *montium articulos* videtur accepiſſe pro colliculis, & clivis molliter ſurgentibus. ¶ Interdum pro digito, *dito*. *Ov. l.* 2. *de Pont.* Quid ſit utile ſolicitis ſupputat articulis. ¶ Interdum pro momento, ſive punſto, ideſt temporis particula, & pro tempeſtiva rerum faciendarum hora. *Ter. in Adelph.* 2. 2. 20. Vide, ut in ipſo articulo oppreſſit eam. *Cic. pro Quint. c.* 5. In ipſo articulo temporis adſtringeret. ¶ *Curt. l.* 3. *c.* 5. In quo me articulo rerum mearum fortuna deprehenderit, cernitis, *in quale ſtretto punto di coſe*. *Plaut. Men.* 1. 2. 31. Commoditatis omnes articulos ſcio. ¶ Item apud Grammaticos articulus eſt pron. *Hic*, *hæc*, *hoc*, quod in declinandis nominibus diſcernendi generis cauſa præponitur. ¶ Et apud Rhetores articulus membrum eſt, ſeu inciſum periodi, item Fig. al. Diſſolutio, qua pluta diſſolute demptis conjunctionibus dicuntur, ut Ejus virtuti, fidei, ſelicitati commendata eſt: Sed *Auctor. ad Her. l.* 4. duas conſtituit Figuras, unam pro ſingulis membris, quam Diſſolutionem, alteram pro ſingulis verbis, quam Articulum nominat. ¶ Articuli etiam certas particulas, ſeu poſitiones notant. *l.* 142. *Dig. de Verb. ſignif.* Non poſſunt omnes articuli ſingillatim legibus comprehendi. *Arnob. l.* 7. *p.* 243. Ventum eſt ad ipſum articulum cauſæ. *i. e.* ad id, in quo cauſa vertitur.

Artĭfex, ficis, m. & f. 3. opifex, ſciens, & peritus, *artefice*, חָרָשׁ, Ger. *kunſtverſtandig*, Gal. *artiſan*, Hiſp. *artiſta*, *official*, τεχνίτης, qui artem aliquam exercet. *Feſtus* Artifices dictos putat, quod ſcientiam ſuam per artus exerceant, ſive quod apte opera inter ſe artient, qua ex cauſa etiam artes appellatæ ſunt.

Cic.

Cic. Fam. l. 7. ep. 1. Egregius artifex præclaris operibus suis lætatur. Et *in Orat. c. 43.* Consuetudo artifex suavitatis. ¶ Sæpe sumitur pro auctore. *autore. Cic. de Univers. c. 2.* Deum artificem mundi appellat. *Senec. Agam. v. 983.* Sceleris infandi artifex. ¶ Aliquando idem est ac sciens, peritus. *Cic. 4. Acad.* Qui distingues artificem ab inscio? *Sueton. in Calig. c. 32.* Miles decollandi artifex. *Propert. 2. l. 60.* Artifex morbi. *h. e.* medicus. ¶ *Virg. Æn. 2. v. 135.* Artificem absolute posuit pro homine vafro, & dolorum architecto. ¶ Adjective interdum usurpatur pro arte laborato. *Pers. sat. 5. v. 40.* Artificem vultum. *Macrob. 1. sat. c. 13.* Artificem nodum. *Quintil. l. 9. c. 4.* Artifices motus, dixit.

Artificialis, le, artefactus, seu ad artem pertinens, *artificiale*, τεχνικὸν. *Quintil. l. 6. c. 4.* Artificialis ratio.

Artificialiter, adverb. artificiosè, *artificiosamente*, τεχνικῶς. *Quintil. l. 2. c. 17.* Sed nec illa omittenda sunt, quæ in re alius se inartificialiter, alius artificialiter gerat.

Artificiōsè, *artificiosamente*, τεχνικῶς, adv. *Cic. 1. de Orat.* Qui illa artificiosè digesta generatim componerent. *Id. 2. de Nat. Deor. c. 22.* Artificiosus aliquid efficere. *Auct. ad Herenn. 4.* Artificiosissime facere aliquid.

Artificiōsus, o. l. 2. habens artem, vim artificii, *artificioso*, Ger. *Kunstreich*, Gal. *artificieux*, Hisp. *artificioso*, ἐντεχνος, plenus artificio. *Cic. 2. de Fin.* De re obscura, ut Physici, aut artificiosa, ut Mathematici. ¶ Pro eo, qui aliquid arte facit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 22.* Zeno naturam ita definit, ut eam dicat esse ignem artificiosum ad gignendum.

Artifĭcium, n. 2. ars, opificis industria, opus, opera, *artificio, arte*, מלאכה, Ger. *handwerck*, Gal. *artifice*, Hisp. *arte, artificio*, τέχνη. *Cic. pro Cluent.* Medici nihil præter artificium præstare debent. ¶ Et pro astuto invento in bonam partem. *Cic. Fam. l. 9. epist. 16.* Non jam satis est consilio pugnare: artificium quoddam excogitandum est. *Cæs. l. 7. B. G.* Neque acie viciste Romanos, sed artificio quodam, & scientia oppugnationis. ¶ Artificia etiam sumuntur pro ipsis artibus, *arti, mestieri*, ut Artificium sutoris, *mestiere del Calzolayo. Cic. 1. Offic.* Jam de artificiis & quæstibus, qui liberales habendi, qui sordidi sint, hoc fere accepimus. ¶ Artificium item sumitur pro fraude, dolo, *inganno, astuzia. Cæs. ad Oppium post epist. Cic. 8. l. 9. ad Att.* Quorum artificiis effectum est, ut resp. in hunc statum perveniret.

Artĭo, is, ivi, ire, dixere Vet. pro arcto, as, auctore *Nonio* 10. 10. ¶ Artire apud *Catonem*, est, inserere, immittere. Inquit enim *R. R.* 40. Surculum aridum, quem artiveras, eximito: eo artito surculum, quem inserere voles.

Artītus, a, um, bonis artubus instructus, ut *Festus* explicat. *Plaut. Asin.* 3. 1. 19. Ubi sæpe causas dixeris, pendens adversus octo artitos, audaces viros.

Arto V. Arcto.

Artocopus V. Artopta.

Artocrĕas, atis, n. 3. *vivanda di pane, e di carne*, ἀρτοκρέας, cibi genus ex pane, & carne minutim concisa confectum. *Pers. sat. 6.* Oleum, artocreasque popello largior. *Vet. Glossa Steph.* Visceralionem interpretantur.

Artolagănus, ni, m. 2. ἀρτολάγανος, panis genus delicatissimi, quod cum pusillo vino, lacte, oleo, & pipere coquebatur. *Cic. Pat. l. 9. ep. 20.* Dediscendæ sunt tibi sportellæ, & artolagani tui. *Athen. l. 3. c. 29.* Scribit in artolagano poni parum vini cum pipere, & lacte, & oleo, seu adipe modico.

Artopta, æ, f. *sorta di vaso da cuocer pane*, ἀρτύστης, vas quoddam, in quo panis coquitur, nec quivis panis, sed lautior, & delicatior: Græca vox ab ἄρτος, panis, & ὀπτάω, coquo, asso. *Plaut. Aulul. 2. 9. 4.* Ego hinc artoptam ex proximo utendam peto. *Plin. l. 18. c. 11.* Artoptam Plautus appellat in fabula, quam Aulularian scripsit: magna ob id concertatione eruditorum, an is versus Poetæ sit illius. Quidam hoc *Plinii* loco *artoptam* perperam interpretantur de muliere panifica. *Juvenal. Sat. 5. v. 72.* dextram cohibere memento: Salva sit artoptæ reverentia. *h. e.* vereare artoptam in domini delitias, velut in usum sacrorum comparatam, neque audeas tangere panem in ea coctum. Ubi præsertim Græcam appellationem *Juvenalis* irridet more suo. Hic interpretes fere omnes *artoptam* dicunt panis dispensatorem & custodem, quasi sit ἀρτοτηρὸς masc. gen. ab ἄρτος & ὁράω, video. Sed neque Satyrica urbanitas, neque consequentium verborum contextus patiuntur, ut a prima hujus vocis significatione recedamus. ¶ *Hemininæ* panem assum intelligit: quam explicationem sumpsit a *Perseo. Elect. 2. 10.* Verum panis ejusmodi non *artopta*, sed artopticius dicitur, h. e. in artopta assatus: qua de re consulendi Græci Scriptores *Pollux l. 10. c. 25. & Athenæus l. 3. c. 28.* ¶ Neque est prætermittendum, in vet. edit. A. 1473. legi *artocopi* ab ἄρτος, panis, & κόπος, labor, id est panis elaborati, vel ipsius pistoris, qui panem hunc delicatum elaboravit.

Artoptĭtius panis, qui torretur in artopta, sicut *furnaceus*, qui in furno. *Plin. 18. c. 11.*

Artotrăgus, ἀρτοτρώγων, panem manducans, nomen est parasiti apud *Plaut. Mil. 1. 1. 9.*

Artotyrītæ, m. 1. ἀρτοτυρῖται, populi sic dicti ab oblatione, quod panem, & caseum offerent, ab ἄρτος, panis, & τυρὸς, caseum. *Augustin. de Hæresib. n. 28.*

Artro, as, avi, atum, a. 1. significat enatas in agro segetes rursus arando proscindere. *Plin. l. 18. c. 20.*

Artuātim, adverb. per artus, *a membro a membro. Firmic. l. 7. c. 1.* Artuatim concisus.

Artuātus, a, um, in articulos resolutus, vel per artus concisus, laniatus. *Jul. Firm. l. 6. c. 30.* Artuatis visceris partibus. ¶ Est nomen ex particip. a verbo artuo, as, quod significat per artus divido. *Jul. Firmic. 6. 31.* Sic artuatis visceris partibus.

Artus, artuum, artubus, m. 4 plur. num. tantum, *nodi*, Ger. *gliedere*, Gal. *nœuds*, Hisp. *nudos*, ἄρθρα, nodi in corpore animalis, seu partes corporis inter junctiuras, ex duorum ossium coeuntibus extremitatibus resultantes, dicti ab artando, quia alligant membra membris, vel quod inter se artentur. Festus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Digitorum contractio facilis propter molles commissuras, & artus. *Plin. l. 31. c. 6.* Luxata corpora in artus redeunt. *Virg. l. 5.* Et magni membrorum artus. ¶ Quidam distinguunt artus a membris, quod artus dicuntur ossa cum nervis, & venis, membra autem vocamus carnem artus tegentem. Unde membrana, superior membris pars, hoc est, pellis. Sed sæpe confunduntur. ¶ Sæpe vero artus ponuntur pro membris. *Virg. 2. Æn. v. 353.* sopor fessos complectitur artus. *Scribon. Larg. compos. 104.* Artus constringere. *h. e.* membra comprimendo perfricare, *far le fregbe.* ¶ In singulari numero *Lucan. 6. 754.* tunc omnis palpitat artus. ¶ Translate *artus* dicuntur de arboribus. *Plin. 14. 1.* Stat per se vitis sine ullo pedamento, artus suos in se colligens. *Phædr. in append. fab. 4.* tribuit *artus* nodis, & laqueis retis. ¶ Olim etiam *artua, uum*, n. *Plaut. Men. 5. 2. 102.* Ut ego hujus membra, atque ossa, atque artua comminuam.

Artus, a, um, V. Arctus.

Arvāles Fratres, m. 3. Sacerdotes duodecim, quos Romulus instituit, seque inter illos fratrem appellavit, quorum officium erat Cereri, & Baccho pro frugum, & vini ubertate hostias mactare, quæ Ambarvales dicebantur. Ei sacerdotio Acca Laurentia Romuli nutrix tribuit infulas albas, & spiceam coronam pro insigni, quæ prima apud Romanos corona fuit. Hic honor non nisi vita finiebatur, exulesque, & captivos comitabatur, *Mossur. Sabin.* apud *Gell. l. 6. c. 7. Plin. l. 18. c. 2.*

Arvectus, advectus. *Cato R. R. c. 135.*

Arvĕho, is, idem quod advehо. *Cato R. R. c. 138.* Boves arvehant ligna fabalia, frumentum. *Id. ib. c. 135.* Trapetum ubi arvectum erit &c. *at* Veteribus pro *ad* dictum est.

Arverni, ὀρέσιοι, pop. Galliæ Aquitanicæ, ad Elevarim, inter Lemovices, Bojos, Ruthenos, & Gabalos. Horum regio dicitur Alvernia, *Arvergne*, Metropolis Arvernæ, Arverna, Arvernum, Claromons, *Clermont.* ¶ Arverni a Trojanis oriundi fraternitatis nomen cum populo Rom. usurpare voluerunt. *Luc. l. 1. v. 427.*

Arviga, æ, aries, & Arviges hostiæ, quæ cornua habebant, & quarum exta in olla, non in veru coquebantur. Ita *Var. de L. L. l. 4.* V. Haruga.

Arvīnus, a, um, adject. arietinus. *Var. l. 4. L. L. pag. 24.*

Arvīna, f. 1. *grasso, lardo*, חלב, Ger. *fettmacher, feist*, Gal. *graisse*, Hisp. *grassa que está puesta sobre la carne*, λίπος, durum pingue inter cutem. *Virg. l. 7. Æn. v. 627.* Lucida spicula tergent arvina pingui.

Arvīsia vina, *Virg. Ecl. 5. vers. 30.* ubi rectius leg. *Ariusia*, sc. ab Ariusio Chii insula, ubi id vinum proveniebat, omnium optimum inter Græcanica. *Athen.* quoque *l. 1.* Ἀρύσιον vocat.

Arŭla, læ, f. *piccola ara*, parva ara. *Cic. 6. Ver. c. 3.* Ante hoisce deos erant arulæ, quæ &c.

Aruncus, m. 2. *barbetta della capra*, Ger. *geißbart*, Gal. *barbe de chevre*, Hisp. *la barba de las cabras, o cabrones*, τράγειον, villus a caprarum mento dependens. *Plin. l. 8. c. 50.* Villus, quem aruncum vocant.

Arundĭfer, adject. ferens arundines. *Ovid. 5. Fast. v. 637.* Tybris arundiferum medio caput extulit alveo.

Arundinācĕus, o. l. 2. *rosa, che ha forma di canna*, καλαμώδης, similis arundini. *Plin. l. 18. c. 7.* Frumentis folium arundinaceum.

Arundinētum, n. 2. *luogo, dove sono molte canne*, Ger. *rohrbusch*, Gal. *lieu planté de roseaux*, Hisp. *canal*, καλαμών, locus, ubi arundines consitæ sunt. *Plin. l. 10. c. 32.* In arundinetis canunt. Adde *Suet. Ner. c. 48. & Cat. R. R. c. 6.*

Arundĭnĕus, o. l. 2. καλαμίνος, quod est ex arundine. *Plin. l. 10. c. 29.* Frondo arundinea, *Virg. 4. Georg. v. 265.* Arundinei canales.

Arundĭnōsus, o. l. 2. adject. καλαμῶδης, abundans arundinibus. *Carsul. carm. 36. v. 13.* Cnidumque arundinosam colis.

Arundo, f. 3. *canna*, קנה, Ger. *rohr*, Gal. *canne, roseau*, Hisp. *cana*, κάλαμος, aquaticus frutex. *Liv. l. 7. Bel. Pun.* Alia arundine texta, stramento intecta. ¶ Et quoniam ex arundinibus fiebant sagittæ, quandoque arundo ponitur pro sagitta, *saetta. Virg. l. 7. Æn. v. 499.* Perque ilia venit arundo. ¶ Est etiam arundo, a qua hamus pendet, quo pisces capiuntur. *Tibull. l. 2. eleg. vlt.* Hæc captat arundine pisces. ¶ Item bacillum viseo illitum, quo capiuntur aves. Hinc proverb. Arundo alas verberat; de eo, qui aliqua arte se captum sentit. *Plaut. Bacchid. 1. 1. 17.* ¶ Item fistula ex arundine. *Virg. Ecl. 6. v. 8.* Silvestrem tenui meditabor arundine Musam. ¶ Item calamus scriptoris. *Pers. sat. 3. v. 11.* Inque manus chartæ, nodosaque venit arundo. ¶ Scribitur & *harundo* cum aspiratione.

Arundulatio, onis, f. 3. suppositio arundinum ad ramos arborum fulciendos, *Varr. l. 1. R. R. c. 8.* ¶ Scribitur & *harundulatio.*

Arunx, m. 3. vates Tuscus, divinandi scientia insignis. *Luc. l. 1.* ¶ Est item nomen viri, qui Camillam occidit. *Virg. l. 11. Æn.* ¶ Fuit etiam Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui Junium Brutum in pugna interemit, & ab illo vicissim hasta transfixus est. *Liv. l. 1.*

Aruntius, Augusti tempore scripsit de bello Punico, stylo Sallustiano. De eo *Senec. epist. 114. & Tac. Ann. 1. c. 8. & 6. c. 7. &c.* ¶ Aruntius Stella celebris poeta, inter alia Domitiani victoriam de Sarmatis carmine celebravit.

Arupīnas, atis, qui est ex Arupino, seu Arupeno oppido Iapydiæ, quod nunc *Aufperg* dici putant. Hoc Messala expugnavit. *Tibull. l. 4. carm. 1. v. 110.* Testis Arupinas & pauper natus in armis.

Arūspex, V. Haruspex.

Arvum, i, ab arando, ager qui aratus, non satus est, ut *Varr.* ait *l. 1. R. R. c. 24.* שדה, Ger. *acker*, Gal. *camp*, Hisp. *campo*, ἄρουρα, ab arando. Dumosa arva, apud *Luc. l. 6. v. 33. Virg. 2. Georg. v. 261.* Optima putri arva solo. ¶ Revera adjectivum est, ut Nonius exemplis probat, & *arvus ager*, legitur apud *Plaut. Trucul. 1. 2. 47. Varronem, & Ipsd. l. 15. Orig. c. 13.* ¶ Translate *Lucret. l. 4. v. 1104.* Arva muliebria pro muliebri natura posuit. Et *Virg.* genitale arvum, *Georg. 3. v. 136.* ¶ Dicitur etiam de regione, *paese. Ovid. 4. de Ponto el. 7. v. 3.* Aspicis en, Præses, quali jaceamus in arvo. ¶ Arva *Neptunia* est mare. *Virg. 8. Æn. v. 695.* ¶ Olim, *arvæ, arum*, f. *Pacuv.* apud *Non. 3. 15.* Posthquam calamitas plures annos arvas calvitur.

Arx, arcis, f. 3. *rocca*, מצודה, Ger. *eine festung*, Gal. *forteresse*, Hisp. *fortaleza*, ἀκρόπολις, ἄκρα, ab arceo, vel ab ἄκρος, proprie significat locum excelsum. Unde sæpe montibus tribuitur. *Virg. l. 1. Georg. v. 240.* Ripheæ arces: & *l. 2. v. 534. de Urbe Roma.* Septemque una sibi muro circumdedit arces: h. e. colles. ¶ Atque hinc quidquid in quaque re summum est, arcem dicimus: Sic, capitis arcem pro vertice, *Claudian. Paneg. de 4. Conful. Honor. vers. 235.* Arcem mentis, *Stat. Silv. 2. v. 131.* Arcem veri, *Petron.* Arcem eloquentiæ, *Quint.* Arcem Musicæ, *Prisc. in præfat.* ¶ Quia vero castella, & munimenta arcendis hostibus, tutelæ causa in arcibus collocari solent, ideo ipsa structura arx appellata, *Rocca, Castello, Forteresa*, ἀχύρωμα. Sic Arx Tarpeja, pro Capitolio. *Aston. in Divin. Cic. & Virg. Æn. 2. v. 322 & Nep.* etiam 20. 3. 3. ¶ Translate id omne, quo maxime nitimur, arx appellatur. *Cic. l. 1. Fam. ep. 9.* Non potuo magis in arcem illius causæ invadere. Et *Divin. in Verr. c. 5.* legent repetundarum, arcem Sociorum vocat. Sic ab *eod. Catil. 4.* Roma dicitur Arx omnium provinciarum. ¶ Arcem ex cloaca facere, veteri proverbio dicuntur, qui hominem nihili magnifici in cœlum laudibus extollunt. *Cic. pro Cn. Plancio.*

Arytæna, vas ab hauriendo sic dictum. *Festus.*

A ANTE S.

As, assis, m. 3. *asse*, ἀσσάριον, ab *as* ductum, nummi æreni genus, qui libralis initio fuit, æs grave sæpe ab Auctoribus appellatus. Postea cum populus R. ære alieno premeretur, ex singulis assibus sextantarii, i. e. sesibres, deinde unciales, & demum lege Papiria semiunciales facti, ut docet *Plin. l. 33. c. 3.* Hujusmodi igitur nummi in stipem dari solebant. *Suet. Aug. c. 91.* Cavam manum asses porrigentibus præbens. ¶ Volebat autem as duos solidos Venetos. ¶ Assis æstimare, id est, parvi facere, *Catull. ep. 5.* ¶ Accipitur etiam *as* pro quacumque re integra, sed præsertim pro hæreditate: Sic hæres ex asse est is, ad quem tota hereditas transit, ὁ ἐπὶ πᾶσι κλήρος. *Mart. l. 3. ep. 20.* Idem te moriens hæredem ex asse reliquit. Dicimus etiam ex asse satisfacere, & ex asse possidere: Et *Sidon.* proverbio dixit: ex asse historiam texere, ex asse cognoscere, ad assem differere, h. e. solide, plene. ¶ Assis divisionem, & partes persequitur *Ulpian. l. 30. de hæredib. instituend. §. 2.* Hæreditas, inquit, plerumque dividitur in duodecim uncias, quæ assis appellatione continentur: habent autem hæ partes propria nomina, ut sextans, quadrans, triens, quincunx, semis, septunx, bes, dodrans, dextans, deunx, as. Quæ omnia vide suis locis. ¶ Assis, & partium ejus vocabula tributuntur etiam omnibus rebus mensurandis, & numerandis, ut triens, quadrans, quincunx accipiuntur pro calicibus, seu mensura poculorum. *Propert.* Cum fuerit multis exacta trientibus hora.

Asa antique pro ara. In *fragm. antiquæ legis* apud *Gell. 4. 3.*

Asa fœtida, σίλφιον, vel asa putida, herba, al. laser.

Asaroticus, a, um, ad asarota pertinens, tessellatus. *Sidon. c. 23. de Narbona:* Aureaque portas exornas asaroticis lapillis.

Asarōtum, n. 2. *pavimento fiorentino*, ἀσάρωτον, pavimentum picturæ arte elaboratum, a Græcis inventum, sic dictum, quod verri non debeat, ab α priv. & σαίρω, verro, purgo scopis. Solebant quippe purgamenta cœnarum, quæ ἀπόκαθαρτα vocantur, e pavimento everri, dum subtegulanea pavimenta in usu erant: postea asarotis inventis cessavit usus scoparum, manibusque colligi purgamenta coperunt, pavimenta vero spongiis mundari. ¶ Xenodorus primus claruit in faciendis asarotis, quæ miro artificio parvulis testulis in varios colores tinctis, & imagines pictis stravit. *Stat. l. 1. Silv. 3.* Gaudet humus, subeuntque novis asarota figuris.

Astrum, n. 2. ἄσαρον, teste *Plin. l. 12. c. 13.* herba, al. baccar, foliis habens similia hederæ, rotundiora tamen, & molliora, florem purpureum, radicem Gallici nardi, semen acinosum, saporis calidi, & vinosi.

Asbestinum, n. 2. *lino, che non s' abbrucia*, ἀσβέστινον, genus lini, quod igne non absumitur. Vivum id vocant. *Plin. l. 19. c. 1.*

Asbestus, m. 2. ἄσβεστος, inextinguibilis, lapis ferrei coloris in montibus Arcadiæ, qui sic ardet, ut non possit extingui. *Pl. l.* 37. *c.* 10.

Asbolus, canis Actæonis, ab ἀσβόλη, fulgor, a colore pilorum. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 238. & villis Asbolus atris.

Asca, f. 1. urbs Siciliæ, condita ab Elymo. *Serv. in* 5. *Æn.*

Ascalabotes, m. 3. ἀσκαλαβώτης, animal ex genere stellionum. *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Ascalaphus, fil. Acherontis, & Orphnes Avernalis Nymphæ. Hic vidit Proserpinam, quæ a Plutone rapta fuerat, septem grana mali Punici ex arbore decerpsit in horto comedentem. Cum Ceres Eliæ suæ reditum a Jove ea lege impetrasset, si nihil apud inferos gustasset cibi, Ascalaphus eam prodidit. Indignata Proserpina, sibi Ascalaphi indicio negatum esse reditum, convertit eum in bubonem avem funestam, & tristium semper rerum nuntium. *Ovid.* 5. *Met.*

Ascaloo, Ascalo, *Scalona*, Urbs Palæstinæ marit. E. sub Pat. Hierosol. una ex quinque primis Philistinorum urbibus, *inter* Azotum ad Sept. & Anthedonem ad Austr.

Ascalonia, & ascalonium, *scalogne*, Ger. *eschlaue*, Gall. *echalote*, Hisp. *escalona*, ἀσκαλώνιον, κρόμμυον, cæpæ genus, quod in Ascalonis agro plurimum nascatur. *Plin. l.* 19. *c.* 16.

Ascalonius, a, um, qui est ab Ascalone. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Ascalonia cæpa.

Ascania palus, vel Ascanius lacus, *Lago di Nices*, Turc. *Iznich*, & *Aesa*, pal. Mysiæ, seu Bithyniæ, apud Nicæam urb. inter eam, & Dascylium, in quam, & ex qua Ascanius fl. ingreditur.

Ascanius, ii, qui & Ilus, Julus dictus, ἀνάκτιος, Æneæ ex Creusa Priami Regis filia natu maximus, qui, incensa Troja, una cum Patre in Italiam venit, & post ejus mortem Lavinii regnavit annos octo & triginta. Albam longam condidit, eoque Regni sedem transtulit. Alii narrant, Ascanium hunc non Creusæ, sed Laviniæ filium fuisse. V. *Dionys. l.* 1. &c. *Virg. Æn.* 1. *v.* 267. At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo Additur, Ilus erat, dum res stetit Ilia regno. ¶ Adjective Ascania terra, apud *Plin. l.* 5. *c.* ult.

Ascarius. V. Hastarius.

Ascaules, m. utricularius, h. e. qui utrem, cui tibia inserta sit, inflat, & sonat, ἀσκαύλης. *Mart. l.* 10. *ep.* 3. Et concupiscat esse Canus ascaules.

Ascendo, & adscendo, is, di, sum, n. 3. *ascendere, salire, montare*, עָלָה, Ger. *auf steigen hinaufgehen*, Gal. *monter*, Hisp. *subir arriba*, ἀναβαίνω, ex ad, & scando, significat sursum, sive ad aliquid scando. *Ter. in Adel.* 4. 5. 69. Navem ascendit. ¶ Ascendere equum, & in equum, *Cic. de Senect. c.* 10. *Liv. l.* 23. *c.* 14. ¶ Ascendere in concionem, est in eum locum scandere, unde oratio solet haberi ad populum. *Cic. Att.* Hic in concionem ascendit. *l.* 4. *ep.* 2. ¶ Ascendere ad honores, *Cic. de clar. Orat. c.* 68.

Ascensibilis, le, qui ascendi potest, *Cal. Aurel. Tard.* 3. *c.* 2. Ascensibili itinere gradiantur.

Ascensio, & Adscensio, onis, f. 3. verbale, ascendendi actus, *ascesa, salita*, ἀναβασις. *Cic. de clar. Orat. c.* 36. Quorum (oratorum) quæ fuerit ascensio, & quam in omnibus rebus difficilis perfectio, ex eo quod dicam existimari potest. Al. leg. *assensio*. ¶ Ascensionem facere pro ascendere. *Plaut. Rud.* 3. 2. 7. Ad hirundininum nidum visa est simia ascensionem ut faceret, admolirier.

Ascensor, oris, m. *salitore*, ἀναβάτης, qui ascendit. *Hieron. in Jes. l.* 1. *Rufin.* Ascensor montis Dominici.

Ascensus, m. 4. *ascesa*, ἀνάβασις, pro ascendendi actu. *Cic. pro Domo*, Ab ejus templi aditu, atque ascensu repulisti. *Liv.* 25. 36. Hosti aditum, ascensumque difficilem præbere.

Ascensus, a, um, *salito*, partic. ab Ascendo, *Prop.* 4. 3. 63. Ne, precor, ascensis tanti sit gloria Bactris.

Ascia, æ, f. 1. dolabra, *ascia*, מקצוע, Ger. *beyl, beihel*, Gal. *hasche*, Hisp. *azuela*, ἀξίνη, fabri lignarii instrumentum, quo fabricæ materiæ dolantur. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Citissime ascias retundit. ¶ Item fabri murarii instrumentum, quo calx maceratur, *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. Sumatur ascia, & quemadmodum materia dolatur, sic calx in lacu macerata asciatur: Si ad asciam offenderint calculi, non erit temperata, &c. ¶ *Sub ascia dedicare*, formula est, quæ in Veteribus sepulcris sæpe invenitur: significat autem recens sepulchrum usui dicare, hoc est cadaver inferre, dum adhuc sub ascia est opus. Vid. *Mazochium in tripod. Camp. Amphith. c.* 3. *p.* 90. Nisi forte sepulcrum sub ascia est sepulcrum asciatum. V. Salmasium ad Trebell. in trig. Tyrann. cap. 32.

Ascia loca (ἄσκια) dicuntur, in quibus meridie nullæ sunt solis umbræ, *Plin. l.* 2. *c.* 73.

Ascio, as, are, *asciare, polire, purgare*, ascia cædo, vel dolo, aut purgo. *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. ascia materiam dolare, dixi: & calcem in lacu maceratam asciare, h. e. calculis & scabritie purgare. Adde *Pallad. l.* 1. *tit.* 14. V. Ascia.

Ascisco. V. Adscio, vel Adscisco.

Ascitæ, m. 1. ἀσκῖται, Arabes dicti sunt, ab utribus, quos Græci ἀσκοὺς vocant, quod bubulos utres binos sternentes piraticam exercent. *Plin. l.* 6. *c.* 29.

Ascites, ἀσκίτης, hydropis species, in qua plus sese humoris promit, spiritus autem minus, cui opponitur tympanites, in qua plus spiritus, quam aquæ. *Cal. Aurel. Tard.* 3. 8. *Plin. Valer.* 3. 12.

Ascius, ii, ἄσκιος, sine umbra, ab a privat. & σκιὰ umbra. ¶ Ascii dicuntur Zonæ Torridæ incolæ, quando Sol ipsis verticalis est: tunc enim corpore nullas umbras faciunt. Sic Ascia loca *Plin. l.* 2. *c.* 73. dixit, quæ umbra carent.

Asclepia, orum, vox Græca est, & significat festa in honorem Æsculapii, qui Ἀσκλήπιος dicitur. *Pollux l.* 1. *c.* 1. *n.* 32. ¶ Sunt etiam agones quidam in *Inscript. Smetii p.* 304. & 415.

Asclepiades, m. 3. ἀσκληπιάδης, nomen Historici Cyprii, eo tempore, quo Pygmalion regnabat in Oriente. ¶ Alius fuit Philosophus cæcus, quem ferunt, cum quidam quæreret, quid ei cæcitas attulisset, respondisse, ut puero uno esset comitatior. ¶ Fuit & alius Asclepiades Prusiensis medicus, qui cæteros Medicos Eloquentia vicit, amicus Lucii Crassi. *Cic. l. de Orat.* Hic lapsu scalarum interiit. ¶ Fuit & alius Asclepiades, Poeta, a quo carmen Asclepiadeum dictum est.

Asclepiadeum carmen, quod & chorambicum dicitur: cujus exempla multa in *Horatio*, ut illud. Mecænas atavis edite regibus.

Asclepias, adis, f. 3. ἀσκληπιὰς, herba tamos oblongos, & hederæ folia habens, dicta ab Asclepio inventore. *Dioscor. l.* 3. & *Plin. l.* 26. *c.* 5.

Asclepiodotum, i, n. Ἀσκληπιόδοτον, medicamentum præstantissimum, & exquisita arte compositum, præsentissimum ægro remedium afferens, tanquam ab ipso Æsculapio datum sit: ab Ἀσκληπιὸς Asclepius, & δίδωμι do. Gentiles ita appellabant ea medicamenta, quibus sumptis statim convalescebant. Legitur apud *Tertull. in Apologet. c.* 23.

Asconius Pedianus, m. 2. Grammaticus, & Historicus sub Nerone, vel ut alii volunt, sub ipso Augusto, clarissimus, qui in Ciceronis orationes reliquit commentarios. Vixit annos 85. sed 12. in cæcitate. *Euseb.* V. *Scalig. Animadvers. in Euseb.*

Ascopera, æ, f. *valigia, sacchetta, borsa di cuoio*, ἀσκήρα, sacculus pelliceus, ab ἄσκος, & πήρα. *Sueton. in Nerone. c.* 45. Collo ascopera deligata.

Ascra, ἄσκρα, vicus Bœotiæ, in aspero, & sterili loco, in dextra parte Heliconis, a Thespia 4. stad. patria Hesiodi. *Ovid. 4. de Ponto, eleg.* 14. *v.* 31.

Ascræus, a, um, adject. ab Ascra, ut Ascræus Senex pro Hesiodo: & Ascræum carmen, *Virg.* 2. *Georg. v.* 176.

Ascribo, & adscribo, is, psi, ptum, n. 3. *sottoscrivere, attribuire*, כתב, Ger. *herzuschreiben*, Gal. *adjouter a ce qui est écrit, attribuer*, Hisp. *escriver matricolando, attribuir, y escrivir persona para alguna cosa*, προγράφω, ex ad, & scribo, significat subscribo, hoc est, ad scriptum aliquod nomen, vel sententiam meam subjungo. *Cic. l. de Leg.* Ascribito me fratris sententiæ. *Id. ad Att.* Salutem utrique ascribito. ¶ Significat & ascisco. *Cic. pro Arch. c.* 4. Ascribi se in eam civitatem voluit. *idest*, civis fieri. Dicimus autem ascribere civitati, in civitatem, vel in civitate. *Id. ibid.* ¶ Item est tribuere, assignare, cum dat vel acc. cum præp. in, vel ad. *Cic. Dolab.* Socium me ascribat tuis laudibus. *Idem Offic. l.* 3. Se in amicitiam tertium ascriberent. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 3. Tiliæ ad tuum numerum ascribito. ¶ Et in malam partem, pro imputare, *imputare. Cic.* Neque mihi negligentiam, velim, ascribas. ¶ Et in bonam partem, *Id.* 3. *de nat. c.* 37. Bonos exitus asscribere, & attribuere diis immortalibus.

Ascripti dicebantur, ab ascribo, qui in Colonias nomina dedissent, ut exteris Colonis adderentur. *Fest. & Liv. l.* 8. *c.* 14. ¶ Item Ascripti, milites, qui supplendis legionibus ascribebantur, *Festus. Rectus.*

Ascriptio, onis, adjectio in scriptura, *giunta, aggiunta*, προγραφή. *Cic. pro Cæcin. c.* 33. Declarat ista ascriptio, esse aliquid, &c. Dixerat autem antea, ascripsisse Syllam in eandem legem: Si quid jus non esset, rogari, &c.

Ascriptitius, a, um, *aggiunto, arrolato*, כתוב, Ger. *ein geschrieben angenommen*, Gall. *enregistré, écrit, tiré un officier nouvellement levé, & adjuté au nombre ancien*, Hisp. *persona escrita para alguna cosa*, παράγγραπτος, qui ad aliquam rem ascriptus est, ut Dii ascriptitii, qui Diis majorum gentium opponuntur: item cives ascriptitii, qui natis civibus adjuncti se jam in alterius imperium dediderunt. *Cic. de Nat. D. l.* 3. *c.* 15.

Ascriptivus, a, um, idem quod ascriptitius, ut ascriptivi milites, qui extra numerum scribebantur, ut succederent iis, qui perissent. *Varr. l.* 6. *c.* 3. *de L. L. Plaut. Mengech.* 1. 3. Extra numerum ex mihi. *Pe.* Idem illuc aliis ascriptivis ad lectionem fieri solet.

Ascriptor, oris, m. 3. προγραφεύς, qui adscribit, subscriptor. Et translate qui aliquid approbat, favetque. *Cic. pro Domo, c.* 19. Ille novitius Ligur, venalis ascriptor, & subscriptor tuus. *Id. post red. in Sen. c.* 10. Is fuit non modo salutis defensor, verum etiam ascriptor dignitatis meæ.

Ascriptus, a, um, *ascritto*, scribendo additus, allectus, παράγγραπτος. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 3. Antiquior dies in litteris ascripta. Et *pro Arch. c.* 4. Civitatibus ascripti. V. Ascripti.

Asculanensis, se, & Asculanus, a, um, adject. ab Asculo. *Patercul. l.* 2. *c.* 15. Malum ab Asculanis ortum. Et *c.* 16. Multum Minatii Magii, atavi mei, Asculanensis tribuendum est memoriæ.

Asculum Picenum, *Ascoli*, urbs E. Piceni, ad Truentum fl. in con. Aprutii. *Plin.* 3. 13. ¶ Asculum Satrianum, vel Apulum, *Ascoli di Satriano*, urbs E. Apuliæ Daunix sub. A. Beneventano, in Capitanata. ¶ *Silius* metri causa *Asculum* dixit *l.* 8. *v.* 440.

Ascyron, ἄσκυρον, herba hyperice similis, comas habens, quæ manibus tritæ succo sanguineo manant. *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Asdrubal, m. 3. Ἀσδρούβας, gener Amilcaris patris Annibalis, qui post ejus mortem septem annos imperium tenuit, demum a servo barbaro, cujus dominum occiderat, interfectus est. ¶ Alii plures hoc nomine fuerunt, quos vide apud *Liv. Dec.* 3.

Asella, f. 1. *asinella*, ὀνίσκη, dim. ab asina, ut asellus ab asinus. *Ovid.* 3. *de art. v.* 290. Ut rudit a scabra turpis asella mola.

Asellio Sempronius, historicus, ac Tribun. mil. sub Scipione Æmil. *Gell. l.* 2. *c.* 13. & *l.* 13. *c.* 3.

Asellius, i, diminut. ab Asellus. *Arnob. l.* 3. *p.* 109. Si asselluli, canes, porci, humanum aliquid sapercut.

Asellus, m. 2. *asinello*, Ger. *eselein*, Gal. *asnon*, Hisp. *asnillo*, ὀνάριον, dimin. ab asinus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 273. Agitator Aselli. ¶ Asellus etiam est nomen piscis, quod sit colore cinereitio, sicut asinus. Vulgus merlusium vocat. *Plin. l.* 9. *c.* 17. ¶ Est & nomen duarum stellarum in signo Cancri. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Jupiter enim bello adversus Gigantes edixit, ut omnes Dii sibi opem ferrent. Adfuerunt Satyri quoque, & Sylvani Asinis insidentes, qui, cum in conspectu hostium essent, consternati sunt, eoque perstrepuere tumultu, ut Gigantes metu perterriti diffugerent. Asini ergo princeps causa victoriæ Diis fuerunt. Hoc merito a Jove inter sidera collocati sunt. Exiguum inter has duas stellas spatium nubecula occupat, quam Præsepe dicunt.

Asemæ tunicæ, ἄσημοι χιτῶνες. sunt tunicæ simplices, nullamque intextam purpuram, nullum clavum affutum habentes. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 33. *in fi.*

Asia, f. 1. *Asia, asia*, una ex tribus orbis terræ partibus, ut antiquis cognitus fuit, quæ reliquas simul acceptas magnitudine superat. ¶ Dicta est ab Asia Nympha, Oceani, & Tethyos filia, Japeti conjuge, ex qua Prometheum ortum ferunt, sive, ut quidam volunt, ab Asio Manes Lydi filio. ¶ In Orientem maxime extensa est. ¶ Ab Europa Tanai fl. mari Euxino, & Ægæo separatur ad Occ. ab Africa sinu Arabico. ¶ Perfunditur ab Or. Oceano Eoo, a Mer. Indico, a Sept. Scythico, seu Tartarico, ab Occ. habet fin. Arabicum, seu mare Rubrum, Isthmum inter Arabicum sinum, & mare internum, atque inde maria Phœnicium, & Ægæum, Propontidem, Pontum Euxinum, Mœotidem paludem, & fluvios Tanaim, Rham, & Obium. ¶ Est etiam nomen Nymphæ, & primam syllabam producit. *Virg.* 4. *Georg. v.* 343. Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Dejopea. Quem versum ita scande, docente *Pierio: Atqu' Ephyre atqu' Opis, et-Asia-Dejopea*. ¶ De Asia palude V. Asius.

Asiacus, a, um, adject. ad Asiam pertinens, *Asiatico*. *Ovid. Met.* 12. *v.* 588. Ecquid ubi æneas captas aspicis arces. Al. leg. *Ecquid ubi jamjam captatas aspicis arces?* ne versus claudicet, quod prima in Asiacus brevis sit. At idem Poeta primam in *Asiæ* producit. V. infra in Asis.

Asiane, adver. Asiano more, *all' Asiatica*. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Rhodii neque Attice pressi, neque Asiane sunt abundantes.

Asianus, a, um, idem quod Asiaticus. *Liv. l.* 31. *c.* 2. Curæ Asianam rem Senatui fore. *Quintil. in præfat. l.* 8. Asianos vocat, qui genus dicendi Asiaticum sequuntur, de quo mox.

Asiaticus, a, um, *Asiatico*, gentile, vel possess. ab Asia, & usitatissimum aliorum. Hinc Asiatici Oratores, qui redundanti orationis genere utebantur. ¶ *Stylus Asiaticus* est genus dicendi uberrimum, & copiosissimum, quod undequaque redundat copia sententiarum, & verborum. Duplex est, unus redundat copia sententiarum concinnarum, & venustarum, alter magis copia verborum, quam sententiarum. *Cic. l. de Orat. de opt. gen. Orat. & in Bruto.* ¶ Fuit item cognomen L. Scipionis fr. P. Africani sup. qui Africani legati ope Asiam subegit, & de Antiocho triumphavit. *Cic. pro Mur.*

Asilus, m. 2. *tafano*, Ger. *ein bremse*, Gal. *teon*, Hisp. *moscarda*, οἶστρος, muscæ genus gregibus maxime infestum, unde etiam a Græcis *æstros* appellatur. Hoc infecto Juno pellicem Jovis Io mutatam in juvencam adegit ad infaniam. *Virg. Georg.* 3. *v.* 147. Cui nomen asilo Romanum est, astro Græci vertere vocantes. Nascitur e latitantibus quibusdam bestiolis, quæ in fluviis supernatant, unde circa aquas magna asilorum copia est.

Asina, Corneliorum cognomen, a Cn. Cornelio Scipione, asinam pecunia onustam loco sponsorum producente, ad posteros propagatum. *Macrob.* 1. *Sat. c.* 6.

Asina, æ, femin. ab Asinus, *asina, asina*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 8. Ex equo & asina fit hinnus. *Plin. l.* 11. *c.* 40. in Dat. plur. non *Asinabus*, ut Grammatici volunt, sed *Asinis* dixit: Asinis, inquit, a fœtu dolent mammæ. Ideo a sexto mense arcent partus.

Asinalis, e, idem quod asinarius. *Apul. l.* 4. *Met.* Asinali verecundia duftus.

Asinarius, a, um, *asinaio*, Ger. *ein eselbirt, ein eselstreiber*, ὀνηλάτης, qui asinos pascit, vel custodit. *Cato de re rust. c.* 10. & *Suet. Aug. c.* 96. ¶ Christiani per convicium olim a Paganis dicti *Asinarii*, quod Asini caput colere crederentur: qua de re *Tertull. Apologet. c.* 16. & *l.* 2. *ad Nation. c.* 12. & 14. *Minucius Felix in Octavio, p.* 66.

Asinianus, a, um, ad Asinium pertinens, quod est nomen proprium Romani Civis. *Cic. pro Cluent. c.* 13.

Asininus, a, um, adject. possess. *asinino*, ὀνικός, ὀνώδης. *Varr. de R. R. l.* 2. *c.* 8. Asininus pallus, & *Plin. l.* 11. *c.* 41. Asininum lac, quod ad cutis candorem conferre videtur.

Asinus,

Asinus, m. 2. ὄνος, חֲמוֹר, Ger. ein esel, Gal. ane, Hisp. asno, ὄνος, animal notum. *M. Var. de re rust. l.* 2. *c.* 8. Ex equa, & asino fit mulus, ex equo, & asina hinnus. ¶ Asini in Achaja optimi Arcadici, in Italia Reatini. *Plin. l.* 8. *c.* 41. ¶ *Ad asinos lanam, ovi ubera petis*, vetus proverbium, de iis, qui stulte quærunt ea, quæ nusquam sunt. ¶ Asinus ad lyram, proverb. in stupidos, & imperitos. *Hieronym. ep.* 102. *ad Marcell.* ¶ Asinus machinarius apud JCtos *l.* 12. §. 10. *D. de instruct. & instrum. leg.* dicitur qui molam rotat. Unde Asini dicti, qui ad trusatiles molas hoc Asinorum officio fungebantur. *Turnebus. ad Plaut. p.* 1.

Asio, onis, ἀσίς, nocturnum genus maximum, quibus pluma aurium asinorum modo eminet. *Plin. l.* 10. *c.* 23. & *l.* 29. *c.* 6.

Asis, idis, Ἀσιάς, ἀσίς, gent. fem. ab Asia. *Ovid. Met.* 5. *v.* 638. Jam super Europen sublimis & Asida terram. & *l.* 9. *v.* 447. Ægæas metiris aquas, & in Aside terra Mœnia constituis.

Asisium. V. Æsisium.

Asius, a, um, adject. ut Asia palus in Mæonia, ad Caystrum flu. de qua *Virg. Æn.* 7. *v.* 701. Sonat amnis, & Asia longe Pulsa palus. Et 1. *Georg. v.* 383. Et quæ Asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. ¶ Ejus accolæ Asii dicti. ¶ Asia myrtus, apud *Catull. Epitalam. Jul. v.* 22. quam *Turneb. l.* 28. *c.* 22. interpretatur de ea, quæ ad Asiam paludem nata est.

Asomatus, a, um, *incorporeus*, ἀσώματος, incorporeus. *Martian. Capell. initio libri* 3.

Asopides, m. 3. Ἀσωπιάδης, Æacus, nepos Asopi, pater Æginæ. *Ovid. Met.* 7. *v.* 484. Huic Asopiades, petis irrita, dixit.

Asopis, idis, Ægina, filia Asopi, seu filia Æaci, proneptis Asopi. *Ovid. Met.* 6. 113. ¶ Item Evadne Nympha, altera ejusdem Asopi filia, quam Nilus fluvius adamasse fertur. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 6. *vers.* 41. ¶ Adjective *Asopide ripa*, hoc est ripa Asopi fluvii, dixit *Stat.* 4. *Theb. v.* 370.

Asopus, ἄσωπος, *Asopo*, Fl. Bœotiæ, item Thessaliæ, item Macedoniæ, item Achajæ, item Lydiæ. ¶ De Asopo fl. Achajæ fabulantur, cum Oceani, & Terræ fil. fuisse, liberos habuisse Hypseum, & Æginam, licet alii filiam Æaci nepotis Asopi faciant, Æginam a Jove vitiatam fuisse, Asopum adeo ægre tulisse, ut furore commotus undis in sidera bellum moverit, Jovem iratum fulmine illum interfecisse. ¶ Asopus item, *Esapo*, est opp. Peloponnesi in ora Laconiæ, apud Onugnatum prom. inter Biandinam, & Boam urb.

Asotia, æ, ἀσωτία, incontinentia, prodigalitas, *incontinenza*. *Gell. l.* 10. *c.* 27. Est enim persona divitis avari, & parci, sumptum plurimum, asotiamque adolescentis viri deplorantis. Al. leg. ἀσωτεύεσθαι. Adde *l.* 19. *c.* 9.

Asotus, m. 2. prodigus, effusus, lascivus, *lascivo, prodigo*, ἄσωτος, *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Asotos ex Aristippi, acerbos ex Zenonis schola exire. V. *l.* 2. *de Fin. c.* 7.

Aspalathus, m. 2. ἀσπάλαθος, spina candida, testa *Plin. l.* 12. *c.* 24. magnitudine arboris modicæ, flore rosæ, cujus radix unguentis expetitur. Putatur esse, quod hodie lignum Rhodium appellant. *Rud. l.* 1. *c.* 38.

Asparagus, gi, m. 2. *sparagio*, Germ. *spargen*, Gall. *asperges*, Hisp. *esparagos*, ἀσπάραγος, herbæ genus est, surculi, folio, baccisque, cum maturuerint, rubris, ita dictum, lingua Chaldæorum, qui *asparagos* appellant herbam, quæ crescit in virgulta, & in caulem. Hujus duo sunt genera, hortense, & sylvestre. *Juvenal. sat.* 11. *v.* 69. Montani Asparagi, posito quos legit villica fuso. ¶ *Citius quam asparagi coquantur*. proverb. de re quæ celeriter fit, sæpe usurpatum ab Augusto. *Suet. c.* 87. ¶ Asparagi etiam in genere dicuntur prima germina vel stirpes fruticum, & herbarum. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Aspargo, inis, vitium ex pluvia, undave contractum. *Callistrat. in l.* 4. *D. ad leg. Rhod. de jact.* Si vicenum merces duorum fuerunt, & alterius aspargine decem esse coeperunt.

Aspectabilis, le, o. 3. *riguardevole*, ὁρατός, dignum, quod aspiciatur. *Cic. de Univ. c.* 4. Deus animal unum aspectabile effecit. ¶ Interdum id, quod videri potest, *visibile*. *Id. ibid.* Corporum, & aspectabile, itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est. *Apul. Apol. p.* 282. Nihil est aspectabilius homini nato, quam forma sua.

Aspectio, onis, f. actus aspiciendi *Fest. in voce spectio*. Spectio in auguralibus ponitur pro aspectione.

Aspecto, as, a. 1. intueor, aspicio, *guardar fisso*, ἐφορῶ, sæpe, ut fixe aliquem intueor. Frequentativum est ab aspicio. *Ter. Eun.* 3. 5. 11. Quid me aspectas? quid taces? *Tacit. An. l.* 1. *c.* 4. Jussa principis aspectare, *aver riguardo, aver la mira ai comandi del Principe*. ¶ Aspectari pro suscipi, *Lucret. l.* 3. *v.* 75. Illum esse potentem, Illum aspectari &c.

Aspectus, ûs, m. 4. præsentia, conspectus, *aspetto*, מַרְאֶה, Ger. *ansehen*, יְפִי, *Virg. 6. Æn. v.* 456. Teque aspectu ne subtrahe nostro. Ubi monet *Gell. l.* 4. *c.* 16. *Aspectu* positum esse pro *aspectui*. Sic dicimus, in aspectum proferre, zdducere, sub aspectum cadere, &c. *in vista*. ¶ Significat etiam actum aspiciendi, *vista, occhiata*, ἐπίνοια. *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 3. E litteris tuis primo aspectu hanc voluptatem cepi. *Id. 6. Verr.* Tantus est gemitus factus aspectu statuæ & commemoratione, ut &c. Sic aspectum convertere, referre, &c. ¶ *Aspectû* in genit. dixit *Accius in Athamante apud Non.* 8. 15. Nam mihi miserituine commovit animum excelsa aspecti dignitas, h. e. personæ.

Aspello, is, uli, ulsum, arceo, removeo, repello, *allontanare, cacciar via*. ἀπωθῶ. *Plaut. Capt.* 3. 3. 4. Neque adeo spes, quæ mihi hunc aspellat metum. *Cic. Tusc. l.* 2. *c.* 10. *ex vet. Poeta:* Sed longe a lato aspellor nomine Jovis.

Aspendius, m. 2. ἀσπένδιος, citharœdus insignis, qui tam leviter sinistra manu citharæ suæ cordas movebat, ut sonus ad ipsum tantum citharœdum, aut certe ad proxime astantes perveniret. Hinc qui *iactus exaudit*, idest, omnia privato metiuntur emolumento, seu qui non alterius rei, quam privati sui compendii rationem habent, a Græcis Aspendii Citharistæ dicuntur. *Cic.* 3. *Verr. Accus. in eam orat. c.* 20.

Asper, ra, rum, o. 1. 2. *aspro, rigido, austero*, קָשֶׁה, Ger. *rauch, scharff*, Gal. *apre, & rude*, Hisp. *aspero*, τραχύς, quod visu, vel tactu, vel auditu, vel sensu insuave est, cui *levis* contrarium est. Videtur deductum a Græco ἀσπερχὲς. Hinc Medici vocant asperam arteriam, quam Græci τραχεῖαν, propter multorum semicirculorum asperitatem. *Cic. in part. Orat. c.* 10. In locis autem & illa naturalia, lævei, an asperi, salubres, an pestilentes. ¶ Aspera etiam vasa cælata dicuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Cymbiaque argento perfecta, atque aspera signis pocula. *h. e.* insculpta, anaglypha. ¶ Asper nummus bene percussus, & alte expressas notas habens, quales sunt recenter cusi, & manibus usque hominum non detriti, *monera rustra. Senec. ep.* 19. ¶ Translate asperum dicitur quidquid parum voluptatis, lepotis, & gratiæ habet: & quidquid grave molestumque est. Sic asper victus, *Plaut. Capt.* 1. 2. 85. Vox asperior, *Curt. l.* 7. *c.* 1. ¶ Aspera & rudia, de scriptis impolitis, & incultis, *Velles. l.* 1. *c.* 17. ¶ Aspera loca, quæ sc. difficulter adeuntur, *Cæs. B. C. l.* 3. *c.* 42. ¶ Leo asper, h. e. crudelis, *Horat. l.* 3. *od.* 2. ¶ Asperi homines, dicuntur immites, duri, intractabiles. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 181. Asperius nihil est humili cum surgit in altum. *Cic. pro Planc. c.* 16. asper natura, & omnibus iniquus. *Horat. epod.* 6. *v.* 11. In malos asperrimus parata tollo cornua. ¶ At aspera Diana apud *Scrib. Med. v.* 87. & aspera Camilla, *Virg. Æn.* 11. *v.* 664. idest minime molles, fortes, & genus vitæ asperum consectantes. ¶ Aspera cœna dicitur a *Plaut. Capt.* 3. 1. 37. quæ ex iis cibis paratur, qui e terra nascuntur, quam idem alibi terrestrem vocat, *Capt.* 1. 2. 86. ¶ *Gustus asper* est qui terreum saporem reddit, *aspro, lazzo*, *Terent. Heaut.* 3. 1. 49. Asperum hoc (*vinum*) est: aliud lenius sodes vide. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Acetum quam asperrimum. ¶ Ponitur etiam pro acuto. *tagliente, Lucan.* 7. 139. Asper mucro.

Asperatio, onis, f. *inasprimento*, actus asperandi, exasperatio. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. *sub fin.* Calor sensum occupat, & gustatum linguæ fervor interpedit ideo ex asperatione oris præventa suavitas excluditur. *Est qui leg.* exasperatione

Asperatus, a, um, ut Alopecia asperata, *Plin. l.* 29. *c.* 6. h. e. pustulis, & scabie deformata. ¶ Translate *inasprito*. *Tacit.* 3. *hist.* 82. Asperatus prælio miles.

Aspere, sine spere, h. e. sine spe. V. Speres.

Aspere, dure, severe, rigide, acerbe, *asperamente*, Ger. *rauchlich*, Gal. *aprement*, Hisp. *asperamente*, τραχέως, χαλεπῶς, adv. *Cic. de Amic.* Alterum libere facere, non aspere. Comparativ. *Asperius*, ejusdem est *Cic. l.* 9. *Attic. epist.* 15. Superlat. *asperime, Seneca de Ira l.* 3. *c.* 3. 7. & *Velles. l.* 2. *c.* 7. *n.* 4.

Aspergo, inis, f. *Spargo, Juvenalis* aspersio, madefactio, actus ipse aspergendi, item liquor, quo res aspergitur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 534. Salsa spumant aspergine cautes. ¶ Aspergines parietum, *Plin. l.* 22. *c.* 21. sunt guttæ illæ, quæ ex humiditate parietibus decidunt. ¶ Translate *Prudent. Apotheos. v.* 641. Omni culparum aspergine liber.

Aspergo, & adjergo, gis, si, sum, respergo, *spargere, sprozzare*, זָרַק, Ger. *asprützen, besprengen*, Gal. *arroser, asperser*, Hisp. *derramar, o rociar, ἐπεκχέω*, quasi ad aliquid spargo, vel aliquantulum madefacio. Regit autem vel accusativum solum. *Plaut. Trin.* 2. 4. 13. Aspersisti aquam, jam rediit animus. ¶ Vel accusativum cum dativo. *Virg.* 3. *Georg.* Pecorique aspergere virus. ¶ Vel ablat. sine præp. vel cum præp. *e*, vel *ex*. *Cic. pro Planc. c.* 12. Hunc tu vitæ splendorem maculis aspergis istis? *Cic.* 6. *Fam.* eodem fonte se hausturum intelligit laudes suas, e quo sit leviter aspersus. *Id. pro Cæcin. c.* 6. Facit hæredem ex deunce Cæcinam, ex duabus sextulis Bl. Fulcinium; Æbutio sextulam aspergit. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 36. aspergere aram sanguine. *Id. ad Q. Fratr.* 2. 9. Epistola hoc mihi asperfit molestiæ. *Id. in orat.* 26. Sales orationi aspergere. *Id.* 2. *Fam. ep.* 15. Hæc aspersi, ut scires &c. *Id. pro Mur.* Comitatem gravitati aspergere. *h. e.* miscere. ¶ *Aspergere* pro dicaciter notare. *Horat.* 1. *sat.* 4. 87. E quibus unus avet quavis aspergere cunctos.

Asperitas, tis, f. 3. *asprezza*, קְשִׁי, Ger. *rauchheit*, Gall. *apreté, rudesse*, Hisp. *aspereza*, τραχύτης, τραχυσμός, inæqualitas, qualitas contraria lævitati. *Cic. de Nat.* Saxorum asperitates, impendentium montium altitudines. ¶ Hinc asperitas animæ pro difficultate respirandi. *Plin. l.* 22. *c.* 24. Ergo & hæc animi asperitas, seu potius animæ, dulciore succo mitigatur. ¶ Item acritudo, ut asperitas aceti, *Plin. l.* 9. *c.* 35. asperitas pomi, *Id.* 12. 10. ¶ Item difficultas, ut Asperitas locorum, apud *Curt.* & *Liv.* ¶ Metaphorice accipitur pro nimia gravitate, seu severitate, cui opponitur *facilitas*, facilitas, benignitas. *Nepos in Attic. c.* 5. Habebat avunculum Q. Cæcilium difficillima natura, cujus sic asperitatem veritus est, ut &c. *Horat. l.* 1. *epist.* 18. *v.* 18. asperitatem opponit placendi studio, seu assentationi.

Asperiter, adver. aspere. *Nævius* apud *Non.* 11. 32. Ubi tu nequaquam cubares asperiter.

Asperitūdo, inis, *asprezza*, asperitas, *Terr. de Panit. c. penult.* Asperitudo facci, & horror cineris. ¶ Translate *Apulej. l.* 1. *Metam.* Asperitudinem fabularum lepida jucunditas lævigabit.

Aspernabilis, o. 3. *degno d'essere sprezzato, ingratus*, dignus, ut aspernetur, vel rejiciatur. *Gell. l.* 11. *c.* 3. Hominibus non bene eruditis aspernabiles. Comparat. est apud *August. l.* 2. *de mor. Manich. c.* 8.

Aspernamentum, i, n. 2. idem quod aspernatio. *Tertull. l.* 4. *adverf. Marc. c.* 14. Qui aspernamento habetur a nationibus. Adde *l. de Pudicitia, c.* 8.

Aspernanter, adverb. contemptim, *con disprezzo. Sidon. l.* 7. *epist.* 8. Aspernanter audire, & *epist.* 2. Aspernanter respondere.

Aspernatio, f. 3. contemptus, rejectio, *disprezzamento*, נִתּוּל, Ger. *verachtung*, ἀποπρόβλητος. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 14. Ex aspernatione rationis eveniunt.

Aspernator, oris, qui rejicit, aut contemnit. *Tert. adverf. Marcion. l.* 4. *c.* 15. Divitum aspernator, medicorum advocator.

Aspernatus, a, um, qui rejecit, aut contempsit. *Cic. pro Cluent. c.* 68. Aspernatus furorem, & crudelitatem alicujus. ¶ Passive rejectus, contemptus. *Arnob. l.* 5. *pag.* 175. Aspernatam sumit atque ebibit potionem.

Aspernor, aris, com. 1. respuo, recuso, rejicio, abhorreo, *sprezzare, rifiutare*, מוס, Ger. *verachten, verwerffen*, ἀποπροβλητίζω, ἀποπρόβλητον, asperno, est recusare, aversari, fastidire. *Terent. in Phorm.* 2. 3. 24. Quam is aspernatur nunc tam illiberaliter. ¶ *Cic.* 3. *Offic.* Non recipit istam conjunctionem honestas: aspernatur, repellit. Et *pro Cluent. c.* 68. Cujus ego furorem & crudelitatem Deos immortales a suis aris & templis aspernatos esse, confido. *h. e.* repulisse. *Id.* 2. *de Fin. c.* 10. Animal appetit voluptatem, aspernatur dolorem. ¶ Reperitur etiam passiva significatione. *Cic. in frag.* apud *Prisc. l.* 8. Qui habet, ultro appetitur: qui est pauper, aspernatur. *Hirt. de B. Alex. c.* 93. regem a suis desertum ab omnibus aspernari. ¶ Particip. *aspernandus. Cic.* 25. *Fam. ep.* 6. Non nimis concupiscendus honor, sed minime aspernandus.

Aspēro, as, a. 1. *inasprare, inasprire*, τραχύνω, asperum facio. *Colum. l.* 8. *c.* 3. Asserculi formatis gradibus asperantur, ne sint advolantibus (gallinis) lubrici. *Virg. Æn.* 3. *v.* 285. Et glacialis hyems Aquilonibus asperat undas. ¶ Metaphorice est animum alicujus ad iram, seu odium excitare, stimulare, *esacerbare, inasprire. Tac. Annal.* 2. 29. Ita moderans, ne lenire, neve asperare crimina videretur. *h. e.* asperiora seu graviora facere. *Id.* 2. *hist. c.* 28. Asperare iram victoris. *Quint.* 9. 4. Asperare compositionem orationis. ¶ Significat etiam acuere, *aguzzare*, ut asperare pugionem saxo. *Tacit. Ann.* 15. 54. ¶ *Asperare ignem* est vehementiorem facere. *Valer. Flac.* 5. 368. Sirius asperat ignes.

Aspersio, onis, f. 3. *spargimento, sprozzo*, דֵּסֶם, Ger. *besprengung*, Gal. *aspersion, arrosement*, Hisp. *rociadura, Juvenalis, Cic.* 2. *de Leg. c.* 10. Aspersione aquæ tollitur. Adde *Macrob. l.* 3. *sat. c.* 1.

Aspersōres aquæ qui sint in *l. arbitras. ff. de iis qui not. infam.* conjectura quadam putat *Accurs.* eos esse, qui in stadio positi, quo celerius equi in equestri certamine relocillati current, eos frigida aqua fustundebant, & aspergebant.

Aspersus, sus, m. 4. *spargimento, sprozzo*, *Plin. l.* 11. *c.* 53. Infecta olei aspersu necantur.

Aspersus, a, um, nom. ex particip. *sprozzato, bagnato*, ut Aspersus imbre lutoque, *Horat. l.* 1. *epist.* 11. *v.* 12. Aspersæ lacrymæ. *Prop. l.* 1. *el.* 12. *v.* 16. *Juvenal. sat.* 3. *v.* 104. Aspersus maculis. ¶ Translate *Cicer. pro Cal. c.* 10. Aspersus suspicione, aut infamia.

Aspērugo, inis, Cappago asperioribus foliis. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

Asphaltis, & Asphaltites, *Mare morto*, ἀσφαλτίτης, lacus Palæstinæ in Judæa, in quem Jordanis fl. Amon, Vibon, & Zered torrentes fluunt, cinctus altissimis montibus, long. 100. M. P. seu 20. l. latus 25. M. P. seu 5. l. ab Hierusalem 35. M. P. in Or. Dictus est Asphaltites a bitumine, quod gignit. Nam ἄσφαλτος, bitumen significat. Dictus est Mare mortuum, quia nullum corpus demersum sustinet, sed rejicit.

Asphodēlus, li, m. 2. ἀσφόδελος, herba, alio nomine antericon. Ejus duæ sunt species, sexu discretæ. Marem albucum nominant, feminam hastulam Regiam, quod, dum floret, Regii sceptri effigiem referat. *Plin. l.* 30. *c.* 17. & *Rust. l.* 2. *c.* 99. ¶ Hac herba, ut Poetæ fabulantur, campi Elysii consiti sunt, eaque Manes victitare dicuntur.

Aspicio, & aspicio, is, exi, ctum, 3. conspicio, tueor, intueor, contueor, in aliquem oculos conjicio, obtutum in aliqua re figo, *vedere, guardare*, רָאָה, Ger. *anſehen*, Gal. *voir*, Hisp. *ver, mirar*, ἐπόπτω, ex *ad*, & *specio*, vel *spicio* antiquo verbo, teste *Varrone*. *Ter. in Andr.* Inter mulieres unam aspicio adolescentulam. *Cic. pro Sext. Rosc. c.* 22. Hanc suavissimam lucem aspicere. *& de Harusp. resp.* Ad C. Lentulum Consulem aspexit. *Plaut. Capt.* 3. 4. 38. Aspice ad me. ¶ Significat etiam suspicere, venerari, admirari. *Nepos in Chabria, c.* 4. *n.* 1. Auctoritate anteibat, eumque magis milites, quam qui præerant, aspiciebant. ¶ Item considerare; *Senec. Med. ver.* 82. Cedent Æsonio duci, Si forma velit aspici, Proles fulminis improbi. ¶ *Nepos in Epamin. c.* 8. *n.* 3. Coegit (Thebanos) apud Leuctra superare Lacedæmonios, quos ante se imperatorem nemo Bœotiorum ausus aspicere in acie. Ubi hoc verbum timorem significat. ¶ *Aspexit* pro *aspernatus* habes apud *Plaut. Asin.* 4. 1. 25.

Aspilates, ἀσπιλάτης, gemma ignei coloris, quam Democritus tradit in Arabia gigni, & in avium quarundam nido inveniri, eamque ex cameli pilo spleneticis

aliquatam malo illorum mederi. ¶ Est & altera eodem nomine argentei coloris lymphaticis utilis. Utriusque meminit *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Aspirámen, inis, n. *Vater. Flacc. l.* 6. *v.* 465. Da, precor, artificis blanda aspiramina formæ, *aris di bellezze*, *trio.*

Aspiratio, f. 3. exhalatio, *lo spirare*, נשמה, Ger. *amblasung*, Gall. *aspiration*, *soufflement*, Hisp. *aspiracion*, εἰσπνοια, actus aspirandi, idest inspirandi, nempe dum aerem in corpus intromittimus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 33. Animantes aspiratione aeris sustinentur. ¶ Sumitur item pro influentia. *Cic. l.* 1. *de Div.* Ejus aspiratio gravis, & pestilens. de stella loquitur. ¶ Est item *tenuis*, spiritus asper, quo literas quasdam vegetiore sono efferimus. *Cic. in Or. c.* 48. Majores nusquam nisi in vocali aspiratione utebantur.

Aspiro, & adspiro, 2s, n. 1. assto, nitor, cogito, *spirare*, *favorire*, נשמה, קוה, Ger. *anblasen*, Gal. *souffler*, *aspirer*, Hisp. *dar aliento*, *aspirar*, ἐπιπνεω, ex *ad* & *spiro*, & proprie significat attrahere. *Virg.* 7. *Æn. v.* 8. Aspirant aurae in noctem. *Cels. l.* 2. *c.* 17. Curiose vestimentis involvendus est, ne ad eum frigus aspiret. ¶ Passive *Solin. c.* 22. Insula aspiratur freto Gallico. ¶ Per metaphoram ponitur interdum pro favere, *aiutare*, *favorire*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 385. Aspirat primo fortuna labori. Tractum est a navigantibus, quibus spirantes auræ favent. ¶ Interdum pro incumbere, & quasi toto spiritu intentum esse, conari aliquid adipisci, *cercare*, *arrivare*, cum acc. & præp. ad, ut Aspirare ad Consulatum. Usurpetur autem fere cum negatione, aut interrogatione, & significat conatum quemdam, & cupiditatem tendentis ad rem aliquam. *Cic. in Bruto, c.* 21. Ex bellica laude aspirare ad Africanum nemo potest. *Id. Tusc.* 5. *c.* 9. Omnes aditus tuos intercluse, ut ad me aspirare non posses: hoc est, pervenire. *Id. Verr.* 4. Quando ille aspirabit in Curiam? *Id. in Divin. Verr. c.* 5. *in fin.* Quisquam tam impudens reperietur, qui ad alienam causam accedere, aut aspirare audeat? Ubi *Asron.* accedere est proximum fieri: aspirare, in eam partem qua quid quæritum est, vultum, & oculos, ac spiritum oris advertere. ¶ Apud Grammaticos significat syllabam vehementiore sono pronuntiare: item aspero spiritu notare. *Nigid.* apud *Gell. l.* 13. *c.* 6. Rusticus fit sermo, si aspires perperam. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. (*al.* 9.) Diu servatum, ne consonantibus aspiraretur, ut in *Graecis*, aut *triumphi*.

Aspis, idis, f. 3. *aspe*, *aspide*, נפה, Germ. *attern*, Gall. *aspic*, Hisp. *aspid*, *áspid*, serpens parvus, tardi visus, tam præsens habens venenum, ut nullam sit morbis remedium, nisi ut partes læsæ confestim amputentur. *Cic. pro Rabir. Poste.* c. 9. Aspide ad corpus admota vita est privatus. ¶ Huic animali tantus est amoris affectus, ut vix unquam sine compare vagetur. *Plin. l.* 8. *c.* 28. ¶ Aspis, si credimus *Lucano l.* 9. in sola Africa nascitur, sed & in nostrum orbem avaritia invexit. ¶ Sunt autem plures aspidum species, dispariaque effectus, ad nocendum, ut *Solinus* scribit *cap.* 27. Unde somniculosa aspis quæ somnum lethiferum immittit.

Aspléndum, ni, n. 2. *splegendria*, ἀσπλήνιον, herba, dicta, quod lienem imminuat. *Plin. l.* 27. *c.* 5.

Asportatio, onis, f. 3. asportandi actus, *il portare via*, ἐξαγωγὴ, *Cic.* 6. *Verr. c.* 49. Eorum demolitio, atque asportatio difficilis videbatur.

Asportátus, a, um, *portato via*, alio avectus. *Cic. Verr.* 3. *c.* 20. Signa plaustris evecta, & asportata.

Asporto, 2. 1. *portar da un luogo in un altro*, ἐκφέρω, hinc alio portare. *Cic. in Pison. l.* 1. *c.* 2. Multa de suis rebus secum asportarent. ¶ Est etiam auferre, *togliere*, *e portar via*. *Cic. in Div. Verr. c.* 9. Non te ex Sicilia litteras in Verrem deportare velle arbitrantur, sed asportare velle ex Sicilia litteras suspicantur.

Aspratus, a, um, asperatus, asper, ut lima asprata. *Sidon. lib.* 4. *ep.* 8. & *Carm.* 2. *v.* 418. Hic domus Auroræ rutilo crustante metallo Baccarum præfert lævos asprata lapillos.

Aspredo, dinis, f. 3. *asprezza*, idem, quod asperitas. *Cels. l.* 5. *c.* 28. *n.* 2. Aspredine quadam. Al. leg. *asprindine*.

Aspretum, ti, n. 2. *luogo aspro*, *disastroso*, τραχὺς, locus asper, & abruptus. *Liv. l.* 9. *c.* 24. Saxa temere jacentia, ut fit in asperis.

Aspritúdo, inis, f. 3. *asprezza*. *Cels. l.* 6. *c.* 6. *n.* 26. Ex aspritudine lippitudo fit. *Scribon. Largus Compos.* 35. Caliginem, & asperitudinem oculorum, dixit.

Assa,) V. Assus.
Asse,)

Assámenta, torum, n. 1. *tavole da segare*, tabulæ fectiles, quæ & asses, sive patius asseres dicuntur, non absimiles scandulis, quibus tecta tegularum vice aliquando tegi solent. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Assamentisque portarum utilissima. Sed *Hardouinus* ad hunc loc. notavit, omnes lib. MSS. *crassamentis* exhibere.

Assáracus, m. 2. Trois fil. ex Acalide Eumedis filia, qui uxorem habuit Clytodoram Laomedontis filiam, & genuit Capyn, ex quo, & Nympha Naide natus est Anchises pater Æneæ ex Venere. *Dionys. l.* 1. ¶ *Gens Assaraci* est Romanus populus ab Ænea descendens. *Virg. Æn.* 9. *v.* 643.

Assaratum, n. 2. auctore *Festo*, potionis genus erat ex vino, & sanguine temperatum. Latini enim prisci sanguinem *assir* vocabant: quasi *assiratum*.

Assárius, a, um, assus, assatus, *arrostito*. *Cato de R. R. c.* 132. Daps Jovi assaria pecunia, urna vini Junoni caditz.

Assárius, ii, m. apud antiquos idem quod as, ut docent *Varr. lib.* 7. *L. L.* & *Charis. l.* 1. Ex Varrone autem colligitur, in usu fuisse, ut in genitivo plurali *assirium* diceretur pro *assariorum*, ut *equus publicus mille assarium*.

Assatúra, æ, *arrosto*, caro assa, ὄψον. *Epist. in Aurelianos*, *c. ult.* Convivium de assaturis maxime fuit.

Assécla, æ, m. 1. *seguitatore*, Ger. *nachfolger*, Gall. *suivant*, Hisp. *seguidor*, ἀκόλουθος, ab assequendo, significat eum, qui alicujus commodi spe alterum sequitur, cujusque omnibus imperiis præsto est. *Auct. declam. triumpif. in Sol.* Omnium mensarum assecla, omnium cubiculorum pellex. *Cic. Attic. l.* 9. *ep.* 3. Qui potentissimorum hominum contumaciam nunquam tulerim, ferrem hujus asseclæ? ¶ Assecla distinguitur a sodali, & comite, quod sodalis dicitur adolescentiæ, comes is, qui una iter facit, assecla, qui sequitur potentiorem, ita ut comes comiti securitatem, sodalis amico amicitiam, assecla vero officium præstet superiori. *Cor. Fronto.*

Assectátio, onis, f. 3. *accompagnamento*, *corteggio*, παρακολούθησις. *Cic. pro Mur. cap.* 34. Hanc in nostris petitionibus operam, atque assectationem. ¶ *Plin. l.* 2. *c.* 2. Latet plerosque, magna cœli assectatione compertum a principibus doctrinæ viris: h. e. observatione.

Assectátor, oris, m. 3. ἀκόλουθος, qui assidue comitatum præstat. *Cic.* 7. *Verr.* Vetus quidam assectator ex numero amicorum. ¶ Item imitator, ut assectator eloquentiæ alicujus, *Plin. l.* 29. *c.* 1. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Cum diutule auditor assectatorque Protagoræ fuisset.

Assectátus, a, um, passive assertur a Festo. Sed legendum *assellatus*.

Assector, aris, d. 1. frequent. *seguire*, *seguitare*, הרדיק, Ger. *einen nachfolgen*, Gall. *suivre*, Hisp. *seguir*, παρακολουθέω, comitatum præsto, seu alterum honoris gratia assidue comitor. *Cic. de Or.* Eumque major natu, & consularis Serg. Galba assectaretur. *Suetan. Cæs. c.* 19. Pompejum assectatus est. *i. e.* Pompejo se adjunxit. ¶ Passiva significatione *Enn.* apud *Prisc. l.* 8. Assectari se omnes cupiunt. ἀκολουθοῦμαι. ¶ Hinc particip. passivum *assectatus*, ut *assectata semina* apud *Festum* h. e. vel honorata, vel ad extremum periculum adducta: quam utramque explicationem *Festus* ponit.

Assensio, onis, f. 3. consensus, approbatio, *assenso*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 12. Neque peccare quenquam nisi assensione. *Id. ib. c.* 84. Crebræ assensiones.

Assensor, m. 3. *chi consente*, Gal. *qui consent*, Hisp. *el que consiente*, συγκατατιθέμενος, qui alicui assentitur. *Cic. Fam. l.* 6. *ep.* 12. Te in tanto exercitu mihi fuisse assensorem.

Assensus, us, m. 4. assensio, approbatio, *consentimento*, הסכמה, Ger. *verwilligung*, συγκατάθεσις. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 2. Assensu omnium aliquid dicere. *Id.* 4. *Acad.* 29. Cohibere assensum.

Assentátio, f. 3. adulatio, blanditiæ, *adulazione*, κολακεία, Ital. *Servile*, actus assentandi. *Cic. de Amic.* Semper apud assentatio id, quod ii, quibus ad voluntatem dicitur, vult esse magnum. ¶ Sumitur & pro assensione, *consenso*. *Petron. sat. c.* 17. Tacentibus nobis, & ad neutram partem assentationem flectentibus. Alii leg. *assensionem*. *Vell. l.* 2. *c.* 128. Ut pene assentatione sua, quibus vellet, principatus conciliaret: *h. e.* commendatione, & auctoritate sua.

Assentatiúncula, f. 1. dim. *Cic. ad Lucceium*, *Fam.* 5. 12. Vereor, ne assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar.

Assentátor, m. 3. ad voluntatem dicens, qui assentatur, *adulatore*, κόλαξ. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 32. Non tu is es, qui non eos magis, qui te non admitterent, invidos, quam eos, qui laudent, assentatores arbitrere. ¶ Item qui assentitur, & permittit. *Tert. adverf. Hermog. c.* 20. Non auctor, sed assentator mali invenitur Deus.

Assentatórie, adverb. *adulatoriamente*, κολακικῶς. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Dubitare te non assentatorie, sed fraterne veto.

Assentátrix, fem. ab assentator, *adulatrice*. *Plaut. Most.* 1. 3. *v.* 100. Nunc assentatrix scelesta est, dudum adversatrix erat.

Assentio, is, si, ensum, ire, & usitatius

Assentior, iris, ensus sum, depon. *assentire*, *acconsentire*, *approvare*, συγκατατίθεσθαι, *consentire*, consentio, in eadem sententia sum. *Cic.* 1. *Off. c.* 6. Ne incognita pro cognitis habeamus, hisque temere assentiamur. Ita *Grater. Gravi.* & alii leg. *Curt. l.* 4. *c.* 13. Omnes ferme Parmenioni assentiebant. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 49. Senatus tibi magnis de rebus est adsensus. Et *l.* 3. *cap.* 48. Ego illud assentior Theophrasto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 192. Qui illud, quod ego dicam, assentiant.

Assentor, aris, d. 1. adulor, blandior, *adulare*, התנפל, Ger. *schmeicheln*, Gal. *flater*, Hisp. *halagar*, *lisongear*, κολακεύω; insidiose, & conciliandæ alicujus utilitatis gratia effusius, & plerumque falso quempiam laudare. Proprie enim assentamur voce, adulamur gestu, blandimur tactu. Ponitur autem aliquando absolute. *Cic.* Ne assentari videresc. Aliquando cum dativo. *Id. in Bruto*. Ne me tibi assentari putes. Aliquando cum acc. communi. *Terent. in Eun.* 2. 2. 22. Imperavi egomet mihi omnia assentari. ¶ Aliquando est assentiri *Velle. l.* 2. *cap.* 48. Pompejus iis, qui a Cæsare dimittendos exercitus contendebant, assentabatur, iis qui ab ipso, adscribatur.

Assequor, eris, utus sum, d. 3. consequor, nanciscor, *giongere*, משיג, רדף, Ger. *einen nachfolgen*, *erlangen*, Gal. *suivre*, & *atteindre*, *parvenir jusque a quelque chose*, Hisp. *conseguir*, *y alcanzar*, ἐπακολουθέω, est juxta sequi. *Cic. Att. l.* 3. *epist.* 5. Si ex Roma, jam me assequi non potes, sin es in via, cum me fueris assecutus, coram agemus. ¶ Per translationem accipitur pro æquare, *aggugliare*. *Cic. de Leg.* Quem imitaris, nunquam assequere. *Idem Lael.* Nullam partem eorum ego me meritorum videar assequutus. ¶ Quandoque est acquirere, obtinere. *acquistare*. *Id. post redit.* Vestros honores, quos eramus gradatim singulos assecuti. ¶ Interdum intelligere, *capire*, *intendere*. *Cic. de Invent. lib.* 2. *c.* 47. Cogitationem alterius assequi. Et *Verr.* 5. *c.* 80. Assequi conjectura. ¶ Passiva significatione. *Id.* 4. *Verr. c.* 73. Ut nihil horum investigari, nihil assequi potuerit.

Asser, eris, m. 3. *tavola da segare*, קורה, Ger. *bretter*, Gall. *membrure*, Hisp. *tables*, *anele*, tabula fectilis, dicta ab asseldendo, quod asmoveatur, hæreatque parietibus, trabibusque. *Festus. Plaut. Aulul.* 3. 6. 8. Ligna apud nos nulla sunt. Co. Sunt asseres? Sta. Sunt pol. ¶ Asseres proprie sunt trabeculæ illæ, quibus tegulæ in tectis imponuntur: quod illa *Virruvii* verba docent *lib.* 4. *cap.* 2. Deinde insuper sub tegulas asseres ita prominentes, uti parietes eorum projecturis tegantur. ¶ Hinc asseres de fudibus, & contis etiam dicuntur. *Liv. l.* 30. *c.* 10. & alibi. Sic asseres lecticariorum, *Suet. in Calig. c.* 58. sc. ligna illa, quibus lecticarii utuntur. V. Assis.

Asserculus, *asserino*, dim. est ab asser, ris. *Col. l.* 12. *c.* 50. Asserculos inter se distantes semipedalibus spatiis. ¶ Dicitur etiam *asserculum*, i, n. *Cato R. R. c.* 12. Assercula quinque.

Assĕro, vel adsero, ris, assevi, assitum, n. 3. *seminare appresso*, juxta semino, vel juxta planto. *Cato de R. R.* Vites Gitis multæ asserantur. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 26. Neque vites propter cupressos asserunt, quod hæc inter se inimica. *Id. ib. cap.* 16. Vitis adsita (vel *adsita*) ad olus. *Cat. Epithal. Manl. v.* 106. Velut assitas vitis implicat arbores.

Assĕro, & Adsero, is, erui, ertum, a. 3. vindico, affirmo, *affermare*, *approvare*, תקים, Germ. *bestetigen*, vor gewiß *sagen*, Gall. *asserer*, *affermer*, Hisp. *afirmar*, βεβαιόω. *Tac. Ann.* 16. *c.* 2. Per quos noscerent, an vera adsererentur. *Justin. l.* 28. *c.* 2. Mittit, qui Senatui assereret, puerum illum ex Ariarathe genitum. *Quintil. declam.* 7. *c.* 6. Non vacat asserere quæ finxeris, cum vix prodesit & verum fateri. *M. Senec. in excerpt. controv.* 7. 1. Asseremus, minus verendum esse, &c. ¶ Magis propria, & elegantiori notione significat vindicare. Unde asserere libertatem Resp. *Quint. li.* 6. *c.* 5. Sic *asserere in libertatem*. Nam qui aliquem in libertatem vindicabat, eum ad se trahebat, manuque capiti ejus imposita dicebat: Hunc ego hominem jure Quiritum ajo liberum esse oportere. ¶ Asserere in servitutem, est in servitutem constituere. *Liv. lib.* 3. *c.* 44. ¶ *Asserere se*, absolute, est se liberare. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 11. *vers.* 3. Scilicet asserui jam me, fugique catenas. Huic affinis est usus apud *Mart. l.* 14. *epigr.* 142. Hoc focale tuas asserat auriculas, *h. e.* defendat. ¶ Asserere manu idem est, ac in libertatem vindicare. *Terent. Adelph.* 2. 1. 40. Ego liberali illam assero causa manu: *hoc est* manu affero. ¶ Asserere manum, est admovere, quod ea, quæ in terram dimittuntur, seri dicuntur, &c. *Festus*. ¶ Est etiam assumere, arrogare sibi, *pretendere*. *Quint. l.* 12. *cap.* 1. Asserre sibi nomen Sapientis. Sic asserere sibi partem hæreditatis. *Ulpian. l.* 1. *ff. si pars hæred. petat.* ¶ Item eximere, liberare; ut asserere se a mortalitate. *Plin. lib.* 2. *epist.* 10. ¶ Item ascribere, ut asserere aliquem cœlo, *Ovid.* 1. *Met.* ¶ Apud *Plin. l.* 1. *ep.* 3. Asserere se studiis, est se tradere.

Assertio, onis, *affermazione*, βεβαίωσις, actus asserendi. *Cic.* 1. *Acad. Quæst. c.* 12. Neque assertione approbare. Sed al. leg. *assensione*. *Arnob. l.* 1. *pag.* 18. Assertio talis rei, & abnegatio. ¶ Est etiam vindicatio, qua se in libertatem asserimur. *Quint. l.* 3. *c.* 6. (*al.* 8.) Sit ne liber, qui in assertione est. Adde *l.* 5. *c.* 2.

Assertor, m. 3. ῥυσιάστης, qui aliquem in servitutem, aut etiam in libertatem vindicat, vindex. *Liv. l.* 3. *c.* 44. Asserterem vocat eum, qui Virginii filiam, quasi servam suam, ficta causa repetebat. *Senec. epist.* 13. Catoni gladium assertorem libertatis extorque. Adde *Suetan. Cæs. c.* 80.

Assertorius, a, um, ut lis assertoria, in *Cod. de assertione tollenda*, *sub init.* h. e. in qua agitur de libertate alicujus.

Assertum, i, n. *affermazione*, affirmatio. *Martian. Capell. l.* 6. Terram in medio mundi stare, multiplicibus monstratur assertis.

Asservátus, a, um, *conservato*, *guardato*, συντηρηθεὶς, servatus, custoditus. *Cicer. pro Archia c.* 3. Appii tabulæ negligentius asservatæ. *Plin. l.* 9. *c.* 25. Pisces in sale asservatus.

Asservio, vel Adservio, n. 4. *servire*, ὑπηρετέω, inservio. *Cic. Tusc.* 3. 24. Contentioni vocis asserviunt.

Asservo, vel Adservo, as, a. 1. *conservare*, *custodire*, שמר, Ger. *behalten*, *bewaren*, Gal. *garder*, Hisp. *guardar*, servo, custodio. *Cic.* 5. *Verr. c.* 22. Imperat, hominem ut asservarent. ¶ Significat etiam observare, oculis aliquem custodire. *Terent. Heaut.* 3. 3. 32. Atqui nunc here, hic tibi asservandus est, *dei occhi gli occhi addosso*. *Liv. l.* 8. *c.* 20. Asservare aliquem in carcerem.

Assessio, onis, verbale ab assideo, *assistenza*. *Cic. Fam. l.* 11. *epist.* 27. Quæ tua fuerit assessio, oratio, confirmatio animi mei.

Assessor, m. 3. *assessore*, Gall. *assesseur*, Hisp. *assessor*, παρεδρος, ab assideo, qui assidet Præsidi, & consilium dat in causarum cognitionibus, edictis, postulationibus, libellis, epistolis. *Cic.* 1. *de Div.* Lacedæmonii Regibus suis augurem assessorem dederunt. Adde *Suet. in Galba c.* 19.

Assessórius, a, um, ad Assessorem pertinens. *Ulp. ff. l.* 47. *tit.* 10. *l.* 3. §. 8. Sabinus in assessorio *h. e.* in libro de officio assessoris.

Assessiúncula, æ, officium assessoris. *Ulpian. Dig.* 50. 14. 3.

Assessus, a, um, particip. ab assideo. *Sil. l.* 12. v. 453. Assessos Capuæ muros. *h. e.* obsidione cinctos. Al. leg. *obsessos*.

Assetrix, icis, f. *levatrice*, obstetrix, quæ puerperæ assidet, & assistit. *Afran.* apud *Non.* c. 2. n. 39.

Asseverantèr, βεβαίως, affirmate. *Cic. Att. lib.* 15. *ep.* 19. Locutum secum esse Q. Cic. valde asseverantèr. *Id.* 4. *Acad. cap.* 19. Multo asseverantius in Syria.

Asseverate, adverb. affirmate. *Gell. l.* 7. *c.* 5. Tragœdias Pacturam nobilium scite, atque asseverate actitavit, *con molta grazia, e franchezza*.

Asseveratio, f. 3. *asseverazione*, Germ. *ein bestetigung*, Gall. *asseurance*, Hisp. *afirmacion*, βεβαίωσις, affirmatio. *Quintil. l.* 4. *cap.* 2. Cum quorundam probatio sola sit in asseveratione, & perseverantia. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 13. Omni tibi asseveratione affirmo.

Assevéro, as, a. 1. *affermare*, חרום קים, Ger. *bestetigen, etwass, gewiss, und beteuerlichen sagen*, Gal. *asseurer, s'asseurer*, Hisp. *afirmar perfirmo*, βεβαιόω, βεβαιόομαι, est quasi *assere verum*, & ponitur pro constanter affirmare. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 11. Nemo illa de re potest asseverare sine certa aliqua ejus rei nota. ¶ Asseveror passivum imperf. *Cicer.* 4. *Verr. c.* 10. Utrum asseverator in hoc, an tentator.

Adsiccátus, vel Adsiccatus, a, um, *secco, seccato*. *Colum. l.* 1. *de R. R. c.* 6. Plurimum refert, non adsiccato succo fimum vires continere.

Adsiccésco, is, n. 3. *seccarsi*, ἀποξηραίνομαι, ficcum fieri. *Col. lib.* 12. *cap.* 9. Dum adsiccescant caules.

Adsicco, vel Adsicco, as, a. 1. *seccare*, חוביש התריס, Ger. *trucknen*, ξηραίνω, diligenter siccare. *Col. l.* 12. *c.* 15. Tum rursum in Sole adsiccavit.

Adsicúlus, i, Adsiculus, parvus adsis. Citat Calep. locum *Col. l.* 6. *cap.* 14. Sed al. leg. *aviculas*, quod fere idem est.

Adsidæ mensæ, ad quas sedentes Flamines sacra faciebant. *Festus*.

Adsídeo, es, edi, essum, assido, prope sedeo, *sedere appresso*, ישבתי, Ger. *bey sitzen*, Gal. *s'asseoir pres de quelqu'un*, Hisp. *assentarse cerca de alguno*, παρεδρεύω. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 4. Simul adsideamus, si videtur. *Sallust. in Jug. cap.* 1. Hiempsal dextra Adherbalem adsedit. *Plaut. Rud.* 2. 6. 48. Adsidere apud carbones. *Id. Becc.* 3. 3. 28. Adsidere in sella. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 18. Adsidere super aspidem. ¶ Significat etiam præsto esse, ut de iis, qui ægrotis inserviunt. *Horat. l.* 1. *sat.* 1. v. 80. Aut alius casus lecto te affixit, habes, qui adsideat, &c. ¶ Adsidere etiam dicuntur Assessores, qui a Prætoribus, vel aliis in consilium adhibentur. *Suet. Tib. c.* 33. Magistratibus pro tribunali cognoscentibus pierumque se offerebat consiliarium, adsidebatque mixtim. Hinc *Assessor*. V. ¶ Est etiam verbum militare, pro obsidere. *Virg. in Cir.* Nostris qui mœnibus adsidet urbis. *Plin. Paneg. cap.* 12. An audeant, qui sciant te adsidille ferocissimis populis? ¶ *Id. ib. c.* 81. Adsidere gubernaculis. Et *lib.* 3. *epist.* 5. Adsidere litteris, h. e. adsiduam esse. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *ep.* 5. v. 13. Parcus ob hæredis curam, nimiumque severus, Adsidet insano. *i. e.* proximus est.

Adsído, is, n. 3. consido, *porsi a sedere*, שכב, Ger. *bersitzen, sitzen*, Gal. *s'asseoir*, Hisp. *assentarse*, καθέζομαι, idem, quod *assideo*. *Plaut. Aulul.* 4. 1. 20. In ara hac adsidam sacra. Caret supino, capit autem præteritum a verbo *assideo*.

Adsíduè, adverb. *assiduamente, συνεχῶς*, *Cic.* 5. *Fam. ep.* 15. Perfugium mihi literæ, quibus adsidue utor. *Idem de clar. Orat. c.* 91. Adsiduissime mecum fuit Dionysius.

Adsiduitas, f. 3. perseverantia, opera quotidiana, diligentia, *diligenza, assiduità, συνέχεια*, *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Adsiduitate quotidiana, & consuetudine oculorum adsuescunt animi. *Id. de petit. Consul. sub init.* Adsiduitatem, & frequentiam coniungit, tanquam synonyma. Atque apud *Suet. in Aug. c.* 43. Adsiduitas spectaculorum, itidem pro frequentia accipienda est.

Adsíduo, idem quod adsidue, *assiduamente*. *Plaut. Mil.* 1. 1. 50. Adsiduo edes. Item frequenter, teste *Varr. l.* 5. *de L. L.*

Adsíduus, a, um, o. 1. 2. quotidianus, frequens, continuus, diligens, *assiduo, continuo, frequente*, רבר, Ger. *fast*, Gal. *assidu*, Hisp. *assiduo*, συνεχὴς, ab adsideo, quod in ea re, quam quis frequens agit, confessile videatur. *Tibull. l.* 1. *el.* v. 6. Dum meus adsiduo luceat igne focus. *Cic. pro Sex. Rosc. cap.* 7. Cum hic filius adsiduus in prædiis esset. *Id. pro Cæl. cap.* 4. Cassus fuit adsiduus meus. *Plaut. Asin.* 2. 4. 32. Adsiduam operam dare foro. *Ovid.* 15. *Met.* v. 178. Ipsa quoque adsiduo labuntur tempora motu. ¶ Habet & suos gradus. *Suet. in Aug. c.* 72. Vasa aurea adsiduissimi usus conflavit omnia. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. *de canibus*: Ita enim adsiduiores sunt, quod cum altero idem sit acrior. ¶ Alia est etiam hujus nominis origo, qua ab asse deducitur. *Cic. in Top. cap.* 2. Cum lex Ælia Sentia adsiduo vindicem adsiduum esse jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim est adsiduus, ut ait *Ælius*, appellatus ab ære dando. Hinc & *Plaut. Amph.* 1. 1. 14. adsiduum pro divite posuit. Et apud *Festum* adsidui dicebantur milites, qui suo sumptu militabant. ¶ *Solpitius Cassi. lib.* 1. scribit, cum a Servio Tullio populus in quinque classes esset divisus, ut tributum, prout quisque possideret, inferret: ditiores, qui asses dabant, *Assiduos* dictos: & quoniam soli in negotiis publicis frequentes aderant, hinc eos, qui frequenter adsunt, adsiduos appellatos. V. etiam *Gell. l.* 16. *c.* 10.

Adsignátio, onis, fem. 3. *assegnazione*, προσαναθέσεις, attributio. *Cic. lib.* 13. *Famil. ep.* 9. Cum Cæsar Syllanas venditiones, & adsignationes ratas esse velit.

Adsignátor, oris, qui adsignat, *distributore, assegnatore*. *Ulpian. lib.* 4. *ff. de assign. libert.* Præferri filio nepotem adsignatoris.

Adsignátus, a, um, nomen ex particip. *assegnato, attribuito*. *Cic. Somn. Scip. c.* 3. Munus adsignatum a Deo defugere. *Id. in Pison. c.* 36. Per servulum ordines adsignati.

Adsígno, as, a. 1. tribuo, attribuo, adscribo, *assegnare, consegnare*, נתן, דרר, Germ. *zuschen, zuordnen*, Gall. *assigner, bailler par assignation*, Hisp. *assignar*, ὑποτίθημι, ἐπιτίθημι. *Cic. pro Domo, c.* 44. Inferiorem ædium partem adsignavit uxori suæ Clodiæ. ¶ Interdum idem, quod tribuere, imputare, *assolpere. Auct. ad Her. l.* 1. Si tardius, occupationibus adsignare debebis. *Cic. Verr.* 7. 50. Adsignare culpam fortunæ. ¶ Est autem proprius hujus verbi usus, cum de agris sermo est, qui hostibus adempti dividuntur in populum. Atque, ut *Siculus Flaccus* ait, *de condit. agror. apud Rigalt. p.* 51. aliud est dividere, aliud adsignare. Dividuntur enim agri limitibus constitutis per centurias, adsignantur viritim nominibus. ¶ Ponitur etiam pro obsignare, *sigillare*. *Pers. sat.* 5. v. 81. Adsigna, Marce, tabellas.

Adsílio, vel adsílio, lis, n. 4. adsilui, adsilivi, adsultum, *saltare a qualche cosa*, דלג, Germ. *herzuspringen*, Gall. *assaillir*, Hisp. *saltar, acometer*, ἐπιπηδάω, citra ad rem aliquam me confero. *Cic. de Orat. c.* 53. Nec adsiliendum est statim ad illud genus. ¶ Accipitur etiam pro invadere, aggredi, *dare assalto*. *Ovid. l.* 11. *Met.* Cum sæpe adsiluit detentæ mœnibus urbis. ¶ Etiam adsilire dicitur de animalibus maribus, cum feminas ineunt. *Col. l.* 7. Ea marem concivit adsilientem.

Adsimilánter, cum similitudine, per similitudinem. *Nigid.* apud *Non. c.* 1. n. 190. Sunt etiam adsimilanter dicta hæc, canatim, suatim, bovatim, quæ ab animalibus sumuntur.

Adsimilátio, onis, verbal. *somiglianza*, similitudo, ὁμοίωσις, *Plin. l.* 11. *c.* 49. prodigiosa adsimilatio.

Adsimilátus, a, um, *fatto simile*, similis factus, ἐξωμοιωθεὶς. *Cic.* 4. *Verr. c. penult.* Litteræ, literæque omnes adsimilatæ, expressæ, de tabulis in libros transferuntur.

Adsímilis, le, o. 3. ex ad, & similis, *simile*, ὁμοιότατος, prorsus similis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Adsimilis sponsis mollitudo. *Ovid. l. Trist.* 5. 27. Adsimilemque sui fecit.

Adsímiliter, *similmente*, ὁμοίως, similiter, *Plaut. Bacch.* 4. 9. 27. Adsimiliter hodie mihi obtigit.

Adsímulo, as, a. 1. similem facio, confero, comparo, *assomigliare, paragonare*, דומה, Germ. *vergleichen*, Gall. *comparer, paragoner, rendre semblable*, Hisp. *assemejar, imitar*. *Ovid. l. de Trist. el.* 5. v. 28. Grandia si parvis adsimilare velis. *Cic. l. de Invent. c.* 28. In conferenda, adsimilandaque natura. *Tacit. de Germ. c.* 9. Adsimilare Deos in speciem humani oris.

Adsimulánte, adv. *con simulazione*. *Plaut. Cistel.* 1. 1. 98. Adsimulante amare oportet.

Adsimulátio, onis, προσποίησις. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 37. inter figuras enumerat, ut sit licentiæ species quædam. Adsimulatio, inquit, sua sponte ad animum auditoris se accommodat. Videtur autem esse adulatoria quædam, & callida simulatio. Vide, ne cum multis Lexicogr. cum *Assimulatione* confundas.

Adsímulatus, a, um, simulatus, factus, *simulato, finto*, *Cic. pro Cæl. c.* 6. Species virtutis adsimulatæ. Et *pro Cluent. c.* 13. Familiaritas adsimulata.

Adsímulo, vel adsímulo, as, a. 1. *simulare, fingere*, חנף, Ger. *gleissen*, Gall. *feindre, feindre*, Hisp. *fingir, simular*, ὑποκρίνομαι, fingo aliquid esse, quod re vera non est. *Ter. And.* 1. 1. 141. Has bene adsimules nuptias. *Ovid.* 14. *Met.* v. 556. Adsimulavit animum. & *c.* simulavit se esse unum. *Ter. Andr.* 4. 3. 20. Venire me, adsimulabo. *Id. Phorm.* 1. 2. 78. Adsimulare se amicum alicujus. Adde Pacuvium apud *Cicer. l.* 3. *Offic. c.* 26.

Adspondíum, n. 2. *aliβra*, libræ pondus. *Varr. de L. L. l.* 4. *n.* 36. Quod unum pondo adspondium dicebatur, ideo, quod as erat libræ pondus.

Adsseratum. V. Adseratum.

Adsis, is, f. 3. *tavola, asse*, לוח, קרש, Ger. *ein dilen, tafel, bret*, Gal. *ne ais*, Hisp. *tabla, o tipis, eruis*, tabula lectilis, idem fere quod asser. *Colum. l.* 6. *c.* 19. Roboreis adsibus solum compingere. Ubi al. leg. *axibus*; quod idem est. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Quernis adsibus contabulare pavimenta. ¶ Differunt tamen *asser*, & *adsis*: nam *asse* tabulam solum significat: *asser* etiam tignum, trabeculam. V.

Adsísium, V. Æsisium.

Adsísto, vel adsíso, is, n. 3. adsideo, sto, adsto, *stare, esser presente*, התיצב, Ger. *beistehen*. Gal. *assister*, Hisp. *assistir*, παρίσταμαι, præsentem me exhibeo. *Terent. in Adel.* 2. 1. 15. Hic propter hunc adsiste. *Plaut. Pœnul.* 1. 2. 23. Adsistite omnes contra me, & advertite animum. *Cic.* 3. *Verr. c.* 26. Adsistere ad fores. *Id.* 2. *de Leg. c.* 4. Ut contra omnes hostium copias in ponte unus adsisteret. *Virg. Æn.* v. 472. Quum Turnus super adsisteret. ¶ Cum accusativo, sine præpositione quæ incit in ipso verbo, *Stat. Theb.* 3. v. 295. media quamvis in cæde tremente Hos adsistere equos. ¶ Pro stare simpliciter. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 16. Ita jacere talum, ut rectius adsistat. ¶ Aliquando est patrocinari, *esser avvocato*. *Plin. l.* 7. *epist.* 6. Adsistebam Varenо jam tantum ut amicus, & tacere decreveram. Et *lib.* 10. *epist.* 85. Archippus, cui Eumolpus, sicut Prusæ, adsistebat, dicit, se libellum daturum. ¶ Præteritum est *adstiti*, commune cum verbo *asto*.

Adsítus, a, um, *situato, posto*. *Apul. sub init. Floridor.* Neque longule dissita, neque proxime adsita possumus cernere. ¶ Scribitur & *Adsitus*.

Adsíus, a, um, o. 1. 2. ἀσσιος, adject. ab Asso, Troadis urbe, ut Assius lapis, qui ad Assum exciditur. Ex hoc lapide sarcophagi fieri solent, in quibus condita cadavera intra diem quadragesimum cum ossibus, solis dentibus exceptis, consumuntur. *Plin. l.* 35. *c.* 17.

Asso, as, a. 1. *insavonare*, קרה, Ger. *brosen*, Gal. *plumber*, ou *passer d'eau*, Hisp. *enxabiar, assar*, tabulas sterno, vel operio, a quo consso, pro contabulo, *Varr. l.* 7. *cap.* 1. Cum adsitum fuerit, super altera constato struatur. Al. aliter legunt. ¶ Assare etiam utimur pro cibum ad ignem torrere, *seccare, arrostire*, pro quo *Plin.* inassare dixit. *Apulej. l.* 2. *Met.* Super illum ignem pernectus assari.

Associátus, & Adsociatus, a, um, *aggiunto per compagno, associato*, in socium adscitus. *Aurel. Arcad. Digest. lib.* 1. *tit.* 11. Dictatores sibi eligerent magistros equitum, qui associati principali curæ militiæ gratia, secundum post eos potestatem gererent.

Associo, as, a. 1. *accompagnare*, חבר, Ger. *zugesellen*, Gall. *associer*, Hisp. *acompañar*, socium se adjungere. *Stat.* 1. *Theb.* 452. Juxtaque Amithaone cretus associat passus. ¶ Est etiam adaptare, & coajungere, *congiongere*. *Claudian. de Bello Gild.* v. 481. Cornua summis associant malis.

Associus, a, um, socius, similis. *Cassiod. l.* 3. *epist.* 47. *de Salamandra*: Animali associum lumbricis.

Assólet, *si suole*, הרגשות, Ger. *man ist gewohnet*, ἔωθε, solet. Adhibetur in 3. tantum personis, ex *ad*, & *solet*, pro fieri solet. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 4. Senatus, ad quos adsoleret, referendum censuit. *Id.* 2. *Phil.* 33. Ut assolet. *Ter. in And.* 3. 2. Quæ assolent signa ad salutem esse, omnia hunc esse *videre*.

Assóno, sive adsono, as, n. 1. *rimbombare*, רבה, Ger. *widerschallen*, Gall. *resonner, retentir*, Hisp. *retumbar, resonar*, ἠχέω, simul sono, vel sonitum reflecto, sono respondeo. *Ovid.* 3. *Met.* v. 587. Plangentibus assonat Echo.

Assula, æ, pro *assula* invenitur in *Plinio l.* 16. *c.* 11. & in *Celso l.* 5. *c.* 26. sed locus uterque variat.

Assudasso, sudo, vel valde sudo, *Plaut. Cas.* 2. 6. 9. Corculum assudassit ex metu. Alii aliter legunt.

Assudésco, is, n. 3. sudo fio, *disescarsi*. *Varr. l.* 4. *L. L.* Ab igne assudescunt.

Assuefácio, is, eci, actum, a. 3. usu doceo, in consuetudinem induco, *assuefare, avvezzare*, συνηθίζω, ex *ad*, & duobus verbis *suco*, & *facio*. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 13. Orbus iis rebus, quibus & natura me, & voluntas, & consuetudo assuefecerat. *Id. de provinc. consul. c.* 13. Nationes imperio Populi R. parere assuefecit.

Assuefactus, & adsuefactus, a, um, *avvezzato, assuefatto, uso*, ἐθισθείς. *Cic.* 2. *Cat. c.* 9. Scelerum exercitatione assuefactus. Et *in Bruto c.* 59. puro sermone assuefacta domus. *Cæs. lib.* 6. *B. Gall. c.* 24. Paulatim assuefacti superari.

Assuésco, is, evi, etum, n. 3. ex *ad*, & *suesco*, *avvezzarsi*, לכר, Germ. *gewohnen*, Gall. *s'accoustumer*, Hisp. *acostumbrarse*, ἐθίζομαι, est usu differe. Construitur interdum cum infin. *Cic.* 5. *Fin. c.* 2. Ut fremitum assuescerent voce vincere. ¶ Interdum absolute, & cum dat. *Cic Fam.* 9. *ep.* 22. Ego servo, & servabo (sic enim adsuevi) Platonis verecundiam. *Suet. in Aug. c.* 38. Assuescere Reipublicæ. ¶ Dicitur etiam assuescere, qui libidinis cum aliquo consuetudinem habet. *Cur. l.* 6. *c.* 5. Bagoas singulari specie spado, cui & Darius fuerat assuetus, & mox Alexander assuevit. ¶ Active etiam invenitur usurpatum, & inter activa refert *Sanct. in Minerva*. *Virg. Æn.* 6. v. 833. Ne pueri, ne tanta animis assuescite bella: *id est*, multum bellando Latinorum consuetudinem ne contrahite: vel per hypallagen, pro *ne* assuescite animos tantis bellis: id est, assuescite. Et passive impersonaliter. *Liv. l.* 2. *c.* 1. Caritas ipsius soli, cui longo tempore assuescitur. ¶ Hinc assuescendus. *Vell. l.* 2. *c.* 79. Militi, ac remigi navalibus assuescendo (id est, *assuefaciendo*).

Assuetúdo, dinis, f. 3. *usanza, consuetudine*, דרך, Ger. *gewonheit*, Gal. *accoutumance*, Hisp. *costumbre*, συνήθεια, consuetudo. *Liv. l.* 23. *cap.* 36. Assuetudine mali efferavérant animos. ¶ Pro turpi consuetudine. *Tacit. Ann.* 13. 46.

Assuétus, a, um, 2. suetus, assuefactus, *assuefatto, avvezzo*, לכור, Ger. *gewohnt oder gewohnet*, σύνηθες, usitatus, ab assuesco. Jungitur non solum dativo, sed etiam ablativo. *Cic. de Orat. cap.* 15. Homines labore assiduo, & quotidiano assueti. *Liv. lib.* 21. *cap.* 18. Assuetior montibus. ¶ Interdum cum genit. *Id. l.* 38. *cap.* 17. Romanis Gallici tumultus assuetis. ¶ Et cum infinito. *Horat. l.* 2. *Sat.* 2. v. 11. Assuetus græcari. ¶ Ponitur etiam pro solito, *consueto, solito*. *Ovid. de Ponto* 1. 5. 36. Tempus & assueta ponere in arte juvat. *Id. Heroid. ep.* 6. v. 72. Longius assueto.

Assúla, æ, f. 1. Assulæ partes sunt materiæ asciæ abrasæ, aut securi truncatæ, *sbeggie*, σχίδια, *Plaut. Merc.* 1. 2. 20. At etiam cesso foribus hisce facere assulas. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Assulis tædæ subjectis. ¶ Assulæ etiam dicuntur fragmenta marmorea, quæ marmorarii ex operibus dejiciunt. *Virgil. l.* 7. *c.* 6.

Assulátim, minutatim, *a sbeggie*. *Plaut. Cap.* 4. 2. 53. Pultando vel assulatim foribus extrinsecus aperre. Et *Menæch.* 5. 2. 106. Dedolare assulatim viscera alicujus.

Assulóse, *in sbeggie*, assulatim. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Assulose frangitur.

Assultim, adv. saltando, *a salti*. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Phalangia assultim ingrediuntur.

Assúlto, as, n. 1. *saltellare*, ἀναπηδάω, freq. ab assilio, sæpe saltare. Regit dat. & accus. *Sil. l.* 7. *v.* 401. Vallo assultare. *Stat. Theb.* 11. v. 244. Portarumque moras assultat. *Tacit. Ann. l.* 51. Assultare latera, & frontem exercitus.

Assultus, us, m. 4. *saltellamento*, Gal. *assaut*, Hisp. *assalto*, verbale ab assilio, actus assiliendi. *Virg.* 5. *Æn.* v. 442. Varus assultibus irritus urget.

As-

Assum, assit, & assiet, pro assi, & similia tempora pro *assum*, *adsit*, invenies apud *Plaut.* & alios Vett.

Assumo, is, mpsi, mptum, a. 3. accipio, *prendere*, *assumere*, Gall. *prendre*, *s'attribuer*, Hisp. *tomar a su cargo*, τροσλαμβάνω. *Cels. l.* 1. *cap.* 3. Assumere cibum bis die. *Cic.* 1. *de Orat. cap.* 56. Assumere sibi artem aliquam. *Id. pro Mur. c.* 14. Assumere sibi laudem ex re aliqua. *Liv. l.* 2. *c.* 22. Assumere aliquem in societatem. ¶ In argumentationibus *assumi* dicitur id, quod in Scholis *medius terminus* dici solet. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 52. Assumit autem Crattipus hoc modo, sunt autem innumerabiles, &c. ¶ Item sibi tribuere, arrogare, *attribuire*. *Idem* 1. *Offic. c.* 1. Si id mihi assumo, videor id meo jure quodammodo vendicare.

Assumptio, nis, f. 3. בקוח, Germ. *annehmung*, Gall. *prise*, Hisp. *tomamiento*, τροσλῆψις, acceptio. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 5. Quia sit in his aliquid dignum assumptione. ¶ Hoc nomine item appellatur secunda pars syllogismi, quam vulgus Minorem vocat. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 37. *Quintil. l.* 5. *c. ult.*

Assumptive, adverb. *Martian. Capell. l.* 5. ubi de assumptiva causa verba facit, *pag.* 147. Illic assumptive nomen accepit.

Assumptivus, a, um, qui assumitur, προσλαμβάνων. ¶ Constitutio judicialis assumptiva est ea probationum pars, in qua ratio externa ad defensionem recte facti, vel ad accusationem male facti assumenda est, ut An Milo recte Clodium occidit, qui vitæ suæ insidiatus est. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 11.

Assumptus, ta, um, *assumo*, *prese*, ut assumpta lyra, *Ovid. de arte am. l.* 3. *v.* 142. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 36. Tum nihil nostræ laudi assumptum arbitrantur.

Assuo, vel adsuo, is, *cucire una cosa ad un' altra*, προσράπτω, *Horat. de Arte poet. v.* 16. Unus, & alter assuitur pannus.

Assura, æ, cura, diligentia in nutriendo: ab Assa, sc. nutrice. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. V. *Turneb. l.* 24. *c.* 22.

Assurgo, gis, exi, ectum, n. 3. *alzarse*, *levarse*, Ger. *aufstehen*, Gall. *se lever*, Hisp. *levantarse*, *erguirse*, idem quod surgo. *Liv. l.* 3. *c.* 24. Assurgere ex morbo. ¶ Interdum crescere, *insalzarse*, *crescere*. *Plin. l.* 24. *c.* 4. In arborem felicis modo assurgit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 86. Non cœptæ assurgunt turres. ¶ Sæpe est in alterius honorem, aut officii, aut benevolentiæ causa surgere, *levarse in piè*. *Cic. in Pison. cap.* 12. An quisquam in Curiam venienti assurrexit?

Assus, a, um, *arrosto*, *arrostito*, צלי, Ger. *gebraten*, Gall. *roty*, Hisp. *asado*, ἀπύρος, a verbo asso, quod igni assueverit, vel, in igne sudaverit, seu pinguedinem ob calorem distillaverit, ut *Varro* 4. *de L. L.* docet, vel a nomine *assus*, soli, ut *Nonius* mavult, quia sine condimento alieni saporis editur, ut *vinum merum* dicitur, idest, solum, quod nihil aquæ habet admixtum. Hinc assa, orum, gen. neut. & num. pl. assæ carnes, vel quod solo igne sine aliquo liquore coctæ sunt, vel quia sine pigmento saporis alieni in mensam inferuntur. ¶ Assus, a, um, etiam pro solo, seu mero dicitur: ut assa voce canere, idest sola voce, nullis adhibitis musicis instrumentis: Et assæ tibiæ dicuntur, quibus canitur sine chori voce. *Nonius* ex *Cat.* & *Varr.* ¶ Assi lapides dicuntur sicci, id est qui nulla calcæ conglutinantur, sed alius super alium positus est, ut in maceriis. ¶ Assus nutrices ideo appellari censet *Nov. cap.* 1. *n.* 280. quod adsint, vel assint iis, quos nutriant, & ne momento quidem ab iis divellantur. ¶ Assa, orum, in balneis loca sunt, quæ a *Seneca* sudaria appellantur, sic dicta, quod tantum ibi sudent, non etiam lavent. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. In balnearis assa in alterum apodyterii angulum promovi.

Assyria, Adiabene, vulgo *Sarch*, אשור, ἀσσυρία, regio majoris Asiæ, dicta ab Assur filio Sem, Mesopotamiæ contigua, ab ea Tigri fl. divisa, in Ortum recedens, Mediam, & Susianam versus. Est trans Tigrim. ¶ Differt a Syria, Ital. *Soria*, quæ est cis Tigrim, & Mesopotamiam.

Assyrius, a, um, qui est ex Assyria. *Lucan. l.* 4. *v.* 298. Assyrii scrutator pallidus auri.

Ast, ma, αὖτας, conjunctio, sed, at. *Virg.* 1. *Æn.* Ast ego, quæ Divum incedo Regina. ¶ Utuntur maxime Poetæ, quamquam habet & *Cic. l.* 6. *Attic. ep.* 5. Hoc tu indaga, ut soles, ast hoc magis. Et *Liv. l.* 10. *c.* 19. Ast ego templum tibi voveo.

Astacænus, a, um, ad Astacum Bithyniæ oppidum pertinens. ut *Astacenus finus*, nunc *Golfo di Comidia*. *Plin. l.* 5. *c.* 32.

Astacides, æ, Astaci filius, & est quidam Menalippus, qui cum Tydeum in bello Thebano lethali vulnere percussisset, ab eo moribundo capite truncatus, & dentibus corrosus fuit. *Ovid. in Ibin, v.* 515. V. *Stat. sub fin. l.* 8. *Thebaidos*.

Astacus, i, *gambero marino*, ἀστακός, cancer marinus. *Plin. l.* 5. *c.* 31.

Astaphis, idis, f. 3. *uva passa*, Ger. *gedorrte trauben*, Gall. *raisin de passe*, Hisp. *passas*, *o uvas passas*, ἀσταφίς, a nobis uva passa vocatur. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Uva passa, quam astaphida vocant.

Astaphis agria, sive staphis agria, *staffisaria*, ἀσταφὶς ἀγρία, herba cauliculis nigris, rectis, foliis labruscæ. Hæc a Romanis teste *Dioscoride* pedicularis herba dicebatur, eo quod nucleos haberet phthiriasi curandæ utiles.

Astarte, f. 1. ἀστάρτη. Syriorum Dea erat, quam alio nomine Atergatim, aut Derceto nominatam volunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* vult, fuisse Venerem quartam quæ Adonidi nupsit. Hanc sacræ Literæ Astartem Sidoniorum Deam vocant. V. Atargatis.

Astator, seu Adstator, oris, qui astat, seu præsit. *in Inscript. Fabret. p.* 164. & 183. Deo sancto numini Deo magno Libero Patri, & Astatori.

Asteismus, mi, ἀστεισμὸς, latine urbanitas, est tropus cum aliquid urbane exponitur, ab ἀστεῖος, urbanus. Ut illud *Virg. ecl.* 3. *v.* 90. Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi.

Aster Atticus, ἀστὴρ ἀττικὸς, herba, quæ, quod præsens est inguinum remedium, a Romanis bubonium dicitur, vulgo inguinalis. *Plin. l.* 27. *c.* 5.

Asteria, vel Asterie, es, f. 3. ἀστερία, soror Latonæ. ¶ Item nomen Deli, & Rhodi insularum. *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *l.* 5. *c.* 31. ¶ Significat & gemmam, quæ inclusam quandam lucem pupillæ modo continet, & appositis Soli radiis regerit candicantes. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Asteriace, es, f. refertur a *Celso l.* 5. *c.* 14. inter medicamenta, quæ carnem nutriunt, & vulnus implent.

Asterias, ἀστερίας, avis ex genere anderolarum, a fulgore astrorum. *Plin. l.* 10. *c.* 60.

Astericum, n. 2. *paristaria*, ἀστερικὸν, herba ocymi folio, quæ & helxine dicitur, & urceolaris herba, quod vitreis urceolis detergendis in primis sit idonea. ¶ Item parietaria, vel muralis, quod nascitur in tegulis, & parietibus. *Plin. l.* 22. *c.* 17.

Asterion, n. 2. ἀστέριον, Civitas Thessaliæ. *Stephan.* eam sua ætate Pitetiam vocatam asserit. ¶ Est & altera urbs ejus nominis in Syria. ¶ Est & fluvius Achaiæ, in Nemea sylva. ¶ Item insula Peloponnesi ad sinum Argolicum, de quo *Plin. l.* 4. ¶ Asterion item Cometæ filius, qui Jasonem Colchos navigantem secutus est, ut habet *Apollonius*. *Val. l.* 1. *Argon. v.* 335. ¶ Asterion, rii, n. 2. ἀστερίων, species est aranei, cujus morsu genus labetactantur. *Plin. l.* 29. *c.* 4. ¶ Est item herba apud *Paulum.* in agro Argivo nascens ad ripam fl. ejusdem nominis, cujus folia Junoni sacra accolæ in coronas nectebant.

Asterno, vel adsterno, is, astravi, astratum, a. 3. *distendere*, στρωτόρνυμι, juxta sterno. *Ovid.* 2. *Met. v.* 343. Asternuntque sepulchro.

Asthmaticus, a, um, adject. *chi patisce l'asma*, qui respirandi facultate laborat. *Plin. l.* 20. *c.* 21. & *l.* 26. *c.* 7.

Astipulatio, onis, f. 3. *conformità di sentimento*, συγκατάθεσις, assensus, affirmatio. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Qua de re extat etiam Annæi Senecæ astipulatio.

Astipulator, oris, m. 3. *chi si accorda*, *e concorre in opinione con alcuno*, συγκατατιθέμενος, qui assentitur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 21. Stoicorum astipulator Antiochus. ¶ Est etiam qui actori, aut reo vadimonii facti, vel alterius cujuspiam forensis actionis testis accedit, & simul cum eo adpromittit. *Cic. pro Quinct. c.* 18. & *in Pison. c.* 9.

Astipulatus, us, m. 4. *consentimento*, affirmatio, assensus. *Plin. l.* 7. *c.* 47. Jovis Deorum summi astipulatu.

Astipŭlor, & adstipulor, d. 1. *consentire*, יאה, רצה, Ger. *verwilligen*, Gal. *consentir*, Hisp. *consentir*, συναινέω, assentior. *Liv.* 39. 5. Astipulari irato Consuli.

Astituo, & adstituo, is, tui, stitutum, a. 3. *collocare*, *porre*, הסבה, Germ. *neben setzen*, *neben etwas stellen*, παρίστημι, ex ad, & statuo, signif. juxta statuo. *Ad Her. l.* 3. *c.* 20. Reum ad lectum ejus astituemus. ¶ Est item suo loco collocare. *Plaut. in Capt.* 4. 2. 66. Jubeo' astitui aulas, patinas elui?

Astio, as, astiti, n. 1. *esser presente*, *star fermo in piedi*, נכח, Ger. *beystehen*, Gal. *assister*, Hisp. *assistir*, παρίστημι, præsens, aut firmus, seu erectus sto. Ponitur interdum absolute. *Plaut. in Cap.* Vix astio præ formidine. *Id. in Cist.* Adolescens astat, atque audit. ¶ Interdum cum dativo. *Id. in Cas.* 3. 3. 4. Dum astio advocatus cuidam cognato meo. ¶ Interdum cum præpos. in. *Id. in Cas.* 5. 2. 41. Continuo in genua astanti. ¶ Et cum ad. *Cic. pro Arch. c.* 10. Cum in Sigæo ad Achillis tumulum astitisset. ¶ Aliquando simpliciter sto, *stare*. *Virgil.* Arrectisque auribus astant. Sic *Plaut.* pluribus in locis. ¶ *Astans* idem quod stans. *Plin.* 34. 8. Statua astans. ¶ Pro erecto, aut hirto. *Virg.* 3. *Georg. v.* 545. attoniti squamis astantibus hydri.

Astŏmi, m. 2. ἄστομοι, Indiæ populi, sine ore, anhelitu tantum viventes, & odore, ab a privativa, & στόμα, os, oris. *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Astriba, æ, f. ἀστρίβη, clitellæ, quæ asinis, & mulis imponuntur ad vehenda onera. Titulus est unius ex *Plauti* Comœdiis deperditis, Latine Clitellaria.

Astræa, f. 1. *Giustizia*, Ἀστραία, Astræi, & Auroræ, sive, ut alii malunt, Jovis, & Themidos filia, justitiæ antistita, quam poetæ fabulantur aureo illo sæculo e cœlo in terram migrasse, & tandem mortalium sceleribus offensam cœlum repetivisse. *Ovid.* 1. *Met. v.* 149. Ultima cœlestum terras Astræa reliquit. V. Libra.

Astræus, i, m. Ἀστραῖος, unus ex Titanibus, qui cum Aurora concubuit, & ex ea ventos genuit, qui *Astræi fratres* ab *Ovid. Met.* 14. *v.* 545. vocantur. Hi autem sunt Zephyrus, Boreas, Notus, & Favonius. ¶ *Cæsar Germ. in Arat. v.* 104. Astræum dicit omnium Astrorum patrem. ¶ Quidam scribunt *Astræus*, & dissyllabum putant: sed obstat Græca dictio, qua Ἀστραῖος dicitur ab *Hesiod. Apolled. Arato*, & aliis.

Astragalizontes, ἀστραγαλίζοντες, talis ludentes. Nomen est signi a Polycleto facti, quo repræsentabantur pueri talis ludentes. *Plin.* 34. 9.

Astragălus, i, m. & Astragălum, i, n. ἀστράγαλος, Græce significat osseulum in imfimo crure situm, qui Latine *talus* dicitur: item talum lusorium. A similitudine ejus ossiculi astragalos dicitur membrum architecturæ in basibus columnarum, in superciliis, in coronis, & alibi, Italice *tondino*, *fusarnolo*, *novolo*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. masculino, *l.* 4. *c.* 6. neutro genere usurpat. ¶ Est etiam hoc nomine herba caule tereti, foliis longis & incisis, folio hyacinthi. *Plin.* 26. 8.

Astrĭpe, ἀστραπή, fulgur. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Apelles pinxit & astrapen. ¶ Vox græca est.

Astraplas, æ, f. ἀστραπίας gemma colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radios habens in medio discurrentes, unde & nomen accepit. Nam ἀστραπὴ fulgur est. *Plin. l. ult. c.* 11.

Astrapopiecta, neut. plur. τὰ ἀστραπουπιεκτὰ loca fulgetro, seu fulgore icta. *Senec. l.* 1. *quæst. nat. c.* 15.

Astrĕpo, vel Adstrepo, is, pui, itum, ere, simul, vel juxta strepo. *Plin. Pan. c.* 26. Plerique irritis precibus fundas Principis aures astrepebant. *Tacit. Annal.* 11. *c.* 17. Adstrepebat huic alacre vulgus. h. e. strepitu applaudebat. *Id.* 4. *hist.* 49. Astrepere aliquid. *h. e.* strependo dicere.

Astrĭcte, adv. *strettamente*, Germ. *eng nahe*, συμμετρικῶς, Gall. *etroitement*, *serrement*, Hisp. *apretadamente*, *estrechamente*, arcte. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 48. Theophrastus putat, orationem non astricte, sed remissius numerosam esse oportere. *Plin. l.* 3. *ep.* 18. *sub fin.* Quæ pressius & adstrictius scripsi.

Astrictio, f. 3. *stringimento*, קפצון, Ger. *zusammen ziehung*, *oder bindung*, Gal. *restriction*, Hisp. *apretamiento*, στύψις, συγκρυσις, actus astringendi. *Plin. l.* 27. *c.* 10. Gustus amari cum astrictione, *con lassezza*.

Astrictorius, a, um, ad astringendum pertinens, quod astringit. *Plin. l.* 24. *c.* 13. Paliuri folia astrictoriam vim habent.

Astrictus, a, um, nom. ex partic. *stretto*, *ristretto*, arctus. *Cic. in Bruto*, *c.* 90. Contracta, & astricta eloquentia. Et *Paradox.* 1. Voluptatibus astricti. *h. e.* alligati. ¶ Alvus astrictior, *Cels. l.* 1. *c.* 3. cui oppon. fusior. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 174. Non astricto percurrere loco. i. e. laxo. ¶ Astrictus etiam dicitur, qui tenax est, sumptuque quam pauciissimos facit. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. Cum & natura semper ad largiendum ex alieno fuerim astrictior. Adde *Propert. l.* 2. *eleg.* 23. *v.* 17. ¶ *Astrictus scalere*, h. e. obstrictus, *Cic. pro Sylla. c.* 29.

Astricus, a, cum, adject. ad Astra pertinens. *Var. apud Non. l.* 16. Cœli choreas astricas ostenderet.

Astridens, & Adstridens, entis, idem quod stridens, aut prope stridens. *Stat.* 11. *Theb. v.* 494. premit adstridentibus hydris, Intenteque fauces.

Astrifer, a, um, adject. poetic. qui astra fert. *Stat.* 8. *Theb. v.* 83. Astriferos inclinat Jupiter axes.

Astrificus, a, um, adject. astricus. *Martian. Capell. l.* 2. *initio*.

Astriger, a, um, adject. idem ac astrifer. *Stat.* 10. *Theb. v.* 818. Comminus astrigeros Capaneus tollendus in axes. Adde *Claudian. de B. Get. v.* 245.

Astrilŭcus, a, um, adject. lucens, aut astrum. *Mart. Capell. l.* 6.

Astringo, gis, inxi, ictum, a. 3. alligo, contrabo, coarcto, contr. dissolvo, relaxo, *stringere*, *legare*, קשר, צר, קפא, חסם, בלם, Ger. *zusammen ziehen*, *zueinander zwingen*, Gall. *ferrer*, *etreindre*, *lier*, *contraindre*, Hisp. *apretar mucho*, προστίθημι, proprie juxta stringo, conjungo. *Col. l.* 3. Vimine arborem astringito. *Virg. l.* 1. *Georg.* Venas astringit hiantes. ¶ Per translationem ponitur pro obligare, ἐνέχειν, *obbligare*, & sic genitivo jungitur, sicut *Gellius* notavit, Sabinum scripsisse, Qui alienum tacens lucri faciendi causa subtulit, furti astringitur. Adde *Plaut. Rud.* 4. 7. 34. Sic adstringi scelere. *Cic.* 4. *Philip. c.* 4. Et astringere fidem. *Terent. Eun.* 1. 2. 22. ¶ Interdum est cogere, ut astringi necessitate, vel lege, *esser costretto*. *Cic. lib.* 1. *de Nat Deor. c.* 7. & *pro Cluent. c.* 57. ¶ Astringere aliquid dicendo, *h. e.* paucis dicere, *restringere*. *Cic. Tusc.* 3. 6. *Quintil.* 10. 4.

Astrios, ii, gemma crystallo propinqua, quæ si astris opponitur, fulgorem eorum rapit, & regerit. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Astrites, ἀστρίτης, gemma, quæ oculis piticum simillis esse perhibetur. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Astrologia, f. 1. astrorum scientia, *astrologia*, ἀστρολογία, scientia tractans de natura, & motu astrorum, quæ & Astronomia dicitur. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 42. Eudoxus in Astrologia facile princeps. *Id.* 1. *de Or. c.* 16. Ignarus Astrologiæ.

Astrologus, m. 2. sive Astronomus, interpres astrorum, *Astrologo*, ἀστρολόγος, ἀστρονόμος, qui astrorum scientiam profitetur. *Cic.* 4. *Verr. c.* 52. Novus Astrologus, qui non tam Cœli rationem, quam cœlati argenti duceret.

Astronomia, æ, ἀστρονομία, idem atque Astrologia. *Petron. in Satyr. cap.* 88. Ubi est dialectica? ubi astronomia? *Senec. ep.* 95. Scita, vel placita, quæ in geometria, & in astronomia invenies.

Astronomicus, ἀστρονομικὸς, ad Astronomiam pertinens, ut Astronomica præcepta, & Astronomici libri, qui de astris agunt, quales sunt *Manilii*, & *Hygini*.

Astronomus, i, ἀστρονόμος, astrorum mensor, qui stellas, stellarumque cursus, & distantias contemplatur. *Jul. Firmic.* 5. *Matheseos*. 13. Sortilegi, astronomi. Adde *c.* 15.

Astructor, oris, verbal. qui astruit, vel affirmat. *Fortunat.* 2. *de Mart.* Nobilis astructor, facundus concionator.

Astructus, a, um, nom. ex particip. additus, appositus. *Apul. Met. l.* 11. Fusis precibus, & astructis lamentationibus.

Astrum, i, n. 2. ἄστρον, *stella*, *astro*, *costellazione*, proprie est signum stellis coactum, quod nos sidus vocamus. *Macrob. l.* 1. *in somn. Scip. c.* 14. Sic *Virgil.* Zodiaci signa astra vocat: Per duodena regit mundi Sol aureus astra. *l.* 1. *Georg. v.* 231. ¶ Ponitur tamen sæpe pro sola stella apud *Cic. in Verr.* & *Virg. Ecl.* 9. Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum. *Horat. l.* 2. *od.* 17. Utrumque nostrum consentit astrum. Ital. *l'Oroscopo*. ¶ Malo astro natus, i. e. infelici sorte, bono infelix, *Petron. in Satyr. c.* 44. ¶ Tollere, seu ferre ad astra, est cœlo asserere, vel summis laudibus efferre. *Virg.* & alii.

Astrŭo,

Aſtruo, & adſtruo, is, xi, ctum, 3. *fabricare appreſſo, fortificare*, בנה, הרכיב, Germ. *bauwen*, Gall. *baſtir, & édifier, joignant autruy*, Hiſp. *fabricar, affirmar, o confirmar*, προσκατασκευάζω, juxta ſtruo, & ædificium ædificio jungo. *Col. l. 1. c. 5.* Cum veteri aſtruitur recens ædificium. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro affirmare, *affermare*. *Plin. l. 22. c. 18.* Periti rerum aſtruxerunt. Ubi al. leg. *aſſeverant*. ¶ Significat etiam ſuperaddere, *aggiungere*. Sic adſtruere aliquid magificentiæ, vel dignitati. *Senior Plin. l. 9. c. 35. & Junior l. 3. ep. 2.* Adde *Tacit. 1. hiſt. c. 78. & Velley. 2. 55. 2.* ¶ Apud *Curt. l. 10. c. 1.* Gentis ejuſdem leviſſimos falſis criminibus aſtruxit. *ideſt*, inſtruxit, ut ea deſerent.

Aſtu, n. 4. ut *cornu*, pro civitate Athenienſi, quam ἄστυ vocabant, κατ' ἐξοχήν. *Ter. Eun. 5. 6.* An in Aſtu venit? *Cornel. Nep. in Themiſtocle:* Xerxes, Thermopylis expugnatis, protinus acceſſit Aſtu.

Aſtula, æ, f. 1. idem quod aſſula, ſc. pars ligni concili. *Plin. l. 16. c. 12.* Aſtulæ in fructu eſt. *Plin. Valer. l. 1. c. 36.* Tædas pingues in aſtulas concides. *Cels l. 5. c. 26.* Aſtula filicis. ¶ Sunt qui ſcribunt *Haſtula*.

Aſtupĕo, vel Adſtupĕo, es, ui, ēre, ad aliquid ſtupeo, *ſtupirſi di qualche coſa*, ἐκπλήττομαι, ἔκπληξιν ἔχω, *Senec. de Tranquill. c. 8.* Non te pudet, quiſquis divitiis aſtupes? *Stat. Theb. 3. v. 495.* Cui fida manus proceresque, ſocerque Adſtupet oranti.

Aſtur, uris, gentile, qui ab Aſturia natus eſt, & *Aſturus*, Aſturiæ populi. *Martial. l. 14. epigr. 199.* Venit ab auriferis gentibus aſtur equus. ¶ Eſt etiam aſtur avis prædatitiæ nomen. *Firmic. l. 5. Matheſ. c. 7.*

Aſtura fluv. in Hiſp. Tarraconenſi, a quo Aſturia dicta, cujus mentio eſt apud *Flor. l. 4. c. 12.* ¶ Item urbs quædam, ubi Cicero villam maritimam habuit. *Cic. Attic. 12. 40.*

Aſturcōnes, m. 3. *giouetti, cavalli ambianti, chinee*, Ger. *zeltmeres*, equi, ab Aſturia regione Hiſpaniæ ita appellati, quibus non vulgaris in curſu gradus, ſed mollis alterno crurum explicatu glomeratio eſt. Talem greſſum Græci *Δίχρουν* vocant a bonitate curſus. Latini dicunt tolutarios equos a tollendis pedibus, & glomerandis. *Senec. epiſt. 87.* Non omnibus obeſis mannis, & aſturconibus, & toluariis præferres unicum illum equum a Catone defrictum?

Aſturia, f. 1. *la Aſturas*, regio Hiſp. Tarrac. in Regno Caſtellæ veteris, in ora Boreali Oceani, inter Gallæciam, & Biſcajam, dicta ab Aſtura fl. Duplex eſt, *Aſturia de Oviedo*, quæ Gallæciæ adjacet ad Occ. & *Aſturia de Santillana*, quæ Biſcajæ contigua eſt ad Or.

Aſturica Auguſta, *Aſtorga*, urbs, & col. Regni Legionis, ad flu. Teram.

Aſturicus, a, um, adject. ab Aſturia. *Sil. l. 16. v. 584.* Aſturica gens.

Aſtus, us, ui, m. 4. *aſtuzia, furberia, accortezza, πανουργία*. Dictum eſt ab *Aſty*, quod urbem ſignificat; quia qui urbem frequentant, ruſticis callidiores eſſe ſolent. *Plaut. Capt. 2. 1.* Doli non ſunt, niſi aſtu colas. *Virg. Æn. 11.* Verſare dolos aſtu. *Sil. l. 16. v. 32.* Non ars, aut aſtus belli, vel dextera deerat. ¶ Adjective aſtus, a, um, h. e. aſtutus. *Acc.* apud *Non. l. 54.* Niſi ut aſta ingenium linguæ laudem. Al. aliter leg.

Aſtūte, adv. *aſtutamente*, בערמה, Ger. *liſtiglich*, Gal. *finement, cauteleuſement*, Hiſp. *con aſtuzia, πανουργῶς*, callide, verſute. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Aſtute, reticere. *Varr. l. 9. de L. L.* Ne aſtutius videar poſſuiſſe. *Gell. l. 18. c. 4.* Levia, inaniaque pro gravibus, & veris aſtutiſſime componentes.

Aſtutĭa, f. 1. *aſtuzia*, ערמה, Ger. *liſtigkeit, geſchefſigkeit*, Gall. *ruſt, fineſſe, aſtuce, cautelle*, Hiſp. *aſtutia, cautela, πανουργία*, calliditas, malitia. *Cic. Fam. l. 5. ep. 8.* Quæ ego omnia in expetenda amicitia tua, non aſtutia quadam, ſed aliqua potius ſapientia ſecutus ſum. ¶ In plurali num. *Cic. Offic. 3. c. 17.* Aliter leges, aliter philoſophi tollunt aſtutias. Adde *Plaut. Mil. 2. 2. 78.*

Aſtūtus, o. 1. 2. vafer, *aſtuto, maliziozo*, ערום, Ger. *livig geſchefft, πανοῦργος*, adject. verſutus, cautus. Proprie aſtutus eſt, qui fingendo & ſimulando aliud, quam eſt, aut gerit, aut loquitur; decipit alios, ut ſibi conſulat. V. Aſtus. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 62.* Fictum, aſtutumque: & *Cic. Fam. l. 3. ep. 10.* aſtutum, & occultum conjungit. Et *ibid.* Quod ſi id eſt maxime aſtuti hominis, omnia ad ſuam utilitatem referre, &c. ¶ Comparat. apud *eund. l. 3. ep. 8. Fam.* Quod ſi quis me aſtutiorem fingit. ¶ Superlat. Aſtutiſſimus eſt *Auguſt. Serm. 17. de Sanctis, c. 3. & l. 21. de Civ. Dei c. 6.* ¶ Aſtutus, arte tutus. *Feſtus.*

Aſty, *V.* Aſtu.

Aſtyănax, m. 3. ἀστυάναξ, unicus filius Hectoris ex Andromache, natus poſt inchoatum bellum inter Trojanos, & Græcos. Dictus eſt etiam Scamander. Hunc Ulyſſes, antequam naves e Sigæo ſolverent, e turri dejecit, ne quid reliquiarum ſupereſſet, quod excidium Troiæ ulciſceretur. Sed Dionyſius narrat, Scamandrum, & alios Hectoris filios a Pyrrho in Græciam captivos ductos fuiſſe, deinde ab illo dimiſſos, ad Regnum paternum in Troadem rediiſſe ductu Aſcanii filii Æneæ, ad quem in agro Daſcylitico regnantem ſe contulerant. *Virg. 2. Æn. v. 457.* & avo puerum Aſtyanactia trahebat.

Aſtycus, a, um, adject. ab Aſty, ut aſtyci ludi, apud *Suet. in Calig. c. 20.* qui a Græcis inſtituti fuerunt; qualia Athenis Dionyſia. Ita legit *Scalig. l. 5. de Emend. Temp.* At *Torrent.* pro *Aſtyci*, legit *Actiaci*. V. *Suet. in Tiber. c. 6.* Aſtylos, m. 2. unus ex Centauris, qui in prælio cum Lapithis una cum Neſſo fugam arripuit. *Ovid. Met. l. 12. v. 307.*

Aſtynŏme, f. 1. Chryſe Sacerdotis filia. V. Chryſes.

Aſtyonomĭci, dicuntur Papiniano Ædiles, qui curam Urbis, viarum, & ædificiorum gerunt. *Lege unica. Dig. de viis publ.* &c. ab ἄστυ, civitas, & νέμω, ordino, rego. Græca vox.

Aſtypalæa, f. 1. ἀστυπάλαια, inſula in mari Carpathio, aut certe Icario, e regione Cnidi, oppidum habens ejuſdem nominis. *Plin. l. 4. c. 12. Ovid. de Arte l. 2. v. 82.* Cinctaque piſcoſis Aſtypalæa vadis.

Aſtypalæĭcus, a, um, ad Aſtypalæam pertinens, ut Aſtipalæicæ cochleæ. *Plin. l. 30. c. 4 & 6. 14.*

Aſtypaleĭus, a, um, adject. *Ovid. Met. 7. v. 461.* Regna Aſtypaleia.

Aſyla, herbæ genus, al. ferus oculus. *Plin. l. 25. c. 13.*

Aſylum, n. 2. *aſilo, franchigia*, ἄσυλον, templum, aliuſve quivis locus inviolabilis, conſecrationis lege tutus, ad quem confugientes ſine ſummo piaculo avelli non poterant. Dictum aſylum ab α priv. & verbo συλάω, ſpolio, rapio, prædor. Servius tamen aſylum dictum mavult, quaſi aſyron, ab α priv. & a verbo ἄειρω, trabo, quod inde extrahi neminem fas eſſet. ¶ Aſylum primum Athenis ſibi conſtituerunt Herculis poſteri veriti vim eorum, qui ab illo fuerant vexati. *Stat. 12. Theb. Liv. l. 38.* ſcribit, templum Apollinis Delii fuiſſe aſylum, atque ſacra templa a Græcis vocari aſyla. Græcos Romulus imitatus & ipſe Romæ aſylum conſtituit, inter Capitolium, & Palatium, in ſacro luco, quod Quercetum dicitur. *Gell. l. 6. c. 2.* Perfugiunt in fani aſylum. *Cic. 3. Verr. c. 33.* In aſylum confugere. V. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l. 3. c. 20.*

Aſymbolus, m. 2. ἀσύμβολος, qui ſymbolam non dedit, & ſine collatione acceſſit ad conceſſationem. *Ter. in Phor. 2. 2. 25.*

Aſyndĕton, vel aſyntheton, n. 2. ἀσύνδετον, ἀσύνθετον, al. Diſſolutio, & Articulus, figura eſt, cum plura ſine conjunctione proferuntur, ut, veni, vidi, vici. ¶ Aſyntheta *Plin.* appellat cryſtalla, quæ pura ſunt, & ſine vitio.

A ANTE T.

At, ſed, atqui, verum, אבל, יב, אך, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *empero, pero mas*, ἀλλά, particula principii apta, præſertim cum aut indignationem, aut dolorem exprimere volumus, ut iræ æſtum, aut querelas ſignificantius oſtendere valeamus. *Cic. Attic. 7. 11.* Non eſt in parietibus reſpublica, at in aris, & focis. *Virg. 2. Æn. v. 535.* At tibi pro ſcelere, &c. ¶ Quandoque ſuperiorum dictorum diſcretivum eſt. *Ter. in And.* At mihi ſcrupulus unus reſtat. ¶ Quandoque ponitur pro ſaltem, *almeno. Virg. 1. Æn.* Si genus humanum, & mortalia temnitis arma, at ſperate Deos. ¶ Componitur cum *enim*, ut At enim. Eſt autem hæc particula Antipophoris in primis accommodata. *Cic. 2. de Nat. Deor.* At enim minora Dii negligunt, *ma mi direte*, che &c. Etiam ſola ad eandem vim habet. *Cicer. Famil. 6. 6.* At in ejus perſonam multa fecit aſperius. Armorum iſta, & victoriæ ſunt facta, non Cæſaris. ¶ Ponitur etiam pro atqui. *Cic. pro Mil. cap. 6.* Quid porro quærendum eſt? factum ne ſit? at conſtat: a quo? at patet. ¶ Jungitur etiam cum *vero*, & ſervit ſæpe occupationi, ut *at* enim. *Cic. 2. Phil. c. 15.* At vero Pompeii voluntatem a me abalienabat oratio mea, &c.

Atabulus, m. 2. ἀταβύλιος, ventus Apuliæ peculiaris, qui & Apulus appellatur, frigidiſſimus, ab ἄτη, damnum, & βάλλω, immitto, infero, quod nimio frigore Apuliæ pernicioſus eſt. Si enim flaverit circa brumam, omnia arefacit, & exurit, ut nullis poſtea poſſint Solibus recreari. V. *Plin. l. 17. c. 24. Horat. 1. ſat. 5. v. 78.* quos torret Atabulus. ¶ *Gellius* hunc ventum *Horatianum* vocat. *l. 2. c. 22.*

Atabyria, f. 1. ἀταβυρία, Rhodus, ab Atabyro Rege, vel ab Atabyri monte.

Atabyris, mons Rhodi. ¶ Item Siciliæ, apud Agrigentum.

Atacinus, a, um, adject. ad Atacen fluvium, vel vicum Galliæ Narbonenſis pertinens. P. Terentius Varro ab Atace vico ejuſdem Galliæ *Atacinus* dictus, Poeta fuit celebris Romæ, eodem tempore, quo alter M. Terentius Varro. Scripſit Argonautica, & bellum Sequanicum heroico carmine: quæ perierunt. Ad augendam facultatem dicendi parum locuples fuiſſe dicitur a Quintil. l. 10. c. 1. ¶ *Atacini, orum*, ſunt popoli Galliæ Narbonenſis. *Pomp. Mela l. 2. c. 5.*

Atăcus, Arifæi fil. ex Autonoe fil. Cadmi, & Hermiones.

Atalanta, æ, & Atalante, es, f. 1. ἀταλάντη, Schœnei, vel, ut alii malunt, Jaſii Argivorum Regis filia, virgo forma, & viribus corporis præſtans, una ex comitibus Dianæ. A Meleagro vocata ad venationem apri Calydonii cum reliqua Achajæ juventute, eum prima ſagitta vulneravit. Aper a Meleagro occiſus eſt. Hic Atalantæ amore captus illi caput feræ largitus eſt. Cum eam rem avunculi Meleagri, Althææ fratres, Plexippus, & Toxeus indignarentur, & puellæ munus ademiſſent, a Meleagro interfecti ſunt. Althæa ſupitem fatalem igni admovit, quo combuſto & ipſe Meleager conſumtus eſt. *Ovid. 8. Metam.* ¶ Atalanta a nuptiis omnino abhorrebat, ſylvis tantum, & venatu delectabatur. Cum mira corporis velocitate præſtaret, procis ſuis curſus certamen propoſuit, in quo victum mortis pœna, victorem conjugii ſui præmium ſequeretur. Multis ſuperatis, tandem ab Hippomene, tribus pomis aureis, quæ ei Venus dederat, ſingillatim in ſtadium projectis ſemel, iterum, tertium, a currendo retardata, & ſuperata eſt. Irata Venus, quod ſibi gratias non egiſſet Hippomenes, nec thus dediſſet, effecit, ut in via in ſacro Cybeles templo concumberent, quod erat in ſylva. Cybele ſcelus ulta eſt, eoſque in leones convertit. Atque hi leones ſunt, qui Cybeles currum trahunt. *Ovid. 10. Met.*

Atalantæus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Atalanta. *Stat. 4 Theb. v. 309.* Jamque Atalantæus inſpierat nuncius aures. ¶ Al. ſcribunt *Atalantæus* ſine diphthongo.

Atanuvium, ii, n. 2. poculi fictilis genus, quo in ſacrificiis Rom. utebantur Sacerdotes Potitii. *Feſtus.*

Atargatis, Syrorum, vel Aſſyriorum Dea, quo nomine terram intelligunt. *Macrob. Satur. l. 1. c. 23.*

At, at, ă, ā, ăt, ātt, interjectio eſt paulatim percepti, atque intellecti mali. *Ter. in Eun. 4. 5. 1.* At at, data hercule verba mihi ſunt. ¶ *Servius in Arte:* At at eſt aliquid de improviſo deprehendentis. ¶ Quandoque eſt interjectio timoris. *Ter. in Eun. 4. 6.* At at. T. Num formidoloſus, obſecro, es, mi homo? ¶ Legitur & *attat* junctis vocibus ſcriptum, item *attatæ* non ſemel apud *Plaut.*

Atate! interject. eſt tacite ſecum muſſantis, & aliquid intelligere incipientis. *Plaut. Caſ. 2. 8. 35. Merc. 2. 2. 31.* & alibi.

Atavia, æ, *biſarcavola, quarta nonna*, mater abavi, vel abaviæ: cui reſpondet adneptis, *Cajus Dig. 38. 10. 1.*

Atăvus, i, m. *biſarcavolo, quarto avo*, προπάππος, abavi, vel abaviæ pater. *Cic. pro Cal. c. 14.* Non avum, proavum, atavum audieras Conſules fuiſſe? V. Avus. ¶ Atavo reſpondet *adnepos*, ut *Cajus Dig. 38. 10. 1.* docet. ¶ Aliquando ponitur pro abavo, ut apud *Vellej. l. 1. c. 2.* ubi V. notas Lipſii.

Atax, ăcis, m. 3. Galliæ Narbonenſis fluv. hodie *Aude. Tibul. l. 1. el. 7.* Quam tremeret ſorti milite victus Atax. Ubi Scal. legit *Atur*, qui Aquitaniæ. ¶ *Atacis* tamen meminere & *Plin. l. 3. c. 4.* ubi inquit: Atax e Pyrenæo Rubrenſem permeans lacum. & *Lucan. l. 1. v. 403.* & *Sidon. Apollinar. in carm. epiſtola. 15. l. 9.*

Atella, *S. Arpino*, urbs E. Campaniæ, apud Clanium Fl. & Averſam urb. inter Capuam, & Neapolim R. M. P. ¶ Eſt & Atella, *Arella*, urbs Lucaniæ in Balilicata ad radic. Apennini.

Atellānæ, Latini Dramatis genus, omnium maxime jocoſum, & dicax. V. *Scalig. l. 1. Poet. c. 7. & Turneb. l. 3. c. 17. & l. 10. c. 27.* ¶ Adhibebantur autem Atellanæ extra argumentum fabulæ exodii loco, ut apud Græcos Satyræ, & apud Ital. *gl' Intermedj. Juvenal. ſat. 5.* Urbicus exodio riſum movet Atellanæ. ¶ Dictæ ſunt Atellanæ ab Atella Oſcorum urbe in Campania. V. Atellanus.

Atellanĭcus, a, um, adject. ab Atellanis, ut Atellanicus verſus. *Cic. l. 2. de Divin. c. 10.* Atellanicum exodium. *Suet. Tiber. c. 45.*

Atellānus, a, um, aliud adject. *Liv. lib. 7. c. 2.* Juventus hiſtrionibus fabellarum actu relicto, ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta verſibus jactitare cœpit: quæ inde exodia poſtea appellata, conſertaque fabellis potiſſimum Atellanis ſunt: quod genus ludorum ab Oſcis acceptum tenuit juventus, nec ab hiſtrionibus pollui paſſa eſt. Hactenus Liv. Mox recenſet privilegia, quibus Actores Atellanarum uſi ſunt.

Atellanus, i, ſubſtant. actor fabularum Atellanarum. *Suet. Galba, c. 13.* Atellanis notiſſimum canticum exorſis.

Ater, atra, atrum, o. 1. 2. *nero, oſcuro, atro*, שחור, Germ. *ſchwartz*, Gall. *noir*, Hiſp. *negro*, μέλας, obſcurus, niger. *Cic. 4. Tuſc. c. 39.* Alba, & atra diſcernere non poterat. ¶ Atra bilis, ſuccus eſt frigidus, & ſiccus, qui ex multa aduſtione atrum colorem contraxit, *melancolia*. *Cic. 1. Tuſc.* Græci, quem nos furorem, μελαγχολίαν ipſi vocant, quaſi vero atra bilis, &c. ¶ Interdum capitur pro funeſto. *Virg. 3. Æn. v. 64.* Atra cupreſſus. ¶ Hinc atri dies adverſi, & infelices vocabantur, quibus Romani inſignem aliquam cladem acceperant. *Gel. l. 5. c. 17.* ¶ Capitur etiam pro turpi, & fœdo. *Hor. de Arte, v. 3.* ut turpiter atrum deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne. ¶ Ater etiam dicitur, qui atratus eſt, *Horat. lib. 1. epiſt. 7. v. 6.* Atri lictores. ¶ *Virg. Æn. 12. v. 591.* Atrum odorem dixit pro gravi, & inimico: quamquam *Serv.* aliter interpretatur. ¶ Atra Tigris, pro ſæva, *Virg. 4. Georg. v. 407.* Sic *Horat. l. 3. od. 4.* Atras viperas. ¶ Ater etiam de ſcriptoribus dicitur, qui obſcuri, & intellectu difficiles, *Stat. l. 5. Silv. v. 137.* Tu pandere doctus Carmina Battiadæ, latebraſque Lycophronis atri. ¶ Albus, an ater ſis neſcio: proverb. de homine prorſus ignoto. *Cic. Philip. 2. c. 16. & alii.* ¶ Compar. atrior. *Plaut. Pœn. 5. 5. 11.* Atrior multo ut ſiet, quam Ægyptii.

Atergatis: V. Atargatis.

Aterna, vel Aterina lex, qua conſtituti ſunt in oves ſingulas æris deni, in boves æris centeni: quo tempore mulcta dicebatur a Magiſtratibus pecoris & armenti. Meminit *Gel. l. 11. c. 1.*

Aternus, i, m. *Peſcara*, opp. Aprutii cit. olim urbs Marrucinorum. ¶ Aternus, fl. in Veſtinis, qui dividit Aprutium Cit. ab Ult. Aquilam, & Teateam præterfluit, & in mare Adriaticum cadit.

Ateſte, is, n. 3. *Eſte*, opp. in agro Patavino, olim urbs E. Venetiæ, ſub P. Aquilejenſi. ¶ Hinc Principes Ateſtini, ſive Eſtenſes, qui Duc. Ferrarienſi diu potiti, nunc Mutinenſem, & Regienſem obtinent. ¶ Ateſte Coloniam Romanorum fuiſſe, docet *Plin. l. 3. c. 18.* Hinc

Ateſtīnus, a, um, adject. ut Ateſtina Sabina. *Martial. l. 10. c. 93.*

Athamanĭa, f. 1. regio Epiri, inter Acarnaniam, Ætoliam, Theſſaliam, & Achajam, intra montes, ubi alias urbs præcipua Argithea. Pop. Athamanes, *Liv. 36. 14. Plin. 4. 2.*

Athamanthēus, a, um, adject. ab Athamante. *Ovid. 4. Met. v. 496.* Inoaque Sinus, Athamanteoque peterrant.

Athamantiădes, æ, Palæmon antea Melicerta dictus, filius Athamantis, Deus marinus. *Ovid. Met. 13. v. 919.*

Athamantis, ĭdis, patron. fem. Helles Athamantis fil. *Ovid. 4. Fast. v. 903.* Et frustra pecudem quæres Athamantidos Helles: h. arietem Phrixi, & Helles vectorem.

Athāmas, antis, fil. Æoli, rex Thessaliæ, Phrixi, & Helles pater, in furias actus a Junone, *Ovid. Fast. 6. v. 489.* Hic agitur furiis Athamas, & imagine falsa. Adde *Met. 4. Fab. 13.* ¶ Ilii item mons Phthiotidis ab Athamante Rege dictus, cujus incolæ Athamantes vocantur. Ex eo fl. Athamas profluit, qui Luna senescente ligna instar ignis accendit. *Ovid. 15. Met.*

Athara, s. 1. ἄθαρα, medicamentum ex oryza, sive filigine, infantibus utilissimum, quo tamen & adultos illinunt. Vide *Plin. l. 21. c. 25.*

Athēnæ, arum, f. 1. n. pl. *Scenes*, ἀθῆναι, urbs Græciæ Metrop. Atticæ, inter fl. Cephisum, & Ilissum. Primum dicta est *Cecropia* a conditore Cecrope, postea *Mopsopia* a Mopso, & *Jovia* a Jone Xuthi fil. & *Athenæ* ab ἀθηνᾶ, Minerva. ¶ Plato scribit, ante diluvium alias Athenas extitisse & apud Græcos, & apud Ægyptios, quas Pallas condidit, & docuit, ea Reipub. forma tradita, quam ipse in suis libris describit. ¶ Fruges Athenis primum inventas, aut invectas, *Diodor. Sicul.* auctor est. Iode Frugum parentem vocat *Flor. l. 3. cap. 5.* Sed major laus, omnis generis literas ibi inventas atque excultas fuisse, ut ea Urbs communis Magistra diceretur. Hinc *Juvenal. Sat. 15. v. 110.* Athenas pro literis posuit: Nunc totas Græcias, nostrasque habet orbis Athenas. i. e. Romanas, & græcas literas.

Athenæum, n. 2. Ἀθηναῖον, locus erat Athenis Minervæ dicatus, ad quem Poetæ, aliique Scriptores Græci scripta sua deferebant, quemadmodum Poetæ Latini ad Apollinis templum; item locus, in quo Poetæ, Rhetores, Philosophi, & alii sua studia profitebantur, ideò carmina recitabant, oratorie declamabant, Philosophice disputabant, &c. *Lamprid. in Alex. Severo. c. 35.* Ad Athenæum audiendorum & Græcorum, & Latinorum Rhetorum, vel Poetarum causa processit. ¶ Est & Athenæum, Prom. Picentinorum contra Capreas inf.

Athenæus, a, um, ad Athenas pertinens, Ἀθηναῖος, *Lucret. l. 6. v. 749.* Athenæis in morbis.

Athenææ sunt bibliothecæ, quasi loca Minervæ dicata, in quibus custodiuntur literaria monumenta. *Trebell. Poll. in xxx. Tyran. c. 10.* Epistolam Claudii repertam in Athenæis, inserendam putavit. *Salmas.* tamen legit, *in Aetheriis.*

Athenienſis, se, adject. gentile, ab Athenis, *Atheniēſe*, ἀθηναῖος, *Cic. pro Flacc. c. 26.* Adsunt Athenienses, unde humanitas, doctrina, religio, fruges, jura, leges ortæ, atque in omnes terras distributæ putantur. ¶ Vanitas Athenienſibus pop. obiſciebatur, & loquacitas: unde proverb. apud *Sidon. lib. 8. epiſt. 6.* Athenis loquacior: Amyclis taciturnior. ¶ Ut se ἀληθῶς θῶτας, hoc est indigenas, & ex sua terra natos esse declararent, capillum habebant congestum in conum, cui cicadas ex auro fere innectebant. Cicadas enim e terra procreari, volunt. *Taubm. ad Plaut. p. 27.* ¶ Cum triæ fuerint, inquit *Varr. de L. L.* ab una dicti Atheuri, ab altera Athenienses, a tertia Athenæopolitæ.

Athēnis, idis, & Bupalus statuarii fuerunt. *Plin. l. 36. c. 5.* qui cum Hipponactis imaginem cum ludibrio effinxissent, stilum ejus in se acuerunt. Hinc *Ovid. in Ibin, v. 535.* emendat Andr. Alciatus: apud quem sic vulgo legitur: Utque parum ſtabili qui carmine læſit Athenas, Invisus pereas deficiente cibo. *Parum ſtabile carmen* est Scazon: tale enim Hipponax scripserat. Pro *Athenas* autem legendum *Atheuri*, quod etiam *Turneb.* innuit *l. 9. c. 25.*

Athĕos, i, m. *ateo*, qui nullos esse Deos credit. *Cic. 1. de nat. Deor. cap. 23.* & *Arnob. l. 3. & 5.*

Atheröma, atis, n. 3. ἀθήρωμα, tumor sine dolore, qui in cervice, alias, & lateribus solet oriri: dictum ab athera, ἀθήρα, quod tenuem pulticulam significat, cujus similem humorem atheroma continet. *Cel. 7. 6.* Atheromati subest quasi tenuis pulticula.

Athĕsis, m. 3. *Adige*, ἄθεσις, flu. Venetiæ, qui oritur ex Brenna M. Alpium, in Com. Tirolensi, alluit Tridentum, & Veronam, labitur in mare Adriaticum inter Fossam Claudiam, & Carbonariam postremum Padi ostium. *Virg. 9. Æn. v. 681.*

Athĕus, & Atheos, i, trisyllab. ἄθεος, qui sine Deo, & religione est, *Ateiſta*; qualis fuit Diagoras Melius, qui Atheus cognominatus est, *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 23.* Diagoras, Atheos qui dictus est. *Arnob. l. 5. p. 178.* Quemquam ex his atheum, irreligiosum, sacrilegum.

Athlēta, æ, m. 1. pugil, luctator, gladiator, *atleta*, ἀθλητής. *Cic. de Senect. c. 9.* Cum Milo jam senex esset, athletasque se in curriculo exercentes videret, &c. *Nepos Epamin. c. 2.* Athletæ viribus serviunt. ¶ Athleta etiam dicitur, qui quacunque in re excellit. *Varr. l. 3. R. R. c. 5.* Athletæ comitiorum, & *l. 2. c. 1.* Athletæ pecuarii.

Athlētica, æ, ars pugilum, & gladiatorum, seu ipsum certamen, atque ludi. *Plin. l. 7. c. 56.* Hercules Olympiæ Athleticam instituit.

Athlētice, adverb. ut athletice valere, pro firmiter. *Plaut. Bacch. 2. 3. 14.*

Athlēticus, a, um, ad athletas pertinens, ut athleticus victus, *Celſ. l. 4. c. 6.* pro fugina gladiatoria, cum viribus firmandis servitur. V. *Lipſ. Saturn. l. 1. c. 14.*

Athlon, i, n. ἄθλον, præmium certaminis quod victori datur. *Petron. in fragm. Tragor. cap. 57. edition. Burm.* ubi alii aliter legunt. *Hyginus fab. 91.* In athlo funebri. i. e. certamine, generis fortasse masculi. ab ἄθλος. ¶ Apud Astrologos *athla* sunt opera, res, labores, studia, certamina, & quicumque casus in vita humana possunt contingere: quorum duodecim classes fecerunt, & singulis Zodiaci signis attribuerunt. *Manil. l. 3. v. 162. 172. 193 &c.*

Athos, & Atho, o, o, on, o, & Athon, onis, *Monte Santo*, ἄθως, dictus a gigante ejusdem nominis, mons inter Macedoniam, & Thraciam, in tractu *Jamboli*, instar Chersonesi, seu Peninsulæ, annexus Chalcidiæ regioni angusto isthmo 412. stad. in mare Ægæum excurrens inter Sinus Strymonicum, & Singiticum, ambitu 150. M. P. adeo excelsus, ut locum imbrium superet, & umbram in Lemnum insulam projiciat inde 87. M. P. distantem in Ort. In hoc monte 24. Monasteria sunt Calogerorum, seu Monachorum Græcorum. ¶ Scribit *Herodot. lib. 7.* Xerxem hunc montem perforasse, & mari fecisse pervium. Primo falso habuit *Juvenal. Sat. 10. v. 174.*

Atilia, familia Romana plebeji ordinis, sed perantiqua, ex qua multi celebres viri extiterunt. Hinc

Atiliānus, a, um, ut Atiliana prædia. *Cic. Att. 5. 1.* ¶ Atilianus tutor, qui Atilia lege, hoc est a quodam Atilio lata, alicui datur. *leg. 2. Dig. de Orig. juris.*

Atīna, f. 1. olim Præfect. & urbs Latii apud fin. Samnii, nunc vicus Campaniæ Fel. prope Melum flu. Nulla frequentior fuit tota Italia, & plenior magnorum virorum. *Cic. pro Planc.* ¶ Atina altera, *Ateso*, opp. Lucaniæ, seu vicus R. Neap. in Princ. Cit. ad Tanagnum flu.

Atinas, atis, ex Atina qui est. Atinates, Atinæ oppidi incolæ. *Cic. pro Planc.* ¶ Atinas etiam ab Atino Lucaniæ oppido, de quo infra. *Plin. l. 2. c. 103.* In Atinate campo fluvius mersus, post viginti M. passuum exit.

Atinia, æ, f. 1. genus ulmi, rarissimam ferens sameram. Ita enim ulmi semen vocant. *Col. de arbor. c. 16.*

Atizŏes, ἀτιζόαι, gemma argenteo nitore fulgens, magnitudine trium digitorum, ad lenticulæ figuram, odoris jucundi. *Plin. l. 37. c. 10.*

Atlantes, Libyæ populi, degeneres humani ritus, quibus nec nominum inter se appellatio; sed in universum Atlantes dicuntur. Mos etiam iis est Solem orientem, & occidentem diris imprecationibus prosequi, ut exitialem ipsis, agrisque. *Plin. l. 5. c. 8.* Vide etiam *l. 15. c. 4.* ¶ Atlantes etiam, quos Telamones vocat *Vitruv. l. 6. c. 10.* sunt signa quædam virili forma, quæ in ædificiis mutulos, seu proceres, aut coronas, aut quid simile sustentant.

Atlantēus, a, um, adject. ab Atlante; ut Plejades Atlantææ. *Ovid. 3. Fast. v. 105. Horat. l. 3. Od. 34.* horrida Tænari Sedes, Atlanteusque finis Concutitur.

Atlantiăcus, a, um, adject. possessiv. *d'Auſon. Moſel. v. 144.* Talis Atlantiaco quondam balæna profundo.

Atlantiădes, æ, patronym. Mercurii cognomen, qui Atlantis nepos est ex Maja filia. *Ovid. Met. 8. v. 627.* Venit Atlantiades positis caduciferis alis.

Atlantĭas, ădis, patron. ab Atlante, ut Sorores Atlantiades, apud *Sil. l. 16. v. 137.*

Atlantĭcæ insulæ. V. Fortunatæ insulæ.

Atlanticum mare, quod & Oceanus Occidentalis, ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς, pars pertampla Oceani, quæ Africam alluit ad Occ. inter Artabrum Hisp. prom. ad flor. & prom. Leonis versus Guineam ad Mer. a Mulucha fl. ad Ort. usque ad Ampelusiam prom. ad Occ. Extenditur etiam ad Gorgades Inf. Abylam M. alluit. Dictum est ab Atlante M. qui eam Oceani partem respicit.

Atlanticus, a, um, Atlantiacus. *Horat. l. 1. Od. 31. v. 14.* Revisens æquor Atlanticum.

Atlantĭdes, f. 3. ἀτλαντίδες, filiæ Atlantis. Atlas duas uxores habuit, Pleionem, & Æthram sorores, fil. Oceani, & Tethyos, ut alii malunt, Deucalionis. Ex Pleione septem filias genuit, Electram, Alcyonem, Celæno, Majam, Asteropem, Taygetem, Meropem: ex Æthra filium suscepit nomine Nyanthem, & septem filias, Ambrosiam, Eudoram, Pasithoem, Coronidem, Plexauridem, Pytho, Tychem. Omnes a Jove honoribus cœlestibus dignatæ sunt. Illæ, quæ ex Pleione Atlanti natæ sunt, positæ fuere ante genua Tauri, & Plejades, atque Vergiliæ dicuntur: illæ, quæ ex Æthra natæ sunt, in Tauri capite collocatæ sunt, partim in ore, partim juxta cornua, & dicuntur Hyades, Suculæ, & vulgo *le Gallinelle*, *la Chiocciа*. *Gel. lib. 12.* V. Hyades, & Plejades. *Virg. l. 1. Georg. v. 221.* Ante tibi Eoæ Atlantides abscondantur.

Atlantĭon, ii, n. extrema colli vertebra dorso proxima, quæ tum caput, tum onera, si qua bajulentur, sustinet. *Plin. 28. 8.*

Atlantis, ĭdis, patronym. fem. *Tibul. l. 4. el. 1.* Fœcunda Atlantidos arva Calypsus.

Atlantis, ĭdis, quæ & Atlantica, inf. maris Atlantici ad Austrum, trans Herculis columnas, major Libya, & Asia simul. Insula erat fertilissima, & abundabat metallis, præsertim orichalco, elephantis, &c. Tandem ingenti terræmotu submersa est. Hinc mare propter limum insulæ factum est innavigabile. *Plato in Timæo, & Critia.*

Atlantĭus, a, um, atlanticus. *Sil. l. 15. v. 37.* Atlantia regna. Al. leg. *Atlantica.*

Atlas, antis, ἄτλας, fil. Neptuni, & Clitones: Regnavit in magna quadam insula, quæ ab illo Atlantis dicta est. Nomen etiam Mari Atlantico dedit. Sed aliis Japeti filius fuit ex Clymene, vel ex Asia, vel ex Libya frater Promethei, & Hesperi, Rex Mauritaniæ. Humeris Cœlum sustinuisse dicitur, quia primus cursum Solis, & Lunæ, siderumque omnium deprehendit, ideòque astrologiam invenit, & sphæram construxit. *Cic. 5. Tuscul.* Vel origo fabulæ est, quod in montem excelsissimum conversus est, cujus cacumen cerni non potest, Cœlumque tangere videtur. Cum enim monitus fuisset Oraculo, ut sibi a Jovis filiis caveret, intelligens, Perseum, qui devicta Medusa ad eum venerat, filium Jovis esse, a se rejecit, quod Perseus indigne ferens, ostendit ei caput Gorgonis. Atlas statim in montem mutatus est. Historia est, Perseum Medusa Regina devicta, bellum Atlanti intulisse, & Atlantem in montes recessisse. ¶ Alii tradunt, tres Atlantes fuisse, unum Regem Italiæ, patrem Electræ uxoris Corythi, alterum Regem Arcadiæ, patrem Majæ, ex qua natus est Mercurius, tertium Maurum, qui dictus est Maximus, qui primus Astrologiam invenit, primus navim construxit. ¶ Alii etiam hanc fabulam narrant, Atlantem Cœlum hospitio excepisse, deprehensum autem, quod illi struxisset insidias, præcipitem datum esse in mare, & exinde mare Atlanticum appellari cœpisse, ut Icarium ab Icaro. Hinc proverb. Græcum, *Atlas Cœlum*, de iis, qui se magnis, & molestis involvunt negotiis: item de iis, qui sibi malum accersunt. ¶ Atlas Mons Mauritaniæ nomen habuit ab Atlante Rege. Extenditur ab ora Oceani Atlantici juxta promon. Gerum ad Occ. usque ad conf. deserti Barcæ ad Ort. Fere e medio monte nubes incipiunt, hyeme, & æstate nivem habet. ¶ Duplex est, major, & minor, uterque in Mauritania Tingitana. Major, quem Cœli columnam vocant, *Indusal*, seu *Ayracal*, est prope Libyam, & Mauritaniam a Libya interiore separat. Juxta hunc Regnum Marrocchium situm est. Minor, *Eriff*, est pars Atlantis majoris, vicinior columnis Herculis. Inter Marrocchium, & Fessense Regnum in Sept. recedit. Abest ab Herculis columnis 317. M. P. in Aust. a Lixa urbe 130. ¶ Est etiam hoc nomine fl. ex Hæmo M. nascens, & in Istrum defluens ad Sept. Ab Atlante Rege Arcadiæ nominatus est.

Atocion, n. 2. ἀτοκιον, medicina, quæ conceptum abigit. *Plin. l. 29. c. 4. a med.* Vis ea annua est, quam solam ex omni atocio dixisse fas sit. *Subsidi* medicamento.

Atŏmus, i, f. 2. *atomo*, *indivisible*, Ger. *unzertheilig ding*, Gal. *atome*, Hisp. *atomo*, ἄτομος, corpusculum minutissimum, quod τομὴ, idest sectionem non recipit, ab α, & τέμνω, divido. Per se adjectivum est. *Lactantius* tamen, & *Vitruv.* usi sunt hoc nomine in gen. mascul. ille *lib. de ira Dei c. 10.* hic *l. 2. c. 2.* At *Cic. 1. de Fin. c. 17. & 1. de nat. Deor. c. 30.* in feminino. Subauditur enim *substantia*, aut particula. ¶ In singulari numero. *Id. de Fato, c. 11.* De ipsa atomo dici potest. ¶ *Democritus* excogitavit innumerabilia quædam individua corpuscula, quæ atomos appellavit, quædam lævia, alia aspera, rotunda alia, partim angulata, curvata quædam & quasi adunca, quæ huc, & illuc casu, & temere in inani concurrarent, & aliquando cohærescerent inter se, & aliis apprehendentibus continuarentur, ex his muudum, & omnes mundi partes factas esse, & omnia fieri, quæ in mundo gignuntur, motum atomorum æternum esse, omnia necessitate fieri, ne ab atomis naturalis motus avellendus sit. Hunc & Epicurus secutus est. *Cic. 1. & 2. Acad. 1. Fin. Tusc. 1. & 2. de nat. Deor. de Fato.*

Atque, e, cè, ı, Ger. *und*, Gal. *et*, Hisp. *y*, ς, particula est copulativa, & fere ante vocales a Latinis usurpatur. ¶ Post voces *aliter*, *secus*, *aliter*, *contra*, *contrarius*, significationem habet particulæ *quam*. *Cic. 3. de Or. c. 30.* Paulo secus a me, atque ab illo perfecta sunt. ¶ Atque uti, *Plaut. Amphitr. 1. 1. 118.* Neque se Luna quoquam mutat, atque uti exorta est semel: hoc est a loco, in quo exorta est. ¶ Atque adeo, augendi vim habet, *anzicht*, *vor die meyſte*. *Cic. pro Sext. Rosc.* Hoc consilio, atque adeo hac amentia impulsi. ¶ Interdum est idem ut æque ac, vel, sicut. *Nepos Miltiad. c. 7.* Cum totidem navibus, atque erat profectus. ¶ Interdum intensivam vim habet, pro, & quidem, vel præcipue. *Cic. l. 5. Att. ep. 12.* Negotium magnum est navigare, atque id mense Quintili. ¶ Interdum statim, confestim, simul atque. *Virg. Georg. 1. v. 203.* Si brachia forte remisit; Atque illum in præceps prono rapit alveus amni. *Tacit. l. 1. hist. c. 82.* Otho ingredi castra ausus: atque illum tribuni, centurionesque circumfistunt. Sic alibi, & *Plaut.* multis in locis. ¶ Pro tamen, vel atqui, vel sed. *Terent. Andr. 1. 3. 20.* Mihi quidem hercle non sit verisimile: atque ipsis commentum placet. Sic *Plaut. Batch. 1. 1. 53.* & alibi. ¶ Servit hæc particula eleganter transitionibus. *Sallust. ep. 1. ad Cæs.* Atque ego scio, quam aspera res hæc in principio futura sit. ¶ Geminata auget rem, de qua agitur, qua de re vide *Gel. l. 10. c. ult.*

Atqui, *ma*, *e pure*, ὅμως, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hisp. *mas*, ἀλλὰτοι, sed, certe, etenim, tamen, veruntamen. *Ter. in Andr.* Atqui ex me hic non natus est. ¶ Dicitur & atquin, addito n. *Lactan. de mort. persecut. c. 23.* Atquin homo impius miserus est illis.

Atquin, idem quod atqui. *Lactant. de mortib. persecut. c. 23. Ulpian. Dig. l. 1. tit. 14.* Item *Terrul. Florus*, & ipse *Plaut.* Ubique tamen incerta est lectio.

Atractis, ĭdis, f. Hippodamia, seu Hippodame filia cujusdam Atractis, seu Atracii de gente Lapitharum, vel, ut alii volunt, Atracis fluvii (V. Atrax) Alii etiam volunt dictam esse ab Atrace Thessaliæ oppido. Hæc Pirithoo cum nupsisset, causa fuit acerrimæ pugnæ inter Lapithas, & Centauros. *Ovid. 2. Amor. 5. 8. V. emend. 12. Met. v. 219.*

Atractus, a, um, adject. ab Atrace Thessal. urbe: ut Atracia ars, pro magica, quæ in Thessalia viguit. *Stat. Theb. l. 1. v. 105.* Qualis per nubila Phœbes Atractia rubet arte color.

Atrafty-

Atractylis, ilis, f. 3. ἀτρακτυλὶς, spina, ex qua mulierum colus faciebant, unde & nomen habet. Ejus duæ sunt species unam cartamum agrestem, alteram carduum benedictum vocant officinæ. *Plin. l.* 21. *c.* 17. *Rust. l.* 3. *c.* 55.

Atramentum, n. 2. *inchiostro*, דיו, Ger. *dinten*, Gal. *encre*, Hisp. *tinta*, μέλαν τὸ, succus ater, ab atro colore. Ejus duo sunt genera, scriptorium, μέλαν γραφικὸν, quod & librarium dicitur, quod librarii in transcribendis libris eo uterentur, & tectorium a tectoriis, quo pictores utebantur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep. penult.* Calamo, & atramento temperato res agetur. ¶ Est & tutorium atramentum, *vitriolo*, quod in inficiendis pellibus sutores cotarii usurpant: Vulgo hoc a vitri similitudine vitriolum nominant. *Plin. l.* 34. *c.* 32. Græci cognationem æris fecerunt nomine, & atramento sutorio. Appellant etiam chalcantum. ¶ Atramentum pro sanguine est sepiis. *Plin. l.* 9. *c.* 29. Effuso atramento, quod pro sanguine his est. Adde *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 59.

Atramitæ, m. 1. pop. Arabiæ Felicis. *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Atramiticus, ad Atramitas pertinens, ut Atramitica myrra. *Plin. l.* 12. *c.* 15.

Atrātus, a, um, o. 1. 2. *fatto nero*, *vestito di bruno*, קודר, Ger. *gekleydet*, *trauerig*, Gall. *noirey*, *habillé de deuil*, Hisp. *negreciido*, *vestido de luto*, μελανειμων, adject. ab ater, atro colore tinctus. *Cic. de Div. l.* 1. *cap.* 43. Atratus sanguine fluxit. ¶ Item veste lugubri indutus. *Cic. in Vatin. c.* 10. Quis unquam convavit atratus?

Atrax, Ætoli filius, pater Hippodamiæ, artis Magicæ inventor in Thessalia, vel Ætolia. Ab eo regio Atracia nominata est, populi Atraces, vel Atracii. ¶ Atrax etiam ab illo fluvius regionis dictus est. ¶ Item Urbs, quæ hodie *Vaidanar*, in Pelasgiotide, apud Peneum fl.

Atrebātes, um, m. populi Galliæ Belgicæ, quorum regio nunc *l' Artois* dicitur. *Plin. l.* 4. 17. & *Sidon. carm.* 5. *v.* 212.

Atrebaticus, a, um, ad Atrebates pertinens, ut *Atrebatici fagi* apud *Trebel. Pol. in Gallien. c.* 6. ¶ Hujusmodi vestes ab Atrebatibus confectæ olim in pretio fuerunt apud Romanos. Eas rerampelino colore fuisse, tradit *Suidas*.

Atrīus, a, um, trisyllab. adject. ab Atreo. *Stat. Theb. l.* 8. *v.* 743. I, precor, Atrei si quid tibi sanguinis poetæ.

Atreus, i, m. 2. dissyllabum, ἀτρεὺς, Pelopis, & Hippodamiæ filius, ita dictus, quasi ἀτρὲς, noxius, & inexorabilis. Rex fuit Mycenarum, totiusque Peloponnesi. Ejus uxorem frater Thyestes amavit, & a viro abduxit, unde inter fratres orta discordia, & Thyestes e Regno pulsus. Inde Atreus nefaria scelera meditatus, fratrem revocavit, quasi ad Regni societatem, eique duos ipsius filios, Tantalum, & Philisthenem epulandos, eorumque sanguinem vino admixtum bibendum dedit, ad extremum capita objecit, quærens, agnosceret ne, quibus cibis pastus fuisset. Sol, ne tanta scelera cerneret, in occasum fugisse fertur. *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 572. fabulam sic explicat: Thyestem, cum fratri, cui pessime cupiebat, dissensione nocere non posset, in simulatam gratiam rediisse, & ea occasione uxorem ejus per adulterium pollusisse, &c. sed veritatem hanc esse, Atreum apud Mycenas primum Solis eclipsim inveniisse, ei invidentem fratrem ex urbe discessisse eo tempore, quo ejus dicta probata sunt. Atreo quinque filii fuerunt, Agamemnon, Menelaus, Alco, vel Alceus, Melampus, Eumelus. Sed plerique dicunt, Pelopem tres filios habuisse, Atreum, Thyestem, & Philisthenem, ex Philisene Agamemnonem, & Menelaum natos esse, hos fratris morientis commendatione ab Atreo educatos fuisse instar filiorum. Atreus denique ab Ægistho filio Thyestis occisus est, qui etiam post bellum Trojanum occidit Agamemnonem. Atque ita Thyestes Regnum obtinuit. ¶ In vocativo habet, *Atreu*, a Græco Ἀτρεῦ. *Senec. in Thyest. v.* 513.

Atriarius, ii, servus atrii custos, qui opera mediastini fungitur, atque adeo vilioris officii est, quam atriensis. *Ulpian. Dig.* 4. 9. 1.

Atricapilla, *capocero*, μελαγκεφάλη, avis ex ficedularum genere, ita dicta, quod summum ejus caput nigrum sit. *Festus*.

Atricŏlor, oris, *di color nero*, adject. 3. atro colore qui est. *Auson. epist.* 7. *v.* 32. Pingens aridulæ subdita paginæ Calmi filiolis atricoloribus. *h. e.* literis atramento scriptis. *Ovid.* 11. *Met. v.* 611. Plumeus, atricolor, pulloque velamine tectus.

Atrĭdes, & Atrida, æ, m. Ἀτρείδης, filius Atrei, & dicitur fere de Agamemnone, & Menelao. Cum in singulari numero effertur, & sine addito, significat plerumque Agamemnonem majorem natu: cum in plurali, utrumque. *Propert. l.* 2. *el.* 14. *v.* 1. Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho. *Ovid. Heroid. ep.* 3. *sub fin.* Ensis in Atridæ pectus iturus erat. *Atrides minor* est Menelaus. *Ovid. sub fin.* 12. *Met.* ¶ Atridem vocat *Juvenal. sat.* 4. *v.* 65. Domitianum, simul ut irrideat, simul ut ejus tyrannidem perstringat, qui se tanquam regem Romanorum gerebat, quemadmodum Agamemnon Græcorum.

Atriensis, e, ad atrium pertinens. *Atriensis* est servus, cui atrii, seu potius totius domus custodia demandata est. Erat is inter servitia honoratiora, ut qui aliquod etiam imperium in alios Servos habebat, ut colligitur ex *Plaut. Asin.* multis in locis. Ei aliqua ratione respondet qui ab Italis dicitur *maestro di casa*. *Cic. Paradox.* 5. *c.* 2. Ut in magna familia sunt alii lautiores, ut sibi videntur, servi, sed tamen servi, atriensis, ac topiarii, &c.

Atriŏlum, li, n. 2. parvum atrium, ἀτριόλιον, *piccol' atrio*. *Cic. ad Q. Fr. lib.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. Quo loco in porticu te scribere ajunt, ut atriolum fiat, mihi, ut est, magis placebat: neque enim satis loci esse videbatur atriolo, neque fere solet, nisi in his ædificiis fieri, in quibus est atrium majus; nec habere poterat adjuncta cubicula, & membra.

Atriplex, plicis, n. *atreplice*, *trabice*, ἀτράφαξις, herba, al. atriplexum, substantiæ frigidæ, & humidæ, ab atro colore, quod homines pallidos facit. *Plin. l.* 20. *c.* 20. ¶ Feminino genere effert *Æmil. Macer de herb. c. de Atripl.* masculino *Plin. Valer.* 4. 7.

Atriplexum, eadem herba, quæ nunc atriplex dicitur. *Festus*.

Atritas, atis, f. 3. *nerezza*, *negrezza*, Gall. *noirceur*, Hisp. *negror*, *negrura*, μελανία, nigredo. *Plaut. in Pœn.* 5. 5. 11. Ita replebo atritate, ut atrior multo fiet, quam Ægyptii.

Atrium, trii, n. 2. primus intra ædes aditus, *cortile*, *corte della casa*, *chiostro*, חצר, עזרה, Germ. *ein vorhof eines hauss*, Gall. *premiere sale d' une maison*, *l' entrée de la grande sale*, Hisp. *el ortal dentro de casa*, αὐλὴ, prima pars domus, quæ continet mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluvia defecendit, & in qua prisci, ut ait *Cato*, aperto ostio epulabantur, ubi etiam pretiosiora quæque servabant, servosque, quibus tanquam honorationibus earum rerum custodiam committebant, atrienses appellabant. *Vitruv. l.* 6. *c.* 4. *Gel. l.* 16. *c.* 5. distinguit atrium a vestibulo, quia vestibulum est locus extra januam domus, qui viam respicit. ¶ Dictum est a græco, αἴθριον, quia sub æthere, seu dio erat: ita artificiose porticibus inclusum, ut nunquam Sole careret: unde *Tertulliano* etiam *subdival* vocatur. ¶ Aliquando sumitur pro toto ædificio. Unde *Ovidius* dixit; atria marmore tecta, de tota domo. Sed proprie est prima pars interior domus. *Virg. Æn.* 2. *v.* 483. Apparet domus intus, & atria longa patescunt.

Atrocitas, atis, f. 3. diritas, immanitas, crudelitas, *atrocità*, *crudeltà*, אכזריות, Ger. *grausamkeit*, *grimme*, Gall. *felonnie*, *cruauté*, *outrage*, Hisp. *inhumanidad*, *y crueldad*, ὠμότης, crudelitas. *Cicer. 6. Verr.* Multitudo atrocitate rei commota senatum clamore coegit. *Sueton. in Tiber. c.* 48. Atrocitas temporum, *disgrazia de' tempi*. *Id. in Calig. c.* 29. Atrocitas verborum, *acerbità*, ἀσπρεζα. *Tacit. 4. Ann. c.* 83. Atrocitas morum. *h. e.* asperitas. ¶ In plur. num. habet *Apulej. l.* 10. *Met.* ¶ Quam *Cic. 4. Acad. c.* 44. Academiæ *atrocitatem* tribuit, significat animi affectum nulla se re commoveri patientis. *insensibilità*, *durezza*.

Atrociter, adverb. *crudelmente*, Ger. *grausamlich*, *grimmiglich*, ὠμῶς, crudeliter. *Cic. pro Rosc. Amer.* Omnibus horis aliquid atrociter fieri videmus. *Tacit.* 1. *histor. c.* 23. Atrocius accipi. *Suet. Tiber. c.* 58. Atrocissime leges exercere.

Atrŏpha, partes, quæ cibum, aut nutrimentum non sentiunt. *Plin. l.* 27. *cap.* 8. Explent sinus ulcerum, & atropha carnosiora faciunt.

Atrŏphi. V. Atrophia.

Atrophia, ἀτροφία, morbus, quo corpus non alitur, vitiata facultate naturali, unde macies, & mors sequitur. *Cels. l.* 3. *c.* 22. Græcis litteris scribit. At Latinis *Cal. Aurel. Tard. l.* 14. & 3. 7. *Theodor. Priscian. l.* 2. *p.* 2. *c.* 11.

Atrŏphus, a, um, ἄτροφος, qui non nutritur. *Plin. l.* 22. *c. ult.* Quæ cibum non sentiunt, atropha appellata. *Id. l.* 27. *c.* 8. Atropha carnosiora facere. ¶ *Atrophi* homines dicuntur, qui atrophia laborant. *Plin.* 26. 9. & 31. 10.

Atrŏpos, f. 2. ἄτροπος, una ex tribus Parcis, dicta quasi immutabilis, quod ad nullius preces convertatur. *Martial. l.* 10. *epigr.* 44. Gaudia tu differs, at non & stamina differt Atropos. V. Parcæ.

Ator, oris, nigredo, ater color, *color nero*, *negrezza*. *Gell. l.* 2. *c.* 26. Rubidus est rufus, atrore, & nigrore multo mixtus.

Atrotus, a, um, invulnerabilis, ἄτρωτος. Vox Græca, qua Latine utitur *Hygin. fab.* 28. & 30.

Atrox, ocis, o. 3. *atroce*, *crudele*, אכזרי, Germ. *grausam*, *grimmerfeyrkaulich*, Gal. *cruel*, *felon*, *fans pitié*, Hisp. *inhumano*, *terrible*, *y cruel*, ἀνήμερος. Proprie significat, quod crudum, & immaturum est esui, ἀτρὲς. *Nævius apud Non.* 2. 62. Simul exta porrigerent atrocia ministratores. *Festus*: Atroces appellantur ex Græco, quia illi atrocia appellant, quæ cruda sunt. Hinc atrox altutia apud *Plaut. Capt.* 3. 4. 7. est nova, recens, inaudita, plena vigoris, ac veluti succi, ut ea, quæ crudæ, ac viridia sunt. ¶ Sæpius accipitur pro immani, crudeli, inimici. *Virg. Georg. v.* 407. inimicus atrox. *Liv. l.* 24. *c.* 16. Atrocior cædes. *Cic. Fam.* 9. *epist.* 25. Atrocissimæ literæ. ¶ Pro constanti etiam accipitur, & inflexibili, atque id in bonam partem. *Horat. l.* 2. *od.* 1. *v.* 24. Præter atrocem animum Catonis. *Sil. l.* 6. *v.* 378. *de M. Attilio Regulo*: Atrox illa fides. ¶ Cum genitivo *Tacit. Ann.* 12. *c.* 22. Atrox odii Agrippina.

Atrum olus, herba sativo apio multo major al. ἱπποσέλινον, equi apium, ἀγριοσέλινον, agreste apium. *Colum. l.* 12. *c.* 7.

Atta, vox est, qua senes honoris, & reverentiæ causa appellamus, quasi eos avi nomine vocantes. *Festus*. ¶ Item qui propter crurum, aut pedum vitium summis plantis incedendo insistit. *Festus*. ¶ Hoc cognomen Quintio cuidam poetæ, de quo *Horat. l.* 2. *epist.* 1. *v.* 79.

Attactus, a, um, tactus, *toccato*. *Sil. l.* 11. *v.* 147. Inter prælia nullis attactus telis.

Attactus, us, ui, tangendi actus. *Varr. lib.* 2. *R. R. c.* 5. Corium attactu non asperum, ac durum. *Virg. Æn.* 7. *v.* 350. Volvitur attactu nullo.

Attăgen, ēnis, m. 3. ἀττάγην, & attagena, æ, f. avis Asiatica inter nobilissimas habita, maxime vero, quæ in Jonia nascitur, & inter esculentiores aves præcipuo sapore, alias vocalis, capta obmutescens. *Plin. l.* 10. *c.* 46. *Horat. Epod.* 2. *v.* 53. Non Attagen Ionicus. *Martial. l.* 13. *epigr.* 61. Ionicarum gustus attagenarum.

Attăgus, i, m. hircus, caper, lingua Phrygum. *Arnob. l.* 5. *pag.* 157.

Attalĭcus, a, um, adject. ut Attalica aulæa, attalicæ vestes, apud *Propert. l.* 2. *el.* 32. & *l.* 3. *el.* 17. quibus aurum intextum est. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Aurum intexere in eadem Asia invenit Attalus, unde nomen Attalicis. ¶ *Attalicis conditionibus*, id est amplissimis, & opulentissimis. *Horat. l.* 1. *ad.* 1.

Attălus, m. 2. ἄτταλος, nomen Pergami Regis pecunia ditissimi, & splendida supellectile, a quo omnia magnifica Attalica dicta sunt. Hic, cum liberis careret, populum Romanum testamento suo hæredem instituit. *Cic.* 1. *Agrar.* Verba autem testamenti erant: *Populus Romanus bonorum meorum hæres esto*. Quod larga, & liberali interpretatione Romani a privatis bonis Regis ad Regnum ipsum extenderunt. Unde *Horat. l.* 2. *od.* 18. ait; Nec Attali ignotus hæres regiam occupavi: hoc est, hæres non vocatus.

Attămen, *nondimeno*, אך, Germ. *aberdoch*, Gall. *neanmoins*, *mais toutesfois*, Hisp. *empero*, αλλ' ὅμως, conjunctio, ex *at*, & *tamen*, veruntamen. *Cic. in ep.* 26. *l.* 7. *Fam.* Attamen ne mirere, unde hoc acciderit. ¶ Aliquando etiam legitur divisa. *Id.* 3. *de Orat.* 4. Si nequaquam parem ejus ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam referre debemus.

Attamino, as, avi, atum, are, idem fere, quod contamino, *contaminare*, *macchiare*, κηλιδῶ. *Justin. l.* 21. *c.* 3. *n.* 4. Omnibus ante juratis viris, ne quis ullam attaminet. Adde *Aur. Vict. in Anton. Cæc. c.* 16. & *Capitolin. Gord. c.* 27.

Attat, & Attate. V. At at.

Attegĭæ, arum, *capanne*, סכות, Ger. *hittlein*, ἀτταγίαι, mapalia, & tuguria. *Serv. ad Virg. Æn.* 4. *v.* 196. Dirue Maurorum attegias, casellæ Brigantum.

Attegrāre, a. 1. veteres dixerunt pro integrare, five augere. *Festus*.

Attelăbus, ἀττελάβη, minima locustarum, sine pennis. *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Attella, Attellanus. V. Atella.

Attemperāte, adv. temperate, *a tempo*, *opportunamente*, ἐυκαίρως. *Ter. And.* 5. 4. 13. Itane attemperate venit hodie in ipsis nuptiis, &c.

Attempĕro, as, a. 1. *accomodare*, הקן, Ger. *etwas zu ihn figen*, Gall. *adresser*, Hisp. *ataviar*, προσαρμόζω, adapto. *Senec. ep.* 30. Gladiator tota pugna tiunidissimus jugulum adversario præstat, & errantem gladium sibi attemperat.

Attendo, is, endi, tum, e. 3. *attendere*, *avvertire*, *considerare*, הקשיב, Germ. *aufmerken*, Gall. *etre attentif*, Hisp. *estar attento*, προσέχω, adverto, considero, & quasi animum intendo. Ponitur interdum absolute. *Cic.* 2. *de Inv.* Si diligenter attendimus, hæc apta esse inter se intelligemus. ¶ Sæpe admittit accus. *animum*. *Cic.* 3. *Offic.* Cum animum attenderis, turpitudinem videas adjunctam, hoc est, animum intenderis. ¶ Interdum animus in ablat. ponitur. *Terent.* Quid petam, æquo animo attendite. ¶ Regit & alios accusativos. *Cic. pro Arch.* Me tam diligenter attendistis. *Id.* 2. *de Inv.* Hoc oportebit attendere. *Id. Agr.* 2. *c.* 15. Attendite animos ad ea, quæ sequuntur. *Plin. l.* 7. *ep. ult.* Privatus quoque attendebat his, quæ &c. Sic attendere juri, & eloquentiæ: hoc est operam dare, apud *Sueton. in Calig.* c. 53. & *in Galba c.* 5. ¶ Proprie significat tendere, ut *attendere arcum*, *Apul. l.* 2. *Met.* ¶ *Attendere* cum infinito, *Pompon.* apud *Non. c.* 4. *n.* 10. Si pol ego hanc discere artem attenderim. ¶ Pro contendere, *Accius* apud *Non. ibid.* Ne attendas petere a me id, quod nefas sit concedi tibi.

Attentatio, onis, f. *attentato*, actus tentandi, tentamentum. *Symmach. l.* 5. *ep.* 9. Inanis attentatio comprimatur.

Attentātus, a, um, *tentato*, tentatus. *Cic. ad Quir. post reditt. cap.* 7. Quia suam classem attentatam magno cum suo periculo vidit. *classem* intellige populi suffragia ferentis, quam corrumpere, quidam conati fuerant. *Id.* 3. *de Orat. c.* 28. Ut præteriri omnino fuerit ausus, quam attentatum deseri: *tentato*, *e principio*. Adde *Liv. l.* 23. *c.* 15.

Attente, *attentamente*, Ger. *fleissiglich*, σπουδαίως; adverb. attento animo, diligenter. *Cic. Cat.* Quam attente audire soleam. *Horat. l.* 2. *epist.* 1. *v.* 197. Spectare attentius. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 89. Attentissime audire.

Attentio, f. 3. *attenzione*, קשב, Ger. *aufmerkung*, Gal. *attention*, Hisp. *atencion*, προσοχὴ, a *Platone* in *Defin.* describitur, Animi ad perdiscendum contentio. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 35. Attentione animi, cogitatione, vigilantia, &c.

Attento, as, a. 1. tento, pertento, periculum alicujus rei facio, experior, *tentare*, πειράω, ex ad, & tento. *Cic. Verr.* 2. *c.* 54. Inimicos diligenter cognoscere, colloqui, attentare. Et *pro Sext. c.* 4. Capuam ab illa impia, & scelerata manu attentari suspicabatur, *h. e.* insidiis invadi. Sic apud *eund.* Fidem auditoris insidiis attentare: Et apud *Sext.* 4. *Theb.* 71. Attentare aliquem bello.

Attentus, a, um, adject. excitatus, intentus, qui advertit, *attento*, *intento*, προσεκτικὸς, ut animo attento tueri, *Cic. de Fin. l.* 1. *c.* 17. Facere auditores attentos, *Ad Herenn. l.* 1. *c.* 4. Attentior circa aliquid, *Quint. l.* 5. *c.* 4. Attentissima cogitatio, *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 5. ¶ Attentus significat etiam hominem frugi, parcum, & diligentem, *Horat. lib.* 1. *epist.* 7. *v.* 91. Durus, ait, Vultei, nimis, attentusque videris esse mihi. *Ter. Adelph.* 5. 8. *in fi.* Vitium commune omnium est, quod nimium ad rem in senecta attenti simus. Sic attenta vita apud *Cic. pro Rosc. Amer. cap.* 15. Paterfamilias rerum attentus, apud *eund. pro Quinc. c.* 3. ¶ *Attentus* particip. ab *attineo*, detentus, ut *sinus attentus machinæ*, *Apulej.* 7. *Met.*

Attenŭāte, ψιλῶς, tenuiter, jejune. *Cic. de Clar. Or. c.* 55. Attenuate, pressèque dicentium.

Atte-

Attenuatio, f. 3. extenuatio, imminutio, *οἴκονομία*, *λεπτομέρεια*, *Auct. ad Her. l. 2. c. 2.* Cum attenuatione fastidioris. Dicitur etiam de stilo tenui. *Id. l. 4. c. 11.* Qui non possunt in illa facetissima Verborum attenuatione versari.

Attenuatus, a. l. 2. subtilis, exilis, humilis, abiectus, demissus, *ἐξηνυσμένος*. *Cic. in Bruto*. Oratio nimia religione attenuata. *Id. pro L. Manil. c. 9.* Attenuatum bellum, atque imminutum. Et Attenuatæ legiones præliis. *Cæs. l. 2. B. C. cap. 89.* Attenuatissima voce uti, *ad Heren. l. 3. c. 14.* Pertinet etiam ad illum tenuem. *Id. lib. 4. c. 8.* Oratio attenuata est, quæ demissa est usque ad usitatissimam puri sermonis consuetudinem.

Attenŭo, as, a. l. *assottigliare*, *ὀξύνειν*, *λεπτύνειν*, חרם, Germ. *dünn*, *subtil machen*, Gal. *attenuer*, *amoindrir*, Hisp. *adelgazar*, *ὑπτίω* subtilem facio, minuo. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 735.* Vigilatæ noctes attenuant corpora. *Id. 4. Trist.* Curas attenuare meas. *Id. Met. l. 8. v. 849.* Jamque fame pœnas, altique voragine ventris Attenuarat opes. *Horat. l. 1. od. 34.* Insignem attenuat Deus. *h. e.* deprimit. *Auct. ad Heren. 3. 3.* Attenuare aliquid dicendo.

Attĕro, ris, trivi, critum, a. 3. *fregare*, *sfregacciare*, רטש, Ger. *zureiben*, Gal. *frotter*, *frayer*, Hisp. *gastar*, *fregar*, *τριπτείβω*, est rem aliquam ad aliam rem terere, & quodammodo contricare. *Plin. l. 9. c. 31.* Anguillæ atterunt se scopulis. ¶ Est & comminuere, frangere, *rompere*. *Col. l. 3. c. 6.* Demissum palmitem inferior atteret. *Plaut. Pers. 4. 9. 11.* Atterere aures alicui. ¶ Translate Atterere alicujus famam, i. e. imminuere, lædere. *Sallust. Catil. cap. 16.* ¶ Aliquando significat proterere, calcare. *Plin. l. 8. c. 5. de elephantis.* Amnes transituri minimos præmittunt, ne, majorum ingressu atterente alveum, crescat gurgitis altitudo.

Atterrata fulmina dicuntur *a Senec. l. 2. quæst. natur. c. 49.* quæ in incluso fiunt forsitan quia veluti e terra erumpere videantur. Al. leg. *aterrata*, h. e. atra, ab *ater*: alii *sterrata*, *h. e.* tecta, occulta, ab *antro*, quæ genus plausti est undique tectum. Alii *attencata*, alii *atercanta*, quæ omnia verborum monstra sunt.

Attes. V. Atys.

Attestatio, onis, testimonium, *attestazione*, *ἐπιμαρτύρησις*. *Macrob. in Somn. Scip. l. 2. c. 9.* Deferibi hoc attestatione nostra non debuit.

Attestātor, oris, qui attestatur, *ἐπιμάρτυρος*. *Plin. l. 6. ep. 17.* Quis uno te benignior attestator? Ita Cod. MSS. Gloss. etiam gr. lat. Attestator, *ἐπιμαρτύρτης*. Al. tamen leg. *æstimator*.

Attestātus, a, um, nom. ex partic. passiva significe. sc. testimonio comprobatus. *Plin. l. 10. c. 34.* Gratia indignatione quoque Pop. Rom. attestata. ¶ Apud *Festum Attestata fulgura* sunt, quæ iterato fiebant, videlicet significationem priorum attestantia.

Attestor, aris, d. l. testor, testem facio, *chiamare per testimonio*, העיד, Ger. *bezeugen*, Gall. *attester*, Hisp. *atestar*, *μαρτύρομαι*, testem voco, in testem accipio, antestor. *Cic. pro Sylla. c. 29.* Attestari memoriam omnium. Vulg. lect. hab. *attestante memoria*. Et hic est testimonium dare. Quo sensu & *Plin in præfat. 29.* Hoc attestabatur, vel inimico judici se probari posse. Et *Phædrus l. 1. Fab. 11. v. 3.* Hoc attestatur brevis Æsopi fabula. ¶ Alia exempla pro priore hujus verbi significatione afferuntur a Lexicogr. in quibus legitur *antestor* pro *attestor*; sed omnino idem est.

Attexo, is, attexui, attextum, a. 3. adjungo, applico, *tessere appresso*, *aggiungere*, *προσπλέκειν*, *Cic. de Univ. cap. 11.* Ad id, quod erit immortale, partem attexitote mortalem. *Cæs. 5. B. G. 40.* Pinnæ, loricæque ex cratibus attexuntur.

Atthis, idis, f. 3. *ἀτθίς*, Cranai R. Athenien sium filia, unde regio Attica dicta est, *Martial. 11. 54.* ¶ Atthidem præterea Poëtæ luscinium appellant ad fabulam respicientes, qua Philomela Pandionis Athenien sium R. filia in hanc avem dicitur conversa. *Martial. l. 1. epigr. 54.*

Attica, f. 1. Attis, Actæ, Acta, Actica, Mopsopia, Cecropia, *Ducato di Settimo*, *ἀττική*, regio Achaiæ, sive Helladis, in angulo Orientali, & Australi, cujus caput Athenæ. Dicta est ab Atthide filia Cranai, cum prius Actica ab Actæone diceretur, sive ab Actæo Rege, sive ab *ἀκτή*, litus, quod ea regio, ut ait Strab. magna ex parte litoralis sit. Præcipuæ regionis hujus civitates fuerunt Athenæ, Eleusis, Marathon. *Plin. 4. 1. & 7.*

Attice, es, f. genus ochræ, seu filis in Attica laudatissimi. *Cels. 5. 18. 19.*

Attice, adv. Attico more; ut Attice dicere. *Cic. de opt. gen. Or. c. 4.*

Atticissimus, m. 2. *ἀττικώτατος*, quædam peculiaris Attici sermonis elegantia. *Cic. Att. l. 4. ep. 17.* Ille Latinus Atticissimus, ex intervallo requirendus. Adde *Quintil. l. 6. c. 3.*

Atticīzo, as, n. l. *ἀττικίζω*, Attice loquor. *Plaut. Men. prol. v. 12.* Non atticizat, sed siculizat. Nam ut Attici inter Græcos omnes ornatissime loquebantur, ita Siculi omnium pessime. Unde Cic. Q. Cæcilium irridet, quod linguam Græcam non Athenis, sed in Sicilia didicisset. Alii scribunt *Atticisso*.

Atticurges, genus architecturæ Attico more elaboratæ. *Vitruv. l. 3. c. 3.*

Atticus, a, um, o. l. 2. Athenien sis, *ἀττικός*, quod ex Athenis est, vel ad Athenas pertinet, ut Attica regio, Atticus sermo. *Cic. de Nat. Deor.* Scito sermone, & Attico loqui. ¶ Stylus Atticus est genus dicendi, quod erat in usu apud Athenienses, illesi incorruptum, elegans, omni ex parte perfectum, & absolutum, in quo nihil deest, nihil redundat, nihil denique reprehensibile est. Sic Atticus orator, cui opponitur Asiaticus. *Quintil. l. 12. c. 10.* Attici limati, & emuncti nihil inane, aut redundans ferebant; Asiana gens tumidior aliquot & jactantior, vaniore etiam dicendi gloria inflata est. V. *Cic. in Bruto c. 82. in Or. c. 26. & de opt. gen. Orat. c. 3. & 4.*

Attĭgo, a. 3. *toccare*, idem, quod attingo. *Plaut. Epid. 5. 2. 58.* Ne attigas. Adde *Asin. 2. 2. 106.*

Attĭgŭus, a, um, o. l. 2. *contiguo*, *prossimo*, *παρακείμενος*, proximus, ab attingendo. *Apul. l. 4.* Contra proclive montis attigui.

Attilius, vel Atilius Regulus, Civis Romanus, qui captus a Carthaginien sibus, Romam missus est legatus de permutandis captivis, adactus ante jurejurando, se re non impetrata rediturum, sed ille captivorum permutationem dissuasit, & nihilominus ad hostes redit, a quibus in carcere fame necatus est.

Attĭlus, i, m. piscis in Pado, inertia pinguescens ad mille aliquando libras. *Plin. l. 9. c. 15.*

Attĭnæ, arum, f. terminі ægrorum facti ex lapidibus in speciem maceriæ congesti. *Siculus Flacc. de condit. agror. pag. 4. Goesii.* Addunt quidam locum *Palladii l. 6. tit. 5.* sed ibi varia est lectio.

Attinĕo, es, ui, entum, detineo, vel teneo, *tenere*, *trattenere*, *κατέχω*. *Tacit. Annal. 3. c. 36.* Attineri publica custodia. *Plaut. Menæch. 5. 1. 29.* Nunc eadem ante oculos attines. *h. e.* tenes, habes. ¶ Attinet, impersonaliter, *appartiene*, pertinet, *προσῆκεν*. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 41.* Servos ipsos, quod ad me attinet, neque arguo, neque purgo. Et *Fam. 4. ep. 7.* De quo quid sentiam, nihil attinet dicere.

Attingo, gis, attigi, attactum, a. 3. *toccare leggiermente*, נגע, Germ. *anrühren*, Gal. *atteindre*, *toucher*, Hisp. *alcanzar*, *tocar*, *ἅπτομαι*, *ἐπιβαίνω*, leviter tango. *Terent. Eun. 4. 6. 2.* Digito uno attingere. *Cic. pro Cal. cap. 12.* Primoribus labris gustare, & extremis, ut dicitur, digitis attingere. ¶ Hinc translate *Suet. de Illustr. Gramm. c. 9.* Studia leviter attingere. Et *Cic. de Orat. l. 2. circa prine.* Crassus non plus doctrinæ attigit. ¶ Item attinere, *appartenere*. *Id. l. 2. de leg. c. 1.* Hæc res te attingit. ¶ Item loco, vel cognatione proximum esse. *Cic. ad Att. l. 5. ep. 20.* Cappadociæ pars ea, quæ Ciliciam attingit. Sic attingere aliquem sanguine, cognatione, affinitate, necessitudine. *Plin. l. 7. epist. 24. Cic. Verr. 4. c. 10.* ¶ Forum attingere, est prætexta posita virilem togam sumere. *Cic. Fam. l. 5. ep. 8. & l. 15. epist. 16.* Sic attingere Remp. *Id. l. 2. Att. ep. 12.* Nunquam vero Tull. *Reipubl. contingere* dixit, pro *attingere*. Quare monet *Grav.* male nonnullos *pro Leg. Manil. c. 1.* legere: Cum per ætatem nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem: & *attingere*, reponendum esse. ¶ Cum accusativo, & præposit. *ad*. *Plaut. Merc. 1. 1. 32.* Quæ nihil attinguni ad rem, nec sunt usui. ¶ Rem ipsam attingere, *toccar il punto*.

Attollo, is, a. 3. *alzare*, *levare*, נשא, Ger. *erheben*, *aufheben*, Gal. *lever*, *elever*, Hisp. *alcar*, *ὀρθόω*, *ἀναίρω*, elevo, erigo. *Quintil. 11. 3.* Attollere pedem. *Terent. Eun. 4. 6. 31.* Attollere pallium. *Plaut. Cas. 2. 6. 5.* Attollere signa. *inalberare*. *Virg. 10. Æn. v. 856.* Attollere se in femur. *Liv. l. 8. c. 7.* Attollere se a gravi casu. *Plin. l. 27. c. 12.* Attollere se a terra. *Id. l. 34. c. 6.* Attollere aliquid supra aliud. *Virgil. 4. Georg. v. 137.* Attollere humeris. *levar sulle spalle*. ¶ Urbane, & translate. *Quintil. l. 11. c. 3.* Attollere vocem. *Id. l. 10. c. 5.* Attollere orationem. *Id. l. 1. c. 2.* Attollere mentem, *Cels. 5. 26. 1.* Parvam rem attollere. *amplificare*. *Tacit. 2. histor. c. 90.* Attollere aliquem laudibus. *Virgil. 12. Æneid. v. 4.* Attollere animos, *incoraggirsi*, vel *insuperbirsi*. ¶ Pro auferre antiquum est. *Pacuv.* apud *Non. c. 4. n. 35.* Custodite illum, ne quis attollat, neve attingat. ¶ Hoc verbum præterito, ac supino caret. Nam quod *Non. loc. cit.* ei tribuit *attuli*, afferens illud *Virg. 8. Æn. v. 200.* Attulit & nobis, &c. ad verbum *affero* pertinet. *Attollo* autem mutuatur *sustuli* a *sustollo*.

Attondeo, es, ondi, onsum, idem quod tondeo, vel circa tondeo, *tosare*, *radere*, *ἀποκείρω*. *Virg. Ecl. 10. v. 7.* Attondere virgulta. *Plaut. Capt. 2. 2. 18.* Per pectinem attondere. Et metaphor. *Id. Bacchid. 5. 1. 9.* Is me usque attondit doctis dolis. *id est* emunxit. V. attonsus.

Attonite, adverb. *ἐκπλαγέντως*. *Plin. l. 30. c. 1. b. e.* Britannia hodieque magiam attonite celebrat. *h. e.* ad stuporem usque superstitiosa, & defixa.

Attonĭtus, a. l. 2. *stupefatto*, *attonito*, נבהל, Germ. *erstaunet*, Gall. *etonné*, *ébahy*, *ἀποπλαγείς*, cujus & corpus & mens stupet ex casu vicini fulminis, ab *attono*, & generatim qui stupet ex quacunque causa, ex morbo, & ex subita re, &c. *Virg. 3. Æn.* Talibus attonitus visis, ac voce Deorum. ¶ Cum genitivo, more Græcorum. *Sil. l. 6. vers. 231.* Attonitus serpentis equus. ¶ Attoniti etiam ex morbo dicuntur. *Cels. l. 3. c. 26.* Attonitos quoque raro videmus, quorum corpus & mens stupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo: *ἀποπληξίαν* hunc Græci vocant. ¶ Aliquando attoniti dicuntur furentes, seu *μανίαν* passi. Ita *attonitam cæterum*, furiosas illas Bacchas *Statius* dixit *l. 5. Silv. 1. v. 118. Suet. Claud. c. 37.* Alter ante lucem attonito similis, patroni cubiculum irrupit.

Attŏno, as, ui, itum, attonitum reddo. *Senec. epist. 19.* Etiam ipsa altitudo attonat summa. *h. e.* attonita habet summa, seu percutit, & quasi tonitru quatit. Sic *Ovid. Heroid. ep. 4. v. 5.* Aut quas semideæ Dryades, Faunique bicornes Numine contactas attonuere suo. *Id. Metam. 3. v. 531.* Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, vestras Attonuit mentes?

Attonsus, a, um, *raso*, *tosato*, ut arva attonsa, *Luc. l. 6. v. 84.* Metaphorice *Cic.* ex quodam poeta, *l. 5. Tusc. 7.* Consiliis nostris laus est attonsa Laconum *h. e.* imminuta.

Attractĭo, onis, verbal. ab attraho. *Pallad. in April. tit. 4.* Recenter lecta poma si guttis vini veteris perfundas, efficitur, ne ea rugarum deformet attractio. ¶ Translate *Attractionem*, apud *Quint. l. 1. c. 4.* legimus pro eo positam, quod *Donatus* adverbium congregandi vocat, ut falceatim, viritim, summatim, ossatim, &c. Lege locum ipsum.

Attractorius, a, um, vim attrahendi habens, ut Virtus attractoria. *Macer l. 4. c. 19.*

Attractus, a, um, nomen ex particip. tractus, adductus, *tirato*. *Virg. Georg. 3. v. 503.* Attractus ab alto spiritus. *Senec. de Benef. c. 31.* Quum Pollionis attractionem vidisset frontem. *id est* contractionem.

Attrăho, is, xi, ctum, a. 3. *trarre*, *tirare*, *allettare*, משך, Ger. *ziehen*, Gal. *attirer*, *tirer a soy*. Hisp. *traer a si*, *ἕλκω*, ad me trahо, allicio. *Cic. de Amic. c. 14.* Ad amicitiam nihil tam allicit & attrahit, quam similitudo. Sic Attrahere, & reddere animam, *Plin. l. 11. c. 37. h. e.* spirare, & respirare.

Attrectatio, onis, attrectandi actus, *il maneggiare*, *il toccare*, *ψαυσμός*, *Lamprid. in Heliogab. c. 12.* Eorum attrectatione gaudebat. Adde *Pallad. in Mart. tit. 12.*

Attrectātus, us, ui, m. 4. idem quod attrectatio. *Cic. Tusc. 2. c. 21. ex Poeta.* Nam attrectatu, & quasi sævum amplificatis dolorem.

Attrectātus, a, um, *toccato*, *maneggiato*, manibus tractus. *Gell. in fi. l. 11.* Res furti faciendi causa attrectatæ.

Attrectŏ, as, l. *maneggiare*, *toccare*, משש, Ger. *betasten*, *angreiffen*, Gal. *manier*, Hisp. *manejar*, *μετακεχειρίζομαι*, manibus tracto, palpo. *Cic. de Arusp. resp. c. 13.* Attrectare contaminatis manibus. *Id. pro Cal. c. 8.* Attrectare uxorem alicujus. *h. e.* impudice tangere. *Tacit. Ann. 3. 32.* Attrectare aliquid. *h. e.* tentare, aggredi. *Flor. l. 3. c. 5.* Attrectare terminos provinciæ, *h. e.* violare, invadere. *Sabinus JCtus* apud *Gell. in fin. l. 11.* Attrectare rem alienam. *h. e.* tangere, & surripere.

Attremo, is, n. 3. tremo, *tremare*, *ἐντρομέω*, *Sen. Tr. v. 81. Theb.* Attremit oranti.

Attrepĭdo, as, apud *Plaut.* est, senili gradu accedere, *Pan. 3. 1. 41.* Attrepidate saltem: nam vos approperare haud postulo.

Attribŭo, is, ui, utum, a. 3. ascribo, assigno, addico, ascisco, affingo, *assegnare*, *attribuire*, נתן, Ger. *zugeben*, *zumessen*, Gall. *attribuir*, *bailler*, *assigner*, Hisp. *attribuir*, *o dar*, *προσάπτω*, *Liv. 26. 49.* Cæterorum curam tuendorum C. Flaminio attribuit. *Cic. Verr. 7. c. 41.* Hui accedit summus timor, quem mihi natura pudorque meus attribuit. ¶ Apud *eund. l. 1. de Invent. c. 52.* Attribuere orationem alicui est, loquentem aliquem inducere. ¶ Est etiam assignare. *Plin. l. 16. c. 37.* Tertium locum (*Silici*) in æstimatione rustica Cato attribuit. Sic *attribui pecunia publica* dicebatur ea, quæ ex ærario dabatur vel in stipendium, vel in opus aliquod faciendum, a Quæstoribus. *Liv. l. 40. c. 46.* Censoribus deinde postulantibus, ut pecuniæ summa sibi, qua in opera publica uterentur, attribueretur, &c. V. Attributus.

Attributĭo, onis, verbal. *Cic. l. 1. de Invent. c. 26.* Ex his etiam attributionibus, sacer, an profanus; publicus, an privatus; alienus, an ipsius, de quo agitur, locus sit, an fuerit. Epitheta hic, ac circumstantias intelligit. ¶ Sed *attributio pecuniæ* significat assignationem pecuniæ, quæ fit alicui, ut alteri inde solvatur. *Cic. Attic. l. 15. ep. 13. & l. 16. ep. 1. & Fam. 16. ep. 24.*

Attribūtus, a, um, nomen ex particip. assignatus, *attribuito*, *assegnato*. *Cæs. B. Gall. l. 7. c. 81.* Suus cuique locus attributus. *Plin. l. 2. c. 8.* Attributa sidera singulis nobis. ¶ Attributa pecunia dicebatur, quæ a Quæstoribus assignabatur prædibus in provinciis cuntibus, vel aliis ad opus aliquod publicum faciendum. *Cic. in Pison. c. 35.* Sestertium centies, ex ærario tibi attributum, Romæ in quæstu reliquisti. Adde *Verr. 3. c. 13.* & ibi *Ascon.* & *Liv. l. 40. c. 51.* ¶ *Attributum* absolute pro pecunia attributa, seu assignata alicui, habet *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Attributa alicui rei sunt, quæ ad ejus rei naturam, & circumstantias aliquo modo pertinent. *Cic. l. de Invent. c. 24.* Personis has res attributas putamus, nomen, naturam, victum, fortunam, habitum, affectionem, studia, consilia, facta, casus, orationes. Et *c. 26.* Negotiis autem quæ sunt attributa, partim sunt continentia cum ipso negotio, &c. ¶ *Attributi* dicuntur populi, aut urbes, quæ proprium forum non habent, sed alteri urbi adjunctæ sunt, ut inde jura petant, eoque accedant ad tributa solvenda, & alia subeunda munia publice impositа. *Plin. l. 3. c. 20.* Camuni, complureſque similes finitimis attributi municipiis.

Attrītio, onis, f. actus atterendi, seu conterendi, *sfregamento*. *Lamprid. in Heliogab. c. 19.* Rostrum ab aliis acceptum, pinearum etiam attritione odoratius reddidit. *col pestarvi dentro*, &c.

Attrītus, a, um, ab attero, *τριφθείς*, contritus, allisus, imminutus, *fiaccato*, *logoro*, & metaph. vexatus, afflictus, ut attrita bellis Æthiopia, *Plin. l. 6. c. 29.* ¶ Attritæ opes, i. e. imminutæ, apud *Liv.* sæpe. ¶ Attrita toga, i. e. lacera, *Martial. l. 14. epigr. 125.* ¶ Comparat. *Cic.* Mentum sinulacri Herculis paulo attritius, dixit *Verr. 6. c. 43.* sc. propter oscula orantium. ¶ Medici *attrita membra* appellant, quæ ex fricatione, ut pressione alicujus rei eroduntur, & fracta cute vulnerantur. *Plin. l. 24. c. 7.* Mastiche lentisci medetur & attritis partibus. *Id. l. 20. c. 5.* Capæ attrita sanant.

Attritus, us, ui, m. *τριφθείσα*, atterendi actus. *Plin. l. 9. c. 45.* Pisces attritu petræ scalpentes pruritum. *Id. l. 28. c. 16.* Attritus calceamentorum sanat urina asini. *le roscature*.

Attŭbus, *μεγιλλος*, *μέγγος*, *ἄτυφος*, impeditæ linguæ homo, *balbo*. *Auson. ep.* 22.

22. Camus, comosus, hispidus, trux, attubus. Ita restituit *J. J. Scal. l. 2. Infl. Auson. c. 9.* Antea legebatur *attubus*. V. Atypus.

Atypus, i, *balbo, sesquipedali, συρικτὴς* (ex quo Latinum, attubus) est, ut *Budæus* exponit *annot. prior. in Pand.* qui non satis expedito linguæ plectro utitur, quasi aerem non ferienti, vel quasi non satis verba exprimens. Græce a τύπτω ferio, & τύπος forma est. Ita enim legit locum *Ulp. l. 10. §. ult. Dig. de Ædil. ed.* ubi aut : Quæsitum est, an balbus, & blæsus, & atypus, isque qui tardius loquitur, & varus, sanus sit. *Gell. l. 4. cap. 2.* hæc profert Cæcilii Sabini : Balbus & atypus, vitiosi magis, quam morbosi sunt.

Atyrus, vel Aturus, vel Aturnus, nobilis flu. in Aquitania e Pyrenæis montibus labens. *Adv.* vel *Lonv. Luc. l. 1. v. 420.* Tunc rura Nemosi Qui tenet, & ripas Atyri, qua litore curvo Molliter admissum claudit Tarbellicus æquor. Adde *Auson. in Mosella*.

Atys, vel Attys, yos, vel Attis, is, & idos, & Attin, vel Aethin, Inis, item Attes, æ, (tot enim modis scribi, & inflecti solet) de quo Carmen est integrum Catulli, *de Berecynthia, & Aty*, cum Cybele cultus fuisse Phrygibus. Fuit autem puer formosissimus, quem Cybele casse amavit, eumque sacris suis præfecit, ea lege, ut perpetuo castitatem conservaret. Sed cum postea Sangaritidem nympham compressisset, ab irata Dea in furorem actus testes sibi execuit. Hinc castratis Sacerdotibus usa est. Cum vero manus sibi afferre conaretur, miseratione Cybeles in pinum arborem mutatus est. *Ovid. l. 10. Met. Diodor. Pausan. Euseb. Arnob. & Augustl.* singuli singulas de eo, planeque varias narrationes scripserunt. ¶ Alius item ex Hercule, & Omphale prognatus, qui filium habuit Lydum, a quo Lydia dicta est, & Tyrrhenum, a quo Tyrrheni appellati sunt, de quibus *Strab. l. 5.* ¶ Item alius fuit ex India, ex Lyrniace Gangis filia progenitus, qui in Andromedæ nuptiis occisus est a Perseo. *Ovid. 5. Met.*

A ANTE V.

Au, interjectio variis animi affectibus inserviens, ut consternati animi, *Terent. Andr. 4. 4. 32.* Dicturan' es quod rogo? *My.* au. *Id. Eun. 5. 2. 60.* Au, tace obsecro. Ita autem his locis exponit *Donatus*. ¶ Item abominantis. *Id. Phorm 5. 1. 37.* Quid? duas ne is uxores habet? *So.* au, obsecro : unam ille quidem hanc solam. ¶ Item admonentis cum indignatione, & increpatione. *Plaut. Mil. 2. 2. 61.* Vigila : tibi ego dico : au! feriatus ne sis. Al. aliter leg. ¶ Scribitur etiam *haw*, & *abu*. ¶ Est etiam *ab* præpositio, quæ in duobus solummodo verbis componendis locum habet *aufero, aufugio*, eisque ibi posita pro *ab*.

Avar, ris. Avares Scythiæ populi Romanum Imp. Justiniani temporib. & proximis infestantes. *Corippus de laudib. Justini l. 3. c. 8. vers. 170.* Crudus & Asper Avar dictis sic corpit acerbis : Rex Avarum Cagan, debellans intima mundi, &c.

Avāre, adv. *avaramente, πλεονεκτικῶς*, tenaciter. *Cic. 3. Off. c. 8.* Nihil avare, nihil injuste. *Col. l. 1. c. 7.* habet comparat. *avarius*, & superlat. *avarissime*, *Senec. de Otio Sap. c. 32.*

Avaricensis, e, ad Avaricum pertinens. *Cæs. l. 7. B. Gal. c. 47.*

Avaricum, n. 2. Avaricum Cituricum Cuborum, *Bourges*, urbs Galliæ, A. & primaria Bituricensis prov. ad fl. Auram, seu Avarum, cum Academia celebri.

Avariter, adv. avare, avide, *avaramente. Plaut. Rud. 4. 7. 13.* Quam si quis avidus poscit escam avariter. *Id. Curcul. 1. 2. 35.* Ingurgitat impura in se merum avariter faucibus plenis.

Avaritia, æ, & avarities, ei, f. *avarizia*, aviditas, cupiditas, φιλαργυρία, *Cic. 4. Tusc.* Avaritia est opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expetenda sit, inhærens, & penitus insita. *Lucr.* Avarities, & honorum cæca cupido. *l. 3. v. 59.* ¶ In plurali num. *Cic. 4. de Fin. cap. penult.* Nec enim omnes avaritias, si æque avaritias esse diximus, &c.

Avarus, a, um. 1. 2. alieni appetens, qui omnia in pecunia ponit, tenax, avidus, *avaro, avido, ingordo*, בַּצְעָנִי, Ger. *geitzig*, Gal. *avaricieux*, Hisp. *codiciofo*, φιλάργυρος, ab aveo, cupio, vel ab aveo, & æs, æris, vel potius aurum, *Horat. 1. Epist. 2. v. 56.* Semper avarus eget. ¶ Transfertur a divitiis ad res alias, ut avarus laudis, *Horat. l. 2. ep. 1. v. 179.* Avarus cædis miles, *Claudian. de B. Get. vers. 666.* ¶ Comparat. avarior, Superlat. avarissimus, illud apud *Horat. l. 2. ep. 2. v. 137.* hoc vero apud *Cic. 3. Ver. c. 37.*

Auceps, cupis, c. 3. venator avium, *uccellatore*, עֹף, Ger. *vogelfenger*, Gal. *oiſeleur*, Hisp. *paxarero, ὀρνιθοθήρας*, quasi aviceps, qui, vel quæ aves capit. *Col. l. 8. c. 10.* Ab aucupibus in hunc usum nutriti. ¶ Translate *Plaut. Mil. 4. 1. 9.* Circumspicito dum, ne quis nostro hic auceps fermoni sit. *Cic. l. 1. de Or. c. 55.* Auceps syllabarum, *h. e.* qui quærit & captat syllabas.

Auceta, æque auctæ. *Festus*.

Auchatæ, arum, Scythæ ad os Bosphori, ubi Hypanis oritur. *Valer. Flacc. l. 6. v. 132.* in singulari : Doctus & Auchates patulo vaga vincula gyro spargere, & extremas laqueis adducere turmas.

Aucilla, diminut. ab avis, avicula. *Apul. Met. l. 9.* Bona, & satis fœcunda aucilla. V. *Meurs. p. 2. Exerc. Crit. l. 4. c. 8.*

Auctarium, ii, *giunta, ſoprappiù, ἐνίσπερμον*, quidquid supra mensuram, aut pondus adjicitur. *Plaut. Merc. 2. 4. 22.* Auctarium adjicito.

Auctè, adv. valde, copiosè, cujus comparat. usus *Apul. l. 4. p. 153.* Puella auctius ejulans sese. Al. leg. *altius*.

Auctifer, a, um. *Cic. vertens quosdam Homeri versus* (ut quidem citat *Augustin. 5. de Civ. Dei, c. 8.*) Jupiter auctiferas lustrabat lampade terras. *h. e.* terram omnia gignentem, atque alentem. Nam *augeo* pro gigno a *Lucret.* usurpatur.

Auctificō, as, are, augere, *accrescere. Arnob. l. 7. p. 224.* Cibis novis auctificatis. & *p. 233.* Auctificat dignitates.

Auctificus, a. 1. 2. *quello, che accresce, αὐξητικὸς*, quod auget. *Luc. l. 2. v. 371.* Auctifici motus, *h. e.* motus, quibus corpora alimentorum accessione augentur.

Auctio, nis, f. 3. *aumento, accrescimento, vendita all' incanto*, Ger. *vergantung*, Gal. *vente à l' encherre*, Hisp. *almoneda, αὔξησις*, augmentum, ab augeo. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 14.* Modo auctio, modo retractio dierum. ¶ Ponitur fere pro publica venditione rerum privatarum, *incanto*, quia in ea pretium semper augetur, & res tradituræ plus offerenti. Ejus ratio hæc erat. Præco proclamabat diem auctionis, & res venales, designato pretio (quod *Plaut. Stich. 2. 1. 42.* auctionem prædicare, dixit) . Tum licebantur auctores, h. e. dicebant pretium, quo vellent emere ; qui plus offerebat, ei res adjiciebatur. *Cic. pro Quint. c. 4.* Auctionem in Gallia se facturum esse, præscribit.

Auctionalia, *Ulpian.* vocavit tabulas, & instrumenta auctionis. *L. 1. §. Officio. D. de Tutel. & Ration. distr.*

Auctionarius, a, um, quod ad auctiones pertinet, ut Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. *Cic. de Leg. Agr.* Ut in atriis auctionariis auctionentur.

Auctiōnor, aris, d. 1. auctionem facio, auctione vendo, per præconem vendo, præconis voci subjicio, *vendere all' incanto*, Ger. *verganten*, Gal. *vendre à l' encan*, Hisp. *almonedear, ἀναπωλέω, πωλητηρίῳ*, per auctionem vendo. *Cic. pro Quinctl. c. 3.* Hominem deterret, ne auctionetur. *Agon. in Ver. 3. c. 23.* Bona condemnatorum auctionari.

Auctito, as, are, frequent. ab augeo. *Varr. Ann. 6. c. 16.* Auctitare pecunias fœnore. *Arnob. l. 7.* Potentias auctitare.

Aucto, as, are, augere, auctitare, frequent. *Plaut. Amph. Prol. v. 6.* Res suas bono, atque amplo auctare lucro. *Catul. Carm. 67.* Te bona Jupiter auctet ope.

Autochthŏnes, um, m. & f. *αὐτόχθονες, ex ipsa terra geniti, indigenæ, aborigines.* Est epitheton Athenienſium, qui se non aliunde in Atticam advenisse, ut multi alii populi, sed in ea ortum habuisse jactabant : ab *αὐτὸς* ipse, & *χθὼν* terra. Legitur hæc vox apud *Apul. lib. 11. Metam.*

Auctor, oris, m. 3. *autore*, כֹּתֵב, כּוֹתֵב, Ger. *ein erfinder*, Gal. *auteur*, Hisp. *autor, αὐτουργὸς*. Declinatum videtur auctionibus, in quibus ei, qui plurimum auget, res addicitur. Unde pro domino rei usurpatur. *Cic. Ver. 7. c. 21.* Tum illi intellexerunt, se id, quod a malo auctore emissent, diutius obtinere non posse. ¶ Alii ducunt ab *augeo*, quod *creare* significat, secundum *Lucr. l. 5. v. 323.* Nam quodcumque alias ex se res auget, alitque. Hinc auctor rei, unde primum res est. *Virg. Æn. 6. v. 650.* Trojæ Dardanus auctor. ¶ Fere autem auctor is est, cujus imperio, atque auctoritate, item consilio, opera, impulsu, vel periculo, atque exemplo aliquid suscipitur, aut geritur. *Tacit. Agric. c. 8.* Nec unquam in suam famam gestis exultavit, ad auctorem, *le* dicens, ut minuter fortunam referebat. *Cic. 3. Offic. c. 30.* Hujus deditionis ipse suasor, & auctor fuit. ¶ Pro recitatore usurpatur a *Cic. l. 3. de Orat. sub finem*. Significavit quantum esset in actione, qui orationem eandem aliam esse putaret, auctore mutato. Nisi forte legendum est *actore*. ¶ Apud *Horatium l. 2. od. 18.* Pythagoras dicitur auctor naturæ & veri. ideft indagator & cognitor. ¶ Auctor etiam est, qui aliquid facit, aut invenit : proinde librorum conditores, auctores vocamus. *Cic. in Orat. c. 57.* Aristoteles auctor optimus. *Lucan. l. 9. v. 661.* Mercurium auctorem citharæ appellat. ¶ Auctor etiam est, qui aliquid proponit, ut Auctor legum, pacis, belli, &c. Hinc illa : Populus jussit, Patres auctores fuerunt, passim apud *Liv.* & alios. Dicimus, auctor sum tibi faciendi aliquid, vel ad faciendum, vel ut facias, vel in faciendo. *Cicero* passim, & alii. ¶ Invenitur etiam cum infinito. *Cic. l. 9. ad Att.* Ego quidem tibi non sum auctor, si Pompejus Italiam relinquit, te quoque profugere. ¶ In utroque genere auctoris nomen effertur. *Ovid. 5. Fast. v. 192.* Optima tu proprii nominis auctor eris. *Senec. Med. v. 979.* Ipsam sceleris auctorem horridi. Dicitur tamen & *auctrix*. V. ¶ Scribitur etiam *autor*, ab iis, qui vel ab *avo* deducunt, vel ab *audeo*, vel a Græco *αὐτογενὴς* : item *author* ab iis, qui ab *αὐθέντης* derivant. Verum probabilissima est Etymologia, qua ab *augeo* deducitur, & *auctor* per *ct* scribitur.

Auctoramentum, i, n. 2. ipse actus paciscendi, & auctorandi se, & inde nata obligatio : item merces & commodum, quod inde sequitur : speciatimque dicitur de gladiatoribus. *Cic. 1. Offic. c. 32.* In mercenariis ipsa merces auctoramentum servitutis : hoc est obligatio. V. *Auctoro*. ¶ Transfertur tamen & ad alia. *Senec. ep. 69.* Nullum sine auctoramento malum est : avaritia pecuniam promittit, luxuria voluptates &c. h. e. Nullum est vitium, quod non aliquid utilitatis promittat. *Id. l. 4. de Benef. c. 36.* Philippus Macedonum Rex militem sortem habebat . . . hominem venalis animæ crebris auctoramentis accendebat. h. e. muneribus, donis.

Auctoratio, onis, verbal. actus auctorandi, h. e. venditio, ut *Isid.* exponit. Est hæc vox & veteris *Horatii Scholiaſte ad Sat. 7. l. 2. v. 59.*

Auctoratus, a, um, nomen ex particip. addictus alii, venditus, mercede conductus. *Glossæ Philoxeni* : Auctoratus, *ὑπομισθωτὸς ἢ δοῦλος ἑαυτὸν διδοὺς ἢ μισθῷ χρώμενος. Ves. Interp. Horat. ad l. 2. Sat. 7. v. 59.* Auctorati, inquit, dicebantur, qui se ludo vendiderant. *Senec. in Apocolos.* Proximo munere inter novos auctoratos ferulis vapulare placet. ¶ *Tertul. de Coron. c. 2.* aliter usus est, & in meliorem partem : Delictum quod committitur in observationem suo jam vindicandam nomine, & satis auctoratam consensus patrocinio. h. e. probatam, confirmatam.

Auctoritas, atis, *autorità, αὐθεντία, αὐθέντημα*. Primo significat factum, aut dictum, quod aliis demceps pro consilio, exemplo, aut testimonio est. *Vitruv. Præf. ad Aug.* Ædificiorum publicorum auctoritates egregiæ. *h. e.* exempla. *Cic. 2. de Fin. c. 13.* Auctoritatem alicujus sequi. Et *pro Balbo c. 13.* Cujus auctoritate & exemplo nunquam intermissa est largitio &c. ¶ Hinc testimonia, sententiæ, ac dicta auctoritates dicuntur. Quo nomine & litteræ publicæ, & instrumenta ejus veniunt. *Cic. Ver. 2. c. 3.* Legationes cum publicis auctoritatibus ac testimoniis convenisse dicit. ¶ Decreta etiam Senatus : quæ non approbabat populus, *Auctoritates* dicebantur ; quæ vero probabat, *Consulta*. *Cic. Fam. 8. ep. 8.* Idem etiam testimonia & probationes hoc nomine appellat, ut *7. Ver. c. 39.* Testibus, & auctoritatibus convincere. ¶ Defugere auctoritatem, est inficiari se esse auctorem, aut impulsorem alicujus rei, ut ostendit *Muretus ad Ter. Eun. 2. 3. v. ult.* allatis etiam exemplis Ciceronis, & Plauti. ¶ Sumitur etiam auctoritas frequenter pro amplitudine quadam, ac vi, quæ alicui accedit ex genere, ætate, meritis, opibus, dignitate & similib. *Cic. 2. de Div.* Hunc ergo anteponesne Platoni ? qui ut rationem non redderet, auctoritate tamen hos minutos philosophos vinceret. Hinc valere auctoritate &c. ¶ Interdum ponitur pro majestate. *Tacit. 1. hist. c. 29.* Auctoritas Principis majoribus remediis integra servanda. ¶ Neque vero personis tantum, verum etiam rebus auctoritas tribuitur. *Cic. pro Flac. c. 4.* Tota hujusce rei quæ sit vis, quæ auctoritas, quod pondus, ignorant. *Plin. l. 12. c. 4.* Tanta arbori auctoritas erat. Et, auctoritas orationis, apud *Cic.* ¶ Hinc res aliqua in auctoritate esse dicitur, quæ in honore, ac pretio habetur. *Id. l. 34. c. 6.* ¶ In jure auctoritas est jus vindicandæ rei suæ adversus eos, qui eam in præsenti possident, hoc est dominium legitimum. Lex XII. Tab. apud *Cic. Top. c. 3. & pro Cæcin. c. 19.* Usus, auctoritas fundi biennium ; cæterarum rerum annuus esto. *Lex Attinia* apud *Gell. l. 7. c. 7.* Quod subreptum erit, ejus rei æterna auctoritas esto. ¶ *Scævola Dig. l. 13. tit. ult. leg. ult.* Exhibere instrumentum auctoritatis. *L'istromento d' acquiſto*.

Auctōro, as, are, *vendere*. Est mercede operam alicujus obligare, dicebaturque præcipue de gladiatoribus, qui, liberi cum essent, pretio tamen se in ludum gladiatorium addicebant. *Tertull. ad Nation. l. 1. c. 18.* Non vitæ amore gladios ad lanistas auctoratis, sed mortis nomen militiæ datis. Quidam abierunt exemplum *Pollionis ad Cic. ex l. 10. Famil.* sed lectio illa non est genuina. ¶ A gladiatoribus ad alios quoque transfertur : nullites enim auctorati dicuntur, qui stipendia merent : & contra exauctorati, qui a militia remoti fuerunt. ¶ Auctorare sibi mortem pessimo facinore, h. e. mortem quasi mercede sibi quærere, & arcessere, ut debitam, dixit *Pallad. l. 2. mensis, tenuis addosso la morte*. ¶ Reperitur etiam *auctoror, aris* deponentis forma. *Apulej. l. 9. Met.* Mulier exsecrando metallo publicitam suam protinus auctorata est.

Auctrix, icis, fem. ab auctor, quæ auget. *Tertull. de Corona mil. c. 3.* Traditio tibi prætenderitur auctrix, consuetudo confirmatrix, & fides observatrix. Et *l. 5. adv. Marcion. c. 10.* Anima auctrix operum carnis. Adde *Aug. serm. 38.*

Auctum, i, vocabatur spatium circi, quod supra definitum modum victoriæ adjungitur. *Festus*. ¶ Item augmentum *accrescimento, αὔξησις. Gell. l. 20. c. 8.* Solum cæpe contra Lunæ aucta & damna vices minuendi & augendi habet contrarias. Al. tamen leg. *lucra*.

Auctus, us, ui, m. 4. *accrescimento. Liv. l. 4. c. 2.* Maximis auctibus crescere. *Plin. l. 4. c. 12.* Auctu immenso aquarum.

Auctus, a, um, nom. ex particip. *accresciuto, αὐξηθείς*, ut pecunia aucta, *Cic. pro Cluent.* Aucta numero acies, *Liv. l. 8. U. C.* ¶ Item præditus, ornatus. *Horat. l. 1. Sat. 6. v. 11.* Amplis honoribus auctus. ¶ Comparat. auctior. *Liv. l. 4. c. 2.* Majestatem auctiorem, amplioremque esse. V. Augeo. ¶ In malam partem *Tacit. Hist. 4. 1. 25.* Auctus damno. ¶ Superlat. *auctissimus* rarum est. *Trebell. Poll. in Gallien. c. 18.* Statuam in auctissima basi ponere *h. e.* amplissima. Al. leg. *acutissima*.

Aucupabundus, a, um, ut venabundus. *Tertull. de anima, c. 39.* Spiritus nequam aucupabundus.

Aucupatio, onis, ipse actus aucupandi, avium venatio, *uccellagione*. *Quintil. Declam. 13.* Multa quæ libera fuerant, transeunt in jus occupantium, ut venatio, aucupatio.

Aucupatorius, a, um, ad aucupium pertinens. *Plin. l. 16. c. 36. de calamis auguſticis.* Cum anno permanſit inundatio, proficiunt in aucupatoriam amplitudinem. *h. e.* adeo crassi fiunt, ut possint aucupio inservire.

Aucupātus, us, m. idem quod aucupium. *Capitolin. in Antonin. Philos. c. 4.* Amavit pugilatum, & cursus, & aucupatus.

Aucupātus, a, um, signif. passiva, ab aucupo, captus, acquisitus. *Lactant. l. 5. Inſtit. c. 23.* Aucupati per rumorem.

ucupium, ii, n. 2. *ἀρπεδόσιτον*, avium captus, *accellagione*. *Cic.* 2. *Fin. c.* 8. Pucatu, aucupio, venatione. ¶ Pro ipſa præda, quæ aucupio fit, *Senec. de Provid. c.* 3. Felicior eſſet, ſi in ventrem ſuum peregrina aucupia congereret. ¶ Translate apud *Terent. Eun.* 2. 2. 16. Paraſitus dixit: Hoc novum eſt aucupium. Et *Plaut. Mil.* 4. 1. *ad fin.* Aucupium auribus facere. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Aucupia verborum. *h. e.* ſubtilium verborum captiunculæ, quibus JCti in rebus definiendis uti ſolent.

Aucŭpo, 2s, activa voce, pro aucupor ſæpe eſt apud *Plaut. Aſin.* 5. 2. 32. aucupare ſermonem. Et *Trucul.* 5. 1. 73. Lepide aucupavi, atque ex mea ſententia. Verum uſitatius eſt *Aucupor*.

Aucupor, aris, depon. *accellare*, aves capere. Translate autem ponitur pro ſolerter quærere, & captare. *Cic. Fam.* 5. *epiſt.* 12. Vereor, ne aſſentatiuncula quadam aucupari videar gratiam tuam. *Id. in Piſ. c.* 24. Levitatis eſt inanem aucupari rumorem. Et *de Orat. l.* 2. *c.* 14. aucupari utilitatem.

Audacĭa, æ, f. 1. confidentia, impudentia, *audacia, ardire*, מבטח, Ger. *frevel vel beis*, Gal. *audace*, Hiſp. *audacia*, θράσος. Fere accipitur in malam partem pro nimia confidentia. *Cic.* Nec vires eis, nec audacia, nec tela deſuere. ¶ In bonam partem apud *Liv.* 25. 38. Non enim frangere audaciam veſtram, ſed differre in majorem gloriam, atque opportunitatem volui. ¶ *Audacias* in plur. dixit *Cicer. Catil.* 2. *c.* 5. & *pro Sulla*, & *ad Att.* 9. *epiſt.* 7.

Audaciter, & audacter, per ſyncopem, *audacemente*, Gal. *hardiment, audacieuſement*, Hiſp. *afadamente*, θρασέως, fidenter. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. reprehendit *audaciter*: *Gronovius* autem *Livio lib.* 22. *cap.* 25. & *lib.* 40. *cap.* 45. non ſolum reſtituit ex vetuſtis libris, ſed etiam auctoritate comprobat utriuſque *Senecæ Controv.* 20. & *de Provid. c.* 4. ¶ *Audacter* tamen uſitatius eſt. *Terent. Heaut.* 1. 1. 6. Audacter aliquem monere. *Cic. in Orat. c.* 8. Audacius exultavit. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Audaciſſime omnia incipere.

Audacŭlus, m. 2. dimin. ab audax. *Gell. l.* 5. *c.* 21. Reprehenſor audaculus verborum.

Audax, acis, o. 3. *audace, ardito*, כּוֹר, Ger. *frevelier*, Gal. *audacieux*, Hiſp. *audaz*, modo ſidens dicitur, θαρσητής, *Virg.* 5. *Æn.* Quique pedum curſu valet, & qui viribus audax. ¶ Modo temerarius, *temerario*. *Plaut.* Pergin' audax hoc facinus perſequi? ¶ Comparat. *audacior* eſt apud *Cic. Catil.* 2. *c.* 5. Superlat. *audaciſſimus* apud *eund. pro Sext. Roſc. c.* 1. ¶ Cum genitivo *Stat. l.* 3. *Sil.* 2. *v.* 64. Audax ingenii. ¶ Cum infinito *Horat. lib.* 1. *od.* 3. Audax omnia perpeti.

Audendus, a, um, particip. paſſiv. *Liv. l.* 35. *c.* 35. Res eſt agenda, audendaque.

Audens, tis, audax. *Virg. Æn.* 10. *v.* 284. Audentes fortuna juvat. Et *Æn.* 6. *v.* 95. Sed contra audentior ito. *Tacit. in Agric.* 33. Audentiſſimus quiſque miles.

Audenter, *audacemente*, בטח, Ger. *freventlich*, θαρσίως, audacter. *Lag.* 29. §. 14. *D. de Lib. & Poſth.* Audenter dicere. *Tac.* Quidam audentius apertis in oſculis viſebantur. *l.* 4. *Annal. c.* 47.

Audentĭa, æ, f. *ardire, animoſità*, animi fidentia, audacia. *Non. c.* 3. *n.* 84. recte docet, audentiam in bonam partem ſumi, & eſſe fortitudinis; audaciam plerumque in malam, & eſſe temeritatis. *Tac. Ann.* 13. *cap.* 53. & *de morib. Germ. c.* 34. & *Plin. lib.* 8. *epiſt.* 4.

Audĕo, des, auſus ſum, *ardire, tentare, eſſer audace*, רצה, בטח, Ger. *dorffen*, Gal. *oſer*, Hiſp. *oſar*, τολμάω, ſignif. fidentem eſſe, temere præſumere, aggredi, ab *aveo*, inferto d. Verbum activum eſt, & licet ſæpe abſolute uſurpetur, tamen ſemper aliquid ſubaudiendum eſt. *Tacit. l.* 2. *hiſtor. c.* 25. Modica ſilva erat; unde rurſus auſi &c. ſubaudi, prorumpere, & integrare pugnam. *Virg. Æn.* 2. *v.* 347. Audere in prælia. *ſc.* progredi. ¶ Audere quin, *Plaut. Aſin.* 2. 1. 10. Non audeo quin promam omnia. ¶ Sæpe accuſativus apponitur. *Ter. Eun.* 5. 3. 16. Qua audacia tantum facinus audet? Sic audere pugnam, aciem, ſcelus, *Tacitus* dixit; audere ultima, *Livius*; audere majora viribus, *Virg.* ¶ Interdum infinitus. *Cic. ad Brut. ep.* 16. Aude negare. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimis. *Lucret. l.* 6. *v.* 1070. Vitigeni latices in aquai fontibus audent miſceri. ¶ Auderi paſſ. eſt apud *Nepotem* 1. 4. 5. Auderi adverſus ſe dimicare. *Liv.* 29. 9. Multa dolo audebantur. ¶ In præſen. conjunct. habet ſæpe *auſim, ſis, ſit*, pro audeam, as, at. *Liv. in procem. l.* 1. Nec ſi ſciam, dicere auſim. Pro quo legitur *auſerim in Carm. de Paſſione Domini*, quod *Lactantio* quidam tribuunt. Sed vel ex hoc pudendo barbariſmo intelligi poteſt, quantum carmen illud abhorreat a ſtilo elegantiſſimi Scriptoris.

Audiens, entis, nom. ex particip. idem quod obediens. *Plaut. True.* 1. 2. 25. Tibi ſervio, atque audiens ſum imperii. Sic *dicto audiens*, V. in *audio*.

Audientĭa, æ, f. 1. *udienza*. *Cic. de Sen. c.* 9. Facit ſibi audientiam diſerti ſenis oratio. *Liv. l.* 43. *c.* 16. Audientiam facere præconem juſſit. *audientiam facere* eſt ſilentium audiendi cauſa indicere, *imporre ſilenzio*. Apud *Apulej. l.* 3. *Met.* audientiam alicui tribuere, eſt quod Itali dicimus, *dar' udienza*. ¶ In Codice Juſtinianeo ſæpe *audientia* ponitur pro auditione, & cognitione cauſarum, quæ ſit ab habente juriſdictionem, ut *lib.* 2. *tit.* 13. *leg.* 1. *lib.* 7. *tit.* 19. *leg. ult.* Adde *tit.* 4. *lib.* 1. qui eſt *de Epiſcopali audientia*, h. e. de iis, de quibus cognoſcere ad Epiſcopos pertinet. ¶ Sumitur etiam generatim pro quacunque auditione. *Aravb. lib.* 3. *pag.* 117. Janus pandit viam ad deorum audientiam. Adde *lib.* 5. *pag.* 178. & *lib.* 6. *pag.* 192. ¶ Audientia pro ipſa audiendi facultate, *l'udito*. *Prudent. in Romano*, *v.* 954. Surdis fruendam reddere audientiam.

Audio, is, ivi, itum, a. 4. *udire*, שמע, Ger. *hoeren, laſen*, Gal. *ouir*, Hiſp. *oyr*, ἀκούω, auribus accipio. *Cic. pro Sext. Roſc.* Attente, bonaque cum venia verba mea audiatis. ¶ Interdum eſt audita petenti concedere. *Virg.* 9. *Æn. v.* 631. Audiit, & Genitor cæli de parte ſiniſtra intonuit lævum. Sic audire preces alicujus; hoc eſt exaudire. ¶ Interdum credere. *credere*. *Cic. in Tuſc.* Nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait. ¶ Interdum præcipienti parere, *ubbidire*. *Cic. Fam. l.* 2. *ep.* 7. Te adhibe in conſilium, & audi, tibi obtempera. ¶ Hinc dicto audiens, vel edicto, i. e. qui obedit. In qua phraſi ſi perſona addenda ſit, in dativo poni debet, tanquam ſi dicto audiens unica vox eſſet. *Cic.* 6. *Ver. c.* 12. Reſpondit dicto audientem fuiſſe Prætori. *Nepos in Lyſandro c.* 1. Qui quod dicto audientes imperatoribus non erant. Sic *audire alicui* pro parere, apud *Apulej. in Apolog.* ¶ In hoc ſenſu etiam inanimis rebus tribuitur. *Ovid.* 5. *Met. v.* 380. De mille ſagittis Unam ſeſpulit, ſed qua nec auctior ulla, Nec minus incerta eſt, nec quæ magis audiat arcum. *Virg.* 1. *Georg. v.* 514. Nec audit currus habenas. ¶ Audire pro intelligere, *Plaut. Epid.* 2. 2. 69. Audiat, ſe audiviſſe ab ea, atque ex epiſtola. ¶ Audire etiam diſcentium eſt, qui ſcholam alicujus frequentant. *Cic.* 1. *de Nat. Deor. c.* 14. Cleanthes Zenonem audivit. ¶ Bene, vel male audire, eſt bonam, vel malam famam habere. *Cic.* 3. *Fin. c.* 17. eſt hominis ingenui velle bene audire ab omnibus. Sic apud *eund.* minus commode audire. ¶ *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Tu recte vivis, ſi curas eſſe, quod audis. *h. e.* diceris, perhiberis. Et *epiſt.* 7. *v.* 37. Rexque paterque audiſti. *h. e.* appellatus es. ¶ Auditur, pro *ſubintelligitur*, ut vulgo dicunt, eſt apud *Quintil. l.* 8. *c.* 3. ubi, quid *virtus* ſit, explicat. Ejus verba ſunt: Eras dignus, ut haberes integram manum. Sic enim auditur: ut depugnares. ¶ *Audibo* pro *audiam* habet *Plaut. Capt.* 3. 4. 86. & alibi.

Auditāre frequentativum eſt ab *audire*. *Feſtus*: Auditavi, ſæpe audivi.

Auditĭo, ſ. 3. *l'udire*, שמיעה, Ger. *hoerung*, ἀκρόασις, ipſe audiendi actus. *Cic.* 5. *Fin.* Fabellarum auditione dicuntur. *Id. Fam.* 8. *epiſt.* 1. Romam cum veniſſem, tenuem auditionem de te accepi. *h. e.* famam, ſermonem. Sic *Cæſ. B. G. l.* 7. *c.* 42. Levem auditionem habent re comperta. ¶ Eſt etiam ſchola, diſſertatio, acroaſis, ut vertit *Gell.* græcam vocem ἀκρόασις, *l.* 14. *c.* 1. Egreſſus ibi, inquit, ex auditione propere annotavi. Et *l.* 19. *c.* 8. Quando erat a Magiſtris auditionibuſque obeundis otium.

Auditiuncŭla, æ, f. 1. diminut. brevis auditio, ſeu acroaſis. *Gell. l.* 13. *c.* 19. Auditiuncula quadam de Catonis familia aſperſus es.

Auditor, ris, m. 3. *auditore*, שמען, Germ. *ein zuhörer*, Gall. *auditeur*, Hiſp. *oydor*, ἀκροατής, qui audit. *Cic. Att.* 16. *ep.* 2. Bonos auditores nactus. ¶ Sumitur & pro diſcipulo. *Cic. de Nat. Deor.* 1. 14. Perſeus Zenonis auditor. ¶ Etiam qui librum legit, *auditor* quodammodo dici poteſt, audit enim Auctorem illum. Atque hac ratione videtur locutus *Varro initio l.* 5. *de L. L.* Si qua erunt, inquit, ex diverſo genere adjuncta, potius cognationi verborum, quam auditori calumnianti germana morem.

Auditorĭum, n. 2. *auditorio*, Gal. *auditoire*, Hiſp. *auditorio*, ἀκροατήριον, locus, ubi audiuntur Oratores. *Quintil. l.* 2. *c.* 11. Sed cujus rei gratia plenum ſit auditorium. ¶ Sed per Metonymiam accipitur etiam pro ipſa auditorum turba, *uditori*. *Plin. l.* 4. *epiſt.* 7. Nuper, adhibito ingenti auditorio, librum de vita ejus recitavit. ¶ Item ſchola eſt, ubi pueri ingenuas artes a Magiſtris audiunt. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Alia ratio eſt fori, & auditorii. ¶ Etiam pro foro, & tribunali ponitur, *palazzo della ragione*. *Paulus in l. contra, de re jud.* Is, qui ad majus auditorium vocatus eſt.

Auditus, us, m. 4. ſenſus audiendi, auditio, *udito*, שמוע, Ger. *gehoer*, Gall. *ouye*, Hiſp. *el ſentido, oyr*, *Plin. l.* 10. *c.* 69. Auditus cui hominum primo negatus eſt, huic & ſermonis uſus ablatus.

Auditus, a, um, nomen ex particip. *udito, ſentito*, ἀκουσθείς. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Carmina non prius audita canto. *Vellej. l.* 2. *c.* 25. Audito crudelior. ¶ Elegans eſt participii hujus uſus, cum *audito* abſolute ponitur pro *re audita*. *Liv. l.* 27. *c.* 7. Audito, Machanidam tertium refugiſſe. *Tacit. Ann. l.* 2. *c.* 7. Audito caſtellum Luppiæ obſideri.

Audomārum, n. 2. *S. Omer*, urbs Belgii, ad fl. Agnionem, ex primis Artefiæ, E. ſub A. Cameracenſi.

Ave, avēto, avete, avere, verbum defect. ſignificat *vive, vivite* &c. a voce Hebr. חיה, græce χαῖρε dicitur. Utebantur eo in matutinis ſalutationibus, *buon dì*, ut Verbo *Valere*, ὑγιαίνειν, in veſpertinis. *Martial. l.* 1. *epigr.* 56. Et matutinum portat ineptus ave. *Id. l.* 9. Non vis, Afer, avere, vale. V. Aveo. ¶ Sæpiſſime in antiquis monumentis reperitur *have* cum aſpiratione.

Avectus, a, um, nom. ex particip. *portato, e condotto via*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 43. Avecti boves. Et *l.* 11. *v.* 205. Avecta corpora.

Avĕho, is, exi, ectum, a. 3. *condurre via*, ἀπάγω, abduco, alio vebo. *Ter. in Adel.* 4. 5. 19. Is venit, ut ſecum avehat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 516. penituſque aliis avexerat oras. ¶ Scribitur & *advehо*.

Avellāna, næ, f. 1. *nocciuola*, נוץ, Gal. *noiſette*, *avelaine*, Hiſp. *el avellano*, Ἀβελλανὸς *nux*, nux coryli arboris. Primum dicta eſt Abellina, deinde Avellana, ab Avellino Campaniæ opp. quod *Abella* a Virg. *Avella* a Silio appellatur, quia ibi abundat. Dicitur etiam *nux Pontica*, quod primo e Ponto venit in Græciam, & Italiam. Item *nux Præneſtina*, quod Præneſtini his abundent, vel quod ab Annibale obſeſſi his nucibus famem toleraverint. Eſt autem *Avellana* adjectiv. ut cum abſolute ponitur, intelligatur, nux. Dicitur tamen & nux Avellana. *Plin. l.* 37. *c.* 4. Avellanæ nucleo ſimilis. *Scribon. Larg. compoſ.* 135. Avellanæ nucis magnitudine.

Avello, lis, avulſi, & aliquando avelli, avulſum, a. 3. abſtraho, aufero, *ſtrabicare, ſtirpare a forza, ſpiccare, ſtaccare*, נתק, Ger. *abreiſſen, davnen reiſſen*, Gal. *arracher, retirer a force*, Hiſp. *arrancar*, ἀναρρήγνυμι, a loco per vim vello, abſtraho. *Cic. de Sen.* 19. Poma ex arboribus, ſi cruda ſint, vi avelluntur. *Id. pro Fonteio, c.* 7. De matris complexu avellere, atque abſtrahere. ¶ *Avelleres*, pro *avulſeres* eſt apud *Curt. l.* 5. *c.* 6. 5.

Avēna, æ, f. 1. *avena*, Ger. *haber*, Gal. *avoine*, Hiſp. *avena*, βρόμος, herba ex frumentaceo genere, equorum præcipue pabulis naſcens, tritico ſoliis, & culmo ſimilis, ſemen habens ejuſdem nominis, e ſummo pendens culmo. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Primum omnium frumenti vitium avena eſt, & hordeum in eam degenerat. ¶ Ponitur interdum pro fiſtula, ſeu calamo, & metaph. pro ſtylo Poetico. *Virg. Ecl.* 1. Sylveſtrem tenui muſam meditaris avena. ¶ Item pro culmis, & ſtipulis frugem non habentibus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 153. Steriles dominantur avenæ.

Avenācĕus, a, um, adject. ad avenam pertinens, ut farina avenacea, apud *Plin. l.* 29. *c.* 6.

Avenārius, a, um, ut avenaria cicada, quam nonnulli frumentariam vocant, quia ſimul cum frumentis arefcentibus apparet. *Plin. l.* 11. *c.* 26.

Avens, tis, pro libens ex Nævio affert *Gell. l.* 19. *c.* 7. Hinc

Aventer, adverb. i. e. cupide. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 2. Quin tu contubernio noſtro aventer infertus fallis inclementiam Caniculärem. Adde *Ammian. l.* 18. *c.* 5. & *l.* 29. *c.* 1. *ed. Gron.*

Aventinienſis, e, adject. ad Aventinum ſpectans, ut Aventinienſis Diana. *Val. Max. l.* 7. *c.* 3. 1. quæ in Aventino colebatur.

Aventīnus, i, m. & Aventinum, i, n. *M. di S. Sabina*, αὐεντῖνος, unus ex 7. collibus Romæ, ad cujus radicem Tiberis præterlabitur, dictus ab avibus, quod eo aves ſe a Tiberi ferrent; vel ab Aventino Rege Aboriginum, Romuli Silvii filio, qui in eo monte ſepultus fuit, ut opinatur *Liv. l.* 2. *c.* 3. ¶ Aventinus etiam fuit Herculis filius. *Virg. Æn.* 7. *v.* 656. Satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus.

Aventīnus, a, um, adject. ab Aventino, ut Aventina arx, *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 728. & Aventina ſilva, *l.* 3. *v.* 329.

Avĕo, es, 2. a. ſine prgt. & ſup. *deſiderare, appetire*, אוה, Ger. *begehren*, Gal. *ſouhaiter*, Hiſp. *deſſear*, χαίχομαι, concupiſco. Uſurpatur fere cum alterius verbi infinito. *Cic.* 1. *Off. c.* 4. Avemus aliquid audire, & diſcere. Et *Attic. l.* 1. *epiſt.* 15. Valde aveo ſcire, quid agas. ¶ Apud Veteres *aveo* in uſu fuiſſe, *pro* ſalvus ſum, & incolumis, a quo *ave, avete*, vox ſalutandi, colligitur ex *Mamertino in Paneg. Julian. c.* 29. ubi inquit: Aveo plane imperator, & avebo: neque enim eventus eſſe poteſt hujus optati ambiguus, cum is avere jubeat, qui jam facit, ut averem. Reſpicit autem ad ſalutationem Imperatoris, qui dixerat: *Ave Conſul ampliſſime*. V. Ave. ¶ Veteres ſcripſerunt etiam *haveo*, & *have*, ut videre eſt in multis inſcriptionib. quas collegit *Manut. in Orthograph.*

Avernālis, e, adject. ab Averno, ut Avernales aquæ, *Horat. Epod.* 5. *v.* 26.

Avernus, m. 2. & n. plur. Averna, orum, n. 2. *averno, Lago d' Averno, & Lago di Tripergola*, lacus Campaniæ prope Baias, apud antrum Sibillæ Cumanæ, a Puteolis 3. M. P. dictus ab *a priv.* & ὄρνις, avis, quaſi ſine avibus, quia ejus aquæ inter denſas ſylvas adeo peſtilentes ſunt, ut aves ſupervolitantes mortuæ decidant. Hinc ad Inferos deſcenſum eſſe Poetæ fabulantur, qui etiam Avernum pro loco Inferorum uſurpant. *Lucret. l.* 6. *v.* 740. Principio quod Averna vocantur, nomen id ab re impoſitum eſt, quia ſunt avibus contraria cunctis. Et pro inferorum locis *Stat.* 11. *Theb. v.* 588. pigri ſulcator Averni: i. e. Charon.

Avernus, a, um, adject. *Sil. Ital. l.* 13. *v.* 601. Conjux Junonis Avernæ *i. e.* Pluto. Juno autem Averna ea eſt, quam *Virg. Æn.* 6. *v.* 138. Infernam, *Claudian. l.* 1. *de Rap. Proſerp. v.* 2. profundam vocat: ſcil. Proſerpina.

Averro, is, erri, 3. a. aſporto, aufero, quaſi verrendo alio abduco. *Licin. Macer* apud *Priſcian. l.* 10. Quos oportuit amiſſa reſtituere, hiſce etiam reliquias averrerunt.

Averruncāſſo, averruncavero, ut *levaſſe, impetraſſo*. *Pacuv.* apud *Varron. l.* 6. *de L. L. c.* 5. *a med.* Dii monerint meliora, atque amentiam averruncaſſint tuam. *Non. c.* 2. *n.* 49. hæc verba tribuit *Lucilio l.* 26. ¶ *Averruncaſſeve*, averruncare. *Pacuv.* apud *Non. ibid.* Poſſum ego iſtam cladem capite averruncaſſere?

Averrunco, a. 1. *vimovere, ſcacciare*, חסיר, Ger. *auffreuen*, Gal. *oter, detourner*, Hiſp. *eſtorvar, quitar*, ἀποξύω, ex ab, & errunco, quod eſt runca cædere. Proprie eſt amputare, reſecare: unde in Gloſſis expon. ἀποτέμνω. ¶ Translate eſt avertere, depellere, *allontanare*. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 2. Dii, ioquis, averruncent. *Liv. l.* 10. *c.* 23. Eo anno prodigia multa fuerunt, quorum averruncandorum cauſa ſupplicationes in biduum Senatus decrevit.

Averruncus, ci, m. 2. ἀποτρόπαιος, Dei nomen erat apud Romanos, qui mala averruncare, hoc eſt, depellere, atque avertere putabatur, cujuſmodi apud Græcos habebantur Hercul. & Apollo, quos ideirco ἀλεξικάκους, ἀποτροπαίους, & ἀποξυόντας appellabant. *Pacuv. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Deus qui meis rebus præeſt Averruncus.

Averſabĭlis, le, adject. abominandus, *abbominevole*. *Lucret. l.* 6. *v.* 389. Scelus averſabile. *Arnob. l.* 7. *pag.* 249. Averſabilis ſoditas.

Averſātio, onis, recuſatio, faſtidium, ἀποστροφή, *averſione*. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Mihi cernere videor eorum, qui aderant, tacitam averſationem.

Aversatrix, icis, f. quæ aversatur, atque odit. *Tertull. de anim. cap.* 51. Crudelitatis aversatrix.

Aversātus, a, um, nom. ex particip. pass. signif. pro aversus. *Auct. Vit. epit.* 43. Cachinnantem vultu notare aversato.

Aversio, onis, contrar. *Adversio*, ipse avertendi actus, ἀνατροπή, *Quintil. l.* 9. *c.* 2. post descriptam Apostrophem, subjungit: illa quoque vocatur Aversio, quæ a proposita quæstione abducit audientem. ¶ Apud JCtos aversione emere, locare, vendere, est, cum emptor, vel venditor suscipit in se omne periculum rei, quam vendit aut emit, & a venditore, seu emptore avertit. *Leg.* 4. §. 1. *Dig. de peric. & comm. rei vend.* Aversione vinum venit. Aliqui leg. *Adversis*, sed *Aversio* rectius.

Averſor, aris, d. 1. *abhominare, volgere il volto in altra parte*, כּאם, Germ. *abſcheuwen haben*, Gall. *rejetter, deteſter*, Hiſp. *aborrecer*, ἀποστρέφομαι, detestor, abominor, ab aliqua re, quam odio habeo, vultum averto. *Col.* Nec rubos aversatur capra. Sic aversari honorem, *Ovid.* 1. *Fast.* v. 5. Aversari scelus, *Curt. l.* 6. *c.* 7. *n.* 30. ¶ Interdum absolute ponitur. *Cic.* 4. *Verr. c.* 76. Hærere homo, aversari, rubere.

Aversor, oris, m. 3. ἀποστροφεύς, qui aliquid alio avertit. *Cic. in Ver.* 7. *c.* 58. Aversor pecuniæ publicæ.

Averſus, a, um, o. 1. 2. *quello, che volge le ſpalle verſo noi*, אחור, Ger. *voldervertig*, Gall. *qui a le dos tourné*, Hiſp. *el que buelve las eſpaldas*, ἀνατραμμένος, qui faciem a nobis avertit, tergumque ostendit, cujus antitheton est *adversus*, ἐναντίος, qui faciem anterioremve partem nobis objectam habet. *Cic.* 3. *de Orat.* Adversus, & aversus impudicus es. *Vellej. l.* 2. *c.* 63. Per aversa castrorum. *per la parte di dietro*. Aversa charta apud *Mart. l.* 8. *epigr.* 61. ¶ Per metaphoram aversus est iratus, infestus, alienus, contrarius, *irato, nemico, contrario*. *Cic. Att. l.* 8. Deos aversos esse a salute populi R. *Id. Attic. l.* 11. Avertissimo animo a me fuit. *Horat.* Amicos aversos componere. *Id.* Aversus mercaturis. *Cic. Catil.* 3. *c.* 9. Aversus a vero. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Aversus a proposito. *Cic. Att.* 11. 5. Avertissimo animo esse ab aliquo. *Senec. de Ira* 2. 24. Vultus averſior. Cum genit. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 26. Aversus animi. ¶ Apud *Cic. in Ver.* 3. aversa pecunia publica, est pecunia abducta, ab *averto*. Sic apud *eund.* aversum frumentum a Rep. h. e. abreptum. V. averto.

Averta, æ, f. *valigia*, pera, mantica, quam equo imponitur itinere. *Acron. ad Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 106. & in *Cod. Juſtin.* 12. 54. 12.

Avertarius, equus, qui avertam gestat. *Id. Cod. Theodoſ.* 8. 5. 22.

Averto, & abverto, is, ti, ſum, a. 3. arceo, removeo, abduco, prohibeo, propello, amoveo, *rimuovere, volgere altrove*, הסיר, Ger. *abwenden*, Gall. *detourner*, Hiſp. *eſtorvar*, ἀποτρέπω. *Virg.* 1. Æn. Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem. ¶ Hujus antitheton est *adverto*. Unde advertere oculos, vel mentem, dicimus, pro ad rem aliquam aciem oculorum, vel mentis convertere, *riguardare, conſiderare*. Avertere autem est, alicunde removere, & aliorsum flectere. *Cic. de Amic.* Tu, velim, animum parumper a me avertas. *Id. in Philipp.* Avertere ſe. *h. e.* tergа vertere. & *pro Corn.* Avertere se totum. ¶ Est item averto, furtim, vel rapina aliquid subducere. *Cic. Verr.* 1. Pecuniam publicam avertit. Sic apud *eund. in Fam.* Hæreditatem avertere. V. *Aversus*. ¶ Item propulsare, arcere, *Virg. Æn.* 3. *ad fin.* Dii talem terris avertite pestem. Sic *quod Dii omen avertant*, apud *Cic.* & alios. Avertere furorem alicujus a pernicie Reip. apud *eund.* Avertere hostem a portis, apud *Cæſ.* ¶ Avertere se ab aliquo, apud *Plaut.* & ab alicujus amicitia, apud *Cæſ.* est se removere. ¶ *Avertere ſe alicui*, pro *ab aliquo*, legitur apud *Col. l.* 6. *c. penult.* ¶ Avertere culpam a se in alium, apud *Liv.* Avertere se in mercaturam, apud *Plaut.* ¶ Magicis sacris sensus avertere. *Virg. Ecl.* 8. hoc est incantationibus dementare. ¶ *Averto* neutrorum more. *Corn. Severr. Ætnæ* v. 150. Flamma avertit, qua proxima cedunt. *h. e.* avertit iter. *Virg.* 1. Æn. v. 406. Dixit, & avertens rosea cervice refulsit.

Avertor, eris, d. 3. ἀποστρέφομαι, dedignor, averſor. depon. *Virg. Georg.* 3. 9. 499. Victor equus fontes avertitur &c.

Auſcia aqua. V. Martia.

Auſĕro, es, abstuli, ablatum, a. eripio, abripio, adimo, detrabo, removeo, *togliere, portar via*, Gal. *emporter, porter*, Hiſp. *quitar, llevar*, ἀναιρέω, ex ab, & fero. *Cic* 3. *de Fin.* Commentarios quosdam Aristotelicos, veni, ut auferrem. *Id. l.* 7. *Attic. ep.* 21. Pecuniam auferre ex ærario. ¶ *Auferre ſe*, est abire, & quidem præcipitanter. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 63. Auser te quidem, abscede hinc, molestus ne sis. ¶ Aliquando auferre est impetrare. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 14. Verba fecimus pro Buthrotiis, liberalissimum decretum abstulimus. *Plaut. Moſtel.* 4. 1. Bene merens hoc pretium inde abituli. ¶ Auferri, pro allici, aut decipi, *Ovid.* 1. *de Remed. v.* 344. Auferimur cultu: gemmis auroque teguntur omnia: pars minima est ipsa puella sui. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 7. Ne te auferant aliorum consilia. ¶ Responsum auferre, apud *Cic.* 1. *de Or. c.* 56. est responsum accipere. ¶ Auferre paucos dies ab aliquo creditore, apud eund. *pro Quinc. cap.* 5. est paucorum dierum veniam ad solvendum obtinere. Auferre litem, apud *Plaut. Rud. Prol. v.* 20. est litem obtinere. ¶ Auter me vultu terrere, *Horatius* dixit 2. *ſat.* h. e. cessa. ¶ Hæc res me transversum abstulit, dixit *Plinius*: h. e. me a recto tramite abduxit.

Auſidēna, Auphidena, f. 1. αὐφιδήνα, *Alfidena*, opp. Caracenorum, in Aprutio cit. ad radices Apennini, *Liv. l.* 10. *c.* 12.

Auſidentes, populi inter Samnites. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Auſidiānus, a, um, adject. possess. ut Ausidianum nomen. *Cic.* 16. *Fam. ep.* 19.

Auſidius, cognomento Lurco, Civis Romanus, qui primus pavones fagmare aggressus est, & ex eo quæstu reditum sexagenorum sestertiorum percepit. *Plin. l.* 10. *c.* 20.

Auſidius Bassus, nobilis Historicus Quintiliani ætate, qui de rebus Germanicis scripsit.

Auſidus, m. 2. *l'Oſanto*, αὐφίδος, Fl. Apuliæ, qui oritur in Principatu ult. ex Apennino M. in fin. Hirpinorum, quem secat, supra Compsam 6. M. P. quam alluit, & inter Daunios, & Peucetios illos separans in mare Adriaticum defertur. *Horat. l.* 3. *Od.* 30. Qua violens obstrepit Ausidus. ¶ Est etiam Ausidus, a, um, adject. ut Ausida flagna apud *Sil. l.* 10. *v.* 171.

Auſugio, is, ugi, n. 3. *fuggire altrove*, נוס, נדד, Ger. *hinvvog fliehen*, Gall. *s'enfuir, rebapper*, Hiſp. *huyr*, ἀναφεύγω, alio fugio. Sæpe ponitur absolute, sine casu. *Cic. Fam.* 13. 77. Cum multos libros furripuisset, ausugit. ¶ Interdum ablat. jungitur cum præp. *ex*. *Liv. l.* 1. *c.* 55. Ex eo loco, ubi pugnatum est, ausugerat. ¶ Invenitur etiam cum accus. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 43. *ex Arato*: Ausugiens conspectum mœsta parentis. ¶ Ausugere ad aliquem est confugere, *Apul. in Apolog.*

Auga, æ, f. 1. vel Auge, es, vel Augea, æ, αὐγή, ὁ αὐγεία, mater fuit Telephi, quam Euripides dicit ab Alæo patre, cum ab Hercule corrupta deprehenderetur, in urna quadam cum Telepho filio impositam, & in mari demersam esse, sed Palladis providentia urnam ad Cayci ostia transmissam evasisse, & Augen a Teuthrante exceptam eidem nupsisse, illumque Telephum pro filio educasse, & Regni successorem instituisse. *Strab. l.* 13. Aliter *Diodorus l.* 5. Auge, inquit, mater Telephi fuit ex Hercule, quæ a patre gravida deprehensa nauclero cuidam tradita est submergenda, sed antequam ad mare perveniret, urgente tempore partus, Telephum peperit, quem inter virgulta abdidit, qui postea inventus a pastoribus Coritho regi datus est, & Thelephi nomine appellatus, quod a pastoribus inventus esset pendens ab uberibus cervæ: Auge vero a mercatoribus, qui illam a nauclero dono acceperant, in Cariam ad Teutrantem Regem delata est, ubi postea a Telepho filio fuit agnita.

Augeas, m. 1. Comicus Atheniensis. ¶ Item Rex Eleorum. V. Augias.

Augĕo, es, xi, auctum, a. 2. majus facio, amplifico, exaggero, cumulo, *accreſcere, far maggiore*, הרבה, Ger. *mehren*, Gall. *augmenter, multiplier*, Hiſp. *acrecentar*, αὔξω, αὐξάνω, ἐπαύξω, majus facio, ab αὔξω, vel αὐξέω, ῶ, quod in ξ ineſt, pereunte, & κ abeunte in γ, & tum ad res, tum ad personas refertur. Ad personas. *Cic. Brut.* Auctus Antonii beneficio sum. ¶ Ad res *Id. in Verr.* Locupletissimi cujusque census extenuarant, tenuissimi auxerant. Sic augere Reimp. agris, & urbibus, *Id. pro Sext. Rosc.* Et *Ter. Heaut.* 4. 1. Herus damno auctus est. *Plaut., Stich.* 1. 1. 49. Augeri mœrore. *Tacit.* Augere aliquem nominibus Imperatoris. *id.* e. ornare. *Ovid.* 3. *Faſt.* Æneas regno, natæque Latini auctus erat. ¶ Usurpatur aliquando absolute. *Plaut. Men.* 3. 3. 27. Dii me equidem adjuvant, augent, amant. ¶ Est etiam verbum sacrorum. Nam cum mola salsa respergebatur hostia, tunc augeri dicebatur; item mactari. de quo V. suo loco. *Ser. Inſcripc.* Si quis hunc aræ donum dare, augereque volet, liceto. *Augere aram*, habet & *Plaut. Merc.* 4. 1. 11. pro aræ imponere aliquid ad sacrificium. ¶ Pro gignere adhibetur a *Lucret. lib.* 5. *v.* 323. Nam quodcumque alias ex se res auget, alitque. ¶ Usurpatur etiam neutrorum more, & passiva significatione, *Cato* apud *Gel. l.* 18. *c.* 12. Eo eorum res auxit. *h. e.* crevit, aucta est.

Augeſco, scis, n. 3. adaugesco, *crescere, aumentarsi, ingrossarsi*, רבה, Germ. *grosſer werden, zunemmen*, αὐξάνομαι, cresco, incrementum accipio, in significatione passiva, & intransitive, seu absolute. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 10. Temperatione caloris oriri, & augescere.

Augias, æ, m. 1. Tyrannus Elidis. Huic bubile erat capiens tria boum millia, quod antea nunquam purgatum, ab Hercule expurgatum est, immisso Alphæo fluvio. Unde *Augiæ ſtabulum repurgare*, proverbio dicitur pro re immensi laboris conficere. *Senec. in Apocolc.*

Augifico, as, a. 1. *Ennius*, dixit pro augeo. Et tabes numeros augificahit suos. *Non.* 2. 61.

Augmen, inis, n. 3. *accreſcimento*, מרבית, Germ. *ein mehrung*, Gall. *augmentation, accroiſſement*, Hiſp. *acrecentamiento*, αὔξησις, augmentum, *Lucret. l.* 3. *v.* 269. Perfectum corporis augmen.

Augmento, as, a. 1. αὐξάνω, idem, quod augeo. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 6. Ut thesauros tuos augmentes.

Augmentum, i, n. 2. *aumento, accreſcimento. Plin.* 37. 6. Augmentum fulgoris. *Apul. l.* 1. *Dogm. Plat. p.* 6. Multiplicatis augmentis incrementisque. ¶ Est etiam verbum sacrorum, ut de augeo diximus. *Varro* enim *l.* 4. *de L. L.* Augmentum vocat, quod ex immolata hostia desectum est. Ubi *Scalig. in conject. p.* 48. legit Augmentum, de quo & *Arnob. l.* 11.

Augur, guris, g. com. 3. *augure, indovino*, מנחש, Germ. *ein vvarſager*, Gall. *devin, augure*, Hiſp. *agorero*, οἰωνοσκόπος, qui ex volatu, aut cantu avium futura divinat, ita dictus ab augendo, vel quod divinet ex garritu, seu cantu avium, vel ex gestu, ideſt modo, quo se gerunt aves in volando, vel ex signis, quæ aves gerunt, vel a gustu, ideſt, si aves pascuntur, & qua ratione. *Cic.* 2. *de Div.* Ipse optimus Augur fuisse traditur. *Id. Philipp.* 2. *c.* 10. Dicere de futuris est augurium. *Horat. l.* 3. *od.* 17. Augur annosa. ¶ Apud Romanos maximo in honore semper habiti, & sacri appellati. *Flavus l.* 1. *c.* 5. Inde Romanis sacer auguratus: *sc.* post dissectam ab Accio cotem sub Tarquinio Prisco. qua de re *Liv. l.* 1. *c.* 36.

Auguracŭlum, n. 2. οἰωνοσκοπεῖον, locus, vel arx, ubi auguria capiebant. *Festus.*

Augurāle, is, locus erat in castris, ubi auguria capiebantur, de quo *Tacit. Ann.* 2. *c.* 13. & *l.* 15. *c.* 30. *Hyginus* Auguratorium vocat, *Festus* Auguraculum. ¶ Aliud augurale est apud *Sen. de Tranquil. an. c.* 11. ubi inquit: Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, & lora sordes, & exportatio comitentur. Ubi *augurale* est ornamentum, seu insigne augurum, ut Lituus, &c.

Auguralis, le, o. 3. οἰωνοσκοπικός, ad Augurem pertinens, ut Auguralis virga, auguralis cœna, quæ & adjicialis, augurales libri, auguralia insignia, porta auguralis, vir auguralis, &c. *Varr. de R. R. c.* 6. Primus hos Q. Hortensius auguralī cœna posuisse dicitur. Erat autem auguralis cœna, quam dabat Augur, qua primum die Sacerdotium accipiebat. V. Adjicialis. ¶ Auguralis vir, i. e. Auguratus dignitate præditus, ut vir Consularis. *Cic. de cl. Orat. c.* 77.

Auguratio, s. 3. *indovinazione*, οἰωνοσκοπία, divinatio, ipse actus augurandi. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. Quæ tandem ista auguratio est? &c.

Augurāto, adverb. *per augurio*, οἰωνοσκοπικῶς, auspicato. *Liv. l.* 1. *c.* 18. Romulus augurato in urbe condenda Regnum adeptus est.

Auguratorium, ii, n. locus, seu ædificium capiendis auguriis destinatum. *Inſcript.* apud *Gruter. p.* 128. *n.* 4.

Auguatrix, icis, quæ auguratur. *Paul. Diac. in epit. Feſti*, *in voce Linguiata.*

Augurātus, a, um, nomen ex particip. passiva signif. ut *auguratum templum*, *Cic. in Vatin. c.* 10. de quo scilicet rite capta essent auguria.

Augurātus, us, m. 4. οἰωνοσκοπία dignitas Auguris. *Cic. de Divin. l.* 1. *c.* 17. Quod clarissimum est insigne auguratus.

Augurium, ii, n. 2. *augurio*, οἰωνοσκοπία, divinatio, quasi *avigerium*, ab avium gestu, vel *avigarrium*, ab avium garritu. *Cic.* 1. *de Divin.* Omnino apud veteres, qui rerum potiebantur, iidem auguria tenebant. ¶ Agere augurium, *Cic.* 3. *Offic. Varro l.* 5. *de L. L.* Augures, inquit, augere augurium dicuntur, cum in eo plura dicunt, quam faciunt. ¶ Augurium capere dicebantur Candidati, cum nocte, quæ Comitia præcedebat, sub dio extra Urbem cubantes, dein solida sella sedentes, in loco ei rei dellinato expectabant, dum ipsis Deus aliquod bonum signum mitteret. V. *Cassiod. ad illud Suet. in Aug. c.* 95. Primo autem Consulatu ei augurium capienti duodecim se vultures, ut Romulo, ostenderunt. ¶ Captabantur autem auguria ex volatu avium, cantu oscinum, & tripudiis solistimis, ut breviter complexus est *Cic. Fam.* 6. *epist.* 6. V. Auspicium. ¶ Ponitur interdum pro augurii interpretatione. *Ovid.* 1. *Met. v.* 395. Conjugis augurio quamquam Titania mota est. ¶ Item pro scientia augurandi. *Virg.* 9. *Æn. de Rhamnete augure.* Sed non augurio potuit depellere pestem. ¶ Item pro munere, & dignitate auguris. *Virg.* 12. *Æn. v.* 393. Augurium, citharamque dabat. ¶ *Augurium auſpicii* est augurium ex spectione avium captum. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 15.

Augurius, a, um, o. 1. 2. οἰωνοσκοπικός, idem quod auguralis. *Cic. epist. l.* 2. Cum ipsam cognitionem juris augurii consequi cupio.

Augŭror, aris, d. 1. & auguro, as, a. 1. *augurare, indovinare, immaginarsi*, נחש, Ger. *vvarſagen*, Gall. *augurer*, Hiſp. *agorar*, οἰωνοσκοπέω, est ex avium volatu, vel cantu, vel pastu futura divinare, & latius quovis modo futura conjicere. *Cic.* 2. *Divin. c.* 33. Calchas ex paſcerum numero belli Trojani annos auguratus est. *Id. Attic.* Quantum conjectura auguramur. *Id. in Brut.*, Quid de illo augurer, lubet dicere. *Idem Corinn.*, Non igitur ex alitis volatu, nec ex cantu sinistro oscinis tibi auguror. *Virg. Æn. l.* 7. *vers.* 273. Si quid veri mens augurat. Ubi *Serv. Auguro* dicimus, secundum *Plin.* cum præsagio mentis futura colligimus: *auguror* cum futura versis captamus auguriis.

Augusta, æ, f. 1. Romani Imperatoris uxor. *Tacit. l.* 2. *Ann. c.* 34. Quamquam Augusta, violari se & imminui, quereretur. Sic sæpissime in antiquis inscriptionibus. V. *Gruterum.*

Augusta, *Saiaſſe, Seveſta*, urbs Ciliciæ, in ora, inter Tarsum, & Anemurium. ¶ Item, *Tubingen*, Urbs, & Acad. Sveviæ, in Duc. Wirtembergensi, ad Nicrum fl. Condita fuit a Caracalla Augusto. ¶ Augusta item, al. Xiphonia, *Augusta*, opp. marit. Siciliæ, ad Or. in Nectina valle, opus Friderici Augusti.

Augustāle, is, n. 3. domus Principis, Imperatoris tabernaculum. *Quin. l.* 8. *c.* 2. Tabernaculum Ducis, Augustale.

Augustalēcus, a, um, adject. in Vet. inscript. apud *Fabret. p.* 386.

Augustālis, le, adject. ad Augustum pertinens, ut Ludi Augustales, in honorem Augusti editi, de quibus *Tacit. l.* 1. *Ann. c.* 15. & 54. ¶ Augustales etiam dicebantur vel Sodales Augustales, Sacerdotes quidam itidem in honorem Augusti instituti. *Tacit. l.* 2. *hiſt. c.* 95. Augustales faces subdiderunt, quod Sacerdotium ut Romulus Tatio Regi, ita Cæsar Tiberius Juliæ Genti sacravit. ¶ Denique Augustales dicti Milites ordinarii ab Augusto additi, ut docet *Vegetius l.* 2. *c.* 7.

Augustālitas, atis. Hoc nomen est in duabus Inscript. apud *Grut. p.* 215. *n.* 2. & *p.* 254. *n.* 7. Sed cave usurpes.

Augustānus, V. Augustianus.

Augustātus, a, um, consecratus, augustus factus. *In jure Papinianus* apud *Ma-*

Ovid. Saturn. 5. 11. In templo Junonis Populoniæ augustata mensa est. *Turneb. l.* 18. *adverſ. c.* 4.

Auguſte, adverb. *ſanctamente*, *religioſamente*, *εὐσεβῶς μάλιστα*, cum augurio, ſeu captato augurio, ſancte, pie, religioſe. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 21. Quem noſtri majores auguſte, ſanctèque Liberum cum Cerere, & Libera conſecraverunt.

Auguſtæanus, a, um, ad Auguſtum pertinens, Auguſteus. *Frontin. de Colon. pag.* 140. *Goeſii*. Ager limitibus Auguſtæanis pro parte aſſignatus.

Auguſtæus, a, um, adject. ab Auguſto: in uſu eſt apud *Frontin. de Colon.* ubi limites, & terminos retundos in cingem columnæ, Auguſtæos vocat. ¶ *Auguſtæum*, i, n. eſt Ædes in honorem Auguſti dicata.

Auguſtianus, & Auguſtianus, a, um, ad Auguſtum pertinens. *Suet. in Ner. c.* 25. Sequentibus currum ovantium ritu plauſoribus, Auguſtianos, militeſque ſe triumphi ejus clamitantibus. Hos ipſos *Tacitus Ann.* 14. *c.* 15. Auguſtianos appellat.

Auguſtinus, a, um, aliud adject. ab Auguſto, ut a Criſpo Criſpinus. *Suet. in Claud. c.* 11. Circenſi pompa currum elephantorum Auguſtino ſimilem decernendum curavit. Al. leg. *Auguſteo*.

Auguſtinus, i, Tagaſte in Africa ortus, primum hæreticus Manichæus, deinde Matris Monicæ precibus, & lachrymis ad veram Religionem revocatus, & ab Ambroſio Mediolanenſi Epiſcopo baptizatus, floruit ſub finem Sæculi Chriſtiani quarti: cujus acumen ingenii Catholica Eccleſia ſemper admirata eſt, tantamque illi inter SS. Patres tribuit auctoritatem, ut unus ſit ex quatuor, quos antonomaſtice Doctores Eccleſiæ nominamus.

Auguſto, as, a. 1. auguſtum, ac venerabilem reddo. *Arnob. l.* 6. *p.* 201. Auguſtare deos.

Auguſtus, a, um, o. 1. 2. *augeſto*, *venerabile*, *ſacro*, קדוש, Ger. *heilich*, Gal. *auguſte*, Hiſp. *auguſto*, *σεβάσμιος*, dignus, quem religiosa quadam veneratione colamus, ab *augurium*, quia proprie eſt id, quod augurio eſt conſecratum, vel ab avium geſtu, quia ab avibus ſignificatum eſt, vel ab avium guſtatu, quia aves paſtæ id ratum fecere, ut *Feſt.* explicat, & *Tranquill. in Aug. c.* 7. vel ab augendo, ut *Ovidius* ſcripſit 1. *Faſt. v.* 609. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 13. Ex hoc Platonis quaſi quodam ſancto, auguſtoque fonte noſtra omnis manabit oratio. ¶ Hinc Octavianus decreto Senatus, ſine bellis civilibus impoſito, ob egregias virtutes Auguſtus dictus eſt. *Ovid. ib.* A quo deinde Imperatores reliqui Auguſti appellati ſunt, & appellantur. ¶ Item Senatui viſum eſt Sextilem menſem Auguſtum appellari, in honorem Octaviani Auguſti, quod hoc menſe primum ille Conſulatum iniiſſet, & bellum civile confeciſſet. ¶ Adjective *Pallad. l.* 8. *tit.* 9. Quartodecimo calendarum Auguſtarum. ¶ Auguſta dicuntur etiam non ſolum ſancta, & conſecrata, ſed etiam quæ ſpecie magnifica, & admirabilia ſunt. *Virg. Æn.* 7. *v.* 170. Templum auguſtum, ingens, ſeptem ſublime columnis. Sic auguſta forma viri, *Florus l.* 1. *c.* 1. Gravitas auguſta, *Ovid. Met.* 6. *v.* 73. Auguſtiora primordia, *Livius in præfat.* Vir auguſtiſſimus. *Vopiſc. Tacit. c.* 7. & *Stat.* 4. *Sil.* 8. *v.* 19.

Auguſtus, i, V. in auguſtus, a, um.

Avia, orum, ſubſtant. n. plur. loca præcipita, difficilia æditu, quaſi ſine via. *Val. Flacc. l.* 5. *v.* 475. Horrenda avia. *Sil. l.* 12. *v.* 352. Latebroſa per avia ſaltus. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 21. Per avia, ac derupta præbat eum.

Avia, æ, f. 1. *μάμμη*, patris, vel matris mater, *γιὰ*. *Plaut. Trucul.* 4. 3. 34. Matres duas habet, & avias duas. ¶ Metonymice *Perſ.* 5. 92. avias appellat inveteratas in animo opiniones, quas vel ab avia quis dilicisſe videri poteſt, fabulas, & deliramenta anilia. ¶ *Avia* item eſt nomen herbæ. *Col. l.* 6. *c.* 14. V. Senecio.

Aviarium, ii, n. 2. *ὀρνιθών*, ſecretum nemus, quod aves frequentant, vel quod avibus abundat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 430. Sanguineis inculta rubent aviaria baccis. ¶ Item locus, ubi aves clauſæ cuſtodiuntur, & nutriuntur, vel quo quædam aves, ut columbæ, & paſſeres ſe recipiunt. *Cic. Q. Fr.* 3. 1. 1. Nihil reſtabat præter balnearia, ambulationem, & aviarium. Adde *Colum. l.* 8. *c.* 1.

Aviarius, m. 2. *colui*, *che tiene cura d'uccelli*, Germ. *vogelsteer*, Gall. *oiſelier*, Hiſp. *guarda de ave*, *ὀρνιθοφύλαξ*, qui curam avium gerit. *Col. l.* 8. *c.* 3. ¶ In vet. Gloſſ. *aviarius* expon. *ὀρνιθοπώλης*, h. e. qui aves vendit.

Aviarius, a, um, ad aves pertinens, ut rete aviarium, *Varr. R. R.* 3. 5.

Avicula, dim. f. 1. *uccellino*, *augellino*, Ger. *ein vogelin*, *ὀρνιθάριον*, parva avis. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Avicula eſt parva. ¶ Item dimin. eſt ab avia. *Cic. pro Flacc. c.* 36. Aviculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe per epiſtolam. Al. rectius legunt *anicula*.

Avide, *deſideroſamente*, *avidamente*, Ger. *begirlich*, Gall. *avidement*, Hiſp. *codicioſamente*, *ἐπιθυμητικῶς*, cupide, adverb. *Cic. de Sen. c.* 8. Græcas litteras ſenex ſic avide arripui, quaſi diuturnam ſitim explere cupiens. ¶ Gradus quoque admittit, *Curt. l.* 3. *c.* 6. Avidius quem intueri, *Cic. Philip.* 14. *c.* 1. Avidiſſime expectare.

Aviditas, tis, f. 3. *avidità*, תאוה, Germ. *begierlichkeit*, Gall. *avidité*, Hiſp. *codicia*, *πλεονεξία*, cupiditas, deſiderium. *Cic. de Sen. c.* 14. Mihi ſermonis aviditatem auxit, potionis, & cibi ſuſtulit. *Plin.* 20. 16. Aviditas ad cibos. *Cic.* 2. *Offic. c.* 11. Aviditate inflammatus. ¶ Pro appetentia, *appetito*, *fame*. *Plin.* 23. 8. Amygdalæ aviditatem faciunt. ¶ In plur. num. *Plin.* 11. 6. Contra beſtiolarum aviditates.

Aviditer, adverb. idem quod avide. *avidamente*. *Arnob. l.* 5. *ſub init.* Invaſiſſe aviditer dulcedine potionis captos.

Avidus, o. 1. 2. *avido*, *deſideroſo*, *bramoſo*, תאוה, Ger. *begierig*, Gal. *avide*, Hiſ. *codicioſo*, *πλεονέκτης*, cupidus, valde appetens, ab avendo, ideſt cupiendo. *Ter. in Heaut.* 3. 3. Patrem avidum, miſerum, atque aridum. *Id. in Eun.* 5. 4. 16. Avidus cibi. Et 1. 2. 51. Ejus frater aliquando ad rem eſt avidior. *Liv. l.* 22. *c.* 21. Hiſpanorum inquieta, avidaque in novas res ſunt ingenia. *Cic.* 5. *Philipp.* Avidus in pecuniis locupletum. *Cic. pro leg. Manil. c.* 3. Avidiſſimus gloriæ.

Avienus Feſtus, poeta ſub Gratiani, ac Theodoſii tempore poſt initium ſeculi Chriſti V. de quo *Serv. in* 10. *Æn. Virg.* ¶ Vertit latine Arati Phænomena, & Dionyſii Periegeſim.

Avilla, æ, f. agna recens nata. *Feſtus*.

Avis, f. 3. *uccello*, *augello*, צפור, Ger. *ein vogel*, Gal. *oiſeau*, Hiſp. *ave*, *ὄρνις*, volucris omnis, quæ ova parit, & pennis prædita eſt, a *via*, quod facile per avia quæque vagatur. Volucres autem, *ἀπὸ τοῦ ἑρπύζειν*, dicuntur, quæcunque volare poſſunt. Unde apes, veſpæ, muſcæ, papiliones, volucres ſunt, non tamen aves. ¶ Alba avis, *λευκὸς ὄρνις*, a Tullio dicitur pro re bona, atque auſpicata. Quadrabit in rem admodum raram, & inauditam, quod aves perpaucæ ſint hoc colore. *epiſt.* 28. Quaſi albam avem videntur bene ſentientem civem videre. ¶ Sic bonis avibus, ſecundis avibus, pro bonis auſpiciis, omine ſecundo, *con buon augurio*. *Liv. l.* 6. *c.* 12. Dii, qui ſecundis avibus in prælium miſerint. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 513. Eſte bonis avibus viſi natoque, mihique. ¶ Contra mala avi, malis avibus. *Horat. Epod.* 10. Mala ſoluta navis exit alite. ¶ Adverſa avi. *Cic.* 1. *de Divin.* Siniſtra avi, *Plaut.* ¶ Avis Junonia eſt Pavo. *Juven. Sat.* 7. *v.* 32. ¶ Aves aliæ ſunt altiles, quæ *& cortales & cohortales* Columellæ dicuntur, *Plin.* etiam *ſartiles*, quod ſaginantur. Aliæ palmipedes, *fiſſipedes*, præpetes, oſcines, &c. quas V. ſuis locis.

Avite, adverb. ab avitus, eſt apud *Terent. c. ult. adverſ. Valens.* Filium hominis avite pronunciatum. Quamquam *Rigalt.* ajunt.

Avitium, ii, pro multitudine avium. *Apul. in Florid. ſub fin.* Tam pulcra ales, quæ ex omni avitio longe præcellit.

Avitus, a, um, *degli avi*, o. 1. 2. *παγγενικὸς*, quod ab avo, aut avia, vel cæteris majoribus ad nos pervenit. *Cic. Verr.* 2. *c.* 5. Nulla res cujuſquam tam patria, atque avita fuit. Et *pro Cælio c.* 14. Bona avita.

Avius, a, um, o. 1. 2. *ſenza via*, Germ. *unwegſam*, *ἄβατος*, quod diſtat a via, aut quod eſt ſine via. *Salluſt. in Jugur.* Nocturnis aviis itineribus Romanos aggreditur. ¶ Item qui a via recedit, ut lupus avius, *Virg.* 11. *Æn. v.* 710. ¶ Translate *Lucret. l.* 3. *v.* 463. Animus avius: h. e. demens. *Id. l.* 2. *v.* 81. & 229. Avius a vera ratione. *h. e.* non ſequens rectam rationem. ¶ *Avia*, orum, ſubſtant. V. ſup.

Aula, f. 1. atrium, regia, *palazzo*, *corte del Principe*, בירה, Ger. *hoff*, Gall. *cour*, Hiſp. *corte*, αὐλή, locus ſubdialis, & peſtilitis, ab *ἄω*, flo, apud Græcos: a Latinis uſurpatur pro regia, live domo Principis. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 4. *Virg. l.* 3. *Æn. Lucan. l.* 8. Exeat aula, qui volet eſſe pius. ¶ Videtur etiam pro quovis atrio uſurpari. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Meſaulæ dicuntur, quod inter duas aulas ſunt interpoſitæ. ¶ Sunt etiam aulæ cellulæ apium apud *Virg. Georg.* 4. ¶ Apud veteres aula pro *olla* uſurpabatur. *Feſtus*, & *Plautus* ſæpe. Hinc diminut. aulula; unde Plauti Comœdia *Aulularia*. ¶ Aula regia erat media janua in Scena, duabus a latere poſitis nobilior, & ornatior, quæ in Tragœdis maxime, domicilium Regum repræſentabat. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7.

Aulæa, orum, n. 2. fere ſemper plur. *arazzi*, *tapeti*, טפט, Germ. *teppig*, *teperb*, Gall. *tapis*, Hiſp. *tapiz*, *αὐλαῖα*, ſunt vela picturata, & verſicoloti textura ſpectabilia, quæ a Græcis nominantur *περιστόμια*, & *περισκήνια*, quibus in ſplendido apparatu parietes obteguntur. Dicta ſunt Aulæa & Attalica, ab aula Attali Aſiæ Regis, in qua primum inventa ſunt. *Propert. el.* 2. *v.* 22. Nobilis aulæis porticus Attalicis. ¶ Sunt etiam aulæa vela picta, quæ in Scena obducuntur, dum fabularum actus commutantur, ſiparia. *Virg.* 3. *Georg. v.* 25. Purpurea intexti tollant aulæa Britanni. ¶ Singularis numerus legitur apud *Cic. in orat. pro Cal. c.* 27. Scabella concrepant, aulæum tollitur. ¶ Legitur & *aules* f. g. apud *Curtium l.* 8. *c.* 5. Cum poſt aulam, qua lectos obduxerat, ſtaret, *l.* 8. *c.* 5. Sed al. aliter leg.

Aular, aris, ollæ operculum. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 15. Aular impoſitum.

Auletes, æ, tibicen, *μαυλιστὴς*. *Cic. pro Mur. c.* 13. Ajunt ſos auletas eſſe, qui citharœdi fieri non potuerint. Alii tamen leg. *auledos*. ¶ Fuit etiam cognomen Ptolemæi patris Cleopatræ, quod choraulam exercuit. Hic ab Alexandrinis Regno exactus, cum Romam confugiſſet, a Gabinio in Regnum reductus eſt. *Serab. l.* 17.

Auleticus, a, um, o. 1. 2. *αὐλητικὸς*, tibiis idoneus. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Orchomenius eſt continuo foramine pervius, quem auleticon vocant.

Aulicâqua, n. 2. al. aulicocia, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc eſt, ollis, coquuntur. Unde aulicoqua exta dicuntur in ollis elixa. *Feſtus*.

Aulicus, a, um, adject. ad aulam, h. e. regiam domum pertinens, *aulico*. *Suet. Domit. c.* 4. Luctatores aulici. Et *in Ner. c.* 45. Reverentia domus aulicæ. *Spartian. Hadrian. c.* 11. Aulici miniſtri.

Aulis, idis, f. 3. *Aulide*, *αὐλὶς*, regiuncula ſaxoſa Bœotiæ, e regione Chalcidis urbis Eubœæ, cum urbe, & portu. Huc Græcos convenille ferunt, deliberandi cauſa, bellumne Trojanis inferendum eſſet. Hinc locus Aulis nominatus eſt, ab *αὐλὴ*, caſtra, tentorium. *Virg.* 4. *Æn. v.* 426. Non ego cum Danais Teucrorum exſcindere gentem Aulide juravi.

Auloedus, m. 2. tibicen, *αὐλῳδὸς*, qui tibiis canit, quas Græci *αὐλοὺς* vocant. *Cic. pro Mur. c.* 13. Auloedos eſſe ajunt, qui citaredi fieri non poſſent. Al. leg. *auletas*.

Aulocrene, nes, f. 1. fons, convallis, & mons Phrygiæ Magnæ, ex quibus Mæander fl. emanat, ab Apamea 10. M. P. ubi platanus oſtenditur, ex qua pependit Marſyas victus ab Apolline. *Plin. l.* 16. *c.* 14. & *l.* 15. *c.* 29.

Aulon, *Valona*, urbs Macedoniæ, in ora occ. in Albania ſup. ubi alias Pelaſgonia. ¶ Item urbs Ciliciæ. ¶ Item Calabriæ, de qua *Mart. l.* 13. *ep.* 125. Nobilis & lanis, & ſolix vitibus Aulon. V. *Caulon*.

Aululária, æ. Titulus Plautinæ comœdiæ, ab *aulula*, quod eſt diminut. ab *aula* pro olla. Inducitur enim in ea ſenex aulam habens auri plenam.

Avocamentum, i, remiſſio, ſolatium, negotium jucundius, quo a ſeriis, & laboriolis avocamur. *ricreazione*, *ſollievo*, *διάλυσις*. *Plin. l.* 8. *ep.* 5. Avocamenta doloris admittere. Item *in Panegyr. c.* 82. Ludus & avocamentum.

Avocatio, onis, f. 3. idem quod avocamentum, *ἀποστροφή*, *ἀνάλυσις*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 15. Avocatio a cogitanda moleſtia.

Avocator, oris, qui avocat, ſeu alio vocat. *Tertull. de Car. Chriſti*, *c.* 5. Vivorum avocator.

Avocatrix, icis, femin. ab avocator. *Tertull. de Anima*, *c.* 1. Vis veritatis avocatrix.

Avocatus, a, um, *divertito*, *diſtolto*, alio vocatus, abſtractus. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 37. Solus, & nullis voluptatibus avocatus.

Avŏco, a. 1. traduco, abſtrabo, removeo, arceo, abduco, *chiamare altrove*, הרחיק, Germ. *hinweg beruffen*, *anders wohin beruffen*, Gall. *rapeller*, *retirer*, Hiſp. *llamar*, *eſtorvar*, *ἀποκαλῶ*, *Cic. de Haruſp. reſp. c.* 9. Deterrere, atque avocare animum a religione. *Idem* 1. *de Div.* Avocare ſe a corpore, & ad cogitationem rerum divinarum rapi. ¶ Avocare concionem ab aliquo Magiſtratu, apud *Gell. l.* 13. *c.* 14. eſt impedire, ne concio ab illo habeatur. ¶ Eſt etiam oblectare, levare, *ſollevare*, *dilettare*. Sic animum picturis, fabulis avocare, dicimus. *Arnob. l.* 7. *p.* 215. Parvuli puſiones, quo abſtineant ploratibus, pupulos, equuleos, panes accipiunt, quibus avocare ſe poſſint.

Avŏlo, as, n. 1. *volare altrove*, דרך, Germ. *hinweg fliegen*, Gall. *s'en voler*, Hiſp. *volar*, *ἀφίπταμαι*, alio volo, ſive alio ſubito diſcedo. *Cic. ad Att. l.* 9. *epiſt.* 10. Experiar, ut hinc avolem. *Idem* 2. *Fin. c.* 32. Fluit voluptas corporis, & prima quæque avolat.

Aura, æ, f. 1. *aura*, *vento piacevole*, *venticello*, רוח, Ger. *lieblicher luffe*, Gal. *air*, Hiſp. *aire*, *αὔρα*, lenis ventorum flatus, ab *ἄω*, ſpiro, vel ab *ἀείρω*, aer. *Virg.* 6. *Æn.* Dulcis compoſitis ſpirabat crinibus aura. Accipere, & reddere auras ſollibus, apud *eund.* 4. *Georg.* ¶ Interdum ponitur pro favore, *favori*, quia cum flat aura æſtate, videtur aſſentiri favere. *Idem ibid.* Nimium gaudens popularibus auris. Et apud *Liv.* 42. *c.* 30. Homo popularis auræ, qui ſr. populo placere ſtudet. ¶ Aura item ſplendorem ſignificat. *Virg.* 6. *Æn.* Diſcolor unde auri per ramos aura refulſit. ¶ Sumitur & pro rumore, & fama, qua quis per ora hominum fertur. *Horat. l.* 2. *ed.* 8. Tua me retardet aura maritos. Sic *Virg.* 7. *Æn. v.* 649. auram famæ dicit. ¶ Aura ſecunda ponitur pro ſucceſſu, vel proſpera fortuna, a navigatione petita metaphora. *Ovid. l.* 2. *de Ponto*, *ep.* 3. Non paucis quondam munitus amicis, Dum flavit velis aura ſecunda meis. Paulo aliter *Cic. Ver.* 3. *c.* 23. Sperat ſibi auram aliquam poſſe aſſlari in hoc crimine, h. e. ſpem aliquam oſtendi. Et *Liv. l.* 42. *c.* 39. Auram ſpei, dixit. ¶ Velci aura, carpere vitales auras, ſuperas eradere ad auras, poeticæ phraſes ſunt, quæ ad vitam referuntur. Hic enim aura pro *aere* ſumitur, *Virgil. Æn.* 3. *v.* 335. & alibi.

Auramentum, n. 2. *χρύσωμα*, inſtrumentum effodiendo, aut purgando auro accommodatum. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Hiſpania ſtrigiles vocat auri parvulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſa auramento capitur. Al. leg. *Maſſa*, *aut ramento*.

Auraria, æ, aurifodina, *miniera d'oro*. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 19. Aurarias ſibimet Tiberius ſepoſuit.

Aurarius, a, um, o. 1. 2. *di oro*, Ger. *von gold*, adject. ut Auraria metalla. *Plin. l.* 37. *c.* 12. Aurarium negotium. *Plaut. Bacch.* 4. ¶ Aurarii dicuntur etiam ſautores ab *aura*, teſte *Servio in* 6. *Æn. ſub fin.*

Aurāta, f. 1. *orata*, *χρυσόφρυς*, piſcis, ab auri colore, cujus amator Sergius *Orata* cognominatus eſt, ut refert *Macrobius Saturn.* 2. 11. quaſi Aurata, ſicut ploſtrum pro plauſtrum. *Martial. l.* 13. *epigr.* 90. Non omnis laudem, pretiumque aurata meretur.

Auratilis, le adject. *χρύσεος*, auratus, aut auratilis pulviſculus. *Selin. c.* 25. (al. 15.) de Boryſthene, & Scythicis gemmis.

Auratūra, æ, *doratura*, Afferur ex *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ubi ait: Puſillum a vero diſcedo, quia non eſt niſi pars auratura: Sed recentiores libri habent, *auraturæ*. ¶ *Servus ab auraturis eſt*, qui curam habet vaſorum auraturorum. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 583. *n.* 4.

Auratus, a, um, o. 1. 2. inauratus, *dorato*, *indorato*, Germ. *vergulde*, Gall. *doré*, Hiſp. *dorado*, *χρυσωτὸς*, quod in ſuperficie habet aurum. *Cic. poſt red. in Sen.* In patriam fumus equis inſignibus, & curru aurato reportati. *Liv. l.* 9. *c.* 40. Tunicæ auratis militibus verſicolores. *Tertull. de Idolol. c.* 6. Saginatiorem, & auratiorem, & majorem hoſtiam cædere.

Aurĕa, f. 1. dicebatur frænum, quod ad aures equorum religabatur: oria, vel orea, quo ora coercebantur. *Feſtus*.

Aurĕi-

Aureātus, a, um, *Sidon. carm.* 9. v. 376. In castris edera ter aureatus. *h. e.* decoratus, ornatus.

Aurelia, *ωρηλία*, familia Romæ in primis celebris, a Sabinis (si Festo credimus) oriunda, cui locus publice designatus erat, in quo Soli sacra faceret. Olim Aurelia dicebatur, ut Valesia, Papisia, pro Valeria, Papiria. ¶ Fuit & nomen proprium matris Cæsaris.

Aureŏlus, a, um, adject. *di color d'oro*, diminut. ab aureus. *Varro l.* 3. *R. R. c.* 9. gallum gallinaceum describens: Rostro brevi, acuto, oculis ravis, aut nigris, collo vario, aut aureolo. ¶ Aureolum libellum, aureolam orationem, pro eximia, & eleganti. *Cic.* 4. *Acad.* 44. & 3. *de nat. Deor. c.* 17.

Aureŏlus, i, substant. nummi aurei diminutivum. *Martial. l.* 5. *epigr.* 10. *vel* 20. Qui crepat aureolos fortasse unus erit. Nisi malis adjective accipere subintelligendo, *nummos*.

Aurĕsco, is, ere, *χρυσόομαι*, *χρυσωθῆναι*, auri colorem refero. *Varr. l.* 6. *L. L.* Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo, quod ab igne Solis tum aureo aer aurescit.

Aurĕus, a, um, adject. ab auro, qui ex auro est, *d'oro*, Ger. *guldin*, Gal. *d'or*, Hisp. *de oro*, *χρυσοῦς*, ut aureus nummus. *Cic. Philipp.* 13. *c.* 8. ¶ Item auratus, *indorato*, ut aurea sella. *Idem Philipp.* 2. *c.* 34. ¶ Aurea metaphorice dicuntur, quæ eximie pulchra, & splendida sunt, ut aurea Venus, aurea cæsaries. *Virg. Æn.* 10. v. 16. & *l.* 8. v. 659. Quin & colorem aureum dixit *Manil. l.* 5. v. 378. ab insigni, & splendescente candore. ¶ Aurea item sunt, quæ optima, ut aureum mediocritatem *Horat. l.* 2. *Od.* 10. & aureos mores, *Idem l.* 4. *Od.* 2. aurea secula, *Virg. Æn.* 6. v. 792. ¶ Apud *Catull. Carm.* 64. *de Ary*, horas aureas legimus in vulgatis lib. Sed meliores (V. *Græv.* & *Is. Voss.*) pro *horis aureis Sol*, habet *oris aurei*.

Aurĕus, i, m. 2. substant. nummum aureum significat, *moneta d'oro*. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Tabulæ pretium accepit aureos mensura, non numero. ¶ Valebat autem fere Aureus Romanus idem quod Hispaniensis duplex Ducatus, ait *Lipsi. de re Num. c.* 5. ¶ Posterioribus Romanæ Reip. temporibus *solidus* dictus est, a Græcis *νόμισμα*. *Idem ib.* V. & *Bud. de Asse*.

Aurichalcum, sive Orichalcum, i, *ὀρείχαλκον*, & *ὀρείχαλκος*, es cyprium ab aliis, ab aliis coronarium dictum. Sive sit in rerum natura, & ab auro, & ære compositur, ut quidam putarunt, sive non, ut sentit *Scalig. ad Festum*, auctoritate maxime Aristotelis nisus: certe habitum est pro pretiosissimo metallo, ipsique auro comparando, aut etiam præponendo, ut habet *Serv. ad Æn.* 12. v. 87. & *Tzschucken. ad Plaut. Curc.* 1. 3. 45. ¶ Rectius tamen sentire videntur, qui putant, esse materiam æri similem, aureo colore infectam, quam vulgo *leonem* dicimus, Ital. *Oricalco*, *Oreme*. *Sueton. in Vitell. c.* 5. Pro auro, & argento stamnum, & orichalcum supposuisse. ¶ Non est vox hybrida ex lat. *aurum*, & græca *χαλκὸς* composita; sed vox pura puta græca, ex *ὄρος*, mons, & *χαλκὸς*, es. Vulgus autem existimans ex *auro* concinnatam, dixit Auricalchum pro Orichalcum. V. *Fest.* & *Voss. in Etymol.*

Auricilla, æ, dimin. ab auricula, quasi diminutivum diminutivi. *Catull. epigr.* 25. *ad Thallum*, Thalle, mollior cuniculi capillo, vel asperis medullula, vel imula oricilla. Sic emendat *Scalig. oricilla* pro *auricilla*: nam antea legebatur: *himula ricilla*.

Auricŏlor, oris, adject. *di color d'oro*. *Juvenc. in Matth.* 3. *de baptism. Christi*: Scinditur auricolor cœli septemplicis æthra.

Auricŏmans, tis, &

Auricŏmus, a, um, comam auream habens *χρυσοκόμης*. *Auson. Idyll.* 6. v. 11. Crocus auricomans, *Sil. l.* 3. v. 608. Auricomus Batavus. *Valer. Flacc. l.* 4. v. 92. Sol auricomus.

Auricŭla, f. 1. *orecchia*, *ἀκρόα*, quamvis diminutivi formam habeat, non tamen parvam aurem significat, sed exteriorem partem auris, vel mollem illam particulam, quæ etiam intima, vel ima auris appellatur. *Cicer. Q. Fratr.* Auriculam fortasse mordicus abstulisset. ¶ Apud *eund. l.* 2. *ad Q. Frat. epist. penul.* homo auricula infima mollior, dicitur pro levissimo, & nullius ingenii. V. *Erasm. Chiliad.* Huc spectat loc. *Catulli*, quem supra attulimus in *Auricilla*. ¶ Ponitur & pro tota aure, sæpe apud Scriptores, ut *Martial. l.* 3. *epig.* 28. Garris in Auriculam, &c.

Auricularius, a, um, 2. 2. *da orecchio*, *ώτικός*, Ger. *das zu den ohren gehört*, Gal. *auriculaire*, Hisp. *auricular*, quod ad aures pertinet. Unde auricularium specillum, chirurgorum instrumentum, quod curandis auribus adhibetur. *Ulpian. Dig. l.* 50. *tit.* 13. *leg.* 1. Medici, qui certi doloris sanitatem pollicentur, ut puta si auricularius, si fistulæ, si dentium. V. Oricularius.

Aurifer, ra, rum, o. 1. 2. *χρυσοφόρος*, quod fert aurum. Unde aurifera flumina, Tagus in Hispania, Padus in Italia, Hebrus in Thracia, Pactolus in Asia, Ganges in India. ¶ Aurifera arbor. *Cic.* 2. *Tusc.* Auriferum nemus. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Aurifera terra. *Mart. l.* 10.

Aurifex, ficis, m. 3. *orefice*, זָהָב, Ger. *goldschmied*, Gal. *orfevre*, Hisp. *platero*, *χρυσοχόος*, faber aurarius, auri laborandi artifex. *Cicer.* 1. *de Orat.* Quæ non auri fictis statera, sed quadam populari trutina examinantur.

Aurifodina, locus, ubi aurum effoditur, *miniera d'oro*. *Plin. l.* 33. *c.* 4.

Aurifur, m. 3. *rubator d'oro*, *χρυσοπλύντης*, qui furatur aurum. *Plaut. Pœn.* 5. 55. Mihi hic aurifur est. Al. leg. disjunct. *auri fur*.

Auriga, gen. com. *cocchiere*, כַּרְכֹּר, Ger. *ein kutscher*, *ein fuhrman*, Gal. *charretier*, *cocher*, Hisp. *carretero*, *cochero*, *ἡνίοχος*, qui currum regit, quasi currifex, currum agens, vel ab auriis, idest frænis. *Auriga* enim frænum erat, quod ad aures equorum religabatur; *ora*, quo ora coercebantur. *Virg.* 12. *Æn.* Circumstant properi aurigæ. Et *Ovid.* 2. *Metam.* v. 327. *de Phaetonte*. Currus auriga paterni. ¶ Peculiariter aurigæ sumuntur pro iis, qui in Circensibus ludis bigis, trigis, vel quadrigis decertabant, qui alio nomine & Quadrigarii, & Agitatores dicti. *Suet. in Calig. c.* 54. Sed aliorum generum artes studiosissime, & diversissimas exercuit: Thrax, & Auriga, idemque cantor atque saltator. ¶ Pro Gubernatore, *Ovid.* 1. *Trist. eleg.* 3. Aurigam video vela dedisse rati. ¶ Est etiam Auriga Signum Cœleste ex tredecim sideribus, alter Erichthonius, vel Erichtheus. V. *Erichthonius*. Adject. etiam usurpatur, ut aurigis coloribus. *Tertull. de Spect. c.* 9. h. e. aurigarum. Aurigamque sororem. *Virg. Æn.* 12. v. 918. Ad quem loc. V. *de la Cerda*.

Aurigarius, m. 2. qui in Circo aurigatur. *Suet. Ner. c.* 5. Mercede palmarum aurigarios fraudaverit.

Aurigatio, onis, f. 3. *ἡνιοχεία*, verbale. *Gell. l.* 7. *c.* 8. Lusus, gestationes, aurigationes refert.

Aurigator, oris, m. 3. auriga. *Avien. in Phænom.* v. 495. Aurigatorem par sit quoque cura videre. De fidere loquitur.

Aurigĕna, æ, quasi auro genitus. *Sidon. Apollin. carm.* 6. Cum matrem impleret filius aurigena. *h. e.* Perseus Danaes filius ab Jove in aureum pluviam mutato genitus.

Auriger, a, um, *χρυσοφόρος*, idem quod aurifer. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. *in proom.* Auriger Taurus, h. e. cœleste signum hujus nominis. Et aurigeræ caput arboris, *Val. Flac. l.* 8. v. 110.

Aurigo, as, 2. 1. *guidar cocchj*, *ἡνιοχέω*. *Suet. in Ner. c.* 24. Ipse aurigare, atque etiam spectari voluit. *Idem Calig. c.* 54.

Aurigor, aris, d. 1. idem quod aurigo. *Varro* apud *Non.* 2. 14. Natura aurigatur, non necessitudo. Al. aliter legunt.

Aurilegŭlus, i, *χρυσορύχης*, qui auri grana ex arena colligit. *L.* 11. *Cod. tit.* 6. *de metallariis*. Vet. Glossa expon. *χρυσολόντας*, aurifur.

Auripigmentum, ti, n. 2. *orpimento*, Ger. *operment*, Gal. *orpin*, *orpiment*, Hisp. *orpimento*, *ἀρσενικὸν*, genus coloris, quod in Syria invenitur, in summa tellure, auri splendore, sed fragile, lapidum specularium similitudine. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Sic *Vitruv. l.* 7. *c.* 11.

Auris, is, f. 3. & in plur. aures, *gli orecchi*, *le orecchie*, אֹזֶן, Ger. *ohr*, Gall. *oreille*, Hisp. *oreja*, τὰ ὦτα. Duo membra capitis, per quæ voces, & sonos haurimus: dicta ab aura, per quam sonos recipimus, vel ab hauriendo, vel ab *αὐλὴ*, vox, ut sint aures quasi audes. *Ter. And.* 5. 4. 31. Arrige aures, Pamphile. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 50. Est boni Oratoris, multa auribus accepisse. ¶ *Ire aurem*, *in aure*, *ad aurem*, est secreto, *strettamente*. *Horat. l.* 1. *sat.* 9. v. 7. *Juv.* 11. 57. *Cic.* 2. *de Fin.* 21. ¶ Canere surdis auribus, a *Livio* dicitur tanquam proverbium: hoc est, tempus terere, obstinatis verba facere. ¶ Dormire in utramque aurem, h. e. summa securitate, *Ter. Heaut.* 2. 3. 101. ¶ Servire auribus, & dare auribus, pro adulari, illud *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 27. hoc *Cicer.* est *l.* 12. *Fam. ep.* 16. ¶ Aurem vellere admonendi causa *Virg. Ecl.* 6. Est enim in auribus memoriæ locus, ut scribit *Plin. l.* 11. *c.* 45. Tractum ab antestantibus, qui antestandi istam auriculam tangebant cum hoc verbo Memento. ¶ Auris timosa, apud *Horat.* dicitur de eo, qui nescit audita custodire. ¶ Aures etiam pro judicio sumuntur. *Horat. de arte poet.* v. 386. Si quid tamen olim scripseris, in Metii descendat judicis aures. *h. e.* ab eo probetur. Sic *Mart. l.* 6. *epig.* 1. Libellum aure diligenti tergere: h. e. accurato judicio examinare. ¶ Aures etiam in rebus inanimis dicuntur antæ sc. quibus rem aliquam apprehendimus, *manico*. *Virg.* 1. *Georg.* Binæ aures duplici aptantur dentalia dorso.

Auriscalpium, ii, *πτερυγοσκόπιον*, *ὠτυλοξὶς*, instrumentum, quo aures purgantur. *Scribon. Larg. l.* 6. *c.* 7. Auriscalpium lana molli involvitur.

Auritus, a, um, o. 1. 2. *orecchiuto*, Ger. *der grosse ohren hat*, Gal. *qui a grandes*, *ou bonnes oreilles*, Hisp. *orejudo*, *ὀτοῦς*, qui magnas habet aures. *Virg.* 3. *Æn.* Auritoque sequi lepores. ¶ Auritus item, qui bene audit. *Horat. l.* 1. *Carm.* Doctus auritas fidibus canoris ducere quercus. ¶ Auritus populus apud *Plaut. in Asin.* aures intentas habens. ¶ Auritum subst. pro lepore posuit *Avien. in Arat.* v. 788. Auritum primis emittit gurges ab undis. ¶ Auritus testis, *testimonio d'udito* apud *Plaut. True.* 2. 6. 8. Pluris est oculatus testis unus, quam auriti decem. ¶ Auritulus diminut. est in *Phædro l.* 1. *fab.* 11. ubi alii aliter.

Aurivomus, a, um, qui aurum fulgorem vomit, ut cassis aurivoma apud *Silium l.* 4. v. 528. sed alii leg. *auricoma*.

Auro, as, are, *indorare*, *χρυσόω*, auro obduco, inauro. *Tertull. de corona Mil. c.* 12. Hinc auratur lamulis. Al. leg. *inauratur*.

Auroclavātus, a, um, aureis clavis distinctus. *Vopisc. in Tacit. c.* 11. Auroclavatis vestibus item interdixit.

Aurōra, æ. *aurora*, *alba*, diluculum, שחר, Ger. *die morgenrothe*, Gal. *aurore*, Hisp. *aurora*, *alva*, *ἠώς*, prima lux, qua sub solis adventum aer illustratur, ab *αὔρα*, splendor, quia Cœlum tunc rutuli, & aurei fit coloris. *Virg. Æn.* 3. v. 521. Jamque rubescebat stellis aurora fugatis. ¶ Auroram etiam *diluculum* nuncupavere, quod tunc aer lucescere incipiat. ¶ Poetæ fingunt, Auroram esse filiam Titanis, ideft Solis, & Terræ, Tithoni conjugem, & matrem Memnonis, quæ quod maritum habeat senem, relicto ejus cubili, ortum Solis anteverit.

Aurōsus, a, um, auro plenus, *χρυσοχόους*. *Pallad. l.* 1. *c.* 3. Aurosi pulveris lapidosa macies. *Lamprid. Heliog. c.* 31. Aurosa arena.

Aurugĭno, as, n. 1. *esser itterico*, aurugine laboro. *Tert. de anim. c.* 16.

Aurūgo, inis, f. *itterizia*, morbus regius, ita dictus ab auri colore. *Scribon. Larg. compos.* 110. & 127.

Aurŭla, æ, dimin. ab aura. *Tert. de anim. c.* 28. & *Hieron. epist.* 141.

Aurulentus, a, um, aureum colorem habens. *Prudent. Peristeph. 6.* v. 49.

Aurum, ri, n. 2. *oro*, זָהָב, Ger. *gold*, Gal. *or*, Hisp. *oro*, *χρυσίον*, pretiosissimum omnium metallorum, ab *αὔριον*, vel *αὔρα*, quo nomine splendor significatur, vel ab אוּר, flamma, ignis. *Cic. de San.* Eis, qui haberent aurum, imperare. ¶ Sumitur aliquando pro ornamento muliebri, *Ter. in Eun. a.* 4. *sc.* 1. Interea aurum sibi clam mulier demit. ¶ Aurum factum dicitur, quod artificis manu aliquem in usum est elaboratum. *Ulpianus L. Q. Mutius*, *ff. de auro*, *& arg. leg.* Cui aurum, vel argentum factum legatum est, si fractum, vel collisum fuerit, non continetur. Servius enim existimat, aurum, vel argentum factum id videri, quo commode uti possumus. ¶ Huic opponitur aurum infectum, hoc est, rude, & non elaboratum. *Virg. Æn.* 10. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. ¶ Aurum signatum est pecunia, quæ ex auro cusa est. Sed in eadem significatione legimus aurum absolute positum sine ulla adjectione. *Plaut. Aul.* Effodio aulam auri plenam. *Virg.* 3. *Æn.* Auri sacra fames. ¶ Aurum coronarium erat, quod Imperatori triumphaturo in coronam decernebatur. Triumphalis enim corona, quæ antiquitus ex lauro fiebat, postea ex auro fieri cœpit. *Cic. Agrar.* 1. Ex auro coronario ad X Viros referri jubet id, quod &c. V. *Gell. l.* 5. *c.* 6. ¶ Aurum coronatum, pro corona aurea. *Stat. l.* 3. *Sylva* 4. Sic ibidem aurum gemmatum, pro auro gemmis intexto. ¶ Sumitur etiam pro rebus auro confectis. *Juvenal. sat.* 1. Ventilat æstivum digitis sudantibus aurum: hoc est annulum. *Stat. Theb.* 5. Vacuare aurum mero: hoc est poculum. ¶ Aurum Tolosanum proverb. dicitur, ut apud *Gell. l.* 3. *c.* 6. hoc est auruni possessori funestum, quod in direptione Tolosæ, qui aurum ex templis furtipuere, misero exitu perierint. ¶ Aliquando *aurum* ponitur pro splendore, aut fulgore *Valer. Flacc.* 5. 369. sævo cum non accenditur auro. *Ovid. Met.* 9. 688. spicis nitido flaventibus auro.

Aurunca, æ, Latii urbs, patria Turni Satyrici Poetæ. *Juven. sat.* 1. v. 19. Cur tamen hoc potius libeat decurrere campo, per quem magnus equos Auruncæ flexit alumnus. Possunt tamen ibi intelligi & *Livius* & *Silius*. nam & ipsi Satyrarum scriptores, & ex eadem Urbe fuere. Lusilium denignari vult *Scalig. Lect. Auson. l.* 2. *c.* 11.

Aurunci, pop. Latii, ubi nunc pars Terræ Laboris a Terracina ad Lirim fl. in R. Neapolitano, quorum urbs *Aurunca* condita ab Ausone fil. Ulyssis, & Calypsus.

Ausa, f. 1. *Vich*, & *Vico de Ausona*, urbs exc. Hisp. Cit. in Catalaunia, cui Vicus successit urbs E. sub A. Tarrac. Pop. Ausetani.

Auscaripēdam dixerunt Veteres pro vermiculo piloso, qui solet in fronde nasci cum multis pedibus. *Var. l.* 6. *de L. L.*

Ausci, Auscii, Auscenses, pop. Aquitaniæ, quorum urbs Auscii, Auxis, Clara, Augusta Auxiorum, Auxitana urbs, *Aux*, *Auch*, A. caput Com. Arminiaci in Vasconia, a Tolosa 11. l. in Occ. ab Agenno 9. in Aust.

Auscŭlor, d. 1. *baciare*, pro osculor, apud Veteres, ab *auscultum* pro osculum. *Festus*.

Auscultatio, onis, auditio, *ἀκρόασις*, *l'ascoltare*. *Plaut. Rud.* 2. 6. 18. Quid mihi scelesto tibi erat auscultatio? *Seneca* ad vitium transtulit, *de Tranquill. animi*, *c.* 12. Ex hoc malo dependet teterrimum vitium, auscultatio, & publicorum secretorum inquisitio &c.

Auscultator, oris, *ἀκροατὴς*, auditor, *ascoltatore*, *uditore*. *Cic. Partit. c.* 3. Auscultator est modo, qui audit. ¶ Item qui obtemperat. *Apulej. Met.* 7. Mandati servus auscultator.

Auscultatus, us, ui, m. 4. idem quod auscultatio. *Apul. l.* 6. *p.* 178. Nec auscultatu pœnitendo diligenter instructa illa cessavit. *Fulg. Virgil. Contin. p.* 142. Quæ grammatici distrahunt puerilibus auscultatibus.

Auscŭlto, as, avi, atum, are, *udire*, *ascoltare*, שָׁמַע, הִקְשִׁיב, Ger. *zuhören*, *zuhören*, *aufmercken*, Gal. *ouir*, *ecouter*, Hisp. *oyr*, *escuchar*, *ἀκούω*, *ἀκροάομαι*, audio, quasi aure occulto. Veteres enim *audes* (unde audio) & *ausis*, & *auris* dicebant. Auscultamus igitur, quæ in auribus velut defigimus, recondimus. Quare auscultare & majus est, quam audire: nam quæ leviter ad aures admittimus, audire dicimur. Cato apud *Gell. l.* 1. *c.* 15. Itaque auditis, non auscultatis, tanquam pharmacopolam. ¶ Est etiam obtemperare. *Varro de L. L. l.* 5. *c.* 8. Hi auscultare dicuntur, qui auditis parent. ¶ In hac significatione dativo jungitur. *Terent. And.* 1. 3. 4. Pamphilum ne adjutem, an auscultem seni? ¶ Est etiam clam, & ex insidiis audire, atque captare aliorum sermones. Hinc Auscultare ab ostio, ad fores. *Plaut. Merc.* 2. 4. 9. & *Trucul.* 1. 2. *in princ.*

Ausim, ausis, ausit, *τολμήσω*, ponitur pro audeam, audeas, audeat. *Liv. in proom. l.* 1. Nec fi fciam, dicere ausim.

Auson, is, & in plur. Ausŏnes, Ausoniæ populi. V. Ausonius.

Ausonĭa, *αὐσονία*, regio Campaniæ, inter Cales & Beneventum, in qua Capua metr. Ab Ausone fil. Ulyssis, & Calypsus. Pop. Ausones, Aurunci finitimi. ¶ Hoc etiam nomine Calabria in Magna Græcia, & Brutiis dicta est. ¶ Olim Ausonia dicebatur omnis Italia, quæ Apennino finitur.

cvb. Saturn. 5. 22. In templo Junonis Populoniæ augustata mensa est. *Tarquit. l.* 18. *adverf. c.* +

Auguſte, adverb. *fanaticaute*, *religioſamente*, εὐσεβῶς, cum augurio, ſeu captato augurio, ſancte, pie, religioſe. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 21. Quem noſtri majores auguſte, ſanſteque Liberum cum Cerere, & Libera conſecraverunt.

Auguſtæanus, a, um, ad Auguſtum pertinens, Auguſteus. *Frontin. de Colon. pag.* 140. *Goeſii*. Ager limitibus Auguſtæanis pro parte aſſignatus.

Auguſtæus, a, um, adject. ab Auguſto: in uſu eſt apud *Frontin. de Colon.* ubi limites, & terminos rotundos in cingiem columnæ, Auguſtæos vocat. ¶ *Auguſtæus*, i, m. eſt Ædes in honorem Auguſti dicata.

Auguſtianus, & Auguſtinus, a, um, ad Auguſtum pertinens. *Suet. in Ner. c.* 25. Sequentibus currum ovantium ritu plauſoribus, Auguſtianos, militeſque ſe triumphi ejus clamitantibus. Hos ipſos *Tacitus Ann.* 14. *c.* 15. Auguſtianos appellat.

Auguſtinus, a, um, aliud adject. ab Auguſto, ut a Criſpo Criſpinus. *Suet. in Claud. c.* 11. Circenſi pompa currum elephantorum Auguſtino ſimilem decernendum curavit. Al. leg. *Auguſteo*.

Auguſtinus, i, Tagaſte in Africa ortus, primum hæreticus Manichæus, deinde Matris Monicæ precibus, & lachrymis ad veram Religionem revocatus, & ab Ambroſio Mediolanenſi Epiſcopo baptizatus, floruit ſub finem Sæculi Chriſtiani quarti: cujus acumen ingenii Catholica Eccleſia ſemper admirata eſt, tantamque illi inter SS. Patres tribuit auctoritatem, ut unus ſit ex quatuor, quos antonomaſice Doctores Eccleſiæ nominamus.

Auguſto, as, a. 1. auguſtum, ac venerabilem reddo. *Arnob. l.* 6. *p.* 201. Auguſtare deos.

Auguſtus, a, um, o. 1. 2. *auguſto*, *venerabile*, *ſacro*, מְקֻדָּשׁ, Ger. *heilich*, Gal. *auguſte*, Hiſp. *auguſto*, σεβάσμιος, dignus, quem religiosa quædam veneratione colamus, ab *augurium*, quia proprie eſt id, quod augurio eſt conſecratum, vel ab avium geſtu, quia ab avibus ſignificatum eſt, vel ab avium guſtatu, quia aves paſtæ id ratum fecere, ut *Feſt. explicat*, & *Tranquill. in Aug. c.* 7. vel ab augendo, ut *Ovidius* ſcripſit 1. *Faſt. v.* 609. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 13. Ex hoc Platonis quaſi quodam ſancto, auguſtoque fonte noſtra omnis manabit oratio. ¶ Hinc Octavianus decreto Senatus, ſine bellis civilibus impoſito, ob egregias virtutes Auguſtus dictus eſt. *Ovid. eb.* A quo deinde Imperatores reliqui Auguſti appellati ſunt, & appellantur. ¶ Item Senatui viſum eſt Sextilem menſem Auguſtum appellari, in honorem Octaviani Auguſti, quod hoc menſe primum ille Conſulatum iniiſſet, & bellum civile confeciſſet. ¶ Adjective *Pallad. l.* 8. *tit.* 9. Quartodecimo calendarum Auguſtarum. ¶ Auguſta dicuntur etiam non ſolum ſancta, & conſecrata, ſed etiam quæ ſpecie magnifica, & admirabilia ſunt. *Virg. Æn.* 7. *v.* 170. Templum auguſtum, ingens, ſeptem ſublime columnis. Sic auguſta forma viri, *Horat. l.* 1. *e.* 1. Gravitas auguſta, *Ovid. Met.* 6. *v.* 73. Auguſtiora primordia, *Livius in præfat.* Vir auguſtiſſimus. *Vopiſc. Tacit. c.* 7. & *Stat.* 4. *Sil.* 8. *v.* 29.

Auguſtus, i, V. in auguſtus, a, um.

Avia, orum, ſubſtant. n. plur. loca præruptа, difficilia aditu, quaſi ſine via. *Val. Flacc. l.* 5. *v.* 475. Horrenda avia. *Sil. l.* 12. *v.* 352. Latebroſa per avia ſaltus. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 21. Per avia, ac derupta præibat eum.

Avia, æ, f. 1. μάμμη, patris, vel matris mater, γιὰ. *Plaut. Trucul.* 4. 3. 34. Matres duas habet, & avias duas. ¶ Metonymice *Perſ.* 5. 92. avias appellat inveteratas in animo opiniones, quas vel ab avia quis didiciſſe videri poteſt, fabulas, & deliramenta anilia. ¶ *Avia* item eſt nomen herbæ. *Col. l.* 6. *c.* 14. V. Senecio.

Aviarium, ii, n. 2. ὀρνιθών, ſecretum nemus, quod aves frequentant, vel quod avibus abundat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 430. Sanguineis inculta rubent aviaria baccis. ¶ Item locus, ubi aves clauſæ cuſtodiuntur, & nutriuntur, vel quo quædam aves, ut columbæ, & paſſeres ſe recipiunt. *Cic. Q. Fr.* 3. 1. 1. Nihil reſtabat præter balnearia, ambulationem, & aviarium. Adde *Colum. l.* 8. *c.* 1.

Aviarius, m. 2. *colui*, *che tiene cura d'uccelli*, Germ. *vogelerger*, Gall. *oiſelier*, Hiſp. *guarda de ave*, ὀρνιθοκόμος, qui curam avium gerit. *Col. l.* 8. *c.* 3. ¶ In vet. Gloſſ. *aviarius* expon. ὀρνιθοπώλης, h. e. qui aves vendit.

Aviarius, a, um, ad aves pertinens, ut rete aviarium, *Varr. R. R.* 3. 5.

Avicula, dim. f. 1. *uccellino*, *augellino*, Ger. *ein vogelin*, ὀρνιθάριον, parva avis. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Avicula eſt parva. ¶ Item dimin. eſt ab avia. *Cic. pro Flacc. c.* 26. Aviculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe per epiſtolam. Al. rectius legunt *aniculæ*.

Avide, *deſideroſamente*, *avidamente*, Ger. *begirlich*, Gall. *ardemment*, Hiſp. *codiciоſamente*, ὀρεκτικῶς, cupide, adverb. *Cic. de Sen. c.* 8. Græcas litteras ſenex ſic avide arripui, quaſi diuturnum ſitim explere cupiens. ¶ Gradus quoque admittit, *Curt. l.* 3. *c.* 6. Avidius quem intueri, *Cic. Philip.* 14. *c.* 1. Avidiſſime expectare.

Aviditas, tis, f. 3. *avidità*, תַּאֲוָה, Germ. *begierlichkeit*, Gall. *avidité*, Hiſp. *codicia*, πλεονεξία, cupiditas, deſiderium. *Cic. de Sen. c.* 14. Mihi ſermonis aviditatem auxit, potionis, & cibi ſuſtulit. *Plin.* 20. 16. Aviditas ad cibos. *Cic.* 2. *Offic. c.* 11. Aviditate inflammatus. ¶ Pro appetentia, *appetito*, *fame*. *Plin.* 23. 8. Amygdalæ aviditatem faciunt. ¶ In plur. num. *Plin.* 11. 6. Contra beſtiolarum aviditates.

Avidiſter, adverb. idem quod avide. *avidamente*. *Arnob. l.* 3. *ſub init.* Invaſiſſe aviditer dulcedine potionis captos.

Avidus, o. 1. 2. *avido*, *deſideroſo*, *bramoſo*, תַּאֲוָה, Ger. *begierig*, Gal. *avide*, Hiſ. *codiciоſo*, πλεονέκτης, cupidus, valde appetens, ab avendo, ideſt cupiendo. *Ter. in Heaut.* 3. 3. Patrem avidum, miſerum, atque aridum. *Id. in Eun.* 3. 4. 16. Avidus cibi. Et 1. 2. 51. Ejus frater aliquando ad rem eſt avidior. *Liv. l.* 22. *c.* 21. Hiſpanorum inquieta, avidaque in novas res ſunt ingenia. *Cic.* 5. *Philipp.* Avidus in pecuniis locupletum. *Cic. pro leg. Manil. c.* 3. Aviditſimus gloriæ.

Avitenus Feſtus, poeta ſub Gratiani, ac Theodoſii tempore poſt initium ſæculi Chriſti V. de quo *Serv. in* 10. *Æn. Virg.* ¶ Vertit latine Arati Phænomena, & Dionyſii Periegeſim.

Avilla, æ, f. agna recens nata. *Feſtus*.

Avis, f. 3. *uccello*, *augello*, צִפּוֹר, Ger. *ein vogel*, Gal. *oiſeau*, Hiſp. *ave*, ὄρνις, volucris omnis, quæ ova parit, & pennis prædita eſt, a *via*, quod facile per avia quæque vagatur. Volucres autem, ὀρνεά, dicuntur, quæcunque volare poſſunt. Unde apes, veſpæ, muſcæ, pupiliones, volucres ſunt, non tamen aves. ¶ Alba avis, λευκὸς ὄρνις, a Tullio dicitur pro re bona, atque auſpicata. Quadrabit in rem admodum raram, & inuſitatam, quod aves perpaucæ ſint hoc colore. *epiſt.* 28. Quaſi albam avem videntur bene ſentientem civem videre. ¶ Sic bonis avibus, ſecundis avibus, pro bonis auſpiciis, omine ſecundo, *con buon augurio*. *Liv. l.* 6. *c.* 12. Dii, qui ſecundis avibus in prælium miſerint. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 513. Eſte bonis avibus viſi natoque, mihique. ¶ Contra mala avi, malis avibus. *Horat. Epod.* 10. Mala ſoluta navis exit alite. ¶ Adverſa avi. *Cic.* 1. *de Divin.* Similtra avi, *Plaut.* ¶ Avis Junonia eſt Pavo. *Juven. Sat.* 7. *v.* 32. ¶ Aves aliæ ſunt altiles, quæ & *cortales* & *cohortales* Columellæ dicuntur, *Plin.* etiam *ſartiles*, quod ſaginantur. Aliæ palmipedes, fiſſipedes, præpetes, oſcines, &c. quas V. ſuis locis.

Avite, adverb. ab avitus, eſt apud *Tertul. c. uxt. adverſ. Valent.* Filium hominis avite pronunciatum. Quamquam *Rigalt.* ajunt.

Avitium, ii, pro multitudine avium. *Apul. in Florid. ſub fin.* Tam pulcra ales, quæ ex omni avitio longe præcellit.

Avitus, a, um, *degli avi*, o. 1. 2. πατρῷος, quod ab avo, aut avia, vel cæteris majoribus ad nos pervenit. *Cic. Verr.* 2. *c.* 5. Nulla res cujuſquam tam patria, atque avita fuit. Et *pro Cælio c.* 14. Bona avita.

Avius, a, um, o. 1. 2. *fuora via*, Germ. *unwegſam*, ἄβατος, quod diſtat a via, aut quod eſt ſine via. *Salluſt. in Jugur.* Nocturnis aviis itineribus Romanos aggreditur. ¶ Item qui a via recedit, ut lupus avius, *Virg.* 11. *Æn. v.* 710. ¶ Translate *Lucret. l.* 3. *v.* 445. Animus avius: h. e. demens. *Id. l.* 2. *v.* 81. & 229. Avius a vera ratione. *h. e.* non ſequens reſtam rationem. ¶ *Avia*, *orum*, ſubſtant. V. ſup.

Aula, f. 1. atrium, regia, *palazzo*, *corte del Principe*, בִּירָה, Ger. *hoff*, Gall. *cour*, Hiſp. *corte*, αὐλή, locus ſubdialis, & perſtatilis, ab ἄω, flo, apud Græcos: a Latinis uſurpatur pro regia, ſive domo Principis. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 4. *Virg. l.* 3. *Æn. Lucan. l.* 8. Exeat aula, qui volet eſſe pius. ¶ Videtur etiam pro quovis atrio uſurpari. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Meſaulæ dicuntur, quod inter duas aulas ſunt interpoſitæ. ¶ Sunt etiam aulæ cellulæ apium apud *Virg. Georg.* 4. ¶ Apud veteres aula pro *olla* uſurpabatur. *Feſtus*, & *Plautus* ſæpe. Hinc diminut. aulula; unde Plauti Comœdia *Aulularia*. ¶ Aula regia erat media janua in Scena, duabus a latere poſitis nobilior, & ornatior, quæ in Tragœdis maxime, domicilium Regum repræſentabat. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7.

Aulæa, orum, n. 2. fere ſemper plur. *arazzi*, *tapeti*, סָדִין, Germ. *teppig*, *teperb*, Gall. *tapis*, Hiſp. *tapez*, αὐλαῖαι, ſunt vela picturata, & verſicolori textura ſpectabilia, quæ a Græcis nominantur περιστρώματα, & περιστρώσεις, quibus in ſplendido apparatu parietes obteguntur. Dicta ſunt Aulæa & Attalica, ab aula Attali Aſiæ Regis, in qua primum inventa ſunt. *Propert. el.* 2. *v.* 32. Nobilis aulæis porticus Attalicis. ¶ Sunt etiam aulæa vela picta, quæ in Scena obducuntur, dum fabularum actus commutantur, ſiparia. *Virg.* 3. *Georg. v.* 25. Purpurea intexti tollant aulæa Britanni. ¶ Singularis numerus legitur apud *Cic. in orat. pro Cal. c.* 27. Scabella concrepant, aulæum tollitur. ¶ Legitur & *aulæa* ſ. g. apud *Curtium l.* 8. *c.* 5. Cum poſt aulæam, qua lectos obduxerat, ſtaret, *l.* 8. *c.* 5. Sed al. aliter leg.

Aular, aris, ollæ operculum. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 15. Aular impoſitum.

Aulētes, æ, tibicen, αὐλητής. *Cic. pro Mur. c.* 13. Ajunt eos auletas eſſe, qui citharœdi fieri non potuerint. Alii tamen leg. *auledos*. ¶ Fuit etiam cognomen Ptolemæi patris Cleopatræ, quod choraulam exercuit. Hic ab Alexandrinis Regno exactus, cum Romam confugiſſet, a Gabinio in Regnum reductus eſt. *Strab. l.* 17.

Auleticus, a, um, o. 1. 2. αὐλητικός, tibiis idoneus. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Orchomenius eſt continuo foramine pervius, quem auleticon vocant.

Aulicŏqua, æ. 2. al. aulicocia, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc eſt, ollis, coquuntur. Unde aulicoqua exta dicuntur in ollis elixa. *Feſtus*.

Aulicus, a, um, adject. ad aulam, h. e. regium domum pertinens, *aulico*. *Suet. Domit. c.* 4. Luſtatores aulici. Et *in Ner. c.* 45. Reverentia domus aulicæ. *Spartian. Hadrian. c.* 11. Aulici miniſtri.

Aulis, idis, f. 3. *Aulide*, Αὐλίς, regiuncula ſaxoſa Bœotiæ, e regione Chalcidis urbis Euboeæ, cum urbe, & portu. Hue Græcos convenſſe ferunt, deliberandi cauſa, bellumne Trojanis inferendum eſſet. Hinc locus Aulis nominatus eſt, ab αὐλὶς, caſtra, tentorium. *Virg.* 4. *Æn. v.* 426. Non ego cum Danais Teucrorum exſcindere gentem Aulide juravi.

Aulœdus, m. 2. tibicen, αὐλῳδὸς, qui tibiis canit, quas Græci αὐλοὺς vocant. *Cic. pro Mur. c.* 13. Aulœdos eſſe ajunt, qui citarœdi fieri non poſſent. Al. leg. *auletas*.

Aulocrēne, nes, f. 1. fons, convallis, & mons Phrygiæ Magnæ, ex quibus Mæander fl. emanat, ab Apamea 10. M. P. ubi platanus oſtenditur, ex qua pependit Marſyas victus ab Apolline. *Plin. l.* 16. *c.* 14. & *l.* 13. *c.* 29.

Aulon, *Valona*, urbs Macedoniæ, in ora occ. in Albania ſup. ubi alias Pelaſgonia. ¶ Item urbs Ciliciæ. ¶ Item Calabriæ, de qua *Mart. l.* 13. *ep.* 125. Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon. V. *Caulon*.

Aulularia, æ. Titulus Plautinæ cochleariæ, ab *aululis*, quod eſt diminut. ab *aula* pro olla. Inducitur enim in ea ſenex aulam habens auri plenam.

Avocamentum, i, remiſſio, ſolatium, negotium jucundius, quo a feriis, & laboriosis avocamur. *ricreazione*, *ſollievo*, ἀνάπαυμα. *Plin. l.* 8. *ep.* 3. Avocamenta doloris admittere. Item *in Panag. c.* 82. Ludus & avocamentum.

Avocatio, onis, f. 3. idem quod avocamentum, ἀκοσμιὰ, ἀνάπαυμα. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 15. Avocatio a cogitanda moleſtia.

Avocātor, oris, qui avocat, ſeu alio vocat. *Tertull. de Cor. Chriſti*, *c.* 3. Vivorum avocator.

Avocātrix, icis, femin. ab avocator. *Tertull. de Anima*, *c.* 1. Vis veritatis avocatrix.

Avocātus, a, um, *divertito*, *diſtolto*, alio vocatus, abſtractus. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 37. Solus, & nullis voluptatibus avocatus.

Avŏco, a. 1. traduco, abſtrabo, removeo, arceo, abduco, *chiamare altrove*, הִשְׁית, Germ. *hinzweg beruffen*, *andert wohin beruffen*, Gall. *rapeller*, *retirer*, Hiſp. *llamar*, *eſtorvar*, ἀποκαλῶ, *Cic. de Haruſp. reſp. c.* 9. Deterrere, atque avocare animum a religione. *Idem* 1. *de Div.* Avocare ſe a corpore, & ad cogitationem rerum divinarum rapi. ¶ Avocare concionem ab aliquo Magiſtratu, apud *Gell. l.* 13. *c.* 14. eſt impedire, ne concio ab illo habeatur. ¶ Eſt etiam oblectare, levare, *ſollevare*, *diletture*. Sic animum picturis, fabulis avocare, dicimus. *Arnob. l.* 7. *p.* 215. Parvuli puſiones, quo abſtineant ploratibus, pupulos, equuleos, panes accipiunt, quibus avocare ſe poſſint.

Avŏlo, as, n. 1. *volare altrove*, עוּף, Germ. *hinweg fliegen*, Gall. *s'en voler*, Hiſp. *volar*, ἀφίπταμαι, alio volo, ſive alio ſubito diſcedo. *Cic. ad Att. l.* 9. *epiſt.* 10. Experiar, ut hinc avolem. *Idem* 2. *Fin. c.* 32. Fluit voluptas corporis, & prima quæque avolat.

Aura, æ, f. 1. *aura*, *vento piacevole*, *venticello*, רוּחַ, Ger. *liebliche luffi*, Gal. *air*, Hiſp. *ayre*, αὔρα, lenis ventorum flatus, ab ἄω, ſpiro, vel ab ἀείρω, aer. *Virg.* 6. *Æn.* Dulcis compoſitis ſpirabat crinibus aura. Accipere, & reddere auras ſollibus, apud *eund.* 4. *Georg.* ¶ Interdum ponitur pro favore, *favor*, quia cum flat aura æſtate, videtur æſtuantibus favere. *Idem ibid.* Nimium gaudens popularibus auris. Et apud *Liv.* 42. *c.* 30. Homo popularis auræ. qui ſt. populo placere ſtudet. ¶ Aura item ſplendorem ſignificat. *Virg.* 6. *Æn.* Diſcolor unde auri per ramos aura refulſit. ¶ Sumitur & pro rumore, & fama, qua quis per ora hominum fertur. *Horat. l.* 2. *od.* 8. Tua ne retardet aura maritos. Sic *Virg.* 7. *Æn. v.* 649. auram famæ dicit. ¶ Aura ſecunda ponitur pro ſucceſſu, vel proſpera fortuna, a navigatione petita metaphora. *Ovid. l.* 2. *de Ponto*, *ep.* 3. Non paucis quondam munitus amicis, Dum flavit velis aura ſecunda meis. Paulo aliter *Cic. Ver.* 3. *c.* 23. Sperat ſibi auram aliquam poſſe affiari in hoc crimine. h. e. ſpem aliquam oſtendi. Et *Liv. l.* 42. *c.* 39. Auram ſpei, dixit. ¶ Velici aura, carpere vitales auras, ſuperas evadere ad auras, poeticæ phraſes ſunt, quæ ad vitam referuntur. Hic enim aura pro *aere* ſumitur, *Virgil. Æn.* 3. *v.* 335. & alibi.

Auramentum, n. 2. χρυσωμα, inſtrumentum effodiendo, aut purgando auro accommodatum. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Hiſpania ſtrigiles vocat auri parvulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſa auramento capitur. Al. leg. *Maſſa*, *aut ramento*.

Auraria, æ, aurifodina, *miniera d'oro*. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 19. Aurarias ſibimet Tiberius ſepoſuit.

Aurarius, a, um, o. 1. 2. *di oro*, Ger. *von gold*, adject. ut Auraria metalla. *Plin. l.* 37. *c.* 12. Aurarium negotium. *Plaut. Bacch.* 4. ¶ Aurarii dicuntur etiam fautores ab *aura*, teſte *Servio in* 6. *Æn. ſub fin.*

Aurāta, f. 1. *orata*, χρυσόφρυς, piſcis, ab auri colore, cujus amator Sergius *Orata* cognominatus eſt, ut refert *Macrobius Saturn.* 2. 11. quaſi Aurata, ſicut pluſtrum pro plauſtrum. *Martial. l.* 13. *epigr.* 90. Non omnis laudem, pretiumque aurata meretur.

Auratilis, le adject. διάχρυσος, auratus, aut auratilis pulviſculus. *Solin. c.* 25. (al. 15.) de Boryſthene, & Scythicis gemmis.

Auratūra, æ, *doratura*, Affertur ex *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ubi ait: Puſillum a vero diſcedo, quia non eſt niſi pars auraturæ: Sed recentiores libri habent, *auratæ*. ¶ *Servus ab auraturis eſt*, qui curam habet vaſorum auraturorum. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 583. *n.* 4.

Aurātus, a, um, o. 1. 2. inauratus, *dorato*, *indorato*, Germ. *vergulde*, Gall. *doré*, Hiſp. *dorado*, χρυσωτὸς, quod in ſuperficie habet aurum. *Cic. poſt red. in Sen.* In patriam fumus equis inſignibus, & curru aurato reportati. *Liv. l.* 5. *c.* 40. Tunicæ auratis militibus verſicolores. *Tertull. de Idolol. c.* 6. Saginatiorem, & auratiorem, & majorem haſtiam cædere.

Aurēa, f. 1. dicebatur frænum, quod ad aures equorum religabatur: oria, vel orea, quo ora coercebantur. *Feſtus*.

Aurēi-

Aureſtus, a, um, *Sidon. carm.* 9. v. 396. In caſtis edera ter aureatus. *i. e.* decoratus, ornatus.

Aurelia, *αὐρηλία*, familia Romæ in primis celebris, a Sabinis (ſi Feſto credimus) oriunda, cui locus publice deſignatus erat, in quo Soli ſacra faceret. Olim Aufelia dicebatur, ut Valeſia, Papiſia, pro Valeria, Papiria. ¶ Fuit & nomen proprium matris Cæſaris.

Aureŏlus, a, um, adject. *di color d'oro*, diminut. ab aureus. *Varro l.* 3. *R. R. c.* 9. gallum gallinaceum deſcribens: Roſtro brevi, acuto, oculis ravis, aut nigris, collo vario, aut aureolo. ¶ Aureolum libellum, aureolam orationem, pro eximia, & eleganti. *Cic.* 4. *Acad.* 44. & 3. *de nat. Deor. c.* 17.

Aureŏlus, i, ſubſtant. nummi aurei diminutivum. *Martial. l.* 5. *epigr.* 19. *vel* 20. Qui crepat aureolos ſocſitan unus erit. Niſi malis adjective accipere ſubintelligendo, *nummos*.

Aureſco, is, ere, *χρυσόομαι*, *χρυσωθῶ*, auri colorem refero. *Varr. l.* 6. L. L. Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo, quod ab igne Solis tum aureo aer aureſcit.

Aurĕus, a, um, adject. ab auro, qui ex auro eſt, *d'oro*, Ger. *guldin*, Gal. *d'or*, Hiſp. *de oro*, *χρυσοῦς*, ut aureus nummus. *Cic. Philipp.* 12. *c.* 8. ¶ Item auratus, *indorato*, ut aurea ſella. *Idem Philipp.* 2. *c.* 34. ¶ Aurea metaphorice dicuntur, quæ eximie pulchra, & ſplendida ſunt, ut aurea Venus, aurea cæſaries. *Virg. Æn.* 10. v. 16. & *l.* 8. v. 659. Quin & colorem aureum dixit *Manil. l.* 5. v. 379. ab inſigni, & ſplendeſcente candore. ¶ Aurea item ſunt, quæ optima, ut auream mediocritatem *Horat. l.* 2. *Od.* 10. & aureos mores, *Idem l.* 4. *Od.* 2. aurea ſæcula, *Virg. Æn.* 6. v. 792. ¶ Apud *Catull. Carm.* 64. *de Aty*, horas aureas legimus in vulgatis lib. Sed meliores (V. *Grav.* & *Iſ. Voſſ.*) pro *horis aureis Sol*, habet *oris aurei*.

Aurĕus, i, m. 2. ſubſtant. nummum aureum ſignificat, *moneta d'oro*. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Tabulæ pretium accepit aureos menſura, non numero. ¶ Valebat autem fere Aureus Romanus idem quod Hiſpanienſis duplex Ducatus, ait *Lipſ. de re Num. c.* 5. ¶ Poſterioribus Romanæ Reip. temporibus *ſolidus* dictus eſt, a Græcis *νόμισμα*. *Idem ib.* V. & *Bud. de Aſſe*.

Aurichalcum, ſive Orichalcum, i, *ὀρείχαλκος*, & *ὀρειχάλκιον*, ex cyprium ab aliis, ab aliis coronarium dictum. Sive ſit in rerum natura, & ab auro, & ære componatur, ut quidam putarunt, ſive non, ut ſentit *Scalig. ad Feſtum*, auctoritate maxime Ariſtotelis niſus: certe habitum eſt pro pretioſiſſimo metallo, ipſique auro comparando, aut etiam præponendo, ut habet *Serv. ad Æn.* 12. v. 87. & *Tauhmann. ad Plaut. Curc.* 1. 3. 45. ¶ Rectius tamen ſentire videntur, qui putant, eſſe materiam æri ſimilem, aureo colore infectam, quam vulgo *letonem* dicimus, Ital. *Oricalco*, *Ottone*. *Sueton. in Vitell. c.* 5. Pro auro, & argento ſtamnum, & orichalcum ſuppoſuiſſe. ¶ Non eſt vox hybrida ex lat. *aurum*, & græca *χαλκός* compoſita; ſed vox pura puta græca, ex *ὄρος*, mons, & *χαλκός*, æs. Vulgus autem exiſtimans ex *auro* concinnatam, dixit Auricalchum pro Orichalcum. V. *Feſt.* & *Voſſ. in Etymol.*

Auricilla, æ, dimin. ab auricula, quaſi diminutivum diminutivi. *Catull. epigr.* 25. *ad Thallum*, Thalle, mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula oricilla. Sic emendat *Scalig. oricilla* pro *auricilla*: nam antea legebatur: *hinnula tenella*.

Auricŏlor, oris, adject. *di color d' oro*. *Juvenc. in Matth.* 3. *de baptiſm. Chriſti*: Scinditur auricolor cœli ſeptemplicis æthra.

Auricŏmans, tis, &

Auricŏmus, a, um, comam auream habens *χρυσοκόμης*, *Auſon. Idyll.* 6. v. 11. Crocus auricomans, *Sil. l.* 3. v. 608. Auricomus Batavus. *Valer. Flacc. l.* 4. v. 92. Sol auricomus.

Auricŭla, ſ. 1. *orecchia*, *λοβός*, quamvis diminutivi formam habeat, non tamen parvam aurem ſignificat, ſed exteriorem partem auris, vel mollem illam particulam, quæ etiam infima, vel ima auris appellatur. *Cicer. Q. Fratr.* Auriculam fortaſſe mordicus abſtuliſſet. ¶ Apud *eund. l.* 2. *ad Q. Frat. epiſt. penul.* homo auricula infima mollior, dicitur pro leviſſimo, & nullius ingenii. V. *Eraſm. Chiliad.* Huc ſpectat loc. *Catulli*, quem ſupra attulimus in *Auricilla*. ¶ Ponitur & pro tota aure, ſæpe apud Scriptores, ut *Martial. l.* 3. *epig.* 28. Garris in Auriculam, &c.

Auricularius, o. 1. 2. *da orecchio*, *ὠτικός*, Ger. *das zu den ohren gehört*, Gal. *auriculaire*, Hiſp. *auricular*. *auricularia*, quod ad aures pertinet. Unde auricularium ſpecillum, chirurgorum inſtrumentum, quod curandis auribus adhibetur. *Ulpian. Dig. l.* 50. *tit.* 13. *leg.* 1. Medici, qui certi doloris ſanitatem pollicentur, ut puta ſi auricularius, ſi fiſtulæ, ſi dentium. V. Oricularius.

Aurifer, ra, rum, o. 1. 2. *χρυσοφόρος*, quod fert aurum. Unde aurifera flumina, Tagus in Hiſpania, Padus in Italia, Hebrus in Thracia, Pactolus in Aſia, Ganges in India. ¶ Aurifera arbor. *Cic.* 2. *Tuſc.* Auriferum nemus. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Aurifera terra. *Mart. l.* 10.

Aurifex, ficis, m. 3. *orefice*, צָרַף, Ger. *goldſchmied*, Gal. *orfevre*, Hiſp. *platero*, *χρυσοχόος*, faber auratus, auri laborandi artifex. *Cicer.* 1. *de Orat.* Quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur.

Aurifodina, locus, ubi aurum effoditur, *miniera d' oro*. *Plin. l.* 33. *c.* 4.

Aurifur, m. 3. *rubator d' oro*, *χρυσοκλόπτης*, qui furatur aurum. *Plaut. Pœn.* 5. 55. Mihi hic aurifur eſt. Al. leg. disjunct. *auri fur*.

Auriga, gen. com. *cocchiero*, רכב, Ger. *ein karcher*, *ein furman*, Gal. *charretier*, *cocher*, Hiſp. *carretero*, *cochero*, *ἡνίοχος*, qui currum regit, quaſi curriga, currum agens, vel ab aureis, ideſt frænis. *Aurea* enim frænum erat, quod ad aures equorum religabatur; *orea*, quo ora coercebantur. *Virg.* 12. *Æn.* Circumſtant properi aurigæ. Et *Ovid.* 2. *Metam.* v. 327. *de Phaetonte*. Currus auriga paterni. ¶ Peculiariter aurigæ ſumuntur pro iis, qui in Circenſibus ludis bigis, trigis, vel quadrigis decertabant, qui alio nomine & Quadrigarii, & Agitatores dicti. *Suet. in Calig. c.* 54. Sed aliorum generum artes ſtudioſiſſime, & diverſiſſimas exercuit: Thrax, & Auriga, idemque cantor atque ſaltator. ¶ Pro Gubernatore, *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 3. Aurigam video vela dediſſe rati. ¶ Eſt etiam Auriga Signum Cœleſte ex tredecim ſideribus, alter Erichthonius, vel Erichtheus. V. *Erichthonius*. Adject. etiam uſurpatur, ut aurigis coloribus. *Tertull. de Spect. c.* 9. h. e. aurigarum. Aurigamque ſororem. *Virg. Æn.* 12. v. 918. Ad quem loc. V. *de la Cerda*.

Aurigarius, m. 2. qui in Circo aurigatur. *Suet. Ner. c.* 5. Mercede palmarum aurigarios fraudaverit.

Aurigatio, onis, ſ. 3. *ἡνιοχεία*, verbale. *Gell. l.* 7. *c.* 8. Luſus, geſtationes, aurigationes refert.

Aurigator, oris, m. 3. auriga. *Avien. in Phænom.* v. 495. Aurigatorum par ſit quoque cura videre. De ſidere loquitur.

Aurigĕna, æ, quaſi auro genitus. *Sidon. Apollin. carm.* 6. Cum matrem impleret filius aurigena. *h. e.* Perſeus Danaes filius ab Jove in auream pluviam mutato genitus.

Auriger, a, um, *χρυσοφόρος*, idem quod aurifer. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. *in prosa.* Auriger Taurus, h. e. cœleſte ſidus hujus nominis. Et aurigeræ caput arboris, *Val. Flac. l.* 8. v. 110.

Aurigo, as, a. 1. *guidar cocchj*, *ἡνιοχέω*. *Suet. in Ner. c.* 24. Ipſe aurigare, atque etiam ſpectari voluit. *Idem Calig. c.* 54.

Aurigor, aris, d. 1. idem quod aurigo. *Varro* apud *Non.* 2. 14. Natura aurigatur, non neceſſitudo. Al. aliter legunt.

Aurilegŭlus, i, *χρυσολόγος*, qui auri grana ex arena colligit. *L.* 11. *Cod. tit.* 6. *de metallariis*. Vet. Gloſſa expon. *χρυσολόγος*, aurifur.

Auripigmentum, ti, n. 2. *orpimento*, Ger. *operment*, Gal. *orpin*, *orpiment*, Hiſp. *orpimento*, *ἀρσενικόν*, genus coloris, quod in Syria invenitur, in ſumma tellure, auri ſplendore, ſoli fragile, lapidum ſpecularium ſimilitudine. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Sic *Vitruv. l.* 7. *c.* 11.

Auris, is, f. 3. & in plur. aures, *gli orecchi*, *le orecchie*, אֹזֶן, Ger. *ohr*, Gall. *oreille*, Hiſp. *oreja*, τὰ οὖτα. Duo membra capitis, per quæ voces, & ſonos haurimus: dicta ab aura, per quam ſonos recipimus, vel ab hauriendo, vel ab *audiendo*, vox, ut ſint aures quaſi audes. *Ter. And.* 5. 4. 31. Arrige aures, Pamphile. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 50. Eſt boni Oratoris, multa auribus accepiſſe. ¶ *In aurem, in aure, ad aurem*, eſt ſecreto, *ſecretamente*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. v. 9. *Juv.* 11. 59. *Cic.* 2. *de Fin.* 21. ¶ Canere ſurdis auribus, a *Livio* dicitur tanquam proverbium: hoc eſt, tempus terere, obſtinatis verba facere. ¶ Dormire in utramque aurem, h. e. ſummæ ſecuritate, *Ter. Heaut.* 2. 3. 101. ¶ Servire auribus, & dare auribus, pro adulari, illud *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 27. hoc *Cicer. l.* 12. *Fam. ep.* 16. ¶ Aurem vellere admonendi cauſa *Virg. Ecl.* 6. Eſt enim in auribus memoriæ locus, ut ſcribit *Plin. l.* 11. *c.* 45. Tractum ab anteſtantibus, qui anteſtandi mnæm auriculam tangebant cum hoc verbo Memento. ¶ Auris rimoſa, apud *Horat.* dicitur de eo, qui neſcit audita cuſtodire. ¶ Aures etiam pro judicio ſumuntur. *Horat. de arte poet.* v. 386. Si quid tamen olim ſcripſeris, in Metii deſcendat judicis aures. h. e. ab eo probetur. Sic *Mart. l.* 6. *epig.* 1. Libellum aure diligenti tergere: h. e. accurato judicio examinare. ¶ Aures etiam in rebus inanimis dicuntur anſæ ſc. quibus rem aliquam apprehendimus, *maneo*. *Virg.* 1. *Georg.* Binæ aures duplici aptantur dentalia dorſo.

Auriſcalpium, ii, *ſtuzzicorecchi*, *ὠτολαβίς*, inſtrumentum, quo aures purgantur. *Scribon. Larg. l.* 6. *c.* 7. Auriſcalpium lana molli involvitur.

Auriſcus, a, um, o. 3. 2. *orecchiuto*, Ger. *der groſſe ohren hat*, Gal. *qui a grandes, ou bonnes oreilles*, Hiſp. *orejudo*, *ὠτώδης*, qui magnas habet aures. *Virg.* 3. *Æn.* Auritoſque ſequi lepores. ¶ Auritus item, qui bene audit. *Horat. l.* 1. *Carm.* Doctus auritas fidibus canoris ducere quercus. ¶ Auritus populus apud *Plaut. in Aſin.* aures intentas habens. ¶ Auritum ſubſtant. pro lepore poſuit *Avien. in Arat.* v. 788. Auritum primis emittit gurges ab undis. ¶ Auritus teſtis, *teſtimonio d' udire* apud *Plaut. Truc.* 2. 6. 8. Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem. ¶ Auritulus diminut. eſt in *Phædro l.* 1. *fab.* 11. ubi alii aliter.

Aurivomus, a, um, qui aurum fulgorem vomit, ut caſſis aurivoma apud *Silium l.* 4. v. 518. ſed alii leg. *auricoma*.

Auro, as, are, *indorare*, *χρυσόω*, auro obduco, inauro. *Tertull. de corona Mil. c.* 12. Hinc auratur lamulis. Al. leg. *inauratur*.

Auroclavātus, a, um, aureis clavis diſtinctus. *Vopiſc. in Tacit. c.* 11. Auroclavatis veſtibus item interdixit.

Aurōra, æ. *aurora*, *alba*, diluculum, שחר, Ger. *die morgenrothe*, Gal. *aurore*, Hiſp. *aurora*, *alva*, *ἠώς*, prima lux, qua ſub ſolis adventum aer illuſtratur, ab *αὔρα*, ſplendor, quia Cœlum tunc rutuli, & aurei ſit coloris. *Virg. Æn.* 3. v. 521. Jamque rubeſcebat ſtellis aurora fugatis. ¶ Auroram etiam *diluculum* nuncupavere, quod tunc aer luceſcere incipiat. ¶ Poetæ fingunt, Auroram eſſe filiam Titanis, ideſt Solis, & Terræ, Tithoni conjugem, & matrem Memnonis, quæ quod maritum habeat ſenem, relicto ejus cubili, ortum Solis anteverſit.

Auroſus, a, um, auro plenus, *χρυσοφόρος*. *Pallad. l.* 1. *c.* 5. Auroſi pulveris lapidoſa macies. *Lamprid. Heliog. c.* 31. Auroſa arena.

Aurūgino, as, n. 1. *eſſer iterico*, aurugine laboro. *Terr. de anim. c.* 16.

Aurūgo, inis, ſ. *itterizia*, morbus regius, ita dictus ab auri colore. *Scribon. Larg. compoſ.* 110. & 137.

Aurĭla, æ, dimin. ab aura. *Terr. de anim. c.* 28. & *Hieron. epiſt.* 141.

Aurulentus, a, um, aureum colorem habens. *Prudent. Periſteph.* 6. v. 49.

Aurum, ri, n. 2. *oro*, זהב, Ger. *gold*, Gal. *or*, Hiſp. *oro*, *χρυσός*, pretioſiſſimum omnium metallorum, ab *αὔριον*, vel *αὔρα*, quo nomine ſplendor ſignificatur, vel ab אוֹר, flamma, ignis. *Cic. de Sen.* Eis, qui haberent aurum, imperare. ¶ Sumitur aliquando pro ornamento muliebri, *Ter. in Eun. a.* 4 *ſc.* 1. Interea aurum ſibi clam mulier demit. ¶ Aurum factum dicitur, quod artificis manu aliquem in uſum eſt elaboratum. *Ulpianus L. Q. Mutius*, *ff. de auro*, *& arg. leg.* Cui aurum, vel argentum factum legatum eſt, ſi fractum, vel colliſum fuerit, non continetur. Servius enim exiſtimat, aurum, vel argentum factum id videri, quo commode uti poſſumus. ¶ Huic opponitur aurum infectum, hoc eſt, rude, & non elaboratum. *Virg. Æn.* 10. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. ¶ Aurum ſignatum eſt pecunia, quæ ex auro cuſa eſt. Sed in eadem ſignificatione legimus aurum abſolute poſitum ſine ulla adjectione. *Plaut. Aul.* Edodio aulam auri plenam. *Virg.* 3. *Æn.* Auri ſacra fames. ¶ Aurum coronarium erat, quod Imperatori triumphaturo in ceronam decernebatur. Triumphalis enim corona, quæ antiquitus ex lauro fiebat, poſtea ex auro fieri cœpit. *Cic. Agrar.* 1. Ex auro coronario ad X Viros referri jubet id, quod &c. V. *Gell. l.* 5. *c.* 6. ¶ Aurum coronatum, pro corona aurea. *Stat. l.* 3. *Sylva* 4. Sic ibidem aurum gemmatum, pro auro gemmis intexto. ¶ Sumitur etiam pro rebus auro confectis. *Juvenal. ſat.* 1. Ventilat æſtivum digitis ſudantibus aurum: hoc eſt annulum. *Stat. Theb.* 5. Vacuare aurum mero: hoc eſt poculum. ¶ Aurum Toloſanum proverb. dicitur, ut apud *Gell. l.* 3. *c.* 6. hoc eſt aurum poſſeſſori funeſtum, quod in direptione Toloſæ, qui aurum ex templis furripuere, miſero exitu perierint. ¶ Aliquando *aurum* ponitur pro ſplendore, aut fulgore *Valer. Flacc.* 5. 369. ſævo cum non aſcenditur auro. *Ovid. Met.* 9. 688. ſpicis nitido flaventibus auro.

Aurunca, æ, Latii urbs, patria Tumi Satyrici Poetæ. *Juven. ſat.* 1. v. 19. Cur tamen hoc potius libeat decurrere campo, per quem magnus equos Auruncæ flexit alumnus. Poſſunt tamen ibi intelligi & *Livius* & *Silius*. nam & ipſi Satyrarum ſcriptores, & ex eadem Urbe fuere. Lucilium deſignari vult *Scalig. Lect. Auſon. l.* 2. *c.* 11.

Aurunci, pop. Latii, ubi nunc pars Terræ Laboris a Terracina ad Lirim fl. in R. Neapolitano, quorum urbs *Aurunca* condita ab Auſone fil. Ulyſſis, & Calypſus.

Auſa, ſ. 1. *Vich*, & *Vico de Auſona*, urbs exc. Hiſp. Cit. in Catalaunia, cui Vicus ſucceſſit urbs E. ſub A. Tarrac. Pop. Auſetani.

Auſcaripĕdam dixerunt Veteres pro vermiculo piloſo, qui ſolet in fronde naſci cum multis pedibus. *Var. l.* 6. *de L. L.*

Auſci, Auſcii, Auſcenſes, pop. Aquitaniæ, quorum urbs Auſcii, Auxis, Clara, Auguſta Auxiorum, Auxitana urbs, *Aux*, *Auſch*, A. caput Com. Armeniaci in Vaſconia, a Toloſa 11. l. in Occ. ab Agenno 8. in Auſt.

Auſcŭlor, d. 1. *baciare*, pro oſculor, apud Veteres, ab *auſculum* pro oſculum. *Feſtus*.

Auſcultatio, onis, auditio, *ἀκρόασις*, *l' aſcoltare*. *Plaut. Rud.* 2. 6. 18. Quid mihi ſceleſto tibi erat auſcultatio? *Seneca* ad vitium tranſtulit, *de Tranquill. animi*, *c.* 12. Ex hoc malo dependet teterrimum vitium, auſcultatio, & publicorum ſecretorum inquiſitio &c.

Auſcultator, oris, *ascoltatore*, auditor, *aſcoltatore*, *uditore*. *Cic. Parrit. c.* 3. Auſcultator eſt modo, qui audit. ¶ Item qui obtemperat. *Apulej. Met.* 7. Mandati ſervus auſcultator.

Auſcultatus, us, ui, m. 4. idem quod auſcultatio. *Apul. l.* 6. *p.* 178. Nec auſcultatu ponitendo diligenter inſtructa illa ceſſavit. *Falg. Virgil. Conſin. p.* 142. Quæ grammatici diſtrahunt puerilibus auſcultatibus.

Auſculto, as, avi, atum, are, *udire*, *aſcoltare*, שָׁמַע, הִסְבִּין, Ger. *zuhören*, *gehorchen*, *aufmercken*, Gal. *ouir*, *ecouter*, Hiſp. *oyr*, *eſcuchar*, *d'cir*, *παρακούω*, audio, quaſi aure occulto. Veteres enim *auſer* (unde audio) & *auſi*, & *aures* dicebant. Auſcultamus igitur, quæ in auribus velut defigimus, recondimus. Quare auſcultare & majus eſt, quam audire: nam quæ leviter ad aures admittimus, audire dicimur. Cato apud *Gell. l.* 1. *c.* 15. Itaque auditis, non auſcultatis, tanquam pharmacopolam. ¶ Eſt etiam obtemperare. *Varro de L. L. l.* 5. *c.* 8. Hi auſcultare dicuntur, qui auditis parent. ¶ In hac ſignificatione dativo jungitur. *Terent. And.* 1. 3. 4. Pamphilum ne adjutem, an auſcultem ſeni? ¶ Eſt etiam clam, & ex inſidiis audire, atque captare aliorum ſermones. Hinc Auſcultare ab oſtio, ad fores. *Plaut. Merc.* 2. 4. 9. & *Trucul.* 1. 2. *in princ.*

Auſim, auſis, auſit, *τολμήσω*, ponitur pro audeam, audeas, audeat. *Liv. in proœm. l.* 1. Nec ſi ſciam, dicere auſim.

Auſon, is, & in plur. Auſŏnes, Auſoniæ populi. V. Auſonius.

Auſonia, *αὐσονία*, regio Campaniæ, inter Cales & Beneventum, in qua Capua metr. Ab Auſone fil. Ulyſſis, & Calypſus. Pop. Auſones, Auruncis finitimi. ¶ Hoc etiam nomine Calabria in Magna Græcia, & Brutiis dicta eſt. ¶ Olim Auſonia dicebatur omnis Italia, quæ Apennino finitur.

Ausonianus, a, um, ad Ausonium pertinens. *Fulgent. l. 1. Mythol. fab. m.* 23 : Fabula Ausoniana.

Ausonidæ, arum, Ausonii. *Virg.* 10. *Æn. vers.* 563. Ditissimus agri Qui fuit Ausonidum. ¶ Pro Romanis potuit *Lucan. l.* 9. *v.* 999.

Ausonis, idis, adject. femin. tam de rebus, quam de personis. *Sil. l.* 9. *v.* 187. Pater ipse superbus æquarum Ausonidum Eridanus. Et *Avien. in Periegesi, v.* 308. Ausonis hanc duro vastavit dextera bello, Ausonis invicti gens roboris.

Ausonium mare, αὐσόνιον πέλαγος, idem, ac Siculum, quod Ausoniam alluit, hoc est Brutios, & Magnam Græciam, inter Tyrrhenum, quod ad fretum Siculum terminatur, & Jonium, quod alluit Salentinos, seu pars maris Jonii a prom. Japygio in Mer. usque ad Siciliam.

Ausonius, a, um, adject. ad Ausoniam pertinens: ut Terra Ausonia, mare Ausonium. *Virg.* 4. *Æn. v.* 349. *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Ausonius, Grammaticus & Rhetor sui temporis doctissimus floruit A. C. 379.

Auspex, icis, *m.* 3. *prænosticator*, קוסם, Ger. *vogelseher*, Gal. *auspice*, Hisp. *adevino, silvanúvec*, a spiciendis, sive inspiciendis avibus dictus, est idem, ac augur, qui auspiciis præest, vel qui ex avium volatu, cantu, aut pastu futura divinat, *Cic. Att. l.* 1. Latores, & auspices legis curiatæ. ¶ Hinc etiam dicti sunt Auspices, qui nuptiis contrahendis præerant, a patre sponsi adhibiti, quemadmodum pronubæ a patre sponsæ, quod de nuptiarum successu auspicia inirent. Unde apud *Suet.* legimus, Sporum puerum Neroni nuptum, dote inter Auspices constituta. ¶ Auspicem præterea vocamus, cujus ductu, & auctoritate rei aliquid gerimus. *Hor. l.* 1. *Car.* Nil desperandum est Teucro duce, & auspice Teucro.

Auspicabilis, le, adject. bonum præbens auspicium. *Arnob. l.* 4. *p.* 129. Et auspicabile ducitis, & optatis.

Auspicalis, le, o. 3. *augurale*, οἰωνοσκοπικὸς, quod ad auspicium pertinet, ut Auspicalis piscis, qui aliquid significat futurum. *Plin. l.* 32. *c.* 1.

Auspicaliter, adverb. auspicato. *Hygin. de Limitib. p.* 153. Posita auspicaliter groma.

Auspicato, adv. *avventurosamente, in buona ora*, Gal. *a la bonne heure*, Hisp. *con buena dicha*, idem, quod augurato, bono auspicio, avibus addicentibus. *Cic.* 2. *de Div.* Romulus urbem auspicato condidit. ¶ Sumitur nonnunquam pro feliciter, *felicemente. Ter. And.* 4. 5. 12. Haud auspicato me huc appuli. *Plin.* 7. 9. Auspicatius, enecta parente gignuntur.

Auspicatus, a, um, nom. ex particip. passiva signif. ex Activo Auspicare, captis auspiciis factus, felix, prosper, confectus. *Cic. pro Rabir. c.* 2. Auspicato in loco. ¶ Cum autem felicia putentur quæ secundum auspicia fiunt, hinc auspicatus ponitur pro felici, & prospero, ut dictum est. *Catull. Carm.* 46. Quis ullos homines beatiores Vidit? quis Venerem auspicatiorem? *Justin. l.* 18. *c.* 5. *n.* 7. Urbs toto orbe auspicatissima.

Auspicium, cii, *n.* 2. ab aspiciendis avibus, augurium, *auspicio*, Ger. *vogelschauung*, Gal. *auspice*, Hisp. *auspicio, adevinanza*, avium observatio, quemadmodum volarent, & canerent, unde cognoscebatur, agendum esset, necne. Dictum est, quasi *avispicium*, ab avis, & aspicio. ¶ Sumitur etiam latius, ut ad alia divinandi genera extendatur. *Cicer.* 1. *de Div.* Fulmen optimum auspicium habetur, si sinistrum fuerit. ¶ Ponitur & pro ductu, & fortuna, *fortuna*, quia dux belli, antequam iret in expeditionem, & antequam res gereret, auspicia capere solebat. *Virg.* 6. *Æneid.* En hujus nate auspiciis illa inclyta Roma Imperium terris, animos æquabit Olympo. ¶ Auspicium, & augurium idem sunt. Nam dicebatur auspicium respectu eorum, qui aves aspicerent, augurium respectu avium, quæ aspicerentur. Sed distingui etiam possunt, quia auspicium ad oculos, augurium ad aures pertinet. Est enim augurium quasi avigarrium. Aliam differentiam affert *Serv. ad* 4. *Æn.* ubi ait: Auspicia omnium rerum sunt, auguria certarum. Auspicari enim cuivis, etiam peregre, licet: augurium agere, nisi in patriis sedibus non licet. ¶ De variis Auspiciorum generibus V. *Heroman. l.* 6. *Observat. c.* 11. *Polyd. Virgil. l.* 1. *de Prodig. & Freinsheim. ad Curt. l.* 7. *c.* 7. *num.* 10. & *l.* 9. *c.* 4. *n.* 22. ¶ Auspicium nonnunquam accipitur pro imperio, ac potestate, quam Magistratus habebant, & Imperatores. Hinc Ver. Gloss. auspicium ἀρχὴ, exponit. *Plaut. Amph.* 1. 1. 36. Expugnatum est oppidum imperio, atque auspiciis heri mei. *Liv. l.* 4. *c. ult.* Tib. Gracchi Consulis imperio, auspicioque exercitus Pop. Rom. Sardiniam subegit. Quamquam vero hisce, & sexcentis aliis exemplis imperium, ductus, auspicium conjungantur, tanquam synonyma, auspicium tamen non raro a cæteris distinguendum est. Nam possunt habere ductum, ac imperium, qui auspicium non habent: & possunt aliqui auspicio suo rem gerere, cum ductus & imperium penes alios est. Nempe ducendi belli, exercitibus imperandi potestatem obtinent Legati, Ducesque, qui in expeditionem aliquam mittuntur: at ipsum auspicium, h. e. summa rerum apud Principem est etiam absentem. Tum itaque res geri dicuntur Legatorum ductu, & imperio; at auspicio Principis. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 41. Ob recepta signa cum Varo amissa, ductu Germanici, auspiciis Tiberii &c. Quod si Princeps ipse ad bellum gerendum proficiscatur, tum & ductum, & imperium, & auspicium habere dicitur. *Curt. l.* 9. *c.* 6. *n.* 9. Alexandri auspicium atque imperium secuti amici ejus. ¶ Auspicium pro libero privati hominis arbitrio, potuit *Virg.* 4. *Æn. v.* 340. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis. ¶ Pro cujusque rei initio, *Justin. l.* 26. 2. 2. A parricidio incipere auspicia belli. Sic auspicia castrorum, *Stat. S. Sylv.* 2. 9. Auspicia regni, *Justin. l.* 27. 1. 1.

Auspico, as, *n.* 1. antiqui dixerunt, pro auspicor. *Plaut. in Pers.* 4. 6. 7. Ego auspicavi in hunc diem. *Id. in Rud.* 3. 4. 12. Non hodie illi auspicavi rei. *Id. Stich.* 3. 2. 96. Auspicare mustellam. *h. e.* mustellam sumere in auspicium. Adde *Gell. l.* 3. *c.* 2. & *l.* 13. *c.* 14.

Auspicor, aris, d. 1. de Cœlo servo, auspicium ago, *augurare*, Ger. *vogelsagen*, Gal. *deviner, commencer*, Hisp. *adevinar, comencar, ciuuruxoviu*, est auspicia sumere, idest, ex avium inspectione divinare. *Cic. de nat. Deor.* 2. 4. Gracchus, cum pomerium transiret, auspicari est oblitus. ¶ Et, quia veteres nihil rei magnæ, nisi auspicato, ordiebantur, fit, ut auspicari dicamus pro incipere, *commencer*. *Suet. in Aug.* Militiam auspicantibus præfecturas alarum dedit. ¶ Porro credebant Veteres, quidquid inchoarent operis initio anni, id toto illo anno feliciter processurum. Quare eo die v. g. Kal. Jan. suam quisque artem leviter, & tantum boni ominis causa tractare solebat: atque idipsum cum facerent, auspicari dicebantur. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Per hos quoque dies abstinent terrenis operibus religiosiores agricolæ; ita tamen ut ipsis Kal. Jan. auspicandi causa omne genus operis instaurent. Sic de Druso præterito urbis *Tacit. Ann.* 4. *c.* 36. Auspicandi causa tribunal ingredius. V. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 255. *& segq.*

Ausellus, parvus, & levis Auster. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 229.

Auster, m. 2. *vento Ostro*, תימן, Ger. *Sudwind*, Gal. *Sud*, Hisp. *Austro, nóto*, ventus meridionalis, humidus, & calidus, ab αὔω, sicco, uro. Græce νότος appellatur, quoniam νοτὶς Latine humor dicitur. *Virg.* 4. *Georg.* Frigidus ut quondam sylvis immurmurat Auster. ¶ Aliquando ponitur pro regionibus meridionalibus. *Plin.* 2. 9. ¶ *Auster* pro *austerus* V. Austerus.

Austère, dure, duriter, severe, *acerbamente, austeramente*, Germ. *ernsthaftiglich*, Gall. *austerement*, Hisp. *austeramente. Cic. pro Mur. c.* 35. Agit mecum austere, & Stoice Cato.

Austeritas, atis, f. 3. *austerità, severità*, σκληρότης, qualitas contraria suavitati. *Quint. l.* 2. *c.* 2. Non austeritas ejus tristis, non dissoluta sit comitas. *Plin.* non semel austeritatem coloribus tribuit, ut *l.* 35. *c.* 10. ubi ait. Eadem res nimis floridis coloribus austeritatem occulte daret. V. Austerus. ¶ In Plur. numero habet *Pallad.* 1. 35.

Austerulus, a, um, adject. diminut. ab austerus. *Apul. in Florid. num.* 20. Musteum dulcem, dialecticæ austerulam.

Austerus, a, um, o. 1. 2. acer, asper, inimitis, barbarus, nimium severus, & acerbus, *acerbo, aspro*, קשה, Ger. *sauer*, Gal. *austere*, Hisp. *austero, αὐστηρὸς*, qualis est sapor fructuum, qui nondum plenam maturitatem sunt consecuti (dicta ab verbo ἕω ut docet *Gal. l.* 3. *de facult. simpl.*) tanquam minus a mixto: Utraque enim gustata astringant, & contrahunt linguam, acinus tamen cum exasperant, quæ austera sunt. Hinc austerum vinum dicimus. *Cels. l.* 3. *c.* 6. ¶ Per translationem accipitur pro severo. *Prop. l.* 2. *Eleg.* Qui volet austeros arte ferire viros. ¶ Et pro duro, molesto, *noioso*. *Horat. in Ser. l.* 2. *sat.* 2. Molliter austerum studio fallente laborem. Homo austerus apud *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 25. ¶ Etiam color dici videtur austerus. *Plin. l.* 35. *c.* 6. hoc est lucens obscurius. ¶ Comparat. *austerior* apud *Colum. l.* 12. *c.* 12. & 39. Superlat. *austerissimus*, apud *Scribon. Larg. compos.* 142. ¶ *Auster* in recto casu singulari, *Scribon. Larg. compos.* 188. Gallus auster, & subamarus.

Australis, le, ad Austrum pertinens, meridionalis, *australe, meridionale, sévos. Ovid.* 4. *de Pont. el.* 4. dies australibus humida nimbis. *Cic. Somn. Scip.* Duo sunt habitabiles, quorum Australis ille, in quo &c.

Austriter, a, um, adject. poeticum, austrum ferens, nimbosus. *Sil. l.* 12. *v.* 2. Austrifero nebulosam vertice frontem immitis condebat hyems.

Austrinus, a, um, idem quod Australis. Austrinum Cœlum pro nebuloso, *Plin. l.* 16. *c.* 26. Et Austrinus dies eodem sensu. *Colum. l.* 11. *c.* 2.

Austroafricus, i, m. *Δυσνότος*, ventus Africo, & Austro utrinque junctus. *Virtus lapis* apud *Gruter. pag.* 137.

Ausum, i, *n.* 2. *azzardo, attentato, impresa*, τόλμημα, factum quod quis audet, aut sustinet aggredi. *Virg. Æn.* 6. *v.* 624. Ausi omnes immane nefas, ausoque potiti. *Ovid. epist.* 14. *v.* 49. crudelia ausa. Et *Met.* 2. *v.* 328. excidere ausis: quod dicimus, cum conatus nostri non succedunt.

Ausus, a, um, activa signif. ab audeo. *Liv. l.* 26. *c.* 40. Exules, obærati, capitalia ausi plerique. ¶ Passive *ausa res* dicitur, quam quis facere ausus est. *Tacit. Ann.* 3. 67. Ausis ad Cæsarem codicillis, quibus invidiam, & preces miscuerat. *Apulej. in Florid. n.* 7. (*al. l.* 1.) Multa sublimia facinora vel belli ausa, vel domi provisa.

Ausus, us, m. idem quod ausum. *Flacc. l.* 3. *Argon. v.* 613. Jamque moræ impatiens cunctantes increpat ausus Tiphis.

Aut, *ουτε, ουτεραμεντε*, ειτ, Ger. *oder*, Gal. *ou*, Hisp. *o*, ὴ, vel conjunctio separativa, *Virg.* 4. *Georg.* Aut omera accipiunt venientum. ¶ Si semel subjiciatur, diminutiva est. *Virg.* 1. *Æn. v.* 69. Aut age diversas. Quod enim gravissimum erat, Juno primum optabat, ut scilicet submersas puppes obrueret, aut si id gravius videretur, ut saltem in partes diversas dissiceret. ¶ Aliquando hortativa. *Virg.* 9. *Æn. v.* 495. Aut tu, magne pater Divum, miserere. ¶ Aliquando conjunctiva. *Id. Æn.* 1. *v.* 414. Molirive moras, aut veniendi discere causas. ¶ Aliquando comminativa. *Id. Ecleg.* 7. Nymphæ noster amor Libethrides, aut mihi carmen, quale meo Codro, concedite, Aut hic arguta sacra pendebit fistula pinu. ¶ Conjungitur cum particulis *vero*, & *etiam*, elegantiæ causa. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 17. Sed si quis effet, aut etiam fuisset: aut vero si posset, tu esses profecto. ¶ Aut pro an, habet *Plaut. Aulul.* 2. 6. 11. Cenæ ne causa, aut tuæ mercedis gratia postulas &c.

Autem, *μα, ποί*, ΔΕΒ, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hisp. *mas*, ἀλ, sed, verum, conjunctio subjunctiva, quæ semper postponitur. *Cic.* 1. *de Orat.* Verborum autem licentia liberior. ¶ Servit aliquando correctioni. *Cic. ad Attic. l.* 12. *ep.* 42. Ferendus tibi meus error, ferendus autem? immo vero etiam adjuvandus. ¶ Ecce autem, Porro autem, Tum autem, idest Præterea. *Ter. Phorm.* 1. 5. 34. & alibi. ¶ Dicimus etiam, Et autem, sed rarius. *Sueton. Aug. c.* 73. Et forensia autem, & calceos nunquam habuit. Adde *Lucret. l.* 1. *v.* 1077. & *Quintil. l.* 4. *c.* 1.

Authenta, æ, m. αὐθέντης, dominus, auctor. *Fulgent. in comm. Virg.*

Authenticus, o. 1. 2. *autentico, approbato*, αὐθεντικὸς, habens auctoritatem. Nam αὐθέντης author est, αὐθεντία authoritas. Hinc authentica scripta, vulgo originalia, & lex authentica, & decretum authenticum, quod auctorum auctoritate comprobatum est. *Ulpian. l.* 4. *Dig. Famil. erciscund.*

Authepsa, æ, m. αὐθέψης, ollæ æneæ fuit genus duos habentis fundos, quorum inferiori ignis culus superimponebatur, superiori sive interiori cibi, qui coquendi essent, ab αὐτὸς, ipse, & ἕψω, coquo, quod per se cibos coqueret, non indigens externo foculo. Sed alii intelligunt vas illud, quod in mensis solet patinis supponi, ne cibi refrigerentur, ab αὐτὸ, ruinus, & ἕψω, coquo, *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 46. *Lamprid. Heliogab. c.* 19.

Author cum derivat. V. Auctor.

Autochthones, indigenæ, nimirumque aliarum gentium adventu, & hospitiis mixti, ut *Tacit. Germ.* 2. 1. describit: velut nati ex ipsa terra, αὐτόχθονες, γηγενεῖς, ἐδαφογενεῖς. ¶ *Apulej. l.* 11. *Metam.* Autochthones Attici Cecropium Minervam nominant.

Autographus, a, um, αὐτόγραφος, propria manu scriptus, *scritto di propria mano. Suet. Aug. c.* 71. Nec id dubium est, autographa quadam epistola. Et *c.* 87. Literæ ipsius autographæ ostentant. ¶ Autographum, i, n. absolute pro scripto autographo. *Symmach. l.* 3. *ep.* 1. Vetustatis exemplar de autographo tuo sumere.

Autolôles, m. 3. pop. Africæ, vel Libyæ, Numidis, & Getulis finitimi, in Mauritaniæ fin. inter Salam fl. & Atlantem M.

Autolycus, i, αὐτόλυκος, Mercurii filius, & avus maternus Ulyssis, artificiis furtorum clarus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 59. Non fuit Autolyci tam pisceata manus.

Automăta, αὐτόματα, ultronea, vel suæ sponte, qualia sunt instrumenta arte mechanica ita subtiliter constructa, ut sua sponte nulla apparente causa moveantur, ut horologia, & machinæ versatiles. Hæc vox est apud *Suet. in Claud. c.* 44. latinis literis scripta.

Automatarius, a, um. Ita *Ulp. l.* 41. *l.* 1. *de leg. & fideicom. automatarii* dixit, subaudi opera. ¶ Automatarius faber, reperitur in vet. lapide apud *Gruter. p.* 642. & apud *Torrent. ad Sueton. Claud. c.* 44.

Automĕdon, ontis, αὐτομέδων, auriga Achillis. *Virg. Æn.* 2. *v.* 477. Equorum agitator Achillis Armiger Automedon. ¶ Ponitur & pro quovis auriga. *Juven. sat.* 1. *v.* 61.

Autonŏe, f. 1. filia Cadmi, & Hermiones, uxor Aristæi, mater Actæonis, qui ab illa Autonoeius vocatur. *Juven. Sat.* 6. *v.* 72.

Autonoeius, a, um, ad Autonoem pertinens, ut Autonoeius heros, h. e. Actæon. *Ovid. Met.* 3. *v.* 198.

Autopyros, i, mas. *pane di tutta farina*, panis ex tritico, cui aut nihil, aut sane levissime furfures sunt adempti. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Autumnal, pro autumnale, ut capital pro capitale. *Varr.* apud *Charis. l.* 1. Equinoctium autumnal.

Autumnalis, le, adject. ad autumnum pertinens, *autunnale, φθινωρὶς, Colum. l.* 4. *c.* 9. Putatio autumnalis. *Liv. l.* 31. *c.* 47. Æquinoctium autumnale.

Autumnesco, is, escere, verbum inchoativum ab Autumno. *Martian. Capel. l.* 6.

Autumnĭtas, atis, autumni tempus, *φθινωρὶς, tempo di autunno. Cato R. R. c.* 5. Circum oleas autumnitate ablaqueato. Et *c.* 155. prima autumnitate, cum pluvia est. ¶ Ponitur & pro vindemia, seu proventu autumni. *Arnob. l.* 2. *p.* 12. Ex olivis vestris, atque vinetis plenam faciunt autumnitatem fundi. Adde *Symmach. l.* 3. *ep.* 23.

Autumno, as, are, dicimus, ut vernare, hyemare. *Plin. l.* 2. *c.* 50. Semper quodammodo vernat, vel autumnat. Et *cap.* 47. Corus autumnat: huic contrarius est Vulturnus.

Autumnus, & auctumnus, i, m. 2. *autunno*, חורף, Ger. *herbst*, Gal. *l'automne*, Hisp. *otono, ὀπώρα*, una ex quatuor anni partibus, inter æstatem, & hyemem media, ab augendo, quod tum coactis agrorum fructibus opes maxime augentur, ut ait *Fest.* & *Voss. Ovid.* 2. *Art. am. v.* 318. Sæpe sub autumno, cum formosissimus annus. ¶ Quandoque accipitur pro autumni fructibus. *Virg. Georg.* 2. *v.* 5. Pampineo gravidus autumno Floret ager. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 57. Fragrat tecta fenibus autumnis. *hoc est* vino vetere. ¶ Reperitur etiam *autumum*, i, n. *Charisius l.* 1. & *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 23.

Autumnus, a, um, adject. autumnalis, ad autumnum pertinens, *φθινωρὸς, autunnale. Ovid. Met.* 3. *v.* 728. Autumnum frigus. *Gell. l.* 19. *c.* 7. Autumnum tempestatem.

Autumo, as, a. 1. dico, opinor, censeo, puto, *stimare, affermare*, חשב, Ger. *hal-*

Balſam, *ſobetzen*, Gal. *eſtimer*, *priſer*, Hiſp. *apreciar*, *o penſar*, Ἐκτιμᾶν, ex ab, & æſtimo, vel ab auctor tibi ſum. *Cic. in Top.* Bene quam meritam eſſe autumas, dicis male meteri. *Ter. Prol. Heaut.* Neque ſe id pigere, & deinde factarum autumat. *Plaut. Capt.* 4. 2. 110. Si vera autumas, *h. e.* dicis, prædicas. ¶ Pro æſtimare, ſeu ponderare, *ſtimare*, *peſare*. *Plaut. Men.* 5. 2. 7. Res ſi autumem omnes, nimis longus ſermo fit. Et paſſive *Pœn.* 1. 2. 32. Quaſi falſa muriatica eſſe autumentur.

Avulſio, onis, verbal. ab avello, avellendi actus, *avèlzmenta*, *ſtaccamento*, *ſtrappata*. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Arbores aut ſeminæ proveniunt, aut plantis radicis, aut propagine, aut avulſione &c. Adde *lib.* 19. *c.* 7.

Avulſor, oris, qui avellit, Ἐκτιλτὴς. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Spongiæ ubi avulſorem ſentiere, contractæ multo difficilius abſtrahuntur.

Avulſus, a, um, nom. ex particip. ἀνάσπαστος, *ſbarbato*, *ſpiccato*, *ſtrappato*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 558. Avulſum humeris caput. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 8. *v.* 89. Leporum avulſi armi. *Cic. pro Domo cap. penult.* Avulſus a meis.

Avunculus, m. 2. *zio dal lato de madre*, Germ. *oheim*, Gal. *oncle*, Hiſp. *tio*, μητράδελφος, matris mex frater, ſic dictus, quod æque tertius a me, ut avus. eſt, ſed non eadem juris, ideoque vocabuli facta diminutio eſt, perinde ac minor avus, vel quod avi locum teneat, & proximitate tueatur ſororis ſuæ, quemadmodum frater patris a patre patruus, πατράδελφος, θεῖος, unde θεῖα, appellatur, quod ſit quaſi alter pater. *Cic. 3. Fin. c.* 2. Eam controverſiam dijudicabis, quæ mihi fuit cum avunculo tuo. ¶ Aliquando maritus ſororis matris tiæ appellatur, ut apud *Senec. de Conſol. ad Helv. c.* 17. ¶ Sic Fratris vocabulum quandoque ad patrueles transfertur. ¶ Avunculus magnus eſt aviæ frater. *Cic. de cl. Orat. c.* 61. Idemque dicitur Avunculus major a *Velleio Pat. l.* 2. *c.* 59. & a *Sueton. in Aug. c.* 7. Ita enim vocant Julium Cæſ. ex cujus ſorore Julia nata eſt Atia Auguſti mater. ¶ Apud JCtos Avunculus major eſt proaviæ frater, qui & Proavunculus. *Leg.* 1. §. 7. *de gradib. V. Paul. Leg.* 20. §. 15. 16. 17. *Dig. eod.* ¶ *Avunculus maximus* eſt frater abaviæ. *Paul. ibid.*

Avus, i, m. 2. *avuolo*, Ger. *groſſvatter*, Gal. *ayeul*, Hiſp. *abuelo*, πάππος, patris, vel matris pater, ab Hebr. אב, *pater*, & *avus*, vel ab æv um, quia patre antiquior eſt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. Avus tibi maternus fuit, atque paternus. ¶ Hinc *proavus*, ſecundus avus, avi pater, quaſi tertius pater, a *pro*, ante, quia eſt ante avum: *abavus*, tertius avus, proavi pater, quia eſt longe ab avo, ſeu ab avo abeſt: *atavus*, quartus avus, abavi pater, ab *ad*, & *avus*, quaſi adavus, ut atnepos pro adnepos: *triavus*, quintus avus, atavi pater, quaſi tetravus, a τέτταρες, *quater*, quia eſt quartus ab avo. ¶ Poſt tritavum, majores, πρόγονοι, dicuntur. Poetæ tamen interdum avos dicunt quoſcumque majores. *Ovid. Heroid. epiſt.* 16 *v.* 173. & *l.* 1. *de Pont. ep.* 8. *v.* 17. ¶ Pro homine ſene *Albinoven. eleg.* 2. *v.* 4. Longius annoſo vivere dignus avo.

Auxiliabundus, a, um, qui auxiliatur. *Apul. de Deo Socr. p.* 48. *ed. Elmenr.* Virgiliana Juturna in medlis militibus auxiliabunda fratri converſatur.

Auxiliāris, re, adject. *ſoccorevole*, βοηθητὸς, *Ovid. Met. 6. v.* 698. *de Lucina*. Dea ſum auxiliaris. Et *l.* 6. *v.* 424. Auxiliaria arma. ¶ Auxiliares, abſolute, ſunt, ut ait *Feſt.* in bello ſocii Romanorum ex exteris nationibus: dicti ex græco vocabulo αὔξησις, quod nos dicimus rerum creſcentium auctiones, *Caſ. l.* 3. *B. G. c.* 25. & *l.* 1. *B. C. c.* 78.

Auxiliarius, a, um, adject. idem quod auxiliaris; ut auxiliariæ cohortes, *Cic. de Prov. conſul. c.* 7. Equites auxiliarii, milites auxiliarii, *Salluſt. Jug. c.* 46. *Liv. l.* 40. *c.* 40.

Auxiliatio, onis, f. auxilium. Vox hæc uſurpatur a *Nonio* Grammatico homine *c.* 4. *n.* 403.

Auxiliator, oris, *ajutatore*, *ſoccorritore*, Συμμάχος. *Tacit. l.* 6. *c.* 37. haud inglorius auxiliator. *Stat. l.* 3. *Silv.* 4. *v.* 33. Ubi maximus ægris Auxiliator adeſt.

Auxiliatrix, icis, femin. ab auxiliator, *ajutatrice*, *Caſſiod. l.* 2. *ep.* 40. Muſicæ perniciſa odia convertit ad auxiliatricem gratiam.

Auxiliātus, us, ui, ſubſtant. m. 4. idem quod auxilium. *Lucret. l.* 5. *verſ.* 1038. Alituum porro genus alis omne videmus Fidere, & a pennis tremulum petere auxiliatum

Auxiliātus, a, um, *chi ha ajutato*, particip. verbi auxilior. *Auct. ad Herenn.* 4. 27. Nihil Numantinis vires corporis auxiliatæ ſunt. ¶ Paſſive *ajutato*, βοηθηθείς. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Vox ab imis auxiliata. *Lucil.* apud *Priſcian. l.* 8. A me auxiliatus ſi eſt.

Auxilio, as, are, pro auxilior, *Graterius*, apud *Diomed. l.* 1. & *Priſcian. l.* 8.

Auxilior, aris, d. 1. adjuvo, ſuffragor, opitulor, opem fero, *ajutare*, *aitare*, עזר, Ger. *helffen*, Gal. *aider*, Hiſp. *aydar*, βοηθέω, cum dativo conſtruitur. *Ter. Adel.* 2. 3. Si omnes cuperent, nihil tibi poſſent auxiliari. Auxiliari contra aliquem, *Plin. l.* 24. *c.* 12.

Auxilium, lii, n. 2. *ajuto*, עזר, Ger. *helffung*, Gall. *aide*, Hiſp. *ayuda*, βοήθεια, ſubſidium, adjumentum, quod & opem Latine dicimus. *Cic. pro Rabir. c.* 2. Ope, & auxilio Deorum gubernantur Reſp. ¶ Sumitur & pro remedio. *Celſ. in præfat. l.* 1. Auxilia adverſæ valetudinis. ¶ Auxilia nautica, apud *Ovid. lib.* 3. *de arte amand.* ſunt nautica inſtrumenta. ¶ Accipitur aliquando pro ipſis militibus, qui auxilio mittuntur, plurali tamen numero. *Salluſt. Jug. cap.* 8. Dimittere auxilia. ¶ Auxilia ſociorum erant, Legiones ex Romanis conflabant. *Cic. pro Deiot.* Imperatoribus noſtris auxilia mitteret. ¶ Dictum putatur auxilium, ab augendo, quod vires ejus augeat, cui accedit.

Auxillam, ollam parvulam dicebant antiqui, ut inquit *Feſtus*.

Auxūmum, Auximum, Oximum, n. 2. *Oſimo*, Ὄξιμον, urbs E. Piceni, in colle ad Muſonem Fl. ab Ancona 22. M. P. in Mer. inter Æſium, & Lauretum fere totidem. *Luc. l.* 2. *v.* 466. Auximon dixit metri cauſa.

A ANTE X.

Axamenta, n. 2. carmina, quæ a Saliis in univerſos homines componebantur. *Feſtus*.

Axĕre, *nominare*, antiqui pro nominare poſuerunt. *Feſtus*.

Axēnum mare, Ἄξενος πόντος, olim dicebatur, quod hodie Pontleum, & Euxinum dicitur, a truci accolarum barbarie. Nam ἄξενος, inhoſpitalis eſt. Ut enim *Strab. l.* 7. tradit, ſolebant Scythæ maris hujus accolæ hoſpites immolare, eorumque carnibus veſci. *Ovid. 4. Triſt. el.* 4. *v.* 55.

Axiācæ, m. 2. ἀξιακαὶ, populi Sarmatiæ Europæ, ubi nunc Podolia inferior, inter Tyram, & Boryſthenem, ita dicti ab Axiace Fl. ex Peucinis jugis naſcente, quæ Carpathio monti adhærent. Hos autem populos juſtiſſimos fuiſſe tradit *Mela l.* 2. ut qui furti omnis ignari nec ſua cuſtodirent, nec aliena contingerent. Meminit horum & *Plin. l.* 5. *c.* 12. & *Ptol. l.* 3. *c.* 5.

Axīces, m. 3. *Solina*, Fl. geminus Sarmatiæ Europæ, unus influens in pal. Mœotidem, alter in Pontum Euxinum ad Axiacem urbem.

Axicia, æ, forfex, quo ſecantur capilli, quaſi exicia ab exſicando. Nam exſicare pro exſecare dictum eſt a Vet. *Plaut. Curcul.* 4. 4. 22. Ubi alii leg. *Exicia*, Al. *exenia*, ſc. parva ſcopa.

Axiculus, i, m. *picciolo ſtelo*, *o perno*. *Vitruv.* 10. 14. Tympanum verſatile in axiculo concluſum. ¶ Item trabecula, *travicello*. *Colum.* 6. 19. ¶ Item parva tabula, *Ammian. l.* 21. *c.* 2. (*al.* 4.) Scuti orbi compaginatus axiculis.

Axies, mulieres dicebantur, ſive Dii, una aliquid agentes. *Feſt.*

Axilla, f. 1. *aſcella*, בית, Ger. *die achſel*, Gall. *aiſſelle*, Hiſp. *ſobaco*, μασχάλη, locus concavus ſubter brachium, ubi naſcuntur pili, a Græca, vel ab Hebr. dictione, quæ propoſita eſt. Ex hoc per contractionem facta eſt vox ala. *Cic. in Orat. cap.* 45. Quomodo veſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga litteræ vallioris?

Axim, pro egerim. *Pacuvius*. Quæ egi, ego, vel axim, verruncent bene. *Nonius c.* 2. *n.* 895.

Axinomantia, f. 1. ἀξινομαντεία, divinatio per aſcias, ab ἀξίνη, aſcia, & μαντεία, divinatio. *Plin. l.* 36. *cap.* 19. Gazæ dicuntur uti Magi in ea, quam vocant axinomantiam. Sed in aliquibus codicibus eſt *necyomantiam*, in aliis *cauſinomantiam*.

Axióma, atis, n. 3. *ſentenza*, *aſſioma*, משל, Germ. *ſpruch*, Gall. *axiome*, Hiſp. *ſentencia*, *aſſioma*. Eſt principium in Artibus, ſeu Diſciplinis, & propoſitio, quæ nulla eget probatione, ſed per ſe ipſam clara, & evidens eſt; ut, *Quæ eidem ſunt æqualia, inter ſe quoque æqualia eſſe neceſſe eſt*. ¶ Accipitur item pro oratione perfecta veri, aut falſi ſignificativa, quam *Cic. 1. Acad.* effatum, 2. *Tuſc.* pronuntiatum vocat, *Varro* prolatum, & proloquium, *Gellius* explicat hanc vocem. toto *c.* 8. *l.* 16. ¶ Latine uſurpat *Apulej. l.* 3. *de dog. Plat. ſeu de ſyllog. categorem.*

Axis, m. 3. *aſſe*, *cardine*, *polo*, אגוז, Germ. *wagenaxſſ*, Gal. *eſſieu*, Hiſp. *eje*, ἄξων, lignum teres, ita dictum ab agendo, quod rota circa illud agatur. *Virg. 3. Georg.* Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis. ¶ Nonnunquam tamen pro toto curru ponitur: *carro*. *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 60. Purpureo tepidum qui movet axe diem. ¶ Apud Coſmographos axis eſt linea imaginaria ducta a Polo Arctico per mundi centrum ad polum Antarcticum, circum quam mundus perpetuo motu convertitur. ¶ Accipitur etiam pro ipſis Polis, ſeu cardinibus, quod circa eos rotari Cœlum videatur. *Cic. 1. Tuſc.* Ora, quam nos incolimus, ſub axe poſita ad ſtellas ſeptem, &c. ¶ Item pro toto Cœlo. *Virg. 4. Æn.* Ubi maximus Atlas axem humero torquet: ideſt, Cœlum ſuſtinet. ¶ Item axes, *aſſe*, tabulæ ſectiles ſunt, inquit *Feſtus*, quæ & a Græcis *axones* appellantur, cujuſmodi erant Athenis, quæ leges Solonis habebant inſculptas. Nam generatim Veteres dixere *axes* pro tabes, ſeu aſſeres. *Colum. l.* 2. *c.* 30. Stabula roboreis axibus conſtrata. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. Axes ſiculini, querni. Quin & ſemin. gen. axes quernas dixit *Palladius l.* 1. *de R. R. tit.* 9. *V. Gell. l.* 2. *c.* 12. ¶ Item ferrum illud, in quo januæ cardo vertitur, *arpione del cardine*. *Stat. 1. Theb. v.* 348. axemque emoto cardine vellunt. ¶ Denique axis nomen eſt propr. ferg in India, binuli pelle, pluribus, candidiſque maculis, ſacræ Libero Patri. *Plin. lib.* 8. *cap.* 25.

Axitiōsi, m. 2. *furioſi*, a veteribus dicti factioſi, cum plures una quid agerent, facerentque. *Feſtus*, & *Plaut. in fragment.* apud *Varr. l.* 6. *L. L.*

Axon, onis, m. linea recta ad meridiem poſita in horologiis ſolaribus. *Vitruv.* 9. 8. ¶ Item membrum balliſtæ ad axis ſimilitudinem factum. *Idem* 10. 17. ¶ Item axones fuerunt tabulæ, in quibus deſcriptæ erant leges Solonis. *Gell. l.* 2. *c.* 12. & *Ammian. l.* 16. *c.* 5.

Axŏnes, ōnum, populi Galliæ Belgicæ circa Axonem fluvium. *Lucan. l.* 1. *v.* 423. Et Biturix, longiſque leves Axones in armis.

Axungia, f. 1. *ſugna*, Gal. *ſain*, Hiſp. *enxundia*, ὕειον στέαρ, Dioſcor. ἄξυγγιον, Ægyneta, interior porci pinguedo inveterata, ab axe plauſtrorum ungendo dicta, ut facilius circa eum rota vertatur. *Plin. l.* 28. *c.* 9. *fact.* 37. Adipi laus eſt, maxime ſuillo, qui tanto utilior, quanto vetuſtior. Axungiam appellavere etiam Græci in voluminib. ſuis. Hæc *Plin.*

A ANTE Z.

Aza, f. 1. ἄζα, urbs Cappadociæ prope montes, non longe a conf. Armeniæ min. mediæ inter Trapezuntem, & Neocæſaream.

Azymus, i, ἄζυμος, non fermentatus. Latine, panem azymum, ſcripſit *Scribon. Larg. Compoſit.* 133. ¶ De penultima hujus vocabuli controverſia eſt, brevis ne, an longa ſit. *Prudent. in Apotheoſi, v.* 421. corripuit. Græci Poetæ aliquando produxere, ut *Nicand. in Alexiph. verſ.* 521. Μὴ μὲν ἐὼ ζύμωμα καλὸν χθονὸς ἀμφιπατῆσαι.

DE LITTERA B.

B Littera muta eſt, quæ non in ſonum ſuum, ſed in ſonum e litteræ ſimitur. ¶ Hanc Græci βῆτα nominant. ¶ Gerit virtutem, & poteſtatem mediam inter p, & ph. Quare nos ob litterarum affinitatem dictiones Græcas traducentes nonnunquam p, & ph in b convertimus, ut τῦφος buxus, ἄμφω, ambo. Et e contrario, quod illi b ſcribunt, nos cum ph traducimus, ut θρίαμβος, triumphus. ¶ Convertitur quandoque in u, euphoniæ, vel differentiæ cauſa, idque in duobus tantum verbis teſte *Ciceronе*, *Auſero* pro *abſero*, *auſugo*, pro *abfugio*. ſed in antiquis monumentis ſæpiſſime pro u ponitur etiam extra neceſſitatem, ut *abdus*, pro *abavus*, *bixit* pro *vixit*, & ſexcenta alia, quæ non ſunt temere imitanda. ¶ Tranſit etiam in f, ut *Sufficio*, in c, ut *Occurro*, in g, ut *Suggero*, in m, ut *Summitto*, in p, ut *Nubo*, *pſ*.

B ANTE A.

Ba! Interjectio eſt faſtidientis. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 24. Plerique leg. *Ah*.

Bat, interjectio avertentis. Ducta eſt, ut ait *Chariſius l.* 2. ex ſono cornicinis lituum ex ore avertentis.

Baal, Bahal. m. indeclin. Bαὰλ, nomen dei ab Aſſyriis, Phœniciibus, & aliquando etiam ab Judæis culti: qui & *Bel*, ſeu *Belus* dictus eſt, conſecratus a Nino Beli filio in honorem patris, ut *Hieronym. in cap.* 23. *Ezechielis* docet. *Auguſtin. lib.* 7. *quæſt. ſup. Jud. q.* 17. Punicam vocem eſſe ſcribit, & ſignificare dominum. *Prudent. in Apotheoſi*, *v.* 393. caput & jam coctile Bahal, Fanxerat; *Sedul. l.* 5. *v.* 147. Tunc coluere Baal, nunc elegere Barabbam.

Babæ, βαβαὶ, adverb. Græcum, pro quo nos *papæ* utimur. Interjectio eſt cum admiratione approbantis, vel negligentis, *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 131. Babæ nunc demum mihi animus in tuto eſt loco.

Babecalus, vel Babæcalus apud *Arnob. l.* 4. & *Petron. in fram. Taugur. c.* 37. & 67. ſignificat libidinoſum, mulierioſum, & ex nimiis voluptatibus pæne amentem. Alii tamen aliter legunt, atque explicant.

Babel, elis, nomen civitatis Aſſyriæ, quod a confuſione linguarum accepit. Nam cum una prius eſſet, pro numero gentium linguæ 72. hinc ortæ ſunt. *Babel* Hebr., Latine confuſionem, ſeu mixtionem ſignificat, σύγχυσιν. V. Babylon.

Babylon, ōnis, f. 3. *Babilonia*, Babylone, urbs A. caput Chaldææ, in Babylonia, reg. ad Euphratem fl. interfluentem. Condita dicitur a Belo, poſtea a Semiramide amplificata, & mœnibus cincta. Dicta a Babel, confuſio, quia ibi linguarum confuſio facta eſt, dum Nembroth turrim ædificavit.

Babylonia, f. 1. *Bagdet*, *Tiraeh*, pars Aſſyriæ veteris, de urbis nomine dicta; circa Euphratis, & Tigridis confluentiam, inter partem Meſopotamiæ ad Bor. Arabiam deſertam ad Occ. Suſianam ad Or. partem ſinus Perſici ad Mer. *Plin. 6.* 26.

Babiloniĕus, a, um, Babylonicus. *Manil. l.* 4. *v.* 578. Cum Babyloniacas ſubmerſa profugit in undas.

Babylonĭca, orum, n. plur. veſtes ſtragulæ Babyloniorum arte pictæ. *Lucret. l.* 4. *v.* 1023. Cum Babylonica magnifico ſplendore rigantur.

Babylonĭcus, a, um, o. 1. 2. βαβυλωνικὸς, adject. a Babylone, ut Babylonicæ veſtes, & Babylonica ſtragula, quæ variis coloribus intexta ſunt. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Babylonica triclinaria. *Plaut. Strich.* 2. 2. 54. Babylonica peripetasmata advexit.

Babylonĭenſis, ſe, aliud adject. gentile a Babylonia, quo uſus ſæpe *Plaut. Trucul.* 1. 2. 100. Babylonienſis miles.

Babylonĭus, a, um, adject. poſſeſſ. a Babylonia, ut Babylonii muri, *Curt. l.* 5. *c.* 1. ¶ Babylonii, orum, Babylonis incolæ, *Id. ibid.* Babylonii maxime in vinum effuſi ſunt. ¶ Eos magna cura Aſtrologiam, & Genethliacorum artem coluiſſe, plures auctores tradunt, interque eos *Plin. l.* 6. *c.* 26. Hinc. *Horat. l.* 1. *od.* 11. Tu ne quæſieris, quem tibi finem Dii dederint, nec Babylonios tentaris numeros.

Bacar, aris, vas vinarium ſimile trullæ bacrioni. *Feſtus*, putat dici a Baccho, quaſi bacchar. Adde Philoxeni Gloſſas.

Bacca, f. 1. *bacca*, שבלים, Ger. *beerlein*, Gal. *baye*, Hiſp. *baca*, ἀμπέλου, continet intra ſui nominis ambitum fructus diverſorum generum, lauri, olivæ, corni, myrti, & aliorum hujuſmodi. Vide *Plin. l.* 15. *c.* 14. *Cic.* 1. *Tuſc.* Arbores ſerit, quarum aſpiciet baccam ipſe nunquam. ¶ Eſt & bacca, *perla*, μαργαρίτης, gemma candida, & bacæ more rotunda, quam & unionem dicimus. *Virg. in Culice*, *v.* 67. Nec Indi Conchea bacca maris pretio eſt. ¶ Bacca etiam dicitur ſtercus ovium, ſeu caprarum. *Pallad. l.* 2. *R. R. tit.* 14. Si caprini ſtercoris baccam ſubtiliter excavaveris. ¶ Item nodi, globuli, annuli baccæ dicuntur. *Prudent. verſ. στεφ. hymn.* 1. *v.* 46. Carcer inligata duris colla baccis impedit. Et *in præfat. Pſychom. v.* 33. Attrita baccis colla liber erigit. *h. e.* annulis catenarum.

Baccata, æ, lauri ſpecies, a baccarum fertilitate dicta. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Baccalis, le, baccas ferens, ut baccalis laurus, *Fest.* 17. 10.

Baccar, aris, vel baccharis, is, f. 3. *Βάκχαρις*, herba radicis odoratæ ad cinnamomi ſimilitudinem, hederæ pene foliis rotundioribus, & mollioribus al. narcus ruſtica, quam vulgo D. Mariæ chirotheras vocant. Valere dicitur contra faſcinationes. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 27. & ibi *Serv.*

Baccātus, a, um, adject. baccas habens, ut monile baccatum: h. e. gemmis diſtinctum. *Virg. Æn.* 1. *v.* 654. Adde *Silium l.* 8. *c.* 134.

Baccabundus, a, um, bacchans, furens, *baccante. Curt. l.* 9. *c.* 10. Bacchabundum agmen inceſſit. ¶ Item clamans, obſtrepens Baccharum more. *Apulej. in Apolog.* In medio foro bacchabundus.

Bacchæ, arum, quæ & Mænades & Tyades, & Bimallonides dictæ, mulieres erant Bacchum comitantes, & ejus ſacra celebrantes, magno ululatu, tertio quoque anno: quarum habitus ita deſcribitur ab *Ovid. Metam.* 6. *v.* 592. Vite caput tegitur, lateri cervina ſiniſtro Vellera dependent, humero levis incubat haſta. *Horat. l.* 3. *Od.* 25. *v.* 15. Bacchæ valentes proceras manibus vertere fraxinos. Et in ſingulari pro muliere furioſa, *Plaut. Amph.* 2. 2. 72. Bacchæ bacchanti ſi velis adverſari, ex inſana inſaniorem facies.

Bacchānal, vel Bacchanāle, lis, *Διονύσιον*, locus, in quo Bacchi feſta celebrantur. Item feſtum ipſum, ſeu ſacrificium in Bacchi honorem fieri ſolitum. *Plaut. Aulul.* 3. 1. 3. Neque ego unquam, niſi hodie, ad Bacchas veni in Bacchanal coquinatum. *Id. Mil.* 3. 2. 43. Vos in cella vinaria Bacchanal facitis. ¶ Pro *ganeo* etiam poſitum invenitur apud *eund. Bacch.* 1. 1. 19. Et *Aulul.* 3 2. 36. &c.

Bacchanalia, ium, & orum, Bacchi feſta, quæ & Dionyſia, *Διονύσια*, *Βακχίσια*. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Via una corruptelæ bacchanalium erant. Fœditatem hujus feſti deſcriptam habes *ibid. c.* 8. *Salluſt.* Sonus bacchanaliorum. *Juvenal. Sat.* 2. *v.* 3. Qui Curios ſimulant & bacchanalia vivunt: h. e. luxurioſam vitam agunt.

Bacchanālis, e, adject. ad Bacchum pertinens, ut Bacchanale feſtum, *Macrob. Saturn.* 1. 4. Bacchanalis chorus, *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 3.

Bacchans, antis, *baccante*, *furioſa*, *Βακχεύων*, qui bacchatur & furit Baccharum more. *Cic.* 4. *Catil. c.* 6. Verſatur mihi ante oculos aſpectus Cethegi, & furor, in veſtra cæde bacchantis. ¶ *Bacchantes*, *ium*, ſunt ipſæ Bacchæ, *le Baccanti*, *Βάκχαι*. *Curt. l.* 8. *c.* 10. Toto nemore ſimiles Bacchantibus vagarentur. *Ovid.* 3 *Metam. v.* 702. Cithæron Cantibus, & clara Bacchantum voce ſonabat.

Bacchātim, adverb. *Βακχικῶς*, more Bacchantium. *Apul. l.* 1. *Miles. p.* 108. Quin igitur, ſoror, hunc bacchatim diſcerpimus?

Bacchatio, onis, bacchantis actus. *Βακχεύσις*, *Cic.* 3. *Verr. c.* 12. Nocturnæ bacchationes.

Bacchātus, a, um, paſſive uſurpavit *Virg.* 2. *Georg. v.* 487. Virginibus bacchata Lacænis Taygeta. *i. e.* a bacchantibus frequentata.

Bacchēis, idos, patronym. femin. *Stat. l.* 2. *Silv.* 2. *v.* 34. Qualis ſi ſubeas Ephyres Baccheidos altum culmen. Sumptum eſt a *Bacchiadibus*, qui Corinthum incoluerunt. *Ephyres* enim nomine Corinthus notatur. V. Bacchiadæ.

Bacchelus, quadriſyllab. & Bacchēus, a, um, triſyllab. adject. a Baccho. *Virg.* 2. *Georg. v.* 454. Baccheia dona. *Calum. l.* 10. *v.* 223. Pierii nemoris, Bacchea voce fremientem. ¶ Scribitur a *Bacchetus*.

Bacchiădæ, gens, vel familia Corinthi, a Bacchia Bacchi filia ſic appellata, quæ per CC fere annos tyrannidem in patria exercuit: a Cypſelo tandem expulſa in Siciliam venit, & Syracuſas condidit. *Ovid. Met.* 5. *v.* 407. Et qua Bacchiadæ, bimari gens orta Corintho, Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.

Bacchīcus, a, um, adject. poſſeſſ. a Baccho, *Βακχικός*. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 6. *v.* 2. Deme meis hederas bacchica ſerta comis. Alii leg. *bacchia*.

Bacchis, idis, mulier Bacchi ſacrificula, quæ & Thyas, & Bacca dicebatur. Hinc Bacchides ſorores duæ, quæ titulum dedere Comœdiæ Plautinæ.

Bacchius, m. 2. *Βακχεῖος*, pes ex brevi, & duabus longis, ut *Honeſtas*, ſic dictus, quod uſitatus eſſet in carminibus ſacrorum Bacchi. Contrarius eſt *Antibacchius*, ex duabus longis, & ultima brevi, ut *Fortuna*.

Bacchor, aris, *impagēre*, *inſuriare*, debacchari, furere, *בכר*, Ger. *toben*, Gal. *etre furieux*, Hiſp. *eſtoquecer*, *Βακχεύειν*. *Cic. de clar. Or. c.* 80. Nec erat, quod eos, quorum altior oratio, actioque eſſet ardentior, furere, & bacchari arbitraretur. *Virg. Æn.* 4. Totamque incenſa per urbem Bacchatur. ¶ Item pro impotenter, & immodice lætari. *Horat. l.* 2. *Od.* 7. Non ego ſanius Bacchabor Edonis. *Cic.* 1. *Catil. cap.* 10. Quanta in voluptate bacchabere. *Id. Catil.* 4. 6. Aſpectus Cethegi in veſtra cæde bacchantis. ¶ Bacchari in aliquem. *Terent. Adelph.* 2. 1. Egone bacchatus in te, an tu in me? ¶ *Stat.* de Poetis uſurpavit, cum veluti furore correpti fundunt carmina, *l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 257. Tecum ſimiles, jamdæque Camœnæ, Stella, mihi, multumque pares bacchamur ad aras. ¶ Bacchari, de ſono, quem vaſa edunt, *hac hac*, cum effunduntur. *Plaut. Mil.* 3. 2. 43. ¶ Taygeta bacchata Virginibus Lacænis, *Virg.* 2. *Georg. v.* 487. ubi paſſiv. adhibetur.

Bacchus, m. 2. *Bacco*, *Βάκχος*, filius Jovis ſecundi, & Semeles. *Cic.* 1. *Tuſc.* 2. *de nat. Deor.* Dictus eſt a *Βάζω*, loquor, quia loquax ebrietas, vel a *Βία*, vis, & *Ἰάχω*, vociferor, quod Bacchi Orgia non fuerint ſine tumultu, & clamore celebrata. Idem dictus eſt Dionyſius, Liber Pater, Oſiris, Priapus, Bromius, Brotinus, Euchyus, Lenæus, Bactes, Babactes, *Διμήτωρ*, quod duas habuiſſe matres, & bis natus fuiſſe fingitur. V. Semele. ¶ Dicitur vinum inveniſſe. Hinc pro vino ſumitur frequenter a Poetis. *Plato* ſcripſit, Bacchum a Junone mente deturbatum fuiſſe, atque idcirco illum ulciſcendi gratia Bacchantum choream, omnemque infaniam induxiſſe, & vinum ad hoc ipſum tribuiſſe. Primus ſemere, ac vendere inſtituit. Primus diadema Regium excogitavit. Primus triumphavit, Indico vectus elephanto. Fuit maximus Imperator. Totum fere orbem noſtrum debellavit, Indos ſubegit. Innumerabiles res geſſit pro conſervatione generis humani. Hinc maximi viri Bacchi nominibus vocantur. In Cœlum evolaſſe creditus eſt. ¶ *Bacche*, *io Bacche*, vox eſt baccantium. *Plaut. Caſin.* 5. 2. 10.

Baccifer, a, um, adject. baccas ferens, *διπλοφόρος*. *Silius l.* 3. *v.* 596. Baccifer Sabinus: quia *ſc.* ager Sabinorum olivæ ferax eſt. Hedera baccifera, *Senec. Oedip. v.* 414.

Baccŭla, dim. f. 1. parva bacca. *Plin. l.* 25. *c.* 8. Ferunt bacculas parvas.

Bacēli, m. 2. *Βάκελος*, ab Auguſto dicti ſunt ſtulti, teſte *Suet. cap.* 87. a Bacelo quodam eunucho ut *Alciatus* credit, qui corpore quidem procero fuit, ſed adeo ſtolidus, ut ceſſerit in proverbium. Al. leg. *Baſeoli*. Al *Batoli*.

Bacillum, i, diminut. a baculus, *baſtoncello*, *Βακτηρίδιον*. *Cic.* 2. *Pis. cap.* 11. Bacillum aliud eſt inflexum, & incurvatum de induſtria, aliud ita natum. ¶ Maſculino gen. eſt apud *Iſid. l.* 20. *Orig. c.* 13. ubi ait: A baculo bacillus per diminutionem.

Bacrio, onis, genus vaſis longioris manubrii, quod alii trullam appellant, quo manus perluuntur. *Feſtus*. Al. leg. *Batrio*, alii Baccio.

Bactra, orum, n. *Βάκτρα*, *Βαδάκσαν*, *Termend*, urbs ad Bactrum fl. prope Caucaſum M. caput Bactrianæ reg. ¶ Hinc Bactriana regio, *Coraſſan*, *Coraſſon*, al. *Baſer*, *Maudrenaher*, *Usbek*, olim inter Ariam ad Occ. Paropamiſum, ac partem Sogdianæ ad Or. ſeu, ut alii definiunt, inter Margianam, Scythiam intra Imaum, Maſſagetas, & Indiam, nunc arctior, Oxo fl. bipartita, inter Perſiam, Tartariam deſertam, Imp. Magni Mogolis, & Reg. Thibeti. Olim mille urbes habuit. *Luc. l.* 3. *v.* 266. *Curt.* ſæpe.

Bactri, orum, m. iidem qui Bactriani. *Lucan. lib.* 3. *v.* 267.

Bactriana regio, V. Bactra.

Bactriani, pop. ex Bactra. *Plin. l.* 6. *c.* 23.

Bactrinus, a, um, ad Bactra pertinens, ut camelus Bactrinus, *Apul. lib.* 7. *Metam.*

Bactroperita, æ, m. qui baculum, & peram geſtat; & dicitur de philoſophis Cynicis, a *Βακτηρία*, baculum, & *πήρα*, pera. *Hieronym. in cap.* 10. *Matth.*

Bactros, m. 2. *Bactrian*, al. *Bactrana*, ſ. in ſin. Scythiæ Aſiaticæ, qui ex Tauro M. effluit, Bactrianam reg. irrigat, ipſique Bactra interluit.

Bacŭlus, m. 2. & bacŭlum, n. 2. *baſtone*, בקר, Ger. *ein ſtab*, Gal. *baton*, Hiſp. *baculo*, *Βακτηρία*, fuſtis, ſcipio, a Græco *Βάκτρον*. *Ovid. Met.* 15. *v.* 655. Baculumque tenens agreſte ſiniſtra. *Apul. in Apol. p.* 288. *edit. Elmenh.* Hoc Diogeni, & Antiſthene pera, & baculus, quod regibus diadema. ¶ Ponitur etiam pro ſceptro. *Flor. l.* 4. *c.* 11. & *l.* 3. *c.* 19.

Badius, a, um, *di color bajo*, color in equis rubeus cum exuberantia, & ſplendore, qui dicitur etiam phœniceus, & ſpadix. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 87. Equi colore diſpares ita dati: hic badius, iſte gilvus, ille murinus. Adde *Pallad. in Mart. tit.* 13.

Badizo, as, are, ire, incedere, *Βαδίζειν*, vox pura puta Græca, ſed a *Plauto* uſurpata, *Asin.* 5. 3. 116. Demam hercle jam tibi de hordeo, totutum ni badizas.

Bætica, *Strabonі* Turdetania, *Plinio* Hiſpania ulterior, quæ tamen latius patet, quam Bætica, hodie Andaluſia, & major pars Regni Granatenſis, *Andaluzia*, e *Granada*, *Cazmel*, una ex tribus Hiſpaniæ partibus, ad Auſtr. diviſa a Tarraconenſi Marianis Montibus, a Luſitania Ana fl. Dicta eſt a Bætu fl. qui eam præterfluit. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 9.

Bæticātus, a, um, adject. indutus veſtibus ex lana provinciæ Bæticæ. *Martial. l.* 1. *epig.* 97. Amator triſtium lacernarum, & bæticatus. V. Bæticus.

Bæticŏla, Bætis fl. accola. *Sil. l.* 1. *v.* 146. Bæticolaſque viros ſpatiis agitabat iniquis.

Bæticus, a, um, ab Hiſpania Bætica, ut Bæticus aer. *Juven. Sat.* 12. *v.* 42. ¶ Bætici, ejus loci incolæ. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 9. Dictum Bæticorum non illepidum ferebatur. ¶ Bæticus, ſeu bæticatus color, eſt fuſci coloris genus, quem lana ovium naturam habet circa Bætim fluvium. Lacerna Bætica, tit. *epigr.* 133. *l.* 14. *Martial.*

Bætigĕna, Bæticola, ad Bætim fl. natus. *Sil. l.* 9. *v.* 234. Bætigenarque viri.

Bætis, m. 3. Tarteſſus, *Guadalquivir*, *Betis*, fl. Hiſp. ult. Oritur non longe a Baſti, in conf. R. Murciæ, ex Argenteo M. Andaluſiam mediam ſecat, unde Bætica dicebatur, Biatiam, Ubedam, Illiturgim, Cordubam, Hiſpalim irrigat, Oceano Gaditano ad Fanum Luciferi ſe immiſcet. ¶ In quarto caſu facit *Bætim*, & *Bætin*. ¶ Scribitur per diphthongum, etiam græce *Βαίτις*. Quare non imitanda *Paulini Nolani* licentia, qui *cavm.* 10. *v.* 236. primam corripuit illo verſu: Qua Betis Oceanum, Tyrrhenumque auget Iberus.

Bagauda, ſive Bagoda, vox Gallica eſt, qua ſignificabatur rebellium ruſticorum factio. Cœpit in Gallia tempore Diocletiani, ut ex *Victore*, *Eutrop.* & *Hieronymo* conſtat. V. *Voſſ. de vit. ſerm. l.* 2. *c.* 3.

Bagŏas, æ, vel Bagous, i, Perſica vox ſpadonem ſignificans. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Uno in horto Bagoi: ita enim vocant ſpadones, qui apud eos etiam regnavere. *Ovid. l.* 2. *Amor. eleg.* 2. *ad Bagoum*; Quem penes eſt dominam ſervandi cura, Bagoe. Adde *Quintil. l.* 5. *c.* 12.

Bahal. V. Baal.

Bajæ, arum, ſ. *Baja*, *Caiu*, oppidum Campaniæ litorale, inter Cumam, & Puteolos, cum porta: locus celebris ameno ſitu, & aquis calidis tum ad voluptatem, tum ad morbos ſanandos accommodatiſſimis. Dictæ ſunt a Bajo, uno ex ſociis Ulyſſis, ut *Serv.* docet *ad* 3. *Æn. v.* 441. ¶ Magna eo Romanorum frequentia confluebat valetudinis, & amœnitatis cauſa: unde paulatim ſedes luxuriæ, & vitiorum diverſorium factæ ſunt. *Senec. ep.* 51. ¶ Dicuntur *Baje* & alia loca, balneæ, lacus, & hujuſmodi, quas privatim ditiores in hortis ſuis voluptatis cauſa habere ſolent. *Cic. pro Cal. c.* 16. *Tibul. l.* 3. *el.* 5. *v.* 3.

Bajānus, a, um, adject. poſſeſſ. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 32. Murex Bajanus. ¶ Bajanus ſinus *Plin. l.* 2. *c.* 103. Mare Baiis vicinum, qui & Lucrinus, & Cumanus, & Puteolanus dicitur, inter Miſitam, & Miſenum promont. *Golfo di Pozzuolo*, *e di Napoli*.

Bajulatorius, a, um, *portatile*, ad bajulandum aptus. *Cal. Aurel.* 1. *Acut. c.* 11. Sella bajulatoria.

Bajŭlo, as, a. 1. *portare*, נסב, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, *Βαστάζω*, porto. *Plaut. Merc.* 3. 1. 10. Non didici bajulare. *Cajus JCtus l.* 235. *ff. de V. S.* Ferri proprie dicimus, quæ quis ſuo corpore bajulat: portari ea quæ quis jumento ſuo ſecum ducit.

Bajŭlus, m. 2. *facchino*, נסב, Ger. *träger*, Gal. *porte faix*, *crocheteur*, Hiſp. *baſtaje*, *ganapan*, *Φορτοβαστάκτης*, qui onera corpore ſuo portat. *Cic. in Parad.* 3. *c.* 2. Quid bajuli, an quid doctiſſimi ſenſerint. *Feſtus*: Bajulos dicebant antiqui, quos nunc operarios dicimus.

Balæna, ſ. 1. *baleno*, *φάλαινα*, al. piſcis, cetus, φ mutata in β, bellua marina omnium maxima. *Juven. Sat.* 10. *v.* 12. Quanto delphinis balæna Britannica major.

Balænātus, a, um, adject. a balæna. *Sueton. in Satyr. c.* 21. Balænatam virgam gerens. Quidam putant, fuiſſe ex balænæ cartilagine confectam, cujus generis virgis athletarum, ac gladiatorum certamina dirimebantur. Al. leg. *Ballenatam*.

Balanātus, a, um, adject. oleo balanino unctus. *Perſ. Sat.* 4. *v.* 37. Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas.

Balāni Sardiani, caſtaneæ, a Sardibus, ubi primum creduntur proveniſſe. *Plin. l.* 15. *c.* 26.

Balanīnus, a, um, ut balaninum oleum, apud *Plin. l.* 23. *c.* 4. ex balanis ſc. confectum.

Balanītes, æ, m. 1. *Βαλανίτης*, gemma ſubviridis, Corinthio ſimilis æri, ſecante mediam flammea vena. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Balanītis, idis, f. 3. genus caſtaneæ, rotundius & oblongius cæteris. *Plin. l.* 15. *c.* 23.

Balans, antis, ſ. *pecora*, ovis. Ovium enim proprium eſt balare. *Virg.* 1. *Georg. v.* 272. Balantumque gregem fluvio meriare ſalubri.

Balānus, i, f. *ghianda*, *Βάλανος*, generale nomen, omnia continens, quæ apud nos glandis vocabulo comprehenduntur, præcipue tamen dactylos, olivas, & alia, quæ intus nucleos habent. *Plin. l.* 16. *c.* 6. ¶ Balanus myrepſica, fructus arbuſculæ myricæ ſimilis, magnitudine nucis avellanæ, ex cujus cortice odoriferus liquor exprimitur, quem vocant oleum balaninum. A *Plinio* dicitur myrobalanus, quaſi glans unguentaria, *l.* 12. *c.* 21. V. myrobalanus. *Horat.* etiam illo verſu *l.* 3. *od.* 29. *v.* 4. Preſſa tuis balanus capillis, de myrohalano intelligendus. ¶ Balanus etiam eſt piſcis marinus. *Plin. l.* 32. *c.* 11. ¶ Denique ita dicitur medicamentum rotundum, & oblongum, quod in anum immittitur, *cuneus*, *ſuppoſita*. *Plin. l.* 20. *c.* 5.

Balatrŏnes, m. 3. antiqui teſte *Feſto* ita appellabant bullas luti ex itineribus, aut quod de calceamentorum ſoleis raditur. Hinc balatrones homines nihili dicti ſunt, *μαραίτεροι*, *poltroni*. *Varr. de R. R. l.* 2. *c.* 5. ¶ Porphyrion ait pro vaniloquis, & vult dictos eſſe a balatu, vel quaſi *blaterones*, ideſt blaterones, a blaterando. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. Mendici, Mimæ, Balatrones. Et *lib.* 2. *Sat.* 8. *v.* 64. Balatro ſuſpendens omnia naſo.

Balātus, us, ni, m. 4. *belamento*, vox ovium, a balando. *Virg.* 3. *Georg. v.* 554. Balatu pecorum. *Ovid. Met.* 7. *v.* 541. Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros.

Balauſtĭnus, a, um, ut color balauſtinus, ſimilis flori mali punici. *Plin. l.* 13. *c.* 19.

Balauſtium, n. 2. *fior di puno granato*, *Ger. granat apfelblit*, Gal. *la fleur d'un grandier*, Hiſp. *flor del granado*, *Βαλαύστιον*, flos mali Punicæ, utilis non modo medicis, ſed etiam tingendis veſtibus. Proprie eſt ſylveſtris Punicæ flos. Nam ſativæ Cytinus dicitur. *Plin. l.* 13. *c.* 19. & *l.* 23. *c.* 6.

Balbe, adverb. balbi more, obſcure, *Βαμβαίως*. *Lucret. l.* 5. *v.* 1028. Vocibus & geſtu cum balbe ſignificarent.

Balbus, a. 1. 2. linqua hæſitans, cujus lingua inhæret, *balbo*, *ſeilinguato*, בלע, Ger. *ſtammler*, Gal. *begue*, Hiſp. *tartamudo*, *Φαλλός*, qui vitio linguæ non bene poteſt exprimere verba. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 61. Cum ita balbus eſſet, ut ejus ipſius artis, cui ſtuderet, primam literam non poſſet dicere. *Hor. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 274. Balba verba *h. e.* balbe prolata.

Balbutio, is, ivi, itum, n. 4. lingua hæſito, & metaph. inepte differo, obſcure, ambigueque pronuntio, *balcettare*, בלע, Ger. *ſtammlen*, Gall. *begeyer*, Hiſp. *tartamudear*, *Φαλλίζω*, *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 26. Balbutire deſinant aliquando. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 3. *verſ.* 48. Balbutire Scaurum. ¶ Dicitur etiam de mutis animalibus. *Plin. lib.* 10. *cap.* 19. Merula æſtate canit, hyeme balbutit.

Baleares, ſ. 3. *Βαλεαρίδες*, Baleirides, Balliarides, Græc. Gymnaſiæ, vel Gymneſiæ, *Majorica*, *e Minorica*, duæ Inſ. Maris Mediterranei, Hiſp. Tarrac. adjacentes. Dictæ ſunt a *Βάλλω*, jacio, quod fundam invenerint, & fundæ jactu excellerent. Tradit enim *Lycophron*, & poſt eum *Florus l.* 3. *cap.* 8. eam hiſce in inſu-

insulis observatam consuetudinem, ut esurientibus filiis a matribus jentaculum in sublimi trabe proponeretur, quod illi contingere non poterant, nisi prius funda dejecissent. ¶ In hisce insulis tantus olim cuniculorum proventus fuit, teste *Plin. l.* 18. *c.* 32. ut in eos præsidium militare ab Augusto petere sint coacti.

Balearis, re, &

Balearicus, a, um, adject. gentil. *Virg. Georg.* 1. *v.* 309. Balearis verbera fundæ. *Sil. l.* 7. *v.* 297. Telum balearе. *Ovid.* 2. *Met. v.* 727. Balearica funda.

Balneæ, arum, f. *bagni*, balnea, & præsertim quæ publicis usibus sunt destinata. Nam ut docet *Varr. l.* 8. *L. L.* publica balnea duobus membris constabant, altero, in quo viri lavabant, altero, in quo feminæ: ideo *balneas* in plurali numero dicebant. *Plin.* 9. 54. Qui primus pensiles balineas invenerit. ¶ Dicuntur tamen & de privatis. *Id. l.* 41. *c.* 12. Stratas argento mulierum balineas. ¶ Interdum ponuntur pro ipsa lavatione. *Id. l.* 28. *c.* 19. Caventur prædiana balineæ. ¶ Sunt qui putant, penultimam esse producendam, quod Græce βαλανεῖον, scribatur: sed Latini alteram diphthongi vocalem extriverunt.

Balinearius, a, um, ad balneas pertinens, ut *balinearius locus* in quadam inscript. apud *Gruter. pag.* 171.

Balineum, i, n. 2. idem quod balneum. *Varr. lib.* 4. & 8. *L. L.* habet hanc vocem. Item *Cic.* aliquibus locis, in quibus vulgo libri habent *balneum*. ¶ De quantitate penultimæ V. in *Balneæ*.

Baliolus, a, um, *di color fosco*, qui colore fusco est. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 22. ubi Afrum hominem intelligit. Afri enim fusci coloris sunt. Est autem *baliolus* dictum pro *badiolus* a *badius*. *Voss. in Etymol.*

Balista. V. *Ballista*.

Balito, as, are, frequent. a balo, as. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 20. Oves balitantes. Alii aliter leg.

Ballista, & **Ballistra**, æ, f. a βάλλω, jacio, militaris machina, qua muri concutiuntur, ingentibus inde emissis saxis. *Cæs.* 2. *B. C. cap.* 2. Asseres pedum duodecim cuspidibus præfixi: atque hi maxime ballistis mittî. V. *Lipsi. l.* 3. *Poliorcet. Dial.* 3. qui duplex instrumentum eo nomine significari notat, unum, quo tela, & grandiores sagittæ; alterum, quo lapides, & saxa in hostes jaciuntur, prius *Catapultam*, posterius *Ballistam* dixere. *Sil. l.* 1. *v.* 335. Phœcais effundit vastos ballista molares. ¶ Metaphorice Ballista infortunii apud *Plaut. Pœn.* 1. 2. 73. Et *in Captiv.* 4. 2. 16. Meus est ballista pugnus, cubitus catapulta mihi est, humerus aries.

Ballistarium, ii, locus ballistarum, seu machina ballistaria. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 74. Alii leg. *Balistrarium*.

Ballistarius, ii, ballistarum artifex, *l. ult. ff. de jur. immun.* ¶ Ballistarii etiam sunt funditores, milites levis armaturæ, *frombatori*. *Veget. l.* 2. *c.* 2. & *Ammian. l.* 16. *c.* 2.

Ballistea, sive Ballistea, orum, *arieste*, *ballestri*, a βαλλίζειν carmina ludicra inter saltandum cantari solita. *Vopisc. in Aurel. c.* 6. Etiam ballistea pueri, & saltatiunculas in Aurelianum componebant.

Ballote, βαλλωτή, herba est marrubio similis. Officinæ marrubiastrum vocant, aut marrubium nigrum. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Ballux, ucis, apud JCtos est aurum ex aurifodinis modo extractum, & nondum purgatum. *Lib.* 2. *Cod. tit.* 6. *l.* 1. *de metallar.* ¶ Est etiam Balux, ucis. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Hispani aurum, quod minutum est, balucem vocant. Itaque *Turneb. l.* 30. *c.* 26. ita legit locum *Martial. l.* 12. *epigr.* 57. Illic ballucis malleator Hispanæ. In vulgat. leg. *paludis*. Græce χρυσαμμος appellatur.

Balneâris, are, adject. ad balneum pertinens; ut balneare argentum, quo utebantur in balneo lavantes. *Scævola in l. ult. de aur. & argen. leg.* Semproniæ dominæ meæ hoc amplius argentum balneare. Sic locus balnearis apud *Spartianum in Adriano*. ¶ *Balnearia* absolute sunt lintea, & cetera balnei instrumenta. *Apul. l.* 3. *Met.* Milonem jussit cum balnearibus assequi.

Balnearia, orum, locus in quo est balneum, vel ipsum balneum, *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. In balnearis assa promori in alterum angulum. *Id. ad Att. l.* 13. *epist.* 29. Balnearia majora. *Col. l.* 1. *c.* 6. Balnearia occidenti æstivo advertantur.

Balnearius, a, um, adject. balnearis, ad balneum pertinens: ut fur balnearius, *Catul. epigr.* 33. Adde *Ulpian. l.* 1. *ff. de furibus balneariis*.

Balneator, oris, m. 3. βαλανεύς, qui balneorum curam habet. *Cic. Philipp.* 13. *c.* 12. Temperantem fuisse ferunt lauri balneatorem. *Lamprid. in Commodo*, *c.* 1. Cum tepidior forte locus esset, balneatorem in fornacem conjici jussit.

Balneatorius, a, um, idem quod Balnearius. *Martian. JCtus leg.* 17. *ff. de Instruct. & Instrum. leg.* atque *balneatorium*, & *balnearium instrumentum* dixit.

Balneâtrix, icis, quæ balnea curat. *Petron. apud Serv. in* 12. *Æn. v.* 139.

Balneolum, i, n. 2. parvulum balneum. *Juven. Sat.* 7. *v.* 4. Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos. *Cic. in Hortens. apud Non.* Primus balneola suspendit, inclusit pisces. Al. leg. *balneolas*, quod esset a *balneola*, æ, fem. genere, quam vocem habet *Augustin. l.* 3. *contra Acad. c.* 4.

Balneum, neut. 2. & num. pl. balnea, orum, vel balneæ, arum, *bagno*, בדחשה, Ger. *badstube*, Gal. *bain*, Hisp. *bagno*, βαλανεῖον, locus, in quo sanitatis, aut abstergendarum sordium causa lavamur, a σάλαγος, glans, quod glandes in balneis faccendi solerent. Nam olim glandes hominibus, earum cortices igni alimenta præbuerunt, *Cic. Fam. lib.* 14. *epist.* 20. Labrum, si in balneo non est, fac ut sit. ¶ Illud autem fere observatur a Scriptoribus, ut *balnea*, vel *balneæ*, in plur. num. de publicis tantum dicantur, *balneum* in singulari sit locus in domo nostra, ubi privatim lavamur. Ratio hujus diversitatis videtur, quod in publicis balneis plura ad lavandum fuerint loca. Habebant enim mulieres lavationes suas a viris separatas. ¶ Erant præterea in balneis tria veluti cœnacula (nisi regiones malis appellare) quorum summum plenum erat aeris calidi, qualia hodie sunt Germanorum hypocausta, hæc balneorum pars *Laconicum* vocabatur: in medio cœnaculo erant aquæ calidæ in imo frigidæ. ¶ Ex his facile ostendi potest, quid sit discriminis inter *balnea*, & *thermas*: Balnea enim tantum dicuntur, in quibus lavamur. Unde summa illa balneorum pars, quam *Laconicum* vocari diximus, & cryptæ quædam ficte in litore Bajano calidi aeris plenæ *balneorum* appellatione non veniunt: quæ tamen *thermæ* apte dici possunt. Thermæ enim dicuntur quæcunque loca calida, sive illa sicca sint, sive calidis lavationibus accommodata. Frigidum itaque balneum sub *thermarum* appellatione non venit. Nam θέρμη calorem significat. Valla in Raudensem hujusmodi ponit differentiam, ut *thermæ* dicantur, quæ natura calidæ sunt, *balnea* etiam, quæ calefiant igni. Quod non omnino verum esse constat multis tum *Martialis*, tum aliorum testimoniis, qui Neronis, & Tiberii balnea thermas vocant, quæ certe igni calefiebant. ¶ Balneorum usus tum apud Græcos, tum apud Romanos, frequentissimus, voluptatis præsertim, & luxuriæ causa fuit. Quare in luctu, atque justitio publico claudi balnea solebant. *Tertul. com. Psychicos*, *c.* 17. *Sueton. in Calig. c.* 23. &c.

Balo, as, are, verbum est, quo proprie ovium vox denotatur, *belare*, βαυκάσθαι. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 740. Tactaque fumanti sulphure balet ovis. ¶ Balantes pro ipsis ovibus, *Virg.* 1. *Georg. v.* 272. Balantumque gregem fluvio mersare salubri.

Balsameus, a, um, adject. a balsamo. *Auctor Carminis de Phœnice*, quod *Lactantio* a quibusdam tribuitur: Unguine balsameo condit.

Balsaminus, o. 2. ut Balsaminum oleum. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Balsaminum longe pretiosissimum omnium, contra omnes serpentes efficax.

Balsamodes cafia, βαλσαμώδης κασία, dicitur a *Plin.* 12. 19. quæ balsami odorem habet.

Balsamum, n. 2. *balsamo*, בשם, Ger. *balsam*, Gal. *baume*, Hisp. *balsamo*, βάλσαμον, arbuscula uni terrarum Judææ quondam concessa, viti similior, quam myrto. Seritur malleolis, ut vitis, & colles implet vinearum modo, sustinens se sine adminiculis. Proceritas intra bina cubita substitit. Intra tertium annum est fructifera. Inciditur vitro, lapide, ossis cultellis, & succum emittit eximiæ suavitatis, quem opobalsamum dicunt, qui præfertur omnibus odoribus. Nam *succi* dicitur succus. Summa opobalsami probatio est, ut lac coagulet, & in veste maculas non faciat. *Plin. l.* 12. *c.* 25. ¶ Pro arboris succo balsamum dixit *Claud. Epithal. Palladii*, *v.* 221. Balsama effudere cadis. Adde *Virg.* 2. *Georg. v.* 119.

Balteârius, ii, m. qui balteos facit. *Inscript.* apud *Reines. class.* 8. *n.* 69. Miles ex armamentario Augustorum balteârius.

Balteâtus, i, dimin. parvum balteum. *Capitol. in Maxim. c.* 2. Severus militares dabat ludos, propositis præmiis argenteis, idest armillis, torquibus balteolis.

Baltêum, & Baltêus, i, m. & n. & in plural. plerumque neutrum, *pendone*, ζωστὴρ, cingulum est militare, e corio bullis ornatum, non tantum quo cinguntur, sed etiam a quo arma dependent, ut ait *Servius ad v.* 312. *Æn.* 5. ubi de plaustra loquens *Virgil.* canit: Lato quam circum amplectitur auro Balteus, & tereti subnectit fibula gemma. *Liv.* apud *Non. c.* 3. *n.* 25. Auratæ vaginæ, aurata baltea illis erant. ¶ Sumitur & pro quovis cingulo, ut balteus placentæ, apud *Cat. de R. R. c.* 75. quo sc. placenta cingitur, & ambitur. V. *Tertull. Manich. lib.* 1. *v.* 679. *de Zodiaco*: Sed nitet ingenti stellatus baltheus orbe. ¶ *Tertull. de Spectac. c.* 3. Vias vocant cardines balteorum per ambitum. Ubi *baltea* sunt repagula quædam in Theatro; quibus spectantium ordines claudebantur, & inter se distinguebantur: qua vero parte repagula ista ingressum dabant quasi per quosdam cardines, ea pars via dicta est. ¶ Hujusmodi baltei vocantur etiam *diazomata* a *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. Item *præcinctiones*, *lib.* 5. *c.* 3. ¶ Sunt item baltei apud *eund. l.* 3. *c.* 3. cinguli in capitulis Jonicarum columnarum, quibus volutarum pulvilli terminantur, Ital. *cordoni*.

Balux. V. Ballucs.

Bamballo, onis, vocabulum est ignominiosæ appellationis, usurpatum a *Cic. Philipp.* 3. *c.* 6. his verbis: Tuæ conjugis Bamballo quidam pater, homo nullo numero; nihil illo contemptius, qui propter hæsitantiam linguæ, stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. *Turneb. lib.* 17. *Adverss. c.* 19. ducit a βαμβαίνω, quod significat, tremere, dentibus crepitare, & labiis balbutire.

Bambatæ. Apud Colum. in hactenus editis ita legitur *l.* 12. *c.* 24. *Qui scylliticum* acetum facere volunt, decem bambatæ in tres amphoras musti mittis, &c. Sed locus plane corruptus ita restitutus est a *Hieron. Mercurial. lib.* 1. *Var. lection c.* 14. ut illa verba *qui scilliticum acetum facere volunt* ad superius caput 23. pertineant, deinde pro *decem bambatæ* legatur *de Embammate*, qui est titulus capitis 24. Deinde initium ejus capitis sit: *In tres amphoras musti mittis*, &c.

Banausos, i, n. 2. genus machinæ tractoriæ ad magna onera tollenda, vel trabenda, βάναυσος. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. V. ibi *Bald. in Lex. Vitruv.*

Banchus, m. 2. βάγχος, piscis aselli genus, quem & thyxona vocari auctor est *Plin. l.* 32. *c.* 7.

Bantia, opp. Apuliæ Peucetiæ, in conf. Lucaniæ, a Venusia 3. M. P. pop. Bantini, seu Batini.

Bantinus, a, um, ut saltus Bantinus, sc. in Apulia. *Hor. l.* 3. *Od.* 4. *v.* 15.

Baphia, orum, officinæ tinctorum apud *Lamprid. in Alex. cap.* 40. Aurelius Probus præfectus Baphiis. *In Cod. Justin. l.* 11. *tit.* 8. *leg. ult.* Ad baphia Phœnices mitti præcipimus.

Baphеus, i, m. *tintore*, βαφεύς, tinctor. *Lib.* 11. *Cod. tit.* 7. *leg.* 2. Baphei, & gynæciarii.

Baptæ, m. 1. βάπται; Athenis erant Sacerdotes Cotyttus impudicitiæ Deæ, cui nocturna sacra peragebant saltationibus, & omni voluptatum generi indulgentes. Dicti Baptæ a βάπτω, *tingo*, quod qui sacris illis initiabantur, aqua calida tingerentur, vel quod tincti, & fucati instar mulierum sacra peragerent. *Juven. Sat.* 2. *v.* 92. Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotytto. ¶ In hos Eupolis Comœdiam scripsit, quam ab illorum nomine *Baptas* appellavit, in qua mollitiem eorum, & libidinem depinxit, quam ob causam ab illis in mare præcipitatus est. V. *Suidam*, & *Polistianum*, *mistell. c.* 10.

Baptes, βάπτης, gemma viridis, ranæ colore, atque specie, batrachite mollior, præstantissimi odoris. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Baptismus, m. 2. & Baptisma, atis, n. *Battesimo*, מטבילה, Germ. *taufft*, Gal. *bateme*, Hisp. *bautismo*, βάπτισμος, & βάπτισμα, Latine immersio, vel intinctio dicitur, a βάπτω, immergo. Apud Christianos est Sacramentum novæ Legis positum in ablutione corporis humani per aquam naturalem cum determinata verborum forma, quo anima divinitus omnibus peccatis, tanquam maculis, abluitur, & mundatur. *Pendent. Psychom. v.* 103. abolens baptismate labem. *Augustin. ser.* 36. *de Temp.* Quale est hoc baptismum ubi, &c. *c.* 1. Cum tepidior forte locus esset, balneatorem in fornacem conjici jussit.

Baptista, æ, βαπτιστής, qui baptizat. *Arator in Act. Apost. c.* 13. Clamavit virtute potens baptista Joannes.

Baptisterium, n. 2. lavacrum, tinctorium, piscina, natatorium, *lavatoio*, בחשת, Ger. *taufftein*, *bad*, Gal. *lavoir*, *batistaire*, Hisp. *lavadero*, βαπτιστήριον, est lacus, vel vas quoddam ex ligno, aut lapide ædificatum, in quo lavandi gratia mergi solemus. Solet in cellis, idest in locis secretioribus constitui: quarum aliæ caldariæ sunt, in quibus calida lavamur, aliæ frigidariæ, in quibus lavamur frigida. *Plin. Jun. ad Apollinarem*, *l.* 5. *ep.* 6. Cella frigidaria, in qua baptisterium amplum, atque opacum. ¶ Apud Ecclesiasticos scriptores est locus, in quo Sacramentum Baptismi administratur. *Sidon. l.* 4. *epist.* 15.

Baptizatio, onis, f. actus baptizandi. Legitur apud *Ambros. ser.* 17.

Baptizator, oris, m. qui baptizat. *Tertul. de Baptism. c.* 11.

Baptizatus, a, um, *battezzato*: *Augustin. epist.* 23.

Baptizo, as, are, *battezzare*, βαπτίζω. *Tertull. l.* 5. *contr. Marcion. c.* 10. ¶ Pro lavare. *Prisc. in. l.* 1. *c.* 21. Vulnus ex aceto baptizare.

Barathro, onis, gurges, & vorago patrimonii, *dissipatore*, *crapulone*, *prodigo*. Sic dictus, quod ventri, tanquam barathro, omnia donet: vel quod dignus sit, qui in barathrum conjiciatur, ex Athenicnsium consuetudine. *Acron*, *veteris Grammaticus*, *ad Horat. balatrones*, *l.* 1. *sat.* 2. *v.* 2. Quidam tribuunt vocem hanc etiam *Lucretio l.* 3. *v.* 968.

Barathrum, n. 2. *abisso*, *profondità*, תהום, Ger. *abgrunde tieffe*, Gall. *abysme*, Hisp. *abismo*, βάραθρον, locus Athenis immensæ profunditatis, in imo mollis, & cœnosus, in quem noxios, & damnatos deturbabant. *Diom. & Suid.* Sed alii dicunt, locum in Ægypto profundissimum esse. ¶ Item barathrum nominatur locus omnis præceps, & profundus, unde quis emergere non potest. *Virg.* 3. *Æn. v.* 420. ¶ Transfertur quoque ad alia. *Mart.* Barathrum femineum pro locis muliebribus dixit, *lib.* 3. *epigr.* 81. *Id. l.* 1. 83. Extremo ructus cum venit a barathro. *h. e.* ab imo stomacho. ¶ Barathrum intestinum, apud *Valer. Flacc. l.* 2. ¶ Barathrum macelli, apud *Hor. l.* 1. *epist.* 15. hoc est, homo edacissimus. ¶ De femina etiam dicitur summe impudica a *Plaut. Bacch.* 1. 2. 41.

Barba, æ, f. *barba*, ψυ, Ger. *ein bart*, Gal. *barbe*, Hisp. *barba*, πώγων, villus ad mentum, non solum hominum, sed & brutorum quadrupedum. *Plaut. Bacchid.* 5. 2. 13. Cano capite alba barba. *Sil. lib.* 13. Indociles nunc propexis in pectora barbis vertere humum. ¶ Prima barba, est tenuis illa lanugo primum nascens in adolescentibus, quam Apollini, Jovi, & Veneri veteres consecrare solebant. *Sueton. in Ner. c.* 12. ¶ Barba hirquina pro convicio olim objiciebatur. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 12. Heus tu, qui cum hirquina barba stas, responde, quod rogo. ¶ Barbam alicui vellere, proverbio ei dicimus, quem contemptui habemus. Maximo enim probro habebatur, vel unum barbæ pilum per vim evelli. *Hor. l.* 1. *sat.* 3. *v.* 133. ¶ Barba tenus Philosophus dicitur a *Cic.* qui non sapientia, & moribus, sed habitu tantum philosophus est. ¶ Barbam Leonæ vellere, est illum contumelia afficere, qui id inultum haud finat: quod proverb. ad obscenum sensum detorsit *Martial. l.* 10. *epigr.* 90. ¶ Dicitur de summis arborum ramulis, tenuioribus foliis, lanugine, & similibus. *Plin.* 12. 22. Ponticas nuces mollis protegit barba. *Id.* 17. 23. Tenuiorum virgultorum barbæ.

Barbâre, aspere, crasse, *barbaramente*. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 4. Si Grammaticum se professus quispiam barbare loquatur. ¶ Item rustice. *Horat. lib.* 1. *od.* 13. Dulcia barbare lædentem oscula. ¶ *Barbare* pro *Latine* posuit *Plaut. Asin. prol. v.* 11. V. Vocem sequent.

Barbâri, m. 2. *barbari*, ברבר, Ger. *glob*, *ungeschlachten*, Gal. *barbare*, Hisp. *barbaro*, βάρβαροι. Appellati ita funt a βάρβαρ, voce ficta ab Atheniensibus, cum exteros irridere vellent, quod peregrini, cum pronuntiare Græce non pos-

podrent, frequenter in hanc vocem βάρβαρ incideremt. Fortasse etiam Græci hanc vocem ab Arabibus sumpsere. Barbar enim Arabibus est murmuro. ¶ Hujus generis cæteræ omnes gentes erant præter Græcos; quod nulli præter ipsos viderentur elegantèr loqui. Unde *Plautus* Nævium Poetam Latinum *Barbarum* dixit *Mil.* 2. 2. 36. ¶ Hoc deinde nomen Romani usurparunt, eoque omnes appellabant, qui vel Latini, vel Græci non essent. *Cic.* 2. & 5. *Fin.* Latini enim mitiorem linguam, ac magis cultam, quam cæteræ gentes, & Græcis si non præstantiorem, parem certe habent suavitate, splendore, amplitudine, copia verborum. ¶ Κατ' ἐξοχὴν, & veluti proprie, barbari a Latinis vocati Phryges: unde tibia barbara, pro phrygia, apud *Catul. Carm.* 63. ¶ In summa barbari dicuntur illiterati, & qui ingenuarum artium expertes sunt. ¶ Item qui sunt malis moribus, ac præsertim feris, & crudelibus. *Cic. pro Font. c.* 10. Immanis, ac barbara consuetudo hominum immolandorum. ¶ *Barbarum* pro *Barbarorum*, *Phædr.* 4. 6.

Barbaria, f. 1. Βαρβαρία, regio, item gens fera barbarorum. *Cicer.* 5. *Fin.* Omnium fere civitatum non Græciæ solum, sed etiam Barbariæ ab Aristotele mores, instituta, disciplinas, a Theophrasto leges etiam cognovimus. *Id.* 2. *Fin* de Epicuro, Philosophus nobilis, a quo non solum Græcia, & Italia, sed etiam omnis Barbaria commota est. ¶ Item mores duri, feri, vita barbara, crudelitas, barbaries. *Cic.* 1. *de Orat.* Hæc turba, & barbaria forensis dat locum vel vitiosissimis Oratoribus. ¶ Ponitur etiam pro Italia. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 21 ¶ Item pro Phrygia. *Hvrat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 7. Græcia Barbariæ lento collisa duello.

Barbaricarii, aliter Phrygiones textores, artificesque barbaricæ vestis, in qua ex auro, & coloratis filis effigies hominum, & animalium exprimuntur. *Donat. ad Æn.* 11. *v.* 777. & *Servius*.

Barbaricè, adverb. barbarorum more. *Capitolin. in L. Vero, cap.* 10. Barba prope barbaricè demissa.

Barbaricum, n. 2. clamor exercitus dicitur, quod eo vociferandi genere barbari utantur. *Fest.*

Barbaricum, i, quasi substantive positum (subaudi *solum*) dicitur omnis regio quæ ditionis Romanæ haud fuerit. *Ammian. Marcell. l.* 18. *c.* 4. Visus in Barbarico miles, per Hortarii regna transibat intacta. *Europ. l.* 7. *c.* 5. Albis fluvius in Barbarico longe ultra Rhenum est. Nec aliter locuti Imperatores in Codice.

Barbaricus, a, um, *adj.* 2. *barbaro, crudele*, βάρβαρος, barbarus, feris, & malis moribus. *Apulej.* Feris, ac barbaricis moribus. ¶ *Virgil.* Barbaricum aurum dixit, pro auro ex Barbaria advecto. *Æn. l.* 2. *v.* 504. Barbarico postes auro, spoliisque superbi. ¶ Barbarica sylva, apud *Colum.* est sylva multorum generum arboribus consita, *l.* 11. *c.* 3. *a med.* ¶ Ponitur etiam pro Phrygio. Phryges enim speciatim *Barbari* dicti sunt. *Enn.* apud *Cic. Tusc.* 3. 19. Astante ope Barbarica. *h. e.* dum staret regnum Phrygum incolume. *Lucret. l.* 2. *v.* 499. Barbaricæ vestes. *h. e.* Phrygio more pictæ. ¶ *Barbaricum* adverbii more pro barbare. *Sil. l.* 12. *v.* 418. Barbaricum, atque immane gemens.

Barbaries, f. 5. Βαρβαρία, idem, quod barbaria, populi, & regiones alienæ, vel feræ. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ægyptii, & Syri, & fere cuncta Barbaries. ¶ Sumitur item pro vitioso, & inquinato sermone. *Cic. in. Brut.* Nec eos aliqua barbaries domestica infuscaverat. ¶ Item pro incivilitate, & feritate. *Id. pro Corn. Balbo*, Inveteratam quandam barbariem ex Gaditanorum moribus, disciplinaque delevit. ¶ Item pro ignorantia, stultitia. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 8. *v.* 3. Ingenium quondam pretiosius auro: At nunc barbaries grandis habere nihil.

Barbarismus, m. 2. βαρβαρισμὸς, est vitium Grammaticale, quo in nostra lingua, sive Latini simus, sive Græci, sive Galli, &c. utimur vocibus peregrinis, vel utimur quidem vocibus nostræ linguæ propriis, sed eas corrumpimus pronuntiatione, vel scripto. A Romanis rusticus sermo appellabatur. De barbarismo V. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. *Voss. de vitiis serm. l.* 1. *c.* 1. & alios Grammaticos. ¶ Differt a Solœcismo, quia Solœcismus male voces inter se conjungit, ut *Duobus templis condidit*, pro *duo templa*, sed Barbarismus male singulas voces usurpat, ut *Duos templos condidit*, pro *duo templa*. ¶ Referrtur etiam ad mores. *Quintil. loc. cit.* Alterum genus barbarismi accipimus, quod fit animi natura, ut is, a quo insolenter quid, aut minaciter, aut crudeliter dictum sit, &c. ¶ De voce ipsa *barbarismus* dubitavit *Gel. l.* 13. *c.* 6. an antiqua esset. Sed usurpavit, etiam ante Augustum, *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 12.

Barbarus, a, um, *adj.* 2. *crudele*, βάρβαρος, externus, incultus, agrestis, ferus, immanis, crudelis, atrox. *Cic. pro Mur.* Gentes immanitate barbaræ. *Ovid. l.* 3. *Trist. el.* 2. *v.* 2. Non sunt illa suo barbariora loco. ¶ Cætera quæ huc spectant, vide in voce *Barbari*.

Barbatulus, a, um, *di primæ, a parva barba*, dim. a barbatus, imberbis, vel cum parva barba. *Cic.* 1. *ad Att. ep.* 14. Concursabant barbatuli juvenes: *Id. in Parad.* 5. Barbatulos nullos excepturæ de piscinis.

Barbatus, a, um, *adj.* 2. *barbuto*, Ger. *bertricht*, Gal. *barbu*, Hisp. *barbudo*, ἐμπώγων, qui barbam habet. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Jovem semper barbatum. ¶ *Id. pro Mur. c.* 12. & *pro Cœlio c.* 14. barbatos pro Antiquis dixit. Nam vetustissimi illi Romani intonsi erant: unde intonsos avos dixit *Tibul. l.* 2. *el.* 1. ¶ *Barbatus magister* est Philosophus apud *Juvenal. sat.* 14. *v.* 12. ubi de Socrate loquitur.

Barbiger, a, um, *adj.* 2. βαρβάτος, πωγωνοφόρος, qui barbam gerit. *Luc. lib.* 5. *v.* 897. Pinguescere sæpe cincta barbigeras pecudes.

Barbitium, n. 2. barba *Apul. Milef. l.* 3. Hircino barbitio Philosophum mentiebatur.

Barbitos, i, m. & f. *l.* & Barbiton, i, n. *cætera*, βάρβιτος, instrumentum musicum, quod pulsatur plectro, vel calamo. *Hor. l.* 1. *carm. ode* 32. Dic Latinum, barbite, carmen. *Ovid. in epist.* 15. *v.* 7. Nec facit ad lacrimas barbitos ulla meas. *Auson. in Philomus. epigr.* 44. Hoc genere & chordas, & plectra, & barbita conde.

Barbula, æ, diminut. a barba, *piccola barba*, πωγωνίσκος. *Cic. pro Cæl. c.* 14. Aliquis mihi ab inferis excitandus est ex barbatis illis, non hæc barbula, qua ista delectatur.

Barbus, i, m. *pesce barbo*, piscis fluviatilis, idem qui mullus; ita dictus, quod veluti barba gemina insignitur in labris. *Auson. in Mosel. v.* 94. & 134.

Barca, æ, navigii species, quæ & phaselus, & scapha dicitur, onerariis inserviens, *barca, Γέμαρτος, vaagon. Paulin. Nolan. carm.* 21. *v.* 95. Ut mox salubri barca perfugio foret.

Barca, vel Barce, *Barca*, regio Africæ, in Barbaria, inter Ægyptum, & Syrtim magnam, juxta mare medit. ubi alias Lybia exterior, Cyrenaica, & Marmarica, dicta ab urbe primaria Barce, Pentapoli, *Barca, Tolemaïs*. Pop. Barcæi, vel Barcitæ.

Barcæi, orum, m. 2. Lybiæ populi. *Virg. Æn.* 4. *v.* 42.

Barce, es, *Βάρκη*, nutrix Sichæi, de qua *Virg.* 4. *Æn. v.* 632.

Barcha, f. 1. cognomen nobilissimæ apud Carthaginenses familiæ, ex qua fuerunt Annibal, & pater ejus Amilcar. Inde *Barchinus fœdus* dicta, quæ Barcharum potentiæ favebat. *Liv. l.* 21. *c.* 3.

Barcino, & Barcinon, onis, f. Julia Augusta Barcino, prius Faventia, & Col. Faventia, *Barcelona*, urbs Hisp. cit. marit. empor. Catalauniæ caput, seu conventus juridicus & Acad. ab Hamilcare cogn. *Barcha* condita. *Auson. epist.* 24. *v.* 89. Oğnifero superaddita Barcino ponto. *Prudent. peri Stepho. 7. v.* 33. Barcinon claro Cucufate freta.

Barcinonensis, se, ad Barcinonem pertinens, ut Barcinonensis muria, apud *Auson. ep.* 21.

Bardaicus, a, um, villosus, vel bardocucullo indutus. Dicitur autem de milite: *Juvenal. sat.* 16. *v.* 13. Bardaicus judex datur hæc punire volenti, calceus, & sutæ. Fortasse vox est substantiva, & ponitur pro ipso bardocucullo, ut sensus sit, judex datur bardaicus, calceus, & sutæ, per quæ tria describitur miles. Ita etiam usurpavit *Martial. lib.* 4. *epigr.* 4. Quod siccæ redolet palus lacunæ, lassi bardaicus quod evocati: *idest*, bardocucullus militis lassi. Utrobique alii leg. *bardiacus*. ¶ *Capitolinus in Pertinace c.* 8. Bardocucullum vocat *Bardiacum cucullum*. Ex quo colligi potest, *bardiacum* sive *bardaicum* idem esse ac villosum, fortasse a Bardæis Illyrici populis, qui cilicio sago utebantur.

Bardi, orum, apud Gallos eximio in honore, quod Poeticæ operam darent, & laudationibus, inquit *Strabo lib.* 4. *Festus*: Bardus Gallice cantor appellatur, qui virorum fortium laudes canit, ita dictus a Gente Bardorum. ¶ Unde quicunque virorum fortium gesta persequuntur, Bardi appellantur. *Lucan. l.* 1. *v.* 449. Plurima securi fudistis carmina Bardi.

Bardiscus, i, V. Bardaicus.

Barditus. V. Barritus.

Bardocucullus, m. 2. *sbiavinetto, cappotto*, genus vestis omni tempore commodæ, cum qua etiam cubare soliti erant imbrium tempore in castris milites, & in agris rustici. Sunt, qui dicant, bardocucullum esse tegmen capitis villosum translatum a Bardis pop. Galliæ. Nam & in German. & in Gallia Bardi fuerunt. ¶ Mittebatur e Santonibus, & Lingonibus Romam. *Martial. l.* 14. *ep.* 128. Gallia Santonico vestit te bardocucullo.

Bardus, a, um, *tardo d'ingegno, stupido*, stupidus, hebes, tardus, בלד, Germ. *ungelergin*, Gal. *lourdaut*, Hisp. *bobo*, ἔναιξ, stultus, a βραδὺς, tardus, idest, a tarditate ingenii. *Cic. de Fato*, Stupidum esse Socratem dixit, & bardum. ¶ Comparat. bardior, est apud *Tertul. l. adv. Hermog. c.* 36. V. Bardi.

Baris, f. 3. βᾶρις, apud Ægyptios dicebatur cymba, qua cadavera vectabant ad sepulturam, cujus gubernator Charon vocabatur: qualem apud Inferos finxere Poetæ. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 44. Baridos & contis nostra Liburna sequi.

Baro, onis, antiquis idem erat, ac bardus, seu stupidus, quasi *varo*, quod significat stipitem non dolatum, ac durum. *Cic.* 5. *Fin. c.* 23. Hæc cum loqueris, nos barones stupemus. ¶ Apud Germanos tituli honorifici loco adhibetur, de quo vide Glossaria.

Baroptenus, gemma nigri coloris, sanguineis, & albis nodis distincta. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Barrinus, a, um, elephantinus, ut aures barrinæ, apud *Sidon. Apollinar. l.* 3. *ep.* 13.

Barrio, is, ire, verbum est, quo Elephantum vox notatur. *Fest.*

Barritus, us, ui, m. 4. Elephanti vox. *Apul. l.* 3. *Flor.* Est elephantorum trifidis barritus. ¶ Item clamor a Romanis militibus tolli solitus, cum prælium ineibant. *Veget. l.* 3. *c.* 18. Clamor autem, quem *barritum* vocant, prius non debet tolli, quam acies utraque se junxerit. Apud *Tacit. de Germ. cap.* 3. legitur *Barditus*, pro eodem. ¶ Hanc vocem non Romanam, sed barbaram esse, colligitur ex *Ammian. l.* 26. *c.* 22.

Barrus, m. 2. *elefante*, כרכוד, Germ. *elephant*, Gal. *elephant*, Hisp. *elefante*, ἐλέφας, elephas, a βάρος, gravitas, quia animalium maximus est, vel a ברח, extra, foras, quia est animal peregrinum, vel a בקר, bratum, jumentum. *Horat. Epod.* 12. Nigris dignissima barris. ¶ Est & nomen propr. apud eund. *l.* 1. *sat.* 6. *v.* 31.

Baryceæ ædes sunt, latæ quidem, sed humiles ob raritatem columnarum, ut columnæ pondus superpositum facilius sustineant, a βαρὺς, gravis. Dicuntur item barycephalæ, quasi gravicipites, a βαρὺς, gravis, & κεφαλὴ, caput, quod pro columnarum paucitate satis grave pondus sustineat. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2.

Basaltes, m. 3. βασάλτης, marmor ferrum colore, & duritia imitans, a *basai*, Æthiopice *ferrum*, quia Ægyptii illud in Æthiopia invenerunt. *Plin. l.* 36. *c.* 7.

Basanitis, itis, m. 3. vel basanus, m. 2. βασανίτης, vel βάσανος, lapis Lydius, vel Heraclius, quo aurum probatur, a βασανίζω, exploro, torqueo, vel a basal, Æthiop. *ferrum*, quia est ferrei coloris. *Plin. l.* 36. *c.* 22.

Bascauda, f. 1. vas Britannicum, in quo calices, & alia lavantur. *Juven. sat.* 12. *v.* 46. *Martial. l.* 14. *epigr.* 99.

Basculi, orum, populi Hispaniæ, Baticæ, ad fretum Gaditanum, *Varr.* 2. *R. R. c.* 10. ¶ Hos *Plin. l.* 3. *c.* 3. *Basculos* vocat.

Basella, æ, parva basis, *Pallad. de R. R. l.* 1. *c.* 18. Basellis altioribus impositas cupas collocare.

Basiatio, onis, *baciamento*, actus basiandi, φίλημα, *Catul. Carm.* 7. Quæris, quot mihi basiationes sint satis.

Basiator, oris, m. 3. qui basiat, φιλητὴς. *Martial. l.* 11. *epigr.* 98. Effugere non est, Basse, basiatores.

Basiatus, a, um, *basciato*. *Martial.* 12. 59. Hic sutor modo pelle basiata.

Basilia, orum, n. τὰ Βασίλεια, h. e. regia, ad reges spectantia. *Tertul.* 4. *adv. Marc. c.* 14. Sic retro in Basiliis Anna mater Samuelis, &c. *h. e.* in sacris Regum libris.

Basilica, æ, f. 1. *luogo pubblico, sala pubblica*, היכל, Ger. *rahthaus*, Gal. *maison royale*, Hisp. *casa real*, Βασιλικὴ, Regia, locus publicus, & magnifice ornatus, templo persimilis, in quo negociationes, consilia, & judicia exercebantur, sive quod βασιλεὺς, non solum Regem, sed etiam alios nobiles, & Regios significet, ut Judices, sive quod omnia, quæ grandia, & excellentia sunt, *basilica*, seu *Regia* appellentur. *Liv. l.* 26. *c.* 27. & *l.* 39. *c.* 44. ¶ Basilicæ Romæ complures fuere. Primam Cato extruxit, *Porciamam* appellavit, aliam Julius Cæsar, quod *Julia* dicta est, &c. ¶ Hinc a Christianis Ecclesiæ maximæ, amplissimæque *Basilicæ* appellari cœptæ sunt, quia ibi Regi omnium Deo cultus, & Sacrificia offeruntur, *Sulpic. Severi. lib.* 2. *hist. sacr. c.* 33. ¶ *D. Hieronym. epist.* 3. *ad Heliodor.* appellat *basilicas Ecclesiæ* minora sacella, seu ædiculas in ipsa Ecclesia positas.

Basilicata, *Basilicata*, prov. R. Neapolitani, ubi alias major, & potior pars Lucaniæ, inter Principatum cit. Calabriam, sinum Tarentinum, & Terram Barientem.

Basilice, adv. *splendidamente, regalmente*, βασιλικῶς, regie, magnifice, splendide. *Plaut. in Pœn.* 3. 1. Basilice ornatus incedit, & affabre ad fallaciam. ¶ Translate *Id. Epid.* 1. 1. 54. Interii basilice. *h. e.* omnino, funditus. nam reges cum pereunt de magno statu decidunt.

Basilicula, æ, diminut. parva basilica. *Paulin. Nolan. epist.* 32. *n.* 17. *edit. Paris.* Hanc quoque basiliculam consecrabunt.

Basilicum, i, n. 2. vestimenti regii, & splendidi genus. *Plaut Epid.* 3. 2. 48. Tunicam rallam, tunicam spicam.... basilicum, aut exoticum, &c. V. ibi Interpr.

Basilicus, a, um, *adj.* 1. 2. *reale*, Ger. *königlich*, Gal. *royal*, Hisp. *real*, Βασιλικὸς, Regalis. *Plaut. in Cap.* 4. 2. 31. Basilicas ædificiones, atque imperiosas habet. Et *in Pseud.* 1. 3. 43. Basilicus status. Et *in Pers.* 1. 1. 32. Basilicus victus. *idest*, regalis, & excellens. & *Trinum.* 4. 3. 23. Basilica facinora, idest, Regia. Sed basilicus jactus, apud *eund.* idem est ac Venereus. *Curc.* 2. 3. 80. ¶ Significat etiam superbum, & fastuosum. *Id. Rud.* 2. 4. 15. At ego basilicus sum, quem nisi oras, guttam non feres. ¶ Basilica nux, Βασιλικὰ κάρυα, juglans, genus nucum optimum, & quasi Regium, quod & *Persicum* dicitur. *Plin. l.* 15. *c.* 22.

Basiliscus, m. 2. *basilisco*, Ger. *ein basilisch*, Βασιλίσκος, al. regulus, genus serpentis, quod, teste *Plin. l.* 8. *cap.* 21. in solitudinibus Africæ habitat, candida in capite macula, veluti quodam diademate adornatum. Acutissimum habet caput, rubeos oculos, colorem ad nigredinem vergentem. Reliquos serpentes sibilo fugat, ut solus regnare videatur.

Basio, 2s, 2. 1. *baciare*. *Martial. l.* 6. Et bis, terque, quaterque basiavit. *Catul. carm.* 7. Basia multa basiare.

Basiolum, i, n. 2. diminut. a basium. *Petron. in Satyr. c.* 85. & *Apul. l.* 10. *Met.*

Basis, f. 3. *base, sostegno*, מבונה, Ger. *ein grund, ast*, Gal. *base*, Hisp. *basa*, Βάσις, est sessio columnæ, statuæ, &c. quæ a fundamento consurgit, & pondus fabricæ superimpositæ sustinet. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 23. Additus in adversam Basim. ¶ Hinc orbiculi illi, in quibus vasa in mensis collocantur, ne toralia polluantur, vocari solent bases. *Jabolen. Dig. lib.* 32. *leg.* 98. Bases quoque horum vasorum. ¶ Basis trianguli est ima pars, qua triangulum sedet. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Basis trianguli, quam grues efficiunt. ¶ *Metiri altiorem cum sua basi* apud *Senec. epist.* 76. *sub fin.* proverbialiter significat parva mensura uti. Nam si statuam metiendo, basim quoque comprehendas, justo major illa videbitur.

Basium, n. 2. *bacio*, נשיקה, Ger. *ein kuss*, Gal. *un baiser*, Hisp. *el beso*, φίλημα, osculum, suavium. Donatus *osculum*, *basium*, & *suavium* sic distinguit, ut *oscula* sint officiorum, *basia* pudicorum affectuum, *suavia* libidinum, vel amorum. Sed hæc differentia non observatur. *Catul. ad Lesb. carm.* 5. Da mi basia mille.

Bassareus, i, m. Βασσαρεὺς, Bacchi cognomen a Bassara Lydiæ opp. ubi præcipue cole-

colebatur, vel a βάζω, clamo, quod ejus sacrificia maximis clamoribus celebrarentur. *Horat. l. 1. od. 18.* Non ego te, candide Bassareu, invitum quatiam.

Bassaricus, a, um, h. e. Bacchicus. *Propert. eleg. 17. v. 30. l. 3.* Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.

Bassăris, is, vel idis, f. 3. Βασσαρὶς, Bacchi sacrificula. *Pers. Sat. 1. v. 100.* Et sectum vitulo caput ablatura superbo Bassaris. ¶ Est etiam vestis genus ad talos usque demissæ, qua in Bacchi sacrificiis utebantur sacerdotes. *Vet. Scholiast. in Pers. loc. cit.*

Bastăga, vel Bastagia, æ, f. vox deducta a Græco βαστάζω, porto, bajulo, veho, significat onus, farcinam. *Βαστάγη.* Sumitur autem *Cod. Justin.* pro munere, & officio transvehendi jumentis res publicas, aut Principis, *l. 12. tit. 58. leg. 3.*

Bastagarii, vel Bastagiarii, orum, qui bastagis, hoc est oneribus transvehendis præsunt. *Lib. 11. Cod. tit. 7. leg. 4.*

Bastarnæ, Basternæ, pop. Sarmatiæ Europææ, in Regno Polonico, ad oram maris Euxini, finit. Peucinis, qui in Podolia, & Alanis, qui in Lituania censentur, ubi nunc Russia nigra, Volhinia super. & Bessarabia. *Plin. l. 4. c. 12. & Liv. l. 40. c. 57.*

Basterna, æ, genus vehiculi muliebris tecti, forma nihil a lectica distans, quod a mannis, vel mulis portabatur; pilentum. *Lamprid. Heliogab. c. 21.* Dedit quadrigas, equos stratos, mulos, basternas, & rhedas. Adde *Ammian. l. 14. c. 17.*

Basternarius, ii, qui basternas portat. *Symmach. l. 6. epist. 15.* Basternarios præbere alicui.

Bat. Vide *Ba.*

Batăvi, m. 2. pop. Batavinæ, seu Hollandiæ. *Lucan. l. 1. v. 431.* Vangiones, Batavique truces, quos ære recurvo Stridentes actuere tubæ. ¶ Reperitur hæc vox etiam penult. longa. *Sil. l. 3. v. 608.* Jam puer auricomo perfomidate Batavo.

Batavia, Insula Batavorum, *Ollanda*, regio Germ. inf. in Belgio, pars Australis Hollandiæ, inter duo Rheni cornua, & Oceanum Germ. Ejus portio, quæ est in Geldriæ Duc. adhuc antiquum nomen retinet & dicitur *Betuwe*, seu *Betuve*. Populi Batavi.

Baternæ, arum, populi iidem qui Bastarnæ. *Valer. Flacc. l. 6. v. 96.*

Bathyllus, m. 2. Βάθυλλος, Poeta tragicus ingnis. ¶ Fuit item Samius adolescens amatus ab Anacreonte. *Horat. Epod. 14. v. 9.*

Batillum, i, n. & Batillus, i, m. *paletta, badile, pala*, Ger. *feuerſchauffel*, Gal. *pelette, ou pele*, Hisp. *badil*, πύρωτρον, ferreum instrumentum, quo cineres, & prunæ tolluntur, a pateo, quasi patulum, & dimin. p mutato in b, batillum. *Plin. l. 33. c. 8.* Batillis ferreis candentibus ramento argenti impositio. *Marcel. Empir. c. 27.* Super batillum candentem. *Trebel. Pol. in Claud. c. 14.* Coctilium batilla quatuor. ¶ Rustici etiam batillum vocant ferreum instrumentum, quo ad sulcos, elices, fossasque in agris faciendas utuntur. *Var. l. 3. de R. R. c. 6.* Pastorem earum cum batillo circuire oportet, ac stercus tollere. ¶ Est item messorum instrumentum ligneum, quo Picentes utebantur. *Id. l. de R. R. c. 50.* In Piceno ligneum habent incurvum batillum, in quo extremo sit serrula ferrea, hæc cum comprehendit falcem spicarum, desecat. ¶ Item foculus gestatilis, in quo odores accenduntur, aut qualis hyeme mensis imponitur. *Horat. l. 1. sat. 5. v. 36.* prunasque batillum.

Batinus, Batinum, Matrinus, *Tordino*, fl. Picenorum, in Aprutio, qui Interamnam alluit, & ad Flaviarum castrum in mare Adriaticum labitur.

Batinus, a, um, ad Batinum pertinens, ut Batini saltus, *Horat. l. 3. od. 4.*

Batiŏca, V. Batiola.

Batiŏla, f. 1. genus vasis, quo vinum cado haustum ad mensam fertur. *Plaut.* Batiolam auream octo pondo habeat. Ita refert *Non. cap. 15. n. 19.* Sed & *in Stich. 5. 4. 12.* hæc vox legitur. Alii leg. *Batioca*, quæ vox est in Glossis Isidori; Alii *Batisca.*

Batis, idis, *finocchio marino*, κρίθμον, m. & f. herba est fruticosa, pinguifolio, in modum portulacæ, sed crassiore, latiusculo, & gustu salso, floribus candidis, & semine libanotidis, quam *Dioscorides* κρίθμον, sive κρίθμινον appellat, vulgus certam marinam. *Plin. l. 32. c. 11.* ¶ Batis item inter aves numeratur. *Plin. l. 21. c. 15.*

Batrachites, Βατραχίτης, lapis ranæ viridis colore, & effigie. *Plin. l. 37. c. 10.*

Batrachium, n. 2. Βατράχιον, genus herbæ apud *Apul. de herb. c. 8. & 9.* qua mendici flagitiosi sibi crura, & lacertos dilaniare consueverunt. *Plin. l. 25. sub fin.* ranunculum vocat: sed Batrachium *Apulej. de herb. c. 8. & 9.*

Batrachomyomachia, Βατραχομυομαχία, ranarum, & murium pugna, quo titulo *Homerus* elegantem conscripsit libellum, a Βάτραχος, rana, & μῦς, mus. *Sext. in præfat. ad lib. 1. Silvar.*

Batrichus, m. 2. nobilis statuarius, ex Laconia, qui Romæ, Scauri, & Octa viæ templa struxit porticibus inclusa. *Plin. l. 36. c. 5.*

Battiades, m. 1. Callimachus Poeta, fil. Batti, Cyrenes conditoris, ut ipse jactitabat. *Ovid. in Ibin. v. 53. & Stat. 5. Silv. 3. v. 157.* ¶ Battiades etiam dicuntur a Batto Rege oriundi. *Sil. l. 3. v. 252.*

Battis, f. 3. Βαττὶς, puella formosissima, quam Philetas Poeta elegiographus adamavit, suisque carminibus celebravit. *Ovid. l. 1. Trist. el. 6.*

Battologia, al. tautologia, f. 1. Βαττολογία, est vitium Grammaticale, quo idem verbum, vel eadem sententia sine causa iteratur, a Batto pastore, qui hoc vitio notatus est, ut *Cujus rationis ratio non extat, ei rationi ratio non est fidem habere. Ovid. 2. Met.* sub illis Montibus, inquit, erant, & erant sub montibus illis. Alii non a Pastore, sed a Poeta quodam inepto Battologiam dictam volunt, inter quos *Suidas* est, verbo Βαττολογία.

Battus, i, nom. propr. ejus, qui Cyrenes condidit. *Suid. l. 17.* ¶ Item Poetæ cujusdam inepti, a quo Battologia est dicta. ¶ Item Pastoris, qui quod Mercurii furtum indicasset, ab eo in Indicem, seu Lydium lapidem mutatus est. *Ovid. 2. Met. v. 688.*

Batŭlum, opp. Campaniæ. *Virg. 7. Æn. prope fin.*

Batŭo, is, ere, est ferulis, seu rudibus velitari. *Suet. in Calig. c. 32.* Myrmillonem in ludo rudibus secum batuentem, & sponte prostratum confodit. ¶ Item percutere, *battere. Plaut. Cas. 2. 8. 60.* Batuatur tibi os, senex nequissime. ¶ At batuere ulcera, apud *Plin. l. 31. c. 9.* est comprimere, arcte stringere. ¶ De obsceno hujus verbi usu *Cic. Fam. l. 9. ep. 22.* Βατάλλων.

Batus, genus herbæ. *Festus.*

Baubor, aris, atus sum, d. 1. βαΰζω, fictitium verbum, a voce canum, cum latrant. Differt tamen a *latro, as*, quia latrant canes irati, baubantur cum queruntur. *Lucr. l. 5. v. 1070.* Et cum deserti baubantur in ædibus omnes.

Baucis, anus paupercula, quæ cum Philemone marito Jovem, & Mercurium suscepit hospitio. *Ovid. 8. Met.* ¶ *Pers. Sat. 4. v. 21.* pannucea Baucis sumitur pro quavis pauper mulierecula.

Bauli, *Bagoli, Baule*, locus Campaniæ, inter Misenum urb. exc. & lacum Bajanum. ¶ *Servius* ductum inde nomen ait, quod olim Hercules juxta Bajas fecit caulam bobus, & eam sepsit, qui locus primo *Boaulia* dictus, mox Bauli. *Symmach. epist. 1. l. 1.* Huc Deus Alcides stabulanda armenta coegit, Eruta Geryonis de lare tergemini. Inde recens ætas corrupta Boaulia Baulos Nuncupat occulto nominis indicio.

Bavius, poeta ineptissimus, de quo *Virg. Ecl. 3.* Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mevi.

Baxĕæ, f. 1. *pianelle, zoccoli*, Ger. *pantoffeln, holtzen*, Gall. *pantoufles*, Hisp. *chinelas, o alcorques*, crepidæ, & calceamenta, & proprie calcei Philosophorum. *Apul. in l. de A. A.* Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio Philosophum fingeret. Adde *Plaut. Men. 2. 3. 40.*

B A N T E D.

Bdellium, n. 2. arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. Gummi genus exfudat, quod & ipsum bdellium vocatur, & usum habet in unguentis. Nascitur in Bactriana, Arabia, India, Media, Babylonia. *Plin. lib. 12. c. 9.*

B A N T E E.

Beăte, *beatamente*, adv. feliciter. *Cic. 1. de Fin.* Omnis summa Philosophiæ ad beate vivendum refertur. *Senec. epist. 92.* Beatius vivere. *Et de consol. ad Helv. c. 9.* Beatissime vivens. ¶ In plausibus significat feliciter, prospero successu. *Martial. l. 2. epigr. 27.* Efferte, graviter, cito, naviter, euge, beate.

Beatifico, as, beatum facio. *Augustin. l. 14. de Trin. c. 14.*

Beatificus, a, um, qui beatum facit, *beatifico. Apul. de habit. Doctr. Plat. l. 1. p. 3.* Deus beatus, & beatificus.

Beatitas, atis, & beatitudo, inis, f. 3. *beatitudine, felicità*, אשרי, Ger. *ſeligkeit*, Gall. *beatitude*, Hisp. *bienaventurança*, μακαριότης, felicitas. *Cicer. 1. de nat. Deor. c. 34.* ista sive beatitas, sive beatitudo dicenda est (utrumque omnino durum, sed usu mollienda nobis verba sunt) verum ea, quæcunque est, &c.

Beatitūdo, V. Beatitas.

Beatŭlus, a, um, *beatino*, dim. a beatus. *Pers. Sat. 3. v. 103.* Beatulus alto compositus lecto, h. e. mortuus.

Beātus, a, um, o. 1. 2. *beato, felice*, אשרי, Ger. *ſeelig*, Gall. *heureux, bien heureux*, Hisp. *bienaventurado*, μακάριος, felix, fortunatus. *Cic. 5. Tusc.* Hos existimo beatos, qui sint in bonis nullo adjuncto malo. *Id. ib. c. 8.* Qui beatus est, non intelligo, quid requirat, ut sit beatior. ¶ Interdum ponitur pro nobili. *Horat. l. 2. Carm.* An te genetrem beati Phyllidis flavæ decorent parentes. ¶ Item pro valde divite. *Nepos in Agesil. cap. 8.* Homo non beatissimus. ¶ Translate ponitur pro affluenti, abundanti. *Quintil. lib. 10. c. 1.* Immortalis ingenii beatissima ubertas. *Id. l. 12. cap. 3.* Vox beatæ *vires pinu.* ¶ Apud Christianos *beati* dicuntur, qui pie, sancteque vivendo cælestem sibi patriam promeruerunt. Etnici etiam pro mortuis usurpasse videntur eodem modo quo *felices*. V. Beatulus.

Bebĭcius, a, um, V. in Berbeis.

Bebriacensis, adject. a Bebriaco. A *Plin. l. 10. c. 49.* dicuntur Bebriacenses aves illæ, quæ eo primum tempore in Italia visæ sunt, cum pugna Othonem inter & Vitellium ad Bebriacum commissa est.

Bebrĭcum, i, n. *la Bina*, opp. olim, nunc pagus Cenomanorum, ad Ollium fl. inter Cremonam 12. M. P. & Brixiam 20. Aliis est *Canetо*, opp. Duc. Mantuani, ad Ollium fl. ubi recipit Clusium, medium inter Cremonam, & Mantuam 20. M. P. ubi Otho a Vitellio victus est. *Sueton. in Oth. c. 9.* & *Juvenal. sat. 2. v. 106.*

Bebrus, i, m. *brevero*, idem qui fiber. *Vet. Scholiast. Juvenal. ad Sat. 12. v. 32.*

Bebryce, una filiarum Danai, quæ cum Hypermnestra præter justa patris viro pepercit. Fugiens una cum viro in Bithyniam venit. Hinc regio Bebrycia dicta est.

Bebrycia, f. 1. Βιθρυκία, regio Bithyniæ, dicta a Bebryce filia Danai. *Valer. Flacc. l. 5. v. 302.*

Bebryces, um, Aliis sunt Asiæ populi in Bithynia, quæ ante Bebrycia dicta: Aliis in Galliæ finibus circa Pyrenæos montes, &c.

Bebrycius, a, um, gentile adject. a Bebrycia Asiæ regione. *Flacc. l. 4. v. 99.* Proxima Bebrycii panduntur litora regni. *Sil. l. 3. v. 420. de Pyrenæi jugis.* Nomen Bebrycia duxere a virgine colles. ¶ *Bebrycia arena* locus est, ubi Pollux cum Amyco cæstibus pugnavit. *Stat. l. 4. Silv. 5. v. 28.* ¶ Item pertinens ad Bebrycem regem, qui in ea parte Galliæ Narbonensis regnavit, quæ Pyrenæis montibus jungitur: ubi etiam Bebryces populi. *Silv. l. 3. v. 443.* Bebryciæ Pœnus fines transcenderat aulæ. ¶ *Bebrycia virgo* est Pyrene Bebrycis regis filia, quæ Pyrenæis montibus nomen dedit, ab Hercule ibi sepulta. *Sil. ibid. v. 420.* Nomen Bebrycia duxere a virgine colles.

Bebryx, cis, m. 3. Βέβρυξ, Rex fuit in montibus Pyrenæis, teste *Silio l. 3. v. 423.* Item Amycus Bithyniæ rex, quem Pollux cæstu pugnans occidit. *Valer. Flacc. l. 4. v. 261.* ¶ Est item nomen gentile, cum significans, qui ex Bebrycia ortus est. *Solin. c. 42.* V. Bebrycia. Hujus penult. in obliqui cæsibus anceps est.

Becco, Gallica vox, rostrum galli gallinacei significans: quo cognomine appellatus fuit Antonius Primus, Tolosæ natus, qui Vitellium oppressit. *Sueton. in Vitel. c. ult.*

Bechĭon, *Bicchio*, Lat. tussilago, a βὴξ, χὸς, tussis, quia tussim sanat. *Plin. l. 25. c. 6.*

Bee, vox est ovium bellantium. *Varr. 2. R. R. c. 1.* Non me, sed bee sonare videtur (*vox ovium*) unde belare dicunt, extrita littera. *b. e.* dempto altero *e*, nam a *bee* dicendum esset *beelare.*

Beelphĕgor, Idolum Moab, idem ac Baal, sive Beel, qui in monte Phegor colebatur. Interpr. *vir habens hiatum*, vel *Deus hians*, vel *simulacrum ignominiæ.*

Beelzĕbub, Βεελζεβούβ, Idolum Accaronitarum, quasi idolum muscarum, a bel, beel, baal, *idolum*, & zebub, *musca.* ¶ Sed & pro Dæmoniorum Principe ponitur in sacris litteris.

Bela, oves apud antiquos, ex *Varr. de R. R. l. 2. c. 1.* Græce μῆλαι. ubi alii aliter legunt.

Belbus, i, m. idem atque hyæna. *Capitolin. in Gordian. c. 33.* Fuerunt sub Gordiano Romæ elephanti XXX. alces X. tigres X. belbi, ideſt hyænæ X. Al. leg. *belbi, item hyænæ X.* qua ratione essent belbi hyænis dissimiles.

Belĕnus, fuit Aquilejensium Numen, quod summa religione coluerunt, & ipsum Apollinem esse crediderunt. *Tertul. Apol. c. 24.* & alii.

Belgæ, m. 1. Βέλγαι, quasi bellorum gens, pop. Galliæ Belgicæ. al. Comatæ, inter Sequanam, & Scaldim fl. in 15. pop. olim divisi, sed nunc qui versus Oceanum incolunt, quorum regio est Belgium, *Paesi Bassi.*

Belgĭcus, a, um, o. 1. 2. ut *Essedum Belgicum*, currus genus apud Belgas primum inventum. *Virg. 3. Georg.* Belgica vel molli melius feret essseda collo.

Belgium, *Paesi Bassi*, est pars Borealis, & Oceano vicinior antiquæ Galliæ Belgicæ, alio nomine Germania inferior, qua regio humilior est versus Oceanum, & fermo gentium ab aliis Germanis non multum differt. *Cæs. l. 5. B. G. c. 34.*

Belial, indeclin. & Belia, æ, m. nequam & malignus spiritus. *Tertul. de habit. mul. c. 2. Prudent. in Psychom. v. 714. Isid. l. 8. Orig. c. 11.*

Bellas, adis, Beli neptis, Danai filia. *Senec. Herc. Oet. vers. 958.* Stricto cruenta Belias ferro stetit. Al. leg. *Belis in ferro.*

Belĭdes, æ, m. 1. Βηλίδης, patr. masc. filius, vel aliquis de genere Beli. *Virg. 2. Æn. v. 81.* Belidæ nomen Palamedis.

Belis, idis, patr. fem. filia, vel neptis Beli. ¶ *Belides*, plur. num. quinquaginta filiæ Danai, neptes Beli. V. Danaus. *Ovid. 4. Met. v. 462.* Assidue repetunt, quas perdunt, Belides undas.

Bellaria, orum, n. *pasticci, confetture, cose dolci da pospasto*, τιγανίσματα, cupediæ, omne genus secundæ mensæ, ut cibi saccharo, aut melle conditi, aut alia id genus gulæ irritamenta, quæ & secundæ mensæ appellantur, a bonitate, quia bellæ res sunt, ut *Cato* vocat *pultibalia. Macrob. in Sat.* Secundæ mensæ illata bellaria novo sermoni principium dedere, *lib. 3. c. 18.* ¶ Vina quoque dulciora in comœdiis antiquioribus est invenire hoc vocabulo appellata, dictaque esse ea Liberi bellaria. *Gel. l. 13. c. 11.*

Bellator, oris, m. 3. *combattitore, guerriero*, איש מלחמה, Ger. *ein krieger*, Gal. *guerrier*, Hisp. *guerrero*, πολεμιστὴς, bellicosus, vel qui bellum gerit. *Cic. 4. Tusc.* An accusatori majores nostri majora præmia, quam bellatori esse voluerunt? ¶ Dicitur & de brutis animalibus. *Virg. 10. Æn.* Et inter bellatoris equi cava tempora conjicit hastam. ¶ Bellator ensis, *Sil. l. 13. v. 376.*

Bellatorius, a, um, ad bellum, seu bellatorem pertinens. *Plin. l. 7. epist. 9.* Non ideo pugnacem, & quasi bellatorium filium fuaserim.

Bellatrix, icis, *guerriera*, אשה מלחמה, Germ. *ein kriegerin*, Gall. *guerriere*, Hisp. *guerrera*, πολεμίστρια, mulier bellicosa. *Virg. 1. Æn. v. 493.* Aurea subnectens exertæ cingula mammæ bellatrix. ¶ Interdum additur velut adjectivum: ut belua bellatrix, *Sil. l. 9. 377.* Bellatrix iracundia, *Cic. 4. Tusc. c. 24.* Bellatrix triremis, *Claud. de sex. Cons. Honorii, v. 135.*

Bellātŭlus, a, um, o. 1. 2. vocabulum blandientis, idem quod bellulus. *Plaut. in Cas. 4. 4. v. ult.* ubi tamen alii aliter.

Bellax,

Bellax, acis, adject. *bellicosa*, bellicosus. *Lucan. l. 4. v. 466.* bellaci confisus gente Curetum.

Belle, adverb. pulchre, scite, eleganter, venuste, suaviter, commode, *bellamente, bene, καλῶς, εὖ*. Est autem diminutivum a *bene*, ut *Festus* docet. *Cic. Att. l. 16. epist. 3.* Belle aedificata praediola. *Id. l. 5. epist. 11.* Cum ego me non belle haberem. Sic *Id.* belle cecidit, *ad Att. l. 13.* Et bellissime navigare, *Fam. l. 15. epist. 9.* ¶ Accipitur & pro sensim, pedetentim, placide. *Plaut. Curcul. 4. 2. 35.* Sequere illum bella belle. Et *Asin. 3. 3. 86.* I sane bella belle. ¶ Habet saepe locum in plausibus. *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Bene, & praeclare quamvis nobis saepe dicatur; belle & festive nimium saepe nolo.

Bellerophontes, æ, *Βελλεροφόντης*, seu Bellerophon, tis, m. 3. filius Glauci, nepos Sisyphi, pronepos Æoli, pater Laodamiae, Isandri, Hippolochi ex Achimene uxore. Primum Hipponoüs dictus est, deinde Bellerophontes, a Bellero quodam Corinthio, quem occidit. Fuit Rex Ephyrae, sed Regno spoliatus a Praeto Argivorum Rege apud illum ejus jussu auxilium vitam vixit. Corporis pulchritudine excelluit, ornatus simul praeclarissimis, maximisque virtutibus. Cum ab Anthia, seu Stenobaea uxore Praeti de coitu interpellatus esset, veritus hospitalis Jovis iram, lascivam feminam repulit. Quare exardens repulsa mulier, apud virum innocentem hospitem accusavit, qui hospitii jure motus illum domi interficere non sustinuit, sed datis codicillis ad Ariobatem, seu Jobatem socerum in Lyciam misit. Lectis ergo codicillis Jobates in ultionem criminis ad Solymos domandos Bellerophontem misit, ut sub praetextu memorabilis pugnae interiret. Verum cum & Solymos facile vicisset Bellerophontes, & alias plerisque periculis objectus semper victor rediisset, postremo ad interimendam Chimaeram missus est: quem etiam laborem, nactus Neptuni beneficio Pegasum equum, summa cum laude superavit. Jobates virtutem juvenis admiratus alteram illi ex filiabus cum Regni parte uxorem dedit: ex qua Isandrum, Hippolochum, & Laodamiam suscepit. Haec cum audisset Stenobaea, tibi ipsa mortem conscivit. Bellerophontes autem felici rerum successu elatus, cum in coelum evolare cum Pegaso conaretur, immisso a Jove oestro, eoque excussus est, deciditque in eum campum, qui Aleius appellatus est. Pegasus autem a Jove inter sidera est relatus. *Horat. l. 4. od. 11. v. 26.* ¶ *Plaut. Bacch. 4. 7. 11.* Bellerophontem jam tuus me fecit filius. Alludit ad Bellerophontem, qui nescius litteras attulit ad Jobatem, in quibus de sua ipsius nece agebatur.

Bellerophontēus, a, um, adject. possessiv. *Propert. l. 3. el. 3.* Bellerophontei qui fuit humor equi. ¶ *Bellerophonteus morbus*, pro animi morbo accipitur, quo sc. Bellerophontem laborasse ferunt. V. *Scalig. in not. ad Auson. p. 130.*

Bellica, ae, f. 1. dicebatur columella illa ante templum Bellonae, super quam jaciebant hastam, cum bellum indicerent. *Fest.*

Bellicōsus, a, um, o. 1. 2. *feroce, valoroso, bellicoso*, אִישׁ מִלְחָמָה, Ger. *kriegisch*, Gal. *belliqueux*, Hisp. *bellicoso*, πολεμικός, ad bella gerenda aptus. *Sil. in fug.* Libyes, quam Getuli, minus bellicosi erant. *Liv. l. 9. c. 6.* Cepisse eos non Romam, sed quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque. *Caes. l. 3. B. C. c. 1.* Bellicosissima gens. *Liv. l. 10. c. 9.* Annus bellicosus, *pieno di guerre*.

Bellicrepa, f. 1. genus veteris saltationis a Romulo institutae, in qua cum armis saltabant. *Festus.*

Bellicum, ci, substant. n. 2. sonus tubae, quo signum dabatur militibus insignitae pugnae. Unde bellicum canere, *dar all' arme*, תְּרוּעָה, Germ. *ein lermen machen*, est, milites tubae cantu ad praelium animare. ¶ Per metaphoram accipitur pro instigare ad dissidium. *insligare*. *Cic. 6. Phil.* Atque iidem bellicum me cecinisse dicunt.

Bellĭcus, a, um, o. 1. 2. militaris, *militare, della guerra*, adject. πολεμικός, quod ad bellum pertinet, ut Bellica disciplina, bellica corona, quae bellatoribus victoribus dabatur. *Ovid. 3. Fast.* Dea bellica Pallas, *bellicosa*. *Cic. pro Mur.* Virtus bellica. *Id. 2. de Leg. c. 22.* Mors bellica. *b. e.* in bello obita.

Belliter, a, um, o. 1. 2. *bellicoso*, πολεμικῶς & πολεμικοπρεπῶς, qui bellum infert. *Claudian. in Eutrop. l. 1. v. 429.* Quid belliteram communibus uront Italiam maculis?

Bellitĭcor, aris, dep. 1. idem quod gratificor. *Cic. 8. Fam. ep. 10.* Ne bellificatus alicui dicaris. *Al. leg.* velificatus.

Belliger, a, um, qui bellum gerit. *Mart. l. 15.* Hermes belligera superbus hasta. Sic mens belligera, apud *Sil. Ital.* & belligeri labores, apud *Val. Flacc. l. 5. v. 617.*

Belligĕrator, oris, m. 3. qui bellum gerit. *Hyginus in Vita Martis, l. 3. v. 369.* Belligeratori valeat ne femina jungi. Adde *Avien. in periegesi v. 55.*

Belligĕro, ras, n. 1. *guerreggiare*, πολεμέω, bello, bellam gero. *Cic. pro Pont. c. 12.* Par alicui in belligerando. ¶ Translate *Plaut. Truc. 1. 2. 81.* Parcipromi, qui cum geniis suis belligerant. ¶ Deponentis forma *Hygin. fab. 274.* Bejus Neptuni filius gladio bellipotatus est.

Bellipŏtens, o. 3. *potente in guerra*, εὐπολεμος, qui bello pollet. *Cic. 2. de Div.* Aeacidae bellipotentes sunt. *Virg. Aen. 11. v. 8.* tibi magne tropaeum Bellipotens. *b. e.* Mars.

Bellis, idis, f. 3. genus herbae, *pittiola margherita*. *Plin. l. 26. c. 5.*

Bellisŏnus, a, um. *Paulin. Natal. 8. Natal. Felici, v. 443.* Bellisono venientes flamine pugnas.

Bellitudinem sicut magnitudinem dixit Verrius. *Festus.*

Bello, as, n. 1. belligero, bellum gero, *combattere, guerreggiare*, נִלְחַם, Ger. *kriegen*, Gal. *faire guerre*, Hisp. *guerrear, hazer guerra*, πολεμέω. *Cic. pro Leg. Man.* Longe a domo bellare. ¶ Est & *bellor, aris*, deponens. *Virg. 11. Aen.* Pictis bellantur Amazones armis. ¶ Arma ipsa bellare dicuntur apud *Plin. l. 5. c. 1.* Romana arma in Mauritania bellavere. ¶ Bellare alicui, *Stat. Theb. 8. v. 525.* ¶ Bellare cum aliquo. *Cic. pro Arch.* & alibi. ¶ Ponitur etiam pro pugnare. *Stat. 6. Theb. v. 829.* Bellare certa. *Sil. l. 3. v. 235.* Bellare ense.

Bellōna, ae, *Ἐνυώ, Ἐνυάλιος, Bellona*, Martis soror, bellorum Dea, quam *Horat. l. 2. sat. 3. v. 223.* gaudentem cruentis dixit; quia sanguine, ac caedibus, quae belli negotia sunt, delectatur. ¶ *Lactant. l. 1. c. 21.* & *Tornieb. l. 8. c. 23.* observant, Bellonam eandem a Romanis habitam fuisse, ac Virtutem. ¶ Romae templum habuit extra Urbem, in quo senatus dabatur iis, quos in Urbem admittere nolebant.

Bellonarii, m. 2. Sacerdotes Bellonae, qui se se cultris feriebant, ut sanguine suo illam placarent. *Lucan. l. 1. v. 565. Lamprid. in Commodo, c. 9.*

Bellōsus, a, um, o. 1. 2. πολεμικός, vetustum nomen, idem, quod bellicosus. *Caecil. apud Non. c. 2. n. 96.* Bellum suscitare contra bellosum genus.

Bellovăci, Βελλοβάκοι, pop. Galliae, in Insula Franciae, quorum urbs Bellovacum, al. Caesaromagus, *Beauvais*, ad Tharam fl. regio *le Beauvoisis*. *Plin. l. 4. c. 17.*

Bellŭa, V. Belua.

Belluē, apud *Plautum* adverb. diminut. est a bene, quod facit belle, & belluле. Haec Festus. *Apul. l. 10. Met.* Belluе fustarcinatus.

Bellŭlus, a, um, dim. a bellus, o. 1. 2. idem, quod pulchellus. *Plaut. in Mil. 4. 1. 42.* Haec quidem bellula est.

Bellum, i, n. 2. *guerra*, מִלְחָמָה, Ger. *krieg*, Gal. *guerre*, Hisp. *guerra*, πόλεμος, dissensio populorum, qua arma sibi mutuo inferunt, a *duellum*, quia olim adhibebant *du* pro *b*. Differt a praelio, & pugna, quia bellum significat totum tempus, quo homines sunt in militia, praelium est certamen ipsum, vel congressio hostium, pugna sit etiam sine gladiis, imo citra arma nudis verbis. Hinc *Liv. l. 9. c. 18.* ait, Populum Rom. nullo bello, multis vero praeliis victum fuisse. ¶ Aliquando tamen bellum capitur pro praelio, *fatto d' arme*. *Varr. l. 6. L. L.* Rorarii, qui bellum committebant ante. *Plorat l. 1. c. 18.* Actum erat, nisi elephanti conversi in spectaculum belli procurrissent. ¶ Bellum movere, parare, comparare, indicere, gerere, conficere &c. locutiones sunt in opt. Scriptoribus frequentissimae. ¶ Gerere bellum cum aliquo duplici ratione dicitur: nam primo significat, adversus aliquem bellum gerere. *Cic. Fam. 12. ep. 22.* Nos cum Antonio bellum gerimus. Deinde est, una cum alio, conjunctis viribus, pugnare. *Nepos in Chabr. c. 4.* Quod Chabrias adversum Regem bellum gereret cum Aegyptiis. V. ibi *Callistem*. ¶ Belli, genit. pro *in bello*. *Plaut. Amph. 2. 2. 36. Cic. Sallust.* & alii. ¶ Adhibetur etiam metaph. Sic bellum indicere ventri, apud *Horat.* Bellum indicere voluptatibus, apud *Cic.*

Bellus, a, um, *atto, conservato, proprio, comodo*, aptus, commodus, appositus. Est autem diminutive factum a *benus*, pro quo *benus* olim dictum fuit. Itaque minus significat, quam *bonus*. Nam *bona* dicimus ea, quae perfectionem habent in quolibet genere: *bella* autem non item. *Petron. in Satyr. c. 35.* Bellissima occasio. *Cic. Att. l. 5. c. 17.* Illum pueris locum esse bellissimum duximus. *Id. ib. 15. 11.* Bella est hujus juris quinquennii licentia, *mi comodo assai*. *Id. ib. 4. 16.* Bella civitas. *b. e.* tranquillus reipubl. status. *Id. ib. 4. 6.* Epistola valde bella, *una lettera ben messa*. ¶ *Bellum est*, commodum est, utile, jucundum. *Id Attic. 13. 49.* Est bellum, aliquem libenter odisse. ¶ *Belli cibi* dicuntur, qui suaves, & delicati sunt. Unde *bellariorum* nomen ortum est. *Terent. Adelp. 4. 2. 51.* Unumquodque, quod erit bellissimum, carpam. *Col. 12. 19.* Vinum bellissimum. ¶ Dicitur interdum de rebus arbare factis. *Varr. l. 7. L. L.* Vasa figura bella. ¶ Refertur aliquando ad pulchritudinem, *bello. Plaut. Asin. 3. 3. 84.* Nimis bella es, atque amabilis. *Varr.* apud *Non. cap. 4. n. 45.* Bella uxor. ¶ Saepe transfertur ad mores. Hinc *bellus homo* dicitur, qui lepidus est, facetus, festivus, urbanus, blandus, suavis, *garbato, piacevole, faceto*. *Cic. 2. de Fin. c. 31.* Haec non possum dicere non esse hominis & belli, & humani; sapientis vero nullo modo. *Id. Fam. 14. ep. 7.* Cicero bellissimus tibi salutem plurimam dicit. *Plaut. Merc. 4. 5. 10.* Tuus pater bellissimus amicam adduxit intro in aedes, *il galantissimo tuo padre, ὁ ἀστειότατος*. ¶ Jocus est in illo *Martial. l. 1. epigr. 10.* Bellus homo, & magnus vis idem, Cotta, videri: Sed qui bellus homo est, Cotta pusillus homo est. *Bellus* enim cum sit diminutivum a *benus*, ut dictum est, diminutiva autem de rebus parvis dicantur, non potest idem & bellus, & magnus esse. ¶ *Bellus* quoque est, qui bene se habet, & sano est corpore, ac mente hilari. *Cic. Fam. 16. 18.* Fac, bellus revertare. Hinc *belle habere*. ¶ Comparativum *bellior* perrarum est. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 74.* In quo Graeci belliores, quam Romani nostri. *b. e.* meliores, ut ipse *Nonius* exponit.

Bellātus, sive belutus, bestiae similis. *Festus.* Sed fortasse leg. *beluatus*.

Belo, as, n. 1. idem quod hallo. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.*

Belone, *ἀγκίστρολα, dorade*, pisces, al. acus, vel acicula. *Plin. l. 32. c. 7.*

Belua, ae, sive ut alii malunt, bellua, geminato, ll, f. 1. *bestia*, חַיָּה, Germ. *thier*, Gall. *bête*, Hisp. *bestia*, θήρ, θηρίον, fera immanis, & formidabilis, quasi minime bella, vel a *bello*, quia bestiae fere bellum gerant inter se, & plerumque etiam cum hominibus. *Ter. in Eun.* Eo ne ex ferox, quia habes imperium in beluas? ¶ Belua etiam per convicium dicitur in hominem. *Ter. in Phorm.* Quid pertimui autem, belua?

Beluālis, le, adject. ad bellua pertinens, *bestiale*, θηριώδης. *Macrob. l. 5. Sat. c. 11.* Virgilius educationem quoque nutricationis, tanquam belualem & asperam, criminatur. Addit enim de suo: Hircanaeque admorunt ubera tigres.

Beluātus, a, um, *Plaut. Pseud. 1. 2. 14.* Tapetia beluata. *b. e.* beluis picta.

Beluīnus, a, um, *bestiale*, θηριώδης, adject. quod est beluae, ut Beluina rabies, & voluptates beluinae, apud *Gell. l. 19. c. 2.*

Belūnum, *Cividel di Belluno*, urbs Venetiae E. sub Patriar. Aquilejensi, intra montes Tauriscanos, ad Anatium fl. *Plin. 3. 19.*

Belusĭus, a, um, o. 1. 2. θηριώδης, quod abundat beluis. *Horat. 4. Carm. Od. 14.* Te belusius, qui remotis obstrepit Oceanus Britannis.

Belus, m. 2. βῆλος, per simplex l, Nembroth, fil. Chusan, nepos Cham, pronepos Noe, pater Nini, primus Rex Assyriorum, ita nominatus a Syro, qui illorum lingua *Bel* dicitur. Huic vita functo templum erexerunt Babilonii, & divinis honoribus illum coluere. Alii illum Saturnum, alii primum Jovem appellant. ¶ Alius item fuit, cognomento *Priscus*, filius Epaphi, nepos primi Jovis, frater Libyes, quae ex Neptuno Busiridem peperit, pater Danai, Aegypti, seu Aegithi, & Agenoris, avus Phoenicis, proavus Beli junioris, & Philisthenis, qui Sichaeum genuit Didonis maritum. Dominatus est in Aegypto, ubi rerum coelestium scientia inventa templum meritus est Babylone, nomine *Jovis Beli*. Sunt, qui Belum Priscum Jovem secundum existiment. Ab illius nomine quinquaginta Danai filiae Belides appellatae sunt. ¶ Hoc etiam nomine dictus fl. Syriae, a Ptolemaide 2. stad. ubi primo reperrum fuisse vitrum *Plinius* scribit *l. 5. c. 20.* ¶ Item gemma, vitrea specie, magnitudine nucis juglandis, in Arbellis nascens. *Plin. l. 37. c. 10.*

Belus, & Bellus, a, um, beluinus. *Augustin. de Gramm. pag. 2012. Putsch.*

Benacensis, se, ad Benacum pertinens. *Benacenses, ium*, Benaci accolae. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 360. n. 2.*

Benācus, m. 2. *Lago di Garda*, Βήνακος, a Garda opp. lacus Venetiae, in Marchia Tarvisina, in finibus Cenomanorum, inter Brixiam ad Occ. 20. M. P. & Veronam 25 Ort. 12. Ex eo Mincius fl. effluit Mantuam in Austr. defertur. Hic carpio pisces reperitur, & anguillae plurimae capiuntur. *Plin. l. 2. c. 103.*

Bene, adverb. *bene*, recte, probe, praeclare, commode, יָפֶה, Ger. *wol*, Gal. *bien*, Hisp. *bien*, εὖ, adverb. ab antiquo, *benus*, pro *bonus*, quomodo dicebant *bemo* pro *homo*. *Ter. in Andr.* O factum bene. ¶ Interdum ponitur pro prudenter, pulchre. *Cic. 2. Off.* Domus bene, & ratione aedificata. ¶ Interdum pro feliciter, *felicemente*. *Cic. 2. de Div.* Primis mitentur extis, bene promittant secundis. ¶ Nonnunquam pro valde, *molto*, ut Bene nummatus, *Horat. l. 1. ep. 6.* & *Cic. cons. Rullum*: ideft pecuniosus. *Id. 3. de Orat.* Habetis sermonem bene longum. ¶ Est etiam nota approbationis, cum aliorum responsis acquiescimus. *Juvenal. sat. 14. v. 72.* Bene habet, nisi plus interrogo. ¶ Bene cogitare, vel male cogitare referuntur ad alterum, significantque beneficium, aut perniciem. *Plin.* Hoc tuo studio bene de te cogitantem liberaliorem reddens. *Cic. de Sen.* Carthaginem diu male cogitantem non prius tuere desinam, quam excisam cognovero. ¶ Bene cum dat. & accus. Priscis erat hilaritatis indicium, & solemnis inter pocula bene precandi formula. *Plaut. Stich. 5. 4. 27.* Bene vos, bene nos, bene te, bene me, bene nostram etiam Stephanium. Et *Pers. 5. 1. 10.* Bene mihi, bene vobis, bene amicae meae. ¶ Aliquando sumitur pro large, liberaliter, *ἀφθόνως. Id. Men. 1. 2. 11.* Lanam, aurum, vestem, purpuram bene praebeo; nec quicquam eges. ¶ Bene habent tibi principia, *Ter. Phorm. 2. 3.* hoc est, bene vertunt. *Ter. Eun. 2. 3.* Sic quod bene vertat, *Virg. Ecl. 9.* ¶ Bene esse alicui aliqua re: h. e. abundare, *Plaut. Cas. 2. 3. 37.* Minore nusquam bene fui dispendio, *Id. Menaec. 3. 2. 20.* hoc est, nusquam tam bene acceptus sum parvis impensis. ¶ Bene velle alicui, *Plaut. Pseud. 4. 3. 7.* Unde *benevolentia*. ¶ Bene est, *Plaut. Casin. 3. 4. 15.* Ital. *Va bene*.

Benedīce, adverb. a benedicus, bonis verbis, & lenibus, εὐφήμως, *Plaut. Asin. 1. 3. 54.* Illiciebas blande ad te, & benedice.

Bene dico, 2. 3. bene precor, laudo, *laudare, benedire*, בָּרַךְ, Ger. *gut reden, segnen*, Gal. *benir, dire bien*, Hisp. *bendizir, decyr bien*, εὐλογέω, bene loquor de aliquo, laudo, cum dat. *Cic. pro Sext.* Cui bene dixit unquam bono? ¶ Sed fere absolute usurpatur pro loqui oratorie. *Cic. 2. de Orat.* Bene dicere autem, quod est scienter, & perite, & ornate dicere. ¶ Interdum in unam vocem coaluit, & regere potest quartum casum. *Apuleius ad Asclepium*: Benedicentes Deum. *Tibul. l. 2. el. 1. v. 31.* Sed bene Messalam sua quisque ad pocula dicat. Ubi per tmesin divisum est. ¶ *Benedice* pro *benedic* est *Plauti Aulul. 4. 10. 57.*

Bene dicta, n. 2. εὐφημίαι, bona verba, & benevolentiae plena, quibus opponuntur maledicta. *Ter. in Phor. prol.* Bene dictis si certasset, audiret bene. ¶ Item quae prudenter, & apposite dicta sunt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Bene dicta male interpretari.

Benedictio, εὐλογία, *benedizione*. *Apul. in Trismegisto, p. 92.* Laudibus benedictionibusque celebretur.

Benedictum, i, n. *buone parole*, εὐφημία, bona verba. *Terent. Phorm. prol. v. 20.* Benedictis si certasset, audiret bene.

Benedictus, a, um, *benedetto*, *facro*, confecratus, fanctus, apud Eccleſiaſticos Scriptores. *Tertul. ad Martyr. c.* 1. Benedicti Martyres. *Hieronym. in vita Hilarion.* Oleum benedictum. ¶ Item laudatus, h. e. de quo bene loquuntur homines *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 875. *n.* 3. Hic ſuper oſſa cinereſque tuos benedicta quieſcis.

Benefacio, acis, eci, factum, ere, *far beneſizio*, *beneficare*, Δυρέρτω, beneficium in aliquem conferre. *Cic.* 1. *Invent. ad fin.* Male tractari ab iis, quibus benefeceriuius. *Plaut. Trin.* 5. 2. 4. Siquid amicum erga beneſeci. Quo ſenſu omnino videtur diſjunctè ſcribendum, quemadmodum & apud *Horat.* 4. *carm. od.* 8. Neque ſi chartæ fileant quod bene feceris. ¶ *Plaut.* 2. 2. 108. Quod bonis bene ſit beneficium.

Benefactio, onis, ſ. *beneficium*. *Tertul.* 4. *contra Marcion. c.* 12. Sabbati diem benedictione patris ſanctum benefactione ſua efficit ſanctiorem.

Benefactor, oris, m. *beneſattore*, Δυγέτης, qui benefacit. *Coripp. de laudib. Anaſtaſ. Queſt. v.* 19. fons maximus aulæ Communis benefactor herus.

Benefactum, ſubſt. n. 2. *coſa ben fatta*, הכר, Ger. *ein gutthat*, Gal. *bienfait*, Hiſp. *el bienhecho*, Δυγέτημα, quod recte factum eſt. *Cic.* 4. *Tuſc.* Omnia benefacta in luce collocari volunt. ¶ Item beneficium, meritum. *Cic.* 2. *Off.* Benefacta male collocata, malefacta arbitror.

Benefice, *beneficamente*, cum beneficentia. *Gel. l.* 17. *c.* 5. Benefice, liberaliterque facere.

Beneficentia, æ, ſ. 1. liberalitas, benignitas, *beneficenza*, גדכה, Ger. *gutthätigkeit*, Gal. *beneficence*, Hiſp. *beneficencia*, Δυγγενία, virtus, qua propenſi ſumus ad bene merendum de hominibus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 43. Quid præſtantius bonitate, & beneficentia?

Beneficiarius, ii, *chi ha ricevuto beneficio*, Δυγδόσ, qui beneficium accepit. ¶ Beneficiarii dicebantur milites beneficio tribunorum promoti, teſte *Veget. l.* 2. *c.* 7. Vel ducum apparitores, ſatellites, corporis cuſtodes. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 75. Cum hac prætoria cohorte cetratorum, barbariſque equitibus paucis, beneficiariis ſuis, improviſo ad vallum advolat. ¶ Quamquam non Tribunorum tantum, ſed aliorum quoque Magiſtratuum reſpectu beneficiarii dicebantur. Nam in Vet. inſcriptionib. legere licet Beneficiarios Conſulum, Prætorum, Præfecti prætorio. Hi autem, quia a militaribus muneribus vacabant, idcirco *munificibus* opponebantur: quos a faciendo munere ſic appellari, *Feſtus* docet. *Gruter. Inſcript. p.* 511. *num.* 4. Beneficiarius Legati Conſular. V. *Caſaub. ad Auguſt. Sueton.* ¶ Eſt etiam beneficiarius, adjectiv. i. e. ad beneficium pertinens, ut res beneficiaria, *Senec. ep.* 90. V. Beneficium.

Beneficium, n. 2. benefactum, munus, *beneficio*, חסד, Ger. *ein gutthat*, Gall. *beneſice*, Hiſp. *beneficio*, Δυγγύημα. In beneficii loco deferre aliquid alicui, apud *Cic.* 4. *Verr.* hoc eſt conferre aliquid alicui tanquam beneficium. ¶ Beneficium facere, apud *Gel. l.* 7. *c.* 2. Beneficium dare, collocare, deferre, reddere, ſolvere; item beneficio complecti, afficere, obſtringere, alligare, obligare, &c. ſæpe apud *Cicer.* & *Terent.* ¶ Significat etiam promotiones ad altiores gradus, præſertim vero militiæ; quo ſenſu videtur intelligendus locus *Taciti* 4. *hiſtor. c.* 48. non tamen locus *Ciceronis* 5. *Fam. ep.* 20. qui ad illud Taciti caput affertur a Lipſio. ¶ Hinc qui promoti ſunt, dicuntur eſſe beneficii ejus, a quo promoventur. *Suet. in Tiber. c.* 12. Venit in ſuſpicionem per quoſdam beneficii ſui centuriones. Sic beneficii ſui facere aliquem, apud *Senec. l.* 3. *de benef. c.* 18. eſt aliquem ſibi beneficiis obnoxium reddere. ¶ Beneficium item pro præmio publice dato ex ærario. Ital. *penſione*. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 20. Genus horum beneficiorum definitum lege non erat. Hinc deferre in beneficiis ad ærarium. V. *defero*. ¶ Aliquando beneficium dicitur id, quod rei cauſam præbet, ſeu propter quod aliquid fit. *Ter. Heaut.* 2. 4. 14. Hoc beneficio utrique ab utriſque vero devincimini; h. e. ingenii & morum ſimilitudine, de qua in verſa præced. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 35. Quem Cæſar, meo beneficio, in Novocomenſes retulit: h. e. me rogante. ¶ Et in malam partem pro culpa. *Ulp. l.* 5. *Dig. Damn. inf.* Detrimentum hoc, quod beneficio ejus contingit. ¶ Sumitur & pro privilegio. *Ulpian. Dig.* 29. 1. 3. Qui voluit jure communi teſtari, ſtatim beneficio militari renuntiavit.

Beneficus, a, um. 1. benigne faciens, benignus, liberalis, *benefico*, *chi fa beneficio*, נדיב, חסיד, Ger. *gutthetig*, Gal. *bien faiſant*, Hiſp. *bienhechor*, Δυγγύτης, *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ne homines quidem cenſetis, niſi imbecilli eſſent, futuros beneficos, & benignos fuiſſe. ¶ Comparat. beneficentior, ſuperl. beneficentiſſimus. *Cic. ibid.* Jupiter optimus, idemque beneficentiſſimus. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 4. Tu me aliquod eorum doce, per quæ beneficentior fiam. ¶ Legitur & beneficiſſimus, apud antiquos. *M. Cato* apud *Gel. l.* 17. *c.* 5. De Ptolemæo Rege optimo, & beneficiſſimo.

Bene mereor de aliquo, idem eſt ac beneficium in aliquem confero, beneficio aliquem mihi devincio, Δυγγυτῶ τινι, *far beneficio a qualchedauno*. Cui opponitur male mereri. *Cic. Fam. l.* 10. *ep.* 5. Nec quicquam eſt præſtantius, quam de Republica bene mereri. *Virg. Æn.* 4. Si bene quid de te merui. Hinc

Benemeritus, a, um, ut benemeritus de Rep. h. e. qui Reip. fidelem operam præſtitit. *Cic.* 3. *Offic.*

Benedleus, entis, *di buon odore*, bene olens. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 48. Beneolens anethum. *Propert. l.* 3. *eleg.* 15. Beneolens flumen.

Beneſuadus, a, um, qui bona ſuadet. *Apuley. in Apol.* Paupertas conſilio beneſuada.

Benevalens, entis, *ben ſano*, Ε πράττων, qui bene valet. *Auguſtus* apud *Gel. lib.* 15. *cap.* 7. Quem ſpero lætum & benevalentem celebraſſe quartum & ſexageſimum natalem meum. Al. leg. *benevolentem*. ¶ Scribitur & diviſim *bene valens*.

Beneventanus, a, um, ad Beneventum pertinens. *Cic.* 3. *Verr. c.* 15.

Beneventanus ager. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 46. Beneventanus ſutor.

Beneventum, n. 2. Βενδουεν, Ptol. Βενβέντον, *Benevento*, Urbs A. & Colonia Hirpinorum, in Regno Neapol. ad Calorem, & Sabbatum fl. Condita fuit: Diomede una cum Arpis. Olim *Maleventum* dicebatur, ſed cum eo Colonia a Romanis duceretur, boni ominis cauſa Beneventum dicta eſt. *Horat. l.* 1. *ſat* 5. *v.* 71. *Liv.* 9. 27.

Benevôle, adverb. *benignamente*, בחנון, Germ. *gutwilligkieb*, Gall. *avec bienveillance*, Hiſp. *con benevolencia*, Εὐμενῶς, benigne, amice. *Cic. de Amic.* Hæc accipienda amice, cum benevole fiunt.

Benevolens, o. 3. qui bene vult alicui. *Plaut. in Capt.* Equem alium benevolentem videris. ¶ Aliquando ſubſtantive ſumitur pro amico. *Plaut. Trin.* 1. 2. 7. Cujus vox prope me ſonat? M. tui benevolentis. ¶ De Comparat. & Superl V. Benevolus.

Benevolentia, & benivolentia, æ, ſ. 1. amor, ſtudium, charitas, *benevolenza*, *amicizia*, חסד, רצון, Ger. *gutwilligkeit*, Gal. *bienveillance*, Hiſ. *benevolencia*, Εὐμένια. *Cic.* 1. *Off.* Benevolentia beneficiis capitur maxime. ¶ Benevolentiam præſtare alicui, in 4. *Fam. ep.* 11. Habere benevolentiam erga aliquem, apud *Cic.* 1. *Off.* Conciliare animos ad benevolentiam, apud *Cic.* 2. *de Or.* Benevolentiam conciliare, captare, acquirere, conſectari, &c. paſſim apud *Cic.* Sic benevolentia complecti, & colere aliquem, apud *eund.*

Benevolentus pro benevolus. Affert *Feſtus*. in *Lex.* locum *Plauti in Truculi.* 2. 2. 61. At pol hero benevolentus ut is eſt ſuo! Sed ita ibi legendum cum melioribus libris. *At pol hero benevolens ut is eſt ſuo!*

Benevolus, & benivolus, a, um, o. 1. 2. *benevolo*, *amico*, חסיד, Ger. *gutwillig*, Εὐμενῆς. *Cicer.* 2. *Verr.* Benevolo animo me, ut caverem, præmonebat. ¶ Comparat. & Superlat. gradum mutuatur a *benevolens*. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 12. Benevolentior tibi, quam fui, nihil fum factus. Et *l.* 5. *ep.* 16. Officio fungi benevolentiſſimi, atque amiciſſimi.

Benigne, adv. *benignamente*, Ger. *freundlich*, Gal. *benignement*, Hiſp. *benignamente*, Εὐμενῶς, liberaliter, amice, benevole. *Ter. Hec.* Quod opus fit, benigne præbeatur. *Cic.* 1. *Off.* Aut opera benigne fit indigentibus, aut pecunia. *Curt. l.* 8. *c.* 6. *n.* 19. Rex benignius, quam alias, allocutus. *Cic.* 4. *Verr. cap.* 4. Benigniſſime promittere.

Benignitas, atis, ſ. 3. liberalitas, comitas, humanitas, *benignità*, *liberalità*, חסד, Ger. *guttigkeit*, Gal. *benignité*, Hiſ. *benignidad*, Δυγγύτης. *Cic.* 1. *Off. c.* 14. Ne major benignitas ſit, quam facultates. *Horat. Epod.* 1. *v.* 31. Satis ſuperque me benignitas tua ditavit. ¶ Sumitur etiam pro humanitate, ſeu comitate. *Cic. pro Dom.* Veſtra in me attente audiendo benignitas.

Benigniter, *benignamente*, benigne *Titinius* apud *Non. c.* 11. *n.* 9. Nimium te patrocinari cenſeo benigniter.

Benignus, a, um, o. 1. 2. liberalis, beneficus, munificus, blandus, comis, *benigno*, *liberale*, חסיד, נדיב, סיב, Ger. *gutig*, *freuv*, Gal. *benin*, Hiſp. *benigno*, Δυγγενής, ab antiquo *benus*, addito *genus*: vel ut Feſtus ait, quia proprie ille eſt, qui bonis, & dignis largitur; vel a *bene*, & *gigno*, unde benignam terram dicimus fructus abunde reddentem, *fruuifera*. *Plin. de Ægypto*, Nulla eſt benignior tellus, nullus ager feracior. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Futuros benignos, & beneficos fuiſſe. ¶ Item facilis, comis, humanus. *Plaut. Trin.* 2. 4. 58. Benigniorem, Lesbonice, te mihi confido fore. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Benigniſſimum inventum. ¶ Cum genit. jungit *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 3. illo verſu: Vini, ſomnique benignus, h. e. large indulgens vino, & ſomno.

Benna, æ, ſ. 1. teſte Feſto, lingua Gallica, corbis, ciſta, item vehiculum vimineum quadratum, duabus rotis volubile a *Βαίνω*, *eo*. *Cat. de R. R. c.* 23. Bennæ emantur.

Beo, as, a. 1. *beatificare*, *beare*, אשר, Ger. *ſelig machen*, Gal. *rendre heureux*, Hiſ. *beatificar*, *hazer bienaventurado*, μακαρίζω, beatum facio, translate conſolor, *conſolare*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 12. Hoc me beat. *Ter. in Andr.* 1. 1. 78. O factum bene! beati.

Berecynthia, V. Cybele.

Berecynthiacus, a, um, adject. a Berecyntho, ut Berecynthiacus ſacerdos, apud *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 51.

Berecynthiades, æ, patronym. Affertur ex *Ovid. in Ibin*, *v.* 308. Sed ibi alii alia leg.

Berecynthius, a, um, adject. ut cornu Berecynthium, *Horat. l.* 1. *od.* 18. id eſt, quo excitantur ad furorem Cybeles Berecynthiæ ſacerdotes. *Virg. Æn.* 9. *v.* 82. Ipſa Deum ſertur genetrix Berecynthia. Ubi *Serv.* ſine aſpiratione ſcribi oportere *Berecyntia* docet, quia a Berecynto dicatur Phrygiæ monte: addi vero aſpirationem, cum Cynthum Deli montem dicimus.

Berecyntus, m. 2. vel Berecynthus, *Βερέκυντος*, mons Aſiæ, in confin. Phrygiæ Magnæ, & Cariæ, apud Marſyram fl. & Celænum M. non procul ab Apamea, apud quem Cybele colebatur, unde Berecyntia dicta eſt.

Berenice, es, ſ. 1. *Βερενίκη*, Ptolemæi Lagi uxor, Regina Ægypti, a cujus nomine Ptolemæus Philadelphus ejus filius inſignem urbem in ſinu Arabico condidit. *Plin. l.* 6. *c.* 29. ¶ Fuit & alia, Ptolemæi Philadelphi, & Arſinoes filia, quæ Ptolemæo Evergetæ fratri nupſit. Hæc, cum Ptolemæus expeditionem in Aſiam ſuſcepiſſet, vovit, ſe comam ſibi detonſuram, qua nihil pulchrius unquam viſum eſt, Venerique dicaturam, ſi incolumis reverteretur. Igitur Ptolemæo reverſo Berenice abſciſſos crines tulit in templum Veneris. Cum poſtridie coma non apparuiſſet, ægre id ferente Rege, Conon Mathematicus Regis gratiam per adulationem captans, inter ſidera collocatam affirmavit, ſeptem ei figura vacuas ad caudam leonis oſtendens ſtellas, in quas berenices comam mutatam aſſerebat.

Berenice, ſ. 1. Bernice, *Chofair*, *Alchafir*, *Celir*, *Βερενίκη*, urbs Ægypti, ad ſin. Arabicum, in conf. Æthiopiæ. ¶ Item Bernice, Heſperia, *Bernich*, urbs A. Cyrenaicæ, mar. una ex quinque urbibus Pentapolitanæ reg. opus Ptolemæi Evergetæ ex nomine uxoris. ¶ Hic erant horti Heſperidum.

Berenicius, a, um, ad Berenicem pertinens. *Catul. Caron.* 66. E Bereniceo vertice ceſariem.

Berenicis, vel Beronicis, idis, nomen eſt multarum civitatum, quarum una eſt in Lybia Cyrenaica prope Syrtes, ex illis, quæ Pentapolim efficiunt. De hoc tractu *Lucan. l.* 9. *v.* 523. Nam quidquid pulvere ſicco Separat ardentem tepida Berenicida Lepti, Ignorat frondes.

Bergomates, Bergomi incolæ, *Plin. l.* 3. *c.* 17. ¶ *Id. l.* 34. *c.* 1. Bergomatium ager.

Bergomum, n. 2. *Bergamo*, urbs Venetiæ, in Cenomanis, in monte, E. ſub A. Mediol. inter Mediolanum, & Brixiam ad Or. utrinque 30. M. P. quot a Como in Or. inter fl. Brembum, & Serium, condita ab Orobiis una cum Como, & Foro Licinii, teſte Catone. Gent. Bergomas, atis.

Berinum veſtimentum, h. e. rufum. *Plaut. Epid.* 2. 2. 49. Sed al. leg. cerinum, id eſt cereæ colore.

Berŏe, anus Epidauria, ſub cujus ſpecie Juno Semelem decepit, *Ovid.* 3. *Metam.* ¶ Item conjux Doryclı Iſmarii. *Virg. l.* 5. ¶ Beroa, urbs. V. Berrhœa.

Berrhœa, ſ. 1. *Cirpa*, *Ceſſaia*, *Veria*, Turc. *Boor*, urbs A. Macedoniæ, in Æmathia reg. prope Ludiam fl. inter Alaemonem, & Axium fl. ¶ Item Berrhœa, Berœa, Beroa, Beroe, *Aleppo*, urbs, & Empor. Syriæ, ad Marſyram fl. media inter Antiochiam, & Hierapolim. Sed aliis *Aleppo* Hierapolis eſt.

Beronoes, Verones, pop. Hiſp. Tarrac. ſub Celtiberis, inter Autrigones, Caritos, & Pelendones, juxta Iberum fl. ubi nunc pars Rivogiæ prov.

Berōſus, m. 2. Chaldæus, cui ob admirandam prædicendi futura ſcientiam Athenienſes in Gymnaſio poſuerunt ſtatuam lingua inaurata. *Plin. l.* 7. *c.* 37.

Berous, m. 2. collis Taurorum, tres habens fontes ſine remedio, & ſine dolore mortiferos. *Plin. l.* 2. *c.* 103.

Beryllus, li, m. 2. *Βήρυλλος*, gemma ſubviridis, perlucida, ſimilis ſmaragdo, ſed cum pallore, vix alibi, quam in India, reperta, cujus novem ſpecies *Plin. l.* 37. *c.* 5. enumerat. *Propert. l.* 3. Et ſolito digito beryllus adederat ignis.

Berytenſis, ſe, Berytius, ut Berytenſis colonia. *Ulpian. Dig.* 50. 15. 1. ubi al. leg. *Beryſienſis*.

Beritius, a, um, adject. poſſeſſ. a Beryto, ut berytium vinum, Berytia uva. *Plin. l.* 14. *c.* 6. & *l.* 15. *c.* 17.

Berytus, & Berytus, *Baruti*, *Βήρυτος*, Col. & urbs Phœniciæ lit. Monti Libano ſubjecta; Juſtiniani temporibus Legum ſtudiis celeberrima. ¶ Penultima hujus vocis corripitur ab *Aviene in deſcript. Orbis Terræ* *v.* 1080. at producitur a *Priſcian. in Periegeſ v.* 853.

Bes, beſſis, *ott' oncio*, m. d. *Διμοιρία*, m. 3. compoſitum ab aſſe, octo ſignificans uncias. *Feſt.* Bes appellatus eſt, quod bis triens ſit. *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 15. Fœnus ex triente factum erat beſſibus. ¶ Legitur & nominativus *beſſis* apud *Feſtum*, modo emendata ſit lectio. Beſſis (inquit) uncia octo, triens quatuor. ¶ Bes etiam eſt Geometrarum menſura, continens octo partes jugeri in duodecim partes diviſi. *Col. l.* 5. *c.* 1. ¶ Bes denique accipitur pro poculo beſſis menſuram continente. *Martial. l.* 11. *epigr.* 37. Quincunces & ſex cyathos, beſſemque bibamus.

Beſſalis, le, adject. a bes, ut beſſales laterculi, *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. qui ſc. octo pollicum longitudinem habent.

Beſſi, *Besſi*, pop. Thraciæ, ſeu Myſiæ, in conf. juxta Hebrum fluvium, inter Hemum, & Pangeum M. quorum præcipua urbs Philippopolis. *Strab. l.* 7. ¶ Metallorum divites, & in effodiendo auro ſolertes fuiſſe ſignificat *Claudian. in Paneg. de Conſ. Mall. &c. v.* 41. Quidquid luce procul venas rimata ſequaces Abdita pallentis fodit ſolertia Beſſi.

Beſſicus, a, um, adject. ut Beſſica gens, apud *Cic. in Piſon. c.* 34.

Beſtia, ſ. 1. *beſtia*, חיה, Ger. *thier*, Gal. *bête*, Hiſp. *beſtia*, Θηρίον, bellua. Dicta eſt, vel a vaſtando, vel quia veſtiendis hominibus inſervit. *Ulp. Dig.* 3. 11. & 9. 1. 1. Beſtias accipere debemus magis ex feritate, quam ex animalis genere, quæ proprio morſu, vel unguibus ſeviunt, ut pardi, leones, tigrides, a vaſtando. ¶ Beſtiæ a *Cic.* etiam piſces, & volucres appellantur *Tuſc.* 5. *c.* 13. ubi ait: Natura alias beſtias nantes, aquarum incolas eſſe voluit: alias volucres, cœlo frui libero: ſerpentes quaſdam, alias gradientes, &c. ¶ Per convicium de malo homine uſurpatur. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 21. Mala tu es beſtia. ¶ Ad beſtias damnari dicebantur, qui beſtiis laniandi objiciebantur. *Gell. l.* 5. *c.* 14. ¶ Eſt & *Beſtia* inter Romana nomina. *Plin.* 27. 2.

Beſtialis, le, *beſtiale*, Θηριῶδης. *Prudent. hymn. jejun. v.* 153. Impera villis virgo beſtialibus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 14. beſtiale corpus.

Beſtiarii, m. 2. Θηριομάχοντες, qui damnabantur, ut beſtiis ſubjicerentur, & qui

Bayerische Staatsbibliothek München

citra damnationem intromittebantur in arenam cum bestiis pugnaturi. *Cic. pro Sest.* Unus leo, docenti bestiarii. ¶ Auctor est *Ulpianus*, eos, qui operas locaverunt, ut cum bestiis depugnarent, notari infamia.

Bestiarius, a, um, adject. bestialis, ut ludus bestiarius, *Senec. epist.* 70.

Bestiŏla, læ, f. 1. *bestiuola*, θηρίδιον, dim. a bestia. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 48. Difsimillimæ bestiolæ. *Plin. l.* 11. *c.* 6. Contra aliarum bestiolarum aviditates.

Beta, βῆτα, secundæ literæ apud Græcos nomen. *Juvenal. sat.* 14. *v.* 209. Hoc discunt omnes ante alpha, & beta puellæ. ¶ Translate ponitur pro secundo, sicut *alpha* pro primo. V. Alpha. ¶ Declinatur etiam beta, æ, f. *Auson. in Technopæg.* Dividuum betæ monosyllabon Italicum B. ¶ Est etiam nomen herbæ. *Colum. l.* 10. *v.* 251. folio viridi, pede candida beta.

Beta, æ, f. 1. *biettela*, *bieta*, τεῦτλον, Germ. *mangolt*, *oder kel*, Gall. *betterave*, Hisp. *acelga*, herba, a figura literæ Græcæ, cum turget semine, quæ, quod insipida sit, fatua peculiari epitheto appellatur. *Mart. l.* 13. *epigr.* 10. Ut sapiant fatuæ Fabiorum prandia betæ.

Betacĕus, a, um, adject. ad betam herbam pertinens, ut betaceus pes; h. e. betæ caules, *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2.

Bethleem, f. indecl. Βηθλεέμ, prius Ephrata, urbs Judææ a Jebusæis condita, in tribu Juda, in qua Jesus Christus æterni Dei Filius, humani generis Redemptor, natus est ex Maria Virgine.

Bethleemĭcus, a, um, Bethleemiticus. *Juvenc. l.* 1. *in c.* 2. *Matth.* Crudeli tinxit Bethleemica compita cæde.

Bethlemĭticus, a, um, ad Bethleem pertinens, ut *Hieron. ep.* 27. Bethlemitica rura.

Bethlemītis, ĭdis, Bethlemiticus, *Hieron. ep.* 27. Bethlemiti conditur antro.

Bethlēus, a, um, Bethlemiticus, *Sedul. l.* 2. *v.* 73. Talia Bethleis dum signa geruntur in oris. ¶ Quidam scribunt *Bethleus*.

Betis, V. Bætis. ¶ Est etiam nomen herbæ, nempe beta. *Serm. Saumoo.*

Betizare, vel Betizare, pro *languescere* usurpabat sæpe Augustus, teste *Sueton. in ejus vita, c.* 87. a *beta*, quæ herba est mollis, & languida. *Catul. carm.* 66. *v.* 21. Languidior tenera cui pendens sicula beta.

Beto, is, n. 3. *andare*, eo, vado, ambulo, πορεύομαι. *Var.* apud *Non.* 2, 73. Multos foras betere jussit. *Plaut. Curc.* 1. 2. 32. Qui me æque fortunatus erit, si illa ad me betet, Palinure? ¶ In Plautinis libris sæpius legitur *bito*.

Betonĭca, æ, vel Betonĭca, pro *linguescere* usurpabat sæpe Augustus, teste *Sueton. in ejus vita, c.* 87. a *beta*, quæ herba est mollis, & languida. *Catul. carm.* 66. *v.* 21. Languidior tenera cui pendens sicula beta.

Betonĭca, æ, vel Betonĭca, pro *linguescere* usurpabat sæpe Augustus, teste *Suetonio

Bifestus, a, um, *Prudent. peristeph. 6. in fin* Festum SS. Petri, & Pauli vocat diem bifestum.

Bifidatus, a, um, *fesso in due parti*, in duas partes fissus. *Plin. l. 13. c. 4.* Folia lateribus in se bifidatis.

Bifidus, a, um, o. 1. 2. *fesso in due parti*, Ger. *zu zweyspeil zerspalten*, Gall. *qui est fendu, ou se fend en deux*, Hisp. *cosa cuhida en dos partes*, Ἀχτίκτος, in duas partes fissus. *Ovid. Met. 14. 303.* Bifidoque relinquit rima pedes.

Bifilum, i, n. duplex filum. Adertur a *Servio* ad illud *Æn. 12. v. 375.* sed nullo Latino Scriptore firmatur.

Bifilus, a, um, i. lem quod bifidus. *Solin. c. 51.* Bifilæ ungulæ.

Biforis, re, o. 3. *che ha due porte*, Ger. *das zwey thüren hat*, Gall. *a deux portes*, Hisp. *de dos puertas*, Διθύρος, quod habet duas fores. *Ovid. 3. de Pont.* Intrabat Luna fenestras. ¶ Ponitur metaph. pro bifcno, impari. *Virg. 9. Æn.* biforem dat tibia cantum. *Serv.*

Biformátus, a, um, i. 2. *di due forme*, Gal. *de deux formes*, Hisp. *de dos formas*, διμόρφος, biformis. *Cic. 2. Tusc. c. 8. ex Sophocle exercetur*, non biformate impetu Centaurus ictus corpori infixit meo.

Biformis, me, o. 3. duas habens formas. *Virg. 6. Æn. v. 25.* Midumque genus, proleique biformis.

Bifórus, a, um, adject. idem quod biforis. *Vitruv. l. 4. c. 6.* Ipsa forium ornamenta non fiant cerostrata, neque bifora, sed valvata.

Bifrons, tis, o. 3. *di due fronti*, Ger. *der zwey stirnen hat*, Gal. *qui a deux fronts*, Hisp. *cosa que tiene dos frentes*, διπρόσωπος, qui duas frontes habet, Jani epithetum, quod præterita scivcrit, & futura præviderit, vel quia Superum, & Inferum janitor est. *Virg. 12. Æn. v. 198.* Janumque bifrontem.

Bifurcus, o. 1. 2. *biforcato*, Germ. *das zwey spitzen, oder zinckten hat*, Gall. *fourchu*, Hisp. *horrajado*; διχόκωπος, geminas furcas habens. *Col. l. 3. c. 18.* Ferramentum bifurcum. *Ovid. 12. Metam. v. 432.* Ramus bifurcus.

Bigæ, f. 1. n. pl. *carrus di due cavalli*, Ger. *zweygen mitgespann pferden*, Gal. *char attelé de deux chevaux de front*, Hisp. *carreta a dos cavallos*, συνωρίς, ζεῦγος, currus duobus equis vecti, a *bis*, & *jugum*, quasi bijugæ, quod duo equi ad jugum juncti sint, vel a *bis*, & *ago*, quasi biagæ, quod a duobus equis agantur. Equi vero ipsi *bijugi*, *bimgesse* dicuntur. *Virg. 5. Æneid.* Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. ¶ Apud veteres tamen bigam, & trigam, & quadrigam invenimus. *Sueton. in Tiber.* Vix unius bigæ adjectione honorari passus est. ¶ Bigas primum junxerunt Phrygii, quadrigas Erichthonius, teste *Plin. l. 7. c. 56.*

Bigarius, ii, bigæ ductor. *Vet. Inscript.* apud *Fornet. Mus. Lap. p. 355.* Florus ego hic jaceo bigarius Infans, qui dum cupio currus, cito decidi ad umbras.

Bigátus, a, um, qui bigas impressas habet: ut bigatus nummus. Bigatum argentum *Livius* dixit *l. 23. c. 33. Id. lib. sed. c. 15.* Bigatos quingentos quæstorem numerare jubet.

Bigemmis, e, adject. duas gemmas habens, ut annulus bigemmis, *Trebel. Pol. in Claud. c. 14.* ¶ De vitibus etiam dicitur. *Col. l. 5. c. 5.* Bigemmes resectes fiunt. Et in singulari: Resex bigemmis.

Bigenĕrus, a, um, o. 3. *bigarats*, ex diverso genere natus, ut leopardus ex leæna, & pardo. *Festus. Var. l. 2. de R. R. c. 8.* Multi bigeneri, atque inutili.

Bigerra, vestis genus, V. Bigerriga.

Bigerri, orum, m. populi Galliæ Aquitanicæ ad Pyrenæos montes, quorum oppidum Tarbe: regio nunc *la Bigorre*. *Paulin. in epist. ad Auson. carm. 10. v 246.* Dignaque pellitis habitas deserta Bigerris. ¶ Hi dicuntur Bigerrones, vel Bigerriones a *Cæs. l. 3. B. G. c. 27.*

Bigerricus, a, um, adject. a Bigerronibus, seu Bigerris, ut Bigerricus turbo. apud *Sidon. Apol. l. 8. epist. 12.*

Bigerriga, æ, vestis nigra, & villosa ex utraque parte, quæ ideo & *Bigerra* dicitur, quasi *bicirra*. Cirra enim villus est. Inde birrata Bigerriga. *Fortunat. l. 3. & Sulpit. Severe. Dial. 2.* Bigerrigam vestem brevem, atque hispidam &c. ¶ Alii Bigerrigam dictam volunt a Bigerronibus; alii quasi bariegatam, h. e. variegatam.

Bigerritánus, a, um, adject. idem quod Bigerricus: ut patria Bigerritana apud *Auson. epist. 11. 2. edit.*

Bignæ, f. 1. *gemelle*, geminæ dicuntur, quia bis una die natæ sunt. *Festus.*

Bijúgi, m. 2. *due cavalli ad un giogo*, Ger. *zwey ross nahen einander gespañt*, Gal. *deux chevaux attelez de front*, Hisp. *dos cavallos de yunta*, Δίζυγοι, equi dicuntur, cum bini ad unum jugum nexi sunt. *Virg. 10. Æn.* Bijugis infert se Lucagus albis.

Bijúgis, ge, *l.* Bijugus, a, um, a bijugis tractus, ut bijugis currus, *carro tirato da due cavalli*. *Sext. Calig. c. 19.* Bijuge curriculum, *Sil. l. 2. v. 82.* Bijugo curru.

Bilanx, ancis, f. *bilancia*, statera duas habens lances. *Martian. Capel. l. 2. pag 42.* Sine bilance libra.

Bilbilis, *Bambola*, *Bambola*, Βίλβιλις, urbs exc. Hisp. Tarrac. in Celtiberis, in R. Aragonio, in monte apud Salonem fl. subterfluentem, apud *Calatayud*, inter Cæsaraugustam 14. leuc. & Segontiam 16. Pop. Bilbilitani. Ex hac urbe Martialis Poeta originem traxit. Hinc *Bilbilitanus Poeta* dicitur. ¶ Bilbilis item fl. ejusdem loci, *Rio Bambola*, *Xiloca*, qui juxta Bilbilim in Salonem se exonerat, & ferri temperaturæ aptissimus est.

Bilbío, is, ivi, ire, n. 4. Βομβέζω, verbum fictum a similitudine sonitus, qui fit in vase. *Nævius apud Fest.* bilbit amphora.

Bilibra, f. 1. pondus duarum librarum. *Liv. l. 4. c. 15.* Bilibra farris sperate libertatem se civium suorum emisse. Al. *bilibri farre*.

Bilíbris, bre, o. 3. *di due libre*, Ger. *zweypfündig*, Gal. *de deux livres*, Hisp. *de dos libras*, διλίτρος, duarum librarum. *Martial. l. 11. epigr. 30.* Grandemve lupum, mullumve bilibrem. *Plaut. Mil. 3. 2. 30.* Aqualis bilibris.

Bilinguis, o. 3. *bilingue, fallace*, Germ. *zweyzüngig*, Gall. *qui parle deux langues, trompeur*, Hisp. *el que tiene dos lenguas, engañoso*, διγλώττος, qui duas habet linguas. ¶ Significat etiam duarum linguarum peritum. Sic *Ennius* Brutios bilingues vocat, quod osce, & græce loqui fuerint soliti. Sic *Horat. l. 1. Sat. 10. v. 30.* Canusinum bilinguem dixit, qui sciret Græce, & Latine. Adde *Cæs. l. 7. c. 5.* ¶ Item bilinguis dicitur, qui parum sincera fide loquitur, διγλώσσος, διλάτης. *Virg. Æn. 1. v. 665.* Domum timet ambiguam, Tyriosque bilingues. ¶ Bilingui prehendere, apud *Plaut. Pseud. 5. 1. 15.* Ubi alter alterum bilingui manifesto inter se prehendunt. Loquitur autem ibi *Plaut.* de mutuo se deosculantibus, qui cum γραικολατίζουσι, deprehendunt se veluti duplicem habere linguam.

Biliósus, a, um, adject. bile abundans, ut biliosa alvus, *Cels. l. 2. c. 8. h. e.* bile, humore noxio abundans.

Bilis, f. 3. *colera*, מרורה, Ger. *böse cholerischkeit, feuchtigkeit*, Gall. *bile*, Hisp. *colera*, χολή, nomen est commune duobus præcipuis humani corporis humoribus, quorum alter, qui calidus est, & siccus, ab aureo colore *flavus bilis* appellatur, alter, qui frigidus, & siccus, quoniam nigræ faviliæ colorem imitatur, *atra bilis* dicitur. ¶ Atra bilis est melancholia. *Plaut. in Amph. 2. 2. 95.* Atra bili percita est. ¶ Accipitur item bilis pro ira, quæ a bile excitatur. *Hor. 1. Ser. Sat. 2.* Et pro indignatione, *Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Bilem id commovet. Sic effundere bilem, *Juvenal. Sat. 5. v. 159.* Bilem alicui movere, *Martial. l. 5. ep. 26.* ¶ Vetus est adagium: fames, & mora bilem in nasum concinnt. *Plaut. Amphitr. in suppos. fi.* Di vostram fidem.

Bilix, icis, o. 3. *meglia a due liccì*, Gall. *de deux licces*, Hisp. *de dos lizos*, adject. a licium, ut bilix lorica. *Virg. 12. Æn. v. 375.* Rumpitque inflxa bilicem loricam. *h. e.* duplici textura munitam: ducta similitudine a pannis, quæ duplici licio contexta spissiora, & firmiora sunt.

Bilis, apud Afros appellatur humanum semen humi profusum. *Festus.*

Biludris, tre, o. 3. *di due lustri*, δεκαετὴς, quod duo lustra, hoc est, decem annos duravit. *Ovid. 2. Am. el. 12. v. 9.* Pergama cum caperent bello superata biludri.

Bilychnis, e, adject. duos lychnos habens. *Petron. Satyr. c. 30.* Lucerna bilychnis de camera pendebat.

Bimaris, re, o. 3. *posto tra due mari*, quod inter duo maria situm est. *Horat. 1. Carm. od. 7.* Aut Ephesum, bimarisve Corinthi mœnia.

Bimaritus, i, qui duas uxores habuit, vel habet. *Cic. pro Planc. c. 12.* Bimaritum appellas, ut verba etiam fingas, non solum crimina.

Bimáter, m. 3. διμήτωρ, qui duas habet matres, agnomen Bacchi, *Ovid. Met. 4. v. 12. de Baccho.*

Bimátus, m. 4. ætas duorum annorum. *Varr. R. R. 2. 5.* Vitulos castrare ante bimatum. *Plin. l. 11. c. 12.* Vita vesparum bimatum non transit.

Bimembris, o. 3. διμελὴς, duarum partium, quasi membrorum. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 99.* Confisum pedibus, formaque bimembri. ¶ Et bimembres substantive pro Centauris. *Ovid. 12. Met.* Vallo trepidi clamore bimembres.

Bimensis, masc. 3. *spazio di due mesi*, τὸ δίμηνον, tempus duorum mensium. *Iuv. l. 45. c. 15.* Anni, & bimensis tempus prorogaretur.

Bimestris, stre, o. 3. *che ha due mesi*, δίμηνος, duos menses habens. *Horat. l. 3. Carm. od. 17.* Porco bimestri.

Biméter, tra, trum, duobus metris constans. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Litteræ bimetræ. *h. e.* in quibus sunt duo genera carminum.

Bimulus, o. 1. 2. *di due anni*, διετὴς, qui duos annos ætatis habet. Proprie de iis dicitur, teste *Aulo Elegant. l. 1. c. 5.* quæ posit eam ætatem adhuc incrementum possunt accipere. Exem. grat. puer proprie *bimulus* dicitur, bos, aut canis non ita. *Catul. Carm. 17.* Nec sapit pueri instar bimuli. Adde *Suetan. in Calig. c. 8.*

Bimus, o. 1. 2. *di due anni*, δίετος, qui ætatem habet duorum annorum, a *bis*, & *annus*, quia veteres dicebant *amnus* pro *annus*. *Var. 2. de R. R. c. 5.* Unum anniculum, alterum bimum. *Cic. ad App. l. 3. Fam. ep. 8.* De hac sententia bima decedat. *idest*, qua censuit, ut per duos annos remanerem in provincia.

Binarius, a, um, adject. binis constans. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 39.* Formas binarias, ternarias, & quaternarias, &c. *h. e.* typos nummorum binos, vel ternos aureos valentium.

Bini, æ, a, o. 1. 3. *duerni*, שנים שנים, Ger. *je zwey, und zwey*, Gal. *deux a la fois, deux a deux*, Hisp. *de dos en dos*, Ἀνὰ, numerus est distributivus: æquicans duo, non separatim, sed conjunctim intellecti. *Ter. Phorm. 5. 3. 6.* hx his prædiis talenta argenti bina statim capiebat. *h. e.* ex unoquoque prædio talenta duo. *Cicer. 5. Ver.* Binis centesimis fœneratus est. *a due per cento*. ¶ Nonnumquam simpliciter accipitur pro duobus, & justitur substantivis iis quæ singulari numero carent. *Cic. Fam. 10. ep. 5.* Binas a te accepi litteras eodem exemplo. *Val. Max. l. 1. c. 6.* Bina castra. *Cic. pro L. Manil. c. 4.* Binæ hostium copiæ. ¶ Jungitur & aliis: nam binas venationes, binos tabellarios, *Cic.* dixit *ad Attic. l. 6. ep. 1. & l. 7. Fam. ep. 1.* ¶ *Id. Fam. 9. ep. 22.* Cum loquimur *terni*, nihil flagitii dicimus; at cum *bini*, obscenum est. Alludit Cicero ad Græcam vocem *Βίνα*. ¶ Invenitur etiam in singulari. *Lucret. 4. 450.* Bina supellex.

Binoctium, ii, spatium duarum noctium. *Tacit. Ann. 3. c. 71.* Ut plusquam binoctium abesset. Adde *Ammian. l. 30. c. 2.*

Binominis, ne, o. 3. *di due nomi*, Gall. *de deux noms*, Hisp. *de dos nombres*, διώνυμος, quod geminum habet nomen, ut *Ister*, & *Danubius*, *Julus*, & *Ascanius*. *Ovid. 14. Met.* Inde sub Ascanii ditione binominis Alba.

Binominus est is cui geminum est nomen, ut Numa Pompilius, Tullus Hostilius. *Festus.* Legendum videtur *Binominis*.

Biocelytæ, βιοκελύται, Officiales quidam a vi prohibenda vocabantur, quorum mentio fit in *Novel. Const. 8. & Novel. 145.*

Bion, genus quoddam vini celebratissimi apud Græcos, & ad plurimos valetudinum usus excogitati, quos recenset *Plin. l. 23. c. 1. ad fin.* ejus autem confectionis rationem tradit *l. 14. c. 8.* Videtur autem ita appellatum a *Bios vita*, quoniam valetudini tuendæ utilissimum creditum est. Sunt qui legunt *bixon*, sunt qui *abion*, sed contra omnes libros tum Mss. tum editos, *Hardvino* teste.

Bionēus, a, um, adject. ad Bionem pertinens. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 60.* Ille Bioneis sermonibus, & sale nigro. Nimirum Bionis Philosophi sermones adeo acres fuerunt, & satyrici, ut neque hominibus pepercerit, & in Deos contumeliosus fuerit.

Biothanātus, βιοθάνατος, violenter mortuus. *Lamprid. in Heliogab. c. 33. & Jul. Firmic. l. 3. c. 15.*

Bipalium, n. 2. *vanga*, ἴσγη, instrumentum rusticum, quo terra foditur. *Var.* Id prius bipalio vortito. Adde *Colum. l. 3. c. 5. Cat. R. R. c. 45.*

Bipalmis, me, o. 3. *di due palmi*, διπαλμίσιος, duorum palmorum. *Var. 3. de R. R. c. 7.* Tabulæ fixæ sint bipalmes.

Bipartio, vel bipertio, ii, ivi, itum, in duas partes dividere, *dividere in due parti*, διχομηδέω. *Colum. l. 11. c. 2.* Calendas Majas ver bipartitur. *Cic. 3. Catil. c. 2.* Atque ibi in proximis villis ita bipartiti fuerunt, ut Tiberis inter eos, & pons interesset.

Bipartito, *in due parti*, duplicitar. *Cic. pro Planc. c. 14.* Bipartito classis distributa. Et *de Invent. l. 2. c. 29.* Hoc fit bipartito: h. e. duobus modis.

Bipartítus, & bipertitus, a, um, adject. *diviso in due parti*. *Colum. l. 11. cap. 2.* Hiems bipartita.

Bipátens, entis, o. 3. *che s'apre da due parti*, διθύρος, quod ex utraque parte aperitur. *Virg. 2. Æn. v. 330.* Portis alii bipatentibus adsunt.

Bipéda, æ, f. *pisatella*, lapis, vel later quadratus, aut oblongus, binorum pedum mensura, quo pavimenta sterni solent. *Pallad. l. 1. tit. 19.* Solum omne bipedis sternatur. Adde *Inscript.* apud *Fabret. c. 7. n. 321.*

Bipedális, le, o. 3. *di due piedi*, Germ. von zwey füssen, Gall. *de deux pieds*, Hisp. *de dos pies*, διπήχυς, quod habet longitudinem duorum pedum. *Cæs. B. G. l. 4. c. 17.* Bipedalibus trabibus immissis. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 309.* Ad summum totus moduli bipedalis.

Bipedánus, a, um, sive bipedanĕus, o. 1. 2. bipedalis. *Col. l. 2. c. 2.* Frumentis sat erit, si æque bona fuberit bipedana humus. *Id. l. 4. c. 1.* Altitudinem bipedaneam.

Bipennífer, a, um, o. 1. 2. πελεκυφόρος, ferens bipennem. *Ovid. 8. Met. v. 371.* Bipennifer.

Bipennis, e, adject. qui duas pennas habet, seu acumina, quod Veteribus idem erat. *Virg. Æn. 11. vers. 135.* Ferro sonat acta bipenni Fraxinus: h. e. ex utraque parte acuminato. ¶ Item qui duas pennas habet proprie dictas. *Plin. lib. 2. c. 27.* Infectorum quædam binas gerunt pennas, ut mascæ. Nullum, cui aculeus in alvo, bipenne est.

Bipennis, f. 3. *bipenne, fcurre da due taglì*, בקשיל, Ger. *axt, beyl*, Gal. *hache, besague*, Hisp. *hacha*, διπέλεκυς, telum, seu securis utrinque aciem habens. *Virg. Æn. 2. v. 479.* Ipse inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit. *Horat. l. 4. Od. 4. v. 57.* Duris ilex tonsa bipennibus.

Bipennítus, le, adject. ut *bipennites ferrepes*, apud *Var.* apud *Non. c. 2. n. 237.* ubi fortasse intelligit eas, quæ duplex manubrium habent, unde appendi possint.

Bipertior, V. Bipartior.

Bipertito, V. Bipartito.

Bipes, bipedis, adject. 3. *che ha due piedi*, Germ. zweyfüssig, Gall. *de deux pieds*, Hisp. *de dos pies*, Δίπους, quod habet duos pedes. *Juven. sat. 9. v. 92.* Bipedem sibi quærat asellum. ¶ Ponitur etiam substant. quia facile animal intelligitur. *Cic. pro Dom. c. 19.* Omnium non modo bipedum, sed etiam quadrupedum impurissimus.

Biremis, is, f. 3. *fusta*, Germ. *ein schiff der zwey ruderr hat*, Gall. *navire a deux rangs des rames*, Hisp. *navio, que tiene dos ordenes de remos*, δίκροτος, navis duobus remorum ordinibus acta, ab Erythræis primum inventa. *Plin. l. 7. c. 57. Virg. 8. Æn.* Geminisque legit de classe biremes. ¶ Significat etiam naviculam duos tantum remos habentem. Hinc adjective *Horat. l. 3. Od. 29.* Tum me biremis præsidio scaphæ aura ferat.

Birôta, æ, f. 2. *carro da due ruote*, Διτροχος. *Cod. Theod. l. 8. de cursu publico.* Rhedæ mille pondo tantummodo superponi, birotæ ducenta, veredo triginta.

Birótus, a, um, duas habens rotas. *Non. c. 2. n. 133.* Cisium vehiculi biroti genus.

Birrus, i, vestis genus, idem quod lacerna, seu pænula; a colore sic dictum, quod rufum esset, ex græco πυῤῥός, unde & Byrrhus recte scribitur. V. *Salmas.*

masc. & Cassiod. in histor. August. Martian. Capel. l. 4. de Univac. Et birrus, & tunica nomen vestis habent.

Bis, adv. *due fiate*, פעמים, Ger. *zwey mal*, Gal. *deux fois*, Hisp. *dos vezes*, *Isi*, ab antiquo *duis*. *Cic. in Orat.* Ut duellum bellum, & duis bis, &c. *Ter. Hecyr.* 3. 2. 8. Bis stulte facere. *Plaut. Amph.* 3. 2. 62. Bis tanto amici sunt inter se, quam prius: h. e. tanto magis, *il doppio di più*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 34. Bis die. *due volte al dì*. Sic *bis anno* apud *Plin.* 2. 73. ¶ Jungitur & cum nominibus numeralibus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 18. Bis bina. *h. e.* quatuor. *Horat. Epod.* 4. Bis ter ulnarum toga. *h. e.* sex *Martial. l.* 4. *epigr.* 37. Trecenti debet Titius, hoc bis Albinus. *il doppio*. ¶ *Bis*, & *iterum* in eo differunt, quod *bis* utramque simul rem complectitur, *iterum* secundum respicit. *Cic. pro Dom. c.* 52. Audierat, se a me bis salutem accepisse; separatim semel, iterum cum universis. ¶ Itaque *bis consul* est qui duos consulatus gessit, quia *bis* refertur ad numerum; Italice autem redditur *due volte console*: at *iterum consul* est, qui secundum consulatum gerit: quia *iterum* refertur ad tempus: Italice *console la seconda volta*. *Cic. lib.* 1. *de Divin. c.* 35. C. Flaminius consul iterum. *Id.* 4. *Acad.* C. Flaminius, qui legem agrariam tribunus plebis tulerit, & postea bis consul factus sit. ¶ Videtur tamen *bis* pro *iterum* poni in illo *Martial.* 10. 48. De Nomentana vinum sine face lagena, quæ bis Frontino consule prima fuit.

Biscaccium, ii, geminus saccus, *bisaccia*. *Petron. satiric. cap.* 31. 77. In promulsidari asellus erat Corinthius cum biscaccio positus. *h. e.* vas ex Corinthio ære, quod utrinque receptaculum instar sacci habuit, in quo terculorum lances, & garopsides ponebantur.

Bisaltæ, masc. 1. Βισάλται, pop. Macedoniæ, Thraciam versus, juxta Strymonem fl. ubi al. Euporia opp. circa Amphipolim, & Philippos, ubi Bisaltes fl. & Bisaltia regio, a Bisalte Solis, & Terræ filio. Lege orationem P. Æmilii apud *Liv. l.* 45. *c.* 29. ubi satis accurate describuntur. Quare erraſſe videtur *Serv.* qui ad illud *Virg. Georg.* 3. *v.* 461. Bisaltæ quo more solent, acerque Gelonus, vult esse Scythiæ populos, qui sanguine equino lacte permixto victitent.

Bisaltia, & **Bisaltica**, æ, f. 1. Βισαλτία, regio Thraciæ, ad Strymonem fl. ita dicta a Bisalte Solis, & Terræ filio, aut a Bisalte vicino fluvio. *Liv. l.* 45. *c.* 29. Bisalticam. *Gel. l.* 16. *c.* 13. Bisaltiam vocat.

Bisaltis, idis, nomen puellæ, quam Neptunus in arietem conversus compressit. *Ovid. 6. Met. v.* 117.

Biselliarius, ii, m. qui honorem bisellii est consecutus. *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 1099. *n.* 2. & *pag.* 1103. *n.* 6.

Bisellium, & **Bisellium**, ii, n. *Varr. l.* 4. *L. L.* A sedendo appellatur sedes, sedile, sella: ab his subsellium: ubi in ejusmodi duo, bisellium dictum. ¶ Accipitur itaque pro sella splendida, atque honesta præclaris viris concedi solita, ut publice in ea sederent in ludis, in theatro, in foro, in curia, ea ratione, qua Romæ sella curulis. *Inscript.* apud *Fabret. c.* 3. *n.* 324. & apud *Gruter. pag.* 475. *n.* 3.

Bisseta, porca dicitur, a cujus cervice setæ bifariam dividuntur, cum jam esse incipit major sex mensibus. *Fest.*

Bison, ontis, *m.* & f. bos ferus cervi figura, unico cornu in media fronte exeunte. *Plin. l.* 8. *c.* 15.

Bissenus, a, um, duplicem habens sonum. *Servius ad* 9. *Æn. v.* 618.

Bisselio, onis, versutus, versipellis, fraudulentus: *Marcel. Dig.* 47. 3. 72.

Bissēni, æ, a, *dodici*, bis sex. *Auson. in Mosell.* Bissenæ partes. ¶ In singulari numero *Stat.* 3. *Theb. v.* 574. Bisseno die. ¶ Frequentius scribitur *bis seni* divisim.

Bissextus, sive bisextus dies, al. intercalaris, *bisesto*, Gall. *bissexte*, Hisp. *bisiesto*, ἐμβόλιμος ἡμέρα, dies, qui quarto quoque anno Februario intercritur. Annus autem bissextilis, vel intercalaris, qui post tres annos civiles recurrit, constans ex diebus 366. ¶ Hæc intercalatio instituta est a C. Julio Cæsare in Pontificatu opera Sosigenis præstantissimi Astrologi, ut anni Astronomici, & civiles inter se convenirent. Nam annus Astronomicus habet 365. dies, & 6. circiter horas, quæ tribus quibusque annis Civilibus omittuntur, ne populo confusionem afferant, sed anno quarto Civili colliguntur, & diem naturalem efficiunt, spatium sc. 24. horarum. ¶ Intercalationi dies certus constitutus fuit in mense Februario inter Terminalia jam peracta, & Regifugium, idest, inter diem 24. & 25. Februarii. ¶ Dictus igitur annus *bissextilis*, vel *intercalaris*, quia habet bissextum, vel intercalarem diem. Dies vero dictus est *intercalaris*, quia in mense Februario unus dies *inter* sextum, & quintum *calendas* Martii interponitur, idest, inter diem 24. & 25. Februarii. Dictus est *bissextus a bis*, & *sextus*, quia bis, idest, duobus diebus continuis, scil. die 24. & die 25. Februarii, dicimus, *Sexto Calendas Martii*, duos videlicet dies pro uno computantes. Unde qui natus est bissexto calendas, nihil refert, ut inquit *Cæs. de verb. signif. l. cum bissextus*, utrum prior, an posteriore die natus sit, cum illud biduum pro uno tantum die habeatur.

Bissextialis, le, continens bis sex menſuras, ut Bissextialis olla, *Marcel. Empir. c.* 15.

Bissextilis. V. bissextus.

Bissextum, i, idem quod Bissextus. *Ammian. l.* 26. *c.* 2. Bissextum vitans Februarii mensis tunc illucescens. Infaustus autem non modo hic dies, sed & totus annus, in quem ille inciderat, veteribus fuit. *Macrob. l.* 1. *sat. c.* 13.

Bistōn, onis, Martis, & Callithoes filius fuit, Bistoniæ urbis Thraciæ conditor; a qua Thraces Bistones, i. e. Thracum ultimi, auctore *Seneca in Herc. Oet.* & Thracia ipsa Bistonia, seu Bistonis terra dicta fuit. *Sil. lib.* 2. *vers.* 76. Lunatis Bistones armis.

Bistōnis, idis, adject. femin. quæ est ex Bistonia. *Ovid. Epist. Parid. ad Helen. v.* 344. Et tuta a bello bistonis ora fuit. Apud *Horat. l.* 2. *Od.* 19. *v.* 20. Bacchus dicitur nodo coercere crines Bistonidum, h. e. mulierum Thracicarum.

Bistōnis, idis, m. 3. Bistonum stagnum, Βιστωνίς, Βιστωνὶς λίμνη, lacus Thraciæ, in Drosica reg. cis Rhodopen, ubi Bistonia urbs, *Bouron*.

Bistonius, a, um, adject. *Ovid. l.* 13. *Met. v.* 430. Est, ubi Troja fuit, Phrygiæ contraria tellus Bistoniis habitata viris.

Bisulcilingua, qui duplici loquitur lingua, quasi bisulcam linguam habens. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 74.

Bisulcus, a. 1. 2. *chi ha l'unghie fesse*, Ger. *der zerſpaltene*, *klauen hat*, Gal. *fourché*, Hisp. *hendido*, δίχηλος, qui ungulas non solidas habet, sed scissas. *Ovid. 7. Met. v.* 113. Pulvereumque solum pede pulsavere bisulco. ¶ Accipitur item generatim pro omni eo, quod in duas cuspides divisum est. *Col. de arbor. c.* 26. Bisulci furculi arborum.

Bisultor, m. 3. Martis cognomen, a bis ulciscendo. Augustus enim, cum Brutum, & Cassium vicisset, & signa a Parthis recepisset, Marti templum dedicavit, quem *Bisultorem* cognominavit, quod primum C. Cæsaris, deinde Crassorum M. patris, & P. filii necem ultus esset. *Ovid.* 5. *Fast. v.* 595. Rite Deo templumque datum, nomenque Bisultor. Sed meliores libri hab. *bis ulto*.

Bisyllabus, a, um, adject. qui duas syllabas habet. *Varr. l.* 8. *de L. L.*

Bithymum, i, βίθυμον, genus mellis ex utriusque thymi, candidi sc. & nigri floribus confecti. *Plin. l.* 11. *c.* 16.

Bithynia, *Beesangial*, al. *Burſia*, Turc. *Osmanili*, Βιθυνία, regio Asiæ minoris, Ponto finitima ad mare Euxinum, adversa Thraciæ, & proxima Troadi ad Propontidem. Primum Bebyca dicta est; postea Mygdonia, denique Bithynia a Bithyno Rege, vel a Thynis pop. Thraciæ, qui in eam regionem transierunt. Appellata etiam est Thracia Asiatica, Maliande, Cronia, Strymonis, Thessalis, Pontus. ¶ Thracum sua terra egressorum sedes quondam fuit. *Claud. l.* 2. *in Eutrop. v.* 247. Thyni Thraces erant, quæ nunc Bithynia fertur.

Bithynĭcus, a, um, adjectiv. a Bithynia. Fuit etiam cognomen ejus, ad quem aliquot epigrammata scripsit *Martialis*, ut *l.* 2. *ep.* 26. *l.* 9. *ep.* 10. &c. Item Pompeii apud *Fest.*

Bithynus, a, um, ex Bithynia qui est, ut Bithyni equites, *Juven. sat.* 7. *v.* 15. ¶ Absolute Bithyni, Bithyniæ populi. *Tacit. l.* 12. *c.* 22. Accusantibus Bithynis.

Biticensis, vel beticensis, qui assidue peregrinatur, a *betere*, *ire*. *Fest.* Bito. V. Beto.

Bitumen, ĭnis, *n.* 3. *bitume*, בִּטּוּמִין, Germ. *ſeifter ſtinkender ſaft*, Gall. *bitume*, Hisp. *betum*, ἄσφαλτος, genus cretæ tenax, & de natura sulphuris. Nascitur in Babylonia, & in Judæa in lacu, qui inde Asphaltites dicitur. V. *Plin. l.* 35. *c.* 15. *Virruv. l.* 8. *c.* 3. & *Serv. in Ecl.* 8. *v.* 82. qui sulphureum illud, quod ex fulminibus procreatur, bitumen vocat.

Bituminātus, a, um, bitumine illitus, vel mixtus, ut aqua bituminata, apud *Plin. l.* 31. *c.* 6.

Bituminĕus, a, um, ex bitumine qui est. *Ovid. Met.* 15. *v.* 350. de Ætnæ incendio. Sive bituminea rapiunt incendia vires.

Bituminōsus, a, um, bitumine abundans. *Virruv. l.* 8. *c.* 3. Bituminosi fontes. *Id. ibid.* Bituminosa terra.

Biturĭcus, a, um, ad Bituriges pertinens, ut Biturica ura. *Plin.* 14. 2.

Bituriges, gum, cognomine Cubi, populi sunt Aquitaniæ, quorum præcipuum oppidum Avaricum fuit: nunc eorum regio dicitur *le Berri*, & oppidum *Bourges*. *Plin.* 4. 19. ¶ Alii sunt cognomine Ubilci, nunc *les Bourdelois*: oppidum Burdigala, nunc *Bourdeaux*. *Plin. ibid.* ¶ In singulari numero *Luc.* 1. 423. Et Biturix, longisque leves Sucssiones in armis.

Bivertex, icis, adject. o. 3. *di due cime*, qui binos vertices habet; & solet esse epithetum Parnassi, cujus duo juga sunt, Helicon & Cytheron. *Stat.* 1. *Theb. v.* 628. summaque biverticis umbra Parnassi residens, &c. *Sidon. in carm. epist.* 15. *l.* 9. Montemque ille victor per biverticem.

Bivia, æ, f. 1. quæ duos habuit maritos. *Var.* apud *Nonium c.* 2. *n.* 83.

Bivium, ii, n. 2. *di due vie*, Gall. *chemin fourchu*, *rencontre de deux chemins*, Hisp. *lugar donde se encuentran dos caminos*, ἀμφόδος, quod duas vias habet. *Virg. Æn.* 9. *vers.* 239. Qui pateat in bivio portæ. ¶ Translate pro duplici ratione. *Varr. l.* 1. *R. R. cap.* 16. bivium nobis ad culturam dedit natura, experientiam, & imitationem.

Bivius, a, um, adject. qui duas vias habet. *Virg. Æn.* 11. *v.* 516. Ut bivias armato obsidam millite fauces.

Bifurus, i, m. animal vites erodens, ita dictus quasi *divorus*, h. e. duplicem habens caudam. *Plin. l.* 30. *c.* 15.

B A N T E L.

Blaſtĕro, as, vocem esse arietis, vult *Auctor carminis de Philomela Ovidianis vulgo annexi*. Blacterat hinc aries, & pia balat ovis. Malim *blatterat*.

Blæſianus, a, um, ad Blæſum pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis. *Martial. l.* 2. *epigr.* 38. Quod donas, facis ipse Blæſianum.

Blæſus, a, um, *balbo*, *ſtilinguus*, לָלַג, Ger. *lispler*, *ſtammler*, Gall. *begue*, Hisp. *tartamudo*, *Βωγώδες*, qui linguam impeditam habet, & aliquam litteram excludit, vel male profert. *Juvenal. Sat.* 15. *vers.* 48. Blæsis, atque mero titubantibus. *Martial. l.* 10. *epigr.* 65. Os blæsum, tibi, debilisque lingua est.

Blande, *piacevolmente*, ἡδέως, adv. suaviter, placide. *Cic. Att.* Vides ne, quam blande? *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 24. Blandius petere. *Id.* pro *Cluent. c.* 26. Blandissime appellare aliquem. *Quintil. declam.* 1. *c.* 13. suspensa manu blande flectere cardinem. *piano piano*, *bel bello*.

Blandicellus, a, um, dim. a blandus, ut blandicella verba. *Festus.*

Blandicule, blandulo modo. *Apulej. l.* 10. *Met.* Blandicule respondere.

Blandidicus, a, um, qui blanda dicit. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 10. Nunc mihi blandidicus es.

Blandificus, a, um, blandum faciens. *Martian. Capel. initio l.* 9. Blandificaque libens stringere corda face.

Blandifluus, a, um, blande, & suaviter fluens. *Venant. Fortunat. l.* 3. *carm.* 12. Blandifluæ uvæ.

Blandiloquens, entis, ut oratio blandiloquens, *Labet.* apud *Macrob. l.* 2. *sat. c.* 7.

Blandiloquentia, æ, f. 1. χειροδοσία, *parlare dolce*, *e piacevole*. *Cic. de nat. Deor. c.* 25. *l.* 3. *ex veteri poeta*. Ut ego illis supplicarem tanta blandiloquentia.

Blandiloquentŭlus, i, dim. *Plaut. Trin.* 2. 1. 13. Ab re consulit blandiloquentulus.

Blandiloquium, ii, n. blandiloquentia. *August. ep.* 19. *ad Hieron. c.* 4.

Blandilŏquus, a, um, adject. blandiloquens. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 54. Ut blandiloqua est! *Sentc. Agamem. v.* 189. Vox blandiloqua.

Blandimentum, ti, n. 2. *lusinghe*, *carezze*, χειροδοσία, blanditiæ, illecebræ. *Cic. pro Cal. c.* 27. Multa blandimenta nobis ipsa natura genuit. Blandimenta in cibis sunt condimenta. *Petron. in Satyr. c.* 141. Aliqua inveniemus blandimenta, quibus saporem mutemus. *Tacit. de Germ. c.* 23. Sine blandimentis famem expellere. ¶ In singulari num. legitur apud *Tacit. Ann.* 14. *c.* 4. & *Plin.* 17. 13.

Blandior, iris, d. 4. *lusingare*, *adulare*, הִתְחַנֵּף, Ger. *ſchmeicheln*, *liebkoſen*, Gal. *flater*, *mignarder*, Hisp. *halagar o lisongear*, ἐοικώς, assentor, adulor. *Cic. de Amic.* Qui adversario assentatur, & litigare se simulans blanditur. *Id.* 1. *Academ.* Vide, quam suaviter voluptas sentibus blandiatur. ¶ Blandior calamitatibus meis, dixit *Quint.* pro mitigo calamitates. Et *Plin. l.* 1. *ep.* 2. blandiri alicujus auribus, *gratter l'orecchie*. *Tacit. Histor. l.* 2. *c.* 12. Blandiebatur cœptis fortuna. h. e. arridebat, favebat. ¶ Animalia etiam blandiri dicuntur, ut canes &c. *Plin. l.* 8. *cap.* 17. *de Pantheris*. Ferant vero circumvolutari, non dubie blandientem. ¶ Refertur autem tum ad animum, tum ad sensus. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Blandiri avibus cibo. *Id. ibid. c.* 37. Columbæ blandiuntur inter se. *Id. l.* 25. *c.* 2. Pomi suavitas blanditur. ¶ *Colum.* cum accusativo jungit *l.* 7. *c.* 5. Lac caprinum igneam sævitiam blanditur, *mitiga*.

Blanditer, adv. idem, quod blande. *Plaut. Pseud.* 5. 2. 3. Sæviter, blanditerve alloquar.

Blanditia, æ, f. 1. in singulari numero reperitur, eâque ἀμίωτος, Græcorum, *compiacenza*. *Cic. de Pet. Conf. c.* 11. De amicitiis constituendis satis dictum est: dicendum de altera parte petitionis, quæ in populari ratione versatur: Ea desiderat nomenclationem, blanditiam, assiduitatem &c. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 16. Visus merus vestra est blanditia: *le vostre carezze*.

Blanditiæ, arum, f. 1. *carezze*, חֲמַקָּה, Ger. *Liebkoſung*, Gall. *flaterie*, *careſſes*, Hisp. *lisonias*, *o halagos*, χειροδοσία, adulatio, illecebræ. *Cic.* 1. *de Fin.* Blanditiis præsentium voluptatum deliniti, atque corrupti. *Id. de Amic. c.* 17. Benevolentiam civium blanditiis, & assentationibus colligere, turpe est. ¶ Dicere blanditias. *Ovid. Heroid. epist.* 8.

Blandities, ei, f. blanditia. *Apulej. l.* 9. *Metam.* Sermonis blanditie cavillari.

Blanditim, adverb. idem quod blanditer. *Lucret. l.* 2. *v.* 173. Ut res per Veneris blanditim sæcla propagent.

Blanditus, a, um, nom. ex particip. blandus, *piacevole*, ἡδυσμένος, ut Vet. Glossæ exponunt. *Plin. l.* 10. *c.* 23. Peregrinatio blandita. *idest* grata, & jucunda. Sic *Tibul. l.* 1. *el.* 4. Blanditis vult esse locum Venus ipsa querelis. Et *Propert. l.* 4. *el.* 6. Blanditæque fluant per mea colla rosæ.

Blanditus, us, ui, m. 4. idem quod blanditiæ. Afferebatur a quibusdam Lexicographis exemplum *Lucretii l.* 2. *v.* 173. Sed ibi omnino legendum *blanditim*. Cave utaris antequam alibi invenias.

Blandŭlus, a, um, o. 1. 2. dim. a blandus. Occurrit in illo Hadriani dicto apud *Spartian. c.* 25. Animula vagula, blandula.

Blandus, a, um, adject. benignus, comis, suavis, *piacevole*, חֵן, Ger. *lieblich*, *ſchmeichelhaft*, Gal. *plaiſant*, *attrayant*, Hisp. *blando*, *o hablaguero*, χειροδοσίας, ἐπιτερπὴς, *Blandus*. *Cic. in Brut.* Blandi etiam sunt ἀμίωτοι, qui scilicet benigne & comiter cum omnibus versantur, at verani amicitiam cum nemine colunt. Hos *Arist. ad Nicomach. l.* 8. φίλους πολιτικοὺς appellat. *Cic. ad Attic. l.* 12. *ep.* 6. Scis, me esse minime blandum.

Bla-

Blasfigonia, f. 1. prolis detrimentum, cum apes morbo, ignavia, aut infœcunditate naturali fœtum non peragunt. *Plin. l. 11. c. 19.*

Blasphemabilis, le, conviciis, seu blasphemiis dignus. *Tertul. de cultu fem. c. 12.* Quanto blasphemabile est, si, quæ sacerdotes pudicitiæ dicimini, impudicarum ritus procedatis cultæ, aut expictæ?

Blasphematio, onis, convicium, irrisio. *Tertul. de cultu fem. c. 12.* Optemus, ne juste blasphemationis causa simus.

Blasphemia, f. 1. *beslemmia*, βλασφημία, Germ. *zie eflemag*, Gall. *blasphemie*, Hisp. *blasfemia*, βλασφημία, execratio, maledictio, vituperatio, convicium, obtrectatio nefaria, a βλάπτω, lædo, & φήμη, fama. *Augustin. de morib. Manich. c. 10. Hieronym. epist. 75. ad fin.* ¶ Neutro genere in plur. numero extulit *Prudent. in Psychom. vers. 715.* Non tulit ulterius capti blasphemia monstri Virtutum regina Fides.

Blasphemo, as, *beslemmiare*. *Tertul. adverf. Jud. c. 13. August. Hieronym.* sumunt pro convicium in aliquem dicere, dictis lædere.

Blasphemus, a, um, qui blasphemat, ut blasphemus fatelles, apud *Prudent. hymn. 1. Perifteph. de Calagurris. v. 75.*

Blatta, vel Blattea, æ, f. bulla luti ex itinere adhærens vestibus. *Festus in voce Balatrones.* ¶ Item purpura. *Venant. Fortun. l. 2. carm. 3. v. 19.* fericea blattea.

Blateratus, us, ui, m. 4. blaterandi actus, *zicalleccio*. *Sidon. Apol. l. 9. ep. 12.* Cujus abundante blateratu.

Blatĕro, as, n. 1. & blatio, is, n. 4. *parlar goffamente*, פטפט, Ger. *pladeren, ſchwetzen*, Gall. *babiller, begueyer*, Hisp. *tartamudear*, τραυλίζω, veteres dicebant pro incondite, & inaniter loqui, ut faciunt, qui extra propositum loquuntur, vel verba immoderata emittunt, a sono incondito garrulorum. *Plaut. in Amph. 2. 1. 79.* Nugas blatis. *Id. in Aul.* Blateratti vicinis omnibus me filiæ daturum dotem. *Horat. in Serm. l. 2. sat. 7. v. 35.* Audit, cum magno blateras clamore, furiose. ¶ *Blaterare* etiam dicuntur Cameli cum vocem edunt. *Festus.*

Blatĕro, onis, m. 3. *zicalone, ziarlone*, פטפטן, Ger. *zie pladere*, Gall. *babillard*, Hisp. *parlero, y mentiroſo*, βλαξ, immoderate loquens, homo in verba projectus, levis, importunus, a *blatero. Gel. l. 1. c. 15.* Nec minus inūgniter veteres nostri hoc genus hominum in verba provectos, lucutuleios, & blateroues, & linguaces dixerunt.

Blatio. V. Blatero.

Blatta, f. 1. *tarma*, טס, Ger. *cinſtkahen, eigt*, vermiculus, qui libros, ac vestes erodit, a βλάπτω, noceo. *Horat. in Serm. 3. l. 2.* Cui fragula vestis blattarum, ac tinearum epulæ. ¶ Item vermis, qui alvearia lædit. *Virg. 4. Georg.* Nam sæpe favos ignotus adedit Stellio, lucifugis congesta cubilia blattis. ¶ Item pro purpura, unde *rutilas blattas* apud *Sidon. l. 9. ep. 13.* & *blattatus color*, de quo infra. Adde *eund. Sidon. in paneg.* Pontus castorea, blattam Tyrus, æra Corinthus. V. *Voſſ. in Etymol.*

Blattaria, f. 1. herba verbasco similis, foliis minus candidis, cauliculis pluribus, flore luteo, sic dicta, quod abjecta blattas in se contrahit. *Plin. l. 25. c. 9.*

Blattarius, a, um, ad blattas pertinens, ut blattaria balnea. *Senec. ep. 86.* propter blattas ibi adnascentes, utpote quæ maxime in humidis locis progignuntur. *Lipſ. ibi* expon. tenebrosa, quia blattæ vermes lucem fugiunt, ut *Plin.* tradit 11. 28.

Blattĕa, V. Blatea.

Blattĕus, a, um, o. 1. 2. *roſſo*, Gal. *rouge, vermeil*, Hisp. *roxo, colorado, roxo, purpureus, Butrop. in Ner. l. 7. c. 9.* Retibus aureis, argenteisque piscabatur, quæ blatteis funibus extrahebat. ¶ Atque blatteum colorem purpureum esse, patet ex verbis *Suet. in Ner.* Piscatus est reti aurato, purpura coccoque funibus nexis. Adde *Vopisc. in Aurel. c. 46.* Concessit, ut blatteas matronæ tunicas haberent.

Blattiarii, *in Cod. Theodoſ. de excuſ. artif. l. 2.* sunt purpuram tractantes.

Blattifer, a, um, blattam, h. e. purpuram gerens. *Sidon. Apol. l. 9. ep. 16. in carm.* Blattifer Senatus.

Blattoſericus, a, um, ex purpura, & serico constans, ut pallium blattoſericum, apud *Vopisc. in Aurel. c. 45.* sicut in prima edit. legit *Salmaſius*.

Blax, mollis, lascivus, stolidus, qui nescit res discernere, & qui se inaniter jactat. *Festus* in voce *Blitum*.

Blemmyes, seu Blemmiæ, βλέμμυες, populi fabulosi in Æthiopia, *Plinio l. 5. c. 8.* capitibus carentes, ore, & oculis pectori affixis. De iisdem, demptis fabulis, in confinio Æthiopiæ, & Ægypti positis agunt *Strab. l. 17. Vopisc. in Prob. c. 17. &c.*

Blennus, a, um, o. 1. 2. mucosus, & translate stupidus, stultus, a βλέννα, nom. antiq. pro μύξα, mucus, catarrhus narium. *Plaut. Bacch. 5. 1. 2.* Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. *Idem Curcul. 2. 3. 39.* habet *dantes blennos*: h. e. stupidos, & quasi muco plenos. Vide omnino *Taubmann.* Al. leg. *plenos*, & exponunt stupidos præ fame.

Blephăro, masc. 3. βλεφαρόω, supercilioſus, qui magna supercilia habet. *Plaut. Amph.* Blepharo captus arbiter. Ibi est nomen proprium.

Blitĕus, a, um, fatuus, stupidus, nullius pretii. *Plaut. Trucul. 4. 4.* Blitea & lutea est meretrix, nisi quæ sapit in vino ad rem suam. ¶ Dicitur a *Blito*, herba nullius usus.

Blitum, n. 2. βλίτον, olus iners, & nullius saporis, a βλαξ, ignavus, iners, vel quasi vilis beta, vel quasi βλητέον, abjiciendum. *Plaut. Pseud. 3. 2.*

B A N T E O.

Boa, vel bova, æ, f. 1. serpentis genus, quod in miram magnitudinem excrescit, dictum, quod lactis bubuli succo primum alatur, vel quod instar bovis turgeat, vel a voce bovis. Aquatilis est, & a Græcis hydrus vocatur. *Plin. l. 8. c. 14.* ¶ Est etiam boa morbi genus, quod præcipue infestat, cum corpora papularum multitudine rubent. *Plin. lib. 24. cap. 8.* ¶ Boa quoque dicitur, cum crura, ex viæ labore tument, a similitudine eorum, qui a boa serpente icti obturgescunt. *Fest.*

Boarius, a, um, adject. ad boves pertinens, ut forum boarium, locus Romæ, ubi boves vendebantur, *Plin. l. 28. c. 2. & l. 34. c. 2.* ¶ Lappa boaria, *Id. l. 26. c. 11.*

Boātus, us, ui, m. 4. mugitus vel potius clamor. *Apul. l. 3. Milef. a principio.* Præconis amplo boatu citatus accusator.

Bocas, adis, f. 3. βόκας, βοκὰς, piscis, al. girrus, girrulus, a *boando*, ideſt, clamando, *Festus*.

Boccar, ăris, vel Boccor, oris, nomen cujusdam regis Maurorum, & ponitur pro quovis Mauro in illo *Juvenal. sat. 5. v. 90.* Propter quod Romæ cum Boccare nemo lavatur. Al. leg. *Boccorre*.

Bodĕni, Budini, Gelloni, pop. Scythiæ, sive Sarmatiæ Europææ, quorum regio *Podolia* est in R. Polonico, Sauromatis, & Tauroscythis finitima, ubi Camenecia urbs primaria, vel pars Baltarnarum, inter Amadocos, & Gennios, ubi nunc pars Volhiniæ sup.

Bœbeis, Bebe, Lago *di Jeniſar*, & Bœbos, *Eſero*, lacus, & opp. Thessaliæ inter Ossam, Pelion, Olympum, & Pheras urb. *Lucan. l. 7. v. 176.* Ire per Ossam rapidus Bœbeida sanguis. ¶ Hinc Bœbejus, & Bebicius, adject. *Flacc. l. 3. v. 543. & Lucan. l. 6. v. 382.*

Bœbeius, a, um, ad Bœbeida lacum vel Boeben oppidum pertinens: & ponitur generatim pro Thessalo. *Valer. Flacc. 3. 543. de Hyla.* Proles Bœbeja. Fuit autem Hylas ex Argis Thessaliæ oppido.

Bebicius, a, um, Bebrius, Thessalicus. *Lucan. 6. 382.* ubi al. leg. *Bœbiacus* eodem sensu.

Boēthi, βοηθοί, adjutores, qui Officialibus, ut Scribis, morbo, vel occupationibus nimiis detentis succurrunt, eosque opera sua sublevant, a βοηθέω, adjuvo, quod est quasi οἱ βοὴν θέοντες, ad alicujus clamorem juvandi causa currere. *Leg. 4. Cod. de Tabulariis.*

Boethius, Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius, Romanus ex nobili Torquatorum familia, Græce, & Latine eruditus, qui Philosophiam cum oratoria, & poesi conjunxit, & honores amplissimos, & Consulatum etiam gessit, floruit sub Zenone Imp. Sed a Theodorico Gothorum Rege, ob nescio quas suspiciones, Ticinum in exilium pulsus, libros de consolatione Philosophiæ conscripsit, tandemque ultimo supplicio affectus est ab eodem Tyranno, A. C. 524.

Bœotia, f. 1. *Stramalipa, Aſtonia*, regio Achaiæ, seu Helladis, inter fin. Corinthiacum, & mare Ægæum, dicta a bove quem Cadmus immolavit, antequam Thebas conderet, *Ovid. 3. Met.* vel a Bœoto filio Neptuni ex Arne filia Æoli. Prius dicta fuit Aonia, Ogygia, Hyantis, Mestapia, Cadmeis. Nunc sub Livadia a Geographis comprehenditur.

Bœoticus, a, um, ad Bœotiam pertinens, ut frumentum Bœoticum, *Plin. 18. 7.*

Bœotis, idis, f. Bœotia. *Mela 2. 3.*

Bœotius, & Bœotus, ex Bœotia, *Horat. l. 2. ep. 1. v. 244.* Bœotum in crasso jurares aere natum. *Ovid. 3. Met.* Mœnia hæc condas, Bœotiaque illa vocato.

Bojæ, *vilai*, genus vinculi, collare, torquis damnatorum, ex corio bubulo, vel ex ligno, vel ex ferro, a βόειος, bubulus, quod ex corio bubulo olim fierent. *Feſtus & Plaut. Aſin. 3. 2. 5.* ¶ Habetur etiam in ling. num. apud *eund. Capt. 4. 2. 108.*

Boli, *Boiei*, pop. Germ. in Vindelicia, quorum regio Bojaria, deinde Bavaria, *Bayern*. Duc. & Elect. S. R. I. trans Rhenum, in Norico, inter Ilarum, & Oenum flu. Regia est Monachium, *Munchen*. ¶ Boii, pop. Galliæ Celt. quorum regio Borbonnensis prov. *Bourbonnois*, Ducatus. ¶ Item Boii pop. Aquitaniæ veræ, in Medocensi agro, juxta Oceanum Aquitanicum, quorum tractus Principatus est, & dicitur *le pais de Buces*. ¶ Boii Borbonnenses in Italiam transgressi juxta Padum confederunt; hinc Boi, pop. Italiæ in Gallia Togata Cispadana, ubi nunc Ducatus Parmensis, & Mutinensis, & ager Bononiensis, inter Æmiliam viam, & Padum, apud oram, quorum primaria Ravenna. ¶ Deinde a Romanis expulsi in Germaniam se contulerunt, teste *Strab. l. 7.* ubi Hercyniæ sylvæ partem incoluerunt, quæ regio ab eis primo Bojohemia, post abjectis aliquot litteris Boemia vocata est.

Boïcus, a, um, Boicus ager dicitur, qui fuit Bojorum Gallorum. Is autem est in Gallia citra Alpes, quæ Togata dicitur, in qua sunt Mediolanenses. Hæc *Festus*.

Bola, Bolæ, f. 1. βῶλαι, opp. Æquorum in Latio, in via Appia, a Roma 10. M. P. Pop. Bolani, proximi Fidenatibus, & Coriolanis, *Virg. Æn. 7. 776.*

Bolbĭton, n. 2. βόλβιτον, *letame di bue*, simus boum, vel animorum, a βάλλω, jactus, quia βάλλεται, ejicitur. *Plin. l. 28. c. 17.*

Bolenia, f. 1. gemma, quæ nimbo invenitur, glebæ similitudine. *Plin. l. 37. c. 10.*

Bolĭtar, aris, n. 3. vasis genus, in quo boleti apponebantur; sed usurpatum est etiam pro quolibet escario vase. *Mart. l. 14. ep. 101.* Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen, Prototomis (pudet heu!) servio cauliculis. Titulus epigrammatis est *Boletaria*, sc. plurali numero. *Trebel. Pol. in Claud. c. 17.* Boletar halieuticum argenteum librarum xx. V. ibi *Salmaſ.*

Bolĭtus, m. 2. *fongo roſſo, novolo, Boultrel*, genus fungi inter omnes optimi, a βῶλος, gleba, cui similis est figura convoluta, & globosa. ¶ Nero maxime boletos cibum Deorum, quia veneno tincti ab Agrippina Claudium necarant, & ejus divinitatem maturarunt. *Suet. in Ner. c. 42. Martial. l. 1. epigr. 21.* Boletum, qualem Claudius edit, edas.

Bolis, idis, f. *dardo*, Germ. *pfeyl, grundiloff*, Gall. *dard, fonde, trait*, Hisp. *lanza, fonda, dardo, Baile*, a Græcis dicitur hasta missilis, a βάλλω, jacio. Hinc in meteoris faces quadam igneæ bolides vocantur, quæ in suprema aeris regione gignuntur. Differunt a lampadibus, quia lampades, seu faces vestigia longa faciunt priore ardente parte, bolides perpetuæ ardentes longiorem trahunt limitem. *Plin. l. 2. c. 26.*

Bolona, æ, m. 1. cetarius. *Donat. ad Ter. Eun. 2. 2. 24.* Cetarii, qui cete, & magnos pisces venditant, & bolonas exercent. *Mercuſ* docet *bolonas exercere* dici eos, qui solent non singulos pisces, sed universos retis jactus simul vendere, a βόλος, retis jactus. *Arnob. l. 2. pag. 70.* Salinatores, bolonas, unguentarios, &c. *Gloſſa Latino-Græc.* Bolonæ μεταγωγάται, *Rivenduglioli*.

Bŏlus, i, m. *Colpo*, prima brevi, Græca vox, quæ jactum significat, a βάλλω, jacio. Latine sumitur aliquando pro jactu talorum. *Plaut. Rud. 2. 3. 29. & Curc. 5. 2. 18.* ¶ Item pro jactu retis: & pro piscibus, qui uno retis jactu capiuntur. *Suetou. de clar. Rhet. c. 1. & Plaut. Perſ. 4. 4. 106.* ¶ Hinc translate accipitur pro præda, aut lucro. *Varr. 3. R. R. c. 14.* Cochleæ magnum bolum deferunt æris. Adde *Plaut. Trucul. 4. 2. 12.* ¶ Item pro jactura, damno. Hinc *tangere aliquem bolo* est circumvenire, fraudare, damno afficere: ducta translatione a piscatoribus, qui rete jaciendo pisces decipiunt. *Plaut. Perſ. prol. v. 101.* Sic *multare aliquem bolo* apud *eund. Trucul. 4. 3. 70.* ¶ Est etiam bolus, i, prima longa, βῶλος, Græce glebam significans, Metaphorice ponitur pro offa, buccea, *Terent. Heaut. 4. 2. 6.* Crucior, bolum tantum mihi cieptum tam subito e faucibus. *un si buon boccone*. Sunt qui huc trahunt etiam loca *Plauti Perſ. 4. 4. 106. & Trucul. 4. 2. 12.* modo allata. Sunt contra, qui locum *Terentii* ad superiorem notionem referunt, nec absurde.

Bombax! Interjectio est hominis lætæ vel cum admiratione approbantis, vel etiam negligentis, & contemnentis. *Plaut. Pseud. 1. 3. v. 131.* Fur. B. babæ. P. fugitive. B. Bombax. P. fraus populi. B. planissime.

Bombĭlo, V. Bombito.

Bombitatio, onis, est sonus apum, ait *Festus*, ab ipso sono dictus, sicut mugitus boum, hinnitus equorum.

Bombĭto, as, are, βομβεῖν, bombum edere, quod est Apum. Auctor carminis *de Philomela v. 36.* Bombitat ore legens mumeri mellis apis. Ita enim legendum, non *Bombilat*, ut monuit *Giphanius* ad *Lucret. l. 2. v. 1115.* in voce *Perſite*.

Bombomachides, fictum imperatoris nomen, apud *Plaut. Mil. 1. 1. 14.*

Bombus, m. 2. *rimbombo, mormorio*, רעש, Gall. *ſon de trompette qui n'eſt clair, ou bourdonnement de mouches a miel*, Hisp. *zumbido, o ſonido vano*, βόμβος, nomen a sono factum, quod proprie convenit apum murmuri. *Varro l. 3. R. R. cap. 16.* Ex apibus conjecturam faciunt, si intus faciunt bombos. ¶ Transfertur & ad alios sonos, ut tubarum, & similium instrumentorum. Unde apud *Serv.* legas Organariorum bombos. *Catul. de nupt. Pelei & Thet. v. 263.* Multi raucisonis effabant cornua bombis. ¶ Plausus quoque bombos vocavit *Suet. in Ner. c. 20.*

Bombycina, orum, n. 2. βομβύκινα, vestes tenuissimæ, ex bombyce, vel serico. *Mart. l. 8. epigr. 68.* Femineum lucet sic per bombycina corpus.

Bombicĭnus, & Bombycius, 2, um, o. 1. 2. βομβύκινος, ex bombyce, ut Paniculus bombycinus: *Juv. sat. 6. vers. 259.* Delicias & panniculus bombycinus erit.

Bombylis, m. 2. vermis genus, ex quo necydalus, deinde bombyx procreatur. *Plin. l. 11. c. 22.*

Bombyx, ycis, m. 3. *bigatto, che ſa la ſeta*, Gal. *ver a ſoie*, Hisp. *guſano de ſeda*, βόμβυξ, vermis similis eruca, qui apud Indiam, Æthiopiam, & Seres in aranearum morem tenuissima fila ducit ad vestem faciendam, primum *bombylis*, deinde *necydalus*, demum *bombyx* dictus, voce accepta a Barbaris. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 25.* Nec si qua Arabio lucet bombyce puella, V. *Plin. l. 11. c. 22. & 23.* ubi ex ejus descriptione satis apparet, quos nunc habemus bombyces, omnino alios ab iis esse, qui Latinis noti fuere. ¶ Reperitur etiam in feminino genere. *Plin. l. 11. c. 23.* Assyria bombyce adhuc feminis cedimus.

Bona Dea, f. 1. ἀγαθὴ θεὰ, quam veteres *Fauuam*, sive *Fatuam*, sive *Sanctam* dixere, & aliqui censent uxorem Jani, alii Numæ fuisse. Hanc Varro scripsit tantæ pudicitiæ fuisse, ut nemo illam, dum vixit, præter virum, mas viderit, nec nomen ejus audierit. Quare illi in operto mulieres sacrificabant, & Bonam Deam appellabant. Hujus Deæ ne nomen quidem viros scire fas erat. *Cic. de Aruſp. reſp.* Ejus sacrificia fiebant per Virgines Vestales in domo Pontificis maximi pro salute Populi Romani. *Cic. ibid.* Accepta tum a Regibus. *Id. ib.* Cerni ab hominibus non licebat. *Id. ib. & 2. de Leg.* Violata sunt a Publio Clodio. *Id. ib.*

Bonasus, m. 2. *Bonaſo*, fera est, quæ, ut scribit *Arist.* in monte Mesapo, qui Paroniæ, ac Mosiæ limes est, invenitur. De ea vide *Plin. l. 8. c. 15. Ælian. & Solin.*

Bone, adverb. pro bene agnoscitur a *Cassio l. 1.* & adhiberi creditur a *Lucret. l. 6.*

v. 995. *& lib.* 4. *v.* 573. *& lib.* 2. *v.* 7. tametsi ubique lectio variat.

Boni consulere, est in bonam partem accipere, seu interpretari, æqui bonique facere, *prender in buona parte*. *Quintil.* 4. 1. *c.* 6. Sit ne Consul a consulendo, an a judicando? Nam & hoc consulere veteres appellaverunt: unde adhuc remanet illud: Rogat, boni consulas, id est, bonum judices. *Cic. l.* 7. *ad Att.* Tranquillissimus autem animus meus, qui totum istud æqui bonique facit. Adde *Terent. Heaut.* 4. 3. 39.

Bonitas, tis, f. 3. *bonté*, טוּבָה, Ger. *gutsgkeit*, *gute*, Gall. *bonté*, Hisp. *bondad*, ἀγαθότης, capitur pro virtute, & justitia, seu honestate. *Cic.* 2. *de Offic.* Cum fidem, bonitatemque laudant. ¶ Frequentius tamen bonitas pro benignitate, & quadam ingenii simplicitate ponitur, *simplicitas*. *Plin.* Bonitas, & simplicitas uxoris. *Cic. pro Q. Rosc.* Affingere bonitate. ¶ Est & alia bonitas, non ex industria, sed ex natura provenions, *excellentia*. *Cic.* 3. *de Off.* Quæ & bonitate naturæ multi assequuntur, *id est*, præstantia ingenii. Sic bonitas ingenii, bonitas soli, &c.

Bononia, f. 1. prius *Felsina*, a Felsino conditore Rege Tuscorum, *Bologna*, urbs Arch. & Acad. Galliæ Togatæ, in Æmilia, Romandiolæ primaria, prope Rhenum flu. *Sil. l.* 8. *v.* 601. Orni prisca domus, parvique Bononia Rheni.

Bononiensis, se, adject. *Bolognese*, ex Bononia. *Cic. de Clar. Orator. cap.* 46.

Bonum, boni, substant. n. 2. *bene*, *l.* plur. bona, orum, ἀγαθὰ, antiquis *duonum*, id, quod est natura absolutum. *Cic.* 3. *Fin.* id, quod est natura appetendum, quod prodest, quod juvat, quod libet. *Id.* 2. *Fin.* id, quod secundum naturam est, quo juvamur in vita. *Id.* 1. *de Leg.* ¶ Etymologia incerta est. *Id.* 4. *Fin.* ¶ *Cic.* 5. *Tusc. c.* 30. Tria genera bonorum Peripatetici faciunt: maxima animi, secunda corporis, tertia externa. Bona maxima sunt virtutes; externa bona sunt τὰ ἀναίρετα, ut opes, gloria, &c. Hinc bona sæpe accipiuntur pro possessionibus, sive divitiis. *Cic.* sæpe, & alii. ¶ Bonum dicitur quidquid utile est. *Sen. epist.* 8. Dari bonum quod potuit, auferri potest. Unde & *Bono esse* dicuntur, quæ prosunt. *Cic. pro Mil.* Itaque & pro beneficio accipitur. Vet. Inscript. apud *Gruter. p.* 787. *num.* 5. Bæbius Pardus omni bono de se meritæ fecit. *Tacit.* 3. *histor. c.* 81. Bona pacis, h. e. utilitates, & commoda. ¶ Item quidquid jucundum est, & delectat. *Plaut. Casin.* 2. 8. 33. Ut mihi multa bona tactum! *hoc est* quem multas voluptates mihi procurabo!

Bonus, a, um, o. 1. 2. probus, præstabilis, salutaris, justus, benevolus, comis, suavis, *buono*, טוֹב, Ger. *gut*, Gal. *bon*, Hisp. *bueno*, ἀγαθὸς. ¶ Summitur pro eo, qui virtutibus, & egregiis moribus præditus est. *Cic.* 1. *Offic.* Vir bonus innumerabilibus officiis, & laudibus contiectur. Pro justo. *Cic.* 2. *Offic. c.* 5. Justus, idest bonis. ¶ Pro nobili, *Ter. Phor.* Illam civem esse Atticam, bonam, bonis prognatam. *Plaut. Pœn.* 4. 4. Bono genere natus. Hinc *Optimates* dicuntur viri, qui dignitate, & auctoritate præstant. ¶ Pro pulchro, *bello*. *Terent.* Et forma fortasse bona. ¶ Pro apto, & idoneo, *atto*, *buono*. *Virg.* 2. *Georg.* Et bona bello cornus. *Id. eclog.* 5. Boni quoniam convenimus ambo, Tu calamos inflare leves, &c. h. e. idonei, periti. ¶ Pro misti, & faventes, *Stat.* Tu corda paramper hue advertere libens, atque has bonus accipe votes. ¶ Pro eo, qui recte suo officio fungitur, vel fungi potest, ut Bonus servus, Bonus Imperator, Bonus Grammaticus, Bonus Judex, &c. ¶ Pro magno. *Sallust.* Bona pars militum inde discesserat. ¶ Adhibetur ad bene omnandum. *Ovid. Met.* 15. Ita bonis avibus. Sic apud *Plaut. Pœn.* 2. 1. 9. Bona exta; h. e. faventia. ¶ Bone vir, est ironice compellantis. *Terent. Andr.* 3. 5. 10. ¶ Bona verba quæso, *ibid.* 1. 2. 32. *di grazia calle buone*. ¶ Bonam copiam ejurare, V. in *Ejuro*. ¶ Bonæ fidei emptor. L. 109. *ff. de verb. signif.* ¶ Comparativus gradus est *melior*; superlativus *optimus*. V. suis locis.

Bonuscula, orum, diminut. a bona, sc. possessione *Sidon. Apoll. l.* 9. *epist.* 6. Quantum de bonusculis avitis abligeriisset.

Bos, ris, n. 1. *muggire*, *rimbombare*, שׁגה, Ger. *vvidderbrullen*, Gal. *mugir*, *blageter*, Hisp. *bramar*, *bozar*, μυκάομαι, mugio, clamo, a boum mugitibus, vel a Græc. βοάω, vociferor. Est proprium boum, cum vocem emittunt. *Plaut. in Amph.* Bost cælum fremitu virum. ¶ *Bos*, *bois*, *boire*, ejusdem significationis, verbum antiquum. *Pacuv.* apud *Non.* 2. 80. Clamore, & sonitu resonantes bount. ¶ Reperitur etiam *bovare*. *Varr. l.* 6. *de L. L.* & *Enn. ibid.* Sed *boare* magis est in usu. ¶ Hinc *rebos*.

Bootes, æ, Arctophylax, sidus Septentrionale, a βοῦς, bos, unde etiam *bubulcus* vertitur. *Ovid. Fast.* 3. *v.* 405. Sive est Arctophylax, sive est piger ille Bootes. *Id. l.* 2. *de art. am. v.* 55. Comesque Bootæ Ensiger Orion. *Avien. Perieges.* format genit. *Bootis*, ut *v.* 364. *axe* Bootis. Et *v.* 456. plaga dura Bootis. V. *Arctophylax*.

Borea, vel Boria, f. 1. aliter Aetiusa, gemma ex jaspidum genere. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Boreälis, le, adject. ad Boream spectans. *Avien. in Arat. v.* 964. Borealis tramite cœli.

Borĕas, m. 1. *Boreo*, *Greco tramontano*, בְּצָפוֹן, Ger. *norttvind*, Gall. *vent de bise*, Hisp. *Regañon*, *viento corre norte*, *y solano*, Εὖρος, est ventus Septentrionalis, tertius post Septentrionem, Orientem versus, qui alias dicitur Aquilo, a cujus dextera, idest versus Sept. est Septentrio Aquilo, a sinistra, seu versus Or. Aquilo meses. Apud veteres dicitur flare ab ortu solstitiali, sive æstivo, quia octo tantummodo ventos agnoverunt, tres ab Ort. tres ab Occ. unum a Merid. unum a Septentr. Dictus est a βοὴ, clamor, quia est turbulentus, ac sonorus. *Virg.* 1. *Georg.* Boreæ penetrabile frigus. Vide *Ovithyia*.

Borĕus, o. 1. 2. *settentrionale*, Ger. *nittaechtig*, Gal. *septentrional*, Hisp. *setentrional*. Βορέιος, septentrionalis. *Ovid.* 4. *Trist. el.* 8. Vita procul patria peragenda sub axe Boreo est.

Borith, vel Boryth, herba saponaria, de qua *Isid. l.* 16. *c.* 2. Crepitat in aqua, quomodo calx viva, & ipsa quidem disperit, sed aquam lavationi aptam reddit.

Bormiæ Aquæ, *Vormisle*, opp. Rhetorum, vel extremum Vallis Telinæ inter fontes Addux, & Ollii flu. a Novocomo urbe Insubrum. 100. M. P. in Cæc. ¶ Sunt & Aquæ Bormiæ, thermæ apud Aquiensem urbem Statiellorum in Liguria, sic dictæ a Bormia fluv. juxta fluente.

Borÿcites, seu Borygtes, gemma nigra, notis albis, & sanguineis. ¶ Item species olivæ. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Borysthĕnes, m. 3. Danaster, Danastus, *Nieper*, Βορυσθένης, flu. Sarmatiæ Europæ, in Polonia, qui fontes habet in Moscovia, qua relicta Poloniam ingreditur, ubi Smolenskum, Orsam, Mohiloviam, & Rohaczoviam, Lithuaniæ urbes rigat, deinde auctus fluvius Beresina, Pripeto, Sosa, & Desena, & aliis, per Volhiniam infer. labitur juxta Kioviam, & Circassium urb. & in mare Nigrum se exonerat prope Oczakovium, quæ al. Olbia, & Borysthenes etiam dicta fuit, ab ostio Tyræ 40. M. P. ab ostio Ister. 100. in Septent. ¶ Sunt etiam ibi hoc nomine urbs, ut dixi, al. *Olbia*, nunc *Oczakovia*, quæ melius dicitur Boryslenis, idis: item insula; item lacus. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Borysthenides, arum, ad Borysthenem habitantes. *Propert. l.* 2. *eleg.* 7. Gloria ad hybernos lata Borysthenidas.

Borysthenius, a, um, adject. ad Borysthenem pertinens. *Ovid.* 4. *de Ponto*, *el.* 10. *v.* 53. Cumque Borysthenio liquidissimus amne Dryaspes.

Bos, bovis, com. 3. *bue*, שׁוֹר, Ger. *ein vruid*, Gal. *beuf*, Hisp. *buey*, βοῦς, animal, quo agri coluntur, a βοῦς, bos, more Dorum, qui βῶς, dicunt, vel a genit. βοὸς, ut canis a κυνὸς, vel a βόσκω, pasco, quod homines suis laboribus pascit. Gen. plur. habet *boum*, dativ. & ablat. *bobus*, per syncopen, vel *bubus* more veterum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid de bubus loquar? ¶ Ambigui est generis, & æque de tauro, ac vacca dicitur. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 631. Ferda ferenis bos est, fœtundaque dicta ferendo. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Inde cum aëtæ boves quædam &c. ¶ Dat. plur. ut diximus, *bobus*, & *bubus* facit, prima producta; at *Auson.* corripuit, *epigram.* 62. Æs velut spirans cum bobus exagites. *Horat. l.* 1. *ep.* 14. *v.* 44. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Quo proverbio significatur, neminem sua sorte contentum esse. ¶ Bos Lucas Elephas dicitur, quod in Lucanis Elephantes primum vidit Italia Pyrrhi tempore. *Varro de L. L. l.* 6. a luce dictos putat, quæ longe relucebant propter inauratos clypeos, quibus eorum turres ornatæ erant. *Ennius* apud *Varr. l. c.* Atque prius periet locusta lucam bovem. ¶ Boves mortui apud *Plaut. Asin.* 1. 1. 22. tanc lora bubula.

Boschis, idis, avis palustris, seu marina anati similis, sed minor. *Colum. l.* 8. *c.* 15. Querquedulæ, boschides, phalerides.

Bosphŏranus, & **Bosphŏrus**, a, um, adject. a Bosphoro. *Ovid. Trist. l.* 2. *v.* 298. Egerit Ionio, Bosphoriove mari. *Tacit. l.* 12. *c.* 15. Mithridates bosphoranus. ¶ Bosphorani absolute, Bosphori Cimmerii accolæ. *Cic. pro L. Manil. c.* 4. Potestaquam se Bosphoranis finitimis suis bellum inferre simulasset.

Bosphoricus, a, um, Bosphoranus. *Gell. l.* 17. *c.* 8. Mare Bosphoricum.

Bosphorius. V. Bosphoranus.

Bosphŏrus, m. 2. *Bosforo*, Græce sine aspiratione, ut vera ratio postulat, angustæ maris fauces, a merabili bovis transitu, quasi Βοὸς, bovis, πόρος, via, iter. Sunt autem duo Bosphori, Thracius, & Cimmerius, tanta utrinque angustia, ut & alitum cantus, & canum latratus ab ulteriore litore invicem audiantur. ¶ Bosphorus Thracius, *Stretto di Costantinopoli*, Græc. Ἀμφίπολις, quasi guttur, Turc. *Bogazin*, est angustia maris inter Thraciam, & Asiam minorem, seu inter Byzantium in Europa, & Chalcedonem in Asia, seu inter Pontum Euxinum, & Propontidem. Patet stadiis 4. seu pass. 500. *Flor. Flac.* 4. *Argon.* fabulatur, Io puellam in vaccam commutatam per hasce angustias in Asiam transisse; inde fretum illud Bosphorum nominari cœpisse. ¶ Bosphorus Cimmerius, al. Fretum Cimmerium, Os, vel Fauces Mœotidis, Patares angustiæ, *Vospero*, *Stretto di Caffa*, *Bocca di S. Giovanni*, est angustia maris inter Tauricam Chersonesum in Europa, & Sarmatiam in Asia, seu inter Mœotidem Paludem, & Pontum Euxinum, per quam illa in Euxinum defluit, paulo latior Bosphoro Thracio, idest latitudine 2. M. P. a quo abest 500. M. P. ab ostio Tanais 375. in Aust. Dictus est a Cimmeriis Populis, qui circa ipsum habitant. Sed & Bosphorus appellatus est Cimmerius a Cimmeriis, & Cimmerii appellati sunt Bosphorani a Bosphoro. ¶ Ibi etiam Bosphorus est, urbs A. postea Panticapæum, *Vospero*. ¶ Item hoc nomine opp. est Germ. *Orbisfurt*, in Franconia, inter Herbipolim, & Rotemburgum 4. leuc. ad Mœnum flu.

Bostrychus, m. 2. βόστρυχος, Cæsaries in modum muliebris comæ ornata. *Firmic. l.* 4. *c.* 12.

Botanismus, i, runcatio, herbarum evulsio. *Plin. l.* 8. *c.* 18. Pauci runcant, quod botanismon vocant.

Botellus, i, dim. a botulus, *falcicrivolo*, intestinum delicatiore aliquo cibo fartum. *Martial. l.* 5. *epigr.* 79. Et pultem niveam premens botellus.

Bothynus, i, male. βόθυνος, genus quoddam cometæ in modum foveæ seu scrobis; a βόθρος, scrobs. *Senec. l.* 1. *Quæst. natur. c.* 14. (ubi Græcam positionem retinet, *Bothynoe*, *ei βόθυνοι*) & *Apulej. de Mundo*.

Botronātum, i, ornamentum delicatum, contextum ἐκ τριπόδων, cujus baccæ, aliæ aliis adhærent, ut in botris. *Tertull. de cultu fem. c.* 10.

Botruōsus, a, um, adject. botris, h. e. racemis abundans. *Plin.* 12. 13. Botruosus frutex. *Al. leg.* myrtosus. *Apul. de herbis c.* 67. Botruosum semen.

Botryon, vel Botryon, onis, m. *grappolo*, βοτρυών, uvæ racemus. *Palla l.* 3. *sit.* 33. Ut vitis botryones & albos asserre possit, & nigros. ¶ In illo *Martial. l.* 11. *ep.* 28. Nec dignam toto se botryone putat: *botryonem* alii interpretantur racemum uvæ condititiæ, alii liquamen ex ovis piscium, quia ova ita condita mutuo adhæresceant, ut in uva acini.

Botrys, fem. 3. Βότρυς, herba, al. ambrosia, artemisia, a βότρυς, racemus, quod circa imum caulem semen habeat in ramulis uvarum modo dependens, odore vinoso. *Plin. l.* 27. *c.* 1.

Botrytes, βοτρίτης, gemma incipienti uvæ similis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Botularius, botulorum confector, seu venditor, *salsiciaio*. *Senec. ep.* 56.

Botĕlus, m. 2. *salsiccia*, Ger. *brotvvurst*, Gal. *saucisse*, Hisp. *longanica*, farcimenis genus duplex. Aliud enim fit ex ovis, nucleis, cepa, & porro concisis, thure item & pipere vino perfusis, ut *Apicius* describit *l.* 2. *c.* 5. Aliud ex trifulis carnis, sanguine, &c. *Festus*. Botulus genus farciminis, propter connexionem a bolis sic appellatur. *Tert. Apologet. c.* 9. Botuli cruore distenti. *Gell. l.* 16. *c.* 7. refert hoc verbum inter sordida, quibus *Laberius* usus est.

Bovātim, ad similitudinem bovis. *Nigid.* apud *Non.* 1. 190.

Bovianus, a, um, ut Boviana lustra, i. e. silvæ circa Bovianum. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 565.

Bovianum, V. Bojanum.

Bovīle, is, n. 3. *stalla de' buoi*. *Phædr. l.* 2. *Fab.* 9. Cervus se bovili condidit. Al. leg. *bubili*. Adde *Caton. & Varr.* apud *Charis. l.* 1. Sed his quoque lege *bubile*.

Bovillæ, arum, fem. 1. Bobile, *Babuco*, *Bauco*, *Βοίλλαι*, oppid. Latii, in Hernicis, in Campania Romana, prope fin. Regni Neapolitani, Aletrio, & Verulo finit. inter Frusinonem S. M. P. in Or. & Soram ad Bor. 6. ab Arpino tot. a Liri fl. 4. ¶ Item pag. Romæ vicinus, in via Appia. Nomen inde accepit, quod bos vulnerata sua trahens ilia eo venerit.

Bovillānus, a, um, ad Bovillas pertinens. *Cic. pro Planc. c.* 9.

Bovillus, a, um, idem quod Bovinus. *Theodor. Priscian. l.* 1. *c.* 7.

Bovinātor, oris, *Lucilio* est tergiversator, & malitiosus. *Non. c.* 2. *n.* 84. *& Gell. l.* 11. *c.* 7.

Bovinor, d. 1. Ἀσθενῶ, convicior, quasi in aliquem mugio, verb. antiq. *Fest.*

Bovinus, a, um, ad boves pertinens, *bovino*. *Theodorus Mediceus antiquus*, *de diæta*, *c.* 15. Utilior omnibus probatur medulla cervina, secunda bovina, & maxime de juvenibus.

Bovo, as. V. Boo.

Box, ocis, m. 3. βόξ, genus piscis, a boando. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

B A N T E R.

Brabēum, seu Brabium, aut Bravium, i, n. *premio della vittoria*, *palio*, Βραβεῖον, victoriæ præmium, ejus præcipue, quæ in Ludis publicis paritur. *Novation. de cibis Judaicis*, *c.* 1.

Brabeuta, m. 1. Θραβεύτας, judices spectaculorum, qui victoribus in certamine exhibent præmium, & coronas. *Suet. in Ner. c.* 53.

Braca, & **Bracca**, æ, (quibusdam & Bracha) f. 1. ἀναξυρὶς, vestis fluxa, & intonsa, ac varii coloris, qua olim gentes duntaxat frigidioris plagæ utebantur, ut Sarmatæ, Galli, &c. a βρύκω, brevis, vel a βάκος, lacera vestis, vel melius a voce Belgica. Nam belgæ *broeck* appellant, Cimbri *brog*, Britanni *breache*. *Ovid. de Scythis*, Pellibus, & laxis arcent mala frigora bracis. *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 1. *de Sarmatis*. Ob sævitiem hyemis admodum assiduæ, demersis in humum sedibus, specus, aut suffossa habitant, totum bracati corpus, nisi quæ vident, & ora vestiti. Ex quo colligere licet, bracas ejusmodi esse, ut thoracem, feminalia, & tibialia uno contextu contineant. ¶ In singulari numero *Ovid.* 5. *Trist.* 10. 34. Pro patrio cultu Perfica braca tegit.

Bracăra Augusta, *Braga*, urbs A. Hispan. Tarr. ad R. Portugallicum spectans, ad Cavadum fl. in Provincia dicta intra Durium, & Minium. *Auson. de Urbib.* 9. *v.* 5.

Bracarangustānus, a, um, ab Bracaram Augustam pertinens. *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 324. *n.* 11.

Bracări, orum, populi Hispaniæ, quorum urbs Bracara. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Bracărus, a, um, ad Bracaram pertinens, ut Bracarus conventus. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Bracarii, m. 2. bracarum vestium confectores. *Lamprid. in Alex. c.* 24. Vectigal instituit bracariorum.

Bracata, V. Gallia.

Bracātus, o. 1. 2. bracis indutus. *Cic. pro Font.* Sagatos, bracatosque.

Brachiāle, n. 3. *maniglia*, *Braccialetto*, אצעדה, Ger. *armzier*, Gall. *brasselet*, Hisp. *brazal*, *brazalete*, περιβραχιόνιον, ornamentum brachii. *Plin. l.* 29. *c.* 7. Argenteo brachiali incluso.

Brachiālis, le, adject. ad brachium pertinens, ut nervus brachialis. *Plaut. in Pœn.* 5. 4. 99. Et brachialis crassitudo, *Plin. l.* 13. *c.* 11.

Brachiātus, o. 1. 2. quod est ad brachiorum modum factum. *Col. l.* 5. *c.* 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant. *h. e.* quæ ramos utrinque in brachiorum modum compositos habent.

Bra-

Brachiolāris, brachialis, ut musculi brachiolares, *Veget. l. 2. c. 25.*

Brachiŏlum, i, n. 2. diminut. parvum brachium. *Catul. Carm. 62. v. 181.* Brachiolum teres.

Brachium, n. 2 *bractio*, זְרוֹעַ, Ger. *ein arm*, Gal. *bras*, Hisp. *braco*, Βραχίων, proprie est pars illa corporis, quæ est a cubito usque ad manum. *Ovid. Met. 1. v. 500.* Laudat brachia, & nudos media plus parte lacertos. Sed fere sumitur pro omni eo, quod a scapulis dependet usque ad extremam manum. *Virg. 5. Æn.* Evinctis attollit brachia palmis. ¶ Molli brachio, & levi brachio aliquid fieri dicimus, cum indiligentem operam significamus. *Cic. l. 1. ad Att. 2. & 4.* ¶ Translate. Præbere brachia sceleri, dixit *Ovidius*; hoc est operam navare, favere. Sic ab aliis transfertur ad pisces, arbores, flumina, montes, & alia multa, quæ similitudinem brachii habent. *Ovid. 1. Metam.* Nec brachia longo margine terrarum porrexerat Amphitrite. *Id. 2. Metam.* Edidit hinnitus, & brachia movit in herbis. *Liv. l. 44. c. 35.* Veluti per devexum in mare brachium. *Id. l. 4. c. 9.* Mare brachium injunxerat. *Virg. 2. Georg. v. 296.* Ramos, & brachia tendens.

Brachŏles, m. 3. Σπεῖραι, prom. Africæ, in extremo cornu Syrtis parvæ. *Plin. l. 4. c. 3.*

Brachmanæ, um, m. *Βραχμᾶνες*, *Bramini*, & *Nairi*, Sapientes in India cit. diligentissimi siderum observatores, alterum genus Gymnosophistarum. Nam Bardesanes Babylonius Gymnosophistarum duo tradit genera, quorum illi, qui ex generis successione veluti hæreditariam Sapientiæ professionem amplectebantur, *Brachmanes* dicti, qui vero electione ad Philosophiæ professionem assumebantur, *Samanæi*. Ex *Stob. l. 15.* A *Plinio* memorantur Brachmanæ populi circa Gangen, *l. 6. c. 17.*

Brachycatalecton, Βραχυκατάληκτον, carmen, cui pes integer deest. Hujusmodi carmen dicitur *brachycatalectico*. V. Grammat.

Brachylogia, Βραχυλογία, breviloquium, Laconismus. V. *Quint. l. 9. c. 3.* ubi tamen Græcis litteris scribitur.

Bractĕa, f. 1. *sfoglia*, *lames fottile*, est lamina exilis auri, &c. vel ligni, aut alius materiæ, a פרח, *fulgurare*, vel a Βράσσω, crepito, quia propter exilitatem crepitat. Differt a lamina, quod lamina crassior est, ex qua annatura conficitur, bractea magis tenuis, & vix sponte plicabilis. *Virgil. l. 6.* Leni crepitabat bractea vento. ¶ Bracteæ inaurari simulacra solebant, sed unguibus plerunque asperebantur. *Mart. 8. 33.* Affuti derasa est ungue ministri bractea.

Bracteamentum, i, fabrile figmentum, ut Vet. Glossator interpretatur. *Fulgent. Contin. Virg. p. 140. edit. Muncker.* Alcrai fontis bracteamento saturior.

Bracteālis, le, adject. ad bracteas pertinens. *Prudent. hymn. Romani*, v. 1025. Setasque fulgor bractealis inficit.

Bracteārius, ii, qui bracteas facit. *Jul. Firmic. l. 4. c. 15. & l. 8. c. 26.* Inauratores, Bractearii, argentarios.

Bractĕator, m. 3. qui bracteas facit. *Firmic. l. 8. c. 16.* Quicunque habuerit horoscopum in 17. parte Scorpii, erit aurifex, inaurator, bracteator.

Bractĕatus, a, um. 1. 2. bractea obductus. *Sidon. l. 2. epist. 10.* Bracteatum lacunar. ¶ Translate ornatus, & elegans. *Fulgent.* Bracteata eloquentia. ¶ Item in quo interius minus est, quam foris apparet. *Senec. epist. 115.* Omnium iitorum bractrata felicitas est. Ital. *apparente*.

Bractĕŏla, læ, diminut. parva bractea, seu lamina. *Juven. Sat. 13. v. 152.* Qui bracteolam de Castore ducat.

Branchiæ, arum, f. *branchie*, Βράγχια, partes biantes in piscibus follium more juxta cervicem, quibus anhelitum reddere, ac per vices respirare existimantur, a Βράγχος, guttur, quia gutturis officio in reddenda aqua, quæ ore accepta est, fungantur. Balænæ, & Delphini excipiuntur, qui fistulis spirant, Balænæ a fronte, Delphini a dorso. *Plin. l. 9. c. 18.*

Branchĭdæ, m. 1. Apollinis Didymæi Sacerdotes, apud Possideum opp. & promontorium Joniæ, qui locus prius Branchidarum Oraculum dicebatur. *Plin. l. 5. c. 29.*

Branchus, filius Apollinis ex filia Jauci, uxore Sucroni, qui cum Apollinis malas deosculatus esset, coronam, & virgam accepit, cœpitque vaticinari, & subito nusquam apparuit. *Stat. l. 3. Theb. v. 479.* ¶ Ingens ei templum ædificatum est, quod Branchiadon nominarunt. *Lactant. Statii Scholiast. ex Var.* ¶ Sed alibi idem ait, Branchum quendam Thessalum fuisse ab Apolline maxime dilectum, cui post mortem in suo templo sacra fieri judit, inde Apollinem Branchiadem vocatum fuisse.

Brasma, atis, n. 3. βράσματα Græci vocant bullas aquæ scaturientis, vel ebullientis; pustulas item ab igne in pane torrido factas. ¶ Hinc Brasma piper atrophum, & inane dixit *Plin. l. 12. c. 7.*

Brasmatiæ, arum, *Βρασματίαι*, terræ motus, qui humum molestius suscitantes, sursum propellunt immanissimas moles. Ita describit *Ammian. l. 17. c. 7. (al. 16.)*

Brassĭca, f. 1. *cavolo*, רוב, Ger. *Kohlkraut*, Gal. *chou*, Hisp. *berza*, κράμβη, herba, vulgo caulis, quasi *præcisa*, teste *Varrone*, quia ex ejus scapo, quem maximum habet, folia minutatim præcantur, vel, ut alii volunt, quasi *pasticia*, quod ex scapo præcisetur, & pasta fiat, vel a *Brixa*, voro, quod illa aviide veteres vescerentur. Vitibus pernicios est, a qua illæ in diversam partem refugiunt. *Cic. de nat. Deor. 2. 47.*

Brastæ, arum, m. eadem terræmotus species, quæ *brasmatiæ* dicuntur, a Βράσσω, ebullio, *Apulej. de Mundo*.

Bravium, V. Brabium.

Brennus, dux Senonum, qui Romam ceperunt. Brenonam condidit, quæ nunc *Verona* dicitur. Apollinis Delphici templum prædæ causa ingressus ira Numinis se ipse interfecit.

Brephotrophium, Βρεφοτροφεῖον, locus, in quo infantes expositi, & pauperes nutriuntur. *Leg. 19. Cod. de Sacrosc. Eccles.*

Breve, is, libelli genus, in quo militum, vel aliorum nomina describebantur. *Vopisc. in Aurel. c. 26.* Breve nominum conscripsit. ¶ Dicitur & brevis in masculino, subaudi *libellus*. *Lamprid. in Severo c. 21.* Milites suos sic ubique scivit, ut in cubiculo haberet breves, & numerum, & tempora militantium.

Brevi, propediem, brevi tempore, exiguo tempore, paucis diebus, item paucis, perpaucis, paucis verbis, breviter, *brevemente*, Ger. *kurtzlich*, Gal. *bref*, *en peu de temps*, Hisp. *brevemente*, *in Βραχεῖ*, adverb. *Cic. Curion.* Brevi sic habeto. ¶ Potest esse & ablativus, ut subintelligatur tempore. *Cic. in Verr.* Brevi postea mortuus est. *Gell. l. 13. c. 17.* Fuit Æschylus non brevi antiquior Euripide. ¶ Sæpe ablat. tempore exprimitur. *Idem ad Terent.* Ne brevi tempore lames in urbe sit. ¶ Reperitur etiam cum præposit. in *Auct. epist. ad Octav.* O miseram, & in brevi tam celerem, & tam variam Reipub. commutationem.

Brevia, plur. neut. sunt loca maris vadosa, navigantibus periculosa, quod ibi undæ breves fiant, h. e. non profundæ. *Virg. Æn. 1. v. 110.* Tres Eurus ab alto In brevia, ac Syrtes urget. *Tacit. Ann. 3. c. 70.* Neque discerni poterant incerta a solidis, brevia a profundis.

Breviarium, ii, *ἐπιτομή*, compendium, *compendio*. *Suet. in August. c. ult.* Fecit breviarium totius imperii. Et *in Vespas. c. 21.* Deinde perfectis epistolis, officiumque omnium breviariis, amicos admittebat. *Senec. ep. 39.* Hæc quæ nunc vulgo breviarium dicitur, olim cum Latine loqueremur summarium vocabatur.

Breviarius, a, um, compendiarius, ut Rationes breviariæ. *Leg. ult. ff. de pecul. legat.*

Breviatio, onis, f. contractio. *Augustin. ep. 80.* Breviatio dierum.

Breviātor, oris, m. 3. qui breviat. *P. Oros. l. 1. hist. cont. Pagan. c. 8.* Pompejus historicus, ejusque breviator Justinus.

Breviātus, a, um, *corto*, *accorciato*, brevis factus, contractus. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Non breviatis angustiisque gradibus ascenditur. *Sever. Sulpic. l. 1. hist. sacra, c. 1.* Ea, quæ de sactis voluminibus breviata digessimus.

Breviĕcŭlum, li, vel breviculus i, m. brevis scriptura, libellus. Hinc titulus 44. *l. 7. Cod. Justin.* inscribitur *de Sanctissimis ex breviculo recitandis*, h. e. ex libello, in quo judices sententias perscribebant.

Breviĕŭlus, idem quod perbrevis. *Apul. l. 1. Milesiac. p. 107.* Grabatulus aliquanto breviculus, & uno pede mutilus.

Brevilŏquens, entis, adject. qui breviter loquitur. *Cic. Attic. l. 7. ep. 20.* Breviloquentem me tempus ipsum facit.

Breviloquentĭa, æ, quod Laconismum vulgo dicimus, *parlar breve*. *Cic. apud Gell. l. 12. c. 2.* Breviloquentiam in dicendo colere.

Brevio, as, are, a. 1. abbrevio, *abbreviare*, *compendiare*, *accorciare*, Βραχύνω. *Quintil. l. 1. c. 9.* Et breviare quædam, & exornare, permittitur. *Manil. l. 3. v. 451.* Ex illa totidem per partes sic breviantur. ¶ *Breviare syllabam*, brevi quantitate proferre. *Quintil. l. 12. c. 10.*

Brevis, & ve, o. 3. parvus, pusillus, exiguus, *breve*, קצר, Ger. *kurtz*, Gall. *bref*, Hisp. *breve*, Βραχύς, *Cic. pro Arch.* In hoc vitæ curriculo, & tam brevi. Apud *Horatium l. 2. od. 13. brevis domicilium*, est paucorum dierum dominus. Apud *eund. in Poet.* Dum brevis esse laboro, *hoc est* non prolixus. ¶ Dicitur de omnibus, quæ exigua, & parva sunt, ut brevis census, *Horat. l. 2. Od. 15.* Brevissimum vasculum, *Pallad. R. R. l. 5. tit. 8.* Breves Gyaras, h. e. angustas, *Juven. Sat. 1. v. 73.* ¶ Brevis pro libello. V. in *Breve*. ¶ Ad breve, subaudi, tempus, *Suet. in Tiber. c. 68.* ¶ *Brevis* V. supra suo loco.

Brevĭtas, atis, f. 3. *brevità*, קצר, Ger. *kurtze*, Gal. *brievetè*, Hisp. *brevedad*, Βραχύτης. *Cic. 2. Offic.* Brevitatis causa uno exemplo contenti erimus. ¶ Dicitur etiam pro parsitate. *Cæs. l. 2. B. G. c. 30.* Gallis præ magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est.

Breviter, exigue, summatim, brevi, *brevemente*, Βραχέως. *Cic. de Amic.* Multa ab eo prudenter disputata, multa breviter, & commode dicta. ¶ Usurpatur etiam de tempore, cui opponitur *diu*. *Publ. Syrus*: Iratum breviter vites, inimicum diu. ¶ Comparat. *brevius*, superlat. *brevissime*. *Cic. Fin. l. 4. c. 10. & l. 2. de nat. Deor. c. 1.*

Bria, V. Ebria.

Briareus, trisyllab. Βριάρεως, Gigas nepos Cœli, filius Titani, & Terræ. Hunc Poetæ finxerunt centum habuisse brachia, & quinquaginta ventres. *Homerus* narrat 1. *Iliad.* Briareum suasione Tethydis, cum Pallas, Juno, Neptunus, aliique ex Diis nonnulli adversus Jovem conjurassent, in cælum ascendisse, ut Jovi suppetias ferret, Deosque conjuratos illius adventu territos a cœptis desistisse, & cum Jove in gratiam rediisse. Ubi etiam hoc addit, a Superis quidem Briareum dictum fuisse, ab hominibus autem Ægæonem. ¶ Alii Briareum inter eos numerant Gigantes, qui adversus Jovem bellum gesserunt. Unde *Virg. l. 6.* cum aliis monstris in vestibulo Inferorum collocatur.

Briareius, a, um, adject. quinque syllab. *Claudian. de Rapt. Proserp. l. 3. v. 282.* Appetiit centum Briareia turba lacertis.

Brigantes, pop. Hiberniæ, nbi nunc Comit. *Waterford*, & *Tiperary*, in Momonia, inter Suirii ost. & confl. Neroi, & Barouvi. ¶ Apud *Marcell. Empir. c. 8.* sunt vermiculi, qui cilia exulcerare solent.

Brigantinus, a, um, adject. gentile, ut lacus Brigantinus, qui alias Acronius. *Plin. l. 9. c. 17.*

Brilētus, m. 2. Brilessus, Ægialeus, mons Atticæ, prope Tharnen, in quo bina leporibus sunt jecinora, cervis renes quaterni, pennatis, & squamosis nulli. *Plin. l. 4. c. 7. & l. 11. c. 37.*

Brimo, Βριμώ, Hecates, vel Proserpinæ cognomen, *ἀπὸ τῆς βρόμου*, h. e. a terrendo, eo quod nocturna terriculamenta immitteret. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 64.* Virgineum Brimo composuisse latus.

Brisa, æ, f. 1. vinaceus uvæ cum calcatur, vel, ut alii malunt, vinaceorum massa, ex qua vini, vel aquæ affusione fit vinum secundarium, a Βρύω, mano, scaturio, quia cum calcatur, vini liquorem effundit. *Col. l. 12. c. 39.* Subactum brisam prælo subjicere. ¶ Est etiam Brisa, Βρίσα, promont. Lesbi, in quo Hacceus colebatur; inde Brisæus dictus, Quare in *Pers. Sat. 1. v. 76.* ita legunt quidam: Est nunc, Brisæi quem vinosus liber Acci: ut Accius Brisæus dicatur, quod Accius Poeta in tutela esset Liberi Patris. Al. tamen legunt *Brisæis*. V. ¶ Alii Brisæum dictum volunt Bacchum a Brisa, h. e. uva, quod uvam invenerit, & expresserit. V. *Voss. in Etymol.*

Brisēis, f. 3. Βρισηΐς, Lymessia puella, a patre Brisa ita appellata, cum vero nomine Hippodamia vocaretur. Hæc, capta Lymesso urbe, Achilli victori in sortem cessit, postea ab Agamemnone erepta, implacabilis inter eos dissidii causa fuit. Detrectabat enim Achilles Agamemnonis imperium, neque uniquam adduci potuit, ut arma sumeret, donec Patrocli mors nuntiata eum ad vindictam impulit. *Horat. l. 2. Od. 4. v. 3.* Serva Brisei niveo colore Mavit Achillem.

Brisēus, i, m. Βρισεύς, cognomen Bacchi, apud *Macr. 1. Sat. c. 18.* V *Brisæ*.

Brisēus, a, um, V. in Brisa.

Britanni, m. 2. Βρεττανοί, pop. Britanniæ. *Virg. 1. Ecl.* penitus toto divisos orbe Britannos.

Britannĭa, f. 1. Βρεττανία, inf. maxima in Oceano Sept. Prius dicta est Albion, ab Albis montibus, qui ad eam navigantibus primo apparent, deinde Britannia a Britone Rege. Ab Ort. abluitur Oceano Germanico, ab Occ. Hibernico; a Sept. Caledonio, ad Mer. angusto freto a Belgio dirimitur. Dividitur in duo Regna, Angliam in Austr. quæ & Britannia major dicitur, & Scotiam ad Septent. quæ Britannia minor. Hinc gentile *Britannus*, a, um, & possess. *Britannicus*, a, um. ¶ Est & Britannia min. *Bretagne*, pars Gall. Celt. dicta a Britannis, qui ex Britannia magna ab Anglis, sive Saxonibus electi in ea consederunt.

Britannĭca, f. 1. *Plin. l. 25. c. 3.* herba foliis oblongis, & nigris, radice item nigra, nervis, & dentibus salutaris, & contra anginas, & serpentum morsus efficax remedium. Hujus flores vibones vocantur, quibus ante tonitrua degustatis milites adversus fulminum ictus prorsus securi reddebantur.

Britannĭcus, a, um, n. 1. 2. Βρεττανικός, quod ab Britannium spectat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid? æstus maritimi, vel Hispanienses, vel Britannici, eorumque certis temporibus vel accessus, vel recessus sine Deo fieri nonne possunt? *Juven. Sat. 7.* Quantum delphinis balæna Britannica major.

Britannus, a, um, o. 2. 2. Βρεττανός, qui est ex Britannia. *Juven. Sat. 15.* Gallia causidicos docuit facunda Britannos.

Britomartis, vel Britone, nympha Cretensis, Dianæ dilecta, quæ se in Baviam præcipitem dedit, ut Minois vim effugeret. Hæc vox Cretica est, & dulcem puellam significat, teste *Solin. c. 11.* (al. 16.) *Claudian. in 2. Consul. Stilich. v. 251.* Ignea Cretæa properat Britomartis ab Ida.

Britŏnes, idem ac Britanni, sed ex Britannia min. in Gallia. *Juven. Sat. 15. v. 124.* Qua nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

Brixino, *Brissanone*, urbs Norici in Comit. Tyrol. Populi Brixentes. *Plin. l. 3. c. 20.*

Brixĭa, f. 1. *Brescia*, urbs Transpadanæ regionis, opus Cenomanorum, qui pol Insubres in Italiam venerunt, prope Mediam fl. ¶ Populi Brixiani, *Liv. 21. c. 25.* Brixienses, *D. August. ep. 222.*

Brocchus, vel brochus, i, m. 2. dens eminulus, & in adversum de serie procurrens, sive exertus. *Varro R. R. l. 2. c. 8. de equis*: Cum dentes tasti sint bracchi, & supercilia cana, & sub ea lacunæ, ex observatis dicant, eum equum habere annos sexdecim. ¶ *Plin. l. 11. c. 37.* Brocchos appellat homines ipsos ejusmodi dentibus, atque labratos improbius. Brocchus item dixit *Lucilius*, quos *Nonius c. 1. n. 102.* interpretatur producto ore, & dentibus prominentibus.

Brochĭtas, atis, ipsum vitium dentium prominentibus. *Plin. l. 11. c. 37.*

Brochon, n. 2. arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. Aliqui malachram, alii malalocon appellant. *Plin. l. 12. c. 9.*

Bromius, m. 2. Βρόμιος, Bacchi cognomen, a Βρόμος, fremo, vel a Βρέμω, tonitru, quod natus sit cum tonitru, ejus genitrice fulmine perempta, vel a Brome, vel Bromio nympha, quæ eum educavit, ut *Serv. ad Ecl. 6. v. 15. & Hygin. fab. 182.* narrant: *Ovid. Met. 4. v. 11.* Thuraque dant, Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque.

Bromos, Βρόμος, avenæ species, *Plin. l. 18. c. 11. & l. 21. c. 25.*

Bromōsus, a, um, *puzzolente*, graveolens, Βρομώδης. *Cal. Aurel. Acut. 2. 37. & Tard. 3. 2.*

Bronchus, V. Broccus.

Brontes, æ, Βρόντης, Cyclops, unus e tribus Vulcani ministris, a Βροντάω, *tono*. *Virgil. Æn. 8. v. 424.* Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro, Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.

Bron-

Brontēum, n. 1. *Βροντεῖον*, machina erat sub scena, æneum habens vas, in quod decidentes calculi tonitrui sonum imitabantur, quod genus *Claudianus tonitrua* Festus vocavit, a Claudio Pulchro inventore.

Brontia, æ, f. 1. *Βροντία*, gemmæ nomen, quæ cum tonitru cadere creditur, tesudinis capiti similis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Bronton, onis, *tonante*, *Βροντῶν*, tonans. *Inscript. apud Gruter. pag.* 34. *n.* 6. Sacerdos Dei Brontontis. *i. e.* Jovis tonantis.

Broteas, æ, & Ammon, Fratres pugiles. Vide *Ovid. Met.* 7. *v.* 107. ¶ Alius Broteas, vel Broteus Vulcani Filius, propter vultus deformitatem contemtus, se in rogum ardentem conjecit. *Ovid. in Ibin*, *v.* 517. & *Gell. l.* 12. *c.* 11.

Bruchus, m. 2. *Βροῦχος*, genus vermis e locustarum genere, sine alis, a *Βρύειν*, rodo, quod herbas, & arborum frondes erodit. *Hieron. in Malach.* & *Joel.* & *Prudent. in Hamartig. v.* 229.

Bructēri, Pop. Frisiæ Orientalis. *Claud. de* 4. *Cons. Honor. v.* 449. Venit accola sylvæ Bructerus Hercyniæ. *Tacitus* etiam meminit 4. *hist. c.* 21.

Bruma, f. 1. קרח, Ger. *winter*, *χειμερινὴ τροπή*, initium hyemis, quæ incipit a solstitio hyberno, quod in tribus diebus Decembris, 19. 20. 21. positum est. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 163. Bruma novi prima est, veterisque novissima Solis. ¶ Fere ponitur pro tota hyeme. *Virg.* 3. *Georg. v.* 321. nec tota claudes fænilia bruma. *Id. ibid. v.* 443. Horrida bruma. Adde *Phædr. l.* 4. *fab.* 23.

Brumālis, le, adject. ad brumam pertinens. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 45. Sol accedens ad brumale signum. ¶ Item ad hyemem pertinens. *Martial.* 13. 16. Brumali gaudentia frigore rapa.

Brunda, æ, f. idem ac Brundusium. *Fest.* & *Arnob. l.* 2.

Brundisānus, a, um, Brundusinus, ut Brundisiana oliva *Plin. l.* 32. *c.* 6. h. e. quæ in Brundusii portu capiuntur.

Brundusīnus, a, um, ad Brundusium pertinens, ut Brundusinum fœdus. *Tacit. Ann. l.* 1. *c.* 10.

Brundusium, Brundisium, Brendesium, Brentesium, *Brindisi*, *Βρεντέσιον*, Col. & Urbs A. Salentinorum cum portu, R. Neapolit. in prov. Hydruntina, in ora Bor. maris Adriatici, contra Tarentum, conditum ab Ætolis sociis Diomedis, a *Βρέντον*, *caput cervi*, quia & caput cervi, & cornua, & linguam habere videtur, vel a *Brento* Herculis fil. *Plin.* 3. 11. *Lucan.* 2. 610.

Brusĕum, n. 2. tuber arboris, intortum, & crispum. *Plin. l.* 16. *c.* 26.

Bruta, f. 1. arbor soli Orienti cognita, cypresso fusæ similis albicantibus ramis, odore cedri, a ברוש, vel ברות, cypressus. V. *Plin. l.* 12. *c.* 17.

Brutātes, idem qui Brutii. *Enn.* apud *Fest. in voce Bilingues*.

Bruteŏo, is, ēre, brutum, vel stolidum fieri. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1. Secundum belua inepsit, brutescit. ¶ Item sensum amittere. *Lactant. l.* 2. *Instit. c.* 5. *fetl.* 40. Animal quia sensu præditum est, etiam membra ejus habent sensum, nec, nisi a corpore avulsa, brutescunt. Ita restituit Gronov. ex MSS. Antea legebatur, *putrescunt*.

Brutĭa pix, secundus liquor, qui ex tæda excoquitur, & aceto coagulatur, doliis, aliisque vasis illiniendis utilis, dicta, quod optima in agro Brutio excoqueba tur. *Plin. l.* 6. *c.* 11.

Brutiāni, m. 2. dicebantur, qui officia servilia Magistratibus Romanis præstabant. hac ignominia Brutiis populis loco militiæ imposita, quod primi Annibali adhæsissent, & cum eo perseverassent, donec ex Italia recederet. *Gell. l.* 10. *c.* 3.

Brutiānus, a, um, ad Brutum pertinens, ut Brutianum bellum, *Lactant.* 2. 7. Brutiana castra. *Vellej.* 2. 72.

Brutii, vel Bruttii, Brutiani, Brettii, *Abruzzesi*, *Βρέττιοι*, pop. Italiæ, in Magna Græcia, in parte Australi R. Neap. in ora maris superi, & inferi, contra Siciliam, diviti in Cismontanos, & Transmontanos, ubi olim Oenotria, & Ausonia, nunc Calabria citerior, & ulterior, inter Lucaniam, post Laum fl. & fretum Siculum, & inter mare Tyrrhenum, & sinum Tarentinum. A Romanis propter eorum perfidiam pene deleti fuere, sine dignitate, sine honore, ad servilia opera semper coacti.

Brutīnus, a, um, adject. ad Brutum pertinens, ut Brutina consilia, *Cic. ad Brut. ep.* 15.

Bruttiānus, vel Brutianus, a, um, ad Brutios pertinens, ut Bruttiani caules, *Plin.* 19. 8.

Bruttius, vel Bruttius, a, um, adject. a Brutiis, ut Brutius ager, & tellus Brutia, *Sil. Ital. l.* 14. *in princ.*

Brutus, a, um, *grave*, *tardo*, *infausto*, *βαρὺς*, *ἀναίσθητος*, Ger. *unverniinftig*, Gal. *brutal*, Hisp. *bruto*, *brutal*, quod nomen propriæ terræ tribuitur, quasi quæ sine sensu immota, & gravis manent. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Quo bruta tellus, & vaga flumina. Ad quem locum *Vet. Scholiast.* Bruti, inquit, graves & tardi dicuntur, quod terræ perpetuum est. Similia habent *Festus*, & *Non.* ¶ Bruta fortuna dicitur *ad Heren. l.* 2. h. e. cæca, & sine ratione. Et bruta fulmina dicuntur a *Plinio l.* 2. *c.* 43. quod temere, & sine ratione cadunt. ¶ Id *Plin. l.* 11. *c.* 37. *cires med.* Bruta exsiliamantur animalium, quibus (*cor*) durum riget; audacia, quibus parvum est, pavida, quibus prægrande. ¶ Bruta liquando inveniuntur sine substantivo, intellige *animalia*. ¶ Brutus etiam dicitur, qui hebes, & stultus est. Hinc L. Junius cognominatus est Brutus, & ab eo ceteri ejus familiæ posteri, quia, ut tutus esset a Tarquinio superbo, se stultum simulavit.

Brya, bryæ, f. 1. frutex in Achaja, quem Dioscorides *μυρίκην*, Romani tamaricem appellant. *Plin. l.* 13. *c.* 21.

Bryon, herba marina lactucæ foliis, quæ nascitur maxime in scopulis. *Plin. l.* 27. *c.* 8. ¶ Item muscus in arboribus nascens, & odoratus. *Id. l.* 24. *c.* 6.

Bryonĭa, f. 1. herba, sarmenta, capreolos, & folia habens sativæ viti non dissimilia, omnia tamen hirsutiora, alio nomine *viris alba*, a nonnullis *ψίλοθρυον*, quod acinos ferat rubentes, quibus tergora depilantur. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Sed alius est vitis sylvestris genus, quam ampelomelænam dicunt. V. *Plin. l.* 23. *c.* 1. *Dioscor. l.* 4. *c.* 176.

B A N T E U.

Bu, *βοῦ*, particulam solebant Græci magnis, & amplis rebus præponere, a magnitudine scilicet bovis. Hinc *βυπαῖδας* magnos pueros, *βυποδὰς* magnos pedes, *βυλιμιῶν* magnam famem dixerunt. *Festus*.

Bua, f. 1. *βοῦα*, puerorum infantium potio est. *Varr.* Cum cibum, ac potionem pappas, & buas vocent. *Lucil. l.* 8. Cum vinulentas diceret, vini buas designavit. *Non.* hæc refert *c.* 2. *n.* 97.

Bubalinus, a, um, o. 1. 2. ad bovem, seu bubalum pertinens, ut laridum bubalinum, *Vopisc. in Prob. c.* 41. ¶ Bubalina stragula a Jureconsulto dicta sunt, quæ equis inferni solebant. Ex pellibus enim bubalinis siebant antiquitus stragula hæc. **Bubālis**, le, idem quod bubalinus, ut bubale frustum, *Petron. in Satyr. c.* 35. Id est frustum carnis bubulæ. Al. *bubula frustum*.

Bubălus, m. 2. *bufalo*, יחמור, Ger. *ein buffel*, Gal. *buffle*, Hisp. *bufalo*, *βούβαλος*, animal simile bovi, vel silvestris bos, colore nigro, fortissimis cruribus, & brevibus, cornua habens longa, inflexa, nigra, parvæ caudæ, magnæ velocitatis. Sed *Plin. l.* 8. *c.* 15. dicit, imperitum esse vulgus, quod boum ferorum genus, qui in Germania gignuntur, bubulos appellat, quia bubali bestiæ sunt Africæ, vituli potius, vel cervi quadam similitudine. *Martial. de Spectac. epigr.* 23. Illi cemit atrox bubalus, atque bitos.

Bubĭlus, Bupalus, pictor, qui cum Hipponactem Poetam deformi figura pictum omnium risui exposuisset, tam mordaci ab eo carmine fuit perstrictus, ut laqueo vitam finiret.

Bubăsis, idis, patronym. fem. a Bubaso. *Ovid. Met. l.* 9. *v.* 745. Bubasides videre nurus. *h. e.* nurus Cariæ.

Bubastia, Sacra, quæ in honorem Dianæ quotannis celebrabantur apud urbem Bubastum. *Gratius in Cyneget. v.* 42. Vix operato suo sacra ad Bubastia lino.

Bubastus, & Bubastis, Hephæstus, *Pisesteb*, vel *Azioth*, *Βούβαστος*, urbs E. Ægypti inf. ad Nilum, extra Deltam, in qua templum erat Dianæ, vel potius Judis, quæ Bubastis propter fabulosam metamorphosim in bovem dicta est, *Ovid. Met.* 9. 692. Cum qua latrator Anubis, sanctaque Bubastis.

Bubĭsus, Regio Cariæ. *Plin. l.* 5. *c.* 18.

Bubile, n. 3. *stalla da buoi*, *bovile*, רפת, Ger. *ochsenstall*, Gal. *étable a bœufs*, Hisp. *establo para bueyes*, *βουβόστασιον*, boum stabulum, quod & bovile dicitur. *Cat. R. R. c.* 4. Bona bubilia, bonas præsepes. ¶ Revera adjectivum est, unde *bubilem* in accus. dixit *Plaut. Perf.* 1. 3. 18. ubi subaudire potes *caulam*.

Bubino, as, a. 1. suenitruo mulierum sanguine inquino, a *bue*, unde *imbuo*. *Festus*.

Bublĭum, seu bublinum, vini genus imbecillimi, a Byblo urbe Thraciæ, vel a biblio, seu byblo, stirpe Ægyptia, quæ aliter papyrus dicitur, & aquatica est. *Festus*.

Bubo, onis, m. & fem. secundum Priscianum, *bavàgiani*, בום, Ger. *ein uhu*, Gal. *hibou*, Hisp. *bubo*, *βύας*, avis feralis, debilis ad volandum, in cavernis commorans, specie similis noctuæ, sed magnitudine non minor aquila, sic dicta a sua voce, unde verb. *bubulo*. *Virg. l. Æn.* 4. Solaque culminibus ferali carmine bubo. Ubi subintelligitur, *avis*, ait *Serv.* qui negare videtur esse generis femin. *Ovid.* 5. *Met. v.* 55. Ignavus bubo.

Bubo, is, ire, verbum effictum ad exprimendam Bubonis, vel similis avis vocem. Auctor carminis de Philomela. Inque paludiferis butio bubit aquis. Al. leg. bctit.

Bubōna, f. 1. boum Dea habita est, ut Pomona pomorum. *August. de Civ. Dei*.

Bubonium, n. 2. *Βουβώνιον*, herba, quæ tumoris inguinum præsentaneum remedium est, a *βουβών*, *inguen*, *tumor inguinis*. Hinc Latine, *inguinalis* dicitur. Vocatur etiam Aster Atticus a capitulis quibusdam, quæ in cacumine habet sicilæ in modum radiata. *Plin. l.* 26. *c.* 5.

Bubonocēle, *Βουβωνοκήλη*, hernix species, cum intestinum, aut omentum non infra scrotum descendit, sed in inguine retentum ipsum tumefacit. Græca vox est. Latini appellant ramicem inguinis.

Bubsequa, m. 1. *bifolco*, *Βουκόλος*, bubulcus, qui boves sequitur. *Sidon. ad Euseb. l.* 1. *ep.* 6. Bubsequas rusticanos, subulcosque runcantes.

Bubulcito, n. 1. vel bubulcitor, d. 1. *βουκολῶ*, bubulcum ago, boves pasco, a *bubulcus*. *Plaut. Most.* 1. 1. 50. Decet me amare, & te bubulcitarier. *Apul. l.* 1. *Florid. p.* 343. Nihil amplius, quam bubulcitare, novere. ¶ Metaphorice est declamitare more bubulcorum, verius, quam Oratorum. *Varr.* apud *Non.* 2. 85. Quod apud Plotium Rhetorem bubulcitaret.

Bubulcus, m. 1. *bifolco*, בוקר, Germ. *achsenbirt*, Gall. *bouvier*, Hisp. *boyero*, *Βουκόλος*, qui bobus arat, vel qui boves pascit. *Cic.* 1. *de divin. c.* 27. Mane bubulco præsto ad portam fuit.

Bubulinus, a, um, idem quod bubulus. *Veget. de re Veterin. l.* 1. *c.* 13. Stercus bubulinum.

Bubŭlo, as, are, verbum exprimens bubonis vocem. *Auctor carminis de Philomela v.* 37. Bubulat horrendum ferali carmine bubo.

Bubŭlus, a, um, o. 1. 2. *bovino*, בקרי, Ger. *ochsern*, Gal. *de bœuf*, Hisp. *boyuno*, *βόειος*, bovinus. *Plin.* Stomachum exulceratum lactis asininæ, ac bubuli potus reficit. ¶ Bubulum pecus, apud *Varr.* est boum grex. ¶ Apud *Plaut. Aulul.* 2. 8. 3. habetur *bubula* substant. h. e. bubula caro.

Bucæda, æ, m. 1. qui bubulis loris cæditur. *Plaut. Mostell.* 4. 2. 1. Illi bucædæ erunt potius, quam ego sim restio.

Bucardĭa, f. 1. *βουκαρδία*, lapillus bubulo cordi similis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Bucca, æ, f. 1. *bocca*, פה, Ger. *mundt*, Gal. *bouche*, Hisp. *boca*, *κῶλον*, oris concavitas interior intra malas a mento ad oculos, quo spiritu a pulmone revocato, & oppressis labiis retento inflatur. *Horat. l.* 1. *serm.* Quid causæ est, merito quin illis Jupiter ambas iratus buccas inflet? *Pers. Sat.* 5. *v.* 11. Nec scloppo tumidas intendis rumpere buccas. ¶ Reperitur etiam pro maxillis exterioribus, *guancie*. *Plaut. Trut.* 2. 2. 35. Istas buccas tam belle purpurissatas habes. ¶ Quidquid in buccam venerit, effutire, garrire, loqui, est loqui temere, & ex tempore, *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 12. ¶ Bucca etiam dicitur, qui buccina canit, tibicen, quia buccas inflat. *Juvem. sat.* 3. *v.* 35. Notatque per oppida buccæ. ¶ Item bucella, frustum panis. *Martial. l.* 10. *epigr.* 5. Oret caninas panis improbi buccas. ¶ Buccas inflare, & buccas rumpere de superbis dicitur, item de iratis. Exempla attulimus ex *Horat.* & *Pers.* Græci quoque de superbis dicunt *φυσᾶν τινὲ ζεφύρου*.

Buccēa, ceæ, f. 1. *boccone*, פה, Ger. *mundvoll*, Gal. *morceau*, Hisp. *bocado*, *ἐνδυσις*, a bucca Et, & significat frustulum alicujus rei esui aptæ, quantum scilicet bucca commode capit. *Suet. in August. c.* 76. Duas buccæas manducavi, priusquam ungi inciperem.

Buccella, læ, f. 1. diminut. a *bucca*, & sumitur pro frustulo dulciarii panis aut alterius exquisiti esculenti. *Martial. l.* 6. *epigr.* 75. Cum mittis turdumve mihi, quadramve placentæ, sive femur leporis, sive quid his simile; Buccellas mississe tuas te, Pontia, dicis. ¶ Est etiam panis in moduni coronæ tactus, qui ab Imperatoribus Romano populo distribui aliquando solebat. *l.* 14. *Cod. Theodos. tit.* 17. *leg.* 5.

Buccellāris, e, adject. ut buccellaris farina, *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 6. h. e. ex buccellato bene tunso confecta. ¶ Substantive *Buccellare* videtur esse vas ad coquendum. *Marcell. Empir. c.* 23. in buccellari decoquere.

Buccellārius, ii. Buccellarii sunt domestici stipatores, & custodes corporis domini sui, ita dicti, quod ejus buccea vivant. *Leg.* 10. *Cod. ad leg. Jul. de vi publice.* ¶ Suidæ Buccellarii sunt Gallogræci, quod hi potissimum ad hoc ministerium eligerentur. *Turneb. Adverf. l.* 24. *c.* 16. & *l.* 26. *c.* 15.

Buccellātum, n. 2. *biscotto*, *διπυρμάτιον*, panis sex unciarum, vel panis castrensis, vel nauticus, quod in buccellas, & quasi tessellata frusta confectus sit. *Ammian. l.* 17. *c.* 17. (al. *c.* 8.) Frumentum ad usus diuturnitatem exactum; buccellatum, ut vulgo appellant, humeris impositum libentium militum. Adde *Spartian. in Nigro c.* 10.

Buccĭna, æ, f. 1. vel buccinum, i, n. 2. *corno*, *tromba*, שופר, Ger. *zinckon*, *trommet*, Gal. *cornet*, *trompette*, Hisp. *bozina*, *trompeta*, *σάλπιγξ*, tuba, *Βυκάνη*, bucina, e similitudine soni, quia quasi *bou*, *bou* canit, ut *Varro*, *Isidorus*, *Festus* volunt, vel a vocando, quasi *vocina*, ut *Isid.* vel a *bucca*, per diminutionem. Propter hanc opinionum varietatem de etymologia, tui arbitrii erit, utrum simplici *c* hoc nomen an duplici scribas. ¶ Aliqui buccinam a tuba distinguunt, quia buccina proprie sit cornu recurvum, quod modo tubæ inflatur, qualis tuba pastoralis est, qua boves, oves, porci &c. convocantur; tuba ex ære, vel argento confici solebat ad animos militum, vel equorum inflammandos, ad lætitiam festorum dierum, conviviorum, &c. *Apul. l.* 3. *Flor.* Sed nec ex vi nominis, nec ex usu loquendi hæc distinctio robur ullum habet. *Cic. pro Mur.* Illum buccinarum cantus exsuscitat. *Plin. l.* 11. *c.* 10. de Apibus loquens. Donec una excitet gemino, aut triplici bombo, ut buccino aliquo. ¶ *Prima*, *secunda*, *tertia buccina* est prima, secunda, tertia vigilia noctis. Nam in castris vigiliarum signum buccina dabatur. *Propert. l.* 4. *eleg.* 4. *v.* 61. Et jam quarta canit venturum buccina signum. ¶ Diei quoque partes buccinæ sono aliquando indicari solitæ. *Senec. in Thyest. v.* 798. ¶ Urbane *Juvenal.* 14. 152. quam fœde buccina famæ! ¶ Dicitur etiam de pastorali tuba. *Varr. R. R.* 2. 4. & 3. 13. ¶ Est etiam buccinum minoris conchæ genus, apud *eund. l.* 9. *c.* 36.

Buccinātor, m. 3. præco, tubicen, *trombetta*, מחצרי, Ger. *trommeter*, *zinckenbleser*, Gal. *trompette*, *joeur de cornet*, Hisp. *bozinero*, *trompeta*, *σαλπιγκτής*, qui buccina canit. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 35. Buccinatore in castris, & paucis ad speciem castrorum in tabernaculis relictis. ¶ Per translationem pro laudatore ponitur, *laudatore*. *Cic. Tir. Fam. l.* 16. *ep.* 21. Te buccinatorem fore existimationis meæ.

Buccino, n. 1. *sonare di cornetto*, חצר, Ger. *horablasen*, Gal. *trompetter*, Hisp. *trompetear*, *σαλπίζω*, buccina cano. *Varr. l.* 2. *de R. R. c.* 4. Cum buccinatum est, &c.

Buccĭnum. V. Buccina.

Buccĭnus, i, m. *trombetta*, buccinator. *Petron. in frag. Tragur. cap.* 74. *edition. Burm. de gallo gallinaceo.* Non sine causa hic buccinus signum dedit.

Bucco, onis, m. 3. *arrogante*, *sciocco*, arrogans, vel garrulus, qui laudes suas plenis buccis prædicat, parasitus, scurra. *Plaut. Bacch. a.* 1. Stulti, stolidi, buccones, &c.

Buccŭla, *bocchina*, *guancia*, dimin. a bucca, pro ore, pusilla bucca. *Suet. in Galba c.* 4. apprehensa buccula pueri. ¶ Hinc pars cassidis buccula dicitur, scil.

ſcil. quæ buccas, ſeu genas tegit, quæ a *Cæſare* buccarum tegmen appellatur. *Juv. ſat.* 10. v. 135. Lorica, & fracta de caſſide buccula pendens. v. 134. ¶ Apud *Vitruv. l.* 9. *c.* 15. Bucculæ ſunt regulæ in catapultis, quæ dextra ac ſiniſtra ad canalem, in quo telum ponitur, affiguntur.

Buccularius, ii, m. qui bucculas facit. *Dig. l.* 50. *tit.* 6. *leg. ult.* ubi alii aliter leg.

Buccolentus, o. 1. 2. qui magnam habet buccam. *Plaut. in Merc.* 3. 4. 54. Varum, ventroſum, bucculentum.

Bucephalus, m. 2. a βοῦς, bos, & κεφαλή, caput, fuit equus Alexandri Magni, ſic dictus per excellentiam a figura taurini capitis armo impreſſa, quæ generoſioribus Theſſaliæ equis imprimebatur, ex qua omnes *bucephali* dicebantur, vel quod latitudine frontis bubulum caput referret, vel ab aſpectu torvo, vel ſimpliciter a magnitudine, quia βῦ, magnum ſignificat. *Plin. l.* 8. *c.* 42.

Bucĕras, atis, n. βούκερας, herba, quam fœnum græcum vulgo appellant. *Plin. l.* 24. *c. ult.*

Bucerſa. V. in Bucerus.

Bucĕrus, a, um, o. 1. bubulus, cornutus, a βοῦς, bos, & κέρας, cornu, vel ingentia habens cornua, a βῦ, partic. quæ auget. *Ovid. 6. Met. v.* 395. Armentaque bucera pavit. *Feſtus:* Bucerum pecus de bubus dicimus. *Lucr. l.* 2 *v.* 66. Lanigeræ pecudes, & equorum duellica proles, Buceriaque greges. Ubi videtur per Epentheſin interſeriſſe, i, ut bucerius dixerit pro bucerus. Alii tamen leguut, *Buceriaque greges*, Choreo poſito pro dactylo. *Non. c.* 2. *n.* 54 putat declinari *bucerius*, a, um.

Bucĕtum, n. 2. vel bucĭtum, locus, ubi boves, vel armenta paſcuntur. *Gell. l.* 11. *c.* 1. Bucĕta in ea terra gigni, paſcique ſolita ſunt plurima. Ita leg. *Gronov.* ex MSS. pro quo quidam leg. *Bucera. Lucan. l.* 9. *v.* 185. Calidi lucent Bucĕta Matini. Ubi al. *buxeta*. At *Sidonius Apoll.* ſine controverſia *buceta* habet *l.* 2. *ep.* 2. *poſt med.*

Bucĭna, V. Buccina.

Bucolĭca, orum, neut. plur. carmen bucolicum, ſeu paſtorale. Titulus eſt Eclogarum Virgilii: a βοῦς, bos, & νέμω, cibus.

Bucolĭcum, i, n. 2. herba, genus panacis. *Plin. l.* 25. *c.* 4.

Bucolĭcus, a, um, ad bubulcos pertinens, ut bucolicum carmen. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 338. *de Virgilio*. Bucolicis juvenis luſerat ante modis. ¶ *Bucolice tecum*, βουκολικῶς τοῦτο, apud *Auſon. epiſt.* 4. *v.* 88. eſt cæſura in verſu hexametro, in quo pes quartus dactylus eſt, & dictionem terminat, ut in illo *Virg. Ecl.* 1. Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus. ¶ *Bucolici milites* apud *Capitolin. in Anton. Philoſ. c.* 21. ſunt milites Ægyptii, ita dicti a locis, quæ incolebant, Bucolica appellata.

Bucranium, ii, n. βουκράνιον, bovis caput reciſum. *Inſcript.* apud *Muratori.* in qua de Taurobolio agitur, *pag.* 333. Aram, & bucranium ſuo impendio conſecravit. ¶ Item herba, bubuli capitis ſpecie. *Apulej. de herb. c.* 86

Bucŭla, f. 1. *vaccheta*, פרה, Ger. *ein kelblin, ein junge kuw, ſälber*, vacca juvenis, & adhuc tenera, dim. a bove. *Virg.* 1. *Georg.* Aut bucula cœlum ſuſpiciens, Bucŭlus, i, parvus bos. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Cum deinde buculos comprehenderis, extra ſtabulum producito.

Bufo, m. 3. *roſpo*, Ger. *ein krott*, Gal. *crapaut*, Hiſp. *capo, eſcuerco*, μύξων, rana terreſtris nimiæ magnitudinis, & venenata, a βῦ partic. quæ magnitudinem ſignificat, vel a βοῦς, βῶν, & φάω, occido. *Virg.* 1. *Georg. v.* 194. Inventuſque cavis bufo.

Būglōſſa, ſive bugloſſos, *bugloſſa*, Ger. *ochſenzung*, Gal. *bugloſe*, Hiſp. *bugloſſa*, βουγλῶσσον, herba, al. borrago, euphroſynum, nepentbes, a linguæ bubulæ aſperitate, vel figura. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Bugŏnes, βουγόναι, apes, natæ ex bove putrefacto. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5.

Bugonĭa, apum generatio. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 5. Non minus tibi ſatisfaciam quam qui bugoniam ſcripſit. *b. c.* de apum generatione.

Bulapāthum, i, n. βολάπαθον, Genus lapathi, altitudine radicis ab aliis differens. *Plin. l.* 20. *c.* 21. *in fi.*

Bulbacĕus, a, um, bulboſus, *Plin. l.* 21. *c.* 26. Radix bulbacea.

Bulbōſus, o. 1. 2. quod bulbos habet. *Plin. l.* 21. *c.* 17. Semipedali radice bulboſa

Bulbŭlus, i, diminut. parvus bulbus. *Pallad. de R. R. l.* 3. *tit.* 21.

Bulbus, m. 2. *bulbo*, *cipolla*, Ger. *eine zwifelzwyt*, Gal. *oignon*, *bulbe*, Hiſp. *bulbo*, βολβός, cæpæ genus non abſimile aſcalonię, Lat. *allium agreſte*, vel *ſcorzonam*, caulem, & folia habens lilio ſimilia, quod Venerem impendio excitat. *Col. l.* 10. *v.* 106. Jam Megaris veniant genitalia ſemina bulbi. ¶ Generaliter vero apud idoneos auctores bulbi ſunt radices rotundæ, tunicatæ, quales ſunt croci, narciſſi, & *Plin.* 21. 6. & 22. 22. & 19. 4.

Bule, βουλή, græca vox, qua ſignificatur decurionum collegium, vel ſenatus, præcipue in Civitatibus Græcis, *Plin. l.* 10. *ep.* 117. Solent totam bulen, atque e plebe non exiguum numerum vocare. Hinc

Buleuta, m. 1. *conſigliero, ſenatore*, Ger. *ein rathsherr*, συνέδριος, Senator, a βουλή, conſilium. *Plin. in Epiſt.* 68. *l.* 10. Quam buleutæ addunt beneficio tuo.

Buleuterium, locus, quo Senatores conveniunt. *Cic.* 4. *Ver. c.* 21. In Curia Syracuſis, quem locum illi Buleuterium vocant. Adde *Plin. l.* 36. *c.* 15.

Bulga, f. 1. *bogiia, biſaccia*, תיקים, Ger. *ein bulg, felleiſſ*, Gal. *bougette*, Hiſp. *alforja, o alforxa, bolſa, de cuero*, δερματίνη πήρα, folliculus, ſeu facculus ex corio, aut alia materia, ſed præcipue ille, qui peregrinantibus ad brachium pendet, a βαλγός, pro μαλγός, Lucus coriaceus. *Lucil. Sat. l.* 6. Cum bulga cœnat, dormit, lavat. *Non. c.* 2. *n.* 76.

Bulimus, βουλιμία, ἡ βούλιμος, magna fames, al. phageſtæna, a particula βοῦ quam amplis rebus Græci proponunt, & λιμός, fames. *Feſtus.* V. Bu. *Gellius l.* 16. *c.* 3. vim famis intolerabilem interpretatur. Medici appetitum caninum vocant.

Bulimo, as, are, magna fame laboro. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *c.* 29. Edaces bulimantes.

Bulla, f. 1. βύλλα, inſigne erat triumphantium, quam in triumpho præ ſe gerebant, incluſis intra eam remediis, quæ crederent adverſus invidiam valentiſſima, item puerorum ingenuorum, pro ea ætate, qua toga prætexta utebantur. Erat hæc bulla (ut *Macrob. l. Saturn. c.* 6. ſcribit) in cordis figuram formata, quam ante pectus annectebant in collo, ut bullam inſpicientes ita demum ſe homines eſſe cogitarent, ſi corde præſtarent. Libertinorum vero filii lorum in collo pro bullæ decore geſtabant. *Aſcon. in Verr.* 3. Bulla ſuſpendi in collo infantibus ingenuis ſolet aurea, libertinis ſcortea. ¶ Item tumor quidam excrefcens in aqua, cum bullit, & in urina cum ſpumam facit, & repente evaneſcens. *Ovid. Met.* 10. *v.* 732. ut pluvio perlucida cœlo ſurgere bulla ſolet. ¶ Bullam pueri uſque ad pubertatem ferebant, puberes facti Laribus ſuſpendebant, ut puellæ Veneri pupas ſuas. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 30. Cum primum pavido cuſtos mihi purpura ceſſit, Bullaque ſuccinctis laribus donata pependit. ¶ In oſſiis quoque bullæ dicuntur umbellata clavorum capita. Nam more bullæ quaſi turgentia formata ſunt. *Pla. in Aſin.* 2. 4. Juſſiſti in ſplendorem dari bullas has foribus noſtris. *Cicero* etiam dicit, 6. *Verr. c.* 56. Verrem bullas aureas ex valvis templi magnificentiſſimi abſtuliſſe. ¶ Denique bullæ dicuntur ornamenta in cingulis, in ephippiis, pectoralibus, habenis equorum &c. *Calphur. in Buc.* Alternat vitreas lateralis cingula bullas. *Apul. l.* 6. Bullis multis aureis inoculatum, veluti ſtellis relucentem. ¶ *Homo bulla*, proverb. *Varronis* eſt, *l.* 1. *R. R. c.* 1. quia ſcil. ſimilis bullæ vita hominis eſt, fluxa, & momento caduca. ¶ *Bulla digna* dicitur, qui puerilia facit. *Juvenal. ſat.* 14. *v.* 4.

Bullatio, onis, f. 3. hoc ſubſtantivum *Herdiusius* e MSS. *Plinio* vindicavit *l.* 34. *c.* 14. *ſub fin.* ubi ait: Non ille magnes verus, caute continua, ſed ſparſa bullatione: *h. e.* lapidem illum bullarum inſtar per agros ſpargi, non e continua rupe excidi. Al. leg. *babbatione*.

Bullātus, a, um, bulla inſignitus. *Juven. ſat.* 1. *v.* 4. Si damnoſa ſenem juvat alea, ludit & hæres bullatus. *h. e.* parvulus, ut qui adhuc bullas geſtet. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 19. Bullatis ut mihi nugis Pagina turgeſcat. *Bullata nuga* ſunt argumenta inania, in quibus nil utilitatis ineſt, mera verba. Al. leg. *pullata*.

Bullio, is, ivi, itum, n. 4. *bollire*, רתח, Ger. *ſieden*, Gall. *bouillir*, Hiſp. *bullir*, ἀναβράζω, ferveo, bullas emitto, a *bullis*, quas in aqua fervida videmus. *Celſ. l.* 3. *c.* 29. Spumæ argenti ſclibra cocta, donec bullire deſierit. ¶ Translate *Apulej. l.* 10. *Metam.* Bullire indignatione. *h. e.* fervere ira.

Bullītus, us, bulliendi actus, *bollimento*, ἀναβρασμός, *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Aquæ bullitus.

Bullo, as, n. 1. bullas emitto, ἀφρογονέω. *Cat. de R. R. c.* 165. Ubi bullabit vinum, ignem ſubducito. *Celſ. l.* 2. *c.* 7. Si urina bullat, aut male olet.

Bullŭla, f. 1. parva bulla. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. *de urina*, Si bullulas excitat.

Bumamma. V. Bumaſtos.

Bumaſtos, i, ſ. βουμαστός, f. 2. uvæ genus craſſioris, a βῦ, quæ vox magnitudinem ſignat, vel a βοῦς, bos, & μαστός, mamma, quia intumeſcit inſtar magnæ mammæ, vel inſtar mammæ bovis fœminæ. *Virg.* 2. *Georg. v.* 101. ¶ Dicitur etiam *bumamma* eadem ratione. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5.

Bumelia, f. 2. βουμελία, fraxini ſpecies in Macedonia. *Plin. l.* 16 *c.* 14.

Bunias, adis, f. 3. napus ſylveſtris, a βουνός, *collis*, quia figura colles refert. Nam in altum excreſcit cum orbiculari tumore. Differt a bunio. Nam *Plin. l.* 20. *c.* 4. duas napi ſpecies facit, quarum altera *bunium*, altera *bunias* ab illo vocatur.

Bunium, V. Bunias.

Buptĭus, Chius quidam marmorarius, aut piſtor. Hic una cum fratre Athenide cum imaginem Hipponactis poetæ ob inſignem foeditatem, ridendam expoſiciſſet, eos Hipponactes tam amaro carmine eſt perſecutus, ut ad laqueum compulerit. *Horat. Epod.* 6. Qualis Lycambæ ſpretus infido gener, aut acer hoſtis Bupalo. ¶ Hanc tamen hiſtoriam vanam arguit *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Buphthalmos, i, m. βούφθαλμος, herba, Latin. bovis oculus, a βοῦς, bos, & ὀφθαλμός, oculus, quod oculorum bovis gerit ſimilitudinem. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Bupleuron, i, n. βούπλευρον, herba caule cubitali, foliis multis, longiſque, capite anethi. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Bupreſtis, is, ſ. animal ex genere cantharidum, ſcarabeo longipedi ſimile venenatum, ſanguine carens, a βοῦς, bos, & πρήθω, incendo, inflo, quod boves inter herbas ſallit, & eos inflat. Apud *Jureconſ. tit. ad l. Cornel.* ſcribitur, Si cui temere pigmentarii dederint pityocampas, aut bupreſtes, quæ ambo venenata ſunt, teneri pœna legis Corneliæ de ſicariis, & veneficis. ¶ Eſt & bupreſtis herbæ genus, quam in laudibus ciborum habuere. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Bura, æ, & Buris, is, pars aratri poſterior curvata, qua aretrum regitur, quaſi βοὸς ὀρά, quod ſimilitudinem habeat caudæ bovis. Ita vulgo quidem creditur, & confunditur *buris*, & *ſtiva* ſignificatio; ſed revera buris eſt potius curvamen illud aratri, cui vomer inferitur, ſtiva autem pars illa, quæ bubulci manu tenetur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 29. Sæpe fracta bura, relinquunt vomeres in aratro. *Virg.* 1. *Georg. v.* 169. Continuo in ſilvis magna vi flexa domatur in Burim, & curvi formam accipit ulmus aratri.

Burdigăla, Burdegala, *Bourdeaux*, Urbs Aquitaniæ, ad Garumnam fl. in ora Occ.

Burdigalenſis, e, adject. a Burdigala. *Sidon. epiſt.* 13. *l.* 9. *in Corn.* Coram diſcipulis Burdigalenſibus.

Burdo, m. 3. *mulo*, ἡμίονος, qui ex equo, & aſina natus eſt, a פרד, mulus. *Ulpian. leg.* 49. *l.* 3. *de Legatis, & fideicom.*

Burgarii, orum, qui in Burgis habitant. Exſtat de his titulus in *Cod. Theodoſ. l.* 7. *tit.* 14. ubi intelligi videntur ii, qui in Caſtellis limitaneis cuſtodiendæ provinciæ cauſa ponuntur.

Burgi, ſunt arces, & propugnacula in limitibus regionum, a πύργος, turris. Quia vero tractu temporis ex limitaneis arcibus urbes factæ ſunt, inde eſt, quod multarum Germaniæ urbium nomina in burgum deſinunt, ut *Neoburgum*, &c. *Veget. l.* 4. *c.* 10. Caſtellum parvulum, quem Burgum vocant.

Burgundia, f. 1. *Bourgogne*, prov. Galliæ Celticæ, ubi olim Sequani, & Hedui. In duas partes Arari fl. dividitur. Prima eſt Ducatus, in qua Hedui, cujus caput eſt Divio regionis conventus: altera eſt Comitatus, *la Franche Comté*, ſeu *Comté de Bourgogne*.

Burgundiōnes, um, *Borgognoni*, populi Burgundiæ. In ſingulari numero. *Sidon. carm.* 7. *v.* 234. Burgundio trux.

Burĭcus, vel Burichus, i, mannus, mannulus, minor equus. *Fet. Horat. Interpres ad Epod.* 4. *v.* 14. Manni equi ſunt, quos vulgo burdones, vel burichos nominamus. Adde *Paulin. Nolan. epiſt.* 29. *c.* 12.

Burræ, arum, ineptiæ, quiſquiliæ. *Auſon. in præfat. ad Latin. Pacat.* At nos illepidum, rudem libellum, Burras, quiſquilias, ineptiaſque.

Burranĭca, potio ex lacte & ſapa. *Feſtus.*

Burranĭcum, genus vaſis. *Feſtus.*

Burrio, is, ire, verbum fictum ad referendos ſuſurros formicarum. *Apul. A. A. l.* 8. *p.* 211. Formicarum nidifica in carioſo ſtipite burriebant. Al. leg. *oberrabant*. Al. *bulliebant*.

Burrus, *roſſo*, βυρρός, rubeus, rufus, a voce Græca, quæ propoſita eſt. Hinc rubens cibo, ac potione ex prandio *burrus* appellatur. *Feſt.*

Buſcĭnum, n. 2. βούσκινον, herba, ſativo apio ſimilis, ſola caulis brevitate, & ruſa differens. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Buſĭris, m. 3. genit. Buſĭris, & Buſiridis, *Búσιρις*, Neptuni, & Libyes filiæ Epaphi filius, crudeliſſimus Ægyptiorum Tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argivis imperavit. Hic cum hoſpites omnes Jovi immolaret, ab Hercule in Ægyptum delato, cum eaſdem illi inſidias pararet, una cum Amphidamante filio, & præcone Chalbe, & miniſtris ara interfectus eſt. ¶ *Statius* mediam ſyll. corripuit, 12. *Theb.* Non truculus monitris Buſirim, infandumque dediſti Cereyona. ¶ Eſt & Buſiris nomen urbis in Ægypto, *Buſire*, ad Nilum flu. a Buſiride condita, in qua fuit templum magnum Iſidis. Hinc Buſiritica Præfectura apud *Strabonem l.* 17.

Buſycon, *Búσυκον*, ficus erat præcipuæ magnitudinis, ſed fatuo ſapore, quæ alio nomine Marſica dicitur. *Peſl.* in voce *Bullima*, & *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 5.

Buſtĕus, a, um, buſto proximus. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 48. Odio es, conſoſſus, buſteus. Verum hæc lectio mire varia.

Buſticĕtum, i, locus buſtis frequens, vel buſtum in agro. *Arnob. l.* 7. *p.* 222. Uſtrina rogi ſunt, & buſticeta. Et *l.* 1. *p.* 24. Concrematus in funeſtis buſticetis Hercules.

Buſtirăpus, i, qui lucri cauſa buſta ſpoliat: & ſumitur pro quovis ſceleſto, *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 127. Verbero, buſtirape, furcifer.

Buſtuālis, le, ad buſtum pertinens. *Sidon. l.* 3. *ep.* 12. Refertus buſtualibus favillis. *Prudent. Catheme.* 9. *v.* 32. Suetus antro buſtuali ſub catenis frendere.

Buſtuārius, a, um, adject. a buſto, buſtualis, ut buſtuarii gladiatores, *Cic. in Piſ. c.* 9. qui ſc. ante buſta dimicabant. Buſtuaria morcha, quæ inter buſta proſtat. *Martial. l.* 3. *epigr.* 93. ¶ Buſtuarius, ii, ſubſtant. *Ammiano l.* 28. *c.* 4. eſt libitinarius, ſc. qui curat funera, & corpora comburit.

Buſtum, i, n. 2. *ſepoltura*, קברות, Ger. *ein grab*, Gal. *ſepulcre, tombeau*, Hiſp. *la ſepoltura, ſepulcro*, τύμβος, ab urendo dictum. Nam veteres & uro, & buro dixere. Quid autem ſit buſtum, exponit *Feſtus* his verbis. Buſtum proprie dicitur locus, in quo mortuus eſt combuſtus, & ſepultus, diciturque buſtum, bene uſtum. Ubi vero combuſtus quis tantummodo, alibi vero ſepultus: is locus ab urendo uſtrina vocatur. (*quod Serv.* Uſtrinum *appellat*) Hactenus *Feſtus*. Quia vero antiquitus ibi fere ſepeliebantur corpora, ubi cremabantur, ideo buſtum ſæpe pro ſepulcro accipitur. Hinc buſtum facere, violare, *Cic. Philip.* 1. *c.* 2. & *de Legib. l.* 2. *c.* 26. ¶ Buſtum inane apud *Stat. 6. Theb. v.* 169. idem eſt ac cenotaphium, tumulus honorarius, *Suet. in Claud. c.* 1. *Depoſito*. ¶ In buſtis hiſce ædificia ſubterranea fieri ſolebant, in quæ per gradus deſcendebatur, eoque conſueſſe plebem Rom. Nerone Urbem incendente, auctor eſt *Suet.* in ejus vita, *c.* 38. Scorta quoque ibi delituiſſe, colligimus ex *Martial. l.* 1. *epigr.* 35. Abſcondunt ſpurcas & monumenta lupas. In buſta quoque ſe recipiebant Chriſtiani perſecutionis tempore. V. *Kirchman. l.* 3. *de fun. c.* 22.

Butĕo, onis, m. 3. *poions*, βίσχων, avis ex genere accipitrum, a Syro בוץ, diripio, vel a *bubo*. A Græcis dicitur βίσχος, triſtiſſimi, quod tres habeat teſtes, a τρεῖς, tres, & ὄρχις, teſticulus. Huic avi Phæmonoe Apollinis filia in auguriis principatum dedit. *Plin. l.* 10. *c.* 8. ¶ Buteonum item nobilis Ro-

mæ

mæ familia fuit ex Fabia gente, ita dicta a butcone ave, quæ prospero auspicio in Fabii ducis nave consedit. *Plin. loc. cit.*

Butes, seu **Buthes**, æ, m. Βούτης, filius fuit Amici, Bebryciorum Regis, qui ob sævitiam patris ab Argonautis cæsi Regno pulsus, parvo navigio Drepanum in Siciliam confugit, ubi a Lycasto nobili merretrice hospitio susceptus est, a qua cum ob formæ, morumque, & ætatis elegantiam diligeretur, ejus concubitu usus Erycem filium ex ea suscepit. Et quoniam Lycaste ob eximiam pulchritudinem Venus vocabatur, datus est locus fabulæ, Butem ex Venere filium Erycem susoepisse. *Virg. l. 5. Æn.* Butem a Darete juxta tumulum Hectoris occisum tradit. ¶ Alius fuit Trojanus, qui a Camilla occisus est. *Virg. 11. Æn.*

Buthrotius, a, um, ad Buthrotum pertinens. *Cic. ad Planc. post epist. 16. l. 16. ad Att.* Buthrotius ager.

Buthrōtum, n. 2. Buthrotus, f. 2. *Butrinto*, oppid. Epiri, seu Albaniæ, in Chimæra regione contra Coreyram. *Virg. 3. Æn. v. 392.*

Buthysia, æ, f. 1. βουθυσία, magnum sacrificium appellavere, qualis est hecatombe, & immolatio magnarum hostiarum, a βοῦς, bos, & θύσις, sacrificium. *Suet. in Ner.* Inter buthysiæ apparatum barbam primam posuit.

Butio, onis, ardea stellaris minor, *Aurgago, bozzago. Auctor Carminis de Philom. v. 42.* Inque paludiferis butio bubit aquis.

Butubata, seu **buttubata**, n. 2. n. plur. res nugatoriæ, a בִּיטּוּי כּוֹתֶנֶת, *locutionem garrimi. Nævius* apud *Fest.*

Butyrum, n. 2. *butiro*, חֶמְאָה, Ger. *butter*, Gal. *beurre*, Hisp. *manteca*, βούτυρον, portio lactis pinguior, quæ frequenti agitatione a sero separatur, & coalescit in se, atque solidatur, a βοῦς, *bos*, & τυρός, *caseus*, & *coagulum*, a τυρόω, *agito*, turbo, misceo. Fit enim potissimum ex lacte bubulo. *Plin. l. 28. c. 9.* Butyrum recens. ¶ Habet penultimam syllabam indifferentem, quam *Mastr*, & *Serenus* corripuerint, *Sidonius* vero, aliique nonnulli produxerunt.

Buxans, antis, pœn. ex particip. buxosus, buxo similis. *Apul. l. 8. p. 211.* Buxanti pallore trepidus.

Buxētum, n. 2. *luogo, dove sono molti bussi*, Gal. *lieu planté de buis*, Hisp. *boxedal*, πυξάριον, locus buxis consitus. *Martial. l. 3. epigr. 58.* Tonsilique buxeto.

Buxĕus, a, um, o. 1. 2. *di bosso*, πύξινος, quod ex buxo est, vel quod buxi colorem imitatur. *Mart.* Dentes piceique, buxeique. *l. 2. epigr. 41.*

Buxifer, o. 1. 2. πυξοφόρος, ferens buxum, ut Buxifer Cytorus. *Catul. carm. 4.*

Buxŏsus, o. 1. 2. πυξοειδής, buxo similis, ut Lignum balsami buxosum. *Plin. l. 12. c. 25.* Ex hoc buxosum est optimum.

Buxus, f. 2. *bosso*, Ger. *buchßbaum*, Gal. *buis*, Hisp. *box*, πύξος, arbor exigua, semper virens, & tonsilis, a πύξω, tenui conversa in media, πύξις autem est ἡ σύριγξ, dense, spisse. Producit ex se viscum, & semen, seu granum, quod *cassegon* dicitur, omnibus animalibus invisum; lignum habet adeo durum, ut cariem non sentiat, tum ponderosum, ut in aqua subsidat. ¶ Lignum 3. n. *buxum* appellatur. Nam in plerisque nominibus arbores sunt f. g. fructus vero, & ligna neutrius. *Virg. 2. Georg. v. 449.* torno facile buxum. ¶ Quandoque buxus ponitur pro tibia buxea. *Ovid. 14. Met. v. 542.* Infati murmure buxi.

B A N T E Y.

Byblis, idis, f. 3. filia Mileti ex Cyane nympha, quæ a fratre Cauno, cujus amore deperibat, repulsa, impatientia amoris in fontem sui nominis est mutata. *Ovid. 9. Met. Fab. 11.* Hanc tamen eandem narrat. *l. 1. de Arte Amandi*, laqueo vitam finisse. ¶ Est etiam hujus nominis insula parva, & rotunda, cum oppido, in mari Mediterraneo. *Plin. l. 4. c. 12.*

Byrrus, V. Birrus.

Byrsa, f. 1. *cuoio*, עוֹר, Ger. *leder*, Gal. *cuir*, Hisp. *cuero*, βύρσα, corium, ac tergus Græcis dicitur. Hinc Arx in media Carthaginensium Urbe *Byrsa* appellata est. Dido enim, cum fratrem fugiens in Africam perveniset, emit ab Jarba Rege tantum soli, quantum taurino tergore posset circumdari, dissecto deinde tergore in minutissima filamina, tantum loci eo circumdedit, quantum arci extruendæ sat esset. *Virg. 1. Æn. v. 371.* Aliam hujus appellationis originem affert *Scalig. in Animadvers. Eusseb.* quod scil. apud Phœnices *Byssam* (unde postea *Byrsa*) arx dicatur.

Byrsæus, a, um, ad Byrsam pertinens, Carthaginiensis. *Sidon. in carm. l. 7. ep. 17. vers. 17.* Spernis Elissæ Byrsica tecta domus.

Byssinus, a, um, ex byisso, ut linum Byssinum, *Plin. l. 19. c. 1.* ¶ *Lipsius* ad *Ann. Tacit. l. 2.* observat, byssina, serica, & bombycina non raro ab auctoribus confundi: hoc autem interesse, quod byssina e terra nascantur, ut linum; sericum sit lana arborum, quam Seres in sylvis depectunt; bombycina denique sit e vermibus.

Byssus, m. 2. *bisso*, בּוּץ, Ger. *beßlich leinwand*, Gal. *fin lin d' Arbaie*, Hisp. *lino finissimo*, βύσσος, genus lini candidissimi in India & Ægypto nascentis. Philostratus ait, byssum ex quadam arbore nasci, quæ altitudine populos æquat, & foliis salicibus æquiparatur. ¶ Alii aliter explicant, & plura byssi genera faciunt. ¶ Utcunque sit, byssum in deliciis fuisse mulierum, & natum primum in Achaja, scribit *Plin. l. 19. c. 1.*

Bythos, m. βυθός, profunditas: unus ex æonibus Valentini. *Tertul. Valent. c. 7.*

Byzantĭcus, Byzantinus, &

Byzantius, a, um, adject. a Byzantio. *Stat. l. 4. Sil. 9.* Aut Byzantiacos colunt lacertos. *Ausón. de Constantinopoli, & Carthagine:* Tu cum Byzantina Lygos, tu Punica Byrsa fuisti. *Cic. de Provinc. Cons. c. 3.* Urbe Byzantinorum, h. e. Byzantii incolarum. *Ovid. 1. Trist. el. 9. v. 31.* Byzantia littora.

Byzantium, Bizantium, Constantinopolis, *Constantinopoli*, Turc. *Stambul*, βυζάντιον, Urbs Patr. Thraciæ, ad Bosphorum, inter Pontum Euxinum, & Propontidem, e regione Asiæ minoris, contra Chalcedonem urbem Bithyniæ, ambitus 18. M. P. condita a Pausania Spartanorum Rege; deinde instaurata, & aucta a Constantino Magno, Sedes Imperii Græci, seu Orientalis annis 1140., & totius Orientis caput, nunc Regia Turcarum.

DE LITTERA C.

C Litera muta est, quæ ante n sequente vocali in eadem syllaba ponitur, sed profertur sub voce g ob cognationem literarum, ut Cnidus, Caeus. ¶ Transit etiam per compositiones, & derivationes in g, ut *Quadrigenti* pro *quadringenti*, in ſ, ut *Parco, parsi*, in x, ut *Duco, duxi, noceo, nocui*. ¶ Media est inter g, & ch. C, dum profertur, extremæ linguæ pars anteriores dentes percutit, sitque ex eo repercussu obtusior sonus. Diversæ regiones diversimode pronuntiant: aliæ ita proferunt, ut magis ad sonum ſ videatur accedere, aliæ vero nonnihil de sono g admixtum habent. ¶ Litera tristis appellatur, quod nota condemnandi esset. In judiciis enim Rom. tabellæ cereæ ternæ singulis distribuebantur, in quarum una impressa erat litera A, ideſt, *Absolvo*, in altera C, ideſt, *Condemno*, in tertia N. L. ideſt, *Non liquet*. ¶ In notis numeralibus Centum significat. ¶ In notis verborum significat *Caium*: & ſi inversa scribatur *Caium*.

C A N T E A.

Caballatio, onis, f. pabulum caballi annonæ loco præbitum. *l. 11. Cod. Justin. tit. 38. leg. 14.*

Caballinus, a, um, adject. a caballo, ut caballina caro. *Plin. l. 28. c. 2.* Fontem caballinum vocat *Pers. in prol. Sat.* Hippocrenem, quem nimirum Pegasus equus pede saxum feriens aperuit.

Caballus, m. 2. *cavallo*, ἵππος, Ger. *ein roß*, *pferd*, Gal. *cheval*, Hisp. *cavallo*, ἵππος, dicitur de equis vilioribus, ut qui in pistrino sunt, aut qui onera gestant, a καβάλλω, dejicio, prosterno. *Lucill. apud Non. 2. 134.* Succussatoris, fetri, tardique caballi.

Cabātor, V. Cavator.

Cabera, f. 1. Protei filia, quæ tres ex Vulcano filios genuit, & totidem aymphas. Hinc dicti sunt Caberi Dii, vel Cabiri. V. Cabiri.

Cabillonensis, e, pertinens ad Cabillonum, quod est Æduorum oppidum in Gallia Celtica, nunc *Chalon*, ut Cabillonenses portus, *Eumen. in panegyr. ad Constantin. c. 18.*

Cabiri ex *Kippingo antiq. l. 1. c. 3. n. 8.* floruerunt circa Diluvii Ogygii tempora, orbemque magicam artem, & incantationes exercendo peragrarunt. Hinc iidem creduntur esse, ac Telchines, fascinatores nempe, ac præstigiatores. Ex Cabera Protei filia, & Vulcano genitos tradit *Pherecydes*, unde tres Caberos, & tres Caberides Nymphas enumerat. Alii duos tantum faciunt Cabiros. Mnaseas (ut est apud veterem Apollonii interpretem) quatuor, *Cicero* tres *l. 3. de nat. Deor.* ex Jove Rege antiquissimo, & Proserpina natos: scilicet Tricopatreum, Eubuleum, & Dionysium. Hinc Dioscuri, hoc est filii Jovis dicti sunt: etsi quidam putant Dioscuros appellatos ob excellentiam, & virtutem, quales olim plures artium inventores. Hi enim procul dubio credebantur ferri, atque æris fabricam invenisse; qua de causa fortasse Vulcani filii dicti sunt. Hinc mirum non est, eos fuisse divinitate donatos, & quod artium initia olim sacrarentur, & quod magi Deorum loco haberentur, ut Zoroaster apud Persas, & alibi alii. Quidam tamen non deos putant, sed Deorum ministros, & apparitores: quæ est opinio *Kippingi l. 1. c. 3. n. 1.* ¶ Cum inter mortales essent, cultum Cereris primi docuerunt. Fuerunt etiam Rheæ magnæ Deorum matris Sacerdotes, cujus sacra armata saltatione (ut inquit *Strabo l. 10.*) tintinnabulis, tympanis, ac tumultu faciebant. Ex quo facile intelligas, fuisse eosdem ac Curetas, Corybantes, ac Idæos Dactylos. ¶ Credebantur securitatem a maris tempestatibus iis præstare, qui eorum sacris initiati essent.

Caca, soror Caci, quam quidam volunt fratris furtum Herculi indicasse, & ideo meruisse, ut diu ibi ara, sacrisque coleretur. *Lactant. 1. 20.*

Cacabaccus, a, um, adject. *Tertull. adverſ. Hermog. c. 41.* Motus non turbulentus, nec cacabaceus (h. e. ad ollæ ebullientis similitudinem) sed compositus, & temperatus. Sciopp. legit *cacabicius*.

Cacabo, as, κακκαβίζω, est vocem edere, ut perdices faciunt, a κάκκαβος, stercus, quia vox perdicis cacantium, & crepitum ventris emittentium refert sonum. *Auctor. Carm. de Philomela v. 19.* Cacabat hinc perdix.

Cacabŭlum, vel **cacabulus**, i, diminut. a Cacabus. *Apic. l. 4. c. 1.* Cucumeres in cacabulo compones. Et *c. 3.* Passo vel vino dulci temperabis in cacabulo. *Tertull. Apologet. c. 13.* Deos, quos Lares dicitis, domestica patellate tractatis, pignorando, venditando, demutando aliquando in cacabulum de Saturna, in trullam de Minerva, &c.

Cacabus, vel **caccabus**, masc. 2. *paiuolo, lauoggio*, λέβης χαλκοῦς, vas æneum, in quo pulmentarium coquimus, a sono ca, ca, ca, quem fervendo exprimit. *Paul. Furtonſ.* Inter ahenum, quod supra focum pendet, cacabum non multum interest. Nam in hoc pulmentarium coquitur, in illo aqua ad potandum calefit. Antiqui enim calidam, & frigidam cœnis adhibebant. Adde *Varr. l. 4. L. L.*

Cacalia, f. 1. κακαλία, herba est, quæ & *leontice* vocatur, in montibus fere nascens, folia ferens candida, & magna. *Plin. l. 25. c. 12.* & *Dioscor. l. 3.*

Cacaturio, n. 4. *desiderare di cacare*, κοπιάω, cacare desidero. *Mart. l. 11. epig. 78.* Conaturit Vacerra, non cacaturit.

Cacatus, a, um, excrementis fœdatus. *Catull. carm. 37.* Annales Volusi cacata charta.

Cacemphăton, κακέμφατον. V. Cacophaton.

Cachectes, seu **Cachecta**, æ, m. 1. qui Cachexia laborat. *Plin. l. 28. c. 9.* Cachectæ phthisici.

Cachecticus, i, idem quod Cachetes. *Plin. l. 32. c. 10.* Cachetici, quorum corpus macie conficitur.

Cachexia, κακεξία, species phthisis, quasi malus corporis habitus, quo alimenta corrumpuntur, quod fit, cum longo morbo vitiata corpora, etsi illo vacant, alimentum tamen in sui substantiam non convertunt. *Cels. l. 3. c. 22.* Græce usurpat: at Latine *Cal. Aurelian. Tard. 3. 6.*

Cachinnabĭlis, le, adject. ad cachinnum pertinens. *Apul. l. 3. Milesſ. p. 132.* Populus risu cachinnabili diffluens.

Cachinnatio, f. 3. *riso immoderato*, καγχασμός, dissolutior risus. *Cicer. 4. Tusc. c. 31.* Ut si ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinnatio.

Cachinno, onis, qui effuse, & immoderate ridet. *Pers. Sat. 1. v. 12.* Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.

Cachinnor, aris, depon. & cachinno, as, neut. *ridere troppo*, γελᾶν, Ger. *aber die maſſen lachen*, Gal. *rire fort, ou de toute ſa force*, Hisp. *carcajadas de risa*, καγχάζω, immoderate rideo: a καγχάζω, extrito γ. *Cicer. 6. Verr.* Ridere convivæ, cachinnari ipse Apronius. ¶ Dicitur & de alio quovis sono vehementiori. *Accius apud Non. c. 6. n. 86.* Sæva sonando crepitu clangente cachinnant. ¶ *Apul.* cum accus. junxit, *l. 3. p. 132.* Insuper exitium meum cachinnat.

Cachinnōsus, a, um, qui facile cachinnat. *Cel. Aurel. Acut. 1. 3.* Hilares natura, atque cachinnosi.

Cachinnus, m. 2. risus solutior, καγχασμός, risus immoderatus, dissolutus, perstrepens. *Pers. 3. 87.* Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos. ¶ Apud antiquos non de risu tantum dicitur, sed & de quovis alio sono vehementiore. *Catull. carm. 65.* Procedunt, leviterque fonant clangore cachinni. De undarum sono loquitur.

Cachla, herba est, quæ & buthalmus dicitur. *Plin. l. 25. c. 8.*

Cachryes, pilulæ quædam sunt, quæ in abiete gignuntur, larice, picea, & similibus arboribus, postea quam folia decidere, & hyemne durant. Vide plura apud *Plin. l. 16. c. 8.*

Cacizotechnos, κακιζοτέχνης, artem damnans, aut corrumpens. Ita cognominatus fuit ab Athenien sibus Calimachus statuarius, quod semper esset calumniator sui, nec fiorem haberet diligentiæ. *Plin. 34. 8.*

Caco, as, n. 1. *cacare*, Ger. *ein ſtuel gehen*, Gal. *chier*, Hisp. *cagar*, alvum exonero, a κάκκη, quod venit a κάκκος, *stercus. Mart. l. 1. epigr. 38.* Ventris onus misero (nec te pudet) excipis auro, Basse, bibis vitro; tarius ergo cacas.

Cacodæmon, κακοδαίμων, malus Genius, noxius Dæmon. *Valer. Max. l. 1. c. 1.* Astrologis Cacodæmon dicitur duodecimus ab Horoscopo locus, de quo *Jul. Firmic. l. 2. c. 20. & 22.*

Cacoethes, dictio tetrasyllaba, gen. n. κακοήθης, mala, & præpostera consuetudo, a κακός, *malum*, & ἦθος, *mos*. Est autem proprie ulcus ex carbunculi, aut cancri genere: *Cels. l. 5. c. 27.* ¶ Metaphorice sumitur pro mala consuetudine. *Juven. Sat. 7. v. 21.* Tenet insanabile multos scribendi cacoethes.

Cacophătum, seu **cacophonia**, & **cacemphaton**, seu **cacephaton**, al. **aischrologus**, & **aischrologia**, & **cacemphaton**, est vitium Grammaticale, cum aliquæ voces, vel litteræ soni deformis inter se concurrunt, ut *Cum natis hominibus*, &c. Censetur enim cacophaton, quoties eam particulam *m* litera sequitur. V. Grammaticos. *Quintil. l. 8. c. 3.* Κακόφατον vocatur, sive mala confusione in obscenum intellectum sermo detortus est, sive junctura deformiter sonat.

Cacostomachus, κακοστόμαχος, qui malum, ac debilitatum stomachum habet, ideſt, ventriculum. Os enim ventriculi, qui stomachus dicitur, pro ipso ventriculo sumi solet. *Cic. Fam. l. 16. epiſt. 6.* græce scripsit.

Cacosynthĕton, κακοσύνθετον, mala, seu deformis compositio, ut apud *Virg. 9. Æn. v. 610.* versaque juvencum Terga fatigamus hasta. Nam *terga* cum eodem fine casus terminatur, ut *versa hasta*. *Quintil. l. 8. c. 3.* ¶ Latinis litteris scribitur hæc vox a *Lucil. l. 9. Sat.* At non multum abit hoc cacosyntheton, atque canina, &c.

Cacotechnia, κακοτεχνία, ars mala, inventa ad perniciem. *Quintil. l. 2. c. 20.* Cacotechniam quidam nominaverunt artis pravitatem.

Cacozelia, κακοζηλία, mala, & indecora affectatio, quoties insite virtutem aliquam imitantes in vitium labimur. *Quintil. l. 8. c. ult.* habet hanc vocem, sed litteris græcis scriptam.

Cacozēlus, i, *imitatore affettato*, qui imitando peccat. *Suet. Aug. c. 86.* Cacozelos, & antiquarios, ut diverso genere vitiosos, pari fastidio sprevit.

Caclos,

Caſtos, vel caſtus, m. 2. κάστος, herba eſt, teſte *Plin. l.* 21. *c.* 16. in ſola Sicilia naſcens, quæ caules habet e radice emiſſos, & in terra ſerpentes. Athenæus eam eſſe credit, quæ Latinis carduus vocatur. Hinc *Tertull. de Pall. c.* 2. Etadicato omni aconito hoſtilitatis, & caſto, & rubo ſubdolæ familiaritatis.

Cæcubalum, n. 2. herba acinos ferens nigros, quæ a latinis, quod ſtrumis medetur, ab effectu ſtrumum appellatur. Vide *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Cæcŭlus, m. 2. militis ſervus, tuſtibus, clavisque ligneis armatus ad tutelam domini, κλοὸς τῶν κλάων, ideſt, a lignis, fuſtibus, clavis, vel a κλαίειν, imbellis, quod non eſſet in numero militum, ſed imbellium, vel a χαζόμενος, quod eſt vitium in militia, cum locum amittunt in acie. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 95. Video caculam militarem me futurum haud longius. ¶ Idem eſt quod *Calo*.

Cæculātus, ſervitium, caculæ munus. *Feſtus*.

Cæcūmen, n. 3. *cime*, *ſommité*, שֵׁבֶט, Ger. *ſpitze bebe*, Gal. *ſommet*, Hiſp. *cumbre*, κορυφὴ, ſummitas cujuſque rei, a *caput*, & *acumen*, vel a *cœo*, quas *coacumeo*, quia acumina in unum coeunt. *Cæſ.* 7. *Bel. Gal. c.* 83.

Cæcuminātus, a, um, acuminatus. *Plin. l.* 10. *c.* 52. Ova cæcuminata.

Cæcumino, a. 1. κορυφοῦν, acutum reddo. *Ovid.* 3. *Met.* v. 195. Summaſque cacuminat auras.

Cæcus, m. 2. κάικος, filius Vulcani, ab Arcadibus ſic appellatus, quod malus, pravuſque eſſet. Hic Latium undique latrociniis, & incendiis infeſtabat, demum Herculis quoque ex Hiſpania occiſo Geryone redeuntis, & apud Evandrum hoſpitantis boves noctu cauda traxit in antrum ſuum. Quas cum mane diminutas cerneret Hercules, nec quorſum erraſſent, ſcire poſſet, ſorte fortuna ad hoc antrum pervenit, ſed cum veſtigia omnia foras verſa videret, cum reliquis abiit. Abeuntibus autem cæteris, occluſæ boves aliarum deſiderio mugierunt. Hercules audito mugitu, Caci fraudem cognovit, raptaque clava iratus recurrit, extractumque occidit. *Virg.* 8. *Æn. Liv. l.* 1. *c.* 7.

Cadāver, n. 3. *cadavere*, נֵבֶל, Ger. *ein todter corper*, Gal. *cadavre*, Hiſp. *cuerpo muerto*, τὸ νεκρὸν, ἡ ὀστέων, τὸ πτῶμα, corpus mortuum, a cadendo, quod abſque anima ſe ſe fulcire nequit. *Servius* deducit a carendo. *Cæſ.* 7. *B. G.* Si pene in ipſis cadaveribus prælio decertare cogerentur. ¶ Transferur & ad zoſia, ut etiam de oppidis ſolo æquatis quandoque dicatur. *Sulpit. Cic. Fam. l.* 4 *ep.* 5. Tot oppidorum cadavera projecta jacent.

Cadaverīnus, a, um, cadaveri ſimilis, vel ex cadavere qui eſt. *Tert. de anima, c.* 32. Ruminare cadaverinam, & humanam: ſcil. carnem.

Cadaverōſus, a, um, cadaveri ſimilis, *mortiticio*, νεκρώδης, ut facies cadaverosa, *Terent. Heaut.* 3. 4. 27.

Cadialis, le, ad cadum pertinens, ut *ruſina cadialis*, quæ ſcil. cum liquidior ſit, in cadis ſervari ſolet. *Cat. Austl. Tard.* 2. 7.

Cadiſcus, Mons Cretæ. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Cadīvus, o. 1. 2. *caduco*, *e caduto*, quod per ſe cecidit. Unde *cadiva poma* dicuntur, quæ non manu collecta, ſed ſua ſponte in terram cecidere, & cadiva folia, quæ per ſe ex arboribus cadunt. *Plin. l.* 15. *c.* 16.

Cadmēa, f. 1. καδμεία, auctore *Plutar. in vita Pelopida*, arx fuit Thebana, licet nonnunquam pro ipſa ſumatur urbe. *Nepos in Pelopida*: arcem oppidi, quæ Cadmea nominatur, occuparit. ¶ *Stephanus* auctor eſt, ipſam etiam Carthaginem olim Cadmeam fuiſſe appellatam.

Cadmēis, idis, patronym. fem. a Cadmo. *Ovid. Met.* 4. v. 544. Cadmeida palmis Deplanxere domum. Et *Senec. Herc. Fur.* v. 758. Impiæ Cadmeides. *i. e.* Cadmi neptes.

Cadmejus, a, um, quadriſyllab. Cadmeus. *Stat. Theb. l.* 8. v. 320. Levius Cadmeius Æmon Tela rotat.

Cadmēus, a, um, adject. poſſeſſ. a Cadmo, ut Cadmea juventus. *Stat. Theb. l.* 8. v. 601. Thebæ Cadmeæ, *Propert. l.* 1. *el.* 7. ¶ Scribitur & Cadmæus per diphthong. Sed minus recte, græce enim eſt Καδμεῖος, non καδμαῖος.

Cadmīa, f. 1. *cadmia*, καδμεία, corpus metallicum, ex quo fuſo æs fit. Ejus duo ſunt genera. Alterum in rivis, & montibus reperitur earum regionum, in quibus æris ſunt metalla. Atque hoc quidem cadmiæ genus etiam *Plin.* cognitum fuit, ut videre eſt *l.* 34. *c.* 1. & 10. Alterum eſt genus cadmiæ, quod in ærariis officinis invenitur.

Cadmus, i, Mileſius, orationis ſolutæ primus auctor, ſecundum *Plin. lib.* 5. *c.* 29. Scripſit hiſtoriam Mileſiorum, attulit e Phœnicia litteras in Græciam. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Unde *Auſon. epiſt.* 29. litteræ vocantur Cadmi filiolæ atricolores. Et *Epiſt.* 21. Cadmi nigellæ filiæ. ¶ Alter Agenoris Phœnicum regis filius, qui ab eo miſſus ad Europem ſororem conquirendam, in Bœotiam pervenit, ibique Thebas condidit, interempto prius Dracone cum locum infeſtante, ex cujus ſatis dentibus homines nati, ipſum Cadmum in Urbis ædificatione juverunt. Ipſe tandem poſt varia diſcrimina in Draconem mutatus eſt. Vide *Ovid. Met.* 3. ¶ Eſt & Cadmus mons Lyciæ apud Laodiceam, ex quo fl. Lycus manat.

Cado, is, cecidi, caſum, n. 3. concido, labor, delabor, decido, cornuo, *cadere*, נָפַל, Germ. *fallen*, Gal. *choir*, Hiſp. *tomber*, *caer*, *morir*, *y acontecer*, πίπτειν. ¶ Uſurpatur ſæpe abſolute. *Cic. in Orat.* Si ſemel conſiterit, nunquam cadet. ¶ Cum dativo. *Plaut. in Men.* Tum dentes mihi cadebant primulum. ¶ Cum ablat. & præpoſ. *ab*. *Plin. l.* 16. *c.* 18. Rurſus ab alto cadere has, illas ſalite. ¶ Cum *de*. *Cicer. de Fato*. Si Daphitæ fatum fuit de equo cadere. ¶ Cum *ex*. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Sponte cadunt ex arbore. ¶ Habet hoc verbum multas egregias, & venuſtas translationes, locutioneſque. ¶ Ponitur enim interdum pro evenire, *accidere*, ſumpta metaphora a talorum jactu. Sic commode, opportune cadere dicuntur res, cum proſpere eveniunt. *Cic. Attic. l.* 3. *epiſt.* 1. Nihil mihi optatius cadere potuit. *Nepos in Miltiad. c.* 2. Etſi præter opinionem ceciderat res. ¶ Item pro venire, incidere, *cadere*, *incorrere*, ut cadere in ſuſpicionem, in cogitationem, in morbum, &c. *Nepos in Pauſan. c.* 2. & mutata conſtructione; Non cadit in hos mores, in hunc hominem iſta ſuſpicio, *Cic. pro Sylla*. Sic cadere in diſceptationem. *Id. l.* 2. *de Orat. c.* 2. Et cadere ſub judicium ſapientis, *Id.* 3. *Fin.* Cadere ſub ſenſum, ſub rationem, &c. *Idem*. ¶ Item pro amittere, ut cadere cauſa, *perder la cauſa*. *Cic.* ¶ Item pro mori. *Virg.* 2. *Æn.* v. 426. Cadit & Ripheus. Sic cadere prælio, in prælio, in acie, *Nepos*, & *Curtius*. Hinc cadere alicui Deo dicuntur hoſtiæ, cum maſtantur. *Ovid. l.* 4. *Faſt.* v. 633. Hic geminas Rex Numa maſtat oves; Prima cadit Fauno, leni cadit altera ſomno. Hinc translate *Corn. Sever. in frag. de morte Cicer.* Noſtræque cadens ferus Annibal iræ. ¶ Item frangi, & debilitari, ut cadit Animus, vultus, &c. Et cadere animis. *perderſi d' animo*. *Cic.* ¶ Aliquando eſt deſinere. *Cic. in Orat.* verba melius in ſyllabas longiores cadunt. ¶ Cadere etiam ſtellæ dicuntur, cum ad occaſum vergunt, *tramontare*. *Horat. Epod.* 10. Orion cadit. *Virg. Æn.* 2. v. 9. Suadentque cadentia ſidera ſomnos. ¶ Cadere formula dicuntur patroni in judicio, cum rem ipſam per formulas non bene explicant: *Quint. l.* 3. *c.* 6. ¶ Cadere apte, cadere in rem, *venir a propoſito*. *Cic.* ¶ Cadere dentes pueris dicuntur, cum eos circa ſeptennium mutant. *Plaut. Men.* 5. 9. 57. Et ita intelligendus *Ceſorinus*, *de die Natali*, *c.* 4. ¶ Obſceno ſenſu accipitur apud *Plaut. Perſ.* 4. 4. 104. Libera eris, ſi crebro cades: h. e. viris ſuccumbes. ¶ Cadere pro remittere, paulatim deficere. *Liv. l.* 26. Itaque cadente jam Euro, qui per dies aliquot ſæviverat. Et *l.* 36. Ubi primum Aquilones (ii namque per aliquot dies ſæviverant) cecidere. Sic dicitur cadere nebula. *Id. l.* 29.

Caducārius, a, um, idem fere quod caducus. *Auguſt. de vita beata*, *circa med.* caducarios homines vocat, qui comitiali morbo laborant. ¶ Lex caducaria. apud *Ulpian. tit.* 28. *l. cui titulus Tit. ex corp. Ulp.* hoc eſt, quæ agit de hæreditatibus caducis.

Caduceātor, m. 3. *ambaſciator di pace*, dicitur legatus pacem petens, a caduceo, quod manu geſtat. *Cato* apud *Feſt.* Caduceatori nemo homo nocet. *Liv. 6. Bel. Pun.* Aſdrubal caduceatorem miſit.

Caducēātus, a, um, caduceum ferens. *Inſcript.* apud *Ferret. in Muſ. lapid. pag* 5. Mercurius petaſitus, & caduceatus.

Caduceum, n. 2. vel Caduceus, m. 2. Mercurii virga, qua ille diſſidia tollere dicebatur, animas ad inferos mittere, aut ex inferis revocare. *Virg. Æn.* 4. *verſ.* 242. Tum virgam capit: hac animas ille evocat Orco Pallentes, alias ſub triſtia tartara mittit. ¶ Eſt etiam inſigne Caduceatorum. Id duobus anguibus circumdatum erat, quia ſicut illi obliti veneni ſui in ſe coeunt, ita hoſtes depoſitis inimicitiis in amicitiam revertuntur; ut exponit *Servius ad Virg. Æn.* 8. v. 138. ¶ Caduceum, & haſtam ſimul mittere, eſt optionem facere belli, & pacis. *Gell. l.* 10. *c.* 27. ¶ In maſcul. gen. extulit *Hygin. Aſtronom. c.* 7. Nonnulli faciunt caduceos, &c. Et *Var. de vita pop. R.* Id erat caduceus. Sed *Apul.* in neutro, *l.* 10. *A. A.* Quem Caduceum, & Virgula Mercurium indicabant. ¶ Penultima hujus vocis ambigue eſt quantitatis: nam Græce per *u* ſcribitur, & etiam per *e*. *Alciat. in Emblem.* corripuit: geminis caduceus alis.

Caducifer, a, um, caduceum ferens, & pro Mercurio accipitur. *Ovid. Met.* 2. v. 710. Hinc ſe ſuſtulerat paribus Caducifer alis.

Caducifer, adverb. antiquum, teſte *Nonio c.* 2. *n.* 172. præcipitanter. *Var. apud eund.* Frigidos nimbos aqua iſta caduciter ruentes.

Cadūcus, a, um, o. 1. 2. facile cadens, fragilis, mobilis, mortalis, falſus, incertus, *caduco*, *mortale*, *fragile*, Ger. *hinfellig*, *vergenglich*, Gal. *caduc*, *periſſable*, Hiſp. *caduco*, φθαρτὸς, *Cic. de ſenec. Scip. c.* 4. Infra lunam nihil eſt niſi mortale, & caducum. *Id. de Amic. c.* 27. Res humanæ fragiles, & caducæ ſunt. *Ovid. l.* 6. *Metam.* Caducæ lacrymæ, h. e. cadentes. Sic caduca aqua, caducæ frondes, glandes, &c. *Varr. Lucret. Ovid.* ¶ Hinc caducus homo dicitur, qui comitiali morbo laborat, *chi patiſce mal caduco*. *Apul. in Apol. non ſemel*. Ipſe etiam morbus *caducus* dicitur, *mal caduto*. *Apulej. de herb. c.* 60. & *Æmil. Macer*, *c. de Ariſtoloch.* Uterque tamen ſcriptor eſt exiguæ admodum auctoritatis. ¶ Caducus etiam dicitur, qui jam cecidit. *Virg.* 6. *Æn.* v. 481. Belloque caduci Dardanidæ. Sic *Horat.* lignum caducum, *l.* 2. *od.* 13. Et caducum ſulmen, *l.* 3. *od.* 4. ¶ Translate caduca ſpes, *Ovid.* 9. *Met.* preces caducæ. *h. e.* vanæ, inutiles. *Id.* 1. *Faſt.* caduci tituli, *Plin. in Paneg.* ¶ Apud JCtos *caduca bona* dicuntur, quæ hereditem non habent, ideoque vel ad fiſcum pertinent, vel ad ſubſtitutum devolvuntur. Hinc *Cic. Phil.* 10. *c.* 5. Niſi in via caducæ hereditates retardaſſent. *Juven. Sat.* 9. v. 87. propter me ſcriberis heres, Legatum omne capis, nec non & dulce caducum. ¶ Caduca aufpicia dicebantur antiquis, cum aliquid in templo excideret, velut virga e manu. *Feſtus*. ¶ Caducæ literæ dicuntur a *Plin. l.* 13. *c.* 12. quæ non inſident in charta, ſed fugiunt, evaneſcunt.

Cadurci, Cadorci, Catorci, populi Galliæ Aquitan. quorum tractus Cadurcenſis ager dicitur *le Quercy*, inter provinc. Petrocoricenſem, Ruthenenſem, Alverniam, & Occitaniam, ubi primaria Cadurcum, *Cahors*, urbs.

Cadurcum, n. 2. peripetaſma, ſeu cortyna, tegmen lecti nivei coloris. Nomen habet a Cadurcis pop. Galliæ Celticæ, qui laudatiſſimo lino abundabant. *Juven. Sat.* 7. v. 221. Inſitor hibernæ tegetis, niveique caduci. ¶ Sumitur etiam pro toto lecto. *Id. Sat.* 6. v. 536. Magnaque debetur violato pœna cadurco. Eſt igitur hic ſtramentum illud, in quo feminæ Cereri, aut Iſidi operaturæ ſeorſim a Maritis cubabant.

Cadurcus, a, um, ad Cadurcos pertinens. *Aeſop. in Perſeſſorib. n.* 17. Tempora prædives finiſti ſede Cadurca.

Cadus, i, m. *cantello*, *barile*, κάδος, vas vinarium condendo, ſervandoque vino aptum. Ejus figura turbinata fuit, ore non admodum lato: materia plerumque fictilis. *Horat. l.* 1. *od.* 35. Diffugiant cadis cum fæce ſiccatis amici. ¶ Habuit etiam alios uſus: cadis enim ſiccis ficus reponebantur, *Plin.* 15. 19. item olivæ, & legumina, ſalſamenta, & mella. *Id. variis in locis*. ¶ Eſt etiam menſura liquidorum continens congios duodecim, ſextarios 72. *Rhem. Fann. de ponderib. c.* 84. ¶ In hac ſignificatione ſæpius habet *cadum* quam *cadorum* in genitivo plur. *Plin.* 14. 14. *Varr.* apud *Non.* 15. 9.

Cadusii, m. 2. populi inter mare Caſpium, & Pontum. *Nepos in Datame. Plin. l.* 6. *c.* 17.

Cæa, V. Cea.

Cæcātus, a, um, o. 1. 2. *accecato*, cæcus factus, partic. a cæcor. *Cic. de Clar. Orat.* Rapida, & celeritate cæcata oratio: Et *Tuſc.* 1. *c.* 30. Libidinibus cæcati.

Cæcias, m. 3. καικίας, ventus, qui ita flare dicitur ab *Ariſtot.* non ut nubes propellat, ſed ut ad ſe vocet, ita dictus, quia ſpirat a Caico Myſiæ fluvio. Flat inter Aquilonem, & ortum æquinoctialem. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Itali dicunt *Greco Levante*.

Cæcigenus, ni, m. 2. *nato cieco*, Ger. *ein geborner*, *blinder*, Gal. *aveugle né*, Hiſp. *nacido ciego*, τυφλογενὴς, qui cæcus natus eſt. *Lucr. l.* 2. v. 740. Cum cæcigeni cognoſcant corpora tactu.

Cæcilia, f. 1. genus ſerpentis cæci. *Colum. l.* 6. *c.* 17.

Cæciliānus, a, um, ad Cæcilium pertinens. *Cic. Attic.* 1. 16. *ad fin.* Cæciliana fabula.

Cæcilius Epirota libertus Attici Equ. Romani ludum Grammaticæ Romæ aperuit. Primus dicitur Virgil. & alios Poetas novos prælegere cœpiſſe. ¶ *Cæcilius Gallus*, Juriſconſultus præſtantiſſimus ætate *Gellii*, ſcripſit libr. de verb. ſignificat. quæ ad jus civile pertinent. ¶ Alius fuit horum antiquiſſimus *Cæcilius Statius* Poeta Comicus, Ennii contubernalis, quem *Cic. ad Attic. l.* 7. *epiſt.* 3. appellat malum latinitatis auctorem. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 1. v. 59. Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.

Cæcilius, a, um, ad Cæcilium pertinens, ut Cæcilia familia, *Velleſ. l.* 2. *c.* 11. Cæcilia lex, *Cic. pro Dom. c.* 20. & *Phil.* 5. *c.* 3. ¶ Cæciliæ leges multæ fuere. Alia enim fuit de Cenſoria poteſtate minuenda, lata a Q. Cæcilio Metello Pio conſule. Alia ut Italia a vectigalibus eſſet immunis, lata a Q. Cæcilio Metello Nepote, prætore. Alia de repetundis, apud *Val. Max. l.* 6. *c.* uit. *n.* 10. Alia de legibus ferendis, quæ & *Cæcilia Didia* appellatur, quod eam Q. Cæcilius Metellus, & T. Didius coſſ. tulerunt.

Cæcĭtas, atis, *cecità*, τυφλότης, Ger. *blindheit*, Gal. *cecité*, *aveuglement*, Hiſp. *ceguedad*, τυφλώσεις, privatio ſenſus oculorum. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 38. Horribilis cæcitas. ¶ Translate etiam ad animum refertur. *Id. de Aruſp. reſp.* An tibi luminis obeſſet cæcitas plus, quam libidinis? *Id. pro Dom. c.* 40. Cæcitas mentis.

Cæcĭtūdo, inis, f. cæcitas. *Opil. Aurel.* apud *Feſt.* Cæcitudines nocturnæ.

Cæco, as, a. 1. excæco, cæcum facio, vel efficio, oculis privo, *accecare*, עִוֵּר, Ger. *blind machen*, *blenden*, Gal. *aveugler*, Hiſp. *cegar*, τυφλόω, *Cic. 8. Philip.* Spes rapiendi cæcat animos eorum. Et *pro Sext. c.* 66. Largitione cæcarunt mentes imperitorum *Lucret. l.* 1. v. 330. Sol etiam cæcat, contra ſi cernere pergas. ¶ Translate *Pallad. l.* 1. *c.* 6. Cæcabitur ſpes vindemiæ. ¶ Ponitur & pro obſcurare. *Avien. Perieg.* v. 500. Denſo cæcantur ſtipite ſilvæ.

Cæcŭbum, i, n. *Monte Cecubo*, *Monte di Gaeta*, κεκλεμβον, locus paluſtris Latii in conf. Campaniæ ad ſin. Cajetanum, apud Fundos urb. prope Amyclas, ferax vini generoſi, quod inde *Cæcubum* dicitur. *Horat. l.* 1. *od.* 37. & *Epod.* 9. *Martial. l.* 13. *epigr.* 115.

Cæcŭbus, a, um, adject. a Cæcubo, ut Cæcubi agri. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Cæculto, as, are, al. cæculco, oculis laboro. *Feſtus ex Plaut. Fragm. Mihi oculi cæcultant*. ¶ Metaphorice *Liv. l.* 27. *c.* 3. cæcultabant cogitationes. Sed alii melius *occupabant*.

Cæcŭlus, Vulcani filius. *Virg. Æn.* 7. v. 681. & *Æn.* 10. v. 544. ¶ Hic Præneſtem condidit, & Cæciliorum familiæ princeps fuit. ¶ Dictus eſt autem Cæculus a morbo oculorum. ¶ Fuit revera Latini Regis filius, verum ille vana quadam gloriæ cupiditate Patrem Vulcanum jactabat. ¶ Fabulati ſunt Poetæ, ejus matrem prope ignem ſedentem ex favilla concepiſſe, quæ in ejus gremium evolaverat; Inde Vulcani filius dictus.

Cæcus, a, um, o. 1. 2. ſine viſu, lumine captus, *cieco*, עִוֵּר, Ger. *blind*, Gal. *aveugle*, Hiſp. *ciego*, τυφλὸς, *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. Hyſtæa cæcior. ¶ Interdum ad tempus, & locum refertur, & obſcurum ſignificat, ſeu carens lumine. *Virg.* 6. *Æneid.* Carcere cæco cluſus. *Id.* 5. *Æneid.* v. 389. Parietes cæci. *h. e.* nullas habentes feneſtras. Adde *Varr. l.* 8. *L. L. Cic. pro Mil.* Neque cæca nox oſtendiſſet Milonem. *Id. Fam.* 12. *ep.* 25. Cæcum tempus ſervitutis. *Virg.* 6. *Æn.* Cæca regens filo veſtigia. *h. e.* latentia. ¶ Transfertur ad alios ſenſus. Sic, cæcum murmur apud *Virg. Æn.* 12. Et, cæcus ſonus, apud *Senec. Troad.* ¶ Dicitur morbus cæcus a *Colum. l.* 1. *c.* 5. qui eſt obſcurus, & cognitu difficilis. ¶ Cæca die emere. V. Dies. ¶ Cæcum vallum dicitur, in quo præacuti pali terræ affixi herbis, vel frondibus occultantur. *Feſtus*. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 18. Milites monuit, ut

ut vallum cæcum, foſſaſque caveat. ¶ Transfertur etiam ad animum. Sic cæcus animi. *Quintil. l. 1. c. 10.* Cæcus animo, *Cic. 4. Fin.* Cæcus cupiditate, & avaritia, *Id. pro Quint. c. 26.* Cæcus futuri, h. e. neſcius, *Claudian. l. 1. de rapt. Proſerp.* ¶ Sic ipſa cupiditas cæca dicitur a *Cic. in Piſ.* Et, expectatio cæca, ab *eod. Agrar. 2. c. 25.* ¶ Cæcos Conſules: h. e. improvidos, dixit *Varr. l. 4. de vita popul. Rom.* apud *Non.*

Cæcutio, utis, n. 4. *order loſto*, Ger. *bokſtaugen haben*, Gal. *eſtre quaſi aveugle*, Hiſp. *cegar*, *αμβλυώττω*, jurum video, unde *cæcutiens*, quaſi ſemicæcus. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 122.* Utrum oculi mihi cæcutiunt.

Cædes, dis, fem. 3. *occiſione*, רצח, φόνος, mors ferro, aut alia vi illata. *Cic. in Bruto*, Cum in ſylva Scantia facta cædes eſſet. ¶ Et quia ligna dicuntur cædi, ideo etiam ligni cædes dicitur. *Gell. l. 19. c. 12.* Ligni atque frondium cædem facere. ¶ In genit. plurali habet etiam *cædum* pro *cæſum*. *Sil. l. 4. v. 353.* Exoritur rabies cædum, & vix tela furori ſufficiunt.

Cæditiæ tabernæ, dictæ ſunt a Cæditio quodam, qui eas in via Appia ædificavit. *Feſtus.*

Cædo, is, cecidi, cæſum, a. 3. tundo, verbero, occido, trucido, interficio, *percutere*, הכה, Ger. *ſchlagen*, *ſtreichen*, Gal. *frapper*, *couper*, Hiſ. *heri*, *matar*, *cortar*, *batir*, τύπτω, κόπτω, *Ter. in And.* Verberibus te cæſum in piſtrinum, Dave, dedam. *Cic. Verr. 3.* Cædere januam ſaxis. ¶ Interdum eſt excidere, amputare, abſcindere, *tagliare*. *Cic. 2. de Div.* Arbores ſimul cum luna ſeneſcentes tempeſtive cædi. ¶ Item occidere, *ammazzare*. *Virg. 2. Æn.* Cæduntur vigiles. ¶ Cædi teſtibus, eſt teſtium multitudine urgeri, premi, convinci. *Cic. ad Q. Fratr.* ¶ Cædere ſermones, pro ferire, colloqui. *Ter. Heaut. 2. 3. 1.* Verum interea dum ſermones cædimus, Illæ ſunt relictæ. Græci quoque eodem ſenſu dicunt τύπτειν ὁμιλίαν, ut *Priſcian.* obſervat *l. 18.* ¶ Cædere pro conſumere. *Lucil.* apud *Non. c. 4. n. 97.* Lanæ opus omne perit, ſqualor, tineæ omnia cædunt. ¶ Cædere eſt concidere obſceno ſignificatu. *Plaut. Caſ. 3. 1. 14. Lipſius epiſt. quæſt. l. 5. epiſt. 14.* ¶ *Cædere pignora* eſt in auctione vendere, ea ratione, qua bonorum venditio ſub haſta *ſectio* appellatur. *Cic. 3. de Orat. c. 1.*

Cædŭus, a, um, adject. a cædo, qui cædi poteſt, *tagliabile*, ut ſilva cædua, *boſco da tagliare*. *Plin. l. 16. c. 26.* Talis dicitur, quæ religioſa non eſt, ſed quoties opus eſt, ad quodcunque opus cædi poteſt. *Id. l. 12. c. 19.* Frutex cæduæ naturæ.

Cæl pro Cælum dixit *Ennius* teſte *Auſon. in Technopæg. ſub fin.*

Cælămen, nis, n. 3. *intaglio*, γλυφή, cælatura. *Ovid. 13. Met. v. 291.* Neque enim clypei cælamina novit.

Cælaſſis, antiquum verbum, pro cælaveris. *Feſtus.*

Cælător, oris, m. 3. *intagliatore*, כפשוח, Ger. *ein ausgraber*, *ausſtecher*, Gal. *graveur*, *ſculpteur*, Hiſ. *entailladur*, *eſculptor*, γλύπτης, ſculptor. *Quintil. l. 2. c. 4.* Cælator cælum deſideret, & pictor pennicilla. *Plin. l. 34. c. 8.* Argenti cælatores.

Cælatura, f. 1. *intaglio*, פתוח, Ger. *das bilder hauwen*, *oder bildthauwung*, Gal. *graveure*, Hiſ. *eſculture*, γλυφή, ars cælandi, aut ipſa ſculptura, & inciſio. *Plin. l. 37. c. 4.* Super piſtrinarum operibus, & cælaturis vivere. *Id. l. 35. c. 12.* Plaſticem matrem ſtaturiæ ſculpturæque, & cælaturæ. ¶ Cælaturam ſculpturæ partem facit *Quintil. l. 2. c. ult.* & utriuſque diſcrimen affert, Cælaturam dicens in auro eſſe, argento, ferro, ære, & ceteris metallis tantum, Sculpturam vero in ligno, marmore, vitro, & gemmis. At *Maximus* hoc diſcrimen ſtatuit non a materia, ſed a forma accipiendum eſſe, cælaturamque opus dici, in quo emineat figuræ, & ſigna; ſculptum vero, in quo depreſſæ imagines, & cavatæ ſunt. V. ipſum *Quæſt. per epiſt. l. 2. epiſt. 9.*

Cælatus, a, um, nom. ex particip. inſculptus, *intagliato*. *Virg. Ecl. 3. v. 37.* Cælatum opus. *Cicer. 5. Tuſc. c. 21.* Aurum, & argentum cælatum. *Horat. l. 2. epiſt. 2. v. 9.* Cælatum novem Muſis opus, vocat poema artificioſum, & varie quaſi pictum.

Cælebs, ibis, vel cæleps, ipis, com. 3. *celibe*, *ſmogliato*, Ger. *ein beſreyt*, Gal. *qui guarde le celibat*, Hiſ. *el que vive en ſolteria*, ἄγαμος, vir ſine uxore, aut mulier ſine marito virens, a κοίτη, *lectus*, & κοίτω, *relinquo*. *Voſſius*. Alii volunt dictum eſſe a *Cælo* patre Saturni, quod ei filius genitalia abſciderit. ¶ Proprie cælebs eſt, qui uxorem non habet, etſi concubinas habeat. Nam cælebs, & maritus contraria ſunt. *Quintil.* Liber, an ſervus, maritus, an cælebs. *Cicer. de Leg.* Cælibes eſſe prohibento. *Martial. l. 12. epigr. 63.* Corrumpis ſine talione cælebs. *h. e.* corrumpis alienas uxores, cum ipſe vivas in cælibatu, nec habeat uxorem, quam illi viciſſim poſſint corrumpere. ¶ Sed auctores ſecundo etymologiæ accipiunt cælibem non tam pro eo, qui uxore caret, quam pro eo, qui caſtus virit, & omni Venere abſtinet. ¶ Cælebs pro eo, qui olim uxorem habuit, *Plaut. Stich. 4 127.* ¶ Additur & ſubſtantivis, more adjectivorum, ut Plautus cælebs, *Horat. l. 2. Od. 13.* Lectus cælebs, *Catull. carm. 69.* Vitam agere cælibem, *Gell. l. 5. c. 11.* Cælibes Lycurgus omni Civitatis honore privavit. *Plutarc. in Apophth.* ¶ Scribitur & *Cœlebs*.

Cælestis, ſte, o. 3. *celeſte*, Ger. *himmliſch*, Gal. *celeſte*, Hiſp. *celeſtial*, οὐράνιος, e cælo exiſtens, divus, divinus, ut Auguria cæleſtia, quæ e cælo fiunt, cum fulgurat, & tonat. *Virg. 1. Æn.* Tantæ ne animis cæleſtibus iræ? Cæleſtis aqua, ſc. pluvialis. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 135.* ¶ Comparat. uſus eſt *Senec. epiſt. 66.* Nihil eſt divino divinius, cæleſti cæleſtius. ¶ Cæleſtia etiam dicuntur omnia, quæ aliqua laude, atque præſtantia pollent, ut & *divina*. Itaque ſæpe hac voce uſus *Velleius*, ut Cæleſtia præcepta: Cæleſtiſſimum os Ciceronis, Cæleſtiſſima Tiberii opera, *l. 2. c. 66. 94.* & 104. Sic cæleſtem Neronis vocem dixit populus Rom. apud *Suet. in Ner. c. 21.* Adde *Quint. Præfat. l. 4.* ¶ Cæleſtes ſubſtantive pro Diis ipſis. *Cic. 4. Phil. c. 4.* Quid eſt, quo de voluntate cæleſtium dubitare poſſimus? Adde *Ovid. 6. Metam. v. 72.* & *Tibull. 1. 10. 5.* ¶ In ablativo habet *celeſte*, & *celeſti*. *Ovid. Metam. 15. 743.* ſpecie cæleſte reſumpta. *Id. de art. am. v. 237. l. 2.* imber cæleſti nube ſolutus. ¶ In genitivo plur. *celeſtium*, & *cæleſtum*. *Perſ. ſat. 2. v. 61.* O curvæ in terras animæ, & cæleſtium inanes. *Virg. 7. Æn. v. 430.* Cæleſtum vis magna jubet.

Cælestis, Dea Aſrorum. Quamquam alii Deum putaverint, & *Cæleſtum* appellarint, ut *Lucan*, & *Lucius* utraque terminatione & Dea habita, & Deus. V. *Pitiſc. l. 1. Subſtr. c. 4.* & *Selden. Syntag. 2. de Dis Syris*, c. 2.

Cælia, V. Celia.

Cælibālis, le, adject. a *cælebs*, agnoſcitur tanquam Latinum a *Priſciano l. 4. pag. 631. Putſch.*

Cælibāris, re, adject. ad cælibem pertinens, *celibe*, ut Cælibaris haſta, cujus cuſpide maritus ſponſæ comam diſtinguebat, vel ut oſtenderet, quid illi impenderet, ſi adulterium admiſiſſet, vel ut ſignificaret imperium, quod ſibi in uxorem conveniret. Haſta enim imperii inſigne eſt. Aliqui dicunt, oportuiſſe, ut haſta illa in corpore gladiatoris occiſi ſtetiſſet, & ſignificari, ſicut illa conjuncta fuerat cum corpore gladiatoris, ſic cum viro novam nuptam copulatam eſſe. V. *Feſtum* plura afferentem. De hac haſta duo illa *Ovidii* carmina intelligenda ſunt 2. *Faſtor. v. 559.* Nec tibi, quæ cupidæ matura videbere matri, Comat virgineas haſta recurva comas.

Cælibātus, us, m. 4 ἀγαμία, vita, quæ agitur ſine uxore. *Sueton. in Galba, c. 5.* Amiſſa uxore Lepida, duobuſque ex ea liberis, manſit in cælibatu, *Senec. 1. de benef. c. 9.* Conſenſus vidui cælibatus.

Cælicŏlæ, arum, com. 1. *abitatori del Cielo*, Ger. *die wonner des himmels*, Gal. *qui habite au ciel*, Hiſp. *moradore del cielo*, οὐράνιοι, qui vel quæ cælum inhabitant. *Virg. 2. Æn. v. 641.* Me ſi cælicolæ voluiſſent ducere vitam, *Juvenal. ſat. 13. v. 42.* convivia Cælicolarum. *Virg. Æn. 3. v. 21.* Cælicolum regi. ¶ *Cælicolæ* dicti ſunt etiam inter Judæos quidam hæretici, qui Cælum, tanquam numen colebant. Exſtat in *Cod. Juſtin. l. 1. tit. 9.* de Judæis, & cælicolis. ¶ *Cælicolæ* in ſingulari num. legitur apud *Priſcian. l. 5. pag. 66. Putſch.*

Cælicus, a, um, *celeſte*, cæleſtis. *Auct. carm. de nomine Jeſu*, *quod quidam Paulino Nolano tribuunt*, v. 64. quod omnes cælici, medii, inferi nomen genu flexo audiunt.

Cælifer, o. 1. 2. ὑπερθέρης, Athlantis epitheton, quem Poetæ ob inſignem Aſtrologiæ peritiam finxerunt ſuſtinere cælum. *Virg. Æn. 6. v. 796.*

Cæligĕna, æ, & Cæligenus, a, um, in Cælo, vel ex Cælo genitus. *Varr. l. 4. L. L. pag. 13.* Victoria, & Venus dicitur cæligena. *Apulej. de Mundo.* Stellæ cæligenæ.

Cælilŏquus, a, um, de cælo loquens, ut Cæliloquus Eſaias. *Commodia. inſtruction. 60.*

Cælimontānus, a, um, adject. a Cælio monte, uno ex ſeptem Romæ collibus: ut porta cælimontana, cujus meminit *Cic. in Piſon. c. 23.* & *Liv. l. 35. c. 9.*

Cælipotens, tis, qui in Cælo poteſt, ſeu imperat. *Plaut. Perſ. 5. 1. 3.* Jupiter, Dique alii omnes cælipotentes.

Cælispex, icis, vocatur Apollo apud *Ser. Rufum*, & *Publ. Victor. in 2. de region. urb.*

Cælites, cælitum, m. 3. *Dei celeſti*, Ger. *dieſi himmel ſitzen*, *die im himmel ſind*, Gal. *celeſtes*, *habitans au ciel*, Hiſp. *los diôſes*, *o ſanctos del cielo*, οὐράνιοι, Dii cæleſtes, qui cælum inhabitant. Cælum autem appellabant veteres illam mundi partem, quam nos æthera, ſive æthereum mundum vocamus, hoc eſt, omne illud, quod eſt ſupra elementum ignis. Unde Solem, & Lunam, & ceteros planetas inter Deos cæleſtes numerabant. *Cic. in Somn. Scip. c. 1.* Grates tibi ago, ſumme Sol, vobiſque reliqui Cælites. ¶ Legitur & ſing. cæles, itis. *Ovid. 4. de Ponto, el. 6. v. 17.* de *Auguſto*. Quale tamen potui de cælite, Brute, recenti veſtra procul poſitus carmen in ora dedi. ¶ Inventur hæc vox etiam adjective uſurpata. *Capell. l. 1.* Convocati in aulam cælitem venere. *Ovid. 1. Faſt. v. 236.* Cælitibus regnis ab Jove pulſus erat.

Cælitus, *dal Cielo*, οὐρανίως, adverb. ſignificat e cælo, ſicut, divinitus, a Deo. poſterioris ævi Scriptores eo uſi ſunt, non item antiqui. *Lactant. l. 4. c. 2.* Statuerat Deus Ducem magnum cælitus mittere. Adde *Prudent. in hymn. Epiph. v. 70.*

Cælius, m. 2. Orator acerrimo ingenio, fuit diſcipulus Cic. de quo extat illud Quintil. elogium, longiore illum vita, & meliore mente dignum fuiſſe. Hic ab Atratino quodam accuſatus, quod cum Catilina conſpiraſſet in perniciem Reip. quodque aurum a Clodia Clodii ſorore extorſiſſet, eique venenum propinaſſet, defenſus eſt a *Cic.* elegantiſſima oratione, quæ etiam nunc extat.

Cælius, m. 2. *M. di S. Gio: Laterano*, unus ex ſeptem collibus Romæ, qui Urbi additus eſt a Tullo Hoſtilio. Aliqui dicunt, appellatum eſſe a Vibeno nobiliſſimo Duce Etruſco, qui Romulo advertus hoſtes auxilium tulerit, & in eo monte habitaverit. *Feſtus*. ¶ Scribitur æque per æ, & per œ. V. *Mæontii ortograph.*

Cælo, as, a. 1. *ſcolpire*, *intagliare*, פסל, Germ. *ausſgraben*, *anſchauwen*, Gal. *graver*, *tailler*, Hiſp. *entallar*, *eſculpir*, γλύφω, ſculpo, a *cædo*, vel a *cæſulo* per ſyncopen, quod fit a *cæſum*, ut *noſtulo* ab *noſtrum*. *Cic. 1. de Div. c. 36.* Hanc ſpeciem Praxiteles cælavit argento. *Virgil. 1. Æn. v. 644.* Cælare aliquid in auro. ¶ *Cælaſſis* pro *calaveris*, antique dictum. *Feſtus.*

Cælum, n. 2. *ſcalpello*, חרש, Ger. *grabeyſſen*, *meſſel*, Gal. *burin*, *ciſeau*, Hiſp. *ſingel*, *buril*, γλυπτήριον, γλυφεῖον, inſtrumentum, quo utuntur argentarii, dum vaſa ſculpunt, aut quo ſculptores, aut ſtatuarii utuntur in ligneis, aut lapideis ſimulacris ſculpendis. *Auſon. epigr. 36.* Talem fecerunt ferrea cæla Deam. *Quintil. in ſua. l. 2.* Cælator cælum deſideret.

Cælum, n. 2. & num. pl. cæli, orum, m. 2. *Cielo*, שמים, Ger. *der himmel*, Gal. *le Ciel*, Hiſ. *Cielo*, οὐρανός, proprie eſt illa mundi pars, quæ eſt a ſphæra ignis, ſeu ab æthere uſque ad cælum empyreum, quæ ambitu ſuo omnia complectitur. Dictum eſt a *cælo*, ſculpo, quia fideribus cælatum, ſeu ſignatum eſt, ut cenſent *Stilo*, *Plin. Iſidor. Ambroſ.*, vel a κοίλων, cavum, ut Voſſius exiſtimat. Ut enim veteres Cælum dixere colum, vel covum, a κοῖλον, *cavitas*, ſic juniores a κοίλον, *cavum*, dixere cælum. ¶ Hinc apparet, quam incertum ſit, utrum ſcribi debeat per æ, an per œ. Prior tamen ſcribendi ratio magis arridet. ¶ Cæli undecim ſunt, primum Lunæ, 2. Mercurii, 3. Veneris, 4. Solis, 5. Martis, 6. Jovis, 7. Saturni, 8. Cælum ſtellarum fixarum, 9. Cælum cryſtallinum, 10. Primum mobile, 11. Cælum Empyreum, ita dictum, quod ſplendore, & claritate cæteris antecellat. Sed alii non tam minute diſtinguentes, quinque Cælos eſſe dicunt, planetiferum, ſtellatum, cryſtallinum, primum mobile, Empyreum. *Cicero* novem ponit, ſupremum, quod omnia complectitur, Cælum ſtellarum fixarum, & ſeptem, in quibus ſeptem planetæ convertuntur. *In Somn. Scip. in Timæo*, 2. *de nat. Deor.* ¶ Interdum cælum ſumitur pro aere. *Cicer. 1. Tuſc.* Penetret, & dividat omne cælum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur, quod & humidum, & caliginoſum eſt propter exhalationes terræ. *Virg. 1. Georgic.* Et varium cæli prædicere morem. Ubi Servius, Cæli, ideſt, aeris. Hinc cælum molle, atrox, caliginoſum, &c. ¶ Translate dicitur cælum capitis pro cranio, quia caput totum eo tegitur, ut inferiora hæc cælo, *Plin. l. 11. c. 37.* Hoc eſt viſcerum exceſſiſſimum, proximumque cælo capitis, ſine carne, ſine cruore, ſine ſordibus. ¶ De cælo ſervare erat, cæli ſtatum obſervare, an, & quemadmodum fulguraret, & tonaret. Erat genus auſpiciorum, & nonniſi cælo ſereno ſervabatur. *Cic. in Verr.* Quod eo die ſcires de cælo eſſe ſervatum. ¶ De cælo ici, vel tangi, eſt percuti fulmine. *Cicer. 2. de Div.* Summanus de cælo ictus. ¶ In cælum ferre, vel tollere, eſt ſummis honoribus, vel laudibus aliquem afficere. *Cic. Attic. 3.* Salaminii nos in cælum decretis ſuis ſuſtulerunt. ¶ De cælo detrahere, eſt de ſummo honoris gradu deturbare. *Cic. 2. Philipp.* Collegam de cælo detraxiſti. ¶ De cælo lapſus, vel miſſus, dicitur de viro magno, admirando, qui felicitatem mortalibus affert. *Cic. pro Lege Manil. c. 14.* Pompejum omnes ſicut aliquem non ex hac urbe miſſum, ſed de cælo lapſum intuentur. ¶ Cælum digito, vertice, pedibus tangere dicuntur, qui beatiſſimi ſibi videntur. *Propert. l. 1. el. 8.* Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Noſtri autem Principes digito ſe cælum putant attingere, ſi &c. ¶ Quid ſi cælum ruat? Proverb. in eos, qui inaniter timent. *Ter. Heaut. 4. 2. 41.* ¶ Cælum aliquando ponitur pro Climate, ſeu cæli regione. *Horat. l. 1. epiſt. 11. v. 27.* Cælum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Flor. l. 4. c. 12.* Ipſe hominum color ab alio cælo venire fatebatur. Loquitur de Indis Romam venientibus. ¶ *Cælos* in plur. *Varr. l. 4. L. L. pag. 5.* Cæli dicuntur loca ſupera, & ea deorum. *Lucret. l. 2. v. 1095.* Quin pariter cælos omnes convertere. ¶ Cælus in maſcul. dicebant antiqui, a *Cælus*, de quo infra.

Cælus, pronepos Demogorgonis, qui primus Deorum omnium in fabulis numeratur, nepos Erebi, filius Ætheris, & Diei. Ex Veſta uxore ſuadecim filios genuit, Saturnum, Opim, Tethyn magnam, Cererem primam, Vulcanum primum, Mercurium tertium, Venerem magnam, Venerem ſecundam, Thoſium, Titanum, Jovem ſecundum. Saturnus, ut generis ſuis ſplendorem augeret, Uranium patrem Cælum appellavit, matrem Opim Terram, vel a Cælo patre nomen hunc ſphæræ impoſuit, quæ omnia complectitur. *Cic.* dicit, Cælum habuiſſe Diem uxorem, & ex ea genuiſſe Venerem primam. 3. *de nat. Deor.* Fortaſſe Cælo & mater, & uxor fuit ejuſdem nominis. Huc pertinet illud *Ennii c. 3. n. 44.* Saturno, quem Cælu' genit. Et alio loco: Cæluſque profundus. Hic tamen pro æthere poſuit.

Cæmenta, æ, f. idem ac cæmentum. *Enn.* apud *Non. c. 3. n. 42.* Labuntur ſaxa, cæmentæ cadunt.

Cæmentarius, ii, m. *muratore*, qui cæmenta componit, & muros ſtruit. *Hieronym. epiſt. 103. ad Paulin. c. 6.*

Cæmentĭtius, o. 1. 2. quod eſt ex cæmento, ut parietes cæmentitii. *Vitr. l. 2. c. 8.* Parietibus cæmentitiis altitudines extructæ.

Cæmentum, n. 2. *ſaſſi*, *pietre vocte da muro*, χάλιξ, lapides minores, rudes, ac informes, & quævis lapidum fragmenta, atque alluvie, denique omnis rudior materia, ex qua ædificia conſurgunt, & quæ ad operum tarſturas adhibetur. Dictum eſt a cælo, quia cæſum ſit a lapide majore. *Liv. l. 1. Bel. Pun.* Cæmenta non calce durata erant, ſed interlita luto. *Col. l. 9.* Quadratæ hæc cæmentis, vel etiam laterculis extruuntur. ¶ Aliquando ſumitur pro ipſo opere, ideſt, ædificio, quod ſtructo lapide erigitur. *Plin. l. 26. c. 22.* Pallidus lapis in cæmento raro utilis.

Cæneus, diſyll. V. Cenis.

Cænina, urbs Latii. Pop. Cæninenſes. *Liv. l. 1. Plin. l. 3. c. 5.*

Cænis, puella Theſſalica, filia Elati. Huc a ſe compreſſæ Neptunus præcepit, ut in mercedem, quicquid vellet, eligeret. Illa petiit, ut in virum mutaretur, ne deinceps talia pati poſſet. Neptunus inſuper addidit, ut eſſet invulnerabilis. In virum converſa, Cæneus appellata eſt. Tertur Lapithis imperaſſe. Superbia elatus,

elatus, contemptis Diis, jubebat Lapithas per hastam suam jurare. Sed Jupiter hanc superbiam ultus est. In prælio inter Lapithas, & Centauros, post ingentem stragem Centaurorum, cum ferro vulnerari non posset, ingenti arborum mole oppressus, & extinctus est, vel mutatus in avem. *Ovid.* 12. *Metam. Virgilius* dixit, Cæneum in priorum feminæ formam redisse. 6. *Æn.* v. 443.

Cæparius, ii, m. 2. cæparum sector. *Lucil. sat.* 5. v. 12. Lippus edenda acri assidue caparius cæpa. Apud *Non. c.* 3. n. 67.

Cæpe, n. indeclin. & Cæpa, æ, f. 1. *cipolla*, Ger. *zwiebel*, Gal. *oignon*, Hisp. *cebolla*, κρόμμυον olus hortense notum, acri sapore, & succo. *Pers. sat.* 4. v. 30. Tunicatum cum sale mordens Cæpe. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Cæpas ter fosso solo seri jubent. *Apulei.* apud *Priscian. l.* 6. *pag.* 681. *Perscb.* Cæpe succum melle mixtum. ¶ Cæpe neutrum plurali numero caret. Nam quod afferri solet ex *Virg. in Moreto*, v. 73. & capiti nomen debentia cæpe, *Jos. Scalig.* reponit *porra*.

Cæpetum, i, n. 2. locus cæpis consitus. *Gell. l.* 20. *c.* 8. Cæpetum revirescit decedente Luna. Alii libri habent *cepe tum*.

Cæpina, æ, f. 1. κρομμυών, *luogo seminato di cipolle*. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Cæpina magis frequenter subactam postulat terram.

Cæpitium, vel Cæpicium, ii, idem quod cæpe. *Arnob. l.* 1. *circ. princ.* In caput cæpitii ambiguitatis illius incerta traduceret.

Cæpulla, æ, f. 1. idem quod Cæpa, vel Cæpe species. *Pallad. l.* 3. *c.* 24. Satureia cum cæpullis mixta seminatur. ¶ Legitur & sine diphthongo.

Cære, g. n. & indecl. & Cæret, Itis, *Cervetere*, κάιρε, olim urbs, nunc opp. Thusciæ in Terr. Rom. in colle. Hæc urbs olim regionis caput fuit. Condita fuit a Pelasgis, qui e Thessalia venerant. Sed hi Agyllam vocarunt. Postea autem nomen Cære accepit, idque occasione hujusmodi. Lydis, qui Tyrrheni dicti sunt, adversus Agyllinos bellum gerentibus, quidam ad urbem propius accessit, nomenque urbis interrogavit: a Thessalo autem e muro responsi loco accepit χαῖρε. Id omen accepere Tyrrheni, captaque urbe, *Cære* ei nomen fecerunt. ¶ Declinatur & Cæres, Itis, in obliquis casibus. *Virg.* 8. *Æn.* v. 597. Est ingens gelidum lucus prope Cæritis amnem. ¶ A Cære fit adject. *Cæres*, *ĕtis*, vel *Itis*, vel *Cæritis*, *tis*, *Virg.* 10. *Æn.* v. 183. Qui Cærete domo, qui sunt Minionis in arvis. Sed aliqui dicunt, hoc loco subiit. nomen esse a nominativo *Cæres*, *ĕris*.

Cæremonia, vel cærimonia, (ut est in vet. lap. apud Manut.) & ceremonia, *f.* 1. *ceremonia*, הקורה, Ger. *ceremonien*, *kirchen gepreng*, Gal. *ceremonies*, Hisp. *las ceremonias*, Θρησκία, sacri ritus, quibus Deum colimus, ut Orgia apud Græcos, a *Cære* urbe Etruriæ, quæ Romanis bello Gallico Sacerdotes, Virgines Vestales, & res sacras conservavit, vel a Cerere, quod ejus sacra *Ceremonia* dicta sint, deinde hoc nomen ad omnem omnium Deorum cultum translatum fuerit, vel ab antiquo *cerus*, sanctus, vel a *Cælo*, quasi *cælimonia*, vel a *gero*, quasi *gerimonia*, idest, a gestibus, & a modo se gerendi in sacrificando. *Cic. Tusc.* 1. *c.* 12. Cæremoniæ sepulcrorum. *Id. pro Rab. c.* 10. ¶ Dicitur etiam *ceremonia* nunc. sing. *Cæs. 7. bell. Gall.* Quod more eorum gravissima ceremonia continetur. *Nepot. Themist. c.* 8.

Cæremonialis, le, ad cæremonias pertinens. *Arnob. l.* 7. *p.* 237. O Deorum sublimitas præpotens, quam venerari, quam colere officiis omnibus cæremonialibus debeas.

Cæremoniōsus, a, um, idem, vel cæremoniis plenus. *Ammian. l.* 22. *c.* 37. Per septem cæremoniosos dies, quibus Sacerdotes Memphi natales celebrant Apis.

Cæretānus, a, um, adject. possessiv. a Cære, ut Amnis Cæretanus, qui oppidum Cære præterfluit. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Cærites, itum, Cære incolæ. Hos primos municipes sine suffragii jure, observat *Gell. l.* 16. *c.* 13. Inde Cærites tabulæ appellatæ, in quas Censores referri jubebant eos, quos notæ causa suffragiis privabant. Itaque qui in has Tabulas referebatur ad hoc tantum civis erat, ut ait *Ascon. in Cic. Divinat.* ut pro capite suo tributi nomine æra penderet. Huc spectat & illud *Horatii l.* 1. *epist.* 6. Cærite cera Digni, remigium vitiosum Ithacensis Ulyssis.

Cærŭlans, antis, cærulum colorem referens. *Fulgent.* 1. *Mythol.* Cærulante polo.

Cærulĕatus, a, um, cæruleo colore tinctus. *Vellej. Paterc. l.* 2. *c.* 83. Cæruleatus, ac nudus caputque redimitus arundine.

Cærŭlum, n. 2. ἄσσυρον, arenæ genus est, quod in auri, atque argenti metallis nascitur ad pictorum usum. Ejus tria sunt genera, Ægyptium, Scythicum, Cyprium. Postea probatum est Atticum marmoreum, & Scyricum, sive pressum. *Plin. l.* 34. *c.* 12. & 13.

Cærŭleus, & Cærulus, a, um, *turchino*, *cileştro*, ἄσσυρος, *thiadate*, κυάνεος. Color cæruleus (Græce κυανῆς, Italice *acqua di mare*, & *mavi*, cum est aliquanto dilutior) est color cæli, cum serenum est; item maris, quod serenæ cæli colorem repræsentat. *Cic. in fragm. Nov. c.* 2. n. 717. Mare cæruleum. *Ovid.* 4. *Metam.* v. 814. Tollere aliquem in cærula cæli. *Juvenal. sat.* 2. v. 97. Cærula vestis. ¶ *Cærula* sunt ipsa maria (subaudi *freta* aut *æquora*) *Virg.* 8. *Æn.* v. 632. fluctu spumabant cærula cano. ¶ Hinc ipsi Dii maris *cærulei* dicuntur, & quæ ad ipsos pertinent. *Ovid.* 2. *Metam.* v. 8. Cæruleos habet unda deos. *Virg.* 5. *Æn.* v. 819. Cæruleus currus Neptuni. Plures sunt cærulei coloris gradus, prout dilutior est, aut intensior. Cum dilutior est, ad album, & subviridem prope accedit. *Virg.* 3. *Georg.* v. 136. Cærulea glacies. *Ovid.* 2. *de ar. am.* v. 518. Cærula quot baccas Palladis arbor habet. *Id. Metam.* 11. v. 138. Cærula quercus. ¶ Cum vero est intensior, fusco, seu nigro propior est. *Virg.* 3. *Æn.* v. 63. stant Manibus æræ Cæruleis mœstæ vittis, atraque cupresso. *Stat.* 2. *Theb.* v. 328. Nox & cæruleam terris infuderat umbram. ¶ Inter *cæruleus* & *cærulus* hoc solum distat, quod illud a Poetis aque, ac a prosæ scriptoribus usurpatur, hoc a Poetis tantum.

Cæsa, æ, f. *colpo di taglio*, idem ac cæsio, seu ictus cæsim inflictus. *Veget. l.* 1. *de re milit. c.* 12. Cæsa, quovis impetu veniat, non frequenter interficit: at puncta duas uncias adacta mortalis est. ¶ *Inter cæsa*, & *porrecta* V. Cæsus. ¶ *Cæsa*, teli genus Gallis peculiare. Sed melius scribitur *Cæsa*. ¶ *Cæsa*, *orum*, sunt incisa, commata, quibus oratio distinguitur. *Martian. Capell. l.* 5. Nonnullis cæsis interrupta oratio.

Cæsar, aris, m. 3. κάισαρ, cognomen Juliorum est. Ille, qui primus Cæsar appellatus est, dictus est, quod cæso matris utero natus fuerit, vel quod cum cæsarie in lucem prodierit, vel quod oculis cæsiis, & ultra humanum modum viguerit, vel quod ipse, aut ejus avus elephantem in Africa occiderit, qui cæsar dicitur Pœnorum lingua. Primus vero hoc nomine vocatus est P. Scipio Africanus superior. *Plin. l.* 7. *c.* 9. *Solin. c.* 4. ¶ In hac familia natus est C. Julius Cæsar, ille, qui Dictator perpetuus fuit, & primus Imperator vulgo numeratur. Hic post Germanos, Gallos, Britannosque devictos, & Romano imperio additos arma vertit in Pompejum, qui Senatus partes tutabatur, quo bello victor, rerum omnium potitus Rempublicam in Monarchiam convertit. V. Suetonium. ¶ A Julio Cæsare successores ejus Cæsares vocati sunt, ut Augusti ab Augusto. Sed aliquando hæc nomina separata sunt, ita, ut Augustus esset, qui imperaret, Cæsar vero, qui futurus esset Imperii successor. Atque hic honor tanti nominis L. Vero primum habitus est. *Sex. Aurel. Victor. in Dioclesiano:* Maximianum Augustum fecit, Constantium, & Galerium Maximianum cognomento Armentarium Cæsares creavit. Hodie *Cæsarem* vocant, quem veteres Augustum; & *Regem Romanorum*, quem illi Cæsarem.

Cæsaraugusta, f. prius Salduba, *Saragoza*, καισαραυγούστα, urbs A. Hisp. Tarr. Arragoniæ primaria, ad Iberum fl. ¶ Cæsaraugustanus conventus, *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Cæsarĕa, cognom. Magna, prius Mazaca, *Tisaria*, *Caisar*, urbs A. Cappadociæ ad Melam fl. & radices M. Argæi. ¶ Cæsarea item urbs Ciliciæ, eadem, ac Anazarbus, vel prope Anazarbum. ¶ Item urbs Bithyniæ E. sub A. Nicomediensi. ¶ Cæsarea, al. Turris Scratonis, & Apollonia, *Caisar*, urbs A. Palæstinæ, inter Ptolemaidem ad Bor. 40. M.P. & Joppen in Austr. 30. a Hierosolymis 50. in Occ. & Circ. prorsus jacens in lit. maris, ab Herode dicta in honorem Cæsaris. ¶ Cæsarea Philippi, prius Paneas, *Belinas*, vel *Balbeo*, urbs exc. Palæstinæ apud ort. Jordanis fl. in finibus Cælesyriæ, ad radices Libani M. olim E. sub A. Tyrio, condita a Philippo Herodis F. & in honorem Cæsaris appellata ab ejus nomine.

Cæsarĕus, a, um, o. 1. 2. *Ovid.* 1. *Fast.* Cæsareoque diu numine clausus eris. ¶ Vultus Cæsarei. *Id.* 2. *de Pon. eleg.* 8.

Cæsarianus, a, um, idem quod Cæsareus, ut nomen Cæsarianum, Decretum Cæsarianum. *Mart. l.* 9. *epigr.* 79. Sed domini mores Cæsarianus habet.

Cæsariātus, a, um, qui cæsariem habet, comatus, *chi ha chioma*. *Plaut. Mil.* 3. 1. v. 173. Miles usque cæsariatus. Adde *Apul. de Mundo*.

Cæsariensis, e, ad Cæsaream urbem pertineus. *Tacit.* 2. *hist. c.* 58.

Cæsariensēs, m. 3. Joniæ populi in Ephes. conventu. *Plin. l.* 5. *c.* 19.

Cæsaries, ei, f. 5. *chioma*, אבוה, Ger. *haar*, Gall. *chevelure*, Hisp. *cabellera*, κόμη, coma, a crebra cæsione, ideoque proprie virorum est. *Plaut. Mil.* 1. 1. 64. Vide, cæsaries quam decet. ¶ Cæsaries promissa, idest, longa apud *Liv. l.* 28. *c.* 35. ¶ Tribuitur quandoque & feminis, quamquam illis potius *coma* dicitur. *Vir. Georg.* 4. v. 337. *de Nymphis:* Cæsariem cinctæ tidam per candida colla. V. Cirrus. ¶ Dicitur interdum de barba. *Ovid.* 15. *Metam.* v. 656. Cæsariem longe dextra deducere barba.

Cæsim, *di taglio*, Ger. *durch schnitt*, Gall. *du tranchant*, Hisp. *de corte*, κοπῶς, significat cædendo, sive per incisionem gladii, ut punctim pungendo. *Liv. l.* 22. *c.* 46. Hispano punctim magis, quam cæsim adacto petere hostem. ¶ *Cicer. in Orat. cap.* 67. Membratim adhuc, deinde cæsim diximus; hoc est, per membra adhuc, deinde per incisa, seu commata.

Cæsio, onis, f. 3. *taglitura*, incisio. *Col. l.* 1. *c.* 33. In alteram cæsionem per

Cæsĭtius, vel Cæsicius, a, um, adject. a cæsius. *Plaut. Epid.* 2. 2. 46. Linteolum: h. e. purum, candidum, & cæsii coloris. Sed *Nonius c.* 14. n. 17. fit d. ait, vel quod cædendo ad candorem perveniat, vel quod oras circumcisas habeat.

Cæsius color, glaucus, cyaneus, felineus, γλαυκὸς χρόως, color subviridis, igneo quodam splendore intermicans, proprius oculorum, ut potissimum cernimus a leonis oculis, quod Cæli speciem habeat, *color cæleste*, *azzurro*. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Cæsios oculos Minervæ, cæruleos Neptuni. ¶ Hinc cæsii dicuntur, qui cæsios oculos habent. Quare & *Leones* cæsios dixit *Catull. Comm.* 46. Atque hinc *cæsissimus* superlat. formari auctor est *Varro l.* 7. *L. L. n.* 34.

Cæsŏnes, m. 3. qui cæso matris utero nati sunt. *Plin. l.* 7. *c.* 9.

Cæsonĭānus, a, um, ad Cæsonium pertinens. Est autem *Cæsonius* Romanum nomen. *Colum.* 1. 4. Cæsonianum præceptum.

Cæsor, oris, m. *tagliatore*, qui cædit. *Hieronym. epist.* 103. *c.* 6. Fabri metallorum, lignorumve cæsores.

Cæspes, itis, m. 3. *cespite*, *cespuglio*, כבר, Ger. *rasen*, Gal. *gazon*, Hisp. *cesped*, κῆπος, a cædo, terra cum herba avulsa, seu, in modum lateris cæsa. *Tac.* 1. *Ann. c.* 17. Aggerere cæspites. ¶ Ex cæspite agger castrensis fit. *Luc. l.* 5. Et subitus rapti munimine cæspitis agger præbet securos intra tentoria somnos. V. *Veget. l.* 3. qui docet, qua altitudine, ac latitudine cæspes circumduci debeat. ¶ Scribitur & cespes, sine diphthongo. ¶ Cæspes virus est, qui ex herba viridi simul cum evulsa terra extruebatur. *Horat. l.* 1. *od.* 19. ¶ Quandoque sumitur pro ara; nam interdum ad extruendam aram cæspite utebantur. *Ovid. Trist.* 5. *el.* 5. v. 9. Atque gramineo viridis de cæspite fiat. Quia & ipti aræ Romano ritu interdum cæspes imponebatur, ut notat Serv. ¶ Quandoque pro sepulcro. Sepulcra enim cæspite aggesto cooperiebantur. *Suet. in Calig. c.* 59. Cadaver semiambustum levi cæspite obrutum est. Adde *Virg.* 3. *Æn.* v. 304. Inserviebat & ædificiis, maxime pauperum. *Virg. Ecl.* 1. v. 69. Pauperis & tuguri congestum cæspite culmen. *Senec. epist.* 8. Hanc domum cæspes erexit. ¶ Quin & milites ut vallo, ita & Tribunali castrensi extruendo utebantur cæspite. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 18. Congerunt cæspites, extruunt Tribunal. *Plin. in Paneg. c.* 56. Tribunal viridi cæspite extructum. ¶ Apud *Avienum in Periegesi* sæpe ponitur pro tractu cæli, seu regione, ut v. 227. Cæspite Paphiaco prodit taxosa Carambis.

Cæspitator, oris, qui cæspitat, h. e. vacillat. *Serv. in Æn.* 11. v. 671.

Cæspitator equus dicitur, qui casurus est, vel qui facile pede offendit. Al. leg. *incæspitator*.

Cæspitĭtius, vel cæspitĭcius, a, um, qui fit ex cæspite, ut Murus cæspititius, *Capitolin. in Pio c.* 5. Cæspititium tribunal, *Vopisc. in Probo*, *c.* 10.

Cæspĭtōsus, a, um, *erboso*, cæspite plenus. *Colum. l.* 10. v. 130. Cæspitoso littore Cumæ.

Cæsticus, a, um, a cæstu. *Tacit. Annal.* 16. *c.* 21. Ludi cæstici a Troiano Antenore Patavii instituti. Alii al. leg.

Cæstrum, vel potius Cestrum, n. 2. instrumentum, quo ebur cavatur. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Varronis inventa Romæ pinxit, & cestro in ebore imagines mulierum maxime.

Cæstus, us, ui, m. 4. a cædendo dictus, arma pugilum, &c. ut describit *Virgil. de Quæst. per epist. l.* 1. *epist.* 8. lora ex multiplici crudo bovis tergore (a nis lamine ferreæ, vel anuli connexi) manibus & lacertis indacta, ferreis plumbeisve clavis, aut squamis, ut ita dicam, clavatis armata, ad similitudinem arietini cornu, quod egregie expressit *Plin. l.* 11. *c.* 37. Manus igitur loris illis involutæ, clava quadam effe videbantur. Hæc *Manut. Virg. Æn.* 5. v. 410. ait ea Troianos exuo cæstus. V. eundem poetam ibi cæstuum certamen describentem. ¶ Aliqui duo ponunt cæstuum genera, alterum quod expositmus, alterum clavam quandam pilas plumbeas loris bubulis appensas habentem. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 17. Pugiles cæstibus contusi non ingemiscunt. ¶ Scribunt aliqui *cestus* sine diphthongo.

Cæsŭlis, m. 1. a vetustissimis dicti sunt, qui cæsis sunt oculis. *Fest.*

Cæsūra, æ, f. 1. *taglio*, גזירה, Ger. *abhauung*, Gall. *incision*, *cesure*, Hisp. *incision*, *cortadura*, τομή, proprie incisura. *Plin. l.* 11. Tempestivam habet cæsuram, hoc lignum cum durescere incipit. ¶ Cæsura item in carmine dicitur syllaba, quę ex dictione cęditur, ac post quemvis pedem reinquitur. *Virg.* 1. *Æn.* Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. Pes enim primus est *semper ho*, cæsura est syllaba *nor*, &c. ¶ Item pars versus, quę voce pronuntiantis a reliqua parte inciditur. Ab aliquibus definitur decora terminatio vocum in medio versuum. ¶ De variis cæsurarum generibus, præsertim in heroicis carminibus, vide Grammaticos. Diligentissime ea colligit ex variis Auctoribus *Fabricius de re post. l.* 7.

Cæsūratim, *brevemente*, Ger. *beschneidlich*, Gall. *par incision*, Hisp. *brievemente*, συντομῶς, per cæsuras, & commata. *Sidon. ad Claudian. l.* 4. *epist.* 3. Sic cæsuratim succincta, quam profluens.

Cæsus, a, um, nom. ex particip. κεκοπώνος, *tagliato*, *percosso*. *Ter. Andr.* 1. 2. 28. Verberibus cæsum te in pistrinum, Dave, dedam. *Cic. Philipp.* 14. *c.* 1. Exercitus hostium cæsus, fugatusque. ¶ *Id. ad Att. l.* 5. *epist.* 18. Ne quid inter cæsa, & porrecta, ut ajunt, oneris mihi addatur. Proverbium est a sacrificiis sumptum, cum inter eadem hostiæ, & oblationem extorum sinistri quid accidebat, ne litari posset, sed inituturi sacrificium necesse esset. Id igitur his verbis significare videtur *Cicero*, vereri se, ne dum discessum parat, aliquid accidat, quod impediat.

Cæter, vel cæterus, a, um, vel ceterus sine diphthongo, o. 1. 2. *altro*, אחר, Ger. *das uberig*, Gal. *l'autre*, *le reste*, Hisp. *el resto*, καὶ ἕτερος, aliis a voce Græca, quę proposita est. In singulari cæterum exercitum dixit *Cato* apud *Gell. l.* 3. *c.* 7. Quin & ipse *Cic. l.* 6. *ad Att. epist.* 2. Cætera jurisdictio. Et *Ver.* 3. *c.* 2. Pro cætera ejus audacia. Sic *Liv.* non semel, & alii. ¶ Frequentius tamen usurpatur in plur. cæteri, æ, a *Cic. Fam.* 14. *epist.* 9. Ad cæteras meas miserias. *Plaut. Pseud.* 1. 2. Cætera quis nesciat? ¶ Cætera accus. plural. *nil remanente*, cum nominibus frequens est, per Hellenismum, subintellecta præpositione, *nisi*, *secundum*. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Virum cætera egregium secuta ambitio est; h. e. quantum ad cætera. *Horat. l.* 4. *od.* 2. *de bove*. Qui notam duxit, niteus videri, Cætera fulvus. ¶ Solet etiam hęc vox in Partitionibus eleganter poni, cum post multa enumerata sermonem abrumpimus. *Cic. in Top. c.* 7. In partitione quasi membra sunt, ut corporis caput, humeri, manus, latera, crura, pedes, cætera. Ubi impressi libri aliqui vulgato more habent *& cetera*. quos corrigit *Lambinus*, & *Gruter*. ¶ Usurpatur item pro aliis particulis. *Virg.* 9. *Æn.* Cætera furce, puer: h. e. deinceps. *Curt.* Cætera opimam prædam fore: h. e. in posterum. ¶ De cætero, pro *cæterum*. *Senec. l.* 3. *de ira*. ¶ In primo casu singulari, cæterus ornatus, *Cato R. R. c.* 22. Verum Meursius, &

Pomna illa verba non agnoſcunt. ¶ Veteres ſolitos ſine diphthongo ſcribere, ſatis conſtat. V. Orthograph. *Manut.*

Cæterō, adverb. idem ac cæterum. *Plin. l. 8. c. 3.* Hoc ſolum ebur eſt: cetero & in his vilitas officæ. *Id. l. 6. c. 26.* Cætero ad ſolitudines rediit.

Cæteroqui, & Cæteroquin, adverb. alioquin, *per altro, altrimente. Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 22.* Cæteroqui doctus. Et *in Orat. c. 25.* Cæteroquin rectè.

Cæterum, *ma, quanto al reſto*, אבל, Ger. *aber*, Gal. *quant au reſte*, Hiſp. *por el reſto, mas*, conjunctio, ſive adverb. quod reliquum eſt. *Plaut. Pœn. prol. v. 126.* Dehinc cæterum valete. ¶ Significat etiam, ſed, *ma. Ter. Eun. 1. 2. 7.* Cæterum de excluſione verbum nullum. *Nepos 18. 8. 3.* Via brevior; cæterum dierum erat fere decem. ¶ Item alioquin, *per altro. Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Ego me in Cumano, & Pompejano, præterquamquod ſine te, cæterum ſatis commode oblectabam.

Cæterus, V. Cæter.

Cæyx, V. Ceyx.

Cajānus, a, um, adject. a Cajus. *Stat. l. 4. Sylv. 9. 22.* Emptum plus minus aſſe Cajano. Quid ſit autem aſſis Cajanus, explicat *Barth. ad Stat. Sylv. p. 418.* nempe minimum aſſis pondus, ac pretium, ad quod Romanus as a Caligula redactus fuit ob inopiam pecuniæ. ¶ *Suet. in Tito, c. 3.* Inſignis annus Cajana nece. i. e. Caliguiæ.

Caïcus, olim Aſtræus, *Germaſti, Caſtri, Chiap*, fl. Phrygiæ, ſeu Æolidis, qui oritur ex Myſia, non procul a Pergamo decurrit, & inter Pitanen ad Bor. & Æſæum ad Auſtr. in mare Ægæum labitur. *Virg. 4. Georg. v. 370.*

Caïēta, *Gaeta*, urbs Latii novi Prov. Terræ Labor. E. ſub A. Capuano, ad radices collis, in peninſula, cum duplici arce, & portu percapaci, in ora maris Tyrrheni, proxima Formis. ¶ Nomen habuit a Cajeta muliere Trojana nutrice Æneæ, vel Aſcanii, vel Creuſæ. Hanc Æneas ab Inferis reverſus fato ceſſiſſe inveniens eam non longe a Bajano ſinu ſepeliit, ibique urbem condidit, quam una cum adjacenti portu Cajetam dixit. *Virg. 7. Æneid.*

Cajetānus, a, um, ad Cajetam pertinens, ut Cajetana villa, *Valer. Max. 1. 4. 5.*

Cajo, as, cohibeo, compeſco. Affertur exemplum *ex fragment. Plaut. in Aſtrabo*: Quid tuam amicam times, ne te manuica caiet?

Caiōlus, i, m. diminutivum a Cajus. *Stat. l. 1. ſilv. ult. v. 17.* Molles Caioli, Lagunculique. *i. e.* cupediæ, in quibus impreſſæ erant formæ iſtorum puerorum. *Al. leg.* Molles caſeoli, lucunculique.

Cajus, m. 2. *γαῖος*, prænomen a parentum gaudio ſumptum. Eſt dictio diſſyllaba, niſi per diæreſim ex i conſonante facias vocalem, ut apud *Martial.* Perviil in pluma Caius ecce latet. Protereabatur autem *Gaius* per G, licet per C ſcriberetur, *Quinctil. l. 1. c. 7.* cujus rei rationem affert *Iuſſ. de Vit. Serm. l. 2. c. 1.* Ipſa autem C littera inverſa ↄ mulierem Cajam declarat, *Quintiliano* auctore *l. 1. c. 7. Cic. pro Mur.* Putarunt, omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Cajas vocari. ¶ Apud Priſcos pro domino ponebatur, ſicut & Caja, *γαῖα*, pro domina. Vide *Plutarchum.* ¶ Fuit autem revera prænomen proprium uxoris Tarquinii Priſci, quæ Caja Cæcilia appellabatur. Hæc in lanificio excelluit. Ea de cauſa prænomen omnibus Romanis mulieribus commune factum eſt. Nova enim ſponſa, cum viri domum perveniſſet, ante fores interrogabatur, quænam eſſet; illa ominis cauſa ſe Cajam eſſe reſpondebat, inquiens: *Ubi tu Cajus, ego Caja*: h. e. Ubi tu dominus eris, & paterfamilias, ego domina ero, & materfamilias. *Plutarc. in Quæſtionib. Roma.*

Cala, f. 1. *βάϑλον*, haſtis. Calæ, teſte *Feſto*, dicebantur fuſtes, quos portabant ſervi, ſequentes dominos ad prælium, unde etiam calones dicebantur. Nam conſuetudo erat militis Romani, ut ipſe ſibi arma portaret, & ſervus vallum; vallum autem dicebant calas. *Lucil. apud Serv. in princ. 6. Æn.* Scinde calam, ut calcaleas, ideſt, ſcinde lignum, & focum accende, ut calefias.

Calăber, bra, um, qui ex Calabria eſt. *Sil. Ital. l. 12. v. 396. de Ennio*: Miſerunt Calabri, Rudiæ genitore vetuſtæ. *Horat. l. 1. ep. 7. v. 14.* Calaber hoſpes.

Calăbra, æ, f. 1. erat Curia proxima caſæ Romuli in Capitolio. Dicta eſt a *calando*, ideſt, a vocando, quod ante Kalorum evulgationem in eum locum convocato Populo ſtatim poſt novilunium Pontifex minor, a Rege Sacrificulo facto ſacrificio, pronuntiabat, quot dies inter calendas, & nonas intercederent, ut nonis convenirent, audituri, quinam dies eo menſe faſti, quinam nefaſti, quinam feſti eſſent, qui ludi, quæ ſacrificia celebranda. *Macrob. l. 1. c. 15.*

Calabria, f. 1. *Calabria, κελαβρία, Terra d' Otranto*, olim regio Italiæ in Salentinis, pars Provinciæ Hydruntinæ ad oram Borealem, inter Apuliam Peucetiam ad Occ. & Japygiam ad Ort. circa Brundufium, & Hydruntum. ¶ Calabria vero hodierna longe ab hac diverſa, & diſtans eſt. ¶ Regio enim Auſtralis eſt *Calabria*, Siciliæ proxima, quæ brevi maris tractu a Peloro disjungitur, ubi alias Brutii, & Magna Græcia, inter Mare Tyrrhenum, & Mare Jonium, a Borea in Auſtrum extenſa. Eſtque duplex, Calabria citerior, ſeu citra montes, quæ magis in Boream extenditur, & Calabria ulterior, quæ in Merid. Citerioris caput eſt Conſentia, ulterioris S. Severina.

Calabrico, as, are, faſciis involvere. *Plin. Valer. l. 3. c. 13.* Lanis involvere, & calabricare.

Calabrĭcus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Calabria, ut Olea Calabrica. *Colum. l. 12. c. 49.* ¶ Calabrica etiam genus faſciarum eſſe videtur. *Plin. Valer. l. 3. c. 13.*

Calaguris, *Calahorra*, urbs Hiſp. Tarrac. olim in R. Navarræ, nunc in Caſtella veteri, in fin. Vaſconum, prope confinia Navarræ, ad Iberum Eu. patria *Quintiliani. Auſon. in Profeſſoribus num. 1.*

Calagurĭtanus, a, um, ad Calagurim pertinens, *Plin. l. 3. c. 3.* Calaguritani populi.

Calăis, m. 3. Boreæ ex Orithyia conjuge filius alatus, qui una cum Zetho fratre ſimiliter alato cum Argonautis Colchos profectus eſt. Cum in ea expeditione a Phineo Rege Arcadiæ Argonautæ humaniter eſſent accepti, Harpyas, quæ Regnum illius infeſtabant, perſequi conſtituerunt. Quas cum & alarum auxilio, & ſagittandi peritia in Plotas uſque Inſulas fugarient, ab Iride admoniti ſunt, ne Jovis canes ulterius perſequerentur. Ii itaque retrorſum converſi, duas illas inſulas, in quibus Harpyas reliquerunt, a converſione ſua Strophadas appellarunt, nempe *ἀπὸ τῆς στροφῆς*, a converſione. Poſtremo ab Hercule occiſi dicuntur, & in ventos commutati, qui Caniculæ exortum dies fere octo præcedunt. Unde *προλῆναι*, ideſt *præcurrentes*, appellantur. *Ovid. in fi. l. 6. Metam.*

Calamarĭus, a, um, ad calamum pertinens, ut theca calamaria apud *Suet. in Claud. c. 35.* in qua ſc. calami ſcriptorii reponuntur. *pennaiuolo.*

Calmēta, n. 2. fragmenta veterum calamorum, hoc eſt, pedamentorum, quæ ex calamis, ideſt arundinibus fiunt. *Colum. l. 4. c. 27.* Sic deinde ordinata vineta feſtinabimus emundare, ſarmentiſque, & calametis liberare.

Calamĭtæ Hetruſcæ, inſulæ in Lydia, quæ non ventis ſolum, ſed etiam contis quo libeat pulſæ, multorum civium Mitridatico bello ſaluti fuerunt. *Plin. l. 2. c. 95.*

Calamiſtrātus, a, um, adject. Calamiſtro ornatus, ut calamiſtrata coma. *Cic. pro Sext. c. 8.* Et calamiſtratus ſaltator. *Id. poſt red. in Sen. c. 6.*

Calamiſtrum, & calamiſter, n. & m. 2. *ferro da increſpare i capelli*, Ger. *ein pfriemen dormit man das haar kreuſet*, Gal. *fer a friſer les cheveux*, Hiſp. *hierro para encorvijar los cavellos*, *καλαμίστηρ, ῆρος*, acus major, qua calefacta criſpantur capilli, a calefaciendo, vel a *καλαμίζω*, calamo canere, quia ferrum hujuſmodi eſt cavum inſtar calami, ideſt, acus arundineæ. Unde a *Nonio c. 15. n. 27.* calamiſtrum fiſtula dicitur. *Cic. poſt Red.* Frons calamiſtri notata veſtigiis. Hinc calamiſtro crines convertere, apud *Petron. in ſatyr. c. 102.* ¶ Calamiſtros adhibere, translate pro, fucatum cultum, ſive ornatum orationi addere. *Cic. in Orat. c. 23.* Tum removebitur omnis inſignis ornatus, quaſi margaritarum: ne calamiſtri quidem adhibebuntur. Et *de Clar. Orat. c. 75.* Calamiſtris inurere.

Calamĭtæ, *ranocchi piccioli*, Ger. *ein laubfroſch*, *καλαμῖται*, ranæ minimæ ſunt, & viridiſſimæ, quæ a quibuſdam dryopetæ vocantur, ſic dictæ, quod inter calamos verſentur. *Plin. l. 32. c. 7.*

Calamĭtas, tis, f. 3. miſeria, *ſtrumna*, pernicies, adverſa, vel incommoda fortuna, incommodæ res, *grandine, calamità, miſeria*, אֵיד, Ger. *ein feldſchade*, Gal. *calamité*, Hiſp. *calowidad*, *χαλαζία*, proprie eſt calamorum imminutio, ideſt cum calami ſegetum confringuntur grandine, ac procelloſa aliqua tempeſtate. *Plaut. Caſ. 5. 2. 30.* Quicquid erat, calamitas profecto attigerat nunquam. V. *Taubman. Ter. Eun. 1. 1. 34.* Noſtri fundi calamitas. ¶ Translate accipitur pro infortunio quolibet, ſeu miſeria, vel ærumna. *Cic. Verr. 1.* Ejuſmodi fuit, non ut Legatus pop. Rom., ſed ut quædam calamitas pervadere videretur. Hinc calamitate affligi, calamitatem inferre, accipere, ferre, &c. *Id. & Nepos variis in loc.*

Calamitōſe, adv. miſere, *calamitoſamente, ſventuratamente, δυστυχῶς, κἀκίως, Cic. 3. Offic. c. 29.* Turpiter potius, quam calamitoſe.

Calamitōſus, a, um, calamitatibus plenus, *calamitoſo, αἰζηρὸς*. Primo ſignificat, quod calamitatem infert. Unde calamitoſam tempeſtatem dixit *Cic. Verr. 3. c. 28.* ¶ Deinde id, quod hujuſmodi calamitati eſt obnoxium. *Plin. l. 18. c. 7.* Hordeum ex omni frumento minime calamitoſum. ¶ Præterea calamitoſus eſt, qui ærumnis, & calamitate afficitur, vel afficit, ut dictum eſt. *Cic. pro Reſt. Amer. c. 28.* O rem miſeram, & calamitoſam: Et *Fam. l. 6. epiſt. 21.* Appropinquare exitus hujus calamitoſiſſimi belli videbatur. *Auctor epiſt. ad Octavium, quæ inter Ciceronianas 98*: Quæ non inſequens hora antecedente calamitoſior populo Rom. illuxit?

Calămus, m. 2. *canna ſettile, penna da ſcrivere*, קנה, מרם, Ger. *rohr, ſchreibfeder*, Gal. *roſeau, plume*, Hiſp. *cana, pluma*, *κάλαμος*, arundo minuta, habens internodia longa, & recta, ex qua ſagittæ apud diverſas gentes fiebant. *Virg. 3. Ecl.* Cum Daphnidis arcum fregiſti, & calamos. ¶ Aliquando accipitur pro ſtipula, & pro quacunque re tereti, ac fiſtuloſa ad ſimilitudinem arundinis. Unde arborum quoque, ac vitium calamos dicimus, ideſt, teretes particulas, & virgas ad ſerendum in terra aptas. *Plin. l. 17. c. 18.* Inſeritur oleaſter calamo, & inoculatione. *s'innesta a marza, e a occhio.* ¶ Calamus item eſt virga ad capiendas aves viſco illita, *panie. Mart. l. 13. epig. 68.* Galbula decipitur calamis, & retibus ales. ¶ Metonymice de tibia dicitur: itemque de fiſtulis, quas ſyringas vocant. *Virg. 4. Ecl.* Nec calamis ſolum æquiparas, ſed voce magiſtrum. ¶ Hujus primum inventorem Panem fuiſſe Poetæ narrant. *Id. 3. Ecl.* Pan primus calamos cera conjungere plures inſtituit. ¶ Denique penna, qua nunc ſcribimus, quæ eſt ex avibus, calamus dicitur ſecundum priſcam conſuetudinem. Principio enim calami ſcriptorii ex arundinibus Ægyptiis confecti fuere. *Cic. ad Attic. l. 6. ep. 8.* Cum inſtituiſſem ad te ſcribere, calamumque ſumſiſſem. Et *l. 2. epiſt. 15. ad Q. Fr.* Calamo, & atramento temperato. Calamus temperatus, eſt ita acuminatus, ut expreſſe ſcribat. ¶ Calamus odoratus, vel aromaticus, *κάλαμος μυρσίνης*, eſt arundini ſimilis, multis geniculatus nodis, fragrans odore ſuaviſſimo, caſiæ ſapore. Provenit in Arabia, India, & Syria. *Plin. l. 12. c. 22.*

Calămus, Mæandri fl. filius, qui amavit, & amatus eſt a Carpo filio Zephyri, & unius ex Horis, puero pulcherrimi corporis. Accidit, ut Carpus in Mæandrum fl. caderet, & extingueretur. Calamus patrem propter hoc ſcelus averſatus aufugit, rogavitque Jovem, ut finem ſuis luctibus daret, ſibique mortem præſtaret, ut amato poſt obitum jungeretur. Juppiter Calamum in arundines vertit, quæ ſemper circa oras fluminum naſci ſolent; Carpum vero in fructus rerum omnium vertit, ut ſemper renaſceretur. *Serv. in Ecl. 5. Virg. v. 28.*

Calantĭca, f. 1. *cuffia, κυρσία, κρίωμμος*, tegmen mulebre, quod capiti innectitur, a *κρίος*, pulchrum, & *ἄνθος*, flos, quod floribus intextis variata ſit. Uſus hac voce *Cic. in Clodium, apud Nonium 14. 2.* Cum calanticam capiti accommodaret. Adde *Auſon. in parentha 5. Ody.* ¶ Aliqui ſcribunt *Calantica*, dempto n.

Calăris, Carălis, 3. *Cagliari*, urbs A. Sardiniæ primaria, & Regia, in qua ſedes eſt Proregis. ¶ Populi Calaritani. ¶ Hinc pars Auſtralis Inſulæ dicitur Prom. Calaritanum, *Capo Cagliari.*

Calăſis, is, f. 3. *κάλασις*, nodus tunicæ muliebris, quo connexa circa cervicem ſubmittitur, a *χαλάω*, laxo, & *σύρω*, traho. *Feſtus.* Sed aliqui dicunt, vocem Ægyptiam eſſe, & ea tunicam fimbriatam Ægyptiam ſignificari. *Pollux l. 7. c. 16.*

Calathiāna viola, f. 1. flos eſt præter violarum naturam autumno proveniens, lutei coloris, foliis minutis, ſine odore, figura calathum referens. *Plin. l. 21. c. 6.* Alii leg. *calthiana*, a caltha.

Calathiſcus, i, m. 2. *ceſtellatta*, diminut. parvus calathus. *Catul. Carm. 63. v. 319.* Vellera virgati cuſtodibant calathiſci.

Calăthus, m. 2. *ceſtella, paniere*, כד, Ger. *einkaufkorb*, Gal. *panier*, Hiſp. *canaſto*, *κάλαθος*, ab aliquibus qualus, & qualillus, ab aliis ſiſcella, vas vimineum, in quo mulieres penſa, vel tramam revolvunt, aut in quo flores, vel fructus, aut aliquid id genus ferunt, a *κάλαμος*, lignum. *Virg. in Alex. Ecl. 2. 2. 45.* Tibi lilia plenis ecce ferunt Nymphæ calathis. ¶ Accipitur interdum pro calice, ſeu poculo, *calice. Virg. 5. Ec.* Vina novum fundam calathis Arviſia nectar. ¶ *Servius* ait, eſſe vas æneum, in quo lac, vel recens caſeus aſſervatur. In hac uſurpatione videtur dictus quaſi *γαλαθος*, a *γάλα*, lac. *Virg. Georg. 3. v. 400.* Quod ſurgente die mulſere ..... Sub lucem exportant calathis, adit oppida paſtor. ¶ Calathorum formam *Plin. l. 21. c. 5.* liliis tribuit: ſc. ex anguſto orbe in ampliorem ſurgentem. ¶ Calathus fuit etiam fil. Jovis, & Antiopes.

Calatia, Galatia, *Gajazzo*, urbs R. Neap. in Prov. Terræ Laboris, prope Vulturnum fl. media inter Capuam, & Teleſiam. *Liv. l. 9. c. 2.*

Calatĭo, onis, f. vocatio, *κλῆσις, chiamata. Varr. l. 4. L. L.* Calabra ſine calatione poteſt aperiri.

Calatīnus, a, um, adject. qui ex Calatia eſt. *Liv. l. 22. c. 13.* Per Allifanum, Calatinumque agrum.

Calātor, oris, m. 3. *Vet. Gloſſ.* Calatores, *ἐκβιβασταὶ ἱερῶν. Iſidorus* Calator, miniſter ſacrorum. *Sueton. de illuſt. Grammat. c. 12.* Cornelius Epicadus Sullæ libertus, calatorque ſacerdotio augurali. ¶ *Feſtus* generatim omnes ſervos Calatores dictos putat, quia ſemper vocari poſſent. Eſt enim Calator a *calando*, i. e. vocando. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 52.* Harpax calator meus eſt, ad te qui venit. ¶ *Vet. Scholiaſt. ad Horat. Sat. 2. l. 1.* cum ſervum calatorem dici cenſet, qui alios ad miniſteria vocat.

Calatorĭus, a, um, adject. ad calatorem pertinens. *Inſcript. apud Fabrett. p. 435.* Permiſſu Calatorii, & Flaminum.

Calātus, a, um, *chiamato*, vocatus, ab antiquo *calo, as*, ut calata Comitia. *Macrob. l. 1. Sat. c. 15. Gel. l. 15. c. 27.*

Calaurēus, a, um, adject. *Latois* cognominata eſt *Calaurea* a Calauria inſula ſinus Argolici, ubi culta fuit. *Ovid. 7. Met. v. 384.* Inde Calaureæ Latoidos aſpicit arva.

Calbei, m. 2. auctore *Feſto*, dicebantur armillæ, quibus triumphantes utebantur, & milites ob virtutem donabantur, vel a *κάλλος, pulcher*, vel a *galbeus*, viridis, vel a *καρπὸς, junctura manus*, quod primo *carpios* diceretur, deinde *calpios*, tandem *calbios*, vel *calbeus.*

Calcabĭlis, le, qui calcari poteſt. *Sidon. l. 1. epiſt. 5.* Agger calcabili ſilice cruſtatus.

Calcanĕum, i, n. *calcagna*, עקב, *πτέρνη*, pars poſterior pedis imi. *Virg. in Moret. v. 36.* Continuis rimis calcanea ſciſſa rigebant. *Lamprid. in Heliog. c. 20.* Comedit ſæpius calcanea camelorum.

Calcar, aris, n. 3. *ſprone*, פרשים, Germ. *ſporo*, Gall. *éperon*, Hiſp. *eſpuela*, *πλῆκτρον*, ferreus ſtimulus ad urgendos equos, ſic dictus, quod ad calcem alligetur, vel a calcando. *Cic. 3. de Orat.* Dicebat Iſocrates, ſe calcaribus in Ephoro egere, contra in Theopompo frænis uti ſolere. ¶ Currenti calcar addere, proverbio dicitur, h. e. eum, qui ſua ſponte ad rem aliquam ſatis incitatus eſt, vehementius adhuc inflammare. *Plin. l. 1. ep. 8.* ¶ Calcaria tribuuntur etiam gallinis a *Colum. l. 8. c. 2.* ¶ Adhibere, & admovere alicui calcaria, apud *Cic.* & *Horat.*

Calcarĭa, æ, f. 1. fornax, in qua calx coquitur, *fornace da calcina. Ammian. l. 27. c. 4.* Calcarias extinguere. *Ulpian. l. 8. de penis*: In calcariam quoque, vel ſulphurariam damnari ſolent. Quo loco notatur calcis fodina.

Calcarĭus, a, um, a. 1. 2. quod ad calcem pertinet. Hinc calcaria fornax, *fornace da calcina*, Ger. *kalkofen*, Gall. *four a chaux*, Hiſp. *calera*, in qua calx coquitur. *Plin. l. 17. c. 9.* Cinere e calcariis fornacibus. ¶ Calcarius, ii, ſubſt. qui præeſt fornaci calcariæ. *Cat. de R. R. c. 16.* Calcarius ligna conficit ad fornacem.

Calcāta ædificia. V. Calcitata.

Calcĭtor, ōris, m. qui calcat, & ſpeciatim qui calcat uvas. *Calpurn. Ecl.* 4. v. 24. Ut nudus ruptas ſaliat calcator in uvas.

Calcatorĭum, ii, n. *palmento*, locus in cella vinaria, in quo uvæ calcantur. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 18. *de cella vinaria*. Baſilicæ ipſius forma calcatorium loco habeat altiore conſtructum, ad quod inter duos lacus, qui ad excipienda vina hinc inde depreſſi ſint, gradibus tribus fere, aut quatuor aſcendatur.

Calcātrix, icis, ſ. 3. quæ calcat. *Prudent. Pſychomac.* v. 589. Calcatrix mundi.

Calcātūra, æ, f. calcandi actus. *Vitruv. l.* 10. *c.* 10. Pinnæ rotarum, ſine operarum calcatura, fluminis impulſu ſunt verſatæ.

Calcātus, us, ui, m. 4. idem quod calcatura. *Pallad. Jan. tit.* 13. Ne calcatu aſſiduo terra effoſſa ſolidetur.

Calcātus, a, um, *calcato*, *pregato*, calcando preſſus. *Ovid.* 2. *Met.* v. 29. Calcatæ uvæ. ¶ Translate violatus, contemptus. *Stat. Theb.* 3. v. 208. Calcatum fœdus. *Claudian.* 2. *in Eutrop.* v. 123. Calcatum jus. ¶ Item habitatus, Poetice, *Sil.* 3. 676. Calcatoſque Jovi lucos prece, Boſtar, adora.

Calcĕămen, & calceamentum, pro ipſo calceo, *ſcarpa*, *ſoulier*. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Hinc calceamina, & paſtorum veſtis. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 32. Mihi amictui eſt Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra.

Calcĕamentum. V. Calceamen.

Calcearĭum, ii, pecunia, quæ ad parandos calceos impenditur. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 8. & *Ulpian. l.* 21. *Dig. de Aliment. & cibar.* Simili modo *Veſtiarium*, *Vaſarium* dicebatur.

Calcĕātor, & Calciator, oris, m. qui calceat. *Inſcript.* apud *Goriam pag.* 131. M. Livius Aug. L. Menophilus calciator.

Calcĕātus, us, m. 4. *ſcarpa*, idem, quod calceamen. *Suet. in Calig. c.* 52. Veſtitu, calceatuque, & cætero habitu neque patrio, neque civili uſus eſt.

Calcĕātus, a, um, calceis indutus, *calçato*. *Cic. pro Cal. c.* 26. Non ſatis commode calceati, & veſtiti. ¶ Joculariter *Plaut. Captiv.* 1. 2. 48. Calceati dentes *h. e.* parati inſtructique ad comedendum, ſumpta translatione a viatoribus, qui per ſcrupoſas vias ituri calceis diligentius ſe muniunt. ¶ Supra autem diverat: *nam meus ſcrupoſum vitium commeat viam*. ¶ *Equus altius calceatus* eſt, qui altas habet ungulas. *Pallad. in Mart. tit.* 13.

Calcĕo, as, are, calceis veſtio, *calçare*, *ἐνδίω*. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 21. Calceabat ipſe ſe, & amiciebat. ¶ Transfertur & ad jumenta. *Id. ibid. c.* 23. Calceare mulas; quod Itali *ferrare*.

Calceolarĭus, m. 2. *calçolaio*, Ger. *ſchuchmacher*, Gal. *cordonier*, Hiſp. *capatero*, *ὑποδηματοποιός*, qui calceos conficit. *Plaut. in Aul.* 3. 5. 38. Propolæ, linteones, calceolarii.

Calcĕŏlus, m. 2. *ſcarpetta*, *ὑποδημάτιον*, dim. a calceus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 29. Cum haſta, cum ſcuto, cum calceolis repandis. Et quia de voce hac quidam dubitant, adde *Scribon. comp.* 208.

Calcĕs, *Feſſo* ſunt ampullæ plumbeæ.

Calcĕus, m. 2. *ſcarpa*, בְּנָל, Ger. *ein ſchuch*, Gal. *ſoulier*, Hiſp. *capato*, *ὑπόδημα*, pedis indumentum, quod fit ex pellibus animalium, a *calx*, quia calcem munit, ut ſolea tegit ſolum, ſeu plantam pedis. *Cic.* 1. *de Inv.* Si multus erat in calceis pulvis. *Id. Philip.* 2. *c.* 30. Cum calceis, & toga. ¶ Uſi autem Romani duplici calceorum genere: altero quod ex aluta, aſſuta lunula, altero ex pumice cono: primi generis calcei dicebantur Mulleoli, ſecundi Perones. *Tertul. de Pal. c.* 3. ¶ Calceos mutare, eſt Senatorem fieri: Alii enim erant Magiſtratuum ac nobilium, alii plebejorum calcei. *Cic. Philip.* 13. *c.* 13. Mutavit calceos: pater conſcriptus repente factus eſt. ¶ *Calceos poſtere* dicebantur convivæ, cum peracta cœna erant abituri. Nam diſcubituri ponebant calceos, ne triclinares lectos conſpurcarent. *Plin. l.* 9. *ep.* 17. Quam multi, cum lector, aut lyriſtes, aut comœdus indactus eſt, calceos poſcunt. ¶ De calceis libellum edidit ſatis accuratum *Benedictus Baldwinus*.

Calchas, antis, m. 2. Κάλχας, proprium nomen Græci Auguris Theſtoris filii, a quo Theſtorides a Poetis appellatur, qui cum Græcis ad expeditionem Trojæ profectus eſt, cujus conſilio, quoniam divinandi arte plurimum præſtabat, multa geſta ſunt. Diruta autem Troja, reverſus cum Amphiloco Amphiarai filio terreſtri itinere Colophonem, cum in luco Apollinis Clari extra urbem apud fanum in Mopſum præſtantiſſimum Augurem incidiſſet, artis peritia ab illo ſuperatus, dolore contabuit, quod propoſita ſibi a Mopſo caprifico, ut refert Heſiodus, aut, ut Pherecydes mavult, ſue gravida, conjicere non potuiſſet, quot in illa ficus eſſent, quotve hæc utero ſuculas gereret, quod tamen Mopſus ſine ullo errore divinavit. *Virg.* 2. *Æn.*

Calciamentum, pro calceamentum legitur apud *Colum. l.* 12. *c.* 3.

Calciarĭum. V. Calcearium.

Calcifrăga, f. 1. *ἀμνησίη*, herba eſt in maritimis petris fere naſcens, a calculis frangendis ita dicta. *Plin. l.* 27. *c.* 9. *Rust. l.* 2. *c.* 129.

Calcĭo. V. Calceo.

Calcĭŏpe, ſ. 1. filia Æætæ Colchorum Regis, ſoror Medeæ, & Abſyrti, quæ Phryxo nupſit, ex quo Cytorum peperit. *Ovid. in ep. Helen. ad Paris.*

Calcitrātus, us, m. 4. λακτισμός, actus ipſe calcitrandi. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Mulæ calcitratus inhibetur vini crebriore potu.

Calcĭtro, as, n. 1. calce percutio, tenuo, *trarre de' calci*, כָּפַם, Ger. *ausſchlagen*, Gal. *regimber*, *ruer*, *calciirer*, Hiſ. *acocear*, λακτίζω, calcibus ferio. *Plin. l.* 30. *c.* 16. Mulas non calcitrare, cum vinum biberint. ¶ Translate *Cic. pro Cal. c.* 15. Calcitrat, reſpuit, non putat tua dona eſſe tanti.

Calcĭtro, onis, qui calcibus ferit. *Gel. l.* 4. *cap.* 2. Equus mordax, & calcitro. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 10. Procul ſi quem videt ire ad ſe calcitronem.

Calcitrōſus, a. 1. 2. λακτιστής, qui ſæpe calcibus ferit. *Col. l.* 2. *c.* 2. Juvencum retrectantem, & calcitroſum reddit.

Calco, as, a. 1. *premere col pié*, *calcare*, דָּרַךְ, Ger. *treten*, *preſſen*, Gal. *fouler aux piés*, Hiſp. *hollar*, πατέω, calcibus premo. *Virg.* 12. *Æn.* Mixtaque cruor calcatur arena. ¶ Transfertur etiam ad animum, ut Calcare voluptates, amorem, honores, jura, clientes, pro conculcare, deſpicere, &c. *Ovid. Claudian.* & alii. Calcare æquor dixit idem *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 10. ¶ Calcare uvas, *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 54. ¶ Calcare, de Gallo gallinam ineunte, *Colum. l.* 8. *c.* 5.

Calcularĭus, a, um, adject. ad calculos ſeu rationes pertinens. *Modeſtin. Dig.* 50. 8. 8. Calcularii etroris retractatio etiam poſt decennii, aut vicennii tempora admittetur.

Calculatĭo, onis, calculus, ſupputatio, *conto*, *calcolo*. *Caſſiodori* eſt hæc vox *l.* 1. *ep.* 10. & *Fortunati l.* 5. *epiſt. proſa* 6. *ad Syagrium Epiſt.* ¶ Pro generatione calculorum in veſica, *Cal. Aurelian. Tard.* 5. 4.

Calculātor, m. 3. *conteſta*, *calculatore*, מְחַשֵּׁב, Ger. *ein rechenme ſter*, Gal. *calculeur*, *conteur*, Hiſp. *contador*, λογιστής. *Mart. l.* 10. *epigr.* 62. Nec calculator, nec notarius velox.

Calculenſis, ſe, adject. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Purpuræ genera plura: lutenſe, putri limo; & algenſe, nutritum alga, viliſſimum utrumque: melius tænienſe, in ignibus maris collectum: calculenſe appellatur a calculo maris, mire aptum conchyliis. Ita *Hardouin.*

Calcŭlo, as, n. 1. *far il calcolo*, *o conto*, ψηφίζομαι, λογίζομαι, ratiocinor, rationem facio, a calculis, ideſt lapidibus minutis, quos antiqui in manu tenentes numeros componebant. *Prudent. in hymno Laurent.* v. 131. Nam calculanda eſt primitus, Tum ſubnotanda eſt ſummula.

Calcŭlo, onis, idem quod calculator. *Rufus Feſt. in præfat. Breviarii rer. Rom.* Morem ſequutus calculonum, qui ingentes ſummas æris brevioribus explicant. Al. tamen leg. *calculatorum*. Adde *Auguſtin. l.* 2. *de ordine*, *c.* 12.

Calculōſus, a, um, o. 1. 2. *ſaſſoſo*, Ger. *vollſteinlin*, Gal. *pierreux*, Hiſp. *pedregoſo*, λιθώδης, calculis plenus, *Col. l.* 3. *c.* 11. Loca aprica, calculoſa, glareoſa, interdum & ſaxoſa amat. ¶ Item qui calculorum morbo laborat. *Plin. l.* 21. *c.* 18. Apollodorus profeſſus, cypiron efficaciſſimum eſſe adverſus calculoſos. Adde *Cel. l.* 7. *c.* 26.

Calcŭlus, m. 2. *ſaſſolino*, חָצָץ, Gem, *ſteinichen*, Gal. *calcul*, Hiſp. *guijarillo*, λίθος, lapis teriæ admixtus, rotundus, duriſſimus. *Cic. l.* 1. *c.* 61. *de Orat.* Demoſthenes conſectis in os calculis, ſumma voce verſos multos uno ſpiritu pronuntiabat. ¶ Eſt item calculus lapillus in renibus, aut veſica generatus, meatum urinæ prohibens, aſperrimumque gignens cruciatum, quod morbi genus Græci λιθίασιν appellant. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Sed hominum quibuſdam diro cruciatu ſubinde naſcentes calculi. Sic apud *eundem* calculorum valetudo. ¶ Item calculus, λίθος, dicitur, quem *latronem*, ſeu *latrunculum* antiqui appellaverunt, vulgus *ſcaccum* vocat. *Mart.* Hic mihi biſſeno numeratur tertera puncto, calculus hic gemino diſcolor oſte perit. In hac ſignificatione etiam *calx* dicitur. *Lucil. l.* 14. *apud Priſc. l.* 6. Naumachiam licet hæc, inquam, alveolumque putare, & calces. ¶ Item quoniam calculis ſubducere rationes ſolemus, calculus pro ipſis rationibus ponitur, *conto*, *ragione*. *Cic.* Si te alicujus dati pœnitet, ad calculum reducas. Hinc revocare, ſive reducere ad calculum, eſt aliquid exactius ſupputare. *Cic. de Amic. c.* 16. Hoc eſt quidem nimis exigue, & exiliter ad calculum revocare amicitiam, ut par ſit ratio acceptorum, & datorum. ¶ Calculis item olim Græci ſuffragia colligebant, candidis abſolutionem, nigris condemnationem ſignificantibus. Unde factum eſt, ut calculum pro ſuffragio, ſententia, & judicio ponamus. *Plin. Junior. in Pan.* Calculum de ſe alicui permittere. *Id. l.* 1. *epiſt.* 2. Adjicere alicui album calculum; & *l.* 6. *ep.* 11. O diem lætum, notandumque mihi candidiſſimo calculo! Solebant enim Thraces dies proſperos, & lætos notare albo calculo, ſeu lapillo in urnam conjecto, infelices vero atro, ut ſcirent exacto anno, quot & quos dies lætos, aut triſtes habuiſſent. *Plin. l.* 7. *c.* 40. *Martial. l.* 12. *epigr.* 34. ¶ Calculum parem ponere apud *Plin. Jun. l.* 5. *ep.* 97. eſt par pari rependere, *render la pariglia*. ¶ Calculum reducere apud *Cic.* eſt mutare ſententiam, *cangiare parere*. Sic *Nonius*. ¶ Calculos ponere apud *Col.* 3. 3. & calculos alicujus rei ſubducere apud *Cic.* eſt Ital. *fare i conti*.

Caldamentum, i, fomentum calidum. *Marcel. Empir. c.* 5. Caldamentis adhibitis ſopiri.

Caldarĭŏla, æ, ſ. parvum caldarium. *Vetus Scholiaſt. Juv. ad Sat.* 5. v. 47.

Caldarĭum, n. 2. *caldara*, דּוּד, Germ. *einkeſſel*, Gal. *chaudiere*, Hiſp. *caldera*, λέβης, ahenum, quo aqua calida hauritur, vel in quo aqua igni admovetur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. ¶ Eſt etiam caldarium pars balnei, quam *Plin.* cellam caldariam vocat *l.* 5. *ep.* 6. *Auſſa*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Ipſa autem caldaria, tepidariaque lumen habebant ab occidente hyberno.

Caldarĭus, & Calidarius, a, um, adject. quod ad ignem liquefit ac funditur, ut Maltha calidaria, *Pallad. l.* 1. *R. R. tit.* 40. *Plin. l.* 34. *cap.* 8. *in fine*, Caldarium æs. ¶ Caldaria cella, locus erat in balneo, ubi calida aqua lavabantur. Cui oppon. Frigidaria. *Plin. l.* 5. *ep.* 6.

Caldĭus, pro Claudius, militari joco appellatus eſt Tiberius, apud *Sueton. in ejus vita*, *c.* 42.

Caldor, oris, pro Calor. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 55. Caldore fraceſcit, & oleum fatiſcit. *Arnob. l.* 7. *p.* 240. Lavacrorum caldoribus ſe refovere.

Caldus, a, um, pro calidus, *caldo*, ut calda aqua, *Martial. l.* 8. *epigr.* 67. & *l.* 1. *ep.* 12. Calda abſolute, illo verſu; Jam deferciſſet portantes calda miniſtros. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 53. Caldior eſt? acres inter numeretur. Quamquam *Varr. l.* 7. L. L. dari Caldius, & Caldiſſimus, videtur dubitaſſe. V. *Calidus*.

Caledonĭa, Albania, *Alibanie*, *Roſſia*, pars Sept. Scotiæ, ubi nunc prov. Roſſia, Loquabria, & Atholia. Populi Caledonii, qui ſæpe pro Scotis accipiuntur. Hic Sylva Caledonia eſt, *Caldar*, & *Caledor*, apud Sterlingum, olim in immenſum ſpatium diffuſa, & monte Grampio diviſa. Et Caſtrum Caledonium, *Dunkelden* urbs E. ad Tavum S. Ab hac regione mare Scoticum dicitur Oceanus Caledonius.

Caledonĭus, a, um, *Martial. de ſpectac. epigr.* 7. Nuda Caledonio ſic pectora pingbuit urſo. *ſc.* Britanno, vel Scoto. ¶ Caledonia Sylva V. in Caledonia.

Calefactĭo, onis, *il riſcaldarſi*. *Dig. l.* 50. *tit.* 4. *l.* 4. Calefactiones thermarum.

Calefactĭo, as, idem quod calefacio, *ſcaldare*. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. v. 169. Lignis calefactat ahenum. *Macrob. 7. Satur. c.* 12. Aut minorum vim in corporibus calefactandis habet. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 48. Ipſe actutum virgis calefactabere.

Calefactorĭus, a, um, calefaciendi vim habens. *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 38. & *Theod. Priſcia. de diæta*, *c.* 10.

Calefactus, a, um, *ſcaldato*, nom. ex particip. *Claudian. de B. Gildon.* v. 181. Ut vino calefacta Venus.

Calefĭo, is, n. paſſ. *ſcaldarſi*, חָמַם, Ger. *warm werden*, Gal. *s' echauffer*, Hiſ. *eſtalentarſe*, θάλπομαι, calidus fio, paſſivam habet ſignificationem. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 3. Balneum calefieri jubebo.

Calendæ, vel Kalendæ, arum, Καλένδαι, *Ἐορταὶ*, primus dies cujuſque menſis, *primo giorno del Meſe*, a *calando* dictus: καλέω enim eſt vocare. Ex quo Latini Vet. *Calo*, *as* fecerunt. Convocabatur autem primo quoque menſium die populus (antequam publici Feſti evulgarentur) & quæ feriæ toto menſe eſſent futuræ, quidque in Religione peragendum, a minore Pontifice docebatur. Conſcriptis poſtea faſtis, & calendariis, in quibus omnis unius anni ratio, & diſpoſitio conſcripta erat, ceſſatum eſt a populi convocatione. Manſit tamen calendarum vocabulum, pro prima die Menſis. V. *Polyſtr. Virg. l.* 2. *c.* 5. ¶ Calendis etiam pecuniæ dabantur fœnori, & iiſdem uſuræ exigebantur. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 87. Cum triſtes miſero venere Calendæ. ¶ *Ovid. l. Faſt.* v. 55. Calendas Buſonias dixit, quia Latinorum propriæ ſunt, iis vero Græci carent. Unde Proverb. *ad Calendas Græcas*, quo aliquid nunquam futurum ſignificatur. Uſurpabat ſæpe Auguſtus, teſte *Suet. in ejus vita*, *c.* 87. qui cum aliquos nunquam debita ſoluturos exiſtimabat, ad Calendas Græcas ſoluturos ajebat. ¶ *Intra Calendas*, pro *Calendis*, h. e. ipſo Calendarum die. *Gel. l.* 12. *c.* 13. Ceterum uſitatior eſt ablativus. ¶ *Tertio Calendas*, *quarto Calendas*, &c. eſt tertio die ante Calendas, quarto die ante calendas. Pro quo dicimus etiam, *ad tertium calendas*, vel *ante diem tertium calendas*, & ſimilia. *Cic. Att.* 2. *ep.* 5. Pater nobis deceſſit ad VIII. Kal. Decembr. *Id. Att.* 2. *ep.* 8. Quam epiſtolam ante diem XVI. Kal. Maias dediſti.

Calendārĭs, re, o. 3. quod ad calendas pertinet, ut Juno Calendaris, dicta, quod calendarum dies ei ſacer eſſet. *Macrob. l.* 1. *c.* 14. ¶ *Calendarii curator*, qui calendarii curam habet. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 446. n. 7. & 478. n. 9. V. vocem ſequent.

Calendarĭum, ii, ſeu Kalendarium, ut Veteres ſcribebant, liber fœnebris dicebatur, in quo perſcribebantur uſuræ in Calendas ſingulas potendæ, aut exſolvendæ. *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 10. Quid fœnus, & Calendarium, & uſura, niſi humanæ cupiditatis extra naturam quæſita nomina? Et *l.* 1. *c.* 2. Nemo bonus beneficia in Calendario ſcribit. ¶ *Curatores calendarii* dicti ſunt in municipiis, & coloniis, qui curam habebant tabularum, in quibus perſcripta erant eorum nomina, qui pecuniam fœnebrem a civitatibus acceperant, & uſuras calendis ſolvebant. *Inſcript.* apud *Gruter.* 1029. n. 7.

Calens, entis, *caldo*. *Horat. l.* 3. *od.* 16. Sole calens terra. *Ovid.* 3. *de ar. am.* v. 571. Æstate, & amore calens. *Liv. l.* 25. *c.* 39. Romani calentes adhuc ab recenti pugna.

Calēnum, *Carinola*, urbs Campaniæ, R. Neap. in Prov. Terræ Laboris. ¶ Hinc vinum illud celeberrimum, quod *Calenum* vocatur.

Calēnus, a, um, o. 1. 2. quod ſpectat ad Cales, ſive ad Calenum. *Hor. l.* 1. *carm. od.* 20. Et prelo domitam Caleno Tu bibes uvam. ¶ Vinum Calenum celeberrimum erat, quod & Calenum abſolute dixit *Juvenal. ſat.* 1. v. 69. Molle Calenum porrectura viro.

Calĕo, es, lui, n. 2. *eſſer caldo*, יָחַם, Ger. *warm ſeyn*, Gal. *être chaud*, Hiſ.

ser calcem, Σίφυρας, ferreo, calidus sum, a Dorico καλέω, pro καίω, comburo. *Virg.* 1. Æn. 417. Thura calent aræ. ¶ Calere dicitur res, per translationem, dum adhuc recens est. *Plaut. in Pœn.* Nihil est, nisi dum calet, hoc agitur. ¶ Calere etiam dicuntur, qui magno studio in aliquid incumbunt. *Ad Herm. l. 6. c. 15.* In re frigidissima cales, in ferventissima friges. Sic calere cupidine laudis, *Ovid.* 8. *Met. v.* 300. Calere scribendi studio, *Horat. l. 2. ep. 1. v.* 108. Calere ipse, *Curt. l. 4. c. 1.* Calere etiam dicitur res ipsa, quæ magna vi agitur, quemadmodum *Virgil.* divit, fervere opus. *Tibul. l. 1. el. 11. v.* 53. Sed Veneris tunc bella calent. Sic *Cic. ad Att. l. 4. ep. 16.* Judicia calere dixit. Et apud *Sueton. Aug. c.* 71. Calent loca, quæ se frequentantur. ¶ Caletur, impersonale, calor est. *Plaut. Capt.* 1. 1. 32. Quasi cum caletur, cocleæ in occulto latent. ¶ Particip. *caliturus*. *Ovid.* 13. *Met. v.* 590. caliturasque igniibus aras.

Calephium, n. 2. *Calepio*, καλήφιον, opp. in Cenomanis. 14. M. P. a Bergamo, Brixiam versus, apud Ollium fl. patria Ambrosii Calepini, qui huic Lexico nomen dedit.

Cales, Calium, plur. *Calui*, Col. & Urbs Campaniæ condita a Calai filio Boreæ. *Horat. l. 4. od.* 12.

Calesco, scis, n. 3. *scalderse*, Θερμαίνομαι, calidus fio. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Succus calescis in eo, in Sole modice. *Ter. Eun.* 1. 2. 5. Accede ad ignem hunc, jam calescet plus satis.

Calfacio, is, feci, factum, a. 1. *riscaldare*, Θερμαίνω, idem, quod calefacio. *Plin. l.* 21. Chrysocomæ radix calfacit, & stringit. *Ovid. Fast.* 4. *v.* 698. Calfacit igne focum. Translate Augustus apud *Sueton. c.* 71. Ludimus per omnes dies; forum alearorium calfecimus, h. e. assidue trivimus. ¶ Et pro commovere, exagitare, *Cic. Fam.* 16. *ep.* 17. Calfacie hominem.

Calfactus, a, um, calefactus, *scaldato*. *Ovid. in Ibin, v.* 46. Nondum calfacti Velitis hasta.

Calfactus, us, ui, m. 4. idem quod calefactio. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Calfactuque obiter foveant. *Lactant. de Opific. Dei, c.* 14. Jecoris officium est, ut cibos coctosque amplexu, & calfactu suo.

Caliaracta, & Caliarea, Nymphæ, quarum altera a bene regendo, altera a viris bonestandis dicta est.

Calicata ædificia dicuntur calce contecta, & præcipue si lævia, & polita sint, ut albarium, vel pictura superinduci possit: quam artem, loricationem, vel tectorium appellant. *Festus.*

Calicellus, i, m. parvus caliculus. *Theodor. Priscian. l.* 4.

Calicularis, re, adject. ut herba caliculatis, quæ caliculos habet, qualis est hyoscyamos, apud *Apul. de herb. c.* 4.

Caliculus, li, m. 2. *calicetto*, καλύκιον, dimin. a calice, vas potorium. *Cat. de R. R. c.* 108. *Plin. l.* 16. *c.* 44.

Calidarium, V. Caldarium.

Calide, adverb. *caldamente*, *fervorosamente*. ¶ Accipitur metaphorice pro subito, sine mora. *Plaut. Epid.* 2. 2. 99. Tute igitur calide, quidquid acturus, age. Græce πρακτέον πρᾶττειν. Al. leg. *callide*.

Calidus, a, um, o. 1. 2. *calido*, ζεστός, Ger. *warm*, Gal. *chaud*, Hisp. *caliente*, Θερμός, quod in se calorem habet. *Virg.* 9. Æn. Vomens calidum de pectore flumen. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Calidissima lixivia. ¶ Pro veloci, *velace*. *Varro* apud *Non. c.* 4. *n.* 76. Ecce calidis pedibus quidam navicularis irrumpit in curiam. ¶¶ *Cic. Tusc.* 1. *c.* 18. Calidior est, vel potius ardentior animus &c. ¶ Calidi etiam dicuntur, qui facile commoventur, & excandescunt. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 14. Non ego hoc ferrem calidus juventa. *Ter. in Eun.* 2. 3. 88. Vide ne nimis calidum hoc sit, h. e. præceps, & audax, subaudi consilium. *Cic.* quoque 1. *Offic. c.* 24. calida consilia dixit. Et *Plaut. Epid.* 1. 2. 38. Huic homini opus est quadraginta minis celeriter calidis: h. e. celerrime repertis. Sic Calidum mendacium apud *eund. Mostel.* 3. 1. 135. h. e. recens ac novum. Al. in his *Plauti* exemplis leg. *callidis* duplici ll. ¶ *Calida*, æ, absolute pictur pro aqua calida. *Senec. epist.* 77. Calida subinde suffusa. ¶ Caldus per Syncop. pro *calidus* Veteres dicebant. Et vero Augustus, ut est apud *Quintil. l.* 1. *c.* 6. (vel 10.) *caldum* prætulit: non quod *calidum* minus latinum sit, sed quia *caldus* mollius videtur, & minus odiosum. Exempla V. suo loco.

Caliendrum, n. 2. *cappello posticcio* capitis operimentum, idest, vel galericulus, vel coma appolita, a καλύπτρα, seu καλύπτω, tegumen, quod est a καλύπτω, tego. Acron in illud *Horat. l.* 1. *sat.* 8. Altum Saganæ caliendrum excidere. Usus & *Arnob. l.* 6. *ad finem*.

Caliga, f. 1. *scarpa*, Ger. *stiefel*, Gal. *chauffe*, Hisp. *calza*, καλίγα, calceamentum militare, a *calet*, unde *caliga*, & per metathesin *calica*. *Cic.* 2. *Phil.* Cum caligis, & lacerna cucurristi. V. *Caligula*. ¶ Sed non milites modo, verum & iter facientes caligas solebant sumere. *Juven. sat.* 3. *in fin.* Satyrarum Adjutor gelidos veniam caligatus in agros. ¶ Caliga speculatoria, apud *Suet. in Calig. c.* 52. qua milites induti speculatum exibant. ¶ Sæpe caliga pro militia seu militari professione sumitur. *Senec. de brevit. vitæ, c.* 17. Marium caliga diutius? consulatus exercet. *Vet. Inscript.* apud *Gruter. pag.* 445. *n.* 9. C. Oppio in caliga functo. De caliga librum edidit *Jul. Nigronius*.

Caligans, antis, *caliginoso*, *oscuro*, caligine plenus, tenebrosus. *Cic. in Arat. v.* 205. Atque Aram tenui caligans vestiet umbra. *Virg.* 4. *Georg. v.* 468. Et caligantem nigra formidine lucum. ¶ *Caligans oculus*, cujus aciem caligo obscurat. *Plin. l.* 20. *c.* 22. ¶ *Caligans*, qui oculis est caligantibus. *Martial. l.* 10. *epigr.* 4. Qui legis Oedipodem, caligantemque Thyesten. ¶ *Caliganies senectus* dixit *Juvenal. sat.* 6. *v.* 31. quæ præ altitudine oculos despicientium caligare faciunt. ¶ *Vultus caligans*, mœrorem præseferens. *Pacuv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 869.

Caligaris, re, & Caligarius, a, um, adject. ad caligam pertinens, ut Caligares clavi. *Plin. l.* 9. *c.* 18. & Clavi caligari, apud *eund. l.* 34. *c.* 14. Clavis enim suppactum erat hoc calceamenti genus. V. *Nigron.* ¶ Caligarium solum in *Glossar. Vet.* quod Itali *suola di scarpa*.

Caligarius, ii, m. 2. qui caligas conficit. *calzolajo*. *Lamprid. in Alex. c.* 33. Corpora omnium constituit vinariorum, popinariorum, caligariorum, & omnino omnium artium. ¶ Est etiam sutor caligarius, in *Vet. Inscript.* quæ affertur a *Nigronio de Caliga, c.* 2.

Caligatio, onis, f. 3. *caligine*, *oscurità*, חשכה, Ger. *verfinſterung*, Gal. *obscurissement*, Hisp. *oscuridad*, ἀμβλυωπία, *Plin. l.* 29. *c.* 6. Caligationes, suffusionesque oculorum.

Caligatus, a, um, caligis indutus. *Juven. sat.* 3. *in fi.* Gelidos veniam caligatus in agros. ¶ Caligatus, absolute pro milite. *leg.* 6. *Dig. de re militari*: Caligatus, qui metu hostium languorem simulavit. *Juven. sat. ult. v.* 24. Offendere tot caligatos, Militia clavorum. Ubi tamen alii leg. *tot caligæ*, *tot Millia clavorum*.

Caliginëus, a, um, idem quod caliginosus. *Grotius in Cynegetico*, *v.* 56. Vel caligineo laxanda reponito fumo.

Caliginösus, a, um, o. 1. 2. *oscuro*, *caliginoso*, אפל, γνοφώδης, obscurus, caligine tectus. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 25. Cœlum humidum & caliginosum est, propter exhalationes terræ. Superlat. est *Augustin. epist.* 7.

Caligo, nis, f. 3. *nebbia folta*, חשך, Ger. *finſterniſſ*, Gal. *obscurité*, Hisp. *escuridad*, ζόφος, tenebræ, forte ab ἀχλύς, caligo, per metathesin. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 17. Tenebræ terræ, & caligo. ¶ *Caligo* est etiam oculorum vitium, cum eorum acies offuscatur, humore aliquo interfluente. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Sanat omnia oculorum vitia, præcipue caligines. ¶ Metaphorice. *Cic. pro Planc. c.* 40. Caliginem illorum temporum vide.

Caligo, as, are, neut. 1. excutire, *esser cieco*, ἀμβλυόειν. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Ad quas res caligat humanum genus. *Quintil. l.* 1. *cap.* 2. Caligare in Sole. Quod præterbium dixit de iis, qui in clarissima luce excutiunt. ¶ Nubes caligat pro nigrescat apud *Virg. l.* 2. *v.* 606. quæ nunc obducta menti mortales habetat visus sibi, & humida circum caligat, nubem eripiam. ¶ Posteriores ævi Scriptoribus *caligare* active accipitur pro obscurare. *Fulgent. in contin. Virgil.*

Caligula, æ, m. 1. cognomen C. Cæsaris filii Germanici, qui Imperator fuit, quod puer in castris caligis uteretur, quia parum ambitiosæ manipulario, seu gregalis habitu inter milites educabatur, ad conciliandos vulgi studia. In exercitu enim natus erat. *Suet. Tac.* & alii.

Calim, veteres pro clam usurparunt. *Fest.*

Caliptra, genus vestimenti, quo capita operiebant: a καλύπτω, tego. *Festus.*

Callisto, us, καλλιστώ, Lycaonis regis Arcadiæ filia; hinc Lycaonia Callisto, apud *Catul. carm.* 61. Vide plura in voce *Arctos*.

Calix, icis, m. 3. *calice*, *bicchiero*, בוך, Ger. *ein trinckgeſchirr*, *ein Kelch*, *ein becher*, Gal. *calice*, *coupe*, Hisp. *caliz*, κάλιξ, genus poculi, quo bibimus, a κυλίξ, calix, quod est a κυλίω, volvo, quia calices olim torno fiebant. *Plin. in Cap.* 4. 4. 8. Aulas, calicesque omnes confregit. ¶ Quandoque accipitur pro vase, in quo leguminа coquuntur; *pentola*. *Ovid. l.* 5. *Fast.* Stant calices, minor inde fabas, olus alter habebat. ¶ Est etiam calix cochleæ, *Plin. l.* 9. *c.* 56. ¶ Item florum, scilicet cavitas in medio depressa, unde se folia rotundo ambitu explicant, ut in liliis videre est. *Id. l.* 21. *c.* 4. ubi de rosa, & *c.* 5. ubi de liliis differit. In hac significatione scribitur & *calyx*.

Calla, f. 1. herbæ genus est aro simile, in arationibus nascens, usuque eosdem habens, quos aron. *Plin. l.* 27. 69.

Callaici, *Gallegos*, pop. Hisp. Tarrac. extremi, ad Oceanum Occ. & Bor. Alias divisi fuere in Callaicos Bracciatos, & Callaicos Lucenses. Bracciati inter Durium, & Minium fl. habitabant, ubi nunc pars Regni Portugalliæ, quæ dicitur Transmontana, & regio inter Durium, & Minium. Lucenses, qui & præcipui fuere, ubi nunc Galliciæ Regnum, *Galliciæ*.

Callaicus, a, um, adject. *Ovid. 6. Fast. v.* 462. Tum sibi Callaico Brutus cognomen ab hoste Fecit. *Callaicum hostem* pro Hispano videtur dixisse, quemadmodum & *Martial. l.* 10. *epig.* 16. Callaica arva. Et *epigr.* 37. Oceanum Callaicum. ¶ Callaicus color, καλλάικον χρῶμα, est color purpureus, aut Puniceus, a καλλαικὸς, vel καλλικὸς, gallorum barba, vel palea. Sed plerique dicunt, esse Venetum colorem, quem *viridem marinum* appellant, qui est purpuræ dilutioris, ut in smaragdo, qui e pallido viret. *Isid. l.* 16. *c.* 7. Hinc *Martial.* 14. 139.

Callaicæ lacernæ. *Al. leg.* Callainæ. ¶ *Callaicum aurum* est, quod in Callaicorum regione nobile, & plurimum effodiebatur. *Id. ibid. epigr.* 95.

Callaïnus, a, um, qui colorem habet callaïdis gemmæ. *Plin. l.* 37. *c.* 10. V. vocem præced.

Callais, is, f. 3. καλλαΐς, gemma ex viridi pallescens, seu quæ sapphirum imitatur, candidior, & mari litorali similis. *Plin. l.* 37. *cap.* 8. Differt a callaica, seu callaina turbidior est. *Plin.* Sed *Isidoro* eadem est. Hæ gemmæ dictæ sunt a colore callaico.

Callarias, æ, m. 1. piscis marinus ex asellorum genere. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Callens, entis, nom. ex particip. qui callet, *pratico*, *dotto*. *Ammian. l.* 16. *cap.* 12. Bellandi usu diutino callentes. *Gel. l.* 17. *c.* 5. Utriusque linguæ callens.

Callenter, adverb. quo usus *Apuleius l.* 4. *A. A.* Quorum satis callenter curiosos aspectus Thrasileon noster impetu minaci frequenter inhibebat. *Julian. Ploridæ* interpretatur *astute*.

Calleo, les, lui, sine sup. n. 2. scio, teneo, possideo, *sare il callo*, Ger. *harte ederſchwellebeinige haut haben an denen oder ſitzen*, Gal. *avoir des cals*, *& des callions*, Hisp. *tener callos*, *ser calloſo*, *o tener callos*, τυλόω, est callum contrahere, callosum esse a *callus*. *Plaut. in Pseud.* 1. 2. 4. Plagis coctæ callent. ¶ Transfertur & ad animum. *Sulp. Cic. Fam. l.* 4. *ep.* 5. In illis rebus exercitatus animus callere jam debet. ¶ Interdum callere, est perfecte scire, quod sicut pes, vel manus ex longo labore callum acquirit, ita mens longa experientia colligit habitum quendam rerum, in quibus versatur. Et tunc neutrum transitivum est. *Hor. in Art.* Legitimumque sonum digitis callemus, & aure. *Ter. Adelph.* 4. 1. 18. Illius sensum pulchre calleo. ¶ Cum infinito, Calleo pati, *Hor. l.* 4. *od.* 9. ¶ Cum ablat. callere fidibus, *Apulej. in Flor. n.* 18. (*al. l.* 3.)

Callesco, vel Callisco, is, n. 3. callum facio, obduresco. *Cato* apud *Non. c.* 2. *n.* 162. Aures nobis callisserunt ad injurias.

Calliblephărum, n. 2. καλλιβλέφαρον, medicamen pro vitiis oculorum. *Plin. l.* 23. *c.* 6.

Callicia, f. 1. herba, qua Pythagoras aquam congelaciari tradidit. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Callide, adv. astute, vafre, malitiose, caute, *astutamente*, Ger. *liſtiglich*, *behendiglich*, Gal. *finement*, *par ruse*, Hisp. *astutamente*, *y recatadamente*, πανούργως. *Cic.* 1. *de Fin.* Omnia callide referentem ad utilitatem. ¶ Sumitur etiam in bonam partem, pro scite, vel ingeniose. *Cic. in Orat.* Callide, acuteque dicere. ¶ Compar. callidius, & superl. callidissime: illud est apud *Tacit. Annal. 6. c.* 37. hoc apud *Nepot. in Themist. c.* 1. ¶ Callide nosse, idest optime. *Plaut. Asin.* 2. 2. 82. & *Ter. Andr.* 1. 2. 30.

Callidĭtas, f. 3. *astuzia*, *malizia*, ערמה, Ger. *geſchwindigkeit*, Gall. *finesse*, *ruse*, Hisp. *astucia*, *y recatamento*, πανουργία, astutia. *Cic.* 1. *Off. c.* 19. Scientiam, quæ est remota a justitia, calliditatem potius, quam sapientiam appellandam.

Callidus, o. 1. 2. astutus, versutus, vafer, malitiosus, veterator, *scaltrito*, *astuto*, ערום, Ger. *klug*, *geſchwindiglig*, Gal. *fin*, *rusé*, Hisp. *astuto*, *y recatado*, πανοῦργος, qui rerum peritus est, a *calleo*. *Cic. de nat. Deor.* Chrysippus non fine dubio versutus, & callidus. ¶ Versutus, & callidus unde dicti sint, & quomodo inter se differant, *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 30. docet his verbis: *Versutos eos appello*, quorum celeriter mens versatur, callidos autem, quorum tanquam manus opere, sic animus usu concalluit. *Id.* 4. *Acad.* Ut agitator callidus equos sustinebo. ¶ Accipitur in bonam & in malam partem. *Martial. l.* 5. *epigr.* 43. Callidus effracta nummos fur auferet arca. *Colum. l.* 7. *c.* 3. Atistoteles callidissimus naturæ rerum, h. e. scientissimus. *Tacit. Histor. l.* 2. *c.* 31. Quo nemo ea tempestate callidior rei militaris. ¶ Cum infinito *Horat. l.* 1. *od.* 10. Callidus, quidquid placuit, jocoso condere furto.

Calligŏnon, καλλίγονον, herba, quæ & polygonon dicta a multitudine seminis, & densitate fruticis. Nonnulli sanguinariam dicunt. *Plin. l.* 27. *c.* 32.

Callimachium metrum constat tribus choriambis, anapæsto, & bacchio, vel amphibrachus, ut *Armipotens* Mars, genitor Romulidum, ut venias precamur. *Serv. in centimetro*, *pag.* 1823. *Putsch.*

Callimachus, m. 2. καλλίμαχος, nomen poetæ Cyrenensis, qui apud Græcos princeps inter Elegiacos habetur. *Cic.* 1. *Tusc.* Omne poematis genus attigit. In adversarium poema acerbissimum scripsit, quem ficto nomine Ibin appellat: unde *Ovid.* poematis sui nomen, & argumentum mutuatus est. ¶ Callimachus alius sculptor fuit, qui primus lapidem perforavit minutatimque tractavit. Fuit etiam inventor columnæ Corinthiæ. ¶ Item alius Grammaticus. *Cic.* 3. *de Orat.*

Callimus, m. 2. κάλλιμος, lapis est ex genere artitarum. *Plin. l.* 36. *c.* 21.

Callion, καλλίων, herba, quam aliis nominibus solanum somniferum, halicacabum, & vesicariam appellant. *Plin. l.* 21. *c.* 31.

Callionymus, m. 2. καλλιώνυμος, & callichthys, καλλιχθὺς, & lupus, λάβραξ, piscis genus, cujus fel oculis plurimum prodest. *Plin. l.* 32. *c.* 7.

Calliŏpe, f. 1. καλλιόπη, & Calliopea, καλλιόπεια, una Musarum, quæ præest heroicis versibus a κάλλος, pulchritudo, & ὀπὴ, ὄσις, vox. *Juven. sat.* 4. *v.* 33. Incipe Calliope, licet & considere: non est &c. *Virg. Ecl.* 4. Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo.

Calliopēa, æ, f. Καλλιόπεια, eadem quæ Calliope. *Virg. Ecl.* 4. *v.* 57. Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo. Adde *Propert. l.* 1. *el.* 2. *v.* 28. Et *Ovid.* 5. *Fast. v.* 80.

Calliopius, Grammaticus Criticus, qui Terentii Comœdias recensuit. At Scholiastes Vetus Terentii Calliopium non criticum, sed actorem, seu recitato em agnoscit. ¶ *Gaspar Barthius l.* 6. *Adversar. c.* 20. conatur probare, hunc Calliopium eundem esse, ac Alcuinum.

Callipides, & Callippides, is, histrio Tragœdiarum fuit Ageſi'ai tempore. Proverbio usurpatur pro tardo, & cunctatore. *Cic. ad Attic. l.* 13. *ep.* 12. Biennium prætexit, cum ille Callipides assiduo cursu cubitum nullum processerit. V. *Suetan. in Tiber. c.* 38.

Callipŏlis, f. 3. *Gallipoli*, καλλίπολις, urbs Chersonesi Thraciæ Episc. sub A. Heracl.

Meriæ. Sedes Præfecti maris, e regione Asiæ minoris, juxta Hellespontum, qui ab ea dicitur *Stretto di Gallipoli*. *Plin.* 4. 11.

Callirŏe, uxor alterа Alcmæonis, quæ petiit a Jove, & impetravit, ut duo filii adhuc infantes confestim ad viri cæsi ultionem adolescerent. *Ovid.* 9. *Metam.* ¶ Alia itidem, filia Lyci, quæ Diomedem liberavit ab insidiis patris, qui hospites omnes immolabat, a quo cum se defertam videret, vitam laqueo finivit. ¶ Item Callirhoe, Heb. Lazа, *Coronæa*, opp. Judææ, ad Jordanem, & fons apud lacum Asphaltitem. ¶ Item fons, & urbs Syriæ, al. Edessa. ¶ Item fons Atticæ, qui novem fistulis aquam mittit. *Stat. Theb.* 12. *v.* 629.

Callis, is, m. 3. *calle*, *strada*, מסלה, Ger. *ein gebahnter*, *weg*, τρίβος, semita minor, a callo, quod vestigiis animalium trita, & calcata sit. *Virg.* 4. *Æn.* *v.* 404. Præsertim per herbam Conrectant calle angusto. V. *Serv. ibid. Curt.* 4. 5. *c.* 4. Calles silvestres, &c. 5. Calles invii. ¶ *Callium provincia* erat munus minimi negotii, & a Quæstoribus administrari solitum, quibus cura mandabatur callium, silvarum, & saltuum. Ex his enim vectigalia exigebantur propter pecora, & pascua. *Tacit.* 4. *Ann.* 27. *Sueton. in Cæs. c.* 19. & *in Claud. c.* 24. quibus tamen locis ubique variat lectio. ¶ Sunt etiam *calles* viæ vicinales saltuum, aut montium. *Cic. pro Sext. c.* 5. Italiæ calles, & pastorum fabulæ prædari. ¶ Callis gen. femineo. *Liv.* apud *Non. c.* 3. *n.* 46. Per devias calles. Ita legit *Non.* alii *devios*.

Callisco. V. Callesco.

Callisthĕnes, m. 3. ex Olyntho urbe Macedoniæ, seu Thraciæ, Philosophus, discipulus Aristotelis, condiscipulus Alexandri Magni. Alexandrum secutus est in Asiam, ab eo accitus, ut illius res gestas scriberet. Scripsit historiam Rhetorico pene more. Interfectus est jussu Alexandri, quod illum a Macedonibus divinis honoribus adhuc viventem colendum non censeret, more Persarum. *Cic.* 2. *de Orat.* 3. *Tusc. Justin. l.* 15. *Curt. l.* 8.

Callisto, V. Calisto.

Callistruthĭæ, f. 1. sci frigidissimæ, a κάλλιστος, optimus, & στρουθὶς, passer, quod passeribus gratæ sint. *Plin. l.* 13. *c.* 18.

Callitrichon, n. 2. herba, al. *callitrix*, polytrichon, adiantum, a καλὸς, pulcher, & θρὶξ, τριχὸς, pilus, quod pulchros, & densos crines facit. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Decocta in aqua humidis etiam ulceribus prodest. *Id. l.* 13. *c.* 14.

Callitrix. V. Callitrichon. ¶ Est item genus simiæ, dictum a pili pulchritudine. *Plin. l.* 8. *c.* 54.

Callositas, atis, f. 3. induratio callorum, *callosità*, ut callositas palpebrarum, *Scribon. Larg. Composit.* 36. ¶ Translate *Tertul. de testimonio animæ*, *sub fin.* Exisse hæc in usus communis callositatem; ubi *Rigaltius* exponit, consuetudinem.

Callōsus, a, um, callis abundans, vel callis obductus, & duratus, *callosо*, ut manus callosa. *Auct. Panegyrici ad Pison. v.* 17. Humida callosa cum pinseret hordea dextra. Sic ulcus callosum. *Cels. l.* 6. *c.* 3. Crassior callosiorque cutis in homine. *Plin. l.* 11. *cap.* 39. ¶ Callosa ova, *Horat. l.* 2. *sat.* 4. *v.* 14. Namque marem cohibent callosa vitellum; de melioribus & longis dixit, quod marem cohibeant, seu contineant, ideoque ob calorem densioris albuginis sint, & succi melioris. Ita *Torrentius*.

Callus, m. 2. & callum, n. 2. *callo*, Ger. *hertigkeit*, *dicke*, Gal. *cor*, *durillon*, Hisp. *callo*, τύλος, est cutis labore vim in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis densior facta, cujusmodi est in suis rostro, cervice bovis, animalium plantis, & duritia illa, quæ in manibus hominum ex labore nascitur, a *calx*, vel *calco*, quod proprie sit durities in pedibus, vel a κάλαμος, *ligneum*, quod sit cutis lignea, idest, dura. *Sueton. in Aug. c.* 80. Sed & callis quibusdam ex prurigine corporis, assiduoque & vehementi strigilis usu pluriformem concretis &c. ¶ Callum in suibus agnoscit *Plaut. Capt.* 4. 3. quod aliis in locis aprugnum vocat: fuisse autem in deliciis mensarum, indicat locus Catonis apud *Plin. l.* 8. *c.* 51. quem vide. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quæ duriusculæ sunt inflar calli. *Plin.* 14. 1. Uva gratior callo. *Id.* 15. 28. Callo placet pira. ¶ Translate Callum obducere, metaphorice est affabrescere alicui labori multo exercitio. *Cic. Tusc.* 2. *cap.* 15. Ipse labor quasi callum quoddam obduxit dolori.

Calo, as, a. 1. *chiamare*, קרא, Ger. *rufen*, *nennen*, Gal. *appeller*, Hisp. *llamar*, καλέω, voco, a voce Græca, quæ propiora est. *Gel. l.* 15. *c.* 27. Curiata comitia per lictorem curiatum calari. ¶ Item proquntiare, nominare, indicere. *Varr. lib.* 5. *L. L. pag.* 52. Primi dies mensium nominati calendæ ab eo, quod his diebus calarentur ejus mensis nonæ, &c. ¶ Item invocare. *Varr. ibid.* Dies te quinque calo, Juno novella. Scribitur & *Kalo*.

Calo, onis, m. 3. *facendo*, *babaglione*. Calones ministri erant militum, a ferendis lignis paliisque sic appellati. Nam ut Servius ait ad *Æneid.* 6. *v.* 1. Calas dicebant Veteres fustes, quos portabant servi sequentes dominos ad prælium: Vel, ut ait *Festus*, quia ligneas clavas gerebant, quæ græce κάλα dicuntur. Unde & Clavatores dicti. *Liv. l.* 3. *B. Pun.* Calones, lixaque, & invalidos milites vallum ferre. *Pers. sat.* 5. *v.* 95. Sambucam citius caloni aptaveris alto. ¶ Calones etiam dicti Servi quicumque viliores ad imitationem calonum in exercitu, ut observat Scoliastes Vetus ad illud *Horatii l.* 1. *sat.* 6. *v.* 102. Ne solus rufve, peregreve Exirem, plures calones atque caballi pascendi. Adde *l.* 1. *epist.* 14. *v.* 42. Sic & *Senecа* Calones *lectisternii* appellat, *epist.* 110. *sub fin.* ubi ait; Lectica formosis impositа calonibus. ¶ Sunt etiam calones calcamenta lignea, auctore *Festo*, a κάλαμος, lignum.

Calobatarii. V. Collobatarii.

Calophanta, æ, καλοφάντης. *Plaut. Curcul.* 4. 1. 2. Calophantam, an Sycophantam hunc magis esse dicam, nescio. Ita legunt *Alciatus*, & *Pareus*, & exponunt γραϊδάριον, h. e. eum, qui honeste quidem loquitur, sed ejus facta ab oratione discrepant. Al. leg. *Halophantes*. V. Taubman.

Calopodium, ii, n. *forma da scarpe*, καλοπόδιον, forma lignea, qua utuntur sutores in calceis faciendis. *Acron Interpres Horat. ad l.* 2. *sat.* 3. *v.* 106. ubi in feminino genere usurpat: qua in re non est imitandus.

Calor, oris, m. 3. ardor, *calore*, *caldo*, חם, Ger. *warme*, *hitz*, Gal. *chaleur*, Hisp. *calor*, Σῆμα, a calendo. *Plaut. Mil.* 3. 2. 22. Mihi nimius calor combrebat gutturem. Sic calor solis, calor febris. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *epist.* 16. Maximis caloribus, & anni tempore gravissimo. ¶ Translate accipitur pro impetu, fervore, seu ardore animi, qui plerumque in juvenibus est. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Juvenili calore Polus inconsideratior. *Paul. JCtus l.* 9. *Dig. de Public. & Vectig.* Locatio vectigalium, quæ calor licitantis ultra modum inflavit, ita demum admittenda est, &c. ¶ Aliqui huic voci neutrum genus tribuunt nisi auctoritate *Plaut. Mercat.* 5. 2. 19. Nec calor, nec frigus metuo. Sed *Taubmann.* aliter legit.

Calor, m. 3. *Calore*, fl. Hirpinorum, in Princip. ult. qui oritur ex Apennino M. & Montem Maranum urb. rigat, deinde auctus Miscano, & Tamaro flu. prope Beneventum labitur, & paulo infra in Sabatum se exonerat.

Caloratus, a, um, calidus, caletactus, *scaldato*, *Apul. l.* 6. *p.* 182. Primæ juventutis caloratos impetus freno quodam coercendos existimavi.

Calorificus, a, um, o. 1. 2. Θερμοποιὸς, quod calorem facit. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Oleum calorificum est.

Calpar, n. 3. κάναθρ, dolium, vel genus vasis fictilis, a κάλαθος, urceus, urna. Metonymice est vinum, & per excellentiam id vinum, quod fictis Vinalibus ex dolio demebatur sacrificii causa, & Jovi obterebatur, antequam vina gustarent. *Varr.* apud *Non. c.* 15. *n.* 31. & *Fest.*

Calpe, f. 1. *Gibraltar*, κάλπη, una ex columnis Herculis, mons, & urbs Hisp. Bæticæ, in Vandalitia, ad fretum Herculeum, *Stretto di Gibraltar*, contra Abylam alteram columnam, M. & opp. Mauritaniæ, *Plin. l.* 3. *in Præfat.* & *c.* 1.

Calpurnius, a, um, ad Calpurnium pertinens (*Calpurnius* autem est nomen proprium Romanum) ut Calpurnia domus, *Auct. Panegyr. ad Pison. v.* 25.

Caltha, f. 1. *farrancio*, κάλθη, viola lutei coloris, al. *chrysanthemum*, calendula, non a forma, qua calathum, sive calicem refert, sed a κάλυξ, pro κάλυμμα. *Turn. l.*

Θὼς, *flos*, vel *animal*, quo purpura tingitur. *Plin. l.* 22. *c.* 6. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Calthula, vestis genus ex *Plaut. Epid.* 2. 2. 47. dicta fortasse a calore luteo. Ade *Non. c.* 16. *n.* 4.

Calthularius, ii, qui calthulas conficit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 36. Flammearii, violarii, calthularii. Ita a quibusdam legitur: Ab aliis *cariosarii*. V. Taubman.

Calva, æ, f. 1. *cranio*, *teschio*, κρανίον, os capitis, ubi capilli esse consuevere. *Mart. l.* 3. *ep.* 74. Pilothro faciemque lavas, & dropace calvam. Adde *Liv. l.* 23. *c.* 24.

Calvaria, f. 1. *teschio*, θρίγκος, totum caput carne nudum, & tam de brutis, quam de hominibus dicitur. *Cels. l.* 8. *c.* 1. Calvaria ex interiore parte concava, extrinsecus gibba. *Plin.* 30. 6. Calvaria canis. *Pallad. l.* 1. *tit.* 35. Calvaria equæ.

Calvariŏla, æ, parvus caliculus instar minoris calvariæ. *Vet. Scholiast. Juvenalis Sat.* 5. Calices fractos, vel calvariolas componere.

Calvarium, ii, n. idem quod calvaria. *Apulej. in Apolog.* Si dicas, quæsita elidendis mortuis marina calvaria.

Calvātus, a, um, calvus, ut *calvata vitea*, in qua vites quidem sunt, verum paucæ, in calvitio capillorum. *Plin. l.* 17. *c.* 22. *Cato de R. R. c.* 33. Sed *Catonis* locus variat.

Calvefio, fis, *divenir calvo*, calvus fio, *Varro R. R. lib.* 1. *c.* 37. Ne decrescente Luna tondens calvefiam. Alii tamen leg. *calvus fiam*.

Calvĕo, es, *esser calvo*, קרח, Ger. *kahlsein*, Gal. *être chauve*, Hisp. *ser calvo*, φαλακρὸω, calvus sum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Quædam animalium naturaliter calvent.

Calvesco, n. 3. sine præt. & sup. *divenir calvo*, incipio calvefieri, *Plin. l.* 11. *c.* 29. Proprium huic calvescere omnibus annis. ¶ Dicitur & de agris. *Colum. l.* 4. *c.* 33. Castaneta novella calvescunt.

Calvĭtas, atis, deceptio, a calvo, is. *Ulpian. l. Si fideijussor. ff. Mandati*, &c. Ipse autem stellionatus crimine propter suam calvitatem plectetur. Al. leg. *calliditatem*.

Calvities, f. 5. & calvitium, n. 2. φαλάκρωμα, defluvium capillorum a capite, seu locus capitis, ex quo jam capilli defluxerunt. *Cic.* 3. *Tusc.* 26. Quasi calvitio locus levaretur. *Petron. in Satyr. c.* 108. Superciliorum æqualis cum fronte calvities.

Calumnia, f. 1. *calunnia*, *cavillazione*, *frode*, עקש, רכר, Ger. *listerung*, Gall. *calomnie*, Hisp. *calumnia*, διαβολὴ, callida, & malitiosa juris interpretatio, ad deferendos, accusandos, ac evertendos alios inventa. *Suetn. Calig. cap.* 38. Ad rapinas convertit animum, vario, & exquisitissimo calumniarum, & actionum, & vectigalium genere. *Id. in Vitell. c.* 7. Creditorum turbam non nisi terrore calumniæ amovit. Sic fiscales calumniæ, quibus fiscus augetur, *Id. in Domit. c.* 9. *Cic. de Offic. l.* 1. *c.* 10. Existunt etiam sæpe injuriæ calumnia quadam, & mimis callida, & malitiosa juris interpretatione. ¶ Sed & quæris ficta infamatio, aut falso intentatum crimen calumnia dicitur. Hinc calumniam ferre, calumniam effugere. *Cal. Cic. Fam. 8. epist.* 8. Et *pro Cluent. c.* 59. ¶ Calumniam jurare, est testari juramento, se ad litem, vel accusationem non accessisse calumniandi studio. *Cal. Cic. l. c.* ¶ Hoc nomen *Prisc. l.* 10. derivat ab inusitato supino *calumnum* verbi *calvo* decipio.

Calumniatio, onis, f. 3. actus calumniandi, calumnia. *Ascon. Pedian. in Divin. Verr. c.* 14. Calumniationes, & hoc genus argumenti complexio dicitur.

Calumniātor, m. 3. συκοφάντης, malitiosus interpres, vel qui falsum crimen objicit. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Scriptum sequi calumniatoris est. *In leg.* 12. *Tab.* Calumniator idem patiatur, quod reus, si convictus fuerit. ¶ Calumniator sui dicitur, qui in se ipsum nimis inquirit, & in eo quod facit, diligentiæ finem ponere nescit. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *ad fin.*

Calumniātrix, icis, f. 3. quæ calumniatur. *Ulpian. leg.* 1. §. 14. *ff. de Ventr. in possess. mitt.* Nisi manifesta sit calumniatrix mulier.

Calumnior, aris, d. 1. *calunniare*, שטן, רכל, Germ. *schmehen*, *lestern*, Gal. *calomnier*, Hisp. *calumniar*, διαβάλλω, est mendaciis aliquem in litibus vexare, vel falsa crimina objicere, a *calvo*, decipio. *Cic. post Redit. c.* 11. Me, si diutius calumniarentur, redire jussitis. *Tacit.* 3. *hist. c.* 75. Sermonis nimius erat: id unum calumniatus est rumor. *h. e.* reprehendit. *Gel. l.* 7. *cap.* 3. Tito verba ponit Catonis; & aliis tamen cum verbis calumniatur. *In critica. Paul. Dig. l.* 10. *tit.* 4. *leg. penult.* Calumniari verba juris. *h. e.* malitiose interpretari. ¶ *Calumniari se* est nimis anxie in se inquirere, nimio timore peccandi. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. ¶ Reperitur etiam *calumnior* passiva significatione. *Severus* apud *Priscian. l.* 8. A quibus interdum analogia calumniatur, συκοφαντεῖται, ut idem *Priscian.* exponit.

Calumniōsè, adverb. fraudulenter, *con calunnia*, συκοφαντικῶς. *Agenn Urbicus de Limit. cap. de aqua pluvia*: Calumniosè fines defendere. Et *Leg.* 8. *ff. de flumin. prætor.* Calumniosè petere.

Calumniōsus, a, um, συκοφαντικὸς, qui calumniam inferre solet, vel calumniarum plenus. *Jul. Paul. l.* 1. *Recept. Sent. Tit.* 5. *sent.* 1. Calumniosus, inquit, est, qui sciens, prudensque per fraudem negotium alicui comparat. *Arnob. in prine. Operis*: Calumniosas dissolvere criminationes. Superlativ. *calumniosissimus* habetur apud *Augustin. epist.* 152.

Calvo, is, calvi, a. 3. *ingannare*, נכרה, Ger. *betriegen*, Gall. *tromper*, Hisp. *engañar*, παρέχω, decipio, cujus passivum est *calvor*, *eris*, a καλύπτω, tego, ut sit tecte decipere. *Sallust. in 3. Histor. apud Priscian. l.* 10. Contra ille calvi ratus. ¶ Invenitur etiam deponens. *Plaut. in Cas.* 2. 2. 4. Sopor manus calvitur. *h. e.* frustatur manus intentas operi. Ita *Cajus JCtus*. Si calvitur, & moretur, & frustretur. *Vet. Gloss.* calvor, ὀλιγωρῶ.

Calvus, o. 1. 2. *calvo*, קרח, Ger. *kal*, *glatzechtig*, Gal. *chauve*, Hisp. *calvo*, φαλακρὸς, dicitur, a cujus capite capilli defluxerunt, sive qui sine capillis natus est. *Suet. in Cæs.* v. 51. Mœchum calvum adducimus. ¶ Comparat. calvior. *Apul. l.* 5. *A. A.* Maritum sortita sum cucurbita calviorem. ¶ Transl. ate *Martial. l.* 12. *epigr.* 32. *calvus vestes* dixit *alibi*, *capisque*, in quibus rarum alium, & paucæ capæ erant.

Calx, cis, m. & f. 3. pars posterior pedis, *calcagno*, עקב, Ger. *die ferse* & *der fuss*, Gal. *talon*, Hisp. *calcano*, πτέρνα, calcaneum, extrema pars pedis. *Plaut. Merc.* 5. 2. 111. Eu. Sequere sis. Ch. sequor. Eu. clementer; calces deterris. *tu mi scalcagni. Virg.* 11. *Æn. v.* 714. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. *h. e.* calce stimulo ferreo armata. *Al. leg.* ferrato. *Stat. l.* 5. *Silv.* 2. *v.* 115. vexantemque illa nuda calce ferocis equi. ¶ Sumitur aliquando pro ictu calcis, & percussione pedum, plagaque ponitur, λακτισμὸς, *calcio*. *Terent. in Phorm.* 1. 2. 27. Nam quæ inscitia est, adversum stimulos calces? *sc.* jactare, quod proverbium est de iis dictum, qui contra eos reluctantur, quos vincere nequeunt. sibi enim ipsis magis nocent. ¶ Metaphorice significat metam circi, vel lineam creta alba ductam in eo circi loco, ubi cursus finis erat, ut a calce ad carceres revocari: h. e. a fine ad principium. *Cic. de Sen. sub fin. Lucret. l.* 6. *v.* 91. Perscripta ad candida calcis. Adde *Senec. ep.* 108. & *Cic.* 1. *Tusc. c.* 10. Nunc video calcem, ad quem decursum est. *Vitruv. l.* 9. *c.* 2. imas partes columnæ, cui scalarum gradus adhærent, inferiores calces scaporum vocat.

Calx, cis, f. 3. *calcina*, שיר, גיר, Ger. *kalk*, Gal. *chaux*, Hisp. *cal*, πίσσηρις, lapis coctus, quo utimur pro bitumine. *Cic. pro Mil.* In eam insulam materiam, calcem, cæmenta, atque arma convexit. ¶ Calx viva, i. e. nondum intincta, *calcina viva*. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Contra vero calx macerata, quæ aqua diluta, & subacta est. *Id. l.* 36. *c.* 23. ¶ Calcis etymologia, in hoc sensu, ducitur a χάλιξ, *lapis*, vel *lapidum fragmenta*: vel a *calore*, quia fit ex lapidibus calidis, & udis. Ipsum etiam nomen *calx* lapidem significat; unde calculus lapillus. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 86. Ad incitas lenonem rediget, si eas abduxerit. M. Quin prius dispeream, si non unam calcem civerit. *h. e.* calculum lusorium. Alii legunt ουνα, & intelligunt partem pedis extremam. Vide *Scalig. in append. ad conject. in l.* 6. *Varr. de L. L. & Taubm. ad loc. Plauti cit.* Vide etiam *Iacitus*.

Calyba, æ, f. καλύβη, pergula, tugurium, attegiæ, quales in meritoriis tabernis fieri solent, in quibus ganeones ad potandum sedent: a καλύπτω, tego.

Virg. (seu quicunque alius est auctor) *in Copa*, v. 7. Sunt topia, & calybæ, cyathi, rosa, tibia, chordæ. Alii aliter leg. & interpretantur.

Calychius, li, m. 2. *bottoccino*, diminut. parvus calyx in herbis, & arboribus. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Calyculis inanibus.

Calydon, onis, f. 3. postea Aquila, *Aytou*, καλυδὼν, urb. Ætoliæ, regia olim Oenei patris Meleagri. *Virg. Æn.* 7. *v.* 305. Concessit in iras Ipse Deum antiquum genitor Calydona Dianæ.

Calydónis, idis, patron. *Ovid. Met.* 8. *v.* 529. Plangunt ora simul matres Calydonides.

Calydonius, a, um, adject. possessiv. a Calydone, ut aper Calydonius, *Ovid. Met.* 8. *fab.* 4. & Calydonius heros, *Id. ib. v.* 325. sc. Meleager. ¶ At Caledonia silva, V. supra in *Caledonia*.

Calypso, us, & onis, f. nympha, filia Atlantis, matre incerta, vel Oceani, & Tethyos. Regnavit in Ogygia insula, ubi Ulyssem naufragum humaniter excepit. *Ovid. 4 de Pont.* 10. 15. pulchram fuisse Calypsô. *Tibul.* 4. 1. 77. foecunda Atlantidos arva Calypsus. *Apul. l.* 1. *Milef.* At ego, inquit, Calypsonis æternam solitudinem flebo.

Calyptra, æ, f. 1. καλύπτρα, genus vestimenti, quo mulieres capita tegebant, a καλύπτω, tego. *Festus*.

Calyx, ycis, m. 3. *bottone*, κάλυξ, folliculum, quo flores, semina herbarum, fructus arborum cooperiuntur, a καλύπτω, tego. *Plin. l.* 15. *c.* 22. & 23. ¶ Item testaceorum piscium durum corium. *Plin.* 9. 31. & 56. & *l.* 32. *c.* 4. ¶ Per similitudinem dicitur de ovi putamine, *guscio d'ovo*. *Id. l.* 28. *c.* 2. ¶ Item de crusta e luto, qua caminantur fitures lignorum in carbone faciendo. *Id. lib.* 16. *c.* 6. ¶ Scribitur & *calix*.

Camarina, Camerina, f. 1. *Camarana*, καμάρινα, urbs Siciliæ cum fluvio, & palude cognomine, in ora Austr. Paludis Camarinæ aquæ cum fœtare suo pestem generarent, Camarinenses consuluerunt Apollinem, expedirentne ipsis Camarinam exsiccari: quibus ab Apolline responsum est, Camarinam non esse movendam. Neglecto tamen Oraculo siccaverunt paludem, per quam mox ingressis hostibus contempti Oraculi poenas dederunt. Hinc manavit proverbium, *Camarinam movere*, pro sibi malum accersere.

Cambio, is, pi, ptum, a. 3. *cambiare*, חָלַף, Germ. *verwechslen*, *verwechsle*, Gal. *changer*, Hisp. *cambiar*, *trocar*, κάμπτω, μεταλλάττω, καταλλάσσω, commuto, permuto. Citat ex *Carisio Pristian. l.* 10. *Apul. in Apolog. p.* 285. *edit Elmenh.* Tu an habeas ad agrum colendum, an ipse mercenarias operas cum vicinis tuis cambias, neque scio, neque laboro.

Camillæ virgines sunt, quibus supplicare solebant sponte nuptura. *Festus*. *Voss.* notat Graece dici γαμήλιοι θεοί.

Camelarius, ii, m. 2. qui camelorum curam gerit, eosque pascit. *Leg. ult.* §. 11. *ff. de muner. & honor.*

Camelasia, καμηλασία, dicitur camelorum curatio, & praefectura. *Accurs. Dig. l.* 50. *t.* 4. *leg. ult.* Camelasia personale munus est. Al. leg. καμηλασία.

Camelasium, ii, n. annona pro alendis camelis, aut vectigal, quod pro iis alendis penditur. *Ammian. l.* 17. *c.* 3. (*al.* 5.) Deest in *Ammiani* MSS.

Camelinus, a, um, ad camelum pertinens, ut lac camelinum. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Et camelinus color, pro fusco ad flavedinem vergente.

Camella, f. 1. genus vasis. Vide *Gel. l.* 17. *c.* 7. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 779. Tum licet, appositis veluti cratere camella, Lac putes. *Paran. in Satyr. c.* 137. Infra manus meas camellam interposuit.

Camelopardalis, m. 3. καμηλοπάρδαλις, animal forma camelum referens, colorum varietate Pardum, seu Pantheram. *Plin. l.* 8. *c.* 18.

Camillus, m. 2. *camelo*, גָּמָל, Ger. *ein Kameltier*, Gal. *chameau*, Hisp. *camelo*, κάμηλος, animal quadrupes, quod crura prolixa, & collum oblongum habet, a κάμπτω, humilio, quia cum onerantur, humi accumbit, vel a *camerus*, seu καμηρὸς, curvus, vel a κάμπτω, flecto & μηρὸς, femur, quia genua flectit. Sitim tolerat etiam quattriduo, ut scribit *Plin. l.* 8. *c.* 19. Hinc *Pers. sat.* 5. *v.* 136. Tolle recens primus piper e sitiente camelo.

Camenæ. V. Carmenæ.

Camera, f. 1. *volta*, *cielo fatto a volta*, חֻפָּה, גַּג, Germ. *ein gewölb*, Gall. *voute*, *berceau*, Hisp. *bovéda*, κάμαρα, testudo, fornix, scil. pars superior aedificii, tectum incurvum, introrsum respiciens, a voce Graeca, quae illata est, vel a *camurus*, curvus. De ea sic *Nonius cap.* 12. *n.* 126. Camerum, obtortum: unde Camerae tecta in curvitatem formata. Cameras igitur appellarunt culmina arcuata, sive ex lapide, sive ex contignatione essent. *Vitruv. l.* 5. *cap.* 10. *Suet. in Ner. c.* 34. Solutilem navem, cujus vel naufragio vel camerae ruina periret, commentus est. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *epist.* 1. Cameras quasdam non probavi. ¶ Est etiam navigii genus, Dacis usitatum, quod tumido mari, prout fluctus attollitur, tabulis augetur in summis partibus, donec in modum tecti claudatur, ut scribit *Tacit. 3. Histor. c.* 47. ¶ Differt camera a fornice in eo, quod *camera* significat totum tectum formicatum, fornix vero de singulis etiam cameræ arcubus dicitur.

Camerarius, a, um, a. 3. 2. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Camerarium, genus cucurbitae vocant, quod in pergulis arrepit in hortis, non quod humi serpit.

Cameratio, onis, *volta*, camera, *Spartian. in Caracal. c.* 9. Cancelli, quibus cameratio tota concredita est.

Camerátus, a, um, *fatto a volta*, curvus in modum cameræ, ut camerata arca, *Leg.* 9. §. 5. *ff. loc. conduct.* Verum meliores libri habent *arata*. Adde *Inscript.* apud *Reines. in append. n.* 46. ubi tamen legitur *camaratus*.

Camĕro, as, avi, atum, a. 1. *fabbricar a volta*, in modum cameræ struo. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Publicum omnium (*avium*) est, tabulata ramorum sustinendo nido provide eligere, camerare ab imbri, aut fronde protegere densa.

Camers, ertis. Camertes populi sunt Umbriæ, montes incolentes, quibus a Picenis Umbri separantur. ¶ Apud *Virg. Æn.* 10. *v.* 562. Camers est nomen viri proprium. ¶ Est etiam Camers, adject. *Cic. pro Sylla, c.* 19. In agro Camerti, Piceno, Gallico.

Camertinus, a, um, Camers, ut foedus Camertinum, *Cic. pro Cornel. Balbo, c.* 20.

Camilla, æ, Virgo Volsca, quae venit suppetias ferens Turno contra Latinos & Aeneam: quo in bello etiam periit. *Virg. Æn.* 7. *v.* 803. Hos super advenit Volsca de gente Camilla.

Camillum, i, n. tuste *Festo*, in voce Cumera, erat vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant: sic appellatum, quod *camillus* dicebatur minister, qui eum gerebat. ¶ Ab hujus similitudine fortasse camillum dictum est membrum catapultae, de quo *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. ubi tamen quidam leg. *canillum*.

Camillus, m. 2. κάμιλλος, apud veteres nunc puer ingenuus dicitur, nunc minister in rebus occultioribus, veluti sacris, aut nuptialibus. Hinc Metabus filiam Camillam vocavit, idest, Dianae praeministram, & Etrusci Mercurium appellabant Camillum, quasi ministrum Deorum. ¶ Flaminius Camillus erat puer ingenuus, patrimus, & matrimus, qui Flamini Dialis ad sacrificia praeministrabat, & Flaminia Camilla erat puella ingenua, patrima, & matrima, quae ministrabat Flaminicae Dialis. V. *Fest.* & *Plin. l.* 19. *c.* 28.

Camino, as, a. 1. facere in modum camini. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Acervi confertis taleis recentibus luto caminantur.

Caminus, m. 2. *fornace*, *camino*, כִּבְשָׁן, תַּנּוּר, Ger. *ein Kamin*, *schornstein*, Gal. *fourneau*, *cheminée*, Hisp. *hornaza*, *chemínea*, κάμινος, fornax, & structura, quae fumum, & ignem excipit. *Virg. Æn.* 6. *v.* 630. Cyclopum educta caminis moenia conspicio. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 10. Valde metuo, ne frigeas in hibernis; quamobrem camino loculento utendum censeo. Vide ibi *Manut.* de caminis veterum multa differentem. Vide etiam *Cato. in Plin. l.* 2. *ep.* 17. ¶ Addere oleum camino, est malo alicui fomentum, & materiam adhibere. *Horat. Sat.* 3. *l.* 2. *v.* 321. Adde poemata nunc, hoc est, oleum adde camino. ¶ De caminis Veterum V. *Ferrar. Elitrop. l.* 1. *c.* 9.

Camisia, æ, genus vestis interioris linea. *Paul. epitomator Festi in voce Suppa-tus*, & *Hieronym. ep.* 128.

Cammaron, n. 2. herba, al. aconitum, quia habet radicem similem cammaro pisci marino. *Plin. l.* 27. *c.* 3. ¶ Sol cammaron potius dici decet, quia καμμάρου, ideft, malo fato hominem tollit.

Cammárus, i, m. 2. *gambaro*, κάμμαρος, piscis ex cancrorum genere, a voce Graeca, quae proposita est. *Plin. l.* 31. *c.* 8. *Martial. l.* 2. *epigr.* 43. Concolor in nostra, cammare, lance rubes.

Camoenæ, arum, Musae, *le Muse*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 59. Alternis dicetis: amant alterna Camoenae. *Horat. l.* 1. *od.* 12. *v.* 39. Gratus insigni referam Camoena. ¶ *Varro l.* 5. *de L. L. n.* 7. *Festus*, & *Macrob. l.* 2. *in Somn. Scip. c.* 3. ducunt a canendo, quasi *Canenae*. Item *Serv. in Ecl.* 3. *Virg. Voss. in Etymol.*

Camonális, le, ad Camoenas pertinens. *Sidon. lib.* 3. *epist.* 3. Nunc oratorio stylo, nunc etiam Camoenalibus modis imbuebatur. *Avien. in Phaenom. v.* 495. *de Pegaso*: Illusisse pedem, cornuque excita repente Lympha Camoenalem fudit procul Hippocrenem.

Campæ, arum, f. 1. nugae, ut campas dicere, apud *Plaut. Truc.* 5. 1. 44. b. e. nugari, ut ibi legunt, & explicant *Taubman.* & *Pareus*. Aliter habet *Lambinus*.

Campágus, i, calceamenti genus, a Patriciis, & Imperatoribus gestari solitum; idem fere, quod caliga, nisi quod variis reticulis, & candido linteamine ornabatur. Hujus meminit *Jul. Capitol. in Maximinis, c.* 2. & *Trebel. Pollio in Gallieno, c.* 16. ¶ Diaconos etiam Rom. Ecclesiae Campagis usos, testatur *Gregor. M. l.* 7. *ep.* 28. Vide *Albert. Ruben de Calceo Senat. c.* 5.

Campania, cogn. Felix. V. Terra Laboris.

Campania Romana. V. Latium.

Campanícus, a, um, idem quod Campanus. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 13. Campanica peristromata.

Campánus, a, um, o. 1. 2. καμπανὸς, quod ad Campaniam reg. Italiae spectat. *Virg.* 10. *Æn.* Hinc nomen Campanae ducitur urbi.

Campas, atis, idem quod Campanus, ut Campas genus, pro Campanus genere, *Plaut. in Truculen.* 2. 4. 144. In alio sensu V. Cappas.

Campe, es, f. 1. κάμπη, eruca, vermis hortensis herbas, & arborum frondes infestans, a κάμπτω, flecto, quod flexo obliquis tractibus corpore progreditur. *Colum. l.* 11. *sub fin.* Hirsutaque campe. ¶ Apud *Plaut. Trucul.* 5. 1. 44. Campes dicere, est nugari. ¶ Campas, marinos equos Graeci appellant a flexu posteriorum partium. *Festus*.

Campensis, se, ad Campum pertinens. *Apul. l.* 11. *Metam.* docet, Idem, quae templum in campo Martio habuit, campensem cognominatam esse.

Campestĕr, campestris, campestre, & hic, & haec campestris, & hoc campestre, adject. *campestre*, ad campum pertinens, vel qui in campis est. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 6. Campester locus. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Capua a campestri agro appellata. Sic arma, praelia campestria apud *Horat. de art. poet. v.* 379. & *l.* 1. *epist.* 18. *v.* 54. Iter Campestre, apud *Caes. l.* 1. *B. C. c.* 66. ¶ Quia vero in campo Martio comitia fiebant, campestris etiam ad comitia, & petitiones honorum pertinet. *Liv. l.* 7. *c.* 1. Aedilitatem Quintio gratia campestri dederunt. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1. *n.* 14. Campestrem temeritatem experiri.

Campestrátus. V. in voce sequenti.

Campestre, is, n. 3. pannus, seu velum, quo Ephebi nude se exercentes pudenda velabant, quod & Succinctorium, & Subligaculum dicebatur. *Horat. l.* 1. *epist.* 11. *v.* 17. Incolumi Rhodos, & Mitylenae pulcra facit, quod Penula solstitio, campestre nivalibus auris. *Augustin. l.* 14. *de Civ. Dei, cap.* 17. Campestria latinum quidem verbum est; sed ex eo dictum, quod juvenes, qui audi exercebantur in campo, pudenda operiebant: unde qui ita succincti sunt, *campestratos* vulgus appellat.

Campestris, V. Campester.

Campicursio, onis, f. 3. exercitatio militaris, quae currendo fiebat. *Veget. l.* 3. *c.* 4. Campicursionem, ut ipsi appellant, assidue faciant.

Campidoctor, oris, m. 3. *maestro di campo*, qui tirones in campo exercet amporum usum docens. *Vet. Gloss.* Campidoctor, ἐνταλιάρχης. *Lamprid. in Alexandro*, *c.* 53. Campidoctores docuerunt. ¶ *Stewechius* mavult legi *Campidoctor* apud *Veget. l.* 1. *c.* 13. & *l.* 2. *c.* 22. & alios, qui ejus vocis meminerunt. Verum tutior haec quam sequimur, lectio, tum quia Campidoctores iidem & armidoctores, & armorum doctores dicebantur, ut *Salmas. ad Lamprid.* notat: quod satis probat, non a ducendo, sed a docendo hanc vocem componi: tum quia duae Inscriptiones, quas affert *Gruterus f.* 80. *nu.* 2. & *f.* 565. *nu.* 5. eodem Campidoctorem exhibent.

Camptaules, æ, καμπταύλης, qui inflexa canit tibia. *Fepist. in Carino*, *c.* 19. Exhibuit centum Camptaulas. Al. leg. *cerastulas*.

Campter, m. 3. καμπτὴρ, flexus metae, seu decursus circa metam, & meta ipsa, a κάμπτω, flecto. *Pacuv.* Extremum intra camperterem ipsum. Apud *Non. c.* 1. *n.* 328. Al. aliter leg.

Campus, m. 2. *campo*, שָׂדֶה, כִּכָּר, שְׁמָה, Ger. *ein feld*, Gal. *un champ*, *une plaine*, Hisp. *campo*, *caso*, *vega*, *valle*, est grande, atque amplum spatium terrae planae, a *capiendo*, quod animalium, seu rerum aliarum multitudinem facile capiat. *Var. l.* 4. *L. l. pag.* 7. Quod primum ex agro plano fructus capiebant, campus dictus. ¶ Translate fumitur pro qualibet re, in qua quis dubium habet, *foggetto*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 35. Cum sit campus, in quo possit exultare oratio. Hinc latitimus dicendi campus, ubertas materiae. ¶ Autopoeasice Campi nomine saepe venit Campus Martius, qui locus erat extra Pomerium, Marti sacer, in quo Comitia creandis Magistratibus, scrutandis legibus, &c. a Populo Rom. habebantur. *Cic. Catil.* 1. *cap.* 5. Comitiis Consularibus me Consulem in Campo, & competitores tuos interficere voluisti. Huc & illud pertinet ejusdem *in Pison. c.* 2. Fors domina campi. Hinc Campi nota, pro repulsa in Magistratus petitione, *Valer. Max. l.* 6. *c.* 9. *n.* 14. ¶ Campus etiam dicitur locus pugnae, castrorum, & expeditionum. *Ammian. l.* 20. *c.* 10. Edicto, ut futura luce omnes convenirent in campo. Adde *Juvenal. Sat.* 2. *v.* 166. ¶ Item locus, ubi tirones exercebantur (qui locus Romae erat ipse idem Campus Martius, de quo modo) & armorum usum discebant, ex quo *Campidoctores*, dicti, & *Campiversiones*. ¶ Ut aequor pro campo, sic nonnunquam campus pro mari sumitur. Sic *Virg. Æn.* 6. *v.* 724. Campos liquentes. Et *Æn.* 10. *v.* 214. Campos salis. *Ovid.* etiam *Met.* 1. *v.* 41. mare vocat, campum liberioris aquae. ¶ Campus sceleratus, erat locus Romae juxta portam Collinam, in quo Vestales Virgines, in adulterii crimine deprehensae, vivae sepeliebantur. *Festus*. Campus pro agro raro invenitur usurpatus. Habet *Plin. l.* 5. *ep.* 6. ubi ait; Prata inde, campique, quos nonnisi ingentes boves, & fortissima aratra perfringunt.

Campus Martius, V. Campus.

Camum, i, genus potionis, seu cerevisiae species. *Ulpian. l.* 33. *ff. tit.* 6. 9. Nec camum, nec cerevisia continebitur, nec hydromeli. Al. leg. *cumi*. Vide *Epiphan. Observ. lib.* 24. *cap.* 39.

Camúrus, a, um, o. 1. 2. *torto*, *piegato*, כִּפּוּף, Ger. *krumb*, Gal. *camus*, *courbe*, Hisp. *corcobado*, κάμπυλος, inflexus, curvus. Hinc camuri boves, a corruptu curvatione. *Virg.* 3. *Georg. v.* 55. Camuris hirtae sub cornibus aures. Dicuntur autem camuri boves, ut notat *Junius Philargyrius ad hunc Virg. loc.* quibus cornua sunt introrsus conversa; quibus contrarii patuli, qui diversa cornua habent.

Camus, m. 2. *briglia*, *laccio*, שְׁחֹרֶת, כֶּרֶס, Ger. *maulkorb*, Gal. *frein*, *licou*, Hisp. *freno*, *laço*, καμὸς, genus asperi frenni, quo equi superbi coerceri solent, a voce Graeca, quae allata est, quae est a κάμπτω, curvus. Ita *Isid. l.* 20. *Orig. cap.* ult. ¶ Item funis, quo damnati alligabantur ad furcam. *Plaut. Cas.* 2. 6. 37. Hodie tu camum, & furcam feras. Ita legit *Meursius*; Al. leg. *Canem*.

Cana, dicunt Graeci, nos camillas. *Festus*.

Canabŭla, orum, & Canabulae, arum; Lapidum congeries, termini genus apud *Frontinum*, & alios Grammaticos Scriptores, a *Goesio* editos *pag.* 237. Fusiorem explicationem V. in Indice *Goesii* ad hanc vocem.

Canace, f. 1. Aeoli filia, quae cum fratre Macareo corpore mixto puerum peperit, qui cum extra Regiam ad educandum mitteretur, is ipse vagitu avo prodi-

prodidit. Æolus jussit puerum canibus objici. Filiæ ensem per fatalitem misit, ut illo pro meritis uteretur. Ilia sibi necem traditur conscivisse. Macarius fugit. *Ovid. in epist.* 11. *Boccat. l.* 13.

Canalicolæ, m. 1. homines pauperes, dicti, quod circa canalem fori consisterent. Fuit enim in Foro locus, *Canalis*, dictus, ut ex *Plauto Curcul.* 4. 1. 14. colligitur. *Fest. Gell. l.* 4. *c.* 20. Qui jurabant, cavillator quidam, & canalicola, & ridicularius fuit. De his etiam loquitur. *Plaut. Curcul.* 4. 1. V. *Salmas. ad Vopisc. in Carino, non longe a principio.* ¶ Hinc forte Ital. *canaglia*.

Canalicŭla, f. 1. dimin. *canaletto*, *κυλικόχωρ*, parva canalis. *Gel. l.* 17. *c.* 11. Duas esse quasi canaliculas quasdam.

Canaliculatim, adverb. quasi per canaliculos. *Plin. l.* 9. *c.* 32. *de muricibus, & conchis loquens*; Jam, inquit, distinctione virgulata, crinita, crispa, canaliculatim, pectinatim, imbricatim undata, &c. Al. leg. *canitulatim*.

Canaliculatus, a, um, *facto a canaletti*, *κυλικοειδὴς*, in canalis modum factus. *Plin. l.* 27. *c.* 9. Planta ad radicem canaliculata.

Canaliculus, m. 2. *κυλικόχωρ*, diminut. a canalis. *Colum. l.* 9. Canaliculi milio repleti apponuntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 14. Emittet per canaliculum. ¶ Apud *eund. Vitruv. l.* 4. *c.* 3. est etiam canaliculus cavitas exterior in columnis.

Canalienſis, e, & Canalitius, vel Canaliclus, a, um, adject. a canali. Ambo hæc adjectiva inveniuntur apud *Plautum l.* 33. *c.* 4. *sub initium*, ubi Canaliense, & Canalicium aurum appellat, quod puteis foditur, quoniam ejus metalli venæ, tanquam canales, per latera putei orum vagantur.

Canalis, lis, m. & f. 3. *canale*, שׁוּבָל, Gr. *σιφὼν τύπος*, Gal. *canal*, *tuyau*, Hisp. *canal*, *σωλὴν*, alveus terrestris, vel ex ligno, item tubus, seu fistula, per quam aqua deducitur. *Festus*. Canales, per quos aqua confluit in vias lapide stratis. *Virg. Georgic.* 3. *v.* 330. Currentem illignis potare canalibus undam. *Cens. Severi. in Æn. v.* 149. Nec tamen in rigidas exit contenta canales. Adde *v.* 137. ¶ *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Ductus autem aquæ fiunt generibus tribus, rivis per canales fructiles, aut fistulis plumbeis, seu tubulis fictilibus. Ubi *canales structiles* sunt structura, & fabrica constantes. ¶ Canalis etiam dicitur lignum illud cavum, in quo fractum crus, aut femur a medicis reponitur *Cels. l.* 8. *c.* 10. *n.* 5. Ubi deligatum est (crus, vel femur) in canalem conjiciendum est. ¶ Erat etiam Canalis locus in foro Rom. *Plaut. Curc.* 4. 1. 15. V. Canaliculæ. ¶ Interdum pro via sumitur. *Apul. l.* 6. *Met.* Jam canale directo pergis ad ipsum Orci regium. V. *Pareum in Lex. Cris.*

Canalitius. V. Canaliensis.

Canaria, f. 1. herba, foliis tritici, qua canes ægroti vomitum eliciunt, vulgo herba canis. *Plin. l.* 25. *c.* 8. ¶ Est etiam una ex insulis, quas Fortunatas etiam dicunt. *Plin. l.* 6. *c.* 32. ¶ Hodie omnes ex Insulæ Canariæ dicuntur. V. Fortunatæ Insulæ.

Canarius, a, um, o. 1. 2. *cagnesco*, *κυνώδης*, quod ad canem pertinet. *Plin. l.* 18. *c.* 3. *ex commentar. Pontif.* Augurio canario agendo dies constituatur. Vox plane antiqua.

Canatim, *cagnescamente*, *in cagnesco*, *κυνικῶς*, ad similitudinem canis, *Nigid. Figulus in comm. Gramm.* ut citat *Nonius c.* 1. *n.* 190. Canatim, bovatim, ab animalibus sumuntur.

Cancellarius, ii, m. *cancelliere*, qui ad cancellos januæ cubiculi assistit. Olim enim Imperatorum, ac procerum cubicula, quæ patebant, non tantum vela ad fores, sed & cancellos habebant, seu fenestratas januas, ut *Cassiodorus l.* 11. *Var. ep.* 6. apellat. His igitur qui præfecti erant, *a velis*, & *a cancellis*, *Vestiti*, & *Cancellarii* appellabantur; quorum munus erat stare foribus, & admissiones curare. Iidem igitur erant ac Ostiarii. Quam ob causam *Vopiscus in Carino c.* 26. eum reprehendit, quod unum ex Cancellariis Præfectum Urb. fecisset. V. etiam *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. ¶ Horum tamen aliquos non tantum Ostiarios fuisse, colligitur ex *Agathia*, qui *l.* 1. *de gestis Justiniani* narrat, Cancellarios istos archiva Narseti, curasse. ¶ Etiam tribunalia habebant cancellata septa, quibus excludebantur turbæ, atque iis præpositi item *Cancellarii* dicti: quorum aliqui Judicibus scribendo navabant operam. De his plura *Cassiod. l. cit.* Digniores tamen erant, quam Scribæ, eoque munere fungi etiam soliti, qui ii, qui *a secretis* dicuntur apud nos. Qui his omnibus præerat, hodie *κατ' ἐξοχὴν* Cancellarius, olim Quæstor Sacri Palatii dicebatur, & in Constantinopolitana Aula *ὁ μέγας λογοθέτης*. *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 647. *n.* 6. Cancellarius, & Scriba. Vide *Casaub. & Salmas. in Vopisc. Carinum, loc. cit.*

Cancellatim, ad similitudinem cancelli. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Cancellatim reticulata. *Sidon. l.* 5. *ep.* 17. Stipitibus cancellatim pendentibus.

Cancellatio, onis, pro limitatione, vel metatione agrorum. *Frontinus de colon. p.* 109. *Gesf.* Ager Sestertianus assignatus in cancellatione limitibus maritimis. Adde *Sic. Flacc. pag.* 16.

Cancellātus, a. 1. 2. factus ad formam cancellorum, *ingraticolato*, *intricicchiato*. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Cancellato brachiorum implexu claudit. Et *l.* 8. *c.* 10. Elephantorum cutem cancellatam dixit. ¶ Cancellatus apud JCtos, idem est, ac deletus, ut cancellatum chirographum, *Leg.* 22. *Cod. de Solutionib.* Et Tabulæ, cautionesve cancellatæ, *Leg.* 82. *ff. de Furtis*, quia cum aliquid delemus, lineas transversas ductimus in modum cancellorum.

Cancelli, orum, m. 2. *gelosia*, *grata*, *cancelli*, *κιγκλίδες*, septa ex rectis, & obliquis lignis, aut ferramentis contexta, ac plagulis, seu foraminibus distincta modicis intervallis, instar retis, quibus fenestræ, ac tribunalia muniri solent, aditusque eorum præcludi. *Cic. pro Sext. c.* 58. Tantus ex fori cancellis plausus excitatus. Æcorum cancellorum differte meminit *Colum. lib.* 8. *cap.* 17. ¶ Perraro invenitur singularis numerus, sed est in *Leg.* 9. *ff. Quod vi, aut clam*: Si ferra, vel clavis, vel cancellus, vel specularium sit ablatum. ¶ Sed & in agris Cancelli pro limitibus erant; unde Cancellatio. Hic pertinet *Vet. Gloss.* Cancellus, *χαράξ*, *χαράξ* autem fossa est, qua etiam ad discernendos in agris fines utimur: ut ex *Sicolo Flacco*, aliisque priscis Agrimensoribus constat. V. Cancellatio. ¶ Hinc petitæ translationes illæ: cancellis circumscribere, cancellos circumdare. *Cic. pro Quinct. c.* 10. Si extra hos cancellos egrediar, quos mihi ipse circumdedi. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 12. Cancellis circumscripta scientia.

Cancello, as, are, *ingraticolare*, *cancellare*, *κιγκλίζω*, cancellis includo, vel in cancellorum morem struo. *Colum. l.* 4. *c.* 2. Hæc autem (vitis) quæ toto prostrata corpore, cum inferius solum quasi cancellavit, atque irretivit, &c. Alia exempla vide Cancellatus. ¶ Apud JCtos est delere, expungere, quod multis decussatim, vel cancellatim lineis ductis fieri solet. Unde *Isid. in Gloss.* Cancellat, concidit, batuit. Sic cancellare testamentum, *Leg.* 22. *Cod. de solutionib.*

Cancer, cri, & cancris, m. 1. *gambaro*, *granchio*, Ger. *ein krebs*, Gal. *cancre*, *ecrevisse*, Hisp. *cangrejo*, *cancer*, *καρκῖνος*, a voce Græca, quæ proposita est; pisces est genus, testa munita. Vide *Plin. l.* 9. *c.* 31. *Virg.* 4. *Georg. v.* 47. rubentes Ure foco cancros. ¶ Est etiam hoc nomine morbus quidam, tumor sc. durus, & inæqualis, adspectu teter, venis circa turgentibus, colore livescens, *cancro*. *Ovid.* 2. *Met. v.* 827. Utque malum late solet immedicabile cancer Serpere. ¶ Item signum Cœlestе in Zodiaco novem constans sideribus, ita dictum, quod cum ad illud Sol pervenerit, Cancri more incipiat retrocedere. *Ovid. Fast.* 1. *v.* 313. Oblipedis frustra quærentur brachia Cancri. *Lucret. l.* 5. *v.* 626. *de sole*. Canceris ut vertat metas ad solstitiales. ¶ Cancros etiam dixerunt Veteres, quos nos cancellos: Unde adagium illud apud *Apul. l.* 6. *Milesf. p.* 176. Inter Orci cancros adhæsisse; quod de iis usurpari potest, qui ita irretiti, & illaqueati sunt, ut nullo pacto expedire se, & colligere queant, quoniam Plutonis septa, & cancellos transilire homini non datur.

Cancraticus, a, um, ad cancrum spectans. *Veget. l.* 2. *c.* 43. Cancraticus factor.

Cancĕro, as, are, *incancherire*, canceris instar deteri, vel putrescere. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 10. Si intrinsecus cancraverit uris.

Cancerōma, atis, n. idem quod cancer, ulcus. *Apulej. de herb. c.* 19. & 31. Idem significat *cancrena* apud *Vegetium l.* 2. *vet. vet. c.* 22. nisi legendum *cancroma* est.

Candefacio, is, fi, factum, 3. *imbiancare*, לִבֵּן, Germ. *verwissen*, Gal. *blanchir*, Hisp. *blanquear*, *λευκαίνω*, candidum facio. *Plaut. in Most.* 1. 3. 101. Una opera cubur attramento candefacere postules. ¶ Aliquando etiam candefacere, est candentem, id est ignitum reddere, *infocare*, *ἐμπυρίζω*, *Plin. l.* 34. *c.* 8. Ubi inter lapides candefactos funditur.

Candēla, f. 1. *candelo*, Germ. *liecht*, Gal. *chandele*, Hisp. *candela*, *vela*, *λύχνος*, fax ex sebo, & cera, vel sevo, & candeo, propter lucis candorem. Veteres funiculis pice illitis, aut cera vestitis usi sunt, postea ex papyro, & cera candelas fecere, item ex scirpis, & cera. *Juven. sat.* 3. *v.* 286. Vel breve lumen Candelæ, cujus dispensio, & tempero filum. *Plin. l.* 13. *c.* 13. Lapidem fuisse quadratum vinctum candelis quoquoversus. Ubi *Hermolaus* notat, ex quacunque materia, scirpis, tæda, sevo, cera constet, *candelam* dici. Unde, mirum non sit, libros Numæ, de quibus sermo est in loco citato Plinii, candelis involutos fuisse. Sic apud *Liv. l.* 40. *c.* 29. Fasces candelis involuti. ¶ Candelas sebare apud *Colum.* est candelas ex sevo conficere.

Candelābrum, n. 2. *Λυχνίον*, in quo candelæ figuntur, a candela simpliciter, vel a candela, & *λαμβάνω*, capere, vel a candela, & labrum. *Cic.* 6. *Ver. c.* 26. Lectos stratos, & candelabra æmea.

Candens, entis, nom. ex particip. V. in Candeo.

Candentia, æ, idem quod candor, ut candentia Lunæ, *Vitruv. l.* 9. *c.* 4.

Candĕo, es, ui, n. 2. *essere bianco*, לִבֵּן, Germ. *weiss sein*, Gall. *être blanc*, Hisp. *ser blanco*, *λαμπρὸν εἶναι*, candidus sum, a *candor*, antiquo verbo, incendo. *Ovid.* 11. *Met.* Candida de nigris, & de candentibus atra. ¶ Significat etiam ignitum esse, *esser infocato*, בָּעַר, *Cic. Off. l.* 2. *c.* 7. Candente carbone sibi adurebat capillum. Sic ferrum candens, *Ovid.* 4. *Fast. v.* 287. ¶ Transfertur & ad alia, quæ non igniscunt quidem ut ferrum &c. sed fervent tamen, & liquescunt, admoto igne, ut cera, sevum, & aqua. *Colum. l.* 7. *c.* 5. Candens sevum vulneri per ardentem tædam instillato. *Id. l.* 12. *c.* 53. Sues macerantur, aqua candente glabrantur. ¶ Candentior Phœbus, *Valer. Flacc.* 3. *v.* 481. Et, Candentissimum sidus, *Solin. c.* 32.

Candesco, is, n. 3. *imbiancirsi*, *λευκαίνομαι*, albus fio, inch. a candeo. *Tibul. l.* 1. Liceatque caput candescere canis. ¶ Item igniscio, ignitus fio, *infocarsi*, *λάμπω*, *Ovid.* 2. *Met.* Curruque suos candescere sentit.

Candētum, i, genus mensuræ agrorum. Galli Candetum appellant in areis urbanis spatium centum pedum, & quasi centetum. *Isid. l.* 15. *Orig. c.* 15. & *Gesf. Auctor. rei agrar. p.* 292.

Candicantia, *biancheggia*, *λάμπρυνσις*, albedo, a candico. *Plin. l.* 37. *c.* 13. Gemmæ fictitiæ sacrificationis candicantiam fugiunt. Lege *sacrificationis candicantiam*.

Candĭco, as, n. 1. *λευκαίνω*, candorem habeo. *Sol. c.* 53. Candicant orbiculi lapillorum. Et *Plin. l.* 22. *c.* 13. Candicans e rufo.

Candidatorius, a, um, o. 1. 2. quod ad Candidatum pertinet. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. In omni munere candidatorio fungendo.

Candidatus, a, um, o. 1. 2. *λαμπρόθρις*, candida veste indutus, *Plaut. Casin.* 2. 8. 20. At candidatus cedit hic mastigia. ¶ Candidati apud Romanos erant, qui aliquem Magistratum petebant. Dicti sunt, quod cum Romani vulgo togis albis uti solerent, hi cretam togæ addebant, ut splendesceret. Significabant enim se pecunia, aut aliis muneribus nolle populum corrumpere, sed pure, ac syncere petere, optare duntaxat, ut vel suæ, vel majorum dignitatis in ferendis suffragiis ratio haberetur. Erant etiam sine cingulo propter eandem petendi synceritatem. Petebant autem in Campo Martio. Candidati biant per Comitia, se cuique submittebant, supplicabant, manus prehendebant, osculabantur, &c. ¶ Candidati Cæsaris erant amici Cæsaris, quos ipse populo commendabat, qui favore Principis subnixi non magnopere supplicabant. *Sueton. in Aug.* & *Quinct. l.* 6. ¶ Per translationem aliarum quoque rerum petitores, vel studiosi Candidati dicuntur, ut Candidatus Eloquentiæ, apud *Quinct. l.* 12. Candidatus gloriæ, & immortalitatis, apud *Plin. in Paneg. c.* 63.

Candĭde, adv. *puramente*, *candidamente*, Ger. *treulich*, Gal. *naivement*, Hisp. *sencillamente*, *διχρονῶς*, pure, syncere, benigne. *Catius Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 6. Ne parum simpliciter, & candide posuisse inimicitias videaris. ¶ Proprie *Plaut. Cas.* 4. 1. 1. Candide vestitus. *vestito di bianco*.

Candĭdo, as, a. 1. *imbiancare*, לִבֵּן, Germ. *weissigen*, *λευκαίνω*, candidum facio. *Tertul. adversf. Gnosticos*, *cap.* 12. Laverunt vestimentum suum, & candidaverunt ipsum in sanguine Agni. ¶ Item pro candidum esse. *Solin. de Sardonych. cap. de Arabia*, Medietas circumitur limite candidante. Sic edidit *Salmas.* Vul. leg. *candicante*.

Candidĕ, adverb. diminut. a candidulus. *Arnob. lib.* 2. *p.* 50. Qui sermonem candidule prompsit.

Candidŭlus, a, um, diminut. a candidus, *biancherto*. *Cic. Tusc.* 5. *c.* 16. Candiduli dentes. *Prudent. περὶ στεφ.* 1. 5. 157. Grex candidulus.

Candĭdus, o. 1. 2. *candido*, *bianco*, לָבָן, Germ. *weiss*, Gall. *blanc*, Hisp. *blanco*, *λευκὸς*, quod lucentem quandam habet albedinem, a candeo. Secundum *Isid.* est quasi candor datus, quia censet album esse natura, candidum cura, & studio. Sed fallitur, ut patet ex nive, quæ candida dicitur ab *Ovid.* 8. *Metam.* ¶ *Ovid. l.* 1. *de art. Am. v.* 723. Candidus in natura turpis color. ¶ Significat etiam purum, clarum, intemeratum. *Plaut. Amph.* 1. 3. 49. Luce clara, & candida. *Cic. in Orat. c.* 16. Purum & candidum genus dicendi. ¶ Sed & *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. candidam vocem dixit, quæ sc. fuscæ opponitur. ¶ Sæpe formosum & pulchrum notat. *Horat. l.* 2. *epist.* 2. *v.* 4. Candidus, & talos a vertice pulcher ad imos. ¶ Aliquando est idem quod canus. *Plaut. Mostel.* 3. 2. 27. Sapere isthac ætate oportet, qui sunt capite candidi. ¶ Translate sumitur pro sincero. *Ovid.* 4. *Trist. el.* ult. Jure tibi grates, candide lector, ago. *Id. de Ponto l.* 4. *eleg.* 14. *v.* 43. Tam felix utinam, quam pectore candidus, essem! ¶ Item pro felici. *Tibul. l.* 4. *el.* 6. *v.* 30. Sis felix, & sint candida fata tua. ¶ Comparat. *candidior*, & superl. *candidissimus*, passim apud probatos Scriptores invenies, *Ovid. Senec. Plin. Colum.* & al.

Candifĭco, a. 1. *imbiancare*, *λευκάνω*, candidum facio. *Augustin. 21. de civ. Dei c.* 7. Ignis lapides coquendo candificat.

Candĭficus, a, um, qui candidum facit. *Apul. Apol. p.* 277. *in carm.* Pulviculus candificus, quo *fe.* dentes fricantur.

Candiope. V. Orion.

Candor, oris, m. 3. splendor, fulgor, lux, *biancheggia*, זֹהַר, Germ. *weisse*, Gal. *blancheur*, Hisp. *candor*, *λαμπρότης*, albedo splendori conjuncta. *Virg.* 3. *Æn. v.* 537. de Equis: Tondentes campum late candore nivali. ¶ Dicitur & solis candor, h. e. splendor. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 28. ¶ Sumitur & pro pulchritudine. *Cic. pro Cal. cap.* 15. Candor hujus te proceritas vultus oculique perdiderint. ¶ Metaphorice significat animi sinceritatem, & simplicitatem. *Ovid. l.* 2. *de Ponto, el.* 5. *v.* 5 Candor in hoc ævo res intermortua.

Candosŏcus, m. 2. voce Gallica, palmes prolixus in vitibus, qui summo solo obtruitur, deinde iterum erigitur in arborem ad fructum gignendum. *Col. l.* 5. *c.* 4.

Canens, entis, *canuto*, canus. *Virg.* 10. *Æn. v.* 191. Canens senectus. ¶ Item albescens, *biancheggiante*. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 81. Canens oliva. *Sil. l.* 3. *v.* 334. Canens pruina.

Cănens, entis, *cantante*, qui canit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 8. Tibiæ modulate canentes. *Ovid. Trist.* 4. 53. fremituque canentum.

Canentas *Festus* dicit esse capitis ornamenta.

Canĕo, es, ui, n. 2. *essere canuto*, שׂוּר, Ger. *grawerden*, Gal. *grisonner*, *devenir chenu*, Hisp. *encanecer*, *πολιοῦσθαι* canum esse, id est, capillis albere, a *cani*, orum. *Virg.* 4. *Æneid. v.* 416. Canet senectus. ¶ Metaph. dicitur de omnibus, quæ albescunt: *Virg.* 3. *Georg.* Dum gramina canent. ¶ Cano, is, 3. declinat. dixit *Propert. l.* 2. *eleg.* 14. ubi ait. Quid si jam canis ætas mea caneret annis?

Canephŏra, f. 1. *κανηφόρος*, virgines primariæ Athenienses, quæ in Panathenæis, aliisque festis sacra Palladi in canistris ferebant, a *κάνεον ὃν*, canistrum, & *φέρω*, fero. ¶ Duas dicebantur cistas capite sustinentes ferre, in quarum altera flores, in altera spicas portabant. Bis de his meminit *Cic. Ver.* 6. lc. c. 3. & 8. ¶ A statuariis & artificibus ceptæ sunt formari e marmore, ære, vel alia materia pre-

pretiosa, locarique in mediis & atriis ornatus causa. *Symmach. l. 1. epist.* 20. Pulcherrimi canephoros hominum pars magna mirata est. ¶ Est & Canephorus, masc. gen. *Plin. l. 36. c. 5. circa med.* ubi al. leg. *canephores* Græca terminatione, ἡ κανηφόρος.

Canephŏrus. V. Canephoræ.

Canesco, is, n. 3. canus fio, & proprie de senibus dicitur, cum capilli eorum in albedinem vergunt. *Ovid. 9. Metam. v.* 421. Queritur canescere mirus Jasionæ Ceres. *Plin.* 30. 15. Capilli canescunt. ¶ Et translate de omnibus, quæ albescunt. *Ovid. lib. 1. Amor. el. 8. v.* 52. Situ canescunt tecta. ¶ Eleganti translatione *Cic.* orationem dixit canescentem, habentemque suam quandam maturitatem, & senectutem, *de clar. Orat. c.* 2.

Cani, orum, m. 2. *veterni*, capilli albi in capitibus senum, a κανὸς, dealbo. *Cic. de Sen. c.* 18. Non cani, non rugæ repente auctoritatem attexere possunt.

Canis, æ, f. 1. urticæ sylvestris genus. *Plin. l.* 12. *c.* 15. ubi al. leg. *cannia*: sed *canna* in omnib. fere MSS. vidit *Harduin.*

Canicæ, f. 1. *fomenta, crusta*; furfures tarris, ut *Fest.* docet, quod canes iis pascerentur. *Nonius* vero *c.* 2. *n.* 150. furfures generatim exponit.

Canicŭla, f. 1. κυνάριον, dimin. a cane. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Prudentis est intelligere, se habere sensum, & rationem, hæc eadem & caniculam non habere. ¶ Accipitur & pro convicio in mulierem maledicam, apud *Plaut. Cuscul.* 5. 1. *vers. ult.* ¶ Item pro Signo Cœlesti. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 44. Post solstitium canicula exoritur. *Horat. l.* 3. *od.* 13. *v.* 9. Flagrantis atrox hora caniculæ. V. plura in voce Canis. ¶ Est etiam canicula jactus quidam talorum, qui unitatem ostendebat: quem qui fecisset, vincebatur. *Pers. sat.* 3. *v.* 49. Damnosa canicula quantum roderet.

Canicularis, e, adject. ad Caniculam fidus cœleste spectans, ut Dies caniculares, qui sc. calidissimi sunt. *Pallad.* 8. 7. Inchoantibus Caniculoribus diebus. *Isidor. l.* 2. *ep.* 2. Fallis clementissimo recessu inclementiam caniculorum. V. Canis.

Caniformis, e, adject. qui canis formam habet. *Prudent. Apotheos. v.* 195. Caniformem latrantem Anubim throno cœli præponere.

Caninefas, Caninefates, gens Gallica: coluit partem Batavorum insulæ, origine, lingua, virtute par Batavis, minore inferior. De his *Tacit. l.* 4. *histor. c.* 17. & alibi. Horum tractus *Kennemerlandt*.

Caninus, a, um, o. 1. 2. κυνικὸς, quod ad canem pertinet. *Plin.* Sanguine canino nihil contra toxica præstantius est. ¶ Canini dentes, qui post primores sunt. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. ¶ Canina cœna, vel caninum prandium, abitemium, in quo nihil vini potatur, quoniam canis vinum non bibit. *Gel. l.* 13. *c.* 29. *Plaut. in Casin. & Trinumm.* ¶ Canina facundia dicitur, cujus vis tota est in criminando, & convitiando. *Quintil. l.* 12. *c.* 9. ¶ Canina littera est R, quam exprimere videntur canes, cum latrare incipiunt. ¶ Caninæ nuptiæ vocantur a *Hieronym. epist.* 83. *cap.* 2. qui vago, ac meretricio concubitu, canum more, delectantur.

Canis, com. 3. *canis*, כֶּלֶב, Germ. *ein hund*, Gal. *chien, ou chienne*, Hisp. *can, perro*, κύων, a κύω, *diligo*, quia domini amans est. Vitare cane pejus, & angue, proverb. est apud *Horat. lib.* 1. *epist.* 17. *v.* 30. *Curr. l.* 7. *c.* 4. Canem timidum vehementius latrare, quam mordere. ¶ Plura sunt canum genera, ut venatici, pecuarii, villatici, &c. V. *Plin. l.* 8. *c.* 40. &c. ¶ Hujus nominis usus creber in conviciis, cum sordidum, impurum hominem, vel maledicum notamus. *Terent. Eun.* 4. 7. 33. Diminuam ego caput tuum hodie, nisi abis, Gn. Ain vero, canis? ¶ Canes etiam appellantur accusatores, & delatores: quin & maledici, & obtrectatores. *Cic. Ver.* 3. *c.* 11. Quid? illa cohors quorum hominum est? Volusii haruspicis, & Cornelii medici, & horum canum, quos tribunal meum vides lambere. *Horat. Epod.* 6. Quid innocentes hospites vexas, canis? Hecubam quoque appellatam canem a Græcis, quod omnibus mala ingereret, quos aspiciebat, auctor est *Plaut. Mercat.* 5. 1. 16. ¶ Canis etiam dicitur jactus quidam talorum ludentibus valde damnosus. *Propert. l.* 4. *el.* 8. *v.* 46. Me quoque per talos Venerem quærente secundos, semper damnosi subsiluere canes. V. Canicula. ¶ Item vinculi ferrei genus, *Plaut. Capt.* 2. 6. 37. Tu ut quidem hodie canem & furcam feras. Ubi *Turneb.* canem ferre, inquit, idem est ac vinctum esse. Al. tamen legunt *crumum*. V. *Turnum.* ¶ Est præterea Canis filius cœleste, & quidem duplex, major & minor. Major decem & octo stellis constans dicitur fuisse (ut fabulæ referunt) miræ velocitatis, cui fatis concessum fuerat, ut nullam non feram superaret. Cephalus hoc cane Thebas profectus est, ubi fama erat, vulpem esse eodem fatorum munere donatam: quorum certamen, ne alterius fata irrita redderet, dicitur Juppiter, cane in cœlum translato, diremisse. Hic etiam Sirius dicitur, a σείριος, seu *ausgiov, sicco, arefacio*, quia post ejus sideris ortum maximi in terris calores esse solent. *Virg. Georg.* 1. *v.* 218. Aversio cedens canis occidit astro. ¶ Canis minor etiam Canicula dicitur, de qua alii alia fabulantur. ¶ Denique Canis piscis est marinus. *Plin. l.* 9. *c.* 35. ¶ Veteres in singulari *Canes* etiam dixerunt pro *Canis*. *Lucil. l.* 1. *v.* 23. & *Enn. in fragm.* Adde *Plaut. Trinum.* 1. 2. 133.

Canistellum, i, n. *canistruccio*, parvum canistrum. *Symmach. lib.* 2. *ep.* 81. Amicos eburneis pugillaribus, & canistellis argenteis honoravi.

Canistrum, n. 2. & canister, m. 2. *canestro, cesto, panier*, ῥιπ, Ger. *ein korb*, Gall. *panier*, Hisp. *canasto*, κάνιστρον, fiscella, cista viminea, a κάνναβος, ὅτι, vel a κάνναστρον, canistrum, fiscella. *Virg.* 1. *Æn. v.* 801. Cereremque canistris expedient. ¶ Salignos virgultis canistros fieri debere monet *Pallad. in Novemb. cap.* 17. de oleo faciendo.

Canitia, æ, f. *canitia*. *Plin. l.* 31. *cap.* 7. Canitia in vasis fumata est. *Charis.* quoque *lib.* 1. *pag.* 41. *Pufsch.* hanc positionem agnoscit.

Canities, f. 5. *hiaschezzè, canutezzè*, שֵׂיבָה, Germ. *grawe haar*, Gall. *chenute*, Hisp. *canez, vexedzi*, capillorum albedo. *Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Canities homini tantum, & equis. *Horat. lib.* 1. *od.* 9. Morosa canities. & *lib.* 2. *od.* 11. arida canities. ¶ Canitiem inficere, h. e. canos tinctura occultare. *Ovid. lib.* 3. *de Arte*, *v.* 163.

Canitūdo, inis, f. 3. idem quod Canities; sed verbum obsoletum est. *Varro* apud *Non.* 2. 206. de equis loquens: Nec canitudini comes virtus. Ita *Plaut.* apud *Fest.* Stultus est adversus ætatem, & canitudinem.

Canna, f. 1. κάννα, קָנֶה, Ger. *rohr*, Gal. *canne*, Hisp. *cana*, κάννα, arundinis species, minor arundine, major calamo, a κάννω, planta, unde floreæ conficiantur. *Col. l.* 3. Gratilis, & cannæ similis arundo prodeat. *Ovid. l.* 1. *de Remed. Amor. v.* 141. Et quam limosa canna palustris humo. ¶ Accipitur & pro fistula pastorali. *Silius l.* 7. *v.* 439. Arguta revocans ad roscida pascua canna. ¶ Apud *Sext. l.* 1. *silv. ult. v.* 15. *canna* est species arundinis aromaticæ. ¶ *Canna gutturis* est aspera arteria, *la canna della gola*. *Cal. Aur. Acut. l.* 2. *c.* 36.

Cannabĭtum, i, locus cannabe consitus. *Vet. Inscript. apud Grut. v.* 896. *n.* 14. Usque ad cannabetum huic aræ cedet.

Cannabĭnus, a, um, adject. *di canape*, qui ex cannabe est, ut cannabinus funis. *Colum. lib.* 6. *cap.* 2.

Cannăbis, f. 3. & cannabum, n. 2. *canape*, Germ. *hanf*, Gal. *chanvre*, Hisp. *canamo*, κάνναβις. *Pers. sat.* 5. *v.* 146. Tibi torta cannabe sulto cœna sit in tractu. *Pallad. l.* 3. *c.* 5. Hoc tempore cannabum seris. ¶ *Varro l.* 1. *R. R. c.* 23. in quarto casu *cannabin* format.

Cannabĭus, a, um, adject. idem quod Cannabinus. *Gratius in Cyneget. v.* 47. At pauper rigui custos Alabandicus horti Cannabias nutrit silvas.

Cannæ, f. 1. urbs Apuliæ Peucetiæ E. exc. in agro Bariano, prope Aufidum fl. Hic 40. millia Romanorum ab Annibale cæsa sunt. Pop. Cannenses.

Cannensis, se, adject. ut pugna Cannensis, anno tertio secundi belli Punici ad Cannas pugnata, *Nep.* 23. 5. 4. Hanc *Cic. de clar. Orat. c.* 3. Cannensem calamitatem vocat.

Cannētum, i, n. *canneto*, Germ. *rohrbusch*, Gall. *lieu plein de roseaux*, Hisp. *canaveral*, καλαμών, locus, ubi cannarum copia est. *Pallad. l.* 3. *c.* 25. Canneta ponenda sunt.

Cannĕus, a, um, adject. di *canna*, qui ex canna est, ut cannea tegetes, *Col. l.* 12. *c.* 50.

Cannĭcio, arum, locus cannis obsitus. *Inscript. edit. Gerfii p.* 225. Sub se cannicias, & res paludatas habet. ¶ Apud *Pallad. l.* 1. *tit.* 23. adjective, *cannicia camera*, h. e. ex cannis tecta.

Cannŭla, æ, f. 1. diminut. parva canna, *cannella*. *Apul. l.* 3. *A. A. post princip.* Parva casula cannulis temere contecta.

Cano, is, cecini, cantum, a. 3. canto, cantus edo, *cantare*, שִׁיר, and זָמַר, Germ. *singen*, Gal. *chanter*, Hisp. *cantar*, ἄδω, est proprie voce modulari, a κανέω, *bio. Cic.* 4. *Acad.* Cum cornix cecinerit. ¶ Hinc canere poetæ dicuntur, quoniam versus rhythmica ratione compositos cantando pronuntiare consueverunt, *dire cantando. Virg.* 1. *Æn.* Arma, virumque cano. ¶ Canere etiam is dicitur, qui fides, organave pulsat, aut qui tibias inflat, *suonare. Cic.* 1. *Tusc.* Epaminondas fidibus præclare cecinisse dicitur. ¶ Et quia veteres laudare, & vaticinari versibus solebant, factum est, ut canere pro laudare capiatur. *Virg.* 7. *Æn.* Regemque canebat. ¶ Et pro vaticinari. *Idem* 6. *Æn.* Ipsa canas, oro. Ita nimirum, quia Sibylla omnia vaticinia sua carminibus edebat. ¶ Sumitur etiam pro prædicare. *Mart. de Spect. epigr.* 5. Quicquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Canere eandem cantilenam dicitur is, qui molestus est, sæpius eadem inculcans. *Ter. in Phor.* 3. 2. 10. Cantilenam eandem canis. ¶ Canere receptui, *suonare a raccolta*, significat, post conflictum milites a pugna revocare, quod fit clangore, seu sono tubarum. *Liv. l.* 6. *Bel. Pun.* Flaccus receptui canì jussit. ¶ Contra canere bellicum est milites tubæ clangore ad bellum accendere, *dar all' arme. Cic. in Orat. c.* 12. Alter incitatior fertur, & de bellicis rebus canit etiam quodammodo bellicum. ¶ Canere intus, quid sit, docet *Ascon. in Ver.* 3. his verbis: Cum canunt citharistæ utriusque manus funguntur officio. Dextra plectro utitur; & hoc est foris canere: Sinistra digitis chordas carpit: & hoc est intus canere. Hinc metaphorice intus canere dicitur, qui privati commodi studiosus, quidquid agit, ad suum refert utilitatem. *Cic. in Rull.* 2. *c.* 26. Hoc carmen hic Tribunus pl. non vobis, sed sibi intus canit. ¶ Canere ad tibiam, h. e. tibiæ sono cantum accommodare. *Cic. Tusc.* 4. *c.* 2. ¶ *Canerit* pro *cecinerit* legitur apud *Fest.* in voce *Ramentum*; ad quem locum notat *Scalig.* Sallustium dixisse etiam *canere* pro *cecinere*.

Canon, onis, m. 3. κανὼν, מַדָּה, a קָנָה, calamus, canna, quia canna recta est, & olim erat recti mensura. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Fecit & quem canona artifices vocant, lineamenta artis ex eo petentes, velut a lege quadam. *Cic. l.* 16. *Fam. epist.* 17. græce scripsit, inquiens: Heus tu, qui κανὼν esse meorum scriptorum soles. ¶ Erat & canon pensitationis annuæ genus, quod frumento, & oleo persolvebatur; de quo *Ascon. Divin. in Verr.* & *Verrin.* 4. *c.* 12. *Spartian. in Severo*, *c.* 8. Rei frumentariæ ita consuluit, ut excedens vita septem annorum canonem P. R. relinqueret. ¶ Certum quoque modium numerumque frumenti, quo opus esset ad alendam urbem aliquam per annonam usui, Canonem dictum, & ita Canonem Urbis Romæ apud JCtos inveniri. *Lipsius l.* 1. *elect. cap.* 8. observat.

Canonicarii apud JCtos sunt, qui Principis nomine, ac mandato canonem exigebant. *l.* 9. *Cod. de exact. tribut.*

Canonicus, a, um, regularis, ut Canonica Mathematicorum ratio, apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 3. Et *Plin. l.* 2. *cap.* 17. Ratio canonica fallit. ¶ Canonicæ pensitationes, *leg.* 2. *Cod. de luctr. advocat.* de quo V. Canon. Sic Canonica indictio. *leg.* 4. *Cod. de proxim. sacr. firm.*

Canopĭcus, & Canopĭus, vel Canopæus, a, um, adject. possessiv. a Canopo, ut Ostium Nili Canopicum, apud *Plin. l.* 5. *c.* 10. *Catull. carm.* 65. *v.* 58. Canopiis littoribus.

Canopĭtānus, a, um, idem quod Canopicus. *Sulin. c.* 31. (al. 44.)

Canōpus, m. 2. *Βαθὶς, Βιθὶς*, κάνωπος, urbs cum insula Ægypti olim E. apud ostium Nili, quod inde Canopicum dictum est, al. Heracleoticum, vel Naucraticum, patria Claudiani Poetæ, condita a Menelao, qui devicta Troja eo vi ventorum cum Helena delatus est, & nominata a Canopo Amyclæo ejus gubernatore, qui ictu serpentis, quem hemorrhoida vocant, ibi interiit, & sepultus est. ¶ *Juvena. sat.* 15. *v.* 46. Famosum Canopum vocat, sc. ob profligatam luxuriam, qua populus ille male audiebat. Est enim ea regio fertilissima: ex abundantia autem rerum omnium luxuria viget. ¶ Canopus quoque, vel Canobus Sidus est ingens, & clarissimum, de quo videndus *Plin. l.* 6. *c.* 22. ¶ Fuit etiam Canopus Deus Ægyptiorum; de quo Vide *Rufinum l.* 11. *Histor. Eccles. c.* 26.

Canor, oris, m. 3. *canto, concentus*, זְמִרָה, Ger. *melodey*, Gal. *melodie*, Hisp. *melodia, salmo*, cantus. *Ovid. l.* 6. *Met. v.* 561. Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures. *Virg.* 4. *Georg. v.* 71. Æris canor. *h. e.* tubæ sonus.

Canōre, adverb. canendo, cum cantu. *Apulej. l.* 1. *de dogm. Plat.* Musice mundus, & canore movetur.

Canōrus, a, um, o. 1. 2. *sonoro, canoro*, Germ. *wolklingend*, Gall. *resonant*, Hisp. *resonante, sayrchidoro*, vocalis, sonorus. *Cic. de Sen.* Canorum illud in voce splendescit. Sic aves canoræ. *Virg.* 2. *Georg. v.* 328. Nugæ canoræ, *h. e.* versus inepti, *Horat. de ar. Poet. v.* 322. Apud *Plin. l.* 4. *c.* 8. Fluvius canorus avium concentu. *resonante*.

Canōsus, a, um, idem quod canus. *Vopiscus in Probo ex Valeriani litteris*: Mihi eo tempore (ea legio) credita est, quo & me canosum cum gratulatione vidit.

Canta, pro *cantasa* veteres usi sunt. *Fest.*

Cantăber, bri, Hispaniæ Tarraconensis populus, ut Cantaber bellicosus, *Horat. l.* 2. *od.* 11. V. Cantabri.

Cantabrarius, ii, signifer qui cantabrum ferz. *Cod. Theodos. l.* 14. *tit.* 7 *leg.* 2.

Cantābri, m. 2. pop. Hisp. Tarr. inter Astures ad Occ. & Autrigones ad Or. juxta Oceanum Bor. qui inde Cantabricus nominatur, quorum regio Cantabria, *la Biscaya*, ubi nunc Biscaia pro majore parte, & pars Austriæ Santillanæ, quæ cum late fumitur, continet etiam Autrigones, Carisios, & Vandulos.

Cantabrĭca, herba, dicta a Cantabris, qui eam in Hispania invenere ætate Augusti. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Cantabrĭcus, a, um, adject. ut bellum Cantabricum. *Horat. l.* 1. *epist.* 18. *v.* 55. Militiam puer, & Cantabrica bella tulisti.

Cantābrum, i, pro furiare, apud *Apicium l.* 7. *c.* 1. & *Cœlium Aurelian. Tard.* 3. 2. & 4. 3. observavit *Turneb. l.* 15. *Adversar. c.* 16. ¶ *Vetus Scholiast. ad Juvenal. sat.* 5. *v.* 9. Cantabrum caninum panem interpretatur. ¶ Cantabra etiam signa sunt, seu vexilla quædam militaria. *Tert. Apolog. c.* 16. Sipara vexillorum, & cantabrorum stolæ crucium sunt. Et *ad Nation. l.* 1. *c.* 12. In cantabris atque vexillis sipara illa vestes crucium sunt. Adde *Minuc. Felic. in Octav. c.* 29. V. *Turneb. l. cit.*

Cantabundus, a, um, adject. cantans. *Gal. l.* 9. *c.* 13. affert ex historia *Claudii Quadrigarii*. Acidalius legit *capesabundus a capto*, qua verbum est gladiatorium. Alii *cantabundus*. *Petron. in fragm. Tragur.* Sedeo ego cantabundus, & stellas numero.

Cantāmen, nis, n. 3. *incantesimo*, Gal. *enchantement*, Hisp. *encantamiento*, ᵓᵓᵓᵓᵓ, incantatio. *Proper. l.* 4. *el.* 4. *v.* 51. O utinam Magicæ nossem cantamina musæ.

Cantātio, onis, cantio. *Apul. l.* 2. *Metam. ad fin.* Cantationibus permulcere animum. *Varro* quoque hanc vocem agnoscit *l.* 5. *L. L. pag.* 73.

Cantātor, m. 3. ᾠδὸς, qui consuevit canere. *Martial. l.* 13. *ep.* 77. Cantator cygnus funeris ipse sui. ¶ Item *suonatore. Gell. l.* 16. *c.* 19. Vetus, & nobilis Ario cantator fidibus fuit.

Cantātrix, icis, *cantatrice*, quæ canit *Claudian. de B. Gild. v.* 448. Imploret citharas, cantatricesque choreas. ¶ Et pro saga, *Apul. pro sua. l.* 2. *A. A.* Cantatrices anus.

Cantātus, us, m. 4. cantio. *Alcimus Avit. l.* 5. *Carm. v.* 157. de plaga Ægyptiaca: Ranarum fudis texit cantatibus urbes. Al. leg. implevit faltibus urbes.

Cantātus, a, um, nom. ex partic. celebratus, cantu laudatus. *Martial. l.* 7. *epigr.* 13. Amica cantata. & *l.* 9. *epigr.* 30. Tota cantata. ¶ Item magicis cantionibus obligatus, excantatus, *incantato. Propert. l.* 4. *el.* 5. *v.* 13. Audax cantatæ leges imponere Lunæ. *Silv.* 1. 430. Cantatus ignis. *h. e.* magicus.

Cantharias, sæm. 1. gemmæ species, scarabæorum effigie. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Cantharis, idis, f. *cantarella*, κανθάρις, scarabæus, animalculum illud, quod frumentum erodit. *Plin. l.* 18. *c.* 17. ¶ Item animalculum venenosum minuti scarabæi forma, viride, aureis lineis, quas in pennis transversas habet, a vermibus nascens,

nascens, cujus succus in venas ingressus ut venenum interimit. *Cic. l. 9. ep. 22.* Caius, accusante L. Crasso, cantharidas sumpsisse dicitur.

Cantharillus, li, diminut. a Cantharus, Bacchi insigne, apud *Arnob. l. 6. fab fic.*

Canthărus, i, m. 2. ταγηνον, κανθαρος, *Plaut. Pers.* 5. 2. 40. Plenis cantharis habere. *Virg. Ecl. 6. de Silено:* Et gravis attrita pendebat cantharus ansa. Uti enim Herculis proprium poculum scyphus est, ita Bacchi cantharus. ¶ Est etiam aquæ conceptabulum ludicris formis elaboratum, per quas aqua salit. *Leg. 41. §. 11. Dig. de Legat.* 1. Si qui canthari, per quos aquæ saliunt, poterunt legari, maxime si impositicii sint. V. *Auson. epistola Centoni*, sive *Idyllio* 13. præmissæ, & *Paulin. epist. 12. ad Sever.* & 31. ¶ Item navigii species. *Macrob. l. 5. c. 21.* ¶ Item piscis genus. *Plin. l. 32. c. 7.* ¶ Item malleolus, quo fores pulsantur, ipsis foribus appensus, quia ansa cantharum refert. *Plaut. Mencch.* 1. 2. 64. ubi tamen alii aliter interpretantur. ¶ Item cœleste sidus in Aquario tribus constans stellis.

Cantheriātus, a, um, cantheris subnixus, ut arbusculæ, seu vites cantheriatæ, *Colum. l. 5. c. 4.* ¶ Scribitur & *canteriatus*.

Cantherīnus, a, um, o. 1. 2. a cantherius, equus. *Plaut. in Men.* 2. 3. 44. Hæc mulier cantherino ritu astans somniat. Solent enim equi stantes somniare, auctore *Plin. l. 10. cap. ult.* ¶ Cantherinum hordeum, quod cantherios, & alia jumenta optime pascit, vel quia folliculo castratum nascitur. Idem dicitur hexastichum, quia habet sex versus, ideft, ordines granorum. *Colum. l. 2. cap. 9* ¶ Cantherinum lapathum Latini rumicem appellant. *Plin. lib. 20. cap. 21.* ¶ Scribitur & *canterinus*.

Cantheriōlus, m. 2. parvum pedamentum, quo vitis fulcitur. *Col. l. 11. c. 3. ad fin.*

Cantherius, seu canterius, *cavallo castrato*, Ger. *ein wallache*, Gal. *cheval hongre*, Hisp. *caballo castrado*, καπαδοκος, equus, cui testiculi amputantur. *Varro*, & *Cato* a *canto* deducunt, quod semine careat; quasi *carentarius*: ex qua etymologia scribi potest sine aspiratione. V. Voss. Etymol. ¶ Cantherio vehi. *Senec. ep. 87.* ¶ Cantherius in fossa, *Liv. l. 23. c. 47.* proverb. de re impedita, & periculosa. ¶ Est etiam jugi, seu pedamenti genus, quo vitis innititur. *Colum. l. 4. c. 12.* ¶ Item tignum tecti oblongum a culmine ad extremum tectum ductum, quod ubi longius prominet, suggrundam efficit. *Vitruv. l. 4. cap. 2.* Hujusmodi tigna in multis Italiæ locis *canterii* appellantur.

Canthus, thi, m. 2. *cerchio della ruota*, κανθος, circulus ferreus, quo apsis, sive rotæ curvatura munitur. *Quintil. l. 1. c. 5. Perf. sat. 5. v. 71.* pro ipsa rota posuit, ubi ait: Verterent sese frustra sectabere canthum. *Quintil. l. 1. c. 5.* docet, Afrum, vel Hispanum vocabulum esse, eo tamen uti *Persium* tanquam recepto.

Canthus, fl. Abantis, unus ex Argonautis. *Valer. Flacc. l. 1. & 6.*

Canticulum, li, diminut. a canticum. *Septim. Æser apud Terentianum*, *Maur. pag. 2437. Prisc.* Pinea brachia cum trepidant, Audio canticulum Zephyri.

Canticum, i, n. *canzico*, *canzone*, *cantata*, ασμα, ωδη, cantio, cantilena, *Quint. l. 1. c. 2.* Omne convivium obscenis canticis strepit. Adde *Petron. in Satyr. c. 31.* ¶ Speciatim dicitur pars Comœdiæ, in qua una tantum persona ad tibias canit, *monodia*. Tres enim Comœdiæ partes assignat *Diomed. lib. 3.* diverbium, canticum, & chorum: diverbium, cum plures alternis colloquuntur; canticum quando unus tantum; chorum; quando plures simul eandem rem una voce canunt. Aliquando *canticum* dicitur tota fabula, in qua una tantum persona canit. *Cic. Fam. 9. ep. 2.* Forte nosti canticum, meministi Roscium. ¶ Ab *Apulej. in Apolog.* dicitur de carmine magico. Item de carmine probrosi, & mordaci. *Id. ibid.* ¶ Adjective *Macrob. l. 2. in somn. Scip. c. 3.* Ita delinimentis canticis occupatur, ut &c.

Cantilēna, f. 1. *canzona*, שירה, Ger. *ein gesang*, *ein lied*, Gal. *chanson*, Hisp. *cancion*, μελῳδια, carmen, canticum. *Cic. 1. de Orat.* Neque ex scholis cantilenam requirunt. ¶ Accipitur & pro verborum jactatione, rumore. *Brutus ad Cic. l. 11.* Totam istam cantilenam ex hoc pendere, ut plurimum lucri faciunt:

Cantilenōsus, a, um, metricus, ad musicam compositus. *Sidon. l. 3. epist.* Poetarum stilo cantilenosæ nugæ. & *l. 4. ep. 1.* Si quid Lyricus cantilenosum condidit.

Cantillo, as, submissa voce cano. *Apul. lib. 4. A. A.* Clamore ludunt, strepitu cantillant.

Cantio, nis, f. 3. *canzone*, *canto*, שיר, Ger. *ein gesang*, ωδη, cantus. *Plaut. in Stich. 5. 5. 19.* Lepidam, & suavem cantionem. Ita Lambinus edidit, & Camerarius. At Taubman. ex MSS. cantationem. ¶ Sumitur & pro incantamento. *Cic. de clar. Orat. cap. 60.* Veneficiis, & cantionibus Titiniæ factum esse.

Cantĭto, as, a. 1. freq. a canto. *Cic. in Brut. c. 19.* Illa carmina, quæ in epulis esse cantitata a singulis convivis, &c.

Cantiuncŭla, f. 1. dim. a cantio, *canzonella*, ασματιον. *Cic. 5. de Fin. c. 18.* Si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur.

Canto, as, a. 1. cano, cantus edo, vel fundo, *cantare*, שיר, Ger. *singen*, Gal. *chanter*, Hisp. *cantar*, ᾄδω, frequent. a cano. *Plin. l. 12. c. 26.* Mares cantant in utroque genere. ¶ Item est incantare, *incantare*. *Virg. in Pharmaceutria:* Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. ¶ Item celebrare, tollere laudibus, *lodare*. *Horat. l. 1. od. 12.* Dum meam canto Lalagen. ¶ Ponitur & pro sæpe dicere, inculcare. *Ter. Heaut.* 2. 1. 19. Qui harum mores cantabant mihi. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 10. Hæc dies noctesque tibi canto, ut caveas. Adde *v. 69.* ¶ Et pro simpliciter dicere. *Id. Bacch. 4. 4. 61.* Idem cantant litteræ, quod priores: h. e. idem continent, idem significat. ¶ Poetæ cantare, seu canere dicuntur, cum carmina dicunt: sed præcipue cum fabulas narrant. *Juven. sat. 4. v. 34.* Incipe, Calliope: licet hic considere; non est Cantandum, res vera agitur. ¶ Cantare etiam seu canere dicebantur recitatores, seu declamatores, propter fractum pronunciationis genus, & histrionales quos exprimebant modos: quod vitium perstringit *Plin. l. 12. ep. 14. & Auct. de caus. corrupt. Eloquent. cap. 26.*

Cantor, oris, *cantore*, שר, שרה, Germ. *sanger*, Gall. *chantre*, Hisp. *cantor*, ᾠδος, qui cantum exercet. *Horat. l. 1. sat. 3.* Omnibus hoc vitium est cantoribus &c. ¶ Sumitur & pro histrione, & actore comico. Solebant enim olim histriones, non, ut hodie, uno vocis tenore, sed vario & multiplici, Cantorum more, recitare. *Horat. ad Pisones, v. 155.* Donec cantor, vos plaudite, dicat. *Suet. Calig. c. 54.* Aliorum generum artes studiosissime exercebat: Thrax, & auriga; idem cantor, atque saltator. V. *Canticum*.

Cantrix, icis, cantatrix, *cantatrice*, ψαλτρια. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 23. Cantrices, citellatrices &c.

Cantŭlus, li, m. diminutivum a *cantus*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 12.* Cantulus, & organum.

Canturio, is, ire. Gloss. Cyrilli: Canturit: ψιθυριζει. *Petron. in frag. Tragur.* Canturire belle. *Poulus episcopus Festi in Dagnades:* Dagnades sunt avium genus, quas Ægyptii inter potandum cum coronis devincire soliti sunt, quas vellicando, morsicandoque, & canturiendo assidue non patiuntur dormire potantes.

Canturnus, nomen loci. *Festus.*

Cantus, us, m. 4. *canto*, *canzone*, זמרה, Ger. *ein gesang*, Gal. *chant*, Hisp. *canto*, μελος, est inflexio vocis, & pro cantione cujuscunque rei dicitur. *Cic. 2. de Or.* Qui cantus moderata pronuntiatione dulcior inveniri potest? ¶ Cantus etiam pro incantatione, seu magicis carminibus accipitur. *incantatione*. *Tib. l. 1. el. 9. v. 21.* Cantus & e curru Lunam deducere tentat. ¶ Dicitur etiam de sono. *Cic. Ver. 7. c. 13.* Cantus symphoniæ. *Id. pro Mur. c. 9.* Cantus tuborum.

Canus, a, um, o. 1. 2. albus, candidus, *canuto*, *bianco*, שיב, Germ. *grauw*, Gall. *chenu*, Hisp. *cano*, πολιος, cui canent, sive albent capilli pro senectute. *Plaut. Bacch. 5. 1. 15.* Cano capite, atque alba barba. ¶ Transfertur & ad alia, ut Cani montes, albi ex nive, &c. *Virg. 1. Æn. v. 29.* Cana Fides, & Vesta, Remo cum fratre Quirinus. Ubi *Serv.* Canam fidem dixit, vel quod in canis hominibus invenitur; vel quod ei albo panno involuta manu sacrificebatur, per quod ostenditur, fidem debere esse secretam. Hactenus *Serv.* Possis etiam canam fidem, priscam, & veterem interpretari; quemadmodum & *Varro* Canam veritatem Atticę Philosophiæ alumnam dixit. Vel cana fides dicitur ob eam rationem, qua *candor* pro fide, & probitate adhibetur. ¶ Canus, orum, pro capillis canis V. suo loco.

Canusīnātus, a, um, qui rusa veste de Canusina lana indutus est. *Martial. l. 9. ep. 22. Suet. Ner. c. 30.* V. Canusium.

Canusīnus, a, um, qui a Canusio est, ut Canusinus bilinguis, apud *Horat. l. 1. sat. 5. v. 93.* qui scilicet Latino sermoni Græca admiscet. ¶ Canusini birri, ideft, lacernæ optimæ rufo colore. *Vopisc. in Carino, cap. ult.* ¶ Hos eosdem Canusinas rusas appellat *Martial. 14. epigr. 129.*

Canusium, n. 2. *Canosa*, καννισιον, urbs Apuliæ Peucetiæ, nunc agri Bariani, apud Ausidum fl. *Plin. 3. 5.* Laudatissimæ lanæ ferax est, ut scribit *Plin. l. 8. v. 48.* Fuit autem coloris rutili, qui auxit pretium. Unde Canusini libri. V. Canusinus. ¶ Conditum fuit Canusium a Diomede, ut indicat *Horat. l. 1. sat. 5. v. 92.* Nam Canusi lapidosus, aquæ non ditior urna, Qui locus a forti Diomede est conditus olim.

Capācitas, atis, f. 3. *capacità*, כחב, Ger. *eine weite*, Gal. *capacité*, Hisp. *capacidad*, χωρημα, spatium capiendi, seu locus, qui capere, & continere potest. *Cic. Tusc. l. 1. c. 25.* Utrum capacitatem aliquam in animo putamus esse? *Col. l. 12. c. 43.* Pro capacitate vasorum. ¶ Pro mensura sibi, quam quis capere solet. *Plin. 18. 7.* Athletarum capacitas jumentis similis. ¶ Translate dicitur de jure, quod quis habet capiendi hereditatem. *Capax Dig. l. 31. leg. 57.* Nullus est dominus, in cujus persona de capacitate quæri possit.

Capacĭter, *capacemente*. *August. l. 11. Trin. c. 2. ad fin.* Primordia seminum sequuntur capaciter intentionem maternæ animæ.

Capanēus, a, um, adject. quinque syllab. a Capaneo. *Stat. l. 12. Theb. v. 545.* Ausa ante alias Capanea conjux.

Capanēus, a, um, aliud adject. *Id. l. cod. v. 764.* Capaneaque missus umbris Pectora.

Capaneus, m. 2. per tres syllabas, ταυτοφονος, Argivus fuit, a quo primum scalarum oppugnatio dicitur inventa, qui una cum Polymice ad bellum Thebanum profectus, cum scalas muris admovere vellet, a Thebanis lapidibus est obrutus. Hinc factus est locus fabulæ, Capaneum, cum Deorum contemptor esset, a Jove fulmine percussum esse. ¶ In vocativo habet, *Capaneu*. *Ovid. 3. de ar. am. v. 21.*

Capax, acis, o. 3. *capace*, *largo*, נדוחה, Germ. *febig*, Gall. *capable*, Hisp. *capaz*, δεκτικος, quod capit, seu continet, aut continere potest. *Plin. l. 12. c. 1.* Capax quindecim convivarum triclinium. *Cic. in Orat. c. 29.* Demosthenes non semper implet aures meas: ita sunt aviditate & capaces. *Liv. l. 9. c. 16.* Cibi, vinique capacissimus. *Plin. l. 11. c. 37.* Capaciora intestina ad alvum. *Id. 37. 2.* Capax calix ad sextarios tres. *Ovid. 8. Met. 243.* Ad præcepta capax animus. ¶ Apud *Ulpian. Dig. 9. 2. 5.* Impubes capax injuriæ, est qui injuriam inferre potest. ¶ Dicitur etiam capax, a Jurisconsultis, qui acquirere, ac possidere aliquid potest. *Paul. Dig. 34. 3. 29.*

Capēdo, inis, f. 3. *Capacità*, vas in sacris Deorum, a capiendo. *Cic. in Parad. 2. c. 3.* Capedines, ac fictiles urnulas fuisse.

Capedunc̆la, dimin. a capedo. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 27.* Capedunculis, quas Numa nobis reliquit.

Capella, æ, diminut. a capra, *capretta*, αιγιδιον. *Virgil. Ecl. 7. v. 3.* Distentas lacte capellas. ¶ Item sidus cœleste, seu potius stella una primæ magnitudinis in sinistro humero Aurigæ. *Plin. l. 18. cap. 29. & 31.*

Capellĭānus, a, um, ut Rutæ solitum capellianæ: ideft capraruæ, quam capreæ sectantur. *Martial. l. 11. epigr. 32.*

Capēna, f. 1. *Porta di S. Sebastiano*, porta urbis Romæ, a Capena opp. exc. apud lucum Feroniæ, quod ab Italo Rege conditum est. *Juven. Sat. 3. v. 11.* Subflitit ad veteres arcus madidamque Capenam. Madidam autem vocat, quia super eam portam aquæductus erat, ex quo aliquid semper stillabat. Sic *Martial. lib. 3. epigr. 47.*

Capēnas, atis, ad Capenam oppidum pertinens. *Cic. 4. Ver. c. 12.* Fundus Capenas. ¶ Est etiam *Capenas*: parvus fluvius Tusciæ, ad locum Feroniæ. *Sil. 13. 84.* ¶ Reperitur etiam *Capenatis*, te. *Cato* apud *Priscian. lib. 4. pag. 629. Prisc.* Lucus Capenatis.

Capēnus, a, um, adject. ad Capenas Thusciæ oppidum pertinens. *Virg. Æn. 7. v. 697.* Cymini cum monte lacum, lucoque Capenos.

Caper, pri, m. 2. *capro*, *becco*, תיש, Germ. *ein geilböttender bock*, Gall. *bouchard*, Hisp. *cabron*, *castrado*, τραγος, mas castratus in genere caprino, a voce Tyrrhenorum καπερ, caper. *Martial. l. 3. ep. 24.* Dum jugulas hircum, factus es ipse caper. ¶ Sumitur tamen etiam pro hirco. *Virg. Ecl. 6. v. 11.* Vir gregis ipse caper deerraverat. ¶ Caper etiam dicitur fœtor alarum sub brachiis, qui ex sudore ibi collecto nascitur. *Catul. epig. 70.* Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur Valle sub alarum trux habitare caper. ¶ Item piscis marinus. *Plin. l. 32. c. 53.* Et is, qui caper appellatur, in Acheloo amne, grunnitum habet. *Caper* dicitur a *Plin.* quia Græce καπρος. Sed quia καπρος est aper, rectius aspri nomen effet huic pisci quam capri, qui grunnitum non edit.

Caperātus, a, um, rugosus, *rugoso*, ductum a caprorum frontibus crispis, auctore *Nonio c. 3. n. 89. Apul. Metam. l. 9.* Insuavis, & odiosi mariti caperatum supercilium perhorrescit.

Capĕro, n. 1. *crespare la fronte*, כחה, Germ. *runtzeln*, Gal. *rider*, Hisp. *rugar*, *fruncir*, frontem rugis contraho, & asperitatem vultus ostendo a crispis caprorum frontibus. *Plaut. neut.* usus est *Epid. 5. 1. 3.* Quid illud est quod illi caperat frons severitudine?

Capesso, is, ivi, itum, a. 3. obtineo, consequor, assequor, capio, *pigliare*, לקח, Ger. *nehmen*, *greiffen*, *ergreiffen*, *Cic. 4. de Repub.* Æschines Remp. capessivit. ¶ Item exequendum suscipio, *eseguire*. *Virg. 1. Æn.* Mihi jussa capessere tas est. ¶ Item recipio. *Plaut. Amph. 1. 1. 104.* Me domum capessam. Simile est illud *epistolæ Auctoris*; Capessere se præcipitem ad malos mores. ¶ Capessere fugam, pericula, arma, pugnam, &c. *Liv. & Sallust. plurib. loc.*

Capētus, Atys, Epitus, Ægyptius, fil. Albæ, pater Capyos, sextus Rex Albanorum. Regnavit ann. 26. vel 29.

Caphareus, m. 2. trisyll. καφηρεύς, *Capo dell' Oro*, al. *Chimi*, al. *Pigera*, promont. Orient. Euboeæ. Hic classis Argivorum periit, tempestate Nauplii ejus insulæ regis, qui, ut Palamedis filii a Græcis interempti mortem ulcisceretur, ab eo promontorio Græcis tempestate laborantibus facem prætulit, qua decepti, in asperrimos scopulos incidernnt. *Serv. ad Æn. 11. v. 260.*

Capharēus, a, um, adject. quadrisyll. *Propert. l. 3. el. 7.* Saxa triumphales fregere Capharea puppes.

Caphăris, idis, adject. fem. ad Capharea pertinens. *Senec. in Herc. Oet. v. 802.* Petræ Caphanides.

Capharnāum, sive Palæstinæ, olim E. in Galilæa, ad oram Bor. lacus Genesaræ.

Capharnæus, a, um, ad Capharnaum pertinens, ut Capharnæa urbs, *Sedul. l. 4. v. 82.*

Capidŭlum, n. 2. genus vestimenti, quo caput tegebatur. *Fest.*

Capĭens, entis, qui capit, h. e. continet, capax. *Gell. l. 4. c. 1.* Homo est mortale animal, rationis & scientiæ capiens.

Capillāceus, a, um, *capigliato*, τριχιλης. *Plin. l. 12. el. 25.* Balsamum tenui, & capillacea coma.

Capillāgo, inis, capillus, capillamentum. *Tertull. de Anima, c. 51.* Pro cerebri ubertate vel affluit capillago, vel deficit.

Capillamentum, i, *capillamento*, *capellatura*, τριχωμα, capillorum complexus, quo nomine veniunt & illæ suppositiciæ comæ, quarum aliæ totum vertícem tegunt, aliæ solam cervicem. *Tertull. de cult. fem. c. 7.* Adfigitis præterea nescio quas enormitates subtilium, & textilium capillamentorum, nunc in galeri modum, quasi vaginam capitis, & operculum verticis, nunc in cervicem retro. *Suet. Calig. c. 11.* Ganeas, atque adulteria capillamento cælatus, & veste longa noctibus obibat. ¶ Dicitur etiam de seminibus, & radicibus. *Plin. l. 19. c. 6.* Quæ rectam non habent radicem, statim plurimis nascuntur capillamentis. *Colum. l. 4. c. 11.* capillamenta seminum.

Capillāre, ris, unguentum capillorum. *Martial. l. 3. epigr. 82.* Mœchæ pauperis capillare.

Capillāris, re, adject. qui capillos habet, ut herba capillaris. *Apul. de herb. c. 47.*

¶ Ca-

¶ Capillaris, vel capillata arbor antiquissima Romæ, ad quam capillum tonsum Vestales Virgines appendebant Deo consecrantes. *Fest.* & *Plin. l.* 10. *c.* 44.

Capillatúra, æ, idem. *Tertull. de cult. fem. c.* 7. Structores capillaturæ.

Capillátus, a, um, o. 1. 2. τετριχωτὸς, qui crines longiores habet. *Cic. de lege Agrar.* 2. *c.* 22. Non minus bene nummatus, quam bene capillatus. & *c.* 5. Capillatior quam ante, barbaque majore.

Capillítium, n. 2. *thioma*, *crine*, κόμη, capillamentum. *Apul. l.* 2. *A. A.* Capillitium flavum, & inaffectatum.

Capillor, d. 1. *wetteren i capelli*, Ger. *haar waschen*, Gal. *faire*, *commencer a avoir de cheveux*, Hisp. *hazer cabellos*, τετρίχω, est capillos facere. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Polythrix in viridi capillatur.

Capillósus, a, um, capillatus, capillis abundans. *Col. Aurel. l.* 5. *c.* 2. Capillosum sedimen.

Capillúlus, i, diminut. a capillus. *Lyricon*, *quod vulgo Cornel. Gallo tribuitur fuit*. Pande puella, pande capillulos, flavos, lucentes, &c.

Capillus, m. 2. *capello*, שׂער, Ger. *haupt haar*, Gal. *cheveu*, Hisp. *cabello*, θρὶξ, crinis, quasi capitis pilus. *Cic. in Pison.* Erant illi compti capilli. ¶ In capillum involare, apud *Terent. Eun.* 5. 2. 2. *Gestarsi a' capelli*. ¶ Accipitur etiam pro barba. *Cic.* 2. *Offic. c.* 7. Dionysius cultros metuens tonsorios, candenti carbone sibi adurebat capillum. ¶ Neque tamen de hominibus tantum, sed & de omnibus animalium cæterorum pilis dicitur. *Catul. epigr.* 25. Mollior cuniculi capillo. ¶ Dicitur autem capillus tener, seu mollis, passus, solutus, fusus, nexus & colligatus, vinctus, tortus, flexus, calamistratus, &c. *Horat. de Ar. poet. v.* 33. *Ter. Phorm.* 1. 2. *Juvenal. Sat.* 6. *Ovid.* ¶ Capillos in gratiam mortui toondebant Veteres, & sectos in eum conjiciebant. *Kirchmannus de funer. l.* 2. *c.* 15.

Capillus Veneris, *adiantos*, herba, dicta, quod delapsos post alopeciam capillos recreat. *Apulej. de herb. c.* 47. ¶ *Plin.* Adiantum, polytrichon, & callitrichon vocat.

Capio, is, cepi, captum, 3. 3. comprehendo, prehendo, fero, *pigliare*, לקח, Ger. *fangen*, *nehmen*, Gal. *prendre*, *comprendre*, Hisp. *comar*, *caber*, λαμβάνω, est proprie manu capere. *Virg. l.* 4. *Georg.* Cape saxa manu, cape robora pastor. ¶ Capio, & accipio differunt, quia *capere* est cum affectu, *accipere*, cum quis non sic accipit, ut habeat. Ideo, ut *Ulpian. Dig. l. ult. tit. penult. leg.* 71. scribit, non videtur quis capere, quod est restituturus. *Valer. Max.* Ut non coactus ensem accipere, sed sua sponte sumere videretur. ¶ Habet interdum reciprocum usum. *Ovid.* 1. *Trist. eleg.* 7. Oblivia nostri te ceperunt. *Plin. l.* 7. *c.* 24. Propinquorum cepit oblivionem. *Virg. Ecl.* 8. Alter ab undecimo jam me tum ceperat annus. Sic Cepi voluptatem, & cepit me voluptas, Cepisti dolorem, cepit te dolor. ¶ Quandoque significat facere, *fare*. *Ter. in And.* Non si capiundos mihi sciam inimicos homines omnes. ¶ Quandoque delectare, *dilettare*, inescare, irretire, ex translatione ferarum, venatusque. *Horat.* 2. *Serm.* Te conjux aliena capit. Sic capere aliquem sua humanitate. *Ter. Andr.* 4. 1. 27. ¶ Quandoque propitiari. *Lucr. l.* 2. Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira. ¶ Quandoque eligere. *Ter. in Hec.* Quum illum generum cepimus. ¶ Quandoque perpeti, *patire*. *Id. in Heaut.* Omnes mihi labores, quos cepi, fuere leves. ¶ Quandoque tenere, *capire*. *Id. ibid.* 2. 3. 13. Ædes nostræ vix capient. ¶ Quandoque invadere, occupare, *prendere*. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 10. Capere oppida vi oppugnando. Sic capere portum, *Cæs. l.* 4. *B. G. c. penult.* ¶ Aliquando amore accendi, *innamorarsi*, unde capti amantes dicuntur. *Lucil.* Ne aspecta, & forma capiare aliena. ¶ Capere consilium est deliberare. *Cic.* Cum autem consilium hoc princeps cepisset. ¶ Capere rationem est modum invenire. *Plaut.* Rationem cepi, ut & amanti obsequerer, & patrem non offenderem. ¶ Capere fidem, *pigliar parola*. *Liv.* Rex Legatos misit ad capiendam fidem ab Imperatoribus Roman. ¶ Capere absolute, pro decipere, *Cic. Acad.* 4. *c.* 20. Sapientis est cavere, ne capiatur. ¶ Est etiam verbum Augurum, cum locum eligebant ad fines templorum statuendos, de quo V. in Captus. ¶ Significat aliquando convincere. *Plaut. Amph.* 2. 2. 189. Tu si me impudicitiæ captas, non potes capere. ¶ Dicimus etiam capere, quæ in naturam nostram, sensum, & vires cadunt. *Curt. l.* 7. *c.* 8. concupiscis, quæ non capis. Et *l.* 3. *c.* 13. Magnitudinem fortunæ non capit. *Capitolin. in Vero*, *c. ult.* Nota est fabula, quam Marci vita non capit: h. e. quæ non cadit in Marci vitam; quæ aliena est a secta, & instituto Marci. ¶ Non capiunt indulgeri. h. e. non possunt. *Tertull. de Pudic. c.* 1. Sed apud hunc Auctorem *capio* pro *prosum*, seu licet frequentissimum est. ¶ Capere pro coercere, frænare, apud *Ovid. Trist. l.* 4. *eleg.* 4. *v.* 230. Nec natum in flamma vidisset, in arbore natas, Cepisset genitor si Phaethonta Merops. ¶ Est etiam verbum Pontificiale. Cum enim Pontifex Maxim. Virginem legabat, quæ Vestæ deserviret, tunc eam capere dicebatur, & velut captam bello abducere. *Lege c.* 12. *Gell.* 1. Adde & *Tacit. Ann.* 15. *c.* 22. ¶ Captus, a, um, V. suo loco. *Capsis* pro *capse si vis* olim usurpatum fuisse, testatur *Cic. in Orat. c.* 45.

Capis, dis, poculum ansatum, a capiendo, quia facile capitur, vel à κανεῖν, mensura, seu vas, quod capit duas cotylas Atticas. *Liv. l.* 10. *c.* 7. Si conspiciatur cum capide, & lituo, capite velato, victimam cædat.

Capisterium, n. 2. genus vasis rustici, in quod infusa aqua, frumenti grana expurgantur. *Colum. l.* 2. *c.* 9. Semen, quod exteritur, capisterio expurgare.

Capistrátus, a, um, capistro vinctus. *Ovid. Heroid. epist.* 2. *v.* 80. Inque capistratis tigribus alta sedes.

Capistro, as, a. 1. *incapestrare*, חמם, Ger. *ein halfter anlegen*, *anbinden*, καταδέω, capistrum impono. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Fiscellis capistrari boves oportet. ¶ Item vites vinculis colligare. *Colum.* 11. 2. *fub fin.*

Capistrum, n. 2. *capestro*, *legame*, *fune*, מרסום, Ger. *halfter*, Gal. *licou*, *chevetre*, Hisp. *xaquima*, *cabestro*. καμάδι, capitis vinculum, quod equis, & hujusmodi animalibus adhiberi solet, ne fugiant, a caput, vel a capio, quod eo jumenta capiuntur, & tenentur. *Martial.* Paret purpureis aper capistris. ¶ Capistra etiam dicuntur vincula, quibus vites ligantur. *Colum, l.* 4. *c.* 20. Cum ad summum palum recta vitis extenta est, capistro constringitur. ¶ Sunt etiam retinacula prælorum. *Cato R. R. c.* 12.

Capita Deorum, dicebantur fasciculi facti de verbenis. *Fest.*

Capita Minervæ cognominatæ est 2 Romanis, eoque nomine culta mense Martio per quinque dies, quos Quinquatria appellabant. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 837. ¶ Al. leg. *Minervæ capra*.

Capital, alis, n. dictum per apocopen a *Capitale*, genus est operimenti, quod capiti imponitur. *Varr. l.* 4. *L. L.* ¶ Festus interpretatur linteum, quo in sacrificiis utebantur. ¶ Item facinus, quod capitis pœna luitur. *Plaut. in Men.*

Cat. 1. 16. Tametsi capital fecerit, facile asservabis.

Capitális, le, o. 3. *capitale*, *mortale*, Ger. *das den tod verschuldt hatt*, Gal. *capital*, *criminel*, *mortel*, Hisp. *criminoso*, *digno de muerte*, quod capitis supplicium meretur. *Cic.* 7. *Verr.* Intimulatio repentina capitalis, atque invidiosi criminis. ¶ *Capitalis homo*, non solum pro scelesto, qui est dignus puniri capite, sed etiam, qui promptus est ad cædem, *pestifero*. *Cic. in Anton.* Capitalem, & pestiferum M. Antonii reditum a Brundusio expectabamus. ¶ Capitalis oratio; h. e. perniciosa. *Cic. l.* 1. *Offic.* Capitalis oratio est ad æquationem bonorum pertinens. ¶ Capitalis ira ab *Horatio* dicitur pro mortifera, *l.* 1. *Sat.* 7. *v.* 13. ¶ Capitale odium, & capitalis morbus, quod caput, & vitam hominis petant, *Cic. de Senect.* Sic capitalis inimicus, apud *Plaut.* 4. 2. 57. ¶ Capitale facinus dicitur, quod capitis pœnam meretur. *Cic.* 1. *nat. Deor.* In civitate fieri facinora capitalia. ¶ Capitalis pro solerti, & ingenioso quandoque ponitur. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *epi.* 12. Siculus ille capitalis, creber, acutus, brevis, pene pusillus Thucydides. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 839. Capitale vocamus Ingenium solers.

Capitaliter, adverb. *capitalmente*, κεφαλικῶς. *Plin. l.* 1. *epist.* 5. Quam capitaliter me ipsum apud Centumviros lacessisset: h. e. usque ad periculum capitis: Sic capitaliter odisse, *Ammian. l.* 21. *c.* 32. Capitaliter animadvertere, *Veget. l.* 2. *c.* 22. *de re militari*.

Capitárium æs, quod capi potest, *Fest.* Vel, quod caput est, & fors: vel quod capite penditur, non censu, ut exponit *Scalig. ad Fest.*

Capitátio, nis, f. 3. tributum, quod in capita ita distributum erat, ut jugatio in juga boum. *L. immunitates*, & *l. fin. Cod. de agric. & cens. l.* 11. Adde *Gell. l.* 16. *c.* 10. ¶ Item annona. *Tit. C. de annona*, & *capitatione*.

Capitátus, a, um, o. 1. 2. κεφαλωτὸς, quod in caput latius crescit. *Colum. l.* 12. Cultus porri capitati assidua sarritio, & stercoratio est. *Idem l.* 5. *c.* 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant. *Capitare* autem *vineæ* dicuntur, ubi ita componuntur vites, ut non in brachia, sed in capita adolescant.

Capite tenśi, m. 2. erant, qui in Plebe Romana nullo ære censebantur, Sed capitibus duntaxat. Horum opera Romani in bello non utebantur, quod segniter pugnaturi viderentur, qui nihil in ære habebant, quod amitterent. Differebant a Proletariis, qui Reipublicæ nihil præter prolem filiorum dabant in usum belli. *Gell. l.* 16. *c.* 10. Qui in plebe Romana pauperrimi erant, neque amplius quam mille quingentum æris in censum deferebant, proletarii appellati sunt, qui vero nullo, aut perquam parvo ære censebantur, capite censi vocabantur. *Sallust. in Jugur. c.* 91. V. *Sigon. l.* 1. *c.* 4. *de antiquo jure Civ. Rom.*

Capitellum, n. 2. *capitello*, בורדה, Ger. *ein knopfin*, Gal. *capiteau*, Hisp. *capiter*, κεφαλωτὸν, diminut. est a capitulum, & significat parvum caput, idest, crassiorem summitatem cujuscunque rei. *Plin. l.* 24. *c.* 19. Inde ramuli assurgunt sua capitella gerentes. Al. leg. *capitula*. ¶ Item capitulum columnarum. Nam inferior pars basis dicitur: *Corippus l.* 4. *v.* 59. Buxea populeis aptant capitella columnis. Adde *Plin. l.* 36. *c.* 23. ubi alii leg. *capitulum*. Adde Apulejum de herbis *c.* 60. & 72.

Capitis diminutio, f. 3. κατωτέρωσις ἐκπλαγὴ, est prioris status mutatio. Triplex est, maxima, minima, media. Tria enim sunt, quæ habemus, libertas, civitas, familia. Igitur cum hæc omnia amittimus, maxima dicitur capitis diminutio, ut est *deportatio*: cum vero amittimus civitatem, & libertatem retinemus, media est, ut est *in colonias Latinas transportatio*: cum libertas, & civitas retinetur, & familia tantum mutatur, minima capitis diminutio vocatur, velut est *adoptatio*. *Cic. pro Domo*, Impendentibus periculis maximis cum diminutione capitis. Sic M. Regulus ab Horatio *l.* 3. *od.* 5. *capitis minor* dicitur.

Capitium, n. 2. mulierum integumentum, quo illæ pectus tegunt, a capiendo, quod pectus capit, seu comprehendit. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *l.* 5. *de vita Pop. Rom.* Sed *Manius c.* 14. *n. penult.* capitis tegmen interpretatus est.

Capito, onis, m. *chi ha gran testa*, Καπιτοφάλης, qui magnum habet caput, *chi ha testa grande*. *Cic. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Redeo ad Deos, ecquos arbitramur nævum habere? ecquos filos, flaccos, frontones, capitones? ¶ Apud *Plaut. in Pers.* 1. 2. 8. duri Capitones sunt impudentes, ore improbo, perfricta fronte. *Lascivus* autem putat ita dictos a pertinacia in edendo. Nam de Parasitis sermo est. V. *Turnebum*. ¶ Est etiam Capito piscis, alio nomine Cephalus. *Cato R. R. c.* 158.

Capitolínus, a, um, adjectiv. a Capitolio, ut Jupiter Capitolinus, qui magnifice colebatur in Capitolio. *Cic. pro Rabir.* ¶ Capitolini ludi, in honorem Jovis Capitolini, ob servatum a Gallis Capitolium instituti. *Liv. l.* 5. *c.* 50.

Capitolium, n. 2. *Campidoglio*, Καπιτώλιον, unus ex septem Romæ collibus. Primo dictus est Tarpeius a virgine Tarpeja filia Sp. Tarpeii præfidis arcis, quæ arcem Sabinis prodidit, & ibi necata ab iisdem fuit. Deinde L. Tarquinio Superbo regnante Capitolium, & Clivus Capitolinus dici cœpit, quia cum Rex Jovi templum ædificaret, qui fundamenta effodiebant, caput hominis invenere, quo Romam caput mundi fore intellectum est. *Liv. l.* 1. ¶ Hinc & aliarum urbium magnifica templa, arcesque, Capitolii nomine appellabantur. Sic Capitolium Capuæ *Suet.* memorat in *Calig. c.* 57. ¶ Poetæ in plurali etiam usurpant. *Virg. Æn.* 6. Ille triumphata Capitolia ad alta Corintho. *Ovid.* 1. *Trist. eleg.* 3. *v.* 29. Ab hac Capitolia cernens.

Capitularii, orum, *sotto ufficiali*, in *Cod. l.* 12. *tit.* 29. *leg.* 2. appellantur, qui adjutores sunt arcarum præpositis, & Tabulariis, h. e. exactores capitum, seu rationum publicarum. Adde *Symmach. l.* 9. *ep.* 10. ubi al. leg. *capitulani*, sed eodem sensu.

Capitularius, a, um, ad Capitularios pertinens, ut Capitularia functio, *l.* 11. *Cod. Theodof. tit.* 16. *leg.* 14.

Capitulatim, adv. *sommariamente*, summatim, per capita. *Plin. l.* 2. *c.* 12. Capitulatim attingam. *Nepos in Catone*, *c.* 3. Atque hæc omnia capitulatim sunt dicta.

Capitulátus, a, um, idem quod capitatus. Apud *Celf. l.* 8. *c.* 1. & *Plin. l.* 17. *c.* 21. Surculus capitulatus.

Capitúlum, n. 2. *capo picciolo*, Ger. *heupflin*, κεφάλωμα, parvum caput. *Plaut. Curc.* Operto capitulo caldum bibunt. ¶ Est & vox blandientis. *Terent.* O lepidum capitulum. ¶ Aliquando dicitur initium sententiæ, *capitolo*, quod principia sententiarum per metaph. capita vocantur. *Cic.* 1. *de Leg.* Si mulierint, te primum capitulum optimum prodidisse. ¶ Item capitulum dicitur caput columnarum, κεφάλωμα, *capitello*. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Columnis spiræ subditæ, & capitula addita. Adde *Vitruv. l.* 4. *c.* 1.

Capnías, κανσίας, gemma est ex jaspidum genere, veluti fumo infecta, a καῦσος, fumus. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Capnítis, f. 3. καννίτης, cadmiæ species tenuissima, quæ e fornacibus flamma, atque flatu egesta cameris, lateribusque fornacum adhæret. *Plin. l.* 34. *c.* 10.

Capnos, ni, sive capnon, herba est, al. fumus terræ. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Capnumargos, argilla rufa, qua arva pinguescunt. *Plin. l.* 17. *c.* 7.

Capo, V. Caput.

Cappa, litera Græcorum. Cum malum hominem Græci significare volunt, dicunt eum habere unum cappa; cum pejorem, duo, cum pessimum, tria, intelligi volentes, illum esse Cretensem, Cilicem, Cappadocem, qui singularis fuisse improbitatis existimantur. *Suid.*

Cappadoca, f. 1. regio Asiæ, mari Euxino exposita, aliquibus Armenia minor. Ab Occ. habet Galatiam, ab Or. Armeniam, a Mer. Ciliciam, Tauro M. dividente. Dicta est a Cappadoce fl. ante Leucosyria vocabatur.

Cappadocius, & Cappadócus, a, um, adject. a Cappadocia, ut Gemma Cappadocia, *Plin. l.* 37. *c.* 10. *Martial. l.* 10. *epigr.* 76. Nec de Cappadocis eques catafles.

Cappadox, ocis, qui ex Cappadocia est. *Lucan. l.* 7. *v.* 225. Cappadocum montana cohors. *Cic. post Redit. c.* 6. Cappadocem modo abreptum de grege venalium ducens.

Cappări, n. indeclin. & Cappar, is, n. & Capparis, is, f. 3. *cappari*, Ger. *caper*, Gal. *capre*, Hisp. *alcaparra*, κάππαρις, frutex est firmioris ligni, senticosus, & humilis, baccis oleæ, sed minoribus. *Col. l.* 10. *v.* 118. Capparis, & trifles inulæ. *Palladius l.* 11. *tit.* 11. Tymum, & origanum, & cappar. *Celf. l.* 4. *c.* 9. Huic rei cappari aptum est.

Cappas, pro marinis equis habet *Festus*. Al. leg. Campas.

Capra, f. 1. *capra*, עז, Ger. *ein geiff*, Gal. *chevre*, Hisp. *cabra*, αἴξ, animal notum, quasi *carpa*, quod virgulta carpat. *Var. R. R. l.* 2. *c.* 3. ¶ Est etiam Capra signum cæleste, quæ, ut Poetis placet, Amaltheæ capra fuit, cujus lacte educatus Juppiter, postea rerum potitus inter astra eam collocavit. Constat ex viginti sideribus. *Ovid.* 3. *Fast. Col. l.* 11. *c.* 2. Decimo Cal. Jan. Capra occidit mane, tempestatem significat. ¶ Est etiam Capra meteori igniti nomen, de cujus appellationis ratione sibi non liquere ait *Senec. Natural. Quæst. l.* 1. *c.* 1.

Capraríus, m. 2. *caprario*, Ger. *geisshirt*, Gal. *bergers de chevres*, Hisp. *cabrero*, *o cabrerizo*, αἰγοβοσκὸς, custos caprarum. *Var.* 2. *de R. R. c.* 3. *Col. l.* 3. *c.* 10. ¶ Adjective usus est *Solinus c.* 1. (*al.* 6.) Locatus est ad caprarios pastus a matre.

Caprǽa, f. 1. *capra silvatica*, ἄγρια, animal sylvestre, non solum videns acerrime, sed & aliis visum præbens, unde ἰδέαι Græcis dicitur, a ἰδεῖν, video. Asserunt enim Medici, huic animali intra viscera humorem quendam inesse, qui caliginem depellat oculorum, & obtusiores quoque visus exacuat. *Martial. l.* 13. *epigr.* 99. Pendentem summa capream de rupe videbis. ¶ Est & caprea vitis, dicta, ut inquit *Varr. R. R. l.* 1. 31. quod pariat capreolum. Sed ibi alii aliter legunt.

Caprǽæ, arum, *Capri*, καπρέαι, insula R. Neapol. Campaniæ adjacens, in mari Tyrrheno, in ora sin. Crateris. Coturnicibus abundat.

Ca-

Capreenſis, ſe, ad Capreas inſulam pertinens, ut Capreenſis receſſus, *Suetou. in Tiber. c.* 43.

Capreolatim, adverb. quod Elmenhorſtius *implicate* interpretatur. *Apul. l.* 11. *p.* 268. In modum rotæ tortuoſis, capreolatimque condenſis apicibus. h. e. literis vario, & inconſueto ductu in ſe implicatis.

Capreolus, li, m. 2. *capriolo*, ‘ישׂ, Ger. *ein reh*, Gall. *petit chevreuil*, Hiſp. *cabrito*, *monteſ*, ἔμπαλος, animal ſylveſtre, diminut. a caprea. *Virg.* 2. *Ecl.* Preterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli. ¶ Sunt etiam capreoli clavi culi intorti in vitibus, & veluti quidam cincinni, in tenerioribus pampinis apparentes, quibus vitis, veluti manibus quibuſdam, adminicula complectitur. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. ¶ Præterea capreolus eſt ferramentum bicorne, a ſimilitudine cornuum capreoli, *Colum. l.* 11. *c.* 3. Capreolis, quod genus bicornis ferramenti eſt, terra commoveatur. ¶ Denique in architectura capreoli, ἀνθήκοντες, ſunt proclinata hinc, atque hinc ligna, quæ canterios ſuſtinent, quia ſicut capreoli vitium arbores, ita ligna illa canterios complectuntur, *contraſſiſſi. Vitruv. l.* 4. *c.* 2. & *l.* 10. *c.* 19. Adde *Caſ. de B. G. l.* 2. *c.* 10.

Capricornus, m. 2. αἰγόκερως, cæleſte ſignum, quod ex viginti, & octo ſideribus conſtat. Cum in Ægypto Dii convivium celebrarent, repentino adventu Typhonis, ſeu Thyphoei Gigantis omnibus perterritis, alii ſe in alias formas tranſmutarunt, Pan inferiorem partem in effigiem piſcis, ſuperiorem in formam hirci commutavit, ſeque in flumen dejecit. Periculum ubi evaſerunt, ingentes riſus de Panis metamorphoſi ediderunt. Juppiter vero admiratus ingenium, hanc figuram in cælum tranſtuliſſe fertur. ¶ Sed aliqui dicunt, hoc ſignum fingi capram referre propter capram Jovis nutricem, & capram ſcandentem, quia Sol, ubi ad Capricorni ſidus pervenerit, iterum ad nos revertitur, inferiore vero parte piſcem, quia primus tunc incipit menſis hyemis, in qua copioſiſſimi imbres de aere labuntur. *Iſid. l.* 3. *c.* 70. ¶ Alii volunt, Capricornum Jovis fuiſſe collactaneum. Amalthea enim, cui Juppiter nutriendus datus erat, cum ipſa lac non haberet, aluit eum lacte capræ, quæ duos habebat hædos. Hos Juppiter una cum matre in cælum tranſtulit. ¶ Stellam habet in naſo unam, in peſtore duas, in pede duas, inter ſcapula ſeptem, in ventre ſex, in cauda duas, *Horat. l.* 2. *od.* 17. *Cic. in Arat.*

Caprificatio, onis, f. 3. ἐξεμασμὸς, ratio quædam perficiendi, ut culices, ſeu vermiculi, qui e groſſis caprifici gignuntur, ad alias ficus advolent, humoreque earum lacteo conſumpto, ad maturitatem eas perducant. Vide *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Caprificialis, le, ut Dies caprificiales, ideſt Caniculares Vulcano ſacri, quibus mulieres ſub caprifico ſacra faciebant. *Plin. l.* 11. *c.* 15. Sed Plinii locus corruptus eſt.

Caprifico, as, are, eſt culicibus e caprifico genitis ficubus aliis maturitatem afferre, quod fit, cum lacteum humorem in iis contentum abſumunt. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Fici caprificantur. *Palladi. l.* 7. *c.* 6. Nunc caprificandæ ſunt arbores ſci. V. *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Caprificus, fici, f. 2. *ficaja ſilveſtris*, Ger. *teigen wylde*, Gall. *figuier ſauvage*, Hiſp. *cabraigo*, ἐρινεὸς, ficus eſt ſylveſtris, ſic dicta, quod parietes carpit, quia in muris innaſcitur; vel quod arbor hæc Meſſeniis τράγος, dicta eſt, ideſt *hircus*, unde etiam veteres Latini eam capram vocavere, & caprificum, ut a capro animali diſtinguerent. *Mart. l.* 10. *epigr.* 2. Marmora Meſſalæ ſcindit caprificus. ¶ Metaphorice *Perſ. ſat.* 1. *v.* 25. Quod didiciſſe, niſi hoc fermentum, & quo ſemel intus innata eſt, rupto iecore exierit caprificus? h. e. gloriæ cupiditate.

Caprigenus, a, um, o. 1. 2. *caprigeno*, Ger. *geiſſgeſchlechte*, Gall. *de nature de chevres*, Hiſp. *cabruno*, αἰγογενὴς, ex caprarum genere. *Plaut. in Epid.* 1. 1. 16. Caprigenum hominum genus non placet mihi. De iis loquitur, qui ſemper febricitant. Scripſit autem *Plin. l.* 8. *c.* 50. Capras perpetua febri laborare. Sic caprigenum pecus *Auſon. epigr.* 76. *Macrob. l.* 6. *c.* 5.

Caprile, n. 3. αἰγὼν, locus, ubi capræ ſervantur. *Plin. l.* 28. *c.* 10. In caprilibus optime convaleſcunt.

Caprimulgus, i, qui capras emulget, αἰγοθήλης, pro convicio eſt apud *Catull. epigr.* 22. *ad Varrum.* ¶ Caprimulgi, m. 2. aves ſunt merulæ aſpectu, aliquanto grandiores, quæ interdiu non videntur, nec ipſæ vident, intrant paſtorum ſtabula, caprarumque uberibus propter ſuccum lactis advolant, qua injuria emoriuntur ubera. *Plin. l.* 10. *c.* 40.

Caprinus, a, um, o. 1. 2. quod ad capram pertinet. *Cic. l.* 1. *c.* 19. *de nat. Deor.* Pellis caprina. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 15. Alter rixatur de lana ſæpe caprina. *h. e.* de re frivola, & inutili.

Capripes, edis, adject. caprinos pedes habens. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Capripedes Satyri. *Propert. l.* 3. *el.* 15. Capripedes calamo Panes hiante canent.

Caprónæ, ſive capronæ, arum, f. 1. γρυμίδια, comæ, quæ ante frontem ſunt, quaſi a capite pronæ, vel ſimpliciter a *capite*, vel *capero*, contraho, quia frontem caperant, & corrugant. Alio nomine dicuntur *antiæ*, *anteventuli*, *propenduli*. *Lucil. l.* 7. *Sat.* Comas ſuitare capronas apud *Non. c.* 1. *n.* 81. *Apul. l.* 1. *Flor. de Apolline*: Promulſis capronis anteventuli. Al. leg. *capronis*.

Caprotinam Junonem veteres dixerunt, quod illi Nonis Caprotinis ſub caprifico ſacra fierent ab ancillis ſimul, & liberis. Nam poſt Urbem captam, cum ſedatus eſſet Gallicus tumultus, exhauſta Rep. finitimi opportunitatem invadendi Romani Imperii aucupati, præfecerunt ſibi Poſthumium Livium, Fidenatium Dictatorem, qui Feciale ad Senatum miſſo, poſtulavit, ut ſi vellent, reliquias ſuæ Urbis non deleri, matres familias, & virgines omnes ſibi dederentur. Cum Patres eſſent in ancipiti deliberatione, ancilla nomine Philotis, vel (ut alii malunt) Tutela, aſſumptis cæteris omnibus ancillis, matrumfamilias, virginumque habitu, nomine dominarum ad hoſtes tranſiit, proſequentibus cæteris ad rei fidem. Quæ cum a Livio in caſtris diſtributæ eſſent, viros plurimo vino provocaverunt, diem feſtum apud ſe eſſe ſimulantes, quibus ſomno obrutis, ex caprifico dato ſigno hoſtes trucidati ſunt. Memor itaque pop. Rom. accepti ab ancillis beneficii, omnes juſſit manumitti, dotemque eis ex publico aſſignavit, diemque ipſum Nonas Caprotinas appellavit, ab illa caprifico, ex qua ſignum acceperant, ſacrificiumque annuum Junoni Caprotinæ ſub caprifico inſtituit, cui etiam lac, quod ex caprifico fluit, ad rei memoriam adhibebatur. *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 11.

Caprotinus, a, um, adject. *Auſon. de feriis Rom. v.* 9. Feſta caprotinis celebrabo ſolemnia nonis.

Caprugineus, & **Caprugnus**, a, um, adject. idem quod caprinus, ut caprugineæ lunæbi. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 13. Ita legit *Salmaſ. in* Exercitationibus *Plinianis*. Sed alii aliter.

Capruncúlum, n. 2. vas fictile, ſic dictum fortaſſe, quia capri habuit figuram. *Feſt.* Sed videtur eſſe *capuuculum* dim. a *capis*.

Capſa, f. 1. *caſſa*, ארון, Ger. *kaſter*, Gal. *coffre*, Hiſp. *arca*, κιβωτὸς, arca, ciſta, a *capio*, fut. verbi capio, quo veteres uſi ſunt pro *capero*, quod res in ſe reconditas capiat. *Cic.* 1. *Verr. c.* 16. Si te ſemel ad meas capſas admiſero.

Capſarius, a, um, adject. *Auſon. de feriis Rom. v.* 9. Feſta caprotinis celebrabo ſolemnia nonis.

Capſarius, a, um, o. 1. 2. κασσιδιάνος, fraudulentus, adulatorius, ut Capſatoriæ ſcripturæ. Papin. & Cajus JCti. Inſtitutio capſatoria. *Paulus l.* 29. *D. de her. inſtituend.*

Capſatrix, icis, *Apul. de Dogm. Plat. l.* 2. *p.* 16. Adulandi ſcientia capſatrix veriſimilium.

Capſatus, a, um, particip. a *capio*, ar. *Ovid.* 4. *Met. v.* 72. Inque vicem fuerat capſatus anhelitus oris. *h. e.* datus invicem, & acceptus. *Id. Met.* 11. *v.* 768. Heſperie ſæpe capſata. *hoc eſt* adamata. *Quint.* 9. 3. vox non capſata, ſed velut oblata. *non cercata a poſta*. *Ovid.* 3. *Met.* 1. 278. Capſatum tempus.

Capſenſúlus, a, um, adject. capſioſus. *Martian. Capell. l.* 4. *ad fin.* Capſenſuliſque ludis illigantibus Pellax ſoritas cumque ſenſim congeris.

Capſio, onis, f. 3. deceptio, argutia, ſophiſma, *atto di pigliar*, ὑπόληψις, ἀπάτη, actus capiendi. Sed fere eſt argumentatio ſophiſtica, fallax, per quam quis verbis capitur. *Cic. de Div.* Cur igitur vos inducitis in eas captiones, quas nunquam explicetis? ¶ Accipitur item pro deceptione generatim, *inganno*. *Plaut. Epid.* Nulla in ea re captio eſt. ¶ Accipitur etiam pro jactura, & damno. *Cicer. l.* 5. *ad Attic.* Pene præterii, chartam tibi deeſſe: mea captio eſt: ſiquidem ejus inopia minus multa ad me ſcribis. ¶ Captioni eſſe, pro fraudi eſſe, *Plaut. Moſtell.* 3. 3. 19.

Captióſe, vafre, argute, *con inganno*, *ſofiſticamente*, ἐριστικῶς, cum fraude. *Cic.* 4. *Acad. c.* 29. Nec diutius captioſe interroganti reſpondebo.

Captióſus, a, um, o. 1. 2. *pieno d' inganni*, Ger. *betrieglich*, Gal. *captieux*, Hiſ. *enganoſo*, σοφιστικὸς, quod capit, ſeu decipit, & dolis plenum eſt. *Cic. pro Qu. Roſc.* Quo nihil captioſius, neque indignius dici poteſt. Et *Acad.* 4. *c.* 15. Fallax & captioſa interrogatio. Et *c.* 16. Captioſiſſimo genere interrogationis utuntur. ¶ Captioſus aliquando idem eſt ac damnoſus. *Cicer. pro Cæcin.* Captioſum eſt omnibus rem ullam conſtitui ejuſmodi, quæ cum armis geſta ſit, reſcindi jure non poſſit.

Captito, as, are, dim. a capto. *Apul. de Deo Socrat. p.* 52. Omina vulgo loquentium captitaſſe.

Captivátor, oris, m. qui captivos facit. *Auguſt. ep.* 199. *a med.*

Captivitas, f. 3. *cattività*, *prigionia*, שִׁבְיָה, Ger. *gefengnuſſ*, Gal. *captivité*, Hiſp. *captividad*, αἰχμαλωσία, ſervitus. *Cic. pro C. Cornel.* apud *Aſcon.* Omnibus Gentibus finem diuturnæ captivitatis afferre. *Senec. ep.* 85. Deſcribere captivitatem, verbera, catenas, &c. ¶ *Tacit. hiſtor. l.* 3. *c.* 70. pluraliter dixit: Dum inter Veſpaſianum, ac Vitellium prælia legionum, captivitatibus urbium &c. judicatur. *eſpugnazioni di Città*.

Captiuncúla, f. 1. dim. a captio. *Cic. Attic. l.* 15. *ep.* 7. Omnes captiunculas pertimeſcere.

Captivo, as, *fare ſchiavo*, captivum facio. *Auguſt. de Civ. Dei*, *c.* 1. *l.* 1.

Captívus, o. 1. 2. captus, & vinctus, *prigione*, שִׁבְיִי, Ger. *gefangener*, Gal. *captif*, Hiſp. *captivo*, αἰχμάλωτος, qui bello captus eſt, & in ſervitute vivit. *Cic.* 1. *Off.* Pyrrhi de captivis reddendis illa præclara ſententia. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus ad captivos pertinentibus. *Curt. l.* 8. *c.* 7. *l.* 5. *c.* 6. Ingens pecuniæ captivæ modus. *Virg.* 10. *Æn. v.* 510. Captivus ſanguis. *Martial.* 11. 97. Captiva ſitis. *Ovid. Amor.* 1. 14. 45. Crines captivi. ¶ Item de quacumque re bello capta. *Caſ.* 2. *B. C. c.* 5. Naves captivæ. *Virg. Æn. v.* 765. Veſtis captiva.

Capto, a. 1. allicio, aucupor, conſector, peto, *pigliare con luſinghe*, חמר, Ger. *nachſtellen*, Gal. *guetter*, *attraper*, Hiſp. *captar*, *halagar*, θηράω, freq. a capio, eſt blanditiis, vel illecebris aliquid venari, dare operam ut capias. *Cic. in Piſon.* Captare plauſus, vehi per urbem, conſpici velle. ¶ Plura ad eundem modum, ut captare occaſionem, captare ſomnum, frigora, umbras, *Cic.* & *Virgil.* ¶ Captare omnibus aliquid, eſt de alicujus rei eventu omnia præſagia colligere. *Suet. Tiber. c.* 14. ¶ Captare teſtamenta, hæreditates, &c. dicitur is, qui fictis obſequiis ſenes orbos ambit, ut hæres ſcribatur. V. Captator. Et eodem ſenſu captare aliquem, i. e. ejus hæreditatem, dixit *Juven. ſat.* 16. *v.* 55. Eſt enim captare callide & inſidioſe petere. Unde & decipere, vel conari decipere aliquando ſignificat. *Terent. Heaut.* 1. 1. 15. Injurium eſt autem, ulciſci adverſarios? aut qua via captent te, eadem ipſos capi? Item inſidiari in ſermone. *Cic. Acad.* 4. 29. *Plaut. Amph.* 1. 1. 269. ¶ Eſt etiam gladiatorum proprium. V. *Plauti Interpretes ad Moſtell.* 5. 1. 21. *Auct. Panegy. ad Piſonem*: Arma tuis etiam ſi forte rotare lacertis, Inque gradus clauſis libuit conſiſtere membris, & vitare ſimul, ſimul & captare petentem. V. Captatio.

Captrix, icis, f. quæ captat. *Cel. Aurel. Acut.* 2. 39. Injectiones clyſterum ſunt virium captrices. *h. e.* vires tentant, & debilitant.

Captúra, f. 1. *preſa*, מלכוד, Ger. *ein fahung*, Gal. *priſe*, Hiſp. *prendimiento*, ἄγρα, actus capiendi. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Ad piſcium, & alitum capturam. ¶ Interdum præda, quæ capitur. *Id. l.* 10. *c.* 40. Capita earum morſu corripiens, donec capturam extorqueas. ¶ Interdum captura dicitur ſordidæ, obſcenæ artis merces. *Suet. Calig. c.* 40. Ex gerulorum diurnis quæſtibus, ex capturis proſtitutarum exigebatur. *Val. Max. l.* 9. *c.* 4. *n.* 1. Inhonesti lucri captura invitatus.

Captus, us, ui, κατάληψις, proprie actus capiendi, apprehenſio. *Val. Max. l.* 3. *c.* 3. *ad fin.* Virtus in captu bonorum ſuorum tibi ipſi pondus examinandum relinquit. ¶ Sæpe ſumitur pro ingenii vi, ac menſura, ſeu capacitate, *acquiſt. Ter. Adelph.* 3. 4. 34. Ut captus eſt ſervulorum. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 27. Græci, ut eſt captus hominum, ſatis hoſtem aſpicere non poſſunt. *Gell. l.* 1. *c.* 9. pro captu ſolertiæ. ¶ *Plin. l.* 24. *c.* 10. Captus trium digitorum: h. e. quantum tres digiti capere poſſunt.

Captus, a, um, nom. ex particip. *priſo*, κατεχόμενος, occupatus. *Cic. Catil.* 3. *c.* 7. Belli duces captos & comprehenſos tenere. Sic capta caſtra, oppida, claſſes &c. ¶ Et pro Captivo. *Virgil.* 2. *Æn. verſ.* 64. Certantque illudere capto. Et *verſ.* 85. Quæ ſit fiducia capto. ¶ Captus etiam idem eſt ac affectus, *commoſſo*. *Nepos* 2. 8. 7. Captus miſericordia. Et 25. 4. 1. Adoleſcentis captus humanitate, & doctrina. *Horat. l.* 2. *od.* 18. *v.* 36. Auro captus, i. e. corruptus. ¶ Item ſuſceptus, electus. *Plaut. Stich.* 4. 1. 27. Capti conſilii memor. *Id. Men.* 1. 2. 54. Captum ſit collegium augurum. Sic enim loqui ſolebant, inquit *Turneb. l.* 30. *c.* 29. cum aliqua de re collegium augurum conſulebatur. *Feſtus*: Captus dicebatur locus ad ſacrificandum legitime conſtitutus. ¶ Sic captus augur, judex, arbiter. ¶ Item privatus, *privo*, ut captus mente, *Cic.* 3. *Offic. c.* 27. & *Tuſc.* 5. *c.* 40. Captus auribus, & oculis.

Capúa, fem. 1. *Capoa*, καπύη, urbs exc. Campaniæ in R. Neap. ad Vulturnum fl. Aliqui vocatam aiunt a falcone, ave, quem Campani olim capyn vocabant, quod ex volatu falconis de ea ædificanda ſumptum fuerit augurium. *Liv. l.* 4. *c.* 37.

c. 37. scripsit, Capuam olim Vulturnum fuisse, & urbem Etruscorum, appellatam Capuam fuisse a Capye Samnitium duce, a quibus capta est anno ab Urbe condita 333. vel a camporum planitie, & latitudine, in quibus sita esset. *Dionysius* narrat *l.* 1. Capuam ab Ænea, cæterisque Trojanis conditam fuisse, & a Capy Troiano appellatam. Hæc urbs nomen dedit illi Regioni, quæ olim Campania dicta est, nunc *Terra di Lavoro*. Urbs amplissima, & ornatissima fuit, magnificentia ædificiorum, amplitudine semitarum, ager Campanus orbis terræ pulcherrimus.

Capuanus, a, um, ad Capuam pertinens. *Serv. ad Æn.* 10. v. 145. ex *Varrone* habet *Capuanus ager*: sed negat *Varro l.* 9. *de L. L. c.* 1. *ante med.* in consuetudine Latina esse.

Capuensis, e, adject. a Capua, in *Inscript.* apud *Grut. p.* 459. *n.* 1. & *Sponium Misc. erud. antiq. p.* 160.

Capula, f. 1. dim. a capis, vasis genus, quod facile capi possit, quia ansatum est, vel a κάπτω, seu κάπτις, urna, hydria. *Varro de L. L. l.* 4.

Capularis, re, o. 3. *vicino a morte*, τυμβώρυχος, capulo seu morti contiguus, & mox capulo efferendus, ut Capularis senex, *Appul. Apol. & Plaut. Mil.* 3. 1. 33. ¶ Reum item capularem dicebant, quod capulo dignus esset. *Fulgent. de prisc. serm. n.* 23.

Capulator, m. 3. qui capulis oleum deplet. *Col. l.* 12. *c.* 50. *Cato R. R. c.* 56.

Capulatus, a, um, capulo indutus. *Vet. Inscript.* apud *Fabret. p.* 9. Martialis capulatus. Capulatus autem dicitur, quia capulum, sive manubrium, aut apicem saltaris pilei, seu cassidis pro gestamine habuit. V. Capulus.

Capulo, as, a. 1. *travasar l'oglio*, dolia olearia capulis deplere. *Cato de R. R. c.* 67. Lingua in toreutario cædat, oleum frequenter capulet. ¶ Est etiam capulo ferire, cædere, a gladii capulo ortum. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 5. *de pisce, qui e terra oritur*: Qui ubi ex alto huc usque penetravit, per ea foramina ictu capulantium interfectus extrahitur.

Capŭlus, m. 2. *catafalco*, ארון, Ger. *ein todtenbar*, *oder das schwerdes knopff*, Gal. *cercueil*, *biere*, *ou poignée d'épée*, Hisp. *andas*, *empuñadura*, *empuñeyra*, est feretrum, in quo mortui deferuntur, quasi κάπτωμαι a κάπτω, seu κάπη, præsepe, propter figuram, vel a capio, quia mortuum capit. Ideo *Plaut. Asin.* 5. 2. 43. senem vocat capuli decus. ¶ Est capulus item manubrium gladii, quod gladius ea parte capitur, *manico della spada*. *Virg.* 12. Æn. v. 553. Capulo tenus abdidit ensem. ¶ Apud *Plaut. Cas.* 5. 2. 31. & *in Priapeiis* habet obscenum sensum. ¶ Pro stiva, seu manubrio aratri posuit *Ovid. l.* 1. *de Pont. eleg.* 8. v. 57. Ipse manu capulum prædi moderatus aratri.

Capus, pi, m. 2. & capo, onis, m. 3. *capponе*, ברדיטי, Ger. *cappaun*, Gall. *chapon*, Hisp. *capon*, ἀλέκτωρ, gallus, cui testes sunt avulsi. *Var.* 3. *de R. R.* Ex gallo gallinaceo castrato fit capus. ¶ Inter gulæ delicias numerat *Martialis l.* 13. *epigr.* 63. ubi in titulo *capo* legitur in recto casu. *Id. l.* 3. *epigr.* 58. Coactos non amare capones.

Caput, pitis, n. 3. principale in animali membrum, *capo*, *testa*, ראש, Ger. *ein kopff*, *ein haupt*, Gal. *la tête*, *le chef*, Hisp. *cabeça*, κεφαλή, est totum illud, quod collo fultentatur, inde dictum, quod ab eo initium capient nervi, per quos totum in corpus sensus, & motus distribuitur. Partes capitis ita distinguuntur. Eminentior pars *vertex* appellatur: tum corona capitis dividitur in frontem anteriorem, & occiput posteriorem partem: media vero sunt tempora, quæ in aures inhærent. ¶ Sacrum olim habebatur: unde per caput jurare solebant Veteres. *Ulp. l.* 3. *Dig. de juriurand. Ovid.* 5. *Trist. eleg.* 8. ¶ Ponitur aliquando pro vita, ut capitis vel capite damnare, accusare &c. passim apud Scriptor. ¶ Caput aperire, contra est qui honorare volunt. *Senec. epist.* 64. ¶ At contra caput obvolvere solebant, qui latere vellent, vel tollere, vel turpe aliquid facere, aut pati, ut pudori consulerent. *Suet. Cæs. c.* 58. & *in Ner. c.* 48. *Lucan. l.* 8. v. 613. ¶ Caput uno digito scalpere, mollitiei datum fuit. *Juven. sat.* 6. v. 306. Qui digito scalpunt caput uno. ¶ Capitis vacui esse dicuntur, qui dementes, & stolidi sunt. *Id. sat.* 15. v. 23. ¶ Aliquando caput ipsum hominem vocamus. Sic earum caput, dulce caput de amicis dicimus. *Horat. l.* 2. *sat.* 1. v. 27. quot capitum vivunt, totidem studiorum Millia. Sic *exactio capitum* apud *Cicer.* est vectigal a singulis hominibus exactum: & *fustuarium in capita collati* apud *Liv.* sunt numeri a singulis hominibus dati. ¶ Caput etiam dicitur, quod in unaquaque re primum est, & a quo cætera veluti fluunt. *Ter. Andr.* 2. 6. Hem illic est huic rei caput. *Cic. pro Flacc. c.* 18. Caput est omnium Græcorum concitandorum Heraclides. ¶ Sic & quod maximum præcipuumque est, caput dicitur. *Cic. 5. Tusc. c.* 34. Negavit se illo jure nigro, quod omne caput erat, delectatum. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 82. Ad consilium de Rep. dandum caput est posse Remp. ¶ Quin omnium rerum summitates capita vocantur, ut capita paraverum, *Flav. l.* 1. *c.* 7. Capita montium, arborum. ¶ Capita fontium, h. e. origines, *Horat. l.* 1. *od.* 21. v. 22. In capite Bithyniæ, h. e. in finibus, *Plin.* ¶ Item caput dicitur pecuniæ summa, quæ occupatur, ut usuræ inde redeant. *Liv. l.* 6. *c.* 35. Promulgavere leges; unam de ære alieno, ut deducto eo de capite, quod usuris pernumeratum esset, id quod superesset, triennio persolveretur. ¶ Item in decumis summa frumenti, qua Decumani decumas alicujus civitatis coemebant lucri causa: ut *Hotomann.* explicat *ad Cic. Verr. l.* 1. *c.* 4. ¶ Item in ulceribus apiculus, quo humor contractus in pus maturitatem suam prodit. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Furunculum (genus est ulceris extuberans) caput facere. ¶ Item in libris summaria, seu breviaria, *compendij*, *sommarj*, *Cic. de clar. Orat.* Illa vero contra Domitium non est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius. ¶ Item sectiones, *articoli*, *capitoli*. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Sed duo prima capita epistolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda sunt. V. *Bertich. Cogit. de L. L. p.* 55. & *Salmas. in Prolegom. ad Exercit. Plin.* ¶ In legibus etiam olim dicebantur Capita, quæ hodie Paragraphi. Quod intelligere ex iis licebit, quæ JCti Vet. Scriptoresque Gromatici de Aquiliæ, Manilianæque legum capitibus allegant. ¶ Nec caput, nec pedes, proverbio dicitur a *Cic. Famil.* 7. & a *Plaut. Asin. a.* 3. *sc.* 3. de sermone, vel alia re qualibet valde confusa. *Capite census*, *Capitis deminutio* V. supra loco suo.

Capys, Trojanus, comes Æneæ. ¶ Item septimus Rex Albanorum, filius Capeti, vel Alys, vel Epiti. Ab *Ovid.* 14. *Met.* vocatur Capetus. Fertur Capuam condidisse. Regnavit annos 28. Reliquit fil., quia *Dionysio* Calpetus, a *Livio* Capetus nominatur.

Cara, f. 1. radix est herbæ ejusdem nominis, quam lasti admixtam *Hircius* scribit Cæsaris exercitum diu inopia levasse. *l.* 3. *B. C. c.* 48.

Carabus, m. 2. κάραβος, genus cancri cauda a cæteris distans, a gravitate capitis, quia κάρη, est caput *Suppis*, gravis. *Plin. l.* 9. *c.* 31. ¶ Est item parva scapha, genus navigii. *Isid. l.* 19. *c.* 1.

Caracalla, f. 1. vestis talaris, a κάρα, caput, & calx, quia a capite usque ad calcem demittitur, vel a *caracs*, sive *cafica*, quo nomine Galli chlamydem appellant. Hinc Antonius Caracallæ nomen accepit, quia id genus vestis populo dedit, vel quia e Gallia vestes plurimas advexit, talaresque Caracallas fecit, coegitque plebem ad se salutandum talibus indutam introire. *Spartian. in ejus vita*, *c.* 9.

Caralitanus, a, um, *di Cagliari*, ad Caralim pertinens, quæ est urbs Sardiniæ in ora meridionali. *Liv. l.* 27. *c.* 6. Caralitanus ager.

Carambis, *Capo Pifello*, al. *Comano*, prom. Paphlagoniæ, in Pontum Euxinum excurrens, contra Criumetopon prom. Tauricæ. *Val. Flacc.* 5. 107.

Carbas, m. 1. *Garbino*, λίψ, ventus circa Subsolanum spirans, al. Africus, & Libycus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6.

Carbasĕus, o. 1. 2. λινοῦς, quod factum est ex carbaso, *Cic.* 7. *Verr.* Tabernacula carbaseis intenta velis collocabat.

Carbasĭnĕus, & carbasĭnus, o. 1. 2. *Varro* apud *Non.* 14. 28. Eadem postea carbasineo magis, ut pellibus tegerentur togæ. *Plin.* 19. 1. Carbasina vela.

Carbăsus, *lino fino*, κάρπασος, λίνου λεπτοῦ, in singulari fere tem. gen. interdum neutrius, in plur. neut. fere, interdum & masculi. genus lini miræ tenuitatis, a κάρπασος. *Propert. l.* 4. *el.* 11. Exhibuit vivos carbasus alba focos. ¶ Sæpe pro velo ponitur, quia ex hoc lino plurimum fit. *Virg.* 3. Æn. Tumidoque inflatur carbasus Austro. *Martial. l.* 12. *epigr.* 29. Festinant trepidi subtrahere carbasa nautæ. *Ammian. l.* 14. *c.* 27. A fundamento ipso carinæ ad summos usque carbasos. ¶ Item pro velis theatrorum. *Lucret. l.* 6. *vers.* 108. Carbasus ut quondam magnis intenta theatris. ¶ Item pro pallio ex carbaso. *Virg.* 8. Æn. v. 33. *de Tiberino*: Eum tenuis glauco velabat amictu Carbasus. *Curt. l.* 8. *c.* 9. *de Indis*: Corpora usque ad pedes carbaso velant. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. *de Vestali*: Cum carbasum quam optimam habebat. ¶ Adjective usurpavit *Propert. l.* 4. *eleg.* 3. v. 64. Raptaque odorato carbasa lina duci.

Carbatina, æ, f. 1. calceamenti rustici genus ex recentiore corio bubulo, unde carbatinæ crepidæ, apud *Catullum*. Plura de hoc calcei genere *Politianus in Miscellan.* ut locum Catulli adversus contaminatores asserat. Locus Poetæ est *Carm.* 99. Et crepidas lingere Carbatinas. V. *Scalig. Castigat. in Catull.*

Carbo, onis, m. 3. *carbone*, פחם, Ger. *ein kolen*, Gal. *charbon*, Hisp. *carbon*, ἀνθραξ, proprie est prunæ extincta. *Ter. Adelph.* 5. 3. 63. Tam excoctum reddam, atque atrum, quam carbo est. Et de ardente pruna dictum, *Cicer. Offic.* 2. *c.* 7. Candente carbone sibi adurebat capillum. ¶ Carbone notare, est inter infelicia numerare, vel damnare. contra creta notare, est inter prospera reponere. V. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. v. 246. ¶ Carbonibus fores implere elogiorum, apud *Plaut. Merc.* 2. 3. mos erat Amantium, qui cum non reciperentur, titionibus famosum aliquod carmen ostio inscribebant. ¶ *Thesaurus carbones erant*. Proverb. de expectatione frustrata. *Phædrus l.* 5. *fab.* 6. Sed fato invido Carbonem, ut ajunt, pro thesauro invenimus. ¶ Carbones terminis subjici solitos, *Siculus Flaccus de condit. agr.* & *Aug. l.* 21. *de Civ. Dei c.* 4. testantur; ubi & causam habes. Pro carbunculo ulcere, *Sereu. Sammon.* Horrendus magis est, perimit qui corpora, carbo.

Carbonaria, æ, officina Carbonarii. De calcaria in carbonariam transire, vel descendere, est a conditione laboriosa ad aliam similem devolvi. *Tertull.* usus hoc proverb. *de Carne Christi*, *c.* 6.

Carbonarius, m. 2. *carbonaro*, Ger. *Koler*, Gall. *charbonnier*, Hisp. *carbonero*, ἀνθρακεύς, qui carbones conficit. *Plaut. in Cas.* 2. 8. 2. Virum cum furca tanquam carbonarium. ¶ Carbonarius, a, um, o. 1. 2. adject. ut Fornax carbonaria. ¶ Carbonarium negotium exercere. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c.* 72. Quamvis patritius carbonarium negotium exercuit.

Carbonesco, is, escere, in carbonem transeo, *Ausd. Cel.* 2. *Tard. c.* 13. Donec materia carbonescat.

Carbunculatio, onis, vitium est quo teneræ plantæ corripiuntur, cum eas pruinæ adurunt. *Plin. l.* 17. *c.* 24. V. Carbunculus.

Carbunculo, as, vel carbunculor, aris, depon. carbunculi vitium contrahere. *Plin. l.* 12. *c.* 7. & *l.* 18. *c.* 28.

Carbunculōsus, a, um, carbunculis abundans, ut ager carbunculosus, *Colum. l.* 3. *c.* 11. ¶ Arena carbunculosa, apud *Plin. l.* 31. *c.* 3. dicitur, quæ plena est lapillis rubris, tanquam carbunculis.

Carbunculus, m. 2. dim. ἀνθράκιον, parvus carbo. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 6. Ipso a vicinis cum testa ambulans carbunculos corrogaret. ¶ Est item carbunculus tumor præter naturam, sive ulceris genus celeriter cruftam faciens, cujus vehementi partis inflammatione, ita dictus a carbonis igniti similitudine. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Nomas repurgant, carbunculos rumpunt. ¶ Præterea morbus est arborum, vitium, segetum, cum flores verno tempore pruina, vel cum æstate fructus fervore comburuntur. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Quod in flore carbunculum vocant. ¶ Terræ item, vel arenæ genus est, quæ nimio Solis ardore exusta in carbonis similitudinem redacta est. *Vitruv. l.* 2. *c.* 6. Ut in Campania exusta terra pulvis, sic in Etruria excocta materia efficitur carbunculus, *Pallad.* Januario mense carbunculus, nisi fercoretur, macras vineas reddit. ¶ Carbunculus item gemma est instar ignitі carbonis, quæ etiam nocte fulget, & inter tenebras cernitur. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Principatum habent carbunculi, a similitudine ignium appellati, cum ipsi non sentiant ignes. A quibusdam apyrasta, vel apyrotus dicitur. ¶ Denique genus est ulceris pestimæ naturæ, *carbonello*, ἀνθράκωσις. *Cels.* 5. 28. *Plin.* 37. 7.

Carcer, ceris, m. 3. custodia, vincula, *carcere*, *prigione*, כלא, Ger. *gefengnuss*, *kerker*, Gal. *prison*, Hisp. *carcel*, φυλακή, locus, in quo homines servantur, quasi coarcer, a coercendo, quod inde exire prohibeantur. *Liv. l.* 1. Carcer media urbe imminens foro ædificatur. ¶ Metaphorice etiam carcer dictus est ἀφορισμός, Nævio oppidum, locus in Circo, ubi equi tanquam intra carcerem concluſi consistebant, usque dum ad cursum, signo misso a Magistratu, dimitterentur. Terminum autem ad campi finem, ubi cursum sisterent, metam, & calcem dicebant. Ad *Heren. l.* 4. *c.* 3. Impudentes illos dicat esse, qui currere coperint, ipse intra carcerem stet. ¶ Hinc carcer pro principio, meta, & calx pro fine ponitur. *Cic. de Senect. ad fin.* Nec velim, quasi decurso spatio, ad carceres a calce revocari. ¶ Carcer pro homine carcere digno, usurpatur apud Comicos. *Ter. Phorm.* 2. 2. 26. Ain' tandem carcer?

Carcerālis, le, adject. ad carcerem spectans, ut Carceralis excitas, *Prudent. in Vincentio* v. 271. & v. 551. Carceralem stipitem.

Carcerārius, a, um, o. 2. φρουραικός, quod ad carcerem pertinet. *Plaut. Capt.* 1. 2. Hunc quæstum facere carcerarium.

Carcerĕus, a, um, carcerarius. *Prudent. Peristeph.* 10. 16. Carcerea catena.

Carcĕro, as, in carcerem conjicio. *Messala Corvin. de progen. Aug. c.* 29. & *Solvian. l.* 2. *de gubern. c.* 4.

Carchēdon, καρχηδών, Carthago. Unde Carthaginienses Carchedonii dicti. Hinc *Plaut. in Pœn. Prol. v.* 53. Carchedonium vocatur hæc Comœdia. V. ibi Interp.

Carchedonius, m. 2. species carbunculi, idem, ac pyropus, qui nascitur apud Garamantes in India. *Plin. l.* 37. *c.* 7. ¶ Item lapis Smaragdites, qui inter metalla æris reperitur, apud Nasamones in Africa, & in Ægypto circa Thebas. Dicti sunt, quod Carchedonem, & inde ad alios advehebantur. *Id. l.* 37. *c.* 5.

Carchesium, n. 2. *gabbia*, καρχήσιον, proprie est summa pars mali nautici, hoc est, foramina, quæ funes recipiunt. *Catul.* apud *Non.* 15. 28. Lucida, quæ splendent summi carchesia mali. ¶ Ob similitudinem carchesium dictum est poculi genus procerum, & circa medium partem compressum, ansatum mediocriter, ansis a summo ad infimum pertingentibus. *Macrob. l.* 5. *Sat. c.* 21. *Virg.* 4. *Georg.* Cape Mœonii carchesia Bacchi. ¶ Item machina, qua onera sublevantur, figura literæ T, vel Ψ. *Vitruv. l.* 10. *c.* 5. Daniel Barbarus vertit *parastolo*.

Carcinĭas, æ, f. 1. καρκινίας, gemma marini cancri colore. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Carcinēthron, genus herbæ, cujus succus naribus infusus supprimit sanguinem. Græci etiam polygonon, geniculatum Latini vocant. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Carcinōdes, n. 3. morbus cancri naturam imitans. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Narium carcinodes consumit, illitum ex aqua.

Carcinōma, atis, n. 3. *cancro*, Ger. *der krebs*, Gal. *chancre*, Hisp. *cancer*, *o cancrena*, καρκίνωμα, cancer, morbus. *Cato de re rust. c.* 157. Si quid in mammis ulceris natum, & carcinoma, brassicam tritam apponito, sanum faciet. ¶ Est autem carcinoma morbi genus, quod in superioribus partibus, circa faciem, nares, aures, mammas feminarum &c. nascitur, & curationem non recipit, ut *Cels. l.* 5. *c. ult.* auctor est. Hinc Augustus Julias suas filiam, & neptem contaminatas probris omnibus, & plane extra omnis emendationis spem positas, vomicas, & carcinomata sua vocare solebat. *Suet. in ejus vita*, *c.* 65.

Carcĭnus, i, m. 2. καρκίνος, cancer, *cancro*. Est autem signum cœleste, idem ac Cancer. *Lucan. l.* 9. v. 536. Par geminis Chiron, & idem quod carcinus ardens.

Cardăces, militis Persici genus, forte, & bellicosum quidem (Persis enim *cardo* virile, & bellicosum significat) sed admodum furax. *Nepos in Datame*, *c.* 8. Habebat peditum centum millia, quos illi Cardaces vocant. Ita enim legendum, non *Cardates*, ut vulg. leg.

Cardamōmum, n. 2. καρδάμωμον, frutex est amomo similis odore, oblongo semine, & anguloso, a cardamum, & amomum. *Plin. l.* 12. *c.* 13.

Cardea. V. Carna.

Car-

Cardiaci, m. 2. καρδιακοί, qui stomacho laborant. Nam καρδία Græcis cor est, sed prisci Medici, si doleret stomachus, cor ipsum laborare putabant. *Cic.* 1. *de Div. c.* 38. Nec cardiacis hoc tribuendum sit, nec phreneticis.

Cardiácus, i, morbus, qui καρδιακὸς, & καρδιαλγία, Græcis dicitur, affectio nempe oris ventriculi, & corporis imbecillitas stomacho languente: quod fit ab acri humore vellicante, atque rodente. *Cels. l.* 3. *c.* 19. ¶ Cardiacus, a, um, adject. qui hujusmodi morbo laborat. V. *Cardiaci.* ¶ Contra hunc morbum maxime vinum valet, ut scribit *Plin. l.* 23. *c.* 1. Hinc *Juven. Sat.* 5. *v.* 32. Cardiaco nunquam cyathum missurus amico.

Cardinális, le, adject. qui ad cardinem spectat. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Fores ita compingantur, uti scapi cardinales sint ex altitudine luminis totius duodecima parte. *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 131. de ventis Euro, & Zephiro: Isti, inquit, sunt cardinales. *hoc est* præcipui. Hinc in libro Offic. Theodosii Cardinales vocantur Præfecti Prætorio Asianæ Diœcesis, & Civilium Magistratuum exemplo S. R. E. Principes *Cardinales* dicuntur.

Cardinátus, a, um, o. 1. 2. cardinem habens. *Vitruv. l.* 10. *c.* 21. Conjuncta capitibus transversario cardinato tigno.

Cardínea. V. Carna.

Cardíneus, a, um, cardinalis. *Septimius* apud *Terentianum*: Stridula cui limina, & cardinei tumultus.

Cardíne, s. 1. gemma, e draconis cerebro. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Cardo, dinis, m. 3. *gangbero*, ציר, Ger. *ein thirangel*, Gal. *gond*, *pivot*, *tenon*, Hisp. *gozne quicio*, γογγρωσις, ferramentum, circa quod fores vertuntur, a κραίνω, agito, quia in cardinibus janua agitatur, & vertitur, vel a κάρηνον pro κάρηνον robur, firmitas, quam janua in solis cardinibus habet. *Virgil.* 6. *Æneid.* Foribus cardo stridebat ahenis. ¶ Et quoniam in cardine vertitur janua, ideo in omni re id, in quo maximum momentum est positum; tum maxima ejus rei gerendæ opportunitas, metaphorice cardo vocatur. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 672. Haud tanto cessabit cardine rerum. Ubi *Serv.* Non poterit in tanta rerum opportunitate cessare: ut sit de proverbio tractum, quo dicitur: res est in cardine, h. e. in articulo. Hæc *Serv.* ¶ Cardinem litium, pro controversiæ summa, *Quintil. l.* 12. *c.* 8. ¶ Medium cardinem, pro meridie: occiduum, pro occidente, dixit *Lucan. l.* 4. *v.* 672. & 73. Nam Cardines Mundi seu Cæli dicuntur præcipue Cæli plagæ, Oriens, Occidens, &c. *Lucan. l.* 5. *v.* 71. quantum semotus Eoo Cardine. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 10. Ipse quidem gelido cum sim sub cardine Mundi. Sic *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. cardines appellat quos Græci πόλους, *i Poli*, quod circa eos veluti versatur cælestis machina. ¶ *Apul. de Mundo post init.* cardinem appellat ipsam terram, quia circa eam, tanquam circa centrum cœlum verti videtur. ¶ In re Agraria cardo est limes a meridie in septemtrionem ductus, quemadmodum *Decumanus* est, qui ab occidente in orientem. *Plin.* 17. 22. & 18. 33. ¶ Reperitur etiam in genere fœminino. *Grauius* apud *Non.* 3. 75. Regia cardo. Gracchus apud *Priscian. l.* 6. O grata cardo.

Cardúelis, m. 3. *cardellino*, Ger. *ein distelvogel*, Gall. *chardonneret*, Hisp. *jilguero*, *jilgueruelo*, ακανθὶς, avis parva, capite rubro, alis luteis, albo, nigroque distinctis, dicta, quod cardiorum semine pascatur. *Plin. l.* 10. *c.* 42.

Carduérum, i, locus carduorum. *Palladius l.* 4. *c.* 9.

Cárdius, m. 2. *cardo*, κάρδο, Ger. *ein distel*, Gall. *chardon*, Hisp. *cardo*, ανάκαμπτος, herba, a *caro*, is, discrimino, quia apta est carendæ lanæ. *Virg.* 1. *Georg. v.* 151. Segnisque horreret in arvis carduus.

Care, adverb. *a caro pretio*, πολλοῦ, magno pretio, magna mercede, & magno pretio, & pluris, quam pro rei valore. *Cic. Bruto epist.* 16. Valde care æstimas tot annos. *Id. pro Dom. c.* 64. Emit domum prope dimidio carius, quam æstimabat. *Senec. ep.* 42. Quæ carissime constant.

Carectum, n. 2. *bosquage*, locus caricibus plenus. *Virgil.* 3. *Ecl.* Tu post carecta latebas.

Carenaria, æ, vas, in quo carenum coquitur. *Pallad. l.* 8. *tit.* 7.

Carendus. V. Careor.

Carénum, n. 2. vini dulcis genus, quando decocta musti parte una duæ relinquuntur, a Cares, pop. & *Carni*, vinum, quod primi Cares vinum decoxerint, vel a *careo*, quia fervendo parte caret. *Pallad. l.* 11. *c.* 18.

Carĕo, es, carui, caritum, *mancare*, *esser senza*, Ger. *darben*, Gall. *manquer*, Hisp. *carecer*, στερέω, est proprie, ut *Cic.* definit 1. *Tusc. c.* 36. egere eo, quod habere velis, vel non habere id, cujus indiges; sed tamen generatim de omnibus, quæ non habemus, dici solet, etiam de iis, quæ mala sunt, ut Febri carere, dolore, molestia, &c. Construitur cum ablat. sine præp. *Cicer. 6. Fam.* Mihi nuntiavit, te plane febri carere, & bene habere. ¶ Reperitur cum genit. *Ter. Heaut.* 2. 3. 18. Tui carendum quod erat. ¶ Item cum acc. *Plaut. in Cur.* 1. 2. 46. Id, quod amo, careo. ¶ *Idem ibid.* 2. 1. 27. præponere locutus est. Caruit ne febris te heri, vel nudius tertius? ¶ Significat etiam abstinere, abesse. *Cic. pro Mil. c.* 7. Caruit foro postea Pompejus, caruit Senatu, caruit publico. Et *de clar. Orat. c.* 8. Carere luce forensi. ¶ Sunt qui ab hoc verbo supinum *cassum* effingunt, quibus videtur assentiri *Prisc. l.* 9. Verum præstat *cassus* inter nomina ponere, quemadmodum & ipse *Priscianus* ait *l.* 11. Quia in futuro non cassurus, sed cariturus dicimus. *Juven. sat.* 6. *v.* 39. Cariturus turture magno. ¶ *Carias* pro careant habet *Plaut. Most.* 4. 1. 1.

Careor, pro *careo*, deponentis forma antiquissimus dixisse *Priscianus* auctor est *l.* 9. ¶ Carendus passiva significatione *Ovid. epist. Penelopes*, *v.* 50. Virque mihi dempto fine carendus abest.

Cares, m. 3. nu. pl. κᾶρες, populi Cariæ, qui sub Minoe Leleges dicebantur, & insulas habitabant. Postea Asiæ minoris partem meridionalem occupaverunt, quæ Rhodum spectat, ab eaque Cares appellati sunt. Ea enim regio Caria dicebatur, a Cara ejus oræ Rege. In rebus bellicis præcellebant. Hinc arma Carica, & lorica Carica. Sed viles habiti sunt, quod mercede militarent, ac in prima acie locati primos hostium impetus sustinentes vitam suam nihili æstimarent. Hinc prover. In Care periculum facere, cum periculo exponitur res, cujus jactura gravis non sit. *Cic. pro Plac.* Cum Care carissa. Significat autem, cum rustico rustice agas, quod Cares inter agrestes, & rusticos haberentur.

Careum, sive Carium, n. 2. κάριον, herbæ genus est, gentis suæ cognomento ita appellatum, semen habens ejusdem nominis. Athenæus pastinacam majorem interpretatur, vulgata pastinaca multo præstantiorem. Officinæ *carui* appellant. Vide *Rustil. l.* 3. *c.* 43. *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Carex, icis, f. 3. *carice*, ἴουλος, herba acuta, & duriſſima, similis sparto, a carendo, seu discriminando. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 231. Et carice pastus acuta.

Caria, f. 1. Καρία, regio Asiæ min. cujus incolæ *Cares*. Habet a Septentr. Joniam, ab Or. Lyciam, ab Occid. Mare Carpathium, a Merid. Mare Rhodium. Dicta est a Cara Rege, qui primus auguria avium dicitur invenisse. Certe Caria in ostentis animadvertendis diligens fuit. *Cic.* 1. *de Div.* Agros fertilissimos habet. *Id. ibid.*

Cariátus, antis, carie laborans, cariosus. *Martian. Capell. l.* 1. *pag.* 3. Arentes hederas, cariantem tripodem, crepidasque situ murcidas, &c.

Cariatides. V. Caryatides.

Carica, æ, f. 1. *fichi secchi*, genus sici a Caria, quod etiam *Cauneas* a Cauno opp. Cariæ. Sed ut Pergamena prius, quæ Pergamo afferebatur, postea membrana quævis dicta est, sic caricæ prius, quæ e Caria ferrentur, postea quævis sicus siccatæ dici cœperunt. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 40. Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, *Caunees* clamitabat.

Carícus, & Carĭus, a, um, adject. possessiv. a Caribus, vel a Caria. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 37. Carica creta. *Stat.* 4. *Theb.* Plaudentique habiles Cariæ resonare Dianæ.

Caries, ei, f. *putrefazione*, *corruzione*, *intarlamento*, *Ῥῖψις*, corruptio, putredo, qua aliquid eroditur, & corrumpitur, ex vetustate, aut alia quapiam de causa. *Cæs. l.* 8. *c.* 2. Ubi caries in osse est. ¶ Sæpe dicitur de vitio ligni. *Plin.* 16. 39. Cedri oleo peruncta materies nec tineam, nec cariem sentit. ¶ Item de parietibus, & ædificiis vetustate ruentibus. *Ammian.* 16. 2. ¶ Item de agris. *Colum.* 3. 11. V. Cariosus. ¶ In viris caries dicitur sa por, & odor ille, quem ex vetustate acquirunt. *Plin.* 14. 4. & 15. 2.

Carina, næ, f. 1. *carena*, Ger. *der kielen an schiff*, τρόπις, proprie est trabs ima in navi, fundamentum totius fabricæ, seu infima pars navis concava, quæ & alvus dicitur. *Ovid.* 4. *de Pont.* Dum mea navis erat valida fundata carina. *Cæs. l.* 1. *B. C.* Carinæ primum ex levi materia fiebant, reliquum corpus navium corio integebatur. ¶ Hinc a similitudine, carinæ dicuntur putamina concava nucum a *Plin. l.* 15. *c.* 22. ¶ Ceterum poetæ passim carinam pro tota navi usurpant. *Virg.* 3. *Æn.* Nunc tantum sinus, & statio male fida carinis.

Carinæ, arum, f. 1. nomen vici Romani ad pedem Clivi Capitolini, in quo fuit domus Pompeji, a κάρα, caput, ut *Varro* putat, quod hinc oriretur caput Sacræ viæ. *Cic. in Parad.* Manilius habuit ædiculas in Carinis. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 48. Dum redit, atque foro nimium distare carinas Jam grandis natu queritur. ¶ Valde celebris hic vicus fuit, tum quia ibi via sacra, & templum Pacis, tum quia celebres viri, Pompejus, & Cicero, & alii habitarunt. Hinc *Virgil. Æn.* 8. *v.* 361. lautas carinas dixit.

Carinárius, ii, qui carino colore vestes inficit, apud *Plaut. Aulul.* 3. 5. 36. Ducitur a κάρηξ, Dorice, pro κηρὸς, cera. Alii tamen legunt *cerinarius*.

Carinátus, a, um, in modum carinæ formatus. *concavo*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Pectus homini latum, reliquis animalibus carinatum.

Carino, as, a. 1. est in modum carinæ formare. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Saliunt pectines, & extra volitant, seque & ipsi carinant, *idest*, carinam quandam ex testa effingunt. ¶ Aliquando significat illudere, probra objicere, quod id fiat ab infimæ sortis hominibus, sicut carina navis pars est infima, vel quia qui sunt in carinis, sæpius contumeliosis verbis alios impetunt, vel a κείρω, carpo, mordeo, vel a χαρὶς, venustum, lepidum, ut carinari proprie sit facete, & false jocari. *Ennius*. Sed neque me decet hanc carinantibus edere chartis. *Festus*, *Serv. ad Æn. l.* 8. *v.* 391.

Carinæ, pro careant, ἀχρειάσῃ, *Plaut. Mostell.* 4. 1. 3.

Cariólus, a, um, o. 1. 2. *tarlato*, *roſo*, Germ. *wormig*, Gall. *vermoulu*, Hisp. *carcomido*, Ῥῖψις, carie plenus. *Colum. l.* 4. *c.* 26. *de pedamentis vineæ*: Summovendo vel quæ cariosa, vel quæ judo breviora sunt. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 12. Nisi vos cariosa senectus rodat. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 67. Palmula cariosior. ¶ Cariosa terra dicitur a *Catone R. R. c.* 5. est arida, fistulosa, scabra, canescens, exesa, & pumicosa, ut *Plin.* 17. 5. intepretatur.

Caris, idis, f. genus piscis, quibusdam idem creditus qui squilla. *Ovid. in Halieut. v.* 130.

Carissa, lena vafra, & lepida, a χάρις, gratia. *Fest.* Sed legitur etiam *capriſſa*, idest, quæ capræ, vel meretricis mores imitatur. ¶ *Carissa*, verbum V. in Cares.

Caritas, atis, sine h aspir. f. 3. *carestia*, שׂרה, Ger. *theurung*, Gal. *cherté*, Hisp. *carestia*, κακοσιτία, inopia frumenti, vel alterius rei, vel exuberans rei alicujus pretium ex penuria proveniens, a *caro*, cui opponitur vilitas, ubertas, copia. *Cic.* 5. *Verr.* Cum alter annus in vilitate, alter in summa caritate fuerit. ¶ Differunt caritas, & inopia, quod caritas sit rerum penuria, quæ adhuc extant, inopia earum, quæ non extant. *Cicer. pro Dom.* Quia ex re primum caritas nata est, deinde inopia. ¶ Caritas, inquit *Varro l.* 4. *c.* 62. est inopia frumenti, & annonæ; penuria vero vini, pabuli, pecorum, &c. Vel penuria est, ut ita dicam, carentia rerum omnium, cæritas vero est, quæ opponitur vilitati. ¶ Est etiam caritas idem quod amor, benevolentia, dilectio, *amore*. *Cicer.* 1. *Off. c.* 17. Cari sunt parentes, cari liberi; sed omnes omnium caritates patria una complexa est. Et *de Universit. c.* 5. Blandus ipse se concordi quadam caritate complectitur. ¶ Putant aliqui a caritate amorem ita distingui, ut genus a specie, ut in homines tantum sit caritas, pietas, & amor in patriam. Verum hæc differentia perpetua non est. V. Amor. ¶ Quidam scribunt *Charitas*, cum amorem significat: sed rectius scribitur sine aspirata in utraque significatione. ¶ Quemadmodum *amores*, ita & caritates pro iis quos amamus, ponuit *Ammian. l.* 24. Reliqui cum caritatibus suis, & supellectile Chalcida transmissi sunt. h. e. cum conjugibus, & liberis.

Carius, V. Caricus.

Carmáni, orum, Carmaniæ populi. *Pomp. l.* 3. *c.* 8. Carmani fine veste, ac fruge, sine pecore, ac sedibus, piscium cute se velant.

Carmélus, m. 2. *Carmelo*, κάρμηλος, mons Palæstinæ, in ora, in conf. Phœnices, inter Sycaminum, & Doram urb. prov. prope Porphyrion, & Caiphan. Hunc describit *Tacit. l.* 2. *histor. c.* 78. ¶ Item Deus quidam. *Sueton. in Vespas. c.* 5. Apud Judæam Carmeli Dei oraculum consulentem ita confirmavere sortes, &c.

Carmen, minis, n. 3. versus, *verso*, שיר, Ger. *ein gesang*, Gal. *vers*, *poesie*, Hisp. *verso*, *o poesia*, ὕμνος, oratio numeris, seu pedibus vincta, ab antiquo *casmen*, quod a *cassio*, cano. *Virg.* 4. *Æn.* Rem carmine signo. ¶ Sæpe sumitur pro poemate, idest, pro serie multorum versuum, quibus aliqua res describitur. Sic Eclogæ universæ dicuntur Carmen Bucolicum. ¶ Quandoque carmen dicitur incantatio, *incantesimo*. *Horat. Epod. od.* 17. Per atque libros carminum valentium refixa Cælo devocare sidera. ¶ Item vaticinium. *Virg. Ecl.* 4. Ultima Cumæi venit jam carminis ætas. Adde *Liv. l.* 1. *c.* 45. ¶ Dicebantur etiam carmina formulæ quædam conceptis verbis ad solemnitatem aliquam compositæ, ut Jurisconsultorum, Pœconum, Saliorum, Fecialium, Patrum Patratorum, Imperatorum in obsidione urbium, Deos evocantium, &c. *Cicer. pro Murena. de Praetore*, Ei quoque carmen compositum est. ¶ Titulus item & epigraphe carmen dicitur. *Sil.* 15. 471. tumulo clypeum cum carmine figunt. ¶ Denique carmen instrumentum est, quo lana purgatur, a carendo, *scardasso*. *Lucret. l.* 4. *vers.* 376. Quasi carmine lana trahatur. V. Caro, is.

Carmenta, æ, f. 1. & Carmentis, is, f. 3. cognomen Nicostratæ matris Evandri, a carminibus, quibus responsa dabat. Erat enim fatidica mulier. Hæc venit in Italiam cum Evandro F. ante Romam conditam, ætate Herculis. A Romanis culta est, cujus sacrificia a Pontificibus peragebantur prope portam Urbis, quæ inde Carmentalis dicta est, postea Scelerata propter interitum 300. Fabiorum, inter Tiberim, & Capitolium. *Ovid.* 1. *Fast.* V. *Gell. l.* 16. *c.* 16.

Carmentális, le, adjectiv. ut Carmentalis porta, juxta quam Carmentam Deam coluerunt Romani. *Virg.* 8. *Æn. v.* 338. Et Carmentalem Romano nomine Portam. ¶ Carmentalia, orum, in plur. dicebantur sacrificia Carmentæ dicata. *Varr. l.* 5. *L. L.* & *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16.

Carminabundus, a, um, qui carminat. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. In bucolica parcus, vigilax, carminabundus. Hic metaphoricum est.

Carminátio, s. 3. *il pettinare*, actus carminandi. *Plin. l.* 11. *c.* 23. Subigique unguium carminatione.

Carminátus, a, um, pexus, ut lana carminata. *Plin. l.* 9. *c.* 38.

Carmino, as, a. 1. *pettinare*, Ger. *kardetſchen*, Gal. *carder*, Hisp. *carmenar*, est pectere & lanas ab immunditiis repurgare, a *carmen*, pecten. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Justum est, quinas denas carminari. *Varro de L. L. l.* 6. Carminari lana tum dicitur, cum caret eo, quod in ea est nequam. ¶ Translate *Sidon. l.* 1. *epist.* 9. Exeras veterem Musam, votivum quippiam vel tumultuariis fidibus carminantem.

Carna, s. 1. sive Cardinea, sive Cardea, Dea, quæ cardinibus, & vitalibus humanis præesse existimabatur, a *Grane*, per metathesin, vel a *cardine*, vel a *carne*. Fuit Nympha sylvæ Helernæ circa Tiberim, nomine Grane, quæ a Jano amata est, & facta præses cardinum. Ab ea petebatur, ut jecinora, & corda, quæque sunt intrinseca viscera, salva conservaret. Cardinibus, idest, limitibus agrorum præerat. Nam cardines januarum erant in tutela Jani. Credebatur Striges nocturnas infantium cunas infestantes summovere. *Ovid.* 6. *Fast. v.* 101. Hanc *Tertull.* & *August.* Cardeam vocant.

Carnális, le, adjectiv. ad carnem pertinens, *carnale*, *di carne*, σαρκικὸς. *Prudent. Apotheos. v.* 987. Stirps carnalis. *Tertull. de panit. c.* 3. Delicta carnalia.

Carnalíter, adverb. *carnalmente*. *Prudent. Apotheos. v.* 368. Posteritas carnis carnaliter omnia cernens.

Carnárium, n. 2. *carnaio*, Germ. *ein fleiſchkammer*, Gall. *carnier*, Hisp. *carnero*, *apriso*, locus, ubi caro salsa suspenditur, seu reponitur. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4.

Succidiam in carnario suspendere. ¶ Quandoque etiam dicitur locus, ubi carnes tantummodo venduntur, *macceria*. *Plaut.* Cenam e carnario emit jam factus satur. *Varr.* Tabernam carnuriam vocat. ¶ Interdum carnarium accipitur pro ipsa carne, ut cibarium pro cibo, *carne*. *Plaut.* Qui mihi carnarium paravit ad pentandum. ¶ Carnarium item, instrumentum dicitur cum pluribus uncis, quibus carnes appenduntur, vel alio modo servantur. *Colum. l.* 12. *c.* 53. Salsuram paululum assentam in carnario suspendi. *Plaut. Capt.* 4. 4. 6. Adveniens modo deturbavit totum cum carne carnarium.

Carnarius, m. 2. Ger. *ein metzger*, Κρεοπώλης, qui carnes vendit, item qui in edendo carne delectatur. *Martial. l.* 11. Carnarius sum, pinguiarius non sum. *ideſt*, carnosa mulierc delector, non pingui.

Carnarius, a, um, o. 1. 2. quod ad carnem pertinet, ut Carnaria taberna, ubi carnes venduntur. *Varro l.* 7. *de L. L. c.* 30.

Carneades, Κορνεάδης, Cyrenæus fuit, novæ Academiæ princeps, Chrysippi studiosus, Zenonis confutator, de quo *Gell. l.* 17. *c.* 15. Multa de eo palam prædicat *Cicero*. Fuit enim in eo magna differendi vis, magnum acumen, adeo ut nihil non explicare posse videretur. Sed nihil certo affirmabat. Quare cum missus ab Athenienſibus Legatus, copiosè de justitia disputaret Romæ, postridie contraria disputatione omnia rursus subvertit. V. *Lactant. l.* 5. *Instit. Divin. c.* 14. Vixit annos 90. *Cic. l.* 2. *Acad.*

Carneadeus, a, um, adject. ad Carneadem pertinens, ut Carneadea divisio, Carneadeo modo. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 6.

Carnĕus, a, um, o. 1. 2. *de carne*, Ger. *fleiſchbin*, σαρκώδες, quod ex carne est. *Maximian. Gall. eleg.* 1. Carnis ad effectum carnea membra placent.

Carni, *Paulani*, pop. Venetiæ, qui & Forojulienſes, ut nunc pars Orientalis Foro-Julii, & Comitatus Goritiæ, inter Liquentiam fl. & Formionem, vulgo *Friuli*, & *Patria del Friuli*. *Plin.* 3. 3.

Carnicus, a, um, ad Carnos pertinens, ut Carnicæ Alpes, quæ & Juliæ dicuntur. *Plin. l.* 3. *c.* 25.

Carnifex, ĭficis, m. 3. *bojo*, *manigoldo*, Ger. *ein nachrichter*, *ein boecker*, Gall. *bourreau*, Hiſp. *fayon*, *o verdugo*, Ἐλεύτης, qui carnes ex hominibus facit, ideſt eos interficit. *Cic.* 7. *Verr.* Aderat janitor carceris, carnifex Prætoris, mors, terrorque ſociorum. ¶ Carebat domicilio urbis. *Cic. pro Rab.* ¶ Erant olim Carnifices inter apparitores Magiſtratuum, ut notat *Sebild. ad Sueton. p.* 300. Quin immo & milites ipſi, & Centuriones, & Tribuni aliquando hoc officio fungebantur. *Id. ibid. pag.* 432. *Lipſ. ad Tacit. p.* 23. & 109. Alicubi etiam Senatores noviſſimi, V. *Lanzii Conſult. p.* 902. ¶ Carnifex aliquando adjective ponitur pro eo, quod carnificis inſtar excruciat. Ita *Claud. de B. Gild. v.* 179. Carnifices epulas. *Sil. l.* 3. *v.* 173. Carnifices manus. *Martial. l.* 12. *epigr.* 48. Sulphureuſque color, carnifexque pedes: h. e. podagrici. ¶ Libido carnifex, *Arnob. l.* 1. *ad fin.* ¶ Trahere ad Carnificem, idem eſſe aliquando ac in carcerem trudere, notat *Paræus*, & *Reward. in Plaut. Rud.* 3. 6. 10. ubi tamen alii legunt *tradere*. Unde colligitur Carnificem uſurpari etiam pro carceris cuſtode. Apud antiquos Comicos legitur *Carnufex*.

Carnificina, f. 1. ſupplicii, & cruciatus locus, cruciatus, crudelitas, *luogo della giuſtizia*, Ger. *ein richſtatt*, Gal. *lieu du ſupplice*, *ou de ſupplice*, Hiſp. *lugar del ſuppliçio*, *o el ſuplicio*, Κολαστήριον, locus publicus, in quo juſſu Magiſtratus homines ſontes a carnifice occiduntur. *Suet. de Tib.* Carnificinæ ejus oſtenditur locus Capreis, unde damnatos præcipitari coram ſe in mare jubebat. ¶ Carnificina item dicitur carnificis officium, & ipſa excarnificatio, cruciatus, tormentum. *Cic. pro Sext.* Non ea eſt medicina, ſed carnificina, atque crudelitas. *Caſo* carnificinas dixit plur. num. apud *Gel. l.* 10. *c.* 3. Eos dolores, atque carnificinas per dedecus, atque ignominiam te facere auſum eſſe? ¶ Transiertur etiam ad animum. *Cic. l.* 3. *Tuſc. c.* 13. Carnificina eſt ægritudo, quia inſtar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat animum, excarnificatumque conficit.

Carnificious, a, um, ad carnificinam pertinens. *Plaut. Moſtil.* 1. 1. 52. O carnificinum cribrum. De ſervo loquitur, cujus tergum eſt a carnifice perforatum. Alii legunt *Carnificum*. Alii *Carnificium* gen. plur. pro *Carnificum*. V. *Taubman.*

Carnificium, ii, carnificina, tormentum a carnifice. *Sanct. l.* 2. *c.* 4. Ad venatoris carnificium probabi. Et *l.* 4. *c.* 3. Carnificii imaginem repræſentare.

Carnifico, as, a. 1. *ſquartare*, נתח, Ger. *vviertheilen*, Gal. *écarteler*, Hiſp. *deſpedaçar*, κρεουργῶ, eſt corpus humanum in truſta ſecare, ſeu carnificis officium agere. *Liv. l.* 24. *c.* 15. Neminem ſtantem jam vulneratı hoſtem, carnificari jacentes.

Carnificus, a, um, ad Carnificium, vel Carnificem ſpectans. *Vide Carnificious.*

Carnivŏrus, o. 1. 2. *divorator di carne*, Ger. *fleiſchfreſſer*, Gall. *grand mangeur de chair*, Hiſp. *carnibora*, κρεοφάγος, carnes vorans. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Serratorum dentium carnivora omnia.

Carnōſus, a, um, o. 1. *a. carnoſo*, *graſſo*, *pieno di carne*, Ger. *fleiſchigt*, Gal. *charnu*, Hiſp. *carnoſo*, *corvudo*, πολυσαρκος, carne, ſeu muſculis abundans, pinguis. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Carnoſum aquatilibus pulatum. *Idem l.* 27. *c.* 8. Atropha carnoſiora. Et *l.* 15. *c.* 3. Carnoſiſſimæ olivæ. ¶ Item carni ſimilis. *Plin.* 16. 38. Lignum carnoſum. *Id.* 21. 37. Carnoſus candor.

Carpulentus, a, um, adject. a carne, idem quod carnoſus, pinguis, πολύσαρκος, *carnoſo*, *graſſo*. *Solin. c.* 8. (al. 2.) *de Liguſtici maris fruticibus*; Fluxi ſunt, tactu prope carnulento. *Prudent. Periſteph.* 10. *v.* 372. Carnulenta pectora.

Carnūtes, Carnutæ, Carnuti, Carnoti, pop. Galliæ Celticæ, in Beliis prov. quorum tractus *le pais Chartrain*. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall.* 35.

Caro, is, 2. 3. *purgare*, *pettinare*, ξαίνω, eſt lanam purgare, ſeu pectere, a Κείρω, tondeo, vel a careo, quia cum purgatur, eo deducitur, ut ſordibus careat. *Plaut. Men.* 5. 2. 49. Inter ancillas ſedere jubeas, lanam carere. ¶ Hinc eſt *carmen*, *carmino*, &c. V.

Caro, nis, & olim carnis, nis, f. 3. *carne*, בשר, Germ. *fleiſch*, Gall. *chair*, Hiſp. *carne*, Κρέας, eſt ſubſtantia mollior corporis, a Κρᾶς, per metathesim, ſeu Κείρω, caro. Sed aliqui volunt, carnem prope dici mortuorum, dictamque eſſe a careo, quod careat anima, hinc enim carnifices dictos eſſe, quod carnes ex homine faciant. ¶ Inter carnem, & pulpam ſic *Donatus* diſtinguit, ut caro ſit, quæ ſanguine, venis, oſſibus, nervisque contringitur, pulpa, ea, quæ manducatur, eo quod pulſetur, & conſcindatur. ¶ Bubula caro, ovilla, vitulina, hædina, &c. *Ovid. Met.* 15. *v.* 380. Caro viva. *Cic. in Piſon. c.* 9. Hominem ſceleſtum, putidam carnem dixit. ¶ Arboribus etiam tribuit *Plin. l.* 16. *c.* 38. ¶ Carnem pro corpore amant Chriſtiani Scriptores. Ita tamen & *Seneca* locutus eſt *epiſt.* 65. *ſub fin.* Nunquam me caro iſta compelliet ad metum, nunquam ad indignam bono ſimulationem.

Caropeius, a, um. *Stat.* 5. *Theb. v.* 159. Caropeia conjux. *i. e.* Polyxo uxor Caropi Lemnii.

Carota, æ, f. *carota*, Σκάνδιξ, genus oleris, quod paſtinacam erraticam appellari a *Plin. l.* 25. *c.* 9. notat *Hardwin. Apic. l.* 3. *c. ult.*

Carpathius, a, um, adject. a Carpatho, ut Carpathium mare, *Horat. l.* 1. *od.* 3. 5. *v.* 8.

Carpāthus, f. 2. *Scarpanto*, Κάρπαθος, inſ. Aſiæ, inter Cretam ad Occ. & Rhodum ad Or. Doridi propior, una Sporadum.

Carpentarius, m. 2. *legnaiuolo*, תרשים, Germ. *vvagner*, Gall. *charpentier*, Hiſp. *carpintero*, ἁμαξοτέκτων, faber, qui carpenta facit. *Lag. l. Cod. de extruſ artiſ.* Fullones, carpentarii, ſculptores. ¶ Nec tantum carpentorum artifices, ſed & qui cujuſvis generis vehicula conficiunt, carpentarii dicuntur; quia carpentum poſteriori ævo late pro omni vehiculo ponitur, ut notat *Salm. & Caſaub. ad Lamprid. Alexand. c.* 52. ¶ Cæterum Carpentarius, a, um, proprie ad adject. ut Carpentarius artifex, *Lamprid. loc. cit.* Et carpentarium vehiculum. *Trebell. in Zenobia.*

Carpentum, n. 2. *cocchio*, *carretta*, ארכוב, Ger. *vallvvagen*, Gal. *coche*, Hiſp. *coche*, ὄχημα, vehiculi genus, duos capiens, ſortaſſe a *carpinus*, arboris ſpecie, quod ex carpino fieret. *Iſidorus* cenſet fuiſſe vehiculum pompaticum, dictumque a carrus, & pompa. *Plin. de Vir. Illuſt.* Super ipſum corpus carpentum agere præcepit. ¶ Videtur autem Carpentum olim mulierum tantum fuiſſe proprium. Nam *Liv. Ovid. Florus*, & *Sueton. in Claud. & Tiber.* feminis tribuunt. ¶ *Tacitus* vero *Annal. l.* 12. ita loquitur: Suum quoque faſtigium Agrippina extollere altius. Carpento Capitolium ingredi, qui mos ſacerdotibus, & ſacris antiquitus conceſſus, veneretionem augebat feminæ. ¶ *Florus* quoque *l.* 3. *c.* 2. & 10. genus vehiculi bellici facit. V. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 619.

Carpetāni, pop. Hiſp. Tarrac. in Caſtella nova, ubi nunc pars Algarriæ, & regionis *la Mancha*, verſus Tagum, & Anam, quorum metrop. Toletum.

Carpetānus, a, um, ad Carpetanos pertinens, ut Carpetana juga, *Plin.* 3. 1.

Carphos, n. 3. τίλμα, herba, al. buceras, ægoceras, ſonum Græcum. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Carpi, orum, populi barbari, Romanis infeſti, qui videntur primum Carpates montes infeduſſe; deinde ad Danubium digreſſi ſunt. *Eutrop. l.* 9. *c.* 15.

Carpicus, cognomen Aureliani Imperatoris ob devictos Carpos. *Vopiſc. c.* 30.

Carpinētus, a, um, o. 1. 2. ex carpino factum. *Plin. l.* 16. *c.* 34. Manubria carpinea.

Carpĭnus, f. 2. *carpine*, ζυγία, arbor nota de acerum genere. *Colum. l.* 5. *c.* 7. Carpinus, & ornus in hoc ipſum diſponitur.

Carpiſculum, ſeu Carpiſculus, genus calceamenti barbarici multifariam ſcilſi. *Vopiſc. in Aureliano, c.* 3. ¶ Eſt etiam vox architectonica. *Salmaſ. ad Vopiſcum* aſſert Inſcript. hujuſmodi: Tegulas æneas auratas, cum carpiſculis, & veſtituris baſium.

Carpiſes, æ, m. Κυρτιάς, hoc eſt vindex, aſſertor, a καίρω, qua voce tum carpium manus, tum ipſam volam Græci appellant. Ita *Horon* ſuum appellavit *Valentinus* apud *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 9. *in fin.*

Carpo, is, carpſi, carptum, ere, רטף, Ger. *brechen*, *abbrechen*, Gal. *prendre*, *cueillir*, Hiſp. *tomar*, *coger*, ἁρπάζω, proprie eſt molliter decerpere, & leniter auferre, *carpire*, *pigliare*, *cogliere*. *Virg. Ecl.* 9. Carpent tua poma nepotes. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Carpere herbas. ¶ Et metaphorice. *Cic. pro Sext.* Floſculos orationis carpere, ac delibare. ¶ Eſt verbum etiam militare, cum partem hoſtium ſe recipientium intercipimus. *Cæſ. B. C. l.* 1. *c.* 63. Relinquebatur Cæſari nihil, niſi uti equitatu agmen adverſariorum male haberet, & carperet. *Lucan. l.* 4. *v.* 155. Jamque agmina ſumma Carpit eques. ¶ In multas, parvaſque partes carpere exercitum, apud *Liv. l.* 26. eſt pro dividere, *ſmembrare*. ¶ Eſt etiam ludere, conſumere paulatim, & quaſi per partes. *Virgil.* 4. Æn. Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni. *Ovid. l.* 2. *de ar. am. v.* 114. Forma ſpatio carpitur ipſa ſuo. ¶ Sæpe ſignificat reprehendere, perſtringere, & quaſi verbis vellicare. *Cic. pro Cora. Balbo, c.* 26. Carpere maledico dente. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 1. *v.* 64. Carpere facta alicujus. ¶ Item ſpoliare, emungere, ut Carpere opes alicujus. *Id. l.* 4. *de Pon. el.* 8. ¶ Item laniare, lacerare, ut carpere faciem, in *leg. XII. Tab.* quam affert *Serv. ad Æn.* 12. ¶ Item carminare, ut carpere penſum, *Virg. Æn.* 4. *verſ.* 134. Simile fere eſt illud *Propert. l.* 2. *el.* 17. Carpere pecus. h. e. tondere. ¶ Carpere iter, carpere ſomnos, poetica ſunt pro capere. *Horat. l.* 2. *Od.* 17. *Virg. Æn.* 4. *v.* 555. ¶ Carpere eſt etiam ſcindere cibum, *trinciare*. *Petron. in Satyr. c.* 36.

Carpobalſamum, ἐκπιεσθὲν καρπὸν, balſami fructus. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Carpophyllon, laurus montana, ſolus molliorıbus. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Carptim, adverb. *ſommariamente*, κατὰ μέρος, hinc, atque illinc carpendo. *Sallaſt in Catil.* Res geſtas pop. Rom. carptim perſcribere. *Liv. l.* 44. *c.* 41. Carptim agendi. h. e. ſine ordine. *Id. l.* 38. *c.* 25. Ut ad ſtipendium petendum convenirent, ſeu carptim partes, ſeu ſinguli mallent.

Carptor, m. 3. *trinciante*, al. ſtructor, a carpo, qui in conviviis cibos ſcindens, carpenſque præminiſtrat. *Juven. Sat.* 9. *v.* 110. Carptores, archimagiri. ¶ Item obtrectator, maledicus. *Gell. l.* 19. *c.* 7. Vituperones ſuos ſubduxit ſupercilii carptores appellavit.

Carptūra, æ, f. 1. collectio, prehenſio, captus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes diſcrimen ſequuntur in carptura.

Carptus, us, ui, m. 4. idem. *Plin. l.* 24. *c.* 10. Trium digitorum carptu. Al. lex. *captu.*

Carpeus, a, um, carminatus, pexus, *pettinato*, ut lana bene carpta, *Celſ. l.* 6. *c.* 6. ¶ Item decerptus. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 80. Flos carptus.

Carpus, i, m. 2. καρπός, palmæ pars, qua brachio jungitur. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Carpo manum admovere.

Carræ, *Orfa*, *Horren*, urbs E. Meſopotamiæ, prope Chaboram fl. condita a Parthis, ubi Craſſi M. & P. cæſi fuere. *Lucan. l.* 1. *v.* 104.

Carrāgo, inis (Græci καμαγὼν vocant) *carriaggio*, impedimenta exercitus, & munitio ex connexis carris, hoſti arcendo. Uſi hac voce *Ammian. l.* 31. *c.* 20. & *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 13.

Carrobalиſta, vel Carroballiſta, æ, ballиſtarium genus carro impoſitum. *Veget.* deſcribit *l.* 3. *c.* 24. *de re milit.*

Carróco, onis, m. genus piſcis. *Auſon. ep.* 4. *v.* 58. Carroco, lethalis trygon, molieſque plateſſæ.

Carrūca, f. 1. καρροῦκα, כרכבה, Ger. *kernlein*, Gall. *chariot*, Hiſp. *carreta*, ἅμαξα, vehiculum proprium honoratorum, a carrus, vel a καρέα, vehiculum, quod apud *Heſychium* legitur. *Leg. un. C. de honorat. vehicul.* Omnes honorati, ſeu civilium, ſeu militarium dignitatum, vehiculis dignitatis ſuæ, hoc eſt carrucis, intra urbem utantur. ¶ Dormitoriæ carrucæ mentio fit *Lex Ursi* 13. *ff. de argent. & aut. legat.* & ſignificare videtur Lectica in rotis impoſitam. ¶ Carrucas argento, auroque ornatas, & ebore, atque a Senatoribus non ſolum, ſed & ab Imperatoribus ipſis uſurpatas fuiſſe, *Vopiſcus Aureliano, c.* 46. *Spartian. in Alexand. Severo*, & *Heliog.* teſtantur. *His adde, Plin. l.* 34. *c.* 11. & *Suet. in Ner. c.* 30. V. Carrucarius, adject.

Carrucarius, ii, maſc. 2. qui carrucam regit. *Ulpian. l.* 13. *ff. loc. conduct.* Quæritur, ſi ciſiarius, ideſt carrucarius, dum cæteros tranſire contendit, evertit. Sed verba *ideſt carrucarius* ſunt inſititia.

Carrucarius, a, um, adject. a carruca, ut Carrucariæ mulæ, *Ulpian. lib.* 38. *ff. de Ædilit. edict.* Muliones carrucarii. *Capitolin. in Maximino juniore, c.* 4. Ex quo colligitur, carrucas a mulis trahi ſolitas. ¶ In Pandect. Florentinis ſcriptum legitur *carrucha*, & *carrucharius*.

Carrūlus, i, m. *carretto*, parvus carrus, ἁμαξίτιον. *Ulpian. Dig.* 17. 2. 52. Carrulorum vecturæ.

Carrus, m. 2. carrum, n. 2. *carro*, עגלה, Germ. *ein karn*, Gall. *char*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, currus quatuor rotarum, cujuſmodi erant, quibus exercitus impedimenta vehebantur, a *currus*, vel a *cardine*, rotarum. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 6. Per viarum angultias carra compluria, multoſque laniſtas retraxit. *Cæſ. B. G. l.* 1. *c.* 26. Ad impedimenta, & carros ſuos ſe contulerunt.

Carſeolānus, a, um, gentile a Carſeolis. *Plin. l.* 3. *c.* 12. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 420. num Carſeolana? Nunc quoque lex vulpem Carſeolana vetat.

Carſeŏli, m. 2. *Carſoli*, *Arſoli*, Col. & opp. Æquorum in Latio, in colle, ab Anniene fl. 3. M. P. a confin. Aprutii paulo ampl. *Ovid.* 4. *Faſt. verſ.* 683. Frigida Carſeolis, nec olivis apta ferendis Terra.

Carthæa, Cartheia, Carteia, Cartæa, Tarteſſus, *Algezira*, urbs exc. Baſtulorum, in Hiſpania, ad tractum Herculeum.

Carthæa, æ, urbs in Cea inſula. *Plin.* 4. 12. Hinc

Carthæus, & Carthejus, a, um, ut Carthæa arva, *Ovid. Met.* 10. *v.* 109. & *Met.* 7. *v.* 368. Antiquæ cartheia mœnia Ceæ.

Carthaginenſis, vel Carthaginienſis, adject. a Carthagine. Lis eſt magna, utrum rectius dicatur. *Voſſ. de art. Gram. l.* 1. præfert *Carthaginenſis*, additque, cum *Ennius* dixit: Hoſtem qui feriet, mihi erit Carthaginiculis; metri cauſa per Epenthel. *i* interceſſiſſe. Eum conſule, & ſimul *Gronov. in Not. ad Liv. l.* 28. *c.* 26.

Carthāgo, f. 3. *Cartagine*, inc. *Berſak*, καρχηδών, urbs Africæ, in ora lit. Condita eſt 72. annis ante Romam ab Eliſſa, ſeu Didone filia Beli junioris Regis Phœnices, uxore avunculi Acerbæ, vel Sichæi Sacerdotis Herculis. Hæc fratrem Regem averſata, quod virum ſibi interfeciſſet cupiditate auri, quo hic affluebat, e Tyro fugit, & primo in Cyprum, deinde in Africæ ſinum delata eſt, ubi empto ab incolis loco, qui corio bovis tegi poſſet, in quo ſeſſos longa navigatione ſocios, quoad proficiſcerentur, refitere poſſet, eorum in tenuiſſimas partes ſecari juſſit, atque ita ingens ſpatium occupavit. Loco inde Byrſæ nomen

men fuit, a corio bovis. Nam *βύρσα* corium eſt. Confluentibus vicinis locorum, qui ſpe lucri multa hoſpitibus venalia inferebant, ſedeſque ibi ſtatuentibus, ex frequentia hominum velut inſtar civitatis effectum eſt. Uticenſium quoque legati dona ut conſanguineis attulerunt, hortati ſunt, urbem ibi conderent, ubi ſedes fortiti eſſent. Sed & Afros detinendi advenas amor cepit. Itaque conſentientibus omnibus urbs conditur, ſtatuto annuo vectigali pro ſolo urbis. In primis fundamentis caput bubulum inventum eſt. Auſpicium fuit fruſtuoſæ terræ, ſed laboriosæ, perpetuoque ſervæ urbi. Quare in alium locum urbs translata eſt. Ibi equi caput repertum bellicoſum, potentemque populum futurum ſignificans, urbi auſpicatam ſedem dedit. *Juſtin. l.* 18. Muribus urbis mœrem incluſerunt, in quo arcem condidere, & Byrſam appellavere, quæ hodie dicitur *Carrin*, *Rocca de Maſtinasez*, Afris *Berſak Almenara*. Urbs vero univerſa Carthago vocata eſt a Charta opp. Phœnices haud procul a Tyro, vel a Carthagine filia Herculis. Ex *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Progreſſu temporis facta eſt urbs ampliſſima, Romam diu æmulata eſt, quam bellis gravissimis, & periculoſiſſimis vexavit, miſſo in Italiam Annibale, & aliis ducibus cum maximis exercitibus. Dominata eſt ſexcentos fere annos, propter conſilia, & diſciplinam. *Cic.* 1. *de Rep.* Everſa fuit a P. Scipione Æmiliano, qui Africanus junior dicitur, poſt tertium bellum Punicum. *Id.* 3. *de nat. Deor.* 1. 2. *Arg.* 1. & 1. *Offic.* ¶ Carthago nova, quæ & Spartaria, a ſparti copia, *Cartagena*, urbs Hiſp. Tarr. cum arce permunita, & portu ampliſſimo, condita ab Haſdrubale.

Cartibŭlum, n. 2. vinaria menſa lapidea, quadrata, oblonga, una columella: quæ apud multos in ædibus ad compluvium ponebatur, & in ea, & cum ea ænea vaſa. Prius dicta eſt *gertibulum*, a gerendo, poſtea *cartibulum*. *Var. l.* 4. *de L. L. pag.* 31.

Cartilagĭnĕus, a, um, qui ex cartilagine, ut Aures cartilagineæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Cartilagĭnōſus, a, um, idem quod cartilagineus. *Cels. l.* 8. *c.* 1. Humerus incipit extremis utrinque capitibus cartilaginoſus. ¶ Aliis quoque rebus tribuitur. *Plin. l.* 13. *c.* 25. Galbanum cartilaginoſum, *ſc.* quod lignoſo opponitur.

Cartilāgo, inis, f. 3. *cartilagine*, כַּרְד, Ger. *deskneerplichtes*, Gal. *cartilage*, Hiſp. *terailla*, χόνδρος, pars corporis ſimilaris, mediæ naturæ inter carnem, & oſſa, qualis eſt in auribus, naribus, extremitatibus coſtarum, operculis oſſium, quæ moventur. *Plin. l.* 11. *c.* 4. Inſecta non videntur habere cartilaginem. Adde *Cels. l.* 8. *c.* 1. ¶ Per ſimilitudinem dicitur de aliis rebus. *Plin.* 15. 28. Carne placent palmæ, ſucco uvæ, callo pira, mora cartilagine.

Carunĕŏla, *carnicina*, *καρύδιον*, dimin. a caro. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 24. Carunculæ vitulinæ mavis, quam Imperatori veteri cedere?

Carus, a, um, o. 1. 2. gratus, jucundus, ſuavis, *pretioſo*, *caro*, *dilecto*, יָקָר, חָבִיב, Ger. *theurer*, *weerd*, Gal. *cher*, Hiſp. *agradecido*, *caro*, *πολύτιμος*, *ὑπερέχων*, proprie notat pretioſum, & per metalepſim ſignificat dilectum. Nam quæ pretioſa ſunt, eadem dilecta eſſe ſolent. Deductum eſt a *carco*. Scribendum eſt ſine aſpirat. ſive pro pretioſo, ſive pro dilecto ſumatur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 27. Annonam in macello cariorem fore. *Id. pro Arch.* Carus fuit Africano ſuperiori noſter Ennius. *Id. Catil.* 4. *cap.* 2. Frater cariſſimus, & amantiſſimus. ¶ Conſtruitur cum genit. a *Tertulliano de Pæn. c.* 9. Caris Dei adgeniculari. ¶ *Cari*, *orum*, aliquando ſunt liberi, *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Cum ſciat, ſe caros ſuos Deo relinquere.

Carya, æ, f. Καρύη, urbs Peloponneſi. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Caryātes, tium, Caryæ incolæ. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Caryatides, f. 3. ſtatuæ mulebres in ædificiis publicis collocatæ oneri ferendo. Carya enim civitas Peloponneſi cum Perſis contra Græciam conſenſit. Græci bello Perſico per victoriam liberati communi conſilio Caryatibus bellum indixerunt urbe capta, & deleta, viris interfectis, matronas eorum in ſervitutem abduxerunt, nec ſunt paſſi ornatus matronales deponere, ut æterno ſervitutis exemplo gravi contumelia preſſæ pœnas penderent pro civitate, denique voluerunt ut earum imagines ad ignominiam ſempiternam in publicis ædificiis oneri ferendo collocarentur. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. ¶ Caryatides etiam ſtatuæ virginum videntur fuiſſe, quæ Caryatidi Dianæ choros agitantes captæ ſunt. *Plin. l.* 36. *c.* 5 Romę Praxitelis opera ſunt, quas Thyadas vocant, & Caryatidas. Carya enim vel Caryatium, templum etiam Dianæ in Laconia fuit, ſic dictum, quod, cum luderent virgines, minitante ruina, omnis chorus in arborem nucis fugit, & i ramo ejus pependit. Nam eam nucem Græci *καρύαν*, vocant. *Philander.*

Caryīnus, a, um, *καρύϊνος*, adject. a caryon, ut caryinum oleum. *Plin. l.* 23. *c.* 4

Caryites, per tres ſyll. tithymali ſpecies. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Caryon, n. 2. *καρύον*, nux juglans, a κάρα, caput, quia eſt fructus rotundus in ſtar capitis, vel quia gravedinem capitis affert. *Plin. l.* 15. *c.* 22.

Caryophyllon, n. 2. *garofolo*, Gal. *clou de giroffle*, Hiſp. *clavo de eſpecias*. *καρυόφυλλον*, flos arboris Indicæ in clavi modum capitatus præſtantiſſimo odore. Aliqui deducunt a *καρύον*, juglans, & φύλλον, folium, quaſi nucis folium. Sed neque naturam, neque figuram juglandis habet: Aliqui Græcanicam caryophylli vocem corruptam ſuſpicantur. *Plin. l.* 12. *c.* 7.

Caryōta, æ, & caryotis, idis, f. *καρυωτὶς φοινίξ*, fructus palmæ, al. dactylus, margaris, palmula, a κάρα, caput, vel *καρύον*, foporo, quia capiti gravedinem affert, vel a *καρύον*, nux, quia eſt palmula major, quæ formam habet amplę nucis, & referta eſt ſucco. *Scribon. Larg. compoſ.* 74. ¶ Aurea caryota dicebatur, quæ calendis Januarii dono mittebatur, quia aureis bracteis involvebatur, vel erat caryota Babyloniça, colore electri, qui aureus eſt. *Martial. l.* 13. *epig.* 27. Aurea porrigitur Jani caryota calendis; Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet. *Stat. l. Silv.* 6. 20. Prægnantes caryotides cadebant.

Caryſtēus, a, um, ad Caryſtum pertinens. *Ovid.* 4. *Faſt.* 282. Quaque Caryſteis frangitur unda vadis.

Caryſtĭus, a, um, adject. a Caryſto, ut columnæ caryſtiæ. *Plin. l.* 6. *epiſt.* 6. *n.* 36. Ubi vide quæ de caryſtio marmore notavit *Cellarius*.

Caryſtus, f. 2. *Caryſto*, *κάρυστος*, urbs Euboeæ lit. in ora Auſtr. inter Leonem prom. & Capharcum. Hic Briareus Gigas colebatur. Marmore abundat, quod Caryſtium nominatur. *Tibul. l.* 3. *el.* 3. *v.* 13.

Caſa, f. 1. *cabaña*, *capanna*, בִּירָנָה, Ger. *hitterhaus*, Gal. *caſe*, *cabane*, Hiſp. *caſilla*, *choça*, κλωδάς, tugurium, domus ruſtica, & vilis *Cic. Tuſc.* Ptolemæus peregranti Ægyptum cibarius in caſa panis datus eſt, *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 9. *v.* 18. Straminea caſa. ¶ *Vegt. l.* 2. *c.* 10. caſas vocat tentoria militum. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 527. Sub Jove pars durat, pauci tentoria ponunt; Sunt quibus e ramis frondea facta caſa eſt. ¶ *Scitera non inerant caſæ*, prov. in paupere fortuna innocentiam ac virtutem ſæpius coli, quam in magna. *Senec. in Thyeſt. v.* 451. ¶ Ita *fugias*, *ne præter caſam*, aliud proverb. apud *Terent. Phorm.* 5. 2. 5. h. e. ne vitium aliquod adeo fugias, ut in pejus ferare.

Caſabundus, a, um, 2. *κτυπώμενος*, crebro cadens. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 21. Herculem fictores cum poculo fecerunt, & nonnunquam caſabundum.

Caſalis, le, ad caſas pertinens. In re Agraria *Caſalia* ſunt limites, qui agros finiunt. *Auctores rei Agrar.* apud *Goeſ.* paſſim.

Caſans, antis, nutans, & cadenti ſimilis. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 23. Caſanti capite incedere. Al. leg. *quaſſanti*.

Caſaria, æ, *caſera*, f. 1. mulier, quæ caſam cuſtodit. *Feſt.*

Caſarius, ii, ruſticus, qui in caſa habitat agri colendi cauſa. In *Cod. Theod.* 9. 42. 7.

Caſce, adverb. a caſcus, antique, vetuſte. *Gel. l.* 1. *c.* 10.

Caſcus, a, um, o. 1. 2. *werbio*, יָשָׁן קַדְמוֹנִי, Ger. *ale*, Gal. *vieil*, *ancien*, Hiſp. *antiguo*, *ſenal*, vetus, antiquus, lingua Sabinorum, a *caſus* voce Oſcorum pro vetere. *Manil. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Caſcum duxiſſe caſcum non mirabile eſt. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 12. Itaque illud unum erat inſitum priſcis illis, quos caſcos appellat Ennius.

Caſcale, lis, n. 3. locus, in quo ſit, & ſervatur caſeus. *Colum. l.* 2. *c.* 15. Cullina, & caſcale quotidie debent emundari.

Caſcarius, a, um, o. 1. 2. quod ad caſeum refertur, ut Taberna caſearia, ubi caſei ſiccantur, vel venundantur. *Ulp. l. ſicuti*, §. *Ariſto*, *ff. ſi ſervit. vend.* Non putare ſe, ex taberna caſearia fumum in ſuperiora ædificia jure immitti poſſe.

Caſeātus, a, um, in modum caſei formatus, vel caſeo admixtus. *Apul. l.* 1. *Met. ſub init.* Polentæ caſeatæ offula.

Caſeŏlus, m. 2. *piccolo caſeo*, parvulus caſeus. *Auctor Copæ inter Virgilii Catalect.* Sunt & caſeoli, quos juncea ſiſcina ſiccat.

Caſeus, m. 2. *formaggio*, *caſio*, גְּבִינָה, Ger. *kaſe*, Gal. *formage*, Hiſp. *queſo*, *τυρός*, lac coactum, vel preſſum, a cogo, cogo, premo. *Cic. de Sen. c.* 16. Villa abundat porco, hædo, agno, gallina, lacte, caſeo, melle. ¶ Caſeum neut. gen. *Plautum*, & alios formaſſe, auctor eſt *Nonius c.* 3. *n.* 63. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 38. Figurare caſeos, *compor forme di caſeo*.

Caſia, f. 1. *caſſia*, *canna*, *κασσία*, frutex aromaticus in Æthiopia, & Arabia creſcens, multis, ſurculoſiſque brachiatus ramis, ſimillimus cinnamomo, craſſiore ſarmento, infirmiori virtute, tenui cute verius, quam cortice, altitudine cubitorum trium. *Plin. l.* 12. *c.* 19. ¶ Eſt etiam genus herbæ apibus gratiſſimæ. *Virg.* 2. *Ecl.* Caſia, atque aliis intexens ſuavibus herbis. ¶ Urebantur in funeribus Veteres. V. *Martial. l.* 11. *epigr.* 55.

Caſia fiſtularis, *κασσία αὐλοειδὴς*, ſiliqua oblonga, & teres, concretum intus atramentum continens. Aliqui nominant ſiliquam Ægyptiam.

Caſilīnas, atis, Caſilinenſis. *Valer. Max.* 7. 6. 2.

Caſilinenſes, idem qui Caſilini. *Cic. de Invent.* 2. 57.

Caſilīni, m. 2. cives Caſilini opp. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Caſilīnum, *Caſtelluccio*, *καστέλλιον*, Col. & oppid. olim, nunc pag. Campaniæ, ubi Caſilinus fl. in Vulturnum excipitur. *Plin.* 3. 5.

Caſilīnus, a, um, ad Caſilinum pertinens, ut Caſilina limina. *Silius l.* 12. *v.* 426.

Caſina, æ, *κασίνα*, nomen Fabulæ Plauti a præcipua ejus dramatis perſona tractum, quæ ſcortillum ſignificat. nam Κάσαι ſcortum interpretantur.

Caſinas, atis, ad Caſinum pertinens, ut Caſinas fundus. *Cic. Agr.* 2. *c.* 25.

Caſinum, *Caſſino*, Col. & urbs Volſcorum, E. exc. in Latio, juxta conf. Campaniæ, nunc in Prov. Terræ Laboris, in Reg. Neap. ad M. Caſſini radices, in quo magnificentiſſimum eſt Cœnobium Monachorum, ubi incunabula Ordinis S. Benedicti.

Caſito, n. 1. freq. a caſo, quod eſt a cado. *Paul. de ſerv. urb. præd. l.* 20. *c.* 3. Si antea ex tegula caſitaverit ſtillicidium. Alii leg. *caſſitaverit*.

Caſius mons, *Lariſſa*, mons Ægypti, in ora lit. in Auguſtamnica regione, prope Sirbonis paludem, & confinia Paleſtinæ, extenſus verſus limites Arabiæ Petreæ. Ibi Pompeii Magni ſepulchrum, & Jovis templum, qui inde Caſius cognominatus eſt, & urbs Caſſium. *Plin.* 5. 12. ¶ Caſius alter, *Liſus*, *Lizo*, mons Syriæ, mare Syrium inter Ciliciam, & Phœnicem attingens, Antiochiæ urbi, & Lydiæ finitimus, cujus altitudo tanta eſt, ut Sol oriens 4. vigilia noctis conſpiciatur, ac eodem tempore dies ſit ad Or. nox ad Occ. ut ſcribit *Plin. l.* 5. *c.* 22.

Caſius, a, um, ad Caſium montem pertinens, ut Jupiter Caſius. *Plin.* 5. 12.

Caſnar, m. 3. ſenex, Oſcorum lingua. *Feſt. Var. l.* 6. *L. L.*

Caſo, as, are, frequentat. a cado, *cadere ſpeſſo*. *Plaut. Mil. Glor.* 3. 2. 27. Non hercle tam iſtoc valide caſabant cadi. Afferuntur alia loca ejuſdem *Plauti*, ſed ibi incerta lectio.

Caſperĭa, *Aſpra*, opp. Sabinorum, ad ortum Himellæ fl. *Virg. Æn.* 7. *v.* 714.

Caſpĭcus, a, um, adject. idem quod Caſpius, ut porta Caſpiaca, apud *Stat. Sil.* 4. 64.

Caſpiadæ, arum, populi Caſpii. *Valer. Flacc.* 6. 186.

Caſpiæ portæ, *les portes de Teſſis*, *κασπίαι πύλαι*, anguſtiæ M. Tauri, haud procul a Caſpio mari, quę Mediam ad Occ. ſeparant a Parthia. Dictę ſunt, quod per eas ex Babylonia, & Perſide ad Mer. tranſitus eſt ad mare Caſpium in Bor. *Plin.* 6. 14.

Caſpiāni, orum, populi iidem qui Caſpii. *Mela l.* 1. *c.* 2.

Caſpii, pop. Hyrcaniæ, quorum regio Caſpiana, *Savama*, apud mare quod ab illis Caſpium dictum eſt. *Plin.* 6. 13. ¶ Caſpii ſunt montes inter Armeniam majorem, & Mediam, valde extenſi a Sept. in Mer.

Caſpĭus, a, um, idem quod Caſpius, apud *Dionyſ. in Perieg.* v. 831. Caſpiam late terram ſuperabluit unda. Si tamen lectio certa eſt.

Caſpius, a, um, adject. ut Tigris Caſpia, *Stat.* 10. *Theb.* v. 288. Regna Caſpia. *Virg.* 6. *Æn.* v. 798. ¶ Caſpiæ portæ. V. ſup.

Caſſandra, f. 1. *Καασάνδρα*, Priami, & Hecubæ filia, quæ cum ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis ſui copiam promiſit, ſi vates ab illo fieret. Quod Apollo ſe facturum juramento firmavit. Sed cum illa promiſſis non ſtaret, iratus Deus fecit, ut ejuſdem vaticiniis nulla fides adhiberetur. Nunquam igitur illi creditum eſt, cum ex Helenæ raptu futura incommoda prædiceret. Poſtea deſponſata fuit Cborœbo, ut ait Maro (Homerus vero Orthryon eum nominat) qui in auxilium Trojanis veniens poſtrema nocte periit. Hanc Ajax Oileus in Minervæ templo vitiavit. Tandem, devaſtata Troja, Agamemnoni in ſorte contigit, cui omnia, quæ illi a conjuge pararentur, prædixit. Sed nihil ei creditum eſt. Veniens igitur cum Agamemnone Mycenas, cum eodem in convivio juſſu Clytæmneſtræ occiſa eſt. *Serv. ad* 2. *Æn.* v. 247. & *Hygin. fab.* 93. & 117.

Caſſātus, a, um, abrogatus. *Caſſiodor. l.* 5. *epiſt.* 14. Omnium redemptione caſſata.

Caſſe, adverb. a caſſus, fruſtra, *in vano*, *ματαίως*. *Liv. l.* 24. *c.* 26. Caſſe ne tempus tereretur. Sed alii aliter melius.

Caſſeſco, is, eſcere, evaneſco, ut Caſſeſcere in favillas, apud *Solin. c.* 22. ut reſtituit *Salmaſ. in Exercitat. p.* 177. Alii aliter.

Caſſia via, Romæ a Caſſio ſtrata. *Feſtus*.

Caſſianus, a, um, adject. a L. Caſſio. *Cic. pro Mil. c.* 12. Illud Caſſianum, *Cui bono fuerit*, in his perſonis valeat. ¶ Judex Caſſianus pro triſti & ſevero, *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 30. & *Verr.* 3. *c.* 62. Fuit enim L. Caſſius Prætor ſummæ ſeveritatis in judicando, ita ut ſcopulus reorum diceretur. *Valer. Max.* l. 3. *c.* 7.

Caſſicŭlus, i, m. diminut. a Caſſis, is, *Hieron. l.* 3. *cont. Rufin. c.* 6. Nequaquam arenarum mihi opponas caſſiculos. ¶ Apud *Feſt.* legitur *caſſi vinum* neutr. gen.

Caſſida, æ, f. 1. idem quod Caſſis, idis, aut diminut. factum ex accuſativo *Caſſida*. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 15. Aurea cui poſtquam nudavit Caſſida frontem, *Virg.* 11. *Æn. v.* 774. aurea vati caſſida.

Caſſidārius, ii, m. qui caſſidas facit. *Inſcript.* apud *Reinef. claſſ.* 8. *n.* 70.

Caſſidam antiqui pro *caſſida* ponebant, inquit *Feſtus*. Lege *caſſidam*.

Caſſiodōrus, Ravennas, ingenio, & eruditione clarus, & Theodorico Gothorum Regi apprime carus, cujus beneficio Quæſturam Sacri Palatii, Conſulatum, Magiſtri Officiorum, & Præfecti Prætorio munera obtinuit. Noviſſime, abdicatis ſæculi ſtudiis, religioſam vitam amplexus Ravennatenſi Cœnobio Abbas præpoſitus fuit. V. *Voſſ. de Hiſtor. Lat. l.* 2. *c.* 19.

Caſſiope, es, & Caſſiopea, æ, *Καασσιόπη*, fuit Cephei Regis Æthiopum uxor, mater Andromedes, relata inter ſidera. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 43. Obſcura ſpecie ſtellarum Caſſiopea. *Propert. l.* 17. 3. Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam Ominat.

Caſſis, caſſis, m. 3. *rete*, רֶשֶׁת, *δίκτυον*, rete, præſertim venatorium. *Virg.* 4. *Georg.* In ſoribus laxos ſuſpendit aranea caſſes. *Ovid. de Art. am. l.* 2. *v.* 2. Decidit in caſſes præda petita meos. *Senec. Agamem. v.* 882. Ut altis hiſpidus ſilvis aper, Cum caſſe vinctus tentat egreſſus tamen.

Caſſis, hujus caſſidis, f. 3. *elmo*, *elmetto*, Ger. *ein helm*, Gal. *heaume*, κόρυς, galea. *Cæſ. 7. B. G.* Muliones cum caſſidibus. *Ovid.* 8. *Met. v.* 25. Caſſis criſtata pennis.

Caſſita, f. 1. *lodola*, Gal. *alouete*, Hiſp. *cogujada*, κορύδαλος, avis quam alii alaudam, alii galeritam dicunt. *Plin. l.* 10. *c.* 37. *Gel. l.* 2. *c.* 29.

Caſſiterĭdes, Cattiterides, inſ. in Oceano Cantabrico, in ora Bor. R. Gallæciæ, quæ Trileuco proxim. adjacent, quarum una *Zizarga* dicitur ad Occ. altera *Isle de S. Ciprian*, ad Or. Dictæ ſunt, quia plumbo abundant, a *caſſiterus*, Plumbum. *Plin. l.* 4. *c.* 22.

Caſſitĕros, i, n. *ſtagno*, *κασσίτερος*, ſtannum, vel plumbum album. *Plin. l.* 34. *c.* 16.

L. Caſſius Longinus Q. F. pater illius L. Caſſii, qui in omnibus cauſis ſolebat quærere, cui bono, & illius C. Caſſii, qui C. Mario, C. Flavio Coſſ. multas leges tulit ad Nobilitatis potentiam minuendam.

Caſſius, a, um, ad Caſſium pertinens, ut *Caſſia via*, a Caſſio ſtrata. *Feſtus*. ¶ Caſſia lex agraria memoratur a *Livio l.* 2.

Cassa, æ, s. 1. *weder weue*, destrue exacuo, abiogo. *Sidon. l. 1. epist. ult.* Cæterum objecta si non improbabiliter cassaverimus, &c.

Cassus, a, um, o. 1. 2. *casso, vacuus, vasta*, ריק, Ger. *leer*, Gal. *vuide, vuide*, Hisp. *vano, vacio*, κένος, quod est inane, & vacuum, a careo, ut *Priscian.* docere videtur *l. 1. Plaut. in Aul.* Virginem habeo grandem dote cassam, atque illocabilem. ¶ Hinc cassa nux, quæ vitiosa est. *Plaut. Pseud. l. 3. 236.* ¶ Et lumine cassus, orbere cassus, &c. vita privatus, mortuus. *Virg. 2. Æn.* &c. Irre in cassum, significat irritum esse. *Lucan. l. 2. v. 263.* Ubi alii leg. *Incassum* conjunctim. ¶ Cassam familiam. h. e. indigam, esurientem, sunt qui legant in *Plaut. Asin. 3. 2. 17.* V. Causa. ¶ Cassus cum genitivo, ut cassus luminis, h. e. lumine carens, *Cic. in Arat. v. 369.*

Cassălia, æ, f. 1. Idem quod Castalius mons. *Virg. 3. Georg. v. 293.* Castaliam molli divertitur orbita clivo.

Cassălides, dum, Musæ dictæ a Cassalio monte. *Manilius. l. 4. epigr. 14.* Castalidum decus sororum.

Cassălius, a, um, adject. ut arbor Castalia. *Propert. l. 3. eleg. 3.* Castalia aqua, *Ovid. l. 1. Amor. eleg. 15.*

Cassălius, ἀρετάων, mons Phocidis, pars Parnassi, & fons Musis sacer, qui, & Cabalinus, & Libethris, inter Delphos, & Parnassum, a virgine Cassalia, quæ Apollinem fugiens in tootem versa est.

Cassanĕa, f. 1. *castagna*, חרבנ, Ger. *einkestien oder kestenbaum*, Gal. *chastaigne, ou chastagnier*, Hisp. *castaña, o castano*, κάστανον, genus nucis, a κάστανις, castanea, quod a Castana, seu Castanea Thessaliæ urbe, qui locus harum nucum fertilissimus est. Tam fructum, quam arborem significat. *Virg. 3. Ecl.* Castaneæ molles. *Plin. l. 17. cap. 20.* Castanea pedamentis omnibus prætertur. ¶ Revera adjectiv. est, & subintelligitur *nux*. *Virg. Ecl. 2.* Castaneaque nuces, mea quas Amaryllis amabat.

Castanētum, n. 2. *castagnero*, Germ. *ein Kastenwald*, locus castaneis consitus. *Col. l. 4. c. 33.* Sæpe novella castaneta calvescunt.

Caste, adv. *castamente*, Ger. *zuchtiglich*, ἁγνῶς, integre, pure, honeste, pudice. *Cic. pro Leg. Man.* Meus labor in privatorum periculis caste, integreque versatus. *Liv. l. 10. c. 7.* Castius sacra privata facere. *Cic. de Arusp. Resp.* Quod (tanum) cum Dejotaro religione sua castissime tueretur. *h. e.* sanctissime.

Castellamentum, i, n. 2. edulium, farciminis genus. *Arnob. l. 2. p. 73.* Ut spirulas, & butulos facerent, inficia, castellamenta, lucanicas. Sic *Wowerus ad Mirac. Pelic. & Heraldus* legunt. *Alii castillamenta*. A figura autem appellatio est.

Castellānus, a, um, o. 1. 2. quod ad castellum pertinet. *Cic. in Brut. cap. 73.* Quam castellanos triumphos duos: h. e. de victis castellis actos. Castellanus miles, qui stationem in Castello habet. *Leg. 2. C. de Fund. & Limitroph.* ¶ Item incola Castelli: *Liv. l. 34. c. 27.* Castellani agreste genus. *Et paulo post*: Castellani agrestes.

Castellārius, ii, qui præest aquæductibus. *Vet. Inscript. apud Grut. p. 61. n. 7.* Clementi Cæsarum servo Castellario aquæ Claudiæ. V. Castellum.

Castellātim, κατὰ φυλάς, quasi turmatim, per castella. *Liv. l. 7. c. 36.* Ut hostes circa collem castellatim dissipatos aggrederentur. *Plin. l. 19. c. 6.* Allium in plano seri vetant, castellatimque grumulis imponi.

Castellum, li, n. 2. *castello*, Germ. *ein schloss*, φρούριον, dim. a castro, parvus vicus muris circumdatus. *Isidor. l. 15. Orig. c. 4.* Vici, & Castella, & Pagi ii sunt, qui nulla dignitate Civitatis ornantur, seu vulgari hominum conventu incolentur, & propter parvitatem suam majoribus Civitatibus attribuuntur. *Vet. Gloss.* Castellum, κώμη, & φρούριον, h. e. custodia, nam castella in limitibus regionum erigantur custodiæ causa. *Cic. pro Cæc.* Ebutius in Castellum venit. ¶ Castellum etiam dicitur conceptaculum aquæ deductæ, unde distribuantur publice per Urbem. *Vitruv. l. 8. c. 7. Frontin. de aquæduct.* &c.

Casteria, f. 1. locus, ubi, cum navigatio conquiescit, remi, & gubernacula reponuntur, quasi schasteria, quæ est pars navis, a σχάζω, inhibeo. *Plaut. Asin. 3. 1. 16.* Si repandi remum sola ego in casteria. ¶ Alii est pertica, quam hortator remigum tenet, quam si incusserit, remiges non desinunt, si deposuerit, quiescunt a labore. Al. leg. Cisteria, & *Turneb.* Schasteria. Σκαστηρία autem græce dicitur funis, quo aliquid vel intendendo, vel laxando demittitur.

Castifico, as, castum facio. *Augustin. 9. Conf. 9. & Tertul. de Pudic. c. 19.*

Castĭficus, a, um, o. 1. 2. quod castum facit. *Sen. in Hipp. v. 168.* Expelle faciuus mente castifica horridum.

Castigabĭlis, le, adject. castigatione dignus. *Plaut. Trin. 1. 2. 6.* Admisit in se culpam castigabilem.

Castigāte, adv. *disciplinatamente*, cum castigatione, vel caste, sancte. *Senec. Controv. l. 6. ad fin.* Vixit modeste, castigate. *Macrob. de Somn. Scip. l. 1. c. 6.* Hæc de monade castigatius, quam se copia suggerebat. *h. e.* prestius, brevius.

Castigatio, nis, f. 3. objurgatio, animadversio, *riprensione*, כוכחה, Ger. *straff*, Gall. *chastiment, reprimende*, Hisp. *castigo, y correccion*, κόλασις, reprehensio. *Cic. 1. Offic. c. 25.* Omnis & animadversio, & castigatio contumelia vacare debet. ¶ Translate *Plin. 17. 22.* Vivendus secundo anno recidimus: alias festinatione parendi, ni cohibeatur castigatione tali, in fetum exeat tota.

Castigātor, m. 3. *riprensore*, כוכחית, Ger. *ein straffer*, Gal. *chastisseur*, Hisp. *castigador, y corregidor*, ἐλεγκτής, qui reprehendit. *Horat. in Art. v. 174.* Censor, castigatorque minorum.

Castigatorĭus, a, um, ad castigandum pertinens. *Plin. l. 5. ep. 16. ad fin.* Adhibere solatium non quasi castigatorium, & nimis forte, sed molle & humanum.

Castigātus, a, um, nom. ex particip. correctus, cultus, moderatus. *Cic. Tusc. 2.* Non sedatus, sed castigatus animi dolor. *Gel. l. 4. c. 20.* Exempla castigatissimæ disciplinæ. *Augustin. l. 5. c. 24. de Civ. Dei.* Luxuria castigatior.

Castĭgo, as, 2. 1. *riprendere*, הוכיח, Germ. *straffen*, Gal. *chastier, corriger, reprendre*, Hisp. *castigar, o corregir*, νουθετῶ, *Virg. 5. Æn.* Entellum dictis castigat Acestes. *Cic. 3. Tusc. c. 27.* Pueros matres, & magistri castigare solent, nec verbis solum, sed etiam verberibus. Et *1. Offic. c. 25.* Qui punit, aut verbis castigat. ¶ Interdum est corrigere, emendare. *Horat. in Art. Poet. v. 294.* Carmen castigare ad unguem. ¶ Translate est cingere, & quasi constrictum tenere. *Sil. l. 12. v. 355.* Insula fluctisono circumvallata profundo Castigatur aquis.

Castimonĭa, f. 1. *castità*, ἁγνεία, castitas. *Liv. l. 39. c. 9.* Decem dierum castimonia opus esse. *Cic. 6 Verr. 45.* Ibi sacra per summam castimoniam virorum, ac mulierum erant: *Apul. l. 11. Milesiar. fab. fin.* inanimam castimoniam dixit: *h. e.* conjunctam cum abstinentia a cibis animatis. ¶ In plurali num. legitur apud *Plin. 31. 8.*

Castimonĭalis, le, adject. castus. *Pallad. Februar. c. 25.* Castimoniale liquamen. *h. e.* aptum ad servandam castimoniam.

Castĭtas, & castitudo, f. 3. *castità, pudicizia*, Germ. *keuschheit*, Gal. *chasteté*, Hisp. *castidad, castedad*, pudicitia, seu puritas a turpitudine Venerea. *Cic. 2. de Leg. c. 12.* Sentiant mulieres in natura omnem castitatem pati. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 124.* Ibi cunctam antiquam castitudinem.

Castitūdo, inis, f. 3. V. Castitas.

Castor, oris, κάστωρ, frater Pollucis, filius Tyndari, & Ledæ. V. Pollux. ¶ Cæterum nomen Castoris apud Auctores ambobus his fratribus commune est. *Plin. l. 10. c. 43.* Super eadem Castorum genitus pullus in oppositum sutrinam evolavit. ¶ Fuit Castor equorum domitor, Pollux vero pugil. *Ovid. 3. Amor. el. 2. v. 34. Horat. l. 2. sat. 1. v. 26.* Castor gaudet equis; ovo prognatus eodem pugnis. Quod autem de ovo meminit Horat. ex ea fabula ortum est, qua Poetæ commenti sunt, Ledam cum Jove sub oloris specie concubuisse; atque ex eo concepisse ovum, ex quo Castor, & Pollux nati sint. Alii duo ova concepisse, ajunt, alterum ex Jove, ex quo Pollux natus sit immortalis; alterum ex Tyndaro, ex quo Castor mortalis progenitus: quare occiso in pugna Castore, Pollucem ei suam immortalitatem communicasse; Inde factum, ut inter sidera relati alternis occiderent, & orirentur. V. *Virg. Æn. 6. v. 121. & ibi Serv.* ¶ Est etiam Meteori genus, quod Castores appellant, felix omen navigantibus

habitum, si geminum apparuisset. *Plin. l. 2. c. 28.* & *Senec. Quæst. natural. l. 1. c. 1.*

Castor, in. 3. *castoro*, κάστωρ, animal amphibium, al. fiber, vel beber, vel canis Ponticus, quasi χάσκων, quia ventre magno est. Fertur, cum viderit se obsideri, testiculos suos morsu avulsos projecere. Intelligit enim, ob hanc rem se capi, quia plurimum ad medicinam conferunt. Sed Sextius, & Dioscorides id negant, quia testes in castore substricti sunt, & adhærentes spinæ, nec adimi sine vita animalis possunt. *Plin. l. 32. c. 3.*

Castorĭum, i, κάστορος ὄρχις, testiculus Castoris plurimum ad medicinam conferens. *Plin. lib. 32. c. 3.* Fibris, quos castores vocant, & castorea, testes eorum. V. Caster animal.

Castorĕus, a, um, o. 1. 2. quod ad castorem pertinet, ut Castoreus odor, pro acuto, vel pro fœtido. *Plin. lib. 12. c. 24.* Ubi Frobenius quidem legit: *odore castoreo*: at Dalechamp. & Harduinus: *odore castorei*. ¶ Est etiam adject. a Castore Pollucis fratre. *Senec. Hippol. v. 810.* Manus Castorea.

Castorinātus, a, um, fibrina, seu castorea veste indutus. *Sidon. l. 5. ep. 7.* Incedunt pullati ad nuptias, castorinati ad litanias. ¶ De his vestibus *Isid. l. 19. Orig.* Fibrina vestis, trauram de fibri lana habens, castorina.

Castorīnus, a, um, a castore animali, ut castorinum oleum, *Marcel. Empir. c. 35.*

Castra, plur. num. n. *campo, alloggiamento, steccato*, מחנה, Ger. *leger*, Gal. *camp*, Hisp. *real*, στρατόπεδον, loca, in quibus milites tentoria fixerunt, vel ipsa tentoria, in quibus milites diversantur, quasi claustra, a claudo, quod vallo, & fossa claudantur. *Cic. ad Att.* Cum Cæsar ad oppidum castra haberet. ¶ Dicuntur & de navibus. *Cæs. 5. B. G. c. 22.* Castra navalia adoriantur. Sic Castra nautica, pro navium statione, *Nepos in Alcib. c. 3 n. 5.* ¶ Castra urbana, erat locus ad Urbem prope muros non longe a via Nomentana, ubi Prætorianus miles continebatur: unde *h.* Prætoriana, & Prætoria castra dicta. *Suet. in Claud. c. 21. Capitolin. in Balbino, c. 10.* Item castra, absolute, apud *Suet. l. c. c. 30.* Nec alia intelligenda, cum in urbanis rebus de his mentio fit. Instituta res est a Tiberio, ex consilio Sejani. V. *Tacit. Ann. 4. c. 1.* ¶ Interdum castra pro ipsa militia ponuntur. *Tibul. l. 4. el. v. 39.* Nam quis te magna gerit castrisve torove? ¶ Illud etiam notandum circa hanc vocem, nonnunquam dedisse initium Urbibus, & conditas Urbes ab iis nomen accepisse, qui ibi olim castra habuissent. Sic Castra Cornelia, Castra Pyrrhi, &c. de quibus V. Geographos. ¶ Dicimus castra facere, ponere, habere, movere, apud *Liv. Sallust.* & al. ¶ Ad alia etiam transfertur. *Senec. epist. 2.* Soleo & in aliena castra transire, non tanquam transfuga, sed tanquam explorator. Loquitur de se subinde legente aliquid ex Epicuri libris.

Castrametātor, oris, qui castra locat, *mesetise di campo*, στρατοπεδάρχης. In *Thes. L. L.* appellatur *Vitruvius* ad hanc vocem *l. 8. c. 5. & l. 10. c. 7.* Sed nos invenire non potuimus. *Cicero* divisim usus est *Philipp. 11. c. 5.* Castrorum antea metator.

Castrametor, aris, d. 1. *accampare, attendare*, חנה, Ger. *das leger schlagen*, Gal. *camper*, Hisp. *assentar el real*, στρατοπεδεύω, castra loco, sive pono. *Liv. l. 9. c. 27.* Cunctati, castrametatique sunt. Al. aliter leg. *Plin. 18. 6.* Peritia castra metandi. ¶ Sæpius divisim usurpatur. *Curt. l. 3. c. 8.* Metari suos castra jusserat.

Castratĭo, f. 3. virilium amputatio. *Col. l. 6. c. 26.* Id optimum genus castrationum. ¶ Castratio etiam dicitur in arboribus, cum earum rami amputantur, apud *Plin. lib. 16. c. 40.*

Castrātor, oris, qui castrat. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 1.* Castrator carnis suæ cæsor. Adde *l. 2. ad Nation. c. 13.*

Castratorĭus, a, um, adject. ad castrationem pertinens, ut Castratoria ferramenta, *Pallad. l. 1. c. ult.*

Castratūra, æ, f. 1. idem quod castratio. *Pallad. l. 6. c. 7.* Vulnera castraturæ cinere sarmentorum, & spuma linentur argenti. ¶ Castratio filiginis apud *Plin. 18. 9.* est ejus purgatio.

Castrātus, a, um, nom. ex particip. exectus, cui virilia amputata sunt, *castrato, δίορχις. Curt. l. 6. c. 3.* Castratus homo. ¶ Translate, castratam Reip. dixit *Cic. l. 3. de Orat. c. 41.* h. e. attritam, attenuatam: Et *Plin. lib. 11. c. 17.* castratas vires, pro ademptas. ¶ Dicuntur etiam *castratæ arbores*, amputatæ, truncatæ. *Plin. 24. 8.*

Castrensiānus, a, um, idem quod castrensis, ut castrensiani milites, qui in limitibus imperii contra barbaros excubabant. *l. 12. Cod. Justin. tit. 26.* Al. leg. *Castrensiarii*.

Castrensiārius, a, um, idem quod Castrensis, ut Castrensiarius negotiator, *vivandiere. Inscript.* apud *Gruter. pag. 649. n. 5.*

Castrensis, o. 3. στρατικός, quod ad castra pertinet. *Cic. pro Cal. c. 5.* Castrensis ratio, & militaris. *Plin. 7. 43.* Mulio castrensis. *Id. 10. 21.* Virilia castrensis. *Liv. 7. 36.* Triumphus castrensis. *h. e.* in castris actus. *Gel. 5. 6.* Castrensis corona. *h. e.* quæ dabatur ei qui primus castra hostium introisset. *Pompon. Dig. 47. 17. 11.* Peculium castrense. *h. e.* quod quis militiæ acquisivit. Castrense verbum *Gell. l. 17. c. 2.*

Castriciānus, ad Castricium, nomen proprium, pertinens. *Cic. pro Flac. c. 23.*

Castro, as, 1. 1. seco, exseco, *castrare*, Ger. *verschneiden*. Gall. *chastrer*, Hisp. *castrar, ixcidere*, ἐκτέμνω, est testes amputare, a castore, animali, qui sibi dicitur testes avellere in venatione, vel a castus, quia castrando vis libidinis extinguitur. *Var. R. R. 2. 3.* Castrare vitulos. ¶ Translate de quacunque truncatione, sive privatione dicitur. *Pacuv.* Ut effet aliqui, qui linguam eius castraret. *Colum. l. 7. c. 12.* Castrare caudas catulorum. ¶ Est & castrare arbores, vites, apud *Plin. l. 24. c. 8. & Caton. c. 33.* quod fit, cum in imo arbores perforantur. ¶ Castrari etiam faccis vina dicuntur apud eund. *Plin. l. 19. c. 4.* cum faccis percolantur, ut mitiora fiant & suaviora. ¶ Significat etiam coercere, compescere. *Claudian. l. 1. in Eutrop. v. 193.* castrare avaritiam. ¶ Castrare favos, est, mel e favis extrahere, *spoliare*, apud *Colum. l. 9. c. 15.*

Castrum, n. 2. *castello, fortezza*, ὄχυρα, locus muris munitus, cum militum præsidio, arcendis hostibus in loco editiore extructum, si quidem amplius est; quod si brevius, castellum dicitur. *Cic. Fam. 15. epist. 4.* Vallo, & fossa circumdedi, sex castellis, castrisque maximis sepsi. *Hirc. de B. Alex. c. 3.* Postero die Castellum, quod in proximo vico non longe a suis munierat, brachiisque cum opere castrorum conjunxerat, vici obtinendi causa, Cæsar expugnat. ¶ Itaque Castrum dicitur civitas munitionibus, atque præsidio firmata; Castellum vero pagus, seu vicus fossa, murisque cinctus, militeque instructus. V. *Veget. l. 3. c. 8.*

Castŭla, æ, f. 1. περιζώνιον, præcinctorium, palliolum, quo puellæ nudæ infra papillas præcingebantur, quod ea pudori, & castitati conduceretur. *Non. c. 16. n. 5.*

Castulonenses, m. 3. populi Hispaniæ in conventu Carthaginiensi, ubi saltus Castulonensis, *Pueno de Maladar*, inter Castellam novam, & Andaluziam, in conf. Bæticæ, ad Anam fl. *Plin. 3. 3.* ¶ Eorum oppidum est Castulo in finibus Hispaniæ Bæticæ. *Id. ibid. c. 2.*

Castus, a, um, o. 1. 2. purus, integer, incorruptus, *casto, immaculato*, Ger. *geusch*, Gal. *chaste*, ἁγνὸς, purus, continens, & a libidinis labe immunis a *cestus*, quod est cingulum Veneris, quo in nuptiis honestis utebatur. *Virg. 2. Georg. v. 524. Cic.* Casta pudicitiam servat domus. *Phil. 3. c. 6.* Quis hoc adolescente castior. Et *de Arusp. Resp. c. 13.* Matronarum castissima. ¶ Sumitur aliquando generalius pro integro, a quavis improbitate incorrupto, sancto. *Plaut. Pœn. 5. 4. 13.* Ut deceat nos esse a culpa castas. *Horat. de Art. v. 206.* Et frugi, & castus, verecundusque coibat. Ubi *Pet. Scholiast.* castum, religiosum interpret. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Id. l. 4. od. 11.* Verbenis castis vinsta ara. *h. e.* puris, mundis. ¶ *Castus sermo* est purus, nitidus, elegans, & ab omni barbarie, ac sordidis phrasibus expurgatus *Gel. 19. 8.* C. Cæsar vir sermonis præter alios suæ ætatis castissimi. ¶ Adhibetur etiam pro fido. *Sil. 3. 1.* Sagunti mœnia castæ. *& l. 14. v. 84.* Socialia jura servarat casta.

Castus, us, m. 4. ritus, institutum, quia in sacris ritibus nihil magis requirebatur, quam ut a Venere abstinerent. *Varr.* Et religiones, & castus id possunt. Sic *Gel. l. 10. c. 15.* cæremoniæ, & castus multiplices. Quam lectionem tuetur *Gronov. ex MSS.* ¶ Invenitur & *castu* in ablat. Hinc in Casto Cereris esse,

esse, h. e. Ceteris sacris operari. ἀγαλλεῖον ἄδυτον. *Tertul. de Jejun.* Sed bene, quod in nostris xerophagiis, blasphemias ingerens, casto lædis, & Cybeles eas æquas. *Festus* in verbo, *Minuitur*: Luctus minuitur, cum in casto Ceteris est.

Casu, adverb. a nominativo *Casus*, significat forte, fortuna, præter opinionem, *a caso, casualiter*, τυχόν. *Cic.* 1. *Rhet. ep.* 2. Eo die casu apud Pompejum cenavi. *Nepos* 23. 12. 1. Accidit casu.

Casualis, le, adject. *casuale, fortuito*, quod casu fit, sine certa ratione, ut casualis conditio, quæ ab incerto eventu pendet. *Leg. ult. Cod. de necessar. serv.* ¶ Apud Grammaticos dicitur de casibus declinationum, ut formæ casuales, *Priscian. l.* 5. Præpositiones casuales. *Prob. l.* 1.

Casualiter, *casualmente, a caso*, casu, forte. *Sidon. l.* 9. *ep.* 11. Si quid ibi vel casualiter placet.

Castula, æ, dimin. a casa, *casetta*. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Casulæ Protogenes contentus erat in hortulo suo. Adde *Petron. in Satyr. c.* 117.

Casus, us, ui, m. 4 a cado, *caduta, caso, accidente, calamità*, Gall. *chute, ruine, cas, fortune*, Hisp. *caso, y fortuna, o caida*, πτῶσις, σύμπτωμα. *Liv. l.* 21. *c.* 35. Fessis tædio tot malorum nivis etiam casus ingentem terrorem adjecit. Sic casus urbis Trojanæ, h. e. ruina. *Virg. Æn.* 1. *v.* 623. ¶ Significat etiam inopinatum eventum, & calamitatem. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 3. Casus horribilis, gravis, & repentinus. *Curt. l.* 4. *c.* 7. Sive illud Deorum munus, sive casus fuit. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 85. Casus adversos sapienter ferre. ¶ Rem in casum dare, est fortunæ permittere, sive alicuius rei fortunam periclitari. *Tacit. Annal.* 12. *c.* 14. *Liv. l.* 42. *c.* 62. ¶ Casum, & fortunam Antiqui Deos fecerunt. *Juvenal. sat.* 10. *v. ult.* ¶ *Plin. in Paneg.* casum usurparit, quo sensu Itali usurpant, scil. pro facto, seu re. Sedulo, inquit, vitavit hunc casum. ¶ Apud Grammaticos variæ nominum terminationes casus vocantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 25. *Gel. l.* 2. *c.* 5. ¶ Casu, adverb. V. suo loco.

Catabăsis, is, f. descensus, a καταβαίνω, descendo. *Macrob. l.* 1. *Saturn. cap.* 21. Solis catabasi finita. *h. e.* inferiori via, qua ad signa hiemalia descendit. *Aldus* Græce edidit κατάβασον rectius.

Catabathmos, i, m. descensus, vel locus declivis, ubi descenditur. *Sallust. in Jug. c.* 20. & 22.

Catabolenses, in *Cod. Theodos.* 14. 3. 9. & 10. Sunt qui onerariis jumentis onera transvehunt, & præsertim qui frumenta molenda ad pistrinum jumentis comportant, ut censet *Cujac. l.* 16. *Observation. c.* 5. ita dicti a *catabulo*, quod erat stabulum jumentorum publicæ utilitati inservientium. ¶ Scribitur & *catabolenses*.

Catabolici spiritus *Tertul. de Anim. c.* 28. sunt genii infausti, a καταβάλλω, jactus ex alto deorsum, quia sæpe eos, in quibus sunt, prosternunt, ac deiciunt per furorem. *Tertul. l. de Anim. c.* 28. Sed fortasse legendum est *Procatabolici*, qui Spiritus quidam sunt, qui non perpetuo adsunt, sed ex condicto, & quasi devincti pignore se se repræsentant, a προκαταβάλλω.

Catacecaumĕne, es, f. a καταικαίω, comburi; est regio Sole perusta, quam Mysi, & Lydi incolunt, omnibus arboribus, præter vites, exuta. *Vitruv. l.* 11. *c.* 6. Hinc

Catacecaumenites, æ, vinum generosum, quod colles in Mysia producunt. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. *Plin. l.* 14. *c.* 7.

Catachrēsis, f. 3. κατάχρησις, vox Græca, Latine Abusio, Tropus, quo nomen simile, & proximum adhibetur in iis rebus, quæ proprio nomine carent, ut *parricidia* pro interfectore matris, fororis, fratris, &c. *Virg.* 2. *Æn.* Equum divina Palladis arte ædificant.

Cataclista vestis est recentissima, & modo ex arcula deprompta, a καταικλίω, circumclaudo. *Apulei. l.* 11. *Met.* ubi alii leg. *cataclitas*.

Cataclisticus, a, um, pretiosus: a καταικλίσκω, quia quæ pretiosa sunt, in arcis condita servari solent. *Vopisc. Portun. l.* 4. *de vita Martini, ante med.* ubi tamen alii aliter leg.

Catacliuum, i, stragulum, quo lecti accumbentium in triclinio sternuntur: item ipse lectus. *Tertul. de Pall. c.* 3.

Cataclysmus, m. 2. *Diluvio*, מבול, Ger. *Sindfluss*, Gal. *deluge d'eau*, Hisp. *diluvio*, κατακλυσμός, diluvium, & inundatio. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 1. Thebæ ante cataclysmum ab Ogyge conditæ dicuntur.

Catadromus, m. 2. Apud Græcos est funis e sublimi parte theatri extentus in inferiorem, per quem funambuli decurrunt, vel alia machina, per quam quis delapsus aliquem rapit, & secum asportat, ut cum Aquila Ganymedem rapit, Aurora Memnonem, Diana Endymionem. *Sueton. in Ner. c.* 11. Notissimus Equus Rom. Elephanto superstantes per Catadromum decurrit.

Catadūpa, orum, n. *catadupe*, locus in Æthiopia, quæ Ægypto jungitur, ubi per præruptu saxa præceps Nilus tanto fragore ruit, ut qui circa sunt accolæ aurium sensum amiserint. *Senec. Cic. Plin. Macrob.* & *Vitruv.* de his meminerunt.

Catadūpi, orum, pop. Æthiopiæ apud cataractas Nili, a quibus ipsæ cataractæ Catadupa vocantur. *Plin. l.* 6. 29.

Catæzis, gidis, f. *ventus impetuosus, procella*, καταιγίς, ventus procellosus, & qui perdat, divellens, & perringens. *Apulej. de Mundo.* ¶ Est etiam hoc nomine ventus peculiaris Pamphyliæ. *Senec. l.* 5. *quæst. natur. c.* 17.

Catagelasimus, qui irridet. *Plaut. Stich.* 4. 2. 31. Nunc ego nolo e *Gelasimo* mihi te Catagelasimum. Est a γελάω, rideo, irrideo.

Catagrapha, orum, *pitture in profilo*, κατάγραφα, imagines obliquæ, quæque varie formant vultus respicientes, suspicientes, vel despicientes, quas Cimon Cleonæus invenit. *Plin. l.* 35. *c.* 8.

Catagraphus, a, um, καταγραφος, inscriptus. Catagraphon linon, apud *Catul. carm.* 35. dicitur linum variis figuris intextum, & quasi inscriptum, *ricamato*. Alii legunt *cytagraphon Thynos*, h. e. Thynos Bithyniæ populos in lino inscriptos; quemadmodum, intextos in Aulæis Britannos, dixit *Virg.* 3. *Georg.*

Catagūsa, καταγωγή, h. e. quæ reducit. Ita appellatum est æreum signum a Praxitele factum, Cereris filiam Proserpinam ab Inferis reducentis. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Catalecta, orum, n. *versetti*, τὰ καταλεγόμενα, a καταλέγω colligo. Catalecta Myronis appellantur breviora quædam carmina a nescio quo collecta, & Virgilio adjudicata. *Auson. in Technopæg.* *v.* 145.

Catalecticum, n. 2. metrum dicitur, cui una deest syllaba, ut Jambicum illud senarium Horat. *Mea vendax in domo lacunar*. Acatalecticum vero est, in quo nihil deest, nihil superfluit. *Catul. Phaselus ille, quem videtis hospites. Priscian.*

Catalectus, a, um, idem quod catalecticus. *Diomed. l.* 3.

Catalŏgus, m. 2. *catalogo, ruolo*, מגילה, Germ. *ein register*, Gal. *catalogue*, Hisp. *catalogo*, κατάλογος, sermo, vel scriptura, quod numerum, vel ordinem recenset. Vel enumeratio, seu rei, quæ exponitur, ordo. *Plauti* locus *in Mil.* 3. 1. 9. affertur; sed lectio valde dubia est. V. *Taubman.* ¶ Alioqui Catalogus vox est militaris, & significat configurationem, seu seriem eorum, qui stipendia merent. *Auson. in Periocb. Iliad.* 2. Sequitur enumeratio copiarum viritim, ut per catalogi seriem milites, naves, duces patriæ referantur. V. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 1. *c.* 20.

Catamidio. V. Catomidio.

Catamītus, i, a Veteribus Romanis necdum assuetis Græcæ linguæ appellatus est, qui Ganymedes Græcis dicebatur, & Jovi in deliciis fuisse traditur. *Festus. Vet. Glossæ*: Catamitus, γανυμήδης. *Plaut. Monach.* 1. 2. 35. Ubi Aquila Catamitum raperet, aut Venus Adoneum. ¶ Sumitur & pro Amasio. *Apul. l.* 1. *Metam.* Hic est carus Endymion, hic Catamitus meus. Hinc aliqui Catamitum putant dictum, quasi κατὰ μεσον, ut sit idem, quod puer meritorius. ¶ Item pro pocillatore; quo munere fungebatur apud Jovem Ganymedes. *Apul. l.* 11. *Metam.* Vidi Simiam Catamiti pastoris specie aureum gestantem poculum. Adde *Auson. Epitaph.* 37. ¶ Item generaliter pro molli, & effœminato. *Cic. Phil.* 2. *c.* 31. Ergo ut te catamitum nec opinato cum offendisses, &c.

Catāna, Catina, *Catania*, urbs Siciliæ, in ora Or. maris Jonii, unde finus Catanensis, in reg. Valle Demona, Ætnæ M. finitima.

Cataphăges, æ, m. *mangione, strialacquatore*. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 39. *Horm.*

Cataphractes, æ, f. 1. *armatura*, κατάφρακτος, est tegmen lineum ferreis squamis consertum, quod modo pectus, modo totum hominem, & totum equum munit, quo tum pedites aliquando usi sunt, tum equites. De peditum cataphractis testatur *Veget. l.* 1. *de re milit. c.* 20. De equitum vero *Tacit. lib.* 1. *histor. cap.* 79. ¶ Fuit in usu apud Persas maxime, & apud Sarmatas. *Tacit. l. c.*

Cataphractarii, m. 2. qui cataphractis muniti sunt, al. clibanarii. *Lamprid. de Alexan. c.* 56. Cataphractarios decem millia in bello interemimus. Adde *Trebel. in Claud. c.* 16.

Cataphractus, a, um, 2. *armato da capo a piedi*, תרכיש, Ger. *Rüstier*, Gal. *armé de toutes pieces*, Hisp. *hombre armado de todo*, καταφρακτης, undique munitus, a κατάφρασσω, armis munio, ut Cataphracti equites, qui & ipsi lorica muniti sunt, & equos similiter munitos habent. *Liv. l.* 37. *c.* 40. Tria millia cataphractorum equitum.

Catapiratæ, æ, m. 1. καταπειρατής, vel potius καταπειρατεία, instrumentum, quo nautæ maris altitudinem explorant, *scandaglio*. *Plaut. Aulul.* 4. 1. 12. Ne pessum abeat, tanquam catapiratæ maris. Adde *Ibid. Orig. l.* 19. *c.* 4.

Cataplasma, atis, n. 3. *empiastro*, Ger. *ein pflaster*, κατάπλασμα, emplastrum, malagma, compositum ex viridibus simplicibus decoctis, & contusis, vel ex aliis rebus in usum Medicinæ, a κατά, de, ex, & πλάσσω, figmentum. *Plin. l.* 20. *c.* 17. *Cels. l.* 3. *c.* 19.

Cataplasmo, as, are, cataplasma impono. *Cal. Aurel.* 2. *Tard.* 3. Cataplasmanda exteriora.

Cataplasmus, m. idem quod cataplasma. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 210.

Cataplexis, f. 3. κατάπληξις, h. e. horror, admiratio, stupefactio. Græca vox a *Lucretio* usurpata *l.* 4. *v.* 1137.

Catāplus, i, Græca vox, κατάπλους, & proprie dicitur, cum ex alto redit navis, atque in portum, unde exierat, remeat, sicut contra cum e portu solvitur, ἀνάπλους, dicitur. ¶ Hinc sæpe pro ipsa clari appulsa accipitur. *Mart. l.* 12. *epigr.* 75. Cum tibi Niliacus portet crystalla cataplus. Al. leg. *catastus*. *Auson. de claris Urbib. in Narbone, ad fin.* Toto tibi navigat orbe cataplus. Adde *Sidon. l.* 7. *epist.* 7. & *l.* 6. *epist.* 8. Quin & *Cic. pro Rabir. Post. c.* 14. Cataplus ille Puteolanus, sermo illius temporis, &c. Ubi Alexandrina classis intelligitur Puteolis portum ingrediens.

Catapotia, orum, n. 2. *pillole*, καταπόσεις, pillulæ, a κατάπινω, deglutio, devoro, quoniam neque editur, neque lingitur id genus, sed devoratur. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *Cels. l.* 5. *c.* 25. & *Scribon. Larg. Compos.* 145.

Catapulta, f. 1. καταπέλτης, machina bellica, qua tela, aut saxa longius jacebantur, a πάλλω, hasta, vel a πάλλω, vibro. A Syris ante Dionysium inventa est. *Plin. l.* 7. *c.* 56. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 2. & 9. *Sidon. Carm.* 22. *v.* 123. Non quæ stridentes torquet catapulta molares. ¶ Accipitur etiam pro tela. *Plaut. Curcul. a.* 3. *v.* 28. Nam illæcce catapultæ ad me crebro commeant. V. ibi *Taubman.*

Catapultarius, a, um, ad catapultam pertinens. *Plaut. Curc.* 5. 2. 11. Ex te hodie faciam pilum catapultarium. *h. e.* quod ejicitur catapulta.

Catapultia. V. Latyris.

Cataracta, f. 1. sive cataractes, m. 1. sive etiam geminato r catarracta, vel catarractes, *cateratta*, ארובה, καταρράκτης, καταρράκτεος, locus est præruptus, & præceps in flumine, unde aqua ruit potius, quam fluit, ut sunt cataractæ Nili, a καταράσσω, cum impetu decido, deffuo. *Plin. l.* 5. *c.* 9. *Lucan. l.* 10. *v.* 315. ¶ Dicuntur item cataractæ, portæ quædam ex funibus, aut catenis pendentes, quæ attolli, & demitti possunt, cujusmodi in urbium portis videmus, ut, si hostium pars intrarit, illis demissis inclusi extinguantur. *Liv. l.* 27. *c.* 28. *Vitruv. l.* 4. *c.* 4. ¶ Item portæ, quibus demissis, fluminum aquæ retinentur, elatis emittuntur. *Plin. l.* 10. *v.* 62. ¶ Item aves Diomedeæ in Apulia, fulicis similes, dentatæ, oculis igneis, corpore candido, quia ex more omnium avium prædatrium superne cum impetu se in prædam immittuntur. *Plin. l.* 10. *c.* 44.

Catarractria, vel Catarractria, æ, aromatis, seu condimenti genus, jocularitet dictum a coquo *Plaut. Pseud.* 3. 2. 47.

Catarractes, is, m. 3. *Cascata di Tivoli*, casus Anienis fl. apud Tybur urb. in Latii, Sabinorumque confinio. ¶ Catarractes Danubii, *Sevvenstassel*, locus Norici, in Austria, infra Lentiam urb. ubi in Danubio navigia periclitantur.

Catarrhytus, irriguus. *Plin. l.* 5. *c.* 4. ait, Hipponem Africæ oppidum propter irriguos fontes catarrhytum dictum.

Catarrhus, i, m. *catarro, distillazione*, καταῤῥοος, destillatio, defluxus humoris acris a capite ad nares, vel ad fauces, &c. *Marcell. Empir. c.* 5. *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 2.

Catascopium, n. 2. navis exploratoria, a κατασκοπέω, circumspicio. Afferunt locum ex *Cic. l.* 5. *ad Attic. epist.* 11. Sed lectio varia est. Refert hanc vocem inter alia navium nomina *Gel. l.* 10. *c.* 15.

Catascōpus, i, m. *spia*, explorator, speculator, a σκοπέω, exploro. *Hirtius de B. Afric. c.* 26. Litteris per catascopum missis.

Catasta, f. 1. τὸ βάσπον, machina, vel locus, ubi venales servi exponebantur, a καθίστημι, statuo, colloco. *Suet. de Illustr. Grammat. c.* 13. ¶ Erat & catasta privata, in qua mangones pueros formosos collocabant, ut venderent; quæ a *Martiale l.* 9. *epigr.* 60. arcana dicitur. ¶ Catasta item equuleus erat, in quo homines torquebantur. Sed alii compedem ligneum intelligunt. V. *Casaub.* ad illud *Persii Sat.* 6. *ad fin.* Ne si præstantior alter Cappadocas rigida pinguis plausisse catasta.

Catastrophe, Catastropha, æ, f. 1. καταστροφή, subversio, a καταστρέφω, subverto. Hinc extrema pars fabulæ catastrophe dicitur, quod in ea res turbulentæ in lætum exitum convertantur, ut in Comœdiis, aut contra res lætæ fortiantur tristem exitum, ut in Tragœdiis, *Petron. in fragm. Tragur. c.* 34. *edit. Burm.*

Catastus, m. 2. servus venalis, a catasta. *Vitruv. lib.* 8. *Martial. l.* 12. *epigr.* 75. Sed in *Vitruvio* alii legunt *catastros*, canoræ vocis, a καταστένω, clamo, alii *catastros*, a catulire: in *Martiale* aliqui legunt *cataplus*, navigatio, adventus navis, locus, quo navigatur. V. Catlaster.

Catatechnus, κατατέχνος, artificiosus, industrius. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. Callimachus propter elegantiam, & subtilitatem artis marmoreæ ab Athoniensibus catatechnus fuerat nominatus. Al. leg. *catagrecbous*.

Catax, acis, o. 3. *goppo*, claudus, quasi cadax, a cadendo, vel quasi κατηξ, a κατάγνυμι, confringo, veluti tractos habens pedes. *Festus. Non. c.* 1. *n.* 100. *Lucil.*

Cate, *accortamente*, prudenter, astute, callide. *Plaut. Men.* 2. 3. 61. Quæ te novit tam cate. *Cic. in Arat. v.* 304. Jam tornare cate contortos possit orbes.

Catechēsis, is, f. *istruzione*, κατήχησις, institutio, eruditio. Ab Ecclesiasticis scriptoribus sumitur pro institutione elementorum Religionis Christianæ. *Hieronym. epist.* 31. *ad Pammach. c.* 4.

Catechismus, i, m. idem quod catechesis, κατήχησις. *Augustin. de Fide, & oper. c.* 13.

Catechīso, vel Catechizo, as, are, primis Christianæ fidei rudimentis imbuere, erudire. *Tertul. de corona, c.* 41. & *alibi*.

Catechumēni, m. 2. κατηχούμενοι, qui mysteriis religionis eruditantur, a κατηχέω, quod est erudire, instituere. *Tertul. de corona, c.* 2. ¶ Catechumena, æ, in fem. gen. apud *Augustin. epist.* 169.

Categoria, f. 1. κατηγορία, accusatio, a κατά, contra, & ἀγορεύω, loquor. *Macrob. Saturn.* 7. 3. ¶ Sed *Aristotelis* categoria, seu categorema est prædicamentum. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1.

Categoricus, a, um, adject. q. d. prædicamentalis. *Sidon. l.* 9. *epist.* 9. Categoricis spiris lubricas quæstiones innodare.

Cateja, æ, genus teli, quo utebantur Teutones, & Galli. *Virg.* 7. *Æn. v.* 741. Teutonico ritu soliti torquere cateias. V. ibi *Serv.*

Catella, æ, f. 1. diminut. a catena, monile muliebre. *Horat. l.* 1. *epist.* 17. *v.* 55. Sæpe catellam, sæpe periscelidem raptam sibi flentis. ¶ Erat & virile ornamentum. *Liv. l.* 39. *cap.* 31. Quintius suos equites catellis, ac fibulis ornavit. ¶ Præterea catella idem est ac canicula *cagnolina*. *Juven. Sat.* 6. *v.* 653. Mortе viri cupiant animam servare catellæ.

Catellus, i, *cagnolino*, καυλίκιον, diminut. a canis, vel a catulus. *Cic.* 1. *Div.*

c. 46. Catellus mortuus. ¶ Item genus vinculi. *Plaut. Curc.* 5. 3. 13. Te hodie faciam cum catello ut accubes, ferreo ego dico.

Catēna, f. 1. *catena*, כְּתֹרֶת, Ger. *ein ketten*, Gal. *chaine*, Hisp. *cadena*, κάτωξ, vinculum ferreum ex connexis anulis, a κατὰ ἕνα, super unum, quia varios anulos jungit. *Cic. 7. Ver.* Hominibus miseris, innocentibusque injici catenas imperat. Sic indere catenas apud *Plaut.* compescere, & vincire catenis, apud *Horat.* & *Ovid.* ¶ Catenæ etiam dicuntur lignea illa vincula, quibus asseres trabibus contignationis, tectore affiguntur. *Vitruv. l. 7. c. 3. Pallad. l. 1. de R. R. c. 13.* ¶ Translate *Cic. pro Sext. c. 7.* Hanc terram, immanemque belluam constrictam legum catenis, &c.

Catenarius, a. 1. 2. qui catena ligatur, ut canis ad fores domus causa custodiæ. *Sen. l. 3. de Ira, c. 37.* Irasceris catenario cani.

Catenatio, f. 3. *incatenatio*, *ligamen*, conjunctio rerum inter se. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Ab lentitudine firmas recipiunt catenationes.

Catenātus, a. 1. 2. *catenato*, כְּתַרְתֵּם, Ger. *mit ketten gebunden*, Gal. *enchaisné*, Hisp. *encadenado*, κατάδεσμος, catena vinctus. *Martial. lib. 7.* Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. *Horat. Epod. 7. v. 7.* Catenatus Britannus. ¶ Catenati labores, per translationem, id est, sese vicissim sequentes. *Martial. l. 1. epig. 16.* Expectant curæque, catenatique labores.

Catēno, as, a. 1. *legare*, δεσμέω, catena ligo. *Venant. Fortunat. l. 8. carm. 4. v. 268.* Bracteæ gemmatam cycladem fila catenant.

Catenopliums, κατενόπλιον, species fuit rhythmi, carminisque, ad quod saltabant veteres arma quatientes, uti apud *Suidam* legimus. *Auson. epist. 10. v. 41.* Nobiscum invenies catenopliа, si libet uti. Al. aliter leg.

Caterva, f. 1. *caterva*, *squadrone*, *squadra*, בְּיוֹד, Ger. *auffen kriegsvolck*, Gal. *brigade*, *trouppe*, Hisp. *caterva*, *cuadra*, præcipua pars exercitus apud multas Barbaricas gentes, ut Legio apud Romanos. *Veget. l. 2. de re milit. c. 2.* ¶ Usurpatur frequentissime de quacunque militum manu. *Nepos in Chabr. c. 1.* Catervæ conductitiæ fugatæ. ¶ Aliquando ita adhibetur, ut dicatur tantummodo de multitudine pedestri, *squadra d' infanteria*: sicut *turma* de equitibus dicitur. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 190.* equitum turmæ, peditumque catervæ. ¶ Dicitur etiam de quacunque hominum multitudine. *Cic. 3. de Or. c. 30.* Catervæ, & conventus hominum.

Catervarius, a, um, adject. *Suet. Aug. c. 45.* Spectavit pugiles, non legitimos, atque ordinarios modo, sed & catervarios temere pugnantes. *h. e.* catervatim confertos, *a frotte*.

Catervatim, *in frotta*, ἰλαδόν, per varias catervas. *Liv. l. 23. c. 27.* Cum alii catervatim currerent.

Cathartĭcus, a. 1. 2. καθαρτικός, purgatorius, ut Medicamentum cathartĭcum, quod vulgo purgationem vocant, a καθαίρω, purgo, expio, lustro. *Cels. l. 2. c. 12.* Omnibus cathartĭcis aloe miscenda est.

Cathēdra, f. 1. *sella*, כִּסֵּא, Ger. *predigstuel*; *ruthedel*, Gal. *chaire*, *siege*, Hisp. *estrado*, *silla*, καθέδρα, sella sublimior recitatorum, aut declamatorum. *Martial. l. 11. epigr. 100.* De cathedra quoties surgis. *Horat. l. 1. sat. 10. v. 91.* Discipulorum inter jubeo plorare cathedras. ¶ Erat autem cathedra, ut diximus, sublimioris sellæ genus, cum suppedaneo, & aliquando cum umbella; qua pallea usi Episcopi, & Professores. De ea non pauca *Savaro ad Sidon.* ¶ Item sella velata, qua fœminæ gestari per urbem solebant. *Martial. l. 12. epigr. 38.* Hunc, qui fœmineis nocteque, diesque cathedris Incedit, &c. ¶ Dicitur etiam de quacumque sella *Juvenal. sat. 7. v. 47.* Quæque reportandis posita est orchestris. *Plin. l. 16. c. 37.* Cathedra supina. *una poterona.*

Cathedralĭcius, a, um. *Martial. lib. 10. epigr. 13.* Cum cathedraliciis portet tibi rheda ministros. *h. e.* molles, & effeminatos pueros, & feminis similiores, quam viris. *Cathedra* enim fœminæ maxime utebantur tum domi, tum foris.

Cathedrārius, a, um, aliud adject. a cathedra, ut Cathedrarii servi, qui cathedram portant, apud *Sidon. l. 1. epist. 11.* ¶ Cathedrarius Philosophus, & Cathedrarius Orator, qui cathedra ad docendum, vel dicendum utitur. *Senec. epist. 31. & de Brev. vitæ, c. 10.*

Cathemerinon, καθημερινόν, hoc est quotidianorum. Græca vox, qua *Prudentius* partem poematum suorum inscripsit, ubi hymnos posuit variis diei horis, & aliquot etiam solemnioribus festis decantandos.

Cathēter, eris, m. *fistula*, καθετήρ, ῆρος, instrumentum chirurgicum, quod in vesicam immittitur ad ejus vitii curanda, & urinam eliciendam. Vox Græca a καθίημι, demitto, immitto, legitur Latine apud *Cæl. Aurelian. Chronicor. l. 2. c. 1. n. 13.*

Cathētus, i, καθετος, linea perpendicularis, vox geometris nota. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Lineæ, quæ catheti appellantur.

Catholice, adv. a catholicus. *Tertull. adv. Marc. c. 26.* Regulam fidei superinducerent contrariam illi, quam catholice in medium proferebant. *universalissime a cunctis.*

Catholiciāni, orum, m. ministri Catholicorum, *in Cod. Justin. l. 9. tit. 49. leg. penult.* ¶ Porro *Catholiciani* dicti sunt aliquando Procuratores fisci, qui exigendis tributis præerant, præsertim in provincia Africæ. *Cuiac.* & Du Freine *in Glossar.*

Catholĭcus, a. 1. 2. *catholico*, *universale*, Ger. *allgemein*, Gal. *universel*, Hisp. *universal*, καθολικός, universalis, a κατὰ, idest circa, & ὅλος, totum, quasi circa omnia versetur. *Plin. l. 1. hist. natur. in elencho libri 2. n. 15.* Catholica iterum errantium, *h. e.* ea, quæ universim pertinent ad sidera errantia. Sic n. 55. Catholica fulgurum. ¶ *Catholica fides* est Fides Christiana: & *Catholici*, Christiani. *Prudent. περιστεφ. 4. v. 24. & 30.*

Cati fons dicebatur, ex quo aqua Petronia in Tyberim fluebat, quia in agro erat cujusdam Cati. *Festus.*

Catilīna, m. 1. Patritius Romanus, qui cum multis aliis ex Nobilitate contra Rempub. conjuravit, exercitu etiam in Etruria parato adversus Patriam. Detecta conjuratione nonis Decembris prudentia M. T. Ciceronis sui Consulis, in exilium concessit. Inde exercitum Romam versus movit. Victus a C. Antonio altero Consule in prælio desperatissime pugnans interiit. *Cic. in Catil. pro Mur. pro Flacc. pro Sylla, pro Arch. &c.*

Catilinānus, & Catilinārius, a, um, adject. a Catilina, ut Catilinana prodigia, apud *Plin. l. 2. c. 31. Cic. Catil. 2. c. 10.* Catilinarium Seminarium. Et *Quintil. l. 3. c. 8.* Catilinarium bellum.

Catilla, æ, f. 1. videtur esse diminut. femin. a catulus, i. e. parva canis. *Plaut. Cas. 3. 2. 22.* Vide sibi *Taubmann.*

Catillamenta, orum, quasi catillationes, apud *Arnob. l. 2. p. 73.* Ubi al. leg. *Castellamenta*. V. Castellamentum.

Catillatio, f. 3. λιχμία, actus lingendi. *Fest.* Catillatio grave opprobrium objiciebatur hominibus generosis, si qui provinciis amicas pop. Rom. expoliassent.

Catilli, m. 2. pop. Sabinorum ad Catillum montem. *Sil. l. 4. v. 225.* Pomifera arva creant, Anienicolæque Catilli, &c.

Catillo, as, a. 1. *leccare i piatti*, Ger. *teller lecken*, Gal. *lecher les plats*, Hisp. *lamer los platos*, λιχμάω, est catinos lingere, a catillus, dimin. catinis. Sed *Pulgens. de prisco Serm. n. 22.* dicit catillare esse per alienas domos gyrare, al. ligurire, tractum a catulis, qui per omnes domos circum eunt. *Plaut. Cas. 3. 2. 22.* Operam uxoris polliceor foras quasi catillatum. Ita legit *Lambinus*. V. *Taubmann.*

Catillo, onis, m. 3. *lecca piatti*, לֵטֶשׁ, Ger. *tellerlicker*, Gal. *friand*, *gourmand*, Hisp. *golafo*, *lamedor*, λιχνός, liguritor, & generatim gulosus, a catillis, idest catinis lingendis. Propric catillones dicti sunt, qui ad sacrificium Herculis ultimi cum venirent, catillos liguriebant. Translate etiam lupi pisces a *Lucilio* dicebantur *catillones*, qui inter duos Tiberis pontes proxime ripas stercore vescerentur. Hæc omnia docet *Macrob. l. 2. Saturn. c. 12. in fi.*

Catillus, i, m. 2. dimin. parvus catinus. *Colum. l. 12. c. 27.* Mixturam in catillo componere. *Valer. Max. l. 4. c. 3. n. 3.* Catillus ligneus. ¶ Est etiam inferior molæ pars, de qua V. in Mola.

Catillus filius Amphiarai, qui cum fratribus Corate, & Tiburte in Italiam venit, & urbem condidit, quam a Fratre Tibur vocavit. *Sil. 8. 366.* ¶ Item mons, *Monte di Tivoli*, apud Tibur urb. & Anienem fluvium. *Serv. ad 7. Æn. v. 672.*

Catina, æ, urbs Siciliæ, eadem ac Catana. *Plin. 3. 8.*

Catinensis, e, adject. a Catina Siciliæ Urbe, ut Catinensis pumex, apud *Juven. Sat. 8. v. 16.* Si tenerum attritus catinensi pumice lumbum. *h. e.* qualem pumicem Ætna Catinæ vicinus evomere solet.

Catīnus, m. 2. & catinum, n. 2. *catino*, *conca*, Ger. *eine schüssel*, Gal. *bassin*, Hisp. *fuente*, τρυβλίον, vas ingens escarium, in quo pultem, aut jurulenti quid ponebant, a capiendo, vel a κάτωθεν, vas Siculorum, ubi acta ponebant. *Varr. 1. R. R. 63.* In sole ponere aquæ catinos. *Cato R. R. cap. 84.* Catinum fictile. ¶ Catinus item dicebatur vas, in quo metalla purgabantur. *Plin. lib. 33. c. 4.* Quæ e catino jactatur spurcitia, in omni metallo vocatur scoria.

Catius, ii, Deus apud Romanos, qui pueris præerat, ut eos, *catos*, *h. e.* solertes, & prudentes faceret. *August. de Civ. Dei 4. 21.*

Catlaster, stri, grandior puer, adolescentulus. *Vitruvio* hanc vocem restituit *Turneb. l. 24. Adversar. c. 7.* pro eo quod vulgo legebatur *castores l. 8. c. 4.* Catlastri autem forma, quam *Charisius* habet *l. 1.* contracta est ex *Catulaster*, quod in diminutivis ex *Catulus*, *Priscianus* ponit *l. 3.* Gloss. Vet. Catulaster, δάσυρις. Et Glossa Cyrill. Catulaster, κάλλαξ. ¶ Hinc *Catulastro*, *as*, qua voce usus est *Diocletius l. 2. ad fin.*

Catlitio. V. Catulitio.

Catoblĕpas, æ, m. κατωβλέπας, fera in Æthiopia ad Nili caput, capite prægravi, & deorsum flexo. *Plin. 8. 21.*

Catochites, æ, l. 1. κατοχίτης, gemma, quæ veluti gummi manum impositam retinet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Catomīdo, as, a. 1. est κατὰ ὄμων τύπτω, humeros verberare, a *catomum*. *Petron. Satyr. c. 132.* Vocat cubicularios, & me jubet catomidiari. *Spartian. in Adrian. c. 18.* Decoctores honorum suorum catomidiari in amphitheatro & dimitti jussit. Ita leg. *Salmas.* & *Grater.* ¶ *Casaub.* retinet *catamidiari*: & sic *catamidio*, as, significat publice irrisui præbere, ac ludibrio, κατατωθάζω.

Catōnum, i, est commissura cervicis cum humeris, ut explicat *Scalig. ad Manil.* ex græco κατ' ὄμον. *Turneb.* vero censet, esse vinculum, aut catenam. V. Catomum. ¶ Hinc catomo, vel catomis cædere, est scapulas verberare: quod sæpe legitur in vetustis Martyrologiis.

Catōnes. Familia Catonum ex Tusculano municipio ortum traxit. *Cic. 2. de Leg. pro Sylla, pro Plancio, &c.* Primus M. Porcius Cato se Romam contulit, amicitia, & suasione Val. Flacci. Natus est Q. Fabio Maximo, eo, qui Tarentum recepit, primum Consule. *Id. de Sen.* Fuit æqualis Africani Superioris, & Q. Fabii Maximi. Gessit censuram summa severitate. Hinc Censorius dictus est. Scripsit historiam. *Id. 1. de Leg.* Scripsit libros de originibus rerum, item de re rustica, & alia. *Id. de Sen. 4. Tusc. in fin.* Reliquit plurimas orationes, in quibus omnes Oratoriæ virtutes inerant. *Id. in Brut.* Fuit Stoicus, sed summa humanitate. *Id. in præm. Paradox. pro Mur.* Sapiens nominatus est. *Id. 3. Offic. de Amic.* Filium præstantissimum genuit, qui ante patrem mortuus est Prætor designatus. *Id. 3. Offic.* Diutissime vixit, & floruit in senectute. *Id. de Amic. de Sen.* Linguam Græcam in senectute didicit. *Id. de Sen. 2. Acad.* Vixit annos 85. & mortuus est L. Marcio, M. Manilio Coss. annis 86. ante Cic. Consulem. *Idem in Brut.* Ejus elogium habes apud *Liv. l. 39. cap. 40.* M. Cato, cognomento Uticensis, cum cæteri Pompejanas partes secuti se Cæsari tradarent, mortem sibi suis manibus maluit Uticæ conficiscere, quam Tyranni vultum aspicere. *Cic. 1. Offic.*

Catonĭānus, a, um, ad Catonem pertinens. *Cic. 7. Fam. ep. 25.*

Catonĭum, n. 2. locus Inferorum, a κάτω, deorsum. *Cic. l. 7. Fam. ep. 25.* Vereor, ne in catonium Catonianos; idest metuo, ne Cæsar me, reque, qui Catonem extollimus, ad Orcum demittat. Sed alii legunt *catomum*, alii *carcerem*, a Charonte, *Laberius*: Tollet bona file vos Orcus nudus in Catonium. *Gel.* hanc vocem fordidam putat, *l. 16. c. 7. Turneb. l. 1. Adversar. c. 28.* legit *catomum*.

Catopyrites, καττοπυρίτης, gemma in Æthiopia. *Plin. l. 37. c. 10.*

Catta, æ, f. *Martial. l. 13. epigrammate 69. cujus lemma est Cattæ.* Pannonicas nobis numquam dedit Umbria cattas. *cattæ* illæ inter aves censendæ sunt, & quidem Pannoniæ peculiares, ut ipse *Martialis* indicat (quamvis non constet, quodnam avium genus hoc nomine designetur). Neque audiendi sunt, qui mustelas silvestres esse putant, multo minus, qui seles interpretantur.

Catti, orum, pop. Germaniæ, ubi nunc Hassia, *Hessen*, cum parte Turingiæ, & Brunsuicensis Ducatus, prope Visurgim flu. & Cheruscos pop. quorum primaria Castellum Cattorum, *Cassel*. *Tacit. de Germ. cap. 30.* ¶ Apud *Plin. 4. 14.* legitur *Chatti*.

Catŭla. V. Catulus.

Catularia, f. 1. porta Romæ, dicta, quia non longe ab ea ad placandum caniculæ sidus frugibus inimicum rutæ canes immolabantur, ut fruges flavescentes ad maturitatem perducerentur. *Fest.*

Catulaster, & Catulastrum V. in Catlaster.

Catuli, familia Romæ nobilissima. Hinc Q. ille Lutatius Catulus, qui Pœnos apud Ægades insulas navali prælio superavit. Q. Catulus Orator fil. M. Catonis majoris, summa vitæ, & naturæ comitate, dulcissimo sono vocis, incorrupta Latini sermonis integritate. *Cic. in Brut. c. 2. & 3. de Orat. 1. & 2. Offic.* A Mario bello civili mori jussus, hausitis ardentibus carbonibus se præfocavit. *Id. 5. Tusc. 3. de nat. Deor.* Reliquit orationes, & librum de suo Consulatu, & suis rebus gestis. *Id. in Brut.* Habuit filium eodem nomine, & eadem comitate vitæ, & sermonis. *Id. 1. Offic.*

Catulĭānus, a, um, adject. a Catulo, nomine R. ut Catuliana Minerva, a Q. Lutatio Catulo Romæ infra Capitolium dicata. *Plin. l. 34. c. 8.*

Catulīnus, a, um, o. 1. 2. *di cagnolino*, σκυλακώδης, ex catulo. *Plin. l. 29. c. 4.* In cœnis Deum etiamnum ponitur catulina. *sc.* caro.

Catullo, n. 4. σκιρτάω, est gestire, proprium canum, cum libidine lasciviunt. *Varr. l. 2. R. R. c. 9.* Tum dicuntur catulire. ¶ Translate *Laber. apud Non. c. 2. n. 171.* Lupæ catuliens. *h. e.* meretrix ἀνδρὸς ἐρασμίου.

Catulitio, f. 3. σκιρτήμις, est, cum sitis anni temporibus canes ad Venerem incitantur. *Plin. lib. 16. cap. 25.* Catulitionem, inquit, vocant gestiente natura semina accipere. In quodam MS. apud Harduin. & Turneb. legitur *catlitionem* per syncopen.

Catullĭānus, a, um, adject. a Catullo, ut basia Catulliana, *Martial. l. 11. epigr. 7.*

Catullus, m. 2. Poeta Veronensis, natus Syllæ, Mariique temporibus. Cæsarem jambis pertrinxit. Reconciliatus nihilominus eodem die ab eo cœnæ adhibitus est. *Sueton.* Amavit Ipsithillam, & Clodiam, quam Lesbiam vocat. Mortuus est Romæ. *Ovid. l. 2. Trist.* ¶ Alius fuit Catullus mimographus, de quo meminit *Juvenal. sat. 13. v. 11. & sat. 8. v. 185.*

Catŭlus, m. 2. *cagnuolo*, *picciol cane*, גּוּר, Ger. *ein jung hündlein*, Gal. *un petit chien*, *ou un petit de quelque autre bete*, Hisp. *cachorro*, *cuniller*, parvus canis, a *canicula*, vel a *catus*, sagax. *Cic. de Nat. Deor.* Omnia in perfectis, & maturis meliora, ut in equo, quam in equulo, in cane, quam in catulo. ¶ Sæpe ponitur pro fœtu omnium animalium, præterquam avium. *Plin. 8. 40.* Raptor appropinquante tigridis fremitu abjicit unum ex catulis. Sic *Virg. 3. Georg. v. 438. Catulos* usurpat de filiis viperæ. ¶ Est etiam genus vinculi, quod & canis dicitur. *Lucilius* apud *Festum*. Cum manicis, catulo, collarique. ¶ Catula in femin. est *Aurel. Vict. in epit. c. 23.* Indomitæ, & rabidæ libidinis catula. ¶ Aliter catuli longe olent, aliter fues: proverb. est in dissimiles ac dispares, apud *Plaut. Epid. 4. 2. 9.* ¶ Est etiam Catulus cognomen familiæ Rom. & tunc verisimile est non a *canis*, deduci, sed a *catus*, sagax.

Catumēnus, i, libi genus in sacrificiis adhibiti. *Arnob. l. 7.*

Catus, a, um, o. 1. 2. *accorto*, *sagace*, Ger. *listig*, *verschlagen*, *vorsichtig*, Gal. *fin*, *rusé*, *accort*, Hisp. *astuto*, *y recatado*, σαόφρων, sapiens, peritus, acutus, quasi cautus,

tus, a cavo. *Plin. l. 7. c. 31.* ait catos, & corculos a sapientia dictos. *Ennius* apud *Cic. 1. Tusc. c. 9.* Egregie cordatus homo catus Ælius Sextus. Adde *Horat. l. 1. od. 10. & l. 3. od. 12.* ¶ Cum infinito *catus canere* dixit *Apul. in Floridis.*

Catus, i, m. 2. machinæ militaris genus, quam etiam vineam, & pluteum dixerunt, sub qua miles latebat muros oppugnaturus. *Veget. de re milit. l. 4. c. 15. Turneb. l. 11. adverf. c. 14.* ¶ Item feles. *Palladius in Mart. tit. 9.* Contra talpas profeſt catos frequenter habere in carduetis.

Cavædium, dii, n. 2. hoc eſt cavum ædium, *corte*, *cortile*, Ger. *vorhaus*, Gal. *baſſe cuer*, Hiſp. *patio*, locus ſub dio vacuus, in mediis ædibus, ad communem omnium uſum. Hujus quinque ſunt genera, Tuſcanicum, Corinthium, tetraſtylon, diſpluviatum, & teſtudinatum. *Varro l. 4. de L. L.* duplex cavædium facit, alterum tectum, ſub dio alterum, *Plin. l. 2. epiſt. 17.* A tergo cavædium, porticum, aream. *Vitruv. l. 6. c. 3.* diſjunctim, *Cavo ædium* protulit.

Cavämen, inis, n. 3. caverna, cavum. *Solin. c. 24.* (al. 9.) *de Macedonia:* In latebroſis rupium cavaminibus.

Cavaticus, a, um, adject. κοιλώδης, ut cochleæ cavaticæ, *Plin. l. 30. c. 6. b. e.* quæ in cavis terræ degunt.

Cavatio, onis, ſ. 3. excavatio, cavandi actio. *Var. l. 4. de L. L.* Sinus majorem cavationem, quam poenia, habet.

Cavator, oris, m. 3. qui excavit, *ſcavatore*. *Plin. l. 10. c. 18.* Picus cavator arborum. ¶ Item ſcalptor gemmarum, vel lapidum: pro quo legitur etiam *cabator*. *Inſcript. Grut. p. 622. n. 1.* Cabatores de via ſacra fecerunt ſibi &c. V. *Salmaſ. in not. ad Vopiſ.*

Cavatūra, æ, ſ. 1. idem quod cavatio, ut cavatura temporum. *Veget. l. 1. c. 25 de re veterin.* Cavaturæ dentium, *Marcel. Empir. c. 12.*

Cavātus, a, um, nom. ex particip. a caro, as, excavatus, *ſcavato*. *Cic. 2. de Leg. cap. 18.* Lignum cavatum. *Tertul. adverſ. Hermog. c. 29.* Segregatis aquis in cavatiorem ſinum.

Caucălis, lis, ſ. 3. herba, ſœniculo ſimilis, brevi caule, flore candido, *Plin. l. 22. c. 22.*

Caucasĭæ Portæ, Portæ Iberiæ, Pylæ Iberiæ, *Demircapi*, ſeu *Themircapi*, locus quidam Iberiæ anguſtiſſimus, in Albaniæ confinio, inter montem Caucaſum, & mare Caſpium, vel melius Hyrcanum, prope Cyrum fl. circa Harmaſtin urb. in cujus rupe *Cumaniæ* caſtellum eſt. Nec alibi tranſitus ex Iberia in Albaniam conceditur, Magno errore a nonnullis cum Caſpiis Portis confunduntur, ut Plinius monet. Nam Caſpiæ Portæ ſunt anguſtiæ montis Tauri, in Regno Perſarum, haud procul a Caſpio mari, ubi tranſitus eſt inter Mediam, & Parthiam. Nunc apud Caucaſias Portas urbs eſt, Emporium, & præſidium, quæ *Derbent* vocatur, quod anguſtias ſignificat, & a Turcis *Demir*, ſeu *Temircapi*, ideſt ferreæ portæ; non quod ibi ſint portæ ex ferro conſtantes, ſed quod locus adeo munitus ſit, ut quemvis hoſtilem impetum facile ſuſtineat. Gaudet portu ſatis capaci.

Caucaſigĕna, æ, ad Caucaſum genitus. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Caucaſigenæ Alani.

Caucasĭus, & **Caucasĕus**, a, um, adject. ad Caucaſum pertinens. *Virg. Ecl. 6. v. 42.* Caucaſiaſque refert volucres. *Sil. l. 4. v. 33.* Caucaſiis tigris ſe protulit antris.

Caucăſus, m. 2. καύκασος, *M. de' Circaſſi*, mons Aſiæ, ad Sept. verſus Mengreliam, & Georgiam valde extenſus, inter mare Euxinum ad Occ. & Caſpium, ſeu Hircanum ad Or. ex quo Cyrus flu. profluit. Tanta eſt altitudine, ut ad tertiam noctis partem vertices illius Solis radiis illuſtrentur. Scopulioſus eſt. Hinc Scopuli Caucaſi, prov. Hic Prometheum vinctum fuiſſe fabulati ſunt. ¶ Caucaſum mente induere, apud *Senec. Med. v. 43.* eſt ſupra modum indurare animum, & ad ſcelerata quæque obdurare. *Tertul. adverſ. Marcion. l. 2. c. 1.* proverbio dixit, Caucaſo abruptior.

Caucus, i, m. patera, poculi genus. *Spartianus in Nigro, c. 10.* Quum milites quoſdam in cauco argenteo expeditionis tempore bibere vidiſſet. *Trebel. in Claud. c. 14.* Dabis in caucos, & ſcyphos pondo undecim. V. ibi *Salmaſ.*

Cauda, ſ. 1. *coda*, ζύξ, Ger. *ein ſchwanz*, Gall. *queue*, Hiſp. *cola*, *cola*, pars poſtrema in beſtiis. *Cic. 3. de Orat.* Oculos natura nobis, ut equo, & leoni ſetas, caudam, aures, ad motus animorum declarandos dedit. ¶ Interdum ponitur cauda pro virili membro. *Hor. in ſerm. Sat. 2. v. 45.* Caudamque ſalacem demeteret ferro. ¶ Caudam jactare popello, *Perſ. ſat. 4. v. 25.* proverb. quod ſignificat venditare ſe apud populum ſpecioſis actionibus: tractum a canibus, qui cauda ſuis heris blandiuntur. ¶ Caudam trahere, eſt deriſui eſſe: *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 53.* quia poeti, quos irridere volunt, quiddam eis caudæ ſimile appendere a tergo ſolent. *Turnebus* proverbium hoc ad eos refert, qui ſibi placent, & ſuperbe, ac magnifice incedunt. ¶ Equinæ caudæ pilos vellere: aliud proverb. apud eund. *Horat. epiſt. 2. b. e.* quod viribus, atque impetu fieri nequit, id tempore, atque aſſiduitate aſſequi. ¶ Antiqui etiam coda, æ, uſurparunt. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 135.* Ut canis ſine coda. *Petron. in fragm. Trogan.* Retro ceſſit, ut coda vituli.

Caudĕæ, vel **Caudētæ**, dicuntur ciſtellæ ex junco, ad ſimilitudinem caudæ equinæ factæ. *Feſt.* Al. leg. *Caudeæ*: alii *Caudea*.

Caudeta, vel **Codeta**, ager trans Tiberim, quod in eo virgulta naſcuntur ad caudarum equinarum ſimilitudinem. *Feſtus.* Quin & ager ille Caudetanus dictus.

Caudĕus, a, um, ut caudea ciſtella, *Plaut. Rud. 4. 4. 65.* & 89. h. e. ex caudice facta, vel ad ſimilitudinem caudæ.

Caudex, vel **codex**, dicis, m. 3. truncus arboris, *tronco d' albero*, *ceppo*, *peda-le*, στέλεχος, Ger. *ſtumpff*, Gal. *tronc*, Hiſp. *tronco*, κορμός, quod a radice ſupra terram aſſurgit. Differt in hoc a caule, ut caulis ad herbas, caudex vero ad frutices, & arbores pertineat. *Virg. 2. Georg.* Quin & caudicibus ſectis mirabile dictu, &c. Codex inveteratus. *Colum. l. 4. c. 8.* ¶ Appius Claudius Caudex cognominatus eſt, quoniam primus Romanis perſuaſit navem conſcendere. *Senec. de brev. vitæ, c. 13.* & *Feſt.* Caudicarius. ¶ Ponitur & pro duro ſedili. *Juv.* Horrida quale facit reſidens in caudice pellex. ¶ Hominem præterea ſtultum metaphorice caudicem appellamus. *Ter. in Heaut. 5. 1. 4.* Quæ ſunt dicta in ſtultum, caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus.

Caudĭcæ, arum, naves ſunt ex caudicibus, ſive lignis craſſioribus compactæ. *Gel. l. 10. c. 25.* V. Caudex.

Caudicālis, le, adject. ad caudicem pertinens. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 25.* Caudicalem provinciam, joculariter dixit, h. e. munus caudicum findendorum. Ita enim loquitur: Te cum ſecuri caudicali præficio provinciæ.

Caudicārius, vel **Codicarius**, a, um, ad caudicem pertinens. Caudicariæ naves. apud *Senec. de Brevit. vitæ, c. 13.* quæ ſcilicet ex craſſiore caudice cavatæ, vel compactæ ſunt. Alii putant eſſe eaſdem cum ſcaphis. Alii iis ſimiles, quos monoxylos lintres appellat *Plin. l. 6. c. 23.* ¶ *Senec. loc. cit.* Plurium tabularum contextus Caudex apud antiquos dicebatur: unde naves nunc quoque, quæ ex antiqua conſuetudine per Tiberim commeatum deferunt, Caudicariæ vocantur. Intelligit itaque Seneca naves non ex ſingulis caudicibus, ſed ex multis in unum compactis confectas. Sic *Var. apud Nonium:* In Tiberi naves codicarias appellamus. ¶ Caudicarii etiam ſunt ipſi nautæ, qui Tiberi annonam vehunt, ut notat *Lipſ. ad Senec. loc. cit. ex Cod. Theodoſ. leg. 9. l. 14. tit. 14.*

Caudicĕus, a, um, aliud adject. a caudice. *Auſon. in Moſella, v. 197.* Navita caudiceo fluitans ſuper æquora lembo. *Lembus caudiceus* idem eſſe putatur, ac caudicaria navis.

Caudinæ furcæ. V. Caudium.

Caudium, *Arpaia*, opp. Hirpinorum, nunc vicus Princ. ult. in R. Neap. in conf. Terræ Laboris, prope Iſcelerum fl. ¶ Hinc Caudinæ furcæ, *Stretto d' Arpaia*, *Giogo di S. Maria*, anguſtiæ montium in Valle Caudina, *Val di Gardano*, in Princ. cit. inter Abellam, & Beneventum, ubi Romani a Samnitibus ſub jugum tranſire coacti ſunt.

Cavea, ſ. 1. *cava ſotterranea*, *gabbia*, בְּלִיא, Germ. *hole*, *keſig*, Gall. *caverne*, *cage*, Hiſp. *cueva*, ἄντρον, ſpecus, antrum, locus ſub terra vacuus, atque obſcurus, a *cavus*, a, um. Item receptaculum ferarum, cava dicitur. Nam in antris ferarum cubilia eſſe ſolent. *Apul.* Beſtiam immittimus caveæ. ¶ Item ſeptum ex ligno, vel alia materia, in quo aves coercentur, propter & inſidiantem cavæ, ubi feræ habitant, θηρεύτρα. *Plaut. Curc.* Quia enim cavea ſi forent concluſi itidem, ut pulli gallinacei. ¶ Item theatrum tempore Reip. Rom. amphitheatrum ſub Cæſaribus, quia interior pars concava erat, capaci quadam profunditate. *Tert.* Solemnes voluptates circi furentis, & caveæ lævientis, & ſcenæ laſcivientis. ¶ Dividebatur cavea in imam, mediam, ſummam. Ima continebat *Orcheſtram*, & *Equeſtria*. Orcheſtra erat ſedes Senatorum. Cum plurium eſſet graduum, honoratior erat is locus, qui podio, & arenæ propinquior, utpote magis accommodatus ad videndum. *Equeſtria* Orcheſtræ erant proxima. Fuere autem graduum quatuordecim. Media, & ſumma aſſignatæ erant plebi. Quare locus is popularia dicebatur. Sed media honoratior. Nam Auguſtus pullatis in media federe interlixit. Sedebant igitur in ſumma. Item feminæ lege ejuſdem Auguſti e ſumma cavea ſpectabant. Hinc Verba ad ſummam caveam ſpectantia. hoc eſt, vilia, & ad guſtum infimæ plebis. *Cic. de Senect. c. 14.* ¶ Sumitur etiam pro quocumque loco munito, ad quem aditus ſit intercluſus. *Lucr. l. 4. v. 76. Col. l. 5. c. 6.* & pro cuſtodia ſeu carcere, *Plaut. Capt. 1. 2. 13.* ¶ Item pro alveario. *Virg. 4. Georg. v. 58.*

Caveātus, a, um, bis legitur apud *Plin. l. 4. c. 8.* & *l. 9. c. 6.* Sed neuter locus caret varia lectione, & interpretatione.

Cavefăcio, is, *ſcibivare*, evito, caveo. *Fortunat. 8. carm. 4. v. 192.* Per tribulos gradiens ſpinæ cavefecit acumen.

Cavĕo, es, vi, cautum, n. 2. conſulo, video, provideo, proſpicio, obſervo, vito, fugio, declino, *ſcibivare*, *provvedere cautamente*, נשמר, Ger. *ſchutzlich*, Gall. *prendre garde*, Hiſp. *guardarſe*, ἀκαθίσμων. Dativum poſtulat. *Cic. de Leg.* Altera lex privatorum ædificiis, altera ſepulchris cavet. ¶ Uſurpatur etiam cum ablat. & præpoſit. a, vel ab. *Plaut. Pſeud.* Cavendum eſt mihi abs te irato. ¶ Item cum, de. *Plaut. Men. 5. 5. 32.* De illis verbis cave tibi. ¶ Activum etiam eſt primi ordinis, & conjunxit cum accuſat. vel perſonæ, vel rei. *Cic. 1. Ep.* Ut conſiderares, quibus crederes, & quos caveres. *Id. Att.* Pompejum fecerat certiorem, ut caveret inſidias. ¶ Item in tertio activorum ordine uſurpatur. *Id. in Top.* Cum tu mihi, meiſque multa ſæpe caviſſes. ¶ Sæpe conſtruitur cum conjunctivo, & adv. *ne* in iis, quæ fieri nolumus, vel *ut* in iis, quæ volumus. *Id. in Ep.* Cave, ne cui ſuſpicionem des ficte reconciliatæ gratiæ. *Plaut. Bacch.* Quid iſti caveam? B. ut ſe revehat domum. ¶ Item ſine ulla particula. *Cic. Attic.* Cave, facias. nam iſta lex perferetur. ¶ Cavere ſibi, vel alteri, eſt conſulere, vel proſpicere. *Id. 7. Fam. ep. 6.* Tu, qui cæteris cavere didiciſti, in Britannia ne ab effedariis decipiaris, caveto. ¶ In Jure eſt ſecurum facere, ut cum pignora dantur, aut fideiuſſores, & præter dativum perſonæ admittit ablat. inſtrumenti, & alium ablat. cum *de*. Hinc illæ locutiones, *Cavere capite*, hoc eſt, capitis periculo ſe obligare, & alium ſibi eodem vinculo obſtringere. *Cavere teſtamento*, id. teſtamento conſtituere: *Cavere lege ne*, &c. pro prohibere. *Plin. l. 16. c. 5.* Cautum eſt lege XII. tabularum, *Cavere alicui obſidibus*, obſides dare; *Cavere ſibi obſidibus ab aliquo*, acceptis obſidibus ſe ſecurum facere. *Cavere alicui, vel ſibi obſidibus de pecunia*, dare vel accipere obſides, quod pecunia ſolvatur. *Cic. in Verr.* Tibi ego non ſolvam, niſi prius a te cavero, amplius eo nomine neminem, cujus petitio ſit, petiturum. *Id. ad Att.* niſi a te ſpondente ſatis accepero. ¶ Speciatim vero de Juriſconſultis dicitur. Illi enim dicuntur cavere ſuis clientibus, cum proſpiciunt, nequid illis damni interatur. *Id. 1. de Leg.* Non enim id quærimus, quemadmodum caveamus in jure, aut quid de quaque conſultatione reſpondeamus. ¶ Invenitur & *cavo*, is, n. 3. in eadem ſignificatione. *Hor. in Serm.* Vade, vale, cave, ne titubes, mandataque frangas. *Tibul. l. 1. el. 4. v. 67.* Hæc mihi, quæ caverem Titio, Deus edidit ore. Al. leg. *cancrem*. Cavendus, a, um. *Cic. Att. l. 12.* O hominem cavendum. *Lucil. l. 26. apud Non. c. 5. n. 62.* Quid tibi cavendum cenſes, quid vitandum maxime? Ex quo colligitur, inter *cavere*, & *vitare* intereſſe aliquid: nam cavere eſt ſibi proſpicere quocumque modo, & ratione: vitare eſt declinare corpore, & effugere ea, quæ nocitura ſunt, ut Gladiatores ſolent. Quamquam hæc differentia negligitur interdum. ¶ Cavere de evictione, apud *Ulpian. l. ſi duo. Dig. de pactis.* eſt præſtare cautionem de evictione; *promettre di mantenere ciò che s'è venduto ad altri*.

Caverna, ſ. 1. antrum, ſpelunca, *ſpelonca*, *caverna*, מְעָרָה, Ger. *ein hole*, Gal. *caverne*, Hiſp. *cueva*, κρύπτη, concavitas terræ vacua, atque obſcura. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Nos ex terræ cavernis ferrum elicimus. *Scribon. Larg. compoſ. 93.* Caverna dentis, *Plin. 11. 37.* Cavernæ aurium.

Cavernātim, adverb. per cavernas, *Sidon. l. 5. epiſt. 14.* Aqua ſcabris pumicibus cavernatim ructata.

Caverno, as, a. 1. cavernam facere, cavare, ut cavernare fiſtulam, apud *Cal. Aurelian. 4. Tard. c. 3.*

Cavernōſus, a, um, *cavernoſo*, ἀντρώδης, locus vacuus, & cavernis plenus. *Plin. l. 26. c. 8.* Radix cavernoſa. *ſc.* quæ intus cavernulas, aut cavas partes habet.

Cavernŭla, læ, ſ. 1. *cavernetta*, dim. a caverna. *Plin. l. 27. c. 11.* Cavernulas habent, & intus ſemen.

Caviares hoſtiæ, quæ & *cavæ*, erant hoſtiæ cauda tenus, quæ in ſacrificio pro collegio Pontificum quotannis ponebantur. *Feſt.* V. ibi *Scalig.*

Cavilla, læ, ſ. 1. σκῶμμα, irriſio jocoſa. *Plaut. Aul. 4. 4. 10.* Pone, hoc, ſis; aufer cavillam.

Cavillabundus, a, um, qui cavillatur, aut qui cavillari paratus eſt. *Tertul. de Anima, c. 34.* Decenni prælio extorquet, non latens, non fallens, non cavillabundus.

Cavillatio, ſ. 3. *cavillo*, *ſoffiſticheria*, jocus, urbanitas, σκῶμμα, arguta irriſio. *Cic. 2. de Orat. c. 54.* Cum duo genera ſint facetiarum, alterum æquabiliter fuſum, in omni ſermone, alterum peracutum & breve; illa a veteribus cavillatio, altera dicacitas nominata eſt. ¶ Item σόφισμα, ſubdola ratio, ut *Valla*, & *Cujus Juriſc.* definiunt, quam conſcii nobis mendacii vincendi tamen cauſa proferimus. *Ulp. in l. natura, ff. de verb. & rer. ſignif.* Cavillationis natura, quam Græci συκοφάντην appellaverunt, hæc eſt ut ab evidenter veris diſputatio ad ea, quæ evidenter falſa ſunt, perducatur. *Senec. epiſt. 111.* Quid vocentur latine ſophiſmata, quæſiſti a me. Videtur mihi aptiſſimum (*nomen*) quo Cicero uſus eſt: Cavillationes vocat, quibus quiſquis ſe tradidit, quæſtiunculas quidem vafras neſtit, cæterum ad vitam nihil proficit.

Cavillātor, m. 3. *ſofiſtico*, *cavilloſo*, φιλοσόφημα, qui cavillationibus utitur, item qui per fraudem alium lite vexat. *Cic. Att. lib. 1. epiſt. 13.* Cavillator genere illo moroſo. Sic *Gel. l. 4. c. 20.* Qui jurabat, cavillator quidem, & canicula, & nimis ridiculariis fuit. ¶ Pro ſophiſta etiam uſurpari poſſe videtur. V. Cavillatio.

Cavillatorĭus, a, um, ad cavillandum pertinens, ut tractatus cavillatorius. *Dig. lib. 35. tit. 2. leg. 88.*

Cavillātrix, icis, ſ. 3. a cavillator. *Quintil. l. 7. c. 3.* Dialecticorum formata concluſio, in diſputationibus potius per argumenta verborum cavillatrix &c.

Cavillātus, us, ui, m. 4. idem quod cavillatio. *Apul. l. 8.* Sed ille, cognito cavillatu, ſimilis indignanti &c.

Cavillātus, a, um, particip. verbi Cavillor. *Gel. l. & c. 5.* Facetiſſime cavillatus eſt. *h. e.* jocatus. *Apulej. l. 3. Metam.* Lepido ſermone invicem cavillatus. ¶ Paſſive *Id. l. 9. Metam.* Tali ſermonis blanditiæ cavillatum deducebat *h. e.* deceptum.

Cavillor, aris, d. 1. jocoſe ludo, irrideo, callide jocor, *ſcherzare*, *keffare*, לִצְחֹק, Germ. *beſpotten*, Gall. *ſe moquer icuer*, Hiſp. *motejar*, *burlar*, ὀ εξαπατῶν, σκώπτω, *ludificor*. *Liv. l. 2. c. 58.* A Centurionibus corruptum exercitum, dicere, Tribunos pl. cavillans interdum, Volerones vocare. ¶ *Cic. l. 2. ad Att. ep. 1.* Itaque familiariter cum ipſo etiam cavillor, ac jocor. *Sueton. in Tito, c. 8.* Sæpe cum populo cavillatus eſt, verum majeſtate ſalva. *ſc.* jocatus eſt. ¶ Cavillari verba, *ſtiracchiar le parole*, nimis ſubtiliter interpretari. *Ulpian. Dig. l. 38. tit. ult. leg. 2.* ¶ Eſt etiam diſſimulando illudere. *Tacit. Annal. cap. 46.* Au-

46. Augustum fessa state toties in Germaniam commeare potuisse ; Tiberium vigentem annis sedere in Senatu verba patrum cavillantem. *h. e.* ficta cunctatione ludificantem. ¶ Denique accipitur simpliciter pro caveo. est enim cavillor veluti diminut. a caveo, seu cavo, is, ut *Scal. ad Fest.* docet. *Tertul. de Corona c.* 11. Omnibus modis cavillandum est, ne quid adversus Deum committatur.

Cavillōsus, a, um, cavillis abundans. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 8. Astuti, callidi, cavillosi, & insidiarum pleni.

Cavillula, æ, fem. vel Cavillulum, i, n. parvum cavillum. *Plaut. Trutul.* 3. 2. 15. *Sern.* Dicax sum factus : jam sum cavillator probus. *Asoph.* quid id est, amabo? isthaecce ridicularia cavillationes vis fortasse dicere? *Sern.* Ita, ut pauxillum differat a cavillulis. Al. aliter leg.

Cavillum, n. 2. σκῶμμα, irrisio jocosa, cavillatio, *Apul. l.* 1. *Milef.* Jam allubentia proclivis est sermonis, ac joci, & scitum est cavillum.

Cavillus, i, m. idem quod cavillum. *Apulej. l.* 2. *Metam.* Jam risus affluens, & joci liberales, & cavillus hinc inde.

Cavitio, onis, olim dicebatur, quæ nunc cautio. *Fest.*

Caula, læ, f. 1. vel caulla, *stalla*, דבר, Ger. *stall*, Gall. *etable*, Hisp. *aprisco de ovejas*, ὅρανμα, αὐλή, stabulum, in quo oves recondantur, a *cavo*, ut *Festus* vult, quia antiquitus ante ullam tectorum oves in antris claudebantur, vel quia e *caulibus*, idest viminibus fit. *Cic. pro Sext.* Cum Catilina Italiæ caulas, & pastorum stabula præclara cepisset. ¶ Sumitur etiam pro alio quocunque receptaculo, *Lucr. l.* 6. Dispergunt animas per caulas corporis omnes. *Idem* poros, meatusque alios corporis *caulas* vocat, *l.* 2. *vers.* 950. ¶ Etiam pro theatro, & amphitheatro. *Tertul. de spectac.* Circo, & utraque caula, & omni studio gratiora. Sed fortasse *cavea* legendum est.

Caulas, æ, m. 1. κανλίας, succus ex caule laserpitii. *Plin. l.* 19. *c.* 3.

Cauliculātus, a, um, in cauliculi modum factus. *Apul. de virt. herb.* Cauliculati rami.

Cauliculus, m. 2. κανλὸς, dim. a caulis, *Plin. l.* 10. *c.* 8. Delicatior, teneriorque cauliculus. ¶ Apud Architectos Cauliculi sunt flexuræ illæ in capitulis columnarum, quæ e quadruplici caule prodeuntes ad modum volutarum curvatæ, partim ad angulos abaci, partim vero ad ipsos flores, quibus abacorum frontes mediæ ornantur, cincinnatæ concurrunt. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. & *Bald. in Lex.*

Caulīnum, n. 2. vinum juxta Capuam proveniens, ab agro ita nominatum. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Caulis, hujus caulis, m. 3. & colis, is, *gambo dell' erbe*, *fusto*, גבעול, Germ. *ein stengel am kraute*, Gal. *tige d'herbe*, Hisp. *tallo*, κανλὸς, proprie est stipes, sive thyrsus, idest ea herbæ pars, unde se produnt folia, ut ramusculi. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Fabæ in folia exeunt, ac deinde caulem emittunt nullis distinctum internodiis. ¶ Speciatim vero, seu per excellentiam caulis, sive colis thyrsum brassicæ significat, & per synecdochen fumitur pro brassica, quia thyrsus ipsius amplius cæteris oleribus crescit. *Plin.* 17. 25. Odit vitis & caulem & oles omne. *Horat. l.* 2. *sat.* 4. Caule suburbano, qui siccis crevit in hortis, dulcior. ¶ Caulis item in volucrum pennis dicitur calamus extra cutem eminens, e quo plumea illa lanugo erumpit. *Plin. l.* 11. *c.* 30. Pennarum caules omnium avium præcisi non crescunt, avulsi autem renascuntur. ¶ In animalium quoque caulis caulis dicitur illud, unde pili nascuntur. *Idem l.* 11. Boum cauliis longissimus caulis, atque in ima parte hirtus. ¶ Quandoque (sicut docet *Servius*) sumitur pro virili membro, quandoque pro ensis parte, quæ manubrio inditur, quandoque pro hastili, vel hastæ extremitate, in qua cuspis infigitur. Vocem *colis* vide suo loco. V. etiam *cauliculus*.

Caulōdes, κανλώδης, brassicæ species caule magno. *Plin. l.* 20. *c.* 9.

Caulon, ōnis, m. *Castel vetere*, oppidum magnæ Græciæ in monte cognomine, in ora Calabriæ ultima. *Virg.* 3. *Æn. v.* 553.

Caunēæ, & Caunius, & Caunæus, a, um, f. 1. καυνία, ficus e Cauno Cariæ urbe. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 40. Cum M. Crassus exercitum Brundusii imponeret, quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Caunеas clamitabat, qua voce putabatur admonere voluisse, ne irret, quasi diceret, *cave ne eas*.

Caunus, fil. Miletі ex Cyane filia Maeandri, nepos Solis. A sorore Byblide scelestе amatus fugit e Lesbo in Cariam. Hunc cum Byblis sequeretur, multis peregratis provinciis, labore lassa constitit, & lacrymis contecta in fontem versa est. Ipse vero ibi urbem ædificavit, quam suo nomine Caunum dixit. *Plin. l.* 5. *c.* 28. *Ovid.* 9. *Met.*

Cavo, is. V. in Caveo.

Cāvo, as, 2. 1. excavo, *incavare*, Gall. *caver*, *creuser*, Hisp. *cavar*, κοιλαίνω, κοιλάνω, cavum facio. *Liv. l.* 21. *c.* 26. Naves alias cavabant, ex singulis arboribus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 262. Cavat arbore lintres.

Cavostĭas, is, cavatura, locus cavus. *Tertul. de Anima, c.* 55. & *de Pudicitia, c.* 20.

Caupo, nis, m. 3. *oste*, *ostiere*, Ger. *wirth*, *gastgeber*, Gal. *cabaretier*, *taverniер*, Hisp. *tavernero*, ταβερνὰς, καπηλὰς, esculentorum que poculentorum que venditor, a voce Græca, quæ allata est. Sed alii dicunt cauponem nomen esse generale, quod etiam comprehendit mercatores, & inlitores, taetumque esse a copiis : alii a verbo cavo factum esse primo cavipam, vas vinarium, deinde ab eo caviponem, & caviponam, quod cavis in locis vinariam exerceret. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 27. Alterum ad cauponem divertisse, ad hospitem alterum. *Martial. l.* 1. *epigr.* 37. Non potes, ut cupieres, vendere, caupo, merum.

Caupōna, f. 1. *ostevia*, πανδοκεῖον, Ger. *gastgeberin*, *oder*, *wirthshauss*, Gall. *cabaret*, *ou cabaretiere*, Hisp. *taverna*, ὁ ταβερνεὺς, ταβερνὰς, significat tabernam, in qua vinum & esculenta venduntur. *Cic. in Pis. c.* 22. Nonnè tibi nox erat pro die, caupona pro oppido. ¶ Pro copa, seu muliere cauponam exercente usurpari, tellis *Priscian. l.* 6. *Lucil. sat.* 3. Caupona hic tamen una Syra.

Cauponārius, a, um. *Dig. l.* 23. *t.* 2. *leg.* 43. Instrumenta cauponarii. Al. *cauponis*.

Cauponium, ars cauponis. *Dig. l.* 23. *t.* 2. *leg.* 15. In cauponio. Al. *in cauponia*.

Cauponius, a, um, o. 1. 2. *cosa che appartenga all' oste*, καπηλικὸς, quod ad cauponem pertinet. *Justin. l.* 1. Justitque cauponias, & ludicras artes, & lenocinia exercere. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 19. Puer cauponius : h. e. mentorius. V. *Taubman. ad Plaut. Pseud.* 2. 4. 48.

Caupōnor, aris, d. 1. lucri causa quidvis facio, *far osteria*, Germ. *wirtschafft treiben*, καπηλεύω, cauponariam exerceo, vel re aliqua lucri causa ad quæstum abutor. *Ennius apud Cic.* 1. *Offic. c.* 12. Nec cauponantes bellum, sed belligerantes. *h. e.* non lucri causa bellum gerentes.

Cauponŭla, f. 1. parva caupona. *Cic.* 2. *Phil. c.* 31. Delituit in quadam cauponula.

Caupŭlus, vel Caupolus, i, m. genus navigii apud *Gel.* 10. 25. & si *Isidoro* credimus *l.* 19. *c.* 1. idem quod lembus, aut cymba.

Caurinus, a, um, adject. a Caurus. *Gratius in Cynget. v.* 296. Verum ubi Caurino perflarinxit frigore vesper.

Caurio, is, ire, verbum effictum ad exprimendam Pantheræ vocem. *Auctor Carminis de Philomela*, *quod Ovidio tribuitur*, *v.* 51. Panter caurit amans, pardus hiando felit.

Caurus, i, m. *Coro*, *Ponente*, *Maestro*, idem quod Corus, ventus Occidentalis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 356. Semper hyemis, semper spirantes frigora Cauri. V. Corus.

Causa, vel Caussa, æ, (ut *Virgil.* & *Cic.* scripsere, teste *Quintil. l.* 1. *c.* 7.) *cagione*, מסיבה, סבה, דבר, שעלה, Ger. *ein ursach*, Gal. *cause*, *raison*, Hisp. *causa*, αἰτία, αἴτιον, proprie dicitur id, ex quo, vel propter quod, vel per quod, vel a quo aliquid fit, quasi *cauta*, a caveo, ut *Scauro placet*, & *Priscianо*. *Cicer. de Fato* : Causa est quæ id efficit, cujus est causa, ut vulnus mortis. ¶ Quatuor autem causarum genera statuit. *Aristot.* materiam sc. formam, efficiens, & finem. Plato quintam addit, sc. exemplum, seu Ideam. ¶ Eleganter polt *causa* ponitur *quamobrem*. *Ter. Eun.* 5. 6. Aliquam causam quærebat senex, quamobrem aliquid faceret. Et *ibid.* 1. 2. 65. Multæ sunt causæ, quamobrem cupio abducere. ¶ Dicimus etiam tua, mea, vestra causa &c. *Cic. Pæn.* 15. *epist.* 18. Non tam mea causa, quam Reip. nomine. ¶ Aliquando *causa* omittitur. *Tacit. histor.* 4. *c.* 25. Tum e seditiosis unum vinciri jubet, magis ulurpandi juris, quam quia unius culpa foret. ¶ Significat aliquando præextum, vel excusationem. *Flor. l.* 2. *c.* 6. In causam belli deleta Saguntus.

Cæs. de B. G. l. 3. *c.* 26. Equitatum per causam pabulandi emisium. *Ter. Andr.* 1. 3. 22. Censen', me verbum potuisse ullum proloqui? Aut ullam causam, inepiam saltem, talem? obmutui. *Cic. Fam.* 16. Si ob eam rem moraris, accipio causam. *h. e.* excusationem. ¶ Item occasionem, *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 2. Ac mihi quidem causam explicandæ Philosophiæ attulit gravis casus Reip. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 28. Hanc nactus appellationis causam Quintilius : h. e. occasionem appellandi militis. ¶ Item conditionem. *Cic. de Leg. Agrar.* 3. *c.* 2. Soluta in meliore causa sunt, quam obligata. ¶ Item morbum : unde *causarius*. *Tibul. l.* 1. *el.* 9. *v.* 51. Non illi fontica causa. ¶ Item negotium quodlibet, *negozio*, *faccenda*. *Cic. Verr.* 5. Ei Senatus dederat publice causam, ut mihi fratrique meo gratias ageret. ¶ Item emolumentum, commodum. *Plaut. Asin.* 3. 1. 17. Ubi quiesco, omnis familiæ causa consistit tibi. Ita JCti rem restituendam dicunt cum sua causa, h. e. cum suo emolumento. Nec aliter intelligendus est Titulus, *De fructibus*, & *omni causa*. ¶ Videtur etiam usurpari pro conjunctione. *Cic. pro Quinct. c.* 13. Is, quicum tibi affinitas, societas, omnes denique causæ, & necessitudines veteres intercedebant. ¶ Dicitur aliquando causa rei pro ipsa re. Sic apud JCtos veteres causa facti, pignoris, ordinis, bonorum &c. pro facto, pignore, ordine, bonis passim dicuntur. ¶ Sed ea frequentissima notio est, præsertim apud Oratores, qua accipitur pro quæstione, seu controversia, quæ versatur circa certas personas, loca, tempora, actiones, negotia ; cujusmodi sunt, quæ in Foro, & judiciis agitantur. Hanc Græci ὑπόθεσιν dicunt, h. e. quæstionem definitam, *lite*, *causa*. Hinc causam dicere, defendere, agere, orare, perorare passim apud Cic. & alios, *trattar*, *o difender causa*. Ubi advertendum est, cum absolute invenitur, causam dicere, id non actori, sed reo tribuendum esse, idemque valere, ac defendere. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 5. Accusant ii, qui in fortunas hujus invaserunt, causam dicit is, cui præter calamitatem nihil reliquerunt. Hinc causæ dictio, h. e. defensio, *Cæsar. B. G. l.* 1. *c.* 4. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Ex vinculis causam dicere. Ital. *dar le sue difese in prigione*. ¶ Aliquando causam dicere, est recusare, deprecari. *Terent. Phorm.* 2. 1. 42. Non causam dico, quin quod meritus est, ferat. ¶ Causa cadere, est causam amittere, *perder la lite*. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 19. Contra est *causam vincere* : pro quo, causam tenere, dixit *Suet. in Domit. c.* 9. ¶ Indicta causa condemnare : h. e. reum non auditis ejus rationibus damnare, *Cic.* ¶ Causam contendere, pro disceptare, *Lucret. l.* 4. *v.* 476. ¶ Conjicere, consitere, sive constituere causam dicitur is, qui controversiam apud Judicem præsentibus reslibus exponit, quod actoris est proprium. *Cic. l.* 3. *c.* 9. Litem cum Evathlo contestatur : Et cum ad Judices conjiciendæ, consistendæque causæ gratia venissent, tunc Protagoras sic exortus est, &c. *Quintil. l.* 1. *c.* 7. (al. 13.) docet, Ciceronem, ac Virgilium duplici fi scripsisse : simulque indicat, tum ante, tum post eos simplicem f fuisse adhibitam. Extant præterea monumenta antiqua permulta pro utraque scriptione. Ex Orthographis *Manut.* vult *caussa* : *Dausqio* placet *causa* : utrumque probat *Cellarius*.

Causālis, le, ad causam pertinens, ut Causalis ratio, *Augustin. l.* 7. *de Gen. ad litter. c.* 23. ¶ Causales conjunctiones dicuntur a Grammaticis, quibus aliquo modo causa redditur rerum. *Charis. l.* 2. *pag.* 199. *Putsch. Diomed. l.* 1. *pag.* 410. & *Priscian. l.* 16. *pag.* 1037. ¶ Quod legitur apud *Arnob. l.* 5. *pag.* 168. Sicut suis scribit in Causalibus Butas : *causalia*, vel *causales* libri sunt, in quibus de causis rerum differitur.

Causāliter, per causam, vel causæ vim præstando. *Augustin. l.* 5. *de Gen. ad litter. cap. ult.* Quæ terra producit potentialiter, atque causaliter.

Causārie, adverb. sc. per causariam missionem, *Mater. Dig.* 49. 16. 13. Ad eum qui causarie missus est &c. Alii aliter legunt.

Causārius, a, um, morbidus, valetudinarius, *cagionevole*, a causa, quæ quandoque morbum significat, *Sen. epist.* 68. In animo nostro sunt quasi causariæ partes, quibus adhibenda curatio est. Et *præfat. l.* 1. *Natur. quæst.* Hoc corpus causarium, ac fluidum periturumque &c. ¶ Hinc causaria missio in militia dicitur, quę fit ob valetudinem. *Leg.* 13. *ff. de re milit.* Et Causarius miles, h. e. adversa valetudine affectus, *Liv. l.* 6. *c.* 6. Tertius exercitus ex causariis, senioribusque scribatur.

Causāte, adverb. cum causa, *Plin. in præfat. histor. natur.* causatius defendere, *con più ragione*.

Causātio, f. 1. *pretesto*, *scusa*, Ger. *entschuldigung*, Gal. *excuse*, Hisp. *escusa*, πρόφασις, prætextus, excusatio. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Ne causatio ista ægri corporis perpetuam vacationem daret. ¶ Significat etiam morbum, apud *Pallad. de R. R. l.* 1. *tit.* 4. Si salvo capite, in pulmonibus ac thorace aut nulla, aut rara causatio est.

Causātivus, a, um, o. 1. 2. *quello che dà cagione di far qualche cosa*, αἴτιος, quod est causa, ut aliquid fiat. *Martian. Capel. l.* 5. Causativum litis est, quod facit dubitationem. ¶ Causativus casus apud *Priscian. l.* 5. est accusativus.

Causātrix, icis, f. quæ in causa est, ut aliquid fiat. *Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 4. Omnis mali causatrix.

Causŭla, f. 1. *cappello*, πετρίον, pileus latos margines habens ad prohibendum Solis æstum, a καίω, uro. *Plaut. Mil.* 4. 4. 42. ad nauclerі habitum refert. Fatio, inquit, ut venias huc ornatu nauclerico, Causiam habeas ferrugineam &c. *Valer. Max.* Macedonibus tribuit, *l.* 5. *c.* 1. *extern.* 4. ¶ *Veget. l.* 4. *c.* 15. refert inter vinearum militarium nomina.

Causidĭcina, æ, f. 1. ipsa ars seu munus Causidicorum. *Cod. Theodos. leg. ult. de Cohortal. princ. cornic. Ammian. Marcellin. l.* 30. *c.* 16. *Symmach. l.* 5. *ep.* 17. & 75.

Causidĭcus, m. 2. causæ patronus, *avvocato*, Ger. *advocat*, Gall. *avocat*, Hisp. *abogado*, ἀνηρδικηγορὸς, qui causas agit. Apud optimos Scriptores valde differt ab oratore. Nam ita appellatur quicumque rabula, & vilis patronus, qui sola voce, & garrulitate valet. *Cic.* 1. *de Orat. cap.* 46. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc sermone conquirimus, sed &c. Adde in *Orat. cap.* 9.

Causĭficor, d. 1. αἰτιολογέομαι, idem quod causor. *Plaut. in Aul.* 4. 4. 25. Non causificor, quin ego illam habeam potissimum.

Causor, aris, deponens, *scusarsi*, Germ. *sie entschuldigen*, Gall. *s'excuser*, Hisp. *escusarse*, πρόφασιζόμαι, rei gestæ causam affero, excusationem adduco. *Virgil. Ecl.* 9. Causando nostros in longum ducis amores. *Tacit.* 3. *histor. c.* 59. Sabinus inhabilem labori & audaciæ valetudinem causabatur. ¶ Interdum est accusare, criminari, *Hor. l.* 1. *epist.* 14. *v.* 12. Locum immeritum causatur inique. ¶ Interdum expostulare. *Trebel. Pol.* 30. *Tyrannis*, *lib. ult.* Qui cum malevolis quidem, sed bono animo causabaris. ¶ Passive est apud *Ovid. de nuce*, *v.* 124. Causabor, quare tit lapidosus ager. Al. leg. *causa habesv*.

Causticum, n. 2. quod habet vim ustivam. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Stirpium brassicæ acidorum cinis inter causticа intelligitur.

Causticus, a, um, *causticо*, καυστικὸς, urendi vim habens. *Plin. lib.* 27. *cap.* 9. Vis ei causticа est.

Causŭla, æ, diminutiv. *picciola causa*, *piccol motivo*. *Hist. de B. Afric. c.* 54. Parvulam modo causulam nactus Cæsar. *Cic. de opt. gen. orat. cap.* 3. Lysias parvarum rerum causulas scripsit.

Caute, *cautamente*, Germ. *vorsichtiglich*, Gall. *prudemment*, Hisp. *cautamente*, ἀσφαλῶς, prudenter, callide. *Cic. pro Cluen. c.* 3. A me omnia caute, pedetentimque dicentur. *Idem pro Dejot. c.* 6. Cautius efficere aliquid. Et *Attic. l.* 15. *epist.* 26. Cautissime navigare.

Cautēla, f. 1. *cautela*, προφύλαξις, cautio. *Paul. in l. si defunctus*, §. *qui ad communi*. *ff. de pœn.* Qui ad communi dividundo judicium datus est, ad agendum idem, & ad defendendum videbitur datus, duplici cautela interponenda. Vet. Gloss. Cautela ; ἀσφάλεια.

Cauter, eris, m. 1. *cauterio*, idem quod cauterium, καυτὴρ. *Tertul. de Pal. cap. ult.* Adigo cauterem ambitioni. Adde *Prudent. in Vincent. v.* 229.

Cauterizo, as, cauterio uro. *Veg. l.* 1. *de re veterin. c.* 2. *altero*.

Cauterium, rii, n. *cauterio*, καυτήριον, instrumentum, quo notæ, seu stigmata imprimuntur. *Senec. l.* 4. *Benef. c.* 37. item quo morbi insanabiles inuri solent, a καίω, uro, vel a caveo. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Tempestive datum cauterii vim ob-

obtinet. ¶ Est item pistorum instrumentum, quo in pictura encaustica ad colores cetis inurendos utuntur. *Martian. l. Item pistoris. Dig. de instrult. vel instrum. leg.* Pictoris instrumento legato, ceræ, colores cedunt, item peniculi, & cauteria, & conchæ.

Cautes, cautis, f. *saxum asperi, e grandi*, צור, Ger. *felf*, Gal. *rocher*, Hisp. *peña*, πέτρα, saxum asperum, & abruptum, rupes. *Virg. 6. Æn. v. 471.* Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. *Cæs. 3. B. G.* Nihil tuta, & cautes timerent. ¶ *Pandatius* tecto casu *cautis* dixit, ut secundam corriperet. *Ramus. v. 701.* Quæ cautis illud perpeti spectaculum possit?

Cautim, prudenter, callide: *Ter. Hesut. 4. 8. 29.* Cautim, & paulatim dabis.

Cautio, onis, f. 3. *cavezione, ficurtà*, מחשבי, Ger. *verſicherung*, Gal. *pourvoyance, caution*, Hisp. *cautela, caution*, ἀσφάλεια, providentia quædam, qua advertimus, & vitamus, ne quid mali nobis accidat. *Cic. Tusc. 4. 6.* A malis natura declinamus, quæ declinatio si cum ratione fiet, cautio appellatur. *Ter. Adelph. 3. 4. 57.* Pisces hi mihi ne corrumpantur, cautio sit. ¶ Cautiones etiam a JCtis vocantur fidejussiones, aut aliæ etiam stipulationes, quibus nobis cavemus, ideſt securos nos reddimus. *Ulpian. l. ita autem, §. Julianus, ff. de admin. tut.* quæ alio nomine chirographa aut syngraphæ dicuntur. Adde *Cic. 7 Fam. ep. 18.* ¶ Simili sensu videtur usus *Senec. de Benef. l. 7. c. 10.* Video istis diplomata, & syngraphas, & cautiones, vacua habendi simulacra.

Cautionalis, le, o. 3. quod ad cautionem pertinet. *Ulpian. Dig. 42. 5. 1.* Prætorianum stipulationum tres videntur esse species, judiciales, cautionales, communes.

Cautiuncula, æ, f. parva cautio. Habetur in *Notis Tironis & Senecæ*, in calce Inscription. *Gruter. fol. 8. col. 5.* ubi legitur etiam *pactiuncula*.

Cautor, m. 3. *quello, che difende gli altri*, מגונר, Ger. *verhueter*, qui cavet, & providet aliis, quales sunt Jurisconsulti, & patroni, qui consultoribus, aut clientibus suis cavere solent, & providere, ne quid causa eorum detrimenti accipiat. *Cic. pro Sext. c. 7.* Nisi ipsum cautorem alieni periculi suis propriis periculis terruisset.

Cautus, a, um, o. 1. 2. tutus, providus, circumspectus, *cauto, prudente, ſicuro, ſcaltrito, accorto*, נזהר, Ger. *fürſichtig*, Gal. *avisé*, Hisp. *cauto*, ἀσφαλής, qui sibi scit cavere. *Ter. in Phorm. Tacit. 2. hist. 76.* Cautissima senectus. Cautus est, ubi nihil opus est. ¶ Cum infinito *Horat. l. 1. sat. 6. v. 31.* dignos adsumere cautus. ¶ Cum genitivo *Macrob. 1. Saturn. 15.* Rei divinæ cautus. ¶ Nonnunquam ponitur pro re, cui cavetur, & tutum significat. *Cic. pro Cæc.* Quo res mulieri esset cautior. *Luc. l. 4. v. 409.* Cautus ab incursu belli. ¶ Cauto opus est, pro cavendum est, *Plaut. Cist. 2. 1. 59. Most. 4. 2. 22. Mer. 2. 3. 128*

Cavum, i, vel cavus, i, *cavità, buco*, locus concavus, vel cavatus, κοίλωμα. *Horat. l. 1. epist. 7. v. 33.* Macra cavum repetes arctum, quem macra subisti. *Colum. l. 12. c. 8.* Cavum, quem feceris, furculo obturato. *Cato de R. R. c. 28.* Ita neque aspergo nocebit, nec cava mures facient.

Cavus, a, um, o. 1. 2. *vuoto, cavato, concavo*, κοῖλος, concavus, vacuus. *Virg. 3. Æn.* Dat signum specula Misenus ab alta ære cavo. *Ovid. 1. de Art. amand. v. 520.* Inque cava nullus stet tibi nare pilus. *Cavi menſes* dicuntur a *Censorino de die nat. cap. 20.* qui dies triginta habent, & *plani*, qui XXXI. ¶ *Cavus* subitant. V. in *Cavum*.

Caycus. V. Caicus. ¶ *Cayci*, orum sunt populi Germaniæ, quorum meminit *Lucan. 1. 463.* Hos *Claudian.* vocat *Cantos*, 1. *in Eutrop. v. 379.*

Cayſtrius, a, um, adject. a Caystro, ut ales caystrius, pro cygno apud *Ovid. l. 5. Trist. eleg. 1. v. 11.*

Caystrus, & Caistros, i, m. *Chiay*, καϋστρος, fl. Asiæ minoris, qui oritur ex Phrygia, deinde per Lydiam non longe a Sardibus labitur, & per Joniam in sinum Jonium se se exonerat, inter Ephesum, & Colophonem. Dictus est a καίω, uro, ideſt a regione torrida, & deusta Phrygiæ. *Virg. 1. Georg. v. 383* Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. *Ovid. Metam. 5. v. 386.* non illo plura Caistros, &c. ubi al. leg. *caister*.

C A N T E E.

Ce, adjectio syllabica jungitur fere casibus pronominis *hic*, ut *hicce, hujuſce, hiſce, hoſce*, &c. *Horat. l. 1. Sat. 2.* Hisce versiculis, &c.

Cea, Cia, Ceos, Hydrussa, *Zea, Zia*, insula una Cycladum, prope Atticam reg. Dicta est a Ceo Titani filio. In ea olim vestes bombicinæ pretiosæ texebantur, in usum fœminarum. ¶ Pop. *Cii*, apud quos hæc tibicines, nec meretrices fuere, cum alieni a voluptatibus essent. Hinc adagium, *Non Chius, ſed Cius*, de rebus valde discrepantibus. *Athen. l. 13.* Sed apud Aristarchum legitur, *Non Chius, ſed Cous* de fortunatiore, quia *Chius* erat justus tantillorum habens unum, *Cous* habens sex. *Ovid. in Heroid. ep. 20. v. 221.* Insula Corycius quondam celeberrima nymphis Cingitur Ægeo nomine Cea mari.

Ceba, æ, f. 1. *Ceva*, opp. amplum Liguriæ, in Principatu Pedemontano, ad Tanarum flu. Pop. *Cebani*, Gent. *Cebanus, a, um*, ut Caseus Cebanus, qui a *Plinio* laudatur *lib. 11. cap. 42.*

Cebānus, a, um. V. Ceba.

Cebren, nis, κεβρήν, fluvius Troadis, unde Cebrenis.

Cebrenia, æ, f. 1. Cebrena, Cebrina, κεβρηνία, regio Troadis, per quam Cebrenus fl. decurrit, cum opp. Cebrenia, vel Cebrene, non procul a Sepsi. Nomen accepit a Cebrine Priami notho.

Cebrēnis, idis, patronym. fœmin. *Ovid. Met. 11. v. 769.* Aspicit Hesperiem patria Cebrenida ripa. ¶ Fingitur filia Cebrenis flu. in Troade. Fabulam V. apud *Ovid. loc. cit. & Apollod. l. 3. n. 3.*

Cebrīnus, a, um, adject. a Cebrene: *Auſon. ep. 14.* Sic qui venalis tam longa ætate Cebrenus, &c. Hoc tamen loco est nomen proprium fundi.

Cecaumēnus, καικαυμένος, ustus, vel urens, a καίω, uro. *Capel. l. 1. de nupt. Merc.* &c. Flamma flagrantior ab ipsius cecaumenis exanclata fomitibus.

Cecinna, vel Cecina, m. 1. *Cecina*, fl. Etruriæ, qui oritur in agro Volaterrano, inter Volaterras, & Senas, & in Mare Medit. se exonerat.

Cecropia, æ, arx Athenis, & oppidum ipsum. *Plin. l. 7. cap. 56.* Oppidum Cecrops a se appellavit Cecropiam, quæ nunc est arx Athenis. ¶ Sumitur & pro Attica regione. *Catul. in nupt. Pel. & Thet. v. 79.* Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.

Cecropidæ, arum, Athenienses, ita dicti a Cecrope eorum primo Rege, & Athenarum conditore. *Virg. 6. Æn. v. 20.* Tum pendere pœnas Cecropidæ jussi. ¶ Cecropidæ pro nobilibus, propter originis antiquitatem. *Juven. Sat. 8. v. 45.* Quorum nemo queat patriam monstrare parentis: All ego Cecropides. V. Cecrops.

Cecrŏpis, idis, patronymic. fœmin. filia Cecropis regis Athenienſium. *Ovid. 2. Metam. v. 805.* ¶ Sumitur etiam pro quacumque Athenienſi. *Juven. sat. 6. v. 186.* De Sulmonensi mera Cecropis. ¶ Adjective *Ovid. Heroid. epist. 10. v. 100.* Impia funeribus, Cecropi terra, tuis.

Cecropius, a, um, Atticus, Athenienſis, ut Cecropius cothurnus, *Horat. lib. 2. od. 1. vers. 12.* quia Cecrops Athenis primas tragœdias scripsit. Arx Cecropia. *Ovid. Metam. 6. vers. 70.*

Cecrops, opis, m. 3. antiquissimus Rex Athenienſium, qui Athenas vel condidit, vel amplificavit jam conditas a Pallade. Regnavit annos 50. Hinc Athenienses *Cecropidæ* dicti sunt. ¶ *Eusebius* narrat, tricesimo quinto Moysis anno Cecropem regnare cœpisse, annis ante Trojam captam 375. V. *Polyd. Virg. lib. 1. cap. 4. & 6.*

Cedens, entis, particip. *Plin. lib. 3. cp. 6.* Cedentes capilli. *b. e.* flexiles.

Cedenter, adverb. cedendo. *Cœl. Aurel. Acut. 3. 16.* Ita respondentes, ut cedenter, ac sine ulla constantia eum consentiendo coerceant.

Cedīnus, a, um, ad Cedias pertinens, qui est locus Campaniæ prope Sinuessam. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 448. n. 4.* Cediani coloni.

Ceditius, a, um, Cedianus, ut Ceditius campus, *Plin. 11. 42.*

Cedo, is, cessi, cessum, n. 3. concedo, locum do, *cedere, dar luogo*, ὑπείκειν. *Cic. Fam. 4. epist. 9.* Tempori cedere, semper sapientis est habitum. Cedere alicui in aliqua re. *Id. 2. Offic. Ovid. 2. de art. v. 197.* Cede repugnanti, cedendo victor abibis. ¶ Sic cedere vita, vel e vita, pro mori. *Cic. de clar. Orat. c. 2. Tacit. histor. l. 2. c. 55.* ¶ Sic cedere iræ, h. e. iræ dare locum. Cedere de suo jure, h. e. jus quod habemus alteri dare. *Cic. 2. Offic. c. 18.* ¶ Cedere foro, pro eo quod Ital. dicitur *fallire*. *Juven. Sat. 11. v. 30.* ¶ Cedere bonis, pro omnia bona sua creditoribus tradere. *Quintil. lib. 6. c. 1.* ¶ Cedere ab aliquo, h. e. recedere. *Virg. Æn. 3.* Illa manent immota locis, nec ab ordine cedunt. ¶ Cedere etiam dicitur, quod ad nos pervenit. *Virg. 3. Æn. v. 333.* Morte Neoptolemi regnorum reddita cessit Pars Helenæ. ¶ Interdum significat evenire, *occadere, ſuccedere*, ut cedere bene, male, feliciter, &c. *Virg. 12. Æn. v. 148.* Cedere res Latio: ubi *Serv.* Feliciter cursus protedere. ¶ Item incedere. *Plaut. Pseud. 4. 1. v. ult.* Non prorsus, verum ex transverso cedit. Sic *Var. l. 6. de L. L.* ¶ Dies cedere dicitur, cum accedit tempus, quo incipit deberi pecunia. *Ulpian. l. 213. ff. de verb. ſignific.* ¶ Alio sensu *Cic. de Senect.* Horæ quidem cedunt, & dies, menses, & anni, nec præteritum tempus unquam revertitur. *h. e.* recedunt, prætereunt. ¶ Particip. cessus, a, um, *cedato, Ulpian. Inſtit. tit. 20.* Si antequam adeatur hæreditas, in jure cessa sit, perinde hæres sit, cui cessa est, &c.

Cedo, est verbum anomalum imperativi modi, 2. pers. num. singul. & significat da, tribue, cum accus. vel cum accus. & dat. *Cic. 5. Ver.* Cedo tabulas. *Id. 2. Ver. c. 42.* Cedo mihi leges Atinias. ¶ Interdum significat dic, solo num. sing. *Cic. de Sen. c. 6.* Cedo, qui vestram Rempublicam tantam amittitis tam cito? ¶ Reperitur etiam in plur. num. *cette* pro *cedite*. *Enn.* apud *Non. cap. 2. n. 122.* Cette manus vestras, mealque accipite. *h. e.* date. *Pacuv. ibid.* Uter sit, cette. *b. e.* dicite.

Cedrātus, o. 1. 2. illitus cedri succo, vel unguento. *Plin. l. 13. c. 13.* Libros cedratos tineas non tetigisse. *Hardoin. ex MSS.* legit *citratos*.

Cedrelāte, es, f. 1. κεδρελάτη, cedrus magna, abietem æquans. *Plin. l. 24. c. 5.*

Cedrīnus, a, um, adject. qui est ex cedro. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Ex cedro oleum, quod cedreum dicitur, nascitur.

Cedria, f. 1. κέδρια, pix, quæ ex cedrelate fuit. Est adject. substantive usurpatum, quia pix subintelligitur. *Plin. l. 24. c. 5. Celſ. 5. 28. 35.*

Cedrinus, a, um, o. 1. 2. κέδρινος, quod est ex cedro, *Plin. l. 16. c. 42.* Cedrina trabes.

Cedris, idis, f. 3. cedri fructus. *Plin. l. 24. c. 5.*

Cedrium, n. 2. κέδριον, κεδρίνιον, pix, vel oleum ex cedro, *Plin. l. 16. c. 11.*

Cedrostis, f. 3. κεδρωστις, vitis alba, al. ampeloleuce. *Plin. l. 23. c. 1.*

Cedrus, f. 2. *cedro*, קטר, κέδρος, arbor perpetuo virens, jucundo odore, quæ a tinea immunis est, cujus pice, vel oleo res unctæ a tineis, & carie non læduntur. *Plin. l. 11. c. 40.* ¶ Hinc cedro digna loqui, h. e. digna immortalitate. *Pers. Sat. 1. v. 42. & Horat. de Art. poet. v. 331.* Speramus carmina fingi Posse linenda cedro. Ubi Cedrus pro cedri succo sumitur. Hoc enim illiti Numæ libri ad annos 535. duraruni, teste *Plin. l. 12. c. 13. & Vitruv. l. 2. c. 9.*

Celænæ, f. 1. Celenæ, κελαιναί, urbs Phrygiæ Magnæ, in monte ejusdem nominis, juxta quam Marsias flu. decurrit. Ibi enim Marsyas ausus cum Apolline tibiarum cantu certare, victus, excoriatus, & tandem in fluvium sui nominis conversus est. *Luc. 3. 205. Stat. 4. Theb. v. 186.*

Celænæus, a, um, ad Celænas pertinens; ut Marsyas Celænæus, *Martial. 10. 62.* Celænæus concubinus, *Id. 5. 42.* h. e. Atys, Celænis natus.

Celæno, us, f. 4. κελαινώ, una Harpiarum. Significat atrum, tenebrosum, a κελαινός, niger. *Virg. 3. Æn. v. 245.* ¶ Fuit & Celæno una ex septem Lycurgi filiabus, quæ quod Liberum educassent, a Jove inter sidera relatæ sunt, dicunturque Pleiades. *Ovid. in Heroid. ep. 19. v. 135.*

Celāte, adverb. clam, tecte, *di naſcoſto, naſcoſtamente. Ammian. l. 14. c. 7.* Non celate turbidum exvicbat ingenium.

Celātim, *aſcoſamente, celatamente*, Ger. *heimlich*, Gal. *ſecrettement, en cachette*, Hisp. *eſcondidamente*, κρύβδην, clam, abscondite. *Sisen. apud Gel. l. 12. c. ult.* Quam maxime celatim poterat.

Celato, nomen deæ esse creditur, & legi in illo *Varron.* apud *Gel. l. 13. c. 22.* Sed Auna Perenna, Panda, Celato, Pales, &c. Sed Eruditi reponunt *te Lato*, vel Græce, *τε Λητώ*, h. e. Latona. V. *Turn. l. 19. Adverſ. c. 11.*

Celātor, oris, m. 3. *naſconditore*, qui celat. *Luc. l. 10. v. 286.* Qua Deus undarum celator, Nile, tuarum Te mihi nosse dedit.

Celātus, a, um, nom. ex particip. absconditus, tectus, κρυπτός, *celato*, et bene dissimulatus, & celatus amor, *Ter. Andr. 1. 1. v. 105.* Celata virtus, *Horat. lib. 4 od. 9. v. 30.* ¶ *Ter. Adelph. 3. 2.* Celato opus est, *Plaut. Trinum. 2. 1. 15.* Celati indagator.

Celebrabilis, le, celebrandus, celebris. *Ammian. l. 29. c. 5. (al. 34.)* Ætatum ordinumque omnium celebrabili favore susceptus.

Celebratio, onis, f. 3. *celebrazione*, חג, πανήγυρις, actus celebrandi. *Cic. Attic. lib. 13. epist. 29.* De celebratione ludorum Bruti tibi attentior. ¶ Item frequentatio. *Id. pro Sylla, cap. 26.* Quæ domus, quæ celebratio quotidiana? &c. ¶ Item laudatio. *Plin. lib. 34. cap. 5.* Equestres statuæ Romanam celebrationem habent.

Celebrator, oris, m. qui celebrat. *Martial. l. 8. epigr. 76.* Hyperborei celebrator Stellæ triumphi.

Celebratus, a, um, nom. ex particip. frequentatus, *frequentato, νεμόβλητος, Curt. l. 4. c. 8.* Celebrata regia Memnonis. *Liv. l. 3. c. 63.* Celebratior supplicatio. *Cic. 2. Phil.* Scio me in rebus celebratissimis sermone omnium versari. ¶ Substantive celebrata, orum, pro justis sepulturæ, affert *Donatus ad illud Martial. l. 9. epigr. 16.* Inscripsit tumulo septem celebrata virorum se fecisse Chloe. Sed alii ly *celebrata* adjective accipiunt, h. e. famosa. Alii legunt *ſeclerata*. ¶ Item laudatus. *Plin. 31. 2.* Fontes celebrati carmine Laureæ Tullii.

Celebrēſco, n. 3. *divenir famoſo, diſcepiu*, celebris fio. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 158* Et qualiscunque fama celebrescat tua.

Celĕbris, & hoc celebre, vel celĕber, bris, bre, o. 3. clarus, qui celebratur, colitur, *famoſo, celebre*, נכבד, Germ. *berühmt*, Gal. *celebre*, Hisp. *celebre*, ἐπίσημος, *Cic. 1. de Divin.* Numquam illud Oraculum tam celebre, & tam clarum fuisset. *Cic. de amic. ex* multis diebus, quos in vita celeberrimos, lætissimosque viderit. ¶ Præterea celebris dicitur, qui frequentatur. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* Portus Cajetæ celeberrimus, & plenissimus navium. *Justin. ad Horon.* Locus quærritur celebris, an desertus? *Ovid. 4. Fast. v. 391.* Circus erit pompa celeber, numeroque Deorum. ¶ Item velox, festinus *Accius apud Non. 2. n. 161.* Celebri gradu gressum acceleraſſe decet. nisi forte legendum est *celeri*.

Celebritas, f. 3. fama, laus, honor, dignitas, & splendor, *fama, ſplendore, δόξα. Cic. 3. Offic.* In maxima celebritate, atque in oculis quondam civium vivimus! ¶ Item frequentia, hominum concursus, *frequenza*, המון, Germ. *verſammlung*, Gal. *grand' aſſemblée*, Hisp. *celebridad*, πανήγυρις. *Cic. Tusc.* Magno ludorum apparatu, totius Græciæ celebritate. *Id. Attic. l. 3. epist. 7.* Odi celebritatem, fugio homines, lucem aspicere vix possum. ¶ Celebritas etiam dicitur conventus sacrorum, aut alterius rei peragendæ gratia. Vet. Gloss. Celebritas, ἑορτή, festus dies. Ita supremi diei celebritatem pro solemnibus exequiarum, dixit *Cic. pro Mil. c. 32.*

Celĕbro, as, a. 1. prædico, ornio, honesto, illustro, *celebrare*, ἑορτάζω. *Cic. pro Rab.* Hæc mira laus est, quæ non poetarum carminibus, non annalium monimentis celebratur. ¶ Est item colere, venerari, agere cum quadam celebritate, *ſcrupoloſo, ogni ſorte*, ut Celebrare diem festum, *fare feſta*, Celebrare ludos, *fare i giuochi*. *Cic. 1. Catil.* Celebratote illos dies cum conjugibus, & liberis vestris. *Id. Phil. 6.* Ludi Apollinares celebrati. ¶ Sæpe etiam pro frequento usurpatur. *frequentare*, חגג, נכבד, Ger. *begehen, rühmen*, Gal. *celebrer, hanter*, Hisp. *celebrar, frequentar*. *Cornu vasi ex.* *Cic. 1. de Orat. c. 45.* Q. Mutii janua, & vestibulum maxima quotidie frequentia civium, ac summorum hominum splendore celebratur. *Ovid. Met. 4. v. 314.* Tectaque, non silvas celebrat. ¶ Significat etiam implere. Vet. Gloss. celebrat, πληροῖ. Eodem sensu usurpatur etiam Concelebro. V. ¶ Item festinare, properare. *Plaut. Pseud. 1. 2. 35.*

2. 35. Hæc cito celebrate, ne quæ mora fit, &c. V. *Taubman.*

Celebrus, a, um, idem ac celebris. Pro celeri, frequenti, *Gel. l. 19. c. 4.* De urina celebra, ex igni proximo facta, &c. Al. leg. *cæsa*.

Celer, hæc celeris, hoc celere, adject. 3. velox, volucer, incitatus, *πρόθυμος, ταχὺς*, מהיר, Ger. *schnell*, Hisp. *ligero, ταχύς*. *Cic. pro Domo*, Videbam celerem mihi reditum fore. *Ovid. Met. 8. vers. 84.* Fert secum spolium celeris. *Ter. Phorm. 1. 4. 2.* Nisi aliquod consilium celere reperies. *Cic. in Orat. c. 59.* Mente nihil celerius. *Virg. Æn. 12. v. 107.* Fata celerrima. ¶ Cum infinito. *Horat. l. 3. od. 12.* Celer latitantem excipere aprum. ¶ Apud *Ennium* occurrit superlat. *celerissimus* ut *Annal. 16.* Celerissimus rumor, apud *Priscian. lib. 7.* ¶ Reperitur etiam celer in feminino. *Liv.* apud *Priscian. ibid.* Celer hasta. ¶ *Celere* neutrum pro celeriter, *Plaut. Curcul. 2. 3. 4.* Subito, propere, celere objectum est mihi negotium. ¶ Est etiam *Celer* cognomen Romanum, a pernicitate impositum, vel ab Equitibus Romuli, qui *Celeres* dicti sunt: ut Q. Metellus Celer.

Celeranter, celeriter. *Accius* apud *Non. cap. 11. n. 33.* Quis est, qui cursum huc celeranter rapit?

Celeratim, adverb. celeriter. *Sisenn.* apud *Non. cap. 2. nu. 140.* Quo magis celeratim poterant.

Celĕre, adverb. V. in Celer.

Celĕres, um, m. trecenti equites a Romulo constituti ad custodiam sui corporis, ut *Liv. l. 1. c. 15.* narrat. *Festus* docet ita nominatos fuisse a Celere Remi interfectore, quem Romulus initio iis præfecerat, & Tribunum Celerum appelaverat. Alii derivant a Græco *Κέλης*, ητος, quod vel equum significat, vel equitem equo insidentem. V. *Celes*. Sunt etiam, qui ducunt a *celeritate*. Hæc omnia leguntur apud *Serv. ad Æn. 11. v. 603.* ¶ *Festus*, & *Plin. l. 33. c. 2.* docent, sub regibus omnes equites *celeres* fuisse appellatos.

Celeripes, pedis, masc. 3. *velocipes, ἐλαφρόπους*, qui levis est pedibus. *Cic. ad Attic. l. 9. ep. 7.* Venit autem eo ipso die ille celeripes, quem Salvius dixerat.

Celeritas, atis, f. 3. velocitas, pernicitas, *προθυμία, velocità*, מהירות, Ger. *behendigkeit*, Gal. *vitesse*, Hisp. *celeridad, ταχύτης*. *Cic. 1. Acad.* In pedibus celeritatem, in manibus vim ponebant. *Id. de clar. Orat. c. 61.* Expedita, & profluens celeritas verborum. ¶ In plur. num. *Id. 1. Offic. 36.* Suscipere nimias celeritates.

Celeriter, cito, brevi tempore, mature, quam primum, propediem, *velocemente*, במהירות, Germ. *behendiglich*, Gall. *vitement*, Hisp. *prestamente, ligeramente, ταχέως*, *Cicer. Att. 15. 27.* Librum tibi celeriter mittam. *Id. 2. de Fin.* Celerrimeque multa simul agitantem. *Cæs. de B. Gal. lib. 2. cap. 3.* Cum celerius omnium opinione venisset.

Celeritūdo, f. 3. *velocità, προθυμία*, velocitas. *Var. l. 3. de R. R. c. 12. l.* Ælius putabat dictum leporem a celeritudine, quod levipes esset.

Celeriuscŭle, adverb. *alquanto più presto. Aulil. ad Herenn. lib. 3. cap. 14.* Celeriuscule dicere.

Celeriuscŭlus, a, um, *alquanto celere*. Agnoscit hanc vocem *Prisc. l. 3.*

Celĕro, as, n. 1. festino, celeritate utor, *affrettare*, מהר, Ger. *beilen*, Gal. *hater*, Hisp. *apressurar, ταχύνω*, celeriter aliquid facio. *Cic. de Univ. c. 10.* Quod semper uno modo celeraret. ¶ Usurpatur & cum accus. *Virg. 9. Æn. 378.* Tum celerare fugam, patriaque excedere suadet. *Id. Æn. 5. 609.* Celerare viam. *Valer. Flac. 4. 80.* Celerare imperium alicujus. h. e. celeriter exsequi. ¶ Cum infinito *Auson. in Mosell. 355.* sed celerant in te consumere nomen.

Celes, ētis, m. 3. *κέλης*, apud Græcos genus est navis, quam Latini celocem dicunt. *Plin. 7. 56. Gell. 10. 25.* ¶ Ab isdem Græcis *celes* dicitur, qui ab uno tantum tegitur, freno, non jugo: item eques, qui in certaminibus publicis hujusmodi equo utitur. *Plin. 34. 5. Serv. ad Æn. 8. v. 635.* ¶ Denique *celetes* dicti sunt trecenti illi equites a Romulo instituti, qui sæpius Latina voce, hinc fortasse ducta, *Celeres* appellantur. *Valer. Prob. in not.* Tr. Cel. Tribuni Celerum.

Celetizontes, m. 3. Κελητίζοντες, dicuntur, qui celeres equos regunt. *Plin. lib. 34. c. 8.* ¶ *Hesych.* per *ε* scribit κελευτίζοντες.

Celeus, disyllab. Κελεύς, nom. propr. regis Eleusinæ, a quo Ceres hospitio excepta omnem ei agriculturæ rationem aperuit. *Virgil. 1. Georg. v. 165.* Virgea præterea Celei, vilisque supellex.

Celeusma, atis, n. 3. הידד, Ger. *ein geschrey, damiteiner den andern zur arbeit ermuntert*, Gal. *cry de plusieurs personnes ensemble*, Hisp. *grita como de marineros, o otras*, Κελεύσμα, est adhortatio portitoli, seu celeustæ, scil. qui remigibus signum dat, a κελεύω, jubeo, hortor. *Ascon. in Divin. Ver. cap. 17.* Cani remigibus celeusma per symphoniacos solebat, & per assam vocem, id est, ore prolatam, &c, ut in Argo navi, per citharam. ¶ Ita celeusma clamor est, vel cantus nautarum invicem ad remigandum hortantium. *Martial. l. 3. epigr. 27.* Lentos figitis ad celeusma remos. ¶ *Fortun. Venant. de Vita S. Martini l. 4. v. 423.* Celeusma, æ, feminino gen. extulit, cum ait: Atque petens portum vada complet nauta celeusma. ¶ Reperitur etiam *celeuma*, extrito s. nam & Græce κέλευμα dicitur.

Celia, vel Cælia, f. 1. potus ex frugibus confectus, qui Hispanis præcipue in usu erat, sicut cervisia Gallis. *Plin. l. 22. c. ult. Flor. l. 2. c. 18.*

Celibāris hasta, V. Cælibaris.

Cella, æ, f. *guardarropa, dispensa*, חנות, Ger. *ein keller, ein speiß kammer*, Gal. *cellier*, Hisp. *cella, bodega, ἀποθήκη*, ubi aliquid reconditur, & asservatur, a *celo*. *Cic. in Rull.* Illi Capuam cellam, atque horreum agri Campani esse voluerunt. ¶ Capit autem cella significationem pro ratione adjectivorum, quæ illi junguntur, ut cella vinaria, *cantina, cauova*, cella olearia, cella farinaria, cella pomaria, cella lignaria, cella libraria, cella caseraria. *Cic. de Sen. cap. 16.* Semper boni, alibique domini referta est cella vinaria, olearia, mellaria, & pomaria. *Virg. 1. Æn. v. 432.* favorum cavernas cellas vocavit cum ait: Distendunt nectare cellas. ¶ Item loca, in quibus lavamur, aut unguimur in balneis, cellæ dicuntur, ut Cella caldaria, frigidaria, tepidaria, *Pallad. l. 1. R. R. c. 40.* ¶ Cella item pars templi sacratior, in quam ingredi cuivis fas non erat, *cappella. Cic. 1. Phil.* Armatos in cella Concordiæ inclusit. Sic cella Jovis, Minervæ, &c. apud *Liv.* Sic Capitolinum templum tres cellas habuit, quarum media Jovi, dextra Minervæ, læva erat Junoni sacra, ut ex *Dionysio* constat. ¶ Denique cellæ dicuntur cubicula servorum, ut cella olitatii, apud *Petron. c. 29.* Cellæ bubulcorum, & pastorum, apud *Col. l. 1. R. R. c. 6. Cic. Phil. 2. c. 27.* Servorum in cellis stratos lectos conchyliatis Cn. Pompeii peristromatis videres. ¶ Et meretricum fornices. *Juven. Sat. 6. v. 122. Martial. l. 11. epigr. 46. Petron. in Satyr. c. 8.*

Cellaria, æ, *dispensiera*, mulier, quæ cellæ, sive penori præest, *Plaut. Mil. 3. 2. 102.* Jampridem quia nihil abstulerit, successet cellaria. Et quamvis hæc lectio valde incerta sit, de qua V. *Taubman.* non tamen dubitandum de vocabulo, & munere, de quo multa *Pignorius de Serv. p. 99.*

Cellariensis, se, adject. ad cellarium pertinens, ut cellarienses species. *Cod. Theodos. l. 32. de erogat. militar. annonæ*. V. Cellarium.

Cellariŏlum, i, n. parvum cellarium. *Hieron. l. 2. adversi. Jovinian. c. 16.* Sunt & culinæ in templo, sunt & cellariola, & tortularia.

Cellaris, re, adject. ad cellam pertinens, ut cellares columbos, *Col. l. 8. c. 8. in princip.* Nam cellas etiam pro columbarum caveis *Idem* dixit *loc. cit.*

Cellarium, ii, n. 2. *ripostiglio, granaio, conserva*, אסם, Ger. *keller*, Gal. *cellier*, Hisp. *cilla, ταμεῖον*, cella, promptuarium, cella promptuaria, ubi conduntur, quæ ad victum necessaria sunt. *Plin. l. 36. c. 15.* Quorum agri minorem modum obtinuere, quam istorum cellaria. *Donat. ad Ter. Adelph. 4. 2. 13.* Cella, inquit, & cellarium a reponendis, celandisque rebus esculentis & poculentis dicitur. Vet. Glos. Cellarium, *ταμεῖον*. ¶ Item quidquid ex cellario promebatur, v. gr. sal, vinum, oleum, carnes, &c. præter annonam panis, vel frumenti; quæ omnia *in Cod. Theodos.* vocantur species cellarienses, quas rectores provinciarum, eorumque comites solebant accipere. *Sulpic. Severr. l. 2. histor. sac. de Concil. Arimin.*: Acciti Occidentales Episcopi Arimi-

num convenere: quibus omnibus annonas, & cellaria dari Imperator præceperat. Ubi *Sigon.* notat, annonas, & cellaria idem esse quod *tantia* apud Rom. veteres. ¶ Itaque annonæ nomine venit frumentum, & panis: cellarii vero vocabulo cæteræ species, quas suprà diximus. ¶ Inter penu, & cellarium hoc interest, quod cellarium est paucorum dierum, penu vero longioris temporis, teste *Serv. ad Virg. 1. Æn. v. 704.*

Cellarius, m. 2. *dispensiere*, טבח, Germ. *kellermeister*, Gal. *cellerier*, Hisp. *bodillero, ταμίας*, qui in cella præpositus est penui condendo, & promendo, qui etiam promus, & condus dicitur. *Col. l. 11. c. 1.* Ut cibus, & potus sine fraude a cellariis præbeatur.

Cellarius, a, um, adject. ad cellam, sive promptuarium pertinens, ut cellaria fasina, apud *Plaut. Mil. 3. 2. 31.* scil. locus ubi animalia faginantur, ut expon. *Paræus in Lex. Crit. verbo, Fagino*.

Cellatio, onis, f. 3. cellarum constitutio, sive dispositio. Occurrit *in fragment. Tragur. Petron. circ. fin.* Domus habet cellationem. Fortasse aliter legendum.

Cellio, onis, m. 3. idem quod Cellarius. *Vet. Inscript.* apud *Gruter. p. 582. n. 2.* D. M. Secundi Nundini Primitivi Cellionis.

Cellŭla, f. 1. dim. a cella. *Ter. Eun. 2. 3. 18.* Cum in cellulam ad te patris penum omnem congerebam clanculum.

Cellulanus, i, Monachus est, qui in cella vitam degit. *Sidon. l. 9. ep. 3. de Senatu.* Lirinensium cellulanorum.

Celo, as, a. 1. *nascondere, celare*, טמן, Germ. *verhelen*, Gal. *cacher*, Hisp. *esconder, ἀποκρύπτω*, occulto, abscondo, clam habeo, κλείω, claudo. Cum duobus accusativis construitur. *Plaut. Bacch.* Cum illhæc flagitia me celavisti, & patrem. ¶ Loco accusativi posterioris admittit ablat. cum de. *Cic. l. 7. ep. 20.* Bassus noster me de hoc libro celavit. ¶ Interdum construitur cum uno duntaxat accusativo, vel personæ, vel rei. *Cic. 1. de nat. Deor.* Nec tu me celas, ut Pythagoras solebat alienos. ¶ *Celor.* passivum nominat. personæ habet, & accusat. rei, ut Ægypti res sacras a Sacerdotibus celebrantur. ¶ Vel jungitur abl. rei cum de. *Cic. pro Cluent.* Non est de illo veneno celata mater. ¶ Interdum construitur more verborum tertii ordinis cum nominat. rei, & dat. personæ. *Nepos, 7. 5. 2.* Id Alcibiadi diutius celari non potuit.

Celox, ocis, f. 3. *λαῖφος*, navigii exigui genus, quod uno remo tantum agitur, a celeritate, vel a Græca voce, quæ allata est, quæ sumpta est per metaphoram ab equo celete, quia, ut hic ab uno regitur sessore, ita navigium istud unico tantum per transtra remo agitur. Est inventum Rhodiorum. *Liv. lib. 21. cap. 17.* Naves longæ 160. celoces duodecim. Adde *Plaut. Capt. 4. 2. 94.* ¶ *Id. Pœn. 3. 1. 40.* adjective operam celocem, dixit, h. e. celerem. ¶ Et metaphoricè pro ventre posuit *Pseud. 5. 2. 12.* Hinc celocem onerare, h. e. inebriare se se.

Celsè, adverb. *in alto*, alte. Comparat. celsius. *Claud. l. 1. in Eutrop. v. 387.* Cellius attingunt. *Col. 4. 19.* Lætitia vitium celsius evagatur.

Cellinianus, a, um, adject. derivatum a *Celsinio*, quod est nomen viri proprium. *Celsinianus perrellus* apud *Apic. l. 8. c. 7.* est peculiari quadam ratione (quam *Id. ibid.* tradit) conditus porcellus, cujus auctor quidam Celsinus fuerit.

Celsitas, atis, f. 3. excelsitas, elatio, *altezza, ὑψηλία*, altitudo. *Cic. Offic. lib. 3. cap. 5.* Celsitas animi, & magnitudo. Alii legunt *excellentias*, ut est apud *Nonium*, qui citat hunc locum.

Celsitūdo, inis, f. 3. idem quod celsitas. *Vellej. l. 2. c. 94.* Juvenis genere, forma, celsitudine corporis, &c. instructissimus.

Celsus. Aulus Cornelius Celsus, m. 2. variæ eruditionis nomine a *Quintiliano* commendatur, qui Rhetoricam multo, quam antea, diligentius explicavit, & de re militari accuratissime scripsit, nullumque pene disciplinæ genus intactum reliquit. Sed ex ejus scriptis ad nostra tempora nihil pervenit, præter octo elegantissimos de re medica libros, qui omnium manibus teruntur. Floruit sub Tiberio Principe. *Medicus Cicero* appellatur ab Eruditis propter filii elegantiam, & Hippocrates Latinus propter peritiam medicæ artis. *Quintil. l. 2. c. 13. l. 3. c. 6. & l. 12. c. ult.*

Celsus, a, um, o. 1. 2. sublimis, erectus, elatus, *alto, eccellente*, רם, Germ. *hoch*, Gal. *haut*, Hisp. *alto, ὑψηλός*, & dicitur proprie de iis, quæ alta simul, & erecta sunt. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 56.* Deus homines humo excitatos, celsos, & erectos constituit. *Id. pro Syl. c. 2.* Celsissima sedes honoris, & dignitatis. *Valer. Flac. l. 2. v. 547.* Celsior artus taurus. ¶ *Festus* docet *celsum* derivari a Græco κέλλω, eques, quasi inde hujus vocis ratio petita sit, quod homines equo insidentes, & alti sunt, & erecto stant corpore. *Horat. de art. poet. v. 342.* Celsi præteruent auriga poemata Rhamnes. *Stat. l. 1. Silv. 4. v. 41.* Celsus eques. *Id. Theb. 8. 564.* Nunc pedes ense vago, prensis nunc celsus habenis.

Celtæ, m. 1. Κέλται, pop. Galliæ Comatæ, dicti a Celto Polyphemi filio. Ab his una pars Galliæ Celtica dicta est, postea Lugdunensis, *Il Limosin*, cujus urbs præcipua est Lugdunum. *Plin. 4. 17.*

Celtiber, era, erum, a Celtiberia qui est, ut Celtiberæ urbes *Valer. Max. lib. 1. cap. 1. n. 5.* ¶ Celtiberi Celtiberiæ populi, de quibus *Plin. lib. 3. cap. 3. Cæs. de B. C. lib. 1. cap. 38.*

Celtiberia, æ, Celtiberorum regio, pars Hispaniæ circa Iberum, quo Celtæ pervenisse creduntur. *Catul. carm. 36.* Cuniculosæ Celtiberiæ filii.

Celtibericus, a, um, adject. a Celtiberia, ut Celtibericæ vitiæ. *Plin. l. 33. c. 3.*

Celtiberius, a, um, idem quod Celtiber, vel ad Celtiberiam pertinens. *Catul. carm. 40. vel 39.* Nunc Celtiber in Celtiberia terra.

Celtica, f. 1. pars Galliæ. V. Celtæ. ¶ Est item opp. Hispaniæ Beticæ, in conventu Hispalensi. *Plin. l. 3. c. 1.*

Celtice, adverb. *Sulpic. Severr. dial. 1. c. ult.* Celtice, vel Gallice loqui.

Celtici, masc. 2. pop. Hispaniæ, in Callaicis, qui a *Plinio* Neriæ, & Præsammarci cognominantur, circa Celticum prom. quod & Artabrum dicitur. *Plin. 3. 1.*

Celticus, a, um, adject. ut Celtica rura, *Sil. Ital. l. 1. vers. 30.* Celticum promontorium, *Plin. l. 4. c. 20.*

Celtis, f. 3. arbor de genere lotorum, magnitudine pyri, in Africa. *Plin. l. 13. c. 17.* ¶ Item genus eximiæ testudinis, sed raræ, quam Troglodytæ adorant. *Id. l. 9. c. 10.* ¶ Item genus scalpri, quo lapides cæduntur, *scalpello. Inscript.* apud *Gruter. pag. 329.* Malleolo, & celte litteratus filex.

Cenæus, i, Κηναῖος, epitheton Jovis, qui sic dictus a Cenæo promont. Euboeæ, ubi Hercules Jovi aram extruxit. *Ovid. 9. Met. v. 136.*

Cenchreæus, a, um, ad Cenchreas pertinens: & sumitur pro Corinthio. Nam Cenchreæ; Κεγχρεαί, oppidum est Peloponnesi in Isthmo prope Corinthum: item portus ipsius Corinthi. *Stat. Theb. 4. v. 60.* Cenchræa manus.

Cenchramides, fem. 3. Κεγχραμίδες, ficorum grana, a κέγχρος, milium, propter similitudinem. *Plin. l. 15. c. 19.*

Cenchrĕæ, arum. V. Cenchreus.

Cenchrēis, idis, f. uxor Cinyræ, mater Myrrhæ, *Ovid. 10. Metam. v. 435.* ¶ Item insul. in Ægæo mari. *Plin. 4. 12.*

Cenchris, idis, f. 3. Κεγχρίς, avis ex accipitrum genere, quasi miliaria, a κέγχρος, milium, Latin. *tinnunculus*, a tinnitu vocis. *Plin. 10. 52.* ¶ Est item Cenchris, chris, masc. 3. serpens maculis plenus, Thebano marmori similis. *Lucan. l. 9. v. 712.* Et semper recto lapsurus limite cenchris, Pluribus ille notis variatam tingitur alvum.

Cenchrites, m. 1. Κεγχρίτης, gemmæ species, quæ veluti sparsa milii grana habere videtur, a κέγχρος, milium. *Plin. l. 37. c. 11.*

Cenchrius, flu. Asiæ, qui per Jonium apud Ephesum fluit, & Ortygiam lucum irrigat, ubi Latona edidit Dianam, & Apollinem.

Cenchros, i, m. 3. adamantis genus, milii magnitudine, a κέγχρος, milium. *Plin. lib. 37. cap. 4.*

Cenĕta, f. 1. *Ceneda*, urbs Venetiæ, in Marchia Tarvisina, ad montium radices, inter Anatium, & Liquentiam fl. *Venast. Fortun.*

Ceninensis, se, ad Ceninam pertinens. *Liv. l. 1. c. 9. & 10.* ¶ Fuit autem Ce-

vina oppidum Latii olim celebre : ita dictum a Cenite conditore. *Fest.* & *Plin.* 3. 5. ¶ Scribitur etiam *Caenina*, & *Caeninensis*.

Cenománi, m. 2. vel Cenomanni, Aulerci Cenomani, *κενόμανοι*, pop. Galliæ Celticæ, seu Lugdunensis, ad Sartam fl. Horum tractus nunc *le Maine*. dicitur. Metropolis fuit Cenomanum, Vindunum, seu Subdinum, *le Mans*. ¶ Hi olim in Italiam venerunt. Hinc Cenomani, pop. Galliæ Transpadanæ. Habebant a Sept. Euganeos, ab Or. Venetos, a Mer. Padum fl. ab Occ. Insubres, ubi nunc agri Veronensis, Mantuanus, Cremonensis, Brixianus. Eorum urbes numerantur Bergonum, Cremona, Mantua, Brixia, Crema, Tridentum, Verona. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Cenotaphium, n. 2. *monumento*, Ger. *lache grab*, Gal. *sépulchre*, Hisp. *sepulcro*, *κενοτάφιον*, vacuum sepulchrum, ideſt sine corpore, & sine ullis reliquiis corporis, aliter *sepulchrum honorarium*, a *κενὸς*, vacuus, & *τάφος*, sepulcrum. *Lamprid. in Alexandr. c.* 63. Cenotaphium in Gallia ; Romæ amplissimum sepulchrum meruit. Adde *Vopisc. in Florian. c.* 2.

Censéo, es, sui, sum, arbitror, puto, existimo, decerno, æstimo, censum habeo, *stimare*, *pensare*, *giudicare*, חשב, Germ. *achten*, Gall. *penser*, *estimer*, Hisp. *estimar*, *juzgar*, *τιμίζω*. *κρίνω*. *Cic. Att.* 10. 11. Quid mihi animi in navigando censes fore. ¶ Item est constituere, deliberare, sententiam dicere. Nam Senator censet, cum sententiam dicit de eo, quod sibi videtur. *Cic.* 1. *Catil.* Quid Senatus censuerit, exponam. *Liv. lib.* 10. *c.* 12. Bellum Samnitibus & censuere Patres, & populus jussit. ¶ Sed proprie Senatores censere dicebantur, cum noram de re aliqua sententiam dicebant. nam qui aliorum sententiam probabant, assentiri potius dicebantur. *Sueton. in Aug. cap.* 35. Ut perinde quisque animum intenderet, ac si censendum magis, quam assentiendum esset. ¶ Item speciatim censum agere, ideſt facultates civium æstimare, quod munus Censorum fuit. *Cic. pro Flac.* In qua Tribu denique ista prædia censuisti? ¶ Invenitur etiam depon. *censeor*, *eris*, *census sum*, quod est profiteri, sive deferre in censum apud Censores. *Cic. pro Flac. c.* 32. Verum ecce gloriosus fuisti, voluisti magnum agri modum censeri, & ejus agri, qui dividi plebi Romanæ non potest : census es præterea numeratæ pecuniæ centum triginta H. S. millia : censas es mancipia Amyntæ. ¶ Gerundium *censendi* passiva significatione. *Cic. act.* 1. *in Ver. cap.* 18. Hæc frequentia, quæ convenit censendi causa. h. e. ut de ea census agatur. ¶ Est tamen etiam *censeor* significatione passiva. *Cic. Ver.* 4. *c.* 56. Quinto quoque anno Sicilia tota censetur. *Id. ad Attic. l.* 1. *epist.* 18. Ne absens censeare, edicendum curabo. ¶ Ex hac censendi, h. e. æstimandi notione factum est, ut qui quisque re excellit maxime, atque insigne est, ea censeri dicatur, ideſt, æstimari, prædicari. *Val. Max. l.* 5. *c.* 3. *extern. exempl.* 3. Aristides, quo totius Græciæ justitia censetur. Et *c.* 2. *ad fin.* Amplissimæ, & speciosissimæ divitiæ sunt, feliciter erogatis beneficiis late posse censeri. *Plin. in Paneg. c.* 15. Quisquis paulo vetustior miles te commilitone censetur, hoc est magni fit, quod te commilitonem habuit. ¶ Significat aliquando irasci, ut succenseo ejus compositum. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 88. Ne vobis censeam, si ad me referetis. ¶ Est etiam verbum approbantis, seu affirmantis. *Plaut. Cas.* 4. 3. 8. Quid si etiam occentem hymenæum? Se. Censeo. ¶ In sup. videtur etiam habere censitum. V. *censitus*.

Censío, onis, *castigazione*, *correzione*, מקורים, Ger. *gescheltzen*, Gal. *taxe*, Hisp. *tasados*, *τιμωνία*, castigatio. Unde censionem facere dicebantur Censores, cum mulctam cuipiam irrogabant. *Plaut. in Rud.* 4. 8. 9. Nec censionem semper facias. ¶ Est etiam, censionem facere, idem quod delectum habere : quo sensu locutus videtur. *Plaut. loc. cit.* ubi vide omnino *Taubman*. ¶ *Festus* : Censionem facere dicebatur Censor, cum multam Equiti irrogabat. Et hastaria censio dicebatur cum militi multæ nomine ob delictum militare indicebatur, ut hastas daret. Hactenus *Fest.* ¶ Censio bubula, hoc est, animadversio in servum bubulis loris facta, *Plaut. Aulul.* 4. 1. 14.

Censítio, onis, f. 3. idem quod Censio. *Frontin. de Colon. pag.* 145. *Goesii*. Vespasiani censitione, & jussu. ¶ Item tributum, *gravezza*. *Spartian. in Pescenn. Nigra*, *c.* 7. Palæstinis rogantibus, ut ejus censitio levaretur, &c.

Censítor, oris, masc. 3. verbale, idem quod Censor, ab antiq. *censio*, *is* : *Ulpian. in l. forma*, *§. illam æquitatem*, *ff. de censib.* Illam æquitatem debet admittere Censitor, ut officio ejus congruat. ¶ Revera nullum discrimen est inter Censitor, & Censor, cum eandem originem habeant. Tamen *censor* usitatior est, & si quando *censitor* adhibetur, de iis fere dicitur, qui non in urbe, sed in provinciis censent : quod & *Gisbert. Cuperus* adnotavit.

Censítus, a, um, in censum relatus, acceptus, æstimatus, descriptus, nom. ex particip. pro Census, a, um, tanquam a Censio, is, 4. Conjugat. *In monumento Ancyrano*, *quod Augusti res gestas continet* : Quo lustro Civium Rom. censita sunt capita quadragies, &c.

Censor, oris, m. 3. *censore*, *correttore*, מוכיח, Ger. *schetzer*, *strafler*, Gal. *censeur*, Hisp. *censor*, *ταμίας*, qui Censuram gerit. Censorum munus instituit Servius Tullius Rex, & ipse primus exercuit. Exactis Regibus, ipsi Consules primis temporibus administrarunt. Postea bellorum curis impliciti cum ei negotio vacare non possent, pecuniaris ad hoc Magistratus est institutus, in quo penes duos Censoria potestas esset. Censores igitur dicti, quod populi opes conferent. Quibus postea morum, disciplinæque Pop. R. cura data, immo & jus additum publicorum, privatorumque locorum, & vectigalium. ¶ Quinto quoque anno creabantur, civesque tic notabant, ut Senatorem, qui in moribus deliquisset, Senatu ejicerent. Roman. Equitem equo publico spoliarent ; plebejum jure suffragii privarent, & ærarium facerent. ¶ Pertinebat etiam ad Censores tribus addere, tuen Urbis templa, leges condere, aut abrogare, de certis rebus cognoscere, &c. ¶ Eorum Magistratus usque ad Imperatores perduravit, qui ad se hoc munus traxere, cum in eo esset magna vis, & amplissima dignitas : nomen quoque ipsum mutarunt, *morum præfectos* appellantes. De Censorum origine, atque officio V. *Liv. l.* 4. *c.* 8. & *Cic.* 3. *de Legib. c.* 3. ¶ Hinc Censores appellantur quicunque alicujus rei corrigendæ munus suscipiunt, ut qui de aliorum scriptis judicium ferunt, qui & Critici dicuntur. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 109. At qui legitimum cupiet fecisse poema, Cum tabulis animum Censoris sumet honesti.

Censorínus, nomen familiæ apud Rom. ¶ Item nomen Imperatoris, qui septem tantum dies imperavit, ab iis ipsis, qui eum elegerunt, occisus. *Trebel. in* 30. *Tyrann. c* 32. ¶ Item Grammatici cujusdam, qui scripsit de die Natali, sive de humana origine, A. C. 238. *Voss. de hist. lat. l.* 2. *c.* 3.

Censórius, a, um, *Censorio*, adject. ad Censores pertinens, ut Censorius vir, qui scil. Censor fuit. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 89. Censoria animadversio, *Id. pro Cluent. c.* 42. ¶ Sic quidquid grave, & severum est, censorium dicitur, ut censorium supercilium, censoria severitas, gravitas, &c. *Quintil. lib.* 1. *cap.* 2. ¶ Censoria virgula, nota critica est, & damnatoria. *Id. loc. cit.* ¶ Censorius dies, pro die extremi judicii, invenitur in Vet. quadam Inscript. apud *Gruter. pag.* 1032. *n.* 8.

Censuális, le, o. 3. quod ad censum pertinet. *Ulpian. l. forma*, *ff. de censib.* Forma censuali cavetur, ut agri sic in censum referantur. *Id. eod. l.* §. *si quis* Vinculis censualibus tenetur. ¶ *Censuales*, substantive dicebantur Scribæ publici, qui censuales Tabulas conficiebant. *Capitolin. in Gord. c.* 12. Ut non scribæ, non servi publici, non censuales illis actibus interessent. Hinc *tit.* 2. *Cod. Theod. l.* 8. de Tabulariis, Scribis, Logographis, & Censualibus. Adde *Symmach. l.* 10. *epist.* 43. ¶ Dicuntur etiam *censuales* ipsi libri, in quibus census perscripti sunt. *Tert. in Apol. c.* 19.

Censuárii, orum, videntur esse ii, qui censum, hoc est pensionem annuam domino agri, quem colunt, pendunt : *in Cod. Just. l.* 9. *tit.* 49. *leg.* 7. Sed in Codice *Theodos. l.* 9. *tit.* 42. *leg.* 7. legitur *Casarii*.

Censum, i, n. idem quod census. *Cic.* apud *Non. c.* 3. *n.* 76. Quorum luxuries fortunata censa peperit.

Censúra, f. 1. *censura*, *riprensione*, הוכחה, Germ. *das ampt desstraffens*, Gall. *censure*, Hisp. *censura*, *ταμιακὴ ἀρχὴ*, *ταμιεία*, erat Magistratus duorum virorum, qui censui Pop. Rom. habendo præerant. V. Censor. *Liv. l.* 4. *c.* 8. M. Geganio Macerino, T. Quintio Capitolino Coss. censuræ initium fuit. ¶ Item severitas, & disciplina. *Capitolin. in M. Antonio. Philos. c.* 22. Res etiam in Sequanis turbatas censura, & auctoritate repressit. *Valerius de Cassio*, *c.* 13. Mores ipsius varii ; sed ad censuram, crudelitatemque propensiores. ¶ Item castigatio, animadversio, judicium. *Juvenal. sat.* 2. *v.* 63. Dat veniam corvis, vexat censura columbas. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 3. Constabat, censuram parentis eum ferre non potuisse. *Vellej.* 2. 36. 3. Censura vivorum difficilis est.

Census, us, m. 4. *censo*, *entrata*, כתר, Germ. *schatzung*, Gal. *taxe*, Hisp. *pecho*, *censo*, *τιμαὶ*, descriptio, ac æstimatio bonorum juxta, ac personarum. Vet. Glos. Census, *ἀπογραφὴ*, *ἀπογραφαὶ* : ubi *ἀπογραφὴ* ad personas pertinet. Ita autem agebatur census, ut quisque civis nomen, genus, annos de se, uxore, liberis, & servis, eorumque officia, & artes, deinde pecunias suas, & prædia coram Censoribus profiteretur. Agri ita deferebantur, ut nomen fundi, tum locus in quo esset, vicini præterea, deinde arva, vineæ, prata, silvæ, pascua deferrentur. Atque hæc omnia jurati edebant, & si quis detrectaret, aut falleret, primis temporibus virgis cædebatur, postea vero amissione honorum, & civitatis multari consuevit. *Sueton. in Aug. c.* 27. Censum populi agere. *Cic.* 4. *Ver.* 26. Census habere. V. *Dionys. Halicarn. l.* 4. *c.* 19. & *l.* 5. *c.* 85. *Suet. in Calig. c.* 38. ¶ Institutus est census primum Romæ a Serv. Tull. sexto Rom. Rege, eo scil. consilio, ut de viris Reipub. constare posset. ¶ *Censere censum* idem est quod censum agere, seu habere. Hinc *censui censendo legem dicere* apud *Liv. l.* 43. *c.* 14. significat legem, seu modum dicere, quo census habendus sit. Et *censui censendo agri* vocantur a *Cicer.* qui ea conditione sunt, ut in censum deferri possint, & a censoribus describi, atque æstimari : qui proinde & emi, & vendi jure civili poterant, ut *Festus* scribit. *Cic.* pro *Flac. c.* 32. Illud quæro, sint ne ista prædia censui censendo, habeant jus civile, sint, necne sint mancipi. ¶ In provinciis etiam census agebatur, ut tributa, & vectigalia imponi possent. *Lipsius ad Tacit. Annal. l.* 1. *p.* 47. ¶ *Salmas. de modo usurar.* notat, censum proprie dici, qui in urbe fieret, in provinciis vero *ἀπογραφὰς*, sive professionem appellari, quod tamen discrimen ab Auctoribus non semper est observatum. V. *Cellar. notit. ad Plin. l.* 10. *ep.* 22. ¶ Census etiam dicuntur libri, sive tabulæ, in quibus census populi descriptus erat. *Leg.* 10. *ff. de prob. & præsumpt.* Census, & monumenta publica potiora testibus esse, Senatus censuit. ¶ Hinc illa : in censum deferre, deducere, &c. *Cic. pro Arch. Ulpian.* & alii. h. e. edere, & profiteri, quæ in censualibus libris perscribantur. *Cic. pro Balb.* Non enim furatus esse civitatem, non irrepsisse in censum dicitur. ¶ Dedicare in censu. V. Dedico. ¶ Item cujusque opes, & fortunæ. *Ovid. Fast.* 1. *v.* 217. In pretio pretium nunc est, dat census honores, Census amicitias. *Horat. l.* 2. *ad.* 15. Privatus illis census erat brevis, Commune magnum. ¶ Hinc edere, profiteri, significare censum. *Cic. pro Arch. c.* 4. absolute *pro fieri* dixit. ¶ Census Senatorius, se. patrimonium Senatorum, erat octingenta millia H. S. h. e. viginti millia scutatorum. Nomine autem census non annuum redditum intelligendum esse, sed universorum bonorum æstimationem, sentit *Olav. Ferr. elect. l.* 1. *c.* 20. Augustus tamen Senatorium censum ampliavit ad duodecies H. S. h. e. ad triginta millia scutatorum. *Suet. in ejus vita c.* 41. ¶ Census equestris erat duplo minor, h. e. quadringentorum H. S. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 57. ¶ Censui censendo V. suo loco.

Centáis, a, um, o. 1. 2. qui venit in censum, *τιμητός*, is, de cujus bonis factus est census. *Cic. pro Arch.* Illis Censoribus nullam Popul. partem esse censant. V. Capitecensi.

Centaúrea, æ, f. 1. & centaurium, rii, n. 2. *κενταύρεια*, *κενταύριον*, *κενταύριον*, herba, al. chironion, a Chirone Centauro inventore. *Plin. l.* 25. *c.* 4. & 6. ¶ *Virg.* n. pl. usus est 4. *Georg. v.* 270. Graveolentia centaurea.

Centaurǽus, a, um, adject. a Centauro. *Horat. l.* 1. *od.* 18. *v.* 8. Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero.

Centauri, m. 2. *Centauri*, *κένταυροι*, erant centum Equites ad instar 300. Celerum Romuli, qui Regibus Lapitharum in Thessalia ad corporis custodiam aderant. Dicuntur filii fuisse Ixionis ex Nube, quia ab illo instituti fuerant, ut ab iis corpus suum tegeretur. Dicti sunt Centauri a *κεντέω*, *pungo*, & *ταῦρος*. Cum enim Ixion, bobus œstro exagitatis, satellites suos ad eos revocandos ire jussisset, illique cursu non sufficerent, ascenderunt equos, & eorum velocitate boves assecuti, eos stimulis ad tecta revocarunt. *Serv. in* 3. *Georg. vers.* 115. ¶ Sunt tamen, qui aliunde etymologiam deducunt, nempe *ἀπὸ τὸ κεντεῖν τοὺς ταύρους*, eo quod Ixion, qui eorum pater fuisse fingitur, ex nube, cum qua coierit, eos generasse fertur. Ideo autem a Poetis parte superiore viri, interiore equi finguntur, quia a rudibus hominibus conspecti animalia ex equis, & hominibus compositia crediti fuere. Sed aliqui dicunt, populos illos Thessaliæ, qui circa Pelium montem habitabant, universum Centauros appellatos esse, quod primi equos domuissent, & ex iis pugnare cœpissent.

Centaurǽus, a, um, ad Centauros pertinens, ut Centaurica lustra, apud *Stat.* 1. *Achil. vers.* 166.

Centauromachia, æ, pugna cum Centauris. *Plaut. Curcul. a.* 3. *v.* 75.

Centaurus, i, m. monstrosus homo, interiore parte equina, superiore humana specie constatus. V. *Centauri*. ¶ Item sidus cœleste idem qui sagittarius. ¶ Alterum est etiam in cœlo sidus hoc nomine in parte Australi, qui fingitur esse Chiron, qui ob inventam medicam artem meruerit inter astra transferri. *Manil. l.* 1. *v.* 408. ¶ Item nomen navis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 122. Centauro invehitur magna, *subeundi* navi. *Magna centaurus* Græce dicitur *διακόσιοπορος*, *ducentaurus*, ex qua voce datum est nomen navi cuidam apud Venetos, *ducentoro*. ¶ Denique *centaurea* est nomen herbæ apud *Lucret.* 2. 400. nempe eadem, quæ *centaurea*.

Centena, æ, f. 1. gradus, seu dignitas militaris centurionatui similis. *Leg.* 3. *de Cohortal. princip. corniculi. in Cod. Theodos.* Primipilaribus post emeritam militiam perfectissimatus, vel ducenæ, vel centenæ, vel egregiatus dari dignitas potest.

Centenárius, a, um, adject. qui centum continet. *Varro* 2. *de re rust. c.* 5. Centenarius numerus gregum, *Centenaria cuna*, dicebantur, in quas lege Licinia non plus centussibus, præter terra nata, impendebatur. *Fest.* ¶ *Vasa centenaria*, quæ centum pondo habent. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19.

Centenionális pecunia, genus est monetæ in *Cod. Theodos. l.* 9. *tit.* 23.

Centénus, a, um, adjectiv. distributivum a centum : pro quo tamen extra distributionem sæpius Latini utuntur, ut centena prædia. *Cic. Paradox.* 6. *c.* 3. pro centum. ¶ Singulari numero *Virgil. Æneid.* 10. *v.* 207. Centenaque arbore fluctum Verberat. h. centum remis.

Centesíma. V. in Centesimus.

Centesímo, as, are, est centesimum quemque, ducta sorte, punire. *Capitolin. in Macrin. c.* 12. Milites sæpius decumavit, aliquando etiam centesimavit : quod verbum proprium ipsius est ; cum se clementem diceret, quando eos centesimaret, qui decumatione, atque vicesimatione digni essent.

Centesímus, a, um, o. 1. 2. numerus ordinalis, postremus, vel unus ex centum. *Plaut. in Milite*, Haud centesimam partem dixi. ¶ Interdum multiplicandi vim habet, & pro centuplo accipitur, ut cum dicimus, Centesimum fructum, vel centesimam frugem ager attulit ; hoc est, centies tantum, quantum sementis acceperat. *Plin. l.* 5. *c.* 4. Cum centesima fruge agricolis fœnus reddente terra, *cento per uno*. ¶ Centesimas calendas Juris. vocant centesimum mensem. Unde centesimis calendis aliquid dare, est, intra annos octo, & menses quatuor. ¶ *Centesimæ*, *arum*, fem. 1. usuræ erant, quasi usurarum asses : cum singulis mensibus in fœnus centesima sortis pars impendebatur, vel quod idem est, duodeni nummi quotannis pro centenis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 10. A mensirua enim solutione potius appellatas esse centesimas credibile est, quam quod nonnulli putant, quia centum mensibus usura sortem adæquaret. *Cic. Att. l.* 5. *ep. ult.* Aut bono nomine centesimis contentus erat, &c. ¶ Hinc centesimas ducere. *Id. Attic. lib.* 6. *ep.* 1. Centesimis sexennii ductis : h. e. subductis.

ductis. *Id. ibid. lib. 3. ep. ult.* Ut centesimæ perpetuo fœnore ducerentur, h. e. ut centesima usura in singulos menses solveretur. ¶ Fuit & genus vectigalis nummo centesimo impositum, quod Augustus instituit, ærario militari condendo, quod *Tacit. Annal. 2. cap. 42.* vocat Vectigal centesimæ.

Centiceps, pitis, o. 3. *di cento capi*, Germ. *hundertkepffig*, Gall. *a cent testes*, Hisp. *de cien cabeças*, ἑκατοντακέφαλος, qui centum habet capita. *Hor. 2. carm. od. 13.* Demittit atras bellua centiceps aures. *sc.* Cerberus, vel propter serpentum turbam, quibus redimitur. Unde *Id. l. 3. od. 11. de eodem Cerbero*, cujus furiale centum Munient angues. Vel quia revera centum habet capita, ut *Isacius*, apud *Natal. Com. l. 3. Mythlog.* tradit. *Hesiod.* autem in Θεογον. quinquaginta ei tribuit: ceteri Poetæ tria tantummodo assignant, unde τριγέφαλον passim a Græcis cognominatur.

Centies, adv. ἑκατοντάκις, centum vices. *Terent. Heaut. 5. 1. 8.* Nisi idem dictum est centies. *Cic. in Pison. c. 35.* Sestertium centies, & octogies ex ærario tibi attributum, h. e. centies centena millia. *Martial. 5. 71.* O quanta est gula, centies comesse! *h. e.* centies centena millia. ¶ Legitur & *centiens*.

Centifidus, a, um, qui in centum partes finditur. *Prudent. in Symm. 2. v. 889.* Demoon centifidum confundit iter.

Centifolius, a, um, *di cento foglie*, centum habens folia, ut Centifolia rosa. *Plin. 21. 4.*

Centigranius, a, um, *di cento grani*, centum habens grana, ut Centigranium triticum, *Plin. 18. 10.*

Centimanus, a, um, o. 1. 2. *di cento mani*, Germ. *der hundert hend hait*, Gall. *a cent mains*, Hisp. *de cien manos*, ἑκατόγχειρ, qui centum habet manus. *Horat. l. 2. od. 17. v. 14.* Centimanus Gyges.

Centimêter, tri, m. qui centum metris utitur, vel qui vario & multiplici metrorum genere carmina componit, ut Terentianus Maurus, de quo *Sidon. carm. 9. v. 265.* Sed nec centimeter Terentianus, Nec Lucilius hic, Lucretiusque est.

Centimêtrum, tri, n. opus de centum metris. *Servius in Centimêtro* apud *Putsch.*

Centinodia, f. 1. herba, al. geniculatis, a nodorum, & geniculorum multitudine. *Plin. l. 27. c. 12.*

Centipêda, f. 1. σκωλόπενδρα, vermis pilosus multis pedibus arcuatim repens, al. scolopendra, multipeda, millepeda. *Plin. l. 29. c. 6.*

Centipellio, onis, m. alter e ventriculis cervorum (nam duo habere dicuntur) quod multis constet plicaturis, & sinubus, quasi pellibus; *Plin. 28. 9.* Item venter, quem centipellionem vocant.

Centipes, edis, adject. centum, vel multos habens pedes. *Plin. 9. 43.* Scolopendræ, quas centipedes vocant.

Cento, onis, m. 3. *sbiavina*, *sbiavinetto*, κώπη, *mere*, stragulum significat ex lana coacta, vel ex variis pannis consutum, & refertur inter vestimenta, & stragula rusticorum, apud *Cat. R. R. c. 2. & Colum. l. 1. c. 8.* ¶ Ejus usus etiam in restinguendis incendiis, *Cæs. B. C. l. 2. c. 10. Veget. l. 4. c. 15.* ¶ Est etiam vestis vilis genus e variis panniculis, ac diversis interdum coloribus consarcinatum. *Juven. sat. 6. v. 121.* Intravit calidum veteri centone lupanar. ¶ Item fasciculus ex variis pannis compactus, quo parietes detergentur, quo sensu accipi videtur ab *Ulpian. l. 12. Dig. de instr. & instrum. leg.* ¶ Translate cento dicitur Carminis genus ex variis variorum Poetarum versibus compactum. Vide *Auson. in epist. ad Paul. quam Centoni nuptiali præfixit.* ¶ Suos centones farcire alicui, proverb. pro consarcinatis sermonibus aliquem obruere, & se jactare, apud *Plaut. Epid. 3. 4. 19.*

Centobrica, æ, urbs Celtiberorum in Hispania. *Valer. Max. l. 5. c. 1. n. 5.* Hinc

Centobricensis, e, ut Machinæ Centobricenses, apud *Val. Max. loc. cit.*

Centonarius, a, um, ad centonem pertinens. *Tertul. de Præscript. cap. 39.* More Centonario. h. e. in modum centonis.

Centonarius, ii, m. 2. qui centones consuunt. Præterea centonarii dicebantur, qui tabernacula & castrensem supellectilem (quæ centones vocant) suppeditabant. Hinc collegii Centonariorum fit mentio in *Inscript.* apud *Spon. Miscel. Erud. Ant. p. 57. 62. 63. & Fabret. Inscript. p. 485.* M. Junius Sabinus Patronus Collegii centonariorum.

Centôres, um, populi Scythiæ Europeæ, fortasse iidem, qui Essedones, quos *Plin. 6. 7.* Colchis junctos facit. *Valer. Flac. 6. 150.* Impulit & dubios Phryxei velleris ardor Centoras.

Centralis, o. 3. κεντρικὸς, quod ad centrum spectat. *Plin. l. 2. c. 23.* Quam terra centralis interveniat.

Centrâtus, a, um, in centro positus, apud *Fulgent. l. 1. Mythol. c. 11.*

Centronicus, a, um, ad Centrones pertinens, ut Centronicæ Alpes, *Plin. 11. 42.*

Centrônes, pop. Galliæ Narb. nunc in Sabaudia, versus Alpes Graias, quorum regio Tarantasia. *Plin. l. 3. c. 20.*

Centrôsus, a, um, o. 1. 2. ut Centrosa scobs, idest, limatura admodum dura veluti centrum, quod in marmore, vel junipero invenitur. *Plin. l. 37. c. 7.* Gemmæ factitiæ centrosa scobe deprehenduntur.

Centrum, tri, n. 2. *il centro*, כדר, Ger. *mittel*, Gal. *centre*, Hisp. *centro*, κέντρον, punctum in medio circuli, vel sphæræ, a quo omnes lineæ, quæ duci possunt ad peripheriam, sunt inter se æquales. *Cic. 1. Tusc. c. 17.* Terram in medio mundo situm ad universi Cœli complexum quasi puncti instar obtinere, quod κέντρον illi vocant. *Plin. l. 18. c. 29.* Solis centrum. ¶ Centra in marmore, & arboribus sunt quidam veluti duriores nodi ad clavi similitudinem, *Plin. l. 26. c. 39.* ¶ Est item centrum crystalli quoddam vitium, durum, & fragile, quod & salem appellant. *Plin. l. 37. c. 2.*

Centum, *cento*, מאה, Ger. *hundert*, Gal. *cent*, Hisp. *cien*, *ciento*, ἑκατὸν, nomen numerale, & indeclinabile. *Cic. pro Milon.* Hi centum dies penes accusatorem cum fuissent. ¶ Accipitur aliquando centum indefinite pro pluribus, *multi*. *Horat. l. 1. carm. ode 16.* Te greges centum, Siculæque circum mugiunt vaccæ. ¶ Centum emere: h. e. centum nummis emere. *Paul. JCtus leg. Diligenter. Dig. Mandati.* Ut domum Sejanam centum emeres.

Centumcapita, ἑκατογκεφαλὶς, al. eryngium, vel eryngo alba, herba ex aculeatarum genere. *Plin. l. 22. c. 8.*

Centumgeminus, a, um, adject. *Virg. 6. Æn. vers. 287.* Et centumgeminus Briareus, *h. e.* centum habens brachia. *Servius* exponit *centies duplex*. Sed vox *geminus* juncta nominibus numeralibus fere non duplicat, ut *tergeminus* idem est quod triplex, non sextuplex; *septemgeminus* est septemplex; *quadrigeminus*, quadruplex. *Valer. Flacc. 6. 115.* Centumgemina Thebe. *h. e.* centum habens portas.

Centumpondium, vel centupondium, n. 2. lapis unicus centenarii ponderis, quo in appendendo utuntur. *Vopisc. in Aur. ex Cæs. c. 13.* Centumpondium incertum unum, & pondera certa. ¶ Aliqui accipiunt pro immani pondere, etiamsi centum pondo excedat. *Plaut. in Asin. 2. 2. 37.* Ad pedes quando adjectum est centupondium.

Centumviralis, le, ad Centumviros pertinens, ut Centumvirale judicium. *Cic. pro Cæc. c. 18.* Centumvirales causæ. *Plin. l. 2. ep. 14.* ¶ Centumviralis hasta, qua posita cogebantur solemni conventu Centumviri ad res judicandas. *Suet. in Aug. c. 36.* Auctor fuit, ut centumviralem hastam, quam quæstura functi confueverant cogere, decemviri cogerent.

Centumviri, m. 2. *cento uomini*, Judices Romæ, qui hastæ præerant, & de rebus privatis judicabant, ut de usucapionibus, de tutelis, de gentilitatibus, de agnationibus, de alluvionibus, de circumluvionibus, de nexis, de mancipiis, de Parietibus, de luminibus, de stillicidiis, de testamentis, vel hereditatibus. *Cic. 1. de Or. pro Cæc.* &c. Eligebantur terni e singulis 35. Tribubus; & ideo erant centum, & quinque. Sed ut facilius nominarentur, Centumviri dicti sunt. ¶ Instituti fuere simul cum Decemviris post institutionem Prætoris Peregrini, idest, post annum Urbis 512. ¶ Causæ Centumvirales leves habebantur. Hinc non legimus, Ciceronem, vel alium magnum Oratorem causas tractavisse coram Centumviris, præter Asinium Pollionem. Sed Taciti ætate primum locum obtinebant. *Tac. in Dial. de Orat.* Et *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 18.*

Centunculus, m. 2. κεντυγκλάτας, dim. a cento, dorsuale, & instratum jumentorum. *Liv. l. 7.* Multis strata detrahi jubet blasis tantum centunculis relictis. ¶ Item vile, ac sordidum stragulum, vestis, &c. ad usum hominum, *sbiavina*. *Scacc. ep. 81.* In centunculo dormit. ¶ Item herbæ genus. *Plin. l. 24. c. 15.* Ita dicta, quod cementi inopia, ejus foliis centones farciebantur.

Centûplex, icis, o. 3. *cento doppi*, Ger. *hundertfeltig*, ἑκατονταπλάσιος. *Plaut. in Pers. 4. 4. 11.* Centuplex murus rebus servandis parvus est.

Centuplicâto, *raddoppiando cento volte*, Ger. *doppelt hundertfeltig*, adverb. *Plin. l. 6. c. 23.* Quæ apud nos centuplicato veneunt.

Centuplicâtus, a, um, idem quod centuplex. *Prudent. l. 2. adverf. Symmach. v. 1050.* Solertia centuplicatos Agrorum redigis fructus.

Centupondium, V. Centumpondium.

Centuria, f. 1. *compagnia di cento uomini*, Ger. *ei rott von hundert kriegsleuten*, Gal. *centurie*, Hisp. *centuria*, ἑκατοντὰς, multitudo centum hominum, vel agrorum, &c. ¶ Centuriæ erant partes classium, idest, partes minores Populi Romani institutæ a Servio Tullio secundum censum. V. *Liv. l. 1. c. 43.* & *Dionys. l. 4.* ubi centuriæ P. R. enumerantur, & in suas Classes distribuuntur. ¶ Centuria in agris initio ex centum jugeribus fuit, postea ex ducentis. *Colum. l. 5. c. 1.* ¶ In militia centuria est centum militum numerus. *Isidor. l. 9. Orig. c. 3.*

Centuriâlis, le, ad centuriam pertinens, ut centuriales lapides apud *Veter. Auct. de limitibus*. h. e. lapides terminales in agrariis centuriis positi.

Centuriâtim, adv. κατὰ κεφαλὰς, per centurias. *Cicer. pro Flac. c. 7.* Tributim, & centuriatim descriptis ordinibus.

Centuriatio, onis, f. 3. in centurias distributio. ¶ Est etiam vox Agrimensorum, qua significatur forma, & divisio per centurias. *Siculus Flaccus, p. 16.* Alii (formam agri) dicunt perticam, alii centuriationem, alii mutationem, &c.

Centuriâtus, us, m. 4. dignitas, & officium Centurionis. *Cic. pro L. Man. c. 13.* Cujus in exercitu veneant Centuriatus, atque venierint. ¶ Item centuriatio, in centurias divisio. *Liv. l. 22. c. 38.* Ubi ad decuriatum, aut centuriatum convenissent.

Centuriâtus, a, um, in Centurias distributus. *Liv. l. 22. c. 38.* Ipsi inter se equites decuriati, centuriati pedites coniumbant. ¶ Centuriata Comitia dicebantur, in quibus populus per centurias suffragia ferebat; erantque omnium maxima, quia in his universus R. populus suffragium ferebat, convenientibus non solum qui in Urbe, sed etiam qui in agris erant, & in iis urbibus, quibus data fuerat civitas cum jure suffragii. Nam in *curiatis* comitiis soli cives Urbani aderant; in *tributis* soli plebeii, exclusis patribus. *Cic. 3. de Leg. c. 19.* Ferri de singulis, nisi centuriatis comitiis, noluerunt. ¶ Centuriatus ager, *Festo* est in centena jugera definitus.

Centurio, onis, m. 3. Centuriæ præfectus, & dux, *Centurione*, *Capitano di cento soldati*, חמשים, Ger. *hundereft mann*, Gal. *centenier*, Hisp. *centurion*, ἑκατοντάρχης, qui uni Centuriæ præest, idest, centum equitibus, vel peditibus. In Legione 60. Centuriones erant, pro sevaginta Centuriis, quæ fuisse in Legione tradit *Dionys. l. 9. Tac. 1. Annal.* ¶ Eligebantur, quorum virtus bellica omnibus esset spectatissima. ¶ Dux primæ Centuriæ dicebatur Primipili Centurio, & Primipilus. Nam prima Centuria Primipilum vocabatur, quod circa signa gravis armaturæ constituta erat. Hic non modo Aquilæ præerat, sed quatuor centuriis, hoc est, quadringentos milites, in prima acie gubernabat, & tanquam princeps totius legionis merita consequebatur, & commoda. *Horat. l. 1. sat. 6. v. 73.* Magnis e Centurionibus orti. *h. e.* ditibus, & nobilibus parentibus.

Centurio, as, avi, atum, a. 1. centurias conficio, in centurias distribuo, *ordinare soldati a cento a cento*, κατατάττω, in centurias ordino. *Cicer. ad Quir. post red.* Ego cum homines in tribunali Aurelio palam conscribi, centuriarique videssem. *Liv. l. 10. c. 21.* Seniorum etiam cohortes factæ, libertinique centuriati. ¶ *Hygino de Limitib. constit.* apud *Goes. p. 195.* centuriare agrum, est, limitibus includere, & in centurias redigere.

Centuriônatus, us, m. 4. apud *Tacit. Annal. 1. c. 44.* Centurionatum egit: idest, Centurionum delectum habuit, & partim veteres confirmavit, partim novos adlegit, ut locum legenti patet.

Centuriônus, m. 2. apud veteres idem, ac Centurio. *Fest.*

Centuripæ, arum, f. 1. *Centorbi*, κεντορίβαι. urbs olim, nunc opp. Siciliæ, in Valle Demona, ad Ætnæ M. radices, prope Adranum fl. *Plin. 3. 7.*

Centuripînus, a, um, ad Centuripas pertinens, ut Centuripini legati. *Cic. Verr. 4. c. 49.*

Centussis, m. 3. nummus brevis ex ære, qui centum asses valebat, seu quadraginta sestertios, a *centum*, & *as*, *assis*. *Pers. sat. 5. ad fin.* Et centum Græcos curto centusse licetur. h. e. adeo contemnit, ut centum eorum æstimet singulos assis unius. *Lucil.* apud *Gell. l. 2. c. 24.* appellat legem *centussis*, legem Fannium, qua cavebatur, ne quis ultra centum asses in cœnam impenderet.

Cepe. V. Cæpe.

Cephalæa, æ, f. *dolor di capo*, κεφαλαία, dolor capitis. *Plin. 20. 13.* ¶ Scribitur & *Cephalea*.

Cephalalgia, & Cephalargia, æ, f. *dolor di capo*, dolor capitis. *Plin. Valer. l. 1. c. 3. & Æmil. Macer cap. de Acidula.*

Cephalalgicus, a, um, adject. cui caput dolet. *Veget. l. 1. c. 25. de re veterin.* ¶ Est a κεφαλὴ, caput, & ἄλγος, dolor.

Cephalæa, V. Cephalæa.

Cephalêdis, f. 3. Cephaloedis, Cephaledium, Cephalodium, *Cefalù*, *Cifalù*, urbs Siciliæ marit. in ora Occ. & Bor. cum porta versus mare Tyrrhenum, & in modum promontorii in mare exeurrens. Pop. Cephaleditani, vel Cephaloditenses.

Cephalênæ, & Cephalenia, æ, insula maris Jonii, *Cefalonia*, sic dicta, ut quidam putant, a Cephalo Dionei filio, qui ibi quondam regnavit. *Plin. l. 4. c. 12. & l. 32. c. 2.*

Cephalênes, um, populi sunt insulæ Cephalenes incolæ. *Silius l. 15. v. 305.* Saxa Cephalenum, & scopulosis Neriton arvis.

Cephalêus, a, um, adjectiv. ad cephalum pertinens, ut cephalea caro. *Lucil.* apud *Gell. l. 20. c. 20.* ubi alii aliter legunt.

Cephalîcus, a, um, *cefalitico*, κεφαλικὸς, ad caput pertinens: & dicitur de iis, quæ capitis doloribus prosunt, ut *Cephalicum emplastrum*, *in titulo n. 7. c. 19. l. 5.* apud *Celsum*.

Cephalôtes, æ, m. capitatus. *Serv. Samonic.* At thymbræ speciem, quam commemorant cephalotem, *h. e.* cunila capitata.

Cephâlus, m. 2. κέφαλος, piscis, al. mugil, a capitis magnitudine. *Plin. l. 9. c. 17. & 42.*

Cephalus, m. 2. filius Æoli, vel nepos Æoli, filius Dejonei, venator Insignis. Procrin Erechthei, seu Erichthei, Athenensium Regis, vel secundum Servium, Iphicli filiam, Orithyiæ sororem in uxorem habuit: sed non minus etiam diligebatur ab Aurora, a qua, cum venaretur, raptus est. Cum ille fœdus conjugale excusaret, Aurora irata vaticinata est, futurum, ut Cephalus Procrin non habuisse vellet. Dubitans Cephalus de uxoris fide, habitu mercatoris sumpto, facieni Aurora mutante, uxorem donis sollicitare statuit. Diu repulsus est. Sed augendis muneribus Procrin dubitare coegit. Illa victa pudore, ubi se Cephalus indicavit, in sylvas fugit, & Dianæ comitem se adjunxit. Sed paulo post Cephalo veniam orante in urbem regredi est, & viro dona dedit Lælapam canem, cui fatis datum fuerat omnes feras currendo superare, & jaculum omnia contingens, quæ vellet. Circa meridiem Cephalus venatum in sylvas ire solebat sine famulis, sine equis, sine canibus, solo armatus jaculo, & cum fatigatus cæde ferarum esset, repetere frigus, & umbras, & auram invocare. Audiens nescio quis nomen auræ sæpe vocatum putavit esse Nymphæ, & Procri nuntiavit, Nymphain a Cephalo amari. Postero die Procris furtim virum in sylvam secuta est, ut ipsa videret, an alteram amaret, seque venatione peracta inter virgulta abscondit. Cum maritum auram vocantem audisset, movit se paulum. Quod Cephalus sentiens, feram ratus, jaculum immisit, atque ita inscium uxorem interfecit. *Ovid. 7. Met. in fin.* Sed aliqui scripsere, Lælapam canem, & duo jacula dono data Cephalo fuisse ab Aurora, aliqui etiam Cephalum ex Aurora, vel ex Aura filium Hesperum fuscepisse. ¶ De cane Lælapa, & fera quadam, quæ item invincibilis erat, *Ovidius* narrat, eos inter se certavisse apud Thebas, cumque Cephalus jaculum in feram immissurus esset, in Lapides a Jove

fuisse

fuiſſe converſos. *Ib.* Sed alii omnes fabulantur, Lælapam in Cælum tranſlatum eſſe, dicique Canem Sirium, vel majorem.

Cepheius, a, um, ad Cepheum pertinens, ut Andromede Cepheia, *Propert. l. 1. eleg. 3. v. 3. & c.* filia Cephei.

Cephènes, um, m. *ſuchi, galaxiæ, κήφηνες*, fuci, apes imperfectæ, & inutiles operi, niſi quod multitudine, quæ calorem confert, fœtum adjuvant. *Plin. l. 11. c. 16.* ¶ Item populi Æthiopum ſub Cepheo rege *Ovid. 7. Met. v. 1.*

Cepheus, i, m. 2. diſſyllab. *κηφεύς*, Æthiopum Rex. Andromedæ pater. In cœlum tranſlatus dicitur, cum genero Perſeo, uxore Caſſiope, filia Andromeda, & ornatus undecim ſideribus. Oritur 15. parte Capricorni.

Cephèus, a, um, adject. Æthiopicus. *Ovid. Met. 4. v. 669.* Cepheaque conſpicit arva. Alii leg. *Cepheia deſpicit arva. Propert. 4. 6. 78.* Cepheam Meroen fuſcaque regna canat.

Cephiſia, *κηφισία*, Atticæ regio, per quam Cephiſus labitur. ¶ Item fons ejuſdem regionis. *Plin. l. 9. c. 7.*

Cephiſias, adis, f. 3. &

Cephiſis, idis, f. 3. patronym. femin. a Cephiſo. *Ovid. 1. Met. v. 369.* Adeunt pariter Cephiſidas undas. *Id. 7. Met. v. 438.* Vidit & immitem Cephiſias ora Procaſten.

Cephiſus, & **Cephiſſus**, i, m. 2. *Cephiſſo, κηφισσός*, fl. Græciæ, qui oritur in Doride prope Lilæam urbem, deinde auctus Mela fl. Elateam Phocidis urbem rigat, poſtea per Chæroneam in Bœotiam labitur, & cadit in Copaidem lacum, qui ab eo Cephiſſides aliquando dictus fuit; mox per cuniculum exiliens in Euripum ſe exonerat prope Larimam opp. Aquæ Cephiſi fatidicæ a *Lucano l. 3. v. 175.* dictæ ſunt ob Themidis Oraculum vicinum. ¶ Cephiſſus alter fl. Atticæ, qui juxta Athenas fluit ad Occ. & in ſin. Saronicum ſe exonerat prope Piræum portum.

Cephidines, vel **Cephidines**, ſaxa in ædificiis prominentia. *Feſt.*

Cepina. V. Cæpina.

Cepotaphium, i, *κηποταφίον*, ſepulcrum in horto; vel hortus ſepulcro religioſus tactus. *κῆπος* enim hortum, & *τάφος*, ſepulcrum ſignificat. Inſcript. apud *Fabrettum p. 815.* Hoc cepotaphium muro cinctum cum ſuo jure omni ex auctoritate, & judicio Pontificum poſſederunt.

Cepto, as, are, idem quod capto, vel capto. *Plaut. Merc. 3. 4. 63.* Cur illud ceptas conſilium?

Cepurícus, a, um, *di orto, κηπουρικός*, a *κῆπος*, hortus, hortenſis. *Firmic. l. 2. c. 12.* ¶ Cepurica, orum, ſubſtant. olera. Unde *Sabinus Tyro* Cepuricon librum ſcripſit, & Mecænati dicavit. V. *Plin. l. 19. v. 10.*

Cepùros, i, m. *ortolano, κηπουρὸς* olitor, hortulanus. Ita inſcribitur liber *Apicii* tertius, in quo agit de ratione condiendorum olerum.

Cera, f. 1. *cera*, ⲥⲏⲣ, Ger. *wachſſ*, Gal. *cire*, Hiſp. *cera*, *κηρὸς*, illud, quod melle ex favis expreſſo remanet. *Cic. 3. de Orat.* Verba, ſicut molliſſimam ceram ad noſtrum arbitrium formamus, & fingimus. ¶ Metonymice ſumitur pro ceratis tabellis, in quibus plerunque antiqui ſcribere ſolebant. Hinc formulæ illæ loquendi, In cera prima, ſecunda, ima, vel extrema, ideſt, in principio, in ſecunda parte, in ultima. *Cicer. 3. Verr. c. 36.* Codicis extrema cera. *Sueton. in Nerone, c. 17.* Cautum eſt, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcriptæ, vacuæ ſignaturis oſtenderentur. Primæ duæ ceræ. *h. e.* primæ duæ paginæ. V. *Salmaſ. c. 11. de modo uſur.* ¶ *Cic. Attic. l. 13. epiſt. 19.* His literis ſcriptis, me ad *σωτῆριον* dedi; quæ quidem vereor, ne miniatula cerula tua pluribus locis notandæ ſint. Adde *l. 16. epiſt. 11.* Quibus locis ſignificat *Cic.* ſe Attici cenſuram de ſuis libris fuiſſe veritum. Critici enim in perlegendis libris, ſuſpecta, dubia, aut improbata notis quibuſdam ſignare ſolebant, affingendis particulis e cera, eaque miniata. ¶ Ceras pro imaginibus cereis, quibus divites atria ornabant, poſuit *Juven. ſat. 8. v. 19.* Tota licet veteres exornent undique ceræ Atria. ¶ Pro tabulis, ſeu coloribus pictorum, *Stat. Silv. 1. v. 100.* Apellæ cuperent te ſcribere ceræ. Et *ceris pingere* dixit *Plin. l. 35. c. 11.* & opponit *τῷ, penicillo pingere.* Habebant enim pictores diſcolores ceras, quas inducebant tabulis ad exprimendum quod vellent. Eas poſtea igne inurebant, lævigabantque: ex quo hujuſmodi opera encauſtica dicta ſunt. *Plin. loc. cit.* ¶ Cæræ nomine interdum intelligitur mixtura cæræ, & picis, aut ſimilium, qua navium rimæ obducuntur. *Ovid. l. 11. Met. v. 520.* Spoliatæque tegmine cæræ Rima patet, præbetque viam lethalibus undis.

Cerachàtes, gemma ex achatæ generibus, cæræ colore. *Plin. l. 37. c. 10.*

Ceramici, loca duo Athenarum fuere, unus in urbe, qui erat certa ſedes meretricibus conſtituta, alter extra urbem, in quo qui in bello cecidiſſent, publico ſumptu ſepeliebantur, funebrique oratione ornabantur, a *κέραμος*, terra figularis, teſta, tegula. *Cic. 1. Fin. c. 11.*

Ceramítes, æ, m. 1. gemma teſtæ colorem habens, a *κέραμος*, teſta. *Plin. l. 36. c. 10.*

Ceratia. V. Geratia.

Ceratium, ii, n. 2. *Cicer. 5. Verr. c. 78.* Ex omni pecunia, quam aratoribus ſolvere debuiſti, certis nominibus deduſtiones fieri ſolebant: primum pro ſpectatione, & collybo, deinde pro neſcio quo ceratio. Ceratium vocat *Cic.* pecuniam, quam exigebat Verres pro impenſis cæræ: fortaſſe eam ceram intelligit, quæ in ſcribendo a tabulariis conſumebatur.

Cerafinus, a, um, adject. cerafis ſimilis colore, aut ſapore, aut cerafis infectus. *Petron. Sat. c. 28.* Cerafino ſuccinctus cingulo.

Cerafes, æ, maſc. 1. genus ſerpentis, quod quadragemina cornua præfert, ſimillima arietum, a *κέρας*, cornu. *Lucan. l. 6. v. 679. & l. 9. v. 716.* ¶ Latina forma, Ceraſta, æ, eſt apud *Alcim. Avitum l. 1. v. 91.* Mordax abſorbuit ore ceraſta. ¶ A Poetis finguntur Furiæ cerafias in capite pro capillo habere. *Stat. Theb. 11. v. 65. & Claudian. 3. in Ruſin. v. 96.*

Ceraſtibòla, æ. Refertur hæc vox a *Varr. l. 6. L. L.* & ſignificat carnem e coxendicibus. *Scaliger* legendum putat *coxo ſtrebula*, de qua meminere *Feſtus*, *Plaut. in fragm.* & *Arnob. V. Scalig. coniect. ad Var.*

Ceraſtis, f. 3. dicta Cyprus, quod procurrentibus promontoriis, velut inſectis cornibus aſſurgat, vel quod incolæ olim ceraſtas aluerint. *Plin. l. 5. c. 31.*

Ceraſum, i, n. 2. fructus ceraſi arboris, *cirogia. Plin. l. 15. c. 25.* Ceraſorum Aproniana maxime rubent. ¶ Dicitur & de ipſa ceraſo. *Col.* Ceraſa, & amygdalæ, quæ primæ florent, poſſunt inſeri commode.

Ceraſus, i, f. 2. *cirogia*, Ger. *ein kirſch baum*, Gal. *ceriſier*, Hiſp. *cerezo*, *κέρασος*, arbor nota, a Ceraſunte Ponti urbe ſic dicta, quam cum Lucullus delevilſet, inde illam Romam tranſtulit, & ab urbe ceraſum appellavit. Nam ante Lucullum erant quidem ceraſa in Italia, ſed dura, & cornoceraſi dicebantur, *Serv. 2. Georg. ſub. l. 17. c. 7. Ovid. de nuce, v. 31.* Audiat hæc ceraſus: ſtipes inanis erit.

Ceraſus, untis, f. 3. *Chriſſopolis*, *κερασοῦς*, urbs Cappadociæ, in Ponto Polemoniaco, in ora litorali Ponti Euxini. *Plin. 6. 4.*

Ceratáules, æ, m. *ſonator di cornetta, κερατοσάλπιγξ*, idem qui cornicen. V. Ceraula.

Cerathèus, a, um, adject. a Ceratho flu. *Virg. in Cyri, v. 113.* Carpathium fugiens, & flumina Cerathea.

Cerathus, i, maſc. 2. Ceratus, *Fiume di Gineſa*, fl. Cretæ, præter Gnoſſum fluens, quæ etiam de nomine fluvii dicta eſt.

Ceratia, f. 2. herba uno folio, radice nodoſa, & magna. *Plin. l. 26. c. 8.*

Cerátias, æ, m. *κερατίας*, conicta cornutus, a *κέρας*, cornu. *Plin. l. 2. c. 25.* Ceratias cornu ſpectem habet.

Ceratinæ, f. 1. *κερατίναι, κέρας*, argumentationes ſophiſticæ, in quibus cornuum mentio fit, a *κέρας*, cornu, ut, quod non perdidiſti, habes, cornua non perdidiſti, cornua ergo habes. *Quint. l. 1. c. 10.*

Ceratium, n. 2. *κεράτιον*, ſiliqua, a *κέρας*, cornu, quia eſt corniculata, & ſpeciatim fructus arboris ceroniæ, quę & ipſa ceratia, & ceratonia dicitur, quia eſt incurvus inſtar cornu. *Col. de arborib. c. 25.*

Ceratorium, ii, n. 2. cerotum, ceratum, *cerotto. Marcell. Empir. c. 35.* Ceratorium chalaſticum. *Cel. Aurel. 2. Tard. c. 3.* Ceratorium apponere.

Ceratum, i, n. 2. emplaſtri genus ex cera, *cerotto. Cels. l. 4. c. 20.* Ceratum ex cyprino. Et *c. 24.* Ceratum liquidum.

Ceratúra, ę, f. 1. cerę obductio. *Col. l. 12. c. 50.* Quemadmodum nova vaſa ſi caleſiant, liquidam ceram facile excipiunt, ſic vetera non crediderim propter olei ſiccum ceraturam pati.

Ceratus, a, um, cera obductus, *incerato*, ut ceratę tabulę, in quibus ſcribebant. *Cic. Divin. in Ver. c. 7.* Ceratę pennę, *Horat. l. 1. od. 2.*

Ceraula, ę, *κεραύλης*, cornicen, a *κέρας*, cornu. *Apul. l. 8. A. A.* Juvenis ſatis corpulentus, & ceraula doctiſſimus. *Priſcus* quidem legit ibi *chorauta*, ſed *Salmaſ. in exercit. Plin.* priorem lectionem defendit. Legitur hæc vox & in *Hopiſc. Charin. c. 19.* ubi alii legunt *Cerataules*. quod idem eſt: alii *Choraules*.

Ceraunia, f. 1. vel Ceraunium, n. 2. *κεραυνία, κεραύνιον*, gemma, a *κεραυνὸς*, fulmen, fulgur, quia cadit cum imbribus, & fulminibus, vel quia fulget inſtar fulguris. *Plin. l. 37. c. 9. & 10. Claudian. de laud. Serenæ, v. 78.*

Ceraunia, orum, montes Epiri, ita appellati, quod fulminibus infeſtentur. nam *κεραυνὸς*, fulmen eſt. *Virgil. Æn. 3. verſ. 506.* Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta. ¶ *Flor. l. 2. c. 7.* Ceraunios montes vocat. V. Acroceraunia.

Ceraunium, neut. 2. *κεραύνιον*, tuberis genus, a *κεραυνὸς*, fulmen, quia e fulminibus, & tonitribus maxime naſcitur. *Plin. l. 19. c. 3.* ubi alii aliter leg.

Ceraunius, a, um, ad Ceraunia Epiri montes pertinens. *Colum. 3. 2.* Ceraunię vites.

Ceraunobolia, m. 2. *κεραυνοβολία*, Apellis tabula, in qua fulmina pinxit, a *κεραυνὸς*, fulmen, & *βάλος*, jactus. *Plin. l. 35. c. 10.*

Ceraunus, a, um, Ceraunius. *Propert. 2. 23. 3.* Non potuit ſaxo vitam poſuiſſe Cerauno. *h. e.* ſcopulis Acroceraunii.

Cerberaſtrum. V. Serperaſtrum.

Cerberèus, a, um, adject. a Cerbero. *Stat. 5. Silv. 1. v. 249.* Ne Cerbereos Priſcilla tremiſcat latratus.

Cerbèrus, maſc. 2. *Cerbero, κέρβερος*, canis triplici capite, janitor Infernalis cuſtos, quem Hercules domuit, & ſubactis Inferis ad Superos catenis conſtrictum traxit, tum videlicet, cum ad Inferos deſcendit, ut Theſeum liberaret, qui occiſo Pirithoo in vinculis apud Plutonem detinebatur, cum eo profecti eſſent ad rapiendam Proſerpinam. Interpretatio hæc eſt, Cerberum canem fuiſſe Plutonis, vel Orci Regis Epiri, ſeu Albaniæ inferioris, Epirum partem eſſe infernam Regni Saturni ſecus mare inferum, in Epiro canes ferociſſimos eſſe, qui ſint inſtar trium canum alius generis, Herculem occiſo, vel placato Cerbero Theſeum e carcere liberaviſſe. ¶ Sed Mythologi terram interpretantur, dictamque volunt Cerberum, quaſi *κρεόβορον*, hoc eſt, carnivoram, a *κρέας*, caro, & *βίβρω*, vorax, quia terra corpora omnia ſibi credita vorat, & conſumit. ¶ Alii ſerpentem fuiſſe volunt in Tænaro Laconiæ promontorio, qui populis exitioſiſſimus eſſet, & quoniam in Tænaro ad Inferos dicitur eſſe aditus, Ditis canem eſſe nominatum, denique hunc ſerpentem ab Hercule interemptum fuiſſe. *Virg. Æn. 6. v. 417.*

Cercèris, f. 3. animal quoddam amphibium. *Var. 4. de L. L.*

Cercèus. V. Circius.

Cercòlips, ipis, f. 4. *κερκόλιψ*, genus ſimiæ, ſine cauda, a *κέρκος*, cauda, & *λείπω*, relinquo, deſum, deſcio. Sed alii dicunt ſimiam eſſe, quę caudam pinguem habet, & ultimam partem villoſam, a *κέρκος*, cauda, & *λίπος*, pinguedo. *Feſt.*

Cercopithècus, m. 2. *gatto mammone*, קכיוס, Ger. *meerkatz*, Gal. *guenon*, Hiſp. *gato paus*, *κερκοπίθηκος*, ſimia cum cauda, a *κέρκος*, cauda, & *πίθηκος*, ſimia. *Mart. l. 14. epigr. 202.* Si mihi cauda foret, cercopithecus eram. ¶ Hoc animal inter varia monſtra adorabant Ægyptii. *Juven. Sat. 15. v. 4.* Effigies ſacri nitet aurea Cercopitheci.

Cercops, opis, f. 3. *κέρκωψ*, fera ingentem habens caudam, ideſt, vulpes, vel genus ſimiæ, idem ac cercopithecus, a *κέρκος*, cauda, & *ὤψ*, facies, quia cauda ſpectabilis eſt. ¶ Aliqui intelligunt hominem verſutum, quod velut in facie caudam habeat, qua aliis blandiatur. alii lucrionem, a *κέρδος*, lucrum. *Feſt.*

Cercurus, i, m. *κέρκουρος*, navis præcrandis Aſiana, vel Cypria. *Plin. l. 7. c. 56. Plaut. Stich. 2. 2. 43.* Conſpicatus ſum interim Cercurum.

Cercyonèus, a, um, ad Cercyonem pertinens. Fuit autem Cercyon Neptuni filius, latro inſignis apud Eleuſinem, qui vahdiſſimas arbores incurvans, iis alligatos viatores diſcerpebat, ut *Ovid. 7. Met. verſ. 439.* narrat. Hic a Theſeo occiſus eſt, *Ovid. in Ibin, v. 412.* Quæque Ceres vidit læto pereuntia vultu Corpora Theſea Cercyonea manu.

Cercyros, i, piſcis marinus in ſcopulorum ſine habitans. *Ovid. in Halieutic. v. 102.*

Cerdo, onis, m. *artefice vile, artigiano di poco pregio*, ſignificat ſordidum artificem, quique omni ratione lucellum ſectatur, a *κέρδος*, lucrum. *Juven. ſat 8. v. 181.* At vos, Trojugenæ, vobis ignoſcitis, & quæ Turpia cerdoni, Voleſos, Brutoſque decebant. ¶ Jungitur interdum cum aliis artium nominibus, ut *ſutor cerdo* apud *Martial. 3. 59. ciabattino.* Et *cerdo faber* in *Inſcript.* apud *Spon.* ¶ Eſt etiam nomen proprium ſervi apud *Ulpian. Dig. 33. 42.*

Cerealia, orum, *Sacrifizio di Cerere, ἐλευσίνια*, ſacra Cereris a Triptolemo inſtituta, al. *Theſmophoria* a Cerere Theſmophora, & *Adoria*, ab ador, far. Hæc feſta tanta religione celebrabantur, ut ſcrię pollutę crederentur, ſi quis eo tempore cum uxore concubuiſſet. Præterea in ſacrificiis Cereris vinum non adhibebatur. Unde *Plaut. in Aulul.* jocandi anſam ſumpſit, Megadorum Cereri nuptias eſſe facturum, quod nihil vini ad nuptias eſſet allatum. V. *Auguſtin. de Civ. Dei, l. 7. c. 20.*

Cerealis, le, o. 3. *ciò, che appartiene a Cerere, ἐλευσινιακὸς*, quod ad Cererem pertinet. *Virg. 1. Æn. v. 177.* Cerealiaque arma expediunt. ¶ Ædiles Cereales, Magiſtratus erat duorum virorum, qui rei frumentariæ apud Romanos præerant. ¶ Cereales ludi, qui in honorem Cereris fiebant. *Liv. l. 30. c. 39.* ¶ Cereale papaver a *Virg. 1. Georg.* dictum eſt, vel quod eſt eſui, ſicut frumentum, vel quod eo Ceres uſa eſt ad oblivionem doloris. ¶ Cerealis cœna, h. e. lauta, qualis diebus Cerealibus ſolebat apparari. *Plaut. Men. 1. 1. 25.*

Cerebellare, ris, n. 3. tegumentum cerebri. *Veget. l. 3. c. 33. (ſi ſalva eſt teſtis)* Caput cerebellari communire.

Cerebellum, n. 3. *cervelletto, ἐγκεφάλιον*, dim. a cerebrum. *Plin. l. 29. cap. 5.* Morſus a cane rabido, ne rabioſi fiant, cerebello gallinaceo occurritur.

Cerebrôſus, a, um, adject. qui ex cerebro laborat, *ghiribizzoſo, girellaio*, quemadmodum cerebroſum ſenem, h. e. mente commotum, *Plaut.* dixit *Muſtell. 4. 2. 36.* Et ita inſanum, & cerebroſum conjungit *Lucil.* apud *Nonium*, qui *c. 2. n. 82.* cerebroſum interpretatur eum, qui ad inſaniam facilis eſt. *Horat. l. 1. Sat. 5. v. 21.* Cerebroſus profitit unus, &c. quem locum vide. ¶ Dicitur & de brutis. *Col. l. 2. c. 11.* Noxium eſt bobus, quos pabulo ſuo cerebroſos reddit.

Cerebrum, n. 2. *cervello*, מוח, Ger. *das hirn*, Gal. *cerveau*, *ou cervelle*, Hiſp. *meollo de la cabeça, ἐγκέφαλος*, ſubſtantia illa, quæ in capite incluſa eſt, a *κάρη*, vel a *κήρα*, caput. *Cic. 1. Tuſc. c. 9.* Alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi eſſe ſedem, & locum. *Plaut. Mil. 2. 2. 51.* Cerebro laborare. *h. e.* mente commotum eſſe. Alii tamen aliter legunt. ¶ Cerebrum accipitur pro bili, ſeu iracundia. *Horat. l. 1. Sat. 9. v. 11.* O te, Bollane, cerebri felicem! Alii ibi accipiunt pro ſapientia. *Id. l. 2. Sat. 3.* Putidius cerebrum, dixit, h. e. inſaniorem mentem. ¶ Jocularıter *Plaut. Aulul. 2. 1. 28.* Mihi miſero cerebrum exeutiunt tua dicta, ſoror: lapides loquetis. *Id. Pœn. 3. 5. 25.* Id nunc his cerebrum uritur. *h. e.* iraſcuntur, ægre patiuntur. ¶ Cerebrum arboris, pro ipſius medulla. *Plin. l. 13. c. 4.*

Ceremoniæ. V. Cæremoniæ.

Cereòlus, a, um, diminutivum a *cereus*, a, *um*. Apud *Col. l. 10. v. 404. cereola* dicuntur pruna cerei coloris, quæ a *Plin. cerina* appellantur *l. 15. c. 13.*

Ceres, eris, *Cerere, ⲥⲁⲙⲓⲧⲏⲣ*, filia Saturni, & Opis, ſoror Jovis, ex quo Proſerpinam peperit, a Gentibus habita Dea frugum. Dicta eſt Ceres a *creo*, olim *cereo*, quaſi frugum creatrix. Sed aliis dicta videtur quaſi Geres a gerendis frugibus. *Cic. 2. & 3. de nat. Deor.* A Græcis dicitur *δημήτηρ*, quaſi *gemeter*, hoc eſt, terra mater; quia terra omnium frugum mater eſt. *Id. 2. ibid.* ¶ Peculiari epitheto *Alma* dicitur, quia homines, & beſtias alit. Græci etiam Cererem Theſmophoron vocant, hoc eſt, legum latricem a *θεσμὸς*, lex, & *φέρω*, fero, quia ante, quam illa agriculturæ uſum docuiſſet, homines nulla lege vivebant,

vebant, postea Cereris beneficio monstrato usu frugum, cæptum est de agrorum finibus, qui antea nulli erant usui, disceptari, quam primam volunt fuisse legum, & juris originem. Nonnullorum opinione eadem est, ac terra. *Cic.* 1. & 2. *de nat. Deor.* Aliis est intelligentia, quæ terræ præsidet. *Id.* 3. *ib.* ¶ Aliis Ceres Luna est, ut Liber est Sol. *Virg.* 1. *Georgic.* Vos o clarissima mundi lumina, labentem cœlo quæ ducitis annum Liber, & alma Ceres. ¶ Aliqui duas Cereres faciunt, primam filiam Cœli, & Vestæ, sororem Saturni, uxorem Sicani Regis antiquissimi Siculorum, matrem Acherontis, quæ Siculos frumenti usum docuit; secundam filiam Saturni, & Opis, sororem Jovis, matrem Proserpinæ ex Jove fratre. *Boccat. l.* 3. & 8. V. Proserpina, & Triptolemus. ¶ Ponitur interdum Ceres pro ipso frumento, seu pane. *Ter. Eun.* 4. 5. Sine Cerere, & Baccho friget Venus. ¶ *Cereri sacrificant*, dicti solitum de convivio in quo desit vinum, propterea quod in hujus sacris nefas vinum inferre. *Plaut. in Aul.* 2. 6.

Cerevisia. V. Cervisia.

Cerĕus, a, um, o. 1. 2. *di cera*, Ger. *wachßen*, Gal. *de cire*, Hisp. *de cera*, κήρινος, quod est ex cera. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 12. Si omnis cera commutabilis esset, nihil esset cereum, quod commutari non posset. ¶ Sumitur quandoque pro molli, facili, & flexibili. *Horat. ad Pison. v.* 163. Cereus in vitium flecti. ¶ Item pro flavo, *giallo*, a ceræ colore. *Virgil.* 2. *Ecl.* Addam cerea prunæ. Inde ficedulæ pingues ab *Accio* apud *Nonium* cereæ vocantur, translucente nimirum per cutem flava pinguedine. ¶ Quandoque pro unctо. *Martial. l.* 1. *epigr.* 93. Cerea si pendet lumbis, & trita lacerna. ¶ Alii interpretantur lacernam, quæ ex longo usu candidum colorem amisit, & cerea, seu subfusca facta est.

Cerĕus, i, m. 2. *cereo*, *torcio*, Ger. *wachßliecht*, Gal. *un cierge*, His. *cirio*, κηρός, est funale, vel candela ex cera confecta. *Cic. Offic.* 3. 20. Omnibus vicis statuæ factæ sunt, ad eas thus, & cerei. *Mart. l.* 14. *epigr.* 42. Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes. ¶ *Festus*: Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus, quia candelis pauperes, locupletes cereis utebantur.

Cerĭa, æ, f. 1. potionis genus apud Hispanos. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Cerifice. V. Æriface.

Cerifico, n. 3. ceram facio. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Cum cerificavere, fluxos habent succos. *b. e.* cum lentorem suum ceræ similem mutuo attritu salivavere. Al. leg. *fumificavere*. Sed *Cerifico* verbum germanum est a Græco κηρίζω.

Cerinarius, ii. V. Carinarius.

Cerinthe, æ, cerinthe, es, κήρινθος, κήρινθος, κηρίνθη, herba, mellis cum cera mixti saporem habens, folio candido, cujus florum apes sunt avidissimæ, a *cera*, quia ad ceram conficiendam confert. *Virg.* 4. *Georg. v.* 63. Cerinthæ ignobile gramen. Adde *Plin. l.* 21. *c.* 12.

Cerinus, a, um, o. 1. 2. *simile alla cera*, Ger. *das dem wachs gleich iſt*, Gal. *resemblant a cire*, Hisp. *semejante a la cera*, κήρινος, quod ceræ simile est. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Laudatiora cerina, atque purpurea. ¶ Cerinum, subst. vestis genus, a colore ceræ. *Plaut. Epid.* 2. 2. 49.

Cerion, n. 2. κήριον, favus. *Plin. l.* 20. *c.* 2. Sanat ulcera concreta in modum favi, quem cerion appellant.

Cerites, æ, m. 1. κηρίτης, gemma est cerei coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Cerĭtŭlus, vel Cerritulus, a, um, adject. diminut. a Cerĭtus. *Capel. init. l.* 9. Affinitate quemquam vel cerritulum garrientem.

Cerĭtus, vel cerritus, o. 1. 2. ἐνθουσιαστικός, insanus, furiosus quasi *cereritus*, ideſt, a Cerere animo vexatus, mente orbatus, quia ut in Bacchi sacris a Baccho, sic in Cereris sacris a Cerere furore corripiebantur. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 277. Cerritus fuit, an commotæ crimine mentis absolves hominem? *Plaut. Amph.* 2. 2. 144. Quin tu istam jubes pro cerrita circumferri? *Id. Menæch.* 5. 4. Larvatus est ille, aut cerritus. ¶ Rectius videtur scribi duplicitер. est enim contractum a *Cereritus*.

Cermălus, locus in Urbe sic nominatus. *Festus* apud *Varr. l.* 4. *L. L.* est *Germalus*.

Cernentĭa, æ, f. 1. actus cernendi, *il vedere*. *Capell. l.* 4. *de nupt. Philol.* Cernentia opponitur cæcitati.

Cernĭtum, opp. Latii, inter Bovillas, & Cassinum. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Pop. Cernetani. *Id. ibid.*

Cernŭlus, a, um, idem quod cretus, cribratus, a cerno, *Theod. Priscian. l.* 2. *c.* 4. Lomentum subaciunt bene cernitum. Alii aliter legunt.

Cerno, is, crevi, cretum, cernere, proprie significat separare, secernere, cribrare, *crivellare*, *vagliare*, διακρίνω. Est enim per metathesim a κρίνω, dirimo, discerno, ut placet Vossio. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Cribro tenui cernitur. *Ovid. de Medicam. faciei*, *v.* 89. Hæc ubi contriveris, per densi foramina cerne. *Cato R. R. c.* 107. per cribrum minutissime cernere. ¶ Hinc & pro agitare usurpat *Severus in Etna*, *v.* 491. quia quæ cernuntur agitantur. Verba *Severi* sunt: Sicut cum curvo rapidum mare cernitur æstu. ¶ Et quia omnis judicandi vis in rerum discretione posita est, qua vera a falsis separantur, ideo sæpe usurpatur pro judico, censeo, delibero, *giudicare*, *deliberare*. *Tacit. An. l.* 13. *c.* 14. Illum locum tempusque destinatum, quid de Armenia cernerent. *Cic.* 3. *Leg.* Quotcumque Senatus creverit, populusve jusserit, tot sunt. *Plaut. Cist.* 1. 1. 1. Mihi amicum esse crevi. *b. e.* constitui, *ho stabilito*. ¶ Item pro decerno, dimico, certo, *combattere*. *Virg.* 12. *Æneid. v.* 709. Inter se coisse viros, & cernere ferro. *Plaut. Amph. argum.* 2. Pro patria Amphitruo dum cernit cum hostibus. Sic cernere certamen, *b. e.* certare. *Plaut. Bacchid.* 3. 2. 13. cernere bellum, pro bello, seu armis disceptare. *Lucret. l.* 5. *v.* 393. Cernere vitam, i. e. de vita armis certare, *Enn. apud Cic. l.* 1. *Offic. c.* 12. ¶ Frequentissime usurpatur pro videre, *vedere*, βλέπειν, qua notione plerumque præterito caret. *Horat. l.* 1. *sat.* 3. *v.* 25. Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum? *Nepos in Timol. c.* 2. Ut non solum auribus acciperetur, sed etiam oculis cerneretur. *Virg.* 5. *Æn.* frustra cerno te tendere contra. ¶ Differunt tamen *cernere*, & *videre*. nam cernere est formas atque imagines rerum visu internoscere, *discernere*: videre, est actiem oculorum aliquo intendere: quare *cernere* plus est, quam *videre*. *Cic. Tuscul.* 1. *c.* 20. Nos enim ne nunc quidem oculis cernimus ea, quæ videmus, *non discerniamus*. ¶ Usus tamen hæc confundit, & promiscue usurpat. *Plin. l.* 8. *epist.* 20. Seu quod discernimus, tamquam sæpe visuri, quod datur videre, quoties velis cernere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 25. Ego Catuli Cumanam ex hoc loco regionem video, Pompejanum non cerno. *Id. Fam.* 6. *ep.* 3. Quæ ego tam video animo, quam ea, quæ oculis cernimus. ¶ Translate ponitur pro animadvertere, intelligere, *osservare*. *Cic. in Top.* Ea quæ tangi & demonstrari non possunt, cerni tamen animo, atque intelligi possunt. ¶ Cernere hereditatem, est adire hereditatem: cum enim, inquit *Priscian. l.* 10. constituat heres, se velle hereditatem adire, *cernere* dicitur, & cum id fecerit, *crevisse*. *Cic. Att. l.* 11. *epist.* 2. Eo ipso die ex testamento crevi hereditatem. *Id. l.* 6. *Att. epist.* 1. Debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crevisse. V. *Crasso*.

Cernualĭa, um, n. ludi, in quibus super pelles unctas saliebant, & cernuabant. *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 76. Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant: a quo ille versus vetus est in carminibus: Sibi pastores ludos faciunt coriis, Cernualia. Ita legit *Scalig. ad Fest.* in voce *Compoire*. Alii *coriis Consualia*.

Cernŭātus, a, um, curvus in caput, in terram pronus, *inchinato*, *chino*, *volto col capo all' ingiù*, ἐπικεκυφώς. *Solin. c.* 57. *de equo*. Adeo sprevit lupatos, ut de industria cernuatus, ruina & se, & equitem pariter affligeret.

Cernŭlo, as, are, idem quod cernuo. *Senec. epist.* 8. Non evertit fortuna, sed cernulat, & allidit. Al leg. *cervicat*.

Cernŭlus, a, um, idem quod cernuus. *Apul. l.* 9. *Metam.* Supra mensam cernulus corruens. Al. *cervicat*.

Cernŭo, as, are, a, vel n. 1. inclinare, vel inclinari, *voltare col capo in giù*, *ovvero inchinarsi*, κυβιστάω, *Apul. l.* 1. *Met.* Corpus exanimatum in flumen pene cernuat. *Prudent. l.* 1. *adv. Symmach. v.* 350. Cernuat ora senex barbatus, & oscula figit. *Varro de vita pop. Rom. apud Non. c.* 1. *n.* 76. Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant. *b. e.* saltando sese inclinabant, aut in terram cadebant proni.

Cernŭus, a, um, adje. incurvatus, in caput pronus, *chino*, *volto col capo a terra*, κυφωτός. *Virg. Æn.* 10. *v.* 893. de equo: Ejectoque incumbit cernuus armo. Ubi *Serv.* Cernuus, inquit, est qui cadit in faciem, quasi in eam partem qua cernimus: unde & pueri, quos in ludis videmus ea parte, qua cernunt, stantes, cernui vocantur, ut etiam Varro in Theatralibus docet. Hæc *Serv.* ¶ Hinc Cernui dicebantur ipsi Petauristæ, & funambuli corpora cernuantes, ut habetur in *Gloss. Philox.* Atque huc pertinere videtur illud *Lucilii apud Nonium c.* 1. *n.* 76. Modo sursum, modo deorsum, tamquam collus cernui. V. *Voss. in Etymol.*

Cero, as, a. 1. *incerare*, Ger. *verwachßen*, Gal. *cirer*, Hisp. *encerar*, κηρόω, cera obduco. *Col. l.* 12. *c.* 50. Sexta olivitate doliа cerari oportere.

Cerōnia, æ, n. 3. κήρωμα, est unguentum ex cera, & oleo, quo athletarum corpora ungi solebant. Sed aliqui dicunt fuisse lutum ex oleo, & terra albida ex agro Albano, vel rubea ex Bajano pulvere. *Martial. l.* 7. *epigr.* 31. Injecto ceromate brachia tendis. ¶ Item locus, in quo athletæ ceromate ungebantur. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Iidem palæstras athletarum imaginibus, & ceromata sua exornant.

Ceromatĭcus, a, um, o. 1. 2. κηρωματικός, ceromate unctus. *Juvenal. sat.* 3. *v.* 69. Et ceromatico fert niceteria collo.

Cerōsus, a, um, o. 1. 2. *che ha della cera*, κηρώδης, quod ceram admixtam habet. *Plin.* 32. *c.* 3. Liquore veluti mellis cerosi.

Cerostrōtum, n. 2. *tarsia*, *intarsamento*, κηροπαστόν, quod cornibus stratum est, ut lithostrotum, quod lapidibus: picturæ genus est, quo cornuum tessellæ tinguntur variis coloribus, deinde vermiculatim ligno inseruntur, a κῆρας, cornu, & στρωτὸς, stratus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nunc tinctа, nunc sublita, nunc quæ cerostrota a picturæ genere dicuntur. *Hardouin.* tamen *ceſtrota* legit. ¶ *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Ipsaque fori ornamenta non fiunt cerostrota, neque bisora, sed valvata. Ubi *Salmas. & Voss. in Etymol.* putant genus aliud encaustices a priore diversum significari, quod ceris fusis, instratisque inurebatur. Nam & hujusmodi fuisse januarum ornamenta, indicat *Auson. epigr.* 25. *in divitem*. Alii in *Vitruvio* leg. *cerostrata*, al. *clostrata*.

Cerōtum, i, n. 2. *cerotto*, ceratum, emplastri genus ex cera, κήρωτον, *Mart. l.* 11. *epigr.* 99. Labra pingui delibuta ceroto.

Cerretāni, Ceretani, pop. Hisp. Tarrac. intra montes Pyrenæos, in finibus Vasconum, Auſetanis & Ilergetibus finitimi, quorum regio Cerretania, *la Cerdanna*, pars Cataloniæ. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Cerrĕus, a, um, o. 1. 2. quod ad cerrum spectat. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Proximam huic cerream tradit. *ideſt*; glandem.

Cerrīnus, a, um, o. 1. 2. ex cerro. *Plin. l.* 30. *c.* 10. In cerrino calice.

Cerrĭtŭlus, a, um, diminut. a *Cerrinus*. *Martian. Capell. l.* 8. *pag.* 272.

Cerrĭtus. V. Ceritus.

Cerrōnes, homines leves, & inepti, a cratibus dicti, quod Siculi adversus Atheniensis cratibus pro scutis usi sunt, quas Græci γέρρα, appellant. *Festus*. Alii legunt *congerrones*, pro *cerrones*, & *stratis* pro *scutis*.

Cerrus, i, f. κέρρις, πίτυλος, arboris glandiferæ species est, cujus glande suilla caro firmior redditur. *Plin. l.* 24. *c.* 4. *Pallad. l.* 1. *c.* 9. ¶ Arbor est Herculi sacra.

Certabundus, a, um, certans, disceptans. *Apul. in Apolog. pag.* 288. Diogenes Cynicus cum Alexandro M. de veritate regni certabundus.

Certāmen, minis, n. 3. *battaglia*, *combattimento*, *contrasto*, מִלְחָמָה, Ger. *ſtreit*, *kampff*, Gal. *combat*, Hisp. *pelea*, ἀγών, contentio. *Cic. de cl. Orat. c.* 92. In patrocinio Siciliensi in certamine veni cum Hortensio. *Id. pro Flacc. c.* 16. De quorum urbis positione, propter pulcritudinem, etiam inter Deos certamen fuisse proditum est. *Id.* 1. *Acad. c.* 12. Cum Zenone Arcesilas sibi omne certamen instituit. *Id. in Pison. c.* 32. Addusta res in certamen putabatur. *Virg. Ecl.* 7. Et certamen erat Coridon cum Thyrside magnum. ¶ Item pro Ludis. *Ovid.* 1. *Metam.* Instituit sacros celebri certamine ludos. *Vir.* 2. *Georg.* Velocis jaculi certamina ponit in ulmo. *b. e.* res ipsas, pro quibus certabatur, & quæ victori cessuræ erant. Sic certamen disci, certamen Veneris apud *Ovid.* 10. *Metam. & l.* 2. *Amor. eleg.* 10. Hinc certamina Olympia, Nemea, Isthmia, Pythia, &c. V. suis locis. ¶ Sæpe pro prælio, seu conflicta bellico ponitur. *Virg.* 11. *Æn.* Me solam Teucri in certamina poscunt. *Liv. Dec.* 3. Ne minus instando renovaret certamen. Hinc certamen inire, experiri, inferre, facere, dirimere, conferere, &c. *Liv.* Sæpe *Cæsar*, & al. ¶ Item pro periculo. *Cicer. Divin. l.* 1. Quo major erat certamen, & discrimen salutis. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 1. Devenimus in medium rerum omnium certamen. ¶ *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 7. Mitte leves spes, & certamina divitiarum. *b. e.* labores in opibus cumulandis.

Certanter, adverb. cum certamine, vel certando. *Paulin. Petrocor. l.* 6. *v.* 489. Aut si certanter rapuisset flumina cursus.

Certātim, adv. *a gara*, Ger. *umb die wette*, *campe voriiſſ*, Gal. *a l' envy*, *a qui mieux mieux*, Hisp. *a porfia*, ἀγωνιστικῶς, cum certamine, & æmulatione. *Cic. pro Sex. c.* 34. Cum omnes certatim alius alio gravius, atque ornatius de mea salute dixissent.

Certatĭo, nis, f. 3. *contesa*, מדון מכה, Ger. *das ſtreiten*, *oder kempffen*, διαγωνισία, actus certantium. *Cicer.* 2. *de Legib.* Quod sine curriculo, & sine certatione corporum fiat. *Id. l.* 25. *c.* 3. Virtuti cum voluptate certatio est. ¶ Certatio multæ, *Liv. l.* 25. *c.* 3. V. verbum *Certo*.

Certātor, oris, m. 3. qui certat. *Ver. Gloss.* Certator, ἀγωνιστής. Translate *Gell. l.* 12. *c.* 10. Addatur id propter agrestes quosdam & indomitos certatores, qui nisi auctoritatibus adhibitis non comprimuntur.

Certātus, us, m. 4. *contesa*, certamen. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 132. nudoque virorum Certatus.

Certātus, a, um, nom. ex particip. *contrastato*. *Sil. l.* 17. *v.* 338. Certatus nobis hodie dominum accipit orbis. ¶ Ablativus *certato* ponitur pro cum certatum esset. *Tacit. Ann.* 11. 10. In armis transgressu multum certato. Adde *l.* 4. *histor. c.* 16.

Certe, certo, profecto, sine dubio, sine ulla controversia, *certamente*, אמנם, Ger. *gervviſſlich*, Gal. *certament*, *affurment*, *sans doute*, Hisp. *ciertamente*, *si lia*, adv. affirmantis. *Cic.* 3. *de Finib.* Satis ne hoc loco conclusum videtur? certe. ¶ Interdum idem est, quod certo, ideſt, sine dubio. *Terent. And.* 3. 2. 23. Certe enim scio. ¶ Ponitur & pro saltem. *Cic.* 1. *Tusc.* Homines mortem optare incipiant, vel certe timere desistant. ¶ Item pro tamen. *Cic. Att.* 16. *ep.* 7. Quamvis non fueris fusor, & impulsor profectionis meæ, approbator certe fuisti. ¶ In responsionibus affirmat, aut concedit. *Plaut. Asin.* 3. 3. 132. Ain' vero? *Le.* Certe inquam. *Cic. in Orat. c.* 42. At dignitatem docere non habet: certe, si quasi in ludo. ¶ Eleganter jungitur cum particulis *quidem*, & *equidem*: sed si aliis verbis præponatur, fere dicimus *certe quidem*; si subjiciatur, *quidem certe*. *Plaut. Perſ.* 2. 2. 27. Certe equidem pejorem te vidi neminem. *Cic. Tuscul.* 1. *c.* 29. Nunc ubi sit animus, certe quidem in te est. *Id. Fam.* 2. *ep.* 9. *ad fin.* Me quidem certe tuarum actionum comitem habebis. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. *a med.* Agebatur quidem certe nihil.

Certificatĭo, rei manifestatio est apud JCtos Ulpianum, & Scævolam.

Certiŏro, as, are, certiorem facere, *far consapevole*. *Ulp. leg.* 2. §. 11. *Dig. de haredit. petit.* Si forte is, cui denuntiatum est, eum certioraverit. Et *l.* 1. *Dig. de action. rem. & vend.* Neque certiorari debuit, qui non ignoravit. ¶ Ipse autem *Ulpian.* pro se citat melioris ævi testem *Julianum Dig. l.* 16. *tit.* 3. *l.* 1. §. 37. & *l.* 13. *tit.* 6. *l.* 5. §. 8.

Certĭtĭo, as, n. 1. certus fio. *Paruv. apud Non. c.* 2. *n.* 160. Vocant cocos, unde certifient. Alii leg. *certificent*.

Certĭtūdo, is, *certezza*. Apud *Ammian. Marcell. l.* 30. *pasſi priscip.* in Codicibus legitur: In cujus fidei certitudine manſit immobilis. Sed abesse a MSS. Valesii fratres notarunt. V. *Voss. de Vit. serm. l.* 1. *c.* 6.

Certo, *cercanciare*, מאמנה, Germ. *freylich*, σαφῶς, *Ter. Eun.* Hoc certo scio, Rhamnusium se esse ajebat. *Cic. pro Cæc.* Veniunt in mentem mihi permulta, vobis plura, certo scio. *Ter. Eun.* 5. 1. 9. Certo comperi. *Plaut. Epid.* 3. 2. 42. Me quidem certo servavit consiliis suis.

Certo, as, frequentat. a cerno, *contendere*, *combattere*, נצח, Ger. *ſtreiten*, *kempffen*,

ffare, Gal. *debatre avec quelqu'un*, *combatre*, Hiſp. *contradèr*, *ſi pelear*, ἀγωνίζομαι, eſt contendere, vel per diſceptationem, vel per vim, quod ad rem bellicam pertinet, & conſtruitur vel abſolute, vel cum ablativo, & præp. *cum*, perſonæ, cum qua contendimus, item cum abl. & præp. *de*, rei, de qua certamen eſt, item cum abl. inſtrumenti ſine præp. *Tac. l.* 21. Miſſus in eos eques cum expeditis cohortibus ambigue certavit. *Cic.* 2. *de Orat.* Qui tot annos cum Pop. Rom. de Imperio certavit. *Ter.* Bene dictis ſi certaſſet, audiſſet bene. *Liv.* Aricini, atque Ardeates de ambiguo agro cum ſæpe bello certaſſent. ¶ Item cum acc. perſonæ, & præp. *inter*, *Cic.* Reliquum eſt, ut officiis certemus inter nos. ¶ A Poetis etiam cum dat. perſonæ uſurpatur. *Virg. Eclog.* 5. Solus tibi certet Amyntas. Et *Eclog.* 8. Certent & cygnis ululæ. ¶ Et cum infinito. *Virg.* 2. *Æneid.* Certantque illudere capto: *vanno a gara nel beffarlo*. ¶ Certare multam alicui, eſt, de multa alicui irroganda in concione, vel apud Judices diſceptare. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Tribuni plebis multam M. Poſtumio dixerunt, cui certandæ cum dies adveniſſet, &c. *Id. ibid. c.* 4. Omnia multæ certatione. ¶ Certare officiis inter ſe, *gareggiare nelle offizioſità*. *Cic.* 7. *Fam.* ¶ *Plin. in Paneg. c.* 30. Certat Ægyptus cum feracitſimis terris: *in fertilità la contende*, &c. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter paſſiva terminatione. *Cic. l.* 1. *de Orat.* In Centuriali judicio certatum eſſe accepimus. *Liv. l.* 1. Inter ordines certabatur.

Certus, *a.* 3. 2. compertus, manifeſtus, exploratus, quaſi judicatus, per metathef. a ſup. *cretus* verbi cerno, *certo*, *chiero*, נאמן, יודע, Ger. *gewiſſ*, Gal. *certain*, Hiſp. *cierto*, *claro*, ἀγχίνους. *Cic. Att.* De Cœlio adhuc nihil certi habebamus. ¶ Item non vacillans, non errans. *Martial.* O quam certa fuit libratо dextera ferro. *Ovid.* Da mihi, quod petitur, certo contingere ferro. ¶ Certus item eſt ſecurus, fidelis. *Cic. l.* 2. *in Verr. c.* 64. Cum Androne homine honeſtiſſimo, & certiſſimo electus eſt. *Plaut. Trin.* 1. 2. 57. Tu ex amicis certis mihi es certiſſimus. ¶ Item peculiaris, conſtitutus. *Cic. Att. l.* 5. *epiſt.* 17 Habere homines certos. *Liv. l.* 1. *c.* 50. In diem certam convenire. *Cic. in Orat.* Certa & definita lex in carminibus. Et *l.* 1. *de Orat.* Certis quibuſdam verbis fieri divortium. ¶ Conſtruitur cum genitivo, vel cum ejuſdem caſus gerundio: item cum ablat. & præpoſit. *de*. *Tacit. hiſtor.* 2. *c.* 46. Certus conſilii. *Id.* 4. *hiſtor. c.* 14. Deſciſcendi certus. *Plancus Ciceroni Fam.* 10. *ep.* 2. De hoc mihi parum certus eſt. ¶ Certum eſt mihi, h. e. deliberatum, & conſtitutum eſt. *Ter. And.* 3. 1. 11. Si iſtuc ita certum eſt tibi. *Plaut. Capt.* 3. 1. 32. Certum eſt jus meum omne perſequi. ¶ Pro certo dicere, pro certo habere, credere &c. *Cic. Salluſt.* ¶ Certo certius, h. e. veriſſime. *Apul. l.* 10. *Mileſ. ad fin.* Quos occultaret apud ſe certo certius. ¶ Apud *Virg.* 9. *Æn. v.* 250. Certa pectora, exponit Servius firma, vel fortia. ¶ Certiorem facere, *far ſapere*, *far conſapevole*. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 23. Cum certum ſciam, faciam te paulo ante certiorem. Eodem ſenſu facere certum eſt apud *Virg.* 3. *Æn. v.* 179. Anchiſem facio certum, remque ordine pando. Et apud *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 16. & 4. 6. 35.

Cerva, æ, *f.* 1. *cerva*. *Gell. l.* 15. *c.* 22. Cerva alba Sertorii. *Virg. Æn.* 6. *v.* 801. *Æripes cerva*.

Cervarius, a, um, *o.* 1. 2. quod eſt a cervo. Cervarium venenum, ſuccus limi herbæ, quo ſagittas in venatu tingunt. *Plin. l.* 27. *c.* 11. ¶ Lupus cervarius fera eſt lupi effigie, maculis pantheræ, a cervi pernicitate. *Id. l.* 8. *c.* 22. ¶ Aliqui dicunt, animal eſſe ex cervo, & lupa, aut ex lupo, & cerva genitum.

Cerúchi, m. 2. κέρκοι, funes a dextera, & ſiniſtra antennæ, quibus ejus cornua firmantur. Aliqui accipiunt pro ipſis cornibus antennæ, ideſt extremis antennæ partibus, quæ in utrinque veli latus diffunduntur, alii pro cavea in faſtigio navigii, quam Latini corbem vocant. *Lucan. l.* 8. *v.* 177. Surget, & inſtabit ſummis minor Urſa ceruchis.

Cervical, alis, *n.* 3. *guanciale*, בראשות, Ger. *küſſen*, Gall. *chevet*, *traverſin de lit*, Hiſp. *almohada*, *cabecal*, κεφαλόδεσμον, id, quo dormientis cervix ſeu caput fulcitur. *Juven. ſat.* 6. *v.* 352. Conducit comites, ſellam, cervical, amicas.

Cervicoſitas, atis, *f.* 3. obſtinatus animus, pervicacia, *durezza*, *oſtinazione*. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 9. Diſciplinæ ægre ſubditur popularium cervicoſitas.

Cervicúla, *f.* 1. dim. a cervix. *Cic.* 5. *Verr. c.* 19. Tamen ne putamus, patronum tuum in hoc crimine cervicula iactaturum? *h. e.* ſe oſtentaturum. ¶ Metaphorice *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. in machinæ hydraulicæ deſcriptione: Supra cervicula ejus conjungenda arcula, &c.

Cervínus, a, um, *o.* 1. 2. *di cervo*, Ger. *hiefchin*, ἐλαφεῖος, quod ad cervum pertinet, ut cervinus color, qualis eſt pellis cervi vel caſtaneæ. *Pallad. l.* 4. *c.* 13. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 2. ¶ Cervina ſenectus apud *Juvenal ſat.* 14. *v.* 251. eſt diuturna, & vivax. Cervi enim ultra centum annos vivere dicuntur, ut eſt apud *Cicer. Tuſcul.* 3. *c.* 28. & *Plin. l.* 8. *c.* 32.

Cervisia, cerevísia, *f.* 1. *cervogia*, *birra*, שכר, Ger. *bier*, Gal. *cervoiſe*, *birre*, Hiſp. *cerveça*, ζυθος, potus ex hordeo, vel avena, a Cerere, ideſt fruge, quaſi Cereris vis, quia frugum vis in eo liquore dominatur. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Ex iiſdem frugibus fiunt & potus, xythum in Ægypto, cœlia, & ceria in Hiſpania, cerviſia, & plura genera in Gallia, aliiſque provinciis.

Cervix, icis, *f.* 3. *cervice*, *collottolo*, קדקד, Ger. *genick*, Gal. *le derriere du cou*, Hiſp. *cerviz*, τράχηλος, poſterior colli pars, quæ ab occipitio incipit, & tendit ad ſpinam, a *curvus*, quia inflectitur, & curvatur. *Cic. Tuſc.* Gladium demitti juſſit, ut impenderet illius beati cervicibus. *Id. de Div. l.* 2. *c.* 64. *ex Pacuvio*: Teſtudo capite brevi, cervice anguina. ¶ Translate cervix ponitur pro fortitudine, & audacia. *Cic. Verr.* 5. *c.* 59. Si qui erunt tantis cervicibus Recuperatores, qui audeant in Provincia, cum Prætor adſit, contra voluntatem ejus judicare. *Id. pro Domo*. Univerſam Remp. ſolis veſtris cervicibus ſuſtinetis. ¶ Cervices præbere, dare alicui, eſt, dare ſe in alicujus poteſtatem, ſe necandum præbere. *Cic. antiq. iter in exil.* & *Philip.* 5. ¶ In cervicibus eſſe, h. e. imminere. *Liv. l.* 22. *c.* 33. In cervicibus bellum eſt. Adde *l.* 44. *c.* 39. ¶ Quod monet *Quintil. l.* 8. *c.* 3. primum Hortenſium cervicem in ſingulari uſurpaſſe, falſum oſtenditur ex verbis *Pacuvii* (qui ante Hortenſ. fuit) modo allatis, & ex *Enn.* apud *Serv. ad* 10. *Æn. v.* 396. ¶ Cervix vitis eſt craſſior, & robuſtior ramus. *Colum. l.* 4. *c.* 7. Cum ad unum pampinum jam redegeris, & ipſe exceſſerit pedalem longitudinem, decacuminare conveniet, ut in cervicem potius confirmetur, & ſit robuſtior. ¶ Cervices ligneæ dicuntur a *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. capita tignorum. ¶ In genit. plur. habet *cervicium*, & *cervicum*: illud probatur a *Chariſ. l.* 1. ex *Plin. Secundo*: hoc uſurpatur a *Cic. in Orat. c.* 18. & *Plin.* 23. 1.

Cerúla, æ, diminut. a cera. Exempla vide in *Cera*.

Cerufmanus, in carmine Saliari, veteri lingua ſignificat, *creator bonus*. *Feſt.* in voce *Mamers Matutam*.

Cerufſa, *f.* 1. *biacca*, סיך, Ger. *bleyweiſſ*, Gal. *ceruſe*, *ſard*, Hiſp. *alvayalde*, ψιμυθιον, plumbum aceto in calcem, ſeu cinerem diſſolutum, quaſi κηρόεσσα, *cerea*, a κηρός, *cera*, propter ſimilitudinem. *Plin. l.* 34. *c.* 18. ¶ Eſt & color quidam, quo ſibi fucum mulieres faciunt. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 73. Nec ceruſſa tibi, nec nitri ſpuma rubentis Deſit.

Cerufſátus, a, um, adject. ceruſſa illitus, *imbiaccato*, ut ceruſſata cutis, ceruſſatæ buccæ. *Martial. l.* 7. *epigr.* 24. *Cic. in Piſon. c.* 11.

Cervúla, æ, *f. cervetta*, parva *cerva*. Legitur hæc vox inter opera *Auguſtini*, *ſerm.* 215. *de Temp. a med.* Sed ille Sermo ſpurius eſt, & nulla ratione *Auguſtino* adſcribendus.

Cervúlus, i, *cervíatto*, diminut. a Cervus. *Frontin. de Stratagem. l.* 1. *c.* 5. Vallum cervulis, & alio materiæ genere conſtructum incendit. *V.* Cervus.

Cervus, vi, m. 2. *cervo*, אל, Ger. *hirſch*, Gal. *cerf*, Hiſp. *ciervo*, ἔλαφος, animalis ſpecies, a κέρας, cornu. *Cic. Tuſc. l.* 3. *c.* 28. Natura cervis, & cornicibus vitam diuturnam dedit. ¶ Cervi item furcæ ſunt, quæ fiunt ad ſuſtentationem caſarum, ita dictæ a ſimilitudine cornuum cervinorum. *Virg. Ecl.* 2. Atque humiles habitare caſas, & figere cervos, ut *Servius* exponit. ¶ Cervis iſtis, ſeu furcis utebantur etiam ad impediendos hoſtium acceſſus, incurſuſve. *Liv. l.* 44. *c.* 11. Cervis etiam objectis, ut viam intercluderet. Adde *Caſ. l.* 7. *B. G. c.* 72.

Ceryx, icis, m. 3. *banditore*, *trombetta*, κῆρυξ, græco, a κηρύσσω, clamo. *Senec. Tran-*

de Tranquil. anim. c. 8. Non vis enim niſi Conſul, aut Triſtanes, aut Ceryx, aut Sufes adminiſtrare Remp. ¶ In Vet. Gloſſ. Ceryx exponitur etiam ὁ ὑπὸ αἰρέσεως ἀγορανομούμενος, caduceator.

Ceſpes. V. Cæſpes.

Ceſſátus, antis, *tardo*, *ozioſo*, qui ceſſat, tardus, otioſus. *Horat. l.* 1. *od.* 35. Concitare ceſſantes ad arma. *Lucan. l.* 3. *v.* 431. Solum ceſſatus aratro. *h. e.* coli intermiſſum. *Ovid.* 2. *Triſt. el.* 2. Ceſſantia fata. *h. e.* tarda. *Sueton. in Cæſ. c.* 76. Conſulis morte ceſſant honor, *carica vacante*.

Ceſſátio, nis, *f.* 3. *ceſſazione*, *intralaſciamento*, שבתה, Germ. *aufhörung*, Gall. *ceſſation*, Hiſp. *ceſſacion*, ἀνάπαυσις. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 37. Epicurus nihil ceſſatione melius exiſtimat. *h. e.* otio. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 103. Id negotium inſtitutum eſt, non datur ceſſatio. *h. e.* intermiſſio.

Ceſſator, oris, m. 3. piger, lentus, ſegnis, *ozioſo*, *chi tralaſcia*, שובה, Ger. *müſſig*, ἀνάπαυσις, otioſus, qui ceſſat, & nihil agit. *Cic. Pato*, *l.* 9. *ep.* 17. Non quod ceſſator eſſe ſolerem.

Ceſſatrix, icis, *f.* 3. a ceſſator. *Tertul. l.* 1. *adv. Marcion. c.* 24. Quomodo defenditur bonitas ex majori parte ceſſatrix?

Ceſſátus, a, um, nom. ex partic. paſſ. a neutro *ceſſo*, ut Ceſſata arva, ideſt, neglecta, & non culta. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 617. Largaque provenit ceſſatis meſſis in arvis. *Id.* 10. *Metam. v.* 669. ceſſata tempora. *h. e.* in quibus ceſſatum eſt.

Ceſſim, adverb. *addietro*, *indietro*, Vet. Gloſſ. Ceſſim, gradatim. *Juſtin. l.* 2. *c.* 12. Ite ceſſim, inhibete remis, & a bello diſcedite. *Varro apud Non.* 4. 420. & 109. Cum domum ab Ilio ceſſim revertero.

Ceſſio, onis, *f.* 3. *ceſſione*, actus cedendi. *Cic. in Top. c.* 5. Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio nexu, aut in jure ceſſio. ¶ *Ceſſio dicti* eſt acceſſio temporis, quo incipit deberi res alienum. *Ulpian. Dig.* 36. 2. 7. Hæredis aditio moram legati quidem petitioni facit, ceſſioni dieи non facit.

Ceſſo, as, *n.* 1. frequent. a cedo, *ceſſare*, *fermarſi*, *laſciare*, שבתה, Ger. *aufhören*, *ableſſen*, Gal. *ceſſer*, Hiſp. *ceſſar*, ἀνάπαυσιν, eſt deſiſtere, deſiſtere, intermittere, finem facere, conquieſcere. *Donat. in Ter. Eun.* 3. 1. 15. Ceſſat delidioſus, requieſcit teſtis. ¶ Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *Acad.* Nec tamen itum ceſſare, ſed celare, quæ ſcribat, exiſtimo. ¶ Vel cum infinito. *Id. Att.* Ille non ceſſat de nobis detrahere. ¶ Vel cum abl. & præpoſ. *in*, aut *a*, vel *ab*. *Id. de Sen. c.* 5. Neque unquam in ſuo ſtudio, & opere ceſſavit. *Liv.* 4. 27. Nec ex quo caſtris caſtra collata ſunt, ceſſatum a levibus præliis eſt. ¶ Interdum ſignificat nihil agere, *ſtar ozioſo*. *Cic. de nat. Deor.* Illo tam immenſo ſpatio, quare, cur Pronoea veſtra ceſſaverit. ¶ Interdum tardare, diutius immorari in re aliqua facienda, & eam negligentius agere, *tardare*, *indugiare*. *Virg.* 6. *Æn.* Ceſſas in vota, precesque. *Ter. Eun.* Paululum ſi ceſſaſſem, domi non offendiſſem. ¶ Ceſſare dicuntur agri, qui non ſeruntur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 70. Alternis idem tonſas ceſſare novales, &c. Sic mulieres, cum parere deſinunt. ¶ Item ceſſare dicuntur, qui in judicio ad dicendam cauſam non comparent. *Suet. in Claud. c.* 15. Abſentibus ſecundum præſentes facillime dabat, nullo delectu, culpa ne quis, an aliqua neceſſitate ceſſaſſet. ¶ Cum dat. pro vacare, dare operam, habet *Propert. l.* 6. *el.* 6. *v.* 21. Nam tua non ætas unquam ceſſavit amori. V. Scalig. ad eum loc. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 12. It dies, ego mihi ceſſo. *h. e.* ego tempus tero damno meo.

Ceſſus, particip. a cedo. V. Cedo.

Ceſtiánus, a, um, ad Ceſtium pertinens, qui fuit declamator, ſæpe a *Seneca in Controverſ.* laudatus. *Id. ſub fin. controv.* 7. Deinde ad illum colorem redit Ceſtianum.

Ceſticillus appellatur circulus, quem ſuperimponit capiti, qui capite aliquid eſt laturus. *Feſtus*. Al. leg. *circillus*, alii *ceſticulus*, alii *ceſtillus*.

Ceſtrosphendóne, es, *f.* κεστροσφενδόνη, telum ſemicubitale, bipalme ſpiculum infixum habens digiti craſſitudine, cui ad libramen pinnæ tres, veluti ſagittis ſolent, circumdabantur. *Liv. l.* 42. *c.* 65.

Ceſtron, vel Ceſtrum, i, κέστρον, herbæ genus apud *Plin. l.* 25. *c.* 8. Alio nomine Vettonica dicitur. ¶ Item ſcalpellum exiguum in modum veru factum, quo utebantur in ebore pingentes. *Plin. l.* 35. *c.* 11. ¶ Opera hac ratione *picta ceſtrota* appellantur. *Id. l.* 12. *c.* 37. V. Ceroſtrotum.

Ceſtrótum, i, encauſticum opus ceſtro pictum. Ita legit in exemplis ſup. adductis in *Ceroſtrotum* Salmaſius *in Exercitat. Plinian. pag.* 231. & *Turneb. l.* 13. *c.* 24. V. Ceſtron.

Ceſtus, i, m. 2. κεστός, mulieris ornatus, ſive baltheus, ſeu pictus, a κεστόω, pungo. Quare ſcribendum eſt ſine diphthongo. *Voſſ. Etymol.* in Voce *Ceſtus*. ¶ Præcipue *ceſtus* dicitur zona illa, qua nova nupta nuptiarum die præcingebatur, a ſponſo ſolvenda. Unde illud: Zonam ſolvere. V. in Zona. ¶ *Var. Scholiaſt. ad Stat. Theb. l.* 3. *v.* 283. obſervat, Ceſti uſum eſſe in honeſtis nuptiis. nam turpet ideo *inceſtus* dici, quod illo ſacro Veneris cingulo non fuerint vinctæ. ¶ Fuit autem Ceſtus cingulus ille pulcherrimus picturatus, efficax ad illectamenta Gratiarum, & amorum, quo Venus Martem, & Juno Jovem ſibi conciliabant. *Mart. l.* 6. *epigr.* 13. Ut Martis revocetur amor, ſummique Tonantis, a te Juno petit ceſtον, & ipſa Venus. *Ceſton* dixit græca inflexione pro *Ceſtum*. ¶ Ceſtum Veteres vetuſtiſſimum hymnum vocaverunt, quo Paris Veneris laudes complexus eſt, eamque Junoni & Palladi prætulit. Hinc creditur orta fabula de Paridis judicio. ¶ Ceſtus item arma pugilum. *V. Ceſtus*.

Cetariæ, arum, *f.* 1. & Cetaria, orum, *n.* loca juxta mare, ſtagnante lacu, in quibus thynni, & alii hujuſmodi piſces capiuntur, & ſaliuntur. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Juxta cetarias. Ita legit *Harduin. Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 44. Adnatant thynni, & cetaria creſcent.

Cetarius, ii, m. *peſcatore di peſci groſſi*, *ſalumiere*, genus piſcatorum, qui majores piſces capiunt, & ſalſamentis condiunt, ut vendant: a *cete*, quæ in mari ſunt majora piſcium genera. *Varro* apud *Non.* 1. *c.* 244. Non animadvertis, cetarios, cum videre volunt in mari thynnos, aſcendere in malum, &c. *Colum. ſub fin. l.* 8. Salſamentorum purgamenta, quæ cetariorum officinis everruntur. ¶ Cetarius inſcriptus fuit liber cujuſdam C. Matii, in quo tradebatur ratio ſaliendorum piſcium, teſte *Colum. l.* 12. *c.* 44.

Cete. V. Cetus.

Ceter, V. Cæter.

Ceto, us, *f.* Κητώ, ὅς, uxor Phorci, mater Meduſæ. *Lucan. l.* 9. *v.* 645.

Cetra, træ, *f.* 1. ſcutum breve loreum, quo utuntur Afri, & Hiſpani, ex pelle orygis, a κάλυπτω, abſcondo, tego, quia militem tegit, vel a voce Maurorum. *Virg.* 7. *Æneid.* Lævas cetra tegit. *Liv. l.* 28. *c.* 5. Pelta cetræ haud diſſimilis eſt. ¶ *Tacit. in Agric. c.* 36. Britannis tribuit.

Cetrátus, a, um, cetra munitus, cetra utens, ut cetratæ cohortes, apud *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 39. Adde *Liv. l.* 31. *c.* 36.

Cette, per ſyncop. pro *ceditе*, ſignificat dicite, date. *Non. c.* 2. *n.* 122. *Ennius Medea*: Cette manus veſtras, meaſque accipite. *Plaut. Merc.* 5. 4. 4. Cette dextras nunc jam.

Cetus, *m.* 2. vel cete, num. plur. indecl. *gran peſce di mare*, *come balene*, *orce*, &c. κῆτος, piſcis marinus immenſæ magnitudinis, & generatim omne genus majorum piſcium marinorum, præſertim qui animal pariunt, non ovum, cujuſmodi ſunt balenæ, orcæ, priſtes, thynni, & ſimiles. *Hyginus Fab.* 89. Neptunus cetum miſit, qui Trojam vexaret. *Plin. l.* 11. *c.* 37. In pecore eſt & cetis ſel. *Virg.* 5. *Æn. v.* 822. Tum variæ comitum facies, immania cete. ¶ Inveniur & cetum, i, neut. gen. *Vet. Gloſſ.* Cetum crudum ἰχθυόκρεας. ¶ Et græca forma, cetos; τὸ κῆτος, in accuſat. ſing. *Plin. l.* 32. *c.* 1. Juba tradit cetos in flumen Arabiæ intraſſe, pinguique ejus mercatores negotiatos, &c. V. *Harduin.*

Ceu, *come*, *ſiccome*, *ſicut*, *ut*, adverb. Poetis familiariſſimum, idem ſignificans cum quemadmodum, ſicut, velut. *Sueton. in Vitell. c.* 17. Reducto coma capite, ceu noxii ſolent. *Horat. l.* 4. *od.* 4. Ceu flamma per tædas, vel Eurus per Siculas equitavit undas. ¶ Pro tamquam, aut quaſi. *Plin.* 29. 4. Cantharides objectæ Catoni, ceu venenum vendidiſſet. *Id.* 31. 1. Ceu parum ſit in tantam pervenire altitudinem. ¶ *Ceu vero* eſt quaſi vero. *Id. in præfat. hiſt. nat.* & *l.* 7. *c.* 55. ¶ *Ceu plerumque*, ut plerumque, *come per lo più*. *Id. l.* 29. *c.* ult.

Ceva, vacca humilis staturæ, lactis abundans. *Colum. l. 6. c. 24.*

Cevio, es, n. 2. est clunes movere, ut in re Veneréa, & proprie de manibus dicitur. Mulierum enim est crissare. Usi sunt hoc verbo *Juv. sat.* 2. v. 21. & *Sat.* 9. v. 4. *Mart. l.* 3. *epigr.* 95. ¶ Translate est adulari, tractum a canibus, qui cum domino blandiuntur, clunes & caudam movent. *Pers. sat.* 1. v. 87. An, Romule, cevesi? Ita aliqui interpretantur.

Ceus, vel Cæus, fil. Titani, & Terræ, pater Latonæ, & Asteries. Regnavit in Ceo *insula*. Ob Latonam filiam a Jove stupratam adversus eundem arma movit. Sed victus periit. *Virg. 4. Æn.*

Ceus, a, um, vel Cæus, adject. a Cea insula, ut Simonides Ceus, de quo *Horat. l.* 2. *od.* 1. Sed ne relictis Musa procax jocis Ceæ retractes munera naniæ. Simonides enim primus carmen lugubre dicitur instituisse. Adde *l.* 4. *od.* 9.

Ceyx, ycis, filius Luciferi, maritus Alcyones, Rex Trachiniæ. Ob Dedalionis fratris casum in accipitrem mutati ad Clarium Oraculum repugnante uxore navigans in Ægæo mari tempestate submersus est. Alcyone, cum quotidie Diis, ac præsertim Junoni, sacrificia offerret pro viri salute, ab illa per Morphæum noctu, in somno monita est, maritum interisse. Mane igitur experrecta ad litus accessit, & cadaver in mari longius aspexit, quod cum mariti esse cognovisset, ac per undas ad illud proficisci vellet, Deorum miseratione in Avem conversa ad os mariti advolavit, qui oscula uxoris sentiens in avem & ipse mutatus est. Hæ aves alcyones dicuntur, & habitant prope maris litora. *Ovid. 11. Met. Plin. l.* 32. *c.* 9.

C A N T E H.

Chærephyllon, i, χαιρέφυλλον, herba, aut olus potius, vulgo Cherefolium. *Colum. l.* 10. *v.* 110. Est breve Chærephyllum, & serpenti grata palato. Ubi metri causa alterum l absorbuit.

Chalasticámen, inis, n. 3. apud Medicos significat relaxationem, seu luxationem articulorum ex latitudine. *Theod. Priscian. l.* 2. *c.* 19. Chalasticaminibus relaxari.

Chalasticus, a, um, *vilassativo, emolliente*, χαλαστικός, quasi dicas, relaxatorius, remittens, ut chalastica empiastra, apud *Theod. Priscian.*

Chalastra, χαλάστρα, urbs Macedoniæ, a Chalastra proximo portu dicta. Hinc

Chalastricus, a, um, adject. ut Chalastricum nitrum. *Plin. l.* 31. *c.* 10.

Chalatorius, a, um, ad laxandum pertinens, a χαλάω, laxo, remitto. *Veget. lib.* 4. *de re milit. c. alt.* Falx chalatorios funes, quibus antenna suspenditur, repente præcidit. Ita legit *Turneb.* alii *collacerias*, fortasse quia hujusmodi funes ab inferiori parte in unum conteruntur.

Chalazias, æ, m. χαλάζιας, gemma, quæ grandinis colorem præfert, & figuram. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Chalcanthum, n. 2. *vitriolo*, χάλκανθον, corpus minerale, quasi æris flos: a χαλκὸς, æs, & ἄνθος, flos, vel melius quasi succus concretus ex chalcitide genitus, & efflorescens, qui lapis est, ex quo æs coquitur. Nam æris flos est viride æs, chalcanthum est aqua æris. Vulgo dicitur vitriolum, a perspicuitate vitrea. Olim etiam dicebatur *atramentum sutorium*, quia eo ii contis tingendis utebantur. *Plin. l.* 34. *c.* 11.

Chalcedon, f. 3. Chalcedonia, *Calcidonia, Scutari*, urbs A. Bithyniæ, in ora, ex adverso Byzantii, Bosphoro intercedente, condita a Megarensibus, qui cæci dicti sunt, quod non potius litus oppositum elegerint, in quo postea Byzantium conditum est, maxima loci amœnitate.

Chalcedonius, a, um, ad Chalcedonem pertinens. *Cic. 3. de Orat. c.* 32. Thrasymachus Chalcedonius.

Chalceotērus, i, χαλκίοτερος, intestina habens ænea: a χαλκὸς æs, & ἔντερον intestinum: & metaphorice, indefessus, laboris patientissimus. Ita appellatus est Didymus Grammaticus Alexandrinus (qui vixit sub Antonio & Ciceronе usque ad *Augustum*) ob assiduitatem legendi & scribendi. Dicitur enim tria millia & quingenta volumina conscripsisse, ut *Suidas* narrat. Legitur hæc vox apud *Hieronym. Epist.* 51. quod est *Apologet. ad Domnionem*.

Chalcēus, a, um, adject. *de rame*, idem quod æreus. *Martial. lib.* 9. *epigr.* 95. Chalcea donanti Chrysea dederas.

Chalcidensis, e, qui Chalcidem incolit, ut Timagoras Chalcidensis, *Plin. l.* 35. *c.* 9.

Chalcidicensis, se, idem quod Chalcidensis. *Gel. lib.* 10. *c.* 16. Chalcidicensis colonia. *h. e.* Cumæ, quam urbem Chalcidenses condidisse dicuntur.

Chalcidicum, n. 3. pars magni ædificii, quam aliqui cœnaculum esse putant. *Arnob. l.* 4. Scribuntur Dii vestri in triclinis cœlestibus, atque in Chalcidicis aureis cœnitare. ¶ Apud *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. videtur hæc vox usurpari pro latis ambulationibus, quæ, ut idem ait, in extremis basilicarum conlituuntur, *loggie, portici da passeggio*. Sunt qui putant legendum ibi *cusidica*, & esse loca ubi causidici, & rhetores versarentur. V. *Budæ in Lex. Vitr.* ¶ Festus paucis rem explicat, dum inquit, Chalcidica genus esse ædificii a Chalcide dictum. ¶ Superiores quoque ædium partes, in quibus cœnacula, & solaria, & loca amœna erant, vel tecta, vel sub dio posita, *chalcidica* appellantur, *Græcum*. *Arnob. l.* 4 Scribuntur dii vestri in triclinariis cœlestibus, atque in Chalcidicis aureis cœnitare. *Auson. in periocha* 23. *Odiss.* Chalcidicum gressu nutrix superabat anili.

Chalcidensis, a, um, qui a Chalcide est. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 5. Ibo, & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu. Ubi videtur designare Euphorionis cujusdam Chalcidensis carmen. *Id. Æn. 6. v.* 17. Chalcidicaque levis tandem super astitit arce. *h. e.* Cumis a Chalcidensibus conditis. ¶ *Carmen Chalcidicum* apud *Sext. lib.* 5. *Sib. v.* 182. sunt versus Sibyllini, a Cumana Sibylla conditi.

Chalcioecus, i, Minervæ cognomen, quo Spartæ dedicata & culta fuit, χαλκίοικος, quod sc. domum æream habebat. Meminit *Nepos in Epamin. c.* 5. & *Liv. l.* 35. *c.* 36. qui tamen hoc nomen de ipso Deæ templo usurpavit.

Chalcis, idis, f. 3. vel chalcidix, icis, χαλκὶς, genus Lucertæ, dictum, quod quasdam æris coloris lineas in tergo habet. *Plin. l.* 32. *c.* 3. ¶ Est & avis nocturna, ex genere accipitrum, bellum internecinum cum aquila gerens. *Plin. l.* 10. *c.* 8. cymindis vocat. ¶ Est item nomen piscis. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Chalcis, idis, f. 3. *Negroponte*, χαλκὶς, urbs primaria Euboeæ insulæ ad Euripum, Aulidi proxima, Euripo tantum intercedente, dicta a Chalcide filia Asopi, aut quod æraria fabricæ ibi primum fuerint repertæ. ¶ Chalcis altera, quæ & Hypochalcis, urbs Ætoliæ, prope fontes Eveni fl. versus Athamaniam. Hinc regio Chalcidica.

Chalcitis, itidis, f. 3. χαλκῖτις, lapis, ex quo cocto æs fit. *Plin. l.* 34. *c.* 12.

Chalcophōnas, æ, m. 2. χαλκόφωνος, gemma, quæ illisa æris tinnitum reddit. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Chalcosmaragdus, m. 2. χαλκοσμάραγδος, gemma cujus venis turbida. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Chalcus, m. 2. χάλκους, exiguum pondus apud Atticos, quod decies sumptum obolum conficiebat. *Plin. l.* 21. *c. ult.*

Chaldæi, pop. Babyloniæ reg. quorum regio Chaldæa, *Caldea*, vel *Kaldea*, *Curdistan*, *Yerseb*, pars Babyloniæ vergens in Austrum, Arabiam attingens desertam, & fin. Persicum, in qua Euphrates, & Tigris conjunguntur. Excelluerunt Astronomia, & Divinationis arte. *Cic. 1. de Div. c.* 1.

Chaldaicus, a, um, adject. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 42. Totum hoc Chaldaicum prædicendi genus repudiavit.

Chalo, as, are, *mandare gia, calare*, χαλῶ, remitto, relaxo. *Veget. l.* 4. *c.* 23. Centones, & culcitras fumibus chalant. Adde *Vitruv.* 10. 13.

Chalybeius, a, um, adject. qui est e chalybe. V. Chalybs.

Chalybes, m. 3. pop. Cappadociæ, in Ponto circa Thermodoontem fl.

Chalybs, ybis, m. 3. *acciaio*, χάλυψ, genus ferri durissimi, a Chalybibus pop. qui eo abundant, & in alias regiones mittunt. *Plin.* aciem, & nucleum ferri vocat. *Ovid. 4. Fast. v.* 405. Æs erat in pretio, chalybis jam massa placebat. Ubi Heins. leg. *Chalybeia massa latebat*, ut *Chalybeius* sit adject. ¶ Sumitur & pro instrumentis ex chalybe. *Valer. Flacc. l.* 6. *v.* 341. It medium per pectus, & horrida nexu Lethiferi stat chalybs, *Lucan. l.* 6. *v.* 398. *de eodem*: Chalybem frænosque momordit.

Chamæacte, es, f. 1. genus sambuci, al. ebulum. *Plin. l.* 24. *c.* 8.

Chamæcerasus, f. 2. χαμαικέρασος, genus cerasi humilioris. *Plin. l.* 16.

Chamæcissus, i, χαμαίκισσος, genus hederæ quæ nunquam se ab humo attollit, a χαμαὶ, humi, & κισσὸς, hedera. *Plin. l.* 24. *c.* 10.

Chamæcyparissus, χαμαικυπάρισσος, herba, quæ ex vino pota contra venena serpentium omnium, & scorpionum pollet. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Chamædaphne, f. 1. χαμαιδάφνη, herba, foliis lauri, unde nomen habet, quasi parva laurus, in longum crescens, flore violæ simili, al. pervinca, quia obvia quæque vincit. *Plin. l.* 21. *c.* 11. ¶ Est etiam genus cerasi humilis, sylvestris, al. laureola. *Id. l.* 16. *c.* 25.

Chamædrys, yos, f. 3. *querciola*, χαμαίδρυς, herba, al. trissago, chamyrope, teucrion, calamandrina, serratula, quasi humilis, & terrestris quercus, a χαμαὶ, humi, & δρῦς, quercus. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Chamælæa, f. 1. χαμαιλαία, herba, al. coccus Cnidius, foliis oleæ. *Plin. l.* 23. *c.* 7.

Chamæleon, onis, f. 3. χαμαιλέων, herba, al. bupho, ex genere aculeatarum, ita dicta, quia colorum varietate chamæleontem animal imitatur. Mutat enim cum terra colorem, hic nigrum, illic viridem, alicubi cyaneum, alicubi croceum. *Plin. l.* 22. *c.* 18.

Chamæleon, onis, & ontis, m. 3. *camaleonte*, χαμαιλέων, quasi parvus leo, animal est diversa varietate conspersum, ut pardus, & ad colores, quos videt, conversione facillima variatur. Nascitur in India, figura, & magnitudine lacertæ, nisi quod crura habet recta, & excelsiora. Latera ventri junguntur, ut piscibus, & spina simili modo. Eminet rostrum simile suillo, cauda prælonga in tenuitatem desinens, & implicans se viperinis orbibus, ungues aduncі, motus tardior, ut testudini, asperum corpus, ut crocodilo. Habet oculos corpori concolores, nunquam eos operit. Latet hyeme, ut lacerta. *Plin. l.* 28. *c.* 8. ¶ Ferunt quidam, hoc animal nullo cibo vesci, sed fabulosum est.

Chamæleuce, χαμαιλεύκη, herba, al. tussilago, ungula caballina, populago, folio populi, sed ampliore. Circa fluvios nascitur. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Chamæmelon, n. 2. *camomilla*, Germ. *kamillen*, Gall. *camomille*, Hisp. *manzanilla*, χαμαίμηλον, herba, & flos, al. chamomilla, & anthemis, quia odorem habet mali Mariani. *Plin. l.* 22. *c.* 21.

Chamæmyrsine, f. 1. χαμαιμυρσίνη, sylvestris myrtus, ex qua fit oleum chamæmyrsinum. *Plin. l.* 23. *c.* 9. Aliis est frutex, ex quo scopæ fiunt; aliis ruscus.

Chamæpeuce, f. 1. χαμαιπεύκη, herba laricis foliis, lumborum, & spinæ doloribus propitia. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Chamæpitys, χαμαιπίτυς, herba, al. ajuga, & ina. *Plin. l.* 24. *c.* 6.

Chamæplatānus, i, f. 2. genus platani coactæ brevitatis, ut ait *Plin. l.* 12. *c.* 2.

Chamærops, opis, f. 3. herba est myrteis circa caulem geminis foliis, capitulis Græcanicæ rosæ. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Ruellius eandem esse existimat, quam a Mithridate inventore Mithridation appellant.

Chamæstēræ, vel chamæteridæ, χαμαιστηρίδες, humiles, & depressæ imagines, quales sunt ancillarum, & pedissequarum. *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Chamæsēlon, n. 2. χαμαίζηλον, herba, al. pentaphyllon, foliis albis, ac mollibus. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Chamæunia, æ, f. *il dormire sulla terra*, χαμαΐνη, humi cubatio. *Hieronym. epist.* 2. *ad Nepotian.*

Chamulcus, i, m. 2. genus carpenti humilioris, *carretta*. *Ammian. l.* 17. *c.* 8. Colosius chamulcis impositus, tractusque.

Chaŏnes, m. 3. pop. Epiri, quorum regio Chaonia, a Chaone fratre Heleni Trojani, postea Molossa, a Molosso filio Pyrrhi, nunc *Camina*, a castro cognom. intra montes, extensa ab Onæo sinu Buthrotum usque versus oram maris Jonii. *Plin. in procem. l.* 4. *Claudian. de B. Get. v.* 135. non Chaonas atque Molossos, Quos Epirus alit.

Chaonia, æ, f. χαονία, regio Epiri, in qua sunt Chaones populi. *Cic. Att. 6.* 3. *Virg. Æn.* 3. *v.* 334.

Chaŏnis, idis, f. quæ est ex Chaonia, χαονὶς. *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 150. Chaonis ales, *h. e.* columba. *Id. Metam.* 10. 90. Chaonis arbor, *h. e.* quercus. V. *Chaonius*.

Chaonius, a, um, ad Chaones, vel Chaoniam pertinens. *Virg.* 3. *Æn. v.* 334. Chaonii campi. *Id.* 1. *Georg. v.* 8. Chaonia glans. *h. e.* quæ multa in Epiro colebatur propter abundantiam quercuum. Sic 2. *Georg. v.* 67. Chaoniique patris glandes. *h. e.* Jovis Dodonæi, cui quercus illæ sacræ erant. *Id. Ecl.* 9. *v.* 13. Chaoniæ columbæ. *Chaonias* appellat, alludens ad celebres illas columbas, quæ inter quercus Dodonæas degebant, & fatidicæ fuisse dicuntur.

Chaos, n. *confusione*, חהו, Ger. *ein vermischung, vervvyrrung*, Gall. *chaos, confusion*, Hisp. *confusion*, χάος, materia cœli, & terræ confusa, atque informis, qualis initio fuisse non a Poetis modo dicitur, sed e sacris etiam Libris cognoscitur, quæ non fuit ex omni æternitate, ut quidam Philosophi, & Poetæ arbitrati sunt, sed a Deo ex nihilo facta est primo sex illorum dierum, quibus mundum machinatus est, de qua postmodum res omnes hujus universitatis per species varias, formasque proprias prodierunt, a χάω, vel χάσκω, hio, quod proprie sit vastus hiatus. *Ovid.* 1. *Metam.* Apud Græcos est nomen n. 1. contractorum. Apud Latinos tantum in usu est *chaos*, & abl. *chao*. Sed *Prisc. lib.* 6. declinavit *chaum, chai*. ¶ *Antiquior, quam chaos*, de re nimium prisca, & obsoleta dicitur. Nam *Hesiodus in Theog.* chaos omnium rerum initium vocat, quod ante omnes Deos, Deasque natum sit. V. *Ovid. in princip. Metam.*

Chara, herba, vel radix herbæ, quam admixto lacte, exercitui pro cibo fuisse, scribit *Cæs. de B. C. l.* 3. *c.* 48.

Characītus, o. 1. 2. vallatus, pedatus, a χάραξ, vallum. *Cel.* Eas (vites) nonnulli characatas vocant, *l.* 3. *c.* 4. V. Characias.

Characēnus, a, um, adject. a Charace urbe in Susiana ut Characenorum Rex, *Plin. l.* 6. *c.* 28.

Characias, m. 1. tithymali genus, ramos habens digitali crassitudine. *Plin. l.* 26. *c.* 8. ¶ *Characias calamus* genus est arundinis crassioris, & firmioris, & pedamentis vitium, atque vallis faciendis idoneæ. Vites hujusmodi fulcimento munitæ, *characatæ* appellantur. *Plin. l.* 16. *c.* 36.

Character, eris, m. 3. *carattere, figno, figura, forma*, אות, שורה, Ger. *maleyschen*, Gall. *caractere*, Hisp. *caracter, señal*, χαρακτὴρ, signum, figura, forma, a χαράσσω, insculpo, inscribo. *Col. l.* 11. *c.* 2. Nec minus majora quadrupedia charactere signari debent. *Pallad. l.* 2. *R. R. c.* 16. Maturi agni, & animalia omnia charactere signentur. ¶ Notæ quoque, & signa occulta quadam forma expressa, quibus superstitiosi Veteres vim quandam miram tribuebant, characteres dicuntur. V. *Augustin. l.* 2. *de Doctr. Christ. c.* 20. & 29. ¶ Apud Rhetores & genera dicendi characteres vocantur. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 2. L. Albutius homo apprime doctus, cujus Luciliano charactere sunt libelli, &c.

Characterismus, m. 2. χαρακτηρισμὸς, figura, qua vita alicujus describitur, Rutilius Lupus antiquus Rhetor, *Quintiliano* major. *l.* 2. *de fig. sent.* Characterismus. Quemadmodum pictor coloribus figuras describit, sic Orator hoc schemate aut vitia, aut virtutes eorum, de quibus loquitur, deformat.

Charagma, atis, χάραγμα, idem quod character. *Avienus*: Sicut nummus habet charagma hominis, sic homo habet charagma Dei.

Charaxes, sive Charaxus, i, Mitylænæus fuit, Sapphus frater. *Ovid. in ep. Sapphus, v.* 117. Gaudet, & e nostro surgit mœrore Charaxes Frater.

Charaxo, as, are, *graffiare, scarificare*, χαράσσω, scarifico. *Prudent. hymn.* 10. *Romano, v.* 557. Charaxat ambas ungulis scribentibus Genas, cruentis & secat taciem notis.

Charientismus, χαριεντισμὸς, (Græca vox, & Græce scribenda) orationis figura, quæ duram sententiam mollibus verbis corrigit, ut cum ad senis minas Davus apud *Terent.* respondet: *bona verba, quæso*. V. *Donat. in libello de barbarismo, Voss. l.* 4. *Instit. Orator.*

Charisma, atis, n. *dono*, χάρισμα, donum. *Prudent. in Apotheosi, v.* 11. Deus ipse fideles In populos charisma suum diffundere promptus. ¶ Primam syllabam producit: qua in re non est imitandus.

Chari-

Charistia, æ. 2. & num. plur. χαρίστια, solemne convivium, cui præter cognatos, & affines nemo interponebatur, ut siqua inter necessarios querela esset orta, apud sacra mensæ, & inter hilaritatem animorum tolleretur, a χαρίζομαι, gratificor. *Valer. lib.* 2. *c.* 1. *n.* 8. ¶ Ipse dies ejus convivii eodem nomine appellabatur. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 617. Proxima cognati dixere Charistia cari, &c.

Charisticon, quod gratificandi caussa datur. *Dig. l.* 48. *t.* 20. *leg.* 6. Alii leg. *charisiaticum*.

Charitas, V. Caritas.

Charites, um. f. 3. *le Grazie*, χάριτες, Latinis Gratiæ, beneficiorum Deæ. *Sen. l.* 1. *de Benef. c.* 4. Verendum est, ne, quia Charites Jovis filiæ sunt, putemus certe parvum ingerere sacrilegium, si tam bellis puellis fiat injuria. *Auson. Idyll.* 11. *v.* 19. Tres Charites, tria fata, triplex vox, trina elementa. V. plura de his in V. *Gratiæ*.

Charitonmia, V. in voce sequenti.

Charitonius, a, um, o. 1. 2. χαριτώνιος, gratiam venalem habens, ut puellæ, quæ gratia sua ad quæstum, & ad expilandos amatores abutuntur. Usus est *Lucretius* in commendatione puellæ *l.* 4. *v.* 1155. Parvula, pumilio, charitonia tota, merum sal. Verum depravatam esse hanc lectionem, asserunt *Gifanius*, & *Pareus*: itaque *Lucretium* scripsisse: Parvula, pumilio, Charitonmia, tota merum sal. *Charitonmia*, Χαρίτων μία, una Charitum, sc. propter venustatem, & leporem. Quod cum non intelligerent exscriptores, bellum illud *Charitonia* commenti sunt.

Charmidatus. V. dictionem sequent.

Charmides, æ, m. nomen proprium senis cujusdam, inducti a *Plauto in Trinum.* a Græco χάρμη, lætitia: ad quam significationem alludens *Id. ibid.* 4. 2. 132. Postquam, inquit, me aurum ferre dixi, post tu factus Charmides: prius tu non eras, quam auri feci mentionem. Nihil agis. Proin tute itidem ut charmidatus es, rursus recharmida. *h. e.* quam lætitiam ob auri spem concepisti, rursum depone.

Charon, ontis, & onis, m. 3. *Caronte*, nepos Demogorgonis, filius Herebi, quem animas mortuorum per tria Inferni flumina, Acherontem, Stygem, & Cocytum ad aliam ripam cymba transvehere fabulantur. V. Acherusia. Vox Ægyptia est, proprieque ea portitor notatur. Sed alii volunt dictum esse per antiphrasin a Χαίρω, gaudeo. *Virg. Æn.* 6. *v.* 298. Portitor has horrendus aquas & flumina servat Terribili squalore Charon. ¶ Per convicium Charontes dicuntur homines terribili squalore, & pravo, ac corrupto animo. *Apul. Apolog.*

Charontium, vel Charonsium, n. 2. χαρώνιον seu χαρώσιον, barathrum gravem odorem exhalans, fortasse idem, quod Acheron, quia loci ejusmodi Charontis ostia, ac portus credebantur, & Deorum manium, sive inferorum ostia nominabantur. Sed alii dicunt antrum fuisse inter Tralles & Nysam, ubi ægroti a morbis liberari credebantur solemnibus quibusdam superstitionibus. *Plin. l.* 2. *c.* 93.

Charta, f. 1. *carta*, כרטיס, Ger. *papier*, Gal. *carte*, *papier*, Hisp. *carta*, *papel*, χάρτης, folium amplum, & tenue, in quo scribimus, a χαράσσω, inscribo, insculpo. ¶ Reperta fuit Alexandri Magni victoria, ut *M. Varro* auctor est, condita in Ægypto Alexandria. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Fiebat ex papyro, seu ex bibli papyri, ideft, ex phylura, seu libro, vel simpliciter, vel glutinis præparatione, ut aliqui censent. Hodie charta ex linteis contritis efficitur. ¶ Interdum ponitur pro toto illo, quod nos librum dicimus. *Ovid.* 3. *Trist.* Nullus in hac charta versus amare docet. ¶ Charta virgo, apud *Martial. l.* 1. *ep.* 67. est charta adhuc in scrinio latens, necdum exposita ad hominum usum. ¶ In charta aversa, hoc est in chartæ tergo scribere, quod veteres non solebant. *Id. l.* 8. *epigr.* 61. Scribit in aversa Picens epigrammata charta. ¶ Charta dentata apud *Cic.* 2. *ad Q. Frat. ep.* 15. hoc est levigata, dente polita. ¶ Chartis nocturnis impallescere, *Pers. Sat.* 5. ¶ Charta plumbea, pro lamina plumbea, *Sueton in Ner. c.* 20. Lamina enim extensa est chartæ persimilis. ¶ De chartæ inventione, & conficiendæ ratione V. *Voss. l.* 1. *de art. Grammat. c.* 37. *Joseph. Scalig in Plin. & Melchior. Guillandinum Commens. in c.* 11. 12. & 13. *l.* 13. *ejusd. Plinii.*

Chartaceus, a, um, qui est ex charta, ut Codices chartacei. *Ulpian. l.* 52. *de Legat. & fideicom.* Ubi codices chartacei a membranaceis distinguuntur.

Chartarium, ii, n. locus in quo asservantur chartæ, & libri, *archivio*, *bibliotheca*. *Hieronym. l.* 3. *adverf. Ruffin. c.* 6. Cur eam (*epistolam*) in chartario Romanæ Ecclesiæ non requiris?

Chartarius, a, um, quod ad chartam pertinet. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Hoc erariæ officinæ, chartariæque dicuntur.

Chartĕus, a, um, *di carta*, ὁ ἐκ χάρτου, quod est ex charta. *Auson. epist.* 20. Nam tota supellex Vatum piorum chartea est.

Chartiatticum, i, apud JCtos est merces, quæ Officialibus solvitur pro chartis. V. *l.* 6. *ff. tit.* 20. ubi alii aliter leg.

Chartophylax, ăcis, m. χαρτοφύλαξ, chartarum, & archivii custos, chartularius, *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 587. *n.* 11.

Chartoprătes, æ, m. qui chartam vendit, χαρτοπράτης. Legitur in lemmate *tit.* 17. *l.* 11. *Cod. Justin.*

Chartŭla, f. 1. *cartolina*, *foglietto*, χάρτης, dimin. a charta, scheda, libellus, commentariolus. *Cic. Fam. lib.* 7. *epist.* 18. Miror, quid in illa chartula fuerit, quod delere malueris, &c.

Chartularius, ii, m. χαρτουλάριος, vel χαρτοφύλαξ, qui chartam, & archivum Principis curat, idem fere qui commentarienfis. Varii autem fuerunt chartularii, nempe *divinæ domus*, *sacri cubiculi*, *largitionum*, *numerorum militarium*, &c. Horum omnium mentio fit in *Cod. Justin. l.* 10. *tit.* 23. *leg.* 3. *l.* 12. *tit.* 50. *leg.* 10. & in *Cod. Theodos. lib.* 8. *tit.* 7. *leg.* 5. &c.

Chartus, i, m. idem quod charta. *Lucil. lib.* 21. Ubi Græci, ubi nunc Socratici charti? Ita *Nonius* refert *c.* 3. *n.* 40.

Charus, V. Carus.

Charybdis, is, f. 3. *Cariddi*, Χάρυβδις, dicta ἀπὸ τῆ χάειν, vel Χάσκειν, hiare, & βυθὸς, impetuosa, vasta profunditas est in mari Siculo, ubi vorticosum fretum navigantibus negotium facessit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 419. Et pater Anchises, nimirum hanc illa Charybdis, &c. In fabulis est, Charybdin feminam fuisse voracissimam, quæ cum boves aliquot Herculi surripuisset, a Jove fulmine icta, in marinum monstrum versa fuit. Alii tradunt, ab Hercule ipso exsam fuisse. ¶ Translate ponitur pro voracitate, & aviditate insatiabili. *Cic. Philip.* 2. *c.* 27. Quæ Charybdis tam vorax tot res tam cito absorbere potuisset? Et *Horat.* de scorto loquens *l.* 1. *od.* 25. *v.* 19. Quanta laboras in Charybdi! ¶ Quod ad fabulam attinet V. Scylla.

Chasma, atis, n. 3. Χάσμα, hiatus, rictus, vasta voragó, a Χασμάομαι, hio. *Ulpian. Dig. de cenſib. l. forma*, §. *quare ſi*. Si agri portio chasmate perierit. Adde *Sen. l.* 3. *quæſt. nat. c.* 9. & *Serv. ad* 9. *Æn. princ.* ¶ Est etiam meteoron, quando scil. ignis velut e disrupto cælo decidere videtur. *Plin. l.* 2. *c.* 26. Fit & cæli ipsius hiatus, quod vocant chasma. V. & *Serv. ad Æn.* 9. *in princ.*

Chasmatias, æ, m. 1. species terræmotus, quo tellus debiscit. *Ammian. Marcellin. l.* 17. *c.* 16. (al. *c.* 7.) Chasmatiæ grandiori motu patefactis subito voratrinis, terrarum partes absorbent. Adde *Apul. de Mundo*.

Chauci, V. Cauchi.

Chaus, m. 2. *lupo cerviero*, Gal. *cin lothi*, Gal. *loup cervier*, Hisp. *lobo cerval*, lupi species pardorum maculas habentis, quem alio nomine lupum cervarium vocant, Galli raphum. *Plin. l.* 8. *c.* 19. ubi alii aliter legunt.

Chelæ, arum, f. 1. *branche di gambari*, *e di granchiole*, Ger. *krebſſcheren*, Gall. *branches*, *pinces d'écrevisse*, Hisp. *brazos de alacran*, *o cangrejo*, χηλαὶ, denticulati cancrorum, & scorpionum forcipes, a χάω, capio. Hinc ponitur pro prima parte Scorpionis signi cælestis. *Virg.* 1. *Georg. v.* 33. Qua locus Erigonen inter, chelasque sequentes. ¶ In ballistis *chela* (Græca terminatione pro *chelæ*) est membrum quoddam ad similitudinem brachiorum cancri effornatum. *Vitruv.* 10. 17. Exstantia cheles, *h. e.* pars cheles, quæ exstat.

Chelidon, onis, f. *rondinella*, Χελιδών, ὄνος, Græce eadem, quæ Latinis *hirundo*, cujus adventus veris ineuntis indicium est. Hoc nomine appellabatur etiam quædam Verris amica: unde ludit in ambigue *Cicero*, cum inquit *Verr.* 3. 40. Qui auspicato a Chelidone surrexisset. ¶ Hujus vocis penultima longa est. *Colum.* 10. 415. *Avien. in Perieg. v.* 685. ¶ *Ascon. in Verr.* 3. *c.* 46. nomen Verrini scorti in recto casu *Chelido* protert.

Chelidonia, æ, *celidonia*, Χελιδόνιον, herba, Latine hirundinaria, visui salubertima, ab hirundinibus appellata, quæ Græce Χελιδόνιον, dicuntur. Floret enim adventu hirundinum, discessu marcescit. Hac etiam hirundines oculis pullorum in nido restituunt visum. *Plin. l.* 8. *c.* 27. & *l.* 25. *c.* 8.

Chelidonia ficus, species ficus, dicta vel quod ea hirundines delectentur, vel quod tum primum maturescat, cum hirundines migrant. Novissima enim sub hyeme maturatur. *Id. l.* 15. *c.* 18.

Chelidoniæ, insulæ tres parvæ in mari Pamphylio, prope Sacrum prom. in fine sinus Attalici, in ora Lyciæ exteriori, versus Crambusam inf. Vulgo dicuntur *le Correnti*, al. *Caprose*. *Plin.* 5. 31.

Chelidonias, æ, m. 1. Χελιδονίας, Favonius ventus dicitur, post diem 23. Febr. per novem dies, a primo aspectu hirundinum. Nonnulli *Ornithiam* vocant, ab adventu avium, universum. *Plin. l.* 2. *c.* 47.

Chelidonius lapis, χελιδόνιος λίθος, vel χελιδόνιον, lapillus, qui in ventre pullorum hirundinis inveniri fertur, a χελιδών, hirundo. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Chelo, onis, pars catapultæ, quæ nervum attractum continet, alio nomine manucla. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15.

Chelonia, orum, vel Chelonaria, n. 2. dicuntur retinacula, in quibus fucula vertitur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 2. Chelonia, in quæ conjiciuntur fucularum capita. Sed V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Chelonia, f. 1. χελωνία, oculus testudinis Indicæ, inter gemmas connumeratus. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Chelonitis, idis, f. 3. χελωνῖτις λίθος, gemma similis testudini, aureis quibusdam guttis insignis, a χελώνη, testudo. *Plin. l.* 37. *c.* 10. ¶ Est etiam nomen Insulæ in sinu Arabico. *Id. l.* 6. *c.* 28.

Chelonophăgi, m. 2. populi in Carmaniæ angulo, qui solis testudinibus vivunt, earumque superficie casas tegunt, a χελώνη, testudo, & φαγω, edo. *Id. l.* 6. *c.* 24.

Chelydrus, m. 2. *testudine marina*, Ger. *meerſchnack*, χελύδρος, testudo aquatica, a χέλυς, testudo, & ὕδωρ, aqua. ¶ Chelydrus item, vel cherydrus, est serpens aquaticus, aliter hydrus. Ita dictus est, quia similis sit testudini, sive tergi duritie, sive pariter in terris, & in aquis vivendo, more testudinis. Dictus est cherydrus, a χέρσος, terra, & ὕδωρ, aqua, quia in terra, & in aqua vivit. *Virg.* 3. *Georg. v.* 415. Galbaneoque agitare graves nidore chelydros. *Lucan. lib.* 9. *v.* 750. Natus & ambiguæ coleret qui Syrtidos arva Cherydrus, tractique via fumante chelydri. V. *Voss. Etymol.*

Chelys, yos, f. 3. *testudine*, ος, Germ. *ſchnock*, Gal. *tortue*, Hisp. *galapago*, *tortuga*, χέλυς, χελώνη, χέλυος, testudo animal apud Græcos. ¶ Apud Latinos sumitur pro cithara, quia figuram habet testudinis, & orta est ex lyra Mercurii, quam ille ex testudine effecit, detracta carne. Hinc Chelyn intendere, & Chelyn laxare, apud *Sext. l.* 1. *Silv.* 5. *v.* 11. & *l.* 4. *Silv.* 4. *v.* 33. *Auctor Panegyrici ad Pisonem inter Lucani opera*, *v.* 154. Sive chelyn digitis, & eburno pectine pulsas. ¶ Est etiam *chelys* signum cæleste, idem quod Lyra. *Avien. in Arat. v.* 617.

Chemia, Chemicus, V. Alchymia.

Chenalopeces, χηναλώπηκες, genus anserum, quandam habens cum vulpe similitudinem. *Plin. l.* 10. *c.* 22.

Chenifcus, χηνίσκος, anserculus, apud Græcos. Hinc puppis fastigium, vel pars proræ, a qua dependent anchoræ, *chenifcus* dicitur, quia ibi anser, vel caput anseris impolitum est. Sed alii ipsam navem dicunt *chenifcum* appellari solitam fuisse, boni augurii gratia, quod undis more anseris non madefacta supernataret. *Apul. l.* 11. *Milef.* Puppis intorta chenifco.

Chenoboscion, n. 2. χηνοβόσκειον, locus, ubi anseres, aliæque id genus nantes volucres aluntur, a χήν, anser, & βόσκω, pasco. *Col. l.* 7. *c.* 14. Chenoboscia constituant.

Chenomychon, n. 2. herba, ad cujus aspectum anseres expavescunt. *Plin. l.* 21. *c.* 21.

Chenŏpus, odis, m. 3. χηνόπους, herba, quæ habet effigiem anserini pedis. *Plin. l.* 21. *c.* 8.

Cheramides, gemma, eadem, ac ostracites, nisi quod hanc cæruleæ interdum bullæ cingunt. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Chermites, m. 3. χερμίτης, lapidis genus est eburi similimum, in quo defunctorum cadavera condebantur. *Plin. l.* 36. *c.* 17.

Cherronensis, se, adject. a Cherroneso peninsula. *Cic. in Pison. cap.* 35. Bosotii, Byzantii, Cherronenses.

Cherronesice, vel Cherſonesice, adv. Cherronensium more. *Varr. l.* 4. *de L. L. p.* 34. *edit. Scalig.* Has phancillas Cherronesice dicunt fasces. V. *Scalig. ibid.*

Cherronēsus, f. 2. vel Cherſonesus, *penisola*, χερρόνησος, vel χερσόνησος, peninsula, terra in insulæ modum mari cincta, uno tantum, eoque angusto spatio continenti adjuncta, a χέρρος, vel χέρσος, terra deserta, inculta, quæ non aratur, & νῆσος, insula. ¶ Per excellentiam hoc nomine pars Thraciæ appellatur, juxta Hellespontum, ubi nunc *Gallipoli*. Item Peloponnesus. V. ibi. Deinde multæ aliæ Cherſoneſi numerantur, nomine proprio addito, ut *Aurea Cherſonesus*, *Cimbrica*, *Taurica*, &c.

Chersina, f. 1. genus testudinis terrestris. *Plin. l.* 9. *c.* 10.

Cherſonēsus. V. Cherronesus.

Cherſos, i, f. χέρσος, species testudinis terrestris, quæ mascula & marina vilior est. *Martial. epigr.* 88. *l.* 14. Femineam nobis cherſon si credis ineſſe, Decipĕris: pelagi mascula præda sumus.

Cherſydrus. V. Chelydrus.

Cherub, m. indeclinab. & in plur. num. Cherubim, *Cherubins*. Sunt hoc nomine sublimiora Angelorum agmina, qui quod vicinius positi divina scientia cæteris amplius fruuntur, Cherubim, h. e. plenitudo scientiæ, appellantur. Ita *Isidor. l.* 7. *Origin. c.* 5. Hinc *Prudent. Cathemer.* 4. *v.* 4. Patri, qui Cherubim sedile sacrum, Nec non est Seraphim suum supremo Subnixus solio tenet regitque. *Hieronym. in c.* 9. & 2. *Ezechiel.* docet, perperam a nonnullis hanc vocem neutro genere usurpari: additque, *Cherub* dici in singul. num. *Cherubim* in plurali. Videtur tamen *in cap.* 65. Isai. ad illud, *Secundum diem ligni vitæ*, &c. dixisse *Cherubim* in singulari: quod & *Augustin.* fecit *enarrat. in Psal.* 79.

Cheruſci, pop. Germaniæ versus Visurgim fl. & Melibocum M. ubi nunc Duc. Brunsuicensis, & Luneburgensis, Marchia antiqua, Diœceses, Halberstadiensis, & Hildesheimiensis, & pars Magdeburgensis, cum quadam parte Thuringiæ. *Claudian. de IV. Consul. Honor. v.* 451. Et ingentes Albim liquere Cheruſci.

Chia ficus, sive Chia absolute, σῦκον, χῖον, sici species est, grato quodam sapore palatum pungens, vinique veteris, salisque saporem referens. *Martial. l.* 7. *epigr.* 30. Et flavas medio vapore chias. Et *in Xenia*, *epigr.* 23. Chia seni similis Baccho, quem Setia mittit, Ipsa merum secum portat, & ipsa salem. Ubi observandum, *Chia*, cum de sicu, aut vino sermo est, ut chia sicus, chium vinum, primam producere: cum vero aliis rebus jungitur, corripere. V. Chius.

Chiliarchus, vel Chiliarcha, m. 2. *colonello di mille fanti*, χιλίαρχος, qui mille militibus præest, Romanis Tribunus militum. *Curt. l.* 5. *c.* 2. *Nepos in Con. c.* 3.

Chilŏnes, χειλῶνες, labeones, qui labra ingentia habent, a χείλη, labrum. *Sulpitius Chron. l.* 2. & *Fest.*

Chimæra, f. *chimera*, mons Lyciæ, qui flammam ad modum Ætnæ in Sicilia emittit e summo vertice, deinde inferius leones habet, media parte capras, ubi pascuis abundat, in radicibus vim ingentem serpentium. Hinc factus locus fabulæ, Chimæram monstrum esse, quod flammas evomit, caput, & pectus leonis habens, ventrem autem capræ, & caudam draconis. Aliqui fabulati sunt, filiam fuisse Typhonis, & Chedriæ. Bellorophontes Pegaso equo alato vectus adversus hanc belluam pugnasse, eamque victisse dicitur. Nam montem illum habitabilem reddidit. *Virg. Æn.* 6. *v.* 288. Flammis armata Chimæra.

Chimærēus, a, um, ad Chimæram pertinens, χιμαίρειος. *Virg. in Culice*, *v.* 14. Alma Chimæreo Xanthi perfusa liquore.

Chimærifer, a, um, adject. *Ovid.* 6. *Met. v.* 338. Chimæriferæ Lycia.

Chimæreus, a, um, hybernus, hyemalis. Vox græca est, & græce scripta apud *Martial. l. 9. epigr.* 13. Si daret autumnus nubi nomen, χειμερινὸν esset, Horrida si brumæ sidera, χειμέριον.

Chione, es, nympha, a qua Chion insulam dictam *Cleobulus*, & *Metrodorus* putarunt, auctore *Plin. l. 5. c.* 31.

Chios, i, & Chius, ii, f. 2. *Scio*, χῖος, inf. Asiæ in mari Ægæo, & Icario, Jonix adjacens. Tota fere montosa est. Sola mastichen inter insulas gignit. Dividitur in duas partes, superiorem, seu Epanomeream, & interiorem, seu Catomeream. In ea montes Pellenæus, & Arvisius, vino celebres, & marmore *Plin.* 5. 31.

Chiragra, f. 1. *gotta delle mani*, Ger. *das gipperle der henden*, Gal. *doulour, & goutte aux mains*, Hisp. *gotta, dolencia de las manos*. χειράγρα, morbus articularis, qui manus infestat, ab ἄγρα, captura, & χείρ, manus, quia manus irretit, illaqueat. *Horat. l. 1. epist.* 1. v. 11. Nodosa corpus nolis prohibere chiragra. Et *l. 2. Sat.* 7. v. 15. Podagram illi juncta chiragra contudit articulos. Ubi nota primam in hac voce syllabam contra naturam corripi, more Græcorum, qui nonnunquam ex diphthongo alterum vocalem abjiciunt. ¶ Legitur & *Cheragra*: quod rectius quibusdam videtur esse, si corripere primam velis.

Chiragricus, i, m. 2. qui chiragra laborat, *gottoso*. *Celsi. l. 4. c. 27. in princ.* Qui in podagricis, chiragricisve esse consuerunt, ea raro vel castratos, vel pueros tentant. ¶ Et adjective *Sidon. l. 3. epist.* 13. Tacco chiragricas manus, unctis cataplasmatum pannis involutas.

Chiramaxium, ii, *carretto da mano*, curriculus, plostellum parvum, quod manu trahi possit, a χεὶρ, manus, & ἅμαξα, currus. *Petron. Sat. c.* 28. Precedente chiramaxio, in quo deliciæ ejus terebantur. *Ovonverrius* pueri gestatorium interpretatur.

Chirídota, tunica, *forsana colle maniche*, tunica manicata, ut *Cicero*, vel manuleata, ut *Plautus* loquitur. Ideft, quæ habet manicas prolixas ad manus usque, al. macrochera, a χεὶρ, manus, vel χειρὶς, manica. Fuit propria Dalmatarum. *Scipio African.* apud *Gel. l. 7. c.* 12. Qui in conviviis cum chiridota tunica inferior accubuerit.

Chirographarius, a, um, ad chirographum pertinens, ut chirographarius creditor, qui sibi chirographo cavit: Chirographarius debitor, qui sua manu se debitorem scripsit: Chirographaria pecunia, quæ ex solo chirographo, non dato pignore debetur. *Dig. l. 42. tit. 6. leg. penult. & l.* 13. *tit. 6. leg.* 5. *& l.* 8. *Cod. tit.* 27. *leg.* 1.

Chirographum, n. 2. *scritto di mano propria*, כתב, Ger. *ein handschrifft*, Gall. *écrit, manuscrit*, Hisp. *escritura*, χειρόγραφον, quod nostra manu scripsimus. Sumitur aliquando pro scribendi ratione cuique propria. *Sueton. August. c.* 64. Nepotes & literas, & natare, aliaque rudimenta per se plerumque docuit, ac nihil æque laboravit, quam ut imitarentur chirographum suum. Adde *quod in Tito, c.* 3. Italice, *imitar l' altrui carattere, o mano*. ¶ Frequentius sumitur pro cautione, seu obligatione, vel pro scripto, quod alicujus contractus rationem continet, *scritto, scritura*. Hinc Chirographum dare, *Planc. Ciceroni Fam. l.* 10. *epist.* 21. Chirographo convincere, *Cic. Philip.* 2. *c.* 4. Chirographi cautio, *Id. Fam. l.* 7. *epist.* 18. ¶ Legitur & chirographus, i, m. *Quintil. l.* 6. Interroganti, an in tabulis chirographus esset, Et verus, inquit.

Chiron, nis, m. 3. Centaurus, Saturni, & Phillyræ filius, unde dictus est Philyrides, homo parte superiore, equus inferiore. Fabulantur enim Poetæ, Saturnum, cum Philiyram Oceani filiam adamaret, ejusque frueretur concubitu, Opis uxoris interventu turbatum subito se in equum convertisse, Phillyram autem eo gravidam effectam sortem peperisse, cujus anterior pars hominem, posterior equum referret. Sed fingitur hac forma, quia fuit ex genere Centaurorum, qui primi equos domuisse dicuntur, & idcirco omnes forma partim humana, partim equina describuntur. Fortasse etiam Chiron dictus est, quia Chirurgiæ artis inventor fuit. Ubi primum adolevit, in sylvas se se contulit, ibique herbarum vires contemplatus, præstantissimus Medicus evasit. Ludum aperuit juventuti Græcæ eruditendæ, in antro quodam, ut in fabulis est. Huic Thetis Achillem filium educandum tradidit, quem leonum medullis aluisse fertur, & docuisse citharæ artem, & herbarum usum. Universos suæ ætatis homines bonitate, & justitia superavit. Ad extremum, cum Herculem hospitio suscepisset, armaque ejus tractaret, evenit, ut sagitta quædam Hydræ Lernææ veneno imbuta illi in pedes decideret. Hoc malum cum nulla ope sanari posset, optavit se esse mortalem, & a Diis mortem precatus est. Mori enim non poterat, quod utroque parente immortali natus esset. Deorum miseratione in cælum sublatus est, & collocatus inter signa Zodiaci figura Sagittarii.

Chironia vitis, herba similacis foliis, claviculis suis arbores vitis modo conscendens, al. ampelos. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Chironicus, a, um, ad Chironem pertinens, ut Chironica ars, *Sidon. l.* 2. *ep.* 12.

Chironion, n. 2. panacis genus, foliis lapathi, flore aureo, radice parva, ab inventore Chirone Centauro. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Chironius, a, um, ad Chironem pertinens. *Plin.* 25. 4. & *Celsi.* 5. 28. 5.

Chironomia, f. 1. χειρονομία, lex gestus, a χεὶρ, manus, & νέμω, lex. *Quintil. l.* 1. *c.* 11. (*al.* 10.)

Chironomon, ontis, m. 3. χειρονόμων, qui gestu, & secundum artis legem cibos scindit, *trinciante*. *Juvenal. Sat.* 5. v. 121. Saltantem spectes, & Chironomonta volanti Cultello. *Sidon. l.* 4. *epist.* 7. Si inter Byzantinos chironomontas hucusque ructaverit. V. *Lipsi. l.* 2. *Sat. c.* 2.

Chironomus, m. 2. χειρονόμος, qui certa lege manus movet, seu manibus gesticulatur, ac ludit, in saltando, in cibis interendis, ac tondendis, &c. Idem est, atque orchestes, seu pantomimus. *Voss. ex Hesychio, & Casaub. Var. l.* 4. *c.* 51. *Juvenal. Sat.* 6. v. 63. femin. gen. dixit de saltatrice pantomima: Chironomon Ledam multi saltante Bathyllo.

Chirurgia, f. 1. medicinæ pars, quæ manu medetur, *chirurgia*, Ger. *wundarzney*, Gal. *chirurgie*, Hisp. *cirugia*, χειρουργία, a χεὶρ, manus, & ἔργον, opus. Dicitur de ea parte medicinæ, quæ sectione, vel ustione, aut alia quavis ratione, quæ manu administretur, morbos curat. *Cic. ad Att. l.* 4. *epist.* 3. Dicta curari incipio, chirurgiæ taulet.

Chirurgice, ες, χειρουργική, ars Chirurgorum. *Celsi. in proœm. l.* 1. scripsit græcis literis.

Chirurgicus, a, um, ad Chirurgiam spectans, *Hygin. Fab.* 274. Chiron Centaurus medicinam chirurgicam ex herbis primus instituit.

Chirurgumena, n. plur. *libri de Chirurgia*, τὰ χειρουργούμενα, h. e. manu facta: a χεὶρ manus, & ἔργον opus. Ita appellantur a *Cal. Aurel. l.* 2. *Chronic. c.* 12. libri Chirurgorum.

Chirurgus, m. 2. *chirurgo*, Ger. *ein wundartz*, Gall. *chirurgien*, Hisp. *cirujano*, χειρουργὸς, medicus, qui manu curat, a χεὶρ, manus, & ἔργον, opus. *Celsi. l.* 7. *in proœm.* Esse chirurgus debet adolescens, aut certe adolescentiæ propior, manu strenua &c. *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 581. *n.* 1. Antinous Drusi medicus chirurgus.

Chius, a, um, adject. a Chio insula, ut marmor Chium, Chium vinum, quod & *Chium* absolute dicitur, & a Latinis scriptoribus passim celebratur. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. v. 215. Si politus intus Chii, veteriique falerni Mille cadis. *Ovid. in Arat.* v. 1173. Corva Chii cœlo cum surgent brachia signi. V. Chia. ¶ Chius, ii, χῖος, qui & canis, & canicula dictus, erat tali jactus ludentibus damnosus, ut qui unum tantum numerum continebat. Sed caret Latina auctoritate. ¶ Chium in Cœlo est signum Scorpii. Narrat enim Arat. *ὑφ' οὗ Κυνηγέτου* v. 637. cum læsisset Orion Dianam, omnes in Chio Insula feras occidendo, eique venandi materiam subtrahendo, iratam Deam immisisse scorpionem venenatum, a quo ictus Orion interiit. Utrumque postea in Cœlum translato, Scorpio *Chii* cognomen hasit. *Ovid. in Arat.* v. 1135. & 1170. & 1179. & *Cic. in Arat.* v. 426.

Chlamyda, æ, f. idem quod Chlamys. *Apul. lib.* 10. Ephebica chlamyda sinistrum tegebat humerum.

Chlamydatus, a, um, f. 2. χλαμυδωτὸς, chlamyde indutus. *Cic. pro Rab. Post. c.* 10. Sylla imperator chlamydatus.

Chlamydula, æ, f. 1. diminut. χλαμύδιον, *picciola clamide*. Affertur a Calepino Plautina auctoritas, *fame chlampydulam*: Sed hoc fortasse hemistichion est in *Mercat.* 1. *sc.* 2. v. 16. ubi legitur: *fame lacinians*.

Chlanys, dis, f. 3. *sopravveste militare*, Ger. כתנת, *wentrock*, Gal. *manteau*, Hisp. *capa*, χλανὶς, vestis, quæ thoraci superinduebatur, non ad corporis tutelam, sed ornatus causa. Proprie vestis militaris erat, pallio brevior, ac strictior. Sed & de paludamento Regio dicitur, & inter vestimenta puerilia numeratur. *Cic. pro Rab.* L. Scipionis non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis. *Plaut. Merc.* 5. 2. 70. Puer cape chlamydem, & da pallium. ¶ Erat etiam viatoria vestis: item servorum aulicorum, ut docet *Lipsi. Elect. l.* 1. *c.* 25.

Chlorion, m. 3. χλωρίων, avis lutei coloris perpetuas cum corvo inimicitias exercens, altero alterius ovis insidiante, a χλωρὸς, viridis, & luteus. *Plin. l.* 10. *c.* 29.

Chloris, idis, f. 3. *Flora*, χλωρὶς, eadem creditur, atque illa, quæ a Romanis Flora dicta est, & Dea florum habita, quæ cum Zephyro nupsisset; a marito muneris loco impetravit, ut florum omnium haberet potestatem. *Ovid. 5. Fast.* ¶ Fuit & Chloris filia Amphionis, non ejus, qui Thebas muribus cinxit, sed filii Jasi, qui regnavit Orchomeni, & Pyli, qui etiam Argus appellatus est. Hæc Neleo nupsit, cui Nestorem, & alios filios peperit. ¶ De priori illa *Ovid. 5. Fast. v.* 195. Chloris erant, quæ Flora vocor: corrupta Latino Nominis est nostri litera græca sono.

Chlorites, m. 1. χλωρίτης, gemma herbacei coloris, quæ in Scyllæ avis ventre invenitur. *Plin. l. ult. c.* 10.

Chlorus, m. 2. fl. Syriæ, qui inter Alexandriam, & Ægas opp. Ciliciæ in Issicum influit. *Plin. l.* 5. *c.* 27. ¶ Constantius Imperator Constantini M. Pater *Clerus* dictus est, ob colorem pallidum.

Chus, vel Chus, χοῦς, mensura liquidorum apud Græcos, quæ Romanum capiebat congium, h. e. sextarios sex, sive cotylas Atticas duodecim. *Fannius de ponderib. & mensur. v.* 70. Adde duos, (sextarios) Chus fit, vulgo qui congius idem. Alii leg. χόες. ¶ Dicitur autem Chus a χέω fundo. ¶ In trichinio chus, in cubiculo nola: xenigma est apud *Quintil. l.* 8. *c.* 6. cujus explicationem eruisse videtur *Cæl. Rhod. l.* 19. *c.* 1. & *l.* 29. *c.* 1. sed non ejusmodi, ut possit omnibus satisfacere.

Choaspes, m. 3. Eulæus, *Tiritiri*, *Zeimaro*, χοάσπης, fl. Susinnæ, in Media oriens, qui Susam urbem rigat, deinde in sinum Persicum se exonerat. *Tibul. 4.* 1. 140. ¶ Item fl. Indiæ, qui in Indum influit.

Choaspites, m. 1. gemma viridis, aureo fulgore intermicante. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Choatræ, arum, populus circa Moxotim. *Plin. l.* 6. *c.* 7. *Lucan. l.* 3. *v.* 46. Ubi *Grotius* pro *Coastris*, restituit *Choatras*. ¶ Fuerunt incantatores maximi cum duce suo Choatte. Unde *Valer. Flacc. l.* 6. *v.* 151. Diros magico terrore Choatras. Et *v.* 155. Maximus hos inter Itygia venit arte Choaites.

Chodax, acis, m. 3. V. Cnodax.

Chomicion, vel Chomicium, n. 2. instrumentum est Chirurgicum, quo minora odicula extrahuntur, latine Modiolus. *Celsi. l.* 8. *c.* 3.

Chœnix, icis, f. 3. & Chœnica, æ, f. 1. χοῖνιξ, mensura quatuor capiens sextarios, vel semodium. Hac mensura olim domini servis frumentum in cibum diurnum admetiebantur. Hinc Pythagoræ xenigma, Super chœnice non sedendum, h. e. sectandus non est alienus cibus per inertiam, & ocium, sed sua quisque industria sibi vitæ necessaria debet parare. ¶ Chœnix *Cameratio* mensura est duorum sextariorum, sed quatuor heminarum. Sic enim legendos censet hos Rhemnii versus in carmine de ponderibus, apud Priscianum: *Hominesque recipit geminos sextarios unus, Quis quater assumptis fit Græco nomine Chœnix*: Alii aliter.

Choerades, um, f. *febrifuga*, χοιράδες, strumæ. *Theodor. Priscian. l.* 1. *c.* 9. & *Apulej. de herb. c.* 2. *n.* 10.

Chœrilus, vel Cherilus, m. 2. Poeta Samius, qui scripsit Atheniensium victoriam contra Xerxem, item gesta Lysandri Lacedemoniorum ducis, item Alexandri Magni. Sunt, qui tradant, Alexandrum cum Chœrilo pepigisse, ut pro singulis bonis versibus singulos acciperet philippeos, pro singulis malis singulos colaphos, opere autem perfecto, vix septem fuisse inventos, qui possent probari. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 232.

Choicus, a, um, *di terra*, χοϊκὸς, terreus. *Tertul. adv. Valentin. c.* 24. Homo choicus, & animalis.

Cholera, f. 1. *collera*, *bile*, Gal. *colere*, Hisp. *colera*, χολέρα, morbi genus, quod celeri vomitu, alvique dejectione ventriculum, & intestina conturbat, a χολὴ, bilis, vel a χόλος, intestinum, quod capit bilem hepatis. *Celsi. l.* 2. *c.* 13. Si acutus est morbus, sicut in cholera. ¶ Accipitur & pro bile, χολὴ. *Lamp. in Alex.* Commotione animi, & stomacho choleram evomebat. ¶ Cholera laborare, apud *Celsi. l.* 2. *c.* 14. ¶ In plurali numero. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Mentastrum choleris efficacissimum. *Id. ib.* Menta choleras emendat.

Cholericus, a, um, qui bile abundat, *collerico*, ut tormina cholerica. *Plin. l.* 20. *c.* 14. ¶ *Cholericus* etiam dicitur, qui cholera laborat. *Scribon. Larg. compos.* 256. Malagma cholericis prodest.

Cholambus, m. 2. χωλίαμβος, versus jambicus trimeter, vel senarius acatalecticus, qui quinto loco jambum habet, sexto spondæum, in cæteris conjuncta cum jambico, ita dictus, quasi claudus jambus, a χωλὸς, claudus, quia deturbato e sexta sede jambo, & substituto spondæo, videtur quasi claudicare, ut illi Martialis, *Cur in theatrum Cato severe venisti? an ideo tantum veneras, ut exires?* Dicitur etiam *scazon*, ideft, claudicans, a σκάζω, claudico. *Diomed. l.* 3.

Choma, atis, n. 3. χῶμα, agger, sive terræ aggestæ moles, qua aqua coercetur, a χέω, vel χώννυμι, aggerem educo, quod a χὼς, terra egesta, *Ulpian. de exer. crim. l. sacrilegii.*

Choragiarius, ii, m. 2. qui choragio præest, vel qui choragium instruit. *Inscript. apud Gruter. p.* 475. *n.* 2. A. Titio A. L. Bellico Vl. Vir. Augustali Choragiario.

Choragium, gii, n. 2. *apparato da scena*, χορήγιον, scenicum instrumentum, quo scilicet scena instruitur, & apparatur, a χορὸς, chorus, & ἄγω, duco. *Fest.* Sed alii appellant ædificium amplum post scenam, unde prodeambulant omnia ad ludos necessaria. *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. & *l.* 10. *c.* 13. ¶ Translate dicitur de cujuslibet rei apparatu, *apparecchio*. *Aucl. ad Herenn. l.* 4. *c.* 50. Aut aliquod fragile falsæ choragium gloriæ comparetur. ¶ Coragium, sine aspir. est funus virginale, a κόρη puella, & ἄγω, duco. *Fulg. Planc. de priseo verb. Apul. l.* 5. Jam feralium nuptiarum miserrimæ virgini coragium struitur. Sed hic etiam *choragium* legi potest.

Chorages, m. 2. χορηγὸς, dux, vel rector chori, a χορὸς, chorus, & ἡγέομαι, duco. Honestissimum hoc nomen habebatur apud Græcos, isque tribuebatur, qui suo sumptu ludos sacros præberent. ¶ Apud Latinos *Choragus* dicitur, qui scenicis histrionibus ornamenta agendæ fabulæ necessaria, vel ab Ædilibus accepta præbet, vel de suo locat. *Plaut. Pers.* 1. 3. 78. Ornatam adduce lepidè in peregrinum modum. Sa. Sed *quidnam* ornamenta? To. Abs choragio sumito: dare debet: prabenda Ædiles locaverunt. ¶ Est etiam dux Chori, seu cœtus. *Versus Epigramma de Augusto*, apud *Sueton. in ejus vita, c.* 70. Cum primum iisdem conduxit mensa Choragum, &c.

Choraliſtria, æ, f. 1. femina canendi, & saltandi in choris perita. *Propert. l.* 4. *eleg.* 8. *v.* 39. vel *eleg.* 9. *v.* 11. Ubi tamen legendum videtur *Crotaliſtria*. V.

Choraula. V. in Choraules.

Choraules, m. 1. vel Choraula, m. 1. *fonatore*, *coriſta*, χοραύλης, qui ad chori cantum inflat tibiam; a χορὸς, chorus, & αὐλὸς, tibia. Differt ab *auletes*, sive *auladus*, quia hic solus tibia canit. *Martial. lib.* 11. Non sit citharœdus, aut choraules. ¶ Canebant etiam in conviviis Choraulæ. *Id. lib.* 9. *epigr.* 78. Quod optimum sit, quæritis convivium? In quod Choraules non venit. ¶ Choraules etiam dicebatur, qui ad tibias saltabat. Quo sensu *Petronius in fragm.*

Manu

Manu puer loquàci Ægyptius Choraules. V. *Salmaſ. ad Vopiſci Chriſia. c.* 19. ¶ Choraula, æ, terminatione latina, habet *Apul. l.* 8. *A. A.* Erat quidam juvenis, choraula doctiſſimus, &c. Ubi *Beroaldus in Comment.* pro ſexto caſu habet, & interpretatur artem tibicinam. ¶ Apud eundem *Apul. in Florid. l.* 1. Choraulæ monumentarii dicti ſunt tibicines, qui defunctos ad ſepulchra canebant, quales priſci ſiticines dixerunt, ut ait *Gel. l.* 20. *c.* 2. V. Ceraula.

Chorda, æ, ſ. 1. *corda vegli' inſtrumenti muſicali*, חֹר, Germ. *ein ſeiten*, Gall. *corde*, Hiſp. *cuerda*, χορδὴ, funiculus in inſtrumento muſico, qui Latine fides dicitur, a χορδὴ, inteſtinum, quia ex tenuioribus animantium inteſtinis fieri ſolet. *Caſſiod.* ait *cordam* ſcribendum eſſe, diſtamque, quod corda moveat. A corde quoque deducit *Iſid.* quia ſicut pulſus eſt cordis in pectore, ita pulſus eſt cordæ in cithara. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 57. Voces, ut chordæ, ſunt inventæ, quæ ad quemque tactum reſpondeant. ¶ Chordas experiri, apud *Suet. l.* 1. *Achil. v.* 187. Et prætentare, apud *Ovid.* 5. *Met.* 339. eſt tentare ſonum chordarum, utrum ſibi invicem ſecundum muſicæ leges reſpondeant. ¶ Sociare verba chordis. *Horat. l.* 4. *od.* 9. ¶ Accipitur pro ſune a *Plaut. Moſt.* 3. 2. 55. Tibi chorda tenditur, inde inferriterium, poſtea in crucem recta.

Chordaciſta, æ, m. qui chordis, h. e. fidibus canit. *Martian. Capel. lib.* 9. quo loco quidam tollunt aſpirationem, & aliter interpretantur.

Chordus, ſive cordus, *tardivo*, ὀψίγονος, quod ſero natum eſt, vel matureſcit, & dicitur de fœno autumnali, & aliis herbis, de arboribus, de agnis, &c. a χορδὴ, juvenilis. Duci etiam poteſt a χορίον, ſecundina, ut indicat *Varro l.* 2. *R. R. c.* 1. ubi ait: Dicuntur agni chordi, qui poſt tempus naſcuntur, ac remanſerunt in volvis ultimis. Vocant χορίον, a quo Chordi appellati. ¶ *Plin. l.* 8. *c.* 47. ſine aſpiratione ſcribit. Et *Colum. l.* 12. *c.* 13. ¶ De hominibus etiam ſero natis hanc vocem uſurpari, teſtis *Quintil. l.* 1. *cap.* 4. Sic Cremutius Chordus apud *Suet. Aug. c.* 35. &c.

Chorea, ſ. 1. *ballo*, מחולה, Ger. *ein dantz*, Gal. *danſe*, Hiſp. *dança*, χορεία, ſaltatio, tripudium cum cantu, a χορὸς, chorus. *Virg.* 6. Æn. v. 644. Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt. *Ovid.* 8. *Met. v.* 781. Feſtas duxere choreas. ¶ *Varro* apud *Non. c.* 6. *n.* 16. choreas ſtellis tribuit, quæ certa lege, & veluti ad numerum decurrunt. Item *Manil. l.* 1. *v.* 69.

Chorëus, m. 2. vel chorius, vel trocheus, χορεῖος, pes diſſyllabus, ex longa, & brevi, ut *Arma*, *virum*, a χορὸς, chorus, & τρέχω, curro, ſcil. a velocitate, qua agentes in choris agilius moventur in more ſaltantium. Nam major eſt velocitas pedis e longa, & brevi, quam ex duabus longis. ¶ Hoc item nomine tribrachys vocatur, qui conſtat ex tribus brevibus. Et ſane magis meretur chorei, & trochei nomen, quam ille vulgaris. Nam tres ſyllabæ breves majorem, quam longa, & brevis, velocitatem habent. V. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 8.

Choreutes, m. 1. χορευτὴς, ſaltator quilibet ex choro. *Patron. in frag.* Manu puer loquaci Ægyptius Choreutes: Alii leg. *Chorales*.

Choriambicus, a, um, ad Choriambum pertinens, ut Choriambicus verſus, *Sidon. in carm. priore ep.* 13. *l.* 9.

Choriambus, m. 2. χοριαμβος, pes ex choreo, & jambo, ideſt ex quatuor ſyllabis, prima, & ultima productis, duabus mediis brevibus, ut *Nobilitas, diffulerunt*. *Diomed. l.* 3. ¶ Adjective *Auſon. epiſt.* 10. *v.* 37. Choriambum carmen.

Chorïcus, a, um, ad Chorum pertinens, ut *Chorïcum metrum*, quod eſt choris aptum. *Serv. in Centimetro, pag.* 1821. *Putſchii*. ¶ Dicuntur etiam *chorici* qui choris, ſeu choreis delectantur. *Jul. Firmic.*

Chorïon, ii, n. χορίον, apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. *Choria* ſunt ordines lapidum, qui æquali craſſitudine ſunt in ſtructura iſodomo. V. *Salmaſ. in Solin.*

Chorius. V. Chorëus.

Chorobates, æ, m. 1. χοροβάτης, regula longa pedes viginti ad explorandam altitudinem turrium, ac propugnaculorum, item aquarium, a χώρα, regio, & βαίνω, eo, quaſi regionem peraimbulans. *Vitruv. l.* 8. *c.* 6. *ſirumento da livellare*.

Chorocithariſta, m. 1. *quello che canta, o ſuona in coro*, חזן, χορωδοκιθαριστὴς, qui in choro citharizat. *Suet. in Domit. c.* 4. Præter citharœdos, chorocitariſtæ quoque, & pſallocitariſtæ. Ubi Chorocitariſtæ, & Pſallocitariſtæ opponuntur. Chorocitariſtæ enim dicuntur, qui cum aliis canunt, Pſallocitariſtæ qui vel ſoli canunt cithara ſine melodia vocis, ut *Turnebo* placet, *l.* 20. *c.* 16. vel una cum voce citharam pulſant, ut *Caſaubon. ex Athen.* & *Platone* interpretatur. Alii legunt *Pſilocitariſtæ*.

Chorographia, ſ. 1. χωρογραφία, regionis alicujus particularis deſcriptio, ut Agri Patavini, &c. *Vitruv. l.* 8. *c.* 2.

Chors. V. Cohors.

Chorus, m. 2. *coro*, *moltitudine di quelli*, *che cantano*, *ovvero ſaltano*, חיל, Germ. *haufen*, Gal. *chœur*, Hiſp. *coro*, χορὸς, multitudo canentium, aut ſaltantium, maxime in ſacris, a χαρὰ, lætitia, dictum, ut placet *Platoni l.* 3. *de Leg.* Hinc choros ducere, *Horat. l.* 4. *od.* 7. *Suet. in Calig. c.* 37. Inter choros, & ſymphonias. *Virg. Ecl.* 5. *v.* 66. Utque viro Phœbi chorus aſſurrexerit omnis. ¶ Dicitur & de quolibet cœtu, ſeu conventu. *Tibul. lib.* 2. *eleg.* 1. *ad fin.* currumque ſequuntur Martis laſcivo fidera ſulta choro. *Cic. pro Mur. c.* 24. Catilina ſtipatus choro juventutis erat. Et 3. *Offi. c.* 33. Chorus virtutum. ¶ *Hieronym. ad Dardan.* ſcribit, chorum etiam dici muſicum quoddam inſtrumentum, ex ſimplici pelle, cum duabus cicutis æreis, quod per primam inflatur, per alteram ſonum emittit.

Chreſtologus, i, χρηστόλογος, qui bene loquitur, ſed male facit, munificus verbis, ſed minime beneficus, *Capitolin. in Pertinace, c.* 13.

Chreſton, n. 2. herba, al. cicorium: a χρηστὸς, utilis, quia ſingulariter ſalubris eſt, *Plin. l.* 20. *c.* 8.

Chria, ſ. 1. χρεία, eſt commemoratio, ſeu explicatio alicujus dicti, vel facti, vel utriuſque ſimul certis capitibus comprehenſa, ſic dicta; quod eſt exercitatio valde utilis ad eloquentiam adipiſcendam. Nam χρεία, eſt uſus, utilitas, commodum. ¶ Triplex eſt, activa, quæ factum aliquod exponit, verbalis, quæ ſententiam ab aliquo prolatam explicat, mixta, quæ factum quodpiam ſermone conjunctum complectitur. ¶ Partes chriæ octo ſunt, encomium, paraphraſis, cauſa, contrarium, ſimile, exemplum, teſtimonium veterum, epilogus. V. *Quintil. lib.* 1. *c.* 9. (*al.* 15.) *Sen. epiſt.* 33. Pueris & ſententias edidiſcendas damus, & has, quas Chrias Græci vocant, quia complecti eas puerilis animus poteſt.

Chriſma, tis, n. 3. μύρον, χρῖσμα, unctio, a verbo χρίω, ungo, *Tertul. de Baptiſ. c.* 7. Chriſtus dicitur a chriſmate quod eſt unctio.

Chriſtiane, *criſtianamente*, Chriſtiano more, atque adeo ſancte, caſte, religioſe. *Auguſtin. ep.* 79. Domos ſuas, & familias Chriſtiane regunt.

Chriſtianiſmus, i, *Criſtianità*, Chriſtianorum religio, χριστιανισμὸς, *Tert. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 33. Joannes conſtitutus inter vetera, & nova, ad quem deſineret Judaiſmus, & a quo inciperet Chriſtianiſmus.

Chriſtianitas, atis, ſ. 3. idem quod Chriſtianiſmus, *Impp. Honor.* & *Theodoſ. l.* 16. *Cod. Theodoſ. tit.* 8. *leg.* 19. ¶ Sumitur etiam pro clericatu in Religione Chriſtiana, *ſtato Clericale*. *Impp. Valentinian. Theodoſ.* & *Arcad. l.* 12. *ejuſd. Cod. tit.* 1. *leg.* 123. & *l.* 14. *tit.* 3. *reg.* 11.

Chriſtianizo, as, are, Chriſtianam ago, Chriſtianam Religionem profiteor. *Tert. adv. Marcion. l.* 1. *c.* 21.

Chriſtianus, i, m. 2. χριστιανὸς, *Criſtiano*, qui Chriſti Religionem profitetur. V. *Lipſ. ad Tacit. Ann.* 15. ¶ Eſt etiam adject. *Hieron. ad Pammach. epiſt.* 101. *c.* 3. Vir omnium nobilium Chriſtianiſſime, & Chriſtianorum nobiliſſime.

Chriſticŏla, æ, maſc. & ſ. 1. & Chriſticolus, i, qui Chriſtum colit, Chriſtianus. *Prudent. Cathem.* 8. *ad fin.* Cibus obſecrantum Chriſticolarum: *Venant. Fortun. l.* 2. *carm.* 8. (vel 9.) Et pia Chriſticoli ſemina ferret agri. Alii leg. *Chriſticolis agrit*.

Chriſtigĕna, æ, m. & ſ. qui genere Chriſtum contingit. *Prudent. Hamartig. v.* 787. *de Ruth:* Chriſtigenam fœcunda domum, Davidica regna Edidit.

Chriſtipotens, entis, o. 3. qui in Chriſto poteſt, qui fide, & pietate in Chriſtum valet. *Prudent.* 2. *adv. Symmach. v.* 709. Chriſtipotens juvenis.

CHRISTUS, in. 2. Χριστὸς, unctus, a χρίω, ungo, cognomen Salvatoris Noſtri, quia donis Spiritus Sancti uberrime, & ſine menſura ornatus fuit, & a Patre conſtitutus eſt Propheta, Sacerdos, & Rex generis humani.

Chroma, atis, n. 3. genus muſicæ eſt, quæ, ut ait *Vitruv. l.* 5. *c.* 4. ſubtili ſolertia, ac crebritate modulorum ſuaviorem habet delectationem. ¶ A noſtris Muſicis chromata dicuntur nigræ notulæ, vel a colore (χρῶμα, enim eſt color) vel quod in chromatico modulationis genere præcipue locum habent. V. Chromata.

Chromăta, n. 3. accipiuntur pro ornamentis, & luminibus artium, a χρῶμα, color. Hinc chromaticum melos, una ex tribus Muſicæ partibus, quæ in flexionibus vocum poſita eſt, quæ ob nimiam mollitiem infamiæ nota non caruit. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4.

Chromatiarius, ii, m. 2. *Vetus Interpres Perſ. Sat.* 4. *v.* 18. Chromatiarii dicuntur colorarii, vel qui tota die in arena ſunt, vel in ſole. Antiqui enim ungebant ſe, & in ſole erant, ut oleum corpus imbiberet.

Chromatĭce, es, genus ſymphoniæ, quod a *Vitruvio* deſcribitur *l.* 5. *c.* 5.

Chromatĭcus, a, um, adject. coloratus, a χρῶμα, color. *Iſidor. l.* 10. *Orig.* Chromaticus, qui non confunditur, nec colorem mutat. ¶ Chromaticum melos deſcribit *Cael. Rhodig. l.* 5. *c.* 22. V. Chromata.

Chrombus, m. 2. genus piſcis, cujus tres enumerantur ſpecies, Cyprinus, Chalcis, Cobio. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Chromis, filius Herculis, qui cum Adraſto ad bellum Thebanum profectus eſt. ¶ Eſt item piſcis in aquis nidificans. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Chromĭus, filius Nelei, & Cloridos, qui in ea pugna, quam Pylii, & Meſſenii adverſus Herculem geſſerunt, cum decem fratribus occiſus eſt. ¶ Alius fuit Priami filius, qui bello Trojano interfectus eſt a Diomede.

Chronĭca, orum, *cronache*, *cronaca*, דברי הימים, Germ. *chronick*, Gal. *cronique*, Hiſp. *cronica*, χρονικὰ, hiſtoriæ cum deſcriptione temporum, quibus ſcilicet res geſtæ, ſervato temporum ordine, digeruntur, a χρόνος, tempus. Differunt ab annalibus, quod hi commorant, quid quoque anno in gente una contigerit, illa plurium gentium res exponunt. *Plin. l.* 35. *c.* 9. ¶ Invenitur & chronicus, a, um. *Gel. l.* 17. *c.* 21 Excerpebamus ex libris, qui chronici appellantur. ¶ *Chronici morbi* ſunt, qui durant, quibus opponuntur *acuti*, qui brevi vel ſanantur, vel conficiunt. *Cael. Aurel.* quinque libros ſuos *Chronicorum morborum* inſcripſit.

Chronĭcus. V. in Chronica, & in Coſmicus.

Chroniſmus, as, are, cunctor, ſubinde ſubſiſto. *Lucret. l.* 2. *v.* 310. Et ſatiati agni ludunt, blandeque chroniſſant. Alii melius leg. *conſiſtunt*, alii *coruſcant*. V. *Parcum in Lucret.*

Chronogrăphus, i, m. *ſcrittore di cronologia*, χρονογράφος, qui res geſtas per ſua tempora digerit. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Euſebius chronographus.

Chryſallis, idis, ſ. 3. *criſalide*, χρυσαλὶς. Hoc nomine appellantur inſecta, quæ primo ſui ortu vermiculi ſunt, deinde circa ſe folliculum formant, eoque ſe involvunt; ex quo poſtea ſe expedientes, emiſſis aliis evolant, ut v. g. bombyces, ex quibus ſericum conficitur. *Plin. l.* 11. *c.* 32. & 35.

Chryſanthĕmum, n. 2. herba, al. caltha, a χρυσὸς, aurum, & ἄνθεμον, flos. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Chryſas, m. 1. *Fiume d' Aſſoro*, *Veris*, *Dittaino*, fl. Siciliæ, qui per fines Aſſorinorum Boens Terræ commiſcetur. Hic a Siculis habebatur Deus, & religione maxima colebatur.

Chryſæ, ſ. 1. opp. Phrygiæ min. prox. Cyllæ, & Tenedo, ubi templum Apollinis Sminthei. ¶ Item ſinus maris Eoi, *Mar della China*, cum inſula cognomine, *Giappone*, ad Or. Regni Sinarum. ¶ Chryſæ, & Argyræ, inſ. extra oſt. Indi, ferates auri, & argenti. *Plin. l.* 26. *c.* 21.

Chryſeis, idis, ſ. χρυσηὶς, Aſtynome filia Chryſæ. *Ovid.* 2. *Triſt.* 373.

Chryſelectron, n. 2. χρυσήλεκτρον, gemma in colorem electri declinans. *Plin. l. ult. c.* 9.

Chryſentĕron, n. 2. χρυσήλεκτρον, vaſis genus aureis cruſtis illigatum, a χρυσὸς, aurum, & ἤλεκτρον, ligo. *Martial. l.* 11. *epigr.* 30. Accipe vina, domum, pueros, chryſenteta, menſas. Vide *Salmaſ. ad Trebel. Claud. c.* 15.

Chryſes, æ, m. 1. χρύσης, Sminthii Apollinis Sacerdos, pater Aſtynomes, quæ a nomine ejus *Chryſeis* cognominata fuit. Cum Græci bello captam Agamemnoni in prædæ diviſione tradidiſſent, Chryſes Apollinis inſignibus exornatus ad Græcorum caſtra acceſſit, filiamque ſibi reddi poſtulavit: quod cum impetrare non potuiſſet, Apollinis auxilium imploravit, qui tam gravem Græcis peſtilentiam immiſit, ut Agamemnon patri puellam reſtituere coactus fuerit. Ejus autem loco Achilli Hippodamiam Briſeæ filiam eripuit. Hinc inter Achillem, & Agamemnonem implacabile diſſidium ortum eſt.

Chryſeus, a, um, aureus, a χρυσὸς, aurum. *Martial. l.* 9. *epigr.* 95. Chalcea donanti chryſea qui dederas.

Chryſippæus, a, um, ad Chryſippum pertinens. *Cic.* 4. *Acad. c.* 30. Hæc Chryſippea ſunt, ne ab ipſo quidem diſſoluta. ¶ *Chryſippea* apud *Plin.* 26. 9. eſt herba quædam a Chryſippo inventore nominata.

Chryſippus, m. 2. χρύσιππος, Apollonidæ fil. patria Solenſis, ſeu Tarſenſis, Stoicæ ſectæ Philoſophus, auditor Zenonis, & Cleanthis, poſt quos etiam ſcholæ præfuit, & habitus eſt Princeps Stoicorum. In Dialectica longe omnibus antecelluit. ¶ De exitu ejus varia traduntur. Quidam volunt, a diſcipulis ad ſacrificium vocatum, cum vinum dulce attatim hauſiſſet, anhelitus difficultate laborare cœpiſſe, atque ita quinto demum die tanto conceſſiſſe, annos jam natum circiter tres, & ſeptuaginta. Alii ferunt, nimio riſu expiraſſe. Nam cum ficus rure allatas aſinum comedentem viderat, ancillæ imperaviſſe ajunt, ut vinum aſino bibendum daret, eujuſque dicti urbanitate tantopere ſibi placuiſſe, ut nimio riſu ſuffocaretur. Mortuo Athenienſes ſtatuam poſuerunt in Ceramico. *Cic.* 1. *Fin.*

Chryſitis, ſ. 3. herba, al. chryſocome, palmi altitudine, comantibus fulgore auri corymbis. *Plin. l.* 21. *c.* 8. ¶ Item ſpuma optima argenti. *Id. l.* 33. *c.* 6. & Item gemma, al. philoginos, oſtreæ ſimilis Atticæ. *Id. l.* 37. *c.* 10.

Chryſoaſpĭdes, arum, m. 1. χρυσάσπιδες, milites, qui clypeos auro cælatos geſtant. Alexander Severus Alexandrum imitaturus, fecerat ſibi argyroaſpidas, & chryſoaſpidas. ut ſcribit *Lamprid. in ejus vita c.* 30. Tale quid priſcis etiam Reip. R. temporibus factum ſcribit *Liv. l.* 9. *c.* 40.

Chryſoberyllus, m. 2. χρυσοβήρυλλος, beryllus pallidior, cujus viriditas in aureum colorem reſplendet, *Plin. l.* 37. *c.* 5.

Chryſocĕras, æ, maſc. 1. Cornu Byzantii, *Pera*, *Galata*, ſuburbium Byzantii, a Byzantio portu, & ſinu maris diviſum, ubi Chriſtiani omnes habitant, ubi etiam prom. ejuſdem nominis. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Chryſocolla, ſ. 1. *borrace*, Gal. *cole pour appliquer de l' or*, Hiſp. *borrax*, *o eſtiercol*, χρυσοκόλλα, humor, qui in aurifodinis per venas auri deſtillit, & craſſeſcens rigoribus hybernis uſque in duritiem pumicis congelaſcit, a χρυσὸς, aurum, & κόλλα, gluten, quia aurum agglutinat. *Plin. lib.* 33. *c.* 5. Addit *ibid.* Neronem in ſolemni aurigatione Circi arenam chryſocolla ſtraviſſe.

Chryſocŏme, Chryſitis.

Chryſographatus, a, um, adject. χρυσογράφος, auro pictus, vel aureis litteris ſcriptus, ut Chriſographata ſcuta, *Trebel. in Claud. c.* 14.

Chryſolachănum, n. 2. olus aureum, a χρυσὸς, aurum, & λάχανον, olus. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Chryſolampis, idis, ſ. 3. χρυσολαμπὶς, lapillus, qui die palleſcit, nocte ignei coloris eſt, a χρυσὸς, aurum, & λάμπω, ſplendeo. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Chryſolithus, m. 2. *griſolito*, χρυσόλιθος, lapis pretioſus, aureo nitore tranſlucens, a χρυσὸς, aurum, & λίθος, lapis. *Plin. l.* 37. *c.* 9. & 11.

Chryſomallus, i, χρυσόμαλλος, aureum vellus habens: epithetum arietis Colchici. *Hygin. fab.* 188.

Chryſomēla, n. 2. χρυσόμηλα, mala aurea, al. Cydonea, ſeu cotonea, al. aurantia, χρυσὸς, aurum, & μῆλον, malum. *Plin. l.* 15. *c.* 11.

Chryſomelītanus, a, um, adject. *Colum.* inter alia malorum genera, mala Chryſomeliana laudat, *l.* 5. *c.* 10. *ſub fin.*

Chry-

Chrysophrys, χρυσόφρυς, piſcis, 2l. aurata, a χρυσὸς, aurum, & ὀφρὺς, ſupercilium, quia locis illis, ubi cætera animalia ſupercilia habere ſolent, aureo colore fulgit. *Ovid in Halieut. v.* 110.

Chryſoprāſus, m. 2. χρυσόπρασος, gemma, quæ porri viriditatem habet, aureis interveneintibus guttis, a χρυσὸς, aurum, & πράσον, porrum. *Plin. l.* 37. *c.* 5. 8. & 10.

Chryſorrhŏas, æ, m. 1. χρυσορρόας, pop. ad Phaſim fl. ita dicti, quod in his locis, ut inquit Strab, auriferi torrentes ſint; unde fabulæ occaſio de vellere apud Colchos aureo.

Chryſorrhŏas, æ, m. 1. Paſtolus, *Sardibat*, χρυσορρόας, fl. Lydiæ, ex Tmolo M. in Hermum fl. labens; Sardeſque, & Thyatiram urbes alluens, a χρυσὸς, aurum, & ῥέω, fluo, vel *fere*, fluvius, ob arenas aureas, quas defert. ¶ Item fl. Syriæ, *Adegele*, *Feme*, qui per Damaſcum, & ejus agrum fluit. ¶ Item fl. Bithyniæ. ¶ Item fl. Themiſcyræ.

Chryſos, i, m. 2. *oro*, χρυσὸς, aurum, aurea moneta. *Plaut. Bacchid.* 2. 3. 6. Opus eſt chryſo Chryſalo. ¶ Item piſcis genus aurei coloris. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Chus. V. Choa.

Chutra. V. Scutra.

Chylifāna, atis, n. χύλισμα, ſuccus expreſſus ex aliqua re, ut *chylifana acacia*, apud *Scrib. Larg. Compoſ.* 23.

Chymus, i, m. *chile*, χυμὸς, ſuccus; & ſpeciatim ſuccus ventriculi. *Serm. Sam. mon. cap. Subitan. dolor. febr.* &c. Præterea chymum ſtomacho deficcat iniquum.

C A N T E I.

Cia. V. Cea.

Cibālis, le, *ἐδώδιμος*, quod ad cibum pertinet. *Lactant. de Opific. Dei, c.* 11. *fect.* 3. Duas eſſe per collum fiſulas, neceſſe eſt, cibalem, & ſpiritualem. ¶ Locus autem *Varronis l.* 2. *R. R. c.* 11. qui a Lexicogr. quibuſdam aſſertur in emendatiorib. editionib. habet, *Omnium rerum, quæ cibi cauſa*, non, *cibali cauſa*.

Cibaria, orum, n. 2. *nudrimento*, *cibo*, *gli alimenti*, מאכל, Ger. *allerleiſpreiſſ*, Gal. *nourritures*, *vivres*, *ervia*, alimenta, ideſt omnia, quibus animantes velcuntur, & aluntur. *Cic. pro Sex. Roſc. c.* 20. Anſeribus cibaria publice locantur.

Cibarium, ii, farina excuſſa poſt pollinem, ſeu florem, farina ſecundaria, *cruſtbello*, *ſtacciatura*. *Plin. l.* 18. *c.* 9. Et cibarii, quod ſecundarium vocant, ſextarios quatuor, &c.

Cibarius, a, um, o. 1. 2. *ἐδώδιμος*, quod ad cibum pertinet. *Macr. l.* 2. *Sat.* 13. Lepidus Conſul legem tulit cibariam. ¶ Cibarium oleum, quo cibi condiuntur, *Col. l.* 12. *c.* 50. Ne ex eā fiat oleum cibarium. ¶ Cibarius panis, qui ſit ex farina ſecundaria, ex qua flos ante exculſus eſt. *Cic. l.* 5. *Tuſc.* Cibarius in caſa panis datus eſt. ¶ Cibariam vinum pro ignobili. *Varr.* apud *Non.* 2. 188. Potus meus vinum cibarium. ¶ Cibarius homo, pro ſordido, & plebejo. *Id. ibid.* Tuus frater cibarius fuit Ariſtoxenus.

Cibātio, onis, f. 3. cibandi actus, cibus, *cibo*, *refezione*. *Solin. cap.* 40. *n.* 563. Solitæ cibationi diem ſuperponunt.

Cibātus, us, m. 4. *cibo*, *vivanda*, אכל, Ger. *ſpeiſung*, Gall. *nourriture*, Hiſp. *comida*, *cibo*, cibus. *Plaut. Mil.* 2. 3. 79. Cibatus, & commeatus. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Lepores in Alpibus candidi, quibus hybernis menſibus pro cibatu nivem credunt eſſe. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sues cibatu largiore ſuſtentare.

Cibātio, onis, f. 3. cibandi actus, cibus, *cibo*, *refezione*. *Solin. cap.* 40. *n.* 563. Solitæ cibationi diem ſuperponunt.

Cibātus, us, m. 4. *cibo*, *vivanda*, אכל, Ger. *ſpeiſung*, Gall. *nourriture*, Hiſp. *comida*, *cibo*, cibus. *Plaut. Mil.* 2. 3. 79. Cibatus, & commeatus. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Lepores in Alpibus candidi, quibus hybernis menſibus pro cibatu nivem credunt eſſe. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sues cibatu largiore ſuſtentare.

Cibicida. æ, m. 1. qui cibum cædit, & abſumit, lurco, vorax. *Lucil. l.* 27. *apud Non. cap.* 2. *n.* 148. Viginti domi, an triginta, vel centum cibicidas alas. Alii aliter legunt, & interpretantur.

Cibilla, ſ. 1. menſa eſcaria, a cibus. *Varro l.* 4. *de L. L. c.* 25. Menſam eſcariam cibillam appellabant: ea erat quadrata, ut etiam nunc in caſtris eſt. A cibo cibilla dicta; poſtea rotunda facta. V. Cillibæ.

Cibo, āi, 3. 1. *πάσσω*, *cibare*, האכיל, Ger. *ſpeiſen*, Gal. *nourir*, Hiſp. *criar*, *y mantener*, *alimento*, alo, nutrio, cibum intero. *Col. l.* 8. *c.* 10. Quæ intra ſepta villæ cibantur. Adde *Sueton. in Tiber. c.* 72.

Ciborium, n. 2. *κιβώριον*, fabæ Ægyptiæ folliculus, qui ima parte latior eſt, ſuperiore anguſtior, ex qua faba prominet, quæ madefacto luto condita ſeritur, a voce Ægyptia, vel quaſi *κυβώριον*, ſerinium, propter ſimilitudinem, quod a *κιβωτὸς*, arca. ¶ Hinc etiam ſignificat poculum ex faba Ægyptia, ac denique ſumitur pro poculo capaciore alius materiæ, quod fabæ Ægyptiæ folliculum refert. *Horat. l.* 2. *od.* 7. *v.* 21. Obliviofo lævia Maſſico Ciboria exple. ¶ Genus etiam eſſe dicitur pomorum Alexandrinorum, quæ habent ſimilia fabæ Ægyptiæ folia. *Vet. Interpr. in Hor. l. c.*

Cibus, m. 2. eſca, paſtus, epulæ, *cibo*, מאכל, Ger. *ſpeiſe*, Gal. *viande*, Hiſp. *cevo*, *mantenimiento*, *ervizo*, omne id, quo veſcimur. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 29. Onuſti cibo, & vino perturbata, & confuſa cernimus. ¶ Donatus cibum diſtinguit a victu, quod cibus etiam delicatis præbeatur, victus in parvis, aridiſque alimoniis conſtitutus ſit. *in Andr.* 1. 1. 43. ¶ E flamma cibum petere. *Ter. in Eun.* 3. 2. 38. dixit pro quidvis cibi cauſa pati, ac facere. ¶ Aliquid eſſe in cibo homini dicitur, quod eo homo veſcatur, *Plin. l.* 18. *c.* 14. ¶ Hora cibi, apud *Ovid.* 3. *de Ponto*, *el.* 10. hoc eſt, hora capiendi cibi. ¶ Cibum capere, *Cic.* & *Terent.* Cibo vacare, *Celſ. l.* 3. *c.* 15. ¶ Translate *Cic.* 5. *de Fin.* Animi cultus ille erat ei quaſi quidam humanitatis cibus. *Ovid. de remed. amor. v.* 138. Hæc ſunt jucundi cauſa cibuſque mali.

Cibyra, cogn. Magoa, *Curuz*, *κιβύρα*, urbs Phrygiæ Magnæ, vel Cariæ, in conf. Lyciæ, intra montes, prope fontes Xanthi fl. media inter Alabandam ad Occ. & Antiochiam Piſidiæ ad Or. ¶ Cibyra altera, dicta minor, urbs Ciliciæ aſperæ, verſus Pamphyliam, ad Tragum, al. Cragum M. *Plin.* 9. 27.

Cibyrātæ, arum, m. 1. Cibyræ incolæ, ut Cibyratæ fratres. *Cic.* 4. *Verr. c.* 13.

Cibyrāticus, a, um, adject. a Cibyra. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 13. Cibyratica civitas. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. Ne Cibyratica, ne Bithyna negotia perlas.

Cicāda, ſ. 1. *cicala*, ציר, Ger. *heuſchrecke*, Gal. *cigale*, Hiſp. *cigara*, *o chicharra*, τέττιξ, τέττιγ, *κίκαν*, *κίκαδος*, inſecti genus canorum non niſi æſtivis menſibus apparens, quaſi *κίκα*, ſonus ejus animalculi, & *ἄδω*, cantans, vel a *κίκανος*, membranula, quia *κίκανα φέρει*, membranis, ſeu alis canit. *Virgil.* 3. *Georg. v.* 328. Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ. ¶ Cicadas Athenienſes ex auro fere crinibus innectebant, ut ſe *αὐτόχθονας* declararent. Vid. Athenienſis. ¶ Cicadas homines aliquando fuiſſe ita cantu delectari ſolitos, ut cibi potuſque obliviſcerentur; cæterum Muſarum beneficio in Cicadas converſos, Socrates apud Platonem in Phædro fabulatur.

Cicatrīcātus, a, um, cicatricibus plenus. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 7. Cicatricatum pectus precatu levare ad veniam.

Cicatrīco, ās, āre, cicatricem duco, *fay cicatrice*, *κάω*. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 7. Ut conſcientiæ hiulea vulnera veſtro ſaltem cicatricentur oratu. *Cal. Aurel. Chronic. l.* 4. *c.* 8. Ulcera cicatricantur.

Cicatrīcōſus, a. 1. 2. *pieno di cicatrici*, Ger. *vollvoundmalerey*, Gall. *cicatriſé*, Hiſp. *cubierto de cicatrizes*, *κικάτριος*, cicatricibus plenus. *Col. de arb. c.* 11. Tum etiam vitis minus cicatricoſa fit. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Facies cicatricoſa.

Cicatrīcŭla, æ, ſ. 1. *margineta*, parva cicatrix. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Donec valens cicatricula fit.

Cicātrix, icis, ſ. 3. *cicatrice*, *margine*, *ſaldatura*, Ger. *ein vroundmahl*, Gal. *cicatrice*, Hiſp. *cicatriz de la herida*, *κάω*, ſignum, quod ſanato vulnere, vel ulcere hæret in corpore. *Cic.* 2. *de Orat.* Judicibus cicatrices adverſas ſenis Imperatoris oſtendere. *Id. cont. Rul.* 3. *cap.* 2. Refricare obductam jam Reip. cicatricem. ¶ Cicatrix duci dicitur, cum vulnus ſanatur. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *el.* 3. *v.* 15. Tempore ducetur longo fortaſſe cicatrix. *Celſ. l.* 7. *c.* 27. dixit hoc eodem ſenſu: vulnus ad cicatricem tendit. ¶ Cicatrix etiam de arboribus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 379. Admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix.

Ciccus, vel cicus, m. 2. interior membrana, qua grana diſcriminantur in malis Punicis, a *κικκὸς*, ſeparatio, diſcrimen, quod a *κίκκος*, granum. *Varr. l.* 6. *de L. L. c.* 5. Nonnullus exponit rem nihil, ſine viribus, a *κίκυς*, robur, per antiphraſim. Atque in hoc ſenſu *Plaut. Rud.* 2. 7. 22. Eluas tu, an exungare, ciccum non interduim. Vet. Gloſſ. Ciccum, χυὸ, *κίκκος*.

Cicer, eris, n. 3. *cece*, Ger. *kichern*, Gal. *pois chiche*, Hiſp. *garvanzo*, *ἐρέβινθος*. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Cicer ſolum urit, nec niſi madefactum pridie ſeri debet. ¶ Ciceris emptorem & nucis, *Horat. in arte poet. v.* 249. videtur proverb. dixiſſe de infimæ ſortis homine.

Cicĕra, æ, ſ. 1. *cicerchia*, leguminis genus ſolo colore a cicercula differens. *Pallad. Mart. tit.* 6. *Colum. l.* 2. *c.* 11. Cicera bobus ervi loco freſa datur.

Cicercŭla, ſ. 1. *cicerchia*, Gal. *pois cere*, Hiſp. *cicerka*, κικύρων, leguminis genus, ciceri non diſſimile, ſed minutius, inæquales angulos habens. *Plin. l.* 18. *Col. l.* 2. *c.* 10.

Cicerculum, n. 2. genus ſinopidis, cujus color Italice *grigio bruno* dicitur. *Plin. l.* 35. *c.* 6.

M. T. Cicero, m. 3. *Κικέρων*, natus eſt Arpini in Campania, Equeſtri loco, patre Marco, matre Helvia, die 3. Januarii, L. Caſſio Longino, & C. Mario Conſſ. anno U. C. 645. Romæ educatus eſt. Audivit variis temporibus partim Romæ, partim in Græcia, in Rhetorica Molonem Rhodium, Apollonium Alabandenſem, Æſchylum Gnidium, Dionyſium Magnetem, Zanoclem Adramytenum, in Dialectica Diodotum Stoicum, in Philoſophia Philonem principem Academiæ, Antiochum, Poſidonium, in Juriſprudentia Q. Mutium Scævolam P. F. Vide *Cic. in Bruto circa finem*. Omnium Romanorum eloquentiſſimus fuit, & Latinæ Eloquentiæ Princeps. Fuit ſectator novæ Academiæ. Villam habuit in Campania inter Puteolos urbem, & Avernum lacum, quam Academiam appellavit ab exemplo Academiæ Platonicæ. Ex uxore Terentia filium M. ſuſcepit, & filiam Tulliam, quam Dolabellæ collocavit. Quæſtor in Sicilia profectus eſt, deinde ad alios omnes gradus honorum aſcendit. A Q. Hortenſio etiam Augur cooptatus fuit. In Conſulatu Catilinæ conjurationem detexit, & extinxit, ejecto Catilina ex Urbe, cæteris conjuratis nobiliſſimis Patritiis in carcere interfectis, indicta cauſa, ſed ex S. C. Ea de cauſa P. Clodio Trib. pl. legem ferente in exilium pulſus, exulavit in Græcia. Sed 16. menſe revocatus eſt decreto Senatus, ſuffragiis cunctæ Italiæ. Plurima ſcripſit de Eloquentia, de Philoſophia, de Republica. Interfectus eſt anno U. C. DCCXI. ætatis LXIV. Illius vita a Tirone ejus liberto Latine ſcripta eſt, a Plutarcho Græce: Prima periit, altera extat.

Ciceromaſtix, Ciceronis flagellum. Ita inſcriptus fuit liber cujuſdam Largi Licinii contra Ciceronem; de quo *Gal. l.* 17. *c.* 1.

Ciceroniānus, a, um, adject. ad Ciceronem pertinens, ut Ciceroniana ſimplicitas, *Plin. in Præfat. ad Veſpaſian.*

Cichŏrēum, & Cichŏrium, n. 2. *cicoria*, *radicchio*, כרור, Ger. *wegweiſſ*, Gal. *chicorée*, Hiſp. *cicoria*, *κιχώριον*, herba, alio nomine intubus erraticus, a *κίω*, vado, & *χώρος*, locus, quia per agros, & prædia vadit, ſeu ſerpit. *Plin. l.* 20. *c.* 8. Cichorium refrigerat in cibo ſumptum. *Horatius l.* 1. *Carm. od.* 31. Me paſcunt olivæ, me cichorea, leveſque malvæ.

Cici, *Kiki*, frutex eſt parvæ ſici magnitudine, folia habens platano ſimilia, al. ricinus, & cataputia major. *Plin. l.* 15. *c.* 7. ¶ Ex eo fit oleum, quod *cicinum* dicitur. *Plin.* 23. 4.

Cicilendrum, & Cicimandrum, nomina aromatum ficta a coquo Plautino *Pſeud.* 3. 2. 42. & 46.

Cicindēla, ſ. 1. *lucciola*, Ger. *eine liechtmicke*, Gal. *verluiſante*, Hiſp. *luciernaga*, *λαμπυρὶς*, genus muſcarum, quod noctu lucet ignium modo, al. noctiluca, & nitedula, a *cio*, & *candeo*, quod tum candidum, tum ignitum eſſe ſignificat. *Plin. l.* 18. *c.* 26.

Cicĭnus. V. in *Cici*.

Cicŏnes, um, Thraciæ populi juxta Hebrum habitantes. Hujus Gentis mulieres Orpheum, quod ab eo ſpretæ eſſent, ſimulatis Liberi Patris Orgiis diſcerpſerunt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 520. & *Silius l.* 11. *v.* 477.

Ciconĭa, ſ. 1. *cicogna*, חסידה, Ger. *ein ſtork*, πελαργὸς, avis ſpecies, a Ciconibus pop. Thraciæ, vel a cicur propter benignam naturam, vel quaſi cicania, a ſono, quem crepitante roſtro facit. Serpentibus pullos nutrit. *Plin. l.* 10. *cap.* 23. *Juven. ſat.* 14. *v.* 73. Prænestini coniam dicebant. *Plaut. Trin.* ¶ Translate ab Hiſpanis hoc nomine vocatur lignum roſtratum, quo e puteis aqua hauriri ſolet, quod alii telonem, vel tollenonem dicunt. *Iſid. l.* 20. *c.* 15. ¶ Item menſuræ genus eſt, ſive inſtrumenti, quo ruſtici uti ſolent in ſulcis, & foſſis ducendis, ne qua pars aliis aut profundior ſit, aut latior. *Col. l.* 3. *c.* 13. ¶ Item genus irriſionis, digiti curvati, in quempiam directi, crebra motione, inſtar roſtri ciconiæ. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 58.

Ciconīnus, a, um, ad Ciconiam pertinens. *Sidon. l.* 2. *ep. ult.* Uſque ad adventum hirundineum, aut ciconinum.

Cicuma, cucuma, ſ. 1. *κικκαβᾶς*, avis nocturna, eadem ac noctua. *Feſt.* Sed alii aliter legunt.

Cicur, uris, o. 3. *animal di ſalvatico fatto domeſtico*, לכר, Ger. *zam*, Gal. *apprivoiſé*, Hiſp. *manſo*, מאנוס, animal, quod ex fero factum eſt manſuetum. *Varr. l.* 6. *de L. L. cap.* 5. Quod a fero diſcretum eſt, id dicitur cicur. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 39. Varia genera beſtiarum vel cicurum, vel ferarum. ¶ Cicur ingenium, h. e. mite, manſuetum. *Varr. loc. cit.* ¶ *Feſtus* in V. *Incicur* monet, *cicur* interdum pro ſapiente poni, ut apud *Pacuv.* Conſilium cicur.

Cicurinus, i, cognomen Veturiæ gentis R. a morum ſimplicitate. *Var. l.* 6. *de L. L. c.* 5.

Cicūro, ā. 1. *domeſticare*, Ger. *zam machen*, Gall. *apprivoiſer*, Hiſp. *amanſar*, מאנסדא manſuefacio, verbum antiq. a cicur, adjectiv. *Pacuv.* apud *Varr. l.* 6. *L. L. c.* 5. Nulla res neque cicurare, neque mederi potis eſt.

Cicūta, ſ. 1. eſt canna quævis intus cava, & vacua, unde paſtores fiſtulas faciunt. ¶ Speciatim ſumitur pro herba venenoſa, *κώνειον*, *cicuta*. Caule viridi eſt, & geniculato, altior ſæpe binis cubitis, in cacuminibus ramoſa, foliis coriandri tenuioribus, gravi odore, ſemine aniſo craſſiore, radice concava. *Plin. l.* 25. *c.* 13. ¶ Cicutæ famam Athenienſes auxerunt, qui ſucco ejus capitali judicio damnatis necem inferebant. ¶ Eſt tamen & herba cathartica. Nam ſemini, & foliis refrigeratoria vis ineſt. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Itaque *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 53. Quæ poterunt unquam ſatis expurgare cicutæ. Ubi cicutam pro helleboro poſuit, aut alia ſimili medicina purgante. *Lambinus* tamen hanc lectionem improbat, & *ficta*, vel *ficæa* reponit. ¶ Cicuta pro fiſtula. *Virg. Ecl.* 5. Hac te nos fragili donabimus ante cicuta. *Id. Ecl.* 2. Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis cera. Ubi cicutas *Serv.* interpretatur ſpatium inter cannarum nodos.

Cicutĭcen, inis, m. 3. qui cicuta canit. *Sidon. carm.* 1. *v.* 15. Alta cicuticines liquerunt Mænala Panes.

Cidāris, ſeu citaris, fem. 3. *Κίδαρις*, tegumentum capitis proprium Regum Perſarum, quod diadema, ſeu faſcia cærulei coloris albis maculis intermicantibus ambibat. Nam diadema faſcia eſt, non inſigne id, quod faſcia ambit. *Curt. l.* 3. *c.* 3. Cidarim vocant Perſæ regium capitis inſigne: hoc cærula faſcia albo diſtincta circuibat.

Cĭĕo, es, civi, citum, *muovere*, רגיז, Germ. *erregen*, Gall. *émouvoir*, Hiſp. *mover*, *turbar*, *o llamar*, *κινέω*, eſt commovere, excitare, a *κίω*, eo. *Cic. de Univ.* Cujus orbis ſemper eodem modo ciebatur. Sic ciere dolorem, pugnam, bellum, fletus, &c. *Cic. Liv. Virg.* Ciere urinam, *Plin. l.* 20. *c.* 5. Ciere verba, h. e. loqui. *Valer. Flacc. l.* 3. Sic ciere voces varias, apud *Lucret.* 5. 1059. eſt varias voces edere. ¶ Significat etiam vocare, invocare, nominare, *chiamare*. *Virg.* 3. Æn. *v.* 67. Animamque ſepulchro Condimus, & magna ſupremum voce ciemus: *ſ' ultimo addio*. *Sues. Ner. c.* 46. Exandita vox eſt nomine eum cientis. ¶ Patrem ciere poſſe, apud *Liv. l.* 10. *c.* 8. eſt patrem poſſe vocare & oſtendere, atque adeo ingenuum eſſe. ¶ Præteritum *civi* & *cii* (apud *Chariſ. l.* 3. in compoſitis tantum) commune eſt cum *cieo*, & *cio*: ſupinum *citum* a *cieo* primam corripit, a *cio* producit.

Cili-

Cilicenſis, e, adject. ad Cilicium pertinens. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. epiſt. 2.* Si te interciſionibus vicinis ſuis Cilicenſi, & Syriaco anteponit.

Cilices, um, m. 3. Ciliciæ populi. *Sext. l. 3. Sil. 3. v. 33.* Tu meſſes Cilicum, Arabumque ſuperbis Merge rogis. *b. e.* Crocum. V. Crocus.

Cilicia, f. 1. *Caramania*, καραμάν, regio Aſiæ min. dicta a Cilice Rheæ filio. Ab Occaſu in Ortum extenditur juxta mare Cilicium. Habet a Sept. partim Armeniam min. verſus Taurum M. a Merid. Mare Cilicium, ab Occ. Pamphyliam, ab Or. Syriam, Amano M. ſeparante. Dicitur vulgo Caramania propria. Caramania enim late ſumpta complectitur Ciliciam, Pamphiliam, Piſidiam, & partem meridionalem Cappadociæ. Dividitur in aſperam, quæ ad Occ. & in Campeſtrem, quæ in Or. ¶ Regio hæc maxime croco abundat, præſertim apud Corycum. Hinc adag. *Crocum in Ciliciam*, in eos, qui merces eo deferunt, ubi maxima illarum copia ſit.

Ciliciarius, ii, m. 2. *ciliciajo*, qui facit, aut vendit cilicia. *Vet. Inſcr.* apud *Grut. p. 648. n. 6.* Reſpectio Gratiano Ciliciano Catiola Conjux P. C.

Ciliciensis, e, ad Ciliciam pertinens, ea ratione, qua *Hiſpanienſis* ad Hiſpaniam. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 88.* Legio Cilicienſis. *Cic. Fam. 13. ep. 67.* Ex provincia mea Cilicienſi.

Cilicinus, a, um, adject. *ciliccino*, ex cilicio factus. *Solin. c. 33.* (al. 46.) *de Arabia:* Ipſa tentoria cilicina ſunt.

Ciliciolum, i, n. parvum cilicium. *Hieron. epiſt. 27. c. 7.* Super duriſſimam humum ſtratis ciliciolis quieſcebat.

Cilicium, n. 2. *ciliccio*, *veſtimento teſſuto di peli di diverſi animali*, puy, Ger. *herinkleid*, Gall. *haire*, *cilice*, Hiſp. *cilicio*, καμίσιον, veſtis ex pilis hircorum, vel caprarum, in caſtrorum uſum, atque nautarum, a Cilicia regione, quia ibi primum hoc veſtis genus inſtitutum eſt, cum ibi hirci producti, hirſutiſque pilis ſint, vel a ciliis, quæ aliqui pro pilis accipiunt. In caſtris adhibentur ad excipiendum impetum ſagittarum. *Veget. lib. 4. c. 6.* & *Cic. Verr. 3. c. 38.* Cum ille civitatibus coria, cilicia, ſaccos imperaret. ¶ Hæc vox revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *textum*, *ſtragulum*, aut quid ſimile. *Ulpian. Dig. 33. 7. 12.* Vela Cilicia ideo parantur, ne ædificia vento, vel pluvia laborent.

Cilicius, a, um, ad Ciliciam pertinens. *Plin. 5. 3.* Cilicium mare. *Id. 21. 6.* Cilicium crocum. *Martial. in lemmate epigr. 40. l. 14.* Udones Cilicii. *b. e.* ex pilis hircinis, ut cilicia, confecti. ¶ *Cilicii termini* in re Agraria dicti ſunt a Cilicio Saturnino centurione. *Frontin. de Colon. pag. 120. Goeſii.*

Cilicus, a, um, idem quod Cilicius. *Virgil. in Culice*, v. 400. Cilico crocus editus arvo. *Al. leg.* Cilici, a *Colix*, icis.

Ciliſſa, æ, f. *di Cilicia*, adject. femininum, quæ eſt e Cilicia. *Spica Ciliſſa* apud *Ovid. 1. Faſt. v. 76.* eſt crocus, cujus magna copia in Cilicia eſt. ¶ Apud *Propert.* vero *4. 6. 70. ſpica Ciliſſa* eſt unguentum crocinum, ut docet *Scalig.*

Cillum, li, n. *Plin. 11. 37.* docet, olim cilium ſignificaſſe extremum ambitum genæ ſuperioris oculi, in qua pili naſcuntur, Βαφαγὶς, *l'eſtremità peloſa della palpebra*. ¶ Poſtea vero ſignificare cœpit ipſam genam, ſeu palpebram, *palpebra*, Βλέφαρον. *Feſtus:* Cilium eſt tolliculus, quo oculus tegitur, unde fit ſupercilium. *Plin. 11. 39.* Cutis vulnerata non coit in bucca, cilioque. *Apul. l. 10. Met.* Ciliis alterna connivere.

Cilix, icis, κίλιξ, nepos Beli Priſci, filius Agenoris tertii. Occupavit regionem Aſiæ minoris, quæ ab illo Cilicia dicta eſt. Tres filios habuit, Lampſacium, Pygmalionem, Pyrodem. ¶ Eſt item nomen gentile, quod ſignificat eum, qui e Cilicia ortus eſt. *Ovid. 2. Met. v. 217.* Ardet Athos, Taurusque Cilix, & Tmolus, & Oete. *Martial. 7. 94.* Tonſor Cilix. *Stat. l. 2. Sil. 1. v. 160.* Cilicum flores. *b. e.* crocus. Sic Cilicum meſſes, *Id. ibid. 3. 3. 34.*

Cilleo, æ. 2. vel Cillo, is, 2. 3. antiq. verb. eſt, *movere*, a κίλλω, pro κινέω, moveo. Hinc furcillæ, quibus frumenta cilluntur, apud *Serv. lib. 2. Georg.* Et oſcilla, quod ora cilient, apud *Iſid. lib. ult. Orig. c. 14.* & *Serv. l. c.*

Cillibæ, arum, menſæ rotundæ. *Feſt.*

Cillo. V. Cilleo.

Cillones. V. Cilones.

Cillus, i, m. 2. aſinus, auritum animal. *Petron. in fragm. Carm.* Judæus licet & porcinum numen adoret, Et cilli ſummas advocet auriculas. Al. leg. *calli*.

Cilones, m. 3. quorum capita oblonga, & compreſſa ſunt, vel quibus frons eminentior, a cædo, quia in illis frons a dextera, & ſiniſtra velut reciſa videtur, vel a κολάζω, mutilus. *Feſtus*, & *Chariſ. Grammat. l. 1.* ¶ *Cic. in Salluſt.* Cilones, (vel Cillones, ſcil. a cillo, mutilo) impudici, parricidæ, ſacrilegi. Quem locum exponens *Celius lib. 21. c. 22.* Cilones, inquit, ſunt cinædi. *Flav. Caper verus Grammat.* Cilo eſt anguſto capite, cui hoc contingit in parta. ¶ Legitur & *cyllo*, ſeu *cylo*.

Ciluncŭlus, i, m. diminutivum a *cilo*, qui eſt capite, & fronte anguſta, & compreſſa. *Arnob. lib. 3.* Capitones, ciluncŭli, labeones. Al. aliter leg.

Cimber, bri, m. *Feſtus* docet, lingua Gallica latronem ſignificare. ¶ *Cimbri*, *orum*, ſunt populi Germaniæ, qui eam regionem tenuerunt, quæ Cimbrica Cherſoneſus dicta eſt. Hi cum aliquando in Italiam veniſſent, ſedes quæſituri, a Q. Catulo, & C. Mario Coſſ. devicti ſunt. *Flor. l. 3. c. 3.* ¶ Adjective *Ovid. 4. de Ponto*, *epiſt. 3. v. 45.* Ille Jugurtino clarus, Cimbroque triumpho.

Cimbri, orum. V. Cimber.

Cimbrica Cherſoneſus al. Cartris, nunc Jutia, *Jutland*, peninſula perampla Germaniæ, a Sept. in Mer. extenſa, inter Cimbricum mare, & Sveticum, ſeu Codanum ſinum, pars Regni Daniæ.

Cimbrice, adverb. Cimbrorum more. *Quintil. Declamat. 3.* An nobis Cimbrice loquendum ſit.

Cimbricus, a, um, adject. a Cimbris. *Cic. pro Dom. ſua, c. 38.* Porticum poſt aliquanto Catulus de manubiis Cimbricis fecit.

Cimeliarcha, æ, m. 1. κειμηλιάρχης, cultus vaſorum Eccleſiæ, ſeu pretioſæ cujuslibet ſupellectilis, *teſoriere*. *Leg. ult. de Bonis auctoris. judicii poſſiden. §. ſin autem.* Præſente viro reverendiſſimo Cimeliarcha.

Cimeliarchium, n. 2. κειμηλιαρχεῖον, ſanctius conditorium rerum eximiarum, a κειμήλιον, ſupellex cæteris pretioſior, talisque, ut reponi mereatur, dicta a κεῖσθαι, repoſitus ſum. *Codex loc. cit. in Cimeliarcha.*

Cimex, icis, m. 3. *cimice*, κόρις, vermis odore graviſſimo, ex ligno naſcens, chartis, & paleis; item ex herbis. *Martial. l. 11. epigr. 33.* Nec toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus.

Ciminus, i, m. *montagna di Viterbo*, mons Etruriæ, ad cujus radices Viterbum poſitum eſt. Ibi eſt ſilva Ciminia, quam *Flor. 1. 17.* Ciminium ſaltum appellat; & Lacus Ciminius, de quo *Virg. 7. Æn. v. 697.* Et Cimini cum monte lacum. ¶ Hunc *Colum. 8. 16.* Ciminum lacum appellat. ¶ Scribitur & *Cyminus*.

Cimmerii, populi Aſiæ circa Boſphorum Cimmerium, ab ipſis dictum, ad Mœotidem paludem, in Sarmatia, ad dexteram Ponti partem, in Taurica Cherſoneſo, quæ cum tractu adjacente ab ipſis aliquando Cimmeria dicta fuit, poſtea Scythia Europæa, ſeu parva Scythia, nunc Tartaria minor, ſeu Precopenſis. Aerem craſſum habent, & denſis exhalationibus nebuloſum, quare Solem raro aſpiciunt. Hinc Cimmeriæ tenebræ, pro denſiſſima caligine, & translate de multa obſcuritate animi. *Lactant. l. 3. c. 3.* ¶ Alii item ſunt in Scytharum regione inter Colchos, & Iberos, juxta mare Caſpium, quorum regio *Hazeſſon*. ¶ Cimmerii item, populi Campaniæ, apud Avernum lacum, quorum oppid. Cimmerium, ubi antrum Sibyllæ, *la grotta della Sibilla*. Horum fuit mos patrius, ut in ſubterraneis habitarent domiciliis, ubi metallorum maxime effoſſione victum quærentes, die latebant, noctu vero ad latrocinia egrediebantur, ut ex Ephoro ſcribit *Strabo*.

Cimmerium promont. al. Cerberion, *Capo di S. Croce*, promont. Aſiæ, in tractu Boſphorano, juxta Boſphorum Cimmerium.

Cimmerius, a, um, ut Boſphorus Cimmerius inter Aſiam, & Europam. V. Boſphorus. ¶ Cimmerii lacus, pro infernis, & caliginoſis, *Tibul. l. 3. eleg. 3. v. 24.* Sic Cimmeriæ tenebræ, pro obſcuritate, & caligine multa. *Ammian. l. 29. c. 11.* V. Cimmerii.

Cimolius, a, um, adject. a Cimolo inſula maris Cretici, ut terra Cimolia, *Plin. l. 35. c. 16.* & *17.* Creta Cimolia, *Cæſ. l. 2. c. ult.* qua utuntur fullones in veſtibus abluendis, quæ & medicamentis apta dicitur: alio nomine terra ſaponaria.

Cimōlus, f. 2. *Polino*, inſ. maris Cretici, circuitu 10. M. P. *Ovid. 7. Met. v. 463.* cretoſaque rura Cimoli.

Cimon, m. 3. Athenienſis, Miltiadis fil. mira erga cives munificentia. V. *Plut.* qui eum cum Lucullo comparat.

Cinædiæ, m. lapilli in cerebro cinædi piſcis. *Plin. l. 37. c. 15.*

Cinædicus, a, um, o. 1. 2. quod ad cinædum pertinet. *Plaut. Stich. 5. 5. in fin.* Suavem cantationem aliquam occipito cinædicam.

Cinædologus, i, qui cinædica impudentia in loquendo utitur, κιναιδολόγος. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 277.* Convocat Ptolemæum cinædologum. *Al. aliter leg.*

Cinædŭlus, li, diminut. a Cinædus. Affert hanc vocem *Macrob. l. 3. Saturn. c. 14.* ex oratione quadam Scipionis Africani Æmiliani.

Cinædus, m. 2. κίναιδος, impudicus, mollis, effeminatus, & qui inter viros mulier eſt, a κινέω, moveo, & οἰδέω, inguen. *Catul. epigr. 22.* Cinædus molior cuniculi capillo. ¶ Sumitur etiam pro juntomino, ſeu ſaltatore; quia ſaltatores libidine omnibus anteibant. *Plaut. Mil. 3. 1. 73.* Ad ſaltandum non cinædus malacus æque eſt, atque ego. Adde *Non. c. 1. n. 15.* ¶ Adjective, cinæda fronte, eſt apud *Martial. l. 6. epigr. 29.* Et *Catul. carm. 10.* Ut decuit cinædiorem. ¶ Eſt & cinædus nomen piſcis, de quo *Plin. l. 32. c. ult.*

Cinara, f. 1. *carciofo*, Germ. *artiſchocken*, Gall. *artichaut*, Hiſp. *alcachofa*, κινάρα, carduus ſativus, & edulis, a Græca voce allata, vel a Cinara puella in hanc herbam converſa. *Colum. lib. 11. cap. 3.* Cinaræ plantam multo cinere ſtercorabimus. ¶ Scribitur & *cynara*.

Cincta, n. 2. num. plur. locus Romæ, ubi Cinciorum monumentum fuit. *Feſtus.*

Cincinnalis, le, adject. cincinnos habens. *Apul. de herbis, c. 51.* Cincinnalis herba.

Cincinnatŭlus, a, um, *ricciutello*, dimin. a cincinnatus. *Hieronym. epiſt. 8.* Cincinnatuli pueri, & calamiſtrati.

Cincinnātus, a, um, *ricciuto*, qui capillos intortos geſtat, a Cincinnus, quod cognomen fuit L. Quinctii, qui ab aratro ad Dictaturam vocatus, Æquos victos ſub jugum egit. *Cic. poſt red. in Sen. c. 5.* Quo vultu cincinnatus ganeo non ſolum civium lacrymas, verum etiam patriæ preces repudiavit? ¶ Cincinnatæ ſtellæ, h. e. crinitæ, *Id. 2. de nat. Deor. c. 5.*

Cincinni, m. 2. *capelli crespi* ו, Ger. *gekrauſſ*, *haar*, Gall. *boucles de cheveux*, Hiſp. *guedejas de los cabellos*, *rizillas*, *grenas*, κίναινοι. crines intorti, qui etiam calamiſtrati dicuntur, a Græca voce, quæ allata eſt. *Juven. Sat. 6. v. 491.* Altior hic quare cincinnus? ¶ Translate *Cic. 3. de Orat. c. 25.* In Oratoris, aut in Poetæ cincinnis, ac fuco.

Cincinnŭlus, i, diminut. a cincinnus. *Varro apud Non. c. 15. n. 43.* Intorti dimittuntur ſex cincinnuli. Ita legit *Scalig.* At alii *cincinni*.

Cinctus, a, um, adject. ad Cinctum pertinens, quod eſt nomen unius gentis Romanæ. ¶ *Cincia lex* de donis & muneribus, lata fuit a M. Cincio Alimento trib. pl. adverſus eos, qui pretio cauſas orabant. Prohibebat enim, ne quis ob cauſam orandam donum, munuſve caperet. Ejus meminit *Cic. de orat. c. 71.* Dicta eſt etiam *lex muneralis*, ut ex fragmento *Plauti* docet *Feſtus*.

Cincticulus, m. 2. *grembiale*, Germ. *lendgirtel*, Gall. *petite ceinture*, Hiſp. *pequeña cinta*, διαζωμάτιον, dimin. a cinctulus puerilis amiculi genus, quod tere ſub umbilico præcingitur, & ad dimidium crus porrigitur. *Plaut. in Bacch. 3. 3. 28.* Cincticulo præcinctus.

Cinctorium, n. 2. *cintura*, *ciarpa*, ὑποζώνιον, cinctus, vel cingulum, ex quo pugio dependet. *Pomp. Mela l. 2. c. 1.* Marti pro ſimulacris enſes, & cinctoria dedicant. Habetur, & in *Plinio l. 7. c. 7.* ſed utrobique variat lectio.

Cinctorius, a, um, adject. paratus ad pugnam, gladiatorius. *Plin. l. 7. c. 7.* Tu, cujus ſemper cinctoria mens.

Cinctūra, æ, f. 1. *cintura*, cinctus. *Suet. in Cæſ. c. 45.* Cingeretur fluviore Cinctura. ¶ In illo *Quintil. 11. 3.* Pars togæ prior mediis cruribus optime terminatur, poſterior eadem portione altior, quam cinctura, *cinctura* videtur eſſe ipſa tunica cincta. V. *Ferrar. de re veſt. l. 1. c. 24.*

Cinctus, us, חגור, Ger. *gurtel*, Gal. *ceinture*, Hiſp. *cinta*, *cintura*, διάζωμα, tunicæ genus infra pectus corpus comprehendens, ſubliqaculo ſimilis, a cingo. Italice dici poſſet *grembiale*. Cinctus erat virorum, cingulus mulierum. *Varro 4. de L. L.* ¶ Geſtabatur autem a viris, ut expeditiores eſſent ad agendum. Habebant enim ſoluta brachia, & ad exercendum habiliora. ¶ *Cinctus Gabinus* fuit ipſius togæ quædam conformatio in hunc modum. Lacinia ejus extrema læva, brachio ſubducta in tergum rejiciebatur, ac retrahebatur ad pectus, atque ita in nodum colligabatur, ut togam contraheret, & breviorem ac ſtrictiorem redderet. Hujus autem cinctus origo eſt hujuſmodi. Cum toga laxum veſtimenti genus eſſet, & ad pugnandum ineptа, repentina apud Gabios incurſione hoſtium, cum non eſſet ſpatium deponendi togas, & ſumendi chlamydes, ſubductam, & rejectam togam circa corpus complicaverunt, & ad pugnandum procellerunt. *Virg. Æn. 7. v. 612.* & *Liv. l. 5. c. 46.* ¶ Eſt etiam *cinctus* idem quod zona, *cintura*, *cinto*. *Sueton. in Ner. c. 31.* & *Plin. l. 33. c. 6.*

Cinctus, a, um, nom. ex partic. a cingo, *cinto*, περιεζωσμένος, ut gladio cinctus. *Curt. l. 9. c. 7.* Cinctus multitudine immenſa. *Vellej. 2. 14. 1.* Provincia cincta mari. *Cic. pro Flac. c. 12.* ¶ Cinctus pro militiæ addicto, *ſoldato*. *L. 15. ff. de mil. teſt.* ¶ Alte cinctus, h. e. induſtrius, gnavus, *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 10.* quod una voce *Altecinctus* dixit *Phædrus l. 2. fab. 6.* ¶ Cincta, flaminica veſte velata. *Feſtus.*

Cinctūtus, a, um, *veſtito di grembiale*, ea veſte indutus, quæ *cinctus* dicitur, ut Cethegi cinctuti, *Horat. de ar. poet. v. 50.* Cinctuti Luperci, *Ovid. 5. Faſt. v. 101.* Nam Luperci ſeminudi, & ſolo cinctu velati per Urbem diſcurrebant.

Cinefactus, a, um, *ridotto in cenere*, in cinerem redactus. *Lucret. l. 3. v. 920.* At nos horrifico cinefactum te prope buſto Inſatiabiliter deflebimus.

Cineraceus, a, um, *cinerizio*, cineris colorem referens. *Plin. lib. 25. cap. 15.* Capnos cineracei coloris.

Cinerarium, ii, n. 2. ſepulcrum, cineris mortuorum receptaculum. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p. 850. n. 10.* Fratri optimo, & piiſſimo cinerarium fecit.

Cinerarius, idem ac ciniſio. *Varr. l. 4. de L. L. c. 29.* Qui calamiſtros calefactos in cinere miniſtrabat, a cinere Cinerarius eſt appellatus. *Catul. carm. 60. v. 138.* Nunc tuum cinerarius tondet os. Sic *Tertul. l. 2. ad Uxor. c. 8.* in luxu feminarum nobilium & cinerarios miniſtros poſuit. V. Ciniſio.

Cinereſco, is, ere, in cinerem abeo, *andar in cenere*. *Tertul. Apolog. c. 40.* *de Sodomis:* Poma contacta cinereſcunt.

Cinereus, a, um, *cinerizio*, quod cineris eſt, vel cineris colorem refert. *Colum. l. 2. c. 2.* Non eundem vel nigri, vel cinerei coloris.

Cinericius, vel Cineritius, a, um, *cinerizio*, cinereus. *Varr. R. R. lib. 1. cap. 9.* Terra cinericia.

Cinerŭlus, a, um, cinerum plenus, cinereus. *Apul. Met. l. 7. ſub fin.* Cineroſa canities.

Cingillus, i, vel Cingillum, i, dimin. parvum cingulum. *Petron. in fragment. Trag.* Venit Gabino ſuccincta cingillo. Vet. Gloſſ. Cingillus, ζωνάριον, ζώνιον.

Cingo, is, xi, ctum, a. 3. coerceo, comprehendo, circundo, *cingere*, *circondare*, חגר, Germ. *umbgirten*, *umbgeben*, Gall. *ceindre*, *environner*, Hiſp. *ceñir*, ζώννυμι. *Cic. de nat. Deor. l. 3. cap. ult.* Diligentius urbem religione, quam ipſis mœnibus cingitis. *Liv. l. 7. c. 39.* Cingere caſtra vallo. ¶ Cingere urbem obſidione, *ſtringer d'aſſedio*. *Virg. 3. Æn. v. 52.* Cingere ſe gladio, *metterſi la ſpada*. *Liv. l. 7. c. 10.* ¶ Cingi venenis, *Val. Flac. l. 6.* hoc eſt armare ſe venenis. ¶ *Claud. in 1. conſ. Stilic. verſ. 102.* Diverſos tecum cinguntur in uſus, *hoc eſt* accinguntur. Quo ſenſu videtur uſurpari a *Plauto Amphitr. 1. 1. 152.* Cingitur, certe expedit ſe. ¶ Cingere etiam de arboribus dicitur. *Paul. l. 5. ff. arb. furt.* Cædere eſt non ſolum ſuccidere, ſed etiam ferire cædendi cauſa, cingere

gere est deglabrare. ¶ Aliquando est stipare, comitari. *Ovid. 4. de Pont. 9. 17.* Dumque latus sanctâ cingit tibi turba senatus. ¶ *Lucan. 9. 372.* terra cingere Syrtim. *h. e.* terrestri itinere obire. ¶ Dicitur & de fluminibus. *Cæs. l. 1. B. C. cap. 38.* Flumen totum oppidum cingit. *sterrere interno.* ¶ Poetice interdum significat occupare. *Virg. Æn. 3. v. 13.* cinxerunt æthera nimbi. ¶ Aliquando est militare verbum. *cingi* enim milites dicuntur, cum militiæ nomen dant. *Papinian. Dig. l. 29. tit. 1. leg. penult.* Filius familias equestri militia exornatus, cingi confestim jussus, &c.

Cingŭla, æ, f. 1. *cigna, cinghia,* רצועה, Germ. *vassgirtel*, Gall. *sangle*, Hisp. *cincha*, ζώνη, qua cinguntur jumenta. *Ovid. de rem. amor. vers. 237.* Ut nova velocem cingula lædat equum.

Cingŭli, homines satis tenues in iis locis, ubi cingi solemus. *Fest.*

Cingŭlum, n. 2. *cintola, cintura,* חגור, Ger. *ein girtel*, Gal. *ceinture*, Hisp. *cinto de lomuger*, ζώνη. *Varro l. 4. de L. L.* Cinctus, & cingulum a cingendo; alterum viris, alterum muliebribus attributum. *Et paulo post:* quod cingulum e corio habebant bullatum, baltheum dictum. ¶ Cæterum hæc vox & viris sæpissime tribuitur: nam cingulum militiæ insigne fuit, & pro ipsa militia ponitur. Hinc cingulum sumere, vel abjicere. *Sever. Sulpic. dial. 2. de virtutib. S. Martini:* Miles quidam cingulum in Ecclesia monachum professus abjecerat. *Virg. Æn. 12. sub fin.* Notis fulserunt cingula bullis. ¶ Est etiam *Cingulum* nomen oppidi in Piceno, nunc *Cingoli*, a Labieno conditum, ut docet *Cæs. 1. B. C. cap. 15.* ¶ Ejus incolæ *Cingulani* dicuntur a *Plin. l. 3. c. 13.*

Cingŭlus, i, m. 2. idem quod cingulum. *Cic. de Somn. Scip. cap. 6.* Cernis terram quasi quibusdam redimitam, & circumdatam cingulis, e quibus duos maxime inter se diversos, & cœli verticibus ipsis ex utraque parte subnixos obriguisse pruina vides.

Cinĭfло, onis, m. 3. Cinifliones, qui & Cinerarii, ita dicti ab officio calamistrorum, quod scilicet acus, & veruta flando calefaciebant, quibus matronæ crines crispabant. Unde inter luxus ministros numerantur. *Horat. l. 2. sat. 2. v. 98.* Cuculos, lectica, cinifliones, parasiti.

Cinĭfpes, vel Cinites, κνίπες, & κνίδες, muscæ minutissimæ, sed aculeis permolestæ, a sing. κνίψ, idem. *Ifid. lib. 12. Orig. cap. 8.* Adde *Sever. Sulpic. hist. sacr. lib. 1. cap. 14.*

Cinis, eris, ab antiq. nomin. *ciner*, hodie m. g. olim etiam f. 3. *cenere*, אפר, Germ. *asch*, Gall. *cendre*, Hisp. *ceniza*, τέφρα, pulvis, in quem materia usta resolvitur. *Horat. lib. 1. epist. 15. vers. 39.* Versi in fumum, & cinerem. *Catul. carm. 68. v. 90.* Troja virum, ac virtutum omnium acerba cinis. ¶ Cineres etiam pro funerum reliquiis, & pro ipsis defunctorum Manibus usurpantur. *Tacit. Annal. 2. cap. 73.* Agrippina ascendit classem cum cineribus Germanici. *Horat. de Art. Poet.* Utrum minxerit in patrios cineres. *Virg. 4. Æn. v. 552.* Fidem servare cineri.

Cinisculus, li, m. parvus, vel puncus cinis. *Prudent. Cathemer. 10. v. 149.* cinisculus arens Minimi mensura pugilli.

Cinnabăris, is, f. 3. κιννάβαρις, est gummi arboris Indicæ, quod ahenis decoquitur, & vocatur sanguis draconis propter colorem. Hinc nata est fabula apud *Plin. l. 33. c. 7.* faniem esse draconis elephanti morientis mole oppressi, permixto utriusque sanguine. ¶ Est & cinnabaris factitia, ex sulphure, & argento vivo. *Plin. l. 33. c. 7.*

Cinnabări, is, n. idem quod cinnabaris. *Plin.* 33. 7. Minium quidam vocant cinnabari. Al. leg. cinnabarim.

Cinnamĕus, a, um, adject. a cinnamo, ut cinnameus odor, *Apul. lib. 8. A. A.* Et *lib. 5.* Crines cinnamei.

Cinnamolŏgus, i, m. 2. qui cinnamum legit. Nomen est avis cujusdam in Arabia, vel India. *Plin. l. 10. c. 33.* ¶ *Solin. c. 33.* (alias 46.) Cinnamologum contracte vocat: ex quo aliqui *Cinnamulgum* fecerunt.

Cinnamomĭnus, a, um, ad Cinnamomum pertinens, ut unguentum cinnamominum. *Plin.* 13. 1. ubi al. leg. cinnaminum.

Cinnamōmum, i, n. 2. *cannella*, κιννάμωμον, idem quod Cinnamum. *Plin. l. 12. c. 19.* Cinnamomum, & casias fabulose narravit antiquitas. ¶ Poeta interdum elisio altero n, primam corripiunt.

Cinnămum, n. 2. *canella*, Κίννωμον, frutex in Æthiopia Troglodytis contermina, humilis, & furculosus, quorum cubitorum altitudine. *Plin. lib. 12. c. 19.* Cinnami duo genera, candidius, nigriusque: quondam præferebatur candidum: nunc contra nigrum laudatur. ¶ Frequenter poetæ usurpant in num. plur. *Ovid. 15. Met. v. 399.* Quassaque cum fulva subtraxit cinnama myrrha, *Martial. l. 4. epigr. 13.* Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo.

Cinnămus, i, m. idem quod cinnamum, vel cinnami ramusculus. *Solin. c. 33.* (*al. 46.*) Phœnix rogos suos struit cinnamis.

Cinnānus, a, um, adject. ad Cinnam pertinens, ut Cinnanus tumultus, & Cinnanæ partes, apud *Nepot. 25. 2. 2.* ¶ Fuit autem L. Cornelius Cinna civis R. qui bello civili contra Syllam stetit, & a suis tandem interfectus est. *Flor. & Vellej.*

Cinnāris, f. 3. herba, cervis remedium adversus venenata pabula. *Plin. l. 8. c. 7.*

Cinnus, i, m. 2. commixtio est multarum rerum, secundum *Non. c. 1. n. 295.* Sic *Cic. in Orat. c. 6. de dicendi generibus:* Est autem quidam interjectus inter hos medius, & quasi temperatus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum, ut cinnus amborum. Ita legit *Grater. ex Nonio.* ¶ Sumitur & vulgo pro capillis intortis, & affertur locus *Plauti Truculent. 2. 2. 32.* Verum meliores libri *cincinnus*, pro cinnus, habent. ¶ Est item potionis genus ex frumento coctæ, vel secundum *Non. cap. 1. n. 297.* ex variis liquoribus contectæ. *Arnob. l. 5. p. 174.* Sitienti adoris oggerit potionem cinnum, cyceonem quam nuncupat Græcia.

Cinyphius, a, um, adject. a Cynipho. *Virg. 3. Georg. v. 312.* Cinyphii tondent hirci. V. Cynipius.

Cinyps, Cinyphus, *Macer*, *Magra*, fl. Africæ, qui oritur ex desertis Libyæ, & in Mare Medit. se exonerat, inter Tripolim novam, & prom. Mezratam, prope Leptim. Pop. Cinyphii V. Cinyphius.

Cinyras, æ, Κινύρας, Cinyræ duo fuerunt, Phœniciæ rex alter, alter Cypri, a quo fit

Cinyrĕius, a, um, adject. *Ovid.* 10. *Met. vers.* 369. At virgo Cinyreia pervigil igne carpitur indomito.

Cinyrēius, a, um, ad Cinyram pertinens, *Lucan. l. 8. v. 716.* Cinyreæ litore Cypri. *Stat. l. 5. silv. 1. 214.* Cinyrea germina.

Cinxia, Juno dicebatur, quod nuptiis præesset. Inito enim conjugio solvebatur cingulum, quo nova nupta erat cincta. *Festus.*

Cio, cis, civi, citum, a κίω, eo. Easdem habet significationes ac cieo. *Col. l. 6. c. 5.* Ea res aut cit alvum, aut movet febrem. ¶ Primam in supino syllabam producit; unde *accitus*, *excitus*: *cieo* vero corripit; unde *concitus*, *inciens*, &c.

Cippus, i, m. 2. valli genus ex trunco arboris; unde & Vet. Glossar. κοππεύω, truncum exponit. *Cæs. l. 7. B. G. c. 73.* Truncis arborum, haud admodum firmis ramis acciss, atque horum dolabratis, atque præacutis cacuminibus, perpetuæ fossæ ducebantur. Huc illi stipites demissi, & ab infimo revincti, ne revelli possent, ab ramis eminebant, quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis indidebant: hos cippos appellabant. ¶ Dictus est a capiendis pedibus: unde fumitur etiam pro vinculo ligneo, quo fontium pedes alligantur, *ceppo*, *volanjas*, sive *volenjadu*. Vet. Glossar. Soleas ligneas vocat *Auctor ad Heren. c. 13. & Cic. de Invent. lib. 2. cap. 2.* ¶ Est etiam columella quadrata, in sepulcris cum memoria, & titulo aliquo posita. *Horat. l. 1. Sat. 8. vers. 12.* Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum Hic dabat, heredes monumentum ne sequerentur. ¶ Cippis utebantur etiam ad statuendos, & discernendos agrorum terminos. Vet. Glossæ Cippus, ὅρος λίθος, h. e. terminus lapideus. *Vet. Inscript.* Terminavit ripam R. R. proximo cippo.

Circa, *intorno*, על סביב, Germ. *herumb*, *umb*, *ungefehr*, Gall. *environ*, *près*, Hisp. *entorno*, *cerca*, περί, prep. quæ regit acc. & dicitur de loco, & de persona. *Horat. l. 1. ep. 25.* Circa pecus. *Quintil. procem. l. 1.* Circa ima subsistere. *Sutton. in Domit. c. 9.* Omnes circa se liberalissime profectus. *h. e.* quorum consuetudine utebatur, ut οἱ περὶ αὐτὸν apud Græcos. ¶ Aliquando ad tempus refertur. *Plin. l. 9. c. 18.* circa eum mensem. ¶ *Id. l. 8. c. 16.* Varia circa hæc opinio. h. e. de his. ¶ Interdum est adverbium. *Cic. Att. l. 4. epist. 9.* Ea quæ circa sunt, velim invisas.

Circæa, f. 1. herba, strychno sativo similis, flore nigro, & pusillo, semine millii magnitudine, radice semipedali. *Plin. l. 25. c. 13.*

Circæum, Circeum, circæus mons, *Monte Circello*, mons, & prom. Latii, nunc Campaniæ Romanæ, ad cujus radices fuit urbs Circæi, al. Circeji, Circejum, Circejum, urbs Volscorum. Locus nunc dicitur, *Città Vecchia*.

Circæus, a, um, o. 1. 2. quod ad Circen spectat. *Virg. 7. Æn. v. 10.* Proxima Circææ raduntur litora terræ. *Propert. 2. 1. 35.* Circæum gramen. *h. e.* herbæ veneficæ. ¶ Item adject. a Circæo monte, ut Circæa moenia. *Horat. Epod. 1. v. 30.*

Circanĕa, f. 1. omnis avis, quæ volando in gyrum se vertit, a circando, quia circando agros oberrat. *Fest. Voss.* Al. leg. *Circenda.*

Circător, vel circĭtor, m. 3. qui vigilias circuit, & renuntiat, si qua culpa admissa sit. *Veget. l. 3. c. 8.* Idoneos tribuni, & probatissimos eligunt, qui vigilias circumerant, quos Circuitores appellabant: Nunc militiæ factus est gradus, & Circitores (aliquis cod. habet *Circatores*) vocantur. V. ibi *Stewech.* ¶ Appellantur & Circitores, qui merces ad distrahendum circumferunt. *Ulpian. l. 5. Dig. de institor. act. §. 4.* Sed eos etiam institores dicendos placuit, quibus vestiarii, vel linearii dant vestem circumferendam, & distrahendam, quos vulgo Circitores appellamus. Gloss. Vet. Circitores, περίοδοι, V. *Voss. Etymol.*

Circe, f. 1. Κίρκη, filia Solis, & Persis, seu Perseidis Nymphæ, soror Æetæ. *Cic. 3. de nat. Deor.* Veneficii peritissima fuis poculis exteriora hominis fertur in bestias transformasse. Sarmatarum Rege, cui nupserat, veneno sublato, Regnoque per scelus parto, cum crudelius imperaret, ab incolis pulsa in Italiam profugit, & in monte Latii in Volscis, herbarum feraciffimo, qui ab illa *Circeus* est appellatus, sedem sibi delegit. Ibi Glauci amore capta est, qui a Scylla, quam deperibat, repulsus, ad Magicam Circes artem confugerat. Sed ab illo Scyllæ posthabita Rhegium se contulit, fontem, in quo se Scylla lavare consueverat, venenis infecit, & virginem in monstrum marinum commutavit. Socios item Ulyssis, quos ille duos, & viginti præmiserat, inter quos Eurylochus, Macareus, Polytes, Ephenor numerantur, in sues vertit, Eurylocho excepto, qui a Mercurio de Circes veneficiis præmonitus, & moly herba munites fuerat. Sed illis deinde Eurylochi amore humanam speciem reddidit. Ulysses mox hospitio fuscepit, quem una cum sociis anni spatio, & ampliore apud se detinuit. Ei Telegonum peperit. Cum in sylva quadam Circe herbas legeret, amore Pici filii Saturni Regis Laurentium exarsit, qui uxorem habebat Canentem, seu Pomonam filiam Jani, & Veniliæ. A Pico rejecta, illum in avem immutavit, socios in varia genera ferarum. *Ovid. 14. Met.* Dicitur & *Circa*, æ, positione Latina. *Plaut. Epid. 4. 2. 34.* Hanc asserva Circam Solis filiam.

Circeiensis, se, ad Circejos pertinens. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 19.* Circeienses coloni.

Circeji, urbs in monte Circæo. *Liv. l. 27. c. 9. & l. 29. c. 15.* enumerat inter colonias Romanas. V. Circæum.

Circeium. V. Circæum.

Circellus, li, m. parvus circulus. *Circelli ifficiati* apud *Apic. 2. 5.* sunt farcimina in circuli formam & rotunditatem efficta. *boldoni*. Al. leg. *circillus.*

Circens, e. Hinc Circenses ludi, ἡ Ἱππόδρομος, ludi, qui in Circo fiebant, ut Romani, Plebeji, Apollinares, Augusti, Cereris, Magnæ Matris Deorum, Martis, &c. Dicti sunt, quia in Circo peragebantur. Aliqui volunt dictos esse, a *circum*, & *ensis*, quod olim agerentur in litore fluminis, ab altero latere positis ensibus, ut ignavi presens periculum ex omni parte haberent. *Var. l. de gen. Pop. R. Isidor. l. 18. Orig. c. 27. Tertull. lib. de spect. Serv. 3. Georg.* & 8. *Æneid. Cassiod. lib. 3. Var. ep. 51.* Sed non ante vocati sunt Circenses, quam iis edendis Tarquinius Priscus circum extruxit. Antea enim hæc spectacula vel dicebantur a Deo, cui sacra erant, ut *Consualia* a Conso, vel a rerum, quibus fiebant, ministerio, ut *Equiria* ab equorum cursu. Græci putant, Circen Solis filiam primam patri instituisse ludos Circenses, atque a suo nomine appellavisse, ut scribit *Isid. l. 18. c. 28.* ¶ Hi ludi positi erant in cursu equorum, qui currus traherent, in cursu hominum, qui pedibus currerent, in pugillatu, & in lucta. ¶ Dicuntur etiam Circenses absolute. *Juven. sat. 10. v. 80.* Duas tantum res anxius optat (populus R.) Panem & Circenses. ¶ Circense tomentum fiebat ex paleastrium arundinum paniculis concisis, & fartis, quibus pauperiores pro culcita utebantur. *Martial. 14. 160.* Sic dictum, quia Circensibus ludis hujusmodi culcitas sibi spectatores sternere soliti sunt; vel a paludibus circa Circeios, in quibus ejus tomenti vis magna fuit.

Circĕrus. V. Cercurus.

Circes, hujus circitis, m. 3. circus, apud veteres. *Fest.* Circites, circuli ex ære facti. ¶ Nec tantum ex ære, sed e qualibet materia. *Sidon. carm. 22. v. 222.* Umbrat multicavus spatioso circite fornix.

Circidius, m. 2. *Pianello*, vel *Bevona*, fl. Corsicæ, qui fluit apud urb. Adjacensem in ora Occidua, & in Calsalum sinum influit.

Circillus. V. Circellus.

Circinatio, onis, f. 3. Κύκλωσις, *cerchio*, *circuito*, verbal. a circino. *Vitruv. l. 3. c. 3.* Ducatur ex eo centro rotunda circinatio. Et *l. 9. c. 6.* Propter eam circinationem (Mercurius, & Venus) in spatiis signorum morantur.

Circinātus, a, um, nom. adject. ex particip. circino ductus. *Plin. lib. 16. c. 23.* Circinata rotunditas.

Circino, as, a. 1. *ritondare*, סבב, Ger. *circkln*, Gall. *circuir*, *arondre en rond*, *tournoyer faire un cercle avec le compas*, Hisp. *rodear*, *compassar*, κυκλόω, est rotundum facere. *Plin. l. 16. c.* 38. Circinantur in pulpam. ¶ Item circumire. *Ovid. 2. Met. v. 723.* Easdem circinat auras.

Circĭnus, m. 2. *sesto*, *compasso*, מחוגה, Ger. *ein cirkel*, διαβήτης, instrumentum, quo circuli designantur, a circus, vel a circando, *Plin. l. 2. c. 23.* Omnia hæc constant ratione circini semper indubitata.

Circitellus, vel Circitillus, V. Cesticellus.

Circĭter, præp. circa, prope, fere, non multo secus, *intorno*, *circa*, בע, ב, Ger. *umb*, *herumb*, περί, ἀμφί, refertur ad tempus, & ad numerum. *Cæs. l. 1. B. G. c. 50.* Circiter meridiem. *Horat. lib. 1. epist. 7. v. 47.* Octavam circiter horam. ¶ Interdum adverbium est. *Cic. Attic. l. 2. epist. 17.* A. D. VI. circiter Idus Majas. *Aurel. Victor. in Tacito:* Mense circiter post.

Circĭtor, V. Circator.

Circius, m. 2. ventus violentissimus, peculiaris Galliæ Narbonensis, a circus, ob turbinem ejus, ac vertiginem, qua omnia turbat, ac circumvertit. V. *Plin. l. 2. c. 47.* & *Senec. l. 5. Quæst. Natur. c. 17.* ¶ *Gel. l. 2. c. 22.* Cercium vocat. ¶ Spirat inter occidentem æstivum, & septentrionem, & dicitur ab Italis *maestro tramontana*, a Gallis *nord-ouest*, vel *nord-ouest-nord*.

Circo, as, a. 1. περιβαίνω, circumeo. *Propert. lib. 4. el. 9. v. 35.* Fontis egens erro, circoque fonantia lymphis. Ita restituit *Scalig.* Sed alii aliter Vet. Gloss. Circitat, & circat. κυκλάζει.

Circos, vel Circus, i, m. Κίρκος, accipitris genus. *Plin. l. 30. c. 7.* ¶ Item gemma pyris similis. *Id. l. 37. c. 10.*

Circuĕo. V. Circumeo.

Circuitio, f. 3. *l'andare intorno*, περιοδεία, verbale a circumeo. *Liv. lib. 3. cap. 6.* Circuitio, ac cura Ædilium pl. erat. ¶ Translate sumitur pro giro, & multitudine verborum. *Cic. 3. de Div.* Hic circuitione quadam Deos tollens certe non dubitat divinationem tollere. ¶ *Vitruv. lib. 6. cap. 6.* Duo triclinia cum circuitionibus: *corridori.*

Circuītor, oris, qui circuit. Legitur in *fragm. Tragur. Petron.* pro eo, qui fundum circuit, & custodit. Alii tamen leg. *circumitor*, alii *circitor.*

Circuitus, & circumitus, us, m. 4. conversio, periodus, ambitus, orbis, *giro*, *circuito*, περίοδος, verbale a circumeo. *Cic. de nat. Deor. 19.* Circuitus Solis orbium quinque, & 60. & 30p. quarta fere dici parte addita, conversionem conficiunt annuam,

nuam. *Tit. 3. de Orat. c. 51.* Circuitum, & quasi orbem verborum conficere. *Senec. ep. 79.* Circumitus Siciliæ totius. ¶ Circuitus febrium, *Cels. l. 3. c. 3.*

Circultus, vel Circumitus, a, um, o. 1. 2. περιοχώς, circumductus, nom. ex particip. paſſiv. a circumeo. *Cic. in fragm. pro Coruel.* Circuitis roſtris circenterur lapidibus homines. *Liv. l. 37. c. 41.* Subſidia circumita a tergo cædebantur.

Circularis, e, *circulare*, circulo ſimilis, rotundus. *Martian. Capel. l. 6.* Lineares ductus, circulares flexus.

Circulatim, adv. per circulos, *circolarmente*. κυκλοδὸν, *Suetou. Cæſ. c. 84.* In publico luctu extemarum gentium multitudo circulatim ſuo quoque more lamentata.

Circulatio, onis, f. *circolazione, giro*, circulandi actus, ambitus. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Mercurii ſtella ita pervolitat, ut trecentefimo, & ſexageſimo die per ſignorum ſpatia currens perveniat ad ſignum, ex quo priore circulatione cœpit facere curſum.

Circulator, m. 3. & circulatrix, f. 3. circumforaneus, quem Hor. cyclycum dicit, *cantambanco, ciarlatano*, Ger. *ein gaukler*, Gal. *charlatan, batteur*, Hiſp. *charlatan, cbocarrero*, ἀγύρτης, qui in foro, vel per vicos urbis cantu, ſaltatione, præſtigiis, ludis homines ad ſe trahit, & oblectat lucri cauſa. *Aſin. Poll. Cic. 10. Fam. epiſt. 32.* Circulator quidam actionum notiſſimus. *Corn. Celſ. l. 5. c. 27.* Quod per quædam medicamenta circulatores faciunt.

Circulatorius, a, um, o. 1. 2. ἀγυρτικὸς, quod ad circulatorem ſpectat. *Quintil. l. 2. c. 4.* Extemporalis garrulitas circulatoriæ jactationis.

Circulatrix, icis, fem. a circulator. *Martial. l. 10. epigr. 3.* Forda linguæ probra circulatricis.

Circulatus, a, um, in circulum, ſeu in gyrum actus, *Cal. Aurel. Chronic. l. 1. c. 1.* Circulatus greſſus vertiginem ingerit ægrotanti.

Circŭlo, as, n. & a. 1. *circondare*, Gal. *environner*, Hiſp. *cercar*, περιβαίνω, περιβάλλω, eſt circumire, circumdare, in circulum formare. *Apul. in Flor. l. 2. ſt. n. 9.* Ipſe ejus anuli & orbiculum circulaverat. ¶ Item caput modo huc, modo illuc verſare. *Cic. de clar. Or. c. 54.* Videt oſcitantem judicem, colloquentem cum altero, noanunquam etiam circulantem. V. *Pet. Victl. l. 7. Var. lect. c. 13.*

Circŭlor, aris, depon. 1. *circuire, andar' intorno*, περιελθεῖν, *Cæſ. l. 1. B. C. c. 64.* Totis vero caſtris milites circulari, & dolere, hoſtem e manibus dimitti. ¶ Item vagari oſtentandi artificii, & quæſtus faciendi cauſa, ut circulatores ſolent, qui & inde ſic appellantur. *Senec. ep. 88.* Appion Grammaticus, qui ſub C. Cæſare tota circulatus eſt Græcia, & in nomen Homeri ab omnibus civitatibus adoptatus. Adde *epiſt. 40.*

Circŭlus, maſc. 2. orbis, gyrus, ambitus, *cerchio, circolo*, γύρος, Germ. *ein circkel*, Gal. *cercle*, Hiſp. *circulo*, κύκλος, dim. a *circus*, eſt figura plana, unica tantum linea curva contenta, quæ peripheria, ſeu circumferentia dicitur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 18.* Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus, ex planis autem circulus, aut orbis. ¶ Per translationem circulus pro corona, ſeu cœtu hominum in orbem congregatorum ſumitur. *Cic. Att. l. 2. ep. 18.* Sermo in circulis duntaxat, & in conviviis eſt liberior, quam fuit. ¶ Circulus item eſt libi genus a figura ſic dictum. *Varr. 4. de L. L.* Circuli, quod mixta farina caſeo, & aqua circuitum æquabiliter fundebant. V. ibi *Scalig.* Adde *Vopiſc. in Tacit. c. 6.* ¶ Apud Mathematicos Circuli dicuntur quidam ambitus, ſeu orbes, quos conſtituerunt ad certos Cæli fines deſcribendos, finiendoſque. *Varr. l. 8. de L. L. c. 18.* ¶ Variis nominibus vocantur, ut Horizon, Meridianus, Æquator, &c. *Manil. l. 1. v. 564.* Circulus ad Boream fulgentem ſuſtinet Arctos. ¶ *Circlus*, per ſyncop. pro circulus, *Virg. 3. Georg. v. 166.* tenui diſcrimine circlos.

Circum, *intorno*, עַל, כְּתֹר, Germ. *umb, herumb*, Gal. *à l'entour*, Hiſp. *en derredor*, περὶ, prep. quæ acc. ſervit. *Cic. in Verr. 4. c. 70.* Is Prætorem circum omnia fora ſectabatur. ¶ Quandoque ponitur adverbialiter. *Virg. Æn. 4. v. 416.* Anne vides toto properari litore circum?

Circumăctio, onis, f. 3. *Vitruv. in fin. l. 9.* Sol rediens circumactione ad Capricornum, *col volgerſi intorno*. ¶ Translate *Gal. l. 17. c. 20.* Enthymema brevibus, & rotundis numeris, cum quadam æquabili circumactione devinctum.

Circumactus, us, ui, m. 4. idem quod circumactio, ut circumactus rotarum, *il giror delle ruote*. *Plin. l. 28. c. 9. l. 8. c. 31.* Collum flecti, niſi circumactu totius corporis nequit.

Circumactus, a, um, *voltato intorno*, in gyrum actus. *Plin. 9. 33.* Circumactus in orbem. ¶ Item tranſactus. *Liv. 6. 1.* Anno circumacto. *Plin. 7. 16.* Circumacto triennio.

Circumaddo, is. *Cato de R. R. c. 114.* ubi alii reponunt *circumdo*.

Circumadnitens, entis. *Salluſt. in fragm.* In obſidione moranti frumentum defuit, nullo circumadnitente. *h. e.* nullo eorum, qui circa erant, opem ferente.

Circumaggĕro, as, are, *ammuchiare intorno*, περιχωννύω, aggerare in circuitu. *Colum. l. 5. c. 11.* Stercoratam terram circumaggerato. *Plin. l. 19. c. 5.* Terra minuta circumaggere radices.

Circumăgo, gis, ĕgi, actum, a. 3. *menare intorno*, circumduco. *Apul.* Nudum hominem circumagens, omnibus oſtendebat. *Liv. l. 1. c. 24.* Circumagere frenis equos. ¶ Sumitur eleganter pro flectere, compeſcere, *piegare, raffrenare*. *Suetou. in Cæſ. c. 70.* Decumanos ingentibus minis, ſummoque etiam Urbis periculo miſſionem flagitantes, una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit, & flexit, ut ei milites eſſe confeſtim reſponderint. ¶ *Senec. epiſt. 8.* Philoſophiæ ſervias, oportet, ut tibi contingat vera libertas: non differtur in diem qui ſe illi ſubjecit: ſtatim circumagitur. *h. e.* manumittitur, & in libertatem vindicatur. nam qui manumittendus erat, prehendebatur dextra a domino, inque orbem circumagebatur, ſicque liber erat. ¶ *Liv. l. 9. c. 18.* Ante tempus comitiorum cauſa revocati ſunt: in ipſo conatu rerum circumegit ſe annus: *paſſò l' anno*. ¶ Apud *Plin. 23. 5.* circumagere ſtomachum, *ſtomacare*. ¶ *Juvenal. ſat. 9. v. 81.* Quo te circumagas? *h. e.* quo te vertas, quo confugias?

Circumambŭlo, n. 1. in circuitu ambulo. *Paulus JCtus in l. Poſſideri. Dig. de acquir. poſſeſſ.*

Circumamictus, a, um, adject. circumdatus, *veſtito all' intorno, o circondato*. *Petron. Satyr. c. 100.* Quaſi ſomnio quodam turbulento circumamictus. Sed alii aliter.

Circumaperio, is, a. 3. eſt in *Celſo ſub finem lib. 6.*

Circumăro, n. 1. arando circumdo. *Liv. l. 2. c. 10. ſub fin.* Agri quantum uno die circumaravit, datum.

Circumaſpĭcio, is, exi, ectum, a. 3. *guardar intorno*. Aſſertur locus *Plinii l. 8. c. 33.* al. leg. *circumſpicit*, pro *circumaſpicit*.

Circumcæſūra, æ, fem. 1. περιγωνὴ, περιγραφὴ, extremitas cujuslibet rei, extremum lineamentum. *Arnob. l. 3.* Deos filo atterminatis humano, & quod indignius multo eſt, terreſtrorum corporum circumcæſura finitis. *Lucret. l. 3. v. 220.* Extima membrorum circumcæſura tamen ſe Incolumem præſtat.

Circumcæſus, a, um, adject. circumſectus, *tagliato intorno*. *Lucret. l. 3. v. 404.* Quamvis eſt circumcæſis lacer undique membris.

Circumcalco, V. Circumculco.

Circumcelliōnes, homines monachorum habitu, qui circum cellas vagantur, non habentes ſtabilem ſedem. Item hæretici quidam inſano amore martyrii ſe ipſos perimientes. *Auguſtin. in Pſalm. 132. & ep. 169. & 265.*

Circumcidanĕus, a, um, o. 1. 2. ut vinum circumcidaneum, *vino di torchio*, quod poſtremo exprimitur, vinaceis, ubi fluere deſierint, circumquaque acciſis, *Cato de R. R. c. 23.* quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur, ut loquitur *Col. l. 12. c. 36.*

Circumcīdo, is, a. 3. περικόπτω, circum, vel per circulum incide, amputa, *Colum. lib. 2.* Ejuſdem ſpolii corticem circumcidito. ¶ Circumcidere vinum eſt a vino abſtinere. *Celſ. lib. 4. c. 20.* Ubi ad ſe redit, circumcidendum vinum eſt in totum annum. ¶ Sic pro reſecare, removere. *Cic. lib. 4. Acad. Queſſ. cap. 45.* Circumcidere, & amputare multitudinem ſententiarum. *Phædr. 4. 19.* Circumcidere impenſam.

Circumcingo, a. 3. *circondare*, περιζώννυμι, circumdo. *Silius l. 10. in princ.* Cum fera, quæ telis circumcingentibus ultro Aſſilit in ferrum.

Circumcirca, *d' intorno*, סָבִיב סָבִיב, Ger. *umb und umb, allenthalben*, Gal. *de toutes parts, tout à l' entour*, Hiſ. *de todas partes*, ab omni parte, ut Circumcirca proſpicere. *Sulpit. ad Cic. l. 4. Fam. ep. 5.* Corpi regiones circumcirca proſpicere.

Circumcirco, as, n. 1. circumeo. *Ammian. 31. 2.* Circumcircare regiones.

Circumcīſe, adv. breviter, abjectis verborum ornamentis. *Suetou. in vit. Rhetor. cap. 6.* Circumcīſe, ac fordide, & tantummodo trivialibus verbis egit. Adde *Quintil. 8. 3. ſub fin.*

Circumcīſio, onis, f. 3. *circonciſione*, מִילָה, Germ. *beſchneydung*, Gal. *circonciſion*, Hiſp. *circuncicion*, περιτομὴ, ſignaculum Judæorum. *Lactant. l. 4. c. 17.* Quod circumciſionem vacuefaceret.

Circumcīſitius, a. 1. 2. idem, quod circumcidendus. Legitur hæc vox apud *Varr. l. 1. de R. R. c. 54.* Sed libri variant. V. *P. Victorium.*

Circumciſorium, ii, n. inſtrumentum chirurgicum ad circum ſecandum. *Veget. lib. 1. vet Veterin. cap. 26.*

Circumcīſūra, f. 1. inciſio in orbem facta, circumſectio. *Plin. l. 16. c. 40.* Arbores ſtantes a circumciſura ſiccatæ, fideliores.

Circumcīſus, a, um, adject. *tagliato intorno, troncato*, circumſectus. *Plin. l. 16. c. 39.* Circumciſas ad medullam arbores aliqui non inutiliter relinquunt, ut omnis humor ſtantibus effluat. ¶ Item remotus, ablatus, *tolto via*. *Celſ. l. 4. ad fin. de convaleſcente:* Deleſtationis cauſa ambulare debet, circumciſa omni negotioſa actione. *Plin. l. 1. epiſt. 20.* Circumciſa & brevis oratio. ¶ Item abſciſſus, præruptus. *Cicer. 6. Verr. cap. 48.* Planities ab omni aditu circumciſa, atque dirempta.

Circumclamatus, a, um. *Sidon. carm. 2. v. 506.* Seſtias ora Helleſpontiacis circumclamata procellis. *h. e.* procellarum murmure circum completa.

Circumclaudo, & Circumcludo, is, ere, *ſerrar' intorno*, περικλείω, undique claudo. *Plin. l. 18. c. 35.* Si nubes ſolem circumcludent. *Cæſ. lib. 3. B. C. c. 30.* Ne duobus circumclauderetur exercitibus.

Circumclūſus, a, um, undique clauſus, *chiuſo da ogni parte*, περικλειστὸς, *Cic. Catil. 2. c. 7.* Conſiliis, laboribus, periculis meis circumclauſus.

Circumcŏla, æ, qui circumcolit. *Tertul. adverſ. Gnoſtic. 3.* Reſervatis gentium circumcolarum viribus.

Circumcŏlo, is, n. 3. circumhabito. *Liv. lib. 31. cap. 41.* Qui circumcolunt Bæben paludem.

Circumcordiālis, le, adject. qui circa cor eſt, ut circumcordialis calor, *Tertull. de Anima, cap. 43.*

Circumculco, & Circumcalco, as, are, *calcare intorno*, περιπατῶ κύκλῳ. *Col. l. 5. c. 6.* Radices operiamus, & circumcalcemus ipſum ſeminis codicem. Et *ibid.* Radices ſimo bubulo ſcrobiculis deponi, ac diligenter circumculcari.

Circumcurro, n. 3. *correre intorno*, Germ. *umblauffen*, περιδρέχω, *Quintil. lib. 1. cap. 10.* Illa circumcurrens linea ſi efficiet orbem. Et *lib. 2. cap. ult.* Circumcurrentem vocaverunt.

Circumcurſio, onis, actus circumcurrendi. *Apulej. l. 9. Metam.* ubi alii aliter legunt.

Circumcurſo, as, n. 1. freq. a circumcurro, *correr' in freſca qua e là*, περιδρομάω, *Plaut. Rud. 1. 4. 4.* Omnia jam circumcurſavi, atque omnibus in latebris perreptavi.

Circumdātus, a, um, *circondato, attornialto*, περιελήφθαι. *Virg. 9. Æn. verſ. 462.* Armis circumdatus. *Cæſ. 2. B. G. cap. 28.* Hunc montem murus circumdatus arcem efficit. Ital. *attornialto. Celſ. 6. 9.* Reſina denti circumdata. *Nepos in Dat. cap. 3.* Agreſti amiculo circumdatus. *Virg. 4. Æn. verſ. 137.* Dido circumdata chlamydem.

Circumdenſātus, a, um, adject. *denſato intorno. Juvenc. l. 3. v. 713. in Matth. c. 21.* Cui jugera multa nitentis Vineti ſepes circumdenſata coercet.

Circumdo, as, edi, atum, a. 1. circumvallo, cingo, ſepio, vallo, ſtipo, *circondare*, כָּתַר, ἠρὶ, Germ. *umbgeben*, Gall. *environner, circuir*, Hiſp. *cercar, y rodear*, περιβάλλω, eſt quidpiam circum aliquid ponere. *Cicer. de Univ.* Animum Deus circumdedit corpore, & veſtivit extrinſecus. *Id. 3. Tuſc. cap. 20.* Cum foſſam latam cubiculari lecto circumdediſſet. *Plaut. Aſin. 3. 3. 106.* Circumdare aliquem brachiis, *abbracciare*. ¶ Item circumſcribere. *Cic. lib. 1. de Orat.* Exiguis quibuſdam finibus Oratoris munus circumdediſti. ¶ Item conciliare. *Tacit. in Agric. cap. 20.* Egregiam famam paci circumdedit. *dotta gran ripetazione.*

Circumdŏlo, a. 1. eſt undequaque dolare, ſeu polire. *Plin. l. 16. c. 32.* Platanus etiam circumdolatis lateribus reſtibilis ſponte facta.

Circumdūco, is, xi, ctum, a. 3. in orbem duco. *Cic. 2. Philip.* Ut vexillum videres, & aratrum circumduceres. ¶ Interdum eſt decipere. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 113.* Per ſycophantiam, atque per dictos dolos eam circumducam lepidule. ¶ Et cum ablativo rei, *Plaut. Pœn. 5. 2. 16.* Circumducere aliquem pallio, *h. e.* pallium per fraudem ſurripere alicui. ¶ Apud Juriſconſultos eſt abolere, delere, abrazare, *annullare*. *Ulp. l. poſt edictum, ff. de re jud.* Tunc circumducendum erit edictum. ¶ *Sueton. in Ner. cap. 41.* Reliquam diei partem per organa hydraulica novi, & ignoti generis circumduxit, h. e. tranſegit. ¶ Cum altero accuſativo ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Plaut. Moſtel. 3. 2. 137.* Ebo iſtum puer circumducere haſce ædes, & conclavia. ¶ Cum accuſ. & prep. *per*, *Petron. in fin. Satyrici*. Circumducere aliquem per totam civitatem.

Circumductĭo, onis, f. *il condurre intorno*, ut circumductio ſphæræ. *Hygin. l. 1. Aſtronom. cap. 2. & 3.* h. e. peripheria. Apud *Vitruv. l. 8. cap. ult.* Circumductiones aquæ ſunt, cum aqua oblique ad latera montis ducitur. ¶ In oratione circumductio eſt amplificatio & copia, opponiturque *paucioribus verbis* a *Quintil. l. 9. cap. 4.* ¶ Eſt etiam deceptio, *inganno*. *Plaut. Capt. in fin.* Nec pueri ſuppoſitio, nec argenti circumductio.

Circumductor, oris, qui circum ducit, μετεωρολέσχης. Ita Latine vertitur Græca vox allata a *Tertul. adverſ. Valentin. c. 10.*

Circumductus, us, ui, m. idem quod circumductio. *Quintil. lib. 1. c. 30. ad fin.* Quartam lineam deducent eodem circumductu.

Circumductus, a, um, nom. ex particip. *Senec. epiſt. 12.* Tot ætas partibus conſtat, & orbes habet circumductos majores minoribus. *Plaut. Pœn. 5. 2. 16.* Numnam it a balneo circumductus pallio? *h. e.* ſpoliatus. In illo *Quintil. 11. 3. ſub fin.* Infinito magis illa flexa, & circumducta ſunt: Me miſerum, me infelicem! Et, quid reſpondebo liberis meis? *circumducta*, h. e. longiore vocis ſono, & mora prolata, ut auribus ſedeant altius, & vim majorem habeant ad movendam miſericordiam.

Circumĕo, & Circueo, Circumis, & Circuis, &c. Circumire, & Circuire, *andar' intorno, circondare*, περιέρχομαι. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 87.* Circumire munitiones. *Galba Ciceroni l. 10. Fam. epiſt. 30.* Cum equites noſtrum eorum circuire vellent. *Stat. l. 4. Sil. 4. v. 26.* Inde ſonus geminas mihi circuit aures. *Nepos in Datam. l. 7.* Circumiri ab hoſtibus. ¶ Dicitur etiam de iis qui prenſant petendi cauſa. *Cal. ad Cic. Fam. 8. ep. 12. & Plin. l. 6. ep. 6.* ¶ Item de iis, qui decipiendi cauſa circumcurſant. *Terent. Phorm. 4. 6. 8.* Facinus indignum, Chreme! ſic circumiri! ¶ Circumire rem aliquam dicendo, eſt per circumlocutionem explicare, apud *Quintil. l. 12. c. 10.*

Circumequĭto, as, n. 1. equo circumeo. *Liv. lib. 10. cap. 34.* Duas turbas ſociorum circumequitare mœnia jubet.

Circumerro, as, are, circumeo. *Apul. de Mundo, p. 71.* Saturnus ſublimior triginta ſpatiis annorum circumerrat. Adde *Senec. l. 2. controverſ. 9.*

Circumfartus, a, um, apud *Plin. l. 17. c. 23.* ubi alii leg. *circumpaſtus*.

Circumferentĭa, f. 1. *circonferenza, circolo*, περιφέρεια, *Apul. 4. Florid.* Sedilium circumferentia.

Circumfĕro, ers, tuli, atum, *portar intorno*. *Cic. 4. Ver. c. 42.* Quæſo codicem circumfer, oſtende. *Liv. l. 2. c. 10.* Circumferens inde truces minasque oculos. *Cic. 3. de Orat. c. 46.* Sol circumfertur. ¶ Translate ſumitur pro luſtrare, expiare, ut expon. *Serv.* ad illud *Virg. Æn. 6. v. 229.* Ter ſocios pura circumtulit

Digitized by Google

tulit unda. Citat etiam *Plaut.* ubi ait *Amph.* 2. 2. 144. Quin tu istam jubes pro cerrita circumferri? *h. e.* insanam, & furentem lustratione curari. Fit enim lustratio hostiis in orbem circumlatis. ¶ Ad nutum aliorum circumferri. *Curt. l. 5. lasciarsi girare a piacer altrui.* ¶ Circumferre aliquid prædicatione, *Plin. Jun. lib. 5. epist. 11. pubblicare.* ¶ Circumferri etiam dicuntur quæ publici juris, & usu sunt. *Quintil. l. 2. cap. 15* Hæc opinio originem ab Isocrate (si tamen revera ejus, quæ circumfertur, ejus est) duxit. ¶ Circumferre se, *Ovid. 2. Am. 17. 29.* Novi aliquam, quæ se circumferat esse Corinnam, *si spaccia per Corinna.*

Circumfigo, is, 2. 3. circum configo, *περιηλόω. Cato R. R. c. 20.* Columellam ferreum cunei faliginis circumfigi oportet bene.

Circumfugo, is, 3. 3. *Tertul. de anim. c. 23.* Qui exinde illis peccatricem circumfixerit animam. *h. e.* circumlederit.

Circumfulmo, as, a. 1. circumsepio, circum munio. *Col. l. 4. cap. 17.* Vitis quasi quadrato circumfirmanda est agmine.

Circumflecto, is, 2. 3. in gyrum flecto. *Virg. 5. Æn. v. 130.* Longos ubi circumflectere cursus. ¶ Apud grammaticos *circumflectere* est accentu circumflexo syllabam notare, & pronunciare. *Gel. l. 4. c. 7.* Valerius Probus Hannibalem ita pronuntiabat, ut penultimam circumflecteret.

Circumflexio, onis, f. 3. *il piegare intorno, piegatura. Macrob. lib. 1. Somn. Scip. cap. 12.* Zodiacum ita lacteus circulus obliquæ circumflexionis occursu ambiendo complectitur, ut &c.

Circumflexus, a, um, o. 1. 2. *περιηλωμένος*, undique flexus, particip. a circumflecto. *Claudian. de 6. Cons. Honor. v. 391.* Circumflexa sæcula. *h. e.* revoluta, transacta. *Prudent. Apotheos. v. 203.* Anceps labyrinthus, & error Circumflexus agat. ¶ *Accentus circumflexus* dicitur a Grammaticis qui ex acuto, & gravi compositus syllabam longiore mora proferendam reddit. Hinc *circumflexa syllaba, & diffluere dicuntur*, quæ eo accentu signantur. *Gel. 4. 7.* Syllaba circumflexa. ¶ Manus hujus accentus est syllabam attollere simul, & protrahere, atque adeo ejus sonum augere, & quodammodo circumducere, ut loquitur *Quintil. lib. 12. cap. 10. ante med.* ut si in voce *Romanus* penultima ita proferatur, quasi duplex *o* sit, quorum prior attollatur, alter protrahatur deprimaturque.

Circumflexus, us, m. 4. *giro, περίκλασις, ambitus. Plin. lib. 2. cap. 1.* Mundi circumflexu teguntur cuncta.

Circumflo, as, n. & a. 1. est undique flare, vel afflare. *Stat. 11. Theb. v. 42.* Circumflantibus Austris. *Cic. Ver. 3. cap. 41.* Translate: Ut ab omnibus ventis invidiæ circumflari posse videatur.

Circumfluens, entis, nom. ex particip. ut circumfluens exercitus. *Cic. pro Mur. c. 24.* Circumfluens gloria, *Id. ad Att. lib. 2. epist. 2.* Redundans & circumfluens oratio. *Id. de clar. orat.*

Circumfluo, is, n. 3. *correre intorno a qualche cosa, περίρρω*, est circum aliquid fluere, decurrere. *Plin. l. 5. c. 29.* Nunc eam (Cariam) circumfluunt Mæander, & Mosinus. ¶ Significat etiam affluere, *abondare, ἐπιρρέω. Cic. Ver. 5. c. 4.* Circumfluere & abundare omnibus rebus.

Circumfluus, a, um, o. 1. 2. *περίρρυτος*, quod circumfluit. *Plin. lib. 2. cap. 66.* Tellus medio ambitu præcincta circumfluo mari. ¶ Sumitur, & passive. *Ovid. 15. Met. v. 624.* Circumflua Tiberidis alti insula. ¶ *Stat. 6. Theb. v. 540.* Chlamys circumflua limbo Mæonio, *h. e.* circumlata.

Circumfodio, is, ere, *scavare intorno, περιορύττω*, ut circumfodere platanos. *Senec. ep. 12.* Adde *Cat. de R. R. 5. penult.* ¶ In 4. conjug. in infinito usurpavit *Col. l. 5. c. 9.* Olivetum debet bidentibus alte circumfodiri.

Circumforaneus, a, um, o. 1. 2. quod est circum forum. Circumforaneus homo, *ciarlatano*, Ger. *landstreicher*, Gal. *charlatan*, Hisp. *charlatan*, *ἀγύρτης*, qui circa forum spatiatur venditans aliquid. *Cic. Cluent. c. 14.* L. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggreditur. ¶ Æs circumforaneum erat æs fœneratitium, seu æs fœnore sumptum. Nam circum forum tabernæ erant argentariorum, qui artem fœneratoriam exercebant. *Cic. Att. l. 2. epist. 1.* Me ære non Corinthio, sed hoc circumforaneo obruerunt. ¶ Circumforanea domus, apud *Apulejum* sumitur pro ea, quæ mobilis, & ambulatoria est, facilis ad circumferendum. *lib. 4. Metam.*

Circumforatus, a, um, adject. a circumforo, *portugiato, forato all' intorno. Plin. l. 17. c. 27.* Stipite ab ima parte circumforato.

Circumfossor, m. 3. *chi cava d' intorno, περιορύττης, Plin. l. 17. c. 24.* Circumfossor injurioso ictu vites verberavit.

Circumfossura, æ, f. 1. *scavamento all' intorno. Plin. lib. 17. cap. 26.* Cupressus aspernatur circumfossuram.

Circumfossus, a, um, *scavato all' intorno, περιορυκτός. Plin. l. 17. c. 27.* Amygdalæ ex amaris dulces fiunt, si circumfosso stipite, & ab ima parte circumforato, defluens pituita abstergeatur.

Circumfremo, is, ui, itum, ere, *fremere da ogni parte, Senec. de consol. ad Marc. c. 7.* Aves inanes nidos circumfremunt.

Circumfrico, a. 1. *περιτρίβω. Cato c. 26. R. R.* Queis labra doliorum circumfricres.

Circumfulcio, is, a. 3. *Tertul. de Pal. c. 5.* Pallium, qua in humerum adhæret, nihil circumfulcit, nihil circumfringit.

Circumfulgeo, es, n. 2. *splendere intorno, περιλάμπω. Plin. l. 2. c. 37.* Hominum capita vespertinis horis magno præsagio circumfulgent.

Circumfundo, is, 3. *spargere d' intorno, περιχέω*, circumcirca aspergo. *Cic. 2. de Nat. Deor. cap. 36.* Terra circumfusa undique est hac animabili, spirabilique natura, cui nomen est aer. Et *ibid. c. 6.* Circumfundit terram aer. *h. e.* ambit. *Plin. 2. 65.* Circumfunduntur terræ undique homines. *h. e.* circum terram undique habitant. *Cæs. 3. B. Civ. c. 63.* Magna multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur. *h. e.* conveniebat, concurrebat. ¶ Cum accus. sine præposit. *Cæs. B. G. 7. 74.* Ut hostes præsidia circumfundi possent. ¶ Pro circumdare, cingere, *circondare. Tacit. 3. Ann. 19.* Circumfundere hostes exercitu.

Circumfusio, onis, f. 3. *Oros. lib. 1. cap. 2.* Circumfusio Oceani. Adde *Jul. Firmic. lib. 2. Mathes.*

Circumfusus, a, um, adject. *Nepos 12. 4. 2.* Circumfusus hostium concursu, *attorniato. Vellej. 2. 46.* Circumfusæ immanes copiæ equitum. *Tacit. ann. 3. c. 5.* Circumfusæ lecto imagines.

Circumgarriens, entis. *Claud. Mamert. de statu anim. 2. cap. 9.* Falsiloquiis circumgarrientibus respondere.

Circumgelatus, a, um, adject. *agghiacciato all' intorno. Plin. lib. 13. c. 22.* Cortex circumgelatus videri potest.

Circumgigno, is, a. 3. *gelar intorno. Tertul. de Anim. c. 23.* Quod germina mortale ei circumgelaverint corpus. *h. e.* concrescere fecerint.

Circumgemo, is, n. 3. *gemere intorno. Hor. Epod. 16. v. 51.* Circumgemit ursus ovile.

Circumgesto, as, a. 1. *portare intorno. Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Eam quoque epistolam T. Carienus circumgestabat.

Circumglobo, a. 1. *ammucchiare all' intorno, περιθρυπτω, Plin. l. 9. c. 47.* Circumglobata efficax sæpe extrahuntur.

Circumgredior, eris, *assaltar' intorno, περιπεδάω. Tacit. Ann. 12. c. 28.* Illi metu, ne hinc Romani, illinc Cherusci circumgrederentur. ¶ Item circumeo, *camminar' intorno. Ammian. 16. 12.* Circumgredi lacunam. *Aurel. Vict. de Cæsarib. c. 23.* Circumgredi Syriam.

Circumgressus, us, m. *circuito, giro*, circuitus. *Ammian. 22. 2.* Ob rapidos circumgressus. *Id. ibid. c. 8.* Palus amplissimi circumgressus.

Circumhisco, is, n. 3. *Arnob. l. 5.* Hæsitare, circumhiscere, tergiversari. *h. e.* caput circumagendo oscitari, quod est hominis in re difficili versantis.

Circumhumatus, a, um. *Ammian. 22. 12.* Circumhumata corpora statuit exinde transferri, *sepolti in quel contorno.*

Circumjacĕo, n. 2. in circuitu jaceo. *Liv. lib. 37. cap. 54.* Quæ circumjacent Europæ, in vestra sunt potestate.

Circumjactio, is, jeci, jactum, ere, *gettar intorno, περιβάλλω, Liv. lib. 33. cap. 18.* Circumjacere hostem in venientem hostem. Et *lib. 35. cap. 4.* Consul trianios vallum circumjacere jussit.

Circumjectio, onis, g. idem quod circumjectus, us. *Arnob. l. 2. p. 73. de animab.* Habitare jussæ sunt eas partes, & humani corporis circumjectione vestiri. *h. e.* amictu.

Circumjectus, a, um, o. 1. 2. circumpositus, particip. a circumjicio. *Cæs. de B. G. l. 2. c. 6.* Circumjecta multitudo montibus. *Liv. l. 9. c. 28.* Ædificia circumjecta muris. *Curt. l. 3. c. 1.* Circumjectos rigat campos. *h. e.* circumjacentes.

Circumjectus, us, ui, m. amplexus, circumjectio, *περιφασις. Cic. l. 2. de Nat. Deor.* Qui terram tenero circumjectu amplectitur. Al. leg. *circumvectu. Tertul. de pallio. c. 5.* Id ex uno circumjectu licet &c.

Circumjicio, is, ieci, ectum, idem quod Circumjacio. *Liv. 35. 4.* Consul trianios vallum circumjicere jussit, *piantare intorno.* ¶ Pro circumplecti, circumdare. *Cic. de Univ. c. 8.* Animus a medio profectus, extremitatem cæli, a suprema regione, rotundo ambitu circumjecit.

Circuminvolvo, is, vi, utum, 3. 1. *involgliere intorno. Vitruv. l. 10. c. 11.* Singula puncta pertexendo, & circuminvolvendo.

Circumitus, V. Circuitus.

Circumlabens, entis, qui in orbem labitur. *Lucan. l. 6. v. 484.* Prospectumque dedit circumlabentis Olympi.

Circumlambo, is, a. 3. *lecare intorno. Plin. l. 11. c. 37. sect. 65.* Ad circumlabenda ora.

Circumlaqueo, as, are, laqueis cingo, *cingere con lacci. Gratius Cynegetic. v. 19.* per tmesim: Per senos circum usque sinus laqueabis.

Circumlatio, onis, f. actus circumferendi. *Tertul. 4. adv. Marcion. c. 12.* Aræ circumlatio magna. *Hieronymus. Sacrificantium.* Circumlatio victimæ.

Circumlatitius, a, um, adject. *portatile*, quod circumfertur, vel quod circumferri potest. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Quendam vivum, & circumlatitium carcerem corpulentia facit.

Circumlator, oris, masc. qui circumfert. *Tertul. 1. adv. Marcion. c. 19. & 21.*

Circumlatratus, us, m. Translate *Juvenc. l. 4. hist. Evang. v. 357.* nec talia quisquam insonuit tantis circumlatratibus audax.

Circumlatro, as, a. 1. *latrare intorno. Senec. de consol. ad Marc. c. 22.* Acerrimi canes hominem circumlatrant. ¶ Translate *Avien. in Perieg. v. 48.* totum hoc circumlatrat æstus. *hoc est* circumsonat, perstrepit. ¶ Passive *Symmach. l. 8. ep. 17.* Domus nostra multis circumlatratur injuriis.

Circumlatus, a, um, nomen ex partic. a circumfero, ut circumlata scribilita, *Mart. l. 3. epigr. 17.* ¶ Circumlata, & deducta oratio, *Quint. l. 4. c. 1. h. e.* periodorum ambitu circumducta, periodica. ¶ Item lustratus, *Lucil.* apud *Non. 4. 70.* Tum farto sunt omnia circumlata.

Circumlavo, is, a. 3. *lavare intorno, περιλούω*, alluo. *Sallust. in fragm.* apud *Non. 10. 2.* Dubium, an insula sit, quod Eurus, atque Auster superjactis fluctibus, circumlavit. *hoc est* alluitur, neutr. more. ¶ *Circumlavo, as, Hygin. fab. 275. Cal. Ægyptus*, quam Nilus circumlavat.

Circumlĕvo, as, a. 1. circum attollo. *Cal. Aurelian. Acut. 2. 37.* Utrinque orarum circumlevat tegmina.

Circumligatus, a, um, *legato all' intorno. Plin. l. 28. c. 2.* Chartam inscriptam circumligatam lino subnectebat collo.

Circumligo, as, a. 1. implico, complico, *ligare intorno, περιδέω, Cicer. 2. de Div. 31.* Ut circumligatus fuerit angui. *Liv. lib. 21. cap. 8.* Circumligabant stuppa, linebantque pice.

Circumlinio, is, ivi, itum, 4. *Id.*

Circumlino, is, ivi, evi, itum, a. 3. circum ungere, aut aliquid leviter alicui rei circumducere, *unger' intorno, περιχρίω, Colum. lib. 6. c. 16.* Vulnera medicamento circumlinienda. *Plin. lib. 6. ep. 88.* Circumlinere oculum. ¶ Circumlinire in pictura quid fit, V. *Circumlitio.* ¶ Translate *Quint. lib. 1. 11. (al. 19.)* Simplicem vocis naturam pleniore quodam sono circumlinire. *h. e.* pleniorem facere. *Id. lib. 12. cap. 9.* Etiam si susceperunt negotia paulo ad dicendum tenuiora, extrinsecus adductis ea rebus circumliniunt. *hoc est* exornant. V. in voce sequenti.

Circumlitio, onis, f. actus circumlinendi, *περίχρισις. Plin. 24. 7.* Pix facit ad circumlitiones oris. ¶ In pictura est circumductio colorum in extremitatibus figurarum, qua ipsæ figuræ aptius fidiuntur, & eminentius exstant, *contorno, profilo. Quint. 8. 5.* Nec in pictura, in qua nihil circumlitum est, eminet. *Plin. 35. 11.* Tantum circumlitioni ejus tribuebat.

Circumlitus, a, um, circum unctus, *περιχριθείς, Plin. l. 21. c. 14.* Vasis melle circumlitis. ¶ Et pro circumdatus. *Horat. lib. 1. epist. 20. v. 7.* Musco circumlita saxa. & *Ovid. 11. Metam. v. 137.* auro circumlitus. ¶ Translate *Lactant. 3. 1.* Mendacium ornatu quæsito circumlitum.

Circumlocutio, onis, *περίφρασις*, Figura est, cum pluribus verbis id, quod uno, aut paucioribus dici potest, explicatur. *Gell. lib. 3. cap. 1. Arnob. lib. 6. in fin.* Sine ullis circumlocutionibus dicere.

Circumlŏquor, eris, verborum circuitu explicare, quod paucioribus dici potest. *Auson. epigr. 146.* Cum maxime nunc proloquor circumloquentis ambitu.

Circumlŭceo, entis, *lucente intorno, περιλάμπω. Senec. Consol. ad Marc. c. 2.* Magnitudinis fraternæ nimis circumlucentem fortunam exosa.

Circumlŭdo, is, ere, a. 3. *bagnar' intorno. Tacit. lib. 4. histor. cap. 12.* Rhenus amnis tergum & latera circumluit. *Liv. lib. 25. c. 11.* Mari in peninsulæ modum major pars circumluitur.

Circumluvio, onis, f. 3. est, cum ager aliquis aquarum vi alluitur, & circumdatur, & undique clauditur. *Cic. lib. 1. de Orat. cap. 38.* Gentilitatum, agnationum, alluvionum, circumluvionum.

Circumluvium, n. 2. locus, quem aqua circumluit. *Fest.* Circumluvium jus prædiorum. ¶ Est autem *circumluvium*, cum parte aliqua divisum flumen ita agrum alicujus ambit, ut inferius unitum illum in insulæ formam redigat. *Leg. 6 Dig. de acquir. rer. Domin.*

Circummĕo, as, circumeo. *Tertul. de Pal. c. 1.* Proh quantum circummeavit! a Pelasgis ad Lydos, a Lydis ad Romanos.

Circummetior, iris, dep. 4. Passiva significatione, *Vitruv. 4. 4.* Si duæ columnæ æque crassæ lineis circummetientur.

Circummingo, is, xi, circa mingere. *pisciare intorno. Petron. in fragment. Trag. c. 62. Burm.* At illa circummixit vestimenta sua.

Circummissus, a, um, *mandato intorno. Liv. lib. 36. c. 14.* Tribunus cum duorum signorum militibus circummissus.

Circummitto, a. 3. *mandare intorno, περιπέμπω. Liv. l. 4. c. 18.* Qui inter dimicationem castra Romana aggrederentur, post montes circummissi.

Circummœnitus, a, um, adject. compositum a munio, idem est quod circummunitus. *Plaut. 2. 2. 4.* Ita vinclis custodiisque circummœniti fumus.

Circummulcĕo, n. 2. *περιψηλαφάω*, molli attactu circumcirca blandior. *Plin. l. 28. c. 3.* Circummulcentibus linguis miraculum præbuit.

Circummunio, a. 4. *fortificare intorno*, circumsepio, circumroboro. *Colum. lib. 5. cap. 10.* Pomarium circummunito macerie, aut fossa. Adde *Cæs. de B. C. lib. 1. cap. 18.*

Circummunitio, f. 3. *fortificazione in giro. Cæs. l. 1. B. C. c. 19.* Obsidione, oppidique circummunitione fiebat.

Circummunitus, a, um, *fortificato all' intorno*, munitione septus. *Col. 5. 4.* Vites arundinibus circummunitæ. *Cæs. B. Gal. 2. 30.* Vallo, crebrisque castellis circummuniti, oppido se continebant. *circondati.*

Circummurānus, a, um, qui circum muros est. *Ammian. l. 14. c. 14.* Populus Romannis ferme trecentis circummurana pertulit bella. Adde *l. 21. c. 25.*

Circumnascens, entis, *περιφυόμενος. Plin. lib. 2. cap. 103.* Lacus circumnascente absynthio inficitur.

Circumnavigo, as, are, *navigar' intorno. Vellej. Paterc. l. 2. cap. 106.* Classis quæ Oceani circumnavigaverat fines,

Cir-

Circumnecto, is, exi, exum, *legare, e connettere intorno*, περιειλέω, *Senec. l. 1. Quæst. Natur. c. 2.* Fulgor, qui sidera circumnectit.

Circumnotatus, a, um. *Apulej. l. 11. Metam.* Chlamys colore vario circumnotatis infignita animalibus. *h. e.* circum textis, vel pictis.

Circumnōbrŭo, is, ŭi, 3. *sotterrare intorno*, περιχώννυμι. *Plin. lib. 19. cap. 5.* Folia circumnobruere.

Circumoffīgo, is, xi, 3. *ficcare intorno*, περιπήγνυμι, circum figo. *Cato R. R. cap. 48.* Eam terram complanato: furcas circumoffigito. ¶ Legitur & divisim circum offigito.

Circumpadānus, a, um, o. 1. 2. quod est circum Padum, *Liv. l. 21. c. 35.* Circumpadani campi, *Plin. l. 8. c. 48.* Circumpadanæ lanæ.

Circumpango, is, xi, 3. *ficcare, o piantare intorno*, περιφυτεύω, *Plin. l. 17. c. 13.* Trajectis per vasa fictilia, vel qualos ramis, terraque circumpactis. Ita vulg. legitur. At *Hardouin.* ex MSS. monet legendum *Circumfartis*.

Circumpavītus, a, um, *calcato all' intorno*. *Plin. l. 12. c. 14.* Circumpavita area.

Circumpĕdes, um, m. 3. *staffieri*, servi a pedibus. *Cic. 3. Ver.* Circumpedes homines formosos, & litteratos suos esse dicebat. *Gruterus* divise scripsit Circum pedes, h. e. qui circa pedes dominorum erant. Quare dubia est compositio, nec satis ex uno hoc *Ciceronis* loco confirmatur.

Circumpendens, entis, *pendente all' intorno*. *Cur. 8. 9.* Aurea lectica, circumpendentibus margaritis, recubare.

Circumplaudo, is, ausi, ausum, 3. *plaudere all' intorno*. *Ovid. 4. Trist. el. 2. v. 49.* Quaque ibis, manibus circumplaudere tuorum.

Circumplecto, is, 3. idem quod circumplector. *Plaut. Asin. 3. 3. 106.* Meum collum circumplecte.

Circumplector, eris, d. 3. circumplico, *abbracciare intorno*, περιπλάω, *Cic. de Univ. c. 7.* Eo motu undique est eos circumplexus. *Cæs. 7. B. G. c. 83.* Collem opere circumplecti, *h. e.* munitionibus cingere. ¶ Passive *Gel. l. 15. c. 3.* Turris lignea cum ex omni latere circumplexa igni foret.

Circumplexus, us, m. 4. περιπλοκή, *abbracciamento*, amplexus. *Plin. l. 10. c. 63.* Lacertæ circumplexu Venerem novere.

Circumplicātus, a, um, circumnexus, circumdatus. *Cic. 1. de Div. cap. 24.* Bellua circumplicata serpentibus.

Circumplico, as, a. 1. περιπλέκω, circumnecto, circumplector. *Cic. 1. de Div.* Puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu. *Prudent. Peristeph. 10. v. 272.* Barbam rigentem dum Jovis circumplicat.

Circumplumbo, as, *impiombare all' intorno*. *Cato R. R. cap. 20.* Circumplumbare modiolos.

Circumpōno, is, a. 3. *mettere intorno*, περιτίθημι, *Hor. 1. Ser. Sat. 4. v. 74.* Piper album cum sale nigro Ineretum puris circumposuisse catillis.

Circumpositio, onis, f. actus circumponendi. *Augusſ. epiſt. 199. ex 1. Timoth. 2. 9.* Auri circumpositio.

Circumpositus, a, um, *posto all' intorno*. *Cels. 8. 10. 1.* Ferulæ circumpositæ ossa in sua sede continent.

Circumpotatio, onis, f. 3. verbal. a circumpoto. *il bere in giro*, ἐγκραιπαλοσία, περίοινος. *Cic. de Leg. l. 2. c. 14.* Omnis circumpotatio tollitur.

Circumpulso, as, a. 1. *battere all' intorno*, *Stat. 6. Theb.* 228. Et lituis aures circumpulsantur acutis. al. legunt divisim.

Circumpurgo, as, are, *purgare intorno*, περικαθαίρω, *Cels. l. 7. c. 12.* Dens circumpurgandus, & evellendus est.

Circumquāque, *intorno*, idem quod circa, vel circum undique. *Aurel. Vict. (seu quicumque alius auctor est) de Orig. Gentis Rom. c. 17. extr.* Coloniæ deductæ sunt Prænestæ, Tiburi, Gabii, ceteraque oppida circumquaque.

Circumrādo, is, si, a. 3. *radere intorno*, περιξύω, *Cels. lib. 7. cap. 12.* Dens circumradi debet.

Circumrāsio, onis, f. *il radere intorno*. *Plin. 17. c. 26.* Circumrasio corticis.

Circumrāsus, a, um, adject. *raſo da ogni parte*. *Col. l. 4. c. 29.* Sarmentum leviter circumrasum, ut cortex tantum detrahatur.

Circumraptus, a, um, *strascinato all' intorno*. *Plin. 29. 4.* Vespertilio ovilibus circumraptus toties, &c.

Circumretio, is, a. 4. *impedire, intrigare*, περιελίσσω, impedio, implico, involvo. *Lucr. l. 5. v. 1151.* Circumretit enim vis, atque injuria quemque.

Circumretītus, a, um, περιδιαπεπλεγμένος, implicatus, involutus, *Cic. Ver. 5. c. 58.* Circumretitus frequentia pop. R.

Circumrigŭus, a, um, qui circum irrigatur. *Propert. 1. 20. 37.* Et circumriguo surgebant lilia prato. ¶ Possis etiam divisim scribere *circum rigui*.

Circumrōdo, is, si, a. 1. *rodere intorno*, περιβρώσκω, *Plin. l. 33. c. 2.* Quam escam circumroserit. ¶ Translate *Cic. Att. l. 4. ep. 5.* Dudum circumrodo, quod devorandum est. ¶ Item obtrectare, detrahere. *Hor. 1. Epod. 18. v. 82.* Dente Theonino cum circumroditur.

Circumrōrans, antis, leviter circum aspergens. *Apulej. l. 11. Metam.* Sueto lavacro puriſſime circumrorans abluit.

Circumrōto, as, a. 1. *girare*, in gyrum moveo. *Apulej. l. 9. Metam.* Circumrotare machinas, *h. e.* versare molas.

Circumsaltans, antis, qui circum saltat. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 145.* Hoc circumsaltante choro.

Circumsartrio, is, a. 4. *Cato R. R. c. 114.* Earum radices circumsartito, & purgato. Al. leg. *circumsecato*.

Circumscalpo, is, a. 3. *grattare, o raſpare intorno*, περιψήχω. *Plin. l. 20. c. 5.* Dentes radice circumscalpti.

Circumscarīfico, as, a. 1. *radere intorno*, περιμύττω, *Plin. l. 22. c. 23.* Pedum clavos circumscarificatos ferro, mixtum ceræ extrahit.

Circumscindo, is, a. 3. *fendere intorno*, περιρήσσω. *Liv. l. 2. c. 55.* Quo atrocius clamabat, eo infestius circumscindere, & spoliare lictor.

Circumscribo, is, ipsi, ptum, ere, περιγράφω, in circuitu scribere, *ſcrivere all' intorno*. *Cic. Philip. 8. c. 8.* Virgula stantem circumscripsit, dixitque se non ante renunciaturum senatui, nisi prius sibi respondisset, quid facturus esset, quam ex illa circumscriptione excederet. ¶ Frequenter sumitur pro definire, terminos assignare, *diſſegnare, circoſcrivere*. *Cic. pro Rabir. ſub fin.* Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumscripsit. ¶ Est etiam contrahere, & arctioribus terminis coercere, *reſtringere*. *Senec. epiſt. 108.* Libebat gulam & ventrem circumscribere. *Id. de Conſol. ad Helv. ſub fin.* Hæc non refero, ut ejus laudes exequar, quas circumscribere est, tam parce transcurrere. ¶ Item scribendo, vel alio modo fallere, *ingannare*, & fere de tutoribus dicitur, qui pupillos defraudant. *Juven. ſat. 10. v. 222.* Quos circumscripserit Hirrus pupillos. Sic testamentum circumscribere, h. e. fraudem committere circa testamentum. *Plin. l. 8. ep. 18.* Constitui vincere dolorem tuum, non circumscribere. *Senec. l. c. 3.* hoc est non artificio, & exquisitis verbis fallere, sed aperte debellare. ¶ Item removere, *allontanare*, *Cic. Philip. 13. c. 9.* Parata de circumscribendo adolescente sententia, h. e. de Octavio ab imperio removendo. *Cæſ. lib. 1. B. C. c. 32.* Crudelitatem in circumscribendis Tribunis pl. ¶ Item cingere, complecti. *Geil. 12. 14.* Oceanus undique circumscribit omnes terras, atque ambit.

Circumscripte, adverb. circumscribendo, ὑπερμέτρως, *Cic. 2. de nat. Deor. c. 59.* Singulas res definire, circumscripteque complecti. *h. e.* suis quasque finibus concludendo, & unam ab altera distinguendo. *Id. in Orat. cap. 66.* Circumscripte numerosque dicere, *periodicamente*, per periodos, quæ sunt certæ, ac distinctæ comprehensiones verborum, suis quæque clausulis terminatæ. Nam periodus appellatur etiam *circumſcriptio* ab eodem *Cic. ib. c. 61.* ¶ Item contracte, *in riſtretto, brevemente*. *Lactan. 5. 14.* Volo prius circumscripte, & breviter, quid sit, ostendere.

Circumscriptio, onis, f. περιγραφή, *lo ſcrivere intorno*. Exemplum attulimus in Circumscribo. ¶ Est etiam deceptio, maxime quæ scriptis falsis vel calide mutatis fit, *inganno*. *Cic. pro Flac. c. 30.* Emptiones falsas aperta circumscriptione fecisti. Et 3. *Offic.* Circumscriptio adolescentium. ¶ Item definitio, constitutio terminorum, *circoſcrizione*. *Cic. 1. Tuſc. c. 20.* Totam terram contueri licebit, ejusque tum formam, situm, circumscriptionem &c. ¶ Item figura Rhetorica, de qua *Quint. l. 9. c. 2.* Quædam omnino non sunt figuræ, sicut ordo, dinumeratio, circumscriptio; sive hoc nomine significatur comprehensa breviter sententia, *ſive finitio*. ¶ *Cic. in Orat. c. 66.* circumscriptionem vocat ipsam periodum.

Circumscriptor, oris, qui circum scribit, περιγραφεύς, ut expon. Vet. Gloss. *chi ſcrive all' intorno*. ¶ Item deceptor, fraudator. *Cic. Catil. 2. c. 4.* Quis testamentorum subjector? quis circumscriptor? *Juvenal. ſat. 13. v. 135.* pupillum ad jura vocantem circumscriptorem.

Circumscriptus, a, um, nom. ex particip. definitus, terminatus, brevis, *circoſcritto*. *Cic. in Orat. c. 12.* Arguti certique, & circumscripti verborum amictus, *Id. l. 1. de Orat. c. 12.* Forensibus cancellis circumscripta scientia. ¶ Item deceptus, *Id. 4. Acad. c. 15.* Fallacibus, & captiosis interrogationibus circumscripti, atque decepti. ¶ Item remotus, *allontanato*. *Id. Attic. l. 7. epiſt. 9.* Senatusconsulto circumscriptus, aut sublatus, aut expulsus. ¶ Comparat. apud *Plin. lib. 2. ep. 16.* Vis orationis circumscriptior.

Circumsĕco, as, a. 1. *tagliare intorno*, περικόπτω, circumcido. *Colum. l. 7. c. 5.* Ferro quam cautissime circumsecare. ¶ *Suet. in Domit. c. 12.* de Judæis loquens, *circumſecare*, pro circumcidere posuit.

Circumsectus, a, um, *tagliato all' intorno*, circumcisus, *Scribon. Larg. compoſ. 229.* Circumsecta aluta. *Sueton. in Domit. c. 12.* Cum a procuratore inspiceretur nonagenarius senex, an circumsectus esset, *circonciſo*.

Circumsĕcus, adverb. *da ogni parte*. *Apul. l. 5. p. 166.* Qui circumsecus venantur.

Circumsĕdeo, & circumsīdeo, des, sedi, sessum, n. & a. 2. obsideo, circumvenio, *aſſediare, circondare*, περιέζομαι. *Liv. l. 9. c. 2.* Circumsidere oppidum. *Cic. ad Attic. l. 15. ep. 9.* Florentes amicorum turba circumsedet. *Tacit. 4. hiſt. c. 54.* A Dacis Pannonica hiberna circumsideri.

Circumsĕpio, is, a. 4. *circondare*. περιτείχω, *Liv. l. 1. c. 49.* Armatis corpus circumsepsit.

Circumseptus, a, um, circundatus, *aſſediato, attorniato*. *Cic. ſive auctor epiſt. ad Octavian.* Cohortibus armatis circumseptus senatus.

Circumsĕquens, entis, qui circumsequitur. *Apul. ſub init. l. 3. Metam.* Inter tot millia populi circumsequentis. *Al. aliter leg.*

Circumsĕro, is, ui, 3. *piantare, o ſeminare intorno*, περιφυτεύω. *Plin. l. 21. c. 12.* Genistas circumseri alveariis gratissimum.

Circumsessio, onis, *aſſediamento*, περιμάχεια, obsessio. *Cic. 3. Ver. c. 33.* Quid si planum facio, te hujus circumsessionis tuæ causam in alios transtulisse?

Circumsessus, a, um, nom. ex particip. *attorniato, aſſediato*. *Cic. Philip. 12. c. 10.* Circumsessus valentissimorum hominum viribus. *Id. Catil. 4. c. 2.* Lacrymæ, a quibus me circumsessum videtis.

Circumsīdĕo. V. Circumsedeo.

Circumsīdo, is, n. 3. περιεζόμην, est circumsedere, vel circumsidere, *aſſediare*. *Liv. l. 9. c. 21.* Plitiam circumsidunt.

Circumsigno, as, a. 1. *ſegnar intorno*. *Col. de arb. c. 26.* Gemmam duobus digitis quadratis circumsignato.

Circumsĭlio, is, ire, *ſaltare intorno*. *Catull. carm. 3.* Circumsiliens modo huc, modo illuc. ¶ Translate *Juven. ſat. 10. v. 218.* Circumsilit agmine facto Morborum omne genus.

Circumsĭno, is, a. 3. *ſare intorno, circondare*, περιείργω, circumsto, circundo. *Liv. l. 1. c. 28.* Centuriones Metium circumsistunt. ¶ Plus est quam circumsto, ait *Valla l. 4. c. 49.* Nam circumstare est simpliciter stare in circuitu, *ſtare all' intorno*: At circumsistere est aggredi, invadere. *Cæſ. 3. Bell. Gal. c. 15.* Cum singulas binæ, aut ternæ naves circumsisterent. ¶ Passive *Id. 7. B. Gal. c. 43.* Ne ab omnibus civitatibus circumsisteretur. *h. e.* obsideretur.

Circumsĭtus, a, um, adject. circumjacens. *Ammian. l. 23. c. 26.* Antequam circumsitos populos ad ditionem traherent.

Circumsŏnans, antis, *riſonante all' intorno*, περιηχῶν, *Liv. 27. 18.* Circumsonans undique clamor. *Vitruv. 5. 8.* Circumsonantes loci, *echeggianti*.

Circumsŏno, as, n. 1. *ſonare d' ogn' intorno*, περιηχέω, undique sono. *Cic. in Offic. l. 3. c. 2.* Conducere arbitror, talibus aures tuas vocibus circumsonare. ¶ Passive *Ovid. 5. Trist. eleg. 3. v. 11.* Circumsonor armis. ¶ Cum accusativo, vi præpositionis. *Virg. 8. Æn. v. 474.* Hinc Rutulus premit, & murum circumsonat armis. *Liv. 3. 28.* Clamor hostes circumsonat.

Circumsŏnus, a, um, adject. qui circa sonat. *Avien. Phænom. Arat. v. 108.* Certa ubi fluctu Tunditur infanis late circumsona Cauris. *Ovid. Metam. 4. 722.* quem turba canum circumsona terret.

Circumspectātrix, icis, *chi guarda intorno*, fœmin. a circumspector. *Plaut. Aulul. 1. 1. 2.* Circumspectatrix cum oculis emissitiis.

Circumspecte, *con riguardo*, περισκοπούμενος. *Quintil. l. 9. c. 2.* Hoc parcius, & circumspectius faciendum est. ¶ *Gel. l. 1. c. 5.* Circumspecte, compositeque indutus. *h. e.* diligenter.

Circumspectio, f. 3. *conſiderazione*, περίσκεψις. *Cic. 4. Acad. c. 11.* Sin ex circumspectione aliqua, & accurata consideratione, &c.

Circumspecto, as, a. 1. *guardare ſpeſſo intorno*, περισκοπέομαι, freq. a circumspicio. *Ter. Eun. 3. 5. 54.* Simul alia circumspecto, *Liv. l. 25. c. 36.* Circumspectare atque agitare dux cœpit. *Cic. in Piſon. in fi.* Circumspectans omnia quicquid increpuerit pertimescens.

Circumspectus, us, m. 4. περίσκεψις, actus circumspiciendi, provida consideratio, *guardo e l' intorno, circoſpezione*. *Plin. lib. 11. c. 37.* Cervix flexilis ad circumspectum. *Cic. Philipp. 12. c. 11.* Facilis est circumspectus, unde exeam, quo progrediar. *Ovid. 4. Trist. el. 6.* Corpore sed meus est ægro magis ægra, malique in circumspectu stat sine fine sui.

Circumspectus, a, um, o. 1. 2. animadversus, *conſiderato*, περισκεπτόμενος. partic. pass. a circumspicior. *Cic. Fam. l. 1. ep. 9.* Circumspectis rebus omnibus, rationibusque subductis, summam feci, &c. ¶ Est etiam idem quod spectabilis. *Ammian. l. 14.* Romani populi nomen circumspectum, & verendum. *Id. lib. 8.* Genere, fama, potentiaque circumspectus. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui in omnem partem circumspicit, hoc est, qui prudens est, & sagax, περισκοπούμενος, *circoſpetto, prudente*. *Colum. lib. 1. c. 8.* Illa solemnia sunt omnibus circumspectis, ut ergastuli mancipia cognoscant. *Sueton. Tiber. cap. 21.* Circumspectissimus, & prudentissimus Princeps. ¶ Verba non circumspecta, *Ovid. 5. Fast. v. 339.* h. e. inconsiderata.

Circumspergo, & circumspargo, is, n. 3. *ſpargere d' ogn' intorno*, περιπάσσω. *Col. l. 11. c. 2.* Convenit magis arboribus quaternos modios fœcoris caprini circumspergere. *Plin. l. 8. c. 1.* Aqua circumspargi. *Apic. l. 8. c. 8.* Impensam talem circumspargens, piperis semunciam &c.

Circumspicientia, f. 1. *conſiderazione*, περίσκεψις, actus circumspiciendi. *Gel. l. 14. c. 2.* Multa, & anxia cura, & circumspicientia indigens.

Circumspicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare intorno*, ex omni parte aspicio, περισκοπέω, ex *circum*, & *ſpecio*, verbo antiquo, quod significat aspicere. *Cic. de nat. Deor.* Oculi altissimum locum obtinentes plurima circumspiciunt. ¶ Translate significat animadvertere, & diligenter videre, sive considerare. *Cic. 4. Acad.* Cum omnia fecerit, diligentissimeque circumspexerit. ¶ *Circumspicere diem belli*, h. e. exspectare idoneum tempus belli gerendi, *Sallust. in orat. Philippi contra Lepid.* ¶ Circumspicere se, est gloriari, *pavoneggiarſi, compiacerſi*. *Cic. pro Q. Rosc.* Usque eo ne te diligis, & magnifice circumspicis, &c.

Circumspiraculum, i, n. *Lucret. l. 6. v. 492.* Et quasi per magni circumspiracula mundi. h. e. aditus, fauces. Nisi forte legendum est divisim.

Circumstagno, as, are, *ſtagnare intorno*. *Tertull. de Pudic. cap. 22.* Lacrymæ circumstagnant.

Circumstantia, æ, f. *lo ſtare intorno*, περίστασις, actus circumstandi. *Senec. 2. quæſt. nat. 7.* Aquæ sic corpora accipiunt, ut semper in contrarium acceptis refluant:

fluant : hanc nostri circumstantiam, Graeci autem περίστασιν appellant. *Gel.* 3. 7. Circumstantia hostium. ¶ Item rei qualitas, adjunctum. *circumstantia. Quintil. l.* 5. *c.* 10. Hoc genus argumentorum sine dicamus ex circumstantiis, quia περιστατικὸν, dicere aliter non possumus.

Circumstatio, onis, f. 3. actus circumstandi, περίστασις, *lo stare intorno. Gel. l.* 7. *c.* 4. Circumstatio militum corpora explicuit.

Circumstipatus, a, um, *attorniato. Claudian. de IV. Consul. Honor. v.* 595. & duobus circumstipata togatis.

Circumstipo, as, are, *attorniare. Sil. l.* 10. *v.* 453. Magna circumstipante caterva. *Claudian. in I. Consul. Stilich.* Pennatique nurum circumstipantur Amores.

Circumsto, stas, steti, statum, a. 3. *stare intorno, circondare*, περίστημι, circundo, circumsilio. *Cic. Philip.* 10. *c.* 10. Noctes, & dies omnia nos undique fata circumstant. V. *Circumsessio.* ¶ Circumstare etiam dicuntur, qui officii causa circa sunt. *Suet. in Cæs. c.* 82. Assidentem conspicati specie officii circumsteterunt.

Circumstrĕpo, is, n. 3. *fare strepito intorno*, περιαυῶ, in circuitu strepitum facio. *Tacit. l.* 11. *Annal. c.* 31. Certatim exteri circumstrepunt. Et passive *Id. l.* 1. *histor. c.* 44. Legatus clamore festigiosorum, ac fugacium circumstrepitur, *Senec. de vita beata, c.* 13. Tot humanam vitam circumstrepentibus minis.

Circumstrepitus, a, um, adject. strepitu impulsus. *Apul. Apol.* Fenestræ canticis circumstrepitæ. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. *in conc.* Aures incondito tumultu circumstrepitæ.

Circumstrictus, a, um, nom. ex particip. a circumstringo, *stretto all' intorno. Tertul. de Pall. c.* 1. Habitus cervicibus circumstrictus.

Circumstridens, entis, qui circumstridet. *Ammian.* 14. 11. Circumstridentium terror larvarum.

Circumstringo, is, *stringer' all' intorno. Tertul. de cor. Mil. c.* 8. Linteo circumstringi.

Circumstruo, is, ui, ctum, a. 3. *edificare intorno*, περιοικοδομῶ. *Plin. l.* 11. *c.* 6. His deinde fores quoque latiores circumstruunt.

Circumstupĕo, es, n. 2. *Sever. in Ætna*, *v.* 333. ubi alii aliter leg.

Circumsudo, a. 1. *sudare intorno. Plin.* 14. 1. Vinaceis circumsudantibus.

Circumsurgo, is, exi, ctum, n. 3. *sorgere all' intorno. Tacit. Ann.* 1. *c.* 64. Circumsurgentibus jugis. *Cæs. l.* 7. *c.* 15. In media parte circumsurgente quodam nodo.

Circumsutus, a, um, nom. ex particip. a circumsuo *cucito all' intorno*, περιῤῥάπτω. *Cels. l.* 8. *c.* 5. Molli pellicula cincta, & circumsuta intus injicienda sunt. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 16.

Circumtĕgo, a. 3. *coprire intorno*, περιοκοδομῶ, circumcirca operio. *Lucret. l.* 1. *v.* 1034. Supra circumtegere omnia cælum.

Circumtectus, a, um, adject. *coperto da ogni parte. Plaut. Mil.* 2. 2. 80. Herus meus elephanti corio circumtectus. Alii legunt *circumtentus*.

Circumtergĕo, es, a. 2. *nettare all' intorno. Cato R. R. c.* 76. Panno oleo uncto tangito, & circumtergeto.

Circumtĕro, is, a. 3. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. *v.* 53. Hunc puer, hunc juvenis turba circumterit arta. *h. e.* frequenti agmine circumstans premit, & prope elidit. Ita legit *Broukus* cum aliis, ex multis MSS. & editis antiquis: alii *circumstrepit*, alii *circumstetit*.

Circumtextum, i, n. amictus genus, quod purpuram circum habeat. *Varro de L. L. lib.* 4. *pag.* 32.

Circumtextūra, æ, f. opus textum circa aliquid. *Lucret. lib.* 4. *v.* 648. Extima membrorum circumtextura.

Circumtextus, a, um, nom. ex particip. a circumtexo, *tessuto da ogni parte. Virg.* 7. *Æn. v.* 649. Et circumtextum croceo velamen acantho.

Circumtinnio, is, ivi, itum, ire, circumsono, de cavis metallis dictum. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes perterritas, quo voluerit, perducet, circumtinniendo ære.

Circumtollo, is, a. 3. *levare all' intorno. Cal. Aurelian. Acut.* 3. 4. Cepulis circumtollere exteriorem corticem.

Circumtono, as, n. 1. *risuonare intorno*, περιβρομῶ. *Horat.* 2. *Ser. Sat.* 3. *v.* 223. Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruentis. *h. e.* tonitru veluti perculit, attonitum, ac dementem reddidit. ¶ Proprie *Sil. l.* 6. 216. feralem strepitu circumtonat aulam Cornea graminum persultans ungula campum.

Circumtonsus, a, um, nom. ex particip. a Circumtondeo, *tosato all' intorno. Suet. Aug. c.* 45. Circumtonsa matrona. *Senec. ep.* 115. Circumtonsa oratio.

Circumtorquĕo, es, orsi, ortum, ere, *girare intorno. Apul. l.* 6. *A. A. sub fin.* Præfo loro retrorsum me circumtorquet.

Circumtrăho, is, a. 3. *strascinare intorno. Ditlys Cretes. de B. Trojano, l.* 3. *c.* 15.

Circumtrĕmo, is, n. 3. *tremare intorno*, περιτρέμω. *Lucret. lib.* 1. *v.* 1087. Totum circumtremere æthera signis.

Circumtuĕor, eris, itus sum, circumspicio, *guardar' intorno*, περιβλέπω. *Apul. de princip. l.* 1. *Florid.* Aquila eodem ilico pendula circumtuetur.

Circumtumulatus, a, um, *sepolto all' intorno. Petron. in Satyr.* nigro squalentia pumice saxa. Gaudent ferali circumtumulata cupressu. Al. *circum cumulata.*

Circumvădo, is, a. 3. *assalire d' ogn' intorno*, περιέχομαι. *Liv. l.* 34. *c.* 38. Repente anceps terror barbaros circumvasit.

Circumvăgus, a, um, o. 2. *che gira intorno*, περιπλανώμενος. *Hor. Epod.* 16. *v.* 41. Nos manet Oceanus circumvagus. *Lucan. ad Pison. de Sole*, *v.* 19. Ætherea moles circumvaga flammæ.

Circumvallatus, a, um, adject. obsessus, *assediato. Liv. l.* 3. *c.* 25. Luce prima jam circumvallati ab dictatore erant.

Circumvallo, as, a. 1. *cingere di circonvallazione*, περιτειχίζω, est vallo cingere. *Cæs.* 7. *B. G. c.* 11. Oppidum biduo circumvallavit. ¶ Sumitur etiam generatim pro obsidere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 12. Circumvallatum esse Pompejum. ¶ Translate *Terent. Adelph.* 3. 2. Tot res repente circumvallant.

Circumvectio, onis, f. 3. *il portare intorno*, περιφόρησις. *Cic. Attic. lib.* 2. *epist.* 16. De portorio circumvectionis, *h. e.* pretium, quod solvitur publicanis pro mercibus, quæ circumferuntur. ¶ Item circuitus, *circuito, giro. Cic. de Univers. c.* 9. Ut terram Lunæ cursus proxime ambiret, eique supra terram proxima Solis circumvectio esset.

Circumvecto, as, a. 1. frequentativum a *circumvelo*, & fere passive usurpatur, diciturque de iis, qui navi, aut equo circumeunt. *Plaut. Rud.* 4. 2. 27. Mihi navem faciam, oppida circumvectabor. ¶ Translate *Virg.* 3. *Georg. v.* 284. fugit irreparabile tempus, Singula dum capti circumvectamur amore. *h. e.* circa singula deferibendo vagamur.

Circumvectus, a, um, qui navi, aut equo locum aliquem circumiit. *Cæs.* 3. *B. Civ. cap.* 63. Navibus circumvecti milites in vallum tela jaciebant. *Satto su giro colle navi. Liv.* 3. 28. Dictator circumvectus equo. *Plaut. Mil.* 4. 3. 5. In oras ultimas circumvectus.

Circumvĕho, is, a. 3. *portare intorno*. Fere adhibetur passive, ea ratione, qua in *Circumvehius* dictum est. *Cæs. B. Gall.* 7. 45. Muliones collibus circumvehi jubet. *girare per i colli. Hirt. de B. Alex. c.* 14. Cæsar Pharon classe circumvehitur. ¶ Translate *Virg. in Ciri v.* 271. frustra circumvehor omnia verbis. *h. e.* circa omnia dicendo vagor.

Circumvenio, is, a. 4. *circondare*, κυκλῶ, circumdo. *Liv. l.* 1. Ut & hostibus circumveniri se a tergo ratis terror, ac fuga injiceretur. *Sallust.* Hominem nobilem, familiarem, & omnibus necessitudinibus circumventum. ¶ Aliquando significat decipere, seu insidiis involvere, *ingannare*, tractum a venatoribus, qui feras laqueis, retibus, & canibus circumvenire solent. *Cic. l.* 2. *Offic.* Neque tenuiores propter humilitatem circumveniantur. *Sallust. in Catil.* Se falsis criminibus circumventum. ¶ Circumvenire leges, *Leg.* 123. *ff. de Legat.* est aliquid in fraudem legum facere.

Circumventio, onis, f. 3. deceptio, *inganno. Leg.* 17. *ff. de Minor.* Allegatio circumventionis adversarii.

Circumventor, oris, m. 3. qui circumvenit, & decipit, *ingannatore. Lamprid. Alexand. c.* 66. Amicos sanctos, & venerabiles habuit, non circumventores sui, non irrisores, &c.

Circumventorius, a, um, *ingannevole*, ad circumveniendum aptus. *Augustin.* 3. *Confession. c.* 3. Infida, & circumventoria obsequia dæmoniorum.

Circumventus, a, um, nom. ex particip. oppressus, deceptus, *ingannato, defraudato, oppresso. Cic.* 1. *Tusc. c.* 41. Judicio iniquorum circumventus. *Stat. Theb.* 5. *v.* 165. Qualis cerva circumventa lupis.

Circumversio, onis, *il voltare intorno. Quintil. l.* 11. *c.* 3. Circumversio manus.

Circumverso, as, a. 1. freq. a circumverto. *Lucret. l.* 5. *v.* 521. Quærentesque viam circumversantur.

Circumversus, a, um, adject. a circumverto. *Cato R. R. c.* 143. Focum purum circumversum quotidie habeat. *h. e.* scopis mundatum.

Circumverto, is, a. 3. *girar attorno*, περιφέρω. *Plaut. Pers.* 3. 3. 37. In cursu rotula circumvertitur. ¶ Circumvertere aliquem argento, est dolis ab aliquo argentum auferre. *Id. Pseud.* 1. 5. 127. Qui me argento circumvertant.

Circumvestio, is, a. 4. *vestire d' intorno*, περιστολίζω. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 39. *ex Poeta*, Circumvestit dictis. Adde *Plin. l.* 17. *c.* 23.

Circumvincio, is, ivi, nctum, ire, *legare all' intorno*, περιδέω. *Plaut. Rud.* 3. 4. *v.* 27. Item ego vos virgis circumvinciam.

Circumvinctus, a, um, adject. *legato all' intorno. Avien. Perieg. v.* 331. Circumvincti nervis.

Circumvīso, is, a. 3. circumspicio. *Plaut. Amph.* 5. 1. 58. Angues oculis circumvisere.

Circumunlque, *da ogni parte. Gel. l.* 13. *c.* 23. Simulacra sunt sita circumundique inaurata. *Ex l.* 14. *c.* 2. Semper se circumundique distrahentibus causis festinantes.

Circumvolatus, a, um, particip. passiv. a circumvolo. *Plin. lib.* 10. *cap.* 32. Halcyonem, nave *aliquando circumvolata*, statim in latebras abeuntem.

Circumvolitabilis, le, adject. circumvolans. *Martian. Capell. l.* 6. Circumvolitabilis zer

Circumvolito, as, a. 1. περιπτάμαι, freq. a circumvolo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 337. Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo. ¶ Translate est crebro visere, celeriter circumdare. *Colum. in præfat. l.* 1. Mendacissimum aucupium circumvolitantis limina potentiorum.

Circumvŏlo, a. 1. *volar' intorno*, περιπτάμαι. *Horat.* 2. *Serm. Sat.* 1. *v.* 58. Mors atris circumvolat alis. *Horat. l.* 1. *od.* 2. *v.* 33. Circumvolare aliquem.

Circumvolvo, a. 3. *volgere intorno*, περιελίσσω. *Virg. Æn.* 3. *v.* 284. Interea magnum Sol circumvolvitur annum.

Circumvolūtor, aris, d. 1. περιελίσσομαι. *Plin. l.* 8. *c.* 17. Feram circumvolutari blandientem, *voltarsi intorno.*

Circumvolūtus, a, um, adject. *avvolto. Plin. l.* 10. *c.* 62. Complexu adeo circumvolutæ sibi, ut una existimari biceps possit.

Circus, m. 2. *cerchio, circolo*, κίρκος, Ger. *circkel*, Gal. *cercle*, Hisp. *circulo*, κύκλος, *ajuto*, omnis in gyrum ambitus, a *circumeo*, vel a κίρκος, seu κρίκος, orbis, *Cic. in Arateis v.* 240. *de circulo lacteo*. Vidisti magnum candentem serpere circum. V. *Circulus*. ¶ Circus item locus erat muris septus, in quo equi, pugilesque exercebantur, sic dictus, quia orbicularis erat, longior tamen, quam latior, adest, figura elliptica. Factus a Tarquinio Prisco inter Palatinum, & Aventinum. *Liv. l.* 1. *c.* 35. *Varro l.* 4. *de L. L. c.* 32. Item Circus maximus dictus, quod circum spectaculis ædificatus, ubi ludi fiunt, & quod ibi circum metas tertur pompa, & equi currunt. Hactenus *Varro*. ¶ Plures erant Romæ Circi, querum qui Maximus dicebatur, Apollinaris etiam dictus est, quod esset Solis sacer; alter Circus Flaminius appellatus, illo minor; alius Circus Domitius, Vaticanus, &c. Novem postremis temporibus enumerat *P. Victor. V. Rosin. Antiq. Rom. l.* 5. *c.* 4. *Panvin. de ludis Circens. lib.* ¶ Cum Circus absolute dicitur, Maximum intellige, qui magna semper populi frequentia celebratur, cum eo convenire solerent, extra ludorum tempora, judicriarum artium professores, Circitores, Physiognomi, somniorum Conjectores, &c. Quo spectat illud *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. *v.* 113. Fallacem Circum, vespertinumque pererro Sæpe forum. *Sueton. Aug. c.* 74. Acroamata, & histriones, aut etiam triviales ex Circo ludos interponebat. ¶ Ad Circum etiam prostibula fuisse, testatur *Juv. Sat.* 3. *v.* 65. ¶ Circus etiam dicitur palus humi defixus, circa quem milites ludentes circumeunt. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Itaque dicunt in Cornicularia milites ad vectim, quem circumeunt ludendo: Quid celsimus ludos facere? circus noster ecce adest. Est autem Cornicula nomen Plautinæ comœdiæ. Quamquam *Lambinus*, *Gruter. Casaub.* eo loco Varronis ad Circenses ludos alludum putant. ¶ Denique Circus nomen est avis, ex accipitrum genere, ita dictus, quod volando in gyrum se vertat, maxime cum aliis avibus insidiatur. *Plin. l.* 10. *c.* 8.

Cirris, f. 3. avis, alio nomine alauda, & galerita. Sed *Festus* dicit, non alaudam esse, sed quam *agrettam*, sive *egrettam* Galli vocant. V. Eres. *Ovid. Alex.* 8. *v.* 150. in avem mutata vocatur Cirris, & a tonso nomen est adepta capillo, *h. e.* a κείρω, tondeo. Scribitur & *Cirrhis*.

Cirnea, f. 1. vas vinarium, a κίρνημι, misceo, quia vinum veteres aquæ miscere solebant. *Plaut. Amph.* 1. 1. 273. Cadus erat vini, inde implevi cirneam. Ita legit *Non.* Al. *Hirneam*, vel *Irneam*.

Cirratus, a, um, adject. a cirrus, *crespo, riccio*. Cirrati præcipue dicuntur pueri post annum septimum. *Pers. Sat.* 1. *v.* 29. *de iis, qui scholam frequentant.* Ten' cirratorum centum dictata fuisse, Pro nihilo pendes? ¶ Cirratæ vestes dicuntur, quæ villosæ sunt. *Capitolin. in Pertin. c.* 8. Cirratas militares, purpureasque chlamydes. V. ibi *Salmas.*

Cirrha, æ, f. 1. Cyrrha, *Asproniti*, κίρρα, urbs Græciæ in Phocide, ad *Parnassi* montis radices, maritima, ad sinum Crissæum, al. in ora sinus Corinthiaci, qui etiam ab ea dictus est sinus Cirrhæus, nunc *Golfo di Lepanto*, Delphorum navale.

Cirrhæus, a, um, adject. a Cirrha, ut Cirrhæa antra, *h. e.* loca Oraculi Delphici, *Sil. l.* 3. *v.* 9. Cirrhæa templa, *Senec. Hercul. Oet. v.* 92. Nam prope Cirrham fuit Oraculum Delphicum, templum Apollinis, & Musarum regio.

Cirrus, i, m. *riccio, chioma crespa*, קְוֻצּוֹת, Ger. *haar locken*, Gal. *cheveux frisés, touffe de cheveux*, Hisp. *guedexa de cabellos*, βόστρυχος, capillus crispus, seu contortus, usurpatur fere in plurali num. Itaque cirri dicebantur puerorum capilli post primam tonsuram, a κείρω, tondeo: nam antea proprie coma dicta. *Ibid. l.* 11. *Orig. c.* 1. Pueris enim usque ad annum septimum coma non tondebatur; quo tempore semel tonsi, capillisque Apollini sacratis, comam nutriebant usque ad pubertatem. Rursus detonso capite, si prolixiorem comam nutrirent, Cæsaries dicebatur. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 196. Itaque Ambraciæ primum capillum puerilem demptum, item cirros ad Apollinem ponere solent. *Primum capillum* vocat, qui ab infantia ad annum septimum est: *cirros*, qui post ad ephebiam usque, cum demum secatur. ¶ Differt cirrus a cincinno, quod cincinni arte, & calamistro crispantur. V. *Salmas. de Coma*, & *Cæsar. p.* 339. ¶ Cirri etiam dicuntur cristatæ pennæ in capite pici, & alaudæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Fulicarum generi dedit cirros; pico quoque, &c. ¶ Item Oltreorum capillamenta. *Martial. l.* 7. *epigr.* 19. Et ostreorum rapere lividos cirros. ¶ Item in vestibus, ut fimbriæ, villi. *Plautus l.* 2. *fab.* 5. Cui tunica ab humeris erat destricta, cirris dependentibus. Vide *Ferrar. de re vestiar. p.* 2. *l.* 1. *c.* 19.

Cirsion, ii, n. κίρσιον, cauliculus est tener duum cubitorum, triangulo similis, foliis spinosis circumdatus. Spinæ molles sunt, folia bovis linguæ similia, minora, subcandida, & in cacumina capitula purpurea, quæ solvuntur in lanugines. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Cis, & citra, *di qua*, ὧδε, Germ. *hie diesseit*, Gall. *deca*, Hisp. *aquende, ensie, en ri mile*, ab hac parte, præp. quæ accus. regunt, quibus opponuntur *ultra*, & *trans*, ab alia parte. *Cic. in Epist.* Diœceses, quæ cis Taurum sunt. ¶ Cis fere præponitur nominibus propriis fluminum, & montium, ut *cis Padum*: citra reliquis, ut *citra forum. Plaut.* tamen *Mostell.* 1. 1. 16. Cis pauco tempestates, dixit: & *Truculent.* 2. 3. 27. Cis paucos dies: *h. e.* intra parvum tempus, propediem, *in breve.*

Cisalpinus, a, um, qui cis Alpes est, *chi è di qua dall' Alpi*, ut Galli Cisalpini, & Gallia Cisalpina. *Cic. pro leg. Manil. c.* 12.

Cispadānus, a, um, qui cis Apenninum est, ut Cispadana Italia, apud *Cæsar. & Sempron. in Antiquitatib.* tecte *Rudeo.*

Cissārius, ii, m. *carrettiere, carrobire*, qui cibum regit, carrucarius. *Ulpian. l.* 13. *ff.*

ff. *Iter. & tendyb.* Quæritur, si cisiarius, dum exteros transire contendit, cisium evertit, & servum quassavit, vel occidit.

Cisibilites, multi generis in Galatia nascens, *Plin. l. 9. c. 24.*

Cisium, n. 2. *sedia a due ruote, διφρος*, genus vehiculi duas habens rotas, quasi cædium a cædo, quia duæ rotæ recisæ essent. *Cic. pro Sex. Rosc. c. 7.* Hinc decem horis nocturnis sex, & quinquaginta millia passuum cisiis pervolavit.

Cisimbre, h. e. citra mare, *di qua dal mare*, tanquam unam compositam vocem affert *Diomed. l. 2. pag. 431. Putsch.*

Cismontanus, a, um, adject. qui cis montes habitat. Hinc Ausinates cismontani dicuntur a *Plin. l. 3. c. 12.* ubi nunc *Osens*, quoniam ultra eos editissima Vestinorum fuga attolluntur.

Cisorium, ii, n. acies, mucro, quo cædimus. *Veget. 2. de re Veterin. c. 22.*

Cispello, 2. 3. verb. antiq. est in citeriorem partem pellere, abigere. *Plaut. Amph. 2. 4. 17.* Inde optime cispellam virum.

Cispius, m. 2. mons in urbe Roma, Exquilina in regione, de nomine Cispii hominis. *Varro l. 1. de L. L. Fest.*

Cisrhenanus, a, um, *chi è di qua del Reno. Cæs. l. 6. B. G. c. 2.*

Cissanthemus, m. 2. herba, al. Divæ Mariæ sigillum. *Plin. l. 25. c. 9.*

Cissis, idis, f. Hecuba filia Cissei, uxor Priami. *Virg. 7. Æn. 320.* ¶ Fuit autem Cisseus, Κισσεύς, rex Thraciæ. *Serv. ad Virg. loc. cit.*

Cissibium, vel Cissymbium, poculum ex hedera, vel hedera circumdatum, a κισσὸς, hedera. V. *Macrob. l. 5. Saturn. c. 21.*

Cissitis, is, f. κισσῖτις, gemma ad similitudinem folii hederæ candicans. *Plin. l. 37. c. 10. & 11.*

Cissus, m. 2. κισσὸς, hedera a κίω, eo, vel a κίω, scindo. ¶ Orthocissus, genus hederæ, quod solum sine adminiculo subsistit. *Plin. l. 16. c. 34.*

Cissymbium, V. Cissibium.

Cista, æ, f. *cassa, cassetta, cesta*, ⲥⲗ, Germ. *korb*, Gal. *corbeille*, Hisp. *cesta, xirey, κίστη*, genus vasis vimînei. *Colum. l. 12. c. 54.* In quadratam cistam vimineam, quæ crassis viminibus contexta sit, componito. ¶ Item arca lignea, in qua pecuniæ, libri, & alia usui necessaria reponuntur. *Horat. l. 1. epist. 17. v. 54.* Aut cistam effractam, aut subducta viatica plorat. *Juven. Sat. 3. v. 206.* Namque vetus Græcos servabat cista libellos. ¶ Erat etiam cista sacris arcanis ferendis accommodata. *Tibul. l. 1. eleg. 8.* Et levis occultis conscia cista sacris. Cistella, f. 1. *cassetta, cestella*, dim. a cista, quod est dimin. cistæ. *Ter. Eun. 4. 6. 15.* Cistellam domo efferr. ¶ Fuit speciatim genus vasis, quo tabellæ distribuebantur, & colligebantur in suffragiis de Legibus, de Judiciis, de Magistratibus. *Auctor ad Heren. l. 1. c. 12.* Ille nihilominus cistellam detulit.

Cistellaria, nomen Comœdiæ Plautinæ, Cistellaria fabula. Quare uti possis adjectivo Cistellarius, a, um. In ea fabula solutio oritur ex cistella cum crepundiis reperta, & agnita: unde nomen.

Cistellatrix, cis, f. 3. ancilla, quæ canistrum fert heræ. *Plaut. Trin. 2. 1. 23.* Ducitur familia tota, cantrices, cistellatrices.

Cistellula, f. 1. dimin. a cistella. *Plaut. Rud. 2. 3. 60.* Ubinam ea fuit cistellula?

Cisterla, V. Casteria.

Cisterna, f. 3. *cisterna*, ⲥⲓⲧⲉⲙ, Ger *ein cisterne*, Gall. *citerne*, Hisp. *cisterna, τὸ ὑδατος δοχεῖον*, locus, in quo colligitur pluvia per euripos, & canaliculos sub stillicidio positos ad imbres suscipiendos, a *cista*, vel quasi *cis terrena*, quia est aquæ infra terram receptaculum. *Ulpian. l. 1. ff. de fonte*, Cisterna aquam vivam non habet. ¶ De cisternarum conficiendarum ratione vide *Plin. l. 36. c. 25. & Pallad. de R. R. lib. 1. tit. 17.*

Cisterninus, o. 1. 2. quod ad cisternam spectat. *Colum. l. 12. c. 49.* In aqua fontana, vel cisternina.

Cisiberis, is, m. 3. qui cis Tiberim est, *chi è di qua del Tevere. Pompon. lib. 2. §. 3. Digestor.* Magistratus, quos Cisiberes diximus. Al. aliter leg.

Cistifer, o. 1. 2. qui fert cistam. *Martial. l. 5. epig. 17.* Nupsisti, Gellia, cistifero. Ubi intelligitur sacrificulus quidam, qui sacra arcana Cereris, vel Bacchi in cista gerebat. Al. *cistigero.*

Cisthus, al. cistus, f. 2. *rosagine, rosa canina*, κίσθος, κισθὸς, frutex, quem & cittaron vocant, seu cissaron, major thymo, foliis ocymi. Ejus duo sunt genera floris colore distincta: masculus florem habet rosaceum, formina album. *Plin. l. 24. c. 10.*

Cistophorus, i, m. 2. genus nummi Asiani, qui ita dictus, quod in eo Cistifer sculptus esset. *Cic. pro dom. c. 20.* In Asia cistophorum flagitare. V. *Turneb. l. 3. adv. c. 5. & 21. Alex. ab Alex. l. 4. c. 15.*

Cistula, æ, f. 1. *cestella*, dimin. a cista, κιστιον. *Plaut. Amph. 1. 1. 264.* Patera in cistula obsignata est signo Amphitruonis.

Citatim, adverb. *velocemente*, ταχέως, celeriter. *Hirt. de bel. Afric. c. 30.* Ipse cum expedita copia in eum locum citatim contendit. *Quintil. l. 1. c. 1.* Nomina quædam, & versus affectatæ difficultatis quam citatissime volvant. *Id. l. 11. c. 3.* Anciliæ citatius moventur. *Hirt. de B. Afric. c. 80.* In eum locum citatim contendit.

Citatorium, ii, n. omnis vocatio in judicium quacumque de causa. *In Cod. l. 12. tit. 22. leg. 2.*

Citatus, a, um, *mosso, commosso*, vehementer motus, permotus, κινηθεὶς. *Stat. 6. Theb. v. 771.* interdum nutu, capitisque citati Integer obsequio. *Claudian. in II. consul. Stilich. v. 335. de leonib.* ventoque citatis Terrificant Atlanta jubis. *Plin. l. 7. c. 15.* Alvus citatior. *h. e.* fluxior, solutior. *Senec. in Med. v. 852.* Vultus ira citatus. *h. e.* permotus, turbatus. ¶ Item in jus, vel ad judicium vocatus, *citato*, κλητὸς. *Cic. pro Domo c. 18.* Qui neque adesse sit judex, neque citatus, neque accusatus. *Id. 3. Verr. c. 7.* Quo die primum judices citati in hunc reum confluebant. ¶ Item ad cursum incitatus, celer, *veloce, δρομικὸς, ταχὺς. Cæs. l. 3. B. Gall. c. 10.* Rhenus per fines Trevirorum citatus fertur. *Id. l. 3. B. Civ. c. 96.* Equo citato Larissam contendit. *Liv. l. 28. c. 14. ad fin.* Citato gradu in hostem ducebant. *Sil. l. 4. v. 6.* volucrique citatior euro. *Juvenal. Sat. 1. v. 60.* dum pervolat axe citato Flaminium. *Liv. l. 27. c. 50.* Citatiore, quam venerat, agmine ad stativa sua pervenit. *Id. l. 22. c. 6. ad fin.* Quam citatissimo poterant agmine se se abripuerunt.

Citer, *posto di qua*, citerior. *Cato* apud *Priscian. lib. 3.* Citer ager alligatus ad sacra erit.

Citeria, f. 1. effigies quædam arguta, & loquax, ridiculi gratia, quæ in pompa vehi Romæ solebat, quasi pica loquax, ex κίττα, pica, & *ἰρῶ*, dicere. *Cat. in Sl. Cæcil.* Quid ego cum illo differtem amplius, quem ego denique credo in pompa vectitatum iri in ludis pro citeria? *Festus.*

Citerior, & us, o. 3. *citeriore, di qua, ὑπέρτερος*, comp. a *citra*, vel a *citer*, vocabulo obsoleto. *Cic. Att. l. 12.* Sextum Pompejum fuisse in Hispaniam citeriorem, *h. e.* in provinciam Tarraconensem. *Vell. l. 2. c. 7.* Citerioris ætatis metas Chrysippi vivacitas flexit; hoc est, ad ulteriorem ætatem pervenit. ¶ Humana, & citeriora considerare, apud *Cic. Tusc. 5.* est, considerare terrestria, & nobis viciniora.

Citharon, onis, m. 3. *Cithrone, Monte di Stives*, Mons Græciæ, in Bœotia, Parnasso finitimus, Baccho, & Musis sacer, inter Pindum & Hymettum. ¶ Nomen habet a cithara Orphei, qui canere sæpe in isto monte solebat. *Lactant. l. 1. c. penult.* ¶ Monti huic peculiariter divinum quid, vel fatidicum tribuebatur. Vide *Barth. ad Stat. l. 2.* ¶ *Serv. ad Virg. Æn. 7. v. 641.* Citharon putat alterum jugum Parnassi bicipitis: sed fallitur, cum Parnassus in Phocide sit. ¶ Scribitur & sine diphthongo, penult. correpta. *Auson. in Gripho. v. 32.* Sed Citheron toties ternas ex ære sacravit.

Cithara, f. 1. *cetera*, כִּנּוֹר, Ger. *eine harffe*, Gal. *harpe*, Hisp. *harpa*, κιθάρα, instrumentum musicum. Nomen est generale, cujus species facit *Isid. l. 3. Orig. c. 21.* psalteria, lyras, barbita, & alia quadrata forma, necnon triagonali. Alii volunt, idem esse ac lyram. Cæterum Poetæ solent hæc vocabula confundere. *Horat. l. 1. od. 24.* Melpomene, cui liquidam pater vocem cum cithara dedit.

Citharista, æ, m. 1. *chi suona la cetra*, Ger. *ein harffe schlager*, Gal. *joueur de harpe*, Hisp. *tendor de harpa*, κιθαριστὴς, qui citharam pulsat sine voce. *Cic. 3. Verr.* Aspendium citharistam sustulit. Adde *Phil. 3. c. 6.*

Citharistria, æ, f. 1. quæ citharam pulsat, fidicina, *sonatrice di cetra. Ter. Phorm. 1. 2. 32.* Nactus est puellulam citharistriam.

Citharizo, as, n. 1. *suonare di cetra*, κιθαρίζω, citharam pulso. *Nepos in Epaminondæ, c. 2.* Nam & citharizare, & cantare ad chordarum sonum doctus est a Dionysio.

Citharœda, æ, f. 1. citharistria. *Vet. Inscrip.* apud *Grut. p. 654. n. 2.* Claudiæ Citharœdæ conjugi optimæ, &c.

Citharœdicus, a, um, o. 1. 2. κιθαρῳδικὸς, quod ad citharœdum spectat, ut ars citharœdica, apud *Suet. in Ner. c. 40.* Quo majore venia meditaretur citharœdicam artem.

Citharœdus, m. 2. *chi sona di cetra*, κιθαρῳδὸς, qui citharam pulsat. *Cic. pro Mur. c. 13.* Auloedus sit, qui citharœdus esse non possit.

Citiæus, a, um, Citiensis. *Cic. l. 4. de Fin. c. 20.* ubi al. leg. *Citieus, atis* eod. sensu. ¶ Scribitur & *Citieus. Plin. l. 31. c. 7. circa med.* Sal quem Citieum appellavimus.

Citime, adverb. proxime nobis, *vicinissimo a noi. Priscian. lib. 15. pag. 1016. Putsch.* Citra, citerius, citime: citerior, citimus.

Citimus, olim citumus, o. 1. 2. ἐγγύτατος, superlat. a cis, vel citra, vel potius ab antiquo nomine *citer*, significat eum, qui ultimus est, & nobis vicinus, *ultimo, a piè vicino. Cic. Somn. Scip. c. 3. de Luna*, Ex quibus ea erat minima, quæ ultima cœlo, citima terris, luce lucebat aliena.

Citipes, edis, idem quod celeripes, *chi è veloce di piede*, ὠκύπους. Adjective est apud *Diomed. Grammat. l. 3.* Citipes cursus.

Cito, adverb. celeriter, statim, *subito, tosto, presto*, מְהֵרָה, Ger. *alsbaldt*, Gall. *vitement*, Hisp. *presto*, ταχέως. *Cic. 9. Fam.* Quid potissimum scribam? Cito me ad te esse venturum. *Virg. Æn. 1.* Citius dicto æquora placat. *in uno, ch'io non lo dico. Cæs. B. Gall. 5. 33.* Citissime se recipere. ¶ *Cic. de clar. Orat.* Non tam cito Rhetorem dixisses, quam *mentitur*, h. e. non potius. *Id. ibid.* Neque verbis aptiorem cito alium dixerim, neque &c. ¶ *Sat cito, si sat bene*, scitum *Catonis* proverbium apud *Hieronym. ep. 26. c. 4.*

Cito, as, avi, atum, are, *citare, chiamare*, קרא, Ger. *laden, beruffen*, Gal. *citer, adjourner*, Hisp. *citar, emplazar*, ἐγκαλῶ, freq. a cieo, & modo est judiciale verbum, pro in jus vocare, jubere adesse, & diem alicui dicere, modo extra forum, pro eodem, auctoritatemque alicujus obtestari, allegare, laudare. *Cic. Verr. 4.* Citat reum, non respondet. *Id. de Nat. Deor. l. 1.* Cum tanquam Senatum Philosophorum citares. ¶ Item simpliciter vocare. *Ovid. epist. Did. ad Æneam, v. 101.* Hinc ego me sensi noto quater ore citari. *Nepos in præfat.* Victorem Olympiæ citari. *h. e.* proclamari, nominari. ¶ Citare libros Magistratuum. *Liv. l. 4.* Citare auctores, *Id. ibid.* ¶ Item incitare, ut citare equum. *Cæs. B. C. l. 3. c. 96.* Pompejus equo citato Larissam contendit. ¶ Item crebro movere, commovere. *Colum. l. 6.* Ne immaturus herbis citetur alvus. Sic citare urinam, apud *Cels. l. 2. c. 19.* Et *l. 4. c. 6.* citare humorem illue. ¶ Interdum significat canere. *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 6.* Si collibuisset, ab ovo usque ad mala citaret. Sic citare præconem, *Cic. de Orat.* ¶ Regit varios casus, ut citare testem in re aliqua. *Cic. pro Quinct.* in rem aliquam, *Id. in Verr. 4. 59.* alicujus rei, *Livius.*

Citra, *di qua*, ἐντὸς, ab hac parte, præp. quæ accus. regit, a cis. *Cic. 1. Phil.* Ut exercitum citra flumen Rubiconem educeret. ¶ Quandoque pro sine ponitur, ἄνευ, ut Citra fastidium, citra scientiam. *Suet. in Cæs.* Alii citra Senatus, Populique authoritatem. *Cels. l. 1. c. 2.* Lassitudo citra fatigationem fit. ¶ Pro ante, vel extra, *Colum. 2. 8.* Citra calendas Octob. *Sueton. Aug. c. 43.* solebat etiam citra spectaculorum diem, si quando quid insolitum advectum esset, id extra ordinem publicare. ¶ Sumitur & adverbialiter. *Liv. l. 10. c. 25.* Paucis citra millibus lignatores occurrunt. ¶ *Citra quam*, propius quam. *Plin. 2. 13.* Citra quam proxime fuerit. Item minus, quam. *Ovid. 1. de Pont. 7. 55.* Culta quidem, fateor, citra quam debuit, illa.

Citrago, vel Citreago, inis, f. 3. herba apibus grata, citreum malum redolens, *Pallad. April. tit. 8.*

Citratus, a, um, ut *liber citratus* apud *Plin. l. 13. c. 13.* Alii tamen leg. *cedratus.* ¶ Est etiam citra positus apud Goesium de Limitib. p. 258. Sed quicunque sit auctor, certe parum idoneus.

Citrëtum, i, n. 2. locus citris consitus. *Pallad. l. 3. c. 24.* Citreta tegumentis defenduntur a frigore.

Citreus, a, um, adject. ex citro, ut citrea mala, *Plin. l. 15. c. 28.* Mensa citrea, *Cic. 6. Verr. c. 27.*

Citrinus, a, um, idem quod citreus, ut citrinus color, ubi tamen ab aliis reponitur *cerinus.*

Citro, adverb. idem quod citra, *di qua*: & semper cum *ultro* jungitur: hinc ultro citroque, *di qua, e di là. Cic. pro Rosc. Amer. c. 22.* Homines currere ultro, & citro non desiterunt. Et *in Somn. Scip. c. 1.* Multis verbis ultro, citroque habitis, *scambievolmente, da ambedue le parti.*

Citrŏus, a, um, adject. *Fest.* Citrosa vestis appellata a similitudine citri. Ubi *Scaliger:* Festus vult ita dictam, quod sit undatim crispa: At *Macrobius 2. Saturn. c. 15.* quod poma citri vestibus inferrentur ad odorem concipiendum.

Citrum, i, n. 2. citri arboris lignum. *Martial. l. 10. epig. 98.* Et citrum vetus, Indicoque dentes. Adde *Plin. l. 16. c. 43.*

Citrus, f. 2. vel citrea malus, *cedro*, Ger. *citronbaum*, Gal. *citronier*, Hisp. *cidro, κίτρος*, species arboris diversa a cedro. Duplex est, una infrugifera, sylvestri cypresso similis caudice, foliis, odore, quæ a quibusdam etiam *thya* appellatur. Nascitur in Mauritania apud Atlantem M. Non multum crescit. Olim in Italiam advehebatur, ex qua mensæ fierent, quæ citreæ dictæ sunt, & in maximo pretio fuere. Altera est toto anno pomifera, folia habens lauri, fructum aureo colore, odore gratissimo, quæ etiam malus Assyria, Medica, Persica appellatur, cujus fructus citreum malum dicitur. Nascitur in Media, Assyria, Perside, Italia, &c. Triplex est, alia profert poma aurantia, alia citrea, alia limones. ¶ Pomo citreo veteres non vescebantur, sed usi ad odorem. Præterea in vestibus condiebatur, quia & gratissimum odorem iis conciliat, & eas a tineis servat. Vim etiam habet adversus venena. *Plin. l. 13. c. 16.*

Cittiensis, se, &c.

Cittieus, i, Κιττιεὺς, ad Citium pertinens. *Cic. 5. Tusc. l. 11.* Zeno Cittieus. *Gell. 17. 1.* Zeno Cittiensis.

Cittium, n. 2. Citium, Cytium, Cythium, Cetium, *Chite*, olim urbs, nunc pagus Cypri, in ora Australi, inter Amathuntem, & Tronos.

Citule adverb. diminut. a cito. *Apul. l. 10. A. A.* Gradus citule referens, e conspectu facesse. Al. leg. *scicule.*

Citus, a, um, o. 1. 2. *veloce*, מְהִיר, Ger. *schnell*, Gal. *vite*, Hisp. *presto, y ligero.* ταχὺς, velox. *Cic. de Orat. 3. 57.* Vox cita, tarda, acuta, gravis. ¶ Comparat. est *citior*, superlat. *citissimus. Plaut.* apud *Festum.* Nullam ego rem citiorem apud homines esse, quam famam reor. *Quintil. l. 6. c. 4.* Ex lusidiis citissimo facto similimum. ¶ Item citatus, motus, permotus. *Cels. 2. 3.* Cita alvus. *ventre vilassato.* Naves citæ remis, & velis habiles, *Tacit. Ann. 2. c. 6.*

Civicus, a, um, c. 1. 2. *cittadinesco*, civilis, ut Civica corona, quam civis civi, a quo servatus fuisset in prælio, testem vitæ dare solebat, ex fronde querna, quoniam cibus olim e quercu capi consueverat. *Cic. pro Planc.* Id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam, & se ab aliquo servatos esse fateantur. Sic civica jura, *Horat. l. 1. ep. 3. v. 23.* Civica bella, h. e. civilia, intestina, *Ovid. l. 1. de Ponto, el. 2. v. 126.*

Civilis, o. 3. *civile*, πολιτικὸς, Ger. *burgerlich*, Gal. *civil*, Hisp. *civil*, quod est civium, vel quod ad cives pertinet. *Cic. pro Font.* Inimicior Fimbriæ Scaurus ex civilibus studiis, atque obtrectatione domestica. Sic civilia arma, civile bellum, apud *Cic. l. 7. ad Att.* & *Claudian.* Civilis servus, h. e. vernaculus, *Suetos.* Civile jus, *Cic. de Orat. Horat. l. 1. Sat. 9.* ¶ Significat etiam humanum, popularem. *Suetos. in Tiber. c. 26.* Civilem se admodum inter initia, ac paulo minus

nus quam privatum egit. *Ovid. 4. Trist. eleg. 4. v.* 13. Ipse pater patriæ; quid enim civilius illo? *più popolare.* ¶ Item pro politico, ut *vir civilis, uomo di stato, Quintil. proœm. l.* 1. Sic curæ civiles, *negozj di stato, Horat. l.* 3. *od.* 8. ¶ Item pro civico, ut quercus civilis, apud *Virg. 6. Æn.* h. e. corona civica, de qua V. suo loco. ¶ Opponitur naturali. *Plin. l.* 2. *c.* 77. Civilis dies, h. e. qui legibus constitutus est. ¶ Superlat. *civilissimus* legitur apud *Eutrop. l.* 8. *c.* 1.

Civilitas, atis, f. *arte di governare la repubblica*, πολιτικὴ, ars, seu prudentia tuendæ, ac conservandæ civilis societatis. Ita hæc voce usus *Quintil. l.* 2. *c.* 15. Quam enim πολιτικὴν appellat *Plato in Gorgia*, ipse *civilitatem* vertit. ¶ Dicitur etiam civilitas ea virtus, quæ ad actus, & vitam publicam pertinet, & in gravitate quadam, & modestia constituta est. Hanc *Suetonius* Augusto tribuit *in ejus vita c.* 51. & cum clementia conjungit. *Id. in Claud. c.* 35. Primis imperii diebus quamquam jactator civilitatis, neque convivia inire ausus est, &c.

Civiliter, *civilmente, da cittadino*, πολιτικῶς, ex jure civili. *Cic.* 1. *Offic.* Cum civiliter contendimus, aliter, si est inimicus, aliter, si competitor. ¶ Tam late patet, quam civilis, & civilitas. *Liv. l.* 38. *c.* 56. Magis pie, quam civiliter. h. e. quam decet civem. *Senec. l.* 4. *Excerp. in præf.* Non civiliter tantum, sed etiam familiariter. *Plin. Pæneg. c.* 29. habet *civilius*, & *Eutrop. lib.* 7. *c.* 5. *civilissime.*

Civis, hujus civis, com. 3. popularis, *cittadino*, אזרח עיר, Ger. *burger*, Gall. *citoyen*, Hisp. *ciudadano*, πολίτης, urbis incola. *Cic. in Catil.* Ut te metuunt omnes cives tui. *Idem pro Balbo, c.* 24. Civis Romana. ¶ In ablat. habet *cive*, & *civi*. *Ovid. 3. Fast. v.* 282. Et cum cive pudet conseruisse manus. *Plaut. Pers. 4. 3. 6.* Atticam civitatem auri civi femina.

Civitas, f. 3. *cittadinanza*, πόλις, civium multitudo unum in locum congregata, quæ eodem jure vivit. *Cic. de Somn. Scip.* Nihil est illi principi Deo acceptius, quam concilia, cœtusque hominum jure sociati, quæ civitates appellantur. ¶ Civitas, & urbs in hoc differunt, quod urbs proprie mœnia, & ædificia significat, civitas populum, qui habitat intra mœnia, & suburbiis. *Cic. 4. Acad.* 45. Ego tibi Prætor esse non videor, quia sapiens non sum, nec hæc urbs, nec in ea civitas. Sed hæc nomina aliquando confunduntur. Nam *Valer. Ploc.* apud *Gel. l.* 18. *c.* 7. scribit, Civitatem etiam pro loco, & pro oppido dici: & *Aurel. Victor. de Vir. illustr. c.* 1. Ipsi (Romulus, & Remus) pastoribus adunatis civitatem condiderunt, quam Romulus Romam vocavit. Et *Tertul. l.* 2. *adverf. Marc. c.* 20. Pro civitatibus ædificatis. Contra vero *Virg. Æn.* 2. Urbem somno, vinoque sepultam, dixit, & *Juven. Sat.* 11. *v.* 197. Mœstam, attonitamque videres Hanc urbem. ¶ *Isidorus* scribit *l.* 15. *Orig. c.* 2. solas urbes ab indigenis conditas civitates appellari posse. ¶ Neque vero solum incolarum societas uno oppido, aut urbe collecta civitas dicitur, verum & genus, seu natio integra, quæ iisdem legibus vivunt, & unum Reip. corpus efficiunt. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 12. Omnis civitas Helvetia in quatuor pagos divisa est. *Idem*, Urbes incenduntur in reliquis civitatibus. ¶ Ponitur interdum civitas pro jure civium. Hinc civitate donare, in civitatem recipere, civitatem consequi. *Cic. & al.*

Civitatula, læ, f. 1. *picciola città. Senec. in Apocolocynt.* Hic quæstu se sustinebat, vendere civitatulas solebat. *Apul. l.* 10. *Met. sub fin.* Ad quandam civitatulam pervenimus.

C A N T E L.

Clabŭla, æ, f. 1. auctore *Nonio c.* 4. *n.* 473. eadem est, quæ *talea*, h. e. ramus ex utraque parte æqualiter præcisus. Sed Varro *Clavolam*, sive *Clavulam* vocat, *l.* 2. *R. R. c.* 40. ¶ Est etiam vehiculi genus, ut docet Cujacius ad *leg.* 12. *Cod. Justin. t.* 31.

Clabularis, e, o. 3. ut clabularis cursus, qui militibus concedebatur, quoties ex aliis in alia loca celeriter eos transferri oportebat, ut est in *l.* 22. *Cod. de cursu publ.* Erat autem permisso utendi publicis vehiculis, quæ magni ponderis capacia ad hoc destinabantur. Al. leg. *Clavularis*. De illo *Ammian. lib.* 20. *c.* 4. V. ibi *Valef.* ¶ Sunt qui malint *cabullarem*, sed perperam.

Clacendix, genus conchæ. V. Claxendix.

Clades, dis, *calamità, accisione*, שכר, Ger. *eine schlacht*, Gal. *ruine, massacre*, Hisp. *estrago*, ἧτται, proprie est, cum rami arborum franguntur sive tempestate, sive alia causa; sive etiam cum cœli, sive soli vitio inutiles facti amputantur, a κλάδω ramos amputo, vel a κλάω, frango. ¶ Translate sumitur pro quavis calamitate, & jactura, *perdita, calamità*, præcipue vero pro damno, quod ex bello capimus. Hinc inferre, accipere, contrahere cladem, &c. *Liv. Cic. Curt. Liv. l.* 2. *c.* 13. Mutium dimissum, cui postea Scævolæ a clade dextræ manus cognomentum inditum. *Virg. Æn.* 6. *v.* 842. Scipiadas cladem Libyæ. *Lucret. 6.* 1089. Mortifera clades. ¶ In genit. plur. habet *cladum*, & *cladium*, *Sil.* 16. 672. Ad veterum delenda opprobria cladum.

Clam, *di nascosto*, בסתר, Ger. *heimlich*, Gall. *en cachette*, Hisp. *a escondidas*, λάθρα, latenter, occulte, præpos. & adverb. sed magis tamen adverb. quam prepositio, si *Prisciano* credimus *l.* 14. Ablativo, & accusat. jungitur. *Plaut. Cas.* 2. 8. 33. Bona multa faciam clam meam uxorem. *Cic.* 15. *Att.* Paulo clam iis eam vidi. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 82. Deduco pedes de lecto clam, ne miles sentiat. ¶ *Festus clam* a clavibus dictum putat, quod quæ celare volumus, claudimus.

Clamatio. V. Clamitatio.

Clamātor, m. 3. *gridatore*, qui clamat. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 21. Clamatores odiosi, ac molesti. ¶ Est idem fere, qui rabula. *Id. in Brut. c.* 49. Ut intelligi possit, quem existimem clamatorem, quem oratorem fuisse. ¶ Pro nomenclatore videtur usurpari a *Mart.* 12. *epig.* 26.

Clamatorius, a, um, adject. qui clamat, ut clamatoria avis, apud *Plin. l.* 10. *c.* 24. quæ scilicet inconditum, & mali augurii clamorem edit.

Clamātus, a, um, cum clamore dictus. *Ovid.* 5. *Fast.* 189. Clamataque palma theatris. ¶ Item clamando vocatus, *chiamato. Id.* 2. *Metam. v.* 443. Aspicit hanc, visaque vocat: clamata refugit. ¶ Item clamoribus impletus. *Stat. l.* 4. *Silv.* 8. *v.* 15. Tot dominis clamata domus.

Clamitatio, onis, f. 3. clamor, strepitus, ejulatus. *Plaut. Mostel.* 1. 1. 6. Quid tibi, malum, hic ante ædes clamitatio est? Alii leg. *Clamatio*.

Clamito, as, are, frequent. a clamo, multum clamo, *gridare assai*, ἀναβοῶ, κραυγὴν πολλὴν κράζω. *Terent. Andr.* 1. 1. 17. Venit postridie ad me clamitans. ¶ Transitive usus est *Plaut. Pseud.* 5. 1. 29. Clamitant me, ut revertar: h. e. vocant. Et *Cic.* 2. *Div. c.* 40. Quidam in portu caricas Gauno advectas vendens, Cauneas clamitabat. *h. e.* alta voce dicebat.

Clamo, as, n. 1. clamorem edo, *chiamare, gridare*, קרא, זעק, Ger. *schreyen*, Gal. *crier*, Hisp. *llamar, gritar*, βοάω. *Cic. Att. l.* 5. Id clamare omnes, qui aderant. ¶ Transtertur & ad inanima. *Silius l.* 9. *v.* 57. Clamante procella. Adde *l.* 4. *v.* 526. ¶ Active sumitur pro vocare cum clamore, *chiamare. Plaut. Asin.* 2. 3. 10. Extemplo janitorem clamat. Adde *Virg. Æn.* 4. *v.* 674. ¶ Et pro proclamare, edicere. *intimare. Apul.* 3. *Met.* Præcone publico silentium clamante. ¶ Item pro conqueri. *Cic. pro Cluent.* De suo, & de uxoris interitu clamaret. ¶ Item pro poscere. *Propert. l.* 4. *eleg.* 9. Clamare aquas.

Clamor, oris, m. 3. vociferatio, *grido*, זעקה, Ger. *geschrey*, Gal. *clameur, cry*, Hisp. *clamor*, κραυγὴ, vox intensa, & cum impetu prolata. *Cic.* 6. *Verr.* Ex clamore fama tota urbe percrebuit. *Virg.* 5. *Æn.* Relonat clamoribus æther. ¶ Clamore aliquem excipere, apud *Cic. Verr.* 7. *c.* 36. h. e. acclamationibus. ¶ Transtulit ad inanima *Horat.* ubi ait *l.* 3. *Od.* 29. *v.* 58. Non sine montium clamore, vicinæque silvæ, &c.

Clamōse, adverb. *gridando*, cum clamore, κραυγαστῶς. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ne dicamus omnia clamose, quod insanum est.

Clamōsus, a, um, o. 1. 2. κραυγαστὴς, quod clamore obstrepit. *Martial.* 10. 53. Clamoso insistere circo. *Quintil. l.* 6. *c.* 5. Altercator clamosus.

Clancularius, *occulto*, idem ac clandestinus, a clanculum, *Mart. l.* 10. *epigr.* 3. Poeta quidam clancularius spargit.

Clancŭlo, adverb. idem quod clanculum, κρύφα. *Apul. l.* 3. *A. A.* Puer clanculo profugit.

Clancŭlum, *di nascosto*, κρύφιον, dim. a clam. *Ter. Adel.* 1. 1. 27. Alii clanculum patres quæ faciunt. *Id. in Eun.* 3. 5. 41. Venisse clanculum per impluvium.

Clandestino, adverb. idem quod clam. *Plaut. Mil.* 4. 1. 10. Clandestino ut agerem.

Clandestinus, a, um, *occulto, secreto*, secretus, a clam. *Cic. in Orat. c.* 66. Cur clandestinis consiliis nos oppugnant?

Clango, is, *trombettare*, תקע, הרים, Ger. *trommeten*, Gal. *sonner la trompette, trompetter*, Hisp. *trompetear*, κάλπιζω, & κάλπω, tuba cano. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 349. Luctificum clangente tuba. ¶ *Auctor carminis de Philom.* clangere tribuit aquilis, illo versu: Clangunt porro aquilæ: vultur pultare probatur. V. Clangor. ¶ *Accius* apud *Non. c.* 6. *n.* 86. *cachinnare*, clangere undas, dixit.

Clangor, oris, m. 3. *il suono delle trombe*, תרועה, Ger. *der trommeten schall*, Gal. *son de trompette*, Hisp. *son de trompeta*, κάλπιγξ, sonus tubarum. *Virg.* 2. *Æn. v.* 313. Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum. Vet. Gloss. Clangor, ἦχος σάλπιγγος. ¶ Aquilis tribuit *Cic.* 2. *Tusc. c.* 10. & *Liv. lib.* 1. *c.* 29. Fulicæ *Plin. lib.* 18. *sub fin.* Anseribus *Colum. lib.* 8. *c.* 13. Gruibus *Stat. Theb.* 12. *v.* 517. Igitur quivis acutior sonus, & gravior, clangor dici poterit: nam & pennarum clangores dixit *Sueton. Domit. c.* 6.

Clanius, ii, m. 2. *il Agno*, fl. Campaniæ, qui oritur ex Tiphata M. & juxta Acerras, Atellam, sive Aversam, & Linternum urb. fluit, & pal. Linternum efficit in ora litorali. *Virg.* 2. *Georg. v.* 225.

Clare, adverb. dilucide, plane, aperte, manifeste, explicate, luculenter, *chiaramente*, λαμπρῶς. *Cic. Att. l.* 2. *epist.* 20. Aperte loquantur, & jam clare gemant. *Fam. l.* 8. *ep.* 14. Eo clarius id periculum apparet. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Clarissime lucens. *Plin. l.* 10. *c.* 70. Clarissime audire.

Clarĕo, es, ui, n. 2. eniteo, *essere chiaro, illustre, noto*, הזהיר, Ger. *heiter seyn*, Gal. *être clair, renommé*, Hisp. *ser claro, famoso*, διάσημός εἰμι, clarus sum, notus, celebris. *Enn.* apud *Cic.* 3. *Offic.* Ergo pulsque, magisque viri nunc gloria claret. *Cic. de Som.* Cujus adventu insula hodie claret Cypros. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter, pro manifestum est. *Lucr. l.* 6. Quod in primo quoque carmine claret. ¶ Sæpe sumitur pro lucescere. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 127. Hoc lumen candidum claret mihi. ¶ Clarere item est apparere. *Cic. in Arato.* Ad ætatis primordia clarent. *Claudian. de IV. Con. Honor. v.* 191. Ventura potestas claruit Ascanio.

Clarēsco, scis, n. 3. *farsi chiaro*, התחברת, Ger. *heiter werden*, Gal. *devenir clair*, Hisp. *ser claro, y manifiesto*, ἐκφαίνομαι, clarus fio. *Virg.* 2. *Æn.* Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror. *Senec. Herc. Fur.* Dies clarescit. ¶ Translate *Claud. de Consul. Mall. Theod. v.* 3. Plausu clarescere vulgi.

Clarĭcito, a. 1. voco. *Lucr. l.* 5. *v.* 945. Claricitat ad se fastidia secla ferarum. Ita legit *Lambin.* Alii alii: Clare citat. V. Daniel. Parænin.

Clarifico, as, a. 1. *far chiaro*, λαμπρύνω, illustro, clarum facio. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Capitis vitia purgat, visum clarificat. Ita quidam Lexicographi, secuti, opinor, lectionem *Manut.* At *Harduin.* in MSS. omnibus legit *compurgat*, pro *clarificat*. ¶ Cæterum pro illustrare habet *Lactantius lib.* 3. *c.* 18. Nomenque suum grandi aliquo facinore clarificaret.

Clarĭficus, a, um, clarum faciens, vel simpliciter clarus. *Catul. carm.* 65. *v.* 125. Clarificas imo fudisse e pectore voces. Al. leg. *clarisonas*.

Clarigatio, onis, f. 3. belli denunciatio, vel principium, *intimazione di guerra. Serv. ad Virg. Æn.* 9. *v.* 53. Cum volebant Romani bellum indicere, princeps Fecialium proficiscebatur ad hostium fines, & prafatus quædam solemnia, clara voce dicebat, se bellum indicere &c. Et hæc clarigatio dicebatur, a claritate vocis. Hæc Serv. quem consule etiam *ad Æn.* 10. *v.* 14. itemque *Liv. l.* 1. *c.* 32. ¶ Clarigatio etiam dicebatur, quam nos *rappresaglia, arresto* vocamus, h. e. jus hominis, aut rei alicujus prehendendæ, atque abducendæ. Hanc ad Justiniani Novel. 52. Vet. Interp. Pignorationem appellavit. *Liv. l.* 8. *c.* 14. Veliterni jussi trans Tiberim habitare; ut ejus qui eis Tiberim deprehensus, usque ad mille pondo clarigatio esset, nec prius quam ære persoluto, is, qui cepisset, extra vincula captum haberet.

Clarigo, as, n. 1. est res repetere, & bellum indicere, quod Fecialium proprium fuit, a clare, & ago, quia id clara voce agerent, ut litigo est litem agere, lævigo lævе agere. V. Clarigatio. *Plin. l.* 22. *c.* 2. Legati cum ad hostes, clarigatumque mitterentur, ideft, res raptas clare repetitum, unus utique verbenarius vocabatur.

Clarisco, is, ĕre, idem quod claresco. *Apul. de Mundo*: Ignes pernicitate clarescentes.

Clarisŏnus, a, um, o. 1. 2. λαμπρίφωνος, quod clare sonat. *Cic. in Arato*, *v.* 280. A clarisonis auris Aquilonis ad Austrum. *Catul. carm.* 65. *v.* 320. Vox clarisona.

Clarissĭmātus, us, ui, m. 4. status, seu dignitas eorum, qui *Clarissimi* appellabantur, apud JCtos. *Ammian. Marcel. lib.* 21. *c.* 31. Nec sub eo dux quisquam cum clarissimatu provectus est. V. Clarus.

Claritas, atis, f. 3. splendor, luciditas, *chiarezza, splendore*, זהר, Ger. *klarheit*, Gal. *clarté*, Hisp. *claridad*, σαφήνεια. *Plin. l.* 2. *c.* 8. Claritatis tantæ est vesper. *Plin. l.* 18. *c.* 11. claritas oculorum, *buona vista. Cic.* 1. *Acad.* claritas vocis. ¶ Translate est fama, excellentia, εὐδοξία, *Plin. l.* 14. *c.* 14. Esse in claritate. *esser celebre. Quintil. l.* 3. *c.* 11. excellere claritate nascendi.

Claritūdo, dinis, f. 3. idem, quod claritas. *Sall. Jug. c.* 2. Cum tam multæ, variæque sint artes animi, quibus summa claritudo paratur. ¶ Dicitur & de voce, λιγυρία, *chiarezza. Gell. l.* 7. *c.* 5. Gestu, & vocis claritudine, & venustate cæteris anteibat.

Claritus, clare. *Charis. l.* 1. *ex Celso*. Vox obsoleta.

Clarivividus, a, um, adject. ut Clarivividi sensus, apud *Marcell. Empir.* 18.

Clarius, ii, Apollo sic dictus a Claro oppido Joniæ juxta Colophonem sito. *Serv. ad Virg. Æn.* 1. *v.* 360. Qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentis. V. Claros.

Claro, as, a. 1. illustro, patefacio, ostendo, *far chiaro*, דרדק, Ger. *heiter machen*, Gall. *rendre clair*, Hisp. *esclarecer*, λαμπρύνω, clarum facio, explico, declaro. *Lucret. l.* 3. *v.* 35. animi natura videtur, Atque animæ claranda meis jam versibus esse. *Stat. 5. Theb. v.* 286. Iter longæ claravit limite flammæ. ¶ Item clarum, ac nobilem reddo, *nobilitare. Horat. l.* 4. *od.* 3. Illum non labor Isthmius clarabit pugilem.

Claror, oris, m. 3. claritudo, *chiarezza, splendore. Plaut. Mostel.* 3. 1. 112. Ædes speculo claras claroremque merum.

Claros, & Clarus, i, f. 2. *Colofone*, inf. maris Myrtoi, circuitu 40. M. P. inter Coon, & Leron. ¶ Claros etiam oppid. Joniæ cum fonte, luco, & templo Apollini sacro, qui propterea Clarius cognominatus est, apud Colophonem urb. conditum a Manto Tiresiæ filia. Nearchus dicit, id nomen loco datum a κλάειν, fors, quod Apollini per sortem obtigerit. Epota aqua fontis mira oracula reddebantur, breviore tamen vita bibentium. *Plin. l.* 2. *c.* 103.

Clarus, a, um, o. 1. 2. *illustre, noto, celebre, chiaro*, ἔνδοξος, φανερὸς, planus, apertus, perspicuus, illustris, nobilis, insignis. Clarum fidus. *Horat. l.* 4. *od.* 8. *v.* 32. Sol clarissimus. *Quintil. l.* 5. *c.* 12. Clariora sole. *Cic. de Fin. l.* 1. *c. ult.* Clara voce dicere, *Id. pro Cluent. c.* 48. Vir amplissimus & clarissimus. *Id.* 1. *de Orat. c.* 45. ¶ Clarissimi olim dicebantur Senatores (unde & claros Patres dixit *Horat. l.* 4. *od.* 6.) Et quidem tertii ordinis, ut ait *Isid. l.* 9. *c. de Civib.* Ita enim distinguit, ut primi ordinis Senatores Illustres dicerentur, secundi Spectabiles, tertii Clarissimi. Quamquam cum ipsi quoque Consules aliquando Clarissimi dicti sint, ut videre est apud *Plin. l.* 7. *epist.* 33. universim Senatores omnes hoc titulo appellatos antiquitus, aliqui existimant. Ex quo *Casaub. ad Lamprid.* notat, Clarissimos absolute pro Senatoribus, & Clarissimas pro eorum Uxoribus poni cœpisse. ¶ Cum vero etiam illustrium Equitum sæpe mentio fiat apud *Tacit.* putat *J. Lipsius* Equites illustres eos fuisse, qui non quidem Senatores essent, tantum tamen haberent, & spem Senatoriæ dignitatis, quin & latum clavum ejus insigne. Plura V. apud *eund. Lipf. comment. in Tacit. l.* 11. *Ann. c.* 4.

Glas-

Classiarius, m. 2. ναύτης, miles e classe, quæ tutelæ, sive præsidii causa disposita est in mari, fluvio, aut lacu. *Cæs.* 3. *B. C. Sect. in Vesp. c.* 8. *Tac. l.* 12. *Annal. Plin. l.* 6. *ep.* 16.

Classicen, inis, m. 3. V. Classicus.

Classicŭla, *picciola armata navale*, parva classis. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 2. Cæsius cum classicula sua venerat.

Classicum, n. 1. cornu convocandi causa factum, & ipse sonus, vel signum, a calando, quasi *calassicum*, ut sentit *Isid. l.* 18. *c.* 4. *Virg.* 7. *Æn.* Classica nam qui sonant. ¶ Incundæ pugnæ signum, quod tuba dari solet. *Lucan. l.* 2. Nec matura petunt promisse classica pugnæ. ¶ Latius pro quovis tubæ sono, qui prodeunte Imperatore, aut ejus jussu in castris fieri solet. *Cæs.* 3. *B. C.* Pompejus cum Scipione honorem partitur, classicumque apud eum cani; & alterum illi jubet Prætorium tendi. Ex quibus verbis intelligimus, classicum fuisse inter Imperatorum insignia, & non nisi apud eos cani solitum. V. *Veget. de re milit. l.* 2. *c.* 22. ¶ Dicimus etiam indare classica. *Virg.* 3. *Georg.* ¶ In Civium suppliciis classicum cani celeberrimis urbis locis, moris fuisse, observat *Lipsi. ad Annal. Tacit. l.* 2.

Classicus, a, um, ad classem pertinens, qua ordinem, seu partem populi significat. *Gell. l.* 7. *c.* 13. docet, *classicos* appellatos esse a *Catone* non omnes, qui in classibus erant, sed primæ tantum classis homines, qui centum & viginti quinque millia æris, ampliusve censi erant: *infra classem* vero, qui in secunda classe, & in aliis inferioribus describebantur: quod confirmat *Fest.* in voce *Infra*. ¶ Hinc translate *classici scriptores* sunt, qui auctoritatem legitimam ex communi consensu obtinent: quasi primæ sint classis, & majoris fidei præ reliquis. *Gell. l.* 19. *c.* 8. *ad fin.* Classicus, assiduusque aliquis scriptor, non proletarius. ¶ Similiter classici testes, qui censu majore sunt, & fide digni: cujusmodi signandis testamentis adhibebantur. *Festus*. ¶ Præterea *classici* dicti sunt cornicines, qui populum per classes ad comitia vocabant. *Varr. sub fin. lib.* 5. *de L. L. & lib.* 4. *c.* 16. *extr.* ¶ Refertur etiam ad *classem*, qua naves bello instructas significat, *navale*. *Propert. lib.* 2. *eleg.* 1. *v.* 28. Aut canerem Siculæ classica bella fugæ. *Vellej. lib.* 2. *c.* 85. Classicum certamen. Et *c.* 81. Coronæ classicæ insigne. ¶ *Classici*, *orum* sunt classiarii, h. e. in classe remigantes. *Curt. l.* 4. *c.* 3. Tandem remis pertinacius everberatum mare, velut eripientibus navigia classicis cessit. *Tacit. lib.* 1. *hist. c.* 31. Legio classica. *h. e.* conflata e classiariis ad justam militiam evectis. *Id.* 2. *hist. c.* 17. Intercepti equites, ac mille classici.

Classis, is, f. 3. *flotta*, *armata navale*, navium multitudo ad militarem usum comparata, a calando, h. e. vocando, ut *Quintil.* ait *l.* 1. *c.* 5. *Cic.* 2. *Fin.* Cum tantis classibus, tantisque equestribus & pedestribus copiis. Hinc classem seditionare, apud *Nepot. in Themist. c.* 2. & *Cic. pro Leg. Manil.* Classem ornare, instruere. *Id. Verr.* 7. *c.* 31. & *Liv. l.* 23. Classi præesse. *ibid. c.* 50. Classem comparare. *Id. pro Flacc.* Classe navigare, *Id. ib.* &c. ¶ Interdum de una tantum navi dicitur. *Virg.* 6. *Æn.* Lyciæ ductorem classis Orontem. V. ibi *Serv.* ¶ Item de pedestribus copiis, sed rarius. *Festus*: Classis procincta, exercitus instructus. *Virgil.* 7. *Æn. vers.* 715. quos frigida misit Nursia, & Hortinæ classes, &c. ubi Hortinas classes *Servius* equites interpretatur. ¶ Est præterea classis ordo, seu pars populi Romani, in qua pro ratione census quisque describebatur, *classe*, *ordine*, *rango*. Hujusmodi classes quinque fecit Servius Tullus, de quibus vide *Livium l.* 1. *c.* 43. Qui primæ classis erant, Classici dicebantur, cæteri, qui minore censu censebantur, infra classem, ut docet *Gell. l.* 7. *c.* 13. ¶ Quintæ classis homines dicebantur infimi, & pauperiores, & nullius auctoritatis. *Cic.* 4. *Acad. c.* 23. Qui mihi, cum illo collati, quintæ classis videntur. ¶ Denique classis dicitur de ordinibus puerorum in scholis. *Quint. lib.* 1. *c.* 2. Cum pueros in classes distribuerant. ¶ Apud *eund. ibid.* ducere classem, est in classe principem esse.

Clathra, orum, vox *Propertii l.* 4. *el.* 5. *v.* 72. Sed al. leg. *claustra*.

Clatheātus, a, um, adject. clathris vallatus, *chiuso con inferriata*, κλιθρώτος. *Plaut. Mil.* 2. 4. 25. Neque solarium apud nos est, neque fenestra, nisi clathrata.

Clathro, as, a. 1. *mettere la inferriata*, *sbarrare*, Ger. *mit thorgel verschliessen*, Gal. *barrer*, Hisp. *barrear*, o *barrar*, κλιθρόω *clithro*, est clathris claudere. *Col. l.* 9. *c.* 1. Satis est seris transversis ita clathrare, ne spatiorum laxitas præbeat fugam.

Clatări, orum, m. 2. *ferrata*, *inferriata*, Ger. *querfenster*, Gal. *barre*, Hisp. *barra*, κλιθρα, virgæ ligneæ, aut ferreæ, quibus fenestræ, aut januæ muniuntur. *Horat. in arte. v.* 473. Objectos cavæ valuit si frangere clatros. ¶ *Columella* hoc nomine appellat instrumentum hortense, eradicandæ terræ aptum *l.* 10. *v.* 72. Tu penitus clathris eradere viscera matris Ne dubita. Alii rectius leg. *marris*.

Clava, f. 1. ναύκλη, *bastone nodoso*, o *pannocchiuto*, Germ. *Kolb*, Gall. *massue*, Hisp. *clava*, *porra*, κορύνη, ramus ex arbore recisus cum nodis. *Cic.* 6. *Verr.* 43. Male multati clavis, ac fustibus repelluntur. ¶ Clavam Herculi extorquere, proverb. de re impossibili, apud *Macrob. Saturn. l.* 5. *c.* 3. ¶ Erat etiam clava exercitatio, & ludus adolescentum, & militum tyronum. *Cic. de Senect. c.* 16. ¶ Item Philosophorum insigne, quemadmodum pallium. *Sidon. lib.* 4. *ep.* 11. & *l.* 9. *ep.* 9. ¶ Dicitur etiam *clava* ramus ex arbore recisus serendi causa. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *de clivet.*

Clavarium, ii, n. 2. dicebatur munus, seu donativum, quod parandis clavis caligaribus dabatur militibus. *Tacit. Histo. l.* 3. *c.* 50. Seditiosæ militum voces terrebant, Clavarium flagitantium.

Clavātor, oris, m. 3. qui clavam gestat, armiger, κορυνήτης. *Plaut. Rud.* 3. 5. 23. Eccum, clavator advenit. ¶ Est etiam vox hæc *in Merc.* 5. 2. 11. Sed melius leg. *calator*.

Clavātus, a, um. *Festus*: Clavata dicuntur aut vestimenta clavis intertexta, aut calceamenta clavis confixa. ¶ Hinc tunica clavata, apud *Fopisc. in Bonoso*, *c.* 13. & *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 37. ¶ *Clavata cauchs* apud *Plin.* 9. 36. h. e. aculeis instar clavorum munita.

Claudĕo, n. 2. idem, quod claudico. *Catull.* apud *Priscian. l.* 10. An ubi vos sitis, ibi consilium claudeat? *Gell. l.* 1. *c.* 7. Debili numero verborum sonus clauderet. Ubi tamen al. leg. *claudentur*.

Claudia Tribus, una ex rusticis, a Servio Tullo constituta, a Claudia Gente nomen habuit.

Claudia familia, ab Atta Clauso Sabino originem habuit, cui postea Appio Claudio fuit Romæ nomen. Ex hac famil. fuit Appius Claudius Cæcus, qui viam Appiam stravit, & aquam Appiam in urbem duxit, Pyrrhumque intra urbem non esse recipiendum sua sententia obtinuit. ¶ Gens Claudia duplex fuit, Patritia, & Plebeja: Patritia Pulcrorum, plebeja Marcellorum.

Claudialis, le, ad Claudium pertinens, ut Claudiale Flaminium, apud *Tacit. Ann.* 13. *c.* 2. h. e. sacerdotium institutum in honorem Claudii Imp. inter deos relati.

Claudiānus, masc. 2. Poeta Ægyptius, sub Theodosio, & Honorio. Scripsit multa carmina, quæ adhuc extant.

Claudiānus, a, um, adject. ad Claudium, vel Claudiam gentem pertinens, ut *cometa Claudianus*, qui sc. temporibus Claudii Imperat. visus est. *Senec. Quæst. Natur. l.* 7. *c.* 29. ¶ Claudiana tonitrua, quæ Claudius Pulcher instituit, ut in ludis post scenam conjectus lapidum ita fieret, ut tonitru sonitum imitaretur. *Festus*.

Claudicatio, f. 3. *zoppicamento*, χωλότης. *Cic.* 1. *de Nat. Deor. c.* 30. In quo stante, atque vestito leviter apparet claudicatio non deformis.

Claudĭco, as, n. 1. *zoppicare*, *andar zoppo*, πολλ, Germ. *hinken*, Gall. *boiter*, Hisp. *cojear*, χωλαίνω, est altero tantum pede incedere, vel alterum pedem infirmum & instabilem, aut curtum habere, ab antiq. *claudo*, vel *claudeo*. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 61. Graviter claudicanti ex vulnere ob Remp. accepto. ¶ Translate *Cic.* 2. *de Fin.* Tota amicitia quasi claudicare videatur. *Liv. l.* 22. *c.* 39. Respublica claudicat.

Claudĭgo, inis, f. 3. idem quod clauditas. *Veget. l.* 1. *vet Veterin. c.* 26. Claudiginem facere.

Clauditas, atis, fem. *l'esser zoppo*, χωλότης, claudicandi vitium, claudicatio. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Ictus pedum repulsu durioris materiæ clauditatem affert.

¶ Clauditates in plurali apud *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Claudius, masc. 2. Κλαύδιος, nomen Rom. Imperatoris Caligulæ patrui.

Claudius, a, um, ad Claudiorum aliquem pertinens, ut Claudia gens, Claudia via, & Claudiæ manus apud *Horat.* &c.

Claudo, is, si, sum, a. 3. *chiudere*, *serrare*, סגר, Ger. *beschliessen*, Gal. *clorre*, *fermer*, Hisp. *cerrar*, סגר, obsero, includo. *Cicer. pro Flac.* Cum L. Flacco portas tota Asia claudebat. ¶ Interdum ponitur pro circuire, circumdare. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 55. Dictæque Nymphæ memorum jam claudite saltus. *Nepos in Datam. c.* 8. Cum adversarios locorum angustiis claudisset. ¶ Est etiam finire. *Cic. in Orat. c.* 58. Comprehensio, & species orationis clausa, & terminata est. Sic claudere epistolam, apud *Ovid. epist.* 13. & claudere bella, apud *Stat.* 12. *Thebaid.* ¶ *Ter. Eun.* 1. 2. 83. Ubi meam benignitatem sensisti in te claudier? Ubi pro claudicare exponit *Scalig. lib.* 2. *Auson. lect. c.* 22. sed non est necesse. Donatus etiam passive *claudier* pro *claudi*, & deponentis more pro *claudicare*, explicari posse animadvertit. Eo hoc sensu habet & *Auson. in prof. Ludi sept. Sapient.* ubi ait: Sed si memoria vetustis in rebus cludit. Habet etiam Salustius, & alii: sed loca partim incerta sunt, partim referenda ad verbum *Claudeo*. ¶ Claudere verba pedibus, *Hor. l.* 2. *sat.* 1. h. e. includere, *far versi*. ¶ Claudere sanguinem, *Plin. l.* 26. *c.* 13. hoc est cohibere, ne effluat. ¶ Claudere animam laqueo. *Ovid.* 7. *Met.* h. e. laqueo vitam finire. ¶ *Claudere agmen* dicuntur, qui postremo agminis loco sunt, *esser'all'ala coda*. *Curt.* 3. 3.

Claudus, m. 2. altero pede læsus, κυλλός, עקר, Germ. *hinckend*, Gal. *boiteux*, Hisp. *coxo*, χωλός. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 30. Claudum igitur habebimus Deum, quoniam de Vulcano sic accepimus. ¶ *Claudæ naves* dicuntur a *Liv.* 37. 24. quæ remos fractos habent. ¶ *Ovid.* 3. *Trist.* 1. 11. Carmina clauda altero versu, h. e. altero breviore, ut fit in Elegiis. ¶ Claudi more tenere pilam, proverb. *in Pisonem* dixit *Cic. c.* 28. pro nullo delectu, nulloque judicio tenere, ac sequi, quicquid doctum, indoctumque sit, quia claudi, cum pedibus dissideant, quoquo modo possint, pilam arripiunt, arcteque tenent. ¶ Translate *fides claudæ*, h. e. vacillans, apud *Sil. l.* 13. *v.* 33. ¶ Antiqui pro *Claudus* dixere *Clodus*, ut & pro *claudo*, *cludo*.

Clavellus, i, m. 2. dim. a clavus, *picciol chiodo*. *Marcel. Empir. c.* 33. Clavellis apponere.

Clavicarius, ii, *chiavaio*, *magnano*, qui claves facit. *Impp. Theodos. & Valentinia. l.* 10. *Cod. Justin. tit.* 64. *leg.* 1.

Clavicŭla, f. 1. *chiavetta*, κλειδίον, dim. parva clavis. *Germanicus Cæsar in Arati Cassiop.* Qualis serratos obicit clavicula dentes. ¶ Item capreolus in vite. *vitticcio*. *Cic. de Senect. c.* 15. Vitis se erigit claviculis suis. *Plin. l.* 23. *prooem.* Claviculæ ipsæ, quibus repunt vites, tritæ sistunt vomitionum consuetudines.

Clavicularius, ii, m. 2. *chiavaio*, κλειδοῦχος, qui claves gerit. *Firmic. l.* 3. *c.* 6. Erunt clavicularii, vel carceris custodes.

Claviculātim, adv. in modum claviculæ, vitis intortæ, & crispatæ. Affertur a quibusdam *Plin. l.* 9. *c.* 33. sed ibi leg. *canaliculatim*, vel *canaliculatim*.

Claviger, ra, um, o. 1. 2. κλειδοῦχος, qui claves fert, epitheton Jani. *Ovid.* 1. *Fast.* Placidis ita rursus, ut ante, clavigerum verbis alloquor ipse Deum. ¶ Item qui gerit clavam, κορυνηφόρος. *Ovid.* 15. *Met. v.* 284. Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.

Clavis, f. 3. *chiave*, מפתח, Ger. *ein schlüssel*, Gall. *clef*, Hisp. *llave*, κλείς, instrumentum ferreum, quo ostia arcæ, & id genus multa clauduntur, & aperiuntur, a *claudo*. *Cic. pro Domo*, *c.* 10. Tu heluoni spurcissimo omnes horreorum claves lege tua tradidisti. ¶ Habet clavim in accus. *Plaut. in Most.* 2. 1. 78. Clavim mihi harumce ædium jube afferri. ¶ Et clavem. *Id. Plaut. Cas.* 3. 2. 7. ¶ Laconica clavis erat, quæ intus aperiebat, forinsecus claudebat. *Plaut. Most.* 2. 1. 57. Vide omnino ibi *Taubmam*. ¶ Clavem, inquit *Festus*, consuetudo erat mulieribus donare ad significandam partus facilitatem. ¶ Dabatur etiam clavis domus novæ nuptæ primum ingredienti: quo significabatur, eam matremfamilias inditui: Eadem adimebatur, cum divortii causa uxor domo exigebatur. *Cicer. Philip.* 2. Mimam illam suas res sibi habere jussit, claves ademit, exegit. ¶ De clavibus, earumque generibus, &c. necnon de ratione claudendi apud veteres V. *Casaub. ad Æneam Tacit. c.* 18. & *Salmasium in Exercitat. Plin.*

Clavŏla, seu clavula. V. Clabula.

Clauso, adverb. V. Clausum.

Claustrarius artifex, m. 2. κλειδοποιός, qui septa, & cætera ad claudendum opera facit. *Lamprid. in Heliogab. c.* 12.

Claustĭmus, i, m. 2. janitor, qui claustris januæ præest. *Gell. l.* 12. *c.* 10.

Claustrum, olim clostrum, n. 2. *chiostro*, *claustro*, כנור, Germ. *Kloster*, Gall. *cloitre*, *closture*, Hisp. *claustro*, κλειθρον, quidquid reductum est, & claudi aptum. Sic cavitatem equi lignei, in qua latebant Græci, claustra pinea vocat *Virg. Æn.* 2. *v.* 237. ¶ Proprie claustra dicuntur ipsa repagula, & serræ, quibus ostium clauditur. *catenacci*, *stanghe*, *sbarre*. *Virg. Æn.* 7. *v.* 184. Captivi pendent currus, curvæque secures, & crista capitum, & portarum ingentia claustra. Sic & Æn. 9. *v.* 758. ¶ Claustra etiam dicuntur anguli recessus regionum, seu adituum. Sic Etruriæ claustra, apud *Liv. l.* 9. *c.* 32. Claustris imperii contineri, *Cic. pro Planc. c.* 13. ¶ *Lucretius* dixit *l.* 1. *v.* 71. naturæ claustra confringere: h. e. naturæ arcana rimari. *Cic. pro Mur.* claustra retringere. ¶ In numero singulari *Cæs. German. in Arat. v.* 196. foribus præducit vincula claustri. *Curt.* 4. 5. Objicere claustrum. *mettere la sbarra*.

Claustŭla, æ, f. 1. κλεῖσις, τὸ ἔσχατον, *fine*, *clausola*, extrema cujusque rei pars, ut clausula vitæ, *Senec. epist.* 56. Clausula epistolæ, fabulæ, *Cicer. Philip.* 13. *c.* 21. & *pro Cal. c.* 28. Sic clausula dicitur extremum periodi, ut clausula numerosa, & jucunde cadens. *Id. in Orat. c.* 64. Clausulam pro *capulo Apuleium* dixisse *in Florid.* observat *Salmas. ad Spartiani Adrian. c.* 10. ¶ Clausula a brevi conclusione est appellata, inquit Festus, quam Græci καταῦλα vocant.

Clausum, i, subst. n. 2. *luogo serrato*, מנעול, Ger. *beschlossen*, Gal. *enclos*, Hisp. *lugar cerrado*, κλειστὸν, tectum, sive locus conclusus. *Virg.* 4 *Georgic. v.* 303. Sic positum in clauso linquunt. *Col. l.* 12. *c.* 1. seu *prooem.* Ovium, cæterarumque pecudum fœtus, atque fructus clauso custodienda erant. Ubi quidam minus apte *clauso* adverb. faciunt. *Lucret.* 4. 613. Clausa viarum. & *v.* 354. Clausa domorum.

Clausūra, vel Clusura, æ, f. 1. castrum, burgus, præsertim apud medii ævi Scriptores, *luogo che chiuda*, *chiusa*. *Leg.* 2. §. 4. *Cod. de Offic. præf. pr. per Asiæ*. Ubi antea fines, & clausuræ provinciarum erant. *Cassiodor. l.* 2. *epist.* 5. In Augustanis clausuris.

Clausus, a, um, adject. *chiuso*, *serrato*. *Horat. l.* 1. *sat.* 3. Taberna clausa. *Virg.* 6. *Æn. v.* 734. Clausæ tenebris, & carcere cæco. *Catull. carm.* 55. Si linguam clauso tenes in ore. *Cic. in Orat.* 58. Universa comprehensio, & species rationis clausa, & terminata.

Clavularis. V. Clabularis.

Clavŭlus, i, masc. 2. diminut. a clavus, *agutello*, *picciol chiodo*. *Cato R. R. c.* 21. Imbrices medias clavulis figito. *Varro R. R. l.* 2. *c.* 9. Clavuli capitati.

Clavus, m. 2. *chiodo*, יתד, Ger. *ein nagel*, Gal. *clou*, Hisp. *clavo*, ἧλος, id quo res figuntur, a claudendo dictus. *Horat. l.* 3. *od.* 24. Clavum figere. *Liv. l.* 7. *c.* 3. Clavum pangere. ¶ Solebat quotannis Prætor maximus idib. Septemb. clavum in templi pariete figere, ut ex eo annorum numerus colligeretur: atque hic *annalis clavus* dicebatur. *Festus*. Nam quia raræ primis temporibus litteræ erant, numeri annorum clavi fuere. ¶ Clavus capitatus, apud *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. *chiodo da testa*. Clavus trabalis, *chiodo da travi*, apud *Horat.* 1. *od.* 35. Sic translate *Cic. Ver.* 7. *c.* 21. Beneficium trabali clavo figere. ¶ Clavi etiam caleis subpingi solebant, a rusticis quidem ferrei, a divitibus vero etiam aurei. Hos clavos caligares *Plin.* nominat *l.* 9. *c.* 18. ¶ Clavi etiam inter arborum, & corporum morbos numerantur, sumtque tubercula, seu verrucæ supernascentes, *porro*, *callo*. *Cel. l.* 7. *c.* 7. *n.* 12. Clavi vocantur calli in albo oculi tubercula, quibus nomen a figuræ similitudine est. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Olea

clavum patitur, sive fungum placet dici, &c. *Id. l.* 22. *c.* 23. Clavi pedum, qui vulgo monticini appellantur. ¶ In tunicis Romanorum clavi dicebantur particulæ, sive plagulæ ex purpura fere, de pectore demissæ, quibus latioribus Senatorii viri, ob id & Laticlavi dicti; angustioribus Equestres utebantur, unde & Angusticlavi appellati. *Ovid. 4. Trist. el.* 10. *v.* 35. Curia restabat, clavi mensura coacta est. ¶ Hinc dare alicui, vel adimere latum clavum, pro dare, vel adimere Senatoriam dignitatem, apud *Sueton. in Claud. c.* 24. & *Plin. jun. l.* 2. *ep.* 9. V. *Casaub. ad Suet. Aug. c.* 38. *Manut. de quæst. per epist. l.* 2. *qu.* 2. ¶ Clavus etiam navis gubernaculum dicitur, *ἡ πηδαλίου*, ὃ κυβερνᾶται, quia instar clavi pangitur in navi. *Virg. Æn.* 5. *vers.* 176. Clavumque ad litora torquet. Hinc translate clavum imperii tenere, hoc est gubernare. *Cic. pro Sest. c.* 9. Abjicere clavum, h. e. officium deserere. *Arnob. l.* 3. *p.* 106.

Claxendix, icis, f. 3. conchæ genus, qua solebant Veteres signum tegere, quo res clauduntur, atque obsignantur. *Priscian. l.* 3. *ex Plauti Vidularia*: Appositæ est claxendix; at ego dicam signi quid sit. ¶ Apud *Fest.* legitur *clacendix*.

Clazomēnæ, f. 1. prius Gryna, Grynia, Grynium, *Grine*, al. *Urla*, Κλαζομεναί, urbs Asiæ minoris, in Ionia, in ora maris Ægæi, & sinus Smyrnæi. Ibi Apollo colebatur, qui Grynæus cognominatus est. ¶ In illo *Ausonii epigr.* 131. *Et teris incusso pumice Clazomenas*, alluditur ad Græcum Κλαζομενὰς, petruptus, fractus, latetque obscurus sensus.

Clazomenius, a, um, ad Clazomenas pertinens, ut Anaxagoras Clazomenius. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 34.

Cleanthes, m. 3. nomen Philosophi Stoici, qui Cittiensis scholam successor excepit. ¶ Fuit & Cleanthes pictor Corinthius, qui primus lineatum picturam inveniisse fertur. *Plin. l.* 35. *c.* 3.

Cleanthēus, a, um, adject. ad Cleanthem pertinens. *Pers. sat.* 5. *vers.* 63. Purgatas inseris aures Fruge Cleanthea.

Clema, atis, n. 3. κλῆμα, herba ex genere tithymali, cypariſſiæ non absimilis, quæ officinis esula dicitur, Dioscoridi pityusa. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Clematītis, idis, f. 3. herba smilaci similis, repens per arbores. *Plin. l.* 24. *c.* 10. & 15.

Clemens, tis, o. 3. *clemente, pio*, חסיד, Ger. *gnädigmüthig*, Gal. *clement*, Hisp. *semplado*, πρᾶος, lenis, mitis, mansuetus. *Cic.* 2. *Fin.* 4. Etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci. ¶ *Donato* clemens dicitur, quasi colens mentem, & a placido differre videtur, quod clemens sit circa recte agentes, placidus circa delinquentes, & clementis sit nollos ladere, placidi arridere omnibus, clemens sit animo, placidus vultu. *Ter. Adelph.* 5. 4. 9. Clemens, placidus, nulli ladere os, arridere omnibus. ¶ *Cic. pro Rosc. Am.* Vir ab innocentia clementissimus. ¶ Transfertur quandoque eleganter etiam ad alia præter hominem. *Ovid. 9. Met. v.* 116. Qua clementissimus amnis: h. e. minime impetuosus. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Quos clementiore alveo præterit. Sic clemens mare, h. e. placidum. *Gell. l.* 2. *c.* 21. Clemens servitus, h. e. æqua, & moderata, *Ter. And. t.* 1. 9. Clementem rumorem, pro levi & modico, dixit *Sallust. Jug. c.* 22. ¶ Clemens clivulus, *di dolce salita*, *Apol. l.* 4. *Metam.*

Clementer, *benignamente*, Ger. *gütiglich*, Gal. *doucement*, Hisp. *templadamente*, πρᾴως, leniter, mansuete, modeste, & moderate. *Cic.* 6. *Verr.* 49. Leniter hominem, clementerque accepit. *Gell. l.* 1. *c.* 18. De Ælio clementissime scripsit. ¶ Metaphorice *Tac. Ann.* 13. *c.* 39. Pars altera colles erant clementer assurgentes. *Id. Hist. l.* 3. *c.* 52. Si qua juga Apennini clementius adirentur. *Plaut. Mil.* 4. 3. 5. Dixi equidem tibi, quo pacto id fieri possit clementissime. h. e. commodissime, & absque difficultate. *Id. Merc.* 5. 2. 111. Sequere sis. Ch. Sequor. Eu. Clementer, quæso: calces deteris. *piano di grazia: tu mi stalcagni*.

Clementia, f. 1. lenitas, misericordia, animi moderatio, *clemenza*, חסד, Ger. *sanfte mitigkeit*, Gall. *clemence*, Hisp. *clemencia*. *Cic.* 7. *Verr.* Illam clementiam, mansuetudinemque nostri Imperii in tantam crudelitatem, inhumanitatemque esse conversam. *Id. pro Deiot. cap.* 13. Refero hoc acceptum clementiæ tuæ. ¶ Hæc virtus propria imperantium est. Non enim quicquam est, ut ait *Lamprid. in Commod. sub fin.* quod Imperatorem melius commendet gentibus. Hinc inter cæteros Imperatorum titulos hic quoque fuit, ut clementissimi seu indulgentissimi dicerentur. In appellando etiam id vetus atque solemne erat: Clementia tua, seu Indulgentia tua. *Lamprid. in Severo c.* 65. Sed quia verum suggerendum est clementiæ tuæ, ac pietati, lecta referabo. ¶ Transfertur & ad inanima, ut cœli clementia, *clima temperato, e dolce*. *Lucan. l.* 8. *v.* 366. Emollit gentes clementia cœli.

Cleōnæ, arum, f. Κλεωναί, oppidum Peloponnesi, in Achaiæ, & Argiæ finibus prope Phliuntem, & Nemeæam silvam. *Ovid.* 6. *Metam. vers.* 417. humilesque Cleonæ. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Cleonæus, a, um, adject. a Cleonis oppido in Peloponneso. *Sil. lib.* 3. *v.* 34. Elisa Ieonis Ora Cleonæi patulo celantur hiatu. *Stat.* 4. *Sil.* 4. *v.* 28. Sidus Cleonæum. i. e. Ieonis sidus. *Id.* 6. *Theb. v.* 836. Cleonæa stirps. *h. e.* Herculea.

Cleopātra, f. 1. Κλεοπάτρα, Ægypti Regina, filia Ptolemæi Auletæ, soror & uxor Ptolemæi ultimi. Mulier impudicissima fuit. A Cæsare primum adamata est, cui filium Cæsarionem peperit, deinde ab Antonio justæ uxoris loco habita. Ad extremum, victo apud Actium Antonio, admotis corpori aspidibus sese interemit.

Cleopatrānus, a, um, ad Cleopatram pertinens, ut Cleopatrana stirps. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 1.

Cleopatrīcus, a, um, ad Cleopatram pertinens. *Sidon. lib.* 8. *ep.* 12. *in fin.* Cleopatricæ dapes.

Clepo, is, psi, ptum, 3. *rubare, furare*, גנב, Ger. *stehlen*, Gal. *voler*, Hisp. *hurtar*, κλέπτω, furto furripio. *Acc.* apud *Non.* 1. 72. Ut Spartæ rapere, ubi & pueri clepere discunt. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. *ex veteri quadam lege*: Sacrum qui clepserit, homicida esto. ¶ Est etiam occultare, tegere, *nascondere, coprire*. *Senec. Med. v.* 145. Qui capere consilium potest, & clepere se.

Clepso, is, idem quod clepo. *Varr. l.* 6. *L. L. ex Lucret.*

Clepsȳdra, f. 1. *orologio da acqua*, κλεψύδρα, horologium aquarium, horas aqua dimetiens, ideſt, vas vitreum, quod æqualibus dimensionibus signatas horas ostendebat, ad cujus etiam fundum erat foramen, quod aquam guttatim emitteret, & ita horæ per aquæ diminutionem, quot essent, videri possent, a κλέπτω, furor, & ὕδωρ, aqua, quia sensim, & quasi furtim aqua destillabat. ¶ Fuit inventum Græcorum. Romæ horologium hujusmodi publice positum fuit a Scipione Nasica. *Plin. l.* 7. *Hist. Nat. c.* 60. ¶ Apud Græcos moris fuit antiquissimi, ut, quia in ludis publicis multa essent dramata exhibenda, tragœdiæ augerentur ad clepsydram. Oratoribus item actoris causas forenses præscribebatur tempus dicendi, datis clepsydris, quibus exhaustis, amplius dicere vetabantur. Consuetudo hæc Romæ instituta est lege Pompeja ternis horis ad dicendum datis. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 34. Ad hunc non declamator aliquis ad clepsydram latrare docuerat. Adde *Mart. l.* 6. *epigr.* 35. ¶ Non omnes ejusdem capacitatis fuisse, ex *Plin.* constat *l.* 2. *epist.* 11. Dixi, inquit, horis pene quinque. Nam decem clepsydris, quas spatiosissimas acceperam, sunt additæ quatuor. ¶ Cum inter dicendum testimonia audienda essent, sustinebatur interim aqua. *Apul. in Apolog.* ¶ Qua parte aqua recipiebatur, latius erat orificium, vel plura foramina, per quæ facile aqua ingrederetur. Quare Petavius clepsydras etiam vocari posse putat vasa illa, quibus ad irrigandas hortorum areolas utimur, in quorum orificio unum foramen est, in fundo aqua pluribus diffluit. V. *P. Victor. Var. lect. l.* 32. *c.* 1. ¶ Hodie Clepsydra idem est, ac horologium arenarium, retento nomine per Catachresim. ¶ Clepsydra etiam dicitur Astronomicum organum, quo sidera dimetiuntur Astronomi. *Martian. Capell.*

Clepta, æ, m. 1. *ladro*, κλέπτης, fur. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 9. Dum illi agunt quod agunt cæteri cleptæ. Sed lectio non est admodum certa.

Clericālis, le, adject. o. 3. ad clericum spectans, *clericale*. *Sidon. lib.* 6. *ep.* 7. Clericale syrocinium.

Clericātus, us, m. *chiericato*, dignitas, & officium Clerici. *Hieronym. epist.* 3. 4. *Of* 101.

Clericus, i, m. *chierico*, qui cultui divino in Catholica Ecclesia per sacros Ordines addictus est: a κλῆρος, sors. *Hieronym. ep.* 3. *ad Heliod.*

Clerus, i, κλῆρος, morbus est apum, cum favos non explent. *Plin. l.* 11. *c.* 19. ¶ Apud Ecclesiasticos Scriptores Clerus est Sacerdotum Collegium, seu ministrorum Ecclesiæ. *Tertul. de Monogam. c.* 12. De quo allectio fiat in Clerum. ¶ Est a κλῆρος, sors.

Clibanārius, m. 2. cataphractus, a clibanus, *fornax*, quia more testudinis armatis armis munitus est, vel a clibanum, loricæ genus, non squamis, sed ex solido ferro contextum. *Nazar. in Paneg.* Operimento ferri equi, atque homines pariter obsepti, clibanariis in exercitu nomen est. Adde *Rufum Fest. c.* 15. & 24. & *Capitolin. in Severo*.

Clibānus, m. 2. κλίβανος, Dorice pro κρίβανος, proprie est fornax, in qua hordeum coquitur, & translate furnus cujuscunque generis, a κρίθη, hordeum, & βαίνω, fornax. *Voss.* Aliqui distinguunt clibanum a furno, quod clibanus minor sit, & in eo placentiæ potius, & alii id genus cibi, quam panes coquantur. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Cortices decussi clibanis, & furnis præbent usum. ¶ Aliqui etiam clibanum interpretantur, non furnum, sed vas, in quo cibi coquuntur sub testa, ex creta, vel ex ære, vel ex ferro. Ejus figura ejusmodi est, ut in inferiore parte latior sit, in summa angustior: quod colligitur ex *Colum. de arborib. c.* 19. ubi docet, scrobes clibano similes esse faciendas, imo, quam summo patentiores, ut radices arborum latius evagentur. ¶ Est etiam Clibanus, vel Clibanum armaturæ ferreæ genus totum hominem tegens, qualis erat eorum, qui Cataphracti dicebantur, qui proinde & clibanarii appellati. Videtur esse vox barbara, qua tamen Latinos usos testantur *Casaubonus ad Alexand. Sever. in Orat. ad Senat.* quam refert *Capitolin. in ejus vita*. Veter. Gloss. Κλίβανος *ol ἱππεῖς τὰ σίδηρα κεκαλυμμένα κλίβανοι*, &c.

Clīdion, vel cleidion, neut. 2. *gozzo, strozza del tonno*, κλεῖδιον, a κλείω, claudo. ¶ Item thynni jugulus. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Clidūchus, i, m. 2. claviger, a κλεὶς, clavis, & ἔχω, habeo. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *a med.* Fecit & quadrigas, bigasque, & cliduchon eximia forma.

Client, tis, m. & f. 3. ut *Charis.* docet *l.* 2. *cliente, vassallo*, עבד, Germ. *ein unterthan*, Gal. *client*, Hisp. *cliente*, πελάτης, qui sub tutela est, cujus correlativum est patronus, a *colo*, quasi coliens, sive colens. *Cicer. 1. Verr. c.* 31. Ab hospitibus, clientibusve suis injurias propulsare, eorumque fortunas defendere. *Ovid. 1. de Arte, vers.* 88. Qui modo patronus, jam cupit esse cliens. ¶ In genitivo plurali habet *entium*, & *eatum*. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Illi turba clientium. *Id. l.* 3. *od.* 5. Quam si clientum longa negotia.

Clientæ, æ, f. 1. mulier, quæ sub alterius patrocinio est. *Plaut. Mil.* 3. 1. 193. Habeo Ecciliam clientam meam. Adde *Rud.* 4. 1. 2.

Clientēla, f. 1. *patrocinio, protezione, clientela*, πελατεία, clientis officium erga patronum. *Ter. Eun.* 5. 8. 9. Thais patri se commendavit in clientelam, & fidem. *Cic. Attic. l.* 14. *epist.* 12. Scis, quam diligam Siculos, & quam illam clientelam honestam judicem. ¶ Obsequium etiam, quod clientes præstant, clientela dicitur, & vulgo homagium vocant: item ipsa clientum multitudo. *Cæs. l.* 2. *B. Civ. c.* 18. Magna esse Pompeji beneficia, & magnas clientelas in citeriore provincia, sciebat. *Justin. l.* 8. *c.* 4. Orbis terrarum vindices adulantur fortidam paulo ante clientelæ fuæ partem. *Sallust. Jug. c.* 85. Aliis, & deliquere, cognatorum, & affinium opes, multæ clientelæ præsidio adsunt.

Clientŭla, læ, f. 1. diminut. a clienta. *Ascon. in* 3. *Verr. c.* 46. Plebeja quædam clientula.

Clientŭlus, m. 2. dim. a cliens. *Aufl. Dial. de Orat. c.* 36. Ne clientulorum loco numerarentur.

Clima, atis, n. 3. *clima*, אקלים, Ger. *climat*, Gal. *climat*, Hisp. *clima*, κλίμα, inclinatio Cæli, vel spatium, quod est inter duos parallelos, quo dici longitudo ad dimidiatam horam variatur, a κλίνω, inclino. *Serv. ad 1. Georg. v.* 240. Secundum clima nostri cæli. Adde *Tertull. de anim. c.* 49. ¶ Item genus mensuræ agrorum. *Colum. l.* 5. *c.* 1. Clima quoquoversus pedum est LX. V. Geographos.

Climăcis, idis, f. 3. κλιμακὶς, parva scala. *Vitruv. l.* 10. *c.* 17. de balistæ partibus loquens: Climacidos scapi longitudo foraminum XIII. Climacidos dixit pro Climacidis, graeca inflexione.

Climacter, eris, m. 3. κλιμακτὴρ, a κλίμαξ, scala, est annus scandilis, vel scalaris, qui & gradarius, & decretorius a Medicis dicitur, senibus fatalis plerumque, aut periculosus, ad quem per septenarium, vel novenarium numerum pervenitur: & sic præcipue vocatur annus LXIII, quia ex pluribus multiplicatis climacteribus conficitur, quales sunt 14. 21. 28. 35. &c. Nam per omnem vitam septimus quisque annus periculosus est, ut putarunt Veteres, & ex historiis observatum est. *Plin.* 7. 49. *Gell. l.* 15. *c.* 7. *Jul. Firmic. l.* 4. *Matheſ. c.* 14. *Censorin. de die Natali, c.* 14. ¶ Hujus autem rei tota ratio a Chaldæis orta est: quibus quid tribuendum sit, ostendit *Salmas.* peculiari commentar. de annis climactericis.

Climactericus, a, um, adjectiv. κλιμακτηρικὸς, quasi dicas, scalaris, ut annus Climactericus, *Censorin. de die nat. c.* 14. V. Climacter. Sic *Plin. l.* 2. *ep.* 20. Habes climactericum tempus, sed evades.

Climacŭlæ, arum, f. 1. telorum genus. *Gell. l.* 10. *c.* 25. ubi al. aliter leg.

Climatiæ, arum, m. κλιματίαι, a κλίνω, inclino, sterno: sunt terræ motus, qui limes ruentes & obliqui urbes, ædificia, montesque complanant. *Ammian. l.* 17. *c.* 7. (*al.* 16.)

Climax, acis, apud Græcos scalam significat. Apud Grammaticos & Rhetores est Figura Rhetorica, Latine Gradatio, qua ab una re ad aliam gradatim ascendimus, ut *Ovid.* 3. *Fast. v.* 21. Viderat hanc, visamque cupit, potiturque cupita.

Clināmen, inis, n. 3. *inclinazione*, κλίσις, inclinatio, declinatio. *Lucr. l.* 2. *v.* 292. Id facit exiguum clinamen principiorum.

Clinātus, a, um, *inchinato, chino*. *Cic. in Arat. v.* 53. *de Pegaso*. Clinata est ungula. Et *v.* 86. *de Aquila*: Clinata est Aquilonis ad auras.

Clingo, is, 3. idem quod cingo, ut *Fest.* interpretatur. Sed Vossius interpretatur, clingere esse crebro corporis motu imitari motacillam, quæ αἰγιθαλος dicitur, quia in manuscripto Festi pro κλιγκεν est κλινκεν, in aliis κιγκλίζειν, quod est agitare. ¶ Pro priore significatione fiat *Scalig. & Glossa Isid.* quæ habet: Clingit, cludit.

Clinice, f. 1. κλινικὴ, medicina, quæ ægris lecto affixis adhibetur, a κλίνη, lectus. Dividitur in duas partes, in diæteticen, quæ victu medetur, & pharmaceuticen, quæ medicamentis curat. *Plin. l.* 29. *c.* 1. & *l.* 30. *c.* 11.

Clinicus, masc. 2. *medico*, κλινικὸς, Medicus, qui ægros lecto affixos invisit, & curat, a κλίνη, lectus. *Martial. l.* 1. *epigr.* 31. Chirurgus fuerat nunc est vespillo Diaulus: Coepit quo poterat clinicus esse modo. ¶ Hinc Æsculapius, clinicus Deus dicitur a *Prudent. in Apotheos. v.* 205. Sed & Clinici appellantur, qui ex morbo lectis affixi sunt. *Hieron. ep.* 26. *c.* 2. Quis clinicorum non ejus facultatibus sustentatus est?

Clino, as, 1. *chinare*, נטה, Germ. *neigen*, Gall. *incliner*, Hisp. *inclinar*, κλίνω, inclino, reclino, a Græco verbo, quod aflatum est. *Lucr. l.* 2. *v.* 243. Quare etiam, atque etiam paulum clinare necesse est corpora.

Clinopălle, f. 1. κλινοπάλλη, lecti palæstra, luctæ. *Sueton. in Domit. c.* 22. Assiduitatem concubitus, velut exercitationis genus, clinopalem vocabat.

Clinopodĭon, ii, κλινοπόδιον, herbæ genus, al. nomine pulegium montanum, vel origanum longum. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Clio, Clius, Clio, Clion, f. 4. κλειώ, una Musarum ex novem, quæ Historiæ præesse dicitur: a κλέος, gloria. *Ovid. 1. de Arte, v.* 27. Non mihi sunt visæ Clio, Cliusque sorores. ¶ Mater fuit Hymenæi.

Clitellæ, arum, f. *basto, basterna*, סבל, Ger. *saumsattel*, Gall. *bastats*, Hisp. *las albardas*, ἐπισάγματα, sellæ dossuariæ jumentis imponi solitæ ad onera commodius gestanda, a κλίνω, devexitas, locus declivis, quia earum latera item declivia sunt, uti jumentorum dorsa. *Hor. in Sat.* 5. *l.* 1. *v.* 47. Hinc muli clitellas tempore ponunt. ¶ Clitellæ bovi sunt impositæ, prov. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 15. hoc est, homini inepto, & nequaquam idoneo delegata est provincia. ¶ Est item

item tormenti genus, auctore *Festo*. ¶ Item loca quædam declivia Romæ, & in via Flaminia, propter similitudinem clitellarum. *Id.*

Clitellarius, m. 2. κυνηγός, qui clitellis fert onera, ut asinus, mulus clitellarius apud *Catonem. c.* 10. & *Cic. in Top. c.* 8. ¶ Figurate *Plaut. Mostell.* 3. 2. 94. Ego homines habeo clitellarios: magni sunt oneris, quidquid imponas, vehunt. ¶ Clitellaria, & Græco nomine *Asinaba* titulus est unius ex *Plauti* comœdiis amissis.

Cliterminus, a, um, adject. *Cliterminæ, orum*, sunt populi in quarta regione Italiæ, quorum oppidum fuit Cliternum prope Fucinum lacum, *Plin. l.* 3. *c.* 12. ¶ In illo *Cic. Fam.* 9. 22. At honesti colei Lanuvini, Cliternini non honesti: αἰσχρόλαγνον latet, quia Coleorum Lanuvii familia erat, Cliterni non erat, inquit *Manut.* Alii aliter explicant.

Clitŏris, is, vel Clitorium, ii, Arcadiæ urbs, juxta quam lacus seu fons Clitorius aquam fundit, quæ pota absinthios facit. *Ovid.* 15. *Met.* v. 322. *Plin. l.* 32. *c.* 2.

Clitorius. V. Clitoris.

Clitumnus, i, ſl. in Umbria, cujus aqua a pecudibus pota albos fœtus creat. *Virg.* 2. *Georg.* v. 146. Hinc albi, Clitumnæ, greges &c. ¶ Clitumni nomine Jovem ipsum conſeceratum in eadem regione, auctor est *Turneb. lib.* 29. *c.* 36. ¶ Est & Clitumnus adject. *Stat. l.* 1. *Sil.* 4. v. 129. Aut præstent nivcos Clitumna novalia tauros.

Clivīna, æ, avis, quæ in auguriis visa, aliquid fieri prohibebat: quæ & clamatoria dicta, & prohibitoria. *Plin. l.* 10. *c.* 14.

Clivĭus, a, um, o. 1. 2. arduus, difficilis, a clivus, collis, quia ascensus per clivum difficilis est. Hinc clivia auspicia dicta sunt, quæ aliquid fieri prohibebant. *Festus.*

Clivōsus, a, um, o. 1. 2. *ertus*, βαθύλοφος, frequentes habens clivos. *Colum. de arb. c.* 4. Locis aridis, & clivosis altius vites deponantur.

Clivŭlus, m. 2. *poggetto*, dim. a clivus. *Col. l.* 6. *c.* 36. Duos parietes adverso clivulo inædificatos habet.

Clivus, vi, m. 2. *collina, poggio, erta*, גבעה, Ger. *ein hügel*, Gal. *costau*, Hisp. *la cuesta arriba*, γλαῦκος, devexitas montis, locus molliter arduus, a κλίνω, Æolice κλεύω, quod a κλίνω, clino, proclino. *Cic. Attic. epist.* 1. *l.* 2. Quem ego in clivo Capitolino, te signifero, ac principe, collocaram. De eodem clivo Capitolino *Ovid. Fast.* 1. v. 264. Arduus in valles, & fora clivus erat. ¶ Neutro gen. usurpavit *Cato apud Non. c.* 3. *n.* 28. loca ardua, & cliva depressa. ¶ Translate apud *Ovid. epist.* 19. Sudare in uno clivo, est in uno & eodem negotio laborare.

Cloăca, æ, f. *chiavica, fogna privata*, מרזאות, Ger. *ein gang*, Gal. *un égout*, Hisp. *el albanar*, ἀφεδρών, locus cavus, sive is publicus, sive privatus sit, quo sordes confluunt. ¶ Item fistula, fossa, via subterranea parietibus in modum aquæductus munita, per quam aqua pluvia extra urbem, vel in fluvium dilabens urbis sordes secum rapit, ab antiquo *cluo*, purgo, quod immunditias domum, vel urbem purgat. *Cic. pro Cæc.* Qui de fossis, de cloacis interdicit. ¶ Arcem facere ex cloaca, prov. *Cic. pro Planc. c.* 40. est rem humilem, & nullius fere momenti supra modum extollere. ¶ Translate dicitur de stomacho, & alvo hominis immundi. *Plaut. Curc.* 1. 2. 20. Prolue cloacam. ¶ De cloacis publicis Romæ a Tarquinio Prisco extructis, admirabili sane opere, V. *Plin. l.* 36. *c.* 15. & *Cass. l.* 3. *ep.* 30. & *l.* 8. *ep.* 29.

Cloacālis, le, adject. ut cloacale flumen, h. e. colluvies cloacarum, quod ex Catone citat *Fest. Sidon. de fixgitiosa lib.* 3. *ep.* 13. Fæculentiæ par cloacali.

Cloacarium, n. 2. pecunia purgandis cloacis attributa. *Ulp. l.* 27. *ff. de usufr.*

Cloacina, vel Cluacina Venus, Dea, quæ purgationibus præest, quia Romani, & Sabini myrtea verbena, depositis armis, purgati sunt in eo loco, qui postea signa Veneris Cluacinæ habuit; Cluere enim antiqui purgare dicebant. *Plin. l.* 15. *c.* 29.

Cloāco, as, are, fœdo, inquino. *Festus.*

Cloacŭla, æ, f. 1. diminut. a cloaca, *fogaretta*. *Lamprid. in Heliogab. c.* 17.

Clodiānus, a, um, adject. a Clodio, sæpe apud *Cic.*

Clodĭco, as, pro *claudico* dixere veteres, ut est apud *Cicer. l.* 2. *de Orat. c.* 61.

Clodĭus, m. 2. prænomine Publius, adolescens fuit nobilis ex antiquissima Claudiorum familia, sed civis factiosus, & notissimæ libidinis, ut qui tres sorores per incestum polluerit, & in sacris Bonæ Deæ muliebri veste deprehensus sit. Hic gravissimas cum Cicerone inimicitias exercuit, cui ut majus negotium facere posset, Tribunatum plebis petiit: quem cum per leges obtinere non posset, quod patritius esset, Fontejo cuidam ex plebe se adoptandum dedit, atque ita Tribunatum nactus non quievit, donec Ciceronem per vim urbe expelleret. *Cic. pro Domo, de Aruſp. resp.* &c. ¶ Est & Clodius, a, um, ut Clodia gens *Ciceron.*

Clodsus, adject. V. in fine vocis præced.

Clodo, is, pro claudo. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Clodunt ita (oculos) lippiuntque ab afflatu, & alvo cita pereunt.

Cloſtellum, i, n. 2. parvum cloſtrum, seu claustrum, *Petron. in Satyr. c.* 140. Aliquid rimari per cloſtellum, *per la ſerratura*.

Cloſtrum, i, n. 2. idem quod Claustrum. *Cato de R. R. c.* 135. Trullas ligneas duas, claves cum cloſtris. ¶ Item trabium contignatio. *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 21. Per cloſtrum, qua se taberna laxaverat, quatuor denarios inseruit. Possis etiam hunc locum exponere de repagulis, & seris, quibus ostium claditur, ut de claustro dictum est. ¶ Cloſtrum etiam dicuntur trabes colligatæ ad impetum fluvii frangendum. *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Clotho, f. 4. contract. κλωθώ, una Parcarum, a κλώθω, neo, glomero, torqueo, quia contorta, & convoluta omnia tenet. *Stat. Theb.* 3. v. 556. Ferrea Clotho.

Clucidatus, vel cluditatus, vel glucidatus, a, um, adject. dulcis, suavis, a γλυκύς. *Festus.*

Cluden, inis, culter cœcus, & manubrio inclusus, ita ut levi motione in longitudinem exeat, proprium est histrionis, *Apul. Apol.* Sine cludine saltas. Alii aliter leg. V. *Lipſ. Elect. l.* 1. *c.* 18.

Cludo, dis, si, sum, a. 3. *chiudere, ſerrare*, Gal. *clorre, renfermer*, Hisp. *cerrar*, κλείω, claudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Ipsum mare terram appetens litoribus cludit. *Varr.* 3. *R. R. c.* 3. Quæ materiæ ad villam venationis causa cluduntur.

Cludus, a, um, idem quod claudus. *Plaut. Pſeudol.* 2. 2. 64. Apud anum illam diobolarem, cludam, crassam.

Cluĕo, es, n. 2. & Cluo, is, n. 3. *essere fiamato, nominato*, audio, & metaleptice, sum, dicor, nominor, celebror, a κλύω. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 95. Ita sis, ut nomen cluet. ¶ Est etiam purgo. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Cluere antiqui purgare dicebant. Eoque refert signa Veneris Cluacinæ. V. Cloacina. In hac significatione *cluo* dictum esse per syncop. a *colluo*, putat *Turneb. l.* 23. *c.* 22. nec dissentit *Voſſ. in Etymol.*

Cluis, e, adject. nobilis, illustris. *Martian. Capell. l.* 4. ubi alii aliter leg. Clumæ, folliculi hordei. *Festus.*

Cluna. V. Clura.

Clunacŭla, æ, f. idem quod clunaculum. *Gell. l.* 10. *c.* 25.

Clunacŭlum, seu clunaclum, n. 2. culter sanguinarius, dictus, vel quia clunes hostiarum dividit, vel quia ad clunes dependet. *Fest.* ¶ *Scaliger* legit, *victimarius*, vel *ſaginarius*, quod eo interficerent pecora saginata. Ita erit proprie culter poparum.

Clunālis, le, ad clunes pertinens. *Clunales pedes* apud *Avien. in Arat.* v. 361. sunt pedes posteriores Ursæ cælestis.

Clunarius, a, um, ad clunes pertinens, ut clunaria lana, *in fragment. Petronii*, p. 31.

Clunicŭlus, i, vel clunicula, æ, diminut. a clunis. *Favorinus* apud *Gell. l.* 15. *c.* 8. Clunicularis avium saturum fieri.

Clunīnus, V. Clurinus.

Clunis, is, sed sæpius in plur. clunes, nium, tam masc. quam fœm. gen. *natiche*, טוח, Ger. *geſäſſe*, Gal. *la feſſe*, Hisp. *nalga*, νῶτα, nates, a κλύζω, abluo, purgo, unde clyſter. *Juven. sat.* 11. v. 16. Tremulo descendunt clune puellæ. *Horat. l.* 1. *sat.* 2. v. 9. *de equo.* Quod pulchræ clunes, breve quod caput.

Clunipstaridysarchides, m. vox joculariter ficta a *Plauto Mil.* 1. 1. 14. ad significandum terribilem quendam imperatorem hostium, quem Pyrgopolynices, jactator & arrogans miles, vicisse se gloriatur in campis Gurgustuniis. Constata est ex duabus Latinis vocibus *clunis*, & *ſagax*, & totidem Græcis ἵππος, dulcis, vel ἡδύς, ægre, & ἀγχόμαχα, impero: qua in compositione, præter ridiculum, obsceni quippiam subest.

Clunus, a, um, quasi clunatus, unde clunas simias a clunibus tritis dictas existimant. *Fest.*

Cluo, V. Cluco.

Clupĕa, f. 1. *chieppa*, ϑρίσσα, piscis, qui venam quandam in fauctibus thynni erodens, ipsum exanimat. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Vocatur & Thryssa, nec dissimilis est harengis. ¶ Est etiam nomen oppidi in Africa. *Liv. l.* 27. *c.* 29. A *Polybio*, & aliis græce dicitur ἀσπὶς, & *clypea* a nonnullis scribitur.

Clura, vel Cluria, æ, simia. Vet. Gloſſ. Clara, πίθηκος. Et Cluria πιθηκοειδὲς. Alii legunt *Cluna*. *Fest.* ¶ Hinc

Clurinus, a, um, adject. ad simiam pertinens. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 14. Tu vero clurinum pecus. de puella deformi loquitur. *Arnob. l.* 3. Clurino cum pecore. Alii legunt *Cluninus*.

Clusāris, re, adject. qui claudit, clusarius. *Hygin. apud Goeſ. p.* 181. Anguli clusares. Et *p.* 156. Portio quadrata clusaris.

Clusārius, a, um, ad claudendum aptus, ut angulus clusarius, *Hygin. apud Goeſ. p.* 156. Latus clusarium. *Ibid. p.* 183. a *claudo*.

Clusĭlis, le, adject. qui facile clauditur. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Conchæ clusiles, & mordaces.

Clusīnus, a, um, adject. a Clusio oppido, ut Clusinum tar, quod est genus adoris, sive farris candidius. *Colum. l.* 2. *c.* 6. Clusini fontes. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. v. 9. qui locus nunc dicitur *Bagni di S. Caſſiano*.

Clusiŏlum, n. 2. opp. Hetruriæ, supra Interamnam. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Clusĭum, *Chiuſi*, urbs Etruriæ, olim sedes Porsenæ Regis, in regione *Val de Chiana*, in colle, prope Clanim paludem. *Virg.* 10. *Æn.* 167.

Clusĭus, i, dictus est Janus teste *Ovid.* 1. *Fast.* v. 130. Sed *Macrob. sat. l.* 1. *c.* 9. habet Clausius. Dictus est autem *Clusius*, quod pacis tempore ejus templi portæ clauderentur.

Clusor, oris, m. 3. venator, qui silvas, & saltus retibus cingit, & claudit. *Sidon. l.* 8. *epist.* 6. Clusor statarius nemora circumvenis.

Clusūra, V. Clausura.

Clusus, a, um, adject. idem quod clausus, *chiuſo*. *Valer. Flacc. l.* 1. v. 239. Sibi clusos invenit Argos.

Clutus, a, um, o. 1. 2. κλυτὸς, celebris, unde comp. *inclutus*, nunc inclytus. *Festus.*

Clymĕne, f. 1. κλυμένη, filia Oceani, & Tethyos, vel Minii, & Eurynaxæ, uxor Japeti, vel Meropis Regis extremorum Æthiopum Ægypti. Cum forma excelleret, fertur Soli placuisse, & ex eo filium Phaethontem, vel Eridanum, & tres filias, Phaetusam, Lampetien, Lampetusam peperisse, ut a *Theodoſio* scriptum est. Sed *Paulus*, & *Leontius* narrant, Clymenem genuisse Phaethontem, & sorores ex Merope, *Leontius* duos filios addit, Iphidum, & Philacem. *Ovid.* 1. & 2. *Met.*

Clymenēides, um, sorores Phaethontis. *Ovid. ad Liviam*, v. 111. Sic flevit Clymene, sic & Clymeneides altæ.

Clymenēius, vel Clymenēus, a, um, patronym. a Clymene, ut proles Clymeneja, h. e. Phaethon. *Ovid.* 2. *Met.* v 19. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. Augustum spoliare nemus, Clymenejaque deesse Germina.

Clymēnus, i, κλύμενος, herba est a Clymeno Cænei filio, Arcadiæ rege, ejus inventore appellata, ederæ folio, & semine, ramosa, caule inani, articulis præcincta, odore gravi, in silvestribus & montuosis locis nascens. *Plin. l.* 25. *c.* 7. ¶ Pluto quoque hoc nomine vocatur, vel quia κλύζει πρὸς ἐκεῖνον, omnia ad se vocat; vel quia auditur ab omnibus: a κλύω audio. *Ovid.* 6. *Fast.* v. 757. At Clymenus, Clothoque dolent, hæc fila teneri: Hic fieri regni jura minora sui.

Clypea. V. Clupea.

Clypeātus, a, um, clypeo munitus. *Virg.* 7. *Æn.* v. 793. clypeataque totis agmina denſantur campis. *Curt. l.* 7. *c.* 9. *n.* 2. In proris clypeatos locaverat.

Clypĕo, as, are, clypeo munire. Verbum est *Pacuvii*. Sic enim ille apud *Non.* 2. *n.* 145. Chlamyde contorta astu clypeat brachium.

Clypeŏlum, i, n. parvus clypeus. *Hygin. fab.* 139. Eisque clypeola xnea, & hastas dedit.

Clypĕus, seu clupeus, seu clipeus, m. 2. & clypeum, n. 2. *ſcudo*, חנן, Ger. *ein ſchild*, Gal. *bouclier*, Hisp. *eſcudo*, ἀσπὶς, scutum majus. Dictus est vel a κλύειν, absconso, quod hominem tegat, vel a γλύφω, sculpo, quod in eo imagines insculpi solitæ. *Plin. l.* 35. *c.* 3. Scutis, qualibus apud Trojam pugnatum est, continebantur imagines; unde & nomen habuere clypeorum, non, ut perversa Grammaticorum subtilitas voluit, a *claudo*. ¶ Objicere clypeos ad tela. *Virg. Æn.* 2. v. 444. Ictus clypeo excipere. *Ovid.* 12. *Met. vers.* 375. ¶ Imagines quoque in clypei formam factæ, clypei dicebantur. Quamquam in hac significatione quidam Grammatici *clupeum*, vel *clypeum*, neut. gen. tantummodo dici volunt, quos arguit ipse *Charisius*, qui contraria exempla adducit, & *Plin. l.* 35. *c.* 3. De his V. *Lipſium in Ann. Tacit. l.* 2. & *Caſaubonum ad Suetonii Neronem c.* 16. ¶ Transfertur eleganter vox clypei ad quodvis præsidium, & tutelam. *Claudian. de* 4. *Conſul. Honor.* v. 432. Subnixus Stilicone tuo, quem fratribus ipse Discedens clypeum defensoremque dedisti. ¶ *Scutum* oblongum est, quadratum, & totum munit corpus; *clypeus* rotundior, cavus, & totum protegit pectus: *Umbo* est in medio clypei pars elevatior. ¶ Clypeis antea Romani usi sunt, deinde postquam facti sunt stipendiarii, scuta pro clypeis fecere. *Liv. l.* 8. *c.* 8. ¶ *Serv. in Æn.* 9. ait, Clypeum esse peditum, scutum equitum. Sed hæc de re V. *Popmam de differentia verborum.* ¶ Clypeum etiam antiqui ob rotunditatem corium bovis appellarunt, in quo fœdus Gabiorum cum Romanis fuerat descriptum. *Festus.*

Clysmus, i, purgatio, lotio, clyster. *Scribon. Larg. compoſ.* 155. His alvus aperi clysmo mane trahenda est.

Clyſter, eris, & m. 3. & clyſterium, n. 2. *criſtere, ſerviziale, argumento*, Germ. *einklyſier*, Gal. *clyſtere*, Hisp. *cliſter*, κλυσμός, medicamentum liquidum, quod intestino injicitur ad alvum abluendam alvum: item instrumentum, quo medicamentum hoc injicitur, a κλύζω, abluo. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Cucurbita infusa clysteribus intestinorum omnium vitiis medetur. *Scribon. Larg. compoſ.* 118. Per clysteria caldam immittere. ¶ *Macer* penult. corripit: Appositis digitis, aut intus clystere fusis. Cave, imiteris.

Clyſterio, as, are, clysterem immittere. *Veget. l.* 1. *rei Veterin. c.* 42. Clysteriabis ex aqua calida, & oleo. Al. leg. *clyſterizabis*.

Clytemnestra, f. 1. κλυταιμνήστρα, filia Jovis, & Ledæ, soror Helenæ. Castoris, & Pollucis, uxor Agamemnonis, cui Orestem, & Electram peperit. Regressum ex bello Trojano virum in convivio ope Ægysthi adulteri filii Thyestis interfecit, deinde Cassandram interfici jussit Priami filiam, quæ Agamemnoni in rerum divisione sorte obtigerat. Postremo & ipsa occisa est ab Oreste filio in patris ultionem. *Hygin. fab.* 117. & 240.

Clytie, es, f. 1. Oceani Nympha, aliquando ab Apolline adamata, donec illa Apollinis cum Leucothoe concubitum Orchamo patri ejus indicavit. Iratus enim Apollo Clytien gravissimo odio prosecutus est. Illa amoris impatientia cibo, & potu abstinens mane orientem, & vesperi occidentem spectabat Apollinem, & quacumque Apollo iter faciebat, oculis sequebatur. Tandem fame, & dolore consumpta mutata est in heliotropium. *Ovid.* 4. *Met.* v. 192. & *sequentib.*

C ANTE N, & O.

Cnæus, & Cneus, i, m. prænomen Romanum a *navo* ductum. Scribitur ferè duabus tantum prioribus litteris, ut *Cn. Pompejus Magnus*: ipsum autem C pronuntiatur ut G, ut in *Cajus*. Sed & per G scriptum reperitur in *Inſcript.* apud *Noris in Cenotaph. Pisan.* ¶ Femininum est *Cnæa*. *Inſcript.* apud *Gruter.* 274. 2.

Cna-

Cnafon, nis, m. 3. acus, qua mulieres caput scalpunt, al. differiculum. *Fest.*

Cnedinus, a, um, *di urtica*, ut cnedinum oleum. *Plin.* 15. 7.

Cnecronni, n. 2. κνήκος, κνήκου, herba quadam, a κνάω, rado, quia linguam mordet, *Plin. l.* 13. *c.* 23. *Hyginus* casium interpretatur.

Cnephasias, a, um, o. i. e. tenebricosus, a κνέφας, crepusculum, tenebræ, vel a κνέφω, caligo. *Fest.*

Cneus. V. Cnæus.

Cnicos, seu Cnicus, i, m. κνῆκος, & κνῆκος, herba Ægypto peculiaris, Italiæ ignota, duplicis generis, silvestris & sativa. Silvestris duæ sunt species, una caule rigido, semine candido, alio nomine atractylis: altera hirsutior, torosiore caule, & qui pæne humi serpat, minuto semine, *Plin. l.* 21. *c.* 15. & 32. & *Scribon. Larg. compos.* 135.

Cnidus. V. Gnidus.

Cnisa, f. 1. ὀσμὴ, nidor, pinguedinis incensæ fumus. *Arnob. lib.* 7. Nisi forte bestiarum Deus animas devorat, aut ex aris ardentibus nidorem consectatur, & fumos, pasciturque de cnidis, quos evomunt ardentia viscera.

Cnodax, acis, κνώδαξ, fibula ex ferrea. Ferrei cnodaces apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. sunt fusiformi ferreæ, in exteriori parte rotundæ, in exteriori scapum, vel axium capitibus implumbatæ, vel adactæ, per quas anes, seu tomi versantur, *pironi*. In aliquibus libris legitur *Cnodax*. Sed χνόδαξ, græce non inventur.

Coa vestis, *Sambucus lugubris*, sive subst. Coa in plur. num. subtilissimum erat vestis genus ex bombyce, adeo tenue, ut corpus pellucerent, dictum a Coo insula, in qua Pamphila Platis filia vestem hujusmodi prima contexit. Eædem Coæ vestes dicuntur, a Cea insula. Nam antiqui non convenere in hujus inventi gloria, quam alii Ceæ, alii Coæ mulieri tribuerunt. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 101. Altera nil obstat, Cois tibi pene videre est Ut nudam. *Ovid.* 2. *de Arte*, *v.* 298. Sive erit in Cois, Coa decere puta. ¶ Est etiam Coa mensuræ genus; quo referunt aliqui illud *Catilii* de Clytemnestra Quadrantaria, apud *Quintil. l.* 8. *c.* 6. In triclinio coa, in cubiculo nola. V. *Choa*, & *Nola*.

Coaccido, idem ac accedo, vel simul accedo. *Plaut. Cur.* 2. 3. 65. Decem pro his coaccedunt minæ.

Coacervatim, adverb. *a mucchj*, acervatim. *Apul. lib.* 2. *Florid.* Non sigillatim, ac discretim, sed cunctim, & coacervatim offerre.

Coacervatio, onis, f. *ammucchiamento*, aggregatio, acervus, cumulus, copia. *Cic. in Part. c.* 35. Frequentatione argumentorum, & coacervatione universa.

Coacervatus, a, um, nom. ex particip. συσσωρεύω, collectus, aggregatus. *Cic. in Partit.* Verisimilia cum sunt coacervata, proficiunt.

Coacervo, as, idem ac acervo. *Cic.* 2. *Agr. c.* 27. Ante pecuniæ coguntur, & coacervantur.

Coacesco, is, cui, idem ac acesco, vel simul, vel totus acesco. *Cic. de Sen. cap.* 18. Ut non omne vinum, sic non omnis ætas naturæ vetustate coacescit.

Coacte, adv. *in istretto*, *in breve*. *Tertul. de Bapt. c.* 12. Alii plane satis coacte injiciunt. *Gel. l.* 10. *c.* 11. cum significandum conclusis quid & festinantius factum.

Coactilia, lium, n. 3. *feltri*, panni ex lana non texta, vestes ex lana, vel pilis paulo densius compactis, sive coactis. Vet. Gloss. πιλωτὸς, Coactile. Hujusmodi vestium mentio fit in *Leg.* 25. *ff. de aur. & arg.* ¶ *Cæs. de B. C. l.* 3. *c.* 44. fabricata appellat. Ubi tamen *Cujac. l.* 5. *Observat. c.* 11. mavult legere *coactis*, quod *Scaliger* etiam in ipsum textum recepit. ¶ De coactilibus V. *Lipsi. l.* 4. *de militia*, *Dial.* 6.

Coactilaria taberna, in qua coactilia fiunt. *Capitolin. in Pertin. c.* 3.

Coactiliarius, ii, qui coactilia conficit. Vet. Gloss. πιλοποιὸς. *Lapis Vet.* Larisæus lanarius coactiliarius.

Coactim, breviter, coacte. *Sidon. l.* 9. *ep.* 15. Schedium raptim, coactimque translator festinus exscripsi.

Coactio, onis, f. *radunamento*, συναγωγὴ, congregatio, conspiratio. *Cic. de Aruspic. resp.* Nocturnis vigiliis, & coactione hominum. ¶ Coactio argentaria est munus cogendi pecunias. *Sueton. in Cæs. c.* 1. Coactiones argentarias tractavit.

Coacto, as, are, frequent. a cogo, sæpe, vel vehementer cogo. *Lucr. lib.* 6. *v.* 1320. Qua graditur, conturbat, & immutare coactat.

Coactor, oris, m. *esecoglitore*, qui pecuniam cogit, & recipit, officii nomine, ut mercenarii eorum, qui habebant argentariam. *Cic. pro Rabir.* Ut nostri coactores facere solent. ¶ Coactores etiam, & collectarii dicebantur ipsi argentarii in auctionibus, quia pecunias cogerent. *Id. pro Cluent.* Ne multa, perjuriter a coactoribus, idest ab iis, qui auctioni præsunt. ¶ Apud *Catonem de R. R. c.* 150. Coactor est, qui pecus cogit, & servat. ¶ Coactor, qui cogit, & ad faciendum impellit. *Senec. epist.* 53. Quibus non duce tantum opus est, sed adjutore, atque ut ita dicam coactore.

Coactum, i, n. 2. V. Coactilia.

Coactūra, æ, f. *adunamento*, quod ex aliqua re colligitur, & cogitur, συναγωγὴ. *Colum. l.* 12. *c.* 50. *de oleo exprimendo*: Scortum reponatur uniuscujusque diei coactura.

Coactus, a, um, nom. ex particip. a cogo, tot fere habet significationes, quot ipsum cogo. *Cic. pro Dom. c.* 35. Cum de me coactus dicerem. *sforzato*. *Nepos in Attic. c.* 4. Coacti, ut se devoverent. *Sallust. in fragm.* Coactus regredi. *Cic. pro Cæc.* Coacti, & armati homines, *radunati*. *Ovid.* 8. *Met. v.* 666. Lac coactum, *rappreso*. *Plin.* 2. 39. Liquor coactus in nivem. ¶ Coacta alvi, h. e. excrementa craſſiora, & duriora. *Celsus l.* 2. *c.* 8. ¶ Coactæ lacrimæ. h. e. vi expressæ. *Virg.* 2. *Æn.*

Coactus, us, m. 4. impulsus. *Cæs. B. G. l.* 5. *c.* 27. Neque voluntate sua, sed coactu civitatis. *Cic. Verr.* 4. Coactu ipsius quod non senserit judicasse.

Coaddo, idem ac addo. *Cato c.* 40. *de R. R.* Argillam, vel cretam coaddito.

Coadjicio, is, ieci, ectum, 3. 3. simul adjicio, *aggiunger' insieme*. *Colum. l.* 12. *c.* 22. Coadjicitur in binas urnas ligula cumulata.

Coadjūtor, oris, m. 3. qui simul adjuvat. Habetur de hac voce exemplum in Inscript. apud *Grut.* sed spuria, & nullius adeo auctoritatis.

Coadolesco, is, evi, ultum, n. 3. *crescer' insieme*, simul adolesco. *Tertul. de Anima*, *c.* 16. Exinde inolevit, & coadolevit in anima.

Coadōro, as, simul adoro. *Ambros. 3. de Spiritu S. c.* 12. & *Justin. in Cod.* 1. 1. 4.

Coadunatio, onis, *adunamento*, actus adunandi. *Justinian. in Cod. l.* 5. *tit.* 12. *leg. ult.*

Coadunātus, a, um, adunatus. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c.* 1. Coadunatis Patriciis civitatem condiderunt. Alii leg. *Adunatis*. *Paul. Leg. 9. ff. de Pœn.* In unam summam coadunatæ.

Coadūno, as, are, idem quod aduno, *adunare*, συνάγω. *Dictys Cret. Belli Troj. l.* 4. *c.* 13. Haud prius abire destitit, quam reliquiæ coadunarentur. *Ulpian. L.* 7. *ff. ad exhibendum*, §. 2. Si brachium statuæ coadunaverit.

Coædificatus, a, um, inædificatus. *Cic. in Partit. c.* 10. Loci culti, an inculti; celebres, an deserti; coædificati, an vasti, *luoghi con fabbriche*.

Coædifico, as, *fabbricare in qualche luogo*, inædifico. *Cicer. Attic. lib.* 13. *ep.* 33. Campum Martium coædificari. *Manut.* quod in suo libro legerat cum, vel *tum ædificari*, putabat emendandum *totum ædificari*. *Id. in Part. c.* 10. Loci coædificati.

Coæquālis, idem ac æqualis. *Colum. l.* 8. *c.* 14. In gregem coæqualium compellitur. *Petron. in Satyr. c.* 136. Sinciput coæquale natalium suorum.

Coæqualitas, atis, æqualitas. *Modest. Dig.* 27. 1. 8. Coæqualitas honorum.

Coæquātus, a, um, æquatus. *Sallust. ad Cæs. de republ. ordin.* 2. Coæquati dignitate, pecunia, virtute.

Coæquo, as, idem ac æquo. *Sallust. Catil. c.* 20. Coæquare montes. *Id. ad Cæs. de rep. ordin.* Coæquare gratiam omnium difficile est.

Coæquus, a, um, o. i. 2. æqualis. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Ex innumeris populis pars coæqua in commerciis, aut latrociniis degit. Alii leg. *æqua*.

Coætaneo, as, apud *Tertul. de resurr. carn. c.* 45. significat coætaneum esse.

Coætaneus, o. i. 2. *d'una medesima età*, Ger. *der eines alters ist*, ἀκμάζων, ejusdem ætatis, vel qui ætate eadem vixit. *Persius Læto in Declam. in Catil.* Scipioni coætaneo fuit. Adde *Apul. lib.* 8. *Milesi. p.* 204. *edit. Elmenh.* & *Tertul. adv. Hermog. c.* 6.

Coæstimo, simul æstimo. Affertur a Lexicographis exemplum ex *Celso JCto ff. l.* 47. *tit.* 2. *l.* 67. *vel* 69. Sed al. leg. *æstimabitur*, non *coæstimabitur*.

Coæternus, a, um, simul æternus. Legitur apud *Tertul. adv. Hermog. c.* 11. *Ilicetan. ep.* 57. & *Augustin. serm.* 38. *de verb. Dom. c.* 7.

Coævus, o. i. 2. æqualis, cum aliquo ætate conjunctus, *d'una istessa età*, Gall. *d'un meme age*, Hisp. *de la misma edad*, συνήλιξ, ejusdem ævi. *Prudent. hymn. Epiph. v.* 137. Inter coævi sanguinis Fluenta solus integer.

Coagitatio, idem ac agitatio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Animo primum calescit ab ipso spiritu, deinde coagitatione pulmonum. *Victorius*, & *Graterus* fidem MSS. secuti legunt *contagione*.

Coagitātus, a, um, simul agitatus. *Marcel. Empir. c.* 8. Fel melle mixtum, & diu coagitatum.

Coagito, as, *agitare*, *mescolare*. *Apic.* 2. 1. & 4. 3.

Coagmentatio, f. *connessione*, nexus, conjunctio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 7. Quæ est coagmentatio non dissolubilis?

Coagmentātus, a, um, adject. συναρθεὶς, connexus, compactus, *connesso*. *Cic. Tusc.* 1. *c.* 29. Nihil admixtum, nihil concretum, nihil coagmentatum, nihil duplex. *Curt. l.* 4. *c.* 7. *n.* 23. Habitus gemmis coagmentatus.

Coagmento, as, a. 1. *connettere*, *congiungere*, חבר, Germ. *zusammen fügen*, Gall. *assembler*, *coller ensemble*, Hisp. *travar uno con otro*, συναρμόζω, conjungo, compono. *Cic. de Sen. c.* 20. Opus ipsa suum eadem, quæ coagmentavit, natura dissolvit. ¶ Translate *Cic. de Orat. c.* 23. Verba verbis quasi coagmentare negligas. *Id. Philipp.* 7. *c.* 8. Coagmentare pacem.

Coagmentum, i, *connessione*, *congiunzione*, חבר, Gall. *assemblement*, συναρθρὸς, compositio, compago. *Ammian. l.* 29. *c.* 14. Coagmenta fodiens lapidum recens structorum. *Plaut. Mostl.* 3. 2. 142. Coagmenta in foribus. ¶ Elegantter ad literarum compositionem transfert *Gel. l.* 17. *c.* 9. Literæ, inquit, singulariæ sine coagmentis syllabarum.

Coagulatio, f. 3. *quagliamento*, πῆξις, actus coagulandi. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Venenum est in prima lactis coagulatione.

Coagulatus, a, um, adject. *quagliato*, *rappigliato*, ut coagulata pix, *Plin. lib.* 16. *c.* 11. Lac coagulatum, *Id.* 20. 14.

Coagŭlo, as, a. 1. *coagulare*, *rappigliare*, קפד, Germ. *zusammen ziehen*, Gall. *cailler*, Hisp. *cuajar*, πήγνυμι, cogo, constringo. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Summa probatio balsami est, ut lac coagulet.

Coagulum, n. 3. *presame*, *gaglio*, *coagulo*, קפד, Ger. *kæselab*, Gall. *presure*, Hisp. *cuajo*, πῆγμα, id, quod ad densandum lac adhibetur, ut ventriculus vituli, a *cogo*, vel *cago*, denso, stringo. *Ovid.* 13. *Met. v.* 830. Partem liquefacta coagula durant. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Coagulum hinnuli, leporis, hædi laudatum. ¶ Translate coagulum dicitur quidquid connectit, ac jungit. *P. Syrus in Minut.*: Amicitiæ coagulum unicum est fides. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Coagulum animi, atque amoris.

Coalĭto, les, n. 2. συμφύομαι, cohæreo, concresco, a *con* & obsoleto *alco* pro alo. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Ut nisi pinguissimo solo coalere non possit. Alii leg. *celere non possit*.

Coalesco, is, coalui, n. 3. *unirsi*, *attaccarsi*, *crescere*, אבר, חבר, συμφύομαι, concresco, a coalco. Arborum proprium. *Colum. de arboris. c.* 27. Interposito triennio coalescet ficus olivæ. ¶ *Plin. lib.* 9. *c.* 51. A parte coaluisse vulnus, h. e. constringitur, claudtur. ¶ *Gel. l.* 7. *c.* 7. Vetus in unam vocem coaluisset, *h. e.* convenisset, conjuncta esset. ¶ Ad animum transtulit *Liv. l.* 23. *c.* 35. Tanta concordia coaluerant omnium animi.

Coalītus, a, um, *unito*, *cresciuto*, *e rassodato*, concretus, confirmatus. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Interest, cujus ex sanguine concretus homo, & coalitus sit. *Tacit. l.* 14. *in princ.* Vetustate Imperii coalita audacia.

Coallĭdo, is, ere, est per alluvionem aliquid augere. *Pompon. de acquir. rer. dom. l.* Ergo. ubi alii leg. *colludere*.

Cocnicos, m. 2. simul amicus. *Cic. de Amic. c.* 26. Hodie me ante omnes cocnicos stultos senes versaris. Emendati Codices habent, *Comicos*.

Coangustātus, a, um, in angustum redactus. *Hirt. de B. Hisp. c.* 5. Milites ripis appropinquantes coangustati præcipitabantur.

Coanguslo, as, *ridurre in istretto*, idem ac anguslo. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 14. Hanc lex dilatata in cunctum ordinem coangustari etiam potest.

Coaptatio, onis, f. apta conjunctio. *Augustin. l.* 4. *de Trinit. c.* 2. In omni compaginatione, vel, si melius dicitur, coaptatione creaturæ. Hanc enim coaptationem (sic mihi nunc occurrit) dicere volui, quam Græci ἁρμονίαν vocant.

Coaptātus, a, um, apte conjunctus. *August. l.* 22. *de Civ. Dei*, *c.* 24. *a med.* Mensuræ, quibus inter se cuncta connexa sunt, & coaptata.

Coapto, as, a. 1. aptum reddo. *Augustin. lib.* 1. *de doctr. Christ. c.* 14. Ligaturam similem membris similibus coaptare. Hinc coaptus apud *Martian. Capell. l.* 2. ubi alii aliter.

Coarctatio, idem ac arctatio. *Liv. lib.* 27. *c.* 46. Coarctatio plurimum in angusto tendentium facilior futura erat. *Hirt. B. Alex. c.* 74. Cæsar ridebat inanem ostentationem, & eo loco militum coarctationem. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. laxationi opponit.

Coarctātus, a, um, *ristretto*, coangustatus. *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 20. Cn. noster adhuc in oppidis coarctatus. *Colum. l.* 8. *c.* 7. Gallinæ in caveis ita coarctatæ, ne versari possint. ¶ Translate *Tacit.* 2. *hist. c.* 71. Coarctati consulatus. *h. e.* ad brevius tempus redacti.

Coarcto, & coarto, as, a. 1. *ristringere*, idem ac arcto. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Quæ coarctavit, & peranguste retersit in oratione sua, dilatet nobis, atque explicet. ¶ Est etiam cogere. *Paul. lib.* 57. *de contrab. empt.* Coartandus est emptor conditionem adimplere.

Coarĕo, es, vel coareo, is, arui, n. 2. vel 3. simul, vel valde areo. *Vitruv. l.* 7. *c.* 11. Ab ignis vehementia conferveſcendo cum coarserint.

Coargŭo, is, *mostrare*, *far vedere*, *provare*, idem ac arguo. *Cic. l.* 1. *Acad. c.* 4. Errorem alicujus coarguere. Et *Ver. 6. c.* 47. Coarguere reum testibus. ¶ Cum infinito, *Hirt. de B. Alex. c.* 68. Cum defensionem ejus nullam posse excusationem recipere, coarguisset.

Coarticŭlo, as, *distinguere*. *Arnob.* 1. *adv. gent. a med.* Ora coarticulare mutorum. *idest* facere, ut muti articulate loquantur.

Coaspernor, aris, idem quod aspernor, vel simul aspernor. *Tacit. hist. l.* 1. *c.* 7. Severitas ejus angebat coaspernantes veterem disciplinam.

Coassātio, vel coaxatio, onis, *tavolato*, *assito*, συνίζωσις, coassandi actus, contabulatio. *Plin. l.* 36. *cap.* 25. Necessarium binas per diversum coassationes substerni. Adde *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 1.

Coasso, vel coaxo, as, a. 1. *intavolare*, Ger. *zusammen täfeln*, Gal. *entabler*, Hisp. *entablar*, συνίζω, contabulo, ab assis. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Cum coassatum fuerit, supra altera coaxatio transversa sternatur. ¶ Coaxare est etiam ranarum proprium, *gracidare*. *Auctor carm. de Philomela*. Garrula limosis rana coaxat aquis. *Sueton. Augusti. c.* 94. Atque ex eo negantur ibi ranæ coaxare.

Coassŏlet, assolet. *Plaut. Epid.* 1. 1. 5. ubi alii leg. *assolet*.

Coatræ, seu Coactræ, populi inter Assyriam, & Mediam, qui Coactram M. incolunt, apud quos arbores sunt maxima proceritate.

Coauctio, onis, f. 3. augmentum, *accrescimento*. *Cic. Verr.* 4. *c.* 81. Ex coauctione annonæ, atque æstimationis.

Coaugmentātus, a, um, auctus. *Martian. Capel. l.* 3. ubi al. leg. coagmentatus.

Coax, vox ranarum, teste *Serv. ad Æn.* 7. 2. 16.

Coaxo. V. Coasso.

Cobio, m. 3. piscis ex genere chromborum. *Plin. l.* 32. *c.* 5. Vide Gobio.

Cobion, tithymali species. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Cocalides, um, f. filiæ Cocali. Fuit autem Cocalus Rex Siciliæ, qui Dædalum ab Creta Minois iram fugientem recepit, ipsumque Minoem, qui fugitivum Siciliam usque persequutus fuerat, hospitio exceptum, per insidias filiarum ope interfecit. *Sil.* 14. *v.* 42.

Cocalides, um, f. filiæ Cocali Siciliæ Regis, quæ Minoa fraude interfecerunt. *Sil. l.* 14. *v.* 43.

Coc-

Coccetum, vel Cocetum, n. 2. genus edulii ex melle, & papavere factum. *Fest.*

Coccĕus, a. um. 2. *di grano, granatino*, שני תולעת, Germ. *scharlach rote*, Gal. *d' ecarlate*, Hisp. *de grana*, κόκκινος, quod cocci colorem habet. *Lamprid. in Alexand. c.* 42. Coccea lacerna. Al. leg. *coccinea*.

Coccinātus, a. um. 2. κοκκινοβαφὴς, qui coccineis vestibus indutus est. *Martial. l.* 1. *epigr.* 97. Qui coccinatos non putat viros esse. *Suet. Domit. cap.* 4. Puerulus coccinatus.

Coccĭnus, a. um. 2. idem ac cocceus. *Plin. l.* 21. *c.* 31. Alterum, cui acini coccinei, granofi folliculi. *Martial. l.* 14. *epigr.* 131. Coccineæ lacernæ. ¶ Colorem coccineum (qui latine & ſpudicus, & roſeus, & Phœniceus vocatur) aliqui cenſent eum eſſe, quem vulgo *ſcharlatum* & *chermeſinum* dicimus. De *ſcharlato* non repugnem. At *chermeſinus* alius eſt. Nam etſi coccum Serapioni, aliiſque Arabibus chermes dicitur, tamen nihil hoc ad noſtrum chermeſinum, quia ſit e granulis, quæ vulgaris pimpinellæ radicibus adhærent. *Voſſius ex Matthiolo*.

Coccĭnum, ſubſt. n. 2. κόκκινος χιτὼν, veſtis coccinea. *Mart. l.* 4. *epigr.* 28. Coccina famoſæ donas, & ianthina marchæ.

Coccĭnus, a, um, o. 1. 2. cocco tinctus, ut Coccina veſtis, cocco infecta. *Martial. l.* 14. *epigr.* 131. *Petron. in Satyr. c.* 28.

Coccum, ci, n. 2. *granum, cocco*, תולע, Ger. *greine*, Gal. *graine*, Hiſ. *grana, κόκκος*, frutex furculoſus, parvus, in Turdetania, Galatia, Attica, Peloponneſo, &c. cui grana adhærent lentis faciem referentia, quibus granis ſericea, laneaque ſtamina tinctores inficiunt. Ejus granum dicitur *coccum* neut. gen. Differt a purpura. Nam coccus frutex eſt, purpura genus conchæ in mediis faucibus liquorem illum habens tingendis veſtibus expetitum. Coccineæ item veſtes a purpureis colore differunt. Hinc *Ulpian. l. ſi cui lana ff. de legat.* 3. negat, coccum contineri purpuræ appellatione. Nam coccineus color exuberantiam quandam, ac ſplendorem ruboris præ ſe fert. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Colores animadverto tres eſſe principales, unum in cocco, qui in roſis micat, gratius nihil traditur aſpectu. Sed tamen purpura interdum latius accipitur. *Horat. l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 102. Rubro cocco tincta veſtis.

Coccyx, ygis, maſc. 3. Cuculus avis. Hunc deſcribit *Plin. l.* 10. *c.* 9.

Cocetum. V. Coccetum.

Cochlaceæ, vel cochleaceæ, vel cochleæ, f. 1. ſunt lapides ex flumine rotundi ad cochlearum ſimilitudinem. *Feſt.*

Cochlĕa, f. 1. *chiocciola, lumaca*, κόχλος, κοχλίας, proprie teſta limacis, & metonymice limax, qui teſtam habet, a κόχλος, gyro, quia cochleæ teſta eſt tortilis, ac turbinata. *Cic. de Div.* 2. 64. Si quis Medicus ægroto imperet, ut ſumat terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam potius, quam hominum more cochleam diceret. ¶ Translato apud *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. eſt ligneum in torculari erectum, ſtriatum, quod dum vertitur, prælum attollit, vel demittit. ¶ Item inſtrumentum hauſtorium, quod vulgus *pompam* vocat, cujus in medio rota eſt, quæ dum a calcantibus verſatur, machina introrſus clavigulatim detornata aquas exforbet ex aquario ſepto, & retrorſus emittit. *Vitruv. l.* 10. *c.* 11. *Bud. annot. prior. in Pand.* ¶ Item genus oſſii tortuoſi, & oblique flexi. *Var. de R. R. l.* 3. *c.* 5. Oſtium habere humile, & anguſtum, & potiſſimum ejus generis, quod cochleam appellant.

Cochleāre, & per apocopen cochlear, n. 3. *cuthiaro*, λοβὸς. *Col. l.* 12. *c.* 21. cochlear cumulatum. *Mart. in Apoph. epig.* 121. Sum cochleis habilis, ſed nec minus utilis ovis, Nunquid ſcis, potius cur cochleare vocer? Eſt enim lingula quædam ex altera parte teres, & acuta. Itaque pars ejus una aptiſſima eſt ad extrahenda ova, & *ligula* dicitur, altera ad extrahendas cochleas, & cochleare appellatur. Ejus figura habetur in antiquarum rerum Muſeis. Non eſt igitur patina ad capiendas cochleas, & ova, ut putat *Salmaſ. in not. ad Pollion. p.* 342. & *Grav. in addit. ad Theſ. Fabri*, quod antiqua cochlearia nunquam viderint. Multo minus verum eſt, quod eruditi quidam ſcripſerint, *cochlear* dici a forma, & cochlearum teſtis primum in hunc uſum adhibitis. ¶ Eſt etiam menſura liquidorum, quarta pars cyathi; *Col. l.* 12. *c.* 21. & *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Cochlearis, re, adject. ut cochlearis menſura, *Plin. l.* 21. *c.* 27. ubi alii aliter legunt.

Cochlearium, rii, n. 2. vivarium, in quo cochleæ aſſervantur. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 14. Idoneus ſub dio ſumendus locus cochleariis. ¶ Item menſura minima rerum liquidarum, quæ duodecies ſumpta explet cyathum. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Si cochlearii menſura in die forbeatur. *Scribon. Larg. compoſ.* 122. Sumuntur cochlearia tria cumulata.

Cochleatim, adverb. ad modum cochleæ. *Sidon. lib.* 4 *ep.* 15. Agger cochleatim tractus. Hinc cochlearius apud *Non. c.* 2. ubi tamen lectio variat.

Cocio, onis, m. 3. qui in emendis, vendendiſque mercibus tarde pervenit ad juſti pretii finem, a cunctatione, quaſi cunctio. Ita *Feſt. Plaut. Aſin.* 1. 3. 51. Vetus eſt, Nihili cocio eſt. V. omnino *Taubman.* Adde *Mil.* 3. 2. 29. Vide & *Gel. l.* 16. *c.* 7. Gloſſ. Vet. Cocio, μεταπράτης.

Cociōnor, aris, ari, cunctari in emendo. *Quintil. Declamat.* 12. *c.* 21. Diu cocionatus eſt. Sed alii aliter. V. *Salmaſ. de uſuris, p.* 345.

Cocinatorius. } V. Coquinatorius.
Cocitatorius. }

Cocles, itis, m. 3. *loſco, chi ha un' occhio ſolo*, Gal. *borgne, qui ne voit que d' un oeil*, Hiſp. *menguado de un ojo*, μονόφθαλμος, hoc eſt, luſcus, qui unum tantum habet oculum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Qui altero lumine orbi naſcerentur, cocălites vocabantur. ¶ Horatius Cocles, vir Romanus, qui Porſenæ Regis exercitu per Sublicium pontem tranſire conante, ſolus hoſtium impetum ſuſtinuit, donec a tergo pons a ſociis frangeretur, quo fracto armatus in Tyberim deſiluit, multiſque ſuperincidentibus telis incolumis ad ſuos tranavit. *Liv. l.* 2. *c.* 10.

Cocta, æ, f. aqua decocta. *Martial. l.* 2. *epigr.* 85. Vimine clauſa levi nivea cuſtodia coctæ. Sic enim legendum putat *Scriverius*.

Coctānum. V. Cotonum.

Coctĭbilis, le, o. 3. *da cuocere*, Germ. *daß ſich leichtlich uno gero kochen leſſt*, Gal. *aiſé a cuire, facile a digerer*, Hiſp. *coſa que preſto ſe cuece*, Διάπεπτος, quod facile coquitur. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Glans fagea ſuem hilarem facit, carnem coctibilem. Scribitur & *coquibilis*.

Coctĭlia, orum, ligna cocta, arida, ſeu acapna, quæ ſc. fumum non faciunt. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 14. ¶ Non multum differebant a carbonibus: nec enim manu, ſed batillis tractabantur, quod indicat locus *Trebellii cit.* Hæc ligna cocta dicuntur *Leg.* 167. *ff. de verb. ſignific.*

Coctĭlicius, a, um, ut coctilicia taberna, in qua ſcil. coctilia venduntur. *Capitol. in Pertinace, c.* 3. Alii leg. Coctiliaria.

Coctĭlis, & le, o. 3. *coſa cotta*, Ger. *gebrennt*, Gal. *cuit, fait par cuiſon*, Hiſp. *coſa cozida, ἰσθὶ*, res, quæ cocta eſt. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Obſervatione ſiderum coctilibus laterculis inſcripta. *Ovid. Met.* 4. *v.* 58. Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem, &c.

Coctĭo, onis, ſ. 3. πέψις, ipſe coquendi actus. Unde *coctionem facere*, pro concoquere, & cibum in ventriculo conficere, *digerire. Plin. l.* 20. *c.* 9. Coquitur & in melle cibi gratia, maxime ut coctionem facias.

Coctīvus, a, um, o. 1. 2. *che facilmente ſi cuoce*, Διάπεπτος, quod facile coquitur, vel maturatur, ut *coctivum legumen, coctiva caſtanea. Plin. l.* 16. *c.* 23. Popularibus magis, quæ coctivæ vocantur.

Coctŏnum. V. Cotonum.

Coctor, oris, m. 3. qui coquit, coquus, *cuoco. Petron. in Satyr. c.* 95. Coctores, inſularique. Al. leg. *lictores*. ¶ Apud *Plaut. Pœn.* 3. 2. *v.* 9. *Parasus* legit: Juris coctores, qui lites creant. Sed *Turneb. l.* 15. *c.* 7. legit: *collusores*. ¶ Item Prodigus, *Senec. l.* 4. *de Benef. cap.* 26. Quis coctori credet pecuniam? Ubi *Gruter. & Gronov.* leg. *decoctori*.

Coctūra, f. 1. ὄψησις, coctio, aut id, quod coquitur. *Colum. l.* 12. *cap.* 18. Si quinta pars picis Brutiæ in univerſam coctúram adjiciatur. *Apic. l.* 6. *c.* 2. Diu cocta coctura decoques dum obduretur. ¶ Item calor, & cœli temperies, qua fructus matureſcunt. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Ea cœli temperies fulſit, quam coctúram vocant.

Coctus, a, um, o. 1. 2. *cotto*, תבוש, Germ. *gebacht*, Gal. *cuit*, Hiſp. *cozido, ἰσθὶ*, a coquendo, quod crudum non eſt, ſed aſſum, elixum, aut frixum. *Hor. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 28. Coctus pavo. *Suet. in Claud. c.* 38. Cocta vendere. ¶ Ponitur & pro lucubrato, vel maturo. *Cic. l.* 13. *Att. ep. ult.* Iene coctus, & condites ſermo. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Coctus ſolibus fructus. ¶ *Plaut. Pœn.* 3. 2. 9. Hodie juris coctiores non ſunt, qui lites creant. *h. e.* in jure periti. Sed alii leg. *callosiores*. V. *Taubman.* ¶ *Ligna cocta* quid ſint vide in voce *coctilia*. ¶ *Propert.* 3. 9. 22. Agger coctus. *h. e.* coctis lateribus factus. *Id.* 4. 5. 60. Rotaria cocta. *roſa appaſſita*. ¶ Ponitur etiam pro maturo. *Cic. de Sen. c.* 19. Poma matura, & cocta. *Plin.* 12. 5. Coctus ſolibus fructus.

Cocŭlum, κωκύλιον, vas æneum, coctionibus aptum, *Feſt.* ¶ Cocula item, ligna minuta, quibus facile decoquuntur obſonia. *Plaut. Capt. act.* 4. *ſc.* 2. *v.* 67. Ignibus foveri coculis ardentibus. Alii leg. *ſordidis ferventibus*. Hæc ſignificatio ne eſt etiam apud *Feſt.*

Cocus. V. Coquus.

Cocytia, orum, ſacra inferna in honorem Proſerpinæ, quæ ſolebant facere mulieres maleficæ ad amorem conciliandum. *Horat. Epod.* 17. *v.* 36. Inultus ut tu riſeris Cocytia. Alii leg. *Cotittia* a Cotyttone Dea impudicitiæ.

Cocytius, a, um, ad Cocytum pertinens, ut *Cocytia aquora*, apud *Claudian. l.* 1. *in Ruſin. v.* 471.

Cocytus, m. 2. κωκυτὸς, fl. Epiri. ¶ Item fl. Campaniæ, qui in Lucrinum lacum influit. ¶ Nomen hoc latine ſetum ſignificat, a κωκύω, fleo. Hinc Poetæ fabulati ſunt, Cocytum flavium eſſe Inferorum, qui e Styge proflut. *Virg. Æn.* 6. *v.* 132. Cocytiſque ſinu labens circumfluit atro.

Coda, f. *coda*, a veteribus dicebatur pro cauda, Ut canis ſine coda. *Varro apud Non.* 2. 135. & *l.* 2. *R. R. c.* 7.

Codĕta. V. Caudeta.

Codex, icis, m. *tronco*, Ger. *der ſtamm*, Gal. *le tronc*, Hiſ. *el tronco*, κορμὸς, truncus, vel ſtipes arboris, cui cortex detrahitur, a caudex. *Colum. l.* 4. *c.* 8. Nec tam celeriter radiculæ inveterato jam codice enaſcuntur. Præter ea, quæ in verbo *Caudex* dicta ſunt, *codex robuſtus* dicitur a *Plaut. in Pœn.* 5. 3. 34. ligneus ſtipes, quem alligati ſervi, qui deliquiſſent, trahebant, eique inſidebant. Ita *Turneb. l.* 23. *c.* 21. Alii intelligi volunt locum in carcere, ex quo fontes præcipitabantur. Ex *Feſto*. ¶ Sæpius *Codex* accipitur pro libro: nam in codicibus arborum ſolebant Veteres ſcribere, ſive in tabulis e caudice ſectis, quæ cera inducebantur, ſtilo oſſeo, vel æneo. *Cic.* 3. *Verr. cap.* 46. Multos codices implevit earum rerum. ¶ Hinc codicem ſcribere, inſtituere, recitare, & referre in codicem, &c. *Cic.* ¶ Codex in negotiatorum rationibus dicitur præcipuus liber, qui accepta, & expenſa continet. *Id. pro Roſc. Com. cap.* 2. Non habere ſe hoc nomen in codice accepti & expenſi. ¶ Codex τῶν νόμων dicitur a Juriſconſultis volumen in duodecim libros diviſum, in quibus leges Romanorum Imperatorum continentur.

Codicarius. V. Caudicarius.

Codicillaris, re, o. 3. quod ſpectat ad codicillos, ut *Poteſtas codicillaris*, quæ a Principe confertur ad conficiendos codicillos, vel quæ beneficio Principis, & diplomate Regio obtinetur, quo mandatur munus publicum. *Leg. Judices, C. de dignit. l.* 12. ¶ *Pontificatus codicillaris* dicuntur a *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 49. qui miſſis codicillis a Principe cuipiam pro arbitrio deferuntur.

Codicillus, m. 2. *codicillo, lettera*, כתבלות, Ger. *letzter, veuillaertel*, Gal. *codicilles*, Hiſp. *el codicillo de teſtamento*, διβάλλιον, parvus codex, ſeu liber, in quo minoris formæ tabulæ compactæ, & pluralis fere eſt numeri. *Cic. l.* 9. *Fam. epiſt. ult.* Accubueram hora nona, cum ad te harum exemplum in codicillis exaravi. *Id. Philipp.* 8. *cap.* 10. Sententias noſtras in codicillis, & omnia verba referebat. ¶ Et quia ſæpe in hujuſmodi codicibus etiam epiſtolæ perſcribebantur, ideo codicilli pro epiſtolis ſæpe uſurpantur. *Cic. lib.* 6. *Fam. epiſt.* 18. Quæſivi a Balbo per codicillos quid eſſet in lege. Et *l.* 4. *epiſt.* 12. Puer mihi obviam venit cum codicillis. ¶ Præcipue autem codicilli dicuntur literæ, quæ ad præſentes mittuntur, *viglietto. Senec. epiſt.* 55. Video te, mi Lucili, cum maxime audio; adeo tecum ſum, ut dubitem, an incipiam non epiſtolas, ſed codicillos tibi ſcribere. *Lipſ. Inſtitut. epiſt. c.* 2. ¶ Codicilli etiam dicuntur diplomata, & conſtitutiones Principum, *patenti*. Ita *Suet. in Claud. c.* 29. codicillos officiorum dixit, quibus officia deferebantur. ¶ Item codicillus eſt parvus truncus, *picciol tronco, o pedale. Cato R. R. c.* 55. & 130. Codicilli oleaginei. Denique codicillus dicitur ſcriptura, qua quis ultimam ſuam voluntatem ſignificat, minus tamen ſolemnis, quam teſtamentum, *codicillo. Tacit. Ann.* 15. *c.* 64. Sine ullo funeris ſolemni crematur. Ita enim codicillis præſcripſerat.

Codicŭla, æ, f. 1. diminut. a cauda, vel coda. *Apic. l.* 7. *c.* 2. Callum, lumbelli, ſodiculæ. Alii leg. *Cuticulæ*.

Codo, V. Cudo, onis.

Codrus, ultimus Rex Athenienſium, Melanthi filius, qui, cum cives ſui gravi bello a Lacedæmoniis premerentur, reſpondiſſetque Oraculum, *Quorum dux ab hoſte eſſet occiſus, eos fore ſuperiores*, depoſita veſte regia, in caſtra hoſtium *perrupit*, ibique intereremptus eſt. *Horat. l.* 3. *od.* 9. Hinc proverb. *Codro genero- ſior*. ¶ Fuit etiam Romæ tempore Domitiani Cæſus poeta malus, & pauperrimus, de quo *Juvenal. ſat.* 3.

Cœleſyria, ſive Syria Cœle, κοιλοσυρία, *Baca, Bocalbabre*, pars Syriæ, inter Syriam propriam, Phœniciam, & Paleſtinam, a κοῖλη, cavus, depreſſus. *Plin.* 5. 12. & 20.

Cœliacus morbus, alias alvinus, *dolor celiaco*, κοιλιακὸς πόνος, qui inferius ſtomachi orificium infeſtat, a κοιλία, alvus. *Cato R. R. c.* 25. Cœliacus dolor. ¶ Qui hoc morbo laborant, cœliaci appellantur. *Plin. l.* 20. *c.* 14. & *alibi*. ¶ Medicamenta etiam, quibus huic malo occurritur, *celiaca* dicuntur. *Plin. l.* 20. *c.* 18.

Cœlius mons, V. Cælius.

Cœlum, V. Cælum.

Coemendatus, a, um, adject. emendatus. *Arnob. lib.* 2. Coemendata ad exitum perducere.

Cœmeterium, ii, n. κοιμητήριον, Græce ſignificat locum ad dormiendum deſtinatum, a κοιμάω, dormio: item locum, in quo ſepulta jacent mortuorum corpora, *cimitero*. In hac poſteriori ſignificatione adhibetur a *Tertul. de Anim. c.* 51. & *Hieron. de Script. Eccl. de S. Ignatio*.

Coëmo, is, emi, ptum, 3. 3. *comperare*, idem quod emo, vel ſimul emo. *Cic.* 6. *Verr. c.* 59. Quæ tum non modo non vendebant, verum etiam coemebant. *Liv. l.* 5. *c.* 25. Aurum ex pecunia coëmere. ¶ Mercede conducere. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 18. Præſtantes poetas, necnon & artifices coëmit. V. ibi *Caſaub.* & *Torrent.* Alii aliter leg.

Coemptiālis, ale, V. Coemptionalis.

Coemptio, onis, ſ. 3. apud Veteres Ictos eſt contractus quidam nuptialis, quo ſe uxor, & maritus invicem coëmebant per formulas illas: *Vis ne mihi eſſe mater familias? Vis ne mihi eſſe pater familias?* Differt ab uſu, & confarreatione, quæ duo præterea matrimonii genera fuere. *Cic. pro Flac. c.* 34. In manum conveniebat. Nunc audio; ſed quæro, utrum uſu, an coemptione. Uſu non potuit; nihil enim, &c. Coemptione? Omnibus ergo auctoribus. ¶ Hinc coemptionem facere, quod etiam ad alia transfertur, ut eſt in voce ſequenti. ¶ Coemptionis faciendæ ratio hæc erat *Varroni* auctore apud *Non. c.* 12. *n.* 30. Mulier nubens tres ad virum aſſes ferre ſolebat, atque unum quidem, quem manu tenebat, tanquam emendi cauſa marito dabat; alium, quem in pede habebat, ponebat in foro Larium familiarium; tertium in ſacciperio cum condidiſſet, compito vicinali ſolebat reſignare; atque hoc facto dicebatur in poteſtatem mariti venire.

Coemptionālis, le, adject. eſt, ſimul venalis. Hinc coemptionalis ſenex, apud *Plaut. Bacch.* 4. 9. 32. & *Curcum ad Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 29. dicitur ſenex nullius pretii, qui ſolus vendi nequit, ſed cum aliis gregatim. ¶ Aliter accipitur

Coem-

Coemptionalis fundus apud JCtos. Ex eo enim ille, qui ex veteri more condendi testamenti per æs, & libram, emenți hæreditatem accedebat, & familiæ sacra in se transferebat, ut secum commoverentur, & sic hæres ab hoc onere liber esset. Sacra enim privata ex lege XII. Tabul. perpetua esse debebant, & ad hæredes transire. Itaque fictitia quadam venditione in pauperrimos servos transferebantur, quibus nulli essent hæredes. Hi porro *coemptionem servo* dicebantur, h. e. simul onere hæreditatis jura. Nisi malis dicere, non a testatore, sed ab hærede ipso post aditam hæreditatem comparatum esse servum, cui fictitia mancipatione hæreditatem traderet, & a quo rursus nova stipulatione illam redimeret. Quo fiebat, ut a sacrorum onere liber esset, quippe qui non hæreditatis, sed emptionis titulo possidebat. *Cic. pro Mur. c.* 12. Sacra interire illi voluerunt; horum ingenio senes ad coemptiones faciendas, intermendorum sacrorum causa, reperti sunt. *V. Grooov. de pecun. Vet. l.* 4. *c.* 7. *Pareum in Lex. Crit.* ¶ In loco sup. cit. *Plauti* al. leg. *Coemptialis*, eodem tamen sensu.

Coemptor, & **Coemtor**, oris, m. 3. *comperatore*. *Apul. in Apol. p.* 321. Testium coemptor. *Juven. Sat.* 14. *v.* 253. Frumenti dominus, piperisque coemptor. Al. leg. *exempti*. ¶ Item qui coemptionem facit. *Ulpian. in l. regulam. tit.* 11. *de nuptiis*, ubi al. leg. *comptionator*.

Coemptus, & **Coemtus**, a, um, emptus, *comperato*. *Horat. lib.* 2. *Sat.* 3. *v.* 248. Luscinias prandere coemptas.

Cœna, æ, f. 1. vespertina mensa, *cena*, Gal. *un souper*, Hisp. *la cena*, δεῖπνον, apud antiquos dicebatur, auctore *Festo*, quod nunc est prandium, *vespernus* autem dicebatur, quam nunc cœnam dicimus, a *Sero*, cyathum, convivium, cibus, vel quasi *xoινή*, communis, ob communionem vescentium, quod veteres Romani soliti essent simul cibum capere. Hinc, quis cœna proprie est communis conviviarum victus, festivus quidam vir, ut *Plautus* narrat *prafat. in l.* 9. *Symp.* negabat, se cœnasse, si solus cœnasset. *Cic.* 5. *Tusc.* 34. Negavit, se jure illo nigro, quod cornæ caput erat, delectatum. ¶ Dicimus autem ad cœnam iaviture, vocare, itare; cœnam parare, dare, apponere, &c. de quibus passim probati Scriptores. ¶ Cœna adventitia, quæ redeuntibus peregre amicis dabatur, quæ & viatica, & adventoria dicta est. *Sueton. in Vitel. c.* 13. Famosissima super cæteros fuit cœna ei data adventitia a fratre. ¶ Translate *Martial. in præfat. l.* 12. Studui, ut familiarissimas aures tuas exciperem adventoria cœna. Alii leg. *sua*. ¶ Cœna recta, h. e. legitima, quæ opponebatur sportulæ. *Martial. lib.* 8. *epigr.* 50. Promissa est nobis sportula, recta data est. V. *Rectus*. ¶ Cena sine diphthongo scribi vult *Manut. in orthograph.* ex vetusto Bembi Terentio, & ex antiquis lapidibus, quos affert.

Cœnacularia, æ, f. 1. est ars, qua quis integras ædes conducit, postea cœnacula singula pauperibus lucri gratia locat, *fare il locandiere*. *Ulpian. l.* 8 *vero*, §. *sed & si quis*, *ff. de his*, *qui dejec. vel effud.* Si quis cœnaculariam exercens, &c.

Cœnacularius, a, um. 1. homo, qui cœnaculum conducit. *Ulpian. l. fulcrum*, §. *plane*, *ff. de pigoorat. act.* Non pactio cœnacularii proficiat domino.

Cœnaculum, n. 2. triclinium, conclave, *cenaculo*, σκηνή, Ger. *ein ort da man pflegt zu nachts essen*, Gal. *le lieu, ou l'on soupe, chambre haute*, Hisp. *la sala para cenar*, ὑπερῶον, locus idoneus ad cœnandum. *Varro de L. L. l.* 4. Ubi cœnabant, cœnaculum vocitabant. ¶ Sed postquam in superiori parte cœnitare cœperunt, superior domus universa, ut scribit *Festus*, cœnaculum dicta est. *Cic. de Lege Agror.* 2. 35. Romam in montibus positam, & cœnaculis sublatam, atque suspensam. ¶ Domus autem superior in plura cœnacula particularia dividebatur. Speciatim igitur cœnacula erant loca altiora domus, quæ pauperes, & inquilini conducebant. *Juven. Sat.* 10. *v.* 17. Rarus venit in cœnacula miles. *Idem* ad inquilinos, & pauperes, qui in conducto habitant.

Cœnaticus, a, um, o. 1. 2. quod ad cœnam pertinet. *Plaut. Cap.* 3. 1. 136. Est illic mihi una spes cœnatica, *idest* cœnandi. ¶ *Cœnatica*, *orum*, in *Cod. Justin.* 2. 38. 3. erant genus exactionis, quod solebant milites a provincialibus exigere, quasi pro cœna.

Cœnatio, *refectorio*, *cenadero*, δειπνητήριον, locus ad cœnandum aptus. *Suet. Ner. c.* 31. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis versatilibus. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Modica cœnatio, quæ plurimo sole, plurimo mari lucet.

Cœnatiuncula, f. 1. diminut. a cœnatio. *Plin. l.* 4. *epist. ult.* Fons oritur in monte, per saxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manufacta.

Cœnatorium, ii, n. 2. toga triclinaris, quæ adhibebatur ad cœnam. *Martial. l.* 10. *epigr.* 87. Ebria nocte cœnatoria.

Cœnatorius, a, um, o. 1. 2. δειπνητήριος, quod ad usum cœnæ pertinet. *Sidon. l.* 2. *epist.* 9. Fauces cœnatoria. *Capitolin. in Maxim. c.* 3. Vestis cœnatoria.

Cœnaturio, is, n. 4. *desiderare di cenare*, Ger. *begird haben an dem nacht essen*, Gal. *envoir envie de souper*, *appeter le souper*, Hisp. *aver gana de cenar*, δειπνιάω, cupio cœnare. *Martial. l.* 11. *epigr.* 78. Cœnaturit Vaccerra, non cacaturit.

Cœnatus, a, um, particip. vocis passivæ, significationis activæ, *chi ha cenato*, Ger. *der zu nacht gessen hat*, qui cœnavit. *Cic. pro Dejot. c.* 7. Cur te totum voluerit occidere, cœnatum noluerit. ¶ Cœnatæ noctes apud *Plaut. Trucul.* 2. 2. 24. sunt, quæ laute cœnando traducuntur.

Cœnito, as, n. 1. frequent. a cœno. *Fam.* 7. *epist.* 16. Foris cœnitare. *Id. Fam.* 9. *ep.* 7. Cœnitare apud aliquem.

Cœno, as, avi, & cœnatus sum, n. 1 *cenare*, Ger. *zu nacht essen*, δειπνέω, cœnam sumo. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 3. Eo die casu apud Pompejum cœnabam. ¶ Impersonaliter. *Liv. l.* 2. *c.* 4. Cœnatum est apud Vitellios. ¶ *An cœnavi sum*, pro *cœnavi* Latine dicatur, iis est apud aliquos eruditos. Certe, *cœnavi apud te*, magis est in usu, quam *cœnatus sum apud te*. *Lucil.* apud *Cic.* 2. *de Fin. c.* 8. Cœnari in vita nunquam bene. *Cicer. Famil.* 1. *epist.* 2. Apud Pompeium cœnavi. ¶ *Cœnare aliquid* est aliquid in cœna comedere. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 48. Cœnare aprum, *Id. ib. ep.* 5. *v.* 1. Cœnare olus. *Plaut. Rud.* 2. 6. 24. Scelestiorem cœnavi cœnam tuam, quam quæ Thyestæ olim posita est.

Cœnobita, æ, m. *frate*, qui in cœnobio una cum aliis sub iisdem legibus vivit. *Hieron. ep.* 22. *ad Eustoch. c.* 15.

Cœnobium, ii, n. *convento*, κοινόβιον, locus, in quo simul vivunt, qui *Cœnobitæ* dicuntur. *Hieron. l.* 2. *in c.* 3. *Lamentat. Hieron.*

Cœnositas, atis, f. 3. locus cœnosus, *luogo fangoso*. *Fulgent. in Contin. Virgil. p.* 159. *edit. Mauk.* In temporales gurgitis cœnositates, morumque sculentias transit.

Cœnosus, a, um, *fangoso*, βορβορώδης, plenus cœno. *Col. l.* 7. *cap.* 10. Nulla re magis gaudet, quam rivis, atque cœnoso lacu volutari.

Cœnula, f. 1. *piccola cena*, δειπνάριον, dim. a cœna. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 31. Hesterna cœnula non intellexistis, hoc pecunia non egere. Adde *l.* 9. *Famil. epist.* 24.

Cœnulentus, a, um, cœno conspersus, *infangato*. *Tertul. de Pal. c.* 4. Cœnulenti pedes.

Cœnum, n. 2. *fango*, טִיט, בֹּצִין, Ger. *kroth*, *dreck*, βόρβορος, lutum, a κοινὸν, non qua commune, sed qua metaleptice notat sordidum. *Cic.* 4 *Tusc. c.* 24. Male olere omne cœnum. ¶ Per metaphoram ponitur pro crimine, & metonymice pro homine scelesto, aut vili. *Cic. pro Domo*, *c.* 18. O cœnum, o portentum! *Id. pro Sestio*, *c.* 8. Habeo, quem opponam labi illi, atque cœno.

Coëo, is, ivi, itum, n. & a. 4. convenio, adjungor, congredior, *congiungersi*, *andare insieme*, Gal. *convenir*, *s'assembler*, *aller ensemble*, Hisp. *apuntarse*, συνέρχομαι, est simul ire, congregari, a con, & eo. *Ter. Eun.* 3. 4. Heri aliquot adolescentuli coivimus in Pyræum. ¶ Significat etiam convenire in aliquam rem, ut Coire in fœdera. *Virg. Æn.* 12. *v.* 292. ¶ Sæpe autem usurpatur de conventiculis illegitimis, *unirsi in fazione*. *Nepos in Pelopida*, *c.* 2. *n.* 3. Duodecim adolescentuli coierunt ex iis, qui exilio erant multati. *Sueton. Aug. c.* 32. Plurimæ factiones titulo collegii novi ad nullius non facinoris societatem coierant. ¶ Usurpatur etiam active cum 4. casu. *Cic. Philip.* 2. *cap.* 10. Utinam, Cn. Pompei, cum C. Cæsare societatem aut nunquam coisses, aut nunquam dirimeres. *Id. pro Rosc. Amer. c.* 31. Coire societatem de re aliqua. Et *ibid.* fœdus coitur. *Plin. l.* 5. *ep.* 14. Quæstus est, venire advocationes, coiri in lites, & giotiæ loco poni magnos reditus ex spoliis civium. ¶ Est etiam coire, cum fœmina concumbere, *commischiarsi*. *Plin. lib.* 10. *c.* 53. *Ovid.* 3. *Past.* 2. 193. *Colum. l.* 6. *c.* 27. ¶ Honesto sensu pro in lecto discubitorio concumbere, habet *Plaut.* 3. 4. 19. *Mostellar.* ¶ Pro congredi pugnandi causa, *azzuffarsi*. *Virg.* 12. *Æn.* 709. inter se coisse viros, & cernere ferro.

Cœpi, isti, incipio, instituo, suscipio, *cominciare*, הֵחֵל, Ger. *anfahen*, *anbeben*, ἄρχομαι, verb. def. ab antiquo *capio*, pro incipio. Usurpatur solum in præteritis perfectis, & plusquam perfectis, in futuris conjunctivi, & infinitivi, & in participiis in *rus*, & in *tus*, sed tamen etiam in significatione temporis præsentis, & imperfecti, scribitur autem per dipht. æ. de quo sic *Agroitius de Orthogr.* Cepit de capiendo: Cœpit de incipiendo dicimus. *Nep. in Pausan. c.* 4. Tanto magis Pausanias orare cœpit. ¶ Olim integrum erat. unde *Terent. Adelph.* 3. 3. 43. Prius olfeceram, quam ille quidquam cœperet. *Plaut. Truc.* 2. 1. 23. Quæstum cepiat. Et *in Perf.* 1. 3. 41. Cœpere convivium. *Menæch.* 5. 5. 57. Neque pugnas, neq ue lites cepio. ¶ Cœptus sum, pro cœpi, vel inceptus sum, *Liv. l.* 21. *c.* 8. Vineæ cœptæ agi. Et *c.* 23. Traduci exercitus est cœptus.

Coepiscopus, i, qui simul cum alio ejusdem loci, aut provinciæ Episcopus est. *Sidon. l.* 4. *ep. ult. & Hieron. adv. Luciferian. c. ult.*

Cœptatus, a, um, *principiatus*, cœptus. *Tacit. hist. c.* 44. Cœptatam libertatem omittere.

Cœpto, as, a. 1. *cominciare*, הֵחֵל, Ger. *anfahen*, *anfahenden*, incipio. *Cic.* 5. *Fin. c.* 9. Animal cœptat ea, quæ naturæ apta sentit, appetere. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 38. Cœptavere seditionem. ¶ Sine casu, *Solin. cap.* 2. Olympiade VII. cœptante. ¶ Et cum infinito. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 9. Cœptat appetere.

Cœptum, ti, n. 2. *principio*, *impresa*, הַחֵלָה, Ger. *ein anhebung*, *anfang*, Gal. *commencement*, *entreprise*, Hisp. *omienco*, ἀρχή, principium. *Ovid.* 1. *Met.* Dii cœptis (nam vos mutastis & illa) adspirate meis. *Id.* 8. *Met.* 67. Cœpta placent. ¶ In singulari num. *Id. Trist.* 2. 555. manus ultima cœpto defuit. *Senec. in Thyest.* 203. Desistere cœpto.

Cœptus, a, um, adject. ex particip. passiv. *principisto*. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 16. Opus cœptum perficere. *Virg. Æn.* 2. *v.* 162. Cœptum bellum. ¶ Jungitur cum infinitis passivis. *Cic.* 2. *de Div. c.* 2. Quoniam de republica consuli cœpti sumus. *Id.* 1. *de Orat. c.* 38. Ante petita est pecunia, quam effici cœpta deberi. ¶ *Tacit. Ann.* 12. *c.* 31. Cœpta hieme.

Cœptus, us, ui, m. 4. idem quod cœptum, *principio*. *Cic.* 4. *Fin. c.* 15. Primos suos quasi cœptus appetendi fuisse. Sed *cœptum* usitatius est. *Sen. Thyest. v.* 663. dignas insumite mentes Cœptibus.

Coepulonus, i, m. qui simul epulatur. *Plaut. Pers.* 1. 3. 20. Te coepulonus compellat tuus.

Coequito, as, n. 1. *cavalcare insieme*, Ger. *mit reiten*, συμπωλέω, simul equito, *Liv. l.* 37. *c.* 18. Coequitaverant autem sex millia equitum. Ita leg. *Manut.* & *Sebastianus Magnutius*. At *Froben. Gruter.* & *Grunov.* Cum equitatu: erant autem sex millia equitum.

Coercĕo, es, cui, citum, a. 2. *cingere*, *costrenire*, עָצַר, כָּנַס, יִסֵּר, Ger. *einen binder halten wuhsten*, Gal. *retraindre*, *reprimer*, *ferrer*, Hisp. *refrenar*, *refrenar*, κωθίζειν, ex *con*, & *arceo*, est continere, comprehendere, & proprie de iis dicitur, quæ diffluunt, aut præter modum erumpunt. *Cic. de Sen. c.* 15. Vitem serpentem multiplici lapsu, & erratico ferro amputans coercet ars agricolarum. *Id.* 2. *de Nat. c.* 22. Mundus omnia complexu suo coercet, & continet. ¶ Est etiam cohibere, retinere, *raffrenare*. *Cic. l.* 1. *Attic. ep.* 18. Nactus locum refecanda libidinis, & coercendæ juventutis. Sic coercere iram, cupiditatem, &c. apud eund. ¶ Item punire. *Id. lib.* 3. *Offic. c.* 5. Coercere damno, exilio, vinculis, morte. ¶ Item compellere, cogere, *sforzare*. *Ovid.* 14. *Met.* Æneia virtus Junonem veteres finire coercuit iras. Al. leg. *cogerat* rectius. Habet hoc sensu *Messala Corv. de progen. Aug. c.* 23. ¶ Coercere se modico, *contentarsi di poco*, *Sen. Hippol.* Coercere bella numeris, h. e. carmine describere, *Ovid.* 4. *de Ponto*, *el.* 8.

Coercitio, & coertio, onis, f. 3. *raffrenamento*, מִכְלוֹר, כּוֹפֶר, Ger. *binder halsung*, *straff*, Gall. *reserrement*, *empechement*, *arrete*, *retrainte*, Hisp. *refrenamiento*, *o repression*, κωθιζμός, cohibitio, castigatio, a supino *coercitum* verbi *coerceo*. *Cels.* 3. 18. Onerare aliquem asperioribus coercitionibus. *Quintil.* 9. 2. Interpellantis coercitio. ¶ Item facultas coercendi, quæ datur magistratui in subjectos. *Suetou. in Aug. cap.* 45. Coercitionem in histriones magistratibus ademit. *Id. in Claud.* 38. Coercitio popinarum. *Paul. Dig. l.* 1. *tit.* 20. *leg. ult.* Jurisdictio sine modica coercitione nulla est. ¶ Item punitio, castigatio, *pena*, *castigo*. *Liv.* 4. 53. Ferre damnum aliamque coercitionem in aliquem. *Paul. Dig.* 48. 1. 2. Coercitio pecuniaria. Ubique fere alii leg. *coercio*, vel *coercio*: quod idem significat.

Coercitor, oris, m. qui coercet, continet, ac servat. *Eutrop. l.* 7. *c.* 13. Diligens coercitor disciplinæ militaris.

Coercitus, a, um, *riserrato*, *rattretto*, *represso*, *Plin.* 12. 1. Gallicæ Alpibus coercitæ. *Ovid. Heroid. epist.* 14. *v.* 3. Clausa domi teneor, gravibusque coercita vinclis. ¶ Item punitus. *Suet. in Aug. c.* 40. Ambitus multiplici pœna coercitus.

Coero, as, pro curo, as, antiqua scribendi ratione, est in edicto Ædilium apud *Gel.* 4. 2. ¶ Sic *coerator* pro *curator* in Leg. XII. Tab. apud *Cic.* 3. *de Legib.* 4.

Coerro, as, are, obambulo, oberro simul cum aliis. *Paul. l.* 3. *Dig. de Offic. præf. Vig.* Sciendum, prætectum vigilum per totam noctem vigilare debere, & coerrare calcetum.

Cœtus, us, m. 4. concilium, *convento*, *congregazione*, חֶבֶר, עֵדָה, Germ. *eine versamlung*, *ein zusage volths*, Gal. *assemblee de gens*, *amas*, Hisp. *compania*, *convento*, συναγωγή, a coeundo dictum est. *Lucret. l.* 3. *v.* 863. Qui cœtu concilioque corporis atque animæ consistimus. Sic, conjunctiones stellarum cœtus appellat *Gel. l.* 14. *c.* 1. & cœtus animo dixit *Curt.* 9. 4. ¶ Pro congressu pugnantium posuit *Plaut. Amph.* 2. 1. 25. Primo cœtu dicimus. ¶ Sed & alia conventicula, & congregationes significat. *Cic. de Senect. c. ult.* Cum ad illud divinum animorum concilium cœtumque proficiscar. ¶ In hoc sensu accipitur quandoque in malam partem pro turba factiosorum, *Cic. Catil.* 1. 3. Cœtus nefarii. *conventicole*. *Ter. Agric. c.* 27. Cœtibus, & sacrificiis conspirationem civitatum sanciunt. Adde *Suetou. in Cæs. c.* 16. & ibi *Torrent.*

Cœus, i, *titios*, nomen Gigantis tertæ filii. *Virg.* 1. *Georg. v.* 278. Tum partu terra nefando Cœumque, Iapetumque creat.

Coexercitatus, a, um, o. 1. 2. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Ars constat ex præceptionibus coexercitatis ad finem utilem vitæ, *messe in pratica*.

Cogitabilis, o. 3. quod sub cogitationem cadit. *Sen. ep.* 58. Cogitabile est, quod est generale.

Cogitabundus, a, um, qui cogitat, *pensieroso*, *persoso*. *Gel. l.* 2. *c.* 1. Socrates ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus.

Cogitamen, inis, n. idem quod cogitatio. *Novatian. de Trinit. c.* 6. Inefficax hominis consilium fuisset, nisi cogitamen corpus impleffet.

Cogitate, cogitato, & cogitatim, adv. *considerattamente*, *a ragionar*, consulto, accurate. *Cic. pro Arch. c.* 8. Quæ vero accurate, cogitateque scripsisset. *Id. de Off. l.* 1, *c.* 8. Utrum perturbatione aliqua animi, an consulto, & cogitato fiat injuria. Al. leg. *Cogitata injuria*. V. Græv. ¶ *Cogitatim* pro cogitate, refert *Festus*.

Cogitatio, onis, f. 3. *pensiero*, *invenzione*, ut *Plato* definit *in Theæteto*, & *in Sophista*, interior collocutio, qua se sæ animus noster alloquitur. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 11. Cogitatione complecti. Et *l.* 2. *Offic. c.* 1. Omnem curam cogitationemque in rem aliquam conferre. ¶ Pro solerter inventis, seu excogitatis, usus est *Virgil.* non semel, ut *in præfat. l.* 2. Ad te cogitationes & formas affero dignas. Nempe *cogitationes* sunt, quas in fine ejusdem proœmii *inventiones* appellat. ¶ Homo ingenio, & cogitatione nulla, *Cic. Verr.* 4. *homo fictilis*.

Cogitato. V. Cogitate.

Cogitatorium, ii, n. 2. receptaculum cogitationum, apud *Tertul. de Resur. c.* 15. Caro erit omne Animæ cogitatorium.

Cogitatum, i, n. 2. subst. *pensiero*, *considerazione*, cogitatio, seu res cogitata. *Cic.* 1. *de Leg. Agrar.* Cogitata sapientum.

Cogi-

Cogitātus, us, ūi, m. 4. *penſiero*, idem quod cogitatio, vel cogitatum. *Senec. epiſt.* 11. Cogitatu opus eſt ingenii, dicente Vitruvio, O felicem illum, qui non aſpectus tantum, ſed etiam cogitatus emendat.

Cogitātus, a, um, *penſato*, animadverſus, meditatus. *Cic. Phil.* 2. c. 34. Meditatum, & cogitatum ſcelus. *Juſtin. l.* 21. *c.* 4. *n.* 4. Plus negotii faceſſit res cognita, quam cogitata.

Cogĭto, as, a. 1. *penſare*, חשב, הגה, Ger. *gedenken*, *betrachten*, Gall. *penſer*, Hiſp. *penſar*, *cuidar*, eſt plura mente cogere, ſeu colligere ad aliquid inveniendum, eaque agitare cum aliqua mora conſilii explicandi, a *coagito* per ſyncopen, vel a *cogo*, quia mens plura in unum cogit, unde quæ ſibi videantur optima, vel utiliſſima, eligere poſſit. *Var. l.* 5. *de L. L. Cic. de leg.* 2. 1. Nihil in his locis, niſi montes, & ſaxa cogitabam. ¶ Sæpe uſurpatur neutraliter cum abl. & præp. de. *Cic. in Epiſt.* 7. *l.* 1. *Fam.* Is viſus eſt mihi toto animo de te, ac de tuis ornamentis, & commodis cogitare. ¶ Et hinc caſu. *Cic. de Senect.* male cogitare. *Id.* 1. *Offic.* libidinoſe cogitare. ¶ *Cic.* 16. *Att ep.* 2. In Pompejanum cogitabam. *Id. ibid.* Brundiſium cogito. Intellige *ire*. ¶ Pro parare. *P. Syrus.* Unus dies pœnam affert, multi cogitant. ¶ *Plaut. Mil.* 2. 2. 46. Severa fronte curas cogitans. *quaſi* cogitans. Et *Virg.* 1. *Georg* quid cogitet humidus Auſter. ¶ Cogitare in animo, *Ter. Adelph.* 1. 1 Cogitare animo, *Id. ib.* 3. 4. Cogitare cum animo. *Cic. Agr.* 2. *c.* 24.

Cognāti, o. 1. 2. *parenti*, Gall. *proches*, & *alliez*, *parens*, Hiſp. *parientes*, συγγενεῖς, conſanguinei, quaſi una, communiterve nati, vel ab eodem orti progenitore. *Cic. ad Quir. poſt red.* Pro reditu P. Popilii multi cognati, atque affines deprecati ſunt. ¶ Differunt autem Agnati, & Cognati in eo, quod Cognati ſunt, qui per Fœminas conjunguntur; Agnati vero, qui per virilis ſexus perſonas cognatione junguntur, & ejuſdem nominis ſunt. Latius etiam pater agnati, quam cognati vocabulum: in agnatis enim continentur cognati non viceverſa. Verbi gratia, Patris Frater, i. e. Patruus & agnatus, & cognatus eſt; at Matris frater, i. e. Avunculus, agnatus tantum eſt, non cognatus. V. *Papm. de different. verbor.*

Cognatĭo, onis, ſ. 3. con junctio, *parentado*, *parentela*, בורעות, Ger. *verwandſchafft*, Gal. *parenté*, *alliance*, Hiſp. *parenteſco*, συγγένεια, conjunctio naturæ, & ſanguinis. *Cic.* 4. *Verr. c.* 10. Ut quiſque te maxime cognatione, affinitate, neceſſitudine aliqua attingebat. *Id. ib. cap.* 43. Amplißima cognatione, & plurimis amicitiis vir. ¶ Translate uſurpatur pro quacunque conjunctione, & ſimilitudine. *Cic. pro Arch.* Omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent, cognatione quadam inter ſe continentur. *Plin.* 2. 105. Bitumini magna cognatio ignium. ¶ Dicitur etiam de brutis, & plantis. *Plin.* 8. 42. Cognatio equorum. *Id.* 19. 6. Cognatio cæparum. ¶ Pro ipſis cognatis. *Cic. in fragm.* apud *Quintil.* 8. 3. Cum tibi tota cognatio in ſarraco vehatur.

Cognātus, a, um, adject. quaſi ſimul natus. *Ovid.* 1. *Met. v.* 82. cognati retinebat ſemina cœli. *Juv. ſat.* 5. *v.* 103. Vos anguilla manet longæ cognata colubræ. ¶ Translate ſumitur pro conjuncto, vel ſimili, vel convenienti, *ſimile*, *conveniente*. *Cic.* 3. *de Or. c.* 51. Nihil eſt tam cognatum mentibus noſtris, quam numeri, atque voces. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 280. Cognata rebus vocabula. ¶ Dicitur ſæpiſſime de hominibus. V. *Cognati*. ¶ Cognatus, & Cognata pro leviro, & glore inveniuntur in antiquis Inſcriptionibus. V. Inſcript. Benevent. Claſ. IX. p. XLIX.

Cognāſtus, i, m. affinis, ſanguine conjunctus, *parente*. V. Cognati.

Cognĭtio, ſ. 3. agnitio, intelligentia, notio, ſcientia, *cognizione*, *conoſcimento*, הכרה, Ger. *erkendnuſſ*, Gal. *connoiſſance*, Hiſp. *conocimiento*, γνῶσις, actus cognoſcendi. *Cic.* 1. *Acad.* Cœleſtia vel procul eſſe a naturæ cognitione cenſeret. *Id. in Orat. c.* 35. In rerum cognitione verſari. Quid differat ab *Agnitione*, vide in ea voce. ¶ Eſt etiam forenſis vox, qua ſignificatur judicium, ſeu inquiſitio cauſæ, ita tamen ut juri ordinario opponatur. Unde Juriſdictio, & Cognitio a *Sueton. in Ner. c.* 15 ſeparantur. Nam juriſdictio ordinaria, & magiſtratuum eſt; cognitio extraordinaria, puta principis, vel eorum, quibus princeps id negotii dedit. *Id. in Claud. c.* 15. Negantemque, cognitionis rem, ſed ordinarii juris eſſe, agere cauſam confeſtim apud ſe coegit. *Id. de vad. c.* 12. Cognitionibus magiſtratuum ut unus e conſiliariis frequenter interfuit. ¶ Quinam illi eſſent magiſtratus, *Dio* ſignificat, & nominat conſules, prætores, præfectos. Hi cum apud ſe reum cauſam agere juberent, nec eum remitterent ad jus ordinarium, extra ordinem cognoſcere dicebantur; & hæc proprie cognitio dicta. ¶ Denique cognitio in artibus eſt, quæ vulgo dicitur regula, præceptum. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. Juriſconſulti erroris obiiciendi cauſa, quo plura, & difficiliora ſcire videantur, ſæpe quod poſitum eſt in una cognitione, id in infinita diſpertiuntur.

Cognitionālis, e, ad cognitionem judicialem pertinens. In *Cod. Juſtin.* 7. 42. Cognitionales ſententiæ. ¶ Apud *Symmach.* 10. 62. (al. 55.) *Cognitionalis* eſt nomen officii cujuſdam, puta ejus, qui cognitiones judiciarias in acta refert.

Cognitionāliter, adv. per cognitionem judiciariam. *In Cod. l.* 7. *tit.* 63. *leg. ult.*

Cognĭtor, oris, qui cognoſcit. Speciatim ita appellatur qui de conditione ac ſtatu alicujus, quem probe novit, teſtimonium dicere poteſt apud eos, qui minime norunt. *Cic.* 7. *Verr.* 65. Homines tenues, obſcuro loco nati, navigant, adeunt ad ea loca, quæ nunquam antea viderunt, ubi neque noti eſſe iis, quo venerunt, neque ſemper cum cognitoribus eſſe poſſunt. ¶ Item qui alterum in jure defendit, *avvocato*, *ſollecitatore*. Cauſam enim ejus, & rationes defenſionis diligenter perdiſcit, & apud judices vel per ſe, vel per alium prius a ſe edoctum exponit. Differt a procuratore, quia cognitor præſentis cauſam tuetur, procurator abſentis. *Cic. Divin. Verr. c.* 4. *Aſton. ibid.* & *Poſt.* ¶ Item qui cauſam, vel crimen alterius cognoſcit, quæſitor, judex, *giudice*. *l.* 9. *Cod. Theodoſ.* 27. 5. V. Cognitio. ¶ Demum *cognitor* eſt ſectori valde ſimilis, nempe is, qui ærarii, vel fiſci debitores vel veteres, vel latentes detegit, & accuſat; atque ejus operæ pretium, partem bonorum, quæ proſcribuntur, conſequitur. Hoc genus officii cognitura appellatur. Dicitur autem *cognitor* honeſto vocabulo (cum *delator* potius, aut *ſector* appellari poſſit) quia cauſam fiſci, aut ærarii ultro tuendam ſuſcipit, & tanquam legum cuſtodem ſe præbet, revera autem bonorum alterius proſcriptionem, ac proprium lucrum ſpectat. Hoc ſenſu adhiberi creditur a *Manil.* 5. 316. ſed varia eſt ejus loci interpretatio. De cognitura *Sueton. in Vitell. c.* 2. Cujus filius ſectionibus, & cognituris uberius compendium nactus, &c.

Cognitūra. V. in fine vocis præcedentis.

Cognĭtus, a, um, nom. adject. ex particip. idem ac notus, *noto*, *conoſciuto*, γνωτός. *Plin. l.* 12. *cap.* 21. Cognitus nomine tantum. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 6. Sed magis hæc, quo ſunt cognitiora, gravant. *Catul. epigr.* 4. Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima. ¶ *Cognitum habere* eſt cognoſcere. *Plin. l.* 2. *c. penul.* ¶ Dicimus abſolute *cognito*, pro re cognita. *Liv. l.* 37. *c.* 13. Ibi ex agreſtibus cognito, hoſtium naves ad Æthaliam ſtare, &c. ¶ De re venerea, *Tacit.* 4. *hiſtor. c.* 44. Pontiam Poſthumiam ſtupro cognitam.

Cognobĭlis, o. 3. *che ſi può conoſcere*, נודע, Ger. *erkantlich*, *der mancherley*, διγνωστὸς, qui cognoſcitur. *Gel. l.* 20. *c.* 5. His ſolis, qui nos audiunt, cognobiles erunt. *Cato* etiam, ut ipſe *Gel. ib.* fatetur *l.* 6. *Orig.* habet: Cognobilior cognitio.

Cognōmen, inis, n. 3. *cognome*, שם, Ger. *ein zunam*, *nachnam*, Gal. *ſurnom*, *ſoubriquet*, Hiſp. *el ſobrenombre*, ἐπίκλησις, nomen, quod ab eventu imponitur. *Cic.* 7. *Ver.* Cui Gemino cognomen eſt. *Liv. l.* 1. Manſit Sylvius poſtea omnibus cognomen, qui Albæ regnarunt. ¶ Inter cognomen & agnomen Grammatici diſtinguere ſolent, qua de re vide *Nomen*. Sed *Cicero* uſurpare ſolet cognomen pro agnomine. Sic *pro Mur.* Quam laudem ille, Africa oppreſſa, cognomine ipſo præferebat, eandem hic ſibi ex Aſiæ nomine aſſumpſit.

Cognomentum, i, n. idem quod cognomen. *Cic. pro Mil. c.* 17. C. Cælinius, cognomento Schola.

Cognominātio, onis, ſ. *cognome*, cognomentum. *Afran.* apud *Non. c.* 1. *n.* 144.

Cognominātus, a, um, cognomine dictus, *ſoprannomato*, *cognominato*. *Plin. l.* 33 *c.* 10. Poſtea divites cognominati. ¶ *Verba cognominata* ſunt, quæ eandem habent, vel pene eandem ſignificationem, & amplificationis cauſa in oratione conglobantur. *Cic. in Partit. c.* 15. Verba ponenda ſunt juncta, facta, cognominata, &c.

Cognōminĭo, & ne, o. 3. *che ha l'iſteſſo nome*, *ſimile*, ὁμώνυμος, quod eſt ejuſdem nominis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 383. Gaudet cognomine terra. Al. leg. *terra*. *Suet. Vitel. c.* 2. Quatuor filios cognomines, ac tantum prænominibus diſtinctos reliquit. *Plin.* 13. 19. Africa circa Carthaginem Punicum malum cognomine ſibi vindicat.

Cognōmino, as, a. 1. *imporre il cognome*, ἐπωνυμέω, cognomen impono. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Serapio cognominabatur, propter ſimilitudinem ſuarii cujuſdam negotiatoris. Adde 31. 11.

Cognoſcenter, adverb. *con cognizione*. *Tertul. l.* 4 *cont. Mar. c.* 22. Manifeſta te mihi, ut cognoſcenter te videam.

Cognōſco, ſcis, ovi, gnitum, *conoſcere*, eſt noſcere eos, qui prius incogniti erant, in quo differt ab *agnoſco*, quod proprie de olim notis dicitur. *Virg.* 4. *Ecl.* Incipe parve puer riſu cognoſcere matrem. *Var.* Veteor, ne me quoque, dum revertero, præter canem, agnoſcat nemo. Sed ſæpe confunduntur. ¶ Eſt item intelligere, certiorem fieri. *Cic. in Epiſt.* Ea te ex literis multorum, & nuntiis cognoſcere arbitror. ¶ Item diligenter, attenteque conſiderare, inquirere, judicare, cognoſcere in foro, *Sueton. in Claud. c.* 33. *Cic.* 2. *Offic.* Cum quibus cauſas cognovit. ¶ Cognoſcere de re Venerea, *Ovid. in Epiſt. Hyppolyt.* Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. ¶ Sæpe eſt forenſe verbum, & ſignificat inquirere in cauſam, aut crimen alicujus, judicii ferendi cauſa, *inquiſire*, *far' il proceſſo*, *giudicare*. *Cic. Verr.* 4. *c.* 10. Verres cognoſcebat, Verres judicabat. *Id.* ad *Capitol. poſt epiſt.* 16. *ad Attic.* Conſules cognoſcunt de actis Cæſaris. *Ulpian. Dig.* 27. 2. 2. Judex, qui tutelæ cognoſcit, *h. e.* ex actione tutelæ. *Id. ibid.* 23. 2. 13. Judex cognoſcens ſuper re aliqua.

Cogo, is, coegi, coactum, a. 3. colligo, congrego, item adigo, impello, compello, vim facio, vim adhibeo, *radunare*, *sforzare*, *costringere*, כנס, אסר, כנב, Germ. *ſammlen*, *zuſammen treiben*, Gall. *faire venir enſemble*, *aſſembler*, *ſommer*, & *amaſſer*, Hiſp. *ayuntar*, συνάγω, propriæ eſt in unum colligere, ex con, & ago. *Cic.* 2. *Tuſc.* Cœlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur. *Virg. Ecl.* 6. Cogere oves ſtabulis. ¶ Hinc ſumitur pro coagulare, denſare, *rappigliare*, *congiurare*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 35. Nam frigore mella cogit hyemis, eademque calor liquefacta remittit. ¶ Item pro in ordinem ponere, ut Omnes arbores in ſulcum cogendæ, apud *Virg.* 2. *Georg. v.* 61. ¶ Cogere in ordinem, eſt eo redigere aliquem, ut jure, & poteſtate ſua uti nequeat, & dicitur fere de Magiſtratibus, cum ab inferioribus oppeimuntur, *fare ſtare*. *Liv. l.* 43. *c.* 16. Arrogatam a ſe concionem tribunus queſtus eſt, & in ordinem ſe coactum. *Plin. lib.* 1. *epiſt.* 23. Plurimum refert quid eſſe tribunatum putes, & quam in ordinem cogi, ut a nullo, ita ne a ſe quidem decet. ¶ *Cogere agmen*, militeris formula eſt, qua ſignificatur, poſteriori parti exercitus præeſſe, extremam aciem claudere, *far' alla coda*. *Liv. l.* 34. *c.* 28. Primæ legionariæ cohortes ibant, levis armaturæ equites agmen cogebant. Et metaphor. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 13. Aſſentior tibi, ut nec duces ſimus, nec agmen cogamus, ſaveamus tamen. ¶ Præterea cogere eſt, *sforzare*, δυναζεύω, βιάζομαι. *Cic.* 3. *Offic. c.* 13. Num te emere coegit, qui ne hortatus quidem eſt? *Terent. Heaut.* 2. 2. 26. Vi copi cogere, ut rediret. ¶ Significat etiam aliquid ex propoſitis rationibus concludere, *inferire*. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 13. Innumerabilia ſunt, ex quibus effici cogique poſſit, nihil eſſe quod ſenſum habeat, quin id intereat.

Cohabitātio, onis, ſ. actus cohabitandi, *convivenza*. *Auguſtin. ep.* 137. *ſub fin.*

Cohabitātor, oris, m. *convivente*, qui ſimul habitat. *Auguſt. ſer.* 1. *in Fer.* 2. *Pentec.*

Cohăbito, as, n. 1. *cohabitare*, συνοικέω, ſimul habito. *Hieron. ep.* 90. *l. Auguſt. ep.* 12.

Cohærārius, rii, m. 3. qui alicui ad aliquod munus adjunctus eſt. *Cic. de Leg. l.* 3. *c.* 4. At ſi quid erit, quod extra magiſtratus cohærario uſus ſit, qui cohæret, populus creato, eique jus cohærendi dato. Ita libri Victorii: Turnebus, & qui eum ſequuntur, *cohærere*, vel *cohærario*, legi cenſent.

Cohærens, tis, nom. ex particip. *cohærente*, qui cohæret. *Cic. Phil.* 2. *c.* 8. Cohærentia inter ſe dicere, *non dire contradizioni*.

Cohærenter, adverb. *unitamente*, *e convenientemente*. *Florus l.* 2. *c.* 17. Dimicatum eſt non continue, & cohærenter, ſed prout cauſæ laceſſerant. *Gel. l.* 1. *c.* 18. Cohærentius, & aptius.

Cohærentĭa, ſ. 1. *accoſtamento*, *convenienza*, συνάφεια. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 62. Ad mundi cohærentiam pertinent. *Gel.* 6. 13. Cohærentia mortis, & vitæ.

Cohærĕo, es, hæſi, hæſum, *eſſer unito*, idem, ac hæreo. *Cic.* 1. *Acad.* Neque materiam ipſam cohærere potuiſſe, ſi nulla vi contineretur. ¶ Cohærere dicitur res aliqua, quando negocio convenit, & concordat. *Ter. in Andr.* 2. 2. 23. Paululum obſoni, ipſus triſtis, de improviſo nuptiæ, non cohærent. ¶ Interdum idem eſt, ac conſtare, ſubſiſtere, *ſuſſiſtere*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Nec enim virtutes ſine beata vita cohærere poſſunt, nec illa ſine virtutibus. ¶ Non cohæret oratio, *Cic. pro Cul. c.* 7. *non s'accorda*, *non è bene legata*.

Cohæres, edis, m. 3. *erede inſieme*, Germ. *ein miterb*, Gall. *coheritier*, *heritier en partie*, Hiſp. *el*, *que es heredero con otro*, συγκληρονόμος, qui ſimul hæres inſtitutus eſt. *Cic.* 3. *Ver. cap.* 48. Omnibus, quibus hæreditas venerit, cohæredem Prætorem eſſe oportere.

Cohærĕſco, is, n. 3. idem fere, quod cohæreo, *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Interjecto inani cohærefcunt inter ſe.

Cohæſus, a, um, adject. idem quod cohærens, *attaccato*, *unito*. *Gel. l.* 15. *c.* 16. *de ſemiſſis querca*: In naturam redit, ſtricta denuo, & cohæſa.

Cohĭbĕo, es, ui, itum, a. 2. retineo, contineo, *trattenere*, *reprimere*, אסר, כנס, חבש, Germ. *zuſammen halten*, Gall. *contenir*, *arreter*, *empeſcher*, *reprimer*, Hiſp. *refrenar*, *o reprimir*, ἐνέχω, conſtringo, ſræno, ex con, & *habeo*. *Cic.* 1. *Acad.* Prudenter Academicos a rebus incertis aſſenſionem cohibuiſſe. Sic cohibere alicujus iracundiam, *Id. pro Marcel. c.* 3. Cohibere animum, manus, oculos ab alieno, *Id. pro Mœcil. c.* 23. Cohibere ſe, *moderarſi*. *Terent. Heaut.* 5. 1. Cohibete intra limen vos. *Plaut. Mil.* 3. 3. ¶ Cohibeſſim pro cohibuerim, eſt apud *Lucr. l.* 3. *v.* 445. Aut cohibeſſit. *h. e.* eam cohibuerit. Al. aliter leg. ¶ Pro continere, complecti. *Cic. de Sen.* Cum ſparſum ſemen gremio excepit, primo id occatum cohibet. ¶ Cohibere brachium toga, *Id. pro Cal. c.* 5. V. Toga.

Cohibeſſo, is, pro *cohibuero*, *Lucr. lib.* 3. *v.* 445. Corpore qui noſtro rarus magis am cohibeſſit? Al. aliter leg. V. *Incohibeſſo*.

Cohibĭlis, le, o. 3. quod facile cohibetur, quod non repugnat. *Gell. lib.* 13. *cap.* 19. Herodotus celeri, & cohibili ratione fabulam ſcripſit. Ubi *cohibili* eſt *coherente* & brevi: niſi forte legendum eſt *exhibili*. ¶ Gloſſ. lat. gr. Cohibilis, facilis, ἄσκητος.

Cohibĭliter, adv. breviter. *Apul. in Apol.* Ordinatius, & cohibilius eadem Græce, & Latine admitar deſcribere. *Id. Florid. extrem.* Fabulam in pauca cogamus, quantum poteſt fieri cohibiliter.

Cohibĭtio, ſ. 3. *raffrenamento*, κώλυσις, cohibendi actus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 14. Cohibitio tollendi, niſi pactus eſſet, vim adhibebat pactioni, non voluntatem. Gruterus tamen legit, *Prohibitio*. *Lactant. de Ira Dei, c.* 18. Cohibitio ſui glorioſa eſt.

Cohĭbĭtus, a, um, nom. ex particip. *raffrenato*, *riſtretto*. *Gel. l.* 7. *c.* 14. Subtile dicendi genus, & cohibitum. *Auſon. in Gratiar. actione*: Cujus egreſſus auſpicatior, inceſſus modeſtior, habitudo cohibitior.

Cohircinātio, hircina laſcivia, apud *Apul. in Apolog.* ubi al. leg. *collurcinatio*.

Cohonēſto, as, idem, ac honeſto, honore afficio. *Cic. pro Quinct. c.* 15. Amici convenient ad exequias cohoneſtandas. Adde *Liv.* 38. 47.

Cohorrĕſco, is, ui, n. 3. *ſentir ribrezzo*, *tremar da paura*, *o da freddo*, idem quod horreo, vel ingenti horrore afficior. *Cicer. Somn. Scip. cap.* 1. Quem ut agnovi, equidem cohorrui. *Sueton. Tiber. cap.* 21. Dii me perdant, niſi cohorreſcit corpus meum.

Cohors, ortis, ſ. 3. & per ſyncopen chors, five cors, vel *curs*, apud *Var. l.* 4. *de L. L. corte*, *cortile*, χόρτος, locus quo gallinas, & id genus reliqua habe-

re ſolemus, a χίνος, quæ nomine a Græcis dicebatur, quicquid in exteriore domo, vel villa clauſum, ſeptumque eſſet. *Ovid. 4. Faſt. v. 704.* Abſtulerat multas illa cohortis aves. ¶ Cohortes etiam de bobus dixit *Futruv. l. 6. c. 9.* ¶ Translate accipitur pro militum manu, *compagnia di fanti a piedi*, ἐπίκρα, ab ſimilitudine, a cohorte villica, quia ut villica, ita militaris rotunda eſſe ſolet, unde & *globus militum* dicitur. *Liv. Lib. 35. c. 9. Cæſ. 3. B. G.* Eductis quatuor cohortibus, quæ integræ a labore erant. ¶ In legione R. cohortes decem erant. *Gel. l. 16. c. 4.* ¶ Cohors, & turma differunt, quod cohors proprie eſt peditum, turma equitum. *Cic. pro Marcello*. Nihil tibi cohors, nihil turma decerpit. ¶ Cohors etiam pro congregatione quorumcunque hominum ponitur. *Suet. in Ner. c. 5.* Receptus in cohortem amicorum. ¶ Item pro comitatu, & ſatellitio, & familia Magiſtratus, qui ibat in Provinciam. Unde *cohors Prætoria*, quæ Conſuli, aut Prætori in Provincia præſto ſemper erat, quaſque latus ejus cingebat. *Cic. in Ver.* Quæ cohors, & qui comitatus fuerit, meminiſtis. ¶ Prætoriæ cohortes duæ erant, una evocatorum militum, altera voluntariorum, ideſt, nobilium adoleſcentium, qui ſua ſponte cum Proconſulibus exibant, duntaxat ob hanc cauſam, ut uſu rerum peritiores domum redirent. ¶ Translate *Hor. l. 1. od. 3.* Febrium cohors. ¶ Item ad cohortem militarem, & præſertim Prætoriam pertineos. Hinc in *Cod. Juſtin.* titulus 58. libri 12. eſt *de cohortalibus*, & principibus corniculariis, ac primipilariis.

Cohortalinus, a, um, ad cohortalem, ſeu Prætorium militiam pertinens. *In Cod. Theodoſ. 16. 5. 48.*

Cohortālis, vel cortalis, o. 3. quod ad cohortem ſpectat, ut Cohortales gallinæ, quæ in cohorte domi alnntur, a *cohors*. *Col. in præf. l. 1.* Quorum in parte avium cortalium, & apium cura poſita eſt.

Cohortatio, ſ. 3. *ſforzazione*, παράκλησις, hortatio. *Cic. Attic. l. 16. ep. 13.* Incredibiliter me commovet tua cohortatio.

Cohortatiuncŭla, æ, f. brevis cohortatio. *Ambroſ. l. 4. ep. 33.*

Cohortātus, a, um, *che ha ſforzato*, particip. depon. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 25.* Cohortatus ſuos prælium commiſit. ¶ Paſſive *ſforzato*. *Cato* apud *Gel. l. 15. c. 13.* Exercitum pranſum, paratum, cohortatum eduxit.

Cohorticŭla, æ, diminut. a Cohors, *picciola compagnia di ſoldati*. *Cælius ad Cic. Fam. l. 8. ep. 6.* Bibulus in Arnano neſcio quid cohorticularum amiſit.

Cohortio, as, *ſforzare*, idem quod cohortor. *Claudius Quadrigar.* apud *Non. c. 7. n. 35.* Hos cohortarent, uti maturarent.

Cohortor, aris, d. 1. *ſforzare*, παραγγέλλω, ſimul, aut vehementer hortor. *Cic. de Orat. 2. 9.* Quis cohortari ad virtutem ardentius? *Cæſ. l. 3. B. C.* 82. Milites cohortatur, ut prædæ participes eſſe velint. *Id. 7. B. G.* 80. Cohortatur, ne labori ſuccumbant. ¶ Cum infinito *Hirt. de B. Alex. c. 21.* Cohortando ſuos ad pontem, & munitiones contendere. ¶ Particip. *cohortandus* paſſiva ſignificatione. *Cæſ. 2. B. G. 20.* Acies inſtruendæ, milites cohortandi.

Cohum, n. 2. lorum, quo temo buris cum jugo colligatur, a *cohibeo*, quaſi cohibum, per cæſin. *Feſt.* Sed *Varro* a cavo dictum eſſe ſcripſit. ¶ Cohum, vel eorum etiam Cœlum Poetæ dixerunt, a chaos, ex quo putabant Cœlum eſſe formatum, vel a κοῖλον, cavitas, vel a רוח, inanitas, res inanis. *Feſtus*.

Cohumido, as, a. 1. *bagnare*. *Apul. l. 8. Met.* Cohumidare genas lacrymis.

Cohibilis, le, adject. qui facile coit, & cohæret. V. exemplum, quod ſupra attulimus in Cohibilis, ex *Gell.*

Coïci, vel Conjici, pro Conjici dixiſſe Veteres, ex vet. exemplar. probat *Pareus in Lex. Crit.*

Coïens, entis, particip. a *coeo*, quod in recto caſu non eſt, quod ſciam, in uſu. *Ovid. 4 Triſt. 4. 41.* Vulnera nondum coeuntia.

Coimbibo, is, a. 3. ſimul imbibo, *imbevere*. *Arnob. l. 5.* Si aperte hoc facere confeſſis maledictionibus coimbibitis.

Coinquinātus, a, um, inquinatus. *Prudent. hymn. ante ſomn. v. 53.* Qui coinquinatum vitiis cor impiavit. *Arnob. l. 7. p. 222.* Quid his eſſe poteſt coinquinatius?

Coinquino, as, a. 1. idem, ac inquino, *imbrattare*, *lordare*. *Col. 8. 7.* Coinquinari ſtercore. ¶ Translate Vetus poeta apud *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 27.* Matres coinquinari, Regiam contaminari ſtirpem.

Coinquire, deputare, deſecare. *Feſtus. Scalig.* ſuſpicatur legendum, Conquinire, decubare: unde Conquinifco.

Coitio, onis, ſ. 3. ſocietas, ſodalitas, *unione*, συνέδρευσις, unio, conjunctio, a coeo. *Cic. pro Planc. c. 22.* Dubitatis, an coitio facta ſit? *Id. Q. Fr. l. 3. ep. 1.* In candidatorum coitione interfuiſſe. *Ter. Phor. 2. 2. 32.* Prima coitio acerrima. h. e. congreſſio, pugna. ¶ Accipitur in malam partem pro conjuratione. *Liv. l. 3. c. 65.* Cum per coitiones potentium injuria fieret. Adde *Apul. Apol.* ¶ Et pro coitu venereo. *Solin. c. 49.* (al. 62.) *de camelis feminis*. Inventumque eſt, ut deſiderium eis coitioni quadam caſtratione exſecaretur.

Coitus, us, m. 4. *congiunzione*, *convegna*, conjunctio, ut coitus Lunæ, *Plin. l. 2. c. 9.* cum ſcil. ita Soli conjungitur, ut non amplius videatur. ¶ Specialim accipitur pro venereo concubitu. *Gel. l. 19. c. 2. Col. l. 6. c. 22.* ¶ Coitus humorum, apud *Cæſ. 5. 18. 31.* eſt concurſus; Et coitus vulneris, conjunctio, coitio. *il rammarginarſi*. *Id. l. 2. c. 10.*

Coïtus, a, um, *congiunto*, initus. *Ulpian. Dig. 17. 2. 52.* ſocietates coitæ. Adde *Ammian. 26. 6.*

Coix, icis, ſ. palmæ quoddam genus in Æthiopia. *Plin. 13. 4.*

Colaphīzo, as, colaphis percutio. *Tertul. l. 5. adverſ. Marcion. c. 12.*

Colaphus, i, m. *pugno*, κόλαφος, ictus manu in pugnum contracta inflictus, a κολάπτω, tundo. *Ter. in Adelph. 2. 2. 37.* Colaphis tuber eſt totum caput. ¶ Colaphum ducere alicui, *dar uno ſchiaffo*. *Quintil. l. 6. c. 3.* Colaphum infringere. *Teren. Adelph. 2. 1. 46.* Sic *Plin. l. 8. c. 36.* Colapho infracto exanimantur. Et *Juv. ſat. 9. v. 5.* Colaphum ſervo incutere.

Colatorius, a, um, adject. *colatorio*, & aſturconio gradi incedens, ut colatorius equus, *cavallo che va di portante*, *o ambiante*, *o di chinea*, apud *Veget. de re Veterin. l. 4. c. 5.* Hujuſmodi equos Græci vocant σκαιστὰς, vel σκαιστροὺς, quorum gradus in ambulando perinde minutus, ac creber, quaſi facco colatus eſſet. V. *Salmaſ. ad Capitolin. in Maxim. cap. 3.*

Colatūra, æ, ſ. *colatura*, quod colando remanet. *Cal. Aurelian. Tard. 5. 3.*

Colātus, a, um, adject. percolatus, purgatus, *purgato*, *colato*. *Plin. l. 13. c. 2.* Colato melle. *Tertul. de Anim. c. 9.* Beryllı fluctuant colato nitore. ¶ Apud *eund. l. eod. c. 48.* Colatum ſomnium h. e. non turbidum.

Colax, acis, m. 3. κόλαξ, aſſentator, a κολάκευω, adulor. Eſt Paraſiti nomen in prologo Eunuchi *Terent. v. 30.*

Colchi, orum, Populi Aſiæ inter orientale litus Euxini Ponti, & Iberiam, veneficio infames, & Medeæ ac Jaſonis memoria fabularumque involucris apud Poetas nobilitati. *Horat. l. 4. od. 4. v. 63. Plin. 6. 4.*

Colchicus, a, um, adject. idem quod Colchicus, vel Colchus. *Propert. l. 2. el. 1.* Colchis Colchicis urat arena focis. Al. rectius leg. *Jolchicis*.

Colchĭcus, a, um, qui eſt ex Colchide. *Horat. lib. 2. od. 13. verſ. 8.* Ille venena Colchica tractavit.

Colchis, idis, f. 3. *Mengrelia*, κολχὶς, regio Aſiæ, pars Georgiæ, inter Pontum Euxinum ad Occ. & Iberiam ad Or. Caucaſo M. ſeparante, Armeniam ad Auſtr. Sarmatiam ad Bor. *Valer. Flacc. lib. 5. verſ. 505.* Vix tandem longis quæſitam Colchida votis Contigimus. ¶ Eſt etiam Colchis, idis, κολχὶς. gentile fœmin. & ſpecialim Medeæ nomen apud Poetas. *Horat. epod. 16. v. 58.* Neque impudica Colchis intulit pedem. ¶ Et *Gens Colchis*, pro gente Colchorum, *Valer. Flacc. lib. 5. v. 418.*

Colchus, a, um, Colchicus, qui eſt ex Colcho. *Horat. in Arte*, v. 118. Colchus. an Aſſyrius, Thebis nutritus, an Argis. *Ovid. 3. Faſt. v. 875.* Domus Colcha.

Coleātus, a, um, coleos habens, ut coleatus equuleus, *cavallino intiero*, apud *Pompon. apud Non. 2. 872.* Al. aliter leg. *Id.* apud *Non. cap. 7. num. 20.* Coleata cuſpis, τὸ αἰδοῖον.

Coles, vel Colis, is, ſ. 3. haſta, ſeu virga membri virilis. *Cælſ lib. 6. cap. 18*

¶ Eſt & pampinus, item caulis braſſicæ, fabæ, & ſimilium. *gambo*, *fuſto*. *Var. R. R. lib. 1. cap. 31.*

Colĕus, ſ. m. 2. ὄρχις, teſtis, ſive teſticulus. *Cic. Fam. 9. ep. 22.* Honeſti colei Lanuvini. Cliterini non honeſti. V. Lanuvinus. ¶ *Petron. in Fragm. Tragur.* Si coleos haberemus. *h. e.* ſi viri eſſemus.

Colĭas, æ, m. genus piſcis, e genere lacertorum. *Plin. l. 32. c. ult.*

Colice, es, f. medicamentum, quod datur ad coli dolores. *Cælſ. 5. 25. 12.* & *Scribon. Larg. Compoſ. 120. & 121.*

Colĭcŭlus, i, m. cauliculus. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Si jam coliculus fabæ in quatuor altitudines creverit.

Colĭcus, a, um, ad colon inteſtinum pertinens, ut colicus homo, qui dolore colico laborat. *Plin. l. 20. c. 4.* Al. leg. *Cæliacus*. ¶ Colicum medicamentum, quo dolor colicus ſedatur. *Cælſ. l. 4. c. 17.*

Colĭgo, inis, f. domus, quæ incolitur. *Arnob. l. 2. Salmaſ. ad Tertul. de Pal. p. 430.*

Coliphium, vel colliphium, n. 2. *focaccia*, *ſchiacciata ſotto la cenere cotta*, κολλίφιον, panis genus, quo athletæ utebantur, a κῶλον, membrum, & ἴφι, fortiter, ideſt, a robore membrorum, quia eo uterentur ad vires firmandas, vel a κόλλιξ, quod erat genus panis ſubcinericei, ac rotundi. Alii dicunt, fuiſſe panem cum recenti caſeo commixtum, alii panem azymum, & carnes aſſas. *Plaut. Perſ. act. 1. ſc. 3. v. 12.* Coliphia ne mi hæc incocta detis. Adde *Juven. ſat. 2. v. 53.*

Colis, V. Coles.

Collabāſco, is, n. 3. *principiar' a cadere*, ruinam minitor. *Plaut. Stich. 4. 1. 17.* Si labant res laſſæ, itidem amici collabaſcunt.

Collabefactātus, a, um, adject. collabefactus. *Lucret. l. 1. v. 492.* Collabefactatus rigor auri ſolvitur æſtu, *diſfatto*, *ſciolto*.

Collabefācio, as, a. 1. *diſfare*, *guaſtare*, labefacto. *Ovid. 1. Faſt. v. 566.* Vaſtum motu collabefactat opus.

Collabefactus, a, um, *diſfatto*, *guaſto*, labefactus, corruptus, διαφθαρείς. Translate *Nepos in Ariſtide*, *c. 1.* A Themiſtocle collabefactus teſtula illa, exilio decem annorum multatus eſt. *h. e.* oppreſſus, dejectus.

Collabefio, fis, n. paſſ. *diſtruggerſi*, *diſfarſi*. *Cæſ. B. C. l. 2. c. 6.* Altera navis perfracto roſtro tota collabefieret.

Collabello, as, a. 1. *giungere labbra a labbra*, labra labris adjungo. *Laberius* apud *Non. c. 2. n. 168.* Collabella oſculum. *ideſt*, junctis labris oſculare.

Collabor, eris, apſus ſum, d. 3. *cadere*, πίπτω, labor, vel ſimul cum alio labor. *Sueton. in Cæſ. c. 81.* Domus faſtigium collabitur. *Curt. l. 7. c. 6.* Cervix ejus ita icta eſt, ut collaberetur.

Collabōro, as, ſimul laboro, ſimul curam ago. *Tertul. de pœnit. c. 10.*

Collaceratus, a, um, adject. idem quod laceratus. *Tacit. hiſtor. l. 3. c. 73.* Conſtitum, collaceratumque corpus.

Collacrymatio, onis, f. idem quod lacrymatio. *Cic. 2. de Orat. c. 45.* Signa doloris voce, vultu, collacrymatione denique oſtendere.

Collacrymo, as, a. 1. idem ac lacrymor. *Cic. in Somn. Scip.* Ad quem ut veni, complexus me ſenex collacrymavit. *Id. pro Sext. cap. 58.* Hiſtrio caſum meum collacrymavit.

Collactānеus, m. 2. *fratello di latte*, ὁμογάλακτος, qui iiſdem mammis nutritus eſt, vel ſimul educatus. *Ulpian. Dig. 40. 2. 13. & Scævola Dig. 34. 4. 30.*

Collactĕus, o. 1. 2. συγγάλακτος, qui uno, & eodem lacte nutritus eſt. *Juven. Sat. 6. v. 307.* Notæ collactea Mauræ. Alii leg. *Collacia*. *Martian. Capell. l. 1.* Sororis ejus indiſcreto ſcelere collactea.

Collactīus, ii, idem quod collactaneus. V. *Gruter. Inſcript. p. 661. n. 2. 3. 5. & Scipon. Miſc. p. 228.*

Collævo, vel Conlævo, as, a. 1. idem quod lævo, aut lævigo. *Senec. ep. 64.* Hoc aſperitas oculorum collævatur: hoc pulpebrarum craſſitudo tenuatur.

Collapſio, onis, ſ. *caduta*, caſus, ruina. *Jul. Firmic. de err. profh. relig. c. 21.* Cadentium fulminum funeſta collapſio.

Collapſus, a, um, nom. ex particip. *caduto*, *rovinato*. *Curt. l. 8. c. 2.* Inter manus collapſus extinguitur. *Sueton. Aug. c. 30.* Ædes vetuſtate collapſæ. *Cælſ. l. 7. c. 26.* Iter urinæ collapſum.

Collāre, ris, n. 3. *collare*, Germ. *ein halſsband*, Gall. *collier*, Hiſp. *collar*, περιτραχήλιον, vinculi genus, quo canum colla aſtringuntur, quod *mallium* vocavit antiquitas, ex corio firmo cum clavis capitatis. *Var. de R. R. c. 9.* Ne vulnerentur a beſtiis, imponuntur his collaria. ¶ Servi quoque hujuſmodi vinculo conſtringebantur. *Lucil.* apud *Non. 1. 162.* Cum manicis, catulo, colarique ut fugitivum deportem.

Collaria, æ, ſ. 1. lorum rotundum, quo conſtringuntur colla malefactorum. *Plaut. Capt. 2. 2.* Collus collaria caret. Fortaſſe adjectivum eſt, cui ſubauditur *catena*.

Collāris, re, *da collo*, ad collum pertinens, ut *collaris infula* apud *Petron. in fragm. Tragur. h. e.* tocale. Alii tamen aliter legunt.

Collātatus, a, um, *dilatato*, dilatatus, ampliatus, a cum, & latus. *Cic. in Orat. c. 56.* Quod ſi anguſta quædam, atque concila, & alia eſt collatata, & diffuſa oratio.

Collatĕro, as, a. 1. latus claudo, ad latus ſto. *Capitol. l. 3.* C vocales utrimque collaterat.

Collatĭa, æ, ſ. 1. oppidum excitum Latii, ad Anienem flu. in via Tiburtina, in conf. Sabinorum, condita ab Albanis, dicta, quod ad eam inſaurandam pecuniæ a vicinis civitatibus juſſu Tarquinii Superbi collatæ fuerint. *Feſt.*

Collatīnus, a, um, adject. a Collatia oppido. *Virg. 6. Æn.* Collatinas imponent montibus arces. ¶ Hinc Collatina porta Romæ, quæ Collatium ferebat, *Piacians*. ¶ Collatina dea Romæ ut collium præſes culta eſt, teſte *Aug. de Civ. Dei*, 4. 8.

Collatio, onis, ſ. 3. *tributo*, *contribuzione*, מס, כדרה, Ger. *ein zuſammen tragung*, *als ſteuren*, *oder tribut*, Gall. *taille ſurle peuple*, Hiſp. *contribucion*, *o pecho*, συμβολὴ, εἰσφορὰ, quod in unum confertur, & ſpecialim indictio, tributum. *Liv. lib. 4. cap. ult.* Æs grave plauſtris quidam ad ærarium convehentes ſpecioſam etiam collationem faciebant. ¶ Eſt item comparatio, *confronto*. *Cic. de Divin. 2. 17.* Infirmas ſortes collatione hoſtiarum. ¶ Eſt item Figura Rhetorica. *Id. de Invent. 1. 30.* Collatio eſt oratio rem cum re ex ſimilitudine conferens.

Collatitĭus, a, um, o. 1. 2. συγκομιστὸς, quod ex collatione conficitur, aut colligitur. *Quintil. Declam. 6.* Collatitia ſepultura. *h. e.* multorum collationibus facta. *Apul. l. 8. Met.* Collatitia ſtipe.

Collativus, a, um, adject. *Feſtus*: Collativum ſacrificium dicitur, quod ex collatione offertur. *h. e.* collata a pluribus impenſa. ¶ *Idem*: collativum ventrem, magnum, turgidum dixit Plautus, quia in eum omnia edulia congeruntur. *Plauti* locus eſt *in Curcul. 2. 1. 15.* Qui hic eſt homo cum collativo ventre, atque oculis herbeis? ¶ Univerſim collativus dicitur, qui a pluribus confertur. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 6. circa med.* Nec ſolum explicandis corporibus hi duo numeri collativum præſtant favorem, &c. *Nazar. in paneg. ad Conſtantin. c. 18. in fi.* Innumeræ ſimul gentes ad bellum coactæ, dum collativam vim conferunt, compendioſam victoriam præſtiterunt. ¶ *Collativum* abſolute (ut *donativum*) eſt idem quod collatio, tributum. *Impp. Gratian. Valentinian. & Theodoſ. l. 6. Cod. Theodoſ. tit. 26. leg. 3.*

Collātor, oris, m. 3. qui confert. *Plaut. Curc. 4. 1. 13.* Symbolorum collatores.

Collatro, as, *abbaiare*, idem quod latro. Translate *Senec. de vita beata, c. 17.* Philoſophiam collatrare. *h. e.* conviciis infectari.

Collātus, a, um, particip. a confero, *unito*, *congiunto*. *Plin. l. 8. epiſt. 14.* Collatis viribus pugnare. *Liv. l. 26.* Collato pede præliari. *h. e.* junctis acieibus altera contra alteram, & cominus pugnantibus. Sic collata dextra, *Ovid. 2. Faſt.* & collato Marte, *Id. 12. Metam.* ¶ *Collatis ſignis pugnare* apud *Liv.* & *Cic.* eſt congredientibus æquo campo integris acieibus ſub ſignis, & juſto prælio decertantibus, *a bandiere ſpiegate*. Sic *Cæſ. 3. B. C. 79.* Habere caſtra collata caſtris hoſtium, *avere il campo a fronte dell' inimico*. Sic *Curt. l. 3. c. 11.* Collato pede in eodem veſtigio ſtabant. *Id. l. 7. c. 11.* E fontibus collatæ aquæ flumen emittunt. ¶ Interdum eſt idem ac comparatus, *paragonato*. *Cic. 4. Acad. c. 23.*

c. 23. Qui mihi cum illo callati, quintæ classis videntur. ¶ Item *contributio*. *Cic. pro Flac. c.* 25. Pecunia collata. *Sueton. in Aug.* 59. Æte collato statuam statuere. ¶ Item simul tractatus, *conferito*. *Ovid. 2. de Pont. 4.* 13. Seria multa mihi tecum collata recordor.

Collātus, us, ui, m. *paragone*, comparatio. *Hirt. de B. Hisp. c.* 31. In collatu pari erant conditione, *nell' uguaglianza*.

Collaudabilis, le, laudabilis, *lodevole*. *Prudent. Hamartig. v.* 692. Nec bonus est, nec collaudabilis ille.

Collaudatio, onis, f. 3. *lode*. *Ad Heren. l.* 2. *c.* 9. & *Cic. de Invent. c.* 43.

Collaudātor, oris, *lodatore*, qui collaudat. *Augustin. 4. Confession.* 14. Nullo collaudatore mirabar.

Collaudātus, a, um, idem quod laudatus, *lodato*. *Cæs. 5. B. Gal. cap.* 2. Collaudati milites.

Collaudo as, idem ac laudo, *lodare*. *Cicer. 1. Phil.* Eodem die D. Bruti factum collaudavisti.

Collaxo, as, *allargare*, idem quod laxo. *Lucret. 6.* 231. omnia circum Collaxat, rareque facit lateramina vasi.

Collecta, æ, f. 1. *la persona, che riscuote, o paga in un pranzo*. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 57. Collectam a conviva exigis.

Collectānĕus, a, um, 1. 2. ἐκλεκτὸς, quod ex diversis rebus mixtum, & conflatum est. *Plin. lib.* 34. *cap.* 9. Tertia portio æris collectanei. ¶ Collectanea, orum, n. 2. num. plur. scripta, quæ ex pluribus excerpta locis in unum collecta sunt. *Gel. l.* 4. *c.* 14.

Collectārius, ii, m. ἀργυραμοιβὸς, argentarius campsor, qui pecuniam pecunia mutat, *cambiatore di monete*. *Leg.* 16. *Cod. si certum pet.* Si quis collectarius honoris pretium dederit ambienti. ¶ *Acron Horatii Scholiastes in l.* 1. *Sat.* 6. *vers.* 86. Coactores, inquit, dicuntur argentarii in auctionibus, quia pecunias cogant, qui & collectarii nominantur. ¶ Horum integrum collegium Romæ erat.

Collectio, onis, f. 3. *raccoglimento*, συλλογὴ, Congregatio. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 9. Ut eorum collectio dispersa celeritatem persequendi retardaret. ¶ Collectiones etiam dicuntur tumores præter naturam ex humoribus in partem aliquam corporis defluentibus, *concorso d' umori*. *Plin. l.* 27. *c.* 2. Collectiones omnes, inflammationesque cohibendi. ¶ Item argumentatio, qua quibusdam positis aliud quidpiam colligitur, & concluditur. *Sanct. ep.* 45. Persuadere aliquid alicui subtilissima collectione.

Collectitius, a, um, o. 1. 2. *collettizio*, συναλγματικὸς, quod colligitur, vel factum est ex collectione. *Cic. 7. Fam. ep.* 3. Signa & tyrone, & collectitio exercitu cum legionibus robustissimis contulit.

Collectīvus, a, um, o. 1. 2. idem quod collectitius. *Sen. l.* 3. *Quæst. Nat. c.* 7. Collectivus humor. ¶ Item qui colligit. *Quintil. lib.* 7. *cap.* 2. Ratiocinativa, atque collectiva quæstio.

Collector, oris, m. qui simul legit, vel simul eosdem versat scriptores. *Augustin. 1. Confess.* 17. Mihi recitanti acclamabatur præ multis coætaneis, & collectoribus meis.

Collectrix, icis, f. quæ colligit. *Plaut. Mil.* 5. 1. 99. Præcantatrici, collectrici, ariolæ, atque haruspici. Ita legit *Turneb. in Comment. ad jocos Cic.* & collectricem exponit, quæ religionis causâ stipem colligit. Alii tamen legunt, *Conjectrici*.

Collectus, us, m. *raccolta*, collectio. *Lucret. 4.* 416. Collectus aquæ digitum non altior unum.

Collectus, a, um, nom. ex particip. a colligo. *raccolto*. *Horat. lib.* 1. *epist.* 10. *v.* 47. Imperat, aut servit collecta pecunia. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Rostra rapto viventibus adunca, collecto recta. ¶ Item non diffusus, contractus, brevis. *Apul. Apol.* Tanto beatior, quanto collectior.

Colléga, æ, m. *compagno in officio*, אמיתי, Ger. *mitgesellice in einem ampt, amptsgenosse*, Gal. *compagnons en magistrat*, Hisp. *compañeros en officio*, συναξιος, in dignitate, & honore socius. Dicuntur autem collegæ, ut *Varro* censuit *l.* 5. *de L. L.* a legendo, quia una lecti sint. Hinc Consules inter se, & Prætores inter se Collegæ erant, quia iisdem Comitiis creabantur. *Gel. l.* 13. *c.* 14. *Cic.* 1. *Off. c.* 40. Pericles, cum haberet collegam in Prætura Sophoclem. ¶ *Collega* etiam dicuntur contutores. *Paul. Dig.* 26. 7. 13. ¶ Item coharredes. *Id. Dig.* 46. 3. 101. ¶ Item conservi. *Plaut. Asin.* 3. 2. 10. & 30. ¶ Item qui sunt ejusdem collegii. *Hermogenian.* 27. 1. 41. ¶ Item artifices ejusdem artis, ut histriones apud *Juvenal. sat.* 8. *v.* 197.

Collegatārius, ii, cui conjunctim cum alio legatum est. *Leg.* 9. *ff. de usufr.*

Collegiārius, a, um, ad Collegium pertinens, *collegiale*, ut Collegiarii ministri, *Tertull. de Spectac. c.* 11.

Collegiātus, a, um, adject. in collegium receptus, vel unus ex collegio. *Inscript. apud Grut. p.* 449. *n.* 6. Inter primos collegiatos in collegio naviculariorum.

Collegium, n. 2. conventus, cœtus, sodalitas, *collegio*, συνέδριον, societas aliquorum, qui in eadem dignitate, & honore socii sunt, a collega, ut Collegium Augurum, Pontificum, Decemvirorum, &c. *Cic. Off.* Cum Prætorum collegium Tribuni plebis adhibuissent. ¶ Collegium item sumitur pro congregatione, & societate quorumcunque hominum, ut Collegium aurificum, frabrorum, sutorum, &c. *congregazione, compagnia*, σύλλογος. *Plin. in epist.* 42. *l.* 10. An instituendum putes collegium fabrorum. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. Ambubajarum collegia. ¶ Dicitur interdum de duobus tantum, ut de Consulibus, *Liv.* 10. 22. *Tacit. Ann.* 3. 31. *Plin.* 7. 12.

Collēma, atis, n. 3. κόλλημα, conglutinamentum. *Capel. lib.* 3. *de Gram.* Niloticæ fruticis collemata.

Colleprōsus, a, um, adject. qui simul leprosus est. *Sidon. l.* 6. *epist.* 1. Colleprosi mei conditio.

Colletro, V. Collavo.

Collibertus, m. 2. συναπελεύθερος, qui simul cum altero ejusdem patroni libertus est. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 88. Collibertus meus eris. ¶ *Colliberta, æ*, in fœmin. est in Vet. Inscript. apud *Reinesi. p.* 869. Patronæ benemerenti fecerunt, & collibertis, collibertabus, posterisque. ¶ Scribitur & *Conlibertus*, ut apud *Gruter.* sæpenumero legere est.

Collibet, vel Colliubet, Collibuit, & collibium est, ere, impers. 2. *piace*, *& animo dì*, idem quod libet, vel lubet. *Terent. Eun.* 5. 8. 26. Si qui collibuit, novi te. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 38. Collibitum est mihi. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 3. *vers.* 6. Si collibuisset.

Collibro, as, are, idem quod libro. *Cato cap.* 19. Inter arbores medium quod erit, id ad medium collibrato.

Colliciæ, f. 1. & colliquiæ, tegulæ, per quas aqua in vas defluere potest, a liquo, as. *Fest.* ¶ Item majores fulci in agris, al. *elices*, per quos aqua ex agris in fossas elicitur. *Col. l.* 2. *c.* 8. Omnem humorem in colliquias, atque inde extra fegetes derivemus. *Plin. l.* 18. *c.* 19. In usu est & collicias interponere.

Colliciārius, re, ad collicias pertinens, ut *colliciarus tegula*, apud *Catonem. R. R. c.* 14. h. e. ipse colliciæ.

Collicŭlus, i, m. diminut. a collis, *collina*, *collinetta*. *Martial. l.* 12. *epigr.* 25. Credis colliculis, arboribusque meis.

Collīdo, is, si, sum, 2. 3. frango, contero, *percuotere*, *o ammaccare*, *o dibattere insieme*, רסס, רצץ, Ger. *zusammen schlagen*, Gal. *frapper*, Hisp. *herir*, συμβάλλω. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Humor ita mollis est, ut facile premi, collidique possit. *Curt. l.* 4. *c.* 3. Navigia inter se colliduntur. *Quintil. l.* 7. *c.* 3. Confligunt, & colliduntur leges. *combattono fra se stesse*.

Colligāte, adverb. conjunctè, constrictè. *Augustin.* 1. *de doctr. Christ. cap.* 28. Colligatius adhærere.

Colligātio, f. 3. *legamento*, σύνδεσμος. connexio, vinculum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 17. Arctior colligatio est societatis propinquorum.

Colligātus, a, um, o. 1. 2. partic. a colligo, *legato insieme*. *Cic. de Un. c.* 11. Vinculis colligari. ¶ Et substantive, *Id. ibid.* Omne colligatum solvi potest.

Colligo, as, 2. 1. constringo, ligo, vincio, *legar insieme*, συνδέω, simul ligo. *Cic. pro Rab. c.* 4. *l.* lictor, colliga manus. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Colligare in fasciculos.

Colligo, is, egi, ectum, 2. 3. cogo, congrego, constringo, quæ dispersa sunt, conjungo, *raccogliere*, *riunire ad uno*, קבץ, חבר, Germ. *zusammen bringen*, Gal. *cueillir*, Hisp. *coger*, συγκομίζομαι, in unum redigo. *Cicer.* 1. *de Or.* Ea quotidiani observatio, atque colligit. *Id.* 2. *Catil.* Exercitum colligere ex fœdissimis desperatis. ¶ Translate est intelligere, noscere. *Id. Attic.* Ex eo colligere potes, quanta occupatione distineat. ¶ Item comparare, acquirere. *Id. de Am.* Benevolentiam civium blanditiis, & assentationibus colligere turpe est. ¶ Colligere se, est se recipere. *Id.* 4. *Tusc. c.* 36. Quid est se ipsum colligere, nisi dissipatas animi partes rursus in suum locum cogere? *Id. in Epist.* Ut me colligi, cætera facillima videbantur. ¶ Vel refocere se, & quasi dilapsum spiritum recipere, *venir in se stesso*. *Id. de Divin.* Is primo perterritus somno surrexit, deinde cum se collegisset. ¶ Colligere se in arma, est parare se, & munire, *porsi sulla difesa*. *Virgil.* Subsitit Æneas, & se collegit in arma. ¶ Colligere togam, *Martial. l.* 7. ¶ Colligere iram, *Hor. in Arte Poet.* h. e. irasci. ¶ Colligere vasa, *Cic. in Verr. far fardello*. ¶ Est item in argumentationibus, & supputationibus concludendo deducere. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 37. Acute colligit. *Tac. de Germ. c.* 37. Ex quo si ad alterum Imp. Trajani consulatum computemus, centum ferme, & decem anni colligentur. ¶ Item pueros expolitos tollere. *Leg.* 1. *tit.* 6. *Cod. Theodos.* puerum, & puellam susceptam colligere.

Collimitānĕus, a, um, adject. *confinante*, qui limite jungitur, conterminus. *Solin. c.* 40. Collimitanea Galatiæ Phrygia. Alii leg. *Collimitata*, a Collimito.

Collimitium, n. 2. *confine*, περασμὸς, coitio, vel conjunctio limitum. *Solin. c.* 49. (al. 62.) de amne Jaxarte: Hoc est collimitium, in quo limes Persicus Scythis jungitur. *Ammian. l.* 15. *c.* 6. Alemannicis pagis collimitia Romana latius irrumpentibus.

Collimĭto, as, 2. 1. *unire col confine*, *confinare*, συνορίζω, limitibus conjungo. *Ammian. l.* 31. *c.* 5. Gelonis Agathyrsi collimitant. ¶ Deponentis more, vel passive. *Solin. c.* 15. (al. 25.) eadem verba habet. Gelonis Agathyrsi collimitantur.

Collīmo, as, V. Collineo.

Collina, æ, porta Romæ, eadem quæ Quirinalis, vel Agonensis, hodie *Porta Salaria*, quod per eam Sabini salem deferebant. ¶ Est etiam nomen Tribus urbanæ apud Romanos, quæ posita erat in Collibus Quirinali, & Viminali, unde & nomen traxit. Hæc quartum locum inter urbanas habuit.

Collina Dea, quæ collibus præsidebat, sicut Vallonia, quæ vallibus. *August. Confession.* 4. 8. ubi al. leg. *Collatina*.

Collinĕātus, a, um, adject. *tolto di mira*, *o diretto allo scopo*. *Apul. Florid. c.* 23. Collineato pro fronte situ, & conniventibus ad regulam lineis. *Id. Met.* 9. Collineatis oculis ad umbram.

Collinĕo, as, 2. 1. *dar nel segno*, *colpire dove s' è preso la mira*, recta veluti linea dirigendo scopum attingere, συντείνομαι. *Cic.* 2. *de Div. c.* 59. Quis est enim, qui totum diem jaculans non aliquando collineet? *Id.* 3. *de Fin. cap.* 6. Si cui propositum sit collineare hastam aliquo, aut sagittam. h. e. hasta, aut sagitta aliquem scopum ferire. ¶ Significat etiam recta linea ad scopum dirigere, *dirizzare*, *tor di mira*. *Gell.* 9. 1. Si in editiora mittas, & ad percutiendum superne aliquid manum & oculos collinees. ¶ Scribitur & *conlineo*. ¶ In multis editionibus *Cicer. Gellii*, & *Apulei* pro *collineo* habetur *collimo*, *as*: quod qui Latinum putarunt, deducebant a *limus*, quia qui aliquo ictum dirigit, limis ac semiapertis oculis id facere solet. Sed consensus Eruditorum verbum *collimo* e Latinorum albo expungit. ¶ Sunt etiam qui pro *collineo* dicendum putant *collinio*.

Collinĭātus, a, um, adject. pro *collineatus* legitur apud *Martian. Capel. civ. princ. l.* 7.

Collinio. V. Collineo.

Collinītus, a, um, *unto*, pro *collitus*, facit: a Collinio. *Colum. l.* 6. *c.* 17. Semina melle collinita.

Collĭno, is, levi, itum, *unge*, idem fere quod lino, κατακρίω, συναλείφω. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 93. Pulchrum ornatum turpes mores pejus cæno collinunt. *Horat. l.* 1. *ad.* 13. *v.* 20. Crines pulvere collines. h. e. conspurcabis.

Collīnus, a, um, *di colle*, quod ad collem spectat. *Col. l.* 12. *c.* 21. Si mustum ex vineis collinis est. *ideſi* quæ in colle plantatæ sunt.

Colliphium, V. Coliphium.

Colliquefactus, a, um, liquefactus, *liquefatto*, a colliquefacio, vel colliquefio. *Cic. pro Cluent. c.* 62. Venenum colliquefactum in potione.

Colliquesco, idem ac liquesco, *liquefarsi*. *Col. l.* 12. *c.* 22. Ea, quæ addideris in pice colliquescant.

Colliquiæ, V. Colliciæ.

Collis, is, m. 3. *colle*, גבעה, Ger. *ein hügel*, Gal. *coteau*, *colline*, Hisp. *cerro*, βουνὸς, λόφος, minor mons. *Cic. pro Cluent.* Cum quædam in collibus contraversia pastorum orta esset. ¶ *Colles montani* apud *Plin.* 6. 20. sunt juga ex ipsis montibus assurgentia. ¶ Colles septem Romæ fuerunt. Palatinus, Quirinalis, Aventinus, Cœlius, Viminalis, Tarpejus, seu Capitolinus, & Exquilinus. ¶ Reperitur etiam pro monte. *Sil. l.* 3. *v.* 420. *de Pyrenæis*. Nomen Bebrycia duxere a Virgine colles. ¶ In ablativo *colli* pro *colle* rarum est, & Poeticum. *Lucret.* 2. 317. Nam sæpe in colli tondentes pabula læta.

Collisio, f. 3. duorum, aut plurium corporum mutua percussio, *ammaccamento*, σύγκρουσις. *Justin. lib.* 11. *cap.* 12. Nuntiatur, uxorem ex collisione abjecti partus decessisse.

Collīsus, us, m. 4. idem ac collisio. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Sono quodam, & collisu ipso margaritarum.

Collīsus, a, um, adject. *ammaccato*, *percosso insieme*, *dibattuto*. *Horat. l.* 1. *epist.* 2. *v.* 7. Græcia barbariæ lento collisa duello.

Collītus, a, um, oblitus, *unto*. *Prudent. Cathem.* 5. *v.* 15. Fila savis scirpea floreis presso melle prius collita fingimus. ¶ Scribi potest & *Conlitus*.

Coliobatarii, masc. 2. grallatores. *Non.* 2. 361. Sed fortasse legendum *calobatarii*, a καλοβάτης, quod a κάλον, lignum, & βαίνω, seu βάσις, incedo. Vel potius legi debet *calobatistæ*, a καλοβατίστης, grallæ, quod a κῶλον, membrum, & βαθμὸς, gradus.

Colobium. V. Colobium.

Collocatio, f. 3. dispositio, *disposizione*, *collocazione*, σύνθεσις. *Cic.* 3. *de Orat.* Continuatio verborum duas res, collocationem primum, deinde formam desiderat. *Id. pro Cluent. c.* 66. Collocatio filiæ. h. e. in matrimonium.

Collocātus, a, um, adject. nom. ex particip. *collocato*, *disposto*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 43. Posita ante oculos, collocata in usu quotidiano. *Plin. l.* 2. *ep.* 1. Cecidit, coxamque fregit, quæ parum apte collocata male coiit.

Collŏco, as, 2. 1. loco, pono, dispono, statuo, accommodo, *collocare*, *riponere*, שים, שית, Ger. *setzen*, Gal. *colloquer*, *placer*, Hisp. *assentar*, τιθημι. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Suo quidque loco collocare. *Terent. Eun.* 3. 5. 45. In lecto illam collocat. *Cæs. l.* 3. *A. C.* Collocare in mediam aciem auxilia. ¶ *Id. l.* 1. *B. G.* Præsidium collocare, *mettere guarnigione*. ¶ *Cic. Fam.* 2. *ep.* 13. Collocare rem militarem. *hoc est*, ordinare. ¶ Collocare pecuniam, *dar danaro a interesse*. *Sueton. Aug. c.* 39. ¶ Collocare in matrimonium, *maritare*. *Cic.* 1. *Div. c.* 46. Sic collocare nuptum, vel nuptui. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 18. Et in eodem sensu, *collocare*, absolute, est apud *Nepot. in Aristi. c. ult.* ¶ Collocare tabulas bene pictas in bono lumine, *Cic. de clar. Orat.* ¶ Collocare sextantes in capita, *mettere una taglia per testa*. *Liv. l.* 2. ¶ Collocare male horas, *perder il tempo*. *Martial. l.* 1. ¶ Beneficium bene collocare apud aliquem. *Cic.* 2. *Off.* ¶ *Tacit. 6. Annal. c.* 27. De cujus moderatione, & sapientia in prioribus libris satis collocavi. h. e. exposui. ¶ Aliquando collocare idem est ac sternere, *coricare*, *atterrare*. *Plaut. Amphit.* 1. 1. 248. Agite pugni, heri homines quatuor in soporem collocastis. *Martial. l.* 5. *epigr.* 61. Quot tua Mœnalios collocat hasta sues.

Collocupléto, as, idem quod locupleto, *arricchire*. *Auct. ad Her.* 2. *c.* 18. Rei honestandæ, & collocupletandæ causâ. Adde *Terent. Heaut.* 2. 3. 61.

Collocutio, f. 3. *συνουσία*, colloquium, sermo, *colloquio. Cic. Philip.* 12. *c.* 2. Familiarissimæ cum aliquo collocutiones.

Collocutor, oris, m. qui simul cum aliquo loquitur. *Tertul. adv. Praxeam*, *c.* 5. Dum loqueris, collocutorem pateris sermonem. Adde *Augustin. l.* 9. *confess. c.* 6.

Colloquium, ii, n. 2. collocutio, congressus, dialogus, sermonis communicatio, *abboccamento*, *ragionamento*, דבר, *συνουσία*, sermo. *Cic. Att. lib.* 12. *epist.* 15. In hac solitudine carco animum colloquio. *Id. Philip.* 12. *cap.* 11. Venire in colloquium alicujus.

Colloquor, eris, d. 3. *ragionare*, *abboccarsi*, השיח, Ger. *mit einander reden*, Gal. *parler ensemble*, *parlementer*, Hisp. *hablar uno con otro*, *συνομιλέω*, simul loquar. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 8. Hoc uno præstamus feris, quod colloquimur inter nos. *Id. Fam.* 1. *ep.* 7. Colloqui cum aliquo per litteras. ¶ Cum accusativo *Plaut. Capt.* 4. 2. 53. Perlubet hunc hominem colloqui.

Colluceo, es, xi, idem ac luceo, vel simul luceo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* 15. Immensi mundi tam longe, lateque collucens. ¶ Fuisse hoc verbum etiam tertiæ conjugat. *Nic. Heinsi. ad Prudentii Virgil. v.* 10. ex antiqua scriptura profert, ubi ait: *Colluceis rutilant flabra.*

Collucernatio, onis, f. quasi dicas lucernarum multitudo ad splendorem augendum, *illuminazione*. *Claud. Mamert. de statu anim. l.* 2. *c.* 9. Stipem suam variis collucernationibus dilapidare. h. e. comessationibus, & spectaculis. Alii aliter leg.

Colluco, as, a. 1. vel conluco, *schiarire un bosco*, *e un albero*, יער, Gal. *eclaircher*, Hisp. *cortar los arboles*, κκθαίρω, erat sylvæ ramos officientes lumini cædere, a *luce*. Nam collucendo sylva fit lucida. *Col. l.* 2. *c.* 22. Neque arborem teretis colluçare permittitur. *Cato R. R. c.* 37. Colluçare lucum.

Colluctatio, f. 3. lucta, *lotta*. *Col. l.* 6. *c.* 2. Ne in colluctatione alter alteri nocet.

Colluctator, oris, m. luctator, qui cum aliquo luctatur, *lottatore*. *Lactant. de opific. Dei c.* 1. Ille colluctator, & adversarius noster.

Colluctor, aris, d. 1. *lottare*, *contrastare*, נסה, Germ. *mitringen*, Gal. *lutter*, *enfemble*, Hisp. *luchar uno con otro*, *συμπαλαίω*, simul luctor. *Plin. lib.* 17. *cap.* 2. Cum eo solo colluctatur.

Colludium, ii, n. ludus cum aliquo. *Solin. cap.* 12. (al. 22.) *de delphinis*: Post affecta colludia. ¶ Translate *Ammian. lib.* 18. *cap.* 9. Per colludia. h. e. per deceptionem, *per collusione*.

Colludo, is, usi, usum, n. 3. *scherzare*, *burlare*, Ger. *mit scherzen*, Gal. *jouer enfemble*, Hisp. *jugar con otro*, *συμπαίζω*, simul ludo. *Horat. de ar. Poet. v.* 159. Puer gestit paribus colludere. ¶ *Colludere* apud Jureconsultos dicuntur inter se litigantes, cum actor, & reus litigare se simulant, alterque se patitur superari, ut tertio cuipiam præjudicium adferatur, vel cum alter ex procuratoribus causam domini prodit, & cum vincere posset, patitur tamen se condemnari. *Ulpian. l. elegantes*, §. *si dolo*, *ff. de dolo malo*. Hinc *Cic.* 4. *Ver. c.* 24. Inimicus, hostis esset, tanta contumelia accepta, nisi tecum collusisset.

Collugio, es, idem quod lugeo, vel simul lugeo. *Col. Aurel. Tard.* 2. 5.

Collum, n. 2. cervici subjecta pars, *collo*, צואר, Germ. *der hals*, Gal. *le cou*, Hisp. *el cuello*, τράχηλος, pars corporis, quæ caput sustentat. *Cic.* 5. *Ver.* Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. ¶ Legitur & *collus*. *Plaut. in Cap.* 3. 2. 107. Collus collaria caret. ¶ Collum obstructum, seu collum obtortum, verbum est juris. Nam rei in jus collo constricto trahebantur. *Id. in Curc.* 5. 13. 15. Collum constringe, abduce illum in malam crucem. *Hieron.* Obtorto collo me in jus trahit. ¶ Collum montis est jugum seu pars vertici subjecta. *Sext. Tibb.* 9. *v.* 643. Frondea colla Parnassi.

Collumino, as, avi, are, illumino, vel simul illumino, *illuminare*. *Apul. de Deo Socrat.* Serv. Tullius flamma collumine tur a capite. *Prudent. l.* 2. *adverf. Symmach. v.* 830. Solis radius collumina omnes.

Colluo, is, a. 3. idem ac lavo, *lavare*. *Cat. de R. R. c.* 88. Amphoram defricato, colluitoque. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Dentes colluere.

Collurcinatio, f. 3. aviditas, voracitas, a *lurcinor*, quod a *lurcor*. *Apulej. in Apol.* Quæ omnia in paucis annis hic degustator studiose in ventrem condidit, & omnimodis collurcinationibus dilapidavit.

Collusio, onis, f. *συμπαιγνία*, actus colludendi, & translate dolus, fraus ex composito inita in causis, ut in *Colludo* explicatum est. *Senec. Controv.* 31. *fub fin.* Per collusionem. *Cicer.* 5. *Ver. c.* 13. Collusio cum aliquo.

Collusium, ii, m. idem quod collusio. *Ulpian. Dig.* 17. 1. 8. (*si suus est lectio*) Si per collusium accusatoris absolutus sit adversarius.

Collusor, oris, m. 3. *συμπαίκτης*, qui cum altero ludit. *Cic.* 2. *Phil. c.* 39. Hunc tu compransoribus tuis, & collusoribus dividebas. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Delphinus collusor puerorum. ¶ Item qui in judicio colludit. In *Cod. Theodos.* 7. 20. 2.

Collusorie, adverb. *con collusione*. *Ulp. l. si servus plurium*, *ff. de legat.* 1. Non agentem causam, vel collusorie agentem.

Collustratus, a, um, nom. ex particip. illustratus, *illustrato*. *Cic. in Orat. c.* 11. In picturis alios opaca, alios collustrata delectat.

Collustro, as, a. 1. *illuminare*, illustro, collumino. *Cic.* 2. *Divin. c.* 43. Luna lumine solis collustrari putatur. ¶ *Collustrare oculis* est circumspicere. *Cic.* 5. *Tusc.* 23. Cum omnia collustrarem oculis.

Collutulo, a. 1. *sporcare*, πηλόω, fordo, dedecoro. *Plaut. Trin.* 3. 2. 66. Hæc famigeratio te honestet, & me collutulet.

Collutus, a, um, nom. ex particip. lotus, *lavato*. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Sic & collutis dentibus prodeit.

Colluviaris, porcus dicitur, qui colluvie, & cibo mixto nutritur. *Fest.*

Colluviarium, n. 2. ὀχετός, canalis, per quem colluvies, & immunditiæ ejectantur. *Vitr. l.* 8. Etiam in ventre colluviaria sunt facienda, per quæ vis spiritus relaxetur. Al. leg. *columnaria*.

Colluvies, ei, f. 5. *raduname nto d' immondezze*, זבל, Ger. *unflat*, Gal. *ordures*, Hisp. *fuziedad*, χάθαρμα, sordes simul ablutæ, fordes, & immunditiæ, quæ concursu alicujus rei contrahuntur. *Colum.* 2. 15. Colluvies cortis, & ædificii. ¶ Sic etiam appellatur cibus suum, *le lavature*. *Plin. l.* 24. *c.* 19. Medetur & suibus hæc effossa sine ferro, & addita in colluviem, &c. ¶ Translate sumitur pro rerum perturbatione. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Quam cum hoc in ea, quæ perspicitur sumura, colluvie regnare.

Colluvio, onis, f. 3. idem ac colluvies. *Cic. de Sen. c. ult.* Cumque ex hac turba, & colluvione discedam.

Collybiscus, i, diminut. a Collybistes, quod *Plautus in Pœn.* 1. 1. 42. &c. proprium villici nomen fecit.

Collybistes, æ, seu collybista, æ, m. 1. *banchiere*, Ger. *wechsler*, Gal. *changeur*, Hisp. *cambiador*, κερματιστής, mensarius, vel nummularius, qui ex pecuniæ permutatione quæstum facit. *Hieronym. in Matt. c.* 22.

Collybus, bi, m. 2. *cambio di monete*, Germ. *verluß in wechßlung des geldes*, Gall. *change*, *tare*, *& dechet de l' or*, *ou argent*, *fait pour le change*, *ou autrement*, Hisp. *lo que gana el cambiador con el cambio*, κόλλυβος, sumitur pro pecuniæ permutatione, seu pro interitimento nummorum ex permutatione pecuniæ, quæ fieri solet apud nummularios, quia pecunia, quam quis habet, aut non recepta, aut abrogata sit in ea provincia, in qua debeat expendi, vel quia argentea moneta aurea mutetur. In ratiociniis *emptionem auri* appellant, vulgus *cambium* dicit. *Cic.* 5. *Ver. cap.* 78. Nam collybus esse qui potest, cum utantur omnes uno genere nummorum? *Sueton. in Aug. c.* 4. Mensarius manibus collybo decoloratis.

Collyra, æ, f. 1. vel collyris, idis, f. 3. κολλύρα, κολλυρίς, panis genus, quod vel ex jure frigebatur, vel in cineribus coquebatur, *focaccia*, *o frittella*. *Plaut. in Pœn.* 1. 3. 12. Collyra facite, ut maleant. *Tert. de cul. fœm. c.* 7. Collyridas, & scutorum umbilicos.

Collyricus, a, um, adject. ad collyram pertinens, ut collyricum jus, h. e. ex collyris coctis, apud *Plaut. Pœn.* 1. 3. 15. & 17. V. *Turneb. l.* 4. *c.* 1.

Collyriolum, li, n. 2. dim. a collyrium, medicamentum quoddam illi simile, quod Ital. dicunt, *sura*, *supposta*. *Mercr* (exigua admodum auctoritatis auctor) 4. 12. Collyriolum si supponatur in anum. V. Collyrium.

Collyris. V. Collyra.

Collyrium, n. 2. *collirio*, κολλύριον, vel κολλούριον, medicamentum oculorum, & proprie, quod fit e cinere, & colorem cinereum habet, a collyra. *Hor. l. Ser. sat.* 5. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus illinere. ¶ Colyrium, vel collurium unico l, est medicamentum teres, superiore parte crassius, inferiore tenuius ad modum caudæ muris truncatæ, quod fistulosis corporis partibus immitti solet, veluti mentui naris affectæ, vel aurium, item ano, vel utero, a κόλος, mutilus, truncus, curtus, & ὐρά, cauda, vel a κολλάω, vel κολλεῖν τὸν ῥόν, quia fluxiones sistit. *Cels. l.* 5. *c.* 28. ¶ Metaphorice *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Porticus magis rotundatis fulta coluriis (al. leg. *collyriis*) quam columnis &c. Ubi vel semicolumnia intelligit, vel potius pilas ex pluribus saxis in orbem aceisis extructas, quas ideo columnis opponit, quia columnæ ex unico fiunt lapide.

Colo, as, a. 1. *colare*, זרר, Germ. *seigen*, Gall. *couler*, Hisp. *colar*, זלח, est pauxillatim liquorem aliquem, stillatimque emittere, vel rem aliquam per colum purgare, a *colum*, vas, per quod liquor emittitur. *Col. l.* 12. *c.* 11. Mel expressa aqua coletur.

Colo, is, colui, cultum, a. 3. observo, veneror, *adorare*, *amare con onore*, *rispettare*, חבה, Germ. *verehren*, Gall. *honorer*, Hisp. *adorar*, *e hazer reverencia*, σέβομαι. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quid est, cur Deos ab hominibus colendos dicas? *Id. l.* 16. *Att. epist.* 16. Mirifice colere aliquem, & amare. ¶ Aliquando significat turpi obsequio alicui deditum esse. *Sueton. in Othon. c.* 2. Libertinam auliçam gratiosam, quo efficacius coleret, etiam diligere simulavit, quamvis anum, & pene decrepitam. ¶ Deinde colere idem est, ac exercere, excolere, *coltivare*, ut colere agrum: atque hæc videtur esse propria hujus verbi significatio. *Virg.* 3. *Georg. v.* 472. Laudato ingentia rura, exiguum colito. ¶ In hoc sensu transiertur etiam ad animum. *Ovid. l.* 1. *de Arte*, *v.* 121. Nec levis, ingenuas pectus coluisse per artes, Cura fit. ¶ Dicimus etiam colere vitam, διάγειν, agere. *Ter. Heaut.* 1. 1. 82. Colere servitutem apud aliquem, *Plaut. Pœn.* 3. 5. 7. Et colere amicitiam. *Cic. de Amic. c.* 15. Sic colere fidem, pietatem, studia, literas. *Id.* 1. *Offic. cap.* 2. Et *de Fin. l.* 5. *c.* 19. ¶ Præterea colere significat habitare, incolere. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 61. Pallas quas condidit arces, Ipsa colat. ¶ Et absolute. *Apul. l.* 1. *Milef.* Primus Milo, qui extra urbem totam & posterium colit. Adde *Plaut. Pfeud.* 1. 2. 68. ¶ Pertinet etiam ad vestitum, *ornare*, *vestire pompose*, *ornate*. *Tibul. l.* 1. *el.* 9. *v.* 46. Ah pereant artes, & mollia jura colendi.

Colobatharii. V. Collobatarii.

Colobium, neut. 2. *camiciuola senza maniche*, κολόβιον, tunica sine manicis, qua antiqui Romani utebantur, a κολοβός, mutilus. *Serv. ad Æn.* 9. *v.* 616. Tunicæ vestiem habent manices, quod etiam Cicero vituperat dicens: manicatis & talaribus tunicis. nam Colobiis utebantur antiqui. ¶ Dicitur & *Colobius*, & *Colobion*, ut notat *Salmas. ad Hiftor. Auguft.*

Colocasia, æ, f. & Colocasium, ii, n. κολοκάσιον, faba Ægyptia, alio nomine cyamus, *Plin. l.* 21. *c.* 15. In Ægypto nobilissima est colocasia. *Virg. Ecl.* 4. *v.* 20. Mixtaque ridenti colocasia fundet acantho. Ubi colocasiæ flores intelligit. *Mart. l.* 8. *epigr.* 33. Lenta nimus gracili crescunt colocasia filo. h. e. colocasia cocta instar filorum tenduntur, ut scribit *idem Plin. loc. cit.* ¶ Ejus foliis varie implexis Ægyptii pocula conficiunt, in iisque potare gratissimum habent. *Plin. loc. cit.*

Colocinthis, idis, f. 3. *cologninta*, κολοκύνθη, κολοκυνθίς, cucurbitæ sylvestris genus, sativa minus. *Plin. l.* 20. *c.* 3.

Colon, i, n. *colon*, κῶλον, crassum intestinum, quintum in ordine intestinorum, medium inter cæcum, & rectum, quod a sinistro rene ad dextrum super ventriculi fundum fertur, per quod cibus labitur e ventriculo in alvum, & ex quo excrementa eum accipiunt colorem, quo egeruntur. Dictum est a *colare*, *carus*, quia plurimas cavernas, seu cellulas habet. *Plin. l.* 11. *c.* 37. A Græcis, inquit, appellatur colon, ubi dolorum magna causa. *Id. l.* 30. *c.* 37. Coli vitium sanatur are galerita assa. ¶ Colon, κῶλον, membrum significat. Hinc per translationem etiam membra orationis cola nuncupantur, quod ex iis, veluti membris periodus constet. *Afcon. in Divin. Ver. c.* 13. Vitiose ambo cola.

Colona, f. 1. *contadina*, rustica mulier, quæ agros colit. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 692. Cum duro parca colona viro.

Colonæ, arum, locus est in agro Troadæ, teste *Nepot. in Paufan. c.* 3.

Colonarium, ii, n. vectigal pro re rustica. *Cic. l.* 13. *Att. ep.* 6. De aquæductu probe fecisti: Colonarium, vide, ne nullum debeamus. Al. tamen leg. *Columnarium*.

Colonarius, a, um, qui est colonicæ conditionis. *Sidon. l.* 5. *ep.* 19. Plebejum potius incipiat habere personam, quam colonariam.

Colonātus, us, m. conditio colonorum. *In Cod. Theodof.* 12. 1. 33.

Colonēus, a, um, adject. Oedipus Coloneus, Οἰδίπους ὁ Κολωνεύς, nomen est Tragœdiæ Sophoclis, ductum a Colono, seu Colona, qui locus fuit in Attica, non longe ab Athenis, ubi Sophocles natus est, & hanc Tragœdiam senex admodum conscripsit. Ipse quoque Oedipus Thebis exulans, eo commigrasse dicitur. *Cic. de Senect. c.* 7. Oedipum Coloneum recitavit judicibus. *Id.* 5. *de Fin. c.* 1. Coloneus ille locus, &c.

Colonia, f. 1. *Colonia*, דרום, Germ. *das ort*, *dahin man volk*, *zu wohnen ßhicket*, Gall. *Colonie*, Hisp. *Colonia*, ἀποικία, est pars civitatis, aut *factorum* deducta in aliquem locum ædificiis munitum. Dicta est a colendo, *Ital.* habitando. *Cic. in Rul.* Tu non definias, quot colonias, in quæ loca, quo numero colonorum deduci velis? ¶ Dicitur etiam de loco. Igitur Colonia est oppidum, quo olim Rex, vel Senatus, vel Populus partem civium, vel sociorum misit ad habitandum. *Cic.* 2. *Agr. c.* 27. Colonias sic idoneis in locis contra suspicionem periculi collocarunt, ut esse non oppida Italiæ, sed propugnacula Imperii viderentur. ¶ Differt colonia a municipio; municipes enim sunt civet alicujus municipii legibus suis, & suo jure utentes: coloni sunt cives unius civitatis in aliam deducti, & ejus jure utentes, a qua sunt propagati. V. *Gel. l.* 16. *c.* 13. ¶ Coloniæ aliæ erant civiles, aliæ militares: civiles constabant ex civibus pauperibus, qui in aliquem locum agri colendi causa deducebantur, militares constabant ex militibus veteranis, qui in aliquem locum tanquam in laboris requiem deducebantur, simul ut adversus hostium excursiones præsidio essent. Præterea aliæ erant Romanæ, aliæ Latinæ. Romanæ civium Rom. jure utebantur, Latinæ jure Latii. V. *Pauvin. l.* 3. *de Rep. R. & Sigon. de jure Provinc. c.* 10. & *l.* 2. *de antiquo jure Italiæ c.* 2. ¶ Constructio hujus vocis varia est. *Liv. l.* 8. *c.* 23. Quod coloniam in Samnitium agro imposuerit. *Vellej. l.* 1. *c.* 14. Post septem annos, quam Galli urbem ceperunt, Sutrium deducta colonia est; & post annum Setina, &c. Et *c.* 15. Colonias condere. *Cic.* 1. *de Divin.* In lustranda colonia ab eo, qui eam deduceret. Et *ibid.* Mittere coloniam in aliquam regionem. *Id. pro Cæcin. c.* 33. In colonias proficisci. ¶ Interdum colonia est quivis agricolationis locus. *Col. l.* 11. *c.* 1. Villicus coloniæ suæ terminos egredi non debet. Adde *Paul. l. Quæst. Dig. locat.* ¶ Item quodlibet domicilium. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 39. Eam affectat viam, ut commutet coloniam. *Id. Pfeud.* 4. 6. 38. Quid ego cesso facere, ut det nomen ad molarum coloniam? h. e. ut ad molam damnetur.

Colonia Agrippina, Ger. *Coeln*, & *Cole*, urbs Germaniæ inf. Imperialis, libera. *Plin. l.* 4. *c.* 17. ¶ Dicta est ab Agrippina Neronis matre, quæ, ut socii quoque nationibus potentiam suam ostentaret, in hoc oppidum, ubi genita erat, Coloniam ex veteranis deduci imperavit.

Colonica, æ, f. 1. *casa da contadino*, casa rustica, coloni habitatio. *Auson. ep.* 4. *v.* 7. Quem tingit piceo lacrymosa colonica fumo.

Colonicus, a, um, o. 1. 2. γεωργικός, quod est coloni, seu quod ad colonum pertinet. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 19. Cohortes duas, quæ colonicæ appellabantur. ¶ Colonicum pecus. *Plin. l.* 8. *c.* 47. *ad fin.* Ovium duo genera, tectum, & colonicum: illud mollius, hoc in pascuo delicatius. V. *Tectus*.

Colonōmon, melos, κολόμωμον μέλος, cantus dissonans, imperfectus, mutilus, a Mu-

a Muficis legibus deficiens: a κίλλω, mutilus, & νόμος, lex. *Sanſm. epiſt. 11. ad Paulin.*

Colonus, m. 2. *contadino, lavoratore da campi*, טיבר הארמה, הוֹשֵׁב, Ger. *bauersmann, inwohner*, Gal. *habitant d'une colonie, laboureur*, Hiſp. *morador, labrador*, γεωργὸς, qui agros colit. *Cic. pro Cæc.* Qui colonus habuit conductum de Ceſenna fundum. ¶ Speciatim vero Coloni *dicuntur*, ſunt, qui ab aliquo principe populo in alium locum habitandi cauſa mittuntur, qui non propriis, ſed ſui populi, a quo profecti ſunt, legibus vivunt. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 19.* Circen quoque Coloni noſtri Circenſes religioſe colunt. ¶ Erant autem coloni liberæ conditionis homines, & pro dominis terræ habebantur, quippe qui non pro capite, ut Capite cenſi, ſed pro ſolo dominio terræ reditus certos, ac penſiones ſolvebant. *Colum. l. 1. c. 7.*

Colonus, i, m. 2. ager non procul ab Athenis, Neptuno ſacer, in quem Oedipus Thebis exulans dicitur commigraſſe. *Cic. de Sen.*

Colonus, a, um, o. 1. 2. γεωργικὸς, ad coloniam ſpectans, culturæ idoneus. *Cic. 5. Phil.* Utique C. Panſa, A. Hircius Conſules, alter, ambove cognoſcerent, qui ager colonus eſſet, quo milites veterani deducti eſſent. Alii aliter leg.

Colophon, onis, f. 3. *Altobosco*, al. *Belvedere*, κολοφὼν, urbs Joniæ marit. inter Smyrnam, & Epheſum, eſt inter illas ſeptem, quæ de Homeri patria certarunt. *Cic. pro Arch. c. 8.* ¶ Pop. Colophonii, qui in equeſtribus certaminibus tantum excelluere, ut ii, quibus Colophonius acceſſiſſet equitatus, victoriam ſibi certam pollicerentur. Hinc Græcum prov. *Colophonem addere*, cum ſumma operi manus impoſitur. *Feſt.*

Colophoniăcus, a, um, o. 1. 2. qui eſt ex Colophone. *Virg. in Ciri, v. 65.* Quæ Colophoniaco Scyllæ dicuntur Homero.

Colophonius, a, um, ad Colophonem pertinens, ut Colophonia reſina, apud *Plin. l. 14. c. 10.* ¶ Colophonii, Colophonis incolæ. *Cic. pro Arch. c. 8.* Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum.

Color, ris, m. 3. *colore*, צֶבַע, Ger. *farb*, Gal. *couleur*, Hiſp. *color*, χρῶμα. *Cic. l. 2. de Leg. c. 18.* Color albus præcipue decorus Deo eſt, tum in cæteris, tum maxime in textili. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 97.* Quem ego hominem nullius coloris novi. hoc eſt plane neſcio, albus ne ſit, an ater. Ducere colorem, *coloriſſe. Virg. Ecl. 9. v. 49.* ¶ Translate *Senec. epiſt. 108.* Novimus quoſdam qui multis apud philoſophum annis perſederint, & ne colorem quidem duxerint. h. e. nihil profecerint. ¶ Colorem inducere, illinere, *dare colori. Plin. l. 35. c. 10.* ¶ Nullius coloris homo. h. e. plane ignotus. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 99.* ¶ Colores apud Rhetores dicuntur orationis figuræ, & lumina. *Cic. 3. de Orat.* Ornatur oratio genere primum, & quaſi colore quodam & ſucco ſuo. ¶ Item rationes ſpecioſæ potius, quam veræ: atque ita turpibus rebus colorem dandum monet *Quintil. l. 3. c. 8.* Hinc color pro fuco, & culpæ excuſatione ponitur, *Juven. ſat. 6. verſ. 279.* Dic aliquem, ſodes, die, Quintiliane, colorem. ¶ *Color vitæ*, h. e. ratio ſtatus, conditio vivendi. *Hor. l. 2. ſat. 1. v. 60.* Quiſquis erit, ſcribam, vitæ color. ¶ Denique *Color* dicitur declamationum quædam genus, in quo tota ratio accuſationis, aut defenſionis in eo ſita eſt, ut factum minus probabile exquiſitis conjecturis, ſuſpicionibus, & cauſis ſubtiliter inventis tegatur, & coloretur. V. *Senecæ* controverſias.

Colorabĭlis, le, adject. qui colorari poteſt. *Martian. Capel. l. 9.*

Colorāte, adverb. cum colore, *con apparenti, a ſpezioſe ragioni. Quintil. Declam.* 285. Colorate affert ille tale patrocinium.

Colorātor, oris, m. 3 qui colorem induxit. Gloſſ. lat. gr. colorator, χρωστὴς, & ἐπίτριτος. *Salmaſ. Hiſtor. Aug. p. 451.* Coloratores, ait, dici eos, qui parietes colorant, & colores tectoriis illinunt. ¶ *Coloratoris* inſcripta fuit una ex *Laberii* Comœdiis, cujus fragmentum refert *Gel. 7. 9.* Ex quo patet, ipſam vocem antiquam eſſe, & plane Latinam.

Coloratus, a, um, nom. ex particip. *colorato, colorito*, ἐνηνεγμένος, qui colorem habet, ut coloratæ uvæ, *Col. l. 11. c. 2. Virg. 4. Georg. v. 293.* Coloratis devexus ab Indis, h. e. fuſcis ex Solis calore. *Cæſ. l. 2. c. 2.* Si plenior aliquis, & ſpecioſior, & coloratior factus. ¶ Ponitur & pro fucato. *Senec. ep. 16.* Quæ ſcribis, unde veniant, ſcio, non ſunt ficta, nec colorata. Sic colorata oratio, h. e. coloribus, & figuris ornata, *Cic. de cl. Orat. c. 46.*

Colorĕus, & **Colorīnus**, a, um, adject. a color, qui varios habet colores, ut colorea veſtis, *veſte di varj colori. Plaut. Vapiſt. in Amphitr. c. 46. Paul. Leg. 32. §. 7. Dig. de aur. arg. &c.* Putavit ſibi legata ornamenta, & veſtem tani coloriam, quam verſicoloriam. Ubi obſervanda eſt differentia inter *colorium*, & *verſicolorium*, vel verſicolorem, nam verſicolorius, vel verſicolor, proprie loquendo, eſt qui colorem ſubinde mutat, *color cangiante*. JCti tamen verſicoloria vocant omnia quæ tincta ſunt, & nativum colorem amiſerunt. V. *Verſicolor*. Colorius autem eſt, qui multos & varios colores intextos, ſeu mixtos habet. V. *Salmaſ. ad Vopiſci loc. cit.*

Colorificus, a, um, colorem inducens, colorans. *Virg. in Ciri.* Cumque colorifico nimbos tulgore replevit. Sed alii leg. *Cum ſol horrifico.*

Colōro, as, a. 1. *colorire, dar colore*, צָבַע, Ger. *farben*, Gal. *colorer*, Hiſp. *colorir, o colorear*, ἐνηνεγμένος, colorem induco. *Propert. l. 3. el. 12.* Felix Eois lex funeris una maritis, Quos aurora ſuis rubra colorat equis. h. e. fuſcos facit. ¶ Eſt etiam ornare, per metaph. *Cic. l. 2. de Orat. c. 14.* Ut cum in Sole ambulemus, ſic, ut coloremur; ſic cum doctorum libros leginus, ſentimus orationem noſtram quaſi colorari. ¶ Item prætextum inducere, *coprire, ſcuſare. Valer. Max. l. 8. c. 2.* Libidinoſam liberalitatem debiti nomine colorando. ¶ Colorare plus eſt, quam inficere. *Senec. ep. 71. ad fin.* Alias diſciplinas ingenia cum accepere, protinus præſtant; hæc (virtus) niſi alte deſcendit, & diu ſedit, animum non coloravit, ſed infecit; nihil ex his quæ promiſerat, præſtat.

Colos pro *color* adhibetur a Poetis, *Lucret. 6. 207.* & *Plaut. Mil. 4. 4. 43.*

Coloſſæ, f. 1. *Chone*, urbs Phrygiæ, in confinio Cariæ, ad Lycum fl. ubi in Mæandrum influit, media inter Sardes, & Cabyram. *Plin. l. 5. c. ult.*

Coloſſeros, ob egregiam corporis amplitudinem, & ſpeciem appellatus eſt Eſius Proculus apud *Sueton. in Calig. c. 35. Coſmb.*

Coloſſēus, a, um, *giganteſco*, quod altum eſt, & ad coloſſi formam factum. *Plin. l. 35. c. 7.* Nero Princeps juſſerat ſe coloſſeum pingi 120. pedum in linteo. Adde *Sueton. in Veſpaſ. c. 23.*

Coloſſĭcus, a, um, ad formam coloſſi. *Plin. l. 34. c. 8.* Coloſſicon ſignum. *Vitruv. l. 10. c. 6.* Coloſſici Apollinis baſis. *Id. l. 10. c. 4.* comparative *coloſſicoteura*, dixit.

Coloſſus, a, um, adject. idem quod Coloſſeus, ut Coloſſæ ſtatuæ, quod bis legitur apud *Lamprid. in Alexand. Sever.* nempe *c. 25.* & *28.*

Coloſſus, i, m. 2. *ſtatua grande*, Germ. *ein rieſand*, Gall. *coloſſe*, Hiſp. *coloſſo*, κολοσσὸς, ſtatua immodicæ proceritatis, qualis Rhodi fuit ſtatua Solis facta a Charete, vel Lachete Lydio Lyſippi diſcipulo ex ære altitudine 70. cubitorum, quæ inter ſeptem orbis miracula numeratur. *Feſtus* dictum putat a Caleto, vel Coleto artifice. *Plin. l. 34. c. 7.* Moles excogitatas videmus ſtaturum, quas Coloſſos vocant, turribus pares.

Coloſtratio, onis, f. 3. *Plin. l. 11. c. 41.* eſt malum, quod ex coloſtri potatione evenire ſolet pullis, & infantibus.

Coloſtrātus, a, um. adject. laborans coloſtratione. *Plin. l. 28. c. 9.* Infantes coloſtrati.

Coloſtrum, n. 2. & coloſtra, f. 1. *coloſtra, primo latte*, Germ. *die erſte muttermilch*, Gall. *coloſtre, lait caillé*, Hiſp. *coſtlaſtro*, πρωγαλία, lac novum in mammis, hoc eſt, ſpongioſum illud lac, denſumque, quod poſt partum eſſe ſolet, a coaleſcendo, quaſi coaluſtrum, vel a κολλάω, agglutino, quia denſum eſt. Plane noxium eſt, quia tempore partus magna eſt in corpore humorum perturbatio. *Plin. lib. 2. cap. 41.* ¶ Fuit tamen in deliciis apud Romanos. *Martial. lib. 13. diſt. 38.* Surripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hordis, de primo matrum lacte coloſtra damus. *Colum. lib. 7. cap. 3.* Agnus cum eſt editus, debet uberibus admoveri; ſed priuſquam hoc fiat, exiguum emulgendum eſt, quod paſtores coloſtrum vocant.

Colŭber, bri, m. 2. *ſerpe, ſerpente, biſcia*, נָחָשׁ, Ger. *eine ſchlange*, Gal. *couleuvre*, Hiſp. *culebra*, ὄφις. Coluber dicitur in ſylvis, anguis, & hydrus in aqua, ſerpens in terra, draco in templis. Sed ſæpe confunduntur. *Ovid. 15. Met.* Niveique frequens Sinueſſa colubris. ¶ Colubra etiam uſurpatur gen. fem. *Ovid. 6. Met. verſ. 559.* Mutilatæ cauda colubræ. ¶ *Cæca colubra* apud *Colum. 10. 231.* ſunt lumbrici, qui in hominum inteſtinis gignuntur.

Colubrifer, a, um, qui colubros fert, ſeu parit. *Ovid. 5. Met. v. 241.* Colubrifer lumina montri.

Colubrimŏdus, a, um, in modum colubrorum. *Corip. in Præfat.* Illa colubrimodis Avarum gens dura capillis.

Colubrīnus, a, um, adject. ad colubrum pertinens. *Plaut. Truc. 4. 3. 6.* Colubrino ingenio eſſe.

Colubrōſus, a, um, aliud adject. a coluber. *Tert. adverſ. Valentin. c. 4.* Actu colubroſo viam delineavit. *h. e.* detorto, flexo.

Colum, i, n. *colatoio*, Germ. *ein ſeihefaſſ*, Gall. *couloir*, Hiſpan. *coladero*, κόσκινον, vas vimineum, aut ſetaceum, per quod vinum, lac, & alii liquores in aliud vas tranſmittuntur. *Virgil. 2. Georgic. verſ. 242.* Colaque prælorum fumoſis deripe tectis. ¶ Colum nivarium erat id vas, cui nives injiciebant, inde vinum infundebant, ut vinum perfluens nivis frigus induceret, eiuſque nimia auſteritas frangeretur. *Martial. in Apoph. diſt. 103.* & *104.* ¶ *Colum* etiam inteſtinum eſt. V. *Colon.*

Columba. V. Columbus.

Columbar, n. 3. genus vinculi, cui collum inſeritur, quia ſimile eſt foraminibus in periſterotrophiis, ubi columbæ nidificant. *Plaut. Rud. a. 3. ſc. 6. v. 50.* Nam in columbari collum haud multo poſt erit. *Id. in fragment.* apud *Feſt. in Naval. ſcriba.* Non ego te novi, navalis ſcriba, columbar impudens? ubi *columbar* vocat ſceleſtum hominem columbari dignum, quemadmodum *Lucilius* carcerem vocat, eum qui meruit in vincula conjici

Columbāris, re, o. 3. *di colombo*, περιστερώδης, quod eſt columbi. *Col. l. 8. c. 8.* Partes hæc columbari carent ſtercore. Al. leg. *columbarii.*

Columbarium, rii, n. 2. *colombaja*, Ger. *taubenhauſſ*, Gal. *colombier*, Hiſp. *palomar*, περιστερεών, περιστεροτροφεῖον, locus ubi habitant columbæ. *Varr. R. R. 3 7.* Columbarium everrere. *Pallad. l. 1. tit. 24.* Columbarium poteſt accipere ſublimis una turricula in Prætorio conſtituta. ¶ Speciatim etiam dicitur columbarium loculamentum in periſterotrophio, ſingulis columbarum paribus præparatum. *Virr. l. c.* Singulis paribus columbaria fiant, rotunda, in ordine crebra. ¶ Sed & loculos ad ollas cinerarias aſſervandas, Columbaria dici, ex Inſcriptionibus probat *Fabrettus Inſcript. p. 9. & ſeq.* ¶ Columbaria etiam dicuntur cubilia tignorum, & aſſerum. *Vitruv. l. 4. c. 2.* ¶ Item foramina in lateribus navium, per quæ remi emittuntur. *Feſtus.*

Columbarius, m. 2. *chi ha cura di colombi*, περιστερεών, qui columbas curat. *Var. l. 3. de R. R. c. 7.* Quos columbarii ſolent interficere. ¶ Adjective *Id. ibid.* Columbarius paſtor.

Columbatim, περιστεροδὸν, more columbarum. *Cn. Mattius* apud *Gel. l. 20. c. 9.* Columbatim labra conſerens labris. Al. leg. *Columbulatim*. Auctor Lyrici, quod *Cornel. Gallo* nomine circumfertur: Da columbatim mitia baſia. V. Columbor.

Columbinăceus, a, um, columbinus. *Cal. Aurel. Acut. 2. 18.* Pullus columbinaceus.

Columbinus, a, um, o. 1. 2. *di colombo*, περιστερώδης, quod eſt ex columbis. *Cic Fam. 9. ep. 18.* Pulli columbini. *Horat. l. 2. ſat. 4. v. 36.* Columbinum ovum. ¶ Item qui columbarum colorem habet. *Plin. 17. 7.* Columbina terra. *Pallad. 1. 10.* Columbinum ſaxum.

Columbor, aris, ari, pro columbarum more oſcula figere, uſus *Mecenas* apud *Senec. epiſt. 114.*

Columbŭlus, i, m. 2. dim. parvus columbus, *colombino. Plin. l. 9. ep. 25.*

Columbus, m. 2. & columba, f. 1. *colombo, colomba*, יוֹנָה Ger. *taub*, Gall. *colombe*, Hiſp. *paloma*, περιστερὰ, avis nota, a κολυμβάω, urino, quia talis eſt columbarum geſtus. Sed *Varr. lib. 4. de L. L.* deducit a voce columbarum. ¶ In plurali frequentius gen. f. Authores utuntur. *Virg. 2. Æn.* Atraceu tempeſtate columbæ. ¶ Columbæ differunt a palumbis, quia illæ de domeſticis, & agreſtibus dicuntur, hæ de ſylveſtribus, quæ feræ ſunt, & majores, & in arboribus, aut ſepibus nidificant. *Plin. l. 10. c. 34.* & *35.* ¶ Columbas in Veneris tutela eſſe fictum eſt, quia fœtui ſemper inſultent. *Horat. lib. 1. ep. 10. v. 5.* Annuimus pariter vetuli, notique columbi. Ubi forte per *columbos* intelligit ſenes falaces.

Columella, f. 1. *colonetta*, Ger. *kleine ſeulen*, Gal. *petite colonne*, Hiſp. *pequena coluna*, στυλλίον, parva columna, dim. a *columa*, ut veteres dicebant, exemplon, pro columna. *Cic. 2. de Leg. c. penult.* Super terræ tumulum noluit quid ſtatui, niſi columellam tribus digitis altam. ¶ Translate *columella* dicti ſunt majores ſervi in familia, quos heri negociis ſuis præficiebant, quod his niteretur domus tanquam columellis. *Donat. Phorm. act. 2. ſc. 1. v. 57. ex Lucil. 22.* Servu' neque infidus domino, neque inutili' quoiquam Lucilli columella hic ſitu' Metrophanes. Sed *Salmaſius* legere malebat, *columella hæc*, ut ſententia ſit: Metrophanem Lucillii ſervum ſitum eſſe ſub hac columella.

Columella, m. 1. cognomen L. Junii Moderati, qui de agricultura & oratione ſoluta, & verſu elegantiſſime ſcripſit. Florvit autem ſub Claudio.

Columellāres dentes, in equis ita dicuntur caninis proximi, quos quarto ætatis anno, ejectis utrinque binis veteribus, emittere ſolent. *Var. l. 2. de R. R. c. 7.* Quarto anno incipiunt naſci, quos vocant columellares. Adde *Plin. l. 11. c. 37.*

Colŭmen, minis, n. 3. olim colomen, *colmo, cima*, קוֹמָה, Ger. *eine ſpitze*, Gal. *comble*, Hiſp. *cumbre*, στέλεχος, culmen, a *calamus*, unde culmus, quia veteres calamis, ſeu culmis frumenti ædificia tegebant, *Var. de R. R. c. 7.* In turribus, ac columinibus villæ. ¶ Vel eſt trabs columnis ſuſpenſa, quæ culmen domus ſuſtentat. *Vitruv. l. 4. c. 2.* ¶ Sumitur etiam pro columna. *Sen. in Herc. Fur. act. 4. ſt. 1.* Columen impulſum labat. ¶ Et translate pro ſuſtentaculo, *ſoſtegno. Ter. in Phor. 2. 1. 57.* Bone cuſtos ſalve, columen vero noſtræ familiæ. *Cic. pro Sext. c. 8.* Columen reipublicæ. ¶ Item pro eo, qui ſummum locum tenet in re aliqua. *Plaut. Amph. 1. 1. 211.* Adveniſti, audaciæ columen. *Colum. 3. 4.* Caput, & columen impenſarum.

Colŭmis, me, o. 3. *ſano, ſalvo*, Ger. *friſch*, Gal. *ſain*, Hiſp. *ſalvo, recio*, ὑγιὴς, ſanus, integer, a Chaldæo חמים, fortis, ſanus. *Voſſ. Plaut. Trin. 3. 3. 15.* ubi al. aliter leg. Cæterum compoſitum Incolumis eodem ſenſu multo uſitatius eſt.

Columna, f. 1. *colonna*, כּוֹתֶרֶת, Ger. *eine ſeule*, Gal. *colonne*, Hiſp. *columna*, κίων, κίονα, ὁ ἑλιξ, *niue*, στύλος, ſuſtentaculum figuræ cylindricæ, a columen, quaſi *columinis*, quia culmen ſuſtinet. *Feſt. Ovid. 3. de Ponto, el. 2.* Vaſtis innixa columnis Templa. ¶ Veteres *columnas* ſcribebant, ſed *columa* exempto n pronuntiabant. Hinc columella. Ita docet *Quint. l. 1. c. 7.* ¶ Inter columnas, & pilas hanc differentiam eſſe volunt, quod columnæ uno ſcapo conſtant, ideſt, lapide oblongo perpetuo, pilæ autem ſtructura conſtant aut lapidea, aut cæmentitia, aut laterilia. Non raro tamen etiam ſtructiles columnas apud veteres legimus. ¶ Columnæ corpus *ſcapus* vocatur: quod columnæ ſuperpoſitur, capitellum: quod ſupponitur, *baſis*, ſive *ſpira. Bud.* ¶ Translate columnæ dicuntur ii, in quibus præſidium aliquod habemus. *Horat. lib. 1. od. 35. de Auguſto.* Injurioſo ne pede promas ſtantem columnam, *h. e.* Cæſarem Auguſtum, vel ſtatum Imperii, quo conſiſtente beati ſumus.

Columnæ Herculis, duo montes, Calpe in Hiſpania Bætica, & Abyla in Mauritania Tingit. inter quos eſt fretum Gaditanum, ſeu Herculeum, qui procul ſpectantibus geminæ columnæ videntur. Hos Herculem, tanquam metas itineruin, & orbis terminos, inſtar columnarum poſuiſſe fabulantur. Aliqui dicunt, columnas Herculis turres duas fuiſſe in Gaditana inſula, alii duas columnas ex ære octo cubitorum, ad quas proficiſci ſolerent, tanquam Herculi ſacra facientes, qui navigationem abſolviſſent. *Plin. in fin. prooem. l. 3.*

Columnāris, re, ad columnam pertinens. *Prudent. in Hamartig. v. 476.* mediaſque tenebras Luce columnari ſcindens exercitus olim. *h. e.* ſplendore ignee columnæ, quæ noctu Hebræis in Deſerti itinere præluebat.

Columnārium, ii, n. 2. tributi genus, quod pro singulis columnis pendebatur. Atque ita legendum censent aliqui in *Cic. lib. 13. Att. epist. 6.* V. Colonarium. *Cæs. lib. 3. B. C. cap. 32.* In capita singula tributum imponebatur, Columnaria, ostiaria, frumentum. ¶ Pro nituario, seu spiramento, *Vitruv. l. 8. cap. ult.* Etiam in ventre columnaria sunt facienda, per quæ vis spiritus relaxetur. Al. leg. *collinaria*.

Columnārius, ii, masc. 2. Columnarii *Manutio* sunt viles & improbi homines, ad columnam Mœniam in judicium sæpe vocati. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 9.* Sed alii locum Cœlii referunt ad *colonarios*.

Columnātio, f. 3. στύλωσις, columnarum extructio, seu ædificatio per columnas. *Apul. l. 4. Flor.* Nec proscenii contabulatio, nec scenæ columnatio.

Columnātus, a, um, o. 1. 2. columna sustentatus. *Virg. 3. de R. R. c. 5.* Tholus rotundus columnatus.

Columnella, æ, dim. a columna, legitur apud *Cæs. lib. 2. B. C. cap. 10.* Tametsi varia est lectio.

Columnifer, a, um. *Prudent. in hymn. Eulaliæ, v. 32.* Sic habuit generosa Patrum Turba columniferum radium: *h. e.* columnam ignis.

Colūri, m. 2. duo circuli in sphæra se se mutuo ad angulos rectos secantes circa polos mundi, quorum unus dicitur Colurus æquinoctiorum, alter solstitiorum. Dicti sunt quasi κόλος τῶν ὡρῶν, mutili cauda, quia eorum pars, quæ in Antarcticum vergit, nobis inconspicua est, & qua parte non videntur, mutili censentur. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 15.*

Columna, orum, n. *pilastri*, κιονίσκοι, semicolumnia, ab una parte in acumen desinentia. *Isidor. l. 2. ep. 2.* Porticus rotundatis fulta columnis.

Columnium. V. Collyrium.

Columnus, a, um, *di noccioluolo*, quod est ex materia corylli, a *corulus*, sive *corylus*, pro *corulnus*, literarum trajectione. *Virg. 2. Georg. v. 396.* Pinguiaque in verubus torrebimus exta columnis. Ita expon. *Serv.* ¶ At *Festus*: Columna hastilia, ex cornu arbore facta.

Colūrum metrum dicitur a *Plotio Grammatico de metris*, quod pede brevius est: a κόλος, mutilus, & οὐρά, cauda.

Colus, li, f. 2. vel colus, us, f. 4 *rocca da filare, conocchia*, Ger. *ein rocken*, Gall. *quenouille*, Hisp. *rueca*, ἠλακάτη, instrumentum, quod pensa continet, a quo fuso fila ducuntur. *Plin. l. 9. c. 43.* Colus compta, & fusus cum stamine. *Cic. de Orat. l. 2. c. 68.* Quando ad me venis cum tua colu, & lana? ¶ Invenitur & colus, i, masculi. gen. apud *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 311.* & *Propert. l. 4. el. 10. v. 48.* Sed utrobique variant lectiones. ¶ In recto plurali *hæ coli* non ausim dicere, inquit *Voss. 4. de Gramm. c. 20.*

Coluthēa, orum, n. 2. apud *Plaut. Pers. l. 3. 7.* Coluthea appara. *h. e.* bellaria, τυρόπαστα, quæ secundis mensis apponuntur.

Colymbades, f. 3. κολυμβάδες, olivæ conditiliæ, a κολυμβάω, innato, quod ob suam levitatem salsilagini innatant. *Plin. l. 23. c. 3.* Colymbades fordida ulcera purgant.

Colymbus, i, masc. 2. κόλυμβος, piscina, natatio, *peschiera, stagno, bagno. Lamprid. in Heliogab. c. 23.* Marinæ aquæ colymbos exhibuit, & singulis amicis natantibus dimisit, & iterum piscibus implevit.

Coma, æ, f. 1. *chioma*, κόμη, Germ. *das haar*, Gall. *chevelure*, Hisp. *cabellatura*, κόμη, capillus aliqua cum cura compositus. *Cicer. 3. Tusc.* Scindens dolore identidem intonsam comam. ¶ Hinc Comam nutrire, alere, fingere, &c. *Senec. Valer. Flac. Plin.* &c. ¶ Coma pinguis, h. e. densa, *Sueton. in Neron. c. 20.* ¶ Proprie coma est capillus intonsus, nondum cæsus, qualis mulierum, & puerorum olim fuit. V. *Cirrus*. ¶ Translate & de arboribus dicitur. *Horat. lib. 4. od. 7. vers. 2.* Redeunt jam gramina campis, Arboribusque comæ. *le frondi*.

Comagēne, f. 1. Euphratesia, κομαγηνή, Syriæ regio, juxta Euphratem flu. inter Ciliciam ad Occ. & Mesopotamiam ad Or. Armeniæ min. ad Bor. finitima. *Plin. lib. 15. cap. 12. & 24.* ¶ Est etiam hoc nomine herba quædam apud *Plin. l. 29. c. 3.* Hinc

Comagēnus, a, um. Hinc Comagenum medicamentum, utilissimum ad multos morbos, quod fit ex adipe anserum, cinnamo, casia, pipere albo, herba Comagene. *Plin. l. 30. c. 22. & l. 29. c. 3.*

Comāna, orum, Cappadociæ urbs, in Antitauri valle sita, Ciliciam versus, opulento fano, atque sacerdotio Bellonæ deæ nobilis, *Armuschia. Plin. 6. 3.*

Comāni, orum, sacri servi sunt Bellonæ, dicti ab ejus Deæ fano, vel ab ejusdem nominis urbe, in qua tanum illud fuit. Sanguinem cultris se ferientes ultro in honorem Deæ fundebant. *Valer. Flac. Argon. l. 7. v. 636.* Exsectos lacerat Bellona Comanos. Al. leg. *Comates*.

Comans, tis, *cappelluto*, particip. fiat verbo, ut putant Grammatici, cum tamen *Comare* legatur apud *Tertul. de Pal. c. 4.* Quin & *Tacit. de Germ. c. 18. n. 3.* Quibus (muneribus) nova nupta comatur. ¶ Apud Poetas frequenter legitur pro capilloso, aut crinito. *Virg. Æn. 2. v. 391.* Galea comans. Et *Æn. 12. v. 6. de leone*. Gaudetque comantes excutiens cervice toros. *Id. 4. Georg. v. 122.* Narcissus sera comans. h. e. folia sero emittens.

Comarchus, i, *borgomastro*, vici magister, a κώμη, vicus, & ἀρχός, princeps. *Plaut. Curc. 2. 3. 7.*

Comāron, i, n. κόμαρον. Ita appellatur Græce unedo, qui est fructus arbuti. *Plin. 15. 24.* ¶ Item herba, quæ fraga gignit, ob id etiam *fragum* dicta. *Apulei. de herb. cap. 37.*

Comatorius, a, um, adject. ut comatoria acus, quæ ad comam fingendam inservit. *Petron. fragm. 21.* Acu comatoria malas alicui pungere.

Comatŭlus, a, um, diminut. a *comatus. Hieronym. epist. 11. ad Furian, a med.* Comatulos, comptos, atque lascivos domus tuæ tecta non videant.

Comātus, a, um, adject. qui comam habet longiorem, *chi ha gran chioma. Martial. l. 10. epigr. 83.* Calvo turpius est nihil comato. *Catul. Carm. 4.* Comata silva. h. e. frondosa. ¶ *Comatus, i*, m. h. e. puer comatus. *Martial. 12. 71.* ¶ Comata Gallia. V. Gallia.

Combe, es, f. 1. κόμβη, Æsopi filia, quæ prima æneam armaturam traditur invenisse, unde & Chalcis est cognominata, a qua etiam Chalcidi urbi nomen factum putatur. *Ovid. 7. Met.*

Combennones, m. 3. qui in eadem benna, idest, vehiculo sedent. *Festus.*

Combibo, is, ibi, n. 3. *bere in compagnia*, Ger. *mit einander trincken*, Gal. *boire ensemble*, Hisp. *beber juntamente*, συμπίνω, simul bibo. *Ovid. ep. 11.* Et cogor lacrymas combibere ipsa meas. ¶ Item pro imbibere. *Ovid. Met. 13.* Ara cruorem combiberat. ¶ Hinc translate. *Cic. 3. de Fin. cap. 2.* Infici debet iis artibus, quas si, dum tenera est, combiberit, &c.

Combibo, onis, m. 3. compotor, *chi beve in compagnia, compagnone. Cic. Pat. l. 9. ep. 25.* In his controversiis, quas habeo cum tuis combibonibus Epicureis.

Combinātio, onis, schema est Rhetoricum, conduplicatio, ἐπιζεῦξις, cum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur, ut illud *Virg.* Me me, adsum qui feci. V. *Gramm.*

Combināti, æ, a, bini conjuncti. *Augustin. 8. Confess. c. 6.* Combinati spatiabantur. *passeggiavano a due a due*.

Combīno, as, a. 1. συνδυάζω, conjungo, bina jungo. *Sidon. l. 9. ep. 8.* Obsequia combinans numeris æquata, non meritis.

Combitĕre, simul ire, affertur a *Voss. lib. 4. Institution. Oratorior. cap. 1. n. 7. ex Varr. lib. 4. L. L.*

Combrētum, n. 2. herba baccari similis, sed procerior. *Plin. l. 21. c. 6. & 19.*

Combullio, is, ivi, itum, n. 4. simul, vel valde bullio. *Apic. lib. 8. cap. 8.* Diu combulliat, donec spisset.

Combūro, is, ussi, ustum, a. 3. idem ac uro, vel simul uro, a *con* & *uro*, b interposito, vel ab antiquo *buro*: quia veteres & *uro*, & *buro* dixere, a πυρὸν *obtruere*, συγκαίω. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. epist. 2.* Fumo comburere. Et *de Divin. l. 1. c. 17.* Comburere annales. ¶ Translate *Q. Frater* apud *Cic. ad Q. Fr. lib. 1. epist. 2. cap. 2.* Comburere aliquem judicio. *h. e.* lædere, notare. ¶ Comburere diem. h. e. cum hilaritate transigere. *Plaut. Men. 1. 2. 43.* Vide ibi *Taubman.*

Combustĭo, onis, f. ustio, *abbruciamento, incendio. Jul. Firmic. l. 4. Matheſ. c. 12.* Vitia vero faciet ex igne, idest præcisiones, & combustiones.

Combustūra, æ, f. *scottatura*, idem quod combustio. *Macer. l. 1. c. 26.* Et combusturis præclare subvenit.

Combustus, a, um, nom. ex particip. idem quod ustus, vel simul ustus, *abbruciato. Cic. Attic. l. 14. ep. 10.* Cæsar etiam in toro combustus. ¶ Combusta, orum, *le scottature. Plin. l. 20. c. 3.* Succus impositus mire combusta sanat.

Come, f. 1. τραγοκόμη, herba, quam barbam hircinam vocant, a comæ similitudine, quod folia in circuitu spargat. *Plin. l. 21. c. 15. & l. 17. c. 13.* ¶ Item pagus, vicus, κώμη. *Liv. 38. 12.* Ad Hieran comen pervenerunt.

Comēdo, is, edi, esum, a. 3. *mangiare*, ἐσθίω, idem quod edo. *Cic. de clar. orat. c. 60.* Hodie te illic muscæ comedissent. *Terent. Heaut. 2. 3. 14.* Quid comedent? quid ebibent? ¶ Sæpe est dilapidare, absumere. *Cic. Fam. 11. ep. 21.* Rem familiarem comedere. *Id. pro Sext. c. 52.* patrimonium. Et *cap. 51.* bona sua. Et *Attic. l. 6. ep. 1. ad fin.* nummos. *Id. 9. Fam. ep. 18. extr.* Potes multo isto, quem tibi reliquum dicis esse, cum cantherium comedisti, Romam pervehi. *Id. 11. Phil. 11. c. 14.* Comedere beneficia alicujus. *h. e.* rem beneficio alicujus acquisitam absumere. ¶ *Comedere aliquem* est ejus rem consumere. *Plaut. Pseud. 4. 7. 25.* Janne illum comesurus es? ¶ *Comedere aliquid oculis* est avide & cupide aspicere. *Martial. l. 9. epigr. 60.* Inspexit molles pueros, oculisque comedit. ¶ *Comedim, is, it*, pro *comedam, as, at*, legitur apud *Plaut. Curcul. 4. 4. 4. Trinum. 1. 2. 65. & Trucul. 2. 6. 53.* Tribuitur etiam *Ciceroni l. 9. Fam. ep. 20. extr.* a *Non. c. 2. n. 114.* sed al. leg. *comedam*. ¶ Habet præterea varia tempora, & personas alia ratione declinatas. Dicimus enim *comes, est*, pro *comedis, it*: & *comestis* pro *comedistis*: item *comesto* pro *comedito*: & *comessem, es*, &, pro *comederem*, & *comedissem*; & *comesse* pro *comedere*, & *comedisse. Plaut. Mostel. 1. 1. 11.* Sine, venire salvum, quem absentem comes. *Cic. in Hortens.* apud *Non. c. 2. n. 98.* Qui se ipse comest. *Plaut. Trucul. 1. 2. 54.* Vos abibitis, & comestis. *Cato R. R. c. 156.* Comesto aliqua folia. *Cic. pro Sext. c. 51.* Ut bona solus comesset. *Martial. l. 5. epigr. 40.* Si conchen toties mecum comestes. ¶ *Comesse se*, curis macerari, tristem esse. *Plaut. Trucul. 2. 7. 36.* Quinam illic homo est, qui ipsus se comest, oculis malis, tristis?

Comēdo, onis, m. 3. & comedus, di, m. 2. qui bona sua consumit. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 189.* Quod comedonibus venit in usu. ¶ Altera forma *Festus*: Comedum, bona sua consumentem antiqui dixerunt.

Comensis, e, adject. ad Comum Galliæ Cisalpinæ urbem pertinens. *Plin. l. 2. c. 103.* In Comensi agro juxta Larium lacum.

Comes, itis, com. g. 3. *compagno, compagna*, חבר, Germ. *ein gefehrt*, Gal. *compagnon*, Hisp. *compañero*, κολλόβος, qui, vel quæ cum aliquo iter facit. *Publ. Syrus*: Comes facundus in via pro vehiculo est. *Cic. Famil. 1. ep. 9.* Comitem se alicui præbere. ¶ Additur & aliis rebus. *Cic. de clar. Orat. c. 12.* Eloquentia pacis est comes, otiique socia. ¶ Differt a socio, quia *comes* minor, *socius* par est, deinde *comes* euntem sequitur, socius agentem adjuvat: sed fere eodem sensu usurpantur. *Cic. pro Sylla*: Hoc importunissimo tum honoris, tum etiam calamitatis socio, atque comite. ¶ Differt etiam a *Sodali*, quia, ut inquit *Fronto*, sodalis est nomen adolescentiæ, & de societatibus voluptuosis dicitur. V. *Sodalis*. ¶ Comes est etiam nomen dignitatis, & originem duxit ab iis, qui Magistratus in bellum, & in provincias comitabantur. *Cicer. 3. Ver.* Comites illi tui dilecti manus erant tuæ, Præfecti, Scribæ, Medici, Accensi, Aruspices, Præcones manus erant tuæ. ¶ Sæpe etiam servi (honestiores tamen) hoc nomine continebantur, ut indicat *Suetonii* locus *in Cæsare, c. 4. Horat. l. 1. ep. 8.* Albinovano comiti, scribæque Neronis. ¶ Quin & Pædagogi olim honestiore vocabulo Comites appellati. Ita *Sueton. in Aug. c. 98.* Thrasyllum Tiberii comitem vocat. Et *in Tiber. c. 12.* M. Lollium comitem & rectorem C. Cæsaris. ¶ Posterioribus temporibus, qui circa Imperatores dignitate aliqua fulgebant, (οἱ περὶ τὸν βασιλέα, ut scribit *Zosimus l. 5. c. 25.*) Comites appellati, *Conti*; de quibus passim mentio fit in utroque Codice, & apud *Symmach.* ¶ Hujus tituli auctor fuit Constantinus M. teste *Eutrop. in ejus vita, l. 4.* Vide *Salmas. ad Hist. Aug. p. 47. & Sigismund. Gelenium in notitia Imperii*. ¶ Comes exterior, & interior quis sit. V. *Interior*.

Comēssor, oris, m. 3. qui comedit. *Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 1.* Mus comessor arrosit.

Comessātio, Comessātor } V. Comissatio, &c.

Comessūra, æ, f. actio comedendi, *il mangiare*. *Cato de R. R. cap. 157.* ubi alii aliter leg.

Comēsus, vel Comestus, a, um, nom. ex particip. consumptus, *mangiato. Cic. pro Cluent. c. 62.* Venenum celerius potuit comestum, quam eporum in venas permanare. Al. leg. *comesum*. Et *in Sallust. c. 7.* Patrimonio non comesso, sed devorato. ¶ An *Comestus* dicendum sit, Vide *Pigh. in Valer. Max. p. 605.*

Comētes, æ, m. 1. *cometa*, Ger. *comete*, Gal. *comete*, Hisp. *cometa*, κομήτης, stella crinita. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 5.* Stellis his, quas Græci cometas, nostri cincinnatas vocant. *Virg. Georg. 1. sub fin.* Non diri toties arsere cometæ. *Tacit. 14. Ann. 22.* Sidus cometes effulsit. ¶ Dictus est a κόμη, coma, quia late splendorem velut comam fundit.

Comĭce, adverb. Comicorum more. *Cic. l. 3. de Orat. c. 8.* Res tragicas comice, tristes remisse tractare.

Comĭcus, ci, m. 2. κωμῳδοποιός, comœdiarum scriptor. *Plaut. Pœn. 3. 2. 4.* Condoctior sum, quam Tragœdi, aut Comici.

Comĭcus, a, um, adject. ad Comœdiam pertinens, *comico. Cic. in Orat. c. 20.* Locutio comicorum Poetarum, nisi quod versiculi sunt, nihil est aliud quotidiani dissimile sermonis. ¶ Item fictus, ut Comici Dii. *Varr.* apud *Non.* ¶ Hinc comicum aurum sunt lupini, quia in Comediis pro nummis lupinos numerare solebant. *Plaut. Pœn. 3. 2. 20.* ¶ Comici senes, h. e. quales in fabulis induci solent. *Cic. de Senect. & de Amic.* Sic Comici servi. *Plaut. Cap. 4. 1. 11.* hoc est prompti, quia in Comœdiis ita inducuntur, ut cum res postulat, statim præsto sint. Hoc sensu *Cic. Fam. l. 2. ep. 11.* dixit κωμικὸν, μαντεῖον.

Cominia, f. 1. genus olivæ apud *Plin. l. 15. c. 3.*

Cominus, adverb. *dappresso*, מקרוב, Ger. *von nahem*, Gal. *de pres*, Hisp. *cerca*, ἐγγύθεν, prope. *Cic. ad Attic. l. 2. ep. 2.* Cominus ad aliquem accedere. *Ovid. 3. Met. 119.* Cominus ense ferit, jaculo cadit eminus ipse. Ubi nota differentiam inter hæc duo adverbia, qua de re V. etiam *Eminus*. ¶ A *manus* derivat *Voss.* & præposit. *cum*: unde aliqui & *commius* scribunt. ¶ Apud *Virg. 1. Georg. v. 104.* Cominus accipitur pro statim: Quid dicam, jacto qui semine cominus arva insequitur? *Servius*. ¶ Apud *Propert.* casum regit more præposit. *l. 2. eleg. 14.* Agreſtes cominus ire sues. Et *l. 3. eleg. 1.* Fluminaque Æmonio cominus isse viro. ¶ *Cominus* comparativum est *Tertul. de carne Christi, c. 21.*

Comis, e, *benigno, piacevole, umano*, נעים, Ger. *lieblich*, Gal. *doux*, Hisp. *cortes*, ἐυπρόσωπος, a κόσμος, ornus, expuncto s, significat eum, qui in omni sermone, & cultu vitæ facilis est, amœnus, & jucundus. *Cic. pro Balbo, c. 16.* Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur, qui erranti comiter monstrant viam, benigne, non gravate. *Ovid. 3. de Arte*: Comibus est oculis allicigndus amor. h. e. blandis. ¶ *Plin. l. 35. c. 4.* Tiberium parum comem Imperatorem vocat, quasi subrusticum, & elegantiæ parum studiosum. ¶ Extenditur & ad eum, qui facile dat. unde *Plaut. Trin. 1. 1. 24.* Prodigum hominem, *comem* dixit. ¶ Comparat. comior. *Cic. pro Mur. c. 31.* Quis C. Lælio comior, quis jucundior? Superlat. comissimus. *Suet Vespas. c. 22.* Et super cœnam, & super aleas comissimus. Alii leg. Super cœnam, & super aleas communissimus. *Apul. l. 10. Metam.* Comissimis affatur sermonibus.

Comissabundus, a, um, comissator, qui comissationibus indulget, *gozzovita*, *bacchevole, disoluto ne' stupidi*, κωμαστικός. *Liv. l. 9. c. 17. de Alex.* M. Per Indiam temulento agmine comissabundus incessit. *Plin. l. 21. c. 3.* Comissabundi juvenes.

Co-

Comissaliter, adverb. hilare per comissationem. *Sidon. l. 1. ep. 5.* Cantatas sæpe comissaliter nobis Phaethontiadas tibi.

Comissatio, onis, f. *gezwoelglas, strassery*, convivium, quod fit post cœnam in multam noctem, & quodvis intempestivum epulum, κῶμος, *Sueton. in Vitell. c. 13.* Epulas tristariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat, in jentaculo, prandia, cœnas, comissationes. *Id. in Tito, c. 7.* Ad mediam noctem comissationes cum aliis extendere. *Cic. 2. Catil. c. 5.* Comissationes quærere.

Comissator, oris, m. *gedisere, bouchetarstere*, κωμαστὴς, epulo, qui comissationibus indulget. *Liv. l. 41. c. 7.* Comissatores aditu januæ arcet. *Cic. Att. l. 1. epist. 16.* vocat comissatores conjurationis, de quibus & *Catil. 2. c. 5. h. e.* consortes, & socii conjurationis.

Comissor (non comessor, vel commessor) aris, atus sum, *gezwoelgliaren*, proprie significat a cœna bibere, epulari. Dicitur vel a κῶμος, *vicis*, ut placet *Festo*; vel a κῶμος, Deo conviviorum nocturnorum præside, ut *Varronì*. *Plaut. Most. 2. 4.* Nunc comissatum ibo ad Philolachem. ¶ Proprie significat post cœnam rursus comedere. *Sueton. in Domit. c. 21.* Convivabatur frequenter, ac large, sed pene raptim: certe non ultra solis occasum, nec ut postea comissaretur.

Comitabilis, le, adject. quem comitari, seu sequi possumus. *Paulin. Nolan. Ausonium. Comm. 10. v. 391.* Ipse obit, atque illi suus est comitabilis error.

Comitas, atis, f. *cortesie, benignitè, piacevolezze*, חנינה, Ger. *freundlichkeit*, Gal. *courtoisie*, Hisp. *humanidad*, εὐφροσύνη, virtus qua comes dicimur. V. Comis. *Tacit. in Agric. c. 16.* Trebellius segnior, & nullis castrorum experimentis, comitate curandi provinciam tenuit. h. e. facilitate, lenitate. Sic *Cic. l. 1. Q. Fr. ep. 1.* quam *lenitatem* in Prætore commendaverat, mox *comitatem* dicit. *Sueton. in Oth. c. 3.* Cœnam exquisitissimæ comitatis. h. e. jucunditatis, & hilaritatis. ¶ Hujus excessum petulantiam nominat *Plin. l. 8. ep. 22.* ¶ In malam partem accipitur a *Plaut. Trinum. 2. 2. 52.*

Comitatensis, e, adject. qui est in comitatu, h. e. in munere Comitis. Sic munus comitatense; *Leg. 38. Cod. Theodos. de Decur.* Comitatensis machina, *Ammian. l. 18. c. 8.* (al. 4.) h. e. machinatio, & delatio a comitatensibus instituta. Comitatense exercitum, *Exod. l. 4. ep. 33.* Ad quem locum *Sirmondus*: Comitatenses generaliter vocantur omnes qui in sacro Palatio militant in Principis comitatu: interdum Palatini peculiariter appellati, qui in officio erant utriusque Comitis Largitionum.

Comitatus, a, um, nom. ex partic. signif. pass. *accompagnato*, συνοδευόμενος. *Cic. 2. Catil. c. 2.* Illud molestè fero, quod ex urbe parum comitatus exierit. *Id. Tusc. 5. c. 39.* Asclepiadem ferunt, cum quidam quæreret quid ei cæcitas attulisset, respondisse, ut uno puero esset comitatior. *Tibull. 3. 2. 13.* Comitatus dolore.

Comitatus, us, ui, m. 4. *compagnia*, חברה, Ger. *beleitung*, Gall. *compagnie*, Hisp. *compagnia*, συνοδία, comitum turba aliquem officii, vel honoris gratia subsequentium. *Cic. Fam. 6. ep. 19.* Si modo tecti satis est ad comitatum nostrum recipiendum. *Virg. 4. Æn. v. 215.* cum semiviro comitatu. ¶ Comitatus etiam dicitur cœtus hominum, qui simul eunt, mutuo sibi præsidio futuri, mercibus, vel commeatibus supportandis, *caravane*. *Cæs. l. 1. B. C. c. 48.* Neque ii, qui pabulatum progressi erant, intercluso flumine reverti, neque maximi comitatus, qui ex Italia veniebant, in castra pervenire poterant. Adde *c. 51. & 54. ad fin.* ¶ Comitatus etiam dicitur ipsa Principis aula, in qua Comites degere solebant: at apud recentioris notæ Scriptores. *Auson. ep. 17.* Expertus es fidem meam, dum in comitatu degimus ambo, ævi dispares. *Symmachus l. 9. ep. 8. & l. 10. ep. 39.* sacrum comitatum dixit. ¶ Translate *Cic. Parad. 2. c. 1.* Virtutum comitatus.

Comiter, *cortesmente, piacevolmente*, Ger. *freundlich*, Gal. *gracieusement, humainement*, Hisp. *cortes, y humanamente*, φιλοφρόνως, suaviter, mansuete. *Cic 7. Ver.* Salutabat benigne, comiter appellabat unumquemque. *Liv. l. 1. c. 22.* Convivium comiter celebrare. ¶ Comiter habitare, id est, eleganter, splendide, *Plin. l. 17. c. 1.* ¶ Comiter alicujus majestatem conservare. h. e. benigne, non gravate. *Cic. pro Corn. Balbo c. 16.* ¶ Superlat. comissime. *Plaut. Mil. 3. 3. 66.* Dat ne abs se mulier operam? Pa. Lepidissime, & comissime.

Comitia, orum, pl. n. 2. *congregazione, consiglio, vagunanza, comizj*, Germ. *voelkstage*, Gal. *assemblée du peuple, ou des magistrats*, ἀγυρμὸς, populi universi conventus ferendorum suffragiorum causa, ab antiquo *coeo*, pro coeo. *Cic. 2. Ver.* Interea Comitia nostra haberi cœpta sunt. ¶ Comitiorum tria erant genera, Curiata, Centuriata, Tributa. Curiata erant, cum populus curiatim, hoc est, per Curias rogatus sententiam dicebat. In Centuriatis populus suffragium ibat per Classium Centurias, juxta divitiarum magnitudinem. In Tributis suffragia a Populo in Tribus descripto ferebantur. Calata Comitia non efficiunt distinctum Comitiorum genus. Initio enim omnia Comitia Calata dicebantur, a καλέω, voco. Sed postea hæc vox prope exolevit. ¶ Ex comitiis rursus alia erant Consularia, alia erant Prætoria, alia Ædilitia, alia Quæstoria, alia Tribunitia, &c. quibus scilicet Consules, Prætores, Ædiles, Quæstores, Tribuni creabantur. ¶ Apud *Liv. l. 1. c. 35. Comitia creando Regi*, etiam legas. ¶ Locus Comitiorum Curiatorum non erat nisi intra pomerium, sc. in comitio. Centuriata comitia habebantur in loco quidem inaugurato, sed extra pomerium, scil. in Campo Martio. Tributis Comitiis non erat unus destinatus locus, sed modo intra, modo extra Urbem convocabantur, interdum in Campo Martio, nonnunquam in Capitolio, aliquando in Circo Flaminio. ¶ De ratione Comitiorum habendorum peculiari opere accurate differit *Nicolaus Gruchius Rotomagensis.*

Comitialis, le, ἀγυρτικὸς, quod ad comitium pertinet, ut Dies comitialis, comitiis gerendis aptus, sive dictus, quo cum populo agi licebat, & quo Pop. Rom. convenire solebat ad suffragium ferendum. *Festus. Cic. ad Q. Fr.* Confecti sunt dies comitiales, per quos Senatus haberi non poterat. ¶ Comitialis morbus, *mal caduco, epilepsia*, Ger. *die binfallende seuch*, Gal. *epilepsie, haut mal*, Hisp. *gota coral, mal de corazon*, ἐπιληψία, morbus, qui cum totius corporis convulsione principes cerebri operationes tollit, dictus ex eo, quia si quis eo correptus repente in Comitiis concidisset, Comitia eo die dissolverentur. Hoc morbo homo subito concidit, & spumas ore vomit; unde & morbus caducus dicitur; item divinus, quod partem hominis divinam, scil. animum labefactet. *Festi.* in voce, *Prohibere*, morbum majorem vocat, alii Herculeum, sacrum, &c. ¶ Comitialis homo, qui morbo comitiali laborat. *Plin. l. 20. c. 5.* ¶ Item litigiosus, & ad perjuria pronus, quia lites in Comitio agebantur. *Plaut. Pœn. 3. 2. 7.* V. *Taubman.*

Comitialiter, adverb. ἐπιληπτικῶς, ex morbo comitiali. *Plin. 22. 21.* Folia heliotropii contractionibus medentur, etiamsi id comitialiter accidat.

Comitiarius, a, um, quod est in modum Comitiorum. *Liv. l. 23. c. 16.* In hac Comitiaria duorum exercituum statione. Sed meliores libri hab. *Catidianæ.*

Comitiatus, us, m. 4. populi in comitio congregatio. *Cic. 3. de Leg. c. 19.* Altera de capite civis rogari, nisi maximo comitiatu, vetat.

Comitiatus, i, m. 2. suffragiis populi in Comitio electus. *Ascon. Ped. in Verr. 2. c. 10.* Tribunorum militarium duo sunt genera: primum eorum, qui Rufuli dicuntur: alii sunt Comitiati, qui Romæ Comitiis designantur.

Comitio, as, n. 1. comitia indico, vel celebro. *Varro l. 5. L. L.* Quando rex comitiavit.

Comitium, ii, n. 2. videtur proprie quemlibet cœtum hominum significare, a coeundo, quasi Conitium. Vet. Gloss. ὀκλαγώγιον, comitium. Sic comitia amicorum, *Nep. in Att. c. 4.* V. *Comitia.* ¶ Comitium locus erat Romæ juxta Curiam in foro, ubi antiquitus disceptabantur causæ, & comitia curiata habebantur. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Ibi etiam sumebantur supplicia de sontibus; unde Comitium, & virgas pati, apud *Plin. l. 4. epist. 21.* ¶ Multis annis tectio caruit, unde ob tempestatem sæpe comitia dissoluta; deinde circa Hannibalis in Italiam adventum, tectum impositum est, a Cæsare postea restauratum. *Liv. l. 27. c. 36. Cic. pro Sext. c. 35.* Forum, comitium, curiam armatis hominibus occupare.

Comitivus, a, um, adject. ad Comites pertinens, ut Comitiva dignitas, apud *Vaget l. 2. c. 9. de re milit.* & *comitiva* absolute, eodem sensu. *l. 1. Cod. titul. 33. leg. 3.*

Comito, as, V. in voce sequenti.

Comitor, aris, d. 1. *accompagnare*, יָלַךְ אַחַר, Ger. *gefollen*, Gal. *accompagner*, Hisp. *accompañar*, παραπέμπω, sector, vel assector, a comes. *Cic. 2. de Invent.* In itinere quidam proficiscentem ad mercatum quendam est comitatus. ¶ *Id.* cum dat. usurpavit, 5. *Tusc. c. 85.* Cæteraque quæ comitantur huic vitæ. ¶ Invenitur & *comito, as*, active. *Ovid. 14. Metam. v. 259.* Nostraque adulantes comitant vestigia. *Id. 1. de Pont. epist. 9. ad fin.* Funera nec potui comitare, nec ungere corpus. ¶ Hinc passive *Plin. l. 9. c. 36.* Conchæ in alto comitantur marinis canibus.

Comma, atis, n. κόμμα, vox græca, a κόπτω, cædo, quam *Cicero in Orat. c. 62. incisum* vertit, est pars membri in periodo. V. *Quint. l. 9. c. 4.* ¶ Est etiam comma ager incisus in Nili ripis, ex quo aquæ emittuntur, ut pro accolarum arbitratu arva irrigent. *Ulpian. l. penult. ff. de extraord. crim.* In Ægypto qui commata rumpit, vel dissolvit (hi sunt aggeres, qui solent aquam Niloticam continere) æque plectitur extra ordinem. In aliquibus editionibus legitur *chomata.* χώματα autem græce aggerem significat.

Commacĕro, as, avi, atum, are, idem ac macero, *macerare, pestare*. *Marcell. Empir. c. 36.* Commacerare aliquid. *Strabo Gall. de Lilio.* Pistillo lilia præstat Commacerare gravi.

Commacesco, is, acui, n. macie conficior. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 525.* Noster Atticus, rivalis homo, iturus in curiam commacescebat. Alii aliter leg.

Commaculo, as, idem quod maculo. *Cic. pro Cæl. c. 7.* Si se iste infinito ambitu commaculasset. *Virg. Ecl. 8. v. 48.* Commaculare manus sanguine alicujus.

Commadĕo, es, ui, idem quod madeo, vel prorsus madeo. *Cat. c. 156.* Coquito, usque dum ea commadebit bene.

Commalăxo, as, are, subigere, macerare, exercere, maturare. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 103.* Philosophia commalaxat eam partem.

Commalleŏlo, as, est incidere, præcidere. *Hygin. de Limitib. pag. 195. Goes.* Quicumque modus limitem excedet, commalleolari debet.

Commagēnus. V. Comagenus.

Commando, andis, a. 3. *masticare*, commanduco. *Seren. Samonic. c. 36. v. 684.* Mane novo myrti frondes commandere prodest.

Commanducatio, onis, f. actus commanducandi. *Scribon. Larg. compos. 53. & 104.*

Commanducātus, a, um, manducatus, *mangiato*. *Plin. l. 24. c. 4.* Nucleus commanducatus dentium dolorem sedat.

Commanducātus, us, m. 4. actus commanducandi. *Plin. l. 24. c. 4.* Ulcera commanducatu, impositusque efficacissime sanari. Sed meliores libri habent: Commanducato, impositoque.

Commandūco, as, a. 1. idem quod manduco, vel simul manduco, *mangiare insieme*. *Plin. l. 19. c. 8.* Cum ob religionem minime commanducarent. ¶ Commanducor, aris, depon. *Lucilii* apud *Non. c. 17. n. 89.*

Commanĕo, es, nsi, idem quod maneo. *Macrob. Saturn. 6. c. 8.* Qui in domo commanent.

Commanipularis, is, m. 3. commilito, qui est ex eodem manipulo. *Tacit. 4. histor. c. 46.* Prensare commanipularium pectora.

Commanipularius, ii, commanipularis. *Inscript.* apud *Reines. 8. 74.*

Commanipulatio, onis, f. 3. societas commanipularium. *Spartian. in Nigro c. 10.* Ut tota in expeditione in commanipulatione nemo focum faceret.

Commanipŭlo, onis, &

Commanipŭlus, i, socius manipularis, miles in eodem manipulo. Vet. inscript. apud *Grut. p. 46. n. 10.* Regressi cum commanipulis libentes votum solverunt. Et contracte Commaniplus, *p. 551. n. 4.* apud eundem *Gruter.* ¶ *Spartian. in Nigro, c. 10.* Decem commanipulones securi percuti jussit.

Commansus, a, um, *masticato*, commanducatus. *Marcell. Empir. c. 8.* Radix ruæ commansa.

Commarcĕo, es, ui, n. 2. marceo, vel langueo, segnis fio. *Ammian. l. 17. c. 13.* Bellicosus ante hæc, & industrius, repente commarcuit.

Commargĭno, as, are, idem quod Margino, margine munio. *Ammian. Marcell. l. 31. c. 2.* Commarginare pontes.

Commaritus, i, qui simul maritus est. *Plaut. Casin. 4. 2. 18.* Compar, commaritus, villicus.

Commartyr, yris, m. qui simul cum alio martyr est. *Tertull. de anim. cap. 56.* Commartyres suos videre.

Commascŭlo, are, quasi dicas masculum, ac virilem facere, corroborare. *Apul. l. 2. Milet.* His cognitis, animum meum commasculavi. Et *Macrob. l. 7. c. 11.* Commasculare frontem.

Commasticātus, a, um, idem quod masticatus, ut commasticatæ frondes, *Macer carm. 4. v. 8.*

Commastĭco, as, are, idem quod mastico. *Macer carm. 2. v. 15.* Ægilopas curat, si quis commasticet illam.

Commatĭcus, a, um, brevis, succisus, ut hymnus commaticus. *Sidon. 4. 3.* Adde *Hieronym. in prol. in 16. Proph.*

Commatrōna, æ, f. 1. *Tertull. ad Uxor. l. 2. c. 8.* Dives commatrona nomine infiata.

Commeabĭlis, le, adject. 3. qui ultro citroque commeat, vel qui facile pertransiri potest. *Arnob. l. 2.* Venæ fistulatæ, & commeabiles. *Id. l. 7.* Quidquid reciprocos halitus auris commeabilibus ducit.

Commeatālis, le, adject. 3. ut miles commeatalis, qui in stipendii partem accipit alimenta ex commeatu, h. e. alimento publico, *Leg. 2. §. 9. Cod. de Offic. præf. prat. Afr.*

Commeātor, oris, m. 3. qui hac illac commeat. *Apul. l. 11. A. A. de Mercurio:* Ille superum commeator, & inferum.

Commeātus, us, m. 4. *licenza, salvacondotto*, Ger. *ein geleit*, Gal. *congé, sauf-conduit*, Hisp. *salvoconduto*, ἄδεια, facultas, quam Imperator dat militi, præpositus inferiori, discedendi ad tempus, & eundi, quo velit, sub conditione ad præscriptum diem revertendi. *Liv. l. 23.* Magna pars sine commeatibus dilabebatur. ¶ Sæpe sumitur pro annona, seu cibariis ad alimoniam Reipub. vel exercitus, aut alicujus multitudinis, item privatorum hominum. *Cic. pro Leg. Manil. c. 17.* Cum ex omnibus provinciis commeatu & privato, & publico prohibebamus. ¶ Sic intercludere hostes commeatibus, apud *Cæs.* V. *Intercludo*. ¶ Commeatus etiam dicitur navium copia ad importandum, & exportandum, *flotta da trasporto*. *Cæs. l. 5. B. G. c. 23.* Duobus commeatibus exercitum reportare constituit. ¶ Sumitur & pro transitu. *Plaut. Mil. 2. 5. 58.* Commeatus transtinet trans parietem.

Commeditor, idem ac meditor. *Auct. ad Her. l. 3. c. 18.* Locos egregie commeditari oportebit. *Lucret. l. 9. v. 111.* Fragiles sonitus chartarum commeditatur, h. e. assequi tentat.

Commelĕto, as, are, vel commeletor, aris, depon. meditor, a μελετάω. *Hyginus fab. 165.* Tibiis assidue commeletando sonum in dies suaviorem fecit (Marsyas.)

Commembrātus, a, um, compactus, conjunctus. *Paulin. Nolan. epist. 44.* (al. 31.) *c. 4.* Commembrata in corpore compago.

Commemĭni, n. anom. *ricordarsi, rimembranza*, simul memini, vel idem quod simplex memini. *Cic. 1. de Orat. c. 53.* Quem hominem probe nosse, & commeminisse se, aiebat. *Plaut. 5. 2. 55.* Ecquid commeministi punice?

Commemorabĭlis, e, adject. 3. dignus commemoratione. *Cic. pro Marcel. c. 4.* Vir optimus, & commemorabili pietate, ac virtute Præditus.

Commemoramentum, i, n. 2. *rimembranza*. *Cæcilius* apud *Non. c. 2. n. 115.* Pudebat, credo, commemoramentum stupri.

Commemorandus, a, um, idem quod commemorabilis, memoria dignus. *Cic. Ver. 1. c. 14.* O commemoranda judicia, &c.

Commemoratio, f. 3. *ricordanza*, זִכָּרוֹן, Ger. *erzehlung*, Gall. *mention*, Hisp. *recordation*, ὑπόμνησις. *Cic. pro Arch.* Non cum vitæ tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri. *Ter. Andr. 1. 1. 16.* Ista hæc commemoratio quasi exprobratio beneficii est.

Commemorator, oris, m. 3. qui commemorat. *Tertull. l. 4. adver. Marcion. c. 26.* Commeinorator, non obliterator vetustatum.

Commemoratus, a, um, nom. ex particip. *commemorato, di cui si fa menzione. Cic. pro Planc. c. 40.* Nihil ex meis est temporibus, quod minus mea celebratione commemoratum sit.

Commemoratus, us, ui, m. 4. commemoratio. *Apul. l. 1. Florid.* Commemoratu meo.

Commemòro, as, idem ac memoro, *rammemorare. Cic. 3. Verr.* In plebem vero Romanam utrum superbiam prius commemorem, an crudelitatem? *Id. Q. Fr. l. 2. ep. 1. c. 13.* Omnes de tua virtute commemorant.

Commendabilis, le, o. 3. *lodevole, d'essere*, dignus, qui laudetur. *Col. l. 5. c. 6.* Ut densum arbustum commendabile fructu, & decore est. *Liv. l. 42. c. 5.* Nullo commendabilius merito *Trebell. Pell. de Herode c. 16.* Commendabilioreni eum patri fecerat.

Commendatio, onis, f. 3. *raccomandazione, lode*, בקרון, Ger. *befehlung*, Gall. *recommandation, louange*, Hisp. *encomienda*, ἀναθεσις, actus commendandi. *Cic. Famil.* Ut intelligat, nostram commendationem non vulgarem fuisse. ¶ Item laudem significat. *Cic. 1. Fam.* Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis, magna memoria consulatus tui.

Commendatitius, a, um, o. 2. 3. συστατικὸς, id, quo quis, vel quid commendatur, ut commendatitiæ litteræ, *lettere di raccomandazione*, συστατικαὶ ἐπιστολαὶ, *Cic. 5. Fam. ep. 5.* Statueram nullas ad te litteras mittere, nisi commendatitias.

Commendativus casus dictus est a quibusdam casus dandi, quia verbis commendatoriis aptus est. *Priscian. l. 5. pag. 670. Putsch.*

Commendator, oris, m. 3. qui commendat. *Isopsic. in Probo, c. 2.* Omnes tenebræ possiderent, ac tegerent, nisi commendatores eorum historici extitissent.

Commendatorius, a, um, adject. idem quod commendatitius. *Sidon. l. 9. epist. 10.* Quem litteris non commendatoriis minus, quam refusoriis jam placatus insinuo.

Commendatrix, icis, f. 3. quæ commendat. *Cic. 1. Leg. c. 22.* Lex commendatrix virtutum.

Commendatus, a, um, nom. ex particip. *raccomandato, o lodato. Plin. l. 35. c. 18.* Commendatus litterarum honore. *Cassius ad Cicer. 12. Famil. epist. 12.* Dignitatem meam commendatam tibi habeas. ¶ Comparat. commendatior, est apud *Cic. Famil. 13. 49.* Superlat. apud *eund. lib. 12. Fam. epist. 13.*

Commendo, as, avi, atum, a. 1. fidei alicujus committo, in alicujus fide, ac religione depono, *raccomandare*, הלל, הפקיד, Ger. *befehlen*, Gal. *recommander, louer*, Hisp. *encomendar, alabar, ensalzar. Terent. Eun. sc. ult.* Thais patri se commendavit in clientelam, & fidem. *Cic. ad Q. Frat.* Quam multos mecum exisse putas, ut eos tibi commendarem? ¶ Proprie nihil aliud est, quam deponere, *depositare*, ut docet *Ulp. L. 186. ff. de verb. signif. & Papinian. L. Lucius, ff. Depositi*, &c. ¶ Item tradere. *Cic. l. 10. Fam. ep. 12.* Nomen tuum immortalitati commenda. Sic commendare aliquid litteris. *Brut. ad Cic. Fam. 11. epist. 10.* ¶ Dicitur & de morituris, sua, inoffice aliis tutandos concredentibus. *Cicer. 3. Offic. c. 10.* Et is, qui morti addictus esset, paucos sibi dies commendandorum suorum causa postulavisset. ¶ Significat etiam laudare. *Horat. l. 1. epist. 18. v. 76.* Qualem commendes, etiam, atque etiam aspice.

Commensus, us, m. 4. mensura, symmetria. *Vitruv. l. 3. c. 1.* Ut etiam in operum perfectionibus singulorum membrorum ad universam figuræ speciem habeat commensus exactionem.

Commentaculum, commetaculum, commotaculum, n. 2. virga, quam Flamines portabant pergentes ad sacrificium, ut a se homines amoverent, a commotando, seu commovendo. *Fest.*

Commentariensis, is, m. ὑπομνηματογράφος, qui commentariis præest, hoc est libris, in quibus publice aliquid scribitur. Speciatim ita dicti sunt, qui acta perscribebant, quoties apud Fiscum agebatur, *notaj, cancellieri*, ut apparet ex *Paulo Dig. lib. 49. tit. 14. leg. 45.* ¶ Item qui præerant carceri, & vinctorum nomina in commentarium referebant, *carcerieri, guardiani*, ut patet ex *leg. 4. tit. 4.* qui est de custodia reorum, *lib. 9. Cod. Justin.* ¶ Præterea enumerantur inter Officiales Præfecti Prætorio Africæ a *Justiniano lib. 1. Cod. tit. 27.* in notitia, quæ subjicitur legi primæ ejus tituli; & multiplex ibi eorum gradus innuitur. ¶ Fuere etiam in militia. *Ascon. in Verr. 3. c. 48.* Accensus est nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, aut cornicularius. hæc enim nomina de legionaria militia sumpta sunt.

Commentariòlum, n. 2 ὑπομνηματάριον, parvus commentarius. *Cic. 4. de Fin. c. 4.* Neque a commentariolis suis discedere.

Commentarium, n. 2. commentarius, m. 2. *commento, esposizione*, מגלת, Gal. *registres, memoires*, Hisp. *libro de memoria*, ὑπόμνημα, liber, in quo res continuate, & diligenter, sed simpliciter, & sine ornamentis, ac breviter, & quasi per capita describuntur, memoriæ gratia, a *commentor, aris*, ut commentarii C. J. Cæsaris, quos *Plutarchus* Ephemerides vocat. *Cic. in Brut.* Non est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius. *Id. Att. epist. 16. & 17. l. 1.* historiam compendiosam, & rudem *commentarium* appellat. ¶ Item quod Itali dicunt *istruzione, memoria. Cic. ad August.* Et commentario dictaturam gerebat. Sic *Liv.* Ecquem de his rebus commentarium a patre accepisset. ¶ Item in judiciis libellus est, quem *Summarium* dicunt. *Senec. in excerpt. proœm. controv. 3.* Sine commentario nunquam dixit: nec hoc commentario contentus erat, in quo nudæ res ponuntur. ¶ Item lucubratio quælibet. *Cic. 3. de Fin. c. 3.* Commentarios Aristotelicos veni ut auferrem. *I Libri d' Aristotile.* ¶ Est etiam expositio, & interpretatio auctorum, *spiegione, commento.* Sic conscribere in, componere in auctorem aliquem commentarios, vel commentaria, dixit *Gell. l. 2. c. 6. & l. 14. c. 3.* Vide *Pallum l. 4. Elegant. c. 21.*

Commentatio, fem. 3. *contemplazione*, הגיון, Ger. *betrachtung*, μελέτη, cogitatio, meditatio, contemplatio. *Cic. 1. Tusc.* Tota Philosophorum vita commentatio mortis est.

Commentator, oris, m. 3. mendax, *bugiardo. Apul. Apolog.* Omnium falsorum commentator, omniam simulationum architectus.

Commentatus, a, um, nom. ex particip. signif. passivæ, explicatus, *spiegato, commentato*, ut diu, & multis lucubrationibus commentata oratio, *Cic. Fam. 16. epist. penult.*

Commenti'or, iris, itus sum, idem ac mentior, *mentire, dir bugie. Apul. Apol.* Lignum a me toto oppido quæsitum non piguit vos commentiri. Ita *Priscus p. 72.*

Commentitius, a, um, o. 1. 2. *finto*, בדוי, Ger. *erdichtet*, ψευδὴς, quod ad tempus comminiscimur, fictum, excogitatum. *Cic. 1. de Orat.* Ut si in illa commentitia Platonis civitate res ageretur. ¶ Commentitia spectacula apud *Suet. in Claud. c. 21.* sunt recenter inventa, quæque usitatis opponuntur.

Commentor, aris, dim. 1. meditor, cogito, considero, *trattare, disputare*, הגה, דרש, Ger. *betrachten*, Gal. *commenter*, Hisp. *commentar, fingir*, πραγματεύομαι, freq. a comminiscor. *Cic. Att. l. 4.* Id ipsum mecum ex his locis commentor, ut illa improbem. *Id. in Lal.* Cum in hortos D. Bruti commentandi causa venissemus, ideet disputandi. ¶ Interdum significat confingere fallaciam. *Plaut. in Casin.* Ut cito commentatus est. ¶ Interdum commentarium scribere, scribendo aliquid componere. *Plin. l. 18. c. 21.* Id eo ipso anno, cum commentaremur hæc, notatum est.

Commentor, oris, m. 2. *inventore*, יוצר, Ger. *erdichter*, Gal. *controuveur*, Hisp. *fingidor*, ἐφευρετὴς, qui aliquid excogitat, inventor. *Ovid. 3. Fast. v. 785.* Luce sua ludos uvæ commentor habebat.

Commentum, n. 2. inventio, res ficta, excogitata, *commento, finzione*, יצר, Ger. *erdichtung*, Gall. *invention*, Hisp. *fiction*, ἐπίνοια, fictio, vel aliquid ingenioše excogitatum, a supino verbi comminiscor. *Cicer. de clar. Orat.* Ut sua commenta, & scripta meminisset.

Commentus, a, um, o. 1. 2. particip. verbi comminiscor. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Monogrammos Deos, & nihil agentes commentus est Epicurus. ¶ Reperiter etiam passive. *Ovid. 6. Metam. v. 565.* Dat genitus fictos, commentaque funera nato, h. e. ficta, excogitata.

Commeo, as, avi, atum, n. 1. *andare*, Ger. *etwan hin gehen*, Gal. *s'en aller*, Hisp. *ire*, *gerare*, est animo redeundi abire, aliquo se conferre, ultro, citroque ire. *Cic. pro Leg. Manil. c. 18.* Cum insula Delos, quo omnes undique cum mercibus, atque oneribus commeabant. *Id. l. 8. ad Attic. ep. 9.* Crebro illius litteræ ad nos commeant. *Dig. 48. 10. 27.* Qui sine diplomate vias commeavit. *h. e.* iter fecit.

Commeratus, a, um, *temperato*, partic. passivæ significationis. *Afran.* apud *Non. 1. 117.* Commeratis conquisite edulibus.

Commercium, *commercio, ανταλλαγμα*, mercium commutatio, quæ victus causa inventa fuit, vicissitudo dandi, & accipiendi, a *con*, & *merx, cis*: item libera commeandi, contrahendique facultas, ab iis, qui merces ultro, citroque convehunt. *Plin. in Panes. c. 29.* Diversas gentes commercio miscuit. *Cic. Verr. 5. c. 40.* Commercium in eo agro nemini est. ¶ Translate sumitur pro usu, & consuetudine, *familiarità, amicizia. Cicer. 3. Tusculan. c. 23.* Cum musis, ideft cum humanitate, & doctrina habere aliquod commercium. ¶ De turpi consuetudine *Plaut. Truc. 1. 1. 76.* Cum ea quoque etiam mihi fuit commercium. ¶ *Commercia belli*, negotiationes de pace inter arma susceptas, *Tacitus* dixit *lib. 3. histor. c. 81.*

Commercor, aris, ari, depon. 1. idem ac mercor. *Plaut. Captiv. prol. v. 27. & ibid. 1. 1. 32.* Captivos commercari.

Commercor, vel commereor, idem ac mereor, *meritare. Plaut. Most.* Quid gravaris, quasi gratiam non commeream? ¶ Fere sumitur pro male agere, delinquere, peccare. *Terent. in Andr. 1. 1. 111.* Quid commerui aut peccavi pater? *Id. in Phorm.* Si te senserit timidum pater esse, arbitrabitur commeruisse culpam: ideft, inquit *Donatus*, commisisse. *Idem in Hec. 3. 5. 36.* Quæ nunquam quidquam erga me commerita est, quod nollem, & sæpe quod vellem, meritam scio.

Commetior, idem quod metior, vel simul metior. *Cicer. 1. de Invent. c. 26.* Oportet commetiri cum tempore negotium?

Commèto, as, n. 1. *andare*, vetustissimi dixerunt pro *commeo*, hoc est, aliquo me confero. *Nævius* apud *Non. c. 2. n. 163.* Cum ad lupam nostram tam multi crebro commetant lupi.

Commictilis, le, adject. a cum, & mingo, vilis, quasi qui commingi possit. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 109.* Servus comicus commictilis.

Commictus, a, um, mistu aspersus, ut cenum commictum, apud *Plaut. Pers. 3. 3. 3.*

Commigratio, onis, f. 3. *l' andar altrove. Sen. Consol. ad Helv. c. 6.* Aliunde alio commigratio est.

Commigro, idem quod migro, *partirsi, andar' altrove. Cic. 2. ad Q. Frat.* Paucis mensibus in tuam domum commigrabis. *Lex lib. 1. c. 34.* Romam commigravit.

Commiles, litis, m. 3. socius, vel auxiliarius in militia, commilito. *Plin. l. 37. c. 2.* Commilitibus singulis HS quinquaginta data. Sed alii leg. *militibus*. Habet hanc vocem *Cæsar l. 2. B. C. c. 20.* Sed hic quoque variat lectio.

Commilitium, n. 2. συμμαχία, ipsa belli societas, *società di guerra. Tac. l. 1.* Chauci, cum auxilia pollicerentur, in commilitium Elsciti sunt. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 3. v. 72.* Et commilitii jura tuenda paras. *Apul. l. 3. Florid.* Jura amicitiæ a commilitio studiorum inchoata: h. e. a condiscipulatu, ut dixit *Nepos in Attico.*

Commilito, as, n. 1. simul milito. *Flor. l. 3. c. 5.* Luna quasi commilitans cum a tergo se hostibus præbuisset, umbras quasi hostium corpora petebant.

Commilito, onis, m. 3. in bello socius, *compagno di guerra*, Ger. *spießgeselle*, Gal. *compagnon de guerre*, Hisp. *compañero en la guerra*, συστρατιώτης, qui simul est in militia. *Cic. pro Deiot. c. 10.* Qui meus in Cilicia miles, in Græcia commilito fuit.

Comminabundus, a, um, adject. comminativus, *minacciante. Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 15.* In filias Sionis invehitur comminabundus.

Comminans, antis, qui comminatur. *Apulej. l. 10. Metam.* Pupillæ acre comminantes. ¶ Item agens, ducens, a *mino, as. Id. Metam. 7.* Gregatim pecus comminantes.

Comminatio, onis, f. 3. *minaccia*, ἀπειλὴ. *Cic. 3. de Orat. c. 54.* Orationis est vel ad usum comminatio, & quasi petitio, &c. *Sueton. in Tiber. c. 37.* Reges comminationibus magis, quam vi repressit.

Comminativus, a, um, idem quod Comminabundus. *Tertull. l. 2. adverf. Marcion. c. 25.* Non dubitativum, sed comminativum exprimens sensum.

Comminator, oris, m. 3. *chi minaccia. Tertull. adv. Gnost. c. 9.* Ignium comminator.

Comminatus, a, um, nom. ex particip. signif. passivæ, *minacciato. Apulej. l. 6. Milef.* Scrupulus comminatæ mihi mortis.

Comminctus, a, um, mistu aspersus. *Catull. car. 100. v. 10.* Tanquam commictæ spurca saliva lupæ. Al. leg. *commixtæ.*

Comminguo, is, inxi, ictum, a. 1. mistu aspergo. *Horat. l. 1. sat. 3. v. 90.* Comminxit lectum potus.

Comminiscor, isceris, commentus sum, d. 3. *fingere, immaginarsi*, בדה, יצר, Ger. *erdichten*, Gal. *controuver, excogiter*, Hisp. *pensar, o fingir*, συμπλάττω, fingo, vel excogito, ab antiquo *minisco*, quod a *meno*, unde memini. *Cic. 4. de Fin.* Occurrentia nescio quæ comminiscebatur.

Comministro, idem, quod ministro. *Plin. l. 28. c. 8.* Extremam fistulam intestini contra ducum, ac potestatum iniquitates comministrant. Sed lectio varia est. Hardouinus enim legit, *Commonstrant.*

Commino, a. 1. a mino, *menare, condurre. Apul. l. 7. Milef.* Gregatim pecus comminantes.

Comminor, aris, atus sum, ari, depon. 1. idem ac minor, vel valde minor, *minacciare*, ἀπειλῶ. *Liv. l. 10. c. 39.* Comminando magis, quam inferendo pugnam, dies absumebatur. *Sueton. Cæs. c. 62.* Ut aquilifero morienti cuspide sit comminatus.

Commindo, is, ere, a. 3. idem ac minuo, vel frango, *diminuire, o spezzare*, συντρίβω, *mindu. Cic. Offic. 2. c. 11.* Frangere, & comminuere. *Id. pro Quinct. c. 6.* Nullum est officium tam sanctum, quod non avaritia comminuere, atque violare soleat.

Comminùtim, adverb. minutatim, *in parti minute. Apic. l. 4. c. 4.* Comminutim concisa.

Comminùtus, a, um, adject. nom. ex particip. *sminuito*, ut annulus comminutus, *Cic. Ver. 4. c. 25. Id. Ver. 5. c. 37.* Opes civitatis comminutæ, deprelleque.

Commis, is, f. 3. idem ac gummi. *Plin. l. 13. c. 11.* Fit & ex farcocolla commis utilissima pictoribus, &c. Sic legit *Hardouin.* ex MS.

Commiscèo, es, ui, ixtum, idem ac misceo, *frammischiare*, συμμίγνυμι. *Cic. pro Marcel. c. 2.* Nunquam temeritas cum sapientia commiscetur. *Senec. epist. 7.* Populo commisceri. *Plaut. Rud. 1. 6. 3.* Commiscere rem cum aliquo. h. e. negotium habere, contrahere.

Commiscibilis, le, adject. qui misceri potest. *Tert. de Anim. c. 12.* Commiscibilis animus.

Commiserandus, a, um, particip. a commiseror. *Auct. ad Herenn. l. 4.* Hæc exornatio plurimum prodest in amplificanda, & commiseranda re. *in vendetta compassionevole.*

Commiserans, antis, qui commiseratur. *Gell. 5. 14.* Murmura dolorem, cruciatumque commiserantia.

Commiseratio, onis, f. 3. κατοικτισμὸς, *commiserazione, compassione. Auct. ad Herenn. l. 2. ad fin.* Commiserationem brevem esse oportet: nihil enim lacryma citius arescit. Adde *Cic. 2. de Orat.*

Commiseror, eris, idem quod commiseror, cum accusativo. *Gell. 7. 5.* Commiseratur interitum ejus, qui &c. ¶ Impersonaliter cum genitivo. *Id. 16. 19.* Navitas pretium ejus commiseritum est.

Commisèro, onis, m. 3. qui commiseratur, vel qui commiseratione dignus est, *Tertull. adv. Marc. l. 4. c. 9.* Apud illum suum nescio quem *evergetam*, ideft commisenonem. Et *c. 36.* Commiserones, & coodibiles Hæretici.

Commiseréo, es, ere, commiseror, *compassionare. Ter. Hecyr. 1. 2. 54.* Ibi demum ita ægre tulit, ut ipsam Bacchidem, si adesset, credo, ibi ejus commiseresceret. *Ennius* apud *Non. c. 7. n. 37.* Servos, & nostrum imperium, & fidem commiseresceret.

Com-

Commiſerr, aris, idem ac miſeror, *compaſſionare*. *Cicer.* 1. *Verr. c.* 23. Quid, cum commiſerari, conqueri, &c. coperit? *Nepos Ageſil. c.* 5. n. 2. Commiſerari fortunam alicujus.

Commiſſarius, ii, maſc. 2. JCtorum eſt verbum, ut *filiicommiſſarius*, qui aliquid publicæ fidei commiſſum poſſidet. *Leg.* 29. *Dig. Quib. modis uſufr.* ¶ Pro eo, cui aliquid committitur, valde frequens eſt, ſed improbat *Voſſ. de vit. ſerm. l.* 3. *c.* 6.

Commiſſio, onis, f. 3. verbal. a committo, *l'atteſtero inſieme in contraſto due, o più, συμβολή, συστασις*, ut commiſſio pugnæ, commiſſio ludorum, *Cic. Attic. l.* 5. *ep.* 26. ideſt initium pugnæ vel ludi. Sic commiſſio poetarum, quam *Suetou. in Calig. c.* 20. vocat certamen. ¶ Hanc vocem pro ſcriptis ipſis, quæ in commiſſionibus edebantur, græce *ἀγωνίσματα*, Caligula poſuit, cum, Senecam commiſſiones meras componere, argueret. Notabat enim in eo dicendi genus, quod magis ad pompam, & oſtentationem (quod faciunt ii, qui committunt ſua opera) quam ad gravitatem comparatum eſſet. *Suet. in Calig. c.* 53. Adde *eund. in Aug. c.* 89.

Commiſſorius, a, um, o. 1. 2. ut lex commiſſoria, ideſt, exceptio adjecta actioni, contra quam ſiquid commiſſum fuerit, conventio reſcinditur? *Ulp. l. ſi fundus, ff. de lege comm.*

Commiſſum, i. n. 2. *peccato, fallo*, חטא, Ger. *miſthandlung*, Gal. *faute, peché*, Hiſp. *yerro, peccado*, ἁμάρτημα, delictum, peccatum. *Cic. pro Syll. c.* 25. Et quod hujus factum, aut commiſſum, non dicam audacius, &c. ¶ *Aſcon. in Verr. de Juriſdict. & Prat. Sicil.* reſtringit hujus verbi notionem, & *Commiſſa*, facta contra teſtatoris voluntatem interpretatur.

Commiſſūra, f. 1. *Commiſſura, giuntura*, דבק, Ger. *fügung*, ἁρμογή, junctura, qualis eſt tabularum, & aliarum rerum. *Cic. de Univ. c. ult.* Ut & ipſæ ſecum, & inter ſe ex commiſſura, quæ e regione eſſet, jungerentur. Sic commiſſuræ lapidum, *Senec. l.* 2. *Quæſt. Nat. c.* 6. Commiſſuræ colorum, apud *Plin. l.* 35. *c.* 5. V. Harmog.

Commiſſuralis, le, adject. ad commiſſuram pertinens. *Veget. l.* 2. *de re Veter. c.* 13. Loci officioſi, & commiſſurales.

Commiſſus, a, um, nom. ex partic. in contentionem deductus, ut ſolvere commiſſas acies, *Propert. l.* 4. *eleg.* 12. ¶ Item conjunctus. *Virg.* 3. Æn. Delphinum caudas utero commiſſa luporum. ¶ Item perpetratus, *commeſſo*, ut commiſſa piacula, *Virg. Æn.* 6. *v.* 569. ¶ Item concreditus, *Horat. lib.* 1. *ſer.* 4. *v.* 84. Commiſſa tacere qui nequit. ¶ Commiſſa hæreditas Veneri Erycinæ apud *Cic. Ver.* 3. eſt illa, quæ ad Venerem devenit propter teſtamenti conditionem violatam ab hærede, *credità devolata*. ¶ *In commiſſum*, vel *in commiſſi cauſam cadere*, eſt fiſco puniri. *l. interdum. D. de public. & vectig.* Sic commiſſo rem vindicare, *confiſcare. l. eatem. D. eod.* ¶ Hypothecæ commiſſæ dicuntur apud *Cic. Fam.* 13. *ep.* 56. cum res ei cedunt, cui oppigneratæ erant, quod debitor ad diem non ſolverit. ¶ Devotio convicta & commiſſa, apud *Cic. pro Domo, c.* 57. eſt votum obligatum, V. *Convitus*. ¶ Pœna & multa commiſſa, V. infra *Committo*. ¶ Fiducia commiſſa, V. *Fiducia*.

Committĝo, idem ac mitigo, *mitigare*. *Ter. Eun.* 5. 7. Tibi uti committigari videam ſandalio caput. Ubi *Donat.* Committigari eſt tundendo deprimi, atque deponi.

Committo, is, iſi, iſſum, 2. 3. *congiugnere*. συνάπτω, proprie ratione præpoſitionis *con* ſignificat ſimul mittere, ſive ſimul jungere, ſociare. *Curt. l.* 3. Maria, quæ nunc dividit, committeret. *Ovid.* 1. *Amor. eleg* 13. Commiſit noctes in ſua vota duas. ¶ Sæpe ſumitur pro mandare, credere, alicujus fidei tradere, & quaſi commendare, *conſegnare, commettere, raccomandare*, הפקיד, Ger. *übergeben*, Gal. *commettre*, Hiſp. *encomendar, entregare*. *Cic. Attic.* Huic terræ filio neſcio cui committere epiſtolam tantis de rebus non audeo. *Id. pro Dom.* Pompejo plurima bella extra ordinem ſunt commiſſa. ¶ Eſt item facere, patrare. *Cic. pro S. Roſc.* Longo intervallo judicium hoc inter ſicarios primum committitur. *Salluſt.* Sempronia, quæ multa ſæpe virilis audaciæ commiſerat. *Cic. pro Cluent.* Committere contra legem. ¶ Frequenter eſt permittere, pati, *permettere, far, che. Cic.* 2. *Offic.* Tum etiam ſordidum ad famam, committere ut accuſator nominere. *Id. Attic.* Non puto, Cn. noſtrum commiſſurum, ut Domitium relinquat. ¶ Committere gnatam ſuam uxorem alicui, apud *Ter. Andr.* 1. 5. eſt nuptui dare. ¶ Committere ſe in conclave, apud *Cic. pro Roſc. Am. cacciarſi dentro*. Sic committere ſe in conſpectum, apud *eund. Ver.* 7. ¶ Committere ſe in fidem alicujus, apud *Ter. Hecyr. Prol.* Et fidei alicujus, apud *eund. Eun.* 5. 2. ¶ Eſt item committere, duos pluresve in certamen conjicere, ut cum exercitus congrediuntur ad ſignum pugnæ, vel cum in Circenſibus agitatores, mappa miſſa, contendunt ad metam. Hinc prælium, certamen, lŏdos, ſpectacula committere. *Nepos* 1. 6. *Cic. Liv. Curt.* Hinc *Eutrop. l.* 4. *c.* 5. & alibi, committere, abſolute dixit, pro pugnam committere. ¶ Poetæ etiam & oratores committi dicebantur, cum ad ingenii certamen deſcendebant. *Juven. ſat.* 6. *v.* 435. Committit vates, & comparat. ¶ Quin & ipſi Oratores opera ſua committere dicuntur, cum ea retitant, ut comparentur. *Suetou. in Claud. c.* 41. Heliodrum in adoleſcentia ſcribere eſt aggreſſus: & cum primum frequenti auditorio commiſiſſet, ægre perlegit. ¶ Eſt etiam nauticum verbum, quod vela dare ſignificat, *far vela. Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 25. Sæpe flaverant venti, quibus neceſſario committendum exiſtimabat. ¶ Denique committere dicitur is, qui id facit, propter quod in pœnam incidit a lege tale factum prohibente ſtatutam. Sic committere pœnam, *cader' in pena. Cic. in Verr. & l.* 3. *Dig. de Verb. oblig.* Committere lege, h. e. in legem. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. Greges ovium ad publicanum profitentur, ne ſi inſcriptum pecus parerent, lege Cenſoria committant multam. Al. omittunt *vi multam. Quint. l.* 7. *c.* 2. Lege de Sicariis commiſit L. Varenus. Sic ſæpe JCti. Quin & apud *Cic. pro Cluent. c.* 37. multam committere: h. e. culpam multa dignam.

Commixtim, vel Commiſtim, *meſcolatamente*. *Modeſtin. Dig.* 2. 1. 2. Qui habet commixtim tres curatorias, & tres tutelas.

Commixtĭo, vel Commiſtio, onis, f. 3. *meſcolamento*, idem ac mixtio. *Firmicus*: Commixtionis moderatio.

Commixtūra, æ, f. *miſtura. Cato R. R. c.* 157. ſi modo lectio ſana eſt. V. *Comeſtura*.

Commixtus, & Commiſtus, a, um, adjectiv. idem ac mixtus, *meſcolato, συμμιγὴς*, *Lucret. l.* 6. *v.* 1134. Commiſta genitus querela. *Virg. Æn.* 6. *v.* 762. Italo commixtus ſanguine.

Commobĭlis, le, adject. *Cel. Aurelian. Acut.* 2. 9. Lux commobilis corporis. *h. e.* facile commovens corpus.

Commodatarius, rii, m. 2. is cui aliquid commodatur. §. *Inſtitut. quib. mod. contr. oblig.*

Commodātor, oris, m. 3. qui commodat. *Digeſt. l.* 13. *tit.* 6. *l.* 7.

Commodātus, a, um, nom. ex partic. *impreſtato. Cic. pro Marcello, c.* 6. *donato, & commodato* oppoſuit. *Senec. ep.* 120. Nihil ſuum judicat, ſed ut commodatis utitur. ¶ Pro accommodatus, *Plin. l.* 32. *c.* 22. Per quam commodatus ſtomacho ſuccus. ¶ Commodatum ſubſt. eſt contractus, quo aliquid alicui commodatur. *l.* 1. *de oblig. & act.* Sic commodati actione agere, commodati teneri, commodati damnari, apud JCtos.

Commŏde, adv. bene, recte, ſcite, *comodamente, bene, ἁρμοίως*. *Cic. de Amic.* Multa ab eo breviter, & commode dicta. *Id.* 2. *Offic. c. ult.* Commodius diſputare. *Varro de R. R. l.* 2. *c.* 5. Paſcuntur armenta commodiſſime in nemoribus. ¶ *Terent. Heaut.* 3. 2. 49. Nunquam commodius herum audivi loqui, h. e. æquius, benignius.

Commoditas, f. 3. *comodità*, כושר, Ger. *kemlighkeit*, Gal. *commodité*, Hiſp. *comodidad, provecho, ὄφελος*, opportunitas, convenientia, utilitas. *Cic.* 2. *Offic.* Qui denique ex beſtiis fructus, aut quæ commoditas percipi poſſet? ¶ Pro indulgentia, & facilitate. *Ter. Adelph.* 4. 5. 76. Magnam mihi injecit ſua commoditate curam. ¶ Commoditas membrorum, apud *Suet. Aug. c.* 79. *eſt* concinnitas, aptitudo, *proporzionata corporatura*. ¶ Uſurpatur & in plur. *Ter. Phorm.* 5. 6. 1. Quantis commoditatibus hunc onerabis diem?

Commodĭto, as, frequent. a commodo, legebatur a nonnullis in *Catulli carm.* 22. *v.* 20. Sed emendata lectio exhibet, *commodo nam* pro *commoditas*.

Commŏdo, adverb. pro commode, opportune. *Plaut. Mil.* 4. 4. 61. Ecce autem commodo aperitur foris.

Commŏdo, as, a. 1. benigne facio, benefacio, inſervio, obſequor, *accomodare, proſtare*, נטה, Ger. *leyden*, Gal. *prêter*, Hiſp. *preſtar*, συμφέρω, eſt commoditati alicujus inſervire. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 35. Omnibus rebus, quod ſine moleſtia tua facere poſſis, his commodes. *Id. l. eod. ep.* 53. Omnibus in rebus ei te commodes. Sic commodare operam ſuam alicui, apud *Plaut. Rud.* 2. 4. 22. Commodare manum ad aliquid. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. ¶ Commodare ſeveritatem delictis magnis, & veniam parvis, *Tacit. Agric. c.* 19. h. e. adhibere. Sic commodare alicui aurem, *Horat. lib.* 1. *ep.* 1. ¶ Eſt item aliquid alicui utendum dare, hoc eſt, alicujus rei uſum ad tempus concedere, & dicitur de iis, quæ eadem ipſa reddantur, ut equus, veſtis, domus, &c. 4. *ad Heren.* Ait ſe cuidam ædes maximas ad nuptias commodaſſe. ¶ Non raro tamen uſurpatum de iis inventur, quæ non ipſa reſtituuntur, ſed alia ejuſdem generis, ut ſunt pecunia, triticum, &c. *Cic. 6. Verr. c.* 9. Publice commodaſti tritici modios ſexaginta millia.

Commodulatĭo, onis, f. 3. *proporzione. Vitruv. l.* 3. *c.* 1. Proportio eſt ratæ partis membrorum in omni opere totius commodulatio.

Commodŭle, adverb. diminut. a Commode, &

Commodŭlum, diminut. a Commodum, *alquanto comodamente. Plaut. Stich.* 5. 4. 8. Pro opibus noſtris ſatis commodule. Et *Mil.* 3. 1. 155. Commodulum obſonare.

Commŏdum, adv. *Acuiyor, a tempo, opportunamente, a propoſito*, ipſo eodemque tempore, opportune. *Plaut. Merc.* 1. 2. 106. Si iſtac ibis, commodum obviam venies patri. *Terent. Eun.* 2. 3. 51. Cum hoc reſpicio ad virginem, illa ſe interea commodum hoc adverterat. ¶ Significat etiam vix, vel tantum quod. *Cic. ad Attic. l.* 17. *epiſt.* 9. Commodum diſceſſeras heri, cum Trebatius venit, *appena ti eri partito, quando*, &c. *Id. ib. ep.* 19. Commodum ad te dederam litteras, cum ad me bene mane Dionyſius veniſſet. ¶ *Terent. Phorm.* 4. 3. 8. Facinus indignum, Chreme, ſic circumiri. De. Id cum hoc agebam commodum, *appunto di ciò io trattava*.

Commŏdum, di, n. 2. utilitas, bonum, *comodo, comodità*, טוב, Ger. *nutz*, Gal. *profit*, Hiſp. *provecho, ὄφελος*, emolumentum. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 8. Eſt ejus, qui aliis præſit, eorum, quibus præſit, commodis, utilitatique ſervire. ¶ Commodum eſt, pro lubet, vel opportunum eſt. *Cic. de cl. Orat.* Si tibi eſt commodum, ede illa, quæ cœperas. *Id. Attic.* Velim aliquando, cum erit tuum commodum. Lentulam puerum viſas. *Liv. l.* 38. *c.* 51. Quibus commodum eſt, ite mecum. ¶ Per commodum, adverb. *con comodo. Liv. l.* 32. *c.* 29. Percunctatus, ſatin' per commodum omnia exploraſſent, ad Annibalem dimiſit. ¶ Commoda etiam dicebantur præmia, quæ præter ſtipendia milites cum miſſione conſequebantur: unde miſſionum commoda, item militiæ commoda, apud *Suetou. Aug. c.* 24. & *Calig.* 44. Tribunatus commoda, *Cic. Fam.* 7. *ep.* 8. Commŏdus, a, um, o. 1. 2. opportunus, utilis, facilis, *comodo, utile*, הכון, Ger. *nutzlich*, Gal. *commode, profitable*, Hiſp. *idoneo, y provechoſo, προσήκων*. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 21. Commoda ſtatuta, i. e. juſta. Et 3. 3. 135. Commodum talentum, h. e. juſti ponderis. Commodi cyathi, apud *Horat. l.* 3. *od.* 19. *Diſcreti*. Hinc qui ſibi moderantur, ut ne aliis moleſti ſint, quique facile ſe aliis accommodant, *commodi* dicuntur, quo modo Commodos convivas dixit *Plaut. Pœn.* 3. 3. 2. Plura exempla etiam *Cic.* affert *Lambin. ad Horat. l.* 4. *od.* 8. ¶ Significat etiam opportunum, utile. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 3. Si commodius anni tempus eſſet. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 85. Hanc ſibi commodiſſimam belli rationem judicavit. ¶ Commodiores dicuntur etiam qui a morbo convaleſcunt, apud *Plin. l.* 3. *ep.* 16.

Commonĭtus, a, um, *fortificato*, antique pro communitus. *Gell.* 17. 11. Oré ipſo arteriæ commonito.

Commorĭor, n. 3. *morire, triſtor. Plaut. Epid.* 1. 1. 59. Ita voltum videor videre commoriuiſſe. Alii melius leg. Ita voltum tuum video: videre commeruiſſe hic, me abſente, in te aliquid mali.

Commolĭor, d. 4. *molior, macchinare. Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar.

Commolītus, a, um, adject. *macinato*, a molo, is. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Bacca commolita, *& expreſſa*.

Commollĭo, is, 4. idem quod mollio. *Martell. Empir. c.* 8. ſub fin. Duritias palpebrarum commollit, ac diſcutit.

Commŏlo, is, ui, itum, idem ac molo, *macinare*, συναλήθω. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Olivam primo quoque tempore commolere, præloque ſubjicere.

Commonefăcio, acis, eci, actum, idem ac moneo, *ammonire, avviſare*, cum accuſ. & gen. vel abl. & præp. de. *Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 7. De rationibus provinciæ, quid vellem fieri, ut is vos doceret, & commonefaceret. *Auct. ad Heren. l.* 4. Amicitiæ veteris aliquem commonefacere.

Commonefīo, is, actus ſum, paſſiv. a Commonefacio. *Cic. Verr.* 7. *c.* 43. Nemo eſt, quin tui ſceleris, & crudelitatis ex illa oratione commonefiat.

Commonĕo, es, ui, itum, idem ac moneo, cum acc. & gen. vel abl. & præp. de, *avviſare, ammonire. Plaut. Pſeud.* 1. 2. 17. Commoneri officium ſuum. *Id. Rud.* 3. 4. 33. Mearum me miſeriarum commones. *Ter. Andr.* 4. 1. 5. Neque commoneat, ut ſervet fidem. *Cic. Verr.* 3. Quin ea avaritia tua commoneretur.

Commonĭtio, f. 3. monitio. *Quinctil. l.* 4. *c.* 2. Non inutilis erat in extrema parte commonitio: h. e. repetitio epilogi mora.

Commonĭtor, oris, qui commonet, monitor. *Symmach. lib.* 7. *ep.* 105. Adjecti commonitorem. Al. tamen leg. *commonitiones*.

Commonitorĭum, ii, n. 2. *ὑπομνηματισμὸς*, ſcriptum vel epiſtolam denotat, qua quis officii admonetur, ut ſunt mandata, quæ ſcriptis dantur Legatis proficiſcentibus, Ital. *iſtruzione. Ammian. l.* 28. *c.* 5. Commonitorium repertum eſt, manu ſcriptum Hymetii. ¶ Figurate *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. *in extrem.* Phœbus commonitorium Thaliæ. ¶ Item tacita conventio, abſque ſcriptura facta. *Cod. Theodoſ. Cod. Juſtinian. l.* 1. *Cod. de ſuffrag.*

Commonĭtus, a, um, adject. *avviſato, ammonito. Liv. l.* 34. Commonitoſque, in quo ſtatu rerum acceſſiſſet eos, dimiſit.

Commonſtrātus, a, um, *moſtrato*, oſtenſus. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 55. Si non ſunt omnes patefacti, at certe commonſtrati loci.

Commonſtro, a. 1. monſtro, *moſtrare. Cic.* 2. *de Orat. c.* 41. Si aurum cui, quod eſſet multifariam defoſſum, commonſtrare vellem.

Commoratĭo, f. 3. mora. *Cic. Q. Fr. l.* 3. Multos dies hanc epiſtolam in manibus habui propter commorationem tabellariorum. ¶ Item habitatio. *Cic.* 6. *Fam. epiſt.* 19. Amœnitas illa commorationis eſt, non diverſorii. ¶ Item Fig. Rhet. 4. *ad Her.* Commoratio eſt, cum in loco firmiſſimo, quo tota cauſa continetur, manetur diutius, & eodem ſæpius reditur.

Commordĕo, es, ordi, orſum, idem quod mordeo, *mordere. Senec. de Vita beata, c.* 21. Infelicem linguam bonorum exercete convicio, inflate, commordete.

Commorĭor, reris, d. 3. *συναποθνήσκω*, ſimul morior, *morir' inſieme. Plin. l.* 27. *c.* 2. Exitialia per ſe ambo cum fuerint duo venena, in homine commoriuntur.

Commŏror, d. 1. idem ac moror, vel ſimul moror, *fermarſi, trattenerſi. Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 5. Triduum illud, quod ego Epheſi commoratus ſum. ¶ Uſurpatur etiam pro detinere, ſeu in mora tenere, cum accuſ. *trattenere. Plaut. Pſeud.* 4. 7. 31. Me nunc commoror, cum has fores non ferio. ¶ Activa forma *Plin. l.* 19. *c.* 6. *ad fin.* Stupentes manu capiuntur, etſi paulum commoravere.

Commorſĭco, as, are, frequent. a commordeo, *morſicare. Apul. l.* 7. *A. A.* Dentium candentium renudatis haſtis totum me commorſicat.

Commorſus, a, um, adject. *morſicato. Plin. l.* 24. *c.* 11. Commorſi a cane rabiem non ſentiunt.

Commortālis, e. 3. mortalis. *Col. l.* 3. *c.* 20. Quæ propter infirmitatem commortalis naturæ conſequi nequeamus.

Commŏſis, vel Comŏſis, is, primum mellificii fundamentum, ex tenaci, & viſcoſa conſtans materia, a *κόμμι*, quod nos gummi dicimus. *Plin. l.* 11. *c.* 7.

Com-

Commentaculum, V. Commentaculum.

Commotio, f. 3. motus, affectus, perturbatio, *turbazione*, רגש, Ger. *bewegung*, Gal. *emotion*, Hisp. *comocion*, *συγχύσεις*, *παθος*. *Cic.* 3. *Tusc.* Temperantia eſt moderatrix omnium commotionum.

Commotiuncŭla, f. 1. dimin. a commotio. *Cic. Attic l.* 12. *ep.* 11. Atticæ hilaritatem libenter audio, commotiunculis *συμπάσχω*, ideſt, condoleo, afficior.

Commōtus, a, um, nom. ex particip. perturbatus, *commoſſo*, *turbato*, & ferè dicitur de animi motibus, ut graviter commotus, h. e. iratus. *Virg. Æn.* 1. v. 126. Commotus ingenio, *Tacit. Ann.* 6. c. 45. ¶ Comparat. commotior. *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 37. Niſi animus eſſet commotior.

Commovĕo, es, ovi, otum, 2. 2. moveo, excito, concito, perturbo, *perturbare*, *commovere*, רגשים, Ger. *bewegen*, Gal. *emouvoir*, Hiſp. *comover*, *turbar*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 4. Quam multorum non modo diſcendi, ſed etiam ſcribendi ſtudia commoverim. *Id. pro Rab.* Nihil me clamor ille commovet, nihil perturbat. *Ter. Eun.* 3. 5. 19. Quid ego tibi faciem prædicem? In hac comptus ſum. ¶ Sic invidiam, miſericordiam, miſerationem, iram, ſuſpicionem, tumultum &c. commovere, *Cic.* paſſim. ¶ Commoveri ſacra dicebantur, cum fiebat renovatio ſacrorum; tunc etiam Deorum ſimulacra commovebantur, & arcana cætera in ciſtis condita. Qui autem hæc faciebant, ſolebant interim miros edere ululatus, & plandus. *Serv. in* 4. *Æn.* Hinc translate *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 107. Scis tu quidem, mea ſi commovi ſacra, quo pacto, & quantas ſoleam turbellas dare. ¶ Commovere ſe ex aliquo loco, *pedire*. *Cic. Att. l.* 2. *&* 3. ¶ Commovere ſe contra Remp. *Cic. in Catil.* ¶ *Communat* pro commoverunt, *Lucr. l.* 2. *Commoſſem* pro commoviſſem, *Cic. pro Planc. Commorat* pro commoverat, *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1.

Commulceo, idem ac mulceo, *vadolcire*, *mitigare*. *Gell. l.* 7. *c.* 7. Senſus judicum debent honorificis, verecundiſque ſententiis commulcere.

Commulco, as, are, idem quod mulco, percutio. *Apul. A. A. l.* 8. Multimodis commulcare ictibus.

Commundātus, a, um, adject. emundatus, *netato*. *Ulp. l.* 25. *Dig. de aur. & arg. &c.* Ornata, non tamen commundata.

Commundo, as, are, idem quod mundo, *nettare*. *Colum. l.* 12. *c.* 18. Vaſa dulci aqua eluenda ſunt, & commundanda.

Commungento, convocanto, *Feſt.*

Commūne, is, ſubſtant. *comune*, עבור, Ger. *ein gemein*, *uerlo*, Reſpublica, Civitas, Univerſitas, Collegium. *Cic.* 3. *Verr.* Quoniam ille commune Myliadum vexarit. ¶ Accipitur etiam pro re pluribus communi. Hinc communi dividundo agere, apud JCtos *l.* 2. *&* 3. *Dig. Comm. divid.*

Communicarſus, a, um, adject. ut communicarius dies, qui & Pandicularius dicebatur, in quo omnibus Diis communiter ſacrificabatur. *Feſtus.*

Communicātio, f. 3. *partecipazione*, *κοινωνία*. *Cic. de Fin.* Conjunctio inter homines hominum, & quaſi quædam ſocietas, & communicatio utilitatum. ¶ Communicatio item Fig. Rhetorica eſt, cum ipſos adverſarios conſulimus, aut cum judicibus deliberamus. *Cic.* Tu denique Labiene quid lecteres tali in re, ac tempore?

Communicātor, oris, m. 3. qui communicat, & participem facit. *Arnob. l.* 4. *ſub fin.* Familiaris communicatores rei. ¶ *Tertul. de Pudic. c.* 22. eſt particeps eccleſiaſtice communionis, excommunicato oppoſitus. Alii, inquit, ad metalla contagiunt, & inde communicatores revertuntur.

Communicātus, us, ui, m. 4. idem quod communicatio. *Apul. de Deo Socrat. p.* 44. Nullo inter ſe propinquo communicatu naturæ.

Communicātus, a, um, nom. ex particip. *communicato*, *partecipato*, *κοινωνηθείς*. *Liv. l.* 8. *c.* 25. Communicato inter ſe conſilio. *&. l.* 22. *c.* 27. Communicatum imperium.

Communiceps, ipis, m. qui ejuſdem eſt municipii, concivis. Reperitur in vet. Inſcript. apud *Conſtantin. Laud. in Numiſm. p.* 18.

Communĭco, as, avi, atum, a. 1. *communicare*, *conferire*, *partecipare*, חלק, Ger. *mittheilen*, Gal. *communiquer*, Hiſp. *communicar*, *κοινωνέω*, eſt commune facere, participare, impartiri, a nomine communis. Conſtruitur cum accuſativo. *Cic. de Amic.* Secundas res ſplendidiores facit amicitia, & adverſas partiens, communicanſque leviores. ¶ Cum accuſat. & ablat & præp. cum. *Cic. pro Balbo*, Qui velint cum periculis noſtris ſua communicare. *Id. Fam.* 16. Cum inimicum inimicitias communicaſti: ideſt, quando odiendi, te eſſe inimicum inimicorum meorum. ¶ Sæpe eſt conferre, loqui, *ragionare*, cum accuſ. rei, vel ablat. & præpoſ. *de*, & ablat. perſonæ, & præpoſ. *cum*, vel accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 18. Nihil mihi ſcito nunc tam deeſſe, quam hominem eum, quicum omnia, quæ me cura aliqua afficiunt, una communicem. *Id. Fam.* 15. Ut quibus de rebus vellemus, inter nos communicaremus. *Idem Lentulo*, *Fam. l.* 1. *epiſt.* 7. Qui mecum ſæpiſſime de te communicare ſolet. ¶ Communicare aliquem menſa, apud *Plaut. Mil.* 1. 1. 31. h. e. menſæ participem facere. ¶ Communicor, aris, depon. 1. pro communico, as. *Liv. l.* 4. *c.* 24. Nec adverſarum rerum quærere ſocios, cum quibus ſpem integram communicati non ſint.

Communio, is, ivi, itum, idem ac munio, vel circummunio, *fortificare*. *Oeſ. l.* 1. *B. G. c.* 8. Præſidia diſponit, ea caſtella communit.

Communĭo, onis, f. 3. *ſocietà*, *κοινωνία*, conſociatio. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 7. Inter quos eſt communio legis, inter eos communio juris eſt.

Commūnis, ne, o. 3. conjunctus, vulgaris, de medio ſumptus, late patens, *comune*, Ger. *gemein*, Gal. *commun*, Hiſp. *comun*, *comunal*, *ατριὸς*, quod multorum eſt. Interdum abſolute uſurpatur. *Cic. Offic.* 1. Magnum eſt eiſdem uti ſacris, ſepulchra habere communia. ¶ Interdum cum ablat. & præpoſ. cum. *Cic. de Sen.* Cum illud videatis eam adoleſcentiæ eſſe commune. ¶ Interdum cum genitivo. *Cic. de Fin.* Hæc ita juſtitiæ propria ſunt, ut ſint virtutum reliquarum communia. ¶ Interdum cum dativo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quid eſt tam commune, quam ſpiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus ejectis? Interdum cum dat. & ablat. & præpoſit. cum. *Cic. pro Rab.* Studium conſervandi hominis commune mihi vobiſcum eſſe debet. ¶ Interdum cum accuſ. & præp. inter. *Cic. de Leg.* Inter quos ratio, inter eoſdem recta ratio communis eſt. ¶ Interdum cum gen. vel dat. & accuſ. cum inter. *Cic. de Leg.* Quibus hæc ſunt inter eos communia, & ejuſdem civitatis ſunt. ¶ In commune, h. e. communiter, *comunemente*. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 25. In commune omnes metu militiæ mutandæ exterrebantur. *Cic. pro Quinct.* In commune conſerre. h. e. in commune bonum. Sic *Tacit.* 12. *ann.* In commune conſulere. ¶ Senſus communis, apud *Horat. lib.* 1. *ſat.* 3. Communi ſenſu plane caret: *è uno ſtolido*. ¶ Communis pro remiſſo & facili, *Ter. Heaut.* 5. 1. 34. Quenquam animo tam communi eſſe & leni. ¶ Communis etiam dicitur, qui comis, benignus, & affabilis eſt, & æqualem ſe infimis præbet. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 9. Eum magis communem cenſemus in victoria futurum fuiſſe. *Sueton. Claud. c.* 21. Nec ullo ſpectaculo commotior, aut remiſſior erat. Sic communi, & leni eſſe animo, *Ter. Heaut.* 5. 1. 19. ¶ Superlat. Communiſſimus legitur apud *Suetan. in Veſpaſ. c.* 22. Sed V. Camis.

Communĭtas, f. 3. *ſocietà*, *comunione*, Ger. *gemeinſchaft*, Gal. *communauté*, Hiſ. *comunidad*, *κοινότης*, communio, ſocietas. *Cicer.* 1. *Off.* Eloquentia complectitur eos, quibuſcum communitate junctiſumus. 9. *Phil.* Quæ nobis poteſt cum hoc gladiatore conditionis, æquitatis, legationis eſſe communitas?

Communĭter, promiſcue, de communi ſententia, *comunemente*, Ger. *gemeinlich*, *κοινῶς*. *Cic. Att.* Literæ, quas communiter cum aliis ſcripſiſti, & quas nomine tuo. Adde *Liv. l.* 1. *c.* 10. *&* 45.

Communītio, onis, f. 3. idem ac munitio, *fortificazione*. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 79. Aditus ad cauſam, & communitio. *Virgil. l.* 9. *c.* 19. Totam communitionem diſſipare. Sed locus Ciceronis hic rite ſidei eſt.

Communītus, adverb. pro communiter, *comunemente*. *Varr. apud Non. c.* 32. *n.* 6. Ut Deos colere debet communitus civitas, ſic ſingulæ familiæ debemus.

Communītus, a, um, nom. ex particip. idem ac munitus, *munito*, *diſeſo*. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Omni auctoritate communita. Et *pro Roſcio Com. c.* 15. Cauſa Roſcii teſtimoniis communita.

Commurmuratio, onis, f. 3. *mormorazione*. *Gell. l.* 11. *c.* 7. Commurmuratio *ſeri* cœpta eſt a pleriſque.

Commurmŭro, as, n. 1. vel commurmuror, aris, *mormorare*, d. 1. idem, quod murmuro. *Plin. l.* 10. *c.* 23. Ubi congregatæ inter ſe commurmurant. *Cic. in Piſ. c.* 25. Ut ſcriba ſecum ipſe caput ſimiſtra manu perfricans commurmuratus ſit.

Commutabilis, idem ac mutabilis, *mutabile*. *Cic. pro Mil. c.* 26. Quam ſit varia vitæ, commutabilique ratio. *Id. l.* 1. *de Invent.* Exordium commutabile eſt, quod ab adverſario poteſt leviter mutatum ex contraria parte dici.

Commutāre, adverb. *in altra maniera*, mutando. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 42. Eandem rem dicere non eodem modo, ſed commutate. Al. aliter.

Commutātio, idem, ac mutatio, *mutazione*. *Cic.* 1. *de Invent.* Annuæ commutationes ſemper eodem modo ſunt. ¶ Commutatio item eſt Figura Rhetorica cum duę ſententiæ inter ſe diſcrepantes ita efferuntur, ut a priore poſterior contraria priori proficiatur, ut, Eſſe oportet, ut vivas, non vivere, ut edas. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 33.

Commutātus, us, m. 4. idem ac mutatio. *Lucret. lib.* 2. *v.* 794. Quoniam quæ diximus ante, in commutatum veniunt.

Commutātus, a, um, nom. adject. ex particip. *mutato*, *cangiato*. *Nepos* 20. 4. *n.* 5. Vitæ ſtatum commutatum ferre non potuit.

Commūto, as, avi, atum, a. 1. idem ac muto, vel ſimul muto, *mutare*. *Cic.* 5. *Verr.* Neve venundli aut tempus, aut locum commutarent. ¶ Commutare verba, eſt aliis verbis uti, in ſermone diſcrepare. *Ter. in And.* 2. 4. 7. Nunquam hodie tecum commutaturum patrem unum eſſe verbum. Adde *Phorm.* 4. 3. 33. ¶ Vitam cum morte commutare, pro mori, *Sulpit. ad Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 5. Commutare alicujus contumeliam vita ſua, *Salluſt. ep.* 2. *de Rep. ord.* hoc eſt aſpergere contumeliam alicui diſpendio vitæ ſuæ. ¶ Commutari in horas, *Cic. Att. l.* 14. hoc eſt facile & identidem mutari.

Como, as, avi, atum, are, V. in Comans.

Como, is, pſi, ptum, 3. 3. *ornare la chioma*, *κομάω*, comam orno, a *κομίω*, orno, vel a coma. Maxime ad cultum capitis pertinet, & capillorum. *Tibul. l.* 1. *el.* 8. Compſerit arte caput. *Silius l.* 7. *v.* 447. Nivea comebat fronte capillos. ¶ Transfertur tamen ad quemvis alium ornatum: unde comptum opus dixit *Tibul. l.* 3. *eleg.* 1. *v.* 14. de libro eleganter conſcripto.

Comœdia, f. 1. *commedia*, Ger. *ein comödi*, *ein ſchauſpiel*, Gal. *comedie*, Hiſp. *comedia*, *κωμῳδία*, fabulæ genus, in quo humiles perſonæ inducuntur, & amores, virginumque raptus deſcribuntur, a *κώμη*, vicus, & *ᾠδὴ*, cantus, quia luſus hi in vicis fieri ſolerent. *Cic.* 1. *Offic.* Quo genere Plautus noſter, & Atticorum antiqua comœdia referta eſt. ¶ Dimert a tragœdia, quia in comœdia non niſi humiles, aut ſaltem privatæ perſonæ, in tragœdia Principes, Heroes, atque adeo Dii ipſi introducuntur. ¶ Inſtituta eſt ad corrigenda vitia popularia. *Horat. in ar. poet.* Succeſſit vetus his comœdia non ſine multa Laude, ſed in vitium libertas excidit, & vim Dignam lege regi. ¶ De variis Comœdiarum generibus V. *Fabula*.

Comœdice, adverb. Comœdorum more, feſtive, continue. *Plaut. Mil.* 2. 2. 58. Aſſitit & dulce, & Comœdice.

Comœdĭcus, a, um, idem quod comœdus, *di commedia*. *Apul.* 3. *Florid.* His laudibus diu in arte comœdica nobilis.

Comœdiographus, i, *compoſitor di commedie*. Adhibuit hanc vocem ipſe *Cicero*, ſi *Victorius*, & *Prisc.* Grammaticis credimus.

Comœdus, a, um, adject. *da commedia*. *Juven. ſat.* 3. *v.* 100. Natio comœda eſt.

Comœdus, di, m. 1. *chi recita le commedie*, Ger. *der ein ſchauſpilhalter*, *oder regiert*, Gal. *joueur de comedies*, *ou l'auteur*, *qui les a faites*, Hiſp. *el repreſentador de comedias*, *κωμῳδὸς*, comœdiarum actor, ſeu qui comœdias repræſentat. *Cic. in Orat. c.* 31. Sed & comœdum in tragœdiis, & tragœdam in comœdiis admodum placuiſſe videmus.

Comōſus, V. Commoſus.

Comōſus, o. 1. 2. *capelluto*, coma magna præditus, idem quod comatus, *chi ha chioma*. *Plin. l.* 16. *c.* 14. Arbor in orbem comoſa. *Id. l.* 26. *c.* 8. *poſt med.* Dendroides comoſiſſimum ex omnibus.

Comotriæ, *κωμωτριάι*, Romæ Miniſtræ Veſtæ appellatæ ſunt, auctore *Feſto*.

Compaciſcor. V. Compeciſcor.

Compactĭlis, le, o. 3. quod compingi poteſt, vel quod compactum eſt. *Plin. l.* 11. *c.* 18. Optimæ apes breves, variæque, & in rotunditatem compactiles. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Compactiles trabes. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Leonum duo genera, compactile, & breve, *di temperatura corta e raccolta*.

Compactĭo, f. 3. *congiunzione*, חברה, Ger. *zuſammen ſetzung*, *oder bindung*, *zuſammen fügung*, Gal. *aſſemblement*, & *liaiſon enſemble*, Hiſp. *ayuntamiento*, *κοινωνία*, conjunctio. *Cic.* 5. *Fin. c.* 11. Senſuum diſtributione, & quadam compactione membrorum. *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. Spiſſis compactionibus ſolidatus.

Compactĭtius, a, um, adject. a cum, & pactus, *chi è d' accordo*. *Tertull. adverſ. Valent. c.* 31. Statim excipit compactitius ille Soter.

Compactum, n. 2. *patto*, *συνθήκη*, compromiſſum, conventum, ideſt, quod inter aliquos convenit, a *paciſcor*. Hinc *compactio*, vel *ex compacto*, vel *de compacto*, idem, quod ex compoſito, *d' accordo*. *Liv. l.* 5. Compacto eam rem, & communi fraude Patritiorum actam. *Suetan. in Caſ. c.* 20. Ut productus pro noſtris auctores ex compacto nominaret. *Plaut. Capt.* 3. 1. 23. Scivi extemplo, de compacto rem geri.

Compactūra, æ, f. 1. idem quod compactio, a *compingo*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Compactura habet laxationem.

Compactus, a, um, o. 1. 2. *compingée*, partic. a *compingo*, compoſitus, conjunctus, *attaccato*, *ſtretto inſieme*. *Cic.* 3. *de Fin.* Quid aut in natura, aut in operibus manufactis tam compoſitum tamque compactum, & coagmentatum inveniri poteſt? *Virg. Ecl.* 2. *v.* 36. Diſparibus ſeptem compacta cicutis fiſtula. *Colum.* 6. 1. Compacti boves, *ben compleſſi*.

Compagāna, æ, um, qui eſt ejuſdem pagi. Inſcript. apud *Gruter. pag.* 209. *n.* 1. Sententiam, quam tulit inter compaganos.

Compages, is, f. 3. *congiunzione*, *σύνταξις*, idem ac compago, a pango. *Cic. de Sen. c.* 21. Dum ſumus in his incluſi compagibus corporis.

Compaginātus, a, um, adject. *unito*, *attaccato*. *Ammian. l.* 21. *c.* 2. *de ſcutis*: Axiculis orbis erat compaginatus.

Compag no, as, are, a. 1. conjungo, *unire*, *congiungere*, *συμπηγνύω*. *Prudent. in Romano*, *v.* 890. Aut fracta nodis ſarciens compaginat.

Compago, ginis, f. 3. *congiunzione*, דבק, Ger. *fügung*, Gal. *jointure*, Hiſ. *ayuntamiento*, *συμπαγὴς*, conjunctio, & compoſitio, a pango. *Ov. l. Met. v.* 711. Diſparibus calamis compagine ceræ.

Compagus, i, m. 2. qui comminus jure cum alio pago utitur, illique ſocius eſt. In vet. epigraphe legis paganæ apud Mazochium de titulo camp. Amphith. c. 8.

Compalpo, as, a. 1. palpo, contrecto, contingo. *Auguſtin. Serm.* 214. *de Temp.*

Compar, aris, o. 3. *pari*, *uguale*, שוה, Ger. *gleich*, Gal. *pareil*, Hiſp. *igual*, *ἴσος*, conveniens, æqualis, a par. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Id demum compar connubium fore. ¶ Compar, ſubſt. conjux. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Conjuga ferme vagantur, nec niſi cum compare vita eſt. Adde plures Inſcriptiones tam de mare, quam de fœmina, apud *Reinef. claſſ.* 20. ¶ De ſocio cujuſvis rei *Plaut. Pſeud.* 4. 3. 9. Primum omnium jam hunc comparem metuo meum. ¶ Eſt & *Compar* rhetoricum ſchema. V. Iſocolon.

Comparabĭlis, le, o. 3. *comparabile*, *συγκριτὸς*, quod comparari poteſt. *Cic.* 1. *de Inv.* Comparabile eſt, quod in rebus diverſis ſimilem aliquam rationem continet.

Comparāte, adverb. *in paragone*, *συγκριτικῶς*, alterius comparatione. *Cic. in Top. c.* 22. Cum quæritur, quale quid ſit, aut ſimpliciter quæritur, aut comparate, ſimpliciter, expetenda ne ſit gloria, comparate, præponenda ne ſit divitiis gloria.

Comparātio, f. 3. *comparazione*, בשוה, Ger. *vergleichung*, Gal. *comparaiſon*, Hiſ. *cotejamiento*, *σύγκρισις*, collatio cum uno, vel cum pluribus ſui generis, vel alieni, *a par. Cic. in Brut.* Cum ipſum audires ſine Comparatione, non modo contentus eſſe, ſed melius non quæreres. ¶ Item apparatus, a paro, *apparecchio*,

Cadi, *Cic. pro L. Mur.* Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, ſed ad comparationem novi contulit. ¶ Item acquiſitio, *acquiſto. Cic. 2. de Fin.* Sit tam facilis, quam vultis, voluptatis comparatio.

Comparatitius, a, um, adject. idem quod comparabilis. *Tertull. adv. Valent. c.* 13. Angelorum comparatitius antiſtatus. *In Cod.* 12. 40. 2. Aurum comparatitium.

Comparative, adverb. comparate, *a paragone. Gell. l.* 5. *c.* 21. Compluries cum dicimus, non comparative dicimus.

Comparativus, a, um, o. 1. 2. *συγκριτικὸς*, comparabilis, quod æquat, vel quod per comparationem adhibetur. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 24. Oportebit ipſam illam comparativam judicationem exponere. ¶ Hinc comparativus gradus apud Grammaticos.

Comparator, oris, m. 3. qui comparat, ſeu coemit. Vet. Gloſſ. *συνωνίτης*. *Leg.* 2. *Cod. de Præd. Decur.* Oppreſſus potentia comparatoris. Adde *Jul. Paul. recept ſent. tit.* 17.

Comparatus, a, um, adject. a par, *paragonato. Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 4. Cum Æſernino Samnite Pacidianus comparatus. ¶ Item paratus, *apparecchiato, preparato*, a paro. *Curt. l.* 5. *c.* 6. *n.* 3. Supellex non ad uſum modo, ſed ad oſtentationem luxus comparata. V. *Compare*.

Comparatus, us, *apparato, provviſione. Vitruv. in præfat. l.* 7. Amplo modulorum comparatu architectari.

Comparco, is, arſi, ere, idem quod parco, parcendo conſervo, *ſparagnare. Ter. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demenſo ſuo comparſit miſer. ¶ Huc pertinet illud Feſti: *Comparſit* Terentius pro *compeſcuit* poſuit: Ubi *Salmaſ.* legendum putat *pro compeſſit*.

Comparco, es, ui, n. 2. *comparire*, נראה, Ger. *erſcheinen*, Gall. *comparoitre*, Hiſ. *comparecer*, *φαίνομαι*, appareo, in conſpectu ſum, adſum. *Cic. pro Cluent. c.* 64. In eos ſervos, qui non comparebant. ¶ Metonymice ſignificat extare. *Liv.* Excellentia ejus generis ornamenta a Marcello conſecrata, quorum exigua pars comparet. *Plaut. Amphitr.* 2. 1. 83. Et memor ſum, & diligens, ut quæ imperes, compareant, h. e. fiant.

Comparilis, le, adject. idem quod compar, *eguale, ſimile. Auſon. Eclog.* 2. *v.* 38. Neſcit compariles laterum formare figuras.

Compăro, as, avi, atum, a. 1. *paragonare, aſſomigliare*, מוה, Ger. *vergleichen*, Gal. *comparer*, Hiſp. *comparare*, *συμβάλλω*, eſt adæquare, conferre, a compar. *Cic. pro Dom. c.* 15. Quæſo, Pontifices, & hominem cum homine, & tempus cum tempore, & rem cum re comparate. ¶ Dicimus autem & comparare aliquid ad aliquid, & comparare inter ſe, & comparare alicui. *Cic. Terent. Liv.* Sic comparare ſimilitudines, & comparare pugnantia, dixit idem *Cic. in Orat. c.* 12. & *l.* 1. *Offic. c.* 4. ¶ Eſt etiam arenæ verbum: nam cum inducti eo gladiatores in paria ordinarentur, qui inter ſe pugnarent, non tantum *compari*, ſed & *conparari* dicebantur, ut ex *Quintil. Declamat.* notat *Lipſ. l.* 2. *Saturn. c.* 19. Hinc certatio iniquius comparata, apud *Terent. Adelph.* 2. 2. 3. hoc eſt inter impares inſtituta. Itaque apud *Cic.* conjungere, & comparare ſynonyma ſunt, *in Timeo Platon.* ubi ait: Ita contigit, ut inter ignem, & terram aquam Deus animamque componeret, eaque inter ſe compararet, atque conjungeret. *Plaut.* etiam comparare labella cum labellis, h. e. conjungere, dixit *Afin.* 3. 3. 78. ¶ Eſt etiam comparo, idem quod paro, præparo, *preparare, apparecchiare*, ut comparare convivium, copias, exercitum, argentum, &c. *Plaut. Cic.* & al. ſæpe. ¶ Adhibetur etiam abſolute, ſubaudito caſu accuſ. *Nep.* 8. 2. 2. Tempore ad comparandum dato. ¶ Comparare ſe, *apparecchiarſi. Cic. pro Mil.* Dum uxor, ut ſit, ſe comparat. ¶ Cum infinito, apud *Ovid.* 2. *Triſt.* Igne quid utilius? ſi quis tamen urere tecta Comparat, &c. ¶ Item componere. *Plaut. Amphitr.* 3. 3. 5. Vultum e vultu alterius comparare. ¶ Item acquirere, ut comparare ſibi laudem ex artibus, *Cic.* 2. *Fam. epiſt.* 4. Comparare auctoritatem ex re bene geſta. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 53. Sic comparare ſibi amicitias, commoda, voluptates, &c. *Cic. Plaut.* &c. ¶ Item emere, *comperare*, ut comparare frumentum, *Liv. l.* 2. *c.* 9. Comparare carius, *Sueton. Calig. c.* 27. ¶ *Comparatum eſt ut*, frequens dicendi formula, h. e. conſtitutum, receptum, in more poſitum eſt: pro quo etiam dicimus: *Ita natura comparatum eſt, Comparati ita ſumus a natura, ut*, &c. Ital. *Tale è la condizione della noſtra natura, così va, così ſuol' eſſere*, *Cic. Ter.* &c. ¶ Comparare pro conſtituere, *regolare, ſtabilire. Cic. pro Roſc. Amer.* More majorum comparatum eſt, ut &c. *Id. ad Brutum*: Sed hoc præclare legibus comparatum eſt, ut, &c. ¶ Comparare inter ſe, *accordarſi, ſtabilire, deliberare. Liv. lib.* 24. Ut Conſules ſortirentur, comparentque inter ſe uter Cenſoribus creandis comitia haberet. Sic *comparare provincias inter ſe*, apud *eund.* ſæpe, idem eſt ac partiri; quod habet *Cic. epiſt.* 9. *ad Lentulum*.

Compaſco, is, 3. *paſcere con gli altri*, Ger. *mitweyden*, Gal. *paiſtre enſemble*, Hiſp. *apacentar juntamente. συνεπιτρώσκω*, ſimul paſco. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Colonus in agro ſurculario ne capras compaſcat. ¶ Compaſcor, paſſivum. *Varr.* 1. *de R. R. c.* 32. Meſſe facta, ſpicilegium venire oportet, aut ſi ſunt ſpicæ raræ, & operæ caræ, compaſci.

Compaſcŭus, a, um, o. 1. 2. quod ad compaſcendum attinet, ut Jus compaſcuum, jus compaſcendi. *Scævola l. Teſtatrix, ff. ſi ſerv. vind.* ¶ Compaſcuus ager, *συνεπιτρώσκαρσις*, qui vicinis ad communiter paſcendum relictus eſt. *Cic. in Top. c.* 3. *Feſt.*

Compaſſibilis, le, adject. qui compatitur. *Tertull. adverſ. Prax. cap.* 29. Pater ſi compaſſibilis, utique paſſibilis.

Compaſſio, onis, ſ. 3. *συμπάθεια*, communis dolor. *Tertull. de Reſurr. Carn. c.* 40. Quod pro compaſſione promittitur.

Compaſticus, a, um, adject. ut compaſticæ deliciæ, h. e. jactantiæ, & inanis gloriæ plenæ, apud *Plaut. Trucul.* 5. 1. 44. ut legit, & exponit *Lambinus*; cui tamen adverſantur Recentiores Critici.

Compaſtor, oris, m. 3. qui ſimul paſcit, *συμποιμήν. Hyginus fab.* 187. Alter compaſtor.

Compaſtus, a, um, partic. *paſciuto, o ch' è paſciuto. Plin.* 32. 6. Oſtrea Brunduſina in Averno compaſta ſuum retinent ſuccum.

Compătior, eris, ſus ſum, una patior, *συμπάσχω. Tertull. adverſ. Prax. c.* 29. Nec compaſſus eſt pater filio. *Et mox*: Quid eſt compati, quam cum alio pati?

Compatrōnus, i, m. 2. ſimul patronus. *Ulpian. l.* 1. *ff. ſi quid in fraud. patr.* Adverſus compatronum Faviana non competit.

Compaveſco, is, ere, idem quod expaveſco, *aver paura, venir pallido, συμφοβέω. Marrob. l.* 1. *Saturn. c.* 6. Hoc ubi illa audivit, animo compaveſcit.

Compavītus, a, um, adject. pavitus, tuſus, *battuto, percoſſo. Apul. l.* 7. *A. A.* Miſera illa compavita, atque dirupta.

Compecco, as, ſimul pecco. *Cal. Aurelian. Tard.* 3. 1. *ad fin.*

Compecĭſcor, ſive Compaciſcor, eris, ectus ſum, pactum ſimul facio, *far patto inſieme. Plaut. Pſeud.* 1. 5. 129. Si ſumus compecti, ſive conſilium unquam ineximus. V. *Taubm. & Pareum in Lex. Cric.*

Compedio, is, ivi, itum, ire, eſt compedibus vincire, vel impedire. *Var. apud Non. in Compedes, c.* 1. *n.* 113. Domo exeo, intro, & pedes corrigiis compedio.

Compeditus, a, um, compedibus vinctus. *legato con ceppi. Plaut. Captiv.* 5. 1. 24. In lapicidinas compeditum condidi. *Cato de R. R. c.* 56. Servi compediti.

Compellatio, onis, ſ. 3. reprehenſio, accuſatio, *riprenſione, accuſa. ἔνδειξις. Cic. Fam.* 12. *epiſt.* 25. Crebras compellationes meas non tulit. *Gell. l.* 1. *c.* 5. Maledictis, compellationibuſque probroſis jactatus eſt.

Compello, is, compuli, ſum, a. 3. *unire*, קשר, Ger. *zuſammen*, Gal. *joindre*, Hiſp. *expugnar, συμπίνω*, proprie ſignificat, inquit *Servius*, diverſa vel diverſorum generum animalia eodem cogere. *Virg. Ecl.* 7. Compulerantque greges Corydon, & Thyrſis in unum. ¶ Sed tamen dicitur etiam de hominibus. *Cic.* 1. *de Inv.* Diſperſos homines in agris, & in tectis ſylveſtribus abditos ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit. ¶ Eſt etiam impellere, adigere, *ſpingere. Plin. l.* 36. *c.* 5. Creditur aliquibus ad laqueum eos compuliſſe. ¶ Et translate redigere, *ridurre. Cic.* 4. *Acad.* Cum ſit campus, in quo poſſit exultare oratio, cur eam in tantas anguſtias, & in Stoicorum dumeta compellimus? ¶ *Cæſ. l.* 8. *c.* 1. Compellere oſſa in ſuam ſedem, *rimettere a ſuo luogo*.

Compello, as, avi, atum, a. 1. *favellare*, ברא, Ger. *anſprechen*, Gal. *appeller*, Hiſp. *llamar, κατηγορέω*, aliquem, ab antiquo *pello*, *ar*, loquor. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 72. Blande aliquem compellare. *Auct. ad Herenn. l.* 1. *c.* 14. Compellare nominatim. ¶ Aliquando idem eſt atque accuſare, objurgare. *Nepos in Timol. c.* 1. *n.* 5. Quin eum fratricidam, inimicumque deteſtans compellaret. *Sueton. in Cæſ. c.* 27. Quod compellari apud ſe majorem poteſtatem poſſit, effect, h. e. vocari in judicium. Sic *Cat. ad Cic. l.* 8. *epiſt.* 12. Compellare lege.

Compellŭcidus, a, um, adject. pellucidus, *traſparente. Plaut. Per. l.* 3. 16. Nihil eſt e nigro compellucidum. Ita referunt Lexicographi plerique. At *Taubmanni* lectio ſic habet: *Nihil eſt macrum illud epiſtarium pellucidum*.

Compendiarius, a, um, o. 1. 2. *breve, ſpicciato*, קצר, Ger. *das kurtz iſt*, Gal. *abbregé*, Hiſp. *compendioſo, ἀδιατρεπτος*, brevis, & veluti ad certum metam per compendium ducens. *Cic.* 2. *Off.* Hanc viam ad gloriam proximam, & quaſi compendiariam dicebat eſſe. ¶ Abſolute *compendiariam*, pro compendiaria via, ſeu ratione, *Senec. epiſt.* 27. Hanc compendiariam excogitavit. Et *epiſt.* 119. Ad maximas te dantias compendiaria ducam. *Id. Senec. epiſt.* 73. Te in cælum compendiario veco, ſcil. itinere.

Compendiātus, a, um, adject. in compendium redactus, *riſtretto, ridotto in compendio. Tertull. adv. Marc. c.* 9. Facturus ſermonem compendiatum.

Compendifăcio, is, ere, *guadagnare reſtringendo, συντέμνω, accorcio*, ad compendium duco, lucror parſimonia. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 2. Ego hodie compendifeci duos panes. *Id. Moſtel.* 1. 1. 57. Orationis operam compendifacio. ¶ Et diviſum in duas voces eodem fere ſenſu. *Id. Bacch.* 2. 2. 6. Compendi multa verba faciam tibi. Et paſſiv. apud *eund. Aſin.* 2. 2. 41. Verbis velitationem fieri compendi volo. Ubi alii leg. *verbivelitationem*.

Compendiōſus, a, um, o. 1. 2. *breve. Prudent. in Laureat. v.* 335. Mortis citæ compendioſus exitus. ¶ Item utilis. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Quod per partes nonnunquam damnoſum eſt, in ſumma fit compendioſum.

Compendium, ne. 2. *parſimonia, guadagno, κέρδος*, eſt id, quod parſimonia quadam ſervamus, ſicut e contrario diſpendium, quod vel incuria, vel immoderatione profundimus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 46. In quæſtu ſuo, compendioque verſari. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Magno ligni compendio perequant. ¶ Hinc facere compendii, eo modo, quo facere lucri, *guadagnare colla parſimonia*. V. Compenditacio. ¶ Significat etiam brevitatem, epitomen, *compendio, riſtretto, συντομή. Quintil. l.* 1. *c.* 1. Brevia docendi monſtrare compendia. Sic compendium viæ, *la ſtrada più corta. Plin. l.* 5. *c.* 5. Compendium viæ quatridui deprehenſum eſt. Et abſolute compendium pro eodem. *Flavus l.* 3. *c.* 3. Marius, mira ilatim velocitate occupatis compendiis, prævenit hoſtem. ¶ Dicimus autem facere compendium alicui rei. *Plaut. Capt.* 5. 2. 12. Et facere compendium alicujus rei, *Id. Rud.* 1. 2. 90.

Compenſatio, ſ. 3. *ricompenſa*, השבון, Ger. *vergeltung*, Gal. *recompenſe*, Hiſ. *compenſacion, ἀντίδοσις*, eſt actus ille, quo addendo aliquid æquales reddunture lances: & translate definitur a *Modeſt. l.* 1. *ff. de compenſ. debiti, & creditis inter ſe contribuito. Cic.* 5. *Tuſc.* Hac uſurum compenſatione ſapientem, ut voluptatem fugiat.

Compenſātus, a, um, *ricompenſato*, repenſus, *ἀντιμισθία. Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 4. Labores magna compenſati gloria mitigantur. *Id. Ver.* 5. *c.* 13. Damna compenſata.

Compenſo, as, avi, atum, a. 1. *ricompenſare, rimunerare*, שלם, Ger. *vergelten*, Gal. *compenſer*, Hiſp. *compenſar, ἀνταμείβομαι*, eſt ſimul pondero, a *cum* & *pendo*, & translate ſumitur pro rependere, remunerari. *Cic. Ver.* 7. *c.* 13. Diſſolvere, & compenſare damna. Et *de Senect. c.* 11. Vitia ſenectutis diligentia compenſanda ſunt. ¶ Et cum præpoſit. *Id.* 2. *Fin. c.* 30. Compenſabatur cum ſummis doloribus lætitia.

Compĕregrīnus, i, m. qui ſimul cum alio peregrinatur. *Sidon. in carm. epiſt.* 17. *l.* 7. Abraham jam te comperegrinus habet.

Comperendinatio, ſ. 3. *proroga di tre, e più giorni nelle cauſe forenſi, ἀναβολή*, ed judicii dilatio in alium diem, quam judices reo, vel accuſatori petenti concedant. *Gell. l.* 14. *c.* 2. definit: Comperendinatio erat, quando reus in tertium diem rejiciebatur. Sed re vera accipitur pro quantumvis longa judiciali dilatione. ¶ In cauſis civilibus ab *Aſconio Pædiano* deſcribitur 3. *Ver.* mutua denuntiatio in perendinum, ſive tertium diem, ne alter litigatorum imparatus terziverſari poſſit. *Plin. l.* 6. *epiſt.* 2. Leges tot horas, tot dies, tot comperendinationes largiuntur. V. *Amplificatio*.

Comperendinātus, us, m. 4. idem quod comperendinatio. *Cic.* 1. *Ver. c.* 9. Adimo comperendinatum, quod habet lex moleſtiſſimum, bis ut cauſa dicatur.

Comperendinātus, a, um, adject. dilatus in tertium diem, vel amplius. *prorogato. Cic. Ver.* 1. *c.* 7. Nemo iſtum comperendinatum, ſed condemnatum judicaret.

Comperendĭno, as, a. 1. *differire*, אחר, Ger. *verweyſen von tag zu tag*, Gal. *differer de jour, en jour*, Hiſp. *diferir de dia en dia, ἀναβάλλομαι*, eſt in perendinum diem, ſive diem alium differre. *Cic.* 2. *Ver.* Tua ratio eſt, ut ſecundum hinos Judos mihi reſpondere incipias, mea, ut ante primos ludos comperendinem. ¶ Comperendinari reus dicebatur, cum judices reo, vel accuſatore petente concedebant, ut judicium in alium diem differretur, *Cic. Ver.* 3. & 6.

Comperendinus, a, um, adject. ut comperendini dies, apud *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. quibus ſcil. vadimonium licet dicere, & in jus vocare.

Comperĕo, ſimul pereo, *Diomed. Gram. l.* 1. Sed caret exemplis idoneis.

Comperio, is, comperi, ertum, a. 4. *trovare*, מצא, Ger. *für gewiß halten*, Gal. *ſavoir avec certitude*, Hiſp. *ſaber de cierto, εὑρίσκω*, invenio, deprehendo, a *pario*, quia quod comperitur, quaſi in lucem editur. *Cic. Attic.* Scripſit, ſe id certis auctoribus comperiſſe. ¶ Comperior depon. *Sal. in Jug. c.* 45. Sed ego comperior, Bocchum, magis Punica fide, quam ob ea, quæ prædicabat, Numidiam ſpe pacis detinuiſſe. Adde *c.* 108.

Compernes, m. 3. homines pernis, & genibus plus juſto conjunctis, iidem ac valgi, ſeu vatti, quibus crura introrſum incurvantur. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 103. Compernem, aut varam fuiſſe Amphitryonis conjugem Alcmenam. *Plaut. Mil.* 3. 1. 128. Aut valgum, aut compernem. ¶ *Nonius loc. cit.* compernes dici ait homines longis pedibus.

Comperte, adverb. certe, explorate, *certamente. Gell. l.* 1. *c.* 22. Exquiſite, & comperte Julius Paulus dicebat. *Id. l.* 2. 11. Qui hoc compertius memoriæ tradiderunt.

Compertus, a, um, o. 1. 2. *trovato, συνλαμβάνομαι*, deprehenſus. *Suet. in Tiber.* Uxorem in ſtupro generi compertam dimitteret. *Liv. l.* 22. Duæ Veſtales eo anno ſtupri compertæ ſunt, *trovate rea*. Sic compertus flagitii, apud *Tacit. Annal. l.* 1. *c.* 3. ¶ Comperta oculis perferre, *Liv. l.* 29. *coſe vedute cogli ſcobi propri*. ¶ Compertum habere de aliqua re, *eſſer certo, ſicuro di coſcienza caſa. Cic. pro Cluent. c.* 45. ¶ Comperto, ablat. abſolute poſitum. *Tac. Annal. l.* 1. *c.* 66. Cæcinna, comperto, eſſe formidinem, h. e. cum comperiſſet. *Liv. l.* 33. *c.* 5. Nondum comperto, quam in regionem veniſſet.

Compes, edis, ſ. 3. *ceppo*, חבל, Ger. *fußband*, Gal. *fers aux pieds*, Hiſp. *grillos, vide*, vinculi genus, quo caprorum pedes conſtringuntur, a *cum*, & pes, quia pedes ligat. *Juven. Sat.* 11. *v.* 80. Squallidus in magna fallidit compede fodor. *Cic. Attic. l.* 8. Age jam has compedes, faſces, inquam, hos laureatos refere ex Italia quam moleſtum eſt! ¶ Erant etiam compedes inter mulierum ornamenta. *Plin. l.* 33. *c.* 12. Argentum ſuccedit aliquando & auro, luxu fœminarum plebis compedes ſibi ex eo facientium, quas induere aureas mos tritior vetat. ¶ In ſingulari numero præter ſextum caſum exempla hujus nominis vix reperies. ¶ Compedes parati, maſcul. gen. dixit *Lollius. de morb. perſecut. c.* 21. *n.* 3.

Compesco, is, ſcui, ſine ſup. a. 3. *raffrenare, contenere*, Ger. *binderhalten*, Gal. *retenir*, Hiſp. *refrenar, σωφρίζω*, proprie eſt iiſdem paſcuis continere, cujus contrarium eſt diſpeſco, h. e. gregem in diverſa paſcua diduco. *Feſtus. Horat. l.* 1. *epiſt.* 2. *v.* 62. Hunc frænis, hunc tu compeſce catena. *Juven. Sat.* 1. *v.* 160. Digito compeſce labellum. ¶ Apud *Plaut. Bacchid.* 3. 3. 59. Compeſcere proparcere ponitur: Cave, inquit, malum, & compeſce in illum dicere injuſte. Sic *Apul. l.* 9. *Miſc.* Nec fugientibus ſaltem compeſcunt, ſed eo magis irritatiores ſequuntur. V. *Voſſ. Etymol.* verbo *Paſco*.

Compĕtens, entis, adject. *conveniens, convenient, competente*, ut Judex competens,

petens, cui fcil. competit judicare de aliqua re, feu qui habet legitimam auctoritatem judicandi. *Ulp. leg. cum quedam pueila D. de jurisdict. omn. judic.* Sic Tribunal competens, *Id. l. fed & ea, ff. de procurat.* ¶ Comparat. *competentior. Auct. Panag. ad Maxim. & Conſtant. c. 7.* Quid competentius, quid providentia tua dignius facere potuiſti?

Competenter, *mediocriter, competentemente*, משקל, Ger. *fuglich*, Gal. *mediocrement*, Hiſp. *convenientemente, mezgin*, mediocriter, vel convenienter. *Prudent. Rom. v. 118.* Perſona quæque competenter plectitur: *Hieron. adv. Helvid. c. 2.* Alio in loco competentius differemus. *Apul. Apol. p. 316.* Competentiſſime videor uſus Platone.

Competentia, f. 1. *convenienza, ſimmetria*, ἀναλογία, convenientia. *Gel. l. 1. c. 1.* Secundum debitam membrorum omnium competentiam modificatus eſt.

Competitio, onis, f. 3. *competenza, concorſo*, actio aliquid ſimul petendi. *Sidon. l. 2. epiſt. 9.* Inter aleatoriarum vocum competitiones.

Competitor, m. 3. *concorrente, competitore*, συναγωνιστής, qui in Magiſtratibus, & aliis honoribus petendis cum alio concurrit. *Cic. Att. l. 1.* Hoc tempore Catilinam competitorem noſtrum defendere cogitamus. Adde 1. *Offic. c. 12.*

Competitrix, icis, f. 3. quæ ſimul petit. *Cic. pro Mur. c. 19.* Nos quoque habuimus ſcenam competitricem.

Compĕto, is, ivi, tii, itum, 2. 3. *dimandar inſieme, concorrere*, Ger. *begeren*, Gal. *etre competant*, Hiſp. *competer*, συναγωνίζομαι, ſimul peto. *Plin. de Viris illuſtr. c. 59.* Unam duobus ſpecioſam competentibus pater puellæ conditionem tulit. ¶ Interdum neutrum eſt, & ſignificat, ut ait *Nonius*, conſtanter valere, competens eſſe, *Fragment. Saluſt. ex l. 1. hiſtor.* Quaſi formidine attonitus, neque animo, neque autibus, aut lingua competere. Sic *Tac. 3. hiſt. c. 73.* Dux ſegnis, & veluti captus animi, non lingua, non auribus competebat. ¶ Significat etiam quadrare, convenire. *Quintil. l. 3. c. 4.* In eum competit actio. *Colum. l. 4. c. 10.* Si cuncta competunt voto. Competere eum aliquo, habet *Tac. 2. hiſt. c. 50.* eodem ſenſu. ¶ *Colum. l. 2. c. 2.* Foſſæ aliquæ fiunt patentes, quædam etiam obtecantur, ita ut in patentes ora hiantia cæterum competant, *vadano a ſpaire*. ¶ Pro accidere, contingere, poſuit *Senec. ep. 75.* Non quærit æger medicum ſequentem, ſed ſanantem, ſed ſi ita competit, ut idem ille, qui ſanare poteſt, compte de his, quæ facienda ſunt, differat, bene conſulet.

Compilatio, f. 3. *furto, rubamento*, Ger. *beraubung*, Gal. *pillement, pillage*, Hiſp. *robo*, κλοπαντία, furtum. *Cic. Cal. l. 2. Fam. ep. 8.* Ut vadimonia dilata, & Chæreſi compilationem mitteres.

Compilātus, a, um, furto ablatus, *rubato. Leg. 33. ff. de negot. geſt.* Hæres viri defuncti uxorem compilatæ hæreditatis poſtulare non debet.

Compĭlo, as, avi, atum, a. 1. *pigliar da ogni parte, rubare*, בזז, Ger. *ſtellen*, Gal. *piller*, Hiſ. *robar*, συναθροίζομαι, ſignificat cogere, in unum condere, undique ſurripere, ut exponit *Feſt. Horat. l. 1. Sat. 1. v. 120.* Ne me Criſpini ſcrinia lippi Compilaſſe putes. *Apul. Apol.* Compilare domum alicujus.

Compingo, gis, pegi, pactum, 3. 3. *cacciare, ſpingere*, רחק, Ger. *zuſammen ſtucken*, Gal. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, συνωθίζομαι, detrudo, compello, a con, & pango. *Cic. 1. de Orat. c. 11.* Tanquam in aliquod puſtrinum detrudi, & compingi videbam. ¶ Item compono, conjungo, *unire*, συναγείρομαι. *Colum. l. 6. c. 19.* Roboreis axibus compingitur ſolum. *Lactant. l. 7. c. 7.* Ut ſummam illam, quæ continet univerſa, compingerent, & implerent.

Compitalia, orum, n. 2. vel ium, n. 3. ἀμφόδια, feſta, quæ in compitis peragebantur die 2. Januar. in honorem Deorum Larium, ſeu Larium Compitalium, vel ut *Chriſius* ait, eorum, qui peregre mortui eſſent. *Cato de R. R. c. 5.* Rem divinam, niſi Compitalibus, in compito, aut foco ne facias.

Compitalis, & le, o. 3. quod ad Compita ſpectat, ut Compitales Lares, qui Compitis præſunt. *Sueton. in Aug. c. 31.* Compitales Lares ornare bis anno inſtituit, vernis floribus, & æſtivis.

Compitalitia, orum, n. 2. feriæ Compitalitiæ. *Cic. in Piſon. c. 4.* Cum in Calendas Jan. Compitalitiorum dies incidiſſent.

Compitalĭtius, a, um, o. 1. 2. quod eſt Compitalium. *Cic. Att. l. 2.* Hoc ambulationibus Compitalitiis referremus. ¶ Dies Compitalitius, quo Compitalia celebrabantur. *Cic. Att. l. 7. c. 7.* Quoniam IV. Non. Jan. Compitalitius dies eſt.

Compĭtum, n. 2. ἄμφοδος, locus, ubi duæ, vel tres, vel quatuor, vel plures viæ concurrunt, tum in urbibus, tum in pagis, a competo, concurro, vel a compoto, quod ibi ſacrificia fierent. *Cic. de Leg. Agr.* In triviis, aut in compitis auctionentur. ¶ Antiquis in uſu erat & compitus, ti. *Var. apud Non. c. 3. n. 38.* Ubi Compitus erat aliquis.

Complacĕo, es, cui, & complacitus ſum, n. 2. *piacere ſommamente*, רצה, Ger. *gar wol gefallen*, Gal. *complaire*, Hiſp. *complazer*, συναρέσκω, valde placeo. *Plaut. in Rud. 1. 3. 3.* Hoc Deo complacitum eſt. *Id. ibid. 3. 4. 22.* Illæ autem Veneri complacuerunt. *Ter. And. 4. 1. 21.* Poſtquam me amare dixi, complacita eſt tibi. *Gell. l. 17. c. 9.* Quæ nam vero, pro qua ſcriberetur, ante iis complacebat.

Complăco, idem ac placo, *placare. Tero* apud *Gell. l. 7. c. 3.* Conciliare ſibi, & complacare judices debent.

Complanātor, oris, m. 3. *appianatore*, qui complanat. *Apul. Apol. p. 277.* Pulviſculus complanator tumidulæ gingivulæ.

Complāno, as, a. 1. *ſpianare*, ישר, Ger. *ebnen*, Gal. *applanir*, Hiſp. *allanar*, ὁμαλίζω, planum reddo. *Cic. pro Domo, c. 38.* Sp. Mælii Regnum appetentis domus eſt complanata, ideſt ſolo æquata.

Complatonicus, i, m. qui ſimul cum aliis Platonem ſequitur. *Sidon. in epiſt. præfixa carmini 14.*

Complaudo, dis, n. 3. eſt plauſu certatim comprobare. *applaudere. Cic. de Amic.* Stantes complaudebant in re ficta. Alii leg. plaudebant.

Complector, eris, complexus ſum, com. 3. capio, contineo, circumſcribo, complexu teneo, comprehendo, *abbracciare, comprendere*, חבק, Ger. *umfahen*, Gal. *embraſſer*, Hiſp. *abrazar*, περιπλέκομαι, *Cic. de Univ.* Quod omnes animantes eos, qui ratione intelliguntur, complectitur. ¶ Speciatim eſt brachiis includere, & ubi nectere. *Ter. And. 1. 1. 106.* Mediam mulierem complectitur. ¶ Translate eſt amare, favere, defendere. *Cic. ad Q. Fr.* Quare, ut inſtituiſti, complectere adoleſcentem. *Id. ad Brut.* Quos æque, atque te, ſumma benevolentia ſuos complexus. ¶ Complecti animo, mente, cogitatione, &c. eſt cogitare, conſiderare, *penſare. Cic. de Sen.* Cum complector animo, quatuor cauſas reperio, &c. ¶ Eſt etiam tractare, deſcribere. *Cic. 1. Tuſcul.* At contra Oratorem celeriter complexi ſumus. ¶ Complecti in auro effigiem alicujus, *far il ritratto di qualcuno in oro. Ovid. 1. Triſt. eleg. 6. v. 7.* ¶ Ampliſſimos viros ad ſuum ſcelus complecti, *impegnare nelle ſua ſcelerataggini. Cic. in Piſon.* ¶ Legitur etiam paſſiva ſignif. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 13.* Uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe videntur. ¶ Item active Complecto, is, *Pompon. apud Non. c. 7. n. 39.* Quin ergo, quando convenit, complectite. Sed exemplum hoc, & alia præterea, quæ afferri ſolent, dubiæ fidei ſunt.

Complementum, n. 2. *compimento*, תכלה, Ger. *erfüllung*, Gal. *accompliſſement*, Hiſp. *cinchimiento*, συμπλήρωμα, completio, ſupplementum. *Cic. in Brut. c. 69.* Inania quædam verba, quaſi complementa numerorum.

Complĕo, es, evi, etum, a. 2. *empire pienamente, compire, finire*, כלא, Ger. *erfüllen*, Gal. *remplir*, Hiſp. *henchir*, συμπληρῶ, ad ſummum, ſive undique impleo, ex *con*, & antiquo *pleo*. ¶ Fere eſt quinti ordinis. *Cic. pro Cluent.* Gradus theatri hominibus ſeditioſis accuſator complerat. ¶ Uſurpatur etiam in ſecundo. *Plaut. Men. 5. 5. 1.* Parafitus me complevit flagitii, & formidinis. ¶ Translate eſt perficere, abſolvere, finire. *Cic. de fin.* Illi corporis commodis compleri beatam vitam putant. *Id. de Sen. c. 5.* Leontinus Gorgias centum & ſeptem complevit annos. ¶ Item adimplere, *adempire*, ut complere promiſſum, *Cic. 5. Verr.*

Complētor, oris, m. 3. qui adimplet. *Juvenc. in Matt. c. 12.* Legum completor JESUS.

Complētus, a, um, o. 1. 2. *fornito, compito*, τέλειος, abſolutus, plenus. *Cic. in Orat.* Aures perfecto, completoque ambitu gaudent. *Id. de Divin. l. 2. c. 58.* Animorum conſentientium multitudine completur mundus.

Complex, icis, o. 3. συνάπτης, particeps ſceleris, *complice. Sidon. l. 8. epiſt. 11. ad Lupum.* Cæteriſque complicibus oppreſſis. Adde *Prudent. in Hamartig. v. 616.*

Complexim, adverb. *abbracciando*, complectendo. *Plaut. Pœn. 3. 3. 84.* Complexim contrectare mulierem.

Complexio, f. 3. *abbracciamento*, συμπλοκή, comprehenſio. *Cic. in Orat.* Nec a cervatim multa frequentans una complexione devinciet. ¶ Item dilemma. *Cic. 1. de Invent.* Complexio eſt, in qua utrum conceſſeris, reprehenditur, ad hunc modum. Si improbus eſt, cur uteris? ſin probus, cur accuſas? ¶ Item concluſio ſyllogiſmi. *Cic. de Invent. 1.* Complexio eſt, per quam id, quod conficitur ex omni argumentatione, breviter exponitur. ¶ Complexio verborum periodus eſt. *Cic. in Orat.* Longiſſima eſt complexio verborum, quæ volvi uno ſpiritu poteſt. ¶ Item Figura Rhetorica, qua idem verbum in principio, & in fine repetitur: ita dicta, quia Repetitionem, & Converſionem complectitur. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 14.*

Complexivus, a, um, adject. copulativus, ut complexiva conjunctio, apud *Diomed. Grammat. l. 2.*

Complexo, as, are, idem quod complector. *Corippus l. 1. verſ. 114.* Portum, quem geminæ complexant brachia ripæ. ¶ Hinc complexatus, a, um, *abbracciato*, paſſiv. particip. apud *Apul. 10. Metam.*

Complexus, a, um, o. 1. 2. περιπλεκτός, partic. a complector. *Cicer. in Som.* Complexus me ſenex collacrymavit. *Virg. Æneid. 6. verſ. 7. 8. 6.* Centum complexa nepotes. ¶ Et paſſiva ſignif. *abbracciato. Cic. pro Roſc. Amer. c. 14.* quo uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe videantur.

Complexus, us, ui, m. 4. complexio, *abbracciamento*, συμπλοκή. *Cic. pro Font. c. 17.* Avelli, & abſtrahi da matris complexu. *Id. Philip. 2. c. 25.* In complexum alicujus venire.

Complicātus, & Complicitus, a, um, adject. connexus, adnexus, *inviluppato, unito.* Metaphorice *Cic. 3. Offic. c. 19.* Animi ſui complicatam notionem evolvere. *Apul. l. 9. Metam. ad fin.* Complicitis pedibus.

Complĭco, as, cui, a. 1. *piegare inſieme*, כפל, Ger. *zuſammen wickeln*, Gal. *plier enſemble*, Hiſ. *plegar juntamente*, συμπλέκω, ſimul plico. *Cic. Q. Fr. l. 3. epiſt. 5.* Cum complicarem hanc epiſtolam. *Senec. epiſt. 9.* Diogenes complicuit ſe in dolio, & in eo cubitavit.

Complōdo, is, ſi, ſum, m. 3. συγκροτῶ, eſt concutere, invicem collidere. *Quintil. l. 11. c. 3.* Complodere manus ſcenicum eſt.

Comploratio, f. 3. *lamento*, θρῆνος, lamentatio. *Liv. l. 26.* Comploratio eorum, flebileſque voces.

Comploratus, tus, m. 4. *pianto, lamento. Liv. l. 25.* Comploratu juſto proſequi mortuos.

Comploratus, a, um, adject. nom. ex particip. *pianto, compianto. Liv. l. 5. c. 39.* Comploratis omnibus vivis mortuiſque.

Complōro, as, a. 1. *piangere inſieme*, בכה, Ger. *beweinen*, Gal. *pleurer enſemble*, Hiſp. *llorar juntamente*, συνθρηνῶ, ſimul ploro. *Cic. pro Domo cap. 17.* Nondum morte complorata, arbitris petentes funeris.

Complōſus, a, um, *battuto inſieme. Senec. l. 1. de Ira, c. 1.* Complofæ ſæpius manus, & pulſata humus pedibus.

Complŭo, is, idem quod pluo. *Varr. l. 4. de L. L. c. 33.* Deorſum, quo impluebat, impluvium dictum: & ſurſum, qua compluebat, compluvium. ¶ Complui eſt aqua pluvia conſpergi. *Auguſtin. l. 1. de Geneſi, cont. Manich. c. 23.* Firmamentum erat inter aquas inferiores, in quibus Noe natabat, & ſuperiores, quibus compluebatur.

Complūres, complura, & compluria, o. 3. *molti*, רבים, Ger. *viel mit einander*, Gal. *pluſieurs*, Hiſp. *muchos*, συμπλείονες, *nes*, συμπλείονα, *a*, ſine num. ſing. idem quod multi, ab antiquo compluris, & re, gradus poſitivi, ut docet *Gell. l. 5. c. 21.* non comparativi. *Cic. de Orat. l. 2. c. 26.* Ambiguorum complura genera ſunt. *Id. Fam. l. 2. ep. 8.* Dies complures. *Ter. Phorm. 4. 3. 6.* Nova hic compluria.

Compluries, & compluriens, adverb. *più, e più volte*, בעמים, Ger. *offter mahl*, Gal. *pluſieurs fois*, Hiſp. *muchas vezes*, πολλάκιον, ſæpe a complures. *Plaut. Perſ. 4. 3. 65.* Metuo hercle vere, ſenſi ego jam compluries.

Complurĭmus, a, um, adject. idem quod plurimus. *Gell. l. 11. c. 1. ex Var.* Bucera complurima.

Compluſcŭle, adverb. *alquante volte, o il più delle volte. Gell. l. 17. c. 2.* Veteres compluſcule ita dixerunt.

Compluſcŭli, m. 2. dimin. a complures. *Ter. Hec. 1. 2. 102.* Dies compluſculos bene conveniebat ſane inter eos.

Complutenſis, e, adject. ad Complutum pertinens. Et Complutenſes populi Compluti incolæ. *Plin. l. 3. c. 3.*

Complūtor, ōris, m. qui compluit. *Auguſtin. ſerm. 8. de diverſ. c. 3.* Seminatori, & complutori veſtro multiplicatam reddetis ubertatem.

Complūtum, i, n. 2. oppid. & Acad. in Hiſp. Tarra. *Alcalá de Henares.*

Complūtus, a, um, *bagnato dalla pioggia. Solin. c. 10. de Thracia*: Nautæ compluti ſæpe ex illo caſu imbre ſaxatili.

Compluviātus, o. 1. 2. ad compluvii modum factus. *Plin. lib. 17. c. 21.* Vinea compluviata copioſior vino eſt, dicta a cavis ædium compluviis.

Compluvium, ii, n. 2. *grondaja*, Gal. *gouttiere*, locus eſt in ſuprema ædium parte, a quo pluvia aqua e multis tectis collecta deſluit. Quomodo differat ab Impluvio explicat *Var. l. 4. de L. L. pag. 39.* his verbis: In Cavædio ſi locus nullus relictus erat, ſub divo qui eſſet, dicebatur teſtudo: ſi relictum erat in medio, ut lucem caperet, deorſum, quo impluebat, Impluvium dictum, & ſurſum, qua compluebat, Compluvium; utrumque a pluvia. ¶ Putant aliqui, ſed non ſatis confirmant, Compluvium pro Impluvio dici, ex loco illo *Suetonii in Aug. c. 92.* Enatam inter juncturas lapidum ante domum ſuam palmam, in compluvium Deorum Penatium tranſtulit. ¶ De compluviis vinearum meminit *Colum. l. 4. c. 24.*

Compluvius, a, um, o. 1. 2. quod ex pluvia aqua colligitur. *Var. 1. de re ruſt. c. 13.* Una, ut interius compluvium habeat lacum.

Compondĕro, as, are, idem quod pondero, vel ſimul pondero. *Apul. in Triſmegiſt. p. 89.* Pari lance componderans.

Compōno, is, a. 3. *componere, mettere inſieme*, ערך, Ger. *zuſammen ſetzen*, Gal. *compoſer*, Hiſp. *componer*, συνιθάμαι, ſimul pono, conjungo, apte pono. *Virg. 1. Æn.* Aulæis jam ſe regina ſuperbis Aurea compoſuit ſponda. *Gell. l. 5. c. 3.* Componere ligna: h. e. in faſciculos colligere. Sic componere capillos, crines, *Virg. Cic. & al.* ¶ Cæterum translate multas habet ſignificationes. Nam primo ſignificat conſtituere, moderari, *regolare. Senec. epiſt. 89.* Philoſophia componit animum. *Cic. 3. de Leg.* Componere, & conſtituere Rempublicam. ¶ Deinde componere controverſias, lites, bella, eſt ſedare; *aggiuſtare, accordare. Cæſ. l. 3. B. C. c. 109. Virg. Ecl. 3. v. 108.* Sic cum bona gratia aliquid inter aliquos componere, apud *Ter. Phorm. 4. 3. 16.* Et Componere curas, apud *Virg. 4. Æneid.* ¶ Præterea idem eſt ac facere, ſeu ſcribere. *Ovid. 5. Triſt. el. 13.* Nec noſtra teneri a componendo carmine muſa poteſt. Sic componere hiſtorias, poema, commentarium, librum, &c. *Cic. Att. l. 2. ep. 24.* & al. Componere fallacias, inſidias, h. e. meditari. *Plaut. Amph. 4. Tibul. lib. 1. el. 6.* ¶ Item diſponere, *diſponere, ordinare. Cic. ad Att. l. 15.* Ego itinera ſic compoſueram, ut Non. Quinctil. Puteolis eſſem. Componere acies per cuneos, *Tacit. de German.* ¶ Item comparare, *paragonare. Virg. Ecl. 1. v. 23.* Sic parvis componere magna ſolebam. *Salluſt. Jug. c. 48.* Dicta cum factis componere. Sic componere indicem, ſive delatorem, & reum, *confrontare. Tacit. 15. Annal. c. 51.* ¶ Item ædificare, parare. *Virg. 3. Æn. v. 383.* Quam tuta poſſis urbem componere terra. ¶ *Id. Æn. 8. v. 317.* Componere opes. ¶ Componere pro redimere, affert *Non. c. 4. n. 62.* & *Salluſt. l. 1. hiſtor.* Lenones & vinarii pretio compoſiti. ¶ Componi etiam gladiatores dicuntur, cum ordinantur in paria, quæ inter ſe pugnent. *Anſon. in Technopegn.* Quis Myrmilloni componitur? æquiſ-

quimanus Thrax. Al. leg. *contenditor*. Eodem fere sensu *Lucan. l.* 3. *v.* 195. Cum ventis, pelagique furentibus undis Composuit mortale genus: h. e. commisit. V. *Committo*. ¶ Denique componere idem est ac sepelire, seu cineres colligere, & ossa unde condere. *Tacit. l.* 1. *histor. c.* 47. Pisonem Verania uxor, & frater Scribonianus, T. Vinium Crispina filia composuere. ¶ Hinc componere diem, dixit *Virg.* 1. *Æn.* quod *Horat. l.* 4. *od* 5. Condere diem: h. e. sepelire.

Comportatio, onis, fœm. 3. *condotta*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 5. Cum per portus marinæ subrectiones habuerint ad mœnia comportationes expeditas.

Comportatus, a, um, nom. ex particip. adrectus, *portato*, *condotto*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 24. Rebus exquisitis undique, & comportatis.

Comportionalis, le, adject. *Aggen. Urb. p.* 51. *edit. Goes.* Terminos, qui intra possessionum fines inveniuntur, comportionales appellavit antiquitas. *Anonym. pag. ibid.* 254. Comportionalium signa.

Comporto, as, a. 1. *συμφέρω*, idem, ac porto, vel simul porto, vel porto in unum locum, *portare*, *condurre*. *Cic. in Pison.* Arma in templum Castoris luce, & palam comportarentur. *Id. Att. l.* 5. *epist.* 18. Frumentum ex agris in loca tuta comportatur.

Compos, otis, o. 3. *colui che ha ottenuto qualche cosa*, בעל, Ger. *mechtig*, Gal. *jouissant*, *participant*, Hisp. *el que alcanza*, *ayuntado*, qui potens est in aliqua re, qui rei alicujus particeps est, qui habet, vel assecutus est aliquid, a *potis*, cum gen. vel. abl. *Cicer. pro Sext.* Qui me hujus urbis compotem fecerunt. *Liv. l.* 3. Præda ingenti compotem exercitum reducit. *Plaut. Amph.* 2. 2. 13. Compos laudis. ¶ Compos animi, vel mentis est, qui animum suum habet in potestate, idest, qui furore, vel amentia non agitatur. *Cic.* 2. *Phil.* Tu mentis es compos? tu non constringendus? ¶ Etiam sine casu. *Liv. l.* 4. *c.* 40. Vix præ gaudio compotes. ¶ Voti compos est, qui desiderium suum assecutus est. *Cic.* Nam ut victores dicimus voti compotes, qui, quicquid volunt, faciunt. ¶ Compos etiam de rebus malis dicitur. *Plaut. Epid.* 4. 1. 32. Cedo manum mihi, accipe arrumnarum, & miseriarum compotem.

Composite, *acconciatamente*, *ἀρτίως*, apte. *Cic.* 1. *de Orat.* Sin Oratoris nihil vis esse, nisi composite, ornate, copiose eloqui. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Composite inductus. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 3. *n.* 2. Compositius cuncta, quam festinantius agere.

Compositio, onis, f. 3. *composizione*, מהבונה, Germ. *zusammen setzung*, Gal. *composition*, Hisp. *composicion*, *διάπλεξις*, confectio, structura, compages, coagmentatio. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quæ compositio membrorum, quæ conformatio lineamentorum, quæ figura, quæ species humana potest esse pulchrior? ¶ Item dispositio. *Cic.* 2. *Off.* Ordo est compositio rerum aptis, atque accommodatis locis. ¶ Item pactum, conventio, *convenzione*, *accordo*. *Cic. Philipp.* 2. *c.* 10. Pacis, concordiæ, compositionis auctor esse non destiti. Sic, de compositione agere, *trattar d' accordo*. *Cæs. B. C. l.* 1. *c.* 26. ¶ In usu medicinali idem est ac præparatio, vel mixtura. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Compositiones unguentorum. Hinc *Scribon. Larg.* librum suum de medicina *Compositiones medicas* inscripsit.

Compositivus, a, um, adject. idem quod compositus, aut quod potest componi. *Tertul. de Anim. c.* 9. Dissolubile omne compositivum, & structile.

Compositivus, a, um, componens, vel compositus. *Martian. Capel. l.* 9. *pag.* 320. Trium sonorum compositiva qualitas.

Composito. Vide Compositus.

Compositor, oris, m. 3. *compositore*, מחבר, Ger. *zusammensetzer*, Gal. *compositeur*, Hisp. *componedor*, *συνθέτης*, qui simul ponit, & disponit. *Cic. in Orat. c.* 19. Non enim inventor, aut compositor, aut actor hæc complexus est omnia.

Compositūra, vel compostura, æ, f. 1. *composizione*. *Gel. l.* 5. *c.* 20. Solœcismus est impar, & inconveniens compositura partium orationis.

Compositus, a, um, o. 1. 2. *composto*, *διατεθειμένος*, conglutinatus, dispositus, elegans, aptus, ut compositissimæ litteræ. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 9. Et composita oratio. *Id.* 1. *de Orat.* ¶ Translate compositæ mens dicitur bene ordinata, sedata cohibitis affectibus. *Senec. ep.* 2. Composita ætas, idest matura, & quieta, *Tac. Ann.* 1. *c.* 7. ¶ Item ordinatus, dispositus, *Liv. l.* 28. *c.* 22. Acrior impetu atque animis, quam compositior ordine ullo, pugna fuit. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 46. Ipse composito, & delibuto capillo per forum volitat, *attillato*. ¶ Item commissus, collatus, *posto a fronte*. *Horat. l.* 1. *Satyr.* 7. *v.* 19. Par pugnat uri non compositus melius cum Bitho Bacchius. *Senec. de Provid. c.* 2. Virtortis cum mala fortuna compositus. ¶ Item factus, conscriptus, *composto*, *scritto*. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 77. Poema crasse compositum, illepidere. Compositas leges, hoc est in unum volumen redactas dixit *Justinian. in proœm. Institut.* ¶ Item ad concordiam deductus, pacatus, ut Pax composita, *Vellej.* 2. 76. 3. Composita arma, *Horat. l.* 4. *od.* 14. *v.* 52. ¶ Item fictus, falsus, *simulato*. *Tacit. l.* 1. *Annal. c.* 7. Falsi ac festinantes, vultuque composito. *Id. Ann.* 13. *c.* 20. Compositus ad mœstitiam: h. e. præferens mœstitiam. ¶ Denique compositus accipitur pro constituto, & condicto, *determinato*, *stabilito*, ut composita hora, *Horat. l.* 1. *od.* 9. *v.* 20. ¶ Hinc ex composito, de composito, h. e. de industria, ex condicto, *appositamente*. *Liv. Tac. Apul.* Et Compositio, absolute eod. sensu. *Virg. Tac. Nepos Datam. c.* 6 *n.* 6. In opinionem adducuntur, perfugas mala fide, compositoque teciſſe. ¶ *Compositus*, pro compositus, per syncop. *Virg. Æn.* 1. *v.* 253. Nunc placida compostus pace quiescit.

Compostella. V. Janafum.

Compotatio, f. 3. *convito*, *συμπόσιον*, convivium. *Cic. de Sen. c.* 13. Bene enim majores nostri accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt melius, quam Græci, qui hoc idem tum compotationem, tum concenationem vocant.

Compotio, is, ivi, ire, compotem facio. *Apul.* 11. *Met.* Compotire aliquem voti. *Plaut. Rud.* 4. 2. 6. Piscatu novo me uberi compotivit. ¶ Passive Compotior, *Id. Rud.* 1. 3. 22. Ita hic solis locis compotita sum. Nisi forte est a *potior*, *potiris*.

Compōtor, oris, m. 3. *συμπότης*, combibo. *Cic.* 2. *Phil. c.* 17. Tum adhibes joci causa magistrum suffragio tuo, & compotorum tuorum rhetorem.

Compōtrix, icis, f. 3. *συμπότις*, quæ simul potat. *Ter. And.* 1. 4. 3. Importunitatem spectate amiculæ, quia compotrix ejus est. ¶ Adjective usus est *Sidon. l.* 2. *epist.* 9. Famularum turba compotrix.

Comprecido, is, a. 3. idem ac præcido, seco. *Hygin. de limitib. pag.* 177. *Goes.* Hæ duæ lineæ altera alteram comprecident. Al. leg. *comprehendent*.

Comprades, m. 3. *συνέγγυος*, ejusdem rei sponsores, a præs. *Fest.*

Compransor, oris, masc. 3. *συναριστῆται*, qui simul prandet. *Cic.* 2. *Phil. cap.* 39. Hunc tu agrum compransoribus, & collusoribus dividebas.

Comprecatio, f. 3. *κατάρχη*, supplicatio, genus precationis, quæ solemni quodam ritu fiebat apud Romanos ab universo populo. *Liv. l.* 39. *c.* 15. Nulli unquam concioni tam non solum apta, sed etiam necessaria hæc solemnis Deorum comprecatio fuit.

Comprĕcor, idem ac precor. *Ter. in Adel.* 4. 5. 65. Deos comprecare, ut uxorem accersas. ¶ Comprecari cœlestium fidem, est Deorum auxilium implorare. *Catul. carm.* 65. *v.* 191. Cœlestumque fidem suprema comprecer hora.

Comprehendibilis. V. Comprehensibilis.

Comprehendo, is, di, sum, a. 3. idem quod prehendo, & proprie est manu capere, ut Comprehendere arma, comprehendere hominem, &c. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quid opus est manibus, si nihil comprehendatur? ¶ Dicitur etiam de fœmina, quæ suscepto semine concipit, *concepire*, *συλλαμβάνω*. *Cels.* 5. 21. Si fœmina non comprehendit. ¶ Item de arboribus, quæ vel satæ, vel insitæ proveniunt. *Pallad. in Mart. cit.* 10. Melius comprehendunt, si circa terram incisa inserantur arbustæ. *legano meglio*. Adde *Colum. de arbor. c.* 3. ¶ Translate est concludere, complecti, continere, *contenere*, *abbracciare*. *Cic. Att. lib.* 12. Cato verbis luculentioribus, & pluribus rem eandem comprehenderat. ¶ Item percipere, intelligere, *intendere*, *imparare*, vel absolute, vel cum abl. animo, mente, cogitatione, sensibus, scientia, intelligentia, ratione, memoria. *Cic.* 6. *Fam.* Quæ didicisti, quæque ab adolescentia pulcherrime a sapientissimis viris tradita memoria, & scientia comprehendisti. *Id.* 4. *Academ.* Nos enim defendimus, etiam insipientem multa comprehendere. ¶ Item amplecti, favere. *Cic. pro Cal. c.* 6. Comprehendere multos amicitia. Et *Famil.* 13. Comprehendere adolescentem humanitate. ¶ Poetæ sæpe contrahunt, ut *Ovid. Met.* 13. *v.* 360. Plura comprendere dictis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 626. Omnes scelerum comprendere formas.

Comprehensibilis, le, adject. qui comprehendi, seu intelligi potest, *comprensibile*. *Cic. lib.* 1. *Acad. c.* 11. hac voce usus est pene invitus, cum quo pacto græcam vocem *καταληπτὸν* verteret, vix haberet. Inquit enim: Id autem vitium cum ipsum per se cerneretur, comprehensibile. feretis hæc? nos vero, inquam, quoniam enim modo *καταληπτὸν* diceres? ¶ *Pacius in Lex. Cic.* contendit *Comprehendibile* legendum esse. Sed & *Amob. lib.* 1. *p.* 37. Involutæ, & vix ullis comprehensibiles causæ. Et *Senec. l.* 6. *quæst. natur. c.* 24. Tenuia foramina, nec oculis comprehensibilia.

Comprehensio, f. 3. *κατάληψις*, actus comprehendendi, *il prendere*. *Cic.* 2. *Phil. c.* 8. Nam cum comprehensio sontium mea, animadversio Senatus fuerit. ¶ Item perfecta scientia, *cognizione*. *Cic. Phil.* 2. *c.* 8. Cognitiones, comprehensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes. ¶ *Id. l.* 3. *Fin. c.* 15. periodum vocat, Comprehensionem, & ambitum verborum.

Comprehenso, as, a. 1. *prender per la mano*, prehenso. *Claud. Quadrigar.* apud *Prisc. l.* 8. Comprehensare suos quisque, servare, amplexare.

Comprehensus, a, um, adject. *compreso*, *inteso*, *preso*. *Cic. Catil.* 3. *c.* 7. Captum, & comprehensum aliquem tenere. *Id. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 2. Aliquid cognitum, comprehensumque animo habere. ¶ Contracte Comprensus, *Ovid.* 6. *Met. v.* 556. Comprensam forcipe linguam abstulit. Adde *Virg.* 6. *Æn. v.* 701.

Compresbyter, eri, m. qui socius est in presbyterio. *Augustin. ad Hieronym. inter hujus epist. n.* 95.

Compressātus, a, um, velut a compresso, as, idem quod oppressus, vox est *Tertul. adv. Gnost. c.* 3.

Compresse, idem ac presse, breviter. *Cic. de Fin. c.* 6. Quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compressius. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 6. Quærit compressius, violentiusque.

Compressio, f. 3. restrictio. *Cic. in Brut. c.* 7. Grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves. Sed hoc metaphorice. Proprie *Vitruv. l.* 7. *c.* 8. Cum in pannum infunditur, & manibus premitur, aurum compressione coactum intra purum invenitur. ¶ De stupro vi illato, *Tert. adv. Marc. c.* 34. Qui ex compressione matrimonium fecerat.

Compressor, oris, m. 3. pro stupratore legitur in 2. *Argum. Aulul. Plauti*.

Compressus, us, m. 4. *coito*. ὁμιλία. *Ter. Adel.* 3. 4. 29. Virgo ex eo compressu gravida facta est.

Compressus, a, um, nom. ex particip. *vistretto*, *compresso*. *Horat. l.* 1. *sat.* 4. *v.* 138. Hæc mecum agito compressis labris. *Liv. l.* 7. *cap.* 13. Manibus compressis sedere: h. e. otiosum esse. *Plaut. Cas.* 2. 6. 53. Compressa palma, an porrecta ferio, *Debbo dare un pugno*, *o uno schiaffo*. ¶ Annona compressa, *incettata*. *Liv. l.* 48. Frumentarios ob annonam compressam damnarunt. ¶ Item stupratus. *Plaut. Truc. Argument.* Compressa virgo. ¶ Comparat. compressior, ut vas oris compressioris. *Cels. l.* 2. *c.* 11. *Plin. l.* 17. *c.* 11.

Comprimo, is, essi, essum, a. 3. idem ac premo, *stringere*. *Cic.* 2. *Acad.* Cum plane digitos compresserat, pugnumque fecerat. ¶ Item cohibeo, compesco, *frenare*. *Cic. in Vatin.* Ut ferocitatem istam tuam comprimerem. ¶ Item fisto, *fermare*. *Cels. l.* 6. *c.* 1. 18. Neque asperis, neque alvum comprimentibus. ¶ Item supprimo, *ritenere*, *nascondere*. *Liv. l.* 38. *c.* 35. Comprimere annonam. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 21. Et Græci, & Cives Rom. qui frumentum compresserant. *Id. ibid. l.* 3. Ita compresseram epistolam, ut nunquam emanaturam putarem. Item vitio, corrumpo. *Liv. l.* 1. *cap.* 4. Vi compressa Vestalis, cum geminum partum edidisset. ¶ *Plaut. Mostel.* 1. 3. 46. Vix comprimor, quin &c. *appena posso trattenermi*.

Comprobatio, f. 3. *approbazione*, approbatio, *approvazione*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 22. Et offensione turpitudinis, & comprobatione honestatis.

Comprobātor, m. 3. *approvatore*, approbator, *chi approva*. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 28. Auctoritatis ejus, & inventionis comprobatores, atque æmuli.

Comprobātus, a, um, nom. ex particip. *approvato*. *Cic. pro Cal. c.* 24. Alicujus perceleri interitu comprobatum venenum.

Comprŏbo, as, avi, atum, a. 1. idem ac probo, vel approbo, *approvare*. *Cic.* 10. *Fam.* Idque a nostro Collegio comprobatum est. *Id.* 4. *Ver.* Eorum ego dignitate accusationem meam comprobare non potero.

Compromissārius, a, um, adject. ut compromissarius judex, qui ab utraque litigantium parte eligitur ad litem componendam, *arbitro*. *Cassiod. lib.* 46. *Dig. de recept. Arbitr.* Nemini licere minorem 20. annis compromissarium judicem eligere.

Compromissum, n. 2. promissum invicem factum, & speciatim potestas decidendi controversiam data arbitro a litigatoribus promittentibus, se ejus judicio obtemperaturos esse, aut mulctam persoluturos, quæ inter eos convenerit. *Cicer.* 12. *Fam. ep.* 30. Se se, quominus id facerent, & compromisso, & jurejurando impediri. Et pro *Rosc. Com. c.* 4. Compromissum facere.

Compromitto, is, isi, issum, a. 3. *compromettere*, *far compromesso*, נתן, Germ. *übergeben*, Gal. *compromettre*, Hisp. *comprometer*, *ἐπιτρέπω*, est mutuo promisso fidem suam obligare. *Cic.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 14. Tribunitii Candidati compromiserunt petere ejus arbitratu.

Compsa, f. 2. *Conza*, urbs A. alias Hirpinorum, nunc R. Neap. in prov. Princ. ult. ad radices Apennini M. prope fontes Aufidi fl. Pop. Compsani.

Compsāni, orum, Compsæ incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 11. *Vellej.* 2. 68. 3.

Compte, vel Comte, adverb. ornate, *ornatamente*, *aggiustatamente*. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Nimis compte, & modulate res acta est. *Et paucis interjectis*. Ea omnia distinctius, numerosiusque, ac comptius fortasse dici potuerunt. *Senec. epist.* 75. Compte differere de re aliqua.

Comptŭlus, & Comtulus, a, um, *attillatuccio*, diminutiv. a *comptus*. *Hieron. epist.* 12. *ad Gaudent. a med.* Lascivi & comptuli juvenes.

Comptus, vel Comtus, a, um, nom. ex particip. a como, ornatus, *ornato*, *attillato*. *Horat. l.* 2. *sat.* 8. *v.* 70. Præcincti pueri, comptique. *Tacit. l.* 1. *hist. c.* 19. Comptior sermo. *August. de quantitat. anim. c.* 33. Animam mundissimam reddere, & comptissimam.

Comptus, us, ui, m. 4. ornatus, *ornamento*. *Lucret. l.* 1. *v.* 87. Insula virgineos circumdata comptus.

Compugno, a. 1. idem ac pugno, vel simul pugno. *Gel. l.* 14. *cap.* 5. Clamantes, compugnantesque illos reliqui.

Compulsamentum, i, n. 2. pulsatio, compulsatio. *Fulgent. Mythol.* 3. Sororum compulsamento percita.

Compulsātio, onis, f. 3. idem ac contentio, apud *Tertul. Apolog. c.* 21. Nec alia magis inter nos & illos compulsatio est.

Compulsio, onis, f. 3. impulsio, *impulso*, *spinta*. *Cassiod. l.* 12. *epist.* 18. Quid egit totius anni suscepta compulsio?

Compulso, as, a. 1. *battere*, *urtare*, *συσσείω*, sæpe collido. *Col. l.* 2. Compulsatur, ac fluctu conspergitur. *Apul. l.* 7. *A. A.* Ore improbo compulsat, & mordicat.

Compulsor, oris, m. 3. qui compellit, ut compulsor bovis, *Pallad. l.* 7. *c.* 2. *Ammian. l.* 12. *cap.* 8. (al. 6.) Si compulsori quidquam dederit, ut levari debito possit. Ubi Valesius, compulsorem eum esse dicit, qui fiscalia debita exigit, & lentos debitores ad solvendum compellit. Horum mentio fit etiam *Leg.* 13. *Cod. Theod. de exactionib.*

Compulsus, a, um, nom. ex particip. *spinto*, impulsus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 579. Rex noto compulsus. *Curt. l.* 8. *cap.* 8. Rabie compulsus.

Compunctio, f. 3. *punture*, *κατάνυξις*. *Plin. l.* 21. *c.* 19. Laterum compunctiones tollit. Sed alii leg. *punctiones*.

Compunctus, a, um, o. 1. 2. *segnato*, signatus, inustus, partic. a compungor. *Cic.* 2. *Off. c.* 7. Barbarum, & cum quidem, ut scriptum est, compunctum notis

tis Threciis, districto gladio jubebat anteire.

Compungo, n. 3. idem ac pungo. *Col. l.* 8. *c.* 14. Carendumque, ne aut aculeis urticæ compungatur. ¶ Sensum compungere dicuntur, quæ sensus offendunt, ut niveus splendor oculos, gustum amaritudo. *Lucr. l.* 2. Et qui compungunt oculos, lacrymareque cogunt. ¶ Compungere se suis acuminibus, *Cic.* 2. *de Orat. Ferirsi con le proprie saettigliezze.*

Compurgo, as, are, idem ac purgo, *purgare. Plin. l.* 20. *c.* 13. Nasturtium visum compurgat. Al. aliter leg.

Compsa, æ, f. 1. opp. Bithyniæ, ad Bosphori Thracii angustias, non procul a Chalcedone. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Computabilis, le, adject. *computabile*, qui computari potest, vel debet. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Bis computabili impendio.

Computatio, onis, f. 3. *computo*, λογισμὸς, actus computandi. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Operarum ita computatio est.

Computator, oris, m. 3. *computista*, qui computat, & rationes confert. *Senec. epist.* 87. Diligentissimi computatores.

Computo, as, avi, atum, *computare, far conto. Plin. l.* 9. *c.* 35. Computet nunc aliquis, ex altera parte, quantum tulerint. *Id. l.* 34. *c.* 8. Annos digitis computare: idest numerare. *Juven. sat.* 6. Facies tua computat annos; *La tua faccia mostra i tuoi anni.* ¶ Hinc pro lucrari ponitur. *Senec. epist.* 14. Nemo ad humanum sanguinem propter ipsum venit, aut admodum pauci; plures computant, quam oderunt. h. e. lucrum aliquod spectant.

Computresco, is, ui, ere, n. 3. idem ac putresco, vel mutuo contactu putrescere, *putrefieri. Plin. l.* 13. *c.* 13. Propterea arbitrarer eos non computruisse.

Computus, i, m. 2. *conto. Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 12. Computos exercere.

Comula, æ, f. 1. diminut. parva coma, *piccola chioma*, apud *Petron. in Fragm. Tragur. p.* 43.

Comum, n. 2. *Como*, col. & urbs Insubriæ, ad lac. Larium, a Gallis condita. Eo colonia a L. Scipione deducta est, deinde urbs aucta fuit a Pompejo, postremo a C. Julio Cæsare. Hinc Novocomum dici cœpit; Pop. *Comensis*, & *Novocomenses*.

Comus, m. 2. κῶμος, Deus apud veteres comessationum, nocturnarumque saltationum. *Philostr. imag.* 3.

Con. V. Cum.

Conamen, nis, n. 3. *sforzo*, τόνος, conatus, nisus: vox est fere poetica. *Ovid.* 4. *Fast.* Exiguo funem conamine traxit.

Conamentum, ti, n. 2. fulcimentum, adjumentum. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Convolutum olleis, ligneisque conamentis.

Conangustatum, simul angustatum. *Festus.*

Conauditum, simul auditum. *Festus.*

Conatio, onis, f. conatus, *sforzo. Senec. l.* 2. *quæst. natur. c.* 12. Illa (*fulguratio*) comminatio est, & conatio sine ictu. Al. leg. *tonatio.*

Conatum, i, n. 2. idem quod conatus, & fere usitatum in num. plurali. *Nepos Dion. c.* 8. Ne prius conilium aperiretur suum, quam conata perficeret. *Vell. Paterc. l.* 2. *c.* 29. Magna ausus, magnisque conata executus.

Conatus, us, m. 4. *sforzo, incitazione, tentativo*, πεῖρα, Ger. *die understehung*, Gal. *effort*, Hisp. *esfuerco*, τόλμα, nisus animi, vel corporis impetus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut conatum haberent ad naturales pastus capessendos. *Id. Catil.* 1. *c.* 5. Compressi tuos nefarios conatus.

Concăco, as, a. 1. κυνδέω, cacando conspurco. *Senec. in Apocoloc.* Quid autem fecerit nescio, omnia certe concacavit.

Concædes, dium, pl. num. f. 3. fragmenta ex rebus excisis simul posita, vel acervus arborum simul exaratum ad impediendas vias, *riparo, barricata. Veget. l.* 3. *de re milit. c.* 22. Rursus post se præcisis arboribus vias claudunt; quas concædes vocant, ut adversariis facultatem adimant persequendi. *Tacit. l.* 1. *Ann. c.* 50. Castra in limite locat latera concædibus munitus. Adde *Cæs. l.* 3. *B. G. c. ult.*

Concalefacio, vel concalfacio, a. 3. idem ac calefacio. *Cic.* 2. *de Or.* Cum brachium concalefecerit. Apud *Non. c.* 2. *n.* 182. ¶ Apud *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. legitur *concalefactior*: sed non est imitandus.

Concalefactorius, vel concalfactorius, a, um, o. 1. 2. idem ac calefaciens, vel aptus ad calorem excitandum. *Plin. l.* 21. *c.* 20. Vis ei concalefactoria.

Concalefactus, a, um, o. 1. idem ac calefactus, partic. a concalefio. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 18. Concalefactam, & spirabilem, idest, animalem, esse voluit.

Concalefio, n. pass. anom. idem ac calefio. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 9. Vertere ova, ut æquabiliter concalefiant. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Concalefactiuntur, pro concalefiunt, dixit; quod minime est imitandum.

Concalĕo, n. 2. idem quod caleo, *aver caldo. Var. l.* 3. *de R. R. c.* 36. Concaluit stomachus, ut digerat multa facilius.

Concalesco, is, ui, idem quod concaleo. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 19. Ardore animi concalescunt. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. Frumenta concalescunt.

Concallĕo, n. 2. idem ac calleo, callum obduco. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 10. Callidos autem, quorum, tanquam manus opere, sic animus usu concalluit.

Concameratio, onis, f. 3. καμάρωσις, ædificium arcuato opere, *volta. Vitr. l.* 6. *c.* 11. Si hypogea, concamerationesque instituentur.

Concameratus, a, um, arcuatus, *fatto a volta. Sueton. in Aug. c.* 90. In abditum, & concameratum locum se recipere.

Concamĕro, as, a. 1. καμαρόω, idem ac camero, idest, ad fornicis formam, & arcuato opere ædifico, *fabbricare a volta. Plin. l.* 34. *c.* 14. Eodem lapide Dinocrates architectus Alexandriæ Arsinoes templum concamerare inchoaverat.

Concăna, æ, urbs Hispaniæ in Asturia. *Ptol.* Hinc

Concānus, i, m. 2. incola Concanæ, cujus potus fuit sanguis ex equini cruris venis expressus, & lacte mixtus. *Horat. l.* 3. *od.* 4. *v.* 34. Et lætum equino sanguine Concanum.

Concăpes, edis, o. 3. quod caput habet cum capite rei alterius conjunctum. Lex XII. Tab. Tignum junctum ædibus, vineæque concapes nei solvito. V. *Scalig. ad Fest.* in voce *Tignum*.

Concaptivus, a, um, socius in servitute, συναιχμάλωτος. *Hieron. epist.* 119. Exortus est ad concaptivos loqui.

Concarno, as, are, *incarnare. Tertul. de carne Christi, c.* 20. Cum quid extraneum extraneo agglutinatur, ita concarnatur, & convisceratur.

Concastigo, as, a. 1. idem quod castigo. *Plaut. Trin.* Nam ego amicum hodie meum concastigabo pro commerita noxia. Adde *Bacch.* 3. 3. 94.

Concatenatio, onis, f. 3. *concatenazione*, continuus ordo alicujus rei. *Tertul. Apolog. c.* 19. Concatenationes temporum.

Concatenatus, a, um, cohærens, connexus, *concatenato. Minut. Felix, c.* 17. *fin.* 2. Elementa concatenata.

Concatēno, as, are, simul attringo, connecto, *connettere, concatenare. Lactant. l.* 3. *c.* 17. *de atomis Epicur.* Hamata esse oportet, ut possint invicem concatenari.

Concatervatus, a, um, adject. coacervatus, *affollato, ammucchiato. Ammian l.* 31. *c.* 36. (al. 13.) Concatervatis manipulis, ut nec mucronem exserere, aut manus reducere quisquam posset.

Concavatus, a, um, idem quod cavatus. *Col. l.* 8. *c.* 5. Facere concavatos nidos.

Concăvo, as, a. 1. idem quod cavo, Concavare brachia in duos arcus, est ita inflectere, & sinuare, ut formam imitentur duorum arcuum. *Ovid.* 2. *Met. v.* 195. Est locus, in geminos ubi brachia concavat arcus Scorpius.

Concāvus, a, um, o. 1. 2. *concavo, arcuato*, sinuosus, vacuus. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 39. Concavæ altitudines speluncarum. *Ovid. l.* 1. *de Arte, v.* 402. Concava puppis.

Concēdo, dis, essi, essum, a. 3. *dar licenza*, נתן, Ger. *zugeben*, Gal. *donner, octroyer*, Hisp. *dar, otorgar*, συγχωρῶ, do, permitto. *Cic. pro Cæc.* Nec quicquam illius audaciæ, petulantiæque concessit. *Id.* 9. *Attic.* Mihi Cæsar concedat, ut absim. *Id. pro Flacc.* Levitatem totius Asiæ protulit, de qua nos & libenter, & facile concedimus. *Id.* 1. *Fam. ep.* 2. Consules neque concedebant, neque valde repugnabant. ¶ Est item cedere, *cedere. Cic.* 2. *de Orat.* Cui non solum nos Latini sermonis, sed etiam Græci solent suæ linguæ subtilitatem, elegantiamque concedere. ¶ Item condonare, *rimettere. Cic. pro Cluent.* Multi sæpe in judicando liberum peccata parentum misericordiæ concesserunt. Adde *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. *v.* 140. ¶ Item recedere, abire. *Cic. in Catil.* Si te parentes timerent, atque odissent tui, ut opinor, ab eorum oculis aliquo concederes. Sic in exilium concedere, *Plin. de vir. illustr.* Et, concedere hinc domum. *Ter. Eun.* 1. 2. ¶ Item mori, *Tacit. l.* 4. *Ann. c.* 39. Ut quandocumque concessero. *Sallust. in Jug.* Pater uti necesse erat, naturæ concessit. Sic concedere vita, apud *Tacit.* 14. *Ann.* Concedere fato, *Plin. in Paneg.* ¶ Item credere, assentiri. *Ter. Phorm.* 5. 3. 22. Nunquam ne hic hodie concedes mihi, neque intelliges? Sic concedere in sententiam alicujus. *Liv. l.* 32. ¶ Concedere in deditionem alterius. *Id. l.* 8. *rendersi volontariamente.* Et concedere in ditionem imperiumque alterius, *Id. l.* 29. *soggettarsi.*

Concelebratus, a, um, *frequentato*, frequentatus, excultus. *Cic. l.* 1. *de Invent. c.* 3. Studia tecta atque honesta, per otium concelebrata ab optimis, enituerunt.

Concelĕbro, as, a. 1. idem quod celebro. *Cic. de petit. Cons.* Et iis conviviis, quæ facete abs te, & amicis tuis concelebrantur & passim, & tributim. ¶ Item repleo. *Lucret. lib.* 1. *v.* 3. de Venere: Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. h. e. variis animantibus fœcunde, & copiose replens.

Concĕlo, as, a. 1. idem quod celo. *Gel. l.* 11. *c.* 9. Non id postea concelavit, quin gloriæ quoque hoc sibi affingeret.

Concentio, onis, f. 3. idem quod concentus. *Cic. pro Sest. c.* 55. Clarissima concentione in ore impuri hominis imminens concionata est.

Concenturio, as, are, a. 1. colligo, congrego quasi per centurias. *Plaut. Trin.* 4. 2. 160. Epistola illa mihi concenturiat metum. *Id. Pseud.* 1. 5. 139. Deum concenturio in corde sycophantias.

Concentus, us, *concento, consonanza*, קול, Germ. *melodey*, Gal. *harmonie, accord*, Hisp. *concento, armonia*, harmonia ex diversis resultans vocibus. *Cic. in Somn.* Qui acutis cum gravibus temperans varios æquabiliter concentus efficit. ¶ Translate *Id. lib.* 3. *de Orat. c.* 6. Omnium doctrinarum quasi consensus concentusque.

Concepticulum, n. 2. *intelligo, intelligenza*, quod aliquid continet. *Gel. l.* 18. *c.* 10. Vena est conceptaculum sanguinis.

Concepticla, æ, f. idem quod conceptaculum, ut *concepticla aquarum*, apud *Frontin. de aquæd. l.* 1. *& 2.*

Conceptio, onis, f. 3. *concezione*, הרון, Ger. *empfahung*, Gall. *conception*, Hisp. *concepcion*, σύλληψις, apprehensio, & speciatim actus concipiendi in fœminis. *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 22. Conceptio mulæ contra naturam. ¶ Item excogitatio, compositio. *Paul. l. actio negotiorum, ff. de neg. gest.* Ubi conceptio formularum non observatur. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 19. In jure conceptio privatorum judiciorum constituitur. ¶ Item comprehensio. Sic conceptio summa omnium rerum definitur mundus a *Vitruv.* ¶ Et conceptio aquarum dicitur a *Front. Serbatoio d' acque.*

Conceptivus, a, um, adject. ut Conceptivæ feriæ, quæ incertis diebus quotannis servantur. *Festus.* Velut *Macrob.* describit *l.* 1. *Sat. c.* 16. quæ quotannis a Magistratibus, vel a Sacerdotibus concipiuntur in dies certos, vel etiam incertos.

Concepto, as, are, frequent. a concipio. *Arnob. l.* 4. *p.* 141. His in lucem prodeunt generationibus dii vestri, quibus asini, porci, canes, quibus immunda hæc omnis conceptatur & gignitur terrenarum proluvies bestiarum.

Conceptor, oris, m. 3. qui concipit. *Arat. in Act. Apost. c.* 16. Peccati conceptor erat.

Conceptus, a, um, o. 1. 2. *concetto, concepimento*, generatus. *Col. l.* 7. *c.* 5. Ex virginis furtivo stupro conceptus. ¶ Translate *Cic. ad Quir. post. red.* Ut quod odium scelerati homines, & audaces in Remp. & in omnes bonos conceptum jamdiu continerent. ¶ Conceptis verbis jurare, est juramentum præstare certa quadam verborum formula ab eo, qui juramentum defert, & præscripta. *Cic. pro Cluent.* Illum verbis conceptis peierasse. *Petron. Satyr. cap.* 73. Jurat Eumolpus verbis conceptissimis. ¶ Concepti agere, & Concepti actio. *Paul. JCtus lib.* 2. *sentent.* 31. Concepti actione is tenetur, apud quem furtum quæsitum, & inventum est. *Et mox:* Concepti agere potest, qui rem concepit, & invenit. V. Lanx.

Conceptus, us, ui, m. 4. idem ac conceptio. *concezione. Cic.* 1. *de Div. c.* 42. Quædam etiam ex hominum, pecudumque conceptu, & fœtu. ¶ Item ipse fœtus. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Non edendum gravidis, nisi mortuo conceptu. ¶ Item conceptaculum. *Sen. quæst. nat. l.* 5. *c.* 15. Conceptus aquarum inertium vastos, pares nostris.

Concerno, is, evi, pro *cerno. Cicero de petit. Consul. c.* 5. Hæc omnia parata tibi esse debebant, sicut parata esse concerno. Verum meliores libri hab. *Confido.* ¶ Vet. Gloss. Concerno, συνδυπῶ.

Concerpo, is, ipsi, ptum, a. 3. idem ac discerpo, lacero. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 12. Tuas epistolas, quibus asperius de eo scripsi, aliquando concerpito.

Concerptus, a, um, adject. laceratus, discissus. *Plin. l.* 28. *c.* 15. Concerpta linteola.

Concerræ. V. Congerro.

Concertatio, f. 3. certamen, contentio. *Cic.* 2. *de Orat.* Sine ulla serie disputationum, & sine jejuna concertatione verborum.

Concertativus, a, um, o. 1. 2. quod pertinet ad simul certandum. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Mutua accusatio, quam Græci ἀντιστασιαστικὴν vocant, nostri quidam concertativam.

Concertātor, oris, m. 3. æmulus. *Tacit.* 14. *Annal. c.* 29, Paulinus scientia militiæ, & rumore populi, Corbulonis concertator.

Concertatorius, a, um, o. 1. 2. ἀγωνιστικὸς, contentiosus. *Cic. in Brut. cap.* 83. Hoc forense, concertatorium, judiciale non tractavit genus.

Concertātus, a, um, adject. simul certatus, *contesa. Cic. in Partit. c.* 28. Quæ ante, quam res in judicium venit, aut concertata, aut dijudicata, aut confecta non sint.

Concerto, as, avi, atum, n. 1. idem ac certo, vel simul certo. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 12. Nunquam accidit, ut cum eo verbo uno concertarim.

Concessatio, f. 3. *intralasciamento*, cessatio, quies. *Col. l.* 11. *c.* 1. Qui gnaviter, & sine ullis concessationibus permeat.

Concessio, onis, f. 3. *concessione*, συγχώρησις, *Cic. Att. lib.* 3. *ep.* 24. Et nostra concessione omnem vim sui juris amiserint. ¶ Est item Figura Rhetorica, cum aliquid etiam iniquum videtur Orator pati, atque concedere, ut, quæ deinde dicturus est, graviora videantur. *Quintil. l.* 9. *c.* 2.

Concessivus, a, um, adject. qui concedit. Vox est *Servii* ad illud *Virg. Æn.* 10. Neque illos Juveris auxilio. Concessivus est, inquit, modus iste secundum Probum &c.

Concesso, as, n. 1. cesso. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 9. Nunquam concessavimus lavari, aut fricari, aut ornari.

Concessum, i, n. 2. *volontà*, συγχωρητὸν, permissio, constitutio. *Cic. pro Cæl.* Sed abhorret non modo ab hujus sæculi licentia, verum etiam a majorum consuetudine, atque concessis.

Concessus, us, m. 4. *volontà*, הסכן, Ger. *zulassung*, Gal. *permission*, Hisp. *concession*, συγχώρησις, permissio. *Cic. pro Cæl. c.* 12. Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati.

Concessus, a, um, adject. *concesso. Lucan. lib.* 2. *v.* 446. Concessa pudet ire via. *Horat. l.* 1. *sat. v.* 113. Concessa Venere uti.

Concha, æ, f. 1. κόγχη, testa durior piscium, & omne genus piscis, quod firmiorem habet testam, a voce Græca, quæ allata est: *Ovid.* 6. *Fast. v.* 174. Ostrea, quæ in conchis tuta fuere suis. ¶ Conchæ Cytheriacæ, Veneri gratæ, quæ margaritas gignunt ad fœminarum ornatum. *Mart. l.* 2. *epigr.* 47. Lævior e conchis Gallæ Cytheriacis. ¶ Est item concha, *conca, mestola*, genus vasis concavum, ac superius patulum. *Horat. l.* 1. *sat.* 3. *v.* 14. sit mihi mensa tripes, & Concha salis puri. *Plin. l.* 33. *c.* 8. Hydrargyrum ferrea concha imponitur. ¶ Item vas vinarium, in quod e dolio hauritur vinum. *Juv. sat.* 6. *v.* 303. Cum bibitur concha. ¶ Item genus tubarum, *tromba*, quo Tritones tubicines Neptuni utebantur. *Virg.* 7. *Æn.* Cava dum personat æquora concha. ¶ Vasculum etiam illud, in quo unguenta servantur, concham appellat *Horat.*

vat. l. 2. ad. 7. v. 22. Fundi capacibus unguenta de conchis. ¶ Concha, inter obscœna verba ab antiquis usurpata. V. *Plaut. Rud.* 3. 3. 41.

Conchātus, a, um, adject. in modum conchæ curvatus. *Plin. l.* 10. *c.* 20. Conchata cauda.

Conchēus, a, um, ad concham pertinens. *Bacca conchea* est margarita. *Virg. in Culice*, v. 66. nec Indi Conchea baccha maris.

Conchicla, vel **Conchichla** taba, apud *Apic. l.* 5. *c.* 4. eadem est ac *Conchis*, sc. faba integra, & solida, cum cortice suo decocta. Hinc Conchiclatus apud *eund. ib.*

Conchis, chis, f. 3. faba integra, & cum cortice suo, a conchæ similitudine, quod fracto cortice velut implicita conchis suis carunculæ videatur. *Juven. sat.* 5. v. 293. Cujus aceto, cujus conchæ tumes?

Conchita. V. Conchyta.

Conchŭla, æ, f. 1. diminut. parva concha. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *n.* 1. Constat, vagas litoribus conchulas, & umbilicos lectitasse.

Conchiliātus, a, um, o. 1. 2. ἀγχυλωτός, quod conchylii sanguine tinctum est. *Cic.* 2. *Phil. c.* 27. Conchyliatis Cn. Pompeji peristromatis fervorum in cellis lectos stratos videres.

Conchylilegŭlus, i, m. 2. Conchyta. *leg.* 15. *Cod. tit. de Murileg.*

Conchylis, idos, f. patronym. quasi conchiliata. *Catul. in Argon.* v. 49. Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco. Ita vulgo legitur, & ita habent Lexicographi; sed veteres Codices exhibent *conchyli*; atque constructio: *fuco, rosâ conchyli*, pro *conchylii*. Sic *Lucret. lib.* 6. v. 1072. Purpureusque color conchyli mergitur una Corpore cum lanæ. Et *Serenus carm.* 44. purpura torretur conchyli perlita fuco. Non videtur igitur inducenda hæc vox *Conchylis* temere in Latium.

Conchylium, lii, n. 2. *conchiglia*, Ger. *ein gewang muſchelen*, Gall. *coquille*, Hisp. *concha*, ἀγχύλιον, genus conchæ, idem cum murice, diversum a purpura, cujus sanie, quæ *ostrum* dicitur, lanæ pretiosissimæ tinguntur, quæ autem in glauco colorem, & irascenti mari similem referunt. *Cic. in Pison.* Extructa mensa, non conchyliis, aut piscibus, sed multa carne fabricâta. ¶ Nonnunquam generale nomen est ad omnes conchas. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Lingua purpuræ longitudine digitali, qua pascitur perforando reliqua conchylia. ¶ Ponitur etiam pro ipso colore. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Concharum ad purpuras, & conchylia eadem quidem est materia, sed diffat temperamento. ¶ Item pro vestibus conchylii sanguine infectis. *Juven. sat.* 3. Horum ego non fugiam conchylia.

Conchyta, æ, m. 1. κογχυλιάτης, qui conchylia quærit in mari. *Plaut. Rud.* 2. 2. 3. Salvete fures maritimi, conchytæ, atque hamiotæ. Legitur & *Conchita*.

Concides, V. Concædes.

Concīdo, is, idi, isum, idem ac cædo, vel simul, vel minutatim cædo, *tagliare*. *Col. l.* 12. *c.* 22. Hoc minute concidito, & admisceto pici. ¶ Est etiam idem ac occido, *tagliar a pezzi, ammazzare*. *Nepos in Datam. c.* 8. Confixit, adversariumque multa millia concidit. ¶ Item convellere, labefactare. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 1. Cum omnem auctoritatem Senatus in conspectu populi Romani concideres. ¶ Item verberare. *Cic. Ver.* 3. Virgis plebem Rom. concidere. Sic concidere pugnis. *Plaut. Amphitr.* 1. 1. ¶ Et translate concidere aliquem totis voluminibus. *abbattere*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.*

Concĭdo, is, idi, idem ac cado, *precipitare*. *Cic.* 2. *de Orat.* Hoc interim spatio conclave illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. ¶ Translate est perire. *Cic. pro Sext.* Qui non modo præcipitanti patriæ subvenirent, sed eam nimis tarde concidere mœrerent. ¶ Item intermori, *estinguersi, perdersi*. *Cic. pro L. Man.* Romæ solutione impedita, fidem concidisse. ¶ Item de statu dejici. *Cic.* 1. *Att.* Cum Senatus auctoritas concidisset. ¶ Item deficere. *Cic.* 3. *Tusc.* Quasi si cui simul animus cum re concidit. ¶ Item superari, *esser vinto*. *Cic. Att. l.* 7. Pompejus malas causas semper obtinuit, in optima concidit. ¶ Item quiescere, *cessare*. *Hor.* 1. *carm. od.* 12. Concidunt venti, fugiuntque nubes.

Concĭo, es, ivi, itum, & Concio, is, συγκαλέω, *convoco*, *convocare*. *Liv. l.* 1. *c.* 59. Concientque miraculo rei novæ homines. ¶ Item commovere. *Id. l.* 48. *c.* 8. Concire seditionem. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 33. Concire iram. *Plaut. Asin.* 4. 2. 15. Concire lites.

Conciliabulum, n. 2. *luogo di ragunanza*, *fiera*, חצרה, Ger. *auruch maſſige verſammlung*, Gall. *conciliabule*, Hisp. *conciliabulo*, συλλογεῖον, locus, quo in concilium convenitur. *Fest. Liv. l.* 7. *c.* 15. Nundinas, & conciliabula obire. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 40. Per conciliabula, & cœtus seditiosa differebant. ¶ Erant autem conciliabula loca nundinationis, quæ Prætores in provinciis indicere solebant, teste *Servio* apud *Rosin. Antiq. R. l.* 10. *c.* 22. Hæc etiam *Fora* dicta sunt, de quibus intelligendus videtur locus *Livii l.* 34. *c.* 1. Etiam ex oppidis conciliabulisque convenerant.

Conciliatio, f. 3. συναλλαγή, conciliandi actus, *riconciliazione*. *Cic.* 4. *Acad.* Honestum autem, quod ducatur a conciliatione naturæ. *Id. pro Cluent. c.* 31. Conciliatio gratiæ.

Conciliator, oris, m. 3. *conciliatore*, ἐπιλλακτής, qui conciliat. *Apul. in* 4. *Verr.* ubi *Cic. excusor, emissarius*. Hi vocantur conciliatores furtorum, quæ a Magistratibus committuntur, atque internuntii. *Liv. l.* 27. *c.* 15. Conciliator proditionis. *Suet. Aug. c.* 48. Conciliator amicitiæ. Et conciliator Nuptiarum, apud *Nepot. in Attico*, *c.* 12.

Conciliatrĭcula, æ, f. parva conciliatrix. *Cic. pro Sext. c.* 9. Nobilitate ipsa, blanda conciliatricula commendatus.

Conciliātrix, icis, f. *conciliatrice*, προξενήτρια, quæ conciliat. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 9. Oratia conciliatrix est humanæ maximæ societatis. ¶ Sumitur & pro Lena. *Plaut. Mil. act.* 5. *v.* 16. Ancilla, conciliatrix quæ erat, dicebat mihi.

Conciliatūra, æ, f. 1. pro lenocinio. *Senec. epist.* 97. Conciliaturas exercere. V. *Lips. ad Tacit. l.* 1. *Annal.*

Conciliatus, us, m. 4. idem ac conciliatio, condensatio, conjunctio. *Lucr. l.* 1. v. 375. Ovorum condensio magis omnia conciliatu Astari possunt. Adde *l.* 2.

Conciliātus, a, um, adject. *riconciliato*, ut mulier conciliata viro, *Catul. carm* 69. *v.* 130. ¶ Comparat. Conciliatior judex, *Quintil. l.* 4. *c.* 2. ¶ Male conciliatus, i. e. cum dispendio emptus, *Ter. Eun.* 4. 4. 2. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 1. ¶ Conciliatus, vel Conciliatus, idest coactus, bene fabactus, verbum fullonum, de quo V. in *Concilio*. Afferuntur a *Pareo in Lex. Crit.* variæ variorum exempla; sed in omnibus lectio valde dubia est. Alii enim leg. *consutus*, al. *conchyliatus*, al. aliter.

Concilo, as, a. 1. *affollare*, *refrigere*, verbum est fullonicum, & significat cogere, a *cilis*, pilis. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Apud fullonem vestimentum cum cogitur, conciliari dicitur. ¶ Translate est benevolum facere, *conciliare*, *fare amico*, חבר, Ger. *verſoenen*, Gall. *concilier*, Hisp. *conciliar*, προσηγορεύω. *Cic.* 12. *Fam.* Protectus obviam legionibus Macedonicis quatuor, quas sibi conciliare pecunia cogitabat. ¶ Item comparare, acquirere, tum in bonam partem, tum in malam, *acquistare*. *Cæs.* 2. *B. C.* Quasi non & felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam Imperatoribus, & res adversæ odia conciliet. *Cic.* 4. *Verr. c.* 55. Non ambitionis, neque beneficiorum collocandorum, sed pecuniæ conciliandæ causa. ¶ Item emere, *comprare*. *Plaut. Epid. act.* 3. *sc.* 4. Conciliavisti probe. *ideſt*, vili emisti. Sic male conciliare, h. e. caro pretio emere. *Id. Pseud.* 1. 2. ¶ Ad lenocinia etiam transfertur. *Suet. Cæs. c.* 50. Existimabatur enim Servilia etiam filiam suam tertiam Cæsari conciliare. ¶ Et ad rem matrimonii. *Justin. l.* 7. *circa fin.* Philippus Olympiada uxorem duxit, conciliante nuptias Arisba. ¶ Conciliare pacem inter aliquos, h. e. componere. *Cic. Fam.* 10. ¶ Conciliare aliquem in aliquem locum, h. e. adducere. *Plaut. Capt.* 1. 2. 28.

Concilium, lii, n. 2. vox est artis fullonicæ, & significat coactionem, a *cilio*, pilis. *Jos. Scalig.* V. Consilium. ¶ Translate dicitur de omni cogitatione, seu copulatione. *Lucr. l.* 1. Partim primordia rerum, partim concilio quæ constant principiorum. ¶ Concilium in arte Civili est conventus hominum, in unum locum deliberandi gratia congregatus, *concilio*, ועדה, Germ. *verſammlung*, Gal. *contile*, Hisp. *contilio*, συνέδριον. Dictum est concilium, quasi *convocalium*, a *concalando*, hoc est, convocando, quod omnes in unum locum convocantur. *Fest. Cic. de Fin.* Quæ opinationes in Senatu, & apud populum, & in omni cœtu, concilioque proferri possint. ¶ Dimet a comitiis, quia comitia sunt, cum universus populus convenit, concilium, cum populi pars. *Gel. l.* 15. *c.* 27. ¶ Pro toto populo. *Liv. l.* 1. *c.* 26. Concilio populi advocato. ¶ Item dies jationes herbæ. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Concinentĭa, æ, f. 1. Idem fere, quod concentus. *Martian. Capel. l.* 3. Sub oris concinentiæ. Et *l.* 9. Omnium modorum concinentiam personabat. ¶ Pro symmetria, qua partes omnes inter se coaptant, & quædam modulatione respondent. *Macrob. in Somn. Scip. c.* 2. *ad fin.* & *c.* 3. *in princ.*

Concinnātio, onis, f. 3. apparatus, ornatus. *Cato c.* 106. Aquæ marinæ concinnatio. Ver. Glos. concinnatio, συσκευή.

Concinnatĭtius, a, um, o. 1. 2. *delicato*, quod breviter collectum, & apte situm est. *Apul. l.* 2. Nam Miloni boni concinnatitium mensulum rogatus accubueram.

Concinnātor, oris, m. 3. adornator. *Colum. in præfat.* Capillorum concinnator. *Amm. l.* 4. Deformitatum concinnatores, atque inventores, poetæ. *Sidon. l.* 3. *epist.* 13. Concinnatores criminum.

Concinnatorius, a, um, adject. concinnatitius, adnatus, ad concinnandum pertinens, ut concinnatoria vasa, *leg.* 6. *Dig. de cens. leg.*

Concinne, *ornatamente*; Germ. *zierlich*, Gall. *joliment*, Hisp. *lindamente*, κομψῶς, compositè, convenienter, eleganter. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 19. Hæc quidem sunt concinne distributa, sed non perite. Sic concinne vestitus, *Plaut. Epid.* 2. 2. 38. *Musice ad Gratian. c.* 8. Neque ille concinnius eloquetur. ¶ Item festive, facete, quemadmodum & *concinnus* pro faceto ponitur. *Ciceronis* exemplum habes *l.* 2. *de nat. Deor. c.* 27.

Concinnentĭa, æ, f. idem quod concinnitas. *Sidon. l.* 8. *ep.* 4. ubi al. leg. *concinentia*.

Concinnis, e, adject. concinnus. *Apul. l.* 3. *Met.* Lucerna concinnis.

Concinnĭtas, tis, f. 3. *ornamento*, *eleganza*, Ger. *zierlichkeit*, Gal. *agencement*, *elegance*, Hisp. *lindeza*, *gala*, κομψεύεσθαι, ornatus, elegantia. *Cic. de Orat.* Aut ut forma ipsa, concinnitasque verborum conficiat orbem suum. ¶ In plural. Concinnitates, ex Phavorini verbis refert *Gel. l.* 2. *c.* 26.

Concinniter, adverb. concinne. *Gel. l.* 18. *c.* 2.

Concinnitūdo, dinis, f. 3. idem ac concinnitas. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 18. Splendoris, & festivitatis, & concinnitudinis minimum.

Concinno, as, avi, atum, a. 1. apte compono, apto, adorno, & quasi convenire facio, *adornare*, *accanciare*, תבין, Germ. *füglich machen*, Gall. *agencer parer*, Hisp. *acavisar*, συσκευάζω. *Trebon. Cic.* 12 *Fam. ep.* 16. Concinnavi tibi munusculum. ¶ Interdum etiam accipitur pro facere. *Plaut. Capt. act.* 3. *sc.* 4. Me infanum verbis concinnat suis.

Concinnus, a, um, o. 1. 2. *concinato*, *adorno*, נבין, Ger. *füglich*, κομψός, compositus, ornatus, elegans, politus. *Cic. ad Q. Fr.* Mihi erit curæ, tectorium ut concinnum sit. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. v. 74. Versus paulo concinniores. ¶ Item facetus, festivus. *Cic. in Orat. c.* 6. Alii in eadem jejunitate concinniores. *Horat. l.* 1. *sat.* 3. 50. Concinnus amicis: *convenevole*.

Concĭno, nis, nui, centum, a. 3. *cantare in compagnia*, συμφωνῶ, simul cano. *Cicer.* 4. *Tusc. cap.* 44. Hæc cum pressis, & flebilibus modis concinuntur. ¶ Translate est convenire, *accordarsi*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 7. Antiochio Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis discrepare.

Concĭo, is. V. Concieo.

Concio, onis, *radunanza di popolo*, קהל, Germ. *verſammlung*, Gall. *aſſemblée*, Hisp. *apuntamiento*, ἐκκλησία, proprie est cœtus, seu multitudo populi invocata ad audiendum Oratorem, a *concito*, *es*, vel a *conio*, *is*. *Cic.* 2, *de Orat.* Quid aliud fuit, in quo concio rideret? ¶ Improprie dicitur de suggestu, seu loco, unde verba fiant, βῆμα. *Cic. Att. l.* 4. Subito ille in concionem ascendit. ¶ Item de oratione, quæ ad populum habetur. ἀγορεύσεις. *Cic.* 9. *Fam. epist.* 14. Legi concionem tuam, nihil illa sapientius. ¶ Dicimus autem in concionem vocare, *Cic.* 4. *Acad.* Et, ad concionem, *Id.* 3. *Agr.* Et, vocare concionem, *Tac.* 3. *hist.* ¶ Pro concione aliquid facere, aut dicere, *Sueton. in Calig. in pleno adunanza*. ¶ Concionem antiqui masculino genere posuere, ut *Festo* fides.

Concionabundus, a, um, o. 1. 2. concionatorem agens. *Liv. l.* 5. Hæc propalam concionabundus in dies magis augebat iras hominum.

Concionālis, & le, o. 3. quod est concionis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 9. Eodem die vehementer actum de agro Campano clamore Senatus prope concionali. ¶ Concionalis homo, qui idoneus est ad concionandum, aut qui concionari consuevit. *Curius Cic.* Si inter vos senes concionales venale proscripserit.

Concionārius, a, um, o. 1. 2. qui solet congregari ad concionem. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 3. Concionario illo populo a se prope alienato. Sed alii leg. *contionali*, alii *concionatorio*. Vox hæc certum auctorem habet *Ammianum l.* 27. *c.* 6.

Concionātor, oris, m. 3. ἀγορεύσεως, qui concionem habet. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 5. Quid interfit inter levitatem concionatorum, & animum vere popularem. Ubi videtur Cic. intelligere eos, qui multitudinem concitant, & seditionem movent.

Concionatorius, a, um, o. 1. 2. ἀγορευτικός, quod ad concionem pertinet. *Gel. l.* 1. *c.* 11. Tibia quoque illa concionatoria in mentem venit.

Concionor, d. 1. *far un'orazione*, דרש, Ger. *predigen*, Gall. *prescher*, *haranguer*, Hisp. *razonar*, *predicar*, ἀγορεύω, concionem habeo. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 20. Idem cum in communibus suggestis consistere non auderet, concionari ex turri alta solebat. *Id. Fam.* 12. At etiam de te concionatur. *Cæs. l.* 1. *B. C.* Cæsar ad populum concionatur. ¶ Pro vaticinari, *Lactant. l.* 4. *c.* 18. *n.* 19. Hoc futurum Sibylla concionata est.

Concipĭlo, as, a. 1. corripio, involo, a compilo, inserto *ci* per epenthesin. *Plaut. Trac.* 2. 7. 61. Quem ego attutim jam concipilabo.

Concipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, *apprendere*, *concepire*, Germ. *empfahen*, Gall. *comprendre*, *concevoir*, Hisp. *concebir*, συλλαμβάνω, cit capere, apprehendere. *Lucret. l.* 6. Stupa ignem concipit. ¶ Specialim dicitur de mulieribus, cum semen muliebre apprehendit virile, & cum eo coniungitur ad fœtum faciendum. *Lact. lib.* 3. Quid, quod uxor potest esse communis, filius non potest, quoniam concipi non nisi ex uno necesse est? *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices concipiunt supervolantium aliarum. *Id. l.* 9. *c.* 52. Pisces ova concipiunt. ¶ Concipere verba, est certam quandam verborum formulam animo dictare, quam ille totidem verbis referat. Ex. gr. *Concipere verba juramenti*, est dictare, & definire juraturo, quibus verbis vellimus juramentum fieri. *Concipere vadimonium*, est dictare formulam vadimonii. *Liv. lib.* 7. Nisi in quæ se concepissent, verba juraret. *Cic. ad Q. Frat.* Quemquam fuisse, qui [illegible] concipere posset. V. *Conceptus*. ¶ Transfertur ad animum, & [illegible] cogitare, *macchinare*. *Cic. pro Rabir.* Quodnam concepi tantum [illegible]? *Id. in Ver.* Majus in se scelus concepisse. Sic concipere odium in aliquem. *Idem ad Quirit. post red.* Concipere iram corde, *Id.* 4. *Tusc.* Concipere inimicitias cum aliquo, *Cæs. l.* 3. *B. C.* Concipere amentiam, furorem. *Cic. Silius*, *Ovid.* Concipere vota, *Ovid.* 7. *Met. fac votis*. ¶ Concipere bella cum aliquibus, h. e. agere, *Silius l.* 13. ¶ Concipere spe aliquid. *Liv. l.* 43. Et, Concipere spem. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 485. ¶ Concipere mente, & animo, *Ovid.* 2. *Met. Cic.* 1. *Leg. c.* 22. ¶ Significat interdum exprimere, definire. *Liv. l.* 3. Difficile est, quos cecederint, exacto affirmare numero: Audet tamen Antias Valerius concipere summas. ¶ Est etiam continere. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. Par est animæ concipitur cordis parte quadam. ¶ Concipere morbum, h. e. in morbum incidere. *Colum. l.* 7. *c.* 5. ¶ Concipere tantum lance, & litio, est reperire. V. *Lance*.

Concīse, adverb. *succinctamente*, minute, sinche. *Quintil.* Quanquam ea non est tam minute, ac concise in orationibus utendum.

Concīso, onis, f. 3. quasi minuta cæsio, ut concisio verborum. *Cic. in Partit. c.* 6.

Concīsor, oris, m. 3. qui concidit, ut concisor remorum, apud *Corippum l.* 4. *v.* 22.

Concisūra, æ, f. 1. actus concidendi. *Sen. epist.* 102. Desit sine varietas marmorum, & concisura aquarum e canaliculis interfluentium.

Concīsus, a, um, o. 1. 2. συγκεκομμένος, participi a concido, ut, Concisa oratio,

oratio, quæ non continua, sed veluti membratim cæsa est. *Cic. in Brut. c.* 27. Concise sententiæ, interdum etiam non satis apertæ. ¶ Proprie *Ovid. 2. Fast. v.* 647. Concisa ligna. Et *Cic. l. 1. Div. c.* 35. Concisus exercitus, *Id. Philipp.* 11. Judiciis, ignominiisque multis concisus.

Concitamentum, ti, n. 2. incitamentum. *Sen. lib. 3. de Ira, c.* 9. Quis autem ignorat, lituos, & tubas concitamenta esse, quibus mens resolvatur?

Concitate, adverb. citate, *presto, con impeto. Colum. l. 6. c.* 6. Concitate agitur pecus. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Quis dubitat, alia lenius, alia concitatius esse dicenda? *Lactant. l. 6. c. 1. fast.* 9. Ad mortem concitatissime properant.

Concitatio, f. 3. *incitazione, ἐξόρμησις*, commotio. *Cic. 2. de Orat.* Quarum altera concitationem habet, altera commendationem. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 106. Crebræ continuis diebus ex conventu multitudinis concitationes fiebant.

Concitator, oris, m. 3. *Cic. pro Domo, c.* 5. Signifer seditionis, concitator tabernariorum. *Liv. l.* 29. *c.* 3. cæteroquæ belli concitatores.

Concitatrix, icis, f. 3. quæ incitat, ut Concitatrix vis. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

Concitatus, a, um, o. 1. 2. *ὁρμητικός*, commotus. *Cic. in Brut.* Admirabili quodam ad Philosophiam studio concitatus. *Liv. l.* 4. *B. Maced.* Concitatior cursus, idest, celerior. *Id. l.* 5. *B. Maced.* Concitatissimi equi.

Concito, as, a. 1. *concitare, commovere, stimolare*, עכר, Ger. *bewegen*, Gall. *inciter*, Hisp. *concitar, κατορθῶ*, commoveo, extimulo, a cito. *Cic. l. de Div.* Cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. *Id. pro Mur.* Ut major facultas Trib. pleb. detur, depulso adversario, seditionis, ac discordiæ concitandæ.

Concitor, oris, m. 3. commotor, ut Belli concitores. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 28. & *in* 4. *Hist. c.* 56. Utrobique tamen ab aliis leg. *concitatores*. Tribuitur vox hæc & *Livio*, & *Justino*: sed in his quoque variat lectio.

Concitus, a, um, o. 1. 2. partic. a concieo, commotus, concitatus, *commosso, incitato. Virg. 9. Æn. v.* 69. Imitani concitus ira. *Cic. pro Cæc. c.* 5. Litigiosus, concitus ad rixam. ¶ Concitus, a *cio*, eodem fere sensu. *Valer. Plac. l.* 3. *v.* 576. Ipse autem tantis concita furoribus arma expedit.

Concitus, us, m. *impeto, corso*, motus concitatus. *Mamertin. in gratiarum actione Maxim. c.* 8. Quis simili concitu eques, aut velivola navis?

Concivis, is, com. 3. qui ejusdem civitatis jure gaudet, *concittadino, συμπολίτης*. Fragm. agrarium de Limit. apud *Goesium p.* 216. ubi tamen variat lectio. Fragmentum item in Museo Veron. veteris *Inscript. p.* 87. *n.* 5. & apud *Muratorium p.* 875. *n.* 11. Rom. & Aug. ... concivium Romanorum. *Tertullian. l.* 5. contra *Marcion. c.* 17. & *D. Hieron. l.* 2. *epist.* 25. ¶ Attamen neque *convivis* vox satis Latina est, neque *συμπολίτης* Græca, ut scribit *Pollux l.* 3. *c.* 4.

Conciuncula, æ, f. 1. dimin. a concio. *Cic. ad Attic. l.* 12. *epist.* 16. Quæ mihi videtur una conciuncula clamore pedissequorum nostrorum esse peritura.

Conclamatio, onis, f. 3. multorum clamor, *acclamazione*. Sæpe accipitur pro acclamatione, applausu. *Cæs. l.* 2. *c.* 26. *B. C.* Curio universi exercitus conclamatione Imperator appellatur.

Conclamatus, a, um, o. 1. 2. *chiamato, gridato*, perticip. a conclamo, ut conclamata corpora, quibus extremum conclamationis præstitum est officium, seu quæ nihil reliqui jam habent ad vitam. *Lucan. lib.* 2. *v.* 22. Corpora nondum conclamata jacent. ¶ Conclamatum frigus, summum. *Macrob. lib.* 7. *Saturn. c.* 5. Aliisque herbat conclamati frigoris pipere temperatas. ¶ Pro celebri, *famoso. Sidon. l.* 2. *epist.* 2. Conclamatissimum fontium. Et *l.* 6. *epist.* 1. Conclamatissimum primipilarem.

Conclamito, as, n. 1. freq. a conclamo. *Plaut. Merc.* 1. 1. 51. Conclamitare tota urbe.

Conclamo, as, n. 1. *gridare insieme, συμβοᾶν*, simul clamo. *Cic. 6. Phil.* Cum vos universi una mente, atque voce iterum a me conservatam esse Rempublicam conclamastis. ¶ Pro simplici clamo, *gridare. Cæs.* 1. *B. G.* Conclamavit, quid ad se veniret. ¶ Conclamare vasa, militaris est locutio, pro denuntiare inter milites, ut vasa colligant, quod fiebat, cum exercitus moturus erat castra. *Cæs.* 1. *B. C. c.* 56. Signum dari jubet, & vasa militari more conclamari. ¶ *Conclamare* absolute eodem sensu, *Id. ibid. c.* 57. *& l.* 3. *c.* 75. ¶ Usurpatur etiam active. *Liv. l.* 4. *c.* 40. Ex mœstis paulo ante domibus, quæ conclamaverant suos, procurreretur in vias. ¶ Conclamatum est, *è finita, νέκρωσις*, proprium eorum, qui morientibus assistunt, & translate pro finitum est, desperatum est. Solebant enim cadaverum faciem pluries frigida abluere, nomenque eorum clara voce inclamare, ne forte syncope correptos pro mortuis funerarent. *Donatus ad illud Terent. Eun.* 2. 3. 56. Desine, jam conclamatum est.

Conclavatæ res dicuntur, quæ sub eadem sunt clavi. *Fest.*

Conclave, vis, n. 3. *luogo segreto*, חדר, Gal. *cabinet, μυχὸς*, locus separatior in interioribus tectis, quod unam habeat clavem domiticiis communem. *Cic.* 3. *de Or.* Hoc interim spatio conclave illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. *Quintil.* eandem referens historiam, triclinium appellat, his verbis: *Vix illo limen egresso, triclinium illud supra convivas corruit.* ¶ *Donat. ad Ter. Eun.* 3. 5. 35. Conclave est separatior locus in interioribus tectis. ¶ Dicitur & Conclavium, ii. *Vitruv. l.* 6. *c.* 5. Conclaviorum altitudines. Adde *Plaut. Most.* 3. 2. 155.

Conclausus, a, um, adject. a concludo, conclusus, *rinserrato. Col. l.* 3. *R. R. c.* 12. Concluasa, & coarctata semina comprimere. ¶ Conclusus magis est in usu.

Conchinisco, V. Conquinisco.

Concludo, is, si, sum, a. 3. *chiudere*, סגר, חם, Ger. *beschliessen*, Gal. *enfermer, concluire*, Hisp. *concluyr, συγκατακλείω*, claudo. *Cic. de Univ.* Intelligentiam in animo, animum in corpore concluit. *Terent. Adel.* 4. 2. 13. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. Concludere auras follibus. *Ter. Eun.* 4. 3. 25. Illum aliquo conclusissem. ¶ Est item simul claudere. *Id. Eun.* 5. 8. 16. Fortuna tot res, & tantas in unum conclusit diem. ¶ Item perorare, idest, orationem terminare, *finire. Cic. d. Verr.* Ut aliquando totam hujus generis orationem concludam, aut definiam. ¶ Item colligendo judicare. *concludere. Cic.* 2. *Fin. c.* 19. Deinde concludebas, summum malum esse dolorem, &c.

Conclusè, adverb. *συγκεκλεισμένως*, quasi dicas concludendo. *Cic. in Orat. c.* 53. Cum, ut fit, fortuito sæpe aliquid conclusè, apteque diterent.

Conclusio, f. 3. *conclusione*, πῆξις, Ger. *beschliessung*, Gal. *conclusion*, Hisp. *conclusion, ἐπιφορὰ*, ultima pars orationis, quæ aliter peroratio dicitur. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 52. Hæ partes sex esse omnino nobis videntur, exordium, narratio, partitio, confirmatio, reprehensio, conclusio. ¶ Verborum conclusio est periodus. *Cic.* 3. *de Orat.* Vocis dico moderationem, & verborum conclusionem. ¶ Item argumentatio, syllogismus. *Cic.* 2. *Acad.* Quid enim faceret huic conclusioni? Si lucet, lucet, lucet autem, lucet igitur. ¶ Proprie est mora in aliquo loco clauso, quo sensu usurpat *Cæs. B. C. l.* 2. *c.* 22. Pestilentia consistari ex diutina conclusione, *lo star rinserrato*. Adde *Nepot. Eumen. c.* 5.

Conclusiuncula, æ, f. 1. dimin. a conclusio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 44. Aculeata sophismata: sic appellantur fallaces conclusiunculæ.

Conclusura, æ, f. 1. *Vitruv. l.* 6. *c.* 11. ad centrum respondentes earum conclusuræ. h. e. cunei fornicis.

Conclusus, us, ui, m. 4. *rinserramento. Cal. Aurel. Tard.* 1. 4. Conclusu corporis corrigere.

Conclusus, a, um, o. 1. 2. *rinchiuso, συγκεκλεισμένος*. *Cic.* 1. *de Or.* Omnia fere, quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa, & dissipata quondam fuerunt. *Id. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 7. Conclusa aqua facile corrumpitur. ¶ Comparat. Conclusior locus. h. e. angustior. *Hygin. f.* 4. *Poet. Astron. c.* 14.

Concoctio, onis, f. 3. *digestione*, cibi in ventriculo digestio. *Plin. lib.* 11. *c.* 37. Concoctione maturata. *Id. l.* 20. *c.* 5. Concoctionibus confert.

Concoctus, a, um, adject. digestus, *digerito, concotto*, vel una coctus. *Lucret. l.* 2. *v.* 851. Concocti odores.

Concœnatio, f. 3. Cœna, convivium, *convito. Cic. de Sen. c.* 13. Tum compotationem, tum concœnationem vocant.

Concolonus, i, m. qui simul cum alio colonus est. *Augustin. epist. ad Eusseb.* 369.

Concolor, oris, o. 3. d'un *medesimo colore*, Ger. *einer farb*, Gall. *de meme couleur*, Hisp. *de mismo color*, ὁμόχρως, ejusdem coloris. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 80. Et populus festo est concolor ipse suo.

Concolōrus, a, um, adject. concolor. *Capell. l. de nupt. Philol.* 6. Carystos marmoreis fluctibus concolora.

Concomitatus, a, um, adject. signif. passiva, *accompagnato. Plaut. Mil.* 4. 3. 10. Quibus concomitata recte devenisti domum.

Concopulo, as, avi, atum, are, idem quod copulo, *congiungere. Lucret. l.* 6. *v.* 1075. Denique res auro argentum concopulat una.

Concŏquo, is, xi, coctum, idem ac coquo. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 10. Ad focum ligna afferre, & cibum concoquere. ¶ Frequentissime accipitur pro cibum digerere. *digerire. Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut id mutari facile, & concoqui possit. ¶ Translate est cogitare, *considerare. Cic. pro Rosc. Com.* Tibi diu deliberandum, & concoquendum est. ¶ Item æquo animo ferre, & pati, *sopportare. Cic.* 3. *ad Q. Fr. epist. ult.* Ut ejus ista odia non forbeam solum, sed etiam concoquam. *Liv. l.* 4. *c.* 13. Concoquere aliquem senatorem.

Concordabilis, le, adject. quod concordari facile potest. *Censorin. de die natali, c.* 10. Non promiscue voces omnes cum aliis junctæ concordabiles in cantu reddunt effectus.

Concordatus, a, um, adject. *chi è d'accordo. Papinian. JCtus leg.* 11. *ff. tit.* 7. *lib.* 48. Matrimonium bene concordatum diriminere.

Concordia, f. 1. *concordia, accordo*, חסך אחב, Germ. *eihgkeit*, Gall. *concorde*, Hisp. *concordia, ἐμόνοια*, unanimitas, & consensus, a *corde*, quasi congruentia cordium. *Cic. Att. l.* 8. Fore, ut in Italia possemus concordiam constituere. ¶ Discors concordia dicitur rerum, quæ, cum inter se diversæ sint, tamen commixtæ unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius vires temperat, & coercet. *Ovid.* 1. *Met.* Et discors concordia fœtibus apta est. ¶ Et translate discors concordia simulata amicitia est. *Lucan. l.* 1. Temporis exigui manfit concordia discors, paxque fuit.

Concordia, Dea apud Romanos, cui ædes a C. Flavio Cn. F. dedicata est in area Vulcani. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Liv. l.* 9. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 639. & *l.* 6. *v.* 637.

Concordienſis, se, ad Concordiam pertinens, quæ est urbs Carnorum ad Romanum fluvium, inter Altinum & Aquilejam. ¶ Concordienses, ium, ejus urbis incolæ. *Plin. l.* 4. *c.* 22.

Concordis, de, adject. pro *concors*, antiquum & obsoletum est. *Cæcil.* apud *Priscian. in fi. l.* 6. Modo sit obsequens, hilaris, comis, dum id, quod petit, potitur.

Concordĭtas, atis, f. 3. idem ac concordia. *Pacuv.* Concorditatem hospitio adjunctam, & perpetuam probitatem conservetis, *apud Non. c.* 2. *n.* 151.

Concorditer, adv. *concordevolmente, ὁμονοητικῶς*, unanimiter, pari consensu. *Plaut. Curc.* 2. 2. 14. Concorditer inter se congruunt. *Cic. pro Rab. c.* 5. Ejus fratris, quicum concordissime vixerat.

Concordium, ii, n. 2. idem quod concordia. *Leg.* 27. *ff. de pact. dotal. tit.* 4.

Concordo, as, avi, are, n. 1. *concordare, essere d'accordo*, יאח, Ger. *mithelfen*, Gall. *tomber d'accord*, Hisp. *concordar, ὁμονοῶ*, concordem esse, convenire. *Cic.* 4. *Tusc. cap.* 13. Sic animi sanitas dicitur, cum ejus judicia, opinionesque concordant. *Ovid.* 10. *Met. v.* 146. Et sensit varios, quamvis diversa sonarent, Concordare modos.

Concorporales, lium, m. 3. contubernales, commanipulones, idest, qui in contubernio suberant eidem decano. *Ammian. l.* 28. *c.* 28. Ne uno quidem cædibus concorporalium superesse permisso. Adde *l.* 21. *c.* 12.

Concorporatio, onis, f. 3. *incorporazione. Tertul. l.* 4. *adverf. Marc. c.* 4. Concorporatio Legis, & Prophetarum.

Concorpŏrātus, a, um, adject. *incorporato. Ammian. lib.* 22. *cap.* 8. Hi scopuli stetere concorporati.

Concorporificātus, a, um, aliud adject. in unum corpus redactus, *Tertul. adverf. Valent. c.* 23. In mundo coelementato, & concorporificato.

Concorpŏro, as, avi, atum, a. 1. *incorporare, συσσωματόω*, in unum corpus redigo. *Plin. lib.* 22. *cap.* 23. Facillimeque cum melle concorporatur. *Id. lib.* 27. *cap.* 12. Polyanthemum vitiligines concorporat. h. e. delet vitiliginem, & reliquo corpori cutem reddit parem.

Concors, ordis, o. 3. *concorde, d'accordo, ὁμόφρων*, qui est unius cordis, idest, unius animi, a cum & cor. *Cic.* 1. *Tusc.* Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 7. Multo fiat civitas concordior. *Cic. pro Lig. c.* 2. Concordissimi fratres. ¶ Veteres dixere, *Concordis, de. Cæcil. apud Priscian. lib.* 6. Modo sit obsequens, hilaris, comis, concordis.

Concrassō, as, a. 1. *ispessire*, crassum reddo. *Cæl. Aurelian. lib.* 4. *Chronic. cap.* 3. Hæc liquida concrassat.

Concratītius, a, um, o. 1. 2. *di graticcio*, quod ex consertis cratibus fit. *Pap. in l. si fratres, ff. pro socio.* Ut ibi concraticium parietem inter se ædificarent. Verum in emendatissimis libris legitur Cratitius.

Concrebresco, is, bui, n. idem quod crebresco, *crescere. Virg. in Ciri, v.* 25. Cum levis alterno Zephyrus concrebuit Euro.

Concreditus, a, um, *consegnato, affidato*, alicujus fidei creditus. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 39. Fortunæ concreditæ. Adde *Plaut. Pœn.* 4. 2. 104.

Concrēdo, is, didi, itum, a. 3. *credere, commettere alla fede, ἐνστρέφω*, idem est, quod credere, idest, servandum dare, fidei alicujus tradere. *Cic. pro Quinc. c.* 20. Cui tu & rem, & famam tuam concredere solebas.

Concredŏ, is, ui, pro concredo, dixere Veteres. *Plaut. Aul.* 3. 6. 48. Ne tu in me mutassis nomen, si hoc concreduo. *Id. Cas.* 2. 8. 45. Ei ego amorem meum omnem concredui.

Concrematus, a, um, una crematus, *abbruciato*, ut Concremata urbes, *Sen. ep.* 9.

Concrementum, i, n. 2. idem quod concretio, incrementum. *Apul. Apol.* Concrementa varii fellis.

Concrĕmo, as, a. 1. idem quod cremo, *abbruciare. Plin. l.* 22. *c.* 18. Quantum Nero Princeps novissimo pompæ suæ die concremavit.

Concrĕo, as, a. 1. idem quod creo, vel simul creo. Legitur in titulo *c.* 5. *l.* 19. *Gellii.* Ex nive crystallus concreatur.

Concrepatio, onis, f. 3. *strepito, suono. Arnob. l.* 2. *p.* 73. Concrepatione scabillorum.

Concrepito, as, are, frequentat. a concrepo, *far grande suono, o strepito. Prudent. Peristeph.* 11. *v.* 36. Virgarum concrepitat fragor.

Concrĕpo, as, ui, itum, n. 1. *fare strepito, risuonare*, תרס, Ger. *erkrachen*, Gal. *craqueter*, Hisp. *estallar, διπλασιάζω*, persono. Plus est, quam sono. Nam *con* hic auctivum est. *Plaut. Hacch.* Sed hoc concedam, nam concrepuerunt fores. *Cic.* 3. *Offic. c.* 19. Si vir bonus habeat hanc vim, ut, si digitis concrepuerit, &c. *Terent. Andr.* 4. 1. 58. Concrepuit a Glycerio ostium. *Liv. l.* 28. Exercitus gladiis ad scuta concrepuit, h. e. gladiis scuta percutiendo strepitum edidit. ¶ Reperitur etiam active usurpatum. *Ovid. Fast.* 5. *v.* 441. Rursus aquam tangit, Temeseaque concrepat æra.

Concrescentia, æ, f. 1. concretio. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Ex aquarum subsidentia in corporibus, & concrescentia.

Concrēsco, is, evi, etum, n. 3. accresco, simul cresco. *Virg. Ecl.* 6. ut his exordia primis Omnia, & ipse tener mundi concreverit orbis. ¶ Frequentius accipitur pro condensari, conglutinari, gelu constringi, *condensarsi, agghiacciarsi. Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Quæ neque conglaciaret frigoribus, neque nive, pruinaque concresceret. *Virg.* 12. *Æn.* gelidus concrevit frigore sanguis. *Plin. lib.* 18. *cap. ult.* Cinis in foco concrescit. ¶ *Concrevisse*, pro concreviſſe, apud *Ovid.* 6. *Metam.*

Concretio, onis, f. 3. condensatio, conjunctio, compositio. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 27. Nisi mens soluta quædam, & libera, segregata ab omni concretione mortali.

Concrētus, a, um, o. 1. 2. *condensato, συμπεπηγώς*, conglutinatus, a concresco. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Extenuatus in sublime fertur, concretus in nubes cogitur. *Liv. l.* 21. *c.* 26. Hærerent in durata, & alte concreta glacie. *Virg.* 3. *Georg.* Lac concretum. *Cic.* 1. *Divin. ex quodam Poeta*: Cum claram speciem concreto lumine

Lu-

Luna ablilit. h. e. contracto. *Virg. 6. Æn.* Concreta labes, h. e. affixa, inhærens. *Lucret. 4.* 1237. Craſſus hoc porro, quoniam concretior æquo, &c.

Concrētus, us, m. 4. concretio. *Plin. lib. 12. cap. 16.* In concretu albicantis ſucci, & tabeſcentis.

Concriminor, aris, d. 1. idem ac criminor. *Plaut. Mil. 2. 2. 87.* Ut ſi illic concriminatus ſiet adverſus militem meus conſervus.

Concriſpātus, a, um, adject. criſpatus, criſpus, *creſpo, increſpato. Vitruv. l. 4. c. 1.* Capillamento concriſpati cincinni.

Concriſpo, as, avi, atum, are, idem quod criſpo, *increſpare. Ammian. l. 16. c. 29.* Tela concriſpans, h. e. vibrans. *Vitruv. l. 8. c. 1.* Humores ſe concriſpantes.

Concrucior, aris, paſſ. 1. idem ac crucior. *Lucr. l. 3. v. 149.* Non omni concruciamur corpore.

Concruſtātus, a, um, adject. cruſta obductus, *incruſtato. Ammian. l. 17. c. 7* Soliditates concruſtatæ. Et *l. 30. c. 6.* Meatus gelidis frigoribus concruſtati.

Concubātus, us, ui, m. 4. legitur *in leg. 3. ff. de Concubin.* ubi alii leg. *concubinatus*.

Concubina, æ, f. 1. *concubina*, *ἐυνὴ νόμιμος*, ſcortum, præſertim privatum. *Cic. de Orat. c. 40.* In concubinæ locum duceretur.

Concubinālis, le, adject. ad concubinam pertinens, ut concubinales illecebræ. *Sidon. lib. 9. epiſt. 6.*

Concubinātus, us, m. 4. *concubinato*, conſuetudo concubinorum. *Suet. in Ner. c. 28.* Super nuptarum concubinatus Veſtali virgini Rubriæ vim intulit. Adde *Plaut. Pœn. prol. v. 102.*

Concubīnus, m. 2. *concubino*, qui ſimul cubat. *Curt. l. 10. c. 2.* Pellicum concubini. *Catul. Epithalam. Manl. v. 135.* Concubinum inertem.

Concubitālis, e, adject. ad concubitum pertinens. *Tertul. ad Nation. l. 2. c. 11.*

Concubitio, onis, f. 3. idem quod concubitus. *Hygin. Aſtron. 2. c. 12.* Perſeus inuſitato genere concubitionis natus.

Concubitor, oris, qui concumbit. *Auct. declam. quæ inſcribitur* Tribunus Marianus: *quam quidam olim* Quintiliano *tribuebant.*

Concubĭtus, us, m. 4. *coitio*, *συνουσία*, coitus. *Cels. l. 1.* Concubitus neque nimis concupiſcendus, neque nimis pertimeſcendus. Adde *Horat. de Art. poet. v. 398.*

Concubĭus, a, um, adject. *Concubia nox* (nam extra hanc formulam non occurrit) a *concubitu dormiendi cauſa* dicta, ut eſt apud *Varron. l. 5. de L. L. c. 2* eſt primi ſomni tempus, ut *Nonius* definit *c. 2. n. 175.* Partes enim noctis, ut docet *Cenſorin. de die nat. c. 24.* apud Latinos hæ ſunt: prima *crepuſculum*: ſecunda id tempus, quod dicebant *luminibus accenſis*, antiqui *primas faces*, tertia *concubium*, cum itum eſt cubitum: quarta *nox intempeſta*, qua nihil agi tempeſtivum eſt: quinta *ad mediam noctem*: ſexta *media nox*: ſeptima *de media nocte*: octava *gallicinium*: nona *conticinium*: decima *ante lucem*: undecima *diluculum*. Confirmat *Servius* hæc eadem proponens, & quidem ex *Varrone*, ad illud *Virg. 2. Æn. v. 268.* Tempus erat, quo prima quies, &c. & ad *3. Æn. v. 587.* & *Macrob. l. 1. Sat. c. 3. extr.* ¶ Quod vero apud *Varron. loc. cit.* confundi videtur *concubia nox* cum *intempeſta*, & cum *ſilentio noctis*, & *conticinio*; primo id *Varro* refert non ex ſua, ſed ex aliorum ſententia: deinde minutam illam *Cenſorini* diviſionem non ſemper ſervavere Scriptores: ex quibus *Apulei. l. 2. Metam. poſt med.* videtur *concubium noctem* pro nocte jam provecta poſuiſſe.

Conculcātio, onis, f. 3. actus conculcandi, *il calcare co' piedi. Plin. l. 8. c. 18.* Bibunt cameli, obturbata conculcatione prius aqua.

Conculcātus, us, ui, m. 4. idem quod Conculcatio. *Tertul. de Reſur. c. 22.* Tunc erit Hieruſalem conculcatui Nationibus.

Conculco, as, idem ac calco. *Cic. in Piſ.* Ad portam Exquilinam Macedonicam lauream conculcavit. ¶ Translate ſumitur pro opprimere, violare, *mettere ſotto i piedi. Cic. Att. l. 8.* Conculcati miſeram Italiam videbis proxima æſtate ab utriuſque mancipiis undique collectis:

Concumbo, is, ui, itum, ere, n. 3. *dormire in compagnia*, *συγκαθεύδω*, Ger. *beiſchlafen*, Gall. *coucher enſemble*, Hiſp. *acoſtarſe. Cic. de Fato, c. 13.* Concumbere cum uxore. *Ovid. 10. Met. v. 338.* Concumbere viro.

Concumulātus, a, um, adject. accumulatus. *Tertul. de velan. Virg. c. 7.* Coma concumulata in verticem.

Concupio, is, a. 4. idem quod cupio, *deſiderare. Horat. Epod. 3. verſ. 19.* Si quid cnquam tale concupiveris. *Salluſt. Catil. cap. 51.* Ut quiſquam domum, aut ſiſtam concupiverat.

Concupiſcentĭa, æ, f. 1. *concupiſcenza*, *ἐπιθυμία*, appetitus. *Tertul. de Anim.* Concupiſcentia oculis arbitris utitur. *Curt. l. 8. c. 6.* Adeo pertinax ſpes eſt, quam ingentes concupiſcentiæ devoverunt. Sed lectio ſuſpecta eſt.

Concupiſcentīvus, a, um, adject. *Tertul. de Anim. cap. 16.* Concupiſcentivum, quod vocant *ἐπιθυμητικὸν*.

Concupiſco, is, a. 3. idem quod cupio, vel valde cupio. *Cic. l. 1. de Divin. c. 24.* Concupiſcere mortem.

Concupītor, oris, m. 3. qui concupiſcit. *Jul. Firmic. lib. 8. Aſtron. cap. 22.* Rerum alienarum concupitores.

Concupītus, a, um, adject. nom. ex particip. *deſiderato. Cic. 4. Tuſc. c. 6.* Concupitum adipiſci. Et *cap. 11.* Pecunia concupita.

Concurātor, oris, m. 3. qui una cum aliis aliquid curat. *Ulpian. l. 19. ff. de admin. tut. & peric. tut.* Actus fui rationem concuratori reddere non eſſe compellendum.

Concūro, as, are, a. 1. *aver cura*, idem quod curo, vel ſimul curo. *Plaut. Bacch. 1. 2. 13.* Hæc concuret coquus.

Concurro, is, curri, & concucurri, curſum, n. 3. *concorrere*, נגד, Ger. *zuſammen laufen*, Gall. *courir enſemble*, Hiſp. *correr juntamiente*, *ἀναδρομέω*, ſimul curro. *Cicer. 4. Verr.* Tantus in curia clamor factus, ut omnes concurrerent. ¶ Et item irruere in hoſtem, præliari, *combattere. Liv. de bel. Pun.* Caſtraque eo ſpatio concurrerunt. *Sal. in Jug.* Sed catervatim in noſtros concurrunt. ¶ Abſolute *Horat. l. 1. Sat. 1. v. 7.* Concurritur. ¶ Item confugere, *ricorrere. Cic. ad Att.* Nulla eſt ſedes, quo concurrant, qui Rempublicam defenſam volunt. ¶ Item convenire, conjungi, *unirſi. Ter. Heaut. 2. 2. 3.* Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant. *Cic. 3. de Or.* Verba ne aſpere concurrant, neve vaſtius diducantur. ¶ Item contingere, *accadere. Cic. pro Planc.* Sæpe concurrit, ut eodem tempore multa mihi agenda ſint. ¶ Item convenire, *conſentire, accordarſi. Cic. 1. Tuſc.* Licet concurrant omnes plebeji philoſophi, &c. ¶ Item ad partem venire. *Sen. l. 2. de ben. c. 2.* Ad rogandum os concurrit, & ſuffunditur rubor. ¶ Nomina concurrunt, apud *Cicer. Att. 16. epiſt. 3.* h. e. debitorum, & creditorum nomina paria ſunt. ¶ Concurrere alicui, *Stat. 11. Theb. v. 185.* ¶ *Concucurri* legitur apud *Flor. l. 4. c. 2.* & *Hirt. de B. Afric. c. 59.*

Concurſātio, onis, f. 3. *il correr, qua, e là*, *περιδρόμησις. Cic. pro Domo*, Quid puerorum illa concurſatio nocturna? *l. 1. Fam. ep. 1.*

Concurſātor, oris, m. 3. *chi corre qua e là*, *περιδρομεύς. Liv. l. 31. c. 35.* Nec pedes concurſator, & vagus.

Concurſātōrius, a, um, adject. ut concurſatoria pugna, quæ ſcil. concurſando fit. *Ammian. l. 16. c. 14.*

Concurſo, as, are, n. 1. *correre qua, e là*, diſcurro, freq. verbi concurro. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ex corporibus hæc, & illuc caſu, & temere concurſantibus. ¶ Uſurpatur & cum accuſat. *Cic. pro Mur. c. 21.* Præſertim cum jam hoc novo more omnes fere domos omnium concurſent.

Concurſus, us, m. 4. *concorſo*, מרוץ, Germ. *zuſammenlauff*, Gall. *courours*, Hiſp. *concorſo*, *συνδρομή. Cic. 7. Phil.* Ad quem omni motu concurſus fiat civium perditorum. Sic occupationum concurſus. h. e. turba. *Idem Fam. 7. epiſt. ult.* ¶ Item pugnantium congreſſio, prælium, *attacco degli eſſerciti. Nepos in Tim. c. 2.* Copias eduxit, barbarorumque uno concurſu maximam vim proſtravit. ¶ Apud *Lucretium* invenitur ſecundæ declinationis, *l. 1. v. 384.* Poſtremo duo de concurſo corpora lata.

Concurvo, as, are, a. 1. idem quod curvo, *piegare, curvare. Labr. apud Macrob. l. 2. Saturn. c. 7.* Non flexibilem me concurvaſti, ut carperes.

Concuſſibĭlis, le, adject. qui concuti poteſt, apud *Tertull. lib. 1. adverſ. Marcion. cap. 25.*

Concuſſio, onis, f. 3. *ſcotimento*. Gloſſ. Vet. Concuſſio, *σεισμὸς*, *διάσεισις*. *Senec. G. quæſt. natur. cap. 25.* Illa vaſta concuſſio, quæ duas ſuppreſſit urbes. ¶ Apud JCtos crimen eſt, ſi aliquid terrore poteſtatis illicite extorquetur, & aufertur, *prepotenza. Leg. 1. & 2. ff. de concuſſ. & l. 4. Cod. de concuſſ. ob tump. cauſ.*

Concuſſo, as, pro concutio legitur a quibuſdam apud *Lucret. 2. 214.* Abrupti nubibus ignes concuſſant. Sed al. leg. *concurſent.*

Concuſſor, oris, m. 3. qui terrore poteſtatis illicite opprimit, afflictor, *prepotente. Tertul. de ſug. in perſecut.* Quid dicit ille concuſſor? Da mihi pecuniam.

Concuſſūra, æ, f. 1. concuſſio. *Tertul. l. de ſug. in perſecut. c. 13.* Petenti dabo in cauſa eleemoſynæ, non in concuſſuræ.

Concuſſus, a, um, o. 1. 2. partic. a concutior, *ſcoſſo, ſbattuto. Virg. 5. Æn. v. 700.* Caſu concuſſus acerbo. *Liv. lib. 3. cap. 10.* Terra motu concuſſa. *Lucan. lib. 1. verſ. 182.* Fides concuſſa, h. e. labefactata. *Capol. lib. 4. de nupt. Philol.* Pallas aliquanto concuſſior, h. e. turbatior.

Concuſſus, us, m. 4. commotio. *Plin. lib. 35. cap. 16.* Coquitur in calcibus crebro concuſſu. *Lucret. lib. 6. v. 546.* Quippe cadunt toti montes, magnoque repente Concuſſu late diſſerpunt inde tremores. Extra caſum ſextum ſingularis numeri vix reperies.

Concutio, tis, cuſſi, cuſſum, a. 3. *commuovere, ſcuotere*, Germ. *erſchüttern*, Gall. *ébranler*, Hiſp. *ſacudir, avorvir*, commoveo. *Ter. Eun. 3. 5. 42.* Qui templa cœli ſumma ſonitu concutit. *Cic. 2. Philip. cap. 42.* Concutere Remp. h. e. turbare, evertere. *Juvenal. Sat. 10. v. 327.* Nec Stenobœa minus quam Creſſa excanduit, & ſe Concuſſere ambo, h. e. erexere in ultionem. Tractum a pugilibus, qui congreſſuri manus concutiunt.

Condallum, n. 2. anuli genus, quod ſervi digitis ferebant, *δάκτυλος*, digiti articulus, & junctura. *Feſt. & Plaut. Trinum. 4. 3. v. 7. & 15.*

Condēcens, entis, adject. 3. decens, *condecente, convenevole. Auſon. in grat. act. ad Gratian. Imp.* Cujus egreſſus auſpicatior fuit, habitudo cohibitior, familiaris habitus condecentior.

Condecenter, adverb. *con decenza. Gell. lib. 16. cap. 12.* ut *Moſtel. & Aldus* edidere. Alii leg. *Conducenter.*

Condecentĭa, æ, f. 1. idem ac decentia, *decenza. Cic. 3. de Orat. cap. 52.* Sic verbis quidem ad aptam compoſitionem, & condecentiam, ſententiis vero ad gravitatem orationis utatur.

Condēcet, idem ac decet, *convience. Plaut. Amph. 2. 2. 90.* Capies quod te condecet.

Condecorātus, a, um, *ornato*, ornatus, inſtructus. *Enn.* apud *Varron. l. 4. de L. L. c. 10.* Ova parire ſolet genu' pennis condecoratum, Non animas.

Condecŏre, adverb. idem ac decore, *con decoro. Gel. l. 14. c. 4.* Condigne mehercule, & condecore Chryſippus depixit.

Condecŏro, as, a. 1. idem ac decoro, *decorare, ornare. Terent. in prol. Hec.* Vobis datur poteſtas condecorandi ludos ſcenicos.

Condeliquēſco, is, n. 3. *liquefarſi. Cato R. R. c. 23.* Uti reſina condeliqueſcat.

Condemnabĭlis, le, adject. *condannevole. Pallad. de Inſtit. cap. 11.* Eſt noſtræ ſtudium non condemnabile Muſæ.

Condemnātio, onis, f. 3. *condanna. Aſcon. in Divin. Verr.* A abſolutionis, C condemnationis litera. *Ulpian. l. 5. ff. ſi ex noxali cauſ.* Condemnatio pecuniaria.

Condemnātor, oris, m. 3. *accuſatore*, qui reum petagit. *Tacit. 4. annal. 66.* Claudiæ condemnator. ¶ Item judex qui condemnat. *Tertul. adv. Marc. c. 9.* Delicti interdictor, & condemnator.

Condemnātus, a, um, nom. ex partic. *condannato. Cic. 6. Fam. epiſt. 6.* Nefariorum ſcelerum condemnati. *Titinnius Valit. apud Non. cap. 4. n. 111.* Nunc ejus voti condemnatus, immolavit hoſtiam, h. e. obnoxius ad præſtandum, quod voto promiſerat.

Condemno, as, a. 1. idem ac damno, *condannare*, *κατακρίνω. Cic. 1. de Orat.* Ut capitis hominem innocentiſſimum condemnarent. *Idem Philip. 2. c. 23.* Licinium de alea condemnatum. h. e. lege de alea. *Sueton. Calig. cap. 38.* Quadraginta reos ex diverſis criminibus condemnavit. ¶ Extenditur etiam ad accuſatorem, ut idem ſit, quod reum peragere, vel efficere, ut quis damnetur. *Cic. 2. Ver.* Ego hoc uno crimine illum condemnem neceſſe eſt. ¶ Adhibetur item extra forum. *Cic. 2. de Orat.* Cæteros non dubitabo primum inertiæ condemnare, poſt etiam impudentiæ.

Condensĕo, es, a. 2. denſeo, *condenſare. Lucret. l. 1. v. 392.* Quod ſe condenſet aer. Al. leg. *condenſerat.* quod ſit prve *condenſueras.*

Condenſo, as, idem ac denſo, *condenſare. Colum. lib. 7. cap. 8.* Ruriſque ponderibus condenſatur.

Condenſus, a, um, o. 1. 2. denſus, *denſo. Liv. l. 26. c. 5.* Condenſa acies. *Hirt. de bel. Afr. c. 50.* Olivetum crebris arboribus condenſum.

Condepſo, is, ui, ere, commiſceo, manibus ſubigo, mollio. *Cato de R. R. cap. 41.* Hæc bene una condepſito.

Condico, is, xi, ctum, a. 3. *determinare*, יעד, Ger. *beſtimmen*, Gall. *aſſigner, determiner*, Hiſp. *determinar*, *διαμολογέομαι*, eſt ſimul dicere, ſimul determinare, conſtituere. *Juſtin. l. 3.* Locum, tempuſque eccundi condicunt. *Tacit. de Germ. c. 11.* Sic conſtituunt, ſic condicunt. ¶ Item denuntiare, *intimare. Cic. 1. Fam. ep. 9.* Nam cum mihi condixiſſet, cœnavit apud me in mei generi Craſſipedis hortis. *Sueton. in Tib.* Sexto Claudio libidinoſo, ac prodigo ſeni cœnam ea lege condixit, ne quid ex conſuetudine immutaret. Sic *Plaut. Men. 1. 2. 13.* Ad cœnam aliqeo condicas foras. ¶ Et cum genit. *Liv. l. 1.* ex veteri formula: Quarum rerum, litium, cauſarum condixit Pater Patratus Pop. Rom. Quiritium Patri Patrato Priſcorum Latinorum. *Jul. l. ſi alienum, ff. de mortis cauſa donat.* Si alienam rem mortis cauſa donavero, eaque ulucapta ſit, verus dominus condicere eam non poteſt. h. e. repetere, denuntiare reſtitutionem.

Condictĭo, f. 3. *intimazione*, *ἀπαγγελία*, denuntiatio in diem certam ejus rei, de qua agitur. *Feſt.* Condicere enim priſca lingua, eſt dicendo denuntiare. ¶ Specialim eſt actio in perſonam. *Ulpian. in l. actionum genere, ff. de act. & obl.* Actionum genera duo ſunt, in rem, quæ dicitur vendicatio, & in perſonam, quæ condictio appellatur.

Condictĭtius, a, um, o. 1. 2. quod ad condictionem ſpectat, ut actio condictitia, qua aliquid condicimus, & repetimus, quæ eadem eſt, ac condictio. *Ulp. l. ſi duo*, §. *idem Julianus, ff. de juriſd.* Atque ideo neque furti, neque condictitia tenetur.

Condictus, a, um, o. 1. 2. *intimato, e ſtabilito*, *διαρρήδην*, quod in commune eſt dictum, idem quod conſtitutum, pactum, promiſſum, denuntiatum eſt. Sic condicta dies, *Plaut. Curcul. 1. 1. 5.* ¶ Subſtantive Condictum eſt, quod in commuui eſt dictum. *Feſt.* h. e. promiſſo, ſeu pactum mutuum.

Condigne, adverb. digne, *degnamente, αξίως. Plaut. Aulul. 3. 4. 6.* Condigne me meus gallus gallinaceus perdidit. *Gel. l. 1. c. 6.* Reſte, atque condigne locutum eſſe. Et *l. 14. c. 4.* Condigne mehercule, & condecore.

Condignus, a, um, adject. idem fere ac dignus, *degno, condegno, conveniente. Gel. l. 3. c. 7.* Pulcrum facinus, Graccarumque facundiarum magniloquentia condignum. *Plaut. Mil. 2. 6. 25.* Ibi dum condignam te ſectatus ſimiam.

Condimentārius, ii, m. 2. *ταριχοπώλης*, qui condimenta conficit, aut vendit, *paſticciere*. Metaphorice *Tertul. de Anima, c. 3.* Doleo, Platonem omnium hæreticorum condimentarium factum.

Condimentārius, a, um, adject. ad condimenta pertinens. *Plin. lib. 19. c. 6.* Satureia in condimentariorum genere eſt.

Condimentum, n. 2. *condimento*, *ἄρτυμα*, quod ad aliquid condiendum aptum eſt, vel quo aliquid conditur. *Cic. 2. Fin. c. 28.* Socratem audio dicentem, cibi condimentum eſſe famem, potionis ſitim. ¶ Sæpe translate ſumitur. *Cic. de A-*

vic. c. 18. Accedat huc suavitas, oportet, sermonum, atque morum, haud ¶ usquam mediocre condimentum amicitiæ.

Condio, is, ivi, vel dii, ditum, a. 4. *far saporito, condire*, תּקן, Ger. *würtzen*, Gall. *assaisonner*, Hisp. *adobar*, *guisar*, τυρεχέω, est ea, quæ acerba sunt, suavia, quæ insipida, sapida facere, vel res per se suaves sale, pinguedine, aromatibus, succis suaviores reddere. *Cic. 7. Fam.* Isti herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse jucundius. ♣¶ Translate est jucundum, gratumque reddere. *Cic. in Orat.* Omnino duo sunt, quæ condiant orationem, verborum, numerorumque jucunditas. *Id. Att. l.* 12. *epist.* 40. Hilaritatem illam, qua hanc tristitiam temporum condiebamus, in perpetuum amisi.

Condiscipula, æ, f. 1. *condiscepola*, συμμαθήτρια, *Martial. l.* 10. *epigr.* 35. Hæc condiscipula, vel hæc magistra, Erles doctior, & pudica Sappho.

Condiscipulatus, us, ui, m. 4. *faciedi ai scuola*, societas discipulorum sub uno magistro, συμμαθητεία. *Nepos in Attico*, *cap.* 5. Cum quo a condiscipulatu vicerat conjunctissime.

Condiscipulus, i, m. 2. *compagno ad imparare, condiscepolo*, Germ. *schulgesell*, Gall. *condisciple, compagnon d'école*, Hisp. *compañero de estudio*, συμμαθητής, qui simul cum aliquo discipulus est. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 18. Dicæarchum vero cum Aristoxeno æquali, & condiscipulo suo, doctos sane homines, omittamus.

Condisco, is, idici, iscere, a. 3. idem quod disco, *imparare, affuefarsi*. *Horat. l.* 3. *od.* 2. *v.* 3. Pauperiem pati puer condiscat. *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 25. Ars sit ubi a teneris crimen condiscitur annis.

Conditaneus, a, um, adject. *cosa, che si condisce*, ἀρτυσὶς, qui conditur, ut pisces conditanei, *Apic. l.* 9. *in princ. Var. R. R. l.* 1. *c.* 24. Olivam conditaneam serere. Est autem oliva conditanea vel quæ condiri potest, vel condi, & servari.

Conditio, onis, f. 3. *condimento*, תּקן, Germ. *würtzung*, *salsen*, Gall. *sausse*, *assaison*, Hisp. *adobo*, *guisa*, ἄρτυσις, actus condiendi. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint.

Conditio, onis, f. 3. *condizione*, Ger. *stand*, *vrteiff*, Gall. *état*, *condition*, Hisp. *estado*, *y condicion*, κατάστασις, actus condendi, sed fere sumitur pro qualitate, modo, ratione, qua aliquid condi, idest fieri aptum est. *Cic. Att. lib.* 15. *epist.* 1. Ea conditione nati sumus, ut nihil recusare debeamus. *Id. Fam. l.* 5. *ep.* 18. Legum, judiciorum, temporum conditio impendet. ¶ Est etiam conditio potestas oblata eligendi, seu ut *Donat.* definit in *Ter. And.* 1. 3. 32. pactio certis legem in se continens. *Cic. pro Arch.* Præmium ei tribui sub ea conditione, ne quid posica scriberet. *Ter. Heaut.* 2. 3. 85. Harum duarum conditionum utram malis vide. Hinc Conditionem offerre, proponere, habere, recipere. Stare conditionibus, fugere a conditionibus, &c. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 12. *Ovid.* ¶ Itaque conditiones dicuntur leges pacis. *Liv. l.* 7. *B. Pun.* Est ejus qui dat, non qui petit, conditiones dicere pacis. ¶ Sumitur & pro conjunctione sponsaliorum, & nuptiarum. *Suet. Gal. c.* 5. Remansit in cælibatu, neque sollicitari ulla conditione amplius potuit, *da ninu partito*. *Cic. pro Cæl. c.* 13. Habes mortos ad Tiberim: ac diligenter eo loco præparasti, quo omnis juventus natandi causa venit: hinc licet conditiones quotidie legas, *partiti*. V. & *Suet. Aug. c.* 69. ¶ Item pro invitatione ad cœnam. *Martial. l.* 11. *epigr.* 52. Cœnabis belle, Juli Cerealis, apud me. Conditio est melior si tibi nulla, veni. ¶ Item obsceno sensu pro inguinibus. *Lamprid. in Heliogab. cap.* 5. Habebat, qui ei bene vasatos perquirerent, ut eorum conditionibus frui posset. ¶ Denique conditio est creatio apud *Tertul. de bab. vestitu. c.* 8. Dei conditio est thus & mirrum.

Conditionabilis, le, conditionalis. *Tertul. adversus Gnost. c.* 9.

Conditionalis, & le, o. 3. *condizionale*, ὑποθετικὸς, quod conditionem habet adjunctam, ut conditionalis venditio, *leg.* 4. *Dig. de in diem addict.* Datio conditionalis. *Ulp. l.* 9. *Dig. de admend. legat.* Conditionalis comminatio, *Tertul. adv. Jud. c.* 13. ¶ Conditionales *in leg. Scripturas*, *Cod. qui potior. in pign.* genus sunt tabulariorum, *Norsj.*

Conditionaliter, adv. *con condizione*, ὑποθετικῶς, sub conditione. *Justin. de leg.* §. *longe magis*. Sed si conditionaliter enuntiata fuerit causa.

Conditivus, a, um, o. 1. 2. *cosa riposta, e seibata*, כמירר, Germ. *dar behaltsen gelegt ist*, Gall. *garde*, Hisp. *guardado*, quod conditum est, & servatur in aliquo loco. *Colum. lib.* 8. *cap.* 8. Duobus, aut tribus modo mensibus acceptant conditiva cibaria. Si ductas a condio, conditivus est qui condiri potest vel condimento præparatus.

Conditivum, i, n. 2. cibus repositus, seu conditus, vel locus in quo cibi conduntur. *Cato*, *Varro*, *R. Col.* Item *Macrob. lib.* 2. *Saturn. cap.* 15. & 16. ¶ Pro sepulcro. *Senec. epist.* 66. Qui vero latitant, & torpent, sic in domo sunt, quomodo in conditivo.

Conditivus, a, um, o. 1. 2. *cibi, che è atto a conservarsi*, Ger. *das speisen ist*, Gall. *chose bonne a garder*, Hisp. *cosa buena a ser guardada*, ἀποθετικὸς, quod apte condi, & servari potest. *Col. l.* 7. *c.* 9. Conditivis cibis sustinendæ sunt.

Conditor, m. 3. *fattore*, כורא, Germ. *macher*, Gall. *faiseur*, Hisp. *hazedor*, δημιουργὸς, a condo, qui aliquid facit, componit, alicujus rei auctor est. *Cic. pro Cluent.* Atque etiam ipse conditor totius negotii Guttam aspergit huic Bulbo. *Ovid. 2. Trist. v.* 416. Conditor historiæ. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Thucydides conditor rerum. *h. e.* historiæ scriptor. *Florus l.* 1. *c.* 1. Et urbis & Imperii conditor Romulus. ¶ Conditor, oris, a condio, qui condit, ἀλλαντοπώλης. *Cic. post reditum in Sen. c.* 6. Conditores, instructoresque convivii.

Conditorium, ii, n. *ripostiglio*, Ger. *behalter*, ἀποθήκη, locus, in quo aliquid reponitur, ut Conditorium muralium tormentorum, idest, repositorium machinarum, *Marcellin. l.* 18. *c.* 22. ¶ Speciatim sumitur pro sepulcro, vel pro capsa, in qua mortui conduntur. *Petron. Satyr.* In conditorium etiam profecta est defunctum. Adde *Suet. Aug. c.* 18. & *Calig. c.* 32.

Conditrix, icis, f. 3. quæ condit, & facit, *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 11. Luna mortalium corporum, & auctor, & conditrix. *Apul. Apol. p.* 285. Pauperias prisca apud secula omnium civitatum conditrix.

Conditum V. in Conditus.

Conditura, æ, f. 1. a *condo*, structura, *fattura*, ut vitrorum conditura. *Petron. Satyr. p.* 85. ¶ Conditura, æ, a *condio*, idem quod condimentum, *condimento*. *Senec. l.* 3. *de Ira c.* 15. Liberos illi epulandos apposuit subinde interrogans, an placeret conditura. Adde *ep.* 69.

Conditus, us, ui, m. 4. idem quod conditura, a condio. *Colum. l.* 2. *cap. ult.* Uvas, itemque olivas conditui legere licet.

Conditus, us, m. 4. condendi, idest fabricandi actus, *fattura*. *Apul. Apol. p.* 289. Veteranorum militum novo conditu splendidissima colonia fumus. *Consovia. de die Nat. c.* 4. Qui in conditu Thebarum Cadmo fuerint adjumento.

Conditus, o. 1. 2. *condito*, מרקח, Ger. *wolschmeckend*, Gall. *confy*, *assaisonné*, Hisp. *adobado*, ἀρτυμένος, partic. pass. a condior, iris, *Cic.* 3. *de Orat.* Unguentis minus diu nos delectari fumina, & acerrima suavitate conditis, quam his moderatis. ¶ Et translate. *Cic. Attic. l.* 13. Nec id solum, sed bene cocto, & condito sermone bono. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 36. Nec apud populum gravior oratio, neque lepore, & festivitate conditior.

Conditus, a, um, *riposto*, κατακείμενος, reconditus, repositus, partic. a condor. *Cic. pro Mur.* Ut ei jam exploratus, & domi conditus Consulatus videretur. ¶ Item ædificatus, constitutus. *Cic.* 1. *Tusc.* Homerus fuit, & Hesiodus ante Romam conditam. Item comparatus, inventus, compositus. *Hor. l.* 1. *sat.* 3. *v.* 92. Locus a Diomede conditus. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 30. Chalcidico condita versu carmina. ¶ Item sepultus. *Val. Flac. l.* 3. *v.* 198. Conditus tumulo. ¶ Conditum, i, n. 2. Condita dicebantur annonariæ species, quæ in civitatibus conditæ servabantur sustinendo militi, aut comitatui Principis, *magazeni*. Militaria condita *Spartian.* vocat in *Adrian. c.* 11. V. ibi *Casaub.*

Condo, dis, didi, ditum, a. 3. *sotterare, riporre*, אצר, Ger. *verbergen*, Gall. *cacher*, Hisp. *encerrar, esconder*, ἀποτίθημι, est reponere, a *cum*, & *do*. *Cic. de nat. Deor.* Neque homines mutum, ac formicarum causa frumentum condunt. *Id. in Ter.* Literas in arario sanctiore condi imperavit. ¶ Item claudere, tegere. *Cic.* 7. *Ver.* Atque in carcerem condi imperavit. *Virg.* 2. *Æn.* Nota conduntur in alvo. ¶ Item ædificare. *Cic. de Divin.* Qui Resp. constituerunt, qui urbes condiderunt. ¶ Item instituere, vel stabilire. *Cic. pro Domo*, Rempublicam condere meo discessu, quam omnium interitu occidere malui. ¶ Item componere, vel scribere. *Cic.* 1. *ad Att.* Quoniam Græcum poema condidit. *Id.* 2. *de Leg.* Ad salutem civium conditas esse leges. ¶ Item sepelire. *Cic. de Leg. l.* 2. *cap.* 22. Condere in sepulcro. ¶ Hinc eleganti translatione ponitur pro finire, ut condere fecla, *Lucan. lib.* 3. *in fin.* Condere diem, *Horat. l.* 4. *od.* 5. Condere soles, *Virg. Ecl.* 6. *v.* 52. Condere lustra, *Cic. l.* 2. *de Orat. cap.* 66. ¶ Huc male quidam trahunt illud *Virg. Ecl.* 6. *vers.* 6. Namque super tibi erunt, qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant, & tristia condere bella. Nam ibi condere est pro scribere, ut recte *Serv.* interpretatur. ¶ Condere verbum, est effingere, componere, apud *Var. l.* 6. *de L. L. circ. princ.*

Condocefacio, a, 3. *instruire, ammaestrare, assuefare*, συμπαιδεύω, instruo, assuefacio. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 31. Eumque condocefaciat, ut ea, quæ bona, malave videantur, possit contemnere.

Condocefactus, a, um, adject. nom. ex particip. *insegnato, ammaestrato*. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 64. Bellux domitæ, & condocefactæ.

Condoctor, oris, m. qui simul cum alio docet. *Augustin. l.* 1. *Confession. c.* 9. *extr.* Si in aliqua quæstiuncula a condoctore suo victus esset.

Condoctus, a, um, nom. ex particip. *ammaestrato*. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 3. Condocta dicta ad fallaciam. *Et paulo inferius*: Ædepol condoctior sum, quam &c.

Condolco, es, & Condoleseo, is, ui, itum, ere, idem omnino quod doleo, *dolere*, *dolersi*. Ac si pro simul doleo, συμπάσχω, usurpetur, barbarum est. *Cic. Tusc.* 2. *c.* 22. Si pes condoluit, si dens, ferre non possumus. *Id. l.* 1. *Acad. c.* 10. Cum perturbationem ex homine non tollerent, naturaque & condolescere, & concupiscere dicerent. *Tertul. de pœnit. c.* 10. Non potest corpus de unius membri vexatione lætum agere: condoleat universum, necesse est. *Hieronym. ad Augustin. epist.* 89. *a med.* Animo condolentis cogitat.

Condolium V. Condalium.

Condōmo, as, ui, itum, are, idem quod domo, *domare*. *Prudent. hym. Jejunant. v.* 98. Veteresque nugas condomare, ac frangere.

Condonatio, f. 3. donatio, *donazione*. *Cic.* 2. *Ver. c.* 4. Bonorum possessionumque contra omnium instituta adjectio, & condonatio.

Condonātus, a, um, adject. idem quod donatus, *donato*. *Cic. pro Planc. c.* 31. Datus est tibi ille, condonatus ille. *Aurel. Vict. Vir. illustr. c.* 4. Patriis lacrymis condonatus. h. e. dimissus.

Condōno, as, a. 1. idem quod dono. *Cic. in Off. l.* 2. *c.* 22. Cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniæ. ¶ Est etiam remittere, ignoscere, *perdonare*, ut condonare crimen, *Id. pro Mil. c.* 2. Sic condonare aliquem alicui, est, in alicujus gratiam alicui ignoscere. *Cæs. B. G. lib.* 1. *cap.* 20. ¶ *Ter. Phorm.* 5. 7. 54. accusativo rei jungit: Argentum quod habes, condonamus te. V. etiam *Eun. prol. v.* 17.

Condormio, is, n. 4. *dormire insieme*, συγκαθεύδω, simul dormio. *Plaut. Most. act.* 2. *sc.* 2. Abimus omnes cubitum, condormivimus.

Condormisco, is, ui, 3. dormio. *Plaut. Rud.* 2. 7. 13. Da mihi aliquid loci ubi condormiscam parum.

Condrilla, æ, & Condrille, es, f. & Condrillon, i, n. (tot enim modis legitur apud *Plin. l.* 21. *c.* 15. & 17. & *lib.* 22. *c.* 22.) κονδρίλλη, tybi agrestis genus est, amaro gustu, & acris in radice succi.

Condris, f. 3. sive potius chondris, herba, nonnullis pseudodictamum, dictamo folio similis, ramulis minoribus. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Conducenter, V. Condecenter.

Conducibilis, & le, o. 3. utilis, *utile, giovevole*. *Plaut. epid.* 2. 2. Sententia conducibilis. *Aust. ad Herenn. l.* 2. *c.* 14. Utrum fuerit conducibilius.

Conduco, is, uxi, uctum, a. 3. *congregare, condurre*, הביא, Germ. *begleiten*, Gall. *amener, conduire*, Hisp. *llevar*, συνάγω, duco. *Plaut. Epid.* Me jussit senex conducere aliquam fidicinam sibi huc domum. *Cic.* 2. *de Inv.* Tunc Crotoniatæ publico de consilio virgines unum in locum conduxerunt. ¶ Item ad tempus emere, rem aliquam utendam pretio accipere, operam alicujus hominis mercede comparare, *pigliar ad affitto, pigliar a lavorare*. *Cic. pro Cæl.* Domum conduxit in Palatio. *Id. Attic. lib.* 1. *ep.* 14. Vectigalia de Censoribus conduxerunt. ¶ Item redimere, seu aliquam rem faciendam suscipere propter pretium, seu mercedem. *Cicer.* 2. *de Divin.* Qui columnam illam de Cotta, & de Torquato conduxerant faciendam. ¶ Conducere lac, pro coagulare. *Colum. lib.* 7. *cap.* 8. Lac plerumque cogi debet agni, aut hædi coagulo, quamvis possit & agrestis cardui flore conduci. ¶ Aliquando sumitur pro conjungere. *Valer. Flac. lib.* 1. *v.* 479. fistaque fluctu vel pice, vel molli conducere vulnera cera. *extenuare*.

Conducit, ebat, imp. 3. *esser utile*, συμφέρει, utile est, cum dat. personæ, vel rei. *Cic.* 1. *Fam.* Quæ maxime cum mihi, tum etiam Reipubl. rationibus putem conducere. ¶ Vel cum accus. rei cum *ad*. *Cic.* 1. *Off.* Conducat ad, necne, ad vitæ commoditatem. ¶ Vel absolute. *Id.* 5. *Fam. ep.* 19. Ea maxime conducunt, quæ sunt rectissima. ¶ Vel cum accus. addita præposit. *in*. *Plaut. Capt.* 2. 3. 26. Quod in rem conducit tuam. ¶ Vel cum infinito. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Rationibus nostris conducit, id fieri.

Conductio, f. 3. *il prendere sopra di se*, μίσθωσις, redemptio. *Cic. pro Cæc. c.* 32. Cum idem ex eadem conductione fuerit in fundo. ¶ Item collectio. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 40. Quare in longis argumentationibus ex conductionibus, aut ex contrario completi oportet.

Conductitius, a, um, o. 1. 2. *che è solito condursi*, נשכר, Germ. *das man bestellt*, Gall. *qu'on prend louage*, Hisp. *alquilador*, μισθωτὸς, quod conduci solet, vel quod jam conductum est. *Plaut. Epid.* 2. 3. 8. Apœcidi quomodo ostendam fidicinam aliquam conductitiam. *Var. lib.* 1. *R. R. cap.* 17. Aut mercenariis, & conductitiis operis liberorum.

Conductor, oris, m. 3. μισθωτὴς, qui rem aliquam, aut operam alicujus pecunia conducit, item qui pretio opus aliquod faciendum suscipit. *Cic.* 3. *ad Qu. Fr. ep.* 1. Scipsum ejus operis H. S. XVI. conductorem fuisse. Sic *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Conductorem locatori opponit.

Conductrix, icis, f. quæ aliquid ab alio locatum conducit, *In Cod.* 5. 12. 18. Mortua conductrice.

Conductum, i, n. res, vel locus pretio conductus. *Senec. de benef.* 7. 5. Neo conductum meum, quamquam sis dominus, intrabis.

Conductus, a, um, o. 2. 1. *tolto a prezzo*, μισθωθεὶς, participi. a conducor. *Cic. pro Sext. c.* 17. Erat autem contentio, non cum victore exercitu, sed cum operis conductis. *Id. pro Mur.* Mercede conducti obviam Candidatis issent. ¶ *Horat. l.* 2. *sat.* 7. *v.* 28. Mercede diurna conductum pavit: *preso a giornata*. *Id. l.* 1. *sat.* 2. Nummi conducti. *danari presi a interesse*. ¶ Pro congregato, seu in unum locum ducto. *Tacit. Annal.* 15. *cap.* 36. Auxilia regum in unum conducta. *Lucret. lib.* 1. *v.* 650. Acrior ardor enim conductis partibus esset, Languidior porro disjectis.

Condylus, vel Condylus, i, m. 2. κόνδυλος, idem ac condalium, idest, anulus, a voce Græca, quæ allata est. Sed fortasse est instrumentum illud, quo sutores utuntur, ne digitos offendant, quod prisci etiam symbolum, & angulum dixerunt. *Plin. l.* 33. *c.* 1. *Martial. l.* 5. *epigr.* 79. *ad fin.* Parvi tibia condyli sonabit. h. e. quæ parvum habet foramen instar condyli. Alii putant, intelligi Tibicinem nomine Condylum.

Conduplicatio, onis, f. 3. *raddoppiamento*, ἀναδιπλασιασμὸς, duplicatio. *Plaut. Pœn.* 5. 5.

3. 5. 18. Quid hoc eſt conduplicationis? quæ hæc congeminatio. ¶ Item Figura verborum, qua idem vocabulum bis repetitur: ut *Vivis, & vivis non ad deponendam, ſed ad confirmandam audaciam. Auct. ad Herenn.* 4. 28. Conduplicatio eſt ejuſdem unius, aut plurium verborum iteratio.

Conduplico, a. 1. idem quod duplico, *redoppiare*. *Terent. Phorm.* 3. 2. 31. Hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicaverit.

Condurdum, n. 2. herba ſolſtitialis, flore rubro, quæ e collo ſuſpenſa ſtrumas comprimit. *Plin. l.* 26. *c.* 5.

Conduro, as, are, durum facio, *indurare*. *Lucret. l.* 6. *v.* 968. Humor aquæ porro ferrum conducat ab igni.

Condus, maſc. 2. *diſpenſiere*, *tesoriere*, qui condendis cibis præpoſitus eſt, quemadmodum promus, qui cibum promit. Cæterum quia ejuſdem fere officium eſſe ſolet cibos promere, & recondere, factum eſt, ut qui ei muneri præeſſet, compoſito nomine *condus promus*, vel *promus condus* diceretur. *Plaut. Pſeud. act.* 2. *ſc.* 2. *v.* 14. Conduſpromus procurator pemi.

Condylōma, atis, n. 3. κονδύλωμα, morbus S. Fiacrii, tuberculum inſanabile, quod naſcitur circa coronam poſitis, ſanguinem jugiter profundens, a ſimilitudine condylorum, hoc eſt, nodorum, qui in digitis, ſtricta in pugnum palma, eminent. *Celſ. l.* 6. *c.* 18.

Condylus, m. 2. *giuntura*, *nodo delle dita*, κόνδυλος, junctura, & nodus articulorum in digitis eminens. *Martian. l.* 1. Complicatiſque in condylos digitis vulnerabat. h. e. pugnis.

Cone, es, f. 1. inf. Myſiæ, ad oſtia Iſtri. *Lucan. l.* 3.

Confabricor, d. 1. fabricor, *fabbricare*. *Gel. l.* 3. *c. ult.* Confabricatus, commodituſque maxis eſt originem vocabuli C. iſte Baſſus, quam enarravit.

Confabulatio, f. 3. διαλογισμὸς, ſermo, colloquium, *colloquio*. *Symmach. l.* 9. *ep.* 89. Epiſtolæ confabulationem præſentis imitentur.

Confabulātus, us, ui, m. 4. idem quod confabulatio. *Sidon. l.* 9. *ep.* 11. *ad fin.* Hos eloquii tui claritas artifice confabulatu dum compellit, &c.

Confabŭlo, as, a. 1. & confabulor, aris, d. 1. *favellare*, שיח, Ger. *geſprech, halten*, Gall. *diſcourir enſemble*, Hiſp. *hablar con otro*, συνομιλέω, colloquor. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 78. Illiſce hodie hanc confabulabunt fabulam. Ita quidam Lexicographi. Sed legendum *Conturbabunt*. *Id. Ciſtell.* 4. 2. 77. Sed ego rem magnam tecum confabulari volo.

Confacio, is, a. 3. una facio. *Lucret. lib.* 2. *verſ.* 903. Mollia confaciunt. Al. leg. *cum faciunt*. Addunt huc illud *Feſti*: Confecerunt, una fecerunt. Sed hoc ad *conficio* pertinere poteſt.

Confamŭlor, d. 1. *ſervire inſieme*, συνδουλεύω, ſimul famulor. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 17. *ſub fin.* Hylen, naturamque ſignificant confamulantes.

Confarreatio, f. 3. idem ac farreatio, ideſt, ſacrificium, cui farreum libum adhibebatur, quo matrimonium contrahebatur, ſicut *diffarreatio*, quo diſſolvebatur. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Quin & in ſacris nihil religioſius confarreationis vinculo erat. ¶ Sed hujuſmodi matrimonii, aut divortii genus ſolis Sacerdotibus erat in uſu. *Boet. in Top. Cic. Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 9.

Confarreātus, a. 1. 2. conſociatus, ſacris nuptiis junctus, per confarreationem. *Apul. l.* 5. *A. A.* Sororem tuam, & nomen, quo cenſeris, confarreatis nuptiis conjugabo. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 16. Patricios confarreatis parentibus genitos &c.

Confarrĕo, as, are, verbum habens uſum in ritu confarreationis, & ſignificat, litato farre matrimonio jungi. *Tacit. Annal.* 4. *c.* 16. Affectudinem confarreandi. *Apul. l.* 10. *Metam.* Mulieris Matrimonium confarreaturus.

Confatālis, o. 3. συνδιαιμονῶν, quod eadem fati neceſſitate tenetur. *Cic. de Fato*, *cap.* 13. Copulata enim res eſt, & confatalis.

Confectio, onis, f. 3. effectio, *fattura*. *Cic.* 2. *de Orat.* Erat enim hiſtoria nihil aliud, niſi annalium confectio. ¶ Item abſolutio, *terminazione*. *Cic.* 14. *Phil.* Confectio hujus belli eſt D. Bruti ſalus. ¶ Item comminutio, *macinazione*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæ confectio etiam a lingua adjuvari videtur. ¶ Item collectio. *Cic. pro Planc. c.* 9. Confectio tributi.

Confector, oris, m. 3. qui conficit, & ad finem perducit. *Cicer. Fam.* 10. *epiſt.* 20. Totius belli confector. *Id. de nat. Deor. lib.* 2. *cap.* 15. Ignis confector, & conſumptor omnium. ¶ Item qui beſtias elidit, beſtiarius. Vet. Gloſſ. Confector, ἀναιρέτης, καταβάλων. *Suetan. Auguſt. cap.* 43. Confectores beſtiarum. ¶ Hos eoſdem Confectuarios vocari in veteri ſcriptor. obſervat *Scalig. ad lib.* 4. *Manilii*, *pag.* 286.

Confectrix, icis, f. 3. quæ conficit. *Lactant. l.* 7. *c.* 11. *ex incerto Ciceronis loco*, Confectrix omnium rerum vetuſtas. h. e. quæ conficit, & conſumit.

Confectūra, æ, f. 1. confectio. *Plin. l.* 33. *c.* 13. Reliqua confectura eadem, quæ & chryſocollæ. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Confectura mellis.

Confectus, a, um, nom. ex particip. *perfezionato*, *vidotto a fine*. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 4. Confecta res eſt. *Attic. l.* 4. *c.* 14. Itinere ex ſententia confecto. ¶ Item debilitatus. *Cic. in Piſ. c.* 34. Summa ſenectute confectus. *Ter Andr.* 2. 1. 5. Confectus cura. *Cic. in Piſon.* Confectus plagis. Sic Gladiator confectus, & ſaucius. *Id. l.* 2. *de Orat. c.* 11.

Conferclo, is, erſi, ertum, a. 4. compleo, *empire*, מלא, Ger. *vvoll ſchoppen*, Gall. *faire*, *entaſſer*, Hiſp. *embutir*, ἐμπλείω, compleo, ex con, & farcio. *Plin. l.* 12. *c.* 15. Myrrham paſſim a vulgo coemptam in folles conferciunt.

Confĕro, confers, contuli, collatum, a. anom. *portare in un luogo*, συμφορέω, proprie eſt in unum ferre, congerere. *Col. lib.* 1. Sit utrique proximum horreum, quo conferatur ruſticum inſtrumentum. ¶ Hinc translate uſurpatur pro ponere, adhibere, ut conferre ingenium, curam, ſtudium, operam, diligentiam, laborem in aliquam rem. *Cic.* 2. *Off.* Omnes meas curas, cogitationeſque in eam conferebam, & alibi. ¶ Item tribuere. *Cic. pro Planc.* In quam ego multa, & magna officia contuli. ¶ Et pro imponere, *addeſſare*. *Plaut. Amph.* Ne poſterius in me culpam conferas. *Liv. l.* 5. *c.* 11. Conferre cauſam in alterum, *dar la colpa*. ¶ Item proferre, *allungare*. *Plaut. Men.* Propera Menæchme, fer pedem, confer gradum. ¶ Item conjungere. *Virg.* 6. *Æn.* Juvat uſque morari, & conferre gradum. Ideſt, gradum conjungere, & æquis paſſibus incedere. ¶ Hinc translate dicimus, Pedem conferre, manum, arma, ſigna, caſtra, pro congredi, pugnare, *combattere*. *Cic. pro Planc.* Non poſſumus magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere. *Id. pro Font.* Partim qui cum ipſo M. Fonteio ferrum, ac manus contulerunt. *Id. in Piſon.* Signa contulit cum Alexandrinis. ¶ Apud *eund.* 2. *Divin.* Caſtra caſtris conferre, eſt, e regione caſtrametari: *accamparſi in faccia al nemico*. ¶ Item comparare, *paragonare*. *Cic.* 1. *Off.* Tamen ne minima quidem ex parte Lycurgi legibus, & diſciplinæ conferendi ſunt. *Id.* 2. *Acad.* Quem cum eo conferre poſſumus non modo ingenii magnitudine, ſed etiam animi? ¶ Item communicare, *confarire*. *Calius Cic. l. Fam.* Te videre, & omnia intima tecum conferre deſidero. *Cic.* 1. *Fin.* Quotidieque inter nos ea, quæ audiebamus, conferebamus. ¶ Item confugere, *ricorrere*. *Cic. ad Q. Fr.* Te ad Craſſum, & ad Calidium conferas, cenſeo. ¶ Conferre capita eſt deliberandi cauſa convenire. *Cic* 5. *Verr. c.* 22. Conferrent viri boni capita, de comiſſatione loquerentur inter ſe ſe. ¶ Præterea ſignificat aliquo ire, proficiſci. *Cic. pro Planc. c.* 21. Romam ſe contulit. ¶ Translate *Cic. in Bruto*, *c.* 81. Ad amicitiam meam ſe contulit. Et *pro Arch. cap.* 7. Conferre ſe ad ſtudia litterarum, *applicarſi*. ¶ Item differre. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. (al. 2.) omnia in menſem Martium collata ſunt. ¶ Conferre verba ad rem, apud *Ter. Eun.* 4. 6. 4. *venir dalle parole al fatti*. ¶ Frequenter de pecuniis dicitur, quæ ad uſum aliquem contribuuntur. *Nepos in Attico cap.* 8. Id facile effici poſſe arbitrati ſunt, ſi & principes illius pecunias conſtituſſent. ¶ Interdum eſt tranſmutare, vertere, *trasformare*. *Ovid. Metam.* 4. *v.* 277. Quem nymphæ pellicis ira contulit in lapidem.

Conferrumino, idem, ac ferrumino, conglutino, *attaccare*, *incollare*. *Plin. l.* 27. *c.* 8. *ad fin.* Conferva appellata a conferruminando.

Confert, ebat, imp. anom. *eſſere utile*, *giovare*, utile eſt, valet, prodeſt, cum accuſ. & præp. Ad. *Col. l.* 1. Cæterum ad æſtivos temperandos calores plurimum conferunt ſalientes rivi.

Conferte, adverb. idem quod confertim. *Ammian. l.* 31. *c.* 15. Conferte in cuneum deſciverunt ad Barbaros.

Confertim, adverb. *in un mucchio*, *inſieme*, ἀθρόως, denſe. *Liv. l.* 31. *c.* 43. Confertim pugnant, & cædunt. *Ammian. l.* 4. *c.* 25. Aliquoties confertim reſiſtentes.

Confertus, a, um, o. 1. 2. *pieno*, *denſo*, πλήρης, plenus, a confercior. *Cic. Fin. cap.* 20. Vita denique conferta voluptatum omnium varietate. ¶ Item denſus, condenſatus. *Cæſ.* Neque a tanta multitudine conjecta tela conferti vitare poterant. Hinc compar. confertior, & ſup. confertiſſimus. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Præterquam quod confertiores ſteterant. *Id. l.* 2. *c.* 12. & 33. In confertiſſima turba prope Regium tribunal conſtitit.

Conferva, æ, f. 1. muſcus, vel potius ſpongia aquarum dulcium, aut herba villoſæ denſitatis, ac fiſtuloſæ, a conferruminando, quia oſſa confracta ſanat. Peculiaris eſt Alpinis fluminibus. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Confervefăcio, is, ere, fervere facio. *Lucret. lib.* 6. *verſ.* 352. Aurámque repente Confervefacit.

Confervĕo, es, n. 2. *bollire inſieme*, ſimul ferveo. *Celſ.* 8. 10. Confervent oſſa mota, aut ſoluta. Adde *Pallad. l.* 1. *tit.* 35.

Confervĕſco, is, bui, n. 3. *bollire*, *bollire inſieme*, ζέω, ſimul ferveo. *Colum. lib.* 12. *cap.* 23. Nec poſtea tangitur, dum conferveſcat. *Celſ. l.* 8. *c.* 10. Siquando oſſa non conferbuerint. ¶ Translate per inceſſeo. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. Mea cum conferbuit ira.

Confeſſio, f. 3. *confeſſione*, וידוי, Gar. *bekantnus*, ἐξομολόγησις. *Cic.* 6. *Verr.* Convincitur a teſtibus, urgetur confeſſione ſua. Confeſſionem facinoris tormentis exprimere, & Cruciatu confeſſionem exprimere. *Suet. Tiber. c.* 19. & *Galb. c.* 10.

Confeſſorius, a, um, o. 1. 2. ut Confeſſoria actio, quæ verbis affirmantibus eſt concepta, vel quæ lege Aquilia in confitentem reum datur. *l.* 8. *Dig. t.* 5. *l.* 2.

Confeſſus, a, um, o. 1. 2. *chi ha confeſſato*, ὁμολογήσας, particip. a *confiteor*, active ſumptum. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 2. Non eſt confeſſi cauſa tuenda rei. ¶ Reperitur etiam paſſive, pro re clara, manifeſta, & de qua nulla eſt controverſia. *Cic.* 5. *Verr. cap.* 56. Confeſſa res eſt, & manifeſta. ¶ Dicitur etiam ex confeſſo, h. e. ſine controverſia, *per cosa patente*, *o confeſſione*. *Quintil. lib.* 3. *cap.* 5. Vituperare, quæ ex confeſſo ſunt turpia. ¶ In confeſſum venire, h. e. omnium confeſſione comprobari. *Plin. lib.* 10. *epiſt.* 85. ¶ In confeſſo eſſe, pro manifeſtum eſſe, ac indubitatum. *Seneca lib.* 3. *de Benef. cap.* 11. parentum in confeſſo ſunt merita. ¶ Sic pro confeſſo habere, *Lactant. lib.* 2. *cap.* 8.

Confeſtim, adv. idem ac ſtatim, quaſi confertim, ideſt, confertis, ſeu condenſatis greſſibus, σφοδρῶς, σπουδῇ, *subito*, *ſenza dimora*. *Cic. Philip.* 5. *c.* 12. Sine ulla mora, & confeſtim rem gerere.

Confibŭla, æ, fem. 1. inſtrumentum in torculari, quo dehiſcentes arbores comprimuntur. *Cato cap.* 12. *de re ruſt.* Confibulas ligneas, queis arbores comprimat, ſi dehiſcent, & cuneos ſex.

Conficiens, entis, nom. particip. efficiens, *chi fa*, ut cauſa conficiens, quæ & *efficiens* dicitur. *Cic. in Partit. c.* 26. *Id. pro Flac. c.* 19. Civitas conficientiſſima literarum. h. e. quæ omnia ſcribit quæ agit. Al. tamen leg. Conficiendarum literarum diligentiſſima. *Id.* 5. *Fin.* Hæc cum corporis bona ſint, eorum conficientia certe in bonis numerabimus. Verum hoc loco non nominis, ſed participii more conſtruitur.

Conficio, is, eci, ectum, a. 3. idem ac facio, *fare*. *Cic.* 3. *de Orat.* Sed anulum, quem haberet, pallium, quo amictus, ſoccos, quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe. *Id. Att. l.* 5. Iter conficiebam æſtuoſa, & pulverulenta via. ¶ Sic conficere mandata, *eſſequire*. *Cic.* 9. *Phil.* Mandata noſtra conficere cupiens. ¶ Item perficere, tranſigere, expedire, *sbrigare*, *finire*. *Cic.* 3. *Fam.* Niſi jam nunc omnia negotia cum ſumma tua dignitate diligentiſſime confeciſſem. *Id. ad Q. Fr.* De noſtra Tullia ſpero cum Craſſipede nos confeciſſe. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Saturni ſtella triginta fere annis curſum ſuum conficit. Sic, conficere prope centum annos, *Id. in Orat. c.* 52. ¶ Item conterere, *tritare*, *ridurre in polvere*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eorum adverſi acuti morſu dividunt eſcas, intimi autem conficiunt. ¶ Apud *Colum.* 5. 6. conficere cibaria eſt *digerire*. ¶ Item conſumere. *Cic. pro Marcello*. Nihil eſt enim opere, aut manu factum, quod non aliquando conſumat, aut conficiat vetuſtas. *Idem pro Flac.* Patrimonium ſatis lautum, quod hic nobiſcum conficere potuit, Græcorum conviviis maluit diſſipare. ¶ Item exercitare, *esercitare*. *Cic. in Fam.* Quæ me ita conficiunt, ut ii voluerunt, &c. *Id.* Conficior, veniſſe tempus, &c. *Id.* Nihilominus eis conficior curis, ut, &c. *Id.* 3. *Off.* Ne ipſe frigore conficiatur. ¶ Interdum eſt comparare. *Cic. pro Planc. c.* 9. Duæ rationes confoiendæ pecuniæ, aut verſura, aut tributo. *Id. Attic. lib.* 8. *epiſt.* 11. Conficere exercitum. ¶ Conficere feras, pro occidere. *Lamprid. in Commodo c.* 13. Virium ad conficiendas feras tantarum fuit, ut elephantum corpo tranſigeret. ¶ Ad obſcœnum ſenſum tranſtulit *Sueton. in Ner. c.* 29. ¶ Conficere aliquem verbis, pro refutare, ſeu vincere. *Plaut. Pſeud.* 2. 3. 49. Sic conficere Virginem. h. e. in ſententiam trahere, *Ter. Eun.* 5. 4. 6. ¶ Conficere reditum alicui, apud *Cic. Fam.* 9. *ep.* 13. h. e. curare ut aliquis redeat. ¶ Pro concludere. *Cic.* 2. *de Invent.* Ex quo conficitur, ut &c. *ne ſiegue*.

Confictio, onis, f. 3. ſimulatio, figmentum, *finta*. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 13. Criminis confictionem accuſator Etrucius ſuſcepit.

Confictĭto, as, are, frequentat. a Confingo. *Nævius* apud *Var. l.* 6. *L. L. n.* 6.

Confictor, oris, qui fingit. *Paulin. Nolan. ep.* 11. (al. 24.) *n.* 4. *ad Amand.* Manichæus veri Creatoris negator, falſique confictor.

Confictus, o. 1. 2. fictus, ſimulatus, ut Confictæ lacrymæ. *Ter. Andr.* 3. 1. 16.

Confidejuſſor, m. 3. *Ulp. Dig. l.* 46. *tit. l.* 10. Et omnes confidejuſſores præſto ſint.

Confidens, tis, o. 3. *ſicuro di ſe ſteſſo*, θρασύκαρδος, qui ſibi confidit. *Plaut. Capt.* 3. 5. 8. Decet innocentem ſervum, atque innoxium confidentem eſſe. ¶ Sed fere in malam partem accipitur pro temerario, impudenti, improbo, *audace*, *sfacciato*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 7. Qui fortis eſt, idem eſt fidens, quoniam confidens malæ conſuetudine loquendi ia vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis eſt. *Ter. Phorm.* 1. 2. 73. Homo confidens, qui (illum Dii omnes perdant) hoc conſilium, quod dicam, dedit. ¶ Hinc comp. confidentior, & ſup. confidentiſſimus. *Virg.* 4. *Georg. v.* 445. Nam quis te, juvenum confidentiſſime, noſtras juſſit adire domos? *Gel. l.* 10. *c.* 26. Quod eſt minium confidentius. ¶ Confidens animi, *Sueton. in Domit. c.* 12. *ad fin.*

Confidenter, *conſtantemente*, בלבטח, Germ. *vertrauvelich*, Gall. *aſſurement*, Hiſp. *atrevidamente*, θρασυκάρδως, conſtanter. *Plaut.* Quæ non deliquit, decet audacem eſſe confidenter. *Cic. pro Cal. c.* 19. Dicam jam confidentius. *Auctor ad Herenn. l.* 1. *c.* 5. Confidentiſſime alicui reſiſtere. ¶ Sæpe eſt audacter, *sfacciatamente*. *Id. l.* 2. *c.* 5. Confidenter, malitioſe, flagitioſe factum.

Confidentĭa, æ, f. 1. conſtantia, *coſtanza*, θάρσος. *Cic. de Rep.* Duas ibi res, quominus in vulgo, & in foro diceret, confidentiam, & conſtantiam defuiſſe. ¶ Sæpe eſt audacia cum improbitate conjuncta, *temerità*. *Cic. pro Cæc.* Quaſi vero aut in judicio poſſit idem improbitas, quod in vi confidentia. ¶ Ponitur & pro duritia, patientia. *Plaut. Aſin.* 3. 23. Scapularum confidentia freti.

Confidentilŏquus, o. 1. 2. θρασύλαλος, confidenter loquens. Hinc comp. confidentiloquior. *Plaut. Trin.* 1. 2. 164. Neque argutum magis, neque confidentiloquius.

Confido, is, iſus ſum, & aliquando confidi, *confidarſi*, *sperare*, בטח, Germ. *vertrauven*, Gall. *ſe fier*, Hiſp. *fiarſe*, θαῤῥέω, credo, certus ſum. *Cic.* 6. *Verr.* Quoniam probatam rationem officii mei vobis eſſe confido. *Id. in Offic.* A Cratippo hæc te aſſidue audire confido. *Id.* 3. *Tuſc.* Quem te & opto eſſe, & confido futurum. ¶ Conſtruitur etiam cum dativo. *Cic.* 3. *de Leg.* Vir excellens, & fortis confidere ſibi debet, & ſuæ vitæ & actæ & conſequenti. ideſt, ſe ipſo niti. ¶ Et cum ablat. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 14. Corporis firmitate, & fortunæ ſtabilitate confidere. ¶ Et addita præpoſitione. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 5. Confidere de ſalute.

Hirt. de B. Afric. c. 19. Qui in illorum sibi consideret multitudine: ¶ Consederunt, pro *consisi sunt* est apud *Liv. l.* 44. *c.* 13.

Conligo, is, ixi, ixum, a. 3. *confixare*, *collocare*, πηγνύειν, *Cato de R. R. cap.* 21. Configere tabulas inter *se inchiodare*. ¶ Pro collocare. *Cic. Phil.* 7. *n.* 2. Ut omnes vigilias, curas, cogitationes in Reip. salute configeret. ¶ Interdum est ferire, transverberare, *trafiggere*. *Cic. Acad.* Hercules filios suos configebat sagittis. *Id.* 12. *Phil.* Confixus est ducentis Senatusconsultis. ¶ Configere cornicum oculos, est callidos homines, & versutos astutia, & calliditate superare, vel perspicacissimos, & oculatissimos visum adimere, & tenebras offundere. *Cic. pro Mur. cap.* 11. Inventus est scriba quidam Cn. Flavius, qui cornicem oculos confixerit.

Configuratus, a, um, nom. ex particip. effirmatus, ad similitudinem alterius effictus. *Lactant. l.* 7. *c.* 4. Homo ex rebus diversis ac repugnantibus configuratus est. Et *l.* 1. *c.* 17. Simulacra configurata.

Configûro, as, a. 1. figuro, conformo. *Col. l.* 4. *c.* 20. Nec pravitas flaturninum ad similitudinem sui vitem configuret.

Confindo, a. 3. findo. *Tibul. l.* 4. *el.* 3. *v.* 173. Et ferro tellus, pontus confinditur ære.

Confine, is. V. Confinis.

Confingo, idem, quod fingo. *Plin. l.* 30. *c.* 13. Hirundines eadem materia nidos confingunt. ¶ Est item comminisci, excogitare, *inventare*. *Cic.* 5. *Verr.* Concedes, non hoc crimen mos in te confingere.

Confinis, e. 3. קרוב, Germ. *anstoſſer*, Gal. *qui confine*, Hisp. *confinante*, ομόρος, conterminus, eosdem habens fines, ut Confines agri, quorum fines conjuncti sunt. *Liv. l.* 4. Excursiones inde in confinem agrum Lavicanum fecêre. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Martial. l.* 2. Vexat *lepe* meum Patrobas confinis agellum. ¶ Translate usurpatur pro simili. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Et confine est, quod dicitur per suspicionem. ¶ Substantive Confine, is, neut. 3. *confine*. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *c.* 8. In confinibus hostis arcendus est. *Valer. Flac. l.* 6. *v.* 374. Ferit ad confine papillæ.

Confinissimus, a, um, adject. idem, quod confinis, vel similis. *Gel. l.* 1. *cap.* 2. Officia virtutum confinissima.

Confinium, ii, n. 2. *confine*, גבול, Germ. *anſtoſſ*, Gall. *confin*, Hisp. *confin*, μεθόριον, finis agri, ubi cum altero conjungitur. *Cic.* 2. *Off.* Vicinitatibus, & confiniis æquum, & faciliem. ¶ Translate ponitur pro quavis vicinitate, *vicinanza*. *Col. l.* 3. *c.* 3. Quoniam in confinio boni, malique posita est. ¶ Confinium lucis & noctis. h. e. crepusculum. *Apul. Met. l.* 2. *p.* 122.

Confio, idem quod fio. *Cæs.* 7. *B. G. c.* 58. Postquam id difficilius conferi animadvertit. *Ter. Adelph.* 5. 8. 23. Hoc consit, quod volo. *Balb. ad Cic. pro ep.* 8. *l.* 9. *ad Attic.* Facilius per te res tota conficeret. ¶ Ceteras hujus verbi voces non facile invenies.

Confirmate, adverb. *fermamente*, *ſtabilmente*. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 11. Hoc genus orationis sine nervis, & articulis fluctuat huc & illuc, nec potest confirmate, neque viriliter se se expedire. Sed lectio variat.

Confirmatio, onis, f. 3. *confermazione*, אמתה, Ger. *beſtetigung*, Gall. *confirmation*, Hisp. *confirmacion*, βεβαίωσις, *Cic.* 2. *Fin.* Inventa vitæ via est, confirmatioque omnium officiorum. ¶ Item consolatio. *Cic. 6. Fam. ep.* 3. Neque enim confirmatione egebat virtus tua. ¶ Item pars orationis. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 34. Confirmatio est per quam argumentando nostræ causæ fidem, & auctoritatem, & firmamentum adjungit oratio. ¶ Item affirmatio. *Cæs. l.* 3. *B. G. c.* 18. Gallos ad hoc consilium hortabatur pertinæ confirmatio.

Confirmative, adverb. confirmando, affirmando. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 42. *ſub fin.* Confirmative pronuntiare.

Confirmativus, a, um, ad confirmandum, seu affirmandum pertinens, ut Confirmativa adverbia, *Priſc. l.* 15. *p.* 1020. *Putſch. & l.* 17. *p.* 1056.

Confirmator, oris, m. 3. βεβαιωτής. *Cic. pro Cluent. cap.* 26. Sequester, & confirmator pecuniæ desiderabatur: *aſſicuratore*. ¶ Item affirmator, & defensor. *Lactant. lib.* 1. *c.* 2. *Inſtit. ſub fin.* Cujus sententiæ auctor est Democritus, confirmator Epicurus.

Confirmatus, a, um, nom. ex particip. *conforteres*, *raſſodato*, ut confirmata valetudo, *Cic. l.* 10. *ad Att. ep.* 17. Ætas confirmata. *Id.* 5. *Fin. c.* 22. Exercitum confirmationem efficere, *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 84.

Confirmitas, tis, f. 3. *temerezza*. *Plaut. Mil.* 2. 2. 34. Confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam.

Confirmo, as, a. 1. idem quod firmo, ideft, firmum facio, *conforzare*. *Cic.* 1. *Phil.* Pax denique per eum, & per liberos ejus cum præstantissimis civibus confirmata est. ¶ Sæpe dicitur de corpore, pro corroborare. *Cic.* 16. *Fam.* Adhuc, dum mihi nullo loco deesse vis, nunquam te confirmare potuisti. *Id. Att. l.* 10. Confirmare valetudinem a morbo. ¶ Et de animo, pro fortem, & constantem reddere. *Cic. ad Q. Fr.* Erige te, & confirma, si qua fabenda diuturnio erit. *Id.* 14. *Famil.* Ego, qui te confirmo, ipse me non possum. ¶ Est etiam affirmare, asseverare. *Cic. de Amic. c.* 2. Nemo unquam erit, *le* (ut confirmare possum) nemo certe fuit. Et *pro Arch.* Difficile est hoc de omnibus confirmare.

Confiscatio, onis, f. 3. *confiſcazione*, actus confiscandi. *Flor. l.* 3. *c.* 9. Divitiarum tanta erat fama, ut victor gentium populus, P. Clodio Tribuno duce, socii, vivique regis confiscationem mandavere.

Confiscatus, a, um, adject. *confiſcato*, *ripoſto*. *Suet. Auguſt. c.* 101. Quam summam repræsentari jussit: nam & confiscatam semper, depositamque habuerat. Plura V. in Confisco.

Confisco, as, avi, are, *riporre*, *confiſcare*, est in fiscum, seu faccum reponere, præsertim vero in faccum Principis. *Sueton. in Domit. c.* 12. Confiscabantur alienissimæ hæreditates. *Id. Calig. c.* 16. Antiocho Comageno II. S. millies confiscatum. ¶ Dicuntur & personæ confiscari, quarum bona in fiscum redigiuntur. *Id. in Tiber. c.* 49. Constat præterea Galliarum, & Hispaniarum principes confiscatos. ¶ Translate *Tertul. de Pæn. c.* 12. Felices pauperes, qui totam animam in confiscato habent. h. e. in promptu, seu in numerato.

Confisio, f. 3. confidentia, *confidenza*. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 37. Fidentia, id est, firma animi constitio, scientia quædam est.

Confisus, a, um, o. 1. 2. *che ſi fida*, θαῤῥῶν, particip. a confido. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 14. Nulla alia confisus urbe, Lanuvium se contulit. *Curt. l.* 4. *c.* 10. Satis confisus Græcorum erga se benevolentiæ, ac fidei.

Confit, V. Confio.

Confiteor, eris, fessus sum, *d.* 2. idem quod fateor, *confeſſare*. *Cic.* 1. *de Orat.* Quas omnes proprias esse Oratorum confitentur. ¶ *Nonius* assignat hanc differentiam inter *confiteri*, & *profiteri*, quod illud necessitatis, hoc voluntatis sit. Sed verum discrimen est, *confiteor* multo minus esse, quam *profiteor*. *Confiteor* enim simpliciter fateri est, *profiteor* vero non solum fateri, sed etiam præ se ferre, & jactare aliquid. *Cic. pro Leg. Manil.* Hoc ego non solum confiteor, verum etiam profiteor. *Id. pro Cat. c.* 9. Ita libenter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur.

Confixilis, le, adject. contignatus, coagmentatus, ut confixilis machina. *Apul. l.* 4. *A. A.*

Confixus, a, um, partic. a configo, *trafitto*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Capræ confixæ sagittis. *Nepot* 14. *c.* 9. Confixi occiderunt. ¶ Translate *Cic. de Aruſp. Reſp.* Confixus Senatusconsultis.

Confixus, us, m. *Lucil.* apud *Cic.* 2. *de Or. c.* 62. Nuculam, an confixum vis facere. V. *Jon. Pacchaſ. de quæſit. per epiſt. n.* 50.

Confabello, as, a. 1. flabellis concito. *Tertul. de Spectac. c.* 25. Mulierum, & virorum accuratior cultus, & consensio scintillas libidinum confabellant.

Confacesco, is, escere, idem ac facesco, marcesco, languidus fio, *illanguidire*. *Gel. l.* 2. *c. ult.* Fluctus, simul ac ventus posuit, sternuntur, ac confracescunt.

Confages, f. 3. loca, in quæ diversi confluunt venti. *Feſt.* ¶ Eadem loca, *confragos* dicuntur, quia eo undique venti currunt, & ibi se se frangunt. *Hygin. lib.* 14. *cap.* 8.

Confagio, i. 2. simul flagito. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Ut magnis theatri clamoribus reponi aproximonem confiagitaverit. Alii legunt *flagitavere*.

Confiagratio, onis, f. 3. incendium, *incendio*, *abbruciamento*. *Sen. l.* 3. *Quæſt. nat. c.* 29. Id affirmat, ut confiagrationi, atque diluvio tempus assignet.

Confiagratus, a, um, nom. ex particip. combustus, *abbruciato*. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 8. Ubi incendio confiagrata. *Apul. de Mundo*, *p.* 73. Regiones Phaetontis ruina confiagratæ perierunt.

Confiagro, a. 1. idem ac flagro, ardeo; incendio pereo, *ardere*, ut confiagrare flammis. *Liv. l.* 30. *c.* 7. Metaphorice, confiagrare invidiæ incendio, *Cic.* 1. *Catil. c.* 11. Et *Ver.* 7. *c.* 35. Confiagrare amoris flamma.

Confiatilis, le, o. 3. χώνευτος, quod confiando factum est, *di getto*. *Prudent. Rom. v.* 293. Non esset ullus Jupiter confiatilis.

Confiatio, onis, f. 3. χώνευσις, actus confiandi, *getto*. *Sen. l.* 3. *Nat. Quæſt. c.* 29. Et illa, quæ in confiatione nostris placent, huc transferenda puto. Ita Lexicographi. Verum ibi legendum, *Confiagrationes*. *Tertul. de ſug. in perſecut. c.* 3. Fidei usus, & confiatio administratur ex Dei voluntate.

Confiatura, æ, χώνευσις, confiandi ratio, *getto*. *Plin. l.* 7. *cap.* 56. Invenit aurі metalla, & confiaturam Cadmus Phœnix ad Pangæum montem.

Confiatus, a, um, adject. nom. ex particip. paratus, comparatus. *Cic. pro Sylla c.* 5. Confiato gladiatorum tumultu. Et *Catil.* 1. *c.* 10. Ex perditis confiata improborum manus. ¶ Confiati testes, h. e. subornati. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. ¶ *Lucret. l.* 1. *v.* 473. Tyndaridis formæ confiatus amore. h. e. incensus. ¶ Confiata statua, h. e. fusa, *Plin. l.* 34. *c.* 6.

Confiexus, a, um, adject. devexus, deflexus. *Plin. l.* 2. *c.* 44. Confiexa cubito *juga*.

Confiictatio, f. 3. *battimento d' una coſa con l' altra*, *combattimento*, συγκροτημός, est collisio, & translate sumitur pro pugna. *Gell. l.* 6. *c.* 3. Totius exercitus confiictatione oppugnatus serpens inusitatæ immanitatis. Adde *l.* 15. *c.* 18.

Confiictatrix, cis, f. 3. quæ confiictat. *Tert. l.* 2. *adv. Marc. c.* 14. Ægyptus hospitis populi confiictatrix.

Confiictatus, a, um, o. 1. 2. *tormentato*, *agitato*, particip. a confiicto, agitatus, vexatus. *Plin. l.* 33. *c.* 1. M. Agrippa supremis suis annis confiictatus gravi morbo pedum. ¶ *Nepos* 16. 5. 1. Confiictatus est cum adversa fortuna.

Confiictio, f. 3. *percoſſa*, συμβασις, collisio. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Sonus est duorum inter se corporum confiictio. ¶ Translate est contentio, pugna, *contaſa*, *combattimento*. *Cic. in Partit.* Ex rationis, & firmamenti confiictione, & quasi concursu quæstio exoritur.

Confiicto, as, a. 1. *affliggere*, freq. a confligo, concutio, iacto, vexo. *Cic. de Leg.* Non eadem superstitione, qua cæteræ gentes, confiictantur. *Tacit. Annal. 6 c.* 28. Remp. confiictare. ¶ Item pugno, contendo. *Ter. Phorm.* 3. 2. 20. Nec cum hujusmodi unquam usus venit ut confiictares malo. ¶ Sic molestiis, fortuna, morbo, doloribus confiictari, ideft exerceri, *eſſer travagliato*. *Cic. Plin. Nepos*, &c.

Confiictor, aris, depon. 1. pugno, decerto, contendo, *combattere*, *contendere*. *Terrul. Anod.* 1. 1. 66. Qui cum ingeniis confiictantur ejusmodi.

Confiictus, us, m. 4. *confiitto*, *percoſſa*, σύγκρουσις, collisio. *Cic.* 2. *de Divin.* Si nubium confiictu ardor expressus se emiserit, ita esse fulmen putant. *Id. pro Cæc.* Non solum impulsu sectorum, neque confiictu corporum, &c.

Confiigium, n. 2. idem ac confiictus, collisio. *Solin. c.* 14. (al. 9.) In latebrosis rupium cavaminibus, quæ fluctuum confiigiis adesa sunt. *Salmaſ.* legit *Confragium*, h. e. Confinentium, tanquam a *Confino*.

Confligo, gis, xi, ctum, n. 3. *far ſcontro d' arme*, נלחם, Germ. *ſtreiten*, Gall. *combattre*, Hisp. *pelear*, συμβάλλω, proprie est collidere, *percuotere*, sed sumitur pro decertare. *Virg. Æn.* 2. Adversi venti confligunt. *Cicer. pro Domo.* Speravit, illum se copiis cum illo posse confligere, quibuscum ego voluissem dimicare. ¶ Item pro contendere in rebus forensibus. *Cicer. pro Cæc.* Postulli ne leviore actione confligere?

Confio, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiare*, Ger. *zuſammen blaſen*, Gal. *ſouffler fort*, *ou enſemble*, Hisp. *ſoplar*, συμφυσῶ, est simul flare, vel flare in aliquam rem. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Philiscus officinam pinxit pictoris, ignem conflante puero. *Stat. 9. Theb. v.* 324. Tempestas conflata ventis. ¶ Item liquefacere, *fondere*, *liquefare*. *Sueton. in Aug. c.* 52. Argenteas statuas conflavit omnes. Sic, conflare pecuniam, apud *Cic. pro Sext.* h. e. conflato auro, argento, pecuniam fienare. ¶ Translate est componere, efficere, creare, *Cic.* 1. *Off.* Quibus ex rebus conflatur, & efficitur id, quod quæritnus, honestum. *Id. pro Cluent.* Hoc totum a matre conflatum est, & perfectum. ¶ Item contrahere, *contrarre*, *Salluſt. in Catil. c.* 14. Quique ex alienum grande conflaverat. ¶ Item concitare, *eccitare*. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 9. Si mihi inimico, ut prædicas, tuo conflare vis invidiam. ¶ Item congregare. *Vellej.* 2. 74. 2. Magnum exercitum conflare.

Conflorens, entis, simul florens. Translate *Augustin. l.* 4. *Confeſſion. c.* 4. Coævus mihi, & conflorens flore adolescentiæ.

Confluctuo, as, avi, atum, n. 1. vel Confluctuor, aris, dep. 1. idem quod fluctuo, vel fluctuor. *Sereni in. Medea v.* 941. Haud aliter meum cor confluctuatur. Verum meliores Cod. habent *fluctuatur*. *Apul. l.* 11. *Metam.* Palla ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter confluctuabat.

Confluens, entis, m. 3. *congiungimento di due fiumi*. Gal. *confluent*, ἐκβολή, alveus, in quem duo flumina conveniunt. *Plin. l.* 3. *c.* 27. Est etiam oppidum Mesopotamiæ in ripa Tigris circa confluentes, quod vocant Digham. *Id. l. eod. c. ult.* Mæsia incipit a Confluente supra dicto, h. e. Savo, & Danubio. ¶ Hinc Confluentia, vel Confluentes, urbs ad Rhenum, inde dicta, quod in eam Rhenus, & Mosella confluant: hodie *Coblenz* sub Archiep. Trevirensi.

Confluens, tis, nom. ex partic. qui confluit. *Vellej.* 2. 55. 2. Auxilia confluentibus. Et 2. 80. 4. Turba confluentium.

Confluentia, æ, fem. 1. actus confluendi, *concorſo*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 4. Hæc est triplex causa, vel podagræ, vel cujuslibet ex confluentia morbi multitudo humoris. Ita hunc locum restituit *Pontanus*.

Confluges, V. Conflages.

Confluigium, V. Confiigium.

Confluo, n. 3. *concorrere inſieme*, נהר, Germ. *zuſammen flieſſen*, Gall. *couler*, *confluer*, Hisp. *correr juntamente*, συῤῥέω, est simul fluere, vel in eundem locum illabi. *Cicer.* 2. *de Leg.* Rapideque dilapsus cito in unum confluit. ¶ Translate est concurrere, convenire, *concorrere*, *radunarſi*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Si ad hæc studia plures confluxerint.

Confluvium, n. 2. συῤῥοια, locus, quo multi rivi simul fluunt. *Cornut. Serv. in Æneas*, *v.* 325. Donec confluvio resolutis æstibus amnis exiit.

Confluus, a, um, o. 1. 2. quod simul fluit. *Prudent. Cathemer.* 5. *verſ.* 76. Unda revolvitur in semet revolans gurgite confluo.

Confodio, is, di, ossum, ere, a. 3. idem ac fodio, *ferire*. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Salices confodi jubent mense Aprili. ¶ Item transigere, vulnerare, *trapaſſare*, *ferire*. *Liv. l.* 24. *c.* 7. Confodere aliquem vulneribus. *Suet. Cæs. c.* 82. Tribus & viginti plagis confossus est.

Confœderatus, a, um, adject. fœdere sociatus, fœderatus, *confederato*. *Oroſ. lib.* 2. *c.* 4. Sabinæ impiis nuptiis confœderatæ.

Confœdero, as, are, fœdere jungo, *confederare*. *Prudent. in Laurent. v.* 437. Confœderantur omnia. *Tertul. Apol. c.* 2. Ad confœderandam disciplinam. Alii leg. *ad conformandam*.

Confœdo, as, avi, atum, conspurco, *lordare*. *Apul. Miles.* Fimo faciem alicujus confœdare.

Confœdusti, vel confœdusti, m. 2. fœdere conjuncti. *Feſt.*

Confœta sus, quæ cum omni fœtu adhibebatur ad sacrificium. *Feſt.*

Confomo, as, ab antiquo *Fomo*, dedolo, fomite arbores spolio. *Catullo* restitutum cupit *Salmaſ. in Solin. p.* 137.

Conföre, idem ac fore. *Ter. Andr.* 1. 1. 140. Qui mihi exorandus est, & spero confore.

Conforfo, is, 2. 4. polluo, inquino. a *forfe*, misceo, fœdo. *Pompon.* apud *Non. c.* 2. *n.* 352. Conforsti me, Diomedes. ¶ *Salmaſ. in Exercitat. Plin.* censet legendum Conforiasti.

Conformatio, f. 3. *conformiò di membri*, forma, figura, habitus, compositio. *Cicer.* 1. *Tusc.* Animus qualis sit in ipso corpore, quæ conformatio, quæ magnitudo, qui locus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 6. Ipsius autem theatri conformatio sic est facienda. ¶ Item figura, vel ornamentum orationis. *Cicer.* 3. *de Orat.* Inter conformationem verborum, & sententiarum hoc interest.

Conformator, oris, m. 3. qui conformat, & apte componit. *Apul. in Trismegisto pag.* 80. Dominus, & omnium conformator, quem recte Deum dicimus.

Conformatus, a, um, nom. ex partic. formatus, apte compositus, *formato*. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 10. Mundum a natura conformatum puto. Et *pro Arch. c.* 1. Hæc vox hujus hortatu, præceptisque conformata nonnullis aliquando saluti fuit.

Conformo, idem, ac formo, idest, in formam redigo, configuro, *formare*. *Cic.* 2. *de Fin.* Ad casiora quædam nos natura genuit, & conformavit. ¶ Dicitur etiam de animo. *Cic. pro Archia, c.* 6. Animum, & mentem meam ipsa cogitatione hominum excellentium conformabam. ¶ Ponitur item pro adaptare, assimilare, *addattare*, *conformare*. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Ipse me conformo ad ejus voluntatem. ¶ Item pro inflectere, & aliquo modo corrigere. *Cic. pro Mur. c.* 29. Nonnulla in re forsitan conformare, & leviter emendare possim.

Conformico, as, are, idem quod formico, *fare a volta*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 5. Cellæ conformicentur.

Confarto, as, are, fortem facio, consolor, *confortare*. *Lactant. l.* 4. *c.* 15. *fect.* 13. *Efesio versens*: Confortamini manus resolutæ. *Macer carm.* 71. *de Zedoaria*: Confortat stomachum.

Confossus, a, um, nom. ex particip. *crepassato*, *ferito*. *Virg. Æn.* 9. *v.* 448. Super amicum se projecit confossus. *Curt. l.* 5. *c.* 13. Multis vulneribus confossus. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 48. Comparat. usus est. Te faciam confossiorem fornicina nænia. h. e. magis confossum, quam cum forex in muscipula deprehensus confoditur.

Confotus, a, um, adject. idem quod sotus, a confoveo. *Prosp. Aquitanicus de providen. Dei, v.* 679. Amplexu paterno confotus, *accarezzare*.

Confovĕo, a. 2. simul foveo, *riscaldare*. *Cato c.* 5. Stercore addito confoveto. *Apul. l.* 8. Pene collapsa membra lavacro, cibo confovere.

Confracesco, is, cui, n. 3. idem quod fracesco, *corrompersi*, *guastarsi*. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 13. Quam recens, quod confracuit, melius. legit *Scalig.* alii *confluxit*.

Confractus, us, m. Quidam legunt hanc vocem apud *Cels. in præfat. l.* 1. sed alii *constitum*, alii aliter leg.

Confractus, o. 1. 2. partic. a confringor, *rotto*, *spezzato*. *Plaut. Rud.* 1. 2. 64. Confracta navis est illis. *Cic. l.* 2. *de Leg. c.* 22. Confracta jura. Sed *Gruterus* mavult *Contracta*.

Confrăges, V. Conflages.

Confrăgōsus, o. 1. 2. *rotto*, *ruinoso*, *pietroso*, *aspro*, *duro*, חרוץ, Germ. *rauch*, Gall. *raboteux*, *âpre*, Hisp. *aspero*, *y duro*, τραχὺς, præruptus, asper, a *frago*, pro frango. *Liv. l.* 28. *c.* 2. Confragosa loca, & obsitos virgultis tenebant colles. ¶ Translate *Quintil. l.* 5. *c.* 8. Argumenta horrida, & confragosa. Et *l.* 1. *c.* 1. Confragosi versus.

Confrăgus, a, um, o. 1. 2. asper, inaccessus, a *frago*, pro frango. *Luc. l.* 6. *v.* 126. Et confraga densis arboribus dumeta regunt.

Confrĕmo, idem quod fremo, vel simul fremo. *Stat. l.* 2. *Silv.* 6. *v.* 73. *Ovid. l.* 2. *Met. v.* 199.

Confrequento, as, idem quod frequento, concelebro. *Inscript.* apud *Fabret. c.* 3. *n.* 587. Ut natale filiæ meæ epulantes confrequentetis.

Confricamentum, i, n. 2. idem quod confricatio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *c.* 4. Confricamentis uti.

Confricātus, a, um, adject. *fregato insieme*. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Confricatis dentibus, & gingivis. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 60. Orchites sale confricatæ.

Confrico, as, ui, ictum, & atum, simul frico, *fregare insieme*. *sfregare*, ut confricare genua. *Plaut. Asin.* 3. 3. 80. *Sueton. Claud. l.* 1. *c.* 8. Sibi faciem confricare. ¶ Translate *Gell. l.* 7. *c.* 3. Sensus alicujus injuriis confricare. h. e. exasperare, perstringere.

Confringo, is, egi, actum, ingere, idem quod frango, *spezzare*, *rompere*, διαῤῥηγνυμι. *Cic. pro Plac. c.* 30. Manus, quas contulit, digitos, quos confregit. *Plaut. Mostel.* 2. 2. 25. fores confringere. ¶ *Id. Trinum.* 1. 2. 71. Confringere rem, dixit pro dilapidare. ¶ Translate est violare, infirmare. *Cic. Ver.* 3. Confringat tane iste vi sua consilia senatoria.

Confŭga, m. 3. qui confugit ad asylum. *Leg. Præsenti*, *Cod. de his*, *qui ad asyl. conf.* & *l. si qua*, *Cod. de Episc.* & *Cler.*

Confŭgĭa, f. 1. idem ac confugium, apud Veteres. *Fest.*

Confŭgĭo, is, gi, ere, n. 3. *ricorrere*, καταφεύγω. *Cic. Div. in Ver. c.* 4. Ad fidem alicujus confugere. *Id. pro Font. c.* 11. Ad opem judicum supplices inferioresque confugiunt.

Confŭgium, n. 2. *rifugio*, καταφυγὴ, perfugium, locus quo fugimus salutis causa. *Sen. Theb. v.* 504. Commune confugium ægris animantibus. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 6. *v.* 2. Qui mihi confugium, qui mihi portus eras.

Confulcio, idem ac fulcio. *Lucret. l.* 2. *v.* 97. Corpora confulta exiguis intervallis. Est tamen dubia lectio, cum alii legant *conflicta*, alii *consulta*, alii *contusa*.

Confulgĕo, n. 2. fulgeo. *Plaut. Amph.* 5. 1. 15. Totæ ædes confulgebant tuæ.

Confundo, dis, di, usum, 2. 3. *confondere*, בלל, Germ. *zusammen schütten*, Gall. *confondre*, Hisp. *confundir*, συγχέω. *Plaut. Most.* 1. 3. Quasi cum una multa jura confundit coquus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 19. Confundere vera falsis. *Idem* 2. *de Orat. c.* 79. Confundere aliquid in orationem. ¶ Confundere aliquem, est affectu turbare, & metum, pudorem, &c. incutere. *Plin. l.* 3. *epist.* 20. Veritus sum, ne vos festis diebus confunderem, si in memoriam gravissimi luctus reduxissem. *Liv. l.* 35. *c.* 15. Mœrore confundi.

Confunĕro, as, a. 1. idem quod funero, sepelio. *Juvenc. lib.* 4. *v.* 95. Ejus ut adventus terræ confuneret orbem. Ita *Barth. adversar. l.* 13. *c.* 19. ex quodam Ms. Alii *confumeret*.

Confusānĕus, o. 1. 2. varius, multiplex, confusus, ut confusanea doctrina. *Gel. in præfat. vel in fine operis.*

Confuse, *confusamente*, Germ. *vermischt*, Gall. *confusément*, Hisp. *confusamente*, συγχεχυμένως, permixte, perturbato ordine. *Cic.* 1. *de Inv.* Partes argumentandi confuse, & permixte dispertimus, post diserete, & electe. *Id. Philip.* 8. *in princ.* Confusius hesterno die est acta res.

Confusio, onis, f. 3. *confusione*, בלבול, Germ. *betrübung*, Gall. *confusion*, Hisp. *confusion*, σύγχυσις, perturbatio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 2. Perturbatio vitæ, & magna confusio. ¶ Item trepidatio, tristitia, pudor. *Tac.* 4. *hist. c.* 40. Crebra oris confusio pro modestia accipiebatur. *Vellej. l.* 2. *c.* 124. Quid tunc homines timuerint, quæ Senatus trepidatio, quæ populi confusio, &c. *Phil. l.* 2. *c.* 32. Erit confusioni meæ non mediocre solatium, si tu nihil quereris.

Confusus, o. 1. 2. *confuso*, συγκεχυμένος, permixtus, perturbatus. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 67. Merum confusum festis herbis. ¶ Item affectu aliquo perturbatus, ut Confusus pudore: Cogitatione rei confusus: & Confusus absolute, apud *Ovid.* 3. *Trist.* 1. *v.* 81. *Heroid. ep.* 21. *v.* 181. *Liv. l.* 30. *c.* 15. & *l.* 35. *c.* 35. ¶ *Tac.* 4. *Annal. c.* 63. Confusior facies. *Sueton. August. c.* 44. Spectandi confusissimum morem correxit. ¶ Confusa oratio, h. e. a pluribus simul fusa, *Cic. de clar. Orat. c.* 28.

Confutatio, f. 3. *confutazione*, una ex partibus Orationis, qua adversariorum argumenta refelluntur, *confutazione*. *Auctor ad Herenn. l.* 1. *c.* 3. Confutatio est contrariorum locorum dissolutio.

Confutātor, oris, m. *confutatore*. *Hieronym. de Scriptor. Eccles. in Bardes.* Valentini sectator, postea confutator.

Confutātus, a, um, *confutato*, repulsus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 37. Cujus opinionis levitas confutata a Cotta, non desiderat orationem meam. ¶ Item convictus, *convinto*. *Ammian. l.* 16. *c.* 3. (*al. c.* 7.) Venefici, post agitatas quæstiones, nocuisse quibusdam, apertissime confutati.

Confūto, as, a. 1. *confutare*, *riprovare*, הוכיח, Germ. *widerlegen*, Gall. *confuter*, Hisp. *confutar*, ἀναιρέω, refello, redarguo, diluo, argumenta adversarii everto, ab antiquo *futo*, quod *Festus* exponit arguere, sicut ollæ ferventes cum gaudio plus exuberant, solent eo vase aqua compesci, ita oratione compescuntur adversarii. *Titin.* apud *Non. c.* 4. *n.* 47. Coquus, inquit, ahenum, quando fervit, paula confutat tua. ¶ Translate *Cic. de Divin. l.* 2. Cotta sic disputat, ut Stoicorum magis argumenta confutet. ¶ Dictis aliquem confutare. h. e. castigare, & quasi compescere, *Ter. Heaut.* 3. 1. 76. *Cic. in Pison. c.* 38. Audaciam alicujus confutare. *Apul. l.* 11. *Milesf. de Lucr.*: Albo candore lucida meum confutabat obtutum. h. e. retundebat. *Cato* apud *Gel. l.* 7. *c.* 3. Ne quid in consulendo adversi eveniat, quod nostras secundas res confutet. h. e. sistat, inhibeat. Alii leg. *Confricet*.

Confutŭo, is, idem quod futuo. *Catul. carm.* 58. *v.* 3.

Confuturus, a, um, a cum, & futurus. *Plaut. Mil.* 3. 3. 66. Consilio confuturum.

Congaudĕo, es, visus sum, simul gaudeo, vel idem quod gaudeo, *rallegrarsi*. Gloss. Vet. συγχαίρω. *Paulin. Petrocor. l.* 2. *v.* 665. Prælii in absentem congaudens oscula dextræ.

Congelasco, idem ac gelasco, *aggbiacciarsi*. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Congelascit oleum.

Congelatio, idem ac gelatio, *l'aggbiacciarsi*. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Minui certe liquorem omnem congelatione deprehenditur. *Colum. lib.* 4. *c.* 8. Brumæ congelationes.

Congelātus, a, um, nom. ex particip. *congelato*, *aggbiacciato*. *Martial. l.* 11. *epigr.* 99. Congelati gutta nasi.

Congelĭdus, o. 1. 2. gelidus. Congelida aqua apud *Cels.* tepida est, *l.* 4. *c.* 24. Sed alii leg. *agelida*, al. *calida*.

Congĕlo, as, avi, atum, are, a. 1. gelu durare, *aggbiacciare*, *congelare*. *Plin. l.* 18. *c.* 28. *sub fin.* Luna cadentes pruinas congelat. *Martial. l.* 14. *epigr.* 147. Congelat te uxor anus. *Ovid.* 11. *Met.* Congelare in lapidem, rictus serpentis. ¶ Item concrescere, significatione neut. *Ovid.* 11. *Metam.* Ipsa quoque interius cum duro lingua palato Congelat, & venæ desiluut posse moveri. *Id. lib.* 3. *Trist. eleg.* 10. *v.* 581. ¶ Translate *Cic. Famil.* 2. *epist.* 13. Gaudebam sane, & congelasse nostrum amicum lætabar otio.

Congeminatio, idem ac geminatio, duplicatio. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 28. Quid hoc est conduplicationis? quæ hæc congeminatio?

Congemino, idem ac gemino, *raddoppiare*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 154. Nunc si pateram patera peperit, omnes congeminavimus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 698. Et crebros ensibus ictus congeminant. *Id. lib. eod.* Securim oranti congemina. h. e. securis ictus.

Congemisco, is, n. 3. idem quod congemo. *Tertull. de Spectac. c. ult.* In imis tenebris congemiscentes. *Augustin. l.* 6. *Confession. c.* 7. Congemiscebamus in iis, qui, &c.

Congĕmo, is, ui, idem ac gemo, vel simul gemo. *Lucr. l.* 3. *v.* 948. Quid mortem congemis, & fles? *Cic. pro Mur. cap.* 25. Congemuit Senatus frequens. ¶ Translate usurpatur pro fragorem edere. *Virg.* 2. *Æn. de arboreo Orno.* Vulneribus donec paulatim evicta supremum congemuit.

Congĕner, ris, adject. o. 3. ejusdem, vel similis generis, *che è del medesimo genere*. *Plin. lib.* 15. *c.* 24. Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni.

Congĕner, i, συμπενθερὸς, generi in affinitate socius. Congeneri dicuntur duo, pluresve generi respectu unius socii. *Symmach. l.* 8. *ep.* 40. Supremis Congeneri interesse.

Congenerātus, a, um, simul generatus. *Varr.* 2. *R. R. c.* 4. Nutricare octonos porcos primo possunt: incremento facto, a pernis dimidia pars removeri solet, quod mater neque potest sustinere lac, neque congenerati alescendo roborari.

Congenĕro, as, a. 1. idem ac genero. ¶ Usurpatur etiam pro adjungere, associare. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 121. Quem mihi congenerat affinitas.

Congenicŭlo, as, vel Congenŭlo, as, in genua me prosterno, *cader in ginocchi*, apud *Cæcil. & Sisennam. Non. c.* 1. *n.* 383. & *c.* 2. *n.* 156.

Congenĭtus, o. 1. 2. *nato insieme*, συμφυὴς. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Pili congeniti non desinunt.

Congenŭlo, V. Congeniculo.

Congenŭo, as, a. 1. genua conjungo. *Non.* Mammas teneas, pedes extollas, congenues, suavies, *Voss. Etym.* V. Genu.

Congĕr, V. Congrus.

Congĕries, ei, f. 5. cumulus, res multæ in unum congestæ, *cumulo*, *mucchio*, συμβόρημα, ut congeries pulveris. *Lucan. l.* 8. *v.* 858. Fulvi metalli vasta congeries, *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 134. ¶ Est etiam schema Rhetoricum, συναθροισμὸς, quo res, seu accusationes in tota causa dispersæ, in unum congeruntur, ut illud *Terent. Heaut.* 2. 1. 15. Mea est potens, magnifica, sumptuosa, nobilis. Congermanesco, is, escere, coalesco, conjungor. *Apul. l.* 2. *Metam. p.* 119. In parilitatem amoris congermanescebat mecum.

Congermanus, a, um, adject. ex *Var. l.* 3. *Rer. Human.* producit *Nonius*: Cum his una Remp. conjuncti, & congermani tenuere. Alii tamen legunt, *Congerminati*.

Congermĭno, as, a. 3. idem ac congermino. *Quadrig. apud Non. c.* 2. *n.* 167. Ut cum illis congerminascere sciatur. Alii leg. *congermanescere*, & *congermanascere*.

Congermĭno, idem ac germino, vel coalesco. *Gel. l.* 20. *c.* 8. Cepe revirescit, & congerminat decedente luna. Hinc *congerminatus* apud *Non. c.* 2. Sed lectio dubia est.

Congĕro, is, essi, estum, erere, accumulo, coacervo, *accumulare*, συμφορέω. *Martial. l.* 8. *epigr.* 44. Rapæ, congere, aufer, potide, relinquendum est. *Cic. pro Mil. c.* 24. Congerere crimen in aliquem. Et *Philip.* 3. *c.* 6. Congerere maledicta. *Sen.* 1. *de tranq.* Ambitiosæ majestati quidquid potuimus titulorum congessimus. *Phæd. l.* 3. *fab. ult.* Congerere plagas alicui. ¶ Absolute congerere pro *ædificare*, quia aves ad nidos fabricandos multa congerunt, & conglutinant. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 69. Aeriæ quo congessere palumbes.

Congĕro, onis, m. 3. bajulus, gerulus, a congerendo. *Plaut. Truc.* 1. 2. 6. Simitu advenimus ad scorta congerones.

Congerro, onis, vel congerra, vel gerra, συμπάϊστης, is, cum quo familiariter versamur, & facete confabulamur, a *gerris*, nugis. *Plaut. Most.* 3. 3. 27. Nunc ego me illac per posticum ad congerronem conferam. ¶ Idem congerrones *Lucilio* dicuntur *Congerra*, vel *Concerra*, ut legit *Lipsius*. Verba *Lucilii* sunt: Tapullani rident legum congerræ opimi.

Congestē, adv. confuse, & sine ordine. *Jul. Capit. in M. Ant. c.* 19. Et quidem hæc breviter, & congeste.

Congestim, coacervate, congeste. *Apul. in Apol.* Pleraque litoribus omnibus congestim, & acervatim jacent.

Congestĭo, onis, f. 3. comportatio, συμφόρησις. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. Testudo, quæ ad congestionem fossarum paratur. *Pallad. l.* 4. *c.* 1. Beneficio congestionis accumulant.

Congestĭtius, a, um, o. 1. 2. συναθροιστὸς, quod congestum est. *Colum. l.* 4. *c.* 1. Humus congestitia. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Locus congestitius, qui fcil. opponitur solido.

Congestus, us, ui, m. 4. idem quod congestio. *Cic. de Divin. c.* 32. Avium congestus. *Col. l.* 9. Congestu culmorum, & frondium superegemus.

Congestus, a, um, o. 1. 2. cumulatus, coacervatus. *Cic.* 2. *de Div.* Grana tritici in os pueri Midæ congesta. *Horat. l.* 1. *Sat.* 1. *v.* 70. Congestis undique saccis indormire. *Auson. Mosell. v.* 133. Gobio ovipara congestior alvo.

Congiālis, & le, o. 3. quod congium capit. *Plaut. Aul.* 4. 2. 15. Mulsi congialem plenum faciam tibi fideliam.

Congiārium, ii, n. 2. vas, quod congium capit. Unde *Paulus JCtus* in caponariæ tabernæ instrumento congiaria memorat, *leg. Taberna*, *ff. de Instr. Leg.* ¶ Et quoniam Principes non in pecunia tantum, sed aliis etiam rebus, & vino quoque liberalitatem in populum exercere solebant, ideo omnia eorum munera populo collata, *congiaria* dicta. ¶ *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Congiarium commune nomen est liberalitatis, atque mensuræ. ¶ Congiarium autem proprie ad populum pertinebat; donativum ad milites. *Suet. Ner. c.* 7. Deductus in forum populo congiarium, militi donativum proposuit. ¶ Aliquando hæc differentia non servatur. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Millia talentum proxima præda redacta erant,

erant, e quibus XII. millia in congiarium militum absumpta. ¶ Congiaria etiam dicebantur, quæ privatim amicis a proceribus conferebantur. V. *Quint. l. c. Cic. 8. Fam. ep. 3.* Plancus magno congiario donatus a Cæsare.

Congiarius, a, um. 1. a. quod congium continet. *Plin. l. 14. c. 14.* Millia cadum congiariorum divisit amplius centum. Alii leg. *in congiarium*.

Congius, ii. m. 2. χοῦς, χόος, mensura liquidorum capiens sex sextarios, a congerendo, quasi congerus. *Plin. l. 14. c. 16.* Libram, & quadrantem in congios duos musti macerant.

Conglaciatus, a, um, adject. glacie concretus, *agghiacciato*, ut imber conglaciatus, *Plin. l. 2. c. 62.*

Conglacio, as, *agghiacciarsi*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Qua neque conglaciaret frigoribus. *Id. Fam. l. 8. epist. 6.* Curioni Tribunatus conglaciat. h. e. frigide Tribunatum administrat.

Conglisco, is, ĕscere, n. 3. idem quod glisco, cresco, concresco. *Plaut. Trinum. 3. 2. 32.* Genus qui conglisçat tuum.

Conglobatim, σφαιρηδὸν, per globos, turmatim. *Liv. l. 25.*

Conglobatio, f. 3. adunatio. *Sen. 1. nat. quæst. c. 15.* Multa conglobatione ignium indigens. *Tac. de Germ. c. 7.* Non casus, aut fortuita conglobatio turmam, aut cuneum facit, sed familiæ, & propinquitates.

Conglobatus, a, um, nom. ex particip. in globi modum enormatus, *ammassato, a mannucchiato in forma di globo*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Terra undique in se se partibus suis conglobata. *Sallust. orat. 1. de rep. ordin.* Cunctæ gentes conglobatæ.

Conglŏbo, as, a. 1. *conglobare, ammucchiare*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 45.* Mare, cum supra terram sit, conglobatur undique æqualiter. *Liv. l. 8. c. 11.* Milites dissipati, cum se in unum conglobassent.

Conglomeratio, onis, f. conglobatio, globus. *In Cod. 12. 19. 13.* Donec exeuntibus singulis, ac recedentibus, recedere possit vetita conglomeratio.

Conglomĕro, as, avi, atum, are, *ammucchiare*. *Lucret. lib. 3. vers. 211.* Quamque loco se Contineat parvo, si possit conglomerari. *Ennius* apud *Non. c. 2. n. 166.* Heu mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala. h. e. effundis.

Conglorifico, as, simul gloriosum facio. *Justin. in Cod. l. 1. tit. 1.* & *Tertull. de resur. carn. c. 40.*

Conglutinatio, idem ac glutinatio, *congiunzione*. *Cic. de Sen. 20.* Omnis conglutinatio recens ægre, inveterata facile divellitur. *Id. in Orat. c. 23.* Conglutinatio verborum.

Conglutinātus, a, um, adject. *unito, incollato*. conjunctus, copulatus. *Cic. Attic. l. 1. epist. 17.* Concordia conglutinata. *Id. Philip. 3. c. 11.* Homo ex libidine, crudelitate, petulantia conglutinatus.

Conglutino, as, a. 1. idem ac glutino, compono, conjungo. *Cic. de Senect.* Hominem eadem optime, quæ conglutinavit, natura dissolvit. *Plaut. Bacc. 4. 4. 42.* Conglutinare dolos. *Ter. And. 5. 4. 10.* Meretricios amores nuptiis conglutinas.

Conglutinōsus, a, um, adject. *attaccaticcio*, qui facile conglutinatur, vel conglutinat. *Veget. l. 2. c. 40.* Humoris pars conglutinosa.

Congrădus, a, um, adject. qui ejusdem gradus est, seu qui pari passu procedit. *Avien. Phænom. Arat. v. 1241.* Labenti congrada Soli.

Congræco, as, are, Græcos imitor, luxui me dedo. *Plaut. Bacch. 4. 4. 91.* Quod in lustris comedim, & congræcem.

Congratulatio, f. 3. idem ac gratulatio, *congratulazione*. *Cic. ad Brut. epist. 3.* Sed tamen omnium ordinum consensus, gratiarum actio, congratulatioque me commovit.

Congratŭlor, idem ac gratulor, *congratularsi*. *Cic. pro Sext.* Mihi denique homines præcipue congratulabantur.

Congredĭo, is, ĕre, a. 3. idem quod congredior. *Plaut.* apud *Non. 7. 42.* Quid si adeam? Haud scio, an congredias, si hæc est. Locus est in *Epidico 4. 1. 16.* ubi legitur *congrediar*.

Congredĭor, eris, essus sum, d. 3. *ridursi in compagnia, andare insieme*, חבר, Ger. *zusammen gehen*, Gal. *convenir*, Hisp. *ajuntarse*, ἑταιρίζω, simul gradior, coco. *Varro*, Omnes in unam domum congressi simul discubuere. ¶ Est item conjungere se cum aliquo, *unirsi, accordarsi*. *Cæsar lib. 6. B. Gall. c. 3.* Ne aut se in Menapios abderet, aut cum Transrhenanis congredi cogeretur. ¶ Item convenire, colloqui, *abboccarsi*. *Cic. Att. l. 1.* Cum erimus congressi, tum, si quid res feret, coram inter nos conferemus. *Id. pro Planc.* Qui si tecum congrediatur. *Plaut. Epid. 4. 1. 19.* Hunc congrediar astu. ¶ Item disputare. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui cum Academico, & eodem Rhetore congredi conatus sum. ¶ Item jungere se cum hoste pugnandi causa. *Cic. pro Sylla*. Ut ego tecum lætari, & congredi debeam. ¶ Congredi alicui, *Aurel. Vict. de Cæsarib. c. 39.*

Congregabĭlis, & le, o. 3. quod facile congregari potest. *Cic. Off. l. 1. c. 44.* Sed cum congregabilia natura sint.

Congregātim, adverb. idem quod gregatim, conjunctim, simul. *Prudent. hymn. Jejunat. v. 143.* Currunt per ampla congregatim mœnia.

Congregatio, f. 3. *congregazione*, קהל, Germ. *versamlung*, Gall. *congregation*, Hisp. *congregacion*, συναγωγή, adunatio. *Cic. Fin. l. 3. c. 20.* Natosque esse ad congregationem hominum. ¶ Translate *Quintil. l. 7. c. 1.* Congregatio criminum accusantem adjuvat, separatio defendentem. *Id. l. 6. c. 1.* Peroratio est rerum repetitio, & congregatio.

Congregativus, a, um, ad congregandum pertinens. *Prisian. l. 16.* & *17.*

Congregātor, oris, m. 3. qui congregat. *Arnob. l. 6. p. 199.* Seque horum omnium congregatorem, atque vinctorem.

Congregātus, o. 1. 2. συναθροισθείς, adunatus. *Cic. pro Domo*, Multitudo hominum ex servis conjunctis congregata.

Congrĕgis, vel Congrex, cis, adject. 3. qui ejusdem gregis est, gregi conjunctus. *Apul. A. A. l. 7.* Equinis armentis me congregem permiscuit. *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v. 634.* Quem congrege nexu Pax, & Roma tenet. *Solin. c. 2.* Congreces volitant.

Congrĕgo, as, avi, atum, *congregare*, idem ac aduno, a grex. *Cic. 14. Phil.* Cives unum se in locum ad curiam congregabant. *Idem 3. Fin. c. 15.* Libenter se cum æqualibus congregant homines.

Congressio, f. 3. idem ac congressus, *congresso*. *Cic. 2. Phil.* Eumque a tua non modo familiaritate, sed etiam congressione patrio jure, & potestate prohiberet. ¶ Pro pugna, seu prælio, *Justin. 15. 1. 6.* Prima belli congressione. Et 2. 12. 8. Congressio navalis prælii.

Congressus, us, ui, m. 4. colloquium, congresso, *congresso, colloquio*. *Cic. de Am.* Ut congressus, & societatem hominum fugiat, atque oderit. ¶ Item prælium, conflictus, *battaglia*. *Cic. de Orat.* Ante congressum multa fiunt, quæ non ad vulnus, sed ad speciem valere videantur. *Cæs. l. 1. B. C. c. 46.* In primo congressu ceciderunt LXX.

Congrex. V. Congregis.

Congrŭens, ĕntis, adject. 3. conformis, aptus, *convenevole, atto*. *Cic. Fam. l. 7. ep. 23.* Erat aptum bibliothecæ, studiisque nostris congruens. *Lactant. l. 4. c. 26. n. 13.* Quid congruentius Deo? *Tertul. de Anima, in fine.* Congruentissimum est, animam puniri &c.

Congruenter, idem ac convenienter, *convenientemente*. *Cic. 3. de Or.* Ut ad id, quodcumque agetur, apte, congruenterque dicamus. *Minuc. Felix, c. 40.* De quibus congruentius promptiusque differamus. *Tertull. de Pudic. c. 8.* Histriones congruentissime exprimentes.

Congruentia, f. 1. convenientia, vel similitudo, *convenienza, o similitudine*. *Suet. in Othone, c. 2.* Facile primum inter antiquos locum tenuit congruentia morum. *Apul. Apol. p. 283. edit. Elmenh.* Congruentia pronunciandi.

Congruĭtas, atis, f. 3. idem quod congruentia. *Symmach. l. 9. ep. 46.* Personarum æquatio, & honestate, & possibilitate congruitas. Sed alii aliter legunt.

Congrŭo, is, grui, sine sup. idem ac convenio, *venir insieme*. *Ter. Eun. 5. 9.* Nam in me plane Dii potestatem suam omnem ostendere, cui tam subito tot *congruerint* commoda. h. e. contigerint. *Tacit. 1. histor. c. 7.* Forte congregerat, ut Clodii Matri, & Fonteii Capitonis cædes nuntiarentur. Huc pertinet, quod super hoc verbo scribit *Sanctorienf. l. 2. de Nugis Curial. c. 13.* Grus, inquit, semper affert quod expetit: unde & *grues* verbum ambiguum est: a quo *congruere*, quod proficit, ingruere quod officit. ¶ Sumitur sæpe pro consentire, convenire. *Cic. pro Marc.* Nostri sensus congruebant, *andavano d'accordo*. *Liv. l. 1. c. 5.* Congruere ad aliquid. *Tertul. Pharm. 4. 5. 14.* Mulier mulieri magis congruit. *Cicer. Att. lib. 2. epist. 8.* Eius sermo cum litteris tuis congruit. *Senec. epist. 9.* Initia inter se, & exitus congruant.

Congrus, sive conger, gri, m. *grongo*, γόγγρος, piscis est oblongus, & lubricus, magnæ anguillæ non dissimilis. *Ter.* Et congrum illum maximum in aqua finito ludere pauliſper. *Plin. l. 9. c. 20.* Alii longi, ut muræna, conger.

Congrŭus, a, um, adject. idem quod congruens. *Apul. l. 6. Milet.* Jam faxo nuptias juri civili congruas. *Pallad. l. 1. c. 12.* Congruis cœli regionibus. *Plaut. Mil. 4. 3. 22.* Te cum illa verba facere de ista re volo: nam cum illa sane congruus sermo tibi.

Congylis, is, f. 3. *rapa*, rapum, a γύγγυλος, rotundus. *Colum. l. 10. v. 421.* Congylis, illustri mittit quam Nursia campo.

Conia, æ, f. 1. Ciconia, vocabulum Prænestinorum. *Plaut. Truc. 3. 2. 26.*

Coniides, is, m. 3. Scriptor Græcus. *Plin. l. 14. c. 19.*

Conjectanea, orum, n. 2. dicuntur miscellanea, & adversaria, libri, in quos conjectationes nostras referimus. *Gell. l. 6. c. 2.* Altenus in Conjectaneorum libro secundo.

Conjectarius, a, um, o. 1. 2. σύγκειται, quod scitur per conjecturam. *Cic.* Illud vero minime conjectarium. Apud *Non. c. 2. n. 175.* Locus *Ciceronis est in l. 4. de Fin. c. 18.* ubi legitur *conjectarium*, nec aliter legi debet.

Conjectatio, onis, f. 3. conjectura, *congettura*. *Plin. l. 10. c. 75.* Somni quæstio non obscuram conjectationem habet.

Conjectatorius, a, um, adject. ad conjectationem pertinens, ut conjectatoria argumenta, apud *Gell. l. 14. c. 3.*

Conjectio, f. 3. jactus. *Cic. pro Cæc. c. 15.* Neque ictu cominus, neque conjectione telorum. ¶ Item *conjectura*, ut conjectio somniorum. *Id. l. 2. de Div. c. 63.*

Conjecto, as, avi, atum, are, frequentat. a Conjicio, *gettare, cacciare*. *Gell. l. 7. c. 19.* Aliquem in carcerem conjectare. ¶ Item conjecturam facio, opinor. *Ter. Eun. 3. 4. 5.* Neque scio quid dicam, aut quid conjectem. *Tacit. Ann. 14. c. 31.* Valetudo ex eo conjectabatur.

Conjector, m. 3. *spiegatore de' sogni*, פותר, Germ. *erklärer*, Gall. *qui predit par conjecture*, Hisp. *devinador*, συμβολεύς, ὀνειροκρίτης, interpres, a conjectura. *Cicer. 2. de Divin. c. 65.* Detert ad conjectorem quidam somniasse ſe.

Conjectrix, icis, f. 3. a conjector. *Plaut. Mil. 3. 1. 99.* Conjectrici, hariolæ, haruspicæ. Al. leg. *Collectrici*.

Conjectūra, f. 1. *congettura, immaginazione*, מחשבה, Germ. *anzeigung*, Gall. *conjecture*, Hisp. *conjetura*, ἀνοχωμία, rei latentis judicium. *Cicer. pro Rosc. Amer.* Etiam ne in perspicuis rebus argumentatio quærenda, aut conjectura capienda sit? ¶ Hinc Conjecturam facere, capere, Conjectura adsequi, augurari, prospicere, &c. *Cic.* sæpe, & *Terent.* Sic conjecturam capere ex aliqua re. *Varr. R. R. l. 3. c. 16. ad fin.* ¶ Speciatim conjectura dicitur somniorum interpretatio. *Plaut. Curcul. 2. 1. fin.* Potin' conjecturam facere, si narrem tibi, Hac nocte quod ego somniavi dormiens?

Conjecturālis, le, o. 3. *cosa, che si giudica per congettura*, συγκριτὸς, quod ad conjecturam spectat. *Cic. 1. de Inv.* Cum tacti controversia est, quoniam conjecturis causa firmatur, constitutio conjecturalis appellatur. *Celsus in præfat. l. 1.* Conjecturales artes. h. e. quæ incertæ sunt, & sine fundamento.

Conjecturaliter, adverb. per conjecturas. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Conjecturaliter gestum.

Conjectūro, a. 1. idem ac conjicio, *congetturare*. *Senec. 7. nat. quæst. c. 29.* Nobis conjecturare tantum illa in occulto licet. Obsoparus tamen observat, o MSS. legendum, *& conjecturo ire in occulto tantum licet*.

Conjectus, us, m. 4. idem ac jactus. *Cic. pro Planc.* Sed dignitatem, sed oculorum conjectum, sed solidam, & robustam, & assiduam frequentiam præbuerunt. *Liv. l. 28. c. 14.* Cum nondum ad teli conjectum venisset.

Conjectus, a, um, adject. jactus, injectus, *gettato*. *Virgil. 9. Æn. v. 698.* Conjecto spiculo aliquem sternere. *Ter. Andr. 4. 1. 44.* Conjectus in nuptias. Sic Conjectus in carcerem, *Senec. epist. 9.* ¶ Item per conjecturam perceptus, *congetturato*. *Cic. 2. Divin. c. 31.* Non tam mirabilia sunt, quam conjecta belle. *Id. l. 1. Divin. c. 52.* Male conjecta, maleque interpretata.

Coniger, & Coniger, a, um, adject. qui conos fert, h. e. nuces pineis similes. *Virg. 3. Æn. v. 680.* Aeriæ quercus, aut coniferæ cipariſſi. *Catull. de nupt. Pel. & Thet. vers. 106.* Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum.

Conjicio, is, jeci, ctum, a. 3. proprie est res plures in unum jacere locum, vel simul jacere. *Cæs. l. 1. Com.* E loco superiore in nostros venientes tela conjiciebant. ¶ Hinc translate usurpatur. *Cicero pro Planc.* Atque hæc, nec ulla alia sunt conjecta maledicta in ejus vitam. *Tib. l. 1. el. 9.* Absenti sæpe querelas conjicit. ¶ Sæpe sumitur pro simplici jacio, *gettare*. *Plaut. Epid.* Et palliolum tuum in collum conjice. ¶ Hinc ad multa transfertur. *Terent. Heaut. 2. 3. 50.* Ne me in lætitiam frustra conjiciam. *Id. Phorm. 1. 4. 13.* Hinc me conjicerem protinus in pedes. *ideſt*, fugerem. *Cic. pro Cal. c. 27.* Atque illo repentino hominum impetu se in fugam conjecisse. *Id. 3. Phil.* Nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ conjecisset. *Plaut. Pœn.* Conjici in morbum. ¶ Est etiam divinare, *congetturare*. Nam multa in mentem jaciuntur, ibique conjunguntur, tum pluribus consideratis unum colligitur. *Cic. 2. de Div.* Non igitur, aut quæ tempestas impendeat, vates melius conjiciet, quam gubernator? aut morbis naturam acutius, quam medicus? *Id. 3. de Orat.* De me conjicio. Sic conjicere alicui somnium, hoc est conjiciendo interpretari. *Plaut. Curc. 2. 2. princ.* ¶ Conjicere culpam in aliquem, *dar la colpa*. *Hirt. de bell. Alexandr. c. 49.* In gregem locupletum simultatum causæ conjiciebantur. ¶ In versum se conjicere, V. *Versus*. ¶ In antiquis quibusdam *Varronis, Justini, Ulpiani*, & aliorum Codicibus testatur *Pavesius in Lex. Critic.* se legisse *cojicio*: quod a *Laberio* usurpatum, *cajicior in sullonicam*, reprehendit *Gell. l. 16. c. 7.* tanquam obsoletum, aut ex sordidiore usu vulgi depromptum.

Conimbrica, æ, f. 1. Conibrica, *Condeixa la vieja*, opp. olim, nunc pagus Portugalliæ, in prov. inter Durium, & Tagum. ¶ Conimbrica nova, *Coimbra*, urbs ampla, & Academia insignis, ad Mundam fl.

Coniptum, n. 2. genus libaminis, quod farina conspersa faciebant, a κονίστρα, pulvere aspergo. *Fest.*

Conisco, vel conisso, n. 1. κονίζω, est pulvere aerem replere, pulverem excitare, pulvere respergere, quod pecudes ludentes, & concertantes faciunt. *Lucret. l. 2. v. 320.* Et fatiati agni ludunt, blandeque conisant. *Quint. l. 8. c. 3.* ex Cic. Caput opponis cum eo conisçans. Al. leg. *corussans*, a κορύσσω, arieto.

Conistĕrium, n. 2. vel conistra, f. 1. locus, ubi asservabatur pulvis, quo post unctionem aspergebantur luctaturi, ut prehensiones firmiores forent, a κόνις, pulvis. *Vitruv. l. 5. c. 11.*

Conistra. V. Conistĕrium.

Conitum. V. Coniptum.

Conjuga, æ, f. 1. conjux. *Apul. l. 6. A. A.* Magna Jovis germana, & conjuga.

Conjugālis, le, o. 3. *matrimoniale*, Ger. *ehelich*, Gal. *conjugal*, Hisp. *conjugal*, γαμήλιος, quod ad conjugium pertinet, ut Conjugalis torus in quo conjugium fit. Dii conjugales, qui conjugiis præsse credebantur, ut Juno, Venus, Hymen. *Sen. in Med. init.* Dii conjugales, tuque genialis tori Lucina custos.

Conjugaliter, adverb. conjugum more. *Augustin. ep. 89.*

Conjugāta, n. 2. σύζυγα, apud Rhetores sunt, quæ orta ab uno varie commutantur, quia ab uno genere, veluti jugo flectuntur, ut Civis, & civitas, exul, & exulare, &c. *Cic. 5. Parad.* Potes autem esse tu civis, propter quem aliquando civitas non fuit? & me exulem tuo nomine appellas, cum omnes meo discessu exularint? Remp. patent? *Quint. l. 5. c. 10.* & *Cic. in Top. c. 3.*

Con-

Conjugatio, f. 3. idem ac conjunctio, *congiungimento*. *Cic. de Sen. c.* 15. Adminiculorum ordines, capitum conjugatio. Al. *jugatio*. ¶ Eſt item accidens, ſeu attributum partium orationis, proprium verborum, quia multa verba ad unum thema, velut jugum quoddam, adſtringit. *Cic. in Top. c.* 3. *Diomed. Priſcian. &c.*

Conjugator, m. 3. qui conjungit. *Catull. in Epith. Mall. carm.* 62. *v.* 44. Boni amoris conjugator.

Conjugatus, a, um, adject. ut locus a conjugatis. V. Conjugata. ¶ Apud *Aug. l.* 6. *Conf. c.* 13. conjugatus eſt uxori conjunctus, *maritato*.

Conjugialis, & le, o. 3. idem ac conjugalis. *Ovid.* 6. *Met. v.* 536. Conjugialia jura.

Conjŭgis, ge, adject. conjugus, conjunctus, quaſi eodem jugo copulatus. *Apulej. l.* 7. *Metam.* Me cum meo vectore illo equo factum conſervum atque conjugem. Adde *Satin. c.* 12. (*al. c.* 22.)

Conjugium, neut. 2. omnis conjunctio, a conjugo. *Lucret. lib.* 3. *verſ.* 858. Coitu, conjugioque corporis, atque animæ. ¶ Speciatim ſumitur pro matrimonio, *matrimonio*, חתנה, Ger. *ehelband*, Gall. *mariag*, Hiſp. *caſamiento de marido, o muger*, συζυγία. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Prima ſocietas in ipſo conjugio eſt, proxima in liberis. ¶ Item pro coitu Venereo. *Virg.* 3. *Georg.* Sæpe ſine ullis conjugiis vento gravidæ.

Conjŭgo, as, a. 1. idem ac conjungo, a jugum, quaſi in unum jugum jungo, vel ad unum jugum alligo. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Eſtque ea jucundiſſima amicitia, quam ſimilitudo morum conjugavit.

Conjugŭlus, a, um, o. 1. 2. quod facile conjugatur. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Cato tria genera myrti prodidit, candidam, nigram, conjugulam.

Conjŭgus, o. 1. 2. *congiunto*, σύζυγος, quod conjugatum eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Conjuga ferme vagantur, nec niſi cum compare vita eſt.

Conjunctè, adv. *congiuntamente*, συμφώνως. *Cic. de Orat.* Si quando riſus conjunctè re, verboque movеatur. *Id. de Amic. c.* 18. Quicum conjunctiſſime, & amantiſſime vixerat. *Id. Fam.* 6. *ep.* 10. Sic ſemper dilexi, ut non ullo cum homine conjunctius viverem.

Conjunctim, idem ac conjunctè. *Cæſ.* 6. *B. G. c.* 18. Hujus omnis pecuniæ conjunctim ratio habetur, fructuſque ſervantur.

Conjunctio, nis, f. 3. *congiunzione*, σύνδεσις, copulatio. *Cic. pro Planc.* Jam municipia conjunctione etiam vicinitatis vehementer moventur. ¶ Item una ex partibus orationis. *Cic. in Orat. c.* 39. Cum demptis conjunctionibus diſſolute plura dicuntur. ¶ Item cognatio, affinitas, amicitia, *parentela, amicizja*. *Cic.* 3. *Fam.* Ego citius cum eo veterem conjunctionem diremiſſem, quam novam conciliaſſem.

Conjunctivus, a, um, *congiuntivo*, conjungendi vim habens. *Tertull. adverſ. Hermog. c.* 16. Nam & *autem* ipſum, velut fibula conjunctivæ particulæ ad connexum narrationi appoſitum eſt. ¶ *Conjunctivus modus* in Verbis apud Grammaticos eſt, qui cum ſolus locutionem ſeu ſententiam implere non poſſit, alium modum ſibi conjungit, ut *cum ſcripſero, faciam*, qui & *ſubjunctivus* dicitur. *Servius in art.* 2. *Donati, pag.* 1787. *Putſch. & Martian. Capell. lib.* 3. *pag.* 83.

Conjunctō, as, are, a. 1. frequentat. a conjungo. *Prudent. Pſychom. v.* 762. Quod ſæpimus, conjunctet amor. Alii rectius leg. *conjungat*.

Conjunctus, a, um, o. 1. 2. *congiunto, congiuntiſſimo*. *Cic. in Anton.* Ea ſumma miſeria eſt ſummo dedecori conjuncta. ¶ Cum ablat. ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Cic.* 5. *Phil. c.* 7. *ad fin.* Mendicitas affinitate conjuncta. ¶ Item affinitate, vel amicitia junctus. *Cic. Verr.* 6. *c.* 33. Non ſolum ſocietate atque amicitia, ſed etiam cognatione cum aliquo conjunctum eſſe. *Id. Philip.* 1. *c.* 3. Syracuſæ urbs mihi conjunctiſſima. *Ovid. Met.* 15. *v.* 599. Quamvis conjunctior ille nemo mihi eſt. ¶ Item conformis. *Cic.* 2. *Off.* Præcepta naturæ conjuncta. ¶ Conjuncta, orum, apud Rhetores eſt locus topicus. *Cic. de Orat. c.* 39. & 40.

Conjunctus, us, m. conjunctio. *Varr. l.* 9. *L. L.* Sic bigæ, quadrigæ a conjuncto dictæ.

Conjungo, is, xi, ctum, a. 3. copulo, confocio, concilio, connecto, *congiungere*, חבר, Ger. *zuſammen fügen*, Gall. *conjoindre*, Hiſp. *ajuntar*, συνάπτω, ſimul jungo. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 32. Calamos cera conjungere. *Cic. pro Leg. Man. c.* 9. Quantum bellum futurum putatis, quod conjungunt reges potentiſſimi? h. e. ſimul conflant. *Ovid. Heroid. epiſt.* 21. *ad fin.* Cum aliquo ſe conjungere. *Liv. l.* 29. Conjungere ſibi fœminam matrimonio. *Cic.* 1. *de Orat.* Connubia conjungere. ¶ Conjungere boves, h. e. ad jugum jungere, *Cato R. R. c.* 138.

Conivŏla, occulta. *Feſtus*.

Conjuratim, adverb. *in congiura*. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 51. Siquidem omnia conjuratim cruciamenta conferam. Al. leg. *Conjurati*.

Conjuratio, f. 3. *congiura*, קשר, Ger. *zuſammen ſchwörung*, σύνταξις, conſpiratio. *Cæſ.* 1. *B. G.* Conjurationem nobilitatis fecit, & civitati perſuaſit, ut de finibus cum omnibus copiis exirent. ¶ Sæpius accipitur in malam partem. *Cic. in Catil.* Tanta hæc in Remp. conjuratio manifeſte inventa, atque deprehenſa eſt. V. *Conjuro*. ¶ Sumitur etiam pro ipſo cœtu conjuratorum. *Cic. Catil.* 1. *c.* 6.

Conjurātus, a, um, adject. ex particip. *congiurato*, qui conſpiravit, ut conjurata Græcia, *Horat. l.* 1. *od.* 15. Conjurati fratres. *Virgil. l. Georg. v.* 280. ¶ Subſtantive etiam uſurpatur *Conjuratus*, i. *Cic. Catil.* 4. *c.* 10. Manus conjuratorum permagna, & alibi paſſim.

Conjŭro, as, a. 1. *congiurare*, קשר, Ger. *zuſammen ſchwören*, Gall. *conjurer*, Hiſp. *conjurar*, συνίστημι, ſimul juro, conſpiro. Sæpius in malam partem, capitur pro conſpirare in alicujus perniciem. *Cicer. pro Mil. c.* 24. Sibi conſeſſos eſſe de interficiendo Pompejo conjuraſſe. *Quintil.* 4. 2. Conjurare in mortem alicujus. ¶ Eſt item ſimpliciter jurare. *Gell.* Tu verbis conceptis conjuraſti ſciens ſcienti amico tuo. ¶ Item conſentire, five ſibi mutuo opem ferre. *Hor. in Arte, ad fin.* Alterius ſic altera poſcit opem res, & conjurat amice. ¶ Servius ad illud Æn. 8. *Simul omne tumultu Conjurat trepido Latium*: Obſerva, inquit, de re bona conjurationem dici poſſe. *Liv.* etiam *l.* 22. *c.* 38. Conjurabant milites, ſe fortitudinis ergo non abituros.

Conjux, jugis, com. 3. *moglie, o marito*, שבע, Germ. *ein ehegemahl*, Gall. *le mary, ou la femme*, Hiſp. *el marido, o la muger*, ἰμόζυγος, uxor, ſeu maritus, a conjugo. Sed Priſciano placet *conjunx* ſcribi cum *n*, ut ſit a conjurando. Manut. in Orthogr. vetera multa monumenta affert, in quibus *Conjunx*, *Conjunx*, *Conjux*, & *Conjus* legitur. Sed primum probabiliſſimum eſt. *Cic. ad Att.* Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis noſtris. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 1. *v.* 142. Fida conjux. *Ovid.* 11. *Met. v.* 737. O cariſſime conjux.

Conlætor, aris, atus ſum, congaudeo, ſimul lætor. *Tertull. de Idololatr. c.* 14. Conlætemur ex communione naturæ.

Conlævo, V. Collævo.

Conlătro, as, a. 1. *abbajare*, καθύλακτέω, latratu infeſto, obloquor. *Sen. de vita beata, c.* 17. Siquis ex his, qui Philoſophiam conlatrant.

Conlaxo, as, are, idem ac laxo. *Lucret. l.* 6. *v.* 231. Facile omnia circum conlaxat.

Conlector. V. Collector.

Conlibertus. V. Collibertus.

Conlŭco. V. Colluco.

Conlŭo. V. Colluo.

Connăto, & Connatatio, a *con* & *nato* afferunt ex Plauto Stephanus, Paſſeratius, Danetius, & alii: Sed non invenire non poſſumus.

Connātus, a, um, ſimul natus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 9. Vitia in corpore connata.

Connecto, ctis, a. 3. *attaccare inſieme*, συμπλέκω, eſt ſimul nectere, conjungere. *Cic. Att.* Illa, quæ tu connecti vis, &c.

Connexe, adverb. conjunctim. *Martian. Capel. l.* 4. *par.* 1. Hæc non niſi connexe dicuntur.

Connexio, onis, f. συνοχή, *connetſione, concluſione del ſilloziſmo*. Proprie eſt connectendi actus, & a *Quintil.* pro complexione adhibetur, *l.* 5. *c.* 14. Connexio aut vera negatur, aut nihil ad quæſtionem dicitur pertinere.

Connexīvus, o. 1. 2. copulativus. *Gell. l.* 10. *c.* 29. Connexiva conjunctio.

Connexus, a, um, nom. ex particip. conjunctus, colligatus, *connaſſo, unito*. *Cic.* 2. *de Nat. c.* 38. Qui omnia inter ſe connexa, & apta viderit. *Virg.* 4. *Georg. v.* 257. Apes pedibus connexæ. ¶ Abſolute *Cic.* 4. *Acad. c.* 30. Ipſa ratio connexi, cum concelleris ſuperius, cogit inferius concedere. ¶ Comparat. *Connexius*, vel ἀσυνεχῶς, *Connectius*, apud *Lucretium l.* 3. *v.* 557. legitur. Sed rectius alii *conjunctius*.

Connexus, us, ui, m. 4. idem ac connexio. *Lucret. l.* 1. *v.* 626. Habere varios connexus.

Connītor, eris, ĭſus, vel ixus ſum, d. 3. *ſforzarſi, ſar ſuo potere*, יגע, Ger. *etwas mit einander understehen zu thun*, Gal. *s' efforcer*, Hiſp. *eſforzar, esmerarſe*, ſimul vel vehementer nitor. *Cic. de Fin.* Cum paulum firmitatis acceſſerit, connituntur, ut ſe erigant. *Cæſ. l.* 1. *B. Civ.* In ſummum jugum virtute connitur. ¶ Item pario, *partorire*. *Virg.* 1. *Ecl. v.* 15. Hic inter denſas corylos modo namque gemellos, ſpem gregis, ah, ſilice in nuda connixa reliquit. ¶ *Servius ad Æn.* 1. *v.* 144. ait, *connixus* antiquorum, συνεῖσος recentiorum eſſe.

Connīventia, æ, f. 1. συνίσωσις, diſſimulatio. *l.* 1. *C. de fund. & ſalt. rei dom. l.* 2. Quod ſi venalis procuratorum conniventia adhibetur. *Aſcon. in proœm. Verr.* Conniventia Ciceronis ipſius, parum compertum eſt.

Connīvĕo, es, ivi, vel xi, n. 2. & olim connivo, *ſerrar gli occhi*, קרץ, Ger. *zinzeln, mit den augen winncken*, Gal. *ſcarciller*, Hiſp. *abaxar los parpados de los ojos*, σκυθρωπάζω, eſt oculorum palpebras movere, modo claudere, modo aperire, a *nuveo*, obſol. verb. *Suetos. Calig. c.* 51. Ad minima tonitrua & fulgura connivens, caput obvolvere ſolebat. ¶ Sic proprie connivere dicuntur, qui dormitant. *Cic. de Nat.* 2. *c.* 57. Quid melius quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere, & ita conniventem ſomno ſopiri ſempiterno? ¶ Hinc translate ſumitur pro diſſimulare viſum, *ſer moſſo di non vedere, diſſimulare*. *Cic. pro Cal. c.* 24. Dii immortales, cur interdum in hominum ſceleribus maximis connivetis? ¶ Apud *Plaut. Moſtel.* 3. 2. *v.* 145. Connivere dicuntur cogimenta, & juncturæ, quæ minime laxæ ſunt. ¶ Calvus apud *Priſcian. l.* 9. fecit 3. declinat. Cum gravis ingenti connivere pupula ſomno. Hinc præterita connivi, & connixi apud *Caſſium*, & *Turpilium* ibidem.

Connixus, vel Connīſus. V. Connitor.

Connubialis, & le, o. 3. ἐπιγαμιαῖος, quod ad connubium ſpectat. *Ovid. Heroid. epiſt.* 6. *v.* 41. Heu ubi pacta fides? ubi connubialia jura?

Connubium, n. 2. *legge del matrimonio*, חתנה, Ger. *ehe, oder ehebund*, Gal. *lieu de mariage*, Hiſp. *la ley, o derecho del caſamiento de marido, y muger*, συγγαμία, jus legitimi matrimonii, a nubo. *Cic.* 3. *Off.* Sequuntur connubia, & affinitates. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Concelebrare connubia. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 9. Romulus Sabinorum connubia conjunxit conſilio, & ſapientia ſingulari. ¶ Secunda ſyllaba in hac voce anceps eſt. V. *Virg. Æn.* 1. *v.* 73. & *l.* 4. *v.* 126. & 335. & *l.* 9. *v.* 600.

Connubius, a, um, adject. ad connubium pertinens, *matrimoniale*. *Apul. Metam. l.* 9. Connubia lege ſociatus.

Connūbo, is, n. 3. nubo. *Apul.* Puellari ætate connupſeramus. ¶ Ita affertur. Ego in *Apulejo* nondum vidi.

Connudātus, a, um, adject. idem ac nudatus. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Contra fulgura ipſa in menſe connudata.

Connumĕro, as, avi, atum, are, a. 1. idem ac numero, vel annumero, *connumerare*, συναριθμῶ. *Paul. JCtus l.* 104. *de ſtatu hom.* Inter liberos connumerabitur. *Ammian. l.* 25. *c.* 11. Vir profecto heroicis connumerandus ingeniis. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 4. *v.* 20. Se quoque in exemplis connumerare ſolet. alii leg. *annumerare*.

Conon, m. 3. κόνων, Athenienſium dux fuit, qui prælio victus a Lyſandro Lacedæmoniorum duce, ſponte abiit in exilium ad Artaxerſem Perſarum Regem, cujus auxilio patriam, cui ſervitutem attulerat, in libertatem reſtituit. *Juſtin. l.* 1. & 6. Fuit præſtantiſſimus Imperator, & filium Timotheum, & ipſum ſummum Imperatorem, hominemque doctiſſimum reliquit. *Cic.* 3. *de Or.* ¶ Fuit & alius Conon Samius Aſtrologus, de quo *Prop. l.* 4. *el.* 1. Hic ſeptem libros de Aſtrologia edidit.

Conopēum, n. 2. *padiglione da letto*, יחמה, velum circa lectum ad arcendos culices, quos Græci κώνωπας vocant. Apud Ægyptios in uſu maxime erat, cum propter paludes Nili magna culicum copia infeſtarentur. ¶ Græce ſcribitur κωνωπεῖον, & in quodam epigr. etiam κωνώπειον: qua ratione *Horat. Epod.* 9. *v.* 16. Sol aſpicit Conopeum. Et *Propert. lib.* 3. *el.* 9. 45. Fædaque Tarpejo conopea tendere ſaxo. At *Juven. ſat.* 6. *v.* 80. Ut teſtudineo tibi, Lentule, conopeo.

Conŏpon diabaſis, κωνώπων διάβασις, locus eſt in inſula contra quartum Nili oſtium, in quem ſtatis anni temporibus culices tranſire dicuntur. Κώνωπες enim ſunt culices, διάβασις tranſitio. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *a med.*

Conor, aris, atus ſum, d. 1. *ſforzarſi*, יגע, πειράομαι, tento, molior, nitor, & do operam, ut aliquid fiat. *Cic. in Orat.* Magnum opus omnino, & arduum conamur. *Ter. Andr.* 4. 1. 52. Conari manibus pedibuſque. ¶ Fere infinito jungitur. *Cic. pro Quintio*, Qui præſente eo geſtum agere conarentur. ¶ Abſolute uſurpavit *Nepos in Datam. c.* 7. Qui prius cogitare, quam conari conſueſſet. Et *Terent. Phorm.* 1. 2. Ego conabar obviam tibi. h. e. ire. ¶ *Conare*, pro *Conere*, legi apud *Priſcian.* ex *Ennio*, refert Paſſeratius.

Conquadrātus, a, um, adject. in quadri formam redactus, *quadrato*. *Colum. l.* 8. *c.* 3. Perticæ conquadratæ.

Conquadro, as, a. 1. in quadratam figuram redigo. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 48. Aureus later, quod conquadravit religio. ¶ Translate *Sedon. l.* 3. *ep.* 7. Sic dicta vero conquadrant. h. e. conveniunt.

Conquæſtor, oris, m. 3. idem ac conquiſitor, vel ſimul quæſtor. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Conquaſſātio, f. 2. *conquaſſamento, crollamento*, σεισμός, concuſſio, commotio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Ex totius valetudinis corporis conquaſſatione, & perturbatione gignuntur.

Conquaſſātus, a, um, adject. concuſſus, *conquaſſato, crollato, sbattuto*. *Lucret. l.* 8. *v.* 442. Conquaſſatum corpus. *Cic. pro Sext. c.* 26. Exteras nationes illius anni furore conquaſſatas videbamus.

Conquaſſo, as, a. 1. *conquaſſare, ſcuotere*, הרעש, רעץ, Ger. *erſchüttern, ergellen*, Gall. *ebranler, caſſer*, Hiſp. *quebrar, y gaſtar*, σείω, concutio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 43. Apulia maximis terræ motibus conquaſſata eſt. ¶ Item contero, contringo. *Cato c.* 52. Si calix erit, conquaſſato.

Conquĕror, d. 3. idem ac queror, *lamentarſi*. *Cic. in Tuſc. l.* 1. *c.* 21. Conqueri fortunam adverſam, non lamentari decet. ¶ Cum abl. & præp. de. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. Nihil me etiam tecum de tui fratris injuria conqueri.

Conquæſtio, f. 3. idem ac querela. *Cic.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 7. Ubi nullum auxilium, nulla conqueſtio.

Conqueſtus, us, m. 4. idem ac queſtus, *lamento*. *Liv. l.* 8. *c.* 7. Tum libero conqueſtu coortæ voces ſunt.

Conquiēſco, idem ac quieſco, *quietarſi*. *Cic.* 5. *Fin.* Ut conquieſcere ne infantes quidem poſſint. *Id. Curioni*, Ætas noſtra jam ingravеſcens in amore, atque in adoleſcentia conquieſcat tua. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 1. Tu, niſi perfecta re, de me non conquieſcis. *Id. pro Balbo, c.* 1. Conquieſcere a bellis continuis.

Conquīniſco, is, (conqueſi, apud *Priſcian.*) ſine ſup. n. 3. *chinarſi*, השתחוה, Ger. *ſich neigen, oder bucken*, Gal. *s' incliner*, Hiſp. *inclinarſe*, ὑποκύπτω, eſt inclinare ſe, a *cuneo*. Aliqui putant, *conquiniſco* corrupte dici pro *concliniſco*, ut ejuſdem originis ſit, ac inclino. Alii volunt eſſe a genu, pro *congeniſco*. *Plaut. Ciſt. act.* 4. *ſc.* 1. *v.* 5. Faciundum eſt puerile officium, conquiniſcam ad ciſtulam. *Id. Pſeud.* 2. 2. 75. Si conquiniſcet iſtic, conquiniſcito ſimul.

Conquīro, is, ſivi, itum, a. 3. *cercare con diligenza*, בקש, Ger. *fleiſſig ſuchen oder erforſchen*, Gall. *chercher diligemment*, Hiſp. *buſcar diligentemente*, ζητέω, eſt diligenter quærere, ſeu inveſtigare. *Cic.* 6. *Verr.* Conquiri Diodorum jubet. ¶ Item quærendo in unum contrahere, ideſt, colligere, *raccogliere, radunare*. *Cic.* 3. *Verr.* Cum undique homines nequiſſimos conquiſiſſet. ¶ Item exquirere, deligere, *eleggere*. *Cic. in Agrar.* Nedum illi ab Rullo conquiſiti, & electi coloni. ¶ Conquirere, coercere, conſtringere, *Feſt.* Sed Scaliger legit *Coinquire*.

Conquiſite, adv. εὐζήτητος, exquiſite, diligenter, docte. *Gell. l.* 3. *c.* 10. Hæc

Varro

Varro de numero septenario scitè admodum conquisite. *Adde Aust. ad Hero.* l. 2. *ad fin.*

Conquisitio, f. 3. *cercamento, inquisizione, ζήτησις*, investigatio. *Cic. de Univ.* Difficillimum est in omni conquisitione rationis exordium. ¶ Conquisitio militum, est militum delectus, cum Imperator pro sua auctoritate, quos ei visum fuerit, etiam invitos ad militiam conscribit. Id in majoribus tantum Reip. periculis fieri consuevit. Alioqui enim ultro nomina dabant. *Cic. de Prov. Conf.* c. 2. Exercitus ille noster, superbissimo delectu, & durissima conquisitione coactus, omnis interiit. *Liv.* l. 23. c. 32. Ut in Piceno agro conquisitionem militum haberet.

Conquisitor, m. 3. qui investigat. Speciatim conquisitores dicebantur homines illi, per quos milites in delectu conquirebantur. *Cic. Att.* Nullus usquam delectus, nam conquisitores *ἀνυπερβλήτως* non audent, nec nomina dant. Adde *Liv.* l. 21. c. 11. ¶ Conquisitores etiam dicuntur exploratores, *inquisitori, spie, ἀκροάται. Plaut. Amph. prol.* 65. Ut conquisitores singuli in subsellia cant per totam caveam.

Conquisitus, a, um, o. 1. 2. *ζητητὸς*, investigatus, electus, *cercato, scelto. Cic. de Arusp. Resp.* Siquis aliquem fidis, conquisitisque vitiis deformatum vellet inducere. *Id.* 5. *Tusc.* c. 21. Mensæ conquisitissimis cibis extruebantur.

Conrādo, V. Contrado.

Conrecumbo, is, simul recumbo. *Tertull. de testim. anim.* c. 4. Quasi præsentibus, & conrecumbentibus.

Conrēi, m. 2. qui simul ob eandem causam rei facti sunt. *Ulp.* l. 3. §. 3. *Dig. de liber. leg.*

Conregio, f. 3. in Auguralibus, regio infra fines comprehensa. *Varro* l. 6. *de L. L.* ¶ *Conregione* veteres dixerunt pro, *e regione. Fest.*

Conridĕo, V. Contrideo.

Conrŭspor, d. 1. conquiro. *Plaut.* Conruspare tua consilia in pectore. *Fest.*

Consacerdos, otis, m. *συμιέρεια*, qui simul cum alio in eodem sacerdotio est. *Symmach. lib.* 10. *Epist.* 74. & *Paulin. Nolan. Epist.* 20. (*al.* 16.) c. 2.

Consalutatio, f. 3. *salutazione vicendevole, ἀσπασμὸς, Cic. Attic. lib.* 2. *ep.* 18. Plausus maximi, consalutatio forensis perhonorifica.

Consalutātus, a, um, *salutato*, a pluribus salutatus. *Tacit.* l. 3. *hist. in fi.* Domitianum Cæsarem consalutatum miles frequens in patrios penates deduxit.

Consalūto, as, a. 1. *salutare insieme*, est ultro citroque salutationem dare. *Cic.* 2. *de Orat.* c. 3. Cum inter se amicissime consalutassent.

Consanesco, is, n. 3. sanus fio, *risanarsi. Cic. Sulp.* l. 4. *ep.* 6. Nunc autem hoc tam gravi vulnere etiam illa, quæ consanuisse videbantur, recrudescunt. Al. leg. *Consanuisse*. nam *Consanuisse*, quod in vulg. reperitur, rejicit Parens in Lex. Crit. *Colum.* l. 8. c. 2. Vulnera dum consanescant.

Consanguinei, orum, m. 2. *parenti*, קְרוֹבִים, Ger. *Blutsfreund*, Gal. *parens*, Hisp. *parientes*, fratres, qui eodem patre nati sunt, licet diversis matribus, & ita in Jure accipi, observat *Cujac.* l. 11. c. 26. At generatim, qui sanguine inter se connexi sunt. *Cic. Attic.* l. 2. Sed *Brutæ*, nostri consanguineus non mediocres terrores facit. ¶ Translate consanguineus pro simili capitur. *Virg.* 6. *Æn.* v. 278. Sopor consanguineus lethi. Sic *Colum. præfat.* l. 1. Res rustica consanguinea sapientiæ est.

Consanguinĭtas, t. 3. *parentado*, בְּרִיתָה, Ger. *Blutsfreundschafft*, Gal. *consanguinité*, Hisp. *parentesco de sangre, συγγένεια*, sanguinis conjunctio. *Lev.* l. 7. c. 19. Certim populum misericordia consanguinitatis Tarquiniisibus adjunctum fama ferebat.

Consāno, as, idem quod sano, *sanare. Colum.* l. 4. c. 24. Plagæ consanentur. ¶ Item neutra signif. pro consanescere, *risanarsi. l.* 10. *Dig. de Ædil. edict.*

Consarcinātus, a, um, adject. involutus, temere sartus. *Ammian.* l. 15. c. 10. Consarcinata talsitas.

Consarcino, a. 1. *cucire insieme, συῤῥάπτω*, est simul sarcire, & nullo delectu conjungere. *Gell.* l. 13. c. 23. Extrinsecus additum, & consarcinatum.

Consarrio, n. 4. *συναίζω*, idem quod sarrio, *zappare. Col.* l. 11. c. 3. Deinde falci omnes consarriendi.

Consauciātus, a, um, adject. vulneratus, *piagato, ferito. Suet. Aug.* c. 26. Utrumque brachium ruina pontis consauciatus.

Consaucio, as, idem ac saucio, *piagare. 4. ad Herenn.* In hoc autem crebro, & ceteri vulnere corpus consauciari videtur. *Suet. Ner.* c. 36. Praetoris caput consauciavit.

Consceleratus, o. 1. 2. sceleratus, *scellerato. Cic. pro Cluent.* c. 10. Ex eodem furore etiam illa consecelerata exactio linguæ. *Id. pro Rosc. Am.* c. 24. A filiis consceleratissimis turpe domesticæ pœnas parentum repetunt.

Conscelĕro, idem ac scelero, *macchiare di scelleraggine. Liv.* l. 10. *B. Mac.* Agite, conscelerate aures paternas. ¶ Conscelerate oculos, est nefandum aliquod facinus aspicere. *Ovid.* 7. *Met.* v. 34. Cur non & spectu perrentem, oculosque videndo conscelero?

Conscendo, is, di, nsum, n. 3. idem ac ascendo. *Virg.* 1. *Æn.* Æneas scopulum interea conscendit. ¶ Fere de navigantibus dicitur, & est navim ingredi navigandi causa, *imbarcarsi*, & usurpatur vel absolute, vel cum acc. vel cum acc. & præp. in. *Cic. Att.* l. 9. Epheso conscendentes hanc epistolam dedimus. *Cæs.* 3. *B. C.* Navemque frumentariam conscendit. *Id. Fam.* 13. Navem spero nos bonam habere, in eam simul ac conscendi, hæc scripsi.

Conscensio, f. 3. ascensio, *salita. Cic.* 1. *de Div.* c. 32. Et conscensionem in naves cum fuga: *imbarco*. Hinc *Liv.* Conscensionem facere, *imbarcarsi*.

Conscensus, a, um, *salito*, particip. passivum. *Justin.* l. 12. c. 10. Conscensis navibus. *Id.* l. 31. c. 4. Conscensa nave.

Conscíens, entis, *συνειδὼς*, conscius. *Tertull. de carne Christi, cap.* 3. Conscientes Christus, quid esset.

Conscientĭa, t. 1. *conscienza*, דַּעַת, Ger. *gewissen, oder gewissheit*, Gall. *conscience*, Hisp. *contiencia, συνείδησις*, interius judicium animi, ac censura eorum, quæ fecimus, quæ aut redarguit, si prave, aut absolvit, & solatur, si recte egerimus. *Cic. pro Mil.* c. 23. Magna vis est conscientiæ in utramque partem. *Id. Fam.* 3. *ep.* 7. Fretus conscientia officii mei. *Id. pro Rosc. Am.* Sunt quemque malæ cogitationes, conscientiæque animi terrent. ¶ Sumitur etiam simpliciter pro scientia, seu notitia, quæ communis nobis est cum aliis, *notizia, cognizione. Cic. Catil.* 1. Conflictam omnium horum conscientia conjurationem non vides? *Tacit.* l. 1. *hist.* c. 25. In conscientiam facinoris pauci admissi.

Conscindo, a. 3. idem ac scindo; vel in multas partes scindo, *lacerare. Cic. Fam.* 7. *ep.* 26. Conscindere epistolam. ¶ Translate est cruciare. *Lucr.* l. 5. v. 41. Curæ conscindunt hominem sollicitum. ¶ Item criminari, convitiari, *accusare, dir male. Cic. Att.* l. 8. Me ab optimatibus ait conscindi.

Conscio, is, a. 4. conscius sum, *esser conscio. Her. lib.* 1. *ep.* 1. v. 60. Hic murus aheneus esto, nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

Conscĭŏlus, li, diminut. a conscius. *Catull. carm.* 68. *ad Jaunam*. Sæpe illam audivi furtiva voce loquentem Solam conscriolis hæc sua flagitia. Alii leg. *cum antillis*.

Conscisco, is, ivi, itum, a. 3. decerno, communi consilio statuo, *deliberare. Liv.* l. 1. c. 32. Censuit, consensit, conscivit, ut bellum cum priscis Latinis fieret. ¶ Conscisicere mortem, fugam, facinus, &c. est proprie decernere, sed per metalepsim sumitur pro exequi, quod decretum est. *Cic. in Bruto*, c. 11. Veneno sibi conscivisse mortem. *Brutus ad Cic. ep.* 16. Postquam illud conscivi facinus. *Liv.* l. 5. Desereremus penates nostros, exilioque ac fugam nobis ex eo loco conscisceremus. ¶ Translate conscisco ponitur pro contrahere. *Colum.* l. 8. Diligens pastor stabulum quotidie convertit, nec patitur, sterens humorem conscisceret. Sed meliores libb. habent *consistere*.

Conscissūra, æ, idem ac scissura. *Plin.* l. 34. c. 8. Etiam cicatricibus operis, atque conscissuris remanentibus. Harduinus legit, *Consissuris*.

Conscissus, a, um, adject. scissus, dilaceratus, *squarciato, lacerato. Plaut. Trucul.* 1. 2. 32. Pallula conscissa.

Conscītus, o. 1. 2. Particip. a conscisco, illatus. *Liv.* 9. c. 26. Mors haud dubie ab ipsis conscita judicio subtraxit. *Plin.* l. 36. c. 15. Passim conscita *nece* Quiritibus taxdum fugientibus.

Conscius, o. 1. 2. *consapevole*, יוֹדֵעַ, Ger. *einer dem ihm fehlt bewusst seie*, Gall. *complice de quelque cas*, Hisp. *sabidor con otro de alguna cosa, συνειδὼς*, qui rem scit, a *con*, & *scius*. Nonius, *scius*, & *conscius* differre dicit, quod *scius* secum, *conscius* cum alio scius est. Sed hanc differentiam fatetur non observari. Nam postquam *scius* in usu esse desiit, *conscius* utriusque locum occupavit. ¶ Usurpatur vel absolute. *Cic. pro Cluent.* Uno ex servis puero non grandi conscio. ¶ Vel cum dat. personæ, & infinitivo. *Cic.* 6. *Fam.* Mihi sum conscius, me, quoad licuerit, dignitati Reip. consuluisse. ¶ Vel cum gen. rei. *Cic.* 4. *Phil.* Ita populus habent universos non solum conscios libidinis suæ, verum etiam administros. ¶ Vel cum dat. rei. *Cic.* 6. *Ver.* Ut tot viros primarios velim ete temeritati, & mendacio meo conscios. ¶ Vel cum dat. personæ, & gen. rei. *Cic.* 3. *Off.* Sibi autem nullius essent conscii culpæ. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Stat. Theb.* l. 8. v. 206. Conscia templa. *Virg. Æn.* Sidera conscia testor. ¶ Interdum absolute ponitur pro male conscio, seu reo. *Plaut. Most.* 3. 1. 13. Nihil est miserius, quam animus hominis conscius.

Conscrĕor, aris, salivam expuendo purgor. *Plaut. Pers.* 2. 5. 7. Magnifice conscreabor. Al. aliter legunt ex Nonio, sed perperam.

Conscribillo, as, a. 1. dim. a conscribo, & pro eodem usurpatum a Veteribus. *Varro apud Non.* c. 2. n. 108. Eas in ceram conscribillavit. ¶ Translate *Catul. carm.* 25. v. 11. Inulta turpiter tibi flagella conscribillent. h. e. quasi graphio lacerent.

Conscribo, a. 3. *συγγράφω*, idem quod scribo, vel simul scribo, *scrivere. Cic.* 7. *Fam.* Institui Topica Aristotelica conscribere. *Id.* 12. *ad Att.* De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conscripsit. ¶ Conscribere milites, est cogere, & in certum numerum, ac scriptum redigere, *arrolare. Cic.* l. 12. *Fam. ep.* 16.

Conscripti Patres, vel Patres minorum gentium erant, qui a Romule secunda electione, ex Sabinis, confecto bello, in Senatum electi sunt, ita dicti, quod cum Patribus primæ electionis, qui ex Albanis electi fuerant, scripti in Senatum fuissent. *Dionys. lib.* 2. *Pausan. C. R. c.* 1. Sed aliqui Patres Conscriptos eos appellant, qui a Prisco adjuncti fuere. *Livius* eos, qui a Bruto, *Festus* eos qui a P. Valerio Cos. ex Equestri Ordine, & ex Plebe. Hinc traditum fertur, ut in Senatum vocarentur, qui Patres, quique Conscripti essent. *Liv.* l. 2. Sed postremo usus obtinuit, ut omnes Senatores uno Patrum Conscriptorum nomine vocarentur. ex *Sigon. de ant. jur. C. R.* l. 2. c. 2.

Conscriptio, t. 3. *συγγραφὴ*, scriptio, compositio. *Cic. pro Cluent.* c. 67. Falsæ conscriptiones quæstionum. *Vitruv. proœm.* l. 7. Conscriptionibus memoriæ tradere.

Conscriptor, oris, m. 3. scriptor, *scrittore. Arnob.* l. 1. *p.* 33. Conscriptores nostri mendaciter illa promiserunt.

Conscriptum, i, n. 2. *scrittura, scritto. Ovid.* 5. *Trist. el.* 3. v. 55. Si veterum digne veneror conscripta virorum.

Conscriptus, a, um, adject. scriptus, *scritto. Catul. carm.* 69. v. 2. Conscriptum lacrymis epistolium. *Stat.* 3. *Sil.* 1. v. 116. Conscripta imagine tela. h. e. picta. *Cæs. B. C.* l. 1. c. 2. Conscripti milites. h. e. collecti. ¶ Conscripti etiam dicti Senatores Romæ, post primos Patres in Senatum allecti. V. sup. *Conscripti Patres*. Hinc *Horat. in Arte poet.* v. 314. Conscripti officium. h. e. Senatoris.

Consĕco, a. 1. idem ac seco, *tagliare. Plin.* l. 36. c. 26. Ut extra ullum sensum ad ossa consecet, quidquid affluverit corporis.

Consecrāneus, a, um, adject. qui eorundem sacrorum particeps est, *συμμύστης*: item commilito, eodem se sacramento obstrictus. *Capitolin. in Gord.* c. 14. Sacrati commilitones, imo etiam mei consecranei. *Tertul. Apol.* c. 16. Sed & qui crucis nos religiosos putat, consecraneus erit noster.

Consecratio, t. 3. idem ac sacratio, *ἀγιάρευσις, consacrazione. Cic. pro Domo*, c. 43. An consecratio nullum habet jus, dedicatio est religiosa? ¶ Consecratio etiam dicebatur Imperatorum defunctorum in Deos relatio, *ἀποθέωσις*, quod primum in Augusto factum est. Fiebat autem extructo rogo aromatibus farto, immissoque igne; quo accenso aquila emittebatur, quam dicebant animam demortui ad Deos evolantis. In Augustarum consecrationibus adhibebatur Pavo, qui Junoni est sacer. Omnem hunc ritum V. apud *Herodian.* l. 4. c. 2. V. etiam *Alex. ab. Alex.* l. 6. *Gen. dier.* c. 4. ¶ Mira hujus vocis significatio est pro magica precatione seu sacrificio. *Lamprid. in Heliogab.* c. 9. Dictum est a quibusdam, per Chaldæos & Magos Antoninum id egisse, ut Marcomanni populo R. semper devoti essent, atque amici, idque sactis carminibus, & consecratione. Cum quæreret, quæ illa essent, vel ubi essent, suppressum est: constabat enim, illum ob hoc consecrationem quærere, ut eam dissiparet.

Consecrātor, oris, m. 3. qui consecrat. *Tertull. de Pudic.* c. 21. Auctor, & consecrator Ecclesiæ. *Jul. Fir.* l. 4. c. 7. Simulacrorum consecratores.

Consecratrix, icis, f. quæ consecrat. *Tertull. adversus Gnost.* c. 3. Ægyptus, inter cetera animalia, bovis etiam consecratrix.

Consecratus, a, um, adject. Deo dicatus, & sacer, *consecrato. Cic. Att.* 1. *in Verr.* c. 5. Delubra sanctissimis religionibus consecrata. ¶ Sic locus consecratus opponitur prophano. *Id. in Partit.* c. 10.

Consĕcro, as, a. 1. idem ac sacro, ideft, Deo dico, sacrum, seu religiosum facio, *consacrare. Cic. pro Domo*, c. 53. Deinde aram aliquam in litore deserto, somniis stimulatus, aut religione aliqua, consecraret. ¶ Interdum est Deum facere. *Cic. de nat. Deor.* Ægyptii nullam belluam, nisi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, consecraverunt. V. *Consecratio*. ¶ Interdum venerabile, illustre, immortale reddere. *Cic. ad Q. Fr.* l. 1. *ep.* 1. c. 15. Cum amplissimis monumentis consecrare voluisses memoriam nominis tui. ¶ Sumitur & pro devovere. *Liv.* l. 3. c. 48. Te, Appi, tuumque caput sanguine hoc consecro.

Consectanĕus, o. 1. 2. *ἀκόλουθος*, qui alios affectatur, & speciatim *ἐπιτηδεύμενος*, qui aliorum sententiam, vel opinionem sequitur, qui in eadem hæresi est, seu secta. *Sidon.* l. 3. *ep.* 6. Consectaneus videtur Plotinus. ¶ Item consequens. *Arnob.* l. 5. Consectaneum est credere, nunquam Deos irasci.

Consectarium, ii, n. 2. *ἀκόλουθον*, argumentatio breviter astricta, in qua antecedens necessario conclusio sequitur. *Cic.* 4. *de Fin.* c. 18. Nunc venio ad illa tua brevia, quæ consectaria esse dicebas, & primum illud, quo nihil potest esse brevius, Bonum omne laudabile, laudabile autem omne honestum, igitur omne bonum honestum.

Consectarius, a, um, o. 1. 2. *ἀκόλουθος*, consequens. *Cic.* 4. *de Fin.* Illud vero minime consectarium, sed in primis hebes, &c.

Consectatio, t. 3. *σπουδὴ*, sectatio. *Cic. in Orat.* c. 49. In hujus continuitatis consectatione Gorgiam fuisse principem accepimus.

Consectatrix, icis, f. 3. *σπουδάστρια*, quæ sectatur. *Cic.* 3. *Off.* c. 33. Est enim temperantia libidinum inimica, libidines autem consectatrices voluptatis.

Consectio, f. 3. sectio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 60. Arborum autem consectione, omnique materia & culta, & sylvestri.

Consector, aris, d. 1. idem ac sector, vel sæpe sequor, vel in totum sequor, *seguitare. Lucil.* l. 3. Cum fœminas tam rabide consectantur. Adde *Ter. Eun.* 2. 2. 18. ¶ Item persequor, *perseguitare. Cic. Att.* l. 2. Fusium clamoribus & conviciis, & sibilis consectantur. ¶ Translate est affectare, aucupari, *cercare. Cic. in Pis.* Levitatis est inanem aucupari rumorem, & omnes umbras etiam falsæ gloriæ consectari. ¶ Item enarrare, *spiegare. Cic. de Orat.* Ac ne plura, quæ sunt pene innumerabilia, consector. ¶ Reperitur etiam passive. *Labet.* apud *Priscian.* l. 8. Uxorem tuam, & meam novercam a populo lapidibus consectari video.

Consecutio, t. 3. *conseguenza, συλλογισμὸς*, verb. a consequor. *Cic.* 1. *Fin.* c. 11. Ipsa detractio molestiæ consecutionem affert voluptatis. ¶ Item bene ordinatus contextus, & collocatio. *Cic. in Partit.* c. 6. Numeri sunt quidam in conjunctione servandi, consecutioque verborum.

Consecūtus, a, um, adject. *chi viene dopo. Cic. Philip.* 1. c. 13. Reliquis consecutis diebus. ¶ Passiva significatione, *conseguito, l'arr.* apud *Priscian.* l. 8. Consecuta negliguntur.

Consĕdo, as, a. 1. *sedare*, idem quod sedo. *Cato* apud *Charis.* l. 2. Maximos tumultus maturissime disjeci, atque consedavi.

Con-

Consĕdo, onis, m. 3. assessor. *Cassius Hamisa* apud *Non.* 1. *n.* 312. Nemo vicinus consedo.

Consella, æ, f. sella duplex, h. e. ex duabus veluti sellis junctis facta. *Lucil.* apud *Non.* 4. 3. Consellas quoque prævalidis in funibus aptas. Alii leg. *tensillas*.

Conseminalis, & le, e. 3. idem ac consemineus. *Col. l.* 12. *c.* 45. propter quod etiam conseminalium vinearum non est tam firmum vinum.

Conseminĕus, a, um, o. 1. 2. σπαρτόσπορος, id, in quo varia semina commixta sunt, ut Sylva conseminea, quæ ex variis arborum generibus consita est: vinea conseminea, in qua diversa vitium semina acervatim consusa sunt. *Col. l.* 12. *c.* 40. Sylvam siquis barbaricam, hoc est consemineam, velit facere. *Id. l.* 3. *c.* 21. Idque in vineis conseminatis servari difficile est.

Consenesco, is, n. 3. idem ac senesco, sed sonantius, *weaxe vecchio*, γηράσκω. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Consenescere in armis. ¶ Translate *Cic. pro Cluent. c.* 5. Consenescere mœrore & lacrymis. *Flor. l.* 3. *c.* 3. Donec rabies & impetus consenesceret. h. e. deficeret, vires amitteret. ¶ Apud *Plaut. Rud.* 5. 2. 15. Veru consenescere dicitur, quod rubigine deteritur.

Consensio, f. 3. *consentimento*, ὁμόνοια. *Cic.* 12. *Fam.* Populi vero Romani, totiusque Italiæ mira consensio est. *Id. de Amic. c.* 4. Voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio.

Consensus, a, um, o. 1. 2. *accordato*, ὁμόνους, ὁμόφρων, partic. pass. a consentio. *Gell. l.* 15. *c.* 26. Syllogismus est oratio, in qua consensis quibusdam, & concessis, aliud quid, quam quæ concessa sunt, per ea, quæ concessa sunt, necessario concluditur.

Consensus, us, m. 4. idem ac consensio. *Cic.* 4. *Phil.* Nunquam inter Senatum, & vos consensus major in ulla causa fuit.

Consentanĕe, adverb. convenienter. *Lactant. l.* 3. *c.* 8. Cum natura consentanee vivere.

Consentanĕus, a, um, o. 1. 2. *conforme*, כשר, Ger. *das mit stimmt*, Gal. *convenable*, Hisp. *cosa concorde en sentencia*, σύμφωνος, conveniens, cum dat. *Cic.* 1. *ad Att.* Vel quod ita rectum est, vel quod rebus meis consentaneum. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic.* 3. *Fam.* Quod quidem erat consentaneum cum his literis, quas ego Romæ acceperam. ¶ Consentaneum est, congruum, vel conveniens est. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Consentaneum est, in his sensum ineffe, & intelligentiam.

Consentes Dii, consiliarii Jovis, quasi consentientes in eo, quod gerendum est, vel quasi consulentes, a *consulo*, vel ab antiquo *conso*, *is*, quod est simul consultare, consilium dare. *S. August. l.* 4. *de Civ. c.* 23. Erant autem numero duodecim, quos in consilium accire dicebatur Jupiter; sex mares, totidemque fœminæ, hoc disticho comprehensi: Juno, Vesta, Ceres, Diana, Minerva, Venus, Mars, Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo. *Enn.* apud *Apul. de Deo Socrat.* & *Martian. Capell. de Nupt. Philol.*

Consentia, sacra erant Gentilium inter se, e. g. Corneliorum, Valeriorum, &c. ita dicta, quod ex universarum Familiarum ejusdem Gentis consensu statuta fuissent. *Festus.*

Consentia, Cosentia, *Cosenza*, urbs A. Brutiorum alias caput, nunc Calabriæ cit. in R. Neap. Pop. *Consentini*.

Consentiens, entis, nom. ex particip. qui consentit, *chi è dello stesso parere*. *Cicer. ad Brut. ep.* 15. Civitas in retinenda libertate consentiens. *Id. de senect. c.* 17. Cujus de laudibus omnium est fama consentiens.

Consentio, is, nsi, nsum, *consentire*, *accordarsi*, הסכים, Germ. *einnes sinus sein*, Gal. *consentir*, Hisp. *consentir*, ὁμολογέω, idem sentio. Usurpatur vel absolute. *Cic.* 1. *de Fin.* Ratio enim nostra consentit, oratio pugnat. ¶ Vel cum dat. *Cic.* 1. *Phil.* Atque iis principiis reliqua consentiebant. *Id.* 1. *Off.* Sibi ipsi consentire. h. e. a seipso non deficere. ¶ Vel cum accus. & præpos. *inter*. *Cic.* 1. *Off.* Quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *cum*. *Cic.* 10. *Fam.* Nequaquam consentire cum oratione Furnii visæ sunt. *Id. de Univers.* Oratio sibi constet, & ex omni parte secum ipsa consentiat. ¶ Vel cum accus. & præpos. *ad*. *Cic.* 4. *Phil.* Jam enim non solum homines, sed etiam Deos immortales ad Remp. conservandam arbitror consensisse. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *de*. *Cic. de Amic.* De cujus utilitate omnes uno ore consentiunt. ¶ Consentire aliquid, *Cic. de Senect.* In quem illud elogium unicum plurimæ consentiunt gentes. ¶ Usurpatur interdum pro conspirare, in malam partem, *congiurare*. *Cic.* 6. *Fam. epist.* 18. Quod cum quibusdam Hispanis consensisset, scil. de prodendo Pompejo. ¶ Item impersonaliter. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 13. De prioribus consentitur. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Inter plurimos consensum est, duas esse ejus partes.

Consepto, as, avi, atum, are, frequentat. *serrare intorno*. *Solin. c.* 32. *de Ægypto*: Eligitur sacer lucus, in quo conseptant animalia diversissimi generis.

Conseptum, ti, n. 2. olim consiptum, *serraglio*, περίφραγμα, quod undique clausum, & munitum est, a sepire. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Difficiliora enim conspecta non solum pluris ædificamus, sed etiam impensis majoribus tuebimur. *Arnob. l.* 11. Intra conseptum templi. ¶ Conseptum fori dictum est a *Quintil.* pro ipsis cancellis, *l.* 8.

Conseptus, us, ui, m. 4. idem ac conseptum, *serraglio*. *Strab. Gall. in fine*: Ut cum conseptu viridis consederis horti.

Conseptus, a, um, adject. *serrato all' intorno*. *Cic. de Senect. c.* 16. Ager conseptus, & consitus.

Consepultus, a, um, simul sepultus, συνθαπτόμενος. *Tertull. de resurr. carn. c.* 23. & *Hieronym. epist.* 1. *ad Heliodor.* ex *D. Paulo ad Rom.* 6. 4. Consepulti Christo in baptismate.

Consĕquens, tis, o. 3. *chi segue*, ὁ νῦν παρὼν, sequens, συμπαρὼν, ὁ μετὰ ταῦτα. *Cic. de Fin. c.* 20. *l.* 1. Spe eriguntur consequentis, & posteri temporis. ¶ Item quod cohæret, seu quod ex præcedentibus colligitur. *Idem in Partit. c.* 6. In verbis conjunctis, quod non est consequens, vituperandum est. *Id. de Leg. l.* 1. *c.* 5. Quoniam scriptum a te est de optimo Reip. statu, consequens esse videtur, ut scribas de legibus. *August. l.* 15. *de Trin. c.* 19. Quid consequentius, quam ut ipse sit charitas, &c. ¶ Interdum idem est, ac consentaneus, conveniens. *Cic.* 3. *Fin. c.* 15. His autem ea consentanea, & consequentia. *V. Brisson. de verb. signif.* ¶ Consequentia, ium, est unus ex locis, unde argumenta desumuntur. *Cic. ad Trebat.*

Consequenter, *conseguentemente*, Germ. *nachfolgend*, Gall. *consequemment*, Hisp. *consiguientemente*, ἀκολούθως. *Ulp. l. Sed & si quid*, §. *ult. ff. de usufr. quemadm. quis utat. & fruat.* Quibus consequenter fructuarius quidem acquirere fundo servitutem non potest.

Consequentia, æ, f. 1. *conseguenza*, סדר, Ge. *ein nachfolgung*, Gal. *consequence*, Hisp. *la consecucion a otra cosa*, ἀκολουθία, consecutio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 56. Qui cursum rerum, eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt.

Consequium, ii, n. 2. vel Consequia, æ, f. 1. sequela, appendix, comitatus, *seguito*, *compagnia*, *aggiunta*. *Apul. l.* 5. *Metam.* Psyche sublimis evectionis appendix miseranda, & penduli comitatus extrema consequia. *Id. l.* 10. Novissimis trahebantur consequiis.

Consĕquor, d. 3. *seguitare di fatto*, הלך אחר, Ger. *nachfolgen*, Gal. *fujure*, *et aller apres*, Hisp. *conseguirse a otra cosa*, ἀκολουθέω, immediate sequor, subsequor, vel absolute. *Cic. pro Mur.* Si hæc elapsa de manibus nostris in eum annum, qui consequitur, redundarint. ¶ Vel cum accus. *Cic. in Anton.* Libertatem pax consecuta est. ¶ Est item eum, qui nos in itinere præcedit, sequendo assequi, *arrivare*. *Cic. in Famil.* Si statim navigas, nos Leucade consequere. ¶ Translate est obtinere, adipisci. *Cic. l.* 10. *Famil.* Omnia summa consecutus es, virtute duce, comite fortuna. ¶ Vel cum accusat. & ablat. *Cic. in Fam.* Magnam laudem a summo viro, & ab exercitu consequebatur. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. de Orat.* Ut vero etiam ipsi loci proposita quæstione occurrant, exercitatione consequere. ¶ *Lucret. l.* 1. *v.* 45. Rebus ab ipsis consequitur sensus, translatum quid sit in xvo. h. e. percipit. ¶ Consequi memoria, *ricordarsi*. *Cic.* 6. *Verr.* Consequi intellectu, vel animo, vel conjectura, *capire*. *Id. variis locis*. ¶ Consequi verbis, vel dicendo, h. e. explicare, *esprimere con parole*, *Id. pro Leg. Manil.* ¶ *Plaut. Asin.* 2. 1. 13. Certum hercle est, vestram consequi sententiam. h. e. sequi. ¶ *Consequor* passiva significatione, *Orbilius* apud *Pristian. l.* 8. Quæ vix ab hominibus consequi possunt.

Consĕquus, a, um, adject. idem quod consequens. *Lucr. l.* 5. *v.* 679. Consequa natura est jam rerum, & ordine certo.

Conserĕno, as, V. Disserenat.

Consermocinor, aris, dep. 1. cum aliquo sermonem habeo. *Nigid.* apud *Gell.* 14. 4. Spiritum atque animam ad eos, quibus consermocinamur, intendimus.

Conserminor, aris, colloquor, *abboccarsi*. *Q. Claud.* apud *Gel. l.* 17. *c.* 2. Cum his consermonabatur.

Consĕro, is, conserui, consertum, 3. 3. *congiungere*, *mescolare*, חבר, שרג, Ger. *zusammen fetzen*, *an einander kommen*, *vermischen*, Gal. *entrelacer*, *entrelacer*, Hisp. *travar uno con otro*, συμπλέκω, conjungo, connecto, simul misceo. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Ordo rerum tribus momentis consertus est. *Ovid.* 3. *Am. eleg.* 5. Diem nocti conserere. ¶ In rebus bellicis conserere manus, vel conserere prælium, est pugnare, *combattere*, quia tunc quasi manus manibus admoventur. *Cic. Att. l.* 7. Non ut manum conferat, sed ut fugam interclodat. *Liv. l.* 5. Ad arma discurritur, & pugna conseritur. *Id. l.* 6. *c.* 12. *ad fin.* Conserturi manus. ¶ Conserere manus in judiciis, est cum aliquo lege agere, jus sumum persequi. Vide *Consertus*.

Consĕro, is, sevi, situm, n. 3. *piantare*, *seminare*, זרע, נטע, Ger. *pflantzen*, *bpsen*, Gal. *planter*, *emplanter*, *ou semer*, Hisp. *plantar*, *sembrar*, *o meterir una cosa con otro*, φυτεύω, locum aliquem seminibus, seu plantis opplere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Indus non aqua solum agros lætificat, & mitigat, sed eos etiam conserit. *Virg. Ecl.* 1. *v.* 73. En queis consevimus agros. ¶ Metaphor. *Lucret. l.* 2. Sol lumine conserit arva. *Cic. Tusc.* 1. Conserere leges.

Conserrātus, o. 1. 2. in modum serræ factus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Sed spectatissimum insigne gallinaceis corpore conserratum. Sed melius alii *corpereum serratum*.

Conserte, adverb. conjuncte. *Cic. de Fato*, *c.* 14. Omnia naturali colligatione conserte, contexteque fiunt.

Consertio, onis, f. 3. conjunctio, connexio, implicatio. *Arnob. l.* 3. *p.* 107. Ad cervicum necessarias flexiones consertionibus verticum, atque ossea subfructione fulciri.

Consertor, oris, m. 3. qui conserit, seu pugnat. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Etiam consertoris usu argumentum est, &c. Sed alii aliter legunt.

Consertus, a, um, o. 1. 2. συμπεπλεγμένος, connexus, contextus. *Vir.* 3. *Æn.* Loricam consertam hamis, auroque trilicem. *Id. Æn.* 3. *v.* 594. Consertum tegumen spinis. Ubi *Servius* illigatum interpretatur. ¶ Ex jure manum consertum vocare, formula judicialis Veterum. *Cic. l.* 1. *de Orat.* Multis præfiscam, qui te ex jure manum consertum vocarent. Est autem, *ex jure manum consertum vocare*, ducere aliquem ex jure ad conferendam manum in rem, de qua lis sit. Quo in loco cum erant litigatores, ex eo glebam prehendebant, deferebantque ad Prætorem, ut in ea, tanquam in toto agro, jus suum persequerentur. *V. Gel. l.* 20. *c.* 10. Aliquæ editiones, & quidem optimæ, habent: *Ex jure manum consertum*, h. e. manu apprehensum: quam explicationem confirmare videntur verba ipsa hujus formulæ, quæ a Cicerone referuntur pro Mur. *Fundus Sabinus meus est*. *Eum ego ex jure Quiritium meum esse aio*. *Inde ego te ex jure manu consertum voco*. h. e. traho te inde manu prehensum.

Conserva, æ, f. 1. *conserva*, σύνδουλη. *Ter. Eun.* 2. 3. 74. Summa forma semper conservam domi videbis.

Conservabilis, le, adject. qui conservari potest. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 33. Bonum conservabile.

Conservatio, f. 3. *conservazione*, כשמור, Germ. *bealtung*, συντήρησις. *Cic.* 1. *Off.* Si attentos animos ad decori conservationem tenebimus. *Id. l.* 2. *c.* 3. Frugum, fructuumque conservatio.

Conservātor, idem ac servator. *Cic. Att. l.* 9. *epist.* 11. Me conservatorem, & parentem hujus urbis nonnulli dixerunt.

Conservātrix, idem ac servatrix. *Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 9. Omnis natura vult esse conservatrix sui. ¶ Est etiam titulus matrum familiæ. Vet. inscript. apud *Reines. p.* 737. *n.* 18. Uxori conservatrici. Adde *Grut. Inscript. p.* 1142. *n.* 2.

Conservātus, o. 1. 2. *conservato*, σεσωσμένος. *Cic. Lent. l.* 1. Meos cives, & a me conservatos, & me servare cupientes. *Id. pro Dejot. c.* 13. Nomen retentum, atque conservatum.

Conservitium, tii, n. 2. *servigio*, συμδουλία. *Plaut. Capt.* 1. 2. 49. Perque conservitium commune, quod hostica evenit manu.

Conservo, as, avi, atum, are, servo, tueor, *conservare*, διαιρέζω, ut Conservare libertatem populi. *Cic. Fam. l.* 11. *epist.* 7. Et *l.* 2. *Off. c.* 24. Res familiaris conservari debet diligentia, & parsimonia.

Conservŭla, æ, f. 1. dimin. a Conserva. *Sen. Controv.* 21. Conservula de cellula exacta est.

Conservus, m. 2. *conservo*, σύνδουλος, qui cum alio eidem domino servit. *Cic. ad Cass. l.* 12. *Fam. ep.* 3. Dominum ferre non potuimus, conservo servimus.

Confessio, onis, f. 3. idem ac confessus. *Martian. Capel.*

Confessor, oris, m. 3. qui una cum alio sedet. *Cic.* 2. *Att. epi.* 15. Præclarum spectaculum mihi propono, modo te confessore spectare liceat. *Liv. l.* 34. *c.* 54. Dives pauperem confessorem fastidit.

Confestus, us, m. 4. *assiljeato*, homines in uno loco sedentes: vel locus ubi plures sedent, *consesso*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 7. Confessu, conspectuque Judicum commoveri. *Virg. Æn.* 5. *v.* 577. Implere confestum clamoribus.

Confĭdo, V. Confido.

Confideranter, adverb. considerate, *consideratamente*. *Val. Max. l.* 8. *c.* 1. *ad fin.* Confideranter, & mansuete populi Romani Magistratus agebat. *Pallad. l.* 3. *c.* 17. Cuneum inter corticem, & lignum confideranter deponimus. Participium *confideruntius* habet *Cornel. Fronto*.

Confiderantĭa, æ, f. 3. confideratio, *considerazione*, συνετέτεχνα. *Cic. Q. Frat. l.* 3. *epist.* 9. Cujus in hoc uno confiderantiam & ego sustinebo ut potero. *Vitruv. l.* 6. *c.* 1. Tarditate animi sine confiderantia irruentes.

Confiderāte, adverb. *consideratamente*, περισκοπούμενος, cogitate, consulto, prudenter. *Cic.* 1. *Off.* Sed tamen ira procul abiit, cum qua nihil recte fieri, nihil confiderate potest. ¶ Hinc comp. confideratius, & superl. confideratissime. *Cic. Att. l.* 9. *epist.* 9. Quid feci non confideratissime? *Id. ibid. ep.* 10. Confideratius utilitati suæ consulere.

Confideratĭo, onis, f. 3. *considerazione*, Germ. *betrachtung*, Gall. *consideration*, Hisp. *consideracion*, κάθοδος, cogitatio, animadversio. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 41. Est enim animorum, ingeniorumque natale quoddam quasi fabulum confideratio, contemplatioque naturæ.

Confiderātor, oris, m. 3. qui confiderat. *Gell. l.* 11. *c.* 5. Quæsitores, & confideratores.

Confiderātus, a, um, o. 1. 2. circumspectus, qui mature examinat, *chi considera*, *ed esamina la cose*. *Plin. Paneg. Trajani*, *c.* 44. Nec tam confideratus, ac sapiens, qui ætatem in tenebris agit. *Hirt. de bello Asr. c.* 73. Cæsar tardior, & confideratior erat factus. ¶ Sumitur & passive, *considerato*, *pensato*. *Cic. l.* 1. *de Invent. c.* 54. Bene confiderata ratio. *Id. pro Font. c.* 9. Confideratissimum verbum.

Confidĕro, as, a. 1. *considerare*, חשב, התבונן, Ger. *betrachten*, Gall. *considerer*, Hisp. *considerar*, σκέπτομαι, cogito, intueor, circumspicio, attendo, expendo. *Cic. Ter.* Reliquum est, quod ipsæ optime confiderabitis, vestri similes fœminæ sint ne Romæ. *Id. Ver.* 5. Confiderate vim animis vestris vosmetipsi. *Id. Fam.* 14. *ep.* 14. De aliquibus rebus confiderare cum aliquo. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Confiderandum est, ut solum pingue sit. *Terent. Heaut.* 2. 4. Confiderare secum in anima aliquid.

Consĭdo, dis, consedi, consessum, n. 3. *metterse a sedere*, ישב, Ger. *sich setzen*, Gal. *s' asseoir*, Hisp. *assentarse*, συνεδρεύω. *Colum. l.* 8. Neque aut recumbat, aut considat. ¶ Item commorari, consistere, *fermarsi*. *Cic. Att. l.* 5. Quin etiam dubito, an hic considam, & hoc tempus omne consumam. ¶ Item sedes in aliquo loco figere, *piantar la sede*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 572. Vultis & his mecum pariter considere Regnis? ¶ Item desidere, idest descendere, dehiscere, *abbassarsi*, *aprirsi*. *Liv. l.* 33. In Veliterno agro terra ingentibus cavernis consedit. *Virg.* 2. *Æn. v.* 625. Omne mihi visum est considere in ignes Ilium. idest, conflagrare, & cadere. Sic quæcunque ima petunt, considere dicuntur. *Col. l.* 12. *c.* 14.

12. c. 14. Deinde patiemur pietatem considere, i. e. tum siderit, aquam eliquabimus. ¶ Metaphorice usurpat *Cic. pro Mur.* Considit utriusque nomen in Quæstura, hoc est jacuit veluti sepultum. ¶ Animorum animi, iram, curas considere, est sedari. *Cic. de clar. Orat. c.* 24. *Liv. l.* 38. *c.* 17. ¶ Considere dicuntur exercitus, cum in aliquo loco castra ponunt. *Cæs. l.* 3. *B. G. c.* 9. Ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiæ consedissent. ¶ Interdum sumitur pro fœdere in tribunali. *Suet. Calig. c.* 38. Cognoscebat autem de talibus causis, taxato prius modo summæ, ad quem conciendum consederat. Adde *Ovid. Met.* 13. *ad fin.* ¶ Præterituri *consedi* mutuatur a verbo *consideo*, quod diceremus inutitatum, nisi afferretur ab omnibus Lexicographis, & Grammaticis, qui discrimen etiam inter hæc verba commenti sunt.

Consignanter, adverb. unde comparat. consignantius. *Gell. l.* 1. *c.* 25. Græci significantius, consignantiusque dixerunt. li. c. expressius, ἐμφατικώτερον.

Consignate, adverb. cujus superlativum est apud *Gell. l.* 1. *c.* 15. Eupolidis quoque versus de id genus hominibus consignatissime factus est. *Insignatissime.*

Consignatio, f. 2. Consignationes dicuntur, quas vocamus documenta, vel chirographa, h. e. tabulæ consignatæ. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. Promittit litigator omnia, testem, populum, paratissimas consignationes.

Consignatus, a, um, o. 1. 2. notatus, impressus. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 24. Ut a pueris tot rerum, atque tantarum insitas, & quasi consignatas in animis notiones haberemus. *Id.* 1. *de Div.* Tessata, & consignata monumentis antiquitas. *Id.* 2. *de Or.* Fundi publicis commentariis consignati.

Consigno, as, a. 1. illeni ac signo, noto, *sigillare. Cic. pro Quint. c.* 6. Tabulæ maximæ signis hominum nobilium consignantur. *Leg.* 13. *ff. de Aditio. empt. & vend.* Consignare legem. ¶ Consignare literis, est scribere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 1. Literis consignamus, quæ monumentis mandare volumus.

Consilo, n. 1. idem ac silco, *tacere. Gell. l.* 5. *c.* 1. Consilisse universos quasi attonitos. *Fest.* Consiluere *Ennius* pro *conticuere* posuit.

Consilesco, is, n. 3. idem ac silco. *Plaut. Mil.* 2. 6. 100. Aliquo asylum, dum hæ consilescunt turbæ.

Consilians, antis, V. Consilior.

Consiliarius, m. 2. *consigliere*, יועץ, Ger. *rathgeber*, Gal. *conseiller*, Hisp. *consejero*, βουλευτὴς, qui consilium dat, seu qui ab aliquo in consilium adhibetur. *Cic.* 1. *Fam.* Non invito Rege ipso, consiliariisque ejus. *Vellej.* 2. 56. 3. Consiliarii cædis.

Consiliarius, a, um, adject. ad consulendum aptum, *atto a consigliare. Plaut. Trucul.* 2. 1. 6. Magistri consiliarius hic amicus est, quam auxiliarius. Et *Epid.* 1. 2. 56. Jam Senatum convocabo in corde consiliarium. *Apul. Phil. Mor.* Consiliaria anima.

Consiliator, m. 3. *consigliero*, qui alicui dat consilium. *Plin. l.* 4. *ep.* 17. Ille in gerendis meis honoribus consiliator, & rector.

Consiliatrix, icis, f. 3. quæ consilium dat. *Apul.* 5. *A. A.* Illæ quidem consiliatrices egregiæ tuæ. Alii leg. *consiliatrices*.

Consiliatus, a, um, V. Conciliatus.

Consilio, is, i. 3. λαχανον, herba, Herbariis petaleonis, quæ inter siliginem frequentissime invenitur. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Consilinum, n. 2. *Stilo*, opp. marit. Magnæ Græciæ, inter Locros, & Scyllæcium.

Consilio, is, n. 4. *saltar insieme*, *saltar addosso*, simul salio, insilio, insulto. *Tacit. l.* 3. *Annal. c.* 46. Imbelles Æduos evincite, & fugientibus consilite. Quidam adjunt alium Taciti locum & *Livium l.* 24. *c.* 28. Sed ubique aliter legendum.

Consiliter, aris, atus sum, depon. 1. *consigliare*, *dar*, o *far consiglio. Horat. de Arte post. v.* 196. Ille bonis faveatque, & consilietur amicis. Et *l.* 3. *od.* 3. *v.* 17. Gratum elocuta consiliantibus Junone Divis. *Tac.* 2. *histor. c.* 52. Redire Bononiam rursus consiliaturi. Addi potest etiam Cicero, & Cæsar, & liquis est alius: sed ubique variat lectio.

Consiliosus, a, um, adject. consilio valens. Vox est M. *Catonis* apud *Gell. l.* 4. *c.* 1. *Isidor. l.* 1. *epist.* 1. Sicuti es in iis, quæ deliberabuntur, consiliosissimus.

Consilium, lii, n. 2. deliberatio, cogitatio, animadversio, concilium, collegium. *consiglio*, יעוץ, Germ. *rath*, Gal. *conseil*, Hisp. *consejo*, βουλὴ, proprie est vocabulum artis tullianicæ, & significat actionem illam, qua vestes purgantur, a *con* & *salio*. Hujus enim artis duæ partes fuere, una vestes pedum insultu eluere, ac cogere, altera creta candetacere, illud dicebatur *consiliari*, hoc expolire. Sed *Jos. Scalig. in Compdiosis* placet, *concilium*, & *conciliare*, per c scribi, a *cilio*, pilit, & *concilium* esse coactionem, *conciliare*, cogere. Hue respexit fortasse *Plautus Pœn.* 1. 1. 60. Placet consilium. Mi hino etiam ubi expolivero magis, hoc tum demum dices; nunc etiam rude est. ¶ Translate consilium dicitur ratio excogitata faciendi aliquid, aut non faciendi. *Ter. Andr.* 2. 1. 9. Facile omnes, cum valemus, recta consilia ægrotis damus. *Liv. l.* 35. *c.* 32. Consilia calida, & audacia, prima specie læta, tractatu dura, eventu tristia sunt. ¶ Regit cum infant. tum conjunct. *Cic. ad Att. l.* 5. Expectare consilium est. *Id.* 1. *Fin.* Eo consilio, tuum judicium ut cognoscerem. ¶ Dicimus consilium conferre, capere, capitare, rejicere, &c. *Cic. Terent. & al.* Consilia agitare, *Sen. epist.* 30. Facere aliquid de consilio alicujus, *Ter. Phor.* 3. 1. 17. & *Cic. Attic. l.* 3. Sibi consilium capere, est a reliquorum sententia, & rationibus discedere, factionis, & dissensionis causa. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 70. Postulat, ut jurent omnes, se exercitum, duceique non defuturos, neque sibi separatim a reliquis consilium capturos. ¶ Res est consilii, *è cosa da consultare. Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 38. ¶ Consilium aliquando est idem ac στρατήγημα, callidum, & subdolum inventum. *Nepos Annibal. c.* 11. *n.* 7. Sic Annibal consilio arma Pergamenorum superavit. *Id. in Datam. c.* 6. *n.* 8. Tali consilio uno tempore & prædatores percalit, & hostes profligavit. ¶ Item prudentiæ vis, & facultas, ut Consilii maximi vir, *Nepos Datam. c.* 1. *n.* 1. *Id. Pausan. c.* 1. *n.* 2. Consilii plenus. ¶ Item ratio. *Horat. l.* 3. *od.* 4. Vis consilii expers mole ruit sua. ¶ Denique consilium aliquando accipitur pro cœtu consulentium, seu judicantium. *Cic. Ver.* 7. *c.* 22. Cum consilio cadam Mamertinorum cognoscit, & de consilii sententia, Mamertinis frumentum se non imperare, pronuntiat. ¶ Atque in hoc sensu præcipue *& concilium*, *& concilium* confunduntur.

Consimilis, & le, o. 3. *simile*, idem ac similis. *Cic.* 2. *Phil.* Cum rem gessisset consimilem rebus iis, quas ipse gesserat. *Ter. Heaut.* 2. 4. 13. Cujus mos maxime est consimilis veterum.

Consimiliter, adver. similiter, *similmente. Arnob. l.* 2. Nos spiritum consimiliter ducimus. Adde *l.* 6. §. 8. *ff. de evictat. ex eorum. constit.*

Consipio, is, pui, n. 3. *sapere*, simul sapio. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Vereri se se, ne patres non satis consiperent. *Liv. l.* 5. *c.* 42. Non mentibus solum consipere, &c. Alii leg. *consipere*, al. *considere*.

Consiptum, n. 2. antiquis dicebatur, pro conseptum. *Fest.* ¶ Consiptum, clavis præfixum. *Id.*

Consilio, onis, f. 3. sitio, consitendi actio. V. Consititio.

Consilio, is, consiliti, n. 3. *fermarsi*, עמד, Ger. *gestehen*, Gal. *s' arrêter*, Hisp. *quedarse*, ἵστημι, proprie est iter inceptum mora interrumpere, subsistere, commorari. *Cic. Att. l.* 7. Utrum consistere ubiam velit, an mare transire, nescitur. *Cæs. l.* 3. *B. C.* Ipse ad anchoram una nocte consistit. *Id.* 2. *B. C. c.* 32. Omnis administratio belli consistit, *si sospende, si ferma.* ¶ Translate est firmum, stabilem, constantem esse, *essere stabile. Cic. ad Q. Fratr.* Ut neque mente, neque lingua, neque oratione consisteret. *Id. in Orat. c.* 28. Si semel consistent, nunquam cadet. ¶ Item erigi, *alzarsi. Virg. Æn.* 5. Consistit in digitos. ¶ Item contineri, niti, *consistere*, *esser posto. Cic.* 5. *Phil.* Cum in eo salus, & vita optimi cujusque, & libertas Pop. Rom. dignitasque consisteret. ¶ Consistere cum aliquo, est in judicio adversus eum stare. *Martian. l. Nullo modo, ff. ad leg. Corn. de falsi.* Nullo modo servi cum dominis consistere possunt. ¶ Legatum consistere, est validum, & firmum esse. *Ulpian. l. servum filii, ff. de legat.* 1. Sic consistere fides, apud *Liv. lib.* 2. dicitur, quæ non violatur. ¶ Milites etiam consistere dicuntur, cum loco non cedunt, *mantener il posto. Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 93. Tanta vi in Pompeii equites impetum fecerunt, ut eorum nemo consisteret. ¶ Verbis cum aliquo consistere, & re dissidere. *Cic.* 4. *Fin.* l. c. consentire. ¶ Consistere alicui dicitur, cum fuere desiit. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Tanta me *Lentuli* arripuit, ut hodie demum videatur posse consistere. Alii leg. *videar*, & tunc significat, recuperatis viribus firmiorem esse, stare posse. ¶ In illo *Ciceronis Tusc.* 1. *c.* 23. Vel concidat omne cœlum, omnisque natura consistat, oportet: *consistat* pro ruat, desinat, positum est. Continere enim dicitur, quod non procedit amplius, neque in motu est: quod ubi naturæ accidat, desinere eam oportet. ¶ Est etiam activum pro constituere, statuere. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Consistere causam. *constituere la lite. Lucret. l.* 6. *v.* 10. Et per quæ possent vitam consistere totam.

Consistorianus, V. Consistorium.

Consistorium, ii, n. 2. recentioris latinitatis vocabulum, quo significatur Consilium Principis, quia consiliarii ibi ad consulendum consistant, & Imperatori velut adsint. Unde & ipsi Consistoriani comites appellati. V. JCtos. *Ammian. l.* 14. *c.* 22. Admissus in consistorium. *Martian. Capell. l.* 1. Intra consistorium regis. ¶ Apud *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Consistorium dicitur locus, in quo cubicularii servi continebant. Et *Tertul. de Resur. c.* 20. consistorium appellat terram, in qua consistimus. Et *l.* 2. *ad Uxor. c.* 6. *Consistorium libidinum publicarum*, lupanar vocat.

Consitio, f. 3. idem ac satio. *Cic. de Sen. c.* 15. Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones.

Consitor, m. 3. idem ac sator. *Ovid. 4. Met. v.* 14. Et cum Lenæo genialis consitor uvæ.

Consitura, f. 1. φυτεία, plantatio. *Cic.* 1. *de Rep.* Quæ videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinæ judiciis interpretabatur. adsert *Non. ex fragm. epistol. c.* 3. *n.* 30.

Consitus, a, um, o. 1. 2. idem ac satus. *Cic. de Sen.* Ei quendam conseptum agrum diligenter consitum ostendit. Sic consita pomus, *Tibul. l.* 2. *el.* 1. *v.* 42. ¶ Translate *Plaut. Men.* 5. 2. 21. Consitum senectute, h. e. plenum annis, dixit *Catul.* similiter *carm.* 65. *v.* 207. Cæca mentis caligine Theseus consitus. h. e. oppletus.

Consobrina, æ, f. *cugina*, γενέθλιος, ἀνεψιὰ, matertera meæ filia. *Cic. pro Quinct. c.* 4. Quinctii consobrinam habet in matrimonio.

Consobrini, m. 2. *cugini*, דודים, Germ. *vetter*, Gall. *cousins*, Hisp. *primos*, ἀνεψιοὶ, qui ex duabus sororibus sunt editi, quasi consororini, ut *patrueles*, qui ex duobus fratribus, *amitini*, qui ex fratre, & sorore. Sed hæc proprietas vocis non semper observatur. Nam & patrueles, & amitini sæpe consobrini appellantur, ut *Cæsar Dig.* 38. 10. 1. & 10. docet. *Cic. Off. l.* 1. *c.* 17. Sequuntur fratrum conjunctiones, post consobrinorum, sobrinorumque.

Consocer, i, m. 2. ἑνοσιδέσποτης. Consoceri dicuntur, quorum alter filium suum alterius filiæ maritum dedit. *Suet. in Claud. c.* 29. App. Syllanum consocerum suum, crimine incerto, nec data defensione, occidit.

Consociatim, adverb. simul, una. *Ammian. l.* 15. *c.* 27. Consociatim meant.

Consociatio, f. 3. *società*, κοινωνία, societas, communio, conjunctio. *Cic.* 1. *Off.* Ita fit, ut vincat cognitionis studium consociatio hominum, atque communitas. *Liv. l.* 4. *c.* 5. Consociatio gentis animum regis erexerat.

Consociatus, a, um. 2. *unito in società*, sociatus. *Cic. in Parad.* Qui videt domi tuæ pariter accusatorum, atque judicum consociatos greges. *Id. Fam.* 3. *epist.* 3. Consociatissima voluntas. Ita leg. in MSS. quæ *P. Victor.* & *Grav.* sequuntur. Al. leg. *Constantissima*.

Consocio, as, avi, atum, are, a. 1. junxo, conjungo, *unire in società*, συναγελάζω. *Cic. post red. in Sen. c.* 7. Consociare consilia cum aliquo. *Id.* 3. *Fin. c.* 20. Natura ad civilem communitatem conjunctli, & consociati sumus.

Consocius, ii, idem ac socius. *Cod. lib.* 10. *tit.* 2. *leg.* 3. Consortes, atque consocii.

Consocrus, us, f. quæ una cum alia socrus est. V. Consocer. Legitur autem in lemmate carminis ultimi Parentalium *Ausonii*. Pomponia Urbica consocrus, uxor Juliani Censoris.

Consolabilis, le, o. 3. παραμυθητὸς, quod consolationem admittit. *Cic. Sulp. l.* 4. *Fam. ep.* 3. Est omnino vix consolabilis dolor. ¶ Active *Gell. l.* 16. *c. ult.* Carmen consolabile casus sui canere. h. e. consolatorium.

Consolans, antis, qui consolatur. *Cic. Tusc. l.* 3. *c.* 31. Hæc igitur officia sunt consolantium, tollere ægritudinem, &c. *Ovid. 13. Metam. v.* 491. dicere verba consolantia.

Consolatio, onis, f. 3. *consolazione*, נחמה, Ger. *trost*, Gall. *consolation*, Hisp. *consolacion*, παραμυθία, levatio doloris. *Cicer. pro Mil.* Nunc una me consolatio sustentat. ¶ Sic consolationem adhibere, invenire: Consolatione levare, lenire, sustentari. *Cic. sepe.*

Consolator, oris, m. 3. *consolatore*, מנחם, Ger. *tröster*, Gall. *consolateur*, Hisp. *consolador*, παρηγορητὴς. *Cic.* 3. *Tusc.* Consolatores ipsos confiteri se miseros.

Consolatorie, adverb. consolatoris more, consolando. *Sidon. l.* 6. *epist.* 9. Quem non increpative, sed consolatorie compellare curavimus.

Consolatorius, o. 1. 2. *consolatorio*. *Cic. Att. l.* 13. *epist.* 20. A Cæsare literas accepi consolatorias.

Consolatus, a, um, adject. significat. passivæ, *consolato*, apud *Justin. l.* 22. *c.* 6. *n.* 4. Sic consolatis militibus, universas naves incendi jubet.

Consolida, æ, f. herbæ genus, alio nomine conserva, & inula rustica, & asylum, συλλήπτωρ, lignosa, jucundi odoris, atque salivam provocans. Ejus plura genera herbarii faciunt. Dicta est a virtute, quam habet, solidandi & confirmandi *Apulej. de herb. c.* 59.

Consolidatio, f. 3. solidatio. ¶ Apud Jurisconsl. est, cum usufructuarius proprietatem rei acquisivit. *Justit. l.* 2. *tit. de usufr.* §. *Item finitur.*

Consolidator, oris, m. 3. qui firmat, & solidum reddit. *Ennod. Fortun. lib.* 1. *carm.* 20. Nam quod pulcra domus, quod grata lavacra nitescunt, Consolidatorem te cecinere suum.

Consolidatus, o. 1. 2. *rassodato*, solidatus. *Cic. Rufo, l.* 5. *epist.* 20. Ut apud duas civitates rationes confectas, & consolidatas deposueremus. h. e. liquidas, cum expensis respondent acceptæ. ¶ Usus fructus consolidatus, est confirmatus: idest, conjunctus cum proprietate. *Ulpian.*

Consolido, as, avi, atum, are, a. 1. redintegrare, & quod ruptum fuerat, denuo firmare. *Prosp. Cyril.* Consolido, συγκολλῶ. *Ulpian. l. Idem Neratius, ff. de usufr. accresc.* Etsi duobus usufructus legetur, & apud alterum sit consolidatus. V. *Consolidatus.*

Consolidus, a, um, adject. solidus, stabilis, firmus. *Arnob. l.* 4. *sub fin.* Cum omnibus consolidæ germanitatis necessitudine copulatus.

Consolor, d. 1. *consolare*, idem ac solor. *Cic.* 4. *Fam.* Virtuti tuæ magis gratulari debeo, quam consolari dolorem. ¶ Cum ablat. & præpos. de. *Cic.* 3. *Tusc.* Qui Telamonem antea de Ajacis morte consolatus esset. ¶ Habet etiam aliquando accusativum inanimatum; quo modo *Paræus in Lex. Cret.* putat usurpari pro *compensare. Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 7. Sed hoc incommodum consolantur quotidianæ damnationes inimicorum. ¶ Reperitur & consolo, activ. *Ter. apud Non. c.* 7. *n.* 30. Oedipus Athenas venire dicebatur, qui consolaret. ¶ Hinc consolor, passive. *Q. Metell.* apud *Gell.* 15. 13. Cum animum vestrum ergo me video, vehementer consolor.

Consomnio, as, n. 1. *sognare*, somnio. *Plaut. Mostl.* 3. 2. 51. Quid is consomniavit?

Consonans, tis, o. 3. σύμφωνος. *Cic. in Part. c.* 7. Atque etiam est hæc distinctio in verbis, altera natura, tractatione altera: natura, ut sint alia consonantiora, graviora, &c. ¶ Consonantes literæ, σύμφωνα, a Grammaticis dicuntur, quod non per se, sed cum vocalibus sonant. *Quintil. l.* 1. *c.* 4. ¶ *Sen. ep.* 31. Perfecta virtus æqualitas est per omnia sibi consonans: h. e. constans, conveniens.

Consonanter, adverb. convenienter, concorditer. *Vitruv. l.* 6. *c.* 1. Consonantissime ad harmoniam composita.

Consonantia, æ, f. 1. *consonanza*, συμφωνία, vocum concordantia: item convenientia, consensus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 5. Citharœdi convertunt se ad scenæ valvas, & ita recipiunt ab earum auxilio consonantiam vocis.

Consone, adverb. ut consone clamitare. *Apul. l.* 1. *A. A. p.* 106.

Consono, n. 1. *risuonare*, הגה, Germ. *mitklingen*, Gall. *s' accorder de son*, Hisp. *consonar*, συμφωνῶ, simul sono. *Virg.* 5. *Æn.* Tum plausu, fremituque virum, studiisque faventum consonat omne nemus. ¶ Est item consentire, convenire, *corrispondere. Auct. orat. in Sallust.* Consonat moribus ratio.

Con-

Constŏnus, a, um, o. 1. 2. מזמר, Ger. *mitstimmen*, Gal. *accordant de ton*, Hisp. *consonante*, *vinculum*, convenient, cum dat. *Sil. l.* 7. v. 448. Vox consona linguæ. *Cic. l.* 4. *Att. epist.* 16. Credo, Platonem vix putasse satis consonum fore, si hominem id ætatis in tam longo sermone diutius retinuisset.

Consopio, a, 4. idem ac sopio, *addormentare*. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 49. Quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiscere, & ita conniventem somno consopiri sempiterno?

Consors, tis, o. 3. *di una ejusdem sortis*, *e condizione*, חבר, Ger. *mitsgenoss*, Gal. *d'un même sort*, Hisp. *d'igual suerte*, *xaxouoi*, ejusdem sortis, ideft conditionis, in omni re, & negotio. *Cic.* 5. *Verr.* Cum ex agris tres fratres consortes profugissent. ¶ Item participes, vel socius. *Cic. pro Mil.* Quid respondebo tibi, Q. Frater, consorti mecum temporum illorum? *Id.* 5. *Ver. c.* 66. Consorti quidem in lucris, atque furtis. *Ovid. l.* 10. *Met. v.* 246. Consors thalami. *Id. Heroid.* 3. v. 47. Consortes generis.

Consortâlis, le, adject. ad consortium pertinens. *Fromin. de Coloniis in Sicil. p.* 111. Consortales lineæ.

Consortio, onis, f. 3. idem ac consortium. *Cic.* 3. *Off. c.* 6. Dissolvatur, necesse est, omnis humana consortio.

Consortium, tii, n. 2. *compagnia*, חברה, Ger. *gemeinschafft*, Gal. *compagnie*, *commandité*, Hisp. *compania*, *xoivwvia*, societas, communio. *Papin. l. inter fratres*, §. *si idem Papin. ff. pro socio*. Si inter fratres voluntarium consortium initum fuerit. *Cels. l.* 7. *c.* 27. Stomacho cum vesica quoddam consortium est.

Consparsio, onis, f. 3. pro conspersio. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 24. Offarcinatam oneribus conspersionum. Alii leg. *Conspersuum*.

Conspatior, aris, atus sum, dep. 1. idem quod spatior, deambulo. *Petron. Satyr.* Video meretrices furtim conspatiantes.

Conspector, oris, m. 3. qui conspicit, inspector, *θεωρητης*. *Tert. de cul. fœm. l.* 2. *c.* 13. Deus conspector est cordis.

Conspectus, us, m. 4. *aspetto*, מראה, Ger. *anschauung*, Gal. *veüe*, Hisp. *vista*, ὄψις, aspectus, præsentia. *Cic. de Fin.* Eum in conspectum suum venire vetuit. Sic se in conspectum alicui dare. *Cic.* 7. *Ver.* ¶ Conspectum alicujus vereri, vitare, fugere, *Ciceronis* sunt, *Terent. & al.* ¶ Conspectus etiam dicitur breviarium, seu compendium, quo late diffusa res ad quædam capita revocatur, & brevior conficitur, σύνοψις. *Gal. l.* 17. *c.* 21. Ut conspectum quendam ætatum antiquissimarum, item virorum illustrium, qui in his ætatibus nati fuissent, haberemus, &c. excerpebamus ex libris, &c. *Id. l.* 19. *c.* 10. Ostendebant depictas varias species balnearum, ex quibus cum elegisset unam, interrogavit, quantus esset pecuniæ conspectus ad id opus absolvendum. h. e. summa, seu taxationis, & æstimationis libellus.

Conspectus, a, um, nom. ex particip. *visus*, *veduto*, *mirato*, *παρὰδοξος*. *Virg. Æn.* 8. v. 588. Pictis conspectus in armis. *Juven. Sat.* 8. v. 140. Omne animi vitium tanto conspectius in se Crimen habet, quanto major, qui peccat, habetur.

Conspergo, is, ersi, rsum, ere, idem ac spargo, aspergo. *Cic.* 1. *Acad. c.* 2 Hilaritate conspergere scripta sua. Et *pro Plane. c.* 41. Lacrymis aliquem conspergere. ¶ Absolute apud *Plaut. Stich.* 2. 2. 30. Consperge ante ædes.

Conspersus, o. 1. 2. sparsus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ejus caput stellis conspersum est frequentibus.

Conspicabilis, le, adject. conspiciendus, conspici dignus, *notabile*. *Sidon. l.* 8. *epist.* 4. Conspicabiles thermæ. *Prudent. Rom.* 633. Coram retulit ore conspicabili.

Conspiciendus, a, um, o. 1. 2. *riguardevole*, *θεωρήτεος*, dignus, qui conspiciatur, illustris, insignis, particip. vel gerund. a conspicior. *Auct. ad Heren. l.* 2. In gestu nec venustas conspicienda, nec turpitudo sit.

Conspicillum, i, n. *veletta*, *belvedere*, locus, unde aliquid elanculum conspici potest, qui fieri fortasse consuevit vitro obducto. *Plaut. Cist.* 1. 1. 93. Dum redeo domum, conspicillo consecutus est me. *Id. apud Non. c.* 2. *n.* 116. In conspicillo adservabam, pallium observabam. Al. leg. *Conspirillo*.

Conspicio, is, exi, ctum, 3. 3. *guardare*, *vedere*, ראה, Ger. *anschauen*, Gal. *regarder*, Hisp. *mirar*, *ἐφορᾶν*, est aspicere, vel videre. *Cic. in Catil. l.* 1. *c.* 7. Carere me aspectu civium, quam intectis oculis omnium conspici mallem. ¶ Dicitur & de mente, *immaginarsi*, *intendere*. *Cic. pro Balbo*, Ut conspicialis eum mentibus vestris, quem oculis non potestis. ¶ Est item considerare. *Cic. pro Mur.* Sed conspicere, quibus præterea vitiis affectum esse necesse sit eum, &c. *Plaut. Trin.* 3. 2. 10. Satis in rem quæ sint meam, ego conspicio mihi.

Conspicio, onis, f. actus conspiciendi. *Varr. l.* 6. *L. L.* Templum faciunt augures conspicione, qua oculorum conspectum finiant.

Conspico, as, idem quod conspicio. *Varr. l.* 6. *L. L.* Contemplare, & conspicare idem esse apparet.

Conspicor, aris, d. 1. idem quod conspicio. *Cæs.* 2. *B. C.* Hunc conspicatæ naves sublatis anchoris sequi cœperunt. *Ter. Heaut.* 1. 1. 16. Quin ego te in fundo conspicer. ¶ Passiva significatione, *esser guardato*. *Varr.* apud *Priscian. l.* 8. Paupertas hæc non ita nutricata, ut nunc conspicatur.

Conspicŭus, a, um, adject. *cospicuo*, *noto*, *riguardevole*, *θεωρήτος*, ut conspicua venustas. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 15. Conspicuus forma, *Plin. l.* 7. *epist.* 24. Vertex conspicuus. *Horat. l.* 3. *od.* 16. v. 19.

Conspirate, adverb. concorditer. *Justin. l.* 3. *c.* 5. Lacedæmonii quoque eo conspiratius ad arma concurrunt.

Conspiratio, f. 3. *concordia*, קשר, Ger. *verbündnuss*, Gal. *conspiration*, Hisp. *conspiracion*, ὁμόνοια, concordia, consensus. *Cic. pro Domo*. Hanc nostram conspirationem in Repub. bene gerenda certi homines fictis sermonibus diremerunt. ¶ Accipitur etiam in malam partem pro conjuratione, *congiura*. *Cic. pro Dejot.* Nihil de conspiratione audiebat certorum hominum contra dignitatem tuam.

Conspirâtus, us, ui, m. 4. idem ac conspiratio, consensus. *Gel. lib.* 1. *c.* 11. Conspiratu tacito mentium.

Conspiratus, a, um, adject. ex partic. passivæ signif. & activæ, ut apud *Senec. epist.* 84. Conspirata in unum exempla. *Phædr. l.* 1. *fab.* 3. Conspiratis factionum partibus. h. e. conspirantibus, ut *Schefferus* interpretatur. ¶ Hinc conspirati, h. e. qui conspiraverunt, *congiurati*. *Sueton. Cæs. c.* 82. Assidentem conspirati specie officii circumstetterunt. Al. leg. *conspicati*. *Id. in Domit. c.* 16. Cunctantibus conspiratis, quando, & quomodo aggrederentur.

Conspiro, as, avi, atum, n. 1. *spirare insieme*, *congiurare*, קשר, Ger. *zusammen schwören*, Gal. *conspirer*, Hisp. *conspirar*, *συναντᾶν*, simul spiro, consto. *Col. lib.* 4. Cœlestes admittat imbres, eosque alendis seminibus dispenset, ac suis omnibus partibus ad educandam prolem novam conspiret. ¶ Per translationem sumitur pro consentire, & communi animo aliquid aggredi, *accordarsi*, *esser d'accordo*. *Cic. in Rull.* 1. *in fin.* Conspirate nobiscum, consentite cum bonis. ¶ Sumitur item in malam partem, pro conjurare, *congiurare*. *Cæs.* 3. *B. G.* Priusquam plures civitates conspirarent. ¶ Est item conspiro verb. activ. a *spiris*, significat convolvere se in circum, *avvolgersi in più cerchi*, quod serpentium proprium est. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c.* 22. Anguis se in Ogulnii tabernaculo conspiravit.

Conspissatio, onis, f. 3. condensatio, ut conspissatio sordium, *Theod. Priscian. l.* 1. *c.* 8.

Conspissâtus, a, um, adject. condensatus. *Colum. l.* 2. *c.* 18. Conspissatum, & herbis colligatum solum. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Cretæ decocta, conspissataque.

Conspolium, ii, n. 2. genus libi, apud *Arnob. l.* 7. *pag.* 289. *edit. Herald.* Catumeum, conspolium, cubula.

Conspondĕo, es, ondi, 2. 2. simul cum aliis spondeo. *In vet. Senatusconsulto* apud *Fabrett. c.* 6. *p.* 427. Ne posthac inter se conjuravisse velint, neque conspondisse, neque compromisisse.

Conspondi, m. 2. fide mutua obligati. *Var. l.* 5. *de L. L.* & *Fest.*

Conspondor, m. 3. qui de eadem re cum altero spondet. *Cic. Lepta*, *l.* 6. *epist.* 9. De negotio tuo, quod sponsor es pro Pompejo, si Galba conspondor tuus redierit. ¶ Apud *Fest.* est idem ac conjurator.

Conspŭo, is, ui, utum, ere, sputo aliquem sordare, *sputar addosso*. *Furius Bibac. Tom. I.*

lacrymas apud Scholiast. Horat. Jupiter hibernas cana nive conspuit Alpes. h. e. conspergit. Quem versum improbat *Horat. l.* 2. *Sat.* 5. v. 41. & *Quintil. l.* 8 *c.* 6. propter duram translationem, & indecorum. *Plaut. Curc.* 4. 2. 17. Qui consistit, culpant eum, conspuitur, vituperatur.

Conspurcâtus, a, um, *imbrattato*, inquinatus. *Tertull. de Idolol. c.* 1. Quis enim immundis spiritibus operatus, non conspurcatus & conspuratus incedit?

Conspurco, a. 1. idem quod spurco. *Col. l.* 8. *c.* 3. Nam superstitiosa avis proluvie ventris cibos, & aquam conspurcat.

Conspūtatus, a, um, sputo fœdatus. *Tert. adv. Judæos*, *c. ult.* Conputatus, & omnibus contumeliis afflictus.

Consputo, as, a. 1. frequ. a conspuo. *Cic. ad Q. Frat. l.* 2. *epist.* 3. Clodiani nostros consputare cœperunt.

Constabilio, a. 4. idem ac stabilio. *Plaut. Capt.* 2. 3. 93. Ædepol rem meam constabilivi.

Constabilitus, a, um, adject. firmatus, *stabilito*, ut subsidiis alicujus constabilitus, *Lucr. l.* 2. v. 43. Sed locus hic Lucretii tabetur pro institito.

Constans, tis, o. 3. *costante*, *βέβαιος*, firmus, stabilis, gravis, tenax propositi, præsens animo. *Cic. l.* 1. *Fam. ad Lent.* Ut magis iratorum hominum studium, quam constantis Senatus consilium esse videatur. *Id. de Amic. c.* 17. Stabiles & constantes amici eligendi. *Id. l.* 2. *de Divin. c.* 6. Constantissimus motus lunæ. *Martial. l.* 3. *ep.* 54. Thrasea constantior ipso.

Constanter, *costantemente*, Ger. *beständiglich*, Gal. *constamment*, Hisp. *constantemente*, *βεβαίως*, fortiter, æqualiter, perpetuo. *Cic. de Amic.* Multaque ejus & in Senatu, & in Foro vel provisa prudenter, vel acta constanter, vel responsa acute ferebantur. *Id. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 34. Cœlum constantissime conficit vicissitudines anniversarias. *Sueton. Aug. c.* 10. Et quo constantius cætera exsequeretur.

Constantia, f. 1. *costanza*, חמץ, Ger. *beständigkeit*, Gal. *constance*, Hisp. *constancia*, *βεβαίωσις*, habitus ille, firmitasque, qua præditus animus neque metu, neque spe dejici de statu, & a proposito aliquid agendi deterreri potest. *Cic. pro Sext. c.* 41. Summa gravitate, summaque constantia homo. *Tacit.* 3. *hist. c.* 73. Vitellianus miles neque æstu, neque constantia indigebat. ¶ Cum rebus inanimis tribuitur, significat tenorem immutabilem, ac perpetuum, quem ex servant. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 9. Admirabili incredibilique constantia sunt cursus stellarum. Sic, promissi constantia, & fides mira. *Id. Attic. l.* 4. *ep.* 17. ¶ Sumitur & pro fiducia, *ardire*, ut admonendi constantia, apud *Tertull. de Patient. c.* 1. ¶ Constantia pro substantia, *βεβαίωσις*. *Ulp. l.* 11. §. 7. *Dig. de Legat. & fideicom.* 3. Hic enim extinguitur constantia debiti; ibi res durat. Al. leg. *substantia*.

Constantiâcus, a, um, adject. patronym. a Constantius nom. propr. *Ammian. l.* 21. *c.* 11. Duas legiones Constantiacas misit.

Constantiânus, a, um, Constantiacus, ut Constantianum lavacrum. *Ammian. l.* 17. *c.* 5.

Constantiensis, e, idem, ac Constantianus. *Rufus Sext. c.* 27. Pagus Constantiensis.

Constantinopŏlis. V. Byzantium.

Constantinopolitânus, a, um, a Constantinopoli, ut Fretum Constantinopolitanum, *Ammian. l.* 31. *ad fin.*

Constantinus Magnus, hujus nom. primus Rpm. Imperator post devictum Maxentium, Christianæ Religioni nomen dedit, Summos Pontifices mire excoluit, Christianis favit pietate singulari, pacemque Ecclesiæ, quam prius vexaverat, firmavit, ob id maxime Liberator Urbis, & auctor quietis appellatus. Ejus tempore Nicenum Concilium celebratum est. ¶ Romani imperii sedem Byzantium transtulit, atque anno Chr. 337. fato concessit. V. *Eutrop. in ejus Vita*.

Constat, abat, itit, impr. 1. *esser manifesto*, *φανερὸν εἶναι*, manifestum est. *Cic.* 11. *Fam.* Cum te constet excellere hoc genere virtutis. *Quintil. l.* 7. Constat de eius innocentia. ¶ Rationem constare. *Liv.* Plane si defendendi gratia aliquid fecerit, rationem ei constare oportet. ideft rationem eum justam aut ostendere, aut facile posse ostendere. ¶ Constat item sumitur pro convenit, *esser d'accordo*. 1. *ad Her.* Adhuc quæ dicta sunt, arbitror mihi constare cum cæteris scriptoribus. ¶ *Cic. Attic l.* 11. Mea in te officia constant. h. e. apparent. *Id.* 7. *Fam. ep.* 1. Modo ut tibi constiterit fructus otii tui. h. e. perceptus sit? In supputationibus constare ratio dicitur, cum accepta atque expensa conveniunt, & approbantur. Hinc translate *Tacit. Annal. l.* 1. *c.* 6. Eam conditionem esse imperandi, ut non aliter ratio constet, quam si uni reddatur. *Justin. in præfat.* Ut otii mei apud te ratio constaret. V. *Consto*.

Constellatio, f. 3. unio stellarum, *costellazione*. *Firmic. l.* 1. *c.* 1. Hæc vitia mala Mercurii cum Marte perficit constellatio. *Capitolin. in Gordian. c.* 20. Cum senior Gordianus rideret, offendisse constellationem mathematicam ferunt.

Constellâtus, a, um, adject. stellis ornatus. *Turbil. Poll. in Salvian. Gallian. c.* 2. *metaphorice*: Aurati constellatique balthei.

Consternatio, onis, f. *costernazione*, *tumulto*, *ταραχή*, perturbatio ex timore nascens. *Liv. l.* 37. *c.* 42. Auxilia subsidiaria pavore, & consternatione quadrigarum territa. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Debilitatus vulnere, quod in ea consternatione acceperat. ¶ Accipitur & pro seditione. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 9. Creditorum consternatio adversus Prætoris urbani caput exarsit.

Consternâtus, a, um, adject. *costernato*, *confuso*. *Liv. l.* 3. *c.* 15. Pavida, & consternata multitudo. Sic, consternati equi, apud *Flor. l.* 1. *c.* 7. & *l.* 4. *c.* 2

Consterno, as, a. 1. *spaventare*, חמם, Germ. *bestürben*, Gal. *épouvanter*, Hisp. *espantar*, *ἐκπλήττω*. Est animum alicujus perturbare, quia illi, qui ictu aliquo humi sternuntur, maxime perturbantur. *Liv. l.* 6. *c.* 2. Incendium consternavit hostes. *Id. l.* 8. *c.* 27. Tumultu etiam sanos animos consternante. *Id. l.* 10. In fugam consternantur. *Sallust. in fragm. apud Priscian. l.* 9. Equi sine rectoribus exterriti consternantur. ¶ Consternere, inquit *Festus l.* 5. *c.* 31. est corporis, consternari autem animi, cum mens turbata est, & de statu mota. *F.* quasi humi strata.

Consterno, is, avi, atum, a. 3. idem ac sterno, *stendere a terra*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 32. Ex horreis direptum, effusumque frumentum vias omnes constraverat. ¶ Et cum abl. *Cic. pro Sext.* Cum forum corporibus Civium R. esset constratum. *Cæs. l.* 2. *B. C.* Consternere contabulationem lapidibus, lutoque.

Constipatio, onis, f. 3. actus constipandi. *Vopisc. in Aurel. c.* 21. Cum vellet omnibus simul facta exercitus sui constipatione concurrere.

Constipâtus, a, um, adject. stipatus, vel condensatus. *Prudent. Peristeph.* 11. v. 49. Inter constipata officia.

Constipo, as, avi, atum, are, idem ac stipo, condenso, *costipare*, *condensare*, *πυκνῶ*. *Cæs. B. G. l.* 5. *c.* 43. Hostes se sub ipso vallo constipaverant. *Cic. de leg. Agrar.* 2. *c.* 29. Nec constipari quidem tantum numerum hominum posse in agrum Campanum intelligetis.

Constitio, onis, f. 3. locus, ubi consistitur; consistendi actio, statio. *Gell. l.* 16. *c.* 5. Ab illa grandis loci constitione & quasi quadam stabulatione vestibula appellata sunt. Ita legendum ex vet. codd. Al. leg. *Constitione*. ¶ Eadem verba Gellii refert & *Macrob. Saturn. l.* 6. *c.* 8.

Constitŭo, is, ui, utum, 3. 3. *porre*, statuo, pono, colloco. *Cic.* 1. *Fin.* Hoc enim constituto in Philosophia, constituta sunt omnia. *Id. pro Cæl. c.* 12. Constituite vobis ante oculos hujus etiam miseri senectutem. ¶ Est item decernere, *deliberare*, קים, Ger. *rathschlagen*, Gal. *établir*, *arrêter*, Hisp. *establecer*, *διαλογίζομαι*, *Cic. Att. l.* 11. Cum eum videro, communiter constituemus de reditu ejus. *Id. Att. l.* 8. Quod jam a multis audio constitutum esse Pompejo, & ejus consilio in Siciliam me mittere. ¶ Item locum, seu tempus præfinire, *determinare*, *prescrivere*. *Ter. Eun.* Dati anuli, locus, tempus constitutum est. Hinc Ad constitutum venire, subaudi, diem, vel tempus. *Cic. pro Cæc. c.* 12. Homines inermes, qui ad constitutum experiundi juris gratia venissent. Hinc *constituere*, absolute, vel *constituere pecuniam*, est creditori promittere, se pecuniam debitam certo die soluturum. Unde constituta pecunia, & actio constitutoria. *D. & C. de Constit. pecun.* ¶ Item gubernare, stabilire. *Cic. de Sen.* Ineuntis ætatis inscitia senum constituenda, & regenda est prudentia. *Id. Philipp.* 11. Constituere rem familiarem. *Id. Offic.* 3. Rem nummariam constituere, *regolar le monete*. *Id. pro Marcell.* Constituere Rempublicam. ¶ Item insti-

instituere, *Cic. pro Cluent.* Constituitur quæstio de furto. *Id. pro Mil.* Ut nova quæstio constitueretur. ¶ Item pacisci, convenire. *Ter. Heaut.* 1. 2. 120. Constitui cum quodam hospite, me esse illum conventurum. *Justin. fin.* 2. v. 12. Hic ubi nocturnæ Numa constituebat amicæ, hoc est locum & tempus conveniendi indicebat. *Cic. l. 7. Fam. ep.* 4. 6i quod constitutum cum podagra habes, fac in alium diem differas. ¶ Est etiam architectonicum verbum, & significat delineare, *formare il disegno. Vitruv. præfat. l.* 2. Juffit eum suo nomine civitatem Alexandriam constituere. *Nepos Attic. c.* 13. Ipsum enim tectum antiquitus constitutum plus satis habebat, quam sumptus. ¶ Item militare; nam constituere se milites dicuntur, cum in modum præliantium se componunt, *postarij. Gell. l. 9. c.* 13. *ex Quadrigario*: Dum se Gallus iterum eodem pacto constituere studet, Manlius iterum scutum scuto percussit.

Constitutio, onis, f. *positione, σύστασις*, positio, collocatio. *Cic. 4. de Fin.* Itaque ab his constitutio illa prima naturæ his prope veràis exponitur. ¶ Item institutio. *Cic.* 2. *de Leg.* Non multum discrepat ista constitutio religionum a legibus Numæ, nostrisque moribus. ¶ Item dispositio. *Cic. ad Brut. l.* 3. Quid sentirem tota de constitutione hujus belli. ¶ Item habitudo corporis. *complexionem. Cic.* 3. *Off.* Si non modo utilitas, sed vita omnis beata, corporis firma constitutione, ejusque constitutionis spe explorata continetur. ¶ Item statutum, decretum, *constitutiones, διάταξις*, ut Constitutiones Senatus, Constitutiones Principum, Pontificum, &c. *Justin. in præam. Inst.* Et cum sacratissimas constitutiones antea confusas in luculentam ereximus consonantiam. ¶ Item quæstio, quæ ex prima causarum conflictione nascitur, quæ aliter *status* dicitur, ut Conjuraverit ne Sylla cum Catilina. V. *Cic.* 1. *de Inv. & Auct. ad Heren. l.* 1.

Constitutor, oris, m. 3. qui constituit, disponit, decernit, ut constitutor legum, *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Constitutor moderatorque omnium, *Arnob. l.* 3. *sub init.*

Constitutorius, a, um, adject. ut actio constitutoria. i. e. pecuniæ constitutæ. *l* 20. *Dig. de Constit. pecun. V. Constituo.*

Constitūtum, i, n. 2. quod convenit, *constitutio, lo stabilito*, ut ad constitutum venire. h. e. ad id, quod ante conventum est. *Sueton. Oth. c.* 6. Proripuit se publica parte palatii ad constitutum. *Senec. l.* 3. *Nat. Quæst. c.* 16. Cum videat ordinem rerum, & naturam per constituta procedere. h. e. per leges certas, quas sibi ipsa præscripsit. V. *Constituo.*

Constitūtus, a, um, p. 1. 2. *ordinato, determinato*, מוּכָן, Ger. *gesetzet*, Gall. *étably*, Hisp. *establecido*, κατασκευὴς, positus, dispositus, institutus, decretus. *Cic. de l. Agr.* Constituta in mensem Januarium auctio. ¶ Corpus bene constitutum est bono præditum habitu, *bon complessionato. Cic.* 2. *Tusc. c.* 6. Metrodorus eum perfecte putat beatum, cui corpus bene constitutum sit. *Id. de clar. Orat. c.* 2. Bene morata, & constituta civitas. h. e. bene disposita, & ordinata. ¶ *Id. pro Sext.* Bene constitutus de rebus domesticis, *comodo, agiato.*

Constitūtus, us, m. 4. *σύστασις*, multitudo hominum simul consilientium. *Fest.*

Consto, as, constiti, stitum, & statum, n. 1. *star insieme, dimorare, συνίστημι*, simul sto. *Sisp. lib.* 4. *Hist.* Multitudinem procul hostium constare viderunt. ¶ Item constanter permaneo, persevero, ratum habeo, *perseverare. Provvedere. Cic. ep.* 23. Qua in sententia si constare voluissent. Hinc *constare sibi*, similem esse sibi, & in eadem opinione constanter permanere. *Cic.* 1. *Tusc.* Si tibi quidem constare vis. *Liv. lib.* 39. *c.* 34. Non constat ei color, neque vultus. h. e. subinde mutatur. ¶ Item compositus sum. *Cic.* 5. *Fin.* Perpicuum est, hominem e corpore, animoque constare. ¶ Item valeo, pretium habeo, *costare, valere. Varr.* 2. *R. R. c.* 1. Ut unæ quadrigæ Romæ constiterint quadringentis millibus. ¶ Item valeo, æstimor. *Cic. Art. l.* 13. *ep.* 29. Id prope dimidio minoris constabit. *Plin. l.* 18. *c.* 5. Ut is fructus maxime probaretur, qui quam minimo impendio constaturus esset. ¶ Constare, pro esse, existere. *Lucret. l.* 1. v. 508. Quæ porro cumque tenet se Corpus, ea vacuum nequaquam constat inane. *Id.* 3. *de Orat.* Per seipsum constare. ¶ Pro suppetit, habeo, dives sum. *Juven. sat.* 6. v. 165. Quis ferat uxorem, cui constant omnia? V. plura in *Constat.*

Constrator, oris, m. 3. qui consternit. *Auson. Idyll.* 12. *de Deis*: Velivolique maris constrator Leuconotos Libs.

Constrātum, i, n. 2. *pavimento. Petron. Satyr.* Constratum navis.

Constrātus, a, um, o. 1. 2. *συστρωτὸς, coperto*, tectus, partic. a consterno. *Col. l.* 1. Eaque optima est, slice constrata. ¶ Constratæ naves dicuntur, quæ ab aliquibus vocantur tectæ, quæ scilicet sua habent catastromata, in quibus propugnatores consistunt. *Cic. Verr.* 5. *c.* 40. Erat enim sola illa navis constrata, & ita magna, ut propugnaculo cæteris posset esse. Quæ autem carent catastromatibus, naves apertæ dicuntur. *Hirt. de B. Alex.* Magnoque impetu quatuor ad eas constratæ naves, & complures apertæ contenderunt.

Constrēpo, is, n. 3. *ψοφῶ, strepo, risuonare, fare strepito. Gel. l.* 4. *c.* 1. Omnium horum & testimoniis, & exemplis constrepebat.

Constricte, adverb. *strettamente*, conjuncte, colligate. *Augustin. lib.* 3. *de doctr. Christ. c.* 28. Constrictius jungi alicui.

Constrictio, onis, f. 3. striagendi actio, *lo stringere. Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 6. Stomacho in lassitudinem degenerantis ad instaurandas constrictione vires vinum offerunt. *Pallad. Martio, c.* 1. Nodo duræ constrictionis angi.

Constrictivus, a, um, adject. *astrettivo*, constringendi vim habens, ut Constrictivæ virtutis esse. *Cal. Aurel. Acut.* 2. 18.

Constricto, as, a. 1. frequent. a constringo. *Terent. l.* 2. *adv. Marc. c.* 26. Quod amputent, & constrictent.

Constrictus, a, um, o. 1. 2. *συστραλὴς*, partic. a constringo. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Habere constrictum aliquem in suis vinculis. *Horat. l.* 1. *sat.* 6. v. 23. Trahere constrictos. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Constrictius folium. ¶ Translate *Cic. de clar. Orat.* Apertis verbis constricta oratio. *Cal. Aurel.* 2. 18. Pulticula constrictior. h. e. spissior.

Constringo, is, inxi, ictum, a. 3. *συστέλλω*, stringo, arcto, ligo, *stringere, restringere. Cic.* 1. *de Orat.* Quæ rem dissolutam, divulsamque conglutinaret, & ratione quadam constringeret. *Id.* 2. *Tusc. c.* 2. Constringi necessitate. *Idem* 1. *Fin.* Constringendum se tradere libidinibus.

Constructio, f. 3. *compositione, συνθεσις*, compositio, structura. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 5. Et ipsa oratio conformanda non solum electione, sed etiam constructione verborum. *Id.* 4. *Acad. c.* 27. Constructio hominis. ¶ Constructio nominum, aut verborum apud Grammaticos est ratio componendi nomina, aut verba juxta Grammaticæ leges. *Priscian. l.* 17. *& 18.*

Constructus, a, um, o. 1. 2. *συνεστραμμένος*, compositus, ædificatus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Dentibus in ore constructis manditur, &c. *Id. Leg. Agrar.* 1. *c.* 5. Pecunia constructa, & conservata. Et *l.* 1. *de Invent. Constructior*, & apparatior domus.

Construo, is, a. 3. *costruire, fabbricare*, בנה, Ger. *bauen*, Gall. *bastir*, Hisp. *edificar, κατασκευάζω*, simul struo, compono, ædifico, &c. *Cic.* 2. *Phil. c.* 38. Tanti acervi nummorum apud illum construuntur. *Id. de Sen.* Ut ædificium idem destruit facillime, qui construxit.

Constupĕo, es, ui, n. 2. idem ac stupeo, *stupire. Juvencus*: Mirantes laudant, lætantes constupuerunt.

Constuprātor, oris, m. 3. *μοιχὸς*, qui stuprat. *Liv. l.* 39. *c.* 13. Simillimi fœminis mares stuprati, & constupratores.

Constuprātus, a, um, adjectiv. stupratus. *Cic. Att. lib.* 1. *ep.* 18. translate, empeum, constupratumque judicium, dixit, h. e. corruptum.

Constŭpro, as, a. 1. *stuprare, κατακοιτάζω*, stupro. *Cic. de petit. Cons.* Ut prope in parentum gremiis præcxtatos liberos constuprarit. Adde *Liv. l.* 29. *c.* 17.

Consuādĕo, es, a. 2. *πείθω*, suadeo, *persuadere. Plaut. Merc.* 1. 2. 32. Sin ego saluti quod tibi esse censeo, id consuadeo.

Consualia, lium, n. 3. Livii sententia, erant ludi ex iis, qui in Circo celebrabantur in honorem Consi, vel Neptuni Equestris. Ita & *Festus.*

Consuanētes, Consuantæ, pop. Vindelicize, in Bavaria ad Isaram fl. quorum locus *Schwindaw*, vel *Landshut*, a Frisinga 6. l. in Or. Pataviam versus.

Consuāsor, m. 3. *κατανεύων*, suasor, auctor. *Cic. pro Quint. cap.* 5. Hæc omnis Quinctius audebat asserere, & consuasore Nævio.

Consuāsor, vel Consuasor, aris, atus sum, depon. 1. idem quod suasior, *persuasi. Apul. l.* 2. *Met.* Ubi primum consuasiatus eum. ¶ Dicitur & *Consuasio, as. Id. l.* 6. *Met.* Tum Jupiter pressa Cupidinis buccula, manuque ad os suum relata, consuasiat. ¶ Legitur & *Consuasor.*

Consubsĭdo, is, n. 3. idem quod subsido. *Mlnuc. Felix c.* 40. Tamen aliqua consubsidunt non obstrepentia veritati.

Consuāsco, n. 3. *ἐθίζω*, sudo. *Col. l.* 12. *c.* 48. Sicque triginta dies pati consuescere.

Consŭdo, n. 1. *ἱδρύω*, sudo, *sudare. Plaut. Pseud.* 2. 2. 71. Beatus, si consudaveris.

Consuefăcio, a. 3. *συνεθίζω*, assuefacio, usu doceo. *assuefare. Ter. Adelph.* 1. 1. 29. Ea ne me celet, consuefecit filium. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. Consue quoque faciunt, ut alligari possint.

Consuesco, is, evi, etum, escere, n. 3. idem quod suesco, *assuefarsi, ἐθίζομαι. Virg.* 3. *Georg. v.* 272. Adeo a teneris consuescere multum est. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 61. Demosthenes multos versus uno spiritu pronunciare consuescebat. ¶ Jungitur & dativo, ut consuescere dolori. *Plin. l.* 8. *epist.* 5. *ad fin.* Item ablativo. *Col. l.* 8. *c.* 15. Aves, quæ consuevere libero victu. Active pro assuefacio, *assuefare. Lucret. l.* 6. *v.* 396. An tum brachia consuescunt, firmantque lacertos? ¶ Consuescere cum aliquo dicitur mulier, quæ stupri commercium habet. *Plaut. Cistel.* 1. 1. 88. Tun' nunquam cum quoquam viro consuevisti? S. Nisi quidem cum Alcesimarcho, nemine: neque pudicitiam meam mihi alius quisquam imminuit. ¶ *Consuesti* pro consuevisti, *Cic. Fam.* 5. *ep.* 12. ¶ *Consuerunt* pro consuevimus, *Propert. l.* 1. *eleg.* 7.

Consuēte, adver. *al solito. Ammian. l.* 23. *c.* 4. Ad suscipiendum consuete pabulum.

Consuētio, onis, f. 3. idem quod consuetudo. *Plaut. Amph.* 1. 2. 28. Et clandestina ut celetur consuetio. Ita ibi legendum videtur, non *consuescendo*, cum sit Senarius. Confirmat Festus, vel potius Verrius Flaccus: *consuetionem Plautus pro consuetudine dixit.* Sed in loco Plauti modo allato legitur ab aliis *sospitio.*

Consuetudinārius, a, um, adject. qui est secundum consuetudinem, *solito. Sidon. l.* 7. *ep.* 11. Invideo felicitati consuetudinarii portitoris.

Consuetūdo, dinis, f. 3. *consuetudine, uso, usanza, consuefazione, pratica*, מנהג, Ger. *gewonheit*, Gal. *coutume*, Hisp. *costumbre, συνήθεια*, mos, institutum, usus, exercitatio. *Cic.* 1. *de Orat.* Ne mala consuetudine ad aliquam deformitatem veniamus. ¶ Item familiaritas. *Cic. ad Curion. l.* 2. *Fam. ep.* 1. Quod carui fructu jucundissimæ consuetudinis. ¶ Usurpatur & in turpibus. *Sallust. Catil. c.* 23. Stupri consuetudo. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Huic (scorto) consuetudo cum Ebutio fuit. ¶ Dicimus autem, congredi alicui quotidiana consuetudine, *Cæsar.* ¶ Consuetudinem facere alicui cum altero. h. e. aliquem alteri conciliare. ¶ Dare se in consuetudinem, immergere, se insinuare. *Cicer. Cæs. &* alii.

Consŭltus, a, um, o. 1. 2. *saliso, ἐπιτήδειος. Ter. Andr.* 1. 1. 108. Ut consultum facile amorem cerneres. *Ovid. Met.* 11. v. 637. Consultissima cuique verba.

Consul, is, m. 3. *Console, ὑπατος*, Ger. *Burgermeister*, Gal. *Consul*, Hisp. *Consul*, Senator, summum erat apud Romanos dignitatis fastigium, post exactos Reges a Junio Bruto primum introductum, anno U. C. 245. ¶ Duo erant. ¶ Dicti sunt a *consulo*, ut meminissent, se debere Reipublicæ consulere, vel quod Senatum consulerent. ¶ Creabantur e Patriciis, quia apud alios auspicia non erant. Sed profligato Gallico bello alterum ex Plebe creandum concedere. ¶ Consulatum petebant anno ætatis 42. gerebant anno 43. ¶ Creabantur Comitiis Centuriatis per Consules veteres, sive alterum duorum, sive per Interregem, sive per Dictatorem. ¶ Consul designatus dicebatur ille, in quem populi suffragia habitis Comitiis Consularibus, & suffragiis rite peractis concurrebant. ¶ Insignia Consulum omnia fuere, quæ Regum fuerant, trabea, sella curulis, duodecim lictores cuique Consulum, qui ei cum fascibus virgarum securim præferebant. ¶ Imperium Consulare annuum erat. ¶ A Consulum Magistratu numerus annorum signabatur. ¶ Hinc Consulem pro anno usurpamus. *Senec. epist.* 114. Unum putas videri ventrem, cui tot consulum, regionumque vina conduntur. Hinc nata formula apud JCtos: Sine die, sine Consule. ¶ Consulis nomen diu apud summum hunc Magistratum tantum fuit; tandem & Proconsules, & Municipiorum magistratus eo appellati, ut notat *Casaub. in notis ad Apul. Apolog.* & plures Inscript. apud Gruterum confirmant.

Consularis, & re, o. 3. *ὑπατικὸς*, quod ad Consulem spectat, ut Consularis ætas, in qua Consulem esse licebat. *Cic.* 5. *Philip.* Quæ est ætas nostris legibus decem annis minor, quam Consularis. ¶ Vir Consularis, qui Consulatum gessit. *Cic. Lentulo.* Qui filium Consularem amisit. *Suetou. in Aug.* Consularis fœmina. h. e. Viri Consularis uxor. ¶ Et *consularis* absolute. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 4. Egregios consules habemus, sed turpissimos consulares. ¶ Consularis Provincia est, quæ a consulari viro administratur. *Cic. pro Dom.* Tu Provincias consulares lege Sempronia per Senatum decretas rescidisti. ¶ *Consulares* absolute, qui essent temporibus Imperatorum, V. Legatus. ¶ *Consularia* absolute (sabaudi *ornamenta*) erant insignia consularis dignitatis propria, quæ Principes interdum nonnullis conferebant, licet consules non essent. *Tacit. Vellejus, Suetou.*

Consularitas, atis, f. 3. dignitas consularis. *Theodos. l.* 6. *Cod. tit.* 19. Consularitatis honore functus. Adde *Fabrett. Inscrip. p.* 99.

Consulariter, adv. more Consulum. *Liv. l.* 4. *c.* 10. Vitaque omnis consulariter acta.

Consulātus, us, m. 4. *ὑπατεία, consolato*, dignitas, sive tempus, quo Consul in officio est. *Cic. pro Mur.* Ut ei jam exploratus, & domi conditus Consulatus videretur. ¶ Capere, consequi, inire, suscipere, obtinere, *gerere consolatum.* Consulatu se abdicare, abire, sæpissime apud *Cic.* & al.

Consŭlo, is, sului, sultum, 3. 3. *dimandar consiglio*, γνῶ, Germ. *rathfragen*, Gal. *se conseiller*, Hisp. *tomar consejo*, συμβουλεύω, verbum est variæ significationis pro varia constructione: nam cum sine casu usurpatur, idem est ac consulere, deliberare, *deliberare, consultare. Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 83. Repulsi Galli, quid agant, consulunt. ¶ Cum genit. Boni, vel æqui consulere, est, in meliorem, æquioremque partem accipere, seu interpretari, *prender' in buona parte. Quintil. l.* 1. *c.* 6. Sic ne Consul a consulendo, an a judicando? nam & hoc consulere Veteres appellaverunt, unde adhuc remanet illud: rogat, boni consulas. id est, bonum judices. Hactenus *Quintilianus. Ovid.* 3. *Pont. el.* 8. *ad fin.* Tu tamen hæc, quæso, consule missa boni. ¶ Dativo junctum, significat prospicere, *provvedere*, ut bene, male alicui consulere. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *cap.* 9. *& l.* 11. *Fam. ep. ult.* Commodis, dignitati, gloriæ alicujus consulere. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 38. Clementer subditis consulere. ¶ Aliquando accusativum recipit cum præposit. *in*, per modum adverbii. *Ter. Heaut.* 3. 2. 10. Consulere in longitudinem. h. e. ita rebus consulere, ut diu sufficiant. *Tacit.* 2. *hist. c.* 5. Consulere in medium. h. e. in communem usum. *Justin. l.* 2. *c. ult.* Sapienter in rem consulere. ¶ Huc illud *Livii* referendum est *l.* 22. *c.* 29. Eum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem sit. h. e. ipse per se videat, & provideat. ¶ *Liv. l.* 45. *c.* 8. In secundis rebus nihil in quemquam superbe ac violenter consulere decet. h. e. nihil suscipere violentum in quemquam. Eadem ratione clementer, dure, arroganter consulere, &c. est idem ac agere, *trattar ben, o male.* Sic Consulere pessime de aliquo. *Liv. l.* 28. ¶ Cum accusat. est consilium petere, *dimandar consiglio. Nepos Miltiad. cap.* 1. Apollinem consulere. Consulere JCtos. h. e. eos de jure interrogare. Consulere jus, eodem sensu, *Liv. l.* 39. *c.* 40. Sic consulere Chaldæos, & Mathematicos, cum de futuris ab iis quærimus. *Suetou. Aug. c.* 94. *& Calig. c.* 57. ¶ Reperitur & cum duobus accusativis, *Plaut. Men.* 4. 3. 26. Ibo, & consulam hanc rem amicos, quid faciundum censeant. ¶ Quin & generaliter pro interrogare usurpatur. *Suetou. Aug. c.* 98. Versum compositum ex tempore pronuntiavit, conversusque ad Thrasyllum, interrogavit, cujusnam poetæ putaret esse: quo hæsitante, subjecit alium; de hoc quoque consuluit. ¶ *Festus* hoc verbo usus Veteres refutatur pro judicare, statuere. Adde verba Quintil. quæ modo retulimus. ¶ Apud *Liv. l.* 2. *c.* 28. Consulere aliquid, est, agitare, cognoscere, in consultationem adducere, *discutere, ventilare, esaminare.* Eam rem, inquit, Consules ad Patres deferunt, sed delatam consulere ordine non licuit. Adde *Virg.* 11. *Æn.*

v. 343. ¶ Patire etiam usurpatur. *Cic.* 3. *Ver.* Qui de civili jure consuli solent. *Id.* l. 3. *Q. Fr. ep.* 25. Senatus nihil consulitur. *Liv. lib.* 2. *c.* 29. Cum ire resedissent, consuli cœpit. h. e. consultari. ¶ *Qui consuluntur*, periphrasis est, qua significantur jurisperiti. hi enim in dubiis consuli plerumque solent. Multa ad hanc rem confirmandam exempla Ciceronis congerit *Pareus in Lex. Cris.* V. *Cic. pro Quint. c.* 16.

Consultatio, f. 3. *consulta, deliberazione*, συμβούλευσις, deliberatio. *Cic.* 3. *Off.* De cujus deliberatione, & consultatione quæritur.

Consultator, oris, m. 4. qui consulit, & deliberat. *Leg.* 2. *Dig. de orig. Jur.* §. 15. Consultatoribus potius, quam difcere volentibus se præstabant.

Consultatorius, a, um, adject. ut sacrificium, vel hostia consultatoria, apud *Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 5. qua sc. Deorum voluntas disquirebatur. Al. leg. *consulteria*.

Consulte, adv. *in vorsichtiger*, prudenter, *prudentemente*. *Plaut. Rud.* 4. 7. 14. Qui consulte, docte, atque astute cavet. *Tacit. histor. l.* 2. *cap.* 24. Avidius, quam consultius. *Capitolin. in Pertin. c.* 7. Annonæ consultissime providit.

Consulto, as, n. 1. *consultare, deliberare*, ייעץ, Ger. *rathschlagen*, Gall. *consulter*, Hisp. *consultar*, συμβουλεύομαι, consilium frequenter capio, & simpliciter delibero. *Cic.* 3. *Off. c.* 2. In quibus deliberare homines, & consultare de officio solerent. ¶ Consultare aliquem, est petere consilium ab aliquo. *Plaut. Mil.* 4. 3. 3. Quid me consultas, quid agas?

Consulto, adv. *consideratamente*, Ger. *mit, fleiß, und bedachtem muth*, Gall. *à dessein de dessein formé*, Hisp. *à drede, à sabiendas*, ἐκ προνοίας, cogitato, dedita opera, de industria. *Plaut. Pæn.* 3. 5. 43. Consulto hoc factum est, mihi ut insidiæ fierent. Adde *Horat. l.* 1. *sat.* 10. *v.* 14. *Cæs. l.* 5. *B. G. cap.* 30. Cæsar consulto equites cedere jubet.

Consultor, oris, m. 3. *consultore, consigliere*, נועץ, Ger. *rathgeber*, Gall. *conseiller*, Hisp. *consultor*, συμβουλεύτης, qui consilium ab alio petit. *Cic. pro Mur.* Vigilas tu de nocte, ut consultoribus tuis respondeas. *Horat. l.* 1. *sat.* 1. *v.* 10. Agricolam laudat legum jurisque peritus, sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat. ¶ Item qui consilium dat. *Sallust. Jug. c.* 64. Cupido atque ira pessimi consultores.

Consultorius. V. Consultatorius.

Consultrix, icis, f. 3. quæ consulit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 22. Consultrix, & provida utilitatum, opportunitatumque omnium natura.

Consultum, ti, n. 2. συμβούλευμα, decretum, statutum. *Cic. Phil.* 14. Atque utinam his omnibus abstergere fletum sententiis nostris, consultisque potuemus. ¶ Dicimus etiam, Opus est consulto. idest, opus est consulere. *Sall.* Priusquam incipias, consulto, & postquam consulueris, mature facto opus est. ¶ Senatus consultum, Senatus decretum, & Senatus auctoritas, quid different inter se, V. *Senatus*.

Consultus, a, um, o. 1. 3. βουλεύσιμος, partic. is, a quo consilium petitum est. *Cic. pro Mil.* Nihil de ejus morte populus consultus. ¶ Item nomen est, & significat prudentem, peritum, intelligentem, vel absolute, vel cum gen. *Ovid.* 1. *Amor.* Si tibi credibilis sermo, consultaque verba. idest, prudentiæ plena. Al. leg. *consutus*. *Cic.* 9. *Phil.* Neque enim ille magis juris consultus, quam justitiæ fuit. *Id. in Bruto, c.* 40. Consultorum alterum difertissimum, disertorum alterum consultissimum fuisse.

Consultus, us, ui, m. 4. consultum, consultatio, *consulto, decreto*. *Liv. l.* 3. *c.* 62. Consultu collegæ, virtute militum victoria parta est. *Plin. l.* 3. *c.* 20. Interdictum id vetere consultu Patrum. Ita ex quibusdam MSS. utrobique legit *Gronov. in notis ad loc. cit. Livii*. Verum priore loco aliæ editiones *consilio*, posteriore *consulto* habent.

Consummabilis, le, adject. qui consummari potest, *consumabile*. *Senecs ep.* 92. Ratio in Diis consummata est, in nobis consummabilis. *Prudent. Psychom. v.* 845. Seu consummabilis ævi Perficiat lux plena viros.

Consummatio, onis, f. 3. in unam summam collectio, *somma*. *Col. l.* 2. *R. R. c.* 13. Hac consummatione operum colligitur, posse agrum docentorum jugerum subigi duobus jugis boum, totidemque bubulcis, & sex mediastinis. Adde *l. si plura, Dig. de ædil. edict.* ¶ Item perfectio, absolutio, *compimento*, συντέλεσμα. *Senec. de brevit. vitæ, cap.* 1. Vita in maximarum rerum consummationem large data. Adde *Plin. l.* 4. *c. ult.*

Consummatus, a, um, adject. in unam summam redactus. *Col. l.* 5. *c.* 2. Hoc sexies ducendum est, quoniam sex latera sunt, quæ consummata efficiunt duo millia trecentena & quadraginta. ¶ Item perfectus, absolutus, *compito, perfezionato*, τέλειος, τετελεσμένος, ut bella gesta, & consummata, *Cic. Phil.* 11. *cap.* 7. Ubi al. leg. *Confecta*. *Plin. l.* 2. *epist.* 7. Juvenis Consummatissimus.

Consummo, as, a. 1. *sommare insieme*, summam simul capio. *Col. l.* 3. *R. R. c.* 3. Is numerus consummat per totum jugerum seminum millia quatuor, & viginti. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Per arithmeticen sumptus ædificiorum consummantur. *si calculabo*. ¶ Item absolvere, perficere, *compire, vidur a fine*, κατατελῶ. Sic consummare opera. *Plin. l.* 10. *epist.* 48. Consummare sacrum, *Senec. Herc. fur. v.* 1039. ¶ Consummare milites dicuntur, apud *Sueton. Calig. c.* 44. cum stipendiorum tempus impleverunt.

Consumo, mis, mpsi, ptum, a. 3. absumo, insumo, tero, contero, exhaurio, *consumare, distruggere*, אכל, Germ. *verthung*, Gall. *pedre tout*, Hisp. *gastar, desperdiciar*. *Cic. pro Flacco*. Ut pecuniam, quam contecerat, non consumpsisse, sed Flacco dedisse videretur. *Id.* 1. *de Leg.* Cum ea tempestas, vetustasque consumpserit. ¶ Consumor, pass. jungitur sæpe cum abl. modi, vel causæ, ut Consumor fiti, incendio, mœrore, &c. *Cæs. Liv. Virg.* & al. Sic *Cic.* 3. *de Orat. c.* 2. Crassus lateris dolore consumptus: *morì d' infiammazione*. ¶ Significat etiam insumere, collocare, *impiegare*. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 14. Me scito omnem meum laborem, omnem operam, curam, studium in tua salute consumere. *Id. Offic. l.* 1. *c.* 1. Consumere ætatem in studio. ¶ Ignominiam consumere, apud *Tacit. l.* 3. *hist. c.* 24. est ignominiæ metum abjicere, de ignominia non laborare. Similiter *Curt. l.* 6. *c.* 9. *n.* 6. Consumere misericordiam, dixit. h. e. abjicere. ¶ Rursus *Tacit. l.* 1. *hist. c.* 42. Ambigitur, consumpserit ne vocem ejus instans metus, an &c. h. e. ademerit, interceperit. ¶ Apud *Terent. Andr.* 1. 1. 133. Consilium consumere, est artes adhibere, exequi.

Consumptio, ōnis, f. 3. *distruzione*, בלה, Ger. *vertzerung*, καταναλωσις. *Cic. de Univ. c.* 6. Se ipse consumptione, & senio alebat sui.

Consumptor, oris, m. 3. *distruggitore*, אובל, Ger. *verzehrer*, Gall. *consomant*, Hisp. *consumador*, ἀναλώτης. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 15. Hic noster ignis conflector est, & consumptor omnium.

Consumptrix, icis, f. 3. quæ consumit. *Strab. Gall. hort. præfat.* Bruma est ampliatui consumptrix sæva laboris.

Consumptus, a, um, o. 1. 2. *consumato*, κατακεκαλοθείς, absumptus, confectus. *Cæs.* 1. *B. C.* Consumptis omnibus telis.

Consuo, is, a. 1. *cucire insieme, congiungere, cusgiúngo*, simul suo, compono, conjungo. Unde supin. *Consutum*. *Plin. l.* 20. *cap.* 9. Consutum suspenditur ligno. *Plaut. Amph.* 1. 1. 211. Adveniti consutis dolis.

Consupplicatrix, icis, f. 3. Legitur hæc vox in veteri quadam Inscriptione apud *Fabrett. p.* 342. Sed non est adhibenda.

Consurgo, is, surrexi, n. 3. *levarsi insieme*, Ger. *mit einander aufstehen*, Gall. *se lever ensemble*, Hisp. *levantarse juntamente*, συναναίστημι, simul surgo. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Consurrexit Senatus cum clamore ad unum. ¶ Consurgitur impers. *Cic.* 6. *Ver.* Honorifice sane consurgitur. Et *Phædr. l.* 5. *Fab.* 8. *v.* 28. In plausus consurrectum est. ¶ *Virg. Æn.* 9. Consurgunt geminæ quercus, intonsaque cœlo Attollunt capita. ¶ Consurgere ad bellum, *Liv. l.* 33. Consurgere in arma, *Virg.* 10. *Æn.*

Consurrectio, f. 3. *il levarsi insieme di più persone*, συναίστασις. *Cic. de Arusp. resp. c.* 1. Cepi equidem fructum maximum & ex consurrectione omnium vestrum, &c.

Consus, Deus consiliorum, ab antiquo *conso, is*, quod est consulere, simul consultare, consilium dare. Huic Deo ara sub terra in Circo maximo dedicata est, quæ non aperiebatur, nisi ludis Circensibus, ut offenderetur, consilia tecta esse deberè.

Consusurro, as, avi, atum, are, simul susurro, *sse susurro*. *Ter. Heaut.* 3. 1. 64. Syrus cum illo vestro consusurrat.

Consutilis, le, *cutito insieme*, ραπτός, συναρμολογούμενος, suendo conjunctus, compactus. *Cassiod. l.* 5. *epist.* 42. Consutili crate præcinctus, munitior redditur fragilitate calamorum.

Consuturā. V. Cognitura.

Consutus. V. in Consuo.

Consydĕro. V. Considero.

Contabefacio, is, eci, ctum, labefacio, corrumpo. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 19. Me miseria, & cura contabefacit.

Contabesco, is, n. 3. *marcirsi*, μαραίνομαι, idem quod simplex tabesco. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 31. Vixit in luctu, eodemque etiam contecta contabuit.

Contabulatio, f. 3. *tavolato, palco di tavole*, σανίδωσις. *Cæs.* 2. *B. C. c.* 19. Ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem.

Contabulātus, a, um, tabulis compactus, ut turres contabulatæ. *Liv. lib.* 24. *c.* 34. Et *Ammian. l.* 27. *c.* 10. Ponte contabulato super navium foros.

Contabŭlo, as, a. 1. *intavolare*, חבר, Ger. *verseffelen*, Gal. *plancher*, Hisp. *entablar, suelar*, est asseribus, seu tabulis aliquid tegere. *Just. in Calig. c.* 19. Aliquanto angustiorem Hellespontum contabulaverat. ¶ Et cum abl. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Quernis axibus contabulare. ¶ Contabulor, pass. *Cæs. B. G. l.* 7. *c.* 22. Turres contabulantur, pinnæ, loricæque ex cratibus attexuntur.

Contabundus, a, um, adject. qui percontatur, seu scrutatur. *Apul. lib.* 8. *Met.* Quem prius insidiis, contabunda (bestia) rimatur. ¶ Est a *contor, avis*.

Contactus, a, um, o. 1. 2. *toccato*, συναφής. *Cels. l.* 2. *c.* 24. Acida quæque contacta sale modico. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Res contacta halitu animalis. *Liv. l.* 29. *c.* 18. Milites contactos religione furor agitat.

Contactus, us, m. 4. *tatto, ἁφή*. *Colum. l.* 13. Contactu ejus languescunt incrementa virentium. *Plin. l.* 10. *c.* 59. Pullis anserum urtica contactu mortifera. ¶ Sumitur & pro contagione, *contagio*. *Tacit. 6. Annal. cap.* 7. Plures infecti quasi valetudine, & contactu.

Contăges, is, f. 3. idem ac contagium. *Lucr. l.* 4. *v.* 336. Quæ contage sua palloribus omnia pingunt.

Contagio, onis, f. 3. *contagio, infezione*, morbus, qui ex contactu contrahitur. *Plaut. Amph. prol. v.* 31. Contagionem meæ matris metuo malum. ¶ *Liv. l.* 1. *c.* 15. Contagionem belli dixit, cum sc. ex uno confecto bello oritur novi belli occasio. ¶ Metaph. *Cic.* 7. *Ver. c.* 71. Ad quos conscientiæ contagio pertinebit. h. e. qui ejus rei erunt conscii. ¶ Sumitur & pro conjunctione, seu consensu, in bonam partem. *Lucret. lib.* 3. *v.* 345. Corporis atque animi Mutua vitalis discunt contagia motus. h. e. convenientiam, & conjunctionem. *Cic. lib.* 2. *de Nat. Deor.* Quid vero tanta rerum consentiens, continuata contagio? *Ibid. l.* 3. Illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturæ, quam quasi contagionem continuatam dicebas. Vide *Gell. l.* 19. *c.* 9.

Contagiōsus, a, um, o. 1. 2. *contagioso*, quod contactu inficit, ut Febris contagiosa, morbus contagiosus, pestis contagiosa apud *Celsum*.

Contagium, ii, n. 2. *male attaccaticcio*, מגפה, Ger. *ansteckseuche*, Gal. *contagion*, Hisp. *contagion*, συναφή, morbus, qui ex contacta contrahitur, a *contingo*. *Virg.* 3. *Georg.* Dira per incautum serpunt contagia vulgus. ¶ Translate, contagia scelerum, apud *Lucan. l.* 3. *v.* 312. ¶ Vox hæc est Poetis familiarior, ut *Contagio* Historicis & Oratoribus.

Contāmen, inis, n. 3. idem quod contaminatio. *Tertul. carn.* 1. *adv. Marc. c.* 1. Femineos usus vulgi contamine mixtos.

Contaminabilis, le, adject. qui contaminari potest. *Tertul. adv. Marc. l.* 4. *c.* 20. Prophetam, quem pro fabilantia humana contaminabilem sciret.

Contaminatio, onis, f. 3. pollutio, commaculatio. *Ulpian. l.* 2. §. 3. *Dig. ad leg. Jul. de adult. coerc.* Qui patitur uxorem suam delinquere, quique contaminationi non indignatur. &c.

Contaminator, oris, qui contaminat. *Lamprid. Alex. c.* 6. Contaminator honorum. *Tertul. de Pudic. c.* 13. Paterni tori contaminator.

Contamĭnātus, a, um, o. 1. 2. fœdatus, *contaminato*, κατεμιαμμένος. *Liv. l.* 4. Partem civitatis, velut contaminatam, indignam connubio haberi. *Cic. de Prov. conf. c.* 6. Homini sceleribus, & flagitiis contaminatissimo.

Contamĭno, as, a. 1. *contaminare*, מטמא, כטמה, Ger. *beflecken*, Gall. *contaminer*, Hisp. *contaminar*, μιαίνω, fœdo, maculo, ab antiquo *tamino*. *Liv. l.* 4. Contaminari sanguinem suum Patres rebantur. ¶ Translate *Cic.* 3. *Offic. c.* 8. Vitiis, sceleribus se contaminare. Adde *pro Rosc. Amer. c.* 40.

Contarli, orum, m. In duabus Inscriptionib. apud *Gruter. pag.* 40. *n.* 2. & 3. videntur esse milites conto armati, quos κοντοφόρους Græci vocant, *Veget. vero l.* 3. *de re milit. c.* 6. contatos: qui specialem militum ordinem constituebant, ut hastati, sagittarii, &c. *Turneb. l.* 15. *adversar. c.* 21. legit hanc vocem etiam apud *Capitolin. in Maximin. c.* 10. ubi alii *contrarii*.

Contatio. V. Cunctatio.

Contātus, a, um, adject. conto armatus, ut Contati milites, apud *Veget. l.* 3. *c.* 6.

Contechnor, aris, d. 1. μηχανάομαι, machinor, & fallaciam aliquam compono *Plaut. Pseud.* 4. 6. 34. Ne illic ßt contechnatus quidpiam.

Contectus, a, um, o. 1. 2. tectus. *Ovid.* 5. *Met. v.* 541. Contectam stramine vidit forte casam.

Contĕgo, is, a. 3. *coprire*, κατακαλύπτω, idem ac tego. *Cic. pro Sestio*, Messoria se corbe contexit.

Contegulatio, onis, f. 3. tegularum compositio. Et

Contegulātor, oris, m. 3. qui tegulis contegit, leguntur in Dig. apud JCtos.

Contemĕro, as, a. 1. *macchiare, sporcare*, καταμιαίνω, idem ac temero, polluo, violo. *Martial. de Spectac. ep.* 10. Ausum tam notas contemerare manus. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 7. Dominæ contemerasse torum.

Contemnifĭcus, a, um, qui contemnit, fastuosus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 154. Contemnificum fieri, & fastidire.

Contemno, is, mpsi, ptum, a. 3. *disprezzare*, ὑπερορῶ, idem ac temno. *Cic. in Orat.* Omnes istos deridete, atque contemnite. ¶ Videtur minus esse, quam despicio. *Cic. de Sen.* Contemni se putant, despici, illudi. ¶ Contemnere aliquem præ se, *Terent. Eun.* 2. 2.

Contemperātus, a, um, adject. *temperato*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Sol, quæ propiora sunt, contemperata habet.

Contempĕro, as, avi, atum, *temperare, mescolare*. *Apic. l.* 4. *c.* 2. In patina quæ invicem contemperentur. Adde *Marcel. Empir. c.* 16.

Contemplabilis, le, adject. quem contemplari decet. *Ammian. l.* 32. *c.* 21. (al. *c.* 5.) Contemplabili dextera.

Contemplabilĭter, adv. cum contemplatione. *Ammian. l.* 20. *c.* 16.

Contemplabundus, a, um, adject. qui contemplatur. *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. cap.* 40. Spiritus propheticus contemplabundus.

Contemplans, antis, *chi contempla*, o *vede*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Deus terras, & maria contemplans. *Id.* 1. *de Orat. cap.* 33. Omni acie ingenii contemplantes.

Contemplātim, adverb. cum contemplatione. Legitur *in notis Tironis pag.* 133.

Contemplatio, *contemplazione*, שכירות, Ger. *anschauung*, Gall. *contemplation*, Hisp. *contemplacion*, θεωρία, consideratio rerum occultiorum. *Cic.* 1. *de Div.* Cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi Cœli officere posset. ¶ *Julian. l. si pupilli, Dig. de Negot. gest.* Gerere negotia alicujus non contemplatione ejus, sed sui lucri causa. *a contemplazione*.

Contemplativus, a, um, o. 1. 2. θεωρητικός, quod contemplationi deditum est: *Sen. ep.* 96. Philosophia contemplativa simul est, & activa.

Contemplātor, oris, m. 3. *contemplatore*, משכיל, Ger. *anschauer*, Gal. *contemplateur*, Hisp. *contemplador*, θεωρός. *Cicer.* 1. *Tusc.* Hominemque ipsum, quasi contemplatorem Cœli, ac Deorum, ipsorumque cultorem.

Contemplatrix, icis, f. *contemplatrice*, a contemplator. *Cels. præm. l. 1. sub fin.* Ars contemplatrix alicujus rei.

Contemplatus, us, m. 4. *contemplazione, speculazione*. *Ovid. 5. Trist. el. 7.* A contemplatu summoveoque mali.

Contemplo, as, avi, atum, are, *contemplare*, idem ac contemplor. Usi sunt eo Veteres, ut *Ennius apud Varr. l. 6. de L. L. c. 1.* Contempla, & templum Ceteris ad lævam aspice. Adde *Plaut. Amph. 1. 1. 285. Epid. 3. 3. 2.* &c.

Contemplor, aris, d. 1. *considerare cose occulte*, נשקף, הכיט, Ger. *erschauen*, Gall. *contempler*, Hisp. *contemplar*, θεωρέω, diligenter intueor, & res abditas considero, a loco, qui ex omni parte aspici potest, vel ex quo omnis pars potest videri, quem Augures *templum* nominabant. *Cic. pro Dejot. c. 14.* Id animo contemplare, quod oculis non potes.

Contemporalis, le, coætaneus, æqualis. *coetaneo*. *Tertull. cont. Hermog. c. 6.* Inter contemporales ordo non est.

Contemporaneus, a, um, o. 1. 2. συγχρονος, ejusdem temporis qui est, *coetaneo*. *Gel. l. 19. c. 14.* Contemporaneos fuisse Cæsari, & Ciceroni M. Varronem, & P. Nigidium.

Contempŏro, as, avi, atum, are, ejusdem temporis esse facio. *Tertul. de resurr. carn. c. 45.* Contemporant fœtu, coætaneant natu.

Contemptibilis, e. 3. *sprezzabile, sconsiderato*. *Ulp. de off. Proconf. ff. l. 1. tit. 16. l. 9. §. 2.* Sed cum ingenio, ne contemptibilis videatur. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 20.* Contemptibilior potestas imperii.

Contemptibilitas, atis, f. 3. contemptus, *dispregio*. *Cal. Aurel. Tard. 1. cap. 5.* Continuatio contemptibilitatem parit.

Contemptim, adv. *per dispregio, per ischerno*, καταφρονητικῶς. *Liv. l. 2. cap. 35.* Contemptim adire minas. *Id. lib. 9. c. 41.* Magnifice de se, & contemptim de aliis loqui. *Senec. de brev. vita, c. 11.* Contemptius elidi.

Contemptio, f. 3. *dispregio*, בזיון, Ger. *verachtung*, Gall. *mé' prise*, Hisp. *menos precio*, καταφρόνησις, despicientia. *Cic. 1. Off.* Ex quo animi magnitudo exsistit, humanarumque rerum contemptio. *Id. 1. Invent. c. 16.* Adducere adversarios in contemptionem. ¶ Scribitur & *contemtio*, ut & *contemtor*, & *contemtus*, & similia.

Contemptor, oris, m. 3. *dispregiatore*, בז, Ger. *verachter*, Gall. *mé' priseur*, Hisp. *menosprociador*, ὑπερόπτης. *Virg. 8. Æn. v. 648.* Contemptorque Deum Mezentius.

Contemptrix, icis, *spregiatrice*. *Plin. l. 19. c. 8.* Eruca præcipue frigorum contemptrix. *Plaut. Bacch. 3. 6. 2.* Nunc ego illam me velim convenire contemptricem rucam.

Contemptus, a, um, o. 1. 2. *spregiato*, ὑπερόπτης, spretus, abjectus, humilis. *Cic. Phil. 2.* Quid putem? contemptum ne me? *Id. de Div.* Quo jam nihil potest esse contemptius. *Id. pro Sext.* Despicatissimi hominis furor, contemptissimi Consulis levitas.

Contemptus, us, m. 4. idem ac contemptio, *dispregio*. *Liv. l. 6. c. 2.* Contemptu etiam inter socios nomen Romanum laborat. *Senec. de Tranquil. cap. 11. & Quintil. l. 8. c. 8. ex orat. in Pison.* ¶ Ciceroni etiam hanc vocem tribuunt. V. *Cellar. cur. poster. & Borrich. Vindic.*

Contendo, is, endi, entum, n. 3. *tirare*, דרך, Ger. *spannen*, Gall. *tendre, estendre*, Hisp. *estirar, estirar*, proprie est intendere. *Virg. 4. Georg.* Tanto nate magis contende tenacia vincla. ¶ Item jaculari, *gettare, lanciare*. *Virg. 5. Æn.* Qui tamen aerias telum contendit in auras. ¶ Translate est conari, niti, laborare, *sforzarsi*. *Cic. in Verr.* In quo omnes nervos ætatis, industriæque meæ contenderem. *Id. pro Lig.* Quantum potero, voce contendam, ut hoc P. R. exaudiat. ¶ Item proficisci, *iter* instituere. *Cæs. lib. 1.* Eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit. ¶ Item *contendere, contrastare, combattere*. *Cic. pro Rosc. Am.* Humilitatem cum dignitate de amplitudine contendere. *Virg. 9. Æn.* Aut tecum malit contendere bello. *Propert. lib. 1. el. 13.* Non tamen ista meo valeant contendere amori. ¶ Item instando petere, flagitare, *dimandare con istanza*. *Cic. 3. Off.* Incensus cupiditate contendit a Pythio, ut venderet. ¶ Item comparare, conferre, *paragonare*. *Cic. 2. de Inv.* Primum leges oportet contendere, considerando, utrum lex ad majores pertineat. *Idem Catil. 2. c. 11.* Si ipsas causas contendere velimus. *Tacit. Ann. 13. c. 3.* Seniores, quibus otiosum est vetera, & præsentia contendere, adnotabant, &c. ¶ Item asserere, *pretendere*. *Cæs. in præfat.* Si manantia corpuscula iter claudunt, ut Æsclepiades contendit. ¶ Contendere omnia, *contrastar su tutto*. *Cic. 4. Verr.* Remittendum aliquid videtur, ne omnia contendamus.

Contenebrat, abat, & ebat, advesperascit. *Var. 2. R. R. cap. 2.* Rursus pascunt, quoad contenebravit.

Contenebratus, a, um, *tenebroso, attenebrato*. *Tert. de jejun. c. 10.* Contenebratus orbis defuncto Domino.

Contenta, adverb. *vermentemente, con isforzo*, συντεταμένως, cum impetu, acriter, vehementer. *Cic. 2. Tusc.* Genu M. Antonium vidi, cum contente ipse pro se diceret, terram tangere. ¶ Comp. contentius, sup. contentissime. *Cic. 5. Tusc. c. 34.* Cum usque ad vesperum contentius ambularet. *Apul. l. 1. Florid. sub fin.* Contentissime clamitare. ¶ Significat etiam parce. *Nazar. in Paneg. Constantini, c. 25.* Qui refrænandis cupiditatibus restricte, contenteque vixerunt.

Contentio, f. 3. *contesa, travaglio*, מדון, Ger. *zanck*, Gal. *contencion, debat*, Hisp. *contencion*, ἐγκράτεια, impetus, vehemens conatus ad aliquid agendum. *Cic. 3. de Orat.* Permulta tam vehementissima contentione animi, ingenii, virium ab eo dicta esse constabat. ¶ Item certamen, controversia. *Cic. de Orat.* Omnem esse contentionem inter homines doctos in verbi controversia positam. *Quintil. l. 1. c. 2.* Contentio palmæ. ¶ Item collatio, comparatio. *Cic. pro L. Man.* Sed ea magis ex aliorum contentione, quam ipsa per se intelligi possunt. ¶ Item stylus gravis, & vehemens in oratione. *Cic. in Brut.* Cum contentione orationis flectere animos judicum vix posset. ¶ Item Figura Rhetorica, al. *antithesis*, per quam contraria referuntur, ut Inimicis te placabilem, amicis inexorabilem præbes. *Auct. ad Heren. l. 5. c. 15. & 45.*

Contentiöse, adverb. cum contentione. *Quintil. declam. 18.* Necesse est, contentiose loquaris, quod probare non possis.

Contentiosus, a, um, o. 1. 2. *litigioso*, ריב, Ger. *zanckhisch*, Gal. *contentieux*, Hisp. *contencioso, ocurrente*. *Plin. l. 2. ep. 19.* Oratio, de qua loquor, pugnax, & contentiosa est.

Contentus, a, um, nom. ex particip. a teneo, *contento, soddisfatto*, αὐτάρκης, qui animo satiatus est, nec quidquam præterea quærit. *Plaut. Merc. 4. 2. 8.* Uxor contenta est, quæ bona est, uno viro. Sic parvo contentus, *Cic. Lel. c. 23.* Contentus sorte sua, *Horat. l. 1. Sat. 1. v. 3.* ¶ Jungitur & infinito. *Ovid. Ars. 2. 49. 5.* Contentus retinere titulum. Et 2. 112. 6. Contenti sustinuisse hostes. ¶ Cum genit. etiam usurpatur, ut adductis exemplis ex *Curt. l. 6. c. 2. & l. Cum quis 35. de Legat. 3. §. 4. in fine*, confirmat *Perezius Lex. Crit.* Sed utrumque exemplum dubium est. ¶ Comparative, *Plaut. Pœn. a. 2. v. 15.* Contentiores mage erunt, atque avidi minus.

Contentus, a, um, nom. ex particip. a tendo, *teso, tirato*, adductus, intentus, συντεταμένος, cui opponitur remissus, laxatus, ut contentæ fides, *Cic. 4. Fin. c. 27.* Jam contentus, jam laxus funis, *Horat. 2. Sat. 7. v. 20.* Contentus arcus, *Ovid. Met. 6. v. 286.* Contentissima voce clamitare, *Apul. lib. 4. Milef.* Et *Ammian. l. 23. c. 11.* Aut rapax, aut feritate contentior.

Conterebromia, æ, fem. 1. significat omnem illam terram, quam Bromius, seu Bacchus exercitu lustravit, vox a *Plauto* novata *Curcul. a. 3. v. 76.*

Contermino, as, avi, atum, are, n. confinio jungo, conterminus sum, *esser confinante*. *Ammian. l. 14. c. 6.* Per municipia, quæ iisdem conterminant. Et *l. 23. c. 24.* Quibus Arabes beati conterminant.

Conterminus, a, um, o. 1. 2. *vicino, confinante*, קרוב, Ger. *anstoß*, Gal. *voisin*, Hisp. *vezino, finitimo*, ὅμορος, finitimus, vicinus, quasi eundem terminum inhabitans. *Plin. l. 12. c. 8.* Conterminus Indis gens Ariana. ¶ Cum genit. *Apulej. Met. 6.* Præcidit jugi conterminos locos appulit.

Contermino, as, avi, atum, are, n. confinio jungo, conterminus sum, *esser confinante*. *Ammian. l. 14. c. 6.* Per municipia, quæ iisdem conterminant. Et *l. 23. c. 24.* Quibus Arabes beati conterminant

lxberentur, & fuerent omnia. ¶ Item temperate, moderate. *Cicer. pro Mur.* Non Asiam nunquam vidisse, sed in Asia continenter vixisse laudandum est.

Continentia, æ, f. 1. complexus, συνοχή, ut Vet. Gloss. interpretatur. *Macrob. l. 5. Saturn. c.* 15. Continentia regionum, *tratto di paesi uniti. Idem in Somn. Scip. l.* 2. *c.* 12. Omnem operis continentiam revolvam, *il contenuto*. Sic Fulgentius *Virgilianam continentiam* dixit complexum rerum physicarum, quæ in ejus operibus continentur; deque ea re peculiarem libellum edidit. ¶ Sumitur sæpissime pro temperantia, seu moderatione, *continenza*, ἐγκράτεια, quam *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 54. describit; & *pro Leg. Manil. c.* 13. cupiditatibus, & libidinibus, quas in Romanis Ducibus jam ante perstrinxerat, opponit.

Continĕo, es, nui, entum, 2. 2. *teneo, continere, fermare*, אחז, Ger. *enthalten*, Gal. *contenir*, Hisp. *contener*, κατεχαμβάνω, idem fere quod teneo. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 22. Coërcet, & continet mundus omnia suo complexu. *Id.* 2. *Off. c.* 24. Nec res ulla vehementius rempub. continet, quam fides. ¶ Significat etiam cohibere, frænare, *trattenet in freno*, ἐγκρατεύω. *Cic. Phil.* 13. *c.* 3. Belluas immanes septis continebimus. *Terent. Eun.* 5. 2. Vix me contineo, quin involem, &c. *Cicer.* 1. *Catil.* Quorum ego vix abs te manus, ac tela contineo. Sic continere civitatem in officio, continere linguam, manum, continere se ab aliqua re, h. e. abstinere, &c. *Cic. Cæsar, Terent.* ¶ Item continere spiritum, *Cic. in Brut.* Continere alvum, h. e. astringere, *Plin. l.* 14. *c.* 6. ¶ Continere aliquid, h. e. servare, nec aliis communicare. *Cic. l.* 1. *de Orat.* Si petimus ab Antonio, ut ea quæ continet, neque adhuc protulit, enunciet, &c. ¶ Est etiam Magistratorum proprium, qui adolescentes exercent. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 19. Ut vero ipsi tibi loci proposita quæstione occurrant, exercitatione consequere, in qua quidem nos te continuimus. ¶ Denique significat continuare, connectere. *Cic. pro Arch.* Et quasi cognatione quadam inter se continentur. *Id.* 6. *Verr.* Insula mari disjuncta angusto ponte rursum adjungitur, & continetur.

Contingit, ebat, imperf. 3. *accadere, succedere, συμβαίνει*, accidit, evenit. *Cic.* 5. *Tusc.* Quod non modo singulis hominibus, sed potentibus populis contigit. *Id. in Phil.* Utinam Cæsari contigisset adolescenti, ut esset Senatui charissimus.

Contingo, is, igi, actum, *toccare*, idem ac tango. *Cic. de nat. Deor.* Atque etiam aliorum ea est humilitas, ut cibum terrestrem nostris facile contingant. *Id. pro L. Manil.* Nam cum antea per ætatem nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem. ¶ Et pro affinem esse. *Suet. Galb. c.* 2. Nullo gradu contingens Cæsarum domum. ¶ Item pro consuetudine proximum esse. *Horat. l.* 2. *sat.* 6. Deos quoniam propius contingis. ¶ Pro aspergere *Colum.* 7. 8. Contingere aliquid sale. *Lucr.* 4. 12. Pocula circum mellis liquore contingere. ¶ *Si aurâ mihi contigerit*, formula erat, qua ἀξιώματος causa utebantur significantes, *si mortuus fuero. Brisson. de Formul.* ¶ *Contingo, is*, a *tago* probant quidam exemplis *Virgilii*, & *Lucretii*, quæ ad *contingo* a *tango* commode referri possunt.

Continuanter,

Continuate, &

Continuātim, *continuatamente*, συνεχῶς, sine intermissione. *Augustin. l.* 1. *Retract. cap.* 24. Epistolam exposui non carptim, sed continuanter, & totam. *Fest.* in *Strige*: Striges appellabantur ordines rerum inter se continuate collocatarum. *Augustin. epist.* 112. *c.* 20. Quæ continuatim Apostolus posuit.

Continuatio, f. 3. *continuazione*, συνέχεια, connexio, perpetuitas. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Est enim admirabilis quædam continuatio, seriesque rerum. ¶ Item periodus. *Cicer. in Orat.* Quem Græci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem, aut continuationem, aut circumscriptionem dicimus. ¶ Item Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. Continuatio est densa, & contionis frequentatio verborum cum absolutione sententiarum.

Continuātus, a, um, adject. *continuato*, non intermissus, vel non intercisus, ut continuata tria sidera, quæ sc. se quasi contingunt, nullo alio interposito. *Ovid. Fast.* 2. *v.* 143. Et continuatissimæ curæ, *Sidon. l.* 8. *ep.* 3.

Continue, adv. assidue, *continuamente*. *Varr. l.* 4. *L. L.* Inter stillicidia, & flumina hoc interest, quod ibi licidium, eo quod stillatim cadat, flumen, quod fluit continue.

Continuitas, atis, f. 3. continuatio. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Collum, & juba continuitate spinæ porrigitur. *h. e.* spina non desinente.

Continŭo, as, avi, atum, a. 1. *continuare*, האריך הרבה, Ger. *verewen*, *thevwen*, Gal. *continuer*, Hisp. *continuar*, συνέχω, est continuum reddere, conjungere, proferre, extendere. *Cic. in Rul.* Coemant præterea, ista dena jugera continuabunt. *Id.* 1. *de nat. Deor.* 20. Cohærescunt inter se, & aliæ aliis apprehendentes continuantur. *Id. pro Plancio*, Quæ libertas usque ad hoc tempus Imperio, rerum gestarum gloria continuata permansit. *Cæs.* 1. *B. C.* Diem, & noctem opus continuabant. ¶ Passive pro finitimum esse. *Tac. Germ. c.* 45. Suionibus Sitonum gentes continuantur.

Continŭo, idem ac statim, *subito*, a continuus. *Cicer. ad Att.* Quicquid egero, continuo scies. ¶ Ponitur etiam pro ideo. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 33. Non continuo, si me in gregem sicariorum conferam, sum sicarius.

Continŭus, a, um, c. 1. 2. *continuo, senza intervallo*, רצוף, Ger. *stetig*, Gal. *continuel*, Hisp. *continuo, sin cesar*, quod est sine intervallo, continens, perenne, assiduum. Differt a *contiguum*, quia *continuum* est, quod communi termino continetur, *contiguum*, quod terminum habet proprium, sed inter quem, & alienum nihil intermedium sit. *Cicer. in Fam.* Continuis itineribus ad Forum Vocontium veni. *Id. in Ver.* 5. *c.* 36. Tot dies continuos quid egisti?

Contĭro, onis, m. 3. simul tiro, ut commilito simul miles. *Inscript.* apud *Reines. classs.* 8. *n.* 19.

Contogātus, a, um, socius in toga. *Ammian.* 29. 2. A Maximino dilectus, ut sodalis, contogatus.

Contollo, is, semel legitur apud *Plaut. Aulul.* 5. 1. 6. Contollam gradum. h. e. conferam.

Contŏnat, abat, vit, neut. imperf. 1. idem quod tonat, aut valde tonat. *Plaut. Amph.* 5. 1. 42. Ibi continuo contonat sonitu maximo.

Contor, aris, d. 1. *scandagliare, investigare, συμβάλλομαι*, est conto explorare, & translate inquirere in genere. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 10. Cumque ex eo de me contaretur. Alii leg. percontaretur. *Nonius c.* 4. alia affert exempla, sed in iis melius legitur *cuncter*.

Contorquĕo, es, si, tum, 2. 2. *torcere*, idem ac torqueo. *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Quas sententias colligit? quæ verba contorquet? ¶ Hinc est celeri gyro rotare, seu movere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Non est ætheris ea natura, ut vi sua stellas complexa contorqueat. ¶ Contorquere amnes in alium cursum, *Cic.* 1. *de Div.* Contorquere aliquem tum ad tristitiam, tum ad lætitiam. *Id.* 2. *de Orat.*

Contorrĕo, es, ui, ortum, ere, idem quod torreo, *abbruciare, συγκαίω*. *Ammian. l.* 18. *c.* 7. Ignis pubentes herbas contorruit.

Contorsio, V. Contortio.

Contorte, *torcimente*, Germ. *gekrümlich*, Gall. *tortuement*, Hisp. *tuertamente*, συστρεμμένως, oblique, obscure. *Auct. ad Herenn. lib.* 1. *c.* 9. Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. *Cic.* 3. *Tusc. cap.* 10. Hæc dicuntur a Stoicis, concludunturque contortius: sed latius aliquando dicenda sunt, & diffusius.

Contortĭo, onis, f. 3. *torcimento, inviluppamento, συστροφή*, flexio, obscuritas. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 19. Contortione dexteræ gladius ad corpus efferri videtur. *Cic. de Fato, cap.* 8. Majus enim est has contortiones orationis, quam signorum ortus obitusque perdiscere. Alii leg. *contorsiones*.

Contortiplicātus, a, um, adject. contorteplicatus, involutus, *intricato, inviluppato*. *Plaut. Pers.* 4. 6. 26. Ita sunt Persarum mores, longa nomina Contortiplicata habemus. h. e. ex multis vocibus composita, adeoque involuta, ut efferri vix possint, qualia sunt, quæ ibidem *Plaut.* refert. Alii leg. *contortuplicatus*.

Contortor, oris, m. 3. qui contorquet, & implicat, ut contortor legum, apud *Ter. Phorm.* 2. 3. 27. qui scilicet leges iniqua interpretatione traducit, metaphorice.

Contortŭlus, a, um, dim. a Contortus, ut Contortula, ac minutula conclusiuncula, *Cic. Tusc.* 2. *c.* 13.

Contortus, a, um, o. 3. 2. *torto, συστετραμμένος*, idem ac tortus, vel tortuosus. *Senec. c.* 16. *de const. ad Marc.* Si contortus turbo perfregit arbores. ¶ Translate dicitur de rebus perplexis, & perturbatis, & sibi ipsis minime cohærentibus, *inviluppate. Cic.* 1. *de Or.* Contortas res, & sæpe difficiles necessario perdiscimus.

Contra, *contro*, נגד, בנד, Ger. *gegen*, *wider*, Gal. *contre*, Hisp. *contra*, ἀντί, κατά, adversum, adversus; præpos. quæ accusativo infervit. *Cic. in Fam.* Scio, me a te contra iniquos meos solere defendi. ¶ Significat etiam e regione, ex adverso, ex opposito, *in faccia, dirimpetto*, & hoc tam cum casu, quam sine casu. *Virg.* 1. *Æn.* Italiam contra, Tyberinaque longe ostia. *Juven. Sat.* 2. Stat contra, starique jubet. Adhibetur etiam ad significandam ascensionem. *Plin.* 7. 20. Centenaria pondera ferre contra scalas. *Su per le scale*. ¶ Aliquando suo casui postponitur. *Cic. in Orat. c.* 10. Ut eos ipsos, quos contra statuas, placabiles dimittas. ¶ Sæpe adverbium est, sine casu, & ponitur pro e contrario, *per lo contrario*. *Cic. Fam. l.* 4. *ep.* 4. Tibi beati videmur, at contra tu nobis beatus. *Vellej.* 2. 56. 3. Cæsar Brutum non obligaverat, contra offenderat Cassium. ¶ Quidam hoc in sensu adhibere solent *contra*, quæ vox minus latina est. Exempla enim *Taciti*, & aliorum, quibus confirmari solet, dubia sunt, & a viris doctissimis rejecta. ¶ Dicimus etiam *contra ea*, pro contra. *Nepos in præfat.* Contra ea pleraque nostris moribus sunt decora, quæ apud illos turpia putantur. Sic *Liv. l.* 2. *c.* 60. *Cæs. l.* 4. *B. C. c.* 74. ¶ Ponitur & pro vicissim, *vicendevolmente*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 23. Quæ me amat, quam contra amo. ¶ Eleganter jungitur particulis *ac, atque, quam*, pro *aliter ac*. *Cic. in Pis. c.* 8. Contra quam ipse censuisset. *Id.* 2. *Divin. c.* 24. Vides, omnia certe contra ac dicta sunt, evenisse. ¶ Absolute *Seneca epist.* 7. Contra est, h. e. contrarium evenit. Sic *Cic.* 1. *Off. c.* 15. Contra fit a plerisque. ¶ Apud *Plaut. Epid.* 3. 3 30. Non carus est auro contra. Ad quem locum *Turneb. lib.* 30. *Adv. c.* 29. Illud *contra* valere mihi videtur, si contra appendatur, vel pari pondere auri carus non esset. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Ubi poma veneunt contra aurum. h. e. magno pretio. Ital. diceremo, *a peso d' oro*, ducta metaphora a lance, in qua appenditur æs. nam quod præponderat, id contra esse, ἀντίσταθμον, dicebant Veteres. Inde æs contrarium vocabant, æs grave, auctore *Festo*. ¶ Sed locus *Varronis* dubius est. V. *Scalig. ibi.*

Contrăcte, adverb. stricte, breviter, *in ristretto*. *Sen. de Tranquil. c.* 9. Assuescamus habitare contractius. Adde *Lactant.* 2. 8. 39. 7. 21. 2.

Contractio, f. 3. restrictio, brevitas, *contrazione*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Digitorum enim contractio facilis, facilisque porrectio propter molles commissuras, & artus nullo in motu laborat. Sic contractio frontis, *l' increspare la fronte*. *Id. pro Sext. c.* 8.

Contractiuncŭla, f. 1. dimin. a contractio. *Cic.* 3. *Tusc. c. ult.* Morsus tamen, & contractiunculæ quædam animi relinquentur.

Contracto, V. Contrecto.

Contractūra, æ, f. 1. idem ac contractio, *ristringimento*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. Nulla non arbor crassior est ab radicibus, deinde naturali contractura peræquata nascens ad cacumen. Adde *l.* 3. *c.* 2.

Contractus, us, m. 4. *contratto*, συναλλαγμα, apud JCtos est, cum negotium inter duos, pluresque data opera geritur, ut vel uterque invicem, vel alteruter alteri obligetur, ut venditio, emptio, locatio, &c. *Serv. Sulpit. apud Gel. l.* 4. *c.* 4. Is contractus dicebatur sponsalia. ¶ Sumitur etiam pro contractione seu restrictione, ut *contractus acinorum*, apud *Varr. R. R. l.* 1. *c. penult.* h. e. cum siccati acini uvæ contrahuntur, & rugosi fiunt.

Contractus, a, um, o. 1. 2. restrictus, brevis, *ristretto*, *Cic. in Brut.* In Dialectica exercebar, quæ quasi contracta, & astricta Eloquentia putanda est. *Id. Præfat. ad Parad.* Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *epist.* 7. *v.* 12. Contractus ponitur pro parco, frugali, sobrio.

Contradicibĭlis, e, adject. cui contradici potest. *Tertul. de carne Christi, cap.* 23. Signum contradicibile.

Contradico, n. 3. *contraddire*, נגד, Ger. *wider sprechen*, Gal. *contredire*, Hisp. *contradezir*, ἀντιλέγω, refragor. *Cic.* 2. *Acad.* Ne majorem largiar ei, qui contradicturus est, libertatem, & licentiam. *Id. l.* 1. *Att. epist.* 17. Contradixerat Metellus.

Contradictĭo, onis, f. 3. *contraddizione*, ἀντιλογία, sermo contrarius. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Respondere, occurrere contradictionibus *Tac. An.* 14. *c.* 43. Aliquid crebris contradictionibus destruere.

Contradictor, oris, m. 3. qui contradicit, *contraddittore*. *Ammian. l.* 31. *cap.* 40. Contradictoris copia servata.

Contradictus, a, um, adject. *contraddetto*, ut contradictum judicium, *Ulp. JCtus*. ¶ Subst. contradictum, i, n. 2. contradictio, ut contradicta dissolvere, *Quintil. l.* 4.

Contrādo, is, didi, itum, ut contradere fidem dictis. h. e. efficere, præstare. *Lucret. l.* 1. *v.* 400. Multaque præterea tibi possum commemorando Argumenta, fidem dictis contradere nostris. Alii leg. *Conradere*, h. e. undique colligere, συλλέγειν. Ita *Lambin.*

Contrăho, is, ivi, itum, n. 4. *opporsi*, ἐναντίωμαι, eo contra aliquem, h. e. adversor, cum dativo. Verbum est exigui usus, & fere in infinito. *Tacit.* 14. *Annal. c.* 45. Sententiæ Catti nemo unus contraire ausus est. *Arnob. initio l.* 2. Contraire invidiæ.

Contrăho, is, axi, actum, a. 3. *restringere*, קבץ, Germ. *beysammen gehen*, Gal. *retraindre*, Hisp. *restrenir*, συστέλλω, συνάγω, proprie est in angustum adducere, a *com* & *trabo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Partes ea, quæ sunt infra id quod devoratur, dilatantur, quæ autem supra, contrahuntur. *Celsi.* 4. 1. Alvus contrahitur. *h. e.* adstringitur. ¶ Translate est colligere, & in unum congregare, acquirere, *radunare, congregare, acquistare*. *Cic. Att. l.* 8. Vos hortor, ut, quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. *Liv. de B. Pun.* Contrahere auxilia. *Plin. epist.* 311. Contrahere pecuniam. ¶ Item conciliare. *Cic. de Amic.* Cum autem contrahit virtus amicitiam. *Auct. ad Her. l.* 1. A nostra persona benevolentiam contrahemus. ¶ Item accipere, *contrarre*. *Cic.* 4. *Fin.* Si in maximis lucris parum aliquid damni contraxeris. *Id.* 2. *Fam.* Ab iis molestiis, quas liberalitate sua contraxerat. Sic Contrahere malum, offensionem, odium, invidiam, æs alienum. *Cic. ad Q. Frat. l.* 1. Nullum æs alienum novum contrahi civitatibus. ¶ Item crispare. *Plaut. Amph.* Quid? contraxistis frontem? ¶ Item patrare, *commettere*. *Cic. ad Q. Frat.* Ea molestissime homines ferre debent, quæ ipsorum culpa contracta sunt. ¶ Item pacisci, transigere, *contrattare, far contratti*. *Cic.* 3. *Off.* Tollendum est igitur ex rebus contrahendis omne mendacium. ¶ Contrahere vela, *ammainare le vele*. *Horat. lib.* 2. *od.* 10. Sapienter idem contrahens vento nimium secundo turgida vela. ¶ Contrahere, & sedare appetitus, *Cic. init. Off. raffrenarsi*. ¶ Pro mereri, *straccarsi addosso*. *Vellej.* 2. 45. 2. Hoc sibi contraxisse Cicero videtur, quod noluit, &c. ¶ Contrahere animum. h. e. tristitia affici. *Cic. ad Q. Frat. l.* 1. *ep.* 1. ¶ Contrahi amicorum incommodis, eodem sensu, *Id. de Amic.*

Contralicĕor, eris, d. 2. *mettere all' incanto contro alcuno*, ex adverso licere. *Cæs.* 1. *B. G. c.* 18. Propterea, quod illo licente contraliceri audeat nemo. Legitur tamen in optimis Codic. *contra liceri*, divisum.

Contrapōno, is, a. 3. *contrapporre*. *Quintil.* 9. 3. Non semper quod adversum est contraponitur. *Tertul. ad Martyr. c.* 4. Contraponere sibi aliquid.

Contrapositum, i, n. *contrapposto*, figura rhetorum, qua unum membrum, vel una vox alteri opponitur, ἀντίθετον. *Quintil.* 9. 4. In concionibus etiam cadentia quædam, & contrapositæ deprehendas.

Contrarie, adverb. *al contrario*, ἐναντίως. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 31. In quo aut ambigue quid sit scriptum, aut contrarie.

Contrarietas, atis, f. 3. *contrarietà*, oppositio. *Macrob. l.* 2. *Som. Scip. c.* 15. Nunquam ex duplicatis similibus contrarietas emergit.

Contrārio, adverb. idem quod contrarie. *Nepos Eumen. c.* 1. *n.* 5. At apud illos contrario nemo ad id officium admittitur. Al. leg. *e contrario*. *Vitruv. l.* 8. *c.*

3. Campestribus locis contractio non possunt haberi copiæ.

Contrarius, a, um, adj. 2. *contrario*, Germ. *zuwiderig*, Gal. *contraire*, Hisp. *contrario*, *encontrado*, adversus, repugnans, cum dat. *Cic.* 1. *Off.* Ut nihil magis officio possit esse contrarium. ¶ Vel cum genit. *Cic.* 4. *Fin.* Ne vitia quidem igitur crescere poterunt, quæ sunt virtutum contraria. ¶ Vel cum accus. & *inter*. *Cic.* 2. *de Repub.* Cum contraria inter se de Republ. capita contulisset. ¶ Vel cum particulis *ac*, *atque*. *Cic. in Somn.* Qui versantur terræ contrario motu, atque Cœlum. *Id. Ver.* 3. *c.* 45. Decernit contrarium, ac paulo ante decreverat. ¶ Dicere in contrarias partes de re aliqua, *Cic.* 1. *de Orat.* ¶ E contraria parte, pro contra, *Auct. ad Herenn. l.* 1. *c.* 3.

Contrascriptor, oris, qui contra scribit. *Inscript.* apud *Grut.* 589. 10.

Contrascriptum, n. 2. *scriptura in contrario*. *Cic. l.* 16. *ad Att. ep.* 7. Antonii edictum legi a Bruto, & horum contrascriptem.

Contravento, n. 4. adversor, obsito, ex adverso occurro. *Cæs.* 6. *B. G. c.* 29. Ut si qua ex parte contraveniretur. ¶ Si disjungatur, significat e contrario venire. *Cic. Pisc. c.* 23. Ne in mentem mihi aliquid contra veniret.

Contraversum, adv. idem quod contra, vel contra vero, *al contrario*. *Solin. c.* 15. *de Thracibus*. Recentem natum tetra parens excipit: contraversum lacta sunt tenera.

Contraversus, a, um, adject. *volto all' incontro*, *posto a dirimpetto*, contra versus. *Solin. c.* 27. Africa promontorio Apollinis Sardiniæ contraversa. Et *c.* 32. *de Nilo*: Quanto impensius contraversi spiritus repugnarint, tanto excelsius sublimari, &c. Ita legit *Salm.* Vulgo leg. *controversi*.

Contrebia, urbs Hisp. victoria Metelli memorabilis. *Flor. lib.* 2. *cap.* 17. *Vellej.* 2. 5. 2.

Contrectabilis, le, adject. qui contrectari, & tangi potest. *Lactant.* 2. 8. Solidum, & contrectabile corpus. *Prudent. Apotheos. vers.* 563. Nil contrectabile habere. Adde *Tertull. de Anima*, *c.* 57.

Contrectabiliter, adverb. *sensibilmente*. *Lucr. lib.* 4. *v.* 664. Lætissima corpora debent contrectabiliter cautas intrare palati.

Contrectatio, f. 3. *maneggiamento*, ψηλάφησις. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 27. Cur non gestiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?

Contrectator, oris, m. *ladro*, qui contrectat, & furatur. *Ulpian. Digest. lib.* 47. *tit.* 2. *leg.* 36. Si cum rebus aurugerit, posse furti actione sollicitatorem convenire, quia opem, consiliumve contrectatori tulit. V. *Contrectio*.

Contrectatus, a, um, adject. *maneggiato*. *Horat. l.* 1. *ep.* 20. *v.* 11. Contrectatus ubi manibus sordescere vulgi cœperis.

Contrecto, a. 1. idem ac tracto, ideft, manu verso, frequenter tango, *maneggiare*. *Colum. l.* 12. *c.* 4. Ne contrectentur pocula. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 15. Contrectare mente. ¶ Contrectare alienas uxores, apud *Sutton. Domit. c.* 1. pro corrumpere, stuprare. ¶ Apud *Senec. de Constant. Sapient. cap.* 13. legitur *& contrectatis*, in aliquibus Cod. ¶ Apud JCtos significat alienam rem manu apprehendere, & amovere furandi causa. *Paul. Digest. lib.* 42. *tit.* 2. *leg.* 3. *ad fin. & lib.* 47. *tit.* 2. *leg.* 3.

Contremisco, is, mui, idem ac contremo, paveo. *Cic.* 1. *de Orat.* Et tota mente, atque omnibus artubus contremiscam. ¶ Reperitur etiam cum accus. *Sen. ep.* 66. Non contremiscamus injurias. ¶ Translate *Cic. pro Sest.* Cujus in mea causa numquam fides contremuit.

Contremo, is, mui, idem ac tremo, *tremare*. *Cic.* 3. *de Or.* Cœlum tonitru contremit.

Contremulus, a, um, idem quod tremulus. *Virg.* apud *Non.* 4. 318. Luna contremula.

Contribulatio, onis, f. 3. *tribolazione*, *molestia*. *Tertul. adv. Jud. c.* 13. Vos contribulatione spiritus ululabitis.

Contribulatus, a, um, molestiis affectus, *afflitto*. *Tertul. adv. Jud. c.* 5. Cor contribulatum hostia est Dei.

Contribulis, is, qui ejusdem est tribus. *Sidon. lib.* 8. *epist.* 13. Commendo Promotum gerulum literarum, nostrum nuper electum vestris orationibus contribulem.

Contribuo, is, ui, utum, a. 3. *dar insieme*, *contribuire*, Germ. *zugeben*, Gall. *contribuer*, Hisp. *contribuir*, συμφορέω, simul tribuo, & confero. *Cic.* 14. *Phil.* Utrum ad eam rem pecuniam dare, contribuere, solvere jubeant. ¶ Contribuere se alicui. h. e. in ejus fidem, & societatem se dare. *Liv. lib.* 38. *cap.* 3. ¶ Contribui pro accensi. V. *Contributus*.

Contributio, f. 3. *contribuzione*, συμφορά. *Paulus JCtus l.* 1. *ff. ad L. Rhodiam*, *de jactu*. Omnium contributione sarciatur, quod pro omnibus datum est.

Contributus, a, um, adject. ex particip. a contribuo, attributus, distributus, *attribuito*, *distribuito*. *Plin. l.* 32. *c.* 4. *ad fin.* Contributa habere vitæ remedia. ¶ Contributi item dicuntur, qui in diversis oppidis, vel urbibus degentes unam civitatem constituunt, quali idem tributum conferentes. Sic *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 60. Calaguritanos, & Oscenses Contributos appellat. *Plinius* etiam *l.* 3. *c.* 3. In eam coloniam contribuuntur Icositani. h. e. includuntur, seu accensentur.

Contribulatio, onis, f. 3. molestia, mœror. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 11. Sine ulla contribulatione.

Contribulatus, a, um, *malinconico*, tristis. *Plin.* 35. 17. Exhilarate contribulatos. *Colum.* 9. 14. Apes injuria contristatæ velut desperatione rerum profugiunt.

Contristo, as, avi, atum, a. 1. *contristare*, λυπαινέω, tristem efficio. *Cal. Cic l.* 8. *Famil. epist.* 9. Contristavit hæc sententia Balbum. *Horat. l.* 3. *Sat.* 1. *v.* 36 Inversum contristat aquarius annum. *Senec. epist.* 85. Prudens non perturbatur, nec contristatur, nec timet.

Contritio, f. 3. comminutio, fractio, a contero. *Lactant. l.* 7. *c.* 17. Erit pressura, & contritio. ¶ Item dolor. *Quint. decl.* 15. *cap.* 10. Spem gaudia parant, adversa contritionem.

Contritor, m. 3. qui conterit. *Plaut. Perf.* 3. 3. 14. Contritor compedum.

Contritus, a, um, 1. 2. *frezzato*, *fatto in polvere*, *contrito*, partic. a conteror. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Datur & dysentericis cum caseo in vino contrita. ¶ Translate sumitur pro usitato. *Cic.* 2. *Fin.* Verum est hoc vetustate contritum proverbium.

Controversia, f. 1. *litigio*, *contesa*, ריב, Ger. *zanck*, Gal. *controverse*, *different*, Hisp. *controversia*, *pendencia*, ἀμφισβήτησις, certarum personarum de re propria contentio, lis, disceptatio. *Cic. Calio*, Nullam omnino arbitramur de ea hereditate controversiam cum hodie habituram. ¶ Sine controversia, *senza dubio*, ἀναμφιλόγως. *Cic.* 3. *Off.* Qui sine controversia de Officiis accuratissime disputavit. ¶ Est etiam declamationis genus duplex, Suasorium, & Judicile, cujusmodi sunt Senecæ Controversiæ.

Controversialis, le, adject. ad controversiam pertinens, ut controversialis materia, apud *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Adde *l.* 7. *ep.* 9.

Controversim, adv. per controversiam, cum controversia. *Apul. Apol.* 1.

Controversiola, læ, f. levis controversia. Enumeratur a *Diomed. l.* 1. *pag.* 313. *Putsch.* inter Latina diminutiva. *Hieron. lib.* 1. *in Ruf. cap. ult.* Controversiolam declamare.

Controversiosus, a. 1. 2. litigiosus, *Liv. l.* 3. *c. ult.* Ut controversiosam adjudicaret rem. Vetus *Sigonii* liber habet, *controversam*. Quidam addunt *Senecam ep.* 85. Sed ne hic quidem locus certus est.

Controversor, aris, d. 1. *contendere*, *litigare*, ריב, Germ. *zancken*, Gall. *controverser*, Hisp. *questionar*, διαφέρεσθαι, contendo, disceptо, litigo, ex *contra*, & *versor*. *Cic. in Protag. apud Prisc. l.* 8. A vobis postulo, ut inter vos de hujusmodi non controvertemini. *Sidon. l.* 4. *princ.* Qui nascuntur ex fratribus, nihil invicem controversantur.

Controversus, a, um, o. 1. 2. *litigioso*, *dubbioso*, Germ. *haderhafftlich*, Gall. *controverse*, Hisp. *assolionado*, *contencioso*, ἀμφισβητούμενος, quod est in controversia, litigiosum, ambiguum. *Cic. de Divin. lib.* 2. *cap.* 50. Sed illi sumunt pro certo, quod dubium, controversumque est. *Id. de Leg. lib.* 1. *cap.* 20. Res controversa, & plena dissensionis inter doctos. ¶ Controversus etiam dicitur, qui contra, seu ex adverso positus est. *Ammian. lib.* 14. *cap.* 5. Littoribus Cypriis contigui navigabant, quæ sunt Isauriæ scopulis controversa. Videtur tamen legendum *contraversis*. Sic enim duos similes *Solini* locos corrigit *Salmas.* V. *Contraversus*.

Contrucidatus, a, um, adject. confossus, *trucidato*. *Cic. pro Sext. c.* 20. A quibus hic multis vulneribus acceptis, ac debilitato corpore, & contrucidato, se abjecit examinatus. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *c.* 2. Plebem immisso milite contrucidatam.

Contrucido, as, avi, atum, idem ac trucido, *trucidare*, crudeliter neco, vulneribus confodio, κατασφάττω. *Suet. Calig. c.* 28. Missis, qui universos contrucidarent.

Contrudo, is, usi, usum, *cacciar dentro*, idem ac trudo, vel simul trudo. *Cic.* 5. *Ver. c.* 27. Quod eadem ceteros piratas contrudi imperarat.

Contruncо, as, avi, atum, idem quod trunco, *troncare*, *tagliare*. *Lamprid. in Alex. c.* 61. Inermes, & absentes contruncaverunt. h. e. occiderunt. *Plaut. Stich.* 4. 1. 49. Quod edant addas, meum ne contruncent cibum. h. e. detrahant, imminuant.

Contrusus, a, um, adject. simul trusus, seu coactus. *Lucret. l.* 6. *v.* 734. Contrusæ nubes. Et *v.* 1251. Contrusa corpora.

Contubernalis, com. 3. *cittadino*, qui eodem contubernio utitur, sodalis. *Festus*: Contubernales dicuntur a tabernis, quæ fiebant ex tabulis, &c. Sic *Cic. pro Leg. c.* 7. Domi una eruditi, militiæ contubernales. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Totis castris tumultus contubernales suos requirentium. ¶ Hinc contubernalis sumitur sæpe pro domestico, & familiari, qui simul cohabitat. *Cic l.* 9. *Famil. ep.* 20. Doleo venire me non potuisse: habuisses enim non hospitem, sed contubernalem. *Id. in Brut. c.* 27. Se illi contubernalem in Consulatu fuisse. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Æsopi conserva quondam, & contubernalis hæc fuit. ¶ Ex more, & disciplina Roman. inter comites Prætorum, aut Imperatorum erant Senatorum filii, qui apud eos tyrocinium militiæ agentes, contubernales dicebantur. *Cic. pro Cal. c.* 10. *Lipsi. de milit. Rom. dial.* 5. *c.* 2.

Contubernium, n. 2. *alloggiamento*, משכב, Ger. *gesellschafft*, Gal. *tente*, *pavillon*, Hisp. *tendejon*, *pavillon*, *aposiento*, *compañia*, tabernaculum, & metonymice sodalitas decem militum sub uno degentium papilione, quibus qui præerat, decanus papilio, & caput contubernii dicebatur, a *tabernis*, quæ fiebant e tabulis, unde & tabernacula vocabantur. *Veget. l.* 2. *c.* 13. *Cæs.* 3. *B. C.* Depositis in contubernio armis, vallum relinquebant. ¶ Translate sumitur pro quavis sodalitate, & convictu. *Cic.* 7. *Ver.* Ubi illud contubernium muliebris militiæ, in illo delicatissimo litore. ¶ Denique & servorum conjugium *contubernium* dicitur, cum jure Rom. inter eos legitimæ nuptiæ contrahi non possent, ac tale connubium cohabitatio potius, quam matrimonium esset. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Si quos contubernii, liberorumque, quos servitus coegisset agnoscere, amor detineret. V. *lib.* 3. *Cod. de incest.* l. 33. *Cod. ad leg. Jul. de adult.* & *l.* 14. *Dig. de rit. nupt.* ¶ Contubernium etiam dicitur cohabitatio concubinorum. *Sueton. Vespas. cap.* 3. Post uxoris excessum, Cænidem Antoniæ libertam revocavit in contubernium.

Contuens, entis, adject. 3. aspiciens. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Contuentium visum evacuit.

Contuĕor, eris, itus sum, *mirare*, idem ac tueor, sive aspicio. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 20. Cum totam terram contueri licebit. ¶ *Lucret. lib.* 4. *vers.* 38. In somnis cum sæpe figuras Contuimur miras, *ajxiaiòs*, pro *contuemur*; vel potius a *contuor*; quod vide.

Contuitus, us, m. 4. aspectus, *occhiata*. *Cic. pro Sext. c.* 54. Vester ille in me animorum, oculorumque contuitus.

Contumacia, f. 1. *contumacia*, סרה, Ger. *trotzigkeit*, Gal. *contumace*, Hisp. *contumacia*, αὐθάδεια, ἀντιφορά, est superbia, insolens animi elatio, qua cedere aliis, honoremque habere detrectamus, contemptu quodam & ferocia animi: unde & ferocitatem & contumaciam conjunxit *Suet. Vitel. c.* 12. & *Tacit.* 4. *Ann. c.* 20. obsequio opposuit: Eique tam in dictis quam in factis. *Liv. l.* 2. Idem habitus oris, eadem contumacia in vultu, idem in oratione spiritus erat. *Cic. in Pison.* Torquatus furebat contumacia responsi tui. ¶ *Id. Cic.* contumaciam vocat, quod Socrates neque patronum quæsierit ad capitale judicium, neque judicibus supplicarit: sc. in bonam partem. *l.* 1. *Tusc. c.* 29.

Contumaciter, adverb. αὐθαδῶς, superbe. *Cic. Att. lib.* 6. *epist.* 1. Ad me, etiam cum rogat aliquid, contumaciter, & arroganter solet scribere. *Nepos in Cimone*, *cap.* 2. *an.* 5. Contumacius se gerere. ¶ De lentore, seu tenacitate cujusdam ligni, *Plin. lib.* 16. *cap.* 40. Claudit suum vulnus, & ob id contumacius transmittit terrum.

Contumax, o. 4. *contumace*, *disubbidiente*, *ostinato*, סורר, Ger. *trotzig*, Gall. *contumace*, *obstiné*, Hisp. *contumaz*, αὐθάδης, superbus, pertinax, propositi tenax, a *contemno*, vel a *contumeo*. *Cic. dict. l.* 15. *ep.* 25. Saram nefarium cognovi hominem, præterea in me contumacem. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Boves contumaces. *Sen. Thyest.* Populus contumax regibus suis. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Contumax emori. ¶ A Jurisconsultis contumax dicitur, qui tribus propositis edictis, vel uno pro tribus, quod vulgo peremptorium appellatur, Judicisque litteris evocatus, præsentiam sui facere contemnit. *l.* 53. *Dig. de re jud.* ¶ Sumitur etiam in bonam partem pro constanti. *Tac. l.* 1. *hist. c.* 3. Contumax etiam adversus tormenta servorum fides. *Martial. l.* 9. *epigr.* 12. Syllabam contumacem eam vocat, quæ versu claudi non potest. ¶ Habet etiam suos gradus. *Cic. Ver.* 2. *c. ult.* Quis contumacior, quis inhumanior? *Sen. ep.* 83. Ebrietas contumacissimos in alienum cogit arbitrium.

Contumelia, f. 1. *ingiuria*, *villania di parole*, דבה, Germ. *hohn*, *schmach*, Gal. *contumelie*, Hisp. *contumelia*, ὕβρις, convicium, vel injuria verborum, a *contemnendo*, quasi contemnelia. *Cic. Ver.* 5. Non modo per injuriam, *sed etiam* per contumeliam tantum accipere frumenti &c. *Pacuv.* apud *Non.* Patior tacile injuriam, si vacua est contumelia. ¶ Dicitur tamen contumelia etiam de factis, si ad contemptum, atque irrisionem pertinent. *Ter. Heaut.* 3. 3. 5. Ifthæc quidem contumelia est, hominem amicum recipere ad te, atque ejus amicam subagitare. Hinc non solum *dicere*, sed & *facere contumeliam*, dicimus, *Id. Eun.* 5. 3. 26. Si ego digna hac contumelia sum maxime, at tu indignus qui faceres tamen. Adde *Plaut. Asin.* 2. 4. 82. ¶ *Cæs. l.* 3. *B. Gal. c.* 13. Naves totæ factæ ex robore, ad quamvis vim, & contumeliam perferendam, h. e. ictum. ¶ Facere contumeliam, pro pati, quo modo dicimus, facere jacturam, dixit Antonius triumvir: quam phrasim perstringit *Cic. Philip.* 3. *c.* 9. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. *Muret. l.* 6. *var. lect. c.* 18. Nec audiendi qui putant, haberi in hoc sensu latinorum scriptorum exempla.

Contumeliose, *villanamente*. *Cic.* 2. *de Or.* Dimitto autem eos non tam contumeliose, quam Philosophum illum Annibal. *Liv. l.* 32. *c.* 37. Philippum non contumeliosius quam verius compedes Græciæ appellare. *Cic. in Vatin. c.* 12. Cum ei tu contumeliosissime toties maledicas.

Contumeliosus, o. 1. 2. *ingiurioso*, מחרף, Germ. *schmachlich*, Gal. *contumelieux*, Hisp. *contumelioso*, ὑβριστὴς, qui contumeliam inferre solet. *Cic. Phil.* 3. At quam contumeliosus in edictis, quam barbarus! *Quintil. l.* 2. *c.* 12. *sub fin.* Verbum contumeliosissimum.

Contumelia, æ, f. derisio, contumelia. *Martian. Capel. l.* 4. *ad fin.* Bromius conciperet contumias nosse dolore.

Contumulo, as, avi, atum, a. 1. idem ac tumulo, *seppellire*, θάπτω, *Ovid.* 3. *Trist. el.* 3. *v.* 33. Ut saltem patria contumularer humo. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices ovis stragulum molle pulvere contumulant. h. e. concervant.

Contundo, is, udi, usum, a. 3. idem quod tundo, *pestare*, συγκόπτω, ut contundere ferreis pilis, *Colum. l.* 7. *c.* 7. Et contundi cæstibus, ideft comminui, *Cic. Tusc.* 2. *c.* 17. Et grando contuderit vites, *Horat. l.* 1. *ep.* 8. *v.* 4. ¶ Sumitur etiam pro affligere, opprimere, conficere. *Id. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 10. *de Hercule*: Diram qui contudit Hydram. *Ensibus apud Prisc.* Bello aliquem contundere. Sic animum, & audaciam alicujus contundere. *Cic. Att.* 12. *ep.* 44. & *Philipp.* 13. *c.* 13. Contundere facta alicujus, *Plaut.* 2. 2. 33. h. e. elevare, extenuare.

Contuōli, m. 2. dim. a contui, oculi sunt in anguium coacti, conniventibus palpebris, a *contuendo*, ideft, simul aspiciendo. *Fest.* Sed Scaliger convioli legit, a connivendo.

Contŭor, ĕri, idem ac contueor. *Plaut. Asin.* 2. 3. 23. At hercle ipsum adeo contuor. *Id. Mostel.* 3. 2. 153. Si vulturios forte possis contui. V. *Contuor*.

Con-

Conturbatio, idem ac turbatio, *turbazione*. *Cic.* 4. *Tusc.* c. 8. Conturbationem, metum excutientem cogitata.

Conturbator, oris, masc. 3. qui conturbat, seu dissipat, & decoquit rem. *Martial. lib.* 7. *epigr.* 26. Nodier te non capit ignis, Conturbator aper: vilius esurio. Sic *lib.* 10. *epist.* 96. Conturbator nucellus. *h. e.* quo fit, ut guloſi homines decoquant.

Conturbātus, a, um, adiect. turbatus, *conturbato*. *Cic. Ver.* 6. c. 14. Triſtis & conturbatus. Et *l.* 1. *Att. ep.* 12. Mehercule eram conturbatior.

Conturbo, as, avi, atum, idem ac turbo, quod eſt confundere res aliquas, & inter ſe commiſcere. Unde *Catullus carm.* 3. eleganter dixit conturbare baſia, pro baſiorum numerum confundere. ¶ Transfertur etiam ad animum, & ſignificat turbationem afferre, *attriſtare*. *Cic. pro Cluent.* Unum me maxime conturbat. ¶ Conturbare abſolute, vel conturbare rationes, frequens eſt apud veteres pro decoquere, ſeu bona profundere, atque diſſipare. *Cic. pro Planc.* Utrum igitur me conturbare oportet, an ceteris hoc nomen debitoris diſſolvere? Adde *ad Q. Fr.* 2. 12. *ad fin.* & *Juven. ſat.* 7. *v.* 139.

Conturmālis, le, adiect. qui ejuſdem eſt turmæ. *Ammian. l.* 16. *c.* 30. Opitulatum conturmalibus ſuis venire. Adde *l.* 17. *c.* 1. & *l.* 24. *c.* 33.

Conturmo, as, avi, atum, in turmas diſpono, ordino. *Ammian. lib.* 16. *cap.* 29. Cum eques in ipſo prælii articulo ſe fortiter conturmaret. *h. e.* in turmas arcte colligeret.

Contus, ti, m. 2. *aſta longa*, *picca*, *lancia*, Germ. *ſtangh*, Gall. *perche*, Hiſp. *aſta*, *cuento*, *varra*, *fuſes*, ſive haſta longior, duriorque ad percutiendum apta, a Græca voce allata. *Lamprid. in Commodo*. Ut elephantum conto transfigeret. Hinc *contatos milites* Vegetius appellat. ¶ Accipitur & pro pertica ferrum in capite habente, qua nautæ utuntur ad naves impellendas. *Virg.* 6. *Æn.* Ipſe ratem conto ſubigit. ¶ Contos inter tela, quibus hoſtes muros aſcendentes arcentur, enumerat *Virg. Æn.* 9. *v.* 510. ¶ In Codice dicitur ludi genus, quod Imperator vibrationem Quintianam interpretatur. V. *Salmaſ. Exercit. Plinian.*

Contuſio, onis, *σύγκλασις*, fractio, comminutio, percuſſio. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Eſt & quædam contuſio ſalcis bebetioris. *Col. R. R. l.* 17. *c.* 47. Contuſio olivarum.

Contūſus, a, um, adiect. *peſto*, *peſtato*, *συγκεκομμένος*, ut corpora contuſa labore. *Lucret. lib.* 4. *v.* 955. Contuſi animi, & res fractæ, *Virg. Georg.* 4. *v.* 240. V. Contundo.

Contūtor, oris, m. 3. ſimul tutor, tutoris ſocius. *Ulpian. Dig.* 27. 3. 9.

Convādor, aris, d. 1. idem quod vador, ideſt, vadimonio obſtringo. *Plaut. Curc.* 1. 3. 5. Qui me convadatus es Veneris vadimonii.

Convaleſcentia, æ, fem. 1. *convaleſcenza*. *Symmach. l.* 3. *epiſt.* 11. Jam mihi convaleſcentiæ portus aperitur.

Convaleſco, is, ui, n. 3. *riſanarſi*, חיה, Ger. *wider geſund werden*, Gall. *guerir*, *recouvrer la ſanté*, Hiſp. *convaleſcer*, *ἀνίσχυσαι*, eſt valetudinem, & robur recipere. *Cic. ad Comif. l.* 12. Hirtius noſter tardius convaleſcit. ¶ Translate ſumitur pro vires, & robur aſſumere. *Cic. ante Exil.* Ne rei crudelitas experrecta in me in vos convaleſcat. ¶ Præteritum ſumit ab inuſitato *convalēo*. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Convaluit flamma.

Convallātio, onis, f. 3. munitio vallis facta. *Tertul. adv. Jud. c.* 8. Ædificabitur in lætitiam, & convallationem.

Convallātus, a, um, adiect. vallo munitus. *Gel. l.* 12. *c.* 13. Oceani undarum ambitu terræ omnes convallatæ.

Convallis, f. 3. *valle*, *piano circondato di monti*, עמק, Germ. *rundthal*, Gall. *vallée*, *plaine*, Hiſp. *valle*, *συνῶρεια*, planities ex omni parte comprehenſa montibus, collibuſque, a *con* & *vallis*. placet *Varroni l.* 4. *de L. L.* dictam eſſe, quaſi cavatam vallem. *Liv. l.* 1. *c.* 12. Romani, Sabinique in media convalle duorum montium redintegrant prælium. ¶ Convallis item eſt ſciſſio terræ manufacta ad deducendam aquam. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Convallis & intervalla ſubdructis canalibus junguntur.

Convallo, as, a. 1. *circondare*, vallo cingo, circumdo, claudo. *Tertul. in carm. de Judicio Dom. c.* 6. Protinus innumeri concurrunt ire miniſtri, Convallantque Deum cum majeſtate ſuperna.

Convārio, as, avi, atum, idem ac vario, *variare*, *mutare*. *Apul. Apol.* Omnimodis maculationibus convariat.

Convāſo, as, a. 1. *Ver ſardello*, *rubare*, אגר, Germ. *zuſammen raffeln*, Gall. *trouſſer bagage*, Hiſp. *coger bagage*, *enfardelar*, *συδαίζομαι*, furtim colligo. *Ter. Phorm.* 1. 4. 13. Aliquid convaſaſſem. ¶ Translate *Idem. l.* 1. *ep.* 9. Undique omnium laudum convaſatis acclamationibus.

Convectio, onis, f. 3. convehendi actio, *il portare*. *Ammian. lib.* 14. *c.* 31. Annonæ convectio eſt impedita.

Convecto, as, a. 1. freq. a convecho. *Virg.* 9. *Æn. v.* 613. Convectare juvat prædas, & vivere rapto.

Convector, oris, m. 3. *σύναυτος*, qui in eadem navigat navi. *Cicer. Att. lib.* 10. *epiſt.* 17. Quin etiam navi ejus me, & ipſo convectore uſurum puto. ¶ Præterea inter nomina deorum, quos Flamen invocabat, ſacrum faciens Telluri, & Cereri, *Fabius Pictor* apud *Serv. ad lib.* 1. *Georg. verſ.* 21. recenſet *Convectorem*, *Conditorem*, *Promitorem*, nempe præſides convehendis, condendis, promendisque frugibus.

Convectus, a, um, adiect. *portato*, vectus. *Liv. l.* 24. *c.* 36. Commeatus convecti.

Convēho, is, exi, ectum, *συγκομίζειν*, a. 3. idem ac veho, vel comporto, *portare*, *condurre*. *Liv. l.* 4. *c.* 60. Plauſtris æs, & ærarium convehere. *Cic. pro Mil.* Lintribus in eam inſulam cæmenta, atque arma convexit.

Convello, is, velli, & vulſi, vulſum, idem ac vello, vel avello, *ſvellere*. *Plaut. Amph.* Qui tam vaſto impetu has fores toto convulſit cardine. *Cic. l.* 8. *ep.* 17. Me convellerunt de priſtino ſtatu. ¶ Eſt & abrogare, deſtruere. *Cic. pro Corn. Balbo*, Cur ea, quæ mutare non poſſumus, convellere malumus, quam tueri? ¶ Item confutare, refellere. *Cic.* 1. *de Divinat.* Hæc ſi tenemus, quæ mihi quidem non videntur poſſe convelli.

Convelātus, a, um, adiect. nom. ex partic. velatus. *velato*. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Canere capite convelato. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Plagæ convelatæ.

Convelo, as, a. 1. *coprire*, contego. *Gel.* 7. 3. Cato non nudam hanc epagogen facit, ſed multis argumentis convelat.

Convēnæ, arum, o. 1. *foreſtieri*, *che infieme ſi ragunano in un luogo*, *συνέλυδες*, qui ex diverſis populis, & gentibus in una mœnia convenerunt, ſimulque coaleſcunt, a *convenicndo*. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 9. Romulus paſtores, & convenas congregavit. ¶ Adjective *Solin. c.* 30. Aquæ convenæ. *h. e.* confluentes. Et *c.* 60. Serpentes convenæ. *Ammian. l.* 15. *c.* 33. Convena undique multitudine. ¶ Convenas pro concubinis, ſeu convenientibus *εἰς τὸ συνοικίειν* poſuit *Plaut. Bacch.* 2. 1. 61. Qui amantes una inter ſe facerem convenas.

Conveniens, entis, o. 3. conſentaneus, congruens, concors, aptus, *conveniente*, ראוי, Ger. *bequem*, Gall. *convenable*, Hiſp. *conveniente*, *πρέπων*, quod convenit. *Cic.* 2. *Fin.* Nihil ſcriptum ab eo conveniens, congruenſque decretis ejus reperies. *Horat. de Arte*, *v.* 316. Reddere perſonæ convenientia. *Val. Max. l.* 3. *c.* 3. *n.* 1. Quid facto Mutii convenientius. *Plin. l.* 3. *ep.* 18. Convenientiſſimum bono civi. ¶ Bene convenientes propinqui, h. e. concordes, apud *Cic. l.* 1. *Off. c.* 17. *di buona corriſpondenza*.

Convenienter, *convenevolmente*, *πρεπόντως*, apte, congruenter. *Cic.* 3. *Off.* Quod ſummum bonum a Stoicis dicitur, convenienter naturæ vivere. Superiat. convenientiſſime, habet *Auguſtin. ep.* 3. & *de C. D. l.* 18. *c.* 44.

Convenientia, f. 1. *convenienza*, *convenevolezza*, כשרות, Germ. *vergleichung*, Gall. *convenance*, Hiſp. *conveniencia*, *ἁρμονία*, congruentia, conſenſus. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Hanc tantam tam variis curſibus in omni æternitate convenientiam temporum. Sic convenientia partium, *Id. lib.* 1. *Offic. cap.* 4. Et convenientia naturæ. *Ibid. c.* 27.

Convenio, is, eni, entum, n. 4. *venire inſieme*, *radunarſi*, נזל, Germ. *zuſammen kommen*, Gall. *convenir*, Hiſp. *convenir*, *συνιέναι*, ſimul venio, congregor, coeo. *Cic. de Divin.* Totaque brevi tempore in eum locum Hetruria convenit. *Id. ad Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 4. Multa convenerunt, quæ mentem turbarent meam. ¶ Item ſimul venire, *concorrere*, ut convenire ad exequias. *Cic. pro Quinct. c.* 15. ¶ Item paciſci, condicere, communi conſenſu ſtatuere, *accordarſi*. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Non modo inter Patres, ſed ne inter Conſules quidem ipſos conveniebat. Sic convenire de pretio. *Quint. l.* 4. *c.* 2. Hoc ſenſu uſurpatur & cum præpoſit. *cum*. *Ter. Adelph.* 1. 1. 34. Hæc fratri mecum non conveniunt. Et cum dativo. *Cic.* 3. *Fin. c.* 22. Poſterius priori non convenit. Et abſolute, *Nepos Annib. cap.* 6. In colloquium convenit, conditiones non convenerunt. ¶ Cum accuſ. perſonæ ſignificat viſere, *andar a trovare*. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 2. Poſthuma tua me convenit. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Ad Actium Varum frequentes conveniunt. Adde *l.* 3. *c.* 88. ¶ Hinc & de meretricibus dicitur, quæ ſui corporis copiam faciunt. *Ter. Heaut.* 1. 2. *ad fin.* Conſtitui cum quodam hoſpite, me eſſe illum conventuram. ¶ Præterea convenire aliquem in jus, *citare in giudizio*: Et convenire actione: Et convenire, abſolute eod. ſenſu. *Leg. Capitis*, *Dig. de Fidei juſſor. Ulp. l.* 3. *Dig. de juriſdict.* ¶ Significat etiam decere, pertinere, *appartenere*. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 23. Nemo erat, in quem ea ſuſpicio conveniret. Et *pro Syll. c.* 7. Convenit ad eum hæc contumelia. ¶ Et pro aptari, quadrare. *Caſo c.* 21. Fiſtulam ferream indito, quæ in collumelam conveniat, & in cupam. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 85. Machæra convenit in vaginam. ¶ Item ſocietatem inire. Sic mulier convenire in manum dicebatur, quæ per coemptionem in familiam, & bonorum conſortium veniebat. *Cic. in Top.* Si ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. ¶ Sic convenire in matrimonium, *Gell. l.* 18. *c.* 6. Matronam eſſe, quæ in matrimonium cum viro conveniſſet: matremfamilias, quæ non in matrimonium tantum, ſed etiam in manum mancipiumque mariti veniſſet. ¶ Uſurpatur etiam paſſive, ut Conveniri pro re aliqua. *Paul. JCtus l. ſi mandat. Dig. Mandati*. ¶ Quartæ conjugat. futurum eſt apud *Plaut. Caſ.* 3. 2. 18. Ubi nuptiæ fuerint, tum iſtam convenibo.

Convēnit, iebat, enit, imperf. decens, conveniens eſt, *conviene*, *πρέπει*, *πάρεστι*, *Ter. Eun.* 3. 2. 41. Haud convenit, ire amicam cum imperatore in via. *Brutus Antonio l.* 11. *Fam. ep.* 3. Neque enim licet, aut convenit. *Ter. Andr.* 2. 2. Non conveniunt hæc nuptiis. *Cic. pro Syll. c.* 7. Nullam contumeliam jacere potueris, quod non ad maximam partem civium conveniat.

Conventa, f. 1. conditio dicebatur, cum primus fermo de nuptiis, & earum conditione habebatur. *Feſt.*

Conventiculum, n. 2. *adunanza*, *raſſa*, Germ. *verſammlung*, Gall. *conventicule*, Hiſp. *conventiculos*, *συνοδεία*, cœtus. *Cic. pro Sext.* Conventicula hominum, quæ civitates nominantur.

Conventio, onis, f. 3. *patto*, *accordo*, בריח, Ger. *ein pacts*, Gal. *convention*, Hiſp. *convencion*, *συνθήκη*, nomen eſt generale, pertinens ad omnia, de quibus homines inter ſe agunt, & conveniunt. *Senec. de Prov. c.* 2. Fortis & egregia fati conventio. Adde *l.* 1. & *l.* 3. *Dig. de Pact. & Apul. Apol. p.* 542. ¶ Item concio, cœtus hominum convocantium, *radunanza*: ut conventionem habere, ad conventionem vocare, *Var. l.* 5. *de L. L. c.* 9. Voca ad conventionem omnes Quirites huc ad me.

Conventionālis, le, adiect. ad conventionem pertinens, ut conventionales ſtipulationes, *Leg.* 5. *Dig. de Verb. oblig.*

Conventitius, a, um, adiect. qui convenit, convena. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 42. Ego & tua mater ambo meretrices fuimus; illa te, & ego hanc educavi ex patribus conventitiis. h. e. ex viris idem ſcortum ſæpe convenientibus.

Conventiuncula, læ, f. parva conventio, ſeu cœtus. *Auguſtin. ep.* 36. *ad fin.* In conventiunculis ſuis aliquanto frequentius perdurant.

Convento, as, avi, atum, are, a. 1. frequenter convenio, viſito, *viſitare ſpeſſo*. *Solin. c.* 40. (*Salmaſ.* 27.) Externos ibi plurimos conventaſſe.

Conventum, n. 2. idem a convenio. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 24. Tabulæ, teſtimonia, pacta, conventa, ſtipulationes, &c.

Conventus, us, m. 4. *radunanza*, קהל, Ger. *verſammlung*, Gal. *aſſemblée*, Hiſp. *convento*, *ayuntamiento*, *συναγωγή*, congregatio, multitudo hominum, qui ſimul in unum locum venerint. *Cic.* 3. *Ver.* Cur prudentiſſimas, lectiſſimaſque feminas in tantum virorum conventum inſolitas, invitaſque prodire cogis? Hinc conventum agere. *Cic. Ver.* 7. Indicere, *Liv. l.* 38. ¶ Item pactum, conventio, *patto*, *convenzione*. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 3. Ex pacto, ac conventu ab aliquo diſcedere. ¶ Præterea conventus dicebantur loca quædam conſtituta in Provinciis juri dicundo. Romani enim provincias dividebant in quaſdam partes, ſeu dioeceſes, & in ſingulis oppidum conſtituebant, in quo Magiſtratus, accitis ejus partis civitatibus reliquis, jus dicerent. Itaque illud oppidum *Conventus* dicebatur, item *Forum*, & *Juriſdictio*, ut patet ex *Plin. l.* 3. *c.* 2. & *l.* 5. *c.* 28. & 29. *Cæſar* ſæpe hac voce utitur, ut *l.* 1. *B. G. c.* ult. Ipſe in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus eſt. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Juridici conventus ei quatuor, Gaditanus, Cordubenſis, Aſtigitanus, Hiſpalenſis. ¶ Conventus dentium, apud *Solin. c.* 23. eſt concurſus, commiſſio.

Conventus, a, um, adiect. a convenio, *convenuto*, *accordato*. *Salluſt. Jugurth. c.* 112. Sæpe antea cum Imperatoribus Rom. pacem conventam fruſtra fuiſſe. ¶ Item *viſitato*. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 3. Convento Antonio Tiburi. *Plaut. Pœn.* 5. 2. *v. ult.* Eſt qui illam conventam eſſe vult. *Terent. Heaut.* 5. 1. 1. Laches nunc me conventam eſſe expetit.

Convenuſto, as, are, venuſtum reddo, verbum perrari uſus. *Mart. Capel. l.* 2. *in metro*: Aurora primo convenuſtans habitu.

Converberatus, a, um, adiect. verberatus, *battuto*. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Converberatam taciem illinens.

Converbēro, as, avi, atum, are, idem ac verbero, *battere*, *τύπτω*, *Senec. l.* 3. *de Ira c.* 20. Ira urbes, flumina, & tuta ab omni ſenſu doloris converberat. *Apul. l.* 9. *A. A.* Latera converberare.

Converritor, oris, m. 3. qui verrit. *Apul. in Apol. pro Magia*: Converritorem pridianæ reliquiæ.

Converro, is, erri, rſum, a. 3. verro, vel ſimul verro, *ſcopare*. *Col. l.* 7. *c.* 6. Diligens paſtor quotidie ſtabulum converrit. ¶ Translate *Plaut. Rud.* 3. 6. 7. Converrat hic me totum cum pulviſculo. h. e. excutiet mihi pulverem.

Converſans, antis, qui verſat, & in gyrum agit. *Cic. de Univerſ. cap.* 8. Animus ſe converſans, cum materiam mutabilem arripuiſſet, &c. ¶ Item qui aliorum conſuetudine utitur. *Senec. l.* 3. *de Ira*, *cap.* 8. Sumuntur a converſantibus mores. *Id. ep.* 108. Ea philoſophiæ vis eſt, ut non ſolum ſtudentes, ſed etiam converſantes juvet.

Converſatio, f. 3. *converſazione*, *συνουσία*, conſuetudo, a converſor. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Neve cui frequentior converſatio ſuſpecta ſit. *Sen. epiſt.* 7. Ægris inimica eſt multorum converſatio. ¶ Addunt Lexicographi converſationem etiam accipi pro *converſione*, ſeu *verſione*, adducuntque exemplum ex *Sen. ep.* 74. (al. 75.) ſed ibi legitur *Converſatio*.

Converſe, nitide, a verro. *Cato c.* 143. Villam converſe, mundeque habeat. Al. tamen leg. *converſam*, & *mundam*. V. Converſus.

Converſo, nis, f. 3. verſio, *il voltare*. *Cic.* 3. *de Or. c.* 49. Neque ſemper utendum eſt perpetuitate, & quaſi converſione verborum. *Id. de Univerſ. cap.* 14 Menſium, annorumque converſiones. ¶ Pro vitæ mutatione, & correctione frequens eſt apud Theologos; atque eo pacto uſurpavit *Alcim. Avit. l.* 6. *v.* 149. *ad Sororem*: Converſio fratrum Exemplo debenda tuo.

Converſo, as, avi, atum, a. 1. *volgere ſpeſſo*, freq. a converto. *Cic. de Univerſ. c.* 8. Se ipſe converſans cum materiam mutabilem arripuiſſet.

Converſor, d. 1. *converſare*, *διατρίβω*, conſuetudine alicujus utor, a ſup. verſum verbi verto. *Senec.* 3. *de Ira*, *cap.* 7. Animus converſatur quidem nobiſcum, ſed hæret origini ſuæ. Et cum das. *Id. epiſt.* 99. Nemo libenter triſti converſatur, nedum triſtitiæ.

Converſus, us, m. 3. idem ac converſio, *ἐπιστροφή*. *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 9. Qui gyros efficit, crebro converſu turbat.

Con-

Conversus, a, um, adject. ex particip. a verto, *voltato, volto*, Horat. epod. 15. v. 17. Conversa domum dare lintea. *Cic. de Arusp. resp. cap.* 11. Ludi ad eadem, & ad tunus civitatis conversi. ¶ Item emendatus, *convertito*. *Suetou. Claud. cap.* 13. Conversus in pœnitentiam. ¶ Est etiam Conversus nom. ex particip. a verro, politus, purgatus. *Cato R. R. cap.* 143. Villam conversam, nitidamque habeat.

Convertibilis, le, adject. 3. qui converti potest, *convertibile*. *Prudent. Apoth. vers.* 276. Non convertibilis, nec demutabilis unquam Est Deus. Adde *Apul. de Syllog. Categ.*

Converto, tis, ti, rsum, a. 3. *voltare, mutare*, verto, muto, ἐπιστρέφω. *Cic.* 2. *Acad.* Terra circum axem se summa celeritate convertit. *Id. Catil.* 4. *c.* 1. Convertere ora, & oculos in aliquem. *Id. in Somn. Scip.* In te unum se tota convertet civitas. h. e. te unum admirabitur. *Id. de Amic.* Qui ad alterius non modo ieasum, & voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur. ¶ Item transformare. *Terent. Eun.* 3. 5. 40. Deum sese in hominem convertisse. ¶ Item ex una in aliam linguam vertere, *traducre*. *Cic.* 2. *Off.* Quem nos e græco in latinum convertimus. ¶ *Id. in Somn. Scip.* Ætas tua septenos octies Solis anfractus reditusque convertit. h. e. explevit. ¶ *Cæs. l.* 1. *B. C.* Convertit mentes militum terror, & crudelitas suppliciorum. h. e. mutavit. ¶ *Convertere* pro convertere se, neutrorum more. *Gel. l.* 1. *c.* 26. Convertit ad me, qui interrogaveram. *si volti*.

Convertor, d. 3. idem ac converto. *Plaut. Ampb.* apud *Non. c.* 7. *n.* 102. Sed tamen in fugam se nemo convertitur. ex *Nonio*.

Convestio, idem ac vestio, *vestire*. *Cic.* 3. *ad Q. Fr.* 1. 2. Topiarium laudavi, ita omnia convestivit hedera, &c.

Convestitus, a, um, adject. vestitus, *vestito*. *Cicer. pro Dom. cap.* 38. Domus convestita lucis.

Conveterānus, i, m. 2. socius militiæ veteranus. V. *l.* 2. *Cod. de excusat. veteran. & Gruter. pag.* 524. *nu.* 7.

Conversio, onis, f. 3. inclinatio, convexitas, *piegatura*. *Gel. l.* 14. *cap.* 1. Nam quanta partium, circulorumque cœli ex devergentia, & convexionibus mundi varietas fit. *Arnob. l.* 1. Cœli convexiones.

Convexitas, f. 3. *piegatura*, συγκάμψις, inclinatio. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Super omnia est mundi convexitatis, terrarumque globi differentia.

Convexo, idem ac vexo, *travagliare*. *Gell. lib.* 10. *cap.* 6. Quæ me male miseram nunc convexavit.

Convexus, o. 1. 2. *piegato in arco, in volto*, בְּקוֹף, Germ. *gebogen*, Gall. *courbe*, Hisp. *tendo pro de fuera*, ὑπερκύρτος, quod ex omni parte declinatum est, a *vebo*, quia est id, quod supra concavum convehitur. Nam interior facies concava, exterior convexa vocatur. *Virg.* 4. *Ecl. vers.* 50. Aspice convexo nutantem pondere mundum. ¶ Sed interdum pro concavo usurpatur. *Virg.* 4. *Æn. vers.* 451. Tædet cœli convexa tueri. Ubi quasi substantive accipitur. ¶ Est etiam convexus idem ac convectus, *portato*. *Virg. Æn.* 7. *v.* 543. Cœli convexa per auras.

Convibro, as, avi, atum, idem ac vibro, *vibrare*. *Apul. lib.* 2. *Florid. de pisce*: Dum tenera liagua uti convibretur. *Ammian. l.* 17. *c.* 7. *de ventis*: Eas partes soli convibrant, quas subrepserint.

Convĭciator, m. 3. *chi dice parole altraggiose*, בּוּרְשׁ, Germ. *lästerer*, Gall. *médisant, injurieux*, Hisp. *injuriador*, λοίδορος, qui convicium dicit, vel facit. *Cic. pro Mur. c.* 6. Sin falso, maledici conviciatoris.

Convĭciōlum, i, n. 2. diminut. a convicium. *Lamprid. Alexand. c.* 28. Antiochenses lacessiverant eum conviciolis.

Convĭcior, ari, d. 1. *dir villanie*, רוּצָא רבר, Germ. *lästern*, Gall. *outrager*, Hisp. *denostar*, λοιδορέω, contumeliam dico. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Contra sententiam inhumane conviciabantur. Et *l.* 5. *c.* 13. Accusatoribus conviciari aliquando patrocinii fides cogit.

Convĭcium, ii, n. 2. *ingiuria di parole*, דבה, Ger. *lästerung*, Gall. *outrage*, Hisp. *denosto*, a *voce*, quasi *convocium*. proprie est inordinatus clamor, voces maledorum inter se collisæ, κακολογία. V. *Ulp. lib.* 15. *§.* 4. *Dig. de injur. Phædr. l.* 1. *Fab.* 7. *v.* 4. Clamorem ranæ sustulere ad sidera, convicio permotus quæsit Jupiter, &c. *Cic.* 3. *Ver. c.* 11. Erant autem convivia non illo silentio &c. sed cum maximo clamore atque convicio. *Quintil. in præfat. Instit.* Effugiatasti quotidiano convicio. h. e. clamosa petitione. Adde *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. ¶ Et quia probra, & contumeliæ clamore sæpe, & contentione adhibita ingeri solent, hinc frequentissime convicium pro contumelia accipitur, sive a pluribus, sive ab uno fiat, λοιδορία, *Cic. pro Cæl.* Maledictum nihil habet propositi præter contumeliam, quæ si petulantius jactatur, convicium, &c. Hinc Convicium facere, Conviciis aliquem incessere, profindere, &c. *Plin. Suetou. Ter. Senec.* ¶ Neque idem sunt *Convicium*, & *Convicium*. Nam, (ait Scaliger) quomodo veteres partem corruptam in ædificio vitium facere dicebant: ita etiam cum partes plures in ruinam proclives essent, convitium vocabant. Sic legitur in monumento quodam Veronæ: Convitium refecerunt: Valvas, limen de sua pecunia Laribus dant. Hæc *Scalig. in Catalect. p.* 120.

Convĭctio, onis, f. idem ac convictus. *Cicer. Fam.* 16. *epist.* 21. Ejus cum frugi, severaque vita est, tum etiam jucundissima convictio. Ab aliis legitur *conjunctio*.

Convictor, m. 3. *che vive insieme*, דְּרָה, Ger. *tischgenger*, Gal. *qui vit ensemble, pensionnaire*, Hisp. *el que juega con otro*, συνέστιος, quotidianus convivæ, & qui nobiscum vivit familiariter. *Cic. Tironi, l.* 16. *Fam. ep.* 21. Utor familiaribus, & quotidianis convictoribus, &c.

Convictus, us, m. *convivio, conversazione, commercio*, חֶבְרָה, Ger. *kundschafft*, Gal. *conversation*, Hisp. *conversacion*, συναναστροφή, conversatio, commercium. *Cic.* 3 *Off.* 5. Is tollit convictum humanum & societatem. ¶ In plurali num. *Sen. de consol. ad Helv. c.* 15. Loca gratulationum, & convictuum.

Convictus, o. 1. 2. *convinto*, partic. a convincor. *Cic.* 1. *Catil. c.* 6. Cum ille homo audacissimus conscientia convictus reticuisset. *Ovid. Heroid. ep.* 16. Convictas manus dare. *Suetou. Ner. c.* 31. Scelere convictos. *Id. in Tito, c.* 9. Convictos in affectatione Imperii. ¶ Convicta devotio apud *Cic. pro Domo c.* 57. est votum obligatum, cum quis id obtinuit, cujus causa devoverat. V. Convinco.

Convinco, is, ici, ctum, ere, idem quod viaco, *vincere, convincere*, ἐπιστρέφω, ἐλέγχω. *Cic. Ver.* 3. *c.* 72. Convincere adversarium auctoritate, & testibus. *Id. in Pariti. c.* 73. Convincere peccata argumentis. ¶ Usurpatur fere cum genitivo. *Id. Philipp.* 2. *c.* 4. Convincere aliquem inhumanitatis & amentiæ. ¶ Aliquando is genitivus in ablat. transit cum præposit. *in*. V. Convictus. ¶ Convictus esse devotionis dicitur ille, qui ejus rei compos factus est, propter quam devoverat. *Cic. post redit. ad Quir. c.* 1.

Convinctio, onis, f. 3. colligatio, conjunctio, σύνδεσμος. *Quintil. lib.* 1. *cap.* 4. In convinctionibus complexum eorum esse indicaveram, quas Conjunctiones a plerisque dici scio.

Conviŏlo, as, avi, atum, a. 1. idem ac violo. *Prudent. Psychomach. v.* 398. Pœnituit Joathan jejunia sobria dulci conviolasse favo. Adde *Tertul. Apolog. c.* 39.

Convisc̆ĕro, as, a. 1. quasi viscera commisceo, in societatem adduco. *Tertul. de Carne Christi, c.* 20. Convisceravi, & incarnari.

Convīso, idem ac viso, *visitare*. *Cic. in Arato*. Et loca convisit cauda tenus infera piscis. *Lucr. l.* 1. *v.* 146. Res quibus occultas penitus convisere possit.

Convīvium. V. Convicium.

Convīva, æ, m. 1. *convitato*, σύνδειπνος, invitatus ad convivium. *Ter. Eun.* 3. 1. 25. Tum me convivam solum sibi adducebat. *Cic. Att.* 16. *ep.* 16. Hilares, & bene accepti convivæ. ¶ In tomin. genere *Pompon.* apud *Charis. l.* 1. *pag.* 27. *Putsch.* Postquam convenî omnes convivas meas.

Convivalis, & le, o. 3. *cosa, che appartiene a convito*, συμποτικός, quod ad convivium pertinet. *Liv. l.* 39. *c.* 6. Et convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. *Tacit. Annal. 6. c.* 5. Fabulæ convivales.

Convīvator, m. 3. *convitato*, qui parat convivium. *Liv. l.* 35. *c.* 49. Hominis & boni, & sciti convivatoris.

Convivialis, le, adject. idem quod convivalis, ut convivialis lætitia, *Macrob. Saturn. lib.* 2. *cap.* 1.

Convīvium, n. 2. *convito*, מִשְׁתֶּה, Germ. *gastung*, Gall. *festin*, Hisp. *banquete, combite*, συμπόσιον, a vivo. *Cic. de Sen. cap.* 13. Bene majores nostri accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt. Hinc convivium parare, celebrare, agere, &c. *Cic.* sæpe. ¶ Speciatim de epulo Imperatoris sumit *Suetou. Calig. cap.* 39. & *Claud. cap.* 39. ¶ Dicitur etiam de ipsis convivis. *Plin. lib.* 22. *cap.* 23. Fungi familias interemere, & tota convivia.

Convīvo, is, n. 3. *vivere in compagnia*, συμβιόω, est simul vivo, & comissor. *Quintil. lib.* 5. *cap.* 9. Convivere cum adolescentibus. ¶ *Id. lib.* 1. *cap.* 6. Lavamur, & tondemus, & convivimus ex consuetudine, h. e. convivamur. Eod. sensu apud *Plaut. in suppositis ad Amphyt. in ea scena quæ incipit. Di vestram fidem, vers.* 45. Missus ad navim Soliam, ut hodie tecum conviverem. h. e. convivia agitarem.

Convīvo, as, pro convivor, aris, habent *Pompon.* & *Ennius* apud *Nonium c.* 7. *n.* 55.

Convīvor, aris, atus sum, d. 1. *mangiare insieme*, δειπνίζομαι, convivium facio, vel cibum simul sumo. *Cicer. Ver.* 3. *c.* 44. Quotidie solitum esse non modo in publico, sed etiam de publico convivari. *Ter. Heaut.* 1. 2. 32. Nolunt crebro convivarier.

Convocatio, onis, f. 3. congregatio, *convocazione*. *Cic. post red. in Sen.* Nulla ad Remp. defendendam populi R. convocatio.

Convocātus, a, um, nom. ex partic. congregatus, *convocato, chiamato*. *Cic. in Brut. c.* 31. Convocati auditores. *Cæs. l.* 3. *B. G. c.* 3. Concilio celerime convocato, sententias exquirere cœpit.

Convŏco, as, avi, atum, a. 1. *radunare*, συγκαλέω, simul voco, congrego. *Cic.* 3. *Off.* Piscatores ad se convocavit. *Cic.* 3. *de leg.* Convocare populum in tribus. *Cic.* 5. *Agr.* Convocare in concionem, & ad concionem. Adde *Liv. l.* 7. *c.* 36.

Convŏlo, as, avi, atum, idem ac volo, vel simul volo, *volare, concorrere*. *Terent. Hecyr. prol. v.* 40. Populus convolat, tumultuantur. *Cic. pro Dom. c.* 22. Convolarunt ex Italia ad me revocandum.

Convolvo, is, olvi, lutum, a. 3. *volgere insieme*, συμπλίσσω, simul volvo. *Cic.* 1. *de Div. c.* 23. Cum se convolvens Sol elaberetur. *Plin. l.* 10. *c.* 72. Convolvuntur in semet dracones. ¶ Convolvere verba magno cursu, *Sen. ep.* 40. h. e. profundere, & conglomerare.

Convolūto, as, avi, atum, idem ac voluto, *avvogliere, avviluppare*. *Sen. l.* 7. *Quæst. Nat. c.* 9. Cum vagus, & incertus spiritus convolutatus est.

Convolvŭlus, vel Convolvolus, i, m. 2. ἴβη ἑρπὶς, ἕλιξ, vermiculus minor eruca, al. involvulus, involvola, volvox, qui erodit pubescentes uvas, a convolvendo, quia se pampini folio implicat, & involvit. *Plin. l.* 17. *c.* 28. Ne convolvulus fiat in vinea. ¶ Item herba per fruteta nascens, florem ferens lilii candore, sed nullo odore, dicta, quod se se rei, cui adhæret, involvat. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Vulgus *campanellam* vocat, aut *volubilem majorem*.

Convŏmo, is, ui, idem ac vomo, vomitu fædo, *vomitare. Cic. l.* 2. *Attic. ep.* 30. An tu Narbone mensas convomeres? *Juven. sat.* 6. *v.* 101. Illa maritum convomit. h. e. vomendo conspurcat.

Convŏro, as, avi, *divorare*, idem quod voro. *Tertul. adv. Marc. l.* 2. *c.* 1. Parentum cadavera convorant.

Convŏti, m. 2. iisdem votis obligati. *Fest.*

Conus, m. 2. *cono*, κῶνος, figura, in qua plures lineæ ex peripheria in unum punctum assurgunt, qualis cernitur in nucibus pineis, in fummis hastis, in apice galeæ, &c. a voce Græca allata. *Var. lib.* 4. *de L. L.* derivat a cogo, restringo, quia restringitur in cacumen. *Cicer. lib.* 1. *de nat. Deor. cap.* 10. Mihi vel cylindri, vel quadrati, vel coni forma videtur esse formosior. ¶ Hinc dicitur de rebus, quæ hujusmodi figuram habent. *Colum. lib.* 7. Remedio sunt cypressini quindecim coni. ¶ Item de apice, qui in summitate galeæ prominet, super quem cristæ ponuntur. *Virgil.* 3. *Æn. vers.* 468. Et conum insignis galeæ, cristaque comantes.

Convulnĕrātus, a, um, nom. ex particip. *piagato*. *Plin. l.* 8. *c.* 36. Convulneratum ab apibus os. ¶ Translate *Frontin. de Aquæd. artic.* 115. Fistulas per eum, qui appellabatur a punctis, passim convulneratas. *h. e.* perforatas.

Convulnĕro, ĕras, avi, atum, idem ac vulnero, *ferire, piagare*, τραυματίζω. *Sen. lib.* 2. *de Tranquil. cap.* 11. Eo magis convulneraberis & confodieris, quia nescis prælire jugulum. Adde *Cels. l.* 7. *c.* 26.

Convulsio, onis, f. 3. retractio, quæ fit in nervis, aut musculis, *convulsione, spasmo*, σπασμός. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Utile est convulsionibus, & inflammationibus.

Convulsus, a, um, nom. ex particip. a *convello*, avulsus, *sconvolto, staccato a forza*. *Virg. Æn.* 3. *v.* 414. Hæc loca vi quondam & vasta convulsa ruina &c. *Cic. in Bruto c.* 30. Convulsa Respublica. ¶ Item retractus, vi attractus, *ritirato, assiderato*, cum de artubus sermo est. *Lucr. l.* 3. *v.* 344. Artus convulsi pereunt penitus, conqueputrescunt. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Convulsa, & luxata leniunt.

Conyza, æ, f. 1. herba, al. cunilago, item pulicaria, & cimicaria, a pulicibus, & cimicibus necandis. *Plin. l.* 21. *c.* 9. *Ruel. l.* 3. *c.* 63.

Coodibilis, le, adject. simul odio dignus, συμμισούμενος, *Tertull. lib.* 4. *adverf. Marc. cap.* 9. & 36.

Coolesco, is, ui, itum, concresco, conglutinor, simul cresco. *Lucret. lib.* 6. *v.* 1066. Saxa vides primum sola coolescere calce. Ita legit Lambinus. Alii *coalescere*, quæ communior est lectio.

Coonĕro, as, avi, atum, a. 1. idem quod onero, vel simul onero, *caricare*. *Tacit. de Germ. c.* 30. Super arma, ferramentis quoque, & copias coonerant.

Cooperatio, onis, f. opus, operatio alteri adjuncta. *Sen. declam.* 16. *sub fin.* Habet omnia ministeria sua debilitas, suas cooperationes. Sed alii aliter.

Cooperātor, oris, m. 3. qui simul operatur, & adjuvat. *Apul. l.* 2. *Florid.* Cooperatoris laborem esse. Alii aliter.

Cooperculum, i, n. 2. idem quod operculum, *coperchio*. *Apul. l.* 6. *A. A.* Somnus cooperculo relevatus invadit eum.

Cooperimentum, i, n. 2. *il coprire*. *Gel. lib.* 5. *cap.* 7. *ex Gabio Basso*: Os cooperimento personæ tectum.

Cooperio, is, ui, ertum, a. 4. συγκαλύπτω, idem ac opertio, tego, *coprire*. *Liv. l.* 4. *c.* 50. Ut tribunus militum ab exercitu suo lapidibus cooperiretur.

Coopertorium, ii, n. 2. cooperimentum, *coperchio, coperta*. *Veget. l.* 3. *de re Veterin. c.* 27. Calidis coopertoriis involutus.

Coopertus, a, um, adject. tectus, opertus, *coperto*. *Sallust. Jug. c.* 14. Coopertus miseria. *Cic. Ver.* 1. *c.* 4. Nefariis sceleribus coopertus. *Horat. l.* 2. *sat.* 1. Famosis versibus coopertus. h. e. obrutus.

Cooptatio, onis, f. 3. electio, *nomina, aggregazione, elezione*. *Liv. l.* 4. *c.* 4. Cooptatio in patres. *Id. l.* 5. *c.* 12. Cooptatio tribunorum.

Cooptātus, a, um, electus, *eletto*. *Cic. in Brut. c.* 1. Cooptatus ab eo in collegium.

Coopto, as, avi, atum, a. 1. *eleggere*, est eligere inter pares, aut fere pares, ab opto, eligo. *Cic. de Leg. Agr.* Ab ea parte qui effet factus, is a collegio cooptaretur. *Suetou. Ner. c.* 2. Pontificibus offensior, quod alium, quam se, in patris locum cooptassent.

Coorior, iris, vel eris, ortus sum, orior, simul nascor, ἐκφύομαι, *nascere insieme, spuntare*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 18. Cooriuntur subito maximæ tempestates. *Virg.* 1. *Æn. v.* 152. In populo siquando coorta est seditio.

Coortus, a, um, adject. ortus, vel simul ortus. *Lucr. l.* 6. *v.* 956. Coortæ tempestates. *Nepos* 15. 8. 5. Risus cum hilaritate coortus.

Coortus, us, m. idem quod ortus. *Lucret.* 6. *v.* 671. Ut tempestates pluviæ graviore coortu sunt, &c.

Coos, *& Latina terminatione* Cous, i, *item* Cos, Co, f. *Stingo, Lango*, Κῶος, ου, & Κῶως, vel Κῶος, & Κῶς, οῦ, insula maris Ægæi cum urbe cognomine, e regione Ca-

Coriæ, ab Halicarnasso 15. M. P. distans, dicta etiam Merope, & Cea, & Nymphæa, Nomen habuit a filia cujusdam Meropæ, qui in ea regnavit, ut est apud *Hygin. lib. 2. Poet. astron. num. 16.* ¶ Fuit patria Hippocratis celebris medici, Apellis pictoris præstantissimi, & Philetæ Græci poetæ. *Plin. l. 5. c. 31. l. 11. c. 28. & lib. 29. c. 1. Liv. l. 37. c. 16. & Tacit. 2. Ann. c. 75.*

Copa, æ, f. 3. καπηλὶς, mulier, quæ vinum, & alia vendit. V. *caupo. Virg. in Catalect.* Copa Syrisca caput Graja redimita mitella. Adde *Sam. Ner. c. 27.*

Copadia, orum, n. 2. cibi lautiores, cupediæ. *Apic. l. 5. c. 1. & l. 8. c. 6.*

Cophinus, m. 2. *coffino, corba*, כֹּפָה, Germ. *Korb*, Gal. *coffre*, Hisp. *cofin, cesta, xiquisco*, vas vimineum, a voce Græca, quæ allata est. *Juven. sat. 6. v. 541.* Cophino, famoque relicto.

Copia, f. 1. idem ac abundantia, divitiæ, facultates, *copia, abbondanza. Cic. in Pison.* Etenim divitiarum est fructus in copia, copiam autem declarat facietas rerum, atque abundantia. Et num. pl. *Cicer. de Am.* Ut plurimum copiis, facultatibus, opibus possis. *Id. pro Quinctio*, Cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copiæ sunt. ¶ Item commeatus, sive annona. *Tac. l. 13.* Parthos inopes copiarum, & fabulo attrito relicturos oppugnationem. ¶ Item facultas, & potestas aliquid faciendi, & conjungitur cum facio, vel do, *licenza*. *Cic. 3. de Or.* Facere civibus omnibus consilii sui copiam. *Virg. 1. Æn.* Coram data copia fandi. ¶ In plurali peculiariter significat exercitus multitudinem. *Cic. 1. Tusc.* Copias maximas duxit ad Trojam. ¶ Sed aliquando etiam in singulari pro multitudine reperitur. *Virg. Æn. 2. v. 364.* Respicio, & quæ sit me circum copia lustro. *Cic. l. 18. Att. epist. ult.* Omnis armatorum copia. ¶ Copia demum fuit Dea antiquis, ubertatis, & abundantiæ præses, de qua *Lactant. ex Var. Scholiast. ad Stat. 4. Theb. v. 106.* ¶ Hæc eorum quoddam ferre dicebatur plenum frugibus. *Horat. l. 1. od. 17. v. 14.* Hinc tibi Copia manabit ad plenum benigno Ruris bonorum opulenta cornu. ¶ Bonam copiam ejurare, V. Ejuro.

Copiarius, ii, m. 2. idem qui parochus. *Horat. l. 1. sat. 5. v. 46.* ubi Acron: Parochi latino vocabulo Copiarii dicti sunt, quod omnium rerum necessariam copiam Regum populorumque Legatis suppeditabant.

Copiata, æ, m. 1. vespillo, *becchamorti*, νεκροτὸς. In *Cod. Theodos. l. 1. de funerali Collat. & l. 15. de Epist.* Copiatæ, quorum munus erat, cadavera mortuorum obvolvere, efferre, sepelire, clericis accensentur.

Copiŏla, f. 1. parva copia. *Brutus ad Cic. l. 11. Fam ep. 13.* Recurri ad copiolas meas.

Copior, d. 1. est copiam congregare, castrense verbum. *Gell. l. 17. c. 2.* Romani magno commeatu, prædaque ingenti copiantur. Possis tamen passive accipere. h. e. locupletantur ex præda.

Copiōse, *copiosamente*, Germ. *überflüssiglich, överbus*, abundanter. *Cic. de Sen.* Quam copiose ab eo agricultura laudatur. *Id. ibid.* Copiose in provinciam profecisci. h. e. cum magna rerum copia. *Id. l. 3. de Orat. c. 32.* Copiosissime dicere. Et *in Orat. c. 4.* Dicere copiosius.

Copiōsus, a, um, o. 1. 2. *copioso*, רב, Germ. *überflüssig*, Gall. *copieux*, Hisp. *copioso, ἄφθονος*, abundans, dives. *Cic. 3. Verr.* Ut erat in primis inter suos copiosus. *Id. l. 2. Off. c. 22.* Nunquid copiosior L. Mummius, cum copiosissimam urbem funditus sustulisset?

Copis, *is*, f. 3. gladius leviter curvatus, falci similis, *scure*, dictus a κόπτω, cædo. *Apul. l. 11. A. A.* Illum succinctum chlamyde copides, & venabula venatorem fecerant. Adde *Curt. l. 8.*

Copis, e, adject. 3. antiquum nomen contractum ex *Copis*, quasi cum ope, idem est ac copiosus, dives, abundans. *Plaut. Bacch. 2. 3. v. 117.* Ut amantem herilem copem facerem filium. *Id. Pseud. 2. 3. 8.* Nunc me ut gloriosum faciebam, & copi pectore.

Copo, m. 3. idem ac caupo, apud veteres. *Fest.*

Copōna, æ, taberna, inquit *Festus*, a copiis dicta, caupona.

Copria, æ, vel coprea, m. 1. κοπρία, scurra, a Græca voce allata, quæ a κόπρος, stercus. *Suet. in Claud. cap. 8.* Interdum ferula, flagrove, velut per ludum excitabatur a copreis.

Copros, i, m. κόπρος, stercus. Græca vox *Varr.* apud *Non.* (ut quidam Critici legunt) *cap. 4. n. 22.* Non Hercules potest, qui Augiæ agebat copron.

Copta, f. 1. genus placentæ, a κόπτω, incido, tundo, quod miscerentur ei quædam, quæ tundi necesse esset, ut nuclei pinei, amygdalæ, atque alia. Hinc *Martial. l. 14. epigr. 68.* Peccantis famuli pugno ne percute dentes. Clara Rhodos coptam quam tibi misit, edat.

Copticus, a, um, adject. qui est a Copto urbe Ægypti. *Apul. l. 2.* Per noctuna silentia, & adyta coptica. Bernald. in hunc loc. scribit, per *adyta Coptica* intelligi aggerem hirundinum, quem illæ juxta opp. Coptos in Ægypto muniunt opere adeo firmo, ut Nilo crescenti sit inexpugnabilis; quam rem indigenæ religiosam habent. Al. leg. *per adapta Coptica*, alii aliter.

Copites, æ, una ex præfecturis Ægypti. *Plin. l. 5. c. 9.*

Coptoplacenta, æ, f. idem quod Copta. *Petron. Fragm. Tragur.* Porcelli ex coptoplacentis facti.

Copŭla, æ, f. 1. *legame, laccinolo, congiunzione*, חבר, Ger. *band*, Gal. *lien, cuple*, Hisp. *copula, ayuntamiento*, σύνδεσμος, vinculum, quo aliquid ligatur, vel conjungitur. Hinc a Grammaticis conjunctiones *&, ac, atque, que*, & similes copulæ vocantur, quod earum nexu verba verbis, sententiæ sententiis conjunguntur. *Plaut. Epid. 5. 1. 1.* Quæritant me; in manibus gestant copulas secum. ¶ Dicitur de canum venaticorum vinculo. *Nepos Datam. c. 3.* Gerens finistra copulam, qua vinctum ante se Thyum agebat, ut si feram beluam captam duceret. ¶ Copula matrimonii, vinculum maritale. *Horat. l. 1. od. 13.* Felices ter & amplius, Quos irrupta tenet copula &c. ¶ Copula æmulorum dicitur, qui intercedit velut medius, ne æmulatio in obtrectationem erumpat. *Nepos Att. c. 5.* Copula fuit Atticus Ciceronis, & Hortensii.

Copulāte, adverb. conjuncte. *Gell. lib. 10. c. 24.* Diequinti, pro adverbio, copulate dictum est.

Copulatio, f. 3. idem ac conjunctio. *Cic. 1. Fin.* Ita effici complexiones, & copulationes, & adhæsiones atomorum inter se.

Copulātrix, icis, quæ conjungit, f. 3. *Pervigil. Veneris*, v. 5. Cras amorum copulatrix inter umbras arborum implicat.

Copulātus, a, us, ui, m. 4. Idem quod copulatio. *Arnob. l. 1. sub init.* Rationum consequentium copulatu.

Copulātus, a, um, nom. ex partic. conjunctus, *congiunto. Cic. 3. Tusc. c. 29.* Quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum. *Id. 1. Off. c. 17.* Nihil amabilius, nec copulatius, quam morum similitudo bonorum. ¶ *Lucret. l. 6. v. 1086.* Coplata dixit pro Copulata.

Copŭlo, as, a. 1. *congiungere*, חבר, Ger. *koppen*, Gal. *accoupler*, Hisp. *ayuntar, enlazar*, est colligare, vincire, conjungere. *Cic. in Part.* Constructioque verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. *Id. 4. Acad.* Honestatem cum voluptate copulare. ¶ Est etiam deponens. *Plaut. Aul. 1. 2. 38.* Copulantur dexteras.

Coqua, æ, f. 1. *cuoca*, quæ coquit. *Pœn. 1. 2. 38.* Coqua hæc est quidem, ut ego opinor.

Coquibilis, le, *facile da cuocere, o da digerire*, qui facile coqui, vel concoqui potest. *Plin. l. 16. c. 6.* Glans fagea fuem hilarem facit, carnem coquibilem, ac levem, & utilem stomacho. Al. leg. *excitabilem*.

Coquina, f. 1. *cucina*, Germ. *Küche*, Gall. *cuisine*, Hisp. *cozina*, μαγειρεῖον, locus, in quo dapes coquuntur. *Nonius cap. 1. nu. 373.* Culinam veteres coquinam dixerunt.

Coquinārius, a, um, adject. ad coquinam pertinens. *Varro apud Non. c. 3. n. 32.* Noctu cultro coquinari se trajecit.

Coquinarius, a, um, o. 1. 2. *cib, che a cucina s' appartiene*, μαγειρικὸς, quod ad coquinam pertinet, ut Vasa coquinaria, apud *Plin. l. 33. c. 11.* ¶ Hinc coquinaria, sc. ars coquendi. *Apul. de Phil.*

Coquinatorius, a, um, adject. Coquinarius; pro quo apud JCtos legitur *Cocinatorius, l. 10. Dig. de aur. argent.* &c. Cocinatorium instrumentum. Et *l. 6. Dig. de penu. legat.* Cocitatoria vasa, quasi a Cocitare, pro coquitare.

Coquino, as, avi, atum, a. 1. *cherchare & arte del cuoco, cucinare*, μαγειρεύω, est coquinariam artem exercere, a coquina. *Plaut. Aul. 3. 2. 3.* Venit in bacchanal coquinatum.

Coquinus, a, um, adject. ad coquendum pertinens, ut coquinum forum, ubi sc. cibaria coquuntur. *Plaut. Pseud. 3. 2. princ.*

Coquito, as, a. 1. *cucinare spesso*, freq. a coquo. *Festus* ait, Plautum dixisse *Coquitare*, pro *Coquinare*.

Coquo, is, xi, ctum, a. 3. *cuocere, cucinare*, חבר, Ger. *kochen*, Gal. *cuire*, Hisp. *cocer, cozer*, est cibum esui aptum reddere. id est, elixare, assare, &c. a *con*, & *aqua*, quasi coaquo. *Cato R. R. c. 39.* Coquere laterres in fornacem. *Plin. lib. 3. cap. 1.* Hujus proprietas, ut ventiletur in coquendo, donec desinat olere. *Juvenal. sat. 15. v. 166.* rastra, & falcula coquere. h. e. candefacere, & formare. ¶ Per metaphoram fructus coqui dicuntur, cum Solis calore ad maturitatem perducuntur. *Virg. 2. Georg.* Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. ¶ Translate item est parare, moliri clanculum. *Liv. l. 8. cap. 3.* Omnibus consultationibus inter se principes occulte Romanum coquebant bellum. ¶ Item vexare. *Cic. de Sen. Varr.* Curamve levasso, quæ nunc te coquit, & versat sub pectore fixa.

Coquilla, vel Cocula, æ, f. parva coqua. *Varr.* apud *Non. c. 12. n. 52.* Coquilla, quæ coquebat panem.

Coquillum, V. Coculum.

Coquus, vel cocus, m. 1. *cuoco, cuciniere*, חבר, Ger. *Koch*, Gal. *cuisinier*, Hisp. *cozinero*, μάγειρος, qui cibos coquit. *Martial. l. 14. epigr. 218.* Nunque coquus domini debet habere gulam. *Cic. in Pison.* In ea coena cocus meus præter jus fervens nihil potuit imitari. ¶ Coquum, & pistorem eundem fuisse apud Veteres, monet *Festus*. V. *Taub. ad Plaut. Capriv. 1. 2. 57.*

Cor, dis, n. 3. *cuore*, לב, Ger. *herze*, Gal. *cœur*, Hisp. *coracon*, καρδία, præcipuum inter viscera, & sedes vitæ, fons venarum, & arteriarum, a αἴρω, quod contractum est ex κίαρ. *Cic. 1. de Divin.* Num igitur censes, ullum animal, quod sanguinem habeat, sine corde esse posse? ¶ Aliquando accipitur metonymice pro mente, vel animo, quia nonnulli veterum mentem in corde collocarunt. *Cic. 1. Tusc. c. 9.* Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. ¶ Hinc dicimus, Cordi est, pro placet, delectat. *Cic. de Am.* Eo mihi magis est cordi. *Gel. l. 20. c. 11.* Cordi habere aliquid. *Plaut. Capt. 2. 3. 60.* Corde amare. *amar di cuore.* ¶ Sæpius Cor pro prudentia, sagacitate, & acumine ponitur, *accortezza, prudenza*: unde sæpe Plautus: Cor habet. *Martial. l. 3. epigr. 28.* Et solus cor habes, solus & ingenium. ¶ Et pro fortitudine, *animosità, cuore. Virg. Æn. 5. v. 729.* Lectos juvenes, fortissima corda. ¶ Aliquando pro ipso homine dicitur. *Pers. sat. 6. v. 10.* Cor jubet hoc Enni. Et ipse *Ennius apud Gel. l. 7. c. 2.* Quem credidit esse meum cor Suasorem summum. hoc est, quem ego credidi &c.

Cora, æ, f. pupilla oculi, a græco κόρη. *Auson. epist. 16. v. 59.* Cuique vigiles luminum Vacare dignabunt coræ.

Cora, f. 1. *Cori*, opp. Latii, in finibus Volscorum, nunc in Campania Romana, a Dardanis conditum ante urbem Romam, & a Cora Catylli, & Tyburtis fratre appellatum, ad pedes collis, inter Velitras, & Setiam. Pop. *Corani*.

Coracīcus, a, um, idem quod coracinus. *Coracica sacra*, quorum fit mentio in *Inscript.* apud *Gruter. pag. 1087. n. 4.* erant instituta in honorem Mithræ: in quibus initiabantur ministri, qui coraces appellabantur: ignotisque & simul exsecrandis mysteriis ad ejus cultum præparabantur. De hujusmodi coracibus mentio fit a *D. Hieronymo, epist. 7. ad Lætam.* Eadem sacra dicta sunt etiam hierocoracica, & ipsi ministri *hierocoraces*, ut quidem legendum esse apud *Gruter. pag. 303. n. 2. & pag. 27. n. 4.* contendit *Reines.* ad *Inscription. 48. class. 1.* quam omnino adeas necesse est. *Auct. commentar. in cap. 1. epist. D. Pauli ad Romanos* (quæ a nonnullis *D. Ambrosio* tribuuntur) meminit sacrorum *Coracicorum*, quæ eadem cum *Coracicis* esse videntur. Is autem putat, ita ab Ægyptiis dicta fuisse, quod in iis corvi adorarentur. Mos enim fuit illis varia animalia, & quidem turpiora, pro diis colere.

Coracinus, o. 1. 2. κορακῖνος, corvinus, niger. *Vitruv. l. 8. cap. 3.* ¶ Est item coracinus piscis Nilo familiaris. *Plin. lib. 32. cap. 5. Martial. lib. 13. epigr. 85.* ¶ Coracina sacra, in quibus sc. Corvi colebantur apud Ægyptios. Horum meminit *Ambros. in c. 1. epist. ad Rom.*

Coragium. V. Choragium.

Coralinus, a, um, adject. a Coralio, ut labra coralina, *Gallus in Lyrico*.

Coralitīcus lapis, genus candidi marmoris, a Coralio, seu Sangario fl. Phrygiæ, juxta quem invenitur. *Plin. l. 36. c. 8.*

Corallium, n. 2. *corallo*, ראשׁוֹת, Ger. *coral*, Gal. *corail*, Hisp. *coral*, κοράλλιον, frutex sub aqua nascens, colore viridi, baccas ferens candidas (teste Theophrasto in tractatu de gemmis) qui ex aqua exemptus confestim lapidescit, ruboremque contrahit. Nascitur in mari Rubro, in Perfico, in Oceano Septentrionali circa Orcades inf. in mari Siculo circa Drepanum. Habet primam interdum productam, sed tunc *curallium* scribendum videtur, interdum correptam, & tunc *corallium*, vel *coralium* scribendum est. Secunda syllaba in aliquibus libris cum unico l, & brevis reperitur, in nonnullis longa cum duplici ll. *Virg. in Ciri*, Coralio fragili, ac electro lacrymoso. *Ovid. 15. Met. v. 416.* Sic & coralium, quo primum contigit auras tempore, durescit, mollis fuit herba sub undis. *Claudian. de nupt. Honor. v. 169.* Mergit se subito, vellitque corallia Doto. *Sidon. Carm. 11. v. 110.* Lactea puniceo sinuantur colla corallo.

Coralli, m. 2. pop. Myssa inf. in ora maris Euxini, circa Istri ostia, pellibus tecti, insignes immanitate. Sed ex *Ovid. 4. de Ponto, eleg. 8.* longius ab Istro aberant in Arctos.

Coraloechātes, m. 1. lapis guttis aureis coralii modo distinctus. *Plin. l. 37. c. 10.*

Coram, *in presenza, dinanzi*, לִפְנֵי, Ger. *vor*, Gal. *devant*, Hisp. *en presencia, ante*, præp. ante, in conspectu, ante oculos. Differt a *palam*, quod *coram* magis ad personas certas, *palam* ad omnes refertur. Inservit ablativo. *Cic. in Pison.* Mihi vero ipsi coram generò meo, propinquo tuo quæ dicere ausus es? ¶ Usurpatur etiam adverbialiter. *Cic. Att. l. 6.* Sed hæc posterius, & coram fortasse commodius. *Id. 2. Fam.* Et quasi tecum coram loquerer. ¶ *In coram*, pro coram adverb. usurpat *Apul.* sæpe, ut *l. 7.* semel, & bis *l. 9.*

Corambla, f. 1. κορυμβὰς, brassica, a κόρυς, pupilla, & ἀμβλύνω, obtundo, quia visum hebetat. *Colum. l. 10. v. 178.*

Corax, acis, m. 3. κόραξ, corvus. *Cic. 3. de Or. c. 21. translate de Coraco Rhetore.* Quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere in nido. ¶ Corax *Vitruvio* machina quædam est militaris. *l. 10. c. 19.*

Corax, acis, m. Rhetor antiquissimus, qui primus in Sicilia post Hieronis mortem Artem dicendi conscripsit. *Cic. 1. 3. de Or. 1. de Inv. in Brut.*

Corbicŭla, æ, f. parva corbis. *Pallad. l. 3. c. 10.* Fit ex vimine parva corbicula.

Corbis, is, m. vel f. *corbe, corba*, סַל, *Ger. korb*, Gal. *corbeille*, Hisp. *cesta, corbe, xiquisco*, vas ex viminibus. *Cicer. pro Sext. cap. 38.* Messoria se corbe contexit. ¶ Corbis etiam est vas, quod in summitate mali quarundam navium suspenditur, quæ corbitæ dicuntur, *gaggia. Fest. in voce Corbita.*

Corbita, f. 1. navis oneraria, a corbis, quia in malo ejus summo pro signo corbis solet suspendi. *Cic. Att. l. 6. ep. 6.* Corbita ne Patras, an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum.

Corbito, as, a. 1. est in corbitam immittere, & translate sumitur pro ventrem implere, quasi navigium onerare. *Plaut. Casin. 4. 1.* Ego novi illas ambas estrices, corbitant, ubi comesse possunt. Sed Voss. leg. *corvito*, a corvus.

Corbitor, oris, ludeo, *giocoliere*, de quo *Festus* in voce Simpludiarea. Scaliger putat *Corbitores* esse pro *Cervitores*, atque ita dici saltatores, sive cernuatores, quia *cervorum* instar nunc sursum spectant, nunc deorsum, nunc ascendunt, nunc descendunt.

Cor-

Corbona, æ, κορβανᾶ, vox Syra, vel Hebraica gazophylacium significans metonymice, *Hieron. ep.* 27. *c.* 14. In corbonam Dei æra congella.

Corbŭla, f. 1. *κανδίσκιον*, dimin. a corbis. *Varro* 1. *de R. R.* Cogit aliquot corbulas uvarum. Adde *Plaut. Aulul.* 2. 7. 5.

Corchŏrus, κόρχορον, herba humilis, altitudine palmum non excedens, alio nomine anagallis. Numeratur inter vilissima olera. Unde proverbium *Corchorus inter olera*, in eos, qui vilissimi cum sint, magnis honoribus inhiant. *Plin. lib.* 21. *cap.* 22.

Corcolips. V. Cercolips.

Corcŭlum, n. 2. *cuore picciolo*, Ger. *herzlin*, Gal. *petit coeur*, Hisp. *corazoncito*, *Sundiliae*, dimin. a cor. *Plaut. Cas.* 4. 4. 14. Meum corculum, meus mollissimus saccus. ¶ Fuit etiam hoc P. Naticæ cognomen a prudentia impositum. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 9. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo corcordes, vecordes, concordesque dicuntur, & Nasica ille prudens bis Consul, Corculum.

Cordălus, o. 1. 2. idem ac cordatus, ideo sapiens, prudens, solers, acutus. *Fest. Plin. lib.* 7. *cap.* 31.

Corcȳra, f. 1. *Corfù*, *κέρκυρα*, ins. maris Jonii, ad oft. maris Adriatici, Epiro adjacens, inter Ceraunios, five Acroceraunios montes ad Arctos, & Leucadem ad Mer. Olim Phæacia dicta est. Aliqui narrant, nymphan Asopi filiam raptam a Neptuno, & ad insulam delatam Phæacum peperisse, hinc insulam esse appellatam, a Phæaco ortum esse Alcinoum, cujus horti celebrantur. Clara est Ulyssis naufragio, & hortis Alcinoi. Nam pomorum ibi omira ubertas, quippe præmaturis nova statim succedunt. Urbem habet cognom. permunitam cum duplici arce, in colle, armamentario, & portu capacissimo. Condita est a Corinthiis. ¶ Apud *Avien. in Geograph.* penultima hujus vocis brevis est. *Corcyra rubra fulum*, *locupleti Corcyra fulco*. Frequentius tamen ab aliis producitur.

Corcyræus, a, um, adject. possessiv. qui est a Corcyra. *Cic. l.* 6. *Att. ep.* 2. Cognovi ex epistola tua Corcyræa.

Cordate, adv. *savisamente*, Germ. *vernünftlich*, Gall. *sagement*, Hisp. *con acuerdo*, σοφῶς, sapienter, prudenter. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 3. Quas tu sapienter, docte, & cordate, & cate, &c.

Cordātus, a, um, *prudente*, *coraggioso*, חכם, Germ. *herzerhaft*, Gall. *homme de grand coeur*, Hisp. *cuerdo*, σοφὸς, insignis corde, prudens, sapiens, qui solertia multa pollet, & ingenio. *Cicer.* 1. *Tusc.* Egregie cordatus, homo certus Æliu' Sextus. *Lactant. lib.* 3. *cap.* 20. Non inficior fuisse illum cordatiorem, quam cæteros.

Cordax, acis, saltatio comica, eaque lascivior, de qua *Hesychius*. *Petron. Fragment. Tragur.* Credite mihi, cordacem nemo melius ducit. Hinc trochæus, *cordax* ab Aristotele dictus est, quia in cordace usurpabatur, vel quasi χόρδαξ, quia ejus usus erat in comico choro. *Cic. in Orat.* Trochæum autem, qui est eodem spatio, quo choreus, cordacem appellat.

Cordicĭtus, adverb. ex corde. *Sidon. lib.* 4. *epist.* 6. Prudentibus cordicitus inditum est, vitare fortuita.

Cordĭus, oais, m. 3. Philosophus Stoicus Pergamenus, qui omnium Principum, ac Regum amicitias spernebat. Hunc Cato Uticensis in Macedoniam cum exercitu missus, precibus exoratum, in castra secum duxit, magnam se putans adeptum palmam, qui hominem severissimum e sententia dimovisset. *Volater. l.* 14.

Cordŏlium, n. 2. *cordoglio*, יגרון, Germ. *herzeleid*, Gall. *mal de coeur*, Hisp. *mal de corazon*, καρδιακὸν, dolor, a *cordis dolore*. Sed *Scaliger* vult, cordolium dici pro candolium. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 86. Tibi erit cordolium, si conspexerit. Adde *Cistel.* 1. 1. 67.

Cordŭba, æ, f. Colonia Patricia, *Cordova*, urbs Hispan. Bæt. ad Bætim flu. in Vandalia, media inter Hispalim, & Granatam, patria Senecæ & Lucani. Pop. Cordubenses.

Cordubensis, e, adject. ut Cordubensis conventus. *Plin. lib.* 3. *c.* 1.

Cordus. V. Chordus.

Cordȳla, vel Cordylla, f. 1. primus fœtus thynnorum ab ipsis statim ovis, qui deinde, elapso anno, thynni vocantur. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 2. Nigram cito raptus in cullinam Cordyllas madidas tegas papyro.

Cornienses, Cornĭi incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Cornĭnium, n. 2. *S. Pelino*, al. *Penino*, urbs olim Peligonorum, nunc vicus Aprutii citer. prope Apenninum M. inter Sulmonem, & Popilium. Pop. Corninienses.

Corno, adv. certe, profecto, apud antiquos, a *cor*, & *ago*, quasi a corde ago. *Fest.*

Coriacĕlia, f. 1. herba, qua Magi tradidere aquam congelatiari. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Coriagynōsus, a, um, adject. Coriaginis morbo laborans. *Veget. l.* 1. *c.* 38. Qua ex re fiant coriaginosi, hepatici, &c.

Coriāgo, f. 3. coris, seu cutis morbus, a corium. *Col. l.* 6. *c.* 12. Est & infesta pestis bubula pecori (coriaginem rustici appellant) cum pellis ita tergori adhæret, ut apprehensa manibus deduci a collis non possit.

Coriandrātum, i, n. 2. liquamen coriandro confectum. *Apic. l.* 9. *c.* 1. Aperiuntur lucullæ cum tosta sua, & intunditur iis piperatum, coriandratum, &c.

Coriandrum, n. 2. *pupilla*, *κόρη*, *κόρεον*, *κορίαννον*, *κορίς*, *κορίσιον*, herba, a *κόρη*, *pupilla*, quam rotunditate refert, vel a *κόρις*, cimex, quia caulis, foliaque cimices olent. Dicitur etiam *κορίαβλον*, a *κόρη*, pupilla, & *ἄμβλωσις*, *obtusio*, quia visum hebetat. *Plin. l.* 20. *c.* 20.

Coriaria, æ, f. 1. Coriarii officina. *Petron.* In coriaria habitare. Rectius legitur *in culina*.

Coriarius, ii, m. *κοριοχὸς*, *Suposkiòn*, qui coria concinnat, præsertim crassiora. *Plin. lib.* 17. *cap.* 9. In coriariorum officinis pilo madefacto. ¶ Coriarius præterea est frutex, sive herba sylvestris, foliis myrti, cauliculis brevibus, venena, & timeas pellens. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Corias, æ, m. 1. genus piscis. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Corĭbas, V. Corybas.

Corĭcæ, f. 1. insulæ duæ inter Peloponnesum, & Cretam. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Corĭcium, i, n. 2. locus in palæstra, ubi puellæ exercebantur, a κόριον, puella; vel tonsurina, a κείρω, tondeo. *Vitruv. l.* 4. *c.* 11. ¶ Malunt aliqui legere *corycium*, κωρύκιον, quod pilam, vel lusorium follem denotat. Alii apodyterium intelligunt. V *Bald. Lex. Vitruv.*

Coricus, V. Corytus.

Corigla, V. Corrigia.

Corĭlĕo, onis, f. 3. *Corigliano*, *Corigline*, opp. Siciliæ, Col. Longobardorum, a Panormo supra 3. M. P.

Corinna, nomen trium fœminarum, quæ arte Poetica præditerunt. Prima fuit Thebana, seu Tanagræa, Alcheloclori, & Porratiæ filia, Myrthidis discipula, quæ Lyricorum principem Pindarum quinquies vicisse, & epigrammatum quinque libros edidisse fertur. Secunda Thespia, veterum monumentis plurimum celebrata. Tertia floruit Ovidii temporibus, ipsi Poetæ carissima. *Martial. l.* 8. *epigr.* 72.

Corinthas, herba, al. Menais. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Corinthia vasa, & absolute Corinthia, orum, n. 2. *κορίνθια σκεύη*, ex ære Corinthio fabricata. Hæc vasa apud veteres tanto in pretio sunt habita, ut argenti quoque, atque auri pretium transcenderent. *Cicer.* 2. *Tusc.* Scis igitur, si quid de Corinthiis tuis amiseris, posse habere te reliquam supellectilem salvam. ¶ Tria autem sunt genera Corinthi æris, candidum, quod nitore accedit quam proxime argento, alterum, in quo auri fulvus color inspicitur, tertium, in quo æqualis temperies omnium metallorum fuit. *Plin. lib.* 34. *cap.* 2. V. Æs.

Corinthiăcus, o. 1. 2. quod ex Corintho est. *Ovid.* 3. *Trist.* Illa Corinthiacis primum mihi cognita terris.

Corinthiārius, o. 1. 2. amator Corinthiorum vasorum. *Sueton. Aug. c.* 70.

Corinthiensis, e, adject. Corinthiacus. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 23. Corinthiensis fons. *Tac. Ann.* 5. *c.* 10. Corinthiense litus.

Corinthius, a, um, adject. possessiv. ex Corintho qui est, ut Corinthia vasa, *Cic. pro Sext. Rosc. c.* 46. de quibus vide sup. Corinthia. ¶ Corinthii, incolæ Corinthi. *Nepos in Timol. c.* 1.

Corinthus, f. 2. *Corinto*, Turc. *Geremo*, *κόρινθος*, urbs Peloponnesi, in Achaja, in ea parte, quæ ab ea Corinthia dicta fuit, nunc *Ducato di Chiarenza*, in medio Isthmi Peloponnesiaci, qui inde Corinthiacus est appellatus, inter duo maria, Jonium ad Occ. qui *Sinus Corinthiacus*, al. *Crissæus* dicitur, & Ægeum ad Or. qui *Sinus Saronicus*. Habebat arcem nomine Acrocorinthum in scopulo, ubi Pirene, fons Musis sacer, & duo navalia 40. stadiis inter se distantia, Lechæum in sinu Corinthiaco, & Cenchreas in sinu Saronico, & duos portus, quorum Lechæus Jonio, Schœnus Ægeo immineat mari. Incensa, & solo æquata fuit a L. Mummio, quod Corinthii Populi Romani Legatos injuriose appellassent, & sordibus perfudissent. ¶ *Apollodorus* auctor est alias hoc nomine urbes dictas, quarum una fuit in Thessalia, altera in Epiro, tertia in Elide.

Coriolānus, a, um, ad Coriolanum pertinens. Est autem *Coriolanum* oppidum Magnæ Græciæ, in Calabria apud oram sinus Tarentini. *Plin.* 15. 15. Coriolana pyra.

Coriolānus, i, vir fuit illustris Romanus, alter Themistocles Ciceroni, de quo meminit in Bruto, & Lælio. V. *Plut. & Liv. l.* 2.

Coriŏli, Coriola, Coriolla, *κορίολλαι*, opp. exc. Latii, in finibus Volscorum, a-pud Tarracinam. Pop. Coriolani.

Corĭon, n. 2. herba, al. Chamepitys, Hypericon, Perforata, D. Joannis herba, oleacea fructice. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Corippus, i, Fl. Cresconius Afer, Grammaticus, & Poeta, tempore Justini II. Imper. de cujus laudibus scripsit lib. 4. carmine heroico.

Coris, f. 3. *κόρις*, frutex folio erucæ, sed minore, & pinguiore. Quidam hypericum appellant. *Plin. l.* 26. *c.* 8. ¶ Est & aliud hypericon, & quod alii coris appellant, folio tamaricis, sed pinguioribus foliis & rubentibus.

Corĭscus, V. Corytus.

Corĭtus, m. 2. *Monte Cerno*, mons Umbriæ, in Sabinorum conf. apud Cassiam opp. ¶ Item mons Etruriæ, pars Cimini M.

Corium, n. 2. *cuoio*, *pelle*, עור, Ger. *leder*, Gal. *cuir*, Hisp. *cuero*, *δέρμα*, *βύρσα*, animalium est, præsertim eorum, quæ crassiorem pellem habent, ac duriorem, quamvis quandoque de quacumque pelle dicatur, etiam rerum inanimatarum, quasi *carinum*, quod caro eo tegatur. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Aliæ coriis tectæ, aliæ villis vestitæ. ¶ Dicitur & corius, m. g. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 11. In tergo meo tres corios contriviti bubulos. *Plin.* 13. 9. Coria perficere. *conciare le pelli*. ¶ Transtertur & ad alia, ut de castaneis. *Plin. l.* 15. *c.* 28. Putamine claudantur nuces, corio castaneæ. ¶ Similiter tectorium quodlibet corium dicitur. *Vitruv. l.* 2. *c.* 3. Laterum corihm. hoc est, superficies. ¶ Alieno corio ludere. h. e. secure agere alieno periculo. *Martial. l.* 3. *epigr.* 26. Ut velles corio ludere, cerdo, tuo. ¶ *Plaut. Mil.* 2. 2. 80. Herus meus elephanti corio circumtectus est. h. e. plane hebes, & nullius sensus.

Corĭus, ii, m. V. in Corium.

Cornelia gens Patritia Romæ fuit, & semper in Republica princeps. Ex hac fuere P. Scipio Africanus superior, Cornelia mater Gracchorum, L. Sylla ille victor C. Marii, Cinna, P. Lentulus, &c. In hanc etiam gentem P. Scipio Africanus minor a filio superioris Africani ex gente Æmilia, & Paulo patre adoptatus est. *Cic.* 2. *de Leg. in Bruto*, 3. *Catil.*

Cornelia Tribus, a gente Cornelia appellata, una fuit ex rusticis, a Servio Tullio constituta.

Cornelia, filia Africani superioris, uxor Tib. Sempronii Gracchi, mater Tib. & Caji Gracchorum. Excelluit puritate Linguæ Latinæ. Ejus diligentia Tib. & C. filii accuratissime & Latinis, & Græcis literis eruditi fuere. *Cic. in Bruto*, *c.* 58.

Cornĕolus, a, um, o. 1. 2. quod cornu, vel corni similitudinem habet: est diminut. a corneus. *Cic. de nat. Deor.* 2. *c.* 57. de auribus loquens: Duros, & quasi corneolos habet introitus.

Cornesco, n. 3. *divenir duro*, *come un corno*, *κερατίσκομαι*. *Plin. l.* 11. *c.* 49.

Cornĕus, a, um, o. 1. 2. quod est ex cornu, *di corno*, *κερατινος*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ibi aves corneo, proceroque rostro. ¶ Cornei dicebantur illi, quibus ossa essent concreta, idest, sine medulla. *Plin. l.* 7. *c.* 10. ¶ Cornea etiam corpora dixere, quæ essent pene cornu instar dura, & ab externis nihil paterentur. *Plin. l.* 31. *c.* 9. ¶ Cornea fibra, apud *Pers. Sat.* 1. *v.* 47. de hebeti, ac stupido.

Cornĕus, a, um, adject. *di corgnale*, qui est ex corno arbore. *Ovid. Heroid. epist.* 4. *v.* 83. Sive tenes lato venabula cornea ferro.

Cornĭcen, icinis, m. 3. *κερατίτης*, qui cornu canit, a cornu, & cano. *Liv. l.* 2. *c.* 64. Cornicines, tubicinesque in equos impositos canere ante vallum jubet.

Cornĭcor, aris, d. 1. *gracchiare*, *cornacchiare*, *κράζω*, more cornicum garrio. *Pers. Sat.* 5. Nescio quid tecum grave cornicaris inepte.

Cornĭcula, f. 1. dimin. a cornix. *Horat. in Epist.* 3. *l.* 1. *v.* 29. Moveat cornicula risum furtivis nudata coloribus.

Cornĭculāns, antis, adject. 3. qui cornu figuram habet. *Solin. c.* 45. (al. 32.) Cornĭculantis Lunæ speciem refert. *Ammian. l.* 20. *c.* 3. In Lunæ corniculantis effigiem.

Cornicularia, f. 1. Plauti comœdia de milite, quæ amissa est.

Cornicularius, ii, m. est nomen gradus, & officii in militia tum provinciali, tum urbana, ex ordine apparitorum, & commentariensium. *Aster. in Verr.* 3. *c.* 28. Accensus nomen est ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, vel cornicularius. Hæc enim nomina de legionaria militia sumpta sunt. Hæc *Asconius*. Itaque in antiquis Inscriptionib. apud *Gruter.* Cornicularius legionis, consulis, proconsulis, tribuni, prætecti prætorio, subprætecti Vigilum, &c. *Val. Max. l.* 6. *c.* 1. *n.* 11. M. Latorio tribuno militari dicendixit, quod cornicularium suum stupri causa appellasset. ¶ Munus ipsum *corniculus* vocabatur. Hinc apud *Sueton. de Grammat. c.* 9. Corniculo mereti. Itemque apud *Aur. Victor. de Vir. illustr. c.* 72. si lectio probata est. *Iupp. Valent. & Valens lib.* 12. *Cod. tit.* 53. de apparitoribus Præfectorum prætorio, leg. 1. Præfecturæ cornicularios, qui annis singulis exeunt, post transactos corniculos nostram adorare purpuram volumus. ¶ Ad officium Cornicularii facit *lex* 22. *tit.* 4. *l.* 7. *Cod. Theodos.* Per cornicularium cujusque provincialis officii hanc sollicitudinem impleri conveniet, h. e. flatuendi pretii rerum, quæ in militari annona erogantur. *Jul.* quoque *Firmic. l.* 3. *c.* 6. Corniculariorum meminit, & cum Commentariensibus confundit. ¶ Cornicularii nomen sumptum est a cornibus Secretarii Prætoriani, quibus præerat, inquit *Cassiod. l.* 11. *ep.* 36. *a med.*

Cornicŭlātus, a, um, adject. in cornu speciem tactus. *Apul. de Deo Socr. in princ.* Cornicŭlata luna. *Fulgen. l.* 1. *Mythol.* Cornicŭlata lunæ sinuatio.

Cornicŭlum, n. 2. *κερατίον*, dimin. a cornu. *Plin. l.* 9. *c.* 32. *de cochleis*, Oculis carent, itaque cornículis prætentant iter. ¶ Item ornamenti genus, quo donabantur milites ab Imperatoribus pro re bene gesta. *Liv. l.* 10. *c.* 44. ¶ Hoc autem ornamentum præfigebatur galeæ in formam cornu. *Salmas. Exercit. Plin.* V. Cornicularius.

Cornicŭlum, n. 2. opp. Latii, ad Corniculos M. apud Tybur urb. juxta Tarquinios. Pop. Corniculani.

Cornicŭlus, V. Cornicularius.

Cornifĭcius, Poeta ingenio eleganti, & lepido, epigrammata scripsit. ¶ Sororem habuit Cornificiam, cujus carmina laudantur. ¶ Alter Cornificius amicus, & collega Ciceronis, cujus ad eum multæ extant epistolæ. Hunc quidam putant auctorem fuisse librorum ad Herennium; alii ejus filio, qui de Rhetorica arte scripsit, teste *Quintiliano*, tribuunt.

Cornĭtrous, ontis, adject. qui cornua in fronte habet. *Ennius apud Non. c.* 3. *n.* 3. Tu pascere cornitrontes armentas soles.

Cornĭger, ra, rum, o. 1. 2. *cornuto*, קרני, Ger. *der hörner trägt*, Gal. *portant cornes*, Hisp. *cornudo*, *κερατοφόρος*, gerens cornua. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Taurus corniger. ¶ Bacchus etiam *corniger* dictus est, & ejus simulacro cornua adjiciebantur, quod vini inventor fuerit. Homines enim nimio vini potu truces redduntur. Huc fortasse referendum est illud *Horat. l.* 3. *od.* 21. Tu spem reducis, & addis cornua pauperi,

Cor-

Cornĭpes, ĕdis, com. 3. κερατόπους, animal corneos habens talcedes, ut equus, & capra. *Ovid. l. 2. Fast.* Cornipedi Fauno cæsa de more capella. ¶ Cornipedes, absolute pro equis, apud *Silium l. 7. v. 684. & Virg. 7. Æn.*

Cornĭcæ, arum, locus trans Tyberim cornicibus dicatus, quod in Junonis tutela cornices esse putabantur. *Festus.*

Cornix, icis, f. 3. *corvus, cornacchia*, קרא, Ger. *Krae*, Gall. *corneille*, Hisp. *corneja*, κόραξ, avis vivacissima, minor corvo. *Virg. 9. Ecl.* Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. ¶ Cornice vivacior, &, cornicibus superstes, apud *Martial. l. 10. epigr. 67.* pro diu vivente: quia cornix longam novem sæculorum vitam vivere creditur. V. *Cic. in Tusc. & Juven. Sat. 10. v. 246.* ¶ Cornicum oculos configere, proverb. de quo V. in *Configo*.

Cornu, u, n. 4. vel cornus, us, m. 4. ex *Priscian. l. 6. cornu*, קרן, Ger. *horn*, Gal. *corne*, Hisp. *cuerno*, κέρας. *Ovid. 7. Metam.* Flexum circum cava tempora cornu. *Plin. l. 28. c. 11.* Dentes mobiles confirmat cervini cornus cinis. *Varr. R. R. 3. 9.* Cornum cervinum incendere. ¶ Dicitur item de tubis obtortis, quas tubicines inflant, quod ex, quæ nunc sunt ex ære, olim fiebant ex bubulo cornu. *Virg. Æn. 8. v. 2.* ¶ Per translationem cornua fluminum dicuntur flexiones, & curvitates alveorum, quod multis in locis ad cornuum similitudinem flectantur. *Cic. 4. Ast.* Ab utroque portus cornu moles jacimus. ¶ Item cornua antennarum significant utranque partem antennæ. *Virg. 3. Æn.* Cornua velaturæ obvertimus antennarum. Adde *Ovid. l. 11. Met. v. 482.* ¶ Similiter in prælio cornua dicuntur aciei partes ab utroque latere prominentes. In exercitu enim est dextrum, & sinistrum cornu, & quod inter utrumque est, dicitur media acies. *Ter. in Eun. 3. 7. 4.* Tu Simalio in sinistrum cornu, tu Syriske in dextrum. ¶ Item extremitates voluminis, seu bacilli, circa quod volumen volvebatur. *Ovid. 2. Trist.* Candida nec nigra cornua fronte geras. ¶ Universim pro extremitate cujuscunque rei, ut cornu tribunalis, *Tac. l. 1. Ann. & Val. Max. l. 5. c. 7.* Adde *Liv. l. 25. c. 3.* ¶ Cornu aliquando accipitur pro fortitudine, viribus, potentia. *Horat. Epod. 6. v. 11.* In malos asperrimus parata tollo cornua. ¶ Hinc proverb. Fœnum in cornu gerere, apud *eund. l. 1. Sat. 2. V.* Fœnum. ¶ Vulcanum in cornu conclusum gerere, h. e. candelam ardentem in laterna cornea. *Plaut. Amph. 1. 1. 185.* ¶ Cornua maritis addere dicuntur uxores adulteræ: quæ phrasis Veteribus Græcis usitata fuit, qui κερατοφόρους appellabant illos, quorum uxores mœchabantur. Sed latina exempla hujus significationis nondum reperi. ¶ Cornu pro arcu. *Virg. Æn. 11. v. 773.* Spicula torquebat Lycio Corythus cornu. ¶ Cornu disputationis, apud *Cic. l. 2. Divin. c. 10.* sunt argumenta firmissima, & quasi armatura disputationis. ¶ Cornua etiam dicuntur dentes elephanti. *Martial. l. 1. epigr. 73.*

Cornu Copiæ, κέρας Ἀμαλθείας, fuisse existimatur, quod Hercules cum Acheloo in speciem tauri mutato congressus ei detraxit. Hoc Najades acceptum, & omnium fructuum primitiis refertum Copiæ consecrarunt. *Ovid. 9. Met.* ¶ Hinc pro abundantia, & ubertate ponitur: & tum divisim *Cornu Copiæ*, tum conjunctum *Cornucopiæ*, *æ*, usurpatur. *Plaut. Pseud. 2. 3. 5.* Hæccè cornucopia est, ubi inest quidquid volo. *Her. corm. fascul. v. 59.* Beata pleno copiæ cornu.

Cornuarius, ii, m. artifex, qui in cornibus laborat, & ex iis aliquid efficit. *l. 6. Dig. de jur. immunit.* Tubarii, cornuarii, arcuarii.

Cornŭtus, a, um, adject. curvatus instar cornu, ut cornuata umbra, *Varr. l. 6. de L. L. c. 3.*

Cornŭlum, li, n. *cornetto*, corniculum. *Apic. l. 8. c. 1.* Ut cutem a carne separes, ut possit condimentum accipere per cornulum.

Cornum, i, n. 2. κράνον, fructus corni arboris. *Virg. 3. Æn. v. 649.* Bacchæ, lapidosaque corna.

Cornŭo, as, avi, atum, instar cornu curvare. Ita legit *Scalig. ad Varr. loc. cit.* in *Cornutus*.

Cornus, f. gen. tam 4. quam 2. declin. *cornielo*, Ger. *cornelbaum*, Gal. *cornoiller*, Hisp. *cerezo silvestre*, κρανία, arbor ramos habens duritiæ, & rigiditate cornibus similes, fructum circa solstitium ferens primo candidem, postea sanguineum. Ex cornu mare (nam femina cornus non ossea, ac solida, sed fungosa est, atque inutilis) hastas, ac tela faciebant. *Virg. 9. Æn. v. 698.* Volat Itala cornus aera per tenuem.

Cornŭtus, a, um, *cornuto*, בעל קרן, Ger. *gehörnet*, Gal. *cornu*, Hisp. *cornudo*, κερατίας, quod habet cornua. *Varr. 2. de R. R. c. 7.* Ætas cognoscitur fere omnium, qui ungulas indivisas habent, & etiam cornutorum. ¶ Item quod procedit ex cornu. *Mart. de Spect. epigr. 29.* Occubuit tandem cornuto ardore potitus. ¶ *Cornutus syllogismus* est dilemma. *Hieron. ep. 83. ad Oceanum.* Cornutus syllogismus, ut quocunque me verterem, strictius tenerer.

Corocotta, sive crocotta, f. 1. κροκόττας, hyæna Indica, ut *Porphyrius* dicit, vel ut *Plin. l. 8. c. 30.* & *Solino* placet, animal in Æthiopia, e læna, & hyæna genitum, vel, ut alibi *Plin.* ait, *l. 8. c. 21.* ex cane, & lupo. Nam hyæna lupo similis est, ac leo cani.

Corœbus, m. 4. Rex Mygdoniæ regionis Phrygiæ, qui incensus amore Cassandræ, quam ei Priamus desponderat, ad Trojam venit, socero, & Trojanis laturus auxilium. Illi a sponsa exitium, nisi abiret, prædictum est. Ea nocte, qua Ilium cecidit, a Peneleo in templo Palladis occisus est. *Virg. 2. Æn.* Hinc proverb. *Stultior Corœbo*.

Corolla, f. 1. *coronetta*, Ger. *Kreutzlein*, Gal. *petite couronne*, Hisp. *corona pequena*, στεφάνιον, dimin. parva corona. *Propert. lib. 2. eleg. 23. v. 39.* Me juvat externis positum languere corollis.

Corollarium, ii, n. 2. est id, quod alicui datur, præterquam quod debitum est, ut inquit *Varr. l. 4. de L. L.* vocabulum fictum a corollis, quod hæ, cum placuerant actores, in scena dari solitæ. *Sueton. in Aug. c. 45.* Corollaria, & præmia alienis quoque muneribus, & ludis de suo offerebat. *Cic. Ver. 3.* Nummulis corrogatis de nepotum donis, ac de scenicorum corollariis. ¶ Hinc translate sumitur pro cujusvis rei additamento. *Cic. Ver. 6.* Ne sine corollario a convivio discederet. *Apul. l. 2. A. A.* Modo corollarium idoneum compara. h. e. munus aliquod ultra pactam mercedem.

Corōna, æ, f. 1. insigne Regni, diadema, sertum, *corona, diadema*, עטרה, Ger. *Kron*, Gal. *couronne*, Hisp. *corona*, στέφανος, ornamentum circulare capitis, ab antiquo κόρος, corona. A nostris olim *strophium* dicta est, & postea *strophiolum* per diminutionem a στρόφος, verto. Dicta item est *sertum* num. plur. a *sero*, necto. *Cicer. 6. Ver.* Unxisse unguentis, complexe coronis, & floribus. ¶ Fuerunt autem apud Rom. diversorum generum corona in magno pretio habitæ, scilicet *triumphalis, obsidionalis, civica, muralis, vallaris*, vel *castrensis, navalis, ovalis*, &c. *Triumphalis* erat, quæ Imperatoribus post victoriam ad Urbem redeuntibus ad triumphum mittebatur. Hæc antiquitus ex lauro fiebat, postea etiam ex purissimo auro fieri cœpta: quod etiam inde aurum coronarium vocatur. *Cic. de Leg. Agrar. Obsidionalis* erat, quam liberati ab obsidione dabant ei, qui ipsos liberaverat, ex gramine decerpto inde, ubi obsessos ille servasset. Nam (ut ait *Plin.*) summum apud antiquos signum victoriæ erat, victos porrigere herbam e terra. *Civica* erat, quam civis civi, a quo servatus esset in prælio, testem vitæ, salutisque perceptæ dabat, & hac erat primo iligneæ, postea magis placuit ex quercu, quod ante inventas fruges arboris ejus glandibus homines victitarint. *Muralis* erat, qua donabatur ab Imperatore, qui primus murum subiisset, inque oppidum hostium per vim ascendisset. Hæc corona, ad incitandos ad oppugnationem militum animos, ex auro fiebat. *Vallaris*, quæ & *Castrensis* dicitur, similiter aurea, habebat insigne valli. Hac donabatur, qui primus hostium castra pugnando introisset. *Navalis* quoque aurea quibusdam quasi rostris navium insignita erat, qua donari consueverat, qui primus maritimo prælio in navem hostium vi transiliisset. *Ovalis* myrtea erat, qua utebantur Imperatores, qui ovantes introibant civitatem. V. *Pastalium de Coron.* ¶ Coronis quoque indutæ mancipia bello capta venum producebantur: unde sub corona venire, *Gel. l. 7. c. 4. Justin. l. 8. c. 3.* Conjuges, liberosque omnium sub corona vendidit. V. *Gel. l. c.* ¶ Corona aliquando accipitur pro cœtu hominum, ut in corona dicere. *Cic. pro Flac. c. 28. & in Brut.* ¶ Item pro quodam militaris obsidionis genere, ut corona cingere, aggredi, coronam circumdare, &c. *Cic. Livius, Cæsar, Curtius, Hirt.* Est autem *corona* cum milites ita cinguat urbem, ut nullus supersit locus, qui non a continenti militum ordine occupetur. *Liv. 37. 5.* Non corona, sed operibus oppugnare urbem. *Id. 26. 45.* Scalis, & corona urbem capere. ¶ Est etiam hoc nomine fidus, quod corona Ariadnæ dicitur, in Septentrionali regione, cum novem stellis. *Virg. 1. Georg. V. Hygin. l. 2. Astronom. c. 5.* V. etiam supra in voce Ariadna. ¶ A Veteribus Coronæ adhibitæ religionis causa & in funeribus, & in sacris, & in conviviis celebrandis. V. *Pet. Victor. l. 2. var. lect. c. 7.* ¶ Notat *Muret. l. 8. var. lect. c. 1.* a Poetis coronas vocari interdum poemata sua in illustrium virorum laudem composita. ¶ Denique coronæ vocantur projecturæ in summitate murorum domus, *cornici, cornicioni. Vitruv. l. 1. c. 8. ad fin.*

Coronālis, le, adject. 3. a corona. *Apul. l. 1. Milef.* Totam ejus domum, filiamque flammis coronalibus decuerat.

Coronāmen, is, n. 3. corona, coronæ ornamentum. *Apul. l. 11.* Mulieres verno florentes coronamine.

Coronamentum, ti, n. 2. *coronamento*, στεφάνωμα, coronarum multitudo. *Plin.* Atria coronamentis referta. ¶ Item flores, frondes, & alia, ex quibus coronæ fiunt. *Id. l. 21. c. 5.* In hortis feri & coronamenta jussit Cato.

Coronārium, ii, n. idem quod corona. *Gel. 4. 14.* Ædilem ex eo loco jure dejectum, quo eum venire cum coronario non decuisset.

Coronarius, rii, m. 2. & Coronaria, f. 1. στεφανοπλόκος, qui, vel quæ coronas conficit. *Plin. l. 21. c. 2.* Factum id ex ingenio Glyceræ coronariæ. *Id. l. 34. c. 11.* Coronariorum reciamentis in acetum additis.

Coronarius, a, um, adject. στεφανωματικός, ad coronas pertinens, ut coronarium opus, h. e. in modum coronæ factum. *Plin. l. 15. c. 30.* Ramos spargit topiarii, atque coronarii operis. Est autem coronarium opus quoddam cameræ ornamentum in cubiculis, de quo *Vitruv. l. 7. c. 3. & 6.* ¶ Aurum coronarium proprie erat illud, quod coronarum aurearum loco Imperatoribus dari solebat: seu ea pecunia, quam provinciales dabant Romanis magistratibus prætextu coronæ inde faciendæ. *Cic. de Leg. Agr. 2. c. 22.* Quod ad quemque pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario.

Coronātus, a, um, p. 1. a. partic. a coronor, *coronato. Cic. 2. de Leg.* Sequebantur epulæ, quas inirent propinqui coronati.

Corōne, f. 1. olim Pedasum, & Æpea, *Coron*, κορώνη, urbs Peloponnesi, in ora sinus Messeniaci, qui inde *Coroneus* dicitur, olim Colonia Thebanorum, cum portu capaci, in Prov. *Belvedere*, sub Thermatio M. inter Methonen ad Bor. & Messenen ad Aust.

Coronēa, f. 1. Coronia, *Coronea*, κορώνεια, urbs Græciæ in Bœotia, apud Heliconem Montem, & Copaidem lacum, ubi Cepisium fl. recipit. Dicta est a Corono Thessandri filio. Hic talpæ non vivunt. ¶ Aliæ etiam hoc nomine urbes commemorantur, in Messenia, in Phthiotide, in Cypro, &c.

Coronĕŏla, f. 1. genus rosæ, quæ autumno floret. *Plin. l. 21. c. 4.*

Coronides, æ, m. patronym. Æsculapius filius Coronidis nymphæ. *Ov. 6. Fast. v. 748.* Nulla Coronides causa doloris ait.

Corōnis, idis, f. 3. *fumichi, cima, altezza*, ראש, Germ. *obert spitz, gipfel*, Gal. *sommet*, Hisp. *cumbre*, κορυφή, proprie est nota, unci figura, ideft, linea brevis, sed ab inferiore parte flexa, quæ in fine libri apponebatur. Metonymice usurpatur pro ipso libri fine. *Mart. l. 10. epigr. 1.* Si nimius videar, seraque coronide longus esse liber, legito pauca, libellus ero.

Corōnis, idos, alio nomine Arsione, Nympha, filia Lariſſæ, vel Leucippi, & Phlegiæ. Cum forma præstanti esset, Apollini placuit. Sed a corvo apud Apollinem accusata adulterii cum adolescente Hæmonio Elati filio, cui nomen Ischis erat, ab Apolline sagitta confossa est. Apollo extractum e ventre puerum Æsculapium appellavit, & Chironi educandum tribuit. *Ovid. 2. Fast. & 2. Met.*

Corōno, as, 2. 11. *incoronare*, כתר, Ger. *krönen*, Gal. *couronner*, Hisp. *coronar*, στεφανόω, coronam capiti impono. *Plin. l. 15. c. 4.* Athenis victores olea coronant. ¶ Significat etiam cingere, *circumdare. Virg. l. 9. v. 381.* Omneinque 2. ditum custode coronant. *Lucret. 2. 801.* Pluma columbarum, quæ collum coronat. ¶ *Sueton. Claud. c. 11.* Comœdiam Græcam docuit, ac de sententia judicum coronavit, h. e. coronatus est. V. *Voss. Grammat. l. 3. c. 3.* ¶ Coronare crateram, est ita implere, ut instar coronæ labra poculi contingat. *Virg. Georg. 2. v. 528.*

Coronŏpus, odis, *κορωνόπους*, al. gramen aculeatum, & vulgo dens canis, herba oblonga, filis foliis, per terram repens, cujus radix in cinerem tosta corneis præclare tacit. *Plin. l. 21. c. 16. & l. 22. c. 19.*

Corophĭum, n. 2. piscis de genere cancrorum. *Plin. l. 32. c. 11.*

Corporālis, e. 2. *corporale, corporeo*, Ger. *leiblich*, Gal. *corporel*, Hisp. *corporal*, σωματικός, quod est, vel quod habet corpus. *Sen. epist. 39.* Dicimus quædam corporalia esse, quædam incorporalia. *Papin. l. debitor, §. ult. ff. de pign. act.* Soluta pecunia creditor possessionem pignoris, quæ corporalis apud eum fuerat, restituere debet. ideft, de pignore corporeo. ¶ Item quod est corporis. *Sen. ep. 54.* Vitiorum nostrorum oblivio, etiam corporalium.

Corporālitas, atis, f. 3. *Tert. de An. c. 7. & 9.*

Corporālĭter, adverb. *corporalmente. Paul. JCtus l. 1. ff. de acquir. possess.* Servus corporaliter pignori datus.

Corporāsco, is, ĕscere, quasi dicas, corpus fieri. *Claud. Mamert. l. 1. c. 14.*

Corporātio, f. 3. idem ac corporatura. *Col. l. 6. c. 2.* Custodiendum est, ne in corporatione vel statura, vel viribus impar cum violentiore jungatur. Meliores tamen libri habent (*ne incorporatione*) eodem sensu.

Corporātīvus, a, um, adject. corporalis. *Cal. Austel. Turd. l. 1. c. 6.* Corporativa adjutoria.

Corporātūra, f. 1. *corporatura, quantità*, Ger. *Leibs gestalt*, Gal. *taille, corpulence*, Hisp. *cuerpo, corpulencia*, σωμάτωσις, τὸ σώματος κατάστημα, corporis magnitudo, habitus, & status corporis. *Vitr. l. 6.* Ex cœlo roscidus aer in corpora fundens humorem efficit ampliores corporaturas. Adde *Col. l. 6. c. 22.* ¶ *Veget. l. 1.* scribit, Corporaturam boni tyronis implere sex pedum longitudinem.

Corporātus, a. 1. 2. idem ac corporeus. *Cic. de Univ. c. 2.* Mundus cernitur, & tangitur, & est undique corporatus.

Corporecustos, odis, m. 3. custos corporis. Vet. Inscript. apud *Grut. p. 600. n. 12.* Basus Neronis Cæsaris corporecustos. Et *n. 13.* Hilarius Neronis Cæsaris corporecustos.

Corporĕus, a, um, a. 1. 2. *corporeo*, Ger. *leiblichtig*, σωματικός, quod est ex substantia corporis, vel quod corpus habet. *Cic. 2. de nat. Deor.* Contra ille corporeus vitalis, & salutaris omnia conservat, alit, auget, sustinet, sensuque afficit. Adde *de Univ. c. 4.*

Corpŏro, as, a. 1. *incorporare, unire in un corpo*, Ger. *zusammen leib machen*, Gal. *incorporer*, Hisp. *encorporar*, συμπυκνόω, cogo, coagmento, & in unum corpus redigo. *Plin. l. 7. c. 15.* Tempore ipso animatur, corporaturque. ¶ Apud antiquos corporare est interficere, *ammazzare. Enn. apud Non.* Corpus contemplatur, unde corporet vulnere. *Accius*, Corporare abs tergo est ausus.

Corpulentĭa, f. 1. πολυσαρκία, carnositas, *Plin. l. 11. c. 53.* Somno concoquere corpulentiæ, quam firmitati utilius.

Corpulentus, a. 1. 2. *grasso*, Ger. *leiblich*, Gal. *corpulent*, Hisp. *corpulento*, μεγασώματος, homo obesi corporis, a corpus, ut violentus a vinum. *Col. l. 6. c. 3.* Corpulentum pecus. *Plaut. Epid 1. 1. 8.* Corpulentior videre, quam agilior.

Corpus, oris, n. 3. *corpo*, גוף, Gal. *leib*, Gal. *corps*, Hisp. *cuerpo*, σῶμα, substantia omnis visu, vel tactu perceptibilis, ut corpus aquæ, corpus ferri, apud *Lucr. l. 2.* & speciatim massa compacta ex ossibus, carne, & sanguine, quæ est pars animalis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Etenim corpus intelligi sine loco non potest. *Id. pro Mur.* Vita corpore, & spiritu continetur. ¶ Aliquando corpus sumitur pro sola carne. *Cic. Fam. 7. ep. 26.* Hic cogito commorari, quoad me reficiam, nam & vires, & corpus amisi. *Mart.* utramque significationem uno versu complexus est. Inque omni nusquam corpore corpus erat. ¶ Per cata-

chre-

citrum pro sola anima ponit *Virg. 6. Æn. v. 303. de Charonte.* Ex ferruginea subvolat corpora cymba. ¶ Sumitur item pro aliquo opere scripto, & volumine. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* A principio enim conjurationis utque ad reditum nostrum videtur mihi mediocrem quendam corpus confici posse. *Id. 2. ad Q. Fr.* Sed utros ejus habueris libros (sunt enim duo corpora) an utrosque, nescio. ¶ Item pro forma. *Liv. l. 6. B. Pun.* Corpus nullum civitatis, nec Senatum, nec plebis consilium, nec Magistratus esse. ¶ Item pro parte, & tribu, ac multitudine populi. *Liv. l. 11.* Sui corporis exeari Regem volebant. ¶ Corpus sine pectore, prov. apud *Horat. l. 1. ep. 4. v. 6. & Ovid. in Heroid.* idest sine mente. ¶ *Corpore excidere, & exire*, phrasis est gladiatorum ictum advertarii corporis declinatione vitantium. *Virg. Æn. 5. v. 437.* Stat gravis Entellus, nisuque immotus eodem, Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Cic. Catil. 1. c. 6.* Tuas petitiones parva quadam declinatione, &c, ut ajunt, corpore excelli. ¶ Interdum corpus accipitur pro persona ipsa, seu homine. *Nepos Datam. c. 9.* Elegit corpus natura simillimum sui, eique vestitum suum dedit. *Curt. l. 5. c. 13.* In illo corpore posita est victoria. ¶ De varia corporum divisione Vide *Cicer. l. 1. Nat. Deor. Quæst. Natur. l. 2. c. 2.*

Corpusculum, n. 2. *corpetto, corpicino*, diminu. a corpus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 24.* Esse corpuscula quædam lævia, alia aspera, rotunda alia, &c.

Corrādo, is, si, sum, a. 3. demo, auferendo colligo. *Ter. Phorm. 1. 1. 6.* Ei, credo, munus hoc corradiver. *Id. Hecyr.* Nihil relinquo in ædibus, corrasi omnia. *Id. Adelph. 2. 2. 34.* Minas decem corradere alicunde. *Lucr. l. 1. v. 401.* idem dictis corradere (vel *corradere* nostris. Alii leg. *contrahere*.

Corrāsus, a, um, *rascito*, tedendo ablatus: & translate comparatus, collectus. *Cujacat. Dig. l. 40. tit. 20. leg. 6. exp.* Plerumque etiam inde corrasas pecunias Præfides ad fiscum transmiserunt.

Correctĭo, nis, f. 3. *correzione*, מיפר, Ger. *besserung*, Gal. *correction*, Hisp. *correccion*, διορθωσις, emendatio. *Cic. 4. Fin.* Hæc videlicet est correctio Philosophiæ vetetis, & emendatio. ¶ Correctio etiam figura est apud Rhetores, quæ tollit id, quod dictum est, & quod magis idoneum videtur, reponit. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 26.* Postquam illi vicerunt, atque adeo victi sunt. Eam enim quomodo victoriam appellem, quæ victoribus plus calamitatis, quam boni dederit?

Corrector, m. 3. *correttore*, מיפר, Ger. *besserer*, Gal. *correcteur*, Hisp. *corrector*, διορθωτης, emendator. *Cic. pro Balbo, c. 8.* Corrector, atque emendator civitatis. ¶ Item qui simul cum ejus provinciam regit, ut Corrector Flaminiæ, & Piceni, apud *Grut. Inscrip. p. 407. n. 8.* Corrector Lucaniæ, & Bruttiorum. *Reines. Inscr. p. 399.* Adde *Ammian. l. 27. c. 9.*

Correctūra, æ, f. 1. munus correctoris. *Auson. Parent.* 25. Nam correcturæ tibi Tarraco Hibera tribunal Præbuit.

Correctus, a, um, adject. emendatus, *corretto*. *Cic.* 13. *Att. epist. 28.* Laudationem Porciæ tibi misi correctam. *Gell. 6. 14.* Ut is, qui deliquit, attentior fiat, & correctior.

Corrēpo, is, idem ac repo, *rampicare, andar' occultamente*, ἕρπω. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quod dum effictere vultis, in dumeta correptis. *Col. in præfat.* Intra muros correpsimus.

Correpte, adv. cui opponitur *produtte*. *Ovid. 4. Pont. el. 12. v. 13.* Syllaba, quæ nunc correptius exit. *Charis. l. 1.* Correpte, ut lego, producte, ut audio. *Gell. 9. 6.* Dictum ab eo verbo, quod est dico, correpte dicitur.

Correptĭo, onis, f. 3. ut correptione retundi. h. e. reprehendi. *Tert. de Pudic. c. 13.* ¶ Item abbreviatio. *Vitruv. l. 9. c. 5.* Correptiones dierum, aut crescentiæ. ¶ Apud Grammaticos correptio syllabæ est, cum syllaba brevi tempore pronuntiatur. *Quintil. l. 9. c. 5.* Voces aut producione tantum, vel correptione mutatæ.

Correptor, is, m. 3. *riprensore*, מוכיח, Ger. *strafer*, Gal. *reprenseur*, Hisp. *reprehensor*, ἐπιτιμητὴς, reprehensor. *Sen. 2. de ira, c. 10.* Non hostis, sed correptor peccantium.

Correptus, a, um, 2. particip. a corripio, raptus, comprehensus. *Auct. ante Exil.* Ego repente vi Tribunitia correptus, &c. *Virg. Georg. 4. v. 305.* Correptum manibus tenere. ¶ Item furto ablatus, surreptus, ut correpta pecunia, *Cic. pro Balbo, & l. 12. Fam. epist. 15.* Correptis vectigalibus. ¶ Apud *Liv. l. 2. c. 28.* Correpti patres, *sopiti*. ¶ Apud Grammaticos correpta dicitur syllaba, quæ breve tempus habet. *Quintil. l. 1. c. 6.* (*al. 10.*) Syllaba correpta.

Corrĕus. V. Coureï.

Corrĭdeo, es, si, sum, a. 2. *ridere*, Ger. *samt sanden lachen*, Gal. *rire ensemble*, Hisp. *reir a una*, συγγελαω, simul rideo. *Lucan. l. 4. v. 81.* Omnia corridens concepta luce diei.

Corrĭgia, æ, f. 1. *correggia*, קרוה, Ger. *stiefbrieme*n. Gal. *courroye*, Hisp. *correa, soga*, τὸ ἱμᾶς (*ἱμὰς*), lorum, vel funiculus ex loris subtilis, &c. a *corium*. Alii qui derivant a corrigo, volantique lorum fuisse, quo verberarentur servi, ut corrigerentur. *Cic. 2. de Divin. c. 4.* Pedis offensio nobis, & abruptio corrigiæ, & sternutamenta erunt obiervanda. ¶ Secundam syllabem corripit *Venant. Fortun. l. 8. carm. 5. v. 61.* producit *Ausor l. 2. hist. Apost. v. 81.*

Corrĭgo, is, exi, ectum, a. 3. *correggere*, תיקון, Ger. *bessern*, Gal. *corriger*, Hisp. *corregir*, διορθοω, emendo, a *con*, & *rego*. *Cic. ad Q. Fratr.* Cursu corrigam tarditatem. *Id. 4. Leg. c. 14.* Corrigere mores civitatis. ¶ Proprie significat, quod tortuosum, & obliquum est, dirigere, *dirizzare*. *Plin. l. 7. c. 20.* Miloni athletæ malum tenenti nemo digitum corrigebat.

Corripĭo, is, ripui, reptum, *prender' in fretta, torre per forza*, idem ac rapio, vel celeriter rapio, comprehendo. *Virg. 1. Æn.* Arcumque manu, celeresque sagittas corripuit. *Cic. 7. Ver.* Hominem corripi, ac suspendi justit in oleastro quadam. ¶ Translate ad reprehendere, sed magis verbis, quam verberibus, *riprendere, ammonire, sentire, ἐπιτιμᾶν, ἐπικατηγορεῖσθαι, Cal. Cic. 8. Fam.* Clamoribus scilicet maximis judices corripuerunt. *Sueton. in Aug. c. 53.* Indecoras adulationes corripuit edicto. h. e. castigavit. ¶ Item occupare, *sopprendere*, ut Corripi somno, Corripi febribus, &c. *Plin. l. 1. ep. 12.* Pedum dolore correptus est. *Plaut. Asin. 5. 2. 34.* Me ex amore hujus correptum esse. Alii leg. *corruptum*. ¶ Corripere se, *levarsi in fretta*. *Ter. Hec. 4. 1. 3.* Corripuit tacitus se se ad filiam. ¶ Significat etiam ad se trahere. *Nepos 18. 2. 3.* Omnium partes corripere, atque complecti. *Tacit. Annal. 11. 8. 4.* Neque cunctabatur, quin proximas Prætecturas corriparet. ¶ Apud Grammaticos corripere syllabam, est brevem facere. *Palæmon Grammat.*

Corrīvales, m. 3. *rivali*, Ger. *nebenbuler*, Gal. *corrivaux*, Hisp. *competidores, aversarios*, qui eandem amicam habent. *Quintil. 12. Declam.* Illam corrivalium maledicta.

Corrivātio, onis, f. 3. aquæ eundem in locum deductio, sive confluxus. *Plin. l. 3. c. 2.* Corrivatione aquæ pluviæ in locum humiliorem a superioribus defluentis. Adde *l. 33. c. 4.*

Corrivātus, a, um, adject. deductus, derivatus. *Plin. l. 36. c. 15.* Per meatus corrivati septem amnes. h. e. in eundem alveum deducti. Et *l. 3. c. 5.* Tiberis tenuis primo, & nisi piscinis corrivatus, emissusque, navigabilis.

Corrīvo, as, a. 1. est rivum ducere, seu tacere, seu aquas per rivos eundem in locum ducere. *Ulp. l. 1. §. 3. ff. de aqu. & aqu. plu. arcen.* Fossas agrorum siccandorum causa factas, Mutius ait, colendi agri causa fieri, non tamen corrivandæ aquæ causa fieri. *Plin. l. 31. c. 4.* Interumque damnosi torrentes corrivantur. h. e. in eundem rivum confluunt.

Corroborāmentum, i, n. 2. *conforto, rinforzo*. *Lactant. l. 3. c. 12. ad fin.* Labores, & miseriæ sunt exercitia, & corroboramenta virtutis.

Corroborātus, a, um, 2. roboratus, *fortificato*. *Cic. pro Flac.* Quorum virtus non solum natura corroborata, verum etiam disciplina putatur.

Corrobŏro, idem ac roboro, idest, robustum, & fortem reddo, *rinforzare*. *Cic. pro Sest.* Cum jam puerilis tua vox se corroboraverit. *Ex translate. Cic. Cæl. l. 12.* Manabat illud malum urbanum, & ita corroborabatur quotidie.

Corrōdo, idem ac rodo, vel simul rodo, *rodere*. *Cic. 2. de Orat.* Nos autem ita leves, atque inconsiderati sumus, ut si mures corroserint aliquid, quorum est opus hoc unum, monitum putemus.

Corrogātus, a, um, 4. adject. multis precibus rogatus: ut corrogati auditores. h. e. ambitione collecti. *Cic. Philip. 3. c. 8. & Quintil. l. 12. c. 9.* ¶ Corrogata pecunia ad usus necessarios. h. e. collecta. *Cæs. l. 3. B. C. c. 102.* Sic *Cic. 5. Ver.* Nummulis corrogatis de nepotum donis.

Corrogo, as, a. 1. συναγειρω, est rogando congregare, sive multis precibus contrahere. *Cic. pro Quintt. c. 6.* Ipse suos necessarios ab artiis Licinii, & a faucibus macelli corrogat, ut ad tabulam Sextium sibi adsint. *Auct. ad Her. l. 1. c. 6.* Carbunculos corrogare. h. e. colligere. V. Corrogatus.

Corrōsus, a, um, 2. partic. a corrodor, *corroso. Var. 3. R. R. c. 17.* Cum eodem tempore insulas Ludinorum ibi corrosas vidisses. *Juven. Sat. 15. v. 8.* Corrosis ossibus.

Corrotundātus, a, um, *rotondo*. *Petron. Fragmen. Tragur. p. 11.* Terra mater est; in medio quasi ovum corrotundata.

Corrotundo, as, avi, atum, a. 1. rotundo. *Sen. l. 4. Nat. Quæst. c. 3. & epist. 113.* Si has quoque corrotundaverint. *Petron. Fragmen. Tragur. p. 49.* Uno cursu centies sestertium corrotundari. V. ibi *Scheffer*.

Corrūda, æ. 1. ασπαραγος ἀγρεστις, sylvestris asparagus. *Plin. l. 20. c. 10.* Sylvestrem asparagum aliqui corrudam, aliqui Lybicum vocant, Attici horminum. *Cato*, In arundineto corrudent serito.

Corrugātus, a, um, 1. 2. *increspato. Col. l. 12. c. 30.* Ubi satis corrugata erunt acina.

Corrūgis, e, adject. qui in rugas colligitur. *Nemesian. Cyneget. v. 93.* Corrugesque sinus geminatus baltheus arctet.

Corrūgo, as, a. 1. *increspare*, קמט, Ger. *gerunzele machen*, Gal. *rider*, Hisp. *arrugar, arrugiar*, est in rugas contrahere. *Hor. l. 1. ep. 5. v. 22.* Ne turpe torral, ne sordida mappa corruget nares.

Corrūgus, m. 2. idem ac corrivus, vel speciatim, ut aliqui definiunt, aqua ex montium jugis ducta ad lavandum aurum. *Plin. l. 33. c. 4.* Flumina jugis montium ducere: corrugos vocant, a corrivatione, credo.

Corrumpo, is, i, 3. *corrompere, guastare*, קרה, Ger. *verderben*, Gal. *corrompre*, Hisp. *corromper*, διαφθειρω, contamino, vitio, destruo. *Ter. Adelph. 3. 3. 66.* Prices ex sententia nactus sum, hi mihi ne corrumpantur, cautio est. *Plin. l. 3. c. 23.* Quæ nec aqua, nec igni possent corrumpi. ¶ Transfertur ad animum. *Cic. 3. Leg. c. 14.* Corrumpere animum, & mores alicujus. ¶ Aliquando est subornare, illicere muneribus. *Cic. pro Planc.* Quam quisque Tribum turpi largitione corrumperet. Sic corrumpere aliquem pecunia, muneribus, blanditiis, &c. *Cic. passim*. ¶ Corrumpere oculos ictu, *Plaut. Amph. 1. 3. 32.* ¶ Corrumpere diem, pro contrahere, *perder il tempo. Id. Men. 4. 2. 21.* ¶ Corrumpere litteras, *falsificare. Cic. Ver. 4.* ¶ Corrumpere rem familiarem, *dissipare. Sall. in Jug.* ¶ Corrumpere opportunitates, *perdere le buone occasioni. Id. in Catil.*

Corrŭo, is, ui, n. 3. *cadere, rovinare*, נפל, Ger. *fallen*, Gal. *tomber*, Hisp. *caer, arruinarse*, simul ruo, concido. *Cic. 2. ad Q. Fratr.* Et ille pene timore, ego risu corrui. *Id. l. 1. Divin. c. 50.* Urbs tota Lacedæmoniorum corruit. ¶ Est etiam activum, & significat coacervare, conjicere. *Plaut. Rud. 2. 6. 58.* Ibi corruere me posse ajebat divitias. *Ter.* Quod eo spectas, aliudve corruebant. ¶ *Lucret. l. 3. v. 825.* Quæ possint corruere hanc rerum violento turbine summam. h. e. evertere, labefactare. Adde *l. 5. v. 369.*

Corrupte, *corrottamente*, Ger. *verderbung*, Gal. *par corruption*, Hisp. *por corrupcion*, διαφθορικῶς. *Cic. 1. Fin.* De quibus neque depravate judicant, neque corrupte. *Sen. Controv. 9.* Minus facunde, & corruptius quam Fabianus. *Ascon. præfat. Ver.* Corruptissime judicare.

Corruptēla, æ, f. 1. *corruzione*, διαφθορὰ, corruptio, quod corrumpit, & contaminat. *Cic. 2. Off. c. 15.* Melius etiam, quod largitionem corruptelam dixit esse. *Id. in Parad.* Corruptelam judicii moliri. *Ter. Adelph. 3. 3. 7.* Communis corruptela nostrum liberum. ¶ Pro stupro usurpat *Suet. Claud. c. 16.*

Corruptibĭlis, le, adject. 3. qui corrumpi potest, *corruttibile. Arnob. l. 2.* Plato Deos dicit, & mundum corruptibilem esse natura.

Corruptibĭlĭtas, atis, f. 3. facilitas se corrumpendi, *corruttibilità*. *Tert. adv. Marc. c. 16.* Corruptibilitas subitantiæ humanæ.

Corruptĭo, nis, f. 3. *corruzione*, διαφθορὰ. *Cic. Tusc. l. 4. c. 13.* Morbum appellant totius corporis corruptionem.

Corruptīvus, a, um, adject. idem quod corruptibilis. *Tertul. l. de Resur. Carn. 9. 51.* Oportet corruptivum istud induere incorruptionem.

Corruptor, m. 3. *corruttore*, משחית, Ger. *verderber*, Gal. *corrupteur*, Hisp. *corrompedor*, ἀναπαυστὴς, qui corrumpit. *Cic. in Catil. 2. c. 4.* Corruptor juventutis.

Corruptōrius, a, um, adject. qui corrumpit, corruptivus. *Tertul. adv. Marc.* Corruptorii sensus. Et, conditio corruptoria.

Corruptrix, icis, f. 3. quæ corrumpit. *Cic. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 6.* Tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia.

Corruptus, a, um, 1. 2. *corrotto*, διεφθαρμένος. *Cic. Att.* Animus largitione corruptus. *Horat. l. 1. sat. 7. v. 95.* Iter factum corruptius imbri. *Senec. Suasor. 1.* Res omnium corruptissima. ¶ Corruptus etiam dicitur, qui animo deficit. *Plaut. Amph. 5. 1. 6.* Animo male est, aquam velim, corrupta sum, atque absumpta. ¶ Corrupti boves, idest macie confecti. *Phædr. l. 2. Fab. 9. v. 21.* Sic *Cæs. l. 3. B. C. c. 58.* Corrupti equi macie.

Cors, ortis, V. Cohors.

Corsa, æ, f. 1. a *Vitruv. l. 4. c. 6.* dicitur prima fascia antepagmenti in ostiis; ducta metaphora a voce Græca κείρω, quæ tempus, partem capitis significat, *tempia*.

Corsĭcæ, sive Corsiæ, insulæ parvæ Joniæ adjacentes, contra Samum insulam.

Corsĭca, Corsis, Cyrnus, *Corsica*, inf. Italiæ, in mari Tyrrheno, sub dominio Reipu. Genuensis. Antea dicta est Cyrnus, a Cyrno Herculis filio. Tota maligne colitur, quod aspera sit, & multis in locis inaccessibilis. Dividitur a Sardinia freto Taphros dicto. Melle abundat, sed venenato. *Ovid. l. 1. Amor. 8. leg. 12.* Melle sub infami Corsica misit apis.

Corsĭcānus, a, um, ad Corsicam pertinens, ut mella Corsicana, apud *Serv. in 4. Geo g. v. 101.*

Corsĭcus, a, um, adject. possess. Corsicanus, ut Corsica apis, *Ovid. l. 1. Am. el. 12.*

Corsoĭdes, m. 1. κορσοειδὴς, lapis canitici hominis similis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Corsus, a, um, *Corso*, ad Corsicam pertinens, Corsicus. *Ovid. 6. Fast. v. 194.* Cum pene est Corsis obruta classis aquis. ¶ *Corsi, orum*, ejus insulæ populi. *Liv. l. 42. c. 7. Plin. l. 15. c. 29.*

Cortex, icis, m. tam masc. quam fœm. gen. *scorza, corteccia*, קליפה, Ger. *rinde*, Gal. *ecorce*, Hisp. *corteza*, φλοιὸς, est veluti corium cujusque rei, ut in arboribus liber, & in cæteris rebus crusta quædam tectoria. *Virg. 7. Æn.* Raptus de subere cortex. *Id. ecl. 6. v. 62.* Musto circundat amaræ corticis. ¶ Duplex est autem cortex in arboribus, alius interior, qui & *liber* dicitur, tenuis, & levis; alius exterior, crassus, & asper. ¶ Leviorem cortice dixit *Horat. l. 3. od. 9.* hominem inconstantem. ¶ Sine cortice nare, proverb. de eo, qui suis moribus regendis præceptore non eget. *Id. l. 1. ser. 4. v. 120.*

Corticātus, a, um, 1. 2. quod corticem habet. *Col. l. 12. c. 23.* Pix corticata appellatur, qua utuntur ad conliuras Allobroges.

Corticĕus, a, um, adject. *di scorza*, ut Corticeum gluten. *Prudent. Cathem. 3. v. 43.*

Corticōsus, a, um, 1. 2. *pieno di scorza*, φλοιώδης, quod corticibus plenum est. *Plin. l. 13. c. 41.* Quod in arbore hæsit ferro depectitur, ideo corticosum.

Corticŭla, æ, f. φλοιὸς, diminu. a cortex, *Col. l. 12. c. 47.* Tum resolutis corticulis eximimus eum.

Cortīna, æ, f. 1. *cortina*, proprie est vas æreum, in quo colores coquuntur, & lanæ tinguntur. *Plin. l. 25. c. 6.* Fit etiam apud infectores ex flore nigro, qui adhæretici ueteis cortinis. ¶ Item vas, in quo detritum decoquitur, a *corte*, quia detritum decoquebatur in cortibus villicis. *Col. l. 1. c. 6.* ¶ Item vas, quo oleum fluit, cum oleum in torculari faciores premunt. *Cato R. R. c. 66.* Cortinam plumbeam in lacu ponito, quo oleum fluat. *Plaut. Pœn. 5. 5. 12.* Qui cortinam ludis per Circum ferunt. hoc est, Vas aqua plenum, ut equos cursu defessos in certaminibus aspergant. ¶ *Virg. l. 3. Æn. v. 92. & l. 6. v. 347.* tripodem illum, in quo Phœbades sedentes oracula reddebant; cortinam appellat; nam & trepas vas rotundum erat ad similitudinem cortinæ. *Prudentius* tamen corti-

certinam a tripode distinguit, *Apotheos.* v. 506. Delphica damnatis taeuerunt fortibus antra: Non tripodas cortina tegit. Itaque cortinas tripodum dixit etiam *Plin. l.* 34. *c.* 5. quas *Pollux l.* 10. *c.* 23. vocat opercula tripodum, ἔσμους, & circulari figura fuisse testatur. ¶ *Severus in decem*, v. 294. cortinam theatri vocat conuexam, & cauam theatri capacitatem. Et *Ennius apud Var.* Cœli cortinam antea dixerat, quod scil. instar cortinæ vasis concauum sit. ¶ Recentioribus Auctoribus cortinæ aulæa, seu vela appellantur. V. *Isid. Orig. l.* 19. *c.* 26.

Cortinale, is, n. 3. locus, in quo cortinæ sunt ad decoquendum aliquid. *Col. l.* 1. *c.* 6. Cortinale, quo defrutum fiat, angustum ne sit.

Cortinipótens, entis, epith. Apollinis, quod cortinæ præsidet. *Lucil.*

Cortinula, æ, f. dimin. a cortina. *Ammian. l.* 29. *c.* 7. (*al. c.* 2.) Cortinulis pensilem annulum librans. Ubi alii aliter leg.

Certóna, V. Corytus.

Cortonensis, e, adject. ad Cortonam pertinens, ut montes Cortonenses, *Liv. l.* 22. *c.* 4. Cortonenses incolæ, *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Cortumio, vel contumio, onis, ἐναντιοφανὴς, attenta oculorum defixio in aliquam rem: verbum augurale, apud *Var. l.* 6. *de L. L.*

Cortyna. V. Gortyna.

Cervinus, a, um, adject. quod est corvi, *di cervo*, ut Corvinum ovum, *Plin. l.* 10. *c.* 12. Corvina nigredo. *Apul. l.* 2. *Met.* ¶ Corvinus Romanæ familiæ cognomen, de cujus origine *Liv. l.* 7. *c.* 36.

Corvito, n. 1. devoro. *Plaut. Cas.* 4. 1. *ad fin.* Novi ego illas ambas ostrices, corvitant, ubi comesse possunt. Sed *Lambin.* & *Turneb.* legunt, *cerbitant cibi comesse possunt*. V. *cerbito*.

Corvitor. V. Corbitor.

Coruncánus, m. 2. primus Romæ Pontifex Max. de plebe, quem Cicero pro domo sua Pontificii juris peritissimum fuisse testatur. Is, cum Legatus ad Teucam Illyricorum Reginam missus esset, in reditu contra jus gentium interfectus est.

Corus, Caurus, m. 2. *Ponente Maestro*, ἀργέστης, ventus inter Favonium, & Septentrionem, qui ab Occasu æstivo ☼ & solstitiali spirat adversus Aquilonem. *Plin.* 2, 47. Sed *Vegetio* idem est ac Libonotus ad similrum meridiani cardinis. ¶ Corus, p. c. κάρος, genus mensuræ, quæ triginta modios capiebat, al. quadragintaquinque. *Isid. l.* 16. *c.* 25.

Coruscámen, inis, n. coruscatio, splendor. *Apul. de Deo Socrat.* Rapidissimo coruscamine lumen candidum intermicare. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Coruscamen vultus.

Coruscatio, onis, f. splendor micans, & tremulus, ut fulguris, & hujusmodi. *Solin c.* 53. *ubi de margaritis*: Si repente micaverit coruscatio. *Vopisc. in Caro*, c. 8. Ingenti exorta tempestate, immani coruscatione, immaniori tonitru, exanimatus est.

Coruscifer, a, um, adject. coruscus, vel coruscans. *Martian. Capel.* Coruscifera laquearia cœli.

Coruscо, as, avi, atum, n. 1. *risplendere a guisa di baleno*, בזק, Ger. *fleckeun*, Gall. *eclater*, Hisp. *resplandecer*, ἀστράπτω, splendeo, a κόρη, pupilla, quod proprie sit splendore suo oculos perstringere. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Flamma inter nubes coruscat. ¶ Translate est vibrare. *Virg.* 12. *Aen.* Oditque moras, hastamque coruscat. ¶ Item crispari, tremere. *Juven. sat.* 3. v. 255. Longa coruscat Sarraco veniente abies.

Coruscus, a, um, o. 1. 2. *risplendente*, מזהיר, Germ. *flechnen*, Gall. *éclatant*, Hisp. *resplandeciente*, στιλπνὸς, splendens. *Virg.* 2. *Aen.* Stat ferri acies mucrone coruscо. ¶ Item crispus, tremens. *Virg.* 11. *Aen.* Sylvis scena coruscis desuper. *Serv. in* 2. *Aeneid.* Coruscum alias fulgens, alias tremulus est.

Coruscо. V. Conisco.

Corvus, m. 2. *corvo*, עורב, Ger. *rab*, Gall. *corbeau*, Hisp. *cuervo*, κόραξ, avis species, a Græca voce allata, vel a sono, quem edit. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Milvo est quoddam naturale bellum cum corvis. *Cic.* 3. *de Orat.* ambigue de Corace Rhetore, quasi de corvo, qui Græce dicitur κόραξ. Quare Cornicem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos exeludere in nido. ¶ Fuit hæc avis Apollini sacra, inauspicata Plinio, & Horatio, sc. si a sinistra apparerat; nam dextra boni est ominis. *Cic.* 1. *de Divin.* Corvus a dextra, a sinistra cornix ratum facit. V. etiam *Plaut. Aulul.* 4. 3. ¶ Corvos in cruce pascere. h. e. suspendio puniri, *Horat. l.* 1. *ep.* 16. v. 48. ¶ Est etiam hoc nomine machina quædam militaris, qua in navalibus prœliis utebantur, ei persimilis, quæ manus ferrea dicebatur. *Curt. l.* 4. *c.* 2. ¶ Sunt qui putant fuisse genus malleï terrei; quo in latera navium impetu multo cadente, tabulata confringerentur. *Vitruvius* enim demolitorem vocat *l.* 10. *c.* 19.

Corybantes, m. 3. κορύβαντες, Sacerdotes Matris Idææ, ideft, Cybeles a κορυφὴ, caput jacto, & βάλλω, incedo, quod sacro correpti furore cymbala pulsarent, & inter saltandum capita jactarent; vel a κόρη, oculi pupilla, quia, cum Jovis pueri essent custodes, oculis dormirent apertis, unde κορυβαντιᾶν dicuntur, qui similiter dormiunt; vel, ut Diodorus scripsit, a Corybante Jasonis, & Cybeles filio, qui simul cum Cardano sacra Matris Deum in Phrygiam detulit. Iidem Curetes dicti sunt, a κείρω, tonsura, uti vicini illis vocati Acarnanes, ab α priv. & κείρω, tondeo. Iidem Dactyli vocati fuere, quia digitorum numerum æquarent, vel quod uti homo per digitos, ita Rhea per illos ministeria sua exequeretur. Iidem etiam qui Telchinæ creduntur. Hi primum Idam Phrygiæ montem tenuisse dicuntur, postea in Cretam navigasse, montemque quendam incoluisse, quem nomine relictæ sedis etiam Idam appellarunt, ubi Jovem infantem aluerunt, & ne vagitu se parvulus proderet, (Saturnus enim cum Titano fratre convenerat, ut sobolem omnem masculam interficeret) clypeolis æneis inter se concurrentes, tinnitu æris illisi celavere vocem infantis. *Horat. l.* 1. *od.* 16. Sic geminant Corybantes æra. ¶ Singulari numero usus *Claud. de* 4. *Cons. Honor. vers.* 150. Non te progenitum Cybelejus æres canoro Lustravit Corybas.

Corybantius, a, um, ad Corybantas pertinens, Κορυβάντιος. *Virg.* 3. *Aen.* v. 3. Hic mater cultrix Cybele, Corybantiaque æra.

Corycæus, m. 2. κωρυκαῖος, explorator, qui clanculum sermones aucupatur, ut postea deferat, a Coryco Pamphyliæ monte. Nam sub eo in mare prominente convenæ quidam habitabant, vicini Myonnesо, qui ad mercatores in portu stationes habentes accedebant, quasi merces empturi, vel navigationibus comites futuri, deinde cum cognovissent, & quid illi veherent, & quo navigarent, Myonnesiis renuntiabant. Myonnesii mercatores invadebant. Et ipsi Corycæi partem quandam pretii accipiebant, quo capti mercatores se redimebant. *Suid. ex l.* 5. *Ephori*. ¶ Hinc factum est, ut omnes curiosi secreta auscultantes *Corycæi* dicerentur. Hinc etiam prov. *Hunc Corycæus auscultavit*, quod de eo dici solet, cujus consilia secreta patefacta sunt. *Cic. Attic. l.* 10. *ep. ult.* Corycæi subauscultare videntur, quod loquor.

Corycides dictæ Musæ, vel a Corycio antro in Parnasso, vel a Nympha Corycia. *Ovid. Met.* 1. v. 320.

Corycium, V. Coricium.

Corycius, a, um, adject. a Coryco urbe, ut Corycium nemus. *Curt. l.* 3. *c.* 4. Corycium crocum, *Horat. l.* 2. *sat.* 4. v. 68.

Coryeus, f. 2. Coryeium, *Corsa*, *Coreb*, *Curebo*, Turc. *Corechisar*, urbs Ciliciæ, al. Pamphyliæ, in ora, cum portu capaci, in Caramania reg. inter Zephyrium prom. & Sebasten urb. Ibi mons est ejusdem nominis, qui plurimum, & optimum crocum gignit, in quo specus Corycius est, unde Nymphæ Corycides. ¶ Item est portus dictus *delle Carabuse*, prope Cisamopolim, ubi & Coryeæ insulæ, cum arce munita.

Corydálus, m. 2. *lodola*, Ger. *lerch*, Gall. *alouette*, Hisp. *cogujada*, κορυδαλὶς, avis, al. galerita, & Gallico vocabulo alauda, a κόρυς, galea, quia habet in vertice capitis pennas aliquot erectas, quæ coni galeæ speciem præbent. *Serv. in Eclog.* 2. *Virg.*

Corylétum, n. 2. locus frequentibus corylis consitus. *Ovid.* 2. *Fast.* v. 587. Illa modo in sylvis inter coryleta jacebat.

Corylus, f. 2. *avellana*, *nocciolo*, κόρυλος, species arboris, quæ nuces avellanas

signat. *Virg.* 2. *Georg.* Plantis edatæ corylo nascuntur.

Corymbia, f. 1. ferulæ caulis decoctus, qui inuria, & mellæ conditus sit. *Plin. l.* 19. *c.* 9.

Corymbiatus, a, um, adject. instar corymbi factus. *Trebell. Poll. in Claud.* c. 17. Discus corymbiatus argenteus. V. ibi *Salmas.*

Corymbifer, fa, rum, o. 1. 2. qui fert corymbos. *Ovid.* 2. *Fast.* v. 393. Festa corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi.

Corymbites, κορυμβίτης, tithymali species, πλατύφυλλος, vocata a foliorum latitudine. Prices necat, alvum solvit radice, vel foliis, vel succo. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Corymbium, ii, n. redimiculum est muliebrium comarum. *Petron. Satyr.* Corymbioque dominæ pueri adornat caput.

Corymbus, m. 2. κόρυμβος, hederæ racemus in orbem circumactus, ut scribit *Plin. l.* 16. *c.* 34. Hinc *Virg. Ecl.* 3. v. 39. Diffusos hedera vestit pallente corymbos. ¶ Hujusmodi corymbis Deorum frontes, item Poetarum coronabantur, ut de Osiri videre est apud *Tibull. l.* 1. *eleg.* 8. v. 45. & de Poetis *Propert. l.* 2. *eleg.* 21. v. 35. ¶ Præterea corymbus dicitur quidquid assurgit in modum strobili, seu racemi hederacei. Hinc *Plin.* hanc vocem usurpat de fructu chrysocomæ herbæ, *l.* 28. *c.* 8. Et de Cinara canluo *Colum. l.* 10. Similiter *Coel. Sever. in Aetna*, v. 106. corymbos vocat tumulos terræ temere, & inæqualiter congestæ.

Coryphæus, m. 2. κορυφαῖος, supremus, præcipuus, caput cujusque ordinis, a κορυφὴ, vertex capitis. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 21. Zenonem Philo noster coryphæum appellare Epicureorum solebat.

Coryphasia, æ, f. Equestris Minervæ dicta, vel a Coryphæ matris signo (nam Corypbe Oceani filia, mater Minervæ fuisse dicitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 23.) vel ἀπὸ τῆς κορυφῆς, quod e vertice summo Jovis nata est parmam ferens, atque arma. *Arnob. l.* 4.

Coriphasium, n. 2. *Capo Zunchi*, prom. Peloponnesi, in ora sinus Cyparissii, prope Pylum Messeniacum, e regione Sphateriæ insulæ, medium inter Electram fl. & Methonem. ¶ Item urbs Argiæ reg. al. Inachia. ¶ Item regio Laconiæ.

Corythus, Corytus, Coritus, Cortona, Croto, Cytonium, *Cortona*, urbs antiquissima Etruriæ, in monte, a Corytho Rege condita, inter Arretium, & Perusium. Pop. *Cortonenses*.

Corytus, m. 2. al. corythus, chorycus, coricus, coriscus, *carcasso*, *turcasso*, *faretra*, אשפה, Ger. *Kocher*, Gall. *carquis*, Hisp. *carcax*, γωρυτὸς, vel χωρυτὸς, theca arcuum, sive sagittarum. *Virg. l.* 10. v. 169. Corytique leves humeris, & lethiter arcus. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 8. In quibus est nemo, qui non coryton, & arcum, telaque vipereo lurida felle gerat. Plura de hac voce habes apud Erythræum in Indice Virgiliano.

Corýza, æ, f. *catarro*, Ger. *catarr*, Gall. *rhume*, *catharre*, Hisp. *romadico*, κόρυζα, mucus, humor ex capite fluens, quem Latini gravedinem vocant. *Cels. l.* 4. *c.* 5.

Cos, cotis, f. 3. *cote*, Germ. *wetzstein*, Gall. *queux*, *pierre à aiguiser*, Hisp. *agudadera*, *piedra*, κόνις, proprie est saxum asperum atque abruptum, speciatim lapis, quo cultri acuuntur, a *cotes*, quod ex *cautes*, quia e caute fit. *Cic. in Tusc.* Tanquam e scopulosis cotibus enavigavit oratio. *Liv. l.* 1. Te novacula cotem discussurum. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Italia aquarias cotes dedit. *sc.* quæ aqua inter acuendum perfunduntur. Contra *cos olearis*, quæ oleo contingitur. *Id. l.* 34. *c.* 14. ¶ Translate cos sumitur pro incitamento. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 19. Iracundiam cotem fortitudinis esse dicunt.

Cos, co, f. Κῶ, insula Asiæ e regione Cariæ, prope Halicarnassum, patria Hippocratis. Dicta est etiam Cea, Meropis, & Nymphæa. *Plin.* 5. 31.

Cosa, Cosanum, Cassanum, *Cosano*, *Cassano*, Col. & urbs Magnæ Græciæ, in Calabria cit. in conf. Lucaniæ, sub ditione Principis Bisinniani inter Castrovillarium, & oram sinus Tarentini. ¶ Cosa item, Cosæ, Cossa, Cossæ, Col. & urbs excisa Etruriæ, in cont. ditionis Pontificiæ, in colle, prope oram lit. & ostia Peliæ fl. A muribus deleta dicitur. Ex ejus ruinis crevit Ansedonia, *Alsedonia*.

Cosas, m. 1. *Cosa*, *Pissa*, fl. Hernicorum, in Latio, qui apud Frusinonem decurrit, & in Liris labitur.

Cosinitta, æ, com. 1. *cameriere*, Germ. *Kammer diener*, Gall. *valet de chambre*, Hisp. *camarero*, κοιτωνίτης, servus, vel ancilla in familia, cui domini, dominæve exornandæ cura incumbit. *Juv. sat.* 6. v. 476. Ponunt cosmetæ tunicas, tarde veniffe Liburnus dicitur. ¶ Est a κοσμέω, orno.

Cosmetria, æ, f. ancilla, quæ dominam vestit, & exornat. *Inscript.* apud *Reinef.* 1. 89.

Cosmianum, i, n. 2. unguentum a Cosmo quodam inventum. *Martial. l.* 12. *epigr.* 55. Aut librani peret illa cosmiani.

Cosmicus, o. 1. 2. *mondano*, κοσμικὸς, mundanus. *Mart. l.* 7. *epigr.* 41. Cosmicus esse tibi Semproni Tucca videris, cosmica Semproni tam mala, quam bona sunt. ¶ Cosmicus ortus Astrologis est, cum stella oriens una cum Sole emergit. Cosmicus occasus contra dicitur, cum stella ex adversa coeli parte infra Horizontem descendit, Sole oriente. Sic Chronicus ortus seu achronicus fit, cum stella exoritur, Sole cadente: occasus Chronicus erit, cum Sol, & stella eodem tempore occident. Cum vero astrum aliquod, quod Solis radiis obtegebatur, eo abscedente, conspicitur, ortum Heliacum (ideft Solarem) vocant, similiter occasum Heliacum, cum Sole accedente, astrum quod apparebat, oculis nostris subtrahitur.

Cosmitto, idem ac committo, apud veteres. *Festus*.

Cosmus, i, m. nomen unguentarii. *Juven. sat.* 8. v. 86. Cosmi toto mergatur abeno. Ubi Vet. Scholiastes: Cosmus luxuriosus fuit, qui solium, in quod descendebat, multis diversorum unguentorum odoribus misebat. ¶ Fuit & servus Augusti hoc nomine, de quo *Suetou. in ejus vita*, *c.* 67.

Cossa. V. Cosa.

Cossigerare, in coxam aggerare, & attollere, *Accius* apud *Non. c.* 1. *n.* 303. Sed alii aliter. V. *Turneb. l.* 29. *c.* 19.

Cossim, adverb. in coxas, pro coxim. *Pompon. apud Nonium*. Qui cossim cæsant. *Festus*. *Apul.* 3. *Milef. init.* Sic grabatum cossim insidens, ubertim flebam.

Cossus, m. 2. vel cossis, m. 3. κὶς, κισὶς, vermis in ligno editus, qui apud Phryges, & in Ponto pro delicatissimo cibo sumebatur, a Græca voce quæ ulata est. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Luxuria cossos roborum delicatiores adhibere in cibo. *Id. l.* 30. *c.* 13. Cossos, qui in ligno nascuntur, sanant ulcera omnia. ¶ A similitudine horum vermium homines natura rugosi corporis cossi dicebantur. *Fest.* Hinc *cossatii*, *cussuvii*, *cossuviani*, familiæ Romanorum.

Costæ, arum, f. *coste*, γνῖαι, Ger. *rippe*, Gall. *cotes*, Hisp. *costillas*, πλευραὶ, sunt ossa illa spinæ cohærentia, inteltinaque suo complexu coercentia. *Virg.* 3. *Georg.* Fricat arbore costas. ¶ *Plin. l.* 13. *c.* 9. Costæ sunt navium latera. Sic *Virg. Aen.* 2. v. 16. Sectaque interunt abiete costas.

Costátus, a, um, adject. costas habens. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. Pecudes corpore amplo, bene costato, latis humeris.

Costum, i, n. *costo*, herbæ odoriferæ genus. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Achæmenium costum. *Propert. l.* 4. *eleg.* 6. Costum molle date, & blandi mihi thuris honores. ¶ Hujus herbæ meminit & *Plin. l.* 14. *c.* 16. *l.* 15. *c.* 1.

Cosýra, æ, νοσύρα, insula maris mediterranei, inter Siciliam, & Africam, *Pantalaria*. *Ovid.* 3. *Fast.* v. 567. Fertilis est Melite sterili vicina Cosyræ. ¶ Invenitur & Cossyra duplici ſſ. *Sil. l.* 14. v. 273. Et bellare Tabas docilis, Cossyraque parca.

Cotaria, æ, f. *luogo dove si cavano le cote*, Germ. *wetzsteln brueh*, Gall. *carriere de queux*, Hisp. *lugar donde se sacan las piedras aguaderas*, locus, unde eruuntur cotes. *Alphen. l. Cæsar*, *ſſ. de pub.* Cætar cum insulæ Cretæ cotarias locaret. Al. leg. *cotrias*.

Cothon, onis, m. κώθων, portus artificialis, aggestis molibus factus. *Serv. ad Aen.* 1. v. 427. ita appellat portum fossitium Carthaginiensium.

Cothon, f. 3. inf. quæ Byrsæ Carthaginis arci subjacebat. ¶ Item inf. parva sin. Laconici, apud Cytheram inf.

Cothurnatus stylus, h. e. tragicus, legitur in *l.* 28. *Ammiani sub init.* sed dubia est lectio. V. *Coturnatus*.

Cothurnatio, onis, f. tragica repræsentatio. *Tertul. adverſ. Valent. c.* 13. Alia trans fiperium cothurnatio est.

Cothurnate, adverb. cum cothurno, vel tragice. *Ammian. Marcel. l. 28. fub fuit.* Cum cothurnatius ftylus profecderet lacrymofus. Al. leg. *cothurnatius*.

Cothurnatus, a, um, o. 1. 2. qui cothurno indutus eſt: excalceato opponit *Senecæ epiſt.* 8. ¶ Et quia cothurnus in Tragicis adhibebatur, ubi perſonæ tantum inſignes, & illuſtres inducuntur, hinc cothurnatus ponitur pro gravi, ſublimi, illuſtri. *Martial. l. 5. epigr. 5.* Pone cothurnati grande Maronis opus. Sic ſermo cothurnatus, apud *Macrob. Satur. l. 7. c. 5.*

Cothurnus, m. 2. *borzeechioo, ſtiefaletto*, Germ. *wanderſtiefuch*, Gall. *brodequin tragique*, Hiſp. *zueco*, κόθορνος, calceamenti genus, utrique aptum pedi ex corio uſque ad dimidiam cruris partem, quo & venatores, & tragediarum actores utebantur. Sed venaticus, & tragicus forma differunt, quia tragicus ſubere altius ſublevato fiebat, ut qui tragœdias agerent, procereriores viderentur, ſed venaticus talis non erat, quia ea res pernicitatem in venando impediſſet. *Virg.* 1. *Æn.* Purpureoque alte ſuras vincire cothurno. *Juven. ſat.* 6. Breviorque videtur Virgine pygmæa, nullis adnixa cothurnis. ¶ Cothurni uſum primus Sophocles in ſcenam intulit. *Virg.* 8. *Ecl.* Solo Sophocleo tua carmina digna cothurno. ideſt, gravia. ¶ *Plin. l. 35. c. 10. de Nicophane pictore*: Cothurnus, & gravitas artis. hoc eſt, excellentia, ſublimitas. Sic cothurnus facundiæ, apud *Sidon. lib. 2. epiſt. 9.*

Coticŭla, æ, f. *piedra del toco per ſaggiar l'oro*, Ger. *golteſtein*, Gal. *pierre de touche*, Hiſp. *piedra del toque*, βάσανος, dim. a *cote*, ſpecialim lapis, quo fit auri, vel argenti experimentum, qui alio modo index, vel lapis Lydius vocatur. *Plin. l. 33. c. 8.* ¶ Item vaſis genus ex cote. *Plin.* 34. 9. Contraque fuſiliones oculorum cum lacte in coticulis teritur.

Cotifico, as, avi, atum, are, n. 1. in cotaria laboro, cotes feco. *Apul. de Deo Socrat.* Non pro majeſtate Deorum fuerit, ut eorum quiſquam Accio Navio cotificet.

Cotĭnus, m. 2. fruticis in Apennino ad linamenta modo conchylii colore inſignis. *Plin. l. 16. c. 18.*

Cotionor. V. Cotionor, & *Groſcium ad Plauti Aſinar.* 1. 3. 51.

Cotonăea, f. 1. σπαρτὸς νεροπάσσα, a Venetis dicta herba, quam Gall. *balum* appellant, ſimilis cunilæ bubulæ, tota odorata. *Plin. l. 26. c. 7.*

Cotonĕum, n. 2. *pomo cotogno*, Ger. *quitte*, Gal. *coin*, *pomme-coin*, Hiſp. *membrillo*, κυδώνιον, pomi genus, fortaſſe a Cothone inſ. vel corrupte a voce Græca allata, quæ a Cydone Cretæ urbe, unde advectum eſt. *Plin. l. 15. c. 11.*

Cotonĕum, n. 2. *Cotogno*, opp. Inſubriæ, Comitatus Trivultiorum, in Duc. Mediolanenſi, in limite agri Placentini, in agro Laudenſi.

Cotŏnum, vel coſtonum, cottanum, vel cotanum, & coſtanum (ſic enim varie legitur) i, n. ficus parvæ genus, ſed frivolæ famæ. *Plin. l. 13. c. 5. Juven. ſat.* 3. v. 83. Advectus Romam quo pruna, & cotana venit.

Cotoriæ, arum, f. fodinæ, ex quibus cotes cæduntur. *Alphen. l. 15. Dig. de public. & vectig.* Cæſar cum inſulæ Cretæ cotorias locaret, legem ita dixerat, non videri contra legem feciſſe, propterea quod jam in initio evectæ cotes viderentur. Al. leg. *cotorias*.

Cottăbus, i, m. ſonus, vel crepitus plagarum loris inciſſarum. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 4. Cave, ne cottabi bubuli in te crepent. Ductum eſt a græco κόττωβος, quod ſignificat ſonum vini in terram effi. Solebant enim Graci in conviviis reliquias vini ad terram ſpargere, lætitiæ cauſa, quod κοττωβίζειν dicebant.

Cottĭæ Alpes, montes excelſi, qui Galliam ab Italia, Delphinatum a Pedemontio ſeparant, a monte Veſulo uſque ad montem Cenisium, & a vadis Sabatiis, vel ab urbe Seguſione uſque ad Duriam fl. inter Alpes maritimas ad Auſt. & Alpes Grajas ad Bor. Nomen acceperunt a Cottio Rege.

Cottius, Reguli nomen, qui cæteris perdomitis Gallis ſolus in amicitiam Auguſti receptus eſt, & tractum Alpium alias prope iorium, ſtructis molibus, tranſitu commodiorem reddidit. Huius ſepulchrum mancipe Segusione gemino religionis titulo colebantur, quod juſto imperio ſuos rexiſſet, & ſacrificate cum Romanis inita, quietem genti paraviſſet ſempiternam. Filium reliquit M. Jul. Cottium, qui Regio honore decoratus eſt a Claudio Imp. & mortuus eſt imperante Nerone, qui Cottias Alpes in provinciam redegit. *Sueton. Tiber. c. 37. & Ner. c. 18.*

Cotăla. V. Cotyla.

Coturnix, icis, f. *quaglia, ſtarna, ſturnice*, שליו, Ger. *wachtel*, Gall. *caille*, Hiſp. *codorniz*, ὄρτυξ, γὸς, avis advena, terreſtris magis, quam ſublimis, a ſono vocis. Hæ aves Regem habent, qui coturnicum rex, ὀρτυγομήτρα dicitur. *Plin. l. 10. c. 23.*

Coturnium vas, quo in ſacrificiis vinum fundebatur. *Feſtus.*

Cotyla, æ, κοτύλη, f. genus menſuræ, alio nomine hemina, continens dimidium ſextarii. *Mart. l. 8. epigr. 71.* Poſt hunc in cotyla raſa ſcribra data eſt. Scribitur & cotula, y in u mutato.

Cotylĕdon, onis, f. herbæ genus, alio nomine umbilicus Veneris. *Plin. l. 25. c. 13.*

Cotys, yos, & latina terminatione, Cotus, i, nomen Thraciæ Regum, *Nepos Iphicr. c. 3. Tacit. 2. Annal. c. 64.* &c.

Cotyttĭa, orum, n. feſta nocturna in honorem Cotyttus, quæ Athenis fiebant, omni laſciviæ genere ſordidiſſima. *Horat. epod. 17. v. 56.* In illis placentulæ quædam ramis arborum alligabantur, & dirigendæ proponebantur.

Cotyttō, us, f. contract. κοτυττώ, Dea impudentiæ habita eſt, cui Athenis a Baptis nocturna ſacra fiebant, quæ vocabantur Cotyttia. Hanc Probus ſaltatricem fuiſſe exiſtimat: unde etiam Sacerdotes laſcivis ſaltationibus mores ejus referebant. *Juven. ſat.* 2. v. 92. Cecropiam ſoliti Baptæ laſſare Cotyttō. V. *Politian. Miſcel. c.* 10.

Covinarius, o. 1. 2. qui covinum regit, vel ex covino pugnat. *Tac. in vit. Agric. c.* 36. Covinarii peditum ſe prælio miſcuere.

Covĭnus, ſive covinus, m. 2. *carretta*, Germ. *Kara*, Gall. *chariot*, Hiſp. *carreta*, vehiculi falcati genus fuit, quo Britanni, & Galli in prælis utebantur. *Mela l. 3. c. 6. Lucan. l. 1. v. 426.* Et docilis rector roſtrati Belga covini.

Cōus, o. 1. 2. κῶος, denom. a *Co* inſ. ut Coi populi, *Cic. 6. Ver.* Coum vinum, *Horat. 2. ſat.* 4. Artifex Cous, ideſt Apelles, per excellentiam. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 1.* Coa navis, *Liv. 37. 16.*

Covum, i, n. pars cava ſub aratri jugo. *Varr. l. 4. L. L.* Sub jugo medio covum, quod bura extrema addita oppilatur, vocatur covum a cavo.

Coxa, f. 1. *caſcia*, קוּם, Ger. *huft*, Gall. *cuiſſe*, Hiſp. *anca*, ἰσχίον, os ſacro oſſi aſtrictum, cavum habens acetabulum, cui oſſis femoris capitulum inſeritur. *Celſus l. 2. c. 8.* In coxæ doloribus trigeſcit crus, & coxa. ¶ Quemadmodum in corpore humano coxa oſſi ſacro adjuncta angulum interanum facit, ita in agris angulum internum notat *Sicul. Flacc.* Poſſeſſorum termini omnibus angulis coxifque poſiti eſſe debent. Hinc Vet. Inſcript. apud *Fabret. p.* 18. T. Capelli T. F. In F. P. XXXVII. A. T. Cox. S. P. LXVII. *Infr.* Cox. P. XXXVII. V. *Urſatum Marm. Brudit. Ep.* 13.

Coxatio, onis, f. idem quod coaſſatio, h. e. contignatio, colligatio tabularum. *Vitruv. l. 9. c. 2.* Ab ſumma coxatione ad imum libramentum.

Coxendix, icis, idem ac coxa. *Sueton. de Auguſto, c.* 80. Coxendice, & femore, & crure ſiniſtro non periode valebat, ut ſæpe etiam inde claudicaret.

Coxim. V. Coſim.

C A N T E R.

Crabatus. V. Grabatus.

Crabra, maſc. 1. Aqua Crabra. *In Marrana, in Marranella*, fl. Latii, qui oritur ex agro Tuſculano paulo ſupra Cryptam Ferratam, & poſtea in duo brachia dividitur, quorum pars major in Anienem ſe exonerat, pars minor per urbem Romam labitur, & ibi in Tyberim defluit.

Crabro, m. 3. *calavrone*, צִרְעָה, Germ. *hornuff*, Gall. *frelon*, Hiſp. *moſtardon*, σφήξ, animal veſpæ ſimile. *Plin. l. 11. c. 22. l. 20. c. 13.* ¶ Irritare crabrones, τὰς σφηκιὰς ἐρεθίζειν, dictum eſt a *Plauto in Amphytrio.* 2. 2. 75. in mulierum ingenium, quibus ſi iratus repugnes, magis provoces; neque ſine tuo malo diſcedas.

Cracentes, antique pro graciles, ab antiquo *cracto*, vel *gracto*, gracilis ſit, vel fuit. *Ennius apud Feſtum*: Succincti gladiis media regione cracentes.

Cracovia. V. Carrodunum.

Cragus, m. 2. *Monte di Goraute*, mons Lyciæ, in ora, pars Chimæræ, unde & Taurus initium ſumit, cui mons oppoſitus Anticragus nominatur, apud Limyrum fl. & Andriacam urb. Dictus eſt a Cragio Trenedeti, & Praxidices Nymphæ filio. *Ovid. 9. Met. v.* 647.

Crambe, es, f. *ſpecie di cavolo*, κράμβη, braſſicæ ſpecies amari ſaporis, tenuioribus foliis, & ſimplicibus, quaſi κραμβὴ, quia τὰς κόρας ἀμβλύνει, pupillas, ſeu viſum hebetat. Eſt inimica vitibus: quare in conviviis primum datur, *Plin. l. 20. c. 9.* Recocta faſtidium parit, & nauſeam. Hinc *Juven. Sat. 7. v. 155.* Occidit miſeros crambe repetita magiſtros.

Crambūſa, f. 1. *Crambuſio*, inſ. Ciliciæ, apud Coryeum prom. & Calycadni fl. oſtia.

Cranăus, m. 2. κρανάος, Athenarum Rex, Cecropis ſucceſſor, a quo regionis incolæ Cranai dicti ſunt.

Cranĕa, f. 1. exigua regio Ambraciotarum, in Epiro.

Cranĕum, n. 2. κρανεῖον, gymnaſium apud Corinthum. *Cic. ad Att.*

Cranĭus, m. 3. primus Rex Macedonum. *Juſtin. l. 13.*

Crannon, Crannona, ſæm. 3. *Ceres*, urbs Theſſaliæ, in Macedoniæ conf.

Crantor, m. 3. κράντωρ, Soleuſis, Academicus Philoſophus fuit, Platonis auditor, & condiſcipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui novis opinionibus Academiam Platonicam repleverunt. *Cic. 1. Acad. 3. Tuſc. & 3. de Orat.* Hic ſcripſit librum de conſolatione, quem Cic. æmulatus eſt. *Cic. 2. Acad.* Periit aquæ intercutis morbo.

Crapŭla, f. 1. *crapula*, Ger. *tunkenheit*, Gall. *de bauche, gourmandiſe*, Hiſp. *embriaguez*, κραιπάλη, luſtra capitis, & omnis noxa a vinoſitate proficiſcens, a Græca voce allata. *Cic. Philip. 2. c. 12.* Edormi crapulam, & exhala. ¶ Eſt etiam *crapula* ficus reſinæ percoctus, quemadmodum deſcribitur a *Plin.* 16. 12. Adhiberi autem ſolet ad vinum condiendum, ut idem docet 14. 20.

Crapularius, a, um, ad crapulam pertinens, ut *unctiones crapularia* apud *Plaut. Stich.* 2. 1. 75. h. e. quæ in balneis adhibentur illis, qui heſterna crapula graves adhuc ſunt. Al. tamen leg. *ampullaria*.

Crapulentus, a, um, adject. crapula gravatus, ebrius. *Ammian. l. 29. c. 34.* Vinoque conſucto diſtentus, & crapulentus.

Crapulōſus, a, um, adject. crapulæ deditus, *crapulone*. *Jul. Firmic. l. 8. c. 20.* Gulæ crapuloſis libidinibus ſervientes.

Cras, *domani*, מָחָר, Ger. *morgen*, Gal. *demain*, Hiſp. *manana*, αὔριον, die proxime futuro. *Cic. Att. l. 12.* Scies cras, ad ſummum perendie. ¶ Nonnunquam ponitur indefinite pro quovis tempore futuro. *Plaut. Aul.* Quæ cras veniet, perendie foras feratur foror. ¶ Videtur *cras* poſſe jungi etiam cum verbis præſentis temporis. Fuit enim inter opera Varronis liber inſcriptus *Cras crudo, hodie nihil*, cujus fragmenta aliquot recitat *Non. c. 2. n. 336. & n. 544.* & alibi.

Craſſāmen, inis, n. idem ac craſſamentum, vel ſedimentum. *Col. l. 12. c. 25.* Semper requieta aqua craſſamen aliquod in imo reperitur.

Craſſamentum, i, n. idem quod craſſamen. *Colum. l. 12. c. 12.* Aliquod craſſamentum in imo, ſimile feci, reperitur.

Craſſātus, a, um, adject. *ingroſſato*, craſſus, denſatus. *Ammian. l. 19. c. 4.* Terrarum halitu denſiore craſſatus aer.

Craſſe, adv. *groſſamente*, Germ. *dick*, *greblich*, Gall. *lourdement, groſſierement*, Hiſp. *groſſeramente*, παχέως. *Cic. l. 12. c. 43.* Eaque intrinſecus, & extrinſecus craſſe picari. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 76.* Craſſe compoſitum, illepideve, *Plin.* 37. 7. Fœminæ pinguiores ſunt, & craſſius nitent.

Craſſĭdo, inis, f. 3. *groſſezza*, craſſitudo. *Fulgent. de cont. Virg.* Adipata craſſedo ingenii.

Craſſĕſco, n. 3. *diventar groſſo, ingroſſarſi*, Ger. *dick werden*, Gall. *ſe groſſir, s'engraiſſer*, Hiſp. *engroſſar, engordar*, παχύνομαι, eſt craſſum fieri. *Plin. l. 2.* Qui neque in nebulam denſetur, nec craſſeſcat in nubes. ¶ Item pingueſcere. *Id. l. 13. c. 18.* Purgamentis ſues craſſeſcunt.

Craſſĭānus, a, um, adject. a Craſſo R. Cive, ut Craſſiana clades. *Plin. l. 6. c. 16.*

Craſſificātio, onis, f. craſſities. *Cæl. Aurelian. 3. c. 3.* Viſcoſa craſſificatio.

Craſſĭfĭco, as, avi, atum, pinguem reddo, *ingroſſare, ingroſſare*. *Cæl. Aurel. l. 3. c. 2.* Craſſificare corpus.

Craſſĭtas, atis, ſem. craſſities, craſſitudo. *Apul.* Noxia craſſitate denſus.

Craſſĭtĕs, ei, f. idem ac craſſitudo. *Apul. l. 7. poſt princip.* Pectus & venter craſſata craſſitie reluſtabant.

Craſſĭtūdo, nis, f. *groſſezza*, עֻבִּי, Germ. *grobheit*, Gall. *groſſeur, groſſeſſe*, Hiſp. *groſſura*, παχύτης. *Cæſ. 2. B. C. c. 8.* Craſſitudo parietum quinque pedum. *Cic. l. 1. de Div. c. 42.* Craſſitudo aeris. ¶ Pluraliter craſſitudines, dixit *Vitruv. l. 3. c. 2. & l. 4. c. 4.*

Craſſivenĭum, n. 2. aceris arboris genus, a venarum craſſitudine. *Plin. l. 25. c. 16.*

Craſſo, as, avi, atum, a. 1. *ingroſſare*, craſſum facio. *Apul. l. 3. A. A.* Pili craſſantur in ſetas.

Craſſus, o. 1. 2. *groſſo, groſſe*, בָּרִיא, עָבִי, Ger. *dick*, *groſſ*, Gall. *gros, gras*, Hiſp. *gruello, gordo*, παχὺς, ſpiſſus, denſus, pinguis. *Cicer. 1. Tuſc.* Craſſus, & concretus aer. *Ter. Hec.* Rubicundus, criſpus, craſſus, cæſius. *Plin. l. 11. c. 38.* Sanguis craſſus. h. e. concretus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 6.* Craſſiſſimus aer. *Plin. l. 17. c. 11.* Arbor craſſior quinque digitis. ¶ Craſſus ager, *campo che ha del fondo*. *Cic. pro Flacco*, *Cato R. R. Ver. R. R. l. 1. c. 24.* In agro craſſo & calido.

P. Craſſus, cognomento Dives, fil. P. Mutii, frater P. Scævolæ, Conſul cum Africano ſuperiore, juris peritiſſimus, & excellens in eloquentia. Habuit Lucium filium, qui præſtantiſſimus Orator fuit, & maximus omnium, qui uſque ad illam ætatem floruerant, qui a Cicerone in libris de Oratore, & in Bruto in Cœlum laudibus effertur. Hic ante bellum civile mortuus eſt.

Craſtĭno, adv. idem quod cras. *Gell. l. 2. c. 29.* Craſtino ſeges non metetur.

Craſtĭnus, o. 1. 2. *di domani*, Ger. *der morgende*, Gal. *de demain*, Hiſp. *de manana, venidero*, a cras. *Cic. Attic.* 15. *ep.* 8. Sed aliquid craſtinus dies ad cogitandum nobis daret. ¶ Uſurpatur etiam fine ſubſtantivo. *Cic. 2. de Or.* Niſi forte me in craſtinum differre vultis. Adde *Nepot. in Pelop. c. 3.* ¶ *Die craſtini*, pro *Craſtino die* dicebant Veteres. *Gell. l. 10. c. 24. Plaut. Moſt.* 4. 1. 25. ¶ Craſtinus generaliter pro futuro, apud *Stat. 3. Theb.* Quid craſtina volveret ætas, ſcire nefas.

Cratægŏnum, vel cratogonum, n. 2. κρατοίγονον, genus ſatyrii herbæ, ſemine lini majore, dura radice, cortice rubro, ſapore ſubdulci. *Plin. l. 27. c. 8.*

Cratægum, i, n. ſemen, & granum buxi. *Plin. 16. 30.* ubi al. leg. *carthegon*.

Crătis, m. 3. Cratis, *Fiumara di Moro*, fl. Brutiorum, in Calabria ult. in Scyllam apud Scyllæum opp. exiens.

Crater, eris, m. vel cratera, æ, f. *coppa*, גֻּמָּא, Ger. *becher*, Gall. *coupe*, Hiſp. *pila, copa*, κρατὴρ, vaſis genus capacius, quo in libationibus, & ſolemnioribus epulis uti ſolebant, a Græca voce allata, quæ a κεράω, temeo, quod vinum contineat, & capiat. Quidam ajunt, cratere tres urnas contineri, urnam vero quartarium dici, quod quatuor ſextarios contineat. *Virg. 6. Æn.* Crateras magnos ſtatuunt. ¶ Item in fontibus receptaculum, quod & labrum dicitur, in quod ſtillulis aqua decurrit. *Plin. l. 5. ep. 6.* ¶ Crater item ſignum eſt cœleſte ſeptem conſtans ſideribus, inter Corvum, & Hydram. Cum Apollo ſolemne feſtum Jovi pararet, juſſit, corvum ubi aquam e vivo fonte afferre. Corvus craterem ſuſtulit, ſed ſub ficu ſedit, dum fructus matureſcerent. Jam ſatur hydrum cepit, & ad dominum rediens dixit, hydrum illum fontis obſeſſorem ſibi cauſam moræ fuiſſe. Apollo voluit, tria hæc, corvum, anguem, hydrum, in rei memoriam in Cœlo remanere. Oritur die 14. Feb. veſpere. *Ovid. 2. Faſt. v.* 243. ¶ In monte Ætna crater appellatur foramen illud, per quod cinis, & ignis ebullit, & evomitur. *Plin. l. 3. c. 8.* Ætna nocturnis micat incendiis: crater ejus patet ambitu ſtadiorum viginti. ¶ Differt Crater, ſeu cratera a patera. Crater enim eſt ingens vas, ut dictum eſt, unde minoribus poculis hauritur. Patera autem poculi genus eſt a patente figura dicta. Ital. *tazza*. *Curt. l. 4. c. 8.* Herculi Tyrio ex auro craterum cum triginta pateris dicavit.

Cra-

Crater, *Golfo di Napoli*, sinus Campaniæ, inter Misenum, & prom. Minervæ, qui & sinus Puteolanus nominatur, in cujus intimo recessu Neapolis est.

Cratēra, f. 1. idem ac crater, vel hydria, urna, situla, ab obliquo κρατῆρι. Dicitur etiam cretera, seu creterra, a Jonico κρητῆρα. *Pers. sat.* 2. v. 52. Crateras argenti dona ferant. V. Crater.

Craterites, m. 1. gemma præduræ naturæ, inter chrysolithi, & electri colorem. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Craterra, æ, f. vasis genus, nunc situla. Vide *Barth. ad l.* 2. *Thebaid. Statii. Navius apud Non. c.* 15. *n.* 36. Craterris sumere aquam ex fonte. Idem *Nonius* refert *Ciceronis l.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. In medioque sinu fulgens craterra relucet. Sed videtur scribendum *Cratera*, & ad sidus referendum, de quo vide in *Crater*.

Cratĕrus, m. 2. Macedo, ex Alexandri comitibus, qui res ab illo gestas conscripsit. *Plutarch. in Aristide*, *Pers. sat.* 3.

Crates, is, f. *craticcio*, Ger. *hurd*, Gall. *claye*, Hisp. *cerco*, κρίβις, rara quædam lignorum, vel viminum, vel ferramentorum connexio, a κρατέω, teneo, quia lignum unum alterum tenet. *Cæs. 7. B. G.* Proximam fossam cratibus contegunt. *Liv. l.* 1. *c.* 51. Crate superne injecta. *Cato c.* 10. *R. R.* Crates stercoratæ. *Virg.* 12. *Æn. v.* 308. Crates pectoris. *h. e.* pectoris costæ, & ossa. ¶ Accipitur & pro instrumento rustico ad occandum apto. *Virg.* 1. *Georg. v.* 95. ¶ Item pro tormenti genere Carthaginiensibus usitato, quo fontes crati suppositos lapidibus superinjectis necabant. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 65. *Liv. l.* 4. *Tacit. de morib. Germ.* ¶ Est & cratis, is. *Plaut. loc. cit.* Sub cratim uti jubeas se supponi, atque eo lapides imponi multos.

Crates, etis, m. 3. κράτης, nomen Philosophi Thebani, qui, ut Philosophiæ vacare posset, projecto in mare non parvo auri pondere, *Abite*, inquit, *pessumæ cupiditates: ego vos mergam, ne ipse mergar a vobis*. *Suidas* autem tradit, Cratetem omnem pecuniam in substantiam redegisse, & apud trapezitam deposuisse, ea lege, ut, si filii Philosophi essent, eam egenæ plebi divideret, sin idiotæ, eis, quod acceperat, bona fide restitueret. Fuit & Crates Grammaticus Aristophanis æqualis, qui sub Ptolemæo Philometore claruit, & Criticus, sive Homericus cognominatus est. Scripsit in Iliada, & in Odyss. lib. 9. Comment. Studium Grammaticæ primus Romam intulit. Missus enim ad Senatum ab Attalo Rege, sub ipsam Ennii mortem, plurimas acroases fecit, assidueque per omne tempus legationis differuit. *Suetton. de Grammat. c.* 11.

Crathis, is, m. Cratis, *Crate*, *Grati*, fl. Calabriæ cit. in R. Neap. qui Consentiam rigat, & in fin. Tarentinum se exonerat. ¶ Item fl. Peloponnesi, qui per Achaiam fluit, ac in fin. Corinthiacum juxta Ægas opp. influit. ¶ Item mons Arcadiæ, ex quo hic amnis profluit.

Craticŭla, f. 1. *gratilla*, *graticola*, Ger. *rooſt*, Gal. *gril*, Hisp. *parrillas*, ἐσχάρα, dim. a cratis. *Mart. l.* 14. *epigr.* 22. Parva tibi curva craticula sudet ofella.

Craticŭlus, a, um, adject. cancellatus, in modum craticulæ factus. *Cato R. R. c.* 13. inter instrumenta in torculari necessaria requirit *lucernas craticulas duas*. Ita leg. edit. Florentin. Basilicens. Lugdunens. Colonicns. At Popma sic: *lucernas, craticulas duas*.

Craticŭlum, n. 2. idem ac craticula. *Festus*.

Cratīnus, m. 2. Poeta Comicus, qui primus in Dionysiis Athenis satyricam fabulam induxit. Supra modum gulæ, ac omni voluptatum generi deditus fuit, præcipue ebrietati. *Hor. in Epist.* 19. *l.* 1. Prisco si credis Mecœnas docte Cratino, nulla placere diu, nec vivere carmina possunt, quæ scribuntur aquæ potoribus.

Cratĭo, is, n. 4. idem quod occo, crate terram scindo. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Utilissimum simul herbæ arare, deinde cratire.

Cratītius, a, um, o. 1. 2. *cosa fatta di graticcio*, πλεκτός, quod ex cratibus factum est, ut Cratitii parietes, qui cratibus insertis fiunt, h. e. asseribus arrectis, & transversis. *Vitr. l.* 2. *c.* 8. Cratitii parietes, velim, ne inventi quidem essent.

Creabĭlis, le, adject. qui creari potest. *Apul. Trism.* Materia creabilis est.

Creāmen, inis, n. Creatio, seu res creata. *Prudent. Hamart. v.* 305. Ex Elementis cuncta solubilibus, fluxoque creamine constant.

Creātio, onis, f. *creazione*, ברואה, Ger. *erſchaffung*, Gall. *creation*, Hisp. *criacion*, κτίσις, creandi actus. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 3. Creatio Magistratuum.

Creātor, m. 3. *Creatore*, בורא, Germ. *ſchepffer*, Gall. *createur*, Hisp. *criador*, δημιουργός, effector, conditor. *Cic. pro Corn. Balbo*, *c.* 13. Princeps ille creator hujus urbis Romulus. ¶ Item qui eligit ad aliquod munus. *Ulpian. l.* 2. *§.* 7. *ff. de administr. rer. ad civit. &c.*

Creātrix, icis, fœm. 3. *creatrice*, *madre*, בוראה, Ger. *ſchepfferin*, Gal. *creatrice*, Hisp. *criadora*. *Lucret. l.* 1. *vers.* 622. Rerum natura creatrix.

Creatūra, f. 1. *creatura*, בראה, Ger. *creatur*, Gal. *creature*, Hisp. *criatura*, κτίσμα, res quæ creata est. *Tertul. Apol. c.* 30. Cujus est & cœlum, & omnis creatura. *Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 47. Quique creaturæ præfulsit in ordine primus.

Creātus, a, um, adject. ex particip. conditus, genitus, *creato*, *generato*. *Plor. l.* 1. *c.* 6. Matre serva creatus. ¶ Item electus ad publicum munus. *Nepos* 1. 4. Domi creati decem Prætores, qui exercitui præessent.

Creber, a, um, o. 1. 2. *spesso*, רב, Ger. *enbtig*, Gal. *frequent*, Hisp. *frequente*, συχνός, multus, frequens, densus, a *cresco*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 81. Crebri hostes cadunt. *Id. Aulul.* 4. 6. 9. Lucus crebro salicto oppletus. ¶ Sæpius accipitur pro frequenti, ut crebræ compellationes. *Cic.* 12. *Fam. epist.* 25. Et litteræ crebriores, *Id. Att. l.* 11. *ep.* 10. Sic *Virg.* 1. *Æn. v.* 85. Creberque procellis Africus. *h. e.* qui crebro procellas movet. Rursus *Cic. Att. l.* 1. In scripto multo essem crebrior, quam tu. *h. e.* sæpius scriberem. ¶ Superlativus gradus est *creberrimus*. *Cic. Philip.* 14. *c.* 5. Crebertimum fuisse sermonem. At *Gel. l.* 2. *c. ult.* Fluctus crebrissimi. ¶ *Crebra* adverbii vice pro *crebro*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 500. & pede tertam Crebra ferit.

Crebre, adverb. sæpe, vel dense. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Palationibus crebræ fixa.

Crebresco, is, bui, n. 3. *infittirſi*, *accreſcerſi*, עבה, Ger. *dick vverden*, Gal. *devenir epais*, Hisp. *eſpeſſarſe*, πυκνόομαι, densus, vel frequens fio, augesco. In præterito facit *crebrui*, sed vulgo dicitur *crebui* ad fugiendam literæ r asperitatem. *Tac. 4. hist. c.* 12. Fama crebrescens. *Virg. Æn.* 3. *v.* 330. Crebrescunt optatæ auræ. *Augustin.* 3. *de Civ. Dei c.* 17. Tam multa bella ubique crebruerunt. ¶ Scribitur & *Crebesco*, quod probat *Manut. ad Fam.* 7. *epist.* 20.

Crebrisurum, n. 2. vallum crebris palis munitum, a *creber*, & *surus* palum, ramus major. *Fest.*

Crebritas, tis, fœm. 3. *frequenza*, συχνότης, frequentia, spissitudo. *Cic. lib.* 3. *Fam. ep.* 2. Et crebritate, & magnitudine officiorum meorum sarciam.

Crebriter, adverb. pro Crebro, est apud *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. & *l.* 10. *c.* 19.

Crebritūdo, inis, f. idem quod crebritas. *Sisenn.* apud *Non.* a 2. *n.* 178. ubi reponendum videtur *celeritudo*.

Crebro, *spesso volte*, ברוב, Ger. *offt*, Gall. *souvent*, Hisp. *a menudo*, συχνῶς, frequenter. *Cic. Att. l.* 6. *epist.* 5. Literas omnibus de rebus crebro mittas. *Id. l.* 5. *Fam. epist.* 6. Velim, litteras crebrius mittas. Et *l. de Divin. c.* 27. Crebrerime commemorantur a Stoicis.

Crebro, as, avi, atum, n. 1. est crebro facere, iterare. *Plaut. Trucul.* 1. 1. 19. de amatore, qui frequens est apud amicam: Si crebravit, ipsus gaudet, res perit. Alii leg. *increbravit*. Al. *increpavit*.

Credibĭlis, e, 3. *credibile*, נאמן, Ger. *glaublich*, Gall. *croyable*, Hisp. *creedero*, *creible*, πιστός, quod verisimile est, & facile credi potest. *Cic. 4. Ver.* Quod aut minus turpia, aut parum credibilia sunt. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 618. Credibili fortior illa fuit. *Quintil.* 4. 2. Nihil his credibilius fingi potest.

Credibiliter, *credibilmente*. *Cic. pro Dejot. c.* 6. At quam non modo non credibiliter, sed ne suspiciose quidem.

Creditō, as, a. 1. frequentativum a *credo*. Est *Fulgentii sub init. l.* 1. *Mythol.*

Creditor, ris, m. 3. *creditore*, בלוה, Germ. *ein außleiher*, *borger*, Gall. *crediteur*, *creancier*, Hisp. *creedor*, מַשֶּׁה, qui debetur. *Casus de verb. signif.* Creditorum appellatione non hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, sed omnes, quibus ex qualibet causa debetur, ficuti ex empto, ex alio contractu. *Cic. 6. Phil. c.* 4. Quotidie sponsores, & creditores L. Trebellii conveniunt.

Creditrix, icis, fœm. illa, cui debetur, *creditrice*, δανείστρια. *Paul. JCtus l.* 16. *ff. qui potior. in pign.* Prima creditrix superata est a tertio creditore.

Creditum, n. 2. תוֹך, *credito*, Germ. *einſchuld*, Gall. *une creance*, Hisp. *credito*, δανεισμα, quod nobis debetur. *Sen. de Benef. l.* 2. Accipiam tanquam creditum, non beneficium.

Creditus, a, um, nom. ex particip. *credulo*, is, cui fides est habita. *Virg.* 1. *Æn. vers.* 247. Cassandra non unquam credita Teucris. *Tac. Ann.* 13. *c.* 30. Haud creditus satisfacere. ¶ Item commissus, traditus, *consignato*, *dato*. *Cic.* 2. *Off. c.* 24. Solutio rerum creditarum. *Id. de Prov. Cons. c.* 4. de pecuniis creditis jus dicere.

Credo, is, didi, ditum, 2. 3. fidem habeo, fidem tribuo, mihi persuadeo, *credere*, *aver fede*, האמין, Ger. *glauben*, Gall. *croire*, Hisp. *creer*, πιστεύω. Usurpatur vel absolute. *Cic. in Brut.* Audivi equidem ista de majoribus natu; sed nunquam sum adductus, ut crederem. ¶ Vel cum accusativo. *Cic.* 7. *Att.* Omnia facilius credere possum, quam quod scribitis. ¶ Vel cum accus. & dativo. *Cic. Fam.* 13. Hoc mihi ut testi velim credas. ¶ Vel cum dativo solo. *Cic. Fam.* 5. Non satis credidi homini prudenti. ¶ Vel cum præposit. de. *Cic. Fam.* 3. Bis ad te scripsi, te leviter accusans, quod de me cito crederides. ¶ Vel cum infinito. *Ter. And.* 5. 4. Omnes nos gaudere te credo credere. ¶ Est item putare, *pensare*. *Cic.* 9. *Fam.* Omnia, credo, vidisti, nihil omnino te fefellit. *Id.* 13. *Fam.* Credo, quia *Innuisse* scripseram. ¶ Item mutuum dare, *imprestare*. *Martial. l.* 1. *epigr.* 76. Dimidium donare Lino, quam credere totum qui mavult, mavult perdere dimidium. ¶ Item fidei committere, seu servandum tradere, *consignare*. *Plaut. Aul.* Ubi is obiit mortem qui mihi id aurum credidit. Sic *Colum. l.* 3. Quot operis in aream perducantur ea, quæ terræ credidimus. Sic credere alicui suum animum. h. e. sua arcana communicare. *Terent. And.* 1. 5. ¶ Item immittere, injicere, *gittare*. *Virg.* 2. *Georg.* Inque novos Soles audent se gramina tuto credere. ¶ Item fidere, *fidarsi*. *Virg. Ecl.* 2. Nimium ne crede colori. ¶ Credere se pedibus, *darsi alla fuga*. *Silius l.* 4. ¶ Credere aliquid cetæ. h. e. scribere. *Plaut. Pers.* 4. 3. 39. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Cic. pro Sex. Rosc.* Temere creditur. ¶ Invenitur & cum genitivo. *Plaut. Asin.* 2. 4. 53. Cui omnium rerum ipsus semper credit. Et *True.* 2. 2. 53. Mihi quisquam nunquam duarum rerum creduit. Sed in hujusmodi ellipsis est, & subintelligitur accusativus *summam*, aut quid simile.

Credŭam, as, at, pro Credam, as, at, dicebant Veteres, ut non semel in *Plauto* legitur, v. gr. *Pœn.* 3. 5. 2. *Bacch.* 3. 3. 72. *Trinum.* 3. 1. 3. &c. Sic crediam, is, it, pro crediderim, is, it. *Id. Capt.* 3. 4. 74. &c.

Credulĭtas, tis, fœm. 3. *credulità*, Germ. *leichtglaubigkeit*, Gal. *legereté de croire*, Hisp. *credulidad*, πιστευτικότης, credendi facilitas. *Planc. Cic.* 10. *Fam. epist.* 23. Credulitas enim error est magis, quam culpa.

Credŭlus, a, um, o. 1. 2. *facile al credere*, Germ. *leichtglaubig*, Gall. *credule*, Hisp. *credulo*, πιστευτικός, qui omnia facile, vel temere credit. *Cic. de Amic.* In fabulis stultissima persona est improvidorum, & credulorum senum.

Crema, f. 1. *Crema*, urbs Cenomanorum, in Gallia Transpadana, in conf. Insubrum ad Serium fl.

Cremastēres, m. 3. κρεμαστῆρες, nervi testium, a κρεμάω suspendo, sed græca vox est. *Colum. l.* 6. *c.* 16. Testium nervos, quos Græci κρεμαστῆρας ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependeant.

Crematĭo, onis, f. 3. ustio. *Plin. l.* 23. *c.* 2. Crematio ei multum virium adjicit.

Cremātor, oris, m. 3. qui cremat. *Tertull. l.* 5. *cont. Marc. c.* 16. Cremator Deus.

Cremātus, a, um, adject. ustus, *abbruciato*. *Horat. l.* 4. *od.* 4. *v.* 53. Cremato fortis ab Ilio. *Id. Epod.* 17. *v.* 79. Crematos excitare mortuos.

Crementum, i, n. 2. idem quod augmentum, vel incrementum, *accreſcimento*. Gloss. Vet. Crementa, αὐξήσεις. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 767. Cremento corpora fierent majora. Adde *Tertul. de Res. Carn. c.* 58.

Cremĕra, m. 1. *la Varca*, seu *la Valca*, al. *Baccano*, rivus parvus Thusciæ, qui oritur ex lacu apud Baccanas, & in Tyberim fl. labitur 5. Mil. P. super Romam, ex adverso Castri Jubilæi. Memorabilis est cædes 300. Fabiorum facta a Veientibus. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 205.

Cremialis, le, adject. qui cremari facile potest, ut cremiales arbores. *Leg.* 7. *ff. de solut. matrim.* §. 12. Ita legit, & probat *Salmas. in Exercitat. Plin.* & *Hetoman.* Vulgo, *gremiales*.

Cremium, ii, *legna minute*, *e ſtecchi*, est lignum tenue, & aridum, a cremo, quia facile crematur. Græce dicitur ῥύμμινον, a ῥύμμω, torreo. *Col. l.* 12. *c.* 19. Levique primum igne, & tenuibus admodum lignis, quæ cremia rustici appellant, fornacem incendemus. *Plin. l.* 12. *c.* 19. Cremia discerni, & spoante conflagrare. Al. leg. *gremium*.

Cremo, as, a. 1. *abbruciare*, חוקיד, Ger. *brennen*, Gall. *brûler*, Hisp. *quemar*, κάω, comburo. *Plin. l.* 17. *c.* 1. Neronis incendia, quibus cremavit urbem. *Cic. Philip.* 14. *c.* 13. Humili sepultura cremari.

Cremŏna, f. 1. *Cremona*, Col. & urbs Cenomanorum in Ducatu Mediolanensi, apud Padum fl. media inter Ticinum ad Occ. & Mantuam ad Or. Facta est Colonia Roman. T. Sempron. & Cornel. Coss. Hi coloni cum contra Augustum una cum Antonio senserent, Cæsar victor veteranis suis eorum agros dedit, qui cum non sufficissent, acceperunt etiam vicinorum agros, ut Mantuanorum, &c. hinc *Virg.* 9. *Ecl. v.* 28. Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ.

Cremor, oris, m. 3. *amido*, Ger. *der ſafft*, Gal. *creme*, Hisp. *almidon*, το ὑγρὸν τῆ ἀλφίτου, proprie est pingue illud, quod a lacte secernitur, translate dicitur de lacte expresso ex grano aqua macerato, a cerno. *Cels. l.* 3. *c.* 7. *n.* 2. Cremor ptisanæ sumendus est. *Ovid. de medicamin. faciei*, *v.* 95. Ordea quem faciunt, illis infunde cremorem.

Crena, æ, f. 1. vox est *Plinii l.* 11. *c.* 37. *fell.* 68. ubi de stomacho marinæ testudinis loquitur, sed lectio dubia est, & significatio plane obscura.

Creo, as, avi, atum, are, 2. 1. *creare*, Ger. *erſchaffen*, Gall. *creer*, Hisp. *criar*, κτίζω, produco, gigno. *Cic.* 5. *Fin.* Omnium rerum, quas natura creat, & tuetur. ¶ Sumitur item generatim pro efficere, *fare*. *Cic. Ver.* 1. Prætori tuo periculum creas. *Id.* 2. *Divin.* Errorem creat similitudo. *Plin. l.* 22. *c.* 24. Mel fastidium creat. *Plaut. Cas.* creare voluptatem inimicis. ¶ Item per suffragia deligere ad publicum munus, ut creare Magistratum, Consules, Ducem bello gerendo. *Cic.* 9. *Att. epist.* 9. *Liv. l.* 1. *c.* 23. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 32. Hinc qui legitime, & auspicato electi non essent, vitio creati dicebantur. *Liv. l.* 8. *c.* 17. &c. ¶ Aliquando sumitur pro gignere. *Liv. l.* 1. *c.* 3. Is Æneam Silvium creat. *Hor. l.* 4. *od.* 4. *v.* 29. Fortes creantur fortibus.

Creon, ontis, m. 3. κρέων, nomen Corinthiorum Regis, qui Creusam filiam Jasoni desponsavit. *Sen. in Medea*. ¶ Alter fuit Thebanus, Oedipi Regis Thebanorum socer, & pater Jocastæ.

Crepa, f. 1. capra, quod cruribus crepat. *Fest.* in voce Caprea.

Crepans, antis, sonans, strepens. *Horat. l. Epod.* 16. *v.* 48. Crepante lympha desilit pede. *mormoreggiante*.

Crepax, o. 3. quod crepat, a *crepo*. *Sen. ep.* 114. *ex verb. Mecenat.* Crepacem molam, focum investiunt.

Crepĕrus, a, um, o. 1. 2. *dubbioſo*, תמוי, Gem. *ungewiſſ*, Gall. *douteux*, Hisp. *dudoſo*, ἀμφίβολος, anceps, dubius. *Luc. l.* 5. *v.* 1295. Creperi certamina belli. *Symmach. l.* 1. *epist.* 1. Res crepera, & anceps. Et *epist.* 13. Prius quam manifesta dies creperum noctis absolveret.

Crepi, al. Creppi, m. 2. Lupersi, a crepitu, quem pelliculas quasdam verberantes faciebant. *Fest.*

Crepicŭlum, crepidulum, crepitulum, n. 2. ornamentum capitis, quia in capitis motu crepitum facit. *Fest.*

Crepida, æ, f. 1. *pianella*, סנדל, Ger. *pantoffel*, Gall. *pantoufle*, Hisp. *chinela*, ἔμβας, Thuscum calceamentum, teste *Servio*, quod corrigiis ligabatur, quo utebantur, cum ociarentur, a voce Græca, quæ allata est. *Cic. pro Rab. L.* Scipionis non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis,

videris. ¶ Apud Latinos Poetas corripit primam, quamvis apud Græcos scribatur per vocalem longam *n*. *Pers. Sat.* 1. *sub fin.* Non hic, qui in crepidis Græcorum ludere gestit. ¶ Erat autem crepida solea quædam, quæ planta tantum pedis tegebatur, longis habenis circumligata, ita ut pars superior pedis nuda prope esset. V. *Gel. l.* 13. *c.* 2. ¶ Differebant crepidæ a soleis in eo, quod soleæ simpliciores essent, crepidæ vero crassiores, in quibus duæ nimirum soleæ erant compactæ. His utebantur præcipue mulieres: aliquando tamen & viri. Item Philosophi pallio induti: nam pallium, & crepidæ apud Græcos conjungebantur. *Sueton. Tiber. c.* 13. Deposito patrio habitu, redegit se ad pallium, & crepidas. V. plura apud *Balthasarum de Coltco, c.* 14.

Crepidarius, m. 2. *chi fa le pianelle*, Germ. *pantoffel macher*, Gall. *faiseur*, *ou vendeur de patins*, Hisp. *zapatero de alcorques*, ὑποδηματοποιὸς, qui crepidas conficit. *Gel. l.* 13. *c.* 25. Eius calceamenti sutores crepidarios dixerunt. ¶ Adjective, crepidarius cultor, apud *eundem loc. c.*

Crepidatus, a, um, o. 1. 2. *chi ha le pianelle*, Ger. *der pantoffel antregt*, Gall. *chaussé de patins*, Hisp. *que tiene alcorques*, κρηπιδωμένος, crepidis indutus. *Cic. in Pis. c.* 38. Inde nocte intempesta crepidatus, vestæ servili, navim conscendit.

Crepido, dinis, f. 3. *l'estremità della terra bagnata dall'acque*, χείμαξ, ora terræ, quam aqua alluit, a aperit, *fundamentum*, *basis*, quia est ora terræ, quæ est aquæ basis, vel a crepitu, quia ibi aqua allidens concrepitat. *Col. l.* 9. Sic enim maris atrocitas objectu crepidinis frangitur. ¶ Dicitur etiam de extremitate editioris cujusque loci. *Sen.* Quis crederet jacentem super crepidinem Marium aut fuisse aut futurum Consulem? ¶ Item de abrupti saxi altitudine. *Virg.* 10. *Æn. v.* 693. Forte ratis celsi conjuncta crepidine saxi expositis stabat scalis. ¶ Denique extremitas valli ad oppida, & arces, vel editior locus prope pontes, in vias publicis, quem mendici occupant, crepido dicitur. *Juvenal. Sat.* 3. *v.* 8. Nullæ crepido vacat, nusquam pons, aut tegetis pars dimidia brevior? ¶ Apud *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Crepidines dicuntur partes coronæ, seu capituli eminentes, & projectæ, Figuram exhibet *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Denique ponitur pro altitudine aliquid sustinente. *Stat. l.* 1. *silv.* 1. *v.* 58. teneat æterna crepido, Quæ superingesti portaret culmina montis. ¶ Hinc translate *Cic. in Orat. c.* 67. Omnia tanquam crepidine quadam sustinentur.

Crepidula, f. 1. κρηπίδιον, dimin. a crepida. *Gell. lib.* 13. *c.* 21. Soleas dixere, nonnunquam voce Græca crepidulas.

Crepitacillum, n. 2. dimin. a crepitaculum. *Luc. l.* 5. *v.* 232. Nec crepitacillis opus est. At *Gifanius*, *Parens*, *Salmas. & al. leg.* Nec crepitacula eis opus sunt. *Tert. adv. Jud. c.* 9. Signum belli non tuba, sed crepitacillo daturus.

Crepitaculum, n. 2. *cembalo*, צלצל, Ger. *Rätelin*, Gall. *sonnette*, *s'ebattre*, Hisp. *sonajo*, *campanilla*, σείστρον, sistrum, æreum instrumentum, quod manibus percussum reddit sonum, in Isidis sacris solemne. *Col. l.* 9. *c.* 12. Crepitaculis æreis terreatur fugiens juventus apium. ¶ *Vossio* est idem ac crepundium. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Et sonum edant puerilium crepitaculorum.

Crepito, as, n. 1. *fare strepito*, ὀνιβοζέω, crepitum edo, frequent. a crepo. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Myrtata crepitant ju igne. *Virg.* 5. *Æn.* 458. Multa grandine nimbi Culmina bus crepitant.

Crepitâlum, V. Crepiculum.

Crepitus, tus, m. *strepito*, Ger. *krach*, Gall. *bruit*, Hisp. *ruido*, ὄκτος, sonitus, qui ex concussione, & impulsu resultat. *Cic. in Top.* Crepitus pedum. *Id. 4. Tusc.* Crepitus dentium. *Id. 7. Ver.* Crepitus plagarum. ¶ Hinc pedentis sonus crepitus ventris dicitur, quem Stoici æque liberum esse debere, atque rectum affirmabant. *Plaut. in Cur.* Ex unoquoque eorum ejectam crepitum polentarium. *Sueton. in Claud. c.* 32. Edictum meditatus dicitur, quo veniam daret flatus, crepitusque ventris etiam inter epulas emittendi.

Crepo, as, pui, pitum, n. 1. *fare strepito*, *suonare*, חגה, Ger. *thönen*, Gall. *craquer*, Hisp. *hacer ruido quebrandose*, ὀκτέω, est sonare. *Terent. Adelph.* Sed quis? nam crepuit foris. ¶ Per translationem est subinde aliquid in ore habere, & molestè repetere, quod non ii tantum faciunt, qui queruntur, sed jactatores etiam, & gloriosi. *Horat. l.* 1. *od.* 18. *v.* 5. Quis potî vina gravem militiam, aut pauperiem crepat? h. e. incusat, queritur. *Id. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 32. Si quid Stertinius veri crepat. h. e. docet. *Lucr. l.* 2. *v.* 1166. Laudat fortunas sæpe parentis, Et crepat antiquum genus. h. e. jactat. ¶ Interdum significat dolendi, rumpi, *crepare*. *Virg. Æn.* 5. Remi obnixi crepuere.

Crepûlus, a, um, adject. idem quod crepax, strepitum edens. *Sidon. l.* 9. *epist.* 13. Crepulis redanda buccis gemit aura tibialis. *Avien. in Arat.* Crepula ut late vomerent convicia voce.

Crepundia, orum, n. 2. *ornamenti de' bambini*, Germ. *kinderspiel*, *docken*, Gall. *jouets*, *d'enfants*, Hisp. *dixes*, *o dixes*, *juguetes*, κρωμυδάρια, prima munuscula, quæ dantur pueris, ut sunt tesseulæ, tintinnabula, vesiculæ, bullæ, coralia, enseuli, & alia hujusmodi, a *crepando*, quia pueri crepitaculis maxime gaudent. *Vossio* videntur tantæ ornamenta, quæ pueris in collo appendi solerent, ex quibus parentes liberos suos agnoscerent. *Cic. in Brut.* Nunc quoniam totum me, non nævo aliquo, aut crepundiis, sed corpore omni videris velle cognosci. *Plaut. 4. 4.* 110. Sunt crepundia ensiculus aureolus, securicula aurea, ficula argentea, & duæ coronæ manicatæ, & sinula, & porculi, & bulla aurea.

Crepusci, olim dicebantur, qui tempore crepusculi nati erant. *Var. l.* 5. *L. L.*

Crepusculasco, is, adverperasco, & ad noctem accedo, *farsi notte*. *Sidon. l.* 3. *ep.* 3.

Crepusculum, n. 2. *luce dubbia*, *quando si fa sera*, *ovvero giorno*, נשף, Germ. *die dämmerung*, Gall. *crepuscule*, *entre chien*, *& loup*, Hisp. *entre dos luzes lobrigar*, *vidar*, lux dubia, tempus medium inter diem, & noctem, quod proprie ex confusione est post Solis occasum usque ad tenebras, a *crepo*, vel *crepus*, dubius. Nam lux incerta inter Auroram, & Solis ortum *diluculum* vocatur, quia Sole nondum orto jam lucet. Sed *Serv. in* 2. *Æn.* contra existimat. Nam *crepus*, ut *Jos. Scalig.* placet, est a κνέφας, diluculum. Pro utraque parte exempla inveniuntur, ut *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 5. *v.* 5. Qualia fulsicunt fugiente crepuscula Phæbo. Sic *Plin. l.* 18. *c.* 25. Mane, vel crepusculo. His adde *Var. l.* 5. *de L. L. c.* 2. Contra vero Servii opinionem probant plures Glossæ, quæ crepusculum interpretantur de matutino tempore, ὄρθρου ὄνειαρ.

Crea, eæ, m. Cretensis, ut Epimenides Cres. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 18.

Crescentia, æ, f. incrementum, accretio, *aumento*, αὔξησις. *Vitruv. lib.* 9. *c.* 9. Horarum brevitates, aut crescentiæ.

Crescentinum, *Crescentino*, opp. Italiæ, in Pedemontio, prope Padum fl. e regione *Vercellæ*.

Cresco, is, crevi, cretum, *crescere*, ברא, Ger. *wachsen*, Gal. *croitre*, Hisp. *crecer*, αὐξάνω, augeor. *Cic.* 2. *de Div.* Ut cum Luna pariter crescant, pariterque decrescant. ¶ Et translate. *Cic. pro Leg. Manil.* Cum socii pertimuissent hostium opes, animique crevissent. ¶ Eleganter etiam crescere illi dicuntur, qui gratia, opibus, vel dignitate augentur, aut eruditione. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 25. Crescentem ornate poetam. *Nepos in Attic. c.* 21. Cum ad extremam senectutem non minus dignitate, quam gratia, fortunaque crevisset. ¶ Crescere ex mœrore alicujus is dicitur, qui gaudium, & fructum ex alieno infortunio capit. *Ovid. Heroid.* 15. *v.* 117. E nostro crescis mœrore Charaxus. Sic Crescere ex aliquo. h. q. alicujus detrimento ditiorem, potentioremque, & celebriorem reddi. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 30. Accusarem alios potius, ex quibus possem crescere. ¶ *Cressi* pro *crevisse* dixit *Lucret. l.* 2. *v.* 683. ¶ De præterito Crevi hæc *Festus*: Crevi modo significat hæreditatem adii: modo, major ætate, vel censu fui: modo judicavi; modo divisi: quæ omnia a duobus verbis, *cresco*, & *cerno* veniunt, cujus unius origo ex græco trahitur, quod illi κρίνειν dicunt, perficere.

Cressa, æ, f. quæ Cretensis est, ut Cressa puella. *Ovid. Epist.* 2. *v.* 76. ¶ Nota Cressa, h. e. felix, candida. *Horat. l.* 1. *od.* 36. V. Creta.

Cretsalus, a, um, adject. idem ac Cretensis. *Virg.* 4. *Æn. v.* 70. Nemora inter Cressa fixit.

Creta, æ, vel Crete, es, Aeria, Curetis, Hecatompolis, Mercaros, Macaronesos, *Candia*, κρήτη, insula Maris Mediter. Primum dicta est *Curetis*, vel *Curete*, a populis Curetibus, unde per syncopen *Crete* remansit. Sed aliis Cres quidam hujus insulæ nomen dedisse existimatur, qui Jovem abscondit in monte Lasæo. Alii dicunt, esse vocatam a Crete quodam Jovis filio Curetum Rege. Alii a Crete nympha Hesperidis filia. ¶ A Septent. Ægæo alluitur simul, & Cretico pelago, ab Austr. Afro, ad Occ. Ægilam, & Cytheram spectat, ad Or. Carpathon. ¶ Optimi vini fertilissima est. Nullum animal noxium gignit, præter phalangium. Caret cervis, apris, herinaceis. ¶ Olim centum urbes habuit. Hinc Hecatompolis dicta est.

Creta, f. 1. *creta*, כרטי, Ger. *kreiden*, Gall. *craie*, Hisp. *creda*, κιμωλία γῆ, terra tenax, ab insula *Creta*, ubi melior est, vel ab adjectivo *cretus*, quia, si maceretur, crescit. ¶ Proprie de creta alba dicitur: est tamen & nigra, & viridis, cujus meminit *Vitruv. l.* 7. *c.* 7. & *Plin. l.* 35. *c.* 6. ¶ Creta notare, vel approbare, contra carbone notare, idem est ac damnare. *Pers. Sat.* 3. *v.* 207. Quæque sequenda forent, & quæ vitanda vicissim, Illa prius creta, mox hæc carbone notabit. Album enim ad boni naturam pertinere, censuit *Pythagoras*; atrum ad mali. ¶ Hinc *Cressa nota* pro felici, & candida. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Cressa ne careat pulera dies nota. ¶ Creta, pro cretatis, albisque vestibus. *Plaut. Aul.* 4. 9. 6. Qui vestitu, & creta occultant sese.

Cretaceus, a, um, o. 1. 2. ex creta, *di creta*. *Plin.* 18. *c.* 9. Rufior illa, at Pisana candidior, ponderosior vero Cretacea.

Cretæus, o. 1. 2. quod ex Creta insula est. *Ovid.* Strataque Cretæam belua strâvit humum. *Prop. l.* 3. *el.* 19. (al. 17.) Pendet Cretæa tracta puella rate.

Cretænus, a, um, adject. Cretensis. *Plaut. Curc. a.* 3. *v.* 74. Arabas, Cares, Cretanos, Syros.

Cretarius, a, um, adject. ad cretam pertinens, ut cretaria taberna, *Var. l.* 7. *de L. L.*

Cretâtus, o. 1. 2. *cretato*, *incretato*, Ger. *mit kreiden gemacht*, Gall. *marqué de craie*, Hisp. *untado con creda*, creta inspersus, ut Cretati pedes, qui creta erant dealbati, quales solebant esse servorum pedes, qui trans mare venales advehebantur. Et Cretatæ fasciæ. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 6. ¶ Cretata ambitio, dicitur a *Pers. Sat.* 3. *v.* 177. quia qui ad honores aspirabant, albas, candidasque vestes induebant, unde Candidati dicti.

Cretensis, o. 3. ex Creta insula. *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Tertius Jupiter Cretensis, Saturni filius. ¶ Cretenses prælium inituri citharam pulsare solebant, teste *Gel. l.* 1. *c.* 11.

Creterra, V. Cratera.

Cretëus, a, um, adject. cretaceus. *Luc. l.* 4. *v.* 107. Ut si quis prius, arida quam sit Cretea persona, allidat pilæve, trabive. Ab aliis leg. *cerea*, ab aliis aliter.

Cretheus, Æoli fil. qui ex Tyro Salmonei fratris filia Æsonem genuit, Alcimedontem, & Amythaonem. Hinc denom. *Cretheius*, a, um, ut Virga Cretheia, Helle Cretheï neptis. *Flac. l.* 1.

Cretheides, æ, m. Κρηθείδης, Jasonis nepos Cretheï. *Val. Flacc. l.* 6. *v.* 609. Nec sua Cretheïdem latuit dea.

Creticus, a, um, o. 1. 2. quod ex Creta insula est, ut Creticum mare. *Horat. l.* 1. *od.* 26. ¶ Cognomen fuit Q. Metelli, qui insulam Cretam armis domuit.

Creticus, m. 2. genus pedis, al. amphimacrus, ex prima, & tertia longis, media brevi, ut *Sanitas*, a Cretibus, quia Cretes saltando hoc rhythmo, vel dactylo utebantur. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 47.

Cretifodina, æ, locus, ubi creta effoditur. *Ulpian. Dig.* 7. 1. 13. & 24. 3. 7.

Cretio, fem. 3. hæreditatis additio, vel certus dierum numerus, in quo institutus hæres aut adit hæreditatem, aut finito tempore excluditur, a cerno. *Cic. l.* 11. *Att. ep.* 12. *ad fin.* Gallionis hæreditatem crevi: puto enim cretionem fuisse simplicem. h. e. cum nullo conjunctam, sine cohærebitus. *Id. ib. l.* 13. *ep.* 46. Ex eo cognovi cretionem Cluvii liberam, testibus præsentibus sexaginta duobus.

Cretis, idis, f. quæ est ex Creta insula. *Ovid. Fast.* 3. *v.* 443. Nymphæ Cretides.

Cretôsus, o. 1. 2. *pieno di creta*, Ger. *creidehaltig*, Gal. *abondant en graie*, Hisp. *gredoso*, *arcilloso*, quod creta plenum est, ut Ager cretosus, cretosa rura, &c. *Ovid. 7. Metam. Plin. l.* 15. *c.* 18. locus cretosus.

Cretula, f. 1. dim. a creta. *Cic. 6. Verr.* 26. Casu signum iste animadvertit in cretula. ¶ Est & coloris genus. *Plin. l.* 35. *c.* 7. Ex omnibus coloribus cretulam amant.

Cretûra, æ, f. *crivellatura*, *stacciatura*, *crusebello*, tritici, aut alterius frumenti vilior pars, quæ cribro secernitur, & altilibus pro pabulo dari solet: a supino *cretum* verbi *cerno*, quod & cribro purgare significat. *Pallad. l.* 1. *tit.* 24. Triginta columbis volantibus diurni tres sextarii tritici sufficient, aut creturæ.

Cretus, a, um, o. 1. 2. procreatus; partic. a cresco, *generato*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 192. Trojano a sanguine cretus. *Lucan. lib.* 5. *v.* 6. Mortali corpore cretus. ¶ Item partic. verbi *cerno*, & significat purgatum, *crivellato*. *Pallad. lib.* 12. *tit.* 21. Cinctis bene creti quantum manus utraque gestabit.

Creüsa, f. 1. κρέουσα, Creontis Corinthiorum Regis filia fuit, quam Jason, repudiata Medea, uxorem accepit, quamobrem Medea indignata carminibus suis ignem inextinguibilem seriniolo inclusum per filios suos Creusæ muneris loco misit: filios vero præmonuit, ut statim oblato munere discederent. Creusa igitur videndi cupida, nihilque mali suspicans, seriniolum aperuit, & continuo evolavit ignis, Creusamque, & totam Creontis regiam exussit. ¶ Alia fuit Priami, & Hecubæ filia, Æneæ conjux, cui Ascanium filium peperit. Hanc in excidio Ilii ab Ænea, qui fugiens patrem humeris gestabat, filium manu ducebat, perditam in itinere, dum vias notas excessisset, habetur apud *Virg.* 2. *Æn.* Nonnulli eam ab ipso Æneæ ex pectione cum Græcis facta occisam volunt, ne quis ex semine Priami superesset. Verum his refragatur historia de Heleno, & Cassandra liberis Priami, quos Græci captivos abduxerunt.

Cribellâtus, a, um, adject. cribello secretus, *crivellato*. *Pallad. l.* 1. *c.* 41. Sevum liquefactum cribellato cineri admixtum.

Cribellum, i, n. dim. parvum cribrum, *crivelletto*. *Pallad. Februar. c.* 24. Nitrum tritum cribello desuper spargas. Et *Jun. c.* 11. Cribello spisso cernere, ut grana non transeant.

Cribrârius, o. 1. 2. quod ad cribrum pertinet. *Plin. l.* 7. *c.* 21. Item cribraria, quæ simili modo in tertio remansit cribro. De farina loquitur.

Cribrâtus, a, um, *crivellato*, κοσκινευμένος, cribro purgatus. *Colum. l.* 12. *c.* 51. Aromata non cribrata, verum leviter confracta. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Terra cribrata minutatim.

Cribro, as, a. 1. *crivellare*, חנרה, Germ. *seubren*, Gall. *cribler*, Hisp. *cernir*, κοσκινίζω, est purgare a pulvere, & rebus immundis secernere. *Col. l.* 12. *c.* 23. Nam omni lentore misto facilius in pulverem resolvitur, atque cribratur. *Plin. l.* 25. *c.* 3. *a med.* Incisum farfculis cribrant.

Cribrum, n. 2. *crivello*, *vaglio*, כברה, Germ. *sieb*, Gall. *crible*, Hisp. *criva*, *a cribo*, κόσκινον, instrumentum ex pellibus fusillis ut plurimum, crebris perfusum foraminibus, ad frumenta purganda, item instrumentum ex setis equorum factum farinæ a furfuribus separandæ gratia, quod etiam cribrum setaceum, & farinarium dicitur. *Plin. l.* 17. *c.* 11. *Cic.* 2. *de Div. c.* 27. Quasi vero quidquam interfit, mures diem, ac noctem aliquid rodentes scuta, an cribra corroserint. ¶ Cribro aquam haurire, vel gerere, *faticarsi in vano*, proverb. in eos, qui operam perdunt. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 100. Non pluris refert, quam si imbrem in cribrum geras.

Crimen, inis, n. 3. *delitto*, *mancamento*, *colpa*, פשע, Ger. *missethat*, Gal. *crime*, Hisp. *crimen*, *culpa*, delictum. *Cic. ad Marium*, Sunt, qui criminis loco putant esse, quod vivam. ¶ Proprie dicitur de vitio, seu culpa, quæ per contentionem alicui objicitur. Hinc dare crimini, *ascrivere a colpa*. *Cic. Ver.* 7. *c.* 50. Et criminibus convinci, *Id. Ver.* 3. *c.* 9. Acerba crimina objicere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. ¶ Accipitur sæpe pro accusatione, *accusa*. *Cic. in Philip.* Hæreditatem mihi negasti obvenisse. Utinam hoc tuum crimen verum esset. *Suet. in Claud. c.* 16. Crimen alicui movere. ¶ Venire in crimen. h. e. in suspicionem, *venir in sospetto*. *Ter. Her.* 3. 2. 55. ¶ Eleganter infelices, crimina Deorum & fortunæ appellantur a *Lucano l.* 5. *v.* 57. Fortunæ Ptolemæe pudor, crimenque Deorum, quasi Dii peccaverint hunc servantes. De variis Criminum publicorum, privatorumque divisionibus, ut Majestatis, repetundarum, vis, ince-

ceſſus, &c. conſule *Manut. de Leg. Rom.* ¶ Differt crimen a delicto: nam illud fere publicum eſt, quo Reſp. lædatur, ut cædes, falſitas, adulterium. Delictum vero eſt privata noxia, ut furtum, injuria, &c. ¶ Sumitur aliquando crimen ſimpliciter pro cauſa. *Virg. 7. Æn. v. 330.* Sere crimina belli.

Criminalis, e. 3. *criminale*, ἐγκληματικὸς, quod eſt criminis, ut Criminalis cauſa, quæ pecuniariæ opponitur, *leg. 15. Cod. de quæſtionib.* Criminalis accuſatio, *leg. 3. Cod. de leg. Aquil.*

Criminaliter, adverb. *criminaliter*, per criminalem quæſtionem, cui opponitur *civiliter*. *Ulp. l. ult. ff. de furt.* Nunc furti plerumque criminaliter agi. Sic *leg. 18. Cod. de re milit.* Agentibus cauſas tam criminaliter, quam civiliter.

Criminatio, ſ. 3. διαβολὴ, contentioſa contumelia, *accuſa*. *Cicer. pro Leg. Agr.* Illa criminatione, qua in me abſentem uſus eſt.

Criminator, oris, m. qui accuſat, ſeu crimen obtrectando intentat, *accuſator*, *calumniator*. *Tac. Ann. 4. c. 1.* Sui obtegens, in alios criminator.

Criminatus, a, um, partic. eſt ſignificationis activæ, ſed *Hygin. Aſtronom. l. 2. c. 28.* paſſive uſurpavit, ubi ait: Non criminatum ab Antia, ſed &c.

Criminor, aris, avi, atum, idem quod criminor. *Ennius* apud *Non. c. 7. n. 16.* Non bene vult tibi, qui falſo criminat apud te.

Criminor, d. 1. *incolpare*, שמץ, Ger. *laſtern*, Gal. *accuſer*, Hiſp. *acuſar*, διαβάλλω, eſt culpare, accuſare, contumelioſe reprehendere. *Cic. 6. Ver.* Jam enim non libet omnia criminari. ¶ Admittit etiam dat. vel acc. cum apud, perſonæ, apud quam criminatio fit. *Ter. Eun. 5. 2. 16.* Hanc metui, ne me criminaretur tibi. *Cic. 3. Offic.* C. Marius Q. Metellum apud Pop. Rom. criminatus eſt, bellum illum ducere. *Hygin. l. 2. Aſtron. c. 18.* Verita, ne ſe ad regem criminaretur.

Criminoſe, adverb. accuſatorie, vel obtrectatorie, *maledicentè*, ἐγκληματικῶς, *Cic. pro S. Roſc. c. 20.* Criminoſe dicere. *Id. in Bruto, c. 34.* Qui criminoſius, aut ſuſpicioſius diceret. *Sueton. Tiber. c. 53.* Criminoſiſſime infectatus eſt.

Criminoſus, a, um, adject. *accuſatorè*, *maledicè*, ἐγκλητικὸς, maledicus, accuſator, obtrectator. *Sueton. in Cæſ. c. 75.* A Cæcina criminoſiſſimo libro laceratam exiſtimationem ſuam. *Liv. l. 8. c. 12.* Orationibus in Patres criminoſis. Et criminoſi Jambi, apud *Horat. l. 1. ed. 16.* Comparat. criminoſior, eſt apud *Aucti. ad Heren. l. 4. c. 40.* ¶ Item qui in ſe crimen habet, *peccaminoſè*. *Cic. pro Ligar. c. 2.* Quod ſi eſt criminoſum, neceſſitatis crimen eſt, non voluntatis.

Crimiſa, Crimiſſa, *lo Civo*, vel *lo Zivo*, opp. Oenotriorum, in magna Græcia, in ora Calabriæ cit. ¶ Item prom. *Capo dell' Allice*, in ſin. Tarentinum excurrens. ¶ Item Crimiſſa, vel Crimiſus, fl. in eodem tractu, qui in ſin. Tarentinum ſe exonerat.

Crimiſus, V. Crimiſa.

Crimnum, i, n. κρῖμνον, craſſior tritici, & zeæ farina, ex qua puls fit. *Plin. l. 18. c. 8.*

Crinale, is, n. ſubſtant. crinium ornatus in capite. *Ovid. 5. Metam. v. 53.* Ornabant aurata monilia collum, & madidos myrrha curvem crinale capillos.

Crinalis, & le, o. 3. quod pertinet ad crines. *Ovid. 9. Metam. verſ. 370.* Crinalem capiti vittam natæque, ſibique detrahit. ¶ Item, qui crines habet. *Id. in Fragment. Hakiut. v. 30.* Crinale corpus, h. e. crinibus obductum.

Criniger, ra, rum, o. 2. 2. qui multos habet crines. *Luc. l. 1. v. 46.* Crinigeros bellis arcere Caycos.

Crinſnus, a, um, *di gigli*, κρίνεος, qui eſt ex crino, hoc eſt liliis. Nam κρίνον Græce lilium ſignificat. *Dig. l. 34. tit. 2. leg. 22.* Crininum unguentum.

Crinſo, is, a. 4. vel crinior, deponens, *metter i capelli*, τριχόομαι, eſt crines emittere. Translate *Stat. 4. Theb. v. 217.* Frondenti crinitur caſſis oliva. Adde *l. 4. ſilv. 3. 9.*

Crinis, is, maſc. *crine*, *capello*, שֵׂעָר, Ger. *aar*, Gall. *crin*, Hiſp. *clin*, θρὶξ, τρίχωμα, capillus. *Cicer. 5. Verr.* Hæc civitas mulieri rediniculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. ¶ Dicitur etiam de piſcibus. *Plin. l. 9. c. 30. de polypo piſce.* Affatu terribili canes agebat, nunc extremis crinibus flagellatos. ¶ Crinis etiam videtur eſſe genus vinculi ex crine equinæ caudæ contecti. *Plin. l. 17. c. 21.* Jugumque pertica, aut arundine, aut crine funiculove. ¶ Crines capere, idem eſt quod nubere, & matronam fieri, inquit Lipſ. nam inter alia ornamenta matronarum propria, crines gerebant peculiari quadam ratione formatos, h. e. vittis implexos, quos Ital. dicunt *treccie*, quarum ſex aut ſeptem e capite pendentes habebant. *Feſt. Martial. l. 12. ep. 32. & Plaut. Moſtell. 1. 3. 69.* ubi V. Taubman.

Crinitus, a, um, adject. ex crinibus factus, vel natus. *Sidon. Carm. 22. v. 81.* Hic & crinitatas jungebat pegaſus alas. V. Hippocrenitus.

Crinitus, Crinitius, Crimitius, *Benricheſtro*, al. *Freddo*. *Piemo di S. Bartolomeo*, fl. Siciliæ, in parte Occidentali, & in valle Mazaræ, qui oritur circiter 25. M. P. a Panormo in Mer. fluit apud Segeſtam, & Segeſtanum emporium, & aliquot auctus fluviis in mare Africum ſe exonerat, in ora lit. inter Mazaram, & Saccam. De hoc Servius *in 5. Æn.* retert humiſmodi fabulam. Hegeſta Hippotæ nobilis Troiani filia cum in Siciliam caſu delata eſſet, compreſſa eſt a Crimiſo Oceani & Terræ filio, qui doli cauſa in canem, ſeu uſum ſe mutaverat, atque ex eo concubitu Acceſtem peperit, qui poſtea in Sicilia regnavit.

Crinitus, a, um, o. 1. 2. *crinito*, *che ha i capelli*, צְמוּם, Ger. *haarecht*, Gal. *chevelu*, Hiſp. *cabelludo*, κομήτης, quod crines habet. *Cicer. 6. Ver. c. 56.* Gorgonis os pulcherrimum, crinitum anguibus revellit, atque abſtulit. Sic crinita galea. *Virg. Æn. 7. v. 785.*

Crinomenon, κρινόμενον, Latine quæſtio, a Rhetoribus vocatur contentio, quæ ex ſtatu efficitur, & circa quam verſatur certamen totius controverſiæ. *Cic. in Topic. c. 25.*

Crinon, n. 2. κρῖνον, lilium, & ſpeciatim lilium rubens, al. cynorrhodon. *Plin. l. 21. c. 5.*

Criobellum, ii, n. κριοβόλιον, genus ſacrificiorum, in quo arietes cædebantur; unde & nomen traxit. Inſcript. apud *Gruter. pag. 27. num. 3.* Taurobolium, ſive Criobolium fecit. Et *num. 4.* Percepto Taurobolio, Criobolioque.

Criodoche, κριοδόχη, machina illa, quæ arietem continet, & ſuſtinet. *Vitruv. l. 10. c. 18.*

Cripa, æ, f. herba quædam. *Colum. 12. 20.* Cripæ pampinaceæ libra.

Criſis, is, f. judicium, ſententia, a κρίνω, judico. Apud Medicos criſis dicitur ſubita morbi mutatio, ex qua judicari poteſt, quid ægroto futurum ſit. *Senec. epiſt. 83.* Hic quidem ait, nos eandem criſim habere, quia utrique dentes cadunt.

Criſpatus, a, um, o. 1. 2. *increſpato*, partic. a criſpo. *Claud. 2. de raptu Proſerp. v. 110.* Criſpata cacumine buxus.

Criſpico, as, avi, atum, a. 1. idem quod criſpo, *increſpare*. *Gell. l. 18. c. 10.* Ventus mare cæruleum criſpicans. *Plin. l. 16. c. 16.* Buxus raro criſpicans.

Criſpiſulcans, o. 3. *Cic. in Top. c. 16.* In Ajacis navim criſpiſulcans igeum fulmen injectum eſt.

Criſpitudo, inis, ſ. *criſpa*. *Arnob. l. 2. de laſcive ſaltantibus:* Lumborum criſpitudine fluctuare.

Criſpo, as, a. 1. *increſpare*, Germ. *kraufſmachen*, Gall. *pliſſer*, Hiſp. *creſpar*, *crizar*, βάλλω, eſt criſpum reddere. *Plin. l. 18. cap. 8.* Fimi cinere criſpari capillum. ¶ Item vibrare, vel quaſſare. *Virg. Æn. 1. v. 313.* Bina manu lato criſpans haſtilia ferro. haſtam enim, cum vibratur, vel quaſſatur, curvari & criſpari videmus. Criſpum autem dicimus, quod rectum non eſt. *Senec. 4. Poet. c. 1.* Sic *Perſ. 3. v. 87.* Ingeminat tremulos naſo criſpante capillos. h. e. propter effuſum riſum in rugas contracto.

Criſpulus, a, um, adject. dim. a criſpus. *Martial. l. 5. epigr. 62.* Criſpulus iſte quis eſt? *Senec. epiſt. 66.* Comatus & criſpulus.

Criſpus, a, um, o. 1. 2. *creſpo*, *torto*, *intorto*, Ger. *kraufſ*, Gall. *crepé*, Hiſp. *creſpo*, βαὺς, intortus. *Plaut. Trin.* Compoſitos, criſpos cincinnos tuos unguentatos. ¶ Hinc comp. criſpior, ſup. criſpiſſimus. *Plin. l. 8. c. 16.* Criſpiores jubæ. *Col. l. 11. c. 3.* Criſpiſſimum folium.

Criſpus Salluſtius, Civis Romanus, Latinæ Hiſtoriæ princeps. *Martial. l. 14.* Criſpus Romana primus in Hiſtoria. Thucydidi ex Græcis opponitur a Quinctiliano elegantia dicendi, Attica brevitate, ſententiarum crebritate. Sed a Pollione taxatur ut nimis antiquarius, & ex Catonis Originibus verba mutuatus: a Trogo autem, quod orationibus minus longis utatur, ſicut & Thucydides.

Criſſo, as, n. ἰδιοπαθῶ, eſt ſe ſæpe in re Veneria movere, proprium mulierum, ut cevere eſt proprium puerorum, dum pædicantur. *Juv. ſat. 6.* Frictum criſſantis adorat.

Criſta, ſ. 1. *creſta*, *pennaccbio*, Ger. *Kraun*, Gall. *crete*, Hiſp. *creſta*, λόφος, cornus in vertice quarundam avium, quaſi carina, a κάρα, caput, vel quaſi cerrita, a κείρω, cornu. *Plin. l. 10. c. 29.* Upupa obſcœna alias paſtu avis, criſta viſenda plicatili. ¶ Translate dicitur de cono galeæ. *Virg. 9. Æn.* Tum galeam Meſſapi habilem, criſtiſque decoram induit. ¶ Criſtas tollere, eſt animo ſibi placere, animo efferri. *Juven. ſat. 4. v. 69.* Et tamen illi ſurrebant criſtæ. ¶ Criſta herba apud *Plin. l. 27. c. 5.* quod habeat folia criſtæ gallinaceæ ſimilia.

Criſtatus, a, um, o. 1. 2. quod criſtas habet, ut Criſtatæ aves, eſtque periphraſis gallorum gallinaceorum. *Martial. l. 14. in fin.* Criſtatæque ſonant undique lucis aves.

Criſtula, æ, f. 1. dim. a crista. *Colum. l. 8. c. 2.* Rectis, rutiliſque criſtulis.

Critæ, arum, m. κρατοὶ, judices. *Criſtarum Annales cit. Terrull. pag. 620. edit. Rigaltianæ.*

Criche, ſ. σπυρὸν, κρίθη, tuberculum parvum eſt in palpebra ſuper pilorum locum, a κρίθη, hordeum, unde & hordeolum a recentioribus vocatur, a ſimilitudine hordei. *Celſ. l. 7. c. 7.*

Crithologia, æ, κριθολογία, hordei, & frumenti colligendi cura. *Theod. Cod. l. 4. tit. 25.* Crithologiæ, & Zygoſtaſii munus.

Critias, m. 1. κριτὴς, unus e triginta Tyrannis Athenienſium. *Cic. 2. & 3. de Or.*

Critice, es, ſive Critica, æ, Philologiæ pars eſt, quæ in emendatione auctorum, & in judicio conſiſtit. *Varr.* apud *Diomed. l. 2.*

Criticus, ci, m. 2. κριτικὸς, judicans, ſive arguens, judicem agens, a κρίνω, judico. Hinc Poetarum interpretes, & generatim cenſores alienorum operum Critici dicti ſunt, poſtea Grammatici. *Cic. ad Delab. l. 9. ep. 10.* Ego tanquam criticus antiquus judicaturus ſum. *Hor. l. 2. ep. 1.* Ennius & ſapiens, & fortis, & alter Homerus, ut Critici dicunt. V. *Quint. l. 10. c. 1. & l. 1. c. 4.* ¶ Critici dies dicuntur a Medicis, in quibus de morbi ratione judicari poteſt, & ſunt tertius, quintus, ſeptimus, &c. V. *Gel. l. 3. c. 10.* ubi tamen vocem hanc græcis literis ſcribit.

Critobŏlus, i, medicus inſignis, cujus magna fama eſt, extracta Philippi regis oculo ſagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis, ut ait *Plin. l. 7. cap. 37.* Is idem eſt, qui Alexandro vulnerato ſpiculum feliciter evulſit, quem *Curt. l. 9. c. 5.* Critobolum vocat.

Critolaus, m. 2. Philoſophus Peripateticus. *Cic. 5. Tuſc.* Quo loco quæro, quam vim habeat libra illa Critolai, qui, cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa, tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram, & maria deprimat. Romam Legatus miſſus eſt una cum Carneade Academico, & Diogene Stoico. *Cic. 2. de Orat.* ¶ Alter Critolaus, Achæorum dux, qui Corinthum evertit. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sororem interfecit, quod ſibi victori redeunti non gratularetur. Poſtremo a Q. Cæcilio Metello victus apud Thermopylas veneno ſibi mortem conſcivit.

Crocallis, idis, ſ. gemma ceratum repræſentans. *Plin. l. 37. c. 10.*

Crocatio, ſ. 3. cantus corvi. *Feſt.* Sed legendum *crocitio*, vel *crocitatio*.

Crocatus, a, um, *zafferanato*, croco tinctus. *Plin. l. 16. c. 34.* Alicui & femen nigrum, alii crocatum.

Crocĕus, o. 1. 2. croci colorem habens, *croceo*, *giallo*. *Virg. 1. Æn.* Et circumtextum croceo velamen acantho. ¶ Item ex croco qui eſt, crocinus, ut croceus odor. *Id. Georg. 1. v. 56.*

Crocias, m. 1. κρόκιας, gemmæ ſpecies, a croci ſimilitudine. *Plin. l. 37. c. 11.*

Crocinum, i, n. κρόκινον μύρον, odor croci, vel unguentum ex croco trito, & vino præcipue dulci, vel ut alii volunt ex aromatibus, & croco in oleo macerato. Hoc Romani non ſolum corpora, ſed & pulpita ſpargebant. *Propert. l. 3. el. 10. v. 22.* Et crocino nares myrrheus ungat onyx. V. *Plin. lib. 13. cap. 13.* ¶ *Celſus l. 5. c. 19.* Crocinum unguentum dixit.

Crocinus, a, um, o. 1. 2. *che è di color di zafferano*, Germ. *ſaffrangel*, Gall. *de ſafran*, Hiſp. *de azafran*, κροκωτὸς, quod eſt lutei coloris. *Plin. l. 11. c. 19.* Semen his optimum crocinum.

Crocio, n. 4. κρώζω, eſt canere propr. corvorum, a ſono, vel a κράζω, clamo. V. *Crocito.*

Crocis, ſ. 3. herba, cujus contactu phalangia emoriuntur. *Plin. l. 27. c. 17.*

Crocitatio, ſ. 3. vociferatio corvi. V. *Crocatio.*

Crocito, n. freq. a crocio. *Plaut. Aulul. 4. 3. 2.* Et corvus voce crocitabat ſua? Al. leg. *crocitat*, a crocio, is.

Crocitus, us, m. κρωγμὸς, cantus corvi, apud *Non. c. 1. n. 218.*

Crocodilēa, æ, ſ. κροκοδίλαια, ſimus crocodili, odore jucundo, quo mulieres faciem illinebant, teſte *Plin. l. 28. c. 8.*

Crocodillinus, a, um, o. 1 2. quod ad crocodilum pertinet, ut Crocodillinæ ambiguitates, *Quinctil. l. 1. c. 10. h. e.* argumenta perplexa, & ſophiſtica.

Crocodilium, n. 2. herbæ ſpecies, chamæleontis figura, radice longa, guſtu naſturtii, ſemine rotundo, duplicis clypeoli forma, odore aſpero. *Plin. l. 27. c. 8.*

Crocodilus, m. 2. *cocodrillo*, Ger. *crocodill*, Gal. *crocodile*, Hiſp. *crocodilo*, κροκόδειλος, animal quadrupes, ex genere amphibiorum, tam in terra, quam in aqua vivens, figura lacertæ non admodum diſſimile, incredibili magnitudine, armatum unguibus, cute uſque adeo dura, ut in nulla ſui parte, niſi in ſolo ventre, penetrari poſſit. ¶ Teſtudines, & crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde diſcedere. *Cic. de nat. Deor.* ¶ Quatuor menſes hyemales non comedit. ¶ Delphini, qui perpetuum cum crocodilo bellum gerunt, non ignorantes, qua potiſſimum parte hoſtis lædi poſſit, aquam ſubeunt, pinnaque, quam in dorſo gerunt, illi alvum ſubſecant. Habet & alterum hoſtem, ichneumonem, qui in apertas dormientis fauces teli in morem illapſus inteſtina ejus erodit. ¶ Conſpecto homine emittit lacrymas, mox appropinquantem devorat. Unde factus locus proverbio, *Crocodili lacrymæ*, quod de iis dici ſolet, qui ſub ſpecie pietatis alios fallunt. ¶ Duplex eſt, amphibius, qui bactenus deſcriptus eſt, & terreſtris, longe minor, qui odoratiſſimis tantum floribus in terra vivit, & a *Dioſcoride lib. 2.* Scincus vocatur. Mirum in modum melle delectatur. Sed apiarii crocum apponunt alveariibus, ne crocodili mel abſumant. Igitur conſpecto croco crocodili fugiunt. Nam a croco abhorrent, & ejus odorem reformidant.

Crocomagma, atis, n. κροκόμαγμα, fæx unguenti crocini, ſeu unguentum ex croco, & vino. *Plin. l. 21. c. 20.*

Crocŏta, ſ. 1. κροκωτὴ, veſtis muliebris crocei coloris. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 21.* P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus ſoleis, purpureſque taſciolis, eſt factus repente popularis.

Crocotarius, m. 2. crocotarum veſtium infector. *Plaut. Aulul. 3. 5. 47.* Cum incedunt infectores crocotarii.

Crocottium, valde exile. *Plaut.* Extortis talis cum crocotilis cruſculis. Hæc *Feſtus*. ſed vox eſt dubia, obſoleta, nec ullo modo adhibenda.

Crocottinum, n. 2. genus operis pictoris, a croco. *Feſt.*

Crocotta, vel crocuta. V. Corocotta.

Crocotula, ſ. 1. κροκύτειον, dim. a crocota. *Plaut. Epid. 2. 2. 47.* Intuſiatam, patagiatam caltulam, aut crocotulam.

Crocus, m. & f. 2. & crocum, neut. 2. *zafferano*, כַּרְכֹּם, Gal. *ſaffran*, Hiſp. *azafran*, κρόκος, vel κρόκον, flos, a כַּרְכֹּם, crocus, a Croco adoleſcente, qui diſco a Mercurio interemptus converſus eſt in hunc florem, vel ut alii fabulantur, amoris impatientia, cum Smilacem puellam deperiret. *Ovid. 4. Metam. Virgil. 4. Georg.* Caſiamque, crocumque rubentem. *Celſ. l. 5. cap. 21.* Videntur autem hanc facultatem habere iris, nardum, crocum, cinnamomum. *Apulei-*

jus. Crocus vino diluta. ¶ Crocus in neutro proprie, in masculino poetice dicitur, auctor est Lutatius Placidus Statii Scholiastes. ¶ *Plin. l.* 21. *c.* 3. Crocum vocat etiam luteos apices in medio lilii. ¶ Maximo in pretio est quod in Cilicia nascitur prope Corycum montem: unde *Cilicium flores* pro croco dixit *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 160.

Crœsus, *æ*, *Rex Lydorum*, Alyatti filius, omnium, quos hominum memoria celebrat, ditissimus. Hic, cum se omnium mortalium felicissimum crederet, monitus est a Solone, neminem ante cineres beatum dicendum, quod, quoad vivimus, periculum sit, ne infallibilis hujus mundi felicitas dolore aliquo contaminetur. Quam Solonis sententiam verissimam esse, Crœsi calamitas postea declaravit. Victus enim a Cyro, pyraque impositus, tandem salubre Solonis consilium agnovit, ejusque nomen sæpius inclamavit. Unde admiratus Cyrus, quisnam esset Deorum, hominumve, quem ille in extremo periculo solum invocaret, semque totam edoctus, humanæ vicissitudinis memor, Crœsum ab incendio liberavit, summoque semper apud se in honore habuit. *Plutar. in vit. Solon. Herod. l.* 1. *V. Justin. l.* 1.

Crolla, *l.* 1. corolla, per syncopen. *Plaut. Bacch. a.* 1. *sc.* 37. Emendati libri multi habent, *corolla*, vel *corona*.

Crommyonia, *sus ea*, quam Theseus interfecit, a Crommyon vico agri Corinthiaci.

Crommyum, *n.* 2. *Cornachietto*, seu *Capo Cornachietto*, prom. Cypri in ora Boreali, inter Lapithum, & Solos. ¶ Crommyon item, Cromyon, Cromnyon, Cremyon, vicus Peloponnesi in agro Corinthiaco.

Cronia, latine Saturnalia dicuntur, *scil.* Saturni festa, *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 7. V. Saturnalia.

Cronium, seu Chronium mare, Saturnium, Sarmaticum, Scyticum, Petzoricum, Tranquillum, *Dwibabaf*, *mer de Petzoprcke*. *Nieuw more*, pars Oceani Septentrionalis, inter Rubeam prom. & Scythiam ceram, & il. Paropamisum, eique etiam pars maris Concreti, seu Glacialis ultra Thulen insulam supra Asiam, quod Asiam ad Septentriones allnit.

Crotalia, *n.* 3. *agnelets*, margaritæ ita in ornamentis collocatæ, ut ex collisione sonum generent. *Plin. l.* 9. *c.* 35.

Crotalistria, *l.* 1. quæ crotalo canit. *Propert. l.* 4. *el.* 8. *v.* 39. Milotes tibicen erat, crotalistria Phillis. Ita legit Scalig. Dicitur autem *crotalistria Phillis* eo modo, quo Plautus dixit Hospes Zacynthio, pro, a Zacyntho. Phila autem insula est ad Sumem Ægypti. V. *Bast. ad Sext. Silv. p.* 137. ¶ Labienus apud Petron. ciconiam avem vocat, Pictecalatricem, gracilipedem, crotalistriam, quia voce crotalum sonantem imitatur. Sed apud *Col. Rhodig. l.* 13. *c.* 66. legitur *Chorasistria*, h. e. mulier canendi, & saltandi in choris perita.

Crotalum, *n.* 2. *campanella*, *nacchera*, Germ. *Reppflia*, Gall. *une cymbale*, Hisp. *pandero*, crepitaculum, instrumentum Musicum, quo Ægyptii in Deorum cæremoniis utebantur, in quo duo ossicula, vel æneæ laminæ colliduntur ad sonum ciendum, a *κροτέω*, *pulso*, *verbero*. Quidam putant, anulum æreum fundi, qui ferreo baculo percuteretur ad sonum fistulæ reddendum. Aliorum opinio est, circulum fuisse æneum anulas habentem annexas laminulas, sive orbiculos mobiles, qui collisi sonum edebant. *Virg. in Copa*. Crispum sub crotalo docta movere latus. Ad quem locum V. *Scalig.*

Crotalus, *m.* 2. Corax, *Corace*, fl. Magnæ Græciæ, in Calabria ult. qui oritur ex Apennino M. in conf. Calabriæ cit. & in fin. Scyllaceum se exonerat.

Croto, *l.* 3. Croton, Crotona, *Crotone*, urbs Brutiorum, in Magna Græcia, in ora Calabriæ ult. & maris Jonii. Condita est a Diomede, vel a Miscello anno Urbis conditæ 80. Olim fuit perampla, & potentissima. Flumine media alluebatur, cum arce munita. Nunc etiam urbs est ampla, arcemque validam habet. Crotone tanta olim aeris salubritas fuit, ut in proverbium celeberit, *Crotone salubrius*, cum quid salubrissimum dicere volemus. ¶ Est etiam generis masculini. *Liv. l.* 24. *cap.* 2. Ad Crotonem oppugnandum pergunt ire. Populi *Crotoniatæ*, qui corporum pulchritudine, & viribus excelluisse, & præstantissimi athletæ fuisse dicuntur. *Cic.* 2. *de Invent.*

Croton, *onis*, fem. fructicis species ad magnitudinem parvæ ficus assurgens. *Plin. l.* 16. *c.* 23. V. Ricinus.

Crotoniata, *æ*, vel Crotoniates, Crotonis incola. Crotoniates maximam in exercendis corporibus curam ponebant. Ex his unus fuit Milo Crotoniates, de quo *Cic. de Sen.*

Crotoniensis, *is*, adject. idem quod Crotoniates. *Justin. l.* 20. *c.* 4.

Crotopus, *m.* 2. Rex Argivorum, pater Phlegmathes, quæ Linum ex Apolline peperit. Hinc Linus Crotopiades ab avo materno vocatur.

Crotus. V. Sagittarius.

Cruciabilis, *le*, *o.* 3. *doloroso*, *Smerzevole*. *Apul. de Asino*, *l.* 10. Sed illo cruciabili silentio durissime fatigata. *Gel. l.* 3. *c.* 9. Cruciabili exitu.

Cruciabilitas, *t.* 3. *tormento*, *Smerzevolezza*. *Plaut. Cist.* 2. 1. 3. Qui omnes homines supero, atque antideo cruciabilitatibus.

Cruciabiliter, *stomentosamente*, *Smerzevolmente*. *Hier.* 5. *E. Afric. cap.* 49. Sic extra vallum deducti sunt, & cruciabiliter interfecti. *Plaut. Pseud.* 4. 1. 40. Cruciabiliter me accipiato.

Cruciamen, *inis*, *n.* cruciatus. *Prudent. hymn. Exequior. v.* 90. Per cruciamina leti Via panditur ardua justis.

Cruciamentum, *n.* 2. *dolore*, *λύπη*. *Cic. in Phil.* 11. *c.* 4. Nec graviora sunt tormenta carnificum, quam cruciamenta morborum.

Cruciarius, *a*, *um*, adject. cruciatum afferens. *Tertull. de Præscrip. cap.* 2. Inter cæteros mortiferos & cruciarios exitus. *Al. leg.* cruciatarios.

Cruciarius, *ii*, *subst. m.* cruci affixus. *Petron. in Satyr. cap.* 112. Cruciarii unius parentes detraxerunt nocte pendentem. *Senec. lib.* 3. *Controv.* 21. Fecit si similem tyranno, filium raptis, libertum cruciarius. ¶ Pro homine perdito & cruce digno. *Apulej. l.* 10. *Metam.* Cruciarius ille conscientia sua deterritus. *Ammian. l.* 9. *c.* 2. Quæ cruciatius illic conflavit.

Crucia, pro Cruciatus, ut satias pro satietas. *Plaut. Cas.* 2. 6. 64. Mala crucias quidem. Al. leg. Mala crux ea quidem.

Cruciator, *oris*, *m.* qui affligit, & cruciat. *tormentatore*. *Arnob. lib.* 2. Pœnas cruciatoris perpetitur sævitate.

Cruciatus, *us*, *m.* cruciamentum, tormentum, supplicium, afflictio, pœna, *tormento*, *afflizione*, יסורים, *Ger. pein*, *marter*, Gall. *ecurment*, Hisp. *tormento*, *λύπη*. *Cicer. Art.* Confectus cruciatu summo dolorum. Sic Cruciatus perferre, Cruciatu perire, angi, *Id.* 2. *Offic. c.* 7. & *l.* 11. *Attic. ep.* 11.

Crucifer, *i*, *m.* idem ac crucigerus. *Prudent. Cathemer.* 3. *in princ.* Christum Dominum cruciferum appellat, h. e. crucem sibi ipsum bajulantem.

Crucifigo, *is*, *s.* 3. *crocifiggere*, תלה, Germ. *kreutzigen*, Gall. *crucifier*, Hisp. *crucifigar*, in crucem tollo. *Suet. in Dom. c.* 10. Auctorem summarum pridie, quam crucifigeret, in cubiculum vocavit.

Crucifixus, *a*, *um*, adject. *crocifisso*, cruci affixus. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Polybium leones in Africa crucifixos vidisse. *Quintil. l.* 7. *c.* 1. Invenerunt ducem crucifixum.

Crucio, *as*, *a.* 1. *affliggere*, דרא, *Ger. peinigen*, Gal. *gener*, *tourmenter*, Hisp. *atormentar*, *αἰκίζω*, torqueo, affligo. *Ter. Eun.* Quæ nos semper omnibus cruciant modis. *Lucr. l.* 2. *Fin. c.* 4. Cruciari dolore. & *cap.* 20. Cruciari vigiliis, fame.

Crucisalus, *i*, *m.* qui salit in crucem, nomen fictum a *Plaut. Bacch.* 2. 3. 128.

Crucius, *a*, *um*, *o.* 2. 1. ut Vinum crucium, insuave, quod bibendo cruciat. *Fest.*

Crudaria, *l.* 1. argenti vena, quæ in summa fodina reperitur. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Crudelis, *o.* 3. *crudele*, *aspro*, אכזר, Germ. *grausam*, Gall. *cruel*, Hisp. *cruel*, *ἀμείλιξ*, immitis, & asper, qui est crudis moribus. *Cic. pro Dejot.* Crudelis Cadior, qui nepos avum in dissimen capitis induxerit. *Propert. l.* 1. *el.* 16. Crudelior janua: quæ sc. supplices non admittit. *Sallust. Catil. c.* 52. Crudelissimi parricidæ. ¶ *Crudele* adverbialiter positum pro crudeliter. *Claudian.* 3. *de rapt. Proserp. v.* 34. adhuc crudele minatur Affixæ truncis facies.

Crudelitas, *atis*, *t.* 3. *crudeltà*, אכזריות, Ger. *grausamkeit*, Gal. *cruauté*, Hisp. *crueldad*, *ἀμότης*. *Cic. de Off. l.* 3. *c.* 11. Hominum naturæ inimica crudelitas.

Crudeliter, *crudelmente*, Ger. *grimmiglich*, Gall. *cruellement*, Hisp. *cruelmente*, adv. *ἀμῶς*, atrociter. *Cic.* 1. *Off.* Ne quid temere, ne quid crudeliter fiat. *Id. pro Mil. c.* 33. Crudelissime necatus. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Ut crudelius posset extingui.

Crudesco, *is*, *ui*, *n.* 3. *incrudire*, *incrudelirsi*, Germ. *verwerden*, Gall. *devenir cruel*, & *apre*, Hisp. *encrudecerse*, *ἀμάομαι*, crudus fio. *Virg.* 3. *Georg. v.* 504. Cœpit crudescere morbus. ¶ Transfertur & ad alia, ut crudescit seditio, *Tacit.* 3. *histor. c.* 20. Et, crudescente ira, *Justin. l.* 8. *c.* 4.

Cruditas, *atis*, *f. crudità*, Germ. *rauche*, Gall. *crudité*, Hisp. *crudeza*, *ἀνάδοσις*, affectus stomachi, qui nascitur ex aegra concoctione. *Cic. de Senect.* Caret ergo etiam vinolentia, & cruditate, & insomniis.

Cruditatio, *onis*, *f.* cruditas, stomachi non concoquentis vitium. *Col. Aurel.* 3. *Tard. c.* 2.

Crudito, *as*, *avi*, *atum*, male concoquo, cruditate laboro, *aver crudità di stomaco*. *Tertul. de jejun. c.* 16. Populus carnis avidissimus usque ad choleram ortygometras cruditando.

Crudus, *a*, *um*, *o.* 1. 2. *crudo*, *non cotto*, אי, Ger. *rauw*, Gal. *cru*, Hisp. *crudo*, *ὠμός*, quod est adhuc in cruore, ut Crudum vulnus, recens, & quasi adhuc cruentum. *Plin. ep.* 3. Crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat. ¶ Translate dicitur de eo, quod non est coctum igni. *Plaut. Aulul.* 3. 2. 15. Quid tu curas, utrum crudum, an coctum edim? ¶ Item de cibis, qui indigesti, & nondum concocti sunt in stomacho. *Juven. sat.* 1. *v.* 143. Crudum pavonem in balnea portas. ¶ Item de fructibus acerbis, & immaturis. *Cic. de fin.* Poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur. ¶ Crudus homo dicitur, cujus stomachus non facile concoquit. *Cic.* 2. *Fin.* Crudique poltridie se rursus ingurgitent. Adde *Horat. l.* 1. *sat.* 5. *v.* 49. ¶ Crudum etiam dicitur, quod adhuc viride est, nec cœpit flavescere, ut crudus palmes, *Lucan. l.* 4. *v.* 417. Sic metaphorice *Virg.* 6. *Æn. v.* 304. Cruda Deo, viridisque senectus. h. e. valida, fortis. ¶ Ponitur & crudus pro immaturo, hoc est tempus suum non expectante, ut crudum funus, *Stat.* 9. *Theb. v.* 380. Cruda puella, h. e. nondum viro apta, *Martial. l.* 8. *epigr.* 63. ¶ Apud *Plaut. Pœn.* 5. 2. 147. crudus conjungitur cum malo. Heu hercle mortalem catum, malum, crudumque, & calidum atque subdolum.

Cruentatus, *o.* 1. 2. sanguine infectus. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Mulieris quoque salivam jejunæ potentem dijudicant oculis cruentatis. *Cic. l.* 2. *Inv. c.* 4. Gladium cruentatum in vaginam recondidit.

Cruente, adverb. crudeliter, sæve. *Justin. l.* 39. *c.* 3. Sœvit, quæ tam cruente sæviat. *Senec. l.* 5. *Benef. c.* 16. Cæteri arma cruentius exercuerunt. Superlativum legitur apud *Oros. l.* 1. *c.* 17. Bello cruentissime gesto.

Cruenter, adverb. idem quod cruente. *Apul. l.* 3. *de A. A. post princip.* Civium lamentari cruenter exercuit.

Cruentifer, *a*, *um*, cruentus, ut cruentifera signa, apud *Tertul. in Carm. de Jud. Dom. c.* 10. Atque cruentiferis signis sacraverit aras.

Cruento, *as*, *a.* 1. *insanguinare*, Ger. *blutigmachen*, Gall. *ensanglanter*, Hisp. *ensangrentar*, *αἱματόω*, cruore inficio. *Cic. de Arusp. resp. c.* 16. Secures suas cruentari scelere noluit. *Id. post red. in Sen.* Ne propter me civium vulneribus Resp. cruentaretur, *Id. Philip.* 2. Hæc te lacerat, hæc cruentat oratio. ¶ Proprie *Prop. l.* 4. *el.* 9. *v.* 39. Imponitque notam collo, morsuque cruentat.

Cruentus, *a*, *um*, *o.* 1. 2. *sanguinoso*, *sanguigno*, Ger. *blutig*, Gal. *sanglant*, Hisp. *sangriento*, *αἱματώδης*, quod est cum sanguine, quasi cruore tinctum, *Plin. l.* 20. *c.* 13. Cruenta urina. *Sallust. in Catil.* Cruentam, atque luctuosam victoriam hostibus relinquatis. ¶ Translate sumitur pro crudeli, ut Cruenta vox, cruenta oratio. *Cic. Phil.* 2. Sic *Ovid.* 13. *Metam. v.* 502. Bello cruentior ipso. *Vellei. l.* 2. *c.* 71. Non aliud bellum cruentius cæde clarissimorum virorum fuit. Et *c.* 52. Cruentissimus Romano nomini dies.

Crumita, V. Crusma.

Crumēna, *f.* 1. vel crumina, *borsa*, כיס, Germ. *seckel*, *beutel*, Gall. *bourse*, Hisp. *bolsa*, *Σακκίον*, idem ac bulga, idem, faeculus, quasi ad brachium pendet, vel de collo in tergum, a *κρεμάω*, suspendo, quia suspensa gestatur. *Plaut. Epid.* Ipse meo in collo ejus pater crumenam collocavit. *Juven. Sat.* 11. *v.* 38. Quis te, deficiente crumena, & crescente gula, manet exitus? ¶ Apud *Plaut.* quandoque legitur *Crumina*, ut & in *Parei Lex. Crit.*

Crumenisĕca, *æ*, *m. tagliaborsa*, qui crumenas clam secat, & pecuniam surripit. *Justinian. novell. constit.* 13. Conscii latronum, veneficiarii, crumenisecæ.

Cruor, *ris*, *m.* 3. *sangue*, *che esce da una piaga*, דם, Germ. *blut*, Gall. *sang*, Hisp. *sangre*, *αἷμα*, *ἰχώρ*, sanguis, qui ex aliquo vulnere spargitur. *Cruor* enim, & *sanguis* differunt, quod *sanguis* etiam sit, cum venis inest, *cruor* dicatur, postquam effusus venis, ac jam frigefactus est. *Cic. pro Sex. Rosc.* Cruorem inimici quam recentissimum. *Virgil.* 4. *Æneid.* Atque atros siccabat veste cruores. *Horat. l.* 2. *Carm. od.* 1. Arma nondum expiatis uncta cruoribus.

Crupellarii, *m.* 2. servi continuo ferro armati, telis quidem impenetrabiles, sed inferendis ictibus inhabiles propter pondus armorum. *Tacit. l.* 3. *Ann. c.* 42.

Cruralis, V. Crurulis.

Cruricrepida, *æ*, masc. nomen servi est apud *Plaut. Trin.* 4. 3. 14. q. d. cui crura compedibus crepuerunt: vel qui adeo malus est, ut crurifragium mereatur. Sic *oculicrepida* apud *eund.* dicuntur ii, quibus oculi pugnis contundi solent. *Ibid.*

Crurifragium, *n.* 2. fractio crurum, *σκελοκατάαξις*, erat genus supplicii, quo afficiebantur servi, de quo V. *Lipsi. de Cruce*, *c.* 14. ¶ *Apul. l.* 9. *A. A.* ¶ Crurum ei fragium abominata. ¶ Legitur & Crurifrangium. V. *Crurifragus*.

Crurifrăgus, *o.* 1. 2. *is*, cui crura fracta sunt. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 64. Continuo is me ex Syncerasio crurifragum fecerit. Alii leg. Crurifragium.

Crurŭlis, *le*, adject. ad crus pertinens, ut fascie crurules, *Petron. Fragm. Trag. p.* 18. Adde *Ulp. l.* 25. *ff. de aur. arg. mund.* ¶ Alii leg. Cruralis.

Crus, *cruris*, *n. gamba*, שוק, Ger. *schenkel*, Gall. *jambe*, Hisp. *pierna*, *σκέλος*, pars corporis a genu usque ad imum pedem. *Celsi.* Crus ex duobus ossibus constat, ex tibia, & sura. *Virg.* 3. *Georg. v.* 53. Crurum tenus. ¶ Arboribus etiam sua crura tribuit *Colum. l.* 5. *c.* 11.

Crusculum, *n.* 2. dimin. a crus, *σκελίδιον*. *Martial.* 3. *epigr.* 93. Pectus cicadæ, crusculumque formicæ.

Crusma, *atis*, *n.* 3. *cembalo*, *κρόταλον*, sistrum, & veluti cymbalum quoddam tintinnabulis refertum, quo gestientes muliares oblectabantur, a *κρούω*, pulso, quod sonum emitteret, dum pulsaretur. *Martial. l.* 6. *epigr.* 71. Edere lascivos ad Batica crusmata gestus. ¶ Sed Vossius *crumata* legit, & explicat tesulas, & ossicula ulum crotali præstantia.

Crusmaticus, *a*, *um*, adject. quasi dicas, pulsatorius. Crusmatica appellatur pars Musicæ. *Auctor fragmenti*, quod cum *Censorino* edi solet: Musica est peritia faciendorum, & canendorum modorum: ejus partes harmonica, organica, crusmatica. Crusmata pulsus decori, sive carmina vocantur.

Crusta, *æ*, *f.* 1. *crosta*, Ger. *rinde*, Gal. *croute*, Hisp. *cortesa*, *κρύσταλλος*, *ὄστρακον*, proprie est glacies, quæ ob concretionem super aquæ superficie nascitur. *Virg.* 3. *Georg. v.* 360. Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ. ¶ Translate crusta dicitur cortex ille, quo vulnus, vel ulcus obducitur, cum solidatur. *Cels. l.* 5. *c.* 9. & 10. ¶ Item omne id, quo quid integitur. *Plin. l.* 19. *c.* 3. Locustæ crusta fragili muniuntur in eo genere, quod caret sanguine. Hinc in parietibus, & pavimentis crustæ dicuntur tenuia marmoris, vitri, alteriusve materiæ segmenta, quibus illa integuntur. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Secandi marmora in crustas, nescio, an Carræ fuerit inventum. *Id. ibid.* Parietes crusta marmoris operire. ¶ Item opera ex argento, vel auro cælata, quæ inferebant vasculis, atque eadem, cum vellent, detrahebant, uti & emblemata. *Cic. in Ver.* Crustæ, aut emblemata detrahantur. ¶ Item gleba soli. *Alphen. ff. l.* 39. *tit.* 2. *l.* 9. Si ex fundo tuo crusta lapsa sit in meum fundum. ¶ Item vestimenti genus, in quo purpureus color admixtus est. *Leg. nulla* 11. *Cod. Theod. de Spectacl.* ¶ Translate *Sen. de Provid.* Non est ista solida, & sincera felicitas;

crusta

crusta est, & quidem tenuis. *felicial apparatus.*

Crustarius, m. 2. κονιατὴς, qui crustas ex argento, vel auro efficit: item qui parietes crusta tegit. *Plin. l.* 33. *c.* 12. Habuit & Teucer crustarius famam. ¶ Crustārius, a, um, o. 1. 2. quod ad crustas pertinet, ut Crustariæ tabernæ, in quibus crustata opera venduntur, ut vasa potoria cum crustis ex argento. *Fest.*

Crustātus, o. 1. 2. κονιατὸς, crusta tectus, ut Crustata animalia. *Plin. l.* 11. *c.* 37. In marinis crustata, & cartilaginea priores dentes habent. ¶ Crustati parietes, crusta marmoris intecti. Secantur enim marmora in laminas, & parietibus apponuntur. *Lucan. l.* 10. *v.* 114.

Crusto, a. 1. κονιάω, מוח, Germ. *überziehen*, Gall. *boüiller crouste*, Hisp. *encostrar*, πλάσσω, est crustam inducere, & materia aliqua dura integere. *Plin. l.* 15. *c.* 17. Mala generosissima crustant gypso, vel cera.

Crustōsus, o. 1. 2. πλακώδης, quod crustas habet. *Plin. l.* 12. *c.* 9. Facilius hoc, & crustosius.

Crustŭla, æ, f. 1. πλακίδιον, dimin. a crusta. *Apul.* Parvas marmoreas crustulas parieti adjungens. *Plin. l.* 22. *c.* ult. Lens crustulas ulcerum rumpit.

Crustularius, ii, m. qui crustula facit, & vendit, *pasticciere*. *Sen. ep.* 56. Et bocularius, & crustularius, & omnes popinarum initiatores.

Crustulāta, æ, f. 2. idem ac crustulum. *Spartian. in Vero c.* 5. Sumen, phasianus, pavo, crustulata, & aprugna. V. ibi *Salmas.*

Crustŭlum, n. 2. ϑυμίον, dimin. a crustum, genus dulciarii. *Hor. l.* 2. *Sat.* 1. *v.* 25. Pueris dant crustula blandi doctores.

Crustum, a. 1. ϑυμὸς, est frustum eorum, quæ comeduntur, ut panis, placentæ, &c. a crusta. *Virg. 7. Æn. v.* 115. Patulis nec parcere quadris fatalis crusti. *Serv. in Virg. Georg. 3. v.* 360. Notandum, quia cum, *hoc crusta*, dicimus, femnino genere, lapidis, aut ligni, aut gelu partem significamus. Cum vero *crustum* dicimus, edulium aliquod significamus, partem panis, vel placentæ, &c.

Crustumeria, æ, f. 1. Crustumerium, *Palombara*, al. *Marcigliano vecchio*, opp. & Colonia Sabinorum, prope Tiberim fl. ubi recipit Alliam, contra Veios. Pop. Crustumeri, vel Crustumerini.

Crustumerinus, a, um, adject. a Crustumeria. *Ter. l.* 4. *de L. L.* Tribuni plebeji facti, qui plebem defenderent in secessione Crustumerina.

Crustumĭnum, n. 2. opp. Thusciæ. Pop. Crustumini. Hinc una Tribus Civium Rom. Crustumina dicta est. *Fest.*

Crustumīnus, a, um, adject. a Crustumino, ut Crustumina pyra, de quibus *Plin. l.* 15. *c.* 13. & *Col. l.* 5. *c.* 10. V. Crustumius. ¶ Crustumina Tribus, in Sabinis, A. U. 258. constituta fuit inter rusticas.

Crustumium, Crustumnus, Crustumenius, *Conca*, fl. Italiæ, qui fontes habet in Ducatu Urbini prope Fanum S. Leonis, & aliquot auctus rivis per Romandiolam labitur, ubi in mare Adriaticum se exonerat.

Crustumium, n. 2. *la Castellica*, opp. excisum Umbriæ, cum fl. cogn. in ora maris Adriatici, in via Flaminia, inter Ariminum, & Pisaurum.

Crustumĭus, a, um, adject. possess. a Crustumio opp. A quo sunt Crustumia pyra, *peri gbiaccioli*, ex parte rubentia, ut ait *Serv. ad illud Virg. Georg.* 2. *v.* 88. Crustumius Syrinque pyris, gravibusque volemis.

Crux, ucis, f. *crocc*, עץ, Germ. *Kreutz*, Gall. *croix*, Hisp. *cruz*, *cruzado*, instrumentum constans ex ligno recto, & transverso, in quo damnati clavis figuntur. *Cicer. 7. Ver.* Jussu Prætoris in crucem esse sublatum. Sic cruci affigere, *Curt. l.* 9. Agi in crucem, *Cic.* 5. *Fin.* Suffigere cruci, *Suet. in Cæs.* Suffigere in crucc, *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. &c. ¶ Differt a patibulo, seu furca. Nam patibulum est simile literæ Y, crux figuram habet literæ T. ¶ Translate crux dicitur, quicquid nos cruciat. *Ter. Eun.* 2. 3. 91. Illis crucibus, quæ nos, nostramque adolescentiam habent delipicatam. *Col. l.* 1. *c.* 7. Jus summum, antiqui summam dicebant esse crucem. ¶ Abi in malam crucem, imprecatio est irati hominis, & male precantis alicui. Crux autem in hac phrasi videtur non patibulum, sed cruciatum significare. V. *Abeo*. ¶ Genitivus plural. hujus nominis legitur apud *Terent. Apol. c.* 16. & *l.* 1. *ad Nasion. c.* 12. Sed utroque loco alii *crucium* legunt, alii *crucum*. Scioppius *crucum* retinet, *in notis ad Terent.* ¶ *Malo cruce* masculino genere dixere *Graccbus* apud *Fest.* & *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 31.

Crypta, æ, f. *caverna*, *grotta*, κρύπτη, caverna, vel testudo subterranea, vel in monte excavata, a κρύπτω, tego, abscondo. *Juvem. Sat.* 3. Et solitus mediæ cryptam penetrare Suburræ. ¶ Accipitur item pro sepulcro, quia sepulcra erant specus subterranei. *Prudent. in pass. Hippolyti*, *v.* 154. ¶ Crypta etiam pro cryptoporticu sumitur apud *Suetom. Calig. c.* 58.

Cryptĭcus, o. 1. 2. κρυπτικὸς, occultus, subterraneus. *Sidon. l.* 1. *ep.* 3. Crypticis arcubus fornicavit. ¶ Homo crypticus, qui secreta fideli taciturnitate custodit. *Jul. Firmic. l.* 3. *Mathes.*

Cryptoporticus, f. 4. porticus subterranea cum amplis senestris, qua refrigerandi causa per æstatem utimur: item porticus, quæ undique septa, & quasi sepimento parietum abscondita est, a crypta, & porticus. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. & *l.* 5. *ep.* 6.

Crystallīnus, o. 1. 2. κρυστάλλινος, quod est ex crystallo. *Juven. Sat.* 6. Grandia toleruntur crystallina. h. e. vasa ex crystallo. *Capitol. in Vero*, *c.* 5. Calices crystallini.

Crystallus, f. 2. & Crystallum, n. 2. *cristallo*, זכוכית, Germ. *crystall*, Gall. *cristal*, Hisp. *cristal*, κρύσταλλος, lapis, seu succus perspicuus lapidescens, quem sub terris, aut inter gelidas rupium venas frigus glaciat, & durat, quasi κρυοστάλλος, a κρύος, frigus, & στέλλομαι pro συστέλλομαι, contraho, quia ab aliquibus glacies censetur, idest aqua frigore concreta, vel melius a similitudine glaciei. *Mart. lib.* 8. *epigr.* 77. Candida nigrescant vetulo crystalla falerno. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Crystallus nascitur laudata in Alpium jugis. *Isidor. l.* 16. *c.* 13. masculino genere effert.

C A N T E T.

Ctesĭus, masc. 2. κτήσιος, pater Amphimachi, unus ex quatuor Ducibus Epeorum, qui 40. navibus ad Trojanam expeditionem profecti sunt.

Ctesĭbicus, a, um, ad Ctesibium pertinens, ut Ctesibica machina, a Ctesibio inventa, apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 12. ¶ Fuit autem Ctesibius vir Alexandrinus, qui pneumaticam rationem, & hydraulica organa reperit, ut docet *Plin. l.* 7. *c.* 37. & *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Ctesiphon, ontis, m. κτησιφῶν, architectus, qui Dianæ Ephesiæ Templum dicitur construxisse. ¶ Item Civis Atheniensis, pro quo extat omnium pulcherrima Demosthenis oratio. *Cic. de optim. genr. Orat.*

C A N T E U.

Cuba, æ, f. 1. *letto*, lectus, vox Sabinorum, a κύπτω, declino. *Voss. ex Festo.* Sed alii lecticam intelligunt. ¶ Cuba item, Dea cubandi, quæ scilicet pueris cubantibus præerat.

Cubatĭo, onis, f. cubandi actio, *il giacere*, *o dormire*. *Vet. l.* 7. *L. L.* A cubatione cubiculum.

Cubātor, oris, m. qui cubat. *Paulin. Nolan. epist.* 21. (*al.* 24.) *c.* 4. Joannes beatus Dominici pectoris cubator.

Cubātus, m. 4. κύπτων, cubandi, five dormiendi actio. *Plin. l.* 10. *c.* 57. Medicina in fame, & cubatus in fumo. Al. leg. *cubitus*.

Cubicularis, & re, o. κοιτικὸς, quod ad cubiculum pertinet. *Cicer.* 5. *Tusc.* Cum sossam latam cubiculari lecto circumdedisset. ¶ Ponitur etiam pro cubiculario. *Suet. in Ner. c.* 38. Plerique Consulares cubicularesque ejus. Meliores libri habent *Cubicularios*.

Cubicularĭus, a, um, adject. idem quod cubicularis, ut lucerna cubicularia, quæ scil. in cubiculo adhibetur. *Martial. l.* 14. *in lemmate epigr.* 39. Adde *epist. lib. epigr.* 150.

Cubicularĭus, m. 2. *camerier*, חדר, Germ. *Kamerlin*, *Kammer diener*, Gal. *valet de chambre*, *chambellan*, Hisp. *camarero*, κοιτεπιμελητὴς, qui in cubiculo ministrat. *Cic.* 3. *Ver.* Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. *Suetom. in Domit. c.* 11. Decurio cubiculariorum, *il Maestro de camera*.

Cubiculātus, a, um, adject. in cubiculi modum tectus, vel cubiculi habens, ut cubiculatæ naves, apud *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 20.

Cubiculum, n. 2. *camera*, חדר, Germ. *Kammer*, Gall. *chambre*, Hisp. *camara*, οἰκημάτιον, locus, in quo per diem manemus, præterquam cum prandendum, cœnandumve est. *Suetom. Domit. c.* 16. In cubiculum se recepit, atque ibi occisus est. ¶ Frequenter accipitur pro loco, in quo dormitur, idemque auctores plerumque epithet. ejus significationis addere, ut cubiculum dormitorium. *Plin. l.* 5. *epist.* 6. &, Cubiculum noctis, & somni, *Id. l.* 2. *ep.* 17. ¶ A *Suet. in Ner. c.* 22. Cubiculum vocatur suggestum illud velis circumtectum, e quo Imperatores spectare solebant.

Cubĭcus, a, um, adject. ad cubum pertinens, vel ad cubi formam factum. *Vitruv. l.* 5. *Præfat.* Partes cubica ratione facientes. ¶ Legitur & cybicus, a, um, ut cybica solidita, apud *Martian. Capel. lib.* 2. *circ. init.* Cum enim sit a græco κύβος, o modo in u latinum transit, modo remanet.

Cubile, n. 3. *letto*, מטה, Germ. *bett*, Gall. *lit*, Hisp. *lecho*, κοίτη, lectus, a cubo, quod in eo cubetur. *Cic.* 5. *Tusc.* Terra cubile erat Anacharsi. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Inire cubile alterius. *Virg.* 12. *Æn.* Ascendere cubile. ¶ Cubilia item dicuntur loca, in quibus feræ cubant, *nido*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Delitescunt in cubilibus bestiæ. ¶ Ab architectis cubile dicitur ea structuræ pars, in qua aliquid sedet, & conquiescit, ut cubilia lapidum, apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. & cubilia signorum, apud *eund. l.* 4. *cap.* 2. ubi tc. lapides, & signa nituntur, & consistunt. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Ut sensim opus in cubili sederet. Ita *Hardoin. Al. legebant*: ut sensim totum insideret. *Id. ibid.* Sedit in cubili. ¶ Cubile salutatorium, Lararium etiam dictum, in quo simulacra Deorum imponi solebant. *Plin. l.* 15. *c.* 11. Virorum salutatoriis cubilibus inclusa. ¶ Translate *Cic.* 4. *Ver.* Ut omnes illius avaritiæ non jam vestigia, sed cubilia ipsa videre possent.

Cubital, lis, n. ὑπόκωφον, cubiti fulcimentum, pulvinus, cui cubito innitimur. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 255. Ponas insignis morbi, fasciolas, cubital, focalia, &c.

Cubitālis, le, o. 3. πηχυαῖος, altus uno cubito, *di un cubito*. *Liv. lib.* 24. *c.* 34. Archimedes murum ab imo ad summum crebris cubitalibus fere cavis aperuit. Sic cubitalis caules, *Plin. l.* 13. *c.* 12.

Cubitātim, adverb. cubando, vel in cubitum. *Plaut. Cas.* 5. 2. 43. Tollo, ut obvertam cubitatim.

Cubĭto, idem ac cubo. *Cic. pro Cal. c.* 25. Pulso cum majore sorore cubitavit.

Cubĭtor, m. 3. qui cubat. *Col. l.* 6. *cap.* 2. Cubitorem bovem appellat, qui sæpe decumbit ex pertinaci contumacia.

Cubitorĭus, a, um, adject. ad cubandum pertinens, ut cubitoria vestimenta, ap. pud *Petron. Sat. c.* 30. *Lippius* tamen, quem plures sequuntur, *l.* 1. *Satur. c.* 2. legit accubitoria.

Cubĭtum, i, n. 2. idem ac cubatio. *Plaut. in fragm. Turbin.* Ad cubitum mage sum exercita. Adde *Mart. l.* 18. *var. Lect. c.* 10.

Cubĭtus, ti, masc. & cubitum, ti, n. *gomito*, *braccio da misurare*, אמה, Ger. *ellenbogen*, Gall. *coude o coudée*, Hisp. *codo*, πῆχυς, ὠλένη, pars illa brachii, cui innitimur, quæ ab ima manu ad brachii curvaturam extenditur, a *cubo*, quia ipso cubamus, vel a κύβιτος. *Cels. l.* 8. *c.* 1. *Plaut. Stich.* Cubitis depulsa de via. ¶ Accipitur & pro mensura cubiti, quæ constat ex sex palmis, hoc est digitis 24. vel ex uno pede, & dimidio, & est quarta pars altitudinis in corpore nostro. Sed est etiam *cubitus Regius*, qui communi cubito tribus digitis major est. Præterea est cubitus Geometricus, qui tantum valet, quantum sex noltri cubiti, ut *Origenes*, & *Augustinus* tradiderunt. *Cic. Att. l.* 13. Cum ille Callipedes assiduo cursu cubitum nullum processerit. *Plin. l.* 27. *c.* 9. Hinc cubita excedentes.

Cubĭtus, us, m. idem ac cubatio. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Supini cubitus oculis conducunt. *Id. l.* 24. *c.* 9. Cubitus sibi sternere foliis. *Cato c.* 5. *R. R.* Primus cubitu surgat.

Cubo, as, bui, bitum, n. 1. *giacere*, שכב, Gam. *ligen*, Gal. *coucher*, Hisp. *echarse*, κατάκειμαι, jaceo, a κύπτω, quod est caput, atque oculos declinare, sive demittere, ut dormientes solent. *Ovid. de remed. am. v.* 727. Hic fuit, hic cubuit, thalamo dormivimus illo. *Cic.* 5. *Ver.* Cum iste etiam cubaret, in cubiculum introductus. *Plaut. Cas. & Mil.* Cubare in lecto. *Cato R. R. c.* 5. Ire cubitum, surgere cubitu. ¶ Cubare in faciem. *Juven. Sat.* 3. *v.* 280. Cubat in faciem, mox deinde supinus. ¶ Est item ægrotum esse. *Cic.* 2. *Tusc.* Narrabat, eum graviter, & copiose nihil esse bonum, nisi quod honestum esset, cubantem disputasse. ¶ Simile est Cumbo, is, n. 3. *Prisician. l.* 10. censet, *cubo*, prius esse, quam *cumbo*, *Scalig. lib.* 4. *c.* 16. e contrario. ¶ Cubare cum aliquo. h. e. concumbere. *Plaut. Mil.* 1. 1. 65. ¶ Est etiam triclinare verbum, & significat in cubitum se componere. *Plaut. Asin.* 5. 2. 73. At etiam cubat cucullus; surge amator, i domum. V. ibi Interpretes. *Suetom. in Calig. c.* 14. Pleno convivio singulas infra se collocabat, uxore supra cubante.

Cubula, æ, f. libi sacri genus, *Arnob. l.* 7.

Cubus, m. 2. κύβος, est figura ex omni latere quadrata, quales sunt tesseræ, quibus in alveolo ludite. *Vitruv. l.* 5. *in præf.*

Cucubo, as, n. 1. κίζω, proprium est vocis noctuæ. *Auct. carm. de Philom. v.* 41. Noctua lucifuga cucubat tenebris.

Cucullātus, o. 1. 2. qui cucullum habet, ut saga cucullata. *Colum. l.* 12. *c.* 1.

Cucullĭo, sive Cuculio, onis, m. dimin. a cucullus, vel idem ac cuculus. *Lamprid. in Heliogab.* Tectus cucullione mullionico, ne agnoscereturi. *Capitol. in Vero*, *c.* 4. Obtecto capite cucullione vulgari viatorio. *Cato R. R. c.* 2. Cum tempestates pluviæ fuerint, centones, cuculliones, familiam oportuisse sibi sarcire.

Cucullus, m. 2. *scartozzo*, proprie est involucrum chartaceum, quo a pharmacopolis, aliisque institoribus pulveres, ac similia clauduntur. *Martial. lib.* 3. *epigr.* 2. Vel thuris, piperisque sis cucullus. ¶ Translate est pars vestis a tergo pendentis, qua caput tegitur pluviæ, vel tempestatis causa, *veste*, *che ha il capuccio*, Ger. *kappen*, Gall. *cape*, Hisp. *cugulla*, *o cogulla*, a forma, quia cucullus capitis refert conum inversum, planeque chartaceo cucullo similis est, ut ex palliis Hispanicis, & bardocucullis apparet. *Juv. Sat.* 6. *v.* 118. Sumere nocturnos meretrix augusta cucullos. *Mart. l.* 11. *epigr.* 99. Nec te cucullis asseret caput tectum. *Col. l.* 1. *c.* 8. *fagis cucullis* dixit eodem sensu. ¶ *Salmas. in Capitol. Pertin. c.* 8. observat *ex mss. Tyron.* & *Seneca*, fuisse etiam pedum cucullos, qui *cucullopedones*, & *pedocucilli* dicebantur.

Cucŭlo, as, n. 1. verbum est cuculi vocem exprimens. *Auctor. carm. de Philom. v.* 36. Et cuculi cuculant, stridunt rauca cicadæ.

Cucŭlum, n. 2. *Scutula*, opp. Marsorum, in Latio, nunc Aprutio, apud Albam Marsorum, Taliequitium versus.

Cucŭlus, m. 2. *cuculo*, Ger. *guckuck*, Gall. *coeu*, Hisp. *cuclillo*, κόκκυξ, avis ex genere accipitrum, licet ungues aduncos non habeat. In alienum avium nidis ova parit, trium scilicet, palumbæ, alaudæ, chloridos, quod sciat se omnium avium generi esse odiosam, neque confidat, pullos in suo nido tutos fore. Hinc dicitur de adultero, quia ex alienis uxoribus liberos gignit, quemadmodum ille, qui uxorem habens adulteram alienos liberos enutrit pro suis, *cornuta* vocatur. *Plaut. Asin.* 5. 2. 73. At etiam cubat cuculus: surge amator, i domum. ¶ Nominis hujus penult. a veteribus producitur. *Horat.* 1. *Serm.* 7. *v.* 31. Magna compellans voce cuculum. Nunc vulgo corripitur. *Auct. Philom.* Et cuculi cuculant, stridunt rauca cicadæ.

Cucŭma, æ, f. 1. *brocchio*, *cogoma*, Germ. *eherne kopff*, Gall. *cureau*, *curette*, Hisp. *vaso de cobre*, *como caldera*, *o sartem*, vas coquinarium ad calefaciendam aquam ex ære, vel ex terra, a cucumeris oblonga forma, & ampio ventre. *Petron. Satyr.* Cucumam ingentem loco appositit. *Mart. lib.* 2. *epigr.* 79. Cucumam pro balneo posuit. Ita enim habet: Torquatas nitidas vario de marmore thermas Extruxit: cucumam fecit Otacilius. Sunt qui hic cucumam parvum tuguriolum interpretantur. ¶ *Budæus* scribit, cucumam esse genus baculi

lucidi ferrati. *Martian. l. 1. fl. ad leg. Corn. de sicar.* Si clava percusserit, aut cucuma in rixa, &c.

Cucumella, fem. 1. dimin. a cucuma. *Alphen. l. fi quando*, 18. *ff. fi servus vindic.* In qua labra, crateras, cucumellas positas haberet. Est tamen varia lectio.

Cucumis, umis, & eris, m. *cocomero*, קשואים, Ger. *cucumere*, Gall. *concombre*, Hisp. *cohombro*, *olave*, herba est sarmentis prælongis humi repentibus, & in ramos vitis modo se diffundentibus, folio rotundo, cucurbita aliquanto minore, flore luteo, fructu oblongo. *Virg. 4. Georg. v.* 121. Torrusque per herbam creciceret in ventrem cucumis. ¶ Cucumis anguinus, sive silvestris, vel agrestis, herba solo fructu a sativo cucumere diffans, quem multo minorem habet, glandibusque longiusculis similem. Officinæ cucumerem asininum vocant. *Plin. l. 20. cap.* 1. Cucumin silvestrem esse divimus intra magnitudinem sativi. *Ver. l. 3. R. R. c.* 2. Cucumerem anguinum condito in aquam, eamque infundito quo voles, nulli (cimices) accedent. ¶ Est & piscis hoc nomine, *Plin. l. 9. c.* 2. & *l.* 32. *cap.* 11. ubi Lamen *Hardouino* non piscem, sed fruticem marinum intelligit.

Cucumula, æ, f. dimin. parva cucuma. *Persen. Satyr.* Frangitur cervix cucumulæ.

Cucurbita, f. 1. *zucca*, Ger. *Kürbis*, Gall. *citrouille*, *courge*, Hisp. *colabaco*, κολοκύνθη, herba hortensis, a curvitate, geminata prima syllaba. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Cucurbita crescit, qua cogitur, forma, plerumque & draconis intorta figura. ¶ Item instrumentum Medicorum, *ventosa*, σικύα, quod cuti imponitur ad sanguinem eliciendum, a forma ventricosa, qua refert cucurbitam. *Juven. Sat.* 14. *v.* 57. Vacuumque cerebro jam pridem caput hoc ventosa cucurbita quærit. V. Cucurbitula. ¶ Cucurbitæ caput habere, pro stolidum, & vecordem esse. *Apul. l. 1. Milesi.* Nos cucurbitæ caput non habemus, ut pro te moriamur.

Cucurbitatio, onis, f. Cucurbitarum impositio ad sanguinem eliciendum. *Cel. Aurel. 2. Tard. c.* 1.

Cucurbitinus, a, um, 1. κολοκυνθώδης, quod similitudinem habet cucurbitæ, ut Pyra cucurbitina, ficus cucurbitinæ. *Cato R. R. c.* 7.

Cucurbitula, æ, f. *ventosa*, dim. a cucurbita. Quo nomine & ventosam dicunt. Duplici autem cucurbitularum genere usi veteres, æreis, & corneis. *Cel. l.* 2. *c.* 11. ubi de sanguinis detractione per cucurbitulas disseritur. ¶ Apud *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 28. legitur & Cucerbitella.

Cucurio, n. 4. proprium est gallorum, a sono. *Auth. Philom.* Cucurire solet gallus, gallina gracillat.

Cucus, i, m. idem quod Cuculus. *Isid. l.* 12. *c.* 7. *Plaut. Pers.* 2. 1. 6. Cucus si in ludum iret, &c. Alii tamen legunt, Cuculus.

Cucullum, ii, n. vestimenti genus, vel, ut placet *Cujacio*, cuculli species. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 17. Cucullia villosa duo. *Meurs. legit* Cuculia.

Cudo, is, cudi, cusum, 2. 3. *battere*, תקע, Ger. *schlagen*, Gall. *battre*, Hisp. *cunar*, κόπτω, ferio, percutio, a כתת, tundo, quatio, cædo. *Col. l.* 2. *c.* 10. *de fabis excutiendis*, Durissimæ acus resectæ erunt a cudentibus. ¶ Cudere argentum est in pecuniam formare, signo impresso, *batter monete*. Hinc *Terent. Heaut.* 4. 4. 18. Quam rem agis sceleste? S. Egone? Argentum cudo, quod tibi dem, hoc est comparo. ¶ In me hæc cudetur faba: proverb. est apud *eund.* 2. 3. 89. h. e. in me hoc malum recidet: duttum ab area. Ibi enim quamvis faba præcipue cudatur, tamen omnes ictus in aream recidunt. *Plaut. Epid.* 3 4. 40. Quas tu mihi tenebras cudis? h. e. insidias paras. *Lambinus* edidit *trudis*.

Cudo, vel cudon, onis, m. capitis tegumentum ex corio, seu galea pellitea, a κεύθω, seu κεῦδος, κεῦθος, κεῦδ', caput, quia galea, & caput munit, & capitis figuram refert. *Sil. l.* 8. *v.* 494. Caput his cudone ferino stat cautum. Legitur & *cudo*.

Cujas, jatis, o. 3. *di qual patria*, *di qual nazione*, *di qual setta*, *volante*, significat unde, & non tantum patriam, gentem, nationemque innuit, sed etiam partes, & sectam. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 37. Socrates quidem, cum rogaretur, cujatem se esse diceret, Mundanum, inquit. ¶ Dicitur & cujatis, comm. gen. *Accius Telepho*, *ut citat Nonius*. Neque cujatis esset, unquam potuimus multa rogantes scire. *Apul. l.* 1. *Milesi. post princ.* Ut prius noveritis, qui sim, aut cujatis. Sed in his exemplis potest esse elliptica constructio, ut intelligatur, *cujatis patriæ*, aut aliquid simile.

Cuicumodi, indeclinab. qualiscumque, vel qualitercumque, *di qualsivoglia sorta*. *Cic. Att. l.* 3. *epist.* 22. Tu ad me velim omnia, cuicuimodi sint, scribas.

Cuimodi, pro cuicuimodi. *Gell. l.* 14. *cap.* 1. Atque illud etiam, cuimodi esset, considerandum putabat, quod &c. ¶ Item pro cujusmodi. *Id. l.* 20. *c.* 1. Contideres gravius, cuimodi sint ea, quæ reprehendisti.

Cujus, cuja, cujum, o. 1. 2. *di chi*, Germ. *wuelches*, Gall. *a qui*, Hisp. *de quien*, *mio &c.* adject. est per tria genera declinabile, ut Meus, a, um, loco genitivi *tui*, & refertur ad personam possessoris. *Cic.* 3. *Ver.* Ut optima conditione sit is, cuja res sit, cujum periculum. *Volgius* apud *Donat. in vita Terentii*. Cujæ sunt fabulæ? ¶ *Cuja* ablat. pro gen. *cujus* ufurpatur cum verbis *interest*, & *refert*, ut Mea pro mei, &c. *Cic. pro Mur.* Ei, cuja interfuit, non ei, cuja nihil interfuit.

Cujuscemodi, duo genitivi omnis generis, idem quod Cujusmodi. *Hirt. B. Afric. c.* 36. Cujuscemodi generis hominum delectus haberet.

Cujuscumquemödi, & Cujusquemodi, *di qualsivoglia genere*. *Sall. Catil. cap.* 39. Nec solum cives, sed etiam cujuscumquemodi genus hominum. *Cic. l.* 2. *Fin. c.* 1. Quamvis multa cujusquemodi rapiat, &c. ¶ Leguntur tamen etiam in duas voces divisa.

Cujusdammödi, indecl. h. e. cujusdam generis, *di qualche sorta*. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 12. Animus non esse solum, sed etiam cujusdammodi esse debet.

Cujusmödi, *di qual maniera*, Germ. *wuelcherley*, Gall. *de quelle sorte*, Hisp. *de qual manera*, ποῖος, & interrog. *volon tie*, qualis, duo genitivi, *cujus*, & *modi*, qui vulgo tanquam una vox pronuntiantur. *Cicer.* 2. *de Invent.* Legem, cujusmodi sit, in præsentia conservari a judicibus.

Cujusmodicumque, qualiscumque, duo genitivi pro cujuscumque modi. *Cic. pro Cluent. c.* 6. Cujusmodicumque mater sit.

Cujusvis, Cujavis, Cujamvis, qualiscumque, *qualunque*. *Apul. Apol.* Cujavis oratio.

Cul, qualis. *Plaut. Ampb.* 1. 3. Ædepol condignum donum, cui est, qui donum dedit. *Non. ibid.* Cui est, pro quale est, neutr. positum, pro masculino. Sed verisimile est, & *Plaut.* & *Non.* scripsisse *qual' est*, vel *cual' est*, elisa *l*, & absorpta vocali. V. *Taubman.*

Culcitella, & Culcitula, æ, f. diminut. parva culcita. *Plaut. Most.* 4. 2. 14. Suam culcitellam oportet. Alii legunt *Culcitulam*. V. Culticula.

Culcitra, vel melius Culcita, f. 1. *materazzo*, Ger. *polster*, Gall. *coite*, Hisp. *colchon*, *almadraque*, τρυφή, id, super quod dormientes quiescimus, non id, quo integimur: a calcando, quod in ea lana, tomentum, plumæ, & alia materia inculcatur. *Cic. Tusc.* 3. *cap.* 19. Collocemus in culcita plumea, psaltriam adducamus. Alii leg. *Culcitra*, invitis Criticis. *Sen. epist.* 87. Culcita in terra jacet, ego in culcita. *Id. epist.* 108. Laudare solebat Attalus culcitam, quæ resisteret corpori. Tali utor etiam senex, in qua vestigium apparere non possit. ¶ Apud *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. Culcitæ vocantur stylobatæ projecturæ extra solidum procidentes, ut videre est in peristyliis monachorum, in quibus pulvinatæ coronæ stylobatarum extra perpendiculum præbent opportunas sessis deambulando sedes. Ita explicat *Scalig.* Verba autem *Varronis* sunt. Ut in culcitas, & columellas convivæ pedibus circumire possint. ¶ Culcitam gladium facere, est gladio incumbere, & se transfodere, apud *Plaut. Cas.* 2. 4. 28.

Culcitula, æ, f. *piccolo materazzo*, parva culcita. *Lucil.* apud *Non. c.* 1. *n.* 152. Culcitulæ accedant privæ centoribus hinis.

Culeāris, e, adject. ut dolium culeare, quod culei mensuram capit. *Cat. R. R. c.* 112. *Vitr. l.* 6. *c.* 9.

Culeōlum, V. Culiolum.

Culeō pro *quale est* dixit *Plautus*, teste *Non. c.* 3. *v.* 56.

Culeus, vel culleus, vel coltus, m. 2. *sacco*, שק, Ger. *seck*, Gal. *sac*, Hisp. *saco*, σάκκος, saccus ex corio, vel etiam ex cannabe, ab occultando, vel melius a σκάλλω, Jon pro σκάλλω, *vagina*, unde & *culeus* Latini dixere. *Plin. lib.* 7. Vehicula cum culeis, donec evinanirentur, sustinere solitus. ¶ Factus fuit Lege Pompeja pœna parricidarum. Nam sanguineis virgis verberati, in culeo scorteo cum cane, simia, gallo, & vipera intusi in mare projiciebantur, ut est apud *Modestin. Dig. l.* 48. *tit.* 9. *leg. penult.* quamquam *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 25. & 26. de cane, gallo, & vipera nihil dicit. ¶ Est & culeus maxima liquidorum mensura, sexaginta capiens urnas, juxta *Fanonium*, vel quadraginta, juxta *Plinium*. Hinc *dolium sesquiculeare*, quod culeum, & dimidium continet. *Col. l.* 12. *c.* 18. *Varro* neut. gen. adhibuit, *lib.* 1. *R. R. c.* 2. In singula jugera dena culea vini fiunt. At *Plin. l.* 14. *c.* 4. Singula jugera septenos culeos, &c. ¶ Culeus etiam annumeratur inter vasa militaria. *Nep. Eum. c.* 8. *n.* 7.

Culex, icis, m. & f. 3. κραμβώλη, Ger. *mücke*, Gall. *mouqueron*, Hisp. *mosquito*, κώνωψ, vermiculus parvus alatus. Varia sunt culicum genera; nam alii dicuntur vinarii, qui circa vinum nascuntur, alii ficarii, quos gignit caprificus; alii mulinones, &c. *Plin. l.* 11. *c.* 2. Tot sensus (natura) collocavit in culice. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 5. *v.* 14. Mali culices, ranæque palustres Avertunt somnos. ¶ Culicem canam appellat *Plaut. Cas.* 2. 3. 22. amatorem senem.

Cuincāris, e, adject. ut culicare conopeum, quod scil. ad culices arcendos super lectum extenditur. *Ver. Scholiast. ad Juven. sat.* 6. *v.* 80.

Culigna, f. 1. κυλίκιον, vas potorium, atque id vinarium, a κύλιξ, calix. *Cato c.* 132. Jovi Capali culignam vini, quantum vis, polluceto, *Fest.*

Culina, f. 1. *cucina*, κουζίνα, locus, ubi cibi coquuntur, olim *culina*, quod ibi colebant ignem domus locupletiorem. *Plaut. Cas.* Senex in culina clamat, hortatur coquos. ¶ Metonymice ponitur pro cibis. *Juven. sat.* 3. *v.* 252. Sequitur sua quemque culina. ¶ Erat etiam locus, in quo equitæ in funere comburebantur. *Aggen. de limit.* Sunt in suburbanis loca publica inopum destinata funeribus, quæ loca culinas appellant.

Culinarius, ii, m. coquus, *cuoco*. *Scribon. Larg. Composit.* 230. Lixivia, qua culinarii imuntur.

Culiōlum, vel culliolum, vel gulliolum, n. 2. cortex nucum viridium, a similitudine culei, quo vinum, sive oleum continetur. *Fest.*

Culiōna, V. Culeus.

Culmen, inis, n. 3. *colmo*, *tetto*, *sommità d'alcuna cosa*, Ger. *firstbach*, Gall. *comble*, Hisp. *combre*, στέγος, proprie est straminum tectum, a culmis, hoc est, trumenti calamis, quia veteres culmis ædificia tegebant. *Virg.* 1. *Ecl.* Pauperis & tuguri congestum cespite culmen. ¶ Translate dicitur de fastigio, seu summitate cujuscumque rei. *Plaut. Trin.* E Capitolio, quo in culmine astat summo. Sic culmen honoris, culmen regale. h. e. dignitas, excellentia. *Apul. 3. Florid. Claud. 6. Cons. Honor. v.* 64. & al. ¶ Culmen hominis, *la sommità del capo*, *Liv. l.* 1. ¶ Culmen pro culmo etiam invenitur. *Ovid. 4. Fast. v.* 734. Tertia res duræ culmen inane fabæ.

Culminia olea, inter varias olearum species refertur a *Colum. l.* 5. *c.* 8. *R. R.*

Culmus, n. 2. *gamba del formento*, אגמון, Ger. *halm ahren*, Gall. *chalumeau*, Hisp. *pesco*, καλάμη, frumenti calamus a radice usque ad spicam, dictus a *calamus*, quod a καλάμος, arundo. *Virg.* 1. *Georg.* Culmumque leven, stipulasque volantes. *Cic. de senect. c.* 15. Geniculato culmo erecta herba.

Culpa, f. 1. *colpa*, σφαλμα, Ger. *schuld*, Gall. *faute*, Hisp. *culpa*, *culpa*, peccatum. *Cic.* 1. *Off.* Ne major pœna, quam culpa fit. *Idem Ver.* 7. Extra culpam esse. *Id. ib.* In hoc uno genere omnes culpas inesse. *Id. de Amic.* In culpa esse. *Id. Att. l.* 15. Transferre culpam omnem in alium, *dar la colpa*. *Idem pro Marcel.* Teneri culpa. Dicimus etiam culpam in alium derivare, conjicere, conferre, attribuere alicui, &c. sæpe apud *eund.* ¶ Sustinere culpam alicujus rei, h. e. de aliqua re accusari. *Cic. Att. l.* 7. ¶ Apud JCtos interdum culpa sumitur pro negligentia in agendis iis rebus, quæ a prudenti viro præstari solent. *Leg.* 31. *ff. ad l. Aquil.* ¶ Culpa etiam dicebatur nota censoria, quam appingebant Critici libris, quos damnabant. V. *Scalig. in not. ad Var. l.* 1. *R. R. c.* 59. Hinc ortum est verbum *Deculpare*. V.

Culpabilis, le, adject. accusatione dignus, *colpevole*. *Apul. Apol.* Culpabile judicandum est. *Arnob. l.* 7. Opinio culpabilis. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. cap.* 1. Tanto culpabilius est, non observare quod possis.

Culpabiliter, adverb. cum culpa, cum criminatione, *colpevolmente*. *Symmach. l.* 9. *epist.* 43.

Culpatio, f. 3. ὀνειδισμός, reprehensio. *Gel. l.* 10. *c.* 22. Ne ipsi quoque culpationes hujusmodi mereantur.

Culpātus, a, um, nom. ex particip. reprehensus, *incolpato*, *ripreso*, *Cel. l.* 11. *c.* 7. Molestius culpatiusque esse arbitror.

Culpīto, as, a. 1. freq. a culpo. *Plaut. Cist.* 2. 2. 19. Ne jusjurandum nostrum quisquam culpitet.

Culpo, as, a. 1. *incolpare*, חיב, Ger. *beschuldigen*, Gal. *accuser*, Hisp. *culpar*, μέμφομαι, vitupero. *Plaut. Bacch.* Illum laudabunt boni, hunc etiam ipsi culpabunt mali. *Colum. in princ. Operis:* Audio culpantes agrorum infœcunditatem.

Culta, orum, n. sunt segetes, vel agri culti, *terre lavorate*, ut pinguia culta, *Virg. Georg.* 4. *v.* 372.

Culte, adverb. cum cultura, ut *culte dicere*, h. e. cum verborum delectu, & artificio. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Culte dicentes. *Sever. Sanct. fasc.* 4. *in fi.* Quasi nemo videretur dixisse cultius.

Cultellātus, a, um, adject. in modum cultelli factus, *fatto a coltello*, μαχαιροειδὴς. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Murænam infixam hamo invertere se, queniam sit dorso cultellato, spinaque lineam præsecare. ¶ Apud Hygin. lapis cultellatus est, qui pentagoni habet rationem.

Cultello, as, a. 1. est agri inæqualitatem, funiculo ad perpendiculum extento, eminentiora vomere resecando, ad planitiem redigere. Cultri enim nomine intelligitur vomer, qui rectus terram in arando secat, ac scindit. *Frontin. in lib. de limitibus*, Cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planitiem redigimus.

Cultellus, m. 2. μαχαίριον, dim. a culter. *Juven. sat.* 5. *v.* 121. Saltantem spectans, & chironomanta volanti cultello. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 51. Cultello secare ungues.

Culter, tri, m. & Cultrum, i. n. *coltello*, כומכרה, Ger. *messer*, Gall. *couteau*, Hisp. *cuchillo*, μαχαιρα, omne instrumentum, quo aliquid scinditur. *Plaut. Epid.* 2. 2. 2. Acutum cultrum habeo. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. Emere boves ad cultrum, h. e. occidendos macelli causa. ¶ Culter etiam dicitur ferrum cultro simile quod vomeri præfigitur. *Plin. l.* 18. *c.* 18. ¶ Hinc Culter vocatur, prædensam, priusquam proscindatur, terram secans, futuisque sulcis vestigia præscribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. ¶ Apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. & 14. In cultrum, vel in cultro collocare de iis dicitur, quæ recta situ ad perpendiculum posita sunt, *in taglio*. ¶ Cultrum neut. gen. est in Vet. Gloss. Quod autem affertur ex *Propert. l.* 4. *el.* 5. *v.* 72. Cum fallenda meo pollice cultra forent: in optim. codicibus legitur *claustra*, vel *claustra*, quod magis facit ad rem.

Cultĭcilla, f. 1. fusticulus quidam ligneus in sacris, fortasse a *culter*, quasi cultricula. *Fest.* Sed in aliquibus manuscriptis est *culcitula*.

Cultio, onis, f. *coltivazione*. *Cic.* 5. *Verr. c.* 97. Quid est enim Sicilia, si ei agri cultionem subtuleris?

Cultor, oris, m. *coltivatore*, *amico*, λατρεύτης, qui colit. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* Qui quasi cultores terræ constituti. *Id.* 3. *Off. c.* 30. Veritatis cultores, fraudis inimici. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Parcus Deorum cultor.

Cultrarius, m. 2. victimarius, idest minister, qui victimam cultro immolat. *Juv. in Calig. c.* 32. Elato alte malleo cultrarium mactavit. ¶ Item qui cultros facit. *Vet. Inscript. apud Grut. pag.* 640. *n.* 11. Q. Tiburtii Cultrarii ossa hic sita sunt.

Cultrātus, a, um, o. 1. 2. μαχαιροειδὴς, ut Cultratus mucro, qui scindit ut culter. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Folia cultrato mucrone.

Cultrix, icis, f. quæ colit, seu habitat, *abitatrice*. *Virg.* 11. *Æn. v.* 537. Nemorum cultrix Latonia virgo. *Phædr. l.* 2. *fab.* 4. Sus cultrix nemorum. ¶ Item quæ colit, seu veneratur, ut Cultrix Deorum, *Lactant. de mort. persecut. c.* 21.

¶ De-

¶ Demum quæ colit. h. e ornat, & perpolit. *Cic.* 5. *Fin.* c. 14. Non est alienum, verum quas terra gignit, & augendarum, & alendarum quandam cultricem esse, quæ sit scientia.

Cultum, i, n. V. Cultus.

Cultūra, æ, f. *cultura*, ἐπιμέλεια, Σπαρσὶς, idem quod cultus. *Cic.* 2. *Tusc.* c. 5. Ager quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest. ¶ Hinc pro animi disciplina translate ponitur. *Horat. l.* 1. *epist.* 1. v. 40. Culturæ patientem autem commodare. ¶ Significat etiam venerationem, obsequium. *Id. l.* 1. *ep.* 18. v. 86. Dulcis inexpertis cultura potentis amici.

Cultus, ūs, ui, m. substant. a supino *cultum* verbi *colo*, significat obsequium, venerationem, *culto*, *veneratione*, Σπαρσὶς, ἐπιμέλεια. *Tacit.* 2. *Annal.* 2, 58. De adventu Regis, & cultu sui cum decore, & modestia respondit. h. e. de honore sibi habito. Sic cultus Deorum vocantur ritus & ceremoniæ, quibus Dii colunturr. *Cic.* 2. *Tusc.* ¶ Præterea cultus dicitur habitus seu vestitus ratio, *vestitu*, σχῆμα, εἶδος, σχῆματα. *Suet. Ner.* c. 20. Insignes pinguissima coma, & excellentissimo cultu pueri. *Florus l.* 4. c. 11. Cleopatra maximos cultus induta. ¶ Accipitur & pro universa vivendi ratione & consuetudine, *il vivere*. *Virg.* 5. Æn. v. 730. Gens dura, atque aspera cultu. *Valer. Flaccus l.* 4. v. 611. Gens Chalibum, duris patiens cui cultus in armis. ¶ Item pro cultura, *coltivazione*. *Cic. Tusc.* 2. Nullius agricolæ cultu stirpes tam dicturnæ seminantur. Sic agrorum cultus. *Plin. l.* 15. c. 1. ¶ Et translate pro educatione, & disciplina. *Cic.* 5. *Fin.* Sed animi cultus erat ei quasi quidam humanitatis cibus. *Liv. l.* 1. Cultu humili aliquem educare. ¶ Item pro ornatu. *Quintil. l.* 3. c. 8. Affectare cultum effusiorem in verbis, *politezza del dire*.

Cultus, a, um, nom. ex particip. tam late patet, quam verbum colo, unde proficiscitur, ut res rustica bene culta, & fructuosa. *Cic. pro Quint. c.* 3. *coltivato*. *Cæs. l.* 6. c. 4. Ad cultiora perventum est. h. e. incolis frequentiora, minusque deserta. *Cic. pro Rosc. Com. c.* 12. ager cultissimus. ¶ Translate *Cic. Tusc.* 2. c. 5. Animi non omnes culti fructum ferunt. *Gel. l.* 19. c. 8. Cultiores doctioresque. ¶ Significat etiam ornatum, bene vestitum. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 98. Quo nec filia cultior, nec uxor. ¶ Item *venerato*, *adorato*, ut Dea culta Virginibus ministris. *Ovid. 6. Fast.*

Culullus, m. 2. calix fictilis, quo in sacris utebantur Pontifices, & Vestales Virgines, ut ait *Asron l.* 1. *Cæsa. ode* 31. ¶ Accipitur generatim pro urceolo. *Horat. de art. poet.* v. 434. Reges dicuntur multis urgere culullis.

Culus, i, m. *culo*, תחת, Ger. *der arsch*, Gall. *cul*, Hisp. *culo*, κόλος, πυγὴ, *culo*, podex, anus, pars corporis posterior carnosa, qua sedemus, a voce græca, quæ allata est. *Catul. Carm.* 23. v. 19. Quod culus tibi purior salillo est, Nec toto decies cacas in anno.

Cum, vel quum, & antiq. quom, *quando*, Ger. *wann*, Gal. *và que*, Hisp. *puesto que*, ὅτε, *lúcas*. Jungitur interdum indicativo, & significat *quia*, aut *quandoquidem*, tanquam conjunctio causalis. *Cic.* 12. *Fam. epist.* 25. Tibi maximas gratias ago, cum tantum meæ literæ potuerunt. h. e. quandoquidem. ¶ Etiam cum significat *quando*, interdum indicativo jungitur. *Cic. pro Cluent. c.* 9. Dies nondum decem intercesserant, cum ille alter filius necatur. ¶ Frequenter etiam jungitur Subjunctivo, præsertim cum gerundium Italicum latine exprimendum est, *essendo che*. *Cic. in princip. Somn. Scip.* Cum in Africam venissem, *essendo io venuto*. ¶ Dicimus &, cum quidem, eodem sensu. *Nepos in Catone*, c. 2. Neque (Scipio) hoc per Senatum efficere potuit, cum quidem in civitate principatum obtineret. ¶ Interdum pro *ex quo*, *dacchè*. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 14. Multi anni sunt, cum ille in ære meo est. ¶ Cum eo ut, h. e. *ex conditione*, *con questo che*. *Liv. l.* 8. c. 14. Lanuvinis civitas data, cum eo ut ædes Junonis communis esset. ¶ Sæpe cum, & tum se in eadem periodo subsequuntur, *siccome*, *così*, ὡς, ὥς, quæ licet idem fere significent, diversa tamen modo ordinantur. Nam in *cum* est quiddam minus, in *tum* quiddam majus. Jungantur autem vel cum nominibus sub uno verbo. *Cic. pro Marcello*; Ille omnis ante actæ vitæ fructum hodierno die maximum cepit cum summo consensu Senatus, tum præterea judicio tuo gravissimo. Vel cum duobus verbis, quæ ambo sint indicativi modi, vel unum conjunctivi, alterum indicativi. *Cic. in Fam.* Et cum gratulor, tum vero, quibus verbis tibi gratias agam, non reperio. *Id. ibid.* Cum te semper tantum dilexerim, quantum neminem, tam his tuis factis sic incensus sum, &c. ¶ Sed interdum pro *cum* ponitur *tum* geminatum, vel triplicatum in rebus paribus. V. *Tum*. ¶ Cum etiam præpositio est, quæ ablat. infert, *con*, *cui*, σὺν, & societatem, vel conjunctionem significat. *Cic. in Rul.* Atque illud circumspicite cum vestris mentibus. ¶ Cum pronom. *me*, *te*, *se*, *nobis*, *vobis*, semper postponitur; interdum cum relativo *Qui*, *quæ*, *quod*, ut *Mecum*, *quicum*, *quibuscum*, &c. *Cic.* 1. *Off.* Dignum esse dicunt, quicum in tenebris mices. *Liv.* tamen *l.* 31. c. 29. Primi Macedones, cum quibus recentissimum fœdus erat. ¶ Alicubi *cum* redundare videtur. *Plaut. Amph.* 2. 2. 111. Egone abs te abii hodie cum diluculo! *Quintil. l.* 1 c. 7. scribit, hanc a multis differentiam fuisse observatam, ut pro adverbio temporis *quom* scriberent, pro conjunctione causali *quum*, pro præpositione vero *cum*. Sed nec ipse probat, & promiscue pro varia temporum ratione scriptum invenitur. ¶ *Id. Quintil. l.* 8. c. 3. vetat particulam hanc adhiberi ante vocem incipientem a litera *n* propter ἀναίσχυντον. Adhibuit *Cic. pro Dom. ad Pontif.* c. 9. Cum nominibus tantum uteretur. Sed Lambinus leg. *quod cognominibus*. Facilius inveniuntur exempla, si post *n* alia sequatur vocalis, quam *o*. ¶ Composita fere significat *simul*, ut *conjungo*: interdum *valde*, ut *concrepo*: interdum *contra*, ut *contendo*. Sæpe etiam significationem non mutat, ut *conflor*, *comligunt*, *condoleo*.

Cuma, idem quod Cyma.

Cuma, Cume, Cyma, Cyme, *Cassri*, al. *Foia nuova*, urbs Asiæ min. in Æolide, & in ora sin. Smyrnæi, inter Myrinam, & Phocæam. Pop. *Cumani*, qui stupidi habiti sunt. Cum enim pecuniam mutuati, porticum construxisse ut, nec illam ad præscriptam diem reddidissent, a deambulatione sub porticu prohibiti sunt: cum autem plueret, præcone a creditoribus misso, ut porticum subirent, non nisi post pluviam subierunt. Hinc adag. *Cumani stro sapiunt*, *Sero sapiunt Phrygες*.

Cumæ, arum, f. *Cuma*, Col. & urbs Campaniæ exc. in ora lit. inter Linternum ad Occ. & Misenum ad Or. non longe ab antro Sibyllæ Cumanæ, & a Cumano villa. Dicta est a Cuma urbe Æolidis, vel a κύμα, unda, vel a κύημα, fœtus, quod coloni illi apud Bajas mulierem gravidam viderint, & fœcunditatis augurium interpretantes in ea regione urbem condiderint.

Cumæus, a, um, adject. possessiv. a Cumis urbe Campaniæ, *Cumano*. *Virg.* 3. Æn. v. 441. Cumæam accesseris urbem. Et *ecl.* 4. Cumæum carmen.

Cumalter, antiqui pro *cum altero* usurpabant, brevitatis gratia. *Fest.*

Cumānum, i, n. Villa Ciceronis, prope Cumas. *Id. in Fam. epist.* Heri veni in Cumanum, cras ad te fortasse.

Cumānus, a, um, adject. idem quod Cumæus, ut Cumana Vates, *Lucan. l.* 5. v. 183.

Cumatilis, V. Cymatilis.

Cumbo. V. Cubo.

Cumēra, f. 1. *bugnola*, Ger. *Kornkaß*, Gall. *picotin*, Hisp. *nassa*, *esterino*, στάμνος, vas ingens ex sparto, palmarum foliis, viminibus, & hujusmodi, vel etiam fictile, ex terra, quo frumenta condunt, a figura camura, qualis in camera, seu fornice. *Hor. l.* 1. *ser.* 1. v. 53. Cur tua plus cumeris laudes granaria nostris? *Id. l.* 1. *epist.* 5. Forte per angustam tenuis vulpecula rimam Repserat in cumeram frumenti.

Cumērum, n. 2. antiquis vasis genus erat, al. camillum, vel casmillum, quod operum in nuptiis ferebatur, in quo erat nubentis supellex, a similitudine cumeræ. *Fest.*

Cumērum, seu Cymerium, *M. S. Ciriaco*, al. *Monte Santo*, & *M. Guasto*, prom. & mons supra Ancoram in mare Adriaticum excurrens, cum arce satis munita condita a D. Pio V.

Cuminātum, i, n. 2. liquamen ex cumino, *Apic. l.* 1. c. 29. & *l.* 3. c. 4.

Cuminātus, & Cyminatus, a, um, cumino mixtus, vel conditus. *Pallad. l.* 12. *tit.* 22. Cuminati salis aspersione cumulabis.

Cumīnum, vel Cyminum, i, n. *cimino*, *comino*, herbæ genus tum femine ejusdem nominis, κύμινον. *Pers. sat.* 3. v. 55. Rugosum piper, & pallentis grana cumini. ¶ Dicitur hujus herbæ semen in vino potum pallorem inducere, *stelle Plin.* 20. 24. Hinc *Horat. l.* 1. *ep.* 19. v. 28. Quod si pallerem casu, biberent exangue cuminum.

Cuminum, *Comino*, insula parva maris Siculi, inter Melitam, & Gaulum inf. sub dominio Equitum Melitensium.

Cummaxime, adverb. *sommamente*, *pinchè mai*. *Terent. Heaut.* 4. 4. 40. Cummaxime volo te dare operam. *Cic. pro Cluent.* Quæ multos jam annos, & nunc cummaxime, fatium interfectum cupit. ¶ Elegantер adjungitur *ut*. *Terent. Hecyr.* 4. 2. 36. Hanc Bacchidem amabat ut cummaxime tunc Pamphilus. ¶ Legitur & in duas voces divisum. ¶ Significat etiam tempore præsenti, in præsenti, *al presente*. *Cic. de Arusp. Resp. cap.* 15. Antiqua negligimus, etiamne ea negligemus, quæ fiunt cummaxime? Lambinus pro *cum* leg. *nunc*. Non tamen satis confirmat.

Cummis. V. Gummi.

Cumprime, adv. apud veteres pro cumprimis. *Quadrigar.* apud *Gel. l.* 17. *cap.* 2. Cujus operam apud Gallos cumprime tortem Resp. fenit.

Cumprimis, *più che altri*, *sommamente*, εἰς τὰ πρῶτα, in primis. *Cicer.* 2. *Verr.* Homo domi suæ cumprimis locuples. Legitur & *Cum primis*, divisum.

Cumque. V. Cunque.

Cumulāte, *abbondevolmente*, *copiosamente*, Ger. *mit hauffen*, Gall. *abondamment*, Hisp. *abundantemente*, *cumplido*, abundanter. *Cic.* 2. *de Orat.* Quæ ut plene essent, cumulateque perfecta. *Id. in Orat. c.* 17. Cumulatius quid augere. Et *l.* 10. *Fam. ep.* 29. Cumulatissime satisfacere.

Cumulātim, adv. idem ac cumulate. *Var. de R. R. l.* 3. c. 15. Quibus in tenebris cum cumulatim positum est.

Cumulātus, a, um, a. 1. 2. *copioso*, *pieno*, מלא, Germ. *heuffig*, Gall. *comblé*, Hisp. *colmado*, ἐπισωρεύτος, quod plenum, expletum, perfectum est. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 2. Omni rerum genere cumulata oratio. Et *cap.* 4. Vitio cumulatus. *Liv. l.* 2. c. 47. Spreta in tempore gloria interdum cumulatior redit. *Plaut. Aulul. a.* 5. v. 16. Cumulatissimus scelerum.

Cumŭlo, as, avi, atum, *accumulare*, *ammassare*, *accrestere*, צבר, Ger. *hauffen*, Gall. *amonceler*, Hisp. *amontonar*, *suchar*, σωρεύω, est coacervare, augere. *Cic. pro Rosc. Am.* Tamen hæc aliis nefariis cumulant. *Id.* 5. *Fin.* Quod cumulatur ex integritate corporis, & ex mentis ratione perfecta. *Id. Att. l.* 4. Cumulare gaudium. Et *lib.* 14. Cumulari gaudio. *Id. pro Cal.* Nunc meum cor cumulatur ira. *Liv. l.* 2. Cumulare res alienum usuris. *Id. lib.* 3. Cumulare sibi invidiam. *Plin. l.* 3. *epist.* 21. Cumulare aliquem laudibus.

Cumŭlus, m. 2. accessio, summa, acervus, *cumulo*, *mucchio*, *massa*, שרמה, חל, Ger. *hauff*, Gall. *monceau*, *amas*, Hisp. *monton*, *sucha*, *copia*, rerum veluti acervus quidam, accessio. *Cic. pro Sext. Rosc.* Ut ad illam opimam prædam damnatio Roscii, velut cumulus, accedat. ¶ Sumitur etiam pro acervo. *Liv. l.* 10. Corpus obrutum superstratis Gallorum cumulis erat. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. Jucundissimæ cum literæ cumulum mihi gaudii attulerunt. Sic cumulus laudis. *Stat. l.* 4. *Silv.* 3. ¶ *Quintil. l.* 6. c. 1. cumulum vocat, Orationis conclusionem seu epilogum.

Cunabŭla, orum, n. 2. idem ac cunæ, quasi cynabula, a κύω, pario. Sed aliqui cunabula, & incunabula a cunis distinguunt, & ea proprie dici existimant, quæ ad cunas muniendas, & ornandas pertinent, in quibus infans conditur, & jacet. *Plaut. Amphitr.* Nec eum quisquam colligare quivit in cunabulis. *Plin. l.* 10. c. 33. Cunabula avium. ¶ Translate hæc vox sumitur pro infantia, & generatim pro primis initiis, vel prima origine. *Plaut. Pseud.* Quid sapit usque a cunabulis? *Columel.* A primis cunabulis. ¶ Item pro loco in quo nascimur. *Virg.* 3. Æn. v. 205. Mons Idæus ibi, & gentis cunabula nostræ.

Cunæ, arum, f. *cuna*, *culla*, Ger. *wiege*, Gal. *berceau*, Hisp. *cuna*, κοιτὶς, vasculum, sive alveus ille, in quo infantes fasciis involuti cubant, forma scaphæ, quasi cynæ, a κύω, pario. *Cic.* 1. *Tusc.* Iidem, si puer parvus occidit, æquo animo ferendum putant, si vero in cunis, ne querendum quidem. *Id. de senect. sub fin.* Repuerascere, & in cunis vagire. ¶ Fere usurpatur in plurali numero. *Prudentius* tamen *Diptr. num.* 28. præsepe jacenti Cuna erat.

Cunaxa, locus Assyriæ, a Babylone 500. stadia, ubi inter Artaxerxem Regem, & Cyrum ejus fratrem dimicatum est.

Cunctabundus, a, um. 1. 2. qui cunctatur. *Liv. l.* 6. c. 7. Cunctabundosque, & resistentes egressos castris esse.

Cunctālis, le, adject. Lar cunctalis dictus est Janus, quod ab eo regi cuncta Antiqui crediderunt. *Martian. Capell.*

Cunctāmen, inis, n. idem quod cunctatio, *tardanza*, *dimora*. *Paulin. Carm.* 23. v. 416. Pavidæ cunctamine mentis.

Cunctans, a. 3. qui cunctatur, *tardo*. Hinc comp. cunctantior. *Liv.* 10. *B. Pun.* Utrum ingenio cunctantior fuerit. *Lucret. l.* 3. v. 193. Et pigri latices magis, & cunctantior actus.

Cunctanter, adv. *tardamente*, Germ. *verzagentlich*, Gall. *doucement*, *tardement*, Hisp. *de espacio*, *tardamente*, σχολαίως, cum mora. *Liv. l.* 1. Tum illum haud cunctanter discidisse cotem ferunt. ¶ Comparat. Cunctantius. *Tacit. Annal.* 2. c. 71. Data utrique venia, facile Segimero, cunctantius filio.

Cunctātio, onis, f. 3. *dimora*, אחר, Ger. *verzug*, Gall. *demeure*, Hisp. *tardanca*, μέλλησις, tardatio, mora. *Cic.* 1. *Off.* Abjecta omni cunctatione adipiscendi Magistratus. *Id. pro Sext. c.* 47. Cunctatione, & tarditate. ¶ Legitur & *contatio*.

Cunctātor, m. 3. μελλητὴς, dilator, procrastinator, *che porta innanzi*, *tardo*. *Cujus Cic. Fam.* 8. *ep.* 10. Nosti Marcellum, quam tardus, itemque Servium, quam cunctator. *Liv. l.* 4. c. 23. Cunctatorem ex acerrimo bellatore factum. *Stat.* 3. *Theb.* Non cunctator iniqui. h. e. promptus ad inique agendum. ¶ Fuit & cognomen Fabii Maximi, qui prudenti cunctatione Annibalis vires fregit.

Cunctātus, a, um, particip. a cunctor, *chi ha tardato*. *Curt. l.* 5. c. 6. n. 2. Rex phalangem nihil cunctatus induxit. ¶ Transit etiam in nomen, & habet gradus. *Plin. l.* 2. *ep.* 16. Cunctatior fortasse, & cautior esse deberem. ¶ Legitur & *contatus* præsertim apud *Apulej.*

Cuncti, æ, a, o. 1. 2. *tutti*, כל, Germ. *alles*, Gall. *tout ensemble*, Hisp. *todos juntos*, σύμπαντες, omnes simul, a *con*, & *uncti*. *Cic. ante Exil.* Quoniam laborem pro cunctis ferre consuevit. *Horat. l.* 2. *od.* 1. Cuncta terrarum subacta. ¶ Usurpatur etiam in num. sing. *Cic.* 1. *Catil.* Si cuncta Italia, si omnis Respublica sic loquatur. *Virg.* 1. Æn. Sic cunctus pelagi cecidit fragor.

Cunctim, adverb. universim, *quasi tutto in una volta*, ὅλως. *Apul. l.* 2. *Florid.* non sigillatim, ac discretim, sed cunctim, & coacervatim offerre.

Cunctipărens, parens omnium, &

Cunctipŏtens, omnipotens, leguntur apud *Prudent. in Pass. Agnetis sub fin.* & *Pass. Quirini*, v. 56.

Cunctor, aris, d. 1. *indugiare*, *differire di dì in dì*, אחר, Ger. *verziehen*, Gal. *tarder*, *differer*, Hisp. *tardar*, μέλλω, proprie est cuncta aggredi, sive per cuncta ire, a *cunctus*; sed quia cuncta non sine mora perficere est, inde lectum, ut sumatur pro morari, procrastinare. *Cæs.* 1. *B. C.* Si cunctetur, atque agat levius. *Cic. Fam.* 10. *ep.* 15. Cunctatus non sum in cursu bonorum consiliorum. ¶ Accipitur & pro dubitare, hæsitare. *Summ. Aug. c.* 56. Cunctari enim se, ne si superesset, eriperet legibus reum; sin deesset, desituere amicum videretur. ¶ Cum accusativo, *Valer. Flacc. Argon. l.* 4. *de Æsone*: Alternos ægro cunctantem poplite gressus. ¶ Cuncto, as, activa forma, eodem sensu, *Plaut. Cas.* 4. 2. 13. Abi hinc; cunctas? ¶ Scribitur & *Conctor*. quod tamen Manutio non placet in Orthogr. V. *Contor*.

Cunctus. V. Cuncti.

Cuneātim, adv. σφηνοειδῶς, per cuneos. *Cæs.* 7. *B. G.* c. 28. Hostes in foro, & locis

locis paternoribus expeditis constituerant.

Cuneatio, onis, f. dispositio partium in cunei formam, *scribon. Larg. Compos.* 47. Narium cuneatione quadam.

Cuneatus, a, um, o. l. a. *giù stretto da un capo, che dall' altro*, Ger. *gekeilet*, Gall. *coigne.*, Hisp. *acunado*, σφηνοειδὴς, quod in formam cunei factum est, ut Cuneatus ager, ex gr. qui est longus centum pedes, latus ex una parte pedes viginti, & altera pedes decem. *Colum. l. 5. c. 2.* ¶ Cuneatum theatrum, in quo se ordines subsellionum ex angusto in latum cunei more assurgunt. *Auson. prolog. Ludi de VII. Sapient.* v. 21. Cuneati crevit hæc theatri insanitas. *Liv. l. 9. c. 40.* Forma sexti ad imum cuneatior.

Cuneo, as, avi, atum, are, a. 1. *puntisare*, Ger. *keil ein schlagen*, Gall. *coigner*, Hisp. *atuxar*, σφηνόω, est cuneis adactis firmare. *Plin. l. 16. cap. 18.* Si quid cuneandum sit in ligno, clavisque figendum. *Senec. epist. 118. sub fin.* Unus lapis lecit fornicem, ille qui latera inclinata cuneavit, & interventu suo vinxit. ¶ Metaphorice *Quintil. l. 4. c. 3.* Atque eo (digrediendi genere) illustrari ornarique orationem, si cohæret, & sequitur, non si per vim cuneatur, & quæ natura conjuncta erant, distrahit. ¶ Significat etiam, formam cunei dare. *Plin. lib. 3. c. 3. de Hispania*: Cuneatur angustiis inter duo maria. *Mela l. 3. c. 6.* Se in diversos angulos cuneat.

Cuneolus, i, m. diminut. parvus cuneus. *Cic. de Univ. cap. 13.* Crebris quasi cuneolis injectis. Adde *Colum. l. 4. c. 29.*

Cuneus, m. 2. *conio*, Germ. *keyl*, Gall. *coin*, Hisp. *cuno*, σφὴν, instrumentum ferreum, aut ligneum, quo finduntur ligna, cujus pars interior acuta est, superior lata, & ampla. *Virg. 1. Georg. v. 144.* Cuneis scindebant fissile lignum. ¶ Per translationem sumitur pro pedicum multitudine in cunei formam redacta, idest, quæ fronte angusta est, deinde paulatim latius se extendit, *pentagone. Veget. l. 3. c. 19.* ¶ Item pro sedilium ordine, & scalarum directione in theatris, quia eo strictior erat, quo propius accedebat ad caveam, in altum vero magis, magisque diffundebatur. *Vitruv. l. 5. c. 6.* V. *Lipf. de Amphitheatr. c. 13. Sueton. Aug. c. 44.* Maritis e plebe proprios ordines assignavit, prætextatis cuneum suum. Sic Cuneus Senatorius, & Equestris ordinis. *Id. Domit. c. 4.* ¶ Denique cuneus est triangularis figura, quæ inter quadratas, & quavis specie lateratas in pavimentis, aut picturis parietum interponi solet ad ornatum. *Vitruv. l. 7. c. 4. & 5.*

Cuniculariæ, f. l. duæ insulæ Sardiniæ, quarum altera *Bizze*, altera *Spergi*: hodie dicitur. Pineto est *Canguenaret*, Cluverio, & Brietio *Isola del Pullo*.

Cuniculārius, ii, m. qui cuniculos fodit. ¶ Cunicularii, vel Cuniculares sunt milites, qui cuniculis fossoris improvisi emerguut, & hostilia munimenta invadunt. *Veget. l. 2. c. 11. Ammian. l. 24. c. 15.* (al. 4.) Ut cuniculariorum subito manus emergat.

Cuniculātim, adverb. in modum cuniculi. *Plin. l. 9. c. 35.* Cuniculatim, pectinatim, &c. & *c. 36.* Cuniculatim procurrente rostro. Hunc lectionem ex MSS. retinet *Harduinus*. Alii Codices variant.

Cuniculator, oris, m. Lutatius in secundum lib. *Statii Thebaid.* Fossores, inquit, dicuntur in exercitu cuniculatores, qui cuniculos faciunt, per quos introgressi milites murorum fundamenta convellunt.

Cuniculōsus, a, um, adject. cuniculis, seu subterraneis cavernis plenus. *Catul. Carm. 40.* Celtiberiam cuniculosam, dixit.

Cunĭculus, m. 2. *coniglio*, נְקֹד, Ger. *kuniglin*, Gall. *connil*, Hisp. *conejo*, δασύπους, animal lepori simile, quod sub terra effossa latere solitum est. *Var. l. 3. R. R. c. 12.* scripsit, ab eo dictum esse, quod sub terra cuniculos facit, ubi lateat. Sed subterranei meatus ab hoc animali potius nomen acceperunt. *Mart. l. 13. epigr. 60.* Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. Monstravit tacitas hostibus ille vias. ¶ Hinc est & meatus subterraneus, qui præsertim sit urbium oppugnandarum causa, *mina*, ὑπόνομος. *Veget. l. 4. c. 24. Fest. Cic. 3. Off.* Si pater sana expilet, cuniculos agat ad ærarium. ¶ Hinc Cuniculis oppugnare, per translationem, est dolo, & fraude aliquid moliri, & negotium alicui facessere. *Cic. 1. Agrar. in princ.* ¶ *Liv. l. 5.* Transversis cuniculis hostium cuniculos excipere, *contramolinare, fventare le mine ostili.* Accipitur & pro canali. *Plin. l. 9. c. 38.* Torreri longinquæ fornacis cuniculo.

Cunīla, f. l. κονίζα, herba, a Dorico κόνιδα. Vulgus a necandis pulicibus pulicariam appellat. Ejus plura genera refert *Plin. l. 20. c. 15. & 16.*

Cunilāgo, nis, f. cunila agrestis, quia similis est cunilæ. *Plin. l. 20. c. 16.*

Cunīna, f. l. Dea, quæ cunis infantium præsidere putabatur. *Lactant. l. 1. c. 20. Varr. apud Non. c. 2. n. 756.*

Cunĭo, n. 4. *cacare*, proprie dicitur de infantibus fascias in cunis stercore fœdantibus, *Fest.*

Cunnilingus, m. 2. qui cunnum lingit. Legitur apud *Martialem*.

Cunnus, olim cunus, m. 2. *natura*, κύσθος, vel κύστις, pars mulieris pudenda, a κύειν, seu κύσις, fœtus, quia hæc fœtus egeritur. *In Priapeis*, & apud *Martial.* sæpe.

Cunque, vel Cumque, particula est, quæ cum aliis fere componitur, ut qualiscunque, quicunque &c. quæ vide suis locis. ¶ Aliquando sola invenitur. *Horat. l. 1. ad. 32. in fine*: Mihi cunque salve rite vocanti. h. e. quandocunque. *Cic. l. 3. de leg. cap. 3.* Equitem cumque qui regat, habeto pari jure cum eo, quicumque eris juris disceptator. h. e. Equitem qualemcumque.

Cunŭla, æ, f. diminut. a cuna, *cunetta. Prudent. Cathemer. 7. v. 146.* Parvulorum cunulæ.

Cunyzamis, midis, f. herba, alio nomine cunilago. *Plin. l. 19. c. 8.*

Cupa, f. l. *botte*, Germ. *kufen*, Gall. *cuve, coupe*, Hisp. *cuba*, κύφελλος, vas vinarium amplum, in quo mustum e torculari excipitur, olim caupa, a cavo, vel a capio. Sic *Varr. apud Non. c. 2. n. 113.* Cupas vinarias dixit. Et *ibid.* E cupa aceris aceti. *Lucan. l. 4. v. 420.* Namque ratem vacuæ sustentant undique cupæ. ubi intelligo scaphas, vel etiam cupas ad hunc usum destinatas. Sic *Cæs. l. 2. B. C. c. 11.* Cupas tæda, & pice refertas inter incendiaria instrumenta refert. ¶ Est etiam cupa mulier, quæ vinum vendit. *Cic. c. 27. in Pisan.* Pistor domi nullus, nulla cella; panis & vinum a propola, atque de cupa. Ita explicat *Scalig. in Contell. & Casaub. ad Sueton. Claud. c. 40.* Vinum autem e taberna petere, sordidum apud Veteres habebatur. ¶ Usurpatur & pro cyatho, ut patet ex illo Nævii: Duas cuppas mero plenas exhausit. Hoc sensu gemino *pp* scribi solet.

Cupēdia, æ, f. vitiosus cupediarum appetitus. *Cic. 4. Tusc. c. 11.* Avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, temulentia, cupedia. Alii ex antiq. exemplar. ediderunt *cuppedia*. Cuppedo autem, & cuppedia Veteribus pro *cupiditas* usurpata. *Salmas. ad Ter. Eun. 2. 2.*

Cupēdiæ, arum, f. vel cupedia, orum, n. *cibi delicati*, מטעמים, Germ. *leckerbissein*, Gall. *friandises*, Hisp. *golosinas*, a Romanis appellabantur lautiores cibi, sive a *Cupite* Romano equite, cujus ædes solo æquatæ aream foro cupedinario extruendo præbuerunt, vel quasi *caupedia*, quod in cauponis vendi soleant, vel a *cupiendo*, quod cupiantur. *Ammian. l. 26. c. 18.* Cupediarum vilium mercatores: *Plaut. Stichо*, 5. 4. 32. Nihil moror cupedia.

Cupedinārii, vel Cupediarii, m. 2. *vivandieri*, ὀψοπῶλαι, qui cupedias vendunt, ut phasianos, perdices, lepores, & alias delicias hujus generis, & generatim qui esculenta cocta vendunt. *Ter. Eun. 2. 2. 25.* Concurrunt lati mi obviam cupedinarii omnes. Ubi Donatus: Venditores esculentorum & poculentorum Cupedinarii appellantur. *Lamprid. Heliogab. c. 30.* Pinxit se ut Cupedinarium, sepialiarium, &c. ¶ Salmas. ad hunc loc. scribit *Cuppedinarii*. V. Cuppedo.

Cupedinarĭum forum, & cupedinis forum, in quo delicatiores epulæ coctæ vendebantur, a *cupiditate*, vel quod ibi fueris domus Numerii Equitii Cupitis. *Var. l. 1. rer. hum.*

Cupēdo, inis, f. idem quod cupiditas. *V.* Cuppedo.

Cupedŭla, f. l. dim. a cupedia. *Gel. l. 6. c. 13.* Conjectabamus ad cœnulam non cupedulas ciborum, sed argutias quæstionum.

Cupella, æ, f. vel cupellum, i, n. diminut. a cupa, poculi, vel vasis genus, a κύφελλος. *Pallad. Februar. cap. 25.* Vel in cupellis, vel in vasculis fictilibus condiantur. *Apic. l. 7. c. 3.* In cupellam mittito.

Cupentus, m. 2. lingua Sabinorum Sacerdos appellatur. *Serv. in 12. Æn.*

Cupersānum, n. 2. Conversanum, *Conversano*, urbs R. Neap. in agro Barlano, dorso montis affixa.

Cupes, edis, idem quod cupedia, *Festo* auctore. ¶ Item qui cupedias sectatur: *gbiottone. Plaut. Trin. 2. 1. 13.* Harpago, mendax, cupes, avarus. ¶ Scribitur & *cuppes*: & in glossa Isid. legitur: Cuppes fastidiosus. h. e. qui exquisitos tantum cibos quærit, nec communem habet gulam, κοπρὸς. V. *Scalig. ad Fest.*

Cupīde, *appassionatamente, virgosamente*, Germ. *begirlich*, Gall. *passionement*, Hisp. *codiciosamente*, ἐπιθυμητικῶς. *Cic. pro Rosc. Com.* Ego vero cupide, & libenter mentiar tua causa. *Cæs. B. G. l. 1. c. 15.* Cupidius insequi. *Id. B. C. l. 1. c. 15.* Se se cupidissime facturos pollicentur. ¶ Cupide agere, est animo partium studio abreptum agere. *Cic. Fam. 16. ep. 11.* Nos agimus nihil cupide, eoque est nostra pluris auctoritas.

Cupidinĕus, a, um, o. l. a. *di Cupido, d'amore*, ad Cupidinem amorum Deum spectans. *Ovid. de Rem. Amor. l. 1. v. 157.* Cupidineis nec inexpugnabile telis Cor mihi.

Cupidĭtas, is, f. *cupidità, cupidigia*, אַוָּה, Germ. *begirlichkeit*, Gall. *convoitise*, Hisp. *codicia*, ἐπιθυμία, aviditas, libido, appetitus. *Cic. in Parad.* Neque enim unquam expletur, nec satiatur cupiditatis sitis. *Id. in Partit. c. 27.* Cupiditatem explere. Et *l. 1. de Orat. c. 19.* Cupiditates frangere. ¶ Interdum cupiditas accipitur pro nimio partium studio, *parzialità. Cic. pro Font. c. 7.* Quarum virtuti, generi, rebus gestis fidem, & auctoritatem in testimonio cupiditatis, atque inimicitiarum suspicio derogavit.

Cupīdo, dinis, m. olim Cupedo, *Cupidine, Amore*, Germ. *gott der liebe, buldschaft*, Gall. *cupidité, cupidon*, Hisp. *codicia, cupido*, ἔρως, amoris Deus, quem Hesiodus natum vult ex Chao, & Terra, Simonides ex Marte, & Venere, Acesilaus ex Nocte, & Æthere, Alcæus ex Lite, & Zephyro, Sappho ex Venere, & Cælo, Seneca ex Venere, & Vulcano, quidam ex sola Venere. Sed a *Cic. 3. de nat. Deor.* tres Cupidines numerantur. A Platonicis duplex effingitur, cœlestis, & vulgaris, quia totidem sunt Cupidines, quot Veneres: hæ autem duæ sunt, cœlestis, quæ nata est a Cælo sine matre, & vulgaris, quæ genita ex Jove, & Dione. Alii Cupidinem in honestum, & turpem dividunt, illumque ex Venere, & Jove patre natum volunt, hunc autem Erebi, & Noctis filium esse. Cupido dictus est a cupiendo. Fingitur a Poetis armatus flammis, & telis, item Cœcus, nudus, alatus, arcitenens, &c. V. *Apul. de Asino.*

Cupīdo, dinis, f. *cupidigia, desiderio*, ἐπιθυμία, animi affectio a libidine, & cupiditate proficiscens, qualis est avaritia, qua opes cupiuntur, ira, qua ultionem appetimus, &c. Differt a cupiditate, quia cupiditas levior est. *Ovid. 1. Fast. v. 211.* Creverunt & opes, & opum furiosa cupido. *Horat. l. 2. sat. 7.* Respondere cupidinibus, contemnere honores. *Liv. l. 1.* Romulum cupido cepit urbis condendæ. ¶ Invenitur & gen. masc. *Horat. l. 1. sat. 2. v. 61.* Decepta cupidine falso. Et *l. 2. od. 16.* Nec leves somnos timor, aut sordidus cupido autert. Cupīdus, o. l. a. *avido, ingordo, bramoso*, אַוָּה, Germ. *begirlich*, Gall. *cupide, desireux*, Hisp. *codicioso*, ἐπιθυμῶν, avidus, qui rei alicujus desiderio teneatur. *Cic. de Orat.* Tuque valde spectandi cupidus esses. ¶ Invenitur & cum ablat. *Plaut. Pseud. 2. 2. 30.* Vino modo cupidæ estis. ¶ Sumitur & passive, ut cum apud *Plaut. Merc. 5. 1.* cupida civitas dicitur pro cupita, & expetibili. Al. leg. *cupita*. ¶ Comp. est cupidior, sup. cupidissimus. *Cic. de Orat.* Græci contentionis cupidiores sunt, quam veritatis. *Id. l. 1. de Orat. c. 22.* Homo nostri cupidissimus, h. e. amantissimus. ¶ Cupidus quandoque dicitur, qui parti alicui impense, & nimis favet, *parzjale. Cic. pro Font. cap. 6.* cupidi testes. h. e. partibus addicti. *Id. Verr. 4. cap. 56.* Nemo suspicari debet, me esse tam cupidum, *appassionato*. Universum enim cupidus dicitur, qui perturbatione abreptus agit. hinc cupidum consilium, pro impotenti & furioso. *Cic. pro Quint. c. 26.* Hoc consilium tam cupidum, tam temerarium, tam audax probabitur?

Cupiens, entis, partic. a cupio, vel nomen ex partic. *Plaut. Mil.* Hujus cupiens corporis est. ¶ Comp. est cupientior, sup. cupientissimus. *Sal Jug. c. 84.* Marius cupientissimus plebe Consul factus. *Aurel. Vict. in Alex. Sev.* Dominandi suis, quam subigendi externos cupientiores.

Cupienter, adverb. idem ac cupide. *Plaut. Pseud. 2. 3. 17.* Cum quid cupienter dari petimus nobis.

Cupĭo, is, ivi, itum, a. 3. desidero, areo, exopto, *desiderare*, ἐπιθυμέω. *Cic. 1. de nat.* Neque vero nobis cupientibus, atque optantibus fructus otii datus est. ¶ Cupere alicui est bene velle, *voler bene, amare. Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2. c. 3.* Quid? ego Fundanio non cupio? non amicus sum? ¶ Apud antiquos *cupire* in quarta conjugatione legitur. *Lucret. lib. 2. v. 71.* Perfringere ut arcta naturæ primus portarum claustra cupiret.

Cupītor, oris, *desideroso*, qui cupit. *Tac. l. 12. Ann. c. 7.* Neque tamen repetus est, nisi unus, talis matrimonii cupitor.

Cupītus, a, um, adject. ex particip. *desiderato, bramato*, ἐπιθυμητός. *Ovid. 3. Fast. vers. 21.* Vitamque cupit, potiturque cupita. ¶ Absolute cupitum pro re cupita, *Plaut. Pœn. 5. 4. 101.* Eveniunt digna dignis: tandem huic cupitum contigit.

Cuppēdo, vel Cupedo, inis, f. idem quod cupiditas, vel cupido, *desiderio, brama, cupidigia. Lucret. l. 5. v. 45.* Quantæ confciendum hominem cuppedinis acres Curæ! Et *l. 6. v. 24.* Et *l. 1. v. 1080. & lib. 4. v. 1083.* ¶ Etiam apud *Cic. Tusc. 4. c. 11.* ubi quidam leg. *cuppedia*. Verba Ciceronis attulimus in voce Cupedia. V. *Salmas. ad Ter. Eun. 2. 2.*

Cuppes, V. Cupes.

Cupra maritima, *la Grotta*, vel *Gritto*, pag. Piceni, in ora Or. cis oft. Truenti fl. vel *S. Benedetto*, pag. vicinus, inter Firmum urb. ad Occ. & Truentum ad Or. ¶ Cupra montana, *Ripa Transona*, urbs Piceni, inter Firmum, & Asculum. ¶ Pop. *Cupreates*.

Cupressētum, ti, n. *luogo, che ha molti cipressi*, Germ. *ein orth da viel cypressbaum wachsen*, Gall. *lieu planté de cyprez*, Hisp. *cipressal*, κυπάρισσων, locus cupressis consitus. *Cic. 1. de Leg. c. 5.* In cupressetis Gnosiorum.

Cupressĭcus, o. l. a. idem ac cupressinus. *Plin. l. 27. c. 37.* Duo signa cupressica portabantur. Adde *Vitruv. l. 2. c. 9.* Foliatura cupressica.

Cupressĭfer, a, um, o. l. a. ferens cupressos. *Ovid. ep. 9. v. 87.* Ut Tegæus aper cupressifero Erymantho incubat.

Cupressĭnus, a, um, o. l. a. *di cipresso*, Ger. *cypressin*, Gall. *de cyprez*, Hisp. *de cipres*, κυπαρισσῶν, quod est ex cupresso. *Plin. l. 23. c. 4.* Cupressinum oleum eodem effectus habet, quos myrteum.

Cupressus, i, f. a. vel cupressus, us, f. 4. idem ac cyparissus, *cipresso*, arbor procera, caudice oblongo, & recto, foliis pini, sed mollioribus, odore vehementi. *Virg. Ecl. 1. v. 26.* Quantum lenta solent inter viburna cupressi. *Colum. lib. 4. c. 26.* Junipero, & lauru, & cupressu. ¶ Cupressum simulare, proverb. dictum *Horat. de arte poet. v. 19.* de iis, qui id unum quod sciunt, quovis loco, & tempore obtrudunt, quemadmodum pictor, qui scit cupressum pingere, etiam in mari pingit. ¶ Erat cupressus inter funestas arbores apud Veteres, quia scil. tarde crescit, & excisa non reviviscit. Quamquam alii alias tradunt causas. V. *Torrent. ad l. 2. Horat. od. 14.* ¶ Hinc funeribus adhiberi solita, cum ante defunctorum ædes erigeretur, non tamen omnium, sed ditiorum, nobiliorumque, ut innuere videtur *Lucan. l. 3. vers. illo 442.* Et non plebejos luctus testata cupressus. Hinc atra, funesta, funebris, feralis cupressus, apud Poetas. Vide *Cyparissus*. ¶ *Cupressus* m. g. adhibetur ab *Ennio* apud *Gel. 13. 20.*

Cuprĕus, a, um, o. l. a. quod est ex cupro, *di rame. Plin. l. 13. c. 3.* Cogitur in cupreo vase ad crassitudinem mellis. *Harduinus* tamen legit *cyprio*.

Cuprīnus, a, um, idem quod cupreus, *Pallad. in Januar. tit. 16.* Cuprinus clavus. Adde *Veget. de re veter. 1. 28.*

Cuprum, n. 2. *rame*, נְחֹשֶׁת, Germ. *kupffer*, Gall. *cuivre*, Hisp. *cobre*, genus quoddam æris, quod *Plin. l. 33. c. 3.* cyprium æs vocat. *Spartian. in Caracal. c. 9.*

Ex

Ex ære vel cupro cancelli superpositi.

Cupĕlla, læ, f. diminut. a cupa, calix, cyathus. *ff. l. 33. tit. 6. leg. 3.*

Cur, *perchè*, בדי, לכה, Ger. *vorumb*, *affwras urſach*, Gall. *pourquoy*, Hiſp. *porque*, *Itá ñ*, adverb. interrogandi. *Tac. in And.* Cur me excrucio? cur me macero? ¶ Uſurpatur etiam relative, & infinite. *Cic. pro Roſc. Com.* Non fuit cauſa, cur tantum laborem caperes. *Horat. l. 1. ep. 8. v. 9.* Iraſcar amicis, cur me funeſto properent arcere veterno.

Cura, f. 1. *curo*, *penſiero*, *travaglio*, דאגה, Germ. *ſorge*, Gall. *ſoin*, Hiſp. *cuidado*, *zgevis*, ſollicitudo, anxietas, a *cur*, & *uro*, quia cor urit. *Cic. de Senect.* Si quid ego adjuro, curamve levaſſo, quæ nunc te coquit, & verſat ſub pectore fixa. *Virg. 4. Æn. verſ.* 285. Cura animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. Hinc curæ ſpinoſæ, vigiles, graves, anxiæ dicuntur paſſim a Latinis Scriptoribus. ¶ Sæpe pro ſtudio, & diligentia uſurpatur. *Cic. Fam. 10. epiſt. 1.* Omni cogitatione, curaque in rem aliquam incumbere. Sic curam adhibere, ſuſcipere, agere alicujus rei, vel de aliqua, vel in aliqua re, *Cicer. & alii.* ¶ Item ſæpe pro adminiſtratione, munere, ſeu officio cujuslibet rei, *amministrazione*, *carica*, *ſoprintendenza*. *Cic. 1. Off. cap. 9.* Difficilis eſt cura rerum alienarum. *Tac. 4. Hiſt. c. 68.* Arretinum Prætorianis præpoſuit, patrem ejus egregie functum ea cura dictitans. ¶ Curæ eſſe aliquid dicitur, de quo curam habemus. *Cic. Att. l. 10. & Philip. 3. Terent. Adelph. 5. 6.* Is ſervus eſt ſpectatus ſatis, cui dominus curæ eſt. *Id. Hec.* Curæ eſt, quæ ſum eventurum hoc fiet. Sic curæ habere, eodem ſenſu. *Nepos Att. c. 30. n. 5.* Quid ageret, quid curæ ſibi haberet, certiorem faceret. ¶ Cum cura, idem eſt ac diligenter. *Sen. de Tranquil. c. 14.* Magnus vir, cum cura diceadus. *Liv. l. 35.* Bovem cum cura ſervari.

Curabilis, le, adject. *Juvenal. ſat. 16. v. 20.* omneſque manipli Conſenſu magno efficiunt, curabilis ut ſit Vindicta, & gravior quam injuria, &c. *Al. leg.* conſenſu magno officiunt. Curabilis, ut ſit Vindicta gravior, quam injuria?

Curagendarius, ii, m. qui curam publicam habet. *Cod. Theodoſ. l. 6. tit. 29.* Hi, quos curagendarios, ſive curioſos provincialium conſuetudo appellat.

Curantĭa, f. 1. idem ac curatio. *Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 9.* Quod me admones de non curantia. Commanior tamen lectio habet, *de noſtra Urania*.

Curāte, adverb. accurate, *diligentemente*. *Tac. lib. 2. Ann. c. 27.* Ejus negotii initium, ordinem, finem curatius differam. *Salluſt. Jugur. c. 16.* Eum Jugurta curatiſſime recepit.

Curatio, ſ. 3. *cura*, *governo*, ἀνθίρρησις, cura, gubernatio, adminiſtratio. *Cic. de nat. Deor.* Ab omni curatione, & adminiſtratione rerum vacent. *Id. de Aruſp. reſp.* Ædes Telluris eſt curationis meæ. *Plaut. Amph. 1. 3. 21.* Quid tibi hanc curatio eſt rem? *h. e.* quid hanc rem curas? ¶ Sumitur etiam pro tutela. *L. furioſo*, *ff. de curat. furioſ.* Matris furioſæ curatio ad filium pertinet. ¶ Item pro medicina, ſeu actu medendi, θεραπεία. *Cic. 1. Off. c. 24.* Periculoſas, & ancipites curationes morbis gravioribus medici adhibere cogunt. *Celſ. l. 7. c. 27.* Recte procedit curatio.

Curātor, m. 3. *curatore*, *tutore*, הרר, Ger. *verſorger*, Gal. *curateur*, Hiſp. *curador*, ἐπίτροπος, qui alicui negotio publico præpoſitus eſt. *Cic. de opt. gen. Orat.* Quia in Senatu Demoſthenes curator muris reficiendis fuit. *Id. 3. de Leg.* Suntoque Ædiles curatores urbis annonæ, ludorumque ſolemnium. ¶ Apud JCtos curatores dicuntur qui puberibus dantur uſque ad annum 25. ætatis, & furioſis, ac prodigis per totam vitam, ut eorum curam habeant, & illorum bona adminiſtrent. *Inſtit. l. 1. tit. 23. de Curator.* Hinc egere curatore dicuntur, qui minus ſanæ mentis eſſe videntur. *Horat. l. 1. epiſt. 1. ad fin.* Nec medici credis, nec curatoris egere a Prætore dati. ¶ Curatores denique dicuntur, auctore *Feſto*, qui rei frumentariæ, agriſve dividundis præpoſiti ſunt.

Curatōrĭa, æ, f. munus curatoris pupillorum. *Leg. 1. & 2. ff. de excuſat.*

Curatorĭtius, a, um. *Impp. Arcad. & Honor. l. 11. Cod. Theodoſ. tit. 1. leg. 29.* Ut vicenis ſolidis, qui in præteritum pro equis curatoritiis petebantur, duo ſolidi detrahantur. *Et tit. 37. qui eſt* de equorum collatione, *leg. 2.* Equorum, qui curatoritio nomine flagitantur, in pretio maturetur exactio. *Curatoritii equi* dicti ſunt, ut putat *Gothofred.* quibus utebantur Curatores, & Curagendarii, vel Palatini, qui ad agendas curas reipublicæ in provincias mittebantur.

Curatrix, icis, f. *curatrice*, fœmin. a curator. *Dig. l. 26. t. 5 leg. 21.* Curatrices minoribus mulieres non creabant. Sed videtur vox inſolitia.

Curatūra, æ, f. *cura*, *governo*, curatio. *Terent. Eun. 2. 3. 24.* Tametſi bona eſt natura, reddunt curatura junceas.

Curātus, a, um, nom. ex partic. cura factus, procuratus, *fatto con diligenza*, *procurato*, ἐπιμελὴς. *Horat. lib. 1. epiſt. 4.* Bene curata cute nitidus. *Cato cap. 103.* Boves corpore curatiores. *Tac. Ann. 1. cap. 13.* Curatiſſimæ preces. *h. e.* accuratiſſimæ.

Curax, acis, o. 3. qui curam habet. *Cajus Dig. l. 21. t. 1. leg. 18.* Si conſtantem, aut laborioſum, an curacem, aut vigilacem eſſe. Al. leg. *curacem*. Loquitur autem de ſervo.

Curalium. V. Coralium.

Curcullo, ſive Curgulio, ſive Gurgulio, onis, m. *tignuola*, Germ. *Korvvvorm*, Gall. *calendre*, Hiſp. *gorgojo*, *uis*, vermis frumentum corrodens, quaſi gurgulio, quia pene nihil eſt, niſi guttur. *Virg. Georg. 1. v. 185.* Populatque ingentem farris acervum curculio. ¶ Hinc *Plautus* paraſito nomen fecit Curculioni, a quo & fabula nomen accepit. ¶ Gurgulio item eſt epiglottis, ſive ſublingulum, ideſt, caruncula quædam in fine palati, ad fauces deſcendens, inter tonſillas, al. columella, quæ aſperæ arteriæ meatum obtuit. Sed aliis eſt ipſa gula, aliis fiſtula in gutture, quæ conſtat ex oſſibus flexuoſis, & mollibus, quaſi ex anulis in catenæ modum compactis, & inſertis, per quam ſpiritus attrahitur, atque emittitur. *Varr. lib. 2. R. R. cap. 3.* Hirtus gurgulione longiore.

Curculiuncŭlus, m. 2. dimin. a curculio. *Plaut. Rud. 5. 2. 38.* Curculiunculos minutos fabulare. h. e. res nullius uſus narrat.

Curcumĭa, æ, fræni genus. *Imp. Leo Cod. lib. 2. l. 1. tit. 12.* De curcumiis vero omnium prorſus gemmarum præcipimus ſubmoveri. Ita legi in omnibus MSS. ait *Cujac.* Legitur & *Curcuma*.

Curenſes, Italiæ populi, in Sabinis. *Plin. l. 3. c. 12.*

Cures, m. 3. num. pl. *Torre*, vel *Turre*, al. *Cureſe*, al. *Veſcenio*, urbs Sabinorum, condita a Medio Fidio Sabinorum Deo, ad Himellam fl. ¶ Cures etiam ipſi incolæ dicuntur. *Virg. 8. Æn. v. 638.* Tatioque ſeni, Curibuſque ſeveris.

Curētes, m. 3. pop. Phrygiæ, iidem qui Corybantes, qui Idam montem incoluere, deinde in Cretam migraverunt, montemque inſulæ, ubi ſedes fixerunt, a nomine relictæ patriæ Idam nuncuparunt, dicti a κορίζω, *a tenuis annis educo*, quod Jovem infantem aluerint. *Virg. 3. Æn. verſ. 131.* Antiquis Curetum allabimur oris.

Curetĭcus, a, um, adject. a Curetibus. *Calpurn. Ecl. 4. v. 96.* Carmina Diſcis audit Curetica ſilvis.

Curia, f. 1. *curis*, pars minor populi Romani. Nam Romulus Populum univerſum in tres Tribus, deinde ſingulas Tribus in decem Curias, tertio ſingulas Curias in decem Decurias diſtribuit. Dicta eſt Curia a cura, quod Romulus voluit Populum ſecum Reipublicæ curam habere, eumque in Curias diſtributum deliberare, & judicare, & ſuffragia ferre. Curiæ triginta fuere. Appellatæ ſunt, ut *Livius*, *Feſtus*, *Padianus* tradiderunt, a nominibus mulierum Sabinarum, quæ raptæ fuerant; ut *Varro*, *Dionyſius*, *Plutarchus*, & alii; partim a ducibus, partim ab antiquis oppidis eorum, qui primi Romam migravere. Ex his ſeptem tantum nomina remanſere, Foreuſis, Rapta, Faucia vel Saucia, Tatienſis, Titata, Velienſis, Velita. ¶ Sumitur item pro æde ſacra. Nam Romulus ſingulis Curiis ſua ſacra partitus eſt, aſſignatis Diis, quos colerent, locis, ubi colerent, ſumptibus, unde colerent. Dicta eſt a *Curis*, quæ partem populi ſignificat, vel quia in ea res ſacræ curabantur. *Varr. l. 3. L. L.* Hinc Curia Calabra. *V. Calabra*. ¶ Curia item erat ſedes, ac templum publici conſilii, *Senato*, βουλευτήριον, quod eo quiſque Senator ſuam curam de Republica conferret. Hujus generis fuit Curia Hoſtilia, quam Tullus Hoſtilius Rex Romanorum ædificavit. *Ovid. l. 3. Am. eleg. 8. v. 55.* Curia pauperibus clauſa eſt, dat cenſus honores. ¶ Curia Calabra dicebatur, ubi tantum ratio ſacrorum gerebatur. *Feſt.*

Curialis, e, com. 3. qui eſt ejuſdem curiæ. *Cicer. 2. Offic.* Cimonem Athenis etiam in ſuos curiales Latiadas hoſpitalem fuiſſe. ¶ Curialis Flamen, Curiæ Sacerdos, qui & Curio dictus. *Feſt.* ¶ Curialis item dicitur, qui in Aula Principum degit, aulicus, *cortigiano*, *curiale*. Quo ſenſu uſurpaſſe *Ammianum lib. 21. cap. 21. & l. 22. cap. 9.* necnon & *Symm. l. 9. epiſt. 10. & lib. 10. epiſt. 48.* oſtendit *Borich. in Voſſ. p. 80.* Sic & *Joan. Saresber.* libros ſuos *de nugis curialium* inſcripſit.

Curiātim, adverb. per ſingulas curias. *Gel. l. 15. c. 27.* Quæ curiatim per lictorem calabantur. Alii leg. *per lictorem curiatum*.

Curiātus, a, um. 2. quod ad curiam ſpectat. ¶ Leges Curiatæ eædem erant ac Regiæ, quæ a Romulo, & aliis Regibus Comitiis Curiatis perlatæ fuerant. Hæc a Sex. Papirio collectæ, qui Superbo regnante vixit, Juris Papiriani nomen adeptæ ſunt. *Sigon. de antiq. jur. C. R. l. 1. c. 5.* Ultimis temporibus leges Curiatæ erant vel de Imperio, vel de adoptione. *Cic. ad Attic.* Qui ſe adſciſſe dicerent, cum lex Curiata perferretur. ¶ Curiata Comitia erant, in quibus curiatim ſuffragium dicebatur, vel ferebatur. ¶ Hæc poſtremis temporibus religionis tantum cauſa retinebantur, in legibus *de Imperio*, & *de adoptione*. In legibus *de adoptione* triginta Curiæ, in legibus *de Imperio* lictores ſingularum Curiarum, quiſque ſuæ Curiæ nomine, ſuffragia ferebant.

Curio, onis, m. 3. Sacerdos Curiæ, Idem, qui pro Curia ſacra faciebat. Triginta Romæ Curiones fuere, quemadmodum Curiæ triginta erant. Qui his omnibus præerat, Curio Maximus dicebatur. *Liv. l. 27. c. 8.* ¶ Curio quoque præco dictus eſt, a κήρυξ, *praco*. *Trebel. Pol. in Gallien.* Ille per curiosacm dici juſſit. ¶ Item curio, gracilis, macilentus, qui cura præter modum utitur. Hinc *Plaut. Aulul. a. 3. ſc. 6.* Agnum curionem vocat, macilentum, qui oſſa, atque pellis totus eſt. Eadem habet & *Feſtus*. V. *incuriosus*. Sunt, qui in adducto Plauti loco legunt *curioſum*.

Curio, Scriboniorum cognomen fuit; ex qua familia erat Q. Curio, ad quem extant Ciceronis Epiſtolæ *l. 2. Fam.*

Curionalis, le, adject. ad Curiam pertinens, ut Curionalis publicus, h. e. ſervus Curiæ. *Inſcript.* apud *Grat. p. 305. n. 5. & 6.*

Curionātus, us, m. dignitas Curionis. *Feſt.* in *Curionium*.

Curionĭānus, a, um, ad Curionem pertinens. Curioniani equites, apud *Hirt. de B. Afric. c. 32. extr.* ſunt milites cujuſdam C. Curionis. Al. leg. *Curiani*.

Curionius, o. 1. 2. quod ad Curiam, vel Curionem ſpectat, ut Curionia ſacra, quæ a Curionibus in Curiis fiebant. Curionium æs, quod dabatur Curioni ob Sacerdotium Curionatus. *Feſt.*

Curiōſe, *diligentemente*, Ger. *ſorgfeltiglich*, *ſinnreich*, Gal. *curieuſement*, *ſoigneuſement*, Hiſp. *curioſa*, *y diligentemente*, ἐπιμελῶς. *Cic. in Brut. c. 35.* Conquiram ipſa poſthac curioſius. *Quintil. l. 8. c. 2.* Multos inveniat, quos curioſe potius loqui dixeris, quam latine. h. e. verbis ſcitis. *Col. l. 11. c. 2.* Vitiaria diligenter facienda, malleoliſque curioſiſſime pangenda.

Curioſĭtas, *curioſità*, *diligenza*, *ſtraordinaria*, *ſmodierata*, הרדה, Germ. *forgh ſeitfeyt*, Gall. *curioſité*, Hiſp. *curioſidad*, περιεργία, nimia diligentia. *Cicer. Att. lib. 2. epiſt. 12.* Sum in curioſitate εξόνερω, (h. e. avidus cognoſcendi) ſed tamen facile patior, &c. ¶ Fere in malam partem accipitur, notatque nimiam curam in alienis negotiis ad ſe nihil pertinentibus. Tamen in bonam partem aliquando uſurpatur, ſcil. pro περιεργίας, h. e. curioſitionis aviditate. *Gel. l. 2. c. 18.* Eſſe arcanas cauſas, ad quas paucorum potuit pervenire curioſitas.

Curioſŭlus, a, um, dim. a curioſus. *Apul. ſub fin. l. 10. Metam.* Curioſulus ventus laciniam reflabat.

Curiōſus, o. 1. 2. *curioſo*, *diligente*, *deſideroſo*, הדר, Germ. *forſeltig*, Gall. *ſoigneux*, Hiſp. *cuydadoſo*, περιεργος. Sumitur in bonam partem, & in malam: in bonam, cum cura ingenti utimur ad res bene gerendas: in malam, quoties plus diligentiæ, quam oportet, rebus vel noſtris, vel alienis adhibemus. *Cic. 3. Fam.* Ita eſt homo non modo prudens, verum, quod vidi, etiam curioſus. *Id. 4. Fam. ep. 13.* Quo minus familiaris ſum, hoc ſum ad inveſtigandum curioſior. *Plaut. Stich. 1. 3. 35.* Curioſus nemo eſt, quin ſit malevolus. *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 2.* Numenius inter Philoſophos occultorum curioſior. *Capitolin. in M. Anton. Philoſ. c. 20.* Erat enim famæ ſuæ curioſiſſimus. *Plin. l. 25. c. 2.* Medicinæ peculiariter curioſus. ¶ Curioſus aliquando accipitur pro delatore, ſeu exploratore. *Spin. Suet. Aug. c. 27.* Pinarium Equitem Rom. curioſum, & ſpeculatorem ratus, coram ſe confodi juſſit. ¶ Erat etiam Magiſtratus quidam eorum, qui ab Imperatoribus mittebantur per Provincias, rem frumentariam, & cætera hujuſmodi curaturi, delaturique ad Principem quæcumque per privatas domos diſcurrentes rimati eſſent. Hi Curioſi dicebantur; item Agentes in rebus, & frumentarii, de quibus mentio fit apud *Tertull. de fuga in perſec. cap. 13.* Item *leg. 13. Cod. de curſ. publ.* & *Tit. de Curioſ. & Stationar. in Cod.* V. Agentes in rebus. ¶ Curioſus pro macro, exili. *V.* Curio.

Curis, ſ. 3. *haſta*, lingua Sabinorum haſta dicitur. Hinc Romulus *Quirinus*, qui eam ferebat, eſt dictus, & Juno *Curitis*, quæ & ipſa haſtam ferre putabatur. *Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 9. & Serv. in 1. Æn.* Hinc *Ovid. 2. Faſt. verſ. 477. de Quirino*: Qui tenet hoc nomen, Curius ante fuit. Sive quod haſta Curis priſcis eſt dicta Sabinis, &c.

Curito, as, avi, atum, are, freq. a curo, as. *Apul. l. 7.* Exin me matrona prolixe curitabat. Ita edidit Joan. Pricæus: At Elmenhorſtius, *curabat*.

Curītis dicta eſt Juno a Veteribus, quia ferre haſtam putabant. *Feſt.* V. Curis.

Curius, a, um, curarum plenus. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 44.* Cave ſis tibi a curio infortunio. Al. *aliter leg.*

Curius, Rom. civis, ſummæ frugalitatis, & fortitudinis. Hic cum rapas in foco torreret, & Samnitum legati magnum auri pondus publice miſſum attuliſſent, invitarentque, ut eo uti vellet, reſpondit, *Curium malle imperare locupletibus, quam locupletem fieri, & qui aere vinci non potuit, cum pecunia corrumpi non poſſe*. Omnium primus de Sabinis triumphavit. Idem Pyrrhum Epirotarum Regem acie victum Italia expulit, populoque viritim quatuordecim agri jugera diviſit.

Curmi, n. 3. ſpecies cereviſiæ, ſeu potionis ex maceratis, & coctis frugibus. *Ulpian. Dig. 33. 6. 9.* Et acetum, quod vini numero paterfamilias habuit, & zythum, & curmi. ¶ Dicitur curmen in Gloſſ. Gr. Lat. Curmen ζῦθος ex *vino*.

Curo, as, avi, atum, a. 1. *avere cura*, *por cura*, *aſſaticarſe*, הדר, Germ. *ſorgen*, Gall. *avoir ſoin*, Hiſp. *tener cuydado*, σκοπέω, eſt operam dare, in re aliqua elaborare, ſtudium, diligentiam, curamque adhibere. Uſurpatur cum accuſativo. *Cic. 7. Fam.* Mandatum tuum curabo diligenter. ¶ Vel abſolute. *Ter. And. 1. 1.* Obſerves filium, quid agat, quid cum illo conſilii captet. *Sof.* Sat eſt, curabo. ¶ Vel cum *ut*, aut *ne*. *Cic. 16. Fam.* Cura igitur nihil aliud, niſi ut valeas. *Id. 2. Fam.* Ut cures, nequid mihi ad hoc negotii, aut oneris accedat, aut temporis. ¶ Vel cum participiali in *dus*. *Cic. Att. l. 8.* Tu faſciculum, qui eſt M. Curioni deſcriptus, velim cures ad eum perferendum. ¶ Vel cum infinito. *Juven. ſat. 3.* Si curet nocte togatus currere. ¶ Vel cum dativo. *Apul. Apol.* Rebus meis curat. ¶ Item mederi, *medicare*. *Cic. pro Cluen.* Mulier exclamat, ſe ab eo nullo modo curari velle, quo curante omnes ſuos perdidiſſet. *Celſ. in præfat. l. 7.* Curare manu, *medicare per chirurgia*. *Cic. 16. Fam.* Cura igitur te, & confirma. Hinc illud Neronis, apud *Suet. in ejus vit. c. 37.* qui cum aliquos mori juſſiſſet, medicos ſtatim admovebat, qui cunctantes continuo curarent. h. e. ſectis venis ſanguinem ad necem uſque elicerent. ¶ Uſurpatur hoc verbum & de cultu corporis. *Plaut. Caſ.*

1. 2. 114. Cura te amabo. ficcine immunda, obscœno, ibis? ¶ Frequentissime autem de victu, reliquisque cæteris ad vitam necessariis dicitur. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 34. Qui se, suamque ætatem bene curant, edunt, bibunt, scortantur: *si tractamo bene*. Sic curare aliquem molliter. *Ter. Adelph.* 5. 1. *princ.* Curare cutem, *Horat. l.* 1. *epist.* 4. *vers.* 15. ¶ Hinc curare corpora dicuntur milites, cum cibo, somno, &c. vires parant vel ad iter, vel ad pugnam, *reficiunt*. *Liv.* passim. ¶ Est etiam verbum militare, & præsertim, seu imperare significat, *commodare, offerre in caries*. *Sallust. Jugur. c.* 46. Ipse cum delecta manu apud primos erat; in postremo C. Marius cum equitibus curabat. Et *c.* 57. Legatis imperat, ubi quisque curaret. Sic curare legiones, *Tac. 6. Ann. cap.* 30. ¶ Curare pecuniam alicui, pro comparare, confidere. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 8. & *Fam.* 5. *ep.* 20. ¶ Ad lucra etiam pertinet, ut curare prodigia, idest expiare. *Liv. l.* 1. *c.* 20. ¶ Significat præterea, observare, clientium proprium. *Plin. l.* 1. *epist.* 5. Est locuples, factiosus, curatur a multis, timetur a pluribus. ¶ Curare vitem falce. h. e. putare. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Curare, pro cicurare, *P. Nigid.* apud *Fristian. c. de communib.* ¶ Cura aliud, elegans formula est, cum aliquem securum esse jubemus, *non ei pœnitere*. *Plaut. sæpe, & Terent. Phorm.* 2. 1. 5. ¶ Impersonaliter etiam usurpatur. *Plin. l.* 18. *c.* 27. Vineæ pampinantur, curaturque, ut vinea fossa fit. Adde *Ter. Andr.* 2. 3. *in fin.*

Curotrophium, n. 2. κουροτρόφιον, domus alendis pueris destinata, a κόρος, juvenculus, & τρέφω, nutrio. Differt autem a *brephotrophio*, quod in hoc infantes, recentesque partus, aut expositi, aut parentibus egentibus nati alebantur, in illo pueri grandiusculi, qui nondum labore suo victum sibi parare poterant. *Justin. in l.* 16. *Cod. de sacrosanct. Eccles.*

Currax, acis, adject. qui currit. *Gratius in Cynaget. v.* 89. Nam fuit & laqueis aliquis curracibus usus. *Iacci scorpios*. *Barthius* etiam notat, Cajum Jctum *l.* 18. *ff. de Ædil. edict.* Servum curracem dixisse.

Curriculo, *correndo prestamente*, Germ. *leuffingen*, Gall. *en courant*, Hisp. *de corrida*, δρομαίως, adverb. cursim, celeriter, statim. *Plaut. Pers.* 2. 2. 17. Vola curriculo. Et *Rud.* 3. 5. Curriculo affer huc duas claves.

Curriculum, i, n. diminut. a currus, *picciol carro*. *Plaut. Merc.* 5. 2. 91. Quin in curriculum vos conjicitis? ¶ Sæpius usurpatur pro spatio currendi, *corso*, ut honestum, mediocre, breve vitæ curriculum. *Cic. pro Rab. c.* 10. Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumscripsit, *de Senect. c.* 11. curricula mentis.

Curriculus, i, m. diminut. de quo ita *Charis. Grammat. l.* 1. Curriculus masculine diminutio est *currus*: neutraliter autem spatium ad currendum aptum, vel ipsum currendi officium, ut *Cicero*, & *Varro* loquuntur.

Curro, ris, cucurri, cursum, n. 3. *correre*, רוץ, Germ. *laufen*, Gall. *courir*, Hisp. *correr*, τρέχω, est celeriter ire. *Cic. Att. l.* 10. Curio currit Puteolos, ut ibi concionaretur. *Propert. l.* 3. *eleg.* 10. Nox inter pocula currat. *Quint.* 1. 4. Urbs habitatur, campus curritur, mare navigatur. ¶ Curritur, imperf. *Terent. prol. Heaut.* Si qua laboriosa est, ad me curritur. ¶ Currere pro navigare, *Virg.* 3. *Æn.* v. 191. Vastumque cava trabe currimus æquor. ¶ Pro in orbem agi, *andar intorno*. *Horat. l. de art. poet.* v. 22. Currente rota cur urceus exit? Sic *Plaut. Asin.* 3. 3. 119. Postea ad pistores dabo, ut ibi cruciare currens. ¶ Translate currere oratio dicitur, quæ arte fluit. *Cic.* 5. *Fin.*

Currucca, f. 1. ἴυγξ, parva avis, quæ alienos pullos pro suis educat, ita dicta a sono. Hinc curruccæ dicuntur mariti, qui patiuntur uxorem suam ab aliis contrectari. *Juvenal. Sat.* 6. v. 275. Tu tibi nunc curruca places. Alii leg. *ovucs*, quæ significat animalculum quoddam in faba nascens, ut ait vetus *Juvenal. Scholiast.* vel genus animalis fœdi, & spinosi, ut ericius. *Idem.*

Currilis, le, adject. ad currum pertinens, V. Curulis.

Currus, us, m. 4. *carro*, רכב, Germ. *wagen*, Gal. *char*, Hisp. *carro*, ἅρμα, ἁρμάξιον, vehiculi genus, a curro, quod eo veteres veherentur ad cursum. *Virg.* 12. *Æn.* Quadrigus vehitur curru. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 70. Curru vehi. *Plaut. Men.* 5. 2. 110. In currum inscendere. ¶ Pro triumpho, quia triumphans curru vehebatur, positis *Cic. Fam. l.* 15. *ep.* 6. Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem? Et *Flor. l.* 3. *c.* 12. Digniores lauro, digna curru Senatui visa. ¶ Pro equis. *Virg. in fin. Georg.* Fertur equis auriga, nec audit currus habenas. ¶ Pro navi, *Catul. de nupt. Pel. & Thet.* v. 9. Ipse levi fecit volitantem flamine currum.

Cursatio, onis, f. cursitatio. *Donat. ad Terent. Hecyr.* 3. 1. 35. Trepidatio ad vocem refertur loquentium, cursatio ad sonum pedum.

Cursilitas, atis, f. *il correre qua, e là*. *Fulgent.* 3. *Myth.* Vagabunda cursilitas, displicet.

Cursim, δρομαίως, adverb. currendo, *correndo*. *Cic.* 11. *Phil.* Alter in Asiam irruit cursim. *Plaut. Pœn.* 3. 1. 64. Cito, & cursim aliquid agere. *Cic.* 2. *Orat. c.* 89. Cursim arripere.

Cursio, onis, f. *il correre*, actus currendi, *Var. l.* 4. *de L. L.* Corpus est, ut cursor; locus, stadium, qua currit, actio, cursio.

Cursitatio, onis, f. *il correre qua, e là*. *Solin. cap.* 54. Solemni cursitatione lacum populus circuit.

Cursito, as. 1. τροχάζω, freq. a curso. *Terent. Hec.* Cursitando, atque ambulando totum hunc contrivi diem. Adde *Ewn.* 2. 2. 47.

Curso, as, n. 1. *correre spesso*, δρομαίζω, sæpe curro, freq. a curro. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 22. Postea homines cursare ultro, & citro non desiterunt. *Terent. Hecyr.* 3. 1. 35. Trepidari sentio, cursari sursum prorsum.

Cursor, m. 3. δρομεύς, qui currit. *Cic.* 2. *Tusc.* In stadio cursores exclamant, quam maxime possunt. ¶ Specialim est tabellarius, *corriere*, רץ, Germ. *laufer*, Gall. *coureur, courier*, Hisp. *correo, corredor*, γραμματοφόρος, a celeritate eundi. *Martial. l.* 3. *in fin.* Cursorem sexta tibi Rufe remittimus hora.

Cursorius, a, um, o. 1. 2. δρομικός, quod ad cursum pertinet, ut Navis cursoria. *Sidon. l.* 1. *ep.* 5. Thyphim cursoriam ascendi.

Cursualis, le, adject. idem quod cursorius, ut cursualis rheda, *Cod. Theodos. l.* 12. *tit.* 11. Cursualium equorum prætectus, *maestro di posta*. *Ulpianus*.

Cursūra, f. 1. *corso*, cursus. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. Equi alii sunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admissuram, alii ad cursuram.

Cursus, m. 4. *corso*, כריזה, Ger. *lauff*, Gall. *cours*, Hisp. *curso*, δρόμος, actus currendi, & dicitur tam de navigante, quam de pedibus iter faciente, & de equitante. *Cic. ad Cæs.* Omnis hominum cursus est ad vos. *Nepos Miltiade, c.* 1. Classe profectus cursum direxit, quo tendebat. Sic cursus aquarum, stellarum, rerum, &c. Conficere, instituere cursum, esse in cursu, &c. *Cic. Terent. Virg.* & al. ¶ Cursus publicus, qui & vehicularis dictus, apud Italos *la posta*, V. *Suetoo. August. c.* 49. V. etiam *Vehicularis*.

Curtius, prænomine Marcus, eques R. aperta in foro ingenti voragine, ad expiandum prodigium, equo insidens se in ipsam immisit: quam rem vide fusius apud *Liv. l.* 7. *c.* 6. Inde vorago illa Curtius lacus appellata. *Var. l.* 4. *de L. L.* alias hujus appellationis causas affert; quem consule. ¶ Q. Curtius Rufus historicus insignis res gestas conscripsit Alexandri M. cujus historiæ ex decem libris octo adhuc extant, amissis prioribus. Quo tempore floruerit, non satis constat; neque tamen de ejus historiæ elegantia, & nitore dubitari potest.

Curtius, m. 2. fons Italiæ, qui a quadragesimo lapide Comam perductus, & in omnes colles distributus est. *Plin. l.* 36. *c.* 15.

Curto, as, a. 1. *diminuire, accorciare*, קצר, Germ. *kürtzen*, Gall. *accourcir*, Hisp. *acortar, cortar*, diminuo. *Hor.* 2. *Sat. Sat.* 3. 2. Quantulum enim summæ curtabit quisque dierum.

Curtus, a, um, κυρτός, *rotto, troncato, tocco*, κολοβός, qui integer non est, mutilus, semifractus, deminutus, laceratus. *Lucr. l.* 4. v. 1020. Dolia curta, *h. e.* quæ semifracta in angiportis poni solent, ad publicum mejendi usum. *Juvenal. Sat.* 3. v. 27. rimosa, & curta senectus Vasa cadunt. *Martial. l.* 12. *epigr.* 32. Matella curto latere. *Propert. l.* 4. *eleg.* 5. v. 73. Curto vetus amphora collo. *Et eleg.* 7. v. 22. Tegula curta, *un pezzo d'embrice*. *Juven. sat.* 10. v. 135. Et curtum temone jugum, *h. e.* temone carens, qui in prælio fractus auxiliosque est. ¶ *Curta* in membris dicuntur, quæ ictu, vulnere, aut morbo lacera, scissa, rupta sunt. *Cels. l.* 7. *c.* 8. *extr.* Si quid ibi curti est, farcire. *Horat. l.* 1. *sat.* 9. v. 70. Curti Judæi. *Circumcisi*. Et *sat.* 6. v. 103. Curto mulo ire. *Mozzo della coda*. De equo curto V. in *Caninus*. ¶ Translate est non integer, non plenus, parvus. *Pers. sat.* 4. Tecum habita, & noris, quam sit tibi curta supellex. *Id. sat.* 5. *extrema*. Et centum Græcos curto centusse licetur. *h. e.* exigua pecuniæ summa, quæ ne centum quidem asses conficiat. *Cic.* 4. *de Fin. cap.* 14. Eorum omnium multa prætermittentium curta sententia: at vero illa perfecta atque plena eorum, qui, &c. *Id. in Orat. c.* 40. Meæ aures & perfecto completoque verborum ambitu gaudent, & curta sentiunt, amant redundantia. *Juvenal. sat.* 14. v. 166. ingratæ patriæ curta fides.

Curvabilis, le, adject. o. 2. qui curvari potest, *piegabile*. *Palladius l.* 12. *c.* 15. Ulnus, & fraxinus curvabiles.

Curvamen, n. 3. *piegatura*, עקם, Germ. *Krumbung*, Gall. *courbure*, Hisp. *encorbadura*, κυρτωσις, curvatio, curvatura. *Ovid.* 2. *Met.* v. 130. Sectus in obliquum est lato curvamine limes. Adde *Plin. l.* 9. *ep.* 7.

Curvatio, s. 3. *piegatura*, κυρτωσις, actus curvandi. *Plin. l.* 17. *c.* 23. In curvatione materiæ. Adde *Colum. l.* 4. *c.* 12.

Curvatūra, æ, f. idem ac curvamen. *Plin. l.* 17. *c.* 19. Ne curvatura fugiat. Sic curvatura montis, rotæ, portus. *Vitruv. Ovid.* & al.

Curvatus, a, um, nom. ex partic. *piegato*, curvo, κεκαμμένος, ut curvata cuspis, *Ovid.* 2. *Met.* v. 199. Solis orbis æqualiter curvatus. *Velleius* 2. 53. 6.

Curvifrons, tis, adject. qui frontem curvam habet, ut pecora. *Pacuv.* apud *Non.* 3. 3. Tu pascere curvifrontes armentas soles.

Curvitas, atis, f. curvatura. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 15. Adversa Zodiaco curvitas.

Curūlis, le, adject. ut curulis sella, qua Romani Magistratus utebantur. Principio Regum propria fuit: deinde majorum tantummodo Magistratuum, sc. Consulum, Prætorum, Censorum, & Ædilium, qui de Patribus creati essent, (non qui de plebe) proinde hi Ædiles Curules dicti. Hinc *Horat. l.* 1. *ep.* 6. v. 56. Cuilibet hic fasces dabit, eripietque curule, Cui volet; importunus ebur. ¶ Itaque Curule ebur, Curulis sella, de Majori Magistratu dicuntur; & sic pro Consulatu posuit *Ausonius epist.* 20. ¶ Erat autem hujusmodi sella fabrata gradibus, eboreque insculpto, & signis ornata, curris pedibus, ut docet *Lipsius & Casaubonus*. ¶ Curulis dicitur a *curro*, abjecto altero *r*: solebant enim Curules Magistratus honoris caussa curru vehi, in quo Curulis Sella, qua de re vide *Gel. l.* 3. *c.* 18. Præterea *Festum, Isidorum, & Serv. ad Æn.* 11. Hinc Curules triumphi apud *Suetoo. in Aug. c.* 22. quod curru agerentur, non equo, aut pedibus, ut Ovationes. Similiter Curules ludi, apud *Minut. Fel. c.* 37. sunt Circenses, qui curribus agitandis maxime celebrabantur. Curule enim dicitur etiam aliquid, quod ad currum spectat, quasi *currulis*, ut curulis equus, *Apul. l.* 4. *Milesiar. post princ.* Et *Festus*: curules equi quadrigales.

Curvo, as, a. 1. *piegare, torcere*, כפף, Germ. *Krumbeo, biegen*, Gall. *courber*, Hisp. *encorvar*, κάμπτω, flectio deorsum, vel curvum effectio. *Virg.* 4. *Georg.* vers. 299. *de vitulo*: Bima curvant jam cornua fronte. *Stat.* 1. *Achil.* vers. 487. Manu arcum curvare.

Curvor, oris, m. curvatio. *Var. l.* 4. *L. L.* Cucumeres dicuntur a curvore. *Id. ibid. l.* 6. Cornua a curvore dicta.

Curvus, o. 1. 2. *torto, piegato*, כפוף, Germ. *krumb*, Gall. *courbe*, Hisp. *corvo, torcido*, κυρτός, inflexus, tortus. *Virg.* 2. *Georg.* v. 508. Et curvæ rigidum falces conflantur in ensem. *Ovid.* 2. *de Arte*, *vers.* 669. Jam veniet tacito curva senecta pede. ¶ *Hic erit, qui vobis curva corriget*: proverb. in nimis censorios severosque homines, quo usus *Senec. Apocolac. de morte Claudii*, & *Plin. lib.* 5. *epist. ultima*.

Cusio, onis, f. actus cudendi, ut cusio monetalis, *Impp. Valentinian. Theodos. & Arcad. lib.* 11. *Cod. Theodos. tit.* 16. *leg.* 19.

Cuspidātim, *acutamente*, Germ. *mit dempffe*, Gall. *de pointe*, Hisp. *de punta*, acute, & ad similitudinem cuspidis. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Donec cuspidatim decisus descendat in rimam calamus.

Cuspidatus, o. 1. 2. quod cuspidem habet. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Purget vomerem subinde stimulus cuspidatus.

Cuspĭdo, as. 1. *far la punta a qualche cosa*, Ger. *spitzen*, Gall. *appointer*, Hisp. *apuntar, sacar punta*, cuspidem rei induco. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ut rorum cornibus prælixa pila cuspidant.

Cuspis, dis, f. *punta*, אתכה, Germ. *spitze*, *nagel*, Gall. *pointe*, Hisp. *punta*, ἀκμή, acuta pars gladii, hastæ, clavi, & hujusmodi. *Virg.* 5. *Æn.* v. 208. Ferratoque fides, & acuta cuspide contos. ¶ Item veru, *spiedo*. *Martial. lib.* 14. Spumeus in longa cuspide fumet aper. ¶ Item tubus fictilis. *Varr.* 1. *de re rust. cap.* 8. Demittunt in tubulos fictiles cum tundo pertuso, quos cuspides appellant.

Cussĭlis, o. 3. ignavus, ex *cessim*, & *lirare*. Nam arantes cessim, seu coxim incedebant, ac inter pedes habebant porcum, sive terram editiorem, pedes autem habebant in liris, sive sulcis: hoc autem dicebatur cessim, seu coxim lirare. Ex quo factum est ut ignavi, & ofcitabundi, qui varici, & lentis passibus per urbem vagantur, cossilires sint appellati. *Festus*.

Custodēla, æ, f. veteribus custodia dicebatur, a custodio, ut candela a candeo, suadela a suadeo. *Fest.* ¶ Hac voce usus & *Apulej. l.* 9. *M. A. sub init.* Custodela carceris. Et *l.* 10. Aetiorem custodelam adhibebant.

Custodia, æ, f. *guardia*, משמרת, Germ. *vnacht*, Gall. *garde*, Hisp. *guarda*, φυλακή, custodiendi actus. *Hor. l.* 1. *ep.* Ut piger annus pupillis, quos dura premit custodia matrum. ¶ Item locus, in quo quis custoditur, carcer, *prigione*. *Cic. in Catil.* Tu te ipse in custodiam dedisti. Sic asservari in custodia. *Id. Ver.* 7. *c.* 30. Educere, eripere, emitti e custodia. *Id. Tusc.* 1. *c.* 29. & 49. *Ad Brut. epist.* 6. ¶ Item pro custode. *Virg. Æn.* 6. Cernis, custodia qualis Vestibulo sedeat? In plurali etiam sæpe pro militari præsidio ponitur, *guardie, presidio*. Sic *Cic.* Excubias & custodias conjungit, *pro Marcell. c.* 10. Et *Catil. l. c.* 3. Præsidiis, custodiis, vigiliisque locum munire. ¶ Aliquando custodia dicitur is qui custoditur, *prigione*. *Suetoo. Domit. c.* 14. Nec nisi secreto atque solus pleraque custodias, receptisque in manu catenis, audiebat. ¶ Custodia libera de iis dicitur, qui non in publico carcere detenti, sed in urbibus, domibusve certis, adhibitis tamen custodibus, asservantur. *Sallust. Catil. c.* 47. Ut Lentulus, itemque cæteri in liberis custodiis haberentur. *Veleius l. 2. c.* 11. Qui quadriennio in libera custodia decerat.

Custodiarium, n. 2. locus, in quo quis aliquid custodit. *Tertul. ad Martyr. c.* 2. & *adversus Jud. cap.* 3.

Custodiarius, ii, m. *Inscript. antiq. apud Grut. p.* 48. *n.* 1. Corpus custodiariorum. Videntur autem Custodiarii fuisse custodes publici, ut v. gr. custodes domus Augustæ, custodes Urbis &c.

Custodio, is, ivi, itum, a. 4. *custodire, guardare*, שמר, Ger. *bewahren*, Gall. *garder*, Hisp. *guardar*, φυλάττω, servo, observo, *Cic.* 3. *de Leg.* Pecuniam publicam domi custodiunto minores Magistratus. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 28. Custodire memoria. ¶ Custodire aliquid ab aliquo, apud *Nepot. in Annib. c.* 9. ¶ Interdum custodire significat observare & prætare, *ojegoire*. *Plin. lib.* 8. *epist.* 20. Dum quædam custodienda præguantibus omittit, facit omittenda. Sic custodire ferias, *Plin. lib.* 35. *c.* 2. ¶ Custoditur, pro, custoditur, antique, *Plaut. Capt.* 3. 5. 71.

Custodite, adverb. *con riguardo, accuratamente*, custodia, seu cautela adhibita. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Ut parce, custoditeque ludebat. *Id. alibi* Prætius, & custoditius.

Custoditio, onis, f. *Festus*: Custoditio est opera ad custodiendum quid sumpta.

Custoditus, a, um, nom. ex particip. *custodito*, φυλακισθείς. *Justin. Trebo. c.* 7. Ut custoditum ut, ne unquam in conspectum ejus posthac veniret. h. e. observatum, & cautum.

Cu-

Cuſtos, dis, comm. g. *cuſtode*, *guardiano*, שומר, Ger. *hüter*, Gall. *garde*, Hiſp. *guarda*, φύλαξ, qui rem aliquam tuetur, & curat, a curo. *Cic. pro Sext. c.* 24. Cuſtos, & conſervator urbis. *Id.* 2. *Offic. c.* 7. Malus cuſtos diuturnitatis metus. *Plaut. Curc.* 1. 1. 76. Anus hic ſolet cubitare cuſtos. ¶ Cuſtodes corporis dicuntur milites, qui Principis corpus tegunt, *guardes*. *Curt. l.* 5. *c.* 1. *Nepos Datam. c.* 9. ¶ Sed & paſſagogi cuſtodes dicuntur. *Horat. ad Piſon.* v. 161. imberbis juvenis tandem cuſtode remoto &c. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 76. His diſcipulis privos cuſtodes dabo. ¶ Item ſpeculatores. *Suetou. Tiber. c.* 12. Non ceſſavit efflagitare aliquem cuſtodem factis, atque dictis ſuis. ¶ Olim tum canes, tum ferri janitores ad januam catena alligabantur: quare & ipſi canes cuſtodes appellati. *Plaut. Mil.* 2. 2. 57. Bini cuſtodes totis horis accubant. h. e. canes. Et ipſi janitores, canes dicti. V. *Taubm. ad loc. cit. Plauti*. ¶ In judiciis cuſtodes dicuntur, quibus incumbit teſtes, vel accuſatorem obſervare, ne corrumpantur a reo. *Cic. Divin. in Verr.* Cuſtodem, inquit, Tullio me apponite. Et mox: Mea diligentia cuſtodem repudiat. ¶ Cuſtodes in vitibus vocantur novelli palmites, duarum vel trium gemmarum, qui alio nomine reſecces, & prædidarii palmites dicuntur. *Colum. l.* 4. *c.* 21. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Et qui vocatur cuſtos, hic eſt navellus palmes, non longior tribus gemmis, proximo anno materiam daturus, ſi vitis luxuria ſe conſumpſerit.

Cuticula, f. 1. *ἐπιδερμὶς*, dim. a cute. *Juv. ſat.* 11. v. 203. Noſtra bibat vernum contracta cuticula Solem.

Cutilium, Cotilia, *Contigliano*, oppid. Sabinorum, a Reate 70. ſtad. ¶ Cutilæ, Cutilia, Cotilia, *Lago di Contigliano*, lacus Sabinorum, in agro Reatino, apud Cutilium opp. In hoc lacu inſula ſylvoſa innatat nunquam in eodem loco permanens. *Plin. l.* 2. *c.* 95.

Cutio, onis, m. *ὀσφὺς*, ταὼς, inultipeda, animal, quod tactu ſe in pilæ rotunditatem contrahit, a calloſa cute. Hoc cum roſaceo tritum, coctumque medetur aurium doloribus. *Marcellus Empiricus*, teſte *Voſſ. in Etymol.* ad vocem *Contipeda*.

Cutis, is, f. 3. *corona*, *pelle*, *cuojo*, עור, Ger. *haut*, *fell*, Gall. *peau*, Hiſp. *pellejo*, δορὰ, *bitua*, a καύτης, pellis. *Plane. Cic. l.* 10. Siquid intra cutem ſubſit vulneris. *Perſ. ſat.* 3. v. 63. Cutis ægra tumebit. ¶ Curare cutem, eſt, genio indulgere, *trattenir ſoe*. *Horat. l.* 4. *ep.* 1. v. 15. In cute curanda plus æquo operata juventus. ¶ Intus & in cute noſſe aliquem, eſt, ejus mores, animumque perſpectum habere, *ſaper*, *quanto una poſſa*. *Perſ. ſat.* 3. v. 30. Ego te intus, & in cute novi. ¶ Dicitur cutis de arboribus etiam, & de uvis. *Plin. l.* 12. *c.* 19. & *l.* 15. *c.* 28. ¶ De Calcei pelle, ſeu ſolea. *Martial. lib.* 2. *epigr.* 104. Calceus & ſarta terque quaterque cute. ¶ Cutis terræ, h. e. ſuperficies, *Plin. l.* 20. *c.* 19. Sic cutis nubis, apud *eund.* 2. 48.

C ANTE Y.

Cyanea, f. 1. gemma nigra, quæ ſtrata, fabæ ſimilitudinem præfert. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Cyamus, m. 2. κύαμος, herba Ægypti peculiaris, latiſſimis foliis, quæ & colocaſia dicitur, & faba Alexandrina. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Cyane, Cyanes, f. 1. *Piſtus Sirini*, fons Siciliæ, apud Syracuſas. In hunc Cyane Nympha converſa eſt. *Ovid.* 5. *Met.* Inter Sicelides Cyane pulcherrima Nymphas. ¶ Item inſula in Ponto, una ex iis, quæ Cyaneæ, & Symplegades dicuntur a *Plin. l.* 4. *c.* 13. ubi ſunt duo ſcopuli navigantibus periculoſi. Secundam ſyllabam producit *Juvenal.* in illo *Sat.* 15. v. 19. Nam citius Scylla, vel concurrentia ſaxa Cyanes, plenos & tempeſtatibus utres, &c.

Cyaneæ, κυανέαι, inſulæ duæ patvæ contra Thracium Boſphorum. V. Symplegades. *Valer. Flacc. lib.* 4. *verſ.* 561. Hinc iter ad Ponti caput, errantesque per altum Cyaneas.

Cyanée, f. 1. prima, & ult. p. mediis br. Meandri Phrygii fluminis filia fuiſſe fertur, quæ a Mileto compreſſa Caunum, & Byblida genuit. *Ovid.* 9. *Met.*

Cyaneus, a. 1. 2. cæruleus, a cyanos, ſpecies cælestis coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Sapphiri cyanei coloris. *Avien. in Arat. v.* 769. *de Sirio fidere*, Alvus cyanea eſt, mento gravis effluit ardor.

Cyanus, m. 2. κύανος, ſpecies cæleſtis coloris. ¶ Item lapis lazuli, al. gemma ex jaſpidum genere, colore cæruleo, *turchina*, Gall. *une turquoiſe*, Hiſp. *turqueſa*. *Plin. l.* 37. *c.* 9. ¶ Item flos cæruleæ coloris. *Plin. l.* 21. *c.* 11.

Cyathiſſo, n. 1. *dare da bere*, κυαθίζω, potum miniſtro. *Plaut. Men.* 2, 2. 29. Tibi ſæpiſſime cyathiſſo, apud nos quando potas.

Cyathus, m. 2. *bicchiere*, כוס, Ger. *becher*, Gall. *verre*, Hiſp. *taça*, κύαθος, calicis genus, a κύω, fundo, quia inde liquor funditur. Succeſſit in ſimpuli locum in conviviis, *Juv. ſat.* 5. Cardiaco nunquam cyathum miſſurus amico. *Horat. l.* 1. *od.* 29. Statuere puerum ad cyathum. ¶ *Servus a cyatho* eſt pincerna. *Inſcript.* apud *Fabret.* 10. 370. & *Gruter.* 582. 4. ¶ Item menſura liquidorum, quorum duodecim ſextarium complent. *Plin. lib.* 22. ſcribit, cyathum per ſe pendere drachmas decem. ¶ Ad cyathum ſtare, vel a cyathis eſſe dicebatur, qui potus menſuram cyathis metiebatur, ut antiqui ſolebant. Apuleius pocillatorem dixit, alii pincernam. *Propert. l.* 4. *el.* 8. (al. 9.) v. 37. Lygdamus ad cyathos, vitrique ſtiliva ſupellex. ¶ Eſt etiam menſura aridorum. nam cyathis cibaria gallinis dari, meminit *Colum. l.* 8. *c.* 4.

Cyaxares, m. 3. Phraortis Regis Perſarum, Medorumque filius, cui in regno ſucceſſit. Omnem Aſiam trans Halym ſibi ſubjecit. Primus Aſiæ populos in provincias diſtinxit. Mortuus eſt 40. Imperii ſui anno. Ejus fil. Aſtyages in ejus locum ſuffectus eſt. *Herod. l.* 1.

Cybæa, æ, navis onerariæ genus quoddam, *nave da carico*. *Cic. Verr.* 7. *c.* 17. Navem vero Cybeam maximam, triremis inſtar &c. ¶ Eam quadratam fuiſſe, & a κύβῳ dictam, aliqui ſuſpicantur.

Cybēle, es, f. κυβέλη, filia Cœli, & Veſtæ, ſoror, & uxor Saturni, mater Jovis, & omnium Deorum, al. Ops, Terra, Tellus, Berecyntia, Rhea, Dindymene, Pales, Mater Idæa vel Phrygia, vel Peſſinuntia, Mater Alma, Mater Deorum, Mater Magna, &c. Dicta eſt Cybele a Cybella, ſeu Cybala, ſeu Cybele, opp. Phrygiæ, vel a Cybelo monte, quem incolebat, in quo ejus ſacra primo ſunt inſtituta, vel a Cybelo primo illius Sacerdote. ¶ *In* priſcis fabulis curru quatuor rotarum vehi fingitur, quia mundus ſemper rotatur, & volvitur, terra autem pendet in aere. Currum duo leones, vel leo, & tigris trahunt, propter beſtias, quæ in terra gignuntur, & ex terra vivunt, vel quia Phrygia leonibus, & aliis feris animantibus abundat. Turrim in capite geſtat, ad ſignificandas urbes, & arces. Veſte induta eſt arboribus, & herbis picta, quia terra hiſce rebus tecta eſt. Sacerdotes currum præcelebant cymbala pulſantes, ideſt inſtrumenta ex ære. Appellati Corybantes fuerunt. V. *Corybantes*. Item dicti ſunt Galli, a Gallo fl. Phrygiæ, qui templo hujus Deæ vicinus erat, vel a Gallo primo Sacerdote. Hos ſpadones eſſe oportebat. Cybele enim Atym puerum Phrygium dilexit, eumque ſacris ſuis præfecit, ea lege, ut perpetuo caſtitatem ſervaret. Sed aliquando cum Sangaride Nympha ſub arbore deprehenſus eſt. Cybele Nympham nocte cum arbore transfixit, adoleſcens metu fere exanimatus in vicinum montem, cui nomen Dindyma eſt, confugit, doloreque amens, & pudore admiſſi facinoris, membra, quibus deliquerat, ſibi abſcidit. Facti Dea memor per hujuſmodi homines perpetuo ſibi adminiſtrari voluit. Eorum præſes Archigallus dicebatur. Teſtes ſibi Samia teſta amputabant. ¶ Quandoque metri gratia ſcribitur Cybelle per duplex ll. *Propert. l.* 3. *el.* 17. v. 35. Vertice turrigero juxta Dea magna Cybelle. Fere corripitur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 71. Et Cybeles picto ſtat Corybante cholus. ¶ Eadem dicta eſt Cybebe, quod homines in furorem ageret, quod Græci κυβδάειν dicunt. *Feſtus*.

Cybeleius, a, um, adject. ad Cybelem pertinens, ut Cybeleius Attis. *Ovid. Metam.* 10. *verſ.* 104.

Cybelus, mons Phrygiæ, in quo Cybele mater Deorum colebatur.

Cybiarius, ii, m. qui cybia vendit. *Arnob. l.* 2. Cybiarios ſalinatores, bolonas, &c.

Cybicus, V. Cubicus.

Cybira, V. Cibyra.

Cybium, n. 2. κύβιον, ſalſamenti fruſtum quadratum, a figura, quia cubum, ſive teſſeram refert. *Plin. l.* 32. *c.* 11. ſcripſit, cybium pelamidem piſcem eſſe, *Feſtus* piſcis genus eſſe, quia piſcantes id genus piſcium velut aleam ludant. Sic & *Varr. l.* 4. *de L. L. Martial. l.* 5. *epigr.* 79. Diviſis cybium latebit ovis.

Cycēon, onis, κυκεὼν, genus potionis ex multis liquoribus confectæ. *Arnob. lib.* 5. *circ. med.* Sitienti ardori oggerit potionem cinnum, cyceonem quem nuncupat Græcia.

Cycheramus, i, avis, quæ cornicibus trans mare redeuntes comitatur. *Plin. l.* 10. *c.* 23.

Cycladatus, a, um, cyclade indutus. *Suetou. Calig. c.* 52. Manuleatus, & armillatus in publicum proceſſit, aliquando ſericatus, & cycladatus.

Cyclades, f. 3. inſulæ quinquaginta tres maris Ægæi, quæ una cum Sporadibus a noſtris dicuntur *l'Iſole dell' Arcipelago*. Dictæ ſunt a κύκλος, *circulus*, *orbis*, quia circa Delum in orbem ſitæ ſunt, vel quod longo ordine eas circuire neceſſe ſit propter promontoria. *Ovid. 3. Met. v.* 264. *Virg.* 8. *Aen. v.* 692. ¶ Dicitur etiam Cyclas in ſingulari, una earum. *Vitruv. l.* 7. *c.* 7. Ejus vis metalli inſulæ Cycladi Melo dicitur eſſe.

Cyclaminus, f. 2. vel cyclaminum, n. 2. *pan porcino*, κυκλάμινος, herba, quam noſtræ ætatis ruſtici panem porcinum vocant, quod ejus pabulum porcis in primis jucundum eſſe experiantur. *Plin. l.* 21. *c.* 9.

Cyclas, dis, f. veſtis auro texta, propria mulierum, a κύκλος, *circulus*, *orbis*, quod circularis eſſet figuræ. *Propert. l.* 4. *el.* 7. Et cyclade longa verrit humum. *Epiſt. in Saturn.* Cyclade uxoria amictus.

Cyclicus, a, um, adject. κυκλικὸς, q. d. orbicularis, ſeu circularis. *Horat. ad Piſon.* v. 136. Nec ſic incipias, ut ſcriptor cyclicus olim. Ubi *Acron. vet. Scholiaſt.* Cyclicus, qui ordinem variare neſcit; vel qui carmina ſua circumfert, quaſi circumforaneus, circulator.

Cyclopēus, vel Cyclopius, a, um, adject. ad Cyclopem pertinens. *Virg. Aen.* 1. v. 205. Cyclopea ſaxa. *Sil. l.* 14. v. 33. Cyclopia regna.

Cyclops, opis, m. *Ciclope*, κύκλωψ, Cyclopes fuerunt gigantes, ſeu populi antiquiſſimi in Sicilia juxta Ætnam, a κύκλος, *circulus*, & ὤψ, *oculus*, quod unum oculum in fronte haberent. Inter hos præcipue celebrantur Brontes, Steropes, Pyracmon. ¶ Cyclopes omnium primi æris fabricam invenifle traduntur. Hinc factus locus fabulæ, ut Vulcani miniſtri crederentur, & Jovi fulmina fabricare. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. v. 63. Paſtorem ſaltaret uti Cyclopa, rogabat.

Cycnus, V. Cygnus.

Cydārum, i, n. genus navigii. *Gell. l.* 10. *c.* 25.

Cydippe, f. 1. κυδίππη, puella quædam pomo decepta ab Acontio. *Ovid. in epiſt.*

Cydnus, m. 2. *Carſo*, fl. Ciliciæ, qui Tarſum præterfluit. De eo *Curt. l.* 3. *c.* 5. *Vitruv.* etiam ſcribit, ejus aquam podagricis ſalubrem eſſe, *l.* 8. *c.* 3.

Cydon, Cydonia, Cydonis, Apollonia, *la Canea*, urbs Cretæ, in ora Bor. inter Rhitymnam ad Or. & Ciſamum ad Occ. ¶ *Cydonia*, mavult *Salmaſ. ad Plori lib.* 3. *cap.* 7. ¶ *Plutarchus in Pomp.*, *Dio lib.* 36. & *Strabo* Cydonium appellant. *Sereu. Sammon. c.* 25. Aut quæ poma Cydon Cretois miſit ab oris. ¶ Eſt etiam Cydon nomen Statuarii, apud *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Cydonius, a, um, V. Cydonius.

Cydonites, m. 1. *conſerva*, cibus ex cydoniis decoctis, & melle. *Pallad. l.* 11. *c.* 20.

Cydonius, & Cydoneus, a, um, adject. a Cydone urbe Cretæ. *Stat. l.* 7. *Theb.* v. 339. Cydoneas ante ibant gaſa ſagittas. ¶ Hinc cydonia mala, quæ & cotonea appellantur. *Plin. l.* 15. *c.* 11. Mala, quæ vocamus cotonea, & Græci cydonia, ex Creta inſula advecta.

Cygneius, a, um, adject. poet. Cygneus, ad Cygnum pertinens. *Ovid. Metam.* 7. v. 372. Inde lacus Hyries videt, & cygneia Tempe.

Cygnēus, a. 1. 2. κύκνειος, quod cygni eſt, ut Cygnea cantio, de iis, qui ſupremo vitæ tempore facunde diſſerunt. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 2. Illa tanquam cygnea fuit divini hominis vox, & oratio.

Cygnus, vel potius cycnus, m. 2. *cigno*, Ger. *ſchwan*, Gall. *cigne*, Hiſp. *ciſne*, κύκνος, Latine olor, avis candida, anſere major, argutam vocem habens, præſertim imminente jam morte, a voce Græca allata. *Cic.* 1. *Tuſc.* Cygni non ſine cauſa Apollini dicati ſunt. *Martial. l.* 13. *epigr.* 77. Dulcia detrahi modulatur carmina lingua Cantator cygnus funeris ipſe ſui. Quod tamen nullo experimento probatur. ¶ Cygni Apollini ſacri erant ob cantus ſuavitatem, & quod divini aliquid habere crederentur. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 30.

Cygnus, m. 2. Stheneli fil. Ligurum Rex, Phaethontis amicus, quem poſt illius interitum diutino fletu in cygnum avem mutatum eſſe fabulantur. *Ovid.* 2. *Metam.* ¶ Item fil. Neptuni, qui bello Trojano ab Achille interfectus in avem ſui nominis converſus eſt. *Ovid.* 12. *Met.*

Cylibāthum, i, n. κυλίβαθον, menſa vinaria, apud Veteres. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Menſam vinariam rotundam nominant Cylibathum, ut etiam nunc in caſtris. Scaliger legit *Cylibantum*.

Cylindracēus, a. 1. 2. quod cylindri figuram habet. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Siliquæ cylindraceæ. Al. leg. *Cylindreæ*.

Cylindrites, m. 1. κυλινδρίτης, lapis figura cylindri, ex genere pyritarum, colorem æris referens.

Cylindrus, m. 2. *pietra lunga*, *e rotonda*, Ger. *walzenſtein*, Gall. *cylindre*, Hiſp. *cilindro*, κύλινδρος, quicquid rotundum, & oblongum eſt, a κυλίνδω, volvo, propter volubilitatem. *Cic. de Fato*, Sed revertitur ad cylindrum, & turbinem ſuum. ¶ Hinc cylindrum veteres columnulam lapideam rotatilem dixere, qua huc, & illuc ſæpius volutata ares adæquabatur. *Cato de re ruſt. c.* 129. *Virg. Georg.* 1. v. 178. ¶ Item lapilli pretioſi cylindri dicuntur, qui a gemmis non materia, ſed ſola forma differunt. *Plin. l.* 37. *c.* 3. *Juven. ſat.* 2. v. 61. Donant arcana cylindros.

Cylindrus, m. 2. *Rocanello*, fl. Calabriæ cit. qui prope Caſſanum labitur, & in ſin. Tarentinum verſus Thurios ſe ſe exonerat.

Cyllārus, m. 2. unus ex Centauris. ¶ Item equus Pollucis. *Virg.* 3. *Georg.* v. 89. Talis Amyclei domitus Pollucis habenis Cyllarus.

Cyllēne, f. 1. mons excelſus Arcadiæ, in quo cypreſſi abunde proveniunt. In eo Mercurium educatum tradunt. *Virg.* 8. *Aen.* v. 138. Vobis Mercurius pater eſt, quem candida Maja Cyllenes gelido conceptum vertice nudit. Hinc

Cyllenēus, a, um, adject. ut Cyllenea fides, h. e. lyra, a Mercurio inventore, qui Cyllenius dicitur. *Horat. epod.* 13. v. 9.

Cyllēnis, idos, patronym. fœm. epith. plantæ Mercurii, apud *Silium l.* 16. v. 300. Credas cyllenida plantam Ætherio nexis curſu talaribus ire.

Cyllenius, ii, m. Mercurius dictus, in Cyllene Arcadiæ monte editus. Aliam cauſam addit Feſtus, cur ſic vocetur, nempe quod omnem rem ſermo conficiat ſine manibus, (Mercurius autem facundiæ Deus dicitur) quibus partibus corporis qui carent, κυλλοὶ vocantur: ideoque quaſtatum eum fixerunt. Alii ſic dici autumant, quod a Cyllene nympha ſit educatus. Hinc *Feſtus*. *Lucan. lib.* 1. *verſ.* 663. Motuque celer Cyllenius hæret. Adde *Ovid.* 11. *Metam. verſ.* 146. Adjective etiam uſurpatur. *Virg.* 4. *Aen.* v. 258. Materno veniens ab avo Cyllenia proles.

Cyllo, onis, m. idem eſſe videtur ac mutilus, debilis, nam tales Græci κυλλοὺς dicunt. ¶ Alii cyllones dicunt eſſe eos, qui craſſa habent genitalia. Legitur hæc vox *in Orac.* quæ tribuitur *Cic. in Salluſt.* V. Cilones.

Cyma, æ, f. vel cyma, atis, n. *cima*, Germ. *junge ſproſſlein am kohl*, Gall. *cyme*, Hiſp. *cima*, ſummus, ac tenerior caulicultus herbarum, ac in primis braſſicæ, a κύειν, vel κῦμα, fœtus. *Cæſ. p.* 102. Mali eſt ſucci braſſica, magiſque etiam cyma ejus. Adde *Colum. l.* 10. v. 129. Frigoribus caules, & veri cymata mittit. ¶ Item braſſicæ ſpecies, ſuaviſſimæ quidem, ſed difficilis in coquendo. *Plin. l.* 19. *c.* 9.

Cymatilis, o. 3. ut Cymatilis color, idem ac Venetus, qui vulgo viridis marinus dicitur, a κῦμα, unda. *Plaut. Epid.* 2. 2. 49. Cymatile, aut plumatile,

aut cerinum. *Nov.* c. 16. n. 1. Cymatilis, quasi fluctuum similis. ¶ Scribitur & Cumatilis, cum *y* sæpe in *u* latinum transeat.

Cymatium, n. 2. in architectura est id, cujus pars quædam est turgidior, quædam prælior, idque molliter, & sine angulo, in modum aquæ undantis, a κῦμα, unda. *Vitruv. l.* 3. c. 3. & *l.* 4. c. 6.

Cymba, *barca*, אניה, Ger. *nahn*, *schifflein*, Gall. *barque*, *batteau*, Hisp. *barca*, κύμβη, genus navis piscatoriæ, item navis, qua amnes, aut lacus trajiciuntur, a voce Græca allata. *Cic.* 3. *Off.* Cymbarum ante hortulos multitudo.

Cymbalicus, a, um, ad cymbalum pertinens, ut Cymbalicæ voces, *Venant. Fortun. lib.* 2. *carm.* 10.

Cymbalisso, n. 1. cymbalum quatio. *Cassius Hemina l.* 4. Mulier cantabat tibiis Phrygiis, & altera cymbalissabat. *Non.* 6. 2. 169.

Cymbalista, m. 1. κυμβαλιστὴς, qui pulsat cymbala. *Apul. de Deo Socratis.* Strepitu cymbalistarum, & tympanistarum, & chorautarum.

Cymbalistria, æ, f. quæ cymbalum pulsat, tympanistria. *Petron. Satyr.* Intrans cymbalistria, & concrepans æra, omnes excitavit.

Cymbalum, n. 2. *cymbalo*, צלצל, Ger. *eine cymbel*, Gall. *cymbale*, Hisp. *cimbalo*, κύμβαλον, instrumentum musicum in sacris Matris Deum. *Cic. in Pis. c.* 9. Neque Collegæ tui cymbala, ac crotala fugi. ¶ In machinis seu organis hydraulicis cymbala dicuntur vasa quædam inversa, quibus, dum a spiritu impelluntur, foramina modiolorum obstruuntur. *Vitruv. l.* 10. c. 13.

Cymbium, *vaso da bere a foggia di nave*, κύμβιον, poculi genus oblongum, & angulum, a κύμβιον, cymbula, quia figuram habet parvæ navis. *Virg.* 3. *Æn. vers.* 66. Tepido spumantia cymbia lacte. *Macrob. lib.* 5. *Saturn. cap.* 2. Hæc cymbia pocula procera, & navibus similia. ¶ Est etiam genus navigii paulo longioris. *Macrob. loc. cit.*

Cymbilla, æ, f. *barchetta*, dim. a cymba. *Plin. in epist.* 20. *lib.* 8. Ut cymbulæ onerariis adhærescunt.

Cyme, es, Cuma, græca forma. *Silv. l.* 13. *v.* 494. Hinc

Cymæus, a, um, Cumanus. *Id. ib. v.* 498.

Cymindis, accipitris genus noctu volans. *Plin. l.* 10. c. 8.

Cymisum. *V.* Cuminum.

Cyminus, Ciminus, m. 2. *Montagna di Viterbo*, mons Hetruriæ usque ad Falliscos in Or. extensus, ad cujus radices Viterbium urbs sita est. Ibi est sylva Cyminia, & lacus Cyminius, *Lago di Vico*, inter Viterbium, & Roncileonem. De hujus lacus origine refert *Servius* 7. *Æn.* aliquando Herculem ad hos populos venisse, & quum a finguls provocaretur, ad virium ostentationem, vectem ferreum, quo exercebatur, humi defixisse, quem cum nemo illorum posset evellere, Herculem tandem eum sustulisse, tantamque repente aquæ vim erupisse, ut Cyminum circumeat locum.

Cymodŏce, *f.* 1. vel Cymodocea, f. 1. κυμοδόκη, Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, a κῦμα, *unda*, & δέχομαι, *suscipio*, quia undas maris quiescere facit. *Virg.* 10. *Æn.*

Cymŏlus, a, um, adject. a Cyma, æ, ut Stirps cymosa, *Colum. l.* 10. *v.* 137. Quæ duri præbent cymosa filrpe Sabelli.

Cymothŏe, f. 1. Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, a κῦμα, *unda*, & θέω, *curro*, quod per fluctus discurrat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 144.

Cyna, æ, f. arbor est in Arabia, folio palmæ simili, ex quo Arabes vestes sibi conficiunt. *Plin. l.* 12. c. 11.

Cynegeticus, venatorius. Cynegetica volumina, quæ de venatione tractant; & ita inscripsere opus suum Gratius, & Olympius Nemesianus.

Cynice, es, Cynicorum secta, apud *Auson. epigr.* 27.

Cynĭce, adverb. Cynicorum more, ut cynice accipi, *Plaut. Stich.* 5. 4. 22. V. ibi Taubmann.

Cynici, m. 2. κυνικοὶ, Philosophi ab Antisthene profecti, ita dicti a Cynosarge gymnasio, ubi versabatur Antisthenes, vel a κύνες, *canes*, quasi canini, a canina mordacitate, qua in hominum vita nullo discrimine invehebantur, sive quod canum more in propatulo coire non dubitarent. Hi Physicam, & Dialecticam tollebant; solique Morali innitebantur; repudiabant liberales artes, maxime Geometricam, & Musicam. *Juven. sat.* 12. *v.* 121. Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata legit A Cynicis tunica distantia. Ubi Scholiast. Cynici, & Stoici idem erant, excepto quod Cynici nudi philosophabantur, unde & Gymnosophistæ vocati: Stoici vero vestiti, &c.

Cynĭcus, a, um, adject. ut Cynica coena, h. e. vilis, & sordida, qualis erat Cynicorum. *Petron. Satyr.* Cynica Gens, apud *Plaut. Pers.* 1. 3. 43. Cynicus autem proprie caninum significat. Sed *V. Cynici*.

Cynĭphius, vel Cynyphius, quod ad Cynipem, seu Cinyphum fl. spectat. *Virg.* 3. *Georg. v.* 312. Nec minus interea barbas, incanaque menta Cynyphii tondent hirci, setasque comantes. ¶ Est autem Cynips, seu Cynyps, fluv. Getuliæ, vel, ut alii dicunt, opp. & flu. Africæ, apud quem hirci villosissimi nascuntur.

Cynocephalia, f. κυνοκεφαλία, herba canino capiti similis, al. ofirites, ad omnia venena efficax. *Plin. l.* 30. c. 2.

Cynocephali, m. 2. *Plin. l.* 6. c. 30. scribit, Cynocephalos hominum esse monstra, canino capite, & latratu, apud Indos. ¶ Anubis quoque Ægyptiorum Deus, quod caninum caput haberet, ita dictus. *Minut. Felix c.* 21.

Cynocephallon, n. 2. κυνοκέφαλον, herba, al. pulicaris. *Plin. l.* 30. c. 2.

Cynoglossos, m. 2. five cynoglossum, n. 2. five cynoglossa, f. 1. κυνόγλωσσον, lingua canis, herba, quæ folia linguæ caninæ similia habet. *Plin. l.* 25. c. 8.

Cynomorion, n. 2. herba, al. orobanche, cauliculo pingui, & rubenti, sine foliis, a similitudine genitalis canis. *Plin. l.* 22. c. 25.

Cynopŏlis, f. 3. & Cynopŏlis, ideft urbs canum, urbs exc. Ægypti ad Nilum fl. inter Oxyrinchon, & Hermopolim, ubi Anubis colebatur, & honor, & facer quidam cibus canibus constitutus erat.

Cynops, opis, κύνωψ, herbæ genus spicatum. *Plin. l.* 21. c. 17.

Cynŏpus, κυνόπους, piscis marinus, quasi caninos pedes habens. *Plin. l.* 32. c. *ult.*

Cynorrhŏdon, n. 2. κυνόῤῥοδον, rosa sylvestris, al. lilium rubens, frutex, cujus radix ad morsum canis rabidi præstantissimum remedium est. *Plin. l.* 25. c. 2.

Cynosbătos, f. 2. κυνὸς βάτος, genus rubi, al. cynospastos, sentis canis, a gen. κυνὸς, canis, & βάτος, sentis, spina, rubus. *Plin. l.* 24. c. 14.

Cynosorchis, forsn. 3. κυνὸς ὄρχις, herba, al. cynosarconia, orchis, testis, caninus, foliis oleæ mollibus ternis, parvisque, semipedis longitudine, in terra stratis, radice bulbosa, oblonga, duplici ordine superiore, quæ durior est, inferiore, quæ mollior. *Plin. l.* 27. c. 8.

Cynosĕma, n. 2. prom. Chersonesi Thraciæ, apud Sestum, ubi Hecubæ sepulcrum monstrabatur, a gen. κυνὸς, canis, & σῆμα, sepulchrum, quia Hecubam in canem conversam esse fabulantur. *Plin. l.* 4. c. 11.

Cynosūra, prom. Achaiæ, al. Dorisceum, *Capo Stàro*, in ora Atticæ, apud Asopi fl. ostium, al. in Peloponneso, apud Tegeam, & Erymanthum.

Cynosūra, æ, f. *Orsa minore*, Sidus septentrionale, septem constans stellis, quod & Ursam minorem vocamus. Phœnice etiam appellatur, teste Hygino, quod a Phœnicibus potissimum observari solita sit: est enim Poli Arctici index. ¶ Dicta est Cynosura, hoc est canis cauda, quia habet duas stellas ex una parte, quæ caniam caudam erectam efficere videntur. Plura vide in Arctos. *Cic. ex Arato l.* 2. *de Nat. Deor.* c. 41. Ex his altera apud Grajos Cynosura vocatur.

Cynosūris, idis, f. idem quod Cynosura, κυνοσουρὶς. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 3. *v.* 7. Stellis Cynosuridos Ursæ.

Cynosūrus, a, um, adject. κυνόσουρος, ut cynosura ova, h. e. inania, aeris tantummodo plena, quando scil. caniculæ tempore caloris nimia vi putrefiunt, dicta ἀπὸ τῆς κυνοσούρας, quasi canis urina, ut explicat Harduin. *nova flatuum. Plin. lib.* 10. *cap.* 60. Ova urina fiunt, incubatione derelicta, quæ alii Cynosura dixere.

Cynoxŏlon, n. 2. herba sic dicta, quod fortore ejus ricini canum auribus deci dant, *Plin. lib.* 32. *cap.* 18.

Cynthĭus, a, um, adject. a Cyntho, ut Cynthius Apollo, qui & Cynthius absolute dicitur. *Horat. l.* 2. *od.* 21. *v.* 2. Intonsum pueri dicite Cynthium. Sic Diana Cynthia dicitur, apud *eund. l.* 3. *od.* 28. *v.* 12. Et *Lucan. l.* 1. Tertia jam gravido pluvialis Cynthia cornu. Lunam intelligit. *V.* Cynthus.

Cynthus, m. 2. κύνθος, Deli mons usque adeo editus, ut totam insulam dicatur obumbrare. In hoc monte Apollo & Diana nati altique sunt. Hinc Cynthius ille, hæc Cynthia appellati.

Cynus, κῦνος, Locrorum opp. vel ut aliis placet, navale. *Plin. lib.* 4. *cap.* 6. *Liv. lib.* 8. *Decad.* 3.

Cyparissæ, vel Cyparissæ, appellantur acies quædam igneæ, quæ noctu apparere solent ad similitudinem cupressi. *Festus*, & *Senec. l.* 1. *quæst. nat. c.* 15.

Cyparissi, Cyparissa, Cyparissos, Cyparissa, *Arcadiæ*, urbs Peloponnesi, in ora Messeniæ lit. ad ost. Cyparissiacidis fl. inter ost. Electræ, & Nedæ fl.

Cyparissium, n. 2. *Capo Comelio*, al. *Capo S. Elia*, prom. Peloponnesi, non longe ab urbe Cyparissia.

Cyparissus, & per syncopen cypressus, & mutatione *y* in *u* cupressus, f. 2. κυπάρισσος, arbor est procera, caudice oblongo, & recto, folio pini, sed carnosiore, mollioreque, neque ita pungente, strobe indecidua, odore vehementi, fructibus, qui coni dicuntur, nuci pineæ similibus, sed longe minoribus, a κύω, pario, & πάσσαλος, æqualis, quia ramos & fructus æquales parit. ¶ Diti sacra erat, & funebri ligno ad domos ponebatur, ne quis rem divinam facturus imprudens funestum domum introiret. Nam excisa non renascitur. ¶ Duplex est, mas, quæ latius spargit ramos, & mira inter arbores fœcunditate est, quippe quæ trifera est, fructusque habet & Januario, & Majo, & Septembri maturos: & fœmina, quæ sterilis est, ad metæ formam in tabligio convoluta. *Virg. Æn.* 3. *vers.* 680. Aeriæ quercus, aut coniferæ cyparissi. *V. Cupressus*.

Cyparissus, m. 2. nomen pueri Telephi fil. quem Apollo amavit. Cum imprudens cervum sibi charissimum sagitta occidisset, petiit a Cœlitibus, ut omni tempore lugeret. Igitur in arborem sui nominis mutatus est. *Ovid.* 10. *Met.*

Cypĕris, f. 3. herba Indica gingiberis effigie. *Plin. l.* 21. c. 18.

Cypĕrus, m. 2. vel cyperum, n. 2. *cipero*, κύπειρον, genus junci, a cyprus, arbor odorata. *Plin. l.* 21. c. 18.

Cyprius, m. 2. ξηρίον, herba, al. gladiolus, radice bulbosa, & odore vicina nardo. *Plin. l.* 21. c. 18.

Cypriăcus, a, um, adject. idem quod Cyprius, ut Cypriaca expeditio. *Valer. Max. lib.* 4. *cap.* 3. *ex.* 3.

Cypriănus, i, m. Cæcilius Cyprianus ante sui conversionem Rhetoricam docuit; factus deinde Episcopus Carthaginiensis, Ecclesiam scriptis illustravit, martyr demum occubuit sub Valeriano & Gallieno. Ejus vitam scripsit Pontius Diaconus.

Cyprĭcus, a, um, adject. idem quod Cyprius, ut Cyprica laurus, *Cato R. R. c.* 8.

Cyprinum, i, n. oleum, seu unguentum est quoddam, de quo multa *Plin. l.* 13. c. 1. & 23. c. 4. ¶ Referttur inter ea, quæ calefaciunt, a *Celso l.* 2. c. *ult.*

Cyprinus, m. 2. κύπρινος, piscis ex genere rhomborum, a Cypride, hoc est Venere, quia piscis est fœcundus, quippe qui singulis annis sexies parit. *Plin. lib.* 9. *cap.* 16. & 51.

Cyprius pes, est qui constat quinque syllabis, quarum prima brevis est, secunda longa, tertia & quarta brevis, ultima longa, ut *amabilitas*. Huic contrarius est *Anticyprius*, in quo prima est longa, secunda brevis, tertia, & quarta longa, ultima brevis, ut *pertimescebat*. *Diomed. l.* 3.

Cypris, idis, vel idos, f. *Cipriana*, Venus, quæ in Cypro maxime colebatur. *Auson. epigr.* 56. Vera Venus Cnideam cum vidit Cypria, dixit, &c. *Maximian. Gal. eleg.* 1. *v.* 92. Diligit & florem Cypris ubique suum.

Cyprium, æris, vel Cyprium, ii, absolute, n. 3. *rame*, Gall. *cuivre*, Hisp. *cobre*, κύπριος χαλκὸς, cuprum. *Plin. l.* 33. c. 5. Teritur Cyprio ære in Cypro mortario. *Id. l.* 36. c. 26. Aridis lignis coquitur, addito cypro, ac nitro. ¶ Ideo autem hoc nomine appellatur, quia in Cypro insula primo repertum traditur.

Cyprius, a, um, o. 1. 2. quod ex Cypro inf. est, ut Cyprium æs. *V. sup.* ¶ Cypria etiam dicta Venus, vel quod in Cypro nata sit, vel quod primum ei templum ibi sit constitutum. ¶ *Cyprio bovi mercedem*, proverbium est, quod ex Ennio citat Festus, & dicitur de fordidis convivis & insipidis, cum convivio itidem fordido & insipido accipiuntur. Cyprii enim boves humano fœrcore vesci soliti.

Cyprus, form. 2. Acamantis, Cerastis, Amathusa, Aspelia, Macaria, Cypros, Colinia, *Cipro*, κύπρος, inf. Asiæ, in mari medit. seu Pamphylio, seu Carpathio, in sinu Issico, inter mare Syriacum, & mare Cilicium ab Or. in Occ. extensa, & inter Clides prom. Or. & Acamantem prom. Occ. a Sept. ¶ Duas habet metropoles. Una est Græcorum, quæ olim Salamis, vel Salamina dicta est, nunc Constantia. Altera est Latinorum, quæ Leucosia nominatur. ¶ Fuit hæc insula Veneri sacra. *V. Cyprus*.

Cyprus, f. 2. arbuscula, al. ligustrum, femine atro, non absimili sambucino acino. Ejus flos in oleo decoquitur, sitque ex eo unguentum, quod cyprinum dicitur. *Plin. lib.* 23. *cap.* 4.

Cypselides, æ, patronym. a Cypselo Corinthi tyranno. *Virg. in Cyri*, *v.* 464. Cypselidæ magni florentia regna Corinthi.

Cypselus, m. 2. Periandri pater, Corinthiorum Tyrannus, a κοφίνη, cistula, in qua delituit occultatus a matre, cum ad perniciem quæreretur. *Cic.* 5. *Tusc.* & *de Fato*. Ejus posteri *Cypselidæ* dicti sunt. *Heroid. l.* 5.

Cypselus, m. 2. κύψελος, avis, al. apus, ex hirundinum genere, a κύψελη, capsæ genus ex vimine, vel luto, quia nidos facit ad capsulæ formam. *Plin. l.* 10. c. 39.

Cyrcassi, m. 2. *Circassi*, urbs Lithuaniæ, in ora maris Euxini, ad Borysthenem fl.

Cycerum, navis Asiana prægrandis. *V.* Cercurum.

Cyrenæus, a, um, adject. idem quod Cyrenaicus. *Cic.* 4. *Acad.* c. 24. Cyrenæi videntur mihi minimæ contempti Philosophi.

Cyrenaïca, f. 1. regio Africæ, mari medit. Africo exposita, in Libya exteriore, inter Africam proprie dictam, seu reg. Tripolitanam ad Occ. & Marmaricam ad Or. in ea parte Barbariæ, quæ dicitur Regnum Barcæ. Incipit a Syrti magna. In ea Pentapolis regio, *Mesrata*, ubi Cyrene totius tractus præcipua. *Plin. lib.* 10. *cap.* 29.

Cyrenaici, Philosophi, quorum princeps fuit Aristippus, qui summum bonum ponebant in voluptate, quæ sensibus percipitur, dicti a Cyrene patria Aristippi. *Cic.* 3. *Off.* 2. *Acad.* 1. *Tusc.* 1. *de nat. Deor.*

Cyrenaïcus, a, um, adject. ad Cyrenem pertinens, ut Cyrenaïca provincia, *Plin. l.* 2. c. 45. *V. Cyrenaica*. Cyrenaici Philosophi, *V. Cyrenaici*.

Cyrēne, es, f. vel Cyrenæ, arum, *Corene*, al. *Cairoan*, urbs primaria Cyrenaicæ reg. quæ ab illa nomen accepit, in Regno Barcæ, versus Syrtim magnam, apud oram lit. ad Doerum fl. in colle. Condita est a Batto Laconico anno mundi 3560. urbis Romæ 143. Olympiad. 45. & nuncupata a Cyrene, seu Cyrenia, Penei Regis Arcadiæ filia, quam Apollo raptam e monte Pelio in Libiam Africæ regionem transtulit, ex qua filios suscepit quatuor, Aristæum, Nomium, Authocum, & Argæum. *V. Justin. l.* 13. *Catul. carm.* 7. Quam magnus numerus Libyssæ arenæ Laserpiciferis jacet Cyrenis.

Cyrenensis, e, adject. gentile, a Cyrene. *Plaut. Rud.* 3. 2. prob Cyrenenses populares.

Cyreus, a, um, adject. a Cyro. *Cic. Attic. l.* 9. *ep.* 10. Nostram ambulationem, & Laconicum, & ea quæ Cyrea sunt, velim invisas. h. e. quæ a Cyro quodam architecto constructa.

Cyrillus, i, Alexandriæ Episcopus fuit, cujus extant scripta, quibus in hæreticos, Nestorium præcipue, invectus est acerrime. Vixit temporibus Theodosii junioris.

Cyrnea. *V.* Cirnea.

Cyrnearius, ii, m. legitur in *Inscript.* apud *Gruter. p.* 643. n. 2. & fortasse significat eum, qui cyrneas seu cirneas facit.

Cyrnēus, a, um, adject. a Cyrno insula, h. e. Corsica. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 30. Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

Cyr-

Cyrni, Indorum populi, qui centum & quadraginta annos vivere creditî sunt. *Plin. lib. 7. cap. 2.*

Cyrnus, insula eadem ac Corsica. *Plin. l. 3. c. 8.* ¶ Item insula maris Ægei, inter Leucadiam & Achaiam. *Id. l. 4. c. 12.*

Cyropædia, æ, f. liber Xenophontis de vita & disciplina Cyri, quem laudat *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.*

Cyropŏlis, f. 3. *Sammachi*, *Surmachi*, Persis *Circembate*, Arabibus *Chersateb*, urbs ampla, & præclara Mediæ Atropatiæ, inter Artaxata & Portas Ferreas.

Cyrrha. V. Cirrha.

Cyrus, m. 2. κῦρος, fil. Cambysis Persæ ex Mandane filia Astyagis Regis ultimi Medorum, primus Rex Persarum. Subacta Asia, & universo Oriente in potestatem redacto, Scythis bellum intulit, a quibus victus, & interfectus est. Regnavit annos 30. Ei filius Cambyses secundus successit. *Justin. l. 1.*

Cyta, urbs Colchorum, patria Medeæ, quæ inde Cytæis dicta est.

Cytæinus, a, um, adject. a Cyteide deductum, & ponitur pro magico. *Propert. l. 1. el. 2. v. 24.* & sidera, & amnes Posse Cytæinis ducere carminibus.

Cytæis, idis, Patronym. fœm. *Propert. l. 2. el. 4.* Non hic herba valet, non hic nocturna Cytæis. *b. e.* Saga aliqua, qualis Medea fuit.

Cytæus, a, um, adject. a Cyta opp. *Propert. l. 1. el. 1.* Et amnes Posse Cytæis ducere carminibus. Sic enim legendum docuit Scalig.

Cyterium, n. 2. *Cirisano*, opp. Calabriæ cit. in agro Consentino, ad rad. montis, apud Pandosiam urb. exc.

Cytæus, a, um, adject. itidem a Cyta. *Valer. Flacc. Argon. l. 5. v. 693.* Tum juvenem terris Parcæ tenuere Cytæis.

Cythæra, orum, n. 2. Porphyrusa, Porphyris, *Cerigo*, inf. maris Ægæi, in ora Peloponnesi, cum urbe cognomine & portu. Narrant, Venerem primum ibi hanc insulam concha marina vectam tuisse. Hinc Cytherea dicta est, 2. syll. cor. ¶ Dicitur etiam Cythera, æ, f. gener.

Cytherea, æ, f. Venus. *Virg. 1. Æn. vers. 257.* Parce metu Cytherea. ¶ Notandum autem, secundum hujus nominis syllabam aliquando etiam produci. *Ovid. 4. Fast. v. 15.* Mota Cytherea leviter mea tempora myrto Contigit. Al. leg. *Cytherisca*, quod idem est.

Cytheris, idos, f. idem quod Cytherea. *Ovid. Met. 4. v. 288.* Mercurio puerum diva Cytheride natum.

Cytherius, a, um, adject. possessiv. a Cytherea, ut Heros Cytherius, pro Æneas Veneris filio. *Ovid. 3. Fast. v. 611.* ¶ Legitur etiam Cytherius, a, um. *Horat. l. 1. od. 4.* Jam Cytherez choros ducit Venus.

Cytheriăcus, a, um, aliud adject. idem quod Cytherius. *Ovid. Heroid. 7. v. 60.* Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.

Cytherius, vel Cytherius, a, um, adject. *Cicer. Attic. 15. epist. 22.* M. Antonium appellat *Cytherium* propter Cyteridem, seu Cytheridem meretricem, quam adamabat, quæ eadem est cum Lycoride *Virgilii Ecl. 10.* teste *Servio ad initium ejusdem Eclogæ.*

Cythĕron. V. Citheron.

Cythnus, f. *Cisno*, inf. maris Ægæi, seu Myrtoi, una Cycladum, apud Atticam, & Euboeam, seu versus oram Atticæ, inter Ciam, & Seriphum. Hæc insula ab Amphitryone maxime afflicta est. Hinc prov. *Cythnica calamitates*, de magnis cladibus.

Cythŏrisces, & Cythorius, a, um, adject. a Cythoro monte. *Ovid. 6. Met. vers. 132.* Utque Cythoriaco radium de monte tenebat. *Catul. Carm. 4.* Nam Cythorio in jugo loquente sæpe sibilum edidit coma.

Cythŏrus, i, m. mons in Paphlagonia, buxo abundans. *Virg. 2. Georg. v. 437.* Et juvat undantem buxo spectare Cythorum.

Cythinus, i, m. flos mali punici sativi, erumpere incipiens. *Plin. lib. 23. cap. 6.* Dictus a κύτος, tumor.

Cytisus, f. 2. *citiso*, κύτισος, genus fruticis, qui nascitur inter campos, & sylvas, a Cythno inf. ubi primum inventus est. ¶ Frutex hic pabulo pecudum, maxime vero ovium & caprarum conveniens est, apibus etiam gratissimus. *Plin. l. 13. c. 24. Virg. Ecl. 1. c. 79.* Florentem cytisum, & salices carpetis amaras.

Cytonium, ii, n. malum Cotoneum, seu Cydonium. *Macrob. l. 7. Satur. c. 6.* Ut mala, seu simplicia, seu granata, vel Cytonia, quæ cotones vocat Cato.

Cyzicēnus, a, um, adject. ad Cyzicum pertinens, ut Cyzicenorum urbs, *Cic. de Leg. Manil. c. 8.* ¶ Cyzicenus stater viginti octo drachmas valebat. V. Hadrian.

Cyzicus, f. 2. vel Cyzicum, n. 2. *Chiezico*, *Spiga*, κύζικος, urbs Mysiæ, in Asia, in insula cognomine, pene continenti juncta, ad Propontidem, & est. Æsapi fl. cum moenibus, arce, & turribus marmoreis, tribus armamentariis inclyta, quorum unum armorum, alterum instrumentorum, tertium frumenti erat receptaculum, dicta a Cyzico Rege, quem Jason per imprudentiam interfecit. *Ovid. 1. Trist. eleg. 9.* ¶ Populi Cyzicēni, *Cic. pro Leg. Manil. c. 8.*

DE LITTERA D.

D Littera, in ordine Alphabeti quarta, ex numero mutarum, quæ quandoque pro th aspirato ponitur, ut *Thoas*, *Deus*, quandoque convertitur in b, ut *duellum*, *bellum*, *Duellona*, *Bellona*. ¶ In numeris D quingenta significat. Olim enim sic scribebant ID: ex quo factum est, ut duæ illæ literæ vel ex scriptorum errore, vel consuetudine sensim irrepente conjungerentur.

Dae, Dahæ, Dai, pop. Asiæ, in Scythia, Massagetis finitimi, apud Caspium mare. *Virg. Æn. 8. v. 728.* Indocilique Dahæ, & postem indignatus Araxes.

Dabilla, palmæ genus apud Arabas Scenitas. *Plin. l. 13. c. 4.*

Dacă, pomi vilissima, sed præcocia. *Plin. l. 15. c. 14.*

Dacia, f. 1. Δακία, ingens regio Europæ. A Bor. & Or. habet Danubium, a Sept. Carpatem M. ab Occ. Tibiscum flu. Dividitur in tres regiones, Transylvaniam, Moldaviam, & Valacchiam, Aluta flu. Transylvaniam a reliquis separante. Sed aliis Dacia antiqua ultra Istrum fuit, quam Trajanus Imperator in provinciam redegit, Aurelianus autem habitatores ejus cis Istrum transtulit, & hæc Dacia Cisistriana dividitur in Daciam Ripensem, & Mediterraneam.

Dacĭcus, o. 2. 2. qui est ex Dacia. ¶ Dacicus item, qui Daciam vicit, ut Germanicus, qui Germaniam. *Juven. Sat. 6. vers. 204.* Cum lance hasta Dacicus, & scripto radiat Germanicus auro. Ubi sermo est de nummo, in quo insculpta sit imago Domitiani, qui Dacos devicerat.

Dacisiani milites Claudio Imperatori dicebantur, quos Nero Augustianos vocabat: utpote qui ex legionariis, alariis, & manipularibus electi, proprium aliquod, & ab aliis diversum nomen pro libito Imperatoris sortiebantur. *Trebel. Pol. in Claud. cap. 17.*

Dacĭus, a, um, idem quod Dacus. *Albinov. ad Liv. elog. 1. v. 387.* Danubiusque rapax, & Dacius orbe remoto.

Dacnides, f. 3. *Isnerille*, avium genus, quas Ægyptii inter potandum cum coronis devincire soliti sunt, quæ morsicando, & cantillando potantes dormire non paterentur, a δάκνω, mordeo. *Fest.*

Dacrima, f. 1. idem ac lacryma. *Liv. Andron. apud Fest.*

Dactylĭcus, o. 1. 2. quod ad dactylum spectat. *Cic. in Orat. c. 57.* Quod ille dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ sit accommodatior. Sic dactylicus versus, qui meris dactylis constat, ut ille *Virg. Æn. 8. vers. 690.* Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Dactyliothēca, f. 1. δακτυλιοθήκη, anulorum capsula, a δάκτυλος, anulus, & θήκη, capsula, sive arcula, ubi quid reponitur. *Mart. l. 11. ep. 60.* Senos Charinus omnibus digitis gerit, Nec nocte ponit anulos, Nec cum lavatur, Causa quæ sit, quæritis? Dactyliothecam non habet.

Dactylis, idis, f. quæ digiti longitudinem, vel crassitudinem habet, ut dactylides vites. *Plin. l. 14. c. 3.* ita scil. dictæ a gracilitate digitali. ¶ Has eosdem vites *Col. l. 3. c. 2.* Dactylos vocat.

Dactylius, m. 2. digitus apud Græcos. ¶ Item fructus palmæ, quia oblonga gracilitate digitum refert. ¶ Item pes, qui tribus syllabis constat, prima longa, reliquis brevibus, ut *Corpore*, inter digitos, qui constat tribus arcubus, uno longiore, duobus brevibus, vel a Dactylis Sacerdotibus Cybeles, qui æris tinnitu, & hujus pedis compositione, & cantu efferre, ne Jovis infantis vagitus a Saturno exaudiretur. A *Cimone* herous pes dicitur, quod eo Heroum facta scribantur, *l. 3. de Orat. c. 47.* ¶ Item herba genus. *Plin. l. 24. c. 19.* ¶ Item piscis e genere concharum. *Plin. l. 9. c. 6.* ¶ Item gemma. *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Corybantes autem cur Dactyli dicti sint, V. Corybantes.

Dacus, o. 1. 2. Δάκος, quod est e Dacia. *Stat. l. 4. Silv. 3. in fin.* Cum modo Germanas acies, modo Daca sonantem Prælia. ¶ Daci, & Dacæ, populi iidem qui Dax: sed prima in *Daci* producitur. *Horat. l. 2. od. 55.* Te Dacus asper, te profugi Scythæ, &c. in *Dace* corripitur. *Sol. l. 13.* Cursu fugax tulit, cui pervia Bactra, Dacæque.

Dædalus, m. 2. Atheniensis faber egregius, Icari pater, qui serram, asciam, perpendiculum, terebram, glutinum, lichacollam, simulacra, quæ per se moverentur, invenit, malum, & antennam navi imposuit, &c. Accensatus, quod Perdiccam sororis filium interemisset, judicii metu in Cretam fugit. Ibi Pasiphaen ligneæ vaccæ inclusit, cum illa scelestissime Taurum amaret, & labyrinthum effecit, in quo Minotaurus concluderetur. Tandem exilii tædio affectus, cereis alis ex Creta effugit, una cum filio, ubi a Minoe Rege tanquam in custodia detinebatur, quod ejus opera Regina tantum scelus admisisset. Sed Icarus filius nimium alte volans, aliis calore Solis dissolutis, in mare cecidit, & interiit. *Ovid. 8. Metam.* ¶ A Dædalo ob multiplex, variumque ejus ingenium, factum est adject. *Dædalus*, a, um, quo vocatur quicquid est artificiose varium, & artifice factum. Hinc *Eoüs* Minerva, *Lucretius* Tellurem, *Virg. 7. Æn.* Circea dædalam dixit. Dicitur de omnibus simulacris ligneis, & proprie de iis, quæ, cum naturaliter moveri videantur, tamen non natura, sed arte moventur. Sed *Festo* non opus ab artifice, sed artifex ab opere dictus videtur, scil. a δαίω, disco, scio, vel a δαιδάλλω, orno, vario.

Dæmogorgon, m. 3. δαιμογοργών, Deus terræ, vel Sapientia terræ, primus pater Deorum. V. *Bucol. l. 1. Gen.*

Dæmon, onis, m. δαίμων, vox græca est, quæ significat Spiritum tum bonum, tum malum. *Plato in Cratylo.* ¶ Apud Ecclesiasticos Scriptores Dæmon pro malo Spiritu accipitur. *Tertul. Apolog. c. 22. & alibi.* ¶ *Cicero* etiam adhibet hanc vocem, sed græcis literis scriptam, *de Universit. c. 11.* ubi ait: Reliquorum autem, quos Græci δαίμονας, appellant, nostri, opinor, Lares, si modo hoc recte conversum videri potest. ¶ Astrologis Dæmon est undecimus locus ab horoscopo, græce ἀγαθὸς δαίμων. *Jul. Firm. l. 2. c. 19.*

Dæmoniăcus, a, um, adject. ad Dæmonem pertinens. *Tertul. de An. c. 46.* De Oraculis quid pronunciabimus aliud, quam dæmoniacam esse rationem? *Lactant. l. 4. c. 15.* Judæi (miracula Christi) dæmoniaca fieri potentia arguebant.

Dæmonicŏla, æ, com. 1. qui Dæmonem colit. *Augustl. l. 8. Confession. c. 2. circ. med.*

Dæmonium, n. 2. dimin. a Dæmon. *Tertul. in Apol. c. 37.* Nescitis, Genios Dæmones dici, & inde diminutiva voce Dæmonia? ¶ Item pro Dæmone in bonam partem usurpatur ab Antiquis. *Cic. l. 1. de Divin. c. 54.* Esse divinum quiddam, quod Dæmonium (Socrates) appellat.

Dagnides, V. Dacnades.

Dai, Persarum pop. omnes pastores. *Herod. l. 1.*

Dalīvus, m. 2. fupinus, fluitus, infanus, is, propter cujus fatuitatem quis misereri debeat, per metathesin a δήλιος, vel Æolice δίλιος timidus, vanus. *Fest.*

Dalmatia, *Dioffen*, opp. Rhætiæ, in Vindelicorum, ac Lycatiorum finibus, in Bavaria. Sed aliis arx fuit Lycatiorum, in Vindelicia, ad Lycum fl. ubi postea Augusta Vindelicorum, *Dioffen* autem opp. Pontes Tessenii exiliunantur.

Dalmăta, m. 1. Δαλμάτης, qui ex Dalmatia est. *Cic. Vatin. l. 5. Fam. epist. 11.* Dalmatis Dii male faciant. ¶ Adjective usurpavit *Stat. l. 6. Sil. 7. v. 14.* Dalmatæ montes, ubi Dite visо, &c.

Dalmatensis, se, adject. idem quod Dalmaticus. *Vopisc. in Claud. cap. 17.* Singillones Dalmatenses.

Dalmatia, f. 1. *Dalmazia*, *Schiavonia*, regio Europæ, pars major Illyrici ad Or. inter Liburniam alteram Illyrici partem ad Occ. Titio fl. separante, & Macedoniam, Mysiamque superiorem ad Or. Drilone fl. dividente, mare Hadriaticum, sive Illyricum ad Aust. & Pannoniam ad Bor. montibus disjungentibus, dicta Dalmatia a Dalmio, vel Delmatia a Delminio urbe Illyrica, quia regnante Gentio Illyricorum Rege Dalmatini se in libertatem vindicarunt, &, cum viginti oppida in ditione sua haberent, ei regioni Dalmatiæ nomen imposuerunt, deinde aliis sexaginta sibi ascitis, cum ad mare pervenissent, Tragurinisque, & Epetiis inferi evasissent, id occasionem præbuit primi belli Dalmatici, & tunc Dalmatia in provinciam a Romanis redacta est. Sed postea Dalmatæ Liburnis ab Occ. agrum ademerunt, Romanis vero Illyricum proprium, ita ut a Ditio flu. usque ad Drilonem fines suos proferrent. Denique Dalmatia dilatata fuit post Imperii declinationem ab Issæis Dyrrhachium usque. Igitur Liburnia etiam in Dalmatia, & Illyricum inclusa fuere. Sed posterioribus temporibus a parte Or. restricta est ad Bolianam fl.

Dalmatica, f. 1. vestis manicata, exterior, candida, cum clavis purpureis, quæ primo delicationum fuit, postea vestis Sacerdotalis facta est, dicta a *Dalmatia* prov. quod primum in ea texta fuerit. *Isid. l. 19. c. 22.*

Dalmaticātus, o. 1. 2. dalmatica indutus. *Lampid. in Comm. cap. 8.* Dalmaticatus in publicum processit.

Dalmaticus, a, um, adject. e Dalmatia qui est, ut Dalmaticum frigus. *Varro. Cic. l. 5. Fam. epist. 10.* Dalmaticum bellum, *Suet. in Augustl. cap. 2.* Dalmaticum metallum, pro auro. *Stat. l. 1. Silv. 2. v. 153.* Rubora Dalmatico lucent fatiata metallo. Cujus rei ea forte ratio est, quod Dalmatæ Augustus Cæsar per Vibicum debellatos, fodere terras coegit, aurumque venis repurgare, ut narrat *Flor. l. 4. c. 12.* ¶ In nummo quodam Hadriani legitur Metasi. Delmat pro Dalmaticum.

Dama, m. vel f. 2. δορκάς, genus capræ silvestris, a δάμω, metus, quod a *Zelo*, timeo, quia timida est. ¶ Differt a capreis solis cornibus, quæ in anteriorem partem habet incurvata. *Horat. l. 1. od. 2.* Et superjecto pavidæ natarunt æquore damæ. *Martial. l. 3. epigr. 58. vers. 28.* Aut impeditam cassibus refert damam. ¶ Masculino genere legitur apud *Virg. Georg. 3. v. 539.* Timidi damæ, cervique fugaces. Ubi tamen *Servius* notat, Poetam genus mutasse, ut δμοιοτελευτον vitaret. Est tamen alter *Virgilii* locus, qui priorem confirmat; nam *Ecleg. 8. v. 28.* habet, Cum canibus timidi venient ad pocula damæ.

Damalio, onis, m. *vitello*, δαμάλιον, juvenca, bucula, vel vitulus, a voce græca, quæ allata est, quæ a δαμάω, domo. *Lampid. in Alex. c. 22.* Juliet, ne quis summatum occideret, ne quis lactantem, ne quis vaccam, ne quis damalionem.

Damascēna, æ, vel Damascene, es, regio circa Libanum, *Terra di Damasco*. *Plin. lib. 5. cap. 22.*

Damascēnus, a, um, adject. ad Damascum pertinens, *di Damasco*, ut Damascena pruna. *Plin. l. 15. c. 13.* De illis est distichon *Martialis l. 13. 29.*

Damascus, f. 2. *Damasco*, Turc. *Schem*, vel *Scham*, urbs Syriæ, in Coelesyria, ad Chrysorrhoam flu. interfluentem, inter Hieropolim, & Hierapolim, sive Halepum. Condita est a servo Abrahami.

Damăsichthon, onis, Niobes filius, cum sex fratribus ab Apolline occisus. *Ovid. 6. Metam. vers. 254.*

Damasonium, n. 2. δαμασώνιον, herba est plantaginis folia habens, angustiora tamen, & in terram reflexa. A *Dioscor.* δαίσιον appellatur. *Plin. l. 25. c. 10.*

Damia, æ, cognomen Cybeles, sive Bonæ Deæ, unde

Damium, n. 2. sacrificium in honorem Damiæ, sive Bonæ Deæ, a δάμος, populus; quia pro populo fiebat. Sed *Festus* dictum vult per antiparasin, quod

munire *lapidibus*, publicum, quæ in agrum fieri solebat.

Damnabilis, le, adject. dignus qui damnetur, *condemnabile*, *da riprendere*. *Treb. Pol. in XXX. Tyran. c.* 17. Damnabili invidia ductus. *Sidon. l.* 9. *ep.* 1. Ad mea ipse verba damnabilis, cum imperem quæ non impero.

Damnas, o. 3. *condannato*, *obbligato*, בחוב, Germ. *verdampt*, Gall. *condamné*, Hisp. *condenado*, καταδεδικασμένος, damnatus, per syncopen, quo modo a primus *primos*, ab optimus *optimas*. *Quintil. lib.* 7. *cap.* 9. Hæres meus uxori meæ damnas esto argenti, quod elegerit, pondo centum. ¶ In talibus obliquis non invenimus exemplum.

Damnatio, onis, f. 3. *condennazione*: מוסר, Germ. *verdamnuſſ*, κατάκριτος, damnandi actus. *Cic.* 4. *Ver.* Docuisseque, hanc damnationem duci non oportere. *Id. in Pis. c.* 36. Reorum acerbissimæ damnationes. ¶ *Plin. l.* 20. *c.* 21. In confessi damnatione (apistrum) est venenatum in Sardinia. h. e. aperte damnatur ab omnibus, ut venenatum.

Damnator, oris, m. qui damnat. *condannatore*. *Tert. ad Nation. l.* 1. *c.* 3. Neque exquisitio damnatoribus semper consulenda.

Damnatorius, a, um. 2. *condannatorio*. *Cic.* 3. *Ver.* Vertes in Zenonem judicium dabat illud suum damnatorium de jugerum professione. *Sertor. Aug. cap.* 33. Damnatoria tabella.

Damnatus, us, ui, m. idem quod damnatio. *Plin. l.* 7. *c.* 44. Alieno beneficio vixit a damnatu suo.

Damnatus, a, um. 2. *condannato*, κατακεκριμένος, partic. a damnor. *Cic. in Ver.* Q. Hortensio Prætore de pecuniis repetundis damnato. ¶ *Damnatus voti*, vel *voto* dicitur is, qui jam ejus, cujus gratia votum fecerat, compos factus est, quia tunc id, quod pollicitus est, præstare tenetur. *Liv. l.* 7. *c.* 28. Ædem Junoni vovit; cujus damnatus voti cum victor revertisset, &c. V. Damno. ¶ Ajax tensi *Hor. lib.* 2. *od.* 14. *vers.* 19. Damnatus longi Sisyphus labori. h. e. ad longum laborem. ¶ Jungitur & dativo, ut damnatus morti, apud *Lucret. lib.* 6. *vers.* 1230. ¶ Comparat. damnatior. *Cicer. in Pis. c.* 40. Quis te damnatior? ¶ *Sil. lib.* 3. *vers.* 331. Damnatum vivere paci, *h. e.* in perpetuo bello vivere.

Damnificus, o. 1. 2. qui damnum facit, vel infert. *Plaut. Cist.* 4. 2. 62. Nequam beluam, & damnificam.

Damnigerâtus, o. 1. 2. idem ac damnificus. *Plaut. Truc.* 2. 7. 1. Ite hac muli æris, damnigeruli foras gerones.

Damno, as, avi, atum, a. 1. *condannare*, חייב, Ger. *verdammen*, Gall. *damner*, Hisp. *condenar*, καταδικάζω, condemno, a *damnum*. Construitur cum accus. & gen. vel abl. *Cic. Att. l.* 7. Damnasse sceleris hominem amicum Reipub. videtur. *Id. in Ver.* Poscebat, ut is eo crimine damnaretur. ¶ Et cum præposit. *de*, ut de repetundis, de vi publica damnari. *Id. pro Cluent. c.* 41. *Tac. Ann.* 4. *c.* 13. ¶ Significat etiam improbare, tanquam damnosum rejicere. *Cic. Tusc.* 4. Rerum naturam potius, quam errorem damnare voluimus. ¶ Item obnoxium reddere, obligare, quo sensu damnare votis homines Dii dicuntur, cum ea concedendo, quæ ab iis petuntur, obnoxios reddunt ad ea præstanda, quæ voto promiserint. *Virg. Ecl.* 5. v. 80. Tibi & vota quotannis Agricolæ facient: damnabis tu quoque votis. Dicitur etiam damnare voti. ¶ Damnare alicui, & ad aliquid, est damnando destinare, ut damnare ad gladium, *h. e.* ad mortem gladio subeundam. *Ulp. l.* 47. *ff. tit.* 14. Sic damnare caput Orco. *Virg. Æn.* 4. Damnare in metalla, *Plin. l.* 10. *epist.* 66. Damnare aliquem ad Recuperatores, *h. e.* apud Recuperatores. *Plaut. Rud.* 5. 1. 2. ¶ Pro compellere, cogere jure, &c. *obbligare per via di giustizia*. *Cajus l.* 8. *ff. tit.* 4. *leg.* 16. Potest etiam in testamento hæredem suum quis damnare, ut altius ædes suas tollat, &c.

Damnonii, vel Dumnonii, populi Albionis in Oce. ubi nunc provinc. Devonia, & Cornubia. Eorum urbes fuere Isca, Voliba, & Uxella.

Damnôse, adver. cum damno. *Hor.* 2. *Ser. sat.* 8. v. 34. Nos, nisi damnose bibimus, moriemur inulti.

Damnôsus, a, um, o. 1. 2. *dannoſo*, Germ. *ſchedlich*, Gall. *damageable*, Hisp. *dañoſo*, ζημιώδης, qui damnum affert, ut alea damnosa, *Mart. l.* 14. *epigr.* 18. Et *Ovid.* 3. *Amor. el.* 6. v. 93. *de amore*: Damnosus pecori curris, damnosior agris. *Liv. l.* 6. *c.* 11. Erat ære alieni magna vis, re damnosissima etiam divitibus, ædificando contracta. ¶ Interdum damnosus dicitur is, qui damnum patitur *Plaut. Epid.* 2. 3. v. *ult.* Argentum accipiam a damnoso suo. h. e. intellecti, multis damnis confecto. Alii leg. *damnis*, vel *domnis*. ¶ Damnosi etiam dicuntur prodigi, & sumptuosi. *Ter. Heaut.* 5. 4. 10. Gerro, ineptus, fraus, helluo, Ganeo damnosus.

Damnum, i. n. 2. *danno*, βλάβη, Ger. *ſchad*, Gall. *dommage*, Hisp. *dano*, βλάβη, detrimentum, jactura, incommodum, malum, fraus. *Plaut. Capt.* 2. 2. 77. Damnum facere, *h. e.* amittere, jacturam facere. Sic *Cic. in Brut. cap.* 33. Damnum Gracchi inferiis Latinæ literæ fecerunt. ¶ Damnum pati rarum est, sed tamen habet *Sen. l.* 1. *de Ira c.* 2. & *Lucan. l.* 8. v. 750. Habet etiam *Liv. l.* 22. *c.* 41. sed alio sensu. ¶ Damnum dare, inferre, *Ter. Andr.* 1. 1. 116. ¶ Damnum intectum a JCtis dicitur illud, quod nondum factum est, futurum tamen veremur, ut definit *Cajus l.* 2. *ff. de dam. infect. Cic. Top. c.* 4. Si quis in pariete communi damni infecti promiserit. Ubi subaudiendum est, *nomine*, quemadmodum dicitur, *dotis dare*. ¶ Ponitur etiam damnum pro multa, *castigo*, *pœna*. *Cic.* 3. *Off. c.* 5. Hoc spectant leges, incolumem esse civium conjunctionem, quam qui dirimunt, eos morte, exilio, vinculis, damno coercent. Adde *Liv. l.* 4. *c.* 51.

Damula, f. 1. dim. a dama. *Apul. l.* 8. *post princ.* Nec ulla captiva, nec pavens damula. Ita leg. *Pricæus*, & *Elmenhorst.*

Dan, Tribus Judææ, in ora litor. maris mediter. Habet ad Or. Tribum Judam, ad Austr. Tribum Simeon. Ejus præcipua urbs est Joppe.

Danæ, f. 1. per tres syllabas, Δανάη, Acrisii Argivorum Regis filia, neptis Abantis. Cum Acrisio prædictum esset, fore, ut a nepote interficeretur, Danaem in turrim inclusit, turrimque militum, & canum excubiis munivit. Sed Jupiter in imbrem aureum conversus, in turrim ingressus est. Danae ex Jove Perseum peperit. Rex conclusam Danaen in arca una cum filio in mare projici jussit. Delata illa arca est ad Apuliæ litus, & a piscatore capta, & aperta. Danae una cum filio ad Piluranum Regem ducta in uxorem accepta est, cui Daunum peperit, cum ex Apulia ad Rutulos migrassent, & Ardeam condidissent. *Ovid. Met. l.* 4.

Danaeius, a, um, adject. a Danae, ut heros Danaeius, *h. e.* Perseus Jovis ex Danae fil. *Ovid. Met.* 5.

Danai, orum, m. Græci a Danao, qui Argis regnavit, ita appellati. *Virgil. in Æneide passim.*

Danaidæ, arum, m. Δαναΐδαι, Danai, Græci. *Senec. in Troad. v.* 607. Quid agis, Ulyxe? Danaidæ credent tibi? tu cui? parenti. *Id. ibid. v.* 757. Virtus Ulyssis Danaidis nota est satis, Nimisque Phrygibus.

Danaides, dum, f. Δαναΐδες, filiæ Danai de quib. in voce sequenti. *Sen. in Herc. Fur. v.* 757. Urnasque frustra Danaides plenas gerunt.

Danaus, m. 2. al. Armaides, filius Ægisthi, nepos Beli prisci, frater Ægypti. Anno mundi 3716. apud Ægyptios Regnum exorsus est. Ex compluribus uxoribus quinquaginta filias genuit, quæ Belides ab avo, Danaides a patre dictæ sunt. Has cum peteret Ægyptus frater filiis suis, qui totidem erant numero, in uxores, Danaus Oraculum consuluit, ex quo didicit, se a genero interfectum iri. Ut fratris vim effugeret, in Græciam navigavit, ubi Stheleno, al. Sthenelo Rege expulso, Argos tenuit. Sed Ægyptus filiis imperavit, ut patruum persequerentur, nec nisi eo interfecto redirent. Bello igitur coactus Danaus promisit, se Ægypti petitioni satisfacturum. In nuptiarum autem nocte filias subornavit, ut clam se cultris armarent, & viros jam vino, lætitiaque sopitos jugularent. Virgines patri obedientes captato tempore necarunt viros, unaquæque suum, excepta una Hypermnestra, quæ Linum, seu Lynceum virum suum servavit. Quare ob tale nefas fabulantur apud Inferos hasce virgines tonos supplicii loco præscriptum esse dolium pertusum aqua implere, e quo tantundem effluat, quantum infunditur. Hinc prov. *Dolium Danaidum*, quod in avaros competit, quorum avaritiæ nihil est satis, aut in prodigos, quorum profusioni nullæ opes sufficiunt, aut in homines futiles, qui arcana fidei suæ credita nequeunt continere. Danaus quinquaginta regnavit annos, ac tandem a Lynceo genero juxta oraculum interfectus est. *Boccat. l.* 2. *Gen.*

Danâus, a, um, adject. ad Danaos pertinens. *Ovid. Heroid. ep.* 3. v. 86. Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?

Dani, Daniæ populi bellicosissimi, *Danesi*.

Dania, f. 1. *Danimarca*, Ger. *Dennemarck*, Regnum Europæ ad Sept. Habet ad Austr. Germaniam versus Holsatiam, in aliis partibus circumcingitur mari Germanico, & mari Baltico. ¶ Urbs primaria, & Regia est Haphnia, *Copenhagen*, in Selandia, ad Suadicum fretum.

Danista, m. 1. *usurario*, *usuraio*, מלוה, Germ. *wucherer*, Gall. *usurier*, Hisp. *usurero*, δανειστής, fœnerator, creditor, a δανίζω, mutuum do. Alii derivant a dando, quod det nomori. *Plaut.* Morigerus est mihi danista, qui de me argentum non petit. Adde *Epid.* 1. 1. 53.

Danisticus, o. 1. 2. δανειστικός, fœneratorius. *Plaut. Most.* 3. 1. 128. Genus hominum danisticum.

Dano, is, antiq. verb. 2. 3. pro do, *dare*. Utitur sæpe *Plaut.* v. g. *Most.* 1. 2. 48. Adminiculum eis danunt.

Dapâtus, a, um, adject. liberalis, a dano pro do. V. Damnosus.

Dantiscum. V. Gedanum.

Danubius, m. 2. Iller, *Danubio*, Ger. *Donaw*, & *Tonaw*, fl. Germaniæ. Oritur ex Abnoba M. in Sylva Nigra, & in Comitatu *Bar*, prope Villingam oppid. Sueviæ, & versus Basilaviam se in Pannonii Euxinum exonerat per sex ostia, quorum duo tantum navigabilia sunt, alias limo oblimatis, aut arena oppletis. Vocatur & Iller; unde & binominis dicitur ab *Ovid. l.* 1. *Pont. ep.* 8.

Dapâlis, & le, o. 3. *suntuoſo*, πανδαισία, δαψιλής, quod diversis, & amplis dapibus constat. *Plin. jun.* 10. *cap.* 10. Pavonem cibi gratia Romæ primus occidit Orator Hortensius dapali cœna Sacerdotii. *Nov. c.* 2. *n.* 200. Dapalis cœna est amplis dapibus plena. ¶ Dapalis Jupiter dicebatur a Vett. quod ei sacra dapali epulo fierent. *Cato de R. R.*

Dapâtice, *splendidamente*, λαυπρῶς, adv. laute. *Fest.* leg. Daptice.

Dapâticus, a, um, o. 1. 2. *ampio*, *magnifico*, μεγαλοπρεπής, quod est amplum, magnificum. *Fest.* melius leg. Dapticus.

Daphnæus, a, um, adject. ad Daphnem pertinens, ut Daphnæi Apollinis fanum, apud *Ammian. l.* 22. *c.* 13. (*al.* 31.)

Daphne, Δάφνη, Penei fluvii filia, quæ ab Apolline amata, cum ejus vim non posset effugere, implorato paterno numine, conversa est in laurum. *Ovid.* 1. *Met.*

Daphne, f. 1. regiuncula Thessaliæ, per quam Peneus fl. labitur, ubi Daphne Nympha ab Apolline amata est.

Daphnenses, Daphnes incolæ. *Eutrop. lib.* 6. *cap.* 11. Aliquantum agrorum Daphnensibus dedit.

Daphnia, f. 1. gemma comitialibus morbis utilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Daphnicus, a, um, adject. possess. ad Daphnem pertinens. *Vulcatius Gallic. in Avidio*, *c.* 5. Diffluentes luxuria, & Daphnicis moribus agentes. h. e. dissolutis.

Daphnis, m. 3. Mercurii quarti filius, Latine *Laurus*, in Sicilia natus, juvenis formosissimus, qui primus Bucolicum carmen invenisse dicitur. Postremo oculis captus est, quod ebrius cum aliena femina congressus esset, ut prædictum ei fuerat a Nympha. *Suid.* ¶ Item fil. Paridis, ex Enone Nympha Idæ M. qui ei cum Idæo natus est, quo tempore pastoralem vitam agebat.

Daphnites, m. 1. Δαφνίτης, Apollo Ammonius.

Daphnoides, m. 1. δαφνοειδὲς, lauri genus, frutex ramosus, crassiore, ac molliore folio. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Daphnon, onis, m. *luogo*, *dove sono molti lauri*, lauretum, locus multis consitus lauris. *Mart. l.* 10. *epigr.* 79. Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro.

Dapino, a. 1. est dapes parare, non a dapibus, sed a δαπάνη, *sumptus*, vel a δαπανάω, *consumo*. *Plaut. Cap.* 4. 2. 117. Æternum tibi dapinabo cibum, si vera autumas.

Daps, dapis, f. 3. & antiquitus dapis, is, vel dapes, is, *vivanda*, מזון, Ger. *ſpeiſe*, Gall. *viande*, Hisp. *manjar*, βίοτος, a δαίνυμι, voro. A *Festo* sic definitur, Daps apud Antiquos dicebatur res divina, quæ fiebat aut hyberna semente, aut verna, quod vocabulum ex Græcis deducitur, apud quos id genus epularum δαὶς dicitur. *Serv.* 1. *Æn.* scripsit, dapes Regum esse, epulas privatorum. & 3. *Æneid.* dapes esse Deorum, epulas hominum. Sed de omnibus magnificis, & opiparis conviviis dicuntur. *Liv. l.* 1. Tum sacrum factum, adhibita ad ministerium, dapemque Potitiis, ac Pinariis. *Virg.* 3. *Æn. de Cyclope*, Expletus dapibus, vinoque sepultus. ¶ *Ovid.* 8. *Met. v.* 683. Et veniam epibus, nullisque paratibus orant, *dimandano perdono dello ſcarſo trattamento*.

Dapsilis, le, o. 3. antiquitus dapsilus, a, um, o. 1. 2. *abbondante*, *liberale*, Ger. *reichlich*, Gall. *abondante*, *somptueux*, Hisp. *magnifico*, *liberal*, δοψιλὴς, abundans, liberalis, largus. *Plaut. Most.* 4. 2. 66. Dapsiles sumptus facit. *Sueton. in Vespas. c.* 19. Dapsile convivium.

Dapsiliter, idem ac dapsile. *Nav. in Corollar. apud Charis.* Ita dapsiliter suos amicos alit.

Daptice, adverb. δαπανῶς, magnifice. *Fest.*

Dapticus, a, um, o. 1. 2. δαπανὴς, amplus, magnificus, a δάπτω, voro. *Fest.*

Dardanarius, m. 2. *rivenduglione*, παντοπώλης, est, qui omnia præmit, ut carius vendat. Odiosissimo hominum generi odiosissimum nomen fecere, a Dardano insigni Mago, quasi Dardaniis, h. e. magicis artibus annonam in horrea sua converterent, eorum initas, qui in leg. 12. Tab. dicuntur ex alienis agris pellicere fruges. *Ulpian. l.* 47. *tit.* 11. *leg.* 6. Ne dardanarii ullius mercis sint. V. *Turneb. l.* 9. *Adverſ. c.* 17.

Dardania, f. 1. *Boſſina*, pars Mœsiæ sup. ubi postea Dacia mediterr. & nunc Servia versus Austr. & Herzegovina. Pop. *Dardani*, vel *Dardanii*. ¶ Item regiuncula Asiæ in Trojano Regno, inter Hellespontum, & fontes Granici flu. ubi alias Dardania urbs, & Dardanium prom. medium inter Trojam, & Abydum. ¶ Item insula maris Ægæi Thraciæ adjacens, quæ postea Samothracia dicta est.

Dardanides, æ, m. qui est e Dardania. *Virg.* 3. *Æn. v.* 94. Dardanidæ duri. Et 5. *Æn. v.* 45. Dardanidæ magni, genus alto a sanguine Divum.

Dardanis, idis, adject. f. quæ a Dardania est. *Ovid. Metam.* 13. *vers.* 413. Matres Dardanides.

Dardanium, sive Dardanum, n. 2. aureum brachiorum ornamentum, ita dictum a Dardanis. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Ut habeant in lacertis jampridem & viri, quod e Dardanis venit, itaque & Dardanium vocatur.

Dardanius, a, um, adject. Dardanus. *Colum. lib.* 10. *vers.* 357. At si nulla valet medicina repellere pestem, Dardaniæ veniant artes. sc. a Dardano mago. V. Dardanarius.

Dardânum, n. 2. Dardanium, Dardania, urbs olim Troadis lit. inter ostia Simoentis, & Scamandri flu. ad fontes Simoentis, inter Abydum ad Bor. & Sigæum ad Mer.

Dardânus, m. 2. filius Jovis, & Electræ, qui, cum Jasium frat. interemisset in dissensione de Regno, fugit in Samothraciam, deinde in Asiam, locaque tenuit Hellespontо proxima, ubi Dardanum urbem condidit, & regionem Dardaniam appellavit. Vide *Dionys. l.* 1. *Antiq. Rom.*

Dardânus, a, um, adject. gent. idem quod Trojanus, ut Dardanus auctor, apud *Sil. l.* 1. v. 14. Dardana pubes, *Virg.* 5. *Æn.*

Dares, etis, m. 3. Δάρης, Historicus Phrygius, qui primus bellum Trojanum, cui ipse interfuerat, Græce conscripsit, quod postea ab aliquo deterioris ævi Scriptore latine conversum est.

Darius, m. 2. Rex Persarum, filius Hystaspis pater Xerxis. V. *Justin. l.* 1. & 2. ¶ Alius item fuit, Arsanis, & Sysigambis filius, qui ab Alexandro Magno victus est. V. *Justin. l.* 11. *Q. Curt. l.* 3. &c.

Darton, i, n. δάρτος, tunica exterior nervorum, a qua testiculi dependent. *Celsi.* 7. *c.* 18.

Dasypus, hujus dasypodis, com. *roniglio*, רנגלו, Ger. *hast*, *kinigle*, Gal. *lapin*, *conil*, Hisp. *conejo*, *lucurus*, lepus, vel melius cuniculus, a δασὺς, hirtus, & πὸς, pes. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Dasypodes omni mense pariunt, & superfœtant, sicut lepores.

Datarius, a, um, adject. qui dari potest, vel dandus est. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 12. An non prius salutas? Sy. Nulla est mihi salus dataria.

Datátim, adv. invicem dando, ut Ludere datatim, hoc est, invicem dando, quemadmodum qui pila lusitant, quæ vicissim mittitur, & remittitur. *Plaut. Curc.* 2. 3. 18. Tum isti, qui pila ludunt datatim servi sturrarum in via.

Dathiatum, i, appellatur thus secundæ vindemiæ, viliorisque pretii, quod vere colligitur, incisis hieme arboris cortisibus. *Plin. l.* 12. *c.* 14.

Datio, onis, f. 3. actus dandi. *Cic. pro leg. Agr.* 2. *c.* 22. Cujus judicium, legumque datio, captorum agrorum ipsius virtute cognitio tollitur. *Ver. l.* 3. *R. R. c.* 9. Remittendum in dationem.

Dativus, a, um, adject. idem quod datarius, ut dativi tutores, qui testamento dati sunt, *Ulp. in fragm. tit.* 11. §. 14. Sed *Justin. Cod. de legit. tut. l.* ult. Dativi tutores sunt, qui a judice dantur. ¶ Dativus casus apud Grammat. tertius est a recto, ut *tibi*, *patri*. *Quintil. l.* 1. *c.* 4.

Dato, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a do, *dare spesso*. *Plaut. Asinl.* 4. 4. 10. Te datare, credo, consuetum. *Plin. lib.* 25. *cap.* 3. *fol.* 23. Binas, non amplius drachmas datavit.

Dator, oris, m. 3. *datore*, נותן, Ger. *geber*, Gal. *donateur*, Hisp. *donador*, *Dador*, qui dat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 734. Adsit lætitiæ Bacchus dator, & bona Juno. ¶ In pilæ lusu datores dicuntur, qui pilam feriunt, & remittunt; qui vero primo jaciunt, factores. *Plaut. Curc.* 2. 3. 17. Tum isti, qui ludunt datatim servi sturrarum in via, & datores, & factores omnes subdam sub solum.

Datum, i, n. 2. *cosa data*. *Cic. de Amic. c.* 16. Ut par sit ratio acceptorum, & datorum. *Ovid. 6. Metam. v.* 481. Sollicitare aliquem datis. ¶ Datum etiam dicitur in calculorum ludis. *Cic. apud Non. c.* 2. *n.* 781. Itaque tibi concedo, quod in duodecim scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicujus dati pœnitet.

Datus, a, um, *p. a.* 1. 2. *dato*, δεδομένος, part. a do. *Ovid. de Art.* Multa rogant tradenda tibi, data reddere nolunt. *Nepos* 7. 3. 1. Collegæ dati. Sic data opera, *a bello posita*. *Plin. l.* 7. *epist.* 12.

Datus, us, m. 4. *il dare*. *Plaut. in Trin.* 4. 2. 16. Is mille nummum se auri meo datu tibi ferre, & gnato Lesbonico ajebat meo.

Daucus, *o.* 1. 2. corrupte ex δαὶς καρὸς, qui facem præfert. *Plaut. Curc.* 1. 1. 9. Tute tibi puerus daucus luces cereum. Vulgo est, *pour et lanter*. ¶ Item herba, similitudine fœniculi, candidioribus tamen foliis, & minoribus, hirsutisque, caule pedali recto, radice suavissimi gustus. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

David, idis, notus Rex, & Propheta apud Hebræos, quod nomen *dilectum* significat, vel *desiderabilem*. A quo fit

Davidicus, a, um, adject. *Prudent. hymn. Epiphan. v.* 49. Jam flos subit Davidicus.

Daulia, *Elaidagni*, al. *Diavolo*, urbs Macedoniæ medit. a Scampi parum distans in Aust. ¶ Daulia item, vel Daulis, *Daulis*, urbs Phocidis, in Achaia, inter Delphos, & Buliam, olim sub ditione Terei Regis Thracum. Hic hirundines non nidificant, nec luscinias pariunt. *Plin. l.* 4. *c.* 3.

Daullas, æ, patron. a Daulia urbe Phocidis. *Albinovan. Eleg. ad Liv.* 2. 106. *de Philomela*. Defert Thereicium Daulias ales Itin. *Daulis* enim sub Terei ditione fuit; de quo in avem verso V. suo loco.

Daunia, Apulia Daunia, *Puglia piana*, nunc *Capitanata*, Prov. Regni Neapolitani. Habet ab Or. Apuliam Peucetiam Aufido flu. dividente, ab Occ. Apratium, a Sept mare Jonium, vel Hadriaticum, a Meridie Apenninum M. Dicta est a Dauno Pilumni, & Danaes filio. Sed aliqui a Dauno Illyricæ gentis claro viro, Diomedis socero, appellatam esse scripserunt.

Daunicus, a, um, adject. idem quod Daunius. *Sil. l.* 12. *v.* 429. Jamque in Dauniacos perfundeos agmina campos. Ita legit *Nic. Heinf.* Alii Daunivagos.

Daunius, a, um, adject. qui est ex Daunia. *Puglioso*. *Sil. l.* 8. *v.* 358. Daunia regna. *Horat. l.* 4. *od.* 6. *v.* 27. Campus Daunius.

Daunus, filius Pilumni ex Danae filia Acrisii. Natus est Ardeæ in Rutulis. Pilumnus enim, cum Danaen uxorem duxisset, ex Apulia, ubi regnabat, Acrisium metuens, quia fere Acrisio subjecta erat, in Rutulos migravit, ibique Ardeam condidit. Sed tamen Daunus in Apuliæ parte regnasse dicitur, & de suo nomine Dauniam appellasse. Filium genuit, cujus nomen incertum est. Fuit avus Dauni secundi, proavus Turni. ¶ Daunus alter, nepos prioris, vel filius, ut alii volunt. Ex Venilia sorore Amatæ uxoris Latini Regis multos filios suscepit, ex quibus Turnum, & filiam, quæ Diomedi in uxorem data est. Sed aliqui dicunt, Turnum Dauni primi filium fuisse, & nepotem Pilumni. ¶ Est item nomen fluvii in Apulia.

Dautia. V. Lautia.

Davus, i, m. 2. antiquis idem, qui postea Dacus. Dacorum autem plurimi in Græcia servi erant. Hinc factum est, ut in Comœdiis servi Davi appellentur, ut Geta, Syrus, &c. A Natione enim sæpe servi nominabantur. ¶ Habet hoc nomen cognationem quandam cum *Dalivus*, de quo sup. *Ter. And.* 1. 2. 20. Davus sum, non Oedipus, h. e. simplex, & minime astutus. *Horat. ad Pison. v.* 114. Plurimum enim intererit, Davusne loquatur, an heros. h. e. servus. Alii legunt Divusne.

D A N T E E.

De, *de*, *di*, *da*, Germ. *von*, *aus*, prep. olim di, vel dis, a δὶς, quæ in 3. compositione idem significat, ut *largior*, differo. Significat *a*, vel *ab*, vel *ex*. *Cic. pro Corn.* Audivi de parente meo puer. ¶ Item *circa*. *Cic. in Fam.* Consiliis tuis, quæ scribis de agris assignandis ab utrisque vestrum, vehementer assentior. ¶ Item *propter*. *Ter. Eun.* 3. 2. 4. Ecquid nos amas de fidicina isthac? ¶ Item *in*, vel *per*, ut, de die, de nocte. h. e. per diem, per noctem. *Horat. lib.* 1. *epist.* 2. *v.* 32. Significat *a*, vel *ab*, vel *ex*. *Cic. pro Corn.* Audivi de parente meo puer. ¶ Item *circa*. *Cic. in Fam.* Consiliis tuis, quæ scribis de agris assignandis ab utrisque vestrum, vehementer assentior. ¶ Item *propter*. *Ter. Eun.* 3. 2. 4. Ecquid nos amas de fidicina isthac? ¶ Item *in*, vel *per*, ut, de die, de nocte. h. e. per diem, per noctem. *Horat. lib.* 1. *epist.* 2. *v.* 32. Significat de nocte latrones. *Sueton. Domit. c.* 21. Lavabat de die, prandebatque ad satietatem. *h. e.* statim a matutino. *Cicer. Q. Fr. l.* 2. *epist.* 1. *ad fin.* Considerate diligenterque naviges de mense Decembri. *Cæs.* 2. *B. Civ. cap.* 35. De tertia vigilia exercitum reducit. ¶ Pro post, *Plaut. Mostel.* 3. 2. 8. Non bonus somnus est de prandio. ¶ Item quod attinet ad. *Plaut. Merc.* 3. 1. De lanificio neminem metuo. ¶ Significat etiam materiam, ex qua res fit. *Ovid. Metam.* 1. *vers.* 127. De duro est altera ferro. ¶ Eleganter interponitur, ut hac de re, qua de re. *Cicer. de Invent.* Multis de causis.

Dea, æ, f. 1. *Dea*, Ger. *Gettin*, Gal. *Deesse*, Hisp. *Diosa*, *Sed. Virg. Ecl.* 4. *v.* 62. Nec Deus hunc mensa, Dea nec dignata cubili. ¶ In dat. plur. facit *Deabus*, ubi distinctione opus est. *Cic. pro Rab. c.* 2. A Diis, Deabusque immortalibus pacem pete. ¶ Facit etiam *Diis*. *Ver. l.* 3. *R. R. c.* 16. His Diis Heliconiis, atque olympum attribuerunt homines. V. *Voss. de Anal. l.* 2. *c.* 4.

Deacinátus, *o.* (i. 2. a quo acini abstersi sunt. *Cato de R. R. c.* 26. Si bene deacinata erunt dolia.

Deáctio, peractio. *Festus*.

Dealbator, oris, m. qui dealbat, albarius, λευκωτὴς. *Lag.* 1. *Cod. de excus. art.* Sculptores, dealbatores, cusores.

Dealbátus, a, um, nom. ex partic. *imbiancato*. *Cic. Ver. c.* 55. Omnes illæ columnæ, quas dealbatas videtis.

Dealbo, a. 1. *imbiancare*, מלבין, Germ. *weissen*, Gal. *blanchir*, Hisp. *emblanquecer*, λευκαίνω, album reddo. *Curt. Cic. 7. Fam. epist.* 29. Nec solere duos patricios de eadem fidelia dealbare. V. Fidelia.

Deamátus, V. in Deamo.

Deambulácrum, i, n. 2. locus, in quo deambulamus, *passeggio*. *Mamertin. Paneg. Jul. c.* 9. Fora, deambulacra, gymnasia.

Deambulátio, f. 3. *passeggiamento*, περίπατος, actus deambulandi. *Ter. Heaut.* 4. 6. 2. Me deambulatio, quamquam non laboriosa, ad languorem dedit.

Deambulatórium, ii, n. *passeggio*, locus ad deambulandum. *Capitolin. in Gordian. c.* 32.

Deambŭlo, n. 1. *passeggiare*, התהלך, Ger. *spatieren*, Gal. *se promener*, Hisp. *passear*, περιπατέω, de loco ad locum ambulo. *Cic.* 1. *de Leg.* Ubi, cum satis erat deambulatum, requiescemus.

Deamo, a. 1. *amar di cuore*, אהב, Ger. *von herzen lieb haben*, Gal. *aimer de tout son coeur*, Hisp. *querer muy bien*, ἐκπαθῶς, valde amo. *Ter. Heaut.* 4. 6. 21. Deamo te, Syre. *Plaut. Truc.* 4. 1. Nuntiavit, mea dona deamata, acceptaque habita apud Phronesium.

Deargentasíere, obsolet. verbum infiniti modi, pro argento spoliare. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. Depeculassere aliqua sperans me, ac deargentassere.

Deargentátus, a, um, adject. *inargentato*, argento tectus, ut deargentata arma. *Oros. l.* 3. *c.* 22.

Dearmátus, a, um, adject. ex partic. verbi dearmo, exarmatus, armis spoliatus, *disarmato*. *Liv. l.* 4. *c.* 10. Prælatis spoliis, quibus dearmatum hostium exercitum sub jugum miserat.

Deartúo, as, a. 1. *smembrare*, נתח, Germ. *zerfleucken*, Gall. *da membrer*, Hisp. *despedazar en miembros*, ἀνατέμνω, est in articulos dissecare, vel per artus incidere, ab artus. *Plaut.* 3. 4. 109. Deartuatus sum miser sceleris hujus tabnis. *Id. ib.* 3. 5. 14. Delaceravisti, deartuasque opes.

Deascíatus, a, um, nom. ex partic. a deascio, dolatus, *polito*. *Prudent. Roman. v.* 381. Deasciato supplicare stipiti.

Deascio, as, a. 1. ascia polio. Translate *Plaut. Mil.* 3. 3. 11. Tibi dixi, miles quemadmodum potis esset deasciari. *h. e.* fraudari, decipi, multari.

Deauratór, oris, m. qui inaurat, *indoratore*, χρυσωτὴς. *Leg.* 1. *Cod. de excus. art.*

Deauratus, a, um, *indorato*. *Senec. ep.* 76. Cui deauratus est baltheus.

Deauro, as, a. 1. *indorare*, χρυσόω, est a summo ad imum aureum facere. *Cod. Theodos. l.* 1. *de Fabricens.* Bucculas tegerent argento, & deaurarent.

Debacchor, d. 1. *infuriare*, השתגע, Ger. *wuetig worden*, Gal. *etre en furie*, Hisp. *usar furor*, διαμαίνομαι, proprie est per ebrietatem furere, translate est insanire generatim. *Ter. Adel.* 2. 1. 30. Si satis jam debacchatus es, leno, audi, si vis, nunc jam. Sa. Egon' debacchatus sum autem, an tu in me? ¶ De inanimis etiam dicitur. *Horat. l.* 3. *od.* 3. *v.* 55. Qua parte debacchentur ignes. h. e. calores.

Debatúo, is, a. 3. idem quod batuo, verbero. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 69. *Burm.*

Debellátor, m. 3. qui debellat, *debellatore*. *Stat. Theb.* 9. *v.* 545. Debellator cruenti gurgitis.

Debellátrix, icis, f. quæ vincit, & debellat, *debellatrice*. *Tertull. Apol. c.* 25. Græcia Phrygiæ debellatrix. *Lactant. l.* 1. *Institut. c.* 9. Libido pudoris, & famæ debellatrix. ¶ In exemplo allato Tertulliani *Rigaltius* mavult *debellator*.

Debellátus, a, um, adject. victus, superatus bello, *debellato*. *Liv. l.* 8. *c.* 10. Vi hostis debellatus. ¶ Eleganter ponitur particip. debellato absolute. *Liv. l.* 30. *c.* 8. Velut jam debellato, quod ad Syphacem Carthaginiensesque attineret, *come finita la guerra*.

Debello, a, 1. *vincere in guerra*, נצח, Ger. *uberwinden*, *und bezwingen*, Gall. *vaincre en bataille*, Hisp. *vencer en guerra*, πολεμήσαντα, est bello vincere. *Plin. l.* 6. Darium Alexander debellavit. ¶ Debellatum est, bellum finitum est. *Liv. l.* 8. Debellatum est cum Græcis.

Debĕo, es, debui, debitum, n. 2. *dovere*, *essere debitore*, חיב, Ger. *sollen*, Gal. *devoir*, Hisp. *dever*, ὀφείλω, est debitorem esse, a *de*, & *habeo*, quasi de alio habeo. *Cicer. Fam.* 10. *ep.* 12. Perfice, ut ne minus Resp. tibi, quam tu Reip. debeas. ¶ Debere interdum ea dicimur, quæ metuenda nobis impendent. *Hor. l.* 1. *od.* 14. *v.* 15. Tu nisi ventis debes ludibrium, cave, &c. h. e. nisi tu vis ventis ludibrio esse. Ita Græci ὀφείλουσιν γέλωτα, debere risum. h. e. ludibrio esse; ὀφείλουσιν ὕβριν, condemnari. ¶ Debere non posse; *Ovid. Heroid. epist. Paridis*, *vers.* 103. Non potui debere mihi spem longius itam. *Cicer. 4. Att. ep.* 2. Itaque oratio juventuti nostræ deberi non potest. h. e. edenda est, quia flagitari a juventute video. ¶ Significat etiam *esse debitore*, & tam de pecuniis dicitur, quam de aliis rebus. *Cic. Phil.* 2. Appellatus es de pecunia, quam pro domo, pro hortis debebas. Sic debere alicui laudem, officium, beneficium, præmium, &c. idem *Cicero* sæpe. *Virg. 6. Æn.* Corpora debentur tecto. ¶ *Id.* 11. *Æn.* Nos juvenem exanimum, & nil cœlestibus ullis Debentem, vano mœsti comitamur honore. h. e. mortuum. Vivi enim superis obnoxii sunt; mortui transeunt in potestatem inferorum. ¶ Item pro oportere. *Cicer.* 2. *de Orat. c.* 77. Partes orationis habere hanc vim debent. ¶ Debendus, a, um, part. passiv. *Aetim. Avit. l.* 6. *ad sorer. v.* 149. Conversio fratrum Exemplo debenda tuo.

Debíbo, is, bi, idem quod bibo, *bere*. *Solin. c.* 12. Quorum alterum si ovillum pecus debibat, pullum fieri, &c.

Debilis, le, *inabile*, *impotente*, *storpio*, *invalido*, ἀνάπηρος, ἀσθενὴς, qui membro aliquo captus est: a *de* privativa, & *habilis*. *Cic. pro Rab. perd. c.* 7. Mancus, & membris omnibus captus, ac debilis. *Ovid.* 3. *Trist. el.* 4. *v.* 9. tecto delapsus ab alto Occurrit regi debilis umbra suo. *Plin. l.* 7. *c.* 28. Cum sacris arcesseretur, ut debilis. *Stilicet* cui dextera manus deerat. *Cato R. R. c.* 157. Pueros si laves eo lotio, nunquam debiles fient. *h. e.* nervis laborabunt: *passiranno di gotta*. Et *Suet. in Vespas. c.* 7. Quidam debili crure. *con una gamba storpia*. Et *Martial. l.* 10. *epigr.* 65. Os blæsum tibi, debilisque lingua. *difettosa*, *impedita*. Et *Juvenal. sat.* 10. *v.* 227. Ille humero, hic lumbis, hic coxa debilis. *spallato*, *storto*, *sciancato*. Et *Senec. controv.* 33. *l.* 5. Membra debilia. ¶ Et speciatim de eo dicitur, qui brachia, vel pedes distortos, & impeditos habet. *Plaut. Merc.* 3. 4. 43. Claudus, cæcus, mutus, mancus, debilis. *Senec. controv.* 33. *l.* 5. Hic cæcus est, hic debilis, hic mutus. ¶ Item de rebus aliis: curtis, ac mutilis. *Martial. l.* 8. *epigr.* 6. Hoc cratere ferox commisit prœlia Rhætus Cum Lapithis: pugna debile cernis opus. *Id. l.* 7. *epigr.* 19. *ver.* 12. Debilis boletus. *h. e.* caule aut mutilo, aut penitus reciso. *Grosov.* Sic *Stat. l.* 4. *silv.* 9. *v.* 34. Debilis perna. *h. e.* cui pars abscisa est. *Ovid.* 3. *ex Pont. ep.* 1. *v.* 67. Cumque ego deficiam, nec possim ducere currum, Fac, tu sustineas debile sola jugum. ¶ *Debile iter carpere* dicitur, qui vulnere tardus est. *Stat. l.* 12. *Theb. v.* 144. ¶ Sumitur & generatim pro infirmo, imbecillo, languenti, *senza forze*, *debole*. *Lucret. l.* 4. *v.* 949. Debile sit corpus, languescunt omnia membra. *Phædr. l.* 4. *fab.* 1. *v.* 10. Muscula annis ac senecta debilis. ¶ Translate *Cic. pro Mur. c.* 25. Duo corpora esse reipublicæ, unum debile, infirmo capite; alterum firmum sine capite. *Id. pro Mil. c.* 25. Occurrebat, mancam ac debilem præturam suam futuram, consule Milone. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *circa med.* Sine manibus trunca esset actio, ac debilis. *Claud. lib.* 1. *in Rufin. vers.* 317. pars una maneret Debilior, facilisque capi. ¶ *Debile*, debilis. *Ennius*. Debilo homo. Ita *Nonius*, *c.* 2. *n.* 208. Sed alii corrigunt *debil*, ut dictum sit ea ratione, qua *volup*, *famul*, &c.

Debilitas, atis, f. 3. *debolezza*, חולשה, Ger. *schwachheit*, Gal. *foiblesse*, Hisp. *flaqueza*, ἀδύναμις, infirmitas. *Cic.* 5. *de Fin.* Ob eamque debilitatem animi multi parentes reliquerunt. ¶ Dicitur etiam de eo, qui mutilus, & mancus est. *Plin. l.* 7. *ep.* 28. debilitatem de eo dixit, qui omnibus membris extortus, & fractus est.

Debilitáte, adverb. debiliter. Auctorem habet *Non. c.* 2. *n.* 218.

Debilitátio, f. 3. idem ac debilitas, vel actus debilitandi. *Cic. in Pison. c.* 36. Quid debilitatio, atque abjectio animi tui?

Debilitátus, a, um, adject. ex particip. *indebolito*, *reso inabile*. *Cicer. pro Quinct. c.* 1. Multis incommodis veritas debilitata. *Id. 9. Fam.* Debilitatus animo. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Debilitatus vulnere. Rursus *Cic.* 2. *de Orat.* Debilitatus a jure cognoscendo.

Debiliter, adverb. *debolmente*. Pacuv. apud *Non. c.* 2. *n.* 218. Lacrymis lingua debiliter stupet.

Debillo, as, a. 1. frango, infringo, comminuo, affligo, *indebolire*, חלש, Ger. *schwuechen*, Gal. *affoiblir*, Hisp. *enflaquecer*, ἐξασθενίζω. *Cic. in Verr.* Quæ leges sæpenumero Tribunitios furores debilitarunt, & repressernnt. ¶ Significat etiam mutilare, truncare, *render' inabile*. *Lag.* 4. §. 12. *ff. de re militi.* Eum qui sibi debilitavit, ut inhabilis militiæ sit, &c. *Sust. Aug. c.* 43. C. Nonium Asprenatem

ſprenatem lapſu debilitatum aureo torque donavit. ¶ Debilitari invidia. h. e. premi, *Nepos Aquil. c.* 1. Debilitari moleſtia, *Cic. Q. Frat. l.* 1. *ep.* 1.

Debillo, onis, m. idem quod debilis, apud Veteres. *Enn.* apud *Feſt.* Debilo homo.

Debitio, ſ. 3. idem ac debitum, *debito. Cic. pro Planc. c.* 28. Per quam diſſimilis eſt pecuniæ debitio, & gratiæ.

Debitor, m. 3. *debitrix*, חוֹב, Ger. *ſchuldner*, Gal. *debteur*, Hiſ. *deudor*, ὀφειλέτης, teſte *Modeſtino*, proprie dicitur is, a quo invito exigi pecunia poteſt. *Cicer. Att. l.* 3. Titianius debitoribus ſuis renuntiavit, ut eodem fœnore uterentur, *Ovid. l.* 4. *de Pon.* Debitor vitæ ſuæ alicui.

Debitrix, icis, quæ debet, *debitrice. Ulpian. l.* 8. *ad SC. Vellej.* §. 2. Si quaſi debitrix delegatu eſt, una ſit interceſſio. *Tertull. de Anim. c.* 35. Si omnium ſæcinorum debitrix anima eſt.

Debitum, ſubſt. n. 2. *debito*, חוֹבָה, Ger. *ſchuld*, Gal. *dette*, Hiſp. *deuda*, ὀφείλημα, res alienum, quod debetur. *Auct. ante Exil.* Fidei conduxit in loco debitum retribuere. Hinc debitum exigere, ſolvere, *Cic. Q. Frat. l.* 1. *epiſt.* 2. Debita conſectari, *ſarta pagare. Id. Att. l.* 13. ¶ In debitis reſidere dicitur, quod nondum ſolutum eſt. *L. ult. Cod. de præd. Senat.* ¶ Translate debitum reddere naturæ, pro mori, eſt *Nepotis de regibus, c.* 1. *Curtius* etiam *l.* 10. *c.* 5. *de Alexandro morituro*. Velut omni vitæ debito liberatus.

Debitus, a, um, adject. *Cic. pro Flac. c.* 23. Debitam pecuniam ſolvere. ¶ Transfertur & ad alia. *Id. Phil.* 7. *c.* 3. Meritos alicui honores & debitos decernere. ¶ Interdum eſt idem ac deſtinatus. *Sulpic. Sev. l.* 1. *hiſt. ſacr. c.* 94. Poſtremis denique malis debitus, Regis animum offendit. *Claudian. in Gigantom.* Cælo debita progenies.

Deblatĕro, as, n. 1. *parlare ſfolgoratamente*, Ger. *blaſdern*, Gal. *babiller*, Hiſp. *hablar boberias*, φλυαρῶ, eſt ſtulte loqui, a blatero. *Feſt.* Sed *Non.* obloqui, & confingere interpretatur. *Plaut. Aul.* 2. 3. 1. Deblateraſti jam vicinis omnibus, me meæ filiæ daturam dotem.

Debuccino, as, avi, atum, n. 1. idem quod buccino, & translate promulgo, κήρυκα ποιοῦμαι. *Tertul. de velan. Virg.* 13. Nihil debuccinemus eorum, quæ apud illum mercedem merebuntur.

Decachinno, as, avi, atum, a. 1. deridco, *beffare. Tertul. l. c.* 47. Gehennam ſi commineamur, decachinnamur. Et *ad Nation. l.* 1. *c.* 19. Quo reſolutius decachinnetis.

Decacuminatio, onis, ſ. cacuminis præciſio, ἀκροτομία, *il tagliare la cima degli alberi, o d' altro*, ut decacuminatio cupreſſi, piceæ, cedri, apud *Plin. l.* 17. *c.* 24.

Decacumino, as, a. 1. *tagliare la cima*, ἀκροτομῶ, cacumen præcido, ſive cacumine privo. *Col. l.* 6. Ut adhuc tenera decacuminetur, Et *l.* 5. *c.* 6. Arbor decacuminanda eſt.

Decadivus, a, um, adject. qui inclinat, & cadit. *Vet. Poeta in Pervigilio Veneris*, v. 17. Et micant lacrymæ tremulæ decadivo pondere. Ita legit Lernutius. Scriverius dividit *de cadivo*. Alii alia reponunt.

Decalanticco, as, a. 1. eſt calanticam detrahere. *Lucil.* apud *Non.* Decalanticare, eburno ſpeculo depeculaſſere. *Turneb. l.* 29. *c.* 22.

Decalicatus, calce oblitus. *Feſtus.*

Decalogus, i, m. *Decalogo*, Δεκάλογος, decem legis Divinæ præcepta. Vox Græca. *Tertull. de anim. c.* 37.

Decalvo, as, a. 1. *ſchiomare*, calvum reddo. *Veget. l.* 2. *de re Veterin. c.* 48. Locum, quem curare volueris, inducto pilotthro decalvas. *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Jovin. c.* 13. Sampſon a muliere decalvatus.

Decantatus, a, um, adject. incantatus, *incantato*, apud *Apul. l.* 3. *Miles.* At ego nullo decantatus carmine. Et *ſupra eod. lib.* Decantatis ſpirantibus fibris. h. e. incantamento conſecratis. ¶ Item repetitus, quaſi ſæpe cantatus. *Cic.* 2. *de Orat.* Omnes cauſas diligentes Oratores percurſas animo, & prope decantatas habere debent.

Decanto, as, a. 1. *divulgare, celebrare*, שנה, Ger. *hochloben*, Gal. *dechanter*, Hiſp. *divulgar, celebrar*, ἐκφωνέω, laudo, celebro, divulgo. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 22. Sed & jam decantaverant fortaſſe. Ita Calepinus, & Theſaurus L. L. Sed hoc exemplum Ciceronis non facit ad rem. nam eo loco *decantare* non celebrare ſignificat, ſed cantare deſinere, ut integrum contextum legenti patet. ¶ Significat etiam repetere, crebro dicere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 17. Nec mihi opus eſt Græco aliquo doctore, qui mihi pervulgata præcepta decantet. Adde *Horat. l.* 1. *od.* 33. ¶ Item incantare. V. Decantatus.

Decanummas, i, m. eſt denarius numinus, cujus quarta pars ſeſtertius, decima as, apud *Var. Auct. de Limitib. Gonſii, pag.* 265.

Decānus, m. 3. δεκάνιος, in exercitu dicebatur, qui decem præerat militibus, ita ut ipſe eſſet undecimus, a *decem*. Igitur, cum in centuria decem fuerint decani, ſub uno vexilo centum & decem pedites fuere. Idem caput contubernii nominabatur. *Veg. l.* 2. *c.* 8. ¶ A Genethliacis etiam veteribus uſurpatur pro præſide decem partium ſigni. Cum igitur ſignum contineat gradus triginta, tres decanos in quolibet ſigno conſtituebant. Singulis vero decanis terna applicabant Numina. *Firmic. l.* 2.

Decapŏlis, ſ. 3. regio Paleſtinæ, ſub qua pars Coeleſyriæ continetur, ſic dicta a decem urbibus, quibus conſtabat.

Decapolitānus, a, um, adject. *Plin. l.* 5. *c.* 18. Jungitur Judææ Decapolitana regio, a numero oppidorum.

Decaprōti, m. 2. δεκάπρωτοι, decemprimi. *Ulpian. Alciat. ad X. lib. Cod. ſub tit. de verb. ſign. & in l. munus trium modii, ff. de verb. ſign.* Non fuere Magiſtratus. Nam Ulpian. ait, minores fuiſſe annis 25. ante annum vero 25. nemo capeſſere poterat Rempublicam.

Decaprotīa, æ, ſ. δεκαπρωτεία, dignitas Decaprotorum. Vox Græca, ſed quæ Latinis litteris legitur apud *Terentin. lib.* 50. *Digeſtor. tit.* 4. *leg. ult. ad fin.*

Decapŭlo, as, a. 1. *vuotare, evacuare*, חריק, Ger. *ausſchütten*, Gal. *vuider*, Hiſ. *vaziar*, depleo, evacuo, a *capula*, vaſe vinario. *Plin. l.* 15. *c.* 6. Quare ſæpius die decapulandum. Alii leg. *Capulandum*.

Decas, adis, ſ. 4. δεκάς, aliquid decenarium numerum continens. Hinc Livii hiſtoria in Decades diſtributa eſt, quæ ſingulæ decem libros continent.

Decaſtĭdium, n. 2. *S. Annos*, pag. Brutiorum, in Calabria ult. inter Hipporum & Rhegium.

Decaſtўlus, i, m. decem columnas habens, δεκάστυλος, στύλος enim columnam ſignificat. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Decaulesco, is, caulesco, caulem emitto, ἀναυλῶ. *Plin. l.* 19. *c.* 7. Raphanus utique jucundior, detractis foliis, antequam decaulescat. V. *Harduin.*

Deceſtes, pop. Galliæ Tranſalpinæ, non Ligurię, ut ſcribit *Florus l.* 2. *c.* 3. V. Grævium ad hunc loc. & Hofman. Lex.

Decēdo, is, eſſi, eſſum, n. *partirſi*, הלך, Ger. *abvveichen*, Gal. *ſe partir*, Hiſ. *partirſe*, ἀναχωρέω, generatim ſumitur pro abire, diſcedere. Sic Conſules de provincia dicuntur decedere, & præſides de urbibus. *Cicer. Att.* Non putet nos Senatus ante oportere decedere, quam nobis ſucceſſum ſit. *Cic. pro Lig. c.* 1. Decedens Conſidius provincia. *Id. Att.* Cum biduum cibo ſe abſtinuiſſet, ſubito febris deceſſit. ¶ Item deeſſe, cum dat. *Lactant. l.* 1. Id autem ſolidum exiſtimandum eſt, cui nihil decedere, id perfectum, cui nihil poſſit accedere. ¶ Item mori, vel abſolute, vel cum abl. *vita*, aut alio. *Cic. Att. l.* 1. Pater nobis deceſſit ad VIII. Cal. Decembris. *Id. de Senect.* Vetat Pythagoras ſine juſſu Imperatoris Dei de præſidio, & ſtatione vitæ decedere. ¶ Decedere ſuo, vel de ſuo jure, eſt non ſummo jure agere, ſed aliquid ſui juris condonare comiter, *Cic.* 1. *Off. c.* 18. Eſt enim liberale paululum nonnunquam de ſuo jure decedere. ¶ Decedere officio, vel de officio, eſt contra officium aliquid facere. *Cic. Verr.* 2. *c.* 10. ¶ Decedere de ſuo inſtituto, aut more, eſt ſecus, quam quis ſolitus ſit, agere, mores mutare. *Liv. l.* 37. *c.* 33. ¶ Decedere de ſumma, eſt aliquid de ſumma detrahi, vel minui. *Ter. Adel.* Mea, quæ præter ſpem evenere, utantur, ſine, de ſumma nihil decedet. ¶ Decedere de via, vel via, eſt vel per errorem, vel honoris cauſa digredi, *ſallar la ſtrada, o dar la ſtrada. Sueton. Cæſ.* Cum luminibus extinctis deceſſiſſet via errabundus. *Plaut. Trin.* 1. *c.* 80. Decedam ego illi de via, de ſemita, de honore populi. ¶ Eodem ſenſu dicimus abſolute, decedere. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 12. Quibus ita interdictum, iis omnes decedunt, aditumque eorum ſermonemque defugiunt. ¶ *Tacit. l.* 14. *Ann.* Non ideo Thraſea deceſſit ſententia. *rustò parere. Cicer. pro Balbo*: Qui de civitate decedere, quam de ſententia mutuit. ¶ Decedere fide. h. e. fidem violare. *Liv. l.* 31. *c.* 5. ¶ Milites decedentes, *diſertori. Pollio ad Cic l.* 10. *Fam. ep.* 32. ¶ Interdum uſurpatur pro ſuccedere. *Suet. Cæſ. c.* 24. Profpere decedentibus rebus. ¶ Die decedente, *la ſera. Virg.* 4. *Georg.* Te veniente die, te decedente canebam. ¶ Denique aliquando uſurpatur pro ſimplici cedo. *Hor. l.* 2. *od.* 6. Ubi non Hymetto mella decedunt.

Decem, *dieci*, עֶשֶׂר, Ger. *zehen*, Gal. *dix*, Hiſp. *diez*, δέκα, nomen numerale indecl. a Græca voce allata. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 7. Fundos decem & tres reliquit. *Ter. Andr.* 5. 4. 49. Decem talenta.

December, bris, m. *Decembre*, דְּצֶמֶבֶר, Ger. *Chriſtmonat*, Gal. *Decembre*, Hiſp. *Diciembre*, νοεμβρίος, nomen menſis, quod decimum locum teneret a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. *Horat. l.* 1. *ep. ult.* Me quater undenos ſciat impleviſſe Decembres.

Decembris, & bre, o. 3. adject. ut Feſta decembria, &c. *Hor.* 2. *ſer. ſat.* 7. v. 4. Libertate Decembri utere, ideſt Saturnaliorum. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Conſules Idibus Decembris magiſtratum occæpere.

Decemjŭgis, e, adject. qui decem juga habet, ut currus decemjugis, h. e. quem decem equi juncti trahunt. *Sueton. Ner. c.* 24. Aurigavit quoque pluſiariam, Olympiis, vero etiam decemjugem, ſubaudi, currum.

Decemmodius, vel Decimodius, a, um, adject. qui decem modiorum menſuram capit. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Corbulæ decemmodiæ.

Decempagi, *Dauſe*, ſive *Dieuze*, opp. Germ. ſup. ſive Galliæ Belgicæ, in Alſatiæ, & Lotaringiæ conf. al. in Lotharingia, a limite Alſatiæ 10. l. in Occ. ad ſl. Selnam, ubi exit a lacu Duodeciaco.

Decempēda, fem. 1. δεκάπους, menſuræ genus, nempe pertica decem pedes longa, inde & nomen accepit. *Cic. pro Mil. c.* 27. Cum architectis, & decempedis villas, hortoſque peragrabat. *Horat. l.* 2. *od.* 15. v. 14. Decempedis metata porticus.

Decempeditor, oris, m. *agrimenſore*, γεωμέτρης, terræ dimenſor. *Cic.* 13. *Phil. c.* 18. Qui fuerat æquiſſimus agri privati, & publici decempedator.

Decemplex, icis, adject. qui decem partibus ſuperat. *Nepos in Miltiad. c.* 5. *ad fin.* In quo tanto plus virtute valuerunt Athenienſes, ut decemplicem numerum hoſtium ſuperarent.

Decemplicātus, a, um, idem quod decemplex. *Varr. l.* 5. *L. L. c.* 5. His decemplicatis conjuncto præverbio, ex uno quinque millia numero efficerent.

Decemprimātus, us, m. decemprimorum dignitas. *Hermogen. Dig. l. ult. l.* 1. Patrimonii ſunt munera &c. decemprimatus.

Decemprimi, dicuntur a Cicerone, qui δεκαπρῶτοι Græce. Hoc nomine vocabantur in municipiis, & provinciarum oppidis, qui præcipui, & primi erant inter decuriones, quique ſimul cum Duumviris remp. gubernabant, præerantque ſumptibus Reip. cauſa faciendis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 9. Itaque decurionum decretum ſtatim fit, ut Decemprimi proficiſcantur ad Syllam. ¶ Scribitur & diviſim, *Decem primi*, ut eſt in *Cenotaphio Piſano L. Cæſaris*.

Decemrēmis, is, f. navis decem remorum ordinibus inſtructa. *Plin. l.* 7. *c.* 56. *ad fin.* Sex ordinum navem invenit Xenagoras: ab ea ad decemremem Mneſigiton. Eſt qui leg. *decimemen*, ſed minus recte. ¶ Biremis quidem, ac triremis ratio facile intelligitur, exhiberuque etiam oculis ab Eruditis, ex antiquitatis monumentis deſumpta figura: ut de triremi fecerunt. *Scheffer. in fi. l.* 1. *de milit. navi. & Graev. ad Flor. l.* 4. *c.* 11. ex columna Trajana, &c. Verum ubi numerus ordinum creſcit, non videtur ſatis commode intelligi, quo pacto aut tot remorum ſeries ad latera navium, ſive recto ordine, ſive in quincuncem, apte locari poſſent; aut tot remigantium ordines & conſiſterent in ipſa navi, & commode ſe remigando moverent. V. *Raph. Fabretti. de columna Trajana, c.* 5. & *Diſſertat. criticam admodum Tom.* 7. *hiſt. Rom. P. P. Catrou, & Rouillé*. ¶ *Harduinus ad loc. Plin. cit.* negat, *ordines* hoſce ſignificare remorum ſeries alias aliis ſuperpoſitas; & ſi qui in antiquis monumentis ita conformati conſpiciantur, non omnes eſſe mobiles, ſed ſolum ſuperiores: imos vero contendit fixos, & navi adhærentes fuiſſe. Quem vero ad uſum, non ſatis apparet. Cenſet autem, cum dicimus *duas, tres, ſex, ſeptem, remorum ordines, decemremes*, &c. intelligi tantummodo ſex, ſeptem, decem remos in ſingulis navium lateribus: quaſi ideo dicantur *ordines*, quia ſingulis remis plures remiges, uti & nunc fit, deſtinabantur. Non liquet.

Decemſcalmus, maſc. 2. actuariolum, quod decem ſcalmis agebatur. *Cic. Attic. l.* 16. *epiſt.* 3. Hæc ego conſcendens e Pompejano tribui actuariolis decemſcalmi.

Decemvirālis, o. 3. quod ad Decemviros ſpectat. *Cic.* 6. *Verr.* Tum ex amplißimo collegio decemvirali Sacerdotes P. R. &c. ¶ Leges decemvirales, leges duodecim tabularum, quibus perierendis Decemviri Conſulari poteſtate creati ſunt. *Liv. l.* 3. Leges decemvirales, quibus tabulis duodecim eſt nomen, in æs inciſas publice propoſuerunt.

Decemviraliter, adverb. more Decemviri. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 6.

Decemvirātus, us, m. dignitas, & officium decemvirorum. *Cic.* 2. *Agr.* Ut ii decemviratum habeant, quos plebs deſignaverit. Et in plur. num. *Liv. l.* 4. *c.* 15. Conſulatibus, Decemviratibus, ſuis majorumque honoribus.

Decemviri, m. 2. Magiſtratus decem virorum, qui anno U. C. 300. vel 301. pro Conſulibus legum ferendarum cauſa creati ſunt. ¶ Decemviri litibus judicandis erant præſides quæſtionum privatarum, qui creabantur, cum Prætor urbanus ad bellum exiret, ut eſſent pro Prætore in juriſdictione exercenda. *Sigon. de ant. jure C. R. lib.* 2. *c.* 18.

Decennālis, o. 3. *di dieci anni*, δεκαετής, quod eſt decem annorum, ut Bellum decennale Trojanum, *Ammian. l.* 15. *c.* 29. (al. 12.) ¶ Hinc Decennalia, abſolute, ſc. feſta, vel ludi, qui ſingulis decenniis celebrabantur. *Trebell. Pol. in Solino*, Decennalia Romæ ab eodem celebrata (h. e. decimus Imperii annus) & poſt decennalia Gothi ab eo victi.

Decennis, e, o. 3. *di dieci anni*, Ger. *zehenjerig*, Gal. *de dix ans*, Hiſp. *de diez anos*, δεκαετής, quod decem annorum eſt. *Quintil. l.* 8. *c.* 4. Decenni bello exhauſtus. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Fœmina decennis.

Decennĭum, n. 2. δεκαετία, ſpatium decem annorum. *Apul. de Deo Socrat.* Calchas decennium prædixit. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 7. Convocatis Patribus, decennia celebravit, novo genere ludorum. h. e. decennalia.

Decens, entis, o. 3. *decente, convenevole*, πρέπων, m. & πρέπον, neut. conveniens, aptus, pulcher, partic. a decet, vel nom. ex partic. *Horat. l.* 4. *od.* 13. v. 17. Dolor decens. *Senec. Thyeſt.* v. 150. Pœna decentior. *Alter Senec. l.* 1. *de Benef. cap.* 9. Decentiſſimum ſponſaliorum genus eſt adulterium. V. *Indecens*. ¶ Decens etiam dicitur, cui eſt dignitas formæ, & totius corporis habitus decens, *bello, e maeſtoſo. Sueton. in Domit.* Præterea pulcher, & decens, maxime in juventa, & quidem toto corpore. *Horat. l.* 1. *od.* 4. v. 6. Junctæque Nymphis Gratiæ decentes.

Decenter, adv. *convenevolmente, acconciatamente*, Ger. *zimlich*, Gal. *proprement*, Hiſp. *convenientemente, δεόντως*, convenienter, apte, pulchre. *Cic. pro Cæcin. c.* 26. Si quæ decentiſſime deſcripta majoribus jura ſunt, poſſeſſionum, aquarum, itinerumque ſunt. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 216. Pulſare decentius. *Ovid. l.* 3. *de arte am. v.* 291. Lacrymare decenter.

Decentĭa, ſ. 1. *convenienza*, בלהגיה, Ger. *zierlichkeit*, Gal. *bienſeance*, Hiſp. *conveniencia*, εὐσχημία, convenientia, pulchritudo. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 28. Colorum & figurarum tum venuſtatem, atque ordinem, & ut ita dicam, decentiam oculi judicant.

Deceptio, onis, ſ. *ingannio*, dolus, fraus, fallacia, decipiendi actus. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Quoniam impendentis loci deceptio cogit. *Martian. Capell. ſub fin. l.* 4. *in metro*: Queis falſa captos circuit deceptio.

Deceptiōſus, a, um, *ingannevole*, doloſus, fallax. *Eusebius* 1. 7. Vox minime uſurpanda.

Dece-

Deceptor, oris, m. fallax, qui decipit, *ingannatore*. *Senec. Thyeſt. v.* 139. Proditus occidit deceptor domini Myrtylus.

Deceptrix, cis, f. quæ decipit, *ingannatrice*. *Lactant. Epitom. c.* 6. Deceptrix adulatio.

Deceptus, a, um, o. 1. 2. *ingannato*, partic. a decipio. *Cic.* 1. *Off.* Quæ coactus quis metu, aut deceptus dolo promiſerit.

Decēris, is, f. δεκήρης, decem remorum ordinibus acta navis, *nave da dieci remi*. Ita enim conterdit legendum *Turneb. l.* 22. *c.* 31. *in Sueton. Calig. c.* 37. ubi ait. Fabricavit & decores Liburnicas, gemmatis puppibus &c. Vulgata lectio habet, *de cedris*. Tale (inquit Turneb.) navium genus ampliſſimorum tricliniorum, & thermarum, de quibus Sueton. loquitur, capax fuit.

Decermĭæ, æ, n. 3. frondes *ſacræ*, quibus in luſtrationibus uti ſolebant, a decerpo, quod ad purgandum decerpebantur. *Feſtus*.

Decerno, is, crevi, cretum, n. 3. נגר, Ger. *beſtbließen*, Gall. *arrêter*, Hiſp. *determinar*, ἀποδείκνυμι, eſt conſtituere, definire, de magnis rebus certam ſententiam proferre. *Cic.* 1. *Off.* Expetenda magis eſt decernendi ratio, quam decertandi fortitudo. *Ter. Andr.* Quicquid peperiſſet, decrevernnt tollere. *Id Heaut.* 3. 1. Decretum eſt pati. *ſoo riſolato di ſopportare*. *Id. Andr.* 4. 2. 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? Nequeo ſatis decernere. ¶ Decernere ſecundum aliquem, *dar ſentenza in favore di qualcuno*. *Cicer. Attic. l.* 16. & alibi. ¶ *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 1. Tibi decrevit, ut Regem reduces. h. e. decreto mandat. Sic decernere honores, imperium, ſtatuas alicui, *Cic. Plin.* & al. Decernere pecuniam ad ludos. *Id. Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 1. ¶ Decernere armis, acie, &c. *combattere*. *Cic. l.* 7. *Attic. ep.* 3. *Nepos Miltiad.* 4. *n.* 4. & *Liv. l.* 1. Et, decernere, abſolute. *Id. Nepos Annib. c.* 4. Cum hoc eodem de Claſſidio apud Padum decernit. ¶ Decernere rem, eſt, rem abſolvere, ad finem perducere. *Liv. l.* 25. Haud magna vis certaminis fuit: primus clamor, atque impetus rem decrevit. ¶ *Decreſſet*, pro decreviſſet, *Cic. Verr.* 5. *c.* 3. *decretat* pro decreverat, *Ter. And.* 1. 5. 3. *decreto* pro decrevero, *Plaut. Curcul.* 5. 3. 25.

Decerpo, is, pſi, ptum, a. 3. *carpire*, *togliere via*, אסף, Ger. *abbrechen*, Gall. *arracher*, Hiſp. *agarrar*, *arrebatar*, ἀποτίλλω, eſt detrahere, ſive a te aliqua auferre, a de, & *carpo*. *Hor.* 1. *ſerm. ſat.* 2. Unde laboris pius haurire mali eſt, quam ex re decerpere fructus. *Plin. lib.* 9. *ep.* 20. Decerpere uvam. Et translate, *Cic. pro Marcel. c.* 2. Decerpere ex alicujus laude.

Decerptus, o. 1. 2. partic. a decerpo, *carpito*, *tolto*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Humanus autem animus decerptus ex mente divina. *Horat. l.* 1. *od.* 7. Decerpta oliva.

Decertatio, f. 3. *combattimento*, *conteſa*, ἀγωνισμὸς, pugna. *Cic.* 11. *Phil. c.* 9. Cumque harum rerum omnium decertatio Conſulibus optimis, & fortiſſimis commiſſa, & commendata ſit.

Decertatorius, a, um, o. 1. 2. quod ad decertationem ſpectat. *Quinctil. l.* 6. *c.* 4. Pugna decertatoria.

Decertātus, a, um, o. 1. 2. partic. paſſ. a decerto. *Stat. lib.* 1. *Theb.* Alternaque regna profanis decertata odiis. ¶ Labores decertati, certando peracti. *Claud.* 1. *Panegy. de laud. Stilic. v.* 21.

Decerto, as, avi, atum, n. 1. *combattere*, *guerreggiare*, נלחם, Ger. *kriegen*, Gal. *combattre*, Hiſp. *pelear*, ἀγωνίζομαι, idem ac certo. *Cic. pro Planc.* Sed erat non jure, non legibus, non diſceptando decertandum. *Id. de Prov. conſ.* Decertare prælio. ¶ Decertatur, imp. *Cic.* 1. *Off.* Cum vero de Imperio decertatur.

Decervico, as, a. 1. cervicem, ſeu collum præcido. *Sidon. lib.* 3. *epiſt.* 3. Quos humari nox prohibuerat, decervicatis liquere cadaveribus.

Decessĭo, nis, f. *partita*, ἀναχώρησις, actus decedendi. *Cic. Sulpitio l.* 4. *Fam.* Is mecum ſæpe de tua manſione, aut deceſſione communicat. *Celſ. l.* 2. *c.* 4. Deceſſio febris.

Decessor, ris, m. qui jam magiſtratu functus deceſſit de provincia, & ſucceſſori ſuo eam tradidit, *predeceſſore*. Refertur ad ſucceſſorem. Nam deceſſorem ſuum veteres vocabant, quem nos *predeceſſorem*, cui ſcilicet ipſi in provincia adminiſtranda, aut alia quavis re, & dignitate, ſeu officio ſuccedebant. *Ulp. in l. obſervare*. *ff. de off. Proconſ. Tacit. Agric. c.* 7. Agricolam viceſimæ legioni tarde ad ſacramentum tranſgreſſæ præpoſuit, ubi deceſſor ſeditioſe agere narrabatur: Ita ſucceſſor ſimul, & ultro electus &c.

Decessus, us, m. idem ac deceſſio, *partita*. *Cæſ.* 3. *B. G.* Vulgo credebatur, ab ejus deceſſu ferere ſolitos. *Cal. Cic. Fam.* 8. *ep.* 10. Quod ad tuum deceſſum attinet. ¶ Item mors, *morte*. *Cic. de Amic. c.* 3. Amicorum deceſſu plerique angi ſolent.

Decessus, a, um, adject. *partito*. *Ex Gallo Priſcianus*: Cuſtodibus deceſſis, multi interficiuntur. *V. Voſſ. de Analog.*

Decet, ebat, cuit, *convenire*, כשר, Ger. *es gezienet*, Gal. *il eſt convenable*, Hiſp. *es conveniente*, πρέπει, convenit, honeſtum eſt, aptum eſt. Conſtruitur cum acc. *Cic. in Orat.* Decet hoc neſcio quo modo illum. ¶ Et abſolute. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 29. Roſcium ſæpe audio dicere, caput eſſe artis, decere. ¶ Et cum infinito. *Cic.* 2. *de Leg.* Fieri ſic decet. ¶ Et cum Dativo. *Ter. Adelph.* 3. 4. 45. Ita vobis decet. *Gell. l.* 9. *c.* 15. Arrogantius, & elatius, quam ætati ejus decebat.

Decianus, a, um, adject. a Decio nom. prop. *Cicer. pro Flacc. c.* 21. & 29.

Decidium, ii, n. excidium, caſus, interitus, *morte*, *rovina*, a cado. *Senec. epiſt.* 30. Fortiter ferre decidium ſui.

Decīdo, is, cidi, cisum, a. 3. *tagliare*, כרה, Germ. *abhauen*, Gall. *couper*, Hiſp. *cortar*, ἀποκόπτω, abſcindo, amputo. *Plaut. in Mer.* 2. 2. 37. Decide mihi collum, ſi falſum ad te loquar. ¶ Translate eſt *determinare*. *Cic. pro Quinctio*. Decidis, ſtatuiſque tu, quid ad denarium ſolveretur. Sic, quæſtionem, dubitationem, cauſam decidere, apud JCtos. ¶ Hinc & pro paciſci, tranſigere, litem mutuo conſenſu componere uſurpatur, *venir in accordo*. *Cic. Verr.* 3. *c.* 28. Conſectari malebant, quam quicquam cum iſto ſua voluntate decidere. Et *Verr.* 4. *c.* 22. Qui cum reo tranſigat, cum accuſatore decidat. Et *Verr.* 5. *c.* 48. Ut in ſingula jugera ternis medimnis decidere liceret. h. e. ut ſingula jugera ternis medimnis taxarentur.

Decīdo, is, n. *cadere in giù*, נפל, Ger. *abhinfallen*, Gal. *decheoir*, *tomber*, Hiſp. *caer*, καταπίπτω, deorſum cado. *Cic.* 2. *Off.* Ficta omnia celeriter, tanquam ſcenici, decidunt. *Cæſ.* 1. *B. G.* Ex equo decidit. Sit decidere ſpe, vel ab ſpe. *Liv.* & *Ter. Heaut.* 4. 8. Decidere in aliquem locum, *Plaut.* & *Ovid.* ſæpe. ¶ Decidere ab archetypo, *allontanarſi dall' originale*. *Plin. l.* 5. *ep.* 10. ¶ Uſurpatur etiam pro mori, *Plaut. Trin.* 2. 4. 143. Solſtitiali morbo decidunt.

Decĭdŭus, a, um, adject. idem quod cæduus, a cado. Nonnulli legunt in illo *Ovid. l.* 8. *Metam. v.* 758. Contremuit, gemitumque dedit decidua quercus.

Decidŭus, o. 1. 2. caducus, a cado. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Cervis tantum ſolida, & omnibus annis decidua. *Id. ib. c.* 49. Teſtes decidui ad crura. h. e. pendentes.

Decies, *dieci volte*, עשרה פעמים, Germ. *zehenmahl*, Gall. *dix fois*, Hiſp. *diez veces*, δεκάκις. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Decies anno pariunt columbæ. *Cic.* 3. *Verr.* Decies centena millia, *un milione*. ¶ Decies centena abſolute. *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. 15. Decies centena dediſſes Huic parco paucis contento, quinque diebus Nil erat in loculis. ¶ Dicitur & decies, abſolute, pro decies centena millia. *Martial. l.* 1. *epigr.* 104. Aut vive, aut decies, Scævola, redde Deis. Lege integrum Epigramma. Adde *l.* 3. *epigr.* 62. ¶ Sumitur & pro, ſæpe. *Plaut. Ampb.* 2. 1. 27. Decies dixi.

Decii, m. 2. tres Cives R. pater, filius, nepos, qui pro patria ſe devoverunt, pater bello Gallico, filius bello Hetruſco, nepos eo, quod Pyrrhus geſſit pro Tarentinis. *Cic.* 1. *Tuſc.*

Decĭma, vel decuma, fem. 1. עשרונים, Ger. *zehnd*, Gall. *dixme*, Hiſp. *diezmo*, δεκάτη, decima pars quarumcunque rerum, quæ ſolvitur Principibus, & Sacerdotibus. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 36. Neque Herculi quiſquam decumam vovit unquam, ſi ſapiens factus eſſet. Sic Decimæ vini, olei, frugum, apud *eund. Ver.* 3. quas Regibus olim & Diis libatas, tradit *Victor de orig. gen. Rom. Sueton. Calig. c.* 16. Scenicis ludis decimæ datæ. h. e. miſſilia, & teſſeræ, quas Imperator ille in honorem Deorum ſpargebat. *V. Turneb. lib.* 18. *adverſ. c.* 3. ¶ Fuit & Dea quædam Decima appellata, de qua *Tert. de Anim. c.* 37. Superſtitio Romana Deam finxit & Nonam, & Decimam a ſollicitioribus menſibus.

Decimālis, le, adject. ut Decimales agri, h. e. decumani, qui decimas ſolvunt. *Tacit. de Germ. c.* 29.

Decimānus, ſive decumanus, o. 1. 2. *decimo*, δέκατος, idem fere eſt quod decimus, ſed pro magno etiam ponitur, quia decimus ex ſimplicibus numeris maximus eſt. Hinc *Decumana ova*, *decumani fluctus*, *decumanus auſpex*, *decumana ſanna*, &c. ¶ Decumana porta dicta eſt, quia præcipua eſt, & aliis patentior, vel a limite decumano, vel a decimis cohortibus ibi tendentibus, ideſt a tutela militum decimæ cohortis. ¶ Decumanus ager, ex quo decimæ recipiuntur. ¶ Decumanus limes, ante duodecimanus, qui agrum ſecat ab Oriente in Occidentem, a magnitudine, & longitudine, vel potius a menſura decem actuum. ¶ Decumani quoque dicti publicani, a decimis, quas redimebant. ¶ Decumanum frumentum eſt acerofum, oleum decumanum, minus purum, ac proinde vilius, quia quod decimando colligitur, id cæteris vilius eſt. Hæc omnia auctores habent *Plinium*, *l.* 18. *c.* 3. *Feſtum* in voce Decumanus, *Cæſarem* ſæpe *decumanam portam* memorantem, *Cic.* 2. *Fin. c.* 8. & *Verr.* 5. *c.* 6. ubi V. Aſcon. &c.

Decimatio, vel decumatio, onis, f. *decimazione*, ſupplicium militare, cum decimus quiſque miles ſorte lectus occiditur. *Capitolin. in Maxim. c.* 12. Clementem ſe dicebat, quando eos centeſimaret, qui digni eſſent decimatione, atque viceſimatione. V. *Decimo*.

Decimātrus, vel decimatria, dies feſti Faliſcorum, quod fierent poſt decimum diem Iduum. *Feſtus* in voce *Quinquatrus*.

Decimātus, vel Decumatus, a, um, adject. lectus ad ſupplicium ex decimo quoque, *decimato*. *Sueton. Aug. c.* 24. Cohortes, ſi quæ ceſſiſſent loco, decimatas hordeo pavit. ¶ Item electus, *eletto*, *ſcelto*. *Symmach. l.* 5. *ep.* 83. Viri decumatæ honeſtatis.

Decimius, Cajus Decimius, a numero decimo nominatus. *Cic. l.* 4. *Attic. ep.* 16. A quo pyra Deciniana dicta ſunt, de quibus *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Decimo, as, a. 1. *decimare*, *torre la decima*, עשר, Ger. *den zehenden anlegen*, Gall. *dimer*, Hiſp. *diezmar*, δεκατεύω, eſt decimam partem detrahere. Unde decimari legiones dicuntur, quando decimus quiſque ſupplicio afficitur ab Imperatore, ſorte ducta, cui contingeret. *Sueton. Galb. c.* 12. Recuſantes decimavit. Adde *eund. in Calig. c.* 48. ¶ Apud Rom. primus eo ſupplicio uſus videtur App. Claudius, de quo *Liv. l.* 2. *c.* 59. Quomodo inſtitui ſoleret, docet *Plutarch. in Anton.* & *Appian. in Parthicis*.

Decimodia, vel decemmodia, f. 1. vaſis genus decem capiens modios. *Col. l.* 12. *c.* 18.

Decimum, *Decimo*, locus Latii, via Lavicana, qua Roma Beneventum itur, ſic dictus, quod 10. M. P. ab urbe Roma diſtet.

Decimum, adv. *la decima volta*. *Liv.* 6. *c.* 40. Nos reſcietis decimum Tribunos.

Decimus, olim decumus, o. 1. 2. ultimus ex denario, vel unus ex decem, *decimo*, ut hora diei decima, *Cic. Phil.* 2. *c.* 31. Decimus quiſque, *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 17.

Decinerātus, a, um, *incenerito*, in cinerem redactus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 32. *ad fin.* Ignis ipſe, decineratis omnibus, in nihilum finietur.

Decinerēſco, is, n. 3. *ridurſi in cenere*, in cineres abeo. *Tertull. in Apolog. c.* 48. *extr.* Ut nullo jam igne decinereſcat.

Decĭplo, is, epi, eptum, impmo, fraudo, circumvenio, induco, fallo, eludo, *ingannare*, רמה, Germ. *betrügen*, Gall. *decevoir*, *tromper*, Hiſp. *engañar*, *deſvanire*. *Cic.* 2. *de Div.* Nam illa amphiboliæ, quæ Crœſum decepit. *Id.* 2. *de Orat. c.* 71. Decipere expectationem alicujus. ¶ Decipere, & conſumere diem. *Ovid. 4. Triſt. el.* 9.

Decipŭla, f. 1. vel decipulum, n. 2. *laccio*, כיקש, Germ. *vogelſtblag*, Gall. *laccets*, Hiſp. *orcuelo*, παγὶς, laquei genus ad decipiendas, capiendaſque aves, vel mures. *Apul. l.* 8. Opportunum decipulum nactus. *Sidon. Apoll. l.* 8. *ep.* 10. Decipula male blandientis eloquii.

Decircino, as, avi, atum, a. 1. idem quod circino circulum deſcribo, *fare un circolo*, κυκλόω. *Manil. l.* 1. *v.* 296. Majoremque Helice major decircinat arcum. *Id. l.* 3. *v.* 332. Quem teretis natura ſoli decircinat orbem in tumidum, &c.

Decirēmis, f. 3. navigii genus habens decem remorum ordines, δεκήρης. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Ab ea ad deciremem Neſigeton. Al. leg. Decemremem.

Decīſio, onis, f. *determinazione*, *deciſione*, פרר, Germ. *vertrag*, Gall. *deciſion*, Hiſp. *deciſion*, διάλυσις, determinatio, vel diremptio litium mutuo conſenſu. *Cicer. pro Cæc.* Quid noſtra deciſio de æquitate, quid ratio interdicti de jure admoneant. *Idem. pro Flacc. c.* 36. Deciſio cauſæ.

Decīſus, a, um, adject. *tagliato*, *troncato*, ut deciſæ aures, *Tacit. Ann.* 12. *c.* 14. Deciſas pennas, *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 50. ¶ Item diremptus, determinatus, deciſo. *Sueton. Veſpaſ. c.* 21. Poſt deciſa quæcumque obvenieſſent negotia, geſtationi, & inde quieti vacabat. Adde *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 58.

Decĭto, freq. a decet. *Apul. l.* 2. *A. A.* Plantis roſcidis decitantes. hoc eſt, decorantes.

Decĭus. V. Decii.

Declamatio, f. 3. μελέτη, domeſtica exercitatio parandæ eloquentiæ cauſa, qua Oratores veteres ſeriis cauſis præludere ſolebant: item exercitatio illa, qua pueris in ludis fictæ quædam themata ſolent præſcribi. *Cic.* 1. *Tuſc.* Hæc mihi nunc ſimilis eſt declamatio. *Idem Famil.* 16. *epiſt.* 21. Quotidiana declamatio. ¶ Extant plures apud Senecam, & aliæ Quintiliani nomine.

Declamatiuncŭla, æ, f. dimiaut. parva declamatio. *Gell. l.* 6. *c.* 8. Hanc utramque declamatiunculam celebraverint, &c.

Declamātor, m. 3. qui domeſticis, vel ſcholaſticis meditationibus ſe exercet, ut poſſea ſeriis in cauſis ſit paratior. *Cic. in Orat. c.* 15. Non declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, ſed doctiſſimum, & perfectiſſimum quærimus.

Declamatorĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad declamandum pertinet. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 3. Et ipſe puer magis illo declamatorio genere duci, & delectari videtur.

Declamātus, a, um, declamando dictus. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 3. Julius Granianus, cujus hodieque orationes declamatæ feruntur.

Declamĭto, as, freq. a declamo. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 4. Cauſas declamitare. *Id. de clar. Orat.* Commentabar declamitans (ſic enim nunc loquuntur) ſæpe cum M. Piſone.

Declāmo, as, n. 1. *eſercitarſi nel ben dire*, Ger. *ſich in redkunſt üben*, Gall. *declamer*, Hiſp. *exercitarſe en la retorica*, ἀσκοῦμαι, eſt proprie valde clamare, metonymice in ficto themate ſe exercere. *Cic.* 5. *Fin. c.* 2. Ad fluctum ajunt declamare ſolitum Demoſthenem. ¶ Sed ſumitur etiam pro orare, ſeu cauſam agere. *Cic.* 6. *Ver.* Ille autem infanus, qui pro iſto contra me vehementiſſime declamaſſet. *Declaratio*, f. 3. *manifeſtazione*, Germ. *erklärung*, Gall. *declaration*, Hiſp. *declaracion*, ἔκφανσις, explicatio, oſtenſio. *Cic. Planc. l.* 10. *epiſt.* 5. Declaratio animi tui mihi erat jucundiſſima.

Declarātor, oris, m. qui declarat, *chi moſtra*, *e manifeſta*. *Plin. Paneg. c.* 92. *n.* 6. Ut honoribus noſtris ſuffragator in Curia, in campo declarator exiſteres.

Declarātus, a, um, adject. ex particip. *dichiarato*, *moſtrato*. *Nep. Annib.* 11. 2. Tabellarius ducis nave declarata ſuis, eodem ſe recepit.

Declāro, as, avi, atum, a. 1. *dichiarare*, *moſtrare apertamente*, גלה, Ger. *erklären*, Gal. *declarer*, Hiſp. *declarar*, ἐκφαίνω, eſt aperte monſtrare. Et tam ad facta, quam ad dicta pertinet. *Cic. l.* 5. *Fa. ep.* 13. Itaque hoc ſæpius dicendum, tibique non ſignificandum ſolum, ſed etiam declarandum arbitror. ¶ Declarare Conſulem erat collectis ſuffragiis pronuntiare. *Cic. pro Mur. c.* 2. Ut ejuſdem hominis voce & declaratus Conſul eſſet, & defenſus. ¶ Significat etiam teſtari, probare. *Id. Parad.* 6. *c.* 2. Copiam declarat ſatietas rerum, & abundantia.

Declāvo, as, avi, atum, clavas, & ramos arborum amputare. Legit hanc vocem *Turneb. in Pandect. tit. de arbor. furt. cæſ.* Ubi alii leg. *deglubere*, vel *deliberare*, &c.

Declinatio, onis, f. 3. *ſcbivamento*, *lo ſchivare*, סור, Ger. *ausweichung*, Gall. *declinaiſon*, *decadence*, *detour*, Hiſp. *declinacion*, ἔκκλισις. *Curt. l.* 7. Quam Dioxippus cum exigua corporis delinatione vitaſſet. *Cic. pro Cluent. c.* 53. Laboris, & periculi declinatio. *Id.* 4. *Tuſc.* Declinatio a malo. Hinc appetitioni opponit *Gel. l.* 14. *c.* 1. & *Cic.* 3. *de nat. Deor.* ¶ Ponitur & pro digreſſione, ut declinatio brevis a propoſito, *Id.* 3. *de Orat.* ¶ Eſt etiam idem quod clima, ſeu certum cœli ſpatium, *clima*. *Calum. in præm. Oper.* Sit oportet rerum

naturæ sagacissimus, declinationum mundi non ignarus, ut exploratum habeat, quid cuique plagæ conveniat, &c. ¶ Apud Grammaticos est nominum per suos casus inflexio. *Var. l. 7. L. L. sub init.* Declinatio inducta in sermones utili, & necessaria de causa.

Declinātus, us, ui, m. idem quod declinatio, qua nominum inflexionem significat. *Var. l. 7. de L. L.* Nominibus novis allatis in consuetudinem, sine dubitatione eorum declinatus statim omnis dicit populus. ¶ Significat etiam motum voluntatis, quo aliquid fugimus. *Cic. 5. Fin. c. 7.* Alii censent primum declinatum esse dolorem. V. Adfcitum.

Declinātus, a, um, nom. ex particip. inclinatus, ut declinata ætas, quæ scil. ad senium accedit. *Quintil. l. 12. c. ult. & lib. 10. c. 1.* Neque spe, neque metu declinatus animus. h. e. ab honesto abductus.

Declinis, ne, declinans, devitans. *Stat. Theb. v. 296.* Exoritur pudibunda dies cœlumque retexens, Averfum Lemno jubar, & declinia Titan Oppofita juga nube refert. Ubi *Lactant. Scholiast.* quæ declinarent, & fugerent. Al. leg. *declivia*, quod minus ad rem facit, cum sermo sit de sole surgente, non ad occasum vergente.

Declino, as, avi, atum, a. 1. *declinare, abbassare*, נטה, Ger. *entweichen*, Gal. *eviter*, Hisp. *evitar, disbergarse*, ἐκκλίνω, est deorsum aliquid flectere, & flectendo vitare, *sfbifare*. ¶ Ponitur vel absolute. *Cic. pro Sext.* Magna rerum permutatione impendente, declinasse me paulum. ¶ Vel cum accus. *Cic. 1. Offic.* Declinet ea, quæ ei nocitura videantur. *Virg. 4. Æn.* Dulci declinat lumina somno. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *Cic. 4. Tusc.* Quomodo quæ bona sunt, natura appetimus, sic a malis natura declinamus. ¶ Est & deflectere, vel divertere: & aliquando cum accus. ponitur. *Cic. pro Planc.* Urbem unam mihi amicissimam declinavi. ¶ Aliquando cum præpolit. a, vel ab. *Cic. Att.* Non arbitratur, eum a Capua declinaturum. ¶ Vel cum de. *Cic. 5. Fin.* Paululum ad dexteram de via declinavi. ¶ Item deducere. *Liv. l. 1.* Si quo ego inde agmen declinare voluissem. *Plaut. Aulul. 4. 8. ad fin.* Nam ego modo declinavi paululum me extra viam. ¶ Item inclinare, vergere. *Colum. l. 8. c. 4.* Declinat in vesperum dies. ¶ Item inflectere casus nominum, apud Grammaticos. *Var. l. 7. de L. L.* Recto casu accepto, in obliquos declinant. *Gel. l. 4. c. 1.* Declinare in extremas litteras nomen. ¶ Verba etiam declinari dicuntur. *Varr. l. 4. L. L. pag. 3.* Quod poeta verbum confinxerit, quod declinarit.

Declivis, e. 3. *inchinato, piegato, declive*, מורד, Ger. *abhangend*, Gal. *penchant*, Hisp. *acestado*, ἐυκλινής, deorsum inclinatus, a clivus. *Cæs. 2. B. G. c. 18.* Collis a summo æqualiter declivis. *Lucan. l. 3. v. 421.* Declivia montis. ¶ Translate. *Plin. l. 8. epist. 18.* Ætate declivis. h. e. ad senectam vergens.

Declivĭtas, atis, f. 3. inclinatio, *il declive*. *Cæs. 7. B. G. c. 85.* Exiguum loci ad declivitatis fastigium magnum habet momentum.

Decocta, fem. 1. aqua erat cocta, postea que vitro infusa, & nive circumjecta iterum frigefacta, qua ratione fiebat, ut nivis frigus, non vitium reciperet. Neronis inventum fuit. *Plin. l. 31. c. 3. & l. 19. c. 4. Suet. in Ner. c. 48. Juven. Sat. 5. v. 50.* Si flomachus domini fervet vinoque, ciboque, Frigidior Geticis petitur decocta pruinis.

Decoctor, oris, m. 3. ἄσωτος, qui patrimonio absumpto ad inopiam redactus est. *Cic. in Catil. 2. c. 3.* Ex rusticis mendiculis, & decoctoribus. ¶ Decoctoribus lege Roscia certus erat locus ad spectandum in theatro constitutus: iis scil. qui vitio suo, non parentum culpa decoxissent. *Cic. in Philip.*

Decoctum, subst. n. 2. decoctio, quod coctum est, vel jus, quo aliquid coctum est. *Plin. l. 24. c. 9.* Ad dentium dolorem, auriumque decoctum eorum salutare.

Decoctūra, æ, f. 1. *cottura. Plin. l. 23. c. 1.* Decoctura eorum veteres dysenterias, & cœliacos juvat. ¶ Ita quidam Lexicographi, sed in *loco cit. Plinii* legitur, *Decoctum*.

Decoctus, us, ui, m. *cottura. Plin. l. 37. c. 12.* Gemmæ mellis decoctu mitescunt. hoc est, cum melle decoctæ.

Decoctus, a, um, nom. ex particip. *cotto*, ut asparagi decocti, *Plin. l. 23. c. 1.* ¶ Et quia quod coctum est, purius est etiam, & defæcatius, hinc decoctum dicitur, quod purum, & sincerum est. *Pers. sat. 1. vers. 125.* Si forte aliquid decoctius audis. *h. e.* castigatius, & limatius. ¶ Decocti fructus, *frutto smaccato*, fructus nimium maturi, & corruptioni proximi. Hinc translate *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Suavitatem habeat Orator auferam, & solidam, non dulcem, atque decoctam. *h. e.* nimis mollem.

Decollo, as, a. 1. *deporre giù dal collo*, ἐκτραχηλίζω, est de collo deponere. *Catil. apud Non. c. 2. n. 222.* In tuo collo est: decolles, cave. ¶ Hinc translate sumitur pro privare. *Lucil. l. 11.* Quibus fructibus me decollavi. ¶ Item neutraliter pro cadere, deesse. *Plaut. c. 3. 1.* Est illic mihi una spes cornatica, si ea decollabit, redibo huc ad senem, ad cœnam asperam. idest, si ea spes peribit, cadet, fallet. Sed aliqui *decolare* malunt unico *l.* h. e. per colum perfluere. ¶ Est item caput alicui auferre, securi cædere, *tagliar il collo*, κεφαλοτομῶ. *Festus. lib. 2.* Quemadmodum Cæsar a piratis captus sit, utque eos postea ceperit, & decollaverit. Ita refert *Diomed. l. 1. Suet. Calig. c. 32.* Miles decollandi artifex quibuscumque e custodia capita amputabat.

Decŏlor, o. 3. *senza colore, sfolorito*, לא צבעוני, Ger. *entfarbt*, Gal. *decolord*, Hisp. *desolorido*, ἄχρους, quod est sine colore, vel colore vitiato est. *Plin. l. 16. c. 12.* Frigida hyeme deterior, ac minus copiosa, & decolor. ¶ Translate pro vitioso, & turpi. *Virg. 8. Æn.* Deterior donec paulatim, ac decolor ætas. *Ovid. in epist. Deian. ad Herc.* Fama Pelasgiadas subito pervenit ad urbes Decolor, & factis inficianda tuis.

Decoloratĭo, f. 3. actus decolorandi. *Cic. 2. de Div. c. 27.* Decoloratio quædam ex aliqua contagione terrena.

Decolorātus, a, um, adject. *sfolorito. Auct. ad Heren. l. 2. c. 3.* Decoloratum corpus mortui.

Decolōro, as, a. 1. *sfolorare*, Ger. *entfarben*, Gal. *décolorer*, Hisp. *descolorar*, ἀμαυρόω, colore pristino privo, aut colorem vitio, *Horat. l. 2. od. 1. v. 35.* Quod mare Dauniæ non decoloravere cædes? Adde *Celsi. l. 2. c. 8.*

Decolōrus, a, um, idem quod decolor, *sfolorito. Prudent. Catagurris. v. 113.* Algidus cum decoloros horror artus concutit.

Deconcilio, as, a. 1. adimo, aufero, quemadmodum *conciliо* usurpatur pro addicere alicui. *Plaut. in fragm.* apud *Fest. in Perfidus*. Nihil deconciliares illi.

Decondo, is, di, itum, a. 3. idem quod condo, *nascondere. Senec. de Consol. ad Marc. c. 10.* In alitujus ventrem immensæ beluæ decondet. Quod *Lipsi* ex opt. lib. confirmat.

Decontor, vel Decunctor, aris, atus sum, dep. 1. idem quod cunctor, hæsito, *esitare, pensare. Apul. lib. 10. post princ.* Unde potissimum caperet exordium, decontatur. Et *l. 7.* Dum in ista necis meæ decontor electione.

Decŏquo, is, oxi, ctum, a. 3. *consumere, sfumare cuocendo*, חדר, Ger. *verkochen, vermindern*, Gal. *consumer*, Hisp. *consumir*, ἀφέψω, paulatim diminuo, & coquendo absumo, ut Decoquere mustum ad tertias, vel quartas, &c. *Plin. l. 31. c. 3.* Neronis Principis inventum est decoquere aquam. ¶ Item convertere, *mutare. Plin. l. 22.* Omnem illico fucum alienum, saporemque in venenum decoquit. ¶ Interdum est rem familiarem absumere, *consumare la roba*, & creditores solutione defraudare. Et fere intransitive ponitur. *Cic. 2. Phil. c. 38.* Tenes ne memoria, prætextatum te decoxisse. ¶ Interdum etiam transitive. Hinc *Spartian. c. 7.* scribit: Adrianum Senatoribus, qui non vitio suo decoxerant patrimonium, pro modo Senatoriæ professionis expleviſſe. ¶ Decoquere etiam dicuntur ea, propter quæ patrimonium consumimus. *Pers. sat. 5. v. 57.* Hunc alea decoquit, ille in Venerem putret. *Col. l. 11. c. 1.* Res domino decoxit. hoc est, proventum debitum non reddidit. ¶ Translate eleganter sumitur hoc verbum pro maturare, digerere. *Quint. l. 2. c. 4.* Materiam esse volo vel abundantiorem, atque fusam: multum inde decoquent anni, multum ratio limabit. Sic *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 349.* Accensam decoquat iram. ¶ *Senec. ep. 36.* Minus turpe est creditori, quam bonæ spei decoquere. h. e. bonam spem tollere.

Decor, oris, m. 3. p. gen. p. *bellezza, ornamento*, תפארת, Ger. *sfönheit*, Gal. *beauté*, Hisp. *hermosura*, κόσμος, pulchritudo quædam ex decentia personæ, & refertur ad formam. *Cic. 1. Acad.* Spoliavit enim virtutem suo decore, imbecillamque reddidit. *Domition.* apud *Suet. c. 18.* Scias, nec gratius quicquam decore, nec brevius, hoc est pulchritudine. V. Decus.

Decoramen, inis, &

Decoramentum, i, n. ornatus. *Sil. l. 16. v. 268.* Vittaque majorum decoramen, fronte sine ullo delapsa attactu. *Tert. de cult. fem. c. 12.* Matronalia decoramenta.

Decorātus, a, um, adject. decorus factus. *Cic. 5. Tusc. c. 40.* Cassum quiddam & inani vocis sono decoratum.

Decŏre, adv. *onestamente*, πρεπόντως, decenter, pulchre. *Cic. 1. Off.* Ut ea si non decore, at quam minime indecore facere possimus. Et *l. 1. de Orat. c. 32.* Apte, & quasi decore loqui.

Decoriātus, a, um, adject. excoriatus, *scorticato. Pallad. Jan. c. 16.* Amygdala decoriata vocat, quæ paulo ante *corticibus spoliata* dixerat.

Decorio, as, avi, atum, excorio, corium detrabo, *scorticare. Tert. de Anim. c. 33.* Perinde decoretur, quia & ipsa despoliaverit.

Decoris. V. Decorus.

Decoriter, adverb. idem ac decore. *Apul. l. 7. Milef.* Pererrantes erinium globos decoriter impeditos. Adde *l. 11.*

Decōro, as, a. 1. *adornare*, תאר, Ger. *zieren*, Gal. *orner*, Hisp. *adornar*, κοσμέω, orno, honesto. *Cic. de Clar. Orat.* Hæc omnia vitæ decorabat gravitas, & integritas. *Id. pro Balb. c. 6.* Laude, honoribus, præmiis decorari.

Decorticatĭo, f. 3. actus decorticandi. *Plin. l. 17. c. 24.* Quod si anguilla decorticatio fuerit.

Decorticātus, a, um, adject. *scortecciato*, cortice spoliatus, ut Abies decorticata. *Plin. l. 16. c. 41.*

Decortĭco, as, a. 1. *scortecciare, sfurzare*, קלף, Ger. *schelen*, Ger. *scorcer*, Hisp. *descortezar*, ἀναξύω, corticem detrabo. *Plin. l. 16. c. 39.* Cædi intempestivum, quæ decorticentur.

Decōrum, subst. n. 2. τὸ πρέπον, non tam ipsum honestum significat, quam quod hominibus, & communi opinioni honestum videtur, & pulchrum, & probabile, *l'onesto, decoro. Cic. 1. Off.* Ut id decorum velint esse, quod ita naturæ consentaneum sit, ut in eo moderatio, & temperantia appareat cum specie quadam liberali. Hinc servare decorum. V. Decus.

Decōrus, a, um, o. 1. 2. *bello, adorno, ornato*, נוי, Ger. *zierlich*, Gal. *beau, seant*, Hisp. *hermoso, ornado*, εὐσχήμων, pulcher, decens, honestus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Auri venas penitus abditas invenimus & ad usum aptas, & ad ornatum decoras. *Id. de Senect. c. 9.* Sermo senis decorus. *Colum. lib. 6. c. 1.* Boves Apenninus progenerat omnem difficultatem tolerantes, nec ab aspectu decoros. ¶ Superlativo gradu utitur *Apul. in Apol.* Zenonem Velia oriundum decorissimum fuisse, Plato autumat. ¶ Invenitur etiam Decoris, re, adject. 3. *Sallust. in fragm. l. 3. histor.* Equis, & armis decoribus cultus.

Decŏtes, f. 4. vestes attritæ, quasi sine cute, vel quasi cotibus detritæ, & consumptæ, *Fest.*

Decrementum, i, n. *sfemamento, il calare. Gel. l. 3. c. 10.* Quasi jam mundo senescente rerum, atque hominum decrementa sunt.

Decrepĭtus, o. 1. 2. *decrepito*, ὑπέργηρως, extremæ ætatis senex, a *crepera*, quia est dubia vita. *Cic. 1. Tusc.* Ex his igitur hora octava quæ mortua est, provecta ætate mortua est, quæ vero occidente Sole, decrepita. *Ter. Adel. 5. 6. 16.* Anus decrepita.

Decrescentĭa, æ, f. 1. decrementum, ut decrescentia Lunæ. *Vitr. l. 9. c. 4.*

Decrĕsco, is, crevi, n. 3. *sminuirsi, sfemarsi*, מעט, Ger. *sich mindern*, Gal. *decroitre*, Hisp. *menguarse, menoscar*, est diminui. *Cic. 2. de Divin.* Cum Luna crescant pariterque decrescant. *Martial. l. 7. epig. 53.* Decrevere greges, dum cadit agna frequens. ¶ Sic febris, morbus, dies decrescit. *Celsi. l. 3. c. 6. Plin. l. 2. c. 59.*

Decretalis, le, adject. ad decretum pertinens, seu pendens a decreto, ut decretalis pagina, *Sidon. l. 7. ep. 9.* Decretalis bonorum successio, *Ulpian. l. 1. §. 7. ff. de success. edict.*

Decretorius, a, um, o. 1. 2. *giudiciario*, κριτικός, judicarius, in quo scil. judicium ferri potest, ut Dies decretorius, decretorium sidus, vel tempus ex quo de proventu aliquarum rerum futuro sumitur judicium. *Plin. l. 18. c. 28.* Res summa vitium agitur, decretorio uvis fidere illo, quod Caniculam appellamus. Adde *l. 17. c. 2.* ¶ Arma decretoria, quibus scil. ferio pugnandum est. *Sen. ep. 118.* Remove ista luxuriæ arma, decretoriis opus est. ¶ Decretorius filius, qui rem definit. *Id. de Clem. l. 1. c. 14.* ¶ Decretoria pugna, apud *Quint. l. 6. c. 5.* in qua de re tota decernitur: ubi tamen alii leg. *decretatoria*.

Decrētum, i, n. 2. *constituzione, deliberazione*, דת, Ger. *decret*, Gal. *decret*, Hisp. *decreto*, δόγμα, ψήφισμα, statutum, sententia, id quod definitum est. *Cic. Acad. l. 2. c. 9.* Sapientiæ quid futurum est, quæ neque de seipsa dubitare debet, neque de suis decretis, quæ Philosophi vocant δόγματα. ¶ Decreta facere, *Cicer. post redit. in Sen. c. 1. & pro Dom. c. 28.*

Decrētus, a, um, o. 1. 2. definitus, statutus, constitutus, *decretato, stabilito*, ut decreta provincia. *Vellej. 2. 605. Cic. de Prov. Cons.* Provinciam desponsam, non decretam habere videtur. *Id. 2. de Orat.* Decreta virtutis præmia. *Sen. Thes. 1.* Omnibus decreta mors est. ¶ Aliquem decretum habere, *avere qualchedumo accordato. Cic. pro Cal.* Nihil jam in illam mulierem dicam, sed si esset aliqua dissimilis illius, quæ se omnibus pervulgaret, quæ haberet palam decretum semper aliquem, &c. ¶ *Plaut. Asin. 1. 1.* Mihi decretum est aquam bibere. h. e. decrevi.

Decrētus, a, um, adject. a decresco, *sfemato, diminuito*, ut nocte, dieque decretum, & auctum. *Liv.* vel *Livius* apud *Priscian.* V. *Voss. de Analog. l. 4.*

Decrĭbro, as, a. 1. conspere tanquam per cribrum. *Plaut. Capt. 4. 4. 6.* Decribravit totum cum carne carnarium. Al. leg. *Detribavit*.

Decŭbo, as, n. 1. *giacere*, κατάκειμαι, jaceo, quasi deorsum cubo. *Apul.* Decubantem excitavi feram. ¶ Item pro secubo usurpatur a *Gel. l. 10. c. 15.* Et de eo lecto trinoctium continuum non decubat. h. e. non secubat longe ab eo lecto.

Decŭlco, as, a. 1. *calcare*, דרך, Ger. *trucken*, *treten*, Gal. *fouler*, Hisp. *hollar, varear*, calco. *Plin. l. 17. c. 10.* Pedibus in profluente deculcant.

Decŭlto, a. 1. κατακρύπτω, valde occulto, a deculo, ut occulto ab occulo. *Fest.*

Deculpātus, a, um, adject. *Gel. l. 19. c. 10.* Deboneſtum tibi, deculpatumque hoc verbum videtur, h. e. damnatum. V. Culpa.

Decŭma, & decumānus, V. decimanus.

Decumātes agri, apud *Tac. de Germ. c. 29.* sunt, qui decumas solvunt. Erant autem hujusmodi agri in Germania in iis regionibus, ubi nunc est *il Ducato di Voitemberga*.

Decumbo, is, bui, itum, n. 3. *giacere*, κατάκειμαι, decubo, jaceo, recumbo, *Cic. 3. Ver.* Cum Apronius in triclinio decubuisset. ¶ Significat etiam ad mensam sedere, *sedere a tavola. Plaut. in Merc. 1. 1. 97.* Ad cœnam vocat, venio, decumbo. ¶ Aliquando mori, qua ratione de gladiatoribus præcipue dicitur. *Cic. Phil. 3. c. 14.* Quod gladiatores faciunt, ut honeste decumbant, faciamus nos principes orbis terrarum.

Decunctor, V. Decontor.

Decunx, uncis, m. decem unciarum mensura. *Pannius de ponder. v. 46.* At si sextantem detrahas, erit ille decuncis.

Deculpātus, a, um, deculpus. *Juvenc. l. 3. in c. 18. Matt.* Christus prosequitur a non septem crimina tantum, Sed desuplata super donentur crimina fratri.

Decŭplus, a, um, o. 1. 2. δεκαπλάσιος, quod rei alicujus quantitatem decies in se continet. *Liv. l. 39. c. 44.* Uti ea quoque decuplo tanto pluris, quam quanti essent, æstimarentur. Ita ediderunt *Manut.* & *Scheffer.* at *Grut.* & *Gronov. decem tanto*, legunt.

Decures, m. 3. antiqui pro Decurionibus usurparunt. *Fest.*

Decuria, æ, f. tabula, seu album (ut loquitur *Suet. in Claud. c. 16.*) λεύκωμα græce, in quo perscripta erant Judicum nomina, qui simul judicabant. Ideo

decuria

Decuria dicta est, quia decem centurias, hoc est, mille judices continebat. *Plin. l.* 33. *c.* 1. & 2. *Suet. Aug. c.* 32. Ad tres Judicum decurias quartam addixit ex inferiore censu. Vide ibi *Casaub.* Quatuor hisce decuriis addita postea est quinta, ut patet ex eodem *Suet. in Calig. c.* 16. ¶ Apud *Cic. l.* 1. *in Ver. c. ult.* decuria usurpatur pro Senatoribus, qui ea tempestate judicabant, cui addit epithetum *nostra*. ¶ Fuerunt & in militia decuriæ, *Equitum*, quæ singulæ decem equites continebant, quique iis præerat, decurio dicebatur. *Rosin. Antiq. Rom. l.* 10. *c.* 15. ¶ Denique decuria dicitur de quovis sodalitio. *Plaut. Pers.* 1. 3. 63. Exigam hercle ego te ex hac decuria. h. e. cœtu epulonum. Adde *Colum. l.* 1. *c. ult.* & *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. ¶ Ponitur etiam simpliciter pro decade, *una decias*. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 14. Pellium tentoriarum decuriæ triginta.

Decuriális, is, m. Decuriæ præfectus, vel consors. *Venus Inscr.* apud *Gruter. p.* 36. *n.* 6. L. Aratius Phœbus Decurialis Decuriæ Juliæ. Et apud *Fabret. p.* 86. Q. Marcius Italicus Decurialis negotiator.

Decuriátio, onis, f. divisio in Decurias. *Cic. Pro Planc. c.* 18. Decuriatio tribulium, descriptio populi.

Decuriátus, a, um, adjectiv. in decurias distributus, ut decuriati equites. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Sua voluntate inter se equites decuriati, centuriati pedites conjurabant. *Cic. pro Dom.* Cum decuriatos, & descriptos haberes exercitus perditorum. V. Decurio.

Decuriátus, us, ui, m. idem quod decuriatio. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Ubi ad decuriatum, aut centuriatum convenissent.

Decurso, as, avi, atum, a. 1. est milites conscriptos in decurias distinguere. V. Decuriatus, a, um. ¶ Sumitur etiam pro conscribere homines ejusdem Tribus, vel Curiæ ad corrumpenda suffragia. *Cic. pro Planc. c.* 18. Dorce, decuriasse Plancium, conscripsisse, promisisse, &c. V. Sodalitium.

Decurio, onis, m. 3. *decurione*, *caporale*, Ger. *oberster*, *oberzyhen*, Gal. *decurion*, Hisp. *decurion*, Ἑκατόνταρχος, princeps decuriæ, sive in urbe, sive in militia. ¶ Decurio in legione Romana erat, qui decem equitibus præerat. Principio in turma tres decuriones fuere. *Varro l.* 4. *de L. L.* Turma autem erat 30. equitum, sive 33. cum tribus Decurionibus. Postea re mutata, pristinum tamen remansit nomen. Nam quamvis unus toti præesset turmæ, h. e. 32. equitibus, nihilominus Decurio dicebatur. *Veget. l.* 2. *c.* 22. ¶ Municipales Decuriones sic dicti sunt, quod, cum Coloniæ deducerentur, decimus quisque legeretur. Erant in Coloniis, ac Municipiis eadem dignitate, qua Senatores Romæ. Hinc Vet. Glos. Decurio, Βουλάρχης. Ex iis Magistratus eligebantur. Eorum decretum idem erat, quod Romæ Senatusconsultum. *Cic.* Recita, quæso, Sexti, quid decreverint Capuæ Decuriones. ¶ Postremis temporibus hoc nomen in aulis etiam Cæsarum usurpabatur, ut Decurio Palatii, Decurio Cubiculariorum, &c. *Suet. in Domit. c.* 17. *Ammian.* &c. V. Cubicularius.

Decurionális, le, adject. ad decurionem pertinens, senatorius. Vet. Inscript. apud *Spond. Misc. Erud. Antiq. p.* 169. Exornato ornamentis decurionalibus. Gloss. gr. lat. Βουλευτικὸς, decurionalis.

Decurionátus, us, ui, m. dignitas Decurionis. *Macrob. l.* 2. *Satur. c.* 3. Cicero ab hospite rogatus, ut decurionatum privigno ejus expediret. Adde *Plin. l.* 10. *ep.* 114.

Decurro, is, ri, & interdum decucurri, decursum, *correre in giù*, דָּרַךְ, Ger. *ablaufen*, Gal. *courir cabas*, *s' aller*, Hisp. *correr hazia abaxo*, deorsum curro, κατατρέχω. *Virg. Æn.* 2. *v.* 41. Laocoon ardens summa decurrit ab arce. *Plin. l.* 3. *ep.* 20. Rivi ex fonte decurrunt. ¶ Item simpliciter currere, percurrere. *Plin. l.* 24. *c.* 18. Scarabeum sursum deorsum decurrentem. *Cic. pro Quinct. c. ult.* Decurrere spatium ætatis, vel vitæ. ¶ Item confugere, *ricorrere*. *Justin. l.* 11. *c.* 3. Iterato ad Oraculum decurrunt. *Plin. l.* 10. *ep.* 97. Ad te confugiendum decucurri. ¶ Sic decurrere ad Senatus consultum, *Cæs. l.* 1. *B. C.* Decurrere ad remedium aliquod, *Plin. l.* 3. *ep.* 19. ¶ Item scribendo, vel dicendo percurrere. *Quint. l.* 6. *c.* 1. Decurrendum per capita. *Stat. l.* 5. *Silv.* Versu decurrere pugnas. ¶ Est etiam militare verbum. Decurrere enim exercitus dicuntur, cum imaginarias pugnas edunt, in duas partes divisi vero similem pugnam faciunt, ut paratiores sint cum hostibus congredientes, quod apud Macedonas factitatum, narrat *Liv. l.* 40. *c.* 8. Vide *Veget. l.* 1. *c.* 27. & *l.* 3. *c.* 4. Itaque pars religionis erat; quam ob causam & in heroum funeribus fieri solitam hujusmodi exercitationem, notat *Lipsi. ad l.* 2. *Ann. Tac. c.* 40.

Decursio, onis, f. *scorreria*, *il correre all' ingiù*. *Brut. Cic. l.* 11 *Fam. ep.* 10. Antonius Apennino, Alpibusque se teneat, & decursionibus per equites vastet ea loca, &c. *Cic.* 5. *Fin.* Tiberina decursio. ¶ Est etiam militaris exercitatio, qua milites ad pugnas instituuntur, ea omnia peragentes, quæ in bellis facienda occurrunt, *esercizio militare*. *Suet. Ner. c.* 7. Indicta decursio prætorianis. *Veget. l.* 2. *c.* 22. Ad decursionem campi milites exeunt.

Decursus, us, m. 4. *discorrimento*, אַזְקָה, Ger. *ablaufung*, Gall. *cours*, *course*, Hisp. *corrida*, *discurso*, κατατρόμη, decursio. *Liv. l.* 1. Ne subito ex collibus decursu Albanorum intercluderentur ab oppido. *Cic. Fam.* 3. *epist.* 2. Decursus mei temporis. ¶ Item decursio. h. e. militaris exercitatio. *Tac.* 2. *Ann. c.* 55. Exercitio equitum, decursibus cohortium interesse.

Decursus, a, um, adject. excursus, percursus, *scorso*. *Lucret. l.* 3. *sub fin.* Obiit decurso lumine vitæ. *Plaut. Merc.* 3. 2. 4. Decurso in spatio, breve quod vitæ reliquum est. *Cic.* 1. *de Orat.* Decursa abs te hæc sunt breviter.

Decurtátus, o. 1. 2. *accortato*, *troncato*, גָּרוּץ, Germ. *gekrizt*, Gall. *accourcy*, Hisp. *desmochado*, κολοβὸς, mutilatus, partic. a decurtor. *Cic. in Orat. c.* 53. Mutila sentit quædam, & quasi decurtata.

Decurvátus, a, um, idem quod curvatus. *Non. c.* 2. *n.* 92. Bura pars aratri posterior decurvata.

Decus, ŏris, p. gen. c. n. 3. *onore*, *dignità*, *ornamento*, τιμὴ, honor, laus, ornamentum, a *decet*. *Virg.* 6. *Æn.* Oblitus decorisque sui, sociumque salutis. *Cic.* 1. *de Nat. Deor.* Decus, & laus civitatis. *Horat.* 3. *od.* 16. Decus equitum. ¶ *Cornel. Front.* ita *decus* a *decor* distinguit, ut *decor* dicatur forma, *decus* vero honoris.

Decussátim, adv. κατὰ χιασμὸν, per decusses. *Col. l.* 12. *c.* 54. Rapam decussatim ferramento lunato incidito. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Circino decussatim describendum, & per decussationem & medium centrum linea perducenda ad extremum, &c. V. *Decussis*.

Decussátio, onis, f. actus decussandi. Exemplum vide in Decussatim.

Decussio, onis, f. a decutio, *scuotimento*. *Tertul. l.* 2. *de cul. fem. c.* 9. Decussio redundantioris aëroris.

Decussis, is, m. 3. *nummus*, qui decem asses valebat, sive denarius, a *decem*, & *assis*. Ejus figura erat Græca litera χ, vel Latina X. Quod si feces X. in partes duas, superior pars erit litera V. quæ quincuncis, seu quinque assium nota erat. ¶ Plerumque ad Geometriam applicatur, & significat sectionem linex transversim factam. V. *Decusso*. *Plin. l.* 18. *c.* 34. Ducantur duæ lineæ in decusses obliquæ. *Vitr. l.* 10. *c.* 11. In primo decussis puncto. ¶ Sumitur & pro denario numero, seu decade, ab eod. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Decussilexis, n. indeclin. *Vitr. l.* 3. *c.* 1. Quoniam animadverterunt, utrosque numeros esse perfectos, & sex, & decem, utrosque in unum conjecerunt, & fecerunt perfectissimum decussilexis.

Decusso, as, a. 1. χιάζω, et ad decussis figuram redigere, hoc est, res aliquas eo ordine collocare, ut inter se literæ Græcæ χ, aut Latinæ X speciem præbeant. *Cic. de Univ. c.* 7. Hanc conjunctionem duplicem in longitudinem dissidit, mediæque accommodans mediam quasi decussavit. *Colum. l.* 3. *c.* 13. In speciem græcæ literæ decussare.

Decussus, a, um, adject. *fissato*, *abbattuto*, ut decussa lilia, *Ovid.* 2. *Fast. v.* 707. Decussæ turres, *Liv.* 25. 7.

Decussus, us, m. 4. *abbattimento*, נוֹקֶף, Ger. *das abklopfen*, Gal. *secousse*, Hisp. *sacudimiento*, ἀνάσεισις, decutiendi actus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Aliqui tunc scribunt, decidere eum, rursusque decrescere facilem decussu. Nisi malis esse supinum verbi *decutio*.

Decutio, is, cussi, cussum, a. 3. *crollare*, *gettare a terra*, נָקַף, Ger. *abklopfen*, Gal. *frotter*, Hisp. *sacudir*, ἀναστείνω, quatiendo dejicio, ex de, & quatio. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Summa capita papaverum dicitur baculo decutisse. *Horat. epod.* 9. *v.* 9. December silvis honorem decutit. *Plaut. Epid.* 2. 3. 4. Ex armario decutio argenti quantum mihi libet. h. e. deprompo.

Dedécet, imp. 2. *disconvenire*, Ger. *es stehet*, *übel*, Gal. *il est malseant*, Hisp. *no es bien*, *no conviene*, ἀπρεπές ἐστι, non decet, ineptum, inconveniens est. *Cic.* 1. *Off.* Contraque falli, errare, labi, decipi tam dedecet, quam delirare, & mente captum esse. *Ovid. l.* 1. *Amor. el.* 7. *v.* 12. Nec dominam dedecuere comæ. ¶ Personaliter *Stat.* 10. *Theb.* Si non dedecui tua jussa, tulique prementem.

Dedécor, is, o. 3. *laido*, *disonesto*, αἰσχρὸς, inhonestus, turpis. *Sallust.* apud *Prisc. l.* 6. Dedecores, inultique terga ab hostibus cædebantur. *Auson. ep.* 9. *v.* 5. Quæ dedecor alga recondit. *Stat. Theb.* 11. *v. penult.* Dedecorem amplexi vitam, rediitque pudendos.

Dedecorátio, onis, f. *il disonorare*. *Tert. de Anima*, *c.* 34. postrema dedecoratio.

Dedecorátor, oris, masc. *chi disonora*. *Tertull. Apolog. c.* 14. Dedecorator deorum.

Dedecorátus, a, um, *disonorato*, *infame*. *Suetan. in Ner. c.* 36. Tanquam aliter illi non possent nisi morte succurrere, dedecorato flagitiis omnibus.

Dedecóro, as, a. 1. *disonorare*, חִלֵּל, Ger. *entehren*, Gall. *deshonnorer*, Hisp. *deshonrar*, ἀτιμάζω, *Cic.* 3. *Off.* Dedecorantem & urbis auctoritatem, & magistri.

Dedecorôse, adv. αἰσχρῶς, turpiter. *In epitom. Sex. Aur. Victor.* Dedecorose vixi, turpius peream.

Dedecorósus, a, um, dedecoris, turpis, *indecente*. *Sex. Aurel. Victor. in Diocles.* Suspectans necem dedecorosam, venenum dicitur hausisse.

Dedecórus, a, um, o. 1. 2. *disonorato*, *infame*. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 32. Sex. Pompejus M. Lepidum, ut focordem, inopem, & majoribus suis dedecorum incusavit.

Dedécus, oris, n. turpitudo, infamia, probrum, labes, macula, ignominia, *infamia*, *disonore*, קְלוֹן, Ger. *schand*, Gal. *deshonneur*, Hisp. *deshonra*, αἰσχύνη, ignominia ex re turpiter gesta. *Cicer.* 2. *Tusc.* Dolorem existimo maximum malorum omnium. M. Etiamne majus, quam dedecus? *Ad Herenn. l.* 4. *c.* 35. Dedecori esse studiis ac litteris.

Dedicátio, f. *dedicazione*, *consacrazione*, חֲנֻכָּה, Ger. *weyhung*, Gal. *dedicace*, Hisp. *dedicacion*, καθιέρωσις, consecratio. *Cicer. pro Domo.* Nisi quem forte illius castissimi Sacerdotis superstitiosa dedicatio deterret. Solemnis dedicatio apud *Liv. l.* 4. *c.* 20.

Dedicativus, a, um, adject. idem quod affirmativus, ut dedicativa propositio, cui opponitur abdicativa. *Apul. l.* 3. *Dogm. Plat. & Capella initio Dialectica.*

Dedicátor, oris, m. qui dicat, *dedicatore*. *Tertull. Apol. cap.* 5. Tali dedicatore damnationis nostræ etiam gloriamur. h. e. inchoatore, atque auspice.

Dedicátus, a, um, adject. *dedicato*, *consecrato*. *Cic.* 3. *de Nat. Deor. c.* 15. Ædem Castori & Polluci in foro dedicatam vides. *Id.* 1. *Leg. c.* 22. Ingenium in se suum sicut simulacrum aliquod dedicatum putabit. ¶ Dedicatus Apollo, apud *Horat. l.* 1. *od.* 31. h. e. divinis honoribus affectus, cui templum dedicatum sit.

Dedíco, as, a. 1. *dedicare*, *consecrare*, חִנֵּךְ, Ger. *weyhen*, Gall. *dedier*, Hisp. *dedicar*, ἀναθεμάτιζω, consecro, religiosum facio. Dedicare, inquit *Festus*, est dicendo deterre. Hinc *Cæcil. Annal. l.* 1. apud *Non.* Legati, quo missi sunt, veniunt, dedicant mandata. h. e. exponunt. *Accius* etiam *in Alphes.* Te esse Alcmæonis fratrem factis dedicat. *b. e.* dicit, asserit. V. *Parei Lex. Lucret.* ubi alia ex *Paulo*, & *Lucretio* exempla affert. ¶ Verum frequentior hujus verbi notio est, qua significat tribuere, sacrare, &c. *Cic. pro Arch. c.* 8. Smyrnæi delubrum Homero dedicaverunt. Sic templum, signum, aram dedicare. *Cicer. & alii sæpe.* Et dedicare ædes alicujus. h. e. religioni obstringere, sacras facere. *Id. pro Domo sua.* ¶ Dedicare alicui librum, est, inscribere, nuncupare, & veluti consecrare. *Plin. in præfat. hist. nat.* Hos tibi dedicavi libellos. ¶ Interdum sumitur pro auspicari cum aliqua solemnitate. *Sueton. Neronc*, *cap.* 35. Ejusmodi domum absolutam cum dedicaret. *Asson. in Orat. Cic. in Pison.* Antequam Cn. Pompejus ludos faceret, quibus Theatrum dedicavit. ¶ Dedicare doctos viros inter Deorum sedes. h. e. ponere. *Vitruv. in præf. l.* 9. Eodem sensu *Suetonius in Tib. c.* 44. *l.* 10. *ep.* 117. ¶ *Dedicare in censum*, est referre, & profiteri quæ sua sint in censendo, *dar in nota* &c. *Cic. pro Flacc. c.* 32. At hæc prædia etiam in censum dedicavisti. *Gell. l.* 7. *c.* 11. Instrumentum fundi Sabini in censum dedicavisti. h. e. in æstimationem attribuisti. Alii utroque loco leg. *in censu*. ¶ Dedicare in sacrum. h. e. religioni obstringere, *Cajus lib.* 6. *ad leg. XII. tab.* ¶ Dedicare in funus. h. e. funeris religioni obstringere. *Paulus l.* 19. *Dig. in rem. verf. filius f.* ¶ Dedicare sub ascia. V. Ascia.

Dedignátio, f. 3. actus dedignandi, *lo sdegnarsi*, *a ricusare*. *Plin. in Panegy. c.* 18. Inertia, & contumacia, & dedignatione parendi. *Quint. l.* 1. *c.* 2. *ad fin.* Tacita dedignatio.

Dedignor, aris, d. 1. *sprezzare*, *sdegnare*, מָאַס, Ger. *verachten*, Gal. *dedigner*, Hisp. *desdenar*, ἀναίδω, indignum reputo, contemno. *Ovid.* 1. *de Ponto.* Is me nec comitem, nec dedignatus amicum est.

Dedísco, is, dedidici, 3. 3. *disimparare*, Ger. *entlernen*, Gal. *desapprendre*, Hisp. *desmadrar*, μετανθάνω, quod didici, obliviscor. *Cic.* 1. *de Orat.* Juventus nostra dedisceret pene discendo. *Senec. Troad. v.* 633. Dedidicit animus sero quod didicit diu.

Dedítim, adverb. dedendo. *Diomed. Grammatic. l.* 1.

Deditio, f. 3. dedendi actus, *resa*, ἐγχείρησις. *Cicer. pro leg. Manil.* Spem deditionis non adhibuit, obsidesque imperavit. ¶ Forma deditionis describitur a Livio in deditione Collatiæ, *l.* 1. Deditionem facere. *Hirt. de B. Hisp. c.* 10. In deditionem redigere. *Cic.* 4. *Phil. c.* 5.

Deditítius, vel Dediticius, o. 1. 2. *soldato*, qui se in alterius imperium dedidit, a deditus. *Cic. ad Brut. ep.* 2. Id S. C. plerique interpretantur ad tuos sive clientes, sive deditivos pertinere.

Deditus, o. 1. 2. *dato*, *applicato*, *disposto*, *inclinato*, ἐκδοθείς, addictus, partic. a *dedo*, ut Deditus litteris, amori, voluptati, &c. *Cic. pro Cal.* Cujus prima ætas dedita disciplinis fuit, iisque artibus, quibus instituimur ad usum forensem. *Id. Famil. 9. epist.* 9. Animus tibi deditissimus. ¶ *Dedita opera*; est data opera, consulto, *a posta*. *Cic. pro Rosc. Amer.* Ut ea dedita opera a vobis contra vosmetipsos facere videamini. Adde *l.* 10. *Att. ep.* 3.

Dedo, is, dìdi, ditum, a. 3. addico, trado, do, quasi confecro, *dare in cuesto*, נָתַן, Ger. *ergeben*, Gall. *rendre*, Hisp. *dar en poder*, ἐκδίδωμι, est in perpetuum dare, vel totum subdere, sive in manus, potestatemve, & arbitrium dare. *Liv. l.* 1. Sic ad supplicium Numitori Remus dedituv. ¶ Hinc dedere se hostibus, *arrendersi*. *Plaut. Amph.* Convenit, utri vicli sint eo pratio, urbem, agros, focos, seque uti dederent. ¶ Aliquando est simpliciter dare. *Ter. Andr.* Verberibus te cæsum in pistrinum, Dave, dedam. *Virg.* 4. *Georg.* nec dedere. ¶ Aures dedere, est audire. *Cic. pro Arch.* Ut etiam Cordubæ natis Poetis aures suas dederet. ¶ Dedere se libidinibus, angoribus, amori, patriæ, alicui. h. e. obnoxium facere, incumbere, &c. *Cic.* 2. *Off.* & 2. *Leg. c.* 2. & *Tusc. c.* 30. Dedere se ad scribendum, *Id.* 1. *de Orat.*

Dedoctio, es, a. 2. *insegnare al contrario*, Ger. *entlehren*, Gal. *desapprendre*, Hisp. *desenseñar*, μετανθάνω, est secus ab eo, quod quis doctus est, docere, vel falsum esse ostendere. *Quint. l.* 2. *c.* 3. Dedocendi onus plus, quam docendi est. *Cic.* 1. *de Fin.* Si a Polyæno familiari suo Geometriam discere maluisset, quam illam etiam ipsum dedocere.

Dedolátus, a, um, *sfciato*, *piallato*, dolatus. *Colum. lib.* 11. *cap.* 2. Hibleæ dedolatæ.

Dedoléo, les, n. 2. *non dolersi*, Ger. *verschmertzen*, Gall. *ne vouloir point de douleur*, Hisp. *no dolerse*, ἀνιάλυω, non doleo, seu dolere desino. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 480. Potui dedoluisse semel.

Dedólo, as, a. 1. *polire*, סִחַף, Ger. *überhobeln*, Gal. *doler*, *dolar*, ἀναξύω, dolabra, vel ejusmodi ferramento, quæ scabra, atque impolita sunt, lævigo, perfecte dolo, a *de* intensiva. *Colum. l.* 4. *c.* 26. Partes eorum putres dedolandæ. *Plaut. Men.* 5. 2. 106. Dedolabo assulatim viscera.

Dedomi-

Dedomatus, a, um, adject. perfecte domitus, *bien dompté. Commodian. Instruct.* 34. Equa primum dedomata.

Deduco, cis, xi, ctum, a. 3. *ſpurgere, tiehen, conduire al baſſo*, הורידי שאת *Ger. abführen, abziehen, Gal. deſcendre, conduire*, Hiſp. *deduzir, ἀφαιρῶ*, proprie eſt e ſuperiore loco in inferiorem ducere, cum abl. & præp. *a*, vel *ab, e, ex, de*, vel ſine præp. *Cæſ.* 3. *B. G.* Deducere de roſtris conantem concionari. *Virg. in Pharm.* Carmina vel cœlo poſſunt deducere Lunam. ¶ Item de loco ad locum, ſive de re ad rem ducere, ut deducere cohortes ex præſidiis, Deducere de via, &c. *Cic. Art. l.* 7. Ut ille de his oppidis, quæ extra eam provinciam occupaviſſet, præſidia deduceret. *Liv. l.* 34. *c.* 35. Deducere præſidia ab oppidis. ¶ Et omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Id. Ibid.* Deducere præſidia civitatibus. ¶ Item ducere, vel abducere, ut deducere ad judicium, deducere ſponſam marito, vel ad maritum, vel amicam ad amantem, &c. *Cic. pro Flac.* Qui ad hoc judicium deducti non ſunt. *Id.* 4. *Verr.* Hic eſt Docimus, ad quem ille deduxerat Tertiam Iſidori mimi filiam. ¶ Item alicui comitatum præſtare officii gratia, vel honoris, *accompagnare. Cic.* 10. *Famil.* Cumque magna multitudo optimorum virorum, & civium me de domo deduceret. *Liv. l.* 33. *c.* 33. Frequentes eum domum deduxerunt. ¶ Item ex majoribus fluminibus aquam in alia loca deducere. *Virg.* 1. *Georg.* Rivos deducere nulla religio vetuit. ¶ Deducere vela, eſt expandere apud *Ovid.* 3. *Metam. v.* 66. & *l.* 6. *v.* 233. & *l.* 11. *v.* 477. ¶ Translate eſt abducere, removere. *Q. Cic. de per. Conſ.* Ut de illa animi pravitate deducas. ¶ Item derivare. *Lactant. l.* 4. Diximus, nomen religionis a vinculo pietatis eſſe deductum. ¶ Item redigere. *Lactant. l.* 4. Homines ad tantam excitatem eſſe deductos. ¶ Item proferre, *prolongare. Cic.* 1. *Acad.* Ut contra omnium ſententias dies plerosque deduceret. Sic, deducere rem in noctem. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* ¶ Item in ſubtilitatem ducere. *Pompon.* Vocem deducas, oportet, ut mulieris videantur verba. Hinc ponitur etiam pro ſubtiliter, & nihil ſubtrahitur proferre. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Tenui deducta poemata filo. ¶ Item ſubducere, ut *Deducere cibum*, partius ſolito cibum ſuppeditare. *Ter. Eun.* Siqua eſt habitior paulo, pugilem eſſe ajunt, deducunt cibum. ¶ Item de ſumma aliquid demere, *ſouſtraire. Cic.* 1. *Offic.* Et addendo, deducendoque videre, quæ reliqui ſumma ſiat. ¶ Item privare, auferre. *Cic. pro Cæcin.* Et de ſundo Cæcina moribus deduceretur. ¶ Item inducere. *Cic. Att. l.* 9. Spe tamen deducebar ad eam cogitationem, &c.

Deductio, ſ. 3. *conduita*, הנחה, Ger. *beleitung*, Gal. *conduit*, Hiſp. *arcaduz*, ἀγωγεῖον, eſt actus deducendi. *Cic. de Leg. Agrar.* Tum quæ erit in illos agros deductio? ¶ Item derivatio, cum ex fonte, aut flumine per rivos aqua deducitur. *Cic.* 1. *de Divin.* Ex quo illa admirabilis a majoribus Albanæ aquæ facta deductio eſt. ¶ Item detractio minoris ſummæ a majore, *ſouſtraction*, ἀφαίρεσις, *Cic. in Verr.* Certis nominibus deductiones fieri ſolebant. ¶ Translate *Senec. de Benefic. l.* 2. *c.* 4. Beneficia integra ad eos, quibus promiſſa ſunt, perveniant, ſine ulla, quod ajunt, deductione. Ex quibus verbis patet, formulam fuiſſe, *ſine ulla deductione*. Quo pertinet vetus Inſcriptio a Lipſio in hunc locum allata: Signum Panthei teſtamento fieri, ponique ex argenti libris C. ſine ulla deductione jubit.

Deductio, as, *Lucil.* apud *Non.*

Deductor, oris, m. *qui accompagne*, בשלית, Ger. *beleiter*, Gal. *conducteur*, Hiſp. *guiador*, πομπεύων, qui ducit. *Q. Cic. ad M. Cic. de petit. conſul. c.* 9. Una ſalutatorum, cum domum veniunt, altera deductorum.

Deductorium, ii, n. ſulcus, vel foſſa ad aquam deducendam in agris. *Pallad. Novemb. tit. de Caſtaneis*: Locus tamen deductoria liquoris accipiat, ne humor infidens limo germen extinguat.

Deductus, us, m. ident quod deductio, ſeu adductio. *Apul. A. A. l.* 1. Ponderis deductu veſtis ad ingluviem adſtricta.

Deductus, a, um, adject. adductus, *vidotto, crecdasto. Nepos* 15. 7. Deducta eo res eſt. *Cic. Phil.* 13. Homo deductus ex ultimis gentibus. ¶ Deductum carmen, h. e. tenue, dicitur a *Virg. Ecl.* 6. Paſcerem pingues paſcere oportet oves, deductum dicere carmen. Ita explicant Serv. & Macrob. ducta metaph. a lana, quæ in tenuitatem deducitur. Sic nafus deductior, h. e. tenuior. *Sueton. Aug. c.* 79. Naſum a ſummo eminentiorem, ab imo deductiorem. ¶ Vox deducta, pro ſubtili, & tenui. Afran. reſpondit voce deducta. V. in *Deduco.*

Dedux, ucis, com. qui deducitur, ſeu originem trahit. *Symmach. l.* 8. *ep.* 18. Niſi forte Gallia tua dedux ſit ab Helicone.

Dedo, is, ivi, itum, n. a *de* & *eo* conſtatum, ſignificat de aliquo loco abire, ut Deire jugis, q. d. ire de jugis, apud *Strat. Tbeb. l.* 2. *v.* 571. ut ex MSS. reſtituit Gronovius.

Deerro, n. 1. *errare, vagare, traviare*, תעה, Ger. *irregehen*, Gal. *s'egarer*, Hiſp. *vagar, apartarſe*, ἀπλανεύομαι, eſt de via declinare. *Virg.* 7. *Ecl.* Vir gregis ipſe caper deerraverat. *Quinctil. l.* 10. *c.* 3. Ut obvios non videamus, & itinere deerremus. ¶ Translate eſt a ratione diſcedere. *Auct. ad Her. l.* 1. Si non deerrabimus ab eo, quod cœpimus exponere. ¶ *Tacit. Ann.* 13. *c.* 29. Sors deerrabat ad parum idoneos, *caderu ſopra ſoggetti poco abili*.

Defæcabilis, le, adject. qui defæcari, & purgari poteſt, ut defæcabilis ciſterna. apud *Sidon. l.* 1. *ep.* 5.

Defæcatio, onis, ſ. a fæce purgatio, *purgazione. Tert. de Anim. c.* 27. Ex carnis defæcatione.

Defæcatus, a, um, adject. 1. quod eſt a fæce repurgatum, purum, ſine ſordibus. *Col. l* ult. Et defæcatum vinum in amphoras bonas adjicito. ¶ Translate *Plaut. Aul.* 1. 2. Nunc defæcato demum animo egredior domo, ideſt, ab angore purgato, tranquillo.

Defæcis, e, adject. qui eſt ſine fæce. *Cor. Sever. de Æthn.* v. 424. Quam levi excoſto defæcis robore panies. Alii leg. *defecit*. Scaliger priorem lectionem magis probat.

Defæco, a. 1. *purgare, levare la feccia*, נקי, Ger. *leutern*, Gal. *ſeparer de la lie*, Hiſp. *quitar las heces*, ἀποτρυγῶ, a fæce purgo, fæcem detrabo. *Plin. l.* 18. *c.* 26. Vina tamen defæcari, etiam diſſuadi Hyginus ſuadet. ¶ Translate *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 1. Literas defæcandas limandaſque alicui committere.

Defamatus, a, um, adject. fama privatus, *infamato. Gell. l.* 9. *c.* 2. Ut vocabula quæque eorum defamata, atque emortua cum iis videantur. *Id. l.* 18. *c.* 3. Turpitudine priſtinæ vitæ defamatiſſimus.

Defanatus, a, um, *profanato*, pollutus, profanatus. *Arnob. ſub fin. l.* 4. Spatiola defanata.

Defano, as, avi, atum, a. 1. idem quod profano, *profanare. Arnob. l.* 4. *ad fin.* Spatiola defanata.

Defarinatus, a, um, adject. in farinam redactus, apud *Tertul. cont. Valentin. c.* 31

Defatigatio, ſ. 3. *lo ſtancarſi*, הלאה, Ger. *ermüdung*, Gal. *laſſement*, Hiſp. *canſancio*, κατάπονησις, actus defatigandi. *Cic. de Sen.* Corpora quidem exercitationum defatigatione ingraveſcunt, animi autem ſe exercendo levantur.

Defatigatus, o. 1. 2. *ſtancato, ſtanco*, labore confectus. *Cic.* 10. *Famil.* Sed mehercule in ea conſervanda jam defatigatus non multo plus faveo patriæ, quam tuæ gloriæ.

Defatigo, a. 1. *ſtancare*, הטריח, Ger. *ermüden*, Gal. *laſſer*, Hiſp. *canſar*, κατα-πονῶ, laſſum reddo. *Cic. pro Quinct.* In quo illud tot, & tales viros defatigat? *Id. pro Marcell. c.* 6. Noli in conſervandis bonis viris defatigari.

Defatiſcens, tis, fatiſcens, deficiens. *Plin.* 17. 2. Arbores, ſi blandiantur Auſtri, defatiſcentes.

Defectio, ſ. 3. *mancamento*, ἔλλειψις, λειποθυμία, actus deficiendi, diminutio. *Cic. de Sen.* Defectiones Solis, & Lunæ multo nobis ante prædicere. ¶ Item laſſitudo, *debolezza*, ἔκλυσις, *Suet. in Calig. c.* 50. Ut tamen nonnunquam ſubita defectione ingredi, ſtare, colligere ſe de, ac ſuſtinere vix poſſet. ¶ Item rebellio ad animum ab Imperatore, vel civitatis a domino, cum ab eorum gubernatione diſcedunt, *ribellione*, מרד, Ger. *abfall*, Gal. *rebellion*, Hiſp. *rebelaria, rebelion*, ἀποστασία. *Liv. l.* 1. Ob reſiduas bellorum iras maxime ſolicitati ad defectionem voluntarios traxere. ¶ Et translate. *Cic.* 4. *Tuſc.* Intemperantiam, quæ eſt a tota mente, & recta ratione defectio. ¶ Ellipſis etiam, figura, qua aliquid in oratione fabricetur, *defaillo* vocatur a *Macrob. l.* 6. *Sat. c.* 8.

Defectivus, a, um. 1. 2. *difettivo, imperfetto*, ἐλλιπτικός, quod eſt mancum, & imperfectum. *Tertull. adv. Valent. c.* 14. Defectiva, & abortiva genitura. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. 10. Defectiva febris. h. e. intermittens.

Defector, m. 3. *ribello*, סורר, Ger. *abfaltig*, Gal. *rebelle*, Hiſp. *rebelde*, ἀνοσιουργός, qui de uno exercitu ad alium tranſit. *Suet. in Ner. c.* 43. Revocatiſque ad pœnitentiam defectoribus.

Defectrix, icis, f. quæ deficit, *mancherole*, ut defectrix virtus, *Ter. adv. Valent. c. ult.*

Defectus, us, ūi, m. idem quod defectio, *mancanza, debolezza, diſetto. Plin. l.* 19. *c.* 3. Defectus ſtomachi. *Id. l.* 20. *c.* 2. *ad fin.* Defectus animi. *Virg.* 2. *Georg. v.* 478. Defectus ſolis, lunæ, *eccliſſe*.

Defectus, a, um, adject. deficiens, deſtitutus, privatus, *priva, mancante, abbandonato*, ἐκπαμπώλητος. *Quinctil. l.* 8. *c.* 3. Aqua & tibo defecti. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Defectus dentibus. *Martial. de cygno l.* 3. *epigr.* 77. Dulcia defecta modulatur carmina lingua. *Cælſ. l.* 1. *c.* 8. Defecta a menſtruis mulier. *Colum. in præfat.* Defectiſſimum annis & viribus in agrum relegat. *Apul. l. ult. Florid.* Oratione defectior.

Defendo, is, endi, enſum, a. 3. *difendere*, נצל, Ger. *beſchirmen*, Gal. *defendre*, Hiſp. *defender*, ἀμύνω, proprie eſt depellere, avertere, prohibere, *tener lontano. Cic.* 3. *Offic. c.* 18. Defendere, ac propulſare injuriam. *Ovid. l.* 2. *de Rem. amor. v.* 328. Proximus a tectis ignis defenditur ægre. *Virg ecl.* 7. *v.* 47. Solſtitium pecori defendite. *Sil. l.* 7. *v.* 170. Defendere ſitim lympha. ¶ Metaphice uſurpatur pro tueri, ut dictum eſt. *Cic. pro Quinct. c.* 13. Locum ſuum honeſtiſſime defendere. *Id. de Senect.* Cauſas defendere. ¶ Conſtruitur & cum præpoſit. *Id. pro Leg. Manil. c.* 6. Provincia non modo a calamitate, ſed etiam a metu calamitatis defendenda. *Cic. pro Syll. c.* 2. Qui illum ſolus ante de ambitu defendiſſet. ¶ Defendere valetudinem, pro conſervare. *Cælſ. l.* 4. *c.* 7. ¶ In diſputando defendere, eſt ratione aſſerere. *Cic. in Acad.* Id recte factum eſſe, defenderem.

Defenſa, æ, ſ. *difeſa*, defenſio. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 18. A Deo exſpectare defenſam.

Defenſio, ſ. 3. *difeſa*, בזק, Ger. *beſchirmung*, Gal. *defenſe*, Hiſp. *defenſion*, προστασία, actus defendendi. *Cic.* 4. *Acad.* Ut ea pars defenſionis relinquatur. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Defenſionem alicujus ſuſcipere.

Defenſito, as, a. 1. freq. a defenſo. *Cic.* 1. *Off. c.* 33. Si igitur non poterit ſive cauſas defenſitare, &c.

Defenſo, as, a. 1. freq. a defendo. *Sall. Jug. cap.* 60. Qui mœnia defenſabant. *Liv. l.* 26. *c.* 45. Mœnia ipſa ſe ſe defenſabant. ¶ Defenſare injuria, pro, ab injuria, *Plaut. Bacch.* 3. 3. 39.

Defenſor, m. 3. *difenſore*, בזק, Ger. *beſchirmer*, Gal. *defenſeur*, Hiſp. *defendador*, ὑπερασπιστής, qui defendit. *Cic. in Verr.* Quem ſibi illa defenſorem ſui juris, ultorem injuriarum, actorem totius cauſæ adoptarit. *Liv. l.* 36. *c.* 35. Defenſor vobis adero. *Cic. pro Mil.* Defenſor necis, h. e. propulſator.

Defenſtrix, icis, f. *difenditrice*, quæ defendit. *Priſcian. ſup. v. Æneid. pag.* 1220. *Putſch.* teſtatur, uſurpatam eſſe hanc vocem ab ipſo *Cicerone in Timæo.*

Defenſuſti, pro defenſum iri, ut Debituiri, pro debitum iri. *Ulpian. de dot. prælect.*

Defenſus, a, um, adject. *protetto, diſeſo. Nepos* 19. 2. 3. Ab eo in judiciis defenſus. *Curt. l.* 10. *c.* 9. Ne loci quidem religione defenſus occiditur.

Defero, ers, detuli, delatum, a. anom. *portare*, נשא, Ger. *bringen*, Gal. *apporter*, Hiſp. *traer, llevar*, ἀνάγω, pene idem eſt, quod fero, vel affero, cum acc. *Plaut. Amph.* 2. 2. 69. Quid, ſi e porta navis huc nos dormientes detulit? ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Trin.* Quibus me oportet has deferre epiſtolas. ¶ Vel cum acc. & alio acc. cum præp. *ad*, vel *in. Liv. l.* 5. Deferri in præceps. *Plaut. Aſin.* Egon' ut non domo uxori meæ furripiam pallam, atque ad te deferam? ¶ Eſt item dare, tribuere. *Liv. l.* 2. Omnes Numæ Pompilio Regnum deferendum decernunt. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 10. Univerſum ſtudium, & benevolentiam ad te defero. Sic deferre honores alicui. *Cic. pro Dom. c.* 9. Et deferre alicui ſuam voluntatem, *Id. Fam.* 13. 18. h. e. ſubjicere. ¶ Item denuntiare, narrare. *Cic.* 4. *Fam.* Vehementer te eſſe ſolicitum, multi ad nos quotidie deferunt. *Nep. Annib. c.* 3. Deferre ſenatui. ¶ Cauſam deferre ad aliquem eſt tradere, committere. *Cic. in Brut.* Itaque auctoritate C. Lælii publicanos cauſam detuliſſe ad Galbam. ¶ Deferre alicujus nomen, eſt apud Judicem, vel Magiſtratum de aliquo crimine aliquem denuntiare, & reum facere. *Cic. pro Cal. c.* 21. Nomen amici unci de ambitu detulit. *Id. ibid.* Maleficium alicujus ad judicem deferre. *Tacit.* 5. *An.* Deferri impietatis. *Varro* quoque apud *Gell.* 13. 4. *deferre* abſolute pro accuſare dixit. ¶ Deferre juſjurandum, eſt, facultatem jurandi dare. *Quinctil. l.* 5. *c.* 6. Ne cui juſjurandum deferremus. ¶ Interdum deferre ſignificat vendendum exponere. *Senec. ep.* 42. *a med.* In omnibus conſiliis rebuſque faciamus, quod ſolemus facere, quoties ad inſtitorem alicujus mercis accellimus; videamus, quanti deferatur. ¶ Significat etiam, *dare in nota*. Solebant enim Magiſtratus e provincia reverſi eorum nomina ad ærarium deferre, quorum opera in provincia adminiſtratione uſi fuiſſent, ut & ipſi pro meritis ſuis beneficium aliquod a Senatu conſequerentur. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 20. Scito a me & Tribunos militum, & præfectos, & contubernales duntaxat meos delatos eſſe. Dicebant etiam, *deferri in honoribus*, quia qui delatus erat, beneficium ex ærario conſequebatur. Ital. *penſione. Cic. pro Arch.* In beneficiis ad Ærarium delatus eſt L. Lucullo Prætore. ¶ Ponitur etiam pro ferre, gignere. *Plin.* 19. 1. Frutex ſimilem barbatæ nucis defert fructum.

Defervefacio, a. 3. *fat bollire ſotte*, הרתח, Ger. *ſchnellend machen*, Gal. *faire bouillir*, Hiſp. *hazer hervir*, ζεσμόω, valde fervere facio. *Plin. l.* 33. *c.* 7. Radix caprifici defervefacta in vino dentium dolores ſedat. Adde *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Defervefactus, a, um, adject. fervefactus, *bollito, ſtaldato. Plin. l.* 20. *c.* 7. Semen defervefactum in aqua. Adde *Varr.* apud *Lactant. de Opif. Dei, c.* 17.

Defervĕo, es, rui, n. *ceſſare di bollire*, Ger. *aufhören zuſieden*, Gal. *ſe refroidir*, Hiſp. *dexar de hervir*, ἀναζέω, fervere deſino. *Plin. l.* 14. *c.* 9. *ad fin.* Hoc (muſtum) protinus in lagenis ſuis defervere paſſi. *Plin. l.* 9. *ep.* 16. Ut primum videbuntur deferviſſe.

Defervesco, is, bui, n. 3. *raffreddarſi*, ἀναζέω, eſt fervorem amittere. *Col.* In ſe concoqui, & defervescere patiantur. ¶ Translate ponitur pro ardorem animi invita ratione excitatum deponere, remittere. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 36. Si quam habent ulciſcendi vim, differant in tempus, dum defervescat ira. *Ter. Adelph. a.* 1. *in fin.* Speraham, jam deſerbuiſſe adoleſcentiam. Sic defervescere dicuntur cupiditates, ſtudia, &c. *Cic. pro Cæl. c.* 19. & *pro Cluent.*

Defeſſus, a. 1. 2. *ſtanco*, καταπονούμενος, valde teſſus, defatigatus. *Cic. in Rull.* Ut aratores cultu agrorum defeſſi urbis domiciliis uterentur. *Id.* 1. *Acad.* Et, niſi de via defeſſus eſſet, continuo eum ad nos venturum fuiſſe. V. *Defeſciſcor.*

Defetigare pro defatigare, reperiri interdum in MCStis teſtatur *Par. in Lex. Crit.*

Defetiſcentia, æ, ſ. defatigatio, *ſtancheza. Tertul. de Anim. c.* 43. Anaxagoras ſomnum defetiſcentiam affirmat.

Defetiſcor, eris, defeſſus ſum, d. 3. *ſtancarſi*, יגע, Ger. *mid vorreden*, Gal. *ſe laſſer*, Hiſp. *canſarſe*, ἀποκάμνω, eſt laſſari, labore deficere, *a ſonjecer. Ter. Phorm.* 4. 1. 23. Neque defetiſcar unquam ego experiri, donec &c. *Id. Adelph.* 4. 6. Defeſſus ſum ambulando. ¶ Diomed. Grammaticus putat, *defeſſus* non eſſe particip. ab hoc verbo, ſed ſimpliciter nomen, cum per ſe nullum tempus ſignificet.

Deficio, cis, eci, ectum, a. 3. *mancare*, חסר, Ger. *mangeln, gebrechen*, Gal. *faillir, manquer*, Hiſp. *faltar*, ἐλλείπω, deſum, non ſufficio, cum nominat. rei inanimatæ, & dat. vel acc. perſonæ, ut Vires mihi deficiunt, Dees me deficiet, Vox illi defecit, Oratio illum defecit, &c. Non autem recte dicitur ex. g. Uxor me deficit, ſed a me. *Cic. pro Flacc.* Ad quam opprimendam non animus eis, ſed vires deficiunt. *Id.* 4. *Verr.* Me dica, vox, latera deficient. ¶ Cum infinito *Sil. l.* 3. *v.* 111, gelidos ne ſcandere tecum Deficiam montes conjux tua? Ire-

vrede vigori femineo, &c. Sed tamen illud infinitum Græco more pro nominativo positum est. Est enim sensus: *an ego conjux tua Deficiam standem genitor mortes?* ¶ Sæpe ponitur absolute, ideſt, sine casu posteriore. *Cic. de Fin.* Si torte memoria defecerit, tuum est, ut suggeras. ¶ Est etiam vires amittere, langueſcere, desinere. *Cic. Att. l.* 1. Ne una plaga accepta P. C. concideremt, ne deficerent. *Cæſ. 7. B. G. c.* 30. Deficere animo, *perder il coraggio*. ¶ *Cic. 1. de Divin. c.* 43. Si Luna paulo ante Solis ortum defeciſſet in signo Leonis, *essendosi oscurissata*. ¶ Item carere, privari, cum ablat. sine præp. *Cæl. l.* 3. Vide, ne pristino alimento deficiat. ¶ Atque in hac significatione etiam passive sumitur pro desitui, derelinqui. *Cic. pro Cæcina. c.* 65. Mulier abundat audacia, consilio, & ratione deficitur. ¶ Est item recedere, desciſcere, cum homines ab iis, quorum sub imperio sunt, discedunt, & in hostium numerum se conferunt, vel simpliciter cum ab alterius ductu, & partibus recedunt, *partirsi, ribellarsi*. *Cic.* 3. *Ver.* Deficere ab imperio, ac nomine nostro volebat? *Liv.* Pomeria, & Cora ad Aruncos defecerunt. ¶ Et translate. *Cic. de Amic. c.* 11. Difficile est, amicitiam manere, si a virtute deficeris. *Id.* 2. *Fam. ep.* 16. Deficere a se ipso. h. e. naturam & mores mutare. ¶ *Plin. l.* 2. *c.* 10. Deficit in mucronem figura. h. e. definit. ¶ *Alter Plin. l.* 2. *ep.* 17. Hæc amœnitas deficitur aqua salienti, *le manca*.

Defigo, is, ixi, ixum, a. 3. *piantare, ficcare*, נקע, Ger. *anheften*, Gal. *ficher*, Hiſp. *hincar*, καταγαγεῖν, deorsum figo, implanto, immitto, cum dat. vel cum accuſ. & præp. *in*, vel cum abl. & præp. *in*. *Virg.* 2. *Georg.* v. 290. Terræ defigitur arbos æsculus. *Col. l.* 2. In terram bene pastinatam, & stercoratam rectum sarmentum defigito. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 6. Sicam in corpore Consulis defigere voluit. ¶ Translate sumitur pro imprimere. *Cic.* 2. *Ver.* Ut non modo in auribus vestris, sed in oculis omnium ejus furta, atque flagitia defixurus sim. ¶ Item ponere, applicare. *Cic.* 11. *Phil.* In cujus possessiones, atque fortunas non impudentissimos oculos spe, & mente defigere? *Id.* 3. *de Or.* Defigere mentem in aliqua re. *Plin.* 8. 16. Defigere oculorum aciem in aliquid. ¶ Item obstupefacere, attonitum reddere. *Liv. l.* 1. Tacita mœstitia ita defixit omnium animos, ut, &c. *Id. l.* 3. Stupor omnes admiratione rei tam atrocis defixit. ¶ Usurpatur hoc verbum etiam in sortilegiis, & devotionibus, & significat ligare, obnoxium reddere. *Senec. Herc. Oet. v.* 533. Hoc magæ dixere amorem posse defigi malo. Adde *Virg. Cirl.* v. 377. & *V. Salmaſ. ad Suet. Calig. c.* 3.

Defindo, is, idi, idum, a. 3. idem quod findo, *fendere*. *Ennius apud Non. c.* 2. *n.* 351. Malos defindunt, fiunt tabulata, falæque.

Defingo, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod fingo. *formare*, *Caso c.* 34. *R. R.* Panem defingere.

Definio, is, ivi, itum, ire, a. 4. *definire, circonstrivere*, חגג, Ger. *entſcheiden*, Gal. *borner*, Hiſ. *definir*, καθορίζω, constituo, decerno, & quaſi finiendo certos rei, de qua agitur, terminos præscribo. *Cic. pro Arch.* Res hæc, quas gessimus, orbis terræ regionibus definiuntur. ¶ Definire alicui, quid faciat, h. e. præscribere. *Id. pro Quint.* ¶ *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 38. Definire diem, tempus *determinare il dì*. ¶ Est item rem aliquam describere, ejusque vim explicare. *Cic.* 1. *Off.* Placet igitur ante definire, quid sit officium. ¶ Definitum est decrevi, constitui. *Plaut. Cist.* Perge eloqui, non remittam, definitum est.

Definite, *espressamente*, *con limitazione*, Ger. *ausdrücklich*, Gal. *expressément*. Hiſp. *determinadamente*, expreſſe, manifeste. *Cic. pro Bal. c.* 14. Quæ definit potestatem Pompejo civitatem donandi dederat. *Plin. Paneg. c.* 88. Definite, distincteque designat. *Cic. in Ora.* Definite, distincteque dicere.

Definitio, onis, f. *definizione*, Gal. *definition*, Hiſp. *definicion*, ὁρισμὸς, est oratio explicans, quid sit id, de quo disputatur, ut Homo est animal rationale. *Cic.* 1. *de Or. c.* 42. Est definitio earum rerum, quæ sunt ejus rei propriæ, quam definire volumus, brevis & circumscripta quædam explicatio. ¶ *Id.* 2. *Divin.* Hominum, & temporum definitione sublata, *senza specificare chi, e quando*.

Definitive, adv. definiendo, definite. *Tertul. de carn. Christi, c.* 18. Sententialiter & definitive pronunciare. Adde *Ascon. in Verr.* 4. *c.* 10. *ad illa verba*, tua manu numeratum.

Definitivus, a, um, o. 1. 2. ὁριστικὸς, quod ad definitionem spectat. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 17. Cum nominis controversia est, quia vis vocabuli definienda verbis est, constitutio definitiva nominatur. ¶ Apud *Ticin.* leg. 2. *Cod. de sentent. ex perc. recit.* Sententia definitiva est, quæ ultimo datur, & rem totam absolvit.

Definitor, oris, m. qui definit, & decernit. *Tertul. l.* 1. *cont. Marc. c.* 10. Habemus illum alicubi unius baptismi definitorem.

Definitus, a, um, adject. *definito, determinato*. *Cic. in Somn. Scip. c.* 3. Esse in cælo certum & definitum locum, ubi beati ævo sempiterno fruantur.

Defloccŭlus, m. 2. *losco, senza un occhio*, Ger. *einaugig*, Gal. *borgne*, Hiſp. *tuerto*, ἑτερόφθαλμος, cui oculus deſit, seu deest. *Mart. l.* 12. *epigr.* 39. Hinc defloculus, & inde lippus. Al tamen leg. *Hinc cæsis oculis*. Alii, *cæcis oculis*.

Defit, verb. def. *manca*, Gal. *il y a faute*, Hiſp. *faltaſte*, λείπει, deest. cum dat. *Cic. in Tusc.* 3. *c.* 19. Mihi fortuna magis nunc deſit, quam genus. *Ter. Hec.* 3. 2. Nihil apud me tibi deſseri patiar. *Gell. l.* 20. *c.* 7. Oſtreæ desiunt. *Plaut. Men.* 1. 4. 3. Neque desiat, neque superſit. ¶ Fit hoc verbum a *fio*, ut tradit Voſſ. in Etymol. Alii a *deficio* derivant, ut *desit*, sit per syncopem pro *deficit*.

Defixus, a, um, o. 1. 2. infixus, hærens in aliquo, *fisso, attaccato*. *Cic. in Somn.* Quousque humi defixa tua mens erit? *Id. in Or.* Id intueri, atque in eo defixus esse debet. *Horat. l.* 2. *ep.* 6. Defixis oculis videre.

Deflacco. V. Deflocco.

Deflagratio, onis, f. *abbruciamento*, תִּבְעֵרָה, Ger *brunſt*, Gal. *embrasement*, Hiſ. *abrasamiento*, ἐμπρησμὸς, combustio. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 19. Qui negant, se recusare, quominus ipsis mortuis terrarum omnium deflagratio consequatur.

Deflagrātus, a, um, adject. ambustus, *abbruciato*. *Cic. Catil.* 4. *c.* 6. In cinere deflagrati imperii collocarent.

Deflagro, as, n. 1. *ardere, abbruciarsi sortemente*, בָּעַר, Ger. *verbrennen*, Gall. *brûler*, Hiſp. *arder*, ἐμπυροῦσθαι, vehementer comburor, igne consumor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Dianæ Ephesiæ templum deflagravisse. *Id.* 4. *Acad. c.* 37. Fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret. ¶ Significat etiam deferveſcere, mitescere. *Liv. l.* 40. *c.* 8. Spes animum subibat, deflagrare iras vestras, purgari suspiciones posse.

Deflammo, as, avi, atum, a. 1. *Apul.* 5. *A. A. sub fin.* Pharetram expilet, & sagittas dearmet, arcum denodet, tædam deflammet. h. e. igne spoliet, extinguat.

Deflātus, a, um, flando rejectus. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 64. Quod est levissimum ac summum, deflatum trajiciunt in alia vasa.

Deflecto, is, xi, xum, a. 3. *torcere, piegare*, Ger. *nider biegen*, Gal. *fléchir, plier*, Hiſ. *doblegar*, καταπλέκω, torqueo, curvo. *Col. l.* 6. *c.* 11. Ramum olivæ deflecte, & ad crus arboris siculneæ religa. ¶ Translate est declinare, divertere. *Cic.* 3. *Off.* In quo verbo lapſa consuetudo de via deflexit. *Id. pro Rosc. Com. c.* 16. Deflectere a veritate. ¶ Transitive etiam construitur. *Id. in Or. c.* 40. Ut declinet a proposito, deflectatque sententiam. ¶ Deflectere in aliquem locum. *Plin. l.* 4. *ep.* 1. Deflectemus in Thuscos, ut necessario fungamur officio. Sic deflectere iter, vel ex itinere. *Id.* & *Lucan. l.* 3.

Deflĕo, es, e. 2. *piangere*, בכה, Ger. *beklagen*, Gal. *pleurer*, Hiſ. *llorar*, κατακλαίω, idem, quod fleo, deploro. *Afinius Cic. l.* 10. *ep.* 31. Illud initium civilis belli deflevi. *Apul. l.* 5. *A. A.* Sorores deflebant oculos, & plangebant ubera, h. e. oculos fletu fœdabant. *Senec. in Oct. v.* 20. Semper genitrix deflenda mihi.

Deflectio, onis, f. fletus, quo aliquid prosequimur, *pianto*. *Juvenc. l.* 4. *v.* 122. *in cap. Matth.* 24. Adveniet jam tunc tristis deflectio terris.

Deflētus, a, um, adject. ex particip. *pianto, compianto*. *Cic. Tusc.* 2. *c.* 35. Liberi defleti. Et 7. *de Orat. c.* 3. Mors a multis sæpe defleta.

Deflexio, onis, f. idem quod deflexus, *piegatura*. *Juvenc. l.* 4. *v.* 155. *in Luc. c.* 21. Deflexio lucis.

Deflexus, us, m. 4. *piegatura*, κατάκλασις, curvatio. *Col. lib.* 4. *cap.* 26. Ne deflexu frangatur. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 2. *init.* Descendamus ad egregium humani animi ab odio ad gratiam deflexum.

Deflexus, a, um, adject. curvatus, *piegato*, ut, Amnes in alium cursum conversi, & deflexi. *Cic.* 1. *Divin. c.* 19. Additur a quibusdam aliud exemplum ex *cod. l.* 9. *ad Attic. ep.* 10. Ætas jam a diuturnis laboribus deflexa ad otium. Sed al. leg. *deserta*.

Deflo, as, n. *soffiar via*, תִּשְׁאֵר, Ger. *abblaſen*, Gal. *souffler*, Hiſp. *soplar, verir*, idem quod flo. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Vetabantque mundi tiarum causa deflare. ¶ Translate est contemnere, *sprezzare*. *Suetor. Calig. c.* 38. Julii, & Augusti diplomata, ut vetera & obsoleta deflabat. Ita enim legunt Casaub. Salmaſ. & Lipsius. Vulg. *Deflebat*.

Defloccātus, o. 1. 2. quod floccos amiſit, ut *Senes defloccati*, qui calvi sunt, quia suos floccos, ideſt capillos amiſere. *Plaut. Epid.* 3. 2. 10. Per urbem duo defloccati senes quærentant me.

Defloccо, as, a. 1. est docis nudare, & transl. privare, a *floccus*. Nonnulli in *Plaut. Asin.* 3. 3. *post v.* 110. talem inferunt: Perii: jam illicce homo meos hic lumbos defloccabit. h. e. atteret. ¶ *Non. c.* 1. *n.* 22. aliter refert. Sic enim habet: Defloccare est atterere, tractum a vestibus sine flocco. *Plaut. Casin.* Perii, flocco habebit jam illic homo lumbos meos.

Defloratio, onis, f. proprie est florum hinc inde collectio. Hinc translate *Tert. adv. Valentin. c.* 12. Graculus Æsopi ex omnium defloratione constructus.

Defloratus, a, um, adject. flore privatus, ἀνάνθερος. *Quintil. l.* 6. *præfat.* Certos, atque defloratos fructus ostendebat. Al. leg. *Deformatos*, h. e. qui formam quidem pomorum habent, non adhuc tamen magnitudinem, & maturitatem.

Defloresco, is, n. 3. *fiorire*, flores emitto. *Col. l.* 5. *c.* 6. *ad fin.* Vitis cum se multa fronde cooperit, pejus defloret, nebulasque & rores diutius continet, omnemque uvam perdit.

Defloresco, is, ui, n. 3. florem amittere, ἀνανθῶ, *sfiorire, perder i fiori*. *Catull. carm. nupt.* 63. Idem cum tenui captus defloruit ungue. ¶ Significat etiam flores emittere. *Colum. l.* 2. *c.* 12. Frumentum & hordeum spicam emittit, & cum totam edidit, octo diebus defloreſcit. h. e. emittit, ac demittit. ¶ Translate sumitur pro vires, aut decorem amittere. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 29. Formæ dignitas aut morbo defloreſcit, aut vetustate. *Gell. l.* 14. 1. Spes tibi jam defloruit. Sed hic quoque al. leg. *præfloravit*.

Defluo, is, n. 3. *scorrere all' ingiù*, נזל, Germ. *abfliessen*, Gall. *s'écouler*, Hiſp. *escorrerse*, καταῤῥέω, deorsum fluo, & dicitur proprie de fluminibus. *Plin. l.* 6. *c.* 7. Defluit in Rhenum Moganus. *Virg.* 3. *Georg.* Miſisque secundo defluit amni. Dicitur & de aliis rebus, ut vestis, toga defluxit ad imos pedes. *Virg.* 1. *Æn.* ¶ Per translationem est decurrere, delabi, *trascorrere*. *Cic. in Lælio.* Ad leves amicitias defluxit oratio. ¶ Item ætate, vel morbo solvi, *mancare*. Hinc folia ex arboribus, capilli ex capite defluere dicuntur. *Sal. in Jug.* Ubi per socordiam vires, tempus, ætas, ingenium defluxere. ¶ Item decidere, *cader giù*. *Curt. l.* 7. *c.* 7. Corpus ex equo defluxit in terram. *Virg.* 11. *Æn. v.* 500. Quem tota comes imitata, relictis Ad terram defluxit equis. ¶ Significat etiam, desinere fluere, *cessare di scorrere*. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 42. Rusticus exspectat, dum defluat amnis. ¶ Translate *Cic. Fam. ep.* 2. Ubi Olbratio defluxit, literis me involvo. ¶ Defluere ab aliquo, est declinare. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Tantum ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis descenderat.

Defluvium, n. 2. capillorum fluxus. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Defluvia comarum tacere dicitur.

Defluus, a, um, o. 1. 2. quod defluit. *Plin. l.* 22. *c.* 13. Hippocrates capillos mulierum defluos tricari raphanis jubet. *Apul.* 3. *A. A.* Guttatim defluus. ¶ Defluæ cæsaries, apud *Prudent.* est prolixa, promiſſa, inquit enim *in Paſſ. Cyprian. v.* 30. Defluæ cæsaries compeſcitur ad breves capillos.

Defluxio, onis, f. idem quod defluvium, *lo scorrer in giù*, ἀνάῤῥοια, *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 7. Per gonorrhœam, ideſt defluxionem seminis.

Defodio, is, odi, ossum, κατορύττω, *seppellire, far' una fossa*. *Col. l.* 7. *c.* 3. Scrobem defodiamus. *Cato R. R. c.* 50. Vineam defodere. h. e. fodiendo implantare. ¶ Item sepelire, obruere, *sotterrare*. *Liv. l.* 3. *c.* 33. Defodere cadaver.

Defœdus, o. 1. 2. valde fœdus. Quidam afferunt exempl. ex *Cic. l.* 9. *Att. ep.* 10. ubi legitur: Quod quæris a me, fugam ne fœdam, an moram defœdam utiliorem putem? Sed mirum, quot hic variæ lectiones!

Defœneratus, a, um, adject. fœnore obstrictus, *indebitato*. *Apul. Apol.* Pater ejus multis creditoribus defœneratus.

Defœnĕro, as, avi, atum, fœnoribus faciendis exhaurire. *Cic. Paradox.* 6. Diminutæ libertorum ad defœnerandas, diripiendasque Provincias.

Defomitātum lignum, dixerunt antiqui, quod a fomitibus, quibus confoveri solet, erat succisum, ab antiquo Defomo, dedolo. *Festus*.

Defŏre, defuturum esse, fut. int. a desum. *Cic. de Leg. Agr.* Arbitrantur non defore, qui illam restituerent. ¶ Usurpatur & *dejerum*, *deforet*, *deforet*, & *deformo*. Cæteris caret.

Deformatio, *l.* 3. διατύπωσις, actus deformandi. *Liv. l.* 9. *c.* 5. Ab illa deformatione tantæ majestatis. *d'onore, stravagg.* ¶ Item descriptio, delineatio, *descrizione*. *Vitruv. præfat. l.* 3. Venti qui sint, & a quibus regionibus singuli spirent, deformationibus graphicis ostendi. *Jul. Firmic. l.* 1. *c.* 3. Nondum corporis deformatione completa.

Deformatus, a, um, adject. formatus quidem, sed nondum elaboratus, & perfectus, ἀδιάτυπος, *disfigurato*, ut marmora prima manu deformata, *Quintil. l.* 5. *c.* 6. Sic certos & deformatos fructus ostendere, *Id. in præfat. l.* 6. ¶ Item descriptus, *descritto*. *Plaut. Pseud.* 2. 3. 11. Cuncta in ordine animo ut volveram, certa, deformata habebam. ¶ Item deformis, sine forma, *deforme*. *Cic.* 11. *Att. ep.* 20. Hunc omnibus a me pictum, & politum artificibus, subito deformatum vidi. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Deformatissima & spurcissima vita. *Cic. de Aruſp. resp.* Deformatus vitiis.

Deformis, & me, o 3. *diforme, storto, brutto*, מום, Ger. *ungeſtalt*, Gal. *difforme*, Hiſp. *deforme*, ἄμορφος, turpis, fœdus, a forma. *Cic. pro Cal.* Ut enim pœniteat non deformem esse natum. *Idem Marcello, l.* 4. Nec eam diligere minus debes, quod deformior est. *Gell. l.* 5. *c.* 11. Deformissima femina. ¶ Dicitur etiam de inanimis, ut deformis ægrimonia, *Horat. epod.* 13. *v.* 18. Vitium deforme, *Martial. l.* 12. *epigr.* 74. Deformis ager, h. e. incultus, *Cic.* 5. *in Verr.*

Deformĭtas, atis, f. *bruttezza*, מוּם, Ger. *ungeſtalt*, Gal. *difformité*, Hiſp. *deformidad*, αἰσχύνη, turpitudo. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Deformitas, & vitium corporis. *Id. l.* 1. *de Leg. c.* 19. Deformitas animi. ¶ Sumitur & pro dedecore, *disonore*. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Si judicibus aut gloriæ futura sit absolutio rei, aut deformitati damnatio. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 10. Deformitas fugæ.

Deformĭter, adv. *bruttamente*, Ger. *unförmlich*, Gal. *difformément*, Hiſ. *deformemente*, αἰσχρῶς, *sfe, turpiter*. *Quintil. l.* 2. *c.* 3. Junctura deformiter sonat. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 1. *n.* 6. Abjicere se tam suppliciter, & attollere tam deformiter coegebatur.

Deformo, a. 1. *sfolo, turpo, maculo, far brutto, disonore*, Ger. *ungeſtalt machen*, Gal. *defigurer*, Hiſp. *desfastar, ensucio*, est destruere, ab integra forma ad corruptam traducere. *Cic. de Aruſp. resp.* In qua Pompejum ornat, an potius deformat? *Auctor ad Herenn. l.* 4. Carthaginienses Italiam deformaverunt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 234. Vultum deformat macies. ¶ Sæpe est delineare, ὑπογράφω, *Juvenc. Cic. pro Cæcin. c.* 5. Quis igitur ille, quem fruſtra deformari &c. *Caso R. R. c. penult.* Deformare areas. ¶ Item ornare, nova forma insignire. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Tragicæ scenæ deformantur columnis, signis, & regalibus rebus.

Deformōsus, a, um, adject. deformis. *Sidon. l.* 3. *ep.* 3. Consilio deformoſiore aliquid occulere.

Deformus, o. 2. 2. calidus, a formus, ut Exta deforma. *Fest.*

Defossus, us, m. *sfavamento*. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Arva in defossa cavata.

Defossus,

Defossus, a, um, adject. *fravato, sotterrato*. *Virg. Georg.* 3. v. 376. In defossi specubus agere. *Id. Æn.* 10. v. 526. Defossa talenta argenti. *Plin. l.* 30. c. 3 Talpæ defossæ, sepultisque similes.

Defractus, a, um, *spezzato, rotto*, particip. a defringo. *Plin. l. & c.* 17. Defractos ramos serere.

Defrænatus, a, um, o. 1. 2. *sfrenato*, בחוב, Ger. *unbendig*, Gal. *effrené*, Hisp. *desenfrenado*, ἀχάλινος, effrenatus, quasi sine fræno. *Ovid.* 1. *Met.* v. 282. Et defrænato volvuntur in æquora cursu.

Defraudatio, onis, f. ἀφαίρεσις, *il defraudare*. *Tertul. de Anim. c.* 43. Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate rescinditur.

Defraudator, oris, m. κερδεσίς, fraudator. *Senec. de benef. l.* 4. *c.* 26. Qui beneficiorum defraudator est. Correctiones libb. hab. *Fraudator*.

Defraudatrix, icis, f. quæ defraudat. *Tertull. de Jejun. c.* 16. Domus impudens, sacrificiorum carnalium defraudatrix.

Defraudo, vel defrudo, per syncopen, a. 1. *ingannare*, גזל, Ger. *betriegen*, Gal. *defrauder*, Hisp. *defraudar*, κατακρύπτω, est per fraudem cuiquam aliquid intercipere, vel circumvenire aliquem. *Plaut. Asin.* Te ne ego defraudem, cui ipsi nihil est in manu? ¶ Defraudare genium, est naturæ, quod appetit, negare. *Ter. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium, comparsit miser. ¶ Defrudo pro defraudo, legitur apud *Novium c.* 1. n. 130. V. Defrugo.

Defrémo, is, n. 3. fremere desino. *Sidon. l.* 4. *ep.* 12. Sensim ira defremuit. Adde *l.* 2. *epist.* 3. *extr.*

Defrens, entis, f. seges demessa, a frendo, rumpo. Ita vet. Gloss. & Voss. Etymol. ¶ Apud Festum *defrensa* significat, detrita, detonsa.

Defricate, adv. fricate. *Nav. in Terentilio*, Facete, & delicate. *Sosipater Grammat. l.* 1.

Defricátus, a, um, adject. confricatus, *fregato*, ἐντεταραγμένος, ut defricatæ maculæ, *Plin. l.* 28. *c.* 10. Dolia defricata, & diligenter lota, *Col. l.* 12. *c.* 2.

Defríco, as, avi, & ui, atum, & ictum, a. 1. *fregare*, פרר, Ger. *abreiben*, Gal. *défroter*, Hisp. *fregar*, κατατρίβω, idem quod trico. *Auct. ad Heren.* Ut in balneas venit, cœpit, postquam pertusus est, defricari. *Plin. l.* 26. *c.* 4. Defricare pumice. ¶ Translate defricare sale, est satyrico carmine perstringere, notare. *Horat. l.* 1. *sat.* 10. v. 4. *de Lucilio*: Idem quod sale multo urbem defricuit, charta laudatur eadem.

Defrictus, a, um, adject. idem quod defricatus. *Apul. l.* 3. *Met.* Defrictis adeo diu pupillis, an vigilarem, scire quærebam.

Defrigésco, n. 3. κατατρίχνωμι, idem quod frigesco, *raffreddarsi*. *Col. l.* 12. *c.* 20. Jubebis agitari quod decoxeris, coalque dum defrigescat.

Defringo, is, n. 3. *rompere, fragere*, פרץ, Ger. *abbrechen*, Gal. *rompre*, Hisp. *quebrantar*, κατάγνυμι, idem ac frango. *Virg.* 2. *Georg.* v. 300. Summas defringe ex arbore plantas. *Cic. pro Cæc. c.* 21. Qui prætereuntes ramum defringerent arboris.

Defrúdo. V. Defrugo.

Defrugátio, f. 3. actus defrugandi. *Col.* Constat, segetem nimia defrugatione exinaniri.

Defrúgo, a. 1. *tor via tutti i frutti*, Ger. *aussmagen*, Gal. *degraisser*, Hisp. *desfrutar*, κατατρίζωμαι, est omnem fructum exhaurire, nimia tectura exinanire agros, vel alio modo perdere fruges. *Plin. l.* 18. *c.* 24. Huc pertinet oraculum illud magnopere cuñodiendum: Segetem ne defruges. *Cato R. R. c.* 5. Segetem ne defruget: nam id infelix est. Quo in Catonis loco alii legunt, *defrudet*, h. e. vel de aratione, vel de lætamine, vel de semente aliquid defraudet, & detrahat. Quare cum videatur Plinius ad hunc locum respexisse, putant aliqui ipsum ex Catone emendandum, legendumque *defrudes*.

Defrúor, d. 3. est omnem fructum percipere, ut deamo valde amare. *Fest. Symmach. l.* 3. *epist.* 23. Autumnitate detruimur.

Defrustátus, a, um, adject. in frusta concisus, *lacero, tagliato in pezzi*. *Ammian. l.* 31. *c.* 3. Sed semel tunica collo inserta non ante deponitur, aut mutatur, quam diuturna caric in pannulos defluxerit defrustata.

Defrustro, as, avi, atum, est frustatim excerpere. *Sidon. l.* 9. *epist.* 9. Volumen lectito, excerpo, maxima ex magnis capita defrustans. ¶ Item in frusta concidere, lacerare. *Ammian. l.* 20. *c.* 2. Defrustandæ Mesopotamiæ opitulari.

Defrutarius, a, um, o. 1. 2. quod ad defrutum spectat. *Col. l.* 1. *c.* 6. Dividitur in cellam oleariam, torcularem, cellam vinariam, defrutariam.

Defrúto, a. 1. *far vin cotto*, Ger. *gesottenen wein machen*, Gal. *faire du vin cuit*, Hisp. *hazer vin cozido*, ἕψω, est mustum decoquere, ut inde defrutum fiat. *Col. l.* 12. *c.* 22. Sed defrutum quoque facere, & defrutare vinum licet.

Defrútum, n. 2. *vino cotto*, Ger. *gesottener wein*, Gal. *vin cuit*, Hisp. *vin cozido*, ἕψημα, mustum ex duabus partibus ad tertiam decoctum. *Col. l.* 12. *c.* 20. Mustum quam dulcissimum decoquitur ad tertias, & decoctum defrutum vocatur.

Defúam, as, at, pro *defim, is, it*, usitatum Veterib. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 3. Metuo, ne defuat oratio.

Defúga, æ, m. *fuggiasco, fuggitivo*, transfuga. *Prudent. Calagurrit.* 1. v. 42. Idolis litare nigris, esse Christi defugas.

Defúgio, a. 3. *ricusare*, ἀναχώρησις, recuso, fugio. *Cæs. l.* 1. *B. C.* Defugere administrationem Reip. *Cic. in Somn. Scip.* Defugere munus. *Ter. Eun.* 2. 3. 98. Nunquam defugiam auctoritatem. h. e. non recusabo. V. *Auctoritas*. ¶ Significat etiam deficere ab aliquo, *ribellarsi*. *Liv. l.* 24. *c.* 36. Ea pugna defugientes ab Romanis cum cohibuissent Siculos. Alii tamen leg. *deficientes*.

Defulgúro, as, avi, atum, idem quod fulguro, *lampeggiare*. *Auson. in Periochas 3. Iliad.* Undantem clypeus defulgurat ignem.

Defunctórie, παρέργως, languide, & remisse. *Ulp. l.* 11. *ad Senatusc. Tertul.* Quæ defunctorie petiit. *Senec. Controv.* 31. *in fin.* Defunctorie causam meam egissem.

Defunctórius, a, um, adject. non satis sedulus, levis. *Petron. Satyr.* Nec satiatus defunctorio ictu. ¶ Apodixis defunctoria, apud eund. V. *Apodixis*.

Defunctus, us, ui, m. idem quod mors, *il morire*. *Tertull. adv. Valent. c.* 26. Defuncti subjacere.

Defunctus, a, um, qui peregit quod faciendum susceperat, vel qui ab opere incepto desiit, ἀναπαυόμενος, liberatus, solutus. *Liv. l.* 39. *c.* 46. Defunctos vulgo ferebant. *l.* 4. *c.* 52. Defuncta civitate plurimorum morbis. *Horat. l.* 3. *od.* 24. v. 15. Laboribus defunctus. *Virg. 6. Æneid. v.* 306. Corpora vita defuncta. h. e. mortua. ¶ Quo sensu Defuncti etiam absolute dicuntur, qui sc. vivere desierunt, *defunti*. *Plin. l.* 9. *ep.* 9. Plerique amare se simulant quos florentes vident: nam miserorum, non secus ac defunctorum obliviscuntur. Adde *Tertull. de testim. animæ, c.* 4.

Defundo, a. 3. versare, κατακχέω, deorsum fundo, *spargere*. *Petron. satyr.* Pierio defundes pectore verba. *Horat.* 2. *sat.* 2. v. 58. Ac nisi mutatum parcit defundere vinum. *Id. l.* 4. *od.* 5. Te prosequitur mero defuso pateris. *Defundere vinum*, proprie significat, in paterani, vel cyathum fundere bibendi causa. At *diffundere vinum*, significat e lacu in dolium, vel e dolio in cadum, vel amphoram fundere servandi causa. *Horat. l.* 1. *epist.* 5. v. 4. Vina bibes iterum Tauro diffusa. h. e. Tauro Consule in cadis condita. *Plin. l. & c.* 14. Apothecas fuisse, & diffundi solita vina, &c.

Defungor, eris, unctus sum, depon. 1. ἀναλλάττομαι, expedio, perago, exequor rem aliquam, a munere, vel officio, vel molestia liberor. *Liv. l.* 1. Defungi prælio festinat. Et *ibid.* Velut defuncti regis imperio. *Terent. Eun.* v. 15. Defunctus jam sum. h. e. jam egi meas fabulas. Sic *Id. Phorm.* 5. 8. 32. Defungi in hac re cupio. Hinc Defungi cura, laboribus, *Liv. l.* 5. & *Horat. l.* 3. *od.* 24. Defungi morbo, malis, &c. *Liv. l.* 3. *Suetom. Ner. c.* 40. ¶ Defungi fato, h. e. mori, apud *Cic.* At apud *Liv. l.* 39. defungi fato significat etiam malum evadere, quod fato portendebatur. Sic defungi somnio, apud *Justin. l.* 1. ¶ Defungi tribus decumis pro una. h. e. tres pro una solvere. *Cic. Ver.* 5. ¶ Defungi pœna, h. e. pœnam subire. *Liv. l.* 25. Ante omnia placuit libera corpora sine mora Locrensibus restitui; non levi defunctorum pœna, qui non restituissent.

¶ *Td. l.* 2. *c.* 35. Adeo infensa erat plebs, ut unius pœna defungendum esset Patribus. *liberer tutti con la pena d' un solo*. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Ter. Adelph.* 3. 4. 62. Utinam sit hoc modo defunctum. ¶ V. plura in *Defunctus*.

Defusus, a, um, adject. fusus, *sparso*. *Val. Max. l.* 2. *c.* 6. *n.* 8. Defusa Mercurio delibamenta. *Hor. l.* 4 *od.* 5. v. 33. Te prosequitur mero defuso pateris. V. *Defundo*.

Degéner, is, o. 3. *traligname, bastardo*, נכר, Ger. *der auff den geschlechte fehlechte*, Gal. *forligné*, Hisp. *degenerante*, ἐκγενὴς, qui majorum suorum virtuti non respondet. *Virg.* 2. *Æn.* Degeneremque Neoptolemum narrare memento. ¶ Jungitur genitivo, maxime apud Poetas. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 3. Juvenis patrii non degener oris. ¶ Ponitur & pro vili, ignobili. *Virg. Æn.* 3. v. 13. Degeneres animos timor arguit. ¶ *Tacitus* pro supposititio usurpat *l.* 12. *c.* 62. Pseudophilippum vocans degenerem regem.

Degenéro, as, avi, atum, n. 1. *degenerare, tralignare*, Ger. *auff der art fehlegen*, Gal. *degenere*, Hisp. *degenerar*, ἐξίστημι, a genere recedo, desisco. *Cic. de Prov. Conf. c.* 8. Cujus utinam filii non degenerassent a gravitate paterna. *Liv. l.* 9. Ne degeneraveris a familia imperiosissima, & superbissima. Poetæ interdum dativo jungunt. *Claud. de 4. Conf. Honor.* v. 306. Et patri non degenerare Achilli. ¶ Ad inanima quoque transfertur. *Virg.* 1. *Geor.* v. 197. Vidi lecta diu semina, & multo spectata labore, Degenerasse tamen. ¶ Degenerare animos, active, pro dissimiles reddere, & depravare. *Col. l.* 7. *c.* 12. *de canibus*: Si Venus teneris concedatur, carpit & corpus, & vires, animosque degenerat. *Sic Stat.* 3. *Sylv.* 1. v. 160. Non degenerabit honorem. ¶ Hinc passive *Stat. c.* 17. Adulterinis cuitibus degenerantur partes lenarum.

Degéro, is, n. 3. *portare*, φέρω, gero. *Plaut. Men.* 5. 2. 53. Mea ornamenta ad meretrices degerit. *Id. ibid.* 5. 1. 41. Aurum meum domo suppilas uxori mex, & tuæ degeris amicæ.

Deglábro, a. 1. *pelare*, ἀνοβλάπτω, depilo, & glabrum facio. *Paul. JCtus l.* 5. ff. *ad l. Jul. de vi*. Cingere est deglabrare. h. e. idem est ac decorticare.

Deglúbo, is, bi, tum, n. 3. *sfiammare, sverticare*, קלף, Ger. *entschälen*, Gal. *écorcher*, Hisp. *desollar*, ἀποδέρω, ξύω, est corticem eximere. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 48. Quod in eo folliculo deglubitur granum. ¶ Item excoriare. Unde illud: *Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere*. Ita rescripsit Tiberius Præsidibus Provinciis tributis onerandas suadentibus, apud *Suet. in ejus vit. c.* 32.

Degluptus, a, um, adject. excoriatus, pelle privatus, *pelato*. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 33. Deglupta Manas. *Martial. Epigr. c.* 16. Mus degluptus.

Deglutino, a. 1. *dissolvere, disfollare*, Ger. *entleimen*, Gal. *decoler*, Hisp. *desenpegar*, ἀναπλάσσω, est dissolvere, quod glutinatum erat. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Palpebras deglutinat.

Deglúttio, vel deglutio, a. 4. *inghiottire*, καταπίνω, est cibum, vel potum per gulam ad stomachum transmittere, a gluttio, vel glutio. *Ælian. Anim. l.* 4. v. 364. Deglutire virum, fauces implere capaces.

Dego, is, degi, sine sup. a. 3. ἄγω, idem fere est quod ago, ut degere vitam, ætatem, tempus, *vivere*. *Cic. pro Sex. Rosc. c.* 49. & 52. ¶ Degere diem in foro. h. e. conterere, *consumare*. *Plaut. Mostel.* 3. 1. 3. ¶ Degere bellum, *far guerra*. *Lucret. l.* 4. v. 963. Naturæ contractum cum ventis degere bellum. Alii leg. *degerere*, ut sit versus hypermeter. ¶ Degere, absolute pro vivere. *Lactant. l.* 5. Sub aliena ditione, atque imperio degere. ¶ Usurpatur & passive. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quæ vita Deorum sit, quodque ab iis degatur ævum. ¶ *Non. c.* 4. *n.* 117. cumque sequuti *Lipsius*, & alii *dego* poni ajunt pro *demo*, quasi deago, confirmantque exemplis ex *Plaut. Epid.* 1. 1. 63. *Men.* 5. 1. 41. & *Aulul.* 2. 1. 43. Item ex *Apul. in Apol. & Gel. l.* 17. *c.* 16. in quibus omnibus locis varia, ac dubia est lectio. ¶ *Degui* præterit. formavit *Symmach.* pro *degi*, *l.* 1. *epist.* 32. In comitatu deguimus ambo anno dispari.

Degrádo, as, a. 1. *degradare*, gradu dignitatis moveo, honore privo. *Inscr. Theodos. & Valent. l.* 1. *Cod. tit.* 31. *leg.* 3. Verberandi, degradandive tentatores licentiam denegamus.

Degrandínat, impers. 1. *tempesta fieramente*. *Ovid.* 4. *Fast.* v. 755. Da veniam culpæ, nec, dum degrandinat, obsit.

Degréssor, aris, d. 1. idem ac gradior. *Stat.* 1. *Achil.* v. 406. Ubi tanta injuria primos degressa duces, *dopo che i primi Duci sono stati sì maltrattati*.

Degravátus, a, um, adject. *aggravato*, ut degravatus pondere. *Phædr. l.* 4. *fab.* 21. Manus pondere degravatæ. *Apul. l.* 7. *A. A.*

Degrávo, as, a. 1. *aggravare, premere*, βαρύνω, premo, molesto. *Liv. l.* 4. *c.* 33. Etiam peritos nandi lassitudo, & vulnera, & pavor degravant.

Degredíor, eris, essus sum, dep. 3. abeo, descendo, deorsum gradior, *partirsi, andar verso l' ingiù*, καταβαίνω, *Liv. l.* 21. *c.* 32. Ubi degressos tumultus montanos sensit. *Tacit.* 2. *hist. c.* 66. Postquam Alpibus degressi sunt. *Al. leg.* degressi.

Degrúmor, d. 1. eit al grumæ mensuram dirigere. *Lucil.* Vianique degrumaris, ut in castris meum facit olim. *Non. c.* 1. *n.* 316.

Degulátor, oris, m. *golofo*, qui guloſe omnia consumit. *Apul. Apol.* Omnia in paucis annis degulator in ventrem condidit, & dilapidavit.

Degulátus, a, um, adject. *consumato in tripudj*. *Plaut. in fragment.* Postquam degulato patrimonio pauper est factus.

Degúlo, as, avi, atum, a. 1. gulæ dare, ut exponit *Non. c.* 2. *n.* 223. *Afran.* Degulasse oportuit. Adde *Charis. l.* 1.

Degustátio, onis, f. *il gustare, o assaggiare*. *Ulp. l.* 1. *ff. tit.* 6. *l.* 18. ¶ Item pro jentaculo. *Fulgent. Placiad.* Jentaculum dicitur degustatio.

Degustátus, a, um, adject. *gustato, assaggiato*, ut degustata vasa, vel dolia. *Ulpian. loc. cit.*

Degústo, as, avi, atum, a. 1. *gustare, assaggiare*, ἀναγεύομαι, idem quod gusto, seu delibo. *Plin. l.* 18. *c.* 2. Ne degustabant quidem novas fruges, aut vina. ¶ Per translationem accipitur pro leviter attingere. *Cicer.* 5. *Tusc.* Visne igitur, quoniam hæc te vita delectat, ipse eandem degustare? *Lucr. l.* 2. v. 192. Ignis degustat tigna celeri flamma. Item pro alicujus sententiam expiscari. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 8. Tu, velim, e Fabio, si quem habes aditum, odorere, & iftum convivam tuum degustes. ¶ Degustare aliquid speculæ ex sermone alicujus. h. e. spem aliquam concipere. *Cic. pro Cluent.*

Dehaurio, is, a. 4. idem quod haurio, *cavare*. *Cat. c.* 66. Cum oleum fuliculeris cortina, amurcam dehaurito.

Dehinc, *dipoi, nell' avvenire*, מקדמה, Ger. *fichia*, Gal. *desormais*, Hisp. *desde*, τοὐντεῦθεν, posthac, deinde, deinceps. *Ter. Eun.* 5. 2. 33. At nunc dehinc spero, æternam inter nos gratiam fore. *Virg.* 1. *Æn.* v. 250. Oscula libavit natæ, dehinc talia fatur. Hoc loco synæresim patitur, ut & *vers.* 135. & *l.* 6. v. 678. Aliquando tamen dissyllaba est, & primam corripit, *Id.* 3. *Æn.* 464. Dona dehinc auro gravia, &c. Adde *l.* 5. v. 722. *l.* 8. v. 337. & 3. *Georg.* v. 167. & *Stat. l. & silv.* 3. v. 63. &c.

Dehísco, is, *aprirsi*, פצח, *spalancarsi*, Germ. *zerspaltte*, Gal. *s' ouvrir*, Hisp. *abrirse*, ἀνοίγομαι, est valde hiscere, rimas agere, findi. *Senec. epist.* 30. Siccurri non potest navigio dehiscenti. *Virg.* 1. *Æn.* v. 41. Mihi tellus ima dehiscat. ¶ Dehiscere in aliquem. h. e. in aliquem erumpere, seu invehi. *Cic. Att. l.* 6. *epist.* 11. Itane in D. Brutum dehiscis? Ita referunt quidam Lexicographi. Verum ibi alii leg. *destrisci*, alii, *Ita ne in D. Brutum? Dii istis*, &c. ¶ Præteritum infiniti est *dehisse*. *Varr.* 4. *L. L. pag.* 36. A Proculo relatum, in eo loco dehisse terram.

Dehonestamentum, n. 2. *disonestamento, guastamento*, Ger. *schmach*, Gal. *deshonneur*, Hisp. *desonrra*, αἰσχύνη, quod gratiam, & honestatem alicui rei adimit. Unde vultus dehonestamentum dicitur cicatrix, vultum hominis delecorans. *Gel. l.* 2. *c.* 27. Quo dehonestamento corporis maxime lætabantur. ¶ Item contumelia, *vergogna, disonore*. *Sen. de Constant. Sapient. in fin.* Contumeliæ, verba probrosa, ignominiæ, & cetera dehonestamenta.

Dehonestátio, onis, f. dedecoratio, dehonestamentum. *Tert. de Pudic. c.* 18. Dolores, & dehonestationes sustinet.

Deho-

Dehonesto, as, a. 1. *disonorare*, בזה, Germ. *entehren*, Gall. *deshonnorer*, Hisp. *deshonrar*, ἀτιμάζω, dedecore afficio, honestatem adimo. *Turbel. Pol. in Gal.* c. 16. Romanum dehonestantes imperium.

Dehonestus, a, um, o. 1. 2. non honestus. *Gel. l.* 19. *c.* 10. Dehonestum, deculpatumque verbum.

Dehonorarius, a, um, adject. inhonestus. *Tertul. Apol. c.* 39. Si quod arcæ genus est, non dehonoraria summa, quasi redemptæ religionis congregatur.

Dehonōro, as, avi, atum, are, a. 1. *disonorare*, honore privare. *Oros. l.* 2. *c.* 2.

Dehortativus, a, um, dehortatorius, ut *dehortativum adverbium* apud *Priscian. pag.* 1020. *Putschii*.

Dehortatorius, a, um, adject. *dissuasivo*, ad dehortandum pertinens. *Tertul. Apol. c.* 22. Dehortatorium plane a bono.

Dehortor, aris, dep. 1. *sconsigliare*, *dissuadere*, Ger. *abmahnen*, Gall. *deconseiller*, Hisp. *disuadir*, μετανοέω, dissuadeo. *Cic. in Pis.* Res ipsa, & Reipub. tempus aut me ipsum, aut alium quempiam aut invitabit, aut dehortabitur. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 3. Dehortari ab aliqua re. *Ter. Phorm.* 5. 7. 17. Dehortatus est me, ne darem.

Dejanira, *f.* 1. Δηϊάνειρα, filia fuit Œnei Ætoliæ Regis, cujus Regia Calydon erat. Propter pulchritudinem a multis procis expetebatur. Tandem primo desponsata est Acheloo, deinde Herculi. Itaque nuptiarum gratia ortum est inter eos certamen. Sed Acheloo victo, Herculi cessit. Porro cum Hercules transiturus esset Evenum Ætoliæ fluvium, qui tunc temporis maxime excreverat, Nessus Centaurus seipsum ultro obtulit ad transvehendam Dejaniram. Quam cum Nesso commisisset, ipse primus intrepide tranavit fluvium. Nessus autem adhuc in altera ripa stans novam nuptam vitiare voluit. Quod videns Hercules, sagittis Hydræ sanguine infectis Centaurum transfixit. Hic se moriturum sentiens, ut hostem ulciscereturque, Dejaniræ vestem suam proprio sanguine perfusam dono dedit, asserens, ei vim amatoriam inesse, &, si hac maritus indueretur, ipsum ab aliarum mulierum amore avocatum iri. Mulier itaque nimis credula munus accepit. Cum audisset, maritum suum in Eubœa amore Joles Euryti filiæ detineri, Nessi vestem viro perferendam Lychæ famulo tradidit. Hercules igitur nihil mali suspicans, cum paulo post in Oeta monte Cœnæo Jovi sacrificaturus eam induisset, tantis cruciatibus affectus est, ut in furorem versus, Lycham e monte in Euboicum mare dejecerit, qui in scopulum mutatus est, ipse autem, arcu, & sagittis Philoctetæ commissis, se in ardentem pyram conjecerit. Quod Dejanira audiens, dolore percita, Herculis clava se interfecit. Ex ejus sanguine nata est herba, quæ Nymphæa, item Heracleon dicitur. *Ovid. 9. Met. v.* 136. Pervenit ad aures, Dejanira, tuas.

Deidamia, *f.* 1. Δηϊδάμεια, filia fuit Lycomedis Regis Scyri insulæ, quam Achilles, cum inter Regis hujus filias sub muliebri habitu lateret, gravidam fecit, & ex ea Pyrrhum genuit. *Propert. l.* 2. *eleg.* 9. *v.* 15. Scyria nec viduo Deidamia toro.

Dejectio, nis, *f.* 3. καταβολή, actus dejiciendi. *Cic. pro Cæc. cap.* 20. Quis illam vim, dejectionemque fecerit. ¶ Dejectio gradus, inter pœnas militares, cum ex superiori dignitate quis dejicitur. *Leg.* 3. §. 1. *ff. de re milit.* ¶ Dejectio alvi, apud *Cels. l.* 1. *c.* 3. *l.* 4. *c.* 14. est alvi subductio, seu purgatio. Et Dejectio absolute, eodem sensu, *Id. l.* 4. *c.* 14. & *in præf.*

Dejectiuncŭla, æ, *f.* diminut. a dejectio. *Scribon. Larg. c.* 9. *compos.* 52.

Dejecto, as, a. 1. frequentat. a dejicio. *C. Matius in Mimiambis apud Gel. l.* 20. *c.* 9. Dein coquenti vasa cuncta dejectat.

Dejector, oris, qui dejicit. *Ulpian. Digest. lib.* 9. *tit.* 3. *leg.* 5. *ante med.* In factum dandam esse actionem, Labeo ait, adversus dejectorem.

Dejectus, us, m. dejectio, *il gettar in giù*. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Angustias septas dejectu arborum, saxorum ingentium objacente mole, invenere.

Dejectus, a, um, adject. *abbattuto*, *gettato a terra*, καταβεβλημένος, prostratus. *Curt. l.* 7. *c.* 1. Quatuor millibus ferarum dejectis. ¶ Hinc pro victo, & pro mortuo ponitur. *Nepos Thrasyb. c.* 2. In secundo prælio cecidit Critias, hoc dejecto, Pausanias venit Atticis auxilio. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 46. Paucisque dejectis, reliquos se convertere cogunt. ¶ Translate *Virg.* 3. *Æn.* Mulier dejecta conjuge. h. e. orbata. *Quint. l.* 1. *c.* 11. Oculi in terram dejecti. *Sen. Œdip.* vultus pudore dejectus. *Stat.* 3. *Theb. v.* 367. Dejectus vultum. *Cæs. l.* 1. *B. G.* Spe dejecti Helvetii. *Solin. c.* 43. Hiacynthus perspicuitate dejectior. h. e. inferior.

Dejĕro, n. 1. *giurare*, נשבע, Ger. *schwören*, Gall. *jurer*, & *protester*, Hisp. *jurar*, ὀμνύω, valde juro. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Cum amicus eum rogaret, ut pro se, causaque ejus falsum dejeraret. *Ter. Hec.* 5. 2. 5. Bacchis dejerat persancte.

Deiscus, a, um, qui Deos facit. *Tertul. Apol. c.* 11.

Dejicio, is, jeci, ectum, a. 3. *gettare a basso*, הפיל, Ger. *umherwerffen*, Gall. *abattre*, Hisp. *derribar*, καταβάλλω, deorsum jacio, vel mitto. *Liv. l.* 4. Quem cum ictum equo dejecisset. ¶ Interdum ponitur pro jaciendo defigere. *Liv. l.* 1. Alter elatam securim in caput dejecit. ¶ Per translationem usurpatur pro deturbare, depellere. *Cic.* 2. *Ver.* Pollicitus est, quantum vellent pecuniæ, si me Ædilitate dejecissent. ¶ Item pro avertere, *rimovere*. *Cicer. in Phil.* Nec vero usquam, nec a Repub. oculos dejiciebam. *Idem Ver.* 7. 49. Dejicere metum. h. e. amovere. ¶ Dejicere de gradu, est dejicere de dignitate. vel de constantia deducere. *Cic.* 1. *Off.* Fortis, & constantis est non perturbari in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. ¶ Dejicere de sententia, est removere. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 5. Et me pudet tam cito de sententia esse dejectum. ¶ Dejicere oculos de aliquo, *perderlo di vista*, *Cic. Ver.* 6. Sic oculos a Repub. dejicere, *Id. Phil.* 1. ¶ Dejicere alvum, *Cat. R. R. cap.* 156. Vide Dejectio. ¶ Significat etiam vim profligare, vincere. *Cic. Phil.* 8. *cap.* 2. Præsidium dejicere. *Valer. Flacc. l.* 1. & 2. Dejicere taurum ingentem.

Dein, adverb. ordinis, idem ac deinde per syncop. *Juven. Sat.* 15. *v.* 53. Dein clamore pari concurritur. ¶ Quæ exempla afferuntur in *Lex. Basilii Fabr. Calep. & alibi*, incertæ lectionis sunt.

Deinceps, *dipoi*, *ordinatamente*, Germ. *demnach*, Gall. *ensuite*, Hisp. *de aqui adelante*, ἀνὰ τάξιν, proprie est gradatim, per ordinem, per vices, a *deinde*, & *capio*, idest, a deinde capiendo. *Liv. l.* 1. Ita duo deinceps Reges, alius alia via, ille bello, hic pace, civitatem auxerunt. ¶ Interdum ponitur pro posthac, sive in posterum. *Cic. Att. l.* 7. Velim, deinceps meliora sint. ¶ Interdum pro deinde, postea. *Liv. l.* 1. Advocato concilio, originem nepotum, ut geniti, ut educati, ut cogniti essent, eædem deinceps Tyranni, seque ejus auctorem ostendit.

Deinceps pro antiqui dicebant proxime quemque captum, ut *principem* primum captum. *Fest.* ¶ Item deinceps, qui deinde cepit: princeps, qui primus cepit. *Idem*.

Deinde, *dipoi*, *poscia*, *dopo*, Germ. *darnach*, Gall. *après*, Hisp. *despues*, ἐπειδή, postea, a *de*, & *inde*, & significat ordinem, vel tempus. *Cic. ad Q. Fratr. l.* 3. Quas ad te deinde literas mittemus. *Id. l.* 3. *Fam. epist.* 7. Primum App. Claudio, deinde Imperatori, deinde more majorum, deinde amico. ¶ Per pleonasmum jungitur aliis particulis idem significantibus, ut deinde postea, *Cic. pro Mil. c.* 24. & *Liv. l.* 41. *c.* 24. postea deinde, *Cels. l.* 7. *c.* 8. deinde tum, *Varr. l.* 5. *de L. L. c.* 6. deinde porro, *Plaut. Trin.* 5. 2. 103. ¶ In carmine fere est dissyllaba: passimque occurrunt exempla. Raro trisyllaba, correpta priore. *Sidon. carm.* 9. *v.* 272. Nec qui consimili deinde casu Irati fuit histrionis exsul. *h. e.* Juvenalis.

Deinsŭper, *di sopra*, ἄνωθεν, desuper. *Sallust. l.* 1. *Hist.* apud *Non. c.* 12. *n.* 48. Ad medium deinsuper astantium manibus in murum attollitur.

Deintĕgro, as, avi, atum, are, a. 1. imminuo, corrumpo. *Cæcil. apud Non. c.* 2. *n.* 225. Nomen virginis deintegravit.

Dejone, *f.* 1. mater Mileti, quem ex Apolline peperit. Hinc Miletus Dejonides dictus est. *Ovid. l.* 9. *Met. v.* 442.

Dejopeïa, *f.* 1. una ex Nymphis Junonis. *Virg.* 1. *Æn. v.* 72.

Deipăra, æ, *f.* quæ Deum peperit. Ita *Justin. in l.* 1. *Cod. tit.* 1. *leg.* 6. Latine reddit Græcum Θεοτόκος, quod de B. Virgine Maria, Dei matre dicitur.

Deiphile, *f.* 1. Δηϊφίλη, filia Adrasti Regis, uxor Tydei, mater Diomedis.

Deiphŏbe, es, *f.* 1. Δηϊφόβη, filia Glauci, vulgo Sibylla Cumana.

Deiphŏbus, m. 2. filius Priami ex Hecuba, qui interfecto Paride Helenam duxit uxorem. Helenæ dolo, & proditione interfectus est a Græcis, quos illa in cubiculum dormientis intromisit. *Virg.* 6. *Æn. v.* 494.

Dejŭgo, as, a. 1. *disgiungere*, ἀνάζευγνυμι, disjungo. *Pacuv.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 256. Per nostram egregiam unanimitatem, quam memoria dejugat.

Dejungo, is, a. 3. *disgiungere*, διαζεύγνυμι, disjungo. *Cic. de Univ. c.* 5. Ut eadem sint ea, quæ dejuncta fuerunt. *Plaut. Asin.* 3. 3. 75. Dejungere amantes.

Dejurium, n. 2. ἐπίορκος, jusjurandum. *Gel. l.* 7. *c.* 18. Quoniam dejurio vincti essent.

Dejŭro, as, n. 1. ac dejero. *Plaut. Cas.* 3. 5. 36. Per Deos omnes, & Deas dejuravit. *Gel. l.* 11. *c.* 6. Neque mulieres Romanæ per Herculem dejurant.

Dejŭvo, as, a. 1. non juvo, apud antiquos. *Plaut. Trin.* 2. 2. 63. Deserere illum, & dejuvare in rebus adversis pudet.

Delăbor, eris, d. 3. *scorrere a basso*, *cadere a basso*, נפל, Ger. *abfallen*, Gall. *decheoir*, Hisp. *delizarse*, καταπίπτω, est deorsum labi, decidere. *Virg. in Sileno*. Serta procul capiti tantum delapsa jacebant. ¶ Et cum præp. *Cic.* 3. *de Orat.* Quemadmodum ex utraque parte tecti aqua delaberetur. *Id.* 1. *Divin. c.* 28. Delabi in flumen. Sic delabi in morbum. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 5. ¶ Translate pro deflectere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 60. Oratio eo delabitur. *lib.* 1. *c.* 21. delabi in sermonem. Et *lib.* 1. *Fam. ep.* 10. Delabi ad æquitatem. ¶ Item consumi, perire. *Cic. l.* 2. *Offic.* Habenda est ratio rei familiaris, quam delabi sinere, flagitiosum est.

Delabōro, as, a. 1. idem quod laboro, vel valde laboro. *Afran.* apud *Non. c.* 4. *n.* 423. Hic noster delaborat.

Delacĕro, as, a. 1. *stracciare*, σπαράττω, in partes lacero, conscindo. *Plaut. Capt.* 3. 5. 14. Qui me, meamque rem tuis sceleribus falsidicis fallaciis delaceravisti.

Delacrymatio, *f.* 3. *ascita di lagrime*, καταδάκρυσις. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Vis ejus collyriis oculorum aptissima, & delacrymationibus mordendo proficiens. Adde *l.* 20. *c.* 5.

Delacrymatorius, a, um, adject. ad delacrymationem pertinens, ut delacrymatorium collyrium. *Marcel. Empir. c.* 8.

Delacrymo, n. 1. *lagrimare*, ἀναδακρύω, est lacrymas, vel aquam more lacrymantis demittere. *Col. l.* 4. *c.* 9. Ut interdum potius devexa, quam in germine delacrymet. De vite putata loquitur.

Delævo, & rectius Delēvo, as, a. 1. *pisciare*, λειαίνω, idem ac lævo, seu lævigo. *Colum. de arb. c.* 6. Plagam acutissimo ferro delævato.

Delambo, is, a. 3. *leccare*, λείχω, idem ac lambo. *Stat.* 2. *Theb. v.* 681. Molliaque ejecta delambit vellera lingua.

Delamentor, aris, d. 1. *piangere*, καταδακρύω, defleo. *Ovid.* 11. *Met. v.* 331. Et natam delamentatur ademptam.

Delapidātus, o. 1. 2. *falicato*, *lastricato*, λιθόστρωτος, quod lapide stratum est. *Fest.*

Delapĭdo, a. 1. est lapide sternere; item lapides auferre, lapidibus purgare. *Cato R. R. c.* 46. Locum bipalio vertere, delapidare, circumque sepire.

Delapsus, a, um, adject. a delabor, *venuto giù*. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 14. Pompejum sicut aliquem de cœlo delapsum intuentur.

Delapsus, us, m. 4. *discesa*. *Varro de R. R. l.* 2. *c.* 6. Aquæ non habent delapsum.

Delassabilis, le, adject. *stancabile*. *Manil. l.* 4. *v.* 240. Et faciles motus, nec delassabile pectus.

Delassātus, a, um, adject. *stanco*, *stancato*. *Plaut. Asin.* 5. 2. 22. Delassatus labore.

Delasso, as, a. 1. *stancare*, κοπόω, valde lasso. *Horat.* 1. *Serm. sat.* 1. *v.* 14. Loquacem delassare valent Fabium.

Delatio, onis, *f.* 3. ἔνδειξις, actus deferendi, accusatio, &c. *Cic. pro Cluent. c.* 8. Qui sibi delationem nominis, & capitis periculum ostentarat. *Tac. l.* 2. *hist. c.* 10. Delationem factitare.

Delātor, m. 3. *accusatore*, *rapportatore*, *spia*, מלשין, Ger. *ohren träger*, Gall. *delateur*, Hisp. *acusador*, συκοφάντης, occultus accusator, calumniator. *Sueton. de Domit. c.* 9. Princeps, qui delatores non castigat, invitat. *Id. Ner. cap.* 10. Præmia delatorum Papiæ legis ad quartas redegit. *h. e.* eorum, qui accusabant transgressores legis Papiæ.

Delatorius, a, um, adject. ad delatorem pertinens, accusatorius, ut delatoria curiositas. *Ulp. l.* 6. *ff. de jur. & fact. ignor.*

Delātus, a, um, adject. *accusato*, *denunziato*. *Nep.* 23. 3. 1. Id Carthaginem delatum publice comprobatum est. *Curt. lib.* 7. *c.* 1. A duobus indicibus delatus. Et *l.* 6. *c.* 9. Delatum indicium supprimere.

Delăvo, as, idem quod lavo. Affertur *Plaut. Rud.* 2. 7. 21. In mari quod delavi. Sed meliores libri habent *clavi*.

Delebĭlis, o. 3. *che si può cancellare*, ἐξαλειπτός, quod deleri potest. *Mart. l.* 7. *epigr.* 83. Cæfibus hic nullis, nullis delebilis annis vivet.

Delectabĭlis, le, o. 3. *dilettevole*, τερπνός, quod delectat. *Tac. l.* 12. *Ann. c.* 67. Infusum delectabili cibo boletorum venenum. *Apul. l.* 3. *Flor.* Tibia quæstu delectabilior.

Delectabĭliter, *dilettevolmente*, τερπνῶς. *Gel. l.* 13. *c.* 24. Delectabiliter, ac decore depicta. Adde *l.* 15. *c.* 1.

Delectāmen, inis, n. 3. *diletto*. *Petron. Pfudepigr.* 1. *p.* 228. Casso saltem delectamine amare liceat, si potiri non licet.

Delectans, antis, particip. verbi *delector*. Hinc comparat. *delectantior*. *Gel. in præam. vers. fin.* Sermo incorruptior, motio delectantior.

Delectamentum, ti, n. 2. idem ac delectatio, *diletto*, *piacere*. *Cic. in Pison. c.* 25. Inania delectamenta puerorum. *Ter. Heaut.* 5. 1. 79. Qui me sibi pro ridiculo, & delectamento putat.

Delectatio, *f.* 3. oblectatio, jucunditas, *dilettazione*, *diletto*, תענוג, Germ. *belustigung*, Gall. *delectacion*, *plaisir*, *delegta*, τέρψις, jucunditas, quam ex re aliqua percipimus, quam sic definit *Cic. lib.* 4. *Tusc. c.* 9. Delectatio est voluptas suavitate auditus animum deliniens. *Id. pro Murena c.* 19. In ipsa occupatione delectationes multas habere possumus.

Delectatus, a, um, particip. *che si è dilettato*. *Nep.* 14. 3. 4. Magnopere delectatus facto. ¶ Nominis etiam naturam induit, & gradus habet. *Gel. in præfat. Oper.* Sermo delectator in otio.

Delectio, onis, *f. scelta*, *elezione*, delectus, electio. *Vopisc. in Aurelian. cap.* 40. De imperatore deligendo exercitus retulit ad senatum: verum senatus hanc eandem delectionem in exercitum refudit.

Delecto, as, a. 1. *allettare*, *invitare*, proprie est allicere, a *lacto*, *Enniv.* Ut me Apollo ipse delectat, ac ducit Delphicus. ¶ Et quoniam quæ grata, ac jucunda sunt, nos attrahere solent, factum est, ut delectare sit jucunditate afficere, *dilettare*, *dar piacere*, τέρπω. *Cic. Rufo*. Me & superiores litteræ tuæ admodum delectaverunt. *Id. Part.* Tu te istis Atheniano jure delectato, ego me hic Herciano. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 2. Cum Musis nos delectabimus.

Delector, oris, m. *chi si diletta*, qui deligit. *Frontin. l.* 4. *Strategem. c.* 1. Pyrrhus delectori suo fertur dixisse: Tu grandes elige, ego eos fortes reddam. *h. e.* illi qui milites cogebat.

Delector, aris, pass. 1. *esser dilettato*, *dilettarsi*, *dar piacere*, τέρπομαι, est delectatione, vel jucunditate affici. *Cel. l.* 1. Matrona amœnitate aliqua delectanda erit, quo patientius moretur cum viro. *Cic.* 2. *Leg.* In hoc admodum delector. *Id. pro Arch.* Cogitatione quadam, spoque delectari. *Her. l.* 1. *epist.* 17. Prudens dici delector.

Delectus, a, um, o. 1. 2. partic. a deligor, *eletto*, *scelto*. *Cic* 3. *Catil.* Et ego de Præfectura Reatina complures delectos adolescentes cum gladiis miseram.

Delectus, us, m. 4. *elezione*, ἐκλογή, electio. *Cic.* 2. *Agrar.* Cæteri agri omnes, qui ubique sunt, sine ullo delectu Decemviris addicentur. ¶ Delectus militum est, cum Imperator, pro Imperii sui auctoritate, quos ei visum fuerit, ad militiam conscribit. *Cic.* 2. *Catil.* Cum hoc delectu, quem in agro Piceno, & Gallico Q. Metellus habuit. ¶ Metonymice delectus accipitur pro delectu-

mine, sive judicio, *feilo*. Hinc Rhetores dicunt, in usu verborum, & sententiarum delectum adhibendum esse. *Cic. de Clar. Orat. c.* 72. Verborum delectum originem esse eloquentiæ. Hac ratione delectum facere, dixit *Quintil.* ut *l.* 2. *c.* 8. Facere studiorum delectum nemo dissuaserit.

Delegatio, f. 3. *delegazione*, ἀπαγή, ἀπαγωγή, actus delegandi. *Cic. Att. l.* 12. *epist.* 3. Aut delegationem a mancipe annua die, &c. *Justin. Cod. de Novat. & delegat.* Delegatio debiti, nisi consentiente, & stipulanti promittente debitore, jure perfici non potest.

Delegātum, i, n. id, quod legatum est, ut, ex delegato pupilli pecuniam solvere, *Leg.* 4. §. 26. *ff. de dolo except.*

Delegātus, m. 2. dicitur, cui causa committitur terminanda, vel exequenda, qui in jurisdictione nihil proprium habet, sed vices delegantis repræsentat, ut Delegatus Principis, apud JCtos.

Delegātus, a, um, o. 1. 2. missus, commissus, &c. *commesso, delegato. Cicer.* Post delegatam mihi hanc provinciam. i. e. hoc onus mihi impositum. *Liv. l.* 10. *c.* 19. Omnis rei bene, aut secus gestæ decus, dedecusque ad eum delegatum.

Delĕgo, as, avi, atum, 2. 1. *mandare*, ἀποστέλλω, est mittere, legatos mittere. *Liv.* Decernunt, ut duodecim delegarentur ad Regem. *Cato R. R. c.* 30. Ubi sementem facturus eris, ibi oves delegato. ¶ Metaleptice est demandare, committere, assignare, *deputare, assegnare*, הפקיד, Germ. *befehlen*, Hall. *delegiren*, Hisp. *delegar*, ἐπιτρέπω. *Cal. Cic.* & *Fam. epist.* 1. Quod hunc laborem alteri delegavi. ¶ Item quemquam nostro loco, officio, negotiove exequendo præficere. *Col. l.* 4. Imo quis non imprudentissimum quemque huic negotio delegat? ¶ Item apud JCtos est alium pro se debitorem dare, quo recepto a creditore, prior debitor liberatur. *Justin. Cod. de Novat. & delegat.* ¶ Translate est transferre. *Cic. de Or.* Hæc ipsa, quæ nunc ad me delegare vis. *Hirt. de B. G.* Delegare causam peccati mortuis.

Delenifĭcus, a, um, o. 1. 2. *dolce*, lenis, blandiloquus, a delenio. *Plaut. Mil.* 2. 2. 37. Domi dolos, delenifica facta, domi fallacias.

Delenio, E. V. Delinio.

Delĕo, es, evi, etum, 2. 2. proprie est mundare, ab antiquo *leo*, vel a *deoleo*, per syncopen, quod ab *oleo*, ut *aboleo. Cic. pro Leg. Manil.* Delenda est vobis illa macula Mithridatico bello suscepta. ¶ Translate est obliterare, *cancellare*, מחה, Ger. *auslöschen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar*, ἐξαλείφω. *Cic. pro Cluent.* Cum tabulas prehendisset Oppianicus, digito legata delevit. ¶ Item tollere, removere, *levare. Ter. Eun.* 2. 3. 5. Delebo omnes dehinc ex animo mulieres. ¶ Item evertere, *distruggere. Cic.* 4. *Catil. c.* 10. Duas urbes huic imperio infestissimas Carthaginem, Numantiamque delevit. Sic delere exercitum, copias, *disfare. Id. pro Leg. Manil. Cæs. l.* 6. *B. G.* ¶ Delere ingenium, est extinguere vim ingenii. *Person. Satyr. civ. init.* Nondum umbraticus doctor ingenia deleverat.

Deletĭlis, le, o. 3. quod delet. *Var. apud. Non. c.* 2. *n.* 212. Sumam spongiam deletilem.

Deletĭo, onis, f. 3. *stancellamento, distruzione*, ut deletio exercitus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 217.

Deletĭtius, o. 1. 2. ἐξαλειπτός, quod deleri potest, ut deletitia charta, in qua deleri potest, quod scriptum fuit, & rursus scribi, παλιμψηστος. *Ulpian. Dig.* 37. 11. 4. Chartæ appellatio & ad novam chartam refertur, & ad deletitiam.

Deletrix, cis, f. 3. quæ delet. *Cic. de Aruſp. resp. c.* 23. Tum est illa in templo Castoris scelerata, & pene deletrix hujus Imperii sica deprehensa.

Delētus, a, um, adject. *cancellato, distrutto, disfatto. Cæs. B. G. l.* 6. *c.* 36. Dispersis, ac pene deletis hostibus. *Cic. pro Flac.* Deleta memoria.

Delēvo. V. Delæro.

Delĭa, æ, f. Δηλία, Diana, sive Luna, ita dicta a Delo insula, in qua nata est. *Senec. in Herc. Oet. v.* 150. Et Solem vetuit Delia tardior. Adde *Virg. Ecl.* 7. *v.* 29. ¶ Apud *Tibul.* est nomen amicæ *l.* & *eleg.* 1. *tit.*

Delĭăcus, a, um, o. 1. 2. Δηλιακός, ex Delo, ut Deliaca vasa, ex ære pretioso, ab insula *Delo*, ubi fuit prima nobilitas æris. *Cic. pro Rosc. c.* 46. Domus Chrysogoni referta vasis Corinthiis, & Deliacis. ¶ Deliaci etiam dicuntur gallinarum curatores. *Petron. Satyr.* Deliaci enim magna solertia gallinas curabant, & ex iis magnos fructus percipiebant, teste *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. & *Cic. l.* 2. *Acad. Plin. l.* 10. Gallinas faginare Deliaci cœpere.

Delibamentum, i, n. id quod libatur, libamentum. *Valer. Max. lib.* 2. *c.* 6. *n.* 8. Defusa Mercurio delibamenta.

Delibatio, onis, f. ablatio partis ab aliqua re, *Leg.* 116. *ff. de Legat.* 1. Legatum est delibatio hæreditatis.

Delibatorium, n. 2. locus delibationi accommodatus. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Quæ delibatorio superfuerat viginti pedibus brevior sesquipedali crassitudine. Ita *Colpinus*: sed ibi legitur *Dirobitorium*.

Delibātus, a, um, adject. decerptus, degustatis. *Enn. apud Cic. in Brut. cap.* 15. Flos delibatus populi, Suadæque medulla. ¶ Item violatus, corruptus: quod enim delibatum est, integrum amplius non est. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Compensatur leve damnum delibatæ honestatis. *Plaut. Most.* 4. 2. 32. Delibatus puer.

Deliberabundus, a, um, o. 1. 2. deliberans. *Liv. l.* 2. *c.* 45. Consules velut deliberabundi capita conferunt, diu colloquuntur.

Deliberatio, f. 3. *deliberazione*, מועצה, Ger. *rathſchlag*, Gal. *arreſt*, Hisp. *deliberacion*, συμβούλευσις, actus deliberandi. *Cic.* 1. *Off.* Triplex igitur est consilii capiendi deliberatio. *Cic. Phil.* 1. *c.* 1. Ad deliberationem alios adhibere.

Deliberatīvus, o. 1. 2. *deliberativo*, συμβουλευτικὸν, quod ad deliberationem spectat, ut Genus deliberativum. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 5. Deliberativum genus est, quod in consultatione positum habet in se suasionem, & dissuasionem.

Deliberātor, oris, m. 3. *chi delibera. Cic. pro Sex. c.* 34. Illi interea deliberatori merces, longa interposita nocte, duplicata est.

Deliberātus, o. 1. 2. *disposto*, quod deliberatum, seu constitutum est. *Horat. l.* 2. *carm. od.* 37. Ut atrum corpore combiberet venenum deliberata morte. *Cic. Metel. l.* 5. *Fam. epist.* 2. Neque illi quidquam deliberatius fuit, quam me, &c. *Id. Ver.* 5. *c.* 41. Statutum in animo, & deliberatum habere.

Delibĕro, as, n. 1. *deliberare*, יעץ, Ger. *rathſchlagen*, Gall. *deliberer*, Hisp. *deliberar*, συμβουλεύω, est consultare, perpendere, decernere, definire. *Cic. Att. l.* 13. Quamobrem ut de maxima re deliberanti, ita mihi des consilium, velim. ¶ Deliberatur impers. *Cæs.* 7. *B. G.* Deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi. ¶ Deliberatum mihi est, vel deliberatum habeo, est constitui. *Cic. in Rul.* Præsertim cum mihi deliberatum sit, & constitutum ita gerere Consulatum. ¶ Pro consulere, quærere, videtur usurpari ab *Nepote in Themist. c.* 2. ubi ait: Miserunt Delphos consultum, deliberantibus Pythia respondit. Et *in Miltiad. c.* 1. Ex his delecti Delphos deliberatum missi sunt, qui consulerent Apollinem.

Delibĭto, as, avi, atum, 2. 1. frequentat. a delibo. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 26. Sobolem antea delibitari oleis, & lucanicis tuis. h. e. Tu delibabas meam famem, ac diminuebas illis primis ferculis, &c. Sic legit, & explicat *Turneb. Adverſ. l.* 6. *c.* 1. & *Parens in Lex. Cris.*

Delĭbo, as, 2. 1. *gustando assaggiare*, נגס, Ger. *abbeichen*, Gall. *goutter*, Hisp. *gustar*, ἀπογεύω, est summa tantum labra rigare, & leviter degustare, a libo. *Claud. de B. Get. v.* 358. Contentus delibasse cibos. ¶ Translate sumitur pro leviter attingere. *Cicer.* 10. *Fam.* Putabam, posse me nec de laude jejuni hominis delibare quidquam. ¶ Item pro decerpere. *Cic. pro Sext. c.* 56. Ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undique flosculos carpam, atque delibem. *Id.* 2. *de Invent. c.* 39. Delibare de gloria alicujus. ¶ Item pro violare. V. Delibatus. ¶ Item defringere, deterere. *Varr. R. R. l.* 2. *cap.* 2. Ne cursitantes inter se teneri (agni) deliberent aliquid membrorum.

Delibrātus, a, um, adject. decorticatus, *mutato di scorza. Non. c.* 1. *n.* 314. *Paul. l.* 3. *c.* 17. Ramus ad modum foraminis delibratus.

Delibro, as, avi, atum, 2. 1. decorticare, a *liber*, qua corticem significat, *levar la scorza, pelare*, Ger. *entrinden*, Gall. *peler*, Hisp. *decortecar*, ἐκφλοιζω. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Antequam radix ulmi in eximendo delibretur. Et *l.* 4. *c.* 24. Cortex corpore tenus delibrandus est. ¶ Est etiam ponderare, *pesare a libra. Gel. l.* 15. *c.* 8. Delibrari sibi cœnas jubeant, ne edendo defatigentur. Rectior tamen, & communior lectio habet, *delibari*. ¶ Addit *Festus*: Delibrare, aquam sulco derivare. Alii tamen leg. *Delirare*.

Delibŭo, is, ui, utum, madefacio, inungo, *ungere, bagnare*, κατακρίνω. *Solin. cap.* 22. *de Delphinis*: Proconsul Africæ Salvianus ipse eum (Delphinum) coeptigit, unguentis etiam delibuit. Hinc frequentiori in usu est.

Delibūtus, o. 1. 2. *unto*, משח, Ger. *begoſſen*, Gall. *oint*, Hisp. *untado*, ἀλειμμένος, unctus, quasi oleo, aut alio liquore imbutus, a *delibuo*, humecto, irrigo. *Cic. in Bruto c.* 60. Qui devinctus erat fasciis, & multis medicamentis propter dolorem artuum delibutus. ¶ Transfertur ad animum. *Ter. Phor.* 5. 6. 17. Si te delibutum gaudio reddo. *Sallust.* Uxor sacrilega, ac perjuriis delibuta.

Delicāte, adver. *delicatamente*, Germ. *zierlich*, Gall. *delicatement*, Hisp. *regaladamente*, τρυφερῶς. *Cic.* 3. *de Orat.* Ubi recubans molliter, & delicate nos advocat a rostris. ¶ Comparat. Delicatius, *Sen. l.* 3. *de Ira*, *c.* 9.

Delicātus, a, um, o. 1. 2. *delicato*, מעונג, Ger. *zart*, Gall. *delicat*, Hisp. *regalado*, τρυφερὸς, plenus deliciis, seu qui in deliciis vivere assuetus est. *Cic.* 6. *Ver.* Qui tam beati, quam iste est, non sumus, tam delicati esse non possumus. *Id.* 1. *Off.* Convivio dignum, aut delicatum aliquem inferre sermonem. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Delicatior cibus. ¶ Per metaphoram mollis, ac tener dicitur. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 40. Delicatæ, & obscœnæ voluptates fugiendæ sunt. *Id. in Brut. c.* 53. Delicatus adolescens. ¶ Delicatissimus amnis. h. e. lenissime fluens. *Plin. in ep.* Delicatum litus. h. e. amœnum. *Cic. Ver. ult.* ¶ Delicati, & Delicatæ dicebantur Concubini, & Concubinæ: qua de re *Turneb. l. Adverſ.* 22. *c.* 25. & *Torrent. ad Suet. Vespaſ. c.* 3. *Cic.* etiam mulierosum hominem *delicatissimum* vocat *Verr.* 7. *c.* 27. ¶ Veteres *delicatus* pro *dedicatus* dicebant, more tunc recepto *l* pro *d* usurpandi, *Festus*.

Delicĭa, æ, f. 1. idem ac delicium, vel deliciæ. *Plaut. Trut. a.* 3. *v.* 29. Ad me, delicia? ¶ Item delicia, tigni genus, quod a culmine ad tegulas angulares infimas versus fastigium collocatur, quasi deliquium, quia deliquat aquam, vel a delicio, quod inde aqua deliciatur. *Festus*.

Delĭciæ, arum, f. 1. *delizie*, תענוגים, Ger. *ergetzung*, Gall. *delices*, Hisp. *delegites, regalos*, τρυφὴ, oblectamentum, vel oblectamenta, quæ nobis voluptati sunt, a delicio, quia deliciunt, & ad se trahunt. *Cic.* 6. *Verr.* Ab ea civitate, quæ tibi una in amore, atque in deliciis fuit. *Suet. c.* 1. Titus amor, ac deliciæ generis humani. *Cic. Att. l.* 6. *c.* 1. Habere aliquem in deliciis. ¶ Deliciæ facere, est jocari, ludere, *scherzare allegramente. Catul. carm.* 45. *v.* 22. Uno in Septimio fidelis Acme facit delicias, libidinesque. *Plaut. Men.* 2. 3. 30. Ejа, delicias facis, mi Menæchme. ¶ Dicere delicias, est blanda verba, & amatoria dicere. *Catul. carm.* 73. Si quis delicias diceret, aut faceret. ¶ Deliciæ appellantur quælibet res cariæ. *Propert. l.* 4. *eleg.* 7. *v.* 75. Deliciæque meæ Latris, cui nomen ab usu est. *Quinct. l.* 1. *c.* 2. Verba ne Alexandrinis quidem permittenda deliciis. h. e. Alexandrinis pueris, lascivia, & garrulitate gratissimis, quales *Stat. l.* 5. *Sylv.* 5. *v.* 66. garrulas delicias appellat.

Deliciārius, & re, o. 3. quod ad deliciam, idest tignum spectat. *Cato de R. R. c.* 14. Deliciares regulæ quæ erunt, pro binis integris computabuntur. *Festus*.

Deliciātus, o. 1. 2. quod deliciam, i. e. tigni genus habet, ut Tectum deliciatum. *Fest.*

Delicĭo, is, exi, ectum, 2. 3. antique pro allicio, *allettare. Titin.* apud *Non. c.* 4. *n.* 112. Parasitus, qui illum sciat delicere.

Deliciŏlæ, arum, f. diminut. a deliciæ, &

Deliciŏlum, i, n. diminut. a delicium. *Cic.* 1. *Attic. epist.* 7. Tullia, deliciolæ nostræ. *Senec. ep.* 12. Populus etiam deliciolum meum factus est.

Delictor, aris, dep. 1. *deliziarsi*, in deliciis agere. *Ruricius epist.* 42. Volatilia deliciari. h. e. cum delectatione comedere.

Deliciōsus, a, um, adject. deliciis plenus, *deliziosо. Sedul. in Orat. Domin.* Retia mundi deliciosa sequens.

Delicium, n. 2. idem ac deliciæ. *Mart. l.* 13. *epigr.* 99. Delicium parvo donabis dorcada nato.

Delĭco, as, a. 1. *mostrare*, δηλόω, indico, explano, explico, interpretor. *Titin. l.* 5. ut citat *Non.* Quid isthuc est, aut ille vult sermo? mater delica. ¶ Veteres etiam delicare, pro dedicare, quandoque dicebant, *d* in *l* abeunte. *Festus*.

Delictum, n. 2. *delitto, peccato*, אשם, Ger. *fehl*, Gall. *delit*, Hisp. *delicto*, ἁμάρτημα, peccatum, a delinquo, quod est deficere, & translate peccare. *Cæs.* 7. *B. Gal.* Nam majore commisso delicto igni, atque omnibus tormentis necat.

Delicŭlus, a, um, diminut. a delicus. *Cato R. R. cap.* 2. Vendat boves vetulos, armenta delicula, oves deliculas. Al. melius leg. *vejicula*, & rejiculas.

Delĭcus, a, um, adject. a lacio, unde *lac* ἀπὸ τοῦ γάλακτος, *slamato. Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Cum porci depulsi sunt a mamma, a quibusdam delici appellantur, neque jam lactentes dicuntur.

Delicuus. V. Deliquus.

Deligātus, a, um, adject. idem quod ligatus, *legato. Plin. l.* 22. *c.* 25. Deligata in linteolo grana. *Valer. Max. lib.* 3. *cap.* 8. *n.* 1. Deligatis ad palum hostibus. ¶ Deligati, absolute dicebantur servi viliores, qui & *alligati*. V. *Torrent. in Vespaſ. c.* 3. ubi exempla affert.

Deligo, as, avi, atum, a. 1. idem ac ligo, *legare. Cic.* 6. *Ver.* In ea statua Sopatrum divaricari, ac deligari jubet. *Id. Ver.* 7. Deligare ad palum.

Delĭgo, is, egi, ectum, a. 3. *eleggere*, αἱρέω, est delectum habere, ex *de*, & *lego. Cic.* 2. *Off.* Eorum se fore similes quibus ipsi delegerunt ad imitandum. ¶ Usurpatur item pro colligere. *Ovid. ep.* 4. *v.* 30. Tenui primam deligit ungue rosam. ¶ Item pro ejicere, separare. *Plaut. Asin.* 3. 3. 42. Me amantem ex ædibus delegit hujus mater. V. ibi *Taubman.*

Delimātus, a, um, adject. lima abrasus, *limato via. Plin. l.* 34. *c.* 11. *Var.* Delimatam æris scobem aceto spargunt.

Delĭmis, me, adject. limus, obliquus, transversus. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 82. Delime bipennis. *h. e.* pars bipennis obliqua.

Delimitātio, onis, f. limitum appositio, apud *Frontin. Goes. p.* 142.

Delimĭto, as, avi, atum, limites apponere, ut ex *Frontin.* declarat *Fabret. Inscript. p.* 245. V. *Frontin.* apud *Goes. p.* 38.

Delineātio, onis, f. descriptio, *delineazione. Tertul. adverſ. Valentin. cap.* 27. In delineationem superioris Christi, &c.

Delĭnĕo, as, avi, atum, a. 1. *disegnare*, Ger. *entwerffen*, Gall. *tracer*, Hisp. *trezar, dibujar*, ὑπογράφω, designo, & ruditer depingo, ex *de*, & *linea*, ut cum pictores primum quædam pingui Minerva futuri operis lineamenta ducunt. *Plin. de Apelle*, *l.* 35. *cap.* 10. Arrepto carbone extincto e foculo, imaginem in pariete delineavit.

Delingo, is, inxi, inctum, a. 3. idem quod lingo, *leccare. Celſ. lib.* 3. 3. 23. Cochleare plenum paulatim delingatur. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 24. Nunquam delinget talem.

Delinimen, inis, n. idem quod delinimentum. *Symmach. l.* 3. *epist.* 11. Spectator veteris monetæ solus superstum, cæteri delinimina aurium capiunt.

Delinimentum, ti, n. oblectamentum, *follazzo*, carezze, θελκτήριον, ut vitiorum delinimenta, apud *Tac. Agric. c.* 21. *Liv. l.* 30. *c.* 13. Delinimentis animum alicujus avertere. ¶ Item veneficium, venenum, per quod homines a mentis statu dejiciuntur, poculum amatorium. *Afranius*: Si possent homines delinimentis capi, omnes haberent nunc amatores anus. *Cajus l.* 4. *de inoff. teſtam.* Novercalibus delinimentis, insigationibusque corrupti. Sic *Liv. l.* 39. *c.* 11. Delinimenta & venena conjungit. ¶ In antiqui Cod. non raro legitur *delenimentum*: ex quo etiam patet non a *linio*, sed a *lenio* derivari.

Delinio, is, ivi, itum, a. 4. Ger. *beſtreichen*, Gall. *oindre, adoucir*, Hisp. *untar, ablandar*, θέλγω, demulceo, mitigo, placo, mollio, *addolcire, placare, mitigare*, a *de*, & *lenio*, a lenis. *Cic. pro Mil. cap.* 35. Ut plebem tribus suis patrimoniis deliniret. *Cic.* 4 *Tusc.* Delinire animum suavitate. ¶ Significat etiam decipere, mentem adimere. *Plaut Cist.* 2. 1. 45. Tu me delinis, propter te hæc pecco. *Id. Amph.* 2. 2. 214. Delinitus sum profecto ita, ut me, qui sim, nesciam.

neſtiam. ¶ Scribitur & *delenio*. *Horat. l.* 3. *od.* 1. dolentem non purpurarum fidere clarior delenit uſus.

Delinitio, f. 3. *mitigazione*, *carezzo*, Germ. *erweichung*, Gall. *addoucissement*, Hiſp. *alago*, ἀφαυρία, mitigatio, placatio. *Cic.* 2. *Off. c.* 16. Ipſaque illa delinitio multitudinis *ad* breve, exiguumque ſit tempus.

Delinitor, m. 3. qui delinit, ideſt placat. *Cic. in Brut. c.* 70. Sed etiam cum judice ipſo, cujus delinitor eſſe debet Orator.

Delinitus, o. 1. 2. mollitus, particip. a delinior, *ammollito*, *effeminato*. *Cic.* 1. *fin. c.* 10. Blanditiis voluptatum deliniti, atque corrupti. Et *l.* 1. *de Or. c.* 9. Genus hominum diſertorum oratione delinitum. ¶ Item mente alienatus, deceptus, ut exponit *Non. c.* 4. *n.* 115. V. Delinio.

Delino, is, livi, vel levi, itum, a lino, corrumpo, *cancellare*, *ſpercare*. A quo eſt adject. Delitus. V. infra.

Delinquentia, æ, f. delictum. *Tertul. de reſur. carn. c.* 46. & 47. Homo delinquentiæ Antichriſtus.

Delinquo, is, deliqui, delictum, a. 3. *fallire*, *peccare*, חטא, Ger. *ſündigen*, Gal. *faillir*, Hiſp. *faltar*, πλημμελέω, proprie eſt deficere, non prætertunda prætermittere. *Feſt.* V. Deliquus. ¶ Translate eſt peccare. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ut condemnaretur filius, aut nepos, ſi pater, aut avus deliquiſſet. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Si quid delinquitur. ¶ Dicimus etiam delinquere in aliqua re, in aliquem, & erga aliquem. *Cic. pro Cluent.* Ne in bello delinqueret. *Plaut. Epid.* 3. 3. 9. Quaſi quid filius meus deliquiſſet me erga. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 8. In ancillam ſi quis delinquere poſſit.

Deliquĕo, es, delicui, n. 2. *divenir liquido*, נמס, Ger. *zerſchmelzen*, Gal. *ſe fondre en liqueur*, *devenir liquide*, Hiſp. *derretirſe*, τήκομαι, eſt in totum reſolvi, & diſſolvi. *Ovid.* 4. *Met. v.* 252. Protinus imbutum cæleſti nectare corpus delicuit.

Deliquĕſco, n. 3. liqueſco. *Col. l.* 12. *c.* 41. Ut omnia poma deliqueſcant cum muſto. ¶ Translate *Cic.* 4. *Tuſc.* Nec alacritate futili deliqueſcat. ¶ Iteum perire, diffluere. *Lactant. l.* 8. *c.* 12. Corpus deliqueſceret, ac periret.

Deliquiæ, arum, f. *ſolchi*, *o grondaje da ricever*, *o conduir l'acqua*, idem quod Colliciæ. *Vitruv. lib.* 6. *cap.* 3. Diſpluviata ædificia ſunt, in quibus deliquiæ ſtillicidia rejiciunt.

Deliquio, onis, m. idem ac deliquium. *Cn. Gellius* apud *Serv. in* 8. *Æneid.* item *Plaut. Capt.* 3. 4. 93. ſed apud hunc dubia eſt lectio.

Deliquium, n. 2. *diſetto*, *mancamento*, חסר, Ger. *abgang*, Gal. *defaillance*, Hiſp. *menoſcabo*, ἔκλειψις, defectus, a *deliquus*, vel *deliquo*. *Plaut. in Capt.* 3. 2. 93. Nullam cauſam dico, quin mihi & parentum, & libertatis apud te deliquium ſit. ¶ Deliquium Solis eſt Solis eclipſis. *Plin. l.* 2. *c.* 12. ¶ Deliquium animi, cum animus linquitur, & quis animo deficit, apud Medicos, *deliquio*.

Deliquo, as, a. 1. *votare un liquore*, Germ. *abgieſſen*, Gall. *verſer*, *faire ecouler*, Hiſp. *derramar*, ἐκχέω, effundo, a liquo. *Col. l.* 12. *cap.* 39. In alia vaſa deliquare. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 2. Per cola ſubterranea deliquari.

Deliquus, a, um, adject. a delinquo, ut reliquus a relinquo, ſignificat deficiens, minor, ut exponit *Feſtus*. Veteres enim delinquere uſurpabant pro deficere. Itaque *Plaut. Caſ.* 2. 2. 32. Quando tibi nil domi deliquum eſt. Ubi alii legunt *Delicuum*; ſed idem eſt ſenſus. Ducunt autem fortaſſe a *deliqueo*, diſſolvor, pereo, cujus præter. *dalitui*. Alii leg. *daliquium*.

Deliramentum, n. 2. idem ac delirium. *Plaut. Amph.* 2. 2. 64. Hæc quidem deliramenta loquitur.

Delirans, antis, *delirante*, delirus. *Plaut. Amph.* 2. 2. 157. Hæc quidem nos facere delirantes dictis poſtulat.

Deliratio, f. 3. proprie eſt declinatio extra ſulcum, ideſt a recta via. *Plin. lib.* 18. *c.* 20. Quod vocant lirare, operientes ſemina, unde primum appellata deliratio eſt. ¶ Translate eſt ſtultitia, alienatio mentis ab ætate, vel morbo proveniens, *delirio*, παραφία. *Cic. de Sen.* Iſta ſenilis ſtultitia, quæ deliratio appellari ſolet, ſenium levium eſt, non omnium.

Deliritas, f. 3. deliratio. *Laber.* apud *Non. c.* 8. *n.* 36. Quænam mens, quæ deliritas vos ſuppilatores facit.

Delirium, n. 2. *pazzia*, נבלה, Germ. *aberwitz*, Gall. *reverie*, Hiſp. *deſvario*, ὀλιγῳρία, eſt alienatio mentis proveniens ex intemperie cerebri vitiante actiones principis facultatis, qualem & in ſenibus videmus, & in iis, qui morbis ardentiſſimis infeſtantur. *Celſ. l.* 3. *cap.* 18. Rarius, ſed aliquando tamen ex metu delirium naſcitur.

Deliro, as, n. 1. *partirſi dal diritto*, *errare*, *impazzire*, השתגע, Ger. *irregehen*, *in abwege kommen*, Gall. *ſourvoyer*, *rever*, Hiſp. *deſviar*, ὀλιγῳρέω, proprie eſt a ſulco evagari, translate a recta via ad pravam declinare, inſanire. *Cic.* 1. *Tuſc.* Adeo ne me delirare cenſes, ut iſta eſſe credam? *Horat. l.* 1. *epiſt.* 2. *v.* 14. Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.

Delirus, *n.* 1. 2. *pazzo*, *omello che ſi parte dalla ragione*, נבל, Germ. *abervitzig*, Gall. *revesé*, Hiſp. *deſvariado*, ὀλιγῳραίζ, qui a recto ordine, quaſi a ſulco, & lira rationis evagatur. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 18. Multos ſe deliros ſenes ſæpe vidiſſe, ſed qui magis deliraret, quam Phormio, vidiſſe neminem. *Lactant. l.* 3. *c.* 18. Quo quid delirius dici poſſit, non invenio.

Delitens, entis, o. 3. partic. a deliteo, *naſcoſto*. *Plin. lib.* 35. *cap.* 1. Nec ſpatia montis in cubiculo delitentia.

Deliteſco, is, itui, n. 3. *occultarſi*, *naſconderſi*, נסתר, Germ. *verbergen ſeyn*, Gall. *etre caché*, Hiſp. *eſtar eſcondido*, κατακρύπτομαι, occultor, ex de, & lateo. *Virg.* 2. *Æn.* Limoſoque lacu per noctem obſcurus in ulva delitui. *Cic. pro Cal.* Servi in balneis delituerunt. ¶ Et translate. *Cic. in Acad. l.* 4. Et in eorum auctoritate deliteſceret, qui negaſſent, quicquam ſciri poſſe.

Delitigo, as, avi, atum, n. 1. vehementer litigo, *litigare*. *Horat. ad Piſon.* v. 92. Iratuſque Chremes tumido delitigat ore.

Delitor, oris, m. *ſtancellatore*, qui delet. *Actius* apud *Priſcian. l.* 9. Scelerum fratris delitor.

Delitus, a, um, adject. ex particip. a delino, *cancellato*, *macchiato*. *Cicer. in quadam ep.* apud *Priſcian. l.* 9. *ſub fin.* Tuli moleſte, quod literæ delitæ mihi ante redditæ ſunt. *Id.* apud *Diomed.* Cæteris delitis.

Delius, o. 1. 2. δήλιος, qui eſt ex Delo inſula, ut Apollo Delius. *Virg.* 3. *Æn. v.* 162. Delia Dea, pro Diana. *Horat. lib.* 4. *od.* 6. *v.* 33. Et Delia, abſolute, *Virg. Ecl.* 3. *v.* 67. & *Ecl.* 7. *v.* 29.

Delli, V. Palici.

Delminium, Dalminium, Dimala, Dalmana, *Dvuno*, *Dnuno*, *Dumnio*, *Dumno*, opp. Dalmatiæ medit. Æquo prox. Nonnullis eſt Almiſſa, Sclave *Omiſc.*

Delos, vel Delus, i, f. 2. Aſteria, Cyntia, Cynetos, Chamydia, Lagia, Ortygia, Pyrpile, *Sdilos*, *Sdille*, Δῆλος, inſ. maris Ægæi, non admodum ampla, ſed princeps inter Cycladas, fera in medio earum. Dicta eſt a δῆλος, manifeſtus, quod in diluvio Oggygis, quod Deucalionis 600. annis præceſſit, prima inter alias ab aquis emerſerit. Olim totius Græciæ emporium fuit, & ærarium Græcorum. *Nepos Ariſt. c.* 3. Ferunt, Latonam ex Jove gravidam, metu Pythonis ſerpentis, qui eam toto terrarum orbe Junonis juſſu perſequebatur, in hanc inſulam fugiſſe, ibique Apollinem, & Dianam eodem partu peperiſſe. Hinc ille *Delius* dictus eſt, hæc *Delia*. In Delo nec parere, nec defunctos ſepelire, nec canem alere fas erat, teſte *Thucyd. lib.* 4.

Delŏtus, a, um, *lavato*, lotus. *Theod. Priſcian. l.* 1. *cap.* 4. Coagulum leporis e vino veteri delotum.

Delphi, m. 2. n. pl. *Delfo*, al. *Caſtri*, al. *Salona*, urbs Phocidis, in Achaja, ad Parnaſſum M. a Delpho Neptuni filio ex Melantho Deucalionis filia. Juxta Cephiſus amnis oritur, & Caſtalius fons non longe abeſt. Delphis templum ampliſſimum fuit, Apollini dicatum, ubi reſponſa dabat, quo ex toto orbe terrarum gentes de ſuis rebus conſulturæ confluebant. Hinc Apollo Delphicus appellatus eſt. Sed *Macrobius in Saturn.* Apollinem Delphicum appellatum exiſtimat a priſca Græcorum voce δέλφος, quæ ſolem ſignificat, eo, quod interdiu ſtellis omnibus obſcuratis, ſolus luceat, qua ratione etiam Sol a Latinis appellatus eſt. Delphis oracula reddebantur annulo obſignata, ea lege, ne niſi poſt triduum reſignarentur: prævaricatoribus orbitas oculorum, vel linguæ jactura, vel manus obtruncatio pœna erat. *Liv. l.* 38. *c.* 48. Delphos vocat Orbis umbilicum.

Delphĭce, more Delphici oraculi. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 556. Quid aliud eſt, quod Delphice columna litteris ſuis ἄγαν μαλὸν, &c.?

Delphicŏla, æ, m. qui Delphos colit, epith. Apollinis. *Auſon. Technop. c. de hiſtor.* Ludit & Æacidem Parnaſſia Delphicolæ ſors.

Delphĭcus, a, um, adject. a Delphis, ut Delphica laurus, *Claud. Gigantom.* v. 34. Delphicus Deus, h. e. Apollo, *Apul. l.* 2. *Miles.* ¶ *Delphicus gladius*, proverb. dicitur de re ad quoſcumque uſus accommodata, quia Delphis eodem cultro & mactabant victimas, & ſontes ſupplicio afficiebant. V. *Chiliad. Eraſm.* Eadem ratione & Delphis, vaſa dicuntur. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 3. *c.* 16. Sol proverbium Græcum eſt, non latinum.

Delphin, inis, m. 3. vel delphinus, m. 2. *delfino*, Ger. *delphin*, Gal. *dauphin*, Hiſp. *delfin*, δελφὶς, δελφὶν, piſcis, vel potius maris bellua. *Plin.* auctor eſt, Delphinos ſimones vocari a navigantibus, quod ſint roſtro ſimo, vel a Simonis pueri nomine, quem delphinus in ſinu Baiano mirum in modum fertur adamaſſe. Ad hoc nomen vocati accurrere dicuntur. *Solin. c.* 22. Delphinus dorſo eſt repando. Habet linguam contra naturam aquatilium mobilem, ſuillæ ſimilem. Pro voce gemitum humano ſimilem edit. Velociſſimus eſt omnium animalium, etiam terreſtrium. Decem annis ad ſummam magnitudinem pervenit. Parit catulos decimo menſe: interdum & binos nutrit uberibus, ſicut balæna. Delectatur muſica ſymphonia, præſertim hydrauli ſono. ¶ Eſt etiam ſignum cœleſte. V. *Arion. Ovid. epiſt. Lesbiæ*, v. 131. Curvi Delphines. *Horat. ad Piſon. v.* 30. Delphinum ſilvis appingit, fluctibus aprum. ¶ Dicitur & Delphis, inis. *Avien. in Arat. v.* 700. *de ſidere*: Subit inter ſidera Delphis. ¶ Delphini interdum ſignificant pondera quædam alicui rei appenſa, qualia ſunt in noſtris horologiis, *contrappeſi*. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13.

Delphis, idis, f. Pythia Apollinis ſacerdos. *Martial. l.* 9. *epigr.* 43. Nec Delphis tua mentiatur ulli.

Delphitĭcus, a, um, idem quod delphicus. *Martial. l.* 11. *epigr.* 22. Quam quæ delphitico lapſa eſt armilla cinœdo.

Delta, æ, f. quarta Græcorum littera triangulari figura Δ, cui reſpondet quarta item littera Latinorum D. *Auſon. in Technopæg. c. de litt.* ¶ Hinc *Delta* appellatur pars Ægypti, ideſt, Ægyptus Superior, ita dicta, quia figura Græcæ literæ Δ ſimilis eſt, cujus vertex eſt, ubi Nilus apud Babylonem, & Memphim ſcinditur, baſis inter foſſas Nili extremas, ideſt, oſtia Canopicum, & Peluſiacum. V. *Plin.* 5. 16.

Deltŏton, n. 2. ſignum cœleſte, ſupra Arietis caput, figura Græcæ literæ, Δ, ideſt, trianguli. *Cic. in Arato*. Deltoton dicere Graji quod ſoliti, ſimili quia forma littera claret.

Delŭbrum, n. 2. *tempio*, *chieſa*, היכל, Ger. *tempel*, *gotteshirchen*, Gal. *temple*, Hiſp. *templo*, ναὸς. *Servius ad* 2. *Æn.* ait, delubrum eſſe templum commune, quod pluribus Diis dicatum eſt, ut Capitolium, quod Jovi, Junoni, & Minervæ, quia uno tecto deluitur. Feſtus, ſive potius Paulus dicit, delubrum eſſe ſuſtem delibratum, quem venerabantur pro Deo, ideſt, ſimulacrum ligneum. *Varr. l.* 8. *rer. div.* ſcripſit, delubrum a *Deo* dictum eſſe, & locum eſſe, in quo Dei ſimulacrum conſtitutum fuerit, ſicut locus, in quo candelam figunt, candelabrum appellatur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Eſt enim mihi tecum pro aris, & focis certamen, & pro Deorum templis, atque delubris.

Deluĕto, as, avi, atum, *contraſtare*. *Plaut. Trinum.* 4. 1. 30. Quibus ærumnis deluſtavi, filio dum divitias quæro! Al. leg. *Quantis cum ærumnis deluſtavi* &c.

Deluctor, idem ac luctor, *lottare*. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 4. Cum Antæo deluctari mavelim.

Deludifico, as, avi, atum, a. 1. illudo, irrideo, *burlare*, ἐμπαίζω, *Plaut. Rud.* 1. 2. 53. Deludificavit me miris modis. ¶ Deludificor deponens, eod. ſenſu: aſſerunt Lexicogr. plerique exemplum ex *Plaut. Moſtel.* 4. 3. 41. Sed ibi legitur *ludificatus*.

Deludium, vel diludium, ii, n. ceſſatio a ludo, vel ludi dilatio. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. *ad fin.* Diſplicet ille locus; clamo, & deludia poſco. Ubi Acron vet. Scholiaſt. Diludia ſunt tempora, quæ gladiatoribus conceduntur, ut ſe ad pugnandum inſtruant.

Delŭdo, is, n. 3. proprie eſt ludendi finem facere. *Varr. apud Plin. l.* 36. *c.* 27. Gladiatores, cum deluſerint, hac juvari potione. ¶ Translate eſt irridere, decipere, *beffare*, לעג, Germ. *verlachen*, Gall. *ſe jouer*, *ſe mocquer*, Hiſp. *eſcarnecer*, *reirſe*, παιγνιάζω. *Cic. in Rul.* Deludi voſmetipſos diutius ab iſto patiemini? *Ter. Andr.* 3. 4. 4. Deludere dolis. ¶ Translate *Propert. l.* 2. *el.* 15. *v.* 31. Terra prius falſo partu deludet arantes.

Delumbātus, a, um, adject. delumbis, debilis, *ſfiancato*. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Quadrupede delumbata. ¶ Item curvatus. *Id. l.* 19. *c.* 6. Delumbatæ radices, *Vitruv. l.* 6. *c.* 5. Lacunaria curva ad circinum delumbata, h. e. curva quidem, ſed non ad perfectam rotundationem.

Delumbis, be, o. 3. *ſenza lombi*, *debole*, Ger. *der die lende ab iſt*, *ſchwach*, Gall. *eſtroit*, *foible*, Hiſp. *deslomado*, *derrencado*, μελαγχὶς, quod lumbis caret, & metonymice quod debile eſt. In lumbis enim vires corporis ſitæ ſunt. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Perdix prægravem, aut delumbem ſeſe ſimulans. ¶ Translate ſumitur pro molli, effeminato, laſcivo. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 104. Summa delumbe ſaliva. *Sidon. l.* 8. *ep. ult.* Dictio exoſſis, tenera, delumbis.

Delumbo, as, a. 1. *indeboliré*, Germ. *verſchen*, Gall. *eſtroit*, *affoiblir*, Hiſp. *deslomar*, *enflaquecer*, ἐκδυναλίζω, lumbos loco moveo, frango. V. Delumbatus. ¶ Translate ſumitur pro debilitare, diminuere. *Cic. in Orat. c.* 69. Nec minutos numeros ſequens concidat, delumbetque ſententias.

Delŭo, is, delui, utum, a. 3. *lavare*, רחץ, Ger. *mit waſſer reinigen*, Gall. *laver*, *nettoyer*, Hiſp. *lavar*, *limpiar*, ἀνυδρίζω, diligenter lavo, a verbo Græco, quod allatum eſt, vel a λύω, ſolvo. *Cato R. R. c.* 116. Laſerpitium acetoſo deluito. ¶ Item eſt madefaciendo delere. *Varr.* Obortæ inter legendum lacrymæ literas deluebant. ¶ Item ſolvere, ut ait *Feſtus*.

Delus. V. Delos, vel Ortygia.

Delūſus, a, um, adject. illuſus, *deluſo*, *burlato*. *Ovid.* 8. *Met. v.* 826. Exercetque cibo deluſum guttur inani.

Delutamentum, i, n. opus delutarum. *Cato de R. R.* Neque herba naſcetur, neque delutamenta ſcindent ſe.

Delūto, as. 1. *ſmaltare*, *lutare*, κατακονάω, eſt luto aliquid obducere. *Cat. de R. R. c.* 128. Habitationem delutare cum volueris, &c.

Demadĕo, es, n. 2. idem ac madeo. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 4. *v.* 20. Et te flente ſuos demaduiſſe ſinus. Al. leg. *Emaduiſſe*.

Demădes, m. 3. Δημάδης, Athenienſis Orator, Demoſthenis æmulus, eique adverſus in Rep. partes fovens. Nihil enim aliud Demoſthenes, quam patriæ libertatem ſpectabat: ille ex Macedonum gratia potentiam quærebat, & opes. Hunc jam ætate confectum, & ex nimio luxu ad ſummam jam inopiam redactum cavillatus eſt Antipater victimis cæſis ſimilem eſſe, de quibus nihil, niſi lingua, jam ſupereſt. *Plut. in vit. Demoſth.*

Demăgis, *molto più*, valde magis, ex *de*, & *magis*. *Lucil. l.* 16. *apud Non. c.* 2. *n.* 229. Solos demagis iſtos ex nimbo Auſellos. Sed Feſtus *minus* expoſuit, ut etiam eſt in manuſcripto. Fortaſſe *minis* ſcribere voluit.

Demandātus, a, um, *commeſſo*, *impoſto*, *raccomandato*, commiſſus, concreditus, commendatus. *Suet. in Aug. c.* 10. Demandatum bellum tertio menſe confecit. *Id. in Calig. c.* 41. Proxime collufori demandata vice ſua. *Id. in Tiber. c.* 6. Lacedæmoniis publice demandatus.

Demando, as, avi, atum, a. 1. *commettere*, הפקיד, Ger. *befehlen*, Gall. *commettre*, *charger*, Hiſp. *encomendar*, ἐκτοπίζω, committo, in totum committo. *Liv. l.* 8. *cap.* 36. Curam eorum nominatim legatis, tribunisque demandabant. *Id. l.* 5. *c.* 37. Plures puteri unius curæ demandabantur.

Demãno. V. Dimano.

Demarchus, m. 2. Princeps populi, Tribunus plebis, a δῆμος, populus, & ἄρχω, præfectus. *Plaut. Cur.* 2. 3. 7. *Spartian. in Adrian. c.* 19.

Demea, nomen personæ scenicis rusticæ, ac duræ apud *Ter. in Adelph.*

Demeacŭlum, n. 2. *diffossa*, מערה, Ger. *hinabsteigung*, Gal. *descente*, καταγωγεῖον, descensus in loca subterranea. *Apul. l. 6. sub init.* Proserpinæ nuptiarum demeacula.

Dememĭni, pro obliviscor, nonnulli leg. apud *Martial. l.* 2. *epigr.* 59. illo versu: Ipse jubet mortis dememinisse Deus. Alii leg. *te meminisse*.

Demens, ntis. 3. *pazzo, stolto, fuor di mente*, נבל, Ger. *unsinnig*, Gal. *insensé, hors de son sens*, Hisp. *loco*, παράφρων, stultus, amens. *Cic. in Off. l.* 1. *c.* 24. In tranquillo tempestatem adversam optare dementis est. *Id. in Pis. c.* 20. Dementior tragico Oreste. *Id. de Arusp. Resp. c.* 27. Plenus inconsideratissimæ ac dementissimæ temeritatis. ¶ Quidam putant *amentem*, & *demantem* ita distingui, ut *amens* dicatur, qui omni prorsus ratione caret; *dementi* vero sit, qui non est quidem mente integra, retinet tamen aliquid de communi vitæ ratione. Verum hæ duæ voces promiscue usurpantur.

Dēmensio, vel Dimensio, onis, f. *misura*, διαμέτρησις, dimetiendi actio, ut dimensio quadrati, *Cic. Tusc.* 1. *c.* 24.

Dēmensum, subst. n. 2. mensura erat frumenti, quam servis admetiebantur singulis mensibus domini, ad totius mensis victum. *Terent. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demensо suo, suum defraudans genium, comparsit miser. Servi enim, inquit *Donatus*, quaternos modios accipiebant frumenti in mensem.

Dēmensus, vel Dimensus, a, um, o. 1. 2. *misurato*, מדד, Ger. *ausgemessen*, Gall. *mesuré*, Hisp. *medido*, διαμετρηθείς, mensuratus, partic. a demetior. *Cic. de Orat. c.* 12. Ut verba verbis quasi demensa, & paria respondeant. *Virgil. l. Georg. v.* 231. Certis dimensum partibus orbem Sol regit. ¶ Active etiam sumitur, cum sit partic. a verbo communi, *ebi ha misurato*. *Virg. 12. Aen. v.* 116. Campum ad certamen dimensi.

Dementer, adv. *sciocamente*, כסבלות, Ger. *thorlich*, Gall. *folement*, Hisp. *locamente*, ἀνοήτως, insane. *Cic.* 3. *Cat. cap.* 9. Tanta res tam dementer credita. *Senec. 4. de benef. c.* 27. Dementissime tollatur.

Dementĭa, f. 1. *pazzia*, הוללות, Ger. *unsinnigkeit*, Gall. *folie*, Hisp. *locura*, παράνοια, insania. *Cic.* 3. *Tusc.* Animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. ¶ In lemmatis controversiarum *M. Senecæ* passim legitur *dementia* alio sensu ab eo, quem ex Ciceronis definitione modo allata habet. Significat etiam culpam, qua quis reus efficitur, & in judicium vocatur, non quod demens fuerit, sed quod ea crimina perpetrarit, ob quæ demens puniendus tamen videri possit.

Dementio, tis, ivi, itum, n. 4. *impazzire, uscir di mente*, παραφρονέω, de mente exeo, deliro, insanio. *Lucret. l.* 3. *v.* 464. avius errat Sæpe animus; dementit enim, deliraque fatur.

Dementĭor, valde mentior. *Apul. in Apolog.*

Dēmento, as, n. idem ac dementio. *Apul. in Magia*. Confessa est se se mea Magia in amorem deductam dementare.

Demĕo, as, n. 1. deorsum meo, descendo. *Apul. l. 6. A. A.* Ad Tartarum, Manesque demeare. Et *lib.* 10. Corpus candidum, quod cœlo demeat.

Demerĕo, es, rui, ritum, n. *guadagnare, meritare*, Ger. *verdienen*, Gall. *gaigner*, Hisp. *ganar*, κερδαίνω, lucror. *Gel. l.* 1. *c.* 8. Lais Corinthia ob elegantiam, venustatemque grandi pecunia demerebat. ¶ Est etiam suo sibi merito aliquem devincire. *Suet. de Aug. cap.* 8. Avunculum in Hispanias adversus Cn. Pompeji liberos subsecutus magnopere demeruit. *Ovid. ad Liv. v.* 131. Numina cultu demeruisse.

Demerĕor, d. 2. *conciliarsi con benefizj la benevolenza d' alcuno*, רצה, Ger. *verdienen, beschulden*, Gall. *meriter*, Hisp. *merecer, dispensio*, concilio, devincio, benevolam facio. *Quinct. in præfat. l.* 1. Ut plenius obsequio demererer amantissimos mei. Sic demereri aliquem beneficio, officiis, benevolentia. *Liv. l.* 3. *c.* 13. *Colum. l.* 1. *c.* 4. &c.

Demergo, is, 2. 3. *affondare*, השקין, Ger. *hinunter sencken*, Gall. *plonger*, Hisp. *abondar*, καταδύω, immergo, seu aqua obruo. *Ovid. ep.* 5. Obscenam ponto demergite puppim. *Cic.* 1. *Acad. c.* 12. In profundo veritas est demersa.

Demersus, a, um, adject. *meritato*, ut demeritas dare lætitias. *Plaut. Pseud.* 2. 4. 14.

Demersio, onis, f. *l' affondare. Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 12. Nec temporali demersione beneficium perpetuitatis eximitur.

Demersus, us, ui, m. idem quod demersio. *Apul. Apol.* Levia sustentatui, gravia demersui.

Demersus, a, um, adject. ex paricip. *immerso, affondato*. *Cic. l.* 2. *Div. c.* 68. Equus demersus una mecum, *Id. pro Syll. c.* 3. Patriam demersam extulit. *Liv. l.* 2. *c.* 29. Ære alieno demersus. *Horat. l.* 3. *od.* 16. *v.* 13. Domus demersa excidio.

Demessus, a, um, adject. *tagliato, mietuto*. *Virg.* 11. *Aen. v.* 68. Flos demessus pollice virgineo.

Demetātus. V. Dimeto.

Demĕter, f. 3. δημήτηρ, dicta est Ceres, quasi *Gemeter*, ideſt terræ mater. *Cic.* 2. *de nat. Deor.*

Demetior, vel Dimetior, iris, titus, vel demensus sum, comm. 4. *misurare*, מדד, Ger. *messen*, Gall. *mesurer*, Hisp. *medir*, διαμετρέω, idem quod metior, vel diligenter metior. *Cic. de senect. c.* 14. Mori videbamur in studio dimetiendi cœli. *Id. in Orat. c.* 43. Demetiri, & dinumerare syllabas. ¶ Demetiens linea, vel dimetiens, absolute apud *Plin.* V. *Dimetiens*. ¶ Passiva significatione. *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. Si Dorici generis erunt columnæ, dimetiantur altitudines, &c. *si misuriano*. Adde *l.* 3. *c.* 3: ubi bis hac ratione usurpat.

Demetītus, a, um, partic. pro demensus, signif. activa. Quidam *Ciceroni* tribuunt *l.* 2. *de nat. Deor. cap.* 62. illis verbis: Eorum cursus demetiti naturales temporum varietates cognovimus. Ubi quidam libri habent, *dimensi*, alii *dimetisti*. V. Parzi Lex. Crit. & Borrich. pro Voss. adv. Sciopp. p. 273.

Demĕto, is, essui, essum, 2. 3. idem quod meto, *mietere, tagliare*, ἀποθερίζω. *Cic. de senect. c.* 19. Fructus demetendi. *Catul. carm.* 63. *v.* 353. Flaventia demetit arva. ¶ Dicitur & de cædente in prælüs. *Silius l.* 16. *v.* 101. Tantum acies, hominumque ferox discordia ferro Demetit.

Demetrĭas, adis, f. *Dimitriada*, urbs Thessaliæ, marit. in Magnesia, juxta fin. Pelasgicum, aliquando regia Macedonum, & navale, inter Thebas Bœotiæ ad Austr. & Thessalonicam ad Bor.

Demetrĭus, m. 2. filius Antigoni Macedonum Regis, & patris in Regno successor. Ob insignem in expugnandis urbibus virtutem Poliorcetes cognominatus est, ideſt urbium expugnator. Hic post Alexandrum, præter alios Macedonas nomine, & virtute clarus, transmisso Euphrate Babyloniam occupavit: Athenas Cassandri, Ptolemæique imperio liberavit: Cyprum, victo Ptolemæo, navali prælio, recepit: Pyrrhum ab oppugnatione Thessaliæ repressit. Postremo cum bellum adversus Antiochum suscepisset, infeliciter pugnans, in ejus potestatem venit, Chersonesique ab eo custodiæ traditus est, permisso tamen ei regio sumptu, mollique victu, venationibus, omnibusque voluptatibus; quibus ille usus, minimum de salute anxius, in morbum ob incontinentiam incidit, ex quo periit. A *Plutarcho in Parallelis* cum M. Antonio Triumviro comparatur.

Demetrius Phalereus, qui ob eximias virtutes Athenienſibus præfuit annis decem, trecentisque sexaginta statuis æreis honoratus est. Fuit discipulus Theophrasti. *Cic. in Brut.* 3. *de Leg.* 3. *Fin.* Fuit inventor styli fucati. *Cic. in Brut.* 3. *de nat. Deor.* Pulsus in exilium se ad Ptolemæum contulit, & ibi multa scripsit. *Cic.* 5. *Fin.*

Demigratio, onis, f. *emigrazione, andata, partenza*. *Nepos in Miltiade, c.* 1. Cum multi ejus demigrationis peterent societatem.

Demigro, as, avi, atum, n. *andar di luogo in luogo*, נלה, Ger. *von einem ort an das ander ziehen, zu hauff ziehen*, Gall. *s' en aller d' un lieu*, Hisp. *mudar casa de lugar en lugar*, μετοικίζω, est de uno loco in alium domicilium transferre. *Cic. pro Domo*. Demigrandum potius aliquo est, quam habitandum in ea urbe, &c. *Id.* 1. *Tusc.* Vetat enim dominans ille in nobis Deus, injussu hinc nos suo demigrare. *Id. pro C. Rabir.* Demigrare ex vita hominum ad deorum sanctimoniam. *Cæs. l.* 4 *B. G.* Demigrare de oppidis. *Plaut. Amph.* 1. 1. 83. Demigrare loco. *Cic. in Parad.* Demigrare ab improbis. *Id.* 4. *ad Attic.* Demigrare de statu suo.

Deminŭo cum derivat. V. *Diminuo*.

Demirandus, a, um, valde mirandus. *Gel. l.* 16. *c.* 18. Facit multa demiranda.

Demiror, d. 1. *marauigliarsi forte*, תמה, Germ. *sich sehr verwundern*, Gall. *s' emerveiller*, Hisp. *marauillarse mucho*, ὑπερθαυμάζω, valde miror. *Cic. Att. l.* 14. Etsi addis Lamiam, quod demiror equidem. ¶ Aliquando est nescire, quoniam (ut Donatus inquit) admirationem ignorantia facit. *Ter. Phorm.* 2. 1. 4. Quam causam reperient, demiror.

Demisse, adv. *umilmente*, ταπεινῶς, humiliter. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 8. Non est ausus elate, & ample loqui, cum humiliter, demisseque sentiret. *Ovid.* 3. *Trist. el.* 4. *v.* 23. Hic alte, demissus ille volabat. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 84. Demissime, atque subjectissime exponit.

Demissio, f. 3. *bassezza, viltà*, ταπείνωσις, humilitas. *Cic.* 3. *Tusc.* Cadere in eundem timorem, & infractionem quandam animi, & demissionem. ¶ Proprie *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. *in fin.* Ex eo clypeum æneum catenis pendeat, per cujus reductiones, & demissiones perficietur fusationis temperatura.

Demissĭtius, o. 1. 2. longus, ut Demissitia tunica, longa, & demissa ad talos, & nulla zona succincta. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 24. Sane genus hoc mulierosum est tunicis demissitiis.

Demissus, a, um, adject. *basso*, humilis, ταπεινός. *Ter. Eun.* 2. 2. 22. Demissis humeris virgo. *Plin. l.* 8. *ep.* 18. Tiberis demissioribus ripis alte superfunditur. Sic demissa vestis, capilli, aures demissæ. *Horat. Virg. Ovid. Cic. pro Cluent.* 4. ¶ Translate sumitur pro abjecto & vili. *Cic. l.* 1. *Fam ep.* 9. Fracto ac demisso animo esse. *Tacit.* 15. *Ann.* Senatus in adulationem demissus. *Cic. in Orat. c.* 24. Orator ornamentis & verborum, & sententiarum demissior. ¶ Demissis manibus fugere. V. *Dimissus*.

Demitigo, as, 2. 1. idem ac mitigo. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Nosmet, qui Lycurgi a principio fuissemus, quotidie demitigamur.

Demitto, is, isi, issum, 2. 3. inclino, deprimo, dejicio, *mandar giù*, Ger. *abhin lassen*, Gall. *mettre bas, abbaisser*, Hisp. *embiar abaxo*, καταβάλλω, deorsum mitto. *Cic. de Div.* Cum ipse equum demisisset in flumen. *Liv. l.* 34. *c.* 44. Demittere in carcerem. Sic demittere oculos, vultum, caput, &c. *abbassare. Ovid.* 15. *Met. & al.* immittere. *Id. Met.* 8. Plura cupit, quo plura suam demittit in alvum. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 12. Demittere se in causam. *Sallust. in Jug.* Hoc in pectus tuum demitte, nunquam populum R. beneficiis victum esse. ¶ Translate significat abjicere, *avvilire*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 15. Demittere animum. *Id. Tusc.* 4. Demitti, contrahique animo. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 29. Demittere se animo. ¶ Demittere aliquem neci, demittere corpora morti, & similia poetica sunt. *Virg.* 2. *Aen. Ovid.* 3. *Met.* &c.

Demĭum, n. 2. δημίον, gemma quædam, a δημός, *pinguedo*. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Demiurgus, m. 2. δημιουργός, summus erat Magistratus in quibusdam Græciæ civitatibus. *Liv. l.* 38. *c.* 30.

Demo, is, dempsi, demptum, 2. 3. *detrarre, stemare*, חסיר, Ger. *hinnehmen*, Gall. *oter*, Hisp. *quitar*, ἀφαιρέομαι, detraho, eximo. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Æsculapii Epidauri barbam auream demi jussit. *Plaut. Bacchid.* 4. 4. 14. Quantum aurum herus sibi dempsit. Sic demere metum, sollicitudinem, molestias. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 15. *Ter. & al.* Caput gladio alicui demere, *Curt. l.* 4. *c.* 9. Et demere aliquid de aliquo, *Cic. Ver.* 3. & *Plaut. in Trinum.*

Democrĭteus, a, um, adject. &

Democritĭcus, a, um, adject. ad Democritum pertinens, ut Democritici Philosophi, *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 10. Pythagorei omnes, atque Democritici. *Id. de Divin. l.* 2. *c.* 13. Sint sane illa Democritea vera, &c.

Democrĭtus, m. 2. nomen Philosophi Abderitæ. Patre locupletissimo natus est, ut qui universis Xerxis copiis epulum dederit. Agros, & patrimonium reliquit, & plurimas orbis terræ provincias adipiscendæ sapientiæ causa peragravit. *Cic.* 4. & 5. *Tusc.* & 5. *Fin.* In patriam reversus, cum summa inopia, in hortulo juxta suæ urbis muros, rerum naturam contemplabatur. Dixit, mundos innumerabiles esse, qui omnibus minimis temporum punctis alii caderent, alii nascerentur. *Cic.* 2. *Acad.* 1. *de nat. Deor.* Fuit auctor atomorum. *Cic.* 1. & 2. *Acad.* 1. *Fin.* Ejus errores ab Epicuro correcti sunt. *Cic.* 1. *Fin.* Quocunque fortunæ casu audito, in risum erumpebat, ut Heraclitus in fletum: quare Gelasinus nominatus est. Tandem oculis se privavit, ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur. *Cic.* 5. *Fin.* & 5. *Tusc.* Agebat centesimum & nonum annum, cum mortuus est.

Demæ, apud Atticos sunt, ut apud nos pagi, δῆμοι, *Fest.*

Demolĭor, iris, itus sum, d. 4. *disfare, sfruggere*, הרס, Ger. *zerfleren*, Gal. *demolir*, Hisp. *derribar*, ἀναστρέφομαι, amolior, diruo, dejicio, a moles. *Cic.* 3. *Off.* Demoliti sunt ea, quorum altitudo officeret auspiciis. *Liv. l.* 34. Destruere, ac demoliri jus. ¶ Significat etiam refellere, amoliri. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 16. De se culpam demoliri. ¶ Activa forma usus est *Lactant. l.* 4. *c.* 11. Altaria tua demolierunt. Sic *Nav.* apud *Diomed. l.* 1. Hinc demolite. Adde *Prosim. de aquæduct. artic.* 119. Utuntur & aliqui JCti. ¶ Demolibor, pro demoliar, ἀναιρήσω. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 16. De me culpam hanc demolibor.

Demolītio, f. 3. everſio. *Cic.* 4. *Ver. c.* 67. Dumque ea demolitio fieret.

Demolītor, oris, m. everſor. *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. corvum demolitorem memorat. ideſt machinam ad demoliendum aptam.

Demonstrabĭlis, le, adject. qui demonstrari potest. *Apul. περὶ ἑρμηνείας*, modos demonstrabiles dixit.

Demonstrandus, a, um, f. affertur ex *Plin. l.* 17. *c.* 4. *vel* 3. *sub init.* sed dubia est lectio.

Demonstratio, f. 3. *dimostrazione, ἀπόδειξις*. *Cic.* 2. *de Orat.* Demonstratio defensionum tuarum. ¶ Item genus causæ. *Cic.* 1. *de Inv.* Si deliberatio, & demonstratio genera sunt causarum.

Demonstrative, adver. demonstrando, *mostrando, ἐπιδεικτικῶς*. *Macrob. l.* 1. *in somn. Scip. c.* 16. Hunc locum demonstrative terram dicens.

Demonstrativus, a, um, o. 1. 2. *dimostrativo*, Gall. *demonstratif, ἐπιδεικτικός*, quod demonstrat, vel demonstratur, aut aptum est demonstrari, ut digitus demonstrativus. *Cæs. Aurel. Tard.* 3. *c.* 1. ¶ Genus demonstrativum est illud, in quo laudatur, vel vituperatur. *Cic.* 1. *de Inv. & Auct. ad Her. l.* 1. Demonstrativum est, quod tribuitur in alicujus certæ personæ laudem, aut vituperationem. Sed tamen latius accipitur pro omni genere quæstionis præter judicialem, & deliberativam. Inventum est a Thrasymacho Chalcedonio, a Gorgia Leontino, a Theodoro Byzantio. *Cic. in Orat. & in Brut.*

Demonstrātor, oris, m. *dimostratore*, qui demonstrat, *chi mostra, o insegna*. *Cic.* 2. *de Or. c.* 86. Simonides demonstrator uniuscujuslibet sepeliendi.

Demonstrātus, a, um, adject. *mostrato*. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 38. Re demonstrata.

Demonstro, as, avi, atum, a. 1. *dimostrare, insegnare*, הראה, Ger. *zeygen*, Gall. *demonstrer*, Hisp. *demostrar*, δείκνυμι, aperte, vel palam monstro, indico, ostendo, declaro. *Cic.* 4. *Ver.* Qui cum leges docerent, consuetudinemque omnium annorum demonstrent. *Id. somn. Scip. c.* 8. Digito demonstrare.

Demŏphon, vel Demophoon, ontis, Thesei, & Phædræ filius, ad quem extat Phyllidis Thraciæ reginæ epistola apud *Ovid. Heroid. epist.* 2.

Demorātor, oris, m. qui demoratur, apud *Martian. Capel. l.* 1.

Demorātus, o. 1. 2. partic. signif. passivæ a demoror. *Gel. l.* 19. *c.* 8. Hisque ipsis, quæ jam dixi, demoratos vos video.

Demordĕo, es, ordi, orsum, 2. 2. *mordere*, ἀπολαύω, morsu decerpo. *Plin. l.* 28. *c.* 4. E ligno fulgure ictо demordere aliquid.

Demorior, eris, ortuus sum, d. 3. *morire*, מות, Ger. *absterben*, Gall. *trepasser*, Hisp. *morir*, ἀποθνήσκω, idem ac morior, vel prorsus morior. *Cicer. in Ver.* Cum essent ex veterum numero quidam Senator demortuus. ¶ Translate est alicujus amore ardere, cum acc. *Plaut. Mil.* 4. 1. 23. Ea demoritur te.

Demŏror, aris, atus sum, d. 1. *indugiare molto*, אחר, Ger. *lang verziehen*, Gal. *dem-*

detonare, Hisp. *tardar*, Σπαίλλω, multum moror. *Lact. lib.* 4. Cum Moses ibidem quadragiata diebus demoraretur. ¶ Accipitur sæpe in significatione activa pro detineo, *ritardare*. *Cic.* 3. *de Orat.* Ne diutius vos demorer. ¶ Item pro expecto. *Virg.* 10. *Æn.* v. 30. Mortalia demoror arma.

Demorsico, as, avi, atum, a. 1. ἀνοδάκνω, demordeo, vel simpliciter mordeo, *mordere*. *Apul. de A. A. l.* 2. Demorsicare os alicujus. Et *lib.* 3. Rosis tantum demorsicatis, exibis asinum.

Demorsus, a, um, adject. morsus, *morsicato*. *Pers. sat.* 1. v. 106. Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues.

Demortŭus, o. 1. 2. partic. a demorior, *defonto*. *Cic.* 6. *Ver.* Sanxerunt, ne quis emeret mancipium, nisi in demortui locum. *Liv. l.* 19. *c.* 34. Demortuo collega.

Demosthĕnes, m. 3. Græcorum Oratorum princeps. Natus est ex patre, qui Cultellarius cognominatus est, quod domi haberet officinam, & operarios cultellorum. Relictus puer in hereditate locupleti, tutorum fraude, & negligentia direptis bonis, vix habuit, unde præceptoribus mercedem solveret. Fuit discipulus Isocratis. Audivit etiam Platonem. Cum in clarissimum Oratorem evasisset, libertatis Græciæ defensor, publice concionibus Philippum infectatus est, utpote publicæ libertatis insidiatorem. Post cujus mortem patria pulsus, tandem revocatus est. Sed jam mortuo Alexandro, & Antipatro rebus Græcis præposito, cum manifestam sibi necem imminentem videret, in Calabriam insulam, ubi asylum erat Neptuno sacrum, concessit. Ibi manus sibi ipse conscivit, ne ad Antipatrum deduceretur. A *Cicerone* immensis laudibus extollitur, & tanquam perfectæ eloquentiæ exemplar imitandus proponitur, *in Orat. De opt. gen. Orat. & in Brut.*

Demosthenĭcus, a, um, adject. ad Demosthenem pertinens. *Auson. Professs. Burd.* 1. v. 19. Demosthenicum illud ter primum.

Demōtus, a, um, adject. de loco pulsus. *Liv. l.* 6. *c.* 32. Quantum Romana se invexit acies, tantum hostes gradu demoti.

Demovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *muovere di luogo*, הניר, Ger. *verrucken*, Gall. *remuer*, *oter d' un lieu*, Hisp. *mover de lugar*, ἀπωστέω, de loco moveo. *Cic.* 4. *Fin.* Ut nullis nec supplicis, nec præmiis demoveri possit ex eo, quod rectum esse decreverit. *Ter. Adelph.* 2. 1. 16. Cave, nunc jam oculos a meis oculis quoquam demoveas tuos. *Tacit. Annal.* 6. *c.* 30. In insulas demoti sunt. h. e relegati. *Plaut. Pers.* 3. 1. 45. Ego de hac sententia non demovebor. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 14. Nero demovet Pallantem cura rerum.

Demptĭo, onis, f. actus demendi, ablatio. *Var. l.* 4. *de L. L. cit. init.* Litterarum demptione, & additione.

Demptus, o. 1. 2. partic. a demor, *tolto via*. *Plin. l.* 15. *c.* 17. Demptis sorcipe corruptionibus acinis. *Cic.* 2. *Fin. c.* 27. Dempta æternitate, nihilo beatior Jupiter, quam Epicurus.

Demugĭo, is. n. 4. *muggire*, נגה, Germ. *brumlen*, Gall. *meugler fort*, κατυμυκάομαι, mugitu impleo. *Ovid.* 11. *Met.* v. 375. Undaque prima rubet, demugitaque paluder.

Demulcĕo, ces, si, sum, a. 2. *toccare gentilmente*, מוש, Germ. *sanffte machen*, Gall. *adoucir*, *mauier doucement*, Hisp. *ablandar*, καταμαλάσσω, leniter mulceo, blande, & molliter attrecto. *Liv. l.* 9. Ne dorsum demulcentis, cum ex equis descendetis. ¶ Demulcere aures, *Lactant. de ira Dei*, *c.* 7. Videmus in animalibus quædam signa lætitiæ, cum ad lusum gestiunt, aures demulcent, rictum contrahunt, frontem serenant. Vide *Turneb. l.* 21. *c.* 22.

Demum, adverb. tandem, *finalmente*, τὸ τέλος. *Ter. Addph.* 6. 8. 19. Ego novus maritus anno demum quinto, & sexagesimo fiam? ¶ Ponitur etiam pro omnino, *del tutto*, בכוך, Ger. *letzlich*, Gall. *enfin*, Hisp. *al cabo*, præsertim quando jungitur cum *is*, *ea*, *id*, vel cum *ita*. *Cic. in Sal.* Ea demum magna voluptas, æqualem, ac parem verbis vitam agere. *Quintil. Declamat.* 10. Ita mihi demum satisfacies. ¶ *Igitur demum*, pro tum demum, *Plaut. Most.* 2. 1. Miserum est opus, igitur demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. *Id. Rud.* 4. 2. 25. Jam ubi liber ero, igitur demum instruam agrum. ¶ Tum demum, *Plaut. Mil.* 4. 8. 55. Si id facies, tum demum scibis. ¶ Nunc demum, *Ter. Heaut.* 2. 3. 12. Vah nunc demum intelligo.

Demurmŭro, as, avi, atum, a. 1. *dire mormorando*. *Ovid.* 14. *Met.* v. 58. Ter novies carmen magico demurmurat ore.

Demussātus, o. 1. 2. dissimulatus, patienter, & cum silentio toleratus, a mussо, as. *Ammian. l.* 30. *c.* 1. Injurias, quas pertulerat, omnibus demussatis. *Apul. l.* 3. *A. A.* Demussata contumelia.

Demutabĭlis, le, adject. *mutabile*. *Prudent. Apotheos.* v. 276. Non convertibilis, nec demutabilis unquam est Deus.

Demutatĭo, f. 3. mutatio. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Et ideo versicoloris esse demutationis.

Demutātor, oris, m. qui mutat. *Tertul. de resur. carn. cap.* 32. Argutissimi demutatores officium.

Demutĭlo, as, idem ac mutilo, *troncare*. *Colum. de arb. c.* 11. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato.

Demūto, as, avi, atum, a. 1. idem quod muto, *mutare*, μεταβάλλω. *Plaut. Men.* 5. 2. 218. Imperium tuum demutat. *Tac. Ann.* 4. *c.* 16. Placitum institutо Flaminum nihil demutari. ¶ Neutrorum more *Apulej. in Apolog.* Quamquam tetterrimum os tuum minimum a Thyesta Tragico demutet.

Denarismus, i, m. pensio denarii, cujus mentio fit *l.* 107. & 113. *Cod. Theodos. de Decurion.*

Denarius, a, um, o. 1. 2. quod decem continet, idem ac decennarius. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Si fistulæ denariæ erunt. ¶ Denariæ ceremoniæ erant, quibus sacra adituris decem continuis diebus certis quibusdam rebus carendum erat. *Fest.* ¶ Denarius nummus, idem quod denarius. *Liv. lib.* 8. *cap.* 11. Denarios nummos quadringenos.

Denarius, ii, m. 2. *denaro*, Gall. *denier*, Hisp. *dinero*, δηνάριον, nummus argenteus apud Romanos, qui primo decem asses valuit, h. e. viginti solidos Venetos; deinde sexdecim, cujus quarta pars sestertius dicebatur, qui primo duobus assibus, & dimidio, deinde quatuor æstimatus est. Dictus est a *denus*. *Cic.* 3. *Off. c.* 23. An emat denario, quod sit mille denarium? ¶ Antiqui denarii septem, recentiores octo complebant unciam. ¶ Denarius olim superabat drachmam Atticam proportione sesquiseptima. Nam Romæ ex argenti uncia septem denarios, Athenis octo drachmas percutere solebant. Sed postea idem omnino fuit, quia progressu temporis ex uncia argenti octo denarios ferire instituerunt. ¶ A veteribus etiam n. g. usurpabatur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 27. Quem ad Recuperatores modo damnavit centum denaria Philippea.

Denarro, a. 1. *narrare per ordine*, מפר, Gall. *raconter*, καταλέγω, per ordinem narro. *Gel. l.* 2. Hæc nobis Favorinus summa cum elegantia verborum denarravit. *Ter. Phorm.* 5. 7. 51. Hæc ego illi jam denarrabo.

Denascor, eris, d. 3. *morire*, θνήσκω, morior. *Coss. Hemc. apud Non.* Quæ nata sunt, ea omnia denasci ajunt. Adde *Var. l.* 4. *de L. L. pag.* 18.

Denāso, as, a. 1. *levare il naso*, ἀνοσφίω, nasum aufero. *Plaut. Capt.* 3. 4. 73. Os denasabit tibi mordicus.

Denatĭum, ii, medicina, quæ jam jam morituris datur. *Tert. Apol. c.* 23.

Denāto, n. 1. καταπλέομαι, frequent. a deno, quod est deorsum nato, *nuotare all' ingiù*. *Horat. l.* 3. *od.* 7. v. 28. Tusco denatat alveo.

Dendrachātes, m. 1. gemma ex achate generibus. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Dendrītis, f. 3. δενδρῖτις, gemma, quæ sub arbore defossa, non permittit securim hebetari. *Plin. l.* 37. *c.* 13.

Dendrocissos, fem. 2. δενδρόκισσος, hedera sine adminiculo stans instar arboris.

Dendroïdes, m. 1. tithymali species. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Dendrophŏri, orum, m. erant qui trabes, & universam rem tignariam ad ædificia militaria exstruenda curabant. a δένδρον, arbor, lignum, & φέρω, fero. Horum artificum collegium Herculem præcipue colnit. *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 45. n. 8. Herculi comiti, custodi M. Cæsius Aug. Lib. Softratus Præf. Fabrorum collegii Dendrophororum, &c. Adde aliam apud *Fabret. c.* 9. n. 22.

¶ Ferre præterea *Dendrophori*, qui in honorem alicujus Dei, puta Bacchi, aut Silvani, aut Magnæ Deum Matris, arbores flirpitus excisas humeris per urbes portabant: constituebantque veluti corpus quoddam religiosorum hominum. Hujusmodi Dendrophororum mentio fit in *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 640. n. 7. qui quotannis in antrum Magnæ Matris pinum ferebant. V. *Justum Fontanum. de antiquitatib. Horta*, *l.* 2. *c.* 5.

Denĕgo, as, avi, atum, a. 1. *dengare*, *negare*, נתן, Germ. *laugnen*, Gall. *denier*, Hisp. *negar*, ἀναίνομαι, dare nego. *Cic.* 7. *Ver. c.* 11. Quæ jucunda videntur esse, naturæ, & necessitati denegare. ¶ Sæpe sumitur simpliciter pro negare. *Ter. And.* 1. 5. 6. Denegarat, se commissurum mihi gnatam tuam.

Deni, denæ, dena, o. 1. 2. *a dieci*, *a dieci*, Germ. *gezehen*, Gall. *dix a dix*, Hisp. *de diez en diez*, εἷς καὶ εἷς, ἓξ καὶ ἓξ, num. distrib. pro decem. *Cæs.* 5. *B. G.* Uxores habent deni, duodenique inter sese communes. ¶ Usurpatur & extra distributionem. *Virg.* 11. *Æneid. vers.* 326. Iis denas Italo texamus robore naves.

Denicales feriæ, quibus hominis mortui causa familia purgabatur, non a *denos*, quia triduanæ erant, sed a *neco*, quod a *nece*. *Cic.* 2. *de Leg.* Nec vero tam denicales, quæ a nece appellatæ sunt, quia resident mortui, quam cæterorum cælestium quieti dies, feriæ nominarentur. *Colum. l.* 2. *c.* 22. Feriis denicalibus mulos jungere non licere.

Denigratĭo, onis, f. nigri coloris inductio. *Theod. Priscian. lib.* 1. *cap.* 2. Denigratio capillorum.

Denigro, as, avi, avi, atum, a. 1. *far nero*, הקדיר, Germ. *schwartzen*, Gall. *noircir*, Hisp. *negrecer*, μελανίζω, nigrum facio. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 55. Amurca terram denigrat. *Plin. l.* 23. *c.* 5. Capillum denigrat fumitu.

Denique, *finalmente*, לבסוף, Germ. *zuletzt*, Gall. *enfin*, Hisp. *finalmente*, τέλος, postremo, ad extremum, tandem. Usurpatur, postquam plura sunt enumerata, signando ultimum omnium. *Ter. Heaut.* 1. 1. 16. Quin te in fundo conspicer fodere, aut arare, aut aliquid ferre denique. ¶ Præcedente unico membro, idem est, ac breviter, paucis, uno verbo. *Cic. in Pison. cap.* 20. Nemo bonus, nemo denique civis est. Adde *Cæs. B. G. l.* 2. *c.* 33. ¶ Pro tandem quandoque usurpatur *Lucr. l.* 3. v. 764. Quare dissolvi quoque debent posse per artus, Denique ut intereant. ¶ Nunc denique, pro etiamnum, *Albinovan. eleg. ad Liv.* v. 105. Talis in umbrosis mitis nunc denique silvis Deflet Threïcium Daulias ales Ityn. ¶ Tum denique, pro tum demum. *Plaut. Capt.* 1. 2. 39. Tum denique hominem nostra intelligimus bona, cum quæ in potestate habuimus, ea amisimus.

Denominatĭo, onis, f. nominis deductio. Apud Rhetores est quæ a propinquis & finitimis rebus trahit orationem, qua possit intelligi res, quæ non suo vocabulo sit appellata. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 32.

Denominativa, n. 2. παράγωγα, dicuntur, quæcumque ab aliquo vocabulo habent appellationem, a quo differunt solo casu, cujusmodi sunt adjectiva a substantivis deducta, ut a studio studiosus, a robore robustus. Nomen enim denominativum debet communicare cum nomine univoco in principio, sed differre in fine. A Cic. conjugata dicuntur. *Priscian. l.* 4.

Denominative, adverb. *Martian. Capell. l.* 4. *pag.* 114. Situs omnis denominative dicitur, ut sedere a sessione, stare ab statione.

Denomĭno, as, a. 1. *dar nome*, קרא, Ger. *nennen*, Gall. *nomer*, Hisp. *nombrar*, ἐπονομάζω, nomen imponо, ex *de*, & *nomino*. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Propria sunt verba, cum id significant, in quod primo denominata sunt. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 32. Ab eo, quod continet, id, quod continetur, denominabitur.

Denormo, a. 1. *disformare*, *disfigurare*, Ger. *verrucken*, Gal. *faire inegal*, Hisp. *desordenar*, *desconcertar*, ἀπορθόω, est deturpare, & inæqualem facere. *Horat. l.* 2. *Serm.* 6. v. 9. O si angulus ille proximus accedat, qui nunc denormat agellum.

Denotatĭo, onis, f. &

Denotātus, us, ui, m. indicatio, demonstratio. *Tert. de Pal. c.* 4. Quantum denotatui offert. *Id. de Cult. Fem. c.* 13. Bonum ipsa denotatione sui exultat. *Quint. declam.* 19. *c.* 13. Omnium maledictis fucclamatus, omnium denotatione damnatus.

Denotātus, a, um, adject. notatus, designatus, *notato*. *Cicer.* 4. *Acad. cap.* 18. Res non habere denotatas. *Tertul. l.* 1. *adverf. Nation. cap.* 10. Tanto denotatior ad contumeliæ morsum.

Denōto, as, avi, atum, a. 1. *denotare*, הניר, Germ. *zeichnen*, Gall. *marquer*, Hisp. *denotar*, σημαίνω, noto, significo, designo. *Cic. pro Leg. Man. c.* 3. Qui una die, tota Asia, tot in civitatibus, uno nuntio, atque una litterarum significatione cives Romanos necandos, trucidandosque denotavit. *Plin. l.* 33. *c.* 17. Denotare creta pedes venalium mancipiorum. ¶ Significat etiam notare infamia, *infamare*. *Pompon. in l. Turpia. Dig. de leg.* 1. Turpia legata, quæ denotandi magis legatarii gratia scribuntur.

Dens, dentis, m. 3. *dente*, שן, Ger. *zahn*, Gal. *dent*, Hisp. *diente*, ὀδούς, os in ore, quo cibus dividitur, & teritur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. de Æsculapio.* Tertius Arruppi, & Arsinoæ, qui primus purgationem alvi, dentisque evulsionem invenit. *Vitruv. l.* 8. *c.* 1. Procumbere in dentes, *cadere co i denti innanzi*. ¶ Translate dens dicitur id omne, a quo aliquid teneri, dissecari, extrahi potest. *Virg.* 6. *Æn.* v. 3. Tum dente tenaci anchora fundabat naves. Sic dens vomeris, vel aratri, apud *Sund. Georg.* 2. v. 423. & *Col. l.* 2. *c.* 4. ¶ Falx etiam dens Saturni dicitur a *Virg.* 2. *Georg.* v. 406. ¶ Item pessulus januæ, vel clavis, a *Tib. l.* 1. *el.* 2. v. 18. Seu referat fixo dente puella fores. ¶ Item ferrum venabulo præfixum, dens dicitur. *Gratius Cyneget.* v. 108. Validо venabula dente induit. ¶ Dente superbo tangere, est fastidire, *Horat. l.* 2. *sat.* 6. v. 87. ¶ Dente maledico carpere, dente invido rodere, dentem illidere, pro conviciis lacerare. *Cic. pro Balb. c.* 26. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. & *l.* 2. *Sat.* 1. ¶ Albis dentibus ridere, h. e. effuse, ut dentes ostendantur. *Plaut. Epid.* 3. 3. 48. ¶ Cadere dentes quid sit, V. *Cado*. ¶ *Dens Numida* est dens elephanti Numidici, & ponitur pro ebore. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 9.

Densābilis, le, adject. densans, *Cæl. Aurel. lib.* 3. *cap.* 7. & *Apul. de herb.* Herba virtutis densabilis.

Densātio, onis, f. 3. idem quod coactio, spissatio. *Plin. l.* 31. *cap.* 7. Prima densatio Babyloniæ in bitumen liquidum cogitur.

Densātus, o. 1. 2. partic. a densor, *densato*, *denso*. *Liv. l.* 22. *c.* 2. Quæ cum Romani conferti, ut solent, densatis excepissent scutis.

Dense, adv. *densamente*, πυκνῶς, spisse. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Cæsaque densius innumero hærede profint. *Vitruv. l.* 3. *c. ult.* Bene, & quam densissime calcatum.

Densĕo, es, ui, 2. 2. *unire*, *inspessire*, cogo, coagulo. *Horat. lib.* 1. *od.* 28. Mixta senum ac juvenum densentur funera. Ita legit Lambinus, & *densentur* (quod legitur vulgo) corruptum putat. Similiter *densere* pro *densare* tuetur *Prisc. lib.* 8. in illo *Virg. Georg.* 1. *vers.* 419. Jupiter humidus austris Denset, erant quæ rara modo, & quæ densa, relaxat. Et sic legitur in MSS. Plura etiam in *Ovidio* loca refutat hac ratione *Heinsius ad l.* 3. *Fast.* v. 820. & *in Lucretio Parrus in Indice Lucretiano*. ¶ Porro in neutra significatione pro coire, coagulari (quod Calepinus, & Passeratius scripserunt) nisi certa exempla invenias, ne usurpaveris. nam quod afferunt ex *Plin. lib.* 20. *cap.* 14. Acescere densereque lac non patitur; in melioribus lib. legitur, *densiriique*. V. *Harduin.* & *Voss. in Etymol.*

Densesco, is, ui, densus &c. *Paulin. Petrocor. l.* 6. *de vita Martini*, v. 234. Vicinum doluit tenebris densescere solem.

Densĭtas, f. 3. *spessezza*, עבי, Germ. *dicke*, Gall. *epaisseur*, Hisp. *espessura*, πυκνότης, crebritas, spissitudo, coarctatio nimia conjunctarum partium. *Plin. l.* 11. *c.* 3. Quamvis arcente spiritum densitate.

Denso, as, a. 1. *spessire*, *condensare*, עבה, Ger. *dick machen*, Gall. *epaissir*, Hisp. *espessar*, πυκνόω, cogo, spisso. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Defluentem capillum confirmat, & densat. *Id. l.* 11. *c.* 41. Lac densantes in butyrum. *Virg.* 1. *Georg.* Densantur nocte tenebræ. ¶ Densare ictus, *raddoppiare i colpi*. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 14. Densarent ictus, ora mucronibus quærerent. V. *Denso*.

Denſus, a, um, o. 1. 2. *ſpeſſo, denſo*, Germ. *dick*, Gall. *epais*, Hiſp. *eſpeſſo*, συνεχὴς, ſpiſſus, crebet. *Varr. l. 4. de L. L.* dicit, denſum eſſe a dentibus pectinis, quibus feritur. *Cic. de nat. Deor.* Loca ſylveſtribus ſepibus denſa. *Virg. 2. Æn. v. 511.* Denſos ferrur moriturus in hoſtes. *Id. 1. Georg. v. 334.* Denſiſſimus imber. *Caſ. l. 3. B. G. ad fin.* Denſiores ſilvæ. *Colum. præfat. l. 1.* Sues denſæ. h. e. quæ ſetas habent denſas. *Ovid. 12. Metam.* Funale denſum lampadibus. *h. e.* multas habens lampades. *Virg. 4. Georg. v. 247.* Denſos divum numerabat amores. *h. e.* crebros, frequentes.

Dentale, n. 3. γύης, lignum, quo vomer arandi cauſa inducitur, ſed pro vomere poni ſolet, a *dens*. *Col. l. 2. c. 2. a med.* Et dentalibus terram fubigere. *Virg. 1. Georg. v. 172.* Duplici aptantur dentalia dorſo.

Dentātus, a, um, o. 1. 2. *dentato, denteſo*, Ger. *mit zan gleich wie ein ſag*, Gall. *dentu*, Hiſp. *dentado*, ὀδοντωτὸς, qui magnos habet dentes, qui & dentoſus dicitur. *Plaut. Pſeud.* Non ego te ad illum duco dentatum virum. *Plin. l. 8. cap. 51.* Sues circa brumam dentatos naſci. ¶ Item generatim quod dentes habet, ſive magni, ſive parvi ſint. *Mart. l. 1.* Sic dentata ſibi videtur Ægle emptis oſſibus, Indicoque cornu. ¶ Dentata charta apud *Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 14.* eſt aprii, aut etiam equi dente polita, & lævigata, ut calamus currat expeditus. Scribit enim *Plin. l. 13. c. 12.* chartæ ſcabritiam lævigari dente, vel concha. ¶ Dentatus, cognomen fuit M. Curii, quod cum dentibus natus ſit. *Plin. l. 7. c. 16.*

Dentex, icis, m. piſcis, al. dentatus, a dentibus, quos externos habet. In ejus cerebro gemma ſynodontides invenitur. *Plin. l. 38. c. 10.*

Dentharpăga, æ, f. inſtrumentum, quo dentes evelluntur, *ſavadenſi, cavo, ὀδοντάγρα*. Sic latine vult appellari *Varro apud Non. c. 2. n. 237.* Hic bipenſiles forcipes dentharpagæ.

Denticulātus, a, um, o. 1. 2. *farto a denti*, Gall. *en facon de ſcie*, Hiſp. *dentado como la hoz*, ὀδοντωτὸς, quod crebros denticulos habet, ut ſerra denticulata, & herbæ denticulatæ, quæ foliorum ambitum quibuſdam quaſi denticulis habent inciſum. *Plin.* Bina brachia denticulatis forcipibus. *l. 9. c. 31.* Adde *Colum. l. 2. c. 21.*

Denticŭlus, li, m. 2. ὀδόντιον, parvus dens. *Apul. Apolog.* ¶ Eſt etiam ornamentum quoddam in columnis, a ſimilitudine ſic dictum. *Vitruv. l. 1. c. 2. & l. 3. c. ult.*

Dentidŭcus, a, um, adject. qui dentes emittit. *Col. Aurel. Tard. 2. c. 4.*

Dentifrangĭbŭlum, i, n. inſtrumentum, quo dentes effringuntur. Hinc lepide *Plaut. Bacch. 4. 2. 14.* Dentifrangibula hæc meis manibus geſſiunt. Et *ibid. v. 23.* Dentifrangibulum maſc. gen. vocat eum, qui dentes frangit.

Dentifricium, n. 2. *mettadenti*, Ger. *zahn grubel*, Gall. *cure dent*, Hiſp. *mondo dientes*, ὀδοντικὸν, medicamentum, quo dentes fricantur, ut fiant candidi. *Plin. l. 28. c. 12.* Dentifricia utroque modo fiunt.

Dentilĕgus, i, dicitur qui ita percuſſus eſt, ut ei opus ſit ſuos dentes colligere. *Plaut. Capt. 4. 2. 18.* Dentilegos eos faciam. Sed alii leg. *Dentilegulos*, h. e. illis dentes excutiam, quos expuent loco verborum.

Dentilŏgus. V. Dentilegus.

Dentĭo, is, ivi, itum, n. *fare i denti*, Germ. *zehnen*, Gall. *jetter les dents*, Hiſp. *nacerle a uno los dientes*, ὀδοντάω, dentes emitto. *Plin. l. 30. c. 3.* Cinis eorum pueros tarde dentientes adjuvat cum melle. ¶ Dentire quoque dentes dicuntur, cum fame, vel frigore crepitant. *Plaut. Mil. 1. 1. 34.* Auribus pervadienda ſunt, ne dentes dentiant.

Dentiſcalpium, n. 2. *ſtuzzicadenti*, ὀδοντογλύφις, inſtrumentum, quo ſcalpuntur dentes. *Mart. l. 7. epigr. 52.* Et dentiſcalpia ſeptem.

Dentitio, f. 3. dentium emiſſio. *Plin. l. 28. c. 19.* Infantibus nihil butyro utilius, & in dentitione, & ad gingivas.

Dentōſus, a, um, denticulatus. *Ovid. 6. Faſt. v. 229.* dentoſa crinem depectere buxo. *h. e.* pectine buxeo.

Deutrix, icis, piſcis ille, qui a Plinio dentex dicitur, ſic appellatus a magnitudine, & multitudine dentium. *Iſid. l. 12. c. 6.*

Denūbo, is, pſi, ptum, n. idem ac nubo. *Tac. l. 7. Ann. c. 27.* Druſi filia denupſit in domum Rubellii Blandi. ¶ Translate ponitur generatim pro conjungi. *Col. l. 10.* Semina depoſitis cupiunt denubere plantis.

Denudātus, a, um, adject. *ſpogliato, ſpudato. Lentulus Cic. l. 12. Fam. ep. 15* Cives crudeliſſime denudati ac direpti.

Denūdo, a. 1. idem ac nudo, *ſpudare. Cic. 2. Verr.* Ne denudetur a pectore, ne cicatrices P. R. aſpiciat.

Denumĕro. V. Dinumero.

Denuntiātio, nis, f. *predizione*, בשורה, Germ. *verkündigung*, Gall. *denunciation*, Hiſp. *denunciation*, προαγόρευσις, prædictio. *Cic. 2. de Div. c. 25.* Quæ eſt enim iſta a Diis profecta ſignificatio, & quaſi denuntiatio calamitatum. ¶ Item minitatio. *minaccia. Liv. l. 38. c. 14.* Hac denuntiatione perterritus. *Cicer. 6. Phil.* Denuntiatio belli.

Denuntiativus, a, um, adject. qui denuntiat. *Cal. Aurel. Tard. 2. cap. 4.* Denuntiativo motu.

Denuntiātor, oris, m. *chi denunzia*, προαγορευτὴς, *Vet. Inſcript. apud Grut. p. 254. n. 4.* Denuntiatores Puteolani.

Denuntio, as, a. 1. *denunciare, far noto*, הגיד, Ger. *verkindigen*, Gal. *denoncer*, Hiſp. *denunciar*, προαγορεύω, futurum aliquid nuntio. *Cic. de Sen.* Quomodo Carthagini bellum inferatur, multo ante denuntio. ¶ Ponitur etiam generatim pro ſignificare. *Cic. 1. Tuſc.* Si quid tale acciderit, ut a Deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita. ¶ Denuntiare alicui teſtimonium, eſt aliquem ad judicium vocare ferendi teſtimonii gratia. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 38.* Non putaſti, me familiariſſimis tuis teſtimonia denuntiaturum. ¶ Interdum uſurpatur pro minari, *intimare, minacciare. Cic. Fam. 2. epiſt. 23.* Multos terrores jacit, atque denuntiat. ¶ Item pro rogare, jubere. *Id. Fam. 13. ep. 77.* Si quid opus ſit, ne dubitent mihi jure ſuo denuntiare.

Denŭo, adv. *di nuovo, un' altra fiata*, שנית, Germ. *voiderumb*, Gall. *de rechef*, Hiſp. *de nuevo*, ἐξαυτῆς, rurſus, a novus, quaſi de novo, de integro. *Cic. in Ver.* Sicilia te Prætore cenſa denuo eſt.

Deo, Ăvi, Ceres. Hinc Deois, patronym. Proſerpina. *Ovid. 6. Met.*

Deocco, idem quod occo, *arpegare la terra. Plin. l. 18. c. 15.* Vicia non ſarritur, non ſtercoratur, nec aliud, quam deoccatur.

Deois, idis, f. Ăvus, patronym. Proſerpina filia Cereris, quæ Aeì Græce appellatur: a ἰάω, invenio. *Ovid. 6. Met. v. 114. & Auſon. ep. 4. v. 30.*

Deonerātus, a, um, adject. *ſtaricato. Ammian. l. 24. c. 6.* Validiores naves deoneratas octogenis implevit armatis.

Deonĕro, as, avi, atum, are, a. 1. onere levo, exonero, ἀποφορτίζω, *ſcaricare. Cicer. Divin. in Verr. cap. 14.* Ex alicujus invidia deonerare aliquid, & in alium trajicere.

Deoperĭo, is, a. 4. *ſcoprire*, retego, aperio. *Cæſ. lib. 8. cap. 4.* Os deoperire tutiſſimum eſt.

Deopto, as, avi, atum, a. 1. idem quod opto, eligo, *eleggere. Hygin. fab. 191.* Pater Midæ deoptandi dedit poteſtatem, ut quidquid vellet, peteret a ſe.

Deŏro, a. 1. pro peroro nonnulli uſurparunt. *Feſt.*

Deorſum, *in giù, di ſotto*, למטה, Genm. *nider*, Gall. *en allant en bas*, Hiſp. *hazia abaxo*, κάτω, verſus partem inferiorem, a *de*, & *verſum*, ſeu *verſum*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Cum ponderc, & gravitate directo deorſum feratur. ¶ *Surſum*, & *deorſum* uſurpantur etiam pro ultro, citroque. *Ter. Eun. 2. 2. 47.* Ne ſurſum, deorſum curſites. Tractum eſt ab Athletarum ſitu, quarum portus in imo, urbs in editiore loco ſita eſt.

Deorſus, pro Deorſum, legitur in *Apulej. l. 8. Metam.*

Deoſculātus, a, um, *bacciato*, particip. a deoſculor, ſed paſſivæ ſignificationis. *Apulej. 2. Metam.* Rurſum me deoſculato. *Et mox.* Me pretium deoſculato.

Deoſcŭlor, idem ac oſculor, vel vehementer oſculor. *Plaut. Caſ. a. 1. v. 48.* Sine, oculos tuos deoſculer. *Mart. l. 8. epigr. 81.* Hos amplexatur, hos deoſculatur. Al. leg. *perofculatur. Valer. Max. l. 2. c. 10. n. 2.* Cuſpide Scipionis dextram apprehenderunt, ac diu deoſculati.

Depactĭor, vel potius Depecĭſcor, eris, actus ſum, dep. 2. idem quod paciſcor, pactione tranſigo, *patteggiare*, συνθέμενος. *Cicer. pro Sext. Roſc. cap. 38.* Depectiſci cum hoſte. *Ter. Phorm. 2. 3. 14.* Jam depectiſci morte cupio. Al. leg. *depeciſci mortem.*

Depactus, a, um, adjectiv. a depango, *piantato, ficcato in terra*, κατακεκαγμένος. *Plin. l. 2. c. 96.* Depacta in terram non extrahuntur. *Lucret. l. 2. v. 1085.* Vitæ depactus terminus alte. ¶ Aliquando eſt idem quod pactus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 39.* Tria prædia ſibi depactus eſt.

Depalatĭo, onis, f. verbale a *depalo*, ſed contrariam ſignificationem habere videtur apud *Vitruv. lib. 9. cap. 8.* Separandæ ſunt, inquit, horologiorum rationes, & explicandæ dierum brevitates, itemque depalationes, h. e. cuneorum detractiones, ut explicat *Turneb. lib. 6. Adv. cap. 12.* ea enim erat illis temporibus horologiorum forma, ut diebus crescentibus detraherent cuneos, decrescentibus adderent, quemadmodum ſcribit ipſe *Vitruv. l. cod. cap. 9.* Baldus autem in Lex. Vitruv. ſuſpicatur, *depalationes* dici Solis evagationes per Zodiacum: ut ſit a palari, h. e. vagari. Habetur præterea hæc vox in *Vet. Inſcript. apud Fabrett. p. 245.*

Depalātor, oris, m. qui palos defigit. Hinc *Tertull. l. 5. adverſ. Marc. c. 6.* D. Paulum vocat depalatorem diſciplinæ divinæ, q. d. qui velut palis defixis Dei diſciplinam ſtatuerit.

Depallĭo, as, pallio ſpolio, apud *Tertul. de Pall. c. 4.* Sed lectio valde incerta eſt.

Depalmo, a. 1. *dar guanciate*, Ger. *maulſchelln geben*, Gal. *ſoufflieter*, Hiſp. *boſetar*, κονδυλίζω, eſt palma percutere. *Gel. l. 20. c. 1.* Quemcunque depalmaverat.

Depălo, a. 1. eſt palis impactis ſtatuere, & circumcludere. *Tertul. in Apol. c. 10.* Civitas, quam depalaverat Saturnus. Aliis *depalare* eſt palos detrahere. unde *depalatio*. de qua V. ſup. ¶ In Inſcript. apud Fabret. p. 221. idem eſt ac delimitare, limites apponere, ſuis terminis concludere.

Depango, is, depanxi, & depegi, depactum, 3. 3. *piantare, ficcare in terra*, נטע, Ger. *ſtecken in boden*, Gall. *ficher, enfoncer*, Hiſp. *plantar, hincar*, καταγνύω, planto, infero, humi defigo. *Col. l. 3. c. 16.* Eumque ſat erit medio ſpatio, quod vocant inter vites, per unam lineam depangere.

Depannis, & ne, o. 3. panno carens. *Poeta vet. apud Non. cap. 8. nu. 42.* ſed dubia eſt lectio.

Deparco, is, rſi, *riſparmiare. Solin. c. 4.* (*al.* 10.) Hoc collectaneum departitur, ut ſufficiat uſui, ubi defecerint ſcaturigines. Ita leg. *Salmaſ.*

Departus, a, um, o. 1. 2. φοβερὸς, valde, vel nimium parcus. *Suet. in Ner. c. 30.* Sordidos putabat eſſe, & departos, quibus impenſarum ratio conſtaret.

Depăſco, is, avi, aſtum, a. 3. & depaſcor, eris, aſtus ſum, d. 3. *paſtare, conſumare paſcendo*, אכל, Ger. *abeſſen*, Gall. *paiſtre*, Hiſp. *paſtar*, κατεσθίομαι, paſcendo abſumo. *Col. lib. 7. cap. 5.* Si hordi roſcidas herbas depaverint. *Plin. lib. 11. cap. 19.* Papilio ceras depaſcitur. ¶ Translate eſt tollere, conſumere. *Cicer. lib. 2. de Orat.* Multo ejus oratio eſſet preſſior, in qua, ut in herbis ruſticis ſolent dicere, in ſumma ubertate inſit luxuries quædam, quæ ſtylo depaſcenda eſt. *Id. 1. de Legib. cap. 21.* Depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab hoc acuto homine non ſinemus. Ubi nota *depaſcor* paſſiva ſignificatione uſurpari, ut & in illo *ejuſdem 2. de Orat. cap. 70.* Qui a pecore ejus depaſci agros publicos dicerent.

Depastĭo, onis, f. *paſto*, actus depaſcendi. *Plin. l. 17. c. 24.* Similem rationem & depaſtio animalium habet.

Depaſtus, a, um, o. 1. 2. πεφαγὼς, part. a depaſco, ſignif. paſſivæ: *mangiato. Plin. l. 17. cap. 24.* Depaſtam arborem turpi facie relinquunt. *Virg. Eclog. 1. v. 55.* florem depaſta ſalicti.

Depavītus, a, um, adject. *percoſſo, calcato. Solin. cap. 2.* Parcius depavita levibus veſtigiis inriare.

Depaupĕro, as, a. 1. *far povero*, רושש, Germ. *arm machen*, Gall. *epauvrir*, Hiſp. *empobrecer*, πτωχίζω, eſt facere pauperem. *Varr.* Prius, quam domum depauperaſſet ſumptu ſuo.

Depeciſcor. V. Depactĭor.

Depectĭo, onis, f. paciſcendi actio, pactio, *patto, accordo. Cod. Theodoſ. l. 2. tit. 10.* Depectionibus conſceleratis aliquem ſpoliare. Niſi forte putes, eſſe verbale a *depecto*, quod ſignificat etiam detraho, adimo.

Depecto, ctis, xui, vel xi, xum, *pettinare diligentemente*, נלש, Germ. *abſtrelchen*, Gall. *peigner*, Hiſp. *peynar*, ἀκτίζω, diligenter pecto, *Ovid. lib. 3. Faſt.* Depexis crinibus Indos vicit. ¶ Interdum pectendo aufero. *Virg. 2. Georg.* Vellentque aut ſoliis depectant tenuia Seres. ¶ *Depectere*, vel *depexum reddere*, frequens eſt apud Comicos, pro demulcere verberibus, ſive molle reddere. *Ter. Heaut. 5. 1.* Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivet, meminerit ſemper mei.

Depector, oris, m. qui pactum facit, ut *Depector liſtium*, redemptor. *Apul. in Apol.*

Depectus, a, um, adject. a depeciſcor, *pattuito, accordato. Ulpian. l. 3. Dig. de Calumn.*

Depeculāſſo, is, ere, a. 3. antiquum verb. quod ſignificat peculium rapere. *Lucil. apud Non. c. 2. nu. 218.*

Depeculātor, oris, m. qui depeculatur, *rubatore. Cic. 2. Ver. c. 1.* Depeculatorem ærarii, vexatorem Aſiæ, atque Pamphyliæ, prædatorem juris urbani.

Depeculātus, us, m. detraudatio populi. *Feſtus.*

Depeculātus, a, um, adject. ſignif. paſſivæ, ſemel legitur in *Plauti Epid. 3. 4. 82.* Me impune eſſe habitum, depeculatum eis. h. e. ab eis. V. Taubmannum.

Depecŭlor, aris, atus ſum, dep. 1. a *de* & *peculium* compoſit. ſignificat, furari pecuniam, vel pecus (pecora enim antiquis potiores divitiæ erant) & generaliter ſpoliare, compilare, *rubare*, κλέπτω, *robbio. Cicer. 6. Verr.* Apollonium Drepanitanum omni argento optime facto ſpoliaſti, ac depeculatus es. ¶ Transfertur ad incorporea. *Cic. 4. Verr. c. 36.* Qui laudem, honoremque familiæ veſtræ depeculatus eſt. ¶ Paſſiva ſignificatione L. *Calius* apud *Priſcian. l. 8.* Ubi Senatus intellexit, populum depeculari, ἀναιρεῖσθαι, ut *Priſcian.* explicat.

Depello, is, depuli, depulſum, a. 3. *ſcacciare, rimovere*, נדח, Ger. *abtreiben*, Gall. *dechaſſer*, Hiſp. *empuxar*, ἀναπείθω, deorſum pello, & ſimpliciter pello. *Cic. in Catil.* Simulacra Deorum immortalium depulſa ſunt, & ſtatuæ veterum hominum dejectæ. ¶ Eſt item removere, avertere. *Cic. in Catil.* Non facile tantam molem mali a cervicibus noſtris depulſiſſem. *Id. Catil. 2. c. 7.* Depellere de ſpe. *Liv. l. 31. c. 25.* Depellere ſpe. Sic Depellere dolorem, frigus, moleſtiam ab aliquo. *Cic. Herot. &c.* ¶ *Depellere agnos a lacte*, vel *a matre*, vel ſimpliciter *depellere*, eſt ablactare, vel a lacte removere. *Varr. 2. de re ruſt. c. 2.* Cum depulſi ſunt a matribus agni. *Virgil. 1. Eclog.* Quo ſæpe ſolemus paſtores ovium teneros depellere fœtus. ¶ Depellere famem cibo, *cacciarſi la fame*, *Cic. 1. de Fin.* ¶ Depellere ſententia, & de ſententia, *far cangiar l' opinione*, *Id. 2. Tuſc. & pro Ligar.*

Dependĕo, des, n. 2. *pendere, dipendere*, תלה, Ger. *abhangen*, Gall. *dependre*, Hiſp. *eſtar colgado, pender, inxirgitan*, deorſum pendeo, de re aliqua pendeo. *Col. l. 4.* Si per unumquenque pampinum major numerus uvarum dependeat. ¶ Translate *Ovid. 3. Faſt.* Dicendum dubii, promiſſaque tarda videntur, Dependetque fides adveniente die. *fi ſoſpende la credenza fino al dì vegnente.*

Dependo, is, di, ſum, a. 3. idem ac pendo, *pagare. Cic. l. 1. epiſt.* Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. *Cic. in Catil.* Denique ipſum latorem legis Sempronix juſſu populi pœnas Reip. dependiſſe. ¶ Dependere caput, eſt capite pœnas luere, vitam profundere, *Lac. l. 8.* Mallem telicibus armis dependiſſe caput. ¶ *Id. l. 10. verſ. 80.* Tempora dependere amori. h. e. tempus in amoribus conſumere. ¶ Significat etiam examinare, penſare, ait *Scalig. l. 1. c. 17. Lect. in Auſonium*, aſſertque exemplum ejuſdem Auctoris, ubi alii leg. *deprendere.*

Dependŭlus, a, um, adject. *pendente all' ingiù. Apulej. l. 3. Metam.* Plerique columnis implexi, alii ſtatuis dependuli.

De-

Depennātus, a, um, pennat, seu alas habens. *Var.* apud *Fulgent. de prisco fem. c.* 11. Deum depennato attollam Sermonis eloquio. Al. leg. *depinnato* eod. sensu.

Depensus, a, um, adject. *pagato*, ut Depensum pretium, *Apul. l.* 8. *Met.* Et, Depensō parare, h. e. magno pretio, *Idem in Apolog.*

Deperditus, a, um, adject. *perdito*. *Propert. l.* 1. *el.* 3. *v.* 11. Nondum sensus deperditus omnes. *Phædrus l.* 1. *fab.* 15. Sutor inopia deperditus.

Depereo, is, idi, itum, n. 3. idem ac perdo, *perire*. *Cic.* 5. *Tusc.* Qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus esse non poterit. *Idem de prov. Conf.* Non solum bona, sed etiam honestatem miseri deperdiderunt. *Id. pro Font.* Deperdere aliquid de existimatione. ¶ Et omissa præpos. quæ inest in ipso verbo, *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. *v.* 32. Deperdere aliquid summa.

Deperĕo, is, ii, itum, n. 3. valde pereo, *perire affatim*. *Cæs. l.* 6. *B. Gal. cap.* 23. Tempestate deperierant naves. Item simpliciter, mori, *morire*. *Horat. lib.* 2. *epist.* 1. *v.* 39. qui deperiit minor uno mense, vel anno. ¶ Significat etiam impense amare. *Liv. lib.* 26. *cap.* 50. Amore alicujus deperire. ¶ Sæpe in hac significatione active usurpatur cum accusat. *Ter. Heaut.* 3. 2. 14. Minime miror, Clitia hunc si deperit.

Depessus. V. Depexus.

Depesta, n. 2. vasa vinaria erant, quæ in sacris Sabinis in Deorum mensa collocari solebant, al. lepasta, vel lepistæ, a λεπάζω, bibo, quod a λέπας, poculum, quod dictum est, quia vinum λέπεται, potum recipit. *Varro l.* 4. *de L. l.*

Depetigo, iginis, f. ἀπέτηξα, ἀπέτηγα, idem, ac impetigo, lepra, a peto, quia corpus petit, & infestat. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 700. Illuvies, scabies, oculos huic deque petigo conscendere.

Depĕto, is, idem quod peto, vel valde peto. *Turnul. l.* 4. *adv. Marc. c.* 20. Non deperunt ab alio, quod meminissent petendum sibi a Creatore.

Depexus, a, um, adject. a depecto, *pexissimo*, ut Juba depexa, *Ovid. l.* 1. *de Art. am. v.* 630. Depexi crinibus Indi. *Id.* 3. *Fast. v.* 465. ¶ *Nonio* depexus, est laceratus, *c.* 1. *n.* 23. Hinc *Terent. Heaut.* 5. 1. 78. ironice: Eum ego, si vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut usque dum vivat, semper meminerit mei. h. e. flagris laceratum. Aliqui leg. *depressum*, velut a patior, vel pando; sed non probatur.

Depictus, a, um, adject. *dipinto*, ἀπεζωγραφημένος, ut depicta tabella, *Quintil. l.* 6. *c.* 2.

Depilatus, a, um, adject. a depilo, *pelato*, *senza peli*, ἀπεξεσμένος. *Martial. l.* 9. *epigr.* 28. Cum depilatos, Chreste, coleos portes.

Depilis, le, c. 3. *senza peli*, דרדעה, Germ. *kael*, Gall. *pelé*, Hisp. *lampino*, *pelado*, ἄθριξ, qui est sine pilis. *Var. lib.* 2. *de Vit. P. R.* Pueri glabri, ac depiles propter ætatem.

Depingo, is, nxi, ctum, n. 3. *dipingere*, καταγράφω, idem est, ac pingo, vel perfecte pingo. *Propert. l.* 2. *el.* 6. Manus obscœnas depinxit tabellas. ¶ Est item describere, enarrare. *Cic.* 2. *de Fin.* Illius tabulæ, quam Cleanthes sane commode verbis depingere solebat. ¶ Item cogitare, fingere. *Cic.* 4. *Acad.* Ut ea declarant, quæ cogitatione depingimus. ¶ *Depinxti*, pro *depinxisti* habet *Plaut. Pœn.* 5. 2. 154.

Deplango, is, n. *piangere assai*, θρηνέω, plango, vel vehementer plango. *Ovid.* 4. *Met. v.* 545. Cadmeida palmis deplanxere domum.

Deplāno, as, n. 1. *spianare*, ἐξισόω, complano, planum facio, in planum deduco. *Lucil. l.* 4. Montes deplanabo. Adde *Veget. l.* 2. *rei veterin. c.* 22. ¶ Item explano, *spiegare*. *Nonius c.* 4.

Deplantātus, a, um, *spiantato*, *svelto*, avulsus, evulsus, erutus. *Varr. lib.* 1. *R. R. cap.* 40. Ut eo tempore sit deplantatum, quo oportet. *Plin. l.* 17. *cap.* 20. Arundo seritur & deplantata, pedali sulco.

Deplanto, as, n. 1. *svellere*, *spiantare*, נתש, Germ. *ausrotten*, Gall. *deplanter*, Hisp. *arrancar*, ἀνασπάω, quod plantatum erat, evello. *Plin. lib.* 17. *cap.* 16. Quæ cortice nituntur tantum, vel levi aura ocyssime deplantantur. *Colum. lib.* 2. *cap.* 2. Ramum deplantare.

Deplĕo, plēs, evi, etum, n. 2. *votare*, רוקן, Germ. *abschütten*, Gall. *vuider*, Hisp. *vaciar*, ἐξαντλέω, exhaurio. *Cato de re rust. c.* 64. Oleum, si poteris, bis in diem deplето. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Conchæ ferreæ, quibus depletur oleum. *Id. ib. c.* 50. Depicre oleum in labrum.

Deplexus, a, um, partic. deponens ab inusit. deplector, pro complector. *Lucret. l.* 5. *v.* 1320. de læenis sævientibus: Deplexæque dabant in terram vulnere victos, Morsibus affixæ validis, atque unguibus uncis. Alii volunt *deplexus* esse adject. & idem significare ac non plexus, non ligatus, solutus. plecte enim significat etiam implico, necto, πλέκω.

Deplorabundus, a, um, adject. qui deplorat. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 38. Homo ad Prætorem deplorabundus venit. Ita legit *Nonius*, *c.* 10. *n.* 37. & probat Taubman.

Deploratio, onis, f. *pianto*. *Senec. de Consol. ad Marciam. c.* 9. Unde nobis tanta pertinacia in deploratione nostri? Adde *Tertul. Apol. c.* 1.

Deploratus, a, um, nom. ex particip. καταπεφωκώς, cui ultimus luctus persolutus est, desperatus, cui nullo remedio subveniri potest. *Plin. l.* 26. *c.* 6. Constat, deplorata aurium vitia eo remedio sanari. *Id. l.* 7. *c.* 50. Deploratus a medicis *Liv. l.* 5. *c.* 40. Suam quisque spem, sua consilia, communibus deploratis, exsequentes. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 272. deplorata coloni vota jacent.

Deplōro, a. 1. *lamentarsi piangendo*, קנן, Ger. *beweinen*, Gall. *deplorer*, Hisp. *llorar mucho*, ἀνολοφύρομαι, plorando lamentor, Betu prosequor. *Cic.* 2. *Offic.* Admonebat me res, ut hanc quoque intermissionem eloquentiæ deplorarem. *Id. Ver.* 4. *c.* 4. Deplorare de suis miseriis apud aliquem.

Deplŭit, ebat, uit, imp. 3. *piovere*, καταβρέχει, deorsum pluit. *Colum. lib.* 10. *cap.* 21. Inque sinus Matris violento depluit imbre. *Tibul. l.* 2. *el.* 5. *vers.* 72. In terras deplueretque lapis.

Deplūmis, me, c. 3. *senza piume*, *spennacchiato*, Germ. *ohne federen*, Gall. *sans plumes*, Hisp. *sin plumas*, ἄπτερος, implumis, sine pennis. *Plin. l.* 10. *c.* 24. Inventæ sunt ibi nudæ, atque deplumes.

Depŏlio, is, a, 4. *polire*, *finire*, גמר, Germ. *aufbulzen*, Gall. *polir*, *parfaire*, Hisp. *pelir*, *acabar*, ἐξεργάζομαι, est perficere, a polio, quia politio in omni opera ultimum sibi vendicat locum. *Festus.* ¶ Sed sæpe ponitur pro simplici. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Si cote depolitum est, nigri pavimenti usum obtinet. ¶ Translate *Plaut. Epid.* 1. 1. 85. Ubi senex senserit, sibi data esse verba, virgis dorsum depoliet meum. Est qui legit *dispolit*.

Depolītio, onis, sem. perfectio. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 339. Ex agri depolitionibus ejiciuntur. h. e. ex cultura agrorum. V. Voss. Etym. in verbo *Polio*.

Depolītus, a, um, adject. *Festus*. Depolitum, perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones vocabant.

Depŏnens verbum ideo dicitur, quia deponit aliquid de quantitate communis verbi, scilicet passivam significationem, & futuri participium in dus, quod est significationis passivæ. *Charis. l.* 2. *Prisc. l.* 8.

Depŏno, is, sui, situm, a. 3. *deponere*, *per giù*, *lasciare*, הניח, Ger. *ablegen*, Gall. *mettre bas*, Hisp. *poner*, *dexar*, καταθέμαι, est deorsum ponere, ut Deponere farcinam. *Plaut. Curc.* Ille ebibit, caput deponit. ¶ Item credere, aliquid alicujus fidei committere, & servandum dare, *depositare*. *Cic.* 3. *Offic. c.* 25. Si gladium quis apud te sana mente deposuerit. *Id. pro Cæcin.* Deponere aliquid in alicujus fide. ¶ Deponere item dicuntur certantes, *mittere sponsionem*, cum aliquid apud arbitrum deponunt, quod futurum sit victoris. *Virg. in Bucol. Ecl.* 3. *v.* 31. Ego hanc vitulam depono. ¶ Translate est dimittere, abjicere, ut Deponere curam, inimicitias, &c. *Cic. Att.* Existimavi, honestissime molestias posse deponi, si me ad Philosophiam retulissem. *Id.* 3. *Fam.* Nunc vero si audserit, te ædificationem deposuisse. ¶ Item omittere, relinquere, ut *Deponere provinciam*, quod erat, non cum quis exacto provinciali tempore Magistratu decedebat, sed cum aliquis sponte sua Magistratum recusabat, vel coacte se Magistratu ante legitimum tempus abdicabat. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 2. Ut primum in contione provinciam deposuerim. Vide ibi *Manut.* Deponi etiam dicebantur aut plane desperati ægri, aut etiam mortui. nam de sublimiore lecto humi collocabantur. qua de re *Torrent. ad Horat. lib.* 1. *sat.* 9. V. Depositus. Simili fere ratione vino aliquem deponere, significat aliquem amittis sensibus humi sternere. καταβάλλω οἰνόμελι. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 37. Scio quam rem agat, ut me deponat vino, eam affectat viam. ¶ Significat etiam plantare, in terram defigere. *Colum. lib.* 3. *cap.* 4. Vineæ, quæ vel vere, vel autumno tempestive deponuntur. ¶ Deponere rationes apud *Cicer. lib.* 2. *Fam. epist.* 17. & *l.* 5. *ep.* 2. est, rationes conjectas, & in codice descriptas apud Magistratum deponere. ¶ Præterit. *deposivi* pro *deposui*, legitur apud *Catul. carm.* 35. *vers.* 8. Depositit olivam. & apud *Plaut. Most.* 2. 1. 35. Depositit caput.

Depontāni, seni sexagenarii, quia de ponte deiiciebantur, hoc est suffragio, quod per pontem ferri solebat, privabantur. *Fest.* ¶ De his *Ovid.* 5. *Fast. v.* 633. Pars putat ut ferrent juvenes suffragia soli, Pontibus infirmos præcipitasse. V. *Sigon. l.* 1. *c.* 17. *de antiq. Jure Civ. R.*

Depŏnto, as, a. 1. de ponte deturbo. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 142. Acciti sumus, ut depontaremur. Al. aliter leg.

Depopulatio, f. 3. *sacco*, *distruzione*, שוד, Germ. *verheerung*, Gall. *pillage*, *degast*, Hisp. *saco*, *robo*, ἀπόθεσις, vastatio, direptio. *Cic.* 5. *Phil.* Totum iter Antonii quid habuit, nisi depopulationes, vastationes, cædes, rapinas?

Depopulator, oris, m. *saccheggiatore*, שודד, Germ. *verheerer*, Gall. *pilleur*, *saccageur*, Hisp. *saqueador*, *robador*, ἀποθέτης, vastator, direptor. *Cic. pro Domo c.* 5. Fori depopulator, obsessor patriæ.

Depopulātus, a, um, adject. signif. passivæ, *saccheggiato*. *Plin. l.* 2. *c.* 35. Depopulatis agris. *Quintil. Declam.* 13. Crede depopulatos agros, eversosque reditus.

Depopŭlor, aris, d. 1. *saccheggiare*, *guastare*, *predare*, שדד, Germ. *verheeren*, Gall. *ravager*, *degater*, Hisp. *saquear*, ἀποθέω, est destruere, sive deprædari, vastare, & diripere. *Cic.* 5. *Ver.* Qui cum agros maximos, ac feracissimos per seipsum, hoc est, per Apronium, Verrem alterum depopularetur. ¶ Legitur etiam depopulo, active. *Hirc. l.* 6. *de B. Hisp. ad fin.* Agros, vestramque provinciam vestro impulsu depopulavit.

Deportatio, f. 3. ἀπόθεσις, actus deportandi, *il portare*, *condotta*, κατακόμισις. *Cato c.* 144. In singulas deportationes. ¶ Item relegationis genus, *bando*, de quo V. in *deportatus*. *Leg.* 3. *Dig. ad Leg. Jul. peculat.* In aquæ & ignis interdictionem hodie succedit deportatio.

Deportātus, a, um, adject. *condotto*, *portato*. *Cic. pro Mur. cap.* 5. Aliquod ex Asia deportatum flagitium, ac dedecus. ¶ Deportati dicebantur exules certæ alicujus insulæ, aut alterius loci limitibus circumscripti, quos, nisi aperto vitæ discrimine, egredi non licerit. De deportatis, relegatis, interdictis, eorumque discrimine vide *Dig. l.* 48. *t.* 22.

Deporto, as, avi, atum, a. 1. *portar qualche cosa di luogo in luogo*, נשא, Ger. *herbringen*, Gall. *transporter*, Hisp. *llevar de un lugar a otro*, *trasgitar*, καταπομπεύω, est de aliquo loco in alium aliquid afferre. *Pompeius Lenæus in l.* 8. *Cic. ad Att. ep.* 12. Quæ arma superabunt, ea si Brundusium jumentis deportaveritis. ¶ Translate usurpatur pro accipere, colligere, *riportare*, ut Deportare laudem, dedecus, &c. *Cic. Tusc.* Nihil ex ista provincia potes, quod jucundius sit, deportare. *Id. de Senect.* Teque cognomen Athenis deportasse. ¶ Significat etiam relegare, *bandire*. *Terent. Phorm.* 5. 7. 85. Nonne hoc publicitus scelus hinc deportarier in solas terras? V. *Deportatus*.

Deposco, is, depoposci, a. 3. *domandare*, *pretendere*, שאל, &c. Germ. *fordern*, Gall. *demander*, Hisp. *pedir*, ἐξαιτέω, est multum desiderare, ratione quadam, seu quodam quasi jure exigere. *Cic. Phil.* 3. *cap.* 13. Id non modo non recuso, sed etiam appeto, atque deposco. *Id. pro Sext. Rosc.* Te ne iistas partes deposcisse, ut &c. *Hirt. l.* 8. *B. G. c.* 38. Deposcere aliquem ad supplicium. *Cic. pro Cal.* Non ad Reip. pœnas, sed ad muliebris delictas deposcitur. *Liv. l.* 21. *c.* 6. Deposcere in pœnam.

Depositārius, m. 2. qui depositum accipit. *l.* 1. §. 36. *Dig. Depositi.*

Depositio, f. 3. καταπόθεσις, actio, qua depositum aliquid apud aliquem intellisitur, idest, custodiæ traditum. *Ulpian. l.* 1. §. 2. *Dig. Depositi.* ¶ Item de gradu aliquo dignitatis dejectio. *Id. Dig. l.* 49. *tit.* 18. *l.* 8. Aut damnum cum infamia, aut dignitatis depositionem.

Depositor, oris, m. qui evertit aliquem, aut evertere conatur, apud *Prudent. Apotheos. v.* 179. Jam cade Sabelli, Depositorque Patris, Natique, infane, negator. ¶ Item, qui apud alterum quippiam deponit, *Ulpian. l.* 1. § *apud Julian. ff. depositi.*

Depositum, i, subst. n. 2. *deposito*, *quello*, *che si dà in salvo*, פקדון, Ger. *das hinder einen gelegt*, Gall. *depost*, Hisp. *deposito*, καταπόθεσις, quod alicui sub fide traditur. *Cic* 3. *Offic.* Si qui apud te Pecuniam deposuerit, bellum patriæ inferat, reddes ne depositum?

Depositus, a, um, 1. 2. καταπεπιστευμένος, part. a deponor, creditus, fidei traditus, *depositato*. *Cic. in Rul.* Missus, qui ab illo pecuniam depositam nostris recuperarent. ¶ Item simpliciter quod depositum est, *deposto*. *Curt. l.* 3. *c.* 5. Velte depositi, descendit in flumen. ¶ Depositus etiam dicitur, qui deploratus, & desperatus est, aut etiam mortuus. *Virg. Æn.* 12. *v.* 395. Ille ut depositi proferret fata parentis. *Cic. Ver.* 2. *c.* 2. Mihi videor magnam, & maxime ægram, & prope depositam Reipubl. partem suscepisse. V. Taubman. ad *Plaut. Aul.* 3. 6. 38. ¶ Item prostratus, dejectus. *Senec. Herc. Oet. v.* 301. In taurum trucem deflecteret, serpente depositi, minas.

Depostulātor, oris, m. *chi dimanda con istanza*. *Tert. Apol. c.* 46. Depostulatores Christianorum. h. e. ad supplicium deposcentes.

Depostŭlo, as, a. 1. *domandare con istanza*, בקש, Ger. *mitanhalten*, *begeren*, Gal. *demander instamment*, Hisp. *pedir encarecidamente*, ἐξαιτέω, vehementer postulo. *Hirc. 6. bel. Hisp. c.* 2. Civitates contrariæ Pompejo auxilia sibi depostulabant.

Deprædatio, onis, f. *saccheggio*, *preda*. *Lactant. Epitom. c.* 8. More latrocinii deprædatio, & vastatio fiet. Legitur hæc vox & apud JCtos *Col. de lucris advocat.*

Deprædor, d. 1. *saccheggiare*, שלל, Germ. *berauben*, Gall. *saccager*, Hisp. *saquear*, *robar*, καταπολεμέω, depopulor. *Justin. l.* 24. *c.* 6. Victor Macedoniæ agros deprædatur. Adde *Apul. A. d. l.* 8.

Deprælior, aris, d. 1. idem ac prælior, vel valde prælior. *Horat.* 1. *Carm.* 9. Qui simul stravere ventos æquore fervido depræliantes.

Deprænestiarum, eadem ratione, qua dicimus *Imprænestiarum*, *al presente*. Legitur in *fragm. Petron. Tragurian.* Alioquin tam tibi deprænestiarum redditissem. Deprandus, a, um, adject. famelicus, quasi *imprandus*. *Nævius apud Fest.* in voce *Orea*. Deprandi autem leonis ohdas oreas.

Deprānsus, a, um, adject. signif. pass. *Apul. l.* 9. *Met.* Depransis pro prandio lacrymis.

Depravāte, *falsamente*, Ger. *verderblich*, Gal. *fauſſement*, Hisp. *falsamente*, διαστρόφως, *Cicer. l. Fin. cap. ult.* De quibus neque depravate judicant, neque corrupte.

Depravatio, onis, f. *corruzione*, מקשות, Ger. *verderbung*, Gall. *corruption*, Hisp. *depravacion*, διαστροφή. *Cic.* 3. *Offic. c.* 29. Depravatio, & fœditas turpificati animi. *Id. in Parrit.* Depravatio verbi. *Idem* 5. *Fin.* Si peccetur distortione & depravatione quadam, aut motu, statuve deformi.

Depravātus, a, um, adject. *depravato*, *corrotto*, διεστραμμένος. *Cic.* 2. *Fin. c.* 11. Natura depravata mala disciplina. *Id.* 2. *Leg. c.* 15. Depravati mores. *Varro*, depravata crura. h. e. distorta.

Deprāvo, as, avi, atum, a. 1. *falsare*, *corrompere*, עקש, Ger. *verkehren*, Gall. *corrompre*, *depraver*, Hisp. *depravar*, διαστρέφω, pravum facio, vitio, corrumpo. *Cic.* 1. *de Fin.* Quæ corrigere vult, depravare mihi videtur. *Id.* 1. *ad Brut. ep.* 18. Multi ad depravandum parati sunt. ¶ Depravare hominem, h. e. fractis membris debilitare. *Sen. ep.* 101.

Deprecabundus, a, um, adject. qui deprecatur. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 53. Deprecabundus, & genibus Principis accidens.

Deprecanea fulmina dicuntur, a *Senec. lib.* 2. *qu. cap.* 49. quæ speciem periculi sine periculo afferunt.

Deprecatio, onis, sem. *preghiera*, παράκλησις, actus deprecandi. *Cicer. pro Cluent. cap.* 3.

cap. 3. Deprecatione uti. Et *l.* 2. *Incest. cap.* 35. Deprecatio eſt, in qua non detenſio tacti, ſed ignoſcendi poſtulatio continetur. ¶ Hæc ſignificatione eſt figura rhetorica. ¶ Item averſio, amolitio. *Quint. l.* 1. *in præfat.* Sic certæ voces & carmina, quibus incendiorum vis, & hujuſmodi infortunia inhiberi, & arceri poſſe credebantur, deprecationes dicuntur. Adde *Plin. lib.* 28. *cap.* 2. ¶ Item imprecatio dira. *Id. ib. cap.* 2. Pehgi quidem diris imprecationibus nemo non metuit.

Deprecator, oris, m. *intercefſore*, מתחנן, Ger. *abbitter*, Gall. *intercefſeur*, Hiſp. *interceſſor*, παρακλητὴς, interceſſor. *Cic. pro Flacc.* Sperabam honoris potius L. Flacci me adjutorem futurum, quam miſeriarum deprecatorem.

Deprecatrix, icis, fem. *intercedítrix*. *Aſcon. in Verr.* 3. *c.* 5. Sabinis deprecatricibus parentum bellum, maritorumque finitum eſt. Adde *Tertull. lib.* 4. *adv. Marc. cap.* 12.

Deprecatus, a, um, partic. depon. ſignif. activæ, *chi ha pregato*. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 49. Nihil unquam pro ſe ipſo deprecatus. ¶ Paſſive *Apul. l.* 11. *A. A.* Deprecato ſummo Numine.

Deprecor, aris, atus ſum, d. 1. *pregare molto*, *domandare in grazia*, התחנן, Ger. *abbitten*, Gall. *prier*, Hiſp. *rogar con ruegos*, δέομαι, eſt vehementer precari. *Cic.* 12. *Fam. ep.* 24. Quos Senatus non ad pacem deprecandam, ſed ad bellum denuntiandum miſerat. *Idem in Rul.* Siquid deliquero, nullæ mihi ſunt imagines, quæ me a vobis deprecentur. *Liv. l.* 34. *c.* 59. Deprecari Patres inſtitit, ne feſtinarent decernere. ¶ Sæpe dicitur de malo, *divertire il male con preghiere*. Ex. gr. Deprecari mortem, eſt precari, ne mors contingat. Deprecari pœnam, vel ſupplicium, eſt judices precari, ne ſupplicium irrogetur. *Cicer. in Verr.* Qui tot ſcelera commiſit, is nullam a ſe calamitatem poterit deprecari. *Id. in Phil.* Et illam ignominiam familiæ deprecatus eſt. ¶ Eſt etiam deteſtari, execrari. *Aſin. Cic.* Nec periculum eſt ullum, quod pro libertate aut refugiam, aut deprecer. *Ovid. l.* 1. *de Pont. el.* 2. *v.* 59. Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem, ne mea Sarmaticum contegat oſſa ſolum. *Cic. Catil.* 1. A me quandam querimoniam deteſtor, ac deprecor. ¶ Abſolute uſurpatur pro veniam petere. *Id. Att.* 11. *ep.* 6. Q. Fratrem audio profectum in Aſiam, ut deprecaretur. h. e. ut a Cæſare veniam peteret, quod a Pompejo ſtetiſſet.

Deprehendo, dis, endi, enſum, a. 3. *cogliere*, *ſopraprendere*, מצא, Germ. *begreifen*, *ertviſchen*, Gall. *ſurprendre*, Hiſp. *coger*, καταλαμβάνω, incautum quempiam capio. *Cic.* 5. *Ver.* Quod in altero vitium reprehendit, in eo ipſe deprehenditur. *Id.* 2. *de Orat. cap.* 68. Deprehendi in adultetio. ¶ Interdum eſt animadvertere, cognoſcere, *conoſcere*, *comprendere*. *Cic. pro Cal.* Ego facinora oculis prius, quam opinione, manibus ante, quam ſuſpicione deprehendi. *Florus lib.* 2. *cap.* 4. Experimento deprehenſum eſt. ¶ Item comprehendere, ut deprehendere teram curſu. *Senec. Herc. fur.* 4. ¶ Poetæ dicunt *deprendo* metri cauſa. *Sil. l.* 16. *v.* 364. volucreſque vaga deprendere nube Auſuetus jaculis. Adde *Ovid.* 5. *Met. v.* 617.

Deprehenſa, ſ. 1. genus animadverſionis militaris in eos, qui certo in errore deprehenſi fuiſſent, caſtigatione major, ignominia minor. *Feſt.*

Deprehenſio, onis, ſ. *preſa*, תפיסה, Ger. *ertviſchung*, Gall. *ſurpriſe*, *decouverte*, Hiſp. *deprenſion*, κατάληψις, actus comprehendendi. *Cic. pro Clu. c.* 38. Ad extremum manifeſta veneni deprehenſione concluſa eſt.

Deprehenſus, a, um, (& per ſyncop. deprenſus) adjectiv. *ſorpreſo*, *trovato ſul fatto*, κατὰ φώρων. *Cic. Catil.* 3. *c.* 5. Scelus manifeſtum, atque deprehenſum. *Virg. Æn.* 8. *v.* 247. *de Caco*: Ergo inſperata deprenſus in luce. *Catul ep.gr.* 25. Deprenſa navis in mari veſaniente vento.

Depreſſe, adverb. *baſſamente*. Comparat. Depreſſius. *Col. l.* 4. *c.* 1. Verior igitur cauſa eſt depreſſius putinandi. Adde *l.* 11. *c.* 3.

Depreſſio, onis, f. *abbaſſamento*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 20. Sol ſemper velut a quadam imæ depreſſionis ſeneſta in altitudinem ſuam, ut in robur revertitur juventutis. *Vitruv.* Depreſſiones fundamentorum.

Depreſſitas, atis, ſ. devexitas, locus depreſſus, ut depreſſitas terræ. *Apul. in Aſclep.*

Depreſſus, a, um, adject. *depreſſo*, *baſſo*, *abbaſſato*, *Cic. in Piſon. c.* 6. Altero ſublato, altero depreſſo ſupercilio. *Plin. lib.* 10. *cap.* 58. Ædes depreſſior. ¶ Translate *Cic. pro Cluent. c.* 65. Depreſſa veritas. *Auſt. ad Heren. l.* 3. *c.* 12. Sedata & depreſſa vox. *Id. ib. c.* 14. Depreſſiſſima voce uti. Sic depreſſa hoſtium claſſis. h. e. devicta. *Cic. pro Arch.*

Depretiatus, vilior factus, adject. *Paulin. Nolan. carm.* 22. Vilefcit pretio depretiatus homo. Adde *Sidon. carm.* 22. *v.* 203.

Depretio, as, a. 1. ad minus pretium redigo. *Paul. in l. proinde*, *ff. ad leg. Aquil.* Cætera corpora depretiata ſunt. Adde *Sidon. l.* 2. *ep.* 10. *& Tertul. ad Uxor. l.* 1. *c.* 3.

Deprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *abbaſſare*, *umiliare*, נגף, Ger. *nider*, *trucken*, Gall. *abbaiſſer*, Hiſp. *abaxar*, ταπεινόω, dejicio, pondere premo; protero, contulco. *Cic. pro L. Man.* Ab eodem Imperatore claſſem magnam, & ornatam ſuperatam eſſe, atque depreſſam. *Id. Tuſc.* 4. *c.* 12. Lancem in libra deprimi. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 6. Deprimere navem. *affondare*. ¶ Translate eſt imminuere. *Cic. in Piſ.* Vos meam fortunam deprimitis, veſtram extollitis.

Depromo, is, ompſi, omptum, a. 3. *dar fuora*, הוציא, Ger. *hervornehmen*, Gall. *tirer ou mettre hors*, Hiſp. *ſacar*, ἐκφέρω, extraho, profero, declaro, *Virg.* 11. *Æn.* Et ultricem pharetra deprome ſagittam. *Cic.* 2. *Offic. c.* 15. Altera ex arca, altera ex virtute depromit.

Depromptus, vel depromtus, a, um, adject. *cavato fuori*, ut deprompta ex ærario pecunia. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 13.

Depropero, as, n. 1. *affrettarſi*, καταπροπέδω, valde propero, properanter facio, feſtino. *Horat.* 2. *carm. od.* 7. *v.* 24. Quis udo deproperare apio coronas, curatve myrto? h. e. deproperat contexere. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 108. Prius deproperant ſedulo ſacrificare.

Depſticius, vel Depſticus, o. 1. 2. ἐψητικὸς, quod depſendo, h. e. ſubigendo confectum eſt. *Cato c.* 74. Panem depſticium ſic facito.

Depſo, is, a. 3. *fare il pane gramolando*, לבש, Germ. *kneten*, Gall. *petrir*, Hiſp. *macerar*, ἐνδύω, eſt ſubigendo manibus aliquid molle, & tenerum reddere. *Cato de R. R. c.* 90. Manibus bene depſito. Uſurpatur & in obſcœna ſignificatione pro ſubigere, rem habere. *Cic. ad Pet. l.* 9. *ep.* 22. Batuit, inquis, impudenter: depſit multo impudentius.

Depûber, vel depubis, com. 3. qui ad pubertatis annos non potuit pervenire. Hinc depuber porcus, quem lactentem occidimus. *Feſt.*

Depudĕo, es, ui, itum, n. 2. pudorem abjicio, *non ſi vergognare*, *divenire ſfacciato*. *Senec. de Conſtanc. Sapient. cap.* 17. Affiduis conviciis depudere didicerat. Adde *Ovid. Heroid.* 4. *v.* 155. & *l.* 3. *Amor. el.* 11. *v.* 4. ¶ Item ſimpliciter pudere, *vergognarſi*. *Vellej.* 2. *c.* 73. 3. Cum eum non depuderet, mare infeſtare piraticis ſceleribus.

Depudeſco, is, ui, idem quod pudere, vel valde pudere, *vergognarſi*. *Apul. l.* 10. *Met.* Priuſquam infamia publici ſpectaculi depudeſcerem. *Hieron. ad Euſtoch.* Non depudeſco intelicitatis meæ.

Depudico, as, a. 1. *far l'amore*, נבל, Germ. *ſchenden*, Gall. *deshonnrer*, *violer*, Hiſp. *deshonrar*, *violar*, ἀτιμάζω, violo, ſtupro, pudicitiam aufero, a pudicus. *Labr. in Mimis*, teſte *Gel. l.* 16. *c.* 7. *in princ.*

Depugnatio, onis, ſ. idem quod pugna, certamen, depugnandi actus. *Jul. Firmic. præfat. l.* 4. Forenſium certaminum depugnationibus liberatus. Adde *Caton.* apud *Non. c.* 3. *n.* 89. ubi alii leg. *repugnatio*.

Depugnatus, a, um, adjectiv. idem quod pugnatus. *Plaut. Men.* 5. 6. 31. Nſero veniam, depugnato prælio.

Depugno, as, avi, atum, *contendere*, *combattere*, διαμάχομαι, decerto, dimico. *Cic. de Sen.* Depugnavit apud Thermopylas. ¶ Depugnatur, impersonaliter. *Cic. Att. l.* 16. Aut quidem ante depugnabitur. ¶ Translate *Id.* 4. *Acad.* Depugnat voluptas cum honeſtate.

Depulſio, ſ. 3. ἄπωσις, actus depellendi. *Cic.* 2. *Fin.* Nos beatam vitam non depulſione mali, ſed adeptione boni judicemus.

Depulſo, as, a. 1. freq. a depello. *Plaut. Stich.* 2. 2. 23. Cubitis depulſa de via, tranquillam concinna viam.

Depulſor, m. 3. qui depellit. *Cic. Phil.* 2. *c.* 11. Depulſor dominatus, quam particeps eſſe maluit.

Depulſorius, a, um, adject. ad pellendum, ſeu avertendum pertinens. *Ammian. l.* 25. *c.* 5. Numinibus per ſacra depulſoria ſupplicans.

Depulſum, i, neut. idem quod depulſio. *Valer. Maxim. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 1. Majores ſolemnes cæremonias Vatum libris, portentorum depulſis explicari voluerunt.

Depulſus, a, um, adject. *cacciato*, *rimoſſo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Stomachus agitatione & motibus linguæ depulſum, & quaſi detrufum cibum accipit. *Auſt. ad Heren. l.* 4. *c.* 10. In Neptunias depultus lacunas: pro depulſus. ſic enim dicebant Veteres, ut & *pulſo*, pro *pulſo*.

Depultus, V. Depulſus.

Depuratus, a, um, *purgato*, *purificato*, purgatus. *Frontin. de aquæd. l.* 2. Lacus altitudine depuratus.

Depurgativus, a, um, adject. *purgante*. *Cal. Aurel. Auſt.* 3. *cap.* 16. Depurgativæ virtutis eſſe.

Depurgatus, a, um, adject. *purgato*. *Colum. lib.* 12. *cap.* 9. Caules lactucæ ab imo depurgati.

Depurgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare*, ἐκκαθαίρω, probe purgo. *Cato de R. R.* Terram depurgato ab herba, graminibuſque. ¶ Translate dicimus, Depurgare crimina, pro excuſare, & diluere. *Liv. l.* 9. *bell. Mac.* Filium mittere Romam ad depurganda crimina ſtatuit. Al. leg. purganda.

Depûro, as, a. 1. *purgare*, purum reddo. *Frontin. de aquæduct. lib.* 2. Lacus altitudine depuratur.

Deputatus, a, um, adject. *deputato*, *eletto*. *Macrob. Saturn.* 7. *c.* 14. Ad deputatam ſibi a natura ſedem proprii ſenſus recurrunt.

Deputo, as, avi, atum, a. 1. *tagliar via*, בדר, Ger. *abſchneiden*, Gall. *couper*, *tailler*, Hiſp. *cortar*, *podar*, κατακλάω, eſt ab aliquo putare, h. e. ſecare, abſcindere. *Colum. l.* 3. Vineam imbecillam in brumam amputato, quam partem non deputaveris, circa Kal. Febr. repetito, & deputato. ¶ Item eſt exiſtimare, cenſere, judicare. *Cic. de Div.* Vide, ne quem tu eſſe hebetem deputes. ¶ Deputare ſecum rationes, eſt ratiocinari. *Ter. Adelph.* 2. 1. Fruſtra egomet mecum has rationes deputo. ¶ Deputare peccato, deputare delicto, eſt pro peccato habere, *aſcriver a peccato*, apud *Tertul. de pœnit. c.* 3. ¶ Deputare aliquid eſſe in lucro, *por a conto di guadagno*. *Terent. Pharm.* 2. 1. 16.

Depuvio, is, a. 3. *battere*, *percuotere*, הכה, Germ. *ſchlagen*, Gall. *battre*, Hiſp. *acotar*, τύπτω, cædo, verbero, a pavio, ferio. *Lucil.* apud *Feſt.* Palmiſque miſellam depuvit me.

Deque, adverb. V. in Suſque.

Derfgis, e, adject. qui macris eſt, vel nullis natibus, a *de*, & *pyga*. *Horat.* 1. 1. *Sat.* 2. *v.* 93. Depygis, naſuta, brevi latere, ac pede longo eſt.

Dequĕror, eris, queſtus ſum, d. 3. *lamentarſi*, *querelarſi molto*, μιμφομαι, valde queror. *Valer. Flac. l.* 4. *Arg. v.* 448. Ante omnes ſecum dequeſta labores. *Stat.* 1. *Theb. v.* 404. Notos dequeſtus, & imbres.

Derado, is, a. 3. ἀπόξω, de aliquo rado, radendo aufero. *Cato R. R. c.* 121. De virga lauri deradito. Adde *Apul. l.* 5. *Met. ad fin.*

Derâſus, a, um, radendo ablatus. *Plin. l.* 16. *c.* 11. Derâſa navibus pix. *Celſ. l.* 7. *c.* 6. Omnia derâſa ante, ſi capillis conteguntur.

Dercĕto, f. 2. contr. nomen fabuloſæ Deæ, quæ apud Joppen, auct. *Plinio*, aut, ut *Diod. l.* 1. placet, juxta Aſcalonem colitur, humana facie, reliquo corpore piſcis. Hanc Syri Atargatim vocant. Filiam habuit Semiramidem, quam a columbis educatam ferunt. Ob id genti aves iſtæ ſacræ ſunt.

Derectarii, V. Directarii.

Derelictio, onis, ſ. *abbandonamento*, מטשטש, שמטה, Ger. *verlaſſung*, Gall. *delaiſſement*, *abbandon*, Hiſp. *deſamparo*, καταλειψις, actus derelinquendi. *Cic.* 3. *Off. c.* 9. Sed communis utilitatis derelictio contra naturam eſt.

Derelictus, a, um, adject. ex partic. *abbandonato*, *laſciato*, καταλελειμμένος. *Auſt. ad Her. l.* 4. Commodius eſt in derelicta, quam in celebri regione locos comparare. ¶ Pro derelicto habere, eſt derelinquere. *Cic. ad Att. l.* 8. *ep.* 1. Hæc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere.

Derelictus, us, m. idem quod derelictio. *Gel. lib.* 4. *cap.* 12. Sive quis arborem ſuam, vineamque habuerat derelictui.

Derelinquo, is, iqui, ictum, *abbandonare*, עזב, Ger. *verlaſſen*, Gal. *abbandoner*, Hiſp. *dexar deſamparar*, καταλείπω, eſt prorſus relinquere, deſerere. *Cic. pro Cæc. c.* 35. Derelinquo jam communem cauſam Pop. Rom.

Derepente, *ſubito*, פתאם, Germ. *einfuvegs*, Gall. *tout d'un coup*, *ſoudain*, Hiſp. *luego*, *repentinamente*, ἐξαίφνης. *Cicer. pro Lig. cap.* 5. Tu derepente irrupiſſes, & clamare cœpiſſes.

Derepentino, adverb. idem quod derepente. *Apul. Florid. l.* 3. *poſt princ.* Quid derepentino diſtulerit. Niſi malis dividere *de repentino*, quod magis placet.

Derĕpo, is, repſi, eptum, ere, n. 3. deorſum repo. *Plin. l.* 8. *c.* 36. *de viſis*: Ingrediuntur & bipedes: arborem averſi derepunt. *Var.* apud *Non. c.* 15. *n.* 12. Dii derepunt ad hominum fana.

Dereptus, a, um, adject. deorſum raptus, avulſus, *levato via*, *ſtaccato*, ut dereptus cortex. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 14. *v.* 12. Derepta acus, *Ibid. v.* 28. Derepta leoni pellis, *Id. Met.* 3. *v.* 51. Ubi vide *Heinſium*.

Deridĕo, des, iſi, ſum, a. 2. *beffare*, Germ. *verlachen*, Gall. *ſe mocquer*, Hiſp. *eſtranuecer*, καταγελάω, cum alterius contemptu rideo. *Cic. de Orat.* Libros omnes deridete, atque contemnite. Adde *pro Flac. c.* 31.

Deridiculum, n. 2. idem quod irriſio. *Tac.* 3. *c.* 57. Eſſe deridiculo. *Ter. Heaut.* 5. 1. *ad fin.* Qui ſibi me pro deridiculo, & delectamento putat.

Deridiculus, a, um, adject. ridiculus, vel valde ridiculus, *ridicolo*. *Gel. l.* 12. *c.* 2. Deridiculos verſus facere. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 18. *ad fin.* Sequetur ut duos villicos, & duas villicas habeat, quod eſt deridiculum.

Deripio, pis, ui, eptum, a. 3. *rapire*, *pigliare preſtamente*, חטף, Germ. *hinreiſſen*, Gall. *ravir*, Hiſp. *arrebatar*, ἁρπάζω, abſtraho, avello, & tam in bonum, quam in malum ſumi poteſt. *Virg. l.* 2. *Georg.* Colaque præiorum fumoſis deripe tectis. id eſt properanter tectis effer. *Plaut. Men.* Quis eſt, qui capillo me huc de curſu deripit?

Deriſlo, onis, ſ. *deriſione*, *beffa*. *Arnob l.* 7. Deriſionis materia. *Lactant. l.* 4. *c.* 18. *ex Eſdra*: Eritis deriſio in gentibus.

Deriſor, maſc. 3. καταγελαστὴς, qui deridet. *Plin. l.* 12. *c.* 32. Supercilia, quibus juxta tempora inflexa, deriſores ſignificant. ¶ Deriſores etiam dicuntur conviviorum ſcurræ, *buffoni*. *Plaut. Capt.* 1. 1. 3. Quia invocatus eſſe ſoleo in convivio, ſcio, abſurde dictum hoc deriſores dicere. V. *Taubm. Sen. epiſt.* 27. Quadratus ſtultorum divitum arroſor, & quod ſequitur arriſor, & quod duobus his adjunctum eſt, deriſor. ¶ Item mimi. *Martial. l.* 1. *epigr.* 5. Qua Thymelem ſpectas, deriſoremque Latinum.

Deriſorius, a, um, adject. ad deridendum pertinens. *Martian. l.* 14. *ff. de condit. inſtit.* Conditiones, quæ contra bonos mores, vel deriſoriæ ſunt.

Deriſus, a, um, adject. *burlato*, *beffato*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 92. Deriſum beneficium, atque contemptum.

Deriſus, us, m. idem quod deriſio, *deriſione*, καταγελασμός. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. A deriſu non procul abeſt riſus. *Sen. præfat. l.* 4. *Controv. Excerpt.* Incidere in ea, quæ deriſum fugere non poſſunt.

Derivatio, ſ. 3. διαγωγὴ, deductio rivi. *Cic.* 2. *Off.* Adde ductus aquarum, derivationes fluminum. ¶ Translate eſt inflexio criminis, ab eo, ad quem pertinet, ad eum, ad quem non pertinet. *Donat.* Vide Derivo. ¶ Apud Grammaticos derivationes nominum, & verborum ſunt inflexiones. *Quintil. l.* 3. Utendum proxima derivatione verborum.

Derivativus, 9. 1. 2. παραγωγὸς, quod ab alio deducitur, ut *Derivativa nomi-*

ma, apud Grammaticos, quæ invicem deducuntur. *Priscian. l. 7.* Species sunt verborum duæ, primitiva, & derivativa.

Derivātus, a, um, adject. *derivato*, deductus. *Cic. 2. Att. ep. 31.* Derivata expectatio largitionis Agratiæ in agrum Campanum. *Horat. l. 3. od. 6. v. 19.* Hoc fonte derivata clades.

Derivo, as, avi, atum, a. 1. *derivare*, רוּוִיל, Ger. *richten, leyten*, Gal. *detorner, faire ecouler par autre ruisseau*, Hisp. *derivar*, παροχετεύω, rivi more aquam deduco, alioque deflecto. *Colum. l. 1.* Omnem humorem in cloacas, atque inde extra segetes, derivemus. ¶ Per translationem. *Cic. 4. Ver.* Te tuam culpam non modo derivare in aliquem, sed communicare cum aliquo posse. *Id. pro Mil.* Dicam enim non derivandi criminis causa, sed ut factum est. V. Derivatio. *Id Ver. 3. c. 53.* Derivare alio responsionem suam.

Derōdo, odis, osi, osum, a. 3. idem quod rodo, *vorsicare*, καταβιβρώσκω. *Cic. l. 1. Div. c. 44.* Derosos esse a muribus.

Derogatio, onis, f. *derogazione*, ἀφαίρεσις, diminutio, detractio. *Aufl. ad Herm. l. 2. c. 10.* Cum duæ leges inter se discrepant, videndum est primum, num qua obrogatio, aut derogatio sit. ¶ Fit autem legis derogatio, cum ejus aliqua pars tollitur. V. Abrogo.

Derogatīvus, a, um, adject. q. d. detractorius, ut præpositio derogativa, apud *Diomed. Grammat.*

Derogātor, oris, masc. detractor, qui invide carpit. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Beneficii importunus petendi, derogator negati, æmulator accepti.

Derogatorius, a, um, adject. derogativus, ut derogatorium edictum, apud JCtos. *Julian. ff. l. 29. tit. 4. leg. 2.*

Derogito, as, avi, atum, a. 1. rogito, *dimandare, pregare. Plaut. Asin.* 2. 2. 60. Placide ergo unumquodque derogita.

Derōgo, a., avi, atum, a. 1. proprie est aliquid de lege detrahere, quemadmodum *abrogo* est legem omnino tollere, a rego, quia, si lex ferenda esset, populus rogabatur, idemque fiebat, si esset tollenda. Dicimus autem derogo legi, vel de lege, Abrogo legi, vel legem. *Cic. 2. de Inv. c. 45.* Indignum est de lege aliquid derogari, vel legem abrogari. *Aufl. ad Herm.* Quod ea lex sanciat, cui legi abrogatum, vel derogatum sit. ¶ Translate est alicui rei in genere aliquid detrahere, diminuere, cui contrarium est arrogare, attribuere, *levar via qualche parte, diminuire*, ἀφαιρῶ. *Cic. pro Flac.* Non ego nationi huic fidem derogo. *Id. pro Quin. c. 23.* Fides hujus multis locis cognita, ne perfidia Sex. Nævii derogetur, laborant. Eodem modo locutus est *pro Rosc. Amer. c. 32.*

Derōsus, a, um, adject. *roficato, corroso. Cic. 2. Div. c. 27.* Derosi a muribus clypei. *Plin. l. 11. c. 37.* A cochleis minimis derosa vitis.

Dertōna, fem. i. Derton, Derthon, Darthon, Terdona, *Tortona*, urbs, & col. Liguriæ, ad Iriam fl. inter Ticinum, & Genuam ad Mer.

Deruncīno, as, avi, atum, act. 1. *zagliare, fare in pezzi*, διαβατταίζω, est runcina secare. *Plaut. Cap.* 3. 4. 108. Ego deruncinatus, deartuatus sum miser hujus scelesti technis.

Derŭo, is, n. 3 *ruinare a basso*, תמיל, Ger. *abhinfallen*, Gall. *abbattre*, Hisp *abatir*, καταπίπτω, deorsum ruo, cado, decido. *Apul. l. 7. Metam.* Prolapsus deruissem. ¶ Reperitur & active pro aufero. *Cic. Att. l. 16. ep. 11.* De laudibus Dolabellæ deruam cumulum.

Deruptus, a, um, adjectiv. abruptus, præruptus, *scoscieso, precipitoso*, κατάφορος. *Tac. 2. Ann. c. 80.* Collis arduus, & deruptus. *Liv. l. 21. c. 33.* Præcipites, deruptæque utrinque angustiæ.

Desabŭlo, as, a. 1. fabulo sterno, munio, firmo. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 238.* ubi al. aliter leg.

Desacrātus, a, um, consecratus. *Capitolin. in M. Ant. Philos. c. 18.* Dati sacerdotes, & sodales, & flamines, & omnia quæ desacratis decrevit antiquitas. ἀ. κατασθιώτατα.

Desăcro, a. 1. idem ac sacro, vel consecro. *Stat. 9. Theb. v. 586.* Quercus erat, Trivæ quam desacraverat ipsa, &c.

Desævio, is, n. 4. *incrudelire grandemente*, זעף, Ger. *wuteud, wuerden*, Gal. *estre crudel, ou y devenir*, Hisp. *encrudelecerse*, ἐξαγριαίνομαι, valde sævio. *Sueton. Ner. c. 29.* Cum affatim desæviisset. *Virg. 4. Æn. vers. 32.* Dum pelago desævit hiems. ¶ Item sævire desinere. *Lucan. l. 3. v. 303.* Nec, dum desæviat ira, expectat.

Desalto, as, avi, atum, a. 1. idem quod salto. *Suet. in Calig. c. 54.* Cum palla, tunicaque talari prosiluit, & desaltato cantico abiit.

Descapulātus, a, um, adjectiv. cui tunica a scapulis demissa est. *Sen. epist. 115.* Juvenes descapulatos. Ita legit *Scalig.* At *Lipf. & Grut. de capsula totos.*

Descendo, is, di, ensum, n. 3. *discendere*, יָרַד, Ger. *herab gehen*, Gal. *descendre*, Hisp. *descender*, καταβαίνω, ex loco superiore in inferiorem devenio, ex *de*, & *scando. Cic. 4. Tusc.* Ut enim in inferiorem ambulationem descendimus. Sic descendere equo, vel ex equo. *Liv. l. 2. c. 20.* Descendere de castello, *Cic. pro Cæcin.* Descendere ad forum, *Id. Att. l. 1. ep. 13.* Descendere nocti, *Sil. l. 13. v. 708.* h. e. ad noctem, nempe, ad inferos. ¶ Translate dicitur de omni actione, quæ in motu aliquo, vel mutatione posita est, ut descendere in campum, in prælium, in causam, quia veluti ex loco tuto ad hujusmodi discrimina devenimus. *Horat. Cic. & al.* Hac ratione Romani cum prodirent in publicum, dicebantur descendere, vel quia nobiliores in editioribus locis habitabant, vel quia fora omnia humiliora erant. *Suet. Cæs. c. 13.* Cum ad comitia descenderet. ¶ Absolute *Cic. 2. Phil. c. 6.* Hodie Antonius non descendit, *non esse di casa.* ¶ Significat etiam acquiescere. *Cic. 4. Ver.* Placet mihi ista defensio, descendo. *Id. l. 2. de Invent.* Qua in re vel concedere alteri, vel ad conditionem alterius descendere, & in præsentia quiescere oportebit. ¶ Dicimus etiam descendere ad ea, quæ non omnino libenter suscipimus, ut descendere ad extrema consilia. *Cæs. l. 5. B. G.* Descendere ad inimicitias, & ad accusandum, *Cic. pro Mur. & pro Cluent.* ¶ Qui secundo flumine navigant, ii quoque descendunt. *Suet. Tiber. c. 10.* Confestim Ostiam descendit. ¶ Descendere in se, est seipsum perpendere. *Pers. Sat. 4. v. 23.* Ut nemo in se se tentat descendere! ¶ Item ædificia, quæ paulatim subsidunt, & ruunt. *Plin. in epist.* Theatrum ingentibus rimis descendit, & hiat. ¶ Descendere ab aliquo, pro *defluere, allontanarsi. Quint. l. 10. c. 1. de Seneca.* Tantum ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis descenderat. ¶ *Plin. l. 37. c. 9.* Descendit ad viciniam crystalli. h. e. valde similis est.

Descensio, onis, f. 3. idem ac descensus, *discesa. Liv. l. 2. B. Pun.* Priusquam in continentem descensiones facerent. Adde *Plin. l. 30. c. 17.*

Descensus, us, m. 4. *discesa*, κατάβασις, actus descendendi. *Virg. 6. Æn. v. 126.* Facilis descensus Averni.

Descisco, is, scivi, scitum, n. 3. *mancare di fede*, בגד, Ger. *abfallen*, Gal. *se revolter*, Hisp. *rebelarse, seguir el vando de uno*, ἀφίσταμαι, est ab imperio, ductuque alicujus se subtrahere. *Liv. l. 2.* Præneste a Latinis ad Romanos descivit. ¶ Translate *Cic. 4. Fin. c. 8.* Descisceré ab antiqua institutione. *Liv. l. 26.* Quorum de sententia desciturn a Romanis constabat. ¶ *Plin. l. 18. c. 16.* Humidum solum desciscit in pratum. h. e. fit pratum.

Descobinātus, a, um, adject. a *de*, & *scobino*, abrasus, abscissus, κατεξεσμένος, *squarciato, lacerato. Var.* apud *Non. c. 2. n. 236.* Quanto satius est salvis cruribus in Circo expectare, quam his descobinatis in silva curare. *Arnob. l. 6.* Tornis rasa, limis descobinata.

Describo, is, ipsi, iptum, a. 3. *descrivere, ricopiare, dipingere*, כתב, Ger. *abschreiben*, Gal. *decrire*, Hisp. *describir*, ἀναγράφω, proprie est exscribere, transcribere. *Cic. Comif.* Dicam tuis, ut librum, si velint, describant. ¶ Accipitur etiam pro simplici scribo. *Virg. in Daphnide.* In virgi nuper quæ cortice fagi carmina descripsit. ¶ Item pro delineo, vel pingo. *Plaut. Asin. 2. 3. 22.* Non potuit pictor rectius describere ejus formam. ¶ Translate est exprimere, vel designare. *Cic. pro Cæl.* Siqua mulier fit hujusmodi, qualem ego paulo ante descripsi. ¶ Item disponere, vel in ordines digerere. *Cic. pro Flac.* Qui cum omnes Asiæ civitates in provincias descripsisset. ¶ Item dividere, partiri. *Cic. Agr. 2. c. 31.* Et in eo duodena describit in singulos homines jugera. *Liv. l. 1. c. 19.* In XII. menses descripsit annum. ¶ Item taxare. *Cic. ad Q. Fr.* Vectigal Græcis æqualiter Sylla descripserat. *Cæs. l. 3. B. C. c. 32.* vecturas describere civitatibus. ¶ Item statuere. *Cic. pro Quint.* Quis tandem nobis ista jura tam æqua describit? ¶ Item destinare, transferre. *Sen. epist. 109.* Non credis, animas in alia corpora, atque alia describi, & migrationem esse, quam dicimus mortem. *Plin. l. 18. c. 28.* Describere in deos.

Descriptio, onis, f. 3. *descrizione*, מִכְתָּב, Germ. *abschreibung*, Dal. *description*, Hisp. *descricion*, διαγραφή, definitio, explicatio. *Cic. 2. de Orat.* Rerum ratio ordinem temporum desiderat, regionum descriptionem. ¶ Item partitio, distributio, *Cic. in Rul.* Urbs & natura, & situ, & descriptione ædificiorum nobilis. *Suet. Tib. c. 30.* Descriptio legionis.

Descriptiuncŭla, æ, f. dimin. a descriptio, *picciola descrizione. Sen. Controv.* Celebres descriptiunculas subtexere.

Descriptor, oris, m. qui describit. *Lactant. l. 3. c. 5.* Seneca morum, vitiorumque publicorum & descriptor verissimus, & accusator acerrimus fuit.

Descriptus, a, um, adject. *descritto*, ἀπογεγραμμένος. *Cic. de Senect. c. 2.* Partes ætatis bene descriptæ. *Id. 3. Fin. c. 22.* Natura nihil est aptius, nihil descriptius.

Desculpo, is, psi, ptum, a. 3. idem quod sculpo, *scolpire. Tert. l. 1. ad Nation. c. 12.* Simulacrum ligno, seu lapide desculptum.

Desĕco, as, a. 1. *tagliare, segare*, ἀποτέμνω, ferro incido, abscindo, amputo. *Var. l. 1. R. R. c. 1.* Spicarum falcem desecat. ¶ Translate est auferre. *Cic. Att. l. 16.* Tu illud desecabis, & hoc agglutinabis.

Desectio, onis, f. *il tagliare*, ἀποκοπή. *Colum. l. 6. c. 3.* Desectio messis.

Desectus, a, um, adject. *tagliato. Liv. l. 2. c. 5.* Desecta cum stramento seges. *Id. l. 31. c. 34.* Tota cervice desecta. *Virg. 8. Æn. v. 438.* desecto vertens lumina collo.

Desenesco, vel desenco, n. 2. senesco. *Sall. 11. Hist.* Nisi cum ira belli desenuisset. Ita refert *Priscian. l. 10.*

Desĕro, is, evi, desitum, n. 3. idem ac fero, vel planto, *seminare, piantare. Var. l. 1. de R. R. c. 23.* In recentibus pomariis desitis seminibus.

Desĕro, is, rui, ertum, a. 3. *abbandonare*, עזב, Ger. *verlaſſen*, Gal. *abbandoner*, Hisp. *desamparar*, ἀναλείπω, derelinquo. *Cic. ad Q. Fr.* Amici partim deseruerunt me, partim etiam prodiderunt. *Id. Att. l. 3.* Deseri a mente, *perdere il ſeno. Idem pro Quint.* Vadimonium sibi ait esse desertum. *Plaut. Merc.* Deserunt hunc curforem genua. ¶ Deserere exercitum, *disertare, Cic. Ver. 7. & Cæſ. 5. B. G.*

Desĕro, as, avi, atum, a. 1. aperio, refero, *aprire. Apul. l. 1. A. A.* Januæ sua iponte deseratæ nocte fuerunt. Alii leg. *reserata.*

Deserpo, is, psi, erptum, n. 3. deorsum serpo. *Apul. Apol.* Lanugo malis deserpit. *Stat. Theb. 6. v. 585.* Deserpitque genis lanugo.

Deserta Bojorum, *Vienerwalde*, tractus Norici, qui olim a Vindelicis per Noricos Pannoniam usque protensus fuit.

Desertio, onis, f. *abbandono*, ut desertio Juris humani, *Liv. l. 41. c. 24.*

Deserto, as, freq. a desero. Afferunt Lexicographi quidam *ex Accio* hæc verba: Cum me solum uterque parens desertassent.

Desertor, oris, m. qui deserit. *Cic. 3. Fin. c. 19* Desertores communis salutis. ¶ Desertores, m. 3. *traditori*, λιποστράτιοι, milites, qui suos deserunt, & ad hostes transeunt. *Cæſ. 6. B. G.* In desertorum, ac proditorum numero ducuntur.

Desertrix, icis, f. quæ deserit. *Tertul. de habit. mulier. c. 1.* Divinæ legis prima desertrix.

Desertum, ti, n. 2. *luogo disabitato, ſolitario*, מִדְבָּר, Ger. *wuſte, eynod*, Gal. *desert*, Hisp. *desierto*, ἔρημος, locus solitarius, ac inhabitatus, quasi derelictus ab hominibus. *Virg. 1. Æn.* Ipse ignotus, egens Libyæ deserta peragro. ¶ In singulari numero frequens est apud Scriptores Ecclesiasticos, ut congestis exemplis ex Tertulliano, Hieronymo, & Prudentio ostendit *Cellar. Cur. poster. p. 399.*

Desertus, a, um, o. 1. 2. *abbandonato*, עָזוּב, Ger. *verlaſſen*, Gal. *desert*, Hisp. *desierto*, ἀναλελειμμένος, derelictus, destitutus, a desero. *Cic. 1. Fam.* Et, nisi per te sit restitutus, desertum se, atque abjectum iore. ¶ Item asper, incultus, *Virg.* Rupe sub adversa deserti ad Strymonis undam. ¶ Hinc comp. desertior, sup. desertissimus. *Cic. in Pis.* Ut nullius unquam reditus fuerit desertior. *Id. 6. Ver.* In desertissima solitudine. ¶ Apud *Tibul. l. 1. el. 1. v. 17.* desertus stipes accipitur, pro defixus humi, *impiantato.* Verba ejus sunt: Placidam soleo spargere lacte Palem: nam veneror, seu stipes habet desertus in agris, seu vetus in trivio Borea serta lapis.

Deservio, is, ivi, itum, *servire, attendere*, יָנַד, Ger. *dienen*, Gal. *servir*, Hisp. *servir*, ὑπηρετέω, est obtemperare, vel dare operam. *Cic. Tirean*, Valetudini adhuc, dum mihi deservis, servisti non satis. *Id. pro Sylla c. 19.* Deservire amicis. Sic deservire studiis. *Plin. in epist. 7. l. 7.*

Deses, desidis, o. 3. *ozioſo*, Ger. *faul*, Gal. *pareſſeux*, Hisp. *perezoſo*, ἀργός, otiosus, qui nihil agit, a desideo. *Liv. l. 1.* Desidem Romanorum Regem inter sacella, & aras acturum esse regnum rati. *Col. l. 7. c. 12.* Desidem agricolam ab opere suo reddit.

Desiccātivus, a, um, adject. *diſſeccante*, ut virtutis esse desiccativæ, *Macer. l. 2. v. 10.*

Desicco, as, idem quod sicco, *seccare, diſſeccare. Vitruv. l. 1. c. 28.* desiccare humectata.

Desidĕo, des, edi, essum, n. 2. *stare ozioſo*, נִבְצַל, Ger. *müſſig ſitzen*, Gal. *etre oiſif*, Hisp. *empereçar*, ἡδυπαθέω, otiosus sedeo. *Ter. Hec. 5. 3. 2.* Frustra ibi totum desedi diem.

Desiderabĭlis, le, o. 3. *deſiderabile*, אִוּוּי, Ger. *erbegaren*, ἐπιθυμητός, quod expetendum est. *Cic. 1. Fin.* Nihil enim desiderabile concupiscunt. *Liv. l. 24. c. 5.* Desiderabilem efficere. *Suet. in Tib. c. 21.* Ut tali successore desiderabilior ipse quandoque fieret.

Desiderātio, f. 3. *deſiderio*, ἐπιθυμητικὸν, actus desiderandi. *Cic. de Sen. c. 14.* At non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus, credo, sed nec desideratio quidem. Desideratiua verba dicuntur a Grammaticis, quæ desiderium significant, ut *esurio, canaturio.*

Desidĕrātus, o. 1. 2. particip. a desideror, *bramato. Cic. poſt red. ad Quir. c. 1.* Sed omnia desiderata magis, quam affidue percepta delectant. *Plin. l. 30. c. 1.* Blandissima, & desideratissima promissa.

Desiderium, n. 2. *deſio, deſiderio*, חמדה, Ger. *begirb*, Gal. *deſir*, Hisp. *deſſeo*, ἐπιθυμία, vehemens amor. *Cic. 4. Tusc.* Desiderium est libido ejus, qui nondum adsit, videndi. Hinc affici, flagrare, laborare desiderio, vel ex desiderio. *Cic. Fam. 16. epist. 10. & l. 2. ep. 11. &c. Id. l. 2. ad Q. Fr. ep. 14.* Faciam, ut in medio dolore, ac desiderio mei læteris. ¶ Esse in desiderio, pro desiderare. *Id. 2. Fam. ep. 12.* ¶ Accipitur aliquando pro jactura, *perdita*; nam ea desideramus, quæ amissimus. *Id. de Amic.* Si Scipionis desiderio me moveri negem. ¶ Item pro postulatione, *dimanda, diceſis. Suet. Aug. c. 17.* Donec desideria militum ordinarentur. *Id. ib. c. 53.* Adeuntium desideria excipiens, h. e. libellos supplices. V. *Cafaub.* ¶ Desiderium, vox est interdum, qua res charas blande appellamus. *Catul. Carm. 2.* Cum desiderio meo nitenti lubet jocari. *Cic. ad Terent.* Meum desiderium, mea lux. ¶ Desiderium discidii apud *Cic. Philipp. 2. c. 18. desiderio di separazione.* Quamquam locus est dubius, & variis lectionibus contaminatus. Desiderium absentiæ apud *Senecam ep. 40.* hoc est dolor.

Desidĕro, as, avi, atum, a. 1. *deſiderare*, חמד, Ger. *begeren*, Gal. *deſirer*, Hisp. *deſſear*, ἐπιθυμέω, generatim sumitur pro deesse, cum passive usurpatum est, vel pro requirere, si active, & per metalepsin pro cupere. Res enim charæ, quæ desunt, expetuntur. *Curt.* In eo prælio quinquaginta millia desiderata. *Cic. Att. l. 7. ep. ult.* Sin erit bellum, partes meæ non desiderabuntur. *Id. in Brut.* In quo perfectissime Stoico summam eloquentiam non desiderem. *Id. de Sen. c. 14.* Non caret is, qui non desiderat. ¶ Aliquando est postulare, rogare, *dimandare. Suet. Aug. c. 40.* Desideranti consuetudinem veterem concessit rursus. V. Desiderium.

Desidia, æ, f. 1. *pigrizia, poltroneria*, עַצְלָה, Ger. *faulheit*, Gal. *pareſſe*, Hisp. *pereza*, ἡδυπάθεια, ignavia, inertia, a desideo. *Cic. 1. Off. c. 34.* Quam ne languori se, desidiæque dedat.

Desidiabulum, i, n. locus desidiæ aptus. *Plaut. Batch.* 3. 1. 8. Ut celem patrem tua damna, aut desidiabula. Al. leg. *despoliabula*.

Desidies, ei, f. idem quod desidia. *Lucret. l.* 5. *v.* 49. Quis luxus desidiesque.

Desidiosè, adverb. *ociosamente*, Ger. *faulleglich*, Gal. *en oisiveté*, Hisp. *perezosamente*, ἀργῶς. *Lucr. l.* 4. *v.* 1129. Agere ætatem desidiosè.

Desidiosus, a, um, o. 1. 2. ἀργός, qui totus desidet, & nihil agit, *ocioso*. *Ovid. de cem. Am. v.* 161. Quæritur, Ægisthus quare sit factus adulter. in promptu causa est, desidiosus erat. *Cic.* 2. *Agr. c.* 33. Inertissimum, & desidiosissimum otium. *Var. Procem. l.* 2. *R. R.* Majores nostri, qui in oppido sederent, quam qui rura colerent, desidiosiores putabant.

Desido, is, edi, essum, n. 3. è sido, proprie significat ad sedendum descendere, (Præter. a sedeo mutuatur, teste *Valla l.* 5.) Hinc honeste pro ventrem exonerare usurpat *Cels. l.* 4. *c.* 18. ¶ Sed fere usurpatur pro labidere, *sprofondarsi, calare all' ingiù*, καταχάσκω. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 35. Multa oppida corruerunt, terræ desederunt. *Val. Flac. l.* 8. *v.* 329. Vasto desedit hiatu. *Cels. l.* 2. *c.* 7. Ex urina quod desidit album est.

Desidè, vel desiduo, adverb. diuturne, assidue. *Ver. apud Pulgent. de prisc. scrm. n.* 37. Tam desiduo abfuisse te.

Designatio, f. 3. notatio, significatio, descriptio. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 31. Aut de infinitæ rei quæstione sine designatione personarum, & temporum. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Omnem totius operis designationem, atque apparatum. ¶ Apud *Arnob. l.* 7. legitur *Dissignatio*.

Designatôres, m. 3. βραβῆται, dicebantur, qui constituendæ funebri pompæ præerant, unicuique incedendi locum ordinemque præscribentes, simili fere munere eorum, qui Magistri cæremoniarum a nobis vocantur. *Cic. Att. l.* 4. Desertus a suis vix iam Decimum designatorem retinet. ¶ *Ulpian. Dig.* 3. 2. 4. designatores intelligit eos, qui Victoribus in Ludis præmia distribuunt. Ait enim; Designatores, quos Græci βραβεῖς appellant. ¶ Designator scenarum est, qui scenas ordinat. *Vet. Institut.* apud *Grat. p.* 270. ubi pro Designator, legitur *Dissignator*. Ita etiam scribit *Lipf. de Amphith. c.* 15. ¶ Apud *Plaut.* quoque designator dicitur, qui in theatro designat, & disponit locos spectantium, quo quisque loco sedere debeat. *Id. prol. Pan. v.* 19. Neu designator præter os obambulet, neu sessum ducat, dum histrio in scena fiet. Hic quoque al. leg. *dissignator*.

Designâtus, a, um, adject. *destinato, disegnato*. Sic Consules, Prætores, &c. designati dicebantur, qui in proximum annum creati erant, & nondum Magistratum inierant. *Cic. Fam. 11. ep.* 6. *Vellej. l.* 2. *c.* 111. Sic designatus Reipublicæ civis, *Cic. pro Cluent.*

Designo, as, avi, atum, a. 1. *segnare, notare*, סמן, חיתים, Ger. *bezeichnen, anzeigen*, Gal. *designer, marquer*, Hisp. *senalar, notar*, σημειόω, est aliquo signo notare. *Cic.* 1. *Catil. c.* 3. Notat, & designat oculis ad cædem unumquemque nostrum. ¶ Item significare, denotare, & quasi per signa demonstrare. *Cic. de Orat.* Hæc ridentur, quæ notant, & designant turpitudinem aliquam non turpiter. ¶ Aliquando est decernere, & deligere. *Cic. in Rull.* Ut ii Magistratum habeant, quos plebs designaverit. ¶ Interdum describere, constituere. *Cic. in Phil.* Locum sepulchro pedes triginta quaquaversus designat. ¶ Aliquando rem aliquam insignem patrare, & accipitur in utramque partem, bonam, & malam. *Ter. Adelph.* 1. 2. 7. Quæ facta sunt, omitto: modo quid designavit? V. ibi *Donat. Horat. l.* 1. *epist.* 3. *v.* 16. Quid non ebrietas designat? ¶ Designare nota ignominiæ, *infamare. Liv. l.* 24. Si reputabitis, nulla ignominiæ nota leviore designari vos potuisse. ¶ *Dissigno* etiam legitur. V. Delignator.

Desilio, is, desilui, vel desilii, desultum, n. 4. *discendere di salto*, ירד, Ger. *abspringen*, Gal. *sauter en bas*, Hisp. *saltar baxja abaxo*, καταπηδάω, saltu descendo. *Plin. de Vir. illust.* Dum a templo Dianæ desiliit, talum intorsit. *Virg.* 11. *Æn.* Portisque ab equo Regina sub ipsis desiluit. *Horat. l.* 1. *sat.* 2. Desilire lecto. *Cic. pro Mil.* Desilire de rheda.

Desinatio, onis, f. cessatio. *Sen. epist.* 117. Hæc desinatione misericordiam captans. Alii leg. *desessatione*, vel *destinatione*.

Desino, as, n. 1. idem ac desiao, is, apud vet. *Post.* Alii leg. desirare pro desinare.

Desino, is, ivi, vel ii, itum, n. 3. *cessare, lasciare, finire*, חדל, Ger. *ablassen*, Gal. *cesser*, Hisp. *dexar*, παύομαι, cesso, omitto, finem facio, ex de, & sino. *Ovid. Met.* 5. Desinerant imbres. *Cic.* 1. *Fam.* Equidem non desinam tua decreta defendere. ¶ Reperitur cum acc. pro relinquere, renuntiare. *Cic. M. Cal.* 7. *Fam.* Libenter mehercule artem desinerem. *Sueton. Tib. c.* 36. Deprecantibus (Mathematicis) ac se artem desituros promittentibus veniam dedit. At *Gel. l.* 2. *c.* 12. Non ad augendam, sed ad detinendam seditionem, legem hanc esse dicebat. ¶ *Horat.* cum gen. junxit *l.* 2. *od.* 3. Desine mollium tandem querelarum. quæ constructio græca est. ¶ Interdum significat interire, perire. *Plin. l.* 2. *ep.* 10. Fragilia, & caduca non minus, quam ipsi homines occidunt, desinuntque. ¶ Item terminari, finiri. *Horat. ad Pison. v.* 3. Atrum desinat in piscem mulier. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Gemma hæc in violam desinit. h. e. colorem habet violæ similem. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Ovid. l.* 1. *Art. am. v.* 411. Tunc bene desinitur. *Cic.* 2. *Fin. c.* 13. Jampridem contra eos desitum est disputari.

Desipiens, is, adject. *ignorante, sciocco*, ἀνόητος. *Cic. l.* 2. *nat. Deor.* Desipientis arrogantiæ est, &c. *Id. l.* 2. *de Div. c.* 23. Est ne quisquam ita desipiens, qui, &c.

Desipientia, æ, f. *ignoranza, sciocchezza. Lucret. l.* 3. *v.* 500. Desipientia fit, quia vis animi, atque animai Conturbatur.

Desipio, is, desipui, sine sup. n. 3. *esser pazzo, impazzire*, נבל, Ger. *abervvitzigsein*, Gal. *resver, radoter*, Hisp. *caloquecer*, παραφρονέω, est insipienter agere, delirare, ex *de*, & *sapio*. Est minus quam insanio. *Cic. Cal.* In quo cum objurgarer, quod nimio gaudio pene desiperem. ¶ Reperitur etiam cum genit. *Plaut. Epid.* 1. 2. 35. Desipiebam mentis, cum illa scripta mitterem. Sed græca constructio est. ¶ Active pro insipidum facere habet *Tert. de Pudic. c.* 13. & 18. Fermentum modicum totam desipit consperlionem.

Desisto, stis, stiti, itum, n. 3. *cessare, lasciare*, שבת, Ger. *abstehen*, Gal. *desister*, Hisp. *dexarse, desistir*, ἀφίσταμαι, cesso, abstineo. Usurpatur cum ablat. cum, vel sine præposit. Desistere incepto, causa, litibus. *Liv. l.* 25. *c.* 2. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 9. *Ter. Phor.* 4. 3. 29. Et desistere ab illa meate, *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. Desistere de negotio, *Hirt. B. Afric. c.* 45. ¶ Et cum infinito. *Cic. Ver. c.* 48. Ut aliquando de judiciis dicere desistamus. Adde *Plaut. Epid.* 1. 1. 38. ¶ Passive *Plaut. Mil.* 3. 1. 142. Nunc jam istis rebus desisti decet. ¶ Aliquando significat, stare in loco, morari. *Plaut. Most.* 3. 2. 100. Quid illic tam diu destitisti? Alii leg. *restitisti*. ¶ Item recedere. *Id. Men.* 5. 2. 59. Quid illa abs te irata destitit? Sed meliores edit. habent: *Quid illam iratam abs te destituis?*

Desitzates, m. Liburniæ populi. *Plin. l.* 3. *c.* 22.

Desitûdo, inis, f. cessatio. *Sulpic. Sev. in præfat. de vita B. Martini*: Totum id desitudine tanti temporis perdidissem.

Desitus, a, um, adject. a desino, *lasciato, ommesso*, παυσάμενος. *Gel. l.* 15. *c.* 27. Disciplina tibiis canendi desita est. *Suet. Aug. c.* 37. Censores creari desitos longo intervallo creavit. ¶ Est etiam particip. a *desero*, quod plantare significat. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 23. Semina in recentibus pomariis desita.

Desolatus, a, um, adject. desertus, devastatus, *desolato, isolato*. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 67. Penates desolati. ¶ Item derelictus, *abbandonato. Virg. Æn.* 11. *v.* 870. Dissectique duces, desolatique manipli. *Apul. l.* 6. *Met.* Desolata parentibus.

Desolo, as, avi, atum, a. 1. *distruggere*, השמים, Ger. *verwüsten*, Gal. *desoler*, Hisp. *destruir*, ἐρημόω, solitarium, & desertum facio, a solus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 367. Ingentes & desolavimus agros. Adde *Col. l.* 1. *c.* 3.

Desolvo, is, a. 3. *pagare, sborsare*, exsolvo. *Scævola Dig.* 4. 5. 41. Reliquorum nomine id desolutum est.

Desomnis, e, adject. insomnis, vigilans. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 47. *Burman.* Soles me nocte desomnem facere.

Desorbeo, es, ui, & pi, ptum, 2. 2. idem quod absorbeo, *assorbire. Tertul. de Idololatr. ad fin.* Vortex ejus ad inferos desorbet.

Despectatio, onis, f. idem quod despectus in prima significe. *Vitruv. l.* 1. *c.* 8. Despectationes contaculorum.

Despectâtor, oris, m. contemptor, *sprezzatore. Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 8. Despectatores divinarum sententiarum.

Despectio, f. 3. *disprezzo*, בזיון, Ger. *verachtung*, Gal. *mepris*, Hisp. *menosprezzo*, καταφρόνησις, contemptus. *Cic. in Hortens.* Consolabitur eam magnitudo animi, & humanarum opinionum alta quædam despectio. Refert *Nonius c.* 4. *n.* 141.

Despecto, as, avi, atum, a. 1. *guardare in giù*, משקיף, Ger. *nider sehen*, Gal. *guarder en bas*, Hisp. *mirar baxja abaxo*, καθοράω, sæpe deorsum aspicio. *Virg.* 1. *Æn. v.* 396. Nunc terras ordine longo aut capere, aut captas jam despectare videntur. ¶ Item contemno, despicio, *sprezzare. Tacit. Ann.* 2. *c.* 43. Piso vix Tiberio concedere, liberos ejus despectare.

Despector, oris, m. despectator, contemptor, *sprezzatore. Tertul. l.* 2. *cont. Marc. c.* 23. Eligitur Saul, sed nondum despector Prophetæ Samuelis.

Despectrix, icis, f. quæ contemnit, *sprezzatrice. Tertul. de Anim. c.* 23. Virtus despectrix mundi.

Despectus, a, um, o. 1. 2. *sprezzato*, καταφρονηθείς, contemptus. *Cic. in Pis.* Abjectus, contemptus, despectus ab omnibus. *Id. Ver.* 5. *c.* 41. Ne contemptissimi, & despectissimi esse videamur.

Despectus, us, m. 4. *il prospetto d' un luogo inferiore*, Ger. *das nider sehen*, Gal. *vue de haut en bas*, Hisp. *el mirar abaxo*, καθόρημα, prospectus ex superiori loco in inferiorem. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 45. Erat ex oppido despectus in campum. ¶ Item contemptus, *disprezzo*, καταφρόνησις. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 39. Ludibrio, & despectui paternis inimicis erunt oppositi.

Desperandus, a, um, adject. *da disperarsi, disperato. Cic.* 2. *Catil. c.* 5. Essent illi quidem desperandi, sed tamen ferendi.

Desperans, antis, adject. *che dispera. Cic. pro Mil. c.* 21. Servi desperantes vitam domini. ¶ Passive pro desperatus. *Plin. l.* 22. *c.* 29. Ulcera jam desperantia cicatrice includit.

Desperanter, *disperatamente*, Ger. *verzweiflich*, Gal. *desesperement*, Hisp. *desesperadamente*, ἀνελπίστως. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 18. Quod desperanter tecum locutus est.

Desperâte, desperanter. *Augustin. epist.* 237. *ad Celer.* Non desperate follicitus.

Desperatio, f. 3. *disperazione*, Ger. *verzweifl lung*, Gal. *desespoir*, Hisp. *desesperacion*, ἀπόγνωσις, ut inquit *Cic. l.* 4. *Tusc. c.* 8. est ægritudo sine ulla rerum expectatione meliorum. *Id.* 3. *Fam.* Nos erimus etiam in omni desperatione fortes.

Desperâtus, o. 1. 2. *disperato*, ἀνελπίστος, qui nullam habet spem. *Cic.* 2. *Catil.* Si ex urbe exierint desperatorum hominum flagitiosi greges. ¶ Item de quo nulla spes habetur. *Cic. pro Mur.* Ut nostri homines desperatas jam pecunias exigerent. Sic Resp. ægrota, ac pene desperata, *Id. Divinat. in Ver. c.* 22. ¶ Habet & suos gradus. *Cic. Fam.* 6. *ep. ult.* Hæc quamquam nihilo meliora sunt, nunc etiam multo desperatiora. *Id. Ver* 4. *c.* 41. Desperatissimo perfugio uti.

Despergo, is, ersi, ersum, a. 3. dispergo, diffipo. *Silius l.* 9. *v.* 167. In vacuas senior vitam desperserat auras. Ita meliores libri omnes.

Desperno, is, evi, etum, a. 3. valde sperno. *Colum. l.* 10. *v.* 298. Ne Corydonis opes despernat Alexis.

Despêro, as, avi, atum, n. 1. *disperare*, נואש, Ger. *verzweiffeln*, Gal. *desesperer*, Hisp. *desesperar*, ἀνελπίζω, non spero, desino sperare. *Cic.* 1. *Off.* Considerandum est, ne temere desperet propter ignaviam. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Cluent. c.* 53. Et simul saluti desperare vetuit. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 9. *Fam.* Domum Syllanam desperabam. ¶ Vel cum abl. & præp. *de. Id. ad Attic. l.* 8. *ep.* 11. Desperare de Rep. ¶ Vel cum *ab. Id. in Pison.* Spem habere a Tribuno plebis, sed a Senatu quidem desperasse. ¶ Et cum infinito. *Cic. l.* 2. *de Divin.* Non plane despero, ista esse vera. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Sive restituimur, sive desperamur. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Turpiter desperatur quidquid fieri potest.

Despicabilis, & le, o. 3. φαῦλος, contemptibilis, *sprezzabile. Ammian. l.* 26. *c.* 8. Dedignatus hominem despicabilem.

Despicatio, f. 3. *disprezzo*, καταφρόνησις, contemptus. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 20. Ut odia, invidiæ, despicationes adversantur voluptatibus.

Despicatus, a, um, adjectiv. passivæ significe. contemptus, *sprezzato*, ἀνόητος. *Ter. Eun.* 2. 3. 92. Quæ nos, nostramque adolescentiam habent despicatam. *Cic. pro Sest. c.* 16. Cæsi Trib. pleb. despicatissimi hominis furori. ¶ Est etiam particip. activæ significe. a despicor, quod dispicere, seu considere significat. *Aurel. de Vir. Illust. in Camillo, c.* 23. Primo ut Deos venerati, deinde ut homines despicati interfecere.

Despicatus, us, m. *disprezzo*, καταφρόνησις, contemptus, ut Despicatui ducere, idest, contemnere. *Cic. pro Plac. cap.* 27. Quam si quis despicatui ducitur. *Plaut. Men.* 4. 3. 19. Tu me bene merentem habes despicatui.

Despiciens, tis, nom. ex particip. qui despicit, *sprezzatore. Cic.* 2. *de Orat.* Nemo unquam tam sui despiciens fuit, qui desperaret &c.

Despicientia, f. 1. *disprezzo*, ὑπεροψία, despectus, despectio. *Cic.* 1. *Tusc.* Totam vim bene vivendi in omnium rerum humanarum contemptione, ac despicientia ponamus.

Despicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare all' ingiù*, καθοράω, deorsum aspicio, a specio, video. *Col. lib.* 1. Area ita constituenda est, ut vel a domino, vel certe a procuratore despici possit. ¶ Est etiam simpliciter cernere. *Cic.* 4. *Fin. c.* 23. Catuli, qui despecturi sunt, &c. ¶ Translate usurpatur pro contemno, sive parvifacio, *disprezzare*. Nam cum quis alium contemnit, despicere videtur, quasi infra se aspicere. *Cic.* 2. *Off.* Despiciunt autem eos, & contemnunt, in quibus nihil virtutis, nihil animi, aut nervorum putant. ¶ Item pro negligere. *Nepos in Attic. c.* 2. Rei familiaris despexit fructum.

Despicor, aris, d. 1. *disprezzare*, καταφρονέω, contemno. V. Despicatus.

Despicûus, a, um, adject. antiqu. contemptus, *disprezzato*. *Nævius* apud *Non. c.* 2. *n.* 667. Sibi despica & despica.

Despoliabulum, locus ad despoliandum aptus. V. Desidiabulum.

Despoliâtor, oris, m. *chi spoglia. Plaut. Trinum.* 2. 1. 14. Avarus, elegans, despoliator.

Despoliâtus, a, um, adject. *spogliato. Cic. Fam.* 14. *ep.* 2. In miseram & despoliatam domus partem venire.

Despolio, as, avi, atum, a. 1. idem ac spolio, *spogliare. Cic.* 5. *Ver.* Dux isti ad despoliandum Dianæ templum fuit. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 31. Despoliare armis. Et *l.* 5. *c.* 6. Despoliare nobilitate.

Despondeo, es,ondi, & spopondi, onsum, a. 2. *promettere*, יפר, Ger. *verheyssen*, Gal. *promettre*, Hisp. *prometter, desposar*, ἐγγυάομαι, est promittere. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 8. Bibliothecam tuam cave cuiquam despondeas. ¶ Speciatim dicitur de nuptiis. *Donatus ad Ter. Andr.* 1. 1. 75. *Despondere*, inquit, dicitur pater adolescentis, *spondere* autem pater puellæ. *Ter. loc. cit.* Ad me venit, gnatam suam filio (meo) uxorem ut daret; Placuit, despondi. ¶ Verum hæc differentia non servatur. nam ipse *Ter. Heaut.* 4. 5. 31. At ego illi neque do, neque despondeo: loquitur pater puellæ. *Cic.* etiam *l.* 2. *Attic. ep.* 3. Tullio Pisoni despondimus. ¶ *Cæsius Ciceroni l.* 8. *Fam. ep.* 7. Despondere sibi alicujus filiam. h. e. ascisere in matrimonium. Sic Despondere sibi domum alicujus. h. e. suam futuram domum sibi polliceri. *Cic. Attic. l.* 12. *ep.* 7. ¶ Despondere animum, est, ex desperatione mortem sibi decernere, *perdersi d' animo, disperarsi. Plaut. Men. Prol.* 34. Pater postquam puerum perdidit, animum despondit. Et despondere, absolute, eodem sensu. *Colum. l.* 8. *c.* 10. de turdis: Difficulter in aliam regionem transferuntur, quia caveis clausi plurimi despondent. ¶ Despondere sapientiam, est desperare, se posse sapientiam acquirere. *Colum. l.* 11. *c.* 1. In socordiam compelli, quia desponderis sapientiam. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Ter. Andr.* 5. 6. *in fine*: Ne expectetis dum exeant huc: intus despondebitur. ¶ Alterum præteritum despopondi habetur apud *Plaut. Trucul.* 4. 3. 31.

Despon-

Desponsātus, o. 1. 2. particip. a desponsor, *promesso in matrimonio*. *Suet. in Cæs.* c. 1. Sed admodum dives prætextato desponsata fuerat.

Desponsio, onis, f. promissio. *Cal. Aurel. Tard. l. 3. c. 18.*

Despōnso, as, a. 1. frequent. a despondeo. *Aurel. Fill. de Orig. Gen. Rom.* Filia jam ante desponsata Turno fuerat.

Despōnsor, oris, m. qui despondet. Agnoscitur, ut Latina vox, a *Varr. l. 5. de L. L. post med.*

Despōnsus, a, um, o. 1. 2. *promisso*, καθομολογημένος, particip. a despondeor. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 5.* Tullium nostrum Crassipedi pridie Nonas Aprilis esse desponsam. *Idem de Aruſp. Reſp. c. 3.* Cui me præripere desponsam jam, & destinatam laudem, valde esset iniquum. *Idem Attic. l. 16.* Desponsam homini jam Syriam ademi.

Despŕētus, a, um, adject. *spretus*. *Festus.*

Despumātio, onis, f. despumandi actus. *Tert. de Carne Christi, c. 19.* Despumatione mutatum (semen) in coagulum sanguinis seminæ.

Despumātus, a, um, adject. a spuma purgatus, ut despumatum mel, *Celſ. l. 3. c. 6. Vitruv. l. 7. c. 4.* Libramentum cote despumatum. h. e. lævigatum, abstersum.

Despūmo, as, a. 1. *diſchiumare*, *ſchiumare*, חסיח, Ger. *verſchaumen*, Gal. *ecumer*, Hisp. *eſpumar*, ἀναφίζω, spumam aufero. *Virg. l. 1. Georg. v. 269.* Et foliis undam tepidi despumat aheni. ¶ Translate pro decoquere, *digerire*. *Perſ. ſat. 3.* Stertimus, indomitum quod despumare falernum sufficiat. ¶ Neutra significatione pro spumas deponere, a spuma purgari, usus est *Senec. l. 2. de Ira.* Ut minuatur, non consumatur calor, nimiusque ille fervor despumet. ¶ Legitur & *Dispumo*.

Despŭo, is, ŭtum, n. 3. דקק, Ger. *ausſpeyen*, Gal. *cracher*, Hisp. *eſcupir*, πτυστίω, deorsum spuo, vel exoreo, *ſputare*. *Tibul. l. 1. el. 5. ad fin.* Despuit in molles & sibi quisque sinus. *Id.* ad fascinum avertendum, quod veteri superstitione ter facere solebant. *Liv. lib. 3. c. 40.* Ubi nunc despui religio est. ¶ Translate sumitur pro contemnere, abominari. Solebant enim veteres, quæ abominarentur despuere. *Plaut. Aſin. 1. 1. 26.* Te obtestor hercle, ut quæ locutus, despuas. *Catul. carm. 47.* Despuere preces alicujus. ¶ Putabant etiam despuendo comitialem morbum averti, ipsumque sanari, qui laboraret, si inspueretur. *Apul. in Apolog. Plin. l. 28. c. 4.*

Despūmo, a. 1. *ſtagliare*, Ger. *entſchuppen*, Gall. *ecailler*, Hisp. *eſcamar*, ἐκλεπίζω, squamis exuo. *Plaut. Aulul. 2. 9.* Despuama pisces. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & aliis rebus. *Plin. l. 17. c. 24.* Subarator imprudens luxavit radices, corpusque desquamavit. *Idem l. 23. c. 7.* Summo cortice desquamato.

Desserto, is, tui, n. 3. *finir di cenchiare*, Ger. *verſchnauffen*, Gal. *s' eveiller*, Hisp. *deſperezarſe*. *Perſ. ſat. 6. v. 10.* Postquam desstertuit esse Maronides Quintus pavone ex Pythagoreo.

Dessĭco, as, n. 1. est sonum edere, qualem reddunt sorices. *Auct. Philom.* Et grillus grillat, desticat inde sorex.

Destillātio, onis, f. *diſtillazione*, ut destillatio lacrymarum, *Marcell. Empir. c. 8.* V. Distillatio.

Destillo, as, n. 1. distillo, a stilla. *Col. l. 4. c. 2.* Destillat humor ex capite.

Destĭmŭlo, as, avi, atum, a. 1. ut destimulare bona. h. e. rem familiarem quasi stimulo conficere & dissipare. *Plaut. Bacch. 1. 1. 30.* Animum fodicant, bona destimulant, facta & famam sauciant. ¶ Pro stimulare, excitare, *ſtimolare*. *Symmach. l. 4. ep. 26.* Ideo exercendi styli amore destimulor.

Destĭna, æ, f. vinculum, quo ædificium continetur. *Vitruv. l. 5. c. ult.* qui & *destinare* usurpat pro colligare. ¶ Alii per destinam columnas intelligunt, quæ ædificia sustinent, quas alia voce *Telamones*, & *Atlantes* dicimus. ¶ Translate *Arnob. l. 2.* Post Atalantem bajulum, ubicinem illum, ac destinam cæli.

Destĭnate, adv. *oſtinatamente*. *Ammian. l. 18. c. 3.* Florentio, & Lupicino destinate certantibus. *Id. l. 20. c. 8.* Eum ad se prodire destinatius adigentes.

Destĭnatio, f. 3. *deliberazione*, מזמה, Ger. *vatbſchlag*, Gal. *deliberation*, Hisp. *deliberacion*, προαίρεσις, deliberatio. *Plin. l. 7. c. 45.* Pestilentia Urbis, fames, sitisque Italiæ, destinatio expirandi, &c. *Tacit. 2. hiſt. c. 47.* Præcipuum destinationis meæ documentum habete, &c.

Destĭnāto, adverb. consulto, deliberate. *Sueton. Cæſ. c. 60.* Prælia non tantum destinato, sed ex occasione sumebat.

Destĭnātus, o. 1. 2. ἀποτετυγμένος, certus, definitus, *deſtinato*. *Quinct. l. 3. c. 8.* In qua fere eadem, sed certis, destinatisque personis quærantur. *Cic. Tuſc. 5. c. 22.* Hora destinata. ¶ Item obstinatus, *ſaldo*, *oſtinato*. *Cat. carm. 8.* At tu Catulle destinatus obdura. ¶ Item alligatus, *legato*, quæ notio videtur magis proprie ad hanc vocem pertinere. *Apul. l. 6. Milef.* Lorum, quo fueram destinatus, abrumpo. *Sidon. l. 1. ep. 7.* Captus, destinatusque pervenit Romam.

Destĭno, as, avi, atum, a. 1. *deſtinare*, *deliberare*, נזר, Ger. *beſtimmen*, Gall. *ordonner*, *deſtiner*, Hisp. *deputar*, προαιρέω, est constituere, & proprie dicitur de venditione, & emptione. *Plaut. Moſt. 3. 1. 113.* Bene hercle factum. quid? eas quanti destinat? *Idem Rud.* Minis triginta sibi puellam destinat. ¶ Item deliberare. *Cæſ. l. 1. B. C.* Infectis iis, quæ agere destinaverat, in Italiam rediit. *Liv. l. 7. c. 33.* Destinare animis. ¶ Item decernere, constituere. *Cic. in Off.* Cum eorum alteri Dionysius diem necis destinasset. ¶ Item parare. *Suet. de Cæſ.* De ampliando imperio plura, ac majora in dies destinabat. ¶ Item affignare, adjicere, devovere. *Cic. in Fam.* Non est annus hic tibi destinatus. *Juven. ſat. 4. v. 45.* Destinat hoc monstrum cyrabe, linique magister Pontifici summo. ¶ Item alligare. *Apul. l. 4. de Aſino*, Arreptum me loro quam valido ad anfulam quandam destinat. ¶ Item notare. *Q. Curt. l. 6.* Dioxippus conjectum oculorum, quibus ut fur destinabatur, ferre non potuit.

Destĭtŭo, is, ui, utum, a. 3. *abbandonare*, יזנח, Ger. *verlaſſen*, Gal. *delaiſſer*, Hisp. *deſamparar*, ἀπολείπω, derelinquo, desero, dimitto, ex de, & statuo. *Cic. 2. Phil.* Quid? eundem in Decemviratu non destituisti? *Idem 5. Phil.* Destituere fortunas sorti. *Ovid. Heroid. ep. 5.* Destitui ab arte. ¶ Interdum est privare, cum abl. *Col. l. 9.* Nimiam siccitatem destituere plantas naturali alimento. ¶ Interdum statuere, collocare. *ponere*. *Plaut. Rud. 3. 5. 43.* Ita duo destituit signa his cum clavis senex. *C. Gracchus Gell. lib. 10. c. 3.* Palus destitutus est in foro. ¶ Sumitur & pro fallere. *Col. l. 4. c. 24.* Commodissime palmæ submittentur, quæ nec spem vindemiæ destituant. Adde *Liv. l. 1. c. 51.* ¶ Hinc Destituere dicitur, qui quod promisit, non præstat, ut debitor cum pecuniam promissam non solvit. V. *Deſtitutio*. *Turneb. l. 4. c. 11.* & *Abram. ad Philip. 2.* ubi contendunt, exemplum ex ead. Philip. modo allatum intelligendum esse de pecunia non præstita.

Destitūtio, onis, f. derelictio, ἀνάληψις, *Cic. pro Cluent.* Ut judices destitutione iratos illi redderet. ¶ Speciatim dicitur cum non præstatur id quod promissum est, maxime in pecunia, *fallimento*. *Cic. pro Quinct. c. 3.* Destitutione illa perculsus Quintius &c. V. *Deſtituo*.

Destitūtor, oris, qui destituit. Utitur hac voce *Tibull. in Priap. car. 83. v. 15.* & *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 18.*

Destitūtus, a, um, adject. *abbandonato*, ἀπολειπόμενος. *Cic. pro Quinct. c. 16.* Viri boni sæpe illusi atque destituti hoc faciunt. *Liv. l. 31. c. 24.* Destitutus spe. *Suet. Galba, c. 11.* Consternatus destitutoque similis non multum abfuit, quin vitæ renuntiaret. ¶ Item collocatus, positus. *Liv. l. 23.* Ante pedes destitutum causam dicere jussit.

Destrangŭlo, as, a. 1. idem quod strangulo, suffoco. *Pers. Latro, declam. in Catil.* Destrangulandam penitus, & tollendam cogitavit.

Destricte, adverb. q. d. rigorose, vel aperte. *Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 3.* Veritas Christiana destricte pronuntiat, Deus si non unus, non est. *Lag. 13. Dig. de Procurat.* Destricte denegare.

Destrictīvus, o. 1. 2. quod manu colligitur, ut Oleæ destrictivæ, quæ caducis opponuntur. *Col. Aurel. Acut. 2. c. 29.* Adjutorii genus destrictivum.

Destrigmentum, ti, idem quod strigmentum, seu ramentum. *Plin. l. 20. c. 34.* Destrigmenti vel his impositis, vel seminibus.

Destringo, is, nxi, ictum, a. 3. *ſpiccare*, *ſtrappare*, תצר, Ger. *abbrechen*, Gal. *racler*, Hisp. *arrancar*, κατακόπτω, decerpo, amputo, excido *Col. l. 11. c. 2.* Tum & olea destringenda est. *Mart. l. 14 epigr. 51.* Pergamus has misit curvo destringere ferro. ¶ Est item strigili abradere, extergere, quæ corpori hærent. *Plin. l. 3. epiſt. 5.* Dum destringitur, tergiturque, audiebat aliquid. *Idem l. 32. c. 9.* Destringere interanea. h. e. abstergere. ¶ Item auferre. *Plin. Paneg. c. 37.* Destringere, & abradere aliquid bonis alicujus. V. alias notiones in *Diſtringo*.

Destructĭbilis. V. in Destructilis.

Destructĭlis, o. 3. ἀφανιστός, quod destrui potest. *Lact. lib. de ira Dei*, Destructilia sunt omnia, quæ manu fiunt. Al. leg. *Deſtructibilia*. Adde *Prudent. in Rom. v. 342.*

Destructĭo, onis, f. *diſtruzione*. *Suet. Galb. c. 11.* Destructiones murorum. *Quint. l. 10. c. 5.* Destructio, & confirmatio sententiarum.

Destructīvus, a, um, adject. *diſtruttivo*. *Cal. Aurel. l. 1. Tard. c. 4.* Destructivum adjutorium.

Destructor, oris, m. qui destruit, *diſtruttore*. *Tertul. Apolog. c. 46.* Rerum ædificator, & destructor. *Inſcript. vet. apud Grut. p. 220.* Non fuimus Tusciæ destructores.

Destructus, a, um, adject. derutus, *diſtrutto*, ut, humana manu destructus, apud *Ammian.* ¶ In antiquis codicib. legitur & *diſtructus*, ut & in Inscript. quadam, quam affert *Heraſius ad Prudentii Apotheſ. v. 445.* quæ sic habet. A nefandissimo tyranno Totila distructum.

Destrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *diſtruggere*, הרס, Germ. *zerſtören*, Gal. *detruire*, Hisp. *deſtruyr*, καθαιρέω, quod structum erat, corrumpo. *Cic. de fin. c. 20.* Ut navem idem destruit facillime, qui construxit. ¶ Metaphorice destruere teſtes, apud *Quintil. l. 5. c. 7.* est eorum fidem, auctoritatemque infirmare. Sic destruere aliquem. h. e. dejicere de gradu felicitatis, & potentiæ. *Vellej. l. 2. c. 48.* de Pompejo: Qui si decessisset in Campania, defuisset fortunæ destruendi ejus locus. Adde *Tacit. Ann. 2. c. 63.*

Desub præpoſit. composita, ut *exuro*, *inuro*, & significat idem quod Sub. *Florus l. 2. c. 3.* Si desub Alpibus, ideſt, desub ipſis Italiæ faucibus &c.

Desubĭto, idem quod subito. *Plaut. Moſt. 2. 1. 63.* Quamvis desubito facile est facere nequiter.

Desubŭlo, as, a. 1. persodio, a subula. *Varro apud Non. c. 2. n. 238.* Alterum Carneadem desubulasse, bona corporis sequitur.

Desudasco, is, n. 3. idem ac desudo. ¶ Desudascitur, imperf. *Plaut. Bacc. 1. 2. 33.* Hujusmodi palæstram, ubi damnis desudascitur.

Desudātus, a, um, adject. valde sudatus, ut desudatæ militiæ excubiæ. *Sidon. l. 6. ep. 1.* Desudata judicia. h. e. summo labore exercitata. *Claud. in Paneg. Mall. Theod. v. 11.*

Desŭdo, as, n. 1. *ſudar grandemente*, Ger. *ſchwitzen*, Gal. *fuer beaucoup*, Hisp. *mucho ſudar*, καθίδρύω, valde sudo. ¶ Per translationem ponitur pro laborare, *faticarſi*. *Cic. de ſenect. c. 11.* Desudare, atque elaborare in aliqua re.

Desuefactio, is, f. n. *diſuſanza*, *laſciare l' uſanza*, Ger. *entwohnen*, Gal. *ſe deſaccoutumer*, Hisp. *deſacoſtumbrarſe*, ἀνασθίζομαι, consuetudinem amitto, a consuetudine abducor. *Varr. 2. de R. R. c. 9.* Sed minutatim desuefiunt.

Desuesco, is, desuevi, desuetum, *diſuſanza*, ἀνασθίζομαι, est consuetudinem amittere. *Silius l. 3. v. 576.* Paulatim antiquo Patrum desuescit honori. *Quintil. l. 3. c. 8.* Morari in desuescendis. ¶ Quandoque active accipitur pro consuetudinem ab aliquo eximere, *diſuſare*. *Tertull. apud Non. c. 2. n. 199.* Desuevi illum. ¶ Calepin. & Paterat. addunt, desuesco usurpari aliquando pro *assuesco*, ut *de* præpositio augeat, afferuntque locum *Plaut. Aſin. 1. 3. 64.* Auceps offundit cibum, aves desuescunt. Sed meliores libri habent *assuescunt*.

Desuetūdo, f. 3. *diſuſanza*, Ger. *entwohnung*, Gal. *deſaccoutumance*, Hisp. *deluſo*, ἀνασθισμός, actus desuescendi. *Liv. l. 1. c. 19.* Mitigandum ferocem populum armorum desuetudine ratus.

Desuētus, a, um, adject. non suetus, *diſuſato*, ut desueta corda, *Virg. Æn. 1. v. 726.* Desueta arma, *Id. Æn. 1. v. 509.* Desueta triumphis agmina. *Id. Æn. 6. v. 814.*

Desŭgo, is, xi, ctum, a. 3. idem quod sugo, vel exsugo, *ſuggere*, *ſucchiare*. *Pallad. l. 1. c. 9.* Si qua fundentur ex poculis, velociter rapta desugent.

Desulto, as, avi, atum, n. 1. *ſaltare*, desilio, salio. *Tertul. de Anim. c. 32.* Desultare mari.

Desultōres, m. 3. κελητισταί, qui equos eligunt, alunt, ac docent, quorum ars est binos trahere equos, & alternatim ex uno in alterum mira celeritate transilire, a *desilio*. *Liv. l. 23. c. 29.* Quibus desultorum in modum binos trahentibus equos inter acerrimam sæpe pugnam in recentem equum ex festo armatis transultare mos erat. ¶ Translate *Ovid. l. 1. Amor. el. 3. v. 15.* Non sum desultor amoris.

Desultorĭi, m. 1. κέλητες, equi sine ephippiis, dicti, quod ex his facile desiliant desultores. duo singulis equitibus præsto erant, exercitatis ita nullibus, ut altero de via festo desilire possent in recentem. *Suet. in Cæſ. c. 39.* Equos desultorios agitaverunt nobilissimi juvenes. ¶ Per translationem desultorius, instabilis, ac identidem ab alio in aliud commeans dicitur. *Cic. pro Mur.* Qui nescio quo pacto mihi videtur Prætorius Candidatus in Consulatum quasi desultorius in quadrigarum curriculum incurrere. *Apul. de Aſino*, Hæc ipsa vocis immutatio desultoriæ scientiæ stylo respondet.

Desultorĭus. V. Desultorii.

Desultrix, icis, f. quæ desilit, instabilis, ut desultrix virtus, *Tertull. ad Valent. ad fin.*

Desultūra, f. 1. actus desiliendi. *Plaut. Mil. 2. 3. 9.* Desulturam nihil moror.

Desum, dees, defui, n. an. *mancare*, חסר, Ger. *mangeln*, Gal. *manquer*, *faillir*, Hisp. *faltar*, *fallecer*, ἐκλείπω, deficio. *Cic. 1. de Or.* Si tibi ipsi nihil deest. *Id. pro Mil.* Tibi nullum a me amoris officium defuit. ¶ Cum infinito *Tacit. 4. hiſtor. c. 80.* Neque ipse deerat arrogantia vocare offensas, *non mancava di provocare*. ¶ Deesse officio suo, est officio suo non satisfacere. *Cic. Att. l. 7.* Sin bellum geretur, non deero officio, nec dignitati meæ. ¶ Deesse occasioni, vel sibi ipsi deesse, est opportunitatem rei bene gerendæ prætermittere. *Plin. l. 11. c. 25* Nullo momento meditari cessat, ne quando desit occasioni. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 36.* Vide, ne tibi desis. ¶ Deesse alicui, vel ejus periculo, est amico in periculo existenti non opitulari. *Cic. pro Mur.* Ego vero ipse me existimarem nefarium, si amico, crudelem, si misero, superbum, si Consuli defuissem. ¶ Nonnunquam pro abesse accipitur. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. epiſt. 8.* Huic convivio puer optimus Q. tuus, meusque defuit. ¶ Non deest, pro licet, fieri potest. *Sil. l. 16. v. 10.* Nec cernere deerat. Deerat hic contrahitur in dissyllab. quod sæpe fit a Poetis. V. *Ovid. 1. Met. v. 77. Virg. 7. Æn. v. 362.* &c. Aliquando tamen dissolvitur prima etiam producta. *Stat. 8. Theb. v. 235.* nullis deest fua fabula mensis.

Desūmo, is, mpsi, ptum, a. 3. ἀναλαμβάνω, idem quod sumo, suscipio, *prendere*, *pigliare*. *Liv. l. 6. c. 20.* Desumere sibi hostem. *Horat. l. 1. ep. 2. v. 81.* Ingenium sibi quod vetus desumpsit Athenas.

Desŭper, *di ſopra*, מכעיה, Ger. *oben herab*, Gal. *deſſus*, Hisp. *ſobre*, *encima*, ἄνωθεν, a superiore loco, a super. *Cæſ. 1. B. G.* Qui in phalangas insiliret, & desuper vulnerarent. *Virg. 4. Æn. v. 122.* Nigrantem grandine nimbum desuper infundam.

Desuperne, adv. *dalla parte ſuperiore*. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Desuperne contra capita hostium & stercoris humani, & arenæ coctæ cadentis.

Desurgo, is, exi, ectum, n. idem quod surgo. *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 77.* Vides ut pallidus omnis Cœna desurgat dubia? ¶ Apud *Seneca*. Largum *Cic. 192.* sumitur pro ventris exonerandi causa secessum petere. Ejus verba sunt: Tenesmus est irritatio ultimæ partis intestini directi, in quo sæpius lubet desurgere. V. *Turneb. l. 17. Adverſ. c. 17.*

Desydero. V. Desidero.

Detectĭlis, onis, f. *ſcoprimento*, ut detectio mortis. *Ulpianus.*

Dete-

Detector, oris, m. qui detegit, *scopritore*. *Tertull. Adverſ. Valentin. c.* 3. Detector conſcientiæ.

Detectus, a, um, adject. *ſcoperto*. *Liv. l.* 22. *c.* 43. Detecta fraude. *Virg.* 10. *Æn. v.* 133. Detectum caput.

Detĕgo, is, exi, ectum, a. 3. *ſcoprire*, גלה, Ger. *entdecken*, Gal. *decouvrir*, Hiſ. *deſcubrir*, ἀνακαλύπτω, quod tectum erat, aperio. *Plaut. Moſt.* Texit, detexitque me illico. ¶ Translate eſt manifeſtare. *Liv. l.* 10. *c.* 4. Detegant nequicquam conditas inſidias.

Detendo, is, di, ſum, a. 3. relaxo, remitto, *allentare*, cujus contrarium eſt tendo, *rilaſſare*. *Liv. l.* 41. *c.* 3. Nautici tabernacula detendunt. *Caſ. l.* 5. *B. C. c.* 35. Signo profectionis dato, tabernaculiſque detenſis. Quare perperam Calepinus & Paſſerat. exponunt, *extendere*.

Detentatio, onis, ſ. idem fere quod detentio, poſſeſſio. *Ulpian. l.* 5. *Dig. de Impenſ. in res dot.* Manebit maritus in rerum detentatione, donec ei ſatisfiat.

Detentātor, oris, m. 3. *Leg.* 2. *Cod. de ſund. Limitroph.* Si quiſquam fuerit detentator inventus. *Leg.* 7. *Cod. de Præſcript. &c.* Extranei ſuppoſitæ rei detentatores.

Detentio, onis, ſ. detinendi actio. *Ulpian. l. unica Dig. de Remiſſoriis.* Non eſſe iniquum, detentionem ſervitutis dari.

Detento, as, avi, atum, a. 1. retineo, detineo, *ritenere*. *Leg.* 16. *Cod. Theodoſ. de Tironib.* Servi, quos armata militia detentat. *Fortunat. l.* 11. *carm.* 19. Nec volo, nunc abſens una detenter ut hora.

Detentor, oris, m. qui detinet. *L.* 10. *Cod. Unde vi*. Poſſeſſionis alienæ detentores.

Detentus, a, um, *trattenuto*. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 96. Piſo abire Syria ſtatuit: mox adverſa Germanici valetudine detentus, &c.

Detepeſco, is, ui, n. teporem amitto, *raffreddarſi*. *Sidon. l.* 5. *ep.* 17. Primo frigore autumnalis auroræ detepeſcebat.

Deter, ſive deterus, o. 1. 2. *ſcellerato, cattivo*, φαῦλος, vilis, pravus, a *tero*, quia illa ſunt magis vilia, quæ magis detrita. Poſitivum hoc obſoletum eſt, ſolumque uſurpamus comparativum *deterior*, & ſuperlat. *deterrimus*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 34. Sæpe quod quis corrigere vult, deterius facit. *Id.* 2. *Verr. c.* 16. Deterrimus homo. *Id. Att. l.* 9. Deterrima via. ¶ Sæpe deterior dicitur, qui aliqua re inferior eſt, *inferiore*. *Cicer. pro Cæcin. c.* 7. Deteriore jure eſſe. Sic deterior ætas. h. e. ſenectus. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 8. *Nepos in Eumene, c.* 3. Ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat, quam peditatu, quo deterior erat.

Detergĕo, es, & detergo, is, erſi, erſum, a. 2. vel 3. *ſorbire, nettare, purgare*, מרק, Ger. *abſtreichen*, Gal. *nettoyer*, Hiſp. *alimpiar*, ἀπομάσσω, depurgo, a ſordibus libero. *Plaut. Men.* 1. 1. 2. Menſam quando ego detergeo. *Col. l.* 3. Quoties falcem acueris, ea pelle aciem detergito. *Liv. l.* 39. *c.* 44. Detergere cloacas. ¶ Translate eſt auferre. *Col. l.* 8. *c.* 10. Detergere faſtidia. ¶ Item confringere. *Cæſ.* 1. *B. C. c.* 58. Aut remos tranſcurrentes ſi detergere poſſent, contendebant. ¶ Item decerpere. *Col. l.* 4. *c.* 17. Detergere palmites. *ideſt*, ſupervacuos palmites amputare. ¶ *Claudian. in epithal. Pallad. & Celer. v.* 27. Et reliquum nitido deterſit pollice ſomnum. h. e. deterſit oculos ſomno graves.

Deterior, V. Deter.

Deteriorātus, a, um, adject. *deteriorato, divenuto peggiore*. *Symmach. l.* 4. *ep.* 68. Deterioratę rei æſtimatio.

Deteriōro, as, avi, atum, a. 1. deteriorem facio, *deteriorare*. Verbum eſt poſterioris ævi. *Claud. Mamert. l.* 1. *de Anim. c.* 3. Quidquid deteriorari poteſt, & corrumpi profecto poteſt.

Deterius, o. 1. 2. ut Deteriæ porcæ, ideſt, macilentæ, a deter. *Feſt.*

Determinabilis, e, adject. qui determinari poteſt, ut determinabilis materia. *Tertull. adverſ. Hermog. c.* 41.

Determinatio, onis, ſ. *determinazione*, גבול, Ger. *auffziehung*, Gal. *bornement, limite*, Hiſp. *determinacion*, ὁροθεσία, terminus, finis, definitio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 4. Extrema ora, & determinatio mundi. *Id. l.* 1. *de Invent. c.* 32. Exitus, & determinatio orationis.

Determinātor, oris, m. qui determinat, & definit. *Tertull. de Pudic. c.* 11. Spiritus S. diſciplinæ determinator.

Determino, as, avi, atum, a. 1. *pono i termini, diffinire*, הרץ, Ger. *auffziehen*, Gal. *borner*, Hiſp. *determinar*, ὁροθετῶ, terminos impono, termino, & velut limitibus quibuſdam deſigno. *Liv. l.* 1. *c.* 18. Regiones ab Oriente ad Occaſum determinavit. ¶ Translate eſt definire. *Cic.* 3. *de Orat.* Id, quod dicit, ſpiritu, non arte determinat.

Detĕro, is, trivi, itum, a. 3. *conſumare, logorare*, κατατρίβω. Proprie eſt tundere, terendo dejicere, ex *de*, & *tero*. *Col. l.* 2. *c.* 6. Area optima ſilice conſtrata, quod celeriter frumenta deterantur. ¶ Translate ſumitur pro uſu conſumere, deterius reddere. *Plaut. Merc.* 3. 2. 111. Calces deteris. ¶ Item pro imminuere. *Hor. l.* 1. *carm. od.* 6. Laudes egregii Cæſaris, & tuas culpa deterere ingenii. *Plin. l.* 9. *epiſt.* 35. Nimia cura deterit magis quam emendat.

Deterrĕo, es, ui, itum, a. 2. revoco, avoco, deduco, averto, *ſpaventare, sbigottire*, בהל, Ger. *abſchrecken*, Gal. *epouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, καταπλήττω, valde terreo. *Cic.* 1. *Tuſc.* Non deterret ſapientem mors. *Id. in Orat.* Nec vero Ariſtotelem in Philoſophia deterruit a ſcribendo amplitudo Platonis. *Id.* 2. *Fam. ep.* 7. Sed ut ego te adcertam laudem hortor, ſic a dimicatione deterreo, *ti conſiglio, ti diſſuado*, *Ter. Phor. Prolog. v.* 3. Maledictis deterrere, ne ſcribat, parat. Rurſus *Cic.* 2. *Divin.* Num Stoici de ſententia deterruntur? ¶ Significat etiam arcere, prohibere. *Liv. l.* 4. *c.* 24. Deterrere vim ab aliquo.

Deterritus, a, um, adject. *ſpaventato, rimoſſo*. *Cic.* 10. *Att. epiſt.* 13. Se pudore deterritum ad me non venille. *Calius Ciceroni l.* 8. *Fam. ep.* 6. Deterritus ab officio. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 3. *v.* 13. Cuncta dabant reditus: tamen eſt deterrita nunquam, Quin fieret.

Deterſus, a, um, *nettato*, particip. a *detergeo*, tergendo ablatus. *Sil. l.* 4. *c.* 12. deterſa rubigine ferrus Induitur ferro ſplendor.

Deteſtabilis, le, o. 3. *deteſtabile*, נתעב, Ger. *abſcheulich*, Gal. *deteſtable*, Hiſp. *deteſtable*, βδελυκτός, abominabilis. *Cic.* 2. *Off.* Nulla tam deteſtabilis peſtis eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. *Id.* 1. *Off. c.* 17. Quo deteſtabilior iſtorum eſt immanitas, qui &c.

Deteſtabiliter, adv. *deteſtabilmente*. *Lactant. l.* 5. *c.* 10. Quod nefarie, quod deteſtabiliter fecit.

Deteſtandus, a, um, *deteſtabile*, ut deteſtanda fraus. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 69. deteſtanda tellus. *Sil. l.* 17. *v.* 438.

Deteſtatio, onis, ſ. *deteſtazione, abbominazione*, תועבה, Ger. *abſcheuung*, Gal. *deteſtation*, Hiſ. *deteſtacion*, βδελυγία, abominatio, execratio. *Cic. pro Domo.* Cum pro deteſtatione tot ſcelerum unam aram nefarie conſecraret. ¶ Item denuntiatio facta cum teſtatione. *Ulpian. Dig.* 50. 16. 40. ¶ Item genitalium abſciſſio. *Apul. l.* 7. Ob id truces adhibita tali deteſtatione manſuetos factos.

Deteſtātor, oris, m. qui deteſtatur, & averſatur. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 27. Deteſtator legis.

Deteſtātus, a, um, adject. paſſive ſignific. *deteſtato, abbominato*. *Horat. l.* 1. *od.* 1. *v.* 24. Bella matribus deteſtata.

Deteſtor, aris, atus ſum, d. 1. *deteſtare*, תעב, Ger. *verfluchen*, Gal. *deteſter*, Hiſ. *deteſtar*, μυσάττομαι, meo teſtimonio improbo, abominor, execror. *Cic. in Ver.* Omnes te tanquam malum auſpicium deteſtantur. ¶ Eſt item vehementer teſtari. *Plaut. Men.* 5. 2. 61. Jovem, Deoſque deteſtor, me neque iſti malum feciſſe inulieri. ¶ Item avertere, propulſare. *Cic. Philip.* 4. *c.* 4. O Dii immortales, avertite, & deteſtamini quæſo hoc omen. *Id. Catil.* 1. *c.* 11. Querimoniam a ſe deteſtari, ac deprecari. ¶ Item imprecari. *Plin. l.* 2. *ep. ult.* Iram Deorum in caput infelicis pueri deteſtatur. ¶ Apud JCtos eſt abſenti denuntiare cum teſtatione. *Paul. JCtus l.* 37. *ff. de verb. ſignif.* ¶ Paſſiva ſignificatione *Apul. in Apol.* In cubiculo deſipui quam in iſto nobiliſſimo cœtu deteſtari.

Detexo, is, ui, xtum, a. 3. idem quod texo, vel texendo abſolvo, perficio, *teſſere*, καταπλέκω. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 72. Viminibus, mollique paras detexere junco. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 38. Exordiri, detexere, retexere. ¶ Item detego, *ſcoprire*. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 27. Jam ego te ab ſummo detexam exordio. V. Manut. ¶ Detexere telam, allegorice apud *Plaut. Pſend.* 1. 4. 7. eſt *conducere a ſine una furberia*. ¶ *Id. Amph.* 1. 1. 137. Hoc homo denuo vult pallium detexere. h. e. me vult verberare: ductum a textoribus, qui pannum texendo tundunt.

Detextus, a, um, adject. contextus, *teſſuto*, ut linum nondum detextum, *Ulp. lib.* 70. *Dig. de Legat. Cic.* 2. *de Or. cap.* 38. Ante exorſa, & potius detexta prope retexere.

Detinĕo, es, inui, tentum, a. 2. *intrattenere, ritardare*, עצר, Ger. *aufhalten*, Gal. *detenir*, Hiſp. *detener*, κατέχω, teneo, ſive remoror. *Ter. Eun.* 2. 2. 49. Detineo te fortaſſe, tu profecturus alio fueras. *Cic.* 2. *Invent. c.* 45. Detineri in alienis negotiis. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 7. *v.* 39. Studiis animum detinere.

Detŏnat, abat, imp. 1. καταβροντᾷ, valde tonat. *Ovid. l.* 2. *Tri. v.* 35. Nunc ubi detonuit, ſtrepituque exterruit orbem. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 294. Ira detonat.

Detondĕo, es, detondi, ſum, a. 2. *toſare*, ἀποξύω, penitus tondeo, a ſummo uſque ad imum tondeo. *Col. l.* 7. *c.* 4. Neque æſtum, ſi nondum detonderis, ſentiat. ¶ Olim in præterito *detotondi* uſurparunt. *Ennius apud Priſcian. l.* 9. Et detotondit agros lætos, atque oppida cepit. *Varro ibid.* Detotonderunt forcipibus viti carpiferis.

Detonſo, as, frequent. a detondeo, eſt Fabii Pictoris apud *Gell. l.* 10. *c.* 15.

Detonſus, a, um, adject. *toſato*, ut ovis detonſa. *Col. l.* 7. *c.* 4. Detonſæ frondes, *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 237.

Detornātus, a, um, adject. *lavorato a torno*. Translate *Gell. l.* 9. *c.* 8. Detornata ſententia, & verbis incluſa.

Detorno, as, avi, atum, a. 1. *lavorare al torno*, Ger. *trehen*, Gal. *tourner*, Hiſp. *tornear*, ἀποτορνεύω, ex materia quapiam torno aliquid efficio. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Ex quo velares detornant anulos.

Detorquĕo, es, ſi, tum, a. 2. *torcere, piegare*, עוה, Ger. *krümmen*, Gal. *detordre, detourner*, Hiſp. *torcer, plegar*, καταστρέφω, deflecto, curvo. *Col. l.* 5. *c.* 6. Arboris ramulos manu detorquere. ¶ Per translationem ponitur pro abſtraho, aliorſum torqueo, *torcere, rivoltare*. *Cic. Off. l.* 2. *c.* 10. Voluptates blandiſſimæ dominæ majores partes animi a virtute detorquent. ¶ Item pro depravo, ſive in alium ſenſum, quam dictum, aut factum aliquid ſit, interpretor. *Plin. l.* 1. *ep.* 8. Detorquere recte facta.

Detorſus, a, um. V. Detortus.

Detortus, a, um, adject. deflexus, tortus, *torto, piegato*, καταστρεπτός. *Cic.* 3. *Fin. c.* 5. Partes corporis imminutas, aut detortas habere. ¶ Item depravatus, corruptas. *Col. l.* 3. *c.* 10. Prave detorta, & inveterata opinio ruſticorum. ¶ Quod autem pro adject. *detorſus* affertur a quibuſdam Lexicographis ex *Sueton. in Galb. c.* 10. meliores libri habent: *Alexandrina navis Detorſum appulit, armis onuſta*.

Detractatio. V. Detrectatio.

Detractātus, a, um, adject. *trattato, eſaminato*, ut Detractata, & exerta ſententia, *Tertull. ad Uxor. l.* 2. *c.* 2.

Detractio, onis, ſ. 3. *il togliere*, מגרעת, Ger. *abzug*, Gal. *detraction*, Hiſ. *detracion*, ἀφαίρεσις, ablatio. *Cic.* 3. *Off.* Non magis eſt contra naturam morbus, aut egeſtas, aut quid ejuſmodi, quam detractio, aut appetitio alieni. *Id. ibidc.* 33. Detractio doloris. *Plin. l.* 17. *c.* 26. Detractio ſanguinis, *cavata di ſangue*.

Detractŏ, as, a. 1. *dir male dell' aſſente*, καταλαλῶ, eſt freq. a detraho, & ſignificat clanculum abſenti obloqui, famam alicujus lædere. *Tertul. de Virginveland. c.* 8. *Lactant. de Mort. perſecut. c.* 9. Exempla ex Ovidio V. in Detrecto.

Detractor, oris, m. 3. *maldicente*, דבל, Ger. *verflucher*, Gal. *mediſant*, Hiſp. *maldizjente*, καταλάλος, qui clanculum cuipiam obloquitur, ſeu abſentis famæ detrahit. V. Detrectator.

Detractus, us, m. idem quod Detractio. *Senec. Suaſor.* 7. Detractu, aut adjectione ſyllabæ.

Detractus, a, um, adject. *detratto, levato, tolto*, ut Detractum lumen ſolis, *Lucret. l.* 5. *v.* 979. Detractus ſanguis venis, *Id. l.* 3. *v.* 443.

Detrăho, is, xi, ctum, a. 3. *tor via*, גרע, Ger. *abziehen*, Gal. *oter*, ità. *qualtar*, ἀποσύρω, proprie dicitur de iis, quæ manu contingi, & demi poſſunt. *Terent. Heaut.* Occurrunt ſervi, ſoccos detrahunt. *Col. l.* 8. *c.* 9. Detrahere corpori, *ſmagrare*. *Id.* 7. 5. Detrahere ſanguinem, *cavar ſangue*. *Scribon. Larg. compoſ.* 136. Medicamentum bilem detrahit, *purga la bile*. ¶ Fere generatim ſumitur pro quocumque modo aliquid alicui auferre. *Cic.* 3. *Off.* Nunquam committet, ut id, quod alteri detraxerit, ſibi adſumat. *Ter. Heaut.* 4. 1. 37. De digito annulum detrahere. Sic, detrahere & ſpoliare dignitatem alicujus. *Cic. pro Cal. c.* 1. Et detrahere aliquem ex poſſeſſione Italiæ, *Liv. l.* 30. Et, detrahere fidem verbis alicujus, *Quint. l.* 5. *c.* 7. ¶ Detrahere alicui, vel de aliquo, eſt, obtrectare, lædere alicujus famam, *dir male, levar la fama*. *Nepos Chabr. c.* 3. Libenter de illis detrahunt, quos emergere vident altius. *Ovid.* 5. *Triſt. el. ult.* Detrahat auctori multum fortuna, licebit. ¶ Detrahere pro pertrahere. *Cic. pro Cluent.* Ut Oppianicum nihil ejuſmodi cogitantem ad hanc accuſationem detraheret. *Id. pro Mil.* Detrahere aliquem in judicium.

Detreſtātor, ſ. 3. *riſputamento di fare una coſa*, ἀναίδευσις. *Liv. l.* 6. *c.* 18. Sine detreſtatione convenerunt. ¶ Dicitur & detractatio eod. ſenſu. *Tertul. de Patient. c.* 3. Apud nationes detractatio fidei eſt.

Detreſtātor, m. 3. *chi fugge qualche impreſa*, ἀναιδευτής. *Liv. l.* 34. *c.* 15. *Cato* haud ſane detreſtator laudum ſuarum. Ita vulg. legitur. At *Jac. Gronov.* teſtatur, in MSS. eſſe *detractor*. *Auſon.* tamen *Idyll.* 2. *v.* 51. Ipſe nec affectans, nec detrectator honorum. *Petron. in Satyr.* Detrectator miniſterii. Al. leg. *detractor* eodem ſenſu.

Detrecto, as, avi, atum, a. 1. *riſiutare, ricuſare*, כלה, Ger. *ſcheuen*, Gal. *refuſer*, Hiſp. *recuſar*, ἀναιδεύω, fere ſumitur pro recuſare, defugere, devitare. *Ovid. de Ponto* 3. *el.* 7. *v.* 15. Taurus detrectat aratrum. *Quintil. l.* 2. *c.* 1. Detrectare officia ſua. *Sueton. in Tiber. c.* 25. Quidam etiam detrectabant principem non a ſe datum. ¶ Significat etiam detrahere, obtrectare, καταλαλῶ, *detrarre*. *Salluſt. Jug. c.* 53. Adverſæ res etiam bonos detrectant. *Liv. l.* 38. *c.* 49. Detrectare virtutes. *Ovid. de Remed. Amor. v.* 365. Ingenium magni livor detrectat Homeri. Adde *l.* 4. *Triſt. el. ult. ad fin.* quibus Ovidii locis aliqui legunt *detracto* pro *detrecto*.

Detrimentōſus, a, um, o. 1. 2. *dannoſo*, מזיק, Ger. *ſchedlich*, Gal. *domageable*, Hiſp. *danoſo*, βλαβερός, quod affert detrimentum. *Caſ.* 7. *B. G. c.* 33. Etſi a bello, atque hoſte diſcedere detrimentoſum eſſe exiſtimabat.

Detrimentum, n. 2. *danno*, נזק, Ger. *ſchad*, Gal. *dommage*, Hiſp. *dano*, βλάβη, damnum, a *tero*, quod ea, quæ trita, minoris pretii ſunt. *Terent. Hecyr.* 2. 1. 37. Peccando detrimenti nihil fieri poteſt. Sic, detrimentum accipere, inferre, importare. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 6. Et *l.* 1. *de Orat. c.* 9. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 2. ¶ Providerant conſules, ne quid Reſp. detrimenti capiat: formula erat, qua Patres in Senatu Conſulibus ſummam poteſtatem tribuebant in maximis Reip. periculis. *Liv. l.* 3. *c.* 4. *Cic. Salluſt.*

Detritus, a, um, adject. *logorato, conſumato*. *Phed.* 3. *fab.* 8. *n.* 16. Collum canis a catena detritum. ¶ Translate *Gell. l.* 15. *c.* 30. Ab alio vitæ genere jam detritus.

Detriumpho, as, avi, atum, a. 1. de aliquo triumpho, *trionfare, ἐπιθριαμβεύω*. *Tertull. Apolog. c.* 27. Illos nunquam magis detriumphamus, quam &c.

Detrūdo, is, ſi, uſum, a. 3. *cacciare in giù*, דחה, Ger. *abſtoſſen*, Gal. *debouter, pouſſer*, Hiſp. *empunar*, καταθλίβω, deorſum trudo, ſive trudendo dejicio. *Liv. l.* 2. Jam impetu conabantur detrudere virum. ¶ Translate eſt privare, expellere. *Cic. pro Quinct.* De agro vi detruditur. ¶ Item impellere, compellere, mittere. *Cicer.* 1. *de Orat. c.* 28. Hunc ad id, quod facere poſſit, detrudendum puto. *Id.* 1. *de Orat.* Detrudi, ac compingi in piſtrinum. ¶ Item dejicere, ut detrudere aliquem de ſententia. *Id. Fam.* 14. *ep.* 16. ¶ Item differre. *Id. ad Attic. l.* 4. Putant fore aliquem, qui comitia in adventum Cæſaris detrudat. Adde *ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 15.

Detrun-

Detrullo, as, a. 1. ex una trulla in aliam transfundere. Legitur apud Apicium, ut notat Hermolaus.

Detruncatio, f. 3. *troncamento*, κολόβωσις, actus detruncandi. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Detruncatio ramorum.

Detruncātus, a, um, adject. *troncato*. *Liv. l.* 21. *c.* 37. Arboribus detruncatis ferrem lignorum facere.

Detrunco, as, a. 1. *troncare*, קצץ, Germ. *abhauwen*, Gall. *couper, retrancher*, Hisp. *cortar, descabezar*, κολοβόω, truncando dejicio, amputo, seco, a trunco abscindo. *Liv. l.* 31. *c.* 34. Detruncata corpora brachiis abscissis. *Colum. l.* 4. *c.* 22. Detruncare vitem.

Detrūsus, a, um, adject. *cacciato*. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Detrusum cibum accipit. *Ovid.* 12. *Met. v.* 522. Corpus sub Tartara detrusum.

Detūdis, o. 3. μικρὸς, diminutus, detunsus, a tundo. *Fest.*

Detumĕo, es, ui, n. 2. *sgonfiarsi*, Ger. *schwellen*, Gall. *se desenfler*, Hisp. *desinchasse*, ἰδιοκίω, tumorem amitto, tumere desino. *Stat. Theb. v.* 468. Detumuere animi matris, & clementior auster. *Petron. Satyr.* Odia detumescunt. Detundo, is, a. 3. contrisago, dijlicio. *Lucil.* apud *Non. c.* 8. *n.* 59. Proras despoliate, & detundite guberna.

Detunsus, a, um, adject. a tundo, *battuto, ammaccato*. *Apul. l.* 2. *Metam.* Digitis pedum detunsis ob lapides.

Deturbātus, a, um, adject. depulsus, dejectus, *cacciato giù*. *Curt. l.* 3. *c.* 7. Deturbatis, qui interiora montium obsidebant, præsidiis. *Id. l.* 6. *c.* 5. Deturbati ex collibus Barbari profugiunt.

Deturbo, as, avi, atum, a. 1. *gettare a basso con violenza*, הדף, Ger. *mit gewalt hinab werffen*, Gall. *abbattre*, Hisp. *derribar*, κρημνίζω, dejicio. *Virg.* 5. *Æn. v.* 175. Puppi deturbat ab alta. *Col. l.* 5. Vinitor supervacuos pampinos deturbet. *Cic. ad Cn. Pomp. l.* 5. *Fam. ep.* 7. Scito, tuos veteres hostes, novos amicos vehementer literis tuis perculsos, atque e spe deturbatos jacere. *Id. in Pis. c.* 10. Sua quemque fraus, suum facinus, suum scelus, sua audacia de felicitate, & mente deturbat. ¶ Et sine præp. *Id. Fam.* 12. *ep.* 25. Non solum spe, sed certa re jam, & possessione deturbatus est.

Deturgĕo, es, ursi, n. 2. *sgonfiarsi*, ἀναγκάζομαι, turgere desino, tumorem pono, decresco. *Plin. l.* 9. *c.* 58. Deturgente Nilo musculi reperiuntur. Al. leg. *detergente*.

Deturpo, as, avi, atum, a. 1. *disformare, imbrattare*, Germ. *verunstalten*, Gall. *enlaider*, Hisp. *afear*, αἰσχύνω, turpem, ac deformem reddo. *Suet. in Cal. c.* 35. Pulchros, & comatos occipitio raso deturpabat.

Devāgor. V. Divagor.

Devastātus, a, um, adject. prædatus, spoliatus, *devastato, sacchegiato*. *Ovid.* 13. *Met. v.* 255. Agmina ferro devastata.

Devasto, as, a. 1. *dar guasto, sacchegiare*, דרדרים, Ger. *verheeren*, Gall. *degater*, Hisp. *desollar*, κατατροπόω, depopulor, deprædor. *Liv.* 2. *bell. Pun.* Marrucinos, & Pelignos devastat. *Id. l.* 4. *c.* 59. Sumus aliquoties hac ætate devastati.

Devastus, a, um, adject. q. d. valde vastus, *largo, grande*. *Apul. l.* 9. *A. A.* Devastior nodulus.

Deucaledonius, vel Duccaledonius Oceanus, *Mar Kalender*, mare Caledonium, Oceanus, qui Scotiam alluit.

Deucalion, m. 3. Δευκαλίων, filius Promethei, cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam conjugio junxit. Porro cum hic apud Thessalos regnaret, ingens diluvium contigit. Quapropter arrepta navi solus Deucalion cum Pyrrha servatus, in Parnassum montem delatus est. Cessantibus vero aquis Themistos oraculum adiit, consulturus de humani generis restitutione, quæ respondit, ut ossa magnæ Matris post tergum jacerent. Conjectis igitur post tergum lapidibus, quos Deucalion jecerat, in mares, quos Pyrrha, in fœminas vertebantur. V. *Justin. l.* 2. *c.* 6. & *Ovid. l.* 1. *Metam.*

Deucalionēus, a, um, o. 1. 2. ut Deucalionei imbres, qui pro maximis, & copiosissimis imbribus, sive pro universo totius orbis cataclysmo a Poetis ponuntur. *Luc. l.* 1. Deucalioneos tudisset Aquarius imbres. Adde *Ovid. l.* 7. *Met. v.* 357.

Devecto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a deveho. *Sedul. in carm. de Resurrect.* Solvere contectum, quam devectare ligatum.

Devectus, o. 1. 2. partic. a devehor, *portato*. *Cic.* 1. *Phil. c.* 4. Ego celeriter Veliam devectus Brutum vidi.

Devĕho, is, a. 3. *portar a basso*, רכיב, Ger. *abhinfahren*, Gall. *charrier*, Hisp. *llevar abaxo*, κατάγω, deorsum veho, vel simpliciter veho, defero. *Liv. l.* 4. *c.* 52. Commeatum Tiberi devexit. *Id. l.* 22. *c.* 10. Devehere in ultimas terras.

Devello. V. Divello.

Devĕlo, as, avi, atum, a. 1. *scoprire, levar il velo*, גלה, Ger. *entdecken*, Gall. *devoiler*, Hisp. *revelar*, ἀνακαλύπτω, velum aufero, detego. *Ovid.* 6. *Met. v.* 607. Oraque develat miseræ pudibunda sororis.

Develtus, Develton, Defeltum, Debelium, Dibaltum, *Develto, Bulag, Zagoria*, urbs Thraciæ, Hadrianopolim versus. ¶ Develton item, *Stagnara*, stagnum, seu palus apud Develtum urb.

Devenĕror, a, atus, d. 1. idem quod veneror. *Ovid.* 2. *ep. v.* 18. Sæpe Deos supplex, ut tu scelerate valeres, sum prece thuricremis devenerata focis. Adde *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. *v.* 14.

Devenio, is, eni, entum, n. 4. *stendere di luogo alto*, ירד, Ger. *abkommen*, Gall. *descendre, venir*, Hisp. *venir de arriba abaxo*, καθίκω, de loco editiore descendo, sed fere pro simplici venio ponitur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 166. Speluncam Dido, dux & Trojanus eandem deveniunt. *Cic. Attic.* Nolebam, nostrum familiarem fermonem in alienas manus devenire. ¶ Translate est cadere, redigi. *Plaut. in Asin.* Quid si forte in insidias devenero? *Id. Ver.* 5. *c.* 47. Devenire ad Senatum. h. e. confugere. ¶ Ponitur etiam pro pervenire. *Colum. l.* 2. *c.* 12. Post florem ad maturitatem devenit.

Devenustātus, a, um, adject. deformatus, deturpatus, *sformato*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Usque ad inimicorum dolorem devenustatus.

Devenusto, as, a. 1. *imbrattare*, λυμαίνομαι, deturpo. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Tanquam pulchritudinis sibi insignia devenustet.

Deverberātus, a, um, valde verberatus. *Lactant. l.* 1. *c.* 7. *ad fin.* Deverberatum servum sub furca medio Circo ad supplicium duxerat. Al. leg. *diverberatum*.

Deverbĕro, as, a. 1. *percuotere, battere*, μαστιγόω, valde verbero. *Terent. Phor.* 2. 2. 13. Quot me cenſes homines jam deverberasse usque ad necem?

Devergentia, æ, f. devexitas, declivitas, *declive*, ὄρος, κατωφέρεια. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Ex devergentia, & convexionibus mundi.

Deverra, æ, f. 1. Dea ab antiquis putata est, quam venerabantur, ut scopis domum verrere possent. *Aug. l.* 6. *de Civ. ex Varrone*.

Deverro, is, a. 3. *spazzare, nettare*, Germ. *abwischen*, Gall. *balier*, Hisp. *barrer*, καταπτύω, de loco verro, sive probe verro. *Col. l.* 7. *c.* 4. Humorque omnis urinæ deverrendus est. Adde *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 491.

Deversĭto, as, frequentat. a deverto. *Gell. l.* 17. *c.* 20. Ad verborum venustates deversitandum. Al. leg. *Diversitandum*.

Deversĭtor, oris, m. deversor, hospes. *Petron. in Sat. c.* 79. Anus inter deversitores diutius ingurgitata.

Deversor. V. Diversor.

Deversus, adv. deorsum, apud vet. quasi deorsum versus. *Fest.*

Deverto, is, ti, rsum, n. 3. idem quod diverto, *divertire, voltare strada*, ἀποτρέπομαι. *Gell. l.* 3. *c.* 9. In Syriani profiscentem Argos devertisse. ¶ Active etiam sumitur pro vertere, mutare. *Aurel. Vict. in Caro*: Arduum fatalis devertere. *Quintil. l.* 2. Atque inde alia non minus communia ac nota devertunt.

Devescor, eris, dep. 3. vescor, depasco. *Stat.* 1. *Theb. v.* 604. animas a stirpe recentes Arripere altricum gremiis, morsuque cruento Devesci.

Devestio, is, ivi, itum, a. 4. *spogliare*, vestem exuo. *Apul. l.* 3. Jam primum omnibus laciniis se devestit. Et *l.* 4. Statim sese devestiunt, nudatique &c.

Devĕto, as, idem quod veto, *proibire*. Affertur *Senec. Declam.* 1. Sed incerta est lectio.

Devexātus, a, um, adject. vexatus, *travagliato*. *Cic. Fam.* 10. *epist.* 3. Per tot annos republica devexata. ¶ Item devexus, inclinatus, *declive*. *Frontin. de Aquæd. l.* 1.

Devexĭtas, t. 3. *piegatura*, אשר, Germ. *baldeckte unebenheit*, Gall. *la penchant*, Hisp. *acostamiento*, κατωφέρεια, declivitas. *Plin. in ep.* 8. *l.* 8. Inde non loci devexitate, sed ipsa sui copia, & quasi pondere impellitur. *Plin. alter l.* 2. *c.* 65. Aquæ feruntur, quo longissime devexitas passa sit.

Devexo, as, a. 1. valde vexo. *Lactant. l.* 4. Corpora hominum occupant, animosque devexant. ¶ Frequentius utimur verbo *Divexo*, quod V.

Devexus, a, um, o. 1. 2. *chino*, נטיך, Ger. *niderste hellende*, Gall. *penchant en bas*, Hisp. *acostado hazia, abaxo*, κατάντης, declivis, quia quasi deorsum vehitur. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 25. Lucus in viam devexus. *Claud. de Conſ. Mall. Theod. v.* 57. Quodcumque dies devexior ambit. ¶ Translate *Senec. ep.* 12. Jucundissima est ætas devexa jam, non tamen præceps. h. e. accedens ad senectam.

Devictor, oris, m. *vincitore*. Inscript. vet. M. Antonino dicata, apud *Gruter. p.* 258. *n.* 6. Devictori omnium Gentium barbararum.

Devictus, a, um, adject. victus, *vinto*, νενικημένος. *Nepos* 7. 2. 2. Atheniensis devicti. *Id.* 2. 5. 3. Classis devicta.

Devigesco, is, ui, n. 3. marcesco, vigorem amitto. *Tertul. de Anima cap.* 27. Marcescimus, & devigescimus cum lucis detrimento.

Devincio, is, inxi, inctum, a. 4. *legare*, אסר, Ger. *verbinden*, Gall. *lier, obliger*, Hisp. *atar, obligar*, δέσμεύω, perfecte vincio, vehementer ligo, constringo. *Cic.* 3. *Offic. c.* 31. Fœderibus devincitur fides etiam cum hoste. ¶ Frequentissime translate sumitur pro ligare, obligare, obnoxium reddere. *Cic. de Fato*. Hi mentem hominis voluntate libera spoliatam fati necessitate devinciunt. *Id.* 13. *Fam.* Ipsum præterea summo officio, & summa observantia tibi in perpetuum devinxeris. *Id. in Bruto, c.* 37. Devincire verba comprehensione. h. e. apte colligare, & componere.

Devinco, is, ici, ictum, a. 3. *vincere*, κατακρατέω, vinco, supero. *Cic. de Senect. c.* 13. Qui Pœnos classe primus devicerat.

Devinctĭo, onis, f. *legamento*. *Tertul. de Spectac. c.* 3. Homicidium magicis devinctionibus perficere.

Devinctus, a, um, adject. *legato, obbligato*. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 3. Cujus officiis me esse devinctum confiteor. *Id. in Bruto*. Devinctus factis. *Id. de Provinc. Conſul.* Firma pace devinctæ nationes. *Hor. lib.* 1. *ſat.* 5. *v.* 42. Ne quis me sit devinctior alter. *Sueton. in Aug. c.* 26. Devinctus somno.

Devĭo, as, avi, atum, n. 1. ἐκτρέπομαι, a recta via deflecto, *andar già di strada*. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 22. Si a medio deviaverit. *Id. l.* 5. *ſat. c.* 13. A gravitate Homerica deviare.

Deviginātio, onis, f. primus virginis concubitus. *Strabon. Lacg. Compoſit.* 18.

Deviginātus, a, um, adject. corruptus primo concubitu, ut deviginata ancilla. *leg. ult. Dig. de offic. Præfid.*

Devirgino, as, a. 1. *sverginare*, עגה, Ger. *schenden*, Gall. *violer*, Hisp. *desflorar*, βιάζομαι, eit virginitate privare, virginem vitiare. Usus est *Petron. Satyr.* & *Hygin.* 21. ¶ Devirginari olim pueri dicebantur, cum ex ephebis exibant, teste *Varr.* apud *Non. c.* 6. *n.* 77.

Devitatio, onis, f. *schivamento*, מנוסה, Ger. *vermeidung*, Gall. *evitement*, Hisp. *apartamiento*, ἀποχή, actus devitandi. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 2. Facilior devitatio legionum fore videtur, quam piraturum, qui apparere dicuntur.

Devĭto, as, a. 1. *schifare*, כעש, Germ. *vermeiden*, Gall. *eviter*, Hisp. *esquivar*, ἀφίημι, declino. *Cic.* 2. *Ver.* Ut procellam temporis devitaret.

Devius, a, um, o. 1. 2. *svisto, fuori di strada*, Ger. *ab dem wege*, Gal. *dé voye*, Hisp. *apartado, desviado*, ἄβατος, quod est a recta via remotum. *Cic. Att. l.* 14. Ut Trebonius itineribus deviis proficisceretur in provinciam. *Liv. l.* 34. Devia, & silvestris gens. ¶ Translate sumitur pro instabili, inconstanti. *Cic. in Am.* Quid potest esse tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo sensum, ac voluntatem, sed etiam vultum, atque nutum convertitur? ¶ Item pro eo qui a recta ratione aberrat. *Id. Philip.* 3. Consiliis præceps, & devius. Sic Devius aqui, *Silius l.* 1. Pectora devia recti. *Id. l.* 8.

Deungo, is, nxi, nctum, a. 3. idem quod ungo, *ungere*, ἀλείφω. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 85. Vino te deungis. Al. leg. *Devincis*. Priorem lectionem probant Taubman. & Pareus.

Deunx, uncis, m. mensuræ, vel ponderis species, cui duodecima deest uncia, idest, quæ undecim constat unciis, dictus, quasi una uncia dempta de asse. *Mart. l.* 6. Misceri sibi protinus deunces, sed crebros jubet. ¶ Erat etiam deunx mensura, qua veteres agros suos metiebantur. *Col. l.* 5. *c.* 1. ¶ Ex deunce aliquem hæredem facere, est alicui totam hæreditatem unciæ uncia detracta relinquere. *Cic. pro Cæc. c.* 6. Facit hæredem ex deunce, & semuncia Cæcinnam, ex duabus sextulis M. Fulcinium, Ebutio sextulam aspergit.

Devŏco, as, avi, atum, a. 1. *chiamare a basso, richiamare*, Ger. *abberuffen*, Gall. *appeller en bas*, Hisp. *llamar abaxo*, μετακαλέω, vocando deduco, sive inde, aut deorsum voco. *Cic. l.* 5. *Tuſc. c.* 6. Socrates primus Philosophiam devocavit e cœlo. *Id. pro L. Manil. c.* 14. Non avaritia ab instituto cursu ad prædam devocavit. *Liv. l.* 6. Devocare ad auxilium. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Devocare in dubium fortunas suas.

Devŏlo, as, avi, atum, n. 1. *volare d' alto*, Ger. *abfliegen*, Gall. *voler en bas*, Hisp. *volar abaxo*, καθίπταμαι, ex loco superiori in inferiorem volo. *Plaut. Amph.* 2. 1. 56. Devolant angues jubati deorsum in impluvium. ¶ Translate pro decurro ponitur. *Liv. lib.* 3. *c.* 15. Præcipites pavore in forum devolant. ¶ Item pro desilio. *Liv. l.* 2. Devolant de tribunali, ut lictori auxilio eliant. ¶ Item pro discedo. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 17. Falsi amici sereno vitæ tempore præsto sunt, simul atque hominis fortunæ inviderint, devolant omnes.

Devolvo, is, vi, lutum, a. 3. *rivolgere a basso*, גלל, נגר, Ger. *abwelzen*, Gal. *rouler en bas, devolver*, Hisp. *bolver hazia abaxo*, κατακυλίω, ex loco superiori volvo. *Col. l.* 1. Aqua per saxa præceps devolvitur. *Liv. l.* 2. *Bel. Pun.* Saxa ingentia in agmen devolvunt. ¶ Per translationem est transferre, redigere. *Liv. l.* 5. *c.* 12. Eo devolvi rem, ut aut Patritii, aut Patritiorum affecte habendi Tribuni plebis sint. *Colum. in præfat. l.* 1. Devolvi ad otium & inertiam. *Cic. Phil. l.* 7. Postridie ad spem essis inanem pacis devoluti. ¶ Et quoniam exsecta procidunt, & devoluntur, hinc pro exsecare, projicere ponit *Catul. carm.* 64. *v.* 4. *de Arg*: Devolvit illa acuta sibi pondera silice. ¶ Devolvere verba. *Horat. l.* 4. *od.* 2. *de Pindaro*: Seu per audaces nova dithyrambos verba devolvit. ¶ Devolvere aliquem vita, apud *Plaut. Men.* 5. 5. 5. eit vita privare.

Devolūtus, a, um, adject. *gettato a basso, precipitato*. *Liv. l.* 28. *c.* 6. Velut monte præcipiti devolutus torrens. *Phædr. l.* 5. *Fab.* 8. *v.* 23. Devoluta tonitrua.

Devŏmo, is, ui, itum, a. 3. idem quod vomo, *vomitare*. *Cæcilius* apud *Gel. l.* 2. *c.* 23. Ut devomas, vult.

Devorātio, onis, f. *il divorare*. *Tertull. de Reſur. carn. c.* 54. Deveratienem ad perditionem carnis arripiunt.

Devorātor, oris, m. *divoratore*, καταφαγᾶς. *Tertul. de Reſur. carn. c.* 32. De ipsis devoratoribus exactio indicitur.

Devoratorĭus, a, um, adject. ad devorandum pertinens. *Tertul. de Idololatr. c.* 1.

Devorātus, a, um, adject. *divorato*. *Cic. in Pison. c.* 37. Accepta, & devorata pecunia.

Devŏro, as, avi, atum, a. 1. *divorare*, בלע, Ger. *verſchlingen*, Gall. *devorer, avaler*, Hisp. *tragar, engullir*, καταδύω, est vorando absumere, idest, non mansum cibum deglutire. *Cato de re ruſt. c.* 78. Bos si ægrotare cœperit, dato continuo ovum gallinaceum crudum, & integrum facito devoret. ¶ Usurpatur etiam pro edo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Stomachi partes, quæ sunt infra, quam id, quod devoratur. ¶ Oculis devorare est avide aspicere. *Mart.* Oculis devorantibus draucos. ¶ Item attente audire. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 59. Auscultate, & mea dicta devorate. ¶ Item pro audire, sed non intelligere. *Cic. in Bruto, c.* 82. Ejus oratio nimia religione attenuata a multitudine devorabatur, idest, non intellecta transmittebatur, ducta metaphora ab iis, qui cibum non gustatum

degustrunt, stupente palato. ¶ Item pro cupere avidissime. *Cic. Att. l.* 1. Ille Regis hæreditatem ipe devorarat. ¶ Item pro celeriter consumere. *Cic. in Sallust.* Patrimonia non comelo, sed devorato. ¶ Item pro avide, vel celeriter legere. *Cic.* Quid tibi taciam, qui illos libros devorasti? ¶ Item pro pati, perferre. *Cic. in Brut. c.* 67. Hominum ineptias, & stultitias, quæ nobis devorandæ sunt, non tulit. ¶ *Plin. l.* 11. *c.* 51. In theatrorum orchestris scobe aut arena superjecta devoratur vox, *si perde.*

Devotamentum, i, n. anathema, devotio. Est *Tert. adversſ. Gnost. c.* 2.

Devōte, adv. pie, religiose, *divotamente*. Vox est minus latina præsertim in hac significatione. Comparat. devotius, & superlat. devotissimus legitur apud *Lactant. l.* 2. *c.* 6. & *Augost ep.* 86.

Devotio, s. 3. destinatio, consecratio, dedicatio, oblatio. *Cic. de Div.* Tu etiam Deiorum devotionibus placandos Deos esse censes. ¶ Item execratio, imprecatio, *maledizione*, *invocazione diabolica*, חרם, Ger. *ergebung*, Gall. *devouement*, Hisp. *ofrecimiento*, ἀνάθεμα. *Suet. in Calig. c.* 3. Quam veneficiis quoque, & devotionibus impugnari se comperisset, *Tacit. Ann.* 12. *c.* 65. Cæterum objecta sunt, quod conjugium Principis devotionibus petivisset, &c. h. e. incantamentis. ¶ *Devotio convivia, & commissa*, est votum obligatum, cum id obtinuimus, cujus causa vovimus. *Cic. pro Dom. c.* 37. V. Convictus. ¶ Apud Scriptor. Ecclesiasticos devotio est ardens in Deum pietas, *divozione*. *Lactant. l.* 2. *c.* 12. Deo patri summa devotione servire.

Devŏto, as, a. 1. freq. ex devoveo. *Cic. Parad.* 1. *c.* 3. Quæ vis patrem Decium, quæ filium devotavit, ac immisit in armatas hostium copias?

Devŏtus, a. 1. 2. *destinato*, כתרם, Ger. *geweihet*, Gall. *dedié*, *devot*, Hisp. *ofrecido*, προσφιερωμένος, destinatus, consecratus. *Cic. de Aruspic. Resp.* Milonis devota, & constituta illa hostia videtur. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Devota quercus. ¶ Accipitur & pro diro, & execrando, *crudele*, *maledetto*. *Ovid. in Epist. Medeæ.* Vivite devoto fœmina, virque toro. ¶ Devoti item dicuntur, qui mutuæ amicitiæ legibus ita se astrinxerunt, ut iisdem casibus obnoxii sint. *Cæs.* 3. *B. G.* Cum fercentis devotis, quorum hæc est condicio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum se amicitiæ dediderunt. ¶ Item qui alicui rei impense addicti sunt. *Cic.* 3. *Tusc.* Devotus, & donatus studiis. *Suetan. Calig. c.* 59. Equestrem ordinem, ut scenæ devotum, alibique profecit. *Senec. l. de benef. c.* 17. Ipsa respublica quam ingrata in optimos, ac devotissimos sibi fuerit. Vet. Inscript. Devotissimus Numini ejus. V. *Grater. Inscript. p.* 259. *n.* 1. & *p.* 264. *n.* 2. ¶ Devotus etiam dicitur veneficio constrictus, seu ligatus, *incantato*. *Tibul. l.* 1. *el.* 6. *v.* 6. Tum me discedens devotum fœmina divit. ¶ Devotus pro religioso, & pio, *divoto*, frequens est apud Ecclesiast. Scriptor. ut mens devota, *Firmic. de error. prof. relig.* V. *Berulth. Cognit. p.* 84.

Devŏvĕo, es, ovi, otum, a. 2. *far voto*, *votare*, נדר, Ger. *gelobnen*, Gall. *vouer*, *devouer*, Hisp. *votar*, *ofrecer*, καταγράζω, solemniter voveo, idest, sancte promitto. *Cic.* 3. *Off. c.* 25. Quid Agamemnon? cum devovisset Dianæ, quod in suo Regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolavit Iphigeniam. ¶ Interdum est prævio voto morti sese dedere, præsertim pro Republica, quod fiebat certo quodam carmine, quo se tradebant iræ Numinum, & simul morti dedebant hostium exercitus, & singula interdum capita eorum. *Cic. de nat. Deor.* Quidam Imperatores se ipsos Diis immortalibus, capite velato, verbis certis, pro Rep. devoverunt. ¶ Hinc devovere aliquem, est, detestari, execrari, seu diras alicui imprecari, *detestare*, *maledire*. *Ovid. in Ibin. v.* 93. Illum ego devoveo, quem mens intelligit, Ibin. Adde *Nepot. in Alcibiad. c.* 4. ¶ Item alicui addicere, obstringere, dedere. *Cæs. l.* 3. *B. G.* Cujus se amicitiæ devovisset. V. *Devoti*. ¶ Item incantationibus, & veneficiis ligare, *Ovid. Heroid. ep.* 6. *v.* 91. Devoret absentes, simulacraque cerea figit. Adde *Tibul. l.* 1. *el.* 6. *v.* 8.

Dĕūro, is, ussi, ustum, a. 3. *abbruciare*, idem quod uro. *Liv. l.* 5. *Bel. Mac.* Agros Ligurum, vicosque deussit, depopulatusque est. ¶ Deurere etiam frigus dicitur, cum nimium est. *Id. l.* 40. *c.* 45. Hiems eo anno nive sæva arbores deussit cunctas.

DEUS, m. 2. *DIO*, *IDDIO*, אלהים, Ger. *Gott*, Gall. *Dieu*, Hisp. *Dios*, *Ossis*. Dictus est a *Ossis*, quasi *Theus*. ¶ Apud Gentiles, qui plures invexere, & coluere Deos, Dii alii erant majorum gentium appellati, h. e. majores, quos *Ennius* hoc districho complexus est, Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars, Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo: Alii minores, seu minorum gentium, ut sunt Fauni, Nymphæ, & ii omnes, qui ex hominibus in Deorum numerum relati sunt, ob id etiam adventæ, & adscriptitii dicti. V. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 13. *Lactant. l.* 1. *c.* 15. & *Cognetum ad l.* 1. *Augustini de Civ. Dei c.* 4. ¶ Hoc nomen Deus attribuitur etiam illi qui in aliqua re excellens est. *Cic. l.* 1. *de Orat c.* 23. Te in dicendo semper putavi Deum. Et *l.* 4. *Attic. epist.* 15. Feci idem, quod in Politia sua Deus ille noster Plato. ¶ Item illi, qui beneficus est, & servator. *Id. post redit. ad Quirit. c.* 5. Lentulus Consul, parens, deus, salus nostræ vitæ, fortunæ. ¶ Item qui felix est, & fortunatus. *Ter. Hecyr.* 5. 4. 3. Deus sum, si hoc ita est. ¶ Latini Poetæ Græcos imitati, quibus ὁ θεὸς ὁ θεὸς dicitur, Dei nomen tam viris quam fœminis interdum tribuunt. *Virg.* 2. *Æn. v.* 632. Delecendo, ac ducente Deo, &c. h. e. Venere. *Id. l.* 7. *v.* 497. Nec dextræ erranti Deus abfuit. *b. e.* Alecto, vel Juno. ¶ Dee, vocandi casu, *Prudent. Hamartig. v.* 93. 1. O Dee cunctiparens, animæ dator, o Dee Christe! ¶ *Dii immortales! Dii boni! Houe Deus!* Exclamandi formulæ sunt. *Cic.* 2. *Fin.* Quos, Dii immortales, ille cruciatus perferebat! *Ter. Andr.* 2. 2. Dii boni, quid porro! ¶ *Dii melius fecisset*, & omisso verbo, *Dii melius*, vel *Dii meliora*, formulæ sunt, quibus utimur, cum aliquid deprecamur. *Cic. de Senect.* Bene Sophocles, cum ex eo quidam jam ætate confecto quæreret, uteretur ne rebus Venereis? Dii meliora! inquit. ¶ Similia sunt illa, *Dii bene vertant*, *Dii melius duint*, &c. Ixpe apud *Plaut.* & *Terent.* ¶ *Si Diis placet*, modus dicendi ironiæ serviens, & indignationi, *in Idio grazia*. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 30. Alter, si Diis immortalibus placet, testimonium etiam in Sex. Roscium dicturus est. ¶ *Dii, deæque!* exclamatio est, *grand' Idio! Plin. in Præfat. hist natur.* ¶ In genit. plur. habet *Deum* pro *Deorum*, non solum apud Poetas padum, sed etiam sæpe apud Historicos. *Liv. l.* 8. *c.* 13. Deum benignitate ad finem venit. ¶ Dicitur *Dei* pro *Dii*, & *Deis* pro *Diis*. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 89. Dei divites sunt. *Liv. l.* 27. *c.* 25. Neque enim duobus, nisi certis Deis, rite una hostia fieri.

Deustus, a, um, adject. a deuro, *abbruciato*. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 45. Deusta pars Circi. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 25. Deustos turrium pluteos videbant.

Deuteria, æ, f. *secondo vino*, a δεύτερος, secundus. *Plin. l.* 14. *c.* 10. Non possunt jure dici vina, quæ Græci deuterias appellant, Cato & nos loram, macceratis aqua vinaceis.

Deūtor, eris, usus sum, dep. 3. idem quod abutor, male utor, *abusare*. *Nepos Eumen. c.* 11. Non convenire Antigoni prudentiæ, ut sic deuteretur victo. Sic legitur in MSS. AL. *se uteretur*.

Dextans, antis, m. decem unciæ, cum scilicet asi deest sextans, sicut deunx, cum asi una deest uncia. *Fest. Cel. s. c.* 1. Pars dimidia, & tertia vigintiquatuor millia, hoc est, dextans, in quo sunt scrupula ccxl.

Dextella, f. 1. dimin. a dexteta. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 20. Q. Filius, ut scribis, Antonii est dextella. hoc est, utitur eo tanquam parva dextera.

Dexter, era, & xtra, erum, & xtrum, & in plur. dexteri, & xtri, &c. o. 1. 2. *destro*, ימין, Ger. *recht*, Gall. *droit*, *adroit*, Hisp. *diestro*, *derecho*, δεξιός. *Liv. l.* 3. *c.* 70. Dextrum, & sinistrum cornu in acie. ¶ Translate accipitur pro propitio, prospero. Hinc dextera progressio, & dexter pes lxti ominis erant, ut notat *Barth. ad l.* 3. *Thebaid. Statii. Ovid. l. Fast. v.* 67. Dexter ades Patribusque tuis Populoque Quirini. ¶ Item aptus, *atto*. *Virg.* 4. *Æn. v.* 294. Quis rerum dexter modus. ¶ Comparat. est dexterior. *Plin. l.* 25. *c.* 26. Dexteriore alveo Babylonem petit. ¶ Superlat. Dextimus. *Var.* apud *Non.* Dextima via. Et *Festus*: Dextimum, & Sinistimum antiqui dixerunt. ¶ *Liv. l.* 9. Rem per se popularem ita dexter egit, ut &c. *condusse l'affare con tanta destrezza.*

Dextĕra, vel dextera, f. 1. *mano destra*, יד, Ger. *rechte*, Gall. *droite*, Hisp. *derecha*, δεξιά, præcipua manus, a δέξασθαι, poetice pro δεξιά. *Virg.* 2. *Æn.* Si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent. ¶ Antiqui per dexteram jurabant tanquam fidei sedem, & virtutis ministram. *Cic.* 11. *Phil.* Dextræ, quæ fidei testes esse solebant, perfidia sunt, & scelere violatæ. ¶ Dare, vel porrigere dexteram sæpe est auxilium præstare, quia dextra validior sinistra est. *Cic. post red. in Sen.* Qui mihi primus afflicto, & jacenti Consulatum fidem, dextramque porrexit. ¶ *Dextra* pro militibus. *Claud.* 2. *in Rufin. v.* 262. Spreviste tuas, dux optime, dextras. ¶ *Dextra* cum accusativo, more adverbii. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Dextra, ac sinistra canalem bucculas figere. ¶ *Dextrāque*, antique. *Liv. in Odyss. Nom. c.* 8. *n.* 82. Deque manibus dextrabus.

Dextĕre, *destramente*, *felicemente*, Germ. *gluecklich*, Gall. *adroitement*, Hisp. *con destreza*, δεξιῶς, feliciter, apte, cum quadam dexteritate. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Liberaliter, dextereque obeundo officia. *Iter.* 1. *Ser. sat.* 9. *v.* 43. Nemo dexterius fortunæ est usus.

Dexterĭtas, tis, f. *destrezza*, Germ. *geschicklichkeit*, Gall. *adresse*, Hisp. *atavio*, *destreza*, δεξιότης. *Liv. l.* 37. *c.* 7. Multa in eo & dexteritas, & humanitas visa.

Dextĭmus, V. in Dexter.

Dextrāle, n. 3. κεφαλόδεσμον, ornamentum dextræ, commune viris, & mulieribus. *Sanister. l.* 8. *c.* 20. Assumere dextralia. V. *Salmas. ad Histor. Aug. p.* 148.

Dextrātio, f. 3. motus, qui fit a sinistra ad dexteram. *Solin. c.* 37. Tarpejum Jovem terna dextratione lustravit.

Dextrātus, a, um, adject. ad dexteram situs, ut dextratus ager, pars dextrata, apud *Auctor. de Limitib. edit. Goes. p.* 298.

Dextrocherium, n. 2. muliebre brachiorum ornamentum, quod ex auro in anuli lati formam geminis pretiosissimis intexebatur. *Jul. Capitol. in Maximis. c.* 6. Tam vasto fuit pollice, ut uxoris dextrocherio uteretur pro anulo. V. ibi *Casaub.* & *Cæl. Rhodig. l.* 8. *antiq. lect. c.* 13.

Dextrorsum, & dextrorsus, adv. *verso la destra*, Ger. *auff die rechte hand*, Gall. *a droite*, Hisp. *hazia la mano derecha*, ὀν δεξιᾷ, versus dexteram partem, sive a dextera parte. *Cic.* 1. *de Div.* Dextrorsum orbem flammeum. *Plin. l.* 24. *c.* 19. Si tres trium nationum homines perungant dextrorsus.

Dextroversum, vel Dextrovorsum, idem ac dextrorsum. *Plaut. Curc.* 2. 1. 70. Si Deos salutas, dextrovorsum censeo.

D A N T E - I.

Di, & dis, præp. quæ in compositione solum reperiuntur, a δίς, quod in comp. idem significat, ut *Dupondius*, *disfetto*. ¶ Di in compositis, idem valet, ac *de*, & ubique producitur, præterquam in *dirimo*, & *in dissertus*. ¶ Dis varia significat, sed aliquando Græca dictio est, & significat *bis*, ut *Digamus*, *didrachma*.

Diabathrarius, m. 2. qui diabathra facit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 39.

Diabathrum, i, n. genus gracæ solæ a græcis præcipuæ fœminis usurpatæ. *Festus. Var. l.* 6. *de L. L.* Diabathra in pedibus habebat, & erat amictus epicroco. ¶ Est a διαβαίνω, *gradior*.

Diabŏles, m. 1. διαβάτης, transitus, apud Græcos: hinc pro siphone usurpatur, per quem aqua defluit. *Col. l.* 3. *c.* 10.

Diabŏlus, m. 2. *Diavolo*, שטן, Ger. *teuffel*, Gal. *diable*, Hisp. *diablo*, διάβολος, calumniator, criminator, a διαβάλλω, quod proprie est *trajicio*, unde proprie *calumnior*, vel ab Hebræo *zabulon*, quod *despectum* interpretantur. Cognomen proprium est Principis Dæmonum. *Tertul. de anim. c.* 35. & *l.* 2. *adversſ. Marcion. c.* 10.

Diacheton, n. 2. spina alba, al. asphaltos, & dipsacos, magnitudine arboris modicæ, flore roseo. *Plin. l.* 24. *c.* 13.

Diacodion, n. 2. διακώδιον, medicamentum ex capitibus papaveris. *Plin. lib.* 20. *cap.* 18. & 19.

Diaconātus, us, m. munus, & dignitas Diaconi. *Hieron. ep.* 22. *ad Eustoch. c.* 12. *a med.* Diaconatum, & Presbyteratum ambire.

Diacŏnus, m. 2. *ministro*, משרת, Ger. *diener*, Gall. *diacre*, Hisp. *diacono*, διάκονος, minister, a κονέω, *sedino*, *ministro*. In Christiana Ecclesia Diaconus locum tenet Sacerdoti proximum, ejusque minister est in magno Sacrificio. Legitur hæc vox in *Cod. leg.* 9. *de Episc. & Cler.* apud *Ammian. Marcell. & Tertul. de Præscrip. c.* 2.

Diacŏpi, orum, m. διάκοποι, sunt in aggeribus meatus intercisi, per quos rivus transmittitur in arva remotiora: a διακόπτω, intercido. *Hirtius. leg. penult. Dig. de extraord. Crim.*

Diadaphnidon, genus est emplastri, quod admixtas habet lauri baccas. *Cels. l.* 5. *c.* 19. *n.* 14.

Diadēma, atis, n. *diadema*, כתרת, Germ. *koeniglicher krone*, Gal. *diademe*, Hisp. *diadema*, διάδημα, candida tænia, vitta, qua Regum frons præcingebatur, a διαδέω, *circumligo*. *Cic.* 2. *Phil.* Diadema offendis, gemitus toto foro. ¶ Veterum diadematum formam servant adhuc Turcæ, dicituque Ital. *turbante*. Ut etiam Diadema, æ, f. *Apul. l.* 1. *Metam.* Caput stringebat diadema candida.

Diadematicum Forum dicebatur Pisæ locus, ubi victores Olympiorum diademate, seu corona, aliisque præmiis donabantur. *Tit. Liv.* apud *Non. c.* 3. *n.* 104. & *Varro* apud *Turneb. l.* 15. *Adversar. c.* 5.

Diadematus, o. 1. 2. dealemate ornatus, ut Diadematus Apollo. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Diadŏchos, m. 2. διάδοχος, gemma beryllo similis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Diadŏsis, διάδοσις, figura est, quæ latine dicitur digestio, seu distributio. Vox græca est, & græce scribenda, de qua V. *Grammat.*

Diadumēnus, i, Cæsar, Macrini filius, naturali diademate insignitus, ut scribit *Lamprid. in ejus vita, c.* 4. V. vocem seq.

Diadumēnus, a, um, adject. idem quod diadematus, diademate ornatus, διαδούμενος. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Polycletus diadumenum fecit molliter juvenem. *Lampr. in vita Diadumeni Imperator. c.* 4. Quamvis non multum abhorruerit ab illo signo diadematis nomen Diadumeni.

Diærĕsis, f. 3. διαίρεσις, divisio. Apud *Grammaticos* figura est, qua una syllaba dividitur in duas, a διαιρέω, *divido*. *Vig.* 6. *Æn.* Æthereum sensum, atque aurai simplicis ignem.

Diæta, æ, f. *dieta*, *regola di vivere*, διαίτα, exigui cibi usus. *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 3. Dieta curari incipio, chirurgiæ tædet. ¶ Est item cubiculum, & multorum cubiculorum habitatio simul cœuntium, a διατάομαι, vitam dego, *appartamento da uso*. *Petron. in Satyr.* Sub diæta Magistri. hoc est sub cubiculo, in quo magister navis cubat. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Turris erigitur, sub qua diætæ duæ, totidem in ipsa, præterea cœnatio. *Id. l.* 7. *ep.* 6. Hac adeuntur diætæ duæ, quarum in altera cubicula quatuor, in altera tria. In his Plinii locis, & in aliis quidam pro *dieta* leg. *festa*, quæ vox idem significat, esque a ζάω. ¶ Fiebat etiam in hortis amœnitatis gratia. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Horti diæta, amores mei. Adde *leg.* 43. *ff. de legat.* 1. ¶ Pro cœnatione usurpatur a *Sidonio l.* 2. *ep.* 2. Ex hoc triclinio fit in diætam, five cœnatiunculam transitus.

Diætarius, ii, m. is qui servit in diæta. *cameriere*. *Ulp. l.* 35. *ff. l.* 7. *l.* 12. Hostiarii, topiarii, diætarii, aquarii domui tantum deservientes. ¶ Quidam Lexicogr. pro cœnaculorum fure accipiunt ex lib. Dig. t. 12. l. 7. sed ibi lege *Direttarius*.

Diætĕtice, es, f. διαιτητική, pars medicæ artis, quæ victu medetur. Sed Græca vox est, & Græcis literis scribitur a *Celsi. in præm. l.* 1.

Diaglaucion, n. 2. genus collyrii, ex glaucio herba temperatum. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Diaglyphice. V. Anaglyptice.

Diagonālis, le, adject. *diagonale*, ut diagonalis linea, de qua V. in *Diagonios*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 1. Ad lineæ diagonalis longitudinem locus quadratus describatur.

Diagonĭcus, a, um, adject. idem quod diagonalis. *Vitruv. l.* 6. *c. ult.* Duo trigona linea diagonica fuerint designata.

Diagonios, διαγώνιος, linea genus est, quam Latini nonnulli angularem vocaverunt, quod ab uno angulo ad alterum perducatur. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. & *l.* 9. *c.* 1.

Diagramma, tis, n. διάγραμμα, a διαγράφω, describo, significat cujuscunque rei imaginem ac descriptionem. *Vitruv. l.* 3. *c.* 4. Aristoxeni diagramma subscribam.

Diagra-

Diagraphice, es, f. *l'arte del disegno*, ars delineandi. *Plin. l. 35. c. 10.* Hujus auctoritate effectum est in tota Græcia, ut pueri ingenui ante omnia diagraphicen, hoc est picturam in buxo docerentur, reciperenturque ars ea in primum gradum liberalium. Sed Mss. omnes, ut animadvertit Harduinus, habent *graphicen*.

Dialectica, vel Dialectice, f. 1. *Dialectica*, διαλεκτική, lat. disputatoria, est ars differendi, cujus finis est verum a falso discernere, a διαλέγομαι, *differo*. *Cic. in Top.* Judicandi vias diligenter persecuti sunt ea scientia, quam Dialecticem appellant. *Id. 4. Acad.* Dialectica veri, & falsi quasi disceptatrix, & judex. ¶ Inventa fuit a Zenone Eleate: *Diogen. Laert.* ¶ De hujus studii usu & abusu V. *Gal. l. 16. c. 8.*

Dialectica, orum, n. res Dialecticæ. *Cic. Att. l. 14.* Apud Vestorium hominem remotum a Dialecticis, in Arithmeticis satis exercitatum.

Dialectice, διαλεκτικῶς, adv. more Dialecticorum. *Cic. 1. Acad.* Multa admixta ex intima Philosophia, multa dicta Dialectice.

Dialecticus, ici, subst. m. qui tractat Dialecticam. *Cic. 4. Acad.* Quid sit verum, aut falsum, dialecticus judicabit.

Dialecticus, a, um, o. *dialectico*, quod pertinet ad Dialecticam. *Cic. 2. de Fin. c. 6.* Hoc ipsum providens, Dialecticas captiones.

Dialectus, f. 2. διάλεκτος, genus loquendi, vel linguæ alicujus proprietas, scilicet id, quod unaquæque lingua peculiare habet, & a cæteris distinctum. *Sueton. in Tiber. c. 56.* Cum interrogassel, quænam esset illa tam molesta dialectus. ¶ Græcæ linguæ dialecti quinque sunt celebratissimæ, Communis, Attica, Æolica, Dorica, Jonica.

Dialeucos, adject. διάλευκος, albo colore intermixtus. *Plin. l. 21. c. 6. de croco.* Est per se genus sativi blandissimum vulgo, cum sit mediocre; dialeucon vocant.

Dialis, le, o. 3. *di Giove*, quod Jovis est, a Ζεύς, gen. Διός, Jupiter, ut Flamen Dialis, Sacerdos, qui Jovis ministerio affignatus erat. *Varr. l. 4. de L. L.* dictum videtur a *Dijovis*, nomen Jovis, quia die, & luce juvat. ¶ *Dialis cena* erat, quæ lautissima præbebatur a Flamine Diali, quo die sacerdotium inibat. *Senec. epist. 123.* Hæc qualiscumque cœna Diali jucundior erit. ¶ *Dialis* quoque adjectivum a *die* esse potest. Hinc scomma Ciceronis in quendam, qui uno tantum die Consul fuit: Solent, inquit, esse Flamines Diales, modo Consules diales habemus. V. *Macrob. l. 1. Satur. c. 2. & l. 7. c. 3.*

Diallăge, f. 1. διαλλαγή, Lat. conciliatio, figura est, cum multa argumenta ad unum effectum deducuntur. *Quintil. l. 9. c. 2. ad fin.*

Dialogismus, i, m. διαλογισμός, sermocinatio, figura est sententiæ, cum orator rem secum ipse volutans, seipsum interrogat, & respondet, quasique dialogum facit. Vox Græca est, cujus exempla non desunt apud Grammaticos.

Dialogista, æ, m. differendi peritus. *Vulcat. Gallican. in Cass. c. 3.*

Dialŏgus, m. 2. *dialogo*, Ger. *gesprech*, Gal. *dialogue*, Hisp. *dialago*, διάλογος, disputatio duorum, vel plurium inter se, a διαλογίζομαι, *colloquor*. *Cic. de clar. Orat.* Quum disputatio est inter eos, ut est consuetudo dialogorum.

Dialutensis, se, adjectiv. ut purpura dialutensis, ex genere pelagiarum. *Plin. l. 9. c. 37.* Est longe optimum purpuris dialutense, ideft vario foli genere paftum.

Dialysma, atis, n. διάλυσμα, (vox græca, & græce fcribenda) figura eft, quæ rem ab re diftinguens, utramque abfolvit ratione fubjecta, ut: Cur ego nunc tibi quicquam objiciam? Si probus es, non meruifti: fin improbus, non commoveris. V. *Grammat.*

Dialysis, f. 3. &

Dialyton, n. 2. idem ac afyndeton, diffolutio. Sed dialyfis dicitur etiam parenthefis. V. *Grammatices.* ¶ Voces græcæ funt, & græcis literis fcribendæ.

Diamastigōsis, is, f. 3. διαμαστίγωσις, flagellatio, folemnitas maxima erat apud Lacedæmones, ut eft apud *Tertul. Apol. cap. 50.* & *ad Martyr. cap. 4.* in qua ante aram nobiles adolefcentes flagellis affligebantur, aftantibus parentibus, & ut perfeverarent, adhortantibus.

Diamĕtros, i, f. *diametro*, Gal. *diametre*, Hifp. *diametro*, διάμετρος, eft recta linea figuram ex æquo fecans; ut *diametros orbis* eft linea, quæ fic a fummo ad imum tenditur circulum, ut per centrum eat, a διαμετρέω, *dimetior*. *Col. l. 5. c. 2.* Efto area rotunda, cujus diametros habeat pedes feptuaginta. *Vitruv. l. 10. c. 14.* Per mediam diametron.

Diamĕtrus, a, um, adject. *Jul. Firmic. l. 4. c. 1.* Si luna iftum curfum diametra radiatione refpexerit.

Diamœrie, es, διαμοιρία, divifio, feditio, factio. *Plin. l. 10. ep. 117.* ubi alii legunt *Dianome*, quæ vox diftributionem fignificat, Græc. διανομή.

Diāna, f. 1. *Diana*, ἄρτεμις, Jovis filia ex Latona eodem cum Apolline partu edita, quæ etiam dicitur Luna, Proferpina, Hecate, Lucina, vel Juno Lucina, Dictynna, Noctiluca, Annivaga, Trivia, Lucifera, Pergæa, Falcelis. Luna dicta eft primum Jana, ut Sol Janus, ab eundo, deinde Diviana, quafi Diva Jana, tandem Diana ex Diviana, vel ex Dejana, quafi Dea Jana. *Varr. l. 4. de L. L.* dicta Diana videtur, quafi Diviana, quia divia in altitudinem, & latitudinem. *Cic. 2. de nat. Deor.* fcripfit, Dianam dictam effe, quia noctu quafi diem efficeret. *Macrob. l. 1. Satur. c. 9.* cenfuit, Janam prius dictam fuiffe, deinde appofitum *d* caufa decoris, ut in *reditur*, *redintegratur*, &c. Hinc prima fyllaba in hoc nomine anceps eft. Nam poteft effe brevis, quia ex Dejana elifo *e* remanet Diana, & *i* fit vocale, & non amplius ad *a*, fed ad *d* pertinet. Rurfus longa effe poteft, *j*, conſona in vocalem abeunte, & cum *e* concrefcente in diphthongum *ei*. ¶ A *Cic. 3. de nat. Deor.* tres Dianæ numerantur, prima filia Jovis, & Proferpinæ, quæ ex Mercurio Cupidinem primum genuit, fecunda filia Jovis tertii, & Latonæ, tertia filia Upis, & Glauces, quam Græci fæpe Upim paterno nomine appellant. ¶ Diana filia Jovis & Latonæ ob virginitatis amorem fertur hominum conſortia aufugiſſe, & ut a fe libidinis pruritum amoveret, venando fylvas incoluiſſe, paucarum virginum comitatu contenta. Arcum ferebat, & pharetram, fuccincta femper incedens, & cothurno induta. Ob hanc caufam fylvarum, & nemorum Dea putabatur. ¶ Celeberrimum templum habuit apud Ephefios conditum ab Amazonibus, quod Heroſtratus quidam incendit, ut fibi ea re nominis immortalitatem acquireret, ea nocte, qua Alexander Magnus natus eſt. *Cic. 2. de nat. Deor. & 2. de Divin.* Habuit item templum in Taurica regione, ubi illi carne tantum humana litabatur.

Diānus, a, um, ad Dianam pertinens, ut *arma Diania*, apud *Grat. in Cyneg. v. 151.* h. e. inſtrumenta venatoria. *Turba Diania* apud *Ovid. 5. Faſt. v. 141.* h. e. canes. ¶ *Dianium*, ii, n. templum Dianæ, apud *Liv. l. 1. c. 48.*

Dianœa, f. 1. διάνοια, mens, intellectus, ratiocinatio. *Quintil. l. 9. c. 1.* ¶ Sed græca vox eft, & græcis litteris fcribenda.

Dianome. V. Diamœrie.

Diapasma, atis, n. inſpergimen, ficcus odor; qui in paſtillos inſpergebatur, a διαπάσσω, conſpergo. *Mart. l. 1. epigr. 88.* Quid? quod olet gravius miſtum diapaſmate virus. ¶ Hujuſmodi odoribus ficcis corpus conſpergere etiam ſolebant ad ſudores ſiſtendos; item lectos geniales, ac veſtes fragrantiæ cauſa. *Plin. l. 21. c. 19.*

Diapāson, n. 2. Muſicæ artis ſymphonia, conſtans ſeptem tonis, id eſt ex diapente, & diateſſaron. *Macrob. in Somn. Scip. Plin. l. 2. c. 22.*

Diapente, διαπέντε, Muſicæ menſuræ genus, tribus conſtans tonis, & hemitono minore. *Macrob. in Somn. Scip. l. 2. c. 3.*

Diaphŏra, f. 3. διαφορά, differentia, a διαφέρω, *differo*. Eſt hoc nomine ſchema rhetor. quod fit, cum verbum iteratum aliud ſignificat, ac ſignificavit primo dictum, eſtque Correctioni affinis. Vox græca eſt, & græce ſcribenda. V. *Grammat.*

Diaphragma, atis, n. *ſottotraverſo*, *pannicolo*, *diaframma*, διάφραγμα, eſt omne id, quod in re aliqua medium eſt, a διαφράττω, *interſepio*: Hinc cartilago illa, quæ nares dirimit, a Græcis diaphragma appellatur. Sed ſpeciatim, & per excellentiam hoc nomine intelligitur membrana quædam tenuis in retis ſimilitudinem facta in corpore, quæ velut paries quidam ſepit organa ſpiritus, ideſt *cor*, & pulmones, & ſeparat, & diſcludit a naturalibus, ſeu ab iis, quæ inſerviunt alimento, ideſt a jecore, & liene. Latini *præcordia* dixere, quia cordi prætenditur. *Celſo* eſt ſeptum tranſverſum, quia, ut dictum eſt, interſepit, & dirimit. *Celſ. in proœm. l. 1.* Simul atque vero ferrum ad præcordia acceſſit, & diſciſſum tranſverſum ſeptum eſt, quod membrana quædam ſuperiores partes ab inferioribus deducit, (διαφραγμὸν Græci vocant) homines protinus animam amittere.

Diaporĕtis, διαπόρησις, addubitatio, cum dubitare nos fingimus: ut *Cic. pro Cluent.* Equidem quo me vertam, Judices, neſcio. V. *Grammaticos.*

Diarium, rii, n. *il vivere d'ogni giorno*, Ger. *tegliche ſpeiſ*, Gal. *depenſe d'un jour*, *epitance*, Hiſ. *comida de un dia*, *o lo que ſe gaſta por o la*, τὸ ἐφήμερον, victus quotidianus, ideſt quod in unius diei cibum datur. *Mart. l. 11. epigr. ult.* Puerique diaria poſcunt. ¶ Diarium item, vel diaria, orum, ἐφημερίς, regeſtum, *regiſtro*, libellus, in quo acta ſingulorum dierum ſcribuntur. *Gell. l. 5. c. 18.*

Diarrhœa, f. 1. διάῤῥοια, fluxio in genere, & ſpeciatim fluxio ventris. *Cic. l. 7. Fam. ep. 26.* Tanta me diarrhœa arripuit.

Diastēma, atis, n. διάστημα, ſpatium. *Sidon. l. 8. ep. 11.* In diaſtemate Zodiaco. & *in præf. ad carm. 14.* Mentio centri, proportionis, diaſtematum, climatum, &c. ¶ Idem alibi penultimam corripuit, cum ait *carm. 15. v. 64.* Sic placidam Paphiem ſervare diaſtema quintum. Non tamen eſt imitandus.

Diastŏle, f. 1. διαστολή, dilatatio; græca vox eſt, Grammaticis familiaris; & ita dici ſolet figura, qua ſyllaba natura brevis producitur, vel ſimpliciter, vel geminatione ejuſdem conſonantis; quæ etiam *Ekſtaſis* dicitur. *Virg. 1. Æn.* Italiam fato profugus, Lavinaque venit litora. *Id. 2. Æn.* Religione patrum multos ſervata per annos.

Diastylus, i, m. locus diductioribus, laxioribuſque columnis conſtructus. *Vitruv. l. 3. c. 2.*

Diasyrmus, m. 2. διασυρμός, diſtractio (apud Græcos) Figura, cum una dictio ad duo diverſa ſignificata diſtrahitur, vel cum magna verbis minuuntur, minima extolluntur. *Virg.* Inter ſtrepere anſer olores. ideſt malus Poeta inter bonos. V. *Grammat.*

Diasyrticus, a, um, adject. ad Diaſyrmum pertinens, ut diaſyrticum dictum, apud *Spartian. in Caracal. c. 10.* quo ſcilicet elevamus ea, ad quæ reſpondere difficile eſt.

Diatessăron, n. 2. διατέσσαρων, *una quarta*, Muſicæ menſura eſt, conſtans duobus tonis, & ſemitonio minore. *Macrob. & Vitruv. l. 5. c. 4.*

Diathēca, orum, n. 2. διαθῆκαι, teſtamentum, vel hæreditas ex teſtamento proveniens. *Martial. l. 12. epigr. 71.* O quantum diatheca valent, & quinque comati. *Turnèb. adv. l. 27. c. 31.* legit *diathreta*. V. infra.

Diathēsis, f. 3. διάθεσις, diſpoſitio, apud Architectos. *Vitruv. l. 1. c. 2.*

Diathȳrum, i, n. *portico*, *thatta*, *ripparo*, *contrapporta*, διάθυρον. *Vitruv. l. 6. c. 10.* eſt antiporta: aliis eſt repagulum ligneum, aut lapideum arcendis equis, aut curribus, ante ædium veſtibulum. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Diatŏnus, a, um, adject. diſtentus, extentus, ut lateres diatoni. *Vitruv. l. 11. c. 4.* quos *frontatos* latine dici, ait ibidem, quia in angulis poſiti duplici fronte totam muri craſſitudinem complectuntur. Diatoni vero dicuntur ab ipſa longitudine, & extenſione. Al. leg. *Distori* pro *Diatoni*, hoc eſt penetrantes; διατορέω enim penetrare ſignificat. ¶ In Muſicis diatonus dicitur duplici tono procedens. *Vitruv. l. 5. c. 4.* Diatoni ſunt duo continuati toni.

Diatretarius, ii, m. qui diatreta conficit. *leg. 1. Cod. de extruſ. artif.*

Diatrētum, n. 2. διάτρητον, poculum tornatile, al. toreuma, a διατρέω, perforo, torno confcio. *Ulp. dig. 9. 2. 27. ad fin.* Si calicem diatretum faciendum dediſti. V. *Diatbeca.*

Diatriba, æ, vel Diatribes, es, f. διατριβή, ſchola, locus diſputationis, & ipſa diſputatio. *Gel. l. 17. c. 20.* Recens in diatribam acceptus. Et *l. 18. c. 13.* Dialecticus quidam ex Platonis diatriba.

Diatypōsis, is, διατύπωσις. Eſt figura eadem ac hypotypoſis, Sed græca vox eſt, & græcis litteris ſcribenda. V. *Grammat.*

Diaulus, m. 2. δίαυλος, ſpatium in certamine, vel curſu, quod pedes habet mille, & ducentos. Excedebat ſtadium, quod ex ſexcentis pedibus conſtabat. *Vitruv. l. 5. c. 2.*

Diazomăta. V. Balteum.

Dibălo, as, avi, atum, a. 1. ab animalium voce ductum videtur. *Varro l. 6. de L. L.* Dibalare rem. h. e. ut *Scaliger* interpretatur, καταξαίνειν τὰ ἱμάτια, *bona conſumere*.

Dibăpha, f. 1. *porpora tinta due fiate*, תולעת שני, Ger. *zweyt mahl eingetunckte purpur*, Gal. *qui a double teinture*, Hiſp. *dos veces teñido*, δίβαφα, purpura Tyria, vel alia melioris notæ, quali utebantur Magiſtratus in prætexta, a δίς, *bis*, & βάπτω, *intingo*, quod bis tincta eſſet. Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur, purpura, vel veſtis, &c. *Plin. l. 9. c. 39.* Dibapha tunc dicebatur, quæ bis tincta eſſet. *Cic. 2. Fam. ep. 16.* Curius noſter dibapham cogitat, ſed eum infector moratur. h. e. aſpirat ad Magiſtratum, ſed qui dare poſſunt, morantur, & impediunt.

Dica, f. 1. *petitjone*, *o domanda in giudizio*, Ger. *ein anklage*, Gal. *procez*, *action*, Hiſp. *demanda*, *pleyto*, δίκη, cauſa, vel judicium, vel libellus, qui actionem continet. Dicam ſcribere, vel impingere, eſt in jus vocare, accuſare, actionem alicui intendere. *Cic. 3. Ver.* Scribitur Heraclio dica. *Ter. Phor. 1. 3. 92.* Dicam tibi impingam grandem. ¶ Dicam ſortiri, eſt judices ſortes ducere, ut, quæ prima cauſa ex urna exeat, prima agatur. *Cic. 4. Ver. c. 15.* E lege Rupilia ſortiri dicas oportere. ¶ Eſt etiam Dica Dea Judiciorum præſes, cujus miniſtri δικασταί, hoc eſt judices, & litium diremptores. *Budæus.*

Dicacĭtas, f. *dicacità*, לצון, Ger. *ſpehung*, Gal. *jaſerie*, Hiſp. *demaſiada parleria*, διακαιολογία, ſermo cum riſu alios inceſſens, ut *Quintil. l. 6. c. 3.* definit. *Cic. in Orat. l. 2. c. 59.* Sales in dicendo, mirum, quantum valent, quorum duo genera ſunt, unum facetiarum, alterum dicacitatis.

Dicacŭle, adverb. *facetamente*, *buffonefcamente*. *Apul. l. 1. Miles.* In eam dicacule probrum dixerat.

Dicăculus, a. 1. 2. dim. a dicax, *ſcherzo*, *buffone*. *Plaut. Aſin. 3. 1. 8.* Satis dicacula es amatrix. *Apul. l. 3. Miles.* Sermone dicaculo.

Dicæarchea, & Dicæarchia, & Dicearchia, διαιάρχεια, urbs, quæ nunc Puteoli dicitur, *Pozzuolo*, ſic dicta, quod ea civitas olim juſtiſſime regebatur. *Feſtus.*

Dicæologia, f. *giuſtificazione*, διαιαιολογία, juris ſui in medium prolatio. Figura, cum jure noſtro freti æquitatem cauſæ quam breviſſime complectimur. Vox græca eſt, & græcis litteris ſcribenda. De ea V. Gram.

Dicæus, i, διαῖος, *giuſto*. Apollo ſic cognominatus eſt Thebis, quod cum ea urbs ab Alexandro caperetur, aurum a fugiente conditum ſinu ejus celatum eſſet. *Plin. l. 34. c. 8.* ¶ Idem cognomen habuit & Ariſtides, de quo *Nepos 3. 1.*

Dicarchæus, a, um, adjectiv. dicitur a Poetis metri cauſa pro Dicæarchæus, διαιάρχειος, a *Dicarchus*, urbe, quæ eadem eſt ac Puteoli, ita dicta a δίκη, juſtitia, & ἀρχή, principatus, quia olim juſtiſſime regebatur, ut *Feſt.* docet. Hinc *Dicarchus urbs*, & *Dicarchus ſinus*, apud *Sil. 14. 375.* & *Stat. l. 2. ſilv. 2. v. 3.* & 100. Adde *Sidon. carm. 2.*

Dicassis, idem ac dicas, a *dico*. *Plaut. Curc. 4. 2. 26.* Haud in me male meditantem male dicaſſis. Sed eruditi malunt legere, *male meditate male dicax es*.

Dicatio, f. 3. ἀνάθεσις, conſecratio, traditio. *Cic. pro Balb. c. 11.* Neque ſolum dicatione, ſed etiam poſtliminio poteſt civitatis fieri mutatio.

Dicatūra, æ, f. *Plin. in præf. hiſt. nat.* Nec fiducia operis hæc eſt, ſed in dicatura multa valde pretioſa ideo videntur, quia ſunt templis dicata. Videtur autem planior ſententia, ſi legatur: *Nec fiducia operis hæc eſt, ſed indicatura. Multa valde*, &c. Ita legit *Harduinus*. Sed illud quoque dubium eſt, an Præfatio ipſa ſit Plinii.

Dicātus, a, um, adject. *dedicato*, *conſecrato*, ἀνατεθειμένος. *Cic. in Or. c. 13.* Epidicticum genus gymnaſiis, & paleſtræ dicatum. In vet. Inſcrip. apud *Grater. p. 258. n. 6. & 273. n. 5.* legitur ſuperlat. dicatiſſimus.

Dicax, o. 3. *maldicente*, מגדיח, Ger. *ſpeichg*, Gal. *jaſeur*, *railleur*, Hiſp. *parlero*, σκώπτης, qui malignis ſalibus maledicit. *Cic. in Or.* Demoſthenes non tam

dicax fuit, quam facetus. *Id.* 2. *Or. c.* 60. Granio nemo dicacior. *Petron. in Satyr.* Homo dicacissimus. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Senec. Med. v.* 113. Dicax Fescenninus.

Dice, pro *dic*. *Plaut. Rud.* Tu, fiquid opus est, dice.

Dichalca, λιχαλκα, neut. plur. monetæ æreæ, oboli quartam partem valentes. *Festus. l.* 3. *c.* 1.

Dichoreus, m. 2. pedis genus ex duobus constans trochæis, ut *Audiamus, civitate*, &c. V. *Grammat.*

Dicibŭlum, i, n. nugamentum, nugæ. *Tertul. adv. Valent. c.* 20. Puerilia dicibula, in mari poma nasci, & in arbore pisces.

Dicis, gen. sing. a δικη, mos, consuetudo, sermo, vel a *dico, is*, vel a *dico, as*, vel a *dex*, seu *dix*. Sed *Charis. l.* 1. & *Vossius* nomen esse censent unius casus. *Dicis causa*, est consuetudinis causa, vel verbi, seu sermonis gratia; & dicis causa quid fieri dicitur, quod nulla alia causa fit, quam ut factum esse dicatur, idest, quod non serio, sed perfunctorie fit, nec ut officio fungamur, sed ut functi videamur. *Var. l.* 5. *de L. L.* Dicis causa fiebant quædam, neque item facta, neque item dicta semper. *Cic. 6. Ver. c.* 24. Ut aliquid illi nummulorum dicis causa daret.

Dico, as, avi, atum, a. 1. dedico, nuncupo, addico, confecro, offero, *dedicare, consagrare*, קדש, Ger. *zueignen*, Gal. *dedier*, Hisp. *dedicar, lepuo*. *Cic.* 2. *Tusc.* Ut cygni, qui non sine causa Apollini dicati sunt. *Id. Fam. l.* 2. Balbum quanti faciam, quamque me ei totum dicaverim, ex ipso scies. ¶ Pro simpliciter tradere. *Id. pro Balbo*. Non est hujus civitatis civis, qui se alii civitati dicare potest. *Ibid.* Dicare se in aliquam civitatem non potest. ¶ Pro nunciare. *Non.* 4. 139.

Dico, is, dixi, dictum, a. 3. *dire, parlare*, אמר, Ger. *sagen*, Gal. *dire*, Hisp. *decir*, λεγω, proprie est loqui, a δεικω, pro δεικνυω, vel δειξαμι, ostendo. *Cic. pro Quinct.* Quid hoc iniquis dici, aut commemorari potest? ¶ Apud *Cic. in Orat. dicere*, & *loqui* idem non sunt, sed *loqui* est breviter, & sine ornamentis differere, quod Logicorum proprium est, *dicere* est copiose, & ornate differere, quod Oratorum. ¶ Dicimus autem dicere ad, & apud populum; dicere pro aliquo, contra, vel in aliquem, &c. *Cic. & al.* At M. *Senec. in proœm. l.* 3. *controversiar. dicere populo* dixit pro *ad populum*. ¶ Dicere item est pronunciare. *Cic.* 1. *de Or. c.* 61. Cumque ita balbus esset, ut ejus ipsius artis, cui studeret, primam literam non posset dicere. ¶ Item creare, *eleggere*, quoties aziur de creatione Magistri Equitum. *Liv. l.* 5. Is sibi Magistrum Equitum Posthumium Ebutium dicit. ¶ Item promittere. *Pomp. in Pistonibus*. Nummos certos dico quinquaginta millia. *Sallust. l.* 2. *Hist.* C. Curio, quibus potuit, pecunias dictas coegit. Sic dicere dotem, vel dari, est in dotem promittere. *Ter. Heaut. a.* 5. *s.* 1. *v.* 64. Quid dotis dicam te dixisse filio? *Cic. pro Flac.* Doti pecuniam suam omnem dixerat. V. *Dos*. ¶ *Dicere sententiam*, vel *pro sententia*, est de re aliqua judicium suum explicare. *Cic.* 10. *Fam.* Nec nostræ dignitatis videtur esse ibi sententiam de Rep. dicere. *Liv.* 2. *bel. Mac.* Et quando nemo vestrum pro sententia quicquam dicere vult, aut audet. ¶ Dicitur etiam *dicere* absolute, pro sententiam dicere. *Plin. l.* 9. *ep.* 13. Jam censendi tempus, dicit Domitius Apollinaris consul designatus, dicit Fabricius Vejento, &c. Oratores in judicio, cum satis verborum fecissent, solebant in fine pronunciare *Dixi*: quo verbo ab utraque parte pronuntiato, ajebat Prætor, *discunt*, atque hoc ideo, ne reus se indicta causa damnatum queri posset. *Ascon. in proœm. Act. Ver sub fin.* V. etiam *Terent. Phorm.* 2. 3. ¶ *Dicere testimonium*, & *testimonia*, est testificari, & probare. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Cum testimonium secundum fidem, & religionem gravissime dixissem. *Id. pro Sylla*. Qui in illum testimonia gravia dixerunt. ¶ *Dicere pro testimonio*, est Ital. *deporre*. *Cicer. 7. Ver.* Dicetis pro testimonio de missione nautarum. ¶ Dicere leges, est imperare, *dar leggi*. Aliud est, quam leges ferre. Feruntur enim leges ad suos, dicuntur tere victis. *Liv.* Quando perinde ac victo jam sibi leges dicerentur. ¶ *Jus dicere* ad Prætorem pertinebat, vel ad alium Magistratum, qui juri dicundo præesset. Itaque Judices a Prætore dati non jus dicebant, sed judicabant. Est enim *dico* unum e tribus solemnibus verbis Prætoris. V. *Addico*. ¶ Dicere significat interdum indicere, denunciare, *intimare*. *Ovid. l.* 2. *Trist. el. ult.* Est fuga dicta mihi, non est fuga dicta libellis. *Ter. And.* Sed dico, ne temere tacias. ¶ *Dicere diem* alicui, est, vocare in jus, & diem affignare, quo ad causam dicendam præsto sit. *Liv. l.* 3. Cum diem Appio Virginius dixisset. Interdum etiam *Diem dicere* extra forum usurpatur, & est certum diem constituere, *determinare, ordinare*. *Cic.* 3. *Ver.* Opus in acceptum retulit quadriennio post, quam diem operi diverat. *Cæs. lib.* 1. *B. G.* Diem dicunt, qua ad ripam Rhodani omnes conveniant. ¶ *Dicere multam*, erat alicui multam ad populum, & in comitiis disceptandam indicere. Proprium fuit Tribunorum pl. In eo judicio multa certari dicebatur. Populi suffragiis vel irrogabatur, vel abrogabatur. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Sp. & L. Carvilii ducentum millium æris multam M. Posthumio dixerunt. ¶ Dicere causam, V. *Causa*. ¶ *Dicere sacramento*, vel *sacramentum* milites dicebantur, cum ad jusjurandum adigebantur, Remp. se non desertures. *Liv.* 2. *bel. Pun. l.* 5. Ut qui minores decem & septem annis sacramento dixissent. *Id. l.* 4. *bel. Pun.* Hodie Consules creetis, quibus sacramenta liberi nostri dicant. *Horat.* 2. *carm. od.* 17. Non ego perfidum dixi sacramentum. Dicere dicta, V. *Dictum*. Dicere vindicias. V. *Vindicia*. ¶ *Dicere cœnam*, est cœnam imperare, de cœna convenire, se ad cœnam invitare, &c. *Plaut. Stich.* Ædepol cœna dicta est. ¶ *Dicere nomen alicui*, est imponere. *Liv. l.* 1. Cui Ascanium parentes dixere nomen. ¶ Dicere de scripto, est orationem legere. *Cic. pro Planc.* Recitetur quæ oratio, quæ propter ejus magnitudinem dicta de scripto est. ¶ *Dicere facta alicujus*, est, dicendo celebrare, laudare. *Virg. Ecl.* 4. *ad fin.* Quantum fat erit tua dicere facta. ¶ Dicere, pro narrare, ut, Galli dicamus amores. *Id. Ecl.* 10. Sic dicere arma, *Horat.* ¶ Et pro canere, ut dicere carmina, dicere versus. *Virg.* ¶ Dicere salutem, *salutare*. *Cic. in ep.* passim. ¶ *Dicere honorem*, idem est ac honorem prætari, veniam petere, cum turpe aliquid, vel minus conveniens dicendum est. *Plin.* Certa quædam haud satis honeste appellantur, nisi dicto prius honore. ¶ Dicere delicias, V. *Delicia*. ¶ *Dicere*, modus potentialis, idest, dicere posset. *Ter. And.* 2. 1. 111. Nec satis ad objurgandum causæ: diceret, quid feci? &c. ¶ *Dicere volui*, correctionis genus est, cum quis in loquendo talsus est, ac verbum unum pro altero protulit. *Plaut. Mil.* Sorbet dormiens, Pa. Quid sorbet? V. ἐρτιτ. volui dicere. ¶ Dicor, usurpatur personaliter, ut, videor. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quartus is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperisse dicitur. ¶ Interdum imperf. *Cic.* 3. *de Orat.* Quamvis sphæram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius. ¶ Dictu, supin. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Haud facile dictu est. *Id. l.* 5. *c.* 1. Speciosa dictu sequi. ¶ In Imperativo habet *dic*, pro quo *Plaut.* interdum *dice* usurpat, ut *Curcul.* 1. 2. 43. &c. V. *Duco* in fine. ¶ *Dicassis* pro dicas V. supra suo loco. ¶ *Dixti* pro dixisti. *Plaut. Merc.* 4. 4. 14. & *dixis*, pro dixeris, *Id. Mil.* 2. 3. 12. & 3. 2. 29. ¶ *Dicebo*, pro dicam in futuro, *Nævius apud Non. c.* 10. *n.* 17.

Dicrŏtum, n. 2. δικροτος, biremis, quæ duorum remorum ordinibus regitur, a prora sc. & a puppi. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 11. Κρωταια, Rhodiorum, & dicrotum Mitylenæorum, & aliud catascopium habebam. *Id. l.* 16. *ep.* 4. Nam & ipse Domitius bona plane habet dicrota.

Dictæus, a, um, adject. Cretensis, a Dicte Cretæ monte, ut Dictæa arva, *Virg.* 3. Æn. *v.* 171. Dictææ pennæ, *Sil.* 15. *v.* 634. h. e. sagittæ, quia Cretenses peritissimi fuere sagittandi.

Dictamnum, Dictynna, *Dictamo*, opp. Cretæ, in ora Bor. in territ. Cydonis, inter Cydonem ad Or. & Cisamum ad Occ. apud prom. *Capo Spada*. Ibi mons Dictynnæus, & Dictynnæum prom.

Dictamus, m. 2. vel dictamum, vel dictamnum, n. 2. Διατταμος, herba, pulegio similis, al. artemidon, vel artemidesion, a *Dicte* monte Cretæ, ubi copiose nascitur, *dittamo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Capras autem in Creta feras, cum essent confixæ venenatis sagittis, herbam quærere, quæ dictamus vocaretur, quam cum gustavissent, sagittas excidere dicunt e corpore! *Plin. l.* 26. *c.* 25. Dictamnum cum mero decoctum menses ciet.

Dictatio, onis, f. dictandi actio, *il dettare*. *Symmach. l.* 6. *ep.* 4. Dictatione properata.

Dictator, oris, m. *Dittatore*, summus magistratus apud Romanos (olim *magister populi*, & *prætor maximus* dictus) sed extraordinarius, qui periculosissimis reipubl. temporibus creabatur, & jus vitæ necisque habebat sine provocatione, quemadmodum olim reges: a *dico*, quod a Consule dicerentur: vel a *dictum*, seu edictum, quod ejus dicto audientes omnes essent. Quod sine provocatione esset, satis ostendunt duo *Livii* loca *l.* 2. *c.* 29. *sub fin.* Agedum dictatorem, a quo provocatio non est, creemus. *Et l.* 3. *c.* 20. *extr.* Dictatore opus esse reipubl. ut qui se moverit ad solicitandum statum civitatis, sentiat, sine provocatione dictaturam esse. Legimus quidem apud *eund. l.* 8. *c.* 33. provocatum esse adversus L. Papirium Cursorem, dictatoria severitate Q. Fabium Max. Rullianum magistrum equitum suum punire volentem: sed ea provocatio magis precaria fuit, quam legitima, ut colligitur præcipue *c.* 35. ¶ Apud veterrimos auctores *Livius l.* 2. *c.* 18. scribit se invenisse, primum Dictatorem fuisse creatum T. Lartium, qui erat consul cum L. Posthumio Cominio circa A. U. 254. Principio non nisi e Patriciis legi fas fuit: postea etiam ex plebe: sed semper vir consularis eligebatur. Primus de plebe creatus est C. Marius (*al.* Martius) Rutilius circa annum 399. bello cum Falisciis, & Tarquiniensibus: qui etiam magistrum equitum primum de plebe C. Plautium dixit, ut *Liv. l.* 7. *c.* 17. narrat. Dicebatur a consule tantummodo: nec poterat a populo creari, nisi prodictator, teste *eod. l.* 22. *c.* 8. & 31. V. etiam *l.* 27. *c.* 5. Dicebatur autem captatis auspiciis, oriente nocte, & silentio, ut *Id.* docet *l.* 4. *c.* 21. *extr. l.* 8. *c.* 23. & *l.* 9. *c.* 38. Sed tamen cum aliquando Vejentes castra Romana cepissent, A. Cornelius Cossus Tribunus militum Mamercum Æmilium dictatorem dixit, scilicet quia Tribuni militum erant potestate consulari. *Id. l.* 4. *c.* 31. ¶ Duæ fecures cum vigintiquatuor fascibus eum præcedebant: designabatque sibi ministrum, qui *magister equitum* vocabatur, & erat dictatori, ut Tribunus Celerum Regi, Præfectus Prætorio Cæsaribus. ¶ Designato Dictatore, ceteri omnes magistratus suam amittebant potestatem, præter illos, qui tempore regum fuerant, & Tribunos plebis. ¶ Hoc imperium semestre tantum esse voluerunt, ut est in *Lag. XII. Tab.* apud *Cic.* 3. *de legib. c.* 3. & *Liv. l.* 6. & 23. ne in tyrannidem verteretur: nisi aliter reipubl. necessitas exigeret. Nam quod L. Sulla, & C. Julius Cæsar diutius tenuere, leges palam contempserunt. ¶ Dictator equo vehi vetabatur: idque ob eam causam, quod cum militiæ Romanæ robur præcipuum esset in pedite, debebat in legione permanere, ne locum desereret: vel quod, cum in ceteris maxima esset auctoritas, & prope tyrannica, in hoc voluerint eum populo inferiorem videri. Hæc *Plutarch. in Fabio*. Ex *Livio* tamen colligimus *l.* 23. *c.* 14. solitos fuisse dictatores, ad belluni exeuntes, ferre ad populum, uti liceret equum conscendere: quod ita eis concedi solitum, ut solius belli causa equo uterentur, in omni alia jurisdictione equum habere prohiberentur. ¶ *Præter* imminens reipubl. grave bellum, aliæ quoque fuere causæ Dictatoris creandi, ut comitiorum consularium habendorum, *Liv. l.* 7. *c.* 26. *l.* 8. *c.* 16. & 23. & *l.* 25. *c.* 5. &c. clavi figendi tempore pestilentiæ, *Id. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 8. *c.* 18. secessionis, aut seditionis causa, *Id. l.* 4. *c.* 13. & *l.* 7. *c.* 39. exercendæ extraordinariæ quæstionis, *Id. l.* 9. *c.* 26. ludorum faciendorum, *Id. l.* 8. *c. ult.* & *l.* 27. *c.* 33. legendi senatus, *Id. l.* 23. *c.* 22. & 23. feriarum constituendarum, *Id. l.* 7. *c.* 28. V. etiam *l.* 30. *c.* 24. Denique ut esset, qui ludis Romanis signum mitteudis quadrigis daret, Prætore ægrotante: quod tamen in dubio relinquit *Id. in fin. l.* 8. ¶ In marmoreis fragmentis Fastorum Consularium apud *Gruter pag.* 290. 291. &c. quoties belli causa dictator creatus legitur, *rei gerendæ causa* creatus dicitur. ¶ Apud alios quoque Latii populos Dictator in usu fuit, & quidem alicubi etiam ordinarius, ut Lanuvii, teste *Cic. pro Mil. c.* 10. Cæritum, *Inscript.* apud *Grut. p.* 214. Albanorum, *Liv. l.* 1. *c.* 23. &c. Quin *Cato* apud *Gell. l.* 10. *c.* 20. Annibalem *Dictatorem Carthaginiensium* appellat.

Dictatorius, a, um, o. 1. 2. quod erat Dictatoris. *Liv. l.* 6. Dictatorium fulmen in se intentatum. *Id. l.* 4. *c.* 14. Dictatoria majestas. *Id. l.* 7. *c.* 4. Dictatorius juvenis. h. e. Dictatoris filius.

Dictatrix, icis, f. quæ dicit agenda, præcipit, imperat. *Plaut. Perf.* 5. 1. 18. Tu hic eris dictatrix nobis.

Dictātum, n. 2. est veluti thema, atque præscriptum, quod magister ludi pueris præbere consuevit, a dictando, quoniam quæ magistri docent, sæpe inculcant, ut penitus excipiantur, & edisicantur. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. Ut puerum sævo credas dictata magistro Reddere. ¶ Dicitur etiam de aliis artibus. *Juvan.* Peregit dictata Magistri omnia. *Suet. in Cæs. c.* 26. Ut disciplinam singulorum susciperent, ipsique dictata exercentibus darent. Hic per *dictata* gladiatoria themata, documentaque significantur. ¶ Dictatum etiam pro epistola poni, observat *Barth. ad Claudian. p.* 1216.

Dictatūra, f. 1. δικτατορια, δικη, Dictatoris dignitas. *Cicer.* 2. *Off.* Quod paucos sibi dies ad Dictaturam gerendam addidisset. V. *Dictator*.

Dictātus, a, um, adject. *dettato*, ad dicendum propositus. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 34. Hæc Janus summus ab imo Perdocet, hæc recinunt pueri dictata senesque.

Dicte, Dictæus mons, *Labirinto*, al. *Lasthi*, seu *Lassiti*, al. *Sethie*, mons Cretæ, in parte Or. inter Idam M. & Gnossum urb. ad Occ. & Samonium prom. ad Or. Dictus est a Dicte Nympha, quæ in eo colebatur. Dividitur in duo brachia, quorum alterum procurrit ad prom. Samonium, alterum ad prom. *Siderum* in Bor. Hinc Jupiter *Dictæus* dictus est, quod ibi nutritus fuerit.

Dictĕrium, n. 2. *motto, che punge*, דברות, Ger. *sprueche*, Gal. *mot pour rire*, Hisp. *motejada*, σκωμμα, jocus, dictum salsum, & acutum, breviter, & acute dictum. *Cic. l.* 1. *ep. ad Cornel. Nep.* Nostri, cum omnia, quæ dixissemus, dicta essent; quæ facete, & breviter & acute locuti essemus, ea proprio nomine appellari dicteria voluerunt.

Dictĭo, onis, f. *voce*, מלה, Ger. *wort*, Gal. *mot*, Hisp. *palabra*, λεξις, φωνη, λογος, pars minima orationis, significativa, ex qua instruitur oratio, & in quam resolvitur, apud veteres Grammaticos Scaurum, Diomed. &c. *Caronis* etiam & *Quintilianæ l.* 1. *c.* 10. & *l.* 9. *c.* 1. exempla affert *Ol. Borrich. Cogit. p.* 87. ¶ Usurpatur sæpe pro enunciatione, & pronunciatione, *recita*, *il dire*, ut dictio sententiæ, *Cic.* 2. *Inv. cap.* 4. Dictio causæ, *Id. pro Quinct. c.* 10. & *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 4. Dictio testimonii, *Ter. Phorm.* 2. 1. 63. ¶ Dictiones etiam dicuntur Oratorum opera, & orationes. *Cic. in Bruto*: Malim mihi unam L. Crassi pro M. Curio dictionem, quam triumphos duos &c. *Quintil. lib.* 2. *c.* 4. Dictiones extemporales. ¶ Pro Oraculo. *Vet. Poeta apud Aust. ad Herenn. l.* 2. *c.* 26. Aperte fatur dictio, si intelligas. *Liv. lib.* 8. *c.* 24. Accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caveret Acheruſiam aquam.

Dictiōsus, a, um, adject. verbosus, vel dicax, *loquace*. *Varr. l.* 5. *de L. L.*

Dictĭto, as, avi, atum, n. *andar dicendo*, לשון, Ger. *offt sagen*, Gal. *dire souvent*, Hisp. *dezir a menudo*, πολλακις λεγω, freq. a dicto. *Cic.* 3. *Verr.* Ut hoc jam palam dictitent. *Id. l.* 2. *de Or.* Dictitare caulas. ¶ Est etiam excusationem prætendere, prætextus afferre, προφασιζομαι. *Liv. l.* 1. *c.* 49. Socerum genet sepultura prohibuit, Romulum quoque insepultum periisse dictitans. *Nepos Lysand. c.* 1. Cum Lacedæmonii dictitarent, hunc causam esse belli.

Dicto, as, avi, atum a. 1. *dettare*, Ger. *dichten*, συνταττω, Gal. *dicter*, Hisp. *dictar*, συντιθημι, freq. a dico. Est dicere, & tractum enuntiare, quod alius excipiens calamo notet. *Cic. Att. l.* 13. Non modo Tironi dictare, sed ne ipse quidem auderem scribere. *Id. lib.* 6. *Att. ep.* 13. Epistolam dictavi propter lippitudinem. ¶ Item suggerere, *suggerire*. *Quintil. lib.* 3. *c.* 4. Ratio dictat. *Id. l.* 11. *c. ult.* Nonnunquam ad librarios suos ita respiciunt, ut sportulam dictare videantur. h. e. polliceri. ¶ Dictare actionem apud JCtos est litem intentare, experiri cum aliquo apud Judicem. *Paul. Dig.* 4. 8. 32.

Dictum, i, n. 2. *detto*, אמר, Ger. *red*, Gall. *mot*, Hisp. *dicho*, ῥημα, sermo, *Cic.* 1. *Fam.* Nullum meum minimum dictum, non modo factum, pro Cæsare inter-

interesſit. ¶ Per excellentiam eſt facete, breviter, & acute dictum, quod mimorum dictum a *Varr. l. 5. de L. L.* vocatur, quia illi dicta hujuſmodi affectabant. *Cic. 2. Phil.* Sallum omnino hominem, ſed materia facilis in te, & in tuos dicta dicere. *Quintil. l. 6. c. 3.* Potius amicum, quam dictum perdere. *praterſto l' amico, che la burla.* ¶ *Verſuum dictum*, vel *vernile dictum*, ſimiliter eſt dictum facetum, vel ſcurrile, quia etiam ſervi, ut mimi, hujus generis dicta ſolent effundere. *Tac. lib. 12.* Vernile dictum omnem invidiam in eum vertit. ¶ Dictum præterea pro maledicto uſurpatur. *Plaut. Pſeud. 1. 3.* Te differam dictis meis. ¶ Item pro juſſo. *Plaut. Men. 5. 2. 118.* Imperium tuum demutat, atque dictum Apollinis. ¶ Dicto audiens, eſt obediens. *Cic. 6. Ver.* Dicto audientem fuiſſe Prætori. ¶ Dictis aliquem aggredi, eſt alloqui. *Virg. 4. Æn.* Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis. ¶ Cum dicto, eſt ſtatim poſt verba, & vix dum finito ſermone. *Apul.* Et cum dicto faciem ſuam obtexit. Dicto citius, *più preſto ch' io nol dico. Liv. lib. 23. c. 47.* Dicto prope citius equum in viam Claudius egit. *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 82.* ubi dicto citius curata ſopori membra dedit. ¶ Apud *Ennium*, quem refert *Cic. in Bruto*, dictum accipitur pro eleganti dicendi ratione, ſeu pro eloquentia; ita enim ait: Cum neque Muſarum ſcopulos quiſquam ſuperarat, Nec dicti ſtudioſus erat. h. e. deerant Oratores, & Poetæ. ¶ Dictum factum. V. *Dictus*. ¶ Dictum pro factum, ut ῥῆμα, Græcis, & Hebræis *verbum*. *Plaut. Caſ. 5. 4. 17.* Feci ego iſthæc dicta, quæ vos dicitis?

Dicturio, is, n. 4. dicere cupio, dicere molior. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 2.* Fortiter a ſe facta ſemper dicturiunt.

Dictus, a, um, adject. *detto, pronunziato, recitato. Ter. Andr. 1. 1. 2.* Dictum puta. *Id. Eun. prol. v. 41.* Nullum eſt dictum, quod non dictum ſit prius. ¶ *Dictum, & factum*, vel *dictum factum*, præciſa locutio eſt, quæ ſignificat ſtatim, celeriter, *detto fatto, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον. Ter. And. 2. 3. 7.* Dictum ac factum invenerit aliquam cauſam, quamobrem ejiciat domo. *Id. Heaut. 5. 1. 31.* Quid poſtquam hoc eſt factum? M. Dictum factum huc abiit. ¶ *Dictu citius* V. in *Dictum, i.* ¶ Habere pro non dicto, h. e. tanquam dictum non ſit. Legitur hæc phraſis apud *Liv. l. 23. c. 22. ad fin.*

Dictynna, ſ. 1. cognomen Dianæ. Sed *Diodorus l. 6.* ſcribit, Dictynnam ex Jove genitam, in Creta conſuetudine Dianæ familiariſſime uſam eſſe, quæ res cauſam præbuit, ut Dictynnam, Dianamque eandem eſſe dicerent. Dicta eſt, ut Callimachus ait, a retibus piſcatoriis, quæ δίκτυα Græci dicunt, intra quæ fugiens evaſerit violentiam Minoi Regis eam libidinis cauſa inſequentis. *Stat. l. 9. Theb. v. 632.*

Dictys, Cretenſis fuit, qui bellum Trojanum, cui interfuit, deſcripſit lingua Phœnicum. Extat ea deſcriptio latine, quemadmodum & Daretis Phrygii, ſed cui auctori adjudicanda ſit, non convenit inter eruditos.

Didaſcalia, ſ. 1. *διδασκαλία*, doctrina, eruditio, a *διδάσκω*, doceo, inſtituo. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 3.* Διδασκαλεῖον quandam habeat. Hanc vocem non facile invenies latinis litteris ſcriptam.

Didaſcalicus, a, um, adject. ad magiſtrum pertinens. *Auſon. ep. 17.* Didaſcalicum aliquod opuſculum mittere.

Didaſcalus, m. 2. *διδάσκαλος*, præceptor, a *διδάσκω*, doceo. Græce habet *Cic. Fam. l. 9. ep. 7.*

Dido, us, ſ. 4. & ois, ſ. 3. alio nomine Eliſa, filia Beli Tyriorum regis, quæ primis nuptiis Sichæo Herculis ſacerdoti juncta fuit: quem cum Pygmalion Eliſæ frater, theſauros ejus inhians, ante aram obtruncaſſet, illa in ſomnis monita, cum iis, quibus Pygmalionem inviſum eſſe ſciebat, ablatis clam theſauris, navem conſcendit, & in eam Africæ partem, quæ Zeugitana dicitur, delata, tantum ſibi ſoli emit, quantum taurino corio poſſet circumdare. Quo in loco cum corium in tenuiſſimas partes diſſecuiſſet, ſpatiumque ſatis amplum complexa eſſet, urbem condidit, quam Carthaginem appellavit, arcemque in medio urbis, quam a corio bubulo Byrſam vocavit. Deinde cum Jarbas Getuliæ rex nuptias ejus ambiret, reculantemque vi, & armis coëgeret, ſibi ipſi manus intulit. *Virg. 1. & 4. Æn.* fabulatur, Æneam, capta Troja, a patria profugum vi tempeſtatis Carthaginem fuiſſe delatum, Eliſamque amore ejus captam, cum præter ſpem deſereretur, mortem ſibi conſciviſſe.

Dido, dis, didi, diditum, a. 3. *diſtribuire, dividere*, חִלֵּק, Ger. *austheylen*, Gal. *diſtribuer*, Hiſp. *repartir*, διανέμω, propriæ eſt diſtribuere, ſive diffundere in multos, a *di*, vel *dis*, & *do. Hor. l. 2. Ser. Sat. 2.* Albuti ſenis exemplo dum munia didit. ideſt dividit. ¶ Frequenter accipitur pro divulgo, ſive diſpergo. *Virg. 7. Æn.* Diditur hic ſubito Trojana per agmina rumor.

Didoros, m. 2. duorum palmorum. *Plin. l. 37. c. 14.* Didoron, quo utimur, longum ſeſquipedale, latum pede.

Didrachma, atis, & Didrachmum, i, n. 2. *δίδραχμον, δίδραχμα*, nummus duas drachmas continens. *Sedul. l. 3. v. 316.* Hamum ferre jubet gerulum didrachmatis aurei.

Diduco, is, xi, ctum, a. 3. *dipartire, guidare in diverſe parti*, פָּצַל, Ger. *ausdehnen*, Gal. *deſpendre, ſeparer*, Hiſp. *partir, traſtio*, diſtrabo, dirimo, divido, in diverſas partes, & loca duco. *Caſ. 6. B. G.* Dimittendæ plures manus, diducendique erant milites. *Cic. in Orat. c. 32.* Cum pugnum diduxerat, & manum dilataverat. *Colſ. l. 7. c. 7. n. 4.* Diducendus quotidie oculus eſt, ne cicatrice inter ſe palpebræ glutinentur. *Hor. ad Piſon. v. 325.* Pueri longis rationibus aſſem Dicunt in partes centum diducere. *Tacit. 4. hiſt.* In ſtudia Senatum diduxerat. *Quintil. l. 11. c. 1.* Diducere argumenta in digitos. *Juv. ſat. 10.* Diducere rictum.

Diductio, onis, ſ. actus diducendi, apertio. *Senec. l. 2. Quæſt. nat. c. 8.* Offendit interſionem ſpiritus velocitas ejus, & diductio.

Diductus, a, um, adject. *ſeparato, diviſo*, diſtractus, *diviſo. Ter. Ann. 2. c. 47.* Diductis terris hauriebantur. *Id. 12. Ann.* Foribus repente diductis. *Caſ. l. 1. B. G. c. 7.* Injurias imperatorum in ſe commemorat, a quibus didactum, & depravatum Pompejum queritur. h. e. alienatum.

Didymæus, m. 2. *διδυμαῖος*, cognomen Apollinis, ideſt Solis, a *δίδυμος*, geminus, quod gemina luce aerem illuſtrat, interdiu per ſe, noctu per Lunam, quæ ab ipſo lumen habet. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 17.* Hinc Didymæum templum, Apollini dicatum, apud Miletum, & Branchidas pop. olim Oraculum Branchidarum.

Didyme, ſ. 1. Didyma, inſ. maris Ægæi, inter Cycladas, finitima Scyro, Andro, & Oliaro. ¶ Item *Saline*, al. *Panare*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum.

Dieccula, ſ. 3. *διεκκλίτον*, dim. a dies. *Cic. Att. l. 5. ep. ult.* Quid mali C. Julius fecerit, cum dieculam duxerit.

Directa, Directe, &

Directo, adv. in malam rem, in malam crucem, *in malora. Plaut. Trin. 2. 4.* Abia' hinc directo? *Id. Rud. 4. 4. 126.* I directa cum ſucula, & porculis. *Livius*: Directo arma petiſſe dicant. h. e. in ſuam perniciem. V. *Directus*.

Directus, a. 1. 2. in crucem actus, quaſi ſub dio erectus, vel quaſi die, vel in diem erectus. *Plaut. Merc. 1. 2. 72.* I hinc hodie directus, nugare in re capitali mea. *Id. Men. 2. 3. v. 87.* allegorice: Ducit lembum directum navis prædatoria. ¶ *Feſtus* directum ait vocari diem minime rectum, malum, ſævum, per antiphraſim.

Dies, diei, m. vel ſ. 5. ſed num. pl. ſolum gen. m. *giorno*, יוֹם, Germ. *tag*, Gal. *jour*, Hiſp. *dia*, ἡμέρα, ſpatium viginti quatuor horarum, a ζέω, quaſi Jupiter ſit lucis auctor. Grammatici docent, feminino genere ſignificare tempus indeterminatum, maſculino vero ſpatium 24. horarum. *Cic. Ver. 1. cap. 2.* Cum ego diem in Siciliam inquirendi perexiguam poſtulaviſſem, invenit ide, qui ſibi in Achajam biduo breviorem diem poſtularet. *Plin. l. 9. c. 59.* Per aliquot dies continuos piſcator eouvigat. Verum hoc diſcrimen non eſt perpetuum, præſertim apud Poetas. *Virg. 2. Æn. v. 132.* Jamque dies infanda aderat, mihi ſacra parari &c. *Plin.* etiam *l. 7. cap. 52.* Jacuit in litore tota die: deinde cum adveſperaſſet &c. ¶ Dies aliquando ponitur pro luce diei. *Tac. 5. hiſt. c. 26.* Concionanti tantum ſudarum volumen ſupervolitavit, ut nube adtra diem obtenderent. Sic admittere diem, h. e. apertis feneſtris lumen admittere. *Plin. l. 9. ep. 35.* ¶ Item pro actis diei. *Senec. l. 3. de Ira c. 36.* Totum diem meum ſcrutor, facta ac dicta mea remetior. ¶ Item pro vita. *Ovid. lib. 3. Triſt. el. 4. v. 44.* Sive diem videat, ſive tegatur humo. Hinc obire diem, eſt mori. *Cic. l. 4. Fam. ep. 12.* Marcellum diem ſuum obiiſſe. ¶ Dies dubius dicitur, cum noctem plene lucet. *Plin. l. 6. ep. 20.* ¶ Die multo, h. e. magna ex parte acto. *Caſ. l. 1. B. G. c. 22.* Multo denique die per exploratores cognovit. Sic, die illuſtri, h. e. claro, exorto Sole. *Curt. lib. 3. cap. 3.* ¶ De die, ſignificat interdiu. *Carmil. carm. 47.* Vos convivia lauta ſumptuoſe de die facitis. h. e. ante legitimum cœnæ tempus. Sic *Sueton. in Domit. c. 21.* Lavabat de die, prandebatque ad ſatietatem. h. e. ſtatim a matutino. ¶ In diem, *di dì in dì. Cic. 2. de Orat. c. 4.* Barbarorum eſt in diem vivere. *Plaut. Men. 3. 1. 10.* Attatim eſt hominum qui in dies ſingulas eſcas edunt. h. e. ſeniel in die: ¶ Diem dicere. V. *Dico*. ¶ Dies interdum dicitur tempus præſtitutum alicui rei, ut dies pecuniarum, quo ſc. ſolvenda pecunia eſt apud *Colum. l. 1. c. 7.* Similiter in diem emere. *Nepos in Att. c. 9.* Cum illa fundum ſecunda fortuna emiſſet in diem. His reſpondent, proferre diem, diem laxiorem dare, ferrare, obire diem, hoc eſt tempus ſolvendi debiti apud *Cic. Liv.* & alios. *In diem*, & *præſens* opponuntur. *Ter. Phorm. 5. 2. 16.* Præſens quod fuerat malum, in diem abiit. *Cic. pro Cal. c. 24.* In diem fraudis præſentis pœnas Dii reſervant. ¶ *Die oculata emere*, eſt præſenti pecunia emere: contra vero, *emere die cæca*, dicimus, cum ſolutionem in diem proferimus. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 67.* Eme die cæca hercle olivum, id vendito oculata die. ¶ Dies noctesque, pro ſemper, aſſidue, *dì, e notte. Cic. pro Roſc. Amer.* Dies noctesque parentum pœnas a conſceleratiſſimis filii repetant. ¶ *Alio die*, formula erat Auſpicum denuntiantium differendam eſſe in alium diem eam rem, pro qua cum de cœlo ſervarent, aves non addixiſſent. V. *Briſſon. de formul. l. 1.* ¶ Hujus nominis genitivus eſt *diei*, ſed reperitur & *die*, & *dii*. *Virg. 11. Æn.* Munera lætitiamque dii. *Idem 1. Georg.* Libra dies ſomnique pares ubi fecerit horas. ¶ Ablativ. eſt *die*, & etiam aliquando *dii*, ut diu noctuque, apud *Salluſt.* & alios paſſim. ¶ *Die quinti, die ſeptimi, die craſtini*, formulæ ſunt pro die quinto, craſtino, &c. *Plaut. Moſtel. 4. 1. 25. Liv. Dec. 3. V. Agel. l. 10. c. 24.*

Diëſis, *diëſeos*, eſt quarta pars toni muſici; atque ideo ſcribitur quatuor lineolis decuſſatis. *Vitruv. l. 5. c. 4.*

Dieſpiter, eſpitris, m. 3. *Giove*, ζεύς, Jupiter, quaſi diei, & lucis pater. *Hor. l. 3. od. 2. v. 29.* Sæpe Dieſpiter neglectus inceſto addidit integrum.

Diffamatus, a, um, adject. *infamato. Ovid. Met. 4. v. 236.* Vulgat adulterium, diffamatumque parenti indicat. *Tacit. Ann. 15. c. 49.* A Neronе probroſo carmine diffamatus.

Diffamo, as, avi, atum, a. 1. *divulgare mala fama, infamare*, לשׁן, Ger. *verlaimbden*, Gal. *diffamer*, Hiſ. *difamar*, διαβάλλω, malam famam ſpargo. *Apul. l. 1. Milef.* Non ſolum me diffamat probris, ſed &c. ¶ In bonam partem pro divulgare, uſus eſt *Auguſt. de morib. Eccleſ. c. 14. de Deo*: Quanto melius, atque diffuſius diffamatur, tanto diligitur, & amatur ardentius.

Diffarreatio, ſ. 3. ſacrificii genus inter virum, & uxorem, quo conjugium per confarreationem contractum diſſolvebant. *Feſtus*. V. Confarreatio.

Differens, entis, adject. o. 3. diſſimilis, *differente, διαφόρου. Cic. in Orat. c. 23.* Res plus quam opinione differens. Et *de Fato, cap. 4.* Has diſſimilitudines ex differentibus cauſis eſſe factas. ¶ Subſtantive pro differentia, *Quintil. l. 5. c. 10.* Finitioni ſubjecta maxime videntur genus, ſpecies, differens, proprium. ¶ Cum casus habet, dativum regit. *Plin. l. 9. 8. cap. de delphinis*. Lingua eſt his brevis, atque lata, haud differens ſuillæ.

Differenter, adverb. *differentemente. Solin. c. 1.* Inferuimus pleraque differenter congruentia.

Differentia, ſ. 1. *differenza*, כרחוקה, Ger. *underſcheit*, Gal. *difference*, Hiſ. *diferencia*, διαφορά. *Cic. 4. Acad.* Ut, quanta differentia eſt in principiis naturalibus. Adde *l. 1. Offi. c. 27.*

Differitas, ſ. 3. idem ac differentia, apud vet. a differo. *Lucr. l. 4. v. 637.* Tantaque in his rebus diſtantia, differitaſque eſt. Adde *Arnob. l. 2. & 5.*

Differo, ers, diſtuli, dilatum, a. anom. proprie eſt diſſipare, in diverſa ferre, dividere, a dis, & fero. Hinc *Virg. 3. Georg.* ait, Aquilonem differre nubes, *Horat. Epod. 5.* Eurum differre fractos remos, lupos membra inſepulta. *Plaut. Rud. 2. 3.* Non cum ſcapha tempeſtas dextrorſum diſſert ab illis. ¶ Interdum eſt in ordinem ponere. *Virg. 4. Georg.* Seras in verſum diſtulit ulmos. ¶ Translate eſt ſpatium temporis extendere, proferre, producere, *differire, prolungare*, קרם, Ger. *verzihen*, Gal. *differer*, Hiſp. *dilatar*, ἀναβάλλω. *Cic. de Orat.* Rem commoviſti nova diſputatione dignam, quam in aliud tempus differamus. ¶ *Ter. Adelph.* Me miſeram, differor doloribus. i. diſcindor. ¶ Eſt item verbum neutrum, & ſignificat diſſare. *Cic. in Ver.* At vide, quid differat inter meam opinionem, & tuam. *Id. in Brut.* Quo ipſi differrent ab Oratoribus. *Id. 1. de Invent. c. 44.* Deinde quid res cum re differat, demonſtrabitur. *Plin. l. 9. c. 35.* Differunt in candore. ¶ Interdum ſumitur pro diffamare, divulgare, ſpargere. *Ter. Heaut. prol. 15.* Nam quod rumores diſtulerint malevoli. Et differre aliquem rumoribus, *Tac. Ann. l. 1. c. 4.* ¶ Differre aliquem dictis, *Plaut. Pſeud. 1. 3. 124.* h. e. maledictis incetſere. Et abſolute, *Ter. And. 2. 4. 4.* Orationem ſperat inveniſſe ſe, qua differat te. h. e. laceſſat, proſcindat. Sed hæc ſignificatio ad primam referenda eſt. ¶ *Diſſus veliſſent* pro *diſtuliſſent*, habetur apud *Plaut. Trin. 4. 1. 14.*

Differtus, a, um, nom. particip. a differtio, de quo adhuc exempla non vidimus, *pieno, empiuto*, farctus, impletus. *Tac. Ann. 16. cap. 6.* Corpus diſtertum odoribus conditur, tumuloque inſertur. *Hor. l. 1. Sat. 5. v. 4.* Fortum Appii diſtertum nautis. *Id. l. 1. epiſt. 6. v. 39.* Diſtertum tranſire forum.

Diffibulo, as, avi, atum, a. 1. *ſlibbiare*, Ger. *die hafften aufloſen*, Gal. *debucler*, Hiſp. *quitar la hebilla*, ἀναπορπάω, fibulam reſolvo, diſcingo, exſimio, aperio. *Sedul. Theb. 6. v. 570.* Emicat, & torve chlamydem diffibulat auro.

Difficile, adverb. *difficilmente*, בִּכְשִׁי, Ger. *ſchwerlich*, Gal. *difficilement*, Hiſp. *dificilmente*, χαλεπῶς, cum difficultate, ægre, vix. *Plin. l. 27. cap. 12.* Semen inter folia durum, & quod difficile evellatur. *Cic. 2. de Inv. c. 56.* Difficile fieri. V. Difficiliter.

Difficilis, le, o. 3. *difficile, malagevole*, קשׁה, Ger. *ſchwer*, Gal. *difficile*, Hiſ. *dificil*, δυσχερής, quod non eſt facile. *Cic. 3. de Orat.* Nec hæc aut difficilia ad perſequendum eſſe videantur. *Id. 5. Phil.* Difficillimum Reipubl. tempus. h. e. calamitoſiſſimum. *Caſ. l. 3. B. G. c. 15.* Difficilioribus uti temporibus. *Liv. l. 3.* Difficile ad idem eſt. *Virg. 5. Æn.* Difficiles ſcopuli. *Id. 2. Georg.* Difficiles terræ. ¶ Cum de perſona dicitur, refertur ad morum aſperitatem, & ponitur pro moroſo, duro, aſpero. *Cic. de Sen.* Senes moderati, nec difficiles, nec inhumani tolerabilem agunt ſenectutem. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 12.* Difficilem eſſe precibus alicujus.

Difficiliter, adv. idem ac difficile, *difficilmente. Cic. in Acad.* Cur deinde non, ut difficiliter a vero internoſcatur? *Col. l. 5. c. 3.* Difficiliter menſuras imbibimus agrorum. ¶ Gradus hujus adverb. communes ſunt cum adverb. Difficile; immo ab hoc oriuntur. *Plin. l. 22. c. 21.* Difficilius concoquitur. Et *l. 19. c. 7.* Omnium difficillime opium naſcitur.

Difficul, pro difficili, apud antiquos. *Var.* apud *Non.* Quod utrum ſit magnum, an parvum, facul. an difficul.

Difficultas, ſ. 3. *difficoltà*, χαλεπότης, arduitas, labor, negotium. *Cic. 1. de Orat.* Niſi rei quandam incredibilem magnitudinem, ac difficultatem. ¶ Item inopia. *Cic. 4. Ver. c. 28.* Oſtendit ie in ſumma difficultate eſſe nummaria. Sic difficultas annonæ, *Id. pro Domo*. ¶ Difficultas ſpirandi, & ſpiritus, apud *Caſ. l. 2. c. 1. & l. 5. c. 25. difficoltà di reſpiro*. Sic difficultas urinæ, *Plin. lib. 20. c. 11.* ¶ *Cic. pro Quin.* Affligi difficultatibus, *diſtrezze*.

Difficulter, idem ac difficile. *Cic. de Inv.* Quid difficulter fieri, & quid facile fieri poſſit. *Caſ. l. 1. B. C. c. 62.* Difficulter, & ægre fiebat.

Diffidens, entis, adject. o. *diffidentis, ehi dispera. Cic in Pisn. c. 36.* Diffidens, & desperans suis rebus.

Diffidenter, adv. *von diffidenza. Cic. pro Cluent. in princ.* Timide, & diffidenter attingere rationem veneficii criminum.

Diffidentia, f. 1. *diffidenza*, Ger. *mißtrauwig*, Gal. *defiance*, Hisp. *desconfianza*, ἀπιστία. *Cic. 4. Tusc. c. 37.* Metus quoque est diffidentia expectati, & impendentis mali. *Id. 2. de Inv. c. 54.* Fidentiæ contraria est diffidentia, & in ea re vitium est.

Diffido, is, diffisus sum, o. 3. *diffidersi, non aver fidanza*, Germ. *mißtrauwen*, Gal. *se defier*, Hisp. *desconfiarse*, ἀπιστέω, non fido. *Sulpic. Cic. l. 4. Fam. epist.* 5. Plura de hac re scribere pudet, ne videar prudentiæ tuæ diffidere. *Cic. l. 4. Acad.* Invenire se posse quod cuperent, diffisi sunt. *Id. Att. l. 12.* De Orbone diffido. ¶ *Diffidi*, præter. pro *diffisus sum*, est apud *Quintil. Declam.* 287. Cum causæ patris diffiderit vir fortis.

Diffindo, is, diffidi, diffissum, a. 3. *fendere, tagliare in più pezzi*, בקע, Germ. *zerſpalten*, Gal. *mettre en pieces*, Hisp. *hender*, διαχίζω, in diversas partes findo. *Cic. de Univ.* Hanc omnem conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit. *Cato R. R. c. 41.* Diffindere medium. ¶ Diffindere diem. *Bud.* Tria erant apud antiquos pronunciandi genera: aut enim dies diffindebatur, hoc est, res in posterum diem rejiciebatur, aut comperendinabatur, idest, in tertium diem differebatur, aut judex non liquere pronuntiabat. *Dipsius. l. 2. ff. si quis cautor.* Et ideo etiam Lex XII. Tabul. si Judex, vel alteruter ex litigatoribus morbo sontico impediatur, jubet diem judicii esse diffissum. *Liv. l. 9. c. 38.* Ei legem curiatam de imperio terenti triste omen diffidit diem.

Diffingo, is, inxi, ictum, a. 3. *guaſtare, corrompere*, שחת, Ger. *zerbrech, und andereſt machen*, Gal. *defigurer, difformer*, Hisp. *gaſtar, vesfigurar*, διαφθείρω, est corrumpere, convellere, destruere, quod fictum, & formatum est. *Horat. l. 3. Carm. od.* 29. Neque diffinget, infectumque reddet. ¶ Est item reformare. *Hor. 1. Carm. od.* 35. O utinam nova incude diffingas retusum in Massagetas, Arabasque ferrum. ¶ Item negare. *Horat. 2. Sat.* 1. Nihil hinc diffingere possum. idest, non possum negare, rem sic le habere. Alii legunt, *Diffondere*. ¶ Item deprimere. *Id. l. 1. Sat.* 10. Diffingit Rheni luteum caput. Alii leg. *defingit*.

Diffinio, V. Definio.

Diffinitio, vel Diffinitio, onis, f. prorogatio, dilatio, *dilazione, proroga*, a Diffindo. *Gel. l. 14. c. 2.* In rerum diffinitionibus, & comperendinationibus. Ita legit *Gravius*. Alii, *diffinitionibus*.

Diffissus, a, um, adject. *ſpaccato, ſesso in due parti*, ut Diffissum saxum. *Cic. l. 1. Div. c. 13.* Ramus diffissus. *Varr. l. 1. R. R. c. 40.* ¶ Item dilatus, *differito*. *Ulpian. Dig. 1. 11. 2.* Si alteruter ex litigatoribus morbo sontico impediatur, jubet diem judicii esse diffissum.

Diffissus, o. 1. 2. *l ἀπτυσμένος*, part. a diffido. *Cic. pro Mur. c. 30.* Me quoque in adolescentia diffissum ingenio meo quæsiſſe adjumenta doctrinæ.

Diffitĕor, d. 2. *negare*, נכח, Ger. *verneinen*, Gal. *denier*, Hisp. *negar*, ἀναισιόομαι, nego, ex *dis*, & *fateor*. *Alin. Cic. l. 7. Fam. ep.* 10. Nunquam diffitebor, multa me & simulasse invitum, & dissimulasse cum dolore. *Ovid. 3. Amor. eleg.* 13. Et pudor obscenum diffiteatur opus.

Diffo, as, a. 1. *gemere a voce ſoffiando*, נשם, Ger. *ſeufzen*, Gal. *epandre*, Hisp. *derribar ſoplando*, διαπνέω, flatu proderno. *Plaut. Mil.* 2. 1. 17. Cujus tu legiones diffati spiritu, quasi ventus folia.

Diffluo, is, uxi, uxum (olim fluctum, & fortum) neut. 3. *ſcorrere in più parti*, Ger. *zerfließen*, Gal. *couler de toutes parts*, Hisp. *correr en muchas partes*, διαῤῥέω, in diversas partes fluo. *Plin. l. 21. cap* 13. Nam & sudore diffluunt. *Lucret. l. 3. v. 436.* Undique vasis diffluere humorem, & Laticem discedere cernis. ¶ Translate sumitur pro redundare, immoderatum esse in aliqua re. *Cic. l. 1. Offic. c. 30.* Intelligemus, quam sit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere.

Diffractus, a, um, adject. *rotto, franto, ſpezzato. Suetou. Cæſ. c. 27.* Pene curru excussis est, axe diffracto. *Vitruv. l. 10. c. 6.* Colossi basis a vetustate diffracta.

Diffringo, is, egi, actum, a. 3. *frangere in più parti*, שבר, Ger. *zerbrech*, Gal. *briſer*, Hisp. *quebrantar*, διαῤῥήγνυμι, in varias partes frango. *Plaut. Asin.* 2. 4. 68. Crura hercle diffringentur.

Diffugio, is, ugi, n. 3. פרח, Ger. *hin, und her fliehen*, Gal. *fuir ca, & la*, Hisp. *huir aca, y acullà*, διαφεύγω, in diversas partes fugio. *Virgil. 3. Georg.* Quo tota exterrita sylvis diffugiunt armenta. ¶ Est item simpliciter fugere. *Cæſ. 8. B. G.* Diffugiunt ad sua præsidia. ¶ Translate poſitur pro vitare. *Cic 5. Ver.* Diffugerunt permulti id, quod offendam. ¶ Item pro retugere, renuere, *vitupare. Var. 2. R. R. c. 4.* Nec tamen diffugio, quin dicam, quæ sciam de suillo pecore. Alii leg. *defugio*.

Diffugium, ii, n. 2. *fuga. Tac. 1. hiſt. c. 39.* Proximorum diffugia, languentibus jam studiis.

Diffulgŭro, as, fulgura spargo. *Sidon. carm. 11. v. 20.* Polles chrysolithi fulvus diffulgurit ardor.

Diffulmĭno, as, fulmine disjicio. *Sil. lib. 5. v. 377.* Diffulminat omnem Obstantem turbam.

Diffundito, as, atum, a. 1. frequent. a diffundo. *Ammian. l. 6. c. 23.* (al. 12.) Ubique se se diffunditans. Et *l. 21. c. 3.* Sol mens mundi nostras mentes velut scintillas ex se se diffunditans. ¶ Translate *Plautus Merc. 1. 1. 58.* Amoris vi diffunditari, ac deteri.

Diffundo, is, diffudi, diffusum, a. 3. *verſare, ſpargere in più parti*, פרה, Ger. *zerſpritzen*, Gal. *epandre*, Hisp. *derramar*, διαχέω, varie fundo, hinc inde spargo, dilato. *Cic. 1. de Orat.* Diffusa ramis patulis platanus. *Plin. lib. 4. ep. 22.* Morbus diffunditur a capite. *Id. Paneg. c. 36.* Oratio diffunditur in immensum. *Cic. de Amic.* Virtus diffunditur, & contrahitur. ¶ Est etiam simpliciter fundere. Dicimus autem diffundere vinum, & defundere, sed cum quodam discrimine. V. Defundo. ¶ Translate diffundere animum, est exhilarare. *Ovid. l. 1. de Art.* Diffunderque animum omnibus ista dies. Sic *Arnob. l. 7. pag.* 213. Diffundi lætitia.

Diffuse, adverb. *diffuſamente*, Ger. *ſpreitetheig*, Gal. *largement*, Hisp. *largamente*, διαχυτικῶς, dispersè. *Cic. de Inv. l. 1. c. 1.* Enumeratio est, per quam res dispersè, & diffuse dictæ unum in locum cogantur. *Id. 3. Tuscul. c. 10.* Latius aliquanto dicenda sunt, & diffusius. *Avien. Perieg. v. 269.* Latus hoc terræ diffusius explicat agros.

Diffusĭlis, le, adject. o. qui se diffundit. *Lucret. l. 5. v. 468.* Levis, ac diffusilis æther.

Diffusio, f. 3. *ſpargimento*, זרה, Germ. *zerſpreitung*, Gal. *diffuſion*, Hisp. *derramamiento*, διαχυσις, dispersio, dilatatio. *Sen. de vit. beat. c. 5.* Comitatque, & diffusio animi. V. ibi *Lipsium*.

Diffusus, o. 1. 2. διαχυθεὶς, sparsus, partic. a diffundor. *Cic. 2. de Orat.* Se jucunde, quod nunc diffusum, & diffusatum est, in certa genera coacturum. *Id 2. Fin. c. 34.* Error longe lateque diffusus. *Plin. l. 16. c. 6.* Glans querna facit suem diffusam, & gravissimam. h. e. obesam, præpinguem. *Martial. l. 3. epigr.* 31. Diffusi jugera campi. h. e. ampli. *Cic. 3. de nat. Deor.* Color diffusus sanguine, *color ſanguineus. Plin. alter l. 7. ep.* 17. Corona diffusior. h. e. coetus numerosior. ¶ Item exhilaratus. *Ovid. Met. 3. v. 318.* Forte Jovem memorant diffusum nectare curas Sepositse graves. Sic *Stat. l. 4. Silv. 2.* vultus diffusus.

Diffututus, a, um, adject. *Catul. carm. 29. v. 14.*

Digamma Æolicum, dicta est F litera, quod duplicis gamma imaginem referre videatur. *Cicer. Att. l. 9. epist. 9.* Fundum suum Formianum vocat Digamma, quod nomen ejus ab F litera initium sumeret. Delicium (inquit) digamma videram. Al. leg. *Deli tuum digamma videram*.

Digămus, i, m. *bigamo*, qui bis uxorem duxit. *Tertul. de Pudic. c. 1. & Hieron. l. 1. contr. Jovin. c. 8.*

Digantia, Digentia, *Rio del Solo*, fl. Sabinorum, qui in agro Reatino oritur, ac in Tiberim per Fabatum, & Fanum Vacunæ fluit.

Digerie, f. 5. *diſpoſizione*, διάταξις, digestio, dispositio, distributio. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 16.* Si digeries morsum reprehensionis evasit.

Digĕro, is, digessi, digestum, a. 3. *ordinare, diſporre*, ערך, Ger. *ordnen*, Gal. *diſpoſer*, Hisp. *digerir, diſponer*, διατάττω, ordino, confusa & congesta dispono, divido, distribuo. *Cic. 3. Ver.* Habeo istius tabulas omnes, quas diligentissime legi, atque digessi. *Col. l. 10.* Tu cinge comam, tu digere crines. Rursus *Cic. pro Rabir. Poſth.* Digerere optime Rempubl. ¶ Item dilucido, interpretor. *Virg. 2. Æn. v. 182.* Ita digerit omnia Calchas. ¶ Item huc illuc fero, dissipo. *Plin. in epist.* Discordantibus ventis digeruntur. ¶ Apud *Lucretium* est sensum, & quasi per partes consumere: ita enim ait *l. 8. v. 68.* Corpus tum solvit tabes, ac digerit artus. ¶ Hinc sumitur sæpe pro concoquere, *digerire*, quia cibus stomachi calore ordinate per corpus distribuitur. *Cels. in præf.* Digerantur cibus, & potio in omnes membrorum partes. *Cic. Att. l. 4.* Concaluit, ut digerat multa cruda facilius. ¶ Digerere mandata alicujus, *eſeguire con ordine. Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Fac, ut mea mandata digeras, perfequare, conficias.

Digestibilis, le, adject. qui digeri, & concoqui potest, *facile da digerire*, ut cibus digestibilis, *Cel. Aurel. l. 1. c. 5.* Oxygarum digestibile. *Apic. l. 1. c. 34.* h. e. digestionem adjuvans.

Digestim, adv. ordinate, dispositè. *Prudent. Peristeph. 2. 129.* Digestim aliquid scribere.

Digestio, f. 3. *digeſtione*, Ger. *verdauung*, Gal. *digeſtion*, Hisp. *digeſtion*, διατάξις, ciborum concoctio in ventriculo. *Capitol. in Vero, c. 4.* Somni fuit permodici, digestionis facillimæ. *Cels. in præfat.* Sive concoctio illa fit, sive digestio. h. e. via, & dispositio ad concoctionem. ¶ Item dispositio, *ordinatio*. *Velles. l. 2. c. 53.* Digestio annorum. *Plin. l. 18. c. 25.* Siderum exortus dignoscuntur digestione circulorum. Adde *Cic. Philip. 5. c. 7.* ubi tamen alii aliter legunt.

Digestivus, a, um, adject. ut digestiva virtus, *Macer l. 1. c. 18.*

Digestorius, a, um, adject. digestivus, seu qui digestionem facit, ut digestorium medicamentum, *Plin. Valer. l. 2. c. 8.* Digestorium embamma. *Marcel. Empir. c. 20.*

Digestum, i, vel Digesta, orum, n. 2. sic appellatur a JCtis volumen continens partem Juris civilis, eo quod plurimas leges, quæ antea confusæ erant, in eo digestæ, & ordinatæ reperiuntur. Alio nomine dicitur *Pandecta*.

Digestus, us, m. ordinatio, dispositio, administratio. *Stat. l. 3. Silv. 3. v. 88.* tibi creditur uni Sanctarum digestus opum.

Digestus, a, um, adjectiv. ordinatus, dispositus, *ordinato. Cic. pro Rosc. Com. c. 3.* Nomina in codicem digesta habere. ¶ Item in ventriculo concoctus, *digerito. Marcel. Empir. c. 22.* Triduo purissimum, & digestissimum esse.

Digitālis, le, o. 3. *di miſura d' un dito*, Ger. *fingermeſſig*, Gal. *de la meſure d' un doit*, Hisp. *de la medida de un dedo*, δακτυλιαῖος, quod habet mensuram digiti. *Plin. l. 22.* Anchusæ radix in usu est digitali crassitudine. ¶ Digitale, subst. neut. 3. δακτυλάριον, digitorum tegumentum. *Var. l. 1. R. R. c. 55.* Olea, quæ digitis nudis legitur, laudabilior, quam illa, quæ cum digitalibus.

Digitātus, o. 1. 2. *che ha diti*, Ger. *der finger hat*, Gal. *qui a doits*, Hisp. *el que tiene dedos*, qui digitos habet. *Plin. l. 11. c. 47.* Avium aliæ digitatæ, aliæ palmipedes.

Digitellus, m. 2. dim. a digitus. Hoc nomine dicitur herba quædam, quæ alio nomine sedum, sive semperviyum majus appellatur. *Plin. l. 25. c. 13.*

Digitŭlus, m. 2. *dito piccolo*, δακτυλίσκος, dim. a digitus. *Ter. Eun. 2. 2. 53.* Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatas.

Digitus, m. 2. *dito*, אצבע, Ger. *ein finger*, Gal. *doigt*, Hisp. *dedo*, δάκτυλος, membrum manus. *Cic. in Acad.* Cum paulum digitos contrinxerat, pugnumque fecerat. ¶ Digitorum primus Veneri sacer erat, 2. Marti, 3. Saturno, 4. Soli, 5. Mercurio. Porro primus *Pollex* dicitur, quia eo maxime pollet manus. 2. *Index*, quod eo utimur ad aliquid ostendendum, qui & *salutaris* dicitur, quia eo ori admoto silentium indicitur, res salubertima. 3. *Medius*, quia in medio positus, dicitur etiam *infamis* propter penis similitudinem. *Pers. sat. 2. v. 33.* uda labella Intami digito, & lustralibus ante salivis Expiat. *Plaut. Pseud. 4. 7. 45.* In hunc intende digitum; hic Leno est. h. e. irride, contemne. ¶ Hinc, digitum medium ostendere, eodem sensu. *Juven. sat. 10. v. 52. Mart. l. 2. ep. 28.* ¶ 4. *Annularis* a terendo annulo nomen habet. 5. *Auricularis*, qui *minimus* dicitur, eoque ad purgandas aures utimur. ¶ Digitus sæpe dicitur de re, aut actione minima. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* Mihi certum est, ab honestissima sententia digitum nusquam, sapple, *discedere*. ¶ Hinc digitum proferre, exerere, porrigere, &c. *Id. 5. Fin. c. 17.* Chrysippus ne digitum quidem ejus causa porrigendum dicebat. ¶ Hinc in digito mori. h. e. levi vulnere, aut morbo. *Plin. l. 27. c. 2.* Hinc atrox illa peroratio ejus; in digito eas mortuas. Ita refert, & explicat hæc verba *Cæl. Rhod. l. 23. c. 13.* atque ex eo plures Lexicographi. At Harduin. & alii leg. *peroratio ejus in digitum*. V. apud *Plin.* reliqua, unde colliges diversum omnino sensum. ¶ Summis digitis colere, modus loquendi a Gentilium more ductus, qui quas res sacrificaturi erant, summis digitis accipiebant. *Lactant. l. 1. Inſtit. c. 20.* ¶ Monstrari digito dicitur, qui aliqua in re insignis est. *Horat. l. 2. od. 1. v. 22.* Totum muneris est tui, Quod monstror digito prætereuntium. ¶ Digito cœlum attingere, est, summe beatum, & velut Diis proximum se putare. *Cic. Att. lib. 2. ep. 1. a med.* ¶ Digito caput scalpere, est mollis & delicati hominis indicium. *Juvenal. sat. 9. v. 133.* ¶ Micare digitis. V. *Mico*. ¶ Digitum tollere, significat favere, & suffragari, contra vero, digitum deprimere, est refragari, damnare. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 66.* Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. ¶ Digitum etiam tollere, seu exerere dicuntur, qui se victos latentur: traclum a gladiatoribus, qui victi, ostensione digiti veniam a populo postulabant, ut *ait* Vet. Scholiast. ad illud *Pers. sat. 5. v. 119.* Nil tibi concessit ratio: digitum exere, peccas. *Sidon l. 5. ep. 7.* Hi sunt, quorum comparatione digitum tollerent Narcissus, Asiaticus, Massa, &c. V. ibi *Savar.* ¶ Item qui in auctione aliquid emunt, quoniam sublata manu id significant. *Scalig. ad Manil. & Hotoman. ad Aſtion. 1. Ver. c. 54.* ¶ Est etiam digitus mensura quædam quatuor hordei grana in latitudinem continens. V. *Frontin. de qualitat. agror.* apud *Rigalt. & Var. Acutor. de mensuris* apud *Gaef.* ¶ In aquæductibus digitus accipitur pro certo quodam aquæ modulo, quo ex castello aqua dividitur in vicos, aut regiones, aut etiam in nobilium ædes. Habebant enim aquæductus sua castella ad divortia vicorum, a quibus aqua a custode per uncias, & digitos dividebatur. Habebat autem digitus rotundus diametrum unius digiti. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 475. n. 3. & Front. de aquæd.*

Digladiabilis, le, adjectiv. *contraſtabile. Prudent. Cath. 3. v. 147.* Hoc erat aspidis, atque hominis Digladiabile diffidium.

Digladior, atis, atus sum, d. 1. *far alle coltellate*, Ger. *fechten*, Gal. *ſe battre a coups de couteaux*, Hisp. *acuchillarſe*, διαμαχομαι, est varie gladiis certare. *Cic. 3. de Leg.* Quibus digladiarentur inter se cives. ¶ Translate est disceptare, & contendere. *Cic. in Acad.* Quid Antipater digladiatur cum Carneade tot voluminibus?

Digma, atis, n. δῖγμα, exemplum, rerum venalium specimen. *C. Theod. tit. de ſuar. pecun. h. c. l. 14. tit. 4. leg. 9.*

Dignanter, adverb. *corteſemente, degnandoſi. Vopisc. Tacit. cap.* 8. Loquentem dignanter audite. *Symmach. l. 5. epist. 65.* Dignanter impertias.

Dignatio, onis, f. *ampiezza, onore, dignità*, יקר, שאה, Ger. *wirdigung*, Gal. *dignité*, Hisp. *dignidad, alteza*, dignitas, & amplitudo propter honores gestos, aut magistratus, vel ob oris, morumque majestatem. *Suetou. Aug. c. 46.* Jure ac dignatione Urbi quodammodo adæquavit. *Cic. Att. l. 4.* Nec quicquam, nisi de dignatione, laborat. ¶ Item gratia, familiaritas. *Liv. lib. 2.* Appius haud ita multo post in principum dignationem pervenit.

Dignātus, a, um, adject. signif. pathræ, *fatto degno, reſo degno. Virg. 3. Æn. v. 475.* Conjugio Anchisæ Veneris dignate superbo. *Nem. c. 4. n. 123.* Dignatus significat dignus factus.

Digne, adv. *degnamente*, Ger. *wirdiglich*, Gal. *dignement*, Hisp. *dignamente*, ἀξίως, honeste, pro meritis, ut decet. *Cic. de Sen.* Nunquam satis laudari digne potest Philosophia. *Horat. l. 2. ſat. 7. v. 47.* Peccat uter nostrum cruce dignius?

Dignitas, f. 3. *dignità*, כבודה, Ger. *wirdigkeit*, Gal. *dignité*, Hisp. *dignidad*, ἀξία, amplitudo quædam ob Magistratus administratos, rerum gestarum magnitu-

gnitudinem, vitæ integritatem, & sanctitatem. *Cic. Tuscul.* Ut omnibus in rebus ei te commodes, quoad fides, dignitasque tua patietur. ¶ Interdum sumitur pro virili pulchritudine. *Cic. 1. Off. c. 36.* Pulchritudinis duo sunt genera, unum muliebre, quam venustatem appellamus, alterum virile, quam dignitatem dicimus. ¶ Dignitas item dicitur de sermone, & pro Figura accipitur. *Auct. ad Her. l. 4.* Dignitas est, quæ reddit ornatam orationem varietate distinguens. ¶ *Pro dignitate*, h. e. ut par est, ut rei dignitas postulat. *Nepos Attic. c. 2.* Facultas pro dignitate vivendi.

Dignitōsus, a, um, adject. ἀξιωματικὸς, ut expon. Gloss. Philox. *Petron. fragment. Tragur.* Homo dignitosus, cui pluris erat unguis, quam tu totus es.

Digno, as, a. 1. *judicare dignum*, *dignare*, Ger. *würdigen*, Gall. *daigner*, Hisp. *tener por digno*, ἀξιόω, dignum judico. *Pacuv. apud Non. c. 7. n. 17.* Quis Deos Infernos quibus Cœlestes dignet decorare honoribus?

Dignor, aris, atus sum, com. 1. idem, ac digno, ideft, dignum judico. *Suet. in Aug.* Universum genus operas aliquas publico spectaculo præbentium etiam cura tua dignatus est. ¶ Et patitur. *Cic. in Oecon.* Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur. *Idem 1. Acad.* Ea sumenda, & quadam æstimatione dignanda docebat. *V. Gel. l. 14. c. 13.* ¶ Cum ingenito *Horat. l. 1. epist. 20.* Grammaticas ambire tribus & pulpita digoor.

Dignoſco, is, ovi, otum, a. 3. *conspicere*, הסכיר, Ger. *unterscheyden*, Gall. *discerner*, Hisp. *divisar*, *distinguir*, διαγινώσκω, discerno. *Horat. l. 1. ep. 15. v. 29.* Curvo dignoscere rectum. *Juven. sat. 10. v. 2.* Pauci dignoscere possunt vera bona, atque illis multum diversa. ¶ Legitur & *dinosco* pro *dignosco*. *Salmas.*

Dignus, a, um, o. 1. a. *degno*, ראוי, Ger. *werth*, Gall. *digne*, Hisp. *digno*, ἄξιος, cui aliquid merito debetur. *Cic. 1. de Or.* Hoc tam gravi dignus nomine. *Id. Phil. 3. c. 10.* Vir avo, patre, majoribus suis dignissimus. *Virg. Æn. 9. v. 212.* Tua vita dignior ætas. ¶ Aliquando genit. jungitur. *Plaut. Trin. 5. 2. 29.* Non ego sum dignus salutis. *Phædr. fab. 20. l. 4.* Quicquid putabit esse dignum memoriæ. ¶ Cum infinito. *Virg. Ecl. 5. v. 80.* Erat tum dignus amari. ¶ Dicimus etiam *dignus qui*, & *dignus ut*, *Cic.* & *Plaut. Mil. 4. 4. 4.* ¶ Dignum est, *bene fit*, *bene di dederint*. *Plaut. Mil. 3. 1. 129.* Huic homini dignum est divitias esse, qui eas servat.

Digredĭor, eris, essus sum, d. 3. *partiri*, פרד, Germ. *hinweggehen*, Gall. *se partir*, Hisp. *partirse*, χωρίζομαι, discedo. *Cic. Consolatio.* Iniquo patiebar animo, te a me digredi. *Id. de Clar. Orat.* Digredi paramper a causa. *Id. 1. de Invent.* De causa digredi.

Digressĭo, onis, f. *partitio*, פרד, Germ. *hingang*, Gall. *digression*, Hisp. *digression*, διέξοδος, discessus. *Cic. l. 1. ad Q. Fr.* Tum congressio, tum vero digressio nostra. ¶ Translate dicitur de evagatione & proposito. *Cic. de Or. l. 3. c. 53.* Ab re non longa digressio.

Digressus, o. 1. a. partic. a digredior, *partitus*. *Suet. in Cæs. c. 43.* Qui digressam a marito post biduum statim duxerat, ideft, quæ divortium cum marito fecerat.

Digressus, us, m. 4. idem ac digressio. *Cicer. 2. Tusc.* Tenuissimum lumen facit proximus accessus ad Solem, digressus autem longissimum.

Digrunnĭo, is, n. idem quod grunnio. *Phædr. l. 3. fab. 6. v. 27.* Scurra digrunnit prior.

Dijambus, m. 2. διίαμβος, pes metricus ex duobus jambis constans, ut *Amavistī*, *quiescerunt*, &c.

Dijŏvis, m. 3. *Giove*, Jupiter, quasi *Deus Jovis*, ut Diana, quasi Dea Jana, vel *a dies*, & *juvo*, quia nos die, & luce quasi vita ipsa afficiat, & juvet. *Gel. l. 5. c. 12.*

Dijudicatio, f. 3. διάκρισις, actus dijudicandi. *Cic. 2. de Leg. c. 21.* Nam ista quidem magna dijudicatio est.

Dijudicatrix, icis, f. quæ discernit, & dijudicat. *Apul. l. 2. de Dogm. Plat.* Virtus speculatrix, & dijudicatrix omnium rerum prudentia.

Dijudicatus, a, um, adject. judicatus, *judicato*, ut dijudicata lis, *Horat. l. 3. od. 5. v. 54.*

Dijudĭco, as, avi, atum, *judicare distinctamente*, שפט, Ger. *urtheylen mit underscheidung*, Gall. *juger distinctement*, Hisp. *juzgar entre partes*, διακρίνω, diligenter, aut divinum judico. *Cic. in Tusc.* Utrum igitur inter has sententias dijudicare malumus, an ad propositum redire? ¶ Item decerno. *Cic. 3. Catil.* At illæ tamen omnes dissensiones ejusmodi fuerunt, ut non reconciliatione concordiæ, sed internecione civium dijudicatæ sint. ¶ Item discerno. *Cic. 4. Acad. c. 33.* Vera, & falsa dijudicare. *Id. Part. ad fin.* Dijudicare vera a falsis.

Dijŭgatio, onis, f. separatio, *separazione*. *Arnob. l. 2.* Animarum a corporibus dijugatio. ¶ Legitur & *disjugatio*.

Dijunctĭo, onis, f. disjunctio, *scongiungimento*, *separazione*. *Cic. 4. Acad. c. 28.* Judicare, quæ conjunctio, quæ dijunctio vera sit. Ita legit Gruter.

Dijungo, is, a. 3. *separare*, *dividere*, הבדיל, Ger. *zertheylen*, Gall. *desunir*, Hisp. *desunir*, διαζεύγνυμι, separo, divido. *Cic. Att. l. 16. ep. 5.* Dirimor a te. Ita Gruter.

Dilabĭdus, o. 1. a. ἐυδιάλυτος, quod facile diffidit. *Plin. l. 8. c. 55.* Propter brevitatem pili dilabidas.

Dilăbor, eris, lapsus sum, d. 3. *fluere*, καταῤῥέω, proprie est deorsum varie labi, celeritur descendere, fluere, decurrere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Nisi eadem se admixto calore liquefacta, & dilapsa diffunderet. ¶ Translate est devenire, *venire*, *dissendere*. *Cic. de Am.* A sapientum familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra dilabitur. ¶ Item corruere, *cadere*, *rovinare*. *Cic. 2. Off.* Præclarissime constituta Respublica dilaberetur. *Id. 2. Phil. c. 2.* Sed, ut est apud Poetam nescio quem, male parta male dilabuntur. *Liv. lib. 35.* Dilabitur vetustate navis putris. ¶ Item diffugere, clam discedere, *partirsi nascostamente*, נבז, Germ. *hinfallen*, Gall. *s'ecouler*, Hisp. *deslizarse*, διαδιδράσκω. *Cic. 1. Tusc.* Cum pœsui librum, assensio illa omnis dilabitur.

Dilăcĕro, as, avi, atum, a. 1. idem, ac lacero. *Cic. 1. de nat. Deor.* Non vidit, distractione humanorum animorum discerpi, & dilacerari Deum. ¶ Translate sumitur pro consumere, dilapidare, disperdere, *ruinare*, *guastare*, *distruggere*. *Cic. pro Mil.* Et annonam integrum ad dilacerandam Remp. quæreret.

Dilamĭno, as, avi, atum, a. 1. in duas laminas divido. *Ovid. de Nuce v. 73.* Has (nuces) puer aut certo sectas dilaminat ictu, h. e. in duas partes dividit.

Dilancĭno, as, a. 1. idem quod lancino, lacero. *Prudent. hymn. Vincent. v. 136.* Membra dilancinata interficit.

Dilaniātus, a, um, adject. *lacerato*. *Ovid. 3. Amor. el. 9. 52.* Inornatas dilaniata comas.

Dilanĭo, as, avi, atum, a. 1. *straciare*, פרק, Germ. *zerreissen*, Gall. *déchirer*, Hisp. *despedaçar*, διασπάω, in diversas partes lanio. *Cic. pro Mil. c. 13.* Tu P. Clodii cruentum cadaver nocturnis canibus dilaniandum reliquisti.

Dilapĭdo, as, avi, atum, a. 1. *consumere*, שבר, Ger. *zergeuden*, Gal. *dissiper*, Hisp. *dissipar*, *despedicar*, καταναρδίω, proprie est dissipare, disperdere, consumere. *Ter. Phor. 3. 7. 4.* Priusquam dilapidet nostras triginta minas. ¶ Videtur etiam sumi pro lapides auferre, lapidibus purgare. *Cato de R. R. c. 46.* Locum bipalio vortito, dilapidatoque. Sed castigatiora exemplaria habent *delapidato*.

Dilapsĭo, onis, f. actus dilabendi, consumptio, absumptio. *Augustin. l. 22. de Civ. Dei c. 12.* Corruptiones & dilapsiones corporum mortuorum.

Dilapsus, a, um, adject. 12. *consumsto*, *sfatto*, *rovinato*. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 10.* Glacies liquefacta, & dilapsa. *Virgil. 3. Georg. v. 557.* Dilapsa cadavera tabo. *Liv. l. 4.* Ædem Jovis vetustate dilapsam refecit.

Dilargĭor, iris, itus sum, com. 4. *donare a diversi*, נתן, Ger. *austheylen*, Gall. *faire largesse*, Hisp. *dar a muchos*, διαδίδωμι, est varie, aut diversis largiri, vel valde largiri. *Cic. de Leg. Agr. 2.* Qui omnia sine ulla religione, quibus voluit, est dilargitus.

Dilargītus, a, um, particip. a *dilargior*, passiva significatione. *Sallust.* apud *Gel. 15. 13.* Dilargitis proscriptorum bonis.

Dilatatĭo, onis, f. *allargamento*, ἀνάπτυξις, actus dilatandi. *Tertul. de anim. c. 37. sub fin.* Lamina major efficitur per dilatationem.

Dilatātus, a, um, adject. *dilatato*. *Cic. l. 3. de Leg. c. 14.* Hæc lex dilatata in ordinem cunctum, coamulari etiam potest.

Dilatĭo, f. 3. *dilazione*, *prolungazione*, ἀναβολὴ, temporis prorogatio, sive extensio. *Cic. 3. Phil.* Quæ est igitur expectatio, aut quæ minima dilatio temporis?

Dilāto, as, avi, atum, a. 1. *allargare*, פצה, Germ. *erweitern*, Gall. *dilater*, Hisp. *dilatar*, πλατύνω, latum facio. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Ipsius autem partes ea, quæ sunt infra, dilatantur, quæ autem supra, contrahuntur. ¶ Et translate. *Cic. pro Flac. c. 3.* Non dilatabo orationem meam.

Dilātor, m. 3. qui differt. *Hor. in Art. v. 172.* Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri.

Dilatorĭus, a, um, *adject. che prolunga*, ut dilatorie exceptiones. *Leg. 2. & 3. Dig. de except. & præscript.*

Dilātus, o. 1. a. *differito*, partic. a differor. *Cic. 4. Ver.* Ne Petilius privato illo judicio transacto, aut dilato cum exteris in consilium reverteretur. ¶ Item dispersus, evulgatus, *divulgato*. *Nepos 10. 10. 1.* Celeri rumore dilato.

Dilaūdo, as, a. 1. *lodare*, ἐπαινῶ, varie, vel valde laudo. *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Aut attingere eos libros, quos tu dilaudas.

Dilaxo, as, a. 1. dilato, laxo. *Lucil.* apud *Porphyr. Scholiast. Horatii* ad *sat. 2. l. 1.* Cruribus crura dilaxat.

Dilectĭo, onis, f. amor, *amore*, ἀγάπη, *innamoramento*. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 27.* Oliscula decimantes, & dilectionem Dei præterentes.

Dilector, oris, m. amator, *amatore*. *Apul. lib. 2. Florid.* Atque ego me dilectorem tuum profiteor. *Tertul. l. 4. cont. Marc. c. 23.* Parvulorum dilector.

Dilectus, a, um, adject. *amato*. *Virg. Æn. 1. v. 348.* Magno dilectus amore. *Claud. 3. de cons. Prof. v. 74.* Stabat præterea luco dilectior omni laurus. *Stat. 8. Theb. v. 99.* Augur Apollineis modo dilectissimus aris. ¶ *Dilectus*, pro delectus, *scelto*, scribebant Vet. qua de re multa exempla asserunt *Parcus in Lex. Crit. & Dametius*.

Dilectus, us, i, m. idem quod delectus, ut dilectus militum, apud *Festum*. *Id. in voce Lacus*: Ut in dilectu censuque primi nominantur. ¶ Ita apud Veteres constanter legi, testantur *Parcus in Lex. Crit. & Dametius*.

Dilemma, atis, n. est argumentatio, in qua utrinque adversarius capitur, sive in qua utra pars ab adversario concessa fuerit, reprehenditur: ut *Si implacabiles sunt iracundiæ, summa est acerbitas, sin autem contrahuntur, summa levitas*. A Cic. appellatur *complexio*, a Gellio *syllogismus cornutus*, quia sic argumentationis cornua in eo disponuntur, ut qui alterum effugerit, in alterum incurrat. *V. Gellium l. 5. c. 10.*

Diligens, o. 3. *diligente*, *assiduo*, הדר, Ger. *fleissig*, Gall. *diligent*, Hisp. *diligente*, ἐπιμελὴς, gnarus, solers, minime segnis, studiosus. *Cic. 1. Agr.* Sane est in eo diligens. *Id. pro Cal. c. 30.* Diligentissimus officii. *Nepos Epamin. c. 3.* Adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. *Vellej. l. 1. c. 4.* Diligentior ritus patrii custodia. *Plin. l. 2. epist. 17.* De suo certe diligentes erunt. *Cic. Catil. 1.* Diligentissimus ad custodiendum. ¶ Diligens etiam dicitur, qui est parcus, & frugi in re familiari administranda. *Cic. 4. Ver. c. 18.* Diodorus homo frugi ac diligens, qui sua servare vellet.

Diligenter, adv. *diligentemente*, Germ. *fleissiglich*, Gall. *soigneusement*, *diligentement*, Hisp. *diligentemente*, ἐπιμελῶς, studiose, cum cura, & solicitudine. *Cic. 1. de Or.* Itaque in iis artibus quam diligenter, & quam prope tatidiose judicamus! *Cæs. l. 5. B. G. c. 35.* Præceptum diligentissime observare. *Cic. Att. lib. 10. ep. 11.* Omnia quo diligentius cogitata, eo tacta sunt imprudentius. ¶ Significat etiam, cum delecta. *Plaut. l. 3. l. l.* Sed quod his magis promisque, quam diligenter confuetudo est usa, &c.

Diligentĭa, f. 1. *diligenza*, דרדרה, Germ. *fleiss*, Gall. *diligence*, *soin*, Hisp. *diligencia*, ἐπιμέλεια, studium, cura, solicitudo. Dicitur a cura, & opera, quia diligentia ad corpus, & ad animum refertur, cura ad animum, opera ad corpus. *Cic. 5. Fam. ep. 6.* Adhibui diligentiam, quotiescunque Senatus fuit, ut adesem. *Id. l. 10. ep. 2.* Diligentiam ad aliquid conferre. ¶ Diligentiam pro amore, & dilectione usurpat *Symmach. l. 1. epist. 37. & 41. &c.* Est enim a *Diligo*. ¶ Accipitur interdum etiam pro parsimonia. *Auct. ad Herenn. l. 2.* Non est ista diligentia, sed avaritia.

Dĭligo, is, dilexi, dilectum, a. 3. *amare*, אהב, Ger. *lieben*, Gall. *aimer*, Hisp. *amar*, φιλέω, amo. Sed tamen minoris vis est, ut notat *Valla*, & *Nonius c. 3. n. 3. Cic. l. 9. Fam. ep. 14.* Quis erat qui putaret, ad eum amorem, quem erga te habebam, posse aliquid accedere? tantum accessit, ut mihi nunc denique amare videar, ante dilexisse. *Id. 1. de nat. Deor. c. viii.* Dii inter se diligunt, & hominibus consulunt. Pro *diligantur*, & est elegantissimus dicendi modus. Sic etiam *amo* usurpatur. ¶ Apud Veteres idem est, ac deligo. *V. Dilectus.* ¶ Est item dividere. *Plaut. Curc. 3. 54.* Clypeatus elephantum machæra diligit. Ita legit *Nonius*: alii *dirigit*, al. *dirigat*, al. *discat*.

Dĭlogĭa, f. 1. διλογία, figura, cum ambiguum dictum duas res significat, ut *Vir*, bis, & *Λόγος*, sermo. *Aston. in 2. Verrina.*

Dilŏricātus, a, um, adject. lorica exutus, vel simpliciter exutus, *spogliato*. *Apul. l. 7. A. A.* Diloricatis statim pannulis.

Dilŏrico, as, avi, atum, a. 1. *sbigliare*, פרק, Germ. *zerzerren*, Gall. *dechirer*, Hisp. *desmallar*, διαῤῥήγνυμι, proprie est loricam aperire; translate usurpatur de re qualibet pro dissolvere, discindere. *Cic. 2. de Orat. c. 28.* Et ejus diloricare tunicam, & judicibus cicatrices adversas ostendere.

Dilūris, e, adject. qui duo tantum lora habet. *V. Monstoris.*

Dilŭceo, es, uxi, n. 2. *risplendere*, אור, Germ. *scheinen*, Gall. *s'eclaire*, Hisp. *lucir*, *ser claro*, διαλάμπω, dilucide, sive perfecte luceo. *Gel. lib. 2.* Eo die, qui post eam noctem diluxerit. Adde *Horat. l. 1. ep. 4.* ¶ Translate usurpatur pro patere, clarum, & apertum esse. *Liv. l. 3. cap. 16.* Diluceret res magis Patribus, atque Consulibus.

Dilucēscit, uxit, imp. 3. *è dì*, יור, Ger. *tagen*, *tag werden*, Gall. *il se fait jour*, *le jour commence a paroître*, Hisp. *amanece*, ἡμέρα γίνεται, dies fit. *Cic. in Cat. 3. c. 3.* Comprehensi ad me, cum jam dilucesceret, deducuntur.

Dilucĭde, adv. *chiaramente*, Germ. *Klerlich*, Gall. *clairement*, Hisp. *claramente*, σαφῶς, clare, perspicue. *Ter. Phor. 2. 3. 52.* Dilucide expedivi, quibus me oportuit judicibus. *Ulp. l. 19. Dig. de Pecul.* Quæstio dilucidius tractata. *Augustin. ep. 29. ad Hieron.* Dilucidissime convincere aliquem.

Dilucĭdo, as, avi, atum, a. 1. *dichiarare*, ברר, Ger. *erleutern*, Gall. *declarer*, Hisp. *esclarecer*, ἐκφαντίζω, declaro, clarum facio. *Auct. ad Her. l. 3. c. 4.* Nam quod in docendo rei dilucidandæ causa dolum appellavimus.

Dilucĭdus, o. *chiaro*, ἔκφανις, clarus. *Cic. 3. Fin. c. 1.* Nostraque, ut mihi videtur, dilucida oratio. *Id. in Orat. c. 5.* Omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes.

Dilucŭlat, abat, imp. 1. *farsi giorno*, *aggiornare*, ἡμέρα, est diluculum fieri. *Gel. l. 2. c. 29.* Die crastino, ubi primum diluculabit, sic animos aleas, & roges veniant.

Dilucŭlo, adv. *al far del giorno*, בבוקר, Ger. *angehends tags*, Gall. *a l'aube du jour*, Hisp. *a la mañana*, πρὸς ἡμέραν, summo mane. *Cic. Att. l. 16. ep. 13.* Dum venissem diluculo ad pontem Tirtium.

Dilucŭlum, n. 2. *alba*, *aurora*, שחר, Germ. *morgenroth*, Gall. *l'aube de jour*, Hisp. *el alva*, ἕῤθρος, aurora, a *dilucco*, quia incipit dilucere. Est autem mane diluculum, quod vesperi crepusculum. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 7.* Primo diluculo nuntius hic Amerium venit. *Plaut. Amph. 2. 2. 111.* Ego ne hinc abii abs te hodie cum diluculo?

Dilŭdia. V. Deludium.

Dilŭo, is, lui, lutum, a. 3. *lavare*, רחץ, Ger. *waschen*, Gall. *laver*, Hisp. *lavar*, ἀποδύομαι, lavo, purgo, lavando abstergo, a λύω. *Cæs. 2. B. C.* Ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. ¶ Est item aquam, vel alium liquorem miscere, temperare. *Virg. Georg. 1. v. 344.* Cui tu lactæ favos, & mixti dilue Baccho. *Curt. 3. 6.* Diluere medicamentum. ¶ Translate est auferre, minuere. *Cic. 3. Tusc.* Quæ cogitatio omnes molestias extenuat, & diluit. *Senec. ep. 29.* Diluere auctoritatem. ¶ Est item retellere, dissolvere, a διά, omisso *a*, ut in διαφέρω, *differo*, διαγινώσκω, *dignosco*. *Cic. 7. Ver.* Quo facilius crimen

men inimicorum dilucre poſſem. ¶ Item explicare, declarare. *Cic. pro Clu.* Cum ego unaquaque de re dicam, & diluam. *Plaut. Rud.* 4. 4. 64 Abſtine maledictis, & mihi, quod rogavi, dilue.

Dilūte, adv. dilucide. *Macrob. 7. Saturn. c.* 13. Sordidatum pallium in mari dilute lavi.

Dilūtum, n. 2. id liquidum, in quo aliquid certo tempore fuit maceratum. *Plin. l.* 29. *c.* 7. Bibitur & madefacti abſynthii dilutum.

Dilūtus, a, um, o. *μιξὸς, temperato, κεκραμένος*, quod mixtum, vel temperatum eſt, ut vinum aqua mixtum. *Martial. l.* 1. *epigr.* 107. Diluti bibis unciam Falerni. *Cic. in fragm. orat. pro Font.* apud *Ammian. l.* 15. *c.* 29. Gallos poſt hac dilutius eſſe poturos. *Ceſ. l.* 1. *c.* 3. Potio quam dilutiſſima. ¶ *Dilutus odor* eſt, qui minime eſt vehemens, ſed lenis. *Plin. l.* 13. *c.* 28. ¶ *Dilutus color* dicitur, qui velut aqua adhibita, minus intenſus eſt, *dilavato, ſmorto*. *Gel. l.* 2. *c.* 26. Luteus color rufo eſt dilutior. Sic urina dilutа, apud *Ceſ. l.* 2. *c.* 4. & 6.

Diluvialis, le, adject. ad diluvium pertinens. *Solin. c.* 9. (al. 14.) Quas ſolas (montium altitudines) diluvialis irruptio inacceſſas reliquit.

Diluvies, ei, f. idem ac diluvium, a *diluo*, qua ſignificat inundare, ſubmergere. *Hor. l.* 4. *Carm. od.* 14. Horridamque cultis diluviem minitatur agris.

Diluvio, as, a. 1. ſubmergo. *Lucr. l.* 1. *v.* 388. Ultraque minantur omnia diluviare ex alto gurgite ponti.

Diluvio, onis, f. idem ac diluvium. *Cenſorin. de die Natali, c.* 18. *κατακλυσμὸς*, quam noſtri diluvionem vocant.

Diluvium, n. 2. *diluvio*, מבול, Ger. *waſſerfluſſ*, Gal. *deluge*, Hiſp. *diluvio*, *κατακλυσμὸς*, terræ inundatio ab immodicis imbribus, vel maris, fluviive incremento proficiens, a *diluo*, qua ſignificat inundare, ſubmergere. Aliqui dictum putant, quia terram lavat, & ſordibus purgat. *Plin. in epiſt.* 17. *l.* 8. Hic aſſiduæ tempeſtates, & crebra diluvia. ¶ Metaphorice ponitur pro everſione, *ruina, diſtructione*. *Virg.* 7. *Æn.* Diluvio ex illo diverſa per æquora vecti.

Dimachæ, arum, m. 1. Equitum genus, qui aliquando & pedites pugnant, quales ſunt apud noſtros *i dragoni*. *Curt. l.* 5. *c.* 13. Delectis equitum ſex millibus trecentos, quos Dimachas appellant, adjungit. Dorſo hi graviora arma portabant; cæterum equis vehebantur; cum res locuſque poſceret, pedeſtris acies erat.

Dimadĕo, vel Dimadeſco, is, ui, n. valde madeo. *Lucan. l.* 6. *v.* 479. Dimaduere nives. h. e. reſolutæ ſunt, ac diſſolutæ.

Dimāno, as, avi, atum, n. 1. *fluere in diverſa parti, διαῤῥέω*, diverſe, ſive diverſim mano. *Cic. pro Cæl. c.* 3. Meus hic forenſis labor, vitæque ratio dimanavit ad exiſtimationem hominum &c. *Catul. carm.* 51. Tenues ſub artus flamma dimanat. Al. leg. *demanat*.

Dimenſio. V. Demenſio.

Dimenſus. V. Demenſus.

Dimetātus. V. Dimeto.

Dimĕter, tra, trum, *δίμετρος*, idem ac bimeter. *Sidon. l.* 9. *ep.* 17. *in carm.* Dimetra arte opus texere. *h. e.* duplici verſuum genere.

Dimetiens, tis, ſubſt. f. 3. *διάμετρος*, linea recta, figuram, qua longiſſime patet, ex æquo ſecans. *Plin. l.* 2. *c.* 23. Quantas dimetiens habeat ſeptimas.

Dimetior. V. Demetior.

Dimetītus, a, um. V. Demetitus.

Dimĭto, as, avi, atum, a. 1. metas, ſeu fines deſcribo, dimetior, *diſegnare, miſurare*. *Liv. l.* 8. *c.* 38. Tum Dictator poſtquam ſine magno incommodo progredi non poteſt, eum ipſum, in quo conſiſteret, locum caſtris dimetari juſſit. *Cic. de nat. Deor.* Atque ita dimetata ſigna ſunt, ut in tantis deſcriptionibus divina ſolertia apparet. Al. leg. *demetata*.

Dimicatio, tem. 3. *battaglia, ἀγώνισις*, actus dimicandi. *Ceſ.* 7. *B. G.* Omnium ſuperiorum dimicationum fructum in eo die, atque hora docet conſiſtere. *Cic. in Or. c.* 13. In aciem dimicationemque venire. *Id. pro Rabir.* Dimicatio capitis, & famæ. h. e. diſcrimen.

Dimico, as, avi, & ui, atum, n. 1. *combattere, ἀγωνίζομαι*, pugno, rem prælio dijudico, a *διακρίνω*, vel a *mico*, quia gladii in præliando fulgent. *Cic. de nat. Deor.* Cum Poſthumius cum Octavio dimicaret. Sic dimicare acie, pugna, prælio, apud *Cic.* & *Liv. Ovid. l.* 2. *Amor. el.* 13. *ad fin.* Hac tibi ſit pugna dimicaſſe ſatis. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Dimicatumque pro trutice eſt. ¶ Dimicare capite, *Liv. l.* 2. *c.* 12.

Dimidiātim, adv. *per mezzo*, בחצי, Ger. *das halbe theyl*, Gall. *par la moitié*, Hiſp. *por la mitad, ἡμίσεον*, pro media parte. *Plaut. Mil.* 3. 1. 158. Sed percellunt ſe, & procumbunt, dimidiatim dum appetunt. Ita legit *Turneb. l.* 7. *Adv. c.* 6. Sed communius legitur *dimidiati*.

Dimidiatio, onis, f. *dimezzamento, ἡμίσεως*, diviſio in duas partes æquales. *Tertul. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 24. Dimidiatio ſalutis.

Dimidiātus, a, um, o. 1. 2. *partito in due parti uguali*, בחצי, Ger. *in zwey gleiche theil abgetheil*, Gall. *qui eſt a demi*, Hiſp. *partido a medias, demediado, ἡμισεδιαίρετος*, quod in duas partes diviſum eſt. *Cic. 4. Ver.* Eximunt ex anno unum, dimidiatumque menſem. *Id. Tuſc.* 3. *c.* 23. Verſiculi dimidiati. *Plin. lib.* 16. *c.* 39. Luna dimidiata.

Dimidium, ii, n. pars dimidia cujuſcunque rei, *la metà, τὸ ἥμισυ*. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 37. Bonus animus in re mala dimidium eſt mali. *Cic. de Orat.* Se dimidium ejus quod pactus eſſet, pro eo carmine daturum. *Liv. lib.* 35. Dimidium militum. ¶ *Dimidium plus toto, πλέον ἥμισυ παντὸς*, ænigma, quo mediocritas commendatur. Sed Græcum eſt. *Plato l.* 5. *de Rep.* & 3. *de Leg.*

Dimidius, a, um, o. *mezzo*, חצי, Ger. *halb*, Gall. *demi*, Hiſp. *medio, ἥμισυς*, pars altera dimidiati, a *medium*, quaſi per medium diviſus. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tu fine me cum Flavio decidiſti, utrum pro dimidia parte, an pro tota? *Id.* 3. *Fam. ep.* 29. Hæres ex parte dimidia. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Aquam decoquere ad dimidias, h. e. ad dimidias partes.

Diminŏro, vel Deminoro, as, a. 1. idem quod diminuo. *Tert. de An. c.* 33.

Diminŭo, & Deminuo, is, ui, utum, *diminuire*, נרף, Ger. *mindern*, Gall. *diminuer*, Hiſp. *menguar, menoo*, minuo. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Ne quid de bonis, quæ L. Octavii Naſonis fuiſſent, cui L. Plancus hæres eſt, diminuerent. *Ter. Eun.* 4. 7. 33. Deminuam ego caput tibi hodie, niſi abis. h. e. frangam. Adde *Plaut. Bacch.* 1. 3. 109. ¶ Interdum ſignificat alienare. quo ſenſu accipit *Parcus in Lex. Cric.* Ciceronis verba modo allata. V. *eundem Parcum* plura in hanc rem congerentem.

Diminutio, vel Deminutio, onis, f. 3. *diminuzione, μείωσις*, actus diminuendi. *Cic. in Rul.* Quo animo libertatis veſtræ diminutionem ferre poſſitis. ¶ Diminutio capitis apud JCtos eſt prioris ſtatus mutatio, cum ſcilicet aut libertatem, aut civitatem amittimus, aut per adoptionem alterius nos poteſtati ſubmittimus. *Feſt. & Juſtinian. in Inſtit. l.* 1. *tit.* 16. ¶ Item alienatio. *Cic. l.* 2. *Offic. c.* 21. Ne de bonis privatorum publice diminutio fiat. V. *Deminuo*.

Diminutive, vel Deminutive, adverb. *ὑποκοριστικῶς*, diminutiva forma. *Aſcon. in proam. action. Verr.* Dies diminutive dicula dicitur. Adde *Macrob.* 3. *Saturn. c.* 21. & *Ulpian. Dig.* 36. 1. 16.

Diminutivus, vel Deminutivus, a, um, *diminutivo*, quod diminutionem ſignificat, ut Nomen diminutivum, ex. gr. *doliolum*, &c. *Tertul. Apol. c.* 32. Diminutiva vox.

Diminūtus, vel Deminutus, a, um, adject. *ſminuito, μειωθεὶς*, ut diminuta potentia, *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 10. Deminutæ copiæ, *Ibid. l.* 7. *c.* 31. ¶ Diminutus capite quis dicatur, V. *diminutio*. ¶ Comparat. diminutior. *Tertul. adv. Marc. l.* 2. *c.* 9. Tranſire in aliquam diminutiorem qualitatem. ¶ Significat etiam alienatus. V. *Diminuo. Cic. pro Sylla:* Ut quæ cauſa cæteros ad facinus impulit, cupiditas retinendæ poſſeſſionis, ea Erutio non fuerit, prædiis diminutis.

Dimiſſio, ſ. 3. *ἄφεσις*, actus dimittendi, *il mandar via, o licenziare*. *Cicer. 7. Fam. c.* 33. Propter dimiſſionem propagnatorum, atque remigum. *Id. Pæad. 6. c.* 2. Dimiſſiones libertorum ad fænerandas diripiendaſque provincias.

Dimiſſoriæ literæ, inquit *Modeſtin.* ſunt, quæ vulgo *apoſtoli* dicuntur, quod per eas cauſa ad eum, qui appellatus eſt, dimittitur. Sic *Marcel. l.* un. *ff. de libel. ſicuiſſ.* Gloſſ. gr. lat. Dimiſſoria, *ἀποστολαί*.

Dimiſſus, a, um, adject. ex partic. *mandato via, licenziato*, ut dimiſſa concio. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 24. *Senec. ep.* 31. Dimiſſa in populos notitia nominis, h. e. diſperſa. *Sueton. Tiber. c.* 29. Dimiſſam Lepidam e matrimonio. h. e. repudiatam. *Cic.* 4. *Academ.* In iſta Philoſophia, quæ nunc prope dimiſſa revocatur. hoc eſt omiſſa, relicta. ¶ Dimiſſis manibus fugere, eſt celeriter fugere. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 52. Odor dimiſſis pedibus in Cælum volat. B. Odor dimiſſis pedibus? C. Peccavi inſciens, quia enim dimiſſis manibus volui dicere. Al. *Demiſſis*. Græci dicunt *ὀσφρήσεται τοῦ χώρου*.

Dimitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *mandare in diverſe parti, שלח*, Germ. *hinweg ſchicken*, Gall. *renvoyer*, Hiſp. *embiar, διαπέμπω*, diverſa in loca mitto. *Salluſt.* C. Manilium Feſtas, Septimum in agrum Picenum, C. Julium in Apuliam dimiſit. *Virg. 1. Æn. v.* 576. Equidem per litora certos dimittam. ¶ Accipitur etiam pro permittere, & in poteſtatem dare. *Cic. 1. de Rep.* Tum annui Conſules, tum dimiſſi populo fuſces. ¶ Item pro relinquere, *laſciare*. *Cic. l.* 12. *ep.* Non idcirco eorum uſum dimiſeram, quod iis ſuccenſerem. *Liv. l.* 3. *c.* 3. Dimittere curam ex animo. ¶ Sæpe eſt, abire permittere, abeundi poteſtatem facere, *laſciar andare, licenziare*, ut dimittere concionem, Senatum, conſilium, *Cicero* ſæpe. Et Dimittere a ſe aliquem, *Id. Q. Fr. l.* 3. *Att. l.* 8.

Dimōtus, a, um, adject. loco motus, *ſmoſſo, ἐκκεκινημένος*. *Plin. l.* 36. *c.* 18. Dimota a centro ſuo tellus. *Tacit. hiſt.* 2. *c.* 49. Dimotis omnibus. *Ovid. Heroid. ep.* 17. Dimotæ murmur aquæ.

Dimŏvĕo, es, ovi, otum, a. 2. *rimuovere, muovere*, הסיר, Ger. *verrucken*, Gall. *remouvoir*, Hiſp. *remover, mover, διακινέω*, removeo. *Cic. pro Cæc.* Dimoveri, & depelli de loco neceſſe eſt eum, qui deficiatur. *Id. de Leg. Agr.* Dimovere de poſſeſſionibus. ¶ Et tranſlate. *Cic. in Pæad.* Voluptas, quo eſt major, eo magis mentem ex ſua ſede, & ſtatu dimovet. *Plaut. Pſ.* Ego de hac ſententia non dimovebor. ¶ Significat etiam, in diverſas partes moveo. *Virgil. 2. Georg. v.* 513. Aratro terram dimovere.

Dindymēne, es, f. 1. Cybele, a Dindymo M. ubi celebatur. *Martial. l.* 8. *epigr. penult.* Non per myſtica ſacra Dindymenes.

Dindymus, m. 2. & Dindyma, orum, n. pl. 2. Cybelus, Adoreus, mons Phrygiæ Magnæ, ex quo Sangarius, Hermus, & Gallus diverſis locis proſiliunt. *Virg. 9. Æn. v.* 617. Ite per alta Dindyma. *Plin. l.* 6. *cap. ult.* Cujus a vertice mons Dindymus.

Dinocrātes, Architectus fuit, qui Alexandriam in Ægypto juſſu Alexandri M. condidit. *Vitruv. præfat. l.* 2. *Ammian. l.* 22. *c.* 40.

Dinumeratio, & Denumeratio, onis, f. *enumerazione. Pſal. Dig.* 38. 10. 10. §. 10. Eadem dinumeratione hic quoque octo perſonas computabimus. ¶ Eſt etiam Figura Rhetorica, per quam multa numerantur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 54. & *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Dinumĕro, as, avi, atum, a. 1. idem ac numero, *contare*. *Ter. Adelph.* Jube nunc, jam dinumeret Babylo illi viginti minas. *Plin. lib.* 4. *c.* 11. Dinumerare exercitum.

Diobolares meretrices, quæ duobus obolis conducuntur, inquit *Feſtus*. *Plaut. Pœn. l.* 2. 38. Servulorum ſordidorum ſcorta diobolaria.

Diocles, medicus, quem inter priſcos, maximoſque medicos fuiſſe tradit *Celſus l.* 7. *c.* 5. & *Plin. l.* 26. *c.* 2.

Diocletiānus, i, Romanorum Imperator, genere Dalmata, *Diocles* dictus, antequam Imperium caperet. Poſtea nomine in Romanum morem converſo, *Diocletianus* appellatus eſt. Superbe crudeliterque imperavit, idque fuit in illo ſingulare, quod imperium ſponte depoſuit, & ad privatam vitam deſcendit. *Sex. Aurel. Victor. de Cæſ.* & *epiſt. epit.*

Diocleus, a, um, adject. a Diocle medico, ut Diocleus graphiſcus, apud *Celſ. l.* 7. *c.* 5.

Diocmitæ, vel Diocomitæ. V. Diogmitæ.

Diœcēſis, ſ. 3. *διοίκησις*, gubernatio, adminiſtratio, diſpoſitio, juriſdictio: item locus, in quo quis juriſdictionem, ſeu imperium exercet. *Cic. in ep.* 8. *l.* 3. *Fam.* Omnium illarum Diœceſium, quæ cis Taurum ſunt. *Plin. lib.* 5. *c.* 29. Juriſdictiones vocat. ¶ Conſtantini temporibus, & deinceps Diœceſis certum numerum provinciarum complectebatur, quæ ſimul collectæ parebant Vicario præfecturæ prætorianæ. V. *H. Valeſium ad Euſeb. l.* 4. *de vita Conſtantini*.

Diœcētes, maſc. 3. *διοικητὴς*, diſpenſator, ſeu qui procurationem Regiam, vel Magnatis alicujus ſuſcepit. *Cic. pro Rab. Poſth. c.* 8. Rabirius fuit diœcetes Regius. Et *c.* 10. Id facere non poterat niſi diœcetes: hoc enim nomine utitur, qui a Rege eſſet conſtitutus.

Diogmitæ, arum, levis armaturæ milites, quos maxime ad frænandas latronum incurſiones in Provinciarum finibus conſtituebant imperatores. *Ammian. l.* 27. *c.* 10. (al. 9.) Adhibitis ſemiermibus paucis, quos Diogmitas appellant. *Capitolin. in Marco c.* 21. Armavit & diogmitas. ¶ Scribunt aliqui *Diocmitæ*.

Diomedēæ inſulæ, *Iſole di Tremiti*, inf. quinque maris Hadriatici, Apuliæ adjacentes, ante Garganum M. quarum nomina ſunt, *S. Maria de Tremiti*, al. *S. Nicola, S. Domino, Gatizza, Capraia, Cretazzi*. Hic Diomedem diſparuiſſe, & ſocios ejus ob dolorem in aves converſos fuiſſe fabulantur.

Diomedēi campi, vocati ſunt in Apulia, qui Diomedi, in diviſione Regni, quam cum Dauno feciſſe dicitur, ceſſerunt.

Diomēdes, m. 3. *Διομήδης*, filius Tydei, & Deiphiles, nepos Oenei, Rex Ætoliæ, qui cum reliquis Græcis ad Trojam profectus, adeo ſtrenue ſe geſſit, ut poſt Achillem, & Ajacem Telamonium fortiſſimus haberetur. Fuit Ulyſſis amiciſſimus. Una cum illo rapuit Palladium, & cineres Laomedontis. *Certamen* ſingulare habuit cum Hectore, & Ænea. Martem quoque in eo bello vulneravit, Veneremque in dextra manu vulneravit, dum Æneam illa protegere conaretur. Quam ob rem Dea irata Ægialæ uxori Diomedis tantam libidinem immiſit, ut cum Cyllabaro Sthenelī filio concumberet. Hac re cognita Diomedes domum reverti noluit, ſed in Apuliam profectus a Dauno filiam in uxorem accepit, & regni partem, ibique Arpos, vel Sipontum apud Garganum M. condidit. In Apulia legationem accepit a Latino Rege Aborigenum auxilia petente adverſus Æneam. Venulo legato narravit, Græcos omnes, qui bello Trojano militaviſſent, pœnas dediſſe; itaque precatus, ne ſe ad id bellum impellerent, hortatus eſt ad pacem. *Virg. 11. Æn. Ovid. 14. Met.* Quidam ferunt, Diomedem in Apulia repente evaniſſe, alii ab Ænea dolo occiſum fuiſſe. Ejus ſocii in aves verſi ſunt. ¶ Diomedes alter, Rex Biſtoniæ, vel potius univerſæ Thraciæ. Hic, cum in Tyria oppido equos ſuos peregrinorum, & hoſpitum carne aleret, victus ab Hercule, equis ipſis ad devorandum objectus eſt. *Ovid. in Ibin. & 9. Met.*

Diomedēus, a, um, adject. ut Diomedei equi. *Claudian. præfat. lib.* 2. *de rapta Proſerp.* Et Diomedeos gramine pavit equos.

Dionæus, a, um, adject. ad Venerem pertinens. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 47. Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum. ¶ Dionæa etiam dicitur ipſa Venus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 19. Sacra Dionææ matri, Diviſque ferebam.

Diōne, es, f. 1. Nympha, Oceani, & Tethyos filia, mater Veneris tertiæ, quæ nupſit Vulcano. Hinc Venus Dionæa, atque etiam Dione dicitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. Ovid.* 2. *Faſt.*

Dionysĭa, orum, n. 2. idem, ac Bacchanalia, feſta in honorem Dionyſii, ſeu Bacchi. *Ter. Heaut.* 1. 1. 110. Dionyſia hic ſunt; hodie apud me ſis volo.

Dionysĭas, adis, f. gemma eſt dura, ac nigra, mixtis rubentibus maculis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Dionysius, m. 2. V. Bacchus, & Liber.

Dionyſius Heracleotes, Philoſ. Zenonis auditor. *Cic.* 2. *Acad.* 3. *Tuſc.* Deſcivit a Stoicis propter dolorem oculorum, & renum. *Cic.* 5. *Fin.* 2. *Tuſc.* ¶ Dionyſius ſuperior, vel ſenior, Tyrannus Siculorum. Electus fuit primo Imperator, ut a Carthaginienſibus patriam defenderet, deinde Rex conſtitutus eſt. Ejus vitam, & ſcelera vide apud *Cic.* 3. *de nat. Deor.* & 5. *Tuſc.* ¶ Dionyſius junior, fil. ſuperioris. Expulſus eſt a Dione in exilium. Corinthi pueros Grammaticam docuit. *Plato, & Ficin. in Epiſt. Cic.* 3. *Tuſc.* ¶ Dionyſius Halicarnaſſeus, nobiliſſimus Hiſtoricus, ætate Auguſti, qui Romanam ſcripſit hiſtoriam, item de characteribus antiquorum Oratorum, præterea de compoſitione oratio-

nis,

nis, & libellum περὶ ἱμβολίας, quem alii Demetrio perperam tribuerunt. ¶ Dionysius Areopagita, vir Athenienſis, D. Paulo Apoſtolo in Areopago Evangelium prædicante, in Chriſtum credidit. Itaque baptizatus eſt, & Athenienſium Eccleſiæ præfectus. Scripſit ad Timotheum Epheſi Epiſcopum librum de Divinis nominibus, item libros de Hierarchia cæleſti, præterea alia compiura opuscula: ni forte hæc alii Dionyſio tribuenda ſint.

Dioptra, æ, ſ. *orologio da Sole*, διόπτρα, horologium ſolare, a διόπτομαι, perſpicio. *Plin. l. 2. c. 69.* ubi de poſitione terræ loquitur. V. *Martianum l. 6. c. de poſitione terræ.* ¶ Eſt item inſtrumentum aquis librandis aptum. *Vitruv. l. 8. c. 6.*

Dioryges, ſ. 3. διωρυγες, foſſæ manufactæ in Ægypto, ad Nili aquas in agros derivandas. *Mela l. 3. c. 8. Strabo l. 17.*

Dioſcorides, is, Medicus Alexandrinus, qui floruit tempore Antonii, & Cleopatræ, teſte *Suida*, & ſcripſit de nominibus medicinarum. ¶ Alius Anazarbeus, qui floruit ætate Neronis, ſcripſitque de materia medica, & alexipharmacis. Ejus libri adhuc ſuperſunt.

Dioſcūri, m. 2. διόσκουροι, Jovis filii, ex Διὸς, Jovis, & κοῦρος, pro κόρος, *juvenculus*. Multi hoc nomine a Græcis vocantur. Primi tres Athenis ex Jove Rege antiquiſſimo, & Proſerpina nati, Tritopatreus, Eubuleus, Dionyſius. Secundi Jove tertio nati ex Læda, Caſtor, & Pollux. Tertii dicuntur a nonnullis Alco, al. Alco, Melampus, Emolus, al. Eumelus, Atrei filii. *Cicer. de nat. Deor.* Præcipue tamen Caſtor & Pollux Dioſcuri vocantur. V. *Cabiri*.

Dioſcurias, adis, ſ. Sebaſtopolis, *Savastopoli*, urbs Colchidis, ad oſtia Coraxi, ubi Ponti Euxini intimus receſſus, inter Phaſianum mare, & Cautaſeum, prope Abaſcios pop. condita ab aurigis Caſtoris, & Pollucis, deque illorum nomine dicta, teſte *Iſidoro l. 15. Orig.* Superiore ſæculo aquis abſorpta perit.

Diŏta, vel dyota, æ, ſ. 1. *vaſo da due manichi*, Ger. *ein krug mit zweyen henckeln*, Gall. *vaiſſeau a deux anſes*, Hiſp. *vaſo de dos orejas, duo*, δύο, vas, ſeu dolium fictile, duas anſas habens, ad ſervandum vinum accommodatum, a δύο, *duo*, & οὖς, acc. pl. οὖτας. *Horat. lib. 1. od. 9. v. 8.* Deprome quadrimum Sabina, o Thaliarche, merum diota.

Dioxippus, m. 2. nobilis athleta. *Plin. l. 35. c. 11.* ¶ Item Poeta Comicus. *Suidas.* ¶ Item miles Alexandri M. mira fortitudine, de quo *Ælian.*

Diphris, gemmæ ſpecies. *Plin. l. 37. c. 10.*

Diphrix, ſ. 3. excrementum æris in officinis ærariis. *Plin. l. 34. c. 13.*

Diphthongus, ſ. 2. *dittongo*, διφθογγος, conglutinatio eſt duarum vocalium in eadem ſyllaba vim ſuam ſervantium, a δὶς bis, & φθόγγος, *ſonus*, quod duarum in ea vocalium ſonus audiatur. *Priſc. l. 1.*

Diplangium, ii, n. vas duplex. *Priſc. l. 1. c. 19.* Amurca diplangio cocta.

Diplinthius, a, um, adject. conſtans duorum laterum ordine, ut diplinthius paries, *muro di due pietre*, apud *Vitruv. l. 2. c. 8.* Eſt a πλίνθος, quod laterem ſignificat.

Diplŏis, idis, ſ. διπλόις, veſtis duplex, genus pallii, a διπλόος, duplex. *Sever. Sulpit. l. 1. c. 35.*

Diplōma, n. 3. *patente, bolla*, כתב, Germ. *freiheit, gewaltt, brieff*, Gall. *lettres patentes*, Hiſp. *letras del principe, como privilegios*, διπλωμα, litteræ Principum ſignis obſignatæ, cujus generis ſunt, quas *litteras patentes* vocant, a διπλόομαι, *duplicor*, quia duplicato complicantur, & lino trajiciuntur, & obſignantur. *Cic. l. 6. Fam. ep. 12.* Diploma ſtatim non eſt datum. De litteris Cæſaris loquitur, quibus Balbus reſtituebatur.

Dipondiarius, vel dupondiarius, a, um, adject. quod ex duobus ponderibus conſtat. *Col. l. 4. c. 30.* Quæ tamen dipondiarii orbiculi craſſitudinem non excedant.

Dipondĭus, vel dupondius, maſc. 2. ſive dipondium, vel dupondium. n. 2. nummus bilibris, ideſt, qui duos aſſes valebat, a duobus ponderibus. As enim libræ pondus continebat, unde & aſſipondium dicebatur. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Dupondium pro menſura duorum pedum habes apud *Colum. l. 3. c. 13. l. 4. c. 1. & lib. 11. cap. 2.*

Dipsăcon, n. 2. ſpina alba, al. aſpalathus, & diacheton. *Plin. l. 27. c. 9.*

Dipſas, adis, ſ. δίψας, ſitula, ſiticuloſa, viperæ, ſeu aſpidis genus, a διψάω, *ſitio*, quia morſu humorem omnem conſumens ſitim maximam inducit. *Lucan. lib. 9. Plin. lib. 32. cap. 5.*

Dipterus, a, um, adject. δίπτερος, quaſi duas alas habens. Hinc ædes dipteræ dicuntur a *Vitruv.* duplicem columnarum ordinem habentes, *l. 3. c. 2.*

Diptōta, n. 2. δίπτωτα, dicuntur nomina duos tantum caſus habentia, ut *Suppetia, ſuppetias*. Sic triptota, tetraptota, pentaptota, quæ tres, quatuor, quinque caſus habent. *Chariſ. l. 1. Priſc. l. 5.*

Diptychon, i, n. duplicatum, δίπτυχον. Sic appellantur tituli *Prudentii* Veteris, & Novi Teſtamenti.

Dipyros, i, m. *abbruciato due volte*, bis uſtus. *Mart. l. 4. epigr. 47.* Encauſtus Phaethon tabula depictus in hac eſt: Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

Diradĭo, as, a. 1. ad radiorum figuram compono. *Col. l. 3. R. R. c. 6. ad fin.* Validam vitem in ramos diducere cenſeo, & traducibus diſpergere, atque diradiare.

Dīræ, ſ. 1. *maledizioni*, אלות, קללות, Ger. *verfluchungen*, Gall. *malédictions*, Hiſp. *maldiciones*, *apud*, execrationes, & imprecationes, quæ in aliquem effundebantur, inferos Deos & Furias compellando, quibus quiſquis devotus erat, credebatur maximo affici infortunio, a *horrĕo, terribilis, gravis*. Hinc diras imprecari, δεινὰς ἀρὰς ἀράσθαι, hoc eſt, terribiles preces precari. *Tacit. Ann. 6. c. 24. Cic. de Div.* M. Craſſo quid acciderit, videmus, diræum obnuntiatione neglecta. ¶ Dīræ item Dearum nomen eſt. Nam ſic dicuntur Furiæ, ſive Eumenides. Sed tamen, ſi propriè loquamur, Dīræ dicuntur in Cœlo, Furiæ in terris, Eumenides apud inferos. *Virgil. 8. Æn. v. 700.*

Dircæus, o. 1. 2. Thebanus. Nam pars Bœotiæ, in qua fons eſt Dirces, Dircæa dicta eſt. *Virg. Ecl. 2. v. 24.* Amphion Dircæus. *Horat. l. 4. od. 2. v. 25.* Cygnus Dircæus. h. e. Pindarus.

Dirce, ſ. 1. Δίρκη, Lyci Thebarum Regis uxor, quam ille duxerat, repudiata Antiopa. Verita, ne Antiopam revocaret, impetravit a marito, ut poſſet illam in vinculis detinere. Antiopa vero tempore partus ſoluta, gemellos, quos ex Jove conceperat, peperit, Amphionem, & Zetum. Hi Lycum interfecerunt. Dircen vero caudæ indomiti tauri alligarunt, quæ diu ita per terram raptata, tandem Deorum commiſeratione in ſui nominis fontem converſa eſt, non procul a Thebis, qui in Ismenium fl. labitur. *Propert. l. 3.* Ab hoc fonte Thebani dicti Dircæi. ¶ Alia fuit Dirce Babylonia, quæ ſua forma tumens, cum Palladi conviciaretur, inter lavandum in piſcem converſa eſt. *Ovid. 4. Met.*

Dircenna, æ, fons Hiſpaniæ gelidiſſimus apud Bilbilim urbem, in Salonem fl. labens. *Martial. l. 1. ep. 50.* Avidam vigens Dircenna placabit ſitim.

Directārius, m. 2. qui furandi cauſa in alienas domos ſe dirigit, ideſt, ingreditur. *Paul. Dig. 47. 11. 7.* Qui directarii appellantur, hoc in aliena cœnacula ſe dirigunt furandi animo.

Directe, adv. *dirittamente*, לישרים, Ger. *ſtracks*, Gall. *directement, tout droit*, Hiſp. *derechamente*, εὐθέως, *Cic. in Partit. c. 7.* Ut, cum ſemel dictum ſit directe. *Id. 4. Acad. c. 20.* Directius gubernare.

Directiangŭlus, a, um, adject. *Martian. Capel. l. 6.*

Directilinĕus, a, um, εὐθύγραμμος, directam habens lineam. *Martian. Capel. lib. 6. pag. 229.*

Directim, adverb. directe. *Apul. lib. 3. dogm. Plat.* Directim, & reflexim inferre concluſionem.

Directio, ſ. 3. *addirizzamento*, εὐθυδρία, ut Directio ad veritatem. *Quinct. l. 3. c. 6.*

Directo, adv. idem ac directe. *Cic. in Part. c. 13.* Alterum ad fidem directo ſpectat.

Directorius, a, um. Directoriæ litteræ ſunt, quibus quippiam aliquo dirigitur mittiturque. *Impp. Arcad. & Honor. l. 14. Cod. Theodoſ. tit. 15. leg. 3.* Frumenta attingere nullus audeat, aut, mutatis directoriis, quoquam, præter latam Urbem, tranſmittere.

Directūra, æ, ſ. idem quod directio. *Vitruv. lib. 7. cap. 3.* Quo fundatior erit ex arenato directura.

Directus, a, um, o. 1. 2. εὐθυδρόμος, partic. a dirigo, *dritto, dirizzato*. *Cic. de nat. Deor.* Flexuoſum iter habet, nequid intrare poſſit, ſi ſimplex, & directum pateret. *Idem pro Cæc. c. 8.* Ejus autem tendi extremam partem oleæ directo ordine definiunt. *Col. 9. 1.* Ut ictus directiores fiant. ¶ Directus etiam dicitur de homine auſtero, & rigido, qui nunquam quicquam concedit. *Cic. pro Cal. c. 16.* Huic triſti ac directo ſeni reſponderet Cælius, &c. *Al. leg.* decrepito. ¶ *Paries directus* eſt is, qui parieti communi extrema ſui parte ita adjungitur, ut figuram referat literæ T, ſcilicet, ut linea ſuperior tranſverſa ſit paries communis; inferior deorſum pendens, directus. *Cic. in Top. cap. 4.* Omnibus eſt jus, parietem directum ad parietem communem adjungere. V. *Hoveman. in Lex. Juris.* ¶ *Directa oratio* apud *Juſtin. l. 38. c. 3.* eſt, quæ in aliquem dirigitur: cui opponitur *obliqua*. ¶ *Locus directus* dicitur, qui ita acclivis eſt, ut aſcendi non poſſit. *Cæſ. l. 1. B. Civ. c. 45. & l. 2. c. 24.* ¶ *Directus locus*, i. e. præruptus, *ſcoſceſo*. *Id. in Ver.* ubi tamen al. legunt *Diremptus*.

Diremptĭo, ſ. 3. διαίρεσις, diviſio, ſeparatio, productio temporis, vel rei in aliud tempus, &c. a dirimo. *Cic.* Nihil eſt, quod populo ſupplicetur, nihil, quod diremptio, nihil, quod ſupplicatio Magiſtratuum expectetur. V. Diribeo.

Diremptus, a, um, o. 1. 2. ſeparatus, partic. a dirimor. *Cic. l. 3. ad Q. Fr. ep. 4.* Cato diremptis tabellis de circulo ſe ſubduxit. *Lucret. l. 1. v. 114.* Anima morte dirempta. V. *Diribeo*.

Diremptus, us, m. idem ac diremptio. *Cic. Tuſc. l. 1. c. 29.* Eſt enim interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptus earum partium, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Dirĕpo, is, pſi, ptum, n. 3. diſcedo, deorſum repo. *Phædr. l. 1. fab. 3. v. 12.* Direpit ad cubile ſetoſæ ſuis.

Direptĭo, -onis, ſ. ἁρπαγή, actus diripiendi. *Cic. 4. Fam. ep. 1.* Urbem ſine legibus, ſine judiciis, ſine jure, ſine fide relictam direptioni, & incendiis.

Direptor, m. 3. *ladro. Cic. 3. Phil.* Cuſtos ne urbis, an direptor, & vexator eſſet Antonius. Adde *Catil. 2. c. 2.*

Direptus, a, um, adject. a diripio, *rapito, rubato*, ἁρπαγείς. *Cic. pro Leg. Manil. c. 9.* Mithridates res ex tota Aſia direptas in ſuum regnum congeſſerat. *Virg. 2. Æn. v. 563.* Direpta domus.

Direptus, us, ui, m. idem ac diremptio, ſeparatio, conjunctorum diviſio, apud *Cic. Tuſc. l. 1. c. 29.* Sed ibi alii leg. *diremptio*. Exemplum modo attulimus in V. *Diremptio*. ¶ Pro direptione, *ſaccheggio, ruberia*. *Spartian. in Severo, c. 19.* Res Romana prædonibus direpti fuit.

Diribĕo, es, ui, itum, a. 2. divido, diſtribuo, a διαίρεσις, *diviſio*, in diverſas partes jacio, ut ſit in rerum diſtributione. *P. Manutius. Dirimere*, & *dirimere*: illud tabellarum, hoc ſuffragiorum video proprium verbum fuiſſe, neutrum autem ſatis fuiſſe manifeſtum. Dirimere tabellas, ſignificat diſtribuere. Diribebantur autem iis, qui ſuffragium laturi eſſent. Nec dubito, quin legendum ſit *Diribebantur*, non *diripiantur*, apud Cic. in Piſonem, in eo loco, *An expectas, dum de te 75. tabellæ diripiantur?* Ita hoc verbum non in Comitiis ſolum, verum etiam in judiciis uſurpatum patebit. Nam hoc proximum exemplum ſatis plane judicium, quod Piſoni Cic. minatur, ſignificat. Plinius autem ad alias res tranſtulit hoc verbum. Ait enim lib. 36. cap. 25. *Hic eſt ille domitor orbis populus, qui gentes, & regna diribet*. Quod autem in Oratione pro Plancio cap. 6. vir diligens, & eruditus legendum putat pro *diripio, diribio*, rectius, opinor, ſenſiſſet, ſi *diremptio* reponere maluiſſet. Cum enim populus, aut judices tabellas, voluntatis indices, in ciſtas depoſuerant, tum, ut intelligeretur quæ tabellæ legem probarent, quæ rejicerent, aut quæ rem abſolverent, quæ condemnarent, omnes dinumerari, & ſeparari neceſſe erat. Id autem *dirimere*, eaque actio *diremptio* vocabatur. Id ita eſſe, plane demonſtrat Varro de re ruſt. lib. 3. *Comitiis*, inquit, *Ædilitiis, cum ego, atque Axius ſuffragium tuliſſemus, Axius mihi, Dum dirimuntur, inquit, ſuffragia, vis potius Villa publice utamur umbra, quam privati Candidati cubiculo?* Sic enim ſcriptum eſt in veteribus libris, non ut a quibuſdam hujus verbi vim ignorantibus nimis temere eſt intruſum, *diribentur*. In epiſt. quoque 4. lib. 3. ad Q. Fratr. *Cato*, inquit, *diruptis tabellis de circulo ſe ſubduxit*, ubi, *dirumptis*, legi malim. Perſpicue autem hujus verbi ſententiam demonſtrat Lucan. l. 5. in illo verſu, *Et non admiſſæ dirimit ſuffragia plebis*, pro *dinumerat, & diſcernit*. Hactenus *Manut.* Adde his omnibus *Cic. in fragm. pro C. Cornel.* Dum tabellæ diribentur, dum ſitella defertur, dum æquantur ſortes, dum ſortitio fit.

Diribitio, onis, ſ. diſtributio. Affertur locus ex *Cic. pro Planc. cap. 6.* Sed dubia eſt lectio. V. in *Diribeo*. Gruterus quoque ex omnibus MSS. & veteribus editionib. reponit *diripio*.

Diribitōres, m. 3. diſtributores. Diribitores in Comitiis, & in Judiciis erant, qui tabellas dividebant, ideſt, ſingulis civibus, vel judicibus diſtribuebant: deinde peractis ſuffragiis tabellas omnes ſecernebant, e. g. in tres ordines, ut conſtaret, e. g. plures ne abſolverent, an condemnarent, an ampliandum putarent. *Cic. poſt red. in Sen. c. 11.* Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores, cuſtodeſque vidiſtis? ¶ Diribitores in conviviis dicti ſunt, qui ſcutellas diſponerent, & cibos carperent. *Lipſ. l. 2. Saturn. c. 2. Apul. l. 2. de Aſino.*

Diribitorium, n. 2. *luogo, dove ſi pagano i ſoldati*, Ger. *ein muſterplatz*, Gall. *le lieu ou paye le ſoldats*, Hiſp. *lugar adonde ſe haxa al alarde*, ἀγυιάτιον, locus, in quo recenſebatur exercitus, & ſtipendia numerabantur, a diribendo, ideſt, diſtribuendo. *Plin. l. 16. c. 40.* ¶ Item locus, in quo miniſtri verſabantur. *Apul. l. 2. de Aſin. Sueton. in Claud. c. 18.*

Dirigĕo, es, xi, ctum, *dirizzare*, ישר, Ger. *richten*, Gall. *dreſſer*, Hiſp. *endereçar*, εὐθύνω, obliquum emendo, & rectum facio, ex *di*, & *rego*. *Horat. l. 4. od. 9.* Arcu tela dirigere. *Cic. pro Sex. c. 45.* Curſum ſuum aliquo dirigere. *Id. 4. Acad. c. 20.* Cogitationes ſuas ad rem aliquam dirigere. ¶ *Id. 3. Offic. c. 21.* Honeſtate dirigenda eſt utilitas, h. e. metienda. *Id. 3. Offic.* Dirigere officium utilitate. Sic *Plin. in Paneg. c. 45.* Ad vitam Principis dirigimur, ad hanc convertimur, &c. ¶ Dirigere aciem, eſt diſponere. *Hirt. de B. Afric. c. 13.* Et, dirigere caſtella, apud *Flor. l. 4. c. 12.* ¶ Dirigere ſe ad aliquid, procedere, aliquo penetrare. *Quint. l. 10. c. 1.* Ad ea ſe quiſque dirigebat effingenda, quæ poterat. *Apul.* Dirigere ſe in ſpectum. *Ulp. l. 7. Dig. de extraord. crim.* Qui in aliena cœnacula ſe dirigunt furandi animo, hi directarii appellantur. ¶ Pro diſcindere, *Plautum* poſuiſſe, obſervat Feſtus, *Curcul. a. 3. 2. 54.* Clypeatus elephantum ubi machæra dirigit. Scaliger etiam ita legit. Sed vide *Diligo* in fine.

Dirimo, is, emi, emptum, a. 3. *ſpartire, ſeparare*, פרד, Germ. *zertheylen*, Gall. *diviſer*, Hiſp. *apartar*, διαιρέω, divido, ſeparo, ab antiquo dirimo, *ſ* in *r* abeunte. *Plaut. Amph. 1. 1. 99.* Prælium dirimit nox. ¶ Dirimere in Comitiis, erat ſuffragia, ſeu tabellas ſuffragiorum ſeparare, & dinumerare, ut intelligeretur, quæ legem probarent, quæ rejicerent, &c. *Lucan. lib. 5.* Et non admiſſæ dirimit ſuffragia plebis. V. *Diribeo*. ¶ Dirimere litem, vel controverſiam, eſt diſſolvere, decidere. *Cic. 3. Off.* Qui ſe dirempturos controverſiam putaverunt. ¶ Dirimere tempus, eſt differre, & in aliam diem aliquid rejicere. *Cic. de Div.* Quid habet Aruſpex, cur pulmo inciſus etiam in bonis extis dirimat tempus, & proferat diem? ¶ Dirimere ſocietatem humani generis, h. e. diſſociare. *Cic. 3. Offic. & 2. Phil.*

Diripio, is, ui, eptum, a. 3. *ſtor per forza, rapire*, שלל, Ger. *plündern*, Gall. *piller*, Hiſp. *arrebatar*, διαρπάζω, eſt diverſa diverſe rapere, vel in diverſas partes rapere. *Cic. ad Tiron. l. 16.* Domos noſtras, & patriam ipſam vel diripiendam, vel inflammandam reliquimus. *Id. l. 8. Att. ep. 2.* Domus mea diripiebatur. ¶ Item lacero. *Ovid. 5. Faſt.* Hippolyte infelix, velles coluiſſe Dionem, cum conſternatis diripereris equis. ¶ Item educere. *Ovid. 10. Metam.* Diripere enſem vagina. ¶ Pro cupide emere, legitur in vita Perſii, cujus au-

Etorem nonnulli Suetonium putant. Editum librum continuo mirati homines, & diripere cœperunt. ¶ Diripere de auctoritate alicujus, h. e. immiuuere. *Cic. pro Sylla c.* 1. Al. leg. *decipere*.

Diritas, f. 3. *cruelité*, אכזריות, Ger. *grauſamkeit*, Gall. *cruauté*, Hiſp. *crueldad*, *aſperidad*, crudelitas. *Cic. in Vatin.* Quanquam ſis omni diritate, atque immanitate deterrimus. *Suetou. Tiber. c.* 21. Diritas morum. *Id. in Ner. c.* 8. Diritas diei.

Dirumpo, & diſrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompre à force*, קרע, Germ. *zerreiſſen*, Gall. *briſer*, Hiſp. *romper por fuerça*, ῥήγνυμι, varie rumpo. ſeu violenter ſcindo. *Plaut. Curc.* 2. 2. 17. Nihil metuo, niſi medius dirumpar miſer. *Cicer. in Fam.* 7. *epiſt.* 1. Diripi pene me in judicio Galli Caninii, *ho avuto a crepare*. *Id. Att. lib.* 7. *epiſt.* 12. Dirumpor dolore. ¶ Dirumpere ſocietatem, amicitiam, eſt diſſolvere. *Cicer.* 3. *Offic. & de Amic.* ¶ Diſrumpi, abſolute dicitur, qui invidia dolet. *Cicer. in Vatin.* Quem tu diſrumperis, cum Ædilitium vides.

Diruncino. V. Deruncino.

Diruncio, is, a. 4. depurgo. *Feſtus*.

Diruo, is, rui, rutum, a. 3. *ruiner*, הרס, Ger. *niederbrechen*, Gall. *mettre par terre*, Hiſp. *derribar*, κατασκάπτω, dejicio, everto, deſtruo. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Fragor tectorum, quæ diruebantur. ¶ Diruere ære, quid ſit, V. *Dirutus*.

Diruptio, onis, f. fractura, diſciſſio, *il romperſi*. *Senec. l.* 2. *Quæſt. nat. c.* 15. Neceſſario vaſtum in tam magnorum corporum diruptione reddit ſonum.

Diruptus, a. 1. 2. particip. a dirumpor. *Cic.* 13. *Phil. c.* 12. Homo dirutus, diruptuſque Q. Cœlius. *ideſt* & ære exhauſtus diſſipato patrimonio, & herniioſus. ¶ Item præruptus, præceps, *ſcoſceſo*, *precipitoſo*. *Liv. l.* 38. *c.* 2. In altiorem, diruptioremque tumulum conceſſere. *Et ibid.* Multi pavore in diruptæ præcipitati. *Ammian. l.* 29. *c.* 5. Montes diruptis ripibus inacceſſi.

Dirus, a, um, a. 1. 2. *cruelle*, *empio*, *fiero*, אכזר, Germ. *grauſam*, Gall. *cruel*, Hiſp. *cruel*, δυσμενὴς, crudelis, ſævus, infeſtus. *Virg.* 1. *Georg.* v. 488. Nec diri toties arſere cometæ. *Liv. l.* 27. *c.* 22. Dira exſecratio. *Ovid.* 5. *Met.* v. 550. Dirum omen. *Cic. l.* 2. *Divin. c.* 15. Quibus nihil videtur eſſe dirius. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 247. Scena quem ſenem Latina vidit diriſſimum. ¶ Poteſt etiam ſumi pro terribili, ſiquidem eſt a δεινὸς, & in hoc ſenſu explicari poſſent aliqua ex exemplis allatis, ut & illud *Virg.* 8. *Æn.* Jam tum religio pavidos terrebat agreſtes Dira loci.

Dirutus, a. 1. 2. παλαιωθεὶς, partic. a diruor. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 8. Complures dirutas, ac pene deſertas per te eſſe recreatas. ¶ Ære dirutum militem dicebant, cui ſtipendium ignominiæ cauſa non eſt datum, quod æs diruebatur in ſiſcum, non in militis facculum. *Feſt. Cic. Ver.* 7. *c.* 13. In quibus cum frequens fuiſſet, tamen ære dirutus eſt.

Dis, præpoſit. V. Di.

Dis, m. & f. dite, n. *riche*, πλούσιος, idem ac dives, per ſync. *Ter. Adelph.* 5. 1. 8. Dis quidem eſſes Demea. *Valer. Flac. l.* 2. v. 296. Non populos, non dite ſolum, non ulla parenti Regna peto. *Cic. de Amic. c.* 16. Ditior mihi, & affluentior videtur eſſe vera amicitia. *Virg.* 1. *Æn.* v. 343. Ditiſſimus agri. *Sil. l.* 3. v. 397. Ditiſſimus ævi. *h. e.* valde ſenex. ¶ *Dis* abſolute. *Senec. in Herc. Oet.* v. 648. O ſi pateant pectora ditum! quantos intus ſublimis agit fortuna metus!

Dis, vel Ditis, is, m. 3. πλοῦτος, dictus fuit Pluto Deus interorum, idemque Divitiarum præſes, quia opes e terra eſodiuntur. *Cic. l.* 2. *Nat. Deor. cap.* 26. A Luciano claudus fingitur in acceſſu, in receſſu vero alatus, quia divitiæ longo tempore, magnique laboribus acquiruntur, & quam velocitſime labuntur, niſi caute cuſtodias. Fingitur etiam cæcus, quia divitiis bonis æque ac malis, nullo habito diſcrimine, diſtribuit. *Severus in Ætna verſ.* 640. Illos ſepoſuit claro ſub nomine Ditis. *Perſius. Satyr.* Has inter ſedes Ditis pater extulit ora. *Cic. loc. cit.* Dis, ut apud Græcos πλοῦτον. Al. leg. *Divus*. ¶ Uſurpatur etiam pro ipſis Inferis. *Virgil. Æn. verſ.* 126. Noctes, atque dies patet atri janua Ditis.

Diſcalceo, as, a. 1. *diſcalegare*, נשל, Ger. *entſchuhen*, Gall. *deſchauſſer*, Hiſp. *deſcalçar*, ὑποδήματα, eſt calceos exuere. *Suet. in Ner. c.* 51. Prodierit in publicum ſine cinctu, & diſcalceatus.

Diſcapedino, as, avi, atum, a. 1. *aprire*, פרח, Ger. *aufſchlieſſen*, Gall. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, aperio, refero, a capedine. *Apul. in Florid. l.* 1. Hyagnis primus in canendo manus diſcapedinavit. h. e. inter canendum tibiis, manus, & digitos in certum modum flexit, claudendo, aperiendoque foramina, &c. V. *Gaſpar. Barthol. de Tib. Ver. c.* 7.

Diſcaveo, es, vi, autum, n. 2. diligenter caveo. *Plaut. Men.* 2. 1. 24. Dictum faceſſe elatum, & diſcaveas malo.

Diſcedo, is, ceſſi, ceſſum, n. 3. *partirſi*, הלך, Ger. *hinweggehen*, Gall. *ſe partir*, Hiſp. *partirſe*, ἀναχωρῶ, abeo, recedo, demigro, a *dis*, & *cedo*. *Cic. 6. Fam.* Servium diſceſſiſſe Athenis, moleſte tuli. ¶ Sæpe uſurpatur cum loco, ad quem. *Cic.* 3. *Fam.* Sed eo diſceſſiſti, quo ego te ne perſequi quidem poſſem triginta diebus. *Id. in Som. Scip.* Diſcedere cubitum. *Virg. Æn.* 12. Diſcedere ad urbem. ¶ Translate ponitur pro relinquere. *Cic.* 2. *de Orat.* Mihi certum eſt a judiciis, cauſiſque diſcedere. Sic diſcedere ab armis, *Id. Phil.* 8. *ad fin.* Diſcedere vita, diſcedere a recta conſcientia, *Id. Tuſc.* 1. *c.* 34. & *l.* 13. *Attic. epiſt.* 20. ¶ Eleganter ſumitur pro excipere, *ſuccumbere*. *Cic. l.* 1. *Attic. epiſt.* 17. Amoris erga te mei, cum a fraterno amore domeſticoque diſceſſi, tibi primas defero. ¶ Item pro divortium facere. *Cic.* 8. *Famil.* Quod inter poſtulationem, & nominis delationem uxor a Dolabella diſceſſit. ¶ Item pro dividi, hiſcere. *Cic.* 1. *Offic.* Cum terra diſceſſiſſet magnis quibuſdam imbribus. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 12. In duas factiones Civitas diſceſſit. ¶ Diſcedere in ſententiam, eſt alterius ſententiam probare. Mos enim fuit antiquorum, ut, cum in tanto Senatorum numero longum foret ſingulorum ſententias audire, illi tantum, qui cæteris dignitate antecellebant, ſententiam rogarentur, deinde duabus, tribuſve jam dictis ſcatentiis, reliqui in illorum, quorum judicio ſubſcribebant, ſedilia tranſirent. *Cic. ſæpe*, & *Liv. l.* 28. *c.* 45. Sic diſcedere in alia omnia. h. e. diſſentire, *Cic.* 10. *ep.* 12. V. Eo, is. *P. Manut.* Diſcedere, non eſt ſemper de loco abire. Nam *l.* 2. *Att. ep.* 16. Si poſſum, *inquit*, diſcedere, ne cauſa optima in Senatu pereat. id eſt, ſi poſſum conſequi, ſi hunc exitum res habere poteſt. Idem verbum ad eandem ſententiam tranſtulit *Terent.* apud quem ita loquitur Geta ſervus *in Phorm.* 5. 2. 8. Modo ut hoc conſilio poſſit diſcedi, ut iſtam ducat.

Diſcens, entis, *ſcolaro*, *ſtudente*, μαθητὴς, diſcipulus ſeu litterarum, ſeu artis cujuſpiam illiberalis. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. (*al.* 4.) *ad fin.* Cœdi vero diſcentes, minime velim. Inſcript. apud Murator. *pag.* 940. *n.* 4. Aureliæ Sanl. Aureliæ Alci S. & Aurelio Carabo diſcenti ſuo fecerunt.

Diſcentia, æ, f. diſcendi actio. Vox eſt *Tertul. lib. de Anim. cap.* 23. & 24. ipſique relinquenda.

Diſceptatio, f. 3. *diſputa*, *conteſa*, מליצה, Ger. *ein ſpan*, Gall. *debat*, *controverſe*, Hiſp. *contienda*, διαλεξις, diſputatio, contentio, lis, cauſa. *Cic.* 2. *de Div.* Cum quibus omnis fere nobis diſceptatio, contentioque eſt. ¶ Sumitur etiam pro arbitratu, & cognitione. *Ulp. l. cum ii*, §. *cui*, *ff. de tranſ.* Hæc omnia habent diſceptationem Prætoris.

Diſceptatiuncula, æ, f. dim. a diſceptatio. *Gel. in præfat.* vel *c. ult.* Tempus ad colligendas memoriarum diſceptatiunculas conferre.

Diſceptator, m. 3. *giudice*, מליץ, Germ. *ſchidsmann*, Gall. *juge*, *arbitre*, Hiſp. *arbitrador*, *contendedor*, διαιτητὴς, judex, arbiter, rei, ſententiæque moderator. *Cic. in Partit. cap.* 3. Aut auſcultator eſt, qui audit, aut diſceptator. *Liv. l.* 33. *c.* 45. Reconciliatore pacis, & diſceptatore de iis, quæ in controverſia cum Pop. Rom. eſſent, utendum cenſebat. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 10. *n.* 4. Diſceptator de pace, *mediatore*.

Diſceptatrix, f. 3. quæ diſceptat, judicat. *Cic.* 4. *Acad. c.* 28. Dialecticam inventam eſſe dicitis veri, & falſi quaſi diſceptatricem, & judicem.

Diſcepto, as, avi, atum, n. 1. *diſputare*, *contendere*, נצה, Germ. *zanken*, Gall. *debattre*, Hiſp. *contender diſputando*, διαγωνίζομαι, diſputo, contendo, decerto. *Cicer.* 4. *Famil.* Poſtquam armis diſceptari cœptum eſt de jure publico. ¶ Item cognoſco, judico. *Cicer. pro Mil.* Et illi eſt præpoſitus quæſitioni, qui hæc juſte, ſapienterque diſceptet. *Id.* 4. *Tuſc.* Diſceptare controverſias aliquorum. *Id. pro Dejot. c.* 2. Hanc, C. Cæſar, cauſam ſi in foro dicerem, eodem audiente, & diſceptante te. ¶ Singularem habet notionem hoc verbum apud *Cic. lib.* 10. *Famil. epiſt.* 20. Quamquam in uno prælio omnis fortuna Reipub. diſceptat. h. e. agitur, vel pendet.

Diſcernículum, n. 2. idem ac diſcriminale, a diſcernendo. *Var. lib.* 4. *de L. L.* ¶ Sumitur & generatim pro differentia, diſcrimine. *Gel. l.* 17. *c.* 15. Diſcerniculo coloris inſignes, candidi, & nigri.

Diſcerno, is, diſcrevi, cretum, a. 3. *diviſer*, *ſeparare*, הבדיל, Ger. *unterſcheiden*, Gall. *diſcerner*, Hiſp. *apartar*, *diviſar*, διαχωρῶ, ſeparo, divido. *Cic.* 3. *Tuſc.* Democritus alba, & nigra diſcernere non potuit. *Id. pro Font. c.* 6. Ubi diſcerni poſſit ſtultus auditor a ſapiente. *Virg.* 4. *Æn.* Tenui telas diſcreverat auro. ¶ Quandoque diſtincte cognoſco. *Ter. Adelph.* 4. 2. 5. Quid hoc, malum, infeliciatis? ſatis nequeo diſcernere. ¶ Quandoque judico, dirimo. *Virg. Æn.* 12. v. 898. Limes agro poſitus, litem ut diſcerneret arvis. Sic, diſcrevit digitus, apud *Calpurn. ecl.* 2. v. 27. h. e. micando digitis controverſia dirempta eſt.

Diſcerpo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſbranare*, *ſquarciare*, פרך, Ger. *zerreiſſen*, Gall. *deſchirer*, *mettre en pieces*, Hiſp. *deſpedaçar*, διασπάω, diſcindo, in partes diſtraho, ex dis, & carpo. *Cic. in Top. c.* 5. Quum res quaſi in membra diſcerpitur.

Diſcerptus, a. 1. 2. diviſus, laceratus, part. a diſcerpor. *Cic.* 3. *de Orat.* Quæ complecti tota nequeunt, hæc facilius diviſa, & quaſi diſcerpta contrectant. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. v. 86. Membra diſcerpta.

Diſceſſio, onis, f. 3. *partita*, לכה, Ger. *hinweichung*, Gall. *departement*, Hiſp. *partida*, ἀναχώρησις, receſſio, ſeparatio, diviſio. *Cic.* 2. *Offic.* Eorum neque acceſſione melior vita fit, neque diſceſſione pejor. ¶ Interdum pro divortio ponitur. *Ter. Andr.* 3. 3. 35. Incommoditas huc omnis redit, ſi eveniat diſceſſio. ¶ In foro quoque dicimus diſceſſionem fieri in ſententiam alicujus, cum Senatores e ſua ſede ad eum tranſeunt, cujus ſententiam perſcriptum. *Cic.* 6. *Ver.* Cum jam non ſolum diſceſſio facta eſſet, ſed etiam perſcriptum, atque in tabulas relatum. V. *Diſcedo*, & *Eo*, *is*.

Diſceſſus, us, m. idem ac diſceſſio. *Cic.* 1. *Fam.* Quæ poſt diſceſſum tuum ſcripſerim. ¶ Translate dicitur de morte. *Cic.* 1. *de Div. c.* 23. O præclarum diſceſſum e vita! ¶ Item de hiatu, vel diruptione. *Cic.* 2. *de Div.* Ita te nec terræ fremitus, nec cœli diſceſſus, nec lapideus, aut fulmineus imber, nec trajectæ ſtellæ, nec faces viſæ terrebunt.

Diſceſſus, a, um, partic. paſſivum. *Cal. l.* 4. *hiſt.* apud *Priſcian.* Cothodibus diſceſſis, multi interficiuntur partiti.

Diſcus, m. 2. cometa, vel ſimilis aliqua aeris impreſſio. *Plin. l. c.* 25.

Diſcidium. V. diſſidium.

Diſcinctus, a. 1. 2. *diſcinto*, מפורח, Ger. *aufgegürtet*, Gall. *deſceint*, Hiſp. *deſcinto*, ἄζωστος, partic. a diſcingor. *Liv. lib.* 27. Diſtinctis ſc. ad ire diſcinctos deſtituit. ¶ Antiqui negligentes, & deſides appellabant *diſcinctos*, contra *accinctos* ſolertes, ſtrenuos. Quod a re ipſa deducta eſt. Molles enim demiſſis, diſcinctiſque veſtibus uti ſolent, ſtrenui vero atque induſtrii, quo ſint ad res exequendas promptiores, ſuccinctique incedunt. *Perſ. ſat.* 3. v. 31. Non pudet ad morem diſcincti vivere Nattæ. ¶ Nepos diſcinctus, eſt omni luxuria diſſluens. *Hor. Epod. Od.* 1. Diſcinctus aut perdam ut nepos. ¶ Diſcincti etiam dicebantur exauctorati, & cum ignominia dimiſſi a militia. *Valer. Gallic. in Avid. c.* 6. Si quis cinctus jovenietur apud Daphen, diſcinctus redeat.

Diſcindo, is, diſcidi, diſciſſum, a. 3. *fendere*, קרע, Germ. *zerſchneiden*, Gall. *fendre*, Hiſp. *hender*, διαιρέω, divido, lacero, aperio, a *dis*, & ſcindo. *Cic.* 2. *de Orat.* Ut diſcinderem tunicam, ut cicatrices offenderem. ¶ Translate eſt dirimere, diſſolvere. *Cic. de Amic. c.* 21. Tales igitur amicitiæ diffluendæ magis, quam diſcindendæ ſunt.

Diſcingo, is, inxi, inctum, a. 3. *ſcingere*, פתח, Germ. *entgürten*, Gall. *deſceindre*, Hiſp. *deſceuir*, ἀναζωννύω, quod cinctum eſt, diſſolvo. *Cic. ad Q. Fr.* Cæſar mihi in linu eſt, neque ego diſcingor. ¶ Translate ponitur pro enervare, ſeu confutare, vel retundere. *Sil. l.* 7. Diſcinxit ratione dolos. *Sidon. l.* 2. *ep.* 7. Diſcingere, quæ in diſceptationem veniunt. ¶ Significat etiam dignitate privare, exauctorare. V. *Diſtinctus*, & *Cingulum*.

Diſciplina, f. 1. *diſciplina*, לקח, Germ. *lehr*, Gall. *diſcipline*, Hiſp. *diſciplina*, μάθημα, inſtitutio, ars, ſcientia, a *diſco*, vel a *diſcipulus*, quaſi *diſcipulina*, per ſync. Porro *diſcipulina* legitur in nummis Hadriani. *Cic. pro Cal.* Cujus prima ætas dedita diſciplinis fuit. ¶ Videtur a doctrina differre, quia eadem ars diſciplina dicitur, prout a diſcipulo percipitur, doctrina, prout a doctore traditur. Sed diſciplina etiam de doctore dicitur. *Cic. pro Cal.* Hæc igitur eſt tua diſciplina? ſic tu inſtituis adoleſcentes? ¶ Diſciplina item eſt modus vivendi, vel inſtitutum, mos, conſuetudo. *Cic.* 1. *de Orat.* Nam & prima ætate incipimus in ipſam perturbationem diſciplinæ veteris. *Plaut. Aſinar.* Eadem nos diſciplina utimur. ¶ Item exemplum bene vivendi. *Plaut. Muſt.* Diſciplinæ aliis eram. ¶ Item ſecta Philoſophorum. *Cicer.* 5. *Tuſc.* Omnes tere Philoſophi omnium diſciplinarum hoc eodem animo eſſe potuerunt. ¶ Dare, vel tradere ſe in diſciplinam, eſt ſe alicui inſtituendum permittere. *Gel. lib.* 5. *cap.* 10. Is in diſciplinam Protagoræ ſe ſe dedit. Adde *Cicer. lib.* 1. *de Div. cap.* 41. ¶ Diſciplina memoriæ, *l'arte della memoria*; ars memoriæ alendæ, & conſervandæ. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 1. *a med.*

Diſciplinabilis, le, o. 3. quod ad diſciplinam ſpectat. *Auth. ad Hor. l.* 3. *c.* 3. Cujus rei aliquam diſciplinabilem ſcientiam poterimus habere.

Diſciplinátus, a, um, adject. bonis moribus per diſciplinam præditus. *Alcim. Avit. l.* 4. *c.* 46. *de arbore degenerante*: Diſciplinatos diffluxiſſe promere fructus. *Tertul. de fuga c.* 1. Diſciplinatior in jejuniis.

Diſciplinóſus, o. 1. 2. qui tam bonas, quam malas artes facile diſcit. Hinc in reprehenſionem dictus eſt a Catone *diſciplinoſus gladiator*, apud *Gel. l.* 4. *c.* 9.

Diſcípula, f. 1. mulier, quæ diſcit. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Audit diſcipula intentione magna, & reddit. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 20. Dedam te diſcipulam cruci.

Diſcipulátus, us, ui, m. idem fere quod diſciplina. *Tert. de Præſcriptionib. adv. Hæret. c.* 21. In diſcipulatu, in convictu.

Diſcípulus, m. 2. *diſcepolo*, תלמיד, Ger. *lehrjung*, Gall. *diſciple*, Hiſp. *diſcipulo*, μαθητὴς, qui diſciplinam ab alio percipit. *Cic.* 3. *Off.* Orator dulcis, ut Theophraſti diſcipulum potis agnoſcere. ¶ Diſcipuli etiam dicuntur, qui in tabernis, vel officinis mercatorum ſerviunt, & eorum diſciplinam addiſcunt, *garzoni di bottega*. Hinc diſcipulos coquorum *Plaut.* memorat *Pſeud.* 3. 2.

Diſcíſſus, a, um, adject. diſcerptus, laceratus, *ſcerato*, *ſtraziato*. *Virg.* 3. *Georg.* v. 514. Diſciſſos nudis laniabant dentibus artus. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. v. 11. Diſciſſi muri.

Diſclúdo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſeparare*, הבדיל, Ger. *aufſchlieſſen*, *abtheilen*, Gal. *ouvrir*, *ſeparer*, Hiſp. *abrir*, *echar fuera*, *apartar*, διαχωρίζω, excludo, ſeparo. *Caſ. l.* 7. *B. G. c.* 8. Qui Arvernos ab Helvetiis diſcluduit. ¶ Eſt item ſeparatim includere. *Cic.* 1. *Tuſc.* Iram, & cupiditatem, quas locis ſuis diſcluſit.

Diſcluſio, onis, f. ſeparatio, disjunctio, *ſeparazione*, διαχώρησις. *Apul. de Deo Socrat. circ. princ.* Non modo loci diſcluſione, verum etiam &c.

Diſclúſus, a, um, adject. ſeparatus, disjunctus, *diſgiunto*, *ſeparato*. *Virg. Georg.* 4. v. 147. Spatiis diſcluſus iniquis. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 33. Perturbationes ſemotas a mente, & diſcluſas Plato putat.

Diſco, is, didici, ſine ſup. a. 3. *imparare*, למד, Ger. *lehrnen*, Gall. *apprendre*, Hiſp. *aprender*, μανθάνω, rem ignotam ab aliquo docente apprehendo, vel aſſequor meditando. *Cicer.* 4. *Acad.* Ab eo Dialecticam didicerat. *Id. de Senect.* Diſcere ſtudios. ¶ Dicimus autem diſcere ab aliquo, vel de aliquo, vel ex aliquo. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 5. Didici ex literis tuis. *Virg. Æn.* 12. v. 435. Diſce puer virtutem ex me, fortunam ex aliis. *Ter. Eun.* 2. 2. 31. Ut ſibi liceret diſcere id de me. ¶ Item, apud aliquem diſcere literas. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 10.

10. ¶ Sumitur item pro ſolitum eſſe. *Plaut. Amph.* 2. 2. Vera dicere didici. Sic Græci dicunt, ἐωθὼς τοῦτο, ſolebant eſſe. ¶ Diſcere etiam proprie dicuntur Actores fabularum, quemadmodum Poetæ ipſi docere, & ſcribere tabulas. *Ter. prol. Hecyr. in fin.* Silentium date, ut lubeat ſcribere aliis, mihique ut diſcere novas expediat. Adde *eund. in prologo Heaut. v.* 10.

Diſcobŏlus, m. 2. qui diſcum jaculatur, a diſcus, & βολὴ, jactus. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. Quam eſt ide diſcobulus Myronis.

Diſcoctus, a, um, adject. valde coctus, *wol gotto*. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Lens magis diſcocta cœleſti aqua.

Diſcŏlor, o. 3. *di diverſi colori*, צבעוני, Ger. *von mancherley farben*, Gal *de diverſe couleur*, Hiſp. *de differente color*, ἑτερόχροος, quod eſt diverſorum colorum. *Mart. l.* 14. Diſcolor hic gemino calculus hoſte perit. *Cic.* 2. *Verr. c.* 13. Ut diſcoloribus ſignis juratorum hominum ſententiæ notarentur.

Diſcolorius, a, um, adject. idem quod diſcolor. *Petron. Satyr.* Diſcoloria veſtis.

Diſcolōrus, a, um, adject. diſcolor. *Capel. l.* 4. *in princ.* Diſcolora venuſtate florentibus. *Prudent. Periſteph. v.* 302. Diſcolora lana.

Diſconducīt, non conducit, non prodeſt. *Plaut. Trin.* 4. 2. 85. Sed nihil diſconducit huic rei.

Diſconveniens, tis, adject. o. 3. *diſconveniente. Lactant. de ira Dei, c.* 3. Et diſconveniens, ut ejuſmodi poteſtate ſit præditus, &c.

Diſconvenientĭa, æ, f. *inconvenienza. Tertul. de teſtim. anim. c.* 6. Suſpectam habe convenientiam prædicationis in tanta diſconvenientia converſationis.

Diſconvenĭo, is, eni, entum, n. 4. *diſconvenire*, נהלק, Ger. *ſich ubelſtbicken*, Gal. *diſconvenir*, Hiſp. *diſconvenir*, διαλλάττω, non convenio. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 99. Æſtuat, & vitæ diſconvenit ordine toto.

Diſcophŏrus, i, m. διασκόφορος, diſcum ferens. *Hieronym. in prolegom. ſeu præfat. in Daniel.* vocat *diſcophorum* Habacuc, qui prandium Danieli, capillo per aera ab Angelo ſublatus, a Paleſtina Babylonem uſque detulit, ut habetur *Dan.* 14. 32. Diſcus enim etiam vas eſcarium ſignificat.

Diſcŏquo, is, oxi, ctum, n. 3. *cuocere*, κατέψω, coquo, vel valde coquo. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Noſtri præcipiunt arietinum in aqua cum ſale diſcoquere. Adde *l.* 29. *c.* 6.

Diſcordabĭlis, le, o. 3. quod diſcordat, & diſconvenit. *Plaut. Cap.* 2. 3. 42. Inter nos fuiſſe ingenio haud diſcordabili.

Diſcordĭa, f. 1. *diſcordia*, מחלוקת, Ger. *zwytracht*, Gal. *diſcorde*, Hiſp. *diſcordia*, διαφορία, diſſidium, quaſi cordium diſſenſio. *Cic.* 4. *Tuſc.* Diſcordia eſt ira acerbior, intimo odio, & corde concepta. *Id. pro Mur.* Diſcordiam concitare. Et *Philip.* 1. Diſcordiam ſedare. ¶ Eſt etiam Diſcordia una Furiarum Dea Inferorum. *Virg. Æn.* 8. *v.* 702. Et ſciſſa gaudens vadit Diſcordia palla.

Diſcordiālis, o. 3. *litigioſo*, נחלק, Ger. *auffrühriſch*, Gal. *diſcordant*, Hiſp. *diſcordante*, quod lites generat, & parit. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Hyeme pellem ſimilem abominantur diſcordialem domibus.

Diſcorditĭoſus, o. 1. 2. qui diſcordias, & lites ſerit. *Sall. in Jugurt. c.* 66. Vulgus Numidarum ſeditioſum, atque diſcordioſum erat.

Diſcordis, pro diſcors, dicebant Veteres. *Pomp.* Blanda, fallax, impotens, ſuperba, diſcordis.

Diſcorditās, atis, f. 3. idem ac diſcordia, apud vet. *Pacuv. apud Non.* Ex diſcorditate eladem importare familiæ.

Diſcordo, as, avi, atum, n. 1. *eſſere in diſcordia*, נחלק, Germ. *zwytrechtig ſein*, Gal. *diſcorder*, Hiſp. *deſcordar*, διαφέρομαι, diſſideo, diſſentio. *Cic.* 1. *Fin.* Sed intus etiam in animis ineluctæ inter ſe diſſident, atque diſcordant. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 28. Diſcordare cum aliquo. *Vellej.* 2. 53. 3. Ab ſe diſcordans fortuna. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Parcus diſcordat avaro.

Diſcors, dis, o. 3. *diſcorde*, נחלק, Ger. *zwytrechtig*, Gal. *diſcordant*, Hiſp. *diſcorde*, διάφορος, qui corde, ideſt animo diſſidet, a *dis*, & *cor*. *Cic.* 2. *Agrar.* Non ambitione, non contentione diſcordes. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Civitas ſecum ipſa diſcors. *Veller. l.* 2. *c.* 37. Diſcors patri. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 10. *v.* 9. Ventibus diſcordibus acta. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 5. Modi diſcordes. *diſſonanz*.

Diſcrĕpans, antis, adject. diſſidens, diſcors, diſſimilis. *Salin. c.* 52. (al. 65.) In quantum mores populorum diſcrepant, habitus quoque diſcrepantiſſimus eſt.

Diſcrepantĭa, æ, f. 1. *diſcordanz*, διαφορὰ, diſſenſio, diſcordia. *Cic.* 3. *Fin. cap.* 12. Majorem multo habere Stoicos, & Peripateticos rerum omnium diſcrepantiam, quam verborum.

Diſcrepātio, onis, f. idem quod diſcrepantia, *Liv. lib.* 10. *cap.* 18. Ea ipſa inter conſules diſcrepatio fuit.

Diſcrepĭto, as, n. 1. freq. a diſcrepo. *Lucret. lib.* 2. *verſ.* 1017. Verum poſtura diſcrepitant res.

Diſcrĕpo, as, avi, & pui, atum, n. 1. *diſcordare*, נחלק, Ger. *mißhellen*, Gal. *deſcorder*, Hiſp. *diſcordar*, διαφωνέω, proprie eſt diverſo modo crepare, translate non convenire, diſcordare. *Cic.* 1. *Off. c.* 40. Ut in fidibus, aut in tibiis, quamvis paulum diſcrepent, tamen id a ſciente animadverti ſolet. ¶ Translate ſumitur pro diſſidere, vel differre, & conſtruitur cum abl. & præp. *a*, vel *ab*, vel *de*, vel *cum*, & cum acc. *& inter. Cic. de Orat. l.* 3. Si qua in re diſcrepavit ab Antonii diviſione noſtra partitio. *Idem* 4. *Tuſc.* Philoſophorum de cæteris rebus diſcrepantium. *Idem* 2. *Fin.* Diſcrepant facta cum dictis. *Idem* 2. *de Invent. c.* 49. Cum inter ſe duæ videntur leges diſcrepare. ¶ Item cum Dat. *Cic.* 3. *de Orat.* Ipſi ſibi ſinguli diſcrepantes. *Horat. de ar. poet. v.* 162. Divina futuri Sortilegis non diſcrepuit ſententia Delphis. ¶ Abſolute *Liv. l.* 22. Mirari magis, adeo diſcrepare inter auctores, quam &c.

Diſcrĕte, adverb. *ſeparatamente*, Germ. *under ſcheidenlich*, Gall. *ſeparamment*, Hiſp. *apartadamente*, διαχωρίτως, ſeparatim, diſtincte. *Cicer. de Invent. lib.* 1. *cap.* 30. Poſt diſcrete, & electe in genus quodque cauſæ, quid cuique conveniat, ex copia hæc digeremus.

Diſcrĕtim, idem ac diſcrete. *Varr. de re ruſt. lib.* 1. *cap.* 3. Quoniam diſcretim de his rebus dicendum eſt. Scaliger tamen legit *diſcretum*; quod rectius videtur, ſi ejus interpunctionem ſequamur. Habet autem *Apul. l.* 6. *A. A.* Singula Pſyche curioſe dividit, & diſcretim remota rite componit. Et *l.* 2. *Florid.* Sigillatim, ac diſcretim.

Diſcretĭo, f. 3. *ſeparazione*, נדר, Germ. *underſcheidung*, Gall. *ſeparation*, Hiſp. *apartamiento*, διάκρισις, ſeparatio, a diſcerno, *Lactan. lib.* 7. Quæ diſcretio rerum vocatur.

Diſcretīve, adverb. diſcernendo, ſeparando. *Donat. ad Terent. Eun.* 1. 2. 43.

Diſcretīvus, a, um, ad diſcernendum, & ſeparandum aptus. *Priſc. l.* 17.

Diſcrētus, a, um, o. 1. 2. *ſeparato*, διακεχωρισμένος, ſeparatus, partic. a diſcernor. *Plin. lib.* 15. *cap.* 30. Diſcretæ ſuis nominibus ſylvæ. *Stat. Theb.* 5. *v.* 539. Saxo diſcretus ager.

Diſcrīmen, nis, n. *differenza*, *ſeparazione*, נדר, Germ. *underſcheid*, Gal. *difference*, Hiſp. *diferencia*, διαφορὰ, diſcretia, ſeparatio. *Pontanus in Actio* ſcripſit fieri ex *diſcerrimen*, per ſyncopen. *Cic.* 4. *Verr. c.* 50. Omnium rerum delectum atque diſcrimen pecunia ſuſtulit. ¶ Accipitur & pro intervallo. *Cic. de L. Agr.* Duo maria pertenui diſcrimine ſeparata. ¶ Item pro diviſione capillorum, quæ fit diſcerniculo. Imo hæc propria, & prima ſignificatio nonnullis videtur. *Claud. de nupt. Hon. v.* 103. Hæc morſu numeroſi dentis eburno multifidum diſcrimen erat. hoc eſt, capillos pectit. ¶ Item pro terræ cultu, qui raſtris fit. *Colum. l.* 10. *R. R. v.* 94. Jam puro diſcrimine pectita tellus. ¶ Item pro certamine. *Virg.* 5. *Æn.* Æquo diſcrimine Piſtrix, Centauruſque locum tendunt ſuperare priorem. ¶ Item pro periculo. *Cic. Phil.* 7. *c.* 1. Adducta eſt Reſpublica in extremum pene diſcrimen. *Id. pro Leg. Manil. cap.* 5. Salus ſociorum in ſummum periculum, & diſcrimen vocatur. Sic devenire in diſcrimen, *Id.* 1. *de Orat. c.* 1. Verſari in diſcrimine, *Id. Fam.* 16. Dare in diſcrimen legiones, *Tacit.* 2. *Ann.* ¶ *Liv. lib.* 29. In diſcrimine nunc eſt humanum genus, utrum vos, an Carthaginienſes principes orbis terrarum videat, *tutto il mondo è in bilancio, ſe*, &c.

Diſcriminātim, adv. *differentemente*, Germ. *underſcheidlich*, Gall. *differemment*, Hiſp. *differentemente*, κατατμητικῶς, diſtincte, differenter. *Varr. l.* 1. *de re ruſt. c.* 7. Nati in loco aquoſo, aut etiam in aqua, & id diſcriminatim, ut alia in lacubus, alia in fluminibus &c.

Diſcriminātio, onis, f. diſcretio, diviſio. *Diomed. Grammat. l.* 1. Nomen eſt, quo Deus, aut homo propria diſcriminatione pronuntiatur.

Diſcriminātor, oris, m. qui diſcernit. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Diſcriminatores impendere. *Apul. de Mundo.* Diviſor, & diſcriminator.

Diſcriminātus, o. 1. 2. diſtinctus, partic. a diſcriminor. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Vigiliarum, ſomnique nec die, nec nocte diſcriminata tempora.

Diſcrimĭno, as, a. 1. *dividere*, *dipartire*, הבדיל, Germ. *vnderſcheiden*, Gall. *ſeparer*, *diſcerner*, Hiſp. *apartar*, κατατέμνω, eſt diſcernere. *Cic. Philip.* 12. *c.* 9. Hetruriam diſcriminat.

Diſcrucĭātus, us, ui, m. idem quod cruciatus, *tormento*. *Prudent. Hamartig. v.* 834. Vermibus, & flammis, & diſcruciatibus ævum immortale dedit.

Diſcrucĭo, as, avi, atum, a. 1. idem ac crucio, & tam ad animum, quam ad corpus refertur. *Cic.* 12. *Phil.* Ut ille Trebonium, & ſi poſſet, etiam Brutum diſcruciatos necaret. *Cæl. Cic.* 8. *Fam.* Nunc quotidie non eſſe te, ad quem curſitem, diſcrucior. ¶ Conſtruitur cum ablat. *Plaut. Caſ.* Ego diſcrucior miſer amore. ¶ A veteribus etiam cum gen. uſurpabatur. *Plaut. Aul.* Diſcrucior animi, quia domo abeundum eſt mihi. Adde *Ter. Adelph.* 4. 4.

Diſcubitorĭus, lectus, in quo, vel ſuper quem antiqui conaturi diſcumbebant, apud *Plin.* Nos tamen locum non invenimus.

Diſcubĭtus, us, ui, m. diſcumbendi actus, *il porſi a ſedere*. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. *n.* 7. Ne ſenioris adventum diſcubitu præcurrerent.

Diſcŭbo, as, ui, itum, n. legitur in Theſ. L. L. ſed exempla, quæ afferuntur, ad *diſcumbo* referri poſſunt, cum quo commune habet præteritum.

Diſcŭlus, i, m. diminut. a diſcus. Calep. citat pro hac voce *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 8. Cœnam paravi diſculo. At optimi Codices P. Victor. & Gronovii hæc verba ibi non agnoſcunt.

Diſcumbo, is, ui, itum, n. 3. *ſedere a menſa*, ישב, Germ. *zu tiſch ſitzen*, Gall. *s' aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe à la meſa*, ἀνάκλιμαι, menſæ accumbo. *Cic. Att.* Diſcubuimus omnes. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 700. Stratoque ſuper diſcumbitur oſtro. ¶ Item *porſi a dormire*. *Plaut. Mercat. prol. v.* 100. Diſcubitum nocte ut imus, ecce &c.

Diſcuneātus, o. 1. 2. apertus, ac patens, a cuneus. *Plin. l.* 9. *c.* 30. Conchæ ſe contrahunt, ſed in fruſta diſcuneatæ. Ideſt quaſi immiſſo cuneo diductæ, & pateſactæ. Loquitur de conchis, cum polypi iis inſidiantes lapillum injiciunt, quo carnes ſecuri extrahant.

Diſcupĭo, is, ivi, itum, a. 3. *deſiderar ardentemente*, אוה, Ger. *begirig begeren*, Gal. *deſirer ardement*, Hiſp. *deſſear mucho*, ἐπιθυμέω, valde cupio. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. epiſt.* 15. Te videre, & omnia intima conſerre diſcupio.

Diſcurro, is, urri, & cucurri, urſum, n. 3. *correre in diverſe parti*, שוטט, Ger. *hin und her lauffen*, Gal. *courir ca, & la*, Hiſp. *diſcurrir*, διατρέχω, in diverſas partes curro. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Juventus Romana ad rapiendas virgines diſcurrit. *Sueton. in Calig. c.* 32. Cum palma diſcurrit more victorum. ¶ Apud *Ammian. Marcel.* invenitur pro differere, *diſtorrere*, ut & Græce διατρέχω. Ejus verba ſunt *l.* 17. *c.* 6. Super quo nunc pauca diſcurram. V. *Voſſ. de Iſtiuis. ſuſpect. c.* 14.

Diſcurſātio, onis, f. *il correre qua, e là*, *ſcorreria*. *Senec. de Brevit. vitæ, cap.* 3. Officioſa per Urbem diſcurſatio. Al. legunt, *diſcurſitatio*. *Frontin. lib.* 1. *cap.* 5. Magna diſcurſatione.

Diſcurſātor, oris, m. qui diſcurrit. Diſcurſatores genus militum, de quo *Ammian. l.* 16. *c.* 26. Iiſdem ſparſim miſceuere pedites diſcurſatores & leves.

Diſcurſim, adv. diſcurrendo. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 1. Diſcurſim variantibus pecuſis.

Diſcurſio, f. 3. idem ac diſcurſus. *Laſſ. de Opific. Dei, cap.* 3. Totos dies in diſcurſione conſumunt.

Diſcurſitatio. V. Diſcurſatio.

Diſcurſo, as, avi, atum, n. 1. frequentat. a diſcurro. *correre ſpeſſo qua, e là. Quintil. l.* 11. *c.* 3. de Oratoris geſtu, & actione: Diſcurſare ineptiſſimum. *Florus l.* 3. *c.* 18. Inde jam paſſim ab omni parte diſcurſante populo.

Diſcurſus, us, m. *il correre qua, e là*, שוט, Ger. *hin und wieder lauffung*, Gal. *courſe de ca, & de là*, Hiſp. *diſcurſo*, διατροχασμὸς, actus diſcurrendi, *Hirt. 8. bell. Gal. c.* 29. Magno clamore, diſcurſuque paſſim ſe fugæ mandat.

Diſcus, m. 2. *piatto grande*, קערה, Germ. *eine ſchüſſel*, Gall. *un grand plat*, Hiſp. *grande plato*, δίσκος. Eſt quædam moles ſaxea, vel plumbea, ſive ferrea, cujus jactu juvenes inter ſe certabant, victorque erat, qui aut altius in ſublime, aut longius in tractu ultra deſignatum ſpatium, aut propius metam projecſſet, a δίσκω, *jacio*. Erat figura plana, & rotunda. Hinc Græci translate Solem diſcum vocant. *Mart. l.* 14. *ep.* 163. Splendida cum volitent Spartani pondera diſci, eſte procul pueri. Alludit ad mortem Hyacinthi pueri, qui jactu diſci ab Apolline interfectus eſt. ¶ *Horat. de ar. poet. v.* 380. Indoctuſque pilæ, diſcive, trochive quieſcit. ¶ *Diſcum, quam Philoſophum audire malle*, proverb. de eo dictum, qui leviſſimas delectationes rebus graviſſimis anteponit. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 3. ¶ A Græcis ſumitur item pro lance ad cibos menſæ inferendos. Quo ſenſu *Auguſtin. expoſit. in Pſal.* 96. diſcum appellat linteum illud, quod in viſione Petro oblatum eſt variis animalibus refertum. ¶ Apud *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. diſcus dicitur quadrata tabula horologii ſolaris, in qua umbræ horas indicantes conſpiciuntur.

Diſcuſſe, adverb. cum examine. *Capel. lib.* 9. *circ. princip.* Ab ipſa virgine explorandæ diſcuſſius.

Diſcuſſio, f. 3. actus diſcutiendi, examen, *eſame*, *diſcuſſione*. *Leg.* 14. *Cod. Theodoſ. de Jure Fiſci*. Diſcuſſio pecuniæ. ¶ Item excuſſio, actus diſcutiendi. *Senec. quæſt. natur. l.* 6. *c.* 19. In dolio cantantis vox per totum cum qualem diſcuſſione percurrit, ac reſonat.

Diſcuſſor, m. 3. qui diſcutit, & diſceptat. Ita hac voce utuntur Imperatores in *Cod. l.* 10. *tit.* 30. de Diſcuſſoribus. Vet. etiam Gloſſa λογοθέται, diſcuſſor, diſputator, ratiocinator. Adde *Caſſiod. l.* 4. *ep.* 38. & *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 21.

Diſcuſſorĭus, a, um, o. 1. 2. quod diſcutit, ut vis diſcuſſoria. *Plin. l.* 30. *c.* 8. Et per ſe cinis inanium cochlearum ceræ mitius diſcuſſoriam vim habet.

Diſcuſſus, a, um, adject. *diſſipato*, *ſgombrato*, διαχεχυμένος, ut diſcuſſæ umbræ. *Virgil.* 12. *Æn. verſ.* 669. Diſcuſſa nox, *Lucan. lib.* 5. *verſ.* 700. Diſcuſſa plebe, *Stat. lib.* 5. *Silv.* 3. *verſ.* 282.

Diſcutĭo, tis, cuſſi, cuſſum, a. 3. *ſcuotere*, *dibattere*, דרה, Ger. *erſchüttern*, Gal. *ebranler*, Hiſp. *ſacudir*, διασείω, proprie in diverſas partes quatio, & dejicio, diſturbo, diſpello, ex *dis*, & *quatio*. *Liv. l.* 21. *c.* 12. Tribus arietibus aliquantulum muri diſcuſſit. ¶ Translate ponitur pro removere, tollere, averte, reſolvere, *diſſipare*, *ſgombrare*. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Diſcuſſa eſt illa caligo, quam paulo ante dixi. Sic diſcutere timorem, triſtitiam, faſtidium, *Plin. l.* 2. *c.* 6. & *l.* 23. *c.* 1. *ſub fin.* ¶ Item pro variis modis examinare, inveſtigare, reſcindere. *Cic.* 4. *Acad.* Ut occurrere poſſimus interrogationibus eorum, captionesque diſcutere. ¶ Medicis diſcutere eſt ulcus ſine ſuppuratione diſſipare. Nam tubercula aut diſcutiuntur, aut emittuntur. *Celſ. l.* 5. *c.* 11. Diſcutiuntur ea, quæ in aliqua parte corporis coierunt.

Diſerte, adverb. *facondamente*, Germ. *mit zuſſgetruck ten worten*, Gall. *elegamment*, Hiſp. *elegantemente*, ἐυγλώττως, facunde, eloquenter. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut prudentibus diſerte, ſtultis etiam vere dicere videaris. *Martial. lib.* 3. *epig.* 18. Cauſas, inquis, agam Cicerone diſertius ipſo. ¶ Item diſtincte, & expreſſe, *diſtintamente*. *Liv. lib.* 21. *cap.* 19. Cum in fœdere Luctatii diſerte adjectum eſſet, id ita ratum fore, ſi populus cenſuiſſet. *Id. lib.* 39. *cap.* 28. Diſertiſſime planiſſimeque in eo ſcriptum eſt.

Diſertim, adverb. idem ac diſerte. *Plaut. Stich.* 1. 3. 87. Id nomen tibi fuit diſertim. Adde *Non. c.* 11. *n.* 3.

Diſertĭo, onis, f. Diſertiones *Feſtus* exponit diviſiones patrimoniorum inter conſortes.

Diſertus, a, um, o. 1. 2. *eloquente*, מדבר צחות, Germ. *wolberedt*, Gal. *diſert*, elo-

eloquax, Hisp. *eloquente*, *facundo*, Ἀγαθός, facundus, qui prudenter disputat, a differo. *Cic. Att. l.* 1c. Cœlius tuus disertus est magis, quam sapiens. *Id. Att. l.* 7. *epist.* 2. Epistola disertissima. ¶ Differt ab eloquente. Nam *disertus* est ille, qui potest satis acute, atque dilucide apud mediocres homines ex communi quadam hominum opinione dicere; *eloquens* vero, qui mirabilius, & magnificentius augere potest, atque ornare, quæ velit, omnesque omnium rerum, quæ ad dicendum pertineant, fontes animo, ac memoria continet. Hinc M. Antonius in quodam suo libello scripsit, disertos se cognosse nonnullos, eloquentem adhuc neminem. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 5. & *Phil.* 2. *c.* 43. ¶ Comparat. Disertior. *Cic.* 3. *de Orat.* Eloquentior fuit, & disertior Socrates. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 9. *n.* 1. Alterius salubriores erant contiones, alterius disertiores. ¶ Apud *Terent. Eun.* 5. 7. 10. videtur accipi pro astuto. At etiam, inquit, primo callidum, & disertum credidi hominem.

Diſglutino, as, a. 1. *disuno*, dissolvo. *Hieronym. epist.* 26. *ad Pammach. c.* 5. *ad fin.* Conjuncta disglutinamus, unita dissimus.

Diſgrĕgo, as, a. 1. separo, sejungo. *Martian. Capel. l.* 3. *pag.* 71. probabilis. Hic ordo rebus, quique disgregabitur In bina demum.

Diſgrĕgus, a, um, adject. a *dis*, & *grex*, *gis*, significat, dissimilis. *Martian. Capel.* 9. Venustate disgregæ puellæ.

Disbiſco, is, n. 3. idem quod dehisco. *Cato de R. R. c.* 12. Arbores comprimant, si disbiascent.

Disjecto, as, freq. a disjicio. *Lucr. l.* 2. *v.* 553. Disjectare solet magnum mare transtra, carinas, antennas, proram, &c.

Disjectus, o. 1. a. διαβαλλόμενος, dispersus, dissipatus. *Her. l.* 1. *od.* 20. Testaque Penthei disjecta non levi ruina. *Ovid. Heroid. epist.* 12. Comæ disjectæ. *Virg.* 1. Æn. Disjecta classis. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Disjectæ nubes. *Auct. ad Heren. l.* 4. Res sparsæ, & vage disjectæ.

Disjectus, us, ui, m. dispersio, dissipatio. *Lucret. l.* 3. *v.* 931. Major enim turbæ disjectus materiai Consequitur letho.

Disjicio, cis, jeci, jectum, a. 3. *gettar in diverse parti*, *disfare*, נתץ, השליך, Ger. *beinwerffen*, Gal. *jetter par terre*, Hisp. *derribar*, διαβάλλω, in diversas partes jacio, dissolvo, destruo. *Virg.* 1. *Æneid.* Disjectique rates. ¶ Translate est dirimere. *Liv. l.* 1. Si disjicere rem possent. *Virg.* 7. *Æn. v.* 339. Disjice compositam pacem. *Ovid.* 10. *Met.* Nubes disjicere pondere. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 27. Rapuit, disjecitque naves in aperta Oceani. ¶ Parcus in *Lex. Crit.* contendit scribendum esse *difficio*, non *disjicio*: itaque legit illud *Plaut. in Curc.* 3. 1. 34. Clypeatus elephantum ubi machæra dissicit. Et illud *Lucret. l.* 3. *v.* 640. Et dissilla simul cum corpore dissicietur.

Disjugatio. V. Disjugatio.

Disjugātus, a, um, disjunctus, divisus. *Arnob. l.* 7. *circa init.* Qui sunt ab his longe natura disjugati.

Disjuncte, adverb. *separatamente*. *Festus Pompeius*. Nec ita appellari debere, Verrius ait, sed disjuncte.

Disjunctim, adverb. idem quod disjuncte. *Dig.* 28. 7. 5. & 55. 1. 51.

Disjunctio, f. 3. *separazione*, נתוק, Germ. *absonderung*, Gall. *separation*, Hisp. *apartamiento*, διαζύξις, separatio. *Cic. pro Sext.* In tanto luctu meorum, in tanta disjunctione. *Id. de Prov. Conf.* Disjunctio sententiæ. ¶ Est item Figura verborum per detractionem, qua singulis orationis membris sua verba propria attribuantur. *Cic. pro Sylla*. Permitto aliquid iracundiæ tuæ, do adolescentiæ, cedo amicitiæ, tribuo parenti.

Disjunctive, adverb. *Ulpian. Dig. l.* 30. *tit.* 1. *l.* 34. At si conjuncti disjunctive commixti sunt, unius personæ potestate funguntur.

Disjunctivus, o. 1. 2. quod disjungit, ut Conjunctiones disjunctivæ *aut*, *vel*, *sive*, &c. apud Grammaticos, & *l. si ita*, *Dig. de verb. oblig.* Adde *Ascon. in Orat. pro M. Scauro*.

Disjunctus, o. 1. 2. partic. a disjungor, *disgiunto*. *Cic. pro Sext.* Apud Athenienses homines Græcos longe a nostrorum hominum gravitate disjunctos. ¶ Hinc comp. *disjunctior*, sup. *disjunctissimus*. *Cic.* 4. *Acad.* Nihil est ab ea cogitatione, quam habemus de gravitate sapientis, errore, levitate, temeritate disjunctius. *Plin. Paneg. c.* 15. Disjunctissimæ terræ. ¶ *Disjunctum*, *i*, absolute pro disjunctiva propositione. *Gel.* 5. 11. Non ratum id, neque justum disjunctum esse ait. ¶ *Martian. Capel. l.* 5. *pag.* 176. scribit, disjunctum esse etiam nomen figuræ, quæ Græce διεζευγμένον, appellatur.

Disjungo, is, nxi, nctum, a. 3. *disgiungere*, *separare*, הבדיל, Ger. *absondern*, Gall. *desjoindre*, *separer*, Hisp. *desjuntar*, *apartar*, διαζεύγνυμι, separo. *Cic. l.* 1. *ep.* 9. Ab orationibus disjungo me tere, reteroque ad mansuetiores Musas. *Id. ibid. ep.* 7. Intervallo locorum, & temporum disjungi. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 86. Hæc res multo maxime disjunxit illum ab illo, h. e. alienavit. ¶ Dicitur & de equis e curru solutis. *Cic. l.* 1. *Divin.* Ut jumenta jubeant disjungere.

Disŏmus, a, um, δισώμος, duorum corporum capax: a δίς, bis, & σῶμα, corpus, *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 731. *n.* 11. P. Ælius Venetianus hoc vas disomum sibi, & Felicitati suæ posuit.

Dispalātus, a, um, adject. *disperso*, *vagabondo*. *Nepos* 6. *c.* 1. Dispalati in agris. *Aurel. Vict. de Rep. ordin. l.* 2. *c.* 13. Multitudo in artes, vitasque varias dispalata.

Dispaleco, is, n. 3. errantium instar dispergor, item divulgor, palam fio, a dispalo. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 123. Quam illud flagitium vulgo dispaleverit.

Dispalo, as, avi, atum, a. 1. *andare errando*, הדה, Germ. *landlaufen*, Gall. *vaguer*, Hisp. *vagar*, πλανάομαι, huc, illuc erro, a palare, vel palari, quod est vagari. *Ammian. l.* 15. *c.* 4. Incompositio agmine milites huc & illuc dispalantes. ¶ Sed *Nonio c.* 2. *n.* 250. activum est, & significat separare. *Sisenna*: Tanto plures passim dispalantur. *Ammian. l.* 31. *c.* 2. Absque lare, vel lege, aut ritu stabili dispalantur.

Dispando, dis, di, ansum, *distendere*, פרש, Germ. *ausspannen*, Gall. *etendre*, *deployer*, Hisp. *tender*, διατείνω, extendo, expando. *Lucret. l.* 6. *v.* 598. Non distrata suum late dispandat hiatum.

Dispansus, a, um, adject. expansus, extensus, *spiegato*, *steso*. *Plin. l.* 9. *c.* 4. Arbor vastis dispansa ramis. *Sueton. Domit. c.* 19. Dispansa manus. *Lucret. lib.* 1. *v.* 306. Dispansæ vestes.

Dispar, is, o. 3. *dissimile*, Germ. *ungleich*, Gal. *dissemblable*, Hisp. *disigual*, ἀνόμοιος, inæqualis, dissimilis, a par. *Cic. de Amic.* Dispares enim mores disparia studia sequuntur. *Id. de Senect.* Dispar fui, atque dissimile. *Id.* 2. *Tusc.* Dispares inter se motus. *Liv. l.* 1. Dispares viribus fratres. *Sil. lib.* 8. Brutius haud dispar animorum. *di pari coraggio*.

Disparatio, onis, f. separatio, *separazione*. *Vitruv. lib.* 2. *cap.* 9. Ad disparationem procreationis.

Disparātus, o. 1. 2. ab aliis sejunctus, separatus. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 28. Disparatum est id, quod ab aliqua re per appositionem negationis seperatur, hoc modo, sapere, & non sapere.

Disparĕo, es, ui, n. 2. *sparire*, cui contrar. est apparco. *Lactant. l.* 3. *c.* 10. Latibula sibi parant in plures exitus disparentia.

Disparilis, e, o. 3. idem quod dispar. *Cic.* 1. *de Divin. cap.* 36. Et ex disparili aspiratione terrarum.

Disparilĭtas, atis, f. dissimilitudo. *Var. l.* 9. *L. L.* Propter disparilitatem vocis figurarum. *Gel. in præf.* Disparilitas rerum. Et *l.* 9. *c.* 5. Disparilitas collationis.

Disparĭliter, adverb. dissimiliter. *Var. lib.* 1. *R. R. cap.* 6. Hæc ad colendum disparilitèr habent momentum.

Dispăro, as, avi, atum, n. 1. *separare*, הבדיל, Ger. *sondern*, Gal. *separer*, Hisp. *apartar*, διαζεύγνυμι, separo, & sejungo. *Plaut. in Rud. Prol. v.* 10. Jupiter nos pergentes alium in alia disparat. *Gel. l.* 11. *c.* 11. Lepide tot sententias in eandem rem, quasi aliud, atque aliud diceret, disparavit.

Dispartibĭlis, e, adject. divisibilis. *Tertull. adverf. Hermog. cap.* 39. Demutabilis, & dispartibilis.

Dispartio, & Dispartior, V. Dispertio.

Dispectio, onis, f. 3. *Apul. lib.* 10. *de A.* Subita dispectione fœminæ perturbatus. Al. leg. *despectione*.

Dispecto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a dispicio. *Arnob. l.* 1. Non ex gratia, sed ex vero disceptationis hujus dispectare momenta.

Dispector, oris, m. qui dispicit, & discernit. *Tertull. de Anim. cap.* 15. Dispector cordis Deus.

Dispectus, us, m. 4. *riguardo*, מראה, Ger. *ent sehendung*, Gal. *regard*, *egard*, Hisp. *miramiento en partes diversas*, διάσκεψις, *Sen.* 2. *de Ira*, *c.* 9. Quod neglecto dispectu officiorum, ad lusus, & ineptos æqualium jocos spectent. *Idem ep.* 110. Quibus dispectum utilitatis timor exanit.

Dispello, lis, dispuli, pulsum, a. 3. *cacciare in diverse parti*, Ger. *zerstreiben*, Gal. *decnasser*, Hisp. *echar*, διαβάλλω, in varia loca pello, variis modis pello, disjicio. *Liv. l.* 5. Cum equitem passim liberi frænis dispulissent equi. ¶ Ponitur item pro simplici pello, vel pro expello. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 26. Ab animo tanquam ab oculis caliginem dispulit.

Dispendiōsus, a, um, o. 1. 2. *dannoso*, ζημιώδης, damnosus. *Col. l.* 2. *cap.* 21. Dispendiosa est cunctatio.

Dispendium, ii, n. *danno*, *spesa*, *discapito*, ἔκδοσις, detrimentum, sumptus, damnum. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Majus ab eo dispendium, non proficiente pretio. *Plaut. Men.* 3. 2. 20. Minore nusquam bene lui dispendio. *Ter. Hecyr.* 5. 2. 29. Ut gratiam ineat sine suo dispendio. *Virg.* 3. *Æneid.* Dispendia mortæ. *Claudian. de VI. Conf. Honor. v.* 452. Dispendia famæ. ¶ *Lucan. l.* 8. *v.* 2. Æmonize deserta petens dispendia silvæ, h. e. vias difficiles, anfractus obliquos, & a recta via recedentes, per quos iter longius magno temporis dispendio fit; cui sensui contrarium est compendium.

Dispendo, dis, di, ensum, distineo, occupatum teneo, *tener occupato*, Ger. *aufhalten*, Gal. *tenir occupé*, Hisp. *detener*, διατείνω, *Col. l.* 8. *c.* 2. Quæ palloris unius dispendant curam. ¶ Aliquando significat expandere, & tunc non a *pendo*, sed a *pando* componitur. *Plaut. Mil.* 5. 14. Distendite hominem diversum, & dispendite. Aliqui legunt *dispensite*.

Dispenno, is, a. 3. idem ac dispendo, a dis, & pando, *Non. cap.* 1. *nu.* 30. deducit a pennis, ut proprie dicat pennas avi amputare, translate brachia homini abscindere. ¶ Alii ajunt, proprie dici de avibus cum alas pandunt, translate de hominibus brachia extendentibus. Exemplum V. in *Dispendo* ex *Plaut. Mil. a.* 5. *v.* 24. ubi *dispennare* mavult *Non. loc. cit.* & *Paræus in Lex. Crit.* quam *dispendere*.

Dispensātio, onis, f. ipsum dispensatoris munus, administratio, procuratio, *officio di dispensare*, *amministrazione*, οἰκονομία, *Suet. Othon. c.* 5. Servo Cæsaris pro impetrata dispensatione decies sestertium expressérat. *Cic. in Vatin. c.* 15. Eripueras ærarii dispensationem. hoc est, administrationem. *Id. pro Rab.* Si curationem, & quasi dispensationem regiam suscepisset. *Liv. l.* 4. *c.* 12. Dispensatio inopiæ, *maneggio*, *e partizione*.

Dispensātor, m. 3. *dispensatore*, ממנה, Ger. *schaffner*, Gal. *dispensateur*, Hisp. *dispensero*, *cicunjano*, qui res pensans expendit, & necessaria in familiam distribuit, a pendo. Ita *Festus*. ¶ Dispensatores servorum genus erant, qui domini rationes, & pecunias, imo omne patrimonium curabant. *Fannii*, *economi*. *Cic. apud Non. c.* 3. *nu.* 18. Rationes a dispensatore accipere. ¶ Erant etiam inter Ministros Principum Dispensatores, quorum nunus cum admodum lucrosum esset, erni solebat. V. *Suet. Orb. c.* 5. Atque hi dispensatores ordinarii vocantur ab eadem *Suet. in Galb. c.* 13. V. *Pignor. de Serv.* ¶ Item Dispensatores Provinciarum, & dispensatores belli memorantur a *Plin. l.* 33. *c.* 11. & *l.* 7. *c.* 39. V. etiam *leg. Dispensatori* 51. *ff. de solut. & liberat.*

Dispensātus, a, um, adject. distributus, *dispensato*, *distribuito*. *Suet. l.* 5. *Silv.* 2. *v.* 34. Pietas per omnes dispensata modos. *Senec. l.* 1. *Benef. c.* 10. In petulantiam, & audaciam erumpet male dispensata libertas.

Dispenso, as, avi, atum, a. 1. *dispensare*, *aver cura*, חלק, Ger. *austheilen*, Gal. *dispenser*, Hisp. *dispensar*, διανέμω, distribuo, dispono, ordino, freq. a dispendo. *Cic. Att. l.* 11. De nostris domesticis rebus acerbissime afflictor, quod qui eis dispensavit, non adest. *Ovid. ad Liv. v.* 371. Fortuna arbitriis tempus dispensat iniquis. *Sen. de Consol. ad Marc.* In motus, & in dolores humanum pectus dispensandum. ¶ Olim Veteres usurparunt etiam *dispensor*, *aris*, deponentium more, teste *Prisc. l.* 8.

Dispercutio, utis, a. 3. percutiendo spargo. *Plaut. Cas.* 3. 5. 18. Jam tibi illuc cerebrum dispercutiam.

Dispernitio, f. 3. *distruzione*, διάφθορα, destructio. *Cic. Phil.* 2. *c.* 12. *Ad interitum nostrum*, & ad disperditionem urbis.

Disperditus, a, um, adject. idem quod perditus, *perduto*. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 96. Dii hunc disperditum lenonem volunt.

Dispergo, is, si, sum, a. 3. *confundere*, שחת, Ger. *verderben*, Gal. *perdre*, *gater*, Hisp. *dispersar*, *desbaxte*, διαφθείρω, varie perdo, consumo. *Cic. in Rul.* 1. *c.* 1. Ut a majoribus nostris possessiones relictas dispergat, & dissipet. *Virg. Ecl.* 3. Miserum dispendere carmen.

Dispergo, is, si, sum, a. 3. *spargere in diverse parti*, פזר, Ger. *zerstreuen*, Gal. *epandre*, Hisp. *esparzir*, διασκεδάζω, in diversas partes spargo. *Cic.* 4. *Acad.* Cur mortifera tam multa perniciosa terra, marique dispersérit. *Id. l.* 1. *Invent. c.* 21. Partes rei gestæ dispergere in causam. *Ter. Adelph.* 5. 2. 7. An tibi mavis cerebrum dispergi hoc? *Id. ib.* 3. 2. 19. Dispergere viam cerebro. *Cels.* Brachia, & crura inæqualiter dispergere. h. e. movere, jactare.

Disperno, is, a. 3. sperno, vel valde sperno. *Juvenal lib.* 2. *v.* 257. Dispernens veterum Samaritum justa.

Disperse, adverb. *in diversi luoghi*, Ger. *hin und wieder zerstreuet*, Gal. *ca*, & *la separement*, *tout epars*, Hisp. *esparzidamente*, σποράδην. *Cic. Ver.* 2. *c.* 32. Quæ disperse a me multis locis dicentur, ac dicta sunt.

Dispersim, idem ac disperse. *Var. de R. R. l.* 1. *c.* 1. Qui græce scripserunt, dispersim alias de alia re. *Sueton. in Cæs. c.* 80. Consilia dispersim antea habita, in unum omnes contulerunt.

Dispersus, a, um, o. 1. 2. διεσπασμένος, partic. a dispergor. *Cic. pro Leg. Manil.* Ita tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque dispersum, &c. *Sil. lib.* 16. Agmina dispersa per agros. *Senec. Herc. Fur.* Tecta dispersa cerebro. h. e. aspersa.

Dispersus, us, m. 4. dispersio. *Cic. Att. lib.* 9. *epist.* 9. Dispersu enim illorum actio de pace sublata est.

Dispertio, is, ivi, itum, a. 4. *dividere*, *partire*, חלק, Ger. *austheilen*, Gal. *departir*, Hisp. *repartir*, διανέμω, in diversas partes divido, huic, & illi partes do, a *dis*, & *partior*. *Cic.* 7. *Ver.* A quibus initia vitæ, atque victus, legum, & morum exempla hominibus, & civitatibus data, ac dispertita esse dicuntur. *Id.* 3. *de Orat.* Dispertiunt eam in quatuor genera. *Liv. l.* 9. Dispertire exercitum per oppida. *Hirt. de Bel. Afric.* Dispertire tyrones inter legiones. *Nepos* 14. 10. 2. Prætorum partem suis dispertit. ¶ Dicitur etiam *Dispertio*. *Nepos Eum. cap.* 2. *n.* 1. Cum mortuo Alexandro, Regna familiaribus dispartirentur. *Cic.* 2. *Offic. cap.* 12. Prædam æquabiliter dispartire. ¶ Et Dispertior, five Dispartior, iris, depon. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. JCti quod positum est in una cognitione, in infinita dispartiuntur.

Dispertītus, a, um, adject. signif. passivæ, divisus, distributus, *partito*, *diviso*, διανεμημένος. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Exilimo, vos dispertitos, & in speculis esse. *Lucr. l.* 1. *v.* 888. Dispertita animæ vis.

Dispesco, is, cui, a. 3. *separare*, הבדיל, Germ. *sondern*, Gall. *separer*, Hisp. *apartar*, διαίρω, proprie est gregem in diversa pascua diducere, sive gregem

pascentem dividere, ac segregare, a *pasto*. Sed *Festo* est pecus a pastione deducere. ¶ Translate ponitur pro disjungere, separare, dirimere. *Plin. l. 5. c. 9.* Africam ab Æthiopia dispescens.

Dispessus, a, um, o. 1. 2. *διεσπαρμένος*, expansus, a dispando. *Plaut. Mil.* 2. 4. 7. Eundum actutum extra portam dispessis manibus.

Dispicio, is, exi, ectum, 2. 3. *discernere*, השניה, Ger. *entscheyden*, Gal. *discerner*, Hisp. *discernir*, διαγίνω, discerno. *Quinct. l.* 2. Proprietates ingeniorum dispicere prorsus necessarium. ¶ Est item diligenter inquirere, considerare, *Cic.* 2. *de Div.* Si in omnibus auspiciis verum dispicere non possint. *Tacit. Ann* 3. 5. 16. Jam aliquid dispiciam.

Dispĭno, as, a. 1. complano. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 66. Cui Antipatri filius rutro caput dispinat.

Displicatus, a, um, *spiegato*, *allargato*. *Var. lib.* 3. *R. R. c.* 16. Si quando apes displicatæ sunt, cymbalis reducunt in unum locum.

Displicentia, f. 1. *disgusto*, נגעל, Ger. *mißfallung*, Gal. *deplaisance*, Hisp. *desagradamiento*. *Sen. de tranq. vit. c.* 2. Hinc illud tædium, & displicentia sui.

Displiceo, es, ui, icitum, n. 2. *dispiacere*, אין, Ger. *mißfallen*, Gal. *deplaire*, Hisp. *desagradar*, ἀνιαρέω, non placeo. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 18. Displiceo mihi, nec scribo sine summo dolore. ¶ *Gel. l.* 1. *c.* 11. Cum ei displicita esset insolentia, & insuavitas illius. pro, displicuisset.

Displicina, f. 1. displicentia. *Plaut. Cist.* 1. 1. 18. Nisi hæc displicina apud te quicquam fuit. Ita legit, & tuetur *Merulius*. Alii *disciplina*.

Displĭco, as, cui, icitum, *dispiegare*, נבזה, Germ. *auffwigeln*, Gal. *deployer*, Hisp. *desplegar*, idem quod explico, idest, quod plicatum erat, extendo. Hinc displicatæ volueres, dispregatæ, latius dispersæ. *Varr. de R. R. lib.* 3. *cap.* 18. Si quando displicatæ sunt, cymbalis, & plausibus reducunt in eundem locum. De apibus loquitur.

Displōdo, is, osi, osum, a. 3. *scoppiare*, *rompere con istrepito*, תמם, Ger. *mit einem knall zerspringen*, Gal. *faire grand bruit*, Hisp. *romper con ruido*, διαρρήγνυμι, in diversas partes plodo, cum crepitu rumpo. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 9. *de canibus*: Debet esse pedibus magnis, & altis, & qui ingredienti ei displodantur.

Displōsus, a, um, partic. a displodor. *Lucr. l.* 6. *v.* 130. Sæpe ita dat pariter sonum displosa repente. Adde *Hor. l.* 1. *Sat.* 8. *v.* 46.

Displuviātus, a, um, adject. utrinque pluviam dimittens. Hinc displuviata tecta, *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. vocat, quæ sunt trabium junctis capitibus, & imis partibus divaricatis, ut in diversas partes aqua pluvia defluat. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Displuviābŭlum, V. Desidiabulum.

Dispoliātus, a, um, adject. *spogliato*. *Sen. de consol. ad Marc. c.* 24. Dispoliatus ærarium alienis. *Apul. Apol.* Pudore dispoliato.

Dispolĭo, as, avi, atum, a. 1. spolio, *spogliare*, ἀνελέω. *Cic.* 6. *Ver. c.* 20. Ut etiam una cum cæteris Siculis dispoliaretur.

Dispolĭo, is, V. Depolio.

Dispondēus, m. 2. διασίβραχυς, pes, qui constat ex duobus spondeis, ut *Orateves*, & *contendebant*. *Diomed. Grammat. l.* 3.

Dispōno, is, osui, ositum, a. 3. *ordinare*, *disporre*, διατάσσω, ordino, in certum ordinem distribuo. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 34. Libros confusos disponere. *Liv. l.* 39. *c.* 14. Disponere vigilias per urbem. *Martial. l.* 12. *epigr.* 84. Disponere comas. *Cæs. l.* 1. *B. Civ.* Disponere tormenta in muris. *Stat.* 5. *Theb.* Disponere in turmas. Sic disponere classem, præsidia, legiones, *Cæsar* sæpe. ¶ Disponere diem, apud *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 37. est in certos actus distribuere, *distribuire le azioni della giornata*.

Disposĭte, adv. *distintamente*, Ger. *ordentlich*, Gal. *par ordre*, Hisp. *ordinadamente*, διατάκτως, distincte, apte, concinne, commode. *Cic.* 6. *Ver. c.* 40. Non possum disposite istum accusare. ¶ *Sidon.* superlativo utitur *l.* 5. *ep.* 11. Colis, ut qui solertissime; ædificas, ut qui dispositissime.

Dispositĭo, nis, f. 3. *disposizione*, *ordine*, שדר, Ger. *ordnung*, Gal. *disposition*, Hisp. *disposicion*, διάταξις, ordinatio, rerum in ordinem collocatio. *Col. l.* 12. *c.* 2. Quis dubitet, nihil esse pulchrius in omni ratione vitæ dispositione, atque ordine? ¶ Est item secunda pars officii Oratoris. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 7. Dispositio est rerum inventarum in ordinem distributio. *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 2. Dispositio est ordo, & distributio rerum, quæ demonstrat, quid quibus in locis sit collocandum. ¶ Accipitur & pro administratione, aut regimine. *Capitol. in Gordiano tertio*: Cujus ductu, & dispositione & hæc transegimus, & cætera transigemus. Sic in Novellis leginus: Sub dispositione Præfecti Præt. &c. ¶ Item pro consilio, & ratione. *Veget. l.* 3. *de re mil. c.* 26. Magna dispositio est, hostem fame magis urgere, quam ferro.

Dispositor, m. 3. qui disponit. *Senec. l.* 5. *nat. quæst. c.* 18. Dispositor ille mundi Deus aera ventis exercendum dedit.

Dispositrix, icis, f. quæ disponit, & administrat. *Fortunat. l.* 7. *carm.* 6. Floret & egregia dispositrice domus.

Dispositūra, æ, f. idem ac dispositio. *Lucr. l.* 1. *v.* 1025. Tandem deveniunt in tales disposituras. Et *l.* 5. *v.* 193. Si in tales disposituras Deciderunt.

Dispositus, a, um, o. 1. 2. διατεταγμένος, ordinatus, partic. a disponor. *Cic. in Ver.* Signa ad columnas, & omnibus intercolumniis dispositis sub dio vidimus. *Senec. in præfat. hist. nat.* Hoc neque formosius est quisquam, nec dispositius. *Lactant. de Ira Dei, c.* 10. Mundo nihil potest esse dispositius ad ordinem. *Plin. l.* 3. *ep.* 1. Hominum vita disposita, *ben regolata*. *Id. l.* 2. *ep.* 12. Vir subtilis, dispositus, acer, disertus. h. e. qui in dicendo ordinem servat.

Dispositus, us, m. 4. idem ac dispositio. *Tac. l.* 2. *hist. c.* 25. Dispositu, provisuque rerum civilium peritus.

Dispūdet, dispudebat, imp. 2. *vergognarsi molto*, Germ. *sich ubel schemen*, Gall. *avoir grande honte*, Hisp. *tener mucha vergueuza*, ἐναισχύνομαι, valde pudet. *Ter. Eun.* 5. 1. 16. Dispudet, mihi sic data esse verba.

Dispulsus, a, um, adject. expulsus, impulsus. *Cic. l.* 7. *Att. ep.* 7. Pecudes dispulsæ sui generis sequuntur greges.

Dispulvĕro, as, a. 1. *ridurre in polvere*, κονιορτόω, in pulverem redigo. *Nævius apud Non. c.* 2. *n.* 206. Saxa, sylvas, lapides, montes disjicis, dispulveras.

Dispūmo. V. Despumo.

Dispunctio, onis, *il cancellare*, ἐξάλειψις, deletio; interdum supputatio, idest, datorum, & acceptorum collatio. *Ulp. l. cum plures, ff. de bon. auct. judic. possid. Tertull. de Testim. Anim. c.* 4. Dispunctionem vitæ vocat mortem.

Dispunctor, oris, m. 3. qui supputat, ἐκλογιστής. *Tert. adv. Marc. l.* 4. *c.* 17. Judex, & dispunctor meritorum.

Dispungo, is, xi, ctum, a. 3. *computare*, supputare, sive numerare, quasi puncto notare. *Sen. de brev. vit.* Dispunge, & recense vitæ tuæ dies. ¶ Inde dispungere rationes, pro examinare. *Papin. ff. de verb. signif.* Dispungere est conferre accepta, & data. ¶ Elegans est hujus verbi usus apud *Vellej. l.* 1. *c.* 13. Neque quisquam Scipione elegantius intervalla negotiorum otio dispunxit. h. e. distribuit, occupavit.

Dispunctābilis, le, o. 3. *disputabile*, quod disputari potest. *Sen. ad Lucil. ep.* 88. Res dispunctabilis in utramque partem.

Dispunctatio, f. *disputa*, Ger. *ein gespräch*, Gal. *dispute*, Hisp. *disputa*, διάλεξις, actus disputandi. *Cic.* 1. *de Orat.* Solebque nonnumquam hæc de re a me in disputationibus nostris dissentire. *Id.* 5. *Fin. l.* 26. Disputatio litigiosa.

Dispunctiuncŭla, æ, f. dimin. brevis disputatio. *Sen. ep.* 117. Disputatiunculis inanibus subtilitatem vanissimam agitare.

Dispunctator, m. 3. *disputatore*, Germ. *ein disputierer*, Gall. *disputeur*, Hisp. *disputador*, διαλεκτικός, qui disputat. *Cicer.* 1. *Offic.* Disputator subtilis, Orator parum vehemens.

Dispunctatorie, adverb. disputando. *Sidon. l.* 9. *ep.* 9. Disputatorie argumentosus.

Dispunctātrix, f. 3. quæ disputat. A *Quinctil. l.* 2. *c.* 20. Dialectica dicitur.

Dispŭto, as, avi, atum, a. 1. *disputare*, נכחם, Germ. *bedenken*, Gall. *disputer*, Hisp. *disputar*, διαλέγομαι, est differere, disceptare, a *dis*, & *puto*, opinor, quia, cum disputatur, diversis opinionibus contenditur. *Cicer.* 1. *Fin.* Et rationibus conquisitis de voluptate, & dolore disputandum putant. *Plaut. Aul.* 3. 5. 55. Ubi disputata est ratio cum argentario. ¶ Sæpe usurpatur simpliciter pro loqui, vel dicere. *Cic. pro Mil.* In qua tandem urbe hoc homines dementissimi disputant?

Disquiro, ris, 3. *investigare*, *cercare diligentemente*, בקר, Ger. *fleißig durchsuchen*, Gal. *chercher diligemment*, Hisp. *buscar curiosamente*, ἐξερεύνω, per omnes partes quæro. *Hor.* 1. *sat.* 2. *v.* 7. Verum hic impransi mecum disquirite.

Disquisitĭo, onis, f. 3. *inquisizione*, *esame*, ἐξέτασις, disceptatio, inquisitio. *Cic. de Arusp. resp.* Quanquam ad facinoris disquisitionem interest, adesse quamplurimos. *Liv. l.* 26. *c.* 31. In disquisitionem venit. *Auct. ad Her. lib.* 2. *cap.* 26. In disquisitione positum est. *Sueton. Ner. cap.* 2. Ad disquisitionem Senatus vocavit, *chiamò a render conto*.

Distĕro, as, a. 1. *diradare*, *spaltare*, castro, & diversis modis, quod densum erat, rarum facio. *Col. lib.* 4. *cap.* 32. Potest intercidi, & distrarari, quod opus rustici castrationem vocant.

Distrumpo. V. Dirumpo.

Distŭtor. V. Dilucidator.

Disŭĕsco, as, ui, ectum, a. 1. *tagliare in pezzi*, ברר, Germ. *zerhauwen*, Gal. *couper*, *tailler en pieces*, Hisp. *hazer pedacos*, *cortar*, σχίζω, dilanio, variis modis seco, in varias partes divido. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Lacedæmonii pectus dissecuere causa videndi.

Dissectus, a, um, o. 1. 2. διχοτομηθείς, quod sectum est. *Plin. lib.* 9. *cap.* 35. Unio dissectus.

Dissemĭno, as, a. 1. *spargere*, פזר, Ger. *hin und herfagen*, Gal. *semer çà, & là*, Hisp. *sembrar en muchas partes*, διασπείρω, spargo, divulgo. *Cic. in Cat.* 4. *c.* 3. Latius opinione dissemināta est malum. *Id. pro Arch. c.* 12. Spargere, ac disseminare in orbis terræ memoriam.

Dissensĭo, f. 3. *discordia*, מדון, Germ. *mißhellung*, Gal. *dissension*, Hisp. *desacuerdo*, διχόνοια, sententiarum diversitas. *Cic. pro Syl.* Ut hoc dissidio, ac dissensione facta oppidum in sua potestate ponet, & Pompeianos habere. *Id. Agr.* 3. *cap.* 2. Commovere dissensionem.

Dissensus, us, ui, m. idem quod dissensio. *Claud. l.* 1. *in Rufin. v.* 70. Dissensa aliter rumor. *Stat. Theb.* 10. *v.* 558. Urbem scindunt dissensu vario.

Dissentāneus, o. 1. 2. *non corrispondente*, ἀνόμοιος, dissentiens, non conveniens. *Cic. in Part. c.* 2. Aut consentanea, aut dissentanea.

Dissentĭo, is, enti, ensum, n. 4. *non consentire*, נתנק, Germ. *ein andere sinn haben*, Gal. *dissentir*, Hisp. *desacordar*, διαφωνέω, diverse, seu aliter quam alii, sentio. *Cic. de Amic.* Ab iis, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentimus. *Id.* 3. *Offic. cap.* 22. Dissentire cum aliquo. *Sen. ep.* 20. Ne orationi vita dissentiat.

Dissentĭor, iris, dep. 4. idem quod dissentio. *Cæcil.* apud *Priscian. l.* 8. Qui intelligunt dissentiuntur.

Disseparatĭo, onis, f. separatio, divisio. *Auctor insulse declamation. in Catil.* quæ *Portio Latroni tribuitur*. Disseparationi eorum neque solem orientem unquam, neque occidentem interfuisse.

Dissepimentum, n. 2. id, quo res aliqua dissepitur, & dividitur, ut membranula in media nuce. *Fest.*

Dissepio, is, epsi, eptum, a. 4. *separare*, Germ. *abtheilen*, Gal. *separer*, Hisp. *derribar*, διαφράττω, est, quod septum erat, dirimere, & dividere. *Sen. Thes.* 10. *v.* 880. Dissepto que agere rursus utitur. ¶ Item dirimere, separare. *Lucret. l.* 1. *v.* 998. Aer dissepit colles, atque aera montes. *Ovid.* 1. *Met. v.* 48. Vix ita limitibus dissepserat omnia certis. Alii leg. *descripserat*.

Dissĕptum, i, n. septum, claustrum. *Lucret. l.* 6. *v.* 951. per dissepta domorum saxea voces Pervolitant.

Disserenat, abat, imp. 2. *serenarsi*, serenum fit, *Liv. lib.* 39. *cap.* 46. Cum undique disserenassset. Alii *consereassset* legunt. *Plin. lib.* 18. *cap.* 35. *a med.* Si cacumina pura sient, disserenabit.

Dissĕro, is, disserui, dissertum, n. 3. *disputare*, נזכח, Ger. *ein red halten*, Gal. *disputer*, Hisp. *disputar*, διαλέγομαι, disputo, disceptatione contendo. *Cic. de Invic.* Audite, quæ inter me, & Scipionem de amicitia disseremur. *Id. l.* 3. *de nat. Deor. ad fin.* Quæ disputans disserere malui, quam judicare. ¶ Disserere pro exponere. *Lamprid. in Alex. Sev.* Cum Andriani disserit vitam.

Disserpo, is, n. 3. in diversas partes serpo, dividor. *Lucret. l.* 6. *v.* 546. Quippe cadunt toti montes, magnoque repente concussa late disserpunt inde ruinæ.

Dissertabundus, o. 1. 2. qui disserat. *Gel.* Eumque in corona astantium disserentem audiendum invenimus. Ita Lexicographi; sed nos Gellii locum invenire non potuimus.

Dissertatĭo, f. 3. διαλεκτική, disputatio. *Plin. l.* 10. *c.* 68. Ingenium prædictorum, & reliqua subtexat dissertatio. Al. leg. *edissertatio*. *Gel. l.* 19. *c.* 12. In ea dissertatione hujusmodi sensus est. Alii legunt. *Dissertione*, & probat *Pur. in Lex. Crit. Id. l.* 10. *c.* 4. Res in philosophiæ dissertationibus celebris.

Dissertātor, oris, m. 3. qui disserit, & disputat. *Prud. Apotheos. v.* 785. Occurrit dubitans hic dissertator, & illud Objicit.

Dissertĭo. V. Dissertatio.

Disserto, as, n. 1. freq. a *dissero*. *Cato apud Fest. in Citeria*: Quid ego cum illo dissertem amplius? *Gel. l.* 7. *c.* 14. Scortum quisque ostentandi gratia magno conventu hominum dissertaverunt.

Dissertor, oris, m. idem qui dissertator. Utitur *Non.* homo Grammaticus, *c.* 4. *n.* 253. ubi interpretem exponit *obscuri dissertorem*.

Dissertus, a, um, particip. a *dissero*: enarratus, explanatus. *Hieronym. in Isai. c.* 11. *lib.* 4. Quam Prophetiam per partes volumus explanare, ne simul proposita atque differta lectoris confundat memoriam.

Dissĭcio. V. Disjicio.

Dissĭco, as, pro *disco* quidam legunt apud *Plaut. Curcul.* 3. 1. 54.

Dissĭdens, entis, adject. o. 3. *discordante*. *Cic. l.* 1. *nat. Deor. c.* 2. Opiniones tam variæ, tamque inter se dissidentes.

Dissidentia, f. 1. idem ac dissidium. *Plin. lib.* 29. *cap.* 4. Dominante illa eadem rerum dissidentia.

Dissĭdĕo, es, edi, essum, n. 2. *discordare*, *esser differente*, נחלק, Ger. *spannig seyn*, Gal. *discorder*, Hisp. *desacordar*, διαφέρω, proprie est sedibus distare, metaleptice sententiis discrepare. *Cic. in Lel.* Quum is capitali odio a Q. Pompeio dissideret. *Plin. l.* 37. *c.* 4. Adamas dissidet cum magnete lapide. Rursus *Cic.* 2. *Off. c.* 2. Temeritas a sapientia dissidet plurimum. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Dissident hæ diu scholæ. *Hor. l.* 2. *od.* 2. *v.* 18. Dissidens plebi virtus. *Cic.* 1. *Fin. c.* 3. Dissident inter se, atque discordant. ¶ Ponitur & pro distare. *Propert. l.* 1. *eleg.* 12. *v.* 3. Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano.

Dissĭdium, n. 2. *separazione*, *discordia*, מחלקת, Gal. *different*, Hisp. *desacuerdo*, διάστασις, segregatio, separatio, a dissideo. *Cic. l.* 4. *ad Att. ep.* 1. Cognoram, te acerbissime dissidium nostrum tulisse. ¶ Item dissensio, discordia. *Cic. de Arusp. resp.* Id post dissidium Optimatium ita perturbarum, itaque permutatum est. ¶ *Lambinus*, & alii dicunt, *dissidium* esse corporis, *discidium* animi. Sed hoc discrimen non observatur. Nam ipse *Lambinus* monet in *ep.* 1. *l.* 4. *ad Att.* in vet. libris esse *discidium*, & tamen ibi sermo est de corporum segregatione, non animorum. Præterea *Prop. l.* 1. *eleg.* 13. scripsit de dissentione animorum; Multis ista dabunt litora dissidium.

Dissigno. V. Designo.

Dissĭlio, is, silui, & ivi, ultum, n. 4. *saltare*, נבר, Ger. *von dannen springen*, Gal. *rejaillir*, Hisp. *saltar*, ἀναπηδάω, proprie est in diversas partes salire, ex *dis*,

& *fatio*. *Plin. l.* 36. Silicem Tusculanum dissilire igni. ¶ Translate est loca moveri. *Apul.* Vertibulo ossa dissiliesant. ¶ Item crepare, frangi. *Virg.* 3. *Georg.* Æraque dissiliunt vulgo. ¶ Item separati, avelli. *Virg.* 3. Æn. v. 416. Hæc loca vi quondam & vasta convulsa ruina Dissiluisse ferunt. ¶ Translate *Horat. l.* 1. *ep.* 18. v. 42. Gratia sic fratrum dissiluit.

Dissimilis, le, o. 3. *dissimile*, Ger. *ungleich*, Gal. *dessemblable*, Hisp. *desemejante*, ἀνόμοιος, absimilis, diversus. *Cic.* 2. *de Div.* Posse in dissimiles incidere naturas propter cœli dissimilitudinem. ¶ Jungitur genit. & dat. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Fide patri dissimillimus. *Cic. pro Cluent. c.* 16. Dissimillimi suorum. *Id. in Brut.* Sui dissimilior videbatur, &c. ¶ Et cum præposit. inter. *Cic. in Brut. c.* 83. Sunt inter se dissimiles. ¶ *Id. Art. l.* 2. Quod non est dissimile, atque ire in Solonium, h. e. quod idem est ac &c.

Dissimiliter, adv. *dissimiliter*, diverse, *Cic.* 4. *Tusc.* Cæterique dissimiliter morbi, κατὰ τὰς ἑτερογενεῖς νόσους. *Liv. l.* 27. Incerti, quorum essent, haud dissimiliter navibus sine gubernaculo vagis, *simili alle navi*, &c.

Dissimilitudo, f. 3. *dissimilitudine*, Ger. *ungleichheit*, Gal. *dissimilitude*, Hisp. *desemejanca*, ἀνομοιότης, diversitas. *Cic.* 5. *Ver.* Vides eandem æstimationem propter temporis dissimilitudinem in illo laudis causam habere, in te criminis. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 59. Habere dissimilitudinem ab aliqua re.

Dissimulamentum, i, n. idem quod dissimulatio. *Apul. l.* 1. *Flor.* Dissimulamenti gratia.

Dissimulanter, adv. *simulatamente*, Ger. *verdeckter*, Gall. *sous faire semblant de rien*, Hisp. *disimulando*, εἰρωνικῶς, *Cic. de Orat.* Id dissimulanter facere, prudentia est. Adde *Liv. l.* 40. *c.* 23.

Dissimulantia, f. 1. idem ac dissimulatio. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 67. Socratem opinor in hac ironia, dissimulantiaque longe lepore, & humanitate omnibus præstitisse.

Dissimulatim, idem ac dissimulanter. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Sæpe præparat dissimulatim insidias Orator.

Dissimulatio, f. 3. *dissimulazione*, תנופה, Germ. *verhelung*, Gal. *dissimulation*, Hisp. *disimulacion*, εἰρωνεία, actus dissimulandi. *Cic.* 3. *Offic.* Ex omni vita simulatio, dissimulatioque tollenda est. *Id.* 4. *Acad.* Libenter uti solitus est ea dissimulatione, quam Græci εἰρωνείαν vocant. *Tac. Ann.* 13. *c.* 25. Veste servili in dissimulationem sui compositus perferebat, *per non esser conosciuto*. ¶ Sumitur & pro ironia. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 67.

Dissimulator, m. 3. *dissimulatore*, מכחד, Ger. *verheler*, Gal. *dissimulateur*, Hisp. *disimulador*, ἄφνω, qui dissimulat. *Cic.* 2. *de Or.* Ut qui dissimulatores studiorum fuerint. Adde *Sallust. Catil. c.* 5.

Dissimulatus, a, um, adj. *dissimulato*, ut amor dissimulatus, & celatus. *Ter. Andr.* 2. 1. 13.

Dissimulo, as, avi, atum, a. 1. *dissimulare*, כחד, Ger. *verleugnen*, Gal. *dissimuler*, Hisp. *disimular*, εἰρωνεύομαι, diligenter, & astute celo', ne quid nosci possit, vel intelligi. *Cic. pro Cluent.* Neque id obscure ferebat, nec dissimulare ullo modo poterat. ¶ Differt a *simulo*. Nam simulamus esse, quæ non sunt, dissimulamus non esse, quæ sunt. *Ovid.* Quod non est, simulo, dissimuloque quod est. *Plaut. ad Senat. l.* 13. *Fam. ep.* 8. Nunquam dissitebor, multa me & simulasse invitum, & dissimulasse cum dolore. ¶ Videtur *Ovid.* deponentium more usurpasse, cum ait *l.* 1. *de ar. am. v.* 690. Turpe, nisi hoc matris precibus tribuisset, Achilles Veste virum longa dissimulatus erat.

Dissipabilis, le, o. 3. quod dispergi, aut separari facile potest. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 12. Aer natura cedens est maxime, & dissipabilis.

Dissipatio, onis, f. 3. διασκέδασις, dispersio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 25. Ne interitus, & dissipatio consequatur.

Dissipator, oris, m. qui dispergit, & dissipat. *Prudent. præfat. Psychom. v.* 34. Abram triumphi dissipator hostici.

Dissipatus, a, um, adject. *dispersо*, *dissipato*, *separato*, διασκεδασθείς. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 37. Genus hominum in montibus ac silvis dissipatum. *Id. Fam.* 12. *ep.* 14. Dissipata classis. *Id. in Orat. c. ult.* Facilius est apta dissolvere, quam dissipata connectere. ¶ Per Tmesim dividit *Lucret. l.* 1. *v.* 650. Acrior ardor enim conductis partibus esset, Languidior porro disjectis, disque sipatis.

Dissipium, ii, n. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip.* Intestina principalia tria unum dissipium vocatur, quod ventrem, & cætera intestina discernit, &c.

Dissipo, as, avi, atum, a. 1. *dissipare*, *spargere qua*, *o là*, פזר, Germ. *zerstreuen*, Gall. *dissiper*, Hisp. *dissipar*, διασκεδάννυμι, dispergo, disjicio, ab antiquo *sipo*, jacio, spargo. *Cic. pro L. Manil.* Quam prædicant in fuga fratris sui membra in iis locis, qua se parens persequeretur, dissipavisse. Sic dissipare patrimonium, possessiones, rem familiarem, *Id. pro Flac. & Agrar.* 1. *cap.* 1. ¶ Est etiam divulgare. *Id. Phil.* 14. *cap.* 6. Dissipare famam. Et *Ver.* 3. *cap.* 6. Dissipare sermones.

Dissitus, a, um, *sparso*, διασκεδής, dispersus, disseminatus, *Lucret. lib.* 3. *vers.* 144. Pars animæ per totum dissita corpus. ¶ Aliquando est etiam remotus, *distante*. *Apul. in princ. Florid.* Neque longule dissita, neque proxime adsita possumus cernere.

Dissociabilis, le, o. 3. quod sociari, conjungique non potest. *Tac. in vita Agric. cap.* 3. Et quanquam primo statim beatissimi sæculi ortu res olim dissociabiles miscuerit, principatum, & libertatem *Horat. lib.* 1. *od.* 3. *vers.* 21. Deus abscidit Oceano dissociabili terras.

Dissociatio, f. 3. διάνοιξις, disjunctio. *Plin. l.* 22. *c.* 21. Tanta dissociatio deprehenditur.

Dissocio, as, a. 1. *scompagnare*, *separare*, פלג, Ger. *absondern*, Gal. *separer*, Hisp. *desacompannar*, διαζεύγνυμι, a societate disjungo, separo, dissolvo. *Cic. de Am. c.* 20. Morum dissimilitudo dissociat amicitias.

Dissolubilis, le, o. 3. *dissolubile*, Ger. *das leichlich aufzuloſen*, Gal. *aisé a delier*, Hisp. *lo que se puede desatar*, λυτὸς, quod facile dissolvi potest. *Cic. de nat. Deor, l.* 3. *c.* 12. Mortale igitur omne animal, & dissolubile.

Dissolvo, is, olvi, utum, a. 3. *sciorre*, פתח, Ger. *auflöſen*, Gal. *deliér*, Hisp. *desatar*, διαλύω, quod ligatum erat, solvo. *Cic. de Sen. c.* 20. Opus ipsa suum eadem, quæ coagmentavit, natura optime dissolvit. ¶ Et translate. *Cic. de Am.* Nam si utilitas amicitias conglutinarit, eadem commutata dissolveret. *Id.* 4. *Acad.* Cum interrogationes dissolvere non possunt, desciscunt a veritate. *Id.* 3. *Offic.* Distringit enim fraus perjurium, non dissolvit. ¶ Est etiam expedire, *spedire*, *sbrigare*. *Ter. Haaut.* 3. 1. *v. ult.* Dissolvi me oportet, operam ut tibi darem. *Plaut. Merc.* 1. 2. 54. Dissolve jam me, nimis enim diu pendeo. ¶ Item est diversis personis, seu varia debita solvere. *Cic.* 3. *Offic.* Nunquam nec majus æs alienum fuit, nec facilius dissolutum. Adde *Plin.* 2. *cap.* 18. ¶ *Dissolvere pecuniam* est pecuniam dare solvendi causa. *Cæs. l.* 1. *B. C. c. ult.* ¶ *Dissolvo* pro *dissolvo* dicunt Poetæ metri gratia. *Tibul. l.* 1. *el.* 8. *v.* 40. Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.

Dissolute, adv. *dissolutamente*, ἀνειμένως, solute, negligenter. *Cic. pro Cæc. c.* 36. Quam ne jus suum dissolute relinquere videretur.

Dissolutio, onis, f. *dissoluzione*, διάλυσις, corruptio. *Cic. l.* 2. *Fin. c.* 31. Dissolutio naturæ mors. ¶ Item morum corruptio, licentia, *dissolutezza*, ut dissolutio animi, morum, &c. *Id. Fam.* 5. *ep.* 2. Dissolutio legum. *Id.* 1. *Phil.* h. e. violatio. ¶ Item mollities, languor. *Senec. ep.* 3. Non est quies, quæ motum omnem molestiam judicat, sed dissolutio, & languor. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Dissolutio stomachi. ¶ Proprie dissolutio est disjunctio, *sfogliamento*. *Cic. in Part.* Constructio verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. *Id. pro Cluent.* Dissolutio criminum. h. e. purgatio. ¶ Est etiam species exornationis. *Auct. ad Heren. l.* 4.

Dissolutor, oris, m. qui dissolvit, ut dissolutor sepulcrorum, in *Cod. Theodos. l.* 3. *tit.* 16.

Dissolutrix, icis, f. quæ dissolvit, ut mors corporis dissolutrix, apud *Tert. de Anim. c.* 42.

Dissolutus, a, um, o. 1. 2. *sciolto*, מפתח, Germ. *loſſ*, Gall. *delié*, Hisp. *desatado*, διάλυτος, quod ligatum non est. *Plin. lib.* 28. *cap.* 7. Capillo, cinctuque dissoluto. ¶ Translate *dissolutus* dicitur, qui moribus, legibusque solutus luxum vitæ sequitur. *Cic.* 6. *Ver.* Negligentes, ac dissoluti si cupiamus esse, qui possumus? *Id. Ver.* 5. *c.* 56. Omnium hominum dissolutissimus semper fuisti. ¶ Item mollis, languidus, iners, officii immemor. *Id.* 1. *Catil. c.* 2. Cupio in tantis Reipub. periculis non dissolutum videri. ¶ Comparat. *Senec. in Præfat. lib.* 5. *Controvers.* Libelli dissolutiores. Al. leg. *solutiores*. ¶ Dissolutus pro solutus, *pagato*, *soddisfatto*. *Cic.* 7. *Ver. cap.* 13. Damna dissoluta, & compensata.

Dissonantia, æ, f. *dissonanza*, discrepantia. *Claud. Mamer. l.* 1. *de statu Anim. c.* 21.

Dissono, as, ui, itum, n. 1. discrepo, discordo, *discordare*, διαφωνέω, ἀνάδω. *Col. l.* 1. *c.* 1. An universa hujus temporis culturæ respondeant, an aliqua dissonent.

Dissonus, a, um, o. 1. 2. *discordante*, נחוך, Germ. *mißhelend*, Gal. *desaccordant*, Hisp. *desacordante*, διάφωνος, dissimiliter sonans, quod varie sonat. *Liv. l.* 4. Circumagenti se ad dissonos clamores, ac subitos tumultus. *Id. l.* 1. *c.* 18. Dissonæ sermone gentes, & moribus.

Dissors, ortis, o. 3. quod est extra sortem, sive hæreditatem. *Ovid. l.* 2. *Amor. el.* 12. *v.* 11. Ab omni milite dissors Gloria. h. e. Ducis propria. ¶ Item dissimilis sortis qui est. *Id.* 8. *Met. v.* 132. Dissortemque utero fœtum tulit.

Dissortio, onis, f. divisio. *Festus*. Dissortiones sunt divisiones patrimoniorum inter consortes.

Dissuadeo, es, suasi, suasum, a. 2. *dissuadere*, *sconsortare*, Ger. *widerrathen*, Gal. *dissuader*, Hisp. *disuadir*, ἀποτρέπω, dehortor. *Cic.* 3. *Offic.* Qui non modo non censuerit captivos remittendos, verum etiam dissuaserit. *Id.* 3. *Offic.* Dum de captivis dissuasurus esset. *Id. Agrar.* 2. Dissuadere legem.

Dissuasio, f. 3. *dissuasione*, ἀποτροπή. *Cic. pro Cluent. c.* 51. In dissuasione rogationis ejus, quæ contra Coloniam Narbonensem ferebatur.

Dissuasor, m. 3. ἀποτρεπτικὸς, qui dissuadet. *Cic. ad Brut.* Cum Etesiarum diebus Auster me in Italiam, quasi dissuasor mei consilii, retulisset.

Dissuavior, & Dissavior, aris, d. 1. *baciare molto*, καταφιλέω, cum lætitia, & voluptate quadam osculor. *Cic. Tiron. ep. ult. Fam.* Tuos oculos dissuaviabor.

Dissulcus, o. 1. 2. sulcis distinctus, a *dis*, & *sulcus*. Dissulcus porcus a veteribus dicebatur, qui divisas in cervice setas haberet. *Fest.*

Dissulto, as, avi, atum, n. 1. *saltare in diverse parti*, διαχορεύω, diverse, vel frequenter salto, ex dis, & salto. *Plin. l.* 37. Ut ferrum utrinque dissultat. *Virg. Æn.* 12. *v.* 923. Nec fulmine tanti dissultant crepitus.

Dissuo, is, ui, utum, a. 3. *dijcucire*, Germ. *zertrennen*, Gal. *decoudre*, Hisp. *deſcoſer*, ἀποῤῥάπτω, dissolvo, dirimo. *Cic.* 1. *Offic. c.* 33. Ut amicitias, quæ minus delectent, & minus probentur, magis decere censent sapientes sensim dissuere, quam repente præcidere.

Dissutus, a, um, *scucito*. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 608. ministrat Altera dissuto pectus aperta sinu, *slacciata*.

Dissyllabus, a, um, *di due sillabe*, δισύλλαβος, *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Distabesco, is, bui, n. 3. idem, ac tabesco, *struggersi*, *disfarsi*. *Cato de R. R. c.* 24. Sinito, cum musto distabescat.

Distædet, impr. 3. multum, aut varie tædet. *Ter. Phorm.* 5. 8. 22. Nam me cum hoc ipso distædet loqui.

Distans, antis, nom. ex particip. *lontano*, *distante*, longe positus. *Cic. Phil.* 2. Res tam dissipatas, tam distantibus in locis positas. *Id. in Orat.* Quid tam distans, quam a veritate comitas? ¶ Item diversus, dissimilis. *Cic. in Orat.* Genera dicendi multum inter se distantia. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Nihil aconito distans.

Distantia, æ, f. 1. *distanza*, מרחק, Germ. *weite*, Gall. *distance*, Hisp. *distancia*, διάστασις, differentia, intervallum. *Cic. de Amic. c.* 20. Tanta est inter eos, quanta maxima potest esse, morum, studiorumque distantia. *Plin. l.* 2. *c.* 15. Longissimi distantiæ fines.

Distectus, a, um, adject. idem quod detectus, *scoperto*. *Alcim. Avit. l.* 4. *v.* 408. Distectum periit nitero spectamine corpus.

Distegus, διέγυος, domicilium duas habens contignationes, a στέγη, tectum. Legitur in *vet. Inscript. apud Grut. pag.* 827. *n.* 6.

Distendo, dis, endi, entum, a. 3. *sfendere*, רקע, Ger. *ausſpannen*, Gal. *etendre ed*, & *Id*, Hisp. *estender*, διατείνω, in diversas partes tendo. *Col. l.* 5. Vinea ex utraque parte jugo devincta, pari libramento, velut anchoris quibusdam, distenditur. ¶ Est item varie implere, tractum ab utre, qui, cum plenus est, tenditur, cum vacuus, relaxatur. *Virg.* 4. *Georg.* Et dulci distendunt nectare cellas. ¶ Translate *Liv. l.* 27. *c.* 40. Consules diversis itineribus profecti ab Urbe, velut in duo pariter bella, distenderant curas hominum.

Distentio, onis, f. *lo sfendere*, *o sforare*, διάτασις, ut distentio nervorum, apud *Cels. l.* 2. *c.* 4. & 8. ¶ Legitur & distensio, apud *Augustin. l.* 11. *Confess. c.* 23. &c.

Distento, as, avi, atum, a. 1. idem quod distendo, vel ejus frequentativum. &c. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 31. Sic cythiso pastæ distentent ubera vaccæ.

Distentus, a, um, adject. ex particip. a distendo, *teſo*, *tirato*, *diſteſo*, διατεταμένος. Et accipitur pro pleno, ut de *distendo* dictum est. *Horat. Epod.* 2. *v.* 46. Distenta ubera. Et *lib.* 1. *sat.* 1. *vers.* 110. Distentius uber. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 3. Distentas lacte capellas.

Distentus, us, m. *gonfiamento*, distentio, a distendo. *Plin. l.* 8. *c.* 28. Alia solertia in metu melibus: sufflatæ cutis distentu ictus hominum, & morsus canum arcent.

Distentus, a, um, nom. adject. ex particip. a distineo, occupatus, impeditus, distractus curis, *occupato*, *pieno di affari*, πεφασμένος. *Cic.* 3. *nat. Deor. c.* 39. Mens distenta. *Id. ib. l.* 25. *ep.* 26. Intelligo, te esse distentissimum quæ de Buthrotiis, qua de Bruto.

Disterminator, oris, m. qui disterminat, & separat. *Apul. de Mundo post princ.* Axis divisor, & disterminator mundi, orbem terræ in medietate constituens.

Disterminatus, a, um, adject. divisus, separatus. *Plin. l.* 4. *c.* 20. Disterminati ab Austria Vectones.

Distermino, as, avi, atum, a. 1. *separare*, הבדיל, Germ. *zertheylen*, Gall. *separer*, Hisp. *apartar*, διορίζω, separo, vel diversas res termino. *Cic. in Arat.* Quas intervallum binas disterminat unum. *Plin. l.* 11. *c.* 21. Arabia Judæam ab Ægypto disterminat.

Disterminus, a, um, adject. idem ac disterminatus. *Silius l.* 5. *v.* 400. Audit Tartessus latis distermina terris.

Disterno, is, a. 3. sorsum sterno. *Apul. l.* 2. *Milef.* Humi quam procul distratum fuerat grabatulum meum.

Distero, is, trivi, itum, a. 3. *tirare sottilmente*, שחר, Germ. *gantez zerreiben*, Gal. *fort broyer*, *mincuiser*, Hisp. *triller mucho*, διατρίβω, multum, sive crebro tero, subtiliter, & minutim tero. *Cato de re rust. c.* 75. Casei pondo duo bene distero in mortario.

Distichon, i, n. 2. carmen duorum versuum, a *bis*, bis, & στίχος, versus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 29. Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere. ¶ Hordeum distichon, apud *Col. l.* 2. *c.* 9. est, cujus spica duos habet ordines.

Distillarius, ii, m. Legunt aliqui apud *Senec. ep.* 56. Et botularium, & distillarium, & omnes popinarum institores, & probat *Col. Rodig. l.* 16. *c.* 46. qui ait, distillationem etiam dici liquaminis genus, quo ad condiendam utimur, & qui id conficiant, & vendant, distillarios vocari. Verum emendatiores libri in Senecæ textu *Crustularium* habent.

Distillatio, f. 3. *distillazione*, ἀποστάξις, actus distillandi. Sumitur pro humore quodam in corpore humano, quem Græci catarrum, coryzam, vel branchum vocant. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Phthisicis distillationibus longis vel sucous, vel ex ipso cibus prodest. Adde *Senec. ep.* 75. & 120. utroque autem loco al. leg. *destillatio*.

Distillo, as, avi, atum, n. 1. *distillare*, נטף, Ger. *abtröpffen*, Gal. *distiller*, Hisp. *distillar*, καταῤῥέω, paulatim fluo. *Virg.* 3. *Georg. v.* 281. Lentum distillat ab inguine virus. *Plin. l.* 15. *c.* 19. Distillant gummi modo lacrymam.

Distincte, adv. *distintamente*, Ger. *underſcheidenlich*, Gal. *distinctement*, Hisp. *distintamente*, διεσταλμένως, separatim, divisim. *Cic.* 2. *Tusc.* neque distincte, neque distribute, neque eleganter, neque ornate scribere. *Id. Philip.* 2. *c.* 13. Non fortasse satis, quæ distincte dicuntur, intelligis.

Distinctio, f. 3. *distinzione*, נתיך, Germ. *underſcheidung*, Gall. *distinction*, Hisp. *distincion*, διορισμὸς, divisio, separatio. *Cic. de Leg. l.* 2. *cap.* 5. Lex est distinctio justorum, & injustorum. ¶ Significat etiam ordinem, & ornatum.

Cic.

Cic. l. 2. de Orat. ad fin. Ut ipse instrumentum oratoris exponeret, tibi ejus distinctionem atque ornatum relinquetet.

Distinctor, oris, m. qui distinguit. Gloss. Cyrilli: διϊστήτης. *Ammian. l. 22. c. 3.* Judices justorum, injustorumque distinctores.

Distinctus, us, ui, m. idem ac distinctio. *Tac. l. 5. Ann. c. 28.* Ore, ac distinctu peregrinarum & ceteris avibus diversum.

Distinctus, a, um, adject. *distinct, separato*, διαστηματίσας, διαχωρισμένος, *Cic. in Orat. c. 14.* Distincta, & interpuncta intervalla. *Liv. l. 9. cap. 19.* Macedonum phalanx immobilis, & unius generis, Romana acies distinctior, ex pluribus constans. ¶ Item ornatus, perspicuus. *Cic. Ver. 4. cap. 27.* Pocula ex auro, gemmis distincta clarissimus. *Id. 1. de Orat.* Oratio composita, & ornata, & artificio quodam, & expolitione distincta. *Id. 2. de nat. Deor.* Litora distincta tectis, & urbibus.

Distinco, es, ui, entum, a. 2. *tener' impedito, occupare, trattenere*, Ger. *aufhalten*, Gall. *empêcher*, Hisp. *detener*, κωλύω. Proprie significat diversis partibus tenere. *Cæs. l. 1. B. G. c. 25.* Rates quaternis anchoris ex quatuor angulis distinebat, ne fluctibus moverentur. *Liv. Dec. 1.* Duæ Senatum distinebant sententiæ. ¶ Item impedire, morari. *Cic. Phil. 12.* Ne imperita militum multitudo per me pacem distineri putet. *Liv. l. 3.* Ne quid meam vobiscum pacem distineat. ¶ Item occupare. *Lucan. l. 5.* Et mare, quod late terrarum distinet oras. ¶ Item translate, diversis rebus, seu negotiis impeditum tenere. *Cic. Fam. 13. ep. 30.* Negotiis, & occupationibus distineri.

Distinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *distinguere*, הִתְקִיר, Ger. *unterſcheiden*, Gall. *distinguer*, Hisp. *distinguir*, διαζεύγνυμι, discerno, divido. *Cic. in Parad. 4.* An ea civem ab hoste natura, ac loco, non animo, factisque distinguis? *Id. in Partit. c. ult.* Distinguere vera a falsis. *Horat. l. 1. ep. 10.* Falsum distinguere vero. ¶ Item ornare, & quasi variis notis insignire. *Cic. l. 2. de Invent. c. 15.* Distinguitur autem oratio, atque illustratur maxime. *Plin. l. 8. c. 18.* Albis maculis rutilum colorem distinguentibus. h. e. variantibus. ¶ Distinguere lites est dijudicare. *Lamprid. in Alex. Severo. c. 22.* Pontificibus tantum detulit, ut quasdam causas sacrorum a se finitas iterari, & aliter distingui pateretur.

Distinis, o. 1. a. idem ac distinxis, apud vet. a *tædet. Fest.*

Distito, as, n. 1. freq. a *disto. Col. l. 6. c. 2.* Distitent inter se aliquanto spatio, ne in colluctatione alter alteri noceat. Ita Lexicographi quidam; sed melior lectio, & vulgatior exhibet: *discrepque inter se.*

Disto, as, n. 1. *esse longe*, רָחַק, Germ. *davon ſtehen*, Gall. *etre ſeparé, ou different*, Hisp. *eſtar lexos, o apartado*, ἀπέχω, proprie est abesse, vel dismagi. *Cic. 5. Tusc.* Multum inter se aut altitudine, aut humilitate distantia. ¶ Translate est differre, discrepare. *Cic. 2. Offic. cap. 4.* Tantum distat a victu, & cultu bestiarum. ¶ *Horat.* dativo jungit, *lib. 4. od. 9. v. 29.* Paulum sepultæ distat inertiæ Celata virtus.

Distorquéo, es, torsi, tortum, a. 2. *distorcere*, עָקַשׁ, Ger. *verdrehen*, Gall. *detordre*, Hisp. *deſtorcer*, διαστρέφω, in diversum torqueo. *Ter. Eun. 4. 3.* Ah! illud video, os ut sibi carnifex distorsit. *Horat. l. 3. sat. 9. v. 65.* Distorquere oculos.

Distortio, onis, f. 3. *ſtorcimento, διαστροφή. Cic. lib. 5. Fin. cap. 11.* In quibus si peccetur distortione, & depravatione, aut motu, statuve deformi. *Cels. lib. 4. cap. 2.* Oris distortio.

Distortus, a, um, adject. ex particip. a distorqueo, monstrosus, διεστραμμένος, *mostruoso. Horat. l. 1. sat. 3. v. 47.* Varus distortis cruribus. *Cic. pro Mur. c. 29.* Solos sapientes, si distortissimi sint, formosos &c. Et translate. *Id. de Fato, c. 8.* Nullum est genus enunciandi distortius quam &c.

Distractio, f. 3. *ſeparazione*, נֵרוּשׁ, Ger. *zerſcheidung*, Gall. *diſtraction*, Hisp. *diſtracion*, διαστασμός, separatio, alienatio. *Cic. 3. Off. c. 8.* Nulla enim nobis cum Tyrannis societas est, potius summa distractio. ¶ Item venditio. *Ulp. de transf.* Necesse est, Prætorem de ejus distractione, & transactione arbitrari.

Distractus, a, um, adject. *diſtratto, ſeparato*, διαστασιάζω, διαφορος, diffusus, divisus, q. d. in diversas partes tractus. *Balbus ad Cic. l. 8. ad Attic.* Ut Cæsarem & Pompejum perfidia hominum distractos, rursus in priſtinam concordiam reducas. *Lucret. l. 4. v. 693.* Paulatim distractus in aeris auras. *Id. l. 4. v. 958.* Et divisior inter se, & distractior intus. ¶ Item infirmatus, ἀσθενήσας. *Cic. pro Dom. c. 25.* Vis tam distracta, & extincta. ¶ Item occupatus, distentus, *diſtratto. Cælius. l. 2. c. 114.* Tanquam distractissimus ille tantorum onerum mole, huic negotio vacaret animus.

Distrăho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare in diverſe parti*, מִשַׁךְ, Germ. *zerziehen*, Gall. *diſtirer*, Hisp. *diſtraher*, διασπάω, disjungo, dissipo, divello, deduco, divido. *Plin. l. 5. c. 27.* Distrahit mediam Asiam Taurus mons. *Cic. 3. Off.* Qui hæc natura cohærentia, opinione distraxerint. *Id. pro Planc.* Nemo cum a me divellat, ac distrahat. *Tacit. Ann. 1. c. 60.* Distrahere hostem. ¶ Translate dicitur de animo, & eit ad varias occupationes, vel sententias trahere. *Cic. in Off.* In deliberando sæpe animi in contrarias partes distrahuntur. ¶ Est item vendere, *eſtirare. Suet. in Vesp. c. 16.* Cœmebat quædam tantum, ut pluris postea distraheret. ¶ Item componere, sedare, finire, *pacificare, accordare. Cic. pro Cæc.* Omnia judicia ut distrahendarum controversiarum, aut puniendorum maleficiorum causa reperta sunt. ¶ Item impedire, retardare, differre. *Cæs. l. 1. B. C.* Subjicitur L. Metellus, qui hanc rem distrahat, reliquasque res, quascunque agere instituerat, impediat.

Distratus, a, um, idem quod *stratus. Apul. l. 2. Metam.* Nam & pueris extra limen Lumi quam procul distratum fuerat. *h. e.* strati lectuli.

Distribŭo, is, ui, utum, a. 3. *dividere*, חִלֵּק, Ger. *austheilen*, Gall. *diſtribuer*, Hisp. *diſtribuir*, διανέμω, diversis hominibus, vel diversis modis tribuo, divido, partior. *Cæs. 3. B. G.* Partiendum sibi, ac latius distribuendum exercitum putavit. *Id. 5. B. G. c. 24.* Distribuere exercitum in civitates. *Cic. l. 2. Attic. ep. 1.* Distribuere commode tempora peregrinationis. *Id. 1. de Orat.* Distribuere partibus. *Id. 1. Tusc.* Distribuere in partes.

Distribūte, adverb. *diſtintamente*, Germ. *zertheyle*, Gall. *par parties, ou diviſions*, Hisp. *con repartimiento*, διαιρετικῶς, divisim. *Cic. 2. Tusc. c. 3.* Se neque distincte, neque distribute, neque eleganter, neque ornate scribere. *Cic. 2. de Inv. c. 59.* Sin distributius tractare quis volet.

Distributio, f. 3. *diſtribuzione*, διανομή, divisio. *Cic. pro Cluent.* Itaque mihi certum est hanc eandem distributionem invidiæ, & criminum sic in defensione servare. Distributio item Figura Rhetorica est, qua singulis rebus sua proprietas tribuitur. *Cic. de Petit. Conſ. Auct. ad Herenn. l. 4.*

Distributor, m. 3. qui distribuit. *Cic. in Piſ.* Vos rogatores, vos distributores, vos custodes fuisse tabularum. Sed ibi melius legitur *duributores. Apul. ad Æſcep.* Deus distributor dispensatorque est bonorum.

Distribūtus, a, um, adject. *diſtribuito, partito. Cicer. pro Flac. cap. 26.* Leges in omnes terras distributæ. Et *lib. 4. Fam. epiſt. 1.* Orbem terrarum imperiis distributis ardere bello.

Districte, adv. *ſtrettamente, diſtrettamente*, stricte, severe. *Plin. l. 9. ep. 21.* Districte minatus, nusquam me postea rogaturum.

Districtus, a, um, adject. strictus, ut districti gladii in Remp. *Cic. Catil. 3. c. 1. ſfoderati.* ¶ Item occupatus, distentus. *Id. lib. 2. ad Q. Fr epiſt. ult.* Sic habeto, nunquam me a causis & judiciis districtiorem fuisse. *Id. 3. de Orat. cap. 2.* Ambitionis labore vita districta. *Horat. lib. 2. ſat. ult.* torquerier omni Sollicitudine districtum. ¶ Districtior accusator, dicitur a *Tacito 4. Ann. cap. 36.* pro severo, non remisso, non levi. Sic in *Cod. 1. 55. 6.* Districtissimi defensores disciplinæ.

Distringo, is, inxi, ictum, a. 3. *ſtringere ſtrettamente*, צָרַר, Germ. *zuſammen ſchnüren*, Gall. *étreindre*, Hisp. *eſtrenir*, διαστέλλω, arcte stringo, varie stringo. *Cic. l. 3. Offic.* Fraus distringit, non dissolvit perjurium. ¶ Quandoque est detricare. *Plin. l. 34. c. 8. de Lysippo*: Plurima signa fecit facundissimæ artis, inter quæ distringentem se. Adde *Martial. l. 14. epigr. 51.* ¶ Quandoque capere, nudare, evaginare, *ſguainare, imbrandire. Cic. l. 3. Offic. c. 32.* Gladium distrinxit, juravitque se illum statim interfecturum. Translate *Sener. l. 2. de Ira*, ut ungues Imperatoris severitas distringitur. *ſi ſo ſcrive.* ¶ Quandoque colligere, *raccogliere. Col. l. ult.* Sereno cœlo manibus distringi olivam oportet. ¶ Quandoque impeditum, seu occupatum tenere. *Plin. l. 2. ep. 20.* Distringet officio, ut maximo, ita molestissimo. *Nepos in Annib. ad fin.* Distringi bellis. ¶ Distringere hostem, est, distrahere. *Flor. l. 2. c. 13.* Ipsi quidem ut Romanum a tergo distringerent. ¶ Significat etiam auferre, carpere. *Col. l. 4. c. 24.* Muscas, qui more compedis crura vitium comprimit, distringendus, & eradendus est. *Martial. l. 12. ep. 29.* medios distringere lectos, Mensarumque pedes non timet Hermogenes. ¶ Item delere, evertere. *Flor. l. 4. c. 1.* Consules trucidare, distringere incendiis urbem, dirigere ærarium. ¶ Item leviter tangere, seu ferire. *Ovid. Met. 4. v. 561.* Distringunt æquora summis alis. *Id. l. 8. Met.* Distrinxit arundo summum corpus. ¶ Item perstringere, dictis lacerare. *Id. 2. Triſt. el. 1.* Non ego mordaci distrinxi carmine quemquam. ¶ Duo hæc verba *Diſtringo*, & *Diſtringo* sæpe confusa reperiuntur, & alterum pro altero legitur. Videtur autem scribi debere *diſtringo*, cum significat auferre, abradere, ferire: *diſtringere* vero, cum significat valde stringere, distinere, distrahere, &c.

Distrunco, as, avi, atum, a. 1. *troncare*, Germ. *abſtumpffen*, Gall. *couper juſque au tronc*, Hisp. *deſtroncar*, ἀποκόπτω, mutilo, vel in partes dirimo. *Plaut. Truc. 2. 7. 53.* Ego te hic medium distruncabo.

Distrŭo, is, xi, ctum, a. 3. διασκευάζω, separatim, vel seorsim struo. *Suet. in Calig. c. 41.* Distructis, ac instructis, pro loci dignitate, compluribus cellis. Alii rectius, *diſtinctis & inſtructis*. Cæterum *diſtruo* pro destruo, legitur in antiq. libris quibusdam.

Disturbatio, f. 3. *diſturbazione, diſtruzione*, הַרְסָה, Germ. *zerſtörung*, Gall. *diſturbement*, Hisp. *deſbaratamiento*, ταραχή, disjectio, demolitio. *Cicer. 3. Offic. cap. 11.* Utilitatis specie in Repub. sæpissime peccatur, ut in Corinthi disturbatione nostri.

Disturbatus, a, um, adject. eversus, dirutus, *rovinato*, ut disturbata porticus, apud *Cic. pro Dom. cap. 39.*

Disturbo, as, avi, atum, a. 1. *diſturbare, diſtruggere*, נתץ, Germ. *zerſtören*, Gall. *detourner*, Hisp. *deſbaratar*, ἀναστατόω, disjicio, everto. *Cic. pro Dom.* Se videre distrahi a complexu suorum, disturbari tecta, diripi fortunas. *Id. pro Sext. Rosc.* Qui fidem lædit, disturbat humanæ vitæ societatem. ¶ Item turbare, impedire. *Id. Famil. 11. epiſt. 21.* Disturbavi rem, totamque vobis integram servavi.

Difŭlcus. V. Diffulcus.

Difundo, is, fudi, fusum, a. 3. *diffondere*, unita separo, *Arnob. l. 3. pag. 116.* Disjunguntur tenacium matrimoniorum nexus.

Ditātus, a, um, adject. dives factus, *arricchito. Aufil. ad Herm. lib. 4. cap. 53.* Urbs triumphis ditata. *Ovid. de Pont. l. 2. elog. 7. verſ. 62.* Ditata est spoliis perfida turba meis.

Ditesco, is, escere, n. 3. *arricchiſce*, יִשְׁכַּר, Germ. *reich werden*, Gall. *s'enrichir*, Hisp. *enriaueceſſe*, πλουτίω, dives fio, ab inusitato ditco. *Lucr. l. 4. v. 1246.* Partu postilla ditescere dulci.

Dithyrambicus, a, um, adject. ad Dithyrambum pertinens, ut dithyrambicum poema. *Cic. de opt. gen. Orat. in princip.*

Dithyrambus, m. 2. διθύραμβος, versus in honorem Bacchi, qui Dithyrambus dicitur, a δίς, bis, & θύρα, janua, quia binis foribus sit egressus, quippe bis natus, primum e Semele matre, deinde e femore Jovis, vel quia educatus sit in antro διθύρῳ, idest *bivalvi*, aut *bifori*. *Hor. 4. Car. od. 2.* Seu per audaces nova dithyrambos verba devolvit, numerisque fertur lege solutis. ¶ Erat autem hoc genus carminis ita compositum, ut inventione, dictione, ac numeris a communi carminis ratione abiret longius, & miram licentiam audeiamque referret, utpote quod a Bacchi furore percitis cantari solitum. V. *Scalig. l. 1. Poet. cap. 44.*

Ditio, nis, f. *giuriſdizione, imperio, ſignoria*, ממשלה, Germ. *herrſchafft*, Gall. *domaine*, Hisp. *juriſdicion*, ἐπικράτεια, locus, regio, ubi quis jus, vel imperium exercet: item ipsum imperium, vel dominium. *Cic. 2. de Leg. c. 7.* Ditione, atque numine Deorum geruntur res. *Id. pro Font. c. 1.* Sub imperium ditionemque alicujus cadere. *Curt. l. 4. c. 1.* Ditioni adjicere regionem. *Cic. de Prov. Conſ. c. 13.* Redigere in ditionem. ¶ Hoc nomen usitatum est in obliquis casibus: nam recto casu carere testantur *Priſcian. Diomed.* & alii Grammatici cum *Servio ad illud Æn. 1. v. 740.* Post alii proceres, &c.

Ditior, & ditissimus. V. Dives.

Ditis, V. Dis.

Ditissime, adv. *ricchiſſimamente. Apul. de Deo Socrat.* Domos ditissime exornare.

Dito, as, a. 1. *arricchire*, הֶעְשִׁיר, Germ. *reich machen*, Gall. *enrichir*, Hisp. *enriquecer*, πλουτίζω, divitem facio. Est a divito per syncop. *Liv. lib. 21. cap. 60.* Castra militem ditavere.

Ditrochæus, m. 2. διτροχαῖος, pes constans ex duobus trochæis, idem, ac dichoreus, ut *Civitate, domicare, Diomed. l. 2. & 3.*

Diu, *di giorno*, יוֹמָם, לְעוֹלָם, Ger. *langezeit, deſſgl.*, Gall. *de jour, long temps*, Hisp. *de dia, largo tiempo*, τῷ δ' ἡμέρας, abl. pro die. *Plaut. Caſ. 4. 4. 5.* Noctuque ac diu ut vire subdola fies. *Id. in fragm. Audul.* apud *Non 2. 230.* Nec nocte, nec diu quietus. ¶ Est item adv. & significat longo tempore. *Cic. de Sen. cap. 19.* Quanquam, o Dii boni, quid est in hominis vita diu? *Id. ib. c. 3.* Cum multum diuque vixeris. *Id. in Orat. c. 1.* Diu multumque dubitavi. *Id. 2. Agrar. c. 32.* De Capua multum est, & diu consultum. *Id. 3. de Orat. c. 30.* Omnia, quæ diu cupimus. ¶ Habet frequenter post se particulam *cum. Plaut. Merc.* Nam illi quidem haud sane diu est, cum dentes exciderunt. ¶ Interdum *quod. Plaut. Merc.* Quem accersitum patrem, haud diu est, quod miseram. Interdum *noctum. Cic. Phil. 11. c. 5.* Hæc satis diu, multumque defleta sint. ¶ Comp. est *diutius*, sup. *diutiſſime. Cic. 7. Ver.* Potero hoc ego onus tuum aut in hoc judicio deponere, aut diutius tacitus sustinere? *Id. de Am.* Qui & diutissime senex fuisset. *Id. Ver. 3. c. 13.* Ne vos diutius teneam.

Divăgor, aris, atus sum, d. 1. *andare vagando, vagare*, נדד, Ger. *umherſchweiffen*, Gall. *vagabonder*, Hisp. *vagar*, πλανάομαι, varie vagor, huc, atque illuc oberro. *Lucr. l. 5.* Ubi animus in multa dispersus huc, atque illuc divagatur. Et *l. de Ira, c. 9.* Ne longius divagetur oratio. Ubi al. leg. *Decagetur.*

Divālis, le, adject. idem quod *divinus. Spartian. Caracc. c. 11.* Divale nomen. *Justin. in præfat. Codicis*: Divales constitutiones.

Divaricātus, a, um, adject. distentus, extensus. *Prud. Peristeph. 5. v. 252.* Divaricatis cruribus. *Ammian. l. 22. c. 28.* Divaricatis pedibus.

Divarico, as, avi, atum, a. 1. *dividere*, פִּשַּׂק, Germ. *ausſtrecken*, Gall. *écarter*, Hisp. *eſtender*, διαπετάζω, crura extendo, oblique eo, & translate disjungo, separo, a *varico*, quod a *varicibus*, quibus qui laborat, recta incedere non potest, ire oblique cogitur. *Cato.* Arbores hoc modo putentur, rami divaricentur. *Cic. Ver. 4. c. 40.* In ea (statua) hominem divaricari, ac deligari jubet. *Var. l. 2. R. Ruſt. cap. 5.* Nec cujus ungulæ divaricent. ubi neutra significatione usurpatum videtur.

Divello, is, velli, rectius quam vulsi, a. 3. *ſvellere, tirare, togliere*, נתק, Ger. *abreiſſen*, Gall. *arracher*, Hisp. *deſgajar*, διασπάω, varie vello, abstraho. *Sal. Catil. c. 51.* Divelli liberos a complexu parentum. *Gel. l. 15. c. 16.* Didicere & recindere quercum conatus est, ac nullam quidem partem discidit, divellitque. *Ovid. 8. Met.* Artus divellere morsu. *Horat. l. 1. ep. 10.* Cura divellit somnos. *Tacit. 3. Ann. c. 14.* Effigies Pisonis traxerant in Gemonias, ac divellebant. *Cic. de Senect.* Divellere conglutinationes. *Id. 1. Fin.* Nec divelli, nec distrahi potest a voluptate. *Id. 2. Off.* Commoda civium defendere, non divellere. h. e. perturbare, evertere. *Id. in Ver.* Tot rerum tanta varietate divellor. h. e. distinctor. ¶ Scribitur aliquando *devello. Plaut. Pœn. 4. 2. 49.* Nolito adepol devellitur. *Pallad. in Mart. tit. 10.* Plantis de matris radice devulsis.

Divenditus, a, um, adject. *venduto. Liv. l. 1. c. 53.* Prædæ divenditæ.

Divendo, is, endidi, itum, a. 3. διανεμέω, divisim, vel varie vendo. *Cic. de Leg.*

Agrar. Ut Decemviri bona P. R. possint divendere. Adde *Liv. l.* 3. *c.* 33.

Diverbĕro, as, a. 1. *dividere*, Ἰσχίζειν, scindo. *Virg.* 5. *Æn.* v. 502. Stridente sagitta Hyrtacidæ juvenis volucres diverberat auras.

Diverbia, orum, n. 2. *διαλόγους*, partes comœdiarum, in quibus diversorum personæ versantur, a *dis*, & *verbum*, quia diversi loquuntur. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Diverbiaque tantum ipsorum vocibus relicta. *Servius* dicit, diverbium esse primum actum comœdiæ, qui Græcis *protasis* dicitur. Nam quælibet comœdia dividitur in *prologum*, *protasin*, *epitasin*, & *catastrophen*. V. Canticum.

Divergium, n. 2. locus, ubi amnis in diversum vergit. *Siculus Flacc. de condit. Agror. apud Goes.* Territoria inter Civitates alia fluminibus finiuntur, alia summis montium jugis, ac divergiis aquarum.

Diverso, adverb. *in diverso parti*, *diversamente*, Germ. *hin und wider*, Gall. *en diverses parties*, Hisp. *diversamente*, κεχωρισμένως, in diversis partibus, vel diverso modo. *Hirt.* 5. *B. Afric.* Horum corpora toto campo prostrata diverse jacent. *Sallust. Catil. cap. ult.* Paxæi paulo diversius concederant. *Ter. Andr.* 1. 5. 23. Quæ meum animum diverse trahunt. *Sueton. Tiber. c.* 66. Quibus diversissime afficiebatur.

Diversĭtas, f. 3. *diversité*, חסך, Germ. *ungleiche*, Gall. *diversité*, Hisp. *diversidad*, διαφορὰ, dissimilitudo, contrarietas. *Plin. in ep.* 30. *l.* 7. Quantum diversitas ingeniorum pateretur.

Diversito. V. Deversito.

Diversĭtor, oris, m. qui aliquo diversit; qui cauponam frequentat. *Petron. Satyr.* Anus inter diversitores diutius ingurgitata.

Diversor, aris, d. 1. *albergare*, לון, Germ. *zu herberg seyn*, Gall. *loger*, Hisp. *aposentar*, ξενίζομαι, diverto, hospitio alicujus utor. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 8. Quum Athenis apud eum diversarer. *Id.* 4. *Ver. cap.* 27. Omnes ad eam domum, in qua ille diversabatur, profecti sunt.

Diversor, vel deversor, oris, m. 3. *albergatore*, לן, Ger. *ein gast*, Gal. *hote*, Hisp. *huespad*, qui in caupona hospitatur. *Cic.* 2. *de Invc. c.* 4. Caupo cum quibusdam diversoribus illam, qui ante exierat, consequitur. Pareus mavult legi *Deversor*.

Diversoriŏlum, n. 2. *alberghetto*, dim. a diversorium. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 20. Situationem diversoriolum contemplisti.

Diversorium, n. 2. *albergo*, *alloggiamento*, מלון, Germ. *ein herberg*, Gall. *hostelerie*, Hisp. *posento*, ξενοδοχεῖον, proprie est hospitium, a divertendo. *Cic. de Orat.* Quiescam in Cæsaris sermone, quasi in aliquo opportuno diversorio. ¶ Generatim sumitur pro villa, & omni loco, ad quem non habitandi, sed ad tempus commorandi causa divertimus. *Cic. de Sen. c.* 23. Ex ista vita discedo, tanquam ex hospitio, non tanquam ex domo. Commorandi enim natura diversorium nobis, non habitandi dedit.

Diversorius, a, um, o. 1. 2. quod ad divertendum pertinet. *Plaut. Truc.* In tabernam ducor diversoriam. Adde *Sueton. Ner. c.* 27.

Diversus, a, um, o. 1. 2. *separato*, שנה, Germ. *abgewendt*, Gall. *different*, Hisp. *diverso*, κεχωρισμένος, separatus, vel in varias partes distributus. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 24. Cum Numidas diversos, dissipatosque in omnes partes fugere vidissent. *Liv. l.* 4. *c.* 22. Diversissimus locis subire ad mœnia. ¶ Item differens, dissimilis. *Cic.* 4. *Acad.* Certa cum illo, qui a te totus diversus est. ¶ Item contrarius, adversarius. *Suet. de cl. Orat.* Interrogatus a Varrone diversæ partis advocato, quidnam ageret. *Tacit. Ann.* 12. *c. ult.* Mox nullo in diversum auctore, quæ otiebantur secuti sunt, *non offendovi alcuno, che dicesse il contrario*. *Quint. l.* 2. *c.* 3. Sententia priori diversa. ¶ Item varius. *Plin. l.* 12. *c.* 9. Pretia nulli diversiora. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Ingeniumque ad diversissimas res habile. *Cic.* 2. *Phil.* Sunt ea innumerabilia, quæ a diversis emebantur. *da diversi*. ¶ Diversus quandoque idem est, ac versus, deflexus, *voltato*. *Plaut. Mil. a.* 3. *v.* 14. Dispennite hominem diversum, & distendite. ¶ E diverso, h. e. e contraria parte. *Plin. l.* 4. *c.* 4. In eo loco irrumpentia e diverso mari. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 40. Assultare ex diverso Tiridates. ¶ Apud *Tacit.* 3. *Ann. c.* 2. diversa oppida, *città fuor di mano*, *giù di strada*.

Diverticŭlum, n. 2. *divolgimento*, נחיבה, Germ. *ein abweeglin*, Gall. *de tour fonde*, πάροδος, est via, per quam de itinere nostro alio divertimus. *Serv.* Diverticula sunt semitæ transversæ, quæ sunt a latere viæ militaris. *Ter. in Eun.* Ubi ad ipsum veni diverticulum, consisti. ¶ Diverticulum etiam est domicilium in via, ad quod divertendum sit. *Liv. l.* 1. Quum gladii abditi ex omnibus locis diverticuli protraherentur. *Cic. pro Rosc. Com.* Fraudis, & insidiarum in eodem vestigio diverticulum reperit. ¶ Translate ponitur pro digressione in dicendo. *Juven. sat.* 15. *vers.* 72. A diverticulo repetatur fabula primo. ¶ Item pro excusatione, aut prætextu. *Cic. in Partit. cap.* 30. & *Quint. lib.* 9. *cap.* 2. Diverticula & anfractus, & suffragia quærere. *Quint. lib.* 12. *cap.* 3. *ad fin.* Diverticula desidiæ. ¶ Dicitur etiam de fluminibus. *Leg. Si plusquam, Dig. de diversi. temp. præscrip.* Si quisquam in fluminis diverticulis piscatus sit.

Diverto, is, ti, ersum, neut. 3. & divertor, eris, dep. *divertire*, *tornare*, נטה, Germ. *abrennen*, Gall. *se detourner*, Hisp. *apartarse*, ἐκτρέπομαι, ab itinere deflecto. *Cic.* 13. *Phil.* Nuntiant se Pompeji conveniendi causa divertisse Massiliam. *Plin. in Paneg.* Divertere via cogebantur. ¶ Est item in diversorium, vel hospitium se recipere, *albergare*. Sed tamen cum ponitur pro commorari in hospitio, dicendum est *Divertere apud aliquem*, cum pro recipere se in hospitium, *Divertere ad aliquem*. *Cic.* 1. *de Divin.* Alter ad cauponem divertit, alter ad hospitem. *Id. pro Dejot.* Cum in domum Regis hospitis tui divertisses. *Liv. lib.* 25. Domus eorum hospitibus patebant, apud quos ipsis diverti mos esset. ¶ Translate est alio se vertere, quod copimus relinquere, ut aliud agamus. *Cic.* 11. *Fam.* Sed redeamus ad illud, unde divertimus. ¶ Active etiam usurpatur pro vertere. *Lucan. l.* 2. *v.* 489. Victor fugientibus instat, divertitque acies, h. e. vertit, & fugat. ¶ *Plaut. Epid.* 3. 3. 22. Divertunt mores virgini longe, ac luxe. *avvi gran differenza tra &c.*

Dives, ĭtis, o. 3. *ricco*, עשיר, Ger. *reich*, Gall. *riche*, Hisp. *rico*, πλούσιος, qui rerum abundantiam habet, quasi *divus*, quia nullius rei indigere videtur. *Cic. in Parad.* Quem intelligimus divitem, aut hoc verbum in quo homine ponimus? opinor in eo, cui tanta possessio est, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit. ¶ Construitur cum genitivo. *Virg.* 2. *Georg.* Dives opum variarum. ¶ Vel cum ablativo. *Cic.* 2. *Offic.* P. Crassus tum cognomine Dives, tum copiis. *Ovid. l.* 1. *de Art.* Addidit externo marmore dives opus. ¶ Compar. est *divitior*, sed usitatius *ditior*, per sync. super. *ditissimus*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 48. Unde ille licentior, & divitior dithyrambus fluxit. *Id. de Am.* Ditior mihi, & affluentior videtur esse vera amicitia. *Id. in Parad.* Ut quisque, quod plurimi est, possidet, ita ditissimus habendus est. *Ovid. Heroid. ep.* 16. *v.* 34. Oppida sunt regni divitiora mei.

Divexo, as, avi, atum, a. 1. *affliggere in varii modi*, עצב, Ger. *bestig plagen*, Gall. *tourmenter*, & *fort affliger*, Hisp. *affigir mucho*, κακοποιῶ, varie vexo, variis modis affligo. *Cic. in Phil.* 11. *cap.* 2. Omnia divexare, atque deripere cupientis. *Plaut. Pers.* 5. 2. 4. Corruptor rem meam divexavit, h. e. bona perfumdedit.

Diviana, æ, f. Diana appellata apud *Varr. l.* 4. *L. L. c.* 10. V. ibi *Scalig.*

Dividĭa, æ, f. *noja*, tædium, molestia, tristitia, a dividendo. *Plaut. Bacch.* 4. 6. Ninnio illæc res est magnæ dividiæ mihi. Sed *Festus* discordiam interpretatur. *Nom. ex Accii Phœnissis*. Ne horum dividia discordes dissipent.

Dividicula, n. 2. dicuntur castella, ex quibus a rivo communi aquam quisque in suum fundum ducit, a dividendo. *Fest.*

Dividŏ, dis, divisi, sum, a. 3. *dividere*, *separare*, חלק, Ger. *ertheylen*, Gall. *diviser*, Hisp. *dividir*, διαιρῶ, separo, partior, 2 *di*, vel *dit*, & Hetrusco *idno*, partior. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Sextus pater ejus nummos vobis dividere solebat. *Id. pro Syl.* Dividere in provincias. *Id.* 5. *Attic.* Syriam a Cilicia aquarum divortio dividit. *Dividere sententiam*, forensis est locutio, quam Asconius Pædianus interpretatur his verbis: Cum aliquis in dicenda sententia duas, pluresve partes complectitur, si non omnes hæ res probantur, postulatur, ut dividantur, id est, ut de singulis rebus seorsum referatur, ut pars altera, si ita opus fuerit, approbetur, altera repudietur. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 2. Postulatum est, ut Bibuli sententia divideretur. ¶ Ponitur & pro distribuere, tribuere. *Cic. pro Sil.* Dividere tabulas passim, & pervulgare. *Hor. l.* 1. *od.* 36. *v.* 6. Oscula dividere sodalibus. *Id. l.* 1. *od.* 15. *v.* 15. Imbelli cithara carmina divides. h. e. divides per citharæ chordas: vel alternatim sonum & cantum miscebis. ¶ Item pro penetrare, perrumpere. *Cic. Tusc.* 1. *de aere*, & *igne*. Hoc etiam magis necesse est, ferantur ad cœlum, & ab his perrumpatur, & dividatur crassus hic, & concretus aer. ¶ Hinc & pro prædicare. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 4. Sic *Petron.* hoc sensu, dividere cum aliquo, dixit. ¶ *Divisse* pro *divisisse* habet *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 170. ubi tamen alii leg. *didisse*.

Dividuæ, adv. *divisibilmente*. *Plaut. in Cas.* 2. 2. 11. Quod tibi ægre est, idem mihi est dividuæ. Sed lectio hæc est valde dubia.

Dividuĭtas, vel dividĭtas, atis, f. idem quod divisio. *Leg.* 80. *in fin. Dig. ad Leg. Falc.*

Dividŭus, o. 1. 2. *divisibile*, *separabile*, מחלק, Germ. *zertheyle*, Gall. *divisible*, Hisp. *divisibile*, διαιρετὸς, quod separabile, aut separatum est. *Cic. de Univ.* Et ex ea, quæ corporibus dividua gignitur. *Plin. l.* 3. *c.* 1. Dividua ferarum viscera, h. e. dissecta. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 9. *v.* 10. Coma dividua. h. e. discreta in summo vertice. ¶ Legitur etiam *dividus*, apud *Nonium c.* 2. *n.* 205. *ex Accio in Andromeda*: Nosque ut seorsum dividos letho offerres.

Divinatio, f. 3. *indovinazione*, קסם, Germ. *veissagung*, Gall. *divination*, Hisp. *adevinacion*, μαντεία, μαντικὴ, scientia futurorum, quam Chrysippus definit vim cognoscentem, & videntem, & explicantem signa, quæ a Dis hominibus portendantur. *Cic.* 1. *de Div.* Versari quandam inter homines divinationem quam Græci μαντικὴν appellant, ideoque prætermissionem, & scientiam rerum futurarum. ¶ Dicitur etiam divinatio, judicium, sive cognitio, quæ circa constitutionem accusatoris, vel subscriptoris consistit, cum scilicet ex duobus, pluribusve accusationem ambientibus deligendus est, qui maxime sit idoneus. Ratio nominis hæc est, quia in aliis judiciis judex ea, quæ testibus, tabulis, vel argumentis probata sunt, sequi debet: cum autem accusator est eligendus, ex rei futuræ indiciis, & conjecturis judicare debet, & pene divinare, quis maxime sit idoneus ad accusandum. Hinc prima inter Verrinas *divinatio* inscripta est. Nam in accusatione Verris certamen erat inter Ciceronem, & Cæcilium, uter in accusando deberet præferri.

Divinātor, oris, m. *indovino*, qui divinat. *Jul. Firmic.*

Divinātrix, icis, f. a divinator. *Tertul. de Anim. c.* 46. Præsidia divinatricum artium, & disciplinarum.

Divinātus, a, um, o. 1. 2. partic. a divinor, *indovinato*. *Ovid.* 1. *de Nuce*, v. 80. Ut divinatas auferat Augur opes.

Divine, adv. *divinamente*, Θεῖον, ad Deorum similitudinem, Deorum more. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 4. Aut certe nunquam, nisi de ea divine cogitasse. *Id.* 2. *Tusc.* Divine prehensa, & prædicta.

Divinipŏtens, o. 3. Θεοκρατὴς, qui in divinis potestatem habet. *Apul.* Saga & divinipotens Cœlum deponere.

Divinisĕcens, entis, qui rerum divinarum peritus est. *Apul. in Apolog.* Magia pia ars, & divinisciens.

Divinĭtas, atis, f. *divinità*, Ger. *gottrit*, Gall. *divinité*, Hisp. *divinidad*, Θεότης, deitas, numen, majestas divina, potestas divina. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Modo enim menti tribuit omnem divinitatem. *Id. in Orat. c.* 19. Theophrastus a divinitate loquendi nomen accepit. Et in plurali num. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Quid ita divinitatibus splendoribusque astrorum judicamus obscuritates objici posse?

Divinĭtus, adv. *da Dio*, *divinamente*, מרום, Germ. *von oben herab*, Gall. *divinement*, Hisp. *divinamente*, Θεόθεν, a Deo, sive a divinis. *Virg.* 1. *Georg. vers.* 415. Haud equidem credo, quia sit divinitus illis ingenium. ¶ Interdum idem est, quod divine, idest humanis viribus excellentius. *Cic.* 2. *de Orat.* Ille locus inductus est a me divinitus.

Divino, as, a. 1. *indovinare*, קסם, Germ. *vvahrsagen*, Gall. *deviner*, Hisp. *adevinar*, μαντεύομαι, futura præsagio, a nomine *divinus*, quia divinum quiddam, & supra mortalis fugacitatis sortem esse videtur futura prædicere, aut occulta in lucem proferre. *Cic. de Sen.* Quasi jam divinarem, id quod evenit, illo extincto fore, unde differem, neminem.

Divinus, a, um, o. 1. 2. *divino*, *cosa a Dio pertinente*, אלהי, Germ. *gettlich*, Gall. *divin*, Hisp. *divino*, Θεῖος, quod est Dei, vel quod ad Deum pertinet, a *divus*. *Cic.* 1. *de Div.* Aristoteles quidem eos etiam, qui valetudine vim turerent, & melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animis præsagiens, atque divinum. ¶ Rem divinam facere, & Divinæ rei operam dare, est Diis sacrificare. *Cic.* 6. *Ver.* Res illum divinas apud eos Deos in suo sacrario prope quotidie facere vidisti. *Plaut. Curc.* Rei divinæ operam dabo. ¶ *Divina verba* interdum sumuntur pro piacularibus quibusdam verbis, quibus prodigia solent procurari. *Cato de R. R.* Si de Cœlo villa tacta fiet, de ea re verba divina uti fiant. ¶ Interdum usurpatur pro excellenti, præstanti, eximio. *Cic. post redit. ad Quir.* Divina quædam atque inaudita auctoritas, atque virtus. *Id.* 5. *Fin. c.* 23. Ratio, qua nihil est in homine divinius. *Id.* 2. *de leg. c.* 18. Divinissima dona. ¶ Divinus, fust. m. 2. *indovino*, vates qui divinat, vel prædicit, quod Divi proprium est futura prædicere. *Cic. de Fato*, Falli sperat Chaldæos, cæteroque divinos. ¶ *Avis divina*, est divinatrix, prænuncia. *Hor.* 3. *carm. od.* 27. *de cornice*. Antequam flantes repetat paludes imbrium divina avis imminentium. ¶ Divina, æ, subst. mulier, quæ divinat. *Petron. Satir. circa princ.* Cœpit me præcedere, divinam ego putabam.

Divīse, & Divisim, *divisamente*, *separatamente*, dividendo. *Gell. l.* 7. *c.* 2. Versus separatim, atque divise legendus. *Id. l.* 1. *c.* 22. Divise pronuntiandum est. *Apul. in Asclep.* Creduntur esse quidem plurima divisim.

Divisibĭlis, le, *divisibile*, διαιρετὸς, qui dividi potest. *Tertull. de Anim. c.* 14. Anima neque dissolubilis, neque divisibilis.

Divisio, f. 3. *divisione*, *separazione*, חלוקה, Ger. *theylung*, Gall. *division*, Hisp. *division*, διαίρεσις, partitio. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quadripartita fuit divisio tua, &c. ¶ Apud Rhetores divisio est (ut scribit *Auct. ad Her. l.* 1.) per quam aperimus, quid conveniat, quid in controversia sit, vel per quam exponimus, quibus de rebus dicturi sumus. ¶ Inter divisionem, & partitionem hoc interest, quod divisio est distributio generis in species, partitio totius in partes. *Quintil. l.* 7. ¶ Divisiones etiam dicebantur munera & sportulæ, quas die natali Veteres distribuebant in convivii, vel extra. *Martial. l.* 23. *Dig. de ann. leg.* V. etiam *Limborch. ad Tertul. Pharm. l.* 1. 14.

Divisor, is, m. 3. *partitore*, חוקק, Gall. *diviseur*, Hisp. *repartidor*, μεριστὴς, qui dividit. Speciatim divisor erat apud Romanos, qui tributim distribuebat pecunias a Candidatis donatas ad auxpanda suffragia egentium. *Cic. pro Planc.* Doce, per quem sequestrem, quo divisore corrupta sit. Hinc Nummius quidam, qui id ministerii susceperat, cognomen accepit divisoris. *Cic.* 2, *de Or.* ¶ Est & divisor, qui præpostera Venere pueros corrumpit, a natibus dividendis. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 22. Num honestum est verbum *divisor*? an ineft obscœnum, &c.

Divisūra, f. 1. idem, ac divisio. *Plin. l.* 14. *c.* 3. Folio parvo, & rotundo, sine divisuris.

Divisus, us, m. 4. idem, ac divisio. *Liv. l.* 33. *c.* 46. Vectigalia publica partim prædæ, ac divisui principum, quibusdam & magistratibus erant.

Divīsus, a, um, o. 1. 2. διαιρετὸς, particip. a divido. *Cic. de Leg.* Fluvius divisus æqualiter in duas partes latera hæc insulæ alluit. ¶ Comparat. Divisior usus est *Lucret. l.* 4. *v.* 958. Et divisior inter se, & distractior intus.

Divitiæ, arum, f. 1. opulentia, amplæ fortunæ, opes, copiæ, omnium rerum abundantia, *ricchezze*, עשיר, Ger. *reichthum*, Gall. *richesses*, Hisp. *riquezas*, πλοῦτος. *Cic.* 1. *Offic.* Expetuntur autem divitiæ tum ad usus vitæ necessarios, tum ad pertruendas voluptates. *Plaut. Pers.* 4. 4. 101. Divitias facere ex aliqua re.

re. *Id. Trin.* 3. 2. 56. In divitiis esse. ¶ In singulari num. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 64.* Æternabilem divitiam partiunt.

Divitatio, onis, f. ditandi actus, *l'arricchire. Petron. Satyr.* Genus divitationis sibi non displicere confessus est.

Divito, as, a. 1. *arricchire*, πλουτίζω, divitem facio. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 101.* Augures verbis aures divitant alienas, suas ut auro locupletent domos.

Dium, n. 2. *aria, cielo*, a *Διὸς, Jovis, aeris. Colum. l. 12. c. 12.* Aquam cælestem vasis includunt, *li* sub dio in sole habent. h. e. sub cælo, *all' aria, a cielo scoperto. Aron.* in *Ver. 3. c. 19.* Sub dio, hoc est sub cælo. Cælum enim Græci τὸ διὰ dicunt. ¶ Dicitur & *Divum, i*, ut auctor est *Var. l. 4. de L. L. c. 10.* Itaque ita legendum putat Torrent. illud *Horatii l. 2. od. 3.* Et infima De gente sub Divo moreris. Et *l. 1. od. 18.* Nec variis obsita frondibus Sub divum rapiam, Et illud *Suetonii in Cæsare, c. 72.* Ac ipse humi, & sub divo cubuerit. Quibus locis al. leg. *sub dio, sub dium*. Cæteri casus præter hos non sunt in usu.

Divodūrum, i, n. urbs Austrasiæ, nunc *Metz. Tacit. l. hist. c. 63.*

Divortium, ii, n. *divorzio, partimento*, Germ. *die verscheydung eines eheweibs*, Gall. *divorce*, Hisp. *divorcio*, κεντρωμα, diverticulum, seu semita transversa, qua a via regia deflectimus, a *diverso*, seu *diverto. Virg. 9. Æn. vers. 379.* Objiciunt equites sese ad divortia nota. ¶ Item separatio. *Cic. 1. de Orat.* Ut ex Apennino fluminum, sic ex communi sapientum jugo sunt doctrinarum facta divortia. ¶ Frequenter accipitur pro dissractione matrimonii. *Cicer. in Phil. 2. c. 28.* Antonius cum Mimo fecit divortium. ¶ Fiebat autem divortium hisce fere verbis, *Res tuas tibi habe, Res tuas tibi ago. Cic. in Phil. II.* le uxorem suam suas sibi res habere jussit.

Diureticus, tica, um, *diuretico, διουρητικὸς*, ad urinam promovendam aptus, ut Diureticum vinum, *Pallad. in Octobr. tit. 14.* Diuretica medicamenta, *Cæl. Aurelian. Tard. l. 4.*

Diurno, as, n. 1. diu vivo. *Quadrig.* apud *Non.* & *Gell. l. 17. c. 2.* Neque optimum quenquam inter nos sinunt diurnare.

Diurnum, i, n. 2. *giornale, ἐφημερὶς*, diarium, liber, in quo scribuntur acta singulorum dierum. *Juv. sat. 6. v. 482.* Longi relegit transacta diurni. ¶ Item victus, atque merces unius diei. *Sen. ep. 80.* vel *81.* Diurnum accipit, in cænaculo dormit.

Diurnus, a, um, n. 2. *di giorno*, Ger. *tegtlich*, Gal. *de jour*, Hisp. *de dia, διαφορὸς*, quod ad diem pertinet, a *die*, vel *dius*, sicut nocturnus a nocte. *Cic. de Sen.* An censes, me tantos labores diurnos, nocturnosque susceperum fuisse?

Dius, o. 1. 2. *divino*, divinus, a *Διὸς, Jovis*, unde *Διΐος*, a quo *Διῶος*, Lat. *Dius*. Hinc diurnum fulgur dium appellabant, quia illud putabant Jovis, ut nocturnum Summani, sive Plutonis. *Virgil. l. 11.* Quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit. *Var. l. 6. L. L. pag. 78.* Dius administer. ¶ Plerique putant, Latines *Dius* pro *Deus* dixisse, ut conjicere est ex plur. *Dii*. Hinc Dius Fidius, ut nonnulli leg. in *Plaut. Asin. 1. 18.* Per Dium Fidium quæris. ¶ *Dius* adject. dicitur etiam de inanimis, ut dia otia, apud *Lucret. lib. 5. vers. 1386.* Dia sententia, *Horat. lib. 1. sat. 2. vers. 32.*

Diutine, idem, ac diu. *Plaut. Rud. 4. 7. 15.* Diutine uti bene licet partum bene.

Diutinus, a, um, o. 1. 2. *continuo*, אָרוֹךְ *longuivirig*, Gall. *de durée*, Hisp. *de mucho tiempo*, πολυχρόνιος, longus, seu continuus. *Cicer. lib. 11. Fam. ep. 8.* Libertatis desiderio, tædioque diutinæ servitutis.

Diutius, & diutissime. V. diu.

Diutule, adv. *in' ὀλίγον*, aliquandiu, dim. a diu. *Apul. in princip. Flor.* Et diutule tacentem conspicatus foret. *Gell. l. 5. c. 10.* Cum diutule auditor fuisset.

Diuturne, adv. *lungo tempo*, diu. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Quo diuturnius exspectatione penderes. V. *Diuturnus*.

Diuturnitas, atis, f. 3. *lungheza*. אורך ימים, Ger. *langwirigkeit*, Gall. *longue durée*, Hisp. *largo tiempo, χρονότης*, longitudo temporis, *Cicer. de Sen.* Nec subito transitur, sed diuturnitate extinguitur. *Id. 2. Offic. c. 7.* Malus custos diuturnitatis metus. ¶ Diuturnitates in plur. habet *Arnob. l. 6. pag. 202.*

Diuturnus, idem ac diutinus. *Cic. de Sen.* Quasi diuturnum sitim expiere cupiens. *Id. 6. Fam. ep. 13.* Diuturniores molestiæ. *Id. Fam. 6. epist. 10.* Spondeo tibi, istam acerbitatem non diuturnam fore. *Al. leg.* diuturne. ¶ Superlat. legitur apud *Oros. in fin. l. 5.* Bellum diuturnissimum. ¶ Sumitur etiam *diuturnus* pro eo, qui diu vixit. *Aldrovand. diag. 1. v. 104.* Accusatæque annos, ut diuturna, suos.

Divulgatus, a, um, adject. *divolgato, publico. Cic. post red. in Sen. c. 5.* Primum tempus ætatis palam ad omnium libidines divulgatum. *Id. l. 10. Famil. epist. 26.* Magistratus levissimi, & divulgatissimi præpropera festinatio, &c.

Divulgo, as, a. 1. *divolgare*, דִּיבַּר, Ger. *gemein machen*, Gall. *divulguer*, Hisp. *divulgar, διαφημίζω*, est vulgo notum facere, vel rem aliquam in vulgus spargere. *Cicer. Balbo*, Visum est occultius agendum, neque ullo modo divulgandum. *Id. pro Font. c. 5.* Sermonibus aliquid divulgare. Et *l. 12. Att. ep. 40.* Divulgare librum.

Divulsus, a, um, adject. ex particip. a divello, avulsus, convulsus. *Plin. l. 21. c. 11.* Viola divulsa. *Hor. l. 1. od. 13. v. 19.* Divulsus querimoniis amor. h. e. solutus, sublatus. Eodem sensu *Cic. de Arusp. Resp. c. 28.* Consensus ordinum est divulsus.

Divus, i, m. 2. & Diva, æ, f. 1. *Dio, e Dea*, ab Æolico, vel a Cretico Δῖος, pro Θεὸς vel per epenthesin a Δῖος, quod contractum est a Διΐος. *Serv. ad 5. Æn.* Divos dici ait, quia diem suum obierint. ¶ Inter *Deos*, & *Divos* discrimen fuit, quia *Dii* æterni credebantur, *Divi*, qui ex hominibus in Deos relati fuissent, ut Heroes, Penates, Lares, Dii indigetes. *Serv. ad 5. Æn.* Sed *Varro*, & *Attius Philologus* Divos perpetuos faciunt, Deos, qui tales consecratione facti sunt. *Liv. l. 7. c. 26.* Si Divus, si Diva esset, qui sibi præpetem mississet, volens propitius adesset. ¶ Adjective Divus, a, um, *divino, santo, θεῖος. Alcim. l. 5. v. 64.* Divæ vocis Anubem. *Prudent. Psychom. v. 76.* Diva caro. ¶ Cum dicimus, *Divus pater, Divus Juno, Divi Penates, Divus Augustus*, & similia, quæ passim inveniuntur, putant nonnulli, esse duo substantiva apposita. Itaque hujusmodi exempla apud veteres probatos Scriptores, quæ adjectivum probent, suspecta, ac dubia sunt.

Dixe, pro dixisse, habet *Arnob. l. 5. pag. 155.*

Dixti, pro dixisti, per syncopen. *Cic. Attic. l. 4.* Sed quibus sententiis dixti, quod & ipsi probarent. V. Dico.

D A N T E O.

Do, pro domus, per Apocopen, dixit *Ennius*, Græcos secutus, qui & ipsi δῶ pro δῶμα dicunt. *Diom. Gramm. l. 1. Auson. in Mosell.*

Do, das, dedi, datum, a. 1. *dare*, נָתַן, Ger. *geben*, Gall. *donner*, Hisp. *dar, δίδωμι*, tribuo, a δίω, δῶ. Est tertii ordinis activorum. *Plaut. Epid.* Dederim vobis consilium cautum. ¶ Interdum præter casus proprios admittit accus. cum *in. Ter. Phorm. 4. 3. 28.* Dic, quid velis dari tibi in manum, ut herus his desistat litibus. ¶ Interdum accus. finis cum *ad. Cicer. 2. Phil.* Ad sepulturam corpus vitrici sui negat a me datum. ¶ Interdum accus. motus ad locum. *Cic. Cons.* Literas ad te nunquam habui, cui darem, quin dederim. *Plaut. Capt.* Hoc si taxis, dabo in caveam. ¶ Quandoque est concedere, permittere. *Plin. ep. 10.* Quantum mihi tamen cernere datur. ¶ Quandoque est adscribere, imputare, cum duobus dativis, quamvis alter eorum non semper ponatur, sed nonnunquam subintelligatur. *Cic. 1. Off.* Nec Marco quidem Sejo vitio datum, &c. *Ter. And. prol. v. 8.* Nunc quam rem vitio dent, quæso, animum advertite. Subintelligitur *Poeta*. ¶ Item offerre. *Ter. Hec.* Ut res dant se se, ita magni, atque humiles sumus. ¶ Item dicere. *Ter. Heaut.* Quamobrem has partes didicerim, paucis dabo. ¶ Item copiam sui facere. *Mart. l. 4. epigr. 71.* Cæsa facit, non dat, non tamen illa negat. ¶ Dare se etiam dicitur, qui se alicui adjungit, *darsi. Nepos Att. c. 9.* Sed etiam amici adversariis ejus se dabant. *Cic. l. 2. Fam.* Da te homini: complectitur, mihi crede. Sic dare se literis, militiæ, studiis, *applicarsi*, passim apud Latinos Scriptores. ¶ Significat etiam obsequi, gratificari. *Sulpic. Cic. l. 4. Fam. ep. 5.* Da hoc illi mortuæ, da cæteris amicis, da familiaribus, da patriæ, &c. Sic dare auribus. h. e. servire, adulari. *Terent. Cic. l. 2. Fam. epist. 16.* Noli putare, mi Cicero, me hoc auribus tuis dare. *Id. Att. l. 1. ep. 5.* Aures suas alicui dare. h. e. obsequi. ¶ Item facere: ita enim exponit *Servius* illud *Virg. 2. Æn. v. 482.* Ingentem lato dedit ore feneſtram. ¶ Verbum etiam est disputantium, & concedere significat. *Cic. Tusc. 1. c. 32.* Eo concesso quod volunt, consequens id certe non dant. ¶ Item Judicum, & sumitur pro pronunciare, sententiam ferre. *Suet. Claud. c. 15.* Absentibus secundum præsentes facillime dabat. *Ulp. l. 27 ff. de liber. caus.* Contra libertatem dabit. ¶ Item ludentium pila, vel calculis. V. Dator, & Datum. ¶ Interdum construitur hoc verbum cum abl. cum præp. *a*, vel *ab*, & varia significat. *Plaut. Capt.* Sequere me hac, viaticum ut dem a trapezita. h. e. a trapezita accepturn. *Cic.* Puero hoc a me dato. h. e. meo nomine. *Plaut. Men. 3. 3. 21.* Da sodes abs te; potè ego reddidero tibi, *dagli dal tuo*. ¶ Item cum accus. & præp. *in*, vel *ad*, ut Dare in terram, dare in lectum. *Lucret. l. 6. v. 1247.* h. e. conjicere. *Suet. Aug. c. 96.* Aquila duos corvos attulit, & ad terram dedit. Sic apud *Tacitum*, Dare legiones in discrimen. ¶ Dare in fugam. *C. in Ver. 6. c. 43.* Dant se se in fugam illius præclari Imperatoris nocturni milites. *Cæs. l. 5. B. G. c. 47.* Cæsar celeriter hostes dat in fugam. ¶ Sic dicimus, Dare in manus, *Ter. Phor. 4. 3. 28.* Dare ad carnificem, dare ad bestias. h. e. damnare, tradere. *Plaut. Pan. 5. 4. 72. Liv.* & alii. Dare ad mortem, *far morire*. *Plaut.* Dare in custodiam, *mettere in prigione. Liv.* ¶ *Terent. Heaut. 4. 5. 3.* Hæc me deambulatio ad languorem dedit. h. e. defatigavit. Dare se in sermonem, *mettersi in conversazione*, *ovvero dar da dire di se. Cicer.* Dare servos in quæstionem. h. e. ad quæstionem pertrahere. *Liv.* Dare pecuniam in sumptus, *dar danari da spendere. Terent.* ¶ Dare pœnas, significat pœnas luere, *pagar il fio. Cic. Att. l. 9. epist. 10.* Dare pœnas temeritatis. ¶ Dare pignus cum aliquo. h. e. sponsionem facere. *Plaut.* ¶ Dare se viæ, vel in viam, *mettersi in cammino. Cic. Fam. 14.* ¶ Dare dono, *donare. Virg. ecl. 2. v. 37.* ¶ *Dare, donare, dicare rem aliquam diis*, apud *Cic. Verr. 6. c. 29.* formula est, qua utebantur cum Diis aliquid sacrabant, aut sacratum esse significabant. Hinc sæpissime in votivis lapidibus notæ illæ D. D. D. quas ex hoc loco apparet, quomodo legenda sint. ¶ *Do, dico, addico*, ita erant solemnia Prætoris verba, cum alicui aliquid adjudicabat. ¶ *Dare* enim dicebatur, cum dabat Judices, qui aliquam causam cognoscerent: *dicere*, cum ipse jus dicebat: *addicere*, cum causam obtinenti quidpiam adjudicabat. ¶ Plurimi alii sunt dicendi modi, qui ad hoc verbum spectant, ut dare manus, operam, verba, de quibus V. *manus, opera, verbum*. ¶ Significat interdum eligere. *Plaut. Mostel. 5. 2. 5.* Nunc ego de sodalitate solus tum orator datus. ¶ Interdum jungitur cum infinito. *Terent. And. 3. 2. 4.* Quod jussi ei dare bibere, & quantum imperavi, date. Al. leg. *biber*. ¶ Datum est, pro concessum est. *Ter. Eun. 3. 5. 5.* Est itaque datum profecto mihi, ut grata sint quæ facio omnia. ¶ *Dasi*, & *dusi*, pro *dedisse* sæpe usurpat *Plaut.* ut *Aul. 2. 2. 61.* & alibi. Sic *dusit, duint*, &c. V. suo loco.

Docco, es, cui, ctum, 2. 1. *insegnare*, לִמֵּד, Ger. *lehren*, Gall. *enseigner*, Hisp. *enseñar*, παιδεύω, est alicujus rei cognitionem alteri tradere. Construitur vel absolute. *Cic. 3. de Orat.* Et habeas, qui docere fideliter possit. ¶ Vel cum uno accus. *Cic. 1. Off.* Studiosos dicendi eruditat, atque docent. ¶ Vel cum duobus accus. *Cic. 2. de Or.* Eam nos tu potissimum docebis. ¶ Vel cum accus. & ablat. cum *de. Cic. 3. de Or.* Quis enim de illo genere nos docuit? ¶ Vel cum tabibus pretii. *Cic. 2. Phil.* Qui te tanta mercede nihil sapere docuit. ¶ Est etiam probare, ostendere. *Cic. 5. Ver.* Hæc omnia doceo civitatum, & privatis primariorum virorum testimoniis. *Quintil. l. 11. c. 1.* Illud est docendum. ¶ Item admonere, vel certiorem facere. *Cic. 3. Fam. ep. 6.* Interea ne literas quidem ullas accepi, quæ me docerent, quid agerem. *Cæs. l. 1. B. G. c. 3.* Qui de his rebus eum doceant. ¶ *Docere* etiam dicuntur Fabularum auctores, & præbitores, ut *discere* actores earum. *Suet. Claud. c. 11.* Cæsarem quoque Græcam Neapolitano certamine docuit. Adde *Cic. 4. Tusc. c. 29.* & *Gel. l. 17. c. ult.* ¶ Docere aliquem fidibus, apud *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Docere equo, armis, apud *Liv. l. 29. c. 1.* elliptica sunt, & subintelligitur *canere, uti*, aut præpos. *in*, quemadmodum, erudire aliquem in jure civili, dixit *Cic. l. de Or. c. 59.*

Docilinus, m. 2. pedis genus in numeris oratoris, qui constat ex iambo, & cretico, ut *Reipublicæ, perhorrescerent. Cic. in Orat. c. 64.* Dochimius autem e quinque syllabis, brevi, duabus longis, brevi, longa, ut est hoc, *Amicos tenes*, quovis loco aptus est, dum semel ponatur: iteratus, aut continuatus numerum apertum, & nimis insignem facit.

Docibilis, & le, o. *Prisciano l. 4.* docibile est id, quod facile discitur, pro quo potius dicimus *perceptibile*. ¶ Utitur hac voce *Tertul. c. 12.*

Docilis, o. 3. *chi facilmente impara*, לִמּוּד, Ger. *gelehrig*, Gall. *docile*, Hisp. *docil, εὐμαθὴς*, qui facile docetur, vel discit. *Cic. Treb. lib. 7. ep. 10.* O mendacium suavem, neque docilem ad hanc disciplinam. *Quintil. l. 4. c. 2.* Judex docilior, & intentior. *Plin. l. 10. c. 42.* Habebant luscinias Græco, atque Latino sermone dociles. ¶ Genitivo interdum jungitur, more Græco. *Horat. l. 4. od. 6.* Docilis modorum. *Sil. lib. 3.* Fallendi docilis.

Docilitas, t. 3. *διδασκαλία*, apprehendendæ doctrinæ facilitas. *Cic. pro Sest.* Ii perfecto genere humanæ docilitatis, atque ingenii. *Suetan. Tit. c. 3.* Docilitas ad omnes fere tum pacis, tum belli artes.

Docilitter, adv. apud *Diomed. Grammat. l. 1.*

Docilmus, i, m. *dimostrazione*, demonstratio, probatio, res vel argumentum, quo aliquid evidenter ostenditur, & veluti ob oculos ponitur. *Senec. l. 2. controv. 11.* Hispo Romanus bello docilmo usus est: Vultis, inquit, amici, &c.

Docte, adv. *dottamente*, Germ. *künstlich*, Gall. *doctement*, Hisp. *doctamente*, ἐπιστημόνως, erudite, scite. *Plaut. Mil. 4. 2. 96.* Dicito docte, & cordate. *Martial. l. 7. epigr. 45.* Mæonioque cupis doctius ore loqui. *Sallust. Jug. c. 95.* Doctissime eruditus.

Docticanus, a, um, adject. qui docte canit. *Martian. Capel. l. 2. in Clio*: Docticanis solers ludere semibus.

Doctificus, a, um, doctos faciens. *Martian. Capell. initio l. 6.* Virgo armata, decens rerum sapientia, Pallas, Ingenium mundi, prudentia sacra Tonantis, Ardor doctificus, &c.

Doctiloquus, a, um, adject. qui docte loquitur, *chi parla bene. Enn.* apud *Var. l. 6. L. L.* Oratores doctiloqui. *Martian. Cap. l. 9.* Doctiloquum caris juvenum complexa lacertis.

Doctisonus, a, um, adject. qui docte sonat. *Sidon. carm. 15. v. 18.* Doctisonæ artes.

Doctiuscule, adverb. *alquanto dottamente. Gell. l. 6. c. 16.* Verbum deprecor doctiuscule politum in Catulli carmine.

Doctor, m. 3. *maestro, chi insegna, dottore*, מְלַמֵּד, Germ. *lehrer*, Gall. *docteur*, Hisp. *doctor, διδάσκαλος*, qui docet. *Cic. 1. Off.* Propter summam & doctoris auctoritatem, & urbis. ¶ Doctores fabularum dicuntur, qui eas scribunt, & actoribus ad discendum dant. *Donat. in prolegom. ad Terent.* ¶ Lanistas etiam doctores appellari a *Valer.* & *Quintil.* qui scilicet gladiatores ad ludos instituebant, observat *Lipsius Saturn. l. 1. c. 15.* Adde *Inscript.* apud *Fabrett. p. 109.*

Doctrina, f. 1. *dottrina*, לֶקַח, Germ. *lehr*, Gall. *doctrine*, Hisp. *doctrina, διδασκαλία*, eruditio, actus docendi. *Cicer. pro Mur.* Diffusus ingenio meo quæsivi adjumenta doctrinæ. ¶ Sumitur etiam pro ipsa arte. *Cic. 4. Fin.* Te autem ab initio ætatis memoria teneo summe omnium doctrinarum studiosum fuisse.

Doctrix, icis, f. qua docet, *maestra. Serv. in Virg. Æn. 12. v. 139.* Quidam etiam afferunt exemplum ex *Apul. de Philos. Mor.* Sed alia optima exemplaria habent, *ducatrix*.

Doctus, a, um, o. 1. 2. *dotto*, מְלֻמָּד, Ger. *gelehrt*, Gall. *docte*, Hisp. *docto, πεπαιδευμένος*, eruditus, partic. a doceor, fere cum ablat. *Cicer. in Brut.* Græcis literis satis doctus, quod proposuerat, explicans expedite. ¶ Interdum cum adverb. *Suet. de clar. Gramm.* Nec minus Græce, quam Latine doctus. ¶ Interdum cum accus. & præp. *ad. Cic. pro Mil.* Ad quam non docti, sed facti,

non inſtituti, ſed imbuti ſumus. ¶ Sæpe nomen eſt, pro ſapiente. *Cic. in Orat.* Itaque & doctis eloquentia popularis, & diſertis elegans doctrina deeſſe ſolet. ¶ Et tunc etiam cum genit. invenitur. *Plin. l. 25. c. 2.* Lenæum Grammaticæ artis doctiſſimum. *Gel. l. 13. c. 12.* Legum Populi Rom. doctus apprime. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Lucr. l. 2.* Et doctis rationem reddere dictis. Sic doctæ aures, docta manus. Docti doli, apud *Plaut. Mil. 2. 2. 93.* ¶ *Cic. l. 1. de Orat.* Et fortaſſe docto, atque erudito. Si nominis vim ſpectes, plus eſt *doctus*, quam *eruditus*: nam eruditus eſt, qui ſimpliciter ruditatem exuit. Minus vero eſt *doctus*, quam *peritus*: peritus enim eſt, qui cum doctrina experientiam rei habet.

Documen, inis, n. idem quod documentum. *Lucret. l. 6. v. 391.* Documen mortalibus acre.

Documentum, n. 2. *ἀνάπαιστος*, אות, Ger. *lehr*, Gall. *enſeignement*, Hiſp. *enſeñança*, διδαγμα, admonitio, id, quod nos docet, ſive ex quo quid docemur. *Cic. 6. Phil.* Ex quo nos documentum capere fortuna voluit, quid eſſet victis extimeſcendum. ¶ Apud Gromaticos documenta ſunt ſigna terminorum, ſeu limitum. V. *Aggen. & lib. 3. Cod. Theodoſ. de Abolit.*

Docus, ſ. 2. *δοκὸς*, trabs, tignum. Dicitur de aeris impreſſione, ob trabis ſimilitudinem. *Plin. l. 2. c. 26.* Emicant & trabes ſimili modo, quas docos vocant.

Dodecathĕon, n. 2. *δωδεκάθεος*, genus herbæ. *Plin. l. 25. c. 4.*

Dodóna, vel **Dodone**, ſ. 1. urbs exc. Epiri, in Moloſſis, ſeu in Theſprotia, in Theſſaliæ confinio, ex quo Theſſalica dicebatur, juxta fl. Dodonem, qui poſtea cadit in Acheloum. Dicta eſt a fl. Dodone, vel a Nympha marina hujus nominis, vel a Dodone Jovis, & Europæ filia. Ibi ingens ſylva fuit, tota querna, & templum Jovis, & fons, qui faces extinctas accendebat, & accenſas extinguebat. Hinc Juppiter Dodonæus cognominatus eſt.

Dodonæus, a, um, adject. ad Dodonam pertinens, ut Dodonæos lebetes apud *Virg. Æn. 3. v. 466.* ¶ Dodonæum æs, *Δωδωναῖον χαλκεῖον*, proverbium Græcum eſt de homine importune loquacitatis, inde ortum, ut *Suidas* narrat, quod templum Jovis Dodonæi lebetibus æreis undique cinctum eſſet, ac proinde uno quopiam pulſato, omnes ſimul reſonarent, ſonitu per contactum ab uno ad alium ſuccedente. Quo referendus videtur *Juven. ſat. 6. v. 440.* Alii alias hujus proverbii rationes afferunt, quas vide apud *Eraſm. in Chil.*

Dodóne, ſ. 1. filia Joris, & Europæ.

Dodonides Nymphæ, quæ & Atlantides, Liberi Patris nutrices, a Dodona urbe Epiri. Harum nomina ſunt Ambroſia, Coronis, Eudora, Paſithoe, Plexauris, Pytho, Tyche. *Hygin. fab.* 182.

Dodónis, idis, adject. fem. *Valer. Flac. l. 1. v. 302.* Dodonida quercum ingredior.

Dodonĭus, a, um, adject. Dodonæus. *Claud. l. 3. de Rapt. Proſerp. v. 31.* Celſerit inventis Dodonia quercus aristis.

Dodra, ſ. 1. potionis genus, quæ ex novem rebus fiebat, aqua, vino, jure, oleo, ſale, pane, herba, melle, pipere, a dodrans, menſura novem unciarum. *Auſon. ep. 85.*

Dodrans, m. 3. *ἐννάουγξ*, pondus, vel menſura conſtans ex novem unciis, a *de*, & *quadrans*, quod ad conficiendum aſſem deſit quadrans. *Mart. lib. 8.* Solvere dodrantem nuper tibi Quincle volebat. *Nepos Att. c. 5.* Ex dodrante heres. *Colum. l. 2. c. 4.* Dodrans operæ. *Plin. l. 2. c. 14.* Dodrans horæ, h. e. tres partes unius operæ, aut horæ. ¶ Dodrans etiam dicitur *ἐννάσπαν*, palmus major. h. ſ. intervallum illud, quod eſt inter pollicem, & minimum digitum diductos. *Bud. l. 1. de Aſſe. Suet. Aug. c. 79.* Statura ejus fuit quinque pedum, & dodrantis. ¶ Eſt etiam menſura agrorum. *Col. l. 5. c. 1.* Partes tres quartæ, pedes unum, & vigintimillia, & ſexcentos, hoc eſt dodrans.

Dodrantālis, le, adject. ad dodrantem pertinens, ut dodrantalis craſſitudo. *Plin. l. 15. c. 30.* Ramos ſpargit a radice dodrantales. *Colum. l. 5. c. 6.* Stirpem dodrantalem relinquas.

Doga, æ, ſ. vaſis vinarii genus. *Vopiſc. in Aurel. ad fin.* Facta erat ratio dogæ cuparum, navium, & operum. Vide ibi *Salmaſ. & Caſaub.*

Dogma, atis, n. 3. *δόγμα*, ſcitum, placitum, decretum. *Cic. 4. Acad. c. 9.* Sapientiæ quid futurum eſt; quæ neque dubitare debet de ſuis decretis, quæ Philoſophi *δόγματα* vocant. ¶ Speciatim dogmata ſunt uniuſcujuſque ſectæ decreta, ſine quibus nec ſectæ Philoſophorum, nec Religionum vires conſtare poſſunt. *Cic. 4. Tuſcul.* Quoniam id haberent Academici decretum (ſententiis enim jam hoc me dogma dicere) nihil poſſe percipi.

Dogmatĭcus, a, um, adject. ad dogma pertinens. *Auſon. Idyl. 17. v. 16.* Dogmaticas agitat placido certamine lites.

Dogmatĭzo, as, a. 1. *δογματίζω*, dogmatis auctor ſum, dogmata trado. Eſt *Auguſtini epiſt. 57. c. 8. extr.*

Dolabella, ſ. 1. dimin. a dolabra. *Col. l. 4. c. 24.* Semper circa eras dolabella dimovenda eſt terra. ¶ Hoc etiam cognomine uſa eſt Cornelia gens Romanorum.

Dolabellāna pyra, n. 2. pyra longiſſimi pediculi, ſic dicta ab inſitore Dolabella. *Plin. l. 2. c. 15. Colum. 5. c. 10.*

Dolabra, æ, ſ. 1. *ἀξίνη*, מגרר, Ger. *hobel*, Gall. *doloire*, Hiſp. *azha para dolar*, *ἀξίνη*, inſtrumentum fabrorum, quo ligna dolant, a dolando, ut terebra a terendo. *Col. l. 3.* Quæ falce amputari non poſſunt, acuta dolabra abradito. *Curt. l. 9. c. 5.* Dolabris perfregere murum. ¶ Dicitur etiam de inſtrumento lanionum, quo carnes diſſecant. *Paul. in l. cum de lanionis, ff. de fund. inſtr. leg.*

Dolabrātus, a, um, adject. dolabra politus, lævigatus, dolatus. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 73.* Dolabratis, atque præacutis cacuminibus perpetuæ foſſæ ducebantur. ¶ *Secures dolabratæ* ſimplicibus oppoſuit *Pallad. l. 1. c. ult.*

Dolāmen, inis, lævigatio dolando facta. *Apul. in princ. Florid.* Truncus dolamine effigiatus.

Dolatĭlis, le, adject. qui facile dolari poteſt, ut dolatiles lapides, *Auctor de Limitib. apud Goeſ. p. 270.* Charta dolatilis, apud *Vmont. Fortunat.*

Dolātus, us, ui, m. idem quod dolamen. *Prudent. Pſychom. v. 837.* Multoque forata dolatu Gemma relucenti limen complectitur arcu.

Dolātus, a, um, adject. lævigatus, politus, dolabratus, *aſciato*. *Cic. 4. Tuſc. c. 31.* Non e ſaxo ſculptus, aut e robore dolatus. *Juven. ſat. 12. v. 57.* Dolato conſtus ligno. ¶ Dolitus, pro dolatus, dixit *Var.* apud *Non. c. 2. n. 235.* Scyphus cælo dolitus artem oſtentat Mentoris.

Dolendus, a, um, partic. paſſiv. *Cic. Fam. 12. ep. 23.* A te non ulciſcenda ſunt, etiam ſi non ſunt dolenda. *Ovid, Heroid. ep. 5. v. 8.* Quæ venit indigne pœna, dolenda venit.

Dolenter, adverb. *cum dolore*. *Cic. Philip. 8. c. 7.* Dolenter hoc dicam potius, quam contumelioſe. *Id. pro Sex. c. 6.* Dolentius deplorare.

Dolentĭa, ſ. 1. dolor. Semel & iterum habet *Arnobius*. *Nevium* etiam Poetam antiquiſſimum uſurpaſſe, teſtatur *Gel. l. 19. c. 7.*

Dolĕo, es, dolui, dolitum, n. 2. dolorem capio, mœreo, angor, *doleſco*, כאב, Ger. *ſchmertzen*, Gall. *ſe douloir*, Hiſp. *doleſſe*, *ἀλγέω*, eſt dolore affici, cruciari. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Marc. in princ.* Dolebam enim, ac vehementer angebar, cum viderem &c. ¶ Vel cum ablat. *Cic. pro Planc.* Nemo mea injuria doluit. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Cic. l. 12. Att. ep. 1.* De Atticæ febricula ſcilicet valde dolui. *Liv. l. 39.* Iguominia ne ſua quemquam doliturum cenſeret. Vel cum ablat. & præpoſ. *ab*. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 62.* Doleo ab animo, doleo ab oculis, doleo ab ægritudine. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Vat.* Quis non doluit Reip. caſum? ¶ Sæpe pars illa, in qua dolor eſt, vel res, de qua dolemus, in nominativo ponitur, perſona vero vel nulla eſt, vel in dativum migrat. *Cic. 2. Tuſc.* Fac totum dolere corpus. *Id. 8. Fam.* Nunquam tibi oculi doluiſſent. *Brut. Attico.* Dolet mihi, quod tu non ſtomachatis. *Ter. Eun.* Dolet dictum imprudenti adoleſcenti. ¶ Dolere alicujus vicem, eſt ejus caſum, incommodumque dolere. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Sed mehercule Curionis, & Pauli meorum familiarium vicem doleo.

Doliāris, & re, o. 3. quod ad dolia pertinet, vel dolii formam, ſeu magnitudinem habet. *Plaut. Pſeud. 2. 2. 64.* Apud anum illam doliarem, ideſt, ventricoſam.

Doliārium, n. 2. apud JCtos pro ipſis doliis, vel cella, in qua dolia vinaria ſunt. Sic enim ſcriptum eſt *leg. 37. §. 7. ff. de contrab. empt. &c.* Si ex doliario pars vini venierit.

Doliārius, m. 2. qui dolia facit, & componit. *Plin. l. 3. c. 6.* Sed a figlinis doliariorum.

Dolichēnus, epitheton eſt Jovis in *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 20. n. 4. 5. 6. &c.* ab urbe Dolichene in Commagene provincia, ubi cultus fuit.

Doliŏla, n. 2. num. plur. locus Romæ, ſic dictus, quod poſt Allienſem cladem Gallis urbem invadentibus doliola, in quibus ſacra Pontifices condiderant, eo in loco fuerint ſepulta a Flamine Quirinali, Qua de cauſa in eodem loco ne deſpuere quidem alicui licebat. *Feſtus.*

Doliŏlum, n. 2. *botticino*, *ἀσκάμινον*, dim. a dolium. *Colum. l. 12. c. 43.* Doliola nova ſine pice in ſole ſiccant. *Liv. l. 5. c. 30.* Condita in doliolis ſacra.

Doliŏ, as, avi, atum, n. 1. frequent. a doleo, *dolerſi ſpeſſo*. *Cato R. R. c. 156.* Omnia ſana faciet, intro quæ dolitabant.

Dolĭtus, V. Dolatus.

Dolium, n. 2. *botte*, אשיש, Germ. *feſſer*, Gall. *tonneau*, Hiſp. *cuba*, *πίθαμος*, vas ingens, in quo vinum reconditur, quia dolando fabricatur. *Cic. in Brut.* Num igitur, qui hoc ſentiat, ſi is potare velit, de dolio ſibi hauriendum putet? ¶ Veteres dolia fictilia in cellis vinariis ſervabant, quæ ſi duas aures habuiſſent, diotæ dicebantur. ¶ Dolia curta quid ſint, V. Curtus.

Dolo, as, avi, atum, a. 1. *polire*, כפל, Ger. *hobeln*, Gall. *doler*, Hiſp. *dolar*, *πελεκίζω*, dolabra, ſive aſcia lævigo. Nam quæ dolantur, attenuantur. *Cic. de Div. l. 2. c. 41.* Quis robur illud cecidit, dolavit, inſcripſit? ¶ Translate, fuſte dolare aliquem, apud *Horat. l. 1. Sat. 5. v. 22. baſtonare*. ¶ Dolare dolum, *conſurrʼa fine una frode*. *Plaut. Mil. 3. 3. 63.* ¶ Dolare uxorem. *Pompon.* apud *Non.* Sic *Mart. l. 7. epigr. 66.* Undenas dolat in die puellas.

Dolo, ſeu **Dolon**, onis, m. 3. *δόλων*, telum bellicum, ideſt ingens contus cum ferro breviſſimo, vel flagellum, intra cujus virgam latet pugio. *Virg. 7. Æn. v. 664.* Sævoque gerunt in bella dolones. ¶ Item velum minus in navi, quod celeritatis cauſa ſolet erigi, *trinchetto*. *Liv. l. 36. c. 44.* Dolonibus erectis altum petere contendit. ¶ *Phædrus* pro muſcæ aculeo poſuit. Ita enim muſcam loquentem inducit *l. 3. Fab. 7. v. 3.* Vide, ne dolone collum compungam tibi.

Dolopēis, idis, ſ. *Δολοπηΐς*, quæ ad Dolopes pertinet, ut Dolopeis urbs, h. e. Ctimene urbs Theſſaliæ, apud *Hygin. Fab. 14.*

Dolopēius, a, um, adject. ad Dolopes pertinens. *Val. Flac. l. 2. Argon.* Vidiſſe putant Dolopeia buſta.

Dolŏpes, um, m. 3. pop. Theſſaliæ, in Epiri conf. ſeu in Epiro, quorum regio Dolopia, *Onobladia*, inter Peneum ad Or. & Acheloum ad Mer. *Virg. 2. Æn.*

Dolor, m. 3. *dolore*, *αβμαπο*, מכאוב, Germ. *ſchmertz*, Gall. *douleur*, Hiſp. *dolor*, *ἄλγος*, animi, vel corporis cruciatus. *Cic. 2. Tuſc. c. 13.* Dolor eſt motus aſper in corpore, a ſenſibus alienus. *Id. Sulpic. l. 4.* Eſt omnino vix conſolabilis dolor. ¶ Hinc Dolorem capere ex aliqua re, Dolorem alicui afferre. *Cic. Tuſc. 2. c. 22. Cæſ. l. 5. c. 28.* Dolore affici, *Cic. l. 6. Fam. ep. 19.* Dolore tabeſcere, *Terent. Adelph. 4. 3. 21.* ¶ Interdum pro ira ponitur. Ita enim, ut *Ariſtot.* deſcribit, eſt *ὄρεξις μετὰ λύπης*. *Com. Nep. in Lyſand. c. 3.* Quo dolore incenſus initio conſilia, reges Lacedæmoniorum tollere. *Sen. Med. v. 13.* Ah melius dolor furioſe loquere. ¶ Dolores abſolute, ſæpe uſurpat *Plaut.* pro doloribus partus.

Dolorōſus, a, um, adject. dolorem afferens. *Veget. l. 4. c. 22.* Doloroſi loci. *Conſ. Auſon. Trad. 4. c. 5.* Extantia reſiſtens, & doloroſa.

Dolōſe, adverb. *aflutamente*, *malignamente*, בכרמה, Germ. *betrieglich*, Gall. *par tromperie*, Hiſp. *enganoſamente*, *δολερῶς*. *Cic. 3. Off. c. 15.* Quicquam agi dolose, aut malitioſe poteſt. *Aſcon. in Verrin. de Prat. Urb.* Cupidus aculeavit, & doloſius. *più appaſſionatamente*.

Dolōſus, a, um, o. 1. 2. *fraudolento*, *malvagio*, איש מרמה, Ger. *betrieglich*, Gall. *trompeur*, Hiſp. *enganoſo*, *δολερὸς*, fraudulentus. *Cic. pro Rab.* Doloſis conſiliis Romam venit. *Perſ. in Prolog.* Quod ſi doloſi ſpes refulſerit nummi: h. e. qui per dolos, & fraudes parari ſolet. *Horat. l. 3. od. 35.* Diffugiunt cadis cum fæce ſiccatis amici, Ferre jugum pariter doloſi.

Dolus, m. 2. *inganno*, *fraude*, מרמה, Der. *betrig*, Gall. *tromperie*, Hiſp. *engano*, *δόλος*, fraus, a Græca voce, quæ allata eſt. *Cic. pro Domo.* Ne qua fraus, ne qui dolus adhibeatur. ¶ Veteres etiam in bonam partem accipiebant, pro ſolertia, & calliditate, *ſtratagemma*, quæ adverſus hoſtes adhibebatur. Unde fraudem dolum malum dixerunt diſcriminis cauſa, quod & bonus quidam dolus diceretur. *Feſtus. Ulp. de dolo malo, l. 1.* Dolum malum *Servius* quidem ita definit, Machinationem quandam alterius decipiendi cauſa, cum aliud ſimulatur, & aliud agitur. *Cic. 3. Offic.* Cum ex Aquilio quæreretur, quid eſſet dolus malus, reſpondebat, cum eſſet aliud ſimulatum, aliud actum. *Ter. Eun. 3. 3.* Erat ſuſpicio, dolo malo hæc fieri omnia. ¶ Inter dolum, & fraudem hoc intereſt, quod dolus eſt omnis callida machinatio ſive in verbis, ſive in factis, ad circumveniendum, & lædendum alterum: Fraus vero detrimentum aliquod importat, unde & pro damno accipitur, & minus late patet, quam dolus: in eo enim ſemper continetur fraus, non contra. *Cic. pro Domo.* Ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur.

Doma, atis, n. 3. *δῶμα*, tectum planum, quod tranſverſis trabibus ſuſtentatur, ut in Ægypto, & in Paleſtina. V. Do.

Domabĭlis, le, o. 3. *domabile*, Ger. *zamig*, Gal. *domable*, Hiſp. *domable*, quod domari poteſt. *Hor. 4. Carm. od. 14.* Te Cantaber non ante domabilis miratur.

Domātor, m. 3. idem ac domitor. *Tibul. l. 4. ad Meſſal. v. 126.* Converſus terga domator.

Domātus, a, um, *domato*, domitus. *Petron. in Satyr. c. 74.* Curabo, domata ut ſit Caſſandra. ¶ Sed *domitus* uſitatius eſt.

Domefactus, a, um, adject. domitus, ut, Terra aratro domefacta nitet, *Petron. Satyr.*

Domeſticātim, adverb. per varias domos, item per domeſticos. *Suet. in Cæſ. c. 26.* Ea quæ ad epulum pertinerent, etiam domeſticatim apparabat.

Domeſtice, adverb. *domeſticamente*. *Symmach. l. 10. ep. 36.* Libellus domeſtice confectus.

Domeſticus, a, um, o. 1 2. *di caſa*, איש ביתי, Ger. *hausgenoſſ*, Gall. *domeſtique*, Hiſp. *domeſtico*, *οἰκειακὸς*, quod ad domum pertinet. *Cic. in Verrin.* Quis unquam in luctu domeſtico, in funere familiari cœnavit cum toga pulla? ¶ Ponitur etiam pro familiari, intimo, privato. *Cic. in Offic.* Externa libentius in tali re, quam domeſtica recordor. *Id. pro Sext. c. 45.* Malis domeſticis impediti. ¶ In *Cod. Theodoſ. l. 1. tit. 15.* & paſſim in hiſtoria Auguſta, domeſtici dicuntur milites, qui circa Principem ſunt, corpuſque ejus cuſtodiunt.

Domicilium, n. 2. *abitazione di lungo tempo*, מגרן, Germ. *behauſung*, Gall. *domicile*, Hiſp. *domicilio*, *οἰκητήριον*, habitatio longi temporis, quaſi domicolium, ab incolenda domo. *Cic. 7. Verr.* Sedem antiquam, divinumque domicilium nocturno latrocinio, atque impetu compilavit. ¶ Mutare domicilium dicuntur, qui migrant, ut aliam urbem habitent, tanquam illius cives futuri. Nam qui ad tempus habitat, mox inde diſceſſurus, domum quidem poteſt habere, quam conduxit, domicilium autem non habet. ¶ Sumitur etiam pro ipſo loco, ubi habitatur. *Cic. de Sen.* Ex altiſſimo domicilio deprellus, & quaſi demerſus in terram. ¶ Translate *Id. in Piſon. l. 31.* Suorum improbiſſimorum ſermonum domicilium in auribus ejus collocaverunt.

Domicœnium, n. 2. *cenerella*, cœna, quæ fit domi. *Mart. l. 5. epigr. 78.* Si triſti domicœnio laboras.

Domidūca, æ, ſic dicebatur Juno, quod novas nuptas in domum mariti deducendas curaret. *Auguſt. l. 12. de C. D. c. 3.* Erat etiam deus Domiducus, ejuſdem rei præſes. *Id. ibid. l. 6. c. 9.*

Domina, æ, ſ. 1. *padrona*, *madonna*, בעלת, Ger. *herrin*, Gall. *maitreſſe*, Hiſp. *ſenora*, *δέσποινα*, hera, quæ in familiam, aliamve rem imperium habet. *Cic. in Parad.* Cupiditas honoris, dura domina. *Id. pro Marcel. c. 2.* Fortuna domina eſt rerum humanarum. ¶ Poſt annum decimum quartum puellis Romanis Domina-

minarum nomen datum, notat *Tiraquell. ad l. 4. Cornab. c. 11.* ¶ Amicam, dominam ſæpe appellat *Ovid. de Ar. Patron.* &c. V. Dominus. ¶ In dat. plur. facit *Dominis*, non *dominabus*. *Curt. l. 3. c. 12.* de feminis Darii captivis loquens: At ii, ut armatos conſpexere, rati actum eſſe de dominis, &c.

Dominans, antis, adjectiv. a dominus, *dominante, padrone*. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 50. Vetat dominans ille in nobis Deus. *Lucret. l.* 3. *v.* 397. Et magis eſt animus animai clauſtra coercens, & dominantior ad vitam.

Dominatio, ſ. 3. *ſignoria*, δεσποτεία, imperium. *Cic.* 5. *Verr.* Qua impudentia putatis eum in dominatione fuiſſe? ¶ Accipitur quandoque in malam partem pro illegitimo imperio, ſeu tyrannide. *Tac. Ann.* 3. *c.* 26. Poſtquam exui æqualitas, & pro modeſtia, ac pudore ambitio, & vis incedebat, provenere dominationes. *Vellej. l.* 2. *c.* 60. Aperte deinde Antonii, ac Dolabellæ Coſſ. ad nefandam dominationem erupit furor.

Dominator, m. 3. *ſignore*, שר, Ger. *herſcheder*, Gal. *dominateur*, Hiſp. *dominador*, κυριεύτης. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 2. Dominator rerum Deus hac eo ordine diſtinxit.

Dominatrix, ſ. 3. *ſignora*, שרה, Ger. *herſcherinn*, Gal. *dominatrice*, Hiſ. *dominadora*, κυρία. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 2. Cæca, ac temeraria dominatrix animi cupiditas.

Dominatus, maſc. 4. *principato, ſignoria*, principatus. *Cic.* 4. *Fin.* Tanto in dominatu locatur. ¶ Fere in malam partem accipitur pro tyrannide. *Id.* 1. *Div. c.* 25. Urbs a tyranno crudeli dominatu premebatur. ¶ Differunt Principatus, & Dominatus, quod hic deſpoticus eſt, atque tyrannicus, ille regius, & cum aliqua libertate conjunctus.

Dominicus, a, um, adject. δεσποτικός, ad dominum pertinens, ſeu qui domini eſt. *Sen. ep.* 47. Adjice obſonatores, quibus dominici palati ſubtilior notitia eſt. *Petron. Sat.* Vinum dominicum. *Colum l.* 9. *c.* 1. Dominicæ habitationes. ¶ Apud Eccleſiæ Scriptores Dominica appellabantur templa Chriſtianorum, ut *Euſebius* & *D. Hilar.* tradunt.

Dominium, nii, n. 2. *dominio*, ממשרה, Ger. *herſchaffe*, Gal. *ſeigneurie*, Hiſp. *ſenorio*, δεσποτεία, imperium, principatus. *Var.* 2. *de R. R. c.* 6. In mercando emptionibus, traditionibus dominium mutant. Al. leg. *dominum*. *Suet. Tib. c.* 59. Impatientes dominii. Adde *Valer. Max. l.* 4. *c.* 4.

Domĭnor, aris, atus ſum, d. 1. *ſignoreggiare*, שר, Ger. *herſchen*, Gal. *dominer*, *maiſtriſer*, Hiſp. *dominar*, *o ſenorear*, δεσποτεύω, imperium gero, jus, & imperium in rem aliquam exerceo, *a dominus*. Cum ad loca refertur, ablativum exigit cum præp. *in*, ſed in nominibus propriis urbium, &c. vel genitivum, ſi num. ſing. & 1. vel 2. declin. ſunt, vel abl. ſi num. plur. vel 3. declin. *Cic. de Orat.* Uſus dicendi in omni pacata, & libera civitate dominatur. *Id. pro Rab. Poſth.* Dominatus eſt Alexandriæ. ¶ Cum ad perſonas refertur, conſtruitur cum ablat. & præpoſ. *in*, vel cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *inter*. *Sulpic. Cic.* 4 *Pan. ep.* 12. Cæſus, & natura in bonis dominatur. *Cic. de Sen. c.* 11. Felix ſenectus, ſi uſque ad ultimum ſpiritum dominabitur in ſuos. *Cæſ.* 2. *B. G. c.* 31. Inter quos dominari conſueſſent. ¶ A Poetis uſurpatur etiam cum dat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 285. Victis dominabitur Argis. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Cic.* 1. *Off. c.* 39. ex veteri Poeta: O domus antiqua quam diſpari domino dominaris!

Dominŭlus, i, m. diminut. a dominus, *Leg.* 41. §. 4. *ff. de Legat.* 3.

Dominus, m. 2. *padrone, ſignore*, אדון, Ger. *herr*, Gal. *ſeigneur, maiſtre*, Hiſp. *ſenor*, δεσπότης, proprie eſt, qui domui præeſt, & in familiam imperium habet, a *domus*. *Cic. Off.* 1. *c.* 39. Non domo dominus, ſed domino domus honeſtanda eſt. ¶ Item qui rei alicujus proprietatem habet, etſi uſufructus alienus eſt. Sed abuſive etiam de uſufructuario dicitur. *Ulp.* ¶ Item is, qui in Regnum, vel Civitatem imperium habet, & cui populi ſubſunt. *Cic. pro Domo.* Ille, ille populus eſt dominus Regum, victor, atque imperator omnium gentium. ¶ Item maritus. *Virg* 4. *Æn.* Dominum Æneam in Regna recepit. ¶ Dominus item ponitur pro convivii exhibitore. *Cic. in Verr.* Cum ipſe epuli dominus albatus eſſet. ¶ Denique dominus dicitur, qui cuicumque rei præeſt. Hinc dominos factionum memorat *Suet. Ner. c.* 5. & 22. Sic dominos hiſtrionum *Plaut. Aſin. prol. v.* 23. ¶ Interdum dominus dicitur, qui in auctionibus bonis alicujus vendendis præeſt, & alio nomine Magiſter etiam ſolet appellari. Eſt autem fere unus ex creditoribus. *Cic. pro Quint. c.* 15. Cui magiſtri ſunt, & domini conſtituuntur, &c. ¶ Poſterioribus temporibus Domini appellabantur Imperatores, ut patet ex *Plinii epiſtolis*, qui ad Trajanum ſcribens utitur ſæpe hac compellatione, *Domine*. Antea vero qui boni Imperatores haberi volebant, hoc nomen averſabantur, ut de Auguſto refert *Suet. in ejus vita c.* 53. & *de Tiber. c.* 27. ¶ Officioſæ ſalutationis conſuetudine Domini appellabantur etiam quicumque obvii. *Senec. epiſt.* 3. Obvios, ſi nomen non ſuccurrit, dominos ſalutamus.

Domiporta, fem. 1. cochlea, quod domum ſuam perpetuo circumferat. *Cic.* 2. *de Div. c.* 64. Ut ſumat terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam. Sed vox non ubique, neque temere adhibenda.

Domireditio, onis, ſ. *ritorno a caſa*, reditio domum. Legitur apud *Hygin. fab.* 125.

Domiſeda, dicitur matrona domi ſedens, & ſibi vivens, in *Inſcript.* apud *Fabret. p.* 252. Hic ſita eſt Amymone pia, pudica, frugi, caſta, domiſeda.

Domitiānus, i, T. Flavius, Veſpaſiani fil. & poſt ipſum Romanorum Imperator duodecimus, crudelitate nobilis, muſcas per cubiculum venari, & ſtylo præcuto configere ſolebat. Ejus vitam habes apud *Suet.* & *Aurel. Vict.* ¶ In ejus honorem mutata ſunt duorum menſium nomina, Septembris, & Octobris; & prior quidem *Germanicus*, quod eo menſe ſuſcepiſſet imperium; alter *Domitianus*, quod eo natus eſſet, ſunt appellati: quamquam ex appellationes non diu obtinuerunt. Hinc *Martial. l.* 9. *epigr.* 2. Dum Janus Hyemes, Domitianus autumnos, Auguſtus annis commodabit æſtates.

Domitiānus, a, um, adject. a Domitio, ut Domitiani milites. *Cæſar. l.* 1. *B. Civ. c.* 22.

Domĭto, as, avi, atum, a. 1. freq. a domo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 285. Et prenſos domitare boves. *Id.* 7. *Æneid.* Domitantque in pulvere currus.

Domĭtor, oris, m. 3. *domatore*, מכבש, Ger. *zæmer*, Gal. *dompteur*, Hiſp. *domador*, δαμαστής, qui domat. *Liv. l.* 21. Domitor Hiſpaniæ. *Cic.* 1. *Offic.* Domitor equorum. *Id. pro Mil. c.* 13. Vexatorem furoris, domitorem armorum ſuorum. *Sen. Agamem.* Domitor curarum. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 76. Domitor belli.

Domĭtrix, cis, ſ. 3. *domatrice*, מכבשת, Ger. *zæmerin*, Gal. *celle qui dompte*, Hiſp. *domadora*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 44. Domitrixque Epidaurus equorum.

Domitūra, æ, ſ. 1. *il domare*, Ger. *dämmung*, Gal. *dompement*, Hiſp. *domadura*, δάμασις, domandi actus. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Domitura boum in trimatu. Adde *Colum. l.* 6. *c.* 2.

Domĭtus, a, um, adject. ex partic. a domo, *domato, ſoggiogato*, δαμασπεπιστευμένος. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 64. Belluæ domitæ, & condocefactæ. *Id. pro Font. c.* 1. Bello domitus.

Domĭtus, us, m. 4. idem ac domitura. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 60. Efficimus etiam domitu noſtro quadrupedum vectiones.

Domo, as, mui, mitum, a. 1. & 3. *domare*, *ſoggiogare*, כבש, Ger. *dæmmen*, Gal. *dompter*, Hiſp. *domar*, ταμάζω, manſuefacio, domeſticum reddo, ſubigo, a δαμάω, domo. *Cic. pro Marc.* Domuiſti gentes immanitate barbaras. *Sen. Hippolyt.* & *Virg.* 3. *Georg.* Domare equos. *Colum. l.* 6. *c.* 22. Domare terram aratro. *Horat.* 2. *Carm. od.* 2. Latius regnes avidum domando ſpiritum, quam ſi &c. h. e. refrenando. Sic domare libidines nutu legum. *Cic. l.* 2. *de Or.*

Domuitio, ſ. 3. reverſio domum, a *domus*, & *itio*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 32. Claſſi propinquam reditum, ac domuitionem dari. *Auct. ad Herenn.* poetæ verba referens *l.* 3. *c.* 21. Jam domuitionem reges Atridæ parant. *Apul. l.* 2. *Miles.* Domuitionem capeſſere. ¶ Legitur & *domatio*, extrito *i*. *Pacuv.* apud *Non.* 2. 209. Danaus domutionem dedit. *Lucil. ibid.* Domutionis cupidi.

Domuncŭla, æ, ſ. parva domus, *caſetta*. *Apul. l.* 4. *Miles.* Parva, ſed ſatis munita domuncula contentus. *Symmach. l.* 5. *epiſt.* 66. Ampelius domunculam Romæ mercatus eſt. Adde *Vitruv. l.* 6. *c.* 9.

Domus, ſ. anom. 4. vel 2. *caſa*, בית, Ger. *hauß*, Gal. *maiſon*, Hiſ. *caſa*, δόμος, proprie eſt ædificium ad habitandum factum, quod ex tecto, & parietibus conſtat. *Cic. pro Domo.* Nihil ſanctius, nec omni religione munitius, quam domus uniuſcujuſque civium. *Liv. l* 43. *c.* 34. Ex domo exire. *Nepos in Dione, c.* 9. Tenere ſe domi. *Cic. poſt redit. in Sen. c.* 11. Tenere ſe domo. ¶ Generatim dicitur de quocunque habitaculo, ut de templo, de nido. &c. *Virg.* 6. *Æn.* Oſtia jamque domus patuere ingentia centum. *Id.* 8. *Æn.* Antiquaſque domos avium. ¶ Aliquando ſumitur pro familia. *Cic. Att. l.* 4. Domus te tota noſtra ſalutat. ¶ Aliquando pro tota alia gente. *Virg.* 1. *Æn.* Cum domus Aſſaraci Phthiam, clariſque Mycenas ſervitio premet. Adeſt, Romani. ¶ Aliquando pro patria. *Cic. ad Q. Fr.* Hominem domi ſplendidum, gratioſum etiam extra domum. *Virg.* 10. *Æn. v.* 183. Qui Cærete domo, &c. ¶ Aliquando pro ſepulcro. *Tibul. l.* 3. *el.* 2. *v.* 22. Atque in marmorea ponere ſicca domo, ſc. oſſa. ¶ Hoc nomen in gen. ſing. facit *domus*, & *domi*. Sed gen. *domus* ædificium ſignificat. *Varro*, Perrexit in interiorem partem domus. At cum dicimus *domi*, locum ſignificamus, in quo quis habitat. *Ter. Adel.* Quid ais, bone vir, eſt frater domi? Inventur tamen nonnunquam apud antiquos genitivus *domi*, pro *domus*. *Plaut. Trin.* 4. 3. 20. Commeminit domi. Sic in dativo domo, pro domui. *Cato R. R. c.* 134. Domo, familiæque meæ. Adde *c.* 138. & 141. Sic *Her. l.* 1. *ep.* 10. *v.* 13. Ponendæque domo quærenda eſt area primum. ¶ In ablat. ſing. facit *domo*. Sed tamen nonnunquam *domu* legitur. *Plaut. Mil.* 2. 1. 48. Ait ſe Athenas fugere cupere ex hac domu. ¶ Gen. pl. fere eſt *domorum*, nonnunquam *domuum*. *Plin. l.* 8. *c.* 57. Multis & hos incolas domuum poſuere mures. *Virg. l.* 4. *Georg.* Intra ſepta domorum. ¶ Genitivus *domi* abſolute ponitur pro *in domo*. Sic domi, militiæque, vel, domi, bellique, eſt, in bello, & in pace. *Cic. Plaut. Salluſt. Terent.* ¶ *Domi nobilis* dicitur, qui in patria ſua nobilis eſt. *Salluſt. Liv. Curt. Cic.* ¶ *Domi habere*, proverb. is dicitur, qui non habet neceſſe aliunde aliquid anquirere. *Ter. Adel.* 3. Domi habet, unde diſcat. ¶ Domus avium, *nidi*. *Virg.* 2. *Georg.* Domus pecorum, *ſtalla*. *Stat.* 7. *Theb.*

Domuſcŭla, æ, ſ. diminut. domuncula. *Apul. l.* 4. *Miles.* Mecum nutritus indiſiduo contubernio domuſculæ.

Donabĭlis, le, adject. *Plaut. Rud.* 3. 1. 40. Infortunio hominem prædicas donabilem. h. e. donandum, tradendum infortunio.

Donarium, n. 2. ἀνάθημα, donum, quod Deo offertur, & proprie quod ex parietibus, aut columnis ſuſpenditur. *Macrob.* Clypei, coronæ, & hujuſmodi donaria. ¶ Nonnunquam ponitur pro loco, in quo dona reponuntur, & pro ipſo etiam templo. *Virg.* 3. *Georg. v.* 533. Ductos alta ad donaria currus. *Apul.* Ibi Donarium Deæ perquam opulentum. ¶ Donaria militaria, *donativo*. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 44.

Donatarĭus, ii, m. is, cui aliquid dono datum eſt. *Leg. Etiam*, & *l. Abſens. Dig. de Donat.* &c.

Donatĭcus, a, um, adject. qui dono datur, ut Donaticæ coronæ, quibus victores in ludis donabantur. *Feſt.* Et donaticæ haſtæ, *Cato apud eund.* in voce *Optionatus*.

Donatio, ſ. 3. *dono, donazione*, מתנה, Ger. *gebung*, Gal. *donation*, Hiſp. *donacion*, δόσις, actus donandi, & proprie ſecundum Ulp. dicitur, cum quis ex mente dat, ut ſtatim velit accipientis fieri, nec ullo caſu ad ſe reverti, & propter nullam aliam cauſam facit, quam ut liberalitatem, & munificentiam exerceat. Quod ſi ſub conditione fiat, non eſt vera donatio. *Cic. de opt. gen. Or.* Ut corona aurea donaretur, eaque donatio fieret in theatro.

Donativum, n. 2. εὐεργέτημα, munus, quod a Principe, vel Imperatore militibus donatur. *Suet. in Domit.* An duplum donativum militi donaret. V. *Congiarium*.

Donativus, m. 2. qui donare poteſt. *Paul.* Si de duobus debitoribus mortis cauſa donativus creditor uni acceptum tulit. Al. leg. *donaturus*.

Donātor, oris, *donatore*, qui donat. *Senec. in Hippol. v.* 1217. Donator atræ lucis, Alcide, tuum Diti remitte munus.

Donātrix, icis, ſ. *donatrice*. *Prudent. in paſſ. Hippolyti*, *v.* 177. Illa Sacramenti donatrix menſa.

Donātus, a, um, o. 1. 2. δωρητὸς, munere affectus, partic. a donor. *Virg.* 5. *Æn.* Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. *Liv. l.* 40. *c.* 32. Pro concione donati.

Donātus, i, Grammaticus, D. Hieronymi præceptor. Scripſit de octo partibus orationis; quem librum emendatum operi ſuo adjunxit Diomedes Grammaticus. ¶ Idem Hieronymus teſtatur, ſe audiviſſe Donatum exponentem fabulas Terentii. *Eraſmus* dubitat, utrum is fuerit, an alius, de quo Hieronymus.

Donax, acis, n. 3. calamus craſſiore ligno, & tenui foramine, longiſſimis internodiis, quem totum ſungoſa replet medulla, in aquaticis naſcens, ſagittis aptiſſimus. *Plin. l.* 16. *c.* 36.

Donec, adv. *fin che*, עד, Ger. *biß das*, Gal. *juſque*, Hiſp. *haſta*, μέχρι, quod a *dum*, & *nec*, vel melius a *domicum*, & jungitur tum indicativo, tum conjunctivo, & cuivis tempori. *Plaut. Curc.* 2. 3. 40. Non deſiti inſtare uſque adeo, donec adjurat ſe anus, &c. *Virg.* 1. *Æn.* Donec regina ſacerdos geminam partu dabit prolem. ¶ Jungitur & cum *uſque*. *Ter. Adelph.* 4. 6. 6. Certum obſidere eſt domi, uſque donec redierit. ¶ Sumitur interdum pro quamdiu. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 8. *v.* 5. Donec eris felix, multos numerabis amicos.

Donĭcum, adv. idem, ac donec. *Cato de R. R. c.* 149. Sed uſque licebit, vellas, donicum ſemen videris ire. Habet & *Plautus* ſæpe, & *Cornel. Nepos in Hamilc. c.* 1.

Donĭfico, as, pro dono, vel donis proſequor, vox *Hygini* eſt *Fab.* 112. & Hygino relinquenda.

Dono, as, avi, atum, a. 1. *donare*, נתן, Ger. *ſchenckẽ*, Gall. *donner en don*, Hiſp. *donar*, δωρέομαι, eſt munus dare. Conſtruitur in 3. vel in 5. ordine. *Cic. in Piſ.* Mihi P. R. univerſus illa in concione non unius diei gratulationem, ſed æternitatem, immortalitatemque donavit. *Id. pro Arch.* Qui civitate multos donavit. Ideſt, cives fecit. *Id. de Leg. l.* 2. *c.* 16. Vir nemo bonus ab improbis ſe donari vult. ¶ Significat etiam tribuere, concedere. *Silius l.* 11. *v.* 407. Dicatque Lyæo Imbellem donare diem. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 32. Quidquid quæſierat, ventri donabat avaro. ¶ Item veniam dare, remittere, condonare. *Senec. l.* 5. *Controv.* Multa donanda ingeniis puto; ſed donanda vitia, non portenta ſunt. ¶ Donare filio patrem, apud *Juſtin. l.* 32. *c.* 2. eſt, patri ignoſcere propter filium. Sic *Cicer. Famil.* 5. *epiſt.* 4. Tuas inimicitias ut Reipublicæ donares.

Donātus, a, um, adject. liberalis, qui facile donat. *Plaut. Epid.* 2. 2. 14. Argentum accipiam ab donoſo ſene. *Id. Trac.* 1. 1. 63. Poſtquam alium repperit, qui plus daret, donoſiorem. Utroque in loco alii leg. *damoſus*, al. *damnoſus*.

Donum, n. 2. *dono, preſente*, שחד, Ger. *gab*, Gal. *don*, Hiſp. *don*, δῶρον, eſt id, quod propitiando Deo datur, aut hominibus ex animi liberalitate. *Ovid.* 1. *de Art.* Placatur donis Jupiter ipſe datis. ¶ Differt *donum* a *præmio*, ut *præmium* ſit, quod datur ex præcedenti merito, *donum* quodvis munus quocunque modo datum. ¶ Donatus in illud *Ter. in Eun.* 5. 9. 17. Quodvis donum, & præmium a me optato, id optatum feres: diſtinguit *donum* a *munere*, ut *donum* Deorum ſit, *munus* hominum. Quæ tamen differentia nullo modo obſervatur. ¶ Aliquando donum dicitur de rebus perniciofis. *Virg. Ecl.* 6. Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit. ¶ Dono dare, eſt donare. *Plaut. Amph.* Hanc pateram, quæ dono mihi ob virtutem data eſt.

Donȳſa, Donyſa, Donuſa, *Donuſſa*, inſ. parva maris Ægæi, marmore viridi abundans, inter Icariam, & Gyarum. *Virg.* 3. *Æn. v.* 125.

Dorcas, adis, ſ. δορκὰς, dama, caprea, genus capræ ſylveſtris, a δέρκω, *video*, quia acutiſſime videt. *Martial. l.* 13. *epigr.* 98. Delicium parvo donabis dorcada nato.

Dorceus, i, m. canis dorcades perſequens, quaſi a δέρκω, perſpicio. Numeratur ab *Ovid. Met.* 3. *v.* 210. inter canes Actæonis.

Dores, ſive Dorii, dicti ſunt Achivi. V. *Dorii*.

Dorĭce, Δωρικῶς, Dorum more. *Suet. in Tiber. c.* 56. Dorice Rhodii loquuntur.

Dorĭcus, a, um, adject. a Doride Græciæ regione, ut caſtra Dorica, *Virg. Æn.* 1. *v.* 27. ¶ Eſt etiam Dorius, a, um, apud *Apul. l.* 1. *Miles.*

Dorĭes, Dorienſes, Dorii. V. *Doris*.

Dorĭon,

Dorion, n. 2. opp. Magneſiæ, in Theſſalia, juxta quod Thamyras citharœdus Muſas ad cantus certamen provocavit. ¶ Item opp. Achaiæ, vel Meſſeniæ, quod ab aliis Doris dicitur, ad Oetam M.

Doris, idis, adject. fem. Dorica, ut Doris dialectos, *Sunt. in Tiber. c. 56.*

Doris, idis, f. Δωρὶς, Oceani, & Tethyos filia, quæ Nereo fratri nupſit, eique ingentem vim marinarum Nymphārum peperit, quæ Nereides dictæ ſunt. ¶ Metonymice ſumitur pro mari. *Virg. Ecl. 10. v. 5.* Doris amara ſuam non intermiſceat undam.

Doris, idis, f. Doria, Dorica, *Val Livadia*, regio mediit. Achaiæ, inter Phocidem ad Or. & Epirum ad Occ. verſus montes, & fontes Cephiſi fl. a Doro Neptuni filio, vel a Doride filia Oceani, & Tethyos. Sed Plato 3. de Leg. ſcripſit, Dorus Achivos fuiſſe, qui ex bello Trojano regreſſi ſeditione juvenum recepti non fuere, ſed acti in exilium, poſtea a Dore quodam congregati in patriam deducti ſunt, ab illo Dores dici cœpiſſe, & regionem Doridem appellaviſſe, in qua habitaverunt. Dicta etiam eſt Tetrapolis, a quatuor urbibus, Pindo, Erineo, Cytinio, Bojo, ſeu Bio, quibus adjectæ fuerunt Lilæa, & Sperchium. Pop. *Dores*, *Dorici*, *Dorii*, *Dorienſes*. Gent. *Dorienſis*, & *Doricus*. Dores natura loquaces erant. Hinc adag. *Doribus Dorice loqui*. Dorienſes virgines ſolebant diſcinctæ, & ſine tunica quandoque interdiu incedere. Hinc prov. *Dorice incedere*, in eos, qui depoſitis veſtibus magna ex parte nudi incedunt.

Doris, herba, al. anchuſa. *Plin. l. 22. c. 22.*

Dorſus, V. Doricus.

Dorixanium, ii, nomen prop. mulieris, ut Stephanium. Eſt autem diminutivum Græco more. *Propert. l. 4. el. 3. v. 21.* Si te Eoa, Dorixanium, juvat aurea tipa.

Dormio, is, ivi, itum, n. *dormire*, יָשַׁן, Ger. *ſchlaffen*, Gal. *dormir*, Hiſ. *dormir*, κοιμᾶσθαι, ſomnum capio. *Cic. Att.* Mane dormit ad horas tres. ¶ Aliquando cum acc. & præp. *in*. *Plin. in epiſt.* Nihil eſt, quod in dextram aurem, ſiducia mei, dormias. ¶ Paſſive *Catull. carm. 5.* Nox eſt perpetua una dormienda. *Mart. l. 13. epigr. 59.* Tota mihi dormitur hyems. ¶ Dormire in utramvis aurem, vel in utrumvis oculum, eſt animo ſecuro, vacuoque eſſe. *Ter. Heaut. 2. 3. 101.* Ademptum tibi jam faxo omnem metum, in aurem utramvis otioſe ut dormias. Sic *Plaut. Pſeud. 1. 1. 121.* De ida re in oculum utrumvis conquiſco. ¶ Significat etiam ceſſare, otioſum eſſe. Sic *Martial. l. 10. epigr. 62.* Ieruſas, & ſceptra prælagorum dormire dicit, cum non uſurpantur. *Ter. Adelph. 4. 5. 59.* Quid credebas, dormienti hæc tibi conſeſturos Deos. ¶ *Non unquibus dormio*, proverb. eſt apud *Cic. Fam. 7. ep. 24.*

Dormiſco, is, n. idem ac dormio. *Plaut. in Curc. 2. 3. 81.* Cum dormiſcit, ei ſubduco anulum. Al. leg. *evadormiſcit*.

Dormitător, oris, m. videtur a *Plauto* uſurpari pro nocturno fure, qui interdiu dormitat & noctu vigilat. *Trinum. 4. 2. 20.* Blita ſunt, ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius. Alii exponunt amatorem, ob eandem cauſam.

Dormitio, onis, f. *id dormire*, actus dormiendi. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 239.* O ſiulta noſtri pectoris dormitio, vigilabis.

Dormito, as, avi, atum, n. 1. *aver ſonny*, Dꝛ, Get. *beſtig ſchlaffen*, Gal. *ſommeiller*, Hiſp. *auer dormir*, *y velar*, κοιμᾶσθαι, dormire cupio, vel leviter dormio, freq. vel deſiderat. a *dormio*. *Cic. Att. l. 2. ep. 16.* Cœnato mihi, etiam dormitanti, prid. Cal. Majas epiſtola illa eſt reddita. *Hor. de art. poet. v. 359.* Quandoque bonus dormitat Homerus. h. e. non ſatis diligenter ſcribit, errat &c.

Dormitor, oris, m. qui dormit, dormitator. *Martial. l. 10. epigr. 4.* Quid tibi dormitor proderit Endymion?

Dormitorium, n. 2. idem quod dormitorium cubiculum, *dormitorio*, κοιμητήριον. *Plin. l. 30. c. 6.* In pariete dormitorii, tectore.

Dormitorius, a, um, o. 1. 2. *ove ſi dorme*, Ger. *das zum ſchlaffen gehört*, Gall. *dortoir*, Hiſp. *dormitorio*, ad dormiendum pertinens, κοιμητικὸς, ut dormitorium cubiculum, *camera da letto*, *ove ſi dorme*. *Plin. l. 3. epiſt. 6. Idem l. 2. ep. 17.* Dormitorium membrum.

Doron, n. 2. δῶρον, donum; item palmus manus. *Plin. l. 35. c. 14.* Græci antiqui doron palmam vocabant; & ideo dora, munera, quia manu darentur. ¶ Ex his Plinii verbis patet, vocem hanc puram putam Græcam eſſe, nec latine tacite uſurpandam.

Dorſifer, a, um, adject. qui dorſo fert. *Inſcript.* apud *Ferret. in Muſ. Lapid. p. 344.* P. Craſſus mulæ ſuæ dorſiferæ & clunifero &c. poſuit.

Dorſualia, n. 3. *coperte di cavalli*, Ger. *roſſdeck*, Gal. *couvertures*, Hiſ. *cuberturas*, ἀκτοσκήματα, tegumenta, quibus equi, aut boves teguntur. *Trebell. Poll. in Gall. c. 8.* Boves dorſualibus ſericis diſcoloribus præfulgentes.

Dorſualis, le, adject. ad dorſum pertinens. *Apul. lib. 11. Met.* Notæ dorſuales. *Solin. c. 12.* (al. 22.) Delphini ſpinæ dorſuales. *Ammian. l. 22. c. 15.* Ferarum dorſuales coſtæ.

Dorſuarius, vel doſſuarius, m. 2. qui dorſo geſtat. *Var. l. 2. R. R. c. 10.* Ad quam rem habent jumenta doſſuaria.

Dorſum, vel doſſum, n. 2. & Dorſus, m. *dorſo*, *ſchicus*, ב, Ger. *ricke*, Gal. *dos*, Hiſ. *eſpenaço*, *lomo*, νῶτον, tota poſterior corporis pars, a collo uſque ad os ſacrum, a *deorſum*, quod pars hæc devexa ſit deorſum. *Plaut. Mil. 2. 4. 44.* Dorſus mihi prurit. *Horat. l. 1. ſat. 9. v. 21.* Dorſo omnis ſubire. ¶ Dorſum in mari eſt arcea durior compulſa & denſata fluctibus. *Virg. 10. Æn.* & *Serv.* Item maris ſuperficies. *Avien. Perieg. v. 217.* Obliqua maris dorſa. ¶ Dicitur etiam de montibus, ut dorſum Apennini, *Sueton. Cæſ. c. 44.* Sic *Liv. l. 1. c. 3.* & *Plin. l. 6. ep. 31.* & *l. 9. ep. 7.* ¶ Antiqui doſſum dicebant, ut & Itali *doſſo*. Hinc Doſſuarius

Dorſuōſus, a, um, adject. dorſum habens. *Ammian. l. 22. c. 10.* Pontus conſurgit in brevia dorſuoſa. Adde *Solin. c. 27.* (al. 40.)

Dorus, m. 2. Neptuni filius, qui in Doride Græciæ regione regnavit, a quo ipſi etiam populi Dorii appellati putantur.

Doryclus, m. 2. nothus Priami, quem Ajax interemit. ¶ Item frater Phinei Regis Thraciæ.

Doryenium, ii, n. herba eſt ſic dicta, quod lancearum cuſpides ea tingerentur in præliis. *Plin. l. 22. c. 31.*

Doryphorus, m. 2. ſpiculator, vel ſatelles, qui haſtam fert, a δόρυ, haſta, & φέρω, fero. *Plin. l. 34. c. 8.* *Cic. de cl. Orat. c. 86.* Ut Polycleti Doryphorum ſibi Lyſippus aiebat, ſic tu ſuaſionem legis Serviliæ tibi magiſtram fuiſſe.

Dos, dotis, f. *dote*, סִיר, Ger. *ein theyfleur*, Gal. *dot*, Hiſp. *dote*, προῖξ, proprie dicitur, quod marito cum uxore datur, a δίδωμι, *donum*, vel a *do*, *das*. *Cic. pro Quinct.* Filiæ nubili dotem conficere non poteſt. ¶ *Dotem dicere*, eſt deſtinare, *dotem dicere*, eſt in dotem promittere. Formula, qua dotem dicebant, erat iſtiuſmodi, *Tot tibi erunt*. *Cic. pro Flac.* Quæcumque ſine authore tutore eſt dicta dos, nulla eſt. *Id. ib.* Doti omnem ſuam pecuniam dixerat. ¶ Dicitur etiam, dotis dare, h. e. dotis nomine. *Plaut. Ciſt. 2. 3. 19.* ¶ Sumitur præterea latius pro omni eo, quod alicui datum eſt vel a natura, vel ab hominibus. Unde dotes animi dicuntur, *virtus*, *qualitas*, prudentia, juſtitia, fortitudo, & hujuſmodi; dotes corporis, *qualitas del corpo*, pulchritudo, robur, incolumitas, & his ſimilia. *Cic. de Or.* Verborum eam dote locupletaſti. *Ovid. l. 2. de ar. am. v. 112.* Ingenii dotes corporis adde bonis.

Doſſuarius, V. Dorſuarius.

Dotalis, le, o. 3. *dotale*, Ger. *das zu der theyfleur gehört*, Gal. *appartenant a dot*, Hiſp. *dotal*, προικῶος, quod ad dotem pertinet, ſive illud, in quo dos mulieris conſiſtit. *Cic. Att. l. 15. ep. 20.* Hæ ſunt mercedes dotalium prædiorum. *Plaut. Mil. 4. 4. 30.* Dotales ædes. ¶ Dotalis ſervus dicebatur, quem uxor una cum dote ad maritum adducebat; qui ideo non erat in poteſtate mariti, ſed matronæ. V. *Trebonian. ad Plaut. Aſin. 1. 1. 72.*

Dotātus, a, um, adject. qui dotem habet, *dotato*. *Horat. l. 3. od. 24. v. 19.* Dotata regit virum conjux. *Plin. l. 18. c. 28.* Dotata vite ulmus. ¶ Item qui aliquibus bonis animi, aut corporis prædirus eſt. *Ovid. Met. 11. v. 302.* Nata erat huic Chione, quæ dotatiſſima forma mille procis placuit.

Doto, as, a. 1. *dotare*, כִּיר, Ger. *ausſtaffiren*, Gal. *doter*, Hiſp. *dotar*, δοτάω, dotem do. *Suet. in Veſpaſ. c. 14.* Vitellii hoſtis ſui filiam ſplendidiſſime maritavit, dotavitque etiam, & inſtruxit.

D ANTE R.

Dracæna, f. δράκαινα, draconis femina. *Serv. ad Virg. ecl. 3.* Læna dictum, ut Dracæna.

Drachma, f. 1. *dramme*, דִּרְכְּמוֹן, Ger. *ein quintlein*, Gal. *dragme*, Hiſp. *dragma*, δραχμή, genus ponderis ex decem, & octo ſiliquis, ideſt tribus ſcrupulis conſtans. item genus numiſmatis, a δράττομαι, contineo, quia comprehendit tantum nummulorum æreorum, quantum manu quis in pugnum contracta capere, ac continere poſſit. Eſt idem, ac denarius Romanus. h. e. viginti ſolidi Veneti. Octo drachmæ, vel ſeptem, ut alii volunt, unciam efficiunt. *Cic. 1. de Div.* Quibus divitias politicentur, ab his drachmas ipſi petunt. V. *Denarius*.

Draco, onis, m. *drago*, תַּנִּין, Her. *ein drach*, Gal. *dragon*, Hiſ. *dragon*, δράκων, ſerpens annoſus, qui multa ætate in inſolitam magnitudinem excrevit, a δέρκω, video, quia acutiſſimi viſus eſt. Juxta *Servium in 2. Æn. v. 204.* draco dicitur in templis, ſerpens in terra, anguis in aqua. ¶ Dracones a Poetis theſaurorum cuſtodiæ finguntur præeſſe, ut aureo velleri Colchidis, hortis Heſperidum, &c. ¶ Erat item ſignum in ſingulis cohortibus, ſicuti aquila erat primum ſignum totius legionis. *Veget. de re milit. l. 2. c. 13.* ¶ Eſt item nomen ſigni cœleſtis, quod triginta, & una ſtellis conſtat. Fabulantur, Junonem ſcilicet Heſperi, matrem Heſperidum, in extremis Occidentis partibus ante mirabilium hortum habuiſſe, cum Atlantis filiæ frequenter poma turriperent, Deam ejus horti cuſtodiæ draconem præpoſuiſſe, ab Hercule interfectum fuiſſe, qui eo miſſus fuit ab Euryſtheo ad poma auferenda, Junonem ſuſtuliſſe draconem in cælum, & inter Urſas collocaviſſe. Aliorum fabula eſt, in prælio Minervæ cum Gigantibus, ipſos ei objeciſſe immenſæ magnitudinis ſerpentem, Minervam draconem tanta vi abjeciſſe, ut, cum in cælum uſque perveniſſet, ibi affixus fuerit. Quare contortus, & convolutus conſpicitur. ¶ Item *draco* marinus piſcis eſt, qui ab Italis *vagana* dicitur, a Gallis *vive*. *Plin. l. 32. c. ult.* ¶ Translate dicitur de palmite vitis: qualis autem ſit, ſatis colligitur ex *Plin.* qui hæc habet *l. 17. c. 23.* Nuper repertum, draconem ſerere juxta arborem: ita appellamus palmitem emeritum, pluribuſque induratum annis. Hunc præciſum quam maxima amplitudine, tribus partibus longitudinis derato cortice, quatenus obruatur (unde & raſilem vocant) deprimere ſulco, reliqua parte ad arborem erecta: ocyſſimum in vite.

Draco, m. 3. antiquiſſimus Athenienſium legislator, cujus leges Solon, præter illas, quæ de cæde erant conſtitutæ, abrogandas curavit ob ſeveritatem. Nam una omnibus pœna conſtituta erat, ut etiam qui deſidiæ damnati eſſent, aut qui olera ſurripuiſſent, capite plecterentur. Hinc Demades dictitabat, Draconem non atramento, ſed ſanguine leges ſcripſiſſe. *Gell. l. 18. c. 12.*

Draconarius, m. 2. ſignifer, qui vexillum portat dracone inſignitum. *Veget. de re milit. l. 2. c. 7.* *Ammian. l. 20. c. 9.* Torquem, quo ut Draconarius utebatur, capiti Juliani impoſuit.

Draconigĕna, æ, a dracone genitus. *Sidon. panegy. Anthem. v. 80.* Quæque draconigenam urbem, quia conditæ fuerunt a Cadmo, de quo V. in *Cadmus*.

Draconītis, f. 3. vel draconites, m. 1. vel draconia, f. 1. vel draconites. f. 3. δρακοντῖτις, gemma, colore translucido, quæ eruitur e cerebro draconis, cum viventi caput reciſum eſt. *Plin. l. 37. c. 10.* & 12.

Dracontarium, ii, n. 2. genus coronæ ex dracontio herba confectæ contra venena, vel ex gemmis Dracontiis. *Tert. de Cor. Mil. c. 16.*

Dracontium, n. 2. *ſerpentaria*, herba hortenſis, folio hederæ magno, & candidis notis inſigni. Alio nomine dicitur aron. Officinæ ſerpentariam, & colubrinam appellant. *Plin. l. 24. c. 16.* ¶ Item genus vitis, quod vini generoſitate cum Ammineis conferri poteſt. *Col. l. 3. c. 2.*

Draunculus, m. 2. parvus draco. *Lamprid. in Alexand. c. 14.* Somniavit, ſe purpureum draunculum parere. ¶ Eſt & herbæ genus, quod Pharmacopolæ ſerpentariam appellant, idem, ac dracontium, al. arum ſerpentinum, ſeu draconinum, quia caulem habet varium, ac inſignem maculis, quæ ſerpentinis ſimiles ſunt, *ſerpentaria*. *Plin. l. 24. c. 16.* & *l. 25. c. 2.* ¶ Eſt etiam piſcis ex concharum genere. *Plin. l. 33. c. 11.*

Dragantum, i, n. *dragante*, gummi quoddam genus. *Veget. de re Veterin. l. 1. c. 32.*

Drama, atis, n. 3. δρᾶμα, actus, vel repræſentatio fabularum, in quibus perſona poetæ non admiſcetur, a δράω, ago. *Sidonius*: Proferre in ſcenam dramata.

Drangiāna, *Sigiſtan*, regio Aſiæ, in Regno Perſarum, cujus urbes primariæ Prophthaſia, & Ariaſpe. Pop. *Drangæ*.

Drapĕtæ, m. 1. δραπέται, fugitivi, a δράω, fugio. *Plaut. Curc. 2. 3. 11.* Conferunt ſermones inter ſe drapetæ.

Draucus, m. 2. qui præpoſtera Venere alium ſubagitat, a δράω, ago. *Martial. l. 11. epigr. 73.* & *l. 9. epigr. 28.*

Drenſo, as, n. 1. eſt proprium vocis cygnorum. *Auct. Carm. de Philom. v. 23.* inter Ovid. opera.

Drepānis, is, f. avis quædam imbecillimis, breviſſimiſque pedibus. *Plin. l. 11. c. 47.*

Drepanitāni, orum, Drepani Siciliæ oppidi incolæ. *Cic. Ver. 6. c. 17.*

Drepānum, n. 2. *Trapani*, urbs Siciliæ, marit. in valle Mazarana, ad radices M. S. Juliani, alias in M. Eryce, cum arce valida, *la Colombara*, & portu capaciſſimo. Nomen habuit a δρέπανον, falx, quia curvo ſitu eſt inſtar falcis, vel quod Saturnus amputatis virilibus Cœli patris illuc falcem projecerit.

Drimyphagia, æ, f. δριμυφαγία, uſus ciborum acrem ſaporem habentium. Vox Græca, a δριμὺς, acrem guſtum habens, & φάγω, comedo. *Cal. Aurel. Tard. l. 2. cap. 1.*

Dromas, adis, f. 3. vel dromada, ſeu dromeda, ſeu dromida, æ, f. 1. vel dromedarius, ii, m. 2. δρομὰς, genus camelorum, minoris quidem ſtaturæ, ſed curſus velocioris, a δρόμος, *curro*. Nam centum milliaria, & amplius uno die pergere ſolet. *Liv. l. 30. c. 40.* Et cameli, quos appellant dromadas.

Dromedarius, V. in *Dromas*. ¶ Habet hanc vocem Hieron. in vita Malchi, ſub fin.

Dromo, onis, m. δρομὼς, cancer parvus, a δρόμος, *curſus*, quia celerrime per ſummas aquas decurrit. *Plin. l. 32. c. ult.* Caniculæ dromones, &c.

Dromon, onis, m. genus navis longæ frumentariæ, a celeritate dictæ, cujus meminit *Caſſiod. l. 5. ep. 17.* & *in Cod. l. 1. tit. 27. leg. 2.* ¶ Dromones etiam dicti, qui hujuſmodi navibus præerant. *Leg. 2. Cod. de Off. præf. prat.*

Dropax, acis, maſc. unguenti genus, ad evellendos e corpore pilos. *Mart. l. 3. epigr. 74.* Pſilothro faciemque lavas, & dropace calvam. Adde *l. 10. ep. 65.*

Druidæ, ſive Druides, Magi, ſeu Philoſophi Gallorum, a δρῦς, quercus, quod in lucis præſertim quernis habitarent, & omnia ſacra fronde querna facerent. Habitaverunt præcipue, ubi nunc vicus de Roboribus, *Reverez*, ad Vegram flu. *Cic. de Divin. Cæſ. l. 6.* *Plin. l. 16. c. 44.* *Marcellin. l. 15.* *Luc. l. 1.* *Strabo l. 4.* *Vinet. ad Auſonii Profeſſores*, *P. Merula Coſmogr. p. 2. l. 3. c. 11.* ¶ Fuere item pop. Galliæ Celticæ, in finib. Carnutum, al. pars Carnutum, ubi nunc Com. Drocenſis, in Belſia, *le Conte de Dreux*.

Drungarius, m. 2. Magiſtratus in Rep. Conſtantinopolitana, ideſt Præfectus cohortis, a drungus. V. *Stevech. ad Veget. l. 3. c. 16.*

Drungus, m. 2. cuneus, ſive globus in acie. *Vopiſ. in Probo, c. 19.* & *Veget. l. 3. de re milit. c. 16.*

Drupa, f. 1. δρύπη, oliva matura, adulta, quæ in arbore cocta eſt, & ad maturitatem perducta, a δρῦς, arbor, & πέσσω, coquo, maturo. *Plin. l. 15. c. 1.* & *l. 19. c. 5.*

Druſianus, a, um, adject. a Druſus, ut Druſiana foſſa, *l'Iſſel*, ramus Rheni fl. in Germania interiori, a Druſo ſic dicta. *Tacit. Annal. 2. c. 8.*

Druſinus, a, um, Druſianus. *Claud. c. 1.* Foſſas immenſi operis effecit, quæ nunc adhuc Druſinæ vocantur.

Dru-

Druſus, Romanus, genere & eloquentia nobilis, Catonis avus. *Vellej. l. 2. c. 13.* ¶ Alius Ciceronis ſodalis fuit, cujus meminit ipſe *l. 3. de Nat. Deor.* ¶ Alius Liviæ Auguſtæ fil. cognomento Germanicus, Germania magna ex parte devicta, perit, de cujus morte extat adhuc Conſolatorium carmen ad Liviam.

Dryades, ſ. 3. *Δρυάδες*, nymphæ ſylvarum præſides, a *δρῦς*, *arbor*, & ſpecialim *quercus*. *Calpurnius ecl. 2. v. 14.* Adfuerunt ſicco Dryades pede, Najades udo.

Dryantides, Lycurgus dictus a Dryante patre. *Ovid. in Ibin.*

Dryas, antis, fil. Hippolochi, cui Cluſtumina Colchida Lycurgum peperit. Bello Thebano interfuit, ſtetitque a partibus Eteoclis. Cum in pugna Parthenopæum lethali ictu vulneraſſet, a Diana ſagittis confixus eſt.

Dryopētes, V. Dryophytes.

Dryophytes, æ, vel Dryophytus, i, m. 2. *Δρυόφυτος Βάτραχος*, rana per arbores incedens. *Plin. l. 32. c. 7. & 10.* Ubi al. leg. Dryopetes, id eſt rana ex imbre proveniens.

Dryophōnon, n. 2. herba. *Plin. l. 27. c. 9.*

Dryoptēris, ſ. 3. herba filici ſimilis, in arboribus naſcens, tenui foliorum ſubdulcium inciſura, radice hirſuta. *Plin. l. 27. c. 9.*

D A N T E U.

Duæ, n. pl. pro *duo*. *Quintil. l. 1. c. 5.* Dua pondo, & trepondo uſque ad noſtram ætatem dictum eſt, & recte dici Meſſala confirmat. *Cic. in Or. ex Attio Poeta:* Video ſepulcra dua duorum corporum.

Duālis, le, o. 3. *δυαλὶς*, quod eſt duorum. *Serv.* in illud *Virg. 2. Æn. Continuerunt comæ.* Nec eſt, ut quidam dicunt, dualis numerus, quia apud Latinos nuſquam penitus invenitur. Adde *Quintil. l. 1. c. 5.*

Duas, pro *das*. *Plaut. Aul. 2. 2. 61.* At nihil eſt dotis, quod dem. M. ne duas.

Dubenus, m. 2. dominus, apud vet. *Feſt.*

Dubie, adv. *dubioſamente*, Germ. *zweyfelhafftiglich*, Gal. *douteuſement*, Hiſp. *dudoſamente*, *ἀμφιβόλως*. *Cic. 1. de Div. c. 55.* Ut aliquod ſignum dubie datum pro certo ſit acceptum.

Dubiēnus, o. 1. 2. idem ac dubius, apud veteres. *Feſt.*

Dubiĕtas, atis, ſ. *dubbio*, dubitatio. *Ammian. l. 4. c. 6.* Abſentia magiſtri equitum faciente dubietatem.

Dubĭo, as, n. 1. dubito, apud vet. *Feſt.*

Dubiōſus, a, um, o. 1. 2. *dubbioſo*, *ἄπορος*, dubius. *Gel. l. 3. c. 3.* Dubioſæ non erant. Adde *l. 5. c. 10.*

Dubitabĭlis, le, o. 3. dubius. *Ov. Met. 1. v. 223.* Nec erit dubitabile verum.

Dubitanter, adv. dubie. *Cæcil.* apud *Non.* Et Gallis non dubitanter immittant. *Cic. l. 2. de Invent. c. 3.* Sine ulla affirmatione dubitanter unumquodque dicemus.

Dubitātim, adv. dubie. *Siſen.* apud *Non. c. 2. n. 231.* Hoſtem non dubitatim cum ſcalis iter facere cernebat.

Dubitatĭo, onis, ſ. 3. *dubitazione*, Ger. *zweyffelung*, Gal. *doute*, Hiſp. *duda*, *ἀπορία*, actus dubitandi. *Cic. 10. Fam.* Quæ res dubitationem non habet. *Id. 3. Fam. ep. 5.* Adducere in dubitationem. *Id. 4. Ver.* Dubitatione æſtuare. *Plin. l. 27. c. 8.* Sine dubitatione lactucæ foliis ſimilis. ¶ Dubitatio item eſt Figura ſententiarum, cum Orator, aut Poeta quærit, an ſibi dicendum ſit, quid potiſſimum dicendum, unde incipiendum, ubi deſinendum, &c. *Quintil. l. 9. c. 2.*

Dubitatīvus, a, um, adject. ut dubitativa Conjunctio, ſc. quæ dubitationi inſervit, apud *Diomed. Grammatic.*

Dubitātor, oris, m. qui dubitat. *Tertul. adv. Marc. c. 33.* Negatores, & dubitatores reſurrectionis.

Dubitātus, o. 1. 2. partic. a dubito. *Ovid. 2. Met. v. 20.* Venit, & intravit dubitati tecta parentis.

Dubĭto, as, avi, atum, n. 1. *dubitare*, הלה, Ger. *zweyffela*, Gal. *douter*, Hiſ. *dudar*, *ἀπορῶ*, dubius ſum, freq. ab antiquo dubio. *Cic. 4. Acad.* Vinolenti dubitant, hæſitant, revocant ſe interdum. ¶ Sæpe poſt hoc verbum annectitur particula *quin*, præſertim apud *Cic.* ut *l. ult. ad Att. epiſt. ad Capitom.* Non dubito, quin mirere. Et *Terent. Andr. 2. 4. 2.* Non dubitat, quin neges. ¶ Etiam ſequente interrogatione. *Cic. pro Leg. Man. c. 15.* Et quiſquam dubitabit, quin huic hoc tantum bellum tranſmittendum ſit? ¶ Jungitur etiam cum an, utrum, num. *Cic. in Ver. 5.* Dubitare, utrum ſit utilius. ¶ Et cum ablat. cum præpoſit. *de. Cic. Fam. 13. ep. 46.* De tua erga me voluntate non dubitant. ¶ Et cum accuſat. communi. *Cic. l. 1. Offic.* Intelligi poteſt, non ſolum id homines ſolere dubitare. ¶ Et cum infinito. *Nepos in Præfat.* Non dubito, fore pleroſque &c. ¶ Sed cum regit infinitum præcedente *non*, fere ſignificat, audere, *aver coraggio*. *Cic. Catil. 4. c. 5.* Non dubitat mandare Lentulum vinculis. ¶ Interdum ponitur pro cogitare, ſeu deliberare. Ita enim exponit *Servius* illud *Virg. Æn. 9. v. 190.* percipe porro Quid dubitem, & quæ nunc animo ſententia ſurgat. ¶ Item pro ancipitem & dubium eſſe. *Liv. l. 21.* Si fortuna dubitavit, in prælio potius, quam fuga mortem oppetere, h. e. ſi varia, & anceps erit. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic. ad Attic. l. 4.* Sed utrum fronte, an mente, dubitatur. ¶ Et paſſive, ut, *hoc dubitatur*, h. e. in dubium, & quæſtionem venit. *Cic. Ver. 4.* Præſertim aliorum auctoritate confirmatum dubitabitur.

Dubĭum, ii, n. tanquam ſubſtantivum affertur a Calepino: ſed omnia, quæ adducuntur exempla, adjectivum olent.

Dubĭus, a, um, o. 2. *dubbioſo*, הרוי, Ger. *zweyffelhafftig*, Gal. *douteux*, Hiſp. *dudoſo*, *ἀμφίβολος*, incertus, hæſitans, a *duo*, & *via*, quaſi ſit, qui duas vias habet, & utram eligat, neſcit. *Cic. pro L. Man.* Quæ cujuſquam animum in hac cauſa dubium facere poſſit. ¶ Cœna dubia dicitur, cum tanta apponitur ciborum copia, ut cogaris dubitare, quid potiſſimum ſumas. *Ter. Phor. 2. 2. 28.* Cœna dubia apponitur. Eadem ratione *Horat. l. 2. ſat. 2. v. 77.* Vides ut pallidus omnis cœna deſurgat dubia? ¶ Dies dubius. V. Dies. ¶ Dubia lux, h. e. crepuſculum. *Senec. Hippolyt.* ¶ Dubia lanugo, cum incipit apparere. *Martial. l. 2.* ¶ Argentum dubium dicitur, de cujus pondere, & bonitate dubitatur. *Plaut. Epid. 5. 1. 40.* ¶ Interdum dubius accipitur pro periculoſo. *Ter. Adelph. 2. 2. 35.* Etiam de ſorte nunc venio in dubium miſer. h. e. in periculum. Sic *Salluſt. Catil. c. 52.* Anima noſtra in dubio eſt. ¶ Hinc etiam res dubiæ, h. e. adverſæ, & cum periculis conjunctæ. *Plaut. Epid. 1. 2. 10.* Is amicus eſt, qui in re dubia juvat. ¶ Apud Rhet. Dubium genus eſt, cum habet in ſe cauſa & honeſtatis, & turpitudinis partem, ut ait *Auct. ad Herenn. l. 1.* ¶ Uſurpatur hoc nomen ſæpe ſequente *quin*. *Cic. l. 3. de Orat. c. 8.* Non dubium eſt, quin poſſit notare. ¶ Et cum præpoſit. *de. Id. l. 11. Attic. ep. 6.* De Pompeji exitu mihi dubium nunquam fuit. ¶ Et cum gentit. ut dubius animi, dubius vitæ. *Virg. 3. Georg. Ovid. 3. Triſt. el. 3.* Dubius ſententiæ, *Liv. l. 33. c. 25.* ¶ Cum infinito jungit *Manil. l. 4. v. 884.* An dubium eſt, habitare Deum ſub corpore noſtro? ¶ Sine dubio, *Ciceronis* eſt *l. 2. Fam. ep. 2.* Procul dubio, *Suetonii in Ner. c. 34.* ¶ Vocare in dubium aliquid, h. e. de aliqua re dubitare. *Liv. l. 3. c. 13. Cic. 2. de Orat. c. 34.*

Ducāliter, adverb. ducis more, *Sidon. l. 3. ep. 13.* Ducaliter anteceſſurus. Et *l. 8. ep. 6.* Ferunt, nullum rem militarem ducalius C. Cæſare adminiſtraſſe.

Ducātio, onis, ſ. ducendi actio. *Tertul. de Coron. Mil. c. 11.* Ducatio neceſſitatis. Al. tamen leg. *Adoratio*.

Ducātor, m. 3. dux, a *ducere*, pro ducere. *Ulp. l. quemadmodum*, §. *ſi navis*, *ff. ad l. Aquil.* Aut in gubernatorem, aut in ducatorem actionem competere damni injuriæ Alphenus ait.

Ducātrix, icis, ſ. quæ ducit. *Apul. de dog. Plat. l. 2. poſt princ.* Vitiorum ducatrices iracundia, & libido.

Ducātus, us, m. 4. ductus, actio ducendi, a ducare. *Suet. in Tiber. c. 19.* In omni ducatu expertiſſimo. ¶ Item ducis dignitas, præfectura, imperium militare, *capitaniato*. *ἡγεμονία*. *Suet. in Ner. c. 35.* Quia ferebatur ducatus, & imperia ludere.

Ducēna, æ, ſ. 1. gradus, ſeu dignitas quædam. V. Centena.

Ducenārius, o. 1. 2. quod ducenta continet, ut Ducenaria pondera, ducentarum librarum. *Plin. l. 7. c. 20.*

Ducenārius, ii, m. *Suet. in Aug. c. 32.* Ad tres Judicum decurias quartam addixit ex inferiore cenſu, quæ Ducenariorum vocaretur, hoc eſt eorum, qui ducena ſeſtertia in cenſum profiterentur, non, ut Equites, quadringena. *Id. in Claud. c. 24.* Ornamenta conſularia etiam procuratoribus ducenariis indulſit. Ubi ex *Dione* docent *Caſaub. & Torrent.* Ducenarios dictos propter ſtipendium, quod ex procuratione in ducentis ſeſtertiis acciperent. h. e. a numero pecuniæ ſibi commiſſæ. ¶ Fuiſſe autem gradum quendam dignitatis, colligimus etiam ex *Euſeb. l. 7.* ubi de Samoſateno loquens, ait: *ἐς ἀνοσίου τυράννου πίστιν ἀνακλιθεὶς ἡγεμόνος ἀξίωμα ἐπέσχεν ἔθνους πολλοῦ*. ¶ Alius Ducenarius eſt, qui duabus militum centuriis præeſt. *Veget. l. 2. c. 8.*

Ducēni, æ, a, adject. numer. diſtributivum. Sed ſæpius abſolute uſurpatur pro ducenti, *ducenta*. *Liv. l. 9. c. 19.* Cenſebantur ducena quinquagena millia capitum.

Ducentesĭmus, a, um. Aſſertur ex *Sueton. Calig. cap. 16.* Sed dubia eſt lectio. ¶ Ducenteſima, æ, ſ. vectigal, quo nummus pro ſingulis ducenis nummis penditur. *Tacit. Ann. 2. c. 42.* Fructibus provinciæ levari poſſe centeſimæ vectigal profeſſus, ducenteſimam in poſterum ſtatuit.

Ducenti, æ, a, adject. numer. *duecento*, *διακόσιοι*. *Plin. l. 14. c. 4.* Durant adhuc vina ducentis fere annis.

Ducentĭes, adver. *dugento volte*, *διακοσιάκις*, bis centies. *Cic. 2. Phil. c. 16.* Amplius ducenties acceptum retuli.

Duco, is, duxi, ductum, a. 3. *conducre*, נחה, Ger. *führen*, Gal. *conduire*, Hiſ. *guiar*, *ἄγω*, *ὁδήγεω*, *ago*. *Sen. epiſt. 107.* Fata volentem ducunt, nolentem trahunt. ¶ Quandoque ſignificat allicere, delectatione quadam demulcere. *Cic. 2. Verr.* Si quis honore, aut gloria ducitur. ¶ Quandoque cenſere, judicare, exiſtimare. *Cic. 1. Fin.* Quæ ne tu quidem unquam timenda duxiſti. *Idem pro Flac.* Si quis deſpicatui ducitur. ¶ Quandoque æſtimare. *Cic. pro Arch.* Omnia pericula mortis, atque exilii parvi eſſe ducenda. ¶ Quandoque attribuere, aſcribere. *Cic. in Sall.* Quæ in hiſtoriis gloriæ mihi ducis. ¶ Quandoque accipere in uxorem. *Cic.* Duxit C. Albini filiam. *Id. pro Sext.* Duxit uxorem optimi viri filiam C. Scipionis. ¶ Quandoque volvere, cogitare. *Virg. 6. Æn. v. 690.* Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum. ¶ Quandoque educere. *Virg. 12. Æn.* Et auxilium ducto mucrone petebat. ¶ Quandoque tumere, contrahere. *Virg. 9. Ecl.* Duceret apricis in collibus uva colorem. Sic ducere notam, apud *Horat.* ¶ Quandoque agere. *Virg. 4. Æn.* Nate Dea potes hoc ſub caſu ducere ſomnos? ¶ Quandoque ſtruere, erigere. *Virg. 1. Æn.* Pars ducere muros, molirique arcem. ¶ Quandoque contrahere, criſpare. *Mart. l. 1. epigr. 41.* Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter. ¶ Quandoque in longum protrahere. *Cic. Fam. l. 7. ep. 3.* Ducere bellum. ¶ Quandoque gerere, facere. *Vir. 9. Æn.* Hi bellum aſſidue ducunt cum gente Latina. ¶ Quandoque ad ſupplicium ducere. *Suet. Calig. c. 27.* A calvo ad calvum duci imperavit. Habet & *Liv.* ſæpe. *V. l. 6. c. 20.* ¶ In auctionibus quoque, cui mancipium addictum eſſet, dicebant, *duces licet*. *Cic. l. 3. de Orat. c. 63.* Quanti addictus? mille nummum: nihil adde, ducas licet. ¶ Quandoque accipitur pro accipere, conſequi. *Ovid. 10. Met. v. 680.* Duxit ſua præmia victor. ¶ Quandoque pro bibere, haurire. *Horat. l. 1. od. 17. v. 21.* Hic innocentis pocula Lesbii Duces ſub umbra. ¶ Item pro falliere. *Ter. And. 4. 1. 20.* Etiam nunc me ducere iſtis dictis poſtulas. ¶ Item pro effingere. *Virg. 6. Æn. v. 848.* Ducere de marmore vultus. ¶ Ducere ſervo pugnum, eſt impingere. *Paul. JCtus leg. 4. de injur. & famoſ. libel.* ¶ Ducere lanam, eſt facere, ſeu nere. *Ovid. 4. Met. v. 33.* Hinc ducere carmen, apud eundem *l. 5. Triſt. eleg. 12. v. 63.* Nec poſſum, & cupio nonnullos ducere verſus. ¶ Ducere lateres, *fare, o ſtampar mattoni*. *Vitruv. l. 2. c. 3.* h. e. lateres coquendos formare. ¶ Habet etiam obſcenum ſenſum. *Plaut. Muſtel. 1. 1. 35.* & alibi. ¶ Ducere ſe, eſt ſe conferre. *Id. Amph. 4. 3. 8.* Ad regem recta me ducam. ¶ Ducere familiam. h. e. caput eſſe, a venalium Servorum familia, in cujus capite meliores ponebantur. *Cic. Fam. 7. epiſt. 5.* Accedit, quod familiam ducit, &c. Idem *Phil. 5.* Lucius quidem frater ejus familiam ducit. Hinc Ducere claſſem, ducere exercitum, ideſt exercitui præeſſe. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 11.* Dicitur etiam, *ducere*, abſolute. *Liv. l. 23.* Auctores erant quidam, ut protinus inde Cumas duceret, urbemque oppugnaret. ¶ Ducere rationem, *far i conti*. *Cic. Att. l. 8.* Duxi meam mecum rationem. ¶ Ducere rationem, id eſt, habere rationem. *Cic. pro Sext.* Dicebant, officii rationem in omni vita, non commodi eſſe ducendam. ¶ Ducere centeſimas. V. in Centeſimus. ¶ Ducere alvum. *Celſ. lib. 4. c. 20.* Oportet ſalvere alvum; ſi aliter non reſpondet, etiam ducere. h. e. ſollicitare. ¶ Initium ducere, pro capere. *Cic. 2. Agr. c. 7.* Initium rerum, ac legum ſuarum hinc duxit. ¶ Ducere vitam, ſpiritum, *vivere*. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* ¶ Ducere os, vitium oratoriæ pronunciationis, *menare il capo*. *Quint. l. 9. c. 4. & Cic. in Orat.* ¶ In modo imperat. facit *duc*. quam formam ſequuntur alia tria verba, *dic*, *fac*, *fer*. *Plautus* tamen *duce* dixit *ἀφυκτικῶς*, *Moſtell. 1. 4. 10. Trinum. 2. 2. 103. Epid. 3. 3. 18.* Sic *dice*, pro *die*, *Rud. 4. 3. 122. Face*, pro *fac*, *Aul. 2. 1. 30. &c.*

Ductabĭlitas, atis, ſ. videtur eſſe quædam animi imbecillitas, & nimia facilitas, qua quis ſe circumduci, & circumveniri ab alio patitur. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 626.* Eo plectuntur poetæ, quam ſuo vitio ſepius, ductabilitate nimia, &c.

Ductārie, adverb. ducendo, vel trahendo. *Plaut. in fragm. Frivolaria.* Nave agere oportet, quod agas, non ductarie.

Ductārius, a, um, o. 1. 2. idem ac ductilis, ut Ductarius funis, qui per orbiculos trochleæ trajicitur, & inde ad ergatam. *Vitruv. l. 10. c. 2. 3. & 5.*

Ductĭcius, a, um, adjectiv. ductilis, ductarius, ut ductiicium ferrum, *Quintil. l. 6.*

Ductĭlis, le, o. 3. *che facilmente ſi guida dove ſi vuole*, משכה, Ger. *zugig*, Gal. *aiſé a mener*, *au conduire*, Hiſp. *el que ſe puede bolver*, *ἀγωγός*, quod facile ducitur. *Plin. l. 34. c. 8.* In Cypro æs coronarium, & regulare eſt, utrumque ductile, ideſt, quod malleis obſequitur, attenuaturque in laminas. ¶ Ductilis ſcena dicebatur, cum tractis tabulatis hac, atque illac ſpecies picturæ interior videbatur. *Serv. in 3. Georg.*

Ductĭlis, adverb. Apud *Plaut. Curc. 1. 2. 14.* Anus ebriola ita vinum alloquitur: Invergere in me liquores tuos ſine ductilis. h. e. avide, *avidamente*, ut exponit *Priſcian. non tenuia.* ¶ Item ductu. *Col. l. 4. c. 32.* Major pars operis in vineam ductilis potius, quam cæſim facienda eſt.

Ductĭo, onis, ſ. ducendi actio, ut ductio, & reductio rudentum, *Vitruv. l. 10. c. 19. Idem l. 1. c. 1.* Aquarum ductiones. h. e. deductiones, derivationes. *Ceſſ. l. 4. c. 27.* Alvi ductio, h. e. ſubductio.

Ductĭto, as, a. 1. *ἀγωγῶ*, ſæpe circunduco. *Plaut. Rud. 2. 6. 26.* Venales illic ductitavit. Adde *Epid. 3. 2. 15.* Exemplum *Terentii*, quod afferebatur, vide in Ducto. Sic enim legendum. ¶ Item æſtimare. *Plaut. Perſ. 4. 4. 85.* Omne ego pro nihilo eſſe ductito, quod ſuit.

Ducto, as, avi, atum, a. 1. frequent. a duco, *menar in queſta, e quello parte*, *ἄγω*, *ὁδηγῶ*, ſæpe duco, huc, & illuc duco. *Plaut. Capt. 3. 4. 107.* Dolis aliquem ductare. *Ter. Adelph. 4. 7. 34.* Tu inter eas reſtim ductans ſaltabis. *Salluſt. Catil. c. 11. & Jugurt. c. 38.* Ductare exercitum, quod *Quintil. l. 8. c. 3.* reprehendit: *ductare* enim obſcenum ſenſum habet. Hinc Ductare ſcortum, vel amicam. h. e. ad ſcortum accedere. *Plaut.* ſæpe, & *Ter. Phorm. 3. 2. 25.*

Ductor, tōris, m. 3. *condottiere*, ראש, Ger. *ein hauptmann*, Gal. *capitaine*, Hiſp. *adalid*, *ἡγεμών*, *στρατηγός*, qui præeſt exercitui, dux belli, qui ordines in militia ducit. *Cic. 2. Tuſc.* Non modo ductores noſtri, ſed univerſi exercitus ad non dubiam mortem concurrere. *Virg. 6. Æn.* Ductor claſſis.

Ductrix, icis, ſ. 3. *conduttrice*. *Leg. 1. §. 12. ff. de exercit. action.* naves quædam *vectiorum ductrices* appellantur.

Ductus, us, ui, m. 4. *condotta*, מקורה, Ger. *ein führung*, Gal. *conduite*, Hiſp. *condata*, *ἀγωγή*, ductio. *Liv. l. 4.* Ductu Fabii nihil dignum memoratu actum. ¶ Item derivatio. *Cic. 2. de Leg.* Ductus vero aquarum, quos ibi tubos, & euripos vocant, quis non irriſerit? ¶ Ductus oris, *i lineamenti del volto*. ¶ Ductus

ſius literarum ſunt formæ, & apices literarum, apud *Plin. l. 8. c. 3.*

Ductus, a, um, adject. *menato, condotto. Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Pœ quaſdam ab intellino uſque ad jecur ductas, & directas vias. *Idem de clar. Orat.* Benevolentia ductus mihi tribuebat omnia. *Tac. Ann. 6. c. 2.* Viginti ſorte ducti, *cavati a ſorte, Plaut. Capt. 4. 2. 7.* Hic ille eſt ſenex ductus, cui verba data ſunt. h. e. deceptus.

Dudum, adverb. *poco fa, pur ora*, בעבר, Ger. *verlangſt*, Gal. *depuis peu*, Hiſp. *poco, á*, πάλαι, nuper, modo, ex *diu*, & *dum*. *Valla* ſcripſit *l. 2. c. 34.* dici de exiguo tempore, ut ſpatium unius diei raro excedat. Sed etiam diem tranſcendit. *Ter. And.* Oro, Chremes, ut beneficium verbis initum dudum nunc re comprobes. *Cic. l. 12. Att. ep. 24.* Quæ dudum ad me ſcripſiſti, ea ſentio eſſe vera. *Ter. And. 5. 2. 9.* Modo introii. Si. Quaſi ego, quam dudum, rogem, *quanto tempo ſia. Plaut. Amph. 2. 2. 51.* Sic ſalutas, quaſi dudum non videris, *come ſe or' ora non te aveſſi veduto.*

Duellator, m. 3. idem ac bellator, a *duellum*, bellum. *Plaut. Capt. prol.* Domi, duellique duellatores optimi.

Duellicus, a. 1. 2. bellicus. *Lucr. l. 2. v. 660.* Equorum duellica proles. *Plaut. Epid. 3. 4. 14.* Quem memorant arte duellica divitias magnas ſibi adeptum.

Duellis, com. 3. hoſtis, a *duellum*. *Annib. l. 1.* Duelles cum pereunt.

Duellona, ſ. 1. Bellona. *Var. l. 4. de L. L. c. 10.*

Duellum, n. 2. *guerra*, πόλεμος, idem ac bellum. Veteres enim *du* ponebant pro *b*. Sic legitur *duonum* pro *bonum*, & *duis* pro *bis*, ut ait *Cic. in Orat. c. 45.* V. etiam *Quintil. l. 1. c. 4. Horat. l. 1. epiſt. 2. v. 7.* Græcia barbariæ lento collita duello. *Cic. l. 2. de Leg. c. 18.* Æs atque ferrum duelli inſtrumenta. *Plaut. Aſin. 3. 2. 13.* Quæ domi, duellique feciſti.

Duellus, a, um, idem quod bellus, apud Veteres. *Navius* apud *Quint. l. 1. c. 4. & Titian.* apud *Non. c. 3. n. 117.*

Duenus, o. 1. 2. idem ac benus, ideſt bonus. V. *duonus*.

Duicenſus, o. 1. 2. bis cenſus, ſen cenſus cum altero. h. e. cum filio, a duis, bis. *Feſt.*

Duidens, ſ. 3. bollia bidens. *Feſt.*

Duiga, idem quod biga apud Veteres. *Varr. lib. 7. L. L.*

Duini, idem quod bini, apud Veteres. *Varr. lib. 7. L. L.*

Duint, antiqui dixere, pro *dent*, vel *dederint*. *Ter. And.* At tibi Di dignum factis exitium duint. *Tac. Annal. 4. c. 38.* Ut mihi quietam mentem duint.

Duis, adverb. antiq. bis. *Cic. in Or. c. 45.* Ut duellum bellum, & duis bis. ¶ Eſt item verbum, pro *das*, vel *dederis*. *Plaut. Capt.* Libellam pro eo argenti ne duis.

Dulcacidus, a, um, o. 1. 2. quod mixtum quendam ſaporem habet ex dulci, & acido. *Q. Seren. Sammonic. de Med. c. 12.* Crudæque dulcacido miſcebis ragia liquori. Adde *c. 34.*

Dulcatus, a, um, adject. *addolcito*, dulcis factus. *Sidon. Carm. 2. v. 105.* Ferunt evorto flumina melle Dulcatis cunctata vadis.

Dulce, adverb. *dolcemente*, Ger. *ſüſſeliche*, Gal. *doucement*, Hiſp. *dulcemente*, γλυκέως. *Plaut. Mil. 1. 2. 58.* Hercle aſſitit & dulce, & comœdice. Al. leg. *dulcie. Cic. in Brut. c. 19.* Tum Hiſtoria quadam ſcripta dulciſſime. *Prudent. Cathem. 5. v. 95.* Lignum eſt, quo ſapiunt eſera dulcius. *Prop. lib. 1. eleg. 2.* Et volucres nulla dulcius arte canant.

Dulcēdo, ſ. 3. *dolcezza*, בוטם, Germ. *ſüſſigkeit*, Gal. *douceur*, Hiſp. *dulcura, dolçor*, γλυκάτης. *Cic. 3. de Orat. c. 40.* Dulcedo orationis. Et *ad Brut. ep. 16.* Viverii dulcedo. *Idem pro Arch.* Dulcedine gloriæ commoveri.

Dulceſco, is, ſcere, n. 3. *addolciſci*, מתם, Ger. *ſüſſ werden*, Gal. *s' addoucir*, Hiſ. *endulceriſe*, γλυκαίνομαι, dulcis fio. *Cic. de Sen. c. 15.* Primo eſt præacerba guſtui, deinde maturata dulceſcit. *Paulin. ad Nicetam, v. 30.* unde miſſo dulcuit ligno.

Dulcia, orum, n. 2. placentæ dulces. *Lampr. Heliog. c. 29.* Dulciarios, & lactarios tales habuit, ut illi modo de dulciis, modo de lactariis exhiberent. Et intra. Alia de ponis, alia de dulciis, alia de opere lactario.

Dulciarius, ii, m. 2. qui panes, & mellita concinnat edulia. *Lampr. Heliog. c. 1.* Dulciarios habuit, qui de dulciibus exhiberent, quæcunque coqui de diverſis eduliis exhibuiſſent. In *Martial. 14.* Inſcribitur *epigr. 222.* Dulciarius piſtor.

Dulciciſlus, a, um, o. 1. 2. dimin. a dulci. *Cic. 3. Tuſc. c. 19.* Demus ſcutellam dulciculæ potionis.

Dulcifer, a, um, adject. dulcis. *Plaut. Pſend. 5. 1. 18.* Cantharum dulciferum propinare.

Dulciflŭus, a, um, o. 1. 2. γλυκύῤῥους, quod dulciter fluit. *Dracont. Hexaem. v. 49.* Dulciflui fontes.

Dulcimodus, a, um, adject. dulciſonus. *Prudent. Pſychom. v. 666.* reſultant Muſica dulcimodis Virtutum carmina pſalmis.

Dulcinervis, e, adject. ut dulcinervis arcus, apud *Martian. Capell. l. 9.*

Dulcio, is, ire, n. 4. idem ac dulceſco. *Lucret. l. 2. v. 473.* Humor dulcit, ubi per terras crebrius idem Percolatur.

Dulciloĕquus, a, um, adject. qui dulci ore loquitur. Ita *Nav.* Neſtorem dixit, apud *Gel. l. 19. c. 7.*

Dulcis, ce, o. 3. *dolce, ſoave*, מתוק, Ger. *ſüſſ*, Gal. *doux*, Hiſp. *dulce*, γλυκύς, γλυκερὸς, ſuavis, ab antiquo delicis, quia delicit, h. e. allicit, delectat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sentit igitur calida, & frigida, dulcia, & amara. *Ovid. 3. Met. v. 796.* Matura dulcior uva. ¶ Translate jucundus. *Cicer. Att. l. 5. epiſt. 13.* Dulciſſima epiſtola. ¶ Item formoſus: eo enim ſenſu videtur *Horat. l. 4. od. 1.* Cupidines dulces vocare. Et *Stat. in Epithal. Stellæ, v. 134.* Mihi dulcis imago Proſiluit.

Dulciſŏnus, a, um, adject. γλυκύφωνος, dulce ſonans. *Sidon. Carm. 6. v. 5.* Dulciſonum quatitur ſubibus dum pectine murmur.

Dulcitas, tis, ſ. 3. idem ac dulcedo. *Accius apud Non. c. 2. n. 215.* Dulcitas conſpirantis animæ. *Apul. de Mund.* Dulcitas ſoci.

Dulciter, adverb. idem ac dulce. *Cic. 2. de Fin.* Quæ ſenſus dulciter, ac jucunde movet.

Dulcitūdo, nis, ſ. 3. idem ac dulcedo. *Cic. 3. de Or. c. 25.* Quique dulcitudine præter cæteros ſenſus commovetur.

Dulco, as, a. 1. *addolcire*, המתיק, Ger. *ſüſſmachen*, Gal. *addoucir*, Hiſp. *endolçar, dulcorar*, γλυκαίνω, dulce efficio. *Sidon. Apoll. l. 5. ep. 4.* Offenſæ amaritudinem politis ætatibus dulcare non deſinant.

Dulcor, oris, m. idem quod dulcedo. *Tert. adverſ. Marcion. l. 3. c. 5.* Montes diſtillaturi dulcorem.

Dulcōro, as, a. 1. *raddolcire*, γλυκαίνω, dulcem reddo. *Hieronym. epiſt. 22. ad Euſtoch. de cuſtod. Virginit. ſect. 9.* Dulcorare amaritudinem.

Dulce, adverb. δουλικῶς, ſerviliter. *Plaut. Mil. 2. 2. 58.* Aſſitit dulice, & comœdice. Alii leg. *dulce*.

Dulichium, n. 2. *Δουλίχιον*, inſ. maris Jonii, una Echinadum, contra oſtia Acheloi fluv. non procul ab Ithaca. Hic Ulyſſes habitaſſe, vel imperaſſe fertur.

Dulichius, a, um, adject. ad Dulichium pertinens. *Virg. Ecl. 6. v. 75.* Dulichias vexaſſe rates. h. e. Ithacenſes. Ipſe etiam Ulyſſes Dulichius cognominatus eſt. V. Dulichium.

Dum, *mentre che, fin che*, עד, Ger. *dieweil, biß*, Gal. *pendant que, juſque a ce que*, Hiſp. *mientras que, haſta que*, adv. temporis, & modo pro *quando* ponitur. *Plin. l. 7. c. 53.* Nullis evidentibus cauſis obiere, cum exiſtimentur matutino duo Cæſares. ¶ Modo pro *donec*. *Ter. in Eun.* Expectabo, dum veniat. *Nepos Pauſan. c. 3.* Expectandum, dum ſe res ipſa aperiet. ¶ Eſt etiam conjunctio, & ſignificat *modo*, vel *dummodo*. *Salluſt. in Catil.* Neque id quibus modis aſſequeretur, dum ſibi Regnum pararet, quicquam penſi habebat. ¶ Interdum eſt ſyllabica adjectio, & conjungitur cum *Adeo, age, modo, tamen*, ut *Adeſdum, agedum, dummodo, dumtaxat*. *Ter. And.* Adeſdum; paucis te volo. Cetera V. ſuis locis. ¶ Eleganter ei præponitur alia particula, ut vix, tantiſper, ne. *Terent. Heaut. 1. 1. 54.* Ego te meum dici tantiſper volo, dum quod te dignum eſt, facis. *Liv. l. 28. c. 14.* Vix dum ſatis certa luce. *Ter. Heaut. 3. 3. 44.* Sufferre nunquam ejus ſumptus queat, uedum tu poſſis. ¶ *Nihil dum*, h. e. nihil adhuc. *Liv. l. 24. c. 20.* Simulata lenitas nihil dum profuerat. ¶ *Necdum*, non adhuc. *Id. l. 21. c. 6.* Legatione decreta, necdum miſſa. ¶ Aliquando verbis ipſis, & nominibus etiam adjungitur, & vim quandam habet valut excitantis. *Sen. Med. v. 987.* Perage dum facinus manu. *Plaut. Mil. 1. 2.* Mane dum. *Id. Trinum. 1. 2. 109.* Circumſpice dum. Sic, quod dum? & *quid dum?* pro cur. *Plaut. Men. 1. 2. & Amph. 4. 2. 13.* ¶ *Dum ne*, dummodo ne. *Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 10.* Interpellent me, quominus honoratus ſim, dum ne interpellent, quominus Reſp. a me adminiſtrari poſſit. ¶ Eodem ſenſu, dum quidem ne, dixit *Plaut. Aul. 2. 2. 34.*

Dumalis, le, adject. ad dumum pertinens. *Martian. Capel. l. 3.* Dumalibus hirta ſetis.

Dumetum, n. 2. idem ac dumetum, apud vet. *Feſt.*

Dumeſco, is, q. d. dumis fio, vel dumis obducor. *Diomed. Grammat. l. 1.*

Dumetum, ti, n. 2. *ſpineto*, Ger. *ein hort da vil becken ſtehen*, Gal. *buiſſon, touffe de bois épineux*, Hiſp. *eſpinal*, ἀκανθὼν, locus dumis, ideſt ſpinis obſitus, a dumicetum. *Cic. 5. Tuſc.* Septum undique, & veſtitum vepribus, & dumetis.

Dumicētum, n. 2. idem ac dumetum, apud vet. *Feſt.*

Dumicŏla, æ, qui in dumis degit. *Avien. Perieg. v. 895.* Dumicolas Avienos.

Dummŏdo, adverb. *purchè*, modo. *Cic. 3. Off. c. 21.* Dummodo potentiam conſequantur.

Dumōſus, a, um, *ſpinoſo*, ἀκανθώδης, ſpinoſus, vepribus plenus, frondoſus. *Virg. 1. Ecl.* Dumoſa pendere procul de rupe.

Dumus, m. 2. *ſpino, dumo*, τὸ, Ger. *hecke*, Gal. *buiſſon*, Hiſp. *eſpinal, breña*, βάτος, omnis ſpina. *Cic. 5. Tuſc.* Animadverti columellam non multum e dumis eminentem. *Virg. Æn. 7. v. 382.* Silva horrida dumis.

Duntaxat, adverb. *ſolamente*, רק, Ger. *allein*, Gal. *ſeulement*, Hiſp. *ſolamente*, γόνον, ſolum. *Cic. pro Deiot.* Quod ipſum etſi non iniquum eſt in tuo duntaxat periculo. ¶ Interdum habet ante ſe negationem, poſt ſe *ſed etiam*, aut *verum etiam*. *Liv. l. 46.* Nec animum noſtis duntaxat fidelem, ac bonum præſtitit, ſed omnibus interfuit bellis, quæ geſſimus.

Duo, æ, o, *due*, שנים, Ger. *zwey, zwoyer*, Gal. *deux*, Hiſp. *dos*, δύο, Attice δοιὼ, nomen numerale num. plur. a Græca voce, quæ allata eſt. ¶ *Duo*, & *ambo* gen. & accuſ. per 2. decl. proferunt, dat. & abl. per 3. Sed in genitivo frequens eſt ſyncopa *duum*, pro *duorum*. Et accuſativus maſculinorum quandoque ſimilis eſt nominativo, proferturque in ο, more Græco. *Virg. 11. Æn.* Si duo præterea tales Idæa tulliſſet terra viros. *Var. l. 1. R. R. c. 18.* Duo villicos habeat. Adde *Liv. l. 35. c. 2. & Cenotaph. P. C. Cæſaris*, ubi habetur *duo* viros creare. ¶ *Duo* pro duo, V. ſupra ſuo loco. ¶ Duum pro duorum. *Cic. Fam. 12. 15.*

Duo, is, pro do, das, dicebant Veteres. V. Duint.

Duodecennis, e, adject. & contract. Duodennis, qui duodecim annos habet. *Sulpic. Sev. Dial. 3. c. 2.* Duodecennem ab utero matram puellam. Et *dial. 1. c. 10.* Puer duodennis. Ita enim reperiri etiam in MSS. monet *Jo. Voſſius*.

Duodecies, *dodici volte*, δωδεκάκις, adverb. numeri. *Liv. l. 38. c. 28.* Tyberis duodecies Campum Martium, planaque Urbis inundavit.

Duodĕcim, *dodici*, δώδεκα, num. num. *Cic. 3. de Leg. c. 23.* Diſcebamus enim pueri duodecim.

Duodecimo, adverb. *In duodecimo volta. Capitolin. in Pio, c. 1.* Flavio Domitiano duodecimo & Corn. Dolabella Coſſ.

Duodecimus, o. 1. 2. *duodecimo*, δωδέκατος, num. ordinis, a duodecim. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 23.* Duodecima legio. Et *c. 2.* Duodecimo die.

Duodemilleſimus, a, um, adject. nongenteſimus nonageſimus octavus. *Proculus JCtus l. 80.* Ex duodemilleſimis partibus ſocius.

Duodenarius, o. 1. 2. quod duodecim continet, a duodenus. *Var. l. 4. L. L. c. 4.* Multa antiqui duodenario numero finiebant.

Duodēnus, o. 1. 2. *a dodici a dodici*, num. diſtrib. a duodecim. *Cæſ. 5. B. G.* Uxores habent deni, duodenique inter ſe communes. ¶ Sæpe accipitur pro duodecim ſine diſtributione. *Virg. 1. Georg. v. 232.* Orbem per duodena regit mundi Sol aureus aſtra. Adde *Plin. l. 11. c. 25.*

Duodennis, V. Duodecennis.

Duodenonaginta, *ottantotto*. *Plin. l. 3. c. 16.*

Duodeoctoginta, *ſettantotto*. *Plin. l. 3. c. 5.*

Duodequadragēni, æ, a, duodequadraginta. *Plin. l. 36. c. 2.* Duodequadrageni pedes.

Duodequadrageſimus, a, um, adject. trigeſimus octavus. *Liv. l. 1. c. 50.* Duodequadrageſimo ferme anno.

Duodequadraginta, trigintaocto. *Cic. 3. Tuſc.*

Duodequinquagēni, æ, a, duodequinquaginta. *Plin. l. 36. c. 8.*

Duodequinquageſimus, a, um, ideſt, quadrageſimus octavus. *Cic. in Brut. c. 44.*

Duodequinquaginta, quadraginta octo. *Colum. l. 11. c. 3.*

Duodeſexagēſimus, a, um, adject. quinquageſimus octavus. *Vellej. l. 2. c. 53.*

Duodeſexaginta, *cinquanta' otto*, quinquaginta & octo. *Plin. 11. 9.* Duodeſexaginta annis nihil agere.

Duodetricies, adv. *ventotto volte. Cic. Ver. 3. c. 70.*

Duodetrigeſimus, vel Duodetriceſimus, a, um, adject. vigeſimus octavus. *Var.* apud *Gel. l. 3. c. 10.*

Duodetriginta, viginti octo. *Varr. l. 1. R. R. c. 1.*

Duodevicēni, æ, a, adject. diſtribut. decem & octo. *Liv. l. 21. c. 41.* Duodevicenis denariis.

Duodeviceſimus, a, um, adject. decimus octavus, *decimottavo*, ut duodeviceſima legio, *Tac. l. 1. hiſt. c. 55.*

Duodeviginti, *diciotto*, nom. num. decem & octo. *Liv. l. 30. c. 18.* Signa militaria duodeviginti capta.

Duoetviceſimāni, dicti ſunt milites legionis vigeſimæ ſecundæ, apud *Tac. 1. hiſt. c. 55.*

Duoetviceſimus, a, um, adject. viceſimus ſecundus. *Gel. l. 5. c. 4.* Duoetviceſimo anno, poſtquam Galli Romam ceperunt.

Duonus, a, um, o. 1. 2. idem ac bonus, apud vet. *Feſt.*

Dupla, æ, t. 1. idem quod Duplum. *Var. de L. L.* V. JCtos.

Duplāris, re, o. 3. *Διπλάσιος*, quod duplum continet. Duplares milites in veteri militia dicebantur, qui torque aureo ob virtutem donati duplam annonam accipiebant amplius, quam cæteri, quemadmodum Simplarii, qui annonam ſimplam accipiebant, præter eam, quæ in ſingula militum capita diſtribuebatur. *Veget. l. 2. Macrob. l. 1. in Som. Scip. c. 6.*

Duplatio, onis, ſ. duplex pœna, apud JCtos. Vide *lib. 31. ff. de usr. action.*

Duplex, duplicis, o. 3. *doppio*, כפלה, Ger. *zweyfach*, Gal. *double*, Hiſp. *doble, doblado*, διπλάσιος, cujus duæ ſunt partes, a *duo*, & *plico*, ideſt, a duabus plicis. *Virg. 1. Æn.* Duplicem gemmis, auroque coronam. *Colum. l. 12. c. 8.* Duplicia (ferramenta) quam numerus ſervorum exigit, repoſita cuſtodiat. *Plin. 19. 1.* Ideo duplex quam ceteris pretium, *il doppio di più degli altri*. ¶ Nonnunquam etiam pro duobus accipitur, *duo*. *Cic. 1. Tuſc.* Differuit duas eſſe vias, dupliceſque curſus animorum e corpore diſcedentium. ¶ *Duplices, triplices*, &c. porticus dicuntur, in quibus ordines columnarum duplicati, triplicati, &c. ſunt. *Vitr. l. 5.* In duplici palæſtrarum porticu. ¶ Duplicem pannum, pro craſſo, & villoſo dixit *Horat. l. 1. ep. 17.*

Duplicarii, vel dupliciarii, m. 2. *ſoldati, che anno doppia paga*, milites erant, qui duplum accipiebant ſtipendium. *Liv. l. 2. c. 59.* Ad hoc centuriones, duplicariſque virgis cæſos ſecuri percutiebat.

Duplicatio, onis, ſ. *il raddoppiare. Sen. l. 4. Quæſt. nat. c. 8.* Radiorum duplicatio proxima quæque terris calefacit.

Duplicato, adverb. *duplicatamente. Plin. l. 2. c. 17.* Saturni, & Jovis ſtellæ duplicato digrediuntur.

Duplicātor, oris, m. qui duplicat. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Siniſtrarum opinionum duplicatores.

Duplicatus, a, um, adject. *raddoppiato. Cic. pro Dom. c. 35.* Duplicata gloria diſcedere. ¶ Significat etiam, auctum, *accreſciuto*. V. Duplico. ¶ Item incurvatum, ut duplicatum frigore corpus. *Valer. Max. l. 5. c. 2.*

Dupli-

Duplicitas, atis, f. *doppiezza*, duplicatio, ut duplicitas animum, *Lact. de Opif. Dei*, c. 8.

Dupliciter, adv. *doppiamente*, Ger. *zweyfältig*, Gall. *doublement*, Hisp. *doblamente*, διττῶς, duobus modis. *Cic. l. 9. Fam. ep.* 20. Dupliciter delectatus sum tuis literis.

Duplico, as, a. 1. *raddoppiare*, כפל, Ger. *doppeln*, Gall. *doubler*, Hisp. *doblar*, *duplicar*, διπλόω, duplicem facio, gemino. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 22. Cum sæpius duplicaret numerum dierum. ¶ Ponitur & pro augere, *accrescere*. *Virg. in Bucol. Ecl.* 2. v. 67. Et Sol crescentes decedens duplicat umbras. ¶ Ponitur & pro incurvare. V. Duplicatus.

Duplio, onis, m. 3. idem ac duplus, apud vet. *Fest.* Hinc in leg. XII. Tab Duplionis pœnam subire. V. *Rosin. Antiq. Rom. l.* 8. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Noxamve, duplionemve Prætoris arbitratu decerni.

Duplo, as, avi, atum, a. 1. *raddoppiare*. *Leg.* 14. *ff. de serv. corrupt. & l.* 20. *ff. de liber. causa*.

Duplum, dupli, n. 2. *doppio*, משנה, Ger. *zweyfältig*, *gedoppelt*, Gall. *double*, Hisp. *doble*. *Cic.* 3. *Off.* Quæ qui inficiatus esset, dupli pœnam subiret. *Id. pro Planc. c.* 21. Frater meus pro sua æquitate decrevit, ut si judicatum negaret, in duplum iret. *cadesse in doppia pena*, *pagasse il doppio*.

Duplus, a, um, o. 1. 2. *doppio*, כפשנה, Ger. *doppelt*, Gall. *double*, Hisp. *doble*, διπλάσιος, bis tantus, a δὶς. *Cic. de Univ. c.* 7. Secundam autem primæ partis duplam.

Dupondius. V. Dipondius.

Durabilis, le, o. 3. *durabile*, Germ. *langwirig*, Gall. *de durée*, Hisp. *durable*, ἱκανὸς φέρειν, quod durare potest. *Ovid. Heroid. ep.* 4. v. 89. Quod caret alterna requie, durabile non est.

Durabilitas, atis, f. 3. *durevolezza*. *Pallad. l.* 1. *c.* 36. & *l.* 12. *c.* 7. Durabilitate præcipua esse.

Duracinus, o. 1. 2. quod durum aliquid habet, a *durus*. Nam *ciaus* est prodactio vocis. Sic Duracina persica, *persichi che non si spiccano dall' osso*, vel quæ dura carne sunt. *Plin. l.* 15. *c.* 12. Sed perficorum palma duracinis. ¶ Duracinæ uvæ dicuntur, quæ duram, & firmam corticem habent, a duritie corticis, vel a duris acinis. *Plin. l.* 4. *c.* 1. Uva non aliunde gratior callo, ut inde potuit inveniße nomen duracina. Adde *Suet. Aug. c.* 76.

Duramen, n. 3. *vena della vite*, Ger. *weinrebenzweig*, Gal. *ſep*, *brat*, Hisp. *tallo de vid*, brachium vitis. *Col. l.* 3. *c.* 22. Cujus longitudinis sint duramina. ¶ Item induratio. *Lucret. l.* 6. v. 429. Et vis magna geli, magnum duramen aquarum.

Duramentum, n. 2. brachium vitis, idem ac duramen. *Col. lib.* 3. *c.* 21. Quaternis brachiis, quæ duramenta quidam vocant. Adde *lib.* 4. *c.* 22. ¶ Item firmitas, confirmatio, *forza*, *fermezza*. *Sen. de tranquil. c.* 1. Dices, tenera esse virtutum principia, tempore ipsis duramentum, & robur accedere.

Duratëus, a, um, o. 1. 2. *di legno*, ξύλινος, δόρειος, ligneus, a δόρυ, lignum. *Lucr. l.* 1. v. 746. Nec cum duratëus Trojanus Pergama partu inflammasset equus nocturno Grajugenarum.

Durator, oris, m. qui durat, solidat, confirmat. *Pacat. in Paneg. Theodos. c.* 33. Ingentium corporum durator Ister.

Duratrix, icis, f. quæ durat, seu durare facit, ut duratrix firmitas, *Plin. l.* 14. *c.* 1.

Duratus, a, um, adject. induratus, *indurato*, σκληρωθεὶς. *Ovid. 4. de Pont. ep.* 9. v. 85. Duratus frigore pontus. ¶ Translate *Luc. l.* 5. v. 798. Mens durata malis. *Liv. l.* 7. Duratus malis, laboribus, usu armorum.

Dure, adverb. בקשי, Ger. *hartglich*, Gall. *durement*, Hisp. *duramente*, σκληρῶς, solide, firmiter, & translate est aspere, acerbe, crudeliter. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Durius accipere hoc mihi visus est, quam vellem. *Hor. l.* 2. *epist.* 1. v. 66. Si quædam nimis antique, si pleraque dure Dicere credit eos. *Cic. pro Lig. c.* 6. Durius appellare. *Tertul. de Pudic. c.* 1. Durissime infamantes.

Duresco, is, durui, n. 3. *indurirsi*, σκληρύνομαι, durus fio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Itaque & Aquilonibus, reliquisque frigoribus adjectis durescit humor. *Virg. Ecl.* 8. v. 80. Limus ut hic durescit. *Ovid. Met.* 2. Oraque duruerat. ¶ Translate *Quintil. l.* 2. *c.* 5. *ad fin.* In Gracchorum, & Catonis lectione durescere. h. e. durare, & insuavi illorum dicendi rationi assuescere.

Durëta, æ, f. vas Hispani vocant, quo vel in balneis, vel domi, vel quovis alio loco sedentes lavantur. *Sueton. in Aug. c.* 82. Contentus hoc erat, ut insidens ligneo solio, quod hispanico verbo *Durcam* vocabat, manus ad pedes alternis jactaret.

Duria, m. Doria, *Doria*, *Duria Baltea*, fl. Galliæ Subalpinæ, in Pedemontio, qui oritur ex Alpibus Graiis, al. Penninis, & per Salassos in Padum se exonerat, inter Clavasium ad Occ. & Crescentinum ad Or. ¶ Duria minor, fl. ejusdem regionis, qui oritur ex Alpibus Cottiis, deinde Segusium rigat, & Avillianam, & vix dimidio milliario infra Taurinum in Padum fl. cadit.

Duricordia, æ, f. duities cordis, σκληροκαρδία. *Tertul. adverſ. Marc. l.* 5. *c.* 4. & 13.

Duricorius, o. 1. 2. *che ha il cuojo duro*, σκληρόδερμος, quod est duri corii, ut *Ficus duricoria*, quæ habent durum corticem. *Macrob. l.* 3. *Satur. c.* 20.

Durïeus. V. Durius.

Duritas, atis, f. idem ac durities. *Cic. in Or.* Alii duritatem, & severitatem quandam verbis, & orationis quasi mœstitiam sequuntur. Adde *de Senect. c.* 18.

Duriter, adverb. idem ac dure. *Auct. ad Heren.* Aut novis, aut priscis verbis, aut duriter aliunde translatis. ¶ Secundum Donat. *duro*, & *duriter* inter se differunt, quod *duriter* ad laborem, *dure* ad sævitiam refertur, *duriter* in nos, *dure* in alterum aliquid facimus. Sed hæc differentia non est perpetua. *Ter. Adel.* 4. 5. 29. Factum a vobis duriter, immisericorditerque est. Verba sunt Æschini ad Mitionem patrem, quibus cum illo expostulat, quod ipse, & simulatus ille hospes Milesius nimis duriter consuluissent de virgine illa, & ejus amatore. *Idem Adelph.* 1. 1. Ruri agere vitam, parce, ac duriter se habere.

Duritia, æ, f. 1. & Durities, ei, f. 5. *durezza*, σκληρότης, firmitas, soliditas, a δόρυ lignum. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Lignum intus grandis, firmæque duritiæ. *Sueton. Ner. c.* 34. Duritia alvi. Et in plur. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Ammoniacum duritias emollit. ¶ Transfertur sæpe ad animum, & ponitur pro acerbitate, & sævitia. *Tacit.* 1. *Hiſtor. c.* 23. Labores itinerum, inopia commeatuum, duritia imperii atrocius accipiebantur. *Ter. Heaut.* 3. 1. 25. Tum hoc timet, ne tua duritia antiqua illa etiam adaucta sit. ¶ Item pro quadam stupiditate, *insensibilità*. *Cicer. pro Dom. c.* 39. An ego tantam aut animi duritiem habere, aut oculorum impudentiam possim, ut &c. ¶ Item pro patientia laborum, & aspera vivendi ratione. *Plaut. Most.* 1. 2. *ad fin.* Parsimonia, & duritia disciplinæ aliis erat. Sic *Plin. Paneg. c.* 82. Duritia corporum, & lacertorum. *Senec. de Constant. Sap. c.* 17. Si ille hoc potuit duritia oris, qui assiduis convitiis depudere didicerat. h. e. impudentia.

Durities. V. Duritia.

Duritūdo, inis, f. *Cato apud Gell. l.* 17. *c.* 2. & apud *Non. c.* 2. *n.* 244. Duritudinem cum impudentia conjunxit.

Durius, o. 1. 2. δορεῖος, idem ac *durateus*, ideſt ligneus. *Val. Flac.* 1. *Arg.* Manet immotis nox duria fatis. Loquitur de ea nocte, qua durius equus a Trojanis exceptus, & in urbem admissus fuit. Sed aliqui *dorica* legunt, alii *durica*. *Averl. Vell.* seu *Ascon. Ped. in l. de Orig. Urbis Romæ*, *in princ.* E qua illud in secundo Æneidos, de enumeratione eorum, qui equo durio digrediebantur.

Duriusculus, o. 1. 2. dim. a durus, *duretto*. *Plin. in Præfat.* Permutatis prioribus syllabis duriusculum se fecit. *Plin. alter l.* 1. *epist.* 16. Inserit data opera duriusculos quosdam versus.

Duro, as, avi, atum, a. 1. *far duro*, חקשה, Ger. *hart machen*, Gall. *endurcir*, Hisp. *endurecer*, σκληρύνω, durum facio, firmo, solido, a durus. *Col. l.* 6. *c.* 37. Annicula mula montibus, aut feris locis pascitur, ut ungulas duret. *Cæs. 6. B. G. c.* 27. Hoc se labore durant adolescentes. ¶ Durare item fullo dicitur, cum vestem cogendo, & incrementando duram efficit. Hinc apud *Plaut. Aſi-*

na. 5. 2. 57. cum afflicta dixisset Artemona, *Non quo durare*, ideſt pati: subjecit parasitus: Si non didicisti fullonium, non est mirandum. ¶ Translate sumitur pro confirmare. *Quintil. l.* 1. Multa linguæ vitia, nisi primis eximuntur annis, inemendabili in posterum pravitate durantur. ¶ Interdum neutrum est pro tolerare, pati. *Virg.* 1. *Æn.* v. 211. Durate, & vosmet rebus servate secundis. ¶ Sed tamen in hac significatione quandoque jungitur accusativo, maxime apud Poetas. *Hor. l.* 1. *Carm. od.* 14. Vix durare carinæ possunt imperiosius æquor. ¶ Item pro persistere, perseverare. *Ter. Adel.* Non hercle hic quidem durare quisquam, si sic sit, potest. *Plin. l.* 11. *c.* 54. Durasse & ultra credibilem durare quisquam, si sic sit, potest. *Plin. l.* 11. *c.* 54. Durasse & ultra credibilem pleroque, certum est. *Vellej. lib.* 2. In longum fortissime pugnandi duravit constantia. *Virg.* 2. *Georg.* totidem durare per annos. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. durare horam.

Durus, a, um, o. 1. 2. *duro*, קשה, Ger. *hart*, Gall. *dur*, Hisp. *duro*, σκληρὸς, quod est solidum, ac firmum, a δόρυ, lignum. *Virg.* 4. *Æn.* Sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus. *Horat. l.* 2. *sat.* 4. v. 27. Dura alvus. ¶ Per translationem capitur pro patiente, ac tolerante laborum. *Virg.* 2. *Georg.* Scipiadas duros bello. Et 6. *Æn.* v. 130. Gens dura, atque aspera cultu. ¶ Item pro aspero, sævo, crudeli. *Cic.* 7. *Ver.* Quis tam fuit illo tempore durus, & ferreus, quis tam inhumanus, præter unum te? &c. ¶ *Durus ad studia*, qui studiorum delectatione non capitur. *Cic. pro Arch. c.* 9. C. Mario, qui durior ad hæc studia videbatur, jucundus fuit. ¶ Sæpe durus ponitur pro noxio, aspero, ut casus durus, durum imperium, mors, pœna, servitus dura. *Virg. Horat. Liv. Cicer. pro Dom. c.* 35. Durissima reip. tempora. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Fames durissima. Sic durum acetum, pro acerrimo, *Sever. Sammon. c.* 4. & duram muriam, pro salsissima, *Columel.* dixit *l.* 12. *c.* 4. ¶ Os durum, h. e. impudens, *Ter. Eun.* 4. 7. 36. ¶ Aliquando ponitur pro rudi, & quod sine arte est: qua ratione *Ovid.* 3. *Fast.* v. 537. rusticorum chordas *duras* dixit, & *Cic. l.* 14. *Attic. ep.* 20. *S. Aug.* Atilium Poetam durissimum appellat.

Dusius, m. 2. Dæmon, voce Gallica. *l.* 15. *de Civ. c.* 23.

Dusmōdus, o. 1. 2. idem ac dumosus, apud vet. *Liv. Andr. apud Fest.* Dusmodo in loco.

Duumvir, viri, m. 2. δυάρχης, unus ex Magistratu Duumvirorum, a *Duo*, & *vir*, quod duo viri in eo officio essent. ¶ Duumviri perduellionis Magistratus fuit duorum virorum, qui creabantur, ut judicarent, si quis in Republ. se inflar hostis gessisset. ¶ Duumviri capitales, vel parricidii illi erant, qui quæstionibus de homicidio præerant, & carceris reorum capitalium custodiam agebant. Progressu temporis unus additus est. Hinc Triumviri fuere appellati. *Cic. in Orat.* Differebant a Quæstoribus parricidii, sive rerum capitalium, quia hi de omnibus criminibus capitalibus judicabant. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 18. ¶ Duumviri navales erant, qui classis ornandæ, reficiendæque causa creabantur. *Liv. l.* 9. & *l.* 40. *c.* 42. ¶ Duumviri in Coloniis erat Magistratus fere par Consulibus, vel Prætoribus urbis Romæ. *Cic.* 2. *Agr.* Appellabantur Duumviri jure dicendo. In quibusdam Coloniis tres viri erant, in aliquibus quatuor. Hinc Triumviri, vel Quatuorviri dicebantur. *Sigon. l.* 2. *c.* 4. ¶ Duumviri Sacrorum erant, qui Oracula Sibyllina custodiebant, & interpretabantur, & sacrarum cæremoniarum antistites erant. Quoties prodigia magnus aliquas rerum eventus portendentia accidissent, Duumvirorum erat libros Sibyllinos inspicere, & interpretari, & lectisterniis ad pulvinaria Deorum factis, supplicationibus eos placare, ut illorum minas averterent. Scitis etiam P. R. interpretandis præerant. Aliquando etiam data illis est cura corrigendorum Fatorum. Primum duo creati sunt. Sed cum Plebs de suo quoque corpore creari Consules instaret, neque ad id satis haberet virium, obtinuit tandem, ut qui Duumviri sacrorum in eam diem creati fuissent, Decemviri crearentur, quinque ex Patribus electis, totidem ex Plebe. Quare ex Duumviris Decemviri appellari cœpti sunt. Denique ad Quindecemviros res devenit.

Duumviralis, le, o. 3. quod ad Duumviratus munus pertinet, ut Vir Duumviralis est, qui aliquando Duumviratum gessit. *Ulp. l.* 1. *ff. de alim. testib.* Inter Duumvirales antiquissimus quisque prior.

Duumviralitas, atis, f. Duumviratus. *Leg.* 1. *Cod. de mat. liber.*

Duumviratus, us, m. 4. dignitas Duumvirorum. *Plin. l.* 4. *ep.* 11. *ad Sempron.* Hunc agonem Trebonius in Duumviratu suo tollendum curavit.

Dux, ucis, comm. 3. *duce*, *capitano*, *guida*, ἡγεμὼν, Ger. *führer*, Gall. *capitaine*, *duc*, Hisp. *duque*, *capitan*, ἀρχηγὸς, qui, vel quæ ducit. *Virg.* 1. *Æn.* Dux fœmina facti. *Cic. in Ver.* Sed tunc inopes relicti a duce, præfectoque classis eundem necessario cursum tenere cœperunt. *Idem* 2. *Fam. epist.* 6. Dux nobis & auctor opus est. ¶ Dux cum pro ductore exercitus sumitur, differt ab Imperatore. Nam *imperator* est, cui totius belli summa commissa est; *Dux*, cui peculiaris acies, vel res. *Cic.* 3. *Offic.* Attilius Regulus captus est duce Xantippo Lacedæmonio, imperatore autem patre Annibalis Amilcare.

D A N T E Y.

Dyas, adis, f. numerus binarius, δυάς. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 12.

Dynămis, is, f. 3. vox græca. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 77. Dynamin olivi habent domi maximam. h. e. vim, seu copiam. Alii aliter legunt. V. *Olivina*.

Dynastes, æ, m. 1. δυνάστης, dominus, primas, qui Magistratum gerit, vel judiciis præest, qui in civitate plurimum potest, a δύναμαι, possum, valeo. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 9. Erit cum dynastis in gratia.

Dyōta. V. Diota.

Dyptĭcum, i, n. vel melius diptychum, διπτυχον, donarium, binæ tabellæ simul junctæ, in quibus fere donantium imagines sculptæ erant. *Symmach. l.* 5. *ep.* 14. & *in Cod. Theodos.* 15. 9. 1.

Dyrrhachīnus, a, um, adject. ad Dyrrhachium pertinens. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 22. Quod mei studiosos habeo Dyrrachinos, ad eos perrexi.

Dyrrhachium, ii, Δυρράχιον, Δυρράχιον, Macedoniæ civitas, & portus celebris, ad ostium fl. *Argentarii*, in mari Adriat. Dicta est etiam Epidamnus. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 1. Elegisse sibi exilii locum Dyrrhachium.

Dysenteria, æ, f. 1. *flusso di sangue*, Ger. *die rothe ruhr*, Gall. *flu de sang*, Hisp. *cursos con sangre*, δυσεντερία, intestinorum exulceratio, cum inflammatione, & excretione sanguinolenta ventrem torminibus exercens, a δυς, quod difficultatem notat, & ἔντερον, intestinum. *Cicer. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Sane *dysenteriam* pertimueram. ¶ Latinis literis scribitur a *Plin. l.* 22. *c.* 25. & alibi.

Dysentericus, a, um, adject. *disenterico*, qui dysenteria laborat. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Panicum in vino potum prodest dysentericis. ¶ Item ad dysenteriam pertinens, ut dysenterica passio. *Pallad. l.* 3. *c.* 31.

Dysĕros, δυσέρως, in amore infelix. *Auson. epigr.* 92. Suasisti, Venus ecce, duas dyseros ut amarem.

Dysphoricus, a, um, δυσφορικὸς, infelix. *Firmic. l.* 8. *c.* 22. Disphorici, ac miseri infeliciter moriuntur.

Dyspnœa, f. 1. δύσπνοια, spirandi difficultas, *difficoltà del respiro*. *Plin. l.* 26. *c.* 7. Dyspnœæ medetur centaurium majus.

Dyspnoïcus, m. 2. qui dyspnœa laborat. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Ammoniacum prodest dyspnoïcis, pleuriticis, &c.

Dysprophĕron, δυσπρόσφορον, vitium sermonis, cum voces dictu asperæ adhibentur: ut *perfuaſtrices*, *proſligistrices*, *atque indoctrices tigres*. Ita *Martian. Capell. lib.* 5. *pag.* 167. Est autem Græca vox, a δὺς male, & προσφέρω profero.

Dysuria, f. 1. δυσουρία, difficultas, & suppressio urinæ, a δὺς, quod notat difficultatem, & ὄυρον, urina. *Cic.* græcis literis scripsit *l.* 10. *Attic. ep.* 10. *Δυσουρία* tua mihi valde molesta.

Dysuriacus, i, qui dysuria laborat. *Jul. Firmic. l.* 4. *c.* 8. Dysentericos, pleuriticos, hydropicos, dysuriacos.

Dysurĭcus, o. 1. 2. quod ad dysuriam spectat. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Epicurum tuum Stoici male accipiunt, quia dicat, δυσουρικῷ, ἢ δυσουρικῷ τινὶ, sibi molesta esse. Literis latinis non scribes antequam exemplum invenias.

DE LITTERA E.

E Quinta Latinorum litera, & inter vocales secunda e, a Veteribus interdum pro i usurpata fuit, ut *hec*, pro *hei*, *Virgilius*, *Deana*, pro *Virgilius*, *Diana* &c. ¶ Transit in quibusdam verbis in a, ut *Reor*, *ratus sum*: In quibusdam in o, ut *tego*, *toga*. ¶ Variam fuisse rationem pronuntiandi per e, & per æ, satis testatur *Vir.* qui *lib.* 6. *de L. L.* scribit, alios dixisse *scæptrum*, alios *sceptrum*, partim *Æanus*, partim *Eanus*, partim *Janus*. Posterioribus tamen temporibus hæc pronuntiandi ratio penitus amissa est. Hinc apud Auctores quosdam infimæ Latinitatis non solum *E* pro *Æ* scribebatur, sed etiam corripiebatur, ut *heresis*, *sphera*, apud Prudent. *Erumna*, apud Paulin. V. *Rutgersf. l.* 3. *var. lect. c.* 5.

E, præpositio. V. Ex. eosdem enim usus habet, nisi quod e nunquam ante vocales adhibetur.

Ele, fera est in Æthiopia, magnitudine equi fluviatilis, cauda elephantis. *Plin. l.* 8. *c.* 21.

Eanus, i, Janus, apud *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 9.

Eapropter, idem quod propterea, vel quapropter. *Calpurn. Flacc. declam.* 26. Eapropter nimis iretus auxiliis Deorum. *Solin. c.* 35. Lignum attrectatum ferro sine mora emoritur: eapropter aut vitro, aut cultellis vulneratur.

Eapse, ea ipsa. *Scip. Afr. apud Fest.* Reque eapse bene meritus siem.

Earinus, a, um, adject. ab *ear*, vel *ἦαρ*, ver, significat vernum, ut earinæ oves, apud *Tertul. de habit. mulier. c.* 8.

Eatenus, adv. *fin a tanto che*, עַד, Ger. *also weit*, Gall. *jusqu'a ce que*, Hisp. *hasta a tanto que*, ἐφ' ὅσον, usque eo, vel ad eum modum, cui respondet quatenus, &c. *Cujus de Institoria actione*. Eatenus dabitur in eum actio, quatenus ex ea re locupletior factus est. *Cic.* 1. *de Leg.* Sed hoc civile quod vocant, eatenus exercuerunt, quoad populo præstare voluerunt. *Idem de opt. gen. Orat.* Verba persequens eatenus, ut ea non abhorrent a more nostro. *Col. l.* 12. *c.* 9. Caules lactucæ ab imo depurgatos eatenus, qua tenera folia videbuntur. *Suet. in Tib.* Eatenus interveniebant, ne quid perperam fieret.

E ANTE B.

Ebacchor, aris, d. 1. valde bacchor. Affert Passeratius exemplum ex *Lamprid. in Heliogab.* in hæc verba: Matris etiam Deum sacra accepit, & adeo ebacchatus est, ut &c. Verum præterquamquod codices quamplurimi habent, *debacchatus*, Salmasius ita legit: Matris etiam Deum sacra accepit, & tauroboliatus est, ut &c.

Ebēnus, i, f. vel ebenum, n. 2. *ebeno*, *ἔβενος*, lignum intus nigrum, foris buxi aspectu, adeo solidum, & ponderosum, ut in aqua non superfluitet, a voce Græca allata. Nascitur in India, & in Meroe insula Æthiopiæ. *Virg.* 2. *Georg.* Sola India nigrum fert ebenum. *Plin. l.* 6. *c.* 40. Spississima, ex omni materie, judicatus ebenus, & buxus. ¶ Scribitur & *Hebenus*.

Ebibītus, a, um, *bevuto*, bibendo exhaustus. *Sidon. carm.* 9. *v.* 37. Atque hunc fluminibus satis profundis confectim ebibitis, adhuc sitisse.

Ebĭbo, is, bibi, itum, a. 3. *ἐκπίνω*, extra bibo, vel bibendo evacuo. *Plaut. Curc.* 1. 2. 65. Quæ mihi misero amanti ebibit sanguinem. *Plin. l.* 5. *c.* 15. Fluvius ille ab Iscu ebibitur, h. e. excipitur, & exhauritur. ¶ Ebibere imperium alicujus, pro obliviscī, translate *Plaut. Amph.* 2. 1. 84.

Ebĭto, as, exeo. Affert Pareus locum *Plaut. Stich.* 4. 2. 28. Sed non desunt optimi Codices, qui *bitis* pro *ebites* exhibent.

Eblandior, iris, itus sum, d. 4. *togliere per lusinghe*, Ger. *mit schmeichelen bringen*, Gall. *impetrer par de douces paroles*, Hisp. *qui tar por halagos*, ἐξαίνομαι, est blanditiis aliquid impetrare, vel exprimere, extorquere. *Cic. Att. l.* 16. *epist.* 12. Enitere, elabora, vel petius eblandire, effice, ut &c.

Eblandītus, o. 1. 2. particip. ab eblandior. Reperitur passive pro eo, quod precibus, & blanditiis impetratum est. *Cic. pro Planc. c.* 4. Eblandita illa, non enucleata fustigia.

Ebŏlum, n. 2. Eubri, *Ebol*, *Evoli*, opp. Principatus cit. in R. Neap. Ducatus titulo clarum.

Eborarius, ii, m. artifex eboris, *chi lavora in avorio*. *Leg.* 1. *Cod. de excus. Artif.*

Eborātus. V. Eburatus.

Eborĕus, o. 1. 2. quod est ex ebore. *Quint. l.* 3. *c.* 6. Cum in triumpho Cæsaris eborea oppida essent translata. h. e. imagines oppidorum ex ebore.

Ebrĭa, æ, f. vas vinarium, ut ait Scipater, a qua dictus est ebrius, & ebrietas. *Charis. l.* 1. scribit *Hebria*, alii *Ibria* legendum censent.

Ebrĭăcus, a, um, o. 1. 2. idem ac ebrius, apud vet. *Plaut. Aul. in Fragm.* Homo ebriacus somno sanari solet. V. Taubm.

Ebriāmen, inis, n. *μέθυσμα*. Vertit *Tertul.* ex S. Script. *l. de Jejun. c.* 9. his verbis: De Samuele mater: Vinum, inquit, & ebriamen non bibet.

Ebrĭĕtas, f. 3. *ebrietà*, שִׁכָּרוֹן, Germ. *truckenheit*, Gall. *enyvrement*, Hisp. *embriaguez*, *μέθη*, status ebrii, cum quis scilicet ebrius est. *Plin. l.* 30. *c.* 15. Ebrietatem arcet peculium assis pulmo præsumptus.

Ebrĭo, as, avi, atum, a. 1. ebrium reddo, *ubbriacare*, *μεθύσκω*. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 6. Mulieres raro ebriantur.

Ebriolātus, a, um, adject. ebrius. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 306. Ebriolati mentem hilarem accipiunt. Al. leg. *ebriolati*. Adde *Plaut. in fragment. Aulul.*

Ebriŏlus, o, dim. ab ebrius. *Plaut. Curc.* 2. 3. Triftes, atque ebrioli incedunt. *Id. ibid.* 1. 3. 36. Etiam me vocas, ebriola?

Ebriositas, f. 3. *potenzia*, propensio in ebrietatem. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 12. Inter ebrietatem, & ebriositatem interest, aliudque est esse amatorem, aliud amantem.

Ebriōsus, o. 1. 2. *chi spesso è ubbriaco*, שִׁכּוֹר, Germ. *truncken*, Gall. *yvrogne*, Hisp. *borracho*, *οἰνόφλυξ*, qui sæpe fit ebrius. *Cic. de Fato*. Hunc scribunt ipsius familiares & ebriosum fuisse. *Senec. epist.* 83. Plurimum interesse concedes inter ebrium & ebriosum: Potest & qui ebrius est, tunc primum esse, nec habere hoc vitium, & qui ebriosus est, sæpe extra ebrietatem esse. *Catul. carm.* 27. Posthumiæ ebriosa acina ebriosioris.

Ebriŭlo. V. Ebriolatus.

Ebrĭus, a, um, o. 1. 2. *ebbro*, *ubbriaco*, שִׁכּוֹר, Ger. *voull voninn*, Gall. *yvre*, Hisp. *embriago*, *μεθύων*, qui nimio potu alienatus est mente, ab *ebria*, vel potius *bria*, vase vinario, quia multas brias hausit. *Cic. Pat. l.* 9. Habuisti in tua potestate, ex quo vel ex sobrio, vel certe ex ebrio scire posses. *Propert. l.* 1. *el.* 2. Vestigia ebria trahere. *Tibul. lib.* 3. *el.* 7. Verba ebria. ¶ Inter *ebrius*, & *ebriosus* hoc interest, quod ebrius actum præsentem designat, ebriosus habitum, & proclivitatem. ¶ Interdum ebrius ponitur pro pleno, & abundanti. *Plaut. in Cas.* 3. 1. 19. Facite, mihi cœna ut ebria sit. *Lucret. l.* 3. *v.* 1064. Cum ebrius urgens multis miser undique curis. *Horat. l.* 1. *od.* 37. Fortuna dulci ebrius.

Ebron. V. Hebron.

Ebullĭo, is, m. 4. *bollire*, רתח, Germ. *aufwallen*, Gall. *bouillir*, Hisp. *bullir*, *hervir*, ἀναζέω, valde, sive extra bullio, extra fundor. Translate est jactabunde aliquid ostentare, *vantarsi*. *Cic.* 3. *de Fin.* Dixit Epicurus, semper beatum esse sapientem, quod solet ebullire nonnunquam. ¶ Ebullire animam, apud *Petron. in fragm.* & *Senec. in Apocolocynth.* est, mori. Sic *Pers. sat.* 2. *v.* 10. O si ebullit patrui præclarum funus! Ubi al. leg. *ebullet*, velut ab *ebullo*, *as*, quod significat erumpere, dissolvi, ad modum bullæ crepantis evanescens.

Ebullo, as, V. Ebullio.

Ebŭlum, n. 2. sive ebulus, m. 2. *ebulo*, *ebbio*, frutex est sambuco foliis, & baccis simillimus, in tantam tamen altitudinem non adsurgens, neque arborescens. *Virg. in Silen.* Sanguineis ebuli baccis. *Plin. l.* 25. *c.* 10.

Ebur, oris, ni 3. olim ebor, oris, *avorio*, שֵׁן, Ger. *helffenbein*, Gall. *yvoire*, Hisp. *marfil*, ἐλέφας, dens, vel cornu elephantis. *Sermon. in Tib. c.* 2. Ex ebore statuam equestrem posuit. ¶ Per synecdochen ponitur pro vasis, aut aliis rebus ex ebore. *Cic.* 4. *Ver.* Ut omne ebur ex ædibus sacris, Deorum denique simulacra, quæ vellet, auferret. ¶ Item pro tibia ex ebore. *Virg.* 2. *Georg. v.* 133.

Eburātus, seu eboratus, a, um, adject. ebore obductus, *coperto d' avorio*, ἐλεφαντόδετος. *Plaut. Stich.* 2. 2. 53. Lectus eburatus. *Lamprid. Heliogab. c.* 4. Sella eborata.

Eburnĕŏlus, o. 1. 2. dim. ab eburneus. *Cic.* 3. *de Or. c.* 60. Cum eburneola solitus est habere fistula.

Eburnĕus, a, um, o. 1. 2. *d' avorio*, Ger. *helffen*, *beinin*, Gall. *d' yvoire*, Hisp. *de marfil*, ἐλεφάντινος, quod est ex ebore. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Jovem fecit eburneum in Metelli æde. ¶ Aut quod instar eboris album est. *Ovid.* 2. *Met.* Impubesque genas, & eburnea colla.

Eburnus, idem ac eburneus. *Tibul. l.* 3. *el.* 4. Plectro modulatus eburno. ¶ Eburnus numerus, h. e. talus. *Ovid.* 2. *Amor.* Numerosque manu jactabit eburnos.

Eburōnes, m. 3. Leodienses, Tungri, pop. Germ. inf. seu Belgii, in Brabantia, juxta Mosam fl. inter Ebios, & Menapios, quorum urbs Leodium, seu Legia, *Liege*, inter Coloniam Agrippinam, & Bruxellas.

Ebusĭtanus, a, um, ad Ebusum pertinens, quæ est insula maris Iberici, contra Dianium promontorium Hispaniæ, nunc *Ivica*, *Plin. l.* 3. *c.* 5. *sub fin.* Ebusitana terra.

E ANTE C.

Ecastor, vel Æcastor, *per Dio*, adv. jurandi, & significat per Castorem, vel per ædem Castoris, ut aliqui volunt. *Plaut. Amph.* Ecastor te experior, quam facias uxorem tuam. ¶ *Ecastor* juramentum erat proprium fœminarum, *Hercle*, idest per Herculem, virorum, *Pol*, sive *Ædepol*, idest per Pollucem, seu ædem Pollucis, erat utrisque commune. *Gel. l.* 11. *c.* 6. Sed apud *Plaut. Asin.* 5. 2. 80. Argyrippus dicit, Ecastor quin surrepturum pallam promisit tibi.

Echasis, ἔκβασις, figura est, quæ latine excursus, seu digressio dicitur, cum ab oratione instituta obiter ad alia excurritur; quod brevissime fieri oportere, monet *Horat. in Ar. Poet.*

Echatăna, n. 2. pl. *Tauris*, urbs Mediæ, nunc Regia Persarum, inter Byzantium ad Occ. & Alexandriam Ariæ in Or.

Echŏla, æ, f. *facetta*, *dardo*, *freccia*, telum missile; ab ἐκβάλλω, emitto, jacio, unde *ἐκβολή*. *Pacuv.* apud *Var. l.* 6. *L. L. sub fin.* Echolas quatiant, ejiciunt.

Echŏlas, uvæ genus apud *Plin. l.* 14. *c.* 18.

Ecca. V. Ecce.

Ecce, *ecco*, הִנֵּה, Ger. *sihe*, Gall. *voila*, Hisp. *a qui está*, *he aqui*, *ihi*, adverb. demonstrandi, ab *eo*, & syllabica dictione *ce*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 210. Ecce ante oculos mœstissimus Hector Visus adesse mihi. *Cic.* 6. *Ver.* Ecce autem nova turba, atque rixa. ¶ Habet modo nominativum, modo accusativum, modo dativum. *Cic. Att. l.* 1. Ecce aliæ deliciæ equitum vix ferendæ. *Id.* 2. *de Fin.* Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est. ¶ Dativus *tibi* cum *ecce* junctus plerunque redundat, & elegantiæ solummodo causa additur. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 15. Cum hæc maxime ferbuerent, ecce tibi Sebosius. Adde *pro Cluent. c.* 28. ¶ Componitur cum variis pronominibus, ut *Eccum*, *eccam*, *eccillum*, *eccillam*, *eccistum*, *eccistam*, idest *ecce eum*, *ecce eam*, *ecce illum*, *ecce illam*, *ecce istum*, *ecce istam*. Quorum exempla passim occurrunt apud lat. Comicos. Valla tamen harum & similium dictionum significationem per adverbia explicat, ut ecca, idem sit ac. ecce hic; subintellige, femina, de qua loquimur: Eccum, ecce hic, subintelligo virum, de quo sermo est. &c. *Plaut. Men.* 5. 4. Eccum ipsum hominem. *Id. ibid.* 2. 2. Eccum hunc in vidulo salvum fero. *Id. Cas.* 2. 1. 15. Atque ea ipsa eccam egreditur foras. *Id. Aulul.* 4. 10. 51. Eccillam domi. *Id. Rud.* 2. 7. 18. Tegillum eccillud mihi unum arescit. *Id. Curcul.* 5. 2. 17. Certe eccistam, video. *Id. Mostell.* 1. 3. *in fin.* Conveniunt maniplares, eccos.

Eccentros, i, m. & f. *Martian. Capell. l.* 8. Terra solaris circuli centrum est, sed eccentros habetur. *h. e.* centrum aliud ab eo habet.

Eccĕre, vel Æcere, vel Ecere, *ei tò ἄμητον*, adv. jurandi, & significat per Cererem, vel per ædem Cereris. *Festus*. Sed aliquibus est adverb. demonstrandi, quasi *ecce res*, vel *ecce rem*. *Plaut. Amph.* 2. 1. 4. Ecere, jam tu autem facis, ut tuis nulla apud te sit fides.

Eccilla, & eccilla. V. Ecce.

Ecclesia, f. 1. *adunanza*, קהל, Ger. *versamlung*, Gall. *assemblée*, Hisp. *ajuntamiento*, ἐκκλησία, cœtus, concilium, concio, congregatio, ab ἐκκαλέω, *evoco*. Sic dicebatur Athenis cœtus congregatus ad audiendum de Reipub. negotiis, *Plin. Trajano*, *l.* 10. *ep.* 111. Et bule, & ecclesia consentiente. ¶ Similiter ἀγορά, ab ἀγείρω, *congrego*. Sed primum notabat conventum populi ordinatum, perque suos ordines distinctum: secundum, confusum, promiscuamque congregationem. ¶ Apud Christianos Scriptores Ecclesia est congregatio Fidelium. *Tertull. Lactant. Augustin.* &c.

Ecclesiastērium, ii, n. ἐκκλησιαστήριον, locus, in quo homines ad colloquendum, aut aliorum sermones audiendos conveniunt. Ita explicat *Baldus in Lex. Vitruv. ad Virtuvii l.* 7. *c.* 5.

Ecclesiastĭcus, a, um, adject. ad Ecclesiam pertinens. *Tertul. de Fudic. c. ult.* Pacem ecclesiasticam alicui reddere.

Eccum. V. Ecce.

Ecdĭcus, m. 2. ἔκδικος, ultor, vindex, defensor, a δίκη, ultio, pœna. Specialim *Ecdici* in Municipiis erant, teste Budæo, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam adversus injuriam Optimatum tuebantur. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 56. Securaturum, ut Ecdici Milesii Romam mitterentur.

Ecferō, pro effero, *Pareus in Lex. Cvit.* testatur legi in quibusdam MSS. non modo apud *Plaut.* aliquoties, sed etiam apud *Cic. Fam.* 9. 2. & *Att.* 8. 3.

Ecfodĭo, is, 2. 3. *sfavare*, effodio. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 2. Ecfodere rivos, humum infra moliri.

Echēa, vel Echeja, n. 2. ἠχεῖα, vasa ærea in theatris collocata ad reddendam vocem agentium fabulas, vel canentium, & consonantiorem faciendam, ab ἦχος, sonus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. & *l.* 5. *c.* 5. Meminit & *Plin. l.* 11. *c.* 51. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Echenēis, f. 3. ἐχενηΐς, genus pisciculi, quem Latini remoram appellant, ab ἔχω, *habeo*, *retineo*, vel ἐχεμυθεῖν, *adhæreo*, & νέω, *Jonice*, pro νάω, *navis*, quia per æquam sistit navem, ei adhærens, quamvis immensam, & velo, & remis concitatam, ne possit iter institutum peragere. *Plin. l.* 9. *c.* 25. & *l.* 32. *c.* 1. *Lucan. lib.* 6. *v.* 674. Non puppim retinens, Euro tendente rudentes, In mediis echeneis aquis.

Echeuma, tis, n. ἐχεύμα, effusio, a χέω, fundo. *Plaut. Pan.* 3. 3. 87. ibi te replebo unguentum echeumatis. Al. leg. *ἐκχεύματος*, litteris Græcis.

Echidna, f. 1. ἔχιδνα, vipera formina, uti mas echis, ἔχις παρὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ τὸν γόνον ἄχρι θανάτου, *quod continet in se fœtum usque ad mortem*, idest donec pulli nimiam moram pertæsi eroso matris utero, parenteque necata erumpant. Nam & Latine vipera vocatur, quia *vi parit*. A Poetis accipitur pro quovis serpente, & præcipue pro hydra illa Lernæa, quæ ab Hercule interfecta est. *Ov.* 2. *Fast.* Sanguine centauri Lernææ sanguis echidnæ mixtus.

Echinădes, f. 3. Echidnæ, Echinæ, *le Curetolari*, vel *Cozzulari*, insulæ quinque parvæ maris Jonii, ante os sinus Corinthiaci, inter ostia Achelöi fl. Acarnaniæ, & Araxum prom. Peloponnesi. Harum una Dulichium, alia Same nominatur.

Echinātus, a, um, adject. operculo spinoso veluti echini tectus. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Castaneis armatum echinato cortice vallum est. *Id. l.* 17. *c.* 9. In cacumine capitula sunt echinata spinis. Et *l.* 22. *c.* 9. Echinata folia.

Echinomētra, f. 1. ἐχινόμετρα, echinorum genus, spinis longissimis, calycibus minimis, colore rufo, vel vitreo. *Plin. l.* 9. *c.* 31.

Echinophŏra, f. 1. genus conchæ. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Echīnus,

Echinus, m. 2. *riccio*, חנפר, Ger. *ein meer igel*, Gal. *heriſſon*, Hiſ. *erico*, ἐχῖνος, piſcis quidam ex cancrorum genere, cui ſpinæ pro pedibus ſunt, cui ingredi eſt in orbem volvi, a Græca voce allata. Capitur ſere inter ſaxa, *Plin. l. 9. c. 31.* ¶ Item apud Græcos animal terreſtre, ſpinis undique veſtitum, al. *ores*, *erinaceus*, vel *hirinaceus*, *hericius*, *herix*, *riccio*, quod *Iſid. l. 12. c. 6.* a marino nomen ſumpſiſſe ſentit. ¶ Hinc ſpinoſus caſtaneæ cortex echinatus dicitur. V. *Serv. ad Ecl. 7. v. 53.* ¶ Item ornamentum in capitulis columnarum Jonicarum, & Doricarum, quia caſtanearum ordinatim in patentes echinos ordinatarum imaginem præ ſe ferunt. *i. ovolo. Vitruv. l. c. 3. & 7.* ¶ Item genus vaſis, quod alii vas aereum volunt eſſe, in quo calices lavantur, alii ollam fictilem, alii vas ſalis, alii lignum cum uncinis, in quo calices ponuntur, alii ampullam vitream, alii ampullam ſcorteam, a rotunditate echini ſe in pilam colligentis, vel quod echini in eo ſculpi conſueverint. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 5.* Aſtat echinus vilis, cum patera guttus, Campana ſupellex.

Echíon, vel echiion, n. 2. ἐχῖον, ἐχίειον, herba, quæ ſemina habet viperinis capitibus ſimilia. *Plin. l. 25. c. 9.*

Echionii, vel Echionidæ, m. 2. Thebani, ab Echione Cadmi ſocio.

Echítes, m. 1. ἐχίτης λίθος, lapilli ſpecies, qui vipereas habet maculas, colore viridi ſubobſcuro. *Plin. l. 37. c. 2.* ¶ Item herba, quæ morſibus viperinis medetur, ſimilis ſcammonio. *Plin. l. 24. c. 15.*

Écho, f. 4. contract. *echo*, קול, Ger. *widerſchall*, Gal. *echo*, Hiſp. *eco*, ἠχώ, ſoni, vel vocis repercuſſio, ab ἠχέω, *ſono*, *reſono*. *Ovid. 3. Metam.* Planxerunt Dryades, plangentibus aſſonat echo. Eadem a Latinis dicitur imago. *Hor. l. 1. carm. od. 12.* Quem Deum, cujus recinit jocoſa nomen imago? ¶ Poetæ fabulantur, Echo Nymphæm fuiſſe, hanc a Junone breviſſimo vocis uſu eſſe punitam, quod Junonem longo ſermone tenere ſolita eſſet, ne Nymphæ a Jove amatæ ab illa deprehenderentur, cum deinde a Narciſſo, cujus amore deperibat, ſpreta fuiſſet, longo mœrore contabuiſſe, & corpore demum in ſaxum converſo, nihil, niſi vocem, retinuiſſe. *Ovid. 3. Met.* ¶ Fit præcipue in convallibus, & locis concameratis, ubi ſcinditur refultans aer, & acceptæ voces numeroſiore repercuſſu multiplicantur. Non enim ibi liberum habet vagandi campum, ſed rerum objectu reflectitur. In quibuſdam locis etiam plures multiplicantur. E. g. in urbe Cyzico turres ſeptem acceptas voces multiplicant: & Olympiæ porticus fuit, quam *Heptaphonon* appellabant, quoniam ſepties eadem vox ibi reddebatur.

Echoïcus, a, um, adject. ad Echo pertinens, ut Echoici elegi, apud *Sidon. l. 8. ep. 11.* Ita legit Sirmond. antea enim *Eſchoici* legebatur.

Eclectici, orum, dicti ſunt Philoſophi quidam, qui nulli certæ ſectæ addicti, ex omnibus optima deligebant, & ſequebantur; unde & nomen acceperunt. ἐκλέγω enim *eligere* ſignificat.

Ecligma, ſeu Eclegma, atis, n. ἔκλειγμα, linctum, electuarium, medicamentum, quod ſic longendi gratia, non edendi, aut devorandi, ut cum aliquid in ore tenetur, & paulatim diſtillando tranſmittitur, a λείχω lambo, lingo *Plin. l. 21. c. 3. de thymo*. Diutinæ tuſſi ecligmate faciles excreationes facere exiſtimatur.

Ecligmatíum, ii, n. diminut. ab ecligma. *Theod. Priſcian. l. 1. c. 17.*

Eclípſis, f. 3. *eclipſe*, ἔκλειψις, deliquium, defectio, ab ἐκλείπω, deficio. Hinc eclipſis Lunæ, cum Sol per interpoſitionem terræ ita Lunæ opponitur, ut illam illuminare non poſſit: eclipſis Solis, cum Luna inter Solem, & noſtrum aſpectum interponitur. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 22.*

Ecliptícus, a, um, adject. ut ecliptica linea, quæ Zodiacum dividit in duas partes æquales; ſic dicta, quia Solis, vel Lunæ eclipſes nunquam contingunt, niſi ſub ea ambo hi Planetæ ponantur. ¶ Alio ſenſu *Plin. l. 2. c. 16.* Stationes in mediis laxitudinum articulis, quæ vocant ecliptica.

Eclóga, f. ἐκλογή, electio, ab ἐκλέγομαι, eligo. Ita inſcribuntur colloquia quædam poetica apud Virgilium, quod ſint ex multis excerpta, quæ ille fortaſſe hoc genere ſcripſerat. Uſus obtinuit, ut Eclogæ appellentur brevia quælibet colloquia, carmine concluſa, præſertim ſi Paſtores inducantur. Etiam Horatii Odæ a *Sidonio Apollin.* eclogæ vocantur, item Polybii, Diodori, Strabonis, Cteſiæ eclogæ extant, quæ ſunt excerpta ex majore opere. *Varr.* apud *Chariſ. l. 1.* Eclogæ ex Annali deſcriptæ. ¶ Qui ſcribunt *agloga*, ducunt ab ἀγέλη, αἴγες, capra, & λόγος, ſermo, quaſi ſit αἰγολογία. Sed iſti nimis longe abeunt a veritate.

Eclogárium, ii, n. Hoc nomine inſcripſit *Auſon.* unum e libris ſuis, quia ſeparata quædam, & ſeorſim collecta de certis quibuſdam, & ſelectis rebus poematia continet, ab ἐκλέγω, ſeligo.

Eclogárius, m. 2. qui excerpit, & in breviarium confert. *Cic. Att. l. 16. ep. 2. in fin.* De Gloria miſi tibi: ſed notentur eclogarii. Sed *Nizolius*, *Manutius*, & *Fulv. Urſinus* cenſent, *eclogarios* a Tullio dici eos, quos in libris de Gloria loquentes induxiſſet.

Eclogíum. V. Elogium.

Ecnephías, adis, f. procellæ genus, quæ ex ſiccæ nubis diſceſſione erumpit. *Plin. l. 2. c. 48. Senec. l. 5. Quæſt. Nat. c. 12.*

Econtra, adv. pro contra. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 39. & Serv. ad 6. Æn. v. 772.*

Ephóra, æ, f. ἐφορά, prominentia, projectura in ædificiis. *Vitruv. lib. 6. c. 2.* Columnarum projecturæ, mutulorum ephoræ.

Ecquando, adv. *quando mai*, ἤ ποτέ, idem ac quando, vel & quando, an aliquando, num aliquando? *Cic. de Leg. Agr. 2. cap. 7.* Quæro a populari Tribuno plebis, ecquando niſi per triginta tribus creati ſint.

Ecquis, ecqua, & ecquæ, ecquod, vel ecquid, *e chi*, *e quale*, ἔτις, nunquis, vel an aliquis, ab ἔ, & *quis*, vel ut Priſcian. docet, ab *en*, & *quis*. *Cicer. Attic. 7. 8.* Quod quæris, ecqua ſpes profectionis ſit. *Ter. Andr. 5. 2.* Ecquid te pudet. *Id. Eun. 5. 8.* Ecquis me vivit fortunatior? *Cic. Ver. 5. c. 57.* Ecquod judicium Romæ tam diſſolutum. *Plaut. Bacch. 2. 3. 1.* Ibo ad portum, viſam, ecquæ advenerit navis mercatoria. ¶ *Ecquid* ſæpe ponitur pro num, numquid. *Gell. l. 1. c. 19.* Anus incognita, ecquid reliquos ſex libros eodem pretio emere vellet, regem interrogavit. *Cicer. Fam. 7. ep. 16.* Ecquid in Italiam venturi ſitis, fac ſciam. *Ovid. 3. Triſt. el. 7. verſ. 11* Tu quoque die, ſtudiis communibus ecquid inhæres?

Ecquísnam, ecquænam, ecquodnam, vel ecquidnam, *e chi mai*, *e quale mai?* idem quod ecquis. *Cic. in Verr. c. 16.* Ecquisnam tibi dixerit. *Id. 4. de Fin. c. 24.* Ecquænam fieri poſſit acceſſio. *Id. in Top. c. 21.* Ecquidnam honeſtum ſit.

Ecquo, adverb. *e dove mai? Cic. Phil. 13. c. 21.* Ecquo te tua virtus provexiſſet? ecquo genus?

Ecſtáſis, f. 3. ἔκστασις, ſtupor, admiratio, exceſſus mentis, ab ἵστημι, *de ſtatu mentis dejecto*. Dionyſius vocat abſtractionem mentis a corpore ad contemplanda cœleſtia, quæ etiam ἀποκοπὴ dicitur. *Tertul. de Anim. c. 45.* Hanc vim ecſtaſim dicimus, exceſſum mentis, & amentiæ inſtar.

Ectáſis, f. 3. ἔκτασις, productio, extenſio, ab ἐκτείνω, extendo. ¶ Speciatim eſt Figura Poetica. V. Diaſtole.

Ecthlípſis, f. 3. ἐκθλῖψις apud Grammat. Chariſ. l. 4. & alios eſt Figura Poetica, qua litera *m* ſimul cum vocali præcedenti ob vocalem, vel diphthongum ſequentem eliditur, ut in illo *Perſ. ſat. 1.* O curas hominum, o quantum eſt in rebus inane! ¶ Vox græca eſt, & græcis potius literis ſcribenda.

Ectrapéli, m. 2. ἐκτραπελίαι, torrentes, & averſati communem, & uſitatum naturæ modum, ab ἐκ, & τρέπω, verto. *Plin. l. 7. c. 16.* de monſtroſis puerorum incrementis: Ectrapelos Græce eos vocant: in latino nomen non habent.

Ectróma, atis, n. ἔκτρωμα, abortus. Utitur hac voce *Tertul. l. de præſcript. adv. Hæret. c. 7.*

Ectrópa, æ, f. *diverticolo*, ἔκτροπή, diverticulum; ab ἐκτρέπω, diverto. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 422.* Et ne erraremus, ectropas eſſe multas, omnino tutum eſſe, ſed ſpiſſum iter.

Ectýpus, a, um, adject. ἔκτυπος, a τύπος, figura, imago, *effigiato*, ut ectypa gemma, quæ typo impreſſa eſt, five figuræ in ea prominentes ſint, ſive depreſſæ, & inciſæ. *Senec. l. 3. de Benef. c. 26.* Imaginem Tib. Cæſaris habens ectypam, eminente gemma: *Plin. l. 37. c. 10.* Hæ ſunt gemmæ, quæ ad ectypas ſculpturas aptantur.

Eculéus. V. Equuleus.

E ANTE D.

Edacítas, f. 3. *voracità*, Ger. *eſſigkeit*, Gal. *gourmandiſe*, Hiſ. *tragazo*, βουλιμία, ingluvies, voracitas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. ult.* Edacitatem pueri pertimeſco.

Edax, acis, o. 3. *ingordo*, *mangiatore*, לבל, Ger. *freſſig*, Gal. *gourmand*, Hiſ. *tragador*, ἀδηφάγος, vorax, ab edo. *Cic. pro Flac.* Edacem hoſpitem acciſiti. *Celſum. l. 6. c. 2.* Edaces multi cibi. *Senec. epiſt. 60.* Edaciſſima animalia. ¶ Sumitur ſæpe translate, ut Curæ edaces, *Horat. l. 2. od. 11.* h. e. quæ habentes macerant, & conſumunt. Sic livor edax, *Ovid. 1. Amor. eleg. 13.* tempus edax rerum. *Id. 15. Met.*

Edéstræ, qui præſunt regiis epulis. ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων. *Feſtus.*

Edecumátus, ſeu edecimatus, o. 1. 2. electus, præſtans, a *decumus*, vel *decimus*, quia non niſi præſtans eſſe poteſt, ubi e bonis decimo quoque electio fieri. *Feſt.*

Edentátus, o. 1. 2. *ſdentato*, Ger. *zaniloſſ*, Gal. *edenté*, Hiſp. *deſdentado*, ἀνοδόντωτος, dentibus privatus. *Macrob. l. 7. Sat. c. 3.* Scommata minus aſpera, quaſi edentatæ belluæ morſus.

Edento, a. 1. ἀνοδοντόω, edentulum facio excuſſis dentibus. *Plaut. Rud. 3. 2. ad fin.* Nimis velim, improbiſſimo homini malas edentaverint.

Edentúlus, o. 1. 2. *ſenza denti*, ἀνόδων, qui ſine dentibus eſt. *Plaut. Caſ. 3. 2. 20.* Propter operam illius improbi edentuli. *Id. Muſcel. 1. 3. 118.* Vetulæ, edentulæ, quæ vitia corporis ſuco occultant. ¶ Translate Vinum edentulum, apud *eund. Pœn. 3. 3. 87.* dicitur, quod vetuſtiſſimum eſt. Sic Alexis apud Euſtath. ad Odyſſ. Οἶνος τὸν παλαιότατον σπαλάζομεν, ὃν ἐ δάκνει, ἀλλὰ λαμβάνει τινά.

Edepol. V. Epol.

Edéra. V. Hedera.

Edíco, is, edixi, edictum, a. 3. *comandare*, צוה, Ger. *auftragen*, Gal. *commander*, Hiſp. *mandar*, κελεύω, jubeo, decerno aliquid fieri. *Liv. l. 2.* Edixit, ne quis civem Romanum vinctum teneret. ¶ Interdum ſimpliciter eſt dicere, enuntiare, indicare. *Cic. de Amic.* Si prius, quid maxime reprehendere Scipio ſolitus ſit, edixero. *Ter. Eun. 5. 5. 20.* Dico, edico, noſtrum eſſe illum herilem filium. ¶ Item prædicere, præmonere, denuntiare, indicere. *Cic. 2. Fin.* Eſt enim tibi edicendum, quæ ſis obſervaturus in jure dicendo. Hinc Edicere diem ad conveniendum, edicere conventum, edicere militibus prædam, apud *Liv.* ſæpe. ¶ *Edico* pro *edor*. *Virg. in Æn.* Teucrorum edico maniplis.

Edictális, le, adject. ad edictum pertinens, ut edictalis lex, edictalis bonorum poſſeſſio, h. e. edicto delata &c. apud JCtos non ſemel.

Edictío, onis, f. 3. idem ac edictum. *Plaut Cap. 4. 2. 31.* Baſilicas edictiones, atque imperioſas habere.

Edícto, as, avi, atum, a. 1. *dire*, דבר, Ger. *auſſ kunden*, Gal. *dire*, Hiſp. *hablar*, ἀναγορεύω, eloquor, enuntio, freq. ab *edico*, quod interdum pro ſimplici accipitur. *Plaut. Epid. 1. 2. 2.* Atque amorum ſummam edictavi tibi.

Edíctum, n. 2. *editto*, διάταγμα, juſſum, litteræ Conſulum, Prætorum, & Ædilium Curulium, Tribunorum plebis, & aliorum Magiſtratuum, quibus aliquid imperatur, ab *edico*, quod eſt promulgare, jubere. Omnibus enim temporibus Magiſtratus tum majores, tum minores imperabant, vel prohibebant, quæ ſibi viſa eſſent, de iis rebus, quæ ad ſe pertinerent. *Cic. pro Quinct.* Quod Prætor non fieri, ſed ex edicto ſuo fieri jubet. *Id. ibid.* Si ex edicto poſſediſti. *Id. in Ver.* Edictum tulerat, ut ne quis cum telo ſervus eſſet. *Id. pro Flac.* Sanxit edicto, ne frumentum ex Aſia exportari liceret. *Id. in Off. lib. 3. c. 20.* Edictum, quod communiter compoſitum fuerat, ſolus edixit. ¶ Sed nomine Edicti potiſſimum Edicta Prætorum intelliguntur. Hi, ut ſcirent cives, quod jus de quaque re dicturi eſſent, & quomodo dicturi eſſent, formulam quandam Kal. Jan. ponebant, quæ *Edictum Prætoris* dicebatur, *Cic. 2. Fin. & in Ver.* Primis temporibus hanc Edicta mutare Prætoribus licuit. Sed tamen id probri loco Verri Cicero objecit, cum dixit, eum ne ex Edicto quidem ſuo jus ſemper dixiſſe. Poſt lege C. Cornelii Tribuni pleb. anno U. C. 686. cautum eſt, ut ex edictis ſuis perpetuis Prætores jus dicerent. Quod præterea formæ edixerant Prætores Urbani, id iidem ſine reprehenſione mutare in provincia, ſiquam poſtea obtinuiſſent, non potuerunt. *Cic. in Ver.* Porro præter Edictum hoc perpetuum, erant edicta Prætoris peculiaria, quæ in re peculiari dabantur. ¶ Eſt etiam edictum privati hominis, *comandamento*. *Ter. Heaut. 4. 2. 10.* Primum hoc te oro, ne quid credas me adverſus edictum tuum facere eſſe auſum. ¶ Ponitur interdum pro ſimplici enunciatione. *Sen. epiſt. 117.* (al. 116.) Non corpus eſt, quod nunc loquor, ſed enunciativum quiddam de corpore, quod alii effatum vocant, alii enunciatum, alii edictum.

Edíctus, a, um, nom. ex particip. *intimato*, *comandato*. *Plin. l. 12. c. 19.* Edicto mercatu rex vendit.

Edílis, le, o. 3. *ediſa magiſtratus*, Germ. *das man eſſen mag*, Gal. *mangeable*, Hiſp. *comedera coſa*, ἐδώδιμος, quod ad eſum pertinet. *Gal. l. 17. c. 11.* Ut edilia quidem omnia defenderet ab arteria. Al. lex. *Edulis.*

Ediſco, is, edidici, a. 3. *imparare a mente*, לבר, Ger. *auffendig*, *lehren*, Gal. *apprendre par cœur*, Hiſp. *aprender de memoria*, ἀπομανθάνω, memoria complector. *Cic. 1. Tuſc.* Ut non legantur modo, ſed etiam ediſcantur. *Id. 4. Acad. c. 44.* Ediſcendus ad verbum libellus. *Val. Flac. l. 1.* Ediſcere vultus alicujus.

Ediſſerátor, oris, m. qui ediſſerit & explanat. *Auſon. in prolog. VII. Sapient. in fi.* ſed ſi memoria rebus vetuſtis eludit, veniet ludius Ediſſeratori harum, quas teneo minus. Al. lex. *Ediſſertator.*

Ediſſéro, ris, erui, ertum, a. 3. *dichiarare*, פרר, Ger. *auflegen*, ?Gal. *declarer*, Hiſp. *declarar*, διήγημαι, explano, declaro. *Cic. de clar. Orat.* Quis docendo, ediſſerendoque ſubtilior?

Ediſſérto, as, a. 1. freq. ab ediſſero. *Plaut. Amph. 2. 1. 32.* Ordine omne, ut quid actum eſt, ediſſertavit.

Editío, f. 3. *publicazione*, Germ. *verkündigung*, Gal. *edition*, Hiſ. *edicion*, ἔκδοσις, publicatio. *Quinct. procem. l. 1.* Librum temerario editionis honore vulgaverant. ¶ Item creatio, & promulgatio Magiſtratus, ſeu illius dignitatis, quæ communibus omnium ſuffragiis decernitur. *Liv. l. 4.* Cæterum in tam diſcrepanti editione & Tubero, & Macer libros lineos auctores proſitentur. Adde *Cic. pro Planc. c. 16.* ¶ Dicitur etiam de editione ludorum. *Vopiſc. in Carino, c. 20.* Cum ei quidam editionem Cari laudaret.

Editítius, o. 1. 2. quod editur. Judices edititii erant illi, qui ab accuſatore in cauſis publicis, & criminalibus de ambitu, & de ſodalitiis ex omni populo eligebantur. *Cic pro Planc. c. 16.* Neque enim quicquam aliud in hac lege, niſi edititios Judices ex ſecutus. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 18.*

Éditor, oris, m. qui edit, h. e. emittit. *Lucan. lib. 2. v. 423.* Nocturnæ editor auræ. Loquitur de fluvio nebulas gignente. *Leg. 18. Cod. Theodoſ. de præd. & quæſt.* Editores munerum, ſive ludorum.

Éditus, us, ui, m. editio, ejectio. *Ulp. l. 55. ff. de leg. 3.* In quibuſdam provinciis editu bubum ad hanc rem utuntur. h. e. ſtercore.

Éditus, a, um, adject. altus, excelſus, *alto*, ὑψηλός. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Locus præcelſus, atque editus. *Cæſ. l. 1. c. 7. B. C.* Locis editioribus occupatis. *Hirt. de B. Alex. c. 41.* Editiſſimus locus. ¶ Accipitur etiam pro exhibito, promulgato, *publicato*, ἐκδοτος. *Vellei. l. 2. c. 94.* Editis virtutum experimentis. *Liv. l. 6.* Editus in vulgus. *Cic. 2. Tuſc.* Editus in lucem. ¶ Item pro electo, ut Editi judices. *Cic. pro Planc.* V. Edititius. ¶ *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 110.* Quos viribus editior cædebat, &c. h. e. ſuperior.

Edo, is, it, vel es, eſt, edi, eſum, vel eſtum, a. 3. *mangiare*, אכל, Germ. *eſſen*, Gal. *manger*, Hiſp. *comer*, ἔδω, veſcor, ab ἔδω, edo. *Virg. 4. Æn. v.*

66. Lat mollis flamma medullas. *Cic. Att. l.* 13. *epist. ult.* Itaque & edit, & bibit ἀϊδῶς, & jucunde, opipare sane, & apparate. ¶ Item consumo. *Hor. l.* 1. *epist.* 2. v. 30. Si quod est animum, differs curandi tempus in annum. *Plaut. Cas.* 2. 3. 32. Bibe, ede, disperde. ¶ Translate *Sil. l.* 13. v. 605. nec edunt oblivia laudem. ¶ Passivum est *edor, eris, editur*, vel *estur, esus sum. Plin. l.* 20. *c.* 9. Et in Ægypto propter ejus amaritudinem non estur. ¶ Usurpatur & imperf. *Plaut. Mostl.* 1. 3. 78. Quando dies, nocteſque estur, bibitur. ¶ Edere sermonem, pro attente, & avide audire, eleganter dixit *Plaut. Aulul.* 3. 6. Numium libenter edi sermonem tuum.

Edo, edis, idi, itum, *manifestare foris, dar in luce*, אצא, Germ. *er fürkum, an tag bringen*, Gal. *mettre au jour, publier*, Hiſp. *sacar a luz, publicar, exhibir*, est emittere, proferre, expromere, ab *e*, & *do. Cic.* 1. *de Orat.* Qui nihil potest dignum hominum auribus efficere, atque edere. ¶ Sæpe ponitur pro parere, producere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cum in terra partum ediderint. Et passive pro nasci. *Id.* 1. *Tusc. c.* 48. Edi in lucem. ¶ Item pro exhibere, ut Edere spectacula, munus gladiatorium, &c. *Suet. in Cæs. c.* 39. *Tac.* 1. *Ann.* ¶ Edere librum, est librum publice legendum emittere. *Cic.* Nec se tenuit, quin contra doctorem suum librum ederet. ¶ Edere leges, est conscribere, statuere, imponere, promulgare. *Cic.* 2. *de Leg.* ¶ Edere oraculum, est divinare. *Cic.* 2. *Off.* Apollo Pythius oraculum edidit. ¶ Edere nomen, est imponere. *Liv. l.* 1. L. Tarquinium Priscum edidere nomen. ¶ Edere rationes, *far conto*, facere computum cum aliquo. *Cic. Att. l.* 7. Sed ego mihi ab illo non rationes expectabam, quas tibi edidit. ¶ Edere scelus, facinus, flagitium, est committere. patrare. *Cic.* 13. *Phil.* Postea quod scelus, quod facinus parricida non edidit? ¶ Edere animam, vel spiritum, est mori. *Cic.* 12. *Phil. c.* 9. Cujus in complexu libenter extremum vitæ spiritum edidero. ¶ Edere eadem, pro facere. *Liv. l.* 5. *c.* 13. Sic edere certamen. *Id. l.* 21. *c.* 43. ¶ Edere clamorem, gemitus, hinnitus. h. e. gemere, hinnire, clamare. *Cic.* 2. *Div. c.* 22. *Lucret. l.* 4. *Ovid.* 2. *Met.* ¶ Edere corpus super equum, *saltar a caballo. Tibul. l.* 4. *eleg.* 1. v. 115.

Edo, onis, m. 3. *mangiatore*, בלע, Germ. *esser*, Gal. *mangeur*, Hiſp. *comedor*, φάγος, edax, manduco. *Var.* Edones Romam, ut turba intendat annonam. *Non. c.* 1. *n.* 237.

Edocenter, adv. *Didascalicè*, docendi more, vel ad docendum utiliter. *Gel. l.* 16. *c.* 8. In eo nihil edocenter, neque ad instituendum explanate scriptum est.

Edoceo, es, cui, ctum, *insegnare con diligenza*, לאלף, Ger. *fleiſſig lehren*, Gal. *enseigner*, Hiſ *enseñar con cuydado, diligenter doceo. Cic. in Catil.* Eadem fere, quæ Vulturtius, de paratis incendiis, de cæde bonorum, de itinere hostium Senatum edocet. *Liv. l.* 24. *c.* 24. Ordine omnia edocere.

Edoctus, a, um, nom. particip. *ifstruito, ammaestrato. Liv. l.* 25. Edoctus belli artes sub magistro. *Sallust. in Catil.* Edoctus omnia per legatos.

Edolatus, a, um, perfecte dolatus. *Colum. lib.* 8. *c.* 2. Partes summæ lingulas edolatas habent.

Edolo, as, avi, atum, a. 1. *polire perfettamente*, Ger. *behobeln*, Gal. *doler, & polir bien*, Hiſ. *mucho, y bien dolar*, ναπελίω, perfecte dolo, polio, & translate perficio. *Cic. Att. l.* 13. *epist.* 47. Quod judicas, edolavi.

Edom, Idumæa, Idume, Gebalena, *Idumæi*, incolis *Didumi*, regio Palæstinæ, vicina Judææ ad Meridiem, inter Judæam, Arabiam Petræam, & Ægyptum. Incipit ab Occasu Jordanis fluvii, & extenditur versus oram litoralem maris Mediterr. Nomen accepit ab Edom filio Esau, nepote Isaac.

Edomitus, a, um, adject. omnino domitus, *domato, foggiogato. Ovid. lib.* 3. *de art. Am. v.* 114. Edomiti Orbis opes potiidere.

Edomo, as, ui, itum, a. 1. idem quod domo, vel omnino domo, *domare. Cic de Fato, c.* 5. Vitiatam naturam abeo sic edomitam, & compressam esse doctrina.

Edon, Edonis, ὁ Ἤδων, mons Thraciæ, vel Macedoniæ, quæ Thraciæ proxima est. *Virg.* 12. *Æn. v.* 365. Ac velut Edoni Boreæ cum spiritus alto Insonat Ægæo.

Edonis, idis, f. Thraciæ regio, & urbs, & Antandrus dicta fuit.

Edonis, idis, f. i patronym. fœmin. *Ovid.* Edonides autem dictæ sunt Bacchæ, quæ in Thracia Orgia celebrabant. *Ovid.* 11. *Met. v.* 69. Protinus in silvis matres Edonides omnes.

Edonus, a, um, adject possess. ab Edone Thraciæ monte. *Ovid. Rem. amor. v.* 593. Edono referens trieterica Baccho. *Id.* 4. *Trist. eleg.* 1. v. 42. Edoni jugi. *Claudian. l.* 1. *de Cons. Stilic. v.* 122. Quoties sub pellibus egit Edonas hyemes? ¶ Edoni, vel Edonii, Thraciæ populi. *Solin. & Plin.*

Edor, n. 3. *farro*, ab antiquis appellatum est far, quod postea *ador*, teste *Festo*, ab edendo, quod P. R. tenebatis prope annis ex omni frumenti genere solo farre usus sunt. *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Edormio, is, ivi, itum, n. 4. *dormir mucho*, נרדם, Ger. *ausſchlaffen*, Gal. *dormir beaucoup*, Hiſp. *dormir mucho*, κατακοιμάομαι, dormio ad satietatem. *Cic.* 4. *Acad. c.* 17. Cumque edormiverunt, illa visa quam levia fuerint, intelligunt. ¶ Edormire vinum, sive crapulam, est dormiendo concoquere. *Cic.* 2. *Phil. c.* 12. Edormi, inquam, crapulam, & exhala.

Edormisco, scis, n. 3. idem ac edormio. *Plaut. Amph.* Dum edormiscat unum somnum. *Id. Rud.* 2. 7. 28. Ut edormiscam hanc crapulam.

Educatio, f. 3. *nutrizione, educazione*, Ger. *auferziehung*, Gal. *education*, Hiſp. *educacion*, ἀνατροφὴ, nutritio, & institutio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 31. Institutus liberaliter educatione, doctrinaque puerili. ¶ In bestiis quoque *educationis laborem* miratur idem *Cic.* 3. *Fin. c.* 19.

Educator, oris, m. 3. *nutritore*, אמן, Ger. *auferzieher*, Gal. *nourrisseur*, Hiſp. *criador*, τροφεὺς, nutritor. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Omnium autem rerum, quæ natura administrantur, terminator, & sator, & parens (ut ita dicam) atque educator, & altor est mundus.

Educatrix, f. 3. nutrix. *Cic.* 1. *de Leg. sub fin.* Earum rerum parens est, educatrixque sapientia.

Educatus, a, um, adject. nutritus, institutus, *ammaestrato, allevato, ἐκτραφὲις, ἐκπαιδευθὲις. Cic.* 1. *de Orat. c.* 31. Homine liberaliter educato dignum. *Id. Ver.* 5. *c.* 19. Habemus hominum in fecialium manibus educatum. *Id. Ver. cad.* Educatus ad turpitudinem.

Educatus, us, ui, m. idem ac educatio. *Tertul. de Resur. carn. c.* 60. & *Fulgent. l.* 3. *Mythol.*

Edūco, as, avi, atum, a. 1. *allevare, nutrire, educare*, גדל, Ger. *auferziehen*, Gal. *elever*, Hiſp. *criar*, ἐκτρέφω, nutrio. *Var.* apud *Non. c.* 5. *n.* 105. Educit obstetrix, educat nutrix, instituit pædagogus. *Id. Non. c. cod. n.* 5. Alere, inquit, est victu temporali vitam sustentare, educare autem, ad satietatem perpetuam educere. Hinc *Plaut. Men.* 1. 1. 22. Ille homo homines non alit, verum educat, recreatque. ¶ Accipitur sæpe pro nutriendo instituere. *Id. Cist.* 1. 3. 24. Educavit eam sibi pro filia bene, ac pudice. *Quint. l.* 1. *proœm.* Si mihi tradatur educandus orator. ¶ Item pro proferre, gignere. *Ovid. l.* 8. *Met.* Quod pontus, quod terra, quod educat her Poseit.

Edūco, is, exi, ctum, a. 3. *mener fuori*, הוציא, Germ. *ausführen*, Gal. *tirer, mener hors*, Hiſp. *sacar, traer fuera*, ἀνάγω, extra duco. *Liv. l.* 1. In aciem copias educit. ¶ Item extraho. *Virg.* 10. *Æn.* Eduxit corpore telum. *Cic.* 2. *Invent.* Educere gladium de vagina. ¶ Item erigo. *Virg.* 6. *Æn.* Aramque sepulchri congerere arboribus, cœloque educere certant. ¶ Item nutrio. *Cic. de Or. l.* 2. *c.* 28. Non est boni parentis, quem procreavit, & eduxerit, cum non & vestire, & ornare. ¶ Est item verbum forense pro introducere. *Cic.* 5. *Ver* Aditum est ad Metellum: eductus est Apronius, eduxit vir primarius C. Gallius Senator a L. Metello, &c. ¶ Educere, pro ducere ad supplicium, habet *Plaut. Truc.* 4. 3. 8. ¶ Educere noctem ludo, h. e. traducere. *Val. Flac. l* 1.

Eductio, onis, f. 3. *il condur fuori. Cato* apud *Fest. in Properam*: Tertia e castris eductio celeris, properaque est.

Eductus, a, um, adject. *condotto fuori. Cic. lib.* 1. *Att. c.* 22. Per manus servulæ servatus, & eductus. ¶ Item educatus, *educato. Ter. And.* 5. 4. 8. Libere e-

ductî adolescentuli. *Liv. l.* 1. *c.* 39. Puerum a parvo eductum.

Edulco, as, avi, atum, *addolcire*, מתוק, Germ. *süſſ machen*, Gal. *addoucir*, Hiſp. *endulcar, hazer dulce*, γλυκαίνω, dulce facio, a dulcis. *Cn. Mattius* apud *Gel. l.* 15. *cap.* 25. Quapropter edulcare convenit vitam, curasque acerbas sensibus gubernare.

Edūle, is, n. 3. V. Edulium.

Edulica, Dea, quæ escam præbeat. *Aug. l.* 4. *de C. D. c.* 11.

Edūlis, le, o. 3. idem ac edilis. *Hor. l.* 2. *Ser. Sat.* 4. v. 43. Vinea submittit carpeas non semper edules.

Edulitas, atis, f. largitio rerum edulium. Bis habet *Lamprid. in Alex. c.* 22. Sed alii leg. *vilitas*.

Edulium, ii, n. 2. *companatico*, Ger. *essenſpeiſſ*, Gal. *mangeaille*, Hiſp. *condumio*, ὄψον, quicquid ad prandium, cœnamque edendi gratia apponitur, præter panem, ab edo. *Capitolin. in Pertin. cap.* 12. Nisi quod missum esset edulium. *Ammian. l.* 30. *c.* 4. Piscis, aut edulii peregrinum vocabulum. ¶ Dicitur etiam Edule, is, n. *Lampr. in Heliog. c.* 27. Quæcunque coqui de diversis edulibus exhibuissent.

Edūre, adv. *duramente, ostinatamente*, dure, *Ovid.* 3. *de Art.* Nec tamen edure, quod petit illa, nega. Verum alia lectio habet: Nec tamen eduro, quod petit, ore nega.

Edūro, as, avi, atum, a. 1. *indurare*, חקשה, Germ. *verhärten*, Gal. *endurcir*, Hiſp. *endurecer*, σκληρύνω, valde durum facio, ad laborem assuefacio. *Col. lib.* 11. *c.* 1. A pueritia rusticis operibus edurandus futurus villicus. Alii leg. *educandus*. ¶ Est etiam neutrum, pro perdurare. *Sen. de brev. vit. c.* 1. Ut quina, aut dena sæcula edurent.

Edūrus, a, um, o. 1. 2. *duro*, σκληρὸς, durus, valde durus. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 144. Eduramque pyrum, & spinos jam pruna ferentes.

Edus, m. 2. *Sadadela*, fluviolus Liguriæ, in finibus Genuensium, qui influit in Portiferam fluvium, apud Pontem Decimum.

Eduſa, f. 1. Dea, quæ esai præerat, sicut Potina, Dea potus, Cuba, Dea cubandi. Hisce tribus pueros initiare solebant, ubi primum e cunis, & a lacte transierant. *Non. c.* 2. *n.* 310.

Eetion, m. 3. ἠετίων, pater Andromaches, qui apud Thebas Ciliciæ regnavit. Hinc Eetionius, a, um, adject. possess. *Ovid.* 12. *Met.* Eetioneas implevit sanguine Thebas.

E ANTE F.

Effabilis, le, adject. qui dici potest. *Apul. Apol.* Nemini effabilis. *Virg.* 3. *Æn.* Nec visu facilis, nec dictu effabilis ulli. Alii leg. *affabilis*.

Effæcatus, a, um, adject. a fœcibus purgatus. *Apul. l.* 2. *Dogm. Plat.* Purgata, & effœcata voluptas animi.

Effaſcĭātus, o. 1. 2. exaffilatus, ideſt exertus, quia omnes exerto brachio sunt exfiati, ideſt, extra vestimentum filo contextum. Hæc *Fest.*

Effamen, inis, n. dictio, pronunciatio, effatum. *Martian. Capel. in princ. lib.* 4. Hæc quoque contortis stringens effamina nodis.

Effarcio, vel Effercio, is, rsi, rtum, a. 3. impleo, vel valde impleo. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 23. Intervalla hæc grandibus saxis effarciuntur. *Plaut. Mostel.* 1. 1. 62. Bibite, este, effercite vos, saginam credite.

Effarctus, vel Effertus, a, um, adject. plenus, distentus. *Plaut. Capt.* 3. 1. 6. Effertus fame. *Id. ib.* 4. 1. 8. Hæreditatem effertissimam.

Effāri, effatus sum, d. 1. *parlare, proferire*, דבר, Ger. *ausſprechen*, Gal. *parler*, Hiſp. *hablar*, ἐκφαίνω, proprie est eloqui, quod speciatim in templorum dedicationibus, & in fœderibus usurpabatur. *Cic. pro Dom. c.* 55. Neque verbum ullum solemne potuit effari. *Virg.* 8. *Æn.* Nec plura effatus. ¶ Effari etiam Augures dicebantur, cum augurii sui preces proferebant. Hinc ager post pomeria, ubi captabantur auguria, dicebatur effatus. Et effari templum Augures dicebantur, cum effabantur, qui in hoc fines essent. *Cic. Att. l.* 13. Opinor, Augures nihil habere ad templum effandum. *Id.* 2. *de Leg. c.* 8. Urbem, & agros, & templa liberata, & effata habento. *Liv. l.* 10. Locus templo effatus, sacratus fuerat.

Effascĭnātio, f. 3. idem ac fascinatio. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Eam contra effascinationes auxiliari volunt.

Effascĭno, idem ac fascino. *Solin.* Quædam in terra Africa hominum familiæ sunt, voce, atque lingua effascinantes. Adde *Gel. l.* 9. *c.* 4. & *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Effātum, n. 2. ἄῤῥητον, enunciatio, propositio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 29. Id autem appellant ἄῤῥητον, quod est quasi effatum. ¶ Effata etiam erant precationes Augurum. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 8. Alterum, quod interpretatur fatidicorum, & vatum effata incognita. V. Effari.

Effātus, a, um. V. Effari.

Effaxillo, as, a. 1. exero, quod exerto brachio axilla ostendatur. *Fest.*

Effecte, adv. perfecte. *Ammian. l.* 16. *c.* 6. Cum hæc effecte pleneque colligeret. V. Effecte. *Apul. in Florid.* Sed de hoc tunc ego perfectius, cum vos effectius.

Effectio, f. 3. efficientia. *Cic.* 3. *Fin. c.* 14. Recta igitur effectio, item convenientia, denique ipsum bonum crescendi accessionem nullam habet.

Effective, adv. q. d. faciendo, vel efficienter. *Quintil. l.* 2. *c.* 18.

Effector, m. 3. *facitore*, עשה, Ger. *verſchaffer*, Gal. *faiseur*, Hiſp. *hazedor*, molitor, architectus. *Cic. l.* 1. *de Or. c.* 33. Stilus est præstantissimus dicendi effector, & magister.

Effectrix, f. 3. *operatrice*, עושה, Ger. *verſchafferin*, Gal. *faiseuse*, Hiſp. *hazedora. Cic. de Fin. l.* 2. *c.* 17. Pecunia est effectrix multarum, & magnarum voluptatum.

Effectum, n. 2. idem ac effectus. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Ex causis, effectis, similibus.

Effectus, us, m. 4. *effetto*, Germ. *fachſelſt*, Gal. *effet*, Hiſp. *efecto*, id quod effectum est. *Cic.* 3. *Fin. c.* 1. In libidine esse, peccatum est etiam sine effectu. Et *l.* 2. *Tusc. c.* 1. Effectus eloquentiæ est audientium approbatio.

Effectus, a, um, adject. elaboratus, factus, *fatto, perfezionato. Cic.* 2. *Div.* Urbs effecta ex latere, & cæmento. *Plin. l.* 8. *ep.* 4. Non posse perinde inchoata placere, ut effecta. *Id. lib.* 2. *ep.* 3. Syllogismi circumscripti, & effecti. ¶ Effectum dare, reddere, idem est quod efficere. *Ter. Eun.* 2. 1. 7. *Plaut. Curc. a.* 3. v. 15. ¶ *Apul. l.* 2. *Florid.* Qua nihil video effectius cognovisse. h. e. magis absolutum.

Effecundo, as, a. 1. fecundum reddo. *Vopisc. in Probo, c.* 21. Cum Sirmium venisset, ac solum patrium effecundari cuperet, & dilatari.

Efferātio, onis, f. ferocia, feritas. *Tertul. l. de Pœnit. c.* 12. Unguium aquilinum in modum efferatione, & capilli incuria horrorem præferente.

Efferātus, a, um, adject. *infierito, divenuto fiero*, efferus. *Liv. l.* 5. *c.* 27. Odio, iraque efferati. Et *l.* 34. *c.* 24. Moribus, ritibusque efferatioribus, quam ulli barbari.

Effercio. V. Effarcio.

Efferesco, is, ferŭi, 6o, *divenire crudele. Ammian. l.* 18. *c.* 17. Efferescere immanius.

Efferĭtas, atis, f. *crudeltà, fierezza. Lactant. l.* 9. *c.* 2. Inerat huic bestiæ naturalis barbaries, efferitas a Romano sanguine aliena.

Effero, as, avi, atum, a. 1. *incrudelire*, Germ. *grim machen*, Gal. *rendre cruel*, Hiſp. *embravecer*, θηριόω, efferum, vel crudelem instar feræ facio, feritatis speciem induco. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Non patiuntur, eam nec immanitate belluarum efferari. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Promissa barba, & capilli efferaverant speciem oris.

Effĕro, effers, extŭli, elatum, a. 3. *portar fuori*, נשא, Germ. *ausſtragen*, Gal. *enlever*, Hiſp. *llevar a fuera*, ἐκφέρω, extra fero. *Plaut. Amph.* Efferantur ex navibus. ¶ Hinc efferre pedem, egredi, exire. *Plaut. Bacch.* Pedem ut efferres ex ædibus. ¶ Sæpe accipitur pro proferre, ostendere, *metter fuori. Virg.* 8. *Æn.* Ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit. ¶ Item pro extollere, sive in altum elevare, *alzare. Virg.* 5. *Æn.* Ostendit dextram insurgens Entellus, & alte extulit. ¶ Item pro erigere, quod depressum est, *sollevare*, *Cic. pro Sylla.* Patriam demersam extuli. ¶ Item pro provehere, magnum facere, *ensalzare, ingrandire. Cic. pro Rosc. Com.* Quæ res extulit eum? una commendatio hujus. ¶ Item pro evulgare, manifestum facere. *Ter. Adelph.* 4. 4.

16. Quod minime eſt opus uſquam efferri. ¶ Item pro proferre, *pronunciare*. *Quintil. l.* 1. *c.* 5. Decenter aliquid efferre. ¶ Efferre aliquem laudibus eſt, impenſe laudare, extollere. *Cic. l.* 9. *Famil. ep.* 14. Et 4. *Acad.* Cum tantis laudibus Philoſophiam extuleris. ¶ Efferri aliqua re, vel efferre ſe, eſt inſoleſcere, verbis, aut factis ſe extollere. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 17. Inſolenter ſe efferre. *Id.* 5. *Fin. c.* 15. Efferre ſe lætitia. Sic efferri odio, iracundia, dolore, *lætitiâ, transportare*. Idem ſæpe. *Sueton. Calig. c.* 54. Cantandi, ſaltandique voluptate ita efferebantur. ¶ Eſt etiam funebre verbum, & ſepelire ſignificat. Sepulcra enim extra urbem erant. *Nep. in Ariſt. ad fin.* In tanta paupertate deceſſit, ut, qui efferretur, vix reliquerit. *Cic. lib.* 15. *ad Att.* Lucullus matrem efferebat. ¶ Interdum etiam ſumitur pro producere. *Cic. in Brut.* Ager, qui multos annos quievit, uberiores fruges efferre ſolet. ¶ Item perferre, tolerare. *Lucr. l.* 1. *v.* 141. Quemvis efferre laborem.

Effertus. V. Effarctus.

Effervĕo, es, bui, n. 2. vel effervo, is, n. 3. *bollire*, ἐκζέω, vehementer ferveo, ebullio. *Virg. 4 Georg.* Et ruptis effervere coſtis. ¶ Translate *Tacit.* 1. *Ann. c.* 74. Incautius effervuerat.

Effervĕſco, is, erbui, n. 3. *bollire*, incipio effervere. *Col. l.* 12. *c.* 25. Ut in efferveſcendo vinum ſe bene purget. ¶ Translate ſumitur pro vehementer commoveri. *Cic. pro Plauc.* Illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic efferveſcunt quodam quaſi æſtu. ¶ Nonnunquam pro egredi, erumpere. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 4. Totum Pontum armatum efferveſcentem in Aſiam atque erumpentem. ¶ Apud *eund. l.* 9. *Fam. ep.* 2. ubi ait: Cenſeo latendum tantiſper ibidem, dum efferveſcat hæc gratulatio. Alii legunt, *deferveſcat*.

Efferus, a, um, o. 1. 2. *crudele*, אַוִּר, Ger. *grimming*, Gal. *cruel*, Hiſ. *cruel*, Σκεπάδης, valde ferus. *Virg. Æn.* 8. *v.* 5. Sævitque juventus effera.

Efficacia, ſ. 1. *efficacia*, כֹּוחַ, Ger. *kraffe*, Gal. *efficacité*, Hiſp. *eficacia*, ἐνέργεια, vis ad aliquid efficiendum. *Plin. l.* 22. *c.* 5. Quos efficaciæ, induſtriæque tantæ comparemus nervos.

Efficacitas, ſ. 3. idem ac efficacia. *Cic. 4. Tuſc. c.* 13. Viribus corporis, & nervis efficacitate ſimiles, animi vires nominantur.

Efficaciter, adv. *efficazmente*, Ger. *kreffiglie*, Gal. *avec efficacité*, Hiſp. *eficazmente*, ἐνεργῶς, cum effectu, vel efficientia, acriter, potenter. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Capitis ulcera manantia urina tauri efficaciter ſanat. *Id. l.* 26. *c.* 12. Efficaciſſime ſanare. *Plin. alter l.* 6. *ep.* 6. Efficacius rogare.

Efficax, acis, o. 3. *efficace*, חזק, Ger. *breffig*, Gal. *efficace*, Hiſp. *eficaz*, ἐνεργὸς, quod ad agendum aliquid vim habet, quod multum efficit. *Cat. Cic.* Noſti Marcellum, quam tardus, & parum efficax ſit. *Liv. lib.* 41. *c.* 15. Interrumpi tenorem rerum, in quibus peragendis continuatio ipſa efficaciſſima eſſet, non convenire. *Idem l.* 1. Quæ maxime ad mulierbre ingenium efficaces preces ſunt. Sic *Horat. Epod.* 3. Herculem *efficacem* vocat. h. e. ſtrenuum, & nihil non audentem. *Plin. in Paneg. c.* 84. Utrum ſit efficacius ad recte vivendum. Et *c.* 70. Efficaciſſimum genus eſt rogandi, gratias agere.

Efficiens, entis, o. 3. quod efficit. *Cic. in Top.* Proximus eſt locus rerum efficientium, quæ cauſæ appellantur, deinde rerum effectarum ab efficientibus cauſis. *Id.* 3. *Off.* Virtus efficiens eſt voluptatis. Et *l.* 1. Cauſa, & ratio efficiens magnos viros.

Efficienter, adv. idem ac efficaciter. *Cic. de Fato*, *c.* 15. Non ſic cauſa intelligi debet, ut, quod cuique antecedat, idem cauſa ſit, ſed quod cuique efficienter antecedat.

Efficientia, ſ. 1. ἐνέργεια, vis efficiendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ejuſque tum magnitudinem, pulchritudinemque, tum etiam efficientiam cognoviſſet.

Efficio, is, effeci, ectum, a. 3. *far con effetto, operare*, עשה, Ger. *verfchaffen*, Gal. *faire, mettre en effet*, Hiſp. *hazer, acabar*, ἀποτελέω, perficio, faciendo aſſequor, præſto. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 13. Hoc nec inſtitui, nec effici poteſt ſine tua ope. *Id. ib. l.* 13. *ep.* 26. Heri effeci epiſtolam ad Cæſarem. ¶ Fere ponitur pro ſimplici facio. *Cic. Q. Fr.* 3. 1. 3. Efficere clamores. *Idem* 1. *Off.* Quibus rebus effectum eſt, ut infinita pecuniæ cupiditas eſſet. ¶ *Quintil. l.* 2. *c.* 1. In ſtudiis aliquid efficere, h. e. præſtare, proficere. ¶ Jungitur etiam infinito. *Virgil. l.* 2. *c.* 6. Vehementer efficit ea coire. ¶ Efficere nuptias alicui, *Ter. Andr.* 3. 4. h. e. conciliare. ¶ Efficere aurum, eſt, comparare, *far soldo. Plaut. Pœn.* 1. 1. 57. ¶ Efficere morbos, *cagionar malattie. Hirt. de B. Alex.* ¶ Efficere pro concludere, colligere. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor.* Innumerabilia ſunt, ex quibus effici, cogique poſſit, nihil eſſe, &c. ¶ *Effecit* pro effecerit, eſt apud *Plaut. Pœn.* 1. 3. 19.

Effictio, ſ. 3. actus fingendi. Figura eadem, ac Ethopœia, vel ſpecies Ethopœiæ. *Auth. ad Her. lib.* 4. *c.* 49. Effictio eſt, cum exprimitur, & effingitur verbis corporis cujuſpiam forma, quoad ſatis ſit ad intelligendum.

Effictus, a, um, adject. expreſſus, effornatus, repræſentatus. *Cic. pro Roſc. Amer. cap.* 16. Hæc conficta arbitror a Poeta eſſe, ut effictos noſtros mores in alienis perſonis vituperemus.

Effigia, æ, ſ. 1. idem ac effigies. *Plaut. Rud.* 2. 4. 7. Veneris effigia hæc quidem eſt. Habet etiam *Lucret. l.* 4. *v.* 103. &c.

Effigiatus, us, ui, m. 4. actus effigiandi. *Apul. l.* 1. *Florid.* Magna vis artis, vario effigiatu.

Effigiatus, a, um, adject. *effigiato*. *Apul. Apol.* Imagines variis artibus effigiatæ.

Effigies, ei, ſ. 5. *effigie, ſembianza*, תְּמוּנָה, Germ. *ebenbild*, Gal. *image*, Hiſ. *imagen*, εἰκὼν, ſpecies, imago, ſimulacrum, ab effingo. *Cic. in Ver.* 4. *cap.* 65. Effigies illa erat, ſimulacrumque Mithridatis. ¶ Uſurpatur etiam translate de animo, virtutibus, &c. *Cic. de Fin. l.* 2. *c.* 18. Reliquit effigiem & humanitatis, & probitatis ſuæ filium. ¶ Pluraliter *Silius l.* 17. *v.* 402. Cælarat patrui ſpirantes prælia dura effigies. ¶ Aliquando ponitur pro inſtar, *a guiſa, a ſeggia. Plin. l.* 21. *c.* 5. in latitudinem ſe laxantibus effigie calati.

Effingio, is, *a.* 1. *figurare*, εἰκάζω, ad effigiem formo. *Auguſt. l.* 7. *de Civ. Dei.* De materiis licet a fabro effingiatis. Adde *Prudent. in hymn. de exeq. Defunct.*

Effingŭo. V. Affiguro.

Effindo, is, *a.* 3. idem quod findo. *Manil. l.* 4. *v.* 380. Et frænare ratem, fluctuſque effindere rectos.

Effingo, is, inxi, ictum, a. 3. *figurare, ritrarre*, יצר, Germ. *nachbilden*, Gal. *portraire*, Hiſp. *pintar*, ἐκτυπόω, effigiem rei alicujus ad vivum exprimo, ad alterius formam fingo. *Cic.* 1. *Tuſc.* Quæ tam immenſa magnitudo, quæ illa multa poſſit effingere? *Virg.* 6. *Æn.* Cæſus aliquos effingere in auro. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. Effingere verba imitando. *Cic. l.* 1. *de nat. Deor.* Effingere, atque efficere. *Id.* 2. *de Or. c.* 60. Effingere hominum mores. ¶ Interdum ſignificat extergere. *Cato R. R. c.* 67. Fiſcinas ſpongia effingat. *Cic. pro Sext. c.* 35. Corporibus civium Tiberim compleri, cloacas referciri, e foro ſpongiis effingi ſanguinem. Ita legunt cum *Serv. ad* 8. *Æn. Hotoman. F. Urſin.* &c. Vulgo leg. *effundi*.

Effio, is, pro Fio, is. *Plaut. Perſ.* 5. 1. 9. Hæc mihi facilia factu facta ſunt, quæ volui effieri.

Effirmo, as, a. 1. idem quod confirmo. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 94. Tute ipſe effirma, & compara.

Effiagitatio, ſ. 3. *domanda*, actus effiagitandi. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 19. Admonitio, vel potius effiagitatio ad coeundam ſocietatem.

Effiagitatus, us, m. 4. *domanda con iſtanza*, שְׁאֵלָה, Ger. *trungenlitbehitt*, Gal. *demande, requeſt avec iſtance*, Hiſp. *pedimiento con iſtancia*, vehemens poſtulatio. *Cic.* 7. *Ver. c.* 29. Coactu, atque effiagitatu meo producere.

Effiagito, as, avi, atum, a. 1. *domandare con iſtanza*, αἰτεῖμαι, cum clamore, ſeu cum magna inſtantia flagito, vehementer flagito. *Cic. l.* 2. *Q. Fr. epiſt.* 10. Effiagitare convicio. *Virg.* 12. *Æn.* *v.* 759. notumque effiagitat enſem.

Effiatus, us, m. *lo ſpirare*, actus effiandi. *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 14. Subterraneæ nubes apertum ad hos effiatus iter occupant. Al. leg. *afflatus*.

Effiatus, a, um, flando emiſſus. *Suetou. in Aug. c.* 99. Unum omnino ante effiatam animam ſignum alienatæ mentis oſtendit.

Effigo, es, evi, etum, a. 3. *conſumer piangendo*, Ger. *mit vveynen verterben*, Gal. *pleurer juſque a conſumer*, Hiſp. *perderſe de muchi llorar*, flendo conſumo. *Quintil. 6. Declam. c.* 4. Cognita clade, rariſſimi uxor exempli, & prorſus talis filii mater, totos effievit oculos. h. e. nimio fletu oculorum uſum amiſit.

Effigle, adv. vehementer, impenſe, q. d. affligendo, *appaſſionatamente*, ut effigle diligere. *Symmach. l.* 1. *ep.* 90. *Apul. l.* 3. *A. A.* Amo te effigle, quicunque es. Alii leg. *effictim*.

Effictim, aliud adv. idem quod effigle. *Plaut. Amph.* 1. 3. 19. Effictim amare.

Effligo, as, avi, atum, a. 1. idem quod affligo. *affliggere. Plaut. Stich.* 4. 2. 26. Non tu ſcis, quam effligentur homines noctu hic in via.

Effictus, a, um, adject. idem quod afflictus. *Capitol. in Vero, cap.* 4. *ex lectione Salmaſii*: Sæpe effictum livida facie rediſſe.

Effligo, is, ixi, ictum, a. 3. idem quod affligo, percutio, perdo. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 54. Niſi pedatu tertio omnes effinxero. *Cic. lib.* 9. *ad Att. ep. ult.* Miſit filium ad effligendum Pompejum. Ita leg. *Gruter. Græv. Lambin.* & cæt. V. *Taubman. ad Plaut. in Aſin.* 4. 2. 9.

Effio, as, avi, atum, a. 1. *cacciare con fiato*, נשף, Ger. *ausbiio blaſen*, Gal. *ſuffler hors*, Hiſp. *ſopiar fuera*, ἐκπνέω, extra flo, ſpiro, expiro. *Ver. l.* 1. *R. R.* Beſtiolæ, ſi quæ prope naſcuntur, aut effiantur, aut aritudine cito pereunt. ¶ Effiare animam, vel extremum halitum, eſt mori. *Cic. pro Mil.* Quem pridie hora tertia animam effiantem reliquiſſet. *Id.* 2. *Tuſc. cap.* 9. Effiavit extremum halitum. Effiare colorem. h. e. amittere. *Lucret. l.* 2. *v.* 831.

Effloreſco, is, ui, n. 2. valde floreo, *fiorire*, ἐξανθέω, *Cic. pro Cal. c.* 31. Laudibus ingenii effloreſcere. Et *l.* 1. *de Orat. cap.* 6. Ex rerum cognitione effloreſcat, & redundet oportet oratio. *Id. de Amic. c.* 27. Utilitas effloreſcit ex amicitia.

Effluentia, ſ. 1. *ſpargimento*, זוּב, Ger. *ausfgieſſung*, Gal. *ecoulement, debordement*, Hiſp. *derramamiento*, ἐκρύσις, effluxus. *Plin. l.* 26. *c.* 10. Inhibet non ſolum Venerem, ſed effluentiam genituræ. Meliores tamen libri habent *effluentiam*.

Effluo, is, uxi, uxum, n. 3. *ſpargerſi*, נזל, Germ. *auffrinnen*, Gal. *s' ecouler*, Hiſp. *derramarſe*, ἐκρέομαι, extra fluo, effundor. *Cic.* 2. *Tuſc.* Cum una cum ſanguine vitam effluere ſentiret. ¶ Translate ponitur pro divulgari. *Ter. Eun.* 1. 2. 41. Utrunque hoc falſum eſt, effluet. ¶ Effluere etiam alicui dicitur, quod illi e memoria excidit, *ſcordarſi*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 14. Ante quam plane ex animo tuo effluo. ¶ Significat etiam dilabi, conſumi, perire, ut ætas effluit. *Id. de Senect. c.* 2. *Liv. l.* 7. *c.* 33. Vires effluunt laſſitudine.

Effluvium, n. 2. *ſpargimento*, ἔκρυσις, effluendi actus, magna vis alicujus rei. *Plin. l.* 7. *c.* 52. Profundi humoris e corpore effluvium.

Effŭus, a, um, adject. qui effluit. *Avien. in Progneſt. Arat. v.* 393. Si flammis emicet ignis Effluus. *Id. in Perieg. v.* 1162. In pontum cadit effluus amnis.

Effluxio, onis, ſ. *ſcorrimento d' acque*. *Dig. l.* 43. *tit.* 10. *in princ.* Ædiles ſtudeant, ut quæ ſecundum civitates viæ ſunt, adæquentur, & effluxiones non noceant domibus, & pontes fiant, ubicunque opportet.

Effoco, as, a. 2. *ſoffocare*, πνίγω, ſuffoco. *Sen. de brev. vit. c.* 2. Bonis ſuis effocantur.

Effodio, is, odi, oſſum, a. 3. *far foſſe, cavare*, חפר, Germ. *auffgraben*, Gal. *creuſer*, Hiſp. *cavar*, ἐκτορεύω, fodiendo eruo. *Cic.* 2. *Off. c.* 3. Effodere argentum penitus abditum. *Ter. Eun.* 4. 6. 2. Effodere oculos. ¶ Translate *Cic. pro Marcel. c.* 4. Omnium Marcellorum meum pectus memoria effodit. *mi ha paſſato il cuore*.

Effodo, as, pro Effodio, is. V. in Fodo, as.

Effœminate, adv. *delicatamente, a foggia di femmina*, γυναικείως, modo fœminarum. *Cic.* 1. *Off. c.* 4. Cave, ne quid indecore, effœminateve facias.

Effœminatio, onis, ſ. *mollizie, delicatezza. Jul. Firmic. l.* 7. *Matheſ. c.* 16. Impuritates cum magna corporis effœminatione decernunt. *Tert. de Spectac. c.* 25. Inter effœminationis modos.

Effœminatus, a, um, adject. mollis, delicatus, *effeminato, molle*, ἀνανδρώδης. *Cic. Philip.* 3. Impudicus, impurus, effœminatus. *Q. Cic. ad Tiron. l.* 16. *Fam. epiſt. ult.* Libidinis, & languoris effœminatiſſimi animi plenos.

Effœmino, as, avi, atum, a. 1. *effeminare*, Ger. *vverbifch machen*, Gal. *effeminer*, Hiſp. *afeminar*, κιναιδεύω, in mulierbrem mollitiem, atque laſciviam converto. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 40. Cogitationibus moleſtiſſimis effœminamur. *Caſ. l.* 4 *B. G. c.* 2. Remolleſcere, atque effœminari.

Effœte, vel Effete, adv. *Martial. l.* 2. *epigr.* 27. Effœte, graviter, cito, nequiter, euge, beate. h. e. mature, ſapienter, ut Rader. interpretatur. Al. leg. *effete*, h. e. plene, perfecte.

Effœtus, a, um, o. 1. 2. ἐκτετοκὼς, quod jam fœtum edidit. *Col. l.* 7. *c.* 12. Primus effœtæ partus amovendus eſt. ¶ Item fœtus, qui emiſſus eſt. *Col. l.* 8. *c.* 5. Cum grex fuerit effœtus, hoc modo deponatur. ¶ Effœta quoque dicitur, quæ parere deſiit, quaſi frequenti partu laſſata. *Plin. l.* 10. *cap.* 53. Eſt tanta gallinis fœcunditas, ut aliquæ ſexagena pariant ova, aliquæ quotidie, aliquæ bis die, aliquæ intantum, ut effœtæ moriantur. ¶ Et generatim effœtum eſt omne id, quod continua fertilitate laſſatum eſt, & exhauſtum. *Virg.* 1. *Georg.* Effœtos cinerem immundum jactare per agros. ¶ Hinc translate ponitur pro debili, infirmo, enervato. *Cic. de Sen. cap.* 9. Libidinoſa adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. *Virg.* 5. *Æn. v.* 396. Frigentque effœtæ in corpore vires. ideſt elanguentes priſtino vigore amiſſo. *Apul. l. ult. Floris.* Ne augumentis ſit effectior. Cum genit. *Salluſt. in Catil. in fine*. Reſpublica effœta parentum. *Al. leg.* parente. ¶ Scribitur & *effetus* ſine diphthongo.

Effoſſio, onis, ſ. *ſcavamento*, actus effodiendi. *In Cod. Juſtin.* 11. 6. 3. Saxorum venam laborioſis effoſſionibus perſequi.

Effŏro, a. 1. idem ac perforo. *Col. l.* 9. *c.* 1. Compluribus locis in latus efforatus.

Effoſſus, a, um, adject. *cavato, ſcavato*, ἐξορυκτός. *Virg.* 4. *Georg. v.* 42. Effoſſis latebris ſub terra fodere. *Veller. l.* 2. *c.* 52. Effoſſum alterum imperii lumen.

Effractarius, rii, m. 2. qui effringit, effractor. *Sen. ep.* 69. Aperta effractarius præterit.

Effractor, m. 3. qui fracto oſtio, aut ſera in ædes, vel arcam alienam irrumpit. *Paul. l.* 3. *ff. de Offic. Præfect. Vigil.* Cognoſcit Præfectus Vigilum de incendiariis, effractoribus, furibus.

Effractura, æ, ſ. effractoris effectus. *Paul. l. cit. in Effractor*.

Effractus, a, um, adject. *rotto, ſpezzato*. *Horat. lib.* 1. *ep.* 17. *v.* 54. Ciſta effracta. *Stat. Theb.* 9. *v.* 556. Effracta Urbs.

Effrænate, adv. *ſfrenatamente, diſſolutamente*. Ger. *ohne zaum*, Gal. *ſan retenue*, Hiſp. *deſenfrenadamente*, ἀχαλινώτως, diſſolute. *Cic. de Sen. c.* 12. Cujus voluptatibus avidæ libidines temere, & effrænate ad potiundum incitantur. *Id. Phil.* 14. *c.* 9. Effrænatius in hoſtem irrumpere. ¶ Scribitur & ſine diphth.

Effrænatio, ſ. 3. *ſfrenatezza*, Ger. *vnbendigkeit*, Gal. *inſolence, effrenûre*, Hiſ. *deſenfrenamiento*, diſſolutio. *Cic.* 3. *Phil. c.* 8. Quæ effrænatio impotentis animi? Scribitur & *affrænatio*.

Effrænatus, o. 1. 2. *ſfrenato*, בלתי־שמר, Ger. *unbendig*, Gal. *effrené*, Hiſp. *deſenfrenado*, ἀχαλίνωτος, quod frænum detrectat, & pro arbitrio noſtro regi non poteſt. Translate dicitur de re, quæ omnem egreditur modum. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c.* 1. Cujus ego de effrænato, & præcipiti furore quid dicam? *Id.* 1. *Off.* Homines ſecundis rebus effrænati. *Id. de Aruſp. Reſp. c.* 1. Vox quædam libera, atque etiam effrænatior. *Senec. ep.* 88. Affectibus effrænatiſſimis abſtrahi. ¶ Scribitur etiam ſine diphthongo.

Effrænus, a, um, o. 1. 2. vel effrænis, & us, o. 3. *che non ha freno*. Germ. *ohne zaum*, Gal. *ſans frein*, Hiſp. *ſin freno*, ἀχάλινος, carens fræno, cui frenum detractum eſt. *Liv. l.* 4. *v.* 382. Effræno equo in medios ignes infertur. ¶ Translate dicitur de indomito, ſævo, barbaro. *Virg.* 3. *Georg. v.* 382. Gens effræna virum Riphæo tunditur Euro.

Effrico, as, cui, ictum, & catum, a. 1. fricando executio. *Sen. ep.* 96. At illis diu rubigo animorum efficanda eſt. Scribitur & *Exfrico*. *Apul. l.* 1. *Met.*

Effringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere, frangere*, שִׁבֵּר, Ger. *mit gevvalt zerbrechen*, Gal. *briſer*, Hiſpan. *quebrantar*, διαῤῥήγνυμι, eſt vi quadam, & impetu frangere. *Cic. 6. Ver.* Cum viderent effringi multorum fores, revelli claustra. Adde *Ter. Adelph.* 1. 2. 7. ¶ Effringere animam. h. e. vi de corpore expellere. *Senec. in Herc. Oet.* ¶ Neutrorum more, *Sil. l.* 1. *v.* 647. fluctus veſtras effringet in urbes. h. e. franget ſe.

Effrondesco, is, vel Effrondeo, es, ui, n. frondes emitto. Translate *Epist. in Probo*, c. 19. Circus gratia novi viroris effrondit.

Effrons, ontis, adject. 3. impudens, temerarius, quasi sine fronte, *effrontato, petulante. Epist. in Numer. cap.* 13. Consilii semper alti, numquam tamen effrontis, sed prudentis. Salmas. legit *pudentis*.

Effrutico, as, avi, atum, in fruticem evado, vel fruticem emitto, pullulo, produco. *Tertul. de Anim. cap.* 27. Semina hominem ex utraque substantia effruticant. Et *l.* 1. *ad Nation.* c. 5. Ut nævus aliquis effruticet, aut verrucula exurgat.

Effugia, æ, f. dicebatur hostia, quæ effugisset ab aris. *Serv. in Virg. Æn.* 2. v. 140.

Effugio, is, ugi, neut. 3. fugio, evado, vito, elabor, *fuggire*, Dan. Ger. *entfliehen*, Gal. *s'enguir*, Hisp. *huir*, ἐκφεύγω, idem ac fugio. *Cic.* 3. *Ver.* Quin offensionem negligentiæ vitare, atque effugere non possim. *Id. pro leg. Man.* c. 9. Effugere e manibus. Et *Phil.* 2. c. 29. Effugere de prælio. *Virg. Ecl.* 3. Nunquam hodie effugies. *Plaut. Merc.* 3. 4. 75. Clam patria hac effugium.

Effugium, n. 2. *fuzupo*, מנוס, Ger. *zuflucht*, Gal. *fuite*, *faîte*, Hisp. *acogida*, ἀπορυγή, evasio, via, vel modus effugiendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Habere effugia pœnarum. *Liv. l.* 24. *cap.* 26. Ut, si effugium patuisset, impleturæ urbem tumultu fuerint, h. e. locus effugiendi. Sic *Tacit. lib.* 3. Effugia insidere. ¶ Ponitur & simpliciter pro fuga. *Virg.* 2. *Æn. v.* 140. Quos illi fors ad pœnas ob nostra reposcent Effugia.

Effulgeo, es, ulsi, neut. 2. *risplendere grandemente*, λαμπρύνομαι, vehementer fulgeo. *Liv. l.* 8. *B. Pun.* Qualis inter graves imbre nubes effulget. ¶ *Virg.* in 3. conjug. usurpavit *Æn.* 8. v. 677. auroque effulgere fluctus.

Effultus, a, um, adject. fultus, *appoggiato*. *Virg.* 7. *Æn.* v. 94. Atque harum effultus tergo, stratisque sacrabat Velleribus. *Apul. l.* 2. *Met.* Effultus in cubitum.

Effumigatus, a, um, adject. *Tertul. ad Martyr.* c. 1. Fugiat conspectum vestrum, tamquam coluber excantatus, aut effumigatus. h. e. fumo exire coactus.

Effumo, as, a. 1. fumum emitto. *Sever. in Ætna* v. 498. Effumat moles.

Effundo, is, udi, usum, a. 3. *spargere, spandere fuori*, שפך, Ger. *ausgiessen*, Gal. *epandre*, Hisp. *derramar*, ἐκχέω, extra spargo. *Cic. pro Planc.* c. 42. Præter lacrymas, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudisti. ¶ Translate ponitur pro consumere. *Cic.* 2. *Off.* c. 15. Multi patrimonia effuderint, inconsulte largiendo. *Id. Tusc.* 3. Effundere ærarium. ¶ Item pro erumpere, & magna cupiditate egredi. *Cic. ad Brut.* Timore quodam perculsa civitas tota ad te se cum conjugibus, & liberis effundebat. ¶ Item pro emittere. *Id. Phil.* 14. c. 12. Effundere extremum spiritum. *Virgil. Æn.* 1. v. 98. Effundere animam. ¶ Effundere iram in aliquem, *sfogare la collera contra qualcuno*. *Liv. l.* 39. c. 34. ¶ Effundere pavorem alicui, *mettere paura*. *Id. l.* 10. ¶ Significat etiam fugare, profligare. *Sallust.* Effuso, ac profligato pedestri, paulatim retrocedere cœpit. ¶ Item abunde loqui. *Cic. Act. l.* 6. Effudit illa omnia, quæ tacuerat. ¶ Effundi. h. e. pronum ire. *Liv. l.* 34. Ne matronæ effundantur in luxuriam. *Sueton. in Aug.* c. 99. Effundi in jocos. ¶ Effundere oculum, est, ejicere. *Julian. l.* 46. *Dig.* Si tam vehementer cervicem percusserit, ut ei oculus effunderetur. *Vellej. l.* 2. c. 52. Effusum alterum R. imperii lumen. Al. leg. *effossum*.

Effuse, adv. immodice, *profusamente, smoderatamente*, ἐκχυμένως. *Cic. pro Rosc. Amer.* c. 8. Non pauca suis adjutoribus large, effuseque donabat. *Id. in Pison.* Effuse petulans. *Liv. l.* 34. c. 16. Effusius prædati sunt. *Plin. l.* 1. *ep.* 20. Effusius dicere. i. e. copiosius. *Id. in Paneg.* c. 84. Effussissime diligere.

Effusio, onis, f. *spargimento*, שפך, Ger. *ausgiessung*, Gal. *effusion*, Hisp. *derramamiento*, ἔκχυσις, actus effundendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* c. 10. Primum ipse liquor, tum aquæ declarat effusio. ¶ Translate sumitur pro prodigalitate, consumptione. *Cic. pro Rosc. Am.* c. 46. Quos sumptus quotidianos, quas effusiones fieri putatis? ¶ Item irruptio, vel eruptio. *Cic. in Pison.* c. 2. Effusiones hominum ex oppidis. ¶ Effusio animi in lætitia apud *eund. Tusc.* 4. c. 31. *troppo sfogo*.

Effusorie, adv. *sparsamente*, effundendo se. *Ammian. l.* 31. c. 16. Exinde digressi sunt effusorie per Arctoas provincias.

Effusus, a, um, adject. *sparso, diffuso*, ἐκχυτος. *Virg. Æneid.* 6. v. 311. Effusus nubibus imber. *Liv. l.* 7. Effusa fuga. *Virg. l.* 4. crines effusa sacerdos. ¶ Translate varios habet usus, ut effusa lætitia, effusus risus. *Liv. l.* 35. c. 43. *Claud. l.* 3. *Rapt. Pros.* v. 210. Effusæ largitiones. hoc est immodicæ. *Nepos Att. cap.* 6. Effusi honores. *Id. Milt. c.* 6. Effusa civitas obviam. *Vellej. l.* 2. *cap.* 45. ¶ Habet etiam suos gradus, ut Effusior fuga. *Liv. l.* 3. c. 5. & *l.* 37. c. 5. Effusissimis habenis stationes hostium invadit. ¶ Effusus in amorem, in lacrymas, in luxum &c. dicitur qui immodice amat, luget, luxui indulget. *Tacit.* 1. 4. *Annal.* & 4. *hist.*

Effutio, is, ivi, itum, n. *parlar imprudentemente*, Ger. *ausplaudern*, Gal. *parler à la volée*, Hisp. *hablar boberias*, ἐκφλυαρέω, inaniter fundo, a futio, effundo. Translate est inepte, & inconsulte loqui, dicere cum mendacio. *Ter. Phor.* 5. 1. 17. Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor.* c. 37. Ita temere effutiunt de mundo.

Effutitius, a, um, adject. quod effutitur. *Var. l.* 6. L. L. Euax verbum nihil significat, sed effutitium naturaliter est.

Effutitus, o. 1. 2. partic. ab effutior. *Cic.* 2. *de Div.* c. 55. Quorum partim fata aperte, partim effutita temere.

Effutuo, is, a. 3. in *carm. jocoso in Cæsarem*, apud *Sueton. in ejus vita*, c. 51. Aurum in Gallia effutuisti. h. e. scortando dilapidavisti.

E ANTE G.

Egelătus, o. 1. 2. partic. ab egelo. *Col. Aurel. Tard. l.* 4. *cap.* 3. Non frigidum, sed leviter egelatum, quod galactodes appellant.

Egelĭdo, as, avi, atum, a. 1. *disghiacciare*, quod gelarum est, dissolvo, ab egelidus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1. Egelidarentur fibræ glaciales.

Egelĭdus, a, um, o. 1. 2. *tepido*, Ger. *laulich*, Gal. *tiede*, Hisp. *tibio*, χλιαρὸς, quod de summo gelu aliquid remisit, a gelidus. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 11. v. 10. Et gelidum Boream, egelidumque Notum. *Colum. lib.* 10. v. 282. Nunc ver egelidum, nunc est mollissimus annus. ¶ *Servius* pro valde frigido exponit, explicans locum illum *Virg.* 8. *Æn.* v. 616. Egelido secretum flumine vidit.

Egĕlo, as, avi, atum, a. 1. de summo gelu aliquid remitto, a gelu. *Cal. Aurel. l.* 3. *acut. morb. cap.* 5. Cum ex aliqua parte corporis frigidus torpor visus fuerit egelari.

Egens, tis, o. 3. *bisognoso*, ἐνδεὴς, pauper, tenuis, cui desunt necessaria ad vivendum, partic. ab *egeo*. *Cic. de Am.* Quocirca & absentes adsunt, & egentes abundant, & imbecilli valent. ¶ Comp. egentior, sup. egentissimus. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 1. Nihil illo Regno spoliatius, nihil Rege egentius. *Id. lib.* 9. *ad eund. ep.* 7. Egestates tot egentissimorum hominum. Et cum ablat. *Cic.* 6. *Fam. epist. ult.* Egens rebus omnibus. ¶ Et cum genit. *Plaut. Rud.* 1. 5. 16. Egentes opum. *Horat. l.* 4. *od.* 8. Animus deliciarum egens.

Egēnus, o. 1. 2. *bisognoso*, אביון, Germ. *dürftig*, Gal. *necessiteux*, Hisp. *menesteroso*, ἄπορος, cui desunt vitæ necessaria. *Liv. lib.* 9. Omnium egena corpora humi prostraverunt. *Sil. l.* 8. v. 12. Egenus rerum cunctarum. *Virg.* 8. *Æn.* rebusque veni non asper egenis.

Egĕo, es, gui, n. 2. *aver bisogno*, חסר, Germ. *noth haben*, Gal. *avoir besoin*, Hisp. *tener menester*, ἀπορέω, alicujus rei inopia laboro. Construitur absolute, *Cic. pro Rosc. Com.* Egebat? imo locuples erat. ¶ Vel cum gen. vel abl. *Cic.* 9. *Fam.* Gravitas morbi facit, ut medicinæ egeamus. *Id.* 2. *Tusc.* Nec bibliothecis quidem Græcis indigebimus. ¶ Vel cum accusat. communi. *Cato* apud *Gel. lib.* 13. c. 22. Multa egeo. *Plaut. Men.* 1. 2. 12. Nec quitquam eges. ¶ Particip. *egiturus* legitur apud *Tertul. l.* 4. *adv. Marc.* c. 24. (est enim ibi particip. non nomen substantivum) ubi *Scioppius* in notis ineditis *ad Tertul.* legit *egesturus*.

Egeria, f. 1. Dea, quæ parientibus præerat, fortasse eadem, quæ Ægeria. *Rosin.* Egeriæ Nymphæ sacrificabant prægnantes, quod eam putabant facile conceptum alvum egerere.

Egeries, ei, f. ab egero; excrementorum emissio, vel ipsa excrementa. *Solin.* c. 53. (al. 40.) de Bonaso animali: Cum in fugam vertitur, fimum egerit, cujus ardor quidquid attigerit, aduret: ita egeries noxia summovet insequentes.

Egerŏi, orum, Romanis dicebantur pauperes, qui nihil proprii haberent. *Liv. l.* 1. c. 34. Puero in nullam sortem bonorum nato, ab inopia Egerio inditum nomen.

Egermino, as, idem ac germino. *Col. l.* 4. c. 17. Quæ infra trunci caput egerminaverint.

Egĕro, is, essi, estum, a. 3. extra gero, sive porto, emitto, ejicio, *portar fuori*, ἐκφέρω, ἐκκενόω. *Plin. l.* 8. *epist.* 20. Lacus in flumen egeritur. *Solin.* c. 53. (al. 40.) Ventris sinum egerere. *Liv. l.* 6. c. 3. Prædam ex hostium tectis egerere. *Ovid.* 4. *Trist. el.* 3. v. 38. Expletur lacrymis, egeriturque dolor. h. e. ejicitur, minuitur. Sic *Stat. l.* 4. *Silv.* 4. Egerere iras, *Valer. Flac. l.* 8. Dies egeritur querelis. h. e. transigitur. ¶ Interdum ponitur pro digerere, disponere. *Senec. epist.* 67. (al. 66.) Multi nobis sermones fuerunt, quos subinde egeram, & ad te mittam.

Egersimon, ἐγέρσιμον, vox Græca ab ἐγείρω, excito, expergefacio, usurpatur a *Martiano. Capel. l.* 5. *p.* 307. de carmine suavi, excitandis animis, oblectandisque idoneo.

Egesta. V. Crinisus, & Segesta.

Egestas, f. 3. *povertà*, ἔνδεια, indigentia, paupertas, ab egeo. *Cic. in Par.* Itaque istam pauperiem, vel potius egestatem, ac mendicitatem tuam nunquam obscure tulisti. *Virg.* 1. *Georg.* v. 145. Duris urgens in rebus egestas.

Egestio, f. 3. exportatio, ab egero. *Plin. l.* 8. *ep.* 6. Si Pallantis facultates adjuvare publicarum opum egestione contingeret.

Egestivus, a, um, adject. quod egerendi, & ejiciendi vim habet, ut vis egestiva. *Marrv l.* 1. c. 25.

Egestōsus, & Egestuōsus, a, um, adject. egenus, *bisognoso*. *Aurel. Vict. Epit.* c. 14. de Nerva: Natos parentibus egestosis (al. egestuosis) sumptu publico alii jussit. Adde *Augustin. ep.* 254.

Egestus, us, m. 4. idem ac egestio. *Sen.* 3. *Nat. Quæst. cap.* 30. Quemadmodum corpora nostra ad egestum venter exhaurit.

Egestus, a, um, *cavato fuori*. *Colum. l.* 2. c. 2. Scrobibus egestam humum recondere.

Egigno, is, enui, enitum, a. 3. extra gigno, egero. *Lucret. l.* 2. v. 702. & alto. Interdum ramos egigni corpore vivo.

Egnatia, f. 1. Cnatia, *Gnazzi*, *Nazzi*, *Torre d' Anasso*, urbs ex C. R. Neap. in Prov. Bariana.

Ego, mei, mihi, me, *io*, אנכי, Ger. *ich*, Gal. *je*, Hisp. *yo*, ἐγώ, pronom. 1. personæ. *Cic. in Catil.* Ego sum ille Consul. *Terent. Andr.* 3. 2. 28. Nonne te misereret mei? *Plaut. Mostl.* 4. 2. 5. Vide ut taciti fimia! Ph. Mihi sum, libet esse; quid id curas? V. *Mihi* suo loco. *Ter. Andr.* 2. 2. 13. Nihil periculi est, me vide. V. Video. ¶ Invenitur etiam *mi* pro *mihi*. *Varr. R. R. l.* 2. c. 5. Tu verq, Murri, veni mi advocatus. *Lucret. l.* 3. v. 106. In quo mi diversi errare videntur. Adde *Virg.* 6. *Æn.* ¶ Item *me*, pro *mihi*, *Enn. l.* 2. Si quid me fuerit humanitus. *Lucil.* Ut quæ me res impendet agatur. Hæc *Festus*. Huc referri posset illud *Terent. Eun.* 2. 1. 16. Nimis me indulgeo. ¶ *Egomet*, pro ego ipse. *Virg.* 3. *Æn.* v. 623. Vidi egomet. ¶ Ego ne, interrogat. *Ter. Eun.* 1. 1. 20. Egone illam? ¶ In pl. num. *nos* V. suo loco.

Egranātus, a, um, adject. granis privatus, ut egranatæ caricæ. *Plin. Valer. l.* 3. c. 14.

Egredĭor, eris, essus sum, d. 3. *uscir fuori*, יצא, Germ. *ausgehen*, Gal. *sortir*, Hisp. *salir*, ἐκβαίνω, extra gradior, exeo. *Cic.* 2. *Catil.* Ipsum egredientem urbe prosecuti sumus. *Ter. Andr.* 1. 3. Egreditur ab ea. h. e. de domo ejus. *Cæs. l.* 1. *B. C.* Egredi ex castris. *Cic. pro Quint.* Extra fines egredi. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 16. Nos pedem e villa adhuc egressi non sumus. *Ter. Phorm.* 4. 5. 10. Dicat, nos nostro officio nihil egressos esse. ¶ Cum accusat. *Plin. l.* 7. *ep. ult.* Nam nec historia debet egredi veritatem. V. *Egressus*. ¶ Pro digredi. *Cic. de clar. Orat.* Ut egrederetur a proposito ornandi causa. ¶ Est etiam verbum navigantium, pro descendere navi, *smontare*, *fare sbarco*. *Cæs. l.* 4. *B. G.* c. 23. Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum arbitratus locum, dum reliquæ naves convenirent, in anchoris expectavit.

Egregiātus, us, ui, m. dignitatis quidam gradus. Exemplum V. in *Centena*.

Egregie, adv. *eccellentemente*, ἐξαίρετως, excellenter, item valde, nimis. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. Servus egregie fidelis. *Id.* 2. *Fin. cap.* 6. Egregie loqui Græce. *Ter. Heaut.* 3. 1. 11. Egregie ad miseriam natus. ¶ Comparat. egregius. *Juven. sat.* 11. v. 12. Egregius cœnat meliusque miserrimus horum. V. *Egregius*.

Egregius, a, um, o. 1. 2. *eccellente*, *nobile*, נבבר, Ger. *ausbündig*, Gal. *excellent*, Hisp. *bravo*, *señalado*, ἐξαίρετος, excellens, præstans, eminens, quasi ex toto grege electus. *Cic.* 1. *de Orat.* Non possum dicere non egregium quendam hominem, atque admirandum fore. *Ter. Andr.* 1. 1. 45. Egregia forma. Sic egregium facinus, opus; egregia & præclara indoles. *Cic. & Liv.* ¶ *Egregium publicum*, est decus publicum. *Tacit. Ann.* 3. c. 70. Egregium publicum, & bonas domi artes dehonestavit. *Sulpic. Sev. l.* 2. *hist. sacra*, *sub fin.* ¶ Egregia in plur. pro virtutibus accipit idem *Tacit. Ann.* 14. c. 60. Postquam, inquit, cuncta scelerum suorum pro egregiis accipi vidit. ¶ Comparat. & superl. minus usitata sunt. *Lucret.* tamen *lib.* 4. v. 468. Nihil egregius est, quam res discernere. *Cato* apud *Priscian. l.* 3. habet egregiissimus. Adde *Gel. l.* 14. c. 3.

Egressĭo, onis, fem. actus egrediendi, ἔξοδος. Translate pro digressione in dicendo usurpatur a *Quintil. l.* 3. c. 11. (*al.* 9.) ubi inquit: Egressio vero, vel quod usitatius esse cœpit, Excessus, sive est extra causam &c. *Id. l.* 4. *cap.* 3. Hanc partem παρεκβασιν Græci vocant, Latini egressum, vel egressionem.

Egressus, us, m. 4. egrediendi actus, *uscita*, *l'uscire*, ἔξοδος. *Cic. in Pis.* c. 25. Frequentia sua vestrum egressum ornando. *Tac. Ann.* 13. c. 53. Cæsar tarde egressu, domoque aut hortis clausus. ¶ Item egressus e navi. *Cæs. l.* 5. *B. G.* c. 8. Remis contendit, ut eam partem insulæ caperet, quam optimum esse egressum cognoverat. ¶ Item digressio in dicendo. *Quintil. l.* 4. c. 3.

Egressus, a, um, particip. ab egredior, *uscito*. *Sallust. l.* 1. *hist.* apud *Serv.* Gens raro egressa fines suos. *Tacit.* 3. *hist.* c. 30. Tecta altitudinem nimium egressa. *Id. Ann.* 16. c. 10. Aliquando sexum egressa, voce infensa clamitabat. *Superando il sesso.* ¶ De eo, qui navi descendit, *Nepos Datam.* c. 4.

Egŭla, f. 1. sulfur, lanis suffitu mollitiem, candoremque inducens. *Plin. l.* 35. c. 15.

Egurgito, as, avi, atum, a 1. evomo, effundo. *Plaut. Epid.* 4. 2. 32. Egurgitare argentum. ¶ Legitur & *exurgito*.

E ANTE H, & I.

Ehe, interject. mentis confernatæ. *Ennius*: Ehe, ipse clypeus cecidit. V. *Taubman. ad Plaut. Trac.* 2. 2.

Ehem, *oh*, *ah*, οἶα, interjectio subito aliquid deprehendentis. *Ter. Eun.* 1. 2. Quis hic loquitur? ehem, tu ne eras hic mi Phædria?

Ehēu, *oh*, *ah*, οἶα, interjectio dolentis. *Cic. ante exil.* Eheu conditionem temporis hujus. Adde *Ter. Heaut.* 1. 1. 31.

Eho, *eld*, ὦ, interjectio ad se vocantis. Interdum etiam exercitativa particula est, qua attentionem nobis paramus ejus, cum quo loquimur. *Ter. Andr.* 5. 4. 48. Propero ad filiam, eho mecum Crito. Et v. 5. Eho, tu Glycerium hinc civem esse ais? *Id. Hecyr.* 2. 2. 25. Eho, nunquidnam accusat virum?

Ehodum, ὦ, interjectio attentionem, & animadversionem poscentis. *Ter. Andr.* Ehodum, dic mihi, num quidnam amplius tibi cum illa fuit?

Eja, *orsù via*, הבה, Ger. *wolan*, Gal. *ea*, Hisp. *ea pues*, ἄγε, interjectio adhortantis. *Matt. l.* 2. Eja age, rumpe moras. ¶ Interdum corripientis. *Ter. Eun.* 5. 8. 35. Eja, sic decet. *Plaut. Rud.* 2. 2. 9. Eja vero.

Ejaculo, as, a. 1. ejaculor, aris, d. 1. *lanciare*, דבא, Ger. *ausschiessen*, Gal. *lancer*,

lancer, *darder*, Hisp. *lanzar*, ἐκβάλλω, eminus, seu longe jaculor. *Col. l.* 16. *c.* 19. Se in salum ejaculaverat. *Plin. l.* 4. *c.* 12. In cujus forum solstitio Athos ejaculatur umbram. *Ovid.* 4. *Met. v.* 123. tenues fistidente foramine longe ejaculatur aquas.

Ejectamentum, ti, n. 2. excrementum. *Tacit. de morib. Germ. de succino*, *c.* 45. Diu quin etiam inter extera ejectamenta maris jacebat.

Ejectātus, a, um, adject. ejectus; ut ejectata favilla. *Ovid.* 2. *Met. v.* 231.

Ejectio, onis, f. ejiciendi actio, expulsio, ἐκβολή. *Cic. lib.* 2. *Attic. ep.* 18. Mortem & ejectionem timemus.

Ejectitius, a, um, o. 1. 2. ἐκβλήμενος, quod ejicit, vel quod ejicitur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vulva ejectitia.

Ejectiuncula, æ, diminut. *Marcel. Empir. c.* 10. Ad ejectiunculas facere.

Ejecto, as, avi, atum, a. 1. *ejectare fœvi*, frequentat. ab ejicio, ἐκβάλλω, expello. *Ovid. l.* 5. *Met. v.* 353. Arenas ejectat. *Sil. l.* 10. *v.* 320. Auſidus undis Ejectat, redditque furens ſua corpora ripis.

Ejectus, a, um, adject. expulſus, & ſæpe de naufragis dicitur. *Senec. ep.* 6. Ejectus in deſertum litus. *Virg. Æn.* 4. Ejectum litore, egentem excepi. ¶ *Lucret. l.* 4. *v.* 920. Anima perturbata, ejectaque foras. *Cic. de Or.* Ejecta lingua, h. e. extra os exerta.

Ejectus, us, ui, m. idem quod ejectio. *Lucret. l.* 4. *v.* 957. Animai altior, atque largior ejectus.

Ejeratio, ejuratio. Apud *Tertul. de Spectac. c.* 4.

Ejĕro, eras, idem quod ejuro, legitur apud *Tertul. de Spect. c.* 24. & *de Idol. c.* 18.

Ejicio, is, eci, ectum, a. 3. *ſacciar fuori*, נדח, Germ. *ausſtoſſen*, Gal. *mettre hors*, Hiſp. *echar fuera*, ἐκβάλλω, extra jacio, expello. *Cic. Terentia*, *lib.* 14. *Fam.* Ejicere nos magnum fuit, excludere facile. *Id. in Parad.* Ejicere in exilium. *Id. pro Quinct.* Ejicere a Diis Penatibus. *Id. pro Roſc. Amer.* Ejicere ex animo amorem. ¶ Ponitur interdum pro extendere, *diſtendere*. *Virg.* 10. *Æn.* Ejectoque incumbit cernuus armo. ¶ Ejicere abſolute, ponitur pro ejicere fœtum. *Ulp. Dig.* 9. 2. 27. Si mulier pugno, vel equa ictu a te percuſſa ejecerit, Brutus ait, Aquilia teneri.

Ejulatio, ſ. 3. *pianto*, יללה, Ger. *heulung*, Gal. *cry ou ſi plaignant*, Hiſp. *grita con quexas*, ὀλολυγμός, planctus cum vociferatione, ploratus rationis expers. *Plaut. Capt.* Ejulatione haud opus eſt. Adde *Cic.* 2. *leg. c.* 23.

Ejŭlātus, m. 4. idem ac ejulatio. *Cicer.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ingemiſcere nonnunquam viro conceſſum eſt, idque raro, ejulatus vero ne mulieri quidem.

Ejullĭto, as, frequenter ejulo. *Lucil.* apud *Non. c.* 1.

Ejŭlo, as, avi, atum, n. 1. *piangere forte*, יהילל, Germ. *heulen*, Gal. *crier en ſe plaignant*, Hiſp. *dar alaridos*, ὀλολύζω, eſt voce in altum ſublata plorare, a ſono, ideſt ab *ei*, vel ab *ehru*. Quidam *bejulo* dici malunt, ut ſonus magis exaudiatur, a voce plorantium, *boi*, *bai*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 7. Herculem viderat in Oeta magnitudine dolorum ejulantem. ¶ Cum accuſativo *Apul. l.* 3. *Met.* Fortunas meas ejulabam. *Et. lib.* 4. Altius ejulans ſe.

Ejunceſco, is, n. 3. in juncum evado. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Vitis ejunceſcit. Harduin. leg. *evanueſcit*.

Ejunceĭdus, a, um, adject. (al. juncidus) tenuis inſtar junci. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 31. Sarmentum ejunciduum. *Gloſſ. gr. lat.* Ejuncidum, ἐξαντοδές.

Ejŭro, formula jurandi per Junonem. *Chariſ. l.* 2. *pag.* 183. *Putſch.* V. Ecaſtor.

Ejuratio, onis, ſ. renuntiatio. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 7. *n.* 7. Ignominioſa Conſulum ejuratione.

Ejūro, as, avi, atum, a. 1. ejero, ejicio, deteſtor, *giurare*, אלה, Ger. *ſchwören*, Gal. *jurer*, Hiſp. *jurar*, ὀμνύω, eſt præſtito ante juramento ſe re aliqua liberare. E. g. *ejurare judicem iniquum*, eſt interpoſito juramento, ſibi judicem ſuſpectum eſſe nomine inæquitatis, ejus jurisdictionem declinare; *Ejurare forum iniquum*, eſt jurisdictionem fori alicujus detrectare, interpoſito prius juramento, ſe in eo foro jus ſuum tueri poſſe. *Ejurare bonam copiam*, eſt jurare, ſibi non ſuppetere copiam, aut facultates ad faciendum impendium, v. g. cenæ, quam quis a nobis petit, &c. *Cic.* 12. *Phil.* Sic me iniquum ejurabant, de me querebantur. *Id.* 5. *Ver.* Negociatores putant eſſe turpe id forum ſibi, in quo negociantur, iniquum ejurare. *Id. ad Pat. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Tu autem, quo mihi bonam copiam ejures, nihil eſt. ¶ Ejurare imperium, militiam, eſt renuntiare, recuſare, apud *Plaut.* & *Tacitum*. Ejurare liberos, h. e. negare, ſuos eſſe, apud *Senec. Conſol. ad Marc. c.* 19. ¶ Ejurare Magiſtratum, pro deponere, recuſare. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 23. Quod quidem fiebat, fractis ante faſcibus, ut habet *Dio. l.* 59.

Ejuſdemmŏdi, *della medeſima maniera*. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 4. Alios diſſimiles, alios ejuſdemmodi mundos eſſe. *Id. Ver.* 4. *c.* 12. Ejuſdemmodi totum jus Prætorium, ejuſdemmodi omnis res judiciaria fuit in Sicilia per triennium, Verre prætore.

Ejuſmŏdi, *di cotal maniera*, כמוהו, Ger. *alſo*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *aſſi*, τοιοῦτος, talis, duo genitivi conjuncti in modum adverbii. *Cic. pro L. Man. c.* 1. Genus eſt enim ejuſmodi. ¶ Idem etiam valet ac *ſic*. *Cic. pro Cal.* Ejuſmodi cupidus, ut magis &c. *Ver.* 3. *in fin.* Ejuſmodi exegiſti. V. Manut. ibi.

E ANTE L.

Elăbor, eris, apſus ſum, dep. 3. *ſuggir dalle mani*, *ſdrucciolare*, *ſcorrere*. διολισθάνω, ἀναφεύγω, effugio, evado. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 56. Elabi e manibus; & *ad Attic. l.* 1. *ep.* 16. de manibus. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 36. Ex prælio elabi. *Liv. l.* 2. *c.* 53. Elabi inter tela, & gladios. ¶ Translate, elabi e memoria. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 22. Elapſa eſt ſpes. *Plaut. Capt.* 3. 5. Sic *Cic. pro Flac.* Elabitur mos de manibus. ¶ Et ſine præpoſit. *Id. Ver.* 3. *c.* 39. Elabi omni ſuſpicione. ¶ Et cum dativo. *Senec. ep.* 77. Elabi vitæ.

Elaboratio, onis, ſ. *fatica*, *diligenza*, *attenzione*. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 22. Hæc non videntur fieri poſſe ſine elaboratione, & operæ conſumptione.

Elaborātus, us, ui, m. idem quod elaboratio. *Apul. in Florid.* Elaboratu mirandus.

Elaborātus, o. 1. 2. ἀνατριβής, factus cum labore, & diligentia, politus, excultus, exornatus, partic. ab elaboro. *Cic. pro L. Man.* Nihil huc, niſi perfectum ingenio, elaboratum induſtria afferri oportere.

Elabōro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarſi molto*, *sforzarſi*, עמל, Germ. *bearbeiten*, Gal. *s' efforcer*, Hiſp. *trabaiar mucho*, ἐκπονέω, enitor, conor, contendo, operam do. *Cic. pro Marc. c.* 9. In hoc tibi elaborandum eſt, Remp. ut conſtituas. ¶ Et paſſive pro efficere. *Cic. in Fam.* Quam illa ipſa, propter quæ elaborantur. *Id. in Phil.* Omne enim curriculum induſtriæ noſtræ in foro, in curia, in amicorum periculis propulſandis elaboratum eſt. ¶ Active Elaborare aliquid eſt artificioſe excolere. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Candelabrorum ſuperficiem elaboravit. Hinc elaborata oratio, elaborati verſus, apud *Cic. in Orat.* & *pro Cal.*

Elacatæum, n. 2. mons Theſſaliæ, ubi templum Jovis Elacatæi, *Steph.*

Elacāte, ſive elacatena, form. 1. piſcis ex thynnorum genere, qui ſaliri ſolet, unde eſt, quod Feſto dicitur ſalſamenti genus. Nomen ex eo habuit, quia refert ἐλακάτην, hoc eſt, eolum muliebrem. *Col. l.* 8. *c.* 17.

Elacteſco, n. 3. *imbiancarſi*, λευκαίνομαι, eſt album fieri ad modum lactis. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Adenſari ſub dio, atque elacteſcere. Melior lectio habet, *lacteſcere*.

Elæa, ſ. 1. Elea, *l' Alea*, urbs Aſiæ minoris, in Myſia majore, in conf. Æolidis, a Pergamo patria Zenonis, & Parmenidis. ¶ Elæa quoque, *Riſo Carpaſſo*, prom. Cypri, in ora ad Or. inter Salaminem, & Carpaſſum. ¶ Item portus Epiri, prope oſtia Acherontis fl. ¶ Item urbs exc. Cretæ inſ. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Elæmporia, æ, ſ. ἐλαιμπορεία, olei coemendi cura. *leg. alt.* §. 10. *Dig. de Mun. & hon.*

Elæomĕli, n. indeclin. oleum ſaporis mellei, ex olea. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Elæothesium, ii, n. olei, & aliorum unguentorum repoſitorium, ubi loturi, & certaturi ungebantur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11.

Elamentabilis, le, *lamentevole*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Sin erit ille gemitus elamentabilis, ſi imbecillus, ſi abjectus. *Al. leg.* lamentabilis. Priorem tamen lectionem ſcriter tuentur Eruditi ex MSS.

Elamitæ, maſc. 1. pop. Arabiæ Felicis, cum opp. cogn. apud oram mar.

Elanguĕſco, is, gui, n. 3. idem quod languco, vel valde languco, languore tabeſco, *illanguidire*, *indebolirſi*, ἐκλύομαι. *Auct. Vict. de Vir. illuſtr. in Aemilio*: Cum Urbem capere poſſet, in Campania deliciis elanguit. *Liv. l.* 35. *cap.* 43. Non eſſe elanguëſcendum.

Elanguĭdus, a, um, adject. valde languidus. *Fortunat.* 1. *Marc.* Paulatimque focis elanguida ligna reforbet.

Elăpe, ſ. 1. genus ſerpentis. *Plin. l.* 32. *c.* 5.

Elaphites, ſ. 3. tres inſulæ parvæ maris Hadriatici, ſive Illyrici, quarum prima dicitur *Calamota*, altera *Iſola di mezzo*, tertia *Guippana*, a Meleta 12. M. P. non longe a Chia inſ.

Elaphoboſcon, n. 2. herba, al. pabulum cervi, & gratia Dei, ſerulatea geniculata, digiti craſſitudine, ſemine corymbi, dependentibus ſoliis oluſatri, commendata in cibis contra ſerpentium morſus, ab ἔλαφος, cervus, & βόσκω, paſco. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Elapidātus, a, um, *purgato da ſaſſi*, lapidibus purgatus. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Solum elapidatum, purgatumque ſubigitur. Adde *l.* 17. *c.* 10.

Elaqueātus, a, um, *ſcioltо da' lacci*, laqueis exſolutus. *Ammian. l.* 30. *c.* 1. Princeps antedicti fuga perculſus, quem elaqueatum fidem rupturum exiſtimabat.

Elaquĕo, as, a. 2. expedio, laqueis exolvo. *Prudent. l.* 2. *ad Symmach. v.* 147. Elaqueanda animi conſtantia, ne retinaclis prematur. *Sidon. l.* 8. *ep.* 9. A vinculo incurſi angoris elaqueat.

Elargĭor, iris, itus ſum, dep. 4. *donare largamente*, δαψιλεύομαι. *Perſ. ſat.* 3. *vs* 70. Patriæ cariſque propinquis Quantum elargiri deceat.

Elaſſeſco, is, idem, ac laſſeſco, laſſitudine deficio. *Plin. l.* 16. *c.* 25. In arboribus tamen nimia germinatio elaſſeſcit.

Elăte, es, ſ. 1. genus palmæ, al. ſpathe. *Plin. l.* 23. *c.* 5.

Elăte, adv. *altamente*, גבוה, Ger. *hoch tragendlich*, Gal. *hautement*, Hiſp. *altivamente*, ἀλαζονικῶς, alte, ample, graviter, ſuperbe. *Cic. in Or.* Ut Demoſthenes certe poſſit ſummiſſe dicere, elate Lyſias fortaſſe non poſſit. *Nepos in Pauſan. c.* 4. Elatius ſe gerere cœpit. h. e. inſolentius. *Cæſ. l.* 3. *B. C. cap.* 79. Fama elatius inflatiuſque pererebuerat.

Elatĕrium, n. 2. ἐλατήριον, medicamenti genus, al. agitatorium, ex ſylveſtri cucumere confectum ad purgandum alvum. *Plin. l.* 20. *c.* 2.

Elatine, ſ. 2. herba, quæ folia helxinæ habet, puſilla, piloſa, rotunda, ſemipedalibus ramis quinis, ſenisve, a radice ſtatim foliola. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Elatio, ſ. 3. *alterezza*, *il ſollevare*, elevatio, ab efferor. *Cic. in Top.* Parium comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem. ¶ Translate ſumitur pro altitudine, vel ſuperbia animi, ſublimitate ſtyli, &c. *Cic.* 1. *Off.* In hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innaſcitur.

Elatītes, m. 1. genus lapilli. *Plin. l.* 36. *c.* 20.

Elatorie, adv. hyperbolice, jactanter, *iperbolicamente*. *Aſcon. Pedian. in Divin. Ver. c.* 1.

Elātro, as, n. 1. idem, ac latro, vel valde latro. *Hor.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 18. Ut non aeriter elatrem.

Elātus, a, um, adject. altus, excelſus, *alto*, ἀνωθούς. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Modo in elatiora, modo in depreſſiora clivi agi ſulcum oportebit. *Tertul. Apol. c.* 35. Elatiſſimæ lucernæ. ¶ Metaphorice eſt, inflatus, ſuperbus, *ſuperbo*, *gonfio*. *Cic. Agrar.* 2. Quibus illi rebus elati, & inflati. *Id. in Orat.* Elatis verbis intenſa oratio. *Cæſ. lib.* 3. *B. C. c.* 59. Elati barbara arrogantia deſpiciebant ſuos. ¶ Item ſepultus. *Manil. lib.* 4. *v.* 71. Ex ipſis quidam elati rediere ſepulcris. ¶ Item evulgatus. *Nepos in Cicone*, *c.* 8. Res, multis conſciis, elata refertur ad Ariſtomachen. ¶ Item ſublatus. *Liv. l.* 7. Corvus e conſpectu elatus Orientem petit.

Elaudare, plus eſt, quam nominare, inquit *Feſtus*.

Elăvo, as, avi, a. 1. idem, ac lavo. *Col. l.* 10. *c.* 59. Sed cum fuerit oliva elota. ¶ Elavare ſe bonis, per translationem, eſt ſpoliare. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 9. In mari reperi, hic elavi bonis.

Elautus, a, um, adject. bene lotus. *Plaut. Rud.* 3. 3. 37. Quæ ambæ elautæ ſumus opera Neptuni. *Id. Pœn.* 1. 2. 22. Nam quæ elauta eſt, niſi perculta eſt, meo quidem animo, quaſi illauta eſt.

Elbii Vicus, *Vico*, vicus parvus Thuſciæ apud lac. Ciminium, inter Viterbum, & Ronciglionem opp. in via, quæ Romam ducit.

Elea. V. Elæa.

Eleātæ, Lucaniæ popa Eleam urbem incolentes, quæ mox Elia, deinde Velia dicta eſt.

Elecĕbræ argentariæ, meretrices, ab eliciendo argento. *Plaut. Men.* 2. 3. 26. & *Trucul.* 1. 2. 81.

Electē, adv. cum electione, *con ſcielta*. *Cic. l.* 1. *Inven. c.* 30. Diſcrete, & electe digeremus. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Veteres, qui electius locuti ſunt.

Electibĭlis, le, adverb. qui eligi poteſt. *Apul. l.* 10. *Met.* Electibiles partes nuſquam comparent.

Electĭlis, le, adject. ſelectus, *eletto*. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 41. Vino, & victu, & piſcatu probo, & electili vitam colitis.

Electĭo, onis, form. *elezione*, מבחר, Ger. *eine wahl*, Gal. *election*, Hiſp. *eleccion*, ἐκλογή, ſelectio, approbatio. *Cic. in Orat.* Id autem eſt judicium, electioque verborum. *Vellej. l.* 2. *c.* 72. Electionem dare.

Electo, as, avi, atum, a. 1. freq. ab elicio. *Plaut. Merc.* 1. 3. 111. Ne te opprimeret imprudentem, atque electaret, hoc eſt, rem totam interrogando, eblandiendoque ex te reſciſceret. *Id. Aſin.* 2. 2. 28. Electabo quidquid eſt. ¶ Eſt etiam frequentativum ab eligo. *Id. Truc.* 2. 6. 27. Jamne electat legionem, quam ſpoliare velit?

Electŏr, oris, m. *elettore*, בחור, Germ. *erwehler*, Gal. *electeur*, Hiſp. *electer*, qui eligit. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 4. Quam aliorum boni electores exiſtimentur.

Electra, ſ. 1. filia Atlantis, ex Plejone, vel Æthra filia Oceani, & Tethyos, ut alii volunt, quæ Jovi Dardanum peperit. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 31.

Electrĕus, a, um, adject. ex Electro factus. *Lamprid. in Alex. Sev. cap.* 25. Alexandri habitu nummos figuravit, & quidem electreos aliquantos, ſed plurimos tamen aureos.

Electrĭfer, a, um, adject. Electri ferax. *Claudian. in Poſcen. v.* 55. de ſororibus Phaethontis. Et Padus electriferis Admoduletur alvis.

Electrīnus, a, um, adject. electreus, ut electrina patera, *Trebel. Pol. in Quiet.* Electrina vaſa, *leg.* 32. §. 5. *Dig. de aur. arg.* Electrini annuli. *Marcel. Empir. c.* 8. *ante med.*

Electrĭs, idis, Ἠλεκτρίς, ab Electro. *Electrides* vocaverunt Graeci inſulas duas maris Adriatici, falſo putantes, electri feraces eſſe: neque tamen, quænam ſint, deſignantes. *Plin. ſub fin. l.* 3. & *l.* 37. *c.* 2. *a med.*

Electrĭus, a, um, ad Electram pertinens. *Val. Flacc. lib.* 2. *v.* 431. Electria tellus Threiciis arcana ſacris. *h. e.* Samothrace, ita dicta ab Electra Dardani matre.

Electrix, icis, ſ. quæ eligit. Affertur locus *Plauti in Mil.* 3. 1. 194. Sed lectio varia eſt.

Electrum, n. 2. ἤλεκτρον, ſuccinum, ab ἠέλιος, Sol, quia Solis fulgorem refert. V. Succinum. *Ovid. l.* 2. *Met. v.* 364. Stillataque ſole rigeſcunt De ramis electra novis. ¶ Eſt etiam metalli genus, de quo *Plin. l.* 33. *c.* 4. Omni, inquit, auro ineſt argentum vario pondere; ubicumque quinta argenti portio eſt, electrum vocatur.

Electus, us, m. 4. electio. *Ovid.* 2. *Epiſt. v.* 144. In necis electu parva futura mora eſt.

Electus, a, um, adject. ἐκλεκτός, *eletto*, *ſcelto*, ut electi coloni. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 25. Princeps electus. *Sueton. in Galb. c.* 14. Viri electiſſimi civitatis. *Cic. pro Quinct. c.* 2. ¶ Comparat. utitur *Auguſt. l.* 2. *de Civ. Dei c.* 29. ¶ Electa, neut. plur. ſubſtant. dicuntur libri ſelectarum rerum, & excerptarum. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Electorum commentarios mihi reliquit.

Eleemoſyna, ſ. 1. *limoſina*, צדקה, Ger. *ein almoſen*, Gal. *aumone*, Hiſ. *limoſna*,

Effrondesco, is, vel Effrondeo, es, ui, n. frondes emitto. Translate *Vopisc. in Probo*, c. 19. Circus gratia novi viroris effrondui.

Effrons, ontis, adject. 3. impudens, temerarius, quasi sine fronte, *sfacciato, petulante. Vopisc. in Numer. cap.* 13. Consilii semper alti, numquam tamen effrontis, sed prudentis. Salmas. legit *pudentis*.

Effrutico, as, avi, atum, in fruticem evado, vel fruticem emitto, pullulo, produco. *Tertul. de Anim. cap.* 27. Semina hominem ex utraque substantia effrutticant. Et *l.* 1. *ad Nation.* c. 5. Ut nævus aliquis effruticet, aut verrucula exurgat.

Effugia, æ, f. dicebatur hostia, quæ effugisset ab aris. *Serv. in Virg. Æn.* 2. v. 140.

Effugio, is, ugi, neut. 3. fugio, evado, vito, elabor, *fuggire*, ɒɔ, Ger. *entfliehen*, Gal. *s'enguir*, Hisp. *huir*, φεύγω, idem ac fugio. *Cic.* 3. *Ver.* Quin ostensionem negligentiæ vitare, atque effugere non possim. *Id. pro leg. Man. c.* 9. Effugere e manibus. Et *Phil.* 2. *c.* 29. Effugere de prælio. *Virg. Ecl.* 3. Nunquam hodie effugies. *Plaut. Merc.* 3. 4. 75. Clam patria hac effugium.

Effugium, n. 2. *fiampo*, ɒɪɔɒ, Ger. *zuflucht*, Gal. *fuite*, *falut*, Hisp. *acogida*, ἀπαγωγή, evasio, via, vel modus effugiendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Habere effugia pennarum. *Liv. l.* 24. *cap.* 26. Ut, si effugium patuisset, impleturæ urbem tumultu fuerint, h. e. locus effugiendi. Sic *Tacit. lib.* 3. Effugia insidere. ¶ Ponitur & simpliciter pro fuga. *Virg.* 2. *Æn.* v. 140. Quos illi fors ad pœnas ob nostra reposcent Effugia.

Effulgeo, es, ulsi, neut. 2. *risplendere grandemente*, ἀναστίλβω, vehementer fulgeo. *Liv. l.* 8. *B. Pun.* Qualis inter graves imbre nubes effulget. ¶ *Virg.* in 3. conjug. usurpavit *Æn.* 8. v. 697. auroque effulgere fluctus.

Effultus, a, um, adject. fultus, *appoggiato*. *Virg.* 7. *Æn.* v. 94. Atque harum effultus tergo, stratisque jacebat Velleribus. *Apul. l.* 2. *Met.* Effultus in cubitum.

Effumigatus, a, um, adject. *Tertul. ad Martyr. c.* 1. Fuisat conspectum vestrum, tamquam coluber exantatus, aut effumigatus. h. e. fumo exire coactus.

Effumo, as, a. 1. fumum emitto. *Sever. in Ærna* v. 498. Effumat moles.

Effundo, is, udi, usum, a. 3. *spargere*, *spandere fuori*, שפך, Ger. *ausgiessen*, Gal. *epandre*, Hisp. *derramar*, ἐκχέω, extra spargo. *Cic. pro Planc. c.* 42. Præter lacrymas, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudisti. ¶ Translate ponitur pro consumere. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Multi patrimonia effuderint, inconsulte largiendo. *Id. Tusc.* 3. Effundere ærarium. ¶ Item pro erumpere, & magna cupiditate exredi. *Cic. ad Brut.* Timore quodam perculsa civitas tota ad te se cum conjugibus, & liberis effundebat. ¶ Item pro emittere. *Id. Phil.* 14. *c.* 12. Effundere extremum spiritum. *Virgil. Æn.* 1. v. 98. Effundere animam. ¶ Effundere iram in aliquem, *sfogare la collera contra qualcuno*. *Liv. l.* 39. *c.* 34. ¶ Effundere pavorem alicui, *mettere paura*. *Id. l.* 10. ¶ Significat etiam fugare, profligare. *Sallust.* Effuso, ac profligato peditatu, paulatim retrocedere cœpit. ¶ Item abunde loqui. *Cic. Att. l.* 6. Effudit illa omnia, quæ tacuerat. ¶ Effundi. h. e. pronum ire. *Liv. l.* 34. Ne matronæ effundantur in luxuriam. *Sueton. in Aug. c.* 99. Effundi in jocos. ¶ Effundere oculum, est, ejicere. *Julian. l.* 46. *Dig.* Si tam vehementer cervicem percusserit, ut ei oculus effunderetur. *Vellej. l.* 2. *c.* 52. Effusum alterum R. imperii lumen. Al. leg. *effossum*.

Effuse, adv. immodice, *prodigamente*, *smoderatamente*, ἀκολούθως. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 8. Non pauca suis adjutoribus large, effuseque donabat. *Id. in Pison.* Effuse petulans. *Liv. l.* 34. *c.* 16. Effusius prædati sunt. *Plin. l.* 1. *ep.* 20. Effusius dicere. i. e. copiosius. *Id. in Panegy. c.* 84. Effusissime diligere.

Effusio, onis, f. *spargimento*, שפך, Ger. *ausgiessung*, Gal. *effusion*, Hisp. *derramamiento*, ἔκχυσις, actus effundendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Primum ipse liquor, tum aquæ declarat effusio. ¶ Translate sumitur pro prodigalitate, consumptione. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 46. Quos sumptus quotidianos, quas effusiones fieri putatis? ¶ Item irruptio, vel eruptio. *Cic. in Pison. c.* 2. Effusiones hominum ex oppidis. ¶ Effusio animi in lætitia apud *eund. Tusc.* 4. *c.* 31. *troppo sfogo*.

Effusorie, adv. *sparsamente*, effundendo se. *Ammian. l.* 31. *c.* 16. Exinde digressi sunt effusorie per Arctoos provincias.

Effusus, a, um, adject. *sparso*, *diffuso*, ἐκχυτος. *Virg. Æneid.* 6. v. 311. Effusus nubibus imber. *Liv. l.* 7. Effusa fuga. *Virg. l.* 4. crines effusa facerdos. ¶ Translate varios habet usus, ut effusa lætitia, effusus risus. *Liv. l.* 35. *c.* 43. *Claud. l.* 3. *Rapt. Pros.* v. 210. Effusæ largitiones. hoc est immodicæ. *Nepos Att. cap.* 6. Effusi honores. *Id. Milt. c.* 6. Effusa civitas obviam. *Vellej. l.* 2. *cap.* 45. ¶ Habet etiam suos gradus, ut Effusior fuga. *Liv. l.* 3. *c.* 5. & *l.* 37. *c.* 5. Effusissimis habenis stationes hostium invadit. ¶ Effusus in amorem, in lacrymas, in luxum &c. dicitur qui immodice amat, luget, luxui inservit. *Tacit. l.* 4. *Annal.* & 4. *hist.*

Effutio, is, ivi, itum, n. *parlar imprudentemente*, Ger. *ausschwatzen*, Gal. *parler à la volée*, Hisp. *hablar soverias*, ἀνεκφορέω, inaniter fundo, a futio, effundo. Translate est inepte, & inconsulte loqui, dicere cum mendacio. *Ter. Phor.* 5. 1. 17. Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 37. Ita temere effutiunt de mundo.

Effutitus, a, um, adject. quod effutitur. *Var. l.* 6. *L. L.* Euax verbum nihil significat, sed effutitium naturaliter est.

Effultus, o. 1. 2. partic. ab effutior. *Cic.* 2. *de Div. c.* 55. Quorum partim ficta aperte, partim effutita temere.

Effutŭo, is, a. 3. In *carm. jocoso in Cæsarem*, apud *Sueton. in ejus vita*, *c.* 51. Aurum in Gallia effutuisti. h. e. scortando dilapidavisti.

E ANTE G.

Egelătus, o. 1. 2. partic. ab egelo. *Col. Auvel. Tard. l.* 4. *cap.* 3. Non frigidum, sed leviter egelatum, quod galactodes appellant.

Egelĭdo, as, avi, atum, a. 1. *disghiacciare*, quod gelatum est, dissolvo, ab egelidus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1. Egelidarentur fibræ glaciales.

Egelĭdus, a, um, o. 1. 2. *tepido*, Ger. *lindich*, Gal. *tiede*, Hisp. *tibio*, χλιαρὸς, quod de summo gelu aliquid remisit, a gelidus. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 11. v. 10. Et gelidum Boream, egelidumque Notum. *Colum. lib.* 10. v. 282. Nunc ver egelidum, nunc est mollissimus annus. ¶ *Servius* pro valde frigido exponit, explicans locum illum *Vir.* 8. *Æn.* v. 416. Egelido secretum flumine vidit.

Egĕlo, as, avi, atum, a. 1. de summo gelu aliquid remitto, a gelu. *Cal. Aurel. l.* 3. *acut. morb. cap.* 5. Cum ex aliqua parte corporis frigidus torpor visus fuerit egelari.

Egens, tis, o. 3. *bisognoso*, ἐνδεὴς, pauper, tenuis, cui desunt necessaria ad vivendum, partic. ab *ego*. *Cic. de Am.* Quocirca & abstentes adsunt, & egentes abundant, & imbecilli valent. ¶ Comp. egentior, sup. egentissimus. *Id. Att. l.* 6. *ep.* 1. Nihil illo Regno spoliatius, nihil Rege egentius. *Id. lib.* 9. *ad eund. ep.* 7. Egestates tot egentissimorum hominum. Et cum ablat. *Cic.* 6. *Fam. epist. ult.* Egens rebus omnibus. ¶ Et cum genit. *Plaut. Rud.* 1. 5. 16. Egentes opum. *Horat. l.* 4. *od.* 8. Animus deliciarum egens.

Egēnus, o. 1. 2. *bisognoso*, אביון, Germ. *dürftig*, Gal. *necessiteux*, Hisp. *menesteroso*, ἄπορος, cui desunt vitæ necessaria. *Liv. lib.* 9. Omnium egena corpora humi prostraverunt. *Sil. l.* 8. v. 12. Egenus rerum cunctarum. *Virg.* 8. *Æn.* rebusque veni non asper egenis.

Egĕo, es, gui, n. 2. *aver bisogno*, חסר, Germ. *noth haben*, Gal. *avoir besoin*, Hisp. *tener menester*, ἐνδεῶ, alicujus rei inopia laboro. Construitur absolute. *Cic. pro Rosc. Com.* Egebat? imo locuples erat. ¶ Vel cum gen. vel abl. *Cic.* 9. *Fam.* Gravitas morbi facit, ut medicinæ egeamus. *Id.* 2. *Tusc.* Nec bibliothecis quidem Græcis indigebimus. ¶ Vel cum accusat. communi. *Cato* apud *Gel. lib.* 13. *c.* 22. Multa egeo. *Plaut. Men.* 2. 2. 12. Nec quicquam eges. ¶ Particip. *egiturus* legitur apud *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. c.* 24. (est enim ibi particip. non nomen substantivum) ubi *Scioppius* in notis ineditis *ad Tertul.* legit *egesturus*.

Egeria, f. 1. Dea, quæ parientibus præerat, fortasse eadem, quæ Ægeria. *Fast.* Egeriæ Nymphæ sacrificabant prægnantes, quod eam putabant facile concepturn alvum egerere.

Egerrino, as, idem ac germino. *Col. l.* 4. *c.* 17. Quæ infra trunci caput egerminaverint.

Egĕro, is, essi, estum, a. 3. extra gero, sive porto, emitto, ejicio, *portar fuori*, ἐκφέρω, ἐκκομίζω. *Plin. l.* 8. *epist.* 20. Lacus in flumen egeritur. *Solin. c.* 53. (al. 40.) Ventris finium egerere. *Liv. l.* 6. *c.* 3. Prædam ex hostium tectis egerere. *Ovid.* 4. *Trist. el.* 3. v. 38. Expletur lacrymis, egeriturque dolor, h. e. ejicitur, minuitur. Sic *Sen. l.* 4. *Silv.* 4. Egerere iras, *Valer. Flac. l.* 8. Dies egeritur querelis. h. e. transigitur. ¶ Interdum ponitur pro digerere, disponere. *Senec. epist.* 67. (al. 66.) Multi nobis sermones fuerunt, quos subinde egeram, & ad te mittam.

Egersimon, ἐγέρσιμος, vox Græca ab ἐγείρω, excito, expergefacio, usurpatur a *Martian. Capel. l.* 9. *p.* 307. de carmine suavi, excitandis animis, oblectandisque idoneo.

Egesta. V. Crinisus, & Segesta.

Egestas, f. 3. *povertà*, ἔνδεια, indigentia, paupertas, ab egeo. *Cic. in Par.* Itaque istam paupertatem, vel potius egestatem, ac mendicitatem tuam nunquam obscure tulisti. *Virg.* 1. *Georg.* v. 145. Duris urgens in rebus egestas.

Egestio, f. 3. exportatio, ab egero. *Plin. l.* 8. *ep.* 6. Si Pallantis facultates adjuvare publicarum opum egestione contingeret.

Egestivus, a, um, adject. quod egerendi, & ejiciendi vim habet, ut vis egestiva. *Marcel. l.* 1. *c.* 25.

Egestŏsus, & Egestuōsus, a, um, adject. egenus, *bisognoso*. *Aurel. Vict. Epit. c.* 24. de Nerva: Natos parentibus egestosis (al. egestuosis) sumptu publico alijussit. Adde *August. ep.* 254.

Egestus, us, m. 4. idem ac egestio. *Sen.* 3. *Nat. Quæst. cap.* 30. Quemadmodum corpora nostra ad egestum venter exhaurit.

Egestus, a, um, *cavato fuori*. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Scrobibus egestam humum recondere.

Egigno, is, enui, enitum, a. 3. extra gigno, egero. *Lucret. l.* 2. v. 702. & alto Interdum ramos exigni corpore vivo.

Egnatia, f. 1. Cnatia, *Gnazzi*, *Nazzi*, *Torre d' Anasso*, urbi ex C. R. Neap. in Prov. Bariana.

Ego, mei, mihi, me, *io*, אנה, Ger. *ich*, Gal. *jo*, Hisp. *yo*, ἐγώ, pronom. 1. personæ. *Cic. in Catil.* Ego sum ille Consul. *Terent. Andr.* 5. 2. 28. Nonne te misereret mei? *Plaut. Most.* 4. 2. 5. Vide ut fastidit simia! Ph. Mihi sum, licebet esse; quid id curas? V. *Mihi* suo loco. *Ter. Andr.* 2. 2. 13. Nihil pericli est, me vide. V. Video. ¶ Invenitur etiam *mi* pro *mihi*. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 5. Tu vero, Murri, veni mi advocatus. *Lucret. l.* 3. v. 106. In quo mi diversi errare videntur. Adde *Virg.* 6. *Æn.* ¶ Item *me*, pro *mihi*, *Enn. l.* 1. Si quid me fuerit humanitus. *Lucil.* Ut quæ me res impendet agatur. Hęc *Festus*. Huc referri potest illud *Terent. Eun.* 2. 1. 16. Nimis me indulgeo. ¶ *Egomet*, pro ego ipse. *Virg.* 3. *Æn.* v. 623. Vidi egomet. ¶ Ego ne, interrogat. *Ter. Eun.* 1. 1. 20. Egone illam? ¶ In pl. num. *nos* V. suo loco.

Egranatus, a, um, adject. granis privatus, ut egranatæ caricæ. *Plin. Valer. l.* 3. *c.* 14.

Egredior, eris, essus sum, d. 3. *uscir fuori*, יצא, Germ. *ausgehen*, Gal. *sortir*, Hisp. *salir*, ἐξέρχομαι, extra gradior, exeo. *Cic.* 2. *Catil.* Ipsum egredientem urbe prosecuti sumus. *Ter. Andr.* 1. 3. Egreditur ab ea. h. e. de domo ejus. *Cæs. l.* 1. *B. C.* Egredi ex castris. *Cic. pro Quint.* Extra fines egredi. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 16. Nos pedem e villa adhuc egressi non sumus. *Ter. Phorm.* 4. 5. 20. Dicat, nos nostro officio nihil egressos esse. ¶ Cum accusat. *Plin. l.* 7. *ep. ult.* Nam nec historia debet egredi veritatem. V. *Egressus*. ¶ Pro digredi. *Cic. de clar. Orat.* Ut egrederetur a proposito ornandi causa. ¶ Est etiam verbum navigantium, pro descendere navi, *smontare*, *fare sbarco*. *Cæs. l.* 4. *B. G. c.* 23. Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum arbitratus locum, dum reliquæ naves conveniunt, in anchoris expectavit.

Egregiātus, us, ui, m. dignitatis quidam gradus. Exemplum V. in *Censura*.

Egregie, adv. *eccellentemente*, ἐξαίρετως, excellenter, item valde, nimis. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. Servus egregie fidelis. *Id.* 2. *Fin. cap.* 6. Egregie loqui Græce. *Ter. Heaut.* 3. 1. 11. Egregie ad miseriam natus. ¶ Comparat. egregius. *Juven. sat.* 11. v. 12. Egregius cœnat meliusque miserrimus horum. V. *Egregius*.

Egregĭus, a, um, o. 1. 2. *eccellente*, *nobile*, נכבד, Ger. *ausbündig*, Gal. *excellent*, Hisp. *bravo*, *famolado*, ἐξαίρετος, excellens, præstans, eminens, quasi ex toto grege electus. *Cic.* 1. *de Orat.* Non possum dicere non egregium quendam hominem, atque admirandum fore. *Ter. Andr.* 1. 1. 45. Egregia forma. Sic egregium facinus, opus; egregia & præclara indoles. *Cic.* & *Liv.* ¶ *Egregium publicum*, est decus publicum. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 70. Egregium publicum, & bonas domi artes dehonestavit. *Sulpic. Sev. l.* 2. *hist. sacræ*, *sub fin.* ¶ Egregia in plur. pro virtutibus accipit idem *Tacit. Ann.* 14. *c.* 60. Postquam, inquit, cuncta scelerum suorum pro egregiis accipi vidit. ¶ Comparat. & superl. minus usitata sunt. *Lucret.* tamen *lib.* 4. v. 468. Nihil egregius est, quam res discernere. *Cato* apud *Priscian. l.* 3. habet egregiissimus. Adde *Gel. l.* 14. *c.* 5.

Egressio, onis, fem. actus egrediendi, ἔξοδος. Translate pro digressione in dicendo usurpatur a *Quintil. l.* 3. *c.* 11. (*al.* 9.) ubi inquit: Egressio vero, vel quod usitatius esse cœpit, Excessus, sive est extra causam &c. *Id. l.* 4. *cap.* 3. Hanc partem παρεκβασιν Græci vocant, Latini egressum, vel egressionem.

Egressus, us, m. 4. egrediendi actus, *uscita*, *l'uscire*, ἔξοδος. *Cic. in Pis. c.* 23. Frequentia sua vestrum egressum ornando. *Tac. Ann.* 15. *c.* 53. Cæsar rarus egressu, domoque aut hortis clausus. ¶ Item egressus e navi. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 8. Remis contendit, ut eam partem insulæ caperet, quam optimum esset egressum cognoverat. ¶ Item digressio in dicendo. *Quintil. l.* 4. *c.* 3.

Egressus, a, um, particip. ab egredior, *uscito*. *Sallust. l.* 1. *hist.* apud *Serv.* Gens raro egressa fines suos. *Tacit.* 3. *hist. c.* 30. Tecta altitudinem mœnium egressa. *Id. Ann.* 16. *c.* 10. Aliquando sexum egressa, voce infensa clamitabat. *Superando il sesso*. ¶ De eo, qui navi descendit, *Nepos Datam. c.* 4.

Egŭla, f. 1. sulfur, lanis fusitu mollitiem, candoremque inducens. *Plin. l.* 35. *c.* 15.

Egurgito, as, avi, atum, a. 1. evomo, effundo. *Plaut. Epid.* 4. 2. 12. Egurgitare argentum. ¶ Legitur & *exurgito*.

E ANTE H, & I.

Ehe, interject. mentis consternatæ. *Ennius*: Ehe, ipse clypeus cecidit. V. *Taubman. ad Plaut. Trucul.* 2. 2.

Ehem, *eh*, *ĕ*, interjectio subito aliquid deprehendentis. *Ter. Eun.* 1. 2. Quis hic loquitur? eho, tu ne eras hic mi Phædria?

Eheu, *oh*, *ah*, *eŭ*, interjectio dolentis. *Cic. ante exil.* Eheu conditionem temporis hujus. Adde *Ter. Heaut.* 1. 1. 81.

Eho, *eh*, *ŏ*, interjectio ad se vocantis. Interdum etiam exercitativa particula est, qua attentionem nobis paramus ejus, cum quo loquimur. *Ter. Andr.* 5. 4. 48. Propero ad filiam, eho mecum Crito. Et v. 5. Eho, tu Glycerium hinc civem esse ais? *Id. Hecyr.* 2. 2. 25. Eho, nunquidnam accusat virum?

Ehodum, *ŏ*, interjectio attentionem, & animadversionem poscentis. *Ter. And.* Ehodum, dic mihi, num quidnam amplius tibi cum illa fuit?

Eja, *eccà via*, הבה, Ger. *vuolan*, Gal. *ea*, Hisp. *ea pues*, *ĕa*, interjectio adhortantis. *Matt. l.* 2. Eja age, rumpe moras. ¶ Interdum corripientis. *Ter. Eun.* 5. 8. 35. Eja, sic decet. *Plaut. Rud.* 2. 2. 9. Eja vero.

Ejaculo, as, a. 1. ejaculor, aris, d. 1. *lanciare*, רמה, Ger. *auffschiessen*, Gal. *lancer*,

lancer, darder, Hisp. *lanzar*, ἐκβάλλω, eminus, seu longe jaculor. *Gel. l.* 16. *c.* 19. Se in salum ejaculaverat. *Plin. l.* 4. *c.* 12. In cujus forum solstitio Athos ejaculatur umbram. *Ovid.* 4. *Met. v.* 123. tenues stridente foramine longe ejaculatur aquas.

Ejectamentum, ti, n. 2. excrementum. *Tacit. de morib. Germ. de suctino, c.* 45. Diu quin etiam inter cætera ejectamenta maris jacebat.

Ejectātus, a, um, adject. ejectus; ut ejectata favilla. *Ovid.* 2. *Met. v.* 231.

Ejectĭo, onis, f. ejiciendi actio, expulsio, ἐκβολή. *Cic. lib.* 2. *Attic. ep.* 18. Mortem & ejectionem timemus.

Ejectĭtius, a, um, o. 1. 2. ἐκβλήτιος, quod ejicit, vel quod ejicitur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vulva ejectitia.

Ejectiuncŭla, æ, diminut. *Marcel. Empir. c.* 10. Ad ejectiunculas facere.

Ejecto, as, avi, atum, a. 1. *cacciar fuori*, frequentat. ab ejicio, ἐκβάλλω, expello. *Ovid. l.* 5. *Met. v.* 353. Arenas ejectat. *Sil. l.* 10. *v.* 320. Aufidus undis Ejectat, redditque furens sua corpora ripis.

Ejectus, a, um, adject. expulsus, & sæpe de naufragis dicitur. *Senec. ep.* 9. Ejectus in desertum litus. *Virg. Æn.* 4. Ejectum litore, egentem excepi. ¶ *Lucret. l.* 4. *v.* 920. Anima perturbata, ejectaque foras. *Cic. de Or.* Ejecta lingua. h. e. extra os exerta.

Ejectus, us, ui, m. idem quod ejectio. *Lucret. l.* 4. *v.* 957. Animai altior, atque largior ejectus.

Ejeratio, ejuratio. Apud *Tertul. de Spectac. c.* 4.

Ejĕro, eras, idem quod ejuro, legitur apud *Tertul. de Spect. c.* 24. & *de Idol. c.* 18.

Ejĭcio, is, eci, ectum, a. 3. *ſcacciar fuori*, גרש, Germ. *auſſtoſſen*, Gal. *jetter hors*, Hisp. *echar fuera*, ἐκβάλλω, extra jacio, expello. *Cic. Terentiæ, lib.* 14. *Fam.* Ejicere nos magnum fuit, excludere facile. *Id. in Pared.* Ejicere in exilium. *Id. pro Quinct.* Ejicere a Diis Penatibus. *Id. pro Rosc. Amer.* Ejicere ex animo amorem. ¶ Ponitur interdum pro extendere, *diſtendere*. *Virg.* 10. *Æn.* Ejectoque incumbit cornus arno. ¶ Ejicere absolute, ponitur pro ejicere fœtum. *Ulp. Dig.* 9. 2. 27. Si mulier pugno, vel equa ictu a te percussa ejecerit, Brutus ait, Aquilia teneri.

Ejulatĭo, f. 3. *piauto*, יללה, Ger. *heulung*, Gal. *cry en ſe plaignant*, Hisp. *grita con quexas*, ὀλολυγμός, planctus cum vociferatione, ploratus rationis expers. *Plaut. Capt.* Ejulatione haud opus est. Adde *Cic.* 2. *leg. c.* 23.

Ejulātus, m. 4. idem ac ejulatio. *Cicer.* 2. *Tusc. c.* 23. Ingemiscere nonnunquam viro concessum est, idque raro, ejulatus vero ne muliebri quidem.

Ejŭlo, as, frequenter ejulo. *Lucil.* apud *Non. c.* 1.

Ejŭlo, as, avi, atum, n. 1. *piangere forte*, יהלל, Germ. *heulen*, Gal. *crier en ſe plaignant*, Hisp. *dar alaridos*, ὀλολύζω, est voce in altum sublata plorare, a sono, ideſt ab *ei*, vel ab *eheu*. Quidam *bejulo* dici malunt, ut sonus magis exaudiatur, a voce plorantium, *boi*, *bei*. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 7. Herculem viderat in Oeta magnitudine dolorum ejulantem. ¶ Cum accusativo *Apul. l.* 3. *Met.* Fortunas meas ejulabam. *Et. lib.* 4. Altius ejulans se.

Ejuncesco, is, n. 3. in juncum evado. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Vitis ejuncescit. Harduin. leg. *evanescit*.

Ejuncĭdus, a, um, adject. (al. juncidus) tenuis instar junci. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 31. Sarmentum ejuncidum. *Gloss. gr. lat.* Ejuncidum, ἰσχνοτάθιν.

Ejŭro, formula jurandi per Junonem. *Charis. l.* 2. *pag.* 183. *Putſch.* V. Ecastor.

Ejuratĭo, onis, f. renuntiatio. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 7. *n.* 7. Ignominiosa Consulum ejuratione.

Ejŭro, as, avi, atum, a. 1. ejero, ejicio, detestor, *giurare*, אלה, Ger. *ſchweren*, Gal. *jurer*, Hisp. *jurar*, ὀμνύω, est præfato ante juramento se re aliqua liberare. E. g. *ejurare judicem iniquum*, est interposito juramento, sibi judicem suspectum esse nomine iniquitatis, ejus jurisdictionem declinare; *Ejurare forum iniquum*, est jurisdictionem fori alicujus detrectare, interposito prius juramento, se in eo foro jus suum tueri posse. *Ejurare bonam copiam*, est jurare, sibi non suppetere copiam, aut facultates ad faciendum impendium, v. g. *cenæ*, quam quis a nobis petit, &c. *Cic.* 12. *Phil.* Sic me iniquum ejurabant, de me querebantur. *Id.* 5. *Ver.* Negociatores putant esse turpe id forum sibi, in quo negociantur, iniquum ejurare. *Id. ad Pat. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Tu autem, quo mihi bonam copiam ejures, nihil est. ¶ Ejurare imperium, militiam, est renuntiare, recusare, apud *Plaut.* & *Tacitum*. Ejurare liberos, h. e. negare, suos esse, apud *Senec. Consol. ad Marc. c.* 19. ¶ Ejurare Magistratum, pro deponere, recusare. *Plin. l.* 1. *epist.* 23. Quod quidem fiebat, fractis ante fasciibus, ut habet *Dio. l.* 59.

Ejusdemmŏdi, *della medeſima maniera*. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 4. Alios dissimiles, alios ejusdemmodi mundos esse. *Id. Ver.* 4. *c.* 12. Ejusdemmodi totum jus Prætorium, ejusdemmodi omnis res judiciaria fuit in Sicilia per triennium, Verre prætore.

Ejusmŏdi, *di cotal maniera*, כמוהו, Ger. *alſo*, Gal. *auſſi*, Hisp. *aſſi*, τοιοῦτος, talis, duo genitivi conjuncti in modum adverbii. *Cic. pro L. Man. c.* 2. Genus est enim ejusmodi. ¶ Idem etiam valet ac *sic*. *Cic. pro Cal.* Ejusmodi cupidus, ut magis &c. *Ver.* 3. *in fin.* Ejusmodi exegisti. V. Manut. ibi.

E ANTE L.

Elăbor, eris, apsus sum, dep. 3. *fuggir dalle mani, ſdrucciolare, ſcorrere*, διαδύνω, ἀναφεύγω, effugio, evado. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 56. Elabi e manibus; & *ad Attic. l.* 1. *ep.* 16. de manibus. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 36. Ex prælio elabi. *Liv. l.* 1. *c.* 53. Elabi inter tela, & gladios. ¶ Translate, elabi e memoria. *Auct. ad Herm. l.* 3. *c.* 22. Elapsa est spes. *Plaut. Capt.* 3. 5. Sic *Cic. pro Flac.* Elabitur mos de manibus. ¶ Et sine præposit. *Id. Ver.* 3. *c.* 39. Elabi omni suspicione. ¶ Et cum dativo. *Senec. ep.* 77. Elabi vitæ.

Elaboratĭo, onis, f. *fatica, diligenza, attenzione*. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 22. Hæc non videntur fieri posse sine elaboratione, & operæ consumptione.

Elaborātus, us, ui, m. idem quod elaboratio. *Apul. in Florid.* Elaboratu mirandus.

Elaborātus, o. 1. 2. ἐπιτετηδεύς, factus cum labore, & diligentia, politus, excultus, exornatus, partic. ab elaboro. *Cic. pro L. Man.* Nihil huc, nisi perfectum ingenio, elaboratum industria afferri oportere.

Elabōro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarſi molto, ſforzarſi*, טרח, Germ. *bearbeiten*, Gal. *s' efforcer*, Hisp. *trabaiar mucho*, ἐπιτείνω, enitor, conor, contendo, operam do. *Cic. pro Marc. c.* 9. In hoc tibi elaborandum est, Remp. ut constituas. ¶ Et passive pro efficere. *Cic. in Fam.* Quam illa ipsa, propter quæ elaborantur. *Id. in Phil.* Omne enim curriculum industriæ nostræ in foro, in curia, in amicorum periculis propulsandis elaboratum est. ¶ Active Elaborare aliquid est artificiose excolere. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Candelabrorum superficiem elaboravit. Hinc elaborata oratio, elaborati versus, apud *Cic. in Orat. & pro Cal.*

Elacatæum, n. 2. mons Thessaliæ, ubi templum Jovis Elacatæi, *Steph.*

Elacāte, sive elacatena, fœm. 1. piscis ex thynnorum genere, qui saliri solet, unde est, quod Festo dicitur salsamenti genus. Nomen ex eo habuit, quia refert ἐλατήριον, hoc est, solum muliebrem. *Col. l.* 8. *c.* 17.

Elacteſco, n. 3. *imbiancarſi, λευκαίνομαι*, est album fieri ad modum lactis. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Addensari sub dio, atque elactescere. Melior lectio habet, *lactescere*.

Elæa, f. 1. Elea, *l' Alea*, urbs Asiæ minoris, in Mysia majore, in conf. Æolidis, a Pergamo patria Zenonis, & Parmenidis. ¶ Elæa quoque, *Riso Carpaſſo*, prom. Cypri, in ora ad Or. inter Salaminem, & Carpassum. ¶ Item portus Epiri, prope ostia Acherontis fl. ¶ Item urbs exc. Cretæ inf. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Elæomporia, æ, f. ἐλαιωνεία, olei coemendi cura. *leg. alt.* §. 10. *Dig. de Mun. & hon.*

Elæomĕli, n. indeclin. oleum saporis mellei, ex olea. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Elæothesium, ii, n. olei, & aliorum unguentorum repositorium, ubi loturi, & certaturi ungebantur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11.

Elamentabĭlis, le, *lamentevole*. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 24. Sin erit ille gemitus elamentabilis, si imbecillus, si abjectus. *Al. leg.* lamentabilis. Priorem tamen lectionem acriter tuentur Eruditi ex MSS.

Elamitæ, masc. 1. pop. Arabiæ Felicis, cum opp. cogn. apud oram mar.

Elanguēſco, is, gui, n. 3. idem quod langueo, vel valde langueo, languore tabesco, *illanguidire, indebolirſi*, ἐκλύομαι. *Auctor. Vit. de Vir. illustr. in Annibale*: Cum Urbem capere posset, in Campania deliciis elanguit. *Liv. l.* 35. *cap.* 43. Non esse elanguescendum.

Elanguĭdus, a, um, adject. valde languidus. *Fortunat.* 1. *Marc.* Paulatimque locis elanguida ligna reforbet.

Elăpe, f. 1. genus serpentis. *Plin. l.* 32. *c.* 5.

Elaphites, f. 3. tres insulæ parvæ maris Hadriatici, sive Illyrici, quarum prima dicitur *Calamota*; altera *Isola di mezzo*, tertia *Guippana*, a Melita 12. M. P. non longe a Chia inf.

Elaphoboſcon, n. 2. herba, al. pabulum cervi, & gratia Dei, ferulacea geniculata, digiti crassitudine, semine corymbi, dependentibus foliis oliusatri, commendata in cibis contra serpentium morsus, ab ἔλαφος, cervus, & βόσκω, pasco. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Elapidātus, a, um, *purgato da ſaſſi*, lapidibus purgatus. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Solum elapidatum, purgatumque subigitur. Adde *l.* 17. *c.* 10.

Elaqueātus, a, um, *ſciolto da' laccj*, laqueis exsolutus. *Ammian. l.* 30. *c.* 1. Princeps antedicti fuga perculsus, quem elaqueatum fidem rupturum existimabat.

Elaquĕo, as, a. 1. expedio, laqueis exolvo. *Prudent. l.* 2. *ad Symmach. v.* 147. Elaqueanda animi constantia, ne retinaclis prematur. *Sidon. l.* 8. *ep.* 9. A vinculo incursi angoris elaqueat.

Elargĭor, iris, itus sum, dep. 4. *donare largamente*, διανέμομαι. *Pers. sat.* 3. *v.* 70. Patriæ carisque propinquis Quantum elargiri deceat.

Elasĕſco, is, idem, ac lassesco, lassitudine defacio. *Plin. l.* 16. *c.* 25. In arboribus tamen nimia germinatio elassescit.

Elăte, es, f. 1. genus palmæ, al. spathe. *Plin. l.* 23. *c.* 5.

Elāte, adv. *altamente*, בגוה, Ger. *hoch tragendlich*, Gal. *hautement*, Hisp. *altivamente*, μεγαλοφρόνως, alte, ample, graviter, superbe. *Cic. in Or.* Ut Demosthenes certe possit summisse dicere, elate Lysias fortasse non possit. *Nepos in Pausan. c.* 4. Elatius se gerere cœpit. h. e. insolentius. *Cæs. l.* 3. *B. C. cap.* 79. Fama elatius inflatiusque percrebuerat.

Elatērium, n. 2. ἐλατήριον, medicamenti genus, al. agitatorium, ex sylvestri cucumere confectum ad purgandum alvum. *Plin. l.* 20. *c.* 1.

Elatine, f. 1. herba, quæ folia helxinæ habet, pusilla, pilosa, rotunda, semipedalibus ramis quinis, senisve, a radice statim foliosis. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Elatĭo, f. 3. *altezza, il ſollevare*, elevatio, ab efferor. *Cic. in Top.* Parium comparatio nec elationem habet, nec submissionem. ¶ Translate sumitur pro altitudine, vel superbia animi, sublimitate styli, &c. *Cic.* 1. *Off.* In hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innascitur.

Elatites, m. 1. genus lapilli. *Plin. l.* 36. *c.* 20.

Elatorle, adv. hyperbolice, jactanter, *iperbolicamente*. *Ascon. Pedian. in Divin. Ver. c.* 1.

Elātro, as, n. 1. idem, ac latro, vel valde latro. *Hor.* 1. *epist.* 18. *v.* 18. Ut non acriter elatrem.

Elātus, a, um, adject. altus, excelsus, *alto*, ὑπερθής. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Modo in elatiora, modo in depressiora clivi agi sulcum oportebit. *Tertul. Apol. c.* 35. Elatissimæ lucernæ. ¶ Metaphorice est, inflatus, superbus, *ſuperbo*, φρονῶν. *Cic. Agrar.* 2. Quibus illi rebus elati, & inflati. *Id. in Orat.* Elatis verbis intensa oratio. *Cæs. lib.* 3. *B. C. c.* 59. Elati barbara arrogantia despiciebant suos. ¶ Item sepultus. *Manil. lib.* 4. *v.* 71. Ex ipsis quidam elati rediere sepulcris. ¶ Item evulgatus. *Nepos in Dione, c.* 8. Res, multis conscriis, elata refertur ad Aristomachen. ¶ Item sublatus. *Liv. l.* 7. Corvus e conspectu elatus Orientem petit.

Elaudare, plus est, quam nominare, inquit *Festus*.

Elăvo, as, avi, a. 1. idem, ac lavo. *Col. l.* 10. *c.* 59. Sed cum fuerit oliva exlota. ¶ Elavare se bonis, per translationem, est spoliare. *Plaut. Asin.* 1. 2. 9. In mari reperi, hic elavi bonis.

Elautus, a, um, adject. bene lotus. *Plaut. Rud.* 3. 3. 37. Quæ ambæ elautæ sumus opera Neptuni. *Id. Pan.* 1. 2. 22. Nam quæ elauta est, nisi perculta est, meo quidem animo, quasi illauta est.

Elbii Vicus, *Vico*, vicus parvus Thusciæ apud lac. Ciminium, inter Viterbum, & Ronciglionem opp. in via, quæ Romam ducit.

Elea. V. Elæa.

Eleātæ, Lucaniæ popp. Eleam urbem incolentes, quæ mox Elia, deinde Velia dicta est.

Electĕbræ argentariæ, meretrices, ab eliciendo argento. *Plaut. Men.* 2. 3. 26. & *Trucul.* 1. 2. 81.

Electe, adv. cum electione, *con ſcielta*. *Cic. l.* 1. *Inven. c.* 30. Discrete, & electe digeremus. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Veteres, qui electius locuti sunt.

Electĭbilis, le, adverb. qui eligi potest. *Apul. l.* 10. *Met.* Electibiles partes nusquam comparent.

Electĭlis, le, adject. selectus, *eletto*. *Plaut. Mostel.* 3. 2. 41. Vino, & victu, & piscatu probo, & electili vitam colitis.

Electĭo, onis, form. *elezione*, מטבח, Ger. *ein wahl*, Gal. *election*, Hisp. *eleccion*, ἐλλογή, selectio, approbatio. *Cic. in Orat.* Id autem est judicium, electioque verborum. *Vellej. l.* 2. *c.* 72. Electionem dare.

Electo, as, avi, atum, a. 1. freq. ab elicio. *Plaut. Merc.* 1. 3. 111. Ne te opprimeret imprudentem, atque electaret, hoc est, rem totam interrogando, eblandiendoque ex te rescisceret. *Id. Asin.* 2. 2. 28. Electabo quidquid est. ¶ Est etiam frequentativum ab eligo. *Id. Truc.* 2. 6. 27. Jamne electat legionem, quam spoliare velit?

Elector, oris, m. *elettore*, כחור, Germ. *erwehler*, Gal. *electeur*, Hisp. *elector*, qui eligit. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 4. Quam aliorum boni electores existimentur.

Electra, f. 1. filia Atlantis, ex Pleione, vel Æthra filia Oceani, & Tethyos, ut alii volunt, quæ Jovi Dardanum peperit. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 31.

Electrĕus, a, um, adject. ex Electro factus. *Lamprid. in Alex. Sev. cap.* 25. Alexandri habitu nummos figuravit, & quidem electreos aliquantos, sed plurimos tamen aureos.

Electrĭfer, a, um, adject. Electri ferax. *Claudian. in Festin. v.* 55. de sororibus Phaethontis. Et Padus electriferis Admoduletur alvis.

Electrĭnus, a, um, adject. electreus, ut electrina patera, *Trebel. Pol. in Quiet.* Electrina vasa, *leg.* 32. §. 5. *Dig. de aur. arg.* Electrini annuli. *Marcel. Empir. c.* 8. *ante med.*

Electrĭs, idis, Ἠλεκτρίς, ab Electro. *Electrides* vocaverunt Græci insulas duas maris Adriatici, falso putantes, electri feraces esse: neque tamen, quænam sint, designantes. *Plin. sub fin. l.* 3. *& l.* 37. *c.* 2. *a med.*

Electrĭus, a, um, ad Electram pertinens. *Val. Flacc. lib.* 2. *v.* 431. Electria tellus Threiciis arcana sacris. *h. e.* Samothrace, ita dicta ab Electra Dardani matre.

Electrix, icis, f. quæ eligit. Affertur locus *Plauti in Mil.* 3. 1. 194. Sed lectio varia est.

Electrum, n. 2. ἤλεκτρον, succinum, ab ἠλέκτωρ, Sol, quia Solis fulgorem refert. V. Succinum. *Ovid. l.* 2. *Met. v.* 364. Stillataque sole rigescunt De ramis electra novis. ¶ Est etiam metalli genus, de quo *Plin. l.* 33. *c.* 4. Omni, inquit, auro inest argentum vario pondere; ubicunque quinta argenti portio est, electrum vocatur.

Electus, us, m. 4. electio. *Ovid.* 2. *Epist. v.* 144. In necis electu parva futura mora est.

Electus, a, um, adject. ἐλέκτος, *eletto, ſcelto*, ut electi coloni. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 25. Princeps electus. *Sueton. in Galb. c.* 14. Viri electissimi civitatis. *Cic. pro Quinct. c.* 2. ¶ Comparat. utitur *August. l.* 2. *de Civ. Dei c.* 29. ¶ Electa, neut. plur. substant. dicuntur libri selectarum rerum, & excerptarum. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Electorum commentarios mihi reliquit.

Eleemosyna, f. 1. *limoſina*, צדקה, Ger. *ein almoſen*, Gal. *aumone*, Hisp. *limoſna*,

ea, ἐλεημοσύνη, miſeratio, beneficium pauperibus præſtitum, ſtipe pauperibus data, ab ἐλεήμων, miſer. *Tertul. de Patient. c. 7.* Exemplum autem, quod aſſerunt ex *Spartian. in Caracal.* quidam Lexicographi, eo loco non invenitur.

Elĕgans, antis, o. 3. *elegante, polito*, מוּם, יפה, Ger. *fauber*, Gal. *joly*, Hiſp. *lindo*, χαρίεις, cultus, ornatus, politus, ab *eligendo*, ut ſcripſit *Cic. 2. de nat. Deor.* ¶ *Id. 6. Ver.* Te, atque illos, qui ſe elegantes dici volunt. *Ter. Eun.* Quam elegans formarum ſpectator ſiem. Ubi *Donatus*: Elegans ſpectator eſt, qui ſit cunctantis, & faſtidioſi judicii, cui non quodvis placet facile. ¶ Et legans homo (inquit *Gel. l. 11. c. 2.*) non dicebatur cum laude, ſed id fere verbum ad ætatem M. Catonis vitii, non laudis fuit. Sic *Plaut. Trin. 2. 1. 14.* Mendax, cuppes, avarus, elegans, deſpoliator, &c. Quippe elegans is dicebatur, qui nimio cultu, & victu eſſet. Ital. *pompoſetto, delicato, chi ſi dà troppo bel tempo.* ¶ Cum de eloquentia ſermo eſt, elegans dicitur, qui verbis electis, & pura conſtructione utitur, diſertus, ut Elegans in dicendo. *Cicer. in Brut. c. 68. Gel. l. 13. c. 20.* Elegantior vocis ſonus. *Nepos Attic. 12.* Multo elegantiſſimus.

Elegantĕr, adv. *elegantemente*, Germ. *zierlich*, Gal. *elegamment*, Hiſp. *elegantemente*, χαρίεντως, polite, & proprie. *Cic. Lucio lib. 5. Fam.* Quæ eleganter, copioſeque collegiſti. *Id. 2. Fin.* Hoc ipſum elegantius poni, meliuſque potuit. *Id. ad Brut.* Qui & optime omnia novit, & elegantiſſime expedire, & deferre ad te poteſt. ¶ Et in malam partem, *Salluſt. Catil. c. 26.* Saltare elegantius, quam neceſſe eſt probæ.

Elegantĭa, f. 1. *eleganza, politezza*, נעימות, Ger. *zierlichkeit*, *ſchönheit*, Gal. *elegance*, *bonne grace*, Hiſp. *limdeza, elegancia*, χαριεντισμός, munditia, lautitia, ornatus, cultus. *Cic. 3. Fin.* Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. *Id. pro Syl.* Cum ſumma elegantia, atque integritate vivere. ¶ Elegantia in oratione virtus eſt, quæ facit, ut unumquodque pure, & aperte dici videatur. Hæc diſtribuitur in latinitatem, & explanationem. Latinitas eſt, quæ ſermonem purum conſervat ab omni vitio remotum. Explanatio eſt, quæ reddit apertam, & dilucidam orationem. *Auct. ad Her. l. 4. Cic. in Or.* Fucati vero medicamenta candoris, & ruboris omnia repellentur, elegantia modo, & munditia remanebit. *Id. 2. Fin.* Contemnit enim differendi elegantiam, confuſe loquitur.

Elegātus, i, m. piſcis genus. *Auſon. ep. 4. v. 59.* male tecti ſpina elegati. *Turneb. Adv. l. 1. c. 23.* legit *Elocati*: quem reprehendit *Scal. in not. ad Auſon.*

Elegīa, f. 1. & elegīus, per quinque ſyllabas, apud Poetas, *elegia, verſo lagrimevole*, Ger. *trauergedicht*, Gal. *elegie*, Hiſp. *elegia*, ἐλεγεῖα, ἐλεγεῖον, carmen flebile, ex alternis verſibus hexametris, & pentametris, ab ὤ, ἴ, he, he, interjectio dolentis, quæ geminari ſolet, & αἴλω, *dico*, vel ab ἔλεγος, *luctus*. *Ovid. 3. de Art. el. 1.* Flebilis indignos elegia ſolve capillos, heu nimis ex vero nunc tibi nomen ineſt. ¶ Sed tamen etiam in rebus lætis uſurpari cœpit. *Horat. de Art.* Verſibus impariter junctis querimonia primum, poſt etiam inclusa eſt voti ſententia compos. ¶ Elegia vocatur a quibuſdam arundo obliqua, fruticis modo ſe ſpargens. *Plin. l. 16. c. 36.*

Elegīa, orum, n. 2. carmina elegiaca. *Plaut. Merc. 2. 3. 74.* Meæ irapleantur carbonibus elegiorum fores. Sed legendum eſt, *elogiorum*.

Elegīcus, a, um, o. 1. 2. quod ad elegiam ſpectat, ut elegiacum carmen, apud Grammaticos. *Diomed. 3. & Serv. de metr.*

Elegidārium, ii, n. idem quod Elegidion. *Petron. Satyr.* Cœpit capillorum elegidarion dicere.

Elegidĭon, n. 2. ἐλεγείδιον, dimin. ab elegia. *Perſ. ſat. 1. v. 51.* Non ſi qua elegidia crudi dictarunt proceres.

Elegĭon, pro elegidion, vel elegia, legitur apud *Auſon. epigr. 62. al. 94.*

Elĕgus, i, m. 2. verſus elegicus, elegia. *Hor. l. 1. carm. od. 3.* Neu miſerabiles decantes elegos.

Eleleides, f. 3. mulieres bacchantes, ab ἐλελίζω, clamo, vociferor. *Ovid. ep. 4.* Nunc ferar, ut Bacchi furiis Eleleides actæ. Alii leg. *Eleides*, ut ſit adject. ab Elide urbe Peloponneſi.

Eleleus, m. 2. ἐλελεύς, cognomen Bacchi, ab ἐλελίζω, vociferor clamore bellico. *Ovid. 4. Met.* Nyctelliuſque, Eleleuſque parens, & Jacchus, & Evan. ¶ Helcleus, m. 2. Sol, ab ἕλκω, *volvo*, quia æterno circa terram curſu volvitur. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 17.*

Elementa, orum, n. 2. *elementi*, יסודים, Ger. *die elementen*, Gal. *les elements*, Hiſp. *elementos*, στοιχεῖα, ſunt principia omnium rerum, ex quibus reliqua omnia componuntur, & in quæ reſolvuntur. Quibuſdam elementum dictum videtur, quaſi alimentum, quia viventia aluntur iiſdem, ex quibus componuntur, & in quæ reſolvuntur. Quatuor ſunt, terra, aqua, aer, ignis. *Cic. 1. Acad.* Ergo illa initia, ut e Græco vertam, elementa dicuntur. ¶ Item notæ literarum, quia ſunt prima principia orationis. Nam ex litteris ſyllabæ, ex ſyllabis dictiones, ex dictionibus oratio conficitur. *Quint. l. 1. c. 1.* ¶ Item prima principia Artium, ut Geometriæ, Dialecticæ, &c. Ex iis enim Artes oriuntur, & in ea reſolvuntur. *Cic. 4. Acad. c. 28.* Elementa loquendi. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 25.* Elementa prima diſcere. ¶ Translate *Silius l. 3. v. 71.* Vagitumque gravem, atque irarum elementa mearum. *Juven. ſat. 14.* Elementa vitiorum.

Elementārius, a, um, adject. ad elementum pertinens, ut elementarius puer, qui ſcil. prima literarum elementa diſcit. Sic elementarius ſenex, quem turpem, & ridiculam rem eſſe, ſcribit *Sen. ep. 36. Capitolin. in Pertin. c. 1.* Puer literis elementariis, & calculo imbutus.

Elementĭtius, a, um, adject. Elementaris. *Tertul. de Anim. c. 32.* Ex elementitiis ſubſtantiis cenſeri.

Elenchtĭcus, o. 1. 2. quod ſpectat ad coarguendum. *Quintil. l. 2. c. 6.*

Elenchus, m. 2. ἔλεγχος, unio, ſeu margarita grandis, & oblonga. *Plin. l. 9. c. 35. Juven. ſat. 6. v. 458.* ¶ Apud Græcos elenchus eſt tabula, ſeu index libri. Poſt *præfat. Plinii in lib. nat. hiſt.* ſtatim leguntur verba hæc: C. Plinii Secundi naturalis hiſtoriæ elenchos.

Elĕo, es, evi, etum, n. 2. *nettare, mondare*, mundo, ab antiquo leo. *Lucil. l. 6.* Si hic veſtimenta elevit luto. *Non.* expoſuit, maculavit. Sed hallucinatus eſt. Fortaſſe *Lucilius* ſcripſerat, *elavit*, vel *eluit*, *Voſſ. Etym.*

Elephantiăcus, o. 1. 2. *lebroſo*, צרעתי, Ger. *ausſetzig*, Gal. *lepreux*, Hiſp. *leproſo*, ἐλεφαντιακός, qui morbo elephanthiæ laborat. *Firmic. l. 8. c. 19.*

Elephantiăſis, f. 1. vel elephantia, æ, f. 1. vel elephantiaſmus, m. 2. vel elephas, antis, m. 3. *lepra*, צרעת, Ger. *ausſatz*, Gal. *lepre*, Hiſp. *lebra*, ἐλεφαντίασις, cancer totius corporis, genus lepræ, quia maculis, ac tumoribus ſimilem reddit cuti elephantis. *Valla* rationem reddit, quia inter morbos tantum præſtet, quantum elephas inter beſtias. *Plin. l. 26.* Elephantiaſis non fuit in Italia ante Cn. Pompeji tempora. Adde *Celſ. l. 3. c. 25.*

Elephantĭcus, a, um, adject. qui elephantiaſi laborat. *Jul. Firmic. l. 8. c. 28.*

Elephantĭnus, o. 1. 2. quod ad elephantem ſpectat. Elephantinum emplaſtrum dictum eſt, quia eſt percandidum. V. *Celſ. l. 5. c. 19.* ¶ Elephantini libri, apud *Vopiſc. in Tac. c. 8.* ſunt, quos codices eboreos *Ulpian.* vocat. Facti erant ex ebore ſectili. Alii aliam afferunt hujus appellationis rationem. V. *Iſid. l. 6. Orig. c. 2.*

Elephantĭſius, a, um, adject. elephantiacus. *Veget. l. 1. c. 19. Priſcian. l. 1. c. 3.*

Elephantis, idis, Poetria, quæ libellos ſcripſit, quibus varia genera concubitus complexa eſt. *Mart. l. 12. epigr. 43.* Nec molles Elephantidis libelli. ¶ Item Nili inſula. *Plin. l. 5. c. 9. & l. 24. c. 17.*

Elephantus, ti, m. & f. 2. idem ac elephas, a gen. elephantis, ut Titanus a Titanis, hebdomada ab hebdomadis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Manus etiam data elephantis, &c. *Plaut. Stich. 2. 1. 14.* (*al. 1. 3. 14.*) Solere elephantum gravidam perpetuos decem eſſe annos.

Elĕphas, antis, m. 3. *elefante*, בהמות, Ger. *elephant*, Gal. *elephante*, ἐλέφας, animal in Aſia, & in Africa, omnium terreſtrium maximum. *Var. l. 6. de L. Plin. l. 8. c. 6.* Elephantes enim primum vidit Italia Pyrrhi Regis bello in Lucanis, & boves Lucas nominavit. Duos habet dentes, vel potius cornua, quæ ebur dicuntur, & ex quibus fiunt operi eburnea. Biennio utero gravescit, nec amplius, quam ſemel gignit, nec plures, quam ſingulos. Vivere dicitur annos 300. *Cic. de Sen.* Nec nunc equidem vires deſidero adoleſcentis, non plus, quam adoleſcens tauri, aut elephantis deſiderabam. ¶ Metonymice pro ebore a Poetis ponitur. *Virg. 3. Georg.* In ſoribus pugnam ex auro, ſolidoque elephanto.

Elevātio, onis, f. ἀνάπαυσις, eſt ſchema oratorium, quo rem aliquam dicendo minuimus, & elevamus. *Quintil. l. 9. c. 2.* Et illæ elevationes, videlicet, *Scilicet is ſuperis labor eſt.*

Elĕvi. V. Elino.

Elĕvo, as, avi, atum, a. 1. *levare, alzare*, הרים, Germ. *erheben*, Gal. *lever en haut*, Hiſp. *levantar*, μετεωρίζω, ſurſum levo, in altum tollo. *Claudian. in Eutrop. v. 295.* hunc arbore figit, Elevat hunc pluma, ſquamis hunc fabula veſtit. ¶ Item tollere, colligere. *Colum. l. 2. cap. 21.* Elevare fructum ſerum cum præcoce. ¶ Eſt item rem aliquam extenuare, minuere. *Cic. in Tuſc.* Nihil eſt, quod tam obtundat, eleveteque ægritudinem. *Id. Fam. 5. ep. 14.* Elevare ſollicitudines. ¶ Item verbis deprimere, imminuere, extenuare. *Liv. l. 28.* Q. Fabius res geſtas in Hiſpania elevavit. *Cic. de Amic. c. 24.* Cauſas ſuſpicionum elevare. *Liv. l. 26. in fi.* Elevare aliquid verbis. *Id. ibid. c. 17.* Elevare indicem, judicium que.

Elĕus, a, um, adject. ab Elide Peloponneſi urbe. *Ovid. epiſt. 18. v. 166.* Ut celer Eleo carcere miſſus equus.

Eleuſīnius, vel Eleuſīnus, a, um, adject. Eleuſinia ſunt ſacra Cereris, de quibus V. Eleuſis. *Tert. adv. Gent. c. 7. & adv. Valent. c. 1.* ¶ Eadem *Juſtin. l. 2. c. 7.* Eleuſina ſacra vocat. ¶ Eleuſina mater eſt Ceres. *Virg. 1. Georg. v. 163.* Tardaque Eleuſinæ matris volventia plauſtra. ¶ Eleuſini, ſunt pop. Eleuſi incolæ.

Eleuſis, & Eleuſin, inis, f. 3. *Lepſina*, opp. marit. Atticæ, inter Megaram, ſeu Nyſſeam urb. & Piræum port. Athenienſium, in quo regnavit Eleuſius, qui cum Cererem filiam quærentem liberaliſſime hoſpitio ſuſcepiſſet, illa pro munere oſtendit ei omne genus agriculturæ, filium etiam ejus Triptolemum recens natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte nutrivit, cumque grandiuſculus factus eſſet, currui ſuo, quem alati trahebant ſerpentes, impoſitum per totum orbem miſit ad uſum frumentorum hominibus indicandum. Ob hujus beneficii memoriam Cereri templum dedicatum fuit, & ſolemnia ſacra inſtituta ſunt, quæ Sacra Eleuſina, & Thermophoria appellabantur, in quibus matronæ in curribus per jocum ſibi mutuo, & libere conviciari ſolebant. Hinc græcum prov. de plauſtro loqui, ἐκ ἁμαξῶν λαλεῖν.

Eleutheria, n. 2. ἐλευθέρια, ſolemnia libertatis. *Plaut. Perſ. 1. 1. 29.* Baſilice ago eleutheria. ¶ Eleutheria, æ, f. eſt ipſa libertas, vel libertatis Dea. *Id. Stich. 3. 1. 2.* Volo me Eleutheriam capere advenientem domum.

Eliæus, a, um, Ἡλιακός, ad Elidem & Eleos pertinens. *Eliaca* in quadam Inſcript. apud *Gruter. pag. 1087. num. 4.* ſub Impp. Valente, & Valentin. jun. ſunt ſacra, quibus Elius Mithræ antiſtes initiabatur. Porro Elius eſt etiam ipſius Mithræ nomen, h. e. Solis, Græce Ἥλιος.

Eliădes, um, f. 3. epithet. equarum in Olympiciis ludis velociſſimarum. *Virg. 3. Georg. v. 59.* Elidum palmas Epirus equarum. Apud Elidem enim urbem bi ludi celebrabantur.

Elices, m. 3. *foſſi nei campi*, יגיה, Ger. *forchen in acker da das waſſer abrinnet*, Gal. *rayes, petite foſſes*, Hiſp. *ſulcos*, ἀγωγοί, ſulci aquarii, ſtirpis ratione facti ad aquam ex agro deducendam, ab elicio, extrabo. *Col. l. 2. c. 8.* Sulcos aquarios nonnulli elices vocant.

Elicio, is, cui, citum, a. 3. *deducre, cavare*, הוציא, Germ. *herfür reiſſen*, Gal. *attraire, deduire*, Hiſp. *ſacar, atraer*, ἐξάγω, educo, extrabo, a lacio. *Cic. 1. de Orat.* Verbum ex eo nunquam elicere potui de vi, ac ratione dicendi. *Id. Tuſc. 1. 48.* Elicere ſanguinem. *Liv. l. 40. c. 23.* Elicere arcana alicujus, *ex vi de bocca. Id. l. 3. c. 15.* Elicere ad pugnam. *Cic. de Orat. l. 2. c. 3.* Elicere ad diſputandum. *Cæſ. l. 5. B. G.* Elicere in inſidias. *Plin. l. 29. c. 5.* Elicere alvum, h. e. ſubducere, ciere. ¶ Præteritum *elexi* pro *elicui* habet *Arnob. l. 5. pag. 155.*

Elicĭus, m. 1. cognomen Jovis, ab eliciendo, quod eam Cœlo Numæ rogatu Picus, & Faunus quadam die elicuere, ut doceret ritum piandi fulminis. *Ovid. 3. Faſt. verſ. 327. Liv. lib. 1. cap. 20.* Alii ſic dictum putant ab eliciendis, & evocandis fulminibus.

Elīdo, dis, ſi, ſum, a. 3. *fracaſſare, ſtroggere, uccidere*, פרק, Ger. *zuſſchlagen*, Gall. *rompre, caſſer, fracaſſer*, Hiſp. *quebrar*, ἐκθλίβω, effringo, præcoco, occido. *Cic. 3. Tuſc.* Ægritudines, ipſo trunco everſo, omnes elidendæ ſunt. *Vir. 8. Æn.* Geminoſque premens eliſerit angues. ¶ Item exprimo, excludo. *Plin. l. 11. c. 37.* Cæteris oſſibus leonis eſt tanta duritia, ut ignis elidatur, velut e ſilice.

Elĭgo, is, egi, ectum, a. 3. *eleggere, fav elezjone*, בחר, German. *auſleſen*, Gall. *choiſir, elire*, Hiſp. *eſcoger*, ἐκλέγω, eſt de quovis numero, & quavis multitudine electionem facere. *Cic. 4. Acad.* Quam potiſſimum ſententiam, & diſciplinam meliùs eligat? *Id. Div. in Ver. c. 14.* Optionem alicui facere, ut eligat, utrum velit.

Elimātio, onis, f. purgatio. *Cal. Aurel. Tard. 5. c. 12.* Elimatio carnis. Adde *Juſtin. in præfat. 3. de* emendatione Codicis.

Elimātor, oris, m. qui elimat, & purgat. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 35.* Chriſtus elimator humanarum ſordium.

Elimātus, a, um, adject. expolitus, lima abraſus. *Plin. l. 34. c. 18.* Scobs elimata. *Cic. l. 4. Acad. c. 20.* Rationes latiore ſpecie, non ad tenue elimatæ.

Eliminātus, a, um, adject. *bandito, eſtrangiato*. *Sidon. l. 4. epiſt. 10.* Soli patrii finibus eliminatus.

Elimĭno, as, avi, atum, a. 1. *cacciar, mandar fuori*, הוציא, Ger. *zum hauſ ſinauſ ſtoſſen*, Gal. *chaſſer du logis, de l' caſerne*, Hiſp. *deſterrar, echar de caſa*, ἐκβάλλω, extra limen ejicio, excludo. *Pomp. ap. Non. c. 1. n. 179.* Eliminabo extra ædes conjugem. ¶ Translate ponitur pro enunciare. *Horat. in ep. 5. l. 1. v. 25.* Ne fidos inter amicos ſit, qui dicta foras eliminet.

Elĭmo, as, avi, atum, a. 1. a limus, eſt purgare a ſordibus, *nettare*. *Tert. l. de Pœnit. c. 11.* Cedo pulverem dentibus elimandis. ¶ Item polire, abradere, a lima. V. Elimatus. ¶ Translate ponitur pro abſolvere, perficere. *Gel. l. 17. c. 10. de Virgilio*: Oravit a ſuis, ut Æneida, quam nondum ſatis elimaſſet, abolerent. *Cic. Att. l. 16.* Velim, σχόλιον aliquod elimes ad me. *Auguſtin. l. 2. contra Academ. c. 7.* Elimare animum.

Elingo, is, n. 3. *leccare*, idem quod lingo. *Plin. lib. 25. cap. 13.* Si oculus ſubinde elingatur.

Elinguis, gue, o. 3. *ſenza lingua*, Germ. *der kein zung hat*, *ſtammler*, Gall. *qui n'a point de langue, muet*, Hiſp. *el que no tiene lengua, mudo*, ἄγλωσσος, ἄφωνος, qui mutus eſt, & loqui non poteſt, etiamſi linguam habeat. *Cic. pro Flac. c. 10.* Convicit, & elinguem reddidit.

Elinguo, as, avi, atum, *privare della lingua*, ἀφαιρῶ γλῶτταν, ἐκλαλίζω, linguam extrabo, lingua privo. *Plaut. Aul. 2. 2. 72.* Si ego te elinguandam dedero uſque ab radicibus.

Elĭno, is, levi, a. 3. purgo, mundo, emaculo. *Lucil.* apud *Non. c. 1. n. 273.* Hic veſtimenta elevit luto. ¶ Quidam putant *elevi* eſſe præteritum ab *eleo, es*, obſoleto pro deleo. Poſſis etiam legere *elavit*.

Eliquāmen, n. 3. *ſalmoja*, הבה, Germ. *peckel*, Gal. *ſaumure*, Hiſp. *ſalmuera*, ἁλίσημα, quod eliquatum eſt ex re aliqua, ut ex carnibus, aut piſcibus. *Col. l. 9. c. 14.* Ut ſunt ſalſamenta, & eorum omnia eliquamina.

Eliquātio, onis, f. actus eliquandi. *Cal. Aurelian. Acutor. lib. 2. c. 32.* Cujuſque materiæ corporis immoderata eliquatio. *h. e.* diſſolutio.

Eliquātus, a, um, adject. *liquefatto. Sid. lib. 2. epiſt. 3.* Fluentum de ſuperciſio montis eliquatum.

Eliquēſco, is, n. 3. *diſſarſi*, נמס, Germ. *zerſchmelzen*, Gall. *ſe fondre*, Hiſp. *deri-*

derivatur, liquidus fio. *Var. lib.* 1. *de R. Ruſt. cap.* 55. Alia ad cibum eligitur, alia, ut eliqueſcat.

Eliquium, ii, n. *ſcolamento*, ut, eliquia irrumpentis Oceani. *Solin. c.* 28. (*al.* 18.)

Eliquo, as, avi, atum, a. 1. liquidum reddo: purgo, *purgare*, *liquefare*, *ſtemperare*. *Colum. l.* 12. *c.* 12. Cum in alia vaſa transfuderint, & eliquaverint. *Id. l.* 12. *c.* 50. Eliquare oleum in labrum. *Sen. l.* 3. *Quæſt. Nat. c.* 26. Fons fœda quædam turbidus ex intimo fundat, donec liberatus, eliquatuſque eſt. ¶ Translate eliquare verba, eſt delicate, & molliter pronunciare, & quaſi eliquando vocem effundere. *Perſ. ſat.* 1. v. 35. vatum & plorabile ſi quid Eliquat, & tenero ſupplantat verba palato.

Elis, idis, Elea, Cauconia, *Jalea*, *Belvedere*, Ἦλις, regio Peloponneſi, inter Arcadiam, & Achajam, & mare Jonium ad Occ. Sed *Belvedere* latius patet, quia & Elidem, & Meſſeniam continet. Urbs primaria Elis eſt celebris certaminibus Olympicis, quæ in honorem Jovis ibi habebantur.

Eliſa, & **Eliſſa**, æ, nomen Didonis. *Virg. Æn.* 4. v. 335. Nec me meminiſſe pigebit Eliſæ. V. Dido.

Eliſæus, & **Eliſſæus**, a, um, adject. ab Eliſa, h. e. Didone, ut Eliſæi patres, pro Senatoribus Carthaginienſibus, apud *Silium l.* 6. v. 346. Eliſa enim Carthaginem condidit. Adde *l.* 15. v. 324.

Eliſio, onis, f. actus elidendi, expreſſio. *Sen. ep.* 99. (*al.* 98.) Hæ lacrymæ per eliſionem cadunt, nolentibus nobis.

Eliſus, a, um, adject. *rotto*, *fracaſſato*, ἐκκεκλασμένος. *Suet. in Cæſ. c.* 39. Sæpe præ turba eliſi, & exanimati ſunt plurimi. *Id. in Tiber. c.* 39. Ingentia ſaxa delapſa ſunt, multis eliſis.

Eliſus, a, um, Ἠλεῖος, ad Elim urbem Peloponneſi pertinens: qui & *Alius* dicitur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 22. Aruſpices Hetruſci, Elii, Ægyptii, Pœni.

Elix, V. Elices.

Elixatim, adv. *Apic. l.* 5. *in fin.* Elixatim ſumpto ſemine cum ovis.

Elixo, as, avi, atum, a. 1. aqua coquo, *leſſare*, ἕψω. *Apic. l.* 3. *c.* 7. Coliculos elixatos mediabis.

Elixūra, vel **Elixatura**, æ, f. quod aqua coctum eſt. *Apic. l.* 9. *in princ.* Jus adjicere ſinapis in elixaturis. *Macer l.* 1. *c.* 22. Illius elixatura vertigo fugatur.

Elixus, a, um, o. 1. 2. *leſſo*, מבושל, Germ. *geſotten*, Gall. *bouilly*, Hiſp. *cozido*, ἑψητός, quod aqua mollitum, & decoctum eſt. *Hor.* 2. *Serm. Sat.* 2. v. 73. At ſimul aſſis miſcueris elixa. ¶ Translate ponitur pro madefacto. *Var.* At in humum calceos facis elixos.

Ellebōrum. V. Helleborum.

Ellipſis, ἔλλειψις, figura eſt, cum aliqua vox deeſt orationi, ab ἐλλείπω, deficio, ut illud *Salluſt. in Catil.* Rem omnem aperit, cujus mittebantur. h. e. cujus gratia. V. Grammat.

Ellops. V. Elops.

Ellum, ellam, accuſ. ſin. en illum, en illam. *Ter. And.* 5. 2. 14. & *Adelph.* 2. 3. 7.

Ellychnium, n. 2. *ſtoppino*, *lucignolo*, Ger. *wiecbero*, *docht*, Gall. *mech*, Hiſp. *mecha*, ἐλλύχνιον, funiculus ille papyraceus, ſeu ſparteus, cannabinuſve, aut ſtupeus in lychno, qui oleo affuſo incenſus flammam nutrit, & lumen præſtat. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Et e medulla ejus elegantium lucernarum ellychnia ſunt. Adde *Suet. l.* 4. *Silv.* 9. v. 29.

Ellŏco, adv. antiq. pro illico, ſtatim. *Plaut. Caſ.* 5. 3. 13.

Ellŏco, as, avi, atum, a. 1. idem quod loco, *dare ad affitto*, ἐνοικιάζω. *Cic. Ver.* 5. *c.* 22. Fundum elocatum eſſe dicebat. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Elocare funus. ¶ Putant etiam Lexicographi quidam, hoc verbum idem ſignificare, ac *loci motum*, confirmantque auctoritate *Cic. pro Flac. c.* 28. *de gente Judæorum*: Quam cara Dis immortalibus eſſet, docuit, quod eſt victa, quod elocata, quod ſervata. Sed ibi nec una lectio eſt, & multiplex interpretatio. V. *Plaut. Epid.* 1. 2. 41. & ibi *Taubman.*

Elocutilis, vel **Eloquutilis**, le, adject. ad eloquendum pertinens. *Apul. l.* 11. *Metam.* Copia eloquutilis facundia.

Elocutio, f. 3. tertia pars officii Oratoris, qua res inventæ, & in ordinem diſpoſitæ ornamentis rerum, & verborum exornantur. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 7. & *Auct. ad Heren. lib.* 4. *cap.* 12. Elocutio eſt idoneorum verborum, & ſententiarum ad inventionem accommodatio.

Elocūtor, oris, m. 3. qui enarrat. *Ennod. l.* 1. *c.* 1.

Elocutorĭus, a, um, adject. V. in Elocutrix.

Elocūtrix, icis, f. 3. ab elocutor. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Oratoria ſic efferetur, ut elocutoria; oratrix, ut elocutrix.

Elocūtus, a, um, partic. ab Eloquor, de quo V. ſuo loco. ¶ Paſſiva ſignificatione *Ulpian. Digeſt. l.* 3. *tit.* 2. *leg.* 13. Multum intereſt, cauſa cognita aliquid pronuntiatum ſit, an quædam extrinſecus ſint elocuta.

Elogium, vel melius **ellogium**, neut. 2. *elogio*, *teſtimonianza*, עדות, Ger. *firmenlich zeugnuſſ*, Gall. *eloge*, Hiſp. *teſtimonio en bonra*, ὁ ὑπερασπισμὸς, ὁ ἐγκώμιος, omnis brevis ſcriptio, ſive ſit titulus rei alicujus, quales in ſtatuis erant, ſive quæpiam ſimplex expoſitio ſententiæ, ab ἐλλέγειν, quod ab ἐλλογέω vel ab ἐλογέω, *titulus ſepulcri*, qui nomen mortui, & encomium ejus complectebatur. Aliquibus dictum videtur quaſi eulogium, ab εὖ, *bene*, & λέγω, *dico*, ut ſit teſtificatio honorifica, alias quaſi ἐλαγεῖον, ab ἐλαγὸς, *electio*. *Cic. de Sen. c.* 20. In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes, populi primarium fuiſſe virum. *Idem Tuſc.* 1. *c.* 14. Quid ipſa ſepulcrorum monumenta, quid elogia ſignificant? *Suet. in Calig. c.* 24. Tres gladios in necem ſuam præparatos Marti ultori, addito elogio, conſecravit. h. e. inſcriptione rei cauſam indicante. ¶ Aliquando accipitur pro ſimplici ſententiæ teſtificatione, ait *Vall. l.* 4. *c.* 66. aſſertque illud *Cic. de Senect. c.* 20. Solonis elogium eſt, quo ſe negat velle, ſuam mortem dolore amicorum, lamentiſque vacare. ¶ Interdum in malam partem accipitur, pro teſtificatione vituperationis cauſa. *Quint. in declam.* Nullum adjecit ad exhæredationem juvenis elogium. *Id. l.* 7. *c.* 5. Si exhæredatum a ſe pater filium teſtatus fuerit elogio, propterea quod is meretricem amaverit. Plura leges apud *Briſſon. de form. R. l.* 7.

Elongo, as, a. 1. *prolungare*, מאחר, Ger. *verlengen*, Gall. *alonger*, Hiſp. *alargar*, παρέλκω, protraho, differo, Gloſſ. Cyrilli, & Onomaſt. Elongo, μακρύνω, & ἀφίστημι. ¶ Forum Romanum *Plinio* neſcio cui tribuit illa verba: *Quo maxime tempore dies elongantur*. Noli temere uti.

Elops, V. Helops.

Elŏquens, entis, o. 3. qui in dicendi ratione perfectus eſt, *eloquente*. *Cic. in Or. var.* Erit igitur eloquens is, qui in foro, cauſiſque civilibus ita dicet, ut probet, ut delectet, ut flectat. Et *inferius*. Is enim eſt eloquens, qui & humiliter ſubtiliter, & magna graviter, & mediocria temperate poteſt dicere. V. Diſertus. *Suet. Galb. c.* 3. Serg. Galba ſuorum temporum eloquentiſſimus.

Eloquenter, adv. cum eloquentia, *eloquentemente*, λογίως, *Plin. l.* 3. *ep.* 18. Eloquentius ſcribere. *Id. l.* 2. *ep.* 11. Eloquentiſſime retpondere.

Eloquentĭa, f. 1. *eloquenza*, בלשנות, Ger. *voredenheit*, Gall. *eloquence*, Hiſp. *eloquencia*, λογίστης, δεξιότης, facultas copioſe, apte, & ornate dicendi. *Cic. in Partit. c.* 23. Nihil aliud eſt eloquentia, quam copioſe loquens ſapientia. *Id.* 2. *Offic. c.* 14. Nihil eſt tam inhumanum, quam eloquentiam a natura ad ſalutem, & conſervationem datam, ad bonorum peſtem, perniciemque convertere. ¶ De variis Eloquentiæ generibus V. *Cic. l.* 1. *de Or. in Brut. & l.* 1. *Tuſc.*

Eloquium, n. 2. *parlare*, *facondia*, *eloquenza*, דברה, Germ. *die red*, Gall. *diſcours*, Hiſp. *habla*, λόγος, ſermo, facundia. *Plaut.* Dulci, ac blando eloquio amicam ſolatus. *Juven. Sat.* 10. v. 114. Eloquium, ac famam Demoſthenis, aut Ciceronis, &c. *Vellej. l.* 2. *c.* 68. Vir in eloquio perfectior.

Elŏquor, eris, cutus ſum, d. 3. *parlar apertamente*, דבר, Germ. *reden*, Gall. *parler*, Hiſp. *hablar*, ἀναφθέγγω, clare, & aperte animi ſenſa explico, aperte loquor, effero. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 138. Eloquere nobis, & quid tibi eſt, & quid velis. *Id. Men.* 1. 4. 6. Elocuta ſum convivæ. *Cic.* 3. *Offic. de emptore*, & *venditore*: Uterque ſi ad eloquendum venerit, non plus quam ſemel eloquatur, h. e. quod pretium exigit, vel exhibet, ſemel ſine contentione exponat. ¶ Sæpe uſurpatur pro ornate, & copioſe dicere. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 11. Oratoris nihil vis eſſe, niſi compoſite, ornate, copioſe eloqui.

Elŏrum, n. 2. Elorus, opp. exc. Siciliæ, ad oſt. Flori fl. inter Syracuſas, & Pachynum. Manet turris, quæ *Sta in pue* dicitur.

Elŏrus, m. 2. Elorum, Helorus, *Atellaro*, *Atellari*, *Abyſo*, Ἕλωρος, fl. Siciliæ, in valle Noctina, qui Modicam rigat, & prope Noctum labitur, & paulo poſt in mare Jonium ſe exonerat juxta rudera Elori urbis. *Sil. l.* 14. v. 470.

Elpēnor, m. 3. Ἐλπήνωρ, comes Ulyſſis. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 4. *Jetem. ſat.* 15. v. 21.

Eluarum labrum, apud *Catom. R. R. c.* 10. 11. eſt vas ad eluendum idoneum.

Eluceo, es, uxi, idem ac luceo, vel multum luceo. Translate *Cic. de Amic.* Si qua ſignificatio virtutis eluceat. *Suet. Tib. cap.* 57. Sæva, & lenta natura aliquanto magis in Principe eluxit.

Elucesco, neut. 3. *rilucere*, eſt lucidum fieri. Ex analogia tuetur *Scioppius*: exemplis autem antiquis vix probari poteſt. V. *Voſſ. de vit. ſerm. l.* 1. *c.* 13. & *Cellar. cur. poſter. p.* 302. ¶ Utitur hac voce *Auguſtin. l.* 1. *Retract. c.* 13. & *Hieron.*

Elucifacio, is, a. 3. *fare riſplendere*, lucidum facio. *Laber.* apud *Non. c.* 2. n. 203. Splendore pecuniæ volo elucifacere exitum ætatis meæ. Alii leg. *elucifactere.*

Elucĭfico, a. 1. *privar di luce*, *oſcurare*, ζοφόω, luce privo, elucum reddo, ab *elucus*. *Laber.* apud *Gel. lib.* 10. *cap.* 17. Volo elucificare exitum ætatis meæ. Alii leg. *elucifactere.*

Eluctabilis, le, adject. q. d. luctando ſuperabilis. *Sen. Quæſt. Natur. lib.* 6. *cap.* 8. Lacus nec peditl eluctabilis, nec navigio.

Eluctatio, onis, f. actus eluctandi, conatus expediendi ſe ex re aliqua. *Lactant. l.* 3. *c.* 11. *a med.* Eluctatio adverſus mala, quibus hæc vita plena eſt.

Eluctor, aris, atus ſum, dep. 1. *uſcire con isforzo*, luctando, & conando exeo. *Plin. l.* 34. *c.* 10. In ore fornacium, quo flammæ eluctantur. *Virg.* 2. *Georg.* aqua eluctabitur omnis. *Liv. lib.* 24. Tenentibuſque cum tot, ac tam validæ eluctandæ manus eſſent, ſe ſe eripuerunt. *Sen. controv.* 6. Eluctari per impedimenta. *Tac. hiſt.* 3. *c.* 59. Quieto agmine nives eluctantibus. *Id.* 4. *Ann. c.* 32. Verba eluctantia, *parole mendicate*, *e ſtentate*. ¶ Reperitur etiam eluctor, as. *Plaut. Trinum.* apud *Non.* Cum hiſce ærumnis eluctavit.

Elucubrātus, a, um, adject. elaboratus, cum diligentia confectus. *Cic. in Brut. cap.* 9. Orationes non minus diligenter elaboratas, quam elucubratas afferebamus, q. d. ad lucernam elaboratas.

Elucubro, as, a. 1. & elucubror, aris, d. 1. *ſare qualche coſa a lume di lucerna*, Germ. *zu nacht etwas arbeiten*, Gall. *faire quelque choſe en veillant la nuit*, Hiſp. *velar*, *trabajar velando*, νυκτιπονέω, lucubrationibus, ideſt vigiliis conficio. *Cicer. Att. lib.* 7. *epiſt.* 19. Epiſtolam, quam eram elucubratus, ad te non dedi. *Colum. præfat. lib.* 10. Quidquid eſt illud, quod elucubravimus, propriam ſibi laudem non vindicat.

Elūcus, vel **helucus**, o. 1. 2. languidus, ac ſemiſomnus. Aliqui intelligunt nugarum amatorem, alii tarditatem quandam animi, ac ſtuporem, alii allucinatorem, ab ἀλύω, unde allucinor, alii fine luce, a *lux*, *cis*. *Feſt. Gel. l.* 16. *c.* 2. *apud Apol.* Elūdo, is, ſi, ſum, a. 3. proprie ſignificat ludendi finem facere. Unde illa litoris definitio ab Aquilio data, apud *Cic. in Top. c.* 7. *qua fluctus cluditur. Donat. ad Ter. Eun.* 1. 1. 10. Eludere gladiatorum eſt, cum vicerunt, & ludo finem impoſuerunt. ¶ Sic dicimus, *eludere aliquid*, cum ludendo vincimus, & aliquid obtinemus. *Plaut. Cure.* 5. 2. 30. Dicas, unde illum habeas annulum, Quem paraſitus hic te eluſit. *Prop. l.* 4. *eleg.* 1. v. 139. Nam tibi victrices, quaſcunque labore paraſti, Eludet palmas una puella tuas. hoc eſt extorquebit, eripiet. ¶ Eludere etiam dicuntur gladiatores, qui ſevu corporis ictus adverſari evitant, *franjare*, *ſchivare*. *Mart. l.* 5. v. 163. Ille cito motu rugulos eludere cæſtus. ¶ Translate *Quinctil. l.* 4. *c.* 5. Cujus tamen diviſionem in digitos diductam nonnunquam Cicero leviter eludit. ¶ Sæpe uſurpatur pro decipere, illudere, *ingannare*, *burlare*, ἐκπαίζω. *Cic.* 4. *Acad. c.* 30. Sed & vos ab illo irridemini, & ipſi viciſſim illum eludetis. *Tibul. l.* 2. *el.* 1. Seges ludit meſſem fallacibus herbis. ¶ Pro ſimplici ludere, translate *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 6. Non enim in acie verſatur, & ferro, ſed quaſi rudibus ejus eludit oratio.

Elŭla. V. Helucla.

Elugĕo, es, uxi, n. 2. *laſciare il pianto*, Germ. *vermauren*, Gall. *ceſſer de pleurer*, Hiſp. *dexar dellorar*, κατακλαίω, lugere deſino, vel luctum depono, expleto tempore juſti luctus. *Liv. lib.* 34. *cap.* 2. Quid aliud, cum eluxerunt, fumunt? *Cic. lib.* 9. *Fam. epiſt.* 20. Patriam eluxi jam & gravius, & diutius, quam mater unicum filium.

Elvĭna, f. 1. *Cereri*, Ceres, ab Elvio oppido, ubi colebatur. *Juv. Sat.* 3.

Elumbis, be, o. 3. qui evulſum habet lumbum, vel qui præ lumbi debilitate ſe ſe erigere non poteſt. ¶ Translate accipitur pro molli, parum virili, effœminato. *Dial. de Orat. cap.* 18. Tanquam tractum, atque elumbem. *Feſt.* Elumbem, evulſo lumbo.

Elŭo, is, elui, elutum, a. 3. *lavare*, *purgare lavando*, דרץ, Ger. *auſſwaſchen*, Gall. *laver*, *eſtuyer*, Hiſp. *lavar*, *limpiar*, ἐκπλύνω, lavo, lavando purgo. *Colſ. lib.* 7. *cap.* 11. Eluere ex aqua, quæ ſalem adjectum habeat. *Plin. lib.* 20. *cap.* 8. Elvere maculam veſtium. ¶ Translate *Cicer.* 2. *de Leg. c.* 10. Animi tales nec diuturnitate vaneſcere, nec manibus elui poteſt. ¶ Elvere ſe bonis, dicuntur decoctores, qui patrimonium diſſipant, & eluere, abſolute, apud *Plaut. Rud.* 2. 7. 12. ducta metaphora ab iis, qui naufragium patiuntur.

Elūtus, a, um, adject. *laſciato*. *Ulp. l.* 3. *ff. de condict. triticiar.*

Eluſco, as, a. 1. *far loſco*, τυφλὸν τὸν ὀφθαλμὸν, eſt luſcum facere, ideſt, alterius oculi lumine ſpoliare. Apud *JCtos ad l. Aquil.* ſcribitur: Aquilia cum teneri, qua eluſcaverit diſcipulum in diſciplina.

Elŭta, orum, n. 2. metalla auraria, quia aqua eluuntur. Hæc enim immiſſa ſordes abluuntur, & verum aurum comparet. *Plin. l.* 34. *c.* 16.

Elutio, onis, f. eluendi actus. *Col. Aurel. Tard.* 1. *c.* 1. Panis calida elutione purgatus.

Elutrio, as, a. 1. *travaſare di uno in un altro vaſo*, Ger. *abgieſſen*, Gall. *fraiater*, Hiſp. *traſegar*, μεταγγίζω, eſt diffundere, hoc eſt, de vaſe in vas fundere, ab *eluo*, vel a *lutum*, quaſi ſit luto purgare. *Plin. l.* 14. *c.* 17. Sufferrefactis decies mox elutriatis. Adde *Gel. l.* 16. *c.* 17. *ex Laberio.*

Elūtus, a, um, adject. purgatus, lotus, *lavato*, *purgato*, ἐκπλυθείς. *Colum. l.* 6. *c.* 34. Eluta, & ficca vinaria. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. v. 16. Irriguo nihil eſt elutius horto. h. e. magis inſipidum. V. text.

Eluvies, ei, f. 5. *inondazione*, *voragine*, Ger. *uberlauffung*, Gall. *inundation*, Hiſp. *avenida*, κατακλυσμὸς, inundatio, item vorago, item id, quod expurgatur aquarum fluxu. *Curt. l.* 6. Torrentemque, atque eluvies iter morabantur. Adde *l.* 5. *c.* 4. ¶ Ponitur etiam pro quavis calamitate. *Cic. pro Domo c.* 20. Tu ad illam labem, atque eluviem civitatis ſine ſumma vi pervenire potuiſti? ¶ Accipitur etiam pro egeſtione ſordium ex urbe. *Plin. l.* 2. *c.* 92. ait, quædam oppida minus quati terræmotu, quia ſunt crebris ad eluviem cuniculis cavata. ¶ Et pro purgatione. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. n. 274. Eluviem facere per ventrem. Al. leg. *eleviem*, ducuntque a præterito *elevi*, verbi *elino*, vel a verbo *eleo*, *es*, eodem tamen ſenſu.

Eluvio, onis, f. diluvium, inundatio. *Cic. in Somn. Scip. c.* 7. Propter eluviones, exuſtioneſque terrarum.

Eluxātus, o. 1. 2. idem, ac luxatus, loco motus. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Sic enim ſtatas eluxatas, & tumores revocari.

Eluxurior, aris, d. 1. idem ac luxurior, vel valde luxurior. Translate *Col. de arborib. c.* 3. Pampinis magis eluxuriabuntur.

Elysii Campi, vel **Elyſium**, ii, n. 2. Ἠλύσιον, ſecundum fabulas, locus, ubi animæ habitant, a λύειν, ſolutio, quaſi animæ poſt ſolutionem vinculi corporei eo deveniant. *Virg.* 5. *Æn.* v. 734. Sed amœna piorum concilia, Elyſiumque colo. ¶ Platonici duplices faciunt Elyſios Campos, alios terrenos in plagis ſublimibus terræ, alios cœleſtes in cœlo octavo. *Ficin. in Dial.* 10.

Plu-

Platonis de Repub. ¶ Sunt & Elysii Campi in Bœotia, circa Thebas, ut inquit Lycophron: de quibus senſisse videtur *Virg. l. 2. Georg.* cum ait: Quamvis Elysios miretur Græcia campos.

Elysius, a, ium, adjectiv. ut Elysia vallis, *Ovid. 3. Amor. el. 9. v. 60.* V. Elyſii.

D A N T E M.

Em, pro eum, ab eo quod eſt is. Hinc apud *Feſt.* emem, eundem. *in Leg. XII. Tab.* apud *Gel. l. 20. c. 1. ad fin.* Qui em vinctum habebit.

Emacĕo, V. Emarceſco.

Emaceratus, a, um, adjectiv. attenuatus, conſumptus, *conſumto, magro, eſſenuato. Senec. Conſol. ad Marc. c. 10.* Morborum variis generibus emaceratos.

Emaciātus, o. 1. 3. σκυτιτρώκτ, adject. *ſmagrito. Col. l. 2. c. 10.* Emaciatæ vineæ. Et *c. 11.* Emaciatum armentum.

Emaclo, as, 2. 1. *ſmagrare, diſmagrare*, Ger. *auſſmagern*, Gall. *amaigrir*, Hiſp. *enmagrecere*, ἰσχνὸν, macrum, ſive aridum reddo. *Col. l. 2. c. 14.* Aliis juvari, & fiercorari agros, aliis rurſus peruri, & emaciari.

Emacĭtas, f. 3. *deſiderio di comprare*, ἀγορασὸν, inclinatio voluntaria emendi. *Colum. l. 4. cap. 3.* Quoſdam emacitas in armentis, quoſdam exercet in comparandis mancipiis cura.

Emacreſco, is, ui, n. 3. valde macreſco, *ſmagrire*, ἰσχναίνομαι. *Cels. lib. 2. cap. 4.* Mali morbi ſignum eſt, nimis celeriter emacreſcere. *Id. ib. cap. 2.* Ubi aliquis contra conſuetudinem emacruit. Al. leg. *Emacuit*, ut ſit ab *emaceo*, vel *emacreſco*, eodem ſenſu.

Emăcror, aris, paſſ. 1. *ſmagrirſi*, כחש, Ger. *mager werden*, Gall. *devenir maigre*, Hiſp. *enmagrecerſe*, λεπτύνομαι, macer fio. *Plin. l. 18. c. 10.* Terram emacrari exiſtimantes hoc ſatu. Lectio hæc tamen eſt dubia. V. Harduin.

Emăculo, as, a. 1. *levar le macchie*, מחה, Ger. *maſen vertreiben*, Gall. *oter les taches*, Hiſp. *quitar las manchas*, ἀμάργωμα, eſt maculas auferre. *Plin. l. 21. c. 19.* Nigras vitiligines emaculat.

Emadĕo, es, vel Emadeſco, is, n. idem quod madeo, valde madeo. *Ovid. 5. Triſt. el. 4. verſ. 40.* Et te ſente, ſuos emaduiſſe ſinus. Ita *Heinſ.* alii *demaduiſſe*, alii *inmaduiſſe*.

Emancipatio, f. 3. actus emancipandi. Apud JCtos, & *Gel. l. 15. c. 27.* & *Quintil. l. 11. c. 1.* & *Plin. l. 10. ep. 3.*

Emancipātor, oris, m. qui emancipat. *Gloſſ. gr. lat.* ἐλευθερωτὴς. *Prudent. hymn. jejunant. v. 184.* Emancipator ſervientis plaſmatis.

Emancipātus, o. 1. 1. qui ex patris jure exivit, item qui alieni dominii factus eſt, ab emancipor. *Feſt.* ¶ Translate eſt dedititius, & veluti in mancipium adſcriptus. *Apul. lib. 10.* Et aſſumpto ſtatim nequiſſimo, & ad omne lucrum emancipato quodam dotali ſervulo perfidiæ ſuæ conſilia communicat. *Her. Epod. 9.* Romanus (eheu poſteri negabitis) emancipatus fœminæ fert vallum, & arma miles.

Emancĭpo, as, avi, atum, a. 1. *far libero, e franco*, חפשׁ, Ger. *befreyen*, Gall. *affranchir*, Hiſp. *emancipar*, ἐλευθέρωμι, eum, quem in poteſtate habeo, ſui juris efficio, quaſi extra mancipium, ideſt, dominium meum pono. Dicitur proprie de filiis, & aliis liberis. Nam ſervi manumittuntur. *Plin. ep. 2. l. 4.* Hanc pater emancipavit, ut hæres matris exiſteret. ¶ Emancipare agrum, eſt alienare, e mancipio, ideſt dominio, & poſſeſſione ſua emittere, & alteri poſſidendum tradere. *Plin. l. 7 epiſt. 18.* Agrum ex meis actori publice emancipavi. Alii leg. *mancipavi*. ¶ Per translationem emancipare ſe alicui, ſive, ut veteres loquebantur, emancupare, eſt ſe totum alicui tradere, & veluti in mancipium illius transferre, *offerirſi al ſervigio d'alcuno. Plaut. Bacch. 1. 1. 60.* Nunc mulier tibi me emancupo, tuus ſum. *Cic. de Sen. c. 11.* Ita ſenectus nimis honeſta eſt, ſi jus ſuum retinet, ſi nemini emancipata eſt. Utroque loco alii leg. *mancipo*, pro emancipo.

Emanco, as, a. 1. *togliere le mani*, manus præcido, mancum facio. *Labim. apud Sen. Controv. 33. l. 5.*

Emarĕo, es, n. 2. verbum eſt militare. Proprie enim dicuntur emanere milites, qui diutius ſine legitimo Imperatoris commeatu abſunt a caſtris. *Modeſt. l. deſertorem, ff. de re milit.* Is, qui in exploratione emanet, hoſtibus inſidentibus, capite puniendus eſt.

Emăno, as, n. 1. *uſcire, ſtillare*, נסף, Ger. *auſſfliſſen*, Gal. *ſortir, s'écouler*, Hiſp. *manar*, ἐκβύω, extra mano, effluo, exeo. *Colum. l. 5.* Sale cum adipe defricatur, dum ſanies vis emanet. ¶ Translate ſæpius pro oriri. *Cic. Att. l. 7. ep. 21.* Mala noſtra iſthinc emanant. ¶ Item pro diſſeminari, ſerpere, percrebreſcere. *Cic. Att. l. 3.* Ut nunquam emanatura putarem. *Id. pro Roſc. Amer. c. 1.* Nequaquam oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. more activorum. *Plin. l. 23. c. 3.* Succus foliorum oleæ utilis ſaniem emanantibus.

Emanſio, onis, f. *Leg. 4. Dig. de re milit.* Quid ſignificet, vide in *Emanco*, & *Emanſor*.

Emanſor, m. 3. miles, qui ultra tempus commeatus ab Imperatore impetrati abeſt a caſtris. *Modeſt. l. 1. §. deſertorem, ff. de re mil.*

Emarceſco, is, cui, n. 3. idem quod marceo, languidus, vel gravis ac tardus ſum. *Plin. l. 15. c. 29.* Languida auctoritas Patrum facta eſt, ac paulatim in ſterilitatem emarcuit majeſtas.

Emarcum, n. 2. genus uvæ a Gallis ſic appellatæ. *Col. l. 3. c. 2.*

Emargĭno, as, a. 1. *ſeroſtare*, eſt cruſtas, & pulvillos, & margines ulcerum adimere. *Plin. lib. 28. cap. 9.* Item equarum, præterquam virginum, erodit, & emarginat ulcera.

Emaſculātor, oris, m. qui emaſculat. *Apul. Apoleg.* Emaſculatoribus ſuis morigerus.

Emaſcŭlo, as, a. 1. *caſtrare*, θουκίζω, caſtro, virilitatem auferο. *Apul. l. 7. Metam.* Diſſectis femoribus emaſculare. Habet etiam Servius Grammat.

Emathĭa, æ, prov. Macedoniæ, ad Or. quæ etiam propria Macedonia dicitur, ab Æmathione Rege fratre Memnonis, qui fuit filius Auroræ, & Tithoni. A Poetis pro tota Macedonia, item pro Theſſalia, & Pharſalia uſurpatur. *Virg. 1. Georg. verſ. 491.*

Emathĭus, a, um, adject. ab Emathia, ut Emathii campi, apud *Lucan. in princ. l. 1.*

Ematuresco, is, ui, n. 3. idem, ac maturesco, vel perfecte maturesco, *maturaſi. Gel. l. 2.* Et vides ne, inquit, hæc ematuruiſſe? ¶ Translate eſt mitescere. *Ovid. 2. Triſt. v. 132.* Si modo luſi ematuruerit Cæſaris ira.

Emax, acis, o. 3. ὠνητὴς, qui, vel quæ facile inclinatur ad emendum. *Cic. 1. Parad.* Non eſſe cupidum pecuniæ, non emacem, vectigal eſt. *Perſ. ſat. 2. v. 3.* Poſcere prece emaci. h. e. hoſtiis opimis, & magno comparatis, ut videantur a Diis munera emere, non petere.

Embaenetĭca, æ, f. *marinareſia*, ars navicularia. *Col. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Q. Pompejum Baulis embaeneticam facere. ¶ Eſt ἀπὸ τὸ ἐμβαίνω, inſcendere navim. Al. aliter legunt.

Embamma, atis, n. *guazetto, ſapore*, Germ. *ſippleis, briblein ſalizen*, Gall. *ragout, bacbis*, Hiſp. *bodaluque, guiſadillo*, ἔμβαμμα, intinctus, condimentum, quod ad condienda obſonia fit; item ipſa immiſio, qua panis, vel obſonium in vaſculis re liquida repletis intingitur, ab ἐμβάπτω, immergo, intingo. *Colum. lib. 12. cap. 55.* Hoc ſinapi ad embammata non ſolum idoneo, ſed etiam ſpecioſo uteris.

Embătes, tis, m. ἐμβάτης, modulus, ſeu menſura ad dimetiendas proportiones ædificii. *Vitruv. l. 1. c. 2. & l. 4. c. 3.*

Embăter, eris, ἐμβατὴς, balliſtæ foramen, ita dictum, quia in illud aliquid ἐμβάλλει. *Vitruv. l. 1. c. 2.* V. ibi *Bald. Lex.*

Emblēma, atis, n. 3. *opera di muſaico, opera intarſiata*, Germ. *eingelegte bunſtlich*, Gall. *ouvrage à la moſaique*, Hiſp. *muſayco*, ἔμβλημα, id, quod alteri operi inſeritur, atque illigatur, & opus ipſum, quod ex rebus inſertis conſtat, ab ἐμβάλλω, *conjicio, inſero*. Emblemata quædam *muſiata*, ſeu *vermiculata* dicuntur, ut quæ in parietibus fiunt, quæ minutis quibuſdam veluti vermiculis diſtincta ſunt: quædam *teſſellata*, ut quæ in pavimentis, quæ ex teſſellis ſtructa ſunt: quædam *ſegmentata*, ut quæ in lignis, quæ conſtant ex ſegmentis. Sed ſæpe confunduntur. *Lucil. apud Cicer. in Orat.* Quam lepide lexes compoſitæ, ut teſſeruiæ omnes arte pavimento, atque emblemate vermiculato. *Cicer. in Brut. c. 79.* Nullum niſi loco poſitum, & tanquam in vermiculato emblemate, ut ait Lucilius, ſtructum verbum videres. ¶ Emblemata etiam ornamenta erant apud veteres in vaſis argenteis, aureis, Corinthiis, quæ & inſeri, & eximi poterant. *Cic. Ver. 6. c. 22. & 23.* Vaſa autem ad Verrem deferuntur, Cybiratæ fratres vocantur, pauca improbant; quæ probarent, iis cruſtæ, aut emblemata detrahebantur. ¶ Metaphorice ponitur pro ornamento orationis. *Quint. lib. 2. cap. 4.* Ut extemporales eorum dictiones his velut emblematis exornarentur.

Emboliarius, a, um, adject. ſcenicus, *da ſcena. Plin. 7. c. 48.* Galeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam. V. *Embolium*.

Embolĭcus, a, um, adject. ut embolicæ ſpecies, apud *Vopiſc. in Aurel. c. 45.* Ita legit *Turneb. l. 28. Adverſ. c. 17.* & intelligit ſpecies, quæ ex Ægypto onerariis navibus, annuo vectigali, Romam mittebantur.

Embolimæus, V. Embolismalis.

Embolismālis, le, & Embolimæus, a, um, adject. ἐμβόλιμος, ἐμβολιμαῖος, intercalaris, inſtitius, inſertus, ab ἐμβάλλω, *Auſon. ecl. de ver. dier. annui ver. v. 13.* Menſe Numæ extremo nomen capit Embolimæi. Sic dies embolismalis, qui quarto quoque anno Februario inſeritur. Annus embolismalis, qui tredecim Lunæ curſus continet.

Embolismus, m. 2. ἐμβολισμὸς, intercalatio, quæ fieri ſolet, ut annorum ratio cum Solis curſu conveniat. V. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 13.*

Embolĭum, ii, n. 2. *intermedio della commedia*, Ger. *allerley kurtzweil*, Gall. *intermede*, Hiſp. *entremes*, ἐμβόλιον, pars fabulæ, cum aliquid interponitur, ab ἐμβάλλω, conjicio, interſero. Aliqui argumentum, & ingreſſum ſcenicum interpretantur. *Cicer. Q. Frat. lib. 3. epiſt. 1. ad fin.* Mirificum embolium cogito in ſecundum meorum librorum includere. *Id. pro Sext. cap. 54.* Qui omnia ſororis embolia novit.

Embŏlum, i, n. ἔμβολον, pars adunca, & errata in navi, Latine roſtrum. *Petron. Satyr.* Faſcium imam partem quaſi embolum navis æneum finiebat. ¶ Emboli maſculi torno politi, a *Vitruv. l. 10. cap. 12.* dicuntur certa lingua in machinis aquam attollentibus.

Embraſtum, intriti genus, cujus condiendi rationem docet *Apicius l. 9. in fine*.

Emedullo, as, a. 1. ἀνεμυελίζω, medullam eximo, extrabo. *Plin. lib. 22. cap. 22.* Alarum graveolentiam emenda radicis emedullatæ uncia.

Emendabĭlis, le, adject. emendari qui poteſt, *emendabile. Liv. l. 44. c. 10.* In errorem emendabilem lapſus.

Emendāte, adv. *correttamente*, Ger. *ohn fal*, Gall. *correctement*, Hiſp. *corregidamente*, ἐπανορθωτικῶς. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 2.* Pure, & emendate loquamur, quod eſt Latine. *Plin. l. 34. c. 8.* Primus hic videtur capillum & pubem non emendatius feciſſe, quam &c. *Vitruv. l. 10. c. 11.* Emendate deſcribere.

Emendatio, f. 3. *correzione*, מתקן, Germ. *verbeſſerung*, Gall. *correction*, Hiſp. *correccion, enmendamiento*, correctio. *Cic. 4. Fin. c. 9.* Hæc eſt correctio Philoſophiæ veteris, & emendatio. *Quintil. lib. 2. cap 4.* docet, nimia emendationis ſeveritate deficere puerorum ingenia.

Emendātor, m. 3. *correttore*, מתקן, Ger. *verbeſſerer*, Gall. *correcteur*, Hiſp. *corregidor*, ἐπανορθωτὴς, corrector. *Cic. pro Balbo.* O præclarum interpretem juris, auctorem antiquitatis, correctorem, atque emendatorem noſtræ civitatis.

Emendatorius, a, um, quod emendat. *Auguſt. in Pſal. 37.* Ignis emendatorius.

Emendātrix, f. 3. *correttrice*, מתקנת, Germ. *verbeſſerin*, Gall. *correctrice*, Hiſp. *corregidora*, ἐπανορθώτρια, correctrix. *Cic. 1. de Leg. c. 22.* Vitiorum emendatricem legem eſſe oportet.

Emendātus, a, um, adject. *emendato, corretto*, ἐπανορθωτικὸς. *Cic. in Brut. c. 74.* Emendata locutio & latina. *Id. de Amic. c. 27.* Emendati mores. *Petron. Sat.* Mulier omnibus ſimulacris emendatior. *Quintil. in ep. ad Trypho.* Ut libri in manus hominum quam emendatiſſimi veniant.

Emendĭcātus, o. 1. 2. quod abjectis, & humilibus precibus impetratur, extorquetur, *mendicato. Suet. in Caſ. c. 54.* Emendicata pecunia. *Leg. 14. C. de accuſation.* Emendicata ſuffragia.

Emendĭco, as, a. 1. *mendicare*, שׂחד. Ger. *erbetteln*, Gall. *mendier*, Hiſp. *mendigar*, ἐπαιτέω, more mendicantium aliquid peto. *Sueton. Auguſt. c. 91.* Stipem quotannis die certo emendicabat a populo.

Emendo, as, avi, atum, a. 1. *correggere*, יפר, Ger. *beſſern*, Gall. *amender, corriger*, Hiſp. *enmendar, corregir*, ἐπανορθόω, corrigo, quaſi a menda purgo. *Cic. Att. l. 2. ep. 16.* Ut annales ſuos emendem, & edam. *Id. 3. Leg. c. 13.* Civitas emendari & corrigi ſolet principum continentia. ¶ Pro curare, ſanare ſæpe uſurpat *Plin.* ut *l. 20. c. 16.* Dolores capitis emendantur contrito naſturtio. Sic *l. 24. c. 10.* emendare alvum citam.

Emenſus, a, um, adject. ſignif. paſſ. *miſurato, paſſato miſurando. Liv. l. 21. c. 30.* Multo majorem partem itineris emenſam cernunt.

Ementĭor, iris, itus ſum, d. a. idem, ac mentior, vel palam mentior, *mentire*, ψεύδομαι. *Cic. in Pare.* Alii id ementiti ſunt in eos, quos oderant. ¶ Accipitur etiam non inelegantter pro ſimulare, vel aſſimilare, effingere, ut Ementiri vocem, vel manum alicujus, &c. *Cic. pro Domo.* Qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adumbrare meliorem. *Id. ibid.* Satis ne tibi videtur a Senatu judicatum, me non ementitum eſſe auctoritatem ejus ordinis?

Ementītus, a, um, adject. paſſ. ſignif. *mentito, falſificato, finto. Cicer Philip. 2. c. 35.* Quod me de ementitis auſpiciis putares eſſe dictturum. Adde *lib. 2. de Nat. Deor. cap. 21.*

Emercor, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod mercor, *comperare. Tacit. Ann. 13. cap. 44.* Ingentibus donis adulterium emeratur. Et *Ann. 16. cap. 2.* Principis aditum emeratus.

Emerĕo, es, ui, itum, a. 2. idem quod mereo, *meritare*, ὑποτελῶμαι, *Vel. l. 2. c. 66.* Malebant ſibi nuntiari, quid emeruiſſent. *Plaut. Aul. 4. 10. 5.* Quid ego emerui adoleſcens mali? *Cic. Attic. l. 6. ep. 2.* Annuæ mihi operæ a. d. 3. Cal. Sext. emerentur. h. e. annuam adminiſtrationem claudo.

Emerĭor, eris, itus ſum, dep. 2. idem quod mercor, vel emereo. *Quintil. proœm. l. 1.* Altior ſolicitudo, quale judicium hominum emererer, acceſſit.

Emergo, is, erſi, erſum, n. 3. *ſorgere*, עלה, Ger. *auſſtehen*, Gall. *ſourdre, ſortir*, Hiſp. *ſalir debaxo de l'agua*, ἀναδύομαι, eſt eum, qui ſubter aquam merſus fuit, rurſus in lucem redire. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæ cum emerſiſſent, piſcemque cepiſſent. ¶ Translate eſt evadere, liberare ſe ex aliqua calamitate. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Emergere a fluctibus ſervitutis. *Id. Ver. 5.* Quamobrem iſtum nolim ex paternis probris ac vitiis emergere. ¶ Vel ſimpliciter exire. *Id. pro Leg. Man.* Emergere e patrio regno. *Colum. l. 11. c. 3.* Si ſuper terram emerſerit. ¶ Active etiam uſurpatur. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Iſta ſerpens, quæ tum hic delituiſſet, tum ſe emergit, & ſervat illuc. *Nepot Attic. c. 11.* Quibus ex malis ut ſe emerſerat. ¶ Item abſolute. *Juven. ſat. 3. v. 164.* Haud facile emergunt, quorum virtutibus obſtat Res anguſta domi. *Cic. pro Cal. c. 12.* Emergere, & ad bonam frugem ſe recipere.

Emerita Auguſta, *Merida*, urbs Hiſpaniæ, colonia Auguſti in ripa Anæ Luſitaniæ, in quam milites emeritos deduxit. Hinc

Emeritenſis, e, adject. qui Emeritæ eſt incola. *Auſon. epiſt. 24. v. 74.* Emeritenſis Anæ, latæque fluenta Garumnæ.

Emerĭtum, i, n. dicebatur præmium, vel pecunia, quæ emeritis militibus dabatur. *Modeſtin. l. 3. Dig. de re milit.*

Emerĭtus, a, um, o. 1. 2. partic. ab emereor. Emeritum ſtipendium, paſſive, dicitur, quod peractum eſt, cum jam milites miſſionem, ut veterani, impetraverunt. *Liv. l. 39. c. 19.* Translate *Cic. de Sen.* Tanquam emeritis ſtipendiis libi-

libidinis. ¶ Milites emeriti, vel emeritis ſtipendiis ſunt, qui militia perfuncti, ab eaque abſoluti vacationem iam habent. *Lucan. l.* 1. Quæ ſedes erit emeritis? quæ rura dabuntur, quæ noſter veteranus aret? quæ munera feſſis? ¶ Emerita arma, victricia, & finem belli imponentia. *Ovid. 4. Triſt.* Miles ut emeritis non eſt ſatis utilis armis. ¶ Translate emeriti boves dicuntur defeſſi, & opere, ac labore ſoluti. Sic emeriti canes, apud *Stat. l.* 3. *ſil.* 1. ¶ Emeriti ſenes, qui laboribus ſuis functi ſunt, & alios habent, qui pro ſe laborent. *Valer. lib.* 5. ¶ Emeritæ apes, quæ ſeſſæ ſunt. *Plin. lib.* 11. *cap.* 11. ¶ Emeriti anni, jam effluxi. *Martial. l.* 7. *epigr.* 62. Emeritos Muſis, & Phœbo tradidit annos.

Emerſus, us, ui, m. emergendi actus, *uſcita, il ſorgere. Plin. lib.* 18. *cap.* 25. de ortu beliaco: Emerſum hoc melius, quam exortum conſuetudo dixiſſet. *Vitruv. lib.* 10. *cap. ult.* Neque certum locum ſcire poterant, quo emerſum facturi fuiſſent hoſtes.

Emerſus, a, um, adject. qui emerſit, *uſcito, riſorto, Cic. in Vatin. c.* 7. Unus tu emerſus e cœno. *Liv. l.* 3. *c.* 13. Ex profunda emerſus palude equus. *Id. l.* 8. Emerſus ab admiratione animus.

Emetior, iris, itus ſum, dep. 4. idem ac metior. Sumitur fere pro conſicere, & quaſi emetiendo tranſire. *Virg. Æn.* 7. *v.* 160. Jamque iter emenſi. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Emetiri uno die ſpatium iugens. *Cic. de cl. Orat. cap.* 4. Ego voluntatem tibi profecto emetiar; ſed rem ipſam nondum poſſe videor. h. e. cumulate præſtabo, ſatisfaciam.

Emĕto, tis, n. 3. meto, extra meto, valde meto. *mietere. Horat. l.* 2. *ep.* 6. *v.* 22. Ne plus frumenti emetat agris.

Emicans, antis, adject. 3. qui emicat, & ſe attollit. *Tert. adv. Hermog. c.* 29. Segregatis aquis in cavatiorem ſinum emicantior ſacta eſt arida.

Emicatio, onis, f. actus emicandi, & ſe ſe attollendi. *Apul. de Mundo:* Torrentium curſus, & humores undarum, emicationeſque ſilvarum.

Emĭco, as, cui, n. 1. *riſplendere*, נגה, Germ. *ſcheinen*, Gall. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, ἀναλάμπω, effulgeo, reſplendeo. *Plaut.* Ex oculis quaſi radii emicant ſolis. ¶ Translate eſt excellere. *Plin. lib.* 35. *cap.* 11. Poſt eum emicuit longe ante omnes Euphranor Iſthmius. ¶ Eſt item exilire, extra ſalire. *Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Cæcinæ Volaterrano dracones emicuiſſe de extis læto prodigio traditur. ¶ Item attollere ſe ſe, & erigere. *Colum. lib.* 4. *cap.* 20. Quæ protinus emicet in jugum. *Plin. lib.* 17. *cap.* 8. Multis calamis ex una radice emicantibus. ¶ Item ſubſilire, ſubſultare. *Plaut. Aulul.* 4. 3. 4. Meum cor cœpit artem facere ludicram, Atque in pectus emicare. *Curt. lib.* 9. *cap.* 5. Magna vi ſanguinis emicante. h. e. exiliente crebro motu. Sic *Virgil. Æn.* 5. *verſ.* 337. Emicat Eurya lus. Atque horum omnium metaphora ab igne ducitur, qui crebris motibus attollitur, & micat.

Emigratio, onis, f. *audata altrove, partita*, actus emigrandi. *Ulpian. Dig.* 39. 2. 28. Detrimentum propter emigrationem inquilinorum.

Emĭgro, as, avi, atum, n. 1. idem, ac migro, *partirſi. Plin. l.* 6. *c.* 17. Emigrare finibus ſuis. *Cic.* 4. *Ver.* Ex illa domo ſic emigrat, ut, &c. ¶ Emigrare e vita, eſt mori. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. Ad vicem ejus, qui e vita emigraverit. ¶ Tranſitive uſurpatur a *Tirinio apud Non.* his verbis: Ex meis ædibus ſe emigrarunt. Habet & *Tert. de cor. milit. c.* 1.

Eminatio, f. 3. idem, ac minatio, *minaccia. Plaut. Cap.* 4. 2. 19. Quæ illæc eminatio eſt?

Eminens, o. 3. ἔξοχος, quod cæteris altius eſt, *alto, eminente. Cic.* 3. *Tuſc.* Eminens effigies virtutis. *Cæſ.* 2. *B. Civ.* Has trabes paulo longiores, atque eminentiores effecerunt. *Vellej. lib.* 2. *cap.* 72. Eminentiſſimæ ſimplicitatis vir. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Auctores eminentiſſimi. Appellatio Eminentiſſimi ſub poſterioribus Imperatoribus tribuebatur Præfectis prætorio, & Magiſtris militum. *Imp. Conſtantin. lib.* 12. *Cod. tit.* 47. *leg.* 1. & *Impp. Dioclet. & Maximian. lib.* 9. *tit.* 41. *leg.* 11. *& alibi.*

Eminenter, adverb. *altamente. Sidon. lib.* 1. *epiſt.* 11. Non eminentius, quam municipaliter natus.

Eminentia, f. 1. *eccellenza, eminenza*, יתר, Germ. *fortrefflichkeit*, Gall. *eminence*, Hiſp. *eminencia*, ἔξοχή, altitudo partium, & translate excellentia. *Cic.* 2. *Acad.* Quam multa vident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videbimus? *Plin. l.* 37. *c.* 10. Habere eminentias ſimiles verrucis.

Emĭnĕo, es, nui, n. 2. *ſovraſtare*, נגה, Germ. *hervorragen*, Gall. *ſurpaſſer*, Hiſp. *ſobrepujar*, ὑπερέχω, cæteris altior ſum, magis expoſitus ſum. *Cæſ.* 2. *B. C.* Nequid emineret, ubi ignis hoſtium adhæreſceret. ¶ Fere abl. habet cum præp. *e*, vel *ex*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Globus terræ eminens e mari. ¶ Vel acc. cum *extra*. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Duo oculi extra terram emineant. ¶ Vel acc. cum *per*. Liv. Eminet ferrum per coſtas. ¶ Item cum ſolo accuſativo, more activorum, quod tamen perrarum eſt, *Curt. l.* 4. *c.* 2. Jamque paululum moles aquam eminebat, & ſimul aggeris latitudo creſcebat. ¶ Translate eſt conſpicuum eſſe, apparere. *Cicer.* 2. *Tuſc.* Amplitudo animi maxime eminet contemnendis doloribus. ¶ Item cæteris antecellere. *Cic. in Or. c.* 29. Demoſthenes unus eminet inter omnes in omni genere dicendi. *Flor. l.* 4. *c.* 2. Pompejus ſuper utrumque eminebat.

Eminor, d. 1. idem ac minor, *minacciare. Plaut. Cap.* 4. 2. 11. Eminor, interminorque, nequis obſtiterit obviam.

Eminŭlus, o. 1. 2. *non troppo alto, diminutivo*, parum eminens. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Rectis dentibus, & eminulis, diſtantibus inter ſe.

Eminus, adv. *da lungi*, מרחוק, Ger. *von ferne*, Gall. *de loin*, Hiſp. *de lexos*, πόῤῥωθεν, a longinquo loco, a *manus*. Cominus enim dicimus, cum gladiis pugnamus, eminus, cum lanceis, quia gladius a manu non recedit, lancea e manibus emittitur. *Cic. de Sen. c.* 6. Nec excurſione, nec ſaltu, nec eminus haſtis, aut cominus gladiis uteretur. ¶ Differt a longe, quia ſignificat tacite quendam motum de loco. Non enim recte dixeris, *Eminus habito*, ut *Longe habito*, ſed bene *Eminus jaculis mitto*. Similiter Cominus differt a prope, quia ſignificat a loco propinquo, non in loco propinquo. Dicimus enim, *Cominus te percutiam*, non *cominus ſedeo*. Nihilominus tamen *Aſcon. Pedian.* Eminus eſt, inquit, Vulturnus Capua tria millia paſſuum.

Emĭror, aris, atus ſum, dep. 1. demiror, valde miror, *marauigliarſi forte*, ὑπερθαυμάζω. *Horat. l.* 1. *od.* 5. *v.* 8. Nigris æquora ventis Emirabitur inſolens.

Emiſcĕo, es, a. 2. idem quod miſceo. *Manil. l.* 5. *v.* 244. nec parce vina recepta Hauriet emiſcens. Al. aliter leg.

Emiſſarium, n. 2. *condotto d'acqua*, Ger. *ausflaſſeines ſees, oder waſſers*, Gall. *lieu ou on ecoule les eaux, ou les lacs*, Hiſp. *atuaril*, ὑδραγωγός, locus, per quem aqua e lacu, aut ſtagno emittitur. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 18. Nullo aprico horto, nullo emiſſario, nulla materia. ¶ Speciatim ſumitur pro foramine, quod in caſtello fit ad aquam inde emittendam, & diſtribuendam. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. & ibi *Bald. in Lex.* Alii leg. *immiſſarium*.

Emiſſarius, rii, m. 2. *ſpia, o corriero*, Ger. *botenlaufer*, Gall. *meſſager, eſpion*, Hiſp. *eſpia, menſagero*, ὑποκρυπτός, ἀγγελιαφόρος, qui ante exercitum emittitur, vel ad explorandum, vel ad prælium lacceſſendum. *Vellej. l.* 1. *c.* 18. Per emiſſarios ſuæ factionis. ¶ Item calumniator ſubmiſſus, & ſubornatus ab inimicis. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 2. Perſuaſerat nonnullis invidis meis, in me emiſſarium ſemper fore. ¶ Item furtorum conciliator, ſicut Aſcon. docet, atque interruntius, quia ſcilicet emittitur, ut exploret res furto opportunas. *Cic.* 5. *Ver.* Quia illis emiſſariis hæc tibi omnis pecunia quæſita ſit. ¶ Item palmes, qui emiſſus ex deputatione inſeritur imis ſcamnis, ut per ſingulos annos ad ſuperiora ſcandat. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Et emiſſario uno, qui ſubeat, uſque quo placuerit. ¶ Item equus, aries, & hujuſmodi, qui ad generandam ſobolem emittitur. *Plaut. Mil.* 4. 3. 20. ubi melius *admiſſarias* legitur.

Emiſſio, onis, f. ἀνανομή, actus emittendi. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Ut enim baliſtæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo graviores emiſſiones habent. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* Citra ſagittæ emiſſionem.

Emiſſitĭus, a, um, adject. *mandato fuori*, ἐξαποστάλιος. *Virg.* 4. *Georg. verſ.* 58. Emiſſum caveis agmen. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 71. Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum.

Emitto, tis, iſi, iſſum, a 3. *mandar fuori*, שלח, Ger. *ausſlaſſen*, Gall. *pouſſer hors, envoyer*, Hiſp. *embiar, echar fuera*, ἐκπέμπω, extra, vel foras mitto. *Plin. l.* 26. *c.* 5. Emittere venis ſanguinem. *Cic.* 2. *de Div.* Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, id eſſe fulmen. ¶ Fere conſtruitur cum præp. *e*, *ex*, *de*. *Cic.* 3. *Cat.* Ut abs te non emiſſus ex urbe, ſed in urbem immiſſus videatur. *Id. 6. Ver.* Cur hunc eundem repente de carcere emitti juſſerit. ¶ Item cum præp. *ad*, *in*, *per*. *Cic. Att. l.* 2. Emittat ad me Publius, qui obſignent. *Liv. l.* 24. Primos equites clamore ſublato in hoſtem emiſit. *Cæſ.* 2. *B. C.* Emittunt noctu per vallum. ¶ Sæpe eſt vibrare. *Cic. de Aruſp. reſp.* Tela, quæ collega patris emiſit. ¶ Item dimittere, *laſciar andare*, ut Emittere lacum, emittere aquam ex lacu, vel piſcina. *Cic. Att. l.* 4. Lacus Velinus a M. Curio emiſſus. ¶ *Plin. l.* 10. *c.* 33. Ventris faturitatem emittere. h. e. purgare. ¶ Item edere in lucem. *Cic.* 7. *Fam. ep. ult.* Ut etiam, ſi quando aliquid dignum noſtro nomine emiſimus, ingemiſcamus. ¶ Item libertate donare. *Ter. Adel.* 5. 9. 19. Haud dubium eſt, quin emitti æquum ſiet. *Plaut. Cap.* 2. 3. 48. Non erit tam avarus, quin te gratis emittat manu. ¶ Item proferre. *Cic. pro Planc. c.* 23. Maledicto nihil facilius emittitur, nihil citius excipitur. *Liv. l.* 1. *c.* 54. Emittere vocem.

Emo, is, emi, emptum, a. 3. *comperare*, קנה, Ger. *kaufen*, Gall. *acheter*, Hiſp. *comprar*, πρίαμαι, eſt aliquid ſibi comparare pecunia, vel alia re. Eſt 2. ordinis, & cum abl. pretii certi, & definiti conſtruitur. *Cic. in Fam.* Emi ipſam domum millibus nummum triginta quinque. ¶ Vel cum uno ex his ablativis pretii incerti, *Magno, permagno, maximo, plurimo, parvo, minimo, paululo, dimidio*, &c. ſub quo intelligitur pretio. *Cic. ad Att.* Emamus vel magno: ſin minus, ne parvo quidem poſſumus. *Id. pro Domo.* Emit domum prope dimidio carius, quam æſtimabat. ¶ Vel cum uno ex his genitivis pretii incerti, *Tanti, quanti, pluris, minoris, tantidem, quanticunque Cic. ad Att.* Minoris etiam empturum, ſi Veſtiniani rogaſſem. ¶ Admittit etiam ablat. perſonæ, a qua emimus, cum præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, *ex*, *de*. *Cic. pro Roſc. Am.* Bona hujus de L. Sylla duobus millibus nummum ſe ſe emiſſe, dicit Chryſogonus. ¶ *Bene emere* eſt parvo pretio emere, apud *Plaut. Moſt.* 1. 3. 139. Contra *male emere*, magno emere. *Id. ib.* 3. 2. 112. ¶ Emere per æs, & libram, V. *Mancipium*. ¶ Antique etiam tollere ſignabat. *Feſt.* Hinc comp. *Abemo*, quod eſt auferre.

Emoderor, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod moderor. *Ovid. l.* 1. *de Remed. amor. v.* 131. Ille dolor verbis emoderandus erit.

Emodŭlor, d. 1. idem ac modulor, *cantare. Ovid. 1. Amor. el.* 1. *v.* 30. Muſa per undenos emodulanda pedes.

Emolimentum, i, n. molitio, opus, ſtructura. *Cod. Theodoſ. l.* 19. *de Op. public.*

Emollior, iris, itus ſum, dep. 4. q. d. perfecte molior, ad finem perduco, confficio. *Plaut. Bacch.* 4. 5. 2. Magnum molior negotium; metuoque ut hodie poſſim emolirier. ¶ Sæpius uſurpatur pro excrcere, expellere. *Cæſ. l.* 4. *c.* 9. Sæca tuſſis, quæ nihil emolitur. *Col. l.* 8. *c.* 5. Per nares emoliri pituitæ nauſeam. ¶ Emoliri fretum venti dicuntur, qui illud commovent, & exagitant, apud *Sener. Agamem. v.* 478.

Emollītus, a, um, adject. *macinato*, a molo, is, ut emolitum hordeum, *Veget. lib.* 3. *cap.* 24.

Emollĕſco, is, n. 3. mollis ſo. *Cæſ.* 5. *c.* 28. Sine ulla vi clavus emolleſcit.

Emollĭdus, a, um, adject. *tenero, molle. Liv. l.* 34. *c.* 47. Labor, & æſtus emollida, & fluida corpora Gallorum reddit. Al. leg. *mollia*.

Emollĭo, is, ivi, itum, a. 4. *far molle*, idem ac mollio, ideſt, molle facio. *Liv. l.* 37. Humor arcus, fundaſque, & jaculorum amenta emollierat. ¶ Metaleptice eſt laxare. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Alvum leniter emollit lapſana. ¶ Translate eſt efforminatum reddere. *Liv. l.* 25. Metuens, ne ſirum quoque exercitum, ſicut Annibalis, nimia urbis amœnitas emolliret.

Emollītus, o. 1. 2. par. ab emollior, *effemminato, molle. Liv. l.* 31. Degener, & emollitus amœnitate Aſiæ hoſtis.

Emŏlo, is, ui, itum, a. 3. idem quod molo, *macinare. Perſ. ſat.* 6. *v.* 26. Meſſe tenus propria vive, & granaria (fas eſt) Emole. h. e. molendo exhauri, & liberaliter inſumendo.

Emolumentum, ti, n. 2. *utilità*, יתרון, Ger. *nutz*, Gall. *utilité*, Hiſp. *provecho*, ὄφλημα, utilitas, a *molo*, quia proprie ſic dicuntur, quæ emoluuntur, ut fruges. *Cic. pro Mil. c.* 12. Boni nullo emolumento impelluntur ad fraudem, improbi ſæpe parvo. *Juven. ſat.* 3. *v.* 21. Artibus honeſtis nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum. ¶ *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 34. Neque exercitum ſine magno commeatu, atque emolumento in unum locum contrahere poſſe. h. e. ſine magna frugum copia. Ital. *provianda, e foraggi*. Alii leg. *molimento*, h. e. conamine. *Victorius l.* 22. *variar. lect. c.* 10. retinet *emolumentum*, ſed pro molimento uſurpari putat. ¶ Item pro effectu, ſeu exitu alicujus rei. *Juſtin. l.* 9. *c.* 1. Bellum toti Græciæ inferre ſtatuit; ad cujus rei emolumentum pertinere ratus, ſi Byzantium in poteſtatem redigiſſet.

Emonĕo, es, ui, idem quod moneo. In Theſ. L. L. affertur locus *Plauti Aſin.* 4. 2. 17. cujus vera lectio pro *emone*, habet *ne me mone*.

Emorĭor, d. 3. idem ac morior, *morire. Cic. Att. l.* 7. Pro quo emori cum pie poſſum, tum libenter. ¶ Reperitur & in 4. conjug. *Ter. Eun.* Riſu omnes, qui aderant, emoriri. Adde *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 124.

Emortuālis dies, quo quis mortuus eſt. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 136. Certum eſt mihi hunc emortualem facere ex natali die.

Emortŭus, a, um, adject. idem quod mortuus, *morto. Plaut. Pœn.* 4. 2. 18. Emortuo verba facere. *Id. Aul.* 4. 5. 1. Emortuum ego me mavelim letho malo.

Emovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *muovere*, נדבין, Ger. *verrucken*, Gall. *emouvoir*, Hiſp. *mover, mudar*, eſt e loco movere. *Liv. l.* 6. *c.* 38. Lictorem, qui plebem de medio emoveret. *Ovid.* 3. *Faſt.* totum jam ſol emoverat orbem. h. e. extra horizontem extulerat.

Emōtus, a, um, adject. loco motus, *rimoſſo, tolto via*, ἀνακεκινημένος. *Virg. Æn.* 6. *v.* 382. Curæ emotæ. *Id. Æn.* 2. *v.* 493. Emoti cardine poſtes.

Empanda, f. 1. Paganorum Dea, ſic dicta, quod patentibus pagis, non clauſis more urbium præſſet. *Feſt.*

Empedŏcles, m. 3. Ἐμπεδοκλῆς, Philoſophus Agrigentinus. *Cicer. de Amic.* De rebus naturalibus verſibus ſcripſit, & egregium poema fecit. *Id. 1. de Orat.* Dixit, ex concordia, & amicitia elementorum cuncta conſtare, eorum diſcordia, & inimicitia diſſipari, & diſſolvi. De Empedoclis morte narrant, illum clam relictis ſociis Ætnam Siciliæ montem aſcendiſſe, & in ardentem ejus craterem ſe conjeciſſe, eo conſilio, ut, cum nunquam appareret, crederetur factus eſſe immortalis, ſed ejectis impetu ignis ferreis ejus crepidis rem fuiſſe deprehenſam.

Empedoclēus, a, um, adject. ad Empedoclem pertinens. *Cic. l.* 2. *Q. Fr. ep.* 10. Si Salluſtii Empedoclea legerit.

Empenetica, æ, f. ἐμπειρικὴ, ars ſtrenue eſuriendi. Ita legit *Turneb. Adverſ. lib.* 13. *cap.* 20. locum *Cicer. lib.* 8. *Fam. epiſt.* 1. quem locum ſupra retulimus in Embœnetica.

Emphăſis, ſ. 3. ἔμφασις, ſignificatio, expreſſio, Figura, cum plus intelligendum relinquitur, quam exprimitur, ut *Proſpice tu, qui plurimum cernis*. Auth.

ad

ad Her. l. 4. ¶ Est etiam Emphasis in una tantum voce, quæ significantior fit, & gravior cæteris. V. *Voss. l. 4. Instit. Orat.*

Emphractum, V. Embractum.

Emphragma, atis, n. 3. septum, cancellus. *Veget. l. 1. c. 47.*

Emphyteuma, atis, n. 3. ἐμφύτευμα, plantatio, insitio, & præcipue opera diligens ejus, qui Emphyteuta est, circa fundum emphyteuticum, vulg. *meliorazio. L. ult. Cod. de Jur. Emphyt.*

Emphyteusis, f. 3. ἐμφύτευσις, insitio, sive plantatio. Apud JCtos *l. 4. &c. Cod. de jur. emphyt.* est contractus juris civilis, *livello*, quo prædium quoad dominium utile alicui ad longum tempus, vel in perpetuum conceditur, ea conditione, ut certam pensionem solvat. Olim agri inculti, ac minus fructiferi hoc modo dabantur, ut plantatione, & cultu meliores, utilioresque redderentur. Postea usus obtinuit, ut etiam agri fœcundi in emphyteusim darentur.

Emphyteuta, æ, m. *livellario*, qui fundum, vel agrum alicujus in emphyteusim acceptum colit. *Leg. 4. Cod. de jur. emphyt.*

Emphyteuticarius, ii, m. 2. idem qui emphyteuta. *Leg. 1. Cod. de mancip. col.* Emphyteuticarios gravant coloni.

Emphyteuticus, a, um, adject. ad emphyteusim pertinens, ut emphyteuticum prædium. *Leg. 13. Cod. de præd. & al.* Fundi emphyteutici, *Leg. 2. Cod. de mancip. & colon.*

Empirice, f. 1. Medicinæ pars, quæ sola experientia curat. *Plin. l. 29. c. 1.* Alia factio ab experimentis se cognominans Empiricen, cœpit in Sicilia.

Empiricus, m. 2. qui sola experientia medetur, a πεῖρα, experior. *Cels. in præf.* Qui se Empiricos ab experientia nominant.

Emplastratio, onis, f. 3. unctio per emplastrum. Translate dicitur de arboribus, cum cortex eximitur inoculationis gratia, ut aptari queat cortex par ex altera arbore, *impiastramento, s' innestare a occhio, Col. l. 11. c. 2.* Emplastrationem facere. Adde *Plin. l. 17. c. 16. & Pallad. l. 3. c. 17.*

Emplastro, as, a. 1. est emplastro ungere. Translate inoculare. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Possunt, si jam librum remittunt, inseri oleæ, vel emplastrari. Adde *lib. 5. cap. 11.*

Emplastrum, n. 2. *empiastro*, חוד, Germ. *pflaster*, Gall. *emplatre*, Hisp. *emplasto*, ἔμπλαστρον, medicamentum, quod ex variis rebus fingitur, & formatur, al. cataplasma, ab ἐν, & πλάττω, *fingo, formo*, quia formatur, ut eo vulnera illinantur. *Plin. l. 21. c. 4.* Imponuntur emplastra vulneribus, malagmata super integram cutem injiciuntur. Adde *Cels. l. 5. c. 18.*

Emplecton, structuræ muri genus, in quo frontibus tantummodo expolitis, interiora temere farciuntur, & replentur. *Plin. l. 36. c. 22. Vitr. l. 11. c. 8.*

Emporetica charta est, in qua merces a mercatoribus involvuntur, quæ scribendo inutilis est, ab ἐμπορητικὸς, ad mercaturam pertinens. *Plin. l. 13. c. 12.* Nam emporetica inutilis scribendo, &c.

Emporiæ, f. 1. *Ampurias*, olim urbs Indigetanorum, maxima, in Hisp. Tarrac. nunc opp. Cataloniæ, in ora lit. maris Medit. ¶ Emporiæ item, Tibula, *Castel Aragonese*, urbs Sardiniæ, prope olbia Termi flu. cum arce, & portu capaci.

Emporium, n. 2. Empoliæ, *Empoli*, opp. agri Florentini, ad Arnum fl. ¶ Emporium item, *Ponte Nura*, pag. Æmyliæ, ad Nuram fl. apud Placentiam.

Emporium, n. 2. *mercato*, *Ger. kauffhaus*, Gall. *marche*, Hisp. *emporio*, ἐμπόριον, locus mercatus, forum nundinarium, ubi res venales exponuntur, ab ἔμπορος, mercator, vel ab ἐμπορέω, negotior. *Cic. Att. l. 5. ep. 2.* Cum per emporium Puteolanorum iter facerem.

Empsito, V. Emptito.

Emptio, vel Emtio, onis, f. *compera*, ἀνή. *Cic. pro Cæc. c. 6.* Emptionem facere. *Id. Att. l. 12.* Tres habet conditiones, aut emptiones ob hastam. ¶ *Emptio per as, & libram* quid sit, V. Libripens.

Emptionalis, le, adject. *Cic. l. 7. Fam. ep. 29.* Si inter emptionales senes venale proscripserit. Sed legendum est *Coemptionales*; quam vocem V. suo loco. Legitur tamen *emptionalis* non semel in *Cod. Justinianeo.*

Emptitatus, a, um, adject frequent. *comperato. Col. lib. 8. c. 10.* Ternis denariis singuli emptitati.

Emptitius, a, um. 2. *cio si compera*, Germ. *gekaufft*, Gall. *ce qu'on achete*, Hisp. *comprado*, quod est de numero eorum, quæ empta sunt, vel emi solent. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Hic aprum glans cum pascit emptitia, facit pinguem. *Petron. Fragm.* Servus emptitius.

Emptito, as, a. 1. frequenter emo. *Plin. lib. 33. cap. 1.* Allos cotiis boum, alios ferro, caputque rebus emptitasse tradit. *Plaut. Caf. 2. 5. 39.* Non ego illud verbum titivillitio emptitem. Alii leg. *empfitem.* Plures *emiffim titivillitio.* h. e. emerim.

Emptor, ris, m. 3. *compratore*, קונה, Germ. *kauffer*, Gall. *acheteur*, Hisp. *comprador*, ὠνητὴς, qui emit. *Cic. 3. Off. cap. 12.* Ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret.

Emptrix, icis, f. quæ emit. *Leg. 63. ff. de evict. & dupl. stipul.* Cum emptrix non provocaverit.

Emptorio, is, n. 4. cupio emere. *Var. in procem. l. 2. de R. R.* propterea quod te emptorientem in campos macros ad mercatum adducunt crebro pedes.

Emptus, vel Emtus (& etiam scribi possunt ab emo derivata) a, um, *comperato*, ἀνητὸς, *Cic. in Pis. c. 15.* De lapide emptus. *Lucan. l. 10. v. 107.* Pax domis ingentibus empta.

Empyi, vel Empylici, ægroti, quibus in thorace suppuratio fit. *Martel. Empyr. c. 16. & Theod. Priscian. l. 2. par. 2. c. 10.*

Emucidus, a, um, adject. idem quod mucidus. *Var. R. R. l. 1. c. 31.* Emucidum sarmentum. *Plin. l. 17. c. 22.* Emucida vitis. Sed utroque in loco *Scalig.* & *Harduin. ejunctidum* reponunt.

Emugio, is, ivi, itum, ἐμυκάομαι, idem ac mugio, vel cum mugitu profero. *Quint. l. 2. c. 12.* Clamant ubique, & omnia levata manu emugiunt.

Emulgeo, es, ulsi, ultum, 2. 2. *smungere*, ἐξαμέλγω, mulgeo, mulgendo tollo. *Colum. l. 7. c. 3.* Sed prius quam hoc fiat, exiguum emulgendum est.

Emulsus, a, um, nom. est particip. ab emulgeo. *Catul. carm. 67. v. 110.* Siccari emulsa pingue palude solum.

Emunctio, f. 3. actus emungendi, *lo smungere. Quintil. l. 11. c. 3.* Cum emunctio etiam frequentior non sine causa reprehendatur.

Emunctus, o. 1. 2. purgatus, & translate exhaustus, pecunia denudatus. *Plaut. Bacch.* Miserum me auro esse emunctum. *Horat. de Art. poet. v. 398.* Pythias emuncto lucrata Simone talentum. ¶ Emunctæ naris &c. V. Naris.

Emundatus, a, um, adject. *mondato. Colum. lib. 3. cap. 15.* Seritur ergo prius in emundata pastinatione.

Emundo, as, avi, atum, a. 1. *mondare, nettare*, ἐκκαθαίρω. *Col. l. 2. cap. 15.* Quædam pluviis diebus, ut bubilia, & ovilia debent emundari.

Emungo, is, emunxi, emunctum, a. 3. *nettarsi il naso, soffiarsi il naso, mocare*, מקנח, Ger. *die nasen butzen*, Gall. *se moucher*, Hisp. *sonarse las narizes*, ἀπομύττω, nares purgo, quod fit, cum mucus ex eis detrahitur. *Plin. l. 35. c. 11.* Pinxit Theodorus juvenem emungentem. ¶ Per translationem emungere ponitur pro spoliare, seu fraude extorquere. *Ter. Phor. 4. 4.* Emunxi argento senes. ¶ *Cubito se emungere*, scomma est proverbiale, quod in eos dici consuevit, qui artem aliquam immundam exercent. Illi enim, cum manus semper habeant inquinatas, cubito digitorum loco utuntur. *Auct. ad Herenn. l. 4.* Quiesce tu, cujus pater cubito se emungere solebat. ¶ *Emunxti*, pro emunxisti, legitur apud *Plaut. Most. 5. 1. 60.*

Emunio, is, idem ac munio, *munire. Tac. in vit. Agric. c. 31.* Corpora ipsa, ac manus sylvis, ac paludibus emuniendis verbera inter ac contumelias conterunt. *Virg. 8. Æn. v. 228.* Fultosque emuniit obice postes.

Emunitas, atis, f. 3. immunitas. Usus est *Tert. de Resur. c. 48.*

Emunitus, a, um, adject. *fortificato, munito*, κατωχυρωμένος. *Liv. lib. 14. cap. 21.* Locus arctis in modum emunitus. *Id. lib. 21. cap. 7.* Murus supra cæteræ modum altitudinis emunitus.

Emusco, as, a. 1. muscum adimo, purgo. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Oleæ putantur, & emuscantur.

Emusitatus, adamussim factus. *Fest.*

Emutatus, a, um, adject. mutatus. *mutato. Quintil. lib. 8. cap. 2.* Emutatis in perversum dictis.

Emutio, is, n. 4. *ammutire*, χρίζω, Gleo. *Plaut. Merc. 5. 2. 55.* Etiam emutis? omnia commonstrabo. Meliores libri habent, *etiam mutuis?*

Emuto, as, a. 1. *mutare*, idem quod muto. *Manil. lib. 6. vers. 247.* appositis caput emutare capillis.

E ANTE N.

En, *ecce*, ecce, *lat.* Construitur cum nomin. vel accus. *Cic. pro Dejot. c. 6.* En crimen, en causa, cur Regem fugitivus, dominum servus accuset. *Plaut. Amph.* En tectum, en tegulas, en obductas fores. ¶ Sæpe verbis jungitur. *Cic. ad Q. Frat.* En mediocri me dolore putas affici. ¶ Item aliis partibus orationis. *Cic. pro Sext.* En, cur cæteri Reges stabilem esse suam fortunam arbitrentur. ¶ En unquam pro unquam ne? *Liv. l. 9. c. 20.* En unquam futurum, ut congredi armatis cum Samnite liceat? *Virg. Ecl. 8. vers. 7.* En erit unquam ille dies? ¶ *En ecce* per pleonasmum interdum ponitur, vel ad majorem ostendendi vim. *Sen. in Oedip.* En ecce rapido sæva protipuit gradu. *Aristophanes* quoque eadem ratione ἰὼ ἰὼ dixit.

Enallage, ἐναλλαγὴ, scil. permutatio; figura est, qua pars pro parte ponitur, vel accidentia permutantur. V. Grammaticos.

Enargia, æ, f. 1. ἐνάργεια, evidentia, sive repræsentatio, illustratio. Figura, cum res ita describitur, ut cerni videatur. *Quintil. lib. 6. cap. 2.* Sunt, qui adjiciant his *evidentiam*, quæ ἐνάργεια græce vocatur. Constat descriptione rerum, locorum, & personarum.

Enarrabilis, le, o. 3. quod enarrari potest. *Quintil. l. 6. c. 3.* Motu animi quodam, nescio, an enarrabili indicatur.

Enarrate, adverb. narrando, explicando. Ejus comparat. *Enarratius* aliquoties utitur *Gel.* ut *l. 10. c. 1.* Tiro enarratius scripsit.

Enarratio, f. 3. ἐξήγησις, narratio. *Quint. l. 2. c. 5.* Exigitur a Grammaticis Poetarum enarratio. h. e. interpretatio.

Enarrator, oris, m. qui enarrat. *Gel. l. 18. c. 9.* Enarrator Sallustii. h. e. interpres. Et *c. 6.* Idonei rerum antiquarum enarratores.

Enarro, as, a. 1. *narrare perfettamente*, ἐξηγέομαι, perfecte, vel ad finem narro, vel omnia narratione complector. *Cic. pro Mart.* Quæ non dicam exornare, sed enarrare res tuas gestas possit. *Ter. Adel. 3. 3. 11.* Omnem rem modo seni, quo pacto se haberet, enarramus ordine.

Enascor, eris, d. 3. idem quod nascor, sive ex alio nascor, *nascere. Cic. Att. l. 11. ep. 2.* Ex multis meis miserrimis curis est una enata. *Var. l. 1. R. R. c. 41.* Ex semine tardius enascebatur.

Enato, as, n. 1. *nuotare*, ἐκνήχομαι, natando evado. *Hirt. de B. Alex. c. 28.* Octingentorum passuum spatio ad oppidum enataverunt. ¶ Translate est se se expedire. *Cic. 5. Tusc.* Enatant tamen Epicurus, Hieronymus, &c.

Enavigatus, a, um, adject. *navigato*, ut sinus enavigatus, *Plin. l. 9. c. 5.* Enavigato Malæo, *Symm. l. 8. ep. 61.*

Enavatus, a, um, adject. diligenter confectus, *fatto con diligenza. Tac. l. 3. hist. c. 74.* Præmia enavatæ operæ petebant. Vulgati libri multi habent, *novate.*

Enavigo, as, n. 1. *navigare*, ἐκπλέω, navigando evado, navigio trajicio. *Plin. l. 6. c. 17.* Nec potuisse ante menses quinque enavigare. ¶ Translate ponitur pro egredi, exire. *Cic. 4. Tusc. c. 14.* A quibus tanquam e scopulosis cotibus enavigavit oratio.

Encænia, orum, n. ἐγκαίνια, festus dies, propter dedicationem alicujus novi operis celebratus, a *nuvis*, novus. Assertur hæc vox ex *Quint. l. 7.* sed Græcis literis scripta. Usus est & *Augustin. tract. 84. in Joan.* ubi ait: Quandocunque novum aliquid fuerit dedicatum, encænia vocantur. Jam & usus habet hoc verbum: si quis nova tunica induatur, encæniare dicitur, &c.

Encardia, f. 1. gemma, in qua nigri cordis effigies eminet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Encarpa, orum, vel Encarpus, i, apud *Vitruv. l. 4. c. 1.* dicitur florum, frondiumque, & pomorum implexus, atque contextus, ornatus causa alicubi pictus, vel sculptus. Encarpis, inquit, pro crinibus dispositis frontes ornaverunt.

Encaustes, m. 1. ἐγκαύστης, qui igni adhibito aliquid fingit. *Vitr. l. 7. c. 9.* Quod facere ab encaustæ didicerat.

Encaustice, es, f. 1. *pittura a fuoco*, ἐγκαυστικὴ, genus picturæ, in quo ignem adhibebant, ab ἐγκαίω, inuro. In ebore enim, aut cornu utebantur cestro, seu vericulo ignito: januis, ac tabulis ceras discolores inducebant, quas postea inurebant, vel illiquefactis igne ceris penicillo pingebant. *Plin. l. 35. c. 11. & Apul.*

Encausticus, a, um, o. 1. 2. quod per encausticen factum est. *Plin. l. 35. c. 11.* Sed aliquanto vetustiores encausticæ picturæ extitere.

Encaustum, n. 2. ἔγκαυστον, inustum, materia adusta ad picturam apta. *Plin. l. 36. c. 25.* Figulinum opus encausto pingere.

Encaustus, a, um, o. 1. 2. quod encaustice pictum est. *Mart. l. 3. epigr. 47.* Encaustus Phaethon tabula depictus in hac est.

Enceladus, m. 2. ἐγκέλαδος, Gigantum maximus, Titanis, & Tertæ filius, quem Jupiter fulmine ictum Ætnæ monti supposuit, cujus corpore semiusto, pars ea, quæ vivit, ignem spirat præ ira, ac furore. *Virg. 3. Æn. v. 578.*

Enchiridion, n. 2. ἐγχειρίδιον, manuale, exiguus quivis libellus, ab ἐν, & χεὶρ, manus, quia manu nullo negotio circumferri potest. Extat hujusmodi libellus *Augustini* ad Laurentium inscriptus. *Pompon.* quoque Jurisconsultus librum *enchiridii* titulo scripsit, ut legitur in lemmate legis 2. *tit. 2. leg. 1. Digest.* & alibi. ¶ Item brevis pugio, & remi pars illa, quæ manu comprehenditur, apud Scriptores Græcos.

Encimibomata, seu encombomata, n. 3. vestes puellares. *Cat.* Ut puellæ habent potius in vestitu chlamydas, encimibomata, & parmacidas, quam togas. Alii legunt, *Encimibiota. Var. apud Non. c. 14. n. 38.*

Enclima, atis, n. 3. ἔγκλιμα, inclinatio, curvatura. *Vitr. l. 9. c. 9.*

Encliticus, o. 1. 2. ἐγκλιτικὸς, inclinativus, ut Conjunctiones encliticæ, *que, ve, ne*, quoniam accentum ad se inclinant, apud Grammat.

Encolpiæ, m. 1. ἐγκολπίαι, venti, qui e mari veniunt per sinus. *Apul. de Mundo.*

Encolpismus, i, m. clyster uterinus. *Prisc. l. 3. c. 5.* Encolpismo uti. Est a κόλπος, sinus, uterus.

Encombomata, V. Encimibomata.

Encyclius, a, um, o. 1. 2. ἐγκύκλιος, orbicularis. Sumitur pro scientia circulari, & ex omnium disciplinarum orbe confecta. *Vitruv. l. 6. in præfat.*, Encyclios, doctrinarum omnium disciplina dicitur. ¶ Encycliæ commentationes sunt, in quibus de rebus omnibus tanquam in circulo passim quæritur, quas Cicero quæstiones *populares*, Gellius *extrarias*, hoc est, *exoticas*, Martianus *cyclicas* vocat, ut sunt libri Problematum, &c. Sed vox Græca est, nec temere latinis literis scribenda.

Encyclopædia, f. 1. ἐγκυκλοπαιδεία, orbiculata disciplinarum series, sive doctrinæ orbis, quasi ἐγκύκλιος παιδεία, orbicularis doctrina. *Quintil.* Ut efficiatur orbis ille doctrinæ, quem Græci ἐγκυκλοπαιδείαν vocant. ¶ Græca vox est, Græcisque literis scribenda.

Endelechia, V. Entelechia.

Endiadys, yos, f. 3. Figura, cum una res metri causa in duas dividitur, ut apud *Virg.* Molemque, & montes insuper altos. pro moles montium. *Serv. in 2. Æn.* Sed ibi legendum est *in bus bus, unum per duo.* V. *Voss. l. 3. Instit. Orat.*

Endiœum, V. Eudiœum.

Endo, præp. in, apud vet. ab ἐν τῷ, *in hoc*, vel ab ἔνδον, *intus. Cic. 2. de Leg.*

Ollos, quos endo Cœlum merita vocaverint, al. *endo Cœlo merita locaverunt.* *Fest.* Endo procinctu. *Lucret. l.* 2. *v.* 1094. Endo manu.

Endortiam, n. 2. initium, apud vet. *Fest.*

Endopedio, V. Indupedio.

Endoplôro, n. 1. imploro, apud vet. *Fest.*

Endotercisus, a, um, adject. V. Intercisus.

Endotuitur, intuetur: ab antiquo *endo* pro *in*. *Enn.* apud *Non. c.* 4. *n.* 385. ubi al. leg. *inde tuitur.*

Endromidátus, a. 2. endromide vestitus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 1. Tu endromidatus exterius, intrinsecus tasceatus.

Endrómis, idis, *f.* 3. vestis hirsuta longiore villo, al. solox, burrus, burra, a δρόμος, cursus, quod illa in cursu uterentur, ne scil. post exercitationem calefacta corpora refrigescerent. *Juven. Sat.* 3. *v.* 103. Igniculum brumæ si tempore poscas, Accipit endromidem.

Endymíon, onis, m. 3. nomen ejus, qui primus Lunæ cursum invenit. Fabulantur, hunc a Luna adamatum fuisse, & ab ea in Latmio Cariæ monte consopitum, ut eum dormientem oscularetur, & nondum experrectum adhuc dormire. Hinc prov. Somnus Endymionis: *Plato in Phædone, Cic. 5. Fin. & 1. Tusc. c.* 38.

Endymionéus, a, um, adject. ab Endymione. *Auson. Idyl. 6. v.* 40. Endymioneos solita affectare sopores, Cum face, & attrigero diademate Luna bicornis.

Enecátrix, icis, f. quæ enecat. *Tert. adv. Marc. l.* 1. *c.* 29. Duritia Pharaonis nascentium enecatrix.

Enêco, as, avi, atum, a. 1. idem quod neco, ἀποκτείνω, *strangolare*, ἀναιρέω. *Plaut. Amph.* 5. 1. 67. Puer ambos angues enecat. *Col. l.* 11. *c.* 3. Ne herbis enecetur ruta. ¶ Enecare aliquem, translate fumitur pro valde molestum esse, obtundere, obruere. *Ter. Eun.* 3. 5. 6. Rogitando aliquem enecare. ¶ Apud *Plaut.* est *Enico* antiquo more, *Merc.* 3. 2. 14. Jam jurgio enicabit, si intro rediero.

Enectus, a, um, adject. significat non tam mortuum, quam propemodum mortuum, ut inquit *Val. l.* 9. *c.* 28. *fmunto, consumato, mezzo morto,* ἀπόπνους, ἡμιθανής, ut enectus fame. *Cic.* 2. *Divin. c.* 33. Siti enectus. *Id. Tusc.* 1. *c.* 5. Enectus inopia. *Id. l.* 1. *Divin. c.* 39. Provincia enecta. *Id. Attic. l.* 6. *ep.* 1. ¶ Ponitur & pro mortuo. *Plin. l.* 7. *c.* 9. Auspicatius enecta parente gignuntur. Loquitur de iis, qui e cæso matris utero prodeunt.

Energêma, atis, n. ἐνέργημα, opus, effectus, seu ἐνέργεια, quod operationem sequitur. V. *Tertull. de Præscript. c.* 30. & *de exr. Christi, c.* 34.

Enervátio, onis, f. *debilezza, fiacchezza*, virium defectus. *Arnob. l.* 3. Voluptatis enervatione languescere.

Enervátus, a, um, adject. *fmorvato.* ¶ Sæpe translate ponitur pro homine sine animo. *Cic. pro Sext.* Cum hominibus enervatis, atque exanguibus Consulatus tanquam gladius esset datus. ¶ Item pro levi, infirmo. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 17. Mollis, & enervata putanda est Peripateticorum ratio, & oratio.

Enervis, ve, o. 3. vel enervus, a, um, *debole*, חלש, Ger. *schwach, wveibiſch*, Gall. *foible, -mol*, Hisp. *flaco, fin nervos*, ἄνευρος, debilis, quasi sine nervo. *Quint. lib.* 9. *cap.* 4. Duram potius, atque asperam compositionem malim esse, quam effœminatam, & enervem. *Apul. l.* 1. *Met.* Enerva saltatio. id est, quæ sinuosis flexibus, & corpore plicatili fit.

Enervo, as, a. 1. *indebolire, fnervare*, חלש, Germ. *ſchwechen*, Gall. *enerver*, Hisp. *enflaquecer*, ἐκλύω, debilito, quasi nervis, & robore spolio. *Cic. de Sen. c.* 10. Non plane me enervavit senectus.

Enervus, a, um, enervis. *Apulej. post init. l.* 1. *Metam.* Enervam, & exossim saltationem explicat. Ita leg. *Elmenhorſt.* Alii *enervem, & exoſſem.*

Engibita, quid sint apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 12. non satis constat. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Engonâsi, indecl. fileris nomen, al. Ingeniculus, quasi *in γόνασι*, in genibus. Ab Ovidio *genu nixus* dicitur. *Manil. lib.* 5. *v.* 645. Nixa genu species, & Græo nomine dicta Engonasi. ¶ Est etiam Engonasis, is. *Cic. in Arat.* Engonasim vocitant, genibus quod nixa feratur.

Engonîton, i, n. γόνυ πῆχυς, genus horologii Solaris portatilis, de quo *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Enharmonicus, a, um, ἐναρμόνιος, concinnus, harmonicus. *Macrob. lib.* 2. *in Somn. Scip. c.* 4. Melodiæ musicæ tria sunt genera, enharmonicum, diatonum, & chromaticum.

Enhýdris, idis, f. 3. vel enhydrus, i, masc. 2. ἔνυδρις, ἔνυδρος, coluber in aquis vivens. *Plin. l.* 32. *c.* 7. & *c.* 9. & *l.* 30. *c.* 3. ¶ Item gemma, in qua aqueus liquor fluctuare videtur. *Plin. l. ult. c. antep.*

Enîber, vel eneber, bra, brum. V. Inebræ aves.

Enîco. V. Eneco.

Enim, *perciocchè*, כי, Ger. *denn*, Gall. *car*, Hisp. *porque*, γάρ, nam, conjunctio causalis. Fere semper postponitur. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Terra enim profecto pars mundi est. *Idem Ver.* 3. Attendite enim diligenter. ¶ Interdum invenitur in principio orationis, sed rarius. *Plaut. Most.* 5. 2. 23. Enim istic captio est. Atque ita multis in locis, quæ colligit *Pareus in Lex. Crit. Tac.* 4. *hist. c.* 11. Asiaticus (enim is libertus) malam potentiam servili supplicio expiavit. ¶ Neque semper probandi causa, sed etiam pro *autem* ulurpatur, ut in allato Taciti exemplo videre est, & *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 7. Dumnorix cum equitibus Æduorum, insciente Cæsare, domum discedere cœpit, &c. Ille enim revocatus restitere, ac se manu defendere cœpit. ¶ Habet etiam vim affirmandi, ut *enimvero. Plaut. Cas.* 2. 4. Te, uxor ajebat tua, me vocare. St. enim vocare jussi. *Ter. Adelph.* 2. 1. 14. At enim non sinam. ¶ Aliquando non causam sed effectum significat, sumiturque pro ideo. *Virg. Georg.* 3. *v.* 70. Semper erunt, quarum mutari corpora malis; Semper enim referre. ¶ Interdum redundat ad elegantiam. *Virg.* 1. *Æn. v.* 23. Progeniem sed enim Troiano a sanguine duci Audierat. *Plaut. Amph.* 2. 2. 34. Quid tibi illuc in mentem venit? So. Quia enim sero advenimus.

Enímvero, adv. significat certe, *certamente, sì ma*, & fere ponitur in principio. *Ter. And.* 1. 3. Enimvero, Dave, nihil loci est socordiæ. Ubi *Donatus* notat, hoc adverb. significationem habere nimium permoti, ac irritati animi. Sic *Cic. Ver.* 3. *c.* 26. Enimvero ferendum hoc non est. ¶ Interdum postponitur. *Ter. Eun.* 2. 3. 37. Incommode hercle. Ch. Immo enimvero infeliciter.

Enipeus, m. 2. flu. parvus Thessaliæ, qui ex Olympo monte profluit, Pharsalum urbem alluit, ac in Peneum Apidamo mixtus delabitur. ¶ Enipeus item, Enipheus, Barnichius, 8. Peloponnesi, qui in Alpheum fluit. *Luc. l.* 7. *v.* 236. Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus.

Enîsus, m. 3. *Nisi*, flu. parvus Siciliæ, in valle Demonæ, qui in fretum Siculum cadit ex adverso prom. Leucopetræ.

Enitêo, es, ui, n. 2. *risplendere*, διαλάμπω, clare, seu valde niteo. ¶ Translate *Auct. ad Her. l.* 4. Unum potuisse in omnibus elocutionis partibus enitere. *Cic. pro Plac. c.* 7. Athenæ non solum in Græcia, sed prope cunctis gentibus enitebant. *Liv. l.* 1. In eo bello virtus enituit Tullii.

Enitésco, is, ui, n. 3. idem quod enitco, *risplendere, comparire. Col. l.* 9. *c.* 14. Mel optimæ notæ enitescit Autumni Æquinoctio. *Gel. l.* 17. *c. ult.* Jam fama, virtutique felicitatis Romanæ apud exteras gentes enitescere incœptabat.

Enîtor, eris, enisus, vel enixus sum, d. 3. *sforzarſi, τυπάομαι*, est conari, elaborare, multo conamine, & labore aliquid perficere. *Cic. in Fam. l.* 3. *ep.* 10. Illud pugna, & enitere, ne quid temporis mihi protogetur. *Id. de Amic.* Eniti, & efficere, ut, &c. *Id.* 2. *de Orat.* Eniti in aliqua re. ¶ Ponitur & pro, cum difficultate in altum ascendere. *Curt. l.* 8. *c.* 11. Nihil tam altum natura constituit, quo virtus non possit eniti. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Per ardua enisus. *Tac. Ann.* 2. *c.* 20. Ut pars æquo aditu in silvam incederet, pars objectum aggerem enitteretur. ¶ Metonymice ponitur pro parere, *partorire*, quia mulieres pariendo valde laborant. *Plaut. Amph.* Geminos Alcmena enititur. *Liv. l.* 40. *c.* 4. Theoxena plures enixa partus. *Colum. l.* 8. *c.* 11. Gallinæ ova enitentes.

Enixe, adverb. *studiosamente*, Germ. *mit allem fleiſſ*, Gall. *avec toute diligence, avec effort*, Hisp. *muy cuydosamente*, σπουδαίως, studiose, & cum magno conatu. *Cic. pro Sext. c.* 16. Meam causam omnes boni enixe susceperant. *Suet. Tiber. c.* 32. Quo enixius opem ferrent. *Id. in Cæs. c.* 5. Auctores restituendæ Tribunitiæ potestatis enixissime juvit.

Enixim, adverb. idem quod enixe. *Sisen. apud Non. c.* 2. *n.* 301. Enixim omnia facere, ac dicere contra fortunas, atque honores hujus ordinis.

Enixus, us, ui, m. partus, *parto. Plin. l.* 10. *c.* 63. Post unum ab enixu annum.

Enixus, a, um, adject. qui enititur, & conatur, item qui fidit aliqua re. *Tac. Ann.* 14. *c.* 27. Fratris opibus enixus. ¶ Enixa mulier dicitur, quæ peperit, & partu levata est. *V. Non. c.* 1. *n.* 281. & *c.* 4. *n.* 165. *Virg. Æn.* 3. *v.* 391. Sus triginta capitum fœtus enixa. ¶ Passiva significatione, *partorito. Justin. l.* 43. *c.* 2. Pueri in lyco Martis enixi sunt. ¶ Translate est vehemens, intentus. *Plin. l.* 9. *c.* 8. Conscii sibi enixioris operæ.

Enna, f. 1. *Castro Joannis*, urbs Siciliæ, in umbilico insulæ, in monte, al. in valle Neætina, inter Leontinos, & Panormum ad Oce. ab Enno Syracusano condita, olim templo Cereris clara, ubi Proserpinam raptam fabulantur. V. *Cic.* 6. *Ver. c.* 48.

Enneacrûnos, ἐννεάκρουνος, hoc est novem habens fcaturigines: ab ἐννέα, novem, & κρουνός, fcaturigo. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Ennæus, a, um, adject. ab Enna. *Sil. l.* 14. *v.* 246. Cum rapta præceps Ennæa virgine flexit. h. e. Proserpina.

Ennam, ἔγναι, etiam ne, apud vet. *Fest.*

Enneapharmácum, i, n. ἐννεαφάρμακον, emplastrum constans ex novem rebus, cera, melle, sevo, resina, myrrha, rosa, medulla vel cervina, vel vitulina, vel bubula, hyssopo, & butyro: ab ἐννέα, novem, & φάρμακον, medicamentum. *Cels. in lemmate c.* 19. *l.* 5.

Enneaphyllon, n. 2. ἐννεάφυλλον, herba naturæ causticæ, foliis longis novenis, lumborum doloribus, & covendicum utilissima. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Enneemímeris, f. 3. apud Grammat. est sectio versus Heroici, cum cæsura fit post quartum pedem, & in nonam fere syllabam incidit, ab ἐννέα, novem, τρίτον, semis, & μέρος, pars. Sed vox Græca est, & græce usurpanda.

Ennenses, ium, Ennæ urbis incolæ. *Cic. Ver.* 6. Ennensium nemus, Siciliæ umbilicus.

Enniánista, æ, m. 1. Ennii imitator. *Gel. l.* 18. *c.* 5. Eamus auditum nescio quem istum enniani∫tam.

Enniánus, a, um, adject. possess. ab Ennio, ut Enniauus populus. *Gel. l.* 12. *c.* 2. Enniauum hemistichium, *Ascon. in Ver.* 3. *c.* 18.

Ennius, m. 2. ἔννιος, Poeta Latinus. Natus est Rudiis opp. Calabriæ, in Salentinis. *Cic. pro Arch.* Sed Eusebius Tarentinum facit. Natus est Q. Valerio, & C. Manilio Coss. anno U. C. 510. ætate M. Catonis. *Cic.* 1. *Tusc.* Charus fuit Africano superiori. *Cic. pro Arch.* Multas fabulas scripsit, Thyestem, Medeam, Andromacham, &c. *Cic. in Bruto*, 1. *Fin.* 1. *de Divin.* Scripsit Annales, bellum Punicum secundum hexametris, & alia. Ejus scripta omnia penitus interierunt. Sententiarum gravitate excelluit, sed cui verborum cultus minime responderet. Fertur Virgilius ex Ennii scriptis nonnulla sumpsisse, & aliquando interrogatus, quid ageret, respondisse, *se aurum ex Ennii ſtercoliis colligere.* Periit articulari morbo, quem ex immodico vini usu contraxerat. Mortem obiit Q. Marcio, Cn. Servilio Coss. *Cic. in Bruto.*

Ennosígæus, masc. 2. ἐννοσίγαιος, Neptunus terræ quassator, ab ἐνοσέω, moveo, & γαῖα, terra. *Fest. fac.* 10. *v.* 182. de Xerse, Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigæum. Scribitur & *Enosigeus*, unico *n.*

Eno, as, n. 1. *nuotare*, שכם, Ger. *Ausſchwimmen*, Gall. *ſe sauver en nageant*, Hisp. *salir de l'agua nadando*, ἐκνήχομαι, natatione evado, nando aliquo pervenio. *Liv. l.* 33. *c.* 41. Ut nemo ad terram enaverit. *Cic. Fin. l.* 3. *c.* 19. Is, qui enat e concha.

Enodáte, adv. *chiaramente*, ברור, מבן, Ger. *klerlich*, Gall. *clairement*, Hisp. *claramente*, διάδηλον, clare, perspicue. *Cic. de Inv. l.* 1. *c.* 21. Sua diligenter, & enodate narrando. *Id.* 3. *Fin. c.* 9. Hæc nobis enodatius explicanda sunt. *Augu∫t. l.* 5. *Conſeſſ. c.* 6. Enodatissime expedire.

Enodátio, f. 3. purgatio a nodis. ¶ Translate explicatio, expositio. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 24. Quid vos delectat illa explicatio fabularum, & enodatio nominum?

Enodátor, oris, m. qui enodat, & explicat. *Tertull. de Pall. in fine.* Primus enodator vocis. Al. leg. *Edomator.*

Enodátus, a. 1. partic. ab enodor, *spiegato. Cic.* 2. *de Inv. c.* 2. Perspicue conscripsit, atque enodata diligenter expolsuit.

Enôdis, de, o. 3. *senza nodo*, Ger. *ohne knoſ*, Gall. *ſans noeuds*, Hisp. *ſin nudos, deſanudado*, ἀνώμαλος, planus, sine nodo. *Virg.* 2. *Georg. v.* 78. Aut rursum enodes trunci resecantur. ¶ Translate ponitur pro eo, quod fine difficultate est. *Plin. in Ep.* Fluentibus, & teneris, & enodibus, sublimibus etiam.

Enôdo, as, a. 1. *snodare*, Ger. *knoſſen ſeubern*, Gall. *oter les noeuds*, Hisp. *deſaudare*, ἐξαμματίω, nodis purgo, nodis exolvo. *Col. l.* 5. *c.* 6. Ulmi summæ virgæ falce debent enodari. ¶ Per metaphoram accipitur pro explicare, declarare. *Auth. ad Her. l.* 2. *c.* 10. Contrarie legis enodabimus voluntatem.

Enorthis, f. 3. gemma, quæ divisa fragmentis testium effigiem repræsentat. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Enormis, me, o. 3. *enorme, ſmiſurato*, Ger. *congeſtalt*, Gall. *enorme, exceſſif*, Hisp. *enorme*, ἀνώμαλος, quod est sine norma; & translate vastum, nimium, sine mensura. *Plin. l.* 9. *epist.* 17. Dijudicandum est, immodicum sit, an grande, altum, an enorme. *Spartian. in Vero, c.* 1. Enormior prologus, quam fabula.

Enormitas, f. 3. deformitas, *enormità, ſtrooczza*, quasi extra normam. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. *b. c.* In structura saxorum rudium etiam ipsa enormitas invenit, cui applicari, & in quo posit insistere. *b. c. epist.* 16. Enormitate pedum.

¶ Translate *Tertul. de Anim. c.* 43. Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate rescinditur. *b. c.* excessu.

Enormíter, adv. *ſmoderatamente*, Germ. *unmeſſiglich*, Gall. *enormement*, Hisp. *enormemente*, ἀμέτρως, sine mensura, nimis. *Plin. l.* 37. *c.* 6. Si ex alio colore in se admittat aliquid enormiter.

Enotéſco, is, tui, n. 3. *ſarſi noto*, נודע, Germ. *bekant werden*, Gall. *venir en connoiſſance*, Hisp. *hazerſe conocer*, γνώριμον, notus fio. *Suet. in Oth. c.* 3. Qui tamen sic quoque hoc distichon enotuit. Adde *Plin. l.* 2. *ep.* 10.

Enôto, as, avi, atum, a. 1. idem quod noto, *notare. Plin. l.* 1. *ep.* 6. Meditabar aliquid enotabamque. Adde *l.* 6. *epist.* 16.

Enovátus, a, um, adject. innovatus, *rinnovato. Petron. in Carm.* Et pictis anas enovata pennis. Alii malunt *enotata.*

Enôvo, as, avi, atum, a. 1. innovo, *rinnovare. Cic. Acad.* 1. *c.* 3. Hæc, ne obsoleſcerent, enovabam, cum licebat, legendo. Al. leg. renovabam.

Ens, entis, o. 3. partic. a *sum*, apud vet. *Prisc. l.* 11. Hinc comp. præsens, absens, potens. ¶ Apud Philosophos *ens*, & pl. *entia*, idem fere est, ac res. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Multa ex Græco formata nova, ac plurima a Ser. Flavio, quorum dura quædam admodum videntur, ut *ens & eſſentia*, quæ cur tantopere aspernemur, nihil video, &c.

Enſículus, m. 2. ξιφίδιον, dim. ab enſis. *Plaut. Rud.* 4. 4. 113. In eo enſiculo literarum quid est?

Enſifer, ra, rum, o. 1. 2. *ſpadaccino*, Ger. *ſchwert, träger*, Gall. *eſpee qui porte epee*, Hisp. *el que trae eſpada*, qui ensem fert. *Ovid.* 2. *de Art. v.* 56. Ensifer Orion aspiciendus erit. Al. leg. *Eniger. Stat.* 4. *Theb. v.* 321. Ensiferas inter potes ire catervas.

Enſiger, a, um, adject. ensifer, qui ensem portat. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 388. Ensiger Orion æquore mersus erit.

Enſipótens, entis, adject. o. 3. fortis, strenuus, qui ense valet. *Coripp. l.* 4. *v.* 365. Nec non ensipotens membrorum robore constans.

Enſis, m. 3. *ſpada*, חרב, Ger. *ein ſchwerd*, Gall. *epée*, Hisp. *eſpada*, ξίφος, gladius. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aufuque funestum prima est fabricarier ensem. *Ovid.* 5. *Met. v.* 70. Ensem adigere in pectus.

Entelechia, f. 1. ἐντελέχεια, perfectio, vis ex se movens. Hoc nomen ab Aristotele effictum fuit, quo animum appellaret, l. 2. de Anima. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 10. Quintum genus adhibet vacans nomine, & sic ipsum animum ἐντελέχειαν appel-

appellat novo nomine, quasi quandam continuatam motionem, & perennem, id est naturam immortalem, ac sempiternam, & semper sine intermissione moventem. Sed Græca vox est, & Græcis litteris scribenda.

Entella, f. 1. *Entella*, urbs Siciliæ, apud Castrum veteranum, condita ab Entello Trojano Æneæ comite, & excisa à Federico II. Augusto, in monte, media inter Salemium ad Occ. & Julianam ad Or. ¶ Item *Entella*, *Lavigna*, fl. Liguriæ, qui oritur ex Apennino M. & in mare Medit. cadit inter Clavarum, & Lavantam in ora Orientali Genuensi.

Enterocēle, f. 1. ἐντεροκήλη, hernia intestinalis, quando intestina prolabuntur vel ad inguina, vel ad scrotum, ob ruptam peritonæi, & tumorem signunt, ab ἔντερον, *intestinum*, & κήλη, *tumor fluxus*. *Cels. l. 7. c. 18. Martial. l. 11. epigr.* 85. Mitior implicitas Arcon secat enterocelas.

Enterotelicus, qui enterocele laborat. *Plin. l. 26. c. 8.*

Entheātus, a, um, adject. ab *entheo* inusit. numine afflatus, entheus. *Martial. l. 12. epigr.* 57. Turba entheata Bellonæ.

Enthēca, orum, n. 2. ἐνθήκη, arma rustica, ab ἐντίθημι, impono, quia agri causa reponuntur, *l. 2. §. ult. ff. de instr. vel instr. l. ult. C. de bon. proscript. l.* 58. §. *ult. ff. de leg.* 3. ¶ Entheca, æ, f. *scrigno*, ἐνθήκη, repositorium pecuniæ. *Augustin. Serm. 1. de vita, & morib. Clericor. qui est 42. de diverf.* Enthecam nobis habere non licet. Non enim est Episcopi servare aurum, &c.

Entheus, o. 1. 2. ἔνθεος, divino numine plenus. *Severe. Med. v.* 382. Incerta, qualis entheos cursus tulit. *Stat. l. 1. silv. 2. v.* 227. Hic enthea lauro tempora premit.

Enthymēma, atis, n. *concetto, penſiere, ſentenza, argomento, entimema*, ἐνθύμημα, ab ἐνθυμέομαι, in animo verso, perpendo, cogito, a θυμός, animus. *Quint. l. 5. c. 10.* Enthymema (quod nos commentum sane, aut commentationem interpretantur, quia aliter non possumus, Græco melius usuri) unum intellectum habet, quo omnia mente concepta significat: alterum, quo sententiam cum ratione: tertium, quo certam quandam argumenti conclusionem vel ex consequentibus, vel ex repugnantibus. ¶ Prima significatio tota Græca est: secunda refertur ad argumentum: tertia ad argumentationem, hoc est ad argumenti elocutionem & figuram, *Id. ibid. c.* 14. Igitur enthymema & argumentum ipsum, idest rem, quæ probationi alterius adhibetur, appellant, & argumenti elocutionem. Eam vero dixi duplicem: ex consequentibus, quod habet propositionem, conjunctamque ei protinus probationem: quale pro Ligario (*c. 6.*) *Causa tum dubia, quod erat aliquid in utraque parte, quod probari posset, nunc melior certe ea est, quam etiam dii adjuverunt.* Habet enim propositionem, probationemque: non habet conclusionem. Ita est ille imperfectus syllogismus. Ex pugnantibus vero, quod etiam solum enthymema quidam vocant, fortior multo probatio est. Tale est Ciceronis pro Milone (*c. 29.*) *Ejus igitur mortis fatetis ultores, cujus vitam si putetis per vos restitui posse, nolitis.* Hactenus *Quintilian.* ¶ Enthymemata præcipue Rhetorum sunt, & ex contrariis sunt. *Cic. in Top. c.* 13. ¶ Adhibent interdum Dialectici, & Philosophi. *Cic. in Top. c.* 14. *Juvenal. Sat. 7. v.* 447.

Enthymēsis, is, f. animatio, vel cogitatio, commentum. Vox græca est, ab ἐνθυμέομαι, cogito; qua utitur *Tertul.* bis, vel ter, ut *l. adverf. Valent. c.* 14. &c.

Enubilātus, a, um, adject. sine nubibus, serenus, clarus. *Paulin. ad Cyther. v.* 617. Enubilatam veritatem cernimus.

Enubilo, as, avi, atum, a. 1. a nubibus purgo, clarum facio. *Tert. l. 4. adverf. Marc. c.* 36. Clarissimis lucernis vestibula enubilabant.

Enūbo, is, pſi, ptum, *maritarsi fuori dell' ordine, o grado ſuo*, ἐγγαμίζω, est extra suam ordinem nubere. *Liv. l. 10. c.* 23. Virginiam A. F. patritiam plebejo nuptam L. Volumnio Cos. quod e patribus enupsiſſet, matronæ sacris arcuerunt. Adde *lib. 4. cap. 4.*

Enucleate, adv. *apertamente, diligentemente*, Germ. *offentlich*, Gall. *clairement*, Hisp. *claramente*, διδαγματικῶς, purgate, exquisite, clare, diligenter, perfecte. *Cicer. 4. Tuscul.* Quæ de perturbationibus enucleate disputat.

Enucleātus, a, um, adject. cui nucleus extractus est, ut enucleatæ uvæ, *Theod. Priscian. l. 1. c.* 20. Enucleatæ baccæ, *Martel. Empir. c.* 20. ¶ Translate *Cic. pro Planc. c.* 4. Suffragia eblandita, non enucleata. h. e. studio, & blanditiis, non judicio, & ratione data. *Id. l. 3. de Orat. c.* 9. Genus dicendi acre, acutum, enucleatum. h. e. politum, elaboratum, perspicuum.

Enucleo, as, avi, atum, a. 1. *aprire le noci*, Germ. *ein nuß aufbrun*, Gall. *ecraser*, Hisp. *sacar el meollo de las nueces*, aperio, & nucleum e putamine extraho, idest, teneram illud, quod in nuce includitur. *Apic. l. 4. ad fin.* Duracina enucleabis. ¶ Translate sumitur pro explicare, declarare. *Cic. in Partit. c.* 17. Nec quidquam in amplificatione nimis enucleandum est.

Enūdo, a. 1. idem ac nudo. Translate ponitur pro exponere, interpretari. *Cic. 1. de Leg. c.* 9. Et rerum plurimarum obscuras, & necessarias intelligentias enudavit.

Enumeratio, sorn. 3. ἀπαρίθμησις, actus enumerandi. *Cic. 3. de Leg.* Malorum enumeratio vitiorumque selectio. ¶ Apud Oratores enumeratio est, per quam res dispersæ & diffusæ dictæ unum in locum coguntur, & reminiscendi causa unum sub aspectum subjiciuntur. *Cic. 1. de Invent. c.* 32. *Quintil. l. 5. c. 1.*

Enumeratus, a, um, adject. recensitus. *Liv. l. 3. c.* 58. Septem, & viginti enumeratis stipendiis.

Enumĕro, as, a. 1. *numerare*, ἐξαριθμέω, est multas res simul numerare, & recensere. *Cic. 4. Ver.* Me non omnia illius, quæ in hoc genere essent, enumeraturum.

Enundĭno, as, avi, atum, a. 1. mercari, *comprare al mercato*. *Tertul. de Idolol. c.* 9. Spiritum Sanctum enundinate.

Enuntiatio, onis, f. ἀξίωμα, enuntiatum, effatum, propositio. *Cic. de Fato, circ. princ.* Explicanda vis est, ratioque enuntiationum, quæ Græci ἀξιώματα vocant.

Enuntiativus, a, um, o. 1. 2. quod enuntiat. *Sen. ep.* 118. Sequuntur deinde motus animorum, enuntiativi corporum.

Enuntiātrix, icis, f. quæ enuntiat. *Quintil. l. 1. c.* 15. Ars inventrix, & judicatrix, & enuntiatrix. h. e. Rhetorica.

Enuntiātum, n. 2. idem ac enuntiatio, seu propositio. *Cic. de Fato, c. 9.* Neque, si omne enuntiatum aut verum est, aut falsum, sequitur illico, causas esse immutabiles.

Enuntiātus, o. 1. 2. partic. ab enuntior. *Quintil. l. 2. c. 3.* Sermo rectus, & secundum naturam enuntiatus.

Enuntĭo, as, a. 1. idem ac nuntio, vel e longinquo nuntio, seu significo. *Cic. Att. l. 1.* Qualem esse eum tuæ mihi literæ enuntiarant. ¶ Est item eloqui, proferre, exprimere. *Cic. 2. Fin.* Gravissimæ sunt ad beate viverdum breviter enuntiatæ sententiæ. ¶ Item divulgare, & quod arcanum erat, detegere. *Cic. de Or.* Enuntiare mysteria dicendi.

Enuptio, f. 3. actus enubendi. *Liv. l. 39. c.* 19. Ut Hispalæ Fecenie datio, diminutio, gentis enuptio, tutoris optio ita esset, &c. V. *Enubo.*

Enutrio, is, ivi, itum, a. 4. idem quod nutrio, *nodrire*, ἐκτρέφω. *Colum. l. 3. c. 3.* Sata non ita enutriunt, ut convalescant. *Plin. l. 12. c. 1.* Ut mero infuso enutrientur.

Enyalius, m. 2. Mars, vel alius belli Deus, ab ἐνυὼ, occido. Aliquibus dictus videtur Bellonæ filius, ab ἐνυὼ, *Enyo*, & υἱὸς, *filius*. *Macrob. l. 1. Sat. c. 9.*

Enyo, f. 4. contract. ἐνυὼ, Bellona Dea belli, ab ἐνύω, *occido*. Metonymice accipitur pro bello, vel prælio. *Mart l. de Spectac. epigr.* 24. Nec te decipiat ratibus navalis Enyo.

E A N T E O.

Eo, is, ivi, vel ii, itum, n. anom. *andare*, הלך, Ger. *gehen*, Gal. *aller*, Hisp. *ir*, *andar*, πορεύομαι, vado, proficiscor, pergo, iter facio. *Cic. Attic. lib. 4* Iens in Pompejanum, bene mane hæc scripsi. *Liv. l. 41. c.* 34. A Tiberio Graccho rogatus in provinciam ii. *Id. l. 44. c.* 43. Quia recta expedita via ierant. *Virg. 5. Æn. v.* 451. It clamor cœlo. *h. e.* in cœlum. Sic *Sil. l. 15. v.* 327. Ire fororī. ¶ *Ire, redire* contraria sunt. *Id. Philip. 2. c.* 32. Cæsari obviam processisti; isti, redisti &c. ¶ Interdum significat venire. *Liv. l. 2. c. 6.* Senfit in se iri Brutus. *Virg. 2. Æn. v.* 375. Vos celsis nunc primum a navibus itis. ¶ *Ire pedibus*, est pedibus iter facere. *Plaut. Stich.* Nam pedibus ire non queo. ¶ *Ire in sententiam pedibus*, est alterius sententiam approbare, & ad eam accedere non verbo solum, sed etiam corpore. Hæc ratio inventa est, quod nonnunquam longum erat audire singulos, dum plurimi erant. Cum igitur duæ, tresve sententiæ dictæ erant ab iis, qui primi rogabantur, reliqui in illorum, cum quibus sentiebant, sedilia transibant, ut res expeditius ageretur. Cum hoc modo sententiæ ferebantur, solebat Consul ita pronuntiare: Qui hæc sentitis, in hanc partem: qui alia omnia, in eam partem ite, qua sentitis. *Post. & Plin. l. 8. ep.* 14. ¶ Hinc ire, vel discedere, vel transire in alia omnia, est ab auctore sententiæ alicujus dissentire, *esse d'altro parere*. *Cic. 1. Fam. epist.* 2. De tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. ¶ *Ire in consilium*, est de re deliberare, inter se consulere, instrumenta litis percensere, &c. *Cic. 3. Ver.* Si post Cal. Jan. in consilium iretur. ¶ *Navigio ire*, est navigare. *Cic. Att. l.* 10. Navigio esse te iturum trans mare. ¶ *Ire rectis sensibus*, est recte sentire. *Cic. 13. Phil.* Si me rectis sensibus euntem Dii immortales adjuverint. ¶ *Bene ire*, est succedere. *Cic. Att. 14. 15.* Incipit res melius ire quam putabam. ¶ *Ire inficias*, est negare. *Ter. Adel.* Si inficias ibit, testis mecum est anulus, quem attulerat. ¶ *Ire in articulum* dicitur leges, cum nodos veluti articulos quosdam acquirit. *Plin. l. 18. c. 17.* Si in articulum leges ire coperit. ¶ *Ire in duplum*, &c. est crescere, extendi. *Cic. pro Flac.* Ut si judicatum negaret, in duplum iret. ¶ *Rem ire*, est succedere, agi, expediri. *Cic. Att. l. 14.* Prorsus ibat res, idest, facilior, & expeditior erat. *Id. ib. ep.* 15. Incipit res melius ire, quam putaram. ¶ *Diem ire*, est præterire, elabi, *il tempo passa, fugge*. *Plaut. Rud.* Verba facimus, it dies. ¶ Itur, imperf. *Cic. pro Cluent.* Itum est in consilium. ¶ Hoc verbum, præter naturam verborum quartæ conjugationis, facit futurum in *bo*. *Virg. Ecl.* 10. Ibo, & carmina modulabor. ¶ *Ire in aliquem*, est aggredi, *assalire*. *Id. Æn. 9. v.* 424. Simul ense decoro Ibat in Eurylum. ¶ *I nunc, ite nunc*, formula increpantis. *Id. Æn. 7. v.* 435. I nunc, ingratis offer te irrisæ periclis. Eodem sensu invenitur *eat*, apud *Sil. l. 11. v.* 392. Eat nunc improba Juno. ¶ Hoc verbum junctum cum supinis aliorum verborum idem, quod ipsa, significat, ut ire ereptum, h. e. eripere; ire opitulatum, opitulari. *Ter. And. l. 1. 107.* Cur te is perditum? ¶ Jungitur interdum cum infinitis. *Ter. Heaut. 1. 2. 114.* It visere ad eam. *Propert. l. 2. el. 2.* Ausonias ibis frænare cohortes. ¶ Ponitur & inter funebria. *Ter. Andr. l. 1. 90.* Efferitur, imus. Ubi *Donatus*: ire, proprie ad exequias. Hinc ire exequias. V. *Exequia.*

Eo, adv. *là, colà, in quella parte*, illuc, adv. motus ad locum. *Liv. l. 2.* Ipsa vestigia quærentem dominum eo deductura erant. ¶ Item usque ad id. *Liv. in proem.* Eo crevit, ut jam magnitudine laboret sua. ¶ Dicimus etiam *Eo magnitudinis, sapientiæ, conditionis*, &c. idest, usque ad eam magnitudinem, &c. ¶ Est etiam adv. quantitatis, & ponitur pro tanto, τοσοῦτον, cui respondet *quo*, idest, quanto, ὅσῳ, & conjungitur cum comparativis, *tanto, quanto*. *Cic. pro Rosc. Am.* Tenuitas hujus eo magis elucet, quo magis occultatur. ¶ Vel pro ideo *quod, quia*, ut. *Cic. Att.* Eo maxime id curandum est, quod &c. *Ter. Eun.* 3. 1. 25. Eo ne feras, quia habes imperium in belluas? *Plaut. Aul.* 2. 2. 63. Eo dico, ne censeas &c.

Eōdem, adverb. *là, in quel medesimo luogo*. *Cic. Attic. l.* 1. Res eodem loci est, quo reliquisti. *Nepos Timol. c.* 3. Eodem, quo profectus erat, se recepit.

Eopse, eo ipso. *Plaut. Curc.* 4. 3. 6. Infortunio eopse illa, quo macerare solco &c.

Eos, Eōis, Eoi, Eoa, ῆος, Græca vox auroram significans, ab ἕω, splendeo. *Ov. 3. Fast. v.* 77. Tres ubi luciferos veniens præmiserit Eos. ¶ Potest etiam prima syllaba corripi, quia græce ἕως quoque scribitur.

Eōus, a, um, o. 1. 2. *Orientale*, מזרחי, Germ. *Morgenlich*, Gall. *Oriental*, Hisp. *Oriental*, ἑῶος, vel ἑῷος, Orientalis, ab ἕως, vel ἠώς, vel ἠοῦς, Aurora, *Virg. 2. Æn.* Conflagrant Zephyrusque, Notusque, & Lætus Eois Eurus equis. *Propert. l. 3. el. 11.* Felix Eois lex funeris una maritis. ¶ Eous, subst. m. 2. p. p. Lucifer. *Virg. 2. Georg.* Aut cum Sole novo terras irrorat Eous. ¶ Item equus Solis. *Ovid. 2. Met.* Interea volucres Pyroeis, & Eous, & Æthon Solis equi, quartusque Phlegon hinnitibus auras flammiferis implent.

Eōus Oceanus, Orientalis, Indicus, *Mar della China, o del Giapone*, pars Oceani, qui Asiam ab Oriente alluit prope Sinas, Japoniam, & Insulas Philippinas. Aliquibus est Mare Pacificum, & Mare Australe, *Mar del Zur*. Sed longe ab his distat in Occ.

Eousque, adverb. *in tanto, ἐπὶ τοσοῦτον*, usque eo, in tantum. *Val. Max. l. 1. c. 7. de Cyro*: Natam vitem eousque crevisse, donec cunctas dominationis suæ partes inumbraret. *Hirt. l. 5.* Eousque, ut ab oppido abduci non posset.

E A N T E P.

Epagōge, ἐπαγωγή, figura est, quæ fit rerum similium collatione. *Virg. 2. Æn.* Improvisum aspris veluti qui sentibus anguem Pressit humi &c. Haud secus Androgeos visu tremefactus abibat. *Quintil. l. 5. c. 10.* græcis literis scribit.

Epăgon, ontis, vel Epago, onis, m. ἐπάγων, artemon navis, sive trochlea, qua funes, & cætera navis armamenta explicantur. *Vitruv. l. 10. c. 5.*

Epaminondas, m. ἐπαμινώνδας, nobilis Thebanus, filius Polymni, *incertum*, virne melior esset, an Dux. Post multa clarissima facinora edita, apud Mantineam graviter vulneratus expiravit. Vide ejus vitam apud Nepotem.

Epanadiplōsis, is, ἐπαναδίπλωσις, figura est repetitionis, cum verbum aliquod, quod versus initium fuit, eundem claudit, ut, *Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit*. V. Grammaticos.

Epanalepsis, ἐπανάληψις, repetitio sententiæ post aliqua interjecta. Exemplum habes apud *Virg. 2. Georg. in princ.* ubi ait: Huc pater o Lenæe &c. *Charis. l. 4.* V. etiam *Auct. ad Heren. l. 4. c.* 14. Sed vox græca est, & græcis literis scribenda.

Epanaphŏra, æ, ἐπαναφορά, (græca vox) repetitionis species est, cum sc. ab uno verbo plures sententiæ inchoantur. *Virg. Ecl.* 10. Hic gelidi fontes, hic mollia prata, Lycori, Hic nemus &c. V. Grammaticos.

Epanastrŏphe, ἐπαναστροφή, repetitio, cum verbum in fine præcedentis, & in principio sequentis sententiæ repetitur. *Virg. Ecl.* 8. Sit Tytirus Orpheus, Orpheus in silvis &c. Apud Grammaticos.

Epanŏdos, i, ἐπάνοδος, vox græca, regressio est ad eandem vocem, diversum quiddam in partibus per πτῶσιν significans, ut *Virgil. Æn. 2. v.* 434. Divellimur inde Iphitus, & Pelias mecum, quorum Iphitus ævo Jam gravior. V. Grammat.

Epanorthōsis, is, ἐπανόρθωσις, Correctio, qua interdum verbum, interdum sententia tollitur, ut *Cic. pro Planc. c.* 41. Brundusium, vel potius ad mœnia accessi. *Id. 2. Off. c.* 22. Italiam ornare, quam domum suam maluit, quamquam Italia ornata domus ipsa mihi videtur ornatior.

Epapharĕsis, ἐπαφαίρεσις, apud Græcos est ablatio, detractio, ab ἀφαιρέω, *tollo*. Transfertur ad tonsionem capillorum. *Martial. l. 8. epigr.* 52. Expingitque cutem, facitque longam Detonsis epapharesim capillis.

Epastus, a, um, particip. *chi s'è pasciuto*. *Ovid. in Halieut. v.* 119. Ut scarus, epastus solas qui ruminat herbas.

Ependȳtes, æ, m. amictus, vestis quæ super alias induitur. *Hieronym. in vita Hilarionis.* Pelliceum habens ependyten, quem illi beatus Antonius proficiscenti dederat.

Epenthĕsis, ἐπένθεσις, (vox græca, & græcis literis scribenda) figura dictionis est, qua in medio vocis syllaba, vel litera apponitur, ut Mavors, pro Mars, Relliquiæ, pro reliquiæ. V. Grammat. Donat. de schematib. &c.

Epexegēsis, ἐπεξήγησις, græce est appositio, figura Syntaxeos, ut Urbs Roma. *Serv. ad Æn. 6. v. 7.*

Ephalmātor, oris, m. saltator, ab ἅλλομαι, salio. *Jul. Firmic. l. 8. c.* 13. Petamnarius, ephalmator, orchestropalarius.

Ephebātus, a, um, adject. ephebus factus. *Fer.* apud *Non. c. 2. n.* 552. Ephebatum mulieravit.

Ephe-

Ephebium, i, n. ἐφηβεῖον, locus in palæstra, ubi puberes exercebantur. *Vitruv. l. 5. c. 11. & Palladius.* Al. leg. *ephebeum.*

Ephebia, æ, f. *pubertas. Donat. ad Terent. Andr.* 1. 2. 24. Ephebia prima ætas adolescentiæ est; adolescentia extrema pueritiæ. *V. Censorin. de die Natali c. 5.*

Ephebicus, a, um, adject. ad ephebum pertinens, puerilis. *Apul. l. 10. A. A.* Adest luculentus puer nudus, nisi quod ephebica chlamyda simistrum tegebat humerum.

Ephebium. V. Ephebeum.

Ephebus, m. *giovanetto di prima barba*, נער, Ger. *jüngling, ein ab*, Gal. *jeune*, Hisp. *joven*, ἔφηβος, pubes, seu qui jam ad annos pubertatis pervenit, ex ἐπὶ, & ἥβη, *pubes, juventus. Cic.* 1. *de nat. Deor.* E gregibus epheborum vix singuli reperiebantur. *Ter. And.* 1. 1. 24. Excedere ex ephebis. ¶ *Conformius de die natali*, c. 5. statuit, ephebum proprie dici eum, qui decimum sextum annum attigerit. V. *Ephebis.*

Ephecton, i, ἑπτὰ, septenarius numerus, qui senarium continet, & unitatem impositam. *Vitruv. l. 1. c. 1.*

Ephedra, æ, *cada di cavalli*, genus herbæ arbores scandens, & ex ramis propendens, folio nullo, cirris multis, radice pallida. *Plin. l. 26. c. 7.*

Ephelis, idis, f. *cortura*, ἔφηλις, asperitas quædam cutis, & duritiæ mali coloris: ab ἐπὶ in, & ἥλιος, sol, quia in sole potissimum contrahi solet. *Cels. l. 6. c. 5.* Pene ineptiæ sunt, curare varos, & lenticulas, & ephelidas. *Eo ibid. ad fin.* Ephelidem tollit resina, cui, &c.

Ephemeris, f. 3. *giornale*, Ger. *buch, darinne man teglich anfzeigt, oder geschreiben schreibet*, Gal. *registre, & papier journal*, Hisp. *libro de cuxa, diario*, ἐφημερὶς, diarium, acta diurna, calendarium, adversaria, liber, in quo res gestæ per singulos dies scribuntur, ab ἐπὶ, & ἡμέρα, dies. *Cic. pro Quintl. cap. 18.* Ad ephemeridem revertitur, invenitur dies profectionis. *Propert. l. 3. el. 21.* Et ponit duras inter ephemerides.

Ephemeron, n. 2. ἐφήμερον, animal in Sarmatia Europæa, apud Hypanim fl. eodem, quo natum est, die moriens. *Aristot. l. 5. Anim.* ¶ Item genus herbæ. *Plin. l. 25. c. 13.*

Ephesinus, a, um, & Ephesius, a, um, adject. *di Efeso*, ut Diana Ephesia. *Cic.* 1. *de Div. c. 23.* Sic Ephesina mulier. *Id. Philip. 3. c. 6. Sed alii leg. Ephesia.* ¶ Ephesiæ literæ dicebantur quædam notulæ magicæ, & superstitiosæ, quibus Ephesii in omni negotio utebantur. V. *Clem. Alex. 5. Stromat.*

Ephesus, f. 2. *Efeso*, Turc. *Figous*, urbs Asiæ min. in Ionia, in ora lit. maris Ægæi, & fin. Ionii. Condita fuit ab Amazonibus anno 40. a Troja incensa, cum templo magnificentissimo in honorem Dianæ. Hoc templum ducentis viginti annis a tota Asia extructum fuit, in solo palustri, ne terræmotus sentiret. In eo centum viginti septem columnæ fuerunt singulæ a singulis Regibus factæ, sexaginta pedum altitudine, inter quas triginta sex cælatæ miro artificio fuerunt. Ab Herostrato quodam incensum, ut se hac re immortalem faceret, totum conflagravit ea nocte, qua Alexander M. natus est.

Ephialtes, æ, Neptuni, aut Aloei filius, Oeti frater, quos ambos, cum ingenti corporis mole & viribus confisi in cœlum ascendere niterentur, Apollo & Diana sagittis confixerunt. *Virg.* 1. *Geor.* ¶ Ephialtes etiam dicitur incubo, seu incubus. h. e. morbus, quo dormientes vi quadam opprimi se, & pene suffocari videntur, ab ἐφιάλλεσθαι, insilire. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 3.*

Ephippia, orum, n. 2. *falle di cavalli*, Ger. *sattel*, Gal. *selles*, Hisp. *sillas*, ἐφίππια, tegmina, seu stragula, quibus equi sternuntur, vel sellæ equis ad insidendum imponuntur, ab ἐπὶ, *super*, & ἵππος, *equus. Hor. in Epist. 14. l. 1. v. 44.* Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. ¶ In singulari num. legitur apud *Varron. l. 2. R. R. c. 7. ad fin.*

Ephippiati equites, qui ephippia habent in equis. *Cæs. l. 4. B. G. c. 2.* Itaque ad quemvis numerum ephippiatorum quamvis pauci adire audent.

Epiodas, i, ἐπῳδὴ, græce est insinuatio, h. e. oratio per simulationem, & circuitionem obscure subiens auditoris animum. ¶ *Jul. Firmic. l. 6. c. 32.* Generalis cujusque genituræ ephodi. h. e. ingressiones, initia, institutiones.

Ephori, m. 2. Magistratus Spartanorum a Theopompo institutus ad refrænandam potentiam Regis, & Senatus, ut apud Romanos Tribuni plebis Consulibus oppositi fuere, ab ἐφορᾶν, *intueor*, quod ad civitatis salutem oculos intentos haberent. Horum potestas tyrannica fuit, quæ tanta erat, ut nec Regi assurgerent, ac Regem etiam in vincula conjicere possent. *Cic. 3. de Leg. & 1. Tusc.*

Ephorus, m. 2. Cumanus, discipulus Isocratis. In Ephoro opus fuit calcaribus, in Theopompo frænis. *Cic. 3. de Or. in Brutо.* Rhetoricam scripsit. *Cic. in Or.*

Ephraim, Tribus Judææ, inter Tribum Beniamin ad Aust. & Tribum Manassis ad Bor. mare Syriacum ab Occ. Jordanem fl. ad Or.

Ephyra, æ, vel Ephyre, es, Corinthus primum dicta fuit, ἔφυρα, *Plin. l. 4. c. 4.*

Ephyreias, adis, Patronym. Corinthia. *Claudian. de bello Get. v. 629.* Stilicet Argolicas, Ephyreiadesque puellas Coperat, & pulcras jam fastidire Lacænas.

Ephyreius, Ephyræus, & Ephyrius, a, um, adject. Corinthius, *Lucan. l. 6. v. 17.* Ephyreaque mœnia servat. h. e. Dyrrhachium, quod coloni Corinthiorum Corcyræi condidere. *Silius l. 14. v. 181.* Ephyrea ad mœnia vertit. Ubi Syracusæ intelligantur a Corinthiis conditæ. *Virg. 2. Georg. v. 464.* Illusasque auro vestes, Ephyreiaque æra.

Epibātes, æ, m. vel potius Epibates, ut Baybius censet, naves onerariæ solis vectoribus transfretandis servientes. *Leg. 1. §. 12. Dig. de Exercit. act.* Al. aliter leg.

Epibāta, æ, m. miles in navibus merens, classiarius. *Hirt. de Bel. Alex. c. 11. & Afric. c. 20. 62. & 63.*

Epicēdium, i, n. carmen in funere. Statius in *Epist. l. 2. Silv. & Servius ad Eclog. 5. Virgilii v. 14.*

Epicharmus, m. 2. Philosophus Syracusanus, filius Tityri, vel Chimari, auditor Phythagoræ. Scripsit de natura rerum, & medicina. A Hierone propter comœdiæ obscœnitatem in exilium pulsus est.

Epichirēma, atis, n. ἐπιχείρημα, ab ἐπιχειρέω, argumentis adstruere & tueri conor, & vim nominis spectes, significat conatum mentis excogitantis aliquid, quod probationem & fidem faciat. Itaque *Virg.* apud *Quint. l. 5. c. 10.* Aggressionem vocat. Est autem, si Logice, accipiatur, argumentatio, quæ opponitur demonstrationi, quatenus demonstratio per propria & necessaria rem manifestat, epichirema per communia & probabilia. Differt porro ab enthymemate, quemadmodum demonstratio a syllogismo, quia videlicet demonstratio, & epichirema proprie ad materiam referuntur, syllogismus & enthymema ad formam. *Quintil. l. 5. c. 10.* Ἐπίδειξις, est evidens probatio. Hanc & ab epichiremate differre Cæcilius putat solo genere conclusionis: & esse apodixim imperfectam, epichirema: eadem causa, qua diximus, & enthymema a syllogismo distare. Al. perperam leg. *esse apodixim imperfectam epichirema.* Hinc apparet, cur Rhetores argumentationes suas enthymemata, & epichiremata vocent. Utroque enim nomine significatur argumentatio conclusionis non necessariæ: sed primum refertur ad formam, secundum ad materiam. Cæterum & alterum pro altero, & utrumque varia significatione ab iis adhibetur, ut est apud *eund. ibid. c. 14.* Celeberrima est illa, qua epichirema sumitur pro tota aliqua argumentatione, pluribus membris, & eorum probationibus constata; unde est fortasse ratio nominis. V. *ibid.* ¶ Scribitur & *Epicherema.*

Epichysis, is, ἐπίχυσις, vas vinarium, e quo in cyathos vinum effundebatur, *Plaut. Rud. 5. 2. 32. Var. de L. L. 4. c. 26.*

Epicœnum, ἐπίκοινον, vox græca, apud Grammatic. est promiscuum genus eorum nominum, in quibus sexus uterque per alterum apparet, ut loquuntur *Quintil. l. 1. c. 4.* ut lepus, passer, &c.

Epicŏpus, a, um, adject. ἐπίκοπος, vox græca. *Episcopus Phæsulus* in quibusdam editionib. apud *Cic. l. 12. ad Attic. ep. 16.* dicitur, qui in procinctu est ad navigandum. Al. leg. Episcopius, & aliter explicant. V. *Episcopus.*

Epicrātes, ἐπικράτης, princeps Athenensium fuit, teste *Cic. Fam. 16. ep. 21. Id. Attic. l. 2. ep. 3.* scribit: Epicrates verti potest, qui omnia tenet. Atque ideo in ead. epist. eo nomine videtur appellare Pompeium, qui tunc in Rom. Rep. primas agebat.

Epicrŏcum, n. 2. genus vestimenti, croceo colore tinctum, tenue, & pellucidum. *Fest. Nav. apud Var. l. 6. de L. L.* Diabathra in pedibus habebat, & erat amictus epicroco.

Epictētus, m. 2. ἐπίκτητος, nomen Philosophi Stoici, qui ex Hierapoli Phrygiæ urbe originem ducens, Romæ Epaphrodito cuidam Neronis familiari servivit, atque ad Marci usque Antonini tempora pervenit: Domitiano autem imperante, ejus dominatu otiendus, Roma Hierapolim migravit. Scripsit Enchiridion, opus utile ad recte vivendum. Epicteti lucerna tribus drachmarum millibus ob eius auctoritatem venisse fertur.

Epicurēus, a, um, adject. ἐπικούρειος, ad Epicurum pertinens, ut Epicurei Philosophi, Epicuri sectatores; & medicamenta Epicurea, apud *Cic. 3. Tusc. c. 21. & 2. Fin. c. 7.* ¶ Vulgari notione Epicureus pro voluptatibus dedito usurpatur. *Sidon. Carm. 15. v. 125.* Ast Epicureos eliminat undique virtus.

Epicūrus, m. 2. fil. Neoclis, Sami natus, vel educatus est. *Cic. 1. de nat. Deor.* Posuit summum bonum in voluptate, quæ in animo potissimum sita est, nulla dolore nec præsente, nec impendente. *Cic. de Fin. in Tusc. de Leg. de Officiis.*

Epicus, a, um, o. 2. quod est carminis heroici, ab ἔπος, carmen, proprie hexametrum, seu heroicum, ab ἔπω, *dico*, ut Poeta Epicus, qui versibus heroicis scribit: Poema Epicum, quod heroicis carminibus contextum est. *Cic. de Opt. gen. Or. c. 1.*

Epicyclus, i, m. ἐπίκυκλος, circulus parvus, qui deferenti infixus motu illius circumagitur. *Martian. Capell. l. 8. pag. 297.*

Epidamnius, a, um, adject. qui ex Epidamno est, ut Epidamnia natio, *Plaut. Men. 2. 1. 33.*

Epidamnus, Dyrrhachium, Δυρράχιον, ἐπίδαμνος, urbs Macedoniæ, in Albania, in ora occidentali maris Ionii. Dicta est Epidamnus ab Epidamno Rege conditore, & Dyrrhachium a Dyrrhacho ejus nepote ex filia, qui portum urbi adjecit.

Epidaurēus, a, um, idem quod Epidaurius. *Avien. in Arat. v. 207.*

Epidaurius, a, um, adject. possit ab Epidauro, urbe Peloponnesi. *Ovid. l. 1. Pont. el. 3. v. 21.* Afferat ipse licet cunctas Epidaurius herbas, h. e. Æsculapius, qui Epidauri colebatur. *Horat. l. 1. sat. 3. v. 25.* cum cernis acutum, quam aquila, aut serpens Epidaurius. h. e. draco. dicuntur autem dracones esse oculatissimi, unde & nomen habent. nam Δράκων est videre. Addit autem *Epidaurius*, quia circa Epidaurum frequentes dracones erant.

Epidaurus, vel Epidaurum, *Ragusa*, *Ragusi*, Turc. *Dobronics*, urbs Dalmatiæ, in ora, ad mare Adriaticum, sui juris, & Reipublicæ caput, ritus Latini, cum portu capaci, & arce valida S. Laurentii dicta. ¶ Epidaurus altera, postea Monembasia, al. Limera, *Malvasia*, urbs Peloponnesi, in Laconia, ad initium fin. Argolici, cum inf. cogn. ¶ Epidaurus item, al. Limera, *Esculapio*, urbs Peloponnesi, in ora Argiæ ad Or. in litore, apud Spiræum prom. & fin. Saronicum, ubi amplum Æsculapii templum fuit.

Epidemētici, orum, dicuntur metatores hospitiorum in urbibus, h. e. qui in valvis januarum inscriptionem ponunt significantem, quis in eo hospitio sit habitaturus. Extat de his Titulus apud *Justinian.*

Epidēmus, i, adject. ἐπίδημος, versans in populo: ab ἐπὶ in, & δῆμος, populus, De lue usurpatur ab *Ammian. l. 19. c. 4. (al. 7.)*

Epideictĭcus, a, um, o. 2. ἐπιδεικτικός, demonstrativus, ab ἐπιδείκνυμι. Epideictica Eloquentia est, quæ versatur circa laudationes, vituperationes, gratulationes, seu præceptiones, scriptiones, seu historias, alia omnia præter quæstiones judiciales, & deliberativas, quæ non a Philosophis, sed ab Oratoribus, vel a Sophistis, vel ab aliis artificibus tractantur. Dicta est a demonstrando, seu probando. Nam cum tria Orator debeat facere, docere, movere, & delectare, quemadmodum movere proprium est Eloquentiæ Oratoriæ, seu Forensis, ita docere, & delectare proprium est Eloquentiæ Epideicticæ. Denominata vero est a docendo, quia docere majus est, quam delectare. *Cic. in Orat. c. 13. ad fin.*

Epidipnides, f. epulæ, quæ in extremo prandio, vel cœna afferuntur. *Martial. l. 11. ep. 32.* Hinc seras epidipnidas parabit. ¶ Est a ἐπιδείπνις cœna.

Epidrŏmus, i, ἐπίδρομος, funis quo retia explicantur & contrahuntur. *Plin. l. 19. c. 1.* Vidimusque jam tantæ laxitatis, ut anulum hominis, cum epidromis transiret, uno portante multitudinem, qua saltus cingerentur.

Epiglottis, seu epiglottis, idis, f. 3. lingula, quæ asperæ arteriæ meatum obstruit, ne ex cibo, & potu aliquid in eam decidat. *Plin. l. 11. c. 37.*

Epigŏni, ἐπίγονοι, *futuri.* Ita dicti sunt ii, quos susceperunt milites Alexandri M. ex Asiaticis fœminis. *Justin. l. 12. c. 4.*

Epigramma, atis, n. ἐπίγραμμα, proprie dicitur inscriptio, elogium, seu titulus, qui donis inscribebatur, quæ Diis sacrabant. *Nepos in Pausan. c. 1.* Cum ex præda tripodem aureum Delphis posuisset, epigrammate scripto, cujus hæc erat sententia: *suo dolo Barbaros esse delectos.* Hinc notæ illæ, quæ servis fugitivis inurebantur, *fugitivorum epigrammata* dicuntur a *Petron. in Satyr.* ¶ Quoniam autem hujusmodi tituli versibus plerumque constabant, hinc epigramma ponitur pro brevi aliquo poemate. *Cic. pro Arch. c. 10.* Epigramma in eum fecit tantummodo alternis versibus longiusculis. ¶ In dativo, & ablat. plur. habet *epigrammatis. Cic. Attic. l. 1. ep. 16. ad fin.* Epigrammatis tuis, quæ in Amalthea posuisti, contenti erimus.

Epigrammatarius, ii, m. qui epigrammata scribit. *Vopisc. in Florian. c. 3.* Quidam epigrammatarius in eum ita lusit.

Epigrammaticus, a, um, adject. ad epigramma pertinens. *Spartian. in Ælio Vero, c. 5.* Martialis epigrammaticus poeta.

Epigrammatĭum, ii, n. *breve epigramma*, ἐπιγραμμάτιον, *Varr. l. 6. L. L.* Idem ostendit Papinii epigrammatium, quod in adolescentem fecerat Cæsam.

Epigrammista, æ, m. idem ac epigrammatarius. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Si quid heroicus arduum, comicus lepidum, epigrammista lascivum condiderunt. Al. leg. *Epigrammatista.*

Epilepsia, æ, f. *epilessia, mal caduco*, morbus comitialis, & sonticus, quo totius corporis constitutio convellitur, & vexatur. *Lamprid. in Heliogab. c. 20.* Quod qui ederet, ab epilepsia tutus duceretur.

Epilimma, genus vilissimi unguenti, quo passim utebantur. *Fest.*

Epilŏgus, m. 2. *conclusione*, Ger. *beschlusz*, Gal. *conclusion*, Hisp. *conclusion*, ἐπίλογος, cumulus, conclusio, peroratio, postrema pars orationis. *Cic. 4. Tusc.* Num etiam Rhetorum epilogum desideramus? *Auct. ad Herenn. l. 2. c. 30.*

Epimēlas, m. 1. gemma candida, nigricante superne colore. *Plin. l. 37. c. 10.*

Epimenĭa, n. 3. ἐπιμήνια, dona, quæ Romanis Afri singulis mittebant mensibus, ab ἐπὶ *mensibus*, *mensibus. Juv. sat. 7. v. 120.* Veteres, Maurorum epimenia, bulbi. V. *Epimenidium.*

Epimenĭdes, m. 3. ἐπιμενίδης, Poeta Epicureus fuit, patria Cretensis, ætate Pythagoræ, qui a patre Agisarcho in agrum ad custodiendum pecus missus, in quodam antro obdormivit annos LXXV. Hinc emanavit proverbium, *Epimenidis somnum dormire*, in eos dictum, qui perpetuum agunt otium. *Cic. 1. de Div. 2. de Leg. Apul. l. 2. Flor.* Post somnum vates factus est.

Epimenidium, n. 2. species bulbi, folio angustiore, & minus aspero. Quidam sic leg. locum *Juven. sat. 7. v. 120.* Veteres, Maurorum epimenida, bulbi. Ut *epimenida* dixerit per syncop. pro *epimenidia*. V. *Epimenia.*

Epimētheus, i, m. Ἐπιμηθεύς, filius Japeti & Climenes, pater Pyrrhæ ex Pandora, frater Promethei. *Hygin. in præfat. & Fab. 142.*

Epimēthis, idis, f. Ἐπιμηθὶς, Pyrrha filia Epimethei. *Ovid. Metam. 1. v. 390.* Inde Promæthides placidis Epimethida dictis mulcet.

Epimetrum, i, n. ἐπίμετρον, quod supra mensuram datur alicui. *Impp. Valentinian. Valens, & Gratian. lib. 12. Cod. Theodos. tit. 6. leg. 15.*

Epimŏne, ἐπιμονὴ, h. e. perseverantia. Hoc nomine appellatur figura quædam, qua ejusdem dictionis sine intervallo geminatio fit, cum impetu pronunciationis, secundum Diomedem: ut *Virg. 9. Æn. v. 428.* Me, me; adsum qui feci; in me convertite ferrum. Et *Æn. 4. v. 660.* Sic morianur, ait, sic ille juvat ire sub umbras. ¶ Vox græca est.

Epinephridium, ἐπινεφρίδιον, pinguedo in renibus. *Ful. l. 2. Mythol.* Epinephridia ſorrendis ſortibus oppoſuntur.

Epinicia, orum, n. *giuochi, e feſte per la vittoria*, celebritates pro parta victoria, ut ignes nocturni, ſolemnes ſupplicationes, carmina, &c. ab ἐνί, in, ſuper, & νικάω, vinco. *Suet. in Ner. c. 43.* Sequenti die lætum inter lætos cantaturum epinicia.

Epinyctides, ſ. 3. puſulæ minuæ, ſpecies exanthematis, a νύξ, nox, vel quod nocte oriantur, vel quod nocte potiſſimum infeſtent. *Plin. l. 32. c. 8.* ¶ Accipitur etiam pro oculorum morbo. *Plin. l. 20. c. 6.* Illitis foliis ſanantur & ambuſta, & epinyctides: ita vocatur ulcus aciem hebetans, & in angulo oculi perpetuo humore manans.

Epiphaneia, ſeu Epiphania, urbs Ciliciæ ſub Amano monte, cujus meminit *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* ¶ Sunt & aliæ duæ hoc nomine, altera in Syria, cujus incolas *Epiphaneenſes* vocat *Plin. l. 5. c. 23.* altera ad Euphratem. *Id. ib. c. 24.*

Epiphania, ſ. 1. *apparizione*, ἐπιφάνεια, Græce eſt apparitio, ſeu manifeſtatio, ab ἐπιφαίνομαι, *apparo*. Feſtum Chriſtianorum, quod incidit in diem ſextum Januarii, quod eo die Chriſtus ſtella indice Magis apparuerit: item quod in baptiſmo audita ſit vox Dei Patris de Chriſto: Hic eſt Filius meus dilectus. *Iſid. l. 6. Orig. c. 18.*

Epiphonema, n. 3. ἐπιφώνημα, Figura ſententiarum, qua ſumma acclamatio fit ſuper aliqua re narrata, vel probata, ab ἐπιφωνέω, acclamo. *Quinct. l. 8. c. 5.* Eſt enim epiphonema rei narratæ, vel probatæ ſumma acclamatio. *Tanto melior erat Romanum condere gentem.*

Epiphora, æ, ſ. *diſtillazione, fluſſione*, ἐπιφορά, humoris diſtillatio, & in aliquam corporis partem excurſus. *Cic. Fam. 16. ep. 23.* Verumtamen Balbus ad me ſcripſit, tanta ſe epiphora oppreſſum, ut loqui non poſſit. *Plin. l. 20. c. 2.* Caro peponum epiphoris oculorum, & doloribus imponitur. *Id. l. 25. c. 13.* Epiphoræ teſtium.

Epirrhedium, ſeu epirrhedium, n. 2. velliculi genus, non diſſimile benneæ, ex ἐπί, & rheda. *Juven. ſat. 8. v. 66.* Tritoque trahunt epirhedia collo. Vet. Scholiaſt. ad hunc locum Juvenalis notat, epirhedia ſignificare etiam ornamenta currus.

Epirenſis, ſe, adject. Epiroticus. *Liv. l. 8. c. 17.* Samnites bellum Alexandri Epirenſis in Lucanos traxit.

Epirotæ, arum, m. 1. Epiri incolæ. *Liv. l. 29. c. 12.* & alibi paſſim. ¶ In ſingulari num. *Epirota*, æ, m. & f. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. c. 33.*

Epiroticus, a, um, o. 1. 2. ἠπειρωτικός, ex Epiro. *Cic. Att. l. 12.* Niſi te Epiroticæ litteræ impedient. ¶ Epirotica mala, *Plin. l. 15. c. 14.* quæ & orbiculata dicuntur a figura.

Epirus, ſ. 2. Albania inferior, prov. Europæ, inter mare Jonium ad Occ. Theſſaliam ad Or. Macedoniam ad Bor. Achaiam ad Or. & Mer. Dicta eſt a Pyrrho Achillis F. Antea Reges habuerat proprios, poſtea Macedoniæ annexa fuit.

Epiſcenium, ii, n. ἐπισκήνιον, quod ſupra ſcenam extruitur, ſcil. columnarum, ſeu contignationis ordo. *Vitr. l. 7. c. 5.*

Epiſcopalis, le, adject. ad Epiſcopum pertinens, ut Epiſcopale ſolium, *Prudent. in Cyprian. v. 33.*

Epiſcopatus, us, m. 4. officium, vel dignitas Epiſcopi. *Ammian. l. 27. c. 3.* (al. 6.) Ad rapiendam Epiſcopatus ſedem ardentes. Alii legunt, Epiſcopatem ſedem.

Epiſcopius, a, um, adject. ut epiſcopius phaſelus, h. e. exploratorius, ab ἐπισκοπέω, exploro, apud *Cic. ad Att. l. 14. ep. 16.* Alii aliter leg. V. Epiſcopus.

Epiſcopus, m. 2. *Veſcovo*, עִיר, Ger. *Biſchoff*, Gal. *Evesque*, Hiſ. *Obiſpo*, ἐπίσκοπος, inſpector, ab ἐπισκέπτομαι, pract. med. verbi σκέπτομαι, *circumſpicio*. Apud Athenienſes Epiſcopi nomen erat Magiſtratus, ad quem delectus, provinciarumque negotia referebantur. Atque etiam adoleſcentes ab anno 18. uſque ad 20. docebantur Epiſcopi regionis, quia hoc tempore luſtrabant regionem, ut ingruente neceſſitate, eſſent regionis, ac viarum, locorumque gnari. *Cic. Att. l. 7. epiſt. 1.* Quem tota hæc Campania, & maritima ora habeat ἐπίσκοπον, ad quem delectus, & negotii ſumma referatur. ¶ Hodie hoc nomine appellantur ſacri Antiſtites, qui populo alicujus urbis, & agri, qui ad eam urbem pertinet, in rebus ſacris præſunt. *Tertul. de corona militis, c. 9. & alibi.* ¶ Olim Epiſcopi etiam dicebantur, qui panificio, & rebus venalibus, quæ civitatum populis quotidiano uſui ſunt, præerant, ut conſtat ex *Dig. l. 50. tit. 4. leg. 18.*

Epiſcynium, ἐπισκύνιον, ſupercilium cum nota ſeveritatis. *Tertull. de Pall. c. 4.* Cenſoriæ intentionis epiſcynio diſperſo. Lege *Turneb. Adverſ. l. 7. c. 10.*

Epiſtates, æ, m. 1. ἐπιστάτης, procurator, villicus, præpoſitus rei faciendæ, ab ἵστημι, ſto. *Cato de R. R. c. 56.* Villico, villicæ, epiſtatæ, opiliони. Ita legit *Popma*. Alii inter *villicæ*, & *epiſtatæ* non interpungunt, quaſi *epiſtatæ* femininum ſit, & cum *villicæ* connexum. Sed ſtandum a *Popma*.

Epiſtola, æ, ſ. 1. *lettera*, אִגֶּרֶת, Ger. *einſchreiben*, Gal. *lettre*, Hiſ. *carta*, ἐπιστολή, ſcriptum, quod ad abſentes mittitur, ab ἐπιστέλλω, *mitto*. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 13.* Illud, quod eſt epiſtolæ proprium, ut is, ad quem ſcribitur, de iis rebus, quas ignorat, certior fiat. ¶ Dicimus epiſtolam ſcribere, texere, tradere, reddere, reſignare, ſolvere, complicare, &c. *Cic. Plin. Sen.* ¶ *Ab Epiſtolis* dicitur eſſe miniſter, vel ſervus, qui epiſtolis ſcribendis domino dat operam, ut videre eſt in Vet. Inſcript. in quibus etiam ſæpe legas *Epiſtula* pro *Epiſtola*, quod etiam monet *Manut. in Orthograph.* Immo *Fonteinius in l. 1. de Antiquitatib. Hortæ, c. 8.* contendit, ita ſcriptum fuiſſe etiam optimis latinæ linguæ temporibus uſque ad ſæculum ſextum.

Epiſtolaris, re, adject. ad epiſtolam pertinens, ut epiſtolaris charta. *Martial. in lemmate epigr. 14. l. 14.*

Epiſtolicus, a, um, adject. epiſtolaris, ut epiſtolicæ quæſtiones, *Gell. l. 14. c. 7.*

Epiſtolium, n. 2. ἐπιστόλιον, parva epiſtola. *Catul. epigr. 69.* Conſcriptum hoc mittis epiſtolium.

Epiſtomium, n. 2. ἐπιστόμιον, inſtrumentum æneum, vel alterius materiæ, in quo eſt vertibulum pertuſum, quo, prout hoc, aut illo modo verſatur, claudunt, & aperiuntur ora ſalientium, ac fiſtularum, ab ἐπιστομίζω, *os obſtruo*, quod ab ἐπί, & στόμα, *os*. *Sen. epiſt. 86.* Niſi aquam argentea epiſtomia effuderint. Quidam ſcribunt *epitonium*.

Epiſtrophe, ἐπιστροφή, figura eſt, cum in eadem verba plures deſinunt ſententiæ. *V. Voſſ. l. 5. Inſtit. Orat.*

Epiſtylium, ii, n. *architrave*, membrum architecturæ, quod ſupra capitulum columnæ ſedet. *Vitruv. l. 1. c. 2. & 2. & l. 3. c. 3.*

Epiſynaloephe, ſ. 1. V. Synæreſis.

Epitaphiſta, æ, m. epitaphiorum ſcriptor. *Sidon. l. 1. epiſt. 9.* Epitaphiſtarum naeniæ.

Epitaphium, n. 2. *epitafio*, Ger. *grabſchrifft*, Gal. *epitaphe*, Hiſ. *epitafio*, ἐπιτάφιον, inſcriptio, quæ ſepulcris inciditur in laudem defunctorum, ab ἐπί, *ſuper*, & τάφος, *ſepulcrum*. *Cic. 5. Tuſc. c. 12.* Quid vero in epitaphio? quomodo idem? &c.

Epitaſis, is, ἐπίτασις, exaggerationem ſignificat apud Grammaticos. ¶ In Comœdiis dicitur illa pars turbulenta, & contentioſa ante Cataſtrophen. Sed vox Græca eſt, & græcis literis ſcribenda.

Epithalamium, n. 2. ἐπιθαλάμιον, carmen nuptiale, ab ἐπί, *ſuper*, & θάλαμος, *thalamus*. *Quintil. l. 9. c. 3.*

Epithēca, æ, ſ. ἐπίθεμα, additio, adjectio, *aggiunta*. *Plaut. Trin. 4. 3. 18.* Niſi etiam laborem ad damnum apponam, epithecam inſuper.

Epithēma, atis, n. quod alicui rei ad operiendum imponitur, ut in medicamentis, quod exterius ſupra vulnus adjicitur. *Scribon. Larg. compoſ. 160.* Poſt epithemate uti oportet.

Epithematium, ἐπιθεμάτιον, medicamentum, quod exterius imponitur. *Priſcian. l. 2.* Epithematium adhibere: Adde *Marcell. Empir. c. 20.*

Epithēſis, is, ἐπίθεσις, impoſitio, inſcriptio in fraudem alicujus facta. *Ulp. l. 5. §. 10. ff. de injur. & famoſ. libel.* Epitheſim in notam aliquorum producere, h. e. inſcriptionem contumelioſam.

Epithēton, n. 2. *epitteto*, ἐπίθετον, appoſitum, adjectivum, ab ἐπιτίθημι, impono, quia nominibus ſubſtantivis adjungitur. V. *Quintil. l. 8. c. ult. & l. 9. c. 1.*

Epithymum, n. 2. involucrum, herba, quæ thymo ſe involvit. *Plin. l. 26. c. 5.* Sed *Iſidoro* eſt flos thymi, qui eſt ſimilis thymbræ.

Epitimia, æ, ἐπιτιμία, fama uniuſcujuſque integra, & nulla infamiæ nota læſa. *Modeſtin. in l. ſcire, ff. de tut. & curat.* ¶ Eſt a τιμή, honor.

Epitogium, n. 2. genus pallii, quod ſuper togam ferebatur, ab ἐπί, ſuper, & toga. *Quintil. l. 1. c. 5.*

Epitomātus, a, um, adject. *compendiato*, in compendium redactus. *Veget. de re milit. c. 8.* Quæ diſperſa ſunt, velut epitomata conſcribo.

Epitŏme, es, & Epitoma, æ, f. 1. *abbreviamento*, ἐπιτομή, breviarium, abbreviatio, vel compendium, ab ἐπιτέμνω, *ſeco*. *Cic. Att. l. 12. epiſt. 5.* An Bruti epitome Fannianorum?

Epitŏmo, as, avi, atum, a. 1. epitomen facio, *compendiare*. *Trebel. Pol. de Zenob.* Ut eam (hiſtoriam) epitomaſſe dicatur.

Epitonium, n. 2. inſtrumentum, quo funes intenduntur, ut rota puteo applumbata, per quam dimiſſo ſune aqua hauritur, ab ἐντείνω, intendo. *Var. R. R. l. 3. c. 5.* ¶ Quidam *Epiſtonium* ſcribunt.

Epitoxis, idis, ſ. ἐπιτοξίς, a *Vitruv.* dicitur ea pars cava in catapulta, quæ telum ſuſcipit, *l. 10. c. 15.* ¶ A τόξον, quod arcum ſignificat, derivatur.

Epitritus, m. 2. genus pedis. V. Hippius. ¶ Item numerus, qui continet aliquem numerum, & ejus tertiam partem, ut duodecim ad novem. *Gell. l. 18. c. 14. Vitruv. l. 3. c. 1.*

Epitrochaſmus, ἐπιτροχασμός, eſt figura, quæ res magnas diverſaſque celeritate quadam percurrimus, a τρέχω, curro. Tale eſt illud *Cæſaris* apud *Suet. c. 35.* Veni, vidi, vici. V. Grammat.

Epitȳrum, n. 2. ἔπιτυρον, cibi genus ex oleis conciſis, addito oleo, aceto, coriandro, cumino, fœniculo, ruta, menta. *Var. l. 3. de L. L. Cato R. R. c. 11. Colum. l. 12. c. 47. Plaut. Mil. 1. 1. 24.* ¶ Nomen habet a τυρός, caſeus, non quod caſeo eſſet permixtum, ſed quod in menſis ante ſtatim, vel poſt caſeum apponeretur. V. *Taub. in Plaut. loc. cit.*

Epiūrus, ἐπίουρος, m. apud Græcos inſpectorem, & cuſtodem ſignificat. ¶ Eſt etiam paxillus, qui alicujus rei ſervandæ, & ſuſtentandæ cauſa affigitur. *Pallad. l. 12. tit. 7.* Oleaſtri epiurum infige radici.

Epizeuxis, ſ. 3. ἐπιζευξις, conduplicatio, combinatio. Eadem eſt ac *Epimone*, de qua ſupra. V. Grammat.

Epizygis, idis, ſ. ἐπιζυγίς, foramen arcus baliſtarii, ſeu fibula illa oſſea, & tranſverſa clavicula, quæ adductum nervum recipit, & retinet. *Vitr. l. 10. c. 17.*

Epŏdes, um, m. pifces marini lati generis, quorum nude meminere *Ovid. in Halieut. v. 126.* & ex eo *Plin. ſub fin. l. 32.*

Epōdos, i, ἔπωδός, ab ἐπί, & ᾄδω, cano. *Diomed. l. 3. p. 482. Putſch.* Epodi dicuntur verſus quolibet modo ſcripti, & ſequentes clauſulas habentes particularum, quales ſunt Epodi Horatii, in quibus ſingulis verſibus ſingulæ clauſulæ adjiciuntur, ut (*Epod. 15. v. 1.*) *Nox erat, & cælo fulgebat luna ſereno Inter minora ſidera.* Et (*Epod. 16. v. 1.*) *Altera jam teritur bellis civilibus ætas.* deinde *Suis & ipſa Roma viribus ruit*: & quicumque ſunt ſimiles. Dicti autem Epodi *συναλοιφαῖς* 2 partibus verſuum, quæ legitimis & integris verſibus ἐποῦνται, id eſt accinuntur. Hæc *Diomed.* cui accedit *Terentian. de metr. pag. 2432.* Talis epodos erit: *Tibia dicta, prece, tandem mihi dicere verſus Deſine Manaliæ. Hoc doctum Archilochum tradunt genuiſſe magiſtri: tu mihi, Flacce, fac es.* Aliter *Mar. Victor. l. 2. Grammat. p. 2501.* Antiqui deorum laudes carminibus comprehenſas, circum aras eorum euntes, canebant: cujus primum ambitum, quem ingrediebantur ex parte dextra, στροφὴν, ſtrophen vocabant: reverſionem autem ſiniſtrorſum factam, completo primo orbe, antiſtrophen appellabant. Deio in conſpectu deorum ſoliti conſiſtere, cantici reliqua proſequebantur, appellantes id Epodon. Nam Epodos eſt tertia pars, aut periodus Lyricæ odes: legitur quæ poſt στροφὴν ſtrophen, & ἀντιστροφὴν, antiſtrophen, ἐποῦσι dicebant. Ἐποῦσιν quidem eſt ſupercanere: hinc ſumptum vocabulum in has Epodos, quæ binos verſus impares habent. Nam ut illæ canticum ſiniebant, ſic hæ ſenſum verſu inſequenti. Hactenus *Victorius*. Verum hæc, quod ad *Horat.* ſpectat, improbat *Scalig. l. 1. Poet. c. 44.* Ideo autem ait, *Epodon* inſcribi librum *Horatii*, quia poſt quatuor Odarum libros illum addidit, quaſi poſt *Odas*: ab ἐπί poſt, ᾠδή, ode. *Torrentius* vero, rejecta Scaligeri ſententia, quod conſtet multas priorum librorum, & omnes fere libri quarti odas poſt Epodon ab *Horatio* fuiſſe editas, opinatur nomen habere ab incantationibus, quæ in eo libro (*od. 5. 17. & 18.*) deſcribuntur. Nam ἐπῳδὸς Græce incantator dicitur, & ἐπᾴδειν eſt etiam incantare. Alii putant, quod *Horat.* in prioribus libris Alcæum, & Sapphonem imitatus ſit, in illo autem Archilochum, qui primus dicitur Epodos inveniſſe. Dubium tamen eſt, *Horatius* ne, an alii titulum illum ei libro appoſuerint. In eo quoque titulo lis eſt, utrum ſit *Epodon* ἐποῦς genitivo, an *Epodos* ἔποδος. *Victorianus loc. cit.* ſemel atque iterum effert feminino genere: *Auſon. epiſt. 16.* maſculino, ubi *paucos epodos* appellat carmen Jambicum conſtans centum amplius Jambis dimetris, cujuſmodi ſunt breviores verſiculi in Epodis Horatianis. ¶ In recto caſu ſingulari *epodes* habetur apud *Quintil. l. 10. c. 1.* cujus loci dubia eſt lectio, & ſignificatio.

Epogdŏus numerus (ἐνόγδοος, h. e. ſuper octavus) eſt qui intra ſe habet minorem numerum, & inſuper ejus octavam partem, ut novem ad octo, quia in novem & octo ſunt, & inſuper octava pars eorum, ſcilicet unum. *Macrobi. l. 2. in Somn. Scip. c. 1. a med.*

Epol, averb. jurandi, per Pollucem, per ſyncop. ab Edepol, Veteres enim ſine diphthongo ſcripſere, ut Ecaſtor, Equirine, &c. *Feſt. & Chariſ. l. 2.* ¶ Epol legitur apud *Plaut.* multis in locis, ut *Aſin. 4. 2. 14.* & alibi, quæ loca omnia collegit *Pareus in Lex. Crit.* item apud *Non. c. 2. n. 334.* & *Terent. Eun. 5. 3. 7.* Ubique tamen, collatis exemplaribus, variam lectionem invenimus.

Epŏna, Dea equorum præſes. *Juv. ſat. 8. v. 157.* Jurat Solam Eponam, & facies olida ad præſepia pictas. Meminere hujus Deæ *Apul. l. 3. Metam. Tertul. Apol. c. 16. & Minut. Felix c. 28.* ¶ Alii legunt: *Jurat Hipponam, & facies*, &c. ſed male.

Epopta, m. 1. ἐπόπτης, inſpector, & ſpeciatim qui admiſſus eſſet ad Eleuſinia majora. Nam admiſſi ad minora, quæ præcedere ſolebant, myſtæ dicebantur. *Tertul. adv. Valentin. c. 1.* ut legit *Scalig.* Alii aliter ab ἔποπα, *video*.

Eporedicæ, m. 1. domitores equorum, lingua Gallica. *Plin. l. 3. c. 17.*

Epos, n. 3. ἔπος, verbum, verſus, poema, & ſpeciatim carmen hexametrum, vel heroicum, quo res humanæ, heroicæ, & divinæ comprehenduntur. *Horat. 1. Serm. Sat. 10. v. 44.* Forte epos acer, ut nemo, Varius.

Epotracismus, m. 2. ἐποτρακισμός, ludus, qui fit teſtulis, lapillis, & hujuſmodi, ab ἐποτρακίς, teſta. *Min. Felix in Octav. c. 3.* accurate deſcribit.

Epōto, as, avi, atum, a. 1. potando exhaurio. *Mart. l. 2. epigr. 29.* Quæque Tyron toties epotavere lacernæ.

Epōtus, a, um, o. 1. 2. partic. ab epoto. *bevuto. Cic. pro Cluent.* Quem ſtatim epoto poculo mortuum eſſe dixiſtis.

Epulæ, arum, ſ. 1. *vivande*, מַטְעַמִּים, Ger. *ſpeiſſ*, Gal. *viandes*, Hiſp. *manjar*, ξυρία, cibi in quotidianum hominum uſum comparati, ab *edendo*, quaſi *edipula*. *Cic. 3. Phil.* Vino, & epulis retentus, & alea eſt, ſi epulæ potius, quam Popinæ nominandæ ſunt. ¶ Dicitur etiam hæc vox de cibo quotidiano beſtiarum. *Virg. 4. Æn.* Epulaſque draconi quæ dabat. ¶ Epulum vero ſignificat ſolemniores cibos, & proprie publicum convivium in propetulo civibus exhibitum, ſive in dedicatione templi, ſive in triumpho, ſive in funere, ſive ludorum cauſa. *Cicer. pro Mur.* Cum epulum Qu. Maximus Africani patrui ſui nomine daret. ¶ Sed confunduntur quandoque. Nam epulum pro privato convivio invenitur, & epulæ pro convivio publico. *Cic. pro Planc.* Sepulchrum L. Catilinæ floribus ornatum hominum audaciſſimorum conventu, epulisque celebratum eſt. *Idem de Clar. Orat.* Carmina in epulis cantata a ſingulis convivis de clarorum virorum laudibus. ¶ Veteres etiam epula in ſingulari numero dixere. *Feſtus.* ¶ Translate *Cic. 1. de Div.* Mens ſaturata bonarum cogitationum epulis.

Epulā-

Epulāris, re, o. 3. *δαιτυμόνιος*, quod ad epulas pertinet. *Cic. 3. de Orat. c. 8.* Ut illud ludorum epulare sacrificium faceret. ¶ Hinc Epulares, m. 3. *δαιτυμόνες*, qui in sacris quibusdam nocte epulabantur. *Festus.*

Epulatio, f. 3. *convito*, *δεῖπνον*, comessio. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 87.* Epulatio Jovis omnipotentis. *Colum. l. 12. c. 3.* Quæ ad mensam quotidianam, atque epulationem pertinerent.

Epulo, onis, m. 3. & antique epulonus, i. m. 2. *δαιτυμών*, conviva, qui epulis interest. *Apul. l. 2. Milef.* Frequens ibi numerus epulonum. ¶ Epulones, qui Jovi, exteriúsque Diis epulas instruebant. In ipsis enim templis interdum Diis, præcipue Jovi, Junoni, Minervæ, tanquam epulaturis, lecti sternebantur, unde *lectisternium* dictum est, & ad epulas solemni ritu invitabantur. Primum ipsi Pontifices procurare solebant epulare ludorum sacrificium: post ab iis creati Tresviri Epulones, qui illas publicorum ludorum epulas curarent. Progressu temporis Quinqueviri facti sunt, postea Septemviri, tandem a Julio Cæsare Decemviri. *Cic. 3. de Orat. c. 19. Liv. l. 33. c. 42. & Fest.* ¶ In singulari num. legitur apud *Liv. 40. 42.*

Epulor, aris, d. 1. *fer convito*, Germ. *essbe*, Gall. *banqueter*, Hisp. *comer*, *se combite*, *συνέρανος*, est convivari. *Cicer. 2. de Fin.* Cum in voluptate sint, qui epulentur. *Id. l. 3. ad Att. ep. 9.* Saliarem in modum epulari. *Sen. Thyest. v. 750.* Avibus, ferisque epulandum aliquem trahere. ¶ Veteres dixere etiam *Epulo, as*, teste *Prisciano. l. 8.*

Epŭlum, V. Epula.

E ANTE Q.

Equa, f. 1. *cavalla*, סוּסָה, Ger. *stute*, Gal. *jument*, Hisp. *yegua*, *ἵππος*, *Hor. l. 2. od. 16.* Tibi tollit hinnitum apta quadrigis equa. ¶ In dat. plur. facit *equis*. *Var. l. 2. R. R. c. 1.* de equabus Lusitanis e vento concipientibus inquit: Sed ex his equis qui nati pulli, non plus triennium vivunt. *Priscian.* tamen *l. 7.* cum aliis Grammaticis veteribus declinat *equabus*, cui (præsertim si discriminis opus sit) assentitur *Voss. l. 4. de Analog.* & *Valla l. 1. elegant. c. 1.*

Equaria, f. 1. *razza di cavalli*, Ger. *ein hauffen rosse*, Gal. *haras*, Hisp. *haro de cavallos*, equile, vel potius equorum grex. *Var. in præm. 2. de R. R.* Quod & ipse pecuarias habui grandes, in Apulia ovarias, & Reatino equarias.

Equarius, ii, m. qui equorum curam habet. *Solin. c. 45.* (al. 37.) *de bucephale.* Cum ab equario suo alias etiam molliter sederetur.

Equarius, o. 1. 2. quod ad equum pertinet. *Val. Max. l. 9. c. 15. n. 2.* Herophilus equarius medicus C. Marium septies Consulem avum sibi vendicando se extulit.

Eques, itis, com. 3. *cavaliere*, *o soldato a cavallo*, פָּרָשׁ, Ger. *reuter*, Gal. *chevalier*, Hisp. *cavallero*, *ἱππεύς*, homo equo insidens. *Virg. 8. Æn.* Interea præmissi equites ex urbe Latina. ¶ Sumitur quandoque pro ipso equo. *Virg. 3. Georg. v. 116.* Impositi dorso atque equitem docuere sub armis insultare solo, & gressus glomerare superbos. V. *Sil. l. 18. c. 5.* ¶ Per synecdochen eques ponitur eleganter pro equitatu seu equestri exercitu, *cavalleria*. *Tac. Ann. 1. c. 60.* Simul pedes, eques, classis apud prædictum annum convenere. Adde *Flor. l. 2. c. 6.* ¶ Eques etiam dicitur, qui est Equestris ordinis. *Cic. pro Rosc. Com.* Quem tu si ex censu spectes, eques Romanus est. V. Equites. *P. Manutius.* Tria genera loquendi Latini Scriptores usurpant. *Equestris Ordinis*, & *Equestri loco natus*: quæ utrum idem significent, an vero differant, & quatenus differant, considerandum. *Eques*, & *Equestris ordinis* idem sunt. Nam Eques quicumque dicitur, idem Equestris ordinis dicitur, & contra. Quod si Eques patre natus est Equite, qui nunquam Senator fuerit, is Equestri loco natus dicitur; sin patre natus est Senatore, Eques quidem, sed non Equestri loco natus dicitur. Qui porro, cum Eques fuisset, in Senatum est allectus, Eques non amplius dicitur, sed assumpto nobilioris Ordinis nomine, Senator: ornamenta tamen retinet Equestria, anulum aureum, & equum publicum. Itaque M. C. cum Equite Romano natus esset, posteaquam in Senatum pervenit, non Eques appellabatur, sed Senator. Atque ipse suis in scriptis, cum de Ordine Senatorio loquitur, nostrum appellat: cum de Equestri, non item. Hactenus *Manutius*. ¶ Spectare in equite, est, inter equites in Theatro sedere ad spectandum. *Suet. in Domit. c. 8.* Licentiam theatralem promiscue in equite spectandi compescuit.

Equester, stris, vel equestris, & stre, o. 3. *da cavallo*, *ἱππικὸς*, quod pertinet ad equitem, ut equestris pugna. *Cic. Ver. 6. c. 55.* Copiæ equestres. *Id. 2. Fin. c. 34.* ¶ Ordo equestris Romæ medius erat inter Senatores, & plebem. V Equites. *Cic. pro Planc. c. 35.* Aderat mecum cunctus equester ordo.

Equestria, orum, n. 2. *ἱππικὰ*, quatuordecim ordines graduum in Orchestra, in quibus sedebant Equites. *Sen. l. 7. de Benef. c. 12.* Equestria omnia Equitum Romanorum sunt.

Equidem, *in vero*, *certamente*, ἔγωγε, Ger. *gewar*, Gal. *certes*, Hisp. *ciertamente*, *ναί, μὰ τὸν Δία*, certe, ab *ego*, & *quidem*, vel ab *ὅτ*, *le quidem*; *le* recte jungitur cum primis personis, ut ait *Serv.* ad illud *Virg. Æn 1. v. 580.* Equidem per litora certos Dimittam. *Cic. de Sen. c. 21.* Equidem non video, cur, &c. ¶ Jungitur tamen & aliis personis. *Pers. Sat. 5. v. 45.* Non equidem hoc dubites. *Id. Sat. 1. v. 110.* Per me equidem sint omnia protinus alba. ¶ Conjungitur sæpe cum *ego*. *Sallust. in Jug.* Ego equidem regnum vobis trado firmum.

Equiferus, ri, m. 2. equus ferus. *Plin. l. 28. c. 13.* In primis efficax equiferorum sanguis.

Equila, V. Equula.

Equile, n. 3. *stalla di cavalli*, Ger. *rosse stall*, Gal. *écurie*, Hisp. *cavallerica*, *ἱππεών*, stabulum equorum. *Var. l. 2. c. 7. R. R.* Si frigus erit in equili, faciendus ignis. Adde *Cat. R. R. c. 14.*

Equimentum, n. 2. merces, quæ datur pro admissura equi. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 9.* An quantum poposcisses, dedissem equimenti? ¶ Scribitur & *Æquimentum*.

Equimulga, æ, vel Equimulgus, i, m. 1. vel 2. qui equum mulget. *Isidor. l. 4. ep. 1.* Equimulgæ Geloni. Alii leg. *Equimagi*.

Equinus, o. 1. 2. *ἱππικὸς*, quod ad equum spectat. *Cic. Tusc. 5. c. 20.* Gladius setæ equinæ appensus. *Var. l. 2. R. R. c. 7.* Pecus equinum.

Equiso, is, n. 4. *ἱππουρὶς*, de equis dicitur, cum eorum appetunt. *Col. l. 7.* Equienti mulæ cruda brassica datur. *Plin. l. 20. c. 63.* Equas domitas 60. diebus equire.

Equirria, um, n. 3. ludi a Romulo instituti in honorem Martis, ab equorum cursu, quod in iis equi currebant. Duplicia fuere: Prima celebrabantur 3. Cal. Martii, altera pridie Idus. Fiebant in Campo Martio, vel in parte Montis Cœlii, si Campum Martium aque occupassent. *Ovid. 2. Fast. v. 859.* Ex vero postrum permansit Equiria nomen.

Equirine, adverb. jurandi per Quirinum. *Fest.*

Equisætum, i, n. herba quædam tolio pilis simili, vel potius equinis setis, unde & nomen traxit, hippuris a Græcis dicta, hoc est cauda equina. *Plin. l. 26. c. 13.*

Equiso, onis, m. 3. *cazzone da cavalli*, Ger. *rossjunger*, Gal. *piqueur de chevaux*, Hisp. *picador*, *ἱππεύς*, equorum domitor. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 288.* Ut equiso doceat tollutim incedere. *Val. Max. l. 7. c. 3. extern. n. 2.* Darius acumine equisonis sui prosperum exoptatæ rei effectum consecutus est.

Equitabilis, le, o. 3. *ἱππάσιμος*, in quo equi facile inambulare possunt. *Cæs. l. 4. c. 9.* Equitabilis, & vasta planities.

Equitatio, f. 3. *il cavalcare*, *ἱππεία*, actus equitandi. *Plin. l. 28. c. 4.* Equitatio stomacho, & coxis utilissima.

Equitatus, us, m. 4 *cavalleria*, סוּסִים, Ger. *rei figer zeug*, Gal. *chevallerie*, Hisp. *cavalleria*, *τὸ ἱππικὸν*, equitum turma. *Tac. l. 19.* Nutantem exercitum victor equitatus incursat. *Cic. Phil. l. 5. c. 2.* Instruere aliquem equitatu, peditatus copiis. ¶ Item equitatio. *Plin. l. 28. c. 15.* Femina equitatu atteri, & aduri, notum est. ¶ Item equestris Ordo. *Plin. l. 33. c. 2.* Equitum nomen ipsum sæpe variatum est, in iis quoque, qui ad equitatum trahebantur. Sic *Ausim.* Martia Roma triplex, equitatu, plebe, Senatu.

Equitātus, a, um, *sensu cavalcando*, equitando percursus. *Claudian. de b. Get. v. 192.* Equitataque summi Culmina Taygeti.

Equites, masc. 3. secundus Ordo Civium Romanorum, medius inter Plebeium, & Senatorium, sic dicti, quod equo militari, sive publico mererent. Sed postea Equites dicebantur, qui censum equestrem habebant, etsi non militarent. ¶ Habuerunt originem a Romulo. Nam elegit 300. Equites ex familiis illustrissimis, qui corpus Regis custodirent, & ad Reipub. necessitates prompti essent. Primum Celeres, deinde Flexumines, tertio Trossuli, quarto Equites, vel Equites militares appellati sunt. Celeres dicti fuere a Fabio Celere primo Tribuno, vel Prætecto, vel, ut meminissent, se celeres esse debere in omnibus, quæ sibi imperarentur. Supremus eorum dux vocabatur Tribunus, vel Præfectus Celerum. Deinde singulas Centurias tres duces inferiores regebant, qui Centuriones nuncupabantur. ¶ Insignia equitum Rom. fuere, *equus publicus*, quo ab equitibus distinguebantur, qui equo privato merebant, *anulus aureus*, quo a Plebe, *augustus clavus*, quo a Senatoribus. ¶ Equum publicum a Censoribus accipiebant. Assignare equum publicum, erat de publico constituere stipendium tum emendi, tum alendi equi causa. ¶ Notabantur a Censoribus ademptione equi publici, quo ablempto, reliqua omnia insignia, & jura amittebant. ¶ Census Equester erat minor duplo censu Senatorio, id est quadringentorum sestertiorum. V. Census.

Equitarius, ii, m. qui Equitio præest, *ἱππεύων*. *Jul. Firmic. l. 8. Astrol. c. 13.* Aut mulomedicus, aut equitarius.

Equitium, n. 2. *mandra di cavalli*, Ger. *schwar rosse*, Gal. *troupeau de chevaux*, Hisp. *manada de cavallos*, *ἱππόστασις*, equorum armentum. *Tac. de Germ.* Mos est civitatibus ultro equitium conferre Principibus. *Ulp. l. 1. ff. de rei vindic.* Idem de armento, & equitio, cæterisque, quæ gregatim habentur, dicendum est.

Equito, as, n. 1. *cavalcare*, רָכַב, Ger. *reiten*, Gal. *chevaucher*, Hisp. *cavalgar*, *ἱππεύω*, equo iter facio. *Cic. pro Dom.* Cum is in illo nostro exercitu equitaret cum suis delectis equitibus. *Horat. l. 2. sat. 3. v. 248.* Equitare in arundine longa. ¶ Passive *Plin. l. 8. c. 18. de camelis*: Omnes autem jumentorum in iis terris dorso funguntur, atque etiam equitantur in prœliis. ¶ Equitare etiam dicitur ipse equus incedens. *Lucil.* apud *Cic. l. 18. c. 5. V.* ¶ Equitare etiam dicebant Veteres, pro equo publice mereri. *Fest.*

Equula, f. 1. *cavallina*, parva equa. *Var.* apud *Non. c. 2. num. 290.* Quin summa diligentia eligat asinum, qui saliat equulam. Al. leg. *Equilam*.

Equulēus, m. 2. *polledro*, *πωλάριον*, עֵיר, Ger. *jung fillin*, Gal. *poulain*, Hisp. *potro*, *ἱππάριον*, pullus equinus. *Cic. Ver. 6.* Jactabit se, & in his equitabit equuleis. ¶ Equuleus item, vel Eculeus tormenti genus est, nempe machina lignea in equi modum compacta, *un cavalletto*, in qua distendebantur, & torquebantur ii, de quibus alicujus criminis quæstio habebatur. V. *Gallon. de cruciat. Mart. c. 3. Curt. l. 6. c. 10.* Tot confessi ne in equuleum quidem impositi verum fatebuntur. *Cic. pro Mil. c. 21.* Facti in equuleo quæstio est, juris in judicio. *Sen. ep. 8.* Factus equuleo longior.

Equŭlus, m. 2. *cavallino*, dimin. ab equus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 14.* Omnia in perfectis, & maturis docet esse meliora, ut in equo, quam equulo, in cane, quam catulo.

Equus, m. 2. *cavallo*, סוּס, Ger. *rosse*, Gal. *cheval*, Hisp. *cavallo*, *ἵππος*, animal, quo vehimur. *Cic. de Amic.* Nemo est, qui non equo, quo consuevit, libentius utatur, quam intractato, & novo. ¶ Equorum alii *gradarii*, qui molli gradu sine succussura incedunt, alii *succussores*, qui sessorem frequenter inquietant, alii dicuntur *veredi*, in cursu velocissimi, quibus majores usi sunt in venatione. ¶ Equus funalis. V. Funalis. ¶ *Equus Trojanus*, proverbiali schemate, de occultis latebris conspirationibusque ad perniciem alicujus tendentibus. *Cic. pro Mur.* Intus, intus, inquam, est equus Trojanus, a quo nunquam me Consule dormientes opprimemini. ¶ *Equis*, & *quadrigis*, est omni conatu. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Cursu corrigam tarditatem cum equis, tum vero quadrigis poeticis. Sic *velis*, *equisque*. *Cic. 3. Off. c. 33.* Cum his velis, equisque (ut dicitur) decertandum est. ¶ Item *equis*, *virisque*. *Cic. l. 3. Off. c. ult. Flor. l. 2. c. 7.* ¶ Equi in cœlo duo sunt, minor, & major. Minor, qui & primus dicitur, quatuor sidera tantum habet in capite, ita exiguæ, exiguique fulgoris, ut nebulosa, atque occulta ab Astronomis nuncupentur. Major, quem & secundum, & alatum, & Pegasum vocant, viginti stellis constat. V. Pegasus.

E ANTE R.

Eradicītus, adverb. *dalle radici*, vim majorem videtur habere, quam *radicitus*. *Plaut. Most. 5. 1. 6.* Maletacta reperire non radicitus quidem, verum etiam eradicitus.

Eradico, as, avi, atum, a. 1. *sradicare*, *estirpare*, עָקַר, Germ. *ausswurtzlen*, Gal. *arracher*, Hisp. *desarraigar*, *ἐκριζόω*, una cum radice evello. ¶ Translate *Ter. Heaut. 3. 3. 28.* Dii te eradicent, h. e. perdant funditus. *Plaut. Epid. 3. 3. 53.* Eradicare aures homioum pugnis.

Erādo, si, sum, a. 3. *radere*, *levar via*, רָקַע, Germ. *ausskratzen*, Gall. *raser*, Hisp. *raer*, *borrar*, *ἀποξύω*, aufero, amputo, seco, cædo. *Col. lib. 3.* Surculos eradito tam alte, quam cuneum immisisti. ¶ Translate est delere, expungere. *Tac. l. 4. Ann. c. 42.* Merulam Senatorio albo eradit. *Horat. l. 3. od. 24.* Eradenda elementa pravi cupidinis.

Erasinus, i, *Rasino*, fluvius Arcadiæ, qui a Stymphalide palude ortus (unde & Stymphalus dicitur) posteaquam terras subiit, rursus in Argolico agro erumpit, atque Erasinus appellatur. *Ovid. 15. Metam.* Sic modo combibitur, tecto modo gurgite lapsus Redditur Argolicis ingens Erasinus in arvis.

Erāsus, o. 1. 2. partic. ab erador. *Plin. in Panag. cap. 25.* In locum erasorum subditi fuerant.

Erānos, i, *ἔρανος*, collecta, sive collatio publica. *Plin. l. 10. ep. 93. & 94.*

Erasistrātus, m. 2. Medicus eximius, qui ex familia Aristotelis natus dicitur.

Erato, f. 4. contr. *ἐρατώ*, una Musarum, ab *ἐράω*, amo, quod rebus amatoriis præsit. *Virg. Æn. 7. v. 37.* Nunc age qui reges, Erato, quæ tempora rerum. V. Musæ.

Eratosthĕnes, m. 3. vir Cyrenæus, discipulus Aristonis Chii, & Callimachi poetæ. Plato minor a quibusdam ob doctrinam vocitatus est. Præfuit bibliothecæ Regiæ. Scripsit præter Philosophiam, poemata, historias, astronomica, dialogos de sectis. *Quintil. l. 1. c. 1.*

Ercisco, V. Hercisco.

Erctum, V. Herctum.

Erebēus, a, um, adject. ab Erebo. *Ovid. in Ibin. v. 227.* Pectoraque unxerunt Erebea felle colubræ.

Erĕbus, m. 2. *ἔρεβος*, sedes Inferorum, filius Demogorgonis, & Terræ, ab *ἔρα, terra*, quasi subterraneus, vel ab *ἐρέβω, tego*. *Cicer. 3. de nat. Deor.* Æther, & dies, eorumque fratres, & sorores, qui a genealogis antiquis sic nominantur, amor, dolus, metus, labor, invidentia, fatum, senectus, mors, tenebræ, miseria, querela, gratia, fraus, pertinacia, Parcæ, Hesperides, somnia, quos omnes Erebo, & Nocte natos ferunt.

Erechthēus, a, um, adject. possess. ab Erechtheo Rege, ut Erechtheum litus. *Val. Max. l. 6. c. 1. n. extern. 1.* Erechtheæ arces. h. e. Athenæ: ut legit *Heins.* apud *Ovid. 8. Met. v. 547.*

Erecte, adverb. cujus comparat. legitur apud *Ammian. l. 15. c. 10.* Erectius jam loquebatur. h. e. liberius.

Erectio, onis, actus erigendi, *erezione*. *Vitruv. l. 10. c. 5.* Sine tignorum erectionibus.

Erectus, a, um, adject. *eretto*, *sollevato*, *ὀρθοειδὴς*. *Cicer. pro Dejot. c. 13.* Animus magnus, alacer, erectus. *Id. ad Brut. epist. 10.* Erectior Senatus erat.

Eremīgo, as, neut. 1. enavigo, emetior. *Plin. l. 2. c. 67.* Quam totus hinc, aut illinc Septentrio eremigatus. *Sil. l. 14. v. 192.* Pedibus tacitas eremigat undas.

Eremīta, m. 1. *ἐρημίτης*, qui locum solitarium incolunt. *Sulpit. Sever.* V. Anachoretæ.

Eremītis, idis, f. 3. quæ est ab eremo. *Sidon. l. 9. ep. 3.* Palæstra congregationis eremitidis.

Eremosicium, ii, n. ἐρημοδίκιον, vadimonium desertum, vel desertio causæ negligentia partium facta, & pœna, quæ pro tali desertione indicitur. *Leg.* 11. *Cod. Justin. de judic. lib.* 3. Etiam absente reo eremodicium contrahatur.

Erĕpo, is, psi, ptum, a. 3. ἐξερπύζω, ex loco abdito in lucem repo. *Plaut. Aul.* Foras lumbrice, qui sub terra erepsisti modo. ¶ Interdum est loca ardua, & prærupta ascendere, ubi non modo pedibus, sed etiam manibus ad ascendendum opus sit, tanquam opus sit repere magis, quam ambulare. *Suet. in Tib.* Quod is a tergo insulæ per asperа, & devia erepsisset ad se. Adde *Hor. l.* 1. *Sat.* 5. v. 79.

Ereptio, onis, f. *id tagliere per forza*. *Cic. Ver.* 6. *c.* 5. Putabat ereptionem esse, non emptionem.

Erepto, as, avi, atum, n. 1. frequent. ab erepo. *Sen. ep.* 101. *sub init.* Pecunia circa paupertatem plurimum moræ habet, dum ex illa ereptat.

Ereptor, oris, m. qui eripit, *rattore, ladro*. *Cic. pro Quint. c.* 8. Ille homo acerrimus bonorum possessor, expulsor, ereptor. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 55. Terrarum ereptores.

Ereptus, a, um, adject. *tolto via, rapito*, ut ereptus oculis. *Ovid. ep.* 10. *v.* 43. Ereptus periculis, *fattratto*. *Virg. Æn.* 3. *v.* 711. Ereptus Consul, h. e. mortuus. *Auctor ad Leviam, v.* 200.

Eres, is, m. erinaceus, seu ericius. *Nemes. in Cyneget. v.* 57. Implicitumque sinu spinosi corporis erem Ferre domum. ¶ *Salmas. in Solin.* hanc vocem agnoscit etiam in *Plaut. Capt.* 1. 2. 81. ubi alii *eirin* legunt. Verba Plauti sunt: I modo, venare leporem, nunc erem tenes. ¶ Scribitur *& Hieres*.

Erētĭus, a, um, ad Eretum oppidum pertinens, ut Eretinus ager. *Tibull. l.* 3. *eleg.* 8.

Erētrĭa, f. 1. cerussæ genus, ab Eretria urbe Euboeæ insulæ. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Hinc Eretricus, vel Eretrius, a, um. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 39.

Erētrĭacus, a, um, adject. *Eretriaci* Philosophi denominati sunt a Menedemo, qui Eretriam Euboeæ urbem patriam habuit, quique docuit, omne hominis bonum in mente positum esse, ut scribit *Cic.* 5. *Acad. c.* 42. ¶ Idem & *Eretrici* dicuntur ab *eod.* 3. *de Orat. c.* 17.

Erētrĭas, ātis, qui est ex Eretria urbe, ut Menedemus Eretrias. *Cic.* 4. *Acad. c.* 42.

Eretum, *n.* 2. *Monte Rotondo*, opp. Sabinorum, in Italia, in via Salaria, ubi ea Nomentanæ conjungitur, in colle.

Erga, *versus*, בְּעַד, Ger. *gegen*, Gal. *envers*, Hisp. *cerca, hasta*, in, adversum, præp. quæ benevolentiam notat. *Cic. Att.* Tua voluntas erga me, meque erga te par, atque mutua est. *Id. de Amic. c.* 16. Affecti erga amicum animi eadem modo, quo erga nosmetipsos. ¶ Accipitur etiam pro adversus, contra. *Nepos in Datam. c.* 10. Ut non beneficiis victoria, sed malis commissis, quod erga regem susceperant, contineri viderentur. ¶ Significat etiam e regione, *a dirimpetto*. *Plaut. Truc.* 2. 4. 52. Tonstricem Suram novisti nostram, quæ modo erga ædes habet? V. Taubman.

Ergastērium, n. 2. ἐργαστήριον, officina, ubi aliquid operamur. *Decr. d.* 44. Nulli Clerico liceat ergasterium habere.

Ergastŭlāris, re, adject. ad ergastulum pertinens. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. In tenebris ergastularibus constitutus.

Ergastŭlarĭus, m. 2. ergastuli præfectus. *Col. l.* 1. *c.* 8. *de R. R.*

Ergastŭlarius, a, um, adject. ergastularis. *Ammian. l.* 14. *c. ult.* Ergastularius servus ductavit in Sicilia fugitivos.

Ergastŭlum, ἐργαστήριον, carcer rusticus, locus sc. in agris, ubi servi ad faciendum opus vincti detinebantur, ab ἐργάζομαι, operor, ut ergastuli mancipia, apud *Col. l.* 1. *c.* 2. & *l.* 11. *c.* 1. ¶ *Apul. Apolog.* Quindecim liberi homines, populus est; totidem servi, familia; totidem vincti, ergastulum. *Brutus Cic. Fam. l.* 11. *epist.* 13. Quacumque ivit, ergastula solvit. *Juven. sat.* 14. *v.* 24. Quem mire afficiunt inscripta ergastula, carcer Rusticus. Quibus Bruti, & Juvenalis locis ergastulum accipi potest pro servo in ergastulo vincto.

Ergastŭlus, li, m. 2. servus, qui ergastulo inclusus, vel ex vinculis, aut compedibus opus facit. *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 102. Ut nemo sententiam libere, quasi ergastulus, possit dicere. *Novius* interpretatur ergastuli custodem; sed improbat *Lipsius*.

Ergăta, æ, ἐργάτης, machina tractoria, axe recto, quæ ambientibus, & obnitentibus vectiariis versatur: exonerandis præcipue navibus, aliisque magnis ponderibus infervit, Ital. *argano*. *Vitruv. l.* 10. *c.* 4. Alter funis refertur ad ergatam.

Ergo, *dunque, adunque*, לָכֵן, Ger. *darumb*, Gal. *donc*, Hisp. *pues, luego*, ἄρα, igitur, conjunctio illativa. *Cic. l.* 2. *Acad.* Num ergo is exercet nos, aut orbat sensibus? ¶ Aliquando est indignantis. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 17. Ergo hæc veteranus miles facere poterit, vir sapiens non poterit? ¶ Aliquando hortativa, *all' ἄγε*. *Virg.* 2. *Æn.* Ergo age, care pater. ¶ Ergo uit. p. adv. est vim nominis habens, & ponitur pro *gratia*, vel *causa* cum gen. ab ἔργον, *opus*. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 7. Eum donari virtutis ergo, benevolentiæque, quam erga Pop. Atheniensem haberet. ¶ Interdum ponitur pro *at, verum*. *Albinovan. de obitu Mecæn. v.* 183. Redditur arboribus florens revirentibus ætas; Ergo non homini, quod fuit ante, redit. *Id. ib.* Nec mihi, Mecænas, tecum fuit usus amici. Lollius hoc ergo contiliavit opus. ¶ Item pro *deinde*. *Propert. l.* 3. *el.* 2. *v.* 30. Hic erat affixis viridis spelunca lapillis, Pendebantque cavis tympana pumicibus. Ergo Musarum, & Sileni patris imago &c. ¶ Item pro *meritis*. *Virgil. Ecl.* 5. *v.* 58. Ergo alacres silvas & cætera rura voluptas Panaque, Pastoresque tenet. Ita exponit *Serv.* ¶ Interdum redundat. *Plaut. Trin.* 3. 3. 27. Quo pacto ergo igitur? *Apul. cir. prine. l.* 1. *Milesf.* Ergo igitur inefficaci celeritate fatigatus.

Ergolăbus, i, m. operarius, qui opus aliquod faciendum conduxit, redemptor, apus JCtos, *leg.* 20. *Cod. de Monopol.*

Eriberĭa, f. 1. Heriberia, *Rubera*, opp. Galliæ Togatæ, apud Gabellum fl. cum arce munitissima, medium inter Regium, & Mutinam supra 7. M. P.

Erĭca, vel erice, f. 1. p. com. ἐρείκη, vel ἴρικη, frutex similis myricæ, colore, & folio rorismarini, qui autumno floret, ab ἐρείκω, sive ἔρεικω, *frango, scindo*, quia hanc vim habet erga vesicæ calculos. *Plin. l.* 24. *c.* 9.

Ericæum mel, ἐρεικῖνον, quod ab apibus fit ericæ floribus. *Plin. l.* 11. *c.* 16.

Erichthĕus, m. 2. V. Erichthonius.

Erichtho, f. 4. contr. maga Thessalica. *Ovid. in Epist. Sapphus, v.* 139.

Erichthonĭus, masc. 2. ἐριχθόνιος, vel Erichthĕus, ἐριχθεύς, Athenienium Rex, e semine Vulcani in terram projecto editus, ab ἔρις, *lis*, & χθών, *terra*. Nam cum Vulcanus Diis arma fecisset, eique Jupiter optionem dedisset præmii, quod vellet, postulandi, juratsetque per infernam paludem, se nihil negaturum, tum ille Minervæ nuptias postulavit. Hic Jupiter abnuere non potuit, Minervam tamen monuit repugnare pudicitiamque defendere. In illa colluctatione Vulcanum in terram profudisse ajunt semen, atque inde editum esse puerum draconum pedibus, nomine Erichthonium. Minerva puerum e rure suscepit, educavit, & Athenienibus Regem dedit. Hinc Athenæ Erichthææ, Athenienses Erichthonii dicti sunt. Cum adolevisset, ut pedum deformitatem tegeret, primus currus usum adinvenit. Filios reliquit Procrin, Orithyiam, Pandionem. *Serv. in* 3. *Georg.* Post mortem in Cœlum translatus est, factamque Sidus ex tredecim stellis constans: quod alio nomine *auriga* dicitur.

Ericĭus, vel Eritius, ii, m. idem ac Erinaceus, ἐχῖνος. ¶ Item machina militaris, sc. trabs prominentibus ferreis aculeis munita, (ita dicta a similitudine ericii) quæ transversim portæ pratensa aditum præcludebat. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 67. Erat objectus portis ericius. Adde *Sisen.* apud *Non.*

Eridānus, i, m. Padus, fl. *il Pò*. *Virg. l.* 4. *Georg. v.* 371. Et gemina auratus taurino cornua vultu Eridanus, quo non alius per pinguia culta In mare purpureum violentior influit amnis. ¶ Est etiam signum cœleste, quod, ut ait *Claudian. Panig.* 4. Gurgite siderco subterluit Orionа. V. *Cic. in Arat.* & *Hygin.*

Erigĕron, senecio, herbæ genus. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Erigidus, a, um, rigidus, vel valde rigidus. *Petron. Satyr.* Erigidus strictis qui regnat in ossibus horror.

Erĭgo, is, rexi, rectum, a. 3. *dirizzare, alzare*, תקים, Ger. *aufrichten*, Gal. *dresser, elever*, Hisp. *alzar*, ἀείρω, tollo, extollo, ab e, & rego. *Cicer. pro Rosc. Am.* Quem simul atque attigi, statim homo se erexit. ¶ Translate ponitur pro consolari, sublevare. *Cic. pro L. Man.* Diffidentem rebus suis confirmavit, & afflictum erexit. *Tacit. l. hist.* Erigi in spem. *Cic. pro Dom.* Erigere se ad spem. *Id. pro Cluent. c.* 21. Erigere animum. ¶ Erigere aures, est diligenter attendere. *Cic. Ver.* 3. ¶ Erigere etiam de rebellantibus dicitur. *Flor. l.* 2. *c.* 12. Dum aliæ aliæque Gentes Syriaci belli sequuntur ruinam, Macedonia se rursus erexit. Et *c.* 17. Lusitanos Viriatus erexit. h. e. concitavit, ad rebellandum impulit.

Erigŏne, es, f. cœlestis sidus, de quo V. *Virgo*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 33. Qua locus Erigonen inter chelasque sequentes Panditur.

Erigonēĭus, a, um, adject. ad Erigonem pertinens. *Ovid.* 5. *Fast. v.* 723. Nocte sequente diem Canis Erigoneius exit.

Erigŏnus, m. 2. Erigon, Ἐρίγονος, fl. Macedoniæ, qui oritur in Paonia supra Deborum, deinde per Dessaretios, Deuripes, & Emathiam fluens, auctus Rhœdia, & aliis multis fluviolis, infra Ædessam in Axium cadit.

Erīguo, as. V. Erivo.

Erimanthus, i, nom. propr. est cujusdam Mathematici, seu divini, quasi contentionum vates. *Juven. sat.* 3. *v.* 120.

Erinacĕus, i, m. *riccio*, ἐχῖνος, animal spinis horridum, qui ubi venatores senserit, contractis ore, & pedibus convolvitur in formam pilæ, ne quid præter aculeos comprehendi possit. *Plin. l.* 8. *c.* 37. Præparant hyemi & Erinacei cibos, ac volutati super jacentia poma, affixa spinis, unum amplius tenentes ore portant in cavas arbores. ¶ Scribitur & *Herinaceus* cum aspiratione.

Erinĕus, m. 2. Orinus, *Mirando, Piumo di Noti*, fl. parvus Siciliæ, in valle Neæthna, qui in mare Jonium se exonerat.

Erinēus, f. 2. Erinæus, *Erineo*, urbs Doridis, in Achaja, sub Parnasso M. Liliæa, & Lebadeæ finitima, haud procul a Pindi M. radicibus, & Cephisi fl. fonte.

Erinna, æ, vel Erinne, es, ἤρινν, Poetria fuit, Sapphus contemporanea: scripsit ἐλακάτην, & epigrammata. *Propert. l.* 2. *el.* 3. *v.* 21. Carminaque Erinnæ non putat æqua suis.

Erinnys, fem. 3. ἐρινύς, Furia infernalis, ab ἔρις, *terra*, & νάω, *habito*, vel ab ἔρίζω, *corrumpo*, & νοῦς, *mens*, quia mentem corrumpit. ¶ In genit. facit Erinnyos, & Erinnys, in accus. Erinnyn, in plur. Erinnyes. *Virg.* 2. *Æn. v.* 573. Helena appellatur Trojæ & patriæ communis Erinnys.

Erioxylon, n. 2. lana, quæ ab arboribus producitur. *Ulp. l. si cui lana, ff. de leg.* 3.

Eriphўle, vel Eriphila, vel Eripyle, f. 1. soror Adrasti, uxor Amphiarai, quæ accepto a Polynice aureo monili, maritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi se moriturum sciebat, proficisci cogeretur, Polynici prodidit. *Cic. 6. Ver. c.* 18. *Virg. 6. Æn.*

Eriphўleus, a, um, ad Eriphylem pertinens, ut *Eriphylei Penates, Stat. 4. Theb. v.* 211.

Eripio, pis, pui, eptum, a. 3. *rapire, torre per forza*, חטף, Ger. *herauß reissen*, Gal. *ravir*, Hisp. *arrebatar*, ἐξαιρέω, est vi tollere, &, ut ait *Pomp. Juriscons.* de manibus alicujus quidpiam auferre per raptum. Construitur in 3. vel in 6. ordine. *Cic. in Rull.* Id totum eripere nobis, atque e manibus extorquere conatus est. *Id.* 2. *Fam.* Vereor, ne eripiatur a nobis causa Regia. ¶ Ponitur etiam pro adimere, detrahere. *Cic. in Catil.* Hunc mihi timorem eripe. ¶ Item pro liberare, *sottrarre*. *Virg. Æn.* 6. *v.* 365. Eripere aliquem malis. *Cic. pro Mur. c.* 38. Eripi ex insidiis. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 13. Eripere a miseria.

Eris, idis, ἔρις, Dea contentionis, quæ inter accumbentes convivio Deas projecit pomum inscriptum, *Detur pulcherrimæ*. *Lucian.*

Erisichthon, onis, m. Thessalus quidam, qui cum nemus Cereri confecratum excidisset, unamque præcipue quercum, in qua illa habitabat, irata Cerere, tanta fame correptus fuit, ut sua ipsius membra comederet. *Ovid.* 8. *Met. in fine*.

Erisma, æ, f. anteris, pila, seu columna lapidea, aut lignea, quæ muris objicitur, ut eorum ponderi renitendo fabricam fulciat, ab ἔρεισμα, *firmamentum, fulcimentum*. *Vitr. l.* 6. *c.* 11.

Erithĭce. V. Erythace.

Erithăcus, i. V. Erythacus.

Erithalĕs, f. 3. ἐρυθαλής, sedum, species aizoi herbæ. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Eritius. V. Ericius.

Eritūdo, inis, f. servitus. *Festus*. V. Erus.

Erīvo, as, avi, atum, a. 1. rivis factis educo, evacuo. *Plin. l.* 17. *c.* 26. Etiam pluvias Autumni aquas erivari convenit. *Salmas. in Solin.* legit *erigunt*, eodem fere sensu, a *rigo, as*, vel a *riguus*.

Ero, onis, V. Hero.

Erōdo, a. 3. idem, ac rodo, *rodere*. *Col. l.* 10. *v.* 323. Teneras audens erodere frondes.

Erogātio, onis, fem. largitio, ut erogatio pecuniarum. *Cic. l.* 15. *Attic. epist.* 2. ¶ *Erogatio legis* apud *Tertull. de Idol. c.* 5. idem est ac derogatio, abolitio.

Erogātor, oris, m. qui largitur. Apud *Tertull. l. de Pudic. c.* 16. erogator virginis dicitur, qui nuptui tradit, ὁ ἐκγαμίζων. Sic enim inquit: Sic melius facere pronuntiat virginis conservatorem, quam erogatorem.

Erogatorĭus, a, um, adjectiv. *Frontin. de Aquæduct. Erogatorium modulum* opponit *accepturio*.

Erogātus, a, um, adject. ut pecunia ex ærario erogata, h. e. distributa, expensa. *Cic.* 5. *Ver.* ¶ Item valde rogatus, *pregato*, ut erogatus precibus. *Apul. l.* 5. *Metam.*

Erogĭto, as, avi, atum, a. 1. vehementer rogo, πολλίσμαι. *Plaut. Capt.* 5. 1. 32. Ego ex hac statua verbera volo erogitare. h. e. rogando extorquere. Adde *Silium l.* 10. *v.* 475.

Erōgo, as, a. 1. *distribuire, spendere*, נתן, Ger. *ausgeben*, Gal. *distribuer*, Hisp. *distribuir, erogar*, dissolvo, distribuo, expendo. *Cic. in Verr. c.* 12. Erogare pecunias ex ærario. *Liv. l.* 1. *c.* 20. Unde in eos sumptus pecunia erogaretur.

Erōsĭo, onis, f. *corrosione*, actus erodendi. *Plin. l.* 23. *c.* 3. Succus olearum & veteres lacrymationes sanat, & genarum erosiones.

Erōsus, a, um, adject. *roso, corroso*, ut sale erosus. *Plin. l.* 12. *c.* 9.

Eroticus, a, um, adjectiv. ἐρωτικός, amatorius. *Gell. l.* 19. *c.* 9. Ἐρωτικὰ, quædam erotica, & venusta accinerunt.

Erotopægnium, ii, n. ἐρωτοπαίγνιον, opus, seu carmen ludierum de amoribus puerorum. *Gell. l.* 2. *c.* 24. & *Auson. Idyll.* 13.

Erotundātus, a, um, adject. *fatto rotondo*. *Sidon. l.* 9. *ep.* 7. Structuræ modis omnibus erotundatæ.

Erotўlos, m. 2. gemma silici similis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Errabĭlis, le, adject. erraticus, ut errabiles soni, apud *Lactant.*

Errabundus, o. 1. 2. πλανώμενος, aëtatim, vel valde errans, vagabundus, qui scilicet certa sede carens errat, & vagatur. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Errabundi domos suas pervagarentur.

Errans, antis, nom. ex particip. *errans*. *Virg. Ecl.* 4. Hederæ errantes. *Lucan. l.* 1. Domus errantes, *abitazione, o paese incerto*. Allusum ad Scythas, qui domos suas huc illuc circumferunt. *Plin. l.* 2. *c.* 6. Sidera errantia.

Errantĭa, æ, f. erratio. *Accius* apud *Non. c.* 3. *n.* 86. Neque ego errantia animi prave morigerabor.

Erraticus, o. 1. 2. πλανητικὸς, idem, ac errabundus. *Gell. l.* 9. *c.* 2. Erraticum esse hominem dicerent. ¶ Translate dicitur de herbis, & fruticibus, qui non sunt sativi, sed ubique sua sponte late serpunt, ut Erratica braffica, erraticum intubum, ideſt, cichorium. *Cic. de Sen.* Vitem serpentem multiplici lapsu, & erratico. *Plin. l.* 19 *c.* 8. Papaver erraticum. ¶ Erratica Delos dicitur ab *Ovid.* 6. *Metam. v.* 333. quod per mare Ægæum errabunda vagari quondam credebatur.

Erratio, f. 3. *errore*, πλάνησις, actus errandi. *Cic. de Univ.* Itaque eum ab omni erratione liberavit. *Terent. Adelph.* 4. 2. 41. Minor est erratio.

Erratum, ti, n. 2. *errore*, σφάλμα, error, peccatum. *Cic. Tusc.* Tantum mihi dolorem, cruciatumque attulerunt errata meæ ætatis, ut, &c. *Id. l.* 6. *Att. ep.* 1. Erratum commune.

Erra-

Erritus, ūs, m. errātio. *Plin. l. 37. c. 5.* Vitia demonstrari oportet in tam proclivi erratu.

Errātus, a, um, adject. *fallax. Virg. Æn. 10. v. 690.* Errata litora. *Ovid. 3. Fast. v. 655.* Protinus erratis lati vescuntur in agris.

Erro, as, n. 1. *errare*, תעה, תעע, Ger. *irren*, *irregehen*, Gal. *aller ça, & la, s'égarer*, Hisp. *errar*, πλανᾶσθαι, est huc, illuc, quo nos fortuna ferat, divagari. *Virg. Æn. 1. v. 332.* Ignari hominumque locorumque erramus. *Cic. Tusc. 3. ad Hom.* Qui miser in campis maerens errabat Aleis. ¶ Errare etiam dicuntur armenta pascentia, ut *Virg. Ecl. 1.* Ille meas errare boves, &c. Adde *Ecl. 2.* ¶ Translate est decipi, falli. *Cic. 12. Phil. c. 2.* Cujusvis est hominis errare, nullius, nisi insipientis, perseverare in errore. *Ter. Eun. 2. 2. 14.* Quid tu his rebus credis fieri? tota erras via, *& ingeni di gran lunga*. Eodem sensu dicimus, errare tota re. *Cic. Phil. 2.* &, errare toto cœlo. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 12.* ¶ *Plaut. Mil. 3. 1. 98.* Erro, quam infitias viam. h. e ignoro.

Erro, onis, m. 3. *vago*, *vagabundo*, *errante*, πλανήτης, vagabundus, ab erro. *Sappho* apud *Ovid. in Ep.* Nec vos erronem telluri admittite nostrum. *Ulp. l. 17. ff. de Ædil. edict.* Errones appellantur servi, qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa vagantur, & temporibus in res nugatorias consumptis, serius ad dominum redeunt.

Erronĕus, a, um, adject. *vagabundo*, qui huc illuc errat, seu vagatur. *Colum. l. 7. c. 12. de cavibus.* Maxime autem debent in custodia vigilaces conspici, nec erronei, sed assidui, & circumspecti magis, quam temerarii.

Error, oris, masc. 3. *errore*, מטעות, Germ. *fehl*, Gall. *faute*, Hisp. *error*, *falta*, πλάνη, est deflectere a via, cum scil. viæ ignari, extra institutum iter deflectimus. *Liv. l. 24. c. 17.* Id errore viarum exequi non potuit. *Virg. 6. Æn. v. 532.* Pelagi ne venis erroribus actus? ¶ Translate est deceptio, erratum. *Cicer. 1. Acad.* Etsi aliqua culpa tenemur erroris humani, a scelere certe liberati sumus. *Id. l. 1. de nat. Deor. c. 1.* In summo errore versari. Sic in errorem rapi, inducere, errore duci, per errorem labi, &c. *Id. multis in locis.* Sic errorem alicui adimere, detrahere, &c. *Horat. Cic.* & alii. ¶ Mentis errore affici, *impazzire*. *Cic. Att. l. 3. ep. 13.*

Erubescentĭa, æ, f. verecundia, pudor, *vergoenza*. *Tert. ad Nation. l. 1. c. 16.* Exemplum erubescentiæ scelerum.

Erubesco, scis, erubui, n. 3. rubeus fio, rubore suffundor, *vergoenzarse*. *Ovid. 2. Amor. eleg. 8.* Sensit se totis erubuisse genis. ¶ Translate ponitur pro pudere, quia quos alicujus rei pudet, fere rubore suffunduntur. *Cic. 1. de Leg.* Erubescunt pudici etiam loqui de pudicitia. *Ter. Adelph. 4. 5. 9.* Erubuit, salva res est. ¶ Jungitur fere ablat. *Curt. l. 4. c. 5.* Paucitate erubescendum. ¶ Interdum & accusat. *Auct. in Sallust.* Nec erubuit ora vestra. *Quintil. l. 6. c. 5.* Nonnunquam accidit, ut in nostra credulitate aliena studia erubescamus. ¶ Addunt quidam Lexicographi usurpari etiam cum genit. afferuntque illud *Curt. l. 5. c. 5.* Dignum esse omni malo, qui erubesceret fortunæ. At optimi Codices habent *fortuita*. ¶ Dicimus etiam erubescere in aliqua re. *Cic. 1. Leg.* O rem dignam, in qua docti erubescant! ¶ Cum dativo usurpat *Tertul. de testim. animæ, c. 1.* Sed non imitandus. ¶ Particip. erubescendus, *vergonçoso*, *da vergonçarsi*. *Horat. l. 1. od. 27.* Quæ te cumque domat Venus, non erubescendis adurit ignibus.

Erūca, æ, f. 1. genus vermis, qui in olerum folia repit, abroditque præsertim brassicas, a rodendo, vel a rugis, quia reptans se corrugat, & erugat. *Colum. l. 11. c. 3.* ¶ Est etiam herba Venerem excitans, ab urendo, quasi urica, vel ab erodendo, quia linguam rodit acrimonia sua, *ruchetta*. *Colum. l. 10. v. 171.* & *Virg. in Moreto.* ¶ Scribitur & Æruca.

Eructatio, onis, f. actus eructandi. *Apul. de Mundo*: Exhalatio terrenis eructationibus surgit. Adde *Firmic. l. 4. Matheſ. c. 12.*

Eructo, as, a. 1. *ructare*, *ruttuggiare*, גהה, Ger. *gerülpſen*, Gal. *roter*, Hisp. *regoldar*, ἐρεύγω, freq. ructando aliquid ejicio, emitto, a ructo, sed aliqui censent *eructo* simplex esse, & ex eo ructo fieri per aphæresim. *Virg. 3. Æn. v. 631. de Polyph.* Saniem eructans, ac fruta. ¶ Per translationem accipitur pro quovis modo ejicere. *Virg. 6. Æn.* Atque omnem Cocyto eructat arenam.

Eructus, a, um, adject. eructatus. *Gel. l. 11. c. 7.* Vinum eructum, & fœtidum potare. ¶ Vinum eructum dicitur, quod est e vinaceis expressum, & veluti ex vini.

Eruderātus, a, um, adject. *purgato da fassi*, ut eruderatum solum. *Var. l. 2. R. R. c. 2.*

Erudĕro, as, a. 1. *purgare*, *nettare*, נקה, Ger. *säubern von ſteine*, Gal. *épierrer*, Hisp. *desyedrar*, ἐξερεύγω, freq. ructando aliquid ejicio, emitto, a ructo, sed aliqui censent *eructo* simplex esse, & ex eo ructo fieri per aphæresim. *Virg. 3. Æn. v. 631. de Polyph.* Saniem eructans, ac fruta. ¶ Per translationem accipitur pro quovis modo ejicere. *Virg. 6. Æn.* Atque omnem Cocyto eructat arenam.

Eruditus, a, um, adject. eructatus. *Gel. l. 11. c. 7.* Vinum eructum, & fœtidum potare. ¶ Vinum eructum dicitur, quod est e vinaceis expressum, & veluti ex vini.

Eruderātus, a, um, adject. *purgato da fassi*, ut eruderatum solum. *Var. l. 2. R. R. c. 2.*

Erudĕro, as, a. 1. *purgare*, *nettare*, נקה, Ger. *säubern von ſteine*, Gal. *épierrer*, Hisp. *desyedrar*, ἐξερεύγω, ruderibus expurgo. *Sedul. l. 5. ep. 7.* Aures fustrorum taxe completas eruderat. h. e. expurgat, metaphorice. V. Eruderatus.

Erudĭo, is, ivi, itum, a. 4. *docco*, *instituo*, ad humanitatem informo, *ammaestrare*, תשכיל, Ger. *unterweiſen*, Gal. *instruire*, Hisp. *instruyr*, παιδεύω, ex rudi doctum facio. *Cic. 1. Tusc.* Philosophia ad modestiam, magnitudinemque animi nos erudivit. *Liv. l. 1. c. 39.* Erudire puerum artibus. *Cic. Fam. ep. 12.* Erudire de omni Republica. *Id. l. 1. de Or. c. 59.* Oratorem erudire in jure civili. *Ovid. ep. 1. Penelop. v. 111.* qui mollibus annis in patrias artes erudiendus erat. *Idem l. 2. Art. Am.* Aves infirmas mater erudit artes. *Sil. l. 11.* An trifida vincla, Et Decius non eruditi componere nentes? ¶ Gerundium *erudiendi* passiva significatione. *Justin. l. 17. c. 3.* Athenas erudiendi gratia missus. *h. e.* ut eruditetur.

Erudīte, adverb. *dottamente*, *eruditamente*. *Colum. l. 1. c. 1.* Volumina composita facetius, eruditius posteritati tradenda curavit. *Cic. de Senect. c. 1.* Qui si eruditius videbitur disputare. *Id. in Orat.* Litteræ eruditissime scriptæ.

Eruditio, f. 3. *erudizione*, παίδευσις, instructio, doctrina. *Cic. 1. Fin.* Nullam eruditionem esse duxit, nisi quæ beatæ vitæ disciplinam juvaret. *Quintil. l. 2. c. 3.* Sed potior eruditio in scholis, quam domi. ¶ Sumitur etiam pro cultu animi ex institutione, ac studio comparato. *Cic. l. 2. de Or. in princ.* Eruditionis omnis expers, atque ignarus. ¶ In plurali *Virum. l. 1. c. 1.* Abundans eruditionibus variis, ac pluribus.

Eruditrix, icis, f. quæ erudit. *Flor. l. 2. c. 6.* Africa Annibalis eruditrix.

Eruditulus, a, um, 1. 2. dim. ab eruditus. *Catul. in Mamur.* & *Cæs. epigr. 58.* Morbosi pariter, gemelli utrique, uno in lectulo, erudituli ambo.

Eruditus, a, um, 1. 2. instructus, doctus, sciens, *dotto*, *erudito*, πεπαιδευμένος. *Cic. Q. Fr. l. 1.* Ex diuturna servitute ad nimiam assentationem eruditi. ¶ *Vossius* ducit, aliud esse eruditum, aliud doctum, illud ad litteraturam, ac humanitatis studia pertinere, hoc ad graves disciplinas. *Apul. in Apolog.* Virum accuratissime doctum, atque eruditum. Sed hæc differentia non observatur. ¶ Comp. *eruditior*, superl. *eruditissimus*. *Cic. 1. de Or. v. 39.* Homo omnium & disciplina Juris Civilis eruditissimus, & ingenio, prudentiaque acutissimus. *Id. in Piſon. c. 26.* Tu eruditior, quam Piso? ¶ Tribuitur & inanimis, ut eruditæ orationi, eruditum carmen. *Cic. pro Cn. Pomp.* &, erudita tempora. *Id. Att. l. 2. ep. 18.* ¶ Cum infinito, *Tac. in Agric. c. 8.* Eruditus utilia honestis miscere.

Erugātio, f. 3. cutis extensio, rugis sublatis. *Plin. l. 28. c. 12.*

Erūgo, as, a. 1. *distendere*, *discrespare*, Ger. *die runtzeln vertreiben*, Gall. *oter les rides*, Hisp. *desarrugar*, ἐκρυσιόω, est cutem extendere, & rugas tollere. *Plin. l. 21. c. 19.* Lilii radices erugant corpora.

Erugo, is, 2. 3. est ructum (emel emittere, ab ἐρεύγω, eructare sæpius. *Fest.*

Ervila, vel **Ervilia**, æ, f. 1. genus leguminis, folio, quam faba, longiore, flore apibus gratissimo. *Var. l. 1. R. R. c. 32. Col. l. 2.*

Erumpo, is, upi, uptum, n. 3. *uſcire fuori con impeto*, נקע, Ger. *heraus brechen*, Gal. *faillir*, *sortir avec violence*, Hisp. *salir con impetu*, ἐξορμάω, cum impetu exeo. *Cæs. 1. B. C.* Quo parationes essent ad insequendum omnes, sive noctu, sive interdiu erumperent. ¶ Et translate. *Cic. 1. Catil.* Omnium scelerum, ac veteris furoris, & audaciæ maturitas in nostri Consulatus tempus erupit. ¶ Invenitur interdum active positum cum accusativo. *Ter. Eun. 3. 5. 2.* Jam ne erumpere hoc licet mihi gaudium? *Cæs. l. 2. B. C. c. 14.* Portis se foras erumpunt. ¶ Hinc passive *Lucret. l. 6. vers. 382.* incita cum vis exagitata foras erumpitur. ¶ Erumpere in actum, *venir a i fatti*, *venire in esecuzione*. *Cicer. pro Dom.* ¶ *Terent. Phorm. 2. 2. 10.* Erumpet in nervum isthæc fortitudo. h. e. in carcerem conjiciaris. Vide *Donat.*

Eruncŏ, as, n. 1. *purgare l'erbe*, Ger. *jeten*, Gal. *sarcler*, Hisp. *escar*, *sachar*, *escardar la tierra*, ἐκθερισίζω, herbas noxias, & spinas, frutetaque extirpo. *Colum. l. 2. c. 11.* Omnes alterius generis herbas eruncato.

Erŭo, is, ui, utum, a. 3. *cavare*, *cavar fuori*, חצב, Ger. *ausgrabẽ*, Gal. *tirer*, Hisp. *sacar*, ἐξορύσσω, extraho. *Lucr. l. 2.* Ipse ubi oculos eruat, ut omnes cæci sint. ¶ Interdum est in totum destruere. *Virgil. 2. Æn.* Troianas ut opes, & lamentabile Regnum eruerint Danai. ¶ Est etiam perscrutando invenire, & veluti ex latebris in lucem proferre. *Cicer. pro Mur. c. 7.* Ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuæ. *Id. 2. de Or.* Eruere argumenta.

Eruptio, f. 3. *corrotta*, *fortita*, פרץ, Ger. *ausbruch*, Gal. *sortie*, *irruption*, Hisp. *corrotta*, *acometimiento*, ἔκβασις, est, cum milites ex urbe, vel castris impetum in hostes faciunt. *Cæs. 1. B. C. c. 21.* Non solum ab eruptionibus caveant. *Id. l. 5. B. G. c. 49.* Omnibus portis eruptione facta.

Eruptor, oris, m. 3. qui erumpit, seu eruptionem facit. *Ammian. l. 24. c. 3.* Eruptores perterriti reverterunt.

Eruptus, a, um, *uſcito*, partic. passivum ab erumpo. *Lucret. l. 2. v. 724.* Faucibus eruptos iterum vis evomat ignes.

Erūtus, a, um, adject. *cavato fuori*, ut mortuus erutus. *Cic. de Div. l. 1. c. 27. Virg. 5. Æn. v. 449.* Radicibus eruta pinus. *Stat. l. 4. Silv. 7. v. 15.* Erutum aurum terra.

Ervum, n. 2. *orobo*, *rubiglia*, *veggiolo*, *loro*, genus leguminis, filiqua cylindracea, fructu ligneoso, quo armenta pinguescunt, ab ἔρυθος, *ervum*. *Virg. 3. Eclog. v. 100.* Eheu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! Alii legunt *arvo*. *Plin. l. 8. c. 15.* Nec ervi operosa cura est. Adde *Colum. l. 6. c. 3.*

Eryce, es, opp. Siciliæ, in quo templum habuit Venus magnificum, & thesauris opulentum, quod Amilcar Afer magno suo, & suorum damno spoliavit. V. *Ælian. h. A. l. 12. c. ult.*

Erycinus, a, um, adject. ab Eryce opp. *Stat. l. 1. Silv. 2. v. 160.* Idaliæque domos, Erycinaque templa subiret. ¶ Erycina etiam dicebatur Venus a templo ei in opp. Eryce dicato; eoque nomine culta Romæ. *Suetos. in Claud. c. 25.*

Eryceus, i, idem ac Eryx mons Siciliæ. *Cic. Ver. 4. c. 8.* Qui Erycum montem obtinebat.

Erymanthæus, & **Erymanthius**, a, um, adject. ab Erymantho, ut Erymanthius aper. *Cic. Ver. 6. c. 43.* Erymanthæum monstrum. *Val. Flac. l. 1. v. 374.*

Erymanthis, idis, f. patronym. pro ipsa Arcadia. V. Erymanthus. *Ovid. 2. Met. v. 500.* Nexilibusque plagis sylvas Erymanthidos ambit. ¶ Et adject. *Id. 1. Trist. eleg. 3. v. 103.* Custos Erymanthidos urſæ. h. e. Arctophylax.

Erymanthus, *Dimigaos*, mons Arcadiæ, in Peloponneso, ubi Hercules aprum immanem, & furiosum interfecit. ¶ Item fl. qui in Alpheum decurrit. ¶ Item opp. Tegeæ finitimum.

Eryngĭum, n. 2. vel **Eryngion**, n. 2. ἠρύγγιον, herba aculeatæ mordacitatis, spinosa, veluti carduus, sativa. *Plin. l. 22. c. 7.* & *l. 21. c. 15.* & *16.*

Erysipĕlas, atis, n. 2. & **Erysipĕlæ**, arum, *risipola*, ἐρυσίπελας, ἐρυθρανθρωπία, morbus, cum super inflammationem rubor ulcus ambit, atque cum dolore procedit, ab ἐρυθρὸς, *rubo*, & πέλας, *prope*, quia attrahit partes vicinas, vel ab ἐρυθρὸς, *ruber*, & πῆλος, aut πέλας, *niger*, *livido*, quia rubedini nonnihil alterius admixtum est coloris. *Cels. l. 5. c. 26.*

Erythăce, f. 1. ἐρυθάκη, herba, quam alii sandaracham, alii cerinthum nuncupant, ab ἐρυθρὸς, *rubeo*, propter colorem. Hic est apum, dum operantur, cibus, saporis amari, sed plenus humoris, teste *Plin. l. 11. c. 7. Var. 3. de R. R. c. 16.* Erythacen vocant, quia favos extremos inter se conglutinant. Scribunt & *Erythace*.

Erythæus, m. 2. *pestirosso*, ἐρυθραῖος, species avis, pectore rubeo, ab ἐρυθρὸς, *rubeo*. *Plin. l. 10. c. 29.*

Erythēa, vel **Erythia**, ἐρυθεία, insula in mari Gaditano, ex qua Geryonis armenta abduxit Hercules. *Propert. l. 4. eleg. 10.*

Erythēis, idis, f. patronym. ab Erythea. *Ovid. 5. Fast. v. 649.* Secumque boves Erytheida prædam Abstrahit.

Erythræum mare, seu Rubrum, *Mare Rosso*, pars Oceani inter sinum Persicum, & sinum Arabicum, & inter oram Carmaniæ, & Aromata prom. quod Arabiam Felicem alluit ad Or. Aliis est ipse sinus Arabicus, qui Asiam ab Africa separat, & extenditur inter Arabiam ad Or. & Troglodyticam, & Ægyptum ad Occ. Dictum est ab Erythro Rege Persei, & Andromedæ filio. V. *Strab. l. 16.*

Erythræus, a, um, adject. ab Erythris. *Mart. l. 10. epigr. 16.* Quidquid Erythræa niger invenit Indus in alga. *Stat. l. 4. Silv. 6. v. 18.* Lapilli Erythræi, *Colum. l. 7. c. 2. ad fin.* Erythræus color. h. e. rubeus.

Erythrodănus, i, f. 2. herba est rubram habens radicem, qua tinguntur lanæ. *Plin. l. 24. c. 11.*

Erythros, m. 2. herba, al. strychnium, & neuris, omnibus morbis salutaris. *Plin. l. 24. c. 11.*

Eryx, ycis, m. 3. *Monte di S. Giuliano*, Ἔρυξ, mons Siciliæ, in ora Boc & Occ. a Drepano 2. M. P. ¶ Item urbs, *Trapano del Monte*, in valle Mazara. Nomen habuit ab Eryce conditore. Ibi fuit templum amplissimum Veneris, quæ inde Erycina dicta est. ¶ Item Rex quidam Siciliæ. *Virg. 1. Æn. v. 574.*

E, A N T E S.

Esca, f. 1. *esca*, *cibo*, מזון, Ger. *ſpeiſe*, Gal. *viande*, Hisp. *comida*, *Hierua*, cibus omnium animalium, ab esum, sup. verbi *edo*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Sus vero quid habet, præter escam? ¶ Accipitur præterea pro eo, quod datur avibus, piscibusve, decipiendi gratia. *Cic. de Sen. c. 13.* Divine enim Plato escam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo pisces.

Escālis, le, adject. ad escam pertinens, seu ad edendum, ut, escale, vel potorium argentum *l. 1. ff. de supellect. leg.*

Escārius, a, um, 1. 2. *cosa mangiativa*, Ger. *ſpeiſlich*, Gal. *chose bonne a manger*, Hisp. *comedera cosa*, ἐδώδιμος, quod ad escam pertinet. *Plin. l. 36. c. 36.* Ad escaria vasa totum rubens vitrum, non translucens. ¶ Escaria mensa, dicitur quadrata, in qua homines epulantur. *Fest.* ¶ Escaria, absolute pro valis escariis. *Juven. Sat. 12. v. 46.* Adde & bascaudas, & mille escaria, multum celuti, &c.

Escatilis, le, adject. escarius. *Tertul. de Patient. c. 5.* Post mannæ escatilem pluviam.

Escendo, is, n. 3. pro ascendo, *ascendere*, usurpasse optimæ notæ Auctores, sed in plerisque editionibus esse immutatum in *ascendere*, vel *descendere*, *Grævius*, & alii docti viri testantur. Itaque hic legendum censent ex MS. v. g. apud *Nepot. Themist. c. 8.* Hic in navim omnibus ignotus escendit: & apud *Liv. l. 29. c. 11.* Legati Asiam petentes protinus Delphos cum escendissent. Et apud *Cic. 3. Off. c. 20.* Ut omnes simul in rostra post meridiem escenderent. Ita enim hic legi oportere, docet *P. Victor. var. l. 5. c. 3.* ¶ Observandus etiam est locus *Livii*, ubi alii pro *escendere*, legunt *descendere*: verba sunt *l. 8. v. 10.* Ubi illud signum defossum erit, eo Magistratum R. escendere tas non esse.

Escensus, us, m. *ascesa*, *salita*. *Tacit. 13. Ann. c. 39.* Capta escensu munimenta.

Escharā, æ, f. *escara*, crusta ulceris. *Cæl. Aurelian. Tard. 3. 1.*

Escharoticus, a, um, ἐσχαρωτικὸς, escharam inducens. *Cæl. Aurelian. Tard. lib. 1. cap. 1. extr.*

Escit, pro erit, antiqui dixere. *Fest. Lucret. l. 1. v. 612.*

Escō, as, n. 1. pro vescor, *cibarsi*. *Solin. c. 53.* (*al. 41.*) Ciconiæ serpentes escandi gratia infectantur.

Escŭla, æ, f. diminut. ab esca. *Plaut. Men. 3. 1. 10.* In dies qui singulas esculas edunt. Alii leg. *escas*.

Esculentus, a, um, o. 1. 2. τρώξιμος, quod esui aptum est. *Cic. de nat. Deor.*

v. 56. Qua eſculentis, & poculentis iter natura patefecit. Adde *Philip.* 2. c. 25. ¶ Comparat. uſus eſt *Tertul. de jejun. c.* 5. Tunc ingratis gratiora, & eſculentiora quæque detracta ſunt.

Eſculus cum derivat. V. Æſculus.

Eſdrelon, Campus Magnus, *Campo di Faba*, campus Paleſtinæ, inter Samariam cum Monte Ephraim ad Auſt. lacum Geneſara ad Or. Carmelum M. ad Occ. Libanum M. ad Bor.

Eſebon, ſiu. Moabitarum, in confin. Paleſtinæ, & Arabiæ Petrææ. ¶ Eſebon item, Esbuta, Ptolemais, *Esbus*, *Sebaſte*, urbs Amorrhæorum, inter Sebaſtem urbem Samariæ, & Emmaum urbem Judææ.

Eſernia, Eſerninus, V. Æſernia.

Eſitatus, a, um, *mangiato ſpeſſo*, frequenter comeſus. *Gell. l.* 4. *c.* 11. De ἐσθίω non eſitato.

Eſitia, orum, n. 2. apud *Apic. l.* 5. *c.* 3. ſunt genus liquaminis, *intingolo*, *manicaretto*, quod *l.* 2. *c.* 1. hyſitia vocat, ejuſque condiendi rationem docet. Hinc

Eſitiatus, vel hyſitiatus, a, um, adject. eſitiis conditus, ut eſitiatus pullus, *Apic. l.* 8. *c.* 9. Lepus eſitiatus, *ibid. c.* 8.

Eſito, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab edo, *mangiare ſpeſſo*, ἐσθιατρύω. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Furfureum panem eſitare. *Id. l.* 4. *c.* 11. Eſitare ex animalibus.

Eſox, ocis, m. *ieſx*, genus piſcis, quem alii Lucium, alii Salmonem eſſe putant. *Plin. l.* 9. *c.* 15. ¶ *Iſidorus* iſocem vocat *l.* 20. *c.* 2.

Eſpiclo, pro *aſpicio* quidam leg. apud *Plaut. Trucul. a.* 5. *v.* 8. Si mihi rides, eſpice.

Eſquiliæ, V. Exquiliæ.

Eſſedarius, m. 2. qui eſſeda regit, aut ex eſſedis pugnat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 6. Ne ab eſſedariis capiaris, caveto. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 19. Millibus circiter eſſedariorum relictis.

Eſſedum, n. 2. vel eſſeda, æ, f. 1. vehiculum Gallorum, Britannorumque apud Belgas primo repertum, quo pugnare ſoliti ſunt. Nam tria erant vehiculorum genera, alia ſacra, ut thenſa: alia geſtatoria, ut carruca, ciſium, eſſedum, rheda, petoritum, ſtraticulum: alia oneraria, ut carpentum, carrus, plauſtrum, ſarracum. *Cic. Att. l.* 6. Hic Vedius venit mihi obviam cum duobus eſſedis, & rheda equis junctis, & lectica, familia magna. *Senec. ep.* 57. In iis, quæ me ſine avocatione circumſtrepunt, eſſedas tranſcurrentes pono.

Eſſentia, f. 1. idem eſt quod eſſe, a ſum, *eſſenza*, *natura*, *eſſia*, οὐσία. Vox eſt a Philoſophis præcipue uſurpata; de qua ſic habet *Quint. l.* 8. *c.* 3. Multa ex græco formata nova ſunt, ut *eſſe*, & *eſſentia*, quæ cur tantopere aſpernemur, nihil video, niſi quod iniqui judices adverſus nos ſumus, ideoque paupertate ſermonis laboramus. *Id. l.* 3. *c.* 6. *Oſſium*, quam Flavius eſſentiam vocat: neque ſane aliud eſt ejus nomen Latinum. ¶ *Sidon. in epiſt.* quæ carmini 14. annectitur, & *Sen. ep.* 58. teſtantur, ipſum etiam *Citreronem* hoc vocabulo uſum, & poſtquam ſcripſiſſet, ſubdidiſſe ſtatim: *licet enim novis rebus nova nomina imponere*. Quæ ſi vera ſunt, non eſt cur ab hac voce tantopere abhorrere debeat is, qui, quod Græci *θεῖον*, dicunt, latine velit explicare.

Eſſentialiter, *eſſenzialmente*, *eſſenzialmente*, ſecundum eſſentiam. *Auguſt. lib.* 7. *de Trin. c.* 2. Sapientia eſſentialiter intelligitur.

Eſt, erat, erit, fuit, imperſ. anom. *appartenere*, *eſſer officio*, ἔπεσθαι, munus eſt, officium eſt, opus eſt, intereſt, refert, pertinet. *Cic. pro L. Man.* Erit igitur humanitatis veſtræ magnum eorum civium numerum calamitate prohiberi. *Liv. l.* 5. Eſt prodendæ patriæ, diſſolvendæque Reipublicæ eſt, ideſt, pertinet ad prodendam patriam, &c. ¶ Accipitur etiam pro proprium eſſe. *Plaut. Capt.* Eſt miſerorum, ut malevolentes ſint, atque invideant bonis. ¶ Item pro convenire. *Valer. Max. l.* 1. Non eſt inter patrem, & filium ullius rei comparationem fieri, præſertim divinitatis faſtigio junctos. ¶ Item pro poſſibile eſſe, licere. *Virg.* 6. *Æn.* Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat. *Cic. pro Sext.* Quem enim deprecari eſſet, cum omnes eſſent ſordidati? ¶ Item pro evenire, contingere. *Ter. Hec.* 3. 1. Nam ſæpe eſt, quibus in rebus alies ne iratus quidem eſt. Alia vide in *Sum*.

Eſther, mulier Hebræa, a *ſter*, ſtella lingua Perſica.

Eſtrix, eſtricis, f. 3. quæ valde edit, ab edo. *Plaut. Caſ.* 4. 1. 20. Ego novi ambas illas eſtrices.

Eſtur. V. Edo.

Eſula, f. 1. Aſyla, *Iſola*, urbs lit. Magnæ Græciæ, in ora Calabriæ ult. inter Crotonem, & Lacinium prom.

Eſuriales feriæ, quibus ab edendo feriamur. *Plaut. Capt.* 3. 1. 8. Ita venter, gutturque reſident eſuriales ferias. V. *Reſideo*.

Eſurienter, adverb. *con ſame*. *Apul. l.* 10. *Metam.* Eſurienter eſcas appetere.

Eſuries, ei, f. 5. *ſame*, רָעָב, Germ. *hunger*, Gal. *faim*, Hiſp. *hambre*, πεινάω, fames, edendi aviditas, ab *eſum* ſup. verbi *edo*. *Celſus Ciceroni* 8. *Fam. ep.* 1. Ut ego miſereter ejus eſuriei.

Eſurigo, inis, f. 3. idem, ac eſuries. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 291. Quod eſurigo findebat coitas.

Eſurio, is, ivi, itum, n. 4. *aver ſame*, רָעַב, Ger. *hungern*, Gal. *avoir faim*, Hiſp. *tener hambre*, πεινάω, cupio edere, cibum appeto, fame premor. *Cel. Cic. l.* 8. *Fam. ep. ult.* Noſtri valde depugnare, & facile algere, & eſurire conſueſunt. *Plaut. Stich.* 1. 3. 65. Ridiculus æque nullus eſt, quam dum eſurit.

Eſurio, onis, m. 3. *chi ha fame*, רָעֵב, Germ. *hungeriger*, Gal. *affamé*, Hiſp. *hambriento*, πεινάων, qui eſurit. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 22. Nam eſurio venio, non advenio ſaturio.

Eſuritio, f. 3. idem, ac eſuries. *Gell. l.* 16. *c.* 3. Eſuritionem faciunt inanes, patentesque inteſtinorum fibræ. *Catul. carm.* 23. *ad Furium*: Sole, & frigore, & eſuritione.

Eſuritor, m. 3. qui eſurit. *Martial. l.* 3. *epigr.* 14. Romam petebat eſuritor Turius.

Eſus, us, m. *il mangiare*, אֹכֶל, Ger. *das eſſen*, Gal. *le manger*, Hiſ. *manjar*, actus edendi, *Plin. l.* 20. *c.* 7. Ut ne eo eſu alluantur. *Gel. l.* 4. *c.* 1. Quæ eſui, & potui ſerent. Affertur & locus *Plin. l.* 20. *c.* 7. Sed ibi legitur, *in eo uſu*, pro *eſu*.

Eſus, a, um, particip. ab *Edo*, *is*. Deponentis forma *Solin. c.* 17. (*al.* 27.) *ad fin.* Aconito carnes illinunt: quas ubi eſæ ſunt (*paſtores*) fauces earum angina obſidentur.

E ANTE T.

Et, ϗ, conjunctio eſt copulativa. *Cic. pro Cæc.* Non alia cauſa eſt æquitatis in uno, & in pluribus. ¶ Interdum interrogativa. *Virg.* 1. *Ecl.* Et quæ tanta fuit Romam tibi cauſa videndi? ¶ Interdum indignativa. *Cic. pro Mil.* Et ſunt, qui de Appia via loquantur, taceant de Curia? ¶ Plerumque ſententiarum initiis competit. *Quinctil.* Et finitæ quidem ſunt partes duæ, quas hæc profeſſio pollicetur. ¶ Sæpe duplicatur. *Cic. de Orat.* Quorum pater & ſæpe alias, & maxime Cenſor ſaluti Reip. fuit. ¶ Accipitur item pro *etiam*. *Virg. Æn.* 2. Quorum Iphitus ævo jam gravior, Pelias & vulnere tardus Ulyſſi. ¶ Item pro quamvis, *Cic. de Sen.* Deſendi legem Voconiam magna voce, boniſque lateribus, & videtis annos meos. ideſt, quamvis ſim ita ſenex. ¶ Interdum eleganter poſt & ſequitur *hoc*, vel *eoque*. *Cic. pro Flac. c.* 20. Sextus & rem agnoſcit, neque hominem ignorat. ¶ Interdum etiam negatio præcedit. *Id.* 10. *Fam. ep.* 1. Nec miror, & gaudeo. Et *Tuſc.* 1. *c.* 23. Neque nata, & æterna eſt. ¶ Et vero, & quidem v. in *Vero*, *Quidem*. ¶ Aliquando particula hæc prætermittitur. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 18. Ut judices, homini te gratiſſimo, jucundiſſimo benigne feciſſe.

Etenim, conjunct. *percioccbè*, Ger. *denn*, Gal. *puiſque*, Hiſp. *porque*, ϗ γάρ, enim, nam, quia, & modo primum locum, modo ſecundum obtinet in oratione. *Cic.* 2. *de Div.* Etenim ex diviſione hoc ſecundum eſt. *Id. de Off.* ex vetere Poeta. Vos etenim, juvenes, animos geritis muliebres. ¶ Accipitur aliquando pro quippe. *Cic. pro Plac.* Neque in toto Æmonenſium teſtimonio commovebor, etenim quibus ego illam laudationem remittam. ¶ Nonnunquam diviſa compoſitione per duas dictiones effertur. *Cic. de Clar. Orat.* Et dicere enim bene nemo poteſt.

Eteöcles, V. Polynices.

Eteoclëus, a, um, Ἐτεόκλειος, ad Eteoclem pertinens. *Apoll. lib.* 10. *Metam.* Ne ſilentio procedens ſimilitas, Eteocleas nobis contentiones pariat.

Etereianus, a, um, ad Etereium pertinens, quod eſt nomen liberti Corillii equitis R. ut Etereiana nux, *Plin. l.* & *c.* 17. ab eo inſitione inventa.

Eteſica vitis, eſt Arretii propria, fallax, & fecunditate ceſſans. *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Eteſiæ, arum, m. 1. *ἐτησίαι*, venti quidam ſtatis temporibus quotannis flantes, ab ἔτος, annus, a quo *ἐτήσιος*, annuus. Aliqui deducunt ab *αἰτέω*, poſtulo, quaſi *αἰτήσιαι*, eo quod Ariſtæus eos a Jove poſtulaverit. Eſt enim in fabulis, ut narrat *Hyginus l.* 2. *Aſt. c.* 4. Cum Athenienſium regio maximis Canicularibus caloribus adureretur, hominesque una cum fatis omnibus nimio æſtu conficerentur, Ariſtæum ita ab Apolline patre edoctum, ab Jove petiiſſe, ut quo tempore Canicula oriretur, per dies quadraginta ventum daret, quo flante æſtus minueretur: itaque factum, Jove annuente. ¶ Hujuſmodi ventos *Strabo l.* 3. Subſolanos vocat, *Ariſtoteles*, & *Plin. l.* 2. *c.* 47. Aquilones appellant. Teſtatur præterea idem Ariſtoteles, nonunquam eos in Zephyros mutari: quare vere ſcripſit *Gel. l.* 2. *c.* 22. Eteſias alia, atque alia parte Cœli ſpirare: & *Apul. de Mund.* Sunt, inquit, Eteſiæ ſpirantes ex omni parte eo tempore æſtatis, quo Canis oritur. ¶ Plerumque tamen ab Occidente perflant. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 98. Mare quoque Eteſiæ flabant: horum flatu in orientem navigantibus ſecundum, inde averſum erat. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Ipſe Eteſiis tenebatur, qui Alexandria navigantibus ſunt averſiſſimi. Hinc *Cic. l.* 6. *Att. ep.* 1. Rhodum volo puerorum cauſa; inde quamprimum Athenas, etſi Eteſiæ valde reflant. ¶ Multa die ſtare incipiunt, & ad meridiem vergente. *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 11. Eteſiæ ob hoc ſomniculoſi a nautis, & delicati vocantur, quod mane neſciunt ſurgere. V. *Manut. de quæſit. per ep. c.* 2.

Eteſius, m. 2. lapis, ex quo mortaria confici ſolent. *Plin. l.* 36. *c.* 22.

Eteſius, a, um, adject. annuus, ab ἔτος, annus, ut, eteſia ſtabra Aquilonum, apud *Lucret. l.* 5. *v.* 741.

Ethice, es, vel Ethica, æ, f. 1. *Etica*, pars Philoſophiæ, quæ ad mores pertinet. *Cic. de Fato*, & *Quinctil. l.* 12. *c.* 2.

Ethicus, a, um, *morale*, ἠθικός, moralis. *Senec. l.* 2. *controv.* 10. Declamabat Naſo raro controverſias, ſed non niſi Ethicas. Adde *Lact. l.* 3. *c.* 13.

Ethnicalis, le, adject. idem quod Ethnicus. *Tertul. de Spectac. c.* 5.

Ethnicè, adverb. more Gentium, ut ethnice vivere. *Tert. de Pudi. c.* 9.

Ethniciſmus, a *Prudentio* dicitur cultus falſorum Deorum, *in paſſ. Laurent. verſ.* 498.

Ethnicus, a, um, o. 1. 2. ἐθνικός, gentilis, ab ἔθνος, gens, & natio. *Hieron. contra Jovin.* Chriſtianas tantum accipi juberet, an Ethnicas?

Ethologia, f. 1. eſt morum, ac affectuum cujuſque perſonæ effictio. *Quinctil. l.* 3. *c.* 9.

Ethologus, m. 2. ἠθολόγος, morum expreſſor, qui geſtu ipſo corporis, & ſono vocis ita exprimit mores hominum, ut geſtibus ipſo videatur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Mimorum eſt enim, & ethologorum, ſi nimia eſt imitatio, ſicut obſcenitas, &c.

Ethopœia, f. 1. apud Rhetores eſt figura ſententiarum, al. Effictio, Imago, Notatio, qua vita, & mores alicujus deſcribuntur, ab ἔθος, *mos*, & ποιέω, *facio*, fingo. *Cic.* 2. *Agr.* Jam deſignatus alio vultu, alio vocis ſono, alio inceſſu eſſe meditabatur, veſtitu obſoletiore, corpore inculto, & horrido, capillatior, quam ante, barbaque majore, ut oculis, & aſpectu denuntiare vim Tribunitiam, & minitari Reip. videretur.

Ethos, i, n. *coſtumi*, ἦθος, mores: item res ethica, hoc eſt philoſophia morum. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 377. In argumentis Cæcilius poſcit palmam, in ethelin Terentius; in ſermonibus Plautus. τὸ ἦθοποιὸν, poſitio Græca. *Sidon. carm.* 15. *v.* 101. Phyſica vel logico, logicum vel jungit ad ethos.

Etiam, *ancora*, *eziandio*, Oὶ, Ger. *auch*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *aun*, *tambien*, καὶ δή, conjunctio, eadem, ac quoque. Primum copulæ nota eſt. *Cic. de cl. Orat.* Voce, motu, forma etiam magnifica. ¶ Poſt particulas *non modo*, *non ſolum*, *non tantum*, ſequitur *ſed etiam*; qua de re paſſim exempla. Inverſo ordine. *Cic.* 4. *Fam. ep.* 14. Secundas etiam res noſtras, non modo adverſas pertimeſcebam. ¶ Habet præterea varios uſus varie uſurpata. *Ter. Andr.* 1. 1. 89. Nihil ſuſpicans etiam mali. h. e. adhuc. *Id. ib.* 2. 2. 31. Etiam puerum abiens conveni Chremis. h. e. præterea. *Plin. Paneg. c.* 77. Nullius auctoritas imminuta eſt, aucta etiam. h. e. quin potius. ¶ Interdum eſt ajentis particula. *Plaut. Amph.* 1. 3. 46. Nunquid vis? A. Etiam. ¶ Interdum increpantis, & indignantis. *Plaut. Perſ.* 6. 4. 4. Scelerate, etiam reſpicis? Et 2. 4. 7. Etiamne dicis, ubi ſit, venefice? h. e. nondum. *Ter. Heaut.* 2. 2. 6. Etiam caves, ne videat forte hinc te a patre aliquis exiens? hoc eſt, quin caves? &c. ¶ Etiam atque etiam, idem eſt ac *valde*, *magnopere*, ut etiam atque etiam cogitare. *Id. Eun.* 1. 1. 11. & *Cic.* ſæpe. ¶ Etiam quoque, dixit *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 118. Fateor. C. nempe conceptis verbis. A. etiam conſultis quoque.

Etiamdum, *pevanco*, adhuc. *Ter. Heaut.* 2. 1. 17. Neque etiamdum ſcit pater.

Etiamne, *ancora*, partic. interrogandi. *Cic. Att. l.* 10. Etiamne Balbus in Senatum venire cogitat?

Etiamnum, adhuc, uſque nunc, uſque ad hoc tempus, *fino ad ora*. *Plaut. Pœn. prolog. v.* 99. Neque quicquam cum ea fecit etiamnum ſtupri. ¶ Ponitur & pro etiam nunc. *Id. Trucul.* 2. 6. 38. etiamnum me vilipendit.

Etiamſi, conjunct. *benchè*, *ancorchè*, ἐάν περ, Ger. *wiewol*, Gal. *bien que*, Hiſp. *bien que*, *aunque*, καίπερ, quanquam. In principiis regit indicativum. *Cic. pro Mil.* Etſi vereor, Judices, &c. ¶ In contextu orationis etiam ſubjunct. *Cic. de Amic.* Etſi illis plane orbatus eſſem.

Etymologia, f. 1. *ἐτυμολογία*, oratio, qua nominis ratio exponitur, ab ἔτυμον, & λόγος. *Cic.* 1. *Acad.* Verborum etiam explicatio probabatur, qua de cauſa quæque eſſent ita nominata, quam etymologiam appellabant.

Etymologice, es, f. idem ac etymologia. *Varr. l.* 6. *L. L.* Cum dicat etymologice non omnium morborum poſſe dici cauſas.

Etymologicus, a, um, adject. *etimologicale*, ut etymologica ratio. *Gell. l.* 1. *c.* 18.

Etymon, mi, n. 2. vera nominis, ſive appellationis ratio, vel quæ pro vera aſſertur, ab *ἐτύη*, vel *ἐτεός*, verus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48. Videtur vocabulum etymon habere a glubendo.

E ANTE V.

Eu, particula approbantis, ſeu laudantis, & ſignificat, bene, recte, optime, *Gr. Plaut. Moſt.* 1. 4. 31. Eu Philolaches, ſalve amiciſſime.

Evacuatio, onis, f. actus evacuandi, *evacuazione*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 24. Fidei evacuatio.

Evacuátus, a, um, adject. *voto*, *evacuato*, ut evacuatæ obligationis vires reparare, *leg.* 4. *Cod. de Solut.*

Evacúo, as, avi, atum, a. 1. *votare*, κενόω, exinanio. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Aut in ſico duplici ad evacuandam alvum.

Evadne, f. 1. *Εὐάδνη*, Martis filia ex Thebe uxore Aſopi, conjux Capanei, quem incredibili amore dilexit. Cum audiſſet, maritum apud Thebas cecidiſſe, fere in mortis ſtuporem diriguit, deinde cum celebraretur funus, ſe in rogum projecit. Filium Sthenelum reliquit. *Virg.* 6. *Æn.*

Evádo, dis, ſi, ſum, *ſcampare*, *fuggire*, נִמְלַט, Ger. *entgehen*, *entrinnen*, Gal. *echaper*, *venir au deſſus*, Hiſp. *ſalir de peligro*, ἀφεύγω, ἐκφεύγω, extra vado,

vado, exeo, erumpo, evolo. *Cic. pro Cal.* Si evasiſſent ſubito a balneis mulieris amici. ¶ Eſt item effugere, liberari. *Virg. 9. Æn.* Noſtras ne evadere demens ſperaſti te poſſe manus? *Cic. de Sen.* Nec vero tum animum eſſe impedimento, cum ex infirmo corpore evaſiſſet. ¶ Item evenire, exitum habere. *Cic. Att. l. 16.* Quoad audiamus, hæc, quæ commota ſunt, quorſum evadant. *Plaut. Pœn. 1. 1. 44.* Intelligo hercle, ſed quo evadas oſcito. h. e. *dare te verba a ſnire non queſto vaccuo.* ¶ Item fieri, *divenire. Cic. in Bruto, c. 35.* Perfectus Epicurus evaſerat. *Ter. Adel. 3. 4. 68.* Verum nimia illæc licentia profecto evadet in aliquod magnum malum. ¶ Item aſcendere. *Virg. 2. Æn.* Evado ad ſummi faſtigia culminis. Sic evadere in, & ad muros. *Liv. lib. 4. & 35.* ¶ Item apparere. *Virg. 2. Æn.* Ut tandem ante oculos evaſit, & ora parentis. ¶ *Evadere vitam*, apud *Apul. l. 4. Met.* eſt mori, hoc eſt extra vitam vadere, vita exire. ¶ *Evaſti* pro *Evaſiſti. Horat. l. 2. ſat. 7. v. 68. Evaſſet* pro evaſiſſet. *Solius l. 15.*

Evagatio, ſ. 3. actus evagandi. *Plin. l. 2. c. 17.* Ac ſpatia longitudinis latitudinem evagatione penſant.

Evaginatio, onis, ſ. *lo ſfoderare.* Apud *Arnob. l. 1.* ſumitur pro ulceris alicujus ſpatio, ſeu intercapedine. ita enim: Contumaciam canceris ſævi ad ſubeundam cicatricem circumſcripti evaginationibus compulerunt.

Evaginatus, a, um, adject. e vagina eductus, *ſfoderato. Juſtin. l. 1. c. 9.* Ipſe gladio ſua ſponte evaginato vulneratus, *Hygin. fab. 164.* Evaginato gladio aliquem perſequi.

Evagor, aris, atus ſum, d. 1. idem ac vagor, ſeu latius vagor, expatior, *vagare*, περιέρχομαι. *Liv. l. 22.* Nullo circa ad evagandum relicto ſpatio. ¶ Translate *Quinct. l. 2. c. 4.* Verum haſtenus evagari ſatis fuerit. h. e. loqui extra propoſitum. *Cic. 1. Offic. c. 29.* Qui appetitus longius evagantur.

Evalefco, is, lui, n. 2. *ingagliardiſſi, potere*, גבר, Germ. *vermöglich werden*, Gall. *ſe renforcer*, Hiſp. *boverſe recio*, ἀνεπτερῶσθαι, ἰσχύω, validior fio. *Stat. l. 1. ſilv. 2. v. 79.* Pocula, lethalefque manu componere ſucces Evaluit. *Quinctil. l. 2. c. 8.* Adjuta cura natura magis evaleſcit. *Plin. l. 17. c. 15.* Cum evaluiſſent fagella pedes binos. hoc eſt cum crevifſent. ¶ Pro ſimplici valeo. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 17.* Cum margarita centies ſeſtertium evaluiſſet.

Evalefacio, is, eci, actum, a. 3. expello, & quaſi extra vallum ejicio. *Var.* apud *Non. c. 3. n. 138.* Retrimenta cibi, quæ exierant per poſticum, evalefecerunt.

Evallo, as, avi, atum, a. 1. *cacciar fuori*, ἐκβάλλω, quaſi extra vallum ejicio. *Non. c. 2. n. 359.* allatis exemplis Titinnii, & Varronis.

Evallo, is, ere, a. 3. vallo, ſeu vanno purgo, *crivellare*, *vagliare*, διακριβῶ. *Plin. l. 18. c. 10.* Triticum ante perfundi aqua munda jubet, poſtea evalli.

Evan, antis, maſc. 3. unum ex Bacchi cognominibus, ab Evoe, vel Euhoe, vel Evohe, vel heuhæ. *Ovid. 4. Met. v. 15.*

Evander, vel Evandrus, i, m. 2. Rex, vel potius unus ex nobilibus Arcadiæ. Patrem habuit Mercurium filium primi Jovis, matrem Nicoſtratam filiam Jonii Regis Arcadiæ, quæ a Græcis Themis, a Latinis Carmenta, a rerum futurarum prædictione, vocitata eſt. *Dionyſ. Gal. l. 1. Ant. Rom.* Sed a Theodontio, Leontio, Servio, & aliis ſcriptum eſt, eum fuiſſe vel filium, vel nepotem, vel pronepotem Pallantis Regis Arcadiæ, dictum autem Mercurii filium, quod eſſet eloquentiſſimus, a Mercurio inventore, & Deo eloquentiæ. *Virg. 8. Æn.* Filiam genuit, quem appellavit Pallantem, & filium nomine Pallantiam. *Id. ibid.* Sed apud Dionyſium legas, Pallantem Evandri nepotem fuiſſe, filiam vero Dynam eſſe appellatam. Cum patrem caſu occidiſſet, ſeditione populi facta, patriam, quæ Pallantium urbs fuit, una cum matre reliquit, 60. fere annis ante bellum Trojanum. Venit in Italiam, & humaniſſime a Fauno exceptus, habitavit non longe a Tiberi, in eo colle, qui poſtea Palatinus mons & Palatium dictus eſt, ibique oppidum Pallantium, ſeu Pallanteum condidit. Poſt mortem in numero Deorum habitus, & cultos fuit. Habuit aram apud Aventinum collem, non procul a porta Trigemina.

Evandrius, ii, m. 2. cælator egregius Athenienſis, qui inter captivos M. Antonii Romam venit. *Hor. l. 2. ſerm. ſat. 18.*

Evandrius, a, um, o. 1. 2. quod ad Evandrum ſpectat, ut Collis Evandrius, unus ex 7. collibus Romæ, in quo Evander habitavit, qui poſtea Palatinus appellatus eſt.

Evaneſco, is, ui, itum, n. 3. *ſvanire, ſparire*, הלך, Ger. *vergehen*, Gall. *evanouir*, Hiſp. *deſvanecerſe*, ἀφανίζομαι, e conſpectu abeo, vanus fio, in nihilum redigor. *Cicer. de clar. Or.* Iſque & orationes reliquit, quæ jam evanuerunt. *Ovid. 2. Faſt.* In tenues evanuit auras. Rurſus *Cic. 1. Div.* Vinum evaneſcit vetuſtate. *perde la ſua forza. Id. Att. 3. epiſt. 23.* Extenuatur, & evaneſcit ſpes. ¶ Hinc particip. evaniturus. *Lactant l. 5. c. 4.* Evanituras brevi religiones falſas.

Evangelicus, a, um, ad eſt. ad Evangelium pertinens. *Tertul. l. 4. contr. Marcion. c. 39.*

Evangeliſta, ſcriptor Evangelii. *Prudent. Cath. 6. v. 77.*

Evangelium, n. 2. græce eſt bonus, ſive lætus nuntius, ab εὖ, bene, feliciter, & ἀγγελία, nuncius. Hinc Chriſtiani Evangelium appellarunt Chriſti ſermonem, & doctrinam, quia in ea paſſim felicitas æterna iis annuntiatur. *Tertul. l. 4. contr. Marcion. c. 3.* ¶ Evangelia, orum, n. 2. ſacrificia, & ſupplicationes, quæ pro jucundo nuntio deorum conſuevérunt, vel merces allati jucundi nuntii. *Cic. Att. l. 2. ep. 12.* O ſuaves epiſtolas, quibus διαγγελίαν deberi fateor. *Ulp. l. falſus, ff. de ſtatil.* Ergo ſi ea, quæ dicunt Græci evangelia, petas; ideſt mercedem pro rei inventæ, vel repertæ nuncio.

Evangeliſtor, oris, m. 3. qui Evangelium publice prædicat. *Tertul. de Cor. mil. c. 9.*

Evangelus, i, m. διάγγελος, lætus nuntius. *Vitr. l. 10. c. 7.* Nomen mutaverunt, ut pro Pixodaro Evangelus nominaretur.

Evanidus, a, um, o. 1. 2. *fragile, vano, caduco*, תכל, Germ. *hinfällig*, Gall. *qui ſoudain s'evanouit, periſſable*, Hiſp. *caduco, fragil, deſvanecido*, ἐξίτηλος, Emanis, caducus, cito periturus. *Col. de Arb. c. 17.* Nam quæ in proceritatem extenduntur, evanidæ ſunt, &c. *Senec. epiſt. 35.* Leve & evanidum gaudium. *Ovid. Met. 5. v. 435.* Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos.

Evanno, as, avi, atum, a. 1. *ſventolare*, נדף, Germ. *ausſpannen*, Gall. *vanner*, Hiſp. *aventar*, ἀνεμίζω, eſt vanno fruges, aut legumina movere, ac ventilare. *Var. l. 1. de R. R. c. 52.* Ut quod leviſſimum eſt in eo, evannetur foras extra aream. ¶ Translate eſt amovere, foras ejicere. *Pomp. Pan.* apud *Non.* Evannetur, & mea otyus opera ut fiat, fecero.

Evans, antis, ſ. *Baccante*, Baccha. *Sil. Ital. l. 1. v. 101.* Non ille Evantis Maſſylas palluit iras. *Virg. Æn. 6. v. 517.* evantes Orgia circum Ducebat Phrygias.

Evanthia, ſ. 1. *Elanzia*, opp. Achajæ, in ora Locrorum Ozolorum, inter Naupactum, & Chaleon, Cyrrham verſus.

Evaporatio, ſ. 3. *ſvaporamento*, ἀναθυμίασις, humoris exhalatio. *Sen. l. 1. nat. quæſt. c. 1.* Si terris omnis generis, & varia evaporatio eſt.

Evaporativus, a, um, adject. *coſa che ſvapora. Col. Aurel. Acut. 3. cap. 8.* Evaporativa virtus.

Evapôro, as, avi, atum, a. 1. vaporem exhalo, *ſvaporare. Solin. c. 8.* Calor olim acrior exhalatus per tempora evaporavit. *Gel. lib. 19. cap. 5.* Id in ea leviſſimum eſt, quod evaporatur.

Evaſto, as, a. 1. idem, ac vaſto. *Liv. lib. 10. cap. 15.* Omnia quinque menſium ſpatio evaſtaverunt.

Evax, *Ευαξ*, interjectio exultantis. *Plaut. Mon. 1. 2. 28.* Evax, jurgio uxorem tandem abegi. ¶ Eſt ab Evoe, *Εὐοῖ*.

Euboea, ſem. 1. Chalcis, Abantis, *Negroponte*, inſ. Græciæ, Achaiæ adjacens ab Or. ab ea anguſto freto Euripo dicto diviſa. Ponte jungitur continenti Achaiæ. Inſignis eſt duobus promontoriis, Gereſto ad Atticam vergente, & Caphareo ad Helleſpontum.

Euboeus, a, um, adject. ab Euboea, ut plebs Euboea. *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 136.*

Euboicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Euboeam inſ. ſpectat, ut Sibylla Euboica, quæ eadem, ac Cumana. Nam Cumæ ab Euboenſibus conditæ fuerunt. *Virg. 6. Æn.* Et tandem Euboicis Cumarum adſabitur oris. ¶ Euboicum mare, vel Sinus Euboicus, Oetæus, Opuntius, *Golfo di Negroponte*, ſinus maris Ægæi, qui Euboeæ adjacet. ¶ Item ſinus maris Campani, ſeu Thuſci, qui Cumarum, Bajarumque alluit oram, ab Euboicis advenis Cumarum conditoribus. *Propert. l. 2. el. 18. v. 38.* Et Danaum Euboico litore mille rates.

Eubois, idis, f. *Eubole*, Euboica. Tellus Eubois apud *Statium* eſt regio circa Neapolim & Cumas, ut in voce præced. dictum eſt. Sic enim ille *l. 1. ſil. 2. v. 263.* nitidum conſurgat ad æthera tellus Eubois, & pulcra tumeat Sebethos alumna. ¶ At *lib. 2. Achil. verſ. 413.* quatitur navalibus ora Eubois: Euboeam ipſam Græciæ intelligit.

Eucarpia, ſ. 1. urbs Phrygiæ Magnæ, ad Hermum fl. verſus confinia Lydiæ.

Euchariſtia, orum, n. *Εὐχαριστεῖα*, ab εὐχαριστέω, *grates ago*, apud *Tertul. adverſ. Hæret. c. 47.* Ipſum introducunt ad benedicenda euchariſtia ſua. Sed alii legunt *euchariſtica*. h. e. oblationes pro gratiarum actione. ¶ Euchariſtia, æ, ſ. Græce εὐχαριστία, ab eadem radice, a Catholicis Scriptoribus adhibetur pro auguſtiſſimo Sacramento Corporis & Sanguinis D. N. J. C.

Euchariſticus. V. Euchariſtia.

Euclides, m. 3. *Εὐκλείδης*, Philoſophus Megarenſis, auditor Socratis, qui, cum Megarenſibus interdictum fuiſſet Athenas ingredi, veſtitu muliebri utebatur, ne noſceretur. Scripſit plurimos Dialogos. *Suid. Laer.* ¶ Euclides alter, Philoſophus Platonicus, & Geometra inſignis, tempore Ptolemæi, poſterior aliquanto iis, qui Platonis ætate vixerunt, antiquior vero Eratoſthene, & Archimede. Hic multa de Geometria, & Muſica ſcripſit, quæ etiam nunc extant.

Eudiæon, *Εὐδιαῖον*, lineum filum, quod medici extremo in clyſterio relinquunt, per quod clyſmus emittitur. *Feſtus*. ¶ Græci hoc nomine vocant foramen in navi, per quod ſentina evacuatur.

Eudôra, ſ. 1. *Εὐδώρα*, Nympha filia Oceani, & Tethyos. ¶ Item una Atlantidum.

Eudoxus, m. 2. vir Gnidius, Geometra, & Aſtrologus peritiſſimus, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ curſum ordinavit. Libros edidit de Geometria, & Aſtrologia, item de legibus. *Cic. 2. de Div.*

Evectio, ſ. 3. actus evehendi. *Apul. l. 5. Metam.* Sublimis evectio. ¶ Specialiter eſt diploma, ſive chartula ſigno Principis obſignata, qua poteſtas permittitur alicui utendi jumentis curſui publico deſtinatis, *licenza di andar per la poſta*. Nam ſine licentia Principis nemini privato licebat curſum publicum currere, qui inſtitutus fuerat ſolummodo ad Principis commoditatem, ut quam citiſſime poſſet & nuntios mittere per provincias, & ea, quæ longe ab Urbe gerebantur, cognoſcere, ut eſt apud *Suetom. in Aug. c. 49.* V. Codicis *l. 12. tit. 51.* qui eſt *de curſu publico*, ubi multa habentur de jure evectionum. *Symmach. l. 4. ep. 6.* Evectiones impetraſſe me gaudeo.

Evectus, us, m. 4. idem ac evectio. *Plin. lib. 18. cap. 5.* Ut navigiorum evectus, vel itinerum.

Evectus, a, um, adject. *portato, innalzato. Cic. 1. Ver. c. 20.* Omnia ex fanis noſtris evecta, aſportataque. *Vellei. l. 2. c. 53.* In id evectus, ſupra quod aſcendi non poteſt. *Tac. Ann. 14. 52.* Privatum modum evectæ opes.

Evĕho, is, xi, ctum, a. 3. ἐξάγω, extra veho, effero. *Cic. de Clar. Orat.* Ut ſemel e Piræeo eloquentia evecta eſt. *Liv. l. 1.* Equo evehi. *Id. l. 25.* Ubi primum tranquillitas maris in altum evexiſſet. *Id. l. 1. c. 38.* Evehere aquas ex planis locis. *portar fuori*. ¶ Significat etiam in altum vehere, extollere. *Virg. 6. Æn.* ardens evexit ad æthera virtus. *Vellei. l. 2. c. 90.* Quem uſque in tertium Conſulatum amicitia Principis evexerat.

Evelatus, a, um, o. 1. 2. eventilatus, apud vet. *Feſtus*: Evelatum, eventilatum. Unde velabra, quibus frumenta ventilantur.

Evello, is, evelli, *vellitum avanti* evulſi, evulſum, a. 3. *ſtirpare*, נתש, Ger. *ausſtupfen*, Gall. *arracher*, Hiſp. *arrancar*, ἀνασπάω, vi quadam vello, extirpo. *Cic. 3. Tuſc.* Perinde ſtultiſſimum Regem in luctu capillum ſibi evellere. *Id. 1. de Orat. c. 53.* Tamen eorum importunitatem ex eorum mentibus evelliſſet vis orationis tuæ. *Curt. l. 4. c. 6.* Sagitta ictus eſt, quam Philippus evellit. ¶ Translate eſt adimere, auferre. *Cic. pro Roſc. Am.* Hunc ſibi ex animo ſcrupulum ut evellatis, poſtulat. *Id. pro Cluent. c. 2.* Evellam ex animis hominum tantam opinionem? Præteritum *evulſi* eſt *Plori l. 4. c. ult. Quinctiliani declam. 12. c. 8. Empirici c. 8.* ¶ Particip. *Evulſus* V. ſuo loco.

Evenio, is, eni, entum, n. 4. extra venio, accedo, ἀναβαίνω. *Plaut. Rud. 3. 2. 17.* Eam eventuram Capuam ſalvam, & ſoſpitem. *Id. Caſ. 2. 8. 1.* Sine modo rus eveniat. Hic tamen alii leg. *veniat*. ¶ Significat etiam exitum habere, *rieſcire. Id. Moſt. 2. 48.* Hæc blanda dicta quo eveniant, madeo metu. ¶ Sæpiſſime ſumitur pro accidere, *accadere*: ſed in hac ſignificatione plerumque imperſonaliter uſurpatur. V. *Eventi*.

Evĕnit, iebat, evenit, imp. 4. *accadere*, קרה, Germ. *begegnen*, Gall. *arriver*, Hiſp. *acontecer*, συμβαίνει, eſt accidere, & tam in malam, quam in bonam partem accipi ſolet. *Cic. Att.* Nihil nobis adverſi evenire poteſt. *Id. in Fam. ep. 10. l. 2.* Ne idem eveniat in meas litteras. *Id. in Tuſc.* Quibus jam evenit, ut morerentur. *Ter. Heaut. 4. 3.* Evenit illi commodum. ¶ Quandoque eſt ſorte alicui obtingere. *Sal. in Jug.* Metelloque Numidia evenit.

Eventilātus, a, um, adject. ut Frumenta eventilata mundiora ſunt. *Col. l. 1. c. 6.*

Eventĭlo, as, a. 1. *crivellare, ſventolare*, נדף, Ger. *ſieben*, *ausſtreuen*, Gall. *ventiler*, Hiſp. *aventar*, ἀναμίζω, extra ventilo, ventilatione purgo. *Plin. l. 31. c. 31.* Graviorem aerem emendant aſſiduo linteorum jactatu eventilando. *Sid. l. 1. ep. 9.* Opes imperii eventilare. h. e. diſſipare.

Eventum, ti, n. 2. *avvenimento*, τὸ συμβαῖνον, quod caſu, aut fortuna nobis evenit, tam in malum, quam in bonum. *Cic. Att. l. 9. ep. 5.* Semper cauſæ eventorum magis movent, quam ipſa eventa. *Id. Fam. 7. ep. 1.* Ut te ex noſtris eventis communibus admonendum putarem. ¶ Late autem patet hujus vocis notio, de qua ſic *Lucret. l. 1. v. 455.* Servitium, libertas, divitiæque, paupertas, bellum, concordia, cætera, quorum adventu manet incolumis natura, abituque. Hæc ſoliti ſumus, ut par eſt, eventa vocare.

Eventūrus, a, um, adject. particip. *Tibul. l. 2. el. 5. v. 11.* Tu procul eventura vides.

Eventus, ut m. 4. *accidente, caſo, avvenimento*, מקרה, Ger. *ausgang*, Gall. *accident, evenement*, Hiſp. *acontecimiento*, τὸ συμβαῖνον, caſus, quod caſu, aut fortuna nobis evenit, tam in bonum, quam in malum. *Cic. 1. de Or.* Ita maxime dicendi difficultatem, varioſque eventus orationis, hominumque judicia pertimeſcit. ¶ *Eventum præſtare*, eſt periculum alicujus rei in ſe recipere. V. *Præſto*. ¶ Aliquando etiam eventus finis rei dicitur. *Cicer. in Fam.* Ex eventu homines de tuo conſilio exiſtimaturi ſunt. ¶ Erat etiam Eventus apud Romanos unus ex 12. Diis, Agricolarum præſidibus, quos Conſentes appellabant. Hinc *Plin. l. 36. c. 5.* refert, fuiſſe Romæ ſimulacra boni Eventus, & bonæ Fortunæ. *Var. l. 1. c. 1. R. R.* Nec non precor bonum Eventum, quoniam ſine ſucceſſu ac bono eventu miſera eſt agricultura.

Evēnus, m. 2. Lycormas, *Phidari, Fidari, Olivo*, fl. Ætoliæ, qui ex Callidromo M. oritur, ac inter Ætolos, & Locros mare Jonium petit, haud procul ab ora ſin. Corinthiaci, Calydonem urbem interluens. Dictus eſt ab Eveno Martis filio, Marpiſſæ patre, qui ſe in eundem præcipitavit.

Evēnus, m. 2. *Iulus*, Philoſopus, qui ignem optimum ciborum condimentum eſſe dicere ſolebat. *Plut.*

Everberatus, a, um, adject. *battuto, sbattuto. Senec. l. 5. Quæſt. Nat. c. 12.* Spiritus cum everberatus curſu parum libero incaluit.

Everbĕro, a. 1. idem ac verbero, *battere. Quinct. lib 2. cap. 4.* Qui os, oculoſque boſtis Galli roſtro, atque alis everberaret. *Virg. 12. Æn. verſ. 866.* Clypeumque everberat alis.

Everganēæ trabes, h. e. affabre politæ, & compactæ, ab *Ivργάτις. Vitruv. l. 5. c. 1.*

Evergĕtes, m. 3. *Ivεργέτης*, cognomen Ptolemæi Regis Ægyptiorum, qui Philadelpho ſucceſſit, quod beneficium ſonat, ex maximis ejus in Græcas civitates meritis impoſitum.

Evergo, is, a. 3. effundo, emitto, *mandar fuori, ἐκβάλλω. Liv. lib. 44. cap. 31.*

Mox-

Montes spem faciebant, quia nullos apertos evergerent rivos, occultos continere latices.

Everro, arum, s. 1. dicuntur purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quæ fit per everratorem, certo genere scoparum adhibito. *Festus.*

Everriator, oris, m. qui everrit. Apud *Festum* everriator dicitur, qui accepta hæreditate justa facere defuncto debet; quæ si non fecerit, seu quid in ea re turbaverit, suo capite luat. V. *Everro*.

Everriculum, n. 2. *rete da pescare*, *σφενδόνη*, *strascino*, Germ. *ein zuggarn der fischer*, Gall. *verrail*, *seine*, Hisp. *red barredera*, *σαγήνη*, rete piscatorium, a verrendo aqua, vel quod, si quid fuerit piscium nactum, everrat. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 17. Cum neque everriculo illi in litus educere possent vivam saginam plebejæ cœnæ pisces. ¶ Translate ponitur pro expilatore. *Cic. Ver.* 4. *c.* 24. Quod unquam hujusce modi everriculum ulla in provincia fuit? ¶ Dicitur item de actione de dolo, quia ea everruntur fraudes hominum e vita civili. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 30. Inde everriculum malitiarum omnium judicium de dolo malo, quod C. Aquilius familiaris noster protulit.

Everro, is, ri, sum, *scopare*, *spazzare*, בטר, Germ. *ausfuvischen*, Gall. *balayer*, Hisp. *barrer*, *σαροῦν*, valde verro, scopis expurgo, verrendo nitidum facio. *Colum. lib.* 7. *cap.* 4. Stabula frequenter everrenda, & purganda. *Id. fabric. l.* 8. Everrere purgamenta officinis. ¶ Translate accipitur pro expilare, *rubare*, *saccheggiare*. *Cic. Ver.* 2. *c.* 21. Etenim quam tu domum, quam tu urbem adiisti, quod fanum denique, quod non everrisum, atque exterminum reliqueris? ¶ Everrere sermones alicujus, pro expiscari, curiose inquirere, *Senec. l.* 3. *de ira*, *c.* 11.

Eversio, s. 3. *distruzione*, *ruina*, מכפכה, Germ. *umkehrung*, Gall. *renversement*, *destruction*, Hisp. *abatimiento*, *destrucion*, *ἀνάτρεψις*, destructio, excidium. *Cic.* 1. *Phil. c.* 2. Talisque eversio illius execratæ columnæ. *Id. de Sen. c.* 12. Hinc patriæ proditiones, hinc Rerumpublicarum eversiones.

Eversor, oris, m. *distruttore*, הורס, Germ. *umkehrer*, Gall. *destructeur*, Hisp. *destrupdor*, *ἀνατροπεύς*, qui evertit. *Cic. pro Sext.* Hoccine ego appellem nomine eversores hujus Imperii? *Plin. l.* 28. *c.* 1. Eversor juris humani.

Eversus, a, um, adject. ab everto, *rovinato*, *disfatto*, *atterrato*, ut Eversæ funditus provinciæ, *Cic. Ver.* 1. *cap.* 3. Eversa vi tempestatis quercus. *Plin. lib.* 10. *c.* 34. ¶ Item verrendo purgatus, ab *everro*. quod vide. ¶ Eversa cervix quid sit, V. *Everto*.

Everto, is, ti, sum, a. 3. *rovesciare*, הרס, Germ. *umkehren*, Gall. *renverser*, Hisp. *destruyr*, *ἀνατρέπω*, proprie est in statum contrarium vertere. *Cic.* 1. *de Or.* Qui duorum scelerum naviculam in portu everterit. ¶ Translate est excindere, diruere, demoliri. *Cic.* 1. *Off.* De evertendis autem, diripiendisque urbibus valde illud considerandum est. ¶ Item prosternere, de statu aliquem dejicere, *abbattere*. *Cicer.* 5. *Fam.* Quam me vi, atque impressione evertere. ¶ Item perturbare, tollere, *Cic. Att. l.* 16. Is, quantum in ipso fuit, Remp. evertit. ¶ Item expellere. *Cic.* 3. *Ver.* Ne per summam injuriam pupillum Junium fortunis patris conetur evertere. ¶ Item refellere, *ribattere*. *Cic. de Or.* Sua confirmare, adversarii evertere. ¶ Evertere cervicem, est jactare, in aliam partem violento motu vertere. *Ter. Heaut.* 2. 3. 131. Inversa verba, eversas cervices tuas.

Evestigatus, a, um, adject. ab evestigo, *rovesligato*, *scoperto*. *Senec. controv.* 9. Tu, Crasse, post evestigata illa fugitivorum arma ditissimus.

Evestigio. V. Vestigium.

Euganei, græce *εὐγενεῖς*, a nobilitate sic dicti, populi Venetiæ, ubi nunc Patavini. Antenor enim, iis expulsis, Patavium Urbem & populos suos statuit. *Liv. l.* 1. De his etiam *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Euganei colles, *i monti di Padova*, septem fere passuum millibus Patavio distantes. Horum altissimus *Venda* dicitur, in quo Monachorum Olivetanorum Cœnobium non contemnendum. Nobilissimi autem *Titulum*, & *Arquadum*, quod in eo T. Livius, in hoc F. Petrarcha ædes, & prædia ad rusticandum habuerint. Inter utrumque *Tumilis* est situ, cultuque præter cæteros insignis. Ibi Fratrum S. Mariæ de Monte Ortone perpulcrum hospitium, vulgo *Mirabello*; Monachorum S. Benedicti parvum Cœnobium, vulgo *Caßelletto*, & princeps Eremitarum Camaldulensium Eremus, vulgo *Rua*. V. *Stordeon. de Antiq. Urbis Patavinæ*.

Euganius, a, um, adject. gentile, ut Euganea tellus, *Sil. lib.* 8. *vers.* 604. Euganea agna, *Juven.*

Euge, *εὖγε*, interjectio assentientis, laudantis, & gratulantis. *Plaut. Epid.* Euge, corpulentior videre, atque agilior. Adde *Ter. Adelph.* 5. 7. 13.

Eugeniæ, s. 1. uvæ quædam, a generositate sic dictæ. Nam *εὐγένεια*, nobilitas est. *Col. l.* 3. *c.* 2. Sicut eugeniæ, dum sunt in Albano colle.

Eugepæ, interject. exultantis, & approbantis. *Plaut. Amph.* 4. 1. 10. & alibi.

Eugium, n. 2. *ὑβὸν*, est pars media inter naturalia muliebria, seu pellicula, quæ signum virginitatis habetur, ab *εὔγειον*, *fertile*. *Labeo*. Cum cano eugio puellitarier. Adde eund. apud *Non. c.* 2. *n.* 304.

Euhyus, unum ex cognominibus Bacchi, *εὐὸς*, hoc est, bonus filius. Cum enim Gigantes in Jovem movissent bellum, cæteris Diis exterritis, fabulantur Poetæ, Liberum Patrem se in leonem transformasse, unumque ex Gigantibus interfecisse, atque ob egregie navatam operam hoc nomine ab Jove fuisse appellatum. *Stat. lib.* 2. *Theb.* Præcepti cum te tener Euhye partus Transmisere patri. Hinc

Euias, vel Euhyas, adis, f. 3. Bacchi sacerdos. *Horat. lib.* 3. *od.* 25. Ex somnis stupet Euias.

Evibro, as, avi, atum, a. 1. vibro, vel extra vibro, *vibrare*. Translate *Gellius lib.* 1. *cap.* 2. Nam ut excitarentur, atque evibrarentur animi, quod corrosi, & liti moliuntur.

Evictio, onis, s. vox JCtorum est, qua significatur legitima probatio, rem aliquam suam esse, quæ ab adversario acquisita sit. *Leg. Non tamen. Dig. de evictionib.*

Evictus, a, um, adject. convictus, *convinto*, *vinto*. *Cic. Ver.* 1. *c.* 1. Tam multis testibus evictus. *Sil. l.* 3. *v.* 381. Virtus paulatim evicta senescit. h. e. enecta, & debellata.

Evidens, o 3. *evidente*, *manifesto*, ברור, Germ. *scheinbar*, Gall. *evident*, Hisp. *evidente*, *manifesto*, *σαφὴς*, quod aperte videtur, & intelligitur. *Cic. de Un.* Ut esset mensura quædam evidens. *Id. l.* 3. *de Nat. Deor. c.* 4. Evidens est, de quo inter omnes convenit. *Calf. l.* 7. *in princ.* Evidentissimi erectus. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor.* Quid enim est hoc evidentius?

Evidenter, adv. *manifestamente*, Germ. *klerlich*, Gall. *evidemment*, Hisp. *claramente*, *ἐμφανῶς*, perspicue. *Liv. lib.* 7. *cap.* 26. Cum tam evidenter pœnituerit. ¶ Comparat. *evidentius*, & superlat. *evidentissime*, leguntur *leg.* 11. *Dig. de liber. & post.* & *leg.* 15. *Dig. qui testam. fac.*

Evidentia, s. 1. *evidenza*, *σαφήνεια*, perspicuitas. *Cic.* 4. *Acad.* Propterea quod nihil clarius *ἐναργείᾳ*, ut Græci, perspicuitatem, aut evidentiam nos, si placet, nominemus. Adde *Quintil. l.* 6. *c.* 2.

Evigesco, is, n. vigorem amitto. *Tertul. de Anim. c.* 38.

Evigilatio, onis, f. *Augustin. l.* 1. *Soliloq. c.* 1. Deus, pater evigilationis atque illuminationis nostræ.

Evigilatus, o. 1. 2. part. ab evigilo, vigilando confectus. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 12. At quam honesta! at quam expedita tua consilia! quam evigilata tuis cogitationibus, qua itineris, qua navigationis!

Evigilo, as, avi, atum, n. 1. *destarsi*, *svegliarsi*, עור, Ger. *aufwachen*, Gall. *etre veillé*, *s'eveiller*, Hisp. *velar*, *estar velando*, *ἐγείρομαι*, expergiscor, vigilio. *Plin. ep.* 5. Evigilaveram; nuntius a Spurina. ¶ Nonnunquam est elucubrare, & per vigilias aliquid conficere. *Ovid. Trist. l.* 1. *el.* 1. *v.* 107. Quos studium cunctos evigilavit idem. ¶ Translate est prudenter agere, prospicere. *Cic. in Pis.* Aut in quo evigilaverunt curæ, & cogitationes meæ?

Evigoritus, a, um, adject. vigore privatus. *Tertul. de Pal. c.* 4.

Evilesco, is, lui, n. 3. vilesco, *divenir vile*, *avvilirsi*, *καταπτύεσθαι*. *Sueton. in Claud. c.* 15. Usque eo eviluit, ut passim ac palam contemptui esset. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 4. *n.* 7. Nullis fordibus pretium caræ pietatis evilescit.

Evincio, is, nxi, nctum, a. 4. idem ac vincio, vel valde vincio, circumdo, *legare*, *circondare*, *δεσμεύω*. *Tacit. Ann. 6. c.* 42. Insigni regio Tiridatem evinxit. h. e. diadema imposuit.

Evinco, is, ici, ictum, a. 3. obtineo, vinco, *convincere*, *vincere*, *ottenere*, *ἐκτυγχάνω*. *Liv. l.* 2. Evincuntque instando, ut literæ sibi ad Tarquinios darentur. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 250. Ratio evincet. ¶ Item *superare*, *sormontare*. *Virg.* 2. *Æn.* Amnis oppositas evincit gurgite moles. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Platanusque cœlebs evincet ulmos. *Ovid.* 1. *Met.* Evincere somnos. *Senec. in Med.* precibus aliquem evincere, *piegarlo*. *Col. l.* 6. *c.* 5. Evincendi autem sunt quamvis pestiferi morbi, & propulsandi. ¶ Apud JCtos evincere, est rem suam ab alio acquisitam jure repetere. *Ulp. l.* 1. *Dig. de evictionib.*

Evinctus, a, um, adject. vinctus, circumdatus, *circondato*, *legato*. *Virg. Æn.* 5. *v.* 364. Evinctis attollere brachia palmis. *Id.* 8. *Æn. v.* 286. Evinctus tempora ramis.

Eviolo, as, a. 1. idem quod violo, lædo. *Propert. l.* 1. *eleg.* 7. Quod nolim nostros eviolasse deos. Al. leg. *te violasse*: Alii *evoluisse*, quod sit præteritum ab *evolvo*, h. e. in satis dispositisse; vel quod sit idem quod *voluisse*, a *volo*, *vis*.

Eviratio, s. 3. *castrazione*, virilium exectio. Metaleptice ponitur pro depilatione, *Plin. l.* 29. *c.* 1. Eviratio pilorum.

Evirātus, a, um, o. 1. 2. *castrato*, *δουκιμήσιος*, castratus, & translate lascivus, & effeminatus. *Martial. l.* 5. *epigr.* 42. Eviratior spadone.

Evirēsco, is, n. 3. virorem amitto, expalleſco. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 258. Atque exsanguibus dolore evirescat colos.

Evīro, as, a. 1. *castrare*, נתק, Germ. *mindren*, Gall. *chastrer*, Hisp. *castrar*, *δουκίζω*, castro, virilitatem exeto, & translate effeminatum reddo. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 223. Eviravit omnes Venere vaga pueros.

Evisceratus, o. 1. 2. cui viscera exempta sunt, *sventrato*. *Cic. Tusc.* 1. *cap.* 44. *ex Ennio*. Ipse fummis saxis fixus asperis, eviscerato latere pendens. ¶ Item quod ex visceribus alicujus rei extrahitur, ut Unio e concha evisceratus. *Solin. cap.* 53. (*al.* 66.)

Eviscĕro, as, a. 1. *sventrare*, Ger. *entweyden*, Gall. *ebouiller*, *oter les entrailles*, Hisp. *desentrañar*, *ἐξεντερίζω*, exentero, viscera extraho, visceribus spolio. *Virg.* 12. *Æn.* Pedibusque eviscerat unis.

Evitabilis, le, o. 3. quod evitari potest. *Ovid. 6. Met. v.* 234. Fræna tamen dantem non evitabile telum.

Evitatio, onis, s. actus evitandi, *lo sfuggire*, *ἀλέβεια*, ut evitatio malorum, *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 2. Fastidii evitatio. *Vopisc. in Aurelian*, *c.* 22.

Evitātus, o. 1. 2. part. ab evito, *sfuggito*. *Horat. lib.* 1. *carm. od.* 1. Metaque fervidis evitata rotis.

Evito, as, avi, atum, a. 1. *sfuggire*, idem, ac vito, ideſt fugio, effugio, caveo. *Cic. de Amic.* Quas tum evitare, tum levare, tum ferre sapientis est. ¶ Evito etiam verbum antiquum est, compositum a vita, & significat vitam eripere, vita spoliare. *Enn. apud Cic.* 3. *Tusc. c.* 19. Hæc omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam evitari.

Evius, ii, m. Bacchi cognomen, quasi bonus filius. V. Euhyus. *Horat. l.* 2. *od.* 11. *v.* 17. Dissipat Evius curas edaces. *Colum. l.* 10. *R. R. v.* 224. Evie, Evie pæan. ¶ Est etiam adject. ideſt Bacchicus. *Stat. Achil.* 2. *v.* 154. Quater Evia pulsant Terga manu. h. e. tympana.

Eumeces, n. 3. balsami genus levi cortice, ab *ἥμερος*, *bene longus*, quod cæteris sit procerius. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Eumenides, um, f. Furiæ infernales, sic dictæ per antiphrasin, *ἐυμενίδες*, quasi benevolæ, cum revera sint *δυσμενεῖς*. Hoc autem nomen ab Oreste acceperunt, qui Palladis consilio illas placaverat, cum prius Eurymedes diceretur, ut docet *Sophocl. in Oedip. Virg.* 4. *Æn.* Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus. ¶ In singulari Eumenis, idis. *Sil. l.* 2. *v.* 559. disjectaque crinem Eumenis in medios irrumpit. V. *Furia*.

Eumetris, s. 3. gemma, filici similis, quæ capiti suppositæ nocturna visa ad oraculi similitudinem reddit. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Eumolpide. V. Eumolpus.

Eumolpus, m. 2. fil. Musæi, vel Orphei. Hinc Eumolpidæ, Sacerdotes præsides nocturnorum quorundam Lucrificiorum in honorem Bacchi, quod ab Eumolpo imbituti fuerint. *Cic.* 2. *de Leg.*

Eunuchinus, a, um, adject. ad Eunuchum pertinens, ut Eunuchina facies, apud *Hieronym. ep.* 22. *de cust. Virg.*

Eunuchismus, i, m. eviratio, ut eunuchismum facere, apud *Cal. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 4.

Eunuchizo, as, a. 1. *castrare*, *δουκίζω*, castro. *Var. in lege Mævia*, *apud Non. c.* 2. *n.* 289. Qui seu eunuchat, aut alibi liberos producit.

Eunūchus, m. 2. *castrato*, סריס, Ger. *verschnittner*, Gall. *eunuque*, *chatre*, Hisp. *castrado*, *capado*, *δούκος*, castratus, ab *δοῦς*, *orbus*, & *ἔχειν*, *admisserium admitto*, quasi expers concubitus. *Cic. in Orat.* Eunuchi in Syria, Ægyptoque. *Juven. Sat.* 6. quas eunuchi imbelles, ac mollia semper Oscula delectent, & desperatio barbæ. *Id. sat.* 12. Eunuchum se facere. ¶ Est etiam titulus comœdiæ Terentianæ, in cujus prologo, *v.* 32. *Terent.* dixit *Eunuchum suam*, subaudiendo *fabulam*.

Evocāti, m. 2. erant milites veterani, qui expletis stipendiis in gratiam Consulum, Ducumque militiam sumebant, ab *evocando*, quod rogatione, ac precibus, sæpeque litteris, ac nuntiis nominatim evocabantur ad militiam, quam jure detrectare poterant. Singuli eorum honore Centurionum, & insignibus afficiebantur. Unde vitem gestabant. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 6. Antonium Præfectum Evocatorum misi ad te. V. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 15.

Evocatio, onis, f. actus evocandi, *ἐκκλησία*, *il chiamar fuori*, ut inferorum evocatio, *Plin. lib.* 30. *cap.* 1. ¶ Evocatio etiam dicebatur de militibus per tumultum in re subita collectis, ubi Dux alloquitur cives: Qui Remp. salvam vultis, me sequimini. *Auct. ad Heren. l.* 3. *cap.* 2. Vis decernitur per exercitus, classes, arma, tormenta, evocationes hominum, & alias hujusmodi res. Adde *Donat. ad Terent. Eun.* 4. 7. 2.

Evocātor, oris, m. qui evocat. Item qui tumultuarium, & subitum militem cogit. *Cic. Catil.* 1. *c.* 11. Principem conjurationis, evocatorem servorum, & civium perditorum exire patieris?

Evocatorie, adv. ut evocatorie curare, *Theod. Priscian. l.* 1. *c.* 13.

Evocatorius, a, um, adject. qui evocat, ut evocatoriæ litteræ, apud *Sidon.*

Evocātus, a, um, adject. *chiamato fuori*. Hinc Evocati milites; de quibus V. *Evocati*.

Evŏco, as, avi, atum, a. 1. *chiamar fuora*, קרא, Ger. *hinaus berufen*, Gall. *appeller*, *hucher*, Hisp. *llamar fuera*, *sacar*, *ἐκκαλέω*, extra voco. *Term. in Eun.* 2. 2. 52. Num quem evocari hinc vis foras? ¶ Est etiam accersere ad aliquem locum. *Liv. l.* 3. Evocare ad colloquium. Sic qui in provinciis erant, sæpe ad dicendam causam Romam evocabantur. *Cic. in Ver.* Pericles Ephesius Romam evocatus est, quod auctor injuriæ illius fuisse arguerētur. ¶ Item ad subitam, tumultuariamque militiam vocare. *Cæs.* 1. *B. C.* Magnus numerus equitum R. & decurionum, quos ex municipiis Domitius evocaverat. ¶ Evocare Deos veteres dicebant, pro precibus elicere Numina illa, in quorum esse tutela urbs obsessa putabatur, ut ea relicta, in eorum, qui obsidebant, urbem transirent. *Macrob. Saturn. lib.* 3. *cap.* 9. ¶ Per translationem est quasi extrahere, retrahere. *Cicer.* 1. *Tusc.* Cum a Rep. cum a negotio omni evocamus animum. ¶ *Plin. l.* 14. *c.* 1. Vis earum (vitium) omnis evocatur in palmites. h. e. exit, se diffundit.

Evŏe, & Evoe, & Evoe diffyllab. *ἐυοῖ*, vox bacchantium, & Liberum Patrem inclamantium, & invocantium, quasi *εὖ οἱ*, bene illi. *Virg.* 7. *Æn. v.* 389. Evoe Bacche frementi. *Ovid.* 4. *Met. v.* 522. Evohe Bacche sonat. *Catul. Argon. v.* 61. Saxea ut effigies bacchantis prospicit exos.

Evo-

Evolatĭcus, a, um, adjectiv. qui volat, ut evolatici homines, apud *Plaut. Pœn.* a. 2. v. 27. Al. tamen leg. *volatici*.

Evolĭto, as, n. 1. freq. a volo. *Col. l.* 8. *c.* 8. Per quas ad requirendos cibos evolitant.

Evŏlo, as, avi, atum, n. 1. *volar fuori*, עוף, דרך, Ger. *ausfliegen*, Gall. *s'envoler*, Hisp. *volar*, ἐξίπτασθαι, extra, vel in altum volo. *Cic. in Bruto*. Ut evolare, non excurrere videretur. ¶ Translate est progredi, ad honores altius evehi, ascendere. *Cic.* 1. *Fam.* Quem illi esse in principibus facile sunt passi, evolare altius certe noluerunt. ¶ Item eripere se, aufugere. *Cic. in Somn.* Qui ex corporum vinculis tanquam e carcere evolaverunt. ¶ Item vitare, effugere. *Cic. de Prov. Conf.* Quam pœnam si tum aliorum opibus, non suis evolarunt. *Id.* 3. *Ver.* Evolet ex vestra severitate.

Evŏlo, as, a. 1. *rubare*, *rapire*, חטף, Ger. *raubeu*, Gall. *voler*, Hisp. *hurtar*, ἁρπάζω, est furari, rapere, quasi in volam recipere. *Plaut. Cist.* 4. 2. 65. Cistellam adolescens hic mihi evolavit. Alii sic leg. Cistella mihi hic, mi adolescens, evolavit.

Evolvo, is, olvi, utum, a. 3. *rivolgere*, חפך, Ger. *rollen*, Gall. *deplier*, *devouiller*, Hisp. *facer bolverando*, ἀναπτύσσω, de loco volvo. *Lucan. l.* 3. Nudis evolvunt saxa lacertis. ¶ Hinc evolvere se dicuntur flumina decurrentia. *Virg.* 5. *Æn.* in mare se fluvii evolvunt. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Danubius sex fluminibus in Pontum evolvitur. ¶ Translate evolvere est meditari. *Virg.* 4. *Georg.* Flevisse, & gelidis hæc evolvisse sub antris. ¶ Item legere. *Cic.* 1. *Tusc.* Evolve diligenter eius eum librum, qui est de animo. ¶ Item explicare, exponere. *Cic. pro Cal. c.* 23. Reliquum est crimen de veneno, cujus ego neque principium invenire, neque evolvere exitum possum. Sic, naturam rerum evolvere, *Id. l.* 4. *Acad.* ¶ Evolvere se, est evadere, & se expedire. *Ter. Phorm.* Ego nullo possum remedio me evolvere ex his turbis. ¶ Evolvere argentum, pro emere, reperire, *trovar fuori*, *procacciare*. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 83. Aut terra, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi.

Evolutio, onis, f. evolvendi actio, explicatio, lectio. *Cic. l.* 1. *Fin. c.* 7. Quid historia, cognitioque rerum, quid Poetarum evolutio?

Evolūtus, a, um, adjectiv. ἀναπτυγμένος, *dispiegato*, *sviluppato*, ut evoluta serpens, & ex oculis elapsa, *Liv. l.* 26. Evolutum furore panicum, apud *Col. l.* 2. *c.* 9. h. e. exutum, purgatum. Evolutus bonis, h. e. deturbatus, *Senec. ep.* 73. Evolutus nudatusque tegumentis dissimulationis, *Cic. l.* 2. *de Or. c.* 86.

Evŏmo, is, ui, itum, a. 3. *vomitare*, הקא, Ger. *ausbrechen*, Gall. *vomir*, Hisp. *gomitar*, *rebesar*, ἐξεμέω, extra vomo, vomendo ejicio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Easque, cum stomacho concoxerit, evomere. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Evomit se Nilus in mare. ¶ Translate est emittere. *Cic. de Am.* Apud quem evomat virus acerbitatis suæ. *Ter. Adelph.* 3. 2. Evomere iram in aliquem.

Evonymus, f. 2. *Pare rotto*, inf. Siciliæ satis parva, inter Liparam ad Austr. & Strongylen ad Bor. in mari Tyrrheno. Aliis est *Lipsa Bianca*, aliis *Vulcaneto*, aliis *Stromboli*.

Eupatoria, f. 1. urbs Paphlagoniæ, Regia Mithridatis, ab eo condita, quæ postea Pompejopolis ex Pompeji Magni nomine dicta est, apud Amisum.

Eupatorium, n. 2. sive eupatoria, f. 1. herba, al. agrimonia, ab Eupatore Rege. *Plin. lib.* 25. *cap.* 6.

Euphēme, es, f. 1. mater Croti, & nutrix Musarum.

Euphemismus, εὐφημισμός, figura rhetorica, qua res ingratas, & odiosas mitioribus vocabulis exprimimus, vel ironice, ut cum Furiæ Eumenides vocantur, vel extra ironiam, ut *Vellej. l.* 2. *c.* 93. Si quid accidisset Cæsari, h. e. si mortuus esset. V. *Voss. Instit. Orat. p.* 2.

Euphonia, εὐφωνία, quam *vocalitatem* vertit *Quintil.* est sonus vocum jucundior, suaviorque verborum prolatio. Usurpat *Palæmon Grammaticus*.

Euphorbus, viri Trojani nomen a Menelao occisi, cujus animam Pythagoras, qui metempsychosim commentus est, habere se jactabat, *Ovid.* 15 *Met.* v. 160. Hinc sapiens Euphorbus pro Pythagora sumitur ab *Horat. l.* 2. *ep.* 1. v. 50.

Euphorion, Poeta Chalcidensis, qui varia scripsit. Elegorum ejus testis est *Diomed l.* 3. Poema etiam aliud, in quo multa de Agricultura, affert *Suid.* Quam ob causam forte Varro, & Columella eum inter scriptores rusticos celebrant. Hujus græca carmina Gallum latine vertisse, auctor est Serv. Unde *Virg. in Bucol.* Ibo, & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu &c. V. *Quintil. l.* 10. *c.* 1.

Euphranor, m. 3. statuarius Isthmius, qui de symmetria, & coloribus aliquot volumina edidit. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Euphrates, m. 3. *Frat*, fl. Asiæ. Oritur ex Niphate M. Armeniæ majoris, in Tigrim cadit, & cum ipso paulo post in sin. Persicum se exonerat. Dictus creditur ab εὐφραίνω, *exhilaro*, quia annis suis agros circumjacentes fertilissimos reddit.

Euphratis, idis, f. quæ ad Euphratem posita est, ut ripa Euphratis, apud *Sidon. in carmine subsecivo epist.* 9. *l.* 8.

Euphrosyne, es, f. 1. εὐφροσύνη, una Gratiarum, ab hilaritate. V. *Gratia*.

Euphrosynum, i, herba, alio nomine buglossum. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Eupilis, m. 3. *Lago di Pusiano*, lacus Insubriæ, per quem Lambrus flu. transit, cum pago cogn. Leucum versus in Bor. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Euplæa, f. 1. *Gaeta*, inf. parva Campaniæ, in sinu Puteolano, inter Neapolim, & Puteolos, juxta Pausilypum prom. haud procul a Margellene. *Stat. l.* 2. *silv.* 2. v. 79.

Euplocămus, adject. εὐπλόκαμος, calamistratus. *Lucil.* apud *Non. c.* 1. *n.* 155. Euplocamus capillus.

Eupŏlis, m. 3. antiquus Poeta Comicus, in reprehendendis hominum vitiis liberrimus. Scripsit comœdias decem, & septem, ex quibus novem victoriam meruerunt. Periit in prælio navali inter Lacedæmonios, & Athenienses commisso. Cujus mors quantum civitati luctum attulerit, illud ostendit, quod publico edicto cautum fuit, ne poetis in posterum militare liceret.

Eurīnus, a, um, adject. ab Euro, orientalis, *orientale*. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Incipit occidere ventus eurinus.

Euripides, m. 3. Εὐριπίδης, Poeta Tragicus Athenienſis. Natus est eo die, quo Xerxis exercitus ab Atheniensibus fusus est. Fuit primum in Rhetorica Prodici discipulus, deinde Socratis in Philosophia, secutus est etiam Anaxagoram. Athenis discedens venit ad Archelaum Macedoniæ Regem, apud quem summo in honore fuit. Scripsit fabulas septuaginta quinque, ex quibus quinque tantum victoriam meruerunt. Casitate vitæ tanta fuit, ut vulgo μισογύνης, h. e. osor mulierum, cognominatus sit. Duxit tamen uxores duas. Excessit noctu discerptus a canibus annum agens septuagesimum quintum. Ossa ejus Regis jussu Pellam translata, repulsis Atheniensium precibus, qui sæpe per legatos tentaverunt ut civis sui reliquias sibi in patriam referre liceret.

Euripidēus, a, um, adject. ad Euripidem pertinens, ut Euripideum carmen, *Cicer.* 3. *Tusc. cap.* 25.

Euripus, m. 2. Εὔριπος, fretum angustum, ab εὖ, & ῥιπίζω, ventilo, quod a *flavio*, projicio, quia facile projicitur, & huc, atque illuc jactatur. Variis tractis hæc vox tribuitur. Maxime tamen nobilis euripus inter Euboeam, & Boeotiam, qui Chalcidicus, & Euboicus, & simpliciter Euripus nominatur, *Stretto di Negroponte*. Is septies die, ac septies nocte, ut *Mela l.* 2. *c.* 7. auctor est, fluctibus invicem versis adeo immodice fluit, ut navigia plenis velis ventis repugnantibus secum rapiat. Sed Strabo, Seneca, Plinius, & alii septies tantum 24. horarum spatio reciprocare volunt. Imo *Antipbilus Byzantius l.* 1. *apud* Sexiet solum cursum mutare ait. Denique *Liv. lib.* 38. scribit, non septies die temporibus statis reciprocare, sed temere in modum venti nunc huc, nunc illuc verso mari, velut monte præcipiti devolutum torrentem, rapi. ¶ Euripi item dicuntur alvei magnifico opere, qui aquas in morem fluviorum deducunt, quo in genere etiam canales recensendi sunt, quibus aquæ in sublime saliunt, & in domos privatas ascendunt, *gore*. Differunt a nilis, quod euripi exiliores sunt, nili majores. *Cic.* 2. *de Leg.* Ductus vero aquarum, quos illi nilos, & euripos vocant. ¶ Item Lacunæ aquarum inertium in circo, vel arena. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Posita simile spectaculum editurus euripis arenam circundedit.

Eurosauster, tri, m. ventus spirans inter Austrum, & Eurum. *Colum. l.* 11. *c.* 2. *Inscript.* apud *Gruter. p.* 137.

Euroclȳdon, m. 2. *Siracco*, ventus, qui ab oriente hyberno flat, inter Eurum, & Notum. *Apul. de Mundo*, & *Colum. l.* 11. *c.* 2.

Europa, f. 1. Εὐρώπη, filia Agenoris Phœnicum Regis, quam Jupiter in bovem transformatus raptam abduxit in Cretam, ex qua genuit Minoem, & Rhadamantum. *Plato in Min. Ovid.* 2. *& 3. Met.*

Europa, f. 1. *Europa*, una ex præcipuis partibus orbis terrarum, sic dicta ab Europa Agenoris filia. Habet a Sept. & Occ. Oceanum, a Mer. Mare Mediterraneum, ab Or. Asiam. Separatur ab Africa Mari Med. Africo, Sardoo, & Iberico, ab Asia Tanai fl. Ponto Euxino, & mari Ægæo.

Europæus, a, um, adject. *Europeo*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 23. Noverat ante alios faciem ducis Europæi. h. e. Europæ filii. *Nepos Eumene c.* 3. Illum unum oppoſuerat Europæis adversariis.

Europensis, se, adject. Europæus. *Vopisc. in Aurelian. c.* 21. Aureliano rebus Europensibus occupato.

Eurōtas, m. 1. Hymettus, Marathon, Neris, *Basilipotamo*, fl. Peloponnesi, lauris abundans, qui oritur in Arcadia, non procul ab Alpheo, in vico Asea, prope Megalopolim, longe a Stymphalo M. in Aust. per Laconiam in Mer. fluit, Lacedæmonem alluit, & in fin. Laconicum se exonerat. *Virg.* 1. *Æneid.*

Eurotias, æ, m. gemma, quæ situ, inquit *Plin. l.* 37. *c.* 10. videtur operire nigritiam. Est ab Εὐρὼς situs, mucor, putredo.

Eurōus, a, um, ad Eurum pertinens. Orientalis. *Virg.* 3. *Æn. vers.* 533. Portus ab Euroo fluctu curvatur in arcum. *Piet. Valerian.* ita se legisse testatur in omnibus pœne codicib. antiquis, quos versavit. Al. tamen *Eoo*, quod est magis usu receptum.

Eurus, m. 2. Εὖρος, ventus, al. Subsolanus, qui flat ab ortu verno, seu æquinoctiali, ab ἠὼς *Eos*, vel ab Εὖ, & *ferre*, a bene fluendo. *Ovidius*: Nam modo purpureo vires capit Eurus ab ortu. ¶ Sæpe a Poetis ponitur pro parte Orbis orientali. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 538. regio, quæ immenso descendit ab Euro.

Eurўale, f. 1. Εὐρύαλη, fuit Regis Minois filia, quæ Neptuno Orionem peperit. ¶ Alia fuit Prœti Argivorum Regis filia. ¶ Tertia una ex Gorgonibus.

Eurydĭce, es, f. uxor Orphei, pro qua recuperanda ad inferos descendit. *Virgil. lib.* 4. *Georg. vers.* 486. Redditaque Eurydice superas veniebat ad auras. Fabulam V. in *Orpheus*.

Eurylŏchus, socius Ulyssis, qui solus Circes pocula non gustavit, neque in suis figuram est transmutatus. *Ovid.* 14. *Met. vers.* 287. Vidimus Eurylochum: solus data pocula fugit.

Eurymēdon, ontis, pater Periboeæ, ex qua Neptunus suscepit Nausithoum Regem Phæacum, & Alcinoi Patrem. *Homer. Odyss.* 7. ¶ Item filius Fauni, de quo *Stat.* 11. *Theb. v.* 32. ¶ Item fluvius, qui ex Tauri jugis ortus Pamphiliam secat. *Mela lib.* 1.

Eurynŏme, es, Oceani, & Tethyos filia, uxor Orchami Achæmenidum Regis, mater Leucothoes. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 210. ¶ Item Apollinis filia, quæ Adrastum Argivorum Regem, & Eryphylem Amphiarai conjugem peperit.

Eurypўlus, Herculis filius, augur peritissimus inter Græcos, qui regnavit in Coo insula. *Ovid.* 7. *Met. Virg.* 2. *Æn.*

Eurystheus, trisyllab. m. 2. Εὐρυσθεύς, Stheneli Mycenarum Regis filius, qui Junonis instinctu imperabat Herculi, ut varia monstra superaret, quo posset perire. Quare eum *Virg.* durum appellat, 3. *Georg. in princ.*

Eurystheus, a, um, ad Eurystheum pertinens, Εὐρυσθειος. *Stat. Theb. v.* 311. bella Eurysthea gerentem Amphitryoniadem.

Eurythmia, æ, f. εὐρυθμία, concinnitas, convenientia, apta dispositio. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 2. Architectura constat ex ordinatione, ex dispositione, eurythmia, & symmetria.

Eurytis, idos, f. patronym. filia Euryti, Εὐρυτίς, h. e. Jole. *Ovid. heroid. ep.* 9. *v.* 133. Eurytidisque Joles, atque infani Alcidæ. Adde *Met.* 9. *v.* 395.

Eurythus, m. 2. Εὐρυθός, Oechaliæ Rex, pater Joles, ab Hercule victus, & occisus, cum filiam certaminis lege promissam nollet tradere. ¶ Item Mercurii filius, comes Argonautarum. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 538. & *l.* 3. *v.* 471. & *l.* 6. *v.* 570.

Euschēme, adverb. εὐσχημόνως, decore, speciose. vox græca, qua utitur *Plaut. Mil.* 2. 2. 58. & *Trinum.* 3. 1. 24.

Eustylos, i, Εὔστυλος, concinne columnis dispositis extructus. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2.

Euterpe, f. 1. una ex Musis, quæ tibias invenit, ab Εὖ, bene, & τέρπω, delecto, idest, a concentus suavitate. *Horat. l.* 1. *od.* 1.

Euthygrammus, i, m. εὐθύγραμμος, quasi recta linea, regula est Architectorum; de qua *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Eutyches, etis, & chis, monachus Constantinopolitanus, hæresiarcha, qui in Christo duas naturas negavit, damnatus in Synodo Chalcedonensi, Marciano Imp. Vixit circa A. C. 450.

Evulgo, as, a. 1. *divulgare*, *pubblicare*, פרסם, Ger. *ausbreiten*, Gall. *publier*, *divulguer*, Hisp. *divulgar*, *pregonar*, ἐξαγγέλλω, in vulgus edo. *Liv. l.* 9. *c.* 46. Civile jus repositum in penetralibus Pontificum evulgavit.

Evulsio, onis, tem. *lo sradicare*, *o flaccare*, *scarnire*. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. Qui primus purgationes alvi, dentisque evulsionem invenit.

Evulsus, a, um, adject. ab evello, *sbarbicato*, *sbarbicato*, *scarnudato*. *Cic. l.* 15. *Att. ep.* 4. Arbor excisa, non evulsa. *Senec. Med. v.* 947. Sinu matris evulsi filii.

Euxinus Pontus, Euxinum Mare, *Mar Maggiore*, *Mar Negro*, mare illud, quod incipiens a Bosphoro Thracio vergit in Or. & Sep. ambitus 25. M. stad. long. 5. M. lat. 3. M. Prius ἄξενος, Pontus Axenus dictus est, sc. inhospitalis, propter immanitatem eorum, qui ejus maris litora incolebant. Illi enim hospites immolare solebant, & carnibus peregris ex calvis eorum sibi pocula confictere. Postea cum in locis maritimis Jones aliquot oppida condidissent, cohibito Scytharum affluxu latrocinio, receptoque Græcorum hominum commercio, pro Axeno Euxinus, hoc est, hospitalis, appellatus est. *Strabo l.* 7. *Ovid.* 4. *Trist. el.* 4. *v.* 55. Frigida me cohibent Euxini litora Ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit. ¶ Proprie est adject. non substant. ut Euxinum litus, *Id.* 4. *de Pont. el.* 3. *v.* 51. Euxinæ undæ, *l.* 4. *el.* 7. *in principio*.

Euzōmon, n. 2. ἔυζωμον, eruca, herba, quia ἔυζωνος est, h. e. idonea ad gratiam conciliandam juri, quod græce ζωμὸς dicitur. *Plin. l.* 20. *c.* 3.

E ANTE X.

Ex, & **e**, *da*, מן, Ger. *von*, Gall. *de*, Hisp. *de*, ἐκ, ἐξ, præpos. una ex iis, quæ ablat. regunt. *Cic. in Brut.* Cum percontaretur ex quadam anicula. *Ter. Eun.* 3. 2. E flamma petere cibum. ¶ Variis verbis, & nominibus juncta varias habet significationes. Interdum enim notat locum, ut *Plaut. Asin.* 1. 2. 4. Jam ex hoc loco ibo ad tres viros. *Ter. Eun.* 3. 2. 18. Ex Æthiopia est usque hæc. Sic, laborare ex capite, renibus, &c. *Cic. Tuscul.* ¶ Interdum tempus, & significat post, *dopo*. *Cic. Phil.* 1. Ex eo die, quo in Ædem Telluris convocati sumus. *Virg.* 2. *Æn.* Ex illo fluere sæpe Danaum, h. e. post illud tempus. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 22. Quod Provinciam ex Prætura habuerat, h. e. post Præturam. Huc etiam illa pertinent: aliam rem ex alia cogitare, ex alio aliud accidere. *Ter. Heaut.* 3. 3. 73. & *Eun.* 4. 2. Sic *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 70 Ex magnis rupibus maticiem, h. e. post magnas rupes. ¶ Item materiam, ex qua quid fit, ut statua ex ære facta, poculum ex auro. *Cicer. & alii pass.* ¶ Item causam, & significat propter. *Sen. de Benef.* Nec ex hoc res alienum profitebor. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro *cum*. *Plaut. Merc.* 1. 2. 28. Refinam ex melle Ægyptiam vorato. ¶ *Quintil. l.* 5. *c.* 6. Adjicit ex abundanti hanc quoque fiduciam. *id est* præter necessitatem. *Liv. l.* 8. *Bel. Pun.* Cum ex insperato repente missilis nobis hue P. Scipionem, idest, præter spem, & opinionem. ¶ Interdum pro secundum. *Ter. Adelph.* 2. 1. 22. Ornatus esse ex tuis virtutibus. Hinc *Ex animo*, secundum animi sententiam *sinceramente*. *Ter. Eun.* Utinam illuc verbum ex animo, & vere diceres. ¶ Ex decreto, *in vigor del decreto*. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 13. Decedere ex provincia ex senatus con-

contextu. ¶ *Ex sententia*, vel *ex animi sententia*, secundum conceptum mentis. *Cic.* 3. *Offic.* Sed quod ex animi tui sententia juraveris. *Idem* 2. *Fam.* Sane feliciter, & ex mea sententia Rempub. gessimus. ¶ *Ex fide*, secundum fidem, fideliter. *Suet. in Galba.* Nummulario non ex fide versanti pecunias manus amputavit. ¶ *Ex æquo*, secundum æqualitatem, æqualiter. *Tac. l.* 2. *hist.* Dissernen, ac periculum ex æquo partiemur. ¶ Vel secundum æquitatem. *Liv. l.* 42. Ut ex æquo fœdus fieret. ¶ *Ex consuetudine*, secundum consuetudinem. *Plin. Epist. l.* 2. Hunc oro, ex consuetudine tua & legas, & relegas. *Ex dignitate*, secundum dignitatem, pro dignitate, ut dignitas postulat. *Cic. Licin.* 5. *Fam.* Et, ut spero, statues ex nostra dignitate. ¶ *Ex præscripto*, secundum id, quod nobis præscriptum est. *Col. lib.* 1. *c.* 1. Neque enim semper eundem, velut ex præscripto, habitum gerunt. ¶ *Ex composito*, secundum id, quod compositum est, ut convenerat, dedita opera, *secondo l' accordo, o l' ordine*. *Liv. l.* 1. Tum ex composito orta vis. ¶ *Ex professo*, secundum id, quod profitemur, ex professione, serio, non dissimulate, *dadovero*. *Quint. l.* 12. *c.* 1. Ex professo Philosophiam ostentantibus parum decori sunt plerique orationis ornatus. ¶ *Ex toto*, i. e. omnino. *Senec. c.* 5. *de consol. ad Polyb.* Ex toto proince dolorem. ¶ Interdum resolvit adverbia. Hinc *ex continenti*, continenter, statim, *subitamente*. *Just. l.* 1. Qui ex continenti, ne dato in pœnitentiam spatio res per quenquam enarraretur, &c. ¶ *Ex integro*, vel de integro, denuo, *di nuovo*. *Plin. in epist.* Datumque a Senatu jus omnibus ex integro agendi. ¶ *Ex facili*, facile. *Plin. l.* 22. *c.* 15. Quoniam lubrica ex facili hauriretur. ¶ *Ex vero*, pro vere. *Ovid. in mort. Tibul.* ¶ *Ex industria*, industrie, dedita opera, *a posta, studiosamente*. *Liv. l.* 1. Ex industria factus ad imitationem stultitiæ. ¶ *Ex tempore*, improviso, absque ulla præcedente meditatione. *Plin. in Epist.* Dicit semper ex tempore, sed tanquam diu scripserit. ¶ Accipitur etiam pro inter. *Plin. epist.* Librum, quem tibi misi, ex omnibus meis vel maxime placere significas. *Plaut. Mostl.* 2. 4. 29. Illi ex omnibus optime volo. ¶ Jungitur interdum cum aliis præpositionibus, ut ex ante. V. *Ante*. ¶ Aliquando redundat. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 54. Expressam in cera ex anulo suo imaginem. *Id. Merc.* 1. 2. 1. Ex summis opibus, viribusque usque experire.

Exacerbatus, a, um, adject. *irritato, esacerbato*. *Liv. l.* 8. *c.* 33. Cum affirmarent infestius Papirium exarsurum, agitatum contentione ipsa, exacerbatumque. *Suet. Tib. c.* 62. Auxit sævitiam exacerbatus indicio de morte filii.

Exacerbesco, scis, n. 3. *inasperbirsi, farsi aspro*, מרי, Germ. *erzürnt machen*, Gall. *devenir aspre*, Hisp. *esasperarse*, valde acerbus fio. *Apul. in Apol.* Quis est tam mitis, quin exacerbescat?

Exacerbo, as, a. 1. *adirato, irritare*, מרר, Ger. *verbittern*, Gall. *irriter, aigrir*, Hisp. *exasperar*, παροξύνω, irrito, ad iracundiam provoco. *Suet. in Galb. c.* 16. Atque eo quidem nomine omnes, qui ubique erant, exacerbavit.

Exacesco, is, ui, n. 3. *inacetirsi*, סר, Germ. *sauer werden*, Gall. *devenir aigre*, Hisp. *hazerse agrio, ἀκέτωσις*, acidus fio. *Col. lib.* 12. *cap.* 17. Deinde cum exacuit, & remisit liquorem.

Exacte, adverb. accurate, diligenter, *esattamente, ἀκριβῶς*. *Sidon. l.* 7. *ep.* 2. Ut exacte perorantibus mos est. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Theophrastus super hac re exactius, quam Cicero, disserit.

Exactio, onis, f. 3. *ἔσπραξις*, acerba, & illiberiosa petitio, cujusmodi est vectigalium, & tributorum collectio, *esazione*. *Cic.* 2. *de Leg.* Eaque pecunia non minor esset facta cum superiore exactione. ¶ Exactio operis dicitur, cum certum pensum in singulos dies exigitur. *Col. l.* 2. *c.* 8. Nulla est autem major vel nequissimi hominis custodia, quam operis exactio. ¶ Significat etiam ejectionem, expulsionem, *scacciamento*, ut exactio Regum, apud *Cic. l.* 1. *de Orat.* ¶ Item operis absolutionem, & perfectionem. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. Ut etiam in operum perfectionibus singulorum membrorum ad universam figuræ speciem habeat commensus exactionem.

Exactor, oris, m. 3. qui aliquid exigit, *esattore*. *Cæs.* 3. *B. C. c.* 32. Erat plena lictorum, & imperiorum provincia, conecta prætectis, & exactoribus. ¶ Item expulsor. *Liv. l.* 7. *c.* 17. Ita deinde exactores Regum Junii, Valeriique. ¶ Item qui aliquid exequitur, & petagit, ut exactor supplicii, qui supplicium sumit, apud *Liv. l.* 2. *c.* 5. Sic exactor operis. *Col. l.* 3. *R. R. c.* 13. Opus est autem perito, & vigilante exactore. ¶ Exactor studiorum, apud *Quint. l.* 1. *c.* 3. est qui instat, & pensum studiorum exigit.

Exactus, a, um, nom. ex partic. *scacciato*, expulsus. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 9. Exactis regibus. ¶ Item exagitatus, *agitato*. *Ovid.* 4. *Trist. eleg.* 4. Orestes Exactus furiis venerat ipse suis. ¶ Item præteritus, *passato*. *Virg.* 3. *Georg.* At tribus exactis, ubi quarta accesserit ætas. ¶ Item completus, *finito*. *Id.* 6. *Æn.* His demum exactis, perfecto munere Divæ, devenere locos lætos. *Liv. l.* 1. Venerabilis viri, atque adeo exactæ jam ætatis, *di età avanzata*. ¶ Item adactus. *Senec. in Herc. Oet.* Eat per artus ensis exactus meos. ¶ Item perfectus, elaboratus, *esatto, perfezionato*. *Propert. l.* 3. *eleg.* 1. Exactus tenui pumice versus est. *Ovid. 4. de Pont. eleg.* 9. Exacta fides. *Mart. l.* 4. *epigr.* 42. Nihil exactius, eruditiusque. *Plin. l.* 8. *ep.* 23. Quod ille obsequium Serviano exactissimo viro præstitit.

Exactus, us, m. 4. sumitur pro venditione, quia merx, dum venditur, exigitur a nobis, abest, emittitur. *Quint. Declam.* 19. Sacrosanctus mercator opportunum mercis exactum, puto, invenit.

Exacuo, is, cui, cutum, a. 3. idem quod acuo, hoc est, acutum facio, *aguzzare*. *Virg.* 3. *Georg.* Ipse ruit, dentesque Sabellicus exacuit sus. ¶ Translate est acutiorem, & perspicaciorem reddere. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Nasturtium Venerem inhibet, animum exacuit. *Cicer.* 2. *de Leg.* Exacuere aciem oculorum, & ingenii. ¶ Item incitare, inflammare. *Cic. Att. lib.* 12. Velim, cohortere, & exacuas Cluatium.

Exactio, f. 3. actus exacuendi. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Calami exactio medullam ne nudet.

Exacûtus, o. 1. 2. acutus, *aguzzo*. *Plin. l.* 18. *c.* 18. Exactior in mucronem fastigiata. *Id. l.* 17. *c.* 28. Exactæ falces.

Exadversus, V. *Adversus*, adject.

Exadvocatus, i, qui aliquando advocati munere functus est. *Augustin. de Civ. Dei lib.* 22. *cap.* 8.

Exædificatio, onis, f. idem ac ædificatio, vel ædificationis absolutio. ¶ Translate *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 35. Ipsa autem exædificatio polita est in rebus, ac verbis.

Exædificatus, a, um, *fabbricato*, ædificatus. *Sallust. in Catil. cap.* 12. Villæ in urbium modum exædificatæ.

Exædifico, as, avi, atum, a. 1. *fabbricare compiutamente*, בנה, Germ. *ausbauen*, Gal. *bastir, achever de bastir*, Hisp. *edificar, ἐξοικοδομῶ*, perfecte ædifico, vel ædificium absolvo. *Cæs.* 1. *B. C.* Quod oppidum Labienus constituerat, suaque pecunia exædificaverat. ¶ Translate est quodcunque opus perficere. *Cic.* 1. *de Orat.* Non gravere exædificare id opus, quod instituisti. *Plaut. Trin.* 1. 2. 95. Qui exædificatset suam inchoatam ignaviam. ¶ Usurpatur pro domo ejicere *Plaut. Trin.* 5. 2. 3. Nam exædificatset me ex his ædibus.

Exæquatio, onis, actus exæquandi. *Vitruv. lib.* 5. *cap. ult.* Super eam exæquationem. ¶ Item æqualitas, *uguaglianza*. *Liv. lib.* 34. *cap.* 4. Hanc ipsam exæquationem non fero.

Exæquatus, a, um, *uguagliato*, idem ac æquatus. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 40. Cortex cum cortice exæquatus. *Lucr. l.* 5. *v.* 1296. Exæquata certamina belli.

Exæquo, as, avi, atum, a. 1. *fare uguale, uguagliare*, השוה, Germ. *gleich machen*, Gall. *égaler*, Hisp. *igualar, ἐξισῶ*, æqualem facio. *Cic. post red. in Sen.* Propterea quod superiorem esse contra improbos minus est negotii, quam bonis exæquari. *Id. de Amic. cap.* 20. Exæquare se cum inferioribus. ¶ Quidam Lexicographi addunt *Exæquor, aris*, deponens, allato exemplo *Ovid. in Panegy. ad Pisonem*. (quod legitur inter op. *Lucani*, vel *Claud.*) *vers.* 25. Sed ibi al. leg. *exæquo*.

Exæstuatio, onis, f. *bollimento*, actus exæstuandi. *Solin. cap.* 5. (al. 11.) *circa med.* In medio flumine subita exæstuatione fervescit.

Exæstuo, as, avi, atum, n. 1. *ondeggiare, inondare, ἐκπυρόω*, æstuando exundo. *Cur. lib.* 4. *cap.* 2. Exæstuare semper fretum. ¶ Translate *Virg.* 9. *Æn.* Mens exæstuat ira.

Exævio, V. Exævio.

Exaggeranter, exaggerando & amplificando. *Tertul. de carne Christi*, *c.* 19. Tam exaggeranter inculcavit.

Exaggeratio, f. 3. *accrescimento, amplificazione*, תוספת, Gall. *accroissement, exaggeration*, Hisp. *encarecimiento, exageracion, αὔξησις*, magna congervatio, cum terra in aggerem erecta sustollitur in fastigium. ¶ Translate ponitur pro altitudine, & excellentia. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 26. Hoc tibi propone, amplitudinem, & quasi quandam exaggerationem quam altissimam animi. ¶ Item pro amplificatione oratoria. *Gel. l.* 13. *c.* 24. Num onerandi, vel exprobrandi criminis causa exaggerationem aliquam speciosam facit? *Et paulo post*. Apud Homerum ejusdem rei, atque sententiæ loculenta exaggeratio est.

Exaggeratus, a, um, cumulatus, auctus. *Cic. de clar. Orat.* Altius exaggerata oratio. *Id. 6. seu* 5. *Parad.* Si quidem animo excelso, alto, & virtutibus exaggerato fumus. *Id.* 4. *Catil. c.* 9. Auctæ, exaggeratæque fortunæ. *Gel. l.* 13. *c.* 23. Neque ornatius est, neque exaggeratius.

Exaggero, as, avi, atum, a. 1. *accrescere, amplificare*, הגדיל, Germ. *ausstaffiren*, Gall. *exagerer*, Hisp. *encarecer, exagerar, αὐξάνω*, in unum aggerem congero, & cocervo. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Exaggerando aliam accumules. Rem familiarem omni ratione exaggerantes. ¶ Translate est amplificare, extollere. *Cic.* 5. *Tusc.* Exaggerantem tantopere virtutem, & extenuantem cætera. *Id.* 1. *Offic.* Exaggerare tem familiarem. *Id.* 1. *de Orat.* Nisi illam artem oratione exaggeratsset. *Quint. l.* 6. *c.* 2. Injuriam nostram exaggeramus. *Vellej. l.* 2. *c.* 129. Juventam Germanici exaggeravit honoribus.

Exagitator, in. 3. qui exagitat, & infectatur. *Cic. in Orat. c.* 13. Et quidem exagitator omnium Rhetorum hunc miratur unum.

Exagitatus, o. 1. 2. adject. ab exagitor. *Cic. post red. in Sen.* Qui causam Senatus exagitatam concionibus improborum sic sua diligentia multitudini commendavit. b. e. sæpe tractatam, & disputatam.

Exagito, as, avi, atum, a. 1. *turbare*, קנא, Ger. *umbreiben*, Gall. *travailler*, Hisp. *turbar, molestar, ἐνοχλῶ*, vehementer agito, vexo. *Lactant. l.* 6. Poetæ tres Furias esse dixerunt, quæ mentes hominum exagitent. *Horat. l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 54. Dii exagitent me. ¶ Est item exasperare, & ad iram provocare. *Sallust. in Catil.* Tali tempore tanta vis hominis magis lenienda, quam exagitanda videbatur. ¶ Item excutere, examinare. *Cic. pro Cluent.* Exagitabantur omnes ejus fraudes, atque fallaciæ. ¶ Item infectari, & redarguere, ut exagitare aliquem disputationibus, & concionibus. *Cic. in Orat. c.* 3.

Exagium, ii, n. examen, seu examinatio libræ per pondera, pensatio. *Vet. Inscript.* Ratio docuit, sub exagio potius pecora vendere. h. e. appensa ad libram pecora vendere. *Cuiac.* Exagium exponit trutinam, & certæ ponderationis genus, quod constabat filiquis.

Exagoga, æ, vel exagoge, es, f. 1. *ἐξαγωγή*, exportatio, seu evectio mercium. *Fest. Plaut. Rud.* 3. 2. 17. Eamque eventurani exagogam Capuam salvam. *Id. Truc.* 4. 2. 6. Ille dum sic faciat domum ad te exagogam. ¶ Exagoga, æ, *ἐξαγωγίς*, m. 1. exportator. *Plaut. Truc.* 2. 7. 2. Damnigeruli foras gerones, bonorum exagogæ. Alii legunt, *bamazagoge*, h. e. qui vehiculis bona exportant, ab *ἅμαξα*, currus.

Exalbesco, is, ui, n. 3. *divenzar bianco, impallidire*, חלבין, Ger. *weiss werden*, Gall. *blémir*, Hisp. *hazerse blanco*, est pallescere, & colorem pristinum in album commutare. *Cic.* 1. *de Or. c.* 26. Ut exalbescam in principiis dicendi.

Exalbidus, a, um, o. 1. 2. *bianchino*, albidus, aliquantum albus. *Plin. l.* 24. *c.* 19. Folia urticæ in medio exalbida.

Exalburno, as, a. 1. est alburnum detrahere, idest eam partem, quæ proxima est cortici. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Deinde robur exalburnatum, cui nigricans color.

Exaltatio, onis, f. *esaltazione*. *Tertul. de cult. fem. c.* 3. Exaltatio non congruit professoribus humilitatis.

Exalto, as, a. 1. *esaltare, alzare*, הרים, Germ. *erheben*, Gall. *élever*, Hisp. *exaltar, μετεωρίζω*, in altum elevo, *Col. lib.* 3. *cap.* 13. Fodiuntque (sulcos) & exaltant in tres pedes.

Exaluminatus, a, um, o. 1. 2. ad colorem aluminis accedens. *Plin. l.* 9. *c.* 35. *de unionibus*. Summa laus coloris est exaluminatos vocari.

Exambio, is, ivi, itum, a. 4. per ambitum quærere, tentare, *brogliare*. *Arnob. l.* 3. Nunquid rex poli libamine aliquo exambitur, aut hostia?

Examen, inis, n. 3. *sciame d' api*, צרה דבורים, Ger. *immenschwarm*, Gall. *essaim*, Hisp. *enxambre, ἐσμὸς*, nova apum soboles, quam parentes ex suis alveariibus ad novas sedes quærendas exire cogunt. *Cic. de Sen.* Nec fœcundius solum res rusticæ lætæ sunt, sed bortis etiam, & apum examinibus. ¶ Translate dicitur de piscibus. *Plin. l.* 31. *c.* 1. Rapiunt eo secum piscium examina. ¶ Item de hominibus. *Horat. l.* 1. *od.* 35. *v.* 30. Et juvenum recens examen. ¶ Examen item dicitur filum est, seu stylus, quo trutina regitur, ad slateræ lingua, quæ per mediam ejus amam vertitur, & cum in neutram partem inclinatur, æquilibrium indicat. *Virg.* 9. *Æn.* Jupiter ipse duas æquato examine lances sustinet. ¶ Hinc translate ponitur pro exacto judicio, & pensicalata alicujus rei investigatione. *Pers. in prine. Sat.* 1. Examenve improbum in illa castiges trutina. Ubi *Vet. Scholiast.* Examen est lingua, vel lignum, quod mediam hastam ad pondera adæquanda tenet: trutina vero est foramen, intra quod est lingula, de qua examinatio est. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *vers.* 203. Viam morum, longæque examina vitæ Poscam.

Examinate, adverb. cum examine, & judicio. *Ammian. lib.* 25. *cap.* 23. Dum deliberatur examinatius, quid fieri deberet. Adde *Tertul. de præscriptionib. adversus. Hæret. cap.* 20.

Examinatio, onis, f. *esame, inquisizione*, examen, investigatio. *Ulpian. l.* 1. *de Abig.* §. 4. Ad examinationem civilem remittendus est. ¶ Proprie *Vitruv. lib.* 10. *cap.* 8. Per scapi liberationem, & examinationem. h. e. ponderationem, æquilibrationem.

Examinator, oris, m. *esaminatore*, qui inquirit, vel ponderat. *Cassiod. l.* 6. *ep.* 18. Panis pondera æquus examinator intende.

Examinatorius, a, um, adject. ad examinandum pertinens, ut, mysteria Fidei examinatoria. *Ter. adv. Gnost. c.* 7.

Examinatus, a, um, *pesato*, examine seu statera pensus. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 12. Utuntur taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo.

Examino, as, avi, atum, n. 1. est vernare. *Col. l.* 11. *c.* 24. Ab ortu Vergiliarum ad solistimum examinant alvei. h. e. per novam fœtuum procreationem crescunt. ¶ Est etiam act. & significat trutina expendere, & translate ponitur pro scrutari, investigare, *esaminare, considerare*, חקר, Ger. *erforschen*, Gal. *examiner*, Hisp. *examinar, ἐξετάζω*. *Cic.* 2. *de Orat.* Quæ non auriculis statera, sed quadam populari trutina examinantur. *Hor. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 8. male verum examinat omnis Corruptus Judex. ¶ *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. *de vrtil.* Cogit pressionibus examinare paucis manibus oneris maximi pondus, *fa, che poca forza premendo equilibri, e solleva un grandissimo peso*.

Examplexor, aris, atus sum, depon. 1. amplexor, complector. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 52. Et tu per deos, inquit, hunc examplexare.

Examurco, as, avi, atum, a. 1. *levar la feccia all' oglio, ἀπομορύσσω*, est sublata amurca oleum defæcatum reddere. ¶ Ad alia transfert *Apul. l.* 4. *A. A.* de corio urnæ detracto: Soli siccandum tradimus: ac dum corlestis vaporis flammis examurcatur, &c.

Examussim, adverb. examinato, recte, castigate, perfecte, ad amussim. *Plaut. Amph.* 2. 2. 213. Examussim est optima.

Exanclo, V. Exantlo.

Exanguis, & exsanguis, gue, o. 3. *senza sangue*, Germ. *blutlos*, Gall. *sans sang*,

sang, Hisp. *sin sangre*, ἀναιμωδῶς, sine sanguine. *Cic. pro Sest.* Extremo spiritu exanguem, & confectum viderent. ¶ Accipitur etiam pro pallido, quod pallentes videantur sanguine carere. *Ovid. 3. Trist.* Aspicis exangui chartam pallere colore. *Hor. epist. 1.* Biberent exangue cuminum, scil. quia semen illius eporum pallidos reddit. *Ovid. 9. Met.* Exanguis metu.

Exanimabiliter, adverb. *cum timore*, palpitando, *effecto magno efanimato*. *Naev. apud Non. c. 4. n. 384.* Ubi vidi exanimabiliter timidis pedibus protinam me dedi.

Exanimālis, o. 3. *sensu anima*, ἄψυχος, quod non est animal, vel quod est sine anima. *Plaut. Baccb. 4. 8. 7.* Ni illum exanimalem faxo. ¶ Item metonymice id, quod animam eripit. *Plaut. Rud. 1. 4. 2.* Ita multæ sunt in pectore curæ exanimales.

Exanimātio, f. 3. ἐκπληξις, interfectio, vel perturbatio, quæ subsequitur metum, & est comes pavoris, ut *Cicer.* definit 4. *Tusc. Id. 1. Offic. c. 36.* Ne in perturbationes, atque exanimationes incidamus.

Exanimātus, o. 1. 2. mortuus, *efanimato*. *Liv. l. 22.* Ad primum conspectum redeuntis filii gaudio nimio exanimata. ¶ Item exterritus, perturbatus. *Ter. Andr. 1. 1. 104.* Ibi tum exanimatus Pamphilus bene dissimulatum amorem, & celatum indicat. V. Exanimo.

Exanimis, V. Exanimus.

Exanimo, as, avi, atum, a. 1. *efanimare*, ψυχόω, anima privo, neco, occido. *Curt. l. 7. c. 3.* Multos exanimavit rigor insolitus nivis. ¶ Est item perterrere, perturbare, *spaventare*, *sbigottire*, *impaurire*, *disanimare*, בהל, Ger. *erschrecken*, Gall. *oter le cœur*, Hisp. *desanimar*, ἐκπλήττειν. *Ter. Andr. 1. 5.* Oratio hæc me miseram exanimavit metu. ¶ Significat etiam spiritum, seu halitum intercipere, quod iis evenire solet, qui nimio cursu fatigantur. *Cæs. l. 3. B. C. c. 92.* Prædixerat, fore, ut duplicato cursu milites exanimarentur, & lassitudine conficerentur.

Exanimus, a, um, o. 1. 2. & exanimis, me, o. 3. *morto*, ἄψυχος, mortuus. *Virg. l. 1. Æn.* Exanimumque auro corpus vendebat Achilles. *Liv. l. 8* Ut uno ictu exanimem equo præcipitaret. ¶ Item exterritus, & veluti animi deliquio consternatus, *sbigottito*, *spaventato*, ἄνους. *Virg. l. 4. Æn.* Audiit exanimis, trepidoque exterrita cursu per medios ruit.

Exanio, V. Exânio.

Exante, V. Ante.

Exanthemăta, n. 3. ἐξανθήματα, a Medicis dicuntur leves humorum eruptiones vel in cute subsidentes, ut morbilli puerorum, & maculæ pestilentes, item lenticulares, & pulicares, vel cutem superantes, ut variolæ puerorum, omniumque ætatum vari, quasi efflorescentiæ, ab ἐξανθέω, effloresco, pullulo, quod ab ἄνθος, flos. *Marcel. Empir. c. 19.* & *Æmil. Macer de herbis, cap. de porro.* Antiquioris tamen ævi scriptor *Celsus* græcis literis hanc vocem scribit.

Exantlātus, o. 2. 2. partic. ab exantlor, *superato*, *sollevato*. *Cic. 4. Acad.* Herculis quondam laboribus exantlatum a Carneade. *Id. 2. Tusc.* Quæ corpore exantlato, atque animo pertuli. V. Exantlo.

Exantlo, as, avi, atum, a. 1. *cavar fuori*, חרה, Ger. *erschöpfen*, Gall. *épuiser*, Hisp. *sacar*, *padecer hasta el cabo*, ἐξαντλέω, proprie est exhaurire sentinam, & generatim exhaurire, a verbo græco allato, quod ab ἄντλος, seu ἄντλον, vel ἀντλία, sentina. *Plaut. Stich. 1. 3. 116.* Iste vinum poculo pauxillulo sæpe exantlavit. ¶ Translate est perpeti, superare. Sed fortasse in hac significatione nulla est translatio, quia factum est ab ἐξαντλέω, quod ab ἄντλος, quasi ἄντλατόω, perfero. *Cic. 1. Tusc. c. ult.* Quod, cum exantlavisset omnes labores, tum incideret in mortis malum sempiternum. *Id. 2. de Divin. cap. 30. ex Poeta.* Tot nos ad Trojana belli exantlavimus annos. ¶ Scribitur etiam *Exantlo*, quod nonnulli putant vocem latinam esse, & ab *anculo* esse factum, *exantlo* vero Græcam. *Budæus* tamen existimat, utroque modo scriptam Græcæ originis esse, ut quemadmodum a πλέκτω fit *plecto*, ita etiam ab ἐξαντλέω, fieri possit *exanclo*. In Vet. lib. promiscue legitur, & cum *c*, & cum *t*. ¶ *Quint. l. 1. c. 6.* verbum hoc inter obsoleta referendum putat, sed obstat huic opinioni *Ciceronis* auctoritas.

Exapto, as, a. 1. ἐξαπτέω, idem quod apto. *Apulej. l. 11. Met.* Visus est quiete proxima, dum magno deo coronas exaptat. *b. e.* apte imponit: vel apte nectit Dei capiti imponendas.

Exaptus, o. 1. 2. aptus, *atto*, apud vet. *Lucr. l. 4. v. 827.* Brachia nec porro validis exapta lacertis esse. ¶ Item appensus. *Lucil. l. 10. apud Parvum in Lexic. Lucret.* Pellicula extrema exaptum pendere opus ingens. V. Aptus.

Exaquesco, is, n. 3. *inumidirsi*, humorem concipio. *Censorin. de die nat. cap. 18.* Tum exigescere, tum exaquescere.

Exaratio, onis, f. actus exarandi. *Martian. Capell. lib. 9.* Ipsius Taygeti exaratio. ¶ Item scriptum, scriptura. *Sidon. carm. 9. vers. 335.* Ilii exarationi applicare theta.

Exarchātus, us, m. ea Italiæ pars, quæ Exarchis paruit; cujus metropolis Ravenna. Complectebatur autem Æmiliam, Flaminiam, & Picenum. Ejus fines describuntur a *Platina in vita Stephani II.* his verbis: Redditus Romanis Exarchatus est, quidquid Padum, & Apenninum interjacet a Placentinis usque ad stagna Venetorum; & quidquid intra Isaurum flumen, Apenninum, & Adriaticum continetur. ¶ Dictus est *Exarchatus*, quia ad eas provincias regendas mittebatur ab Imperatoribus Romanis Constantinopoli residentibus unus, qui *Exarchus* appellabatur.

Exarchiātrus, i, m. qui Archiatri dignitate functus est, & a Palatio dimissus, *Cod. tit. 52. leg. 6. de Prof.*

Exarchus, i, m. Ἔξαρχος, h. e. princeps, eximius, inter proceres excellens. Exarchi dicti sunt, qui ab Imperatoribus Romanis, translata (post occupatam a Barbaris Italiam) Constantinopolim Imperii sede, in Italiam mittebantur administraturi eas provincias, quæ adhuc eorum Ditioni subserant. Ravennæ autem morabantur jura daturi. ¶ Fuit etiam hoc nomine gradus dignitatis in militia. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 528. n. 7.* Aurelio Januario Signif. ex numer. Dalmat. fort. & Aurelio Valentiano Exarcho posuit Aurel. Just. *&c.*

Exardesco, is, arsi, n. 3. valde ardeo, valde inflammatus sum, *infiammarsi*, ἐκπυρόομαι. *Cic. l. 2. de Orat.* Nulla materia tam facilis ad exardescendum. Et translate, *Id. de Arusp. Resp.* in me illa flamma illorum temporum conjiciebatur: excepi, & pro patria solus exarsi. ¶ Metaphorice etiam sæpe accipitur pro excandescere, animo erigi, & excitari, *accendersi*, *riscaldarsi*, ut exardescere iracundia. *Cicer. Famil. lib. 1. epist. 9.* *Id. de Amic.* Ex quo eorum exardescit sive amor, sive amicitia. *b. e.* crescit. *Id. Phil. 4.* Ad spem libertatis exarsimus. *Id. Tusc. 5.* Contra quorum discipliam ingenium ejus exarserat. ¶ *Idem pro Rabir. Postb.* Etiam ad innocentium periculum tempus illud exarserat. ¶ Exardescere pretia dicuntur, cum augentur. *Sueton. Tiber. c. 34.* Corinthiorum vasorum pretia in immensum exarsisse, graviter conquestus est.

Exaresco, n. pas. *seccarsi*, ἀποξηρασίσκομαι, exaresco, aridus fio. *Plin. l. 26. c. 10.* Articulus morborum impositus, antequam exaresciat.

Exarēno, as, a. 1. *purgare*, purgo, & veluti arenas aufero. *Plin. l. 33. c. 3.* Postea exarenatur, iterumque exhalatur igni.

Exaresco, is, arui, n. 3. *seccarsi*, יבש, Ger. *austrocknen*, Gall. *tarir*, *devenir sec*, Hisp. *secarse*, *ponerse seco*, ἀποξηραίνομαι, aridus fio. *Colum. lib. 4.* Et sole, ac vento penitus siccari, atque exaresscere. ¶ Translate ponitur pro deficere. *Cicer. lib. 9. epist. 18.* Deinde ipsa illa, si qua fuit in me facultas orationis, exaruisset. *Id. 3. Tusc.* Opinio illa vetustate exaruit. *Id. Att. lib. 10.* Exaruit diuturna miseria filius.

Exarmātus, a, um, adject. *disarmato*, ἀφωπλισμένος, armis spoliatus, ut exarmata navis, *Sonet. de consid. ad Heinsi. c. ult.* Exarmati leones. h. e. sine unguibus, & dentibus. *Lamprid. in Heliog. c. 21.* ¶ Translate *Claudian. epigr. 35. de portu Smyrnæo*. Hic exarmatum terris cingentibus æquor Claudiur, & placidam discit servare quietem.

Exarmo, as, a. 1. *disarmare*, *Ger. wapnloß machen*, Gall. *desarmer*, Hisp. *desarmar*, ἐξοπλίζω, armis spolio. *Tac. l. 1. hist. c. 31.* Milites Longinum manibus coercent, exarmantque. *Sil. l. 1. v. 411.* Serpentes diro exarmare veneno Dochus. *Plin. l. 3. ep. 9.* Ut accusationem exarmaret. h. e. debilitaret, infirmaret.

Exaro, as, avi, atum, n. 1. *cavar fuori arando*, חרש, Ger. *ausfürchen*, Gall. *creuseller en labourant*, Hisp. *sacar fuera arando*, ἐξαρόω, arando eruo. *Cic. 2. de Div. c. 23.* Esse quisquam tam desipiens, qui credat exaratum esse, Deum dicam, an hominem? *Aurel. Victor. de Vir. Illustr. c. 3.* In Janiculo sepultus est, ubi post multos annos arcula cum libris exarata. ¶ Item ex aratione percipio. *Cic. 5. Ver. c. 18.* Quod iis plus frumenti imperabatur, quam quantum exararant. ¶ Translate est scribere. Qui enim stylo scribunt in codicillis, ii quasi sulcos more aratorum ducere videntur. *Cic. Cornif.* Hæc, cum essem in Senatu, exaravi. ¶ Sumitur etiam pro simplici *aro*. Unde translate *Horat. Epod. 8.* Cum rugis vetus Frontem senectus exaret.

Exartĭo, as, a. idem ac desertuo, idest, per articulos discerpo. ¶ Hoc verbum apud *Cic.* observavit *Bosius in not. ad epist. l. 7. Att. ep. 2.*

Exascio, as, avi, atum, a. 1. *pianare*, מעל, Ger. *behauen*, Gall. *ebaucher*, *rabotter*, Hisp. *dolar*, *labrar de acuña*, est dedolare, dolabra, & ascia præparare. Translate *Plaut. Asin. 2. 2. 90.* Jam hoc opus est exasciatum, idest utcunque dolatum, nondum tamen expolitum undequaque.

Exasperātus, a, um, adject. irritatus, incitatus, *inasprito*, ut exasperati animi. *Liv. l. 43. Col. l. 9. c. 15.* Neque convenit æstu medio exasperatas apes lacessiri.

Exaspero, as, avi, atum, a. 1. *inasprire*, *incrudelire*, מרה, Ger. *erbittern*, Gall. *irriter*, Hisp. *enfurar*, ἐξάπτω, valde asperum facio. *Plin. l. 23. c. 4.* Fauces exasperat, & venena omnia hebetat. ¶ Est etiam acuere. *Sil. l. 4. v. 19.* Saxoque exasperat ensem. ¶ Translate est irritare, concitare. *Liv. l. 28. c. 25.* Ad quorum primum adventum exasperati animo, mox placido sermone leniti sunt. *Curt. l. 8. c. 1.* Alexander magis exasperabatur.

Exatio, V. Exâtio.

Exatūro, V. Exâturo.

Exauctorātus, a, um, adject. quasi auctoramento privatus. Exauctorati milites dicebantur, qui a militia removebantur, data missione honesta, vel ignominiosa. V. Exauctoro. *Liv. l. 36. c. 40.* Postero die contione advocata, de rebus abs se gestis cum disseruisset, milites exauctoratos dimisit. *Tac. l. 1. hist. c. 20.* Exauctorati per eos dies Tribuni. ¶ Translate *Exauctorata verba*, h. e. obsoleta, quæ in desuetudinem abierunt. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 5.*

Exauctŏro, as, avi, atum, a. 1. *disobbligare*, Ger. *des ehrlos erklären*, Gall. *casser les gens de guerre*, Hisp. *salvar el juramento al que juro*, ἀφίημι, est ab auctoramento, idest obligatione militari, & juramento solvere, & liberare, & saepe de ignominiosa missione intelligitur. *Ulp. l. 2. ff. de his, qui not. infam. §. 2.* *Lamprid. in Alex. Sev. c. 32.* narrat, eum Imperatorem *legionem tumultuantem exauctorasse*. Et apud *Plin. l. 6. ep. 31.* Trajanus Centurionem adulterii reum exauctoravit, atque etiam relegavit. ¶ Dicitur etiam de illa missione, cum expletis stipendiis militantes militiæ onere levabantur. *Suet. in Tib.* Neque tam parvum quidquam fuit, de quo non ad Patres referret, etiam de legendo, vel exauctorando milite. Ital. *riformar la milizia*. *Curt. l. 10. c. 4.* Bello inutiles exauctoravit, magnificentissimeque donatos dimisit.

Exaudĭo, is, ivi, itum, a. 4. *udire*, שמע, Germ. *erhören*, Gall. *exaucer*, Hisp. *otorgar*, ἐξακούω, idem ac audio. *Cic. Att. lib. 4. epist. 8.* Dic, oro te, clarius: vix enim mihi exaudisse videor. *Cæs. lib. 5. B. Gal. cap. 30.* Et id clariore voce, ut magna pars militum exaudiret. ¶ Interdum significat precibus annuere, & concedere quod petitur, *esaudire*. *Ovid. 13. Metam. vers. 856.* precesque supplicis exaudi.

Exauditus, a, um, adject. *udito*, *o esaudito*, ἀκουσμένος. *Cic. l. 1. Art.* Clamores exauditi. *Sen. 11. Theb.* Vota exaudita parentis. *Ande Virg. 1. Æn.*

Exaugĕo, es, uxi, uctum, a. 2. *accrescere*, הרבה, Ger. *beförderen*, Gall. *accroitre*, Hisp. *acrecentar mucho*, ἐξαύξω, valde augeo. *Terent. Heaut. 2. 2. 2.* Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant.

Exauguratio, f. 3. *profanazione*, actus exaugurandi. *Liv. l. 1. c. 55.* Nam cum omnium sacellorum exauguriationes admitterent aves.

Exaugŭro, as, a. 1. *sconsacrare*, Germ. *entweihen*, Gall. *desacrer*, Hisp. *desconsagrar*, *desagradar*, e sacro profanum facio. *Liv. l. 1. c. 55.* Exaugurare fana, sacellaque statuit.

Exauspĭco, as, avi, atum, n. 1. *Plaut. Capt. 3. 5. 108.* Exauspicavi ex vinculis: nunc intelligo Redauspicandum esse in catenas denuo. h. e. Auspicium hujus itineris ex vinculis duxi: nunc ad vincula mihi denuo redeundum est.

Exballisto, a. 1. ballista prosterno. *Plaut. Pseud. 2. 1. 10.* Ego hunc exballistabo lapide.

Exbibo, is, a. 3. idem quod bibo. *Plaut. Mil. 3. 2. 19.* Neque ille hic calidum exbibit in prandium.

Exbrŏmo, as, a. 1. emundo, purgo. *Apic. l. 6. c. 2.* Rapas, ut exbromari possint, levabis de olla. V. *Salmas.*

Exbŭa, f. 1. vinolenta, quæ biberunt, a bua, potio. *Fest.*

Exbueres, sive exbures, idem ac exbuæ. *Fest.*

Excæcātus, a, um, adject. *accecato*. Translate *Cels. l. 7. c. 7.* Excæcata itinera pituitæ. h. e. obstructa, oblimata. *Ovid. 15. Met. vers. 272.* Flumina prosiliunt, aut excæcata recedunt.

Excæco, as, a. 1. *accecare*, עור, Ger. *blind machen*, Gall. *aveugler*, Hisp. *cegar*, τυφλόω, valde excæco. *Cic. 4. Acad. c. 23.* Num ergo is excæcat nos, aut orbat sensibus? *Plin. l. 17. c. 22. de palmite vitis:* Quidam excæcant eum supina falce auferendo oculos. ¶ Significat etiam occludere, obstruere. *Ov. 4. Pont. eleg. 2. v. 17.* Scilicet ut limus venas excæcat in undis.

Excalcĕātus, a, um, adject. *scalzo*. *Suet. Vesp. c. 8.* Jussit excalceatos cursitare. *Sen. ep. 8.* Quam multa Publi non excalceatis, sed cothurnatis dicenda sunt? h. e. non Mimis, sed Tragicis, qui cothurnis utuntur.

Excalcĕo, as, a. 1. *discalzare*, נשל נעל, Germ. *entschuhen*, Gall. *deschausser*, Hisp. *descalzar*, ὑποδήματα λύω, calceos detraho. *Suet. in Vitel. c. 2.* Ut sibi pedes præberet excalceandos. ¶ Reperitur etiam *Excalceor*, *aris* deponentis forma. *Var.* apud *Non. c. 7. n. 86.* Ut introeat, nemo se excalceatur. ¶ Scribitur & *excalcio*.

Excalcĕus, h. e. excalceatus, est Paulini Nolani *poem. 21. ad Cyther. v. 321.*

Excaldātio, onis, f. θερμασία, calefactio in calida aqua. *Vulcat. Gallic. in Cass. c. 5. Capitol. in Albin. c. 5.* Excaldationes pueriles.

Excaldātus, a, um, adject. calida lotus, & calefactus. *Apic. lib. 4.* Excaldatus calceus. *Marcel. Empir. c. 36.* Amygdalæ excaldatæ.

Excaldo, as, a. 1. calida perfundo, & calefacio. *Vulcat. Gallic. in Cass. c. 5.* Legiones totæ excaldantes &c.

Excalefacio, & excalfacio, is, eci, actum, *riscaldare*, a. 3. idem ac calefacio. *Plin. l. 21. 20.* Urinas magis excalefacit, quam crocum ipsum. *Id. ib.* Modice his tamen utendum est, quoniam excalfaciunt. Adde *l. 24. c. 7.*

Excalfactio, onis, f. *il riscaldare*. *Plin. l. 31. c. 9.* Sal additur ad excalfactiones.

Excalfactorius, o. 1. 2. quod habet vim excalefaciendi. *Plin. l. 23. c. 4.* Vis ejus excalfactoria. Adde *l. 21. c. 18.*

Excalfactus, a, um, *riscaldato*. *Plin. l. 37. c. 10.* Calorem tenet excalfacta igni. *Id. ib. c. 2.* Lacus Sole excalfactus.

Excalfio, is, actus sum, n. valde calefio. *Plin. lib. 24. cap. 7.* Cum quid siccari, excalfierive opus sit.

Excalpo, V. Exscalpo.

Excandefacio, is, eci, actum, a. 3. incendo. *Var. l. 3. R. R. c. 2.* Triumphus, & collegiorum cœnæ, quæ tunc innumerabiles, excandefaciebant annonam macelli. h. e. pretium annonæ augebant, incendebant. V. Incendo.

Excandescentia, æ, f. *ascendersenza*, *collera*, θύμωσις. *Cic. 4. Tusc. l. 9.* Excandescentia sit ira nascens, & modo desiliens. *Id. ibid.* Ira, excandescentia, odium, inimicitiæ.

Excandesco, is, ui, n. 3. *accendersi*, לחם, Germ. *zürnen*, Gall. *s'enflammer*, se

ſi contrahere, Hiſp. *encenderſe*, ἐκπυρόομαι, incendor, inflammor. *Cato de R. R. c.* 95. Nam ſi in tecto coquas, excandeſcet. ¶ Translate accipitur pro iraſci, quod ira, velut igne quodam, animus ſoleat incendi. *Cic. Cic. l.* 8. *ep.* 12. Id poſtquam reſcivit, excanduit. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 19. Hæc nullam vim habent, niſi ira excanduit fortitudo.

Excantātus, a, um, adject. *incantato, ammaliato*, veneficiis, & magicis artibus obſtrictus. nam incantamenta plerumque carminibus, & cantionibus fiunt. *Horat. Epod.* 5. v. 45. Quæ ſidera excantata voce Theſſala, Lunamque cœlo deripit.

Excanto, as, avi, atum, a. 1. *incantare, ammaliare*, לחש, Ger. *verzaubern*, Gall. *enchanter*, Hiſp. *encantar*, eſt idem ac incanto, ſive incantationibus perniciem affero. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Qui fruges excantaſſet. ¶ Eſt item incantatione e loco aliquo evocare. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 3. Ut per te clauſas ſciat excantare puellas.

Excarnificātus, a, um, adject. *ſcarnificato*, dilaniatus. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor.* Anaxarchus a Tyranno excarnificatus.

Excarnifico, as, avi, atum, a. 1. *ſtracciare, cagliare a pezzi*, נתח, Ger. *ausſmartern*, Gall. *declarer, mettre en pieces en tourmentant*, Hiſp. *atormentar*, κατατραγῳδέω, dilanio, carnem diſſeco, in partes divido. *Suet. in Vitel. cap.* 17. Minutiſſimis ictibus excarnificatus, atque confectus eſt. ¶ Translate poni cruciare ponitur. *Ter. Heaut.* Hujuſmodi mihi res ſemper comminiſcere, ubi me excarnifices.

Excaſtrātus, a, um, adject. caſtratus, exſectus, *caſtrato*. *Gal. l.* 9. *c.* 9. Auctore M. Varrone, is demum latine caper dicitur, qui excaſtratus eſt.

Excavatio, onis, f. actus excavandi, *ſcavamento*, κοίλωσις. *Sen. l.* 4. *nat. Quæſt. c.* 3. Stillicidii caſus lapidem cavat, & hæc ipſa excavatio rotunda fit.

Excavātus, a, um, adject. cavatus, *cavo, ſcavato*. *Cic. Ver.* 6. *c.* 27. Trulla excavata cum manubrio aureo.

Excāvo, as, avi, atum, a. 1. *ſcavare, far cavato*, κοιλόω. *Plin. l.* 10. *c.* 33. *de hirundinibus*. Tertium eſt earum genus, quæ ripas excavant.

Excēdo, dis, eſſi, eſſum, n. 3. *partirſi*, הלך, Ger. *ausſterben*, Gall. *ſe partir, s'en aller*, Hiſp. *partirſe*, ἀναχωρέω, diſcedo, egredior, exeo. *Cic. ad Brut.* Vos fortaſſe ſapientius exceſſiſtis urbe. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Ego, niſi valde neceſſe fuerit, ex Italia non excedam. ¶ Excedere e vita, mori, *aſtir di vita, partire da queſta vita*. *Cic. in Bruto, c.* 75. *extr.* Sed ad eos, qui vita exceſſerunt, revertamur. ¶ Et abſolute *Valer. Flac. l.* 1. v. 826. procul horruit Æſon Excedens, memoremque tulit ſub nubibus umbram. *Plin. l.* 7. *c.* 13. Auguſtus neptis ſuæ nepotem vidit genitum, quo exceſſit anno. ¶ Eſt etiam ſuperare, *eccedere*. *Curt. l.* 4. *c.* 11. Navigia, quæ modum excedunt, regi nequeunt. *Velleſ. l.* 2. *c.* 68. In hoc principis ira excellit, ut, &c. ¶ Hinc excedere fidem. *Plin. l.* 28. *c.* 5. h. e. incredibilem eſſe. ¶ *Colum. l.* 6. *c.* 21. Exceſſit annos decem, *paſſò dieci anni*. ¶ *Liv. lib.* 25. Exceſſit res ad publicam querimoniam. h. e. adeo crevit, ut publicæ querelæ fierent.

Excellens, entis, adject. præſtans, inſignis, *eccellente*, ὑπερέχων. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 3. Excellens omni genere laudis. *Nepos in Alcibiad. in princ.* Nihil Alcibiade fuit excellentius vel in vitiis, vel in virtutibus. *Cic. l.* 1. *nat. Deor. c.* 2. Una excellentiſſima virtus, juſtitia. *Id. de clar. Orat.* Excellens inter omnes æquales. *Id.* 3. *Fin.* Excellens omnibus vir.

Excellenter, adverb. *eccellentemente*. Ger. *fortreffentlich*, Gall. *excellemment*, Hiſp. *excellentemente*, ἐξόχως. *Cic.* 1. *Offic. c.* 18. Quæ magno animo fortiter excellenterque geſta ſunt. *Id. pro Sext.* In republica ſe excellentius gerere.

Excellentia, f. 1. *eccellenza*, יתרון, Germ. *fortreffenheit*, Gall. *excellence*, Hiſp. *excellentia*, ἐξοχή, præſtantia, magnitudo, nobilitas. *Cic.* 1. *Offic. c.* 28. Nobis autem perſonam impoſuit ipſa natura magna cum excellentia, præſtantiaque animantium reliquorum.

Excello, is, lui, elſum, n. 3. *ſuperare, ſoprevanzare*, יתרון, Ger. *übertreffen*, Gall. *exceller*, Hiſp. *ſobrepujar*, ὑπερέχω, eſt eminere, præſtare, cum dat. vel accuſ. *Cic.* 2. *de Inv. ſub init.* Qui tum longe cæteris excellere pictoribus exiſtimabatur. *Lactant. lib.* 7. Qui omnes eloquentia excelluerit. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic. in Brut.* Quantum inter omnes unus excellat. ¶ Conſtruitur & cum ablat. exceſſus, vel ſine præpoſ. vel cum præpoſit. *in*. *Cic. de Amic.* Nunc Lælius & ſapiens, & amicitiæ gloria excellens de amicitia loquitur. *Id.* 1. *de Orat.* In quibus tu longe aliis mea ſententia excellis. ¶ Sæpe eſt abſolutum, pro præſtantem eſſe, florere. *Cic.* 2. *de Orat.* Nam & Siculi in eo genere, & Rhodii, & Byzantii, & præter cæteros Attici excellunt. ¶ Accipitur quandoque in malam partem. *Cic. l.* 1. *Leg. c.* 19. Eos, qui ſingulis vitiis excelluut, aut etiam pluribus, miſeros eſſe dicimus. ¶ Invenitur etiam uſurpatum pro creſcere, in altum extolli. *M. Cato apud Gel. l.* 13. *c.* 23. Scio ſolere plerique hominibus in rebus ſecundis animum excellere, atque ſuperbiam, atque ferocitatem augeſcere.

Excelſe, adv. *magnanimamente*, גבוה, Ger. *herrlich*, Gall. *hautement*, Hiſp. *altamente*, ὑψηλῶς, alte, ſublimiter. *Col. l.* 4. *c.* 1. Si ſcandit excelſius, plus alimenti deſiderat. ¶ Et translate. *Cic. de Orat. c.* 34. Omnia profecto excelſius, magnificentiuſque & dicet, & ſentiet. *Velleſ. l.* 1. *c.* 6. Sparta excelſiſſime ſtotuiſ. *Plin. l.* 2. *ep.* 3. Pugnat acriter, colligit fortiter, ornat excelſe.

Excelſitas, f. 3. *altezza*, מרום, Germ. *hochheit*, Gall. *hauteſſe*, Hiſp. *altezza*, ὑψηλότης, altitudo. *Plin. l.* 11. *c.* 5. Ad eam excelſitatem, ut in orbis montes levarentur. ¶ Et translate. *Cic.* 3. *Offic. c.* 5. Multo magis eſt ſecundum naturam excelſitas animi, & magnitudo.

Excelſus, a, um, 2. *alto, eccelſo*, רם, Germ. *hoch*, Gall. *haut*, Hiſp. *alto*, ὑψηλός, altus, editus, magnus. *Cic.* 2. *Tuſc.* Te natura excelſum quendam videlicet, & altum, & humana deſpicientem genuit. *Plin. l.* 11. *cap.* 14. Mons excelſus. *Hirt. B. Alexand. c.* 28. Excelſior locus, planitie ſubjecta. *Id. B. G. lib.* 8. *cap.* 33. Excelſiſſimo loco caſtra fecit. ¶ Excelſus animus, h. e. magnanimus. *Cicer. Offic.* 1. *cap.* 23. Et abſolute, *Salluſt. Catil. cap.* 51. In excelſo ætatem agere.

Excenturio, as, a. 1. ex centuria ejicio, exauctoro. Verbum fictum a *Plaut. Curc.* 4. 4. 19. Alii leg. *centurio*.

Exceptacŭlum, i, n. id quo aliquid excipitur, *ricettacolo*. *Tert. de Spect. c.* 2. Non ſumpſimus aures ad exceptaculum maliloquii.

Exceptio, onis, f. 3. *eccezione, differenza*, Germ. *ausſtemmung*, Gall. *exception*, Hiſp. *excepcion*, ἔξαιρεσις, exemptio. *Cicer. do Amic.* Omnium rerum, conſiliorum, & voluntatum ſine ulla exceptione communitas. ¶ Apud JCtos eſt excluſio actionis, ideſt depoſitio adverſus petitionem actoris. *Cicer.* 2. *de Invent.* Nam & Prætoris exceptionibus multæ excluduntur actiones. V. *Inſtitut. lib.* 4. *tit.* 13.

Exceptitius, a, um, o. 1. 2. quod excipitur. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Bromos, ſiligo exceptitia, & tragos. *Id. l. eod. c.* 11. Alica, quæ in eo (cribro) remanſit, exceptitia appellatur.

Exceptiuncŭla, æ, f. diminut. parva exceptio. *Senec. ep.* 20. Licet illam exceptiunculam non adjicias, ut rectum ſit, quod velis.

Excepto, as, avi, atum, a. 1. *pigliare, tirare*, Germ. *empfahen*, Gall. *exceter*, Hiſp. *exceptuar*, ἐξαιρέω, ſæpe extra capio, vel ad me frequenter trabo, freq. a capio. *Cic. in Pomp.* 5. *c.* 2. Barbatulos mullulos excepeantem de piſcina, & pertrahantem. ¶ Item excipere, in ſe recipere. *Silius l.* 9. v. 368. per pectora ſævas Exceptant mortes.

Exceptor, oris, m. qui dicta excipit. *Ulp. l.* 19. *ff. loc. & cond.*

Exceptorius, a, um, adject. qui aliquid excipit. *Ulp. l. Inſtrum. ff. de Inſtruct. vel Inſtrum. leg.*

Exceptus, a, um, adject. *eccettato, accolto*. *Curt. l.* 8. *c.* 10. Rex benigne excepto ſequi juſſit. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c* 11. Qui omnes ſcaphis excepti refugerent. ¶ Item *eccettuato*. *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 1. Is, excepta hac cauſa regia, ſe tui defenſorem fore oſtendit. Hinc *excepto quod* quaſi adverb. uſurpatum, *eccettuato*. *Plin. lib.* 8. *epiſt.* 1. Iter commode expliceui, excepto quod quidam ex meis adveniam valetudinem contraxerint.

Excerno, nis, excrevi, etum, a. 3. *purgare*, חתיך, נקה, Germ. *ausſcheiden*, Gall. *ſeparer, purger*, Hiſp. *apartar, purgar*, ἐκκρίνω, purgo. *Col. l.* 2. *cap.* 21. In area detrita frumenta ſic aggerenda, ut omni flatu poſſint excerni. ¶ Speciatim eſt onus ventris dejicere. *Celſ. l.* 4. *c.* 1. In inferiores partes ea, quæ excreturi ſumus, emittit.

Excerpo, pis, pſi, ptum, a. 3. *cavar' fuori cernendo*, כרה, Ger. *ausſtlauben*, Gall. *extraire, elire*, Hiſp. *eſcoger, coger*, ἐκλέγω, ſeorſum cerno extraho. *Cic.* 3. *Offic. cap.* 1. Non ſolum ex malis eligere mimma oportet, ſed etiam excerpere ex his ipſis, ſi quid ineſt boni. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Nihil unquam legit, quod non excerperet. ¶ Item eximere, auferre. *Horat. lib.* 1. *ſat.* 4. Primum ego me illorum excerpam numero. *Sen. epiſt.* 5. Excerpere ſe hominum conſuetudini.

Excerptio, onis, f. actus excerpendi. *Gel. l.* 17. *c.* 21. Nunc excerptiones variis, diverſiſque in locis factas curſim digeſtimus.

Excerptor, oris, m. Elogium dedicatoris in Simulacro Fortunæ Romæ; L. Aurelius Marcellianus Aug. libertus Excerptor.

Excēſſus, us, m. 4. *eſtito, partita*, מרחץ, Ger. *hinwechung*, Gall. *departement*, Hiſp. *partida*, ἀναχώρησις, egreſſio, diſceſſio, ab excedo. Speciatim ponitur pro morte. *Cic.* 1. *de Leg.* Certe non longe a tuis ædibus inambulans poſt exceſſum ſuum Romulus Julio Proculo dixerit ſe Deum eſſe. *Id.* 3. *Fin.* In his exceſſum e vita, & in vita manſionem. *Id.* 1. *Tuſc.* Neque exceſſu vitæ ſic deleri hominem. ¶ Accipitur etiam pro digreſſione in oratione. *Plin. l.* 9. *ep.* 26. *de Demoſthenis orat.* Quid audentius illo pulcherrimo, & longiſſimo exceſſu? ¶ Item pro peccato. *Val. Max. l.* 8. *c.* 2. *in fine*. Verecundiam illius ſæculi laudemus, in quo tam minuti a pudore exceſſus puniebantur.

Excētra, æ, f. 1. Hydra Lernæa, ab excreſco, quod uno cæſo capite tria excreſcebant. *Plaut. Perſ.* 1. 1. Nam cum Leone, & cum Excetra deluctari mavelim, quam cum amore. ¶ Apud *Liv. lib.* 39. *c.* 11. *excetra* convicium eſt in feminam nefariam, ubi ait: Illius excetræ delimentis, & venenis imbutum nec parentis, nec vitrici, nec Deorum verecundiam habere. Adde *Plaut. Pſeud.* 1. 2.

Excīdio, onis, f. everſio, excidium, *rovina, eccidio*. *Feſtus*. Excidionem urbis a excindendo dictam manifeſtum eſt. *Plaut. Curc.* 4. 3. 2. Excidionem facere oppidis.

Excidium, n. 2. *ruina*, קרץ, Ger. *zerſtorung*, Gall. *deſtruction*, Hiſp. *deſtruycion*, ἀπώλεια, everſio. *Liv. l.* 27. Magnum ſe excidio ejus urbis terrorem cæteris earum injecturum. *Virg. Æn.* 10. v. 45. per everſæ fumantia Trojæ Excidia obteſtor. ¶ Sunt qui originem ducunt hujus vocis a cædo, quemadmodum de *excidione* ait Feſtus; qua ratione ſecundam produceret; verum cum Poetæ fere coripiant, a *cado* potius, vel a *ſcindo* derivanda eſt. Hinc *Prudentius* pro occaſu poſuit, *Apotheoſ.* v. 617. Rota lurida Solis Hæret, & excidium ſentit jam jamque futurum.

Excīdo, is, excidi, n. 3. *cadere*, נפל, Ger. *ausſallen*, Gall. *tomber*, Hiſp. *caer*, ἐκπίπτω, ex loco, vel ex re aliqua ſublimiori cado. *Cic. Att. l.* 9. Sol excidiſſe mihi e mundo videtur. ¶ Translate eſt oblivisci, ex animo, & memoria effluere. *Cic.* 2. *de Leg.* At mihi iſta exciderant. *Virg.* 1. *Æn.* Necdum etiam cauſa irarum, ſævique dolores exciderant animo. *Liv. l.* 29. Excidit hujus rei memoria. *Id. lib.* 7. Hæc res e memoria excidit. ¶ Item imprudenter proferri, vel enuntiari, *ſtampar di bocca*. *Cic. pro Sylla*. Verbum ecquod unquam ex hujus ore excidit, unde quiſquam poſſet offendi? ¶ Item caſu, & nobis imprudentibus exire, & edi in lucem. *Cicer.* 1. *de Orat.* Quodam in libello, qui me imprudente, & invito excidit. ¶ Item amitti. *Cicer. ad Brut.* Deinde ita multa peccata, ut quodam modo victoria exideret e manibus. *Ter. And.* 2. 5. 12. Herus, quantum intelligo, uxore excidit. ideſt ambitæ uxoris ſpem amiſit. Sic *Ovid. Met.* 2. *verſ.* 328. Quæ ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

Excīdo, is, di, ciſum, a. 3. *cagliare*, כרה, Germ. *hauſſhauen*, Gall. *couper*, Hiſp. *cortar*, ἐκκόπτω, excindo, vel eruo, a cædo. *Cic.* 2. *Off.* Nec lapides ex terra exciderentur. *Craſſus* apud *Cic.* 3. *de Or. c.* 1. Excidere linguam. ¶ Item penitus deſtruo. *Cic. pro Dom. c.* 23. Hoſtium urbes non prada adducti, ſed odio ſolemus excidere. ¶ Translate *Id. de Prov. Conſ.* Si ex rerum natura non poſſem evellere, ex animo quidem certe excidere.

Excieo, es, ivi, itum, *chiamar fuori*. *Plautus Pſeud.* 5. 2. 1. Vox viri peſſimi me excient foras.

Excindo. V. Exſcindo.

Excio, is, ivi, itum, a. 4. foras moveo, commoveo, elicio, excutio. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 114. Et mihi extivifti lacrymas. Sic, e ſomno excire. *Liv. l.* 4. ¶ Eſt item evocare, *chiamare*, קרא, Germ. *berufen*, Gall. *emouvoir, faire lever, & ſortir*, Hiſp. *llamar, mover*, ἐκγαλέω. *Cic. Phil.* 12. *c.* 7. Juventutem omnem ex Italia excire. *Liv. l.* 2. *c.* 30. Excire hoſtem ad dimicandum. *Id. l.* 3. Excire tumultum. *far' una follevazione*. ¶ Excire molem in undis, eſt commovere, procellam excitare, apud *Virg.* 5. *Æn.* ¶ Exciet, pro *excuſſit* dixerunt Veteres. *Feſtus*.

Excipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, קבל, Ger. *empfahen*, Gall. *recevoir*, Hiſp. *recebir*, παραδέχομαι, extra capio, eximo, ad me trabo. *Plaut. Rud.* 4. 4. 140. Qui illuc hodie excepi vidulum. ¶ Excipere brachiis, gremio, clamoribus, gladio, Excipere tela, cicatrices adverſo corpore, &c. *Cic. pro Mil.* O terram illam beatam, quæ hunc virum exceperit. *Martial. l.* 1. *ep.* 38. Ventris onus miſero, nec te pudet, excipis auro. ¶ Item aliquo dictante deſcribere, *copiare*. *Suet. Tit.* Notis quoque excipere velociſſime ſolitum. *Manil. l.* 4. v. 199. Excipiens longas nova per compendia voces. ¶ Item accipere, ut excipere vulnus. *Sueton. Aug. c.* 20. Excipere labores. *Cic. in Brut. c.* 69. Excipere invidiam aulicorum, h. e. ſubire. *Nepos* 14. *c.* 5. Excipere fortunam. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 17. ¶ Excipere etiam dicuntur hoſpites, *accogliere, alloggiare*. *Senec. ep.* 21. Hic hoſpes te polenta excipiet. *Tacit. de Germ. c.* 21. Quemcumque mortalium pro fortuna quiſque apparatis epulis excipit. ¶ Item Venatores dicuntur feras excipere, & conficere. *Horat. lib.* 3. *od.* 12. alto latitantem fruticeto excipere aprum. *Senec. de Provid. c.* 2. Adoleſcens conſtantis animi irruentem feram venabulo excipit. ¶ Parentes etiam cum filiorum primam barbam detoniam ſervabant Deo alicui ſacraturi, excipere dicebantur. *Suetan. in Ner. c.* 34. Et illa (Neronis amita) tractans lanuginem ejus, ut aſſolet, per blanditias forte dixiſſet: ſimul hanc excepero, mori volo. ¶ Eſt etiam, inopinato aliquem occupare, & opprimere. *Celſ. in præfat.* Viator a latronibus excepeus. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 21. De Pompejo ſcio nihil: eumque, niſi in navim ſe contulerit, exceptum in puto. Ita ſæpe *Cæſar*, & *Curt.* ¶ Item furari, dolo intercipere. *Virg. Ecl.* 3. v. 18. Non ego te vidi caprum excipere inſidiis? ¶ Hinc & qui clam auſcultant, & ſermones aliorum captant, excipere dicuntur. *Cic. pro Rojot. c.* 9. Mittebat, qui rumores Africanos exciperent, & celeriter ad ſe referrent. ¶ Sæpe accipitur pro eximere. *excertare*. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Ut in ſummis tuis laudibus unam excipiant imcundiam. *Virg.* 9. *Æn.* Clypeum, criſtaſque rubentes excipiam forti. ¶ Et pro nominatim cavere. *Cic. loc. cit.* Cum lex nominatim exciperet, ut liceret, &c. *Id. pro Balbo*. Quorum in foederibus exceptum eſt, ne quis &c. In hac ſignificatione ſæpe uſurpatur a JCtis. ¶ Significat aliquando ſequi. *Cic. pro Sex. c.* 68. Herculis vitam, & virtutem immortalitas excepiſſe dicitur. *Liv. l.* 2. *c.* 61. Turbulentior inde annus excepit. ¶ Item extrahere, ut excipere dentes. *Celſ. l.* 7. *c.* 12. *Cic. lib.* 4. *de Rep.* apud *Non.* Quos ex mari excipere non potuiſſent. ¶ Excipere ſe in pedes, eſt, ſe erigere. *Liv. l.* 4. Haſta innixus ſe in pedes excepit. *Curt. l.* 9. *c.* 5. Ita libraverat corpus, ut ſe pedibus exciperet. *cadde in piedi*. ¶ *Excepto quod*. V. Exceptus.

Excipŭlum, n. 2. vel excipulus, m. 2. (ut leg. in Gloſſ.) *recipiente, ἐκδεκτὴρ*, genus vaſis, quo liquor excipitur. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Inciſæ conto ſubditur excipulus, ventriculo hædino. ¶ Item inſtrumentum, quo aliquid intercipitur, & incautum comprehenditur, ut ſeptum ex viminibus contextum, *naſſa*, vel taſſa depreſſior in ripa, ad capiendos piſces. *Plin. lib.* 9. *c.* 22. Ut in excipulis

ejus luminis singulorum millium globi reperiantur.

Excipilus, a, um, o. 1. 2. quod excipitur, ut præcipuum, quod ante capitur. *Fest.*

Excisio, f. 3. destructio, *vastatio*, *cædes*, ἔκπυρσις. *Cic. pro Dom. c.* 58. Excisionem, inflammationem, eversionem, depopulationem, vastitatem eam fuæ cum præda meis omnibus tectis, atque agris intulerunt.

Excisorius, o. 1. 2. *da tagliare*, ut Excisorius scalper, quo vitiosa exciditur caro. *Celf. l.* 8. *c.* 3.

Excissatus (ita scribit *Nonius*, alii *exciſatus*) a, um, dilaniatus, lacerstus. *Plaut. Ciſt. apud Non. c.* 2. *n.* 309. Capillo scisso, atque excissatis auribus.

Excisus, o. 1. 2. *rovinato*, ἐξερειπωμένος. *Cicer. de Sen.* De Carthagine veteri non ante desinam, quam illam excisam cognovero.

Excitate, adv. *grandemente*, vehementer. *Plin. lib.* 37. *c.* 7. In his autem mares excitatius fugent. *Ammian. l.* 28. *c.* 19. Excitatius clamitare.

Excitatio, onis, f. 3. actus excitandi, *lo fugliare*. *Arnob. l.* 7. Quid sibi volunt excitationes illæ, quas canitis matutini?

Excitator, oris, m. qui excitat, *fuogliatore*. *Prudent. hymn. 1. ad galli cant.* Christus excitator mentium.

Excitatus, a, um, adject. *eccitato*, *incitato*, ἐξεγερσιώνιος. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 16. Ab excitata fortuna ad inclinatam deficitere. *Id. lib.* 2. *de nat. Deor.* Quæ primum eos humo excitatos, cœlos & erectos constituit. *Id. in Somn. Scip.* Acutus, & excitatus sonus. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Clamor excitatior, crebriorque ab hoste subiatus. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Excitatissimi odoris. h. e. vehementissimi.

Excito, as, avi, atum, a. 1. frequentat. ab Excio, *eccitare*, *chiamar fuori*. *Silius l.* 5. *v.* 191. ceu ductor ad arma Excitet Tyrios. Adde *Lucan. l.* 2. *v.* 48.

Excito, as, avi, atum, a. 1. incito, allicio, commoveo, concio, stimulo, elicio, *incitare*, *ſtimolare*, חעיר, Ger. *bewegen*, Gall. *exciter*, Hisp. *excitar*, ἐγείρω, commoveo, a *cio*, quod a *cio*. *Cic.* 1. *de Or.* Non ut vos, qui mihi studio pene præcurritis, excitarem. *Id. pro Planc.* Sed ut nos, & nostros liberos ad laborem, & laudem excitaret. *Ter. Heaut.* 5. 3. 10. Non vides, quantum mali ex ea re excites? ¶ Est item evocare. *Cic. pro Font.* Excitandus nobis erit ab inferis C. Marius. ¶ Item expergefacere. *Cic.* 2. *Acad.* Sequitur enim, qui te e somno excitet. ¶ Item consolari, recreare. *Cic. de Amic.* Ut amici jacentem animum excitet. ¶ Item erigere, ædificare. *Sen. ep.* 53. Puta, duo ædificia excitata esse, ambo paria, atque excelsa, ac magnifica. *Cic. l.* 2. *Leg. c. ult.* Excitare sepulchrum e lapide. ¶ Aliquando significat expellere, *ſcacciare*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 9. Qui hoc noctis me a portu excitavit. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Si excitatus fuerit de spectaculis. ¶ Item movere, ut excitare risum, iram, sermones de re aliqua, fletum, &c. *Cic. Virg.* & al.

Excitus, a, um, adject. ab excieo, *eccitato*, *commoſſo*. *Virg.* 4. *Æn.* v. 301. Commotis excita sacris. *Ovid.* 2. *Met.* Vigilantibus excita curis. ¶ Excitus, a, um, ab excio, *chiamato fuori*, *eccitato*. *Virg.* 10. *Æn.* v. 38. Ventosque furentes Æolia excitos. *Lucan. l.* 1. Stratis excita juventus.

Exclamatio, f. 3. *grido*, זעקה, Ger. *ausſchreyung*, Gall. *exclamation*, Hisp. *exclamation*, ἐκφώνησις, actus exclamandi. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 12. Acutas vocis exclamationes vitare debemus. ¶ Item Figura sententiarum. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 15. Exclamatio est, quæ conficit significationem doloris, aut indignationis alicujus, per hominis, aut urbis, aut rei cujuspiam compellationem.

Exclāmo, as, avi, atum, n. 1. *eſclamare*, *gridare*, ἀνοιάω, est vociferari, & quasi e medio pectore vocem maximam emittere, quod aut doloris, aut indignationis causa fieri solet. *Cic.* 2. *de Or.* Non possum quin exclamem. ¶ Transitive cum accus. usurpat *Plaut. Amph.* 5. 1. 68. Voce magna exclamat uxorem tuam. *Cic. Phil.* 2. Ciceronem nominatim exclamavit. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Exclamare cantica.

Exclāro, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Ea cœli regio neque exclaratur, neque obscuratur solis curru.

Exclūdo, is, exclusi, sum, a. 3. *eſcludere*, *ſerrar fuori*, חרח, Ger. *ausſchlieſſen*, Gall. *exclurre*, Hisp. *excluir*, *echar*, ἐκκλείω, extra claudo, repello, prohibeo. *Cic. pro Corn. Balbo*. Gaditani Romos mœnibus excluserunt. ¶ Est item incubando pullos emittere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Ex quibus pullos cum excluserint. ¶ Translate *Cic.* 1. *Fam.* Crassus tres legatos decernit, nec excludit Pompejum. ¶ Item impedire. *Cic. in Ver.* 3. *c.* 36. Angustiis temporis excluduntur omnes. ¶ Item non admittere, quod petitur, sed rejicere. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 21. Quod Senatus excluserat. ¶ Excludere se servitute, *mettersi in libertà*. *Accius ex Nonio*. ¶ Excludere alicui oculos, est ejicere. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 93. Excludito mihi herele oculum, si dedero.

Exclusio, onis, f. *eſclusione*. *Terent. Eun.* 1. 2. 8. De exclusione verbum nullum. *Macrob. l.* 2. *Somn. Scip. c.* 20. Exclusione luminis tenebras in terram refundit. Al. leg. *conclusione*.

Exclusorius, a, um, ad excludendum pertinens, ut exclusoria actio, apud *JCtos leg.* 2. §. 2. *Dig. de except.* ¶ Exclusorium medicamentum vocatur a Medicis, quod abortum facit. *Theod. Priſc. l.* 3. *c.* 6.

Exclūsus, o. 1. 2. adject. *eſcluſo*. *Cic. pro Cluent.* Cum vagus, & exul erraret, atque undique exclusus. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 15. Exclusus regionibus. ¶ *Exclusissimus* fuit *Plaut. Men.* 4. 3. Abiit intro, occlusit ædes; nunc ego sum exclusissimus.

Excoctio, onis, f. *il cuocere*, ut excoctio calcis, *in Cod.* 12. 16. 3. & excoctio panis, *ibid.* 11. 39. 1.

Excodico, as, act. 1. est circa vitium radicem dolabra terram aperire, & velut lacus efficere, ut Solis calore & imbribus provocentur. *Pallad. l.* 3. *in princip.* Dictum est a *caudex*, vel *codex*, quia ea ratione trunci, & frutices, qui circa sunt, extirpantur. *Festus*: Repastinari ager dicitur, cum sylveller excodicatur. ¶ Legitur etiam *Excudico*, apud *Tertul. de Pudic. c.* 16.

Excogitatio, f. 3. *invenzione*, *penſiero*, ἐπίνοια, actus excogitandi. *Cicer.* 1. *Tuſc. c.* 25. Quid illa vis, quæ tandem est, quæ investigat occulta, quæ inventio, atque excogitatio dicitur?

Excogitator, m. 3. qui excogitat, *inventore*. *Quint. declam.* 10. Sic magnum protinus, nescia matre, excogitator hic mortis alterius advocat. *Arnob. l.* 3. Verborum excogitator, & nominum.

Excogitātus, a, um, o. 1. 2. *inventato*, *penſato*. *Cic. pro Cluent. cap.* 13. Ratio excogitata Latini est. ¶ Interdum pro exquisito ponitur. *Suet. in Calig.* Et Sacerdotes, & excogitatissimas hostias instituit.

Excogitātus, us, m. idem quod excogitatio. *Gel. l.* 3. *c.* 10. Captionis astuta excogitatu frustratus.

Excogito, as, a. 1. *immaginarſi*, חשב, Ger. *erdencken*, Gall. *penſer*, Hisp. *ballar penſando*, ἐπινοέω, est perfecte cogitare, vehementer cogitare. *Cic. Attic. l.* 9. Ad hæc igitur cogita, mi Attice, vel potius excogita, quemvis eventum fortius feram, quam hunc dolorem. ¶ Est item invenire. *Cic.* 6. *Ver.* Novum, ac singulare supplicii genus excogitavit.

Excŏlo, is, olui, ultum, a. 3. *ornare*, *polire*, עבר, Ger. *vvolbavven*, Gall. *orner*, *orner*, Hisp. *ornar*, *componer*, ἐπανορθόω, orno, polio. *Cicer. in Pis.* Nihil tam horridum, tam incultum, quod non splendeficat oratione, & tanquam excolatur. *Id. pro Archi. c.* 6. Animum doctrina excolere.

Excŏlo, as, a. 1. *colar*, pertolo. *Pallad. in Jul. c.* 8. Adjecta squilla acetum diligentius excolabis.

Exconsul, m. 3. Consularis, qui fuit. aliquando Consulatum gessit. *l.* 2. *C. de vet. jure cauti.* Exquæstori facti nostri Palatii, & Exconsuli. ¶ Exconsule, pro Exconsul dixit Justinian. in epist. 2. & 3. Pandectis præfixa. V. Exquæstor.

Excŏquo, is, exi, ctum, a. 3. *cuocere molto*, Ger. *ausſieden*, Gall. *bien cuire*, Hisp. *cozer bien*, ἀφέψω, valde coquo. *Ter. Adelph.* 5. 3. Tam excoctam reddam, atque atram, quam carbo est. ¶ Metaleptice est expurgare. *Virg.* 1. *Georg.* Sive illis omne per ignem excoquitur vitium. ¶ Translate ponitur pro excogitare, & ad tempus præparare. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 53. Usque dum domi ero, dum excoxero lenoni malum.

Excornis, e, adject. qui est sine cornibus. *Tert. de Pall. c.* 5. Bestia exunguis, & excornis.

Excors, dis, o. 3. *pazzo*, *ſtolto*, חסר לב, Germ. *thoreche*, Gall. *insensé*, Hisp. *sin senso*, ἄφρων, stultus, amens, quasi sine corde. *Cic. Philip.* 5. *c.* 2. Aperte adulantem nemo non videt, nisi admodum est excors. *Plaut. Most. prol. v.* 27. Excors immodestia.

Excrementum, n. 2. ἔκκρισις, purgamentum, stercus, id quod egeritur e cibo, potuque. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 81. Ut genas, & oculorum orbes dignaretur respergere oris excremento. ¶ Item quod cribro ex frumento excernitur, *vagliatura*. *Colum. l.* 8. *c.* 5. Adjectis interdum tritici excrementis.

Excrĕo. V. Excerno.

Excrescentia, æ, f. excrescendi actio, vel id quod excrevit, *eſcreſcenza*, ut excrescentia vulnerum. *Plin. l.* 34. *c.* 18.

Excrēsco, is, evi, etum, n. 3. *crescer in alto*, לגל, Ger. *hefftig vvachſen*, Gall. *croitre par deſſus*, Hisp. *crecer mucho*, *lozanear*, valde, sive in altum crelco. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Ne in caput excreviſſe videatur. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Carnes excrescentes. *Lucan. l.* 4. *v.* 11. Denique excrevit in altum Pingue solum tumulo.

Excrētia, æ, f. id quod excernitur. *Vitruv. l.* 7. *c.* 6. Cæmenta marmorea, sive aſſulæ pilis ferreis contunduntur, cribroque excernuntur, ex autem excretiæ, &c. Al. leg. *excretæ*.

Excrētus, o. 1. 2. διάκριτος, separatus, expurgatus, egestus, part. ab excerno. *Col. l.* 8. *c.* 4. Furfures a farina excreti. ¶ Excretum, subst. n. 2. purgamentum, quod incerniculo a frumento separatur. *Colum. ibid.* Excreta tritici minuta commode dantur gallinis. ¶ Exeretus, a, um, etiam partic. est ab excresco, idem, ac adultum, vel quod multum crevit. *Virg. Georg.* 3. *v.* 397. Excretos prohibent a matribus hædos.

Excribo. V. Exscribo.

Excruciabilis, le, o. 3. dignus, qui excrucietur, vel qui excruciat. *Plaut. Ciſt.* 6. 2. 1. Nullam ego me vidisse credo magis anum excruciabilem.

Excruciātus, us, m. idem quod cruciatus, *tormento*. *Prudent. in paſſ. Agnet. v.* 19. Corpusque duris excruciatibus Ultro offerebat.

Excrucio, as, avi, atum, a. 1. *tormentare*, βασανίζω, valde crucio, cruciatu enneo. *Cicer.* 3. *Ver.* Ibi hominem fame excruciatum, semivivum reliquit. ¶ Translate est molestia afficere. *Cic. in Fam.* Hæc tibi dolori esse certo scio, me quidem excruciant. *Ter. Phorm.* 1. 4. Tum me Antipho excruciat animi.

Excubatio, f. 3. actus excubandi, seu vigilandi. *Val. Max. l.* 4. Pro dignitate, & salute amicorum perpetuam excubationem.

Excubiæ, arum, f. *vegilie*, *veggbie*, *guardie*, אשמורת, Ger. *die vvachten*, Gall. *le guet de nuit*, Hisp. *eſtbuchas*, *velas de noche*, φυλή, vigiliæ. Sed vigiliæ tantum nocturnæ dicuntur; excubiæ & diurnæ, & nocturnæ. *Cicer. pro Mur.* Non modo excubias, & custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositus, & corporum pollicemur. *Sueton. Galb. c.* 10. Excubias agere. ¶ Item ii ipsi, qui excubias agunt. *Claudian. de nupt. Honor.* Madentes vino excubiæ.

Excubicularius, ii, m. qui Cubicularii officio functus est. *Leg.* 13. *de excuſ. libror. l.* 10. *Cod. Juſtiniani.*

Excubitor, m. 3. φύλαξ, qui excubat, & vigilat ad custodiam. *Cæſ.* 7. *B. Gal.* Hæc eadem noctu excubitoribus, ac firmis præsidiis tenebantur. ¶ Dicitur non solum de militibus, sed etiam de præfectis militaribus. Unde *Excubitorum Tribunus* dicit *Sueton. in Claud. c.* 42. qui pro tempore Excubitorum stationi præerat.

Excubitorium, n. *Sentinella*, locus in quo miles excubias agit. P. Victor de Regionib. urbis Romæ sub fin.

Excubitus, us, m. idem, ac excubiæ. *Hirc. de B. Hiſp. cap.* 6. Partim, ut pedestres copiæ in stationc, & excubitu castris præsidio essent.

Excŭbo, as, cubui, bitum, neut. 1. *vegghiare*, *ſar guardia*, שכר, שקד, Ger. *vvachen*, *hüten*, Gall. *faire le guet*, *etre au guet*, Hisp. *velar eſtbuchar*, ἐγρήγορα, vigilo, custodiam facio, quasi toris cubo, ut milites, qui extra castra, vel extra tentorium noctu armati confidunt. *Cic. de Div.* Armatique in agro excubarent. *Liv. l.* 5. Excubare pro portis. ¶ Est etiam fovere ova ad pullos excludendos, *covare*. *Colum. l.* 8. *c.* 5. ¶ Translate est prospicere, vigilantem esse. *Cic.* 4. *Tuſc.* Qui semper animo sic excubat, ut ei nihil improvisum accidere possit.

Excūdo, is, excudi, sum, a. 3. *percotendo trar fuori*, צוך, Ger. *auſſ ſchmieden*, Gall. *forger*, Hisp. *batiendo ſacar fuera*, ἐκμοχλεύω, cudendo elicio. *Virg.* 1. *Æn. v.* 174. Ac primum silicis scintillam excudit Achates. ¶ Accipitur etiam pro cudendo conficere. *Virgil. 6. Æn. v.* 847. Excudent alii spirantia mollius æra. ¶ Translate est componere, studiose invenire. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 27. Excudam aliquid ἐρμαίδιον, quod lateat in thesauris tuis. ¶ Item vi, vel precibus aliquid extorquere. *Cal. l.* 11. *c.* 1. Excudit mihi, cultus hortorum prosa ut oratione conscriberem. ¶ Item excludere. *Col. l.* 9. Negat anser aliena excudere ova, nisi subjecta sua quoque habuerit. Al. leg. *excludere*. Habet & *Var. l.* 2. *R. R. c.* 9. ut legitur in edit. Scalig.

Exculcātor, oris, masc. qui exulcat. In Notitia Imperii Occident. memorantur inter auxilia Palatina *Exculcatores ſeniores*, *Exulcatores juniores*, &c. qui iidem sunt atque excursatores, qui hostium itinera explorant. Quare hanc vocem quidam *Vegetio l.* 2. *c.* 15. restituunt. Turneb. Stewech. & alii.

Exculcātus, o. 1. 2. obsoletus, rejectus, explosus, particip. ab exulco. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Verbis obsoletis, exulcatisque.

Exulco, as, a. 1. *calpeſtare*, דרך, Germ. *zertretten*, Gall. *fouler aux pieds*, Hisp. *bollar*, calcando exprimo. *Plaut. Capt.* 4. 2. 30. Ex ipsius domini mei pugnis exulcabo furfures. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 73. Singuli ab infimo solo pedes terra exulcabantur. h. e. calcando firmabantur.

Exculpo. V. Exsculpo.

Exultor, oris, m. qui excolit. *Tertul. de Monog. c.* 16. Florum exultor.

Exultus, us, m. idem ac cultus. *Fest. in voce Conitum*, ubi al. leg. *cultus*.

Exultus, a, um, adject. ab excolo, *colto*, *diſciplinato*, *dotto*, ut exultus doctrina, disciplina, studiis. *Cic. l.* 12. *Att. ep.* 40. Exulto animo nihil agrestis, nihil inhumanum est. *Id l.* 2. *Offic.* Artibus exulta hominum vita. ¶ Dicitur & de inanimis. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *v.* 130. Abfuit exultas pertica tristis oges.

Excunĕātus, o. 1. 2. cui non est locus sedendi in cuneis theatralibus, velut exclusus extra cuneum. *Apul. l.* 3. *A. A.* V. *Salmaſ. in Solin.*

Excurātus, a, um, o. 1. 2. exquisitus, quasi cum cura paratus, ab obsoleto excuro. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. Ita excurato victu, ita magnis deliciis. ¶ Excuratus homo. *Plaut. Caſ.* 3. 6. 6. Lepide incessifti excuratus.

Excurio, as, a. 1. extra curiam ejicio. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 164. Apollonium ideo excuriavit, quia nihil habebat.

Excurro, is, excurri, & interdum apud vet. excucurri, rsum, n. 3. *ſcorrere*, *traſcorrere*, רץ, Ger. *auſlaufften*, Gall. *courir*, *diſcourir*, Hisp. *diſtorrir*, *eſtarrir*, ἐκτρέχω, extra locum aliquem curro. *Liv. l.* 2. Cum plures igni, quam ferro, armati excurrisset. ¶ Est item per agrum hostium currere. Et cum latrocinantium more populari, *fare ſcorrerie*. *Liv. l.* 3. *c.* 15. In fines Romanos excurrerunt populabundi magis, quam justi more belli. ¶ Translate est supergredi, excedere. *Veget. l.* 1. *c.* 28. Viginti annorum, & quod excurrit, pax. *Cic. in Or. c.* 53. Productiora alia, & quasi immoderatius excurrentia. ¶ Item aliqua sui parte in mare protendi. *Liv. l.* 26. Ab intimo sinu peninsula excurrit. ¶ Præterit. *excucurri*. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 2. Primus qui in crucem excucurrerit. Adde *Batth.* 2. 3. 125.

Excursatio, onis, fem. idem quod excursio, ἔξαλλαγή. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 3. *n.* 3.

Excursātor, oris, m. excursor. *Ammian. l.* 24. *sub init.* Excursatores præire jussit.

Excursio, onis, f. 3. *corrersa*, actus excurrendi, ac speciatim subita irruptio militum in agrum hostium. *Cic. pro L. Man.* Cum una excursio equitatus perbrevi tempore totius anni vectigal auferre possit. ¶ Translate *Id. l.* 2. *Div. c.* 10. Sed hæc fuerit nobis tamquam levis armaturæ, prima orationis excursio.

Excursor, m. 3. *ſcorridore*, qui excurrit. *Cic.* 4. *Phil.* Est igitur Populo R. victori omnium gentium omne certamen cum excursore, cum latrone, cum Spartaco.

Excursus, us, m. 4. παρέκβασις, excursio. *Cæſ.* 3. *B. Civ.* Ut primus excursus,

viſqua miſſum infringeretur. ¶ Metaphorice excurſus in dicendo, aut ſcribendo eſt digreſſio, *digreſſione*. *Plin. l. 5. ep. 6.* Vides, ut Aratus minutiſſima etiam fidera conſectetur, modum tamen ſervat; non enim excurſus hic ejus, ſed opus ipſum eſt.

Excurſus, a, um, *ſcorſo*, *traſtorſo*. *Tavent. Adelph. 5. 4. 6.* Vitam duram, quam vixi uſque adhuc, prope jam excurſo ſpatio mitto.

Excuſabilis, le, o. 3. *ſcuſabile*, Ger. *entſchuldigens vuerth*, Gall. *digne d'excuſe*, Hiſp. *el que buenamente ſe puede eſcuſar*, *eſcuſabile*, συγγνωστός, quod excuſatione dignum eſt. *Ovid. 1. de Ponto, el. 8.* Quod niſi delicti pars excuſabilis eſſet. *Val. Max. l. 8. c. 11. n. 4.* Quo excuſabilior eſt error equi.

Excuſabundus, a, um, adject. *Apul. Apol.* Etſi magnum me dixiſſet, poſſet videri excuſabunda.

Excuſate, adv. *con ſcuſa*, cum excuſatione, citra culpam. *Quinctil. l. 2. c. 1.* Et fieri id videtur excuſate. *Juſtin. l. 32. c. 2.* Excuſatius ſacrilegia commiſſurum.

Excuſatio, ſ. 3. *ſcuſa*, Ger. *entſchuldigung*, Gall. *excuſe*, Hiſp. *eſcuſa*, ἀπολογία, purgatio, actus excuſandi. *Cic. de Am.* Nulla eſt igitur excuſatio peccati, ſi amici cauſa peccaveris. *Idem 2. de Orat.* Cum excuſationem oculorum a me non acciperet.

Excuſatus, a, um, adject. *ſcuſato*. *Martial. lib. 2. epigr. 79.* Excuſatum habeas me, rogo; coeno domi. *Senec. l. 1. Conſuv. 4.* quo excuſatior ſis. Adde *Plin. l. 8. ep. 14.* Alter *Sen. de Ot. Sap. c. 29.* Excuſatiſſimus eſtem.

Excuſo, as, avi, atum, a. 1. *ſcuſare*, ההתנצל, Ger. *entſchuldigen*, Gall. *excuſer*, Hiſp. *excuſar*, ἀπολογέομαι, objectum crimen purgo, & a me repello: a *Cauſa*. *Cic. Brut.* Collegæ mandaſti, ut te mihi per literas excuſaret. *Id. 12. ad Att.* Excuſare aliquem apud aliquem. ¶ Quandoque eſt aſſerre in excuſationem id, quod peccandi cauſam præbuit, *dar la culpa*. *Cic. in Phil.* Antequam ſententiam diceret, propinquitatem excuſavit. *Liv. l. 31. 11.* Excuſare errorem, adoleſcentiamque. Sic excuſare valetudinem. *Liv. Suet.* & al. ¶ *Tacit. 1. Annal. cap. 44.* Reditum Agrippinæ excuſavit ob imminentem partum. h. e. cauſam attulit, cur Agrippina non rediret, &c.

Excuſor, m. 3. qui aliquid excudit, ut vaſcularius, qui ex metallo aliquo vaſcula excudit, typographus, qui libros excudit ſuis typis, &c. *Quinct. l. 2. c. 21.* Si quæram, quæ ſit materia excuſoris, ſimiliter ea reſpondeant.

Excuſſatus, a, um, adject. pro Excuſus. *Paul. JCtus l. 40. §. 6. Dig. de adminiſtr. tut.* Ubi al. leg. *Excuſſi*.

Excuſſe, adv. diligenter. *Sen. de Benef. l. 2. cap. 17.* Si cum tyrone, & indocto, non tam rigide, nec tam excuſſe.

Excuſſo, as, a. 1. frequent. ab excutio. Habet *Tertul. de Virg. Vel. c. 7.*

Excuſſorius, a, um, o. 1. 2. quod ad excutiendum pertinet, ut Excuſſorium cribrum, quod tranſmittit farinam ignobiliorem. *Plin. l. 18. c. 11.* Criborum genera Galli ex ſetis equorum invenere, Hiſpani e lino excuſſoria, & polinaria.

Excuſſus, us, m. *ſhattimento*, *ſtotimento*, *Prudent. Periſtepb. v. 226.* Scintillat excuſſus ſalis.

Excuſus, a, um, adject. *ſhattuto*, *ſtoſſo*. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 18.* Te Judices emiſerunt excuſſum, & exhauſtum. *h. e.* nudum, & vacuum, ducta metaphora ab iis, qui in latrones inciderunt. *Id. pro Syl. c. 16.* Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi ſunt, excuſſos arbitrari, *Ovid. l. Triſt. el. 1. v. 78.* Agna excuſſa dentibus lupi. *Id. 1. Faſt. v. 547.* excuſſus ſomno. *Virg. 10. Æn. v. 590.* Excuſſus curru. Sic excuſſus patria, apud *eund. 7. Æn. v. 299. h. e.* expulſus. *Ovid. heroid. ep. 4. v. 43.* Excuſſo lacerto vibrare aliquid, *h. e.* brachio magna vi jactato. Sic *Petron. in Satyr. cap. 95.* Os alicujus palma excuſſiſſima pulſare.

Excuſſa, ſ. f. ſcopæ parvæ, quibus pulvis e veſtibus excutitur. Ita legit & explicat *Lambin.* apud *Plaut. Curc. 4. 4. 22.* Alii aliter.

Excutio, is, uſſi, uſſum, a. 3. *ſcuotere*, נפץ, Ger. *ausſchwingen*, Gall. *ſecouer*, Hiſp. *ſacudir*, *excutir*, proprie eſt quatiendo dejicere, ab ex, & quatio, & ſæpe cum accuſ. rei conſtruitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Poſſe ex his in terram excuſſis annales Ennii effici. ¶ Eſt item elicere. *Plin. l. 16. c. 40.* Quoniam ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. *Ter. Heaut. 1. 1. 115.* Lacrymas excuſſit miſer. ¶ Item eruere, ut Oculos excutere. *Plaut. Perſ. 5. 2. 16.* ¶ Item expellere, evellere. *Cic. pro Sylla*. Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi ſunt, excuſſos arbitrari. ¶ Item concutere, commovere. *Plaut. Aul.* Quis mihi miſero cerebrum excutiunt tua dicta, ſoror. ¶ Item rejicere, abjicere. *Perſ. ſat. 3. v. 101.* calidumque trientem excutit e manibus. ¶ Excutere jugum, eſt detrectare imperium, & nolle obedire. *Plin. Paneg. cap. 11.* ¶ Item deponere, ut excutere metum. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Item adimere, ut excutere alicui mentem, *buttar giù di ſenno*. *Senec. epiſt. 7.* ¶ Item inquirere, ſcrutari. *Suet. in Claud.* Culcitiſque, & ſtragulis prætentatis, & excuſſis. *Ulp. l. ſi mandavero 42. ff. mandati*. Si tibi mandavero, ut vires excuteres hæreditatis. ¶ Item excitare. *Cic. 3. Off. c. 20.* Explica, atque excute intelligentiam tuam. ¶ Item dejicere, in terram proſternere. *Plin.* Excuſo Circenſibus auriga. ¶ Item pro expellere. *Plin. Paneg. c. 81.* Excutere cubilibus feras. ¶ Item pro examinare, inquirere. *Cic. pro Roſc.* Nihil eſt quod metuas, non excutio te. *Quinct. l. 7. c. 2.* Excuſſerunt illi patrem, & aurum in ſinu ejus invenerunt. ¶ *Excutere debitorem*, frequens eſt apud Juriſconſultos, pro auctionem bonorum ejus facere, & experiri, an ſit ſolvendo. Unde jure noviſſimo ſancitum eſt, ne fidejuſſori molelti ſimus, niſi prius excuſſo debitore.

Exdecimo, as, a. 1. eligo decimum quemque, decimare. *Feſt.*

Exdorſuo, as, a. 1. ἀπονωτίζω, dorſum confringo, vel adimo. *Plaut. in Aul. 2. 9. 2.* Tu Matherio congrum, murænam exdorſua, quantum potes.

Exduæ, ſeu exduæ, ſ. 1. exuviæ, ab exduo, vel exduo, exuo, quod ab *Indûo*, exuo. *Feſt.*

Exëco. V. Exſeco.

Exëcror, cum derivatis. V. Exſecror.

Executio, vel Exſecutio, onis, ſ. *eſecuzione*, Ger. *vollſtreckung*, Gall. *execution*, Hiſp. *execucion*, ἀπεργασία, actus exequendi. *Tac. Ann. 15. c. 25.* Executionem alicujus negotii ſuſcipere. *Plin. l. 35. c. 8.* Neque enim inſtituti operis eſt talis executio.

Exëcūtor, vel Exſecutor, oris, m. *eſecutore*, Ger. *vollſtrecker*, Gall. *executeur*, Hiſp. *eſecutador*, *eſecucandor*, ἀποπράκτωρ, qui exequitur. *Sueton. in Veſpaſ. c. 14.* Offenſarum, inimicitiarumque minime memor, executorque. h. e. ultor. Sic *Vellej. l. 2. c. 45.* Malorum propoſitorum executor acerrimus. ¶ *Martian. Inſt. l. cum Clericis*, *Cod. de Epiſc. & Cler.* Executores vocat Apparitores, qui juſſu Magiſtratus reos in jus vocant; quod Magiſtratus ſententiam exequantur.

Executus, vel Exſecūtus, a, um, particip. ab exequor, paſſiva ſignificatione. *Juſtin. l. 7. c. 3.* Executo regis imperio, obſides poſtulabat.

Exëdo, is, ëdi, ëſum, a. 3. *mangiare*, אכל, Ger. *auſſeſſen*, Gall. *manger*, *conſumer*, Hiſp. *gaſtar*, τρώγω, τιτρώσκω, erodo, conſumo. *Ter. Phorm. 2. 2. 4.* Tibi omne eſt exedendum. *Var. lib. 1. R. R. cap. 63.* Frumentum exeſſe incipiunt. ¶ Translate *Cic. 3. Tuſc. cap. 13.* Ægritudo lacerat, exeſt animum, planeque conficit. *Lucret. l. 3. v. 1007.* Quem exeſt anxius angor. *Virg. 5. Æn.* Exedere urbem odiis.

Exëdra, ſ. 1. ἐξέδρα, locus erat in porticibus patens, & Soli pervius, plurimas habens ſedes, in quibus Philoſophi, Rhetoresque, & reliqui, qui ſtudiis delectabantur, ſedentes diſputare ſolebant, ab ἐξ, & ἕδρα, *ſella*, quaſi ſeſſio e loco aliquo eduſta, a ſedium frequentia, & ſedendi commoditate, quod circumquaque ſedes haberet. *Cic. 1. de nat. Deor.* Offendi eum ſedentem in exedra, & cum C. Vellejo Senatore diſputantem.

Exedrium, ii, n. 2. parva exedra. *Cic. Fam. 7. epiſt. 23.* Exedria quædam mihi nova fuit inſtituta in porticula Tuſculani.

Exëdum, i, n. herba, quæ veterno liberat. *Plin. l. 24. c. 19.*

Exeſſicio, is, a. 3. plane efficio, perficio. *Plaut. Curcul. 2. 3. 85.* Quando illud, quod cupis exeſſicero. *Id. Trucul. 2. 5. v. 17.* Qui iſtuc exeſſicias opus. ¶ Utroque loco al. leg. *effexis*.

Exegetice, es, ſ. ἐξηγητική, pars eſt Grammaticæ narrativa, quæ pertinet ad officia lectionis. *Diomed. l. 2. pag. 421. Putſch.*

Exemplar, aris, n. 3. idem ac exemplum, *eſemplare*, *eſempio*. *Feſtus* dicit, exemplum eſſe illud, quod ſequimur, exemplar, ex quo ſimile facimus. Sed hæc nomina promiſcue uſurpata inveniuntur. *Cic. pro Mur.* Domeſticum te habere diſiti exemplum ad imitandum. Et paucis interjectis: Ad imitandum vero tam mihi propoſitum exemplar illud eſt, quam tibi. ¶ Ponitur ſæpe pro eo, quod ex aliquo ſcripto tranſcribitur, *copia*, ἀντίγραφον. *Aſin. Pollio Cic.* Ex literis, quas Pantæ miſi, cognoſces omnia, nam tibi earum exemplar miſi. Adde *Horat. in Art. poet. v. 268.*

Exemplāre, is, n. 3. exemplar, apud vet. *Lucret. lib. 2. v. 122.* Duntaxat rerum magnarum parva poteſt res exemplare dare.

Exemplāris, re, *eſemplare*, adject. qui eſt ſecundum exemplar. *Macrob. lib. 1. Somn. Scip. cap. 8.* Virtutes exemplares ſunt, quæ in ipſa divina mente conſtituunt, a quarum exemplo reliquæ omnes defluunt.

Exemplārium, n. 2. exemplar, ſeu exemplum. *Arnob. l. 6. & Hieronym. adv. Helvid. c. 8.*

Exemplātus, a, um, adject. ad exemplum factus, ut exemplatus libellus, apud *Sidon. l. 4. ep. 16.*

Exemplum, n. 2. *eſempio*, משל, Germ. *exempel*, Gall. *exemple*, Hiſp. *exemplo*, παράδειγμα, id, quod nobis imitandum proponitur. *Cic. 5. Ver.* Vetus eſt, quod dicam, & propter ſeveritatem exempli nemini veſtrum fortaſſe inauditum. ¶ Ponitur aliquando pro deſcriptione, *copia*, ἀντίγραφον. *Cic. Appio*. Ex literis, quarum ad me exemplum miſiſti. *Paul. Dig. 49. 14. 45.* Actorum exemplum, *copia del proceſſo*. ¶ Item pro gravi poena, quæ poteſt cæteris documento eſſe. *Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Simile in ſuperiore parte Provinciæ edere exemplum ſeveritatis tuæ. V. *Donat. ad Ter. Terent. 5. 5. 4.* ¶ Item pro Figura Rhetorica. *Auth. ad Her. l. 4.* Exemplum eſt alicujus facti, aut dicti præteriti cum certi authoris nomine propoſitio. ¶ Item pro ſpecimine alicujus rei, quam venalem habemus, *la moſtra*. *Auct. ad Her. l. 1.* Si quis purpuram vendens dicat, Sume a me, ſed hujus exemplum aliunde rogabo, tibi quod oſtendam. ¶ Exempli cauſa, & exempli gratia. *Cic. in Offic.* Exempli cauſa ponatur aliquid, quod pateat latius. *Plin. l. 2. cap. 17.* Exempli gratia, in Martis ſidere, &c. Adde *Cic. pro Sext. Roſt. c. 10.* & *Quinctil. l. 6. c. 3.* ¶ Exemplum pro inſtar. *Ovid. 4. Metam. v. 621.* Exemplo nubis aquoſæ, *a guiſa di*, &c.

Exemptibilis, vel potius

Exemptilis, le, o. 3. quod eximi, vel auferri poteſt. *Col. l. 8. c. 11.* Sed idcirco ſunt exemptiles. Alii leg. *exemptibiles*.

Exemptio, ſ. 3. actus eximendi, *il tor via*. *Col. l. 3. cap. 18.* Cum enim per exemptionem imæ partes eorum præſtactæ ſint.

Exemptor, oris, m. qui aliquid eximit. *Plin. l. 36. c. 15.* Exemptores quoque affirmant, compleri ſponte illa montium ulcera. De lapidum fodinis loquitur, & exemptores vocat eos, qui lapides, ſeu marmora eruunt. *Apul. Apol.* Teſtium exemptor.

Exemptus, us, m. idem quod exemptio, ablatio. *Vitruv. l. 9. cap. 9.* Cuneorum adjectus, aut exemptus perficere cogit.

Exemptus, a, um, adject. ἐξαιρούμενος, ſublatus, ablatus, *tolto via*, *levato*. *Virg. 1. Æn. v. 220.* Fames exempta epulis. *Horat. l. 1. ep. 5. v. 18.* De ſpinis pluribus una exempta.

Exenterātus, a, um, adject. *ſventerato*, viſceribus ſpoliatus. *Juſtin. l. 1. c. 5.* Epiſtola exenterato lepori inſeritur. *Voſſ. in Etymol.* teſtatur, in quibuſdam vet. codicib. legi *exinteratus*, quaſi ſit *intus*.

Exentĕro, as, a. 1. *ſventrare*, Ger. *das eingeweyd ausſnehmen*, Gall. *oter les entrailles*, Hiſp. *ſacar las tripas*, ἐξεντερίζω, eviſcero, interiora aufero. ab *Venere*, inteſtinum. V. Exenteratus. ¶ Translate ſumitur pro evacuare. *Plaut. Epid. 2. 2.* Acutum cultrum habeo, qui ſeni exenterem marſupium. ¶ Item pro cruciare. *Plaut. Epid. 3. 1. 1.* Expectando exedor miſer, atque exenteror.

Exĕo, is, ivi, & exii, exitum, n. anom. εἶμι, Ger. *ausſgehen*, Gall. *ſortir*, Hiſp. *ſalir*, ἐξέρχομαι, extra eo, egredior. *Cic. 4. Fam.* Ne aut tibi exire ex urbe neceſſe ſit. ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. *Propert. l. 3. elag. 4. v. 59.* Curve ſuos fines altum non exeat æquor. *Cic. in Vatin.* Exieriſne legatus in ulteriorem Hiſpaniam. ¶ Exire Oſtia, apud *eund. 9. Fam. ep. 6.* eſt Oſtiæ e navi deſcendere, *ſbarcare al Oſtia*. ¶ Per translationem eſt liberari. *Cicer.* Ut tandem ex tot ærumnis, atque miſeriis exeamus. Sic exire ære alieno. *Idem Phil. 11 c. 6.* ¶ Item vitare. *Virg. 5. Æn. v. 439.* Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Lucret. lib. 5. v. 1329.* feros exibant dentis aculeos. ¶ Item erumpere. *Virg. 2. Æn.* Non ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis exiit. ¶ Item fieri, vel effici, ut *Exit in laudem*, *in vituperium*, *in actis*, *in fabellas*, &c. *Lactant.* Potuerunt libri aboleri, & tamen res in memoriam exire. id eſt fieri memorabiles. *Plin. l. 7. c. 19.* Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam. ¶ Item erigi, extolli. *Virg. 2. Georg.* Exit ad cœlum ramis felicibus arbos. ¶ Item edi, evulgari. *Cæſin. Cic. 6. Fam.* Quod ad librum attinet, quem tibi filius dabit, peto a te, ne exeat. ¶ Item differri. *Plin. Jun. epiſt. 11. lib. 2.* Itaque in tertium diem probationes exierunt. ¶ Item extrahi, educi. *Cic. Att. l. 1.* Cum de Conſularibus mea prima ſors exiſſet: ¶ *Exire ex poteſtate*, eſt inſanire. *Cic. 3. Tuſc. c. 5.* Qui igitur exiſſe ex poteſtate dicuntur, ideirco dicuntur, quia non ſunt in poteſtate mentis, *Exire e vita*, eſt mori. *Cic. 1. Fin.* Æquo animo e vita, tanquam e theatro exeamus. ¶ *Annum*, *vel diem exire*, eſt præterire. *Sen. epiſt. 8.* Nullus mihi per otium dies exit. ¶ *Exire e Patritiis*, eſt plebejum fieri. *Cic. pro Domo*. Sed ut e Patritiis exeat. ¶ *Exire in eaſdem litteras*, eſt terminari. *Quinctil. l. 1. c. 5.* Quorum prima poſitio in eaſdem, quas Caſtor, literas exit. ¶ *Exire ſuper aliquem*, eſt ſuperare, eminere. *Strat. 6. Theb.* hominem ſuper improbus exit. ¶ Exire ex animo dicitur aliqua res pro effluere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Mihi ex animo exire non poteſt eſſe Deos.

Exĕquens, vel Exſequens, entis, adject. qui exequitur, & ſectatur aliquid. *Gal. l. 10. cap. 12.* Philoſophus memoriarum veterum exequentiſſimus. h. e. peritiſſimus antiquitatis.

Exequiæ, vel Exſequiæ, arum, f. 1. *eſequie*, *pompe funerali*, קבורה, Germ. *leichbegängung*, Gall. *funerailes*, Hiſp. *exequias*, ἐκφορήματα, juſta, parentalia, funebre officium, quod ſcilicet in funere exequimur. *Cic. pro Cluent. c. ult.* Mater exequias illius funeris proſecuta eſt. *Id. pro Quinct. cap. 15.* Quo non amici convenirent ad exequias cohoneſtandas. ¶ *Ducere exequias*, eſt celebrare. *Plin. l. 8. c. 42.* Propter quæ Rex defuncto ei duxit exequias. ¶ *Ire exequias*, pro, ire ad exequias, *andar a morto*. *Silius l. 13. v. 395.* Vos ite ſuperæ exequias animæ, & cinerem donate ſupremo Muneris officio. ¶ Erat etiam vetus formula indicendi exequias his verbis: *Exequias ire, cui commodum eſt, jam tempus eſt, Ollus efferitur*. *Ter. Phor. 5. 8. 37.* Exequias Chremeti, quibus commodum eſt, ire, jam tempus eſt. *Reddere alicui exſequias* apud *Albinov. elag. 1. v. 218.* eſt celebrare, ducere.

Exequialis, le, o. 3. quod ad exequias pertinet, *Ovid. 14. Met. v. 453.* Carmina jam moriens canit exequialia cygnus. Adde *Stat. Theb. 11. v. 610.*

Exequior, d. 1. exequias facio, vel exequiis convivor. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 298.* Ipſum propter jus liberti ſemiatrati exequiantur.

Exĕquor, vel exſequor, is, utus ſum, *eſeguire*, *ſeruire*, *mandare ad eſecuzione*, נשא, Ger. *üben*, Gall. *exercer*, Hiſp. *exercitar*, ἐκτελέω, perficio, conficio, abſolvo, executioni mando. *Cic. pro Rab.* Difficile eſt, quod eum ſpe magna ſis ingreſſus, id non exequi usque ad extremum. ¶ Eſt item ſequi. *Cic. Att. l. 9.* Cur non omnes fatum illius una executi ſumus? ¶ Item perſequi, ulciſci, vindicare. *Liv. l. 3. cap. 10.* Deorum, hominumque ſimul violata jura exequemur. *Id. l. 5. c. 11.* Exſequi publicum privatumque dolorem. *Plin. lib. 3. epiſt.* Priores noſtros eſſe ſingulorum hoſpitum injurias accuſationibus variis executos. ¶ Item exponere, narrare. *Cicer. Varroni*. Habeo multa occultiora, quæ vix verbis

verbis exequi possum. Adde *Liv. l. 27. c. 27. ad fin.* ¶ Exequi ærumnam, est pati, apud *Plaut. Capt.* 2. 1. 1.

Exercĕo, es, cui, citum, 2. 2. *efflictare*, הוציע, Ger. *üben*, Gall. *exercer*, Hisp. *exercitar*, γυμνάζω, est solicitare, angere, fatigare, premere. *Cicer. pro Arch.* Nos laboribus exerceamus? *Id. Att.* Te de prædio Avio exerceri moleste fero. *Id. Tusc. 5. c. 1.* Fortuna me multis casibus exercuit. *Ter. Adelph. 4. 2. 48.* Ego te hodie exercebo, ut dignus es. ¶ Fere est tractare, facilitare, versari in aliqua arte. *Cic. ad Brut.* Multaque arte se exercuit in verissimo genere dicendi. *Id. pro Cluent.* Medicinæ exercendæ causa. ¶ Quandoque est in opus cogere, *far lavorare*. *Virg. 3. Georgic.* Exercete viri tauros. Sic exercere servos, remiges, jumenta. *Terent. Nepos*, &c. ¶ Hinc metaphorice dicimus, exercere corpus, ingenium, memoriam. *Cic. de Sen. c. 7.* Memoria minuitur, nisi exercetes. Sic, exercere filium. *Plin. l. 8. ep. 14.* ¶ *Exercere Principem*, est Principem agere, Principis potestate uti. *Suet. in Tib. c. 33.* Paulatim Principem exercuit, præstititque. Alii leg. *exercuit*. ¶ *Exercere agros*, seu *tellurem*, est diligenter colere, *coltivare*. *Virg. 1. Georg. v. 99. Tac. Germ. c. 29.* ¶ *Exercere diem*, est se per diem opere faciendo exercere. *Virg. 10. Æn. vers. 808.* ¶ Exercere vectigalia, est administrare, publicanum agere. *Cic. pro Leg. Manil.* ¶ *Exercere victum*, est parare. *Ter. Heaut. 1. 1. 91.* Servos, nisi eos, qui opere rustico faciundo facile victum exercent suum, omnes vendidi. Alii aliter legunt, & explicant. V. *Exsarcio*. ¶ Habet præterea hoc verbum varios, & elegantes usus, ut exercere inimicitias, odia, iracundiam in aliquem, *aver delle inimicizie*, &c. *Cic. Div. Verr. c. 4. & ad Brut. epist. 2. Sallust. prooem. Jug.* Discordias, simultates cum hostibus exercebat. ¶ *Id. de repub. ordin. ad Cæs.* Militia præmiis exercetur, h. e. nutritur, fovetur.

Exercio. V. Exsarcio.

Exercitamentum, i, n. idem quod exercitatio. *Apul. l. 2. Florid.* Mentium documenta, corporum exercitamenta.

Exercitate, adverb. cum exercitatione. *Senec. ep. 90.* Multa facit aut peritius, aut exercitatius. *Arnob. l. 3.* Præcepta habeat cognita, & rationem teneat exercitatissime comprehensam.

Exercitatio, f. 3. *esercizio*, *l'esercitarsi*, γυμνασία, μελέτη, ἄσκησις, assiduus usus, & consuetudo in aliqua re, ab exercitatus. *Cic. 2. de Orat.* Quid tibi Juris Civilis exercitatio profuerit. *Id. in Brut. c. ult.* Exercitatio dicendi linguam acuit.

Exercitātor, m. 3. qui exercitat. *Plin. l. 35. c. 11.* Lecythion agilitatis exercitator. *Id. l. 23. c. 7.* Pythagoras exercitator.

Exercitātrix, icis, fem. 3. quæ exercitat. *Quintil. l. 2. c. 15.* Duas partes civilitatis corpori assignat, medicinam, & quam interpretantur exercitatricem.

Exercitātus, a, um, adject. *esercitato*, *pratico*, qui in aliqua re se exercuit, & in ea peritus est, ἔμπειρος. *Cic. pro Quint. c. 1.* Homo exercitatus, & versatus in causis. *Nepos 15. 5.* Exercitatus bello. Et *ibid.* Exercitatus in dicendo. *Cic. 2. Off. c. 15.* Exercitatiores ad bene promerendum. *Id. in Somn. Scip.* Curis exercitatus animus. *Cæs. l. 3. B. C. cap. 73.* Peritissimi atque exercitatissimi duces. ¶ Item vexatus, agitatus. *Horat. Epod. 9.* Exercitatas aut petit syrtes Noto.

Exercitĭo, onis, f. 3. idem quod exercitium, *esercizio*. *Cat.* apud *Gel. l. 11. c. 2.* Inertia, atque torpedo plus detrimenti facit, quam exercitio. *Ulp. l. 1. §. 20. ff. de exercit. act.* Ad summam remp. navium exercitio pertinet. ¶ Affert hanc vocem etiam *Festus*.

Exercitium, n. 2. *esercizio*, Ger. *übung*, Gall. *exercice*, Hisp. *exercizio*, γύμνασία, actus, & usus exercendi; atque operandi. *Gel. l. 17. cap. 2.* Eratque hoc sane quam utile exercitium, &c. *Id. l. 6. c. 15.* Exercitia ludicra.

Exercĭto, as, a. 1. sæpe exerceo. *Pomp. Mela l. 2. c. 1.* Achilles se, ac suos currus exercitavisse dicitur.

Exercĭtor, m. 3. qui alterum in re aliqua exercet, a sup. exercitum. *Plaut. Trin. 4. 3. 9.* Curculio est exercitor; is hunc hominem curturam docet. *Id. ib. 2. 1. 3.* Magister mihi exercitor animus hinc est. ¶ Exercitor etiam dicitur, qui quæstus causa aliquam artem exercet, ut navem, cauponam, &c. *Ulp. l. 1. §. 15. ff. de exercit. act.* Exercitorem eum dicimus, ad quem obventiones, & reditus omnes perveniunt, sive is dominus navis sit, &c.

Exercitorĭus, a, um. 1. 2. quod ad exercitorem spectat, ut Navis exercitoria, actio exercitoria. *African. in leg. 1. exercitorem, ff. de exercit. act.* ¶ Item ad exerceandum pertinens, ut exercitoria jacula. *Tertul. d. Pœnit. c. ult.*

Exercitūalis, ad Exercitum pertinens, ut exercituales impensæ. *Cassiod. l. 3. c. 40.*

Exercĭtus, a, um, o. 1. 2. *esercitato*, לְמֵד, Ger. *geübt*, Gall. *exercé*, Hisp. *exercitado*, partic. ab exerceor. *Cic. pro Mil.* Quid magis solicitum, magis exercitum dici, aut fingi potest? ¶ Aliquando sumitur pro fatigato, & laboribus perferendis assueto. *Cic. pro Planc.* Quo quidem etiam magis sum, non dicam miser, sed certe exercitus. *Ovid. 5. Trist. eleg. 5.* Adversus probitas exercita rebus. Ita *exercitum militiam* dixit *Tac. Ann. 1. c. 35.* h. e. asperam, laboriosam, gravem. ¶ Comparat. *exercitior*. *Tertul. adv. Valent. c. 18.* Agendis rebus exercitior. Superl. *exercitissimus*, legitur apud *Fest.* & *Plin. l. 9. cap. 15.*

Exercĭtus, us, m. 4. *esercito*, חֵצִי, Ger. *Kriegsheer*, Gall. *armée*, Hisp. *exercito*, στρατός, militum copiæ, ab exercendo, vel quia (ut inquit *Var.*) exercendo fit melior, vel quia hostem arcet, & expellit. *Cicer. 10. Fam.* Exercitum comparare. ¶ Ponitur etiam pro angore, & cruciatu, qui nos exercet. *Plaut. Cist. 1. 1. 60.* Noli, obsecro, lacrymis tuis mihi exercitum imperare. ¶ Item pro quolibet exercitio. *Plaut. Rud. 2. 1. 7.* Pro exercitu gymnastico, & palæstrico, hoc habemus, echinos, ostreas captamus, &c.

Exĕro, vel Exsero, is, ui, ertum, 3. 3. *tirar fuori*, הוציא, Germ. *ausziehen*, Gall. *tirer*, Hisp. *sacar*, ἐξαίρω, extraho, emitto, ab ex, & sero. *Plin. lib. 9. c. 32.* Exerit se domicilio cochlea. Sic, Exerere ensem, manum, linguam, caput. *Liv. Senec. Stat.* ¶ Exerere jus suum in aliquid, apud *Plin. jun. epist. 160. mostrare il suo jus sopra qualche cosa.* ¶ Exerere Principem. hoc est se Principem facto ostendere, eleganter dixit *Suet. in Tiber. c. 33.* ut nonnulli legant. Alii legunt, *exercere*. Vide Exerceo.

Exerro, as, n. 1. extra erro, pererro. *Stat. 6. Theb. v. 446.* Spargitur in gyros, dexterque exerrat Arion.

Exerte, vel Exserte, adverb. ut exerte clamitare. *Apul. lib. 1. A. A.* Sic exerte jubere. *Tert. l. 2. ad Uxor. c. 1.* ¶ Tribunatum severissime, exertissimeque agere. h. e. exactissime. *Spartian. in Severo. c. 3.*

Exerto, vel Exserto, as, a. 1. freq. ab exero. *Virg. 3. Æn. v. 425.* At Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris ora exertantem.

Exertus, vel Exsertus, *tirato fuori*, o. 1. 2. ab exeror, ut exerti dentes, extra os producti. *Plin. l. 11. c. 37.* Dentes exerti apro, hippopotamo, elephanto. *Ovid. 3. Fast. v. 814.* Ensibus exertis bellica læta Dea est. *Virg. 1. Æn. v. 496.* Exerta mamma. ¶ Comparat. *exsertior* est apud *Pacat. in paneg. c. 35.*

Exerŭgo, is, a. 3. *trattar fuori*. Vetus quidam Grammaticus affertus *eruco* ab *exrugo* derivari, producit hunc *Ennii* versum: Contempsit fontes, quibus exerugit aquæ vis.

Exĕsor, m. 3. qui exedit. *Lucret. l. 4. ver. 220.* Æstus ab undis æquoris exesor murorum litora circum.

Exesto, extra esto. Sic enim lictor in quibusdam sacris clamitabat: hostis, vinctus, mulier, virgo exesto. *Festus*.

Exĕsus, o. 1. 2. partic. ab exedor, *consumato*, *roso*. *Cic. 4. Tusc.* Apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum, dimidiatis fere.

Exfĭlātus, o. 1. 2. qui brachio est exerto, a filum, quia est extra vestimentum filo contextum. *Fest.*

Exfĭo, a. 3. expurgo. *Fest.*

Exfir, n. 3. purgamentum. *Fest.*

Exfŏlio, as, a. 1. *sfogliare*, folia decerpo. *Apic. l. 4. c. 2.* Exfoliare rosas.

Exfundātus, a, um, funditus eversus. *Cal. Antipater* apud *Non. c. 2. n. 307.* Exfundato pulcherrimo oppido.

Exfustĭtus, a, um, *Catul. carm. 6. ad Flavium*.

Exgrumŭlo, V. seq. dictionem.

Exgrŭmo, as, n. 1. grumos eruo, & ex grumis exilio. *Var. 3. de R. R. c. 14.* Ipsæ exgrumantes ad propalam vitam diu producunt. Alii leg. *Exgrumescentes*. Alii *Exumescentes*.

Exgurgito, V. Egurgito.

Exhæredātio, onis, f. hæreditatis privatio, *diseredazione*, ἀποκήρυξις. *Quintil. Declam.* 2. Exhæredationem impetrare. *Leg. 20. ff. de bon. possess. cont. tab.* Exhæredatio nullius est momenti. Adde *Quintil. l. 7. c. 2.*

Exhærĕdo, as, a. 1. *diseredare*, Germ. *enterben*, Gall. *desheriter*, Hisp. *desheredar*, ἀποκηρύττω, hæreditate spolio, extra hæreditatem abjicio. *Cic. pro Cluent. c. 48.* Illa cum filium exhæredaret. ¶ Proprie filii exhæredantur mortuo patre; nam si paternis bonis priventur patre vivo, abdicari dicuntur. Quare impropriæ locutus est *Nepos in Themist.* cum scribit *c. 1.* eum a patre exhæredatum esse. Quam eandem rem narrans *Val. Max. l. 6. c. 9. abdicatum* dixit. ¶ *Exhæredare aliquam rem* est hæredi auferre. *Plin. l. 37. c. 2.* Petronius consularis moriturus, invidia Neronis Principis, ut mensam ejus exhæredaret, trullam murrhinam trecentis talentis emptam fregit.

Exhæres, edis, com. 3. *diseredato*, Ger. *enterbt*, Gall. *desheritè*, Hisp. *desheredado*, ἀπόκληρος, qui privatus est hæreditate, quæ ad eum pertinebat. *Cic. 1. de Or. c. 37.* Poëtæne paternorum bonorum exhæres esse filius. *Plaut. Bacch. 4. 8. 8.* Ni illum exhæredem fecero vitæ suæ. h. e. occidero.

Exhæresĭmus dies, exemptilis, quod ex mense eximi solebat, ut annus cum Solis, ac Lunæ ratione congrueret. *Cic. 4. Verr.* Quos illi ἐξαιρεσίμους dies nominant. Sed vox Græca est, & Græcis literis scribenda.

Exhalatio, f. 3. *esalazione*, מסה, Ger. *ein dampf*, Gal. *exhalaison*, Hisp. *exhalation*, *halo*, ἀτμίς, anhelitus, afflatus, expiratio. *Cic. 1. Tusc. c. 19.* Quod & humidum, & caliginosum est propter exhalationes terræ.

Exhălo, as, avi, atum, a. 1. *esalare*, הפיח, Germ. *ausdempfen*, Gall. *exhaler*, Hisp. *exalar*, *bacar*, ἐξαναπνέω, expiro, & veluti per halitum aerem emitto. *Virg. 7. Æn.* Sævumque exhalat opaca Mephitin. ¶ Translate ponitur pro emittere, evomere. *Cic. 4. Ver.* Qui nondum etiam Aproniani convivii crapulam exhalassent. ¶ *Exhalare animam*, vel *vitam*, est mori. *Ovid. 6. Met.* Animam simul exhalarunt. *Virg. 2. Æn.* Regem æquævum crudeli tunere vidi Vitam exhalantem. Sic exhalare lucem supremam. *Sil. l. 10.*

Exhaurio, is, si, stum, a. 4. exinanio, exsicco, consumo, *vacuare*, *trar fuora*, דלה, Ger. *erschöpfen*, Gall. *epuiser*, Hisp. *sacar*, ἐξαντλέω, aliquid vacuum facio, & dicitur exhauriri tam id, quod extrahitur, quam id, a quo extractio fit. *Cic. 2. Phil.* Tantum vini exhauseras, ut tibi necesse esset in Pop. R. conspectu vomere postridie. *Id. pro Cluen.* Is, exhausto illo poculo, est mortuus. *Id. in Varin.* Ærarium exhaurire, Remp. compilare. ¶ Translate *Cic. pro Sest. M.* Crassus eadem sibi manu vitam exhausit, qua mortem sæpe obtulit hostibus. ¶ Ponitur & pro delere. *Cic. Att. lib. 2.* Tantus fuit amor, ut exhauriri nulla posset injuria. ¶ Item pro finire. *Cic. ad Q. Fr. l. 1* Exhaustus enim est sermo hominum, idest, de ea re jam loqui est desitum. ¶ Item pro deponere. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Multa sunt, quæ me solicitant, angunteque, quæ mihi videor aures rasilus tuas unius ambulationis sermone exhaurire posse. ¶ Item pro exantlare, perferre, ut exhaurire labores. *Sil. l. 17. v. 325. Plin. l. 3. ep. 9. Virg.* etiam *4. Æn.* quæ bella exhausta canebat? ¶ Exhaurire humum ligonibus, *Horat. Epod. 5. v. 30.* h. e. effodere. ¶ Exhaurire mandata, *eseguire appieno*. *Cic. Att. l. 5.* Ut antequam proficiscaris, mandata nostra exhaurias. *Lucan. l. 2.* Eridanus fractas devolvit in æquora silvas, Hesperiamque exhaurit aquis. h. e. omnia secum trahit, & depopulatur. ¶ Exhaurire ictus, *Stat. Theb. 5.* pro excipere.

Exhaustant, efferunt. *Fest.*

Exhaustus, a, um, adject. ἐξηντλημένος, evacuatus, vacuus, *voto*, *esausto*. *Cic. 5. Ver. c. 70.* Inops, & exhaustum ærarium. *Liv. lib. 1.* Exhaustus magnificentia publicorum operum. ¶ Item fatigatus. *Virg. 1. Æn. v. 603.* Omnibus exhausti casibus, omnium egeni. *Lucan. l. 8.* Cursu exhaustus equus.

Exhebĕnus, m. 2. ἐξάβενος, gemma candida, qua aurifices aurum poliunt. *Plin. l. 37. c. 10.*

Exherbo, a. 1. *sbarbare l'erbe*, ἐκβοτανίζω, est herbas extirpare. *Col. l. 11. c. 3.* Cum sationis appropinquabit tempus, ante quintum diem exherbandus erit locus.

Exhibĕo, es, ui, itum, a. 2. *dare in pubblico*, הוציא, Germ. *ausgeben*, Gall. *exiber*, Hisp. *dar*, *trar publicamente*, ἀποφαίνω, protero, & in publicum deduco. *Cic. 6. Ver.* Is omnino servus in familia non erat, cum fiatim exhiberi jubet. ¶ *Exhibere reum*, est sistere, & præsentare. *L. si quis, de exhib. reos.* Si quis reum criminis, de quo satisdedit, non exhibuerit. ¶ Eit item apud JCtos vitæ necessaria suppeditare. *Paul. in l. Nesennius, ff. de negot. gest.* Et matrem tam filium, quam filiam ejus exhibuisse. ¶ *Exhibere negotium*, *laborem*, *molestiam*, est labore, vel molestia afficere. *Cic. 3. Off.* Cum audisset adolescens, negotium exhiberi patri. ¶ *Plin. l. 15. c. 13.* Faciem parentis exhibere, *rassomigliare le fattezze del padre*. ¶ *Plaut. Cas. 2. 6. 57.* Me vivo mea uxor imperium exhibet. h. e. exercet.

Exhibītio, f. 3. actus exhibendi. *Gel. l. 14. c. 2.* Mensæ rationibus, chirographi exhibitionibus. ¶ *Tertul. de Monog. c. 8.* Victuaria exhibitio. h. e. sustentatio.

Exhibītor, oris, m. 3. qui exhibet, ut exhibitor ludorum. *Arnobius l. 7.*

Exhibitorĭus, a, um, adject. ad exhibitionem pertinens, ut exhibitoria interdicta. *Ulp. lib. 3. ff. de lib. hom. exhib.*

Exhilarātus, a, um, adject. *rallegrato*. *Cic. l. 9. Fam. epist. ult.* Exhilarata servitus. *Colum. l. 6. c. 24.* Pecudes pabulo exhilaratæ.

Exhilĕro, idem ac hilaro, idest, hilarem, ac lætum facio, *rallegrare*. *Plin. lib. 16. c. 25.* Neque ilex picea, larix, pinus ullo flore exhilarantur. *Martial. l. 8. epig. 50.* Exhilarant ipsos gaudia nostra Deos.

Exhinc, adv. ex hoc tempore, postilac, deinde, *d'indi in poi*, *dipoi*. *Suet. Tib. c. 9.* Exhinc Rhæticum bellum, inde Pannonicum gessit.

Exhorresco, is, ui, n. 3. *tremare da paura*, *spaventarsi*, יָגוֹר, Germ. *erschrecken*, Gall. *s'effrayer*, Hisp. *espantarse*, φρίττω, præ timore horreo, & contremisco. *Plancus Ciceroni l. 10. Fam. ep. 18.* Non possum non exhorrescere. ¶ Transitive *Virg. 7. Æn.* vultus neve exhorresceat amicos. *Ovid. 4. Met.* Exhorruit æquoris instar, quod fremit, exigua cum summum stringitur aura.

Exhortamentum, i, n. exhortatio. *Nonius* in voce *Portisculus*; Excursum, & exhortamenta moderari.

Exhortatio, onis, f. actus exhortandi, *esortazione*, παράκλησις, παραίνεσις. *Colum. l. 11. c. 1.* Variis exhortationibus in opere ipso exhilarare laborantes.

Exhortatīvus, a, um, adject. ad exhortandum pertinens. ita vertit *Quint.* græca verba, παρακλητικός, & συμβουλευτικός. *l. 3. c. 6.* ubi de Statu agit.

Exhortātor, oris, m. παρήνεσις, *esortatore*. *Tertul. de sug. Persec. ad fin.* Exhortator omnium tolerantiarum.

Exhortātus, o. 1. 2. partic. ab exhortor. *Virg. 12. Æn.* Sic exhortata reliquit incertam. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic. de Sen.* Exhortatus est in convivio a scorto, ut, &c.

Exhortor, aris, d. 1. *esortare*, הוציר, Germ. *anhalten*, Gall. *exhorter*, Hisp. *exortar*, παρρήσιάζομαι, vehementer hortor. *Cic. 1. Acad. c. 4.* In omnibus hominibus ad virtutis studium exhortandis consumebatur. *Ovid. Met. 13. v. 234.* cives exhortatur in hostem.

Exhubĕro. V. Exubero.

Exibĭlo. V. Exsibilo.

Exicco. V. Exsicco.

Exicia. V. Axicia.

Exigenesco, is, n. 3. *accendersi*, ignem concipio. *Censorin. de die nat. c. 18.* Mundus tum exigenescere, tum exaquescere videtur.

Exĭgo, is, egi, actum, a. 3. *estinguere*, *serrar fuori*, נרה, Germ. *auslöschen*, Gall.

Gall. *acchaſſer*, Hiſp. *echar fuera*, ἐξάγω, excludo, ejicio, expello, quaſi exacta ago. *Cic.* 2. *de Or.* Neque Reges ex hac civitate exigi potuiſſe. Sic exigere fabulas, pro rejicere, non admittere, dixit *Terent. prol. Andr. & Heaut.* Exigere otium, *Horat. l.* 4. *od. ult.* ¶ Item extra mittere, *mandar fuera*, ut exigere ſues paſtum, *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. ¶ Item agere, ut exigere judices. *Cels. l.* 5. *c. ult.* Myrmecia, quæ radices altius exigunt. ¶ Sæpe ſumitur pro poſtulare, flagitare, *preſcrivir*, *demandare*. *Sueton. Veſpaſ. c.* 11. Ne temeratoribus exigendi credita jus eſſet. *Cic.* 2. *Off.* Convenit in dando munificum eſſe, in exigendo non acerbum. Sic exigere mercedem, *Id. Ver.* 3. Exigere nomina, *Id. ib.* h. e. ad ſolutionem cogere. ¶ Item pro tranſigere, conſumere. *Plin. epiſt.* 45. Neſcio an ullum tempus jucundius exegerim. ¶ Præterea ſignificat abſolvere, perficere. *Horat. l.* 3. *od. ult.* Exegi monumentum ære perennius. *Ovid.* 1. *Met.* Perque hyemes, æſtuſque, & inæquales autumnos, Et breve ver ſpatiis exegit quatuor annum. h. e. complevit, compoſuit. ¶ Exigere de re aliqua, apud *Plin. ep.* 203. eſt diſceptare, diſputare. ¶ Exigere enſem per medium alicujus, dixit *Virg.* 10. *Æn. v.* 815. & *Flor. l.* 4. *c.* 2. hæc eſt aliquem enſe tranſlodere, *paſſare de parte a parte*. ¶ Eſt etiam uſus aliquis hujus verbi in æſtimationibus, & pentationibus, ut exigere columnas ad perpendiculum, *Cic. Ver.* 3. *c.* 51. Exigere pondus margaritarum. *Sueton. Cæſ. c.* 47. ¶ Ex quo translate *Ovid. l.* 2. *de ar. am. v.* 502. opus ad vires ſuas exigere. Et *Liv. l.* 34. *c.* 31. Nolite ad veſtras leges & inſtituta exigere, quæ Lacedæmone ſunt. ¶ Significat etiam examinare, ponderare. *Quint. l.* 1. *c.* 5. An cujuſlibet auris eſt exigere literarum ſonos? h. e. dijudicare. *Virg.* 4. *Æn.* Decreritque mori, tempus ſecum ipſa moduinque exigit. ¶ *Exigere filo*, eſt exprimere. *Quinſil. l.* 1. *c.* 9. Eandem gracilitatem exigere ſtilo conſtituant. ¶ Exigere ærumnam, eſt perterre, pati. *Plaut. Capt.* 3. 4. 12. Tu, cujus cauſa hanc ærumnam exigo. ¶ Exigere pœnam, exigere ſupplicium ab aliquo, *punire*. *Ovid.* 4. *Met.* & 5. *Triſt. el.* 9. *Plin. de Vir. illuſtr.* ¶ *Exigere viam* dicuntur Magiſtratus, cum eam munirí quam diligentiſſime jubent, teſte *Feſto*. qui affert exemplum ex *Ver.* 1. Sic, exigere ſarta tecta. *Liv. l.* 29. Cenſores ſarta tecta acriter, & ſumma cum fide exegerunt.

Exigŭe, adv. *poco*, *leggermente*, מְעַט, Ger. *wenig*, Gall. *peu*, Hiſp. *poco*, *ligeramente*, parce, & tenuiter. *Cic.* 3. *de Or.* Cum de duabus primis celeriter, exigueque dixiſſes. *Ter. Heaut.* 1. 2. 33. Frumentum exigue præbent.

Exiguĭtas, ātis, f. *picciolezza*, *diſetto*, דַּלָה, Germ. *wenigheit*, Gall. *petiteſſe*, Hiſp. *pequeneza*, μικρότης, parvitas, tenuitas. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep.* 10. Exiguitas colorum. *Liv. l.* 24. *c.* 17. Exiguitas temporis.

Exiguum, adverb. idem, ac exigue. *Plin. ep.* 6. *l.* 3. In hac certe perquam exiguum ſapio. *Plin. alter l.* 10. *ſ. ult.* Exiguum dormire.

Exiguus, a, um, o. 1. 2. *piccolo*, מְכוּעָר, Ger. *Klein*, Gall. *petit*, Hiſp. *pequeno*, ολίγος, parvus. *Cic pro Deiot.* Copias exiguas vix tueri poteſt. ¶ Reperitur cum gen. *Claud. in Eutrop.* Abundans corporis, exiguuſque animi. ¶ Comparat. *exiguior*, & ſuperl. *exiguiſſimus* rara ſunt: habet tamen *Ulp. l.* 1. §. 15. *Dig. de Hum.* Si derivetur aqua, ut exiguior tecta, minus ſit navigabilis. *Ovid. Heroid. epiſt.* 14. *v.* 133. De fratrum populo pars exiguiſſima reſtat. ¶ *Exiguum*, i, more ſubſtant. uſurpatur, ut exiguum aquæ, *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 2. *v.* 30.

Exilĭca cauſa, quæ adverſus exulem agitur. *Feſt.*

Exilio, V. Exilio.

Exilis, le, o. 3. *ſottile*, דַּל, Germ. *Reein*, *rar*, Gall. *gerle*, *ſubtil*, Hiſp. *ſutil*, *delgado*, λεπτός, tenuis. *Cic. Agr.* 2. *c.* 25. Quod ſolum tam exile, & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit? *Plin. l.* 11. *c.* 51. Vox exilior fœminis, quam maribus. ¶ Translate *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 38. Genus ſermonis exile, aridum &c. *Nepos Eumen. c.* 5. Exiles res. h. e. fractæ & calamitoſæ.

Exilĭtas, ātis, f. 3. *ſottigliezza*, דַּלָה, Germ. *Kleine dünne*, Gall. *grê leſſe*, *tenuité*, *ſubtilité*, Hiſp. *ſutileza*, *delgadez*, λεπτότης, tenuitas. *Plin. l.* 21. *c.* 6. Foliorum exilitate utique in ſila extenuata. *Quinſil. lib.* 1. *c.* 11. Exilitas vocis. *Column. l.* 8. *c.* 16. Exilitas ſolis. ¶ Translate, exilitas dicendi, *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 12. cui opponitur copia.

Exilĭter, adv. *ſottilmente*, Ger. *Kleinfüglich*, Gall. *delicatement*, Hiſp. *delgadamente*, λεπτῶς, tenuiter, & translate humiliter. *Cic. de Or.* Videmus illdem de rebus jejune quoidam, & exiliter diſputaviſſe. *Varr. initio lib.* 4. *de L. L.* De quibus duabus rebus promiſcue dicam, ſed exilius de poſteriore.

Exilium, n. 2. *eſilio*, *bando*, גָּלוּת, Ger. *verbannung*, Gall. *exil*, *banniſſement*, Hiſp. *deſtierro*, φυγή, migratio, ſeu privatio ſoli patrii, ab *exul*, quaſi extra ſolum. In exilium pellere, ejicere, ire, proficiſci, apud *Cic.* ſæpe. In exilio vivere, de exilio reducere, exilio afficere, *Cic. Parad.* 4. *Vellej.* &c. Agere in exilium, pro pellere, *Plin. l.* 70. *c.* 30. *Liv. l.* 35. ¶ Exilii cauſa ſolum vertere, idem eſt ac in exilium proficiſci. *Cic.* 5. *Philip.* ¶ Exilii triplex eſt genus: nam aut certorum locorum interdictio eſt; aut lata fuga, ſc. omnium, præter certum locum; aut relegatio in inſulam. V. JCtos. ¶ Ruſus duo fuere exilii genera, voluntarium, & legitimum. Voluntarium exilium erat, cum reus vel ante latam ſententiam ſponte in exilium abibat, ut legum pœnas vitaret, quod Verres feciſſe legitur; vel cum poſt latam damnationis ſententiam, quia mulctam ſolvere non poſſet, ex urbe diſcedebat. Hinc *Cic. pro Cæc.* Exilium non ſupplicium eſt; ſed perfugium portuſque ſupplicii. Lege ibi, quæ ſequuntur. Legitimum exilium dicebatur, cum reus, non ille quidem verbo (nam nulla in lege R. reperitur, inaleficium ullum exilio eſſe mulctatum, ut ait *Cic. loc. cit.*) re tamen ipſa in exilium mittebatur. Vetus enim conſuetudo fuit inducta legibus, non modo in Rep. ſed etiam Imperatorum temporibus, ut ſi quis exilii pœna dignus videretur, ei, nulla facta exilii mentione, tecto, aqua, igni interdiceretur. Ita earum rerum, quæ maxime ſunt ad vitam neceſſariæ, uſu privatus, cum uno aeris alimento vivere non poſſet, abire cogebatur. *Cic. in Or. & pro Dom.* Erat autem, ut neque flagitiorum, ita neque exilii pœna æqualis. Aliis enim tantum intra urbem, aliis longius aqua & igni interdicebantur. Item aliis x. annorum, ut damnatis de ambitu; aliis per univerſum vitæ tempus, ut corrupti judicii reis, exilii tempus præſcribebatur. *P. Manut. de Leg. Rom.*

Eximie, adverb. *excellentemente*, Germ. *fürtreffentlich*, Gall. *par excellence*, Hiſp. *ſenaladamente*, ἐξαιρέτως, excellenter. *Cic. pro Arch. c.* 9. Marius L. Plocium eximie dilexit. *Juv. ſat.* 11. Eximie comare.

Eximietas, atis, f. præſtantia. *Symmach. l.* 3. *ep.* 3. Spondeo tuam eximietatem reperire poſſe multa, quæ tacui.

Eximius, a, um, o. 1. 2. *excellente*, אַדִּיר, Germ. *fürtreffentlich*, Gall. *excellent*, Hiſp. *excellente*, ἐξαίρετος, excellens, egregius, quaſi exemptus, & extra cæteros poſitus, & proprie dicebatur de animalibus ad ſacrificium electis, quia in ſacrificiis optimum pecus e grege eximebatur, teſte *Feſto*, & adhuc magis proprie de porcis majoribus, qui ad ſacrificandum excepti liberius paſcebantur. Nam boves, qui ad hoc electi erant, egregii dicebantur, & oves lectæ. *Donat. ad Terent. Heaut.* 1. 1. Sed hæc nomina ſæpe indifferenter uſurpantur. *Virg.* 4. *Georg.* Quatuor eximios præſtanti corpore tauros. ¶ Sæpe pro inſigni ponitur. *Cic. Lent.* 1. *Fam.* Lentulum eximia ſpe, ſummæ virtutis adoleſcentem. *Cic. Ver.* 7. *c.* 31 Eximia facies. ¶ Sumitur & in malam partem, *Cic. in Ver.* Tam eximiam injuriam, tam acerbam. ¶ *Ter. Heaut.* 1. 1. 9. Utin' eximium neminem habeam. h. e. neminem eximam, excipiam.

Eximo, is, emi, emptum, a. 3. *cavar fuori*, הִצִּיל, Ger. *ausnehmen*, Gall. *ôter*, *tirer*, Hiſp. *ſacar*, ἐξαιρέω, aufero, extraho, emo, cum dat. vel abl. & præp. *e*, *ex*, *de*, vel ſine præp. *Cato c.* 12. Ubi triduum præterierit, eximito de dolio. *Plaut. Merc.* 1. 2. 17. Nunquam omnes balneæ mihi hanc laſſitudinem eximent. *Cic. de Am.* Si exemeris ex rerum natura amicitiam. ¶ Item ſubtraho, libero. *Liv. l.* 8. *c.* 35. Non noxæ eximitur Fabius. *Gel. l.* 4. *c.* 20. Notæ jam deſinatæ exemptus eſt a Cenſoribus. ¶ *Eximere honoribus*, eſt privare. *Plin. epiſt.* 22. *l.* 2. Quid miſerius, quam exactum, & exemptum honoribus Senatoriis, laboribus, & moleſtia non carere? ¶ *Eximere numero*, eſt rejicere, & tanquam indignum ab aliorum numero excludere. *Quinſil. l.* 1. *c.* 5. Auctores alios in ordinem redegerint, alios omnino exemerint numero. ¶ *Eximere metu*, eſt metu liberare. *Plaut. Rud.* 1. 4. 13. Exime hoc miſeram metu. ¶ *Eximere diem*, vel *horam*, eſt extrahere, protrahere. *Cic. ad Q. Fr.* Clodius rogatus diem dicendo eximere cœpit. *Id.* 5. *Phil.* Horam eximere ullam in tali cive liberando ſine ſcelere non poſſumus.

Exin, idem, ac exinde, per apocopen. *Virg.* 6. *Æn. prope fin.* Exin bella viro memorat, quæ deinde gerenda. *Tacit. Ann.* 3. *cap.* 36. Exin promptum, quod multorum quæſtibus tegebatur.

Exinanio, is, ivi, itum, a. 4. *votare*, חָרִים, Germ. *ausleeren*, Gall. *vuider*, Hiſp. *vaziar*, ἐκκενόω, exacuo, attenuo, ad nihilum redigo, ab ex, & inanio. *Cic.* 7. *Ver.* Nox illa tota exinanienda navi conſumitur. *Id. Ver.* 5. *c.* 50. Vaſtare, & exinanire agros. *Plin. l.* 33. *c.* 9. Exinanire alvum.

Exinanitio, f. 3. evacuatio, ἐκκένωσις. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Succurrit aliquando præceps alvi exinanitio.

Exinanitus, a, um, adject. *votato*, *eſinanito*, ἐκκενωθείς. *Cic. Agrar.* 2. *cap.* 27. Regibus, atque omnibus gentibus exinanitis. *Id. Ver.* 5. *c.* 40. Habet conſtratam navem, & minus exinanitam.

Exinde, adverb. *dappoi*, אַחֲרֵיכֵן, Germ. *darnach*, Gall. *en après*, Hiſp. *deſde*, *deſpues*, ἐντεῦθεν, deinde, ab ex, & inde. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Exinde mari finitimus aer die, ac nocte diſtinguitur.

Exinſŭlo, a. 1. exero, ab inſula. *Feſt.*

Exintĕro, V. Exenterο.

Exiſtimatio, onis, f. 3. *lo ſtimare*, actus exiſtimandi, opinio hominum, quam de nobis conceperunt. *Cic. ad Q. Fr.* Non eſt tibi iis ſolis utendum exiſtimationibus, ac judiciis, qui nunc ſunt, hominum, ſed iis etiam, qui futuri ſunt. ¶ Vere eſt paſſivæ ſignificationis, & ſumitur pro bona fama, opinione, auctoritate, honeſtate, *buona fama*, יֹקֶר, Ger. *achtbarkeit*, Gall. *reputation*, Hiſp. *eſtima*, *buena fama*, δόξα. *Paul. Jureconſ.* Exiſtimatio eſt dignitatis illæſæ ſtatus, legibus, ac moribus comprobatus, quæ ex delicto noſtro, auctoritate legum aut minuitur, aut conſumitur. *Cicer.* 13. *Famil. epiſt.* 73. Exiſtimas in ea re violari exiſtimationem tuam. *Id. l.* 2. *de Orat. c.* 40. Bona exiſtimatio pecuniis præſtat.

Exiſtimator, nr. 3. qui exiſtimat. *Cic. in Or. c.* 31. Ut exiſtimatores videamur loqui, non magiſtri. *Id. l.* 3. *de Or. c.* 22. Stultus aliqui artificii exiſtimator.

Exiſtimo, as, a. 1. *penſare*, חָשַׁב, Germ. *meynen*, Gall. *eſtimer*, *penſer*, Hiſp. *penſar*, *juzgar*, νομίζω, puto, judico, ab ex, & *æſtimo*, ut ſit quaſi ex æſtimatione ſtatuere. *Cic.* 4. *Ver. c.* 7. Quo facilius de ſingulari ejus impudentia exiſtimare poſſitis. *Id. Ver.* 2. *c.* 3. De omnibus bonis male exiſtimat. *Plin. l.* 6. *c.* 13. Exiſtimatur in probro.

Exĭto, vel exĭtio, is, exĭti, n. 3. *apparire*, *uſcire*, יָצָא, הוֹצִיא, Ger. *ausſtehen*, Gall. *être*, Hiſp. *ſer*, *exiſtir*, ὑπάρχω, eſt repente apparere, eminere, prodire, a ſitio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut etiamſi præter conſuetudinem extiterit, præter naturam tamen non poſſit exiſtere. *Id. de Div.* Submerſus equus voraginibus non extitit. *Id. Ver.* 6. *c.* 28. Exiſtere loco aliquo. *h. e.* ex loco aliquo, omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. ¶ Translate *Id. pro Roſc. cap.* 28. Ex luxuria exiſtat avaritia, neceſſe eſt, ex avaritia erumpat audacia. *Idem pro Cerv. Balbo*: Exiſtat ille vir parumper cogitatione veſtra, quoniam re non poteſt.

Exitiabĭlis, le, adject. idem ac exitialis, *dannoſo*. *Cic. l.* 10. *Att. ep.* 4. Bellum exitiabile. *Liv. l.* 29. *c.* 17. Tyrannus exitiabilis.

Exitiālis, le, o. 3. *mortifero*, Germ. *verderblich*, Gall. *pernicieux*, Hiſp. *deſaſtroſo*, *danoſo*, θανάσιμος, mortiferus, perniciolus, calamitoſus. *Cic.* 6. *Ver. c.* 6. Hos ſolent exitus exitiales habere.

Exĭtio, onis, f. exitus, *uſcita*. *Plaut. Truc.* 2. 6. 30. Quid illi ex utero exitio eſt?

Exitiōſe, perniciose. *Auguſtin. epiſt.* 8. *c.* 3. Videtur mihi exitioſiſſime credi.

Exitiōſus, a, um, o. 1. 2. quod exitium, & perniciem affert, *eſtrajoſo*, *dannoſo*, ut exitioſa conjuratio. *Cic. Catil.* 4. *c.* 3. Exitioſior diſcordia. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 12. Exitioſiſima Helena Priamo, *Tertul. de Anim. c.* 34.

Exĭtium, tii, n. 2. *ruina*, אֵיד, Ger. *verderbniſſ*, Gall. *malheur*, Hiſp. *deſaſtre*, ὄλεθρος, pernicies, clades, calamitas, ab exeo. Antiqui enim (ait Feſtus) exitium pro exitu ponebant, nunc exitium, peſſimum exitum dicimus. *Cicer.* 1. *Catil. c.* 4. Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. *Id. pro Mil. c.* 2. Omnibus exitiis publicis. ¶ *Exitio dare*, eſt perdere, labefactare. *Lucret. l.* 5. *v.* 998. Una dies multa virum exitio dabat. Adde *Horat. lib.* 1. *od.* 16. ¶ Eſſe exitio alicui, eod. ſenſu, *Virg.* 3. *Georg.*

Exĭtus, a, um, o. 1. 2. partic. paſſ. ab exeo apud vet. *Feſt.* Ad exitam ætatem, ad ultimam ætatem.

Exĭtus, us, m. 4. *fine*, *eſito*, מוֹצָא, Germ. *ausgang*, Gall. *iſſue*, *ſortie*, Hiſp. *fin*, *ſalida*, ἔξοδος, egreſſio, finis, eventus, caſus. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Exitus alveorum, *Cic. pro L. Man.* Hujus autem orationis difficilius eſt exitum, quam principium invenire. *Id. Sulpitio*, 4. *Fam.* Sed etiam qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit. *Id. l.* 2. *ep.* 10. Hæc ætas habuit hunc exitum ſatis felicem. ¶ *Exitum facere*, pro exitum habere. *Sueton. Ner. cap.* 46. Cum recitaretur in Senatu, daturos pœnas ſceleratos, & brevi dignum exitum facturos. Adde *Sen. ep.* 115. ¶ Sumitur etiam pro morte. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 5. Exitu Neronis, poſtis odiis in medium conſuluere.

Exjūro, as, n. 1. *affermare con giuramento*, ὀμνύω, pro juramento affero, & affirmo. *Plaut. Amph.* 3. 3. 18 Quando exjuraſti, te mihi dixiſſe per jocum. Ita *Non. c.* 2. *n.* 286. Sed in quibuſdam editionibus hic verſus deeſt.

Exlatus, a, um, adject. valde latus. *Apul. l.* 3. *Met.* Venire exlata facie.

Exlex, exlegis, com. 3. *fenza legge*, בְּלִיעַל, Germ. *der ohn ein geſatzniß*, Gall. *deregle*, *ſans loy*, Hiſp. *ſin ley*, ἄνομος, expers legis, ſine lege, qui extra legem vivit. *Cic. pro Cluent. c.* 34. Non quo illi exlegem eſſe Syllam putarent. Adde *Liv. l.* 9. *c.* 34.

Exmovĕo, es, a. 2. emoveo. *Plaut. Trucul.* 2. 1. 59. Suum nomen omne ex pectore exmovit meo.

Exobrūtus, a, um, *diſſotterrato*, *cavato fuori*, erutus. *Apul. lib.* 9. *Met.* Dolium exobrutum protinus tradatur emptori.

Exobſēcro, as, a. 1. *pregare molto*, λιτανεύω, valde obſecro. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 93. Supplicabo, exobſecrabo, ut quenque amicum videro.

Exocātus, i, m. 2. ἐξώκατος, piſcis, ita dictus, quod in ſiccum dormiendi cauſa exeat, apud *Plin. l.* 9. *c.* 19. ab ἔξω, extra, & κοῖτος, cubile, vel ſomnus.

Exochadium, ii, n. tuberculum in ano. *Marcel. Empir. cap.* 30. Exochadia aceto illinere. Adde *Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 30. ¶ Eſt ab ἔξωχα, *eminentia*.

Exoculāſſo. V. Exoculo.

Exoculātus, a, um, adject. cui oculi effoſſi ſunt, cæcus. *Apul. l.* 7. *Miloſ.* Cæcam, & prorſus exoculatam eſſe fortunam.

Exocŭlo, as, a. 1. *cavar gli occhi*, קוֹר, Germ. *blind machen*, Gall. *aveugler*, Hiſp. *quitar los ojos*, ἐξοφθαλμίζω, eſt private oculis, excæcare. *Plaut. Rud.* 3. 4. 26. Si ne ei caput exoculaſſitis, ego vos virgis circumvinciam. pro, *exoculaveritis*. ¶ Quidam Lexicographi ex hoc Plauti loco formant *Exoculaſſo*, *is*: ſed inepte.

Exodiārius, m. 2. mimus, qui in fine tragœdiæ intrabat. *Ammian. l.* 28. *c.* 4. & *Scholiaſt. Juven. ad Sat.* 3. *v.* 174. ubi affert etiam auctoritatem Lucilii.

Exodium, n. 2. ἔξοδιον, exitus, finis, ab ἔξοδος, exitus, ἔξω τῆς ὁδοῦ, ideſt extra viam: *Feſtus*: Exodium (vel exodus, vel, ut vult Manut. in Orthogr. exhodus) exitus. *Var.* apud *Non. c.* 1. *n.* 11. Cum in publicis vinculis eſſet, & jam bibiſſet *κώνειον* in exodium vitæ. ¶ Exodia etiam dicebantur ridicula quædam intexta verſibus, & Atellanis fabulis conſerta, quibus, poſt Tragediæ caſus triſtitiam lacrymaſque movendas, Mimi exhilarabant ſpectatorum animos, *intermixto*; ita dicta vel quod omnino ad totam fabulam, quæ agebatur,

batur, nihil pertinerent; vel quod in fine fabulæ recitarentur, ut ait *Scholiast. Juven.* ad illud *Sat.* 3. v. 174. tandemque redit ad pulpita notum Exodium. *Sueton. Domit. c.* 10. Quod quasi scenico exodio, sub personæ Paridis, & Oenones divortium suum cum uxore taxaret.

Exodoratus, a, um, adject. odore privatus. *Tertul. de Pal. c.* 4. Exuvias bestiæ exodoratas.

Exŏdus, pro Exodium, apud *Festum*. V. Exodium.

Exoleſco, is, evi, etum, & itum, n. 3. ἀφανίζω, vetuſtate deficio, evanesco, *audar in diſuſo, fuire. Colum. l.* 2. *c.* 18. Multa ſint, quæ negligentia exoleſcant, & fiant ſterilia. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 25. Nondum is dolor exoleverat. *Sueton. Aug. c.* 7. Litteris pene jam exoleſcentibus ſcriptum. ¶ Item, deſino creſcere. V. Exoletus.

Exoletus, a, um, adject. ἡλικιώτης, adultus, ſeu qui jam creſcere deſiit, ut expon. *Feſtus*, ab exoleſco. *Plaut. in Fragm.* apud *Priſc. lib.* 10. Domi reliqui exoletam virginem. ¶ Hinc exoleta dicuntur ſcorta maſcula jam adulta, ut exoletus hiſtrio, apud *Vellej. l.* 2. *c.* 28. Et ſubſtant. Exoletus, i, eod. ſenſu. *Cic. pro Mil. c.* 21. Semper ſecum ſcorta, ſemper exoletos ducebat. ¶ Exoletus etiam dicitur, qui deſiit in uſu eſſe, antiquus, obſoletus, *diſuſato. Liv. l.* 37. *c.* 15. Exoleta annalium vetuſtate exempla. Sic exoleta ſtirps, memoria, &c. apud *eund. l.* 2. *&* 47.

Exolvo. V. Exſolvo.

Exŏmis, idis, ſ. 3. ἐξωμὶς, veſtis ſubſtricta, & brevis, propria veterum Romanorum, & comicorum, ſine manicis, ab ἔξω, humerus, ſive quod ex ea humeri exererentur, ſive quod illa ex humeris penderet, vel ab ἐξάγω, quod expedita eſſet. *Feſt.*

Exomium, ii, n. tunica brevis ab ὦμος, humerus. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Exomium pullum.

Exoneratio, onis, ſ. *ſcarico*, ut exoneratio mercis, *Ulp. l.* 15. *§.* 7. *Dig. loc. eund.*

Exonerātor, oris, m. *ſcaricatore*, qui exonerat. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 1117. *n.* 5. Sex. Coccinio Vitalioni exoneratori calcariatio, homini dulciſſimo, &c.

Exonerātus, a, um, *ſcaricato, alleggerito*, onere levatus. *Plin. l.* 9. *c.* 29. Emiſſa omni aqua, velut exoneratus ſentina, facile navigat. ¶ Item depoſitus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 2. Exundantem per Ægyptum multitudinem proximas in terras exoneratam.

Exonĕro, as, avi, atum, a. 1. *ſcaricare*, הוריד, Germ. *ausladen*, Gall. *decharger*, Hiſp. *deſcargar*, ἀνατρέπω, onere levo. *Ter. Hec.* Ceſſo, quin hunc humerum exonerem pallio. *Mart. lib.* 10. *ep.* 48. Exoneraturas ventrem mihi villica malvas attulit. ¶ Translate *Ter. Phorm.* 5. 6. 3. Nos exoneratis metu. *Senec. epiſt.* 3. Exonerare aliquid in aurem alicujus. *Liv. l.* 42. Exonerare fidem ſuam. h. e. promiſſa præſtare.

Exoptābilis, e, o. 3. deſiderabilis. *Sil. l.* 11. *v.* 387. Nec Venerem interea fugit exoptabile tempus. *Lucil.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 438. Neque inimicis invidioſam, neque amicis exoptabilem.

Exoptātus, a, um, adject. valde optatus, *deſiderato aſſai, δεδημένος. Cicer. pro Roſc. c.* 7. Exoptatum nuntium aferre. *Id. lib.* 5. *Att. ep.* 15. Nihil exoptatius, nihil carius. *Id. l.* 4. *ep.* 1. Exoptatiſſima gratulatio.

Exoptio, onis, m. *teneste*, idem quod Optio, in re militari. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 556. *n.* 6.

Exopto, as, a. 1. *deſiderare molto, bramare*, חמד, Ger. *erwünſchen*, Gall. *ſouhaiter*, Hiſp. *deſſear*, ἐπεύχομαι, valde opto, expeto, valde deſidero. *Cic.* 1. *Off.* Quæ majori parti pulcherrima videntur, ea maxime exoptant.

Exorabilis, le, o. 3. *ſferabile*, εὐπαρακλητος, qui exorari poteſt, & a quo facile obtinemus, quod petimus. *Cic. ad Q. Fr. lib.* 1. Iracundiæ ſi exorabiles, ſumma eſt lenitas. *Senec. l.* 2. *de Clem. c.* 20. In ſuis, quam in alienis exorabilior injuriis.

Exorabŭla, n. 2. num. pl. artificialia argumenta, quibus Orator vi eloquentiæ judices exorat. *Plaut. Truc.* 1. 1. 6. Quotquot exoretur exorabulis. *Apud. lib.* 4. *Florid.* Cuncta exorabula judicantium facile perdidicit.

Exoratio, onis, ſ. actus exorandi. *Auct. declam. quæ inſcribitur Tribunus Mariſmus.* Quid nocentiſſimo parricidæ manium prodeſt exoratio paternorum?

Exorātor, oris, m. qui exorat, ſeu orando impetrat, κατακλίτωρ. *Ter. prol. Hecyr.* v. 10. Sinite, exorator ſim.

Exorātus, a, um, adject. valde oratus, *pregato molto*, αἰτηθείς. *Ovid. 9. Met. v.* 698. Dea ſum auxiliaris, opemque Exorata fero. ¶ Item precibus victus. *Propert. l.* 4. *el.* 12. *v.* 4. Non exorato ſtant adamante viæ.

Exorbĕo. V. Exſorbeo.

Exorbitatio, onis, ſ. actus exorbitandi, a recta alicujus rei ratione digreſſio. *Tertul. de Idololatr. c.* 14. Exorbitatio diſciplinæ.

Exorbitātor, oris, m. qui exorbitat. *Tertul. l.* 3. *adv. Marcion. c.* 6. Judaiſmi exorbitator, & deſtructor.

Exorbĭto, tas, n. 1. *ſviarſi*, התע, Germ. *verirren*, Gall. *s'égarer*, Hiſp. *errar, apartarſe*, ab eo, quod rectum eſt, aberro, ex orbita recedo. *Auguſtin. de Civ. Dei*, l. 22. *c.* 8. Exorbitantes boves, qui vehiculum trahebant. *Lactant. l.* 2. *c.* 5. Exorbitare ſtellæ a præſtitutis itineribus non licet. *Tertul. adv. Marcion. l.* 3. *c.* 2. Suſpectum habebitur omne, quod exorbitarit a regula.

Exorbo. V. Exſorbeo.

Exorcismus, maſc. 2. *ſcongiuro*, ἐξορκισμὸς, adjuratio, cum Dæmoni magico carmine, vel efficacibus ſacræ Scripturæ verbis neceſſitas imponitur proloquendi ea, de quibus rogatur. *Tertul. de Cor. Mil. c.* 11.

Exorcĭzo, as, avi, atum, a. 1. *ſcongiurare*, ἐξορκίζω, verbum noti uſus apud Eccleſiaſticos. Uſurpant *Tertul. de Idol. c.* 11. & *Ulp. Dig.* 50. 13. 1.

Exordĭor, iris, exorſus ſum, d. 4. ordior, exordium capio, principium duco, incipio, auſpicor, *cominciare, dar principio*, שחל, Germ. *anheben*, Gall. *commencer*, Hiſp. *comenzar*, προκαταρχομαι, proprie eſt verbum textorum, & ſignificat incipere texere; translate ſumitur pro incipere generatim, & aliquid operis inchoare. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 102. Et ibi conſilia exordiar. *Cic.* 1. *de Fin.* Tum dicere exorſus eſt. ¶ Speciatim ſumitur pro orationem auſpicari, vel prooemio uti. *Cic.* 2. *de Orat.* Jubent exordiri ita, ut eum, qui audiat, benevolum nobis faciamus, & docilem, & attentum.

Exordium, ii, n. 2. *eſordio, principio*, התחלה, Germ. *anfang*, Gall. *commencement, entrée*, Hiſp. *comienco, prologo*, ἀρχὴ, προοίμιον, initium, principium, ab ordior. *Cic. de Fin.* A quo totius vitæ ducat exordium. *Lucret. l.* 3. cunctarum exordia rerum. h. e. elementa. ¶ Speciatim eſt prima pars orationis. *Auct. ad Her. l.* 1. Exordium eſt principium orationis.

Exoriens, tis, adject. 3. qui exoritur, *naſcente*, ut Sol exoriens. *Virg. Georg.* 1. *v.* 438. Amnis exoriens, *Lucret. l.* 6. *v.* 723. Annus exoriens, *Tibul. l.* 3. *eleg.* 1. ¶ Ponitur etiam pro regione Cœli, in qua Sol oritur, *levante. Colum. de arborib. c.* 3. *ad fin.*

Exorĭor, iris, ortus ſum, d. 4. vel exorĭor, eris, ortus ſum, d. 3. *naſcere, uſcir fuori*, זרח, Ger. *entſtehen*, Gall. *naitre*, Hiſp. *nacer*, ἀνατέλλομαι, naſcor, apparco. *Cic. de Div.* Poſt ſolſtitium Canicula exoritur. ¶ Item exurgere, inſurgere. *Cic.* 3. *Off.* Exoritur Antipatri ratio ex altera parte. *Virg.* 2. *Æn.* Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum. ¶ Item reſpirare, excitari, recreari. *Cic. Att. l.* 7. Nunc paulum exorior, & maxime quidem his litteris, quæ Roma afferuntur. ¶ Item repente, & præter opinionem fieri. *Cic.* 3. *Off.* Sed repente anuli beneficio Rex exortus eſt Lydiæ. *Terent. Hecyr.* 2. 1. 16. Tu ſola exorere, quæ perturbes hæc. h. e. exiſtis, reperiris.

Exornatio, ſ. 3. *ornamento*, תפארה, Germ. *zierung*, Gall. *ornement*, Hiſp. *atavio*, κόσμησις, exornandi actus, ornamentum. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Quæ ad lavationem, quæ ad exornationem, quæ ad menſam quotidianam, atque epulationem pertinerent. ¶ Speciatim de oratione dicitur. *Auct. ad Her. l.* 4. Hæc in verborum, & ſententiarum exornationem dividitur.

Exornātor, m. 3. qui exornat. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 12. Cæteri non exornatores rerum, ſed tantummodo narratores fuerunt.

Exornātus, a, um, adject. *fornito, adornato*, κατακεκοσμημένος, valde ornatus. *Ter. Eun.* 4. 4. 26. Exornatus varia veſte. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 47. Exornatiſſima auro cithara. ¶ Jocoſe *Ter. Heaut.* 5. 1. Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivat, meminerit mei. h. e. probe verberatum. ¶ *Exornatum, & naufragum*. h. e. ornatu privatum, dixit *Tertul. de cul. fœm. c.* 9.

Exorno, as, avi, atum, a. 1. *adornare*, פאר, Ger. *zieren*, Gall. *parer, orner*, Hiſp. *ornar, aſeytar*, διαπρέπω, valde orno, magnifice apparo, inſtruo, *Cic. Fabio Gallo* 7. *Fam.* Ea enim ſigna ego emere ſoleo, quæ ad ſimilitudinem gymnaſiorum exorneni mihi in palæſtra locum. ¶ Significat etiam inſtruere, ut exornare aciem, apud *Salluſt. in Jug. c.* 52. Exornare nuptias, apud *Plaut. Aulul.* 4. 10. 54.

Exōro, as, a. 1. vehementer oro. *Plaut. Mil.* 4. 6. 13. Tandemque exoro, & quæſo, ut ejus mihi ſit copia. Alii leg. *& oro*. ¶ Eſt item orando impetrare, *impetrare pregando*, ἐξαιτέομαι. *Cic.* 8. *Phil.* Ut nunc ſis popularis, exorare non poſſumus. *Ter. And.* 3. 4. 13. Gnatam det, oro, vixque id exoro. *Cic.* 1. *Leg.* Exoremus ut ſileat. *Plin. l.* 2. *ep.* 5. Triſtitiam alicujus exorare. h. e. dicendo efficere, ut triſtitiam deponat. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 10. Facta merent odium, facies exorat amorem. h. e. digna eſt, quæ ametur. *Suetou. in Tib. c.* 11. Exorare filiæ patrem. h. e. reconciliare, placare.

Exors. V. Exſors.

Exorſum, i, n. 2. idem ac exordium. *Virg.* 2. *Georg.* v. 46. Non hic te carmine ficto, atque per ambages, & longa exorſa tenebo.

Exorſus, a, um, o. 1. 2. partic. ab exordior, *ebi ha principiato*. *Cic. pro Cal. c.* 15. Quid clamore exorſa verbis parvam rem magnam facis? Paſſive *Plaut. Bacch.* 2. 3. 116. Exorſa hæc tela non male omnino mihi eſt.

Exorſus, us, m. 4. idem ac exordium. *Cic. pro Leg. Man. c.* 4. Quoniam is eſt exorſus orationis meæ.

Exortivus, o. 1. 2. quod ad ortum ſpectat. *Plin. l.* 7. *c.* 49. Quenquam nonagintа partium exortivam menſuram tranſgredi. ¶ Ponitur & pro orientali. *Plin. l.* 18. *c.* 34. A parte exortiva ſolſtitialem habebit exortum.

Exortus, a, um, adject. *nato, uſcito fuori*, ut exorta peſtis, *Plin. l.* 10. *cap.* 30. Jubare exorto, *Virg.* 4. *Æn.* v. 130.

Exortus, us, m. 4. ἀνατολὴ, actus exoriendi, *il naſcere. Auct. ad Her. l.* 3. Solis exortus, curſus, occaſus nemo admiratur. Adde *Plin. l.* 12. *c.* 11.

Exos, exoſſis, o. 3. *ſenza oſſo*, ἄοστος, ſine oſſe. *Lucr. lib.* 3. v. 721. Exos, & exanguis tumidos perfluctuat artus.

Exoſculatio, onis, ſ. *bacciamento*, καταφίλησις. *Plin. l.* 10. *c.* 34. *de columbis*: Mox in ſatisfactione exoſculatio.

Exoſcŭlor, aris, atus ſum, dep. 1. καταφιλέω, idem quod oſculor, vel valde oſculor, *baciare. Suet. Ner. c.* 28. Sporum identidem exoſculans. *Gel. l.* 2. *cap.* 26. Scientiam, verborumque ejus elegantiam exoſculatus. h. e. blande approbans.

Exoſſātim, adverb. ſine oſſibus. V. Exoſſatus.

Exoſſātus, a, um, adject. oſſibus privatus, *diſoſſato, ſenz' oſſa*, ἐξεστερημένος. *Plaut. Ampb.* 1. 1. 263. Exoſſatum os eſſe oportet, quem probe percuſſeris. *Lucret. lib.* 4. *v.* 1264. Atque exoſſato ciet omni pectore fluctus. h. e. pectore ita inflexo, & incurvato, ut ſine oſſibus eſſe videatur. Alii leg. *exoſſatim*; quod eundem facit ſenſum. ¶ Exoſſatus ager, eſt probe cultus, & lapidibus purgatus, qui ſunt velut oſſa terræ. *Perſ. Sat.* 6. *v.* 51. Non adeo, inquis, Exoſſatus ager juxta eſt.

Exoſſo, as, a. 1. *cavar l'oſſa*, נתח, Germ. *entgraten*, Gall. *oter les os*, Hiſp. *quitar los guessos*, ἐξοστίζω, oſſa detrabo, ab exos. *Ter. Adel.* 3. 3. 24. Congrum iſtum in aqua ſinito ludere; ubi ego venero, exoſſabitur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 163. Hinc me quaſi murænam exoſſare cogitat.

Exoſtra, machina lignea in ſcena, qua quæ intus geruntur, rotarum verſatione ſpectatoribus oſtenduntur. *Cicer. de prov. Conſ.* Jam in exoſtra heluatur, antea poſt ſiparium ſolebat. Ita legit *Turneb.* Al. *oroſtra*. ¶ Numeratur & inter machinas militares oppugnatorias a *Vegetio*.

Exōſus, a, um, o. 1. 2. *ebi odia*, qui odio habet. *Virg.* 3. *Æn.* v. 637. Si nondum exoſus ad unum Trojanos. ¶ Aliquando paſſive ſumitur, *odioſo, eſoſo. Gel. l.* 2. *c.* 18. Non omnes modo Diis exoſos eſſe.

Exotericus, a, um, adject. ut exotericæ lectiones, q. d. exteriores, omnibus patentes, & intellectu faciles: quibus opponuntur *Acroatica*, quæ privatæ ſunt, & ſingulares. Hinc *Gel. l.* 20. *c.* 4. (*al.* 5.) Ariſtotelis libros diſtinguit in Acroaticos, & Exotericos, quos græce ἐξωτερικὰς dixit *Cic. Att. lib.* 4. *epiſt.* 16. ¶ Latine *exotericus* legitur etiam apud *Var. l.* 6. *L. L. pag.* 86.

Exoticus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, נכרי, Germ. *ausländiſch*, Gall. *etranger*, Hiſp. *eſtrangero*, ἐξωτικὸς, peregrinus, adventitius, ab ἐξ, *extra*, & ὠτα, *aures*, quaſi alienus a noſtris auribus. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 41. Non omnes poſſunt olere unguenta exotica. *Id. Menæch.* 2. 1. 11. magnam Græciam *exoticam* vocat, quod Græci ipſi ἐξωτικὸς, & barbaros vocabant Græcos Italos, tanquam a ſe diviſos, & aliis moribus utentes.

Expalleſco, is, lui, n. 3. *divenir pallido, impallidirſi*, חלבין, Ger. *erbleichen*, Gall. *devenir, ou etre pale*, Hiſp. *bazerſe, o ſer amarillo*, ἀναχλαίνω, pallidus fum, pallidus fio. *Plin. epiſt* 5. Expalluit notabiliter, quamvis palleat ſemper. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 5. Expalluiſſe ſignum eſt conſcientiæ.

Expalliātus, a, um, pallio ſpoliatus. *Plaut. Caſ.* 5. 3. 6. Expalliatus ſum, miſer.

Expallĭdus, a, um, adject. valde pallidus. *Tertul. de reſur. carn. cap.* 57. Corpus frigidum, & expallidum.

Expallio, as, a. 1. pallium aufero. *Plaut. Caſ.* 2. 10. 6. Expalliatus ſum miſer.

Expalpo, as, avi, atum, a. 1. valde palpo, blandior, blandiendo extorqueo, *accarezzare, cavare con carezze*. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 144. Exora, blandire, expalpa. *Pompon.* Si quid expalpare poſſim ab illo. ¶ Apud *Non. c.* 3. *n.* 277. deponenti forma legitur: Servus argentum a patre expalpabitur.

Expalponĭdes nummorum dicitur a *Plauto Perſ.* 4. 6. 22. qui blanditiis, & fallaciis nummos ab aliquo extorquet.

Expandĭtor, m. 3. qui expandit. *Plin. in Paneg. c.* 30. *de Nilo*: Neque enim ſolum vagus ille expanditor amnis intra uſurpata ſemper collium ſubſiliterat, atque hæſerat. ideſt, qui ſe extra alveum ſuum expandit, & effundit.

Expando, is, andi, anſum, & anſum, a. 3. *ſpandere, ſpiegare, aprire*, דקק, Germ. *ausſtrecken*, Gall. *epandre*, Hiſp. *tender, abrir*, ἐκτείνω, extendo, explico, aperio. *Col. l.* 12. *c.* 13. Hæ herbæ diligenter purgantur, & ſub umbram expanduntur. ¶ Translate ſumitur pro explicare, ideſt, declarare. *Lucret. l.* 1. *v.* 126. Et rerum naturam expandere dictis.

Expango, is, a. 3. figo, conſtituo. *Plin. l.* 2. *c.* 26. Ac lidera ad normam expangere.

Expanſus, a, um, adject. idem ac expaſſus, ab expando. *Plin. l.* 2. *c.* 103. Supra fontem frigidum expanſæ veſtes accenduntur. *Id. l.* 9. *c.* 33. In obliquum, in rectum expanſa. Et *l.* 31. *c.* 6. Expanſa vellera circa navim.

Expapillo, as, a. 1. *ſcoprire ſin' alle mammelle*, uſque ad papillam denudo. *Plaut. Mil.* 4. 4. 44. Lævo expapillato brachio. ideſt, exerto, uſque ad papillam denudato. Ita *Non. c.* 2. *n.* 166. & *Feſtus*. Alii tamen alia leg. V. *Taubman.*

Expaſſus, a, um, nom. ex partic. ab expando, *aperto, ſpalancato. Tacit.* 5. *hiſt. c.* 13. Expaſſæ delubri fores. *Cæcil.* apud *Gel. l.* 15. *c.* 15. Flammeum expaſſum.

Expatior. V. Exſpatior.

Expătro, as, a. 1. idem ac patro. *Catul. carm.* 30. Parum expatraviſt? an parum heluatus eſt? V. tamen interp. & præcipue *Scalig.* ¶ Eſt item perficere. *Catul. in Caſ. carm.* 30. Quid? an hæc ſiniſtra liberalitas parum expatravit?

Expavefăcio, is, eci, actum, a. 3. *ſpaventare*, φοβέω, terreo, terrefacio. *Sen. ep.* Expavefacere hominem.

Expavefactus, a, um, adject. *ſpaventato. Hygin. fab.* 47. Equi expavefacti Hippolytum diſtraxerunt.

Expavĕo, es, avi, n. 2. &

Expaveſco, ſcis, n. 3. *ſmarrirſi, aver timore*, חרד, Germ. *erſchrecken*, Gall.

s'epouvanter, Hisp. *espantarse*, *τεροτρέφομαι*, terreor. *Liv. l. 6. cap.* 34. Cum ad id moris ejus intecta expavisset minor Fabia. *Plin. l.* 13. *c.* 24. Non altiorum, non frigorum, non grandinum, aut nivis injuriam expavescit. *Horat. lib.* 1. *od.* 37. Nec æmuliebriter expavit ensem. *Sext. in præfat. lib.* 3. *Silvar.* Cum hanc audaciam filii nostri frequenter expaveas.

Expavĭdus, a, um, adject. valde pavidus. *Gel. l.* 1. *cap.* 8. Expavidus, ictusque pecuniæ magnitudine.

Expecto, as. V. Exspecto.

Expecto, is, 3. de quo verbo *Quintil. l.* 1. *c.* 7. Ut ex præpositionem si verbum *specto* sequeretur, adjecta *s* littera *exspecto*, sed si *pecto*, remota *s*, *expecto* scriberemus.

Expectŏro, as, a. 1. *mandar fuori del petto*, *ἀναπτύω*, extra pectus ejicio, *Cic.* 4. *Tusc. c.* 8. *ex Ennio*: Tum pavor mihi sapientiam omnem ex animo expectorat. ¶ Cæterum hoc verbum, ut nimis antiquum, rejicit *Quintil. l.* 8. *c.* 3.

Expeculiāri, m. 2. servi peculio exhausti. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 21.

Expedio, is, ivi, itum, a. 4. *spedire*, *sbrigliare*, הוּחִיר, Germ. *entledigen*, Gall. *depescher*, Hisp. *desempachar*, *ἀπολύω*, libero, extrico, a *pes*, quasi sit pedem retentum liberare, pedum ligamina dissolvere. *Cic.* 4. *Verr.* Hic videte, in quot laqueos se induerit, quorum ex nullo se unquam expediet. *Liv. l.* 24. Expedire ferrum, *sfoderare*. *Ovid. l.* 1. *de ar. amand.* Expedite merces, *mettet'in vista*. ¶ Translate est conficere, ab occupationibus se liberare. *Cic.* 7. *Fam.* Si, quæ volo, expediero. *Id. l.* 9. Sed si me expediero. ¶ Item explicare, enunciare. *Cic. de Sen.* Brevi expediam. *Ter. Eun.* Agedum hoc mihi expedi primum. ¶ Est etiam verbum militare, & significat ad bellum proficisci, *andar'in espedizione*. *Tac. l.* 1. *hist. c.* 10. Nimiæ voluptates, cum vacaret; quoties expediret, magnæ virtutes. *Plaut. Amph.* 1. 1. 152. Cingitur, certe expedit se. In quibus dicendi modis ellipsis est; & supplendum *ad arma*, *ad pugnam*, &c. ¶ Est item parare, proferre, *preparare*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 705. Ceteremque canitiis expediunt. *Hirt. de B. Alex.* Classem expediri jubet. ¶ *Expedire nomina*, est rationes ita conficere, ut omnia aperte constent, *liquidar'i conti*, *o i debiti*. *Cicer. lib.* 16. *ad Attic. epist.* 6. Nomina mea, per Deos, expedi, exsolve. ¶ Expedire alimenta arcu, *procacciarsi il vitto colla caccia*. *Tacit. Ann.* 6. *cap.* 43. ¶ Expedire salutem, *mettere la salute in sicuro*. *Cic. pro Mil.* ¶ Expedire aditus aggere, & cratibus, *fare strada*. *Cæs. l.* 7. *B. G.*

Expĕdit, ebat, imp. 4. *συμφέρει*, utile est, bonum, ac necessarium est, *tornar a conto*, *giovar*. *Cicer.* 13. *Philip.* Omnibus expedit salvam esse Rempublicam. *Vellej. l.* 2. *c.* 38. Facto ejus expediebat.

Expedite, adv. *facilmente*, *speditamente*, Germ. *fuglich*, Gall. *aisement*, Hisp. *ligeramente*, *fácilmente*, celeriter, facile. *Cic. in Brut. c.* 67. Quod proposueram, explicans expedite. *Id.* 2. *de Inv.* Sed ut expeditius ratio tradatur. *Plin. l.* 6. *ep.* 22. Expeditissime defensus.

Expeditio, f. 3. *spedizione*, *viaggio da guerra*, נְסִיעָה, Germ. *zug kriegsfiuhrung*, Gall. *depeche*, *exploit*, Hisp. *despacho*, *expedicion*, actus expediendi, & speciatim apparatus ad rem bellicam, vel militare iter, vel ipsa militiæ exercitatio. *Cæs. l.* 7. *c.* 10. *B. G.* Postridie ejus diei mane tripartito milites, equitesque in expeditionem misit. *Cic.* 1. *Div. c.* 33. Educere exercitum in expeditionem. *Sallust. in Jug.* In expeditionem proficisci. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Conficere expeditionem ternis mensibus, *compir la campagna in tre mesi*. ¶ Est item Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. Expeditio est, cum rationibus compluribus enumeratis, quibus aliqua res aut fieri, aut non fieri potuerit, cæteræ tolluntur, una relinquitur, quam nos intendimus.

Expeditionālis, is, adject. ad militarem expeditionem pertinens. *Spartian. in Nigro*, *c.* 10. Jussit omne argentum submoveri de usu expeditionali. *Ammian. l.* 31. *c.* 16. Ad sortem expeditionalium rerum habilis.

Expeditus, a, um, o. 1. 2. adject. *spedito*, *pronto*, *facile*, חָפִשׁ, Ger. *fertig*, Gall. *prest*, Hisp. *aparejado*, *ἕτοιμος*, promptus, paratus, facilis, sine impedimentis. *Cic. pro Quinct.* Ut expeditus in Galliam proficisci posset. *Id. Att. l.* 16. Ne ad me iter expeditum tibi sit. ¶ *Expedita legio*, *expeditus exercitus*, *expedita subsidia*, *expediti milites*, levis armaturæ, & qui facile huc, illuc pedibus currunt. *Cæs.* 2. *B. G.* Cæsar sex legiones expeditas ducebat. ¶ Expedita cena, brevis, & succincta. *Plin. in epist.* 12. *lib.* 3. ¶ Comp. *expeditior*, superl. *expeditissimus*. *Cic. de Amic.* Iisque reditum ad cœlum patere, optimoque, & justissimo cuique expeditissimum esse. *Pallad. lib.* 4. *c.* 9. Motu navium expeditior. ¶ Expeditæ rationes dicuntur liquidæ, & minime conturbatæ, *conti liquidi*, quibus opponuntur *impeditæ*. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 25. ¶ In expedito esse. h. e. in promptu, ad manum esse. *Plin. l.* 4. *c. ult.* Nequid non in expedito sit noscere volentibus.

Expello, lis, expuli, ulsum, a. 3. *cacciar fuori*, *scacciare*, הדיח, Ger. *austreiben*, Gall. *chasser*, Hisp. *empuxar*, *ἐλαύνω*, ejicio, exturbo, extrudo. *Cic. Att. l.* 10. Qui nisi me civitate expulissent. *Id. in Rul.* Exturbari, & expelli plebem ex agris. *Id. Fam. 6. ep. 6.* Expellere aliquem ex republica. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 137. Expellere helleboro morbum.

Expendo, dis, di, sum, a. 3. *misurare a peso*, *pesare*, שקל, Ger. *auswegen*, Gall. *peser*, Hisp. *pesar*, *σταθμίζομαι*, pondero, ab *ex*, & *pendo*. *Plaut. Asin.* 2. 2. 34. Quot pondo te censes esse nullum? at pol ego, qui te expendi, scio. ¶ Translate est exacte examinare, exquirere, considerare. *Cic. in Orat.* Nec vero uterur imprudenter hac copia, sed omnia expendet, ac seliget. ¶ Item impendere, *spendere*. *Sil. l.* 7. *v.* 713. Dignum pretium expendere. ¶ Item luere, persolvere. *Virg.* 11. *Æn. v.* 338. Supplicia, & scelerum pœnas expendimus omnes.

Expensa, æ, f. 1. idem quod expensum, *spesa*. *Claud. Paneg.* 2. Non indecores expensæ laxant æraria.

Expensilatio, vel divisim Expensi latio, onis, f. est relatio in expensum, apud JCtos, & *Gel. l.* 14. *c.* 2. cui respondet Acceptilatio.

Expenso, as, avi, atum, a. 1. expensum ferre in conficiendis rationibus, *farsi creditore*, *dar conto dello speso*. *Scæv. l.* 41. *ff. de fideicom. liber.* Nummos exactos expensavit tutoribus. Et pro simplici expendo, *spendere*. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 32. Res rationesque heri curo, argentum accepto, expenso, &, cui debet, dato.

Expensum, i, n. 3. *spesa*, Ger. *ausgab*, Gall. *depensa*, Hisp. *espensa*, *δαπάνη*, sumptus, ideſt, quod in usum aliquem erogatur, a pendo. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 3. Codex accepti, & expensi, *libro delle partite*, *notavella de' debiti*, *e de' crediti*. *Plaut. Truc.* 1. 1. 54. Accepta, & expensa meretricia. ¶ Expensum ferre. V. Expensus.

Expensus, a, um, o. 1. 2. *pesato*, *speso*, ponderatus, vel impensus, erogatus, partic. ab *expendo*. Expensum ferre, est scribere, se pecuniam dedisse, *scriversi creditore*, *dar debito*. *Cic.* 1. *Ver. c.* 39. Si quibus pecuniam credebas, iis expensum non ferres, neque in tuas tabulas ullum nomen referres. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 4. Mentio facta est de legione ea, quam expensam tulit C. Cæsari Pompejus. *Plin. l.* 2. *c.* 7. Huic omnia expensa, huic omnia feruntur accepta. ¶ Expensum aurum, *pesato*. *Cic. pro Flac. c.* 28. ¶ Expenso gradu ire. *Propert. l.* 2. *eleg.* 3. *v.* 6. *tamquam eo passo pesato*.

Expergefacio, is, eci, actum, a. 3. *destare*, *svegliare*, תָּעִיר, Ger. *aufwecken*, Gall. *eveiller*, Hisp. *despertar*, *ἀνεγείρω*, excito e somno. ¶ Translate est excitare, generatim. *Cic.* 7. *Ver. c.* 15. Si forte expergefacere te posses. *Auct. ad Her. l.* 4. Terrore subito expergefacit Italiam tumultus.

Expergefactus, o. 1. 2. partic. ab expergefacio, seu expergefio, *destato*, *svegliato*. *Lucret. l.* 5. *v.* 128. Illa quoque expergefactum caput erigere infit. *Sueton. Calig. c.* 38. Somno expergefactus.

Expergefio, is, actus sum, *destarsi*, *svegliarsi*. V. Expergefactus.

Expergisco, is, a. 3. idem ac expergefacio. *Plin. l.* 22. *c.* 13. Urtica lethargicos expergiscit ictus cruribus. Alii rectius legunt, *Expergisci*. ¶ Videtur etiam usurpatum neutraliter. *Pompon. Agass.* apud *Non. cap.* 7. *n.* 40. Cum tam clare tonuerit, ut, si quis dormitaret, expergisceret.

Expergiscor, eris, expertectus sum, d. 3. vel pass. 3. *svegliarsi*, *destarsi*, עור, Ger. *sich aufwecken*, Gall. *s'eveiller*, Hisp. *despertarse*, *ἐξεγείρομαι*, e somno excitor. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. Ut te ipsum serves, non expergiscaris. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 38. Simul cum Sole expertectus essem.

Expergifico, as, a. 1. expergefacio, *destare*. *Gel. l.* 17. *c.* 12. Ingenio expergificando idoneum.

Expergitus, a, um, adjectiv. qui expergefacit. *chi desta*. *Apul. in Flor.* Galli expergifico carmine occinunt.

Expergite, adv. *vegliando*. *Apul. l.* 8. *A. A.* Expergite auscultare. Et *l.* 2. Expergite munus obire.

Expergitus, o. 1. 2. partic. ab expergor. *Festus* expergitum, & expertectum ita distinguit, ut expertectus sit, qui per se vigilare cœpit, expergitus ab alio excitatus, quem solemus dicere expergefactum. Sed discrimen hoc ab antiquis non observatur. *Lucret. lib.* 3. *v.* 943. Nec quisquam expergitus extat, Frigida quem semel est vitai pausa secuta,

Expergo, is, experrexi, ectum, a. 3. *svegliare*, *destare*, *ἀνεγείρω*, a somno excito. *Actius in Antig.* apud *Non. c.* 2. *n.* 278. Heu vigiles properate, expergite pectora tarda, sopore exurgite. ¶ Significat etiam emittere, extra mittere, dispergere. *Lucret. l.* 3. *v.* 828. Nec porro natura loci, spatiumque profundi Deficit, expergi quo possit vis Animai, aut alia quavis possit vi pulsa perire. Alii leg. *asperget*, velut a *spargo*, eodem sensu. Nam *Id. Auctor l.* 5. *v.* 371. iisdem versibus repetitis habet: Exspargi quo possint mœnia mundi, Aut alia &c.

Experiens, entis, adject. o. 3. *pratico*, *esperto*, qui multa expertus est, callidus, *ἔμπειρος*, *intraprendente*. *Ovid. l.* 14. *Met. v.* 164. Comes experientis Ulyssei. *Cic. Ver.* 5. *c.* 21. Homo gnavus, & industrius, experientissimus, ac diligentissimus arator.

Experientia, f. 1. *sperienza*, נִסָּיוֹן, Germ. *erfahrung*, Gall. *experience*, Hisp. *experiencia*, *ἐμπειρία*, cognitio nullo docente per usum reperta. *Col. l.* 1. *cap.* 1. Usus, & experientia dominantur in artibus. *Cicer. pro Rab. Posth. c.* 16. Experientia patrimonii amplificandi. h. e. scientia.

Experimentātus, a, um, adject. *sperimentato*, ab

Experimento, as, a. 1. periculum facio, experior, *sperimentare*. *Veget. de re milit. l.* 3. *c.* 2. Experimentare remedium. ¶ Hinc experimentatus. *Theod. Priscian. l.* 3. *c.* 5. Omnibus usibus experimentatum remedium.

Experimentum, i, n. idem quod experientia, periculum, *prova*, *sperimento*, *πεῖρα*. *Plin. l.* 13. *c.* 2. Experimentum unguentorum inversa manu capitur. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Facillime ad consentiendum homines ducuntur experimentis.

Experior, iris, expertus sum, d. 4. *provare*, *fare esperienza*, נִסָּה, נִסָּה, Ger. *erfahren*, Gall. *experimenter*, *eprouver*, Hisp. *experimentar*, *πειράομαι*, probo, tento, periculum facio, ab antiquo *periri*, quod erat conari, factum a *πειράω*, vel *πειράομαι*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 28. Vis ergo, inter nos, quid possit uterque, vicissim Experiamur? *Terent. Phorm.* 3. 3. 5. Rursum ei experiamur reddere. *Cic. l.* 1. *de Or. c.* 26. In me ipso experior, ut exalbescam, &c. ¶ Jungitur cum accus. & varia significat. *Nepos Hamilc. c. ult.* Ut interire, quam non Romanos experiri mallet. h. e. explorare, commisso prælio. *Ter. And.* 2. 1. 13. Omnia experiri certum est, priusquam pereo. h. e. tentare. *Liv. l.* 2. *c.* 59. Experiri imperium, *mettersi a rischio di comando*. *Sallust. Catil. c.* 26. Extrema experiri. Sic, experiri fidem alicujus, vim veneni, terram facilem colendo, & sexcenta alia, *far prova*. *Plaut. Virg. Cic.* &c. ¶ Experiri jus, & experiri, absolute est jus suum ad rem aliquam in judicio exponere. *Paul. l.* 1. *ff. de in jus voc.* In jus vocare, est juris experiundi causa vocare. *Ulp. l.* 4. *ff. de vi bon. rapt.* Cum primum de ea re experiundi potestas fuerit. ¶ Huic affine est, Experiri legibus, vel jure, *andar per via di giudizio*, judicio agere. *Nepos Timol. c.* 3. Hanc enim speciem libertatis esse, si omnibus, quod quisque vellet, legibus experiri liceret. *Cic. pro Quinct.* Si quid in controversiam veniret, aut intra parietes, aut summo jure experiretur. ¶ Experiri cum aliquo. hoc est contendere. *Plaut. Cistel.* 2. 1. 11. Maritimis moribus mecum experitur. ¶ Reperitur & *Experio* activa forma. si vera est lectio *Scalig.* illo *Catulli* loco *carm.* 21. Hærens ad latus omnia experibis.

Experitus, imperitus, quasi qui peritiam exuit. *Fest.*

Experjūro, as, n. 1. valde juro, vel pejero. *Afran.* apud *Non. c.* 7. *n.* 45. Experjurabant, exsecrabant se, ac suos.

Experrectus, a, um, adject. excitatus, *svegliato*, *desto*. V. Expergitus. Translate sumitur pro vigilanti, attento, acri. *Cic. in Pison.* Experrecta virtus rempublicam recuperavit. *Colum. lib.* 9. *cap.* 7. Ut sint apes experrectiores. nam frigus ignaviam creat.

Expers, tis, o. 3. *senza parte*, *non partecipe*, חָסֵר, Germ. *untheil affrig*, Gall. *qui n'a point*, Hisp. *el que no tiene parte*, *ἄμοιρος*, qui rei alicujus nullam habet partem, ab *ex*, & *pars*. *Cic.* 2. *de Or.* Antonium omnino omnis eruditionis expertem, atque ignarum fuisse. ¶ Jungitur etiam ablativo. *Plaut. Pers.* 4. 3. 40. Ea res me domo expertem facit. ¶ Significat etiam participem, quia præpos. *ex* interdum auget. *Catul. carm.* 65. *v.* 77. Omnibus expers unguentis. Sed vide Interpretes ad hunc locum, quorum alii aliter explicant. Est tamen in *Persii Sat.* 6. *v.* 38. Postquam sapere urbi Cum pipere, & palmis venit nostrum hoc maris expers.

Expertĭo, onis, f. verbale ab experior, experimentum, probatio, *prova*. *Vitruv. l.* 8. *c.* 5. Expertiones, & probationes eorum sic sunt providendæ.

Expertor, oris, m. qui tentat, & experitur. *Sil. l.* 12. *v.* 502. Turbarum expertor. Sed Viris doctis valde suspectus est locus. V. *Dausq.* & *Barth.*

Expertus, a, um, adject. ab experior, *ἔμπειρος*, experientia doctus, *pratico*, *esperto*. *Virg.* 10. *Æn. v.* 173. Expertos belli juvenes. ¶ Item experimento probatus, cognitus, *sperimentato*. *Liv. lib.* 1. *c.* 14. Per omnia expertus, tutor etiam instruitur. *Id. l.* 3. *c.* 44. Vir expertæ virtutis. *Suet. Tib. c.* 19. Confidens ostento, sibi, ac majoribus suis in omni ducatu expertissimo.

Expes. V. Exspes.

Expetesso, vel Expetisso, is, a. 3. antique pro expeto. *Plaut. Mil.* 4. 13. Tuam expetisti pulchritudinem. *Id. Trin.* 2. 1. 4. Artem expetissim.

Expetibĭlis, le, adject. optabilis, *desiderabile*. *Tac. Ann.* 16. *c.* 21. Parum expetibilem operam præbucrat.

Expetisso. V. Expetesso.

Expetītor, oris, m. qui expetit. *Symmach. lib.* 8. *ep.* 46. Jamdudum hoc animus meus vestri expetitor efflagitat.

Expetītus, a, um, adject. valde petitus, optatus, *bramato*. *Sen. Thyest. v.* 909. Complexus mihi redde expetitos.

Expĕto, is, ivi, itum, a. 3. *desiderare*, מִכֵּר, Ger. *sich begehren*, Gall. *desirer*, *convoiter*, Hisp. *desear*, *codiciar*, *ἐπιθυμέω*, avide cupio. *Cicer.* 1. *Off.* Expetuntur autem divitiæ cum ad usus vitæ necessarios, tum ad perfruendas voluptates. *Plaut. prol. Cas.* Studiose expetere vos Plautinas fabulas. ¶ Expetere pœnas, est punire, *castigare*. *Cic. pro L. Man.* Etiamsi pœnas a Pop. Rom. ob aliquod delictum expetiverint. *Liv. l.* 26. Tanta aviditas supplicii expetendi. ¶ Item evenire, sicut *appetere* significat adventare. *Plaut. Amph.* 1. 1. 10. Ergo in servitute expetunt multa iniqua. ¶ Item recidere, *cadere*. *Id. ibid.* 1. 2. 32. Delictum suum, suamque culpam expetere in mortalem ut sinat. Et cum dat. *ibid.* 3. 2. 14. Num autem insonti mihi illius ira in hanc, & maledicta expetent. Adde *ibid.* 3. 1. 11. ¶ *Expetere ætatem*, est durare. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 23. Malo si quid benefacias, beneficium interit; bono si quid malefacias, ætatem expetit. ¶ *Expetere consilia*, est capere. *Id. Most.* 4. 1. 4. Stulta sibi expetunt consilia. ¶ *Expetere preces*, est invocare, precari. *Nepos in fragm. c.* 12. Non pudet te eorum Deorum preces expetere, quos vivos, atque præsentes relictos, atque desertos habuerat? Adde *Plaut. Rud.* 1. 2. 1.

Expiabĭlis, le, o. 3. *ἐξιλάσκετος*, purgabilis, & facilis expiatu. *Cic.* 13. *Philip. cap.* 1.

rap. 1. An sit aliquod bellum expiabile. Sed ibi *Manut. Lambin. Gruter.* exterique optimæ notæ interpretes legunt *incapiabile*.

Expiatio, f. 3. *purgazione*, כפּוּר, Ger. *reinigung*, Gall. *expiation*, Hiſp. *purgacion*, ἁγνισμὸς, purgatio. *Cic.* 1. *de Leg.* At vero ſcelerum in homines, atque impietatum nulla expiatio eſt. *Liv. l.* 9. *init.* Fœderis expiatio.

Expiator, oris, m. qui expiat, & purgat. *Ter. de Pudic. c.* 15. Impuritatis expiator.

Expiatrix, icis, f. quæ luſtrat, & expiat. *Feſt.* in voce *Piatrix*: Piatrix erat ſacerdos, quæ expiare erat ſolita, quam alii expiatricem vocant.

Expiatus, us, m. idem ac expiatio. *Tertul. adv. Valentin. c.* 13. Continet hic ordo enthymeſeos, & conjunctæ paſſionis expiatum.

Expiatus, a, um, adject. purgatus, ſacrificiis a ſcelere liberatus, καθαρθεὶς, *purgato*. *Cic. Phil.* 1. *c.* 12. Expiato ſoro, diſſipato concurſu impiorum. *Horat. l.* 2. *od.* 1. *v.* 4. Arma nondum expiatis uncta cruoribus.

Expictus, a, um, adject. pictus, *dipinto al vivo*. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 39. Motus hominum expicti.

Expilatio, f. 3. *ruberia*, בזה, Ger. *verraubung*, Gall. *pillement*, Hiſp. *robo*, συλλογὴ, actus expilandi. *Cic.* 2. *Off. c.* 21. Tanta ſublatis legibus, & judiciis expilatio, direptioque ſociorum.

Expilator, m. 3. *ladro*, *rubatore*, בּוֹז, Ger. *rauber*, Gall. *pillard*, Hiſp. *robador*, συλλήτης, fur, prædator, direptor. *Aſcon. Pæd.* Expilatores ſunt atrociores fures, qui ne pilum quidem relinquunt in corpore ſpoliatorum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 2. Cum domus hoſpitem, non expilatorem recepiſſe videatur.

Expilatus, a, um. 1. 2. part. ab expilor, *rubato*, *ſpogliato*. *Cic. pro Cluent. c.* 64. Armarium expilatum, pecunia ablata.

Expilo, as, a. 1. *rubare*, שׁלל, Ger. *ausplündern*, Gall. *piller*, Hiſp. *rubar*, συλλαμβάνω, diripio, deprædor. *Cic. in Parad.* Si ſocios ſpolias, aratrum expilas.

Expingo, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod pingo, vel cum quadam majore vi, cum *ex* augeat, *dipinger' al vivo*. *Ter. l. de cul. fam. c.* 12. Thamar ſe expinxerat, & ornaverat. *Plin l.* 35. *c.* 7. Quoniam & pericula expingimus, ne quis miretur & rogos pingi. V. Expictus.

Expinſo, is, a. 3. idem quod pinſo, contundo, tero. *Cato c.* 2. *R. R.* Spinas runcari, expinſi far, munditias fieri.

Expio, as, a. 1. *purgare*, *mondare*, *nettare*, כּפּר, Germ. *reinigen*, Gall. *expier*, Hiſp. *purgar*, ἁγνίζω, eſt purgare, & mundum, ac purum facere, a *pius*. *Cic. pro Rosc. Am.* Mari omnia, quæ violata ſunt, expiari putantur. ¶ Item placare. *Cic. in Ver.* Cereris numen iſtius ſupplicio expiari volebant. ¶ Item punire. *Cic. in Piſ. c.* 35. Tua ſcelera Dii immortales in noſtros miſtes expiaverunt. Sic *Liv. l.* 1. *c.* 26. Imperatum patri, ut filium expiaret pecunia publica. ¶ Exemplum expiationis videre eſt apud *Herodot. l.* 1.

Expiro, V. Exſpiro.

Expiſcor, aris, atus ſum, dep. 1. *indagare*, diligenter inquiro, indago. *Cic Fam. 9. ep.* 19. Neſcis me ab illo omnia expiſcatum? *Ter. Phorm.* 2. 3. 35. Proinde expiſcare, quaſi non noris.

Explanabilis, le, adject. explanatus, diſtincte prolatus, *intelligibile*. *Sen. l.* 1 *de ira, c.* 3. Vox eſt quidem, ſed non explanabilis, & perturbata, & inefficax.

Explanate, adv. *chiaramente*, *apertamente*, באר, Ger. *klerlich*, Gall. *clairement*. Hiſp. *claramente*, σαφῶς, aperte. *Cic. in Or. c.* 33. Et cum explanatius, tum etiam uberius. *Gell. l.* 16. *c.* 8. Explanate ſcriptum.

Explanatio, f. 3. *dichiarazione*, כפּשׁר, Germ. *erklärung*, Gall. *expoſition*, Hiſp. *explicacion*, ἑρμηνεία, explicatio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 51. Item igitur ſomniis, vaticinationibus, oraculis explanationes adhibitæ ſunt interpretum. ¶ Speciatim explanatio eſt virtus orationis. *Auct. ad Heren. l.* 4. Explanatio eſt, quæ reddat apertam, & dilucidam orationem.

Explanator, oris, m. 3. *interprete*, *dichiaratore*, מכרא, Germ. *auſleger*, Gall. *expoſiteur*, Hiſp. *declarador*, ἐκθέτης, qui interpretatur, & exponit. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 51. Sunt enim explanatores, ut Grammatici Poetarum.

Explanatorius, a, um, adject. qui explanat, *dichiaratorio*. *Cal. Aurel. Tard.* 3. *c.* 1. Liber explanatorius Aphoriſmorum Hippocratis.

Explanatus, a, um, adject. *ſpiegato*, *chiaro*, ut explanata vocum impreſſio, *Cic. l. Acad. c.* 5. ¶ Item expanſus. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Explanatus in denos pedes cortex.

Explano, as, avi, atum, a. 1. *ſpianare*, יצע, נבה, Ger. *ebnen*, Gall. *applanir*, Hiſp. *allanar*, κατασκάπτω, planum facio. Translate eſt explicare illuſtrare, exponere. *Cic.* 1. *Off.* Qualis differentia ſit honeſti, & decori, facilius intelligi, quam explanari poteſt. ¶ Explanare verba, apud *Plin. in Paneg.* eſt diſtincte pronunciare.

Explanto, as, a. 1. *ſpiantare*, ἀναρίζω, plantas evello. *Col. l.* 4. *c.* 14. Ne ventis explantentur.

Explaudo, is, ſi, ſum, idem quod plaudo, ut explaudere alas, ſimul collidere, & ſtrepitum facere. *Lucret. l.* 4. *v.* 711. Quin etiam gallum noctem explaudentibus alis Auroram clara conſuetum voce vocare. ¶ Item explodere. *Auſon. in 7. Sapient. in Thalete*. Pars plaudite, pars offenſi explaudite.

Explebilis, le, o. 3. *ſaziabile*, quod expleri poteſt. *Cic. 4. Tuſc. c.* 9. Indigentia libido explebilis. Alii leg. *Inexplebilis*.

Explementum, n. 2. idem ac expletio. *Sen. epiſt.* 111. Si ſcieris, cacumina arborum explementum eſſe ventris. *Plaut. Stich.* 1. 3. 19. (*al.* 3. 1. 19.) Inanimentis explementum quærito.

Explendeſco. V. Exſplendeſco.

Explēno, is, a. 2. expleo, a pleo, apud vet. *Feſt.*

Explĕo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, מלא, Germ. *erfüllen*, Gall. *remplir*, Hiſp. *llenar*, πλησμονὴν, perfecte impleo, a *pleo*. *Cic. in Orat.* Neque interciens verba, quaſi rimas expleat. ¶ Eſt item ſatiare. *Cic. de Or.* Quorum crudelitas noſtro ſanguine non poteſt expleri. ¶ Item complere, perficere. *Cic.* 3. *Off.* Hanc igitur partem relictam explebimus. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Explere annos ducentos. ¶ Item conſolari. *Ter. Heaut.* Hem tot mei ſolius ſoliciti ſunt cauſa, ut me unum expleant. ¶ Item exonerare. Nam *ex* quandoque privativum eſt. *Ennius apud Serv.* Navibus explebant ſe ſe, terraique replebant. ¶ *Explere animum*, interdum eſt animo ſatisfacere. *Ter. And.* Sivi, animum ut expleret ſuum. ¶ Interdum curis exonerare. *Ter. Hec.* 5. 1. Exple animum, teque hoc crimine expedi. *Donat.* ¶ Explere munus ſuum, *compire il ſuo obbligo*. *Cic. de Prov. Conſ.* ¶ Explere conſilium, *mettre in pratica il ſuo diſegno*. *Caſ. l.* 1. *B. C.* ¶ Explere ſupremum diem, *finir la vita*. *Tac. Ann.* 1. *c.* 6. Explere condemnationem, eſt complere numerum judicum, qui requiritur ad aliquem condemnandum. *Cic. pro Cæcin. c.* 10. Non ad cognoſcendam cauſam, ſed ad condemnationem explendam præſto fuiſſe. Sic explere Tribus, h. e. omnia Tribus ſuffragia obtinere. V. Tribus. Sic explere centurias. *Liv. l.* 37. *ad fin.* ¶ *Explere damnum*, pro reficere, *riſarcire*. *Liv. l.* 3. *c.* 67. ¶ Explere laborem, pro perferre. *Vellej. l.* 2. *c.* 23. Plurimo circa Pirzi portus munitiones labore expleto.

Expletio, onis, f. 3. *empimento*, ἀναπλήρωσις, impletio, ſatietas. *Cic.* 5. *Fin. c.* 14. In eaque expletione naturæ ſummi boni ſidem conſiſtere.

Expletus, a, um, adject. *pieno*, *ſazio*, *compito*, πλήρης, ἀναπεπλησμένος. *Virg.* 3. *Æn. v.* 630. Expletus dapibus. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 15. Flendi expleta voluptas. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 13. Perfectus, expletusque omnibus ſuis numeris, & partibus. *Lucret. l.* 6. *v.* 1201. Sanguis expletis naribus ibat. *Stat. Achil. l.* 1. *v.* 291. Finis expletus pudoris. h. e. anni virginitatis finiti.

Explicabilis, le, o. 3. quod explicari poteſt. *Plin. l.* 4. *c.* 13. Haud explicabili menſura.

Explicabiliter, adv. q. d. explicabili ratione. Refert *Diomed. Grammat. l.* 1. *de Adverb.*

Explicāte, adverb. *chiaramente*, *apertamente*, ἐναργῶς, clare, & aperte. *Cic.* 3. *de Or. c.* 14. Qui diſtincte, qui explicate, qui abundanter & rebus, & verbis dicunt.

Explicatio, f. 3. *ſpiegamento*, ביאר, Ger. *erklerung*, Gall. *explication*, Hiſp. *explicacion*, ἀνάπτυξις, actus explicandi. *Cic.* 1. *de Div. c.* 36. Sed eſt quaſi rudenzis explicatio. ¶ Translate ſumitur pro declaratione, *ſpiegazione*. *Cic.* 3. *de Fin.* Multumque ad ea, quæ quærimus, explicatio tua iſta profecerit.

Explicator, m. 3. *interprete*, *dichiaratore*, מבאר, Ger. *erklerer*, Gall. *qui explique*, Hiſp. *explicador*, qui aliquid explicat. *Cic. l.* 2. *Inv. c.* 2. Sed ita, ut rerum explicator prudens, ſeverus, gravis.

Explicatrix, f. 3. quæ explicat. *Cic.* 1. *Acad. c.* 8. Huic quaſi ex altera parte oratoria vis dicendi adhibebatur, explicatrix orationis perpetuæ.

Explicatus, us, m. 4. idem ac explicatio. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio. *Cic. l.* 3. *nat. Deor. c.* 39. Quam eſſet obſcura, & quam difficiles explicatus haberet.

Explicatus, a, um, adject. ἀνεπτυγμένος, expanſus. *Cic. Agrar.* 2. Planiſſimo loco explicatæ urbs. ¶ Translate ſumitur pro explanato, facili. *Cic. pro Planc. c.* 2. Facilis, & explicata cauſa. *Id. Acad. l.* 1. *c.* 2. Philoſophia diligentiſſime græcis literis explicata. *Senec. de Tranquil. c.* 3. Ex gravi & longa valetudine explicati. h. e. liberati. ¶ Explicatæ rationes, explicata negotia, h. e. expedita, *negozj*, *o conti liquidi*, *e facili da sbrigare*. *Cic. Att. l.* 16. & alibi. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 7. Salutares te mihi miſiſſe literas, quibus nihil poteſt eſſe explicatius, nihil perfectius.

Explicit, h. e. definit, completus eſt, *finiſce*, *è finito*. Frequens eſt vox in fine librorum præſertim manu ſcriptorum, ut *Explicit liber*, *Explicit feliciter* &c. Videtur autem eſſe ab *explico*, quod ſignificat etiam ad finem adducere, complere. Hinc *du Freſn. in Gloſſar.* notat, elegantioris notæ codices adſcriptum ferre *Explicitus eſt liber* &c. Qua ratione *Oroſius in fi. l.* 7. appoſuit *Explicui*, *adjuvante Chriſto*, &c. *Hieron. epiſt.* 138. *ad Marcel.* Solemus, completis opuſculis, ad diſtinctionem rei alterius ſequentis, medium interponere *Explicit*, aut *Feliciter*, aut aliquid iſtiuſmodi.

Explicitus, o. 1. 2. *dichiarato*, partic. ab explicor. *Cic. Att. l.* 9. Quanquam a te ejus quoque rei juſta defenſio eſt explicita. ¶ Interdum ponitur pro abſoluto, *finito*, *compito*. *Mart. l.* 14. *ep.* 1. Verſibus explicitum eſt omne duobus opus. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 75. His explicitis rebus. h. e. expeditis, peractis. *Id. l.* 1. *B. C. c.* 78. Ex propoſitis conſiliis explicitius videbatur Herdam reverti. h. e. facilius, expeditius.

Explico, as, avi, atum, & cui, citum, a. 1. *ſpiegare*, *diſtendere*, באר, Ger. *erklären*, Gall. *expliquer*, Hiſp. *explicar*, ἐκτείνω, extendo, aperio, & proprie de iis rebus dicitur, quæ plicis involutæ ſunt, ut Explicare veſtem, velum, plagas, alas, literas, epiſtolam, volumen, frondes, &c. *Cic.* 1. *de Or.* Non explicata veſte, neque propoſito argento. *Id. pro Roſc. Am.* Explicet ſuum volumen illud. ¶ Translate *Cic.* 1. *de Or.* Ut Craſſus hæc, quæ coarctavit, & peranguſte retexit in oratione ſua, dilatet nobis, atque explicet. ¶ Hinc Explicare aciem, five ordines, five agmen, per metaphoram, dicuntur Imperatores, cum milites ſuos in patentem locum exponunt ad concertationem ineundam. *Liv. l.* 4. Sed ad explicandas utrinque acies ſatis amplam habebant. ¶ Item explanare, ſeu illuſtrare. *Cic. Att. l.* 13. Ut eos dies conſumam in Philoſophia explicanda. ¶ Item rem aliquam expedire, & facilioremreddere. *Cæſ.* 2. *B. G.* Quas ibi explicandæ rei frumentariæ cauſa relictas ſuperiore commentario demonſtravimus. Sic apud JCtos *explicare actionem*, *pecuniam*, eſt, curare, ut præſto ſit, & expedita. Quo pertinet illud *Cic. ad Att.* 13. 2. Si Faberius nobis nomen illud explicat, *ſe strova modo di pagarce*. *Id. ibid.* Si Faberianum explicas. h. e. ſi pecuniam mihi expedis a Faberio debitam. ¶ Item exprimere, enarrare, exponere. *Cic. Att. l.* 10. Meas cogitationes omnes explicavi tibi ſuperioribus literis. *Id. de Un.* Hæc ſi verbis explicare conemur, fruſtra laboremus. *Vitr. l.* 10. *c.* 22. De ſcorpionibus & catapultis, a quibus eſſent inventa, & quemadmodum fieri deberent, explicui. ¶ Item expedire, liberare. *Cic. pro Cæ.* Qui ſe nunquam protecto, ſi in iſtum locum proceſſerint, explicabunt. Sic explicari morbo dicuntur, qui liberantur. V. *Explicatus*. ¶ Item abſolvere, perficere, *condurr' a fine*, *sbrigare*. *Flor. l.* 1. *c.* 17. Fabius periculoſiſſimum bellum ſine periculo explicavit. V. *Explicitus*. ¶ *Sept. Theb.* 1. late nitebant Atria congeſtos ſatis explicitura clientes. h. e. facile admiſura. ¶ *Mart. al. l.* 1. *ep.* 56. Ante locum plenas expliciſſe plagas.

Explōdo, dis, ſi, ſum, a. 3. *cacciare*, Germ. *mittenem gutelf ausſtreiben*, *oder vertreiben*, Gall. *huer*, & *hiſſer*, Hiſp. *pasar*, *echar con eſtruendo*, ἐκβράττω, eſt excutere, cum ſono ejicere, ac ſpeciatim reni, quæ non placuit, clamore, & geſtu, ac ſtrepitu damnare. *Cic.* 3. *de Or. c.* 61. At Æſopum, ſi paulum irraucuerit, explodi video. ¶ Translate *Cic.* 2. *de Div.* Sed hoc genus divinationis vita jam communis explodit. *Senec. de conſol. ad Marc. c.* 10. Ne in arenam quidem, aut litus explodet.

Exploranter, adverb. explorate, explorando. *Ammian. l.* 16. *c.* 6. Exploranter curabat.

Explorate, adv. *certamente*, manifeſte, plane. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Hæc ita ſentio, judico, & ad te explorate ſcribo. *Id. Fam. 6. ep.* 1. Exploratius promittere. *Ammian. l.* 18. *c.* 15. Miſſus ego, exploratius noſcendi gratia, quæ gerebantur.

Exploratio, onis, f. inquiſitio, vel probatio, ut adulterii exploratio. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 2.

Explorator, m. 3. *ſpia*, κατάσκοπος, qui explorat. *Plin. l.* 16. *c.* 9. Scribit in recenti ad duces exploratos. *Silius l.* 16. *v.* 80 prænuntius affert explorator equeſ.

Exploratorius, a, um, adject. ad explorandum pertinens. *Sueton. Calig. c.* 45. Coronas diſtinctas ſolis, ac lunæ ſiderumque ſpecies, exploratorias appellavit.

Explōratus, o. 1. 2. *certo*, *manifeſto*, ברור, Germ. *erkundiget*, Gall. *certain*, *aſſuré*, Hiſp. *cierto*, *no dudoſo*, πρόδηλος, prorſus cognitus, & perſpectus, manifeſtus, certus, adject. *Cic. ad Ap.* Quam ut exploratam ſpem ſa . . . offenderem. ¶ Exploratum habeo, vel Exploratum mihi eſt, idem valet, ac certo ſcio. *Cic. Att.* Cæſarem hoc idem probaturum, exploratum habeo. *Id. de Sen.* Quis eſt tam ſtultus, cui ſit exploratum, . . . ad veſperam utique eſſe victurum? ¶ Comparat. exploratior, ſup. exploratiſſimus. *Cic. Att.* Quis exploratius, quam illius animus in Reipub.? *Id. poſt reditu. c.* 6. Cum mihi eſſet exploratiſſimum, P. Lentulum Conſulem futurum. ¶ *Cic. l.* 3. *Att. ep.* 17. Litteræ explorate a timore. h. e. quæ omnem timorem auferunt. ¶ *Ante explorato*, h. e. rebus prius exploratis. *Liv. l.* 23. *c.* 42.

Explōro, as, avi, atum, a. 1. *gridare*, κραυγάζω, exclamo. *Lar.* Gemit, exp . . . rat, turbam omnem concitat. *Feſtus*: Explorare antiqui pro exclamare uſi ſunt. ¶ Sæpius uſurpatur pro inquirere ad cognoſcendum, *indagare*, *cercare*, *cercare*. *Cic. Att. l.* 7. Ut quid agatur, quid poteris, explores. *Virg.* 1. *Æn.* Exire, locoſque explorare novos. *Liv. l.* 3 Explorare iter. ¶ Item periculum facere, experiri. *Col. l.* 1. *c.* 8. Bonitatem panis explorare ſolita. *Virg.* 1. *Georg. v.* 175. Suſpenſa focis explorat robora fumus. h. e. probet, an ſint optima; quod ex eo noſcitur, ſi fumo ſiccata rimas non contrahant.

Explosio, onis, f. actus explodendi. *il cacciare*, *o rigettare*. *Calum . . . Fir. l.* 8. *Fam. ep.* 11. Multa tranſi, in primis ludorum exploſiones, tumultus &c.

Explōſus, a, um, adject. *ſcacciato*, *rigettato*. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 8. Exploſæ, ejectæque ſententiæ.

Expolio, as, V. Exſpolio.

Expollo, is, ivi, itum, a. 4. *polire*, *adornare*, חרם, Ger. *zieren*. Gall. *polir*, *accourrer*, Hiſp. *pulir mucho*, ἐπιμελῶς κοσμέω, perfecte polio, extremam manum impono, exorno. *Cic.* 2. *de Inv.* Nihil ſimplici in genere omni ex parte perfectum natura expolivit. *Id.* 3. *de Orat. c.* 34. Doctrinis aliquem expolire. ¶ Proprie *Plin. l.* 34. *c.* 4. Expolire unguium ſcabritias.

Expolitio, f. 3. *ἐπεξεργασία*, exornatio, perfectio, *ornamento*, *ultima perfezione*, *o compimento*. *Cic. l.* 1. *Inven. c.* 40. Expolitio orationis. *Vitruv. l.* 6. *c.* 2. Expolitiones ædificiorum. ¶ Eſt etiam ſchema rhetoricum, ideſt explicatio, & variatio ejuſdem ſententiæ verbis commutatis. V. *Auct. ad Heren l.* 4.

Expolitus, a, um, adject. *forbito*, *polito*, *compito*, ἐπηκριβωμένος, ἐπεξεργασμένος, perfectus, exornatus, completus. *Catul. carm.* 1. Libellus pumice expolit . . . *Id. carm.* 40. Deus expolitior. *Cic. in Orat.* Pictum, atque expolitum orationis genus. *Scipio* apud *Gel. l.* 2. *c.* 20. Ubi villas expoliſſimas vidiſſet.

Expō-

Expōno, nis, sui, situm, 2. 3. *mettere fuori*, פרש, Ger. *aussliegen*, Gall. *exposer*, Hisp. *exponer*, ἐκτίθημι, est emittere, & quasi extra ponere, ab ex, & pono. *Cic. 6. Ver.* Exponit ea, quibus abundabat, plurima, ac pulcherrima vasa argentea. *Col. l. 12. c. 28.* Exponere in sole fœnum, ut ficcescat. ¶ Significat etiam abjicere, a se removere. Hinc exponere filios dicebantur parentes, qui eos educare nollent, nec tanquam filios habere. *Liv. l. 1. c. 4.* In proxima alluvie pueros exponunt. *Suetou. Claud. c. 27.* Claudium exponi ad matris januam, & nudam justit abjici. ¶ Exponere etiam dicuntur nautæ, cum aliquem e navi dimittunt, *sbarcare*. *Nepos Themist. c. 8.* Inde Ephesum pervenit, ibidemque Themistoclem exposuit. Frequentissimus est hujus verbi usus, cum pro referre, & explicare usurpatur, *esporre, raccontare*. *Cic. de Amic. c. 1.* De re aliqua exponere sermonem. *Liv. l. 30. c. 17.* Exponere omnia ordine. Sic memoriter exponere, vel ex memoria, *recitar a mente*. *Cic. Catil. 3. c. 6. & l. 4. Fin. in princip.* ¶ Significat etiam subjicere. *Cic. Ver. 3.* tibi omnis expolita esset ad prædandum Pamphylia. ¶ *Cubito exponere*, est cubito dejicere, prosternere. *Plaut. Cas. 4. 4. 27.* Ut valentula est! pene expolivit cubito. *Id. Truc. 3. 1. 14.* Istos amatios hoc ictu exponam, atque omnes ejiciam foras. In priore exemplo notandum est præterit. *expolivit*, quod sæpe legitur apud Plautum, & alios in hoc verbo, & ejus compositis. V. *Depono*.

Expopulatio, f. 3. populatio, *saccheggio*. *Col. l. 3. c. 2.* Quarum vocabulo propter hanc expopulationem cognominantur.

Exporgo, is, a. 3. idem ac exporrigo, per sync. *Ter. Adel. 5. 3. 53.* Da te mihi hodie, exporge frontem.

Exporrectus, a, um, adject. idem fere quod Experrectus. Nam ita leg. nonnulli apud Fest. verba quæ supra retulimus in *Expergitus*. Dicitur autem a porrigendo se, quod facimus recentes a somno. Hinc *Prudent. Hamartig. v. 856.* Illic purpureo latus exporrecta cubili. h. e. prostrata, *distesa*. V. Exportigo.

Exporrigo, is, porrexi, ectum, 2. 3. *porgere, stendere*, נטה, Ger. *ausstrecken*, Gall. *etendre, donner*, ὑπτιάζειν, extendo. Festus derivat a *porro*, & *ago*. *Pomp. Mela lib. 1. c. ult.* Hinc orti montes longe se jugo exporrigunt. *Senec. de vit. beat. c. 9.* Quid in tanta temporum fuga mensis tibi, & annos, & longam seriem exporrigis? ¶ *Exporrigere frontem*, est hilarescere, *far' allegro*, cui opponitur contrahere. V. Exporgo.

Exportatio, f. 3. *esportazione*, משאה, Germ. *ausstragung*, Gall. *transport*, Hisp. *tragia*, ἐξαγωγὴ, actus exportandi. *Cic. 2. Off. c. 3.* Jam vero earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, & earum, quibus egeremus, invectio certe nulla esset. ¶ Interdum sumitur pro exilio. *Sen. de tranquil. vite.* Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, & loca patritia comitentur & sordes, & exportatio.

Exporto, as, a. 1. *portar fuora*, נהל, Ger. *ausstragen*, Gall. *transporter, porter dehors*, Hisp. *traginar*, ἐκφέρω, extra porto, aufero. *Cic. 6. Ver. c. 10.* Per istos, quæ volebat, in navem clam imponenda, occulte exportanda, curabat. *Id. pro Plac. c. 18.* Cum frumentum quotannis ex Italia, atque ex omnibus provinciis exportaretur.

Expōsco, is, expoposci, 2. 3. *domandar con instanza*, שאל, Germ. *heftig begehren*, Gall. *demander instamment*, Hisp. *cedir con instancia*, ἐξαιτέω, enixe peto. *Cic. pro Mil.* Misericordiam ipse non implorat, ego autem repugnante hoc & imploro, & expōsco. *Liv. l. 1. c. 16.* Exposcere precibus pacem. *Id. l. 7. c. 40.* Quod deos immortales inter nuncupanda vota expoposci. ¶ Aliquando significat ad pœnam poscere. *Nepos Themist. c. 8.* Cum ab Athenienſibus expoſceretur publice, supplicem non prodidit.

Exposĭte, adverb. explanate, explicate. *Gel. l. 3. c. 2.* Non expolite, & aperte ostendere.

Expositio, onis, f. *esposizione*, פרשה, Ger. *ausslegung*, Gall. *exposition*, Hisp. *declaracion, exposicion*, ἔκθεσις, actus exponendi, explicatio. *Auct. ad Her. l. 1.* Narratio defensoris brevem, & simplicem expositionem habere debet. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Expositio sententiæ suæ.

Expositĭtius, a, um, adject. expositus, abjectus, ut exposititia duella. *Plaut. Cas. Prol. v. 79.*

Expositus, o. 1. 2. *esposto*, ἐκτεθεὶς, adject. *Cæs. lib. 5. cap. 28.* Expositus oculis. *Cic. pro Rosc. Amer. cap. 12.* Expositus ante oculos. *Id. in Partition.* Vita innocentium ingeniis criminoſorum hominum expolita. *Id. 3. Ver.* Provincia ad prædandum expolita. ¶ Item explicatus. *Id. pro Cluent.* Dicta, expolita, & demonstrata omnia. ¶ Interdum sumitur pro affabili, humano, quasi qui omnibus obvius, *affabile, cortese, benigno*. *Plin. lib. 1. ep. 10.* Amari ab eo laboravi; etsi non erat laborandum: est enim obvius, & expositus, plenusque humanitate. *Stat. lib. 5. silv. 3. v. 246.* expositi mores. ¶ *Expostus* per syncopen. *Virg. 10. Æn. v. 694.* Obvia ventorum furiis, expostaque Ponto.

Expostulatio, f. 3. querela, תרועה, Germ. *verwetfung*, Gall. *requête*, Hispan. *quexa, demanda*, ἐξαίτησις, actus expostulandi, ac speciatim querela adversus illum ipsum, qui peccaverit. *Cic. ad Q. Fr. lib. 2. ep. 1.* Fuere nonulli aculei in C. Cæsarem, contumeliæ in Gellium, expostulationes cum absente Pompejo.

Expostŭlatus, us, ui, m. *lamento*, expostulatio. *Symmach. l. 9. ep. 13.* Expostulatibus modum facere.

Expostŭlo, as, a. 1. *domandare con instanza*, נקש, Germ. *ausfordern*, Gall. *requerir, prier*, Hisp. *demandar, pedir con instancia*, ἐξαιτέω, vehementer peto. *Cic. pro Sex. Rosc.* Vix medius fidius, tu Fanni, hoc a Ballione expostulare auderes. *Tacit. l. 4. hist. c. 73.* Expostulare aliquem ad supplicium. ¶ Item conqueror cum eo ipso, qui fecit injuriam, *lamentarsi*, cum abl. personæ, & præp. *cum*, & interdum alio abl. rei, & præp. *de*. *Cic. Metel. Cel. l. 5. Fam. ep. 2.* Qui nihil tecum de his rebus expostulem. ¶ Reperitur etiam cum acc. rei. *Terent. And. 4. 1. 15.* Adeam ne, & cum eo injuriam hanc expostulem.

Expōtus, o. 1. 2. epotus, apud vet. *Plaut. Trin. 2. 4. 3.* Comesum, expotum, exutum, elotum in balneis.

Expresse, adv. *manifestamente*, Germ. *ausstrucklich*, Gall. *expressement*, Hisp. *espressamente, ἐναργῶς*, manifeste. *Plin. epist. 14. l. 2.* Ut mihi Attilius noster expresse dixisse videatur. *Col. l. 11. c. 1.* Expressius significare.

Expressim, adv. expresse. *Paul. JCtus l. 98. Dig. de solut. & liberat. §. 5.* Si hoc ipsum expressim agebatur.

Expressio, f. 3. *espressione, colatura*, ἐκπιεσμὸς, actus exprimendi. *Pallad. Junio. c. 7.* Nobilius mel erit, quod ante expressionem secundam, velut sponte profluxerit. ¶ *Vitruv. l. 8. c. 7.* expressiones vocat loca eminentia. & *l. 4. c. 4.* eminentes expressiones dicit in lapidibus. Ital. *rilievi*. V. *Exprimo*.

Expressor, oris, m. qui exprimit, & extrahit. *Tertul. Apol. c. 46.* Veritatis integrator, & expressor.

Expressus, us, ui, m. *Vitruv. l. 8. c. 7.* expressum vocat violentum aquarum ascensum per fistulas. Ejus verba sunt: Ita per fistulas plumbeas aquam qui ducent, his rationibus bellissime poterunt efficere & decursus, & circumductiones, & ventres, & expressus.

Expressus, a, um, adject. *espresso, manifesto*, δῆλος, manifestus, apertus. *Cic. 3. Offic. c. 17.* Nos veri juris, germanæque justitiæ solidam & expressam effigiem nullam tenemus. *Id. Lentulo in Fam. ep.* Hæc profecto, vides, quanto expressiora, & illustriora futura sint. ¶ Significat etiam extractum vi, extortum, *cavato a forza*. *Liv. l. 8. c. 2.* Deditio necessitate expressa. *Cicer. de Divin. l. 2. c. 19.* Nubium conflictu ardor expressus.

Exprimo, is, essi, essum, 2. 3. *spremere*, כצה, Ger. *ausstrucken*, Gall. *exprimer, ispreindre*, Hisp. *exprimir*, ἐκπιέζω, premendo extraho, & elicio. *Plin. l. 28. c. 9.* Liquatæ per lintea exprimuntur. ¶ Translate est extorquere, vi impetrare, & auferre. *Cic. in Ver.* Postquam ille exprimere ab egentibus nihil ulla vi potuit. *Id. Ver. 5.* Expressi, ut negaret. *Plin. l. 4. ep. 7.* Exprimere risum alicui. ¶ Item effingere, imitari. *Cic. Aur. l. 8.* Quanta vis illius viri, quem nostris libris satis diligenter expressimus. ¶ Item eloqui, exponere. *Plin. in Epist.* Illud parum expressisti. *Cic. pro Rosc. Com.* Expressæ sunt enim ex uniuscujusque damno, incommodo, calamitate, injuria publice a Prætore formulæ. *Id. 1. Divin.* Exprimere aliquid verbibus. *Idem 4. Acad.* Verbum e verbo exprimere. *tradurre a parola per parola*. ¶ Interdum significat extollere, elevare, cui contrarium est *deprimere*. *Cæs. l. 7. B. G. c. 22.* Nostrarum turrium altitudinem, quantum has quotidianus agger expresserat, commissis suarum turrium malis adæquabant. *Vitruv.* etiam *l. 8. c. 7.* exprimere aquam in altitudinem summi clivi, dixit. h. e. in altum ducere, & ad ascendendum cogere.

Exprobratio, f. 3. *rinfacciamento*, נדוחה, Ger. *vorwurfung*, Gall. *reproche*, Hisp. *vituperio, oviedo*, actus exprobrandi. *Ter. Andr. 1. 1. 17.* Ista hæc commoratio quasi exprobratio est immemoris beneficii.

Exprobrator, oris, m. qui exprobrat, *chi rinfaccia*. *Senec. l. 1. Benef. c. 1.* Exprobratores, & exactores. Et *Controv. 21.* Oderant me patres, quasi exprobratorem.

Exprobrātrix, icis, f. ab exprobrator. *Senec. l. 7. Benef. c. 22.* Ut hæc nimia, & exprobratrix memoria subsideret, oblivisci eum qui dedit, jussimus.

Exprōbro, as, avi, atum, a. 1. *rimproverare, rinfacciare*, נדף, Ger. *vorwurfen*, Gall. *reprocher*, Hisp. *vituperar, oviedar*, ὀνειδίζω, quæ aliis præstiti, commemorans objicio, seu impropero. *Cic. de Amic. c. 20.* Odiosum genus hominum officia exprobrantium. ¶ Sumitur tamen pro qualemcumque culpam objicere. *Ovid. l. 12. Met.* Trepidoque fugam exprobravit amico.

Expromissor, in. 3. fidejussor, sponsor, *ficurtà*. *Pomp. de verb. oblig. l. 5.* Satis acceptio est stipulatio, quæ ita obligat promissorem, ut expromissores quoque ab eo petantur.

Expromitto, is, a. 3. *promettere per altri*, קרב, Ger. *verbirgen*, Gall. *plager*, Hisp. *fiar*, pro aliquo promitto, fidejubeo. *Ulp. de jur. dot.* Debitor mulieris jussu ejus pecuniam viro suo expromisit.

Exprōmo, is, ompsi, omptum, vel omtum, a. 3. *trar fuori, produrre*, הוציא, Germ. *ausnemmen*, Gall. *tirer, produire, mettre hors*, Hisp. *sacar fuera*, προφέρω, extra promo, effero, educo. *Plaut. Mil. 3. 2. 18.* Neque equidem heminas octo expompsi in urceum. ¶ Translate est dicere, enuntiare. *Cic. 4. Acad.* Expromam primum illa invidiosa. *Liv. l. 29. c. 1.* Expromerent, quid sentirent.

Expromptus, o. 1. 2. in medium prolatus, *cavato fuori*. *Ter. And. 4. 3. 8.* Nunc opus est tua mihi ad hanc rem exprompta memoria.

Exproperātus, a, um, valde properatus. *Gruter. Inscript. p. 669. n. 10.* in veteri epitaph. Hic Aquilæ cineres miserabilis urna sepultos Contegit, & satis exproperata nimis Occidit &c.

Exproximus, i, m. qui Proximatus dignitate functus est. *Lag. unic. Cod. de magist. fac. scrin.*

Expudorātus, a, um, adject. qui omnem pudorem exuit, *sfrontato*. *Petron. Fragm. Tragur.* Habet frontem expudoratam.

Expugnabilis, le, o. 3. *espugnabile*, ἁλωτὸς, quod expugnari potest. *Stat. 4. Theb.* Et nullo ruis expugnabilis astro.

Expugnans, antis, adject. o. qui expugnat. *Ovid. 14. Met. v. 21.* Sive expugnantior herba est. h. e. efficacior.

Expugnatio, onis, f. ἐκπολιόρκησις, actus expugnandi, *espugnazione*. *Cic. pro L. Man.* Ut ipsorum adventus in urbes sociorum non multum ab hostili expugnatione differant.

Expugnātor, m. 3. πολιορκητὴς, qui expugnat. *Cic. 3. Ver. c. 3.* Expugnator pudicitiæ. Et *l. 1. Inv. c. 50.* Urbium expugnator.

Expugnātus, a, um, adject. *espugnato*, ἑαλὼς, ut Expugnata mœnia. *Lucret. l. 2. v. 1144.* Mens expugnata fatiscit. *Stat. Theb. 4. v. 187.*

Expugno, as, a. 1. *vincer in battaglia*, לרב, Germ. *bestreitten*, Gall. *gaigner, vaincre, prendre*, Hisp. *tomar, ocupar*, κρατεῖν ἐκπολιορκέω, pugnando capio, & evinco. *Cæs. 2. B. G.* Id ex itinere oppugnare conatus expugnare non potuit. ¶ Translate est vi extorquere, exprimere. *Cic. 4. Ver.* Quibus allegationibus illam sibi legationem expugnavit? ¶ Illa quoque translata sunt; Expugnare fortunas alicujus, *tendere per forza padrone*. *Cic. pro Cluent.* Expugnare alicujus pertinaciam, apud *Liv. l. 37.* Expugnare propositum alicujus postulatione frequenti. *Colum. l. 10. in præfat.* &c. ¶ *Expugnassere*, pro expugnaturum esse. *Plaut. Amph. 1. 1. 54.* Sin aliter fient animati, se se summa vi oppidum expugnassere.

Expulsātus, a, um, adject. pulsatus, vexatus, afflictus. *Ammian. l. 23. c. 6.* Selencia per duces expulsata.

Expulsim, adv. *cacciando*, antiqui dixerunt pro expellendo, ut cæsim pro cædendo. *Var. apud Non. c. 2. n. 281.* Videbis pueros pila expulsim ludere.

Expulsio, onis, f. 3. actus expellendi, *espulsione*, ἔκθεσις. *Cicer. in Parad.* Qui expulsiones vicinorum, qui latrocinia in agris, &c.

Expulso, as, a. 1. frequenter pulsando excutio, freq. ab *expello*. *Martial. l. 14. ep. 46.* Si me nobilibus scis expulsare sinistris.

Expulsor, oris, m. *scacciatore*, qui expellit. *Cic. pro Quinct. c. 8.* Iste homo acerrimus bonorum possessor, expulsor, ereptor, annum, & sex menses nihil petit.

Expulsus, a, um, adject. *scacciato*. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Expulsa, atque exturbata filia. *Virg. 1. Æn. v. 614.* Finibus expulsus patrius.

Expultrix, icis, f. *discacciatrice*, quæ expellit. *Cicer. 5. Tusc. c. 2.* O vitæ Philosophia dux, o virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum.

Expumico, a. 1. pumice polio. *Tertul. adv. Prax. c. 16.* Ab omnibus injuriis passionis expumicat.

Expūmo. V. Exspumo.

Expunctĭo, onis, f. actus expungendi, & expellendi. *Tertul. adv. Prax. c. 16.* Operæ meæ expunctio.

Expunctor, oris, m. qui expungit, & delet, διαιρέτης. *Tert. de Orat. c. 1.* Expunctor totius retro vetustatis.

Expunctus, a, um, adject. deletus, amotus, expulsus, *cancellato, rimosso*. *Plaut. Curc. 4. 4. 27.* Miles pulcre centuriatus expuncto in manipulo.

Expungo, is, nxi, nctum, a. 3. *cancellare*, מחה, Ger. *auffthun*, Gall. *effacer, effer*, Hisp. *raer*, ἐξαλείφω, quod scriptum est, deleo. Hinc judices dicuntur expungi, quando amoventur a judicando, veluti eraſi ex albo judicum: id. enim fiebat punctis circumscriptis. *Plaut. Cist. 1. 3. 41.* Volo persolvere, ut expungatur nomen, nequid debeam. ¶ Translate est extrudere, expellere, loco movere. *Pers. sat. 2.* Pupillumve utinam, quem proximus hæres impello, expungam. ¶ Expungere rationes, est ultimam manum eis imponere. *Hermog. leg. 13. de diverf. temp. præscr.* Reipublicæ rationes subscriptæ, & expunctæ. ¶ Apud *Plaut. Amph. Di expleam fidem*, v. 27. expungere gloriam partam, est auferre. ¶ Expungere milites, apud *Tertul. de Cor. Mil. in princ.* Proxime facta est liberalitas præstantissimorum Imperatorum: expungebantur milites laureati. h. e. donabantur ab Imperatoribus milites; eorum autem nomina, qui donativum accepissent, notabantur, ne bis quis acciperet. Atque hoc sensu sæpe usum ipsum hunc Auctorem, notant ibi Interpretes. Sic apud *Sueton. Claud. c. 15.* Decurias judicum expungere, est discutere & ordinare, qui retinendi essent, quive dimittendi, ducta metaphora ab expungendis rationibus.

Expŭo. V. Exspuo.

Expurgatio, onis, f. actus expurgandi, *lo spurgare*. *Plaut. Amph. 3. 3. 10.* Habui expurgationem, facta pax est: h. e. excusationem. V. *Expurgo*.

Expurgo, as, avi, atum, a. 1. perfecte purgo, *spurgare, purgarsi*. *Plaut. Capt. 3. 4. 87.* Sed hoc primum me expurgare tibi volo.

Exputātus, a, um, *tagliato*, putatus, resectus. *Colum. 11. c. 2.* Exputatos palos acuere.

Expu-

Exputesco, is, n. 3. *putescere*, putorem emitto. *Plaut. Curcul.* 2. 1. 26.

Expŭto, as, avi, atum, a. 1. *tagliare*, חזר, Germ. *ausschneiden*, Gall. *tailler, poner*, Hisp. *podar, cortar*, ἀποτέμνω, eſt ramos ſuperfluos ex arboribus, vel ſarmenta ex vitibus reſecare, ab *ex*, & *puto*. *Colum. l.* 3. *c.* 15. Velut veteranam vitem totam exputare. ¶ Translate ponitur pro cogitare, mente volvere, perpendere, ratiocinari. *Plaut. ad Cic.* 10. *Fam. ep.* 24. Quæ mens cum, aut quorum conſilia a tanta gloria avocarint, exputare non poſſum.

Exputreſco, is, utrui, n. 3. *putrefarſi*, κατανεύομαι, penitus putreſco. *Plaut. Curc.* 2. 1. 26. Dum inteſtina exputreſcunt tibi.

Exquæro, pro exquiro. *Plaut. Capriv.* 2. 2. 43. Eadem ego ex hoc, quæ volo, exquæſivero.

Exquæsitum, ſupin. ab exquæro, pro exquiro. *Plaut. Stic.* 1. 2. 50. Quid iſtuc eſt, quod huc exquæſitorum mulierum mores venis?

Exquæſtor, oris, m. qui Quæſtura functus eſt, ut Exconſul, qui Conſalatum geſſit. *leg.* 2. *Cod. de vet. jur. enucl.* Tribonianо Exquæſtori ſacri palatii. ¶ *Exquæſtore* pro exquæſtor. *Juſtin. ep.* 2. *præfixa Pandectis*. Per Tribonianum Exquæſtore, & Exconſule perfecta ſunt.

Exquiliæ, ſeu Eſquiliæ, f. 1. num. pl. Exquilinus Mons, *Monte di S. Maria Maggiore*, unus ex 7. urbis Romæ collibus, ab *exulibus* Tulli Hoſtilii Regis, qui hunc collem urbi adjecit, & in eum, ut frequentius habitaretur, domicilium ſuum tranſtulit. Aliqui ab *excolendo* deducunt, quod ea pars urbis, cum antea neglecta jacuiſſet, a Tullo Rege fuerit exculta. *Juv. ſat.* 3. *v.* 71.

Exquilinus, a, um, adject. ad Exquilias pertinens. *Horat. Epod.* 5. *v.* 99. Poſt inſepulta membra different lupi, Et Exquilinæ alites, h. e. vultures, qui circa ea loca volitare ſolent. ¶ Exquilina Tribus urbana apud Romanos, locum, & nomen ab Exquiliis habuit, & dignitatis ordine tertia fuit. *Plin. l.* 38. *c.* 3. ¶ Exquilina Porta, *Porta di S. Lorenzo, Porta Maggiore*, una ex portis urbis Romæ, quæ & Prænestina dicta eſt, quod ab urbe Roma Præneſte uſque deducit. Sed aliqui dicunt, hanc portam nunc clauſam eſſe, fuiſſe autem inter Portam S. Laurentii, & Portam Majorem, in Exquiliis.

Exquilius, a, um, idem quod Exquilinus. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 435. Monte ſub Exquilio.

Exquiro, is, ſivi, itum, a. 3. *cercare diligentemente*, בקש, Ger. *fleiſſig nachſuchen*, Gall. *s'enquerir*, Hiſp. *buſcar cuydando*, βασανίζω, diligenter inquiro. *Cic.* 4. *Acad.* Neque nos ſtudium exquirendi defatigati relinquemus. *Id. pro Leg. Man. c.* 17. Exquirere veritatem. *Id. Ver.* 6. Non debet facta hujus hominis ad antiquæ religionis rationem exquirere.

Exquiſite, adv. ἀκριβῶς, *diligentemente*, cum ſelectione, accurate, diligenter. *Cic. in Brut.* Deque eo crimine accurate, atque exquiſite diſputaviſſet. *Id. in Tuſc.* Rationes a Philoſophis exquiſitius colliguntur. *Gel. l.* 14. *c.* 3. Omnia exquiſitiſſime ſcribere.

Exquiſitim, adv. idem ac exquiſite. *Var. apud Non. c.* 11. *n.* 35. Stramentitio ære æger medicos exquiſitim convocabas.

Exquiſitio, onis, ſ. inquiſitio. *Cod. l.* 5. *tit.* 4. *leg.* 9. *& l.* 7. *tit.* 17. *leg.* 1.

Exquiſitus, a, um, adject. diligenter quæſitus, electus, *ſcelto, ſquiſito*, ἐξαιρετικός, ἐξεταστικός. *Cic.* 3. *Offic. c.* 27. exquiſita ſupplicia. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Epulæ exquiſitæ. *Cic. in Brut. c.* 93. Exquiſitius, & minime vulgare orationis genus. Et *Philip.* 4. *c.* 3. Exquiſitiſſimis verbis aliquem laudare. ¶ *Plaut. Capt.* 3. 4. 105. Satin' iſtuc mihi exquiſitum eſt, fuiſſe hunc ſervum? h. e. certum. *Id. Amph.* 2. 2. 139. Opus mi eſt iſtuc exquiſito. h. e. opus eſt ut exquiram.

Exradico, as, a. 1. una cum radice evello. *Var. l.* 4. *de re ruſt. c.* 27. Ut ſint extradicata. ¶ Frequentius uſurpamus *Eradico*.

Exrogo, as, a. 1. eſt ex lege vetere per novam aliquid eximere. *Feſt.*

Exrumino. V. Exrumo.

Exſacrificco, as, avi, atum, a. 2. idem quod ſacrifico. *Enn. apud Cic. l.* 1. *de Divin. c.* 21. Exſacrificabat hoſtiis balantibus.

Exſævio, is, vii, itum, n. 4. ſævire deſino, *ceſſar d'infuriare*. *Liv. l.* 30. *c.* 39. Stetit ibi, dum reliquum tempeſtatis exſæviret.

Exſanguinatus, a, um, adject. exſanguis, imbecillus, *debole*. *Vitruv. l.* 8. *prooem.* Animalia ſi fuerint ſine humoris poteſtate exſanguinata, atque exuſta.

Exſanguis. V. Exanguis.

Exſanio, vel Exanio, as, avi, atum, a. 1. *votare, mandar fuori, inanire*, ſaniem, vel aliquid ſimile emittere. *Colum. l.* 12. *c.* 47. Preſſam baccam velut exſaniari. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 27.

Exſarcio, vel Exarcio, vel Exſercio, is, arſi, artum, a. 3. a *ſarcio*, & fere ejuſdem cum eo ſignificationis, *riſarcire, compenſare*. *Feſtus*. Exercirent, ſarcirent. *Ter. Heaut.* 1. 1. 91. Servos, niſi eos qui opere faciundo facile ſumptum exarcirent (vel, ut leg. Muretus, exſercirent) omnes vendidi. Al. leg. *facile victum exercent*. V. Exerceo. *Q. Cic. de Petit. Conſ. c.* 12. Cum id petitur, quod honeſte promittere non poſſumus, belle negandum eſt, ut oſtendas neceſſitudinem, demonſtres, quam moleſte feras, aliis te id rebus exſarturum perſuadeas. Ita leg. Lambinus & Muretus. Alii aliter.

Exſatiatus, a, um, adject. *ſaziato, ſazio*. *Ovid.* 8. *Metam.* 9. 542. Unde exſatiata domus.

Exſatio, vel Exatio, as, avi, atum, a. 1. (Manutius probat Exſatio) *ſazjare*, idem ac ſatio, κορέννυμι. *Liv. l.* 38. *c.* 54. Ne morte quidem alicujus exſatiari poſſe. *Sil. l.* 7. *v.* 535. Multo cruore exſatiare enſes.

Exſaturo, as, avi, atum, a. 1. exſatio, ſaturo, κορέω, *ſazjare*. *Cic. Ver.* 5. *c.* 29. Animum exſaturare alicujus ſupplicio.

Exſcalpo, is, pſi, ptum, a. 3. ſcalpo, excavo, ἐγλύφω, *incavare, ſcavare*. *Cato de R. R. c.* 18. Foramina exſcalpta digitos ſex.

Exſcendo, is, di, enſum, n. 3. *diſcendere*, ἀναβαίνω. *Liv. l.* 29. Legati Aſiam petentes cum exſcendiſſent.

Exſcenſio, onis, ſ. deſcenſio, *diſceſa*, κατάβασις, & præcipue dicitur de deſcenſione ex navi, *ſbarco*. *Liv. l.* 27. *c.* 29. Ad Clupeam urbem Ætolorum exſcenſionem fecit. Adde *eund. l.* 28. *c.* 8.

Exſcenſus, us, m. idem quod exſcenſio. *Liv. l.* 22. *c.* 20. Exſcenſu e navibus in terram facto. Al. leg. *exſcenſione facta*.

Exſcindo, vel Excindo, is, idi, iſſum, a. 3. *rovinare, tagliare*, Ger. *zerſtoren*, Gall. *deſtruir, ruiner*, Hiſp. *deſtruyr*, κόπτω, excido, diruo, deſtruo. *Virg.* 2. *Æn. v.* 177. Exſcindere urbem. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 1. Hinc tibi exſcindenda lingua &c. *Virg.* 9. *Æn. v.* 137. Gentem aliquam ferro exſcindere. *Tacit. Agric. c.* 19. Cauſas bellorum exſcindere.

Exſcreabilis, le, adject. qui exſcreari poteſt, *ſputabile*, ἀπτυστός, *Plin. l.* 39. *c.* 14. Pulmonum vitia exſcreabilia facit.

Exſcreatio, onis, ſ. actus exſcreandi cum vi quadam, *lo ſputare con vemenza*, ἔπτυσις, ut Exſcreatio ſanguinis, Exſcreatio cruenta. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Exſcreatus, us, m. idem quod exſcreatio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *c.* 11. Cum quodam exſcreatu deſpuitur.

Exſcrĕo, as, avi, atum, a. 1. cum impetu exſpuo, *ſputare con forza*, ἀποπτύω, ἐγχίμπτομαι. *Plaut. in ſuppoſitis ad Amphitr.* Ut cum dentibus linguam exſcrees. *Ovid. epiſt.* 2. Exſcreat, & ſicta dat modo ſigna nota.

Exſcribo, vel Excribo, is, ipſi, ptum, a. 3. deſcribo, ex aliquo exemplari ſcribo, *copiare*, ἀντιγράφω. *Cic. Ver.* 4. *c.* 77. Tabulas in foro ſumma hominum frequentia exſcribo. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Filia totum patrem mira ſimilitudine exſcripſerat. ¶ Dicitur etiam *exſcribere*, qui pictam tabulam pennicillo deſcribit, *copiar un quadro*. *Plin. l.* 4. *ep.* 28.

Exſcriptor, oris, m. qui exſcribit, *copiatore*. Hinc *Licinius apud Cicer. Pis. l.* 1. *c.* 2. de Attilio ita loquitur: Ferreum ſcriptorem virum opinor, exſcriptorem tamen, ut legendus ſit.

Exſcriptus, a, um, adject. *deſcritto, copiato*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 16. Complura exſcripta e Mazonis libris. ¶ Item ſimpliciter ſcriptus. *Plaut. Rud. prol. v.* 15. Eorum referimus nomina exſcripta ad Jovem. Et *v.* 21. Bonos in aliis fabulis exſcriptos habet.

Exſculpo, is, pſi, ultum, a. 3. *ſculpire*, Germ. *ausſgraben*, Gall. *graver*, Hiſp. *eſculpir*, ἐκτυπόω, perfecte ſculpo. *Cic. l.* 13. *ad Att. ep.* 28. Exſculpere aliquid e quercu. *Quint. l.* 2. *c.* 19. Exſculpere ſignum ex lapide. ¶ Significat etiam extrahere, extorquere, *cavar fuori*. *Ter. Eun.* 4. 4. 45. Poſſum ne hodie ex ore exſculpere verum? *Lucil. apud Feſt.* Leoni ex ore exſculpere prædam. ¶ Apud *Nepotem* ſumitur pro delere quod inſculptum eſt, abradere. Ita enim *in Pauſan. c.* 2. Cum tripodem aureum Delphis poſuiſſet, in quo erat hæc ſententia ..... hos verſus Lacedæmonii exſculpſerunt. ¶ Exſculpere alicui oculum, apud *Ter. Phorm.* 5. 7. *in fine*, eſt ejicere. Alii tamen leg. *exſtudere*.

Exſĕco, as, ui, ctum, a. 1. *tagliar via*, ἀναιρέω. Germ. *ausſchneiden*, Gall. *couper*, Hiſp. *cortar*, excido, extra ſeco. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 1. Non minus effici probanda medicina, quæ ſanaret vitioſas partes reip. quam quæ exſecaret. *Id. Agraſ. c.* 33. Exſecare nervos Reip. ¶ Legitur etiam Exſico, as, pro Exſeco. *Plaut. Rud.* 1. 2. 34. Quin tu in paludem is, exſicaſque arundines, qui pertegamus, dum ſudum eſt?

Exſecrabilis, le, adject. exſecratione dignus, deteſtabilis, *eſecrando, deteſtabile*, καταράτος. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. *n.* 15. Exſecrabile, ac dirum ſalum. *Plin. l.* 9. *c.* 48. Sed nihil exſecrabilius &c. ¶ Item qui cum exſecratione conjunctus eſt, ut odium exſecrabile. *Liv. l.* 9. *c.* 26. Exſecrabile carmen. *Id. l.* 31. *c.* 17.

Exſecrabilitas, atis, ſ. abominatio. *Apul. l.* 2. *Dog. Plat.* Vitia pariunt exſecrabilitatem.

Exſecramentum, i, n. idem ac exſecratio. *Tertul. Apol. c.* 22. & alibi.

Exſecrandus, a, um, adjectiv. *deteſtabile, eſecrando*, ἐπάρατος. *Cic.* 2. *Phil. c.* 16. Exſecrandus populo, & deteſtabilis. ¶ Superlat. exſecrandiſſimus, *Salviani* eſt *l.* 7. *de Gubernat.*

Exſecratio, onis, ſ. *maladizione, eſecrazione*, Ger. *fluch*, Gall. *execration*, Hiſp. *maldicion*, ἀρά, κατάρα, deteſtatio, exitii imprecatio. *Cic. Att. l.* 2. Habet etiam Campana lex exſecrationem in coitione candidatorum, ſi &c. ¶ Speciatim ſumitur pro ſacramenti genere, quo quis diras capiti ſuo imprecatur, ſi pejeraverit. *Salluſt. Catil.* Inde, cum poſt exſecrationem omnes deguſtaviſſent, aperuiſſe conſilium ſuum. *Cic.* 3. *Off. c.* 13. Exſecrationibus publicis ſancitum eſt.

Exſecrator, oris, m. qui exſecratur, & deteſtatur. *Tertul. de Pudic. c.* 13. Exſecrator impuritatis.

Exſecratus, a, um, particip. præteriti temp. ab exſecror. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 2. *n.* 20. Scipſum & ſuos exſecratus. h. e. devovens. ¶ Paſſive etiam uſurpatur, & adject. eſt, *eſecrando, deteſtabile*, κατάρατος. *Cic. Phil. l.* 2. *c.* 2. Everſio exſecratæ columnæ. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Exſecratiſſima auguria.

Exsĕcror, aris, atus ſum, dep. 1. deteſtor, abominor, exitium imprecor, *eſecrare, deteſtare*, Ger. *verfluchen*, Gall. *execrer*, Hiſp. *allumar*, καταράομαι, *Cic. l.* 3. *Offic.* Socratem exſecrari ſolitum eos, qui &c. *Liv. l.* 39. *c.* 51. Exſecratus deinde in caput regnumque Pruſiæ, & hoſpitales Deos violatæ ab eo fidei teſtes invocans, poculum exhauſit. ¶ Reperitur etiam *Exſecro, as*, activa forma. *Afran.* apud *Non. c.* 7. *n.* 45. Experjurabant, exſecrabant ſe, ac ſuos.

Exſectio, onis, ſ. ἀνασυρή, actus exſecandi, *il tagliar via*, ut exſectio linguæ. *Cic. pro Cluent. c.* 67. *& c.* 64. Cum exſectio illa fundi in arnario animadverteretur. ¶ Sumitur & pro caſtratione. *Arnob. l.* 5.

Exſector, oris, m. qui exſecat, ſeu caſtrat. *Apul. l.* 8. *Met.* Deteſtabilis exſector virilitatis.

Exſectus, a, um, adject. amputatus, exciſus, *tagliato via*, ἀνατμητός. *Cic. pro Cluent. c.* 66. Stratonem in crucem actum exſecta ſcitote lingua. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. Cornu exſectum. ¶ Exſecti etiam dicuntur, quibus virilia abraſa ſunt, ſpadones. Hinc *Lucan. l.* 10. *v.* 134. Juventus exſecta. ¶ Item qui exſecto utero emortuæ matris ſunt extracti. *Paul. JCtus l. unic. Dig. de verb. & rer. ſignif.*

Exſensus, a, um, adject. qui eſt ſine ſenſu, *inſenſato*. Sic *exſenſum mentem* dixit *Nævius* apud *Gel. l.* 19. *c.* 7. *Non. c.* 4. *n.* 345.

Exsĕquor cum derivatis. V. Exequor.

Exsĕro. V. Exero.

Exſibilo, as, avi, atum, a. 1. *cacciare colle ſiſchiate*, ſibilis explodo, derideo, ἐκσυρίττω, Ger. *ausſpfeifen*, Gall. *chaſſer en ſiflant*, Hiſp. *ſilvar*. *Cic. Paradox.* 3. *in fi.* Hiſtrio, ſi paululum ſe movit extra numerum, exſibilatur.

Exſiccātus, a, um, adject. *ſecco, inaridito*, ξηρασθείς. *Cic. l.* 2. *Div. c.* 14. Arbores hyemali tempore exſiccatæ. *Id. in Brut. c.* 84. Exſiccatum orationis genus.

Exſiccēſco, is, n. 3. *ſeccarſi*, aridus fio. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Uti per eam exſiccefcat ſtillando ſuccus.

Exſicco, vel Exicco, as, avi, atum, a. 1. *ſeccare*, omnino ſicco, ξηραίνω. *Plin. l.* 28. *c.* 26. Sulcos inſecuti æſtus exſiccant. ¶ Jocoſa translatione ponitur pro exhaurire. *Horat. l.* 1. *od.* 31. Dives aureis mercator exſiccet culullis vina. *Q. Cic. Pam.* 16. *ep.* 26. Lagenæ exſiccatæ.

Exsĭco. V. Exſeco.

Exſigno, as, avi, atum, a. 1. σίζω, idem quod ſigno, vel obſigno, *ſegnare, notare*. *Liv. l.* 2. *c.* 21. Et ſacra omnia exſcripta, exſignataque attribuit.

Exſilio, vel Exilio, is, ivi, & lii, & lui, ſultum, n. 4. *ſaltar fuori*, Ger. *herausſpringen*, Gall. *ſortir, ſauter hors*, Hiſp. *ſaltar fuera*, ἐκπήδαω, ſaltando egredior, vel erumpo. *Plaut. Amph.* 5. 1. 63. Poſtquam Conſpexit angues, citus e cunis exſilit. *Cic. Ver.* 4. Properans e ſella exſilius. ¶ Accipitur etiam pro vehementer gaudere, *eſoltare*. *Id. Fam.* 19. *ep.* 16. Tuis literis perfectis, exſilui gaudio. ¶ Exſilire ad aliquem, eſt properare. *Terent. Heaut.* 3. 1. 43.

Exſincerātus, a, um, adject. corruptus, labefactatus. *Plaut. Moſt.* 4. 1. 11. Libet cavere malam rem prius, quam ut meum tergum exſinceratum fiat. h. e. verberibus laceratum, fœdatum.

Exſindo, is, avi, atum, a. 1. ſinum collectum explico, expando, vel e ſinu emitto. *Auſon. Idyll.* 14. *v.* 19. Collectos illa exſinuabat amictus. *Prudent. Hippol. v.* 232. Qui laterum ſeriem jugiter exſinuent.

Exsĭſto. V. Exiſto.

Exſolvo, & Exolvo, is, vi, utum, a. 3. *ſciorre, ſlegare*, Ger. *auflöſen*, Gall. *deliurer*, Hiſp. *deſatar, pagar*, ἀναλύω, quod ligatum erat, ſolvo, expedio, cum accuſat. & cum accuſat. ſimul & ablat. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 1. Si me occupationibus relaxavero: nam ut plane exſolvam, non poſtulo. *Plaut. Trac.* 4. 3. 10. At, ſi verum eritis faſſæ, vinculis exſolvemini. ¶ Exſolvere aliquem religione, *tirgli ogni ſcrupolo*. *Liv. l.* 9. *c.* 8. Exſolvamus religione populum Rom. ¶ Exſolvere nodum erroris, *levare ogni dubbio, o inganno*. *Id. l.* 40. *c.* 55. ¶ Significat etiam ſolvere debita, ſatisfacere, *pagare*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 20. Tantum decumanis, quantum iſte imperavit, exſolvit. *Plin. l.* 3. *ep.* 11. Æs alienum exſolvere. Et translate *Liv. l.* 26. *c.* 40. Exſolvere pœnas pro merito. ¶ *Exſolvere fidem* eſt fidem liberare, præſtitis promiſſis. *Liv. l.* 24. *c.* 26. *& l.* 26. *c.* 31. ¶ Exſolvere grates, apud *Tacit. Ann.* 14. *c.* 13. *& Valer. Flac. l.* 7. *v.* 284. *ringraziare*.

Exſolutio, onis, ſ. *pagamento*. *Scævola l.* 31. *Dig. de pignor.* Exſolutio veſtigalis. Adde *Tertul. de Anim. c.* 35.

Exſolūtus, a, um, adject. ſolutus, *ſciolto*. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 6. *v.* 4. Compede exſoluta. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 28. Exſoluti legis nexus. h. e. explanata obſcuritas. *Id. Ann.* 13. *c.* 15. Exſoluta alvus, h. e. diffluens.

Exſomnis, e, adject. inſomnis, vigilans, *vigilante*, ἄυπνος. *Vellej. l.* 2. *c.* 82. Vir ſane exſomnis, ubi res vigilam exigeret. Et *c.* 127. animo exſomnis.

Exsŏno, as, ui, itum, n. 1. *riſuonare*, perſono. *Petron. Satyr.* Omnia mimico riſu exſonuerant.

Exſorbĕo, es, ui, & rpſi, orptum, a. 2. *ſorbire*, Germ. *ausſſupfen*, Gall. *avaler*, Hiſp. *ſorber*, ἀφορέω, ſorbendo exhaurio, ut exſorbere orum, *Plin. l.* 28. *c.* 2. *Phil.* 2. *c.* 29. Exſorbere ſanguinem civium. ¶ Apud *eund. pro Mur. c.* 9. Exſorbere difficultatem, eſt, ſuperare, & nullo negotio ſolvere. ¶ Exſorbere animam alicujus, pro enecare, interficere. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 28. ubi alii leg. *exorbare*, hoc eſt privare, adimere.

Exſor-

Exfordesco, is, ui, n. 3. valde fordesco, in fordibus jaceo. *Gel. l. 9. c. 2.* Nemeth philosophi exfordescit.

Exfors, ortis, omn. gen. *fuori di sorte*, ἄκληρος, qui extra sortem est, qui sorti non committitur. *Virg. G. Æn. v. 531.* Dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; Ducunt exfortem Æneæ. *h. e.* electum de industria, non qui forte ei contigerit. *Id. l. 5. v. 534.* exfortem ducere honorem. *Valer. Flac. l. 4. v. 340.* exfortia terga Laconi Præcipiunt pecudum. ¶ Item non particeps, expers, *privo*. *Liv. l. 23. c. 20.* Exfors amicitiæ, & fœderis. *Id. l. 22. c. 44.* Omnis culpæ exfors. *Tacit. 6. Ann. c. 10.* Ne feminæ quidem exfortes periculi.

Exfortium, ii, n. privatio sortis, seu hæreditatis. *Apul. de Deo Socrat.* Incerta vacatione, ceu quodam exfortio punitur.

Exfpargo. V. Exfpergo.

Exfpatior, aris, atus sum, dep. 1. excurro, evagor, *allargarsi, storcere qua, e là*, Germ. *ausspatzieren*, Gall. *se promener*, Hisp. *passearse*, περιπατέω, *Ovid. 2. Met.* Exfpatiantur equi, nulloque inhibente per auras &c. ¶ Translate *Quintil. l. 2. c. 11.* Poetica themata juvenibus pertractare permittimus, ut exfpatientur, & gaudeant materia.

Exfpectamen, inis, n. *Claudian. Mamert. l. 2 c. 12.*

Exfpectatio, onis, f. *aspettazione, desiderio, speranza*, Ger. *wartung*, Gall. *attente desir*, Hisp. *expectacion*, προσδοκία, ἐλπίς. *Cic. in Brut. c. 76.* Præteritorum recordatio acerba est, & acerbior exfpectatio reliquorum. *Nepos Alcib.* Tanta fuit exfpectatio visendi Alcibiadis. *Cic. Ver. 7. c. 5.* Exfpectationem omnium vincere, hoc est opinionem, spem. Sic exfpectationem sui facere, exfpectationem concitare de re aliqua. Exfpectationem afferre alicui de aliquo; Exfpectationem decipere &c. sæpe apud *optim. Scriptt.* ¶ *Cic. Att. l. 3. ep. 15.* Varronis sermo facit expectationem Cæsaris. h. e. facit ut a Cæsare opem speremus. V. *Manut.* ¶ Præter exfpectationem, *fuor dell' opinione*. *Cic. l. 2. de Orat. c. 70.*

Exfpectator, oris, m. qui exfpectat. *Paulin. Nolan. epist. 31. (al. 11.) n. 5.* Exfpectatores suos redivivos incessit. *Senec. in Med. v. 28.* spectat hoc nostri fator Sol generis? exfpectator, & curru insidens per insolita puri spatia decurrit poli? Ita legitur in *Cod.* MS. apud nos. Alii aliter.

Exfpectatrix, icis, f. quæ exfpectat. *Tertul. adv. Marc. l. 4. c. 16.* Proinde patientiam docet vindictæ exfpectatricem.

Exfpectatum, i, n. *cosa aspettata, speranza*. *Vellej. l. 2. c. 75.* Quis non diversa præsentibus, contrariaque exfpectatis aut speret, aut timeat? *Id. l. 2. c. 123.* Exfpectato maturius. ¶ *Ante exfpectatum*, h. e. citius exfpectatione, ex inopinato: quod *Serv.* notat ad *Virg. 3. Georg. v. 348.*

Exfpectatus, a, um, adject. *aspettato, bramato*, προσδεχόμενος, ἐπιθυμία. *Cic. 6 Fam. ep. 2.* Charus omnibus, exfpectatusque venies. *Plaut. Mostl. 2. 1. 12.* Exfpectatior illo nemo venit. *Cic. loc. cit. ep. 9.* Mihi a te exfpectatissimas literas reddidit. ¶ *Ter. Adelph. 1. 2. 29.* Ubi te exfpectatum ejecissem foras. h. e. cujus mors exfpectatur, ut Donæ. interpretatur: loquitur enim de sene.

Exfpecto, vel Expecto, as, avi, atum, *aspettare*, Ger. *warten*, Gall. *attendre*, Hisp. *esperar*, προσμένω, προσδοκῶν, præ dolor, opperior, a specto, quia dum aliquem exfpectamus, sæpe aspicimus. *Terent. Andr. 1. 1. 7.* Exfpecto, quid velis. *Cic. Att. l. 1. ep. 17.* Exfpectare in aliud tempus. ¶ Sæpe significat cupere, optare. *Cic. Parad. 6. c. 1.* Exfpectare testamentum. ¶ Item metuere. *Ter. Phorm. 1. 4. 16.* Nescio quod magnum hoc nuntio exfpecto malum. ¶ Adhibetur etiam pro simplici *specto*. *Stat. l. 5. Silv. 2.* qualis per jugera Circi, Cum pulcher visu, titulis generosus avitis Exfpectatur equus. ¶ Scribendum esse *exspecto*, inserto *s*, probat *Manut. in orthog. ex lib. vet.*

Exfpergo, is, ersi, ersum, 2. 3. valde aspergo, maledico, a spargo, *bagnare*, ἐκπίπτω. V. vocem sequentem. ¶ Ponitur & pro spargere, dissipare. *Lucret. l. 3. v. 828.* Exfpergi quo possit vis animai.

Exfpersus, a, um, adject. *ben bagnato*, ab Exfpergo, is. *Virg. 3. Æn. v. 625.* Sanieque exfpersa natarent limina. V. ibi *Serv.* qui vulgatam lectionem *aspersa* rejicit.

Exfpes, adject. spe destitutus, *privo di speranza*, ἄελπις, cum genit. *Tacit. Ann. 6. c. 24.* Mox ubi exfpes vitæ fuit. *Horat. ad Pison. v. 20.* Si fractis enatat exfpes Navibus. ¶ In obliquis casibus non facile occurrent exempla.

Exfpiratio, onis, f. *lo spirare*, Germ. *ausathmung*, Gall. *expiration*, Hisp. *respiracion*, ἔκπνοια, actus expirandi. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 32.* Terræ exfpirationibus aer alitur.

Exfpiro, as, avi, atum, 2. 1. *mandar fuori il fiato, respirare*, Ger. *ausathmen*, Gall. *expirer*, Hisp. *espirar*, ἐκπνέω, spiritum emitto. *Virg. 3. Æn. v. 580.* Ætna exfpirat flammam caminis. *Id. 11. Æn. v. 883.* Confixi exfpirant animas. h. e. moriuntur. Quo sensu etiam absolute usurpatur. *Liv. l. 2. c. 20.* Inter primam curationem exfpiravit. Translate *Plin. Pan. c. 57.* Exfpiravit libertas. ¶ Exfpirare odorem, est, emittere, exhalare. *Lucret. l. 4. v. 122.* De corpore odorem Exfpirant acrem. Adde *Catul. carm. de nupt. & Theid.*

Exfpisso, as, avi, atum, 2. 1. spissum facio, *ispessire*, πυκνόω. *Plin. l. 25. c. 13.* Necat sanguinem exfpissando. Al. tamen leg. spissando.

Exfplendesco, is, endui, n. 3. valde splendesco. Translate *Nepos in Att. c. 1.* Clarius exfplendescebat, quam generosi condiscipuli æquo animo ferre possent. *Sueton. in Tito c. 3.* In puero statim animi dotes exfplenduerunt.

Exfpolio, as, avi, atum, 2. 1. idem ac spolio, seu omnino spolio, *spogliare*, σκυλεύω. *Cic. l. 10. Attic. ep. 1.* Exfpoliare aliquem provincia & exercitu. *Sallust. Catil. c. 51.* Exfpoliare fana, atque domos. ¶ Olim etiam *expolior* deponentis forma usurpatum fuit. *Claud. Quadrigar. Non. c. 7. n. 100.* Ita per sexennium agrum Campanum expoliabantur.

Exfpuitio, onis, f. *lo sputar fuori*, ut exfpuitio sanguinis. *Plin. l. 23. c. 1.*

Exfpumo, as, avi, atum, n. 1. *fare schiuma*, ἐξαφρίζομαι, spumando emano. *Cæs. l. 6. c. 7.* Donec inde humor aliquis exfpumet.

Exfpuo, is, ui, utum, 2. 3. *sputar fuori*, Ger. *ausspeyen*, Gall. *cracher*, Hisp. *escupir*, πτύω, salivam, vel aliud quidpiam ore emitto. *Plin. l. 7. c. 23.* Exfpuit in os tyranni. ¶ *Scribon. Larg. compos. 193.* Exfpuere sanguinem ab ore. ¶ Translate est ejicere, deponere. *Ter. Eun. 3. 1. 16.* Illam ubi exfpueret miseriam ex animo. *Catul. in Argon.* Exfpuit illum mare. ¶ Comice & licenter *Plaut. Pseud. 1. 1. 74. Exfpuere lacrymas*, dixit.

Exftans, vel Extans, antis, adject. o. eminens, porrectus, *eminente, che sta fuori degli altri*. *Virg. Æn. 6. v. 668.* Humeris exftantem suspicit altis. *Stat. Theb. 9. v. 455.* Jamque super ripas utroque exftantior ibat Aggere.

Exftantia, vel Extantia, f. eminentia, altitudo, *altezza, eminenza*, ἐξοχή, *Column. l. 3. c. 5.* Capita sine ulla exftantia neque aratro, neque bubus obnoxia. *Col. Aurel. Tard. 1. c. 5.* Ventris exftantia.

Exfternatus, a, um, adject. consternatus, *costernato, impaurito*. *Ovid. l. 2. Metam. v. 76.* Exfternata fugam frustra tentabat.

Exfterno, as, avi, atum, a. 1. præ consternatione dementem facio, *costernare*, a sterno. *Catul. carm. 53. seu Argon. v. 71.* Ah miserum adiduis quam luctibus exfternavit! ¶ Pro externum facere, seu exhæredare. *Apul. Apol.* Filiam Rufini mali compertam non modo hæredem non reliquit ..... ut intelligeretur potius exfternare, quam oblitus præteriisse. Al. leg. Extraneasse. ¶ In hac significatione est ab extra, & scribendum est sine *f*.

Exftillo, as, avi, atum, n. 1. *stillare*, ἐκπηδίζω, guttatim defluo. *Column. l. 12. c. 48.* Atque omnem amurcam exftillare. *Plaut. Pseud. 3. 2. 29.* Sinapi, oculi ut exftillent, facit. *Ter. Phorm. 5. 7. 82.* Exftillare lacrymis.

Exftimulator, oris, m. qui exftimulat, & excitat, ut acerrimus exftimulator. *Tacit. l. 3. Ann. c. 40.*

Exftimulo, as, avi, atum, a. 1. valde stimulo, *stimolare*, κεντέω. *Col. l. 6. c. 27.* Armentum exftimulatur furiis. *Ovid. 6. Fast. v. 588.* Dictis aliquem exftimulare. *Id. Met. 5. v. 164.* Tigris exftimulata fame.

Exftinguo. V. Extinguo.

Exftirpatio, onis, f. *estirpazione, sterpamento*, actus exstirpandi, eradicatio, ἀνασπάσις. *Col. l. 2. c. 2.* Filicis exstirpatio vel aratro fieri potest.

Exftirpo, as, avi, atum, a. 1. una cum stirpe, seu radice evello, *estirpare*, ἀνασπάω, Ger. *ausrotten*, Gall. *arracher*, Hisp. *arrancar*. *Martial. l. 6. epigr. 56.* Exftirpa, mihi crede, pilos de corpore toto. ¶ Translate est, funditus evertere, omnino tollere. *Cic. de Fato c. 5. Id.* Vitia ex naturalibus causis nata exstirpari, & funditus tolli non possunt. *Id. de Amic. c. 13.* Nisi ex ejus animo exstirpatam humanitatem arbitremur.

Exfto, vel Exto, as, titi, atum, n. 1. *stare, soprastare, esser eminente*, Germ. *ubertig seyn*, Gall. *être, apparoitre*, Hisp. *estar, sobrepujar*, ἵστημι, emineo, extra fio. *Virg. 3. Georg. v. 370.* Summis vix cornibus exstant. *Cæs. l. 5. B. G. c. 18.* Exstare capite solo ex æqua. *Ovid. 6. Met. v. 236.* Exstabat nudum de gutture ferrum. ¶ Sæpe usurpatur pro existere, esse, *essere*. *Cic. pro Arch.* Per se ipsos & moderatos, & graves exstitisse fateor. *Id. ad Brut.* Consules, quales tibi scripsi, exstiterunt. ¶ Item pro supereste, permanere, apparere. Sic, Exstant libri, orationes, scripta, monumenta, &c. *Cic. de clar. Orat. ad Brut. c. 9.* & alibi, *Liv. l. 1. c. 18.* &c. Rursus *Cic. Fam. 1. ep. 8.* Studium nostrum exstabit in conveniendis Magistratibus. ¶ Cum accusat. interdum usurpatur pro antecellere, *superare*. *Stat. in Epitol. Stella*, v. 116. Quantum egomet Nereidas exsto. ¶ *Exstaturus*, a supino *exstatum*, *Plin. l. 17. c. 22.* Exstatura etiamnum duabus geminis.

Exftringo, is, nxi, ctum, a. 3. idem quod stringo, vel valde stringo. *Cic. 4. Acad.* Cum paulum digitos exstrinxerat. Rectius tamen legitur *constrinxerat*.

Exftructio, onis, f. *fabbrica*, κατασκευή, actus exstruendi. *Cic. 2. nat. Deor. c. 60.* Exstructio tectorum. *Id. Phil. 14.* Itaque exstructione, quæ fit ad memoriam æternitatis. ¶ Apud *Tertul.* accipitur pro exornatione, *l. 2. ad Uxor. c. 3.*

Exftructorius, a, um, adject. qui exstruit. *Tertul. de Corn. Christi, c. 17.* Dei verbum exstructorium vitæ

Exftructus, a, um, adject. *fabbricato, fornito, preparato*, κατεσκευασμένος, *Nepos 2. 6.* Cum satis altitudo muri exstructa videretur. *Ovid. Met. 11. v. 114.* Mensas exstructas dapibus, *Apul. de Deo Socrat. sub fin.* Exstructissimæ, & ornatissimæ ædificiorum species.

Exftruo, vel Extruo, is, uxi, uctum, a. 3. *fabbricare*, Ger. *aufführen*, Gall. *bastir*, Hisp. *edificar*, κατασκευάζω, construo, ædifico, a struo. *Cic. pro Mil. c. 27.* Exstruere ædificium in alieno. *Id. 3. Fin.* Altitudinem excellentiamque virtutum animo exstruere. ¶ Item in congeriem struere. *Cæs. l. 3. B. G.* Omnem eam materiam pro vallo ad utrumque latus exstruebat. *Column. l. 6. c. 3.* Exstruere stramenta in acervum. ¶ Ponitur & pro apparare, instruere, *apparecchiare, ornare*. *Cic. 3. Tusc. c. 21.* Mensas extruere epulis. ¶ *Auct. ad Herenn. l. 4.* Exstruere verba in numerum.

Exfucco, as, avi, atum, a. 1. succum extrabo, exsicco. *Col. Aurel. Tard. 2. c. 13.* Exsuccare mala. *Macer l. 4. v. 4.* Temporibus veris exsuccari solet.

Exfuccus, a, um, adject. sine succo, *ebi è senza sugo, secco*, ἄχυμος. *Quintil. l. 12. c. 10.* Aridi, exsucci, exsangues. *Senec. epist. 30.* Infirmi semper, & exsucci corporis scis illum fuisse.

Exfuctus, a, um, adject. ex particip. ab exsugo, *succhiato, asciutto, smunto*. *Gell. l. 20. c. 7.* Luna nunc videlicet senescit, ea re ostrea quoque tenuia, exsuctaque sunt. *Colum. l. 1. præfat.* Exsucto sudore sitim quærimus.

Exfudatus, a, um, adject. ut exsudati labores, h. e. sudore exantlati. *Ammian. l. 15. c. 5.* Post exsudatos magnos pro Republ. labores. Adde *Sil. l. 3. 331.*

Exsudo, vel Exudo, as, avi, atum, a. 1. *mandar fuori per sudore, trasudare*, per sudorem emitto, ἀφίημι. *Col. l. 12. c. 48.* Cum oliva, quidquid habuit amurcæ, exsudavit. ¶ Exsudare labores, est labores sudando perferre, apud *Liv. l. 5. c. 5.* Et exsudare causas, pro magno labore agere, apud *Horat. l. 1. sat. 10. v. 28.* ¶ Neutro etiam modo usurpatur. *Virg. 1. Georg.* Omne per ignem Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor.

Exsugo, vel Exugo, is, uxi, uctum, *succhiar fuori*, ἐκθλίβω, sugendo elicio. *Col. l. 4. c. 24.* Ab uno latere exsugitur. *Plaut. Pœn. 3. 2. in fin.* Nunc ego illi exredienti sanguinem exsugam procul. ¶ Reperitur & fut. *exsugebo*, quasi ab *Exsugeo, es*, 2. conjugat. *Plaut. Epid. 2. 2. 5.* Atque eorum exsugebo sanguinem, Senati qui columen cluent.

Exsultabundus, a, um, adject. *esultante*, exsultans. *Solin. c. 5. (al. 11.)* Exsultabundus ad cantum elevatur. *Justin. l. 18. c. 7.* Aususne es mœsta ac lugentia castra velut exsultabundus intrare?

Exsultans, antis, adject. o. qui exsilit, *saltellante*, σκιρτῶν, *Cic. 1. Off. c. 26.* Equi ferocitate exsultantes. *Lucret. l. 2. v. 195.* Sanguis alte exsultans e corpore. ¶ Translate significat superbientem, & successu aliquo elatum, *baldanzoso*. *Cic. de Senect.* Annibalem juveniliter exsultantem patientia sua molliebat. *Quintil. l. 9. c. 4.* Verbum alioqui sit exsultantissimum.

Exsultanter, adv. *baldanzosamente, allegramente*, σκιρτητικῶς. *Plin. l. 3. ep. 18.* Quam hilarius, & quasi exsultantius scripsi. *Ammian. l. 23. c. 20.* exultantius incedere.

Exsultantia, æ, f. actus exsultandi, exsultatio. *Gel. l. 22. c. 5.* Cum petulantia morbi, dolorisque exsultantia colluctantem. *Prudent. ad Cicher. v. 564.* ludibrium hostilis exsultantiæ.

Exsultatio, onis, f. gestus exsultantis præ lætitia, *baldanza, allegrezza*, ἀνακήκωμα, κώμησις. *Plin. l. 8. c. 54.* Simiæ lunam novam exsultatione adorant. *Hirt. de B. Afric. c. 31.* Constituerat gloriam exsultationemque eorum pati.

Exsultim, adv. saltando, exsultando. *Horat. l. 3. od. 11. v. 10.* Quæ velut latis equa trima campis, ludit exsultim, metuitque tangi.

Exsulto, vel Exulto, as, avi, atum, n. 1. *saltare, saltellare*, ἐκπηδάω, exilio, salto, ab *ex*, & *salto*. *Nepos Eumen. c. 5.* Post verberibus cogebat exsultare (equos) & calces remittere. ¶ Hinc ad motum animi transfertur, & significat efferri, gestire, *esultare, esser baldanzoso*, & accipitur fere in malam partem, rarius in bonam. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Improbitas exsultat in victoria. *Id. Catil. 2. c. 2.* In quo exsultat, & triumphat oratio mea. ¶ Dicitur etiam, exsultare gaudio, lætitia, &c. *Cic. Top. c. 22.* & *Philip. 2. c. 27.* Sic *Tacit. Agric. c. 8.* Exsultare gestis in suam famam.

Exsuperabilis, le, adject. *superabile*, ὑπερβλητός, quod superari potest. *Claudian. l. 2. in Rufin. v. 127.* Vallum non exsuperabile. *Virg. 3. Georg.* Non exsuperabile saxum.

Exsuperans, antis, adject. o. præstans, excellens, *che supera*, ὑπερέχων. *Gel. l. 14. c. 3.* De iis apud alios, uter esset exsuperantior, certabatur. *Apul. l. 1. dogm. Plat.* Providentia est summi, exsuperantissimique Deorum.

Exsuperantia, æ, f. exsuperatio. *Cic. Tusc. 5. c. 36.* Omnem exsuperantiam virtutis oderunt. ¶ *Gel.* exsuperantiæ nomen hyperbolæ tribuit, *l. 14. c. 1.*

Exsuperatio, onis, f. *ὑπερβολή, superazione*, eminentia, præstantia, ut exsuperatio significationis. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 53.*

Exsupĕro, vel exupero, as, avi, atum, a. 1. *ὑπερβάλλω, sopravanzare, superare*, idem ac supero. *Ovid. 1. Trist. el. 4. v. 56.* Exsuperare alicujus vires. *Cic. post redit. in Sen.* Dum anima exsuperabo mea. h. e. dum superstes ero.

Exsuppūro, as, a. 1. pus amoveo. *Tertul. de Pal. sub fin.* Non facile quis has purulentias civitatis eliciet, & exsuppurabit.

Exsurdātus, a, um, adject. *assordato*, ut exsurdatus clamoribus, *Senec. epist. 94.*

Exsurdo, as, avi, atum, a. 1. *assordare*, Germ. *dum machen*, Gall. *assourdir*, Hisp. *ensordar*, κωφόω, surdum reddo. *Val. Max. l. 2. c. 2. n. 3.* Græcis actionibus aures Curiæ exsurdantur. ¶ Translate *Horat. l. 2. sat. 8. v. 38.* Fervida quod subtile exsurdant vina palatum. h. e. hebetant.

Exsurgo, vel Exurgo, is, urrexi, ectum, n. 3. idem quod surgo, *levarsi, alzarsi in piè*, ἀνίστημι. *Virg. 6. Æn. v. 606.* Exsurgitque facem attollens. *Plaut. Rud. 4. 2. 10.* Ut de nocte multa impigreque exsurrexi. *Liv. l. 6. c. 4.* Et Roma cum frequentia crescere, tum tota simul exsurgere ædificiis. *Cic. de leg. Agrar.* Exsurgere, atque erigere se.

Exsusci-

Exſuſcitatio, onis, f. *le ſvegliare*, e *far ſorgere*, actus exſuſcitandi. *Aut. ad Heren. l. 4. c. 42.* Si ſententiam trajiciemus aut ad ſermocinationem, aut ad exſuſcitationem.

Exſuſcito, vel Exuſcito, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſuſcito, addita *ex* intenſiva, *ſvegliare*, *eccitare*, *far riſorgere*, ἀνεγείρω, *Liv. l.* 21. *c.* 3. Parvus ignis magnum incendium exſuſcitat. ¶ Translate eſt animos dare, excitare. *Brutus Cicer. ep.* 16. Magis tute exſuſcita, ut &c.

Exta, orum, n. 2. *l' interiora*, מעים, Ger. *gedenez*, Gall. *entrailles*, Hiſp. *entrañas*, σπλάγχνα, viſcera, ac præſertim cor, pulmo, jecur, lien. *Feſtus*, Exta, inquit, dicta, quod ea Diis profecturi, quæ maxime extant, eminentque. *Cic.* 2. *de Div.* Si nullam eſſe convenientiam naturæ cum extis concederet. ¶ Ab extis multa ſolebant divinare Veteres. Inſpiciebantur enim cæſæ hoſtiæ viſcera, quæ ſi felicia eſſent (feliciſſima autem habebantur, ſi duplicia apparerent; item ſi integra, ſana, &c. contra vero triſtia, ſi aliqua conſecta tabe, aut ſi eorum aliquid deeſſet) coquebantur in foco, deinde ſecabantur partes, quæ Diis eſſent immolandæ, & quæ ad veſcendum ſacrificulis eſſent relinquendæ. Hinc exta inſpicere, conſulere, apud *Cic. Virg.* &c. ¶ Hæc divinandi ratio *extiſpicium* appellabatur. Vid. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor.*

Extabeſco, ſcis, tabui, n. 3. *marciſſe*, *infettarſi*, נבא, Germ. *verſchwinen*, Gall. *devenir ſec*, & *etbique*, Hiſp. *deſtierſe*, ἐκτήκομαι, tabe conficior, & veluti emarceſco. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 12. Corpus macie extabuit. ¶ Translate eſt evaneſcere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 2. Etenim videmus, cæteras opiniones fictas, atque vanas diuturnitate extabuiſſe.

Extantia. V. Exiſtantia.

Extāris, re, adject. ad exta pertinens. *Plaut. Rud.* 1. 2. 47. Semper petunt aut cultrum, aut veru, aut aulam extarem. h. e. ollam extis coquendis.

Extemplo, adv. *ſubito*, *incontanente*, מהאם, Germ. *geſchwind*, Gall. *ſoudain*, Hiſp. *luego*, ωπίσω, ſtatim, a *templum*. Nam dimiſſo Senatu præco dicebat *ex templo*, ut templo exirent, vel *ilicet*, quaſi ire licet: ut indicaret Senatores abire jam poſſe: quia vero hiſce vocibus pronuntiatis cito diſcedebatur, inde utrumque uſurpari cœptum eſt pro cito, & celeriter. *Cic. pro Roſc. Com.* Quid reſpondeat, neſcit, quid fingat extemplo, non habet. *Liv. l.* 1. *c.* 6. Extemplo concilium advocare.

Extemporalis, le, adject. qui extemplo fit, repentinus, *improvviſo*, αὐτοσχεδιαστικός, ut extemporalis oratio, *Quinctil. l.* 4. *c.* 1. Extemporalis rhetor, *Martial. l.* 5. *epigr.* 54.

Extemporalitas, f. 3. αὐτοσχεδιασμός, promptitudo, facultas ex tempore aliquid dicendi, faciendive. *Suet. in Tito*, *c.* 3. Latinæ, Græcæque linguæ vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus, facilisque vel ad extemporalitatem uſque.

Extemporaliter, adverb. *all' improvviſo*, extemplo. *Sidon. l.* 9. *ep.* 14. Extemporaliter ſcribere.

Extempŏre. V. Tempus.

Extempūlo, aliquoties adverb. pro Extemplo, legitur aliquoties apud *Plaut.* ut *Aulul.* 1. 2. 13. *Ciſt.* 1. 1. 98. & alibi.

Extendo, dis, di, ſum, vel tum, a. 3. *ſtendere*, *porgere*, רקע, Ger. *ausſtrecken*, Gall. *tiendre*, Hiſp. *eſtender*, ἐκτείνω, extra, ſeu ultra tendo, porrigo, explico. *Col. lib.* 3. Quare cum ad ſummum palum recta vitis extenta eſt. *Horat. de art. poet. v.* 208. extendere agros. h. e. amplificare. Sic extendere ævum, apud *Sil. l.* 3. *allungar la vita*. Extendere conſulatum, *Plin. Panag.* Extendere pugnam in longum ſpatium. *Liv. l.* 27. Virtutem extendere factis, *Virg. 6. Æn.* ¶ Extendere epiſtolam, apud *Plin. l.* 7. *epiſt.* 9. quod Ital. *ſtendere una lettera*. Al. leg. Epiſtola ſe extendere, *eſſer lungo nella lettera*. ¶ Translate *Liv. l.* 7. Extendere omnes imperii vires Conſules delectu habendo juſſit.

Extenĕbro, as, a. 1. e tenebris eruo, inveſtigo, ſcrutor. *Var.* Atque omnes adeo perquirit, atque extenebrat artes. Al. leg. *Exterebrat*.

Extenſe, late, ample. *Tertull. de Idolol. c.* 2. Dominus extenſius iſta diſponit.

Extenſipes, apud *Diomed. l.* 3. *pag.* 475. *Putſch.* nomen eſt pedis Moloſſi, qui tribus longis conſtat.

Extenſivus, a, um, qui extenditur, vel extendi poteſt. *Paul. Digeſt. lib.* 38. *tit.* 17. *leg.* 6. Cum verba extenſiva ſunt, pœnitentia ejus uſque ad annum admittenda eſt.

Extenſus, a, um, adject. *eſteſo*, *ſteſo*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 47. Extenſis digitis adverſam manum oſtenderat. *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. Manus extenſiores. *Liv. l.* 31. *c.* 32. Caſtra quam extenſiſſima poteſt valle collocat.

Extente, adverb. extendendo. *Ammian. l.* 23. *c.* 7. de baliſta: Quadratus eminet ſtylus extentius.

Extentio, onis, *eſtenſione*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Radii extentionibus porrecti.

Extento, as, vi, atum, a. 1. experior, *tentare*, *ſperimentare*, ab *ex*, & *tento*. *Plaut. Bacch.* 4. 2. 1. Quanam iſtæc eſt pultatio? Quæ te mala crux agitat, ad iſtum qui modum Alieno vires tuas extentes oſtio? *Id. Moſt.* 3. 1. 65. Quid tu te homo omnium terrime venifti huc extentatum? h. e. ut vires laterum tuorum clamando experireris, atque oſtenderes.

Extentus, a, um, adject. diſtentus, longus, extenſus, *ſteſo*, *ſtirato*, *lungo*, ἐκτεταμένος. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Extento brachio paulum etiam de geſtu addidit. *Liv. l.* 30. *c.* 19. Extentis itineribus profectus. *Horat. l.* 2. *od.* 2. *v.* 5. Ævo extento vivere. *Liv. l.* 21. *c.* 32. Extentiſſima vallis. *Al. leg.* extenſiſſima. *Solin. c.* 52. Extentiſſima ſpatia.

Extenuatio, onis, f. *diminuzione*, *aſſottigliazione*, λεπτωσις, actus extenuandi. *Plin. l.* 17. *c.* 26. Vitium extenuatio, & domitura palmitum. ¶ Eſt item hoc nomine figura rhetorica ſententiarum, qua res extenuantius dicendo, & imminuimus, Græcis ἀδύνατον, μείωσις, ἑξυπτασμός. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 53. Et diſtincte conciſa brevitas, & extenuatio.

Extenuātrix, icis, f. quæ extenuat. *Macer. l.* 4. *v.* 19. Virtus eſt ejus, ut dicunt, extenuatrix.

Extenuātus, a, um, adject. *aſſottigliato*, *indebolito*, λεπτυσθείς, attenuatus, diminutus. *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 39. Aer extenuatus in ſublime fertur. *Brutus ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 13. Extenuatiſſima copiolæ.

Extenuiſſĭme, adverb. valde tenuiter. *Senec. Controv.* 4. *l.* 1.

Extenŭo, as, avi, atum, a. 1. *aſſottigliare*, *ſtenuare*, דקק, Ger. *klein machen*, Gall. *attenuer*, Hiſp. *enmenguar*, κατατείνω, valde tenue facio, minuo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Atque ab his extenuatur, & molitur cibus. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Extenuare in pulverem. *Liv. l.* 41. Extenuare aciem. *indebolir le ſile*. *Plin. l.* 15. *c.* 3. Extenuare corpus, *ſmagrire*. ¶ Extenuare mala ferendo, eſt fortitudine leviora reddere. *Ovid.* 3. *Triſt.* Extenua forti mala corde ferendo. ¶ Extenuare rem aliquam verbis, eſt minorem facere, quam revera ſit. *Cic.* 2. *Off.* Neque vero verbis auget munus ſuum, ſed extenuat.

Exter, ra, um, idem, ac externus, ſeu extraneus. *Stat. Theb.* 11. *v.* 429. Exter honos. Ita leg. *Priſcian. ſub init. l.* 3. *Paulin. ad Cyther. v.* 307. Nunc iſte vobis exter, & veſter manet.

Exterĕbro, as, a. 1. *trivellare*, *perrugiare*, Ger. *ausbohren*, Gall. *percuiſer*, Hiſp. *horadar*, *bantar*, ἐκτορνεύω, terebrando extrabo. *Cic.* 1. *de Div.* Ex eo auro, quod exterebratum eſſet. ¶ Translate eſt extorquere. *Plaut. Perſ.* 2. 55. Noenunquam hercle exterebrabis, tu ut ſis pejor, quam ego ſiem. ¶ Nonnumquam perſcrutari, curioſius quærere. *Varro* apud *Non. c.* 1. *n.* 315. Atque omnes adeo perquirit, atque exterebrat artes. Al. leg. *Extenebrat*.

Exterĕo, es, ſi, ſum, a. 2. idem, ac extergo. *Cato* 2. *de R. R. c.* 162. Die tertio extergeo ſpongia bene. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Ut ea facilius extergeantur.

Extergo, is, ſi, ſum, a. 3. *nettare*, *forbire*, *polire*, מרק, Germ. *ausputzen*, Gall. *nettoyer*, Hiſp. *limpiar*, ἀπομάττομαι, eſt tergendo purgare. *Cato de R. R.* Et ſalem omnem detergito, & ſuſpendito in ventum biduum, tertio extergito. Adde *Plaut. Moſt.* 1. 3. 110.

Exterior, us, comparat. *eſteriore*, ἐξώτερος, & ſuperl. Extremus, a, um, *eſtremo*, *ultimo*, ἔσχατος, adject. ſunt ab extra deducta, ut Exterior orbis, *Cic. de Univ. c.* 7. Exterior comes, *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 17. qui ſc. it loco minus honorato. V. *Interior*. ¶ *Cic.* 2. *Divin. c.* 42. Cœlum extremum, atque ultimum mundi eſt. *Liv. l.* 2. *c.* 64. Extremo anno. *nel fine dell' anno*. *Tacit. Ann. l.* 6. *c.* 27. Extremo anni, *eodem ſenſu*. *Cic.* 1. *Divin. c.* 5. Ut in extremo tertio ſetibis. h. e. in fine libri tertii. *Id. in Brut. c.* 33. Manus extrema non acceſſit ejus operibus. h. e. opera ſua non complevit. ¶ Extremus dies eſt dies mortis. *Sil. l.* 3. *v.* 135. Sic, hora extrema, apud *Virg.* 8. *Æn.* ¶ Extrema pati, ad extrema deſcendere, in extremum adducere, *ſopportare l' ultime neceſſità*, *ridurre all' eſtremo* &c. *Cic. Tacit. Ovid.* &c. ¶ Ad extremum, adverbii loco poſitum, *alla per fine*. *Cic. ad Att.* Ad extremum illud te & oro, & hortor. *Id. ad Brut.* Conſuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. ¶ Significat etiam in extrema parte. *Liv. l.* 31. Miſſile telum haſtili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum. ¶ Pro eo dicitur etiam, in extremo. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 16. In equo Trojano ſeis eſſe in extremo, Sero ſapiunt. ¶ Dicimus etiam *extremo* pro *ad extremum*. *Nepos in Hamilc. c.* 2. Sed extremo cum prope jam ad deſperationem perveniſſent. ¶ Extremus aliquando ponitur pro maximo. *Senec.* In hoc ſumma bonitas, in illo extrema malitia. ¶ Extrema, neut. plu. ſubſtantivi more, h. e. mors. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 45. Plura de extremis loqui, pars ignaviæ eſt. ¶ Ab hoc ſuperlativo comparat. aliud format *Apul. l.* 1. *Met.* Si quid eſt noviſſimo extremius. & *l.* 7. Quod cunctis eſt extremius. ¶ *Tertul.* vero aliud ſuperlativum *extremiſſimus*. *in Apolog. c.* 19. Prophetæ extremiſſimi.

Exterius, adverb. *dalla parte di fuori*. *Colum. l.* 12. *c.* 43. Vaſa intrinſecus, & exterius craſſe picare. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 421. Exteriuſque ſitæ bimari ſpectantur ab Iſthmo.

Exterminātor, m. 3. *diſtruttore*, everſor, deſtructor. *Cic. pro Domo c.* 54. Obverſabatur ante oculos exterminatoris ſui.

Exterminātus, a, um, adject. *cacciato*, *eſterminato*, extra terminos miſſus, ut ait *Non. c.* 1. *n.* 210. *Cic. pro Domo c.* 35. Reſp. exterminata mecum.

Exterminſum, i, n. verbo, expulſio, *eſterminio*. *Tertul. adverſ. Judæos*, *c.* 8. Exterminium civitatis Jeruſalem.

Extermĭno, as, avi, atum, a. 1. *eſterminare*, *cacciar fuori*, גרש, Ger. *ausſtreiben*, Gall. *chaſſer*, *bannir*, Hiſp. *exterminar*, *deſterrar*, ἐξορίζω, extra terminos ejicio, e terminis, finibuſque proſtigo. *Cicer.* 3. *Offic.* Hoc omne genus peſtiferum ex hominum communitate exterminandum. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Urbe atque agro eſt exterminatus. ¶ Translate eſt abigere, depellere. *Plin. l.* 31. *c.* 10. Regium quoque morbum in vino exterminat epotum. ¶ Ponitur etiam pro demoliri, & evertere. *Cic. poſt red. ad Quir.* Itaque neque Repub. exterminata mihi locum in hac urbe eſſe duxi.

Extermĭnus, a, um, adject. qui eſt extra terminum, exul, expulſus. *Tertul. de Sodom. c.* 3. Atque hinc exterminus ito.

Externo. V. Exſterno.

Externus, a, um, o. 1. 2. *eſterno*, *ſtraniero*, נכרי, Ger. *auſtändiſch*, Gall. *étranger*, Hiſp. *eſtrangero*, ἐξωτερικός, quicquid ab exteriori parte eſt, ab *extra*, cui internus opponitur. *Cic.* 2. *Offic.* Homines externos non egere, ornamento eſt Reipublicæ. *Ovid.* 1. *de ar. am. v.* 69. Externo marmore dives opus. *marma foreſtiero*. ¶ Externa bona dicuntur bona corporis. *Id.* 2. *Pont. el.* 3. *v.* 36. Externis virtutis incomitata bonis. Sic *Cic. in Top.* Externa commoda.

Extĕro, is, trivi, itum, a. 3. valde tero, terendo excutio, comminuo, *fregare*, *peſtare*, ἐκτρίβω. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 52. E ſpica exteruntur grana. *Cic. l.* 2. *Nat. Deor. c.* 54. Alvus calore multo cibum exterit. *Phædr. l.* 1. 22. *v.* 9. Calcibus frontem exterere. ¶ Item delere, expungere. *Var. l.* 4. *L. L. c.* 19. A quo poſt balare dicunt, extrita *e* litera, ut ſit in multis. *Quinctil. l.* 10. *c.* 4. Opus poliat lima, non exterat.

Exterranĕus, a, um, adject. *ſtraniero*, qui eſt ex alia terra. *Feſtus*. ¶ Exterraneus etiam dicitur, qui ante tempus natus, vel potius ejectus eſt, quod eum mater exterrita alvo ejecit. *Idem*. Al. tamen leg. *Exterricineus*.

Exterrĕo, es, ui, itum, a. 2. valde terreo, *ſpaventare*, κατατρόμου. *Cic.* 2. *Offic. c.* 10. Dolorum cum admoventur faces, præter modum plerique exterrentur. *Liv. l.* 4. *c.* 23. Exterrere metu.

Exterricĭneus. V. Exterraneus.

Exterrĭtus, a, um, adject. valde territus, *ſpaventato*, *sbigottito*, ἐκπεπληγώς. *Curt. l.* 10. *c.* 9. Nova re exterritus. *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 20. *ex vet. Porta*: lacrymis exterrita ſomno.

Exterſus, a, um, adject. ab extergeo, *terſo*, *forbito*. *Plin. l.* 34. *cap.* 9. Exterſa æra rubiginem celerius trahunt. *Cic.* 2. *Ver. c.* 21. Everſum, atque exterſum relinquere fanum.

Exterſus, us, ui, m. actus extergendi. *Plaut. Curc.* 4. 4. 22. Linteumque exterſui, h. e. ad extergendum aptum. Al. leg. *exterſum*. Vide Taubman.

Extĕrus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, *d' altro paeſe*, ἑτερογενής, quod alibi eſt natum, vel quod aliunde advenit. *Cic. in Cat.* Exterus hoſtis, atque longinquus. *Id. pro Leg. Manil. c.* 16. Apud exteras nationes. ¶ Comparat. *Exterior*, ſuperl. *Extremus*, ſi hinc ducenda ſunt, V. in *Exterior*.

Extexo, is, ui, xtum, a. 3. *ruinare*, *diſtruggere*, Ger. *zerbrechen*, Gall. *defaire*, Hiſp. *deſtruir*, *deshazer*, κατασκάπτω, retexo, deſtruo, quod textum eſt. Translate *Plaut. Bacch.* 2. 3. 5. Extexam ego illum pulcre jam, ſi Dii volunt. h. e. auro eum ſpoliabo: vel, omnia ejus conſilia & rationes pervertam, & deſtruam.

Extillo, Exſillo.

Extimĕo, es, a. 2. &

Extimeſco, is, mui, a. 3. *temere grandemente*, רגז, Ger. *fürchten*, *entſetzen*, Gall. *avoir grand peur*, Hiſp. *temer mucho*, περιφοβέομαι, valde timeo. Et modo abſolute accipitur. *Ter. Hec.* 5. 3. Extimui illico. ¶ Modo active. *Cic. de Sen.* Quod adoleſcentes indocti contemnunt, id docti ſenes extimeſcent? *Id. pro Dejot. c.* 1. De fortunis communibus extimeſcere. Et *Phil.* 7. *c.* 1. Ab Antonio majus periculum extimeſcendum eſt. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 71. Quaſi principem non quidem odiſſent, ſed tamen extimeſcerent.

Extimŭlo, V. Exſtimulo.

Extimus, a, um, adject. ſuperlat. ab *extra*, vel ab *externus*, *eſtremo*, *eſteriore*, ἐξώτατος. *Plin. l.* 2. *c.* 78. Quæ nunquam extimis gentibus fuerint. *Cic. de Somn. Scip. c.* 4. Orbium unus eſt extimus, qui reliquos omnes complectitur.

Extinctĭo, f. 3. *eſtinzione*, אחרון, Ger. *auslöſchung*, Goll. *ſtrinta*, *extinctium*, Hiſp. *apagamento*, ἀνάσβεσις, actus extinguendi. *Cicer.* 1. *Tuſc. c. ult.* Nam ſi ſupremus ille dies non extinctionem, ſed commutationem affert loci.

Extinctor, m. 3. qui extinguit. *Cic. in Piſon. c.* 11. Prope a meis ædibus ſedebas non extinctor, ſed auctor incendii. ¶ Translate pro deſtructore ponitur. *Cic. pro Cal.* Ne extinctor patriæ, ne proditor appelletur.

Extinctus, us, ui, m. idem quod extinctio. *Plin. l.* 7. *c.* 7. A lucernarum extinctu.

Extinctus, a, um, adject. *eſtinto*, *morto*, ἀναιρεθείς. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 77. Extincta flamma. *Virg. Ecl.* 5. Extinctum crudeli funere Daphnim. *Id. Æn.* 4. *v.* 322. Extinctus pudor.

Extinguibĭlis, le, adject. qui extingui poteſt, *eſtinguibile*. *Lactant. l.* 7. *c.* 20. Si non extinguibiles, tamen cruciabiles fiant.

Extinguo, vel Exſtinguo, is, xi, ctum, a. 3. *eſtinguere*, *ammorzare*, *ſpegnere*, כבה, Ger. *auslöſchen*, Gall. *éteindre*, Hiſp. *apagar*, ἀναβέννυμι, eſt tingendo, ſeu immergendo delere, quod accenſum eſt, a *tingo*. Extinguuntur autem proprie, quæ ardent, ut ignis, flamma, incendium, item quæ calorem inducunt, ut ſitis, a ſimilitudine: item quæ vivunt, ut anima, vita. *Cic. Fam. l.* 4. *ep.* 13. Quibus adjutoribus illud incendium extinximus. *Ter. Adelph.* 3. 2. 16. Seni animam primum extinguerem ipſi. Sic extinguere ſitim, apud *Ovid.* 7. *Met. v.* 569. ¶ Extingui abſolute eſt mori. *Cic. de Senect.* Extingui hominem ſuo tempore, optabile eſt. ¶ Hinc ad alia plurima transfertur, quæ corrumpi, & amitti poſſunt. *Auct. ad Heren. lib.* 4. *cap.* 27. Formæ dignitas vetuſtate extinguitur. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 1. Gratiam noſtram extin-

extinguit hominàm fuſpicio. Sic extinguere amicitias, famam, bellum; extinguere & opprimere alicujus potentiam, &c. *Cic.* ſæpe, & alii. Extingui oblivione, *andar in obblio*. *Id. in Somn. Scip.*

Extirpo. V. Exſtirpo.

Extiſpices, m. 3. *Ἱερομάντεις*, haruſpices, qui extis inſpectis futura prædicunt. *Cic.* 2. *de Div.* Extiſpicum, eorumque, qui ex fulguribus, oſtentiſque prædicerent.

Extiſpicium, n. 2. extorum inſpectio, haruſpicium. *Aetius in Med.* Extiſpicium ex prodigiis congruens ars te arguit. *Sueton. Ner. c.* 36. Attendit & extiſpicio.

Exto. V. Exſto.

Extollo, is, tuli, elatum, a. 3. *alzare*, הרים, Ger. *erheben*, Gall. *elever*, *bouſſer*, Hiſp. *enſalçar*, ἐξαίρω, in altum elevo, educo, effero, excito. *Cic.* 5. *Fin.* Quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. Extollere onera in jumenta. ¶ Translate eſt augere, magnum facere, laudare, &c. *Cic. pro Domo*, Quem virtutis gloria ad cœlum extulit. *Id. de Aruſp. Reſp.* Niſi eos in cœlum ſuis laudibus extolleret. Ab antiquis uſurpatum fuit pro differre. *Plaut. Pœn. a.* 2. *v.* 52. Res ſerias omnes extollo ex hoc die in alium diem. ¶ Extollere lumbos, apud *eund. Epid. in fin.* eſt ſurgere, erigi, *levarſi in piedi*. ¶ Extollere animum, *inſuperbirſi*. *Cic. in Partition.*

Extorquĕo, es, torſi, tortum, a. 2. *rogire*, *torre per forza*, Germ. *abtringen*, Gal. *ravir*, *oter*, Hiſp. *arrebatar*, ἁρπάζω, eſt tormentis, vel alia quavis vi aliquid exprimere, elicere, auferre. *Cic. in Cat.* 2. *c.* 1. Quod ei ferrum de manibus extorſimus. *Liv. l.* 35. *c.* 4. Extorquere per vim ſuffragium populi. *Cic.* 1. *Tuſc.* Extorſiſti, ut fateter. ¶ Proprie ſignificat valde torquere, *ſtirare*, *ſtorcere*. *Senec. ep.* 104. Fregit aliquis crus, aut extorſit articulum, advocat medicum, ut fracta pars jungatur, ut luxata in locum reponatur.

Extorrĕo, es, ui, oſtum, a. 2. valde torreo, *abbruciare*. *Celſ. l.* 3. *c.* 8. Si febris extorret, nulla medicamenti danda potio.

Extorris, or. 3. *cacciato dalla patria*, *fuoruſcito*, נד, Ger. *bandit*, Gall. *banni*, Hiſp. *deſterrado*, ἄπολις, qui ejectus eſt extra terram, ſeu patriam, quaſi externis, a *terra*. *Cicer.* 5. *Ver.* Hinc centum triginta ſeptem patresfamilias extorres profugerunt. ¶ Jungitur autem fere ablat. *Virg.* 4. *Æn. v.* 616. Finibus extorris. ¶ Et addita præpoſit. *Liv. l.* 5. *c.* 30. Exul atque extorris ab ſolo patrio.

Extortor, m. 3. qui vi rapit, & aufert. *Ter. Phorm.* 2. 3. 27. Bonorum extortor, legum contortor.

Extortus, or. 1. 2. ereptus, adject. *tolto per forza*. *Cic. in Piſon.* Si quidem poteſt vi, aut metu extortum bonorarium nominari. ¶ Ponitur item pro excruciato. *Sen. epiſt.* 67. Aut per longam nervorum contractionem extortos minutatim.

Extra, *fuori*, חוץ, Ger. *auſſerhalb*, Gall. *hors*, Hiſp. *fuera*, ἔξω, præp. contraria præp. *intra*. Servit accuſativo. *Cicer.* 1. *Off.* Ne extra modum ſumptu, & magnificentia prodeas. ¶ Ponitur etiam pro præter. *Ter. Phor.* 1. 2. 84. Neque cognatus extra unam aniculam quiſquam aderat. ¶ Item pro fine, ut *Extra jocum*, ſine joco, ſerio. *Cicer. Tusc. l.* 7. *Fam. ep.* 32. Sed mehercule extra jocum homo bellus es. *Id. Ver.* 7. *c.* 51. Extra culpam eſſe. ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter. *Cic. de Un.* Ut nulla pars hujuſce generis excederet extra. ¶ *Extra quam* ponebatur pro *niſi*, in exceptionibus concipiendis. *Cic.* 1. *de Inv.* Poſtulat is, quicum agitur, a Prætore exceptionem, extra quam ſi in reum capitis prædicium ſit. ¶ Extra pretium eſſe, apud *Plaut. Pœn.* 1. 2. 119. eſt, omne pretium excedere.

Extraclūſus, a, um, nom. ex particip. relictus, non aſſignatus, ut ager, vel locus extraclufus. *Frontin.* apud *Goeſ. p.* 39. & *Aggenus ibid. p.* 60. Extraclufa regio. *Hygin. ibid. p.* 389. h. e. extra limites poſita.

Extractorius, a, um, adject. ἐξελκυστικός, qui extrahit. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Vulgaris arundo extractoriam vim habet.

Extractus, a, um, *portato innanzi*, *differito*, particip. ab extraho. *Caſ l.* 3. *B. C. c.* 28. Tractandis conditionibus extracto primo noctis tempore. *Liv. l.* 4. *c.* 41. Uſque ad noctem extractum certamen. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 11. Rure extractus in urbem. V. *Extrabo*.

Extrăho, is, xi, ctum, a. 3. *trar fuori*, הוץ, Germ. *auſſziehen*, Gall. *tirer*, Hiſp. *ſacar*, ἐξέλκω, extra traho, elicio. *Cic. pro Cluent. c.* 13. Extrahitur domo Oppianicus a Manilio. *Id. in Acad.* Epicurus ex animis hominum radicitus extraxit religionem. ¶ Translate ponitur pro liberare, ut Extrahere ſe ex aliquo negotio. *Ter. Phor.* 1. 4. 3. Neque quo modo me inde extraham. ¶ Eſt item conſumere. *Caſ.* 1. *B. Civ.* Catone acerrime repugnante, & priſtina conſuetudine dicendi mora dies extrahente. ¶ Item differre. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Per obtrectatores Lentuli res calumnia extracta eſt. ¶ Item ſubducere, liberare. *Nepos Eumen. c.* 5. Seque ac ſuos omnes extraxit incolumes. ¶ Item ſuſpenſum tenere. *Juſt. l. Theſ. v.* 333. Spes animis mentem Extrahit. & *l.* 3. *v.* 574. populumque, ducesque Extrahit incertis.

Extramundānus, a, um, adject. ut extramundana intelligentia. *Martian. Capell. lib.* 9. *pag.* 308.

Extramurānus, a, um, adject. qui extra murum eſt, cui opponitur intramuranus. *Lamprid. Heliogab. c.* 27. Exoleti extramurani, & intramurani. *Aſcon. Pediau. in Verr.* 4. *c.* 6. Magiſtratus intramuranus.

Extrancus, or. 1. 2. *ſtraniero*, *ſoraſtiero*, ἀλλότριος, qui eſt ex altera terra, quaſi extertaneus, vel ſimpliciter ab *extra*. *Auct. ad Her. l.* 4. Aut in corpore, aut in animo, aut in extraneis rebus. *Suet. Claud. c.* 4. Hæres extraneus.

Extraordinarius, or. 1. 2. *ſtraordinario*, Germ. *auſſer*, *der ordnung*, Gall. *extraordinaire*, Hiſp. *extraordinario*, ἐκτακτος, quod eſt præter ordinem. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. *ſub fin.* Extraordinariæ fructuum ſpecies. *Cic. Philip.* 11. *c.* 7. Extraordinarium imperium. *Id. in Brut. c.* 63. Conſulatus petitio extraordinaria. *Liv. l.* 40. *c.* 31 Extraordinarii equites.

Extrarius, a, um, or. 1. 2. *ſorefliero*, ἀλλότριος, alienus, alienigena, hoc eſt, qui ex ea, in qua agimus, civitate oriundus non eſt, aut qui ex noſtra familia non eſt, ab *extra*. *Feſtus*: Extrarius ab extraneo ſic diſtinguitur: extrarius eſt, qui extra focum, ſacramentum, juſque ſit, extraneus ex altera terra, quaſi externeus. *Ter. Phorm.* 4. 1. 13. Hanc conditionem ſi cui tulero extrario. *Suet. Veſpaſ. c.* 5. Canis extrarius. ¶ Extrarium etiam dicitur, quicquid extra rem, de qua agitur. *Auct. ad Her. l.* 2. Sine ulla aſſumptione extraria defenſionis.

Extremadūra, f. 1. *Eſtremadura*, Prov. Hiſpaniæ, pars Regni Legionis, inter ipſum ad Bor. Andaluziam ad Mer. Portugallium ad Occ. & Caſtellam N. ad Or. ¶ Extremadura Portugallica, prov. R. Portugalliæ, verſus oſtia Tagi fl.

Extremĭſco, is, mui, n. 3. *tremire*, *tremare*. *Sedul. l.* 4. *v.* 286. Extremuit lethale chaos. Quidam tribuunt etiam *Minucio Felici c.* 28. ſed alii pro *extremuſſent*, legunt *contremiſcunt*.

Extremĭtas, f. 3. *ſtremità*, הקצה, Ger. *das ende*, Gall. *la fin*, *le bout*, Hiſp. *el fin*, *cicabo*, τὸ ἔσχατον, id, quod in quaque re extremum eſt. *Cic.* 2. *Fin.* Infinitaſque regiones, quarum nulla eſſet ora, nulla extremitas. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Extremitas circuli. *Id. l.* 35. *c.* 10. Extremitas picturæ. *il dintorno*, *il contorno*.

Extrēmo, adv. *ultimamente*, באחרונה, Ger. *letztlichen*, Gall. *en fin*, Hiſp. *ultimadamente*, *cabo*, τελευταῖον, ultimo, in fine. *Cic. Att. l.* 12. Quod enim ſcribis extremo. *Nepos* 22. *c.* 2. Extremo cum ad deſperationem pervenifſent.

Extrēmum, adverb. *l'ultima volta*, extremo. *Ovid. l. Triſt. eleg.* 3. *v.* 25. Alloquor extremum mœſtos abiturus amicos.

Extrēmus. V. Exterior.

Extricabilis, le, adject. Quidam Lexicographi aſſerunt hoc. *Plin. l.* 36. *c.* 13. ſed ibi lege *Inextricabilis*.

Extricatus, a, um, adject. explicatus, expeditus, *ſviluppato*. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Extricata denſis ſerva plagis. *Ulp. l.* 27. *Dig. ad leg. Aquil.* §. 19. Extricatæ margaritæ. h. e. purgatæ, perpolitæ.

Extrico, as, avi, atum, a. 1. *diſtricare*, Ger. *entwirren*, Gall. *developer*, Hiſp. *deſembolver*, ἐξαπατῶ, explico, libero a triciis. *Fatin. Cic.* 5. *Fam. ep.* 10. De Dionyſio tuo adhuc nihil extrico. *Plaut. Epid.* 1. 2. 49. Aliqua ope me exbolvam, extricabo me aliqua. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 38. Mercedem, aut nummos unde unde extricat. h. e. parat, eruit, *trova fuori*.

Extrīlidus, a, um, adject. imparidus, infractus, quaſi qui extra læſionem eſt, ab *extra*, & *lædo*. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Hominem conſpicimus impavidum, & extrilidum. ¶ Alii extrilidum interpretantur exalbidum, timore pallentem. V. ipſum Gellii locum.

Extrinsĕcus, adv. *di fuori*, מחוץ, Ger. *von auſſen*, Gall. *au dehors*, Hiſp. *defuera*, ἐξωθεν, externe, ab exteriori parte, ab *externus*, & *ſcens*, quod interdum ſignificat prope, quaſi *ſecus externa*. *Cic.* 4. *Acad.* Irrumpunt extrinſecus in animos noſtros per corpus imagines, nobis dormientibus. ¶ Recentiores adjective iidurpant, ut *Tertull. de Pall. c.* 1. ſed non ſunt imitandi.

Extritus, a, um, exterendo elicitus, expreſſus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1097. Exprimitur validis extritus viribus ignis. ¶ Item contritus, eliſus. *Senec. ep.* 37. *a med.* Animam hominis magno poodere extriti permeare non poſſe. ¶ Item extractus, exemptus, ut extrita ſyllaba, *Varr. ſub fin. l.* 9. *de L. L.*

Extro, as, n. 1. *aſcire*, exeo, apud vet. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 279. Simul limen intrabo, illi extrabunt illico.

Extrūdo, is, ūſi, ūſum, a. 3. *cacciar fuori*, דחה, Ger. *auſſtrucken*, Gall. *chaſſer*, *pouſſer hors*, Hiſp. *echar*, ἐξωθέω, extra trudo, per vim expello. *Cic.* 7. *Fam.* Quo in numero tu certe fuiſſes, niſi te extruſiſſemus. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 5. Me extruſiſti ex ædibus. Et *verſ.* 31. Decies die uno ſæpe extrudit ædibus. ¶ Pro vendere, *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 11. Laudat venales, qui vult extrudere, merces, *ſpacciar la ſua mercanzia*.

Extrūo. V. Exſtruo.

Extrūſus, a, um, *cacciato fuori*. *Lucret. l.* 3. *v.* 978. Cedit enim rerum novitate extruſa vetuſtas.

Extuberatio, f. 3. tuberculorum eruptio. *Plin. l.* 31. *c.* 9. Luxatis imponitur, item extuberationibus.

Extuberātus, a, um, adject. *gonfiato*. *Ammian. l.* 22. *c.* 15. Aviditate nimia extuberatus venter. *Solin. c.* 27. (al. 40.) Enormi corpulentia extuberatus.

Extubĕro, as, avi, atum, n. 1. *gonfiarſi*, צמה, Germ. *ſich aufblaſen*, Gall. *s'enfler*, Hiſp. *hinchirſe*, ὑπερφυσάω, intumeſco, excreſco. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Radice foliola, ex qua media veluti extuberat. ¶ Nonnumquam active ponitur pro tuberibus inæquale aliquid reddere. *Sen. l.* 6. *nat. quæſt.* Defert montes, ſubrigit plana, valles extuberat.

Extŭlo, is, dicebant Antiqui pro extra fero. Itaque legunt nonnulli in *Plaut. Moſt.* 1. 2. 41. Extulunt, parant ſedulo &c. Alii *exoltunt*.

Extumĕo, es, ui, n. 2. *gonfiarſi*, ἐξοιδέω. *Plaut. Truc.* 1. 2. 96. Uterum illi nunquam extumere ſenſi.

Extumeſco, is, ui, n. 3. idem quod extumeo. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Perſicos illos extumeſcentes pinguiter.

Extumŭlus, o. 1. 2. idem ac tumidus, *gonfiato*, *follevato*. *Varro de re ruſt. l.* 1. *c.* 51. Potiſſimum rotundam, & mediam paulo extumidam.

Extunc, adverb. ex illo tempore, *da quel tempo*. *Apul. l.* 7. *A. A.* Extunc pœnas reſervatus.

Extundo, is, tudi, tuſum, a. 3. *sforzare*, ἀποβιάζω, vi, vel blanditiis aliquid extorqueo. *Suet. Veſpaſ. c.* 2. Ea demum extudit magis convicio, quam precibus. ¶ Ponitur etiam pro ſtudioſe facere, invenire. *Virg.* 1. *Georg. v.* 133. Ut varias uſus meditando extunderet artes. ¶ *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 24. Cum labor extuderit fatidia. h. e. removerit, ejecerit. ¶ Reperitur etiam pro valde tundere. *Senec. Controv. l.* 6. Alterius diminutas ſcapulas in deforme tuber extundit.

Exturbātus, a, um, adject. expulſus, dejectus, *cacciato fuori*, *abbattuto*. *Cic. Ver.* 4. *c.* 30. Antiochus præceps provincia exturbatus. *Catul. carm.* 65. *v.* 108. Pinus radicibus exturbata.

Exturbo, as, avi, atum, a. 1. *ſtacciare*, נרש, Ger. *hinauſſ ſtirmen*, Gall. *chaſſer*, Hiſp. *arrojar*, *echar*, ἐκβάλλω, extra turbo, expello, per vim ejicio. *Cic. in Rul.* Exturbari, & expelli plebem ex agris, non conſtitui, & collocari. *Id. pro Quinct.* Miſerum fortunis omnibus exturbari. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 169. Niſi illi maſſigiæ exturbo oculos, atque dentes. ¶ Eſt etiam valde turbare. *Cic. Q. Fr.* 1. *ep.* 4. Multa convenerunt, quæ mentem exturbarent meam. *Liv. l.* 6. Hæc nova injuria ſpem pacis exturbavit. ¶ *Aſcon. in argum. orat. pro Mil.* Milo exturbari tabernam juſſit. h. e. perfringi.

Extuſſo, is, ivi, itum, a. 4. eſt tuſſiendo aliquid ejicere. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Purulenta quoque extuſſientibus. *Celſ. l.* 2. *c.* 8. Vomicam excitat, ſic ut extuſſatur.

Extuſſitus, a, um, adject. tuſſiendo ejectus, ut extuſſita ſputa, *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 13.

Exubĕrans, antis, adject. o. 3. uberius abundans. *Gel. l.* 3. *c.* 9. Vigoreque, & colore exuberantiſſimo.

Exuberantia, æ, f. exuberatio. *Gell. l.* 2. *c.* 6. Phœniceus color exuberantiam ſignificat ruboris.

Exuberatio, onis, f. abundantia. *Vitruv. l.* 1. *c.* 4. Exuberationibus, aut defectionibus laborare.

Exubĕres, com. 3. infantes ab uberibus remoti, ſeu ablactati. *Feſtus*.

Exubĕro, as, avi, atum, n. 1. *abbondare*, חומיר, Ger. *überflüſſig ſeyn*, Gall. *abonder*, Hiſp. *abundar*, *ſobrar*, ὑπάλλω, ſuperabundo, ab adject. *uber*, plenus, fœcundus, fertilis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 516. Pomiſque exuberat arbor. ¶ Reperitur etiam active. *Col. l.* 9. *c.* 4. Quæ favorum ceras exuberant. hoc eſt, uberes reddunt.

Exuccus. V. Exſuccus.

Exūdo. V. Exſudo.

Exvĕlo, as, avi, atum, a. 1. develo, detego, *ſvelare*. *Propert. l.* 3. *el.* 14. *v.* 3. Ut mihi prætextæ pulor exvelatus amictu. Ita leg. Scalig. Alii, *oſt velatus*.

Exverræ, vel exverriæ, ſ. 1. purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad ſepulturam ferendus eſt, quæ fiebat per everriatorem, certo genere ſoparum adhibito, ab *everrendo*, hoc eſt purgando. *Feſt.* Vel, quod idem eſt, Everriæ erant februi genus, quo purgabant familiam juſta facientes ad digitum, quem mortuo abſciderant, antequam reliquum corpus conbureretur. *Joſ. Scalig. ad loc. Feſt.*

Exverto, is, erti, ſum, n. 3. *prevenire*, eſt prævenire, præoccupare. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 52. Cito homo exverti poteſt. Optimi Codices habent, *perverti*.

Exŭgo, V. Exſugo.

Exvibrillo, as, n. 1. idem ac vibrillo. *Titin.* apud *Feſt.* Si erit tibi cantandum, facito uſque exvibrilles.

Exul, ulis, com. 3. *eſule*, *bandito*, נד, Ger. *verbannter*, Gall. *banp*, Hiſp. *deſterrado*, φυγας, exilio multatus, extorris, ejectus, quaſi *ex ſolo*, ſeu ejectus extra ſolum. *Cic. pro Dom. c.* 29. Quid enim exul? ipſum per ſe nomen calamitatis, non turpitudinis. *Horat. l.* 2. *od.* 16. Patriæ quis exul ſe quoque fugit? *Tacit. Ann.* 14. *c.* 63. Alia exul. ¶ Translate *Ovid. Metam.* 9. *v.* 410. Attonitusque malis, exul mentisque, domuſque. ¶ Aliqui ſcribunt *exſul*.

Exŭlaris, re, adject. ad exulem pertinens, ſeu ad exilium. *Ammian. l.* 15. *c.* 3. Exulari pœna damnare aliquem. Adde *l.* 14. *c.* 5.

Exulatio, onis, ſ. *bando*, idem ac exilium. *Flor. l.* 1. *c.* 22. Inde clariſſimos Principes exulatione mulctavit.

Exulceratio, ſ. 3. *piaga*, ἕλκωσις, plaga. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Et interaneorum, veſicarumque exulcerationibus. *Celſ. l.* 4. *c.* 25. Si nulla exulceratio eſt.

Exulceratorius, or. 1. 2. *che impiaga*, exulcerandi vim habens. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Exulceratorium medicamentum.

Exulceratrix, icis, quæ exulcerat. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Visci ſliptica, & exulceratrix.

Exulcerātus, or. 1. 2. partic. ab exulceror, *piagato*. Translate *Cic. pro Dejot.* Ut in exulcerato animo facile fictum crimen reſideret. Adde *l.* 1. *Fam. epiſt.* 1. *ſub fin.*

Exulcĕro, as, avi, atum, a. 1. *impiagare*, כאיב, Ger. *diſquieteren machen*, Gal. *exulcerer*, *bleſſer*, Hiſp. *llagar*, *escocer*, ἀξιόλυπω, ulcus induco. *Plin. l.* 20. *t.* 6.

e. 6. Leprat, lichanas, lentigines exulcerat. ¶ Translate ponitur pro exasperare, vel exacerbare. *Cic. 2. de Orat. c. 73.* Quæ sanare nequeunt, exulcerant. *Idem de clar. Orat.* Exulcerare gratiam alicujus.

Exŭlo, as, avi, atum, n. 1. *esser bandito*, בלה, Ger. *verbannt seyn*, Gall. *être banny*, Hisp. *estar desterrado*, φεύγω, patria privatus sum: & duobus modis dicitur, de loco, in quo exul est, & de quo ejectus est. *Cic. 2. de Div.* Cum Annibali apud eum exulanti depugnare placeret. *Ter. Eun. 3. 5. 62.* Domo exulo. *Plaut. Merc. 3. 4. 59.* Exulatum ire. ¶ Translate *Id. ib. prol. v. 43.* Res exulatum ad illam (meretricem) abibat clam patri.

Exulto cum derivat. V. Exsulto.

Exululātus, o. 1. 2. partic. ab exululo, sub voce passiva active significans. *Ovid. 4. Trist. el. 1. v. 42.* Dum stupet Idæis exululata jugis.

Exulŭlo, n. 1. *urlare forte*, ἐξαλαλάζω, valde ululo. *Ovid. 1. Metam. v. 333.* Nactusque silentia ruris exululat.

Exsum, V. Exesto.

Exundatio, f. 3. *inondazione*, κατακλυσμὸς, superefluentia. *Plin. l. 19. c. 3.* Nisi exundatione fluminum invecto semine a Tiaris.

Exundo, as, avi, atum, n. 1. *soprabbondare*, Ger. *überlauffen*, Gal. *ſt déborder*, Hiſ. *ſobrepujar*, *ſalirſe*, ἐκπιδάζω, alveum exeo, extra alveum undas effundo, extra alveum effluo. *Col. l. 8. c. 16.* Rivis, per quos exundat piscina, præsignatur æneis cancelli. ¶ Translate est copiosum esse, abundanter effluere. *Tac. in Dial. de Orat.* Exundat, atque exuberat admirabilis illa eloquentia. *Sen. Oedip.* Dolor exundat alte mersus. *Id. Hippol.* Vapor exundat antro.

Exungo, is, n. 3. idem ac ungo. *Plaut. Rud. 2. 7. 22.* Eluas tu, an exungare, ciccum non interdum.

Exunguis, e, adject. qui ungue caret. *Tertul. de Pal. c. 5.* Bestia edentula, & exunguis, & excornis.

Exungŭlo, as, a. 1. ὀνυχίζω, ungues aufero. Affertur locus ex *Plaut. Truc. 2. 2. 57.* Sed ibi mira est lectionis varietas. ¶ Exunguiare, neut. signif. pro ungues amittere, habet *Veget. l. 2. c. 57.* Si exunguiaverit jumentum.

Exŭo, is, exui, tum, a. 3. *spogliare*, פשט, Ger. *auſziehen*, Gal. *depouiller*, Hiſ. *deſpojar*, ἀπόδυω, indumenta detrahо, spolio, denudo, ab ἔκδυω, exuo. Nonnulli a *suo* derivant, & scribunt *exsuo*. *Senec. ep. 91.* Alicui vestem exuere. *Virg. 5. Æn.* Magna ossa, lacertosque exuit. ¶ Translate significat auferre, privare. *Liv. l. 1.* Primo se agro paterno, avitoque exuisse, deinde reliquis fortunis. ¶ Item deponere, abjicere, *deporre*. *Cic. pro Lig. c. 5.* Nonne omnem humanitatem exuisses? *Tac. 1. Ann. c. 73.* Exuere virtutes. Et *l. 6. c. 20.* Exuere vitia. ¶ Exuere jugum, est servitute se liberare. *Liv. l. 35. c. 17.* ¶ Exuere mores antiquos, *deporre gli antichi costumi*. *Id. l. 37.* ¶ Exuere vultus severos, *Ovid. 3. Amor. el. 4.* ¶ Exuere animam, *morire*. *Id. 14. Metam.*

Exupĕro cum derivat. V. Exsupero.

Exurdo, V. Exsurdo.

Exurgĕo, es, a. 2. *cavar fuori*, exprimo, elicio, ductum a spongiis, quæ ut humorem reddat, urgetur, & comprimitur. *Plaut. Rud. 4. 3. 69.* Exurgebo quidquid humoris tibi est. *Cato.* Exurgeto succum, &c.

Exurgo, V. Exsurgo.

Exūro, is, exussi, stum, a. 3. *abbruciare*, שרף, Ger. *verbrennen*, Gal. *brulер*, Hiſ. *quemar*, κατακαίω, idem ac uro, vel igne prorsus consumo. *Cic. in Pis. c. 4.* Locri, Phœtii Boeotii exusti. *Lucret. l. 3. v. 931.* Sitis exurit miseros. ¶ Translate est delere, ut *iauro* est imprimere. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 3.* Mihi quidem ex animo exuri non potest, esse Deos. Sunt qui aliter legunt ex conjectura.

Exuscito, V. Exsuscito.

Exustĭo, f. 3. *abbruciamento*, שרפה, Ger. *brunſt*, Gal. *brulement*, Hiſ. *quemadura*, καῦσις, ustio. *Cic. in Som. c. 7.* Propter eluviones, exustionesque terrarum.

Exustus, a, um, adject. *abbruciato*, ut exustus ager, apud *Virgil. 1. Georg. v. 107.* Sole exustus caseus, apud *Colum. l. 7. c. 8.*

Exŭtus, a, um, adject. *spogliato*, *privato*. *Plin. l. 35. c. 11.* Herculem exuta mortalitate in cœlum euntem. *Virg. 11. Æn. v. 395.* Exuti Arcades armis. *Tac. Ann. l. 4.* exutus bonis.

Exuvĭæ, arum, f. 1. *ſpoglie*, שלל, Ger. *raub*, *beut*, Gal. *depouilles*, Hiſp. *deſpojos*, τὰ ἔνδυτα, vestes exutæ, ab *exuo*. *Virg. 8. Ecl.* Has olim exuvias mihi perfidus ille reliquit. ¶ Speciatim sumitur pro spoliis hostibus detractis. *Cic. pro L. Man. c. 18.* Cum eum vobis majores vestri exuviis nauticis, & classium spoliis ornatum reliquissent. ¶ Dicuntur etiam de tegminibus brutorum animantium, ut de veteri serpentis pelle. *Virg. 2. Georg.* Cum positis novus exuviis, nitidusque juventa Volvitur. ¶ Exuviæ bubulæ, apud *Plaut. Most. 4. 1. 25.* sunt lora ex corio bubulo, ad servos cædendos. Mane, inquit, castigabit eos bubulis exuviis.

DE LITTERA F.

F Littera a Prisciano inter mutas numeratur: ab aliis inter semivocales, eo quod a vocali incipiat, & in scriptam terminetur. Hæc alio nomine dicta est digamma Æolicum, quod duplex gamma imagine referat. Eundem sonum habet, quem apud Græcos φ. Unde etiam dictiones aliquæ Græcæ in Latinorum usum receptæ, quæ apud illos per φ scribuntur, apud Latinos scribuntur per F, ut *Fama*, *Fanum*, & similia. Vetustissimi hac litera loco aspirationis uti soiebant. Dicebant enim *Fordeum*, *trafo*, *vefo*, pro *Hordeum*, *trabo*, *vebo*. Fuerunt præterea apud antiquissimos, qui loco F uterentur, B, *Bruges* dicentes pro eo, quod posteri *Fruges* dicere maluerunt. Hanc Claudius Cæsar inversam v consonantis vicem voluit præstare, quod etiam hodie in vetustis monumentis conspicitur: nunquam tamen efficere potuit, ut omnium consensu reciperetur.

F A N T E A.

Faba, æ, f. 1. *fava*, חול, Ger. *bone*, Gal. *feve*, Hiſp. *haba*, κύαμος, genus leguminis. *Cic. 1. de Div.* Pythagoricis interdictum putatur, ne faba vescerentur. *Plaut. Aulul. 5. 1. 9.* Quid reperisti? Str. Non quod pueri clamitant in faba se reperisse. h. e. non rem nihili, puta vermiculum in faba nascentem, quem *nidum* vocant. *Ter. Eun. 2. 3. 89.* At enim istæc in me cudetur faba, h. e. in me hoc malum recidet, quemadmodum cum faba cuditur, laborat solum, in quo cuditur. ¶ Faba Græca *Mavis* dicitur. *Plin. l. 18. c. 12.* ¶ Faba porcina, herba est, quam vulgo corrupto vocabulo *Jusquiamum* appellant. V. Hyoscyamus.

Fabacĕus, a, um, *de fava*, fabalis. *Pallad. in Novembr. tit. 1.* Calamos fabaceæ messis eduxit.

Fabacĭa, æ, f. 1. κυαμίτης, genus libi ex fabis. *Plin. l. 18. c. 12.* ¶ *Apicio l. 5. c. 6.* Fabaciæ virides, sunt caules, fruticesque fabarum.

Fabagĭnus, a, um, adject. qui est ex faba, ut fabaginum acus. *Cato R. R. c. 54.*

Fabālis, ium, n. 3. *ſtoppie di fava*, Ger. *bonenſtroh*, Gal. *chaumes de feves*, Hiſ. *canas de habas*, stipulæ fabarum, hoc est, culmi illi, ex quibus siliquæ fabaceæ dependent. *Col. l. 2. c. 10.* Malle se matura fabalia, quam trimestrem fructum. *Tertul. de Anim. c. 31.* Pythagoras, ne per fabalia quidem transeundum, suis tradidit.

Fabālis, & le, o. 3. *di fava*, quod ad fabam spectat. *Ovid. 4. Fast. v. 725.* Stipulamque fabalem sæpe tuli. *Plin. l. 22. c. 25.* Fabales siliquæ.

Fabāris, is, m. Italiæ flu. per Sabinos transiens, qui & Farfarus dicitur. *Virg. 7. Æn. v. 715.* Qui Tiberim Fabarimque bibunt. *Ovid. 14. Met. v. 330.* Et amœnæ Farfarus umbræ.

Fabārius, a, um, adject. fabalis, ad fabam pertinens, ut fabaria insula, *Bor-*

kum, apud *Plin. l. 14. c. 13.* ita dicta a frugis similitudine sponte ibi proveniente. ¶ Fabariæ calculæ dicebantur Junias, quod in iis fabæ recentes rebus divinis adhibebantur. *Macrob. Sat. l. 1. c. 1.* ¶ Fabaria pila, vas concavum, in quo fabæ tunduntur. *Cat. c. 12. R. R.*

Fabatārium, ii, n. genus vasis, in quo fabarum grana, vel fabata reponuntur. *Lamp. Heliog. c. 20.* Ut exhiberet plenis fabatariis, & discis.

Fabātus, a, um, fabaceus. *Fabata puls*, ex faba. *Pollux in Refriva*: In sacrificiis publicis, cum puls fabata diis datur, nominatur refriva.

Fabella, f. 1. dim. a fabula. *Cic. 2. de Div. c. 58.* Nihil debet esse in Philosophia commentitiis fabellis loci. *Phædr. l. 4. fab. 6. v. 22.* Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ. h. e. nec fabulosæ narratiunculæ breviores, quales sunt Æsopiæ; nec longiores, & graviores, ut Tragœdiæ.

Faber, fabri, m. 2. *fabbro*, חרש, Ger. *werckman*, Gal. *ouvrier*, *en quelque matiere que ce ſoit*, Hiſp. *oficial*, τεχνίτης, omnis artifex, qui e quavis duriore materia facit aliquid, a *facio*. Nam qui ex gypso, argilla, aut cera aliquid conficit, *plastes* vocatur. Habet amplam significationem, quæ tamen limitatur ex significatione adjectivi adjuncti, ut *faber ferrarius*, qui aliquid ex ferro conficit, *faber tignarius*, qui tigna ad ædificia continuat, *faber aurarius*, qui ex auro aliquid excudit, & sic de cæteris. *Cic. in Bruto c. 73.* Ego me Phidiam esse malim, quam vel optimum fabrum tignarium. ¶ In gen. plur. usitatius est *fabrum*, quam *fabrorum*. *Cic. in Orat. c. 46.* Fabrum, & procum audeo dicere, non fabrorum, & procorum. *Id. Att. l. 9.* Jam duo præfecti fabrum Pompeji in meam potestatem venerunt. *Plaut. Most. 1. 2. 34.* Frugi usque, & probus fui, in fabrorum potestate dum fui. ¶ Translate *Sallust. ad Cæs. de Republ. ord.* Res docuit, id verum esse, quod in carminibus Appius ait, fabrum esse quemque fortunæ suæ. ¶ Faber est etiam piscis genus, alio nomine Zeus. *Plin. l. 9. c. 18.*

Faber, a, um, adject. fabrilis, ad fabrum pertinens, *fabbrile*, *ingegnoſo*. *Ovid. 8. Met. v. 159.* Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis. *Apul. l. 2. Florid.* Annulus aureus faberrimo signaculo.

Fabiānus, a, um, o. 1. 2. quod ad Fabium pertinet, ut Arcus Fabianus, qui constructus est juxta regiam in via sacra. Et Fabiani milites, apud *Nep. 11. 2.*

Fabienses, m. 3. populi Latii, finitimi Albanis. *Plin. l. 3. c. 5.*

Fabii, masc. 2. olim Flavii, gens Romæ nobilissima, dicta a *faba* satione, quod eo tempore, quo Romani pene omnes agricolturam exercebant, primus, qui hoc nomine appellatus est, in faba serenda excelleret. Aliqui volunt, dictos esse a *fovea*, seu antiquo *favio*, vel *favea*, quod Hercules matrem ejus, unde genus hoc cœpit, ad foveam compresserit. ¶ Fabiorum tanta Romæ potentia fuit, ut bellum adversus Vejentes soli cum suis clientibus, & servis in se receperint. Sed cum ex levibus aliquot præliis sæpius victoriam reportassent, tandem ad Alliam flu. insidiis circumventi, ad unum omnes cæsi sunt. Erant autem sex, & trecenti. Ex tanta clade unus tantum superfuit, qui nondum armis per ætatem idoneus, in Urbe relictus erat, ex cujus sanguine per longam nepotum seriem natus Fabius ille Maximus, qui Cunctator dictus est.

Fabius Pictor, Patricius Romanus, peritissimus Juris Civilis, litterarum, & antiquitatis. *Cic. in Bruto.*

Fabĭus, a, um, adject. ut Fabia tribus, de qua meminit *Suet. in Aug. c. 40.* Fuit una ex Rusticis.

Fabraterna, f. 1. *Fauxaterra*, *Palvaterra*, Col. & opp. Volscorum, in Latio, prope Liris fl. inter Aquinum, & Fregellas. Pop. Fabraterni, apud *Liv. & Plin. l. 3. c. 5.*

Fabre, adverb. *artificioſamente*, Ger. *vverckhlich*, Gal. *artificieuſement*, Hiſp. *artificioſamente*, κατατεχνικῶς, artificiose, a faber. *Plaut. Men. 1. 2. 23.* Hoc factum est fabre. *Apul. l. 1. A. A.* navis faberrime facta.

Fabrefacio, is, a. 3. *edificare*, *fabbricare con artifizio*, Ger. *vverckhlich machen*, Gal. *faire artificieuſement*, Hiſp. *obrar con artificio*, τεκταίνομαι, ædifico, artificiose compono. *Plin. de Vir. illust. c. 38.* Classem magis validam, quam decoram fabrefecit.

Fabrefactus, a, um, partic. *fabbricato*, *fatto artifizioſamente*. *Plaut. Cas. 5. 1. 8.* Nec fallaciam astutiorem ullam fecerit, atque ut hæc est fabrefacta a nobis. *Ammian. l. 29. c. 1.* Lana ex diversis materiis fabrefacta.

Fabriānum, neut. 2. *Fabriano*, opp. amplissimum Piceni, unum ex quatuor maximis castellis Italiæ, in ditione Pontificia, & in Marchia Anconitana, ad radices Apennini Montis, in limite Ducatus Urbini inter Sentini rudera ad Occ. & Matelicam ad Or. Hic optima charta.

Fabrica, æ, f. 1. *bottega del fabbro*, Ger. *vverckſtatt*, Gal. *batiment*, *forge*, Hiſ. *fabrica*, *botica*, ἐργαστήριον, proprie est fabri officina. Hinc quas *officinas armorum* Cæsar dixit, eas *Veget. l. 2. c. 11.* *fabricas armorum* vocat, quas publicas per singulas provincias Romani habebant: privatim enim exercere vetitum erat, ut ex *Notis Imperii*, & *Novell.* 85. constat. Qui hujusmodi fabricas exercebant ad arma publica cudenda, *Fabricenſes* dicebantur, quique præerant, *Præfecti Fabrum*. *Veget. loc. cit.* ¶ Est etiam fabrica ipsa ars fabrilis. Hinc fabrica materiaria, apud *Plin.* & ferraria, *l. 7. c. 56.* h. e. ars ducendi ferrum, &c. *Cic. 2. nat. Deor. c. 13.* Pictura, & fabrica, cæteræque artes habent quendam absoluti operis effectum. ¶ Item opus ipsum fabricatum, *fabbrica*. *Id. ib. c. 47.* Admirabilis fabrica membrorum animantium. ¶ Translate pro dolo, seu machinatione accipitur. *Ter. Heaut. 3. 2. 34.* Nonne ad senem aliquam fabricam fingit? *Plaut. Cist. 2. 2. 5.* Quot admœnivi illi fabricas, quot fallacias!

Fabricatĭo, f. 3. *fabbrica*, *compoſizione*, מלאכה, Ger. *machung*, Gal. *forgement*, *facon*, Hiſp. *fabricacion*, κτίσις, actus fabricandi, item ipsa fabrica. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 53.* Si erit tota hominis fabricatio perspecta.

Fabricātor, is, m. 3. *fabbricatore*, יוצר, Ger. *ſchmid*, Gal. *forgeur*, *ouvrier*, Hiſp. *fabricador*, τεκτήνας, qui fabricat. *Cic. de Un.* Utrum ille fabricator tanti operis sit imitatus exemplar. *Virg. Æneid. 2.* Doli fabricator.

Fabricātrix, icis, quæ fabricat. *Lactant. l. 6. c. 22.* Mortis fabricatrix voluptas.

Fabricātus, us, m. 4. idem quod fabricatio. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Hoc fabricatu amicitiarum culmen ædificat.

Fabricātus, a, um, adject. *fabbricato*, *fatto con artifizio*. *Virg. 2. Æn. v. 46.* machina fabricata. *Ovid. Met. 8. v. 669.* Pocula fabricata fago. *Vellej. l. 2. c. 27.* Cuniculi miro opere fabricati.

Fabricenses, ium, m. 3. qui in publicis fabricis ad arma cudenda exercentur. V. Fabrica.

Fabricĭus pons, *Ponte di quattro capi*, unus ex pontibus urbis Romæ, a Fabricio Consule, a quo extructus est.

C. Fabricĭus Luscinus, Civis Romanus, frugalissimus, in cujus domo ex argento patella tantum, & salinum fuit colendorum Deorum causa, ita tamen, ut patella corneo pediculo sustineretur. *Val. Max. l. 4. c. 4. n. 3.* A Samnitibus, quos universos in clientelam habebat, decem æris, & quindecim pondo argenti, totidemque servos sibi missos in Samnium remisit. *Id. l. 4. c. 3. n. 6.* Censor P. Cornelium Rufinum duobus Consulatibus, & Dictatura functum e Senatu ejecit, quod decem pondo vasa argentea comparasset. *Id. l. 2. c. 9. n. 4. Liv. l. 14.* filiæ ob paupertatem de publico dotatæ fuerunt. Adversus Pyrrhum, & Samnites gravissima bella gessit. Medicum Pyrrhi, domini sui mortem per venenum pollicentem, vinctum ad Regem remisit. *Liv. l. 13.*

Fabrĭco, as, a. 1. & fabricor, aris, d. 1. *fabbricare*, יצר, Ger. *bawen*, Gall. *forger*, Hiſp. *labrar*, *fabricar*, τεκταίνομαι, fabrili arte aliquid conficio. *Ovid. 13. Met.* Crateremæ Æneę, quem jam fabricaverat Alcon. *Cic. 3. de Orat.* Capitolii fastigium illud, & cæterarum ædium non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est. *Cic. 4. Acad.* Fabricare verba.

Fabrĭcus, a, um, adject. fabrilis. *Paul. JCtus l. 19. ff. de inſtruct. & inſtrum.* Servus arte fabrica peritus.

Fabricātio, onis, f. *Tertul. Apol. c. 12.* Non sentiunt injurias, & contumelias suæ fabricationis Dii vestri.

Fabrilis, le, o. 3. *di fabbro*, τεκτονικὸς, quod eſt fabri, ſive quod ad fabrum pertinet. *Cicer. Att. l. 6.* Erratum fabrile putavi. ¶ Fabrilia, um, n. 3. res fabrorum. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 116.* Tractant fabrilia fabri.

Fabriliter, adv. artificioſe, more fabri. *Prudent. Apotheoſ. verſ. 519.* Opifex fabriliter aptans compoſuit.

Fabŭla, æ, ſ. 1. *favola, novella*, משל, Ger. *fabel*, Gal. *fable*, Hiſp. *fabula*, μῦθος quod in ore omnium verſatur, rumor populi, res paſſim divulgata, ſive vera, ſive ficta ſit, a *fari*. *Horat. l. 1. epiſt. 13. v. 9.* Ne vulgi fabula fiam. Sic *Terent. Hec. 4. 3.* Nos fabulæ ſumus. *Suet. in Aug. c. 70.* Cœna ejus ſecretior fuit in fabulis. ¶ Speciatim fabula dicitur narratio ad delectationem, & utilitatem inventa, rerum confictarum. *Cic. 3. de nat. Deor.* Jam vero quid vos illa delectant, explicatio fabularum, & enodatio nominum? ¶ Hujus generis ſunt, quæ in Tragœdiis, & Comœdiis exhibentur. *Cic. in Bruto.* Atque hic Livius, qui primus fabulam C. Clodio Cæci F. & M. Tuditano Coſſ. docuit. ¶ Hujuſmodi autem fabulæ diverſa ſortiuntur nomina pro habitu, & qualitate perſonarum, quæ in eis introducuntur. Aliæ enim *Togatæ* dicebantur, quarum perſonæ togis, & Romanorum cultu erant ornatæ. Aliæ *Palliatæ*, cum perſonæ Græco more palliis indutæ in ſcenam prodibant. Erat enim pallium Græcis peculiare, ut Romanis toga. Deinde togatarum genera quatuor erant, *Prætextatæ, Tabernariæ, Atellanæ, Planipedia. Prætextatæ* erant, in quibus Regum, vel Magiſtratuum, qui prætexta induti erant, acta comprehendebantur. *Tabernariæ* illæ erant, quibus humiles, & privatæ perſonæ inducebantur, quales fere ſunt mercatores, & inſtitores. *Atellanæ* erant, in quibus ridiculæ perſonæ inducebantur, jocis, & ſalibus vellicantes, dictæ ab Atella Campaniæ oppido, in quo plurimæ actitatæ ſunt. *Planipedia* dictæ ſunt a planis hiſtrionum pedibus, qui ob humilitatem argumenti, & vilitatem perſonarum neque cothurnis utebantur, neque ſoccis. ¶ Docere fabulas dicuntur, qui fabulas, ſeu comœdias componunt, & agendas dant hiſtrionibus. V. Doceo. ¶ Dare fabulam eodem fere ſenſu dicitur. *Idem 1. Tuſc.* Annis fere 410. poſt Romam conditam Livius fabulam dedit. *Ter. in prol. Hec.* Hecyra eſt huic nomen fabulæ; hæc cum data eſt nova, &c. ubi *Donatus*: Ita dicitur, data eſt fabula, ut, data eſt cœna, datum eſt prandium. *Et*, dari dicitur fabula, cum agitur. ¶ *Lupus in fabula*, proverb. eſt, quo utimur, cum is ipſe, de quo adhuc collocuti ſumus, repente adeſt; atque ob eam cauſam ſermonem abrumpimus. *Ter. Adel. 4. 1. 21.* Eodem ſenſu *Plaut.* dixit *Stich. 4. 1. 71.* Atque eccum tibi lupum in ſermone. ¶ Eſt etiam fabula diminut. a *faba*. *Plaut. Stich. 5. 4. 8.* Hoc convivium eſt, nucibus, fabulis, ficulis.

Fabulāris, re, o. 3. idem ac fabuloſus, ut Hiſtoria fabularis, in qua multa falſa. *Suet. in Tib. c. 70.* Maxime tamen curavit hiſtoriæ fabularis notitiam.

Fabulator, m. 3. *novellatore*, משחקה, Ger. *faiſeur de contes*, Hiſ. *dezidor de cuentos*, facetus collocutor. *Suet. in Aug. c. 78.* Lectoribus, aut fabulatoribus accerſitis reſumebat. *Gel. l. 2. c. 29.* Æſopus ille e Phrygia fabulator.

Fabulīnus, m. 2. Deus, qui pueris primo fari incipientibus præeſſe putabatur, cui etiam Romani ſacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. *Non. c. 2. n. 56. ex Varrone.*

Fabŭlis, le, idem quod fabalis, ut ſeges fabulis, *Varr. l. 1. R. R. c. 31.* & fabulis inarare. *h. e.* fabæ ſegetem, *Id. ibid. c. 23.* Al. tamen leg. *fabalis*, & *fabalia*.

Fabŭlo, as, avi, atum, a. 1. idem quod fabulor. *Plaut. Mil. 2. 4. 18.* Quæ cum hoc inſano fabulem. Et *ibid. 2. 5. 33.* Stulta, quæ vobiſcum fabulem. Alii tamen his locis legunt *fabulor*. ¶ Hinc paſſive fabularier, pro dici. *Id. in Suppoſit. ad Amph. ſc. Dii voſtr. fid. v. 3.* Verum eſt, quod olim eſt auditum fabularier.

Fabŭlo, onis, m. congerro, qui nugas loquitur; item fabularum inventor, ut legitur in *Gloſſ. Iſid. Macrob. lib. 2. Satur. c. 1.* Planipes, & fabulo impudica verba jaciens. Ita reſtituit *Salmaſ. ad Sueton.* Vulgo leg. *fabulo*.

Fabŭlor, aris, d. 1. *ragionare, favellare, favoleggiare*, השתעה, Ger. *ſchwetzen*, Gal. *conter de fables*, Hiſp. *dezir cuentos*, μυθολογέω, loquor, a fando. *Plaut. Capt. 3. 4. 3.* Quid fabulabor? quid negabo, aut quid fatebor? ¶ Speciatim eſt inepte garrire. *Liv. l. 45. c. 39.* Quid de Imperatore Paulo Senatus decreverit potius, quam quid Ser. Galba fabuletur, audi.

Fabulōſe, adverb. *favoloſamente*, μυθώδως, cum fabula. *Plin. l. 32. c. 11.* Accedat his Taprobane, inſulæque aliæ Oceani fabuloſe narratæ. ¶ Comp. fabuloſius, ſup. fabuloſiſſime. *Plin. l. 5. c. 1.* Colonia a Claudio Cæſare facta Lixos vel fabuloſiſſime ab antiquis narrata. *Ammian. l. 23. c. 25.* Ut Homerus fabuloſius canit.

Fabulōſĭtas, tis, ſ. 3. *ciancie*, fabulantium vanitas. *Plin. l. 7. c. 31.* Corvi effigie magna quidem fabuloſitate. Et *c. 28.* Si recipiatur poetica fabuloſitas.

Fabulōſus, o. 1. 2. *favoloſo*, Ger. *erdicht*, Gal. *fabuleux*, Hiſp. *fabuloſo*, μυθώδης, quod commentitium eſt, vel quod fabulis, & figmentis celebratur, vel de quo multa finguntur. *Horat. l. 1. Carm. 22.* Vel quæ loca fabuloſus lambit Hydaſpes. ¶ Comp. fabuloſior, ſup. fabuloſiſſimus. *Plin. l. 33. c. 1.* Gygis quidem anulum quis non etiam fabuloſiorem fateatur? *Id. l. 5. c. 1.* Atlas fabuloſiſſimus.

Fabŭlum, li, n. 2. faba. *Gel. l. 4. c. 11.* Pythagoram Philoſophum non eſtaviſſe ex animalibus, item abſtinuiſſe fabulo.

Facēla, æ, fem. oluſculum, quod aceto maceratum apponitur. *Vetus Epigram.* Quem recreat feſtum gillo, facela, melo. Vox tamen eſt incertæ auctoritatis.

Facelāre, is, n. acetarium, *inſalata*. *Lamprid. Heliog. c. 20.* Barbas mullorum pro naſturtiis, apiaſtris, & facelaribus adhibuit. Alii legunt *faſelaribus*. h. e. faſelos conditos.

Faceſſo, is, faceſſi, itum, a. 3. facio, ago, exequor, a *facio*, ut capeſſo a *capio*. *Virg. 4. Georg. prop. fin.* Continuo matris præcepta faceſſit. ¶ Eſt item exhibere, inferre, ut Negotium faceſſere, *eſſer noioſo*. *Cic. l. 3. Fam. ep. 10.* De temeritate eorum, qui tibi negotium faceſſerent. ¶ Item diſcedere, abire. *Cic. de Leg.* Ab omni ſocietate Reip. pauliſper faceſſant. *Liv. l. 1. c. 47.* Faceſſe hinc Tarquinios, aut Corinthum.

Facēte, adv. *piacevolmente, facetamente*, Ger. *ſchimpflich*, Gal. *plaiſamment*, Hiſ. *donoſamente*, χαριέντως, falſe, venuſte, urbane, eleganter. *Cic. 6. Ver.* Nunquam tantum mali eſt Siculis, quin aliquid facete, & commode dicant. ¶ Comp. facetius, ſup. facetiſſime. *Cic. pro Roſc. Am.* Noſque ab iſto nebulone facetius eludimur. *Id. 2. de Or. c. 55.* Facetiſſime tres libellos tribus legendos dedit.

Facētiæ, arum, fem. 1. jocus, ſal, lepos, cavillatio, dicacitas, urbanitas, feſtivitas, argutia, *facezie, burle, piacevolezze*, Ger. *ſchimpfreden*, Gal. *raillerie*, Hiſ. *donayres*, ὑβρεολόγια, ſunt dicta arguta, & ſalſa, quæ riſum movere poſſunt, deliciæ quædam ſermonis, & dicta urbana ſine ſcurrilitate. *Cic. in Brut. c. 34.* Scipio omnes ſale, facetiiſque ſuperabat. ¶ Uſurpantur etiam facetiæ de dictis mordatibus, & contumeliofis. *Tac. Ann. 3. c. 2.* Dicax idem, & Tiberium acerbis facetiis irridere ſolitus. Hinc illudere, & inſectari facetiis aliquem, apud *eund. Ann. 15. c. 25.* &c. ¶ In ſingulari numero uſus eſt *Apul. in Apol.* ubi ait: Scio, Æmilianum iſtum facetiæ ſibi habere, res divinas deridere. ¶ De vario genere, & riſu facetiarum apud *Cic. l. 2. de Orat.*

Facetior, aris, dep. 1. facetiis utor. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Qui, quod verbis inverecundis aurium publicarum reverentiam inceſſant, granditer ſibi videntur facetiari.

Facetōſus, a, um, o. 1. 2. idem ac facetus. *Cic. 2. Fin. c. 31.* Et in quantam hominum facetoſam urbanitatem incurratis. Alii rectius leg. *facetorum*.

Facētus, o. 1. 2. urbanus, falſus, dicax, feſtivus, argutus, *faceto*, Ger. *ſchimpflich*, Gal. *facetieux*, Hiſp. *donoſo*, ὑβριστὴς, χαρίεις, qui ſalibus, & ſermonis urbanitate, citra ſcurrilitatem tamen, abundat. *Cic. in Fam.* Tibi facetum videtur, quicquid ego dixi. ¶ Interdum ſumitur pro venuſto, & eleganti. *Cic. in Or.* Alii in eadem jejunitate concinniores, ideſt faceti, florentes etiam, & leviter ornati. ¶ Comp. facetior, ſup. facetiſſimus. *Cic. de Leg. l. 2. c. 15.* Facetiſſimus Poeta veteris Academiæ Ariſtophanes. *Lucil.* apud *Feſt. in Redarguiſſe.* Quo facetior videare, & ſcire plus quam cæteri.

Facies, ei, fem. 5. *faccia*, פנים, Ger. *angeſicht*, Gal. *face*, Hiſ. *cara*, πρόσωπον, pars anterior capitis humani conſtans ex fronte, oculis, naſo, malis, ore, mento. *Cic. 2. Phil.* L. Turſcius qua facie fuerit, qua ſtatura. ¶ Sæpe facies ſumitur pro totius corporis forma. *Plaut. Pœn. 5. 2. 151.* Sed earum nutrix qua ſit facie, mihi expedi. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas, & dicitur de ingenio cujuſque rei aſpectu, & ſuperficie, ut Facies terræ, facies maris. *Salluſt. l. 2. Hiſt.* Sardinia in Africo mari facie veſtigii humani. ¶ Dicitur etiam de rebus corporis expertibus, & ſumitur pro ſpecie. *Cic. 1. Off. c. 5.* Formam ipſam, & tanquam faciem honeſti vides. ¶ Denique pro ſtatu uſurpatur. *Salluſt.* Atque immutata urbis facies erat. ¶ Antiqui declinabant, *hæc faciei, hujus faciei*, vel *facii*. *Gel. l. 8. c. 14.* Sed hoc omnibus nominibus quintæ declinationis commune fuit. ¶ Vertere ſe in omnes facies, eſt experiri omnia ſua conſilia, aut vires. *Virgil. 12. Æn.* Verte omnes te te in facies, & contrahe quicquid ſive animis, ſive arte vales. ¶ De facie aliquem noſſe, *conoſcer di viſta. Cicer. in Piſon.* Habet hoc virtus, quam tu ne de facie quidem noſti, ut, &c. ¶ Prima facie, *a prima viſta. Cujus JCtus leg. Aliquando, ff. ad Senatuſconſ. Velley.* Prima facie quidem alienam, revera autem ſuam obligationem ſuſcipit. ¶ Facies pacis, *apparenza di pace. Tac. Ann. 13. c. 38.* Dum poſitis loricis, & galeis in faciem pacis veniretur. ¶ Faciem perfricare, eſt pudorem abjicere, & quaſi manu a vultu abſtergere. *Plin. in præfat. nat. hiſt. ſub init.* Perfricui faciem, nec tamen profeci.

Facile, adv. *facilmente, agevolmente*, Ger. *leichtlich*, Gal. *facilement*, Hiſ. *facilmente, fadilmente*, nullo negotio, ſine labore. *Cic. 1. Fam.* Cæteris injuriis, quæ propoſitæ ſunt a Catone, facile reſiſtemus. ¶ Eſt etiam confirmantis adverbium, & ſignificat haud dubie, jungiturque cum nominibus ſuperlativis, vel ſuperlativi vim habentibus, item nominibus diverſitatis, item verbis, quæ excellentiam ſignificant, & aliis. *Cicer. 6. Fam.* Tum certe ordinis tui facile princeps. *Id. pro Rab. c. 9.* Totius Græciæ facile doctiſſimum. ¶ Nonnunquam pro libenter ponitur. *Cic. 4. Tuſc.* Sed te aberrare propoſito, facile patiebar, ideſt non invitus. Comp. facilius, ſup. facillime. *Cic. 2. de Or.* Et dici ornatiſſime poſſunt, & audiri facillime. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 2.* Id facilius eis perſuaſit. ¶ Facile vivere, agere, eſſe, ſignificat commodam vitam agere, ſine ſordibus, laute, ex ſententia, *ſtar bene, viver comodo. Plaut. Curc. 5. 2. 6.* Nugas garris. C. Soleo. nam propter eas vivo facilius. *Id. Epid. 2. 2. 59.* Quam facile, & quam fortunate evenit illi! *Ter. Adel. 3. 4. 36.* Cum animo cogites, quam vos facillime agitis, quam eſtis maxime potentes, dites, &c.

Facilis, le, o. 3. *facile*, נוח, Ger. *leicht*, Gal. *facile, aiſé*, Hiſp. *facil, fadil*, εὐκοπος, quod eſt fine labore; a facio, ut agilis ab ago. *Cic. 2. de Orat.* Utriuſque rei facilis eſt, & prompta defenſio. ¶ Cum ad perſonam refertur, ſignificat lenem, humanum, exorabilem. *Cic. l. 1. ad Qu. Fr.* Facilem te in rebus cognoſcendis, & in hominibus audiendis, admittendiſque præbere. *Id. 7. Fam.* Si tam facilem populum haberem, quam Æſopus habuit. *Id. de Amic.* Quid dicam de moribus facillimis? ¶ Aliquando expeditum, ſe clare explicantem. *Cic. in Bruto.* T. Junius fuit facilis, & expeditus ad dicendum. ¶ *Ex facili*, eſt facile. *Col. l. 6. c. 1.* Quæ vitanda non ex facili dixerim. ¶ Res faciles dicuntur, quæ ex ſententia procedunt. *Liv. l. 23. c. 11.* Res veſtræ meliores, facilioreſque erunt, magiſque ex ſententia. ¶ Facilis etiam dicitur celer, agilis. *Virg. 8. Æn. v. 310.* Faciles oculos fert omnia circum. ¶ *Claudian. de laudib. Serenæ, v. 54.* Hiſpania facilis frugum. h. e. fertilis. *Virg. 2. Georg. v. 223.* Terram pecori facilem. h. e. alendo pecori aptam. *Sil. l. 15. v. 721.* Milites ſoli faciles. h. e. aptos ad ferendum ſolis æſtum.

Facilĭtas, atis, ſ. 3. *facilità, agevolezza*, Ger. *leichte*, Gall. *facilité*, Hiſp. *facilidad, fadilidad*, ἕξις ἀόκνου, habitus, quo quis aliquid facile facit. *Cic. 4. Tuſcul.* Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur. ¶ Sumitur etiam pro humanitate, qua nos facile exorabiles præbemus, *umanità, piacevolezza. Cic. pro Mur. 31.* Si illius comitatem, facilitatemque tuæ gravitati, ſeveritatique aſperſeris. Sic *facilitatem imperii* dixit *Tac. Agric. c. 3.* ¶ *Facilitates* in plur. numero habet *Quintil. 9. c. 4.*

Facilĭter, adv. *facilmente*, facile, *fadilmente*. *Vitruv. l. 7. c. 1. fub fin.* Itaque facilites contra eas diſciplinas diſputare poſſunt. Adde *l. 2. c. 1.* Hoc adverb. *Quintil. l. 1. c. 6.* non probat quidem, ſed permittit.

Facinorōſus, a, um, o. 1. 2. *ſcellerato*, ſceleſtus, flagitioſus. *Cic. in Catil.* Quantum genus eſt parricidarum, ſicariorum, denique omnium facinoroſorum. *Juſtin. l. 16. c. 4.* Exilio facinoroſior redditus. *Cic. pro Sext. c. 38.* Cum rempub. a facinoroſiſſimis ſicariis oppreſſam videretis.

Facĭnus, oris, n. 3. *azione, opera*, ἀπεργάσμα, inſigne aliquod factum, a facio, & accipitur tam in bonam partem, quam in malam. *Salluſt. Jug. c. 2.* Ingenii egregia facinora, ſicut anima, immortalia ſunt. *Cic. l. 2. de Fin.* Vide, ne facinus facias, cum mori ſuadeas. *Id. pro Mil.* Scelus, & facinus manibus cruentis præ ſe ferre, & confiteri.

Facĭo, cis, feci, factum, a. 3. *fare*, עשה, Ger. *machen*, Gal. *faire*, Hiſ. *hacer*, ποιέω, proprie eſt efficere, ut aliquid ſit. Eſt autem hoc verbum latiſſimæ ſignificationis, accommodaturque omnibus fere actionibus; quarum præcipuas tantum hic ſubtexemus. Itaque prima, vulgataque notione ſignificat *fare*, ut facere divitias. *Plaut.* Facere rem, eodem ſenſu, *Terent.* Facere ſacrificium, facere rem divinam, facere ſacra, *Cic.* Facere vota. *Id.* Facere rem veneream: quo ſenſu etiam *facere* abſolute uſurpatur apud *Plaut.* & *Petron.* Sic *Sen. epiſt. 123.* Una felicitas eſt bonæ vitæ, facere, eſſe, bibere, frui patrimonio. *Cic. pro Sext. c. 13.* Quid hoc homine facias? ¶ Facere proventum, h. e. fructum dare, *Col.* Facere quæſtum, lucrum, *Cic.* Facere ratum, h. e. confirmare, *Liv.* Facere gratum alicui, *far coſa grata, Ter.* & *Cic.* Facere bellum, *Nepot.* Facere initium, facere finem, *Cic.* & *Plaut.* Facere convicium, h. e. conviciari, *Plaut.* Facere injuriam alicui, *Ter. Cic.* & alii. ¶ Significat etiam ſcribere, componere. *Cic. l. 1. Or.* Empedocles egregium poema fecit. ¶ Item æſtimare, & conſtruitur more verborum æſtimandi, *ſtimare. Cic. Fam.* Pompejum faciebam plurimi. ¶ Item ſacrificare, *far ſacrifizio. Virg. Ecl. 3.* Cum faciam vitula pro frugibus. *Cic. pro Mur.* Junonis Soſpitæ, cui omnes Conſules facere neceſſe eſt. *Col. l. 2. c. ult.* Facere catulo. ¶ Item conſentire, favere. *Cic. pro Cæc.* Rem, & ſententiam interdicti ſecum facere fatebatur. *Nep. Eumen. c. 8.* Non minus nos cum quibus ſteterint, quam adverſus quos fecerint. ¶ Item colligere, ut facere manum, *far ſoldati. Cic. Ver.* Facere quamplurimum gnatis. h. e. multas divitias pro filiis accumulare, *Terent.* ¶ Item prodeſſe, aut convenire, *Prop. l. 3. el. 1. v. 20.* Non faciet capiti dura corona meo. *Ovid. 3. Triſt. 8. 23.* Nec cœlum, nec aquæ faciunt, nec terra, nec aurum. *non mi importa niente. Plin. l. 22. c. 18.* Facit ad difficultatem urinæ. ¶ Item inducere, *introdurre*, quo in ſenſu non conjunct. ſed infinitum regit. *Perſ. Sat. 1. v. 44.* Quiſquis es o, modo quem ex adverſo dicere feci. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 16.* Quem Homerus conveniri apud inferos facit ab Ulyſſe. Sic facere nomina in Dialogis, *introdur perſonaggi a parlare. Cic.* Si nomina facta ſunt, mutari poſſunt. ¶ Item exercere, profiteri, exercitare, ut facere medicinam, apud *Cic. Fam. 14. ep. 7.* facere mercaturas. *Id. Ver. 5. c. 28.* ¶ Item pati, ſubire. *Cic. 2. Fin. c. 24.* Si jacturæ rerum familiarium erunt faciundæ. *Plaut. Capt. 2. 2. 77.* Eſt, ubi profecto damnum præſtet facere, quam lucrum. Sic paries *vitium facere* dicitur, cum vetuſtate, aut motu aliquo labefactatur. *Cic. in Top. c. 3.* ¶ Item aliquo ire, *Terent.* Huc te fac. h. e. huc accede, ut explicat *Donat. Apul. l. 5. Met. ſub init.* Paulo ſdentior intra limen ſe ſe fecit. ¶ Item gignere, *Var. l. 3. R. R. c. 22.* Plerumque pullos ſimiles ſui faciunt. ¶ Item agere. *Cic. Att. l. 5. ep. 20.* Apameæ quinque dies morati, Iconii decem fecimus. ¶ Item creare, *Cic. de Sen.* Anno undevigeſimo hi Conſules facti ſunt. ¶ Item diſponere, ſtatuere. *Cic. Ver. 3.* Quid hoc homine faciatis? *Id. ad Att.* Feci de Fabio, ut ſcribis. Sic facere in aliquem, pro in aliquem ſtatuere, animadvertere. *Ter. Heaut. 1. 2. 24.* Vereor ne quid in illum iratus plus ſatis faxit pater. Et cum dat. *Id. Eun. 5. 6. in fin.* ¶ Præterea cum variis nominibus conjunctum varias, & elegantes notiones habet, ut facere alicui animum, *far animo. Liv. l. 25.* ¶ Facere alicui copiam, vel poteſtatem alicujus rei. *Liv. l. 7.* Facere copiam pugnandi. *Cic. Phil. 8.* Facere omnibus ſui conveniendi

di poteſtatem. ¶ Facere fidem, probare, *Cic. in Catil.* Quoniam auribus veſtris minorem fidem faceret oratio mea. ¶ Facere gradum ad aliquid, *paſſare a qualche coſa*, promoveri, progredi. *Cic. Ver.* 4. Ex hac provincia in Africam gradus imperii factus eſt. Significat etiam ſimpliciter ambulare. *Plaut. Cur.* & *Cic. de Orat.* ¶ Facere gratiam, *diſpenſare*. V. Gratia. ¶ Facere modum alicujus rei, *moderare*, *finire*. *Cic. de Leg.* Ut aliquando controverſiæ facerent modum. At facere modos, eſt modulari, vel carmina componere. V. Modus. ¶ Facere negotium alicui, *travagliare qualcuno*. *Quintil. l.* 5. *c.* 12. Negotium innocenti fecit. ¶ Facere nomen, *dar' il nome*. Item famam acquirere, *farſi fama*. Facere nomina, *far partite*, *far debiti*. V. Nomen. ¶ Facere alicui ocium. h. e. dare. *Virg. Ecl.* 1. Deus nobis hæc otia fecit. ¶ Pedem facere, in re nautica eſt dimidio vento navigare. V. Pes. ¶ Facere periculum, *far' eſperienza*, *tentare*. *Cic.* 2. *Ver.* Facere periculum diligentiæ. *Ter. Eun.* 3. 2. Fac periculum in litteris. ¶ Facere periculum alicui, *porre a pericolo*. *Tac. l.* 3. Tanquam inſonti periculum feciſſet. V. Facere promiſſum, *mantener la promeſſa*. *Cic. l.* 3. *Off.* Promiſſum potius non faciendum, quam tam tetrum factinus admittendum. ¶ Facere reum, *accuſare qualcuno*, *a ſtarlo reo*. *Cic. ad Q. Fr.* P. Sylla Gabinium de ambitu reum fecit. ¶ Facere ſanguinem, *far ſangue*, effundere. *Liv. l.* 45. Noodum indicto bello, aut ita commiſſo, ut ſtrictos gladios, aut ſanguinem uſquam factum vidiſſent. ¶ Facere ſatis, *ſoddisfare*, *pagare*, *obbedire*. *Cic. in Brut.* Ego vero, ſi potero, faciam vobis ſatis. V. Satisfacio. ¶ Facere ſtipendia, *militare*. *Liv. l.* 5. Equis ſuis ſe ſtipendia facturos promittunt. ¶ Facere ſtipendiarios, *farſi tributarj*. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Heduos ſibi ſtipendiarios factos. ¶ Facere ſtomachum, *fare ſtomaco*, *a faſtidio*. *Cic. l.* 1. *Fam.* Non illi quidem ut mihi ſtomachum facerent. ¶ Facere ſumptum, *far delle ſpeſe*. *Cic. l.* 5. *ad Attic.* Quod nullus ſit ſumptus in nos, neque in legatum, &c. ¶ Facere vadimonium, *promettere di comparire in giudizio*. *Cic. pro Quinc.* Quo die vadimonium iſtud factum eſſe dicis? ¶ Facere teſtes, *chiamar teſtimonj*. *Liv. l.* 44. Se Deos, homineſque teſtes facere invitos, &c. ¶ Facere vela, *far vela*, *navigare*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Utrum mavis, ſtatim ne vos vela facere, an &c. ¶ Verba facere, *parlare*. *Ter. Phorm.* 5. 8. 25. Verba fiunt mortuo. ¶ Facere fugam, *mettersi in fuga*. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Conſternata cohortes Latinorum fugam, & vaſtitatem late fecerunt. Significat etiam fugare, *mettere in fuga*. *Cic. pro Dom. c.* 25. Quas iſte tum cædes, quas fugas fecerit, vidiſtis. ¶ Facere delicias. V. Deliciæ. ¶ Facere volupe animo ſuo, *darſi ſpaſſo*. *Plaut. Aſin.* ¶ Facere ludos, *far' i giuochi*, ludos edere, exhibere. *Cic. ad Q. Fr.* Item ludere, *ſcherzare*. *Ter. Phor.* 5. 7. 52. Dicitur etiam ludos facere, qui ludum de ſe aliis præbet. *Plaut.* multis in loc. ¶ Facere auſpicium dicitur avis, ex qua illud capitur, *far' augurio*. *Liv. l.* 1. Eam alitem circa ſummum culmen hominis auſpicium feciſſe. ¶ Translate *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Cui ſi vitioſa libido fecerit auſpicium. ¶ Facere exemplum in aliquem, *caſtigare*. *Plaut. Moſt.* 5. 1. 67. Exempla ædepol faciam ego in te. ¶ Facere officium ſuum, *far' il ſuo dovere*. *Ter.* & *Plaut. Stich.* 1. 1. 38. ¶ Facere juſta, *far' i funerali*. *Cic. pro Plac.* Juſta Catilinæ facta ſunt. ¶ Facere compendii. V. Compendium. ¶ Facere bene, vel male alicui. *Ter. Phor.* Dii tibi male faciant. *Calvus* apud *Chariſ. l.* 2. Ita mihi Jovem velim bene feciſſe. ¶ Sæpe hoc verbum alia verba reſolvit, & eandem, quam ipſa, ſignificationem habet. *Cic. de Senect.* Invitus feci, ut C. Flaminium de Senatu ejicerem. h. e. invitus ejeci. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 50. Facito cogites. *h. e.* cogita. ¶ Miſſum facere aliquid, pro præterire. *Ter. Eun.* 5. 2. 25. Miſſa hæc faciamus. Item pro mittere, *Pompeus M. in ep. ad Att. l.* 8. Ut cohortes, quæ fortunas ſuas reliquerunt, ad me miſſum facias. *h. e.* mittendas cures. ¶ Facere omnia, *tentar' ogni mezzo*. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 17. Valetudo tua me valde ſollicitat, ſed inſervi, & fac omnia. ¶ Junctum cum aliis verbis ſubjunctivum amat. *Cic. Att.* Et ſi non potuiſti facere, ut illam epiſtolam non mitteres, *ſi non hai potuto far di meno di non*, &c. *Ter. Eun.* 2. 3. Fac, ſis, promiſſa apparent. *Cic. Att. l.* 2. Fac ut ſciam. ¶ Cum infinito ſignificat concedere, dare. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 16. Verum fac, eſſe omnia, *diamo*, *che tutto ſia*, &c. ¶ Item in cauſa eſſe, ſeu efficere, & quidem cum infinito. *Liv. l.* 22. *c.* 13. Caſilinum pro Caſino ducem accipere fecit. *Col. l.* 12. *c.* 38. Mel ter infervere facito. *Virg.* 2. *Æn.* v. 538. Qui nati coram me cernere lethum feciſti. ¶ *Bene facis*, formula eſt beneficium teſtantis, & gratias agentis; item approbantis. *Ter. Eun.* 1. 2. 106. Merito te amo. Ph. Bene facis. ¶ *Fac*, *ſi facis*, proverbiale eſt eodem ſenſu, quo dicimus, *age quod agis*. *Mart. l.* 1. *epigr.* 47. Sic *Plaut. Perſ.* 1. 3. 66. Hoc ſi facturus, face. *Senec. l.* 2. *de Benef. c.* 5. Fac, ſi quid facis. ¶ *Factum velle*, eſt favere, bene cupere. *Ter. Adelph.* 5. 7. 20. Dii tibi, Demea, bene faxint, cum te video noſtræ familiæ tam ex animo factum velle. ¶ Abſolute uſurpatum eſt a Veteribus in Inſcriptionibus Sepulcrorum, ut *fecit*, *fieri curavit*, &c. h. e. tumulum poſuit. Prætores etiam, & Quæſtores in publicis criminibus cognoſcendis, reo damnato, pronunciare ſolebant *feciſſe videtur*. *Cic. in Piſon. c.* 40. Hinc in ambiguo ſenſu ludit *Martial. l.* 9. *ep.* 16. Inſcripſit tumulo ſeptem ſcelerata virorum, *ſe feciſſe*, Chloe, quid pote ſimplicius? *h. e.* ſe feciſſe tumulum, ſed revera occidiſſe. ¶ *Factor* in paſſivo Veteres dixiſſe, patet partim ex participio *factus*, partim ex compoſitis *afficior* & *officior*, partim ex *Non. c.* 10. *n.* 17. ubi *Nigid.* τοῦτο reddit *facitur*, & *Tit.* ait, *conſilium parvi facitur*. Sed pro hoc antiquato nunc *fio* utimur. ¶ Imperat. eſt *fac*, vel *facito*. Sæpiſſime tamen apud *Plaut.* legas *face*.

Factio, onis, ſ. 3. *operazione*, ποίησις, actio, confectio, poteſtas conficiendi. *Cic. in Top. c.* 11. Quas is inſtituiſſet, cui teſtamenti factio nulla eſſet. ¶ Item ordo, ſocietas, ut Factio hiſtrionum, factio quadrigariorum. Quatuor apud antiquos fuere aurigantium factiones, *Veneta*, *Præſina*, *Alba*, *Roſea*, a coloribus nominatæ. *Caſſiodorus* quatuor colores harum factionum cum partibus anni quaternis aſſimilat. *Præſinus* virenti Veri dicatus erat, *Roſeus* flammeæ Æſtati, *Venetus* nubilæ Hyemi, *Albus* pruinoſo Autumno. *Suetonius* ſcribit, his addidiſſe Domitianum duas, alteram *aurati*, alteram *purpurei* panni. Ha perniciitate curſus inter ſe decertabant, favoreque populari, ſive Imperatorio victoriæ præmia adjudicabantur eis, quæ viciſſent. ¶ Item eorum conſenſus, & conſpiratio, qui ſe principes, & primarios in civitate efficere conantur, *fazione*, *ſetta*, *congiura*, חבר, Germ. *ſect*, Gall. *ſecte*, *party*, Hiſp. *vando*, αἵρεσις, ut factio Pompeji, factio Cæſaris. *Caſ.* 1. *B. C.* Ut ſe, & Pop. Rom. paucorum factione oppreſſum in libertatem vindicaret. ¶ Item nobilitas, potentia, & auctoritas alicujus in civitate, quia qui iſta habent, facere multa & poſſunt, & ſolent. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 17. Neque nos tanta factione ſumus, neque opes noſtræ tam ſunt validæ.

Factionarius, ii, m. Factionarii dicuntur, qui præſunt factionibus aurigarum. *Impp. Valentinian. Val.* & *Gratian. l.* 15. *Cod. Theodoſ. tit.* 10. *leg.* 1. Equos vendendi ſolitam factionariis copiam non negamus.

Factiōſus, a, um, o. 1. 2. *fazioſo*, στασιώτης, princeps ille, qui factionem exercet. *Nepos Lyſand. c.* 1. Semper factioſus, audaxque. ¶ Item opulentus, & potens, etiam in bonam partem. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 50. Venit hoc mihi in mentem, te eſſe hominem divitem, factioſum, me item eſſe hominem pauperum pauperrimum. ¶ Item impiger, aptuſque ad res gerendas. *Id. Bacch.* 3. 6. 13. Lingua factioſi, inertes opera. ¶ Comparat. *factioſior* legitur apud *Auſel. Vitb. in Carocal.* ſuperlat. *factioſiſſimus*, apud *Plin. l.* 4. *ep.* 9.

Factitamenta, orum, ſunt res factæ, *Tertull. de Anim. c.* 18. ex D. Paulo ad Rom. 1. 20. ubi Vulgata habet, *per ea quæ facta ſunt*.

Factitatio, onis, ſ. actus factitandi, ut factitatio corporum, apud *Tertull. adv. Hermog. c.* 32.

Factitātor, oris, m. qui factitat. *Tertul. adv. Prax. c.* 18. Idolorum factitatores, atque cultores.

Factitātus, a, um, *fatto ſpeſſo*, *praticato*. *Cic. l.* 2. *Offic. c.* 24. Hæc apud majores noſtros factitata. *Id. in Orat.* Alterum factitatum eſt, alterum novum.

Factitius, a, um, o. 1. 2. *fattizio*, מעשי, Ger. *gemacht*, Gall. *faitif*, Hiſ. *hechizo*, τεχνικὸς, quod arte aliqua effectum eſt, hoc eſt, quod naturale non eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Ergo in utraque gente bina laudavi genera, terrenum, & factitium. ¶ Factitia vera dicuntur, quæ & fictitia appellantur, quæ ad ſoni alicujus ſimilitudinem efficta ſunt, ut crocire, hinnire, &c.

Factĭto, as, a. 1. *fare ſpeſſo*, *praticare*, ἐνεργέω, ſæpe facio. *Ter. Eun.* 4. 7. 13. Idem Pyrrhus factitavit. *Hor. in Ar. poet.* v. 470. Verſus factitare. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Factitare medicinam. *Cic. de clar. Orat.* Factitare accuſationem.

Factŏ, as, a. 1. frequent. a facio. *Plaut. Merc. prol.* v. 94. Omnes merces, ut volui, vendidi ex ſententia, Lucrum ingens facto.

Factor, is, m. 3. *fattore*, עשה, Ger. *macher*, Gal. *faiſeur*, Hiſ. *hazedor*, ποιητὴς, qui efficit. *Pallad. l.* 1. *R. R. c.* 6. Cuparum, doliorumque factores. *Lactant. l.* 2 *c.* 8. Dei poteſtas, quæ ſine, ac modo caret, ſicut vita factoris. *h. e.* creatoris rerum omnium. ¶ Veteres de iis hoc nomen uſurparunt, qui oleum, aut vinum conficerent. *Cato R. R. c.* 64. Factores volunt, ut olea in tabulato diu ſit, ut fracida ſit, quo facilius oleum efficiant. Adde *eund. c.* 13. & 66. ¶ Factor etiam dicitur, qui criminis alicujus reus eſt, apud JCtos. *Macer l.* 7. *ff. de cuſt.* & *exhib. reor.* ¶ Factores in pilæ ludo dicuntur, qui pilam regerent, & reddunt, ſicut *datores*, qui dant, & mittunt. *Plaut. Cur.* 2. 3. 18. Tum iſti, qui ludunt datatim, & datores, & factores omnes ſubdam ſub ſolum.

Factorium, ii, n. inſtrumentum, quo oleum fit. *Pallad. in Octobr. tit.* 10. Ubi vero compleveris modum factorii.

Factum, ti, n. 2. *fatto*, מעשה, Ger. *that*, Gal. *fait*, Hiſp. *hecho*, πρᾶγμα, actio, res geſtæ. *Cic.* 1. *Fin.* De clarorum hominum factis illuſtribus, & glorioſis ſatis hoc loco dictum ſit. *Virg.* 10. *Æn.* v. 468. Sed famam extendere factis, hoc virtutis opus.

Factūra, æ, ſ. 1. *fattura*, מעשה, Germ. *machung*, Gal. *facture*, *façon*, Hiſp. *hechura*, ποίησις, compoſitio rei, quam facimus. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Aliubi vena bonitatem hanc præſtat, aliubi factura. ¶ Item opus ipſum factum. *Prudent. Apotheoſ.* v. 792. Anima factura Dei eſt.

Factus, us, m. 4. *fattura*, ποίησις, confectio. Unde factus olei dicitur, quantum una vice conficitur. *Cato de R. R. c.* 67. Factoribus det in ſingulos factus olei ſextarios. ¶ *Factus villæ*, ſtructura, opus. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 2. Quo exornatior villa eſſe poſſet fructu, quam factu. V. *eund. l.* 1. *c.* 24.

Factus, a, um, adject. particip. *fatto*, *lavorato*, πεποιημένος. *Cic.* 4. *Ver. c.* 18. Pocula Mentoris manu ſummo artificio facta. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. v. 33. Ad unguem factus homo. *h. e.* perfectus. *Cic.* 6. *Ver.* Argentum factum. Sic oratio facta. *h. e.* elaborata, polita. *Cic. l.* 3. *de Orat.* ¶ Factum velle alicui, V. in Facio.

Facul, idem quod facilis, vel faciliter, apud Veteres. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 331. Haud facul femina invenietur bona. Et *Var.* Utrum ſit magnum, an parvum, facul, an difficul.

Facŭla, ſ. 1. *facella*, λαμπτῆρ, parva fax. *Propert. l.* 2. *eleg.* 20. v. 5. Quorum alii faculas, alii retinere ſagittas. ¶ Translate *Plaut. Perſ.* 4. 3. 46. Nequicquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult. h. e. occaſionem, vianque lucrandi.

Facultas, tis, ſ. 3. *poteza*, *forza*, *arbitrio*, *poteſtà*, כוח, Ger. *faculter*, Gal. *faculté*, Hiſp. *facultad*, ἐξουσία, proprie eſt facilitas agendi, ab antiquo *facul*, pro facilis. Hinc omnis ars facultas appellatur, quia dat regulas, & rationem faciendi aliquid. *Ter. Andr.* Dii date facultatem huic pariendi. *Cic.* 1. *de Inv.* Facultates ſunt, aut, quibus facilius fit, aut ſine quibus aliquid confici non poteſt. ¶ Sed *Plinius* facultatem a facilitate diſtinguit, illam vocans gratiam, ac virtutem faciendi, hanc promptitudinem duntaxat. Sic enim inquit *epiſt.* 115. Quia nimia aſſiduitate facilitas magis, quam facultas, nec fiducia, ſed temeritas paratur. ¶ Sæpe pro poteſtate ponitur, ἐξουσία. *Cic. pro Rab.* Utinam mihi hanc facultatem cauſa concederet, &c. Hinc *facultates* num. plur. pro opibus, copiis, divitiis ſumuntur, quia per divitias omnia facillime ſunt. *Cic. ad Q. Fr.* Quaſi vero me non tuæ facultates ſuſtineant. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 38. Omnium rerum, quæ ad bellum uſui erant, ſumma erat in oppido facultas. hoc eſt, abundantia.

Faculter, adverb. facile. *Feſt.*

Facunde, adverb. *eloquentemente*, Ger. *beredt ſamlith*, Gall. *facondement*, Hiſp. *facundamente*, ἀγορεύειν, diſerte. *Liv. l.* 28. *c.* 18. Ut hoſtem etiam infeſtiſſimum facunde alloquendo ſibi conciliaret. *Val. Max. l.* 3. *c.* 3. Totius mundi naturam prudentiſſime, & facundiſſime exprompſit.

Facundĭa, ſ. 1. *eloquenza*, מליצה, Ger. *beredſamkeit*, Gal. *facondité*, Hiſp. *facundia*, λογίστης, facultas diſſerendi. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Facundiæ, Latiarumque literarum parens Cicero. *Quintil. l.* 2. *proam. ſub fin.* Alere facundiam, vires augere eloquentiæ.

Facundiōſus, o. 1. 2. idem ac facundus, apud vet. *Semp. Aſil.* referente *Gel. l.* 4. *c.* 9. Si minus facundioſa eſſent.

Facundĭtas, atis, ſ. 3. idem quod facundia, ſed minus uſitatum. *Plaut. Truc.* 2. 6. 13. Facile ſibi facunditatem virtus argutam invenit.

Facundus, o. 1. 2. *facondo*, *eloquente*, מליץ, Ger. *wolberedt*, Gal. *facond*, *eloquent*, Hiſp. *facundo*, ἀλλόγλωσσος, diſertus, a *fando*. *Ovid. l.* 2. *art. amat.* v. 123. Non formoſus erat, ſed erat facundus Ulyſſes. ¶ Comp. facundior, ſup. facundiſſimus. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. In omnibus gentibus alius alio facundior habetur. *Id. l. eod. c.* 2. *ſub fin.* Facundiſſimum quemque ſibi ad imitandum proponet.

Fæcariæ ſportæ, apud *Cat. R. R. c.* 11. (ubi tamen al. leg. *fetariæ*) ſunt, quibus incluſa fax prælo ſupponitur, ut vinum fæcatum exprimatur, quod explicatur ab *eodem c.* 153.

Fæcātus, a, um, o. 1. 2. *quel che ſi trae dalla feccia*, τρυγίας, quod e fæcibus expreſſum eſt. *Cat. c.* 153. Vinum fæcatum ſic facito. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 10.

Fæcinæ uvæ, vel fæcinæ, quæ plus, quam cæteræ, fæcis afferunt. Alio nomine a colore Rubellanæ, & a loco Nomentanæ vocantur. *Col. l.* 3. *c.* 2. Sic vinum fæcinum. *Id. l.* 12. *c.* 45.

Fæcōſus, a, um, adject. qui fæce abundat. *Mart. l.* 13. *epigr.* 102. Accipe fæcoſum munera chara garum. Garum enim fæx quædam eſt liquore denſo, quare quo magis fæce abundat, eo eſt pretioſius. Alii leg. *faſſoſum*. h. e. dite homine dignum.

Fæcŭla, ſ. 1. dim. a fæx. Hoc nomine appellatur condimentum quoddam ex Coi vini ſedimento. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. v. 9. Siſer, alec, fæcula Coa. Adde *Lucret. l.* 2. v. 430.

Fæculentĭa, æ, ſ. fæcis abundantia. *Sidon. l.* 3. *epiſt.* 13. Fæculentia par cloacali.

Fæculentus, o. 1. 2. *pien di feccia*, Ger. *befechtig*, Gal. *plein de lie*, *ou de bourbe*, Hiſ. *lleno de heces*, τρυγώδης, fæcibus plenus, ut fæculenta aqua. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Fæculentum pus. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Fæculentum vinum. *Solin. c.* 46. Fæculentior ſuperficies. *Auguſt. de ver. relig. c.* 40. Quorum aliud fæculentiſſimum redditur.

Fæcutinus, o. 1. 2. idem quod fæcatus. *Gel. l.* 13. *c.* 19. Non eas finitiones præcidas, neque fæcutinas Grammaticas ſpectaveris. Alii leg. *Fætutinas*, a fæteo.

Fæx, cis, ſ. 3. *feccia*, שמר, Ger. *hefen*, Gal. *lie*, *ſondrille*, Hiſp. *hez*, τρύξ, excrementum cujuſque rei. Aliqui a *facio* derivant, & ſine diphthongo ſcribunt. Sed *Manut. ex lib. vet.* diphthongum retinet. V. *Voſſ. Etymol.* ¶ Fæces unguentorum *magmata* dicuntur, fæces olearum *fruces*, fæces vini communiter *fæces*, a Columella *flores*. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 35. Diffugiunt cadis cum fæce ſiccatis amici. ¶ Translate dicitur de hominibus vilibus, & abjectis. *Cic. pro Plac. c.* 8. Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem civitatum quid eſt negocii concitare. Adde ad *Att. l.* 2. *ep.* 1.

Fagĕus, o. 1. 2. quod eſt ex fago arbore. *Plin. l.* 16. *c.* 5. Alia fageæ glandis figura, alia quernea.

Fagĭnĕus, o. 1. 2. ex fago. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 636. Bis ſua faginea tempora fronde tegit. *Colum. l.* 12. *c.* 45. Arculæ faginæ.

Fagĭnus, o. 1. 2. ex fago. *Virg.* 3. *Georg.* Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis.

Fagus, i, ſ. 2. *faggio*, Germ. *buchbaum*, Gal. *fau*, Hiſp. *haya*, φηγός, arbor glan-

glandifera, quales præter eam sunt tres aliæ, robur, quercus, æsculus. *Virg. 1. Ecl.* Patulæ recubans sub tegmine fagi.

Fagutal, n. 3. Romæ sacellum Jovis, in quo erat fagus arbor, Jovi sacra. Hinc Jupiter Fagutalis, & lacus Fagutalis. *Plin. l. 16, c. 10. Var. l. 4. L. L.*

Fala. V. Phala.

Falacer, cris, m. unus ex quindecim Flaminibus, quos Romani, aucta civitate, atque adeo & sacerdotiis, constituerunt. Nomen habuit a Falacre, qui pomorum Deus habitus est, quia ejus sacris operabatur. *Var. l. 4. & 6. L. L.*

Falarica, V. Phalarica.

Falarienses, m. 3. pop. Picени, quorum opp. Falaria exc. adhuc *Falerione*, apud Tignium opp. inter Firmum, & Fanum S. Geneſii.

Falarium, n. 2. *Raſtcolmo*, prom. Siciliæ, inter Pelorum prom. & Mylas opp.

Falcarius, ii, m. qui falce utitur, vel qui falces conficit, δρεπανοφόρος. Hinc factum nomen vico cuidam Romæ, quod ibi falcarii habitarent. *Cic Catil. 1. c. 4.* Dico, te priori nocte venisse inter falcarios.

Falcatus, a, um, o. 1. 2. *ſimile a falce*, Ger. *krum wie ein ſichel*, Gal. *courbé comme une faux*, Hiſ. *encorbado co manera de hoz*, ἁρπαμοειδὴς, quod formam falcis habet. *Plin. l. 30. c. 21.* In ſublime eandem quoque falcatam erigens. *Id. l. 17. c. 10.* Serendas (amygdalas) quam maxime falcatas, & e novella. Lexicographi adhuc interpretati ſunt, *falce amputatas*, ſed durior interpretatio eſt, nec facile defendi poteſt. ¶ Item falcibus armatus, ut falcati currus. *Liv. l. 37. c. 41.* Falcatæ quadrigæ. *Curt. l. 4. c. 9.*

Falcicula, æ per ſyncop. Falcula, æ, diminut. parva falx, *picciola falce*, δρεπανίσκος, *Pallad. l. 1. ad fin.* Falciculæ breviſſimæ. *Col. l. 12. c. 18.* Falculæ, & ungues ferrei parandi. ¶ Falculæ dicuntur etiam de unguibus beſtiarum, ob ſimilitudinem. *Plin. l. 8. c. 15.* Mirum, pardos, pantheras, & leones, condito in corporis vaginas unguium mucrone, ingredi, averſiſque falculis currere, nec niſi appetendo protendere.

Falcidia lex, fuit lex lata a P. Falcidio Trib. pl. in Triumviratu Auguſti, ut ne liceret teſtamento legare ultra dodrantem, ideſt novem uncias, adeo, ut ſemper quarta pars hæreditatis hæredi conſervaretur; quod ſi teſtator dodrantem exceſſiſſet, liceret hæredi minuere legata, & quartam ſuam implere. *l. 1. ff. ad l. Falcid.*

Falciſer, a, um, o. 1. 2. falcem ferens. Speciatim eſt cognomen Saturni, quod primus in Italia agriculturæ uſum credatur indicaſſe. *Ovid. 1. Faſt.* Ante peregrato falciſer orbe Deus. *Mart. l. 5. epigr. 16.* Falciferi defendere templa Tonantis.

Falcíger, a, um, adject. idem ac falciſer, & eodem uſu. *Auſon. Ecl. de Fer. Rom. v. 36.* Falcigerum placant ſanguine Collicenam.

Falcipedíus, a, um, qui pedes habet curvos ad modum falcis. *Perſon. in ſatyr. c. 75.*

Falco, onis, c. 3. *falcone*, Ger. *falck*, Gal. *faucon*, Hiſp. *falcon*, *ſicre*, avis ex accipitrum genere, quod ungues more falcis habeat introrſum flexos. *Jul. Firmic. l. 5. Matheſ. c. 7. ſub fin. & Servius ad Æn. 10. v. 145.* ¶ Falcones etiam illi homines dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro ſunt curvati, a ſimilitudine falcis. *Feſt.*

Falcŏla, V. Falcicula.

Falère, n. 3. verbum eſt architecturæ, *Var. de re ruſt. l. 3. c. 5.* Subter columnarum ſtylobatem eſt lapis a falere, pedem, & dodrantem altus, ipſum talere ad duos pedes altum a ſtagno, latum ad quinque. Ad quem loc. Scaliz. Falere vocat id, quod magis proprie eſſet pila, κρηπὶς vocat Thucydides, Virgilius ſaxeam pilam. Suſtinet autem falere omne periculi onus, & ſtagno oppoſitum, & oppilatum eſt. Itaque pilæ litoribus immolitæ a veteribus *Faleria* dicuntur, quia ante *Faleria* dicerentur παρὰ τὸν ἅλα, ſal. Argumento, quod Falerii populi ita dicti ſint, quia apud eos ſal fieret; antea Halerii dicti, auctore Feſto. Niſi ſit, quod omnia alta πάλεια vocabant Græci.

Faleria, Faleriі, Faleris, Falaris, Phaleria, Phalerium, Phalaris, *Falere*, *Falerii*, urbs exc. Etruriæ, in finibus Faliſcorum ſinibus. Condita fuit a Falerio Argivo. Sed alii dicunt, olim fuiſſe ubi nunc Civitas Caſtellana.

Falerina Tribus ruſtica, in Campania poſita, dicta eſt ab agro Falerno, deſcripta & conſtituta anno U. C. 435.

Falernum, i, n. 2. vinum generoſiſſimum, & apud Romanos celebertimum, in Falerno agro provenjens, quod acre, forte, ardens, &c. vocat Horatius variis locis. ¶ Reperitur etiam Falernus maſc. gen. *Tibul. l. 2. el. 1. v. 27.* Nunc mihi fumoſos veteris proferte falernos Conſulis. Optimæ tamen editiones hab. tumoſum falernum. ¶ De Falerno V. *Silium l. 7. v. 166. & ſeq.*

Falernus, ager, & mons Campaniæ, inter Calenum, & Sinueſſam, ex quibus ager frumenti ferax eſt, mons, qui eſt Maſſico junctus, vini generoſiſſimi. *Macrob. l. 3. Sat. c. 16.* Sed aliqui Falernum montem Puteolis proximum faciunt.

Falernus, a, um, adject. ut falernæ vites, falerna vina. *Horat. l. 1. od. 20. & l. 2. ſat. 4. v. 55.* Falernæ cellæ, apud *Virg. 2. Georg.*

Faliſca, Faliſcum, *Galeſe*, Col. & urbs Etruriæ, metrop. Faliſcorum, apud Tiberim fl. inter Feſcenniam, ſeu Urbem Caſtellanam, & Hortam.

Faliſci, Phaliſci, pop. Etruriæ, quorum urbs Faliſca. *Virg. 7. Æn. v. 695. aquos Paliſtos* appellat, h. e. legum cuſtodes, quia jura & legum XII. Tab. ſupplementa apud eos aſſervabantur.

Faliſcorum Mons, Soractes, *Monte S. Oreſte*, & *Monte di S. Silveſtro*, mons Etruriæ, in finibus Faliſcorum, ad Tiberim fl. in Prov. Patrimonii S. Petri, & e regione Sabinæ provinciæ. Alius eſt urbs Mons Phiſco, *Monte Fiaſcone*.

Faliſcus, a, um, adject. ut Præſepes faliſcæ, apud *Cat. de R. R. c. 4.* quæ ſc. ex ligno faliſco optimæ fiebant. ¶ Faliſcus venter, vel faliſcus ſimpliciter genus erat farcimini, quod Romani a Faliſcis didicerant. *Martial. l. 4. epigr. 46.* Et lucania ventre cum faliſco. *Stat. l. 4. Silv.* Non lucanicæ, non graves Faliſci.

Falla, æ, f. antiquum nomen, idem ac fallacia. *Fer. Feſta* apud *Non. c. 2. n. 316.* Me non vocavit, ob eam rem hanc feci fallam.

Fallacia, f. 1. *inganno*, מִרְמָה, Ger. *betrug*, Gal. *tromperie*, Hiſp. *engaño*, δόλος, τέχνη, dolus malus, ſermo compoſitus ad fallendum. *Var. l. 5. de L. L.* deducit a fando. Et adjungit, ſi quis re fallat, in hoc non proprio nomine fallaciam eſſe, ſed translatione. *Ter. Andr. 4. 4. 39.* Fallacia alia aliam trudit. *Cic. 2. de Div.* Tota res eſt inventa fallaciis aut ad quæſtum, aut ad ſuperſtitionem, aut ad errorem. *Colum. l. 11. c. 2. circa med.* Nonnulli guſtu explorare uvæ maturitatem tentaverunt, ſed hæc ipſa res habet aliquam fallaciam.

Fallacies, ei, f. 5. fallacia. *Apul. l. 5. Met.* Fallacie germanitatis inducta.

Fallaciloquentĭa, æ, f. 1. ſermo fallax. *Cic. de Fin. l. 4. c. 23.* Ex ea difficultate illæ fallaciloquentiæ.

Fallaciōſus, a, um, o. 1. 2. *ingannatore*, δολερὸς, fallaciis plenus. *Gell. l. 14. c. 1.* Quibus hujuſmodi ambages fallaciosæ confutantur.

Fallaciter, adv. *con inganno*, בְּמִרְמָה, Ger. *betrüglicher weiſe*, Gal. *fauſſement*, *par tromperie*, Hiſp. *engañoſamente*, δολερῶς, fraudulenter. *Cic. 1. de Div. c. 18.* Fallaciter portenta interpretari. ¶ Comp. fallacius, ſup. fallaciſſime. *Cic. de Aruſp. reſp.* Fallaciſſime ſe illis venditabat.

Fallax, cis, o. 3. *falſace*, *ingannatore*, Germ. *betrüglich*, Gal. *trompeur*, Hiſp. *engañoſo*, ἀπατηλὸς, dolofus, qui conſuevit fallere, a fallo. *Cic. 4. Acad. c. 46.* Fallax imitatio ſimulatioque virtutis. *Ovid. 13. Metam. v. 799.* Fallacior undis. *Cic. pro Dom. c. 9.* Homo fallaciſſimus. *Id. pro Rabir. Poſth.* Merces fallaces, & fucoſæ. ¶ *Fallacum* in genitivo plur. *Catull. carm. 30. ad Alphen.* Facta impia fallacum hominum.

Fallo, lis, fefelli, falſum, a. 3. *ingannare*, פִּתָּה, Ger. *betrügen*, Gal. *decevoir*, *tromper*, Hiſp. *enganar*, ἐξαπατᾶν, decipio, a σφάλλω, quod proprie eſt ſupplanto. *Var. l. 5. de L. L.* derivat a *fando*, quia fando aliquem decipimus, & contra quam diximus, facimus. *Cic. Catil. 4. c. 11,* Si vis improborum ſpem meam fefellerit. *Ter. Heaut. 3. 1. 61.* Falli te finas technis per ſervulum. *Plin. l. 7. c. 37.* Fallere mandata, h. e. non exequi. *Curt. l. 7. c. 10.* Fallere promiſſum. *Id. l. 4. c. 3.* Opinio me fefellit. *Id. ib. c. 9.* Cum faxa lubrica veſtigium fallerent. *Cic. l. 3. de Invent.* Opinionem tuam fefellit ea res. ¶ *Fallere ſermonis* pro ſermone, & *Falli animi*, pro animo; illud eſt *Plauti Epid. a. 2. 33.* & *Terentii Eun. 2. 2. 43.* hoc *Lucretii l. 5. v. 98.* ¶ Ponitur & pro latere, *ſtat noſcito. Livius.* Speculator Carthaginienſis, qui per biennium ſefellerat, Romæ deprehenſus. Huc ſpectat etiam illud proverbium, *vivus fallit*, ζῶν λάθει, *Horat. l. 1. ep. 17. v. 10.* Non vixit male, qui vivus, morienſque fefellit, h. e. adeo obſcure vixit, ut ab hominibus ignoraretur. ¶ Interdum ſumitur pro evitare. *Ovid. ep. 19.* Fallere retia. *Hor. l. 2. ſat. 7.* Fallere curas ſomno. ¶ *Ovid. l. 3. de ar. am.* Litera fallit oculos, h. effugit. Sic apud *eund. l. 4. Triſt. eleg. 2.* Gaudia me fallunt. ¶ Neque hoc te, Craſſe, fallit. *Cic. de Orat.* hoc eſt non te latet. ¶ Fallere alicujus faciem, *Virg. Æn. 1. h. e.* vultus alicujus ſumere. Tu, inquit, faciem illius noctem non amplius unam falle dolo & notos puer induc vultus. ¶ Fallere arte moras, fallere horas ſermonibus, fallere tempus narrando, *Ovid. 3. Triſt. el. 3. & Heroid. epiſt. 18. render men noioſa la tardanza, paſſar' il tempo ec.* ¶ Niſi fallor, *ſe non m' inganno*, formula, qua utimur, cum quæ narramus, certo nobis non conſtant. *Virg. 5. Æn.* Sic, niſi me fallo. *Cic. Phil. 12.* Niſi me fallit animus. ¶ *Si ſeiens fallo, tum me Jupiter lato afficiat*: formula erat ſolemnis jurantis, & ſibi mala imprecantis, ſi juramentum non ſervaſſet, quæ legitur aliquoties apud *Livium*.

Falſarius, o. 1. 2. *falſario*, Germ. *falſcher*, Gall. *fauſſaire*, Hiſp. *falſario*, μετεγγράφων, qui decipiendi gratia ſcripta publica falſificat, ut teſtamenta &c. *Sacr. in Nov. c. 15.* Adverſus falſarios tum primum repertum, ne fabulæ, niſi pertuſæ, ac ter lino per foramina tractio obſignarentur.

Falſatio, onis, *falſificamento*, actus falſandi. *Hieronym. l. 2. in Rufin. f. 5.*

Falſatus, a, um, adject. *falſificato*, *falſo*. *Sulpic. Sev. Dial. de virt. monach. c. 3.* Cum legentium fides facile poſſet habere diſcrimen, ne falſata ſequeretur. Adde *Hier. 2. in Rufin. c. 5.*

Falſe, adv. *falſamente*, Ger. *falſchlich*, Gal. *fauſſement*, Hiſ. *falſamente*, ψευδῶς, fallaciter, ioaniter. *Cic. in Acad. l. 4. c. 46.* Aſſentiri falſe nulli rei debemus. Superlat. Falſiſſime legitur apud *Auguſt. Conf. l. 10. c. 13. & epiſt. 222.*

Falſidĭcus, o. 1. 2. ψευδολόγος, qui falſa conſuevit dicere. *Plaut. Cap. 3. 5. 13.* Me, meamque rem tuis ſceleſtis falſidicis fallaciis ditaceraviſti.

Falſifĭcus, o. 1. 2. *falſorio*, ψευδεπίτροπος, qui facit fallacias. *Plaut. Mil. 2. 2. 36.* Domi habet animum falſiloquum, falſificum, falſijurium.

Falſijurius, ii, m. qui falſa jurat, *ſpergiuro*, ψευδόμοννυς. V. *Falſificus.*

Falſiloquus, a, um, o. 1. 2. ψευδόλογος, qui falſa loqui conſuevit. V. *Falſificus.*

Falſimonia, æ, f. 1. *frode*, *fallacia*, מִרְמָה, Ger. *falſchheit*, Gal. *fraude*, *fallace*, Hiſp. *engaño*, ἐξαπάτη, fraus, fallacia. *Plaut. Bacch. 5. 6. 12.* Quos cum cenſeas tibi amicos, reperiuntur falſi falſimoniis.

Falliparens, tis, c. 3. qui falſum habet parentem, id eſt, cujus pater is eſſe creditur, qui minime eſt. *Catul. epig. 63.* Quod quondam cæſis montis fodiſſe medullis audus falliparens Amphitryoniades.

Falſitas, f. 3. *falſità*, שֶׁקֶר, Ger. *falſchheit*, Gal. *fauſſeté*, Hiſp. *falſedad*, ψεῦδος, vitium, quo id aſſerimus eſſe, quod non eſt. *Cic. pro Cluent. c. 2.* Etenim ſicut aliis in locis parum firmamenti, & parum virium falſitas habet. *Arnob. l. 1.* Inditæ ſcriptis falſitates.

Falſo, as, a. 1. *falſificare*, falſum facio. *Mod. l. pen. ff. ad leg. Cornel. de falſ.* Qui pondera, aut menſuras falſaſſent.

Falſo, adver. *falſamente*, ψευδῶς, non vere. *Cic. pro L. Man.* Hoc incredibile omnibus, & falſo memoriæ proditum videbatur. *Nepos 7. 9.* Alcibiades in Thraciam ſe abdidit, ſperans ibi facillime fortunam ſuam occulti poſſe. Falſo: Nam Thraces inſidias ei fecerunt &c.

Falſum, i, n. res falſa, *coſa falſa*. *Hor. l. 1. ep. 10. v. 29.* Vero diſtinguere falſum. Adde *Lucret. l. 4. v. 478.*

Falſus, a, um, particip. a fallo, *chi ſi è ingannato*. *Ter. Eun. 2. 2. 43.* Ut falſus eſt animi! ¶ Active etiam ſumitur pro eo, qui decipit, *ingannatore*, *vano*, *mendace*, ψεύδης. *Andr. 1. 5. 22.* Cenſen', me potuiſſe proloqui ullam causam ineptam ſaltem, falſam, iniquam? *Cic. 12. Phil. c. 2.* Spes falſa, & fallax. Sic falſum gaudium, *Ter. Andr. 1. 2.* Lingua falſa, *Ovid. 2. Met.* Falſus ſodalibus. *h. e.* qui ſodales fallit, *Catul. ep. 30.* ¶ In illo *Cic. 3. de Or. c. 25.* Quanto molliores ſunt, & delicatiores in cantu flexiones, & falſæ vocales, quam certæ, & ſeveræ! *falſæ vocales* ſunt, quas Itali vocant *falſette*, quibus opponuntur *ſeveræ*. ¶ Item fictus, ſimulatus. *Salluſt. Catil. 1. c. 10.* Ambitio multos mortales falſos fieri ſubegit, aliud clauſum in pectore, aliud in lingua promptum habere. ¶ De comparat. ſic *Feſtus*: Falſius, & falſior cum rationabiliter dici poſſint, non tamen ſunt in conſuetudine. *Auguſt.* tamen *l. 7. C. D. c. 5.* Quanto eſt abjectior, & falſior. *Col. l. 1. c. 6:* Id falſiſſimum eſt. ¶ Falſum habere, eſt decipere. *Salluſt. in Jugurt.* Neque ea res me falſum habuit.

Falx, cis, f. 3. *falce*, מַגָּל, Ger. *ſichel*, Gal. *faux*, Hiſp. *hoz*, δρέπανον, ὄργανον ferramentum aduncum, quo ſegetes, & herbæ ſecantur, item illud, quo vites & arbores putantur, *penaato. Cic. 5. Tuſc.* Immiſi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locum. ¶ Falcium multa ſunt genera, fœnariæ, ſtramentariæ, arboriariæ, vineaticæ, ſylvaticæ, ruſcariæ. *Cato c. 110. & 111.* ¶ Falx etiam appellabatur bellica machina, quæ aduncо præfigebatur ferro, dicta, quod incurvata eſſet ad ſimilitudinem falcis, ut ex muris lapides extraherentur. *Cæſ. B. G. l. 3. c. 14.* Falces præacutæ, inſertæ, affixæque longuriis, non abſimili forma muralium falcium.

Fama, f. 1. *fama*, שְׁמוּעָה, Ger. *geſchrey*, Gal. *renommée*, Hiſ. *fama*, φήμη, idem, ac rumor, ideſt, quicquid de aliquo divulgatur, ſive in bonum, ſive in malum, a Dorico φάμα pro φήμη, quod a φημὶ, dico. *Cic. Att. l. 7.* Bona de Domitio, præclara de Afranio fama eſt. ¶ Dicitur etiam de re inveterata, firmataque in hominum opinione, quamvis incerta. *Martial. de ſpect. ep. 5.* Quicquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Item de nominis celebritate, & exiſtimatione. *Cic. pro Cal.* Ab his fontibus profluxi ad hominum famam. *Id. pro Quint. c. 15.* Poſſidere famam, & exiſtimationem. ¶ Famæ in plural. legitur apud *Salluſt.* ſemel, & apud *Arnob.* Hinc *Seneca* Arruntium quendam reprehendit, quod affectate in Salluſtio imitaretur tam rarum dicendi modum. V. *eund. epiſt. 114. a med.*

Famelicŏſus, o. 1. 2. λιμώδης, frequenter famelicus. Unde famelicoſam, terram paluſtrem vocabant. *Feſt.*

Famellcus, o. 1. 2. *affamato*, רָעֵב, Germ. *hungerig*, Gall. *affamé*, Hiſp. *hambriento*, λιμώδης, qui fame laborat. *Plaut. Caſ.* Poſt id, cum laſſus fueris, & famelicus. Adde *Ter. Eun. 2. 2. 29.*

Famella, f. 1. dim. a fama. *Feſt.*

Fames, famis, f. 3. *fame*, רָעָב, Ger. *hunger*, Gal. *faim*, Hiſp. *hambre*, λιμὸς, edendi cupiditas, a φάγω, edo, quia qui fame laborat, cupit edere. *Cic. pro Cluent.* Ut etiam beſtiæ fame dominante pleruncque ad eum locum, ubi paſtæ aliquando ſint, revertantur. ¶ Sumitur etiam pro caritate ex penuria annonæ, *carſtia. Cic. Terrentiæ.* Ne brevi tempore fames in urbe ſit. ¶ Translate dicitur de quovis deſiderio. *Virg. 3. Æn.* Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames?

Famiger, m. 2. qui fert famam. *Var. l. 5. de L. L.*

Famigerabĭlis, o. 3. *conoſciuto per fama*, celebris, clarus, fama notus. *Apul. de Aſſec.* Satis famigerabilis conjector.

Famigeratĭo, f. 3. φημίσεως, fama diſſeminatio, *Plaut. Trin. 3. 2. 66.* Hæc famigeratio te honeſtet, me conlutulet.

Famigerātor, m. 3. qui fert famam, qui rei alicujus famam ſpargit. *Plaut. Trin. 1. 2. 178.* Ego de verbis eorum famigeratorum inſcius proſilui.

Famigerātus, o. 1. 2. divulgatus, celebris. *Apul. l. 2. Florid.* Famigeratum antiquitus fanum. *Pomp. Mela l. 2. c. 7.* Multis famigerata fabulis.

Famigĕro, as, a. 1. celebrem ac notum reddo, διαφημίζω. V. *Famigeratus.*

Familĭa, æ, f. 1. *famiglia*, מִשְׁפָּחָה, Ger. *hausgeſind*, Gal. *famille*, Hiſ. *familia*, *ainia*, proprie eſt cœtus ſervorum. *Hirt. de bello Hiſp.* Familiam, & libertos coovocavit. *Liv. l. 8. c. 15.* Minucia Veſtalis juſſa eſt familiam in poteſtate habere, h. e. ſervos non dimittere, ut haberi quæſtio de illis poſſet adverſus dominam, quæ

quæ incesti postulabatur. ¶ Item servi simul ac liberi, qui una in domo vivunt. *Cic. 1. de Orat.* Unum putasti satis esse in una familia Rhetorem. ¶ Post hæc ad eos quoque hoc nomen extensum est, qui ex eadem sunt cognatione, ut *Familia Cæsarum, Familia Scipionum*, & in hac acceptione dicebatur tantum, teste Festo, de liberis hominibus, deinde etiam de servis dici cœpit. *Cic. in Brut.* Ut dudum de Læliorum, & Mutiorum familiis audiebamus. ¶ Denique ad sectam translatum est. *Cicer. de Divin.* A Platone, Aristotele, Theophrastoque, totaque Peripateticorum familia tractatus uberrime. ¶ Familiam ducere dicitur is, qui familiæ caput est, & princeps. Translate *Cic. l. 7. Fam. ep. 5.* Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili.

Familiarésco, is, n. 4. *divenire familiare. Sidon. l. 7. ep. 3.* Agnosci, innotescere, familiarescere.

Familiáricus, a. 1. 2. quod ad familiam spectat. Sella familiarica erat eadem, ac patrocliana, idest quæ inserviret necessitati naturæ. *Var. l. 1. de R. R. c. 13.* ¶ *Cella familiarica* apud *Vitruv. l. 6. c. 10.* est ea, quæ a *Catone R. R. c. 14.* appellatur *cella familia*, hoc est cubiculum, in quo habitant servi. Quidam legunt *fella*, sed minus recte.

Familiáris, re, o. 3. *famigliare*, Ger. *fausſgenoſſ*, Gal. *familier*, Hisp. *familiar*, *οἰκεῖος*, qui ex eadem familia est. *Plaut. Amph. prol. v. 128.* Ne qui essem, familiares, quærerent. ¶ Item quod ad familiam pertinet. *Auct. ad Her. in præf.* Negociis familiaribus impediti. ¶ Hinc servi etiam familiares dicuntur. *Senec. epist. 47.* Dominum patremfamilias appellarunt; servos (quod etiam in mimis adhuc durat) familiares. ¶ Ponitur etiam pro amico, necessario, intimo. *Cic. 7. Fam.* Is me, quia scit tuum familiarem esse. *Id. l. 6.* Perfice, ut sis in familiaribus Cæsaris. ¶ Item pro eo, quod frequens est, vel quod passim crescit in aliqua regione. *Plin. l. 13. c. 5.* Utramque jam familiarem Italiæ videmus. ¶ Comp. familiarior, sup. familiarissimus. *Liv. l. 24.* Quibus foris aditus in domum familiarior erat. *Cic. 13. Fam.* M. Æmilius unus est ex meis familiarissimis, atque intimis. ¶ In extis hostiæ cœsæ duas partes haruspices distinguebant, familiarem vitalemque unam, inimicam alteram: utramque porro fissum appellabant. *Cic. l. 2. de Divin.* Quæ pars inimici, quæ familiaris esset. *Et mox.* Fissum familiare, & vitale tractant, caput jecoris ex omni parte diligentissime considerant. *Liv. l. 8. c. 9.* Decio caput jecinoris a familiari parte cæsum aruspex dicitur ostendisse.

Familiaritas, atis, f. *famigliarità*, *domeſtichezza*, Germ. *freundſchafft*, Gal. *familiarité*, Hisp. *familiaridad*, *συνήθεια*, consuetudo inter familiares, & amicos. *Cic. 13. Fam.* Cum Antipatro Derbete mihi non solum officium, verum etiam summa familiaritas intercedit. *Cic. Offic. 2. c. 8.* Familiaritates fidas habere amantium.

Familiariter, adv. *famigliarmente*, Ger. *freundeclich*, Gal. *familiarment*, Hisp. *familiarmente*, *οἰκείως*, domestice. *Cic. 6. Ver.* Cum is L. Sisenna tam familiariter uteretur. ¶ Familiariter ferre mortem alicujus, est graviter, & moleste; nam quæ sunt nobis familiaria, ea animo nostro sunt cara. *Ter. Andr. 1. 1. 84.* Hujus mortem tam fert familiariter. ¶ Comparat. familiarius. *Cic pro Cæl. c. 23.* Licentius, liberius, familiarius cum domina vivere. Superlat. familiarissime. *Id. Divin. in Ver. c. 9.* Cum illo familiarissime, atque amicissime vivere.

Familiŏla, læ, f. *famigliuola*, parva familia. *Hieronym. epist. 27. c. 1. sub fin.* Familiola, quam de servis & ancillis in fratres sororesque mutaverat.

Famino, a. 1. dico, apud vet. *Fest.*

Famis, is, f. idem quod fames. *Var. l. 2. R. R. c. 5.* Algor eas, & famis macrescere cogit.

Famŏse, adverb. cum fama. *Tertull. l. 1. adv. Marc. c. 22.* Quid de tali medico judicabis, qui nutriat morbum, quo pretiosius, aut famosius curet?

Famosĭtas, atis, f. 3. fama, celebritas. *Tertul. de Spectac. c. 23.* Damnandi in quendam scopulum famositatis.

Famōsus, a. 1. 2. *famoſo*, Ger. *berimbt*, Gal. *fameux*, Hisp. *famoſo*, *ἔνδοξος*, celebris, qui famam habet. *Tac. l. 2.* Sed quia tamosæ urbis supremam diem tradituri sumus. ¶ Sæpius in deteriorem partem accipitur, pro infami. *Sallust.* Largitionem famosam, impudentemque. Inde famosa mulier dicitur, quæ est famæ parum integræ. *Cic. 2. de Orat.* Nam me ad famosas vetuit mater accedere. ¶ Interdum in activa significatione sumitur, pro eo, quod vulgo dicitur diffamatorium. Hinc *famosi libelli* apud JCtos, qui alicujus famam lædunt. *Sueton. Aug. cap. 55.* Sparsos de se famosos libellos nec expavit, &c. ¶ Accipitur interdum etiam in bonam partem. *Apul. l. 11. Metam.* Vir gravis, & sobriæ religionis observatione famosus. ¶ Superlat. *famosissimus Gallii* est *l. 7. c. 3. Apulei in Apol.* &c.

Famul, idem ac famulus, apud vet. *Enn.* apud *Jos. Scal. ad Cat.* E summo ut Regno famul ultimus esset. Sed id factum videtur ab Ennio per Ecthlipsin, & Synæcopham.

Famŭla, æ, f. 1. serva, ancilla, *fantesca*. *Cic. 5. Tusc.* Sin autem virtus subjecta sub varios, incertosque casus, famula fortunæ est. *Virg. 8. Æn. v. 411.* Famulas ad lumina longo exercet penso.

Famulabundus, a, um, adject. famulantibus. *Tertul. adv. Marc. l. 3. c. 7. ex Daniel. c. 7.* Omnis gloria famulabunda.

Famulans, antis, *chi serve*, qui famulatur. *Claudian. de B. Get. v. 513.* fortuna famulante. *Stat. 3. silv. 3. v. 58.* famulantis fistula Phœbi.

Famulanter, adv. *servilmente*, Ger. *wie diener*, Gal. *servilement*, Hisp. *servilmente*, suppliciter, in modum famuli. *Accius apud Non. c. 2. n. 332.* Natum affare, & famulanter pete.

Famulare, adv. serviliter, more famuli. *Stat. 3. Sylv. 1. v. 39.* Nec turbidus ira, nec famulare timens.

Famulāris, re, o. 3. *pertinente a servitore*, *δοῦλος*, quod pertinet ad famulum, sive famulam. *Cic. 1. Tusc. c. penult.* Qui se in medios immisit hostes famulari vestæ. *Stat. 2. Achil. v. 67.* Turba famularis mensas instruit. ¶ Jura famularia dare, est imperare populo Regia potestate. *Ovid. 13. Met.* Si Romam intravit, famularia jura daturum.

Famulatio, f. 3. *famiglia*, famulorum, famularumque multitudo. *Apul. l. 2. Mil.* Et ecce mulierem quampiam frequenti stipatam famulatione.

Famulatorĭus, a, um, adject. *servile*, ut famulatoria mendicitas, *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 14.*

Famulātrix, icis, f. quæ famulatur, serva. *Donat. ad Ter. Andr. 1. 1. 3.* Coquina medicinæ famulatrix est.

Famulātus, us, m. 4. *servitù*, עבודה, Ger. *dienſt*, Gal. *servitude*, Hisp. *servidumbre*, *δουλεία*, servitus. *Cic. de Amic.* Qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis, & generis in famulatu fuerint. *Id. Offic. 3. c. 33.* Quam miser virtutis famulatus servientis voluptati!

Famulātus, a, um, in famulatum redactus. *Tertul. de resurrect. carn. c. 47. ex D. Paulo Rom. 6. 22.* Liberi facti a delinquentia, famulati autem Deo. *Vulgata* habet: *servi autem facti* Deo.

Famulĭtas, atis, f. servitus. *Accius apud Non. c. 2. n. 319.* Postquam parvos vos oppressit famulitas.

Famulĭtium, n. 2. servitus. *Varro.* Apud ignavum dominum duro famulitio astrictus. Adde *Festum*. ¶ Item servorum copia. *Macrob. l. 1. Sat. c. 7.* Unus e famulitio, cui provincia erat admittere volentes dominum convenire. Adde *Apul. in Apolog.*

Famŭlor, aris, d. 1. *servire*, עבד, Ger. *dienen*, Gal. *servir*, Hisp. *servir*, *λατρεύω*, servio, famuli officio fungor. *Plin. l. 2. c. 63.* Ut alimentis nostris famuletur. *Cic. 3. de Rep. apud Non.* Est genus injustæ servitutis, cum hi famulantur, &c. ¶ Apud *Tertul.* legitur *famulo, as*, & accipitur pro famulos constituere, pro famulis uti. Inquit enim *Apolog. c. 23.* Cum elementa ipsa Christus famularet.

Famŭlus, m. 2. *servo*, *famiglio*, עבד, Ger. *diener*, *knecht*, Gal. *serviteur*, *valet*, Hisp. *servidor*, *criado*, *ὑπηρέτης*, servus. *Cic. de Amic.* Parare pecuniam, equos, famulos.

Famŭlus, a, um, o. 1. 2. famularis, servilis. *Ov. 2. de Pon.* Cæsarum famulo

vertice ferre pedem. Adde *1. Fast. v. 286.*

Fanatice, adverb. furiose, *da fanatico*. *Apul. l. 8. A. A.* Absonis ululatibus constrepentes fanatice pervolant.

Fanaticus, a, um, o. 1. 2. *furioſo*, *fanatico*, *ληρωδής*, *ὑπόθεος*, proprie dicebatur de Sacerdotibus, a *fanum*, sed quia hi Oraculum edituri divino furore corripi putabantur, eamque opinionem crebra capitis quassatione, ac aliis insanientium indiciis adjuvabant, inde est, quod fanaticus etiam sumitur pro furioso, atque insano. *In vet. lap. extra Romam*, Q. Cœlio Apollinari Fanatico de urbe Bellonæ. *Cic. pro Dom. c. 60.* Quid tibi necesse fuit anili superstitione, homo fanatice, sacrificium, quod alienæ domi fieret, invisere? *Liv. l. 39.* Viros velut mente captos cum jactatione fanatica corporis vaticinari. ¶ Fanatica etiam dicitur arbor fulmine icta, auctore *Festo*.

Fando, gerund. a verbo *Fari* deductivo, passive eleganter accipitur. *Cic. l. 1. nat. Deor. c. 29.* At vero ne fando quidem auditum est, crocodilum violatum ab Ægyptio. ¶ Item active. *Virg. 2. Æn. v. 6.* Quis talia fando temperet a lacrymis?

Fandus, a, um, o. 1. 2. *da dire*, *φατός*, quod est fatu dignum, quod justum, æquumque est. *Cic. 1. de Divin.* Neque me Apollo satis fandis invitam ciet. *Virg. 1. Æn. v. 543.* At sperate Deos memores fandi, atque nefandi.

Fannia lex, sumptuaria, quæ lata est a Fannio Consule anno U. C. 508. ad nimium conviviorum luxum compescendum. Hæc ludis Romanis, item ludis plebeiis, Saturnalibus, & aliis quibusdam diebus in singulos dies centenos æris insumi concessit, decemque aliis diebus in singulis mensibus tricenos, ceteris omnibus diebus denos. *Macrob. l. 2. c. 24. Gel. l. 1. c. 24.*

Fannĭánus, a, um, ad Fannium (quod est nomen proprium Romanum) pertinens. *Cic. Attic. l. 12. ep. 5.* Fanniana epitome Bruti.

Fano, as, a. 1. dico. *Var. l. 5. de L. L.* Atque inde Herculi decuma data ab eo est, quod sacrificio quodam fanatur. ideſt, ut fani lege fit, id dicitur.

Fans, antis, particip. qui loquitur. *Propert. l. 3. el. 7. v. 65.* Subtrahit hæc fantem torta vertigine fluctus. *Plaut. Perſ. 2. 1. 7.* Tu meum ingenium fans non edidicisti, atque infans.

Fanŭlum, parvum fanum. *Fest.*

Fanum, ni, n. 2. *tempio*, *chieſa*, בנה, Ger. *tempel*, Gal. *temple*, Hisp. *templo*, *iesse*, templum. Aliqui derivant a *fando*, quod a templis fata petuntur, ideſt, oracula, vel quia Pontifex, dum dedicat, certa verba fatur. Alii scribunt per *ph*, & deducunt a *φαίνειν*, *manifeſtus*, quod e fanis responsa dabantur. *Cic. 2. de Leg.* Athenis fecerunt Contumeliæ fanum, & Impudentiæ. ¶ *Fanus*, i, masc. gen. recte dici contendit *Isaac. Voſſ. ad Melam*, quia in ipsius antiquissimo codice *Cic. 3. de nat. Deor. c. 18.* legatur: Eumenidum Athenis fanus est. *Cic. Catil. 4.* De aris ac focis, & fanis ac templis. *Sueton. in Cæſ.* In Gallia fana templaque Deum donis referta. Sed hæc fere semper confunduntur.

Fanum Fortunæ, Fanum simpliciter, Fanestris Colonia, *Fano*, urbs Umbriæ, in ora Semnonum litorea, ditionis Pontificiæ, in Duc. Urbinate, inter Pisaurum ad Occ. & Senogalliam in Or.

Fanum Vacunæ, *Vacone*, vicus prov. Sabinæ, in ditione Pontificia, intra montes, in conf. Umbriæ.

Far, farris, n. 3. *farro*, חטה, Ger. *kern*, Gal. *blé*, *froument*, Hisp. *farro*, *ἄλφιτα*, *ζέα*, est species frumenti, al. *adoreum*, sed pro quovis frumento accipitur. *Plin. l. 1. c. 18.* Vulgatissima frumenti genera far, quod adoreum veteres appellavere, siligo, & triticum. *Colum. l. 8. c. 5.* Et farre hordeaceo cum aqua incocto, vel adoreo farre vino aspersо modice alendi. *Virg. 1. Georg. v. 73.* Flava seres mutato fidere farra. ¶ Videtur fumi pro farina apud *Colum. l. 8. c. 4.* ubi de cibariis gallinarum differens ait: Potest etiam lolium decoctum objici, nec minus furfures modice a farina excreti, qui si nihil habent farris, non sunt idonei, nec tantum appeturtur.

Farcimen, inis, n. 3. *falſiccia*, *luganiccha*, Germ. *wurſt*, Gal. *fauciſſe*, *boudin*, Hisp. *luganiccha*, *ſalchicha*, *ἀλλᾶς*, intestinum varie, ac minutim concisa carne refertum, a farciendo. *Var. l. 4. de L. L.* A fartura in extis farcimina appellata.

Farcino, as, a. 1. farcio, confertio. *Martian. Capel. l. 9. c. ult.* Fandis tacenda farcinat.

Farcio, is, farsi, fartum, a. 4. *empire*, מלא, Ger. *füllen*, *meſten*, Gal. *farcir*, *remplir*, Hisp. *embutir*, *retacar*, *ἐμπλήθω*, impleo. *Plin. in Ep.* Quia sint carmento medii farti, nec testaceo opere præcincti. ¶ Farcire alicui centones, est eum gloriosis mendaciis, & confarcinatis fabulamentis explere. *Plaut. Epid. 3. 4. 19.* Quin tu alium quæras, cui centones farcias. ¶ Metaleptice ponitur pro saginare, pinguefacere. *Col. l. 8. c. 7.* Hæc enim fere communis est cura farcientium. *Cato R. R. c. 89.* Farcire anseres.

Farctus. V. Fartus.

Farentīnum, n. 2. *Ferentino*, urbs exc. Apuliæ Dauniæ, a Luceria 8. M. P. in Occ. Teanum versus.

Farfărus, Farfar, Pharphar, Chrysorrhoas, *Adeggle*, *Parfar*, *Feme*, fl. Syriæ, qui per Damascum fluit. ¶ Farfarus item, Fabar, Fabaris, *Farfaro*, *Farfa*, fl. Sabinorum, qui oritur ex Severo M. al. prope Mompeum, in eo loco, qui dicitur *Capo Farfa*, fluit in Mer. juxta Farfense Cœnobium, & in Tiberim labitur ad Felicianum opp. & montem Faliscorum.

Farfărus, farfarus, farfenus, farsenus, m. 2. herba, seu virgultum, al. farfugium, bechion, tussilago, foliis subtus albis, circa fluvios nascens, a Farfaro fl. Sabinorum, juxta quem maxime viget. Sed aliqui arborem esse censent chamæleucen, folio populi, sed ampliore, alii eam esse, quæ populus alba vulgo dicitur. *Plin. l. 24. c. 15. Festus.*

Farfugium, ii, n. *Plin. l. 24. c. 15.* Chamæleucen apud nos farfarum, sive farfugium vocant. V. Farfarus.

Fari, verbum. V. Faris.

Farīna, æ, f. 1. *farina*, קמח, Ger. *mehl*, Gal. *farine*, Hisp. *harina*, ἄλφιτον, frumentum mola comminutum, & in pulverem redactum, a farre. *Ovid. de Med. faciei.* Nam quæ pulvereæ fuerint contusa farinæ. *Plin. l. 18. c. 7.* In subtilem farinam molere. ¶ Dicitur etiam de pulvere aliarum rerum contritarum, ut farina marmoris, *Plin. l. 32. c. 7.* farina caminorum. h. e. fuligo, *fuliggine*, *Id. l. 28. c. 7.* Sic *l. 23. c. ult.* Folia siccantur in farinam, quæ inspergitur ulceribus. ¶ Translate *Pers. sat. 5. v. 115.* Si tu, cum fueris nostræ paulo ante farinæ. h. e. nostri generis, aut gregis, plane similis.

Farinarius, a, um, o. 1. 2. *da farina*, quod ad farinam pertinet. *Plin. l. 18. c. 11. sub fin.* Farinario cribro secernunt.

Farinōsus, a, um, adject. farina conspersus, *infarinato*. *Veget. l. 2. c. 30.* Farinosa congeries.

Farinŭla, æ, f. diminut. *Fest.* in *Insipere*. Farinulam jacere pultis.

Farinulentus, a, um, adject. farinosus. *Apul. l. 9. Metam.* Farinulento cinere sordide candidati.

Farlo, onis, m. piscis alio nomine trutta. *Auſon. n. Moſel. v. 130.* Amborum medio farlo intercepte sub ævo.

Farior, aris, dico, pro fari, fatur, veteres usos fuisse, testatur *Diomed.* V. *Respon. Antiq. Rom. l. 8.*

Faris, vel fare, fatur, fatus sum, d. 1. *parlare*, Ger. *reden*, Gal. *parler*, Hisp. *hablar*, *φάσκω*, loquor, a *φάω*, *φῶ*, *dico*. Veteres enim *for* pro *fo* dixere. Varronis sententia proprium est puerorum, cum primum vocem edere incipiunt, quæ intelligi potest. Sed dicitur generatim de omni ætate. *Virg. 6. Æn.* Sic fatur lacrymans. *Cic. 2. Tusc.* Non potest hæc sari tantum dictis, quantum &c. *Id. de Universf.* Fari ad aliquem. *Virg. 3. Æn. v. 362.* Fare age. *Id. 10. Æn. v. 225.* doctissima fandi.

Farnus, i, f. arbor de genere quercuum. *Vitruv. l. 7. c. 1. Pallad. l. 1. tit. 9.*

Farnĕus, a, um, adject. qui est ex farre, ut pollen farneum, *Plin. l. 24. c. 7.*

Farraginaria, orum, n. 2. farragines, seu varia frumentorum genera simul commixta ad pecora per hyemem pascenda. *Colum. l. 11. c. 2. post med.* Farraginaria quoque pecori futura per hyemem præsidio.

Farrigo, ginis, f. 3. *farragine*, מִסְפּוֹא, Ger. *vermiſchung von mancherley dingen*, Gal. *meſlange*, Hiſp. *mezcla*, πανσπερμία, pabulum pecorum, a *farre*, quia ex recrementis farris fit admixto hordeo, vel vicia. *Plin. l. 18. c. 16. Varro l. 1. R. R. c. 31.* Far ferro caſum farrago dictum, aut quod primum in farracea ſegete ſeri coeptum. ¶ Translate dicitur de quacunque commixtione diverſarum rerum. *Juv. ſat. 1. v. 85.* Quicquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas, gaudia, diſcurſus, noſtri eſt farrago libelli.

Farrarium, ii, n. locus farri reponendo aptus, ut granarium a grano. *Vitruv. l. 6. c. 9.* Horrea, fiſcinilia, farraria.

Farrarius, a, um, adject. ad far pertinens, ut farraria pila, in qua ſc. Far pinſitur. *Coto de R. R.* Farrarius ager, *l. Defuncta*, *Dig. de uſufr.*

Farrātus, a, um, adject. *Perſ. ſat. 4. v. 31.* Farrata olla. h. e. Puls ex farre in olla cocta, metonymice.

Farreatio, f. 3. genus ſacrificii erat, quo Sacerdotum matrimonia contrahebantur, ſicut diffarreatione diſſolvebantur, a *farreum*, genus libi ex farre factum, quia farreum ei adhibebatur. *Cic. in Top. Plin. l. 18. 3. V. Confarreatio.*

Farrēum, rei, n. 2. τὸ σιτηρέσιον, genus libi ex farre factum. *Feſt. Plin. l. 18. c. 3.* Novæ nuptæ farreum præferebant.

Farrĕus, a, um, o. 1. 2. *di farro*, quicquid ex farre confectum eſt. *Col. l. 7. c. 12.* Farreo, vel triticeo pane faciendi ſunt.

Farriculum, i, n. parvum farreum. *Palladius in Oſtobr. tit. 21.* Ex novo tritico purgato farriculum facias.

Farsilis, le, adject. idem ac fartilis, ut farſilis porcellus apud *Apic. l. 8. c. 7.*

Farsūra, æ, f. idem quod farſura. *Tertull. adverſ. Valentinian. c. 27.* Marceſcit reliqua farſura.

Farſus, a, um, idem quod fartus. *Hygin. fab. 126.* Victor capiet ventriculum farſum. *Apic. l. 8. c. 8.* Lepus farſus.

Fartilis, le, o. 3. quod farcitur, faginatur, *Plin. l. 10. c. 22.* Fartilibus jecur in magnam amplitudinem creſcit.

Fartim, adv. acervatim, cumulatim. *Apul. l. 3. Milet.* Aditus etiam, & tectum omne fartim ſtipaverant.

Fartōres, m. *falſificini*, *the famno falſifcia*, Germ. *wurſtmacher*, Gall. *patiſſiers*, *faiſeurs*, *de fauciſſes*, Hiſp. *los que hazen las ſalchichas*, ἀλλαντοπῶλαι, qui farcimina faciunt, item qui aves macras ab aucupibus emptas lucri gratia farciunt, ideſt faginant. *Colum. l. 8. c. 7.* Pinguem quoque facere gallinam, quamvis farroris, non rudici ſit officium. *Cic. in Offic.* Cetarii, lanii, coqui, fartores. Adde *Ter. Eun. 2. 2. 26.* ¶ Translate hoc nomine nomenclatores dicti ſunt, quod clam velut infarcirent nomina civium in aurem Candidati. *Feſt.*

Fartum, vel farctum, i, n. vel fartus, us, m. quidquid farcit, ac implet. *Col. de Arbor. c. 21.* Ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fit ſpecioſius, ac plenius. *Id. l. 5. c. 10. R. R.* Ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fici pleniorem & meliorem. Quod autem hic vocat fartum fici, *Palladius in Martio* pulpam ſici appellat. ¶ *Fartum veſtis* dicitur corpus ipſum veſtitum. *Plaut. Moſtel. 1. 3. 13.* Non veſtem amatores mulieris amant, ſed veſtis fartum. ¶ *Fartum facere*, eſt farcire. *Id. Mil. 1. 1. 18.* Machæra geſtit fartum facere ex hoſtibus. h. e. ita minutatim concidere, ut ſolent coqui carnes diſſecare farciminibus faciendis. Al. leg. *frutrem facere*. *V. Taubm.*

Fartūra, vel farctura, æ, f. actus farciendi, impletio, farcimen. *Col. l. 8. c. 7.* Si faſtidiet cibum, totidem diebus minuere oportebit, quot jam farturæ proceſſerunt. h. e. faginationis. ¶ Dicitur & de quavis interna oppletione, præſertim parietum. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Tres ſuſcitantur in ſtructura cruſtæ, duæ frontium, & una media farturæ. Et *paulo ante*: Monumenta facta e marmore, intrinſecus calcata farcturis.

Fartus, us. V. Fartum.

Fartus, vel Farctus, a, um, adjecta *empiuto*. *Cic. 5. Verr. c. 11.* Pulvinus Melitenſi roſa fartus. *Plin. l. 10. ep. 40.* Parietes tæmento medii farti.

Fas, nom. indecl. τὸ, *the ſ giuſto*, *licito*, *el oorſio*, Ger. *billich*, Gal. *loiſible*, *licite*, *permis*, Hiſp. *lo que es licito*, Θέμις, quod eſt pium, religioſum, & fari dignum: ad Deos refertur, ut jus ad homines. *Virg. 1. Georg.* Fas, & jura ſiount. *ideſt* divina, ac humana jura permittunt. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 16.* Contra jus, faſque. ¶ *Fas eſt*, licitum eſt. *Cic. pro Mil.* Clodium nihil delectat, quod aut per naturam fas ſit, aut per leges liceat. ¶ *Fas eſt*, fieri poteſt. *Ovid. 3. Triſt. el. 12. v. 41.* Fas quoque, ab ore freti, longæque Propontidos undis, Huc aliquem certo vela dediſſe noto.

Faſcelinus, a, um, adject. ut faſcelina ſedes, apud *Sil. l. 14. v. 261.* ſc. locus, in quo templum Dianæ Faſcelidis.

Faſcēlis, idis, f. Diana, a faſce lignorum, in quo abſconditum ejus ſimulacrum Oreſtes, & Iphigenia ex Taurica regione Ariciam attulerunt. *Serv. ad Æn. 2. v. 116.*

Faſcia, æ, f. 1. *faſcia*, תַּחְבּוֹשֶׁת, Ger. *binde*, Gal. *bande*, Hiſp. *faxa*, ἐπίδεσμος, genus linteoli, quo pueri, vel aliud quid ligari ſolet. *Cic. 2. de Div.* Ovum pendere ex faſcia lecti ſui cubicularis. ¶ Ponitur etiam pro tegumento crurum, pedumque. *Plin. l. 8.* Atrotis faſciis, quibus in calceatu utebatur. Hinc faſciæ crurales, pedulesque dicuntur. *Ulp.* Faſciæ crurales, pedulesque veſtis loco ſunt, quia partem corporis veſtiunt. ¶ Faſcia pectoralis, qua mulieres mammas tegunt. *Mart. l. 14. epigr. 139.* ¶ Item faſciæ dicuntur ſectiones quædam orbis, quæ ab Aſtrologis zonæ, ſive plagæ appellantur. *Martian.* Orbis terræ in quinque zonas, ſive melius faſcias diſcernitur. ¶ Aliquando etiam faſcia ponitur pro nube in modum faſciæ cœlum percurrente. *Juven. ſat. 14.* Nil color hic cœli, nil faſcia nigra minatur. ¶ Faſciæ etiam dicuntur ornamenta quædam, quæ inſtar tæniarum gradatim diſpoſitæ epiſtyliorum frontes ornant. *Vitruv. l. 31. c. 3.*

Faſciātim, vel faſceatim, adv. a faſce, ideſt per faſces, vel a faſcia. *Quinct. l. 1. c. 4.* Adjiciebant & aſſeverationem, ut *heu*, & attractionem, ut *faſceatim*: quæ mihi non approbantur.

Faſciātus, o. 1. 2. part. a faſcior, *faſciato*. *Martial. l. 12. epigr. 57.* Nec faſciato naufragus loquax trunco.

Faſciculus, li, m. 2. *faſcis picciolo*, אֲגֻדָּה, Ger. *bund*, *buſchel*, Gal. *faiſſeau*, *fardeau*, Hiſp. *haz*, *haxes*, parvus faſcis, ut faſciculus literarum. *Cic. ad Tiron.* Quod faſciculus alter ad me jam ſine tuis literis perlatus eſt. *Idem l. 3. Tuſc. c. 18.* Faſciculum (ſc. florum) ad nares admovebis.

Faſcinamentum, i, n. faſcinatio. *Apuleius.*

Faſcinatio, f. 3. *malia*, כְּשָׁף, Ger. *verzauberung*, Gal. *ſorcelerie*, Hiſp. *hechizo*, *βασκανία*, actus faſcinandi. *Plin. l. 28. c. 2.* Cur & faſcinationibus adorationе peculiari occurrimus?

Faſcino, as, a. 1. *animaliare*, כִּשֵּׁף, Ger. *verzaubern*, Gal. *enſorceler*, Hiſp. *hechizar*, *βασκαίνω*, eſt malefico aſpectu alicui nocere. Translate invidere, criminari: & dicitur quaſi *quos visu*, *oculis occido*. *Virg. 3. Ecl. v. 103.* Neſcio quis teneros oculus mihi faſcinat agnos. *Catul. carm. 7.* Mala faſcinare lingua.

Faſcinōſus, i, m. qui magno Priapo eſt præditus. *Priap. Carm.* Non eſt poeta faſcinoſior noſtro.

Faſcinum, n. 2. *malia*, *incantamento*, *ſtregamento*, *βασκανία*, quoddam incantationis genus, quo homines ita ligantur, ut liberi non ſint, nec mentis compotes, a *βάσκανος*. V. *Faſcinus. Plin. lib. 7. c. 2.* ſcribit ex Cic. mulieres omnes, quæ duplices habent pupillos, oculis faſcinum circumferre. *Symmach. l. 2. ep. 13.* Nullo faſcino felicitas publica mordeatur. ¶ Uſurpatur etiam pro veretro, quia veteres adverſus faſcinationem veretro utebantur. Nam omnia turpia malos invidorum oculos ab inſtituto avertunt, atque avocant. Ut igitur aves inauſpicatæ ſonibus affixæ amoliri infortunium credebantur, ſic veretra, quorum in faſcinando uſus erat, faſcinum etiam depellere cenſebantur. Hinc pueris figura veretri pro amuleto de collo ſuſpendebatur. *Var. lib. 6. de L. L.* Hinc *Plin. lib. 29. cap. 4.* ſcribit, hortos, & fores adverſus invidentium effaſcinationes dicari, & in remedio eſſe Satyrica ſigna. ideſt intenta veretra Satyrorum. Et *Cal. Rhod. Ant. Lect. l. 4. c. 7.* narrat, in ſacris Bacchi veretrum magna celebritate plauſtris per agros, & per urbes circumfecti ſolitum fuiſſe, ut faſcinatio a plantis, & ſegetibus, ab agnis, & aliis beſtiis, ab hominibus averteretur. *Hor. Epod. 8.* Minuſve languet faſcinum. ¶ Eſt etiam faſcinus, i, m. g. *Auct. carm. Priap.* Non me vocabis pulcra per Cotyttia ad feriatos faſcinos.

Faſcinus, i, m. Dei nomen apud Veteres, de quo ſic *Plin. l. 28. c. 4.* Religione mutatur & Faſcinus, Imperatorum quoque, non ſolum infantium cuſtos, qui Deus inter ſacra Romana a Veſtalibus colitur, & currus triumphantium ſub his pendens defendit, mediocus invidiæ &c. V. *Faſcinum*.

Faſcio, a. 1. *faſciare*, חִתֵּל, Ger. *binden*, Gal. *bander*, Hiſp. *fenar*, σπαργανόω, eſt faſcia ligare. *Capitolin. de Anton. Pio*, *c. ult.* Tiliaceis tabulis in pectore poſitis faſciabatur, ut rectus incederet.

Faſciŏla, æ, f. 1. *picciola faſcia*, ἐπίδεσμος, parva faſcia. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 21.* A muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis.

Faſcis, faſcis, m. 3. *faſcio*, δεσμὸς, lignorum, aut alterius cujuſque rei congeries, quæ ligando fit. *Cæſ. 8. B. G.* Faſces ſtramentorum, ac virgultorum. *Virg. in Buc. ecl. 9. v. 69.* Ego hoc te faſce levabo. ¶ Apud Romanos faſces erant faſciculi virgarum ex betula arbore, Magiſtratuum inſignia, qui illis a lictoribus præferebantur, Conſulibus duodeni, Proconſulibus, & Prætoribus Provincialibus ſeni, Prætoribus Urbanis bini, Dictatori viginti quatuor, quibus obligata erat ſecuris, ita, ut ferrum in ſummo extaret. Id eo conſilio a majoribus fuit excogitatum (ut docet Plutarchus in Problematibus) ut oſtenderent, Magiſtratuum iram in ſumendo ſupplicio non debere eſſe præcipitem, coſque faſces habere, ſed tamen ligatos, quique ſine juſta cauſa non deberent diſſolvi: præterea ſi ſubito in aliquem Magiſtratus excanduiſſet, ut ea mora, dum virgæ, aut ſecuris expediretur, furor ille aliqua parte ſubſideret. Qui corrigi poterant, virgis caſtigabantur, qui erant malitia deplorata, ſecuri feriebantur. Faſcis etiam pro Magiſtratu metonymice ponitur. *Virg. 2. Georg.* Non illum populi faſces, non purpura Regum flexit. Hinc *Faſces ſubmittere*, erat alicui honorem habere, cedere. *Liv. l. 2.* de Poplicola, & *Plin. l. 7. c. 30.* de Cn. Pompejo.

Faſelus. V. Phaſelus.

Faſeolus. V. Phaſeolus.

Faſianum, n. 2. *Fagiane*, opp. Apuliæ Peucetiæ, in ora, a Monopoli 9. M. P. in Or. Brundiſium verſus 31.

Faſti, orum, m. 2. erant libri, iidem ac Annales, in quibus Pontifex Maximus ſcribebat res geſtas P. R. tum belli, tum pacis, ſingulis annis, & ſingulis diebus, quemadmodum acciderant. Dicti ſunt a diebus Faſtis. V. *Annales*. Hinc Ovidius opus ſuum Faſtos inſcripſit, quod materiam ex libris Faſtorum, ideſt ex priſcis Annalibus deſumpſiſſet. Sed Voſſii ſententia Faſti Ovidiani ſic dicuntur, quia in iis referantur dies Faſti, qui longe plures, quam Nefaſti. Nam a potiori denominatio facienda eſt. Hoc nomen etiam in 4. decl. uſurpatum reperitur. *Lucan. l. 10. v. 187.* Nec meus Eudoxi vincetur Faſibus annus. ¶ Dies faſti illi erant, quibus Prætoribus licebat lege agere, ideſt juriſdictionem exercere, & abſolvere, ac condemnare. Dicti ſunt Faſti a *fando*, quod illis diebus permiſſum erat Prætoribus fari tria illa verba ſolemnia in juriſdictione exercenda, *Do*, *Dico*, *Addico*. ¶ Faſti dies alii erant feſti, alii profeſti, alii Senatorii, alii non Senatorii, alii comitiales, alii non comitiales. Sed diviſio celebrior eſt, qua in tres ſpecies dividuntur. Prima erat eorum, qui erant *Faſti proprie*, & *toti*: proprie, quia Prætor ſemper & poterat, & ſolebat lege agere, nihil cum caſus aliquis extra ordinem intervenichat: toti, quia horis omnibus lege agere licebat. Hi ſimpliciter Faſti dicebantur, & in Calendario litera F. ſignabantur. Erant in toto anno 38. Secunda eorum erat, qui *proprie*, *ſed non toti Faſti* erant, ſiquidem Prætor omnibus his diebus quidem, ſed non omnibus horis poterat lege agere. Notabantur his literis FP. NP. En. Q. Rex C. F. Q. St. Dl. ideſt, *Faſtus primo*, *Nefaſtus primo*, *Endoitrifus*, *Quando Rex Comitio fugit*, *Quando ſtercus defertur*: Erant 65. Tertia eorum, qui *non proprie ſed caſu Faſti* erant, cujus generis erant Comitiales. Interdum enim Comitia non habebantur, & tunc lege agere licebat. Hi interdum erant Faſti toti, ideſt, cum nulla Comitia habebantur, interdum ex parte, ideſt, cum Comitia fiebant, ſed non toto die. Erant 184. Ex Manut. De veterum dierum ratione. ¶ Dies Faſti a Cn. Flavio Ap. Cæci ſcriba invitis Patribus evulgati ſunt: quod adeo gratum P. R. fuit, ut illum primo Trib. pl. deinde etiam Ædilem Curulem creaverint.

Faſtidibilis, le, adject. faſtidium afferens, ut faſtidibilia judicia, *Tertul. de Anim. c. 33.*

Faſtidienter, adv. faſtidioſe. *Apul. l. 5. A. A.* Parentibus faſtidienter appellatis.

Faſtidiliter, adv. faſtidioſe. *Var. apud Non. cap. 2. n. 336.* Ardens habere, & non habere faſtidiliter, inconſtanti pectore.

Faſtidĭo, is, ivi, itum, a. 4. *aver in faſtidio*, *faſtidire*, מָאַס, Ger. *verachten*, Gal. *ſe facher*, *ſe degouter*, Hiſp. *enfadar*, *hazer haſtio*, *ἀποστρέφομαι*, reſpuo, abhorreo, faſtidio afficior, a faſtus, quod proprie ſit cum faſtu aſpernari. Conſtruitur cum accuſativo. *Hor. l. 1. ſerm. ſat. 2.* Num ſcuriens faſtidis omnia præter pavonem, rhombumque? ¶ Vel cum infinitivo. *Quinct. l. 5. c. 2.* Qui faſtidiant præſtare hanc inferioribus curam. ¶ Eſt etiam verbum neutrum. Nam reperitur abſolute quaſi verbum 1. ord. neutrorum. *Plaut. Caſ. 3. 6.* Mane vero, quanquam faſtidis. ¶ Item ab antiquis in 2. neutrorum ordine uſurpabatur. *Lucil. l. 5.* Difficiles ſumus, faſtidimus bonorum. *Plaut. Aulul. 2. 2. 67.* Abiit, neque nie certiorem fecit: faſtidit mei. ¶ Item reperitur uſurpatum in 5. neutrorum ordine. *Cic. pro Mil.* Qui non modo improbitati irafcuntur Candidatorum, ſed etiam recte factis ſæpe faſtidiunt. Sed aliqui dicunt eſſe ablativum communem cauſæ, aliqui legunt *in recte facti*, & aſſerunt, non verbi, ſed præpoſitionis caſum eſſe.

Faſtidioſe, adv. *faſtidioſamente*, בְּגִרְיוֹן, Ger. *verachtlich*, Gal. *par dedain*, *arrogamment*, Hiſp. *con aſtio*, *arrogantemente*, *ὑπερηφάνως*, cum faſtidio. *Cic. pro Planc.* Huic ego jam ſtomachans faſtidioſe, imo ex Sicilia, inquam. *Id. 2. de Or.* Nolo enim dicere de tam ſuavi homine faſtidioſius.

Faſtidiōſus, a, um, adject. qui faſtidit, *faſtidioſo*, *δύσκολος*. *Cic. in Brut. c. 70.* Faſtidioſus literarum latinarum. *Id. ib. c. 57.* Antonius facilis in cauſis recipiendis erat, faſtidioſior Craſſus. *Auct. ad Heren. l. 4.* In æquos, & pares faſtidioſus. *Id. ibid. c. 23.* Aurium ſenſus faſtidioſiſſimus.

Faſtiditus, a, um, adject. *noioſo*, *faſtidito*, *ſprezzato*, καταφρόνητος, faſtidio habitus. *Plin. in præfat.* Res arduæ, vetuſtis notitiam dare, faſtiditis gratiam. *Lucan. l. 7. v. 844.* Pars Senatus faſtidita jacet.

Faſtidium, dii, n. 3. *faſtidio*, *tedio*, *ſprezzamento*, נִיעוּל, Ger. *verachtung*, *verdruſſ*, Gal. *mepris*, *degoût*, Hiſp. *haſtio*, *aborrecimiento*, καταφρόνησις, contemptus, tædium, nauſea. *Cicer. 10. Phil.* Quorum, ſi eſſent arrogantes, non poſſem ferre faſtidium. *Sueton. in Aug. c. 44.* Exegit ingenti faſtidio, & acerbitate nummum aſperum, aurum ad obruſſam. *Senec. ep. 9.* Omnis ſtultitia laborat faſtidio ſui. ¶ Movere faſtidium, *ſer noia*, *Quintil. & Horat.* ¶ Eſſe in faſtidio. h. e. faſtidio haberi, contemni. *Plin. l. 12. c. 29.* ¶ Adducere rem aliquam in faſtidium, *Id. in præfat. l. 6.*

Faſtigatio, f. 3. actus faſtigandi. *Plin. l. 17. c. 14.* Ut faſtigatio lævi deſcendat cuneo.

Faſtigātus, & faſtigiātus, a, um, adject. in faſtigium erectus, cacuminatus, *aguzzo*, *tirato in punta*, ὀξυώδης. *Liv. l. 37. c. 27.* Collis in modum metæ in acutum cacumen faſtigatus. *Sidon. l. 2. ep. 3.* Ad artem faſtigatiſſimæ felicitatis evectus. ¶ *Iſaac Voſſ. ad Pompon. Mel.* negat *faſtigiatus*, & *faſtigiare* recte dici, cum in MSS. paſſim legatur *faſtigare*, & *faſtigatus*, non enim *faſtigo* eſt a *faſtigium*, ſed hoc ab illo.

Faſtigio, as, V. Faſtigatus.

Faſtigium, gii, n. *ſommità*, *acutezza*, רֹאשׁ, Ger. *ſpitz*, Gal. *ſommet*, Hiſp. *cumbre*, κορυφὴ, altitudo, & ſummitas operis, quæ a latitudine ſurgere incipiens paulatim tollitur in acumen. Dici ſolet de tectis faſtigiatis, quæ templis imponuntur vulgo *cupole*. *Virg. 9. Æn.* Suſpenſive tholo, aut ſacra ad faſtigia fixi.

fixi. *Cic.* 2. *Phil.* c. 43. Quem is honorem majorem conſecutus erat, quam ut haberet pulvinar, ſimulacrum, faſtigium, flaminem? Ubi *Cicero* loquitur de Cæſare, cui divini honores decreti erant, de quo etiam *Flor. l.* 4. c. 2. ¶ Hinc translate *Cic.* 3. *Off.* Quoniam operi inchoato, prope tamen abſoluto, tanquam faſtigium imponimus. ¶ Generatim accipitur pro ſummitate cujuſque rei. *Virg.* 1. *Æn.* Et faſtigia ſuſpicit urbis. ¶ Item pro profunditate. *Id.* 2. *Georg.* v. 288. Scrobibus quę ſint faſtigia quęras. ¶ Item pro dignitate, ſeu ſtatu alicujus. *Vellej. l.* 2. c. 69. In conſulare faſtigium provectus. *Nepos Att. cap.* 14. Pari faſtigio ſtetit in utraque fortuna. *Tac. Ann.* 2. c. 84. Ejuſdem faſtigii vir, *del medeſimo rango*. *Plin. in Paneg.* Faſtigium tenere inter homines. h. e. Imperatoriam dignitatem. ¶ Apud *Var. l.* 1. *R. R.* c. 6. Tria terræ, ſeu agrorum faſtigia. h. e. tria genera. ¶ Summa ſequi faſtigia rerum, apud *Virg.* 1. *Æn.* eſt ſumma rerum capita narrando percurrere.

Faſtĭgo, as, a. 1. *aguzzare, tirare in punta*, ὀξύνω, acumino, & quaſi in faſtigium erigo. *Plin. l.* 18. *cap.* 7. Frumenta hyeme in herba ſunt, verno tempore faſtigantur in ſtipulam. *Sil. lib.* 5. v. 49. Senſim faſtigans compreſſa cacumina nectit. ¶ An etiam *faſtigio* dicatur, V. Faſtigatus.

Faſtĭōſus, a, um, adject. ſuperbus, faſtu plenus, *faſtoſo, arrogante*, ὑπερήφανος. *Mart. l.* 10. *epigr.* 13. Ad nocturna jacet faſtoſę limina mœchę. *Auct. Panegyr. ad Piſon. inter ep. Ovid. vel Lucani.* Domus faſtoſa.

Faſtus, us, m. 4. *faſto, ſuperbia*, ἀλαζονία, indigna ſui ipſius per ſuperbiam exiſtimatio cum contemptu aliorum. *Plin. l.* 9. c. 35. Superbo ſimul, ac procaci faſtu, ut Regina meretrix. *Ovid. Faſt.* 1. v. 457. Faſtus ineſt pulcris, ſequiturque ſuperbia formam. ¶ Ponitur & pro contempta. *Tac.* 2. *Ann.* c. 2. Accendebat deligantes & ipſe lectice geſtamine, faſtuque erga patrias epulas.

Fātālis, le, o. 3. *fatale*, Ger. *von gott verhangt*, Gal. *fatal*, Hiſp. *fatal, forçoſo*, αἰμαρμένος, quicquid nobis ex fato impendet, aut deſtinatum eſt, & tam de iis dicitur, quę exitium afferunt, quam de iis, quę ſalutem. *Cic. Catil.* 4. c. 1. Meus Conſulatus ad ſalutem Reipubl. prope fatalis fuit. Et *Catil.* 3. c. 4. Hic annus fatalis eſt ad interitum hujus Urbis. *Cic. Philip.* 6. Fuit aliquis fatalis caſus... nunc ſi quis erit, erit voluntarius.

Fātāliter, adv. ſecundum fata, vel ex fatis, *fatalmente, per fatalità*, κατὰ μοῖραν. *Cic. l.* 2. *Div.* c. 7. Ex omni æternitate dicis definita eſſe fataliter.

Fatĕor, eris, faſſus ſum, d. 2. *confeſſare*, תודה, Ger. *bekennen*, Gal. *confeſſer, avouer*, Hiſp. *confeſſar, eſtomagyzo*, ſponte affirmo, a *fatus*, ſeu *fari*. Proprie fateri dicitur is, qui in culpa eſt, & qui cogitur: ut fateri peccatum, *Horat. lib.* 2. *Sat.* 4. v. 4. Et *Auct. anteq. ires in exil.* Cum de ſcelere fateretur. Et in participio. *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 8. Da veniam faſſo. ¶ Paſſive uſurpat *Cic. Ager.* 2. c. 21. Quę eſt iſta æquitas, cęteros, etiamſi privati ſint, permittere, ut publici judicentur, hunc excipere nominatim, qui publicus eſſe fatetur?

Fātĭcĭnus, o. 1. 2. *indovino*, qui fata canit, ideſt, futura prædicit. *Ovid.* 9. *Met.* v. 417. Hęc ubi faticano venturi prælcia dixit ore Themis.

Fatĭcĭnus, o. 1. 2. idem ac faticanus. *Ovid.* 15. *Met.* v. 436. Sic dicere vates, faticinaſque ferunt ſortes.

Fatĭdĭcus, a, um, o. 1. 2. *μάντις*, qui fatalem cuique ſortem dicit, & quid omni vita futurum ſit, a *fato dicendo*. *Virg.* 8. *Æn.* v. 340. Vatis fatidicę, cecinit quę prima, futuros Æneadas magnos. *Cic. l.* 1. *nat. Deor.* c. 8. Anus fatidica Stoicorum Pronœa. ¶ Fatidici Dii apud Ethnicos dicebantur, qui per ſe, vel per ſuos miniſtros futura prædicebant, inter quos præcipui fuerunt Jupiter Dodonæus, & Hammonius, Apollo Pythius, & Delius, Latona, Mars, Minerva, &c. in Ægypto oracula reddentes: qui tamen omnes ſub adventum Jeſu Chriſti Salvatoris conticuerunt.

Fatĭfer, a, um, o. 1. 2. *mortifero, μόρσιμος*, mortifer, quaſi fatum, ideſt, mortem afferens. *Virg.* 8. *Æn.* v. 621. fatiferumque enſem.

Fatigātio, ſ. 3. *ſtanchezza, κάμωτις*, laſſitudo. *Col. l.* 4. c. 15. Minoribus modulis conſita fatigationem veluti minuit. ¶ Fatigationem pro facetiis, & dictériis uſurpat. *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 8. cum inquit: Morari me Romæ, congratularis, id tamen facete, & fatigationum ſalibus admixtis.

Fatigatorĭus, a, um, adject. *Sidon. l.* 5. *epiſt.* 17. Verba erant dulcia, jocoſa, fatigatoria. h. e. faceta. V. Fatigatio.

Fatigātus, a, um, adject. *ſtancato, ſtanco*, κατακοπωθείς. *Vellej. l.* 2. c. 69. Quem fortuna veluti fatigata deſtituit. ¶ Pro recreato, & refecto volunt nonnulli intelligendum illud *Horat. l.* 3. *od.* 4. v. 11. Me ludo fatigatumque ſomno, &c. Sic Vet. Gloſſæ *fatigare*, exponunt *titillare*.

Fatĭgo, as, a. 1. *ſtancare*, תברית, Ger. *bemühen*, Gal. *laſſer*, Hiſp. *canſar, acoſſar*, κατακοπόω, laſſo. *Liv. l.* 8. Qui aliquandiu pugna atroci cum & ſemet ipſi fatigaſſent. ¶ Aliquando eſt percutere. *Virg.* 9. *Æn.* Verſaque juvencum terga fatigamus haſta. ¶ Aliquando perturbare, commovere. *Virg.* 1. *Æn.* Quæ mare nunc, terraſque metu, cœlumque fatigat. ¶ Aliquando excitare. *Virg. Æn.* 4. v. 572. Socioſque fatigat. Præcipites vigilate viri. ¶ Aliquando cohibere. *Cic.* 3. *Off.* Qui non verbis ſunt, & diſputatione Philoſophorum, ſed vinculis, & carcere fatigandi. ¶ Item torquere, vexare, moleſtia afficere. *Nepos Eumen. c.* 12. Fatigari tame. *Cic. Top. c.* 20. Verberibus torti, igne fatigati. *Virg.* 7. *Æn.* Undique collecti coeunt, Martemque fatigant. h. e. magno ardore prælium depoſcunt, quaſi Martem ipſum vexantes, & fatigantes.

Fatilĕgus, a, um, adject. 5. d. fatum, ſeu mortem colligens. *Lucan. l.* 9. v. 821. Toxica fatilegi carpunt matura Sabæi.

Fatilŏquus, o. 1. 2. idem ac fatidicus. *Liv. l.* 1. c. 7. Quam fatiloquam ante Sibyllæ in Italiam adventum miratæ hæ gentes fuerant.

Fatim, adv. abundanter. *Serv. ad Æn.* 1. v. 117. *& Fulgent. l.* 2. *Mythol.*

Fatiſco, is, n. 3. *aprirſi grandemente*, נפתח, Germ. *aufſpalten*, Gal. *s' ouvrir*, Hiſp. *abrirſe, henderſe*, χαίνω, eſt abundanter aperiri, a *fatim*, & *hiſco*. *Gel. l.* 17. *cap.* 2. *ex l.* 2. *Amaſi. Q. Claudii. Virg.* 1. *Æn.* v. 123. Accipiunt inimicum imbrem, rimiſque fatiſcunt. *Solin. c.* 35. *a med.* Fatiſcere in pulverem. ¶ Accipitur etiam pro deficere. *Tac. l.* 14. Ipſe, exercituſque ejus per inopiam, & labores fatiſcebant. *Id.* 3. *hiſt. c.* 9. Donec fatiſceret ſeditio. *Colum. l.* 7. c. 3. Ovis fatiſcit poſt annum ſeptimum. *h. e.* parere deſinit. ¶ Olim & *fatiſcor* deponens in uſu fuit. *Accius* apud *Non. c.* 7. *n.* 91. Tamen haud fatiſcar, quin tuam implorem fidem. *Pacuv. ibid.* Si unquam fatiſcar facere quidquam. Adde *Priſcian. l.* 8.

Fātor, aris, d. 1. multum loquor, freq. a fari. *Feſt.* Fatantur, multa fantur. Fatda, V. Fauna.

Fatŏ, adv. *pazzamente*, ſtulte, ſtolide. *Var. l.* 5. L. L. & *Quintil. l.* 6. c. 4. (*al.* 5.) *Martial. l.* 4. *ep.* 72. Non inquis, faciam tam fatue: nec ego.

Fatuellus, li, m. deus idem qui Fatuus, & Faunus, & Inuus, & Græce Εὐσθένης. *Serv. ad Æn.* 6. v. 776. *& ad Æn.* 7. v. 47. ubi Fatuam ei uxorem aſſignat.

Fatuĭtas, atis, ſ. 3. *ſtioccheza, ἀνοησία*, inſipientia, ſtultitia, ſtoliditas. *Cic Att. l.* 11. Ego hujus miſerrima fatuitate conficior. Adde *l.* 2. *Inv. c.* 32.

Fatum, ti, n. 2. *fato, deſtino*, Ger. *gottes verhengnus, vorſehung*, Gal. *deſtin, deſtinée*, Hiſp. *hado, aimazmieno*, decretum, voluntas Dei, a *fando*, quia nihil aliud eſt, quam quod de unoquoque noſtrum Deus fatus eſt. *Virg.* 5. *Æn.* Oblitus fatorum, Italiæne capeſſeret oras. ¶ Hujuſmodi fati Veteres etymi cauſam afferebant, quia Jupiter voluntatem ſuam fatus eſſet Parcis, quæ illam æneis inſcripſere tabulis, & quod Parcæ fatæ eſſent, id crederetur evenire mortalibus. ¶ Aliud eſt fatum phyſicum, de quo ſic *Cic. l.* 1. *de Div.* Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, ideſt, ordinem, ſeriemque cauſarum, cum cauſa cauſa nexa rem ex ſe gignat. Ea eſt ex omni æternitate fluens veritas ſempiterna. ¶ Aliud dicitur Aſtrologicum, ſeu Mathematicum. *Suet. Tiber. c.* 69. Circa Deos, ac religiones negligentior, quippe addictus Mathematicæ, perſuaſionique plenus, cuncta fato agi. ¶ Stoicum fatum eſt, quo etiam ſcelera neceſſitate quadam inevitabili patrari, Stoici docuerunt: quod non modo a ſana Religionis doctrina, ſed etiam a cæterorum Philoſophorum placitis valde abhorret. ¶ Interdum ſumitur pro morte. Sic fato ſungi, *Quintil.* 5. 7. Fato concedere, *Plin. Paneg. c.* 11. ¶ Quia fatum eſt naturæ ordo, ideo de morte violenta dixit *Cic. Phil.* 1. Multa autem impendere videntur præter naturam etiam, præterque fatum. Et *Virg.* 4. *Æn.* Nunc quia nec fato, merita nec morte peribat. *Tac. Ann.* 6. c. 10. Fato obire, *morire di ſua buona morte*. ¶ Fati nomine aliquando etiam caſus, & calamitas quælibet ſignificatur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 4. Uno meo fato & tu, & omnes mei corruiſtis. Alii leg. *facto*. *Id. Catil.* 2. c. 5. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, & pœnas jamdiu improbitati inſtare. ¶ Fata etiam dicuntur ea, ex quibus ſalus, aut exitium alicujus pendet: Sic fata Troica dicebantur conſervatio Palladii, vita Troili, & ſepulcrum Laomedontis. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 29. Ilio tria fuiſſe audivi fata. ¶ Libri etiam, in quibus perſcripta ſunt oracula, & reſponſa Deorum, fata vocantur. *Cic. Catil.* 3. Lentulus autem confirmavit ex fatis Sibyllinis, ſe eſſe tertium illum Cornelium, &c. *Id. l.* 2. *de Div. c.* 45. In iiſdem fatis ſcriptum erat. ¶ *Fato inſcribere*, ſeu *fata ſcribenda advocare* dicebantur Veteres eo die quo filiis nomina imponebant, cum bona omnia caperent & ex nomine, & ex iis omnibus, quæ ab eorum nativitate ad eam uſque diem contigerant. V. *Tert. de Anim. c.* 37. & 39. *& Scalig. Lect. Auſon. l.* 2. *c.* 22.

Fatŭor, aris, d. 1. eſt divino furore corripi, a Fatua uxore Fauni. *Juſtin. l.* 43. *c.* 1. Fauno fuit uxor nomine Fatua, quæ aſſidue divino ſpiritu impleta velut per furorem futura prædicebat: unde adhuc qui inſpirari ſolent, fatuari dicuntur. ¶ Eſt item ineptire. *Sen. de morte Claudii*. Audi me, & deſine fatuari.

Fatus, a, um, particip. a fari. V. Faris.

Fatŭus, o. 1. 2. *ſtiocco, balordo*, ἠλίθιος, Ger. *ungeſchickt*, Gal. *fou*, Hiſp. *loco, deſatinado*, inſipiens, ſtultus, inſulſus, a *fando*, quos natæ vaticinari. Nam veteres vates ſuos *Fatuos* a fatu vocabant, quomodo & ipſum nomen vates eſt a φάτις: ſed quia vates furore correpti vaticinarentur, inde *Fatuus* pro vefano ſumi cœpit. Fatuus, & ſtultus differunt, quia ſtultus eſt obtuſis ſenſibus, fatuus nullis. *Cic.* 2. *de Or.* Hoc præceptum eſt magis monitoris non fatui, quam eruditi magiſtri. *Ter. Eun.* 5. 8. 49. Fatuus eſt, inſulſus, tardus. ¶ Translate de cibis dicitur. Sed aliqui contra exiſtimant, *fatuus* proprie dici de cibis inſipidis, metaphorice ad homines inſipientes transferri. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 13. Ut ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ.

Fauces, V. Faux.

Faventĭa, *Faenza*, urbs Galliæ Togatæ, in Æmilia, media inter Forum Cornelii, & Forum Livii, 10. M. ad Anemonem ſt. a quo interluitur.

Faventĭa, æ, f. bonam ominationem ſignificat, ut tradit *Feſtus*. Item favorem. *Accius Non. c.* 3. *n.* 93. Adhibere faventiam.

Faventĭus, a, um, adject. qui eſt a Faventia, *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Faveo, es, favi, fautum, n. 2. ſtudeo, amo, ampleſtor, *favoreggiare, favorire*, תמך, Ger. *gunſten*, Gal. *favoriſer*, Hiſp. *favorecer*, συμφέρω, eſt favore adjuvare. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 7. Favere alicujus dignitati, laudi, honori. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 23. Favere ſententiæ alicui. *Id. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Etſi non magis mihi faveo in noſtra amicitia tuenda, quam tibi. h. e. non minus a me ipſo amicitiæ officia repoſco erga te. *Id. pro Planc. c.* 1. Cum audirem, meos inimicos huic accuſationi eſſe fautores. ¶ *Favete linguis*, formula erat, qua in ſacris ſilentium indicebatur, ut rite peragi poſſent, nulla voce mala obſtrepente, ut ait *Sen. de vit. beat. c.* 25. *& Cic. lib.* 1. *Div.* Eodem modo dicitur *ore favere*. *Virg. Æn.* 5. v. 71. ¶ Adhibebatur hæc formula etiam in theatris, eadem ſc. ſilentii faciendi ratione. *Ter. prol. Andr. &c.* ¶ Sciendum tamen, ea formula non tam ſilentium indici, quam ut fauſta verba, & boni ominis dicantur. *Tibul. lib.* 2. *eleg.* 2. v. 1. Dicamus bona verba: venit natalis ad aras: Quiſquis ades, lingua vir, mulierque fave. *Ovid.* 1. *Faſt.* v. 71. Proſpera lux oritur; linguis, animiſque favete. Nunc dicenda bono ſunt bona verba die. ¶ Uſurpatur hoc verbum etiam imperſonaliter. *Cic.* 2. *Off.* Non modo non invidetur illi ætati, verum etiam favetur.

Favilla, æ, f. *cenere, fuliggine*, σποδιά, *Ivolve*, cinis illa tenuior, ac levior, quæ, extincto igne, remanet fuligo. *Ovid.* 7. *Met.* v. 79. Ut ſolet a ventis alimenta reſumere, quæque Parva ſub indufta latuit ſcintilla favilla, creſcere, & in veteres agitata reſurgere vires. *Ter. Adelph.* 5. 3. 60. Atque ibi favillæ plena, fumi, ac pollinis coquendo ſit, faxo, & molendo. *Plin. ſub fin. l.* 18. Cum contectus ignis ex ſe favillam diſcutit, ſcintillamve emittit. ¶ Sæpe dicitur de rogi cineribus. *Virg.* 6. *Æn.* v. 227. Reliquias vino, & bitumine lavere favillam. *Horat. l.* 2. *od.* 6. *extr.* ibi tu calentem Debita ſparges lacryma favillam Vatis amici. ¶ Eſt etiam ignis favilla tectus, cinis igne mixtus, *favilla, ſcintilla, fuoco. Martial. l.* 11. *epigr.* 53. Ova tenui verſata favilla. *Claudian. de B. Get. v.* 24. Et juga taurorum rapidis ambuſta favillis. ¶ Translate *Propert. l.* 1. *el.* 9. v. 17. Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni. Hæc eſt venturi prima favilla mali. ¶ *Favilla ſalis* apud *Plin. l.* 31. *c.* 7. *ad fin.* eſt pars ejus leviſſima, & candidiſſima. ¶ Item ignis ſcintilla, *favilla. Stat. l.* 2. *Silv.* 1. v. 2. Ante rogos, & adhuc vivente favilla.

Favillacĕus, & **Favillatĭcus**, a, um, adject. a favilla; ut fuligo favillacea, *Solin. c.* 48. Favillatica humus, *Id. c.* 27.

Favillĕſco, is, n. 3. favillas ſpargo. *Fulgent. de contin. Virg.* Auctoritas ſepulta in oblivionis cinere favilleſcit.

Favĭſſæ, ſ. 1. θησαυροί, ciſternæ templi, quarum uſus ad aquam, item cellæ ciſternis ſimiles, ubi reponi ſolebant ſigna vetera, quæ ex templo collapſa eſſent, & alia quædam religioſa & donariis conſecratis, quæ vetuſtate facta eſſent inutilia, ab antiquo *favio*, pro foveo, vel fodio. *Valer. Soran.* dici putat, quaſi *favviſſas*, quod iis ſtata, ſignataque pecunia conderetur. *Feſt. & Var. apud Gel. l.* 2. *c.* 10.

Favĭtor, m. 3. fautor, apud vet. a favitum. *Plaut. prol. Amph.* Sat habet favitorum ſemper qui recte facit. Adde *Lucil. apud Non. c.* 2. v. 326.

Fauna, Fatua, Senta Fauna, Bona Dea, filia Pici, ſoror, & uxor Fauni. Dicta eſt Fauna a φάω, vel φαύω, *loquor*, & Fatua a φάτις, *loquax*, quod mulieribus fata canere conſuevifſet. Dicta eſt Bona Dea, quia, *Varroni* teſte, tanta fuit pudicitia, ut perpetuo gynecæo, hoc eſt mulierum conclavi, incluſa, nullum unquam virum præter maritum aſpexerit. Poſt mortem Dea habita eſt. Ei a Romanis matronis in operto ſacra fiebant nocturno tempore. Viri autem tanta cura ab ejus ſacris arcebantur, ut vel in ædem ejus inſpexiſſe capitale haberetur. Sed alii narrant, filiam Fauni fuiſſe, Faunum ejus amore captum eam inebriaviſſe, ut ſibi gratificaretur; Faunam patris libidini repugnantem ab eo virgis myrteis cæſam fuiſſe, tandem a patre deceptam eſſe in ſerpentem converſo; ideo virgas myrteas in ejus templum inferre nefas fuiſſe; in templo ſerpentes apparuiſſe, qui nec nocerent, nec extimeſcerent &c. *Cornut. Labeo* ſcripſit, hanc Majam dictam fuiſſe, eandem eſſe ac Opim, ſeu Tellurem, ſeu Terram, dictam eſſe Faunam a *fando*, quod infantes partu editi non prius vocem edunt, quam terram attigerint: Faunam, quod omni uſui animantium *favet*: Opem, quod ipſius *opo* vita conſtet: Bonam Deam, quod omnium nobis ad vitam *bonorum* cauſa eſt. *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 12.

Fauni, Panes, Satyri, Sylvani, filii Fauni, vel Saturni, ut alii volunt, qui ab Ethnicis Dii agrorum, montium, ſylvarum habiti ſunt, ſed credebantur poſt longum tempus interire, quod & ipſi e terra geniti eſſent. Inter ſe ſic diſtinguuntur, ut Fauni, & Panes eſſent Dii agrorum, Satyri ſylvarum campeſtrium, Sylvani ſylvarum, quæ ſunt in montibus. Habiti autem ſunt Dii agrorum, &c. quod in agris, montibus, ſylvis ſibi a Rege patre aſſignatis habitaviſſent. Sed veriſimilius eſt, hos Deos Arcadum fuiſſe, dici autem filios Fauni, quod cum Picus Evandrum excepiſſet, in cauſa fuit, ut hi Dii in Italia conſecrarentur. *Boccac. l.* 8. *Gen.* ¶ Faunos eoſdem eſſe ac Incubos credebant Antiqui, ab iiſque infeſtari dormientes, & opprimi. *Aug. l.* 15. *de Civ. Dei c.* 23.

Faunigĕnæ, arum, m. 1. Italiæ ſeu Latii pop. a Fauno Rege. *Sil. l.* 8. v. 357. Faunigenæ ſocio bella invaſere Sicano.

Faunus, Fatuus, Fatuellus, Pan, Ægipan, Sylvanus, Inuus, filius Pici, nepos Saturni, Rex Aboriginum, a φάω, vel φαύω, quod eſt fari, quoniam viris fata canere conſuevifſet, ut Fauna mulieribus. Ex uxore Fauna, vel Fatua, quam qui-

quidam illi etiam sororem, alii filiam fuisse ajunt, genuisse fertur Faunos, Fa-nes, Satyros, & Sylvanos, item Acum ex Symetride Nympha, item Eurymedon-tem, item, ut aliqui volunt, Scntam Faunam, item Latinum ex Nympha Ma-rica. *Borrat. lib.* 8. *Gen.* Sed *Justin. l.* 43. scripsit, Latinum ex filia Fauni, & Hercule, qui eodem tempore victo Geryone armenta victoriæ præmia per Ita-liam ducebat, stupro procreatum fuisse. Post mortem Deus habitus est.

Favoniana pyra, genus pyrorum rubrorum, a Favonio insitore. *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Favonius, m. 2. *Zéφυρος, ζέφυρος*, ventus, al. Zephyrus, qui spirat ab occasu æ quinoctiali, contra Subsolanum, a *favendo*, quia favet genituræ, siquidem est spiritus genitalis mundi, quo plantæ hyberno frigore enectæ reviviscunt, & quæ hausto quædam animalia concipere existimantur. Aliqui derivant a *fovendo*, quasi Fovonium, quia foveat fœta. *Plin. l.* 18. *c.* 34. *Sen. l.* 5. *nat. quæst. c.* 16. *Gel. l.* 2. *c.* 22. Sed *Veget. lib.* 4. *c.* 38. Zephyrum, & Favonium distinguit, his verbis: Occidentalem vero cardinem tenet *Ζέφυρος*, idest, Subvespertinus, huic a dextra jungitur *Διὸς*, sive Africus, a finistra *Παντὸς*, sive Favonius. Ab hoc vento spurii Favonii dicuntur; quia patrem nesciunt, eoque matres eorum similes sunt animantibus, quæ Favonii venti hausto concipere creduntur. *Isid. l.* 10. *c.* 5.

Favor, oris, m. 3. *favore*, ϛῆ, Ger. *gunst*, Gal. *faveur*, Hisp. *favor*, *εὔνοια*, voluntas, studium, a faveo. Vox hæc nova erat Ciceronis ætate. Ita enim le-gitur *in fragm. epist. ad Brut.* apud *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Eum amorem, & eum, ut hoc verbo utar, favorem in consilium advocabo. ¶ Utitur tamen ipse *Cic. pro Rosc. Com. c.* 10. Favorem secum in scenam attulit. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Favo-rem facere, & emereri. Et *lib.* 6. *c.* 1. Favorem ex aliqua re captare.

Favorabilis, o. 3. *favorito*, *grato*, רצוי, Ger. *gunstreich*, Gal. *favorable*, Hisp. *favorable*, *ἐυμενὴς*, qui gratiosus, ac favoris plenus est apud omnes. *Quin-til. l.* 11. *c.* 1. Ut quisque honestus, invidiosus, favorabilis erit. ¶ Dicitur et-iam active, pro eo, qui favet. *Liv. l.* 22. *c.* 26. Auram favorabilis populi ex Dictatoria invidia petit. ¶ Comp. favorabilior. *Sen. l.* 3. *de Ira*, *c.* 2. Eloquio favorabilior habitus. Alii tamen leg. *favorabilis*. *Plin.* 20. 8. Oleo perunctos fa-vorabiliores fieri. *Quintil.* 12. 10. Favorabilior eloquentia.

Favorabiliter, adverb. *favorabilmente*, Ger. *mitgunst*, Gal. *favorablement*, Hisp *favorablemente*, *ἐυμενῶς*, plausibiliter. *Quintil. l.* 4. *c.* 3. In aliquem lo-cum, atque plausibilem locum, quam maxime possint, favorabiliter excurrere. *Suet. Ner. c.* 7. Trojam favorabiliter lusit. *Pavl. Dig.* 40. 4. 10. Tunc favorabi-lius responderetur, liberum fore.

Favorinus, m. 2. Philosophus ex Arelate opp. Galliæ Narbon. eunuchus, qui in Græciam profectus sub Dione Philosophiæ operam dedit. Hadriano Principi in-festus fuit. Hinc tria in se dicebat se admirari, quod, Gallus cum esset, græ-cissaret, quod eunuchus in adulterii suspicionem aliquibus veniret, quod cum Imperatorem inimicum haberet, adhuc tamen viveret. In disputatione quadam Hadriano cessit, admirantibusque proximis: Nonne cedam, inquit, ei, qui vi-ginti habeat legiones? Hunc Herodes Atticus patrem solebat appellare, hæres-que librorum ab eo factus est. *Philostr. Gel. Ælian.*

Fauste, adv. *felicemente*, Ger. *glücklich*, Gal. *heureusement*, Hisp. *dichosamente*, *ἀτυχῶς*, feliciter. *Cic. pro Mur. c.* 1. Ut his hominibus ea res fauste, feliciter, prosperque eveniret.

Faustianum vinum, quod in mediis collibus Falerni agri gignebatur. Nam quod in summis jugis nascebatur, Gauranum vocabant: quod in mediis collibus, Faustianum: quod in radice, Falernum. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Faustinianus, a, um, ad Faustinam pertinens. *Capitolin. in Pio*, *c.* 8.

Faustitas, atis, f. 3. *felicità*, אשר, Ger. *glückseligkeit*, Gal. *bonheur*, Hisp. *dicha*, *ἀτυχία*, felicitas. *Horat. l.* 4. *Carm. od.* 5. *v.* 18. Nutrit rura Ceres, almaque Faustitas.

Faustulus, a, um, o. 1. 2. dim. a faustus. *Fest.* Faufulus porcellus, factura porcorum.

Faustulus, m. 3. pastor Remi, & Romuli nutritor. *Liv. l.* 1.

Faustus, a, um, o. 1. 2. *prospero*, *felice*, אשרי, Ger. *glückseelig*, Gal. *heureux*, Hisp. *dichoso*, *ἀτυχὴς*, prosper, felix, cui fortuna favet, a faveo. *Cic.* 1. *de Div. c.* 45. Idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, faustum, felix, for-tunatumque esset, prætabantur. *Liv. l.* 7. *c.* 25. Faustum omen.

Fautor, m. 3. *fautore*, *σπλοῦτος*, qui alteri bene cupit, a fautum sup. verbi *fa-veo*, vel ab antiquo favitor, per syn. *Cic. pro Rosc. Amer.* Hic cum omni tempore nobilitatis fautor fuisset.

Fautrix, icis, f. 3. quæ favet. *Cic. pro Planc.* Et fidelis, & simplex, & fautrix suorum regio. Adde *l.* 1. *Fin. c.* 10.

Favus, m. 2. *κηρίον*, apum domus, seu cellula, quæ est sex angulorum, quot habet apis ipsa pedes. *Cic.* 1. *Off.* Non fingendorum favorum causa congregan-tur. ¶ Hanc vocem *Vitruv.* usurpat ad exprimendam figuram hexagonam, *l.* 7. *c.* 1. *V. Bald. Lex.*

Fauces, faucium, f. 3. *fauci*, פה, Ger. *schlund*, Gal. *gorge*, Hisp. *garganta*, *λάρυγξ*, superior pars gulæ mento propinqua, sed interior, ubi os angustatur. *Cic.* 1. *Tusc.* Quod fieri nec sine lingua, nec sine palato, nec sine faucium, la-terumve, & pulmonum vi & figura potest. ¶ Fauces per translationem di-cuntur stricti ingressus vallium seu alterius loci. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 32. Corinthus erat sita in angustiis, atque in faucibus Græciæ. ¶ Translate fauces ponun-tur pro discrimine, & periculo. *Cic. pro Arch. cap.* 9. Urbs totius belli ore, & faucibus erepta.

Fax, facis, f. 3. *face*, *fatilla*, *δᾷς*, λαμπὰς, fustis incisus, & compositus ad lumen faciendum, sitque præcipue ex arundinibus aridis, & picei generis ar-boribus, cujusmodi sunt tæda, & larix. *Vitr. de vit. P. R. l.* 2. Quum a nova nupta ignis in face efferretur de foco ejus sumptus, fax ex pinu ablata esset, ut eam puer ingenuus efferret. ¶ Per translationem accipitur pro incitamen-to, item pro auctore alicujus facinoris. *Plin. in ep.* Theophanes, fax accusa-tionis, & origo. *Cic. pro Domo.* Ne in hanc tantam materiam seditionis ista fu-nesta fax adhæresceret. ¶ *Addere faces alicui*, est eum incitare, incendere, inflammare ad aliquid agendum. *Tac. l.* 1. *hist. c.* 23. Flagrantibus jam militum animis veluti faces addiderat Mævius. ¶ *Primam facem*, noctis principium vocitabant, quod tum primum uti face incipiamus. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Sed cum jam prima fax noctis, & densiores esse tenebræ cœpissent, discessimus. ¶ Facem in nuptiis præferre solebant, sive quod non nisi noctu duci novas nuptas a spon-sis mos erat; sive in honorem Cereris, quæ facem in quærenda Proserpina ge-staverat; sive ut nova nupta ignem, & aquam, quæ duo sunt in vita maxime necessaria, cum viro communicare videretur. Etenim aqua quoque aspergi nu-pta solebat. *Virg. Ecl.* 8. Mopse, novas incide faces; tibi ducitur uxor.

Faxo, significat facere, & verbum est defectivum, quod tantum habet futurum indicativi, nec id omnino integrum ad hunc modum, *Faxo*, *is*, *it*, & in nu-mero plurali *faxmus*, & futurum optativi, & præsens subjunctivi, *Faxim*, *is*, *it*, *faximus*, *itis*, *faxint*. *Virg.* 12. *Æn.* Ego fœdera faxo firma manu. *Terent. Heaut.* Utinam Dii faxint. *Enn. apud Cic. de Sen.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera faxit. *Liv. l.* 29. *c.* 27. Dii, hostium ulciscendorum copiam faxitis. ¶ *Faxem* pro fecissem. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 84. Pistrinum in mundo scibam, si id faxem, mihi.

F A N T E E.

Febresco, is, n. febri laboro. *Solin. c.* 31. Patuit, nunquam eos hinnulos febrescere.

Febrilis, le, adject. febrilis. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 4. *c.* 8. Vivi lumbrici febribiles.

Febricito, as, n. 1. *aver la febbre*, *πυρέττω*, febri laboro, febri corripior. *Col. l.* 7. Febricitanti bovi convenit abstinere cibo uno die. *Cels. l.* 3. *c.* 6. Scire o-portet, non febricitare eum, cujus venæ naturaliter ordinatæ sunt.

Febricōsus, a, um, adject. *febbricitante*. *Veget. l.* 1. *c.* 38.

Febricŭla, æ, f. 1. *πυρέτος*, parva febris. *Plane. Cic. Fam. l.* 10. *ep.* 12. Qui ex labore in febriculam incidit assiduam, & satis molestam.

Febriculōsus, a, um, adject. febricosus. *Marc. Emp. c.* 22. Febriculento potionem dare.

Febriculōsus, o. 2. 2. *πυρετώδης*, qui habet febrem. *Catul. carm.* 6. Febriculosum scortum. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Non morbus his febriculosus, aut nimium gravis.

Febrilis, le, o. 3. *πυρετὸς*, ad febrem pertinens. *Apul.* Ardore æstivus febrili.

Febrio, is, ivi, itum, n. *aver la febbre*, Ger. *das Kaltwee haben*, Gal. *avoir la fievre*, Hisp. *tener fiebre*, *πυρέττω*, febrem patior. *Cels. l.* 6. *c.* 21. Potiones, si febriat puer, aquæ.

Febris, is, f. 3. *febbre*, קדחת, Ger. *Kaltwee*, Gal. *fievre*, Hisp. *fiebre*, *calen-tura*, *πυρετὸς*, est intemperies calida totius corporis, a *ferveo*, seu *ferbeo*, un-de est *ferbis*, & per metathesin *febris*. *Cic. ad Tiron.* Is mihi nuntiavit, te plane febri carere. ¶ Febres periodicæ dicuntur, quæ stati temporis periodo ac-cedunt, & recedunt, ut quotidianæ, tertianæ, quartanæ, quæ quotidie, ter-tia, vel quarta quaque die. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Sanare dicuntur, quas Græci pe-riodicas vocant. ¶ Dicimus, febri laborare, affici, corripi, &c. *Cels. Cic. & alii*. Item febris accedit, decedit, evanescit, desinit, &c. *Idem*. ¶ Febris Romanis pro Dea est habita, ne noceret. *Plin. l.* 2. *c.* 7.

Februa, orum, n. 2. *καθάρματα*, dicebantur sacra expiatoria, & omne id, quod vim purgandi habere existimabatur, a *ferveo*, seu *forbeo*, unde est *forbuum*, & trajectis literis *februum*. Nam lustratio fiebat plurimum igne, aut undis fer-ventibus. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 19. Februa Romani dixere piamina patres.

Februālis, V. Februlis.

Februamentum, ti, n. expiatio, purgatio. *Censorin. de die Nat. c.* 22.

Februarius, m. 2. *Φεβρουάριος*, unus est ex mensibus anni, dictus a *februis*, quod tum februaretur populus, idest expurgaretur. Nam Luperci primo die, qui februatus dicebatur, omnem urbem veterem pelles caprinas in manibus gestantes circumcurśabant, idque pianem censebatur. Præterea duode-cim diebus continuis pro defunctorum manibus februa, idest sacrificia expia-toria fiebant. Sed aliqui dictum putant a Deo Februo, idest Plutone, vel Plutonis patre, cui eo mense sacrificabatur. Nam Januarium Diis superis, Febru-arium Diis manibus consecraverunt. ¶ Hic mensis a Numa Pompilio in fine anni collocatus fuit. *Ovid.* 2. *Fast.* Deinde Duumviri Sacrorum post Januarium posuerunt.

Februatio, onis, f. lustratio, purgatio. *Varr. l.* 5. *de L. L.*

Februātus, a, um, adject. lustratus, purgatus. *Varr. l.* 5. *de L. L.* & *Festus*.

Februālis, vel Februalis dicta est Juno a Romanis, quod ipsi Februario mense sa-cra fiebant. *Fest.* ¶ Apud *Arnob. l.* 3. legitur *Februtis*.

Februo, as, a. 1. *purgare*, *καθαρίζω*, lustro, expio, purgo, expurgo, a fe-bruis. *Var. de vit. P. R.* In eorum enim sacris, liba cum sint facta, injicere solent farris semina, ac dicere, se ea februare, idest, pura facere.

Februus, m. 2. Pluto, vel Pater Plutonis. *Ifid. l.* 5. *c.* 33. *Serv. in* 1. *Georg. Ma-crob. l.* 1. *Saturn. c.* 13. scribit, sic appellari Deum quendam, qui februationi-bus, seu expiationibus præsit.

Fetiales, m. 3. *Aralδi*, *Φητιάλις* (*Manut.* scribit Fetiales) erant Sacerdotes, seu Legati Romani, penes quos belli, pacisque faciendæ jus erat, dicti a fa-ciendo, quod pacem facerent, vel quasi *Feriales*, a *feriendo*, quod fœdus fe-rirent. Dubium est, utrum a Tullo Hostilio, an a Numa Pompilio instituti fuerint. Fecialium erat, missis prius quatuor legatis ad res repetendas, bel-lum indicere, & bello, fide pacis fœdere constituta, finem imponere. Neque justum aliquod bellum esse censebatur, nisi Feciales ex justa causa suscipi de-clarassent, & iidem indixissent. Bella tarde suscipiebant, quod bellum nul-lum, nisi pium, putabant geri oportere. *V. Liv. l.* 1. *c.* 33.

Feciālis, & le, o. 3. quod ad Feciales spectat. *Cic.* 1. *Off. c.* 11. Belli quidem æ-quitas sanctissime fecialí P. R. jure præscripta est.

Fecundus, V. Fœcundus.

Fel, fellis, n. 3. *fiele*, מרורה, Ger. *die gall*, Gal. *fiel*, *hiel*, χολὴ, flava bi-lis, humor flavus in corpore sub infima hepatis parte in vesicula quadam con-tentus, quam cistulam fellis appellant. *Cic.* 2. *de Div.* Non dicam gallinaceum fel, sed tauri opimi jecur, &c. ¶ Aliquando fel, quod sit amarissimus hu-mor, pro animi amaritudine ponitur. *Plaut. Trac.* 1. 2. 76. Corda in felle sunt sita. ¶ Fel terræ, genus herbæ, sic dictum propter summam amaritudinem. *Plin. l.* 25. *c.* 6. ¶ Fel pro veneno posuit *Serен. Sammon. c.* 47. *Ovid.* 3. *Pont.* &c. ¶ Sales felle suffusi, *motti piccanti*, *e mordaci*. *Ovid.* 2. *Trist.*

Feles (rectius quam felis) is, f. 3. *gatto*, Ger. *Katz*, Gal. *chat*, Hisp. *gato*, *αἴλουρος*, animal quadrupes, quod nobiscum in domibus tenemus ad murium venatum. *Phædr. fab.* 35. Feles cavernam nacta. *Id. ibid.* Felis catulis præbue-runt dapem. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Feles quo silentio, quam levibus vestigiis obre-punt avibus, quam occulto speculatu in musculos insiliunt? ¶ Translate su-mitur pro rapaci, aut fure, ut Feles virginaria, vel virginalis, pro lenone virginum raptore, apud *Plaut. Pers.* 4. 9. 14. & *Rud.* 3. 4. 42. V. sup. in Fal-lo. ¶ In aliquibus Plauti editionibus legitur *Felias* duplici *l*.

Felicitas, atis, f. 3. *felicità*, אשר, Ger. *glückseligkeit*, Gal. *prosperité*, *bonheur*, Hisp. *dicha*, *buenaventurança*, *εὐμοιρία*, beatitudo, summum bonum, extre-mum rerum omnium expetendarum. *Cicer. in Brut.* Summam ejus felicitatem non satis grato animo interpretamur. ¶ Ponitur etiam pro prosperitate, *for-tuna*. *Cic. pro Font.* Quorum cognita virtus, industria, felicitas in re militari. ¶ Item pro fœcunditate, fertilitate, ut felicitas terræ, apud *Plin. in epist.* ¶ *Felicitates* in plur. num. leg. apud *Terent.* 2. 3. 33. ubi ait. Nec quemquam esse ego hominem arbitror, cui magis bonæ felicitates omnes adversæ sint. ¶ Felicitas fuit Dea a Romanis culta ad impetrandos prosperos rerum succes-sus. *August. l.* 4. *de C. D.*

Felicĭter, adv. *felicemente*, *εὐτυχῶς*, prospere, beate, fortunate. *Cicer.* 3. *de Fin. c.* 7. Omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 7. Rempub. felicissime gessisse. ¶ Feliciter vox erat in bonis omi-nationibus, & acclamationibus familiaris: cujus rei exempla leges apud *Cic. Att.* 13. 22. *Juvenal. sat.* 2. *v.* 119. *Sueton. in Claud. c.* 7. &c. ¶ Interdum idem est ac fertiliter, feraciter. *Virg.* 1. *Geor. v.* 54. Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ.

Felinĕus, a, um, adject. *di gatto*, ut felinei oculi, apud *Serv. in* 3. *Georg. v.* 82.

Felinus, a, um, adject. idem quod felineus. *Cels. l.* 5. *c.* 18. Malagma, quod habet visci, fe-lini stercoris, resinæ, sulphuris pares portiones. Alii leg. *visci seminis*, *stercoris*, &c.

Felio, is, n. 4. verbum exprimens vocem pardi. *Auct. carm. de Philom. v.* 30. Panther canrit amans, pardus hiando felit.

Felix, icis, o. 3. *felice*, *fortunato*, *εὐτυχὴς*, prosper, beatus, fortunatus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 26. Mea autem sententia si quis Reip. sit infelix, felix esse non po-test. *Sallust. in Jugurth. c.* 95. Felicissimus omnium. ¶ Jungitur sæpe ablati-vo. *Virg. 6. Æn. v.* 784. Felix prole virum. ¶ Interdum addita præposit. *ab*. *Cic. in Brut*, *c.* 16. Sed ille Græcus ab omni laude felicior. ¶ Sæpius cum præposit. *in*. *Id. Q. Fr.* 1. 1. 10. Asia in te retinendo fuit felicior. ¶ Habet & genitivum, præsertim apud Poetas. *Sil. l.* 4. *v.* 349. Felix uteri. *Et v.* 398. Fe-lix lethi. Et *Plin. in prooem. l.* 14. Felix gratiæ. ¶ In omnibus rebus agen-dis, præsertim quæ magni essent momenti, solemnis erat illa precandi formu-la, *Quod bonum*, *faustum*, *felix*, *fortunatumque sit*, ut est apud *Cic. lib.* 1. *de Div. c.* 45. ¶ Interdum *felix* est propitius, seu qui alios facit esse felices. *Virg.* 1. *Æn. v.* 334. Sis felix, nostrumque leves quemcunque laborem. ¶ Aliquan-do utilis, sive commodus. *Mart. l.* 1. *epigr.* 102. Et felix domino, notaque Cæ-saribus. ¶ Aliquando ferax, fertilis. *Liv. l.* 5. *c.* 24. Nulla felix arbor, nihil frugiferum in agro relictum. ¶ Felices aliquando dicuntur mortui, ut græce *μακάριοι*, vel *μακαρίτης*. *Hor. l.* 1. *Sat.* 9. *v.* 27. Haud mihi quisquam: omnes composui felices. ¶ Sunt qui scribunt *felix*, *Manut. in Orthogr.* hanc scriben-di rationem tuetur, quam nos sequimur, sine diphthongo.

Fellātor, m. 3. qui fellat. Dicitur de corvo, quia eorvos ore coire, & parere vulgus arbitratur. *Mart. l.* 14. *epigr.* 74.

Fellēbris, e, adject. a fellando. *Solin. c.* 8. *de Boa serpente*: Uberibus bovis se innectit, suctuque continuo saginata, ita fellebri satietate extuberatur, ut &c. h. e. copioso factis fustu. Alii legunt, *celebri*, alii, *funebri*.

Fel-

Fellĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiele*, χολώδης, quod ad fel ſpectat. *Plin. lib. 26. c. 11.* Sudores felleos movent.

Fellĭco, as, freq. a fello, ut vellico a vello. *Selin. cap. 47.* Nequaquam mater pullo uberа præbet fellicanda. Alii leg. *Fellitanda*.

Fellidūcus, a, um, adject. a felle, ut felliduca medicamenta, apud *Cal. Aurel. Tard. l. 3. c. 4.*

Fellifĭluus, a, um, adject. felle fluens. *Cal. Aurel. Acut. l. 3. c. 19. de cholera*: Fellifluus paſſio.

Fellĭto, as, a. 1. freq. a fello, ut cœnito a cœno. V. Fellico.

Fellĭtus, &

Fellōſus, a, um, adject. felle imburus, felle abundans. *Feſt. Avien. ep. ad Elavian Myrmec. apud Pythæum l. 4. Collect. epigr. vet.* Fellitus amarans Ora ſapor. *Cal. Aurel. Tard. 4. 6.* Felloſus, & faniosus.

Fello, ſeu Ixio, as, a. 1. *ſuccheare, poppare*, Θηλάζω, lac exugo, ab Æolico φήλιος, pro θήλεος, *mammam ſugo*. Quidam deducunt a *fele*, alii a φαλός, animo. *Var. apud Non. c. 2 n. 344.* Tum eum lac humanum fellaſſe. ¶ Translate dicitur de obſcœna libidinis actione eorum, qui virilia exſugunt. *Martial. l. 2. epigr. 61. & alibi.*

Felsĭna, æ, f. 1 eadem ac Bononia. *Plin. l. 3. c. 15.* Intus colonia Bononia, Felſina vocitata

Feltria, l. 1. *Feltre*, urbs Venetiæ, ſeu Marchiæ Tarviſinæ, intra Alpes Tridentinas, ad Aſonem fl. *Gruter. Inſcript. pag. 409. n. 8.* ¶ Populi dicuntur Feltrini a *Caſſiodoro*, a *Plinio* vero *l. 3. c. 19.* Fertini. Ita enim in libris omnibus legitur, teſte *Harduino*.

Femen, inis, n. σφυρίδιον, idem quod femur. *Valla* tamen putat, femina dici partes poſteriores, mollioresque, femora vero interiores. *Plin. l. 28. c. 15.* Femina atteri, adunique equitatu, notum eſt. ¶ Verum hæc differentia non ſervatur, & promiscue femur, & femen uſurpantur: immo hoc in ſing. num. nominativo caret, ut *Serv. Chariſ. & Valla l. 4. c. 57.* docent *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 35.* Manibus, pedibus, femoribus, cruribus.

Femĭnal. V. Fœminal.

Femĭnalia, ium, n. 3. σφυρίδια, τοξωτολίτια, tegumenta feminum, & ſubligacula. *Sacr. Aug. c. 82.* Hyeme quaternis tunicis, & feminalibus (al. *femoralibus*) & tibialibus muniebatur. Uti notat *Caſaubon.* per *femoralia*, & *tibialia* non intelligi, quod hodie *braccas & tibialia* dicimus (*calegni, e calegi*) ſed faſcias, quibus antiqui pedes, tibias, & femina tegebant vel valetudinis, vel mollitiei, vel inclementis cœli cauſa: neque enim tunc in uſu fuiſſe, ut braccati, & calceati eſſent. V. *eund. l. c.* Confirmat *Feſtus. 2. Elector. c. 2.*

Femoralĭa, ium, n. 3. idem quod feminalia. V. dict. præced.

Femur, vel femor, ŏris, n. 3. *caſcia*, יָרֵךְ, Ger. *hifte*, Gal. *cuiſſe*, Hiſp. *muſlo, muſlo*, coxendix, ſed pars exterior, & anterior. *Cic. de Clar. Orat. cap. 80.* Frons non percuſſa, non femur. *Ovid. 8. Met.* Et conata femur mœrenti plangere dextra. V. Femen. ¶ Femur bubulum herba eſt nervis utilis. *Plin. l. 27. c. 9.* ¶ Apud Architectos femora dicuntur in triglypho plana illa, quæ inter canaliculorum cavitates eminent. *Vitr. l. 4. c. 3.*

Fendĭcæ, arum, f. 1. diræ, imprecationes. *Arnob. l. 7. circ. med.*

Fendo, s. 3. ad iram concito, apud vet. Verbum eſt obſoletum, cujus compoſita *offendo*, & *defendo* ſunt in uſu. *Priſcian. l. 11.* ¶ In Gloſſar. Iſid. legitur *fenſus*, iratus.

Fenĕbris, V. Fœnebris.

Feneſtella, f. 1. *feneſtrette*, θυρίδιον, dimin. a feneſtra. *Colum. l. 6. c. 1.* Granaria modicis feneſtellis Aquilonibus inſpirentur. Adde *l. 8. c. 3.*

Feneſtella, Lucius Feneſtella hiſtoricus fuit Auguſti tempore, cujus teſtimonio ſæpe utitur *Plinius*. Dictus eſt Feneſtella a calvitie capitis: qui enim in medio capite calvi eſſent, eos antiqui Feneſtellas appellabant, quod feneſtræ ſimilitudinem præ ſe ferrent. *Alcias. l. 11. paneg.* ¶ Alter Feneſtella, cujus tractatus extat de Sacerdotiis, & Magiſtratibus Rom. recentior eſt. Plinium enim ipſum citat; præterea meminit Epiſcoporum, & Archiepiſcoporum: quæ voces Plinio ignotæ fuere.

Feneſtra, æ, f. 1. *feneſtre*, חַלּוֹן, Ger. *fenſter*, Gal. *fenetre*, Hiſp. *ventana*, θυρίς, foramen in pariete, ad ædem illuſtrandam, a φαίνω, *luceo*, quaſi φἀνεſtra, vel ab aoriſto ἔφανσα, vel a φαείζω, quod a φάος, unde φαίσιμα. *Cic. in Tuſc.* Ea partes quaſi feneſtræ ſunt animi. ¶ Translate ponitur pro aditu, via, & occaſione. *Ter. Heaut. 3. 1. 72.* Hui, quantam feneſtram ad nequitiam patefeceris!

Feneſtrālis, le, o. 3. quod eſt feneſtræ. *Ovid. 6. Faſt. v. 578.* Porta feneſtralis. Alii leg. *Feneſtella*.

Feneſtrātus, o. 1. 2. θυρίδωτός, apertus, perforatus. *Vitruv. proam. l. 3.* Pectora feneſtrata, & aperta.

Feneſtro, as, a. 1. *aprir fineſtre*, feneſtras aperio, feneſtram facio. *Plin. l. 11. c. 37.* Media oculorum cornea feneſtravit pupilla.

Fera, æ, f. 1. beſtia, beſtia, θήρ, *fiera*, animal non manſuefactum, & quod feritatem habet, ut lupi, leones, tigres, &c. a voce græca, quæ allata eſt, vel a *fero*, quod impetu, & naturali inſtinctu feratur. *Cic. l. 2. Off. c. 16.* Experientes rationis, & orationis feræ. *Id. ib. c. 16.* Excitare, & agitare feras. ¶ *Beſtiæ* feræ dicuntur de magnis feris, ut Elephanto, Leone: *fera* de quibuſcunque.

Ferabĭtis, f. 3. vitis agreſtis, a feritate. *Siſen. apud Non. l. 4.* Et partim ſerabite, partim lauro, & arbuſto, ac multa pinu, ac myrtetis abundat. Sed legendum eſt, *fera vite*.

Feracĭtas, f. 3. *fertilité*, εὐφορία, fertilitas. *Col. l. 3. c. 2.* Ubi multa invitabunt regionis commoda, ſequamur feracitatem.

Feracĭter, adv. *feracemente, fertilmente*. *Liv. l. 6. c. 1.* Ab ſecunda origine, velut ab ſtirpibus, latius, feraciſque renata urbs.

Feralĭa, orum, n. 2. prima com. dies ſacrati Dii manibus, in menſe Februario, ideſt, dies 21. & 23. quibus epulas ad ſepulchra in cœnam ferebant, a *ferendo*. *Ovid. 2. Faſt. v. 569.* Hanc, quia juſta ferunt, dixere feralia, lucem.

Feralis, le, o. 3. *funebre, mortale*, Ger. *todtlich*, Gal. *mortel*, Hiſp. *mortal, funeſto*, funeſtus, dirus, exitialis, quidquid ad mortuos pertinet, ut Ferales præcones, qui funus indicunt, &c. Aliqui derivant a Feralibus diebus, quibus epulæ in mortuorum ſepulchra inferebantur. *Virg. 4. Æn.* Solaque culminibus ferali carmine bubo viſa queri. *Ovid. 2. Faſt.* Tum cum Ferales præteriere dies. ¶ Feralis arbor, apud *Plin. lib. 16. c. 10.* eſt picea, vel cupreſſus in funeribus adhiberi ſolita. ¶ Ferale neutrum adverbialiter poſitum. *Claudian. 3. de rapt. Proſ. v. 130.* Si buxos inflare velim, ferale gemiſcunt.

Feraliter, adverb. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 1.* Dum amor noviter venit, ut leo feraliter invadit.

Ferax, cis, o. 3. *fertile*, פּוֹרֶת, Ger. *fruchtbar*, Gal. *fertil*, Hiſp. *fertil*, Æolice φέρρ, fertilis, fœcundus, frugifer, a ferendo *Ovid. l. 2. Amor. el. 16.* Terra ferax Cereris, multoque feracior uvis. *Cic. Ver. 5.* Agri feraciſſimi. *Palladi. l. 3. c. 9.* Feraciſſimæ uvæ. ¶ Translate *Cic. 3. Off. c. 2.* Nullus feracior in philoſophia locus eſt, nec uberior, quam de officiis. *Plin. l. 5. ep. 15.* Ferax bonis artibus ſeculum.

Ferculum, n. 2. *viande*, Ger. *tracht*, Gal. *met de viande*, Hiſp. *manjar*, ἴλεως, miſſus ciborum, a *fero*, quia menſæ infertur. *Horat. 2. Serm. Sat. 6.* Multaque de magna ſuperetſent fercula cœna. Ubi lances cibarum ſignificari videntur. ¶ Sumitur etiam pro repoſitorio multarum lancium, quæ uno, eodemque miſſu inferuntur. *Petron. in Satyr.* Laudationem ferculum inſecutum eſt plane non pro expectatione magnum. V. ibi cætera. ¶ Sæpe ſumitur pro geſtamine, quo pompa triumphalis deferri ſolet, quo nomine continentur ſimulacra oppidorum, ſpolia hoſtium, coronæ, machinæ, & id genus alia. Item pro geſtamine, ſeu pulpito, in quo Deorum ſimulacra reponebantur, quæ in celebritate ludorum Circenſium ferebantur. *Cic. 1. Off. c. 36.* Cavendum eſt, ne tarditatibus utamur in greſſu molioribus, ut ſimiles pomparum ferculis eſſe videamur. *Suet. Cæſ. c. 37.* Inter pompæ fercula trium verborum prætulit titulum, *Veni, Vidi, Vici*.

Fere, adv. *quaſi*, כִּמְעַט, Ger. *ſchier*, Gal. *preſque*, Hiſp. *caſi, caſi caſo*, penè, ferme, prope, propemodum. *Ter. Heaut. 1. 1. 70.* Domum revertor mœſtus, animo fere perturbato. *Cic. Att. l. 14.* Eadem fere hora, qua veni. ¶ Item plerumque, *per l' ordinario, per lo più*. *Terent. Phorm. 1. 2. 39.* Hic ſolebamus fere plerumque eum opperiri. *Cic. 2. de Inv.* Ut fere ſit. *Id. 2. de Orat.* Semper fere eum aliquo ruſticari. ¶ *Id. 7. Att. epiſt. 1.* Hæc fere ſunt in illa epiſtola. *poco più, poco meno*.

Ferens, entis, *chi porta*, participi. a fero, fers. *Virg. 1. Æn.* capita alta ferentes. *Ovid. Amor. eleg. 8.* Surda ſit oranti tua janua, laxa ferenti. h. e. ferenti munera. *Plin. in paneg. cap. 31.* Ventos ferentes, & brevem curſum optare. h. e. ſecundos, & qui eo ferant, quo tendimus. Sic *Virg. 4. Æn. v. 429.* Exſpectet facilemque fugam, ventoque ferentes. ¶ Item toleraus, perferens, *ſollerante*. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 139.* Animus ſpe finis dura ferens. *Tac. 3. hiſt. c. 6.* Corpora hominum ſlubria, & ferentia laborum.

Ferentārii, orum, m. 2. ἀκροβολισταὶ, levis armaturæ milites, a *ferendo*, quia ea tantum arma habebant, quæ feruntur, non quæ tenentur, quippe qui fundis, lapidibuſque, vel arcu, & telis pugnabant, vel a *feriendo*, quod primi pugnam lacceſſerent. Sed Nonius Ferentarios vocat milites levis armaturæ auxiliatores, enſe, & telis inſtructos, a ferendo auxilio, quia, quicquid opus erat, opem ferebant, & tela pugnantibus miniſtrabant. Hi & Velati vocabantur, ut inquit Feſtus, quo velliti inermes ſequerentur exercitum. *Salluſt. Catil. c. 60.* Poſtquam eo ventum eſt, ut a ferentariis prælium committi poſſet. ¶ Ferentarius amicus. *Plaut. Trin. 2. 4. 35.* dicitur, qui celer, & expeditus eſt ad opem ferendam.

Ferentīna, Dea neſcio quæ, ab oppido Ferentino ſic dicta. Ejus meminit *Liv. l. 1. c. 1.*

Ferentīnates, Ferentini incolæ. *Plin. l. 3. c. 4.*

Ferentīnum, n. 2. *Ferentino, Fiorentino*, urbs Latii, in fin. Hernicorum, ſub dominio Summi Pontificis, parva, in colle.

Ferentum, opp. Apuliæ, cujus incolæ Ferentani dicuntur. *Horat. l. 3. od. 4.* humile vocat, a ſitu.

Ferĕola, fem. 1. genus vitis fœcundæ, a ferendo, non a feritate. *Colum. l. 3. c. 2.*

Feretrius, maſc. 2. *Giove*, Φερέτριος, Jovis cognomen, quod illi a Romulo impoſitum eſt, non a pace *ferenda* (ut quibuſdam viſum eſt) ſed a *ferendis* ſpoliis: Nam Romulus devictis Ceninenſibus, hoſtium ſpolia, ferculo ad id facto, in Capitolium detulit, ibique ex quercu ſuſpenſa Jovi conſecravit, eodemque in loco Jovi Feretrio templum condidit, auctorque fuit poſteris, ut eo capta ex Regibus, Ducibuſque hoſtium opima ſpolia deferrent. *Liv. l. 1.*

Ferētrum, n. 2. *bers, catalette*, Germ. *todtenbahr*, Gal. *cercueil*, Hiſp. *a ataud, ataud*, capulus, inſtrumentum inſtar cratis, cui lectus imponebatur, in quo mortuus efferebatur, a Græca voce allata. *Plin. l. 7. c. 52.* Quendam, qui efferretur feretro, domum remeaſſe pedibus. Adde *Virg. 6. Æn. v. 222.* ¶ Item ſerculum, ſeu trophæum, ſc. lignea crux, cui ſpolia affigebantur, portabanturque in triumphis. *Tertul. de Patient. c. 14.* Quale in illo viro (Job) feretrum Deus de diabolo extruxit.

Feriæ, arum, f. 1. *feria, giorni quieti, di feſtivi*, יְמֵי מְנוּחָה, Ger. *feyertag*, Gal. *feries, jours de feſte*, Hiſp. *dias de feria, dopral ἐμέρας*, dies ceſſationum ab opere. V. feſtus. Aliquibus dictæ videntur a *feriendis* victimis: Aliis ab epulis *ferendis*, quod in iis fiebant epulationes, ex proventu fœtus pecudum, & frugum. *Cic. 2. de Leg.* Feriis jurgia amovento. ¶ Aliæ erant cum feſto, ut *Saturnalia*, quibus epulationes adjungebantur, aliæ ſine feſto, ut *Nundinæ*. Deinde aliæ erant publicæ, aliæ privatæ. Feriarum publicarum quatuor erant genera, *ſtativæ, conceptivæ, imperativæ, nundinæ*. *Macrob. l. 1. Satur. c. 16. Stativæ*, univerſi populi communes erant, quæ certis, conſtitutis, & fixis diebus quotannis fiebant, & eodem ſemper die in Faſtis annotabantur, ut *Agonalia, Carmentalia, Lupercalia*. *Conceptivæ* erant, quæ quotannis a Magiſtratibus, vel Sacerdotibus concipiebantur in certos, ſive in incertos dies, ut *Latinæ, Sementinæ, Paganalia, Compitalia*. Nam quotannis quidem fiebant, ſed modo hoc, modo illo tempore, ut Magiſtratibus, vel Sacerdotibus videbatur. *Imperativæ* erant, quæ non omnibus annis fiebant, ſed extra ordinem a Magiſtratibus, ut a Conſulibus, vel Prætoribus, pro arbitrio imperabantur, & indicebantur propter imminens periculum pro ſalute Reip. vel ob rem feliciter geſtam, vel propter valetudinem Principis, &c. *Nundinæ* feriæ erant ruſticorum cauſa nono quoque die inſtitutæ, ut, cum octo diebus in agris fuiſſent, ad emenda neceſſaria nono die in Urbem convenirent. Privatæ feriæ erant vel propriæ quibuſdam familiis, vel propriæ ſingulorum hominum. Feriæ propriæ familiarum erant, quas quæque familia ex uſu domeſticæ celebritatis obſervabat, ut *Feria Claudia, Æmilia*, &c. Propriæ ſingulorum erant, ut natalium dierum, quæ natalitiæ dicebantur, expiationes fulgurum, & funerum. *Liv. l. 3. c. 5.* Feriis indicere. *Cic. 2. Leg. c. 22.* Habere triduum feriis. *Gel. l. 1. c. 25.* Feriæ belli, *ſoſpenſione d' armi, tregua*. *Liv. l. 1.* Feriis celebrare. *Plaut. Cap. 3. 1. 8.* Venter, gutturque reſident eſuriales feriis. h. e. jejunant.

Feriāticus, a, um, adject. idem quod feriatus, ſeu feſtus, ut feriatici dies. *Ulp. l. 2. Dig. de feriis.*

Feriātus, o. 1. 2. qui otioſus, & quietus eſt, & nihil agit, vel in quo nihil agitur, a *feriis*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Deum ſic feriatum volumus ceſſatione torpere. *Id. 3. de Orat.* Feriatus a negotiis publicis. ¶ Feriati dies ſunt, in quibus feriæ aguntur. *giorni di feſta. Plin. ep. 14. lib. 3.* Et ſequens menſis complures dies feriatos habet. ¶ Male feriatus dicitur, qui ignavo otio deditus eſt. *Horat. l. 4. od. 6.* Male feriatos Troas, & lætam Priami choreis Falleret aulam.

Ferīnus, a, um, o. 1. 2. *di fiera*, θηρῖνος, quod ferarum eſt. *Cic. l. 1. Inv. c. 2.* Cum homines ſibi victu ferino vitam propagabant. *Salluſt. Jug. c. 18.* Ferina caro. Et abſolute *Virg. 1. Æn. v. 215.* Implentur veteris Bacchi, pinguiſque ferinæ.

Ferĭo, is, ſine præterito, & ſup. a. 4. *ferire*, תָּקַע, Germ. *ſchlagen*, Gal. *bleſſer*, Hiſp. *herir*, τύπτω, percutio. *Cicer. 3. Ver.* Inflat, ut ſecuri ambo feriantur. ¶ Eſt item pulſare. *Plaut. Men. 1. 2. 63.* Ferio fores? M. feri. ¶ Metonymice eſt facere, ſancire, firmare, ut *Fœdus ferire*, quia cum antiqui fœdus & pacem ſolemniter cum hoſtibus ineibant, porcum ſaxo ſilice feriebant. *Cicer. pro Dom.* Fœdera feriebantur provinciarum. ¶ Translate eſt movere, excitare. *Cic. 15. Fam.* His ſpectris, etiamſi oculi poſſent feriri, animus qui poſſit, non video. Adde *l. 2. de Orat. c. 48.* ¶ *Ferire munere*, eſt munus emungere. *Ter. Phor. 1. 1. 12.* Porro autem Geta ferietur alio munere. ¶ Ferire pecuniam, *batter moneta*. *Plin. lib. 33. cap. 3.* Conſtitutumque, ut aſſes ſextario pondere ferirentur. ¶ *Virg. 5. Æn.* Ferit æthera clamor. ¶ Ferire frontem. V. *Frons*.

Ferior, aris, d. 1. *far feria, far vacanza*, שָׁבַת, Ger. *feyren*, Gal. *faire feries*, vaquer, Hiſp. *acabar, tener vacationes, vacar*, σχολάζω, eſt feriis celebrare, item ociari, quia feriis ab opere ceſſabant. *Trebon. Cic. 12. Fam. ep. 16.* Ne putes, in Aſia feriatum illum ab iis ſtudiis, in quæ tua cohortatione incitatur, futurum. *Id.* apud *Macrob. l. 4. Somn. Scip. c. 4.* Tertium jam diem feriati ſumus. *Macrob. lib. 1. Somn. Scip. cap. 7.* Achilles ab armis cum ſuo milite feriabatur. ¶ *Voſſ. de Vet. ſerm. l. 4. c. 8.* notat hoc verbum a Ciceron, & aliis primæ notæ Scriptoribus uſurpari tantummodo in præterito.

Feritas, atis, f. *fierezza, crudelté*, Germ. *wvilde*, Gall. *fierté*, Hiſp. *fiereza, crueldad*, ἀγριότης, naturæ quædam aſperitas contraria manſuetudini. *Cic. pro Sext. c. 42.* Eoſque ex feritate illa ad juſtitiam, manſuetudinemque transtulerunt. ¶ Pro fertilitate uſurpat *Tertul. in carm. de Sodoma, c. 4.* coque pacto eſt a *ferendo*.

Ferĭto, as, a. 1. frequent. a fero. *Solin. c. 56.* Palmeta caryotas feritantia.

Fermē, adv. quaſi, σχεδὸν, fere, prope, propemodum. *Cic. in Brut.* Ut eo nihil ferme quiſquam poſſit addere. ¶ Ponitur quandoque pro facile. *Terent. Andr. 3. 1. 1.* Fidelem haud ferme mulieri inveniam virum. *Plaut. Pœn. 4. 2. 40.* Facio, quod manifeſto mœchi facere haud ferme ſolent: refero vaſa ſalva.

Fermentātus, a, um, adject. *fermentato, fatto di lievito*, fermento imbutus; ut panis fermentatus, apud *Celſ. l. 2. c. 25.* Is magis alere dicitur, teſte *Plin. l. 18. c. 11.* ¶ Translate fermentati mores, h. e. mali, acerbi, vel corrupti. Pro-

Pendaz. Apotheoſ. v. 354. Fermentatum ſolum, quod ſc. velut fermento quodam intumeſcit. *Col. l.* 4. *c.* 1.

Fermenteſco, is, n. ζυμόομαι, eſt creſcere, & rarefcere, addito fermento, & proprie de pane dicitur. Translate dicitur de terra, cum denſitas illa glebarum rarefit, & reſolvitur. *Plin. l.* 18. *c.* 8. Cum teratur inter digitos, fermenteſcens.

Fermento, as, a. 1. *fermentare*, תסך, Germ. *beſten*, Gal. *faire*, *ou mettre le levain*, *faire lever*, Hiſp. *levadar*, *leudar*, ζυμόω, feminento miſceo, ſeu creſcere facio. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Cum fieret panis hordeaceus, cicerculæ farinæ admixtione fermentabatur. ¶ Translate eſt reſolvere, rarefacere, inflare. *Var. lib.* 1. *de R. R. cap.* 38. De his præſtare columbinum, quod calidiſſimum ſit, & fermentare poſſit terram. Adde *Col. l.* 2. *c.* 15.

Fermentum, ti, n. *fermento*, *lievito*, שאר, Ger. *beſel*, Gal. *levain*, Hiſp. *levadura*, ζύμη, intritum ex farina aqua ſubacta, & macerata fine ſale, donec aceſcat, a *fervendo*, quaſi fervimentum, quia maſſam ad panificium ſubactam, cui injicitur, quaſi ferveſcit, & attollit, turgidamque reddit. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Spuma item concreta pro fermento utuntur. ¶ Translate dicitur de eo, quod terram reſolvit, & raram, ac tumidam reddit. *Col. l.* 4. *c.* 1. Repaſtinata humus, dum eſt recens, ſoluta, laxataque velut fermento quodam intumeſcit. ¶ Item de ira, quia animus ira tanquam fermento, & aceſcit, & turgeſcit. *Plaut. Merc.* 5. 3. 14. Tota in fermento jacet.

Fero, fers, tuli, latum, a. anomal. *portare*, נשא, כנס, Germ. *tragen*, Gall. *porter*, Hiſp. *llevar*, *traer*, φέρω, porto, a verbo græco. Differunt tamen *fero*, *ago*, & *porto*. nam *ferre* proprie eſt corpore ſuo bajulare; *portare*, ſectiça ant jumento vehere; *agere*, ante ſe pellere. *Liv. l.* 39. Poſtremo omnia, quæ ferrent, agerentve, adempta. Et *l.* 33. Saucios vehiculis tolli, portarique jubet. Plerumque tamen hæc verba promiſcue uſurpantur. *Ovid. 2. Metam.* Mediique per æquora ponti fert prædam. ¶ Ferre auxilium, & opem alicui, *portar ajuto*. *Cic. l.* 8. *ad Attic.* Ferre opem, & auxilium afflictæ Reipublicæ. ¶ Uſurpatur ſæpe pro tolerare. *Nepos Timol.* 4. 1. Ferre calamitatem moderate. Sic ægre, moleſte, ſapienter, æquo animo ferre, *ſopportar di buona*, *o di mala voglia*. *Cic. Terent. Caſ. Virg.* & al. ¶ Et pro ſignare, *produrre*. *Virg. ecl.* 4. *v.* 39. Omnis feret omnia tellus. ¶ Item pro dicere. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 26. Timuiſſe ſe Paulinus ferebat. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor.* Apollinem Delphos ferunt adveniſſe. *Id. l.* 1. *de Orat.* Si ornate locutus eſt, ut fertur. ¶ Item pro auferre, *togliere*. *Virg. ecl.* 9. *v.* 51. Omnia ſert ætas, animum quoque. *Id. ecl.* 5. *v.* 28. Poſtquam te fata tulerunt. ¶ Item referre, recipere, *riportare*, *conſeguire*. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 19. A vano populo repulſam fert. *Id. in Brut.* Cotta, & Sulpicius facile primas tulerunt. *Ter. Eun.* 5. 8. 28. Quodvis donum a me optato; id optatum feres. ¶ Fuit etiam hoc verbum inter ſolemnia populi Romani. Ferre enim ad populum dicebantur Magiſtratus, cum pro concione de re aliqua interrogabant. *Cic. Liv.* & alii. Cum vero Senatum conſulerent, verbo *referre* utebantur. V. *Briſſon. de formul. R.* Sic ferre legem, *promulgare una legge*. *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 9. *ad fin.* Si licitum eſſet legem curiatam ferre. Et ferre abſolute, *portar' una parte*. *Id.* Cum, ut abſentis ratio haberetur, ferebamus. ¶ Variis nominibus adjunctum varias habet ſignificationes. Nam ferre aliquem in cœlum laudibus, *portar' alle ſtelle lodando*. *Cic. Attic. l.* 2. *Virg. Ecl.* 5. Daphnin ad aſtra feremus. ¶ Ferre in oculis, eſt impenſe amare. *Ter. Eun.* 2. 1. 11. Rex te ergo in oculis ferebat. ¶ Ferre ſententiam, eſt pronuntiare. *Cic. pro Cluent.* Vos autem, Judices, de hominum fortunis ſententiam fertis. ¶ Ferre ſuffragium, *dar' il ſuo voto*. *Id. pro Sext.* Se adfuiſſe, & ſuffragium de ſalute mea tuliſſe. Significat etiam ſuffragia conſequi. *Cic. pro Planc.* Te ne gratuita quidem eorum ſuffragia tuliſſe. ¶ Ferre ſacra, *far ſacrifizj*. *Virg.* 3. Æn. *v.* 30. Sacra Dionææ matri, Diviſque ferebam. ¶ Ferre Tribum, aut Centuriam, eſt habere Tribum, vel Centuriam ſibi ſuffragantem in alicujus Magiſtratus petitione. *Cic. Phil.* 3. An tu unam Tribum ſine Curione ferre potuiſſes? Hinc *Horat. de Art. Poet. v.* 343. Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. V. *Punctum*. ¶ Ferre expenſum, V. *Expenſus*. ¶ Ferre ventrem, *eſſer gravida*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4. Suis parit in anno; quaternis menſibus fert ventrem. Adde *Liv. l.* 2. ¶ Ferre pedem, *accoſtarſi*: & translate adeſſe, opem ferre. *Virg.* 1. *Georg. v.* 11. Vos agreſtum præſentia numina Fauni, ferte ſimul Faunique pedem, Dryadeſque puellæ. ¶ Ferre acceptum, V. *Acceptum*. ¶ Pro *ſe ferre*, ſignificat, dicto, vel facto, vel geſtu aliquid oſtendere, & profiteri. *Cic. Att. lib.* 8. *ep.* 11. Præ me tuli, me nihil malle, quam pacem. Et abſolute. *Cic. Att. l.* 14. Lætitiam apertiſſime tulimus omnes. hoc eſt, aperte lætati ſumus. ¶ Ferre ſe, eſt incedere, ire. *Sueton. Aug. c.* 32. Graiſatorum plurimi palam ſe ferebant ſuccincti ferro. *Nepos Datam. c.* 4. Quem procul Aſpis conſpiciens ad ſe ferentem, pertimeſcit. ¶ Ferre conditionem, pro offerre. *Cic. pro Quint.* Conditionem tuli, ſi vellet pecuniam petere. Eodem modo dicimus, Ferre judicem alicui. *Cic. pro Q. Roſcio*: Quem ergo ſi ferrem judicem, refugere non deberet, cum teſtem producam, reprehendere audebit? ¶ Significat etiam cujuſcumque judicio acquieſcere, quod fieri ſolet in maxima cauſæ ſolucia. *Cic.* & *Liv.* ¶ Ferre perſonam alienam, *rappreſentarſe*. *Liv. l.* 3. Ille finis Appio alienæ perſonæ ferendæ fuit. ¶ Ferre palam, *divulgare*. *Plaut. Mil.* Nos palam ferre nunc per urbem hæc omnia. Contra *Liv. l.* 30. Haud clam tulit iram adverſus Prætorem. h. e. non diſſimulavit. Et ferre vultu. *Tacit. l.* 20. Quos ſpiritus geſtiſſet, vultu ferebat. ¶ Ferre fallaciam, pro fallacia uti, fallere. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 67. Villicum perdoceamus, hanc uti ferat fallaciam. Al. leg. *ferat*. ¶ Ferre inultum, ferre impune, *paſſarſela ſenza caſtigo*. *Ter. Heaut.* 5. 1. 45. Illud haud inultum, ſi vivo, ferent. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 14. Quod, tandiu ſe impune tuliſſe injurias, admirarentur. ¶ Ferre annum, aut vetuſtatem dicitur res aliqua, quæ vetuſtate non corrumpitur. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Nec muſta in lacu ſtatim auferra ſint; ſic & annos ferent, & vetuſtate proficient. *Cic. de Amic.* Vina, quæ vetuſtatem ferunt. ¶ Fert animus aliquid facere, *ho in penſiero*, *ho voglia*, &c. *Ovid. init. Metam.* In nova fert animus mutatas dicere formas corpora. ¶ Fert conſuetudo, fert ætas, fert tempus, *così porta il coſtume*, *o l' età*. *Ter. Adelph.* 1. 1. 28. Quæ fert adoleſcentia, ea ne me celet, confuefeci filium. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Meæ rationes ita tulerunt. ¶ Perri, eſt rapi, *eſſer trasportato*, ut ferri rabie. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Fertur moriturus in hoſtes. *Virg.* 2. Æn. Ferri agique res. *Liv. l.* 22. *c.* 3. ¶ Item differri, diſtrahi, diſpergi. *Plaut. Caſi.* 2. 1. 5. Exanimor, feror, differor, diſtrahor. ¶ Prætitum habet, *tuli*, pro quo legitur & *retuli*, tamquam a *tulo* inuſit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 58. *ex Poeta*, & *Plaut.* non ſemel. ¶ Partic. *Latus* V. ſuo loco.

Ferocia, f. 1. idem ac ferocitas. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 1. Duobus inceptis verbis omnem impetum gladiatoris, ferociamque compreſſi. ¶ Accipitur etiam in bonam partem, pro virtute, *valore*. *Liv. l.* 9. *c.* 6. Habere Samnites victoriam, non præclaram ſolum, ſed etiam perpetuam: cepiſſe enim non Romam, ſed quod multo bellicoſius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque.

Ferocio, is, n. 4. *eſſer feroce*, עזר, Ger. *frech ſeyn*, Gal. *être forouche*, *& fier*, Hiſp. *embravecer*, ἀγριόομαι, ferox fio, vel ferociam exerceo. *Gel. l.* 1. *c.* 11. Quam ſi pernulli ſonis mitioribus non immodice ferocirent. Adde *Apul. l.* 9. *A. A.* & *Tertul. Apol. cap.* 5.

Ferocitas, atis, f. אזריות, Ger. *grimme*, Gal. *fierté*, Hiſp. *fiereza*, ἀγριότης, ferocia, crudelitas, ſuperbia, elatio animi. *Cic.* 1. *Offic.* Equos ferocitate exultantes domitoribus tradere ſolent. *Id. pro Marcel. c.* 6. Vidi cum cum inſolentiam ferorum hominum, tum ipſius victoriæ ferocitatem extimeſcentem. ¶ Accipitur etiam in bonam partem. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 2. *n.* 7. Theogeni ad virtutem capeſſendam, quaſi magiſtra, gentis ſuæ ferocitas extitit.

Ferociter, adv. *feroceméte*, ἀγρίως, cum ferocia, ſuperbe. *Cic. pro Planc. c.* 13. Publicanorum in Q. Scævolam aſpere, & ferociter, & libere dicta commemorem? ¶ Comp. ferocius, ſup. ferociſſime. *Cic. ad Q. Fratr. lib.* 2. C. noſter Lamia paulo ferocius exagitatus eſt. *Liv. l.* 23. *c.* 8. Cum qua ferociſſime pro Romana ſocietate adverſum Punicum fœdus ſteterat.

Ferocius, o. 1. 2. dimin. a ferox. *Hirc. de bell. Afric. cap.* 26. Quid tu miles tyro tam feroculus es?

Feronia, f. 1. φηρώνη, nemorum Dea. Colebatur præſertim in Etruria, ubi lucum habuit in Cimino monte, & templum in agro Lucenſi. Origo hæc traditur. Lacedæmonii quidam, quo tempore Lycurgus leges condebat, illam legum ſeveritatem moleſte ferentes ex urbe exceſſerunt, deinde longo maris tractu enavigato voverunt, quo terrarum primum appuliſſent, ſe ibi habitaturos: delati ad Campos Pomptinos agrum Feroniam vocarunt ab ipſa maris navigatione, in qua ipſis contigerat, ut illuc ferrentur, & Deæ Feroniæ templum erexere, cui vota muncuparant. *Dionyſ. l.* 3. Tradunt, cum aliquando lucus arſiſſet fortuito incendio, & ob id transferre inde Deæ ſimulacrum incolæ vellent, nemus ſubito evirviſſe. *Virg.* 7. Æn. *v.* 800. viridi gaudens Feronia luco. ¶ Fuit hæc etiam Dea libertorum, in cujus templo ſervi, raſo capite, pileum libertatis inſigne accipiebant. V. *Alex. ab Alex. l.* 4. *c.* 10.

Ferox, ocis, o. 3. *feroce*, אביר, Ger. *ſtoltz*, *grimmig*, Gal. *fier*, Hiſp. *fiero*, θρασύδειλος, ſævus, elatus. *Ferox*, & *ferus* differunt, quia ferum eſt id animal, quod nullo ſepto, aut cuſtode ſervatur, ferox ad mores pertinet. *Cic. in Vatin. c.* 2. Nimium ex vehemens, feroxque natura. *Id.* 4. *Fam. ep.* 9. Reddit hominem ferociorem impotentiorrimque victoria. ¶ Accipitur & in bonam partem pro bellicoſo, & forti. *Liv. l.* 1. *c.* 12. In eum Romulus cum globo ferociſſimorum juvenum impetum fecit. ¶ Eſt etiam crudelis, ferus. *Virg. Æn.* 10. *v.* 711. *de apro*: Infremuitque ferox, & inhorruit armos.

Ferramentarius, ii, m. qui ferramenta conficit. *Firmic. l.* 3. *c.* 13. Ærarios, ferramentarios, ſtatuarios.

Ferramentum, i, n. σίδηρος, quodvis inſtrumentum ex ferro. *Martial. in lemmate lib.* 14. *epigr.* 36. ferramenta vocat inſtrumenta tonſoria. *Cicer.* ferramenta pro armis poſuit *Catil.* 3. *cap.* 5. Pro ſecuribus *Liv. l.* 1. *c.* 40. *Horatius* vero de fabrilibus inſtrumentis utitur. *lib.* 1. *epiſt.* 1. *verſ.* 85. Denique pro falce adhibuit *Colum. lib.* 2, *cap.* 18.

Ferraria, æ, f. 1. *miniera di ferro*, Ger. *eiſengrub*, Gal. *mine de fer*, Hiſp. *herreria*, σιδηρῶν, locus, in quo ferrum foditur. *Cæſ* 7. *B. G. cap.* 22. Apud eos magnæ ſunt ferrariæ.

Ferraria, f. 1. Forum Alieni, olim Ferrariola, *Ferrara*, urbs Æmiliæ, ad ramum Padi minimum, qui dicitur *Pò morto*, cum arce permunita, media inter Mirandulam ad Occ. & Comaclum ad Or.

Ferrarius, a, um, o. 1. 2. *di ferro*, σιδηρεύς, quod ad ferrum pertinet, ut Faber ferrarius. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Officina ferraria. *Id. l.* 8. *c.* 57. Aqua ferraria, qua utuntur fabri ferrarii ad extinguendum candens ferrum. *Id. l.* 28. *c.* 16. ¶ Invenitur etiam ferrarius, ii, abſolute, pro fabro ferrario, ut Collegium ferrariorum, in vet. inſcript. apud *Spon. Miſcel. Erud. Antiq. p.* 68.

Ferratilis, le, o. 3. quod ferrum habet, ut Ferratile genus, ſervi ferreis compedibus vincti. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 17.

Ferratus, a, um, o. 1. 2. *ferrato*, Germ. *mit eiſen beſchlagen*, Gall. *ferré*, Hiſp. *herrado*, σιδηρωτός, id, cui ferrum inductum eſt. *Virg.* 1. *Georg.* Undique jam tergo ferratos ſuſtinet orbes. *Liv. lib.* 3. *cap.* 32. Haſta ferrata. *Horat. lib.* 4. *od.* 14. *verſ.* 30. Ferrata agmina. ¶ Ferrati, abſolute dicuntur milites cataphracti, *uomini d' arme*. *Tacit. Ann.* 3. *cap.* 45. In fronte ſtaterat ferratos, in cornibus cohortes. ¶ Ferratus ſervus, h. e. ferreis catenis vinctus. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 11. ¶ Ferratuſque in piſtrino ætatem conteras. ¶ Aquæ ferratæ dicuntur, quæ aciduſæ ſunt, & ferri qualitate infectæ. *Scribon. Larg. Compoſit.* 146.

Ferreus, a, um, o. 1. 2. *di ferro*, בן ברזל, Ger. *eiſen*, Gal. *de fer*, Hiſp. *de hierro*, σίδηρεος, quod eſt ex ferri materia. *Plin. lib.* 10. *c.* 42. Ferreo verberatur radio. ¶ Translate pro duro, & inexorabili ponitur. *Cic. Att. l.* 13. O te ferreum, qui illius periculis non moveris! ¶ Item pro impudenti. *Id. in Piſon. c.* 26. Os ferreum. ¶ Ferreus ſcriptor dicitur, qui utitur duro ſtyli genere. *Id. l. de Fin.*

Ferricrepinæ inſulæ dicuntur joculariter a *Plauto Aſin.* 1. 1. 22. ergaſtula, ubi ſervi ferreis vinculis compediti laborabant.

Ferrifodina, æ, f. ferraria, ubi ferrum foditur. *Var. l.* 7. *de L. L.*

Ferriterium, ii, n. locus, ubi ferrum teritur, h. e. ubi ſervi compedibus ferreis vincti aſerrantur. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 55. Inde in ferriterium, poſtea in crucem recta.

Ferritĕrus, o. 1. 2. ſervus vinctus ferreis compedibus, quia ferrum terit. *Plaut. Trin.* 4. 3. 14.

Ferritribax, acis, o. idem ac ferriterus. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 9.

Ferruginans, antis, adject. o. ferrum ſapore referens. *Tertul. adv. Valens.* c. 15. Guttæ bituminoſæ, ferruginantes, & ſulphurantes.

Ferrugineus, a, um, o. 1. 2. *di color di ruggine*, *ferrigno*, Germ. *eiſenfarb*, Gal. *de couleur de rouille de fer*, Hiſp. *herrumbre*, σιδηρώδης, qui colorem habet ferri longa rubigine exeſi, qui ex rufo, & nigro commixtus eſt. Interdum hic color dicitur *thalaſſicus*, quod nautæ, & piſcatores eo uti ſoleant in mari. *Plaut. Mil.* 4. 4. 43. Palliolum habeas ferrugineum; nam is color eſt thalaſſicus. ¶ Interdum ponitur pro lugubri, & funeſto, quia lugentes veſtibus ferruginei coloris utuntur. Hinc *Virg.* 4. *Georg. v.* 183. hyacinthos vocat ferrugineos, alludens ad fabulam Hyacinthi pueri ab Apolline jactu diſci occiſi, ex cujus ſanguine hyacinthus flos primum natus eſt. ¶ Interdum pro colore, qui aliqua ex parte ad ferruginem accedit. Hinc a *Claudiano l.* 2. *de raptu Proſerp.* violæ ferrugineæ vocantur.

Ferrugo, nis, f. 3. *ruggine del ferro*, Germ. *eiſenroſt*, Gall. *rouille de fer*, Hiſp. *herrumbre*, ἰὸς σίδηρου, rubigo ferri. *Plin. lib.* 33. *cap.* 8. Illitaque inde ferrugo incipientes lichenas ſanat. ¶ Translate ferrugo color rufus dicitur nigroris rubedinis, ſimilitudine coloris ferri rubigine exeſi. *Virg.* 9. Æn. *verſ.* 582. Ferrugine clarus Ibera.

Ferrum, ri, n. 2. *ferro*, ברזל, Germ. *eiſen*, Gall. *fer*, Hiſp. *hierro*, σίδηρος, ſpecies metalli. *Cic. de nat. Deor.* Nos ex terræ cavernis ferrum elicimus. ¶ Per ſynecdochen ponitur pro re facta ex ferro, ut pro gladio, compedibus, &c. *Cic.* 1. *Tuſc.* In ſervorum ferrum, & manus incidiſſe. *Id.* 7. *Ver.* In ferrum, atque in vincula conjecti. *Id. pro Cæcin.* Inſtructi, & certis locis eum ferro homines collocati. ¶ Ferrum recipere proprie dicebantur gladiatores, qui in ludis jubebantur a populo ſe præbere jugulandos. *Cicer. Tuſc.* 2. Quis mediocris gladiator ferrum juſſus recipere, collum contraxit? ¶ Pro vomere *Virg.* 1. *Georg. verſ.* 50. Prius ignotum ferro quam ſcindimus æquor. ¶ *Ferrum tuum in igni eſt*: proverb. quo utitur *Senec. in Apocolocynth.* h. e. tuum negotium agitur.

Ferrūmen, inis, n. 3. *ſaldatura*, דרבק, Germ. *lothmetall*, Gall. *ſoudure de fer*, Hiſp. *ſaldadura*, σίδηρωμα, quibidam quaſi gluten, junctura, qua ferrum ferro jungitur, & generatim qua etiam aliæ res conſolidari ſolent. Quia enim ferrum interius eſt viſcidum, eo fit, ut partes divulſæ, igni injectæ, & in incude percuſſæ, exiguo negocio conflcant. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Quod ſurto calcis ſine ferrumine ſuo cementa componuntur.

Ferruminatio, f. 3. σύδησις σίδηρου, συνοδή, actus ferruminandi. *Paul. l. in rem actio*, §. *item quæritur*, ff. *de rei vend.* Ferruminatio per eandem materiam facit conſuſionem, plumbatura non idem efficit.

Ferrumĭnatus, a, um, adject. ferrumine conglutinatus. *Plin. lib.* 10. *cap.* 33. Ferruminato alvi glutino. *Id. lib.* 35. *cap.* 15. Calcis quoque uſum præbuit, iis ferruminatis Babylonis muris.

Ferrumĭno, as, a. 1. *ſaldare*, *congiungere*, דרבק, Germ. *leten*, Gal. *ſouder le fer*, Hiſp. *ſaldar*, συνάπτω, jungo, conſolido, partes glutino, & proprie dicitur de metallis; translate ſumitur pro glutinare, conjungere in genere. *Pomp. Juriſt.* Si tuum ſcyphum alieno plumbo plumbaveris, argento ferruminaveris, non dubitatur, tuum ſcyphum eſſe. *Plin. lib.* 36. *c.* 28. Vitrum ſulphuri incoctum ferruminatur in lapides, ideſt, glutinatur in formam lapidis. *Plaut. Mil.* 4. 8. 25. Labra labellis ferruminant.

Fertilis, le, o. 3. *fertile, abbondante, fruttuoso*, פורה, Germ. *fruchtbahr*, Gal. *fertile*, Hisp. *fertil*, Δόσιμος, ferax, fecundus, uber, fructuosus. *Cic. 5. Ver.* Agros latos, ac fertiles deserent. *Liv. l. 5. c. 34.* Fertilis hominum, frugumque Gallia. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 349.* Fertilior seges est alienis semper in agris. *Liv. l. 29. c. 25.* Fertilissimus ager.

Fertilitas, atis, f. *fertilità*, שמן, Ger. *fruchtbarkeit*, Gal. *fertilité*, Hisp. *fertilidad*, Δόσιμος, feracitas, ubertas, fœcunditas, abundantia. *Cic. 1. de Divin. c. penult.* Quæ sit vel sterilitas agrorum, vel fertilitas futura.

Fertiliter, adv. *fertilmente*. *Plin. 34. c. 17. sub fin.* Derelicta fertilius revivisunt.

Fertini, V. in Feltria.

Fertor, oris, m. 3. qui ferto libat. *Var. l. 7. de L. L.*

Fertorius, a, um, adject. ad ferendum aptus, ut lectus, sella fertoria. *Col. Aurel. Tard. l. 1. c. 4. & l. 5. c. 10.*

Fertum, seu ferctum, n. 2. libi opimi genus, a *ferire*, seu *farcire*, bonus, apud vet. vel a *farrum*, quod pluribus, variisque rebus farciretur. *Pers. sat. 2. v. 48.* Attamen hic extis, & optimo vivere ferto intendit. *Festus*, & *Isid. l. 6. c. 19.*

Fertus, a, um, adject. idem ac fertilis. *Vet. Poeta* apud *Cic. in Orat. c. 49.* Frugifera, & ferta arva Asiæ tenet.

Fervefacio, is, eci, actum, a. 3. *far bollire*, דרחה, Ger. *sieden machen*, Gal. *faire bouillir*, Hisp. *hazer hervir*, Θερμαίνω, bullire facio. *Cato c. 113.* Eam fervefacito cum congio vini veteris. ¶ Ponitur item pro calefacere. *Plaut. Pseud. 3. 2. 44.* Ex ipsa se patina fervefaciunt illico.

Fervefactus, o. 1. 2. partic. a fervefacio. *Cæs. 5. B. G.* Fervefacta jacula. *Plin. l. 20. c. 3.* Vinum fervefactum.

Fervens, entis, o. 3. quod fervet, *fervido, bollente*. *Plin. lib. 7. cap. 2.* Ut ferventis aquæ contactum fugere. *Cic. 1. Offic. cap. 15.* Nam fortis animus, & magnus in homine non perfecto, nec sapiente ferventior plerumque est. *Colum. l. 12. cap. 50.* Aqua ferventissima.

Ferventer, adv. *caldamente*, Germ. *hitziglich*, Gall. *fervemment*, Hisp. *hervientemente*, Θερμοτάτως, cum ferrore. *Col. Cic. l. 8. Fam. epist. 8.* Et de damnatione ferventer loqui est cœptum. *Id. ibid. epist. 6.* Curio ferventissime concerpitur. *Augustin. de Genes. ad liter. cap. 5. l. 2.* Ferventius agere. *Cæl. ad Cicer. Fam. 8. epist. 6.* Ferventissime concerpi.

Fervĕo, es, fervi, vel ferbui, sine sup. n. 2. *bollire*, דרחה, Germ. *heiß sein*, Gall. *bouillir*, Hisp. *hervir*, Ζέω, est ex igne suppositio calere, vi ignis commoveri, & agitari. Translate dicitur de iis quæ quovis modo calefiunt, sive aliquo æstu agitantur. Sic vinum fervere dicimus, cum ex musto transit in vinum. *Plin. lib. 14. c. 9.* Quoniam fervere prohibetur. ¶ Sic etiam mare fervere dicitur, cum æstu, & fluctibus agitatur. *Ovid. 11. Met.* Pontus vertigine fervet. ¶ Item de iis, quæ studio, & diligentia elaborantur. *Virg. 1. Æneid.* Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella. ¶ Item de hominibus, cum ira, odio, avaritia, aut alia perturbatione agitantur, seu incensi sunt. *Cic. pro Quinct.* Usque eo fervet, ferturque avaritia. *Ovid. 2. Metam.* Fervere ab ira. ¶ Legitur & fervo, is, 3. conjug. *Ter. Adelph. 4. 1. 18.* Cum fervit maxime, tam placidum, quam ovem reddo. Sic *Virg.* sæpe infinitum *fervere* corripit.

Fervesco, is, n. 3. incipio fervere. *Lucr. l. 6. v. 851.* Terræ ferveſcunt sole.

Fervide, adv. *fervorosamente*, Θερμῶς, *Plaut. Truc. 2. 4. 2.* Fervide ut tota floret! Sed al. rectius leg. *Ver vide, ut tota floret!*

Fervidus, a, um, o. 1. 2. *bollente*, דרחה, Ger. *heiß*, Gal. *bouillant*, Hisp. *ferviente*, Θερμὸς, ferveus, & maxime calidus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Reliqua quarta pars mundi tota natura fervida est. Idest, ardens maxime. ¶ Ponitur & translate pro vehementi, feroci, diligenti. *Cic. in Brut. c. 27.* Ap. Claudii volubilis, sed paulo fervidior erat oratio. Et *c. 68.* Fervidum dicendi genus. *Sil. l. 17.* Fervidus ingenii Masanissa, & fervidus ævi. ¶ Superlat. fervidissimus. *Curt. l. 3. c. 5.* Dici fervidissimum tempus cœperat.

Ferŭla, æ, f. 1. frutex externus, *canna d' India*, qui lignum corticis loco habet, ligni autem loco fungosam intus medullam, a *ferendo*, quod a senibus propter levitatem loco scipionis fertur, ut ait *Plin. l. 13. cap. 22.* Græce νάρθηξ dicitur. ¶ Item subtilis surculus, seu ramus arborum. *Plin. lib. 17. cap. 21. de vitibus.* Ferulæ ipsæ breves, & ad summa breviores. ¶ Hinc ferula dicitur virga illa, qua Magistri ad cædendos pueros utuntur, *bacchetta*, שבט, *Martial. l. 10. epigr. 62.* Ferulæque tristes, sceptra pædagogorum. *Horat. l. 1. ser. 3. v. 120.* Ut ferula cædas meritum majora subire verbera. ¶ Præterea ferulæ dicuntur tabellæ ligneæ, quibus ossa fracta includuntur a chirurgis. *Cels. lib. 8. cap. 10.* Ferulæ superaccommodandæ sunt, quæ circumpositæ ossa in sua fede contineant.

Ferulaceus, a, um, o. 1. 2. ναρθήκινος, in modum ferulæ factus, ut ferulaceus caulis. *Plin. lib. 25. cap. 5.*

Ferulago, inis, frutex, quem ferula humiliorem, cetera omnino similem Theophrastus tradit. *Col. Aurel. Acut. l. 2. c. 13.* Thapsia, quam nos ferulaginem dicimus.

Ferulĕus, a, um, adject. ex ferula factus. *Col. Aurel. Tard. lib. 2. cap. 1.* Alearis tabella, aut ferulea.

Fervo, is. V. Ferveo.

Fervor, oris, m. 3. *bollore, fervore*, רתח, Ger. *hitz*, Gal. *fervent*, Hisp. *hervor*, Ζέσις, calor vehemens, qualis est ignis, vel Solis æstus. *Cic. de nat. Deor.* Mundi fervor ille purior. *Plin. l. 15. c. 4.* Fervores capitis, *infiammazione di capo*. ¶ Translate sumitur pro impetu, amore, &c. *Hor. 1. Carm. od. 16.* Me quoque pectoris tentavit in dulci juventa fervor. *Cic. de Senect. c. 13.* Fervor ætatis. Et *l. 1. de Orat. c. 51.* Fervor mentis.

Ferus, a, um, o. 1. 2. *fiero, selvatico*, פרא, Germ. *grimm*, Gall. *fier, sauvage*, Hisp. *fiero, salvaje*, ἄγριος, agrestis, indomitus, cui opponitur cicur, a θὶς Æolico, *fera*. *Cicer. de nat. Deor. cap. 64.* Jam vero immanes, & feras beluas nanciscimur venando. ¶ Translate sumitur pro immani, barbaro, crudeli. *Cicer. pro Rosc. Amer. cap. 13.* Et mores feros, immanemque naturam. *Id. Att. lib. 10.* O fera tempora, cum dubitet Curtius Consulatum petere! ¶ Item pro intractabili, ut Fera ulcera, fera scabies, feræ papulæ, quæ manum chirurgicam non admittunt. *Celsus*. ¶ Ferus ager dicitur, qui incultus est. *Festus*. Fera hyems, h. e. aspera. *Ovid. lib. 1. Trist. el. 1. vers. 42.* ¶ *Ferus, i*, absolute interdum pro fera ponitur. *Phædr. lib. 1. Fab. 13.* Silva tum excepit ferum, hoc est aprum. *Virg. 2. Æn. vers. 51.* de equo Trojano. In latus, inque feri curvam compagibus alvum. *Id. 7. Æn. vers. 489.* Pectebatque ferum.

Fescennia, Fescennium, Fescennium, *Città Castellana*, urbs Hetruriæ, Ocriculum versus. Sed aliis est *Galese*, opp. & Duc. provinciæ Patrimonii S. Petri, ad Tiberim flu. medium inter Hortam ad Bor. & Civitatem Castellanam ad Aust. Tudertum versus. *Plin. l. 3. c. 5.*

Fescennini versus, carminis genus omni obscœnitate, & opprobrio plenum a Fescennia urbe, unde allati sunt. Aliqui derivant a fascinum, quod in nuptiis ad laudes adderentur ad fascinum avertendum. *Liv. lib. 7. cap. 2.* Inter nuptiales fescenninos.

Fescenninus, a, um, o. 1. 2. quod ad Fescenniam urb. spectat. *Virg. 7. Æn. v. 695.* Hi Fescenninas acies, æquosque Falisços &c.

Fesŭlus, a, um, adject. diminut. a fessus, *alquanto stanco*. *Pfundepigr. Petronii*: Anima fesula.

Fessus, a, um, o. 1. 2. *stanco, lasso*, יגע, Germ. *ermüdt*, Gall. *lasse*, Hisp. *cansado, rendido*, fatigatus, ut docet *Priscian.* jungitur fere ablativo. *Senec. Hippolyt.* Fessus curis. *Tacit. 3. hist. cap. 2.* Fessus valetudinibus. ¶ Et addita præposit. *Cic. Somn. Scip. cap. 1.* Fessus de via. ¶ Cum genit. etiam reperitur. *Virg. Æn. 1. vers. 182.* Cerealiaque arma expediunt fessi rerum. *h. e.* penuria fatigati, esurientes. *Serv.*

Festātus, a, um, adject. q. d. ad festum paratus. *Fabius Pictor* apud *Gel. l. 10. c. 15.* Dialis quotidie festatus est.

Festĭce, adverb. festiviter, læte, hilariter. *Var* apud *Non. c. 6. n. 22.*

Festinabundus, a, um, adject. festinans. *Valer. Max. lib. 2. cap. 8. ex. 5.* Festinabunda manu.

Festinanter, adv. *velocemente*, מהרה, Ger. *eilentz*, Gal. *hativement*, Hisp. *apressadamente, lià ligera*, celeriter, cito, a festinans. *Cic. 5. Fin. c. 26.* Illud mihi a te nimium festinanter dictum videtur. *Plin. l. 15. c. 11.* Quia festinantius germinant. *Aug. ep. 250. sub fin.* Festinantissime respondisse.

Festinātim, adverb. festinanter. *Non. cap. 11. nu. 37.* exempla profert ex Titinn. & Sisenna.

Festinatio, f. 3. *fretta*, חפזון, Germ. *eilung*, Gall. *hate*, Hisp. *priessa*, σπουδὴ, properatio. *Cic. pro Mil.* Quid afferebat festinationem? *Liv. lib. 3. ad fin.* Festinatio curam eximit.

Festinato, vel Festinate, adverb. idem quod festinanter. *Quintil. lib. 4. cap. 2.* Nihil festinato fecisse videtur Milo. *Gel. lib. 10. cap. 11.* Coactius quid factum & festinatius.

Festinātor, oris, m. qui festinat. *Quintil. declam. 2.* Fores trepide festinatoris effringuntur impulsu. Al. leg. *festinationis*.

Festinātus, a, um, adject. *affrettato, fatto presto*. *Quintil. proœm. l. 6.* Festinata maturitas celerius occidit. *Lucan. l. 8. v. 34.* Honores festinati.

Festīne, adv. idem ac festinanter. *Cic. Att. l. 4. ep. 14.* Festine odorari.

Festinis, e, adject. festinus. *Titin.* apud *Non. c. 8. n. 3.* Hæc res me fecit festinem.

Festino, as, avi, atum, n. 1. *affrettarsi*, מהר, Ger. *eilen*, Gal. *se hâter*, Hisp. *apressarse, darse priessa*, σπεύδω, propero. *Cic. Att. l. 6.* Hæc festinans scripsi in itinere, atque agmine. *Id. 7. Fam.* Nihil est, ut migrare tantopere festines. *Plin. l. 7. c. 20.* Festinat ad fratrem. *Quintil. l. 6. cap. 3.* Festinare in provinciam. ¶ Interdum est trepidare, & turbari. *Sallust.* Festinantibus in summa inopia Patribus. ¶ Interdum satagere. *Horat. l. 4. od. 11.* Cuncta festinat domus, huc & illuc cursitant mixtæ pueris puellæ. ¶ Cum accusat. etiam usurpatur more activor. ut festinare fugam. *Virg. 4. Æn. vers. 575.* Hinc passivum festinor. *Tac. de Germ. cap. 20.* Nec virgines festinantur. hoc est non tam cito nuptui collocantur. ¶ Festina lente, σπεῦδε βραδέως, proverb. est, quo significatur, sedulitate in rebus agendis opus esse, quæ tamen sit cum consilii maturitate conjuncta. Hoc proverb. sæpe usurpabat Augustus, teste *Sueton. in ejus vita, c. 25.*

Festīnus, o. 1. 2. *veloce*, מהיר, Ger. *eilend*, Gal. *hatif*, Hisp. *presto, presturoso*, ταχὺς, celer. *Cic. Att. l. 9.* Festino enim simillimus decurro. *Ovid. 11. Met. v. 348.* Cursu festinus anhelo. *Stat. 9. Theb.* Cruda festinaque virtus. ¶ Cum genitivo legitur apud *eund. l. 5. Sil. 3. v. 135. & 6. Theb. v. 75.*

Festīve, adv. *piacevolmente*, Germ. *lieblich*, Gall. *plaisamment*, Hisp. *cordonsyre*, τερπνῶς, lepide, facete, jucunde. *Cic. lib. 2. ad Q. Fr.* Quanquam a te aëtam fabellam video esse festive. *Gel. l. 9. c. 13.* Atque ibi Julianus festivissime, Nolite quærere, inquit, &c.

Festivĭtas, f. 3. *piacevolezza*, נעם, Germ. *lieblichkeit*, Gall. *plaisance, jovialité*, Hisp. *donayre*, ἀστεῖσμὸς, lepos, & urbanitas sermonis a *festivus*. *Cic. in Brut.* Festivitate, & facetiis C. Julius L. F. & superioribus, æqualibus suis omnibus præstitit. *Id. in Orat.* Abuti insolentius festivitatibus. *Ter. Eun. 5. 9. 18.* An fortunam collaudem, an mei patris festivitatem, & facilitatem? Ubi *Donat.* Festivitatem, qua amatori non obstitit, & facilitatem, qua ignovit; unde festivitas in dictis, facilitas vero in animo, & factis &c. ¶ Pro festo die. *D. Augustinus ep. 55. al. 119. Isidorus l. 1. de Offic. Eccles. c. 32.*

Festīviter, adv. idem ac festive. *Gel. l. 1. c. 2.* Festiviter se jumxit. *Nævius* apud *Non. c. 12. n. 10.* Domus parata festiviter.

Festīvus, a, um, o. 1. 2. *piacevole, faceto*, נע, Ger. *lustig, liblich*, Gal. *plaisant, joly*, Hisp. *gratioso, donoso*, ἀστεῖος, urbanus, facetus, a *festus*, quia festis diebus cuncta solent esse læta. *Cic. Att. l. 1. ep. 12.* Puer festivus anagnostes noster discesserat. ¶ Comp. festivior, sup. festivissimus. *Cic. Att.* Ab iis præsertim pueris, quibus nihil potest esse festivius. *Ter. Adelph. 3. 9. 26.* O mi pater festivissime. ¶ Idem ac festus. *Lampridius in Heliogab. c. 11.*

Festra, f. 1. minusculum sacrarii ostium, a fenestra per syncop. quia fenestræ magis, quam ostii similitudinem habebat, vel quasi φαεσ-τρα a φάω, *lucco*. ¶ Hinc Scalig. hanc vocem restituit *Macrob. Satur. 3. c. 12.* ubi ait: Gmipho disputat, quid sit festra, quod est ostium minusculum in sacrario; quo verbo etiam Ennius usus est. Sic etiam Interpretes legendum censent illud *Plauti Cas. 1. 1. 44.* Concludere in festram firmiter.

Festūca, f. 1. *festuca*, קוץ, Ger. *spliesse*, Gal. *fétu*, Hisp. *palillo*, κάρφος, pullulus arboris novellæ, & cujusque sati. *Col. l. 3. c. 15.* Per quos festucæ, furculique in aviariis passim spargendi sunt. ¶ Festuca item fuit virga Prætoris, al. *vindicta*, quæ manumittendis a lictore imponebatur. *Plaut. Mil. 4. 1. 15.* Ingenua, an festuca facta? serva, an libera es?

Festucārius, o. 1. 2. καρπικὸς, quod spectat ad festucam. *Gel. l. 20. c. 9.* Conferent vim illam civilem, & festucariam, quæ verbo diceretur, non quæ manu fieret, cum vi bellica, & cruenta.

Festucŭla, æ, f. 1. parva festuca. *Pallad. l. 3. c. 8.*

Festum, i, n. dies festus, *giorno festivo*, ἑορτὴ. *Ovid. l. 10. Met. v. 431.* Festa piæ Cereris celebrabant annua matres.

Festus, o. 1. 2. *festivo, di festa*, חג, Ger. *feyrlich*, Gal. *jour de fete*, Hisp. *festivo, dia de fiesta*, ἑορτάσιμος, ad festum pertinens, solemniter lætus, & feriatus: ut dies Festi, qui honori Deorum dedicati erant, ab ἑορτὴ, quod est *dies festum agere*, & factum est ab ἑστία, quod tum larem, sive focum, tum Vestam foci præsidem significat. *Cic. 6. Ver.* Festos dies anniversarios agunt celeberrimo virorum, mulierumque conventu. ¶ Dies festi alii erant *fasti*, alii *nefasti*, &c. V. *Fasti*. ¶ *Festus dies* blandiendi est formula. *Plaut. Cas. 2. 1. v. 49.* Sine, amabo, te amari, meus festus dies, meus pullus, passer &c. *Ter. Eun. 3. 5. 12.* O festus dies hominis, amice, salve. ¶ Tribuitur hoc adject. etiam aliis rebus, ut festus clamor. *Plin. ep. 17. l. 2.* Choreæ festæ. *Ovid. 8. Met.* Arces festæ Palladis, h. e. in quibus Palladis festa celebrantur. *Id. 2. Met.* Aures festæ, hoc est jocis, & festivis sermonibus audiendis accommodatæ, apud *Claudian. de bello Get.* ¶ Habet etiam suos gradus. *Id. de Cons. III. Honor. v. 3.* Festior annus erat. *Ubpisc. in Tacit. c. 11.* Festissimi dies.

Festus, i, Sext. Pompejus Festus Grammaticus sub Christianis Imperatoribus floruit, ut plerique Critici putant; & scripta Verrii Flacci in compendium redegit, cujus operis reliquiæ adhuc extant in alphabeti ordinem digestæ, & a Paulo Diacono interpolatæ. Solum autem a littera M aliquid *Festi* supereſt: cætera ante sunt omnia ex stilo *Pauli*.

Fesŭlæ, Fesŭla, Fæsŭlæ, *Fiesole*, Col. & urbs exc. Etruriæ, in colle, a Florentia 2. M. P.

Fesŭlānus, a, um, adject. *di Fiesole*, ut Fesulana plebs, apud *Plin. lib. 7. cap. 13.* ¶ Scribitur & *Fæsulanus*. *Inscript.* apud *Gud. pag. 116. n. 1.* T. Averrius Q. F. Scapt. Flaccus Eq. Rom. Fæsulanus.

Fetus. V. Fœtus.

Fex. V. Fæx.

F A N T E I.

Fi, fi, vox est, qua fœtida abiguntur. *Plaut. Cas. 3. 6. 7.* Fi, fi, fœtet tuus mihi sermo. Al. aliter leg. ¶ Fi, imperat. V. *Pio*.

Fiber, bri, masc. *castoro, bevero*, κάστωρ, animal quadrupes, amphibium, in Ponto, al. *castor*, & *canis Ponticus*, a φύβω, Æolice pro σεύω, *mollio*, quia pilum pluma molliorem habet. Habet caudam piscis, cæterum speciem lutræ. Differt a cane fluviali. Nam hic lutra est. Vivit in riparum cavernis, in quibus gradus binos, aut ternos facit, ut crescente aqua ascendat, decrescente descendat. Noctu in primis cavernis exit, ac tum fructibus, ac corticibus arborum vescitur, tum flumine etiam se mergit, ac pisces captat. *Fest.* Fibes genus bestiæ quadrupes incitatissimum. V. *Plin. l. 8. c. 30.*

Fibulatorius. V. Fibulatoriut.

Fibræ, arum, f. 1. *fibræ*, ἄκραι, rei cujuſque extremitates, ſed proprie rei ſciſſæ, a *fiber*, *bra*, *um*, extremus, quod a *findo*. *Celſ. l. 4. c. 1.* Pulmo in duas fibras ungulæ modo dividitur. ¶ Sæpe hoc nomen dicitur de venis, quæ in rebus extrinſece diffuſæ ſunt. *Plin. l. 11. c. 37.* Muriem jeſculis fibræ ad numerum Lunæ diebum in menſe congruere dicuntur, totidemque inveniri. ¶ Item de minutis radicibus, ſeu capillamentis arborum, & herbarum. *Virg. 1. Georg.* Et amaris intuba fibris. *Cicer. in Tuſc. 3. c. 6.* Non ſolum ramos amputare miſeriarum, ſed omnes radicum fibras evellere. ¶ Interdum de toto viſcere. *Perſ. ſat. 1.* Nec enim mihi cornea fibra eſt, ideſt, non ſunt mihi ita dura præcordia, ut laudis amore non capiar. ¶ Dicitur etiam fibra de ora extrema fluminis? *Feſt. in Fiber.*

Fibrātus, o. 1. 2. quod fibras habet. *Plin. l. 25. c. 5.* Fibrata radix ceparum modo.

Fibrīnus, a, um, o. 1. 2. ex fibro, ut fibrina pellis. *Plin. l. 17. c. 28.*

Fibŭla, æ, f. *fibbia*, הח, Germ. *beſpe*, Gal. *boucle*, Hiſp. *bevilla*, πόρπη, id quo longiora veſtimenta ſolent ſubnecti, ornamentum cinguli ad veſtem ſubſigendam, a *fibra*, quia nectit veſtium fibras, hoc eſt, extremitates. *Iſid. l. 19. c. 35.* derivat a φίβλη, *fibula*. Sed Græci ipſi hanc vocem a Romanis accepere, quia Romani per ſync. pro *fibula* dicebant *fibla*. *Virgil. Æn. 4. verſ. 339.* Aurea purpuream ſubnectit fibula veſtem. ¶ Olim milites aurea fibula donabantur. *Liv. l. 9. Bel. Mac.* Quinctius alter Prætor ſuos equites catellis, ac fibulis donavit. ¶ Quandoque ponitur pro circulo. *Col. l. 6. c. 5. de bobus.* Ænea fibula pars auriculæ latiſſima circumſcribitur. ¶ Et ſpeciatim pro circulo illo æneo, quo adoleſcentulorum virilia ſolent coerceri cenſervandæ vocis gratia, quo item hiſtriones utuntur, cui generi hominum potiſſimum vocalitas neceſſaria eſt. *Mart. l. 7. ep. 81.* Menophili penem tam grandis fibula veſtit, ut ſit comodis omnibus una ſatis. V. *Celſ. l. 7. c. 25.* ¶ Fibulæ item in ædificiis dicuntur ferramenta, quibus tigni conjunguntur. *Cæſ. 4. B. G.* Binis utrinque fibulis ab extrema parte diſtinebantur. Adde *Vitruv. l. 10. c. 2.* ¶ Denique fibulæ dicuntur ligamina quædam, quibus medici vulnera conſtringunt difficile coeuntia. *Celſ. l. 5. c. 26.* ¶ *Fibla* per ſyncop. pro *fibula* legitur apud *Apic.* auctorem culinarium, *l. 8. c. 7.*

Fibulātio, onis, f. conjunctio per fibulam. *Vitruv. lib. 10. cap. 3.* Utendum tignorum fibulationibus.

Fibulatorius, & fibulatorius, a, um, adject. qui fibula ſtringitur, ut fibulatoria ſaga, apud *Trebel. Pol. in 30. Tyranno.*

Fibulātus, a, um, adject. fibulas habens. *Vopiſc. in Probo, c. 4.* Huic dari jubebis pallia Gallica duo fibulata.

Fibŭlo, & fiblo, as, a. 1. *affibbiare*, חבר, Ger. *heften*, *viacken*, Gal. *boucler*, *agrafer*, Hiſp. *abrochar*, πορπάω, conjungo, fulcio. *Col. l. 1. c. 6.* Omneſque partum, & ſoli junctura teſtaceis pulvinis fibulantur.

Ficaria, æ, f. 1. *Serpentaria*, *Serpentera*, inſ. parva Sardiniæ, oræ adjacens Orientali, apud Carbonarium prom.

Ficarĭa, æ, f. 1. locus ficis arboribus conſitus. *Pallad. l. 4. c. 10.* Aliqui inter ficarias caprifici arborem ſerunt.

Ficarius, a, um, o. 1. 2. quod ex ficu eſt, aut ad ficum attinet. *Pl. l. 11. c. 35.* Ficarios culices caprificus generat. *Cat. R. R. c. 48.* Ficariæ crates.

Ficēdŭla, f. 1. *beccafico*, Germ. *fibepff*, Gall. *bec figue*, Hiſp. *comebigos*, συκαλίς, avis eſt quæ ficuum eſu pingueſcit. Aliqui exiſtimant, autumno ficedulam, aliis temporibus melancoryphum, ſeu atricapillam vocari. *Plin. l. 10. c. 29.* Alia ratio ficedulis: nam formam ſimul, coloremque mutant. *Martial. l. 13. epigr. 5.* Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo. ¶ Ficedulam etiam eruditi tradunt vicum urbis Romæ.

Ficedulensis, ſe, adject. a ficedula, ſive avem ſignificet, ſive vicum. Hinc milites ficedulenſes *Plaut.* appellat *Captiv. 1. 2. 60.* joceſe & ambigue. h. e. gulloſos, & ficedularum hoſtes. V. *Hiſtoricos*.

Fictĭlis, le, o. 3. *di terra*, Germ. *irdin*, Gall. *de terre*, Hiſp. *de barro*, πλαστός, quod a figulo factum eſt. *Cicer. Att. lib. 6.* Quid te in vaſis fictilibus appoſiturum putem? *Id. lib. 1. nat. Deor. cap. 26.* Fingere aliquid fictilibus figuris. ¶ Fictilia, um, abſolute pro fictilibus vaſis. *Juven. ſat. 10. verſ. 25.* Nulla aconita bibuntur fictilibus.

Fictĭo, onis, f. actus fingendi, & plaſmandi, *finzione*, *formazione*, πλάσις. *Lactant. l. 2. c. 12.* Elementorum omnis ratio in noſtri corporis fictione concluſa eſt. *Id. l. 2. c. 21.* Non exigo, ut aliquis poetarum fictionibus credat. *Quintil. l. 9. c. 3.* proſopopœjam *perſonarum fictionem* appellat.

Fictĭtius, a, um, adjectiv. fictus, formatus: item fictus, ſimulatus. *Plin. l. 23. c. 1.* Fictitium non poteſt videri. *Jul. Firmic. de error. prof. relig.* Videtis, ut veſtros ementitos, & fictitios Deos turbulentus error excogitaverit.

Fictor, m. 3. πλαστής, figulus, qui fingit, ideſt, qui ex creta, atque argilla opera facit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 29.* Qua pictores, fictoreſque voluerunt. ¶ Fictores etiam dicuntur qui Deorum ſimulacra ornant. Hinc Fictores Pontificum, Fictores Veſtalium leguntur in *Vet. Inſcriptionibus*; qui etiam ex pane, vel cera ſimulatas hoſtias faciebant pro tenuioribus; præterea inter miniſteria ſacrorum liba fingebant. *Var. l. 6. de L. L.* Fictores dicuntur a fingendis libis. ¶ Fictor legum, h. e. conditor. *Plaut. Epid. 3. 4. 86.*

Fictrix, icis, f. quæ fingit. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 39.* Ejus univerſæ materiæ fictrix, & moderatrix Divina eſt Providentia.

Fictūra, æ, f. fictio. *Gel. l. 10. c. 5.* Eademque eſſe fictura, quæ eſt amarus.

Fictus, o. 1. 2. *formato*, *finto*, יצר, Ger. *gemacht*, Gal. *formé*, Hiſp. *hecho*, *compueſto*, πλαστός, formatus, partic. a fingor. *Cic. 1. de Orat.* Ut non nati, ſed ab aliquo Deo ficti eſſe videantur. ¶ Item excogitatus, falſus: *Cic. pro Mur.* Ex rebus fictis, commentitiiſque conſtat.

Ficulnensis via olim dicta eſt, quæ poſtea Nomentana. *Liv. l. 10. c. 3.*

Ficulnĕus, o. 1. 2. σύκινος, quod eſt ex ficu arbore. *Plin. l. 25. c. 28.* Sunt & ficulnei caules. *Col. l. 5. c. 11.* Ad crus arboris ficulneæ reliqua.

Ficulnus, o. 1. 2. idem ac ficulneus. *Hor. 1. ſerm. ſat. 8.* Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.

Ficŭlus, m. 2. dim. a ficus, pro fructu. *Plaut. Stich. 5. 4. 8.* Mucibus, fabulis, ficulis. Adde *Curt. l. 4. c. 1.*

Ficus, ci, f. 2. vel ficus, us, f. 4. *fico*, Ger. *feigenbaum*, Gal. *figuier*, Hiſp. *higuera*, συκῆ, arbor, quæ ſicos fructus profert. Eſt ſemper g. f. & tum 2. tum 4. decl. *Plin. l. 16. c. 32.* Quod coarguunt fici, quarum radices longiſſimæ ſunt. *Cic. in Brut.* Uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu. ¶ Ficus item, *fico*, σῦκον, fructus eſt fici arboris. Inflectitur & per 2. & per 4. declinationem, & in 2. declin. eſt tam. gen. maſc. quam fœm. in 4. eſt ſolum gen. fœminini. *Macrob. l. 3. c. 20.* Groſſi appellantur fici, qui non matureſcunt. *Var. l. 1. de re ruſt. c. 41.* Fici ſemen naturale ictus in ea fico, quam edimus. *Martial. l. 1. ep. 66.* Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci. ¶ Ficus item, *fico*, *porafico*, σῦκον, *cancro*, genus ulceris, quod naſcitur in capite tum in capillo, tum in barba, item in locis obſcœnis, quæ pilis integuntur, quia deſuper fundit ſeſe ad ſici fructus ſimilitudinem. Eſt g. m. & 2. decl. *Celſ. lib. 6. cap. 3. Martial. lib. 1. epiſt. 66.* Dicemus ficos Cœciliane tuos. ¶ Ficus item, f. 2. vel 4. frutex eſt marinus, ſine foliis, rubro cortice, a ſimilitudine fructus. *Plin. lib. 13. cap. 25.*

Fidamen, inis, n. fiducia. *Tertul. carm. ad Senat.* v. 83. Corrige delictum fidamine.

Fide, adverb. *fedelmente*, fideliter, πιστῶς. *Cic. Cal. 2. Fam. ep. 16.* Quæ mihi a te ad timorem fidiſſime, atque amantiſſime proponuntur.

Fideicommissārius, m. 2. cui fideicommiſſum cedit. *Ulp. l. Fideicomm. Dig. de Legat. 3.* Ut fideicommiſſarium privaret fideicommiſſo. ¶ Eſt etiam adject. ut fidei commiſſaria hæreditas, quæ ſc. ex fidei commiſſo eſt, *leg. 77. §. 24. ff. de Legat. 3.*

Fideicommissum, n. 2. ſpecies diſpoſitionis ultimæ voluntatis, cum teſtator alicujus fidei aliquid committit, quod alteri traditurus ſit. Dictum eſt fideicommiſſum, quia ex fide ejus, cui committebatur, pendebat. Sed poſtea fideicommiſſa, ut omnis fraudis humanæ occaſio amputaretur, ab Auguſto ad neceſſitatem juris ſunt retracta, juſtiſque legatis exæquata. V. JCtos.

Fideicommissus, a, um, o. 1. 2. quod fideicommiſſo relictum eſt. *Ulp. in l. Titius, ff. de act. empt.* Fideicommiſſam libertatem petiſſent.

Fideicommitto, is, a. 3. alterius fidei committere. *Dig. l. 32. leg. 36. initio.*

Fidejubĕo, es, fidi, juſſum, *promettere per altri*, ערב, Germ. *verbeyſſen*, Gal. *pleger*, Hiſp. *fiar*, ἐγγυάομαι, pro alio promitto. *Ulp. l. ſi dubites, §. filius fam. ff. de fidei juſſ.* Filius familias pro patre poterit fidejubere. ¶ Dicitur etiam divinum, Fide mea eſſe jubeo. *Paul. l. ubi autem, de verb. oblig.* Si filius familias ita ſtipulatus fuerit, Quantam pecuniam Titio credidero, fide tua eſſe jubes?

Fidejussĭo, f. 3. ἐγγύησις, ſponſio pro alio facta. *Jabol. l. ſed aſſi, ff. de fidejuſſ.* Cum ſervus fidejuſſionis nomine obligari non poſſit.

Fidejussor, m. 3. *mallevadore*, *chi promette per altri*, עורב, Ger. *verbeyſſer*, Gal. *plege*, Hiſp. *fiador*, ἐγγυητής, ſponſor, qui pro alio aliquid promittit. *Donat.* Fidejuſſor eſt auctor credendi, alium aliquid daturum, facturumve ſua fide, ſuoque periculo promittens. *Ulpian. in tract. de fidejuſſ.* Si quis Stichum ſtipulatus fuerit, & fidejuſſorem ita acceperit.

Fidejussōrius, a, um, adject. ad fidejuſſorem, ſeu fidejuſſionem pertinens, ut fidejuſſoria cauſa, *leg. 38. §. ult. ff. de ſolut.*

Fidēle, adverb. idem ac fideliter. *Plaut. Capt. 2. 3. 79.* Fac, fidele ſis fidelis. Verum alii rectius leg. *Fac fidelis ſis fidelis*. *Prudent.* tamen in *Rom. verſ. 426.* Nunquam aliter precabor, quam fidele ut militent. Quæ poteſt eſſe Enallage, ut *dulce videre*.

Fidella, f. 1. πανάριον, genus vaſis Samii ad plurimos uſus accommodati, quia fideliter ſervat recondita. *Colum. lib. 12. cap. 38.* In fictili fidelia ſacro loco reponuntur. *Id. lib. 12. cap. 43.* Sal in fundis fideliarum ſubſternitur. ¶ *De eadem fidelia duos dealbare parietes*, eſt eadem opera duos velle demereri, fructum ab iis, qui parietibus albarium inducturi colores habent in fictilibus præparatos. *Curius Cicer. lib. 7. Fam. epiſt. 29.* Nec ſolere duos parietes de eadem dealbare fidelia.

Fidēlis, le, o. 3. *fedele*, נאמן, Ger. *treuv*, Gal. *fidele*, Hiſp. *fiel*, πιστός, qui ſervat fidem, vel cui tuto fidem adhibere poſſumus. *Cic. Sulp. 4. Fam.* Aut ſi quem tuorum fidelium voles, ad me mittas. *Id. l. 1. Q. Fr. ep. 3.* Conjux fideliſſima. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Plin. in l. 16. c. 36. de arundinum comit.* Glutino tenacior rimiſque explendis fidelior pice.

Fidēlĭtas, f. 3. *fedeltà*, אמת, Germ. *treuv*, Gall. *fidelité*, Hiſp. *fidelidad*, πιστότης, obſervatio fidei. *Cicer. ad Q. Fr. lib. 1.* Quibus in rebus etiamſi fidelitas ſumma eſt.

Fidēlĭter, adverb. *fedelmente*, Germ. *treuvlich*, Gall. *fidelement*, Hiſp. *lealmente*, πιστῶς. *Liv. lib. 33. cap. 35.* Conſtanter, & fideliter permanere in amicitia Populi Romani. *Cicer. Fam. 11. epiſt. 12.* Quo fidelius ad te litteræ perferantur. *Gel. lib. 17. cap. 12.* Fidelius, conſtantiuſque valere. *Plin. Paneg. c. 36.* Fideliſſime narrare.

Fidēnæ, Fidena, Fidene, *Caſtel Jubileo*, Col. & urb. Latii, nunc vicus Sabinæ prov. ad Tiberim fl. Condita fuit ab Aſcanio Ænez filio una cum Alba Longa, & Antio. Funditus everſa eſt a M. Æmilio, quod a Romanis rebellaſſet. ¶ Primam hujus vocis producunt *Horat. l. 1. ep. 11. v. 8.* & *Juven. Sat. 6. v. 56.* & *Sat. 10. v. 100. Virg.* vero corripit *6. Æn. v. 773.*

Fidēnas, atis, ſubſtant. Fidenarum incola, aut civis. *Plin. l. 3. c. 12.* Item adject. ut bellum Fidenas. *Liv. l. 1. c. 15.*

Fidens, entis, adject. qui fidit, *audace*, *animoſo*. *Cic. Tuſc. 3. c. 7.* Qui fortis eſt, idem eſt fidens (quoniam confidens mala loquendi conſuetudine in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis eſt) qui autem eſt fidens, is profecto non extimeſcit. *Apul. l. 5. Met.* Pſyche paulo fidentior intra limen ſe ſe fecit. *Ammian. l. 27. c. 24.* Fidentiſſimo impetu. ¶ Conſtruitur cum ablat. *Cic. 1. Offic. cap. 23.* Animus prudentia, conſilioque fidens. ¶ Et cum genit. *Virg. 2. Æn.* Fidens animi. ¶ Et cum dat. *Cic. Att. lib. 6.* Puer bene ſibi fidens.

Fidenter, adv. *arditamente*, לבטח, Ger. *vertrevvlich*, Gal. *aſſurement*, Hiſp. *ſeguramente*, τεθαῤῥηκότως, intrepide, cum fiducia. *Cic. 2. de Div. c. 31.* Timide fortaſſe ſignifer evellebat, quod fidenter infixerat. *Idem Att. 6. ep. 1.* Paulo vellem fidentius. *Ammian. l. 27. c. 2.* Auſi omnes accedere fidentiſſime.

Fidentia, æ, f. 1. *fidanza*, בטחה, Ger. *trauvung*, Gal. *confiance*, Hiſp. *confianza*, θάρσος, firma animi conſilio, & fortitudinis pars, ut *Cic. 2. de Inuent. c. 54.* definit, per quam magnis, & honeſtis in rebus multum ipſe animus in ſe fidenter cum certa ſpe collocavit. *Id. 4. Tuſc. c. 37.* Et, ſi fidentia, id eſt, firma animi conſilio ſcientia quædam eſt, & opinio gravis, non temere aſſentiens, metus quoque eſt diffidentia expectati, & impendentis mali.

Fidentia, f. 1. Julia, Julia Fidentia, *Borgo di S. Donnino*, urbs Galliæ Togatæ, in Lombardia Ciſpadana, in Duc. Parmenſi, inter Placentiam, & Parmam ad Or.

Fidentiŏla, f. 1. *Fiorenzuola*, opp. Galliæ Togatæ, inter Fidentiam, & Placentiam.

Fides, fidei, f. 5. *fede*, אמונה, Germ. *glaub*, Gall. *foy*, Hiſp. *fe*, πίστις, eſt dictorum, conventorumque conſtantia, & veritas, ut *Cic.* definit 1. *Off. c. 7.* dicta, ut idem ibidem interpretatur, a *fio*, quia fiat, quod dictum eſt. *Cic. de Sen.* Ille vir haud magna cum re, ſed fidei plenus. ¶ Speciatim pro opinione, atque exiſtimatione fidelitatis, æquitatis, conſtantiæque in re contracta ſervanda, *fede*, *credito*. *Cic. pro Leg. Manil. c. 7.* Scimus, Romæ ſolutione impedita fidem concidiſſe. *Cæſ. 3. B. C. c. 1.* Cum fides tota Italia eſſet anguſtior, neque creditæ pecuniæ ſolverentur. ¶ Uſurpatur etiam pro promiſſione. *Cic. Lent. 1. Fam.* Pompeji fides, quam de me Cæſari dederat. ¶ Item pro auctoritate. *Cic. pro Archia.* Omnem tabularum fidem refugiaſſet. ¶ Item pro ope, auxilio. *Cic. pro Rab.* Sed jam quoniam fides, quam potui, tibi præſtiti. *Id. pro Quinct.* Deum, atque hominum fidem implorabis. ¶ Item pro patrocinio. *Cic. 7. Famil.* Cum te, & adoleſcentiam tuam in amicitiam, & fidem meam contuliſſes. Sic *Salluſt. Jug.* Tradere in fidem. *Cic. l. 1. Offic. c. 11.* Recipere in fidem devictas bello nationes. ¶ Item pro fiducia, *fidanza*. *Ter. Andr.* Triſtis ſeveritas ineſt in vultu, atque in verbis fides. ¶ *Bona fide*, eſt recta mente, ſyncero, ſerio. *Plaut. Aul.* Die bona fide, tu id aurum non ſurripuiſti? ¶ *Bonæ fidei homo* vocatur, cui res tuto creditur, *dabbene*, *fedele*, *leale*. *Suet. in Aug.* Populo promiſſum congiarium poſcenti bonæ ſe fidei eſſe reſpondit. ¶ *Fidem dare*, *fidem interponere*, *fidem obligare*, eſt promittere. *Cic. 2. Fin.* Propter fidem, quam dederat hoſti. *Id. in Bruto.* Luſitanis a Sergio Galba Prætore contra interpoſitam fidem interfectis. *Id. 5. Phil.* Audebo etiam obligare fidem meam P. C. vobis Populoque Romano. ¶ *Habere fidem alicui*, *Adnugere fidem*, *Tribuere fidem*, eſt credere. *Cic. 5. Fam.* Si fides, majorem tibi habui, quam pene ipſi mihi. Et paſſive. *Idem 6. Fam.* Debet habere fidem noſtra prædictio. ideſt, digna eſt, cui

cui credatur. *Id.* 2. *Acad.* Visis non omnibus adjungebat fidem. *Id. pro Scilla.* Nec testimonio fidem tribui convenerit. ¶ *Fidem colere, fidem servare, fidem præstare, fidem tenere, in fide stare*, est fidare promissis, facere, quod promissum est. *Cic. in Latin.* Tum quæro, servarisne in eo fidem. *Id.* 1. *Fam.* Si Rex amicis suis, qui pecunias ei credidissent, fidem suam præstitisset. *Idem* 12. *Phil.* Non tenuit omnino colloquium illud fidem. *Id. pro Flac.* Testimoniorum fidem, & religionem nunquam ista natio coluit. *Id. pro Rab.* Idemque violavit, si in fide non stetit. ¶ *Fidem liberare, fidem solvere*, est promisso satisfacere. *Cic. pro Flac. c.* 20. Hermippus Fufius satisfecit, & fidem suam liberat. *Idem* 10. *Fam.* Videam, ne fallar fuam fidem solutam esse. ¶ *Fidem mutare, fidem fallere, fidem violare, fidem frangere, fidem infirmare*, est pactum rescindere, violare promissum. *Sallust. in Jug.* Profecto cuncti, aut magna pars Cirthensium fidem mutavissent. *Cic.* 2. *Off.* Ad supplicium ire maluit, quam fidem hosti datam fallere. *Id.* 3. *Off.* Qui jusjurandum violat, is fidem violat. *Id. pro Rosc. Com.* Perfidiosum, & nefarium est fidem frangere. *Id. Att.* 1. 15. An fidem infirmet Silio. *Fidem facere*, est probare. *Cic. Att. l.* 7. An mihi nutus tuus non faceret fidem? ¶ *Fidem imminuere, derogare, abrogare*, est incredibile facere. *Cic. de Orat.* Suspicio artificii imminuit & Oratoris authoritatem, & orationis fidem. *Id. pro Font.* Suspicio inimicitiarum derogat fidem in testimonio dicendo. *Id. in Acad.* His visis, inter quæ nihil interest, æqualiter omnibus abrogatur fides. ¶ *Accipere fidem*, est promissionem accipere. *Virg.* 8. *Æn.* Accipe, daque fidem. ¶ *Dare, interponere fidem publicam*, est publico nomine securitatem, vel immunitatem promittere, *dare il salvocondotto. Cic.* 3. *Catil.* 6. 3. Fidem ei publicam jussu Senatus dedi. *Sal. in Jug.* Eumque interposita fide publica Romam duceret. Sic *id. ib. c.* 32. Comes ejus, qui Romam fide publica venerat. h. e. *con salvocondotto.* ¶ *Græca fide mercari*, est præsenti pecunia mercari. *Plaut. Asin.* 1. 1. 47. Diem, aquam, solem, hæc argento non emo, cætera quæque volumus uti, Græca mercamur fide. ¶ Veteres Fidem pro Dea coluerunt. *Plaut. Aul.* 4. 2. 14. Si repereto, o Fides, mihi congialem faciam tibi fideliam. Adde *Juven.* & *Horat. l.* 1. *od.* 35. ¶ Fides, & Fidelitas in eo differunt, quod fides animo, fidelitas re spectatur. *Plaut. Trinum.* 5. 2. 2. Cui fides, fidelitasque amicum erga æquiparet suum.

Fides, ēi, f. 3. *cetra, lira*, בנור, Ger. *becken*, Gall. *luz, lire*, Hisp. *cistara, lira*, κιθάρα, πλῆκτρον, lyra, sive cithara, aliudve instrumentum muticum in chordis habens harmoniam, a *σφίδιον, chorda*. Item ipsæ chordæ. *Festo* dicta videtur a fide humana, quod tantum inter se chordæ ejus concordent, quantum fides inter homines. *Ovid. in Epist. Oenones* 5. v. 139. Me fide conspicuus Trojæ munitor amavit. *Id.* 11. *Metam.* v. 167. Instructamque fidem gemmis. Sed Oratores in num. plur. usurpant. *Cic. de Orat.* Omnes voces, ut nervi in fidibus, ita sonant. Hinc discere fidibus, scire fidibus, *imparare, o saper sonare. Cic. de Senect. c.* 8. *Ter. Eun.* 1. 2. 53. Fidibus canere. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. ¶ Est etiam Fides, vel Fidis, is, signum cœleste. V. Lyra. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Cal. Febr. Fidis incipit occidere. *Cic. in Arat.* Cedit clara Fides Cyllenia.

Fidicen, icinis, masc. 3. κιθαριστής, qui cithara, lyrave canit, a *fides*, & *cano. Cic. l.* 6. *ep.* 32. Socratem fidibus docuit nobilissimus fidicen.

Fidicina, f. 1. quæ fidibus canit. *Ter. Eun.* 3. 2. 4. De fidicina hac.

Fidicinius, a, um, o. 1. 2. κιθαριστικός, quod ad fidicinem pertinet. *Plaut. Rud. Prol. v.* 43. Eam vidi ire e ludo fidicinio domum.

Fidicino, as, n. 1. fidibus cano, *ψάλλω, Martian. Capel. l.* 9. *p.* 314. & *Gloss. gr. lat.*

Fidicula, æ, f. 1. *cetera, cetretta, ψαλτήριον*, parva cithara, dim. a *fide*, seu *fidibus. Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 8. Quid, si platani fidiculas ferrent numerose sonantes? ¶ Item signum cœleste. V. Lyra. *Colum. l.* 11. *c.* 2. *Plin. lib.* 18. *cap.* 26. ¶ Fidicula, arum, f. 1. num. plur. instrumentum torquendi, ex duobus, ut putatur, obliquatis lignis compactum, a *fide*, quia iis rei in equuleo torquebantur, ut fides, & veritas inveniretur. *Senec. l.* 3. *de Ira*, *c.* 3. Equulei, & fidiculæ, & ergastula, & cruces. *Suet. Calig. cap.* 33. Exquisiturum se vel fidiculis de Cæsonia.

Fidius, V. Medius Fidius.

Fido, is, fisus sum, n. pass. *confidere*, *fidarsi*, בטח, Ger. *trauwen*, Gall. *se fier*, Hisp. *fiarse*, θαῤῥῶ, fidem habeo, credo, spem pono, a πείθω, credo, assentior. Construitur cum dat. vel ablat. *Virg.* 7. *Æn.* v. 290. Jam fidere terræ. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 41. *Aratum vertens?* Eundem cœli verticem lustrat parva Cynosura; Hac fidunt duce nocturna Phœnices in alto. ¶ *Fidebo*, pro *fidam*, *Næv.* apud *Non. c.* 10. *n.* 36. Tibi cum fidebo, fidelis ero.

Fiducia, æ, f. 1. *fiducia, fede*, בטחה, *fidanza*, Ger. *vertrauwung*, Gall. *fiance, assurance*, Hisp. *confianca*, θάῤῥος, idem pene quod fidentia. h. e. certa quædam opinio, & spes de se, vel de alio concepta, sumiturque tam in meliorem partem, quam in deteriorem. *Bithyn. Cic. 6. Fam.* Nostra ipsorum amicitia, cujus fiducia peto a te, &c. ¶ Accipitur etiam pro contractu, quo res aliqua alicui traditur, ea lege, ut aliquando restituat, & metonymice pro ipsa re, quæ tradita est, *pegno, ipoteca. Cic. pro Flac. c.* 21. Pecuniam adolescentulo grandi fœnore, fiducia tamen accepta occupasti: hanc fiduciam tibi commissam tenes hodie, atque possides. ¶ Hinc *fiducia* in plur. sunt pignora, & hypothecæ. *Cic.* 3. *Offic.* Fidei bonæ nomen existimabant manare latissime, idque versari in tutelis, societatibus, fiduciis, mandatis, rebus emptis, venditis, conductis, locatis. ¶ Fiduciæ judicium apud JCtos est, quod *Tribonianus* dixit pigneratitium judicium. V. *Salmas. de Modo usur. c.* 14.

Fiduciarius, a, um, o. 1. 2. quod ad fiduciæ contractum spectat. *Res fiduciaria* est, quæ alteri ea lege traditur, ut postea tradenti reddatur. *Liv. l.* 32. *c.* 38. Eam Nabidi veluti fiduciariam dare. Hinc *Cæsar.* 2. *B. Civ.* operam Legati vocat fiduciariam; quia Legatus potestatem suam ab Imperatore accipit, quam redeunti ad exercitum Imperatori debet cedere. Adde *Curt. lib.* 5. *cap.* 9. ¶ *Fiduciarius heres* est, qui nunc fideicommissarius dicitur, quod hæreditatem velut fiduciam videtur accepisse, quam mox alteri traditurus sit. *Jabol. l. Sejus, ad Trebel.*

Fiduciatus, a, um, adject. *ipotecato, impegnato. Tertul. de Idolol. c.* 23. Pignora fiduciata. *Gloss. vet.* Fiduciatus, ὑποθήκατος.

Fiduclo, as, a. 1. fiduciæ contractu aliquid dare, *impegnare, ipotecare*. Verbum est JCtorum Veterum. Legitur etiam in quadam *vet. Inscript. in vinea Card. Carpensis.* M. Ulpius ..... fecit ea conditione, ne fiducient, ne vendant &c. V. *Gruter. Inscript. p.* 638. *n.* 4. Adde etiam *Tertul. de Idololatr. c.* 33.

Fidus, a, um, o. 1. 2. *fedele*, נאמן, Germ. *trouw*, Gall. *fidele*, Hisp. *fiel*, πιστός, cui fidendum est. *Cic. de Amic.* Se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, & quos infidos. *Id. Fam.* 14. *epist.* 4. Fidissima conjux. *Justin. l.* 16. *c.* 5. Ut eos sibi fidiores redderet. *Virg.* 6. *Æn. v.* 524. Fidus ensis. ¶ *Fidus*, & *fidelis* ita distinguuntur, ut *fidus* amicum dicamus, *fidelem* servum; vel *fidum* in majoribus, *fidelem* in minoribus negotiis. *Plaut. Trin.* 4. 4. 3. Amico mea commendavi bona, probo, & fideli, & fido, &c. Attamen frequentissime hæc duo promiscue accipiuntur.

Fiduștus, a, um, o. 1. 2. quod fidei est, apud vet. *Fest.*

Figlinus, V. Figulinus.

Figmen, inis, n. 3. figmentum, simulacrum. *Prudent. Apotheos. v.* 798. Factor utroque hominem meditans de figmine junctim Ædificare sui similem. Adde *v.* 1035.

Figmentum, i, n. πλάσμα, proprie res ficta, & formata, simulacrum; translate vero commentum. *Gel. l.* 5. *c.* 12. Ejusque animalis figmentum juxta simulacrum fiat. *Lactant. l.* 7. *c.* 22. Figmenta poetarum. *Apul. l.* 4. *Met.* Figmenta somniorum. Exempla autem, quæ afferunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 20. *c.* 24. & ex *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 45. nihil huc pertinent. Nam apud *Plin.* pro *figmentis* legendum est *fimetis*; apud *Cic.* vero *pigmentis*.

Figo, is, xi, xum, a. 3. *ficcare*, תקע, Ger. *flecken*, Gall. *ficher*, Hisp. *hincar*, πήγνυμι, est immittere. *Plaut. Mil.* 4. 4. 4. Ut figam palum in parietem. ¶ Item plantare. *Virg.* 4. *Georg. v.* 115. Ipse feraces figat humo plantas. ¶ Figere arma dicebantur milites, & gladiatores jam emeriti, cum arma sua ad templi parietem, aut columnam suspendebant. *Horat. l.* 1. *Epist.* Vesanius armis Herculis ad postem fixis latet abditus agro. ¶ Item ferire. *Juven. Sat.* 1. Mævia Tuscum figat aprum. ¶ Hinc figere aliquem maledictis. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* ¶ Translate ponitur pro firmare. *Cic. Att. l.* 8. Et simul scito, labare meum consilium illud, quod jam satis fixum videbatur. ¶ *Figere beneficium clavo trabali*, proverbialis locutio est, pro operam dare, ut perpetua beneficii extet memoria. *Cic.* 7. *Verr.* Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret. ¶ *Figere legem*, est constituere, ferre, *far una legge. Cic. Att. l.* 14 *ep.* 12. Antonius fixit legem, a dictatore comitiis latam. *Virg.* 6. *Æn. v.* 622. Leges fixit pretio, atque refixit. ¶ Usurpatur hoc verbum etiam pro collocare, ponere. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 6. Ego omnia mea studia in Milonis consulatu fixi. *Horat. lib.* 3. *od.* 15. *v.* 2. Figere modum alicui rei. h. e. imponere. ¶ Figere oculos in terram. *Senec. ep.* 11. ¶ Figere oscula. *Virg.* 2. *Æn. Albinovan. ad Liv.* &c. ¶ *Virg.* 10. *Æn.* hæc mea figite dicta. h. e. animo percipite. Sic *Juven. Sat.* 9. tacitus nostras intra te fige querelas.

Figulāris, re, o. 3. κεραμικός, quod ad figulum pertinet. *Plaut. Epid.* 3. 2. 35. Versatior est, quam rota figularis. *Col. l.* 8. *c.* 2. Figularis creta.

Figulatio, onis, f. compositio. *Tertul. de resur. car. c.* 5. Tota hominis figulatio.

Figulaturio, is, n. 4. Figulum (quod est nomen proprium civis Romani) imitor, aut colo. Verbum fictum ab Asinio, quemadmodum & *Pimēriaturio*, apud *Quintil. l.* 8. *cap.* 3.

Figulatus, a, um, adject. efformatus, fictus. *Tertul. de car. Chr. c.* 9. Corpus hoc nostrum de limo figulatum.

Figulina, & figlina, per syncop. ars, & officina figulorum. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 2. Figulinæ exercendæ. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Figlinas Choræbus primus invenit.

Figulinus, & figlinus, a, um, adject. ad figulum pertinens. *Var. R. R. l.* 2. *c.* 9. Creta figlina. *Plin. lib.* 31. *cap.* 3. Opus figlinum. *Arnob. lib.* 6. Fornacibus incocta figulinis.

Figulnensis porta. V. Nomentana.

Figūlus, li, m. 2. κεραμεύς, fictor, qui ex argilla, seu creta opera facit, a fingo. *Plin. lib.* 35. *cap.* 12. Dibutades Sicyonius figulus primus invenit ex argilla fingere similitudines.

Figūra, f. 1. *figura, aspetto*, תמונה, Ger. *ein figur*, Gall. *figure*, Hisp. *figura*, σχῆμα, forma, species, aspectus, qualitas. *Cic.* 5. *Fin.* Figura est forma, & statura corporis nostri ad naturam apta. ¶ Apud Grammaticos, & Rhetoricos Figura est modus loquendi diversus a sermone vulgi, per quem res artificiose, & ornate exprimuntur, a fingo. A *Cic.* & ab *Auth. ad Her.* appellatur Exornatio. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Figura est conformatio quædam orationis, remota a communi, & primum se offerente ratione. ¶ Figuræ duplicis generis sunt, aliæ verborum, aliæ rerum, sive sententiarum. *Auth. ad Her. l.* 4. ¶ Enumerationes Figurarum utriusque generis duæ præclarissimæ extant apud *Cic.* 3. *de Or.* & *in Orat.* ¶ Figuræ aliquando accipiuntur pro scommatibus, & cavillationibus. *Suet. Vesp. c.* 13. Amicorum libertatem, causidicorum figuras, ac philosophorum contumaciam lenissime tulit. Adde *eund. in Domit. c.* 10.

Figuraliter, adverb. ἐσχηματισμένως, figurate. *Tertul. de testim. anim. cap.* 2. *Sidon. lib.* 8. *epist.* 14.

Figuranter, figurate. *Diomed. Grammat. l.* 1.

Figurāte, adverb. per figuras. *Ascon. Padian. proœm. act. Ver.* Figurate dixit. *Sidon. l.* 5. *epist.* 8. Figuratius quem pungere.

Figuratio, f. 3. σχηματισμός, delineatio, compositio. *Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Ut in unoquoque poscit figuratio. ¶ Item imaginatio. *Quintil. Declam.* 6. Si quisquam figuratione quadam in hac malorum conditione judicem ponat. ¶ Item figura dicendi. *Lactant. lib.* 1. *cap.* 11. Officium poetæ est in eo, ut quæ gesta sunt vere, in aliquas species obliquis figurationibus cum decore aliquo conversa traducat.

Figurāto, adv. figurate. *Tertul. adv. Jud. c.* 9. & *l.* 3. *adv. Marc. c.* 14.

Figurātor, oris, m. qui figurat, & fingit. *Arnob. l.* 6. Vobis ducibus, & figuratoribus, luna fœmina est.

Figurātus, a, um, adject. *figurato, effigiato. Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Quorum ipsa terga declarant, non esse ad onus accipiendum figurata. ¶ Item figuris oratoriis ornatus, ut figurata oratio. *Quintil. l.* 9. *c.* 1.

Figūro, as, a. 1. *figurare, formare*, צור, Germ. *gestalten*, Gall. *figurer*, Hisp. *figurar*, σχηματίζω, formo, & figuram induco. *Cicer. de Un.* Hunc ea forma figuravit, qua una omnes reliquæ formæ concluduntur. *Horat. lib.* 2. *epist.* 1. *vers.* 126. Os tenerum pueri, balbumque poeta figurat. ¶ Item rhetoricis ornamentis exornare. *Quintil. lib.* 9. *cap.* 1. Tam translatis verbis, quam propriis figuratur oratio. ¶ Figurare aliquid animo, *immaginarsi. Cicer. lib.* 7. *cap.* 1. Utinam prudentius esset sollicita pro filio, & non imanes quoque species anxio animo figuraret.

Filātim, adverb. filorum in modum. *Lucret. l.* 2. *v.* 830. Filatim dum distrahitur, deperditur omnis.

Filia, æ, f. 1. *figlia*, בת, Ger. *ein dochter*, Gall. *fille*, Hisp. *hija*, θυγάτηρ, proles fœmina. *Cic. pro Cluen. c.* 64. Despondit ei filiam suam. *Colum. l.* 4. *c.* 3. Collocare nuptui filiam. ¶ *Paulin. ad Cyther. vers.* 305. Sed propter inde posita Gallorum solo Massilia Graium filia. h. e. Græcorum colonia. ¶ In Dat. plur. *filiabus* scribebant in testamentis ad discrimen sexus, ut ait *Plin.* apud *Charis. lib.* 2. Cæterum ubi discrimen aliunde constet, *filiis* potius dixerim, quam *filiabus. Liv. lib.* 18. *cap.* 56. Huic Graccho minorem ex duabus filiis nuptam fuisse, convenit. ¶ Nihilominus reperitur etiam *filiabus*, ubi discriminis nulla causa est. *Id. lib.* 34. *cap.* 26. In sacrarium conjugit cum duabus filiabus virginibus.

Filiafamilias, filiæfamilias, f. *figliuola di famiglia. Ulpian. leg.* 2. *ad Edictum.* Sed *f.* filiafamilias poterit dare procuratorem ad injuriarum actionem. Adde *Senec. de consol. ad Helv. c.* 14.

Filicātus, a, um, adject. a filice, ut filicata vasa, quæ ad filicis herbæ speciem cælata sunt. *Cic. Att. l.* 6. *epist.* 2. Sed heus tu, quid cogitas? in filicatis lanceis, & splendidissimis canistris oluscula nos soles pascere. *Id. in Pared. c.* 3. Minus ne gratas Diis immortalibus cupedines, ac fictiles umulas, quam filicatas aliorum pateras arbitramur?

Filicōnes, al. felicones, m. 3. mali, & nullius usus, a filice herba, al. felice. *Fest.*

Filictum, n. 2. locus filice herba consitus. *Colum. lib.* 2. *cap.* 2. An filictis, alisve frutetis impeditus.

Filicula, æ, herba quædam, quam polypodium vocant. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Filiŏla, æ, f. 1. *figliuoletta*, θυγάτριον, parva filia. *Cic.* 1. *de Div. c.* 46. Filiolam suam Tertiam animadvertit esse tristiculam.

Filiŏlus, li, m. 2. *figliuolino*, παιδίον, dimin. a filio. *Cicer. Att. lib.* 1. *epist.* 2. Filiolo me auctum scito.

Filius, lii, m. 2. *figlio, figliuolo*, יב, Ger. *sohn*, Gall. *fils*, Hisp. *hijo*, υἱός, proles masculina. *Cic.* 2. *Fin. c.* 18. Reliquit effigiem & humanitatis, & probitatis suæ filium. ¶ Filii familias, vel familiarum sunt, in quos patres familias patriam potestatem retinent. *Cic. pro Cal.* Illum filium familias patre parco, & tenaci habere tuis copiis devinctum non potes. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 26. Nunquam ne nisi ad se filios familiarum venturos? Dicuntur autem *filii familiarum* in plur. qui diversarum familiarum sunt; at filii familias, qui sunt ejusdem familiæ. ¶ *Terra filius* interdum dicitur de ignobili, qui obscuro, ignotoque genere natus sit, quod terra sit omnium communis parens. *Cic. Att. lib.* 1. Et huic terræ filio nescio cui committere epistolam tantis de rebus non audebam. ¶ Interdum dicitur de homine nobilissimo, vel quia ex ipsa terra, idest urbe natus est, non aliunde ex Barbaris advenit, vel quia ea est antiquitate, ut ejus primi parentes, præter terram, assignari non possint. *Plato* enim *in Menexeno* Athenienses a nobilitate laudans, dicit, eos ex terra sua sponte progenitos fuisse, cum aliæ terræ bestias, terra Attica homines

nea gigneret. *Cic. 7. Fam.* Cn. Octavius tuus familiaris summo genere natus, terræ filius. ¶ *Fortunæ filius* dicitur, cui omnia prospero fortunæ eventu succedunt. *Hor. 2. Serm. Sat. 6. v. 49.* Luserat in campo fortunæ filius omnes. ¶ Filius dicitur etiam de brutis. *Colum. l. 6. c. 37.* Ejusmodi admissarius nepotibus, quam filiis utilior. ¶ In vocat. facit *fili*. Quod autem *Priscian.* citat ex *Livio*: *Jupiter Saturni filie*, antiquum est.

Filiusfamilias, filiifamilias, m. *figliuolo di famiglia*. *Cic. pro Cæl. c.* 15. Illum filiumfamilias habere devinctum. *Sallust. in Catil. c.* 43. in plurali num. dixit *filiifamiliarum*, quia de plurium familiarum filiis loquitur: ceterum si de filiis unius familiæ sermo fit, *filiifamilias* recte dicitur.

Filix, cis, f. 3. *felce*, πτερὶς, herba est sine caule, sine flore, & sine semine. *Virg. 3. Georg.* Et filicem curvis invisam pascit aratris. *Hor. l. 1. Sat. 3. v. 37.* Neglectis urenda filix innascitur agris.

Filo, as, a. 1. *filare*, filum duco. *Fortunat. l. 3. de Mart. v.* 112.

Filum, li, n. 2. *filo*, חוּט, Ger. *faden*, Gall. *fil*, *filet*, Hisp. *hilo*, νῆμα, quod ex lino, lanave trahendo ducitur. *Ovid. 4. Met.* E quibus una levi deducens pollice filum. *Id. 10. Met.* Fila sonantia, *le corde*. ¶ Aliquando ponitur pro lineamentis faciei, & venustate formæ, *lineamenti*. *Gel. l. 14. cap. 4.* Forma, ac filo virginali dixit imaginem justitiæ fieri solitam. ¶ Transfertur ad stylum, & phrasim orationis, a textoribus telarum. *Cic. de Amic.* Sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuæ. *Horat. lib. 2. epist. 1. v.* 225. Tenui deducta poemata filo. *Cic. l. 9. Fam. epist.* 12. Amico munusculum mittere volui levidense, crassio filo.

Filus, i, m. idem quod filum. *Arnob. l. 1. pag.* 36.

Fimbria, æ, f. 1. *fimbria*, שׁוּל, Ger. *balege*, Gall. *frange*, Hisp. *bordadura*, κράσπεδον, vestium extremitas, quæ incisuras habebat ferræ dentibus non absimiles. *Plin. l. 7. c.* 31. Jam signa lethalia in furoris morbo risum, sapientiæ vero gravitudine fimbriarum curam, & stragulæ vestis plicaturas. ¶ Dicitur etiam de quacunque alia extremitate. *Cic. in Pis. c.* 11. Erant illi compti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ.

Fimbriatúrio, is, *n.* 4. verbum efficium a Fimbria (quod est nomen Romanum) & significat Fimbriam impense sequi, aut colere, aut imitari. *Quintil. l.* 8. *c.* 3.

Fimbriátus, a. 1. 2. Θυσανίσκος, incisus per cæsuras. *Suet. in Cæs. cap.* 45. Usum ferunt lato clavo ad manus fimbriato. *Plin. lib.* 27. *cap.* 12. Fimbriata radix multis capillamentis.

Fimétum, ti, *n.* 2. *letamajo*, דֶּמֶן, Germ. *mistgrub*, Gall. *fumier*, Hisp. *muladar*, κοπρών, sterquilinium, quo fimus congeritur. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Fimeta sub dio, concavo loco, & qui humorem colligat.

Fimus, mi, m. 2. *letame*, דֶּמֶן, Ger. *mist*, Gall. *fiens*, Hisp. *bizada*, κόπρος, lætamen dicitur, & excrementa animalium, quibus agri stercorantur, a φορμὸς, *contaminatio*. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Principatum dat turdorum fimo ex aviariis. ¶ Reperitur & in gen. fœm. *Apul. l.* 7. *A. A. in fi.* Liquida fimo strictim egesta. ¶ Item in gen. *n. Plin. l.* 29. *c.* 5. Columbarum fimum cum aceto ad epiphoras laudatur.

Finális, le, o. 3. *finale*, τελικὸς, quod ad finem pertinet, ut Finales quæstiones, quæ ad controversias de finibus agrorum dirimendis pertinent. *Leg* 21. *ff. Finium regund.* ¶ Item in fine alicujus rei positus. *Macrob. lib.* 2. *in Somn. Scip. c.* 5. Sphæram dividit horizon, idest finalis circulus.

Findo, dis, idi, fissum, a. 3. *σχιζειν*, *fendere*, בָּקַע, Ger. *spalten*, Gall. *fendre*, Hisp *hender*, σχίζω, scindo, & divido, ab antiquo *hindo*, quod ab *hio*. *Ovid. 1. Trist. eleg.* 7. Cœlum findetur aratro. *Cicer. 2. de Leg.* Findere, & dividere. *Tibul. lib. 1. eleg. 8. v.* 21. Arentes cum findit Sirius agros. ¶ Mare findere, est navigare. *Propert. lib. 3. eleg. 9. vers.* 35. Nen ego velifera tumidum mare findo carina. ¶ Findere æra, *volare*. *Ovid. Met. vers.* 866. Motis talaribus æra findit.

Fingo, is, finxi, fictum, a. 3. *fingere*, *formare*, יָצַר, Ger. *machen*, Gall. *feindre*, Hisp. *fingir*, πλάττω, est verbum generale ad omnia, quæ ingenio, & manu artificiose formantur, & significat formare, rem veram imitatione exprimere, componere, efficere, a πήγω, seu πηγνύω. *Cic. l.* 5. *Fam. epist.* 2. Ab Apelle pingi, a Lysippo fingi volebat. *Id. 1. Offic. cap.* 44. Apes fingendorum favorum causa congregantur. *Id. pro Mur. cap.* 19. Natura te finxit ad honestatem. *Id. pro Rosc. Amer. c.* 9. Ex natura sua cæteros fingere. *Horat. de ar. poet.* Fingere versus. ¶ Significat etiam simulare. *Cic.* 3. *Fam. epist.* 12. Suscipe meas partes, & eum te esse finge, qui ego sum. ¶ Item docere, instituere. *Horat. l.* 1. *epist.* 2. *v.* 64. Fingit equum tenera docilem cervice magister Ire viam. ¶ Item imaginari. *Cic.* 4. *Acad.* Finge, aliquem nunc fieri sapientem. *Id. pro Mil.* Fingere cogitatione. ¶ Item excogitare, comminisci. *Ter. Eun.* 1. 2. 58. Fingit causas, ne det. *Plaut. Asin.* 2. 1. 2. Argento comparando fingere fallaciam. ¶ Item ornare, excolere. *Ovid. l.* 1. *Remed. v.* 341. Proderit & subito, cum se non finxerit ulli, Ad dominam celeres mane tulisse gradus. V. Fictor. ¶ Item tergere, extergere. *Afranius*: Accedo ad te, ut tibi cervicem fingam linteo. Hoc etiam sensu explicat *Serv.* illud *Virg. 8. Æn. v.* 634. corpora fingere lingua. V. Effingo. ¶ Fingere fugam, pro meditari. *Plaut. Capt.* 2. 1. 13. At fugam fingitis. C. Nos fugiamus? Sic, fingere patricidia, *Jun. de consol. ad Marc. c.* 26.

Finio, is, ivi, itum, a. 4. *compire*, *finire*, הִשְׁלִים, Germ. *enden*, Gall. *finir*, Hisp. *acabar*, τελέω, est rei inceptæ finem imponere. *Plin. de Vir. Illust.* Placuit rem paucorum certamine finire. *Plin. elder l. 8. c.* 42. Finire vitam inedia. ¶ Hinc pro mori ponitur. *Tac. l.* 5. Sic Tiberius finivit octavo, & septuagesimo ætatis anno. *Ovid. 7. Met.* Non exoratis animam finivit in aris. ¶ Aliquando est temporis terminum ponere, tempus præscribere. *Cic. Att. l.* 8. Marcello Consuli finienti provincias Gallias Cæs. Martius restitit. ¶ Aliquando, limites præscribere. *Liv. l.* 1. Signum, contra quod longissime conspectum oculi ferebant, animo finivit. ¶ Item definire, & explicare, quid aliqua res sit. *Quint. lib. 2. cap.* 15. Ante omnia quid sit Rhetorice, quæ finitur quidem varie. ¶ Item pro decernere. *Liv. l.* 40. *cap.* 44. *ad fin.* De pecunia finitur, ne major causa ludorum consumeretur, quam &c.

Finis, is, m. 3. *fine*, *termine*, סוֹף, Ger. *das end*, Gall. *fin*, Hisp. *fin*, τέλος, est terminus, sive extremitas in unaquaque re. *Virg. 4. Æn.* Imponere finem curis. *Ter. Heaut. prol.* Finem facere maledictis. *Cic.* 5. *Ver.* Finem controversiæ constituere. *Ter. And.* 5. 1. Oraudi finem facere. *Cic. in Somn. c.* 8. Quod ipsum agitur aliunde, quando finem habet motus, videndi finem habeat necesse est. *Id. Catil. 1. c.* 1. Quem ad finem? *h. e.* quamdiu? *Id. 1. de nat. Deor.* Ad eum finem. *h. e.* tandiu. *Hirt. de B. Afric. c.* 85. Per mare umbilici fine ingressi terram petebant. *fino al bellico*. Sic *Sallust. in fragm. l.* 3. *histor.* fine inguinum. ¶ Sumitur & pro fine agendi, seu intentionis. *Cic. 1. de Leg.* Ad finem bonorum, quo referuntur, & cujus causa facienda sunt omnia. ¶ Item pro definitione. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Hic igitur frequentissimus finis, Rhetoricem esse vim persuadendi. ¶ Item pro morte. *Tac. lib. 1. hist. c.* 35. Septem a Neronis fine menses sunt. ¶ Item terminus, limes: qua notione fere in plur. usurpatur. *Terent. Heaut.* 3. 1. 93. Vicini nostri ambigunt de finibus. *Cic. pro Mur. c.* 9. Fines imperii prorogare. ¶ Aliquando etiam in singulari. *Liv. l.* 43. Redeuntes inde Ligurum extremo fine. ¶ Pro agro & ditione, *territorio*. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 28. & *l.* 2. *c.* 28. ¶ Pro tota regione. *Patercul. l.* 2. *c.* 118. ¶ Finem facere, constituere, imponere alicui rei, *porre fine*. *Ter. Cic.* & al. ¶ Est etiam gen. fœm. *Virg. 2. Æn. v.* 554. Hæc finis Priami fatorum. *Cic. 2. de Leg. c.* 22. Quæ finis honestæ familiæ. ¶ In ablat. facit *fine*: legitur tamen & *fini*, apud *Gel. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 13. *c.* 20.

Finite, adv. cum limitatione, moderatione. *Cic. 2. Fin. c.* 9. Ergo & avarus erit, sed finite, & adulter, verum habebit modum.

Finitimus, a, um, adj. 1. 2. *vicino*, סָמוּךְ, Ger. *anstosser*, Gall. *voisin*, *prochain*, Hisp. *cercano*, *comarcano*, πλησίος, vicinus, propinquus, proximus, qui fines nostros attingit. *Cic. pro L. Man.* Bosphoranis finitimis suis bellum inferre simulasset. *Id. ibid.* Regnum Ariobarzanis, quod finitimum est vestris vectigalibus. ¶ Translate ponitur pro simili. *Cic. 4. Acad. c.* 23. Ita finitima sunt falsa veris.

Finítio, f. 3. *definizione*, ὁρισμὸς, idem ac definitio. *Quint. l.* 2. *c.* 16. Huic subjungitur finitio. Adde *l.* 7. *c.* 3. ¶ Item terminatio, divisio. *Hygin. l.* 1. *Astronom. c.* 6. Si non in partes hemisphærium dividatur, sed in alias quotlibet finitiones.

Finitívus, a, um. adject. qui definit. Hinc finitivus status apud Rhetores dicitur, in quo quæritur, quid quis fecerit. *Quint. l.* 3. *c.* 6. & 8.

Finítor, oris, m. ὁρίζων, terræ mensor, aut etiam alius arbiter, qui lite de agrorum finibus exorta suos cuique limites præscribit. *Cic. de L. Agr.* 2. *c.* 13. Quæstori permittant, finitorem mittant. ¶ Finitor item est unus ex circulis Cœli. *Senec. l.* 5. *Q. nat. c.* 7. Hanc lineam, quæ inter aperta & occulta est, Græci ὁρίζοντα vocant, nostri finitorem dixere, alii Finientem. ¶ Finitor etiam dicitur, qui cuicumque rei quocumque modo finem facit. *Stat.* 8. *Theb. v.* 19. *de Plutone*: O cunctis finitor maxime rerum.

Finítus, a, um, adject. *finito*, ut finitum frigus. *Plin. l.* 18. *c.* 27. finita ætas, *Ovid.* 5. *Fast. v.* 65. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 39. Lingua finita dentibus, h. e. circumscripta. *Florus l.* 2. *c.* 15. Finita Carthago, *h. e.* eversa. ¶ *Finito*, h. e. re finita. *Plin. l.* 9. *epist.* 13.

Fio, fis, factus sum, n. pass. *esser fatto*, *divenire*, נַעֲשָׂה, Germ. *werden*, Gall. *être fait*, Hisp. *ser echo*, γίνομαι, efficio, a φύω, gigno, nascor, unde & antiquum fuo. Habet vocem neutram, significationem passivam. Est enim Passivum verbi *facio*. Veteres *facior* dicebant voce passiva. *Titin. apud Non. c.* 10. *n.* 19. Petunt, ut parvi faciatur. Hinc *fio* retinet præteritum *factus sum*. In temporibus a præsenti formatis sequitur inflexionem verborum quartæ conjugationis, sed in præsenti, & præterito imp. optativi, in imp. conjunctivi, in præs. & imp. inf. assumit *e* literam inter *i*, & *r*, ut *fierem*, pro *fiem*, & *fieri* pro *fii*. *Hor. l.* 4. *Car. ode* 13. Fis anus, & tamen vis formosa videri. *Cic. pro Dom.* Quid te aut fieri, aut fingi dementius potest? ¶ Ponitur quandoque pro æstimari. *Cic. de Amic.* Ut quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis. ¶ Item in tertiis personis pro evenire, contingere. *Auct. ad Her.* Sæpe fit, ut de eadem re aliud alii judici videatur. ¶ Item pro constitui, cum abl. sine præp. vel cum præp. *de*, vel cum dat. *Ter. And.* Nunc primum audio, quid illo fit factum. *Cic. Att. l.* 12. Quid de Clodio fiat, rescribe. *Id. in Ver.* Occurrebat illi ratio, quid Cleomeni fiet? ¶ Item gigni. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 12. de leporibus: in Gallia fiunt permagni, in Italia mediocres. ¶ Item pro sacrificare. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Cum apud Cæsarem pro populo fieret. ¶ Fieri potest, possibile est. *Cic. de Amic.* Neque fieri possit, ut non statim alienatio, disjunctioque facienda sit. ¶ *Fit tibi acceptum*, pro refertur. *Plin. epist.* 120. Tu tamen meruisti, ut acceptum tibi fieret. ¶ *Fiunt in illum exempla*, pro exhibebuntur. *Ter. Eun.* Quid ais? in quem exempla fient? ¶ *Fiat*, particula est aliquid permittentis, ac concedentis, vel annuentis. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 146. Fiat, geratur mos tibi. ¶ Ut fit, *come s'usa*, *come accade*. *Cic. in Orat. c.* 33. ¶ *Fimus* apud *Ter. Heaut.* 3. 1. 74. Deteriores omnes fimus licentia. Ita legit Muret. al. *fumus*. ¶ *Fi* imperat. *Plaut. Curc.* 1. 1. 87. Fi mihi obsequens. Et *fite*, *ibid. v.* 89. Fite mihi volentes propitiæ. Adde *Non. c.* 17. *n.* 62. Et *fitote*. *Plaut. Amph. in Suppose.* sc. *Quis eam*, *vers.* 59. Amphitruones fitote gemini. ¶ *Fiebantur* pro fiebant, *Cato apud Priscian.*

Fircellínus, a, um, ad Fircellium pertinens, quod est nomen propr. Romanum. *Varr. l.* 3 *R. R. c.* 4. Sexaginta millia (*turdorum*) Fircellina. *Id. ibid. c.* 2. & 6. Fircellius Pavo.

Firmámen, inis, n. *fermezza*. *Ovid. 10. Metam. vers.* 491. Porrigitur radix longi firmamina trunci.

Firmamentum, n. 2. *fermezza*, חוּקָה, Ger. *bevestigung*, Gall. *fermeté*, Hisp. *firmeza*, στήριγμα, soliditas, a sup. firmatum verbi firmo. *Cic. pro L. Man.* Eum certe Ordinem, qui exercet illa, firmamentum cæterorum Ordinum recte esse dicemus. *Id. pro Flac.* Ponere firmamentum in aliquo. ¶ Rhetores etiam firmamentum appellant, quod a Quinctiliano vocatur *Continens causa*, a Græcis κυρίωτον, idest cardinem illum, circa quem totius causæ decisio versatur, vulgo *il punto della causa*. Ab *Auctore ad Her. l.* 1. firmamentum appellatur id, quod accusator affert ad rationem rei labefactandam. Sed a *Cicer. l.* 1. *de Invent.* accipitur pro eo, quod reus affert ad suam rationem confirmandam. V. *quod. loc. cit.*

Firmanorum Castellum, *Firmiano*, cast. Piceni, Firmo urbi propinquum.

Firmátor, m. 3. *confermatore*, מְקַיֵּם, Ger. *bevestiger*, Gall. *confirmateur*, Hisp. *confirmador*, qui firmat. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 46. Missus tamen Drusus pacis firmator.

Firmátus, a, um, adject. *stabilito*, *confermato*. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 1. Vetus opinio est, omnium gentium firmata consensu. *Virg. ecl.* 4. *v.* 37. Ætas firmata, *età virile*. *Cic. pro Cluent.* Animus consilio, & ratione firmatus.

Firme, adv. *fermamente*, βεβαίως, stabiliter, inconcusse. *Cic. Attic. l.* 11. Satis firme animo concipere, & comprehendere. *Id. l.* 10. *Att. ep.* 14. Firmissime asseverare. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Ut firmius durent.

Firmítas, f. 1. *fermezza*, חוּקָה, Ger. *bestendigkeit*, Gall. *fermeté*, Hisp. *firmeza*, βεβαιότης, stabilitas, constantia. *Cic. Dolab.* Firmitatem tamen, & constantiam eandem cognosces, quam reliquisti. ¶ Item soliditas, robur. *Cic.* 2. *Phil. c.* 25. Gladiatoria totius corporis firmitas. *Plaut. Most.* 3. 2. 133. Age, *specta* postes, cujusmodi, quanta firmitate facti, & quanta crassitudine. ¶ Firmitas vini, est potentia, durabilitas. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Principatus datur Amineis propter firmitatem, senioque proficientem vini ejus ubique naturam.

Firmíter, adv. idem ac firme. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 111. Eum promisisse firmiter dixit mihi. Adde *Cæs. l.* 4. *B. G. c.* 26.

Firmitúdo, inis, f. 3. idem ac firmitas. *Cic. Att. l.* 10. Tibi firmitudinem animi nostri, & factum nostrum probari. Adde *l.* 5. *Fam. ep.* 13.

Firmium. V. Firmum.

Firmo, as, avi, atum, a. 1. *stabilire*, חִזֵּק, Ger. *bevestigen*, Gall. *établir*, *confirmer*, Hisp. *firmar*, *establecer*, στηρίω, stabilio, a firmus. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Firmare agrum sepibus. *Id. l.* 14. *c.* 18. Firmare alvum. *h. e.* astringere. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 23. Firmare fidem sanctius. *Cic. pro Syl. c.* 11. Firmare imperium in aliquo. *Id. Tusc.* 2. *c.* 15. Firmare corpora juvenum labore. Et *ibid.* Firmare animum ad dolorem ferendum. *Liv. l.* 17. Firmare corpora cibo. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 50. Charicles tamen, labi spiritum, nec ultra biduum duraturum, Macronі firmavit. h. e. affirmavit. Adde *ibid. c.* 6.

Firmum, n. 2. Firmium, *Fermo*, col. & urbs A. Piceni, in Marchia Anconitana, in ditione Pontificia, apud oram maris Hadriatici, media fere inter Lauretum, & Asculum. Pop. Firmani, vel Firmiani.

Firmus, a. 1. 2. *fermo*, *stabile*, נָכוֹן, Ger. *steiff*, Gall. *ferme*, Hisp. *firme*, βέβαιος, quod stabile est, constans, fixum. *Cic. pro L. Man.* Quis locus tam firmum habuit præsidium, ut tutus esset? ¶ Ponitur sæpe pro munito. *Planc. Cic.* Quod & Antonius ab equitatu firmus esse dicebatur. ¶ Translate accipitur pro sano, robusto. *Cic.* 16. *Fam.* Effice, ut valeas, & ad nos firmus, ac valens quam primum venias. ¶ Firmus cibus dicitur, qui validus est, & alibilis, ut *Varro* loquitur *l.* 2. *de re rust. c.* 12. ¶ Firma potio, idest, multi nutrimenti. *Cels. l.* 2. *c.* 18. Firmior ex frumento potio est. ¶ Firmum vinum, potens, & durabile. *Virg.* 2. *Georg.* Sunt etiam Aminææ vites, firmissima vina. ¶ Accipitur etiam pro constanti, ut firmus propositi, *Vellej. l.* 2. *c.* 63. *Cic. pro Balb. c.* 27. Sunt fortasse in sententia firmiores. ¶ *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 47. Et fundus nec vendibilis, nec pascere firmus. h. e. qui non est constans in fructibus reddendis in annuum victum.

Fiscális, le, o. 3. quod ad fiscum pertinet, ut Jus fiscale, causa fiscalis: *leg.* 42. *Dig. de Pœn.* ¶ Fiscales calumniæ dicebantur delatorum, quod qui alios accusabant, eis dabatur ex fisco mulctæ pars, qua accusati mulctabantur. *Sue-*

rem. *Domit. cap.* 9. Fiſcales calumnias magnæ calumniantium pœnæ repreſſit. ¶ *Fiſcalis curſus* apud *Spartian. in Adriano, c.* 7. eſt curſus publicus, *i. e.* vehicula per provincias diſpoſita, quibus nuntii, & alii ſervi publici negotia Principis obeuntes huc illuc tranſmittuntur. *publiche poſte.*

Fiſcarius, ii, m. fiſci curam gerens. *Fermic. l.* 3. *c.* 13. Annuæ fiſcariorum fiſcationes.

Fiſcella, f. 1. *ceſtello*, דרבי, סל, Ger. *gel*, *korb*, Gall. *panier*, *corbeille*, Hiſp. *eſpuerta*, *canaſta*, סלא, vas vimineum, aut ex juncis. Speciatim ſumitur pro eo vaſe, in quo caſeus exprimitur, & per quod ſerum defluit, vel in quo caſeus ſertur. V. *Colum.* 12. 17. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. Tunc fiſcella levi detexta eſt vimine junci. ¶ Item pro eo, quod e viminibus, aut funiculis contexitur ad capiſtranda boum ora, ne gramina decerpant. *Cato de re ruſt. c.* 54. Boves fiſcellas habere oportet, ne herbas ſectentur, cum arabunt. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 19.

Fiſcellus, m. 2. vel fiſcellum, i, n. 2. idem ac fiſcella, dim. a fiſcus. *Col. l.* 12. *c.* 38. Fiſcello ligneo incluſas exprimito. ¶ Ponitur item pro caſei mollis appetitore, a fiſcella. *Feſtus.*

Fiſcellus mons, *Monte Piſcello*, *Monte di Norcia*, *Monte della Sibilla*, ramentum Apennini M. in Umbria, juxta Piceni, & Sabinorum confinia, ex quo Nar. R. profluit, ubi etiam antrum Sibyllæ eſſe fertur.

Fiſcina, æ, f. omne vaſis genus, quod contextum eſt ex vimine, aut junco, aut ſparto, aut ſimili materia, a *ficus*. Sed *Priſcian. l.* 2. dubitat, utrum *fiſcina* ſit a *fiſcus*, an *fiſcus* a *fiſcina*, an neutrum a neutro. Et *Camerarius in* 10. *Ecl.* ſcribit, fiſcinam vel fuæ, vel incertæ eſſe originis. *Cic. pro Flac. c.* 17. Homini Phrygi fiſcinam ficorum objeciſti. *Virg.* 1. *Georg. v.* 266. Nunc facilis rubea texatur fiſcina virga.

Fiſcus, m. 2. *paniere*, *ceſto*, τάλαρος, vas ex viminibus, juncis, & ſimili materia. Speciatim ponitur pro vaſe, ubi majoris ſummæ pecunias aſſervabant. Unde quia major ſumma eſt pecuniæ publicæ, quam privatæ, ut pro cenſu privato loculos, & arcam, & ſacculos dicimus, ſic pro ærario, ubi theſaurus publicus ſervatur, dicitur fiſcus, *fiſco*, Germ. *gemeiner ſack*, Gall. *fiſc*, Hiſp. *fiſcal*, γάζαι, *Aſcon. in Divin.* & *Cic. Ver.* 2. *cap.* 8. Sed alii dicunt, fiſcum Principis eſſe, ærarium Reipublicæ. Hinc *Plin. Panæg. c.* 36. At fortaſſe non eadem ſeveritate fiſcum, qua ærarium cohibes, imo tanto majore, quanto plus tibi licere de tuo, quam de publico credis. ¶ Item pro qualo oleario, qui cervici torcularis ſupponitur, ne fæces in lacum cum oleo defluant, vel etiam in quo olivæ ponuntur, cum prælo ſupponuntur, ut amurca aliquantiſper exudet, & per vimina perfluat. *Col. lib.* 12. *cap.* 47. Et novo fiſco incluſa prælo ſupponitur.

Fiſon. V. Phiſon.

Fiſſĭcŭlo, as, avi, atum, a. 1. findendo rimor. *Apul. de Deo Socrat.* Vel ſomniis confirmandis, vel extis fiſiculandis.

Fiſſĭlis, le, o. 3. σχιστὸς, quod fiſſum eſt, vel quod eſt aptum, ut findatur. *Plin. l.* 16. Hæc fiſſilia, alia frangi celeriora, quam findi. *Virg. 6. Æn. v.* 181. Cuneis & fiſile robur finditur.

Fiſſĭo, ſ. 3. σχίσις, actus findendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Quibus cum terræ ſubigerentur fiſſione glebarum.

Fiſſĭpes, edis, com. gen. qui pedes ſeu ungulas fiſſas habet. *Auſon. epiſt.* 5. *v.* 1. Fiſſipedes juvencæ. Et *epiſt.* 7. *v.* 49. Fiſſipes calamus.

Fiſſum, i, n. fiſſura. *Cæſ. l.* 7. *cap.* 30. Si qua fiſſa in eo (ano) induruerunt. ¶ *Fiſſum* quoque appellatum eſt jecur cæſæ victimæ, cum ab haruſpicibus inſpiciebatur. V. dicta in voce *Familiaris*.

Fiſſūra, æ, f. *feſſura*, בקיע, Ger. *ſpalt*, Gall. *feuie*, Hiſp. *hendedura*, σχισμὴ, rima, vel diviſio, quæ fit findendo. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Quorum in digitos pedum fiſſura diviſa eſt. Adde *Colum. l.* 4. *c.* 29.

Fiſſus, a, um, o. *feſſo*. *Ovid.* 4. *Met. v.* 65. Fiſſus erat tenui rima, &c.

Fiſſus, us, m. fiſſura, diviſura. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 6. Quis invenit fiſſum jecoris?

Fiſtūca, æ, f. 1. machina, qua pavitores utuntur, utrinque anſata, qua pali magna vi in terram adigantur, ab *ferendo*, *ſtatuo*, vel quaſi *figiſtuca*, vel *figiſtica*, quod infigit terræ. *Caſ. B. G. l.* 4. *c.* 17. Hæc cum machinationibus immiſſa in flumen defixerat, fiſtucisque adegerat. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Pavimenta fiſtucis pavita.

Fiſtucātio, ſ. 3. exæquatio areæ per fiſtucam. *Vitruv. l.* 10. *c.* 3. Pali reſupinati defodiantur, & circum fiſtucatione ſolidentur.

Fiſtucātus, a, um, adject. fiſtuca æquatus, vel pavitus. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Solo fiſtucato. ¶ *Fiſtucatum* abſolute pro fiſtucatione poſuit *Plin. l.* 17. *c.* 11. Terra circa radices fiſtucato ſpiſſanda. Quod & pro adverb. accipi poteſt.

Fiſtŭco, as, avi, atum, a. 1. fiſtuca pinſo, vel æquo. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Neceſſarium pedali craſſitudine fiſtucari.

Fiſtŭla, æ, f. *fiſtola*, חלל, Germ. *teuchel*, Gall. *tuyau*, *fiſtule*, Hiſp. *flauta*, σύριγξ, inſtrumentum muſicum, quo flatu canitur, item canalis, per quem aqua educitur. Aliud autem eſt fiſtula, aliud calamus. Nam fiſtula veterum e pluribus calamis compingebatur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 60. Eburneola fiſtula. *Id. pro Rab.* Fiſtulæ, quibus aqua ſuppeditabatur Jovis Opt. Max. templis. ¶ Muſici inſtrumenti Pan inventor fuiſſe dicitur. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Duæ etiam in homine fiſtulæ appellantur, una cibalis, al. *interior gula*, qua cibus, potuſque deſcendit; altera ſpiritalis, al. *trachea*, & *aſpera arteria*, qua ſpiritus meat. *Lact. de Opif. Plin. in l.* 9. *c.* 7. Fiſtulis ſpirant, quæ ad pulmonem pertinent. ¶ Fiſtula item a Medicis appellatur ulcus altum, anguſtum, ſinuoſum in corpore, ſive ex vulnere ortum ſit, ſive ex vitio, quod ad ſuppurationem venerit. *Plin. in l.* 20. *c.* 6. Extrahit fiſtulis vitia.

Fiſtulāris, re, adject. ad fiſtulam pertinens, ut fiſtulare medicamentum, *Veget. l.* 2. *c.* 13. ¶ Fiſtularis verſus apud Diomed. dicitur qui ab una ſyllaba ad plures ſurgit.

Fiſtularius, ii, m. qui fiſtula canit. *Vet. Inſcript. apud Fabret. p.* 625. Q. Griſidio fiſtulario, cantori, &c.

Fiſtulātim, adverb. q. d. per fiſtulas. *Apul. l.* 4. *Metam.* Fimus fiſtulatim excuſſus.

Fiſtulātor, m. 3. *trombetta*, חוצל, Ger. *pfeiffer*, Gall. *joueur de flute*, Hiſp. *flautador*, αὐλητὴς, tibicen. *Cic.* 3. *de Orat. c. ult.* Sed fiſtulatorem domo relinquetis.

Fiſtulatorius, a, um, adject. ad fiſtulatorem pertinens, ut fiſtulatoriæ artes, *Arnob. l.* 2.

Fiſtulātus, a, um, adject. cavatus in morem fiſtulæ. *Arnob. l.* 2. Venæ fiſtulatæ, & commeabiles. *Sidon. in carm. poſt epiſt.* 13. *l.* 9. Æra fiſtulata. Adde *Sueton. Ner. c.* 31. ex lectione *Salmaſ. ad Vopiſc.* Al. leg. *fiſtulis*.

Fiſtŭlo, as, n. 1. συρίζω, fiſtulam ago, in modum ſpongiæ cavernulas habeo. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Inferior bibula, & pumicis fiſtulans vice.

Fiſtulōſus, a, um, o. 1. 2. συριγγώδης, foraminibus plenus, ſpongiæ modo factus, ut caſeus fiſtuloſus, cum eſt parum preſſus, apud *Col. l.* 7. *c.* 8. Fiſtuloſa terra, apud *Plin. l.* 17. *c.* 5. Fiſtuloſus cancer, morbus, apud *Cat. c.* 157. *R. R.*

Fiſus, a, um, *chi ſi confida*, confidens. *Ovid.* 4. *ex Pont. ep.* 9. *v.* 78. Hic arcu ſiſos terruit enſe Getas. *Id. Met.* 15. *v.* 827. tædæ non bene ſiſa. *Lucan. l.* 5. *v.* 577. Fiſus, cuncta ſibi ceſſura pericula, Cæſar.

Fitilla, æ, f. pultis ſpecies in ſacrificiis adhibita. *Arnob. l.* 2. Fitilla de milio. Et *l.* 7. Quid fitilla, quid frumen.

Fixe, figendo, inhærendo. *Auguſt. ep.* 6. *extr.* Ubi tenacius habitabit, & fixius.

Fixŭla, ſ. 1. fibula, apud vet. a figendo. *Feſt.*

Fixus, a, um, adject. *fiſſo*, *ſtabile*, ratus, firmus. *Cic. pro Balb. ad fin.* Illud fixum in animis veſtris tenetote. *Id. Act. l.* 8. *ep.* 14. Meum conſilium, quod jam ſatis fixum videbatur. *Id. pro Mur.* Fixum, & ſtatutum eſt. *Orator in Act. Apoſt. c.* 4. Arva tremunt concuſſa locis, tu fixior hæres.

F A N T E L.

Fabelliſer, a, um, adject. Fabelliferæ ancillæ, quæ fabellum ferunt, & ventilationem faciunt. *Plaut. Trin.* 2. 1. 22. Fabelliferæ, ſcandaligeruläe, Cantrices, &c.

Fabello, as. *Tertul. de Pal. c.* 4. Cum in affectationem fabellatur.

Fabellŭlum, i, n. dim. parvum fabellum. *Ter. Eun.* 3. 5. 30. ubi al. leg. *fabellum*.

Fabellum, li, n. 2. *ventola*, γαμαύσιον, ventaglio, Ger. *wedel*, Gall. *eventail*,

Hiſp. *avanillo*, *ſevillano*, inſtrumentum, quo fit ventilatio per æſtatem ad refrigerandum corpus, Jim. a fabrum. *Ovid. de Arte* Proficit & tenui ventos moviſſe fabello. ¶ Translate dicitur de eo, quod excitat. *Cic. pro Flac. c.* 33. Cujus lingua, quaſi fabello ſeditionis, illa tum eſt egentium concio ventilata.

Flabĭlis, le, o. 3. ſpirabilis, aereus. *Cic.* 2. *Tuſc. cap.* 27. Nihil ne aut humidum quidem, aut flabile, aut igneum?

Flabrālis, le, adject. flabilis, ad flabrum pertinens. *Prudent. Apotheoſ. v.* 741. Cum libet, in gelidum flabrali frigore ventum ſpiritus exilit.

Flabrum, i, n. 2. πνεῦμα, flatus, flamen venti, a ſup. *flatum* verbi *flo*. *Servius ad Georg.* 2. *v.* 293. ait tantum pl. dici flabra, orum. *Propert.* Neque hic Boreæ flabra, neque arma timet.

Flaccĕo, es, cui, n. 2. *divenir floco*, רפה, Germ. *vnvleck ſein*, Gall. *ſe flestrir*, Hiſp. *marcitarſe*, *enflaquecerſe*, χαλάω, languco, a βλακεία, *mollities*. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 323. An ſceptra jam flaccent? *Cloud. Mamert. l.* 1. *c.* 3. Flaccente ſententia.

Flacceſco, is, cui, n. 3. μαραίνομαι, languidus fio. *Col. l.* 3. Paucis horis, dum flacceſcat, in Sole habeto. ¶ Translate *Cic. de cl. Orat. c.* 24. Flacceſcebat oratio.

Flacci, gens Romana, a *flaccis*, hoc eſt mobilibus auribus, ſeu deorſum pendentibus, quod princeps ejus gentis hujuſmodi aures habuerit. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Flaccĭdus, a, um, o. 1. 2. *languido*, *floco*, רפה, Ger. *vnvleck*, Gall. *flétry*, Hiſp. *marchito*, χαλαρὸς, quod languidum eſt, quod ob debilitatem pendulum eſt, a *flaccco*, & dicitur de foliis, quæ marcida fiunt, item de auribus. *Plin. l.* 18. *c.* 39. Hanc eſſe folio maximo, flaccidoque, & albicante. *Col. l.* 8. Caper flaccidis, & prægravantibus auribus. ¶ Translate *Apul. l.* 7. Stumpta veſte muliebri florida, in ſinus flaccidos abundante. ¶ Apud *Lucret. l.* 5. *v.* 631. flaccidiore turbine ferri, *i. e.* curſu tardiore.

Flaccus, a, um, o. 1. 2. languidus, & ſpeciatim qui aures pendulas habet, ut flaccæ aures, *Cato R. R. l.* 2. *c.* 9. *cic. l. nat. Deor. c.* 29. Redeo ad Deos? æquos filos, flaccos, frontones, capitones, quæ ſunt in nobis? V. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Flaces. V. Baces.

Flagello, as, n. 1. *flagellare*, *battere*, *sferzare*, רבה, Germ. *geiſſlen*, Gall. *fouetter*, Hiſp. *acotar*, μαστίζω, flagello cædo. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Meſſem perticis flagellare. *Martial. l.* 4. *epig.* 42. Lumina ſideribus certent, molleſque flagellent ora comæ. ¶ Flagellare annonam, *incarire i viveri*: inde ductum, quia avari opes ſuas apud ſe retinent, & quaſi flagellis coercent. *Plin. l.* 33. *c.* 13. Prævalens manceps annonam flagellat. Sic *Martial. l.* 5. *epigr.* 13. At tua centenis incumbunt tecta columnis, Et libertinas arca flagellat opes.

Flagellum, n. 2. *sferza*, שוט, Ger. *geiſſ*, Gall. *flau*, *fouet*, Hiſp. *azote*, μάστιξ, lorum, ſeu aliud quodvis verber, quo ſervos nudatos cædere ſolebant, quod pœnæ genus gravius erat, quam fuſtibus cædi, dim. a *flagrum*. *Cic. pro Rab.* Porcia lex virgas ab omnium civium R. corpore amovit, hic miſericors flagella retulit. *Marcell. l. in ſervorum*, *ff. de pœnis*, Ex quibus cauſis liber fuſtibus cæditur, ex his ſervus flagellis cædi, & domino reddi jubetur. ¶ Dicitur etiam de ſcutica, qua aurigæ utuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Signum clamore paratis Epitides longe dedit, inſonuitque flagello. ¶ Item de ſumma palmitis parte, & de virgis aliarum arborum, *tralcio*, *capo di vite*, βλαστὸς, a *flagellum*, qua notat lorum, quia ſarmentorum, & virgarum uſus in cædendo fuit. *Virg. l.* 1. *de re ruſt. c.* 31. deducit a flatu venti, quod ſummæ arborum partes crebros ventorum flatus ſuſtineant. *Col. l.* 5. In ordinariis vitibus obtinendum eſt, ne pluribus flagellis emacientur. ¶ Item de brachiis, ſeu chelis cancrorum, polyporum, & ſimilium. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 367. Utque ſub æquoribus deprenſum polypus hoſtem Continet, ex omni dimiſſis parte flagellis.

Flagitatĭo, onis, ſ. *iſtanza*, *dimanda*, actus flagitandi. *Cic. in Top. c.* 1. Nolui deeſſe ne tacitæ quidem flagitationi tuæ. *Juſtin. l.* 2. *c.* 3. Uxorum flagitatione revocantur.

Flagitātor, m. 3. qui aſſidue petit. *Cic. in Brut. c.* 5. Nam hunc, qui negat, video flagitatorem, non illum quidem tibi moleſtum, ſed aſſiduum tamen, & acrem fore. ¶ Speciatim ſumitur pro fœneratore, ſeu creditore, quod fœnus cum conviciis, aut tumultu poſcat. *Plaut. Prol. Caſ. v.* 24. Nequis formidet flagitatorem ſuum.

Flagitātrix, icis, f. quæ flagitat. *Auguſt. ep.* 240. Epiſtola vehemens flagitatrix.

Flagitātus, a, um, adject. *Feſtus Pomp.* Inter cutem flagitatos dicebant antiqui mares, qui ſtuprum paſſi aliquando eſſent. *Cato apud Scalig. ad Feſt. in voce Occentare*. Intercutibus ſtupris flagitatus.

Flagitĭōſe, adv. *ſcelleratamente*, ἀνοσίως, inique, ſcelerate. *Cic.* 1. *de Orat.* Non modo parum commode, ſed etiam turpiter, & flagitioſe dicta eſſe dicebat. ¶ Comp. flagitioſius, ſup. flagitioſiſſime. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 4. Aliorum amori flagitioſiſſime ſerviebat. *Arnob. l.* 4. Flagitioſius liberos procreaſſe.

Flagitĭōſus, a, um, o. 1. 2. *malvagio*, ὀβριστὴς, ſceleratus, infamis. *Cic.* 4. *Ver.* Reperiebam hunc Timarchidem ad iſtius flagitioſas libidines, ſingularemque nequitiam natum. *Id. ibid. c. ult.* Homo flagitioſiſſimus. *Salluſt. fug. c.* 86. Quanto vita illorum præclarior, tanto horum ſocordia flagitioſior.

Flagĭtium, tii, n. 2. proprie eſt efflagitatio, hoc eſt æris poſtulatio cum clamore, aut conviciis, a *flagito*. *Plaut. Epid.* 3. 4. 7. Abiero, flagitio cum majore poſt reddes tamen. V. *Taubm.* ¶ *Non. c.* 4. *n.* 215. Flagitium veteres vitium, quod virgini infertur, dici voluerunt. ¶ Per ſynecdochen pro quavis ignominia accipitur. *Lex* 12. *Tab.* Si quis carmen occentaſſit, quod alteri flagitium faxit, capital eſto. *Liv. l.* 25. *c.* 15. Simul & ingens flagitium imperio dempturos. ¶ Imo ſumitur pro quocunque ſcelere, *ſcelleraggine*, *ribalderia*, רשעה, Ger. *groſſlaſter*, Gall. *mechanceté*, Hiſp. *maldad*, *vellaqueria*, ὕβρις, μοχθηρία. *Cic. poſt red. in Sen.* Ut frontis tibi integumento ad occultanda tanta flagitia diutius uti non liceret. ¶ Item pro errore. *Id. in Brut.* Ut ne legens quidem ſenſerit, quantum flagitii admiſiſſet.

Flagĭto, as, avi, atum, a. 1. *domandare con iſtanza*, שאל, Ger. *erfordern*, *begehren*, Gall. *demander*, Hiſp. *pedir preguntar*, ἐξαιτέω, plus eſt, quam *poſtulo*, & ſignificat vehementer, & acriter poſtulare, idque interdum cum clamore, aut conviciis. *Cic. pro Quinct.* Tametſi cauſa poſtulat, tamen, quia poſtulat, non flagitat, præteribo. *Id.* 9. *Fam.* Qui, metuo, ne te forte flagitent, ego autem mandavi, ut rogarent. *Id. in Phil.* Facilius apparabitis ea, quæ tempus, & neceſſitas flagitat. *Id. pro Dom.* Illi me frumentum flagitabant. *Id.* 4. *Fam.* Quid acta tua vita, quid ſtudia, quid artes, quibus a puericia floruiſti, a te flagitent. ¶ Pro accuſare. *Tac. l.* 1. *Hiſt. c.* 53. Peculatorem flagitari juſſit. ¶ Pro ſtuprare. *Apul. l.* 8. Nudatum ſupinatumque juvenem execrandis uredinibus flagitabant.

Flagrans, antis, adject. o. *ardente*, qui flagrat. πυρίφλεκτος, *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 32. Noctu flagrantes onerarias, quas incenderant milites, videbatis. *Liv. l.* 44. *c.* 36. Flagrantiſſimo æſtu. ¶ Item ſplendidus, nitens. *Virg. Æn.* 12. ſidereo flagrans clypeo. ¶ Item cupidus, vehemens. *Juven. ſat.* 13. *v.* 11. Flagrantior æquo non debet eſſe dolor viri. *Cic. pro Mur. c.* 31. Recentibus præceptorum ſtudiis flagrantem uſus flectet, dies leniet, ætas mitigabit. Sic flagrans amore, deſiderio. *Id.* & *Quintil.*

Flagranter, adv. *ardentemente*, *cupidamente*, Ger. *einbrünſtiglich*, Gall. *ardemment*, Hiſp. *encendidamente*, θυμικῶς, ardenter. *Tac. l.* 1. *c.* 3. Deſtinare Conſules ſpecie recuſantis flagrantiſſime concupiverat. *Ammian. l.* 31. *c.* 16. Exarſere flagrantius.

Flagrantia, ſ. 1. *ardore*, בערה, Germ. *brunſt*, Gall. *ardeur*, Hiſp. *ardor*, ζέσις, actus flagrandi, ardor. *Gel. l.* 17. *c.* 1. *de Ætna*: Quod de natura, atque flagrantia montis ejus compoſitum eſt. ¶ Et translate: *Cic. pro Cal. c.* 20. Non ſolum flagrantia oculorum, non libertate ſermonis, ſed etiam complexu. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Vigor maternæ flagrantiæ, *ardeate amor materno*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 28. Etiam vim opprobras, flagitii flagrantia?

Flagrātor, m. 3. qui mercede flagris cædi ſe permittit. *Feſt.*

Flagrifer, a, um, adject. qui flagrum geſtat. *Auſon. ep.* 14. *v.* 10. Flagrifer Automedon.

Flagriōnes, m. 3. dicti ſunt ſervi, quod flagris ſubjecti ſint. *Non. c.* 1. *n.* 117.

Flagitiōsus, a, um, o. 1. 2. *di flamma*, *fiammeggiante*, Germ. *flammachtig*, Gall. *de flamme*, Hisp. *de llama*, φλογερὸς, ignitus, accensus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 46.* Sunt stellæ natura flammeæ. *Celum. l. 5. c. 5.* Velut flammeo habitu ductus uritur. ¶ Translate *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 337.* Flammea prævortet celeris vestigia cervæ, h. e. concitata. *Sidon. l. 1. epist. 7.* Acres, & flammei viri.

Flammicōmans, antis, o. 3. &

Flammicōmus, a, um, adject. flammeas comas habens. *Prudent. Psychom. v. 776.* Flammicomi ignes. *Juvenc. Matth. 25.* Tædæ flammicomantes.

Flammicremus, a, um, adject. q. d. flammis crematus. *Fortunat. lib. 1. carm. 15. v. 47.* Nulleque flammicremæ sensuerunt damna ruinæ.

Flamnudus, a, um, adject. idem quod flammeus. *Apul. de Mun.* Glacialibus flammida confundit. Et *l. 11. Met.* Rosco rubore flammida.

Flammifer, a, um, o. 1. 2. flammam afferens, inflammatus. *Cic. 4. Acad. ex vet. Poet.* Peitem abige a me, flammiferam hanc vim, quæ me exercuiat. *Valer. Flac. l. 1. v. 4.* Flammifero consedit Olympo.

Flammiger, a, um, o. 1. 2. ut Sol flammiger. *Val. 5. Arg. v. 581.*

Flammigĕro, n. 1. flammas produco, & emitto. *Gel. l. 17. c. 10.* Interdiu fumare Ætnam, noctu flammigerare. Alii leg. *flammigerare*.

Flammĭgo, V. Flammiger.

Flammipes, edis, qui ignitos pedes habet. *Juvenc. l. 2. in Matth. cap. 11.* Flammipedes quadrijugi.

Flammipŏtens, entis, Vulcani cognomen. *Arnob. l. 3.* Flammipotens Vulcanus fabricatur enses.

Flammivŏlus, a, um, adject. cum flammis volans. *Arator in Act. Apost. cap. 28.* Flammivolo sub sole jacet.

Flammivŏmus, a, um, o. 1. 2. πυρίσπαστος, quod flammas vomit. *Juvenc. in procem.* Flammivoma defendit nube coruscans Judex.

Flammo, as, avi, atum, a. 1. *infiammare*, להט, Ger. *entzunden*, Gall. *enflammer*, Hisp. *encender en llamas*, φλογίζω, inflammo, incendo, incito. *Val. l. 2. hist. c. 74.* Namque omnes exercitus flammaverat arrogantia venientium & Vitellio militum. *Sil. l. 1. v. 55.* Juvenes facta ad Mavortia flammat. ¶ Interdum absolute pro evardere, ut *Flammantia lumina*, a quibus quidam quasi flammæ color emicat, quod iratis accidere solet. *Virg. 3. Georg.* Et flammantia lumina torquens sævit agris. ¶ Passive *Apulej. de Mundo*. Ignes illi immortalis Dei vivacitate flammantur. Adde *Stat. l. 1. Achil. v. 297.*

Flammŏla, æ, f. 1. φλόγιον, dimin. a flamma. *Col. l. 9. c. 14.* Papiliones, dum circa flammulam volitant, aduruntur. ¶ Flammulæ etiam dicuntur vexilla equitum contis suspensa. *Veget. l. 3. c. 5.*

Flamonium, V. Flaminium.

Flanaticus sinus, Flanoticus, Polaticus, Liburnicus, *il Quarnero*, sinus maris Adriatici, inter Istriam, & Liburniam. Pop. Flanates.

Flandria, f. 1. *Fiandra*, inc. *Ulstaderen*, provincia Belgii maxima, & cultissima, Comitatus titulo insignita. Habet a Septent. Oceanum German. & Zelandiam, ab Or. Brabantiam, ab Occ. Picardiam, & Artesiam, a Merid. Hannoniam. Dividitur in tres partes, in Flandriam Teutonicam, seu propriam, quæ ad Occ. in Flandriam Gallicam, quæ ad Merid. & in Flandriam Imperialem, quæ ad Or. Totius regionis caput est Gandavum.

Flatilis, le, adject. idem quod flabilis. *Ammian. l. 30. c. 4.* Flatili sonitu, h. e. qui flando fit. *Arnob. l. 6. pag. 201.* Laminarum flatilium crates.

Flato, as, n. 1. frequent. a flo. *Arnob. l. 2.* Tibia, calamoque flatantes.

Flator, m. 3. tibicen, a *flo*, quod tibias inflet. *Fest.* ¶ Item qui conflat. *Pompon. l. 2. de orig. jur. §. 30.* Æris, argenti, auri flatores.

Flatūra, æ, f. idem quod conflatura. *Vitruv. l. 2. c. 7.* In æris flatura.

Flaturālis, le, adject. ad flaturam pertinens. *Tert. de Anim. c. 10.* Quædam spiritu carent, quia flaturalibus structa non sunt.

Flaturarius, ii, m. qui monetam cudit: hoc enim sit flando, & liquefaciendo metalla. *Ulp. l. 9. ff. de Leg. Corn. de falsi. & leg. 5. Cod. Theodos. de falsa moneta.*

Flatus, us, m. 4. *vento*, *fiato*, נחת, Ger. *hauch*, Gall. *souffliment*, Hisp. *soplo*, πνεῦ, spiritus, ventus, flamen. *Cic. in Arato.* Aram, quam flatu permulcet spiritus Auctri. *Et paulo post.* Æstiferos validis erumpit flatibus ignes. ¶ Translate pro favore ponitur. *Cic. 2. Offic. c. 6.* Nam cum prospero flatu ejus utimur. ¶ Item pro fastu, superbia. *Sil. l. 17. v. 120.* jactarat talia vecors; sed jam claudebat flatus. Adde *Claud. l. 2. de laud. Stilic. v. 159.* ¶ Flatum ventris emittere, est pedere. *Suet. Claud. c. 32.*

Flatus, a, um, adject. *soffiato*. *Hirt. de B. Afric. c. 32.* Pulvis vento flatus omnium prospectui obstitit. ¶ Item conflatus. *Gel. l. 2. c. 10.* Flata, signataque pecunia conderetur.

Flavĕo, es, n. 2. *biondeggiare*, *esser di color d'oro*, אדין, Ger. *gelb seyn*, Gall. *jaunir*, Hisp. *ser rubio*, ξανθίζω, flavus sum, id est, ejus coloris, cujus est aurum. *Colum. l. 2. c. 21.* Flaventibus jam satis messis facienda est. Et *l. 10. v. 311.* Sed cum maturis flavebit messis aristis.

Flavesco, n. 3. *biondeggiare*, ξανθίζομαι, est flavum fieri. *Virg. 4. Ecl. v. 28.* Molli paulatim flavescet campus arista.

Flavia, f. 1. Neapolis, col. & urbs Palæstinæ, in Samaria, patria Justini Philosophi, & Martyris. Alius est Cæsarea.

Flavia Æduorum, Augustodunum, urbs Gallię Celt. in Burgundię Comitatu. Nonnullis *Flavigny* esse videtur. Sed hoc est Flaviniacum, inter Divionem, & Semurium.

Flavialis, le, adject. Flamines Flaviales dicti sunt Sacerdotes Divorum *Gentis* Flaviæ. V. *Inscript. Grut. p. 359. & Spon. Miscel. p. 177.*

Flavianus, a, um, adject. a Flaviis deductum, ut Flavianæ partes, apud *Tac. 2. hist. c. 67. & l. 3. c. 1.*

Flavicōmans, antis, adject. o. &

Flavicōmus, a, um, *chi ha chioma bionda*. *Petron.* Flavicomum corymbion. *Prudent. Apotheos. v. 495.* Arminger e cuneo puerorum flavicomantum.

Flavidus, a, um, o. 1. 2. adject. idem quod flavus, ut sol flavidum. *Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 20.*

Flavii, m. 2. familia Romana plebeja, a flavedine capillorum. Hinc Imperatores Vespasianus, Titus, Domitianus.

Flavĭna, æ, opp. Etruriæ, sub Soracte monte.

Flaviniānum, n. 2. Flavianum, Flavinium, *Fojano*, opp. Hetruriæ, ad Tiberim, in Fin. Faliscorum.

Flavinius, a, um, adject. a Flavina opp. *Virg. 7. Æn. v. 696.* Hi Soractis habent arces, Flaviniaque arva.

Flaviusæ, V. Faviusæ.

Flavōna, fem. 1. Flanona, *Fianona*, opp. alias Liburniæ, nunc Histriæ, in ora maris Adriatici, & sinus Flanatici, sub dominio Venetorum, cum portu capaci.

Flavus, a, um, o. 1. 2. *biondo*, *di color d'oro*, *giallo*, אדום, Ger. *gelb*, Gall. *jaune*, Hisp. *rubio*, ξανθός, qui est flavi coloris, qui proprie dicitur de spicis maturis, translate de auro, melle, capillis, & aliis. *Virg. 1. Georgic.* Flava Ceres alto nequidquam spectat Olympo. Ubi Servius. *Flava Ceres* dicitur propter aristarum maturitatem. *Horat. l. 1. od. 2.* Tiberis flavus, sc. propter arenas flavas. *Val. Flac. l. 6. v. 225.* Flava cæsaries. *Mart. l. 12. ep. 66.* Aut de moneta Cæsaris decem flavos, h. e. decem aureos nummos: nam aurum flavum est. Alii putant *flaves* positum esse pro *Flavias*, hoc est decem monetas habentes imaginem Flavii Domitiani.

Flebĭlis, le, o. 3. *degno d'esser pianto*, Ger. *beweynlich*, Gall. *pleinguant*, *pleurant*, Hisp. *llorofo*, *digno de ser llorado*, κλαυτὸς, quod dignum est ut defleatur. *Cic. 11. Phil.* Ponite ante oculos miseram quidem illam, & flebilem speciem. *Horat. l. 1. od. 34.* Multis ille quidem flebilis occidit, nulli flebilior, quam tibi, Virgili. ¶ Item qui defert, mœstus, ut flebilis elegeia. *Ovid. 3. Amor. eleg. 8.* Sic carmen flebile, cantus flebilis, modi flebiles, apud *eund.* ¶ *Flebile* neutrum adverbialiter positum pro flebiliter. *Maximian. Gallus eleg. 1. v. 220. de infante*, Et per sordentem flebile serpit humum.

Fle-

Flebiliter, adv. *con pianto*, cum fletu. *Cic.* 2. *Tusc.* Vide, quam flebiliter respondeat. *Id. ib. lib.* 1. *c.* 35. Flebiliter canere. *Paulin. Nol. Felic.* 7. *v.* 62. Flebiliusque ululant.

Flecto, is, xi, xum, 2. 3. *piegare*, *torcere*, נטה, Ger. *ariegen*, Gall. *flechir*, Hisp. *doblegar*, *torcer*, κάμπτω, torqueo, curvo, a καίω, *plico*. *Cic.* 1. *de Div.* Omne animal membra, quo vult, flectit, & contorquet. ¶ Translate sæpe divertere, vel declinare, & usurpatur absolute, vel transitive. *Cic. Att. l.* 5. Sed Leucatem flectere molestum videbatur. h. e. cursum ad Leucatem dirigere. ¶ *Flectere promontorium* est navigando præterquedi, *voltar'o passar'un Capo*. *Cic.* 2. *de Div. c.* 45. Qui navigant, in flectendis promontoriis ventorum mutationes maxime sentiunt. Κάμπτειν ἄκρα Græci dicunt eodem sensu. ¶ *Flectere iter* aliquo, *pigliar la strada di qualche luogo*. *Liv. l.* 3. Ad Brundusium flexit iter. ¶ Item avertere. *Cic. in Catil.* Nisi Dii immortales omni ratione placati suo numine prope fata ipsa flexident. ¶ Item convertere. *Cic. pro Corn. Balbo*. Ab omni studio, sensuque Pœnorum mentes suas ad nostrum Imperium, nomenque flexerunt. ¶ Item movere, exorare. *Cic. pro Sylla*. Quibus ego ita flectebar animo, atque frangebar. *Idem* 4. *Acad.* Si te oratio Luculli flexit. ¶ Item deducere, derivare. *Gel. l.* 4. *c.* 3. Hoc vocabulum est de Græco flexum. ¶ Flectere cantum, *infistter la voce*. *Lucret. lib.* 5. *v.* 1045. Ducere multimodis voces, & flectere cantus.

Flemina, n. 3. dicuntur, cum ex labore viæ sanguis effluit circa talos. *Fest.* Dicta sunt a φλεγμονή, *tumor*. Quidam censuere, flemina idem esse ac varices, & dici quasi flegmina a *flectendo*, ut quæ flexuosa sunt, & obtorta. *Pervetus* credidit flemina dicta a *fluendo*, quasi fluomina. *Plaut. Epid.* 5. 2. 3. Lassitudine invaserunt misero in genua flemina.

Flendus, a, um, *da piangere*, flebilis. *Ovid.* 3. *Trist.* 11. 37. Carnifici fortuna potest mea flenda videri.

Fleo, es, evi, etum, n. 2. *lagrimare*, *piangere*, בכה, Germ. *weynen*, Gall. *pleurer*, Hisp. *llorar*, ἔκκλαιω, lacrymas emitto. *Cic.* 2. *Ver.* Flebat uterque non de suo supplicio, sed pater de filii morte, de patris filius. *Ovid. in l. bin.* Non patitur miseri funera flere viri. ¶ Flebitur, imperf. *Sil. l.* 5. Longo ævo flebitur. Adde *Ter. Andr.* 1. 1. 103.

Fletifer, a, um, adject. qui flet, vel fletus causa est. *Auson. Idyl.* 6. *v.* 74. Gemmea fletifori jaculatur fuscina trunci.

Fletus, us, m. 4. *pianto*, בכי, Ger. *weynung*, Gall. *pleur*, Hisp. *llanto*, κλαυθμὸς, planctus, ploratus. *Cic. pro Rosc. Amer.* Ut urbe tota fletus, gemitusque fieret.

Fletus, a, um, adject. *pianto*, *compianto*. *Virgil.* 6. *Æn. v.* 481. Hic multum fleti ad superos, belloque caduci Dardanidæ. ¶ Sanguine fleti. h. e respersi. apud *Lucret* V. Fletus. ¶ *Fletus mulier* dicitur ab *Apulejo*, quæ valde flet, *l.* 7. *Metam.*

Flexanimus, a, um, o. 1. 3. quod animum flectere potest. *Cic.* 2. *de Orat.* Quæ recte a bono Poeta dicta est flexanima, atque omnium regina rerum. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 330. Quæ tibi flexanimo mentem pertundat amore.

Flexibilis, le, o. 3. *piegbevole*, κυμαίνω, quod torqueri, & facile in quamvis partem curvari potest. *Ovid.* 3. *Amor.* Nobis flexibiles curvantur Apolliais arcus. ¶ Translate sumitur pro mutabili, molli. *Cic.* 3 *de Orat.* Nihil est tam tenerum, tam flexibile, neque quod tam facile sequatur, quocumque ducas, quam oratio. *Id. ad Brut. ep.* 18. Videtur in eo esse bona indoles, sed flexibilis ætas. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Flexibile vocis genus. ¶ Item pro vario, incostanti. *Cic. pro Mil.* Nihil est tam aut fragile, aut flexibile, quam voluntas erga nos, sensusque civium.

Flexibilitas, atis, f. 3. *flessibilità*, facilitas flectendi. *Solin. c.* 85. (al. 8.) Circumferunt cornua flexibilitate.

Flexibilla, fem. 1. Satyræ nomen apud *Var.* aliquoties a *Nonio* citatæ, quæ vox ex Latino *flectere*, & Græco ἕλιξ coaluisse videtur, ut sit Flexibula, quasi consilium flectens.

Flexilis, le, o. 3. *piegbevole*, λυγάδης, quod facile flecti potest. *Virgil.* 5. *Æn. v.* 539. Ut pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri.

Flexilŏquus, o. 1. 2. qui ambigua, & obscura loquitur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 56. Partim falsis, partim casu veris, partim flexiloquis, & obscuris.

Flexĭo, f. 3. *piegamento*, κάμψις, flectendi actus. *Cic. in Pison. c.* 22. Quæ diverticula, flexionesque quæsisti? *Id. in Orat. c.* 18. Alter alteri objicit vocis flexiones. *Id. l.* 3. *de Orat.* Quanto molliores sunt, & delicatiores meant flexiones, & falsæ voculæ, quam certæ, & severæ.

Flexĭpes, edis, qui flexis est, & curvis pedibus. *Ovid.* 10. *Met. v.* 99. Vos quoque flexipedes hederæ.

Flexivĭce, adv. flexa cervice. *Pacuv.* apud *Non. c.* 4. *n.* 68. Nihil conjectura quivi interpretarier, quorsum flexivice contenderet.

Flexo, as, a. 1. *piegare*, curvo, inflecto. *Cato R. R. c.* 49. Eodem modo vineam flatuito, alligato, flexatoque.

Flexumĭnes, m. 3. equites Romani erant, a flectendis equis dicti. *Plin. l.* 33. *c.* 2. Celeres sub Romulo, Regibusque appellati sunt, deinde Flexumines, postea Trossuli.

Flexŭōle, adv. cum flexu. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Si flexuose volitet flamma.

Flexuōsus, a, um, o. 1. 2. *flessuoso*, מקפלתון, Ger. *vol krummes*, Gall. *tortu tournoyant*, Hisp. *que va doblegando*, *doblegable*, κυμαίνω, quod varios, vel multos habet flexus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Flexuosum iter habet, ne quid intrare possit. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Hominique flexuosissimis orbibus.

Flexūra, æ, f. 1. idem ac flexus, vel curvatio. *Col. l.* 5. *c.* 5. Ut flexura materias profundat. *Lucret. l.* 4. *v.* 312. Lateris flexura. *Sen. ep.* 71. Virtus recta est: flexuram non recipit.

Flexus, us, m. 4. *piega*, κάμψις, curvatio, conversio. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Qui cursu parum valent, flexu eludunt. *Id. l.* 1. *c.* 10. Flexus vocis. *Cic. Att. l.* 16. Flexus itineris. ¶ *Flexus ætatis*, cum ætas vergere incipit, & inclinari. *Cic.* 1. *de Orat.* Si infinitus forensium rerum labor, & ambitionis occupatio decursu honorum etiam ætatis flexu constitisset. Adde *pro Cal. c.* 31.

Flexus, a, um, adject. *torto*, *piegato*, κεκαμμένος. *Virg.* 5. *Æn. vers.* 500. Arcus flexos incurvant. *Ovid.* 4. *Met. v.* 340. Flexum genu submittere. *Tac.* 3. *Ann. c.* 16. Os in mœstitiam flexum. *Id. Ann.* 1. *c.* 16. Flexo in vesperam die. *Cic.* 3. *de Orat.* Flexus sonus.

Flictus, us, masc. percussio, collisio, afflictus. *Virg. Æn.* 9. *v.* 667. Dant sonitum galeæ flictu. *Sil. l.* 9. *v.* 322. Galea horrida flictu adversa ardescit galeæ.

Fligo, is, xi, ctum, a. 3. *percuotere*, תכה, Ger. *schlagen*, Gall. *frapper*, Hisp. *golpear*, *herir*, θλίβω, percutio. *Liv. And. in Ægyptio* apud *Non. c.* 2. *n.* 329. Ipse se in terram sanctus figit cadens. *Lucr. l.* 2. *v.* 85. Obvia cum flixere, fit, ut diversa repente Dissiliant.

Flo, as, avi, atum, n. 1. *spirare*, *soffiare*, נפח, Ger. *blasen*, Gall. *souffler*, Hisp. *soplar*, πνέω, spiro. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Ita belle nobis flavit ab Epiro lenissimus Auster, & mitis. ¶ *Flare simul*, & *forbere*, proverb. pro eo, quod est, duabus rebus diversissimis, naturaque disjunctis eodem tempore operam dare. *Plaut. Most.* 2. 2. 104. Simul flare, forbereque haud factu facile est. ¶ Passive *Var. l.* 5. *de L. L.* Anima, quæ flatur. ¶ Aliquando flare, signare est: hinc flatum as, & flata pecunia dicitur. V. Flatus.

Floccidus, a, um, adject. floccis abundans. Hoc adject. leg. quidam apud *Apul. l.* 7. *Metam.* V. Flaccidus.

Floccifacteon. Hanc vocem affert *Thesm. L. L. Cic. l.* 1. *Att. ep.* 16. *ad fin.* neque explicat. Est autem ibi insignis lectionum varietas.

Floccōsus, a, um, adject. floccis plenus. *Apul. de herb. c.* 62. Floccosis, vel sanguineis adnationibus.

Floccŭlus, masc. 2. dimin. a floccus. *Plin. l.* 16. *c.* 7. Nascuntur in robore pilulæ nucibus non absimiles, intus habentes flocculos molles. Alii legunt *floccos*.

Flocc, m. 2. *fiocco*, Ger. *voll*, Gall. *flot*, *flocon*, Hisp. *floco*, κρόκη, lanarum particula divisa a velleribus inutiliter evolans. *Var. l.* 2 *R. R. c.* 11. Diligentiores tegeticulis subjectis oves tondere solent, nequi flocci intereant. ¶ Dicitur etiam de vestium villis, ideft, de particulis quibusdam lanæ eminentioribus. Hinc *Celsus* scribit, signum mortis esse, si quis in febre, & acuto morbo manibus in veste floccos legit, simbriasque deducit. ¶ Translate sumitur pro re nullius pretii. Hinc *flocci facere*, *flocci pendere*, pro contemnere. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 15. Totam denique Rempubl. flocci non facere. *Ter. Eun.* 3. 1. 21. Ego flocci pendere.

Floces, f. 3. *feccia di vino*, שכרית, Ger. *weinhefe*, Gall. *lie du vin*, Hisp. *heces del vino*, τρύξ, ῆκος, & fœciatim vini ex vinaceis expressi, quia ei insint flocci quidem, & panni. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Hic Eques Romanus apludam edit, & floces bibit. *Cæsl.* apud *Non. c.* 2. *n.* 354. Neque florem, neque feces volo mihi, vinum volo.

Flora, æ, f. 1. *Flora*, χλόη, Dea quædam Romanorum, a Græco nomine, vel a flore. *Ovid. Fast.* 5. *v.* 195. Chloris erat, quæ Flora vocor: corrupta Latino nominis est nostri littera Græca sono. Hanc meretricem fuisse ajunt, quæ, cum magnas opes corporis quæstu quæsivisset, Pop. R. scripsit hæredem, certamque pecuniam reliquit, cujus ex annuo fœnore suus natalis dies celebraretur editione ludorum, qui appellarentur *Floralia*, vel *ludi Florales*; quod quia Senatui flagitiosum tractu temporis visum est, ab ipso nomine argumentum fumi placuit, ut pudendæ rei quædam dignitas adderetur, & Deam finxerunt esse, quæ Floribus præesset, eamque oportere placari, ut fruges cum arboribus, aut vitibus bene, prospereque florescerent. Celebrabantur illi ludi omni cum lascivia, convenienter memoriæ meretricis. Nam præter verborum licentiam nudabantur, flagitante populo, meretrices, quæ mimarum functæ officio, in conspectu multitudinis ad satietatem usque impudicis motibus detinebantur. Hæc de Flora asserit *Lactant. l.* 1. *c.* 20.

Floralia, um, n. ἀνθεστήρια, dies Festi, ludique in honorem Floræ instituti, quæ florum Dea habita fuit. *Ovid.* 4. *Fast.* V. Flora. ¶ Floralia etiam dicuntur loca, in quibus sunt flores. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 23. Ut quæ pomaria, aut floralia appellantur.

Floralis, e, adject. ad Florum pertinens, ut Floralis Flamen. *Var. l.* 6. *L. L.* Florale festum. *Ovid.* 5. *Fast.*

Floralitius, a, um, o. 1. 2. quod ad Floralia pertinet. *Mart. l.* 8. *epigr.* 66. Et Floralitias lassat arena feras.

Florens, entis, adject. *fiorito*, ἀνθῶν, floridus. *Veg. Vet.* 10. Florentes ferulas, & grandia lilia quassans. ¶ Translate florens dicitur, qui aliqua re viget, & abundat. *Cic. Pæm. l.* 2. *ep.* 13. M. Brutum vocat hominem florentem ætate, opibus, honoribus, ingenio, liberis, propinquis, amicis. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 11. Quæ mihi florentiora visa sunt. *Id. pro Sex. Rosc. c.* 18. Majores nostri ex minima, tenuissimaque Rep. maximam, & florentissimam nobis reliquerunt. ¶ Florens etiam dicitur, qui splendet, & nitet. *Virg.* 7. *Æn. v.* 804. Florentes ære catervas. *Lucret. l.* 4. *v.* 451. Florentia lumina flammis.

Florentia, f. 1. *Fiorenza*, *Firenze*, Col. & urbs Etruriæ caput, Arno fl. divisa, cum duplici arce. Condita fuit a Sylla militibus anno U. C. 645. facta Colonia a Triumviris Augusto, Antonio, Lepido. Pop. Florentini, al. Fluentini. Gent. Florentinus, a, um.

Florĕo, es, rui, n. 2. floresco, *fiorire*, פרח, Ger. *frauen*, Gall. *fleurir*, Hisp *florecer*, ἀνθέω. *Cic.* 1. *Tusc.* Florere omnia, fontes scatere. ¶ Per trans. latienem est vigere, excellere, abundare, prospere vivere. *Cic.* 2. *de Inv.* Crotoniatæ quondam, cum florerent omnibus copiis. *Idem* 1. *Pam.* In sententiis senatoriis, & in omni actione, atque administratione Resp. floruissemus. Sic florere ingenio, forma, ætate, existimatione, auctoritate, gloria, &c. *Cic.* sæpe, *Liv.* & alii. ¶ Item nitere, splendescere. V. Florens.

Floresco, is, m. 3. *fioreggiare*, *fiorire*, ἀνθίσκω, est floridum fieri. *Colum. l.* 5. Multumque venti ad florescendum, & ad bonitatem vini conferunt. ¶ Translate usurpatur pro crescere, augeri. *Cic. pro Cal.* Nolite hunc nunc primum florescentem, firmata jam stirpe virtutis, tanquam turbine aliquo, aut subita tempestate pervertere.

Floreus, a, um, o. 1. 2. *di fiore*, ἀνθεμὶς, quod est ex floribus. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 434. Florea rura.

Florianus, m. 2. Imp. Rom. qui Tacito successit. Dolens Probum militiæ peritum a magna exercitus parte esse electum, sibi ipsi venas incidit, effusoque sanguine consumptus est.

Floricŏlor, oris, adject. o. qui floreum colorem habet. *Petron.* Hoc tibi lusit de flumine floricolore.

Floricŏmus, a, um, adject. floridas comas habens. *Auson. ep.* 4. *vers.* 47. Floricoma Ætna.

Florĭde, adv. *fioritamente*. *Apul. l.* 11. *Met. sub fin.* Vestis floride depicta. *Lactant. de Mort. Persec. c.* 3. Ecclesia clarius, ac floridius enituit.

Floriddius, o. 1. 2. dimin. a floridus. *Catul. in Epithal. Julia*, *carm.* 62. Ore floridulo nitens.

Floridus, a, um, o. 1. 2. *di fiori*, *fiorito*, Germ. *voollbluft*, Gall. *florissant*, Hisp. *florido*, ἀνθηρὸς, quod floret, quod floribus abundat, quod ex floribus est. *Tibul. lib.* 1. *eleg.* 2. Cum positi florida serta darem. *Cic. de Clar. Orat. c.* 82. At est floridior, ut ita dicam, quam Hyperides, quam Lysias. *Catul. carm.* 69. Jucundum cum ætas florida ver ageret. ¶ *Floridus color* est *color vivo*, *color lascivus*: cui opponitur *austerus*, hoc est *fortis*, *a cerico*.

Florĭfer, a, um, o. 1. 2. *che produce fiori*, ἀνθοφόρος, ferens flores, ut Saltus floriferi, apud *Lucret. l.* 3. *v.* 11.

Florifertum, o. 2. ἀνθοφορία, dies erat festus apud Romanos, ita dictus, quod eo die spicæ ad sacrarium Cereris ferebantur. *Fest.*

Florĭger, idem ac florifer. *Lucan. l.* 9 *de apibus*, studiumque laboris Florigeri repetunt, & sparsi mellis amorem. *Sedul. l.* 2. *car. incr.* Expulerat primogenitum sævissimus anguis Florigera de sede virum.

Florilĕgus, a, um, o. 1. 2. *che coglie fiori*, ἀνθολέγος, qui flores legit. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 366. Florilegæ nascuntur apes.

Floriparus, a, um, adject. qui flores parit, ut floriparum ver, *Auson. Technop. in Vere*.

Florius, a, um, ad Floram pertinens, Floralis. *Gell. l.* 9. *c.* 12. Inveniet apud M. Catonem de re Floria ita scriptum. h. e. in eo libro, ubi Floralium licentiam, & flagitia infectatur.

Florulentus, o. 1. 2. *pien di fiori*, ἀνθώδης, floribus plenus. *Pervigil. Veneris*, *de rosis*: In pudorem florulentæ prodierunt purpuræ. *Solin. c.* 7. (al. 12.) Florulentus Hymettus. Adde *Augustin. serm.* 246. *de Temp.*

Florus, a, um, adject. antiq. pro florens. *Pacuv. apud Fest. in voce Genu*: Nunc primum opacas flora lanugo genas. *Decimus Laber. apud Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 7. Florum cacumen noxiæ famæ frangere. Ita quoque legunt aliqui apud *Virg.* 12. *Æn. v.* 605. Floros Lavinia crines, & roseas lacerata genas.

Flos, oris, m. 3. *fiore*, פרח, Ger. *blum*, *bluft*, Gall. *fleur*, Hisp. *flor*, ἄνθος, germen herbæ, vel arboris. *Cic.* 6. *Ver.* Circa quam luci sunt plurimi, & lectissimi flores omni tempore anni. ¶ Translate sumitur pro eo, quod præstans, & excellens est in omni re, ut Flos æris, flos salis, flos ætatis, flos juventutis, flos virginitatis, &c. *Cic. in Brut.* Virum excellentem illi florem populi esse dixerunt. *Id. in Orat. c.* 10. Flos civium. *Pallad. l.* 2. *tit.* 41. Flos calcis. ¶ Flos vini dicitur exigua quædam quasi spuma, quæ vino in doliis supernatare solet in modum pollinis farinæ, eodem fere tempore, cum in vitibus florent futuri racemi. *Plin. l.* 14. *c.* 11. Flos vini candidus probatur, rubeus triste signum est, si non is vini color sit. ¶ Aliquando accipitur pro vini odore. *Plaut. Cur.* 1. 2. Flos veteris vini naribus meis objectus est. ¶ *In floribus ipsis*, proverbiale dictum. h. e. in ipsa voluptate. *Lucret. l.* 4. *v.* 1127. Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angat. ¶ Flores etiam dicuntur excerpta, quemadmodum *Cic. Att. lib.* 16. *ep.* 11. dixit: nostrum opus tibi probari lætor: ex quo ἀνθος ipsa posuisti.

Floccellus, i, m. diminut. idem quod floſculus. *Apul. de herb. c. 49.* Ad ſolis curſum floſculi ſe vertunt.

Floſculus, m. 2. ἀνθάριον, dimin. a flos. *Cic. 2. Off. c. 12.* Ficta omnia celeriter, tanquam floſculi, decidunt. *Quintil. proœm. l. 6.* Floſculi orationis.

Fluctícola, æ, in fluctibus habitans. *Sidon. carm. 10.* Fluctícolæ cum feſta nurus Pegaſea per arva, &c.

Fluctículus, i, m. *piccioʼ onda, o flutto. Apul. Apol.* Quamlibet leviter motis fluctículis.

Fluctifrágus, a, um, o. 1. 2. *che rompe lʼ onde*, fluctus frangens. *Lucr. l. 1. v. 306.* Fluctifragi ſuſpenſæ in litore veſtes.

Fluctigĕna, æ, in fluctibus natus. *Martian. Cap. l. 2. carm. 2.* Fluctigena ſpectans qualis ſub gurgite Nereus.

Fluctigĕnus, a, um, adject. fluctigena. *Avien. in Arat. v. 1159.* Fluctigeni ſpeciem monſtri ſuperinvehit auſter.

Fluctíger, a, um, adjectiv. fluctum ferens, vel fluctum patiens. *Ex fragment. Cicer.* refert *Iſid.* hunc verſum *l. 14. Orig. c. 1.* Tunc ſe fluctigero tradit, mandatque paroni.

Fluctĭo, onis, ſ. idem quod fluxio. *Plin. l. 31. c. ult. a med.* Spongiæ imponuntur & integris partibus, ſed fluctione occulta laborantibus. Ita *Harduin.* ex Mſſ. Al. leg. *fluctuatione*, quod locum hic habere non videtur.

Fluctisŏnus, a, um, adject. fluctibus ſonans, & ſtrepens. *Sil. l. 12. v. 355.* Inſula fluctiſono circumvallata profundo.

Fluctivăgus, a, um, o. 1. 2. περιπλάνητος, quod fluctibus vagatur, aut agitatur, ut Nautæ fluctivagi, unda fluctivaga. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 84. & Theb. 1. v. 271.*

Fluctuatim, adv. *ondeggiando, con travaglio*, Ger. *ungeſtüm weiſe*, Gall. *en maniere de flot*, Hiſp. *como ondas*, jactanter, ſolute. *Afran. apud Non. c. 2. n. 333.* Volo fluctuatim ire ad illum.

Fluctuatio, ſ. 3. *ondeggiamento*, κλύδωνες, actus fluctuandi, perturbatio, confuſio. *Liv. l. 9. c. 25.* In ea fluctuatione animorum opprimi incautos poſſe. *Plin. l. 31. c. 11.* Fluctuatio occulta.

Fluctŭo, ui, 1. & fluctuor, aris, d. 1. *ondeggiare*, גלשׁ, Germ. *ſchwenckẽ*, Gall. *flotter*, Hiſp. *fluctuar*, κυματίζομαι, fluctibus agitor. *Cic. 7. Ver.* Quadrirememque in ſalo fluctuantem reliquerat. ¶ Accipitur etiam pro fluitare, & ſupernatare. *Plin. l. 36. c. 17.* Lapidem e Scyro inſula integrum fluctuare tradunt, eundem comminutum mergi. *Id. lib. 4. c. 12.* Delos diu fluctuata. ¶ Per Metaphoram uſurpatur pro dubitare, agitari. *Liv. l. 33.* Fluctuare animo. *Cicer. Att. l. 1. ep. 20.* Genus orationis fluctuans, & diſſolutum. *Virg. 8. Æn.* magno curarum fluctuat æſtu. Adde *Curt. l. 4. c. 12.*

Fluctuóſus, o. 1. 2. *procelloſo, tempeſtoſo*, Germ. *ſturmiſch*, Gall. *plein de vagues*, Hiſp. *tempeſtuoſo, ondoſo*, κυματώδης, undoſus, inquietus, ut Mare fluctuoſum. *Plaut. Rud. 4. 2. 7.* Gemmæ fluctuoſæ, quæ maculas habent fluctuum quandam ſimilitudinem referentes. *Plin. l. 37. c. 5. de ſmaragdis.* Ii ſunt fluctuoſi, & rerum imagines complexi, ut v. g. papaverum, aut avium, pinnarumque, vel catellorum, & ſimilium.

Fluctus, us, m. *onda*, 52, Ger. *wuͤrbliu des waſſers*, Gall. *flot*, Hiſp. *ola, onda*, ὕδωρ, unda, motus aquarum, ab antiquo ſupino *fivtum* verbi *fluo. Cic. 6. Ver.* Qui fluctu totus operiretur, niſi munitione, ac mole lapidum in mari diſjunctus eſſet. ¶ Translate ponitur pro agitatione, perturbatione. *Plin. l. 5. c. 17.* Quos vita feſtos ad mores eorum fortunæ fluctus agitat. *Cic. pro Mil. c. 2.* Fluctus concionum. *Id. pro Flac. c. 26.* Maſſilia Barbariæ fluctibus alluitur. h. e. finitimorum Barbarorum excurſionibus agitatur.

Fluens, entis, adject. o. *che ſcorre. Ovid. 3. de Ar. am. v. 62.* Eunt anni more fluentis aquæ. *Id. ib. v. 301.* Fluentes tunicæ, h. e. ſinuoſæ. *Cic. de clar. Orat.* Fluens oratio. *Id. 2. de Orat. c. 66.* Pictum Gallum dictorum, ejecta lingua, buccis fluentibus. h. e. laxis, & utrinque diffluentibus. *Virg. 2. Georg.* . . . fluentes ramos dixit, h. e. nimium excreſcentes. ¶ Item mollis, . . . *Velleſ. l. 2. c. 88.* Otio, ac mollitiis pene ultra fœminam fluens. . . . *l. 8. c. 14.* Fluentia membra, h. e. languentia. ¶ Comparat. *fluentior* apud *Ambroſ. ſerm. 81.*

. . . ter, adverb fluendo. *Apul. l. 2. A. A.* Capillo fluenter undante. *Lucret. . . . v. 246.* Omnibus ab rebus res quæque fluenter fertur. ¶ Nonnulli . . . vocem etiam *Ciceroni* tribuunt, *l. 7. Att. ep. 14.* ubi ait: Cum fluenter . . . , has literas dedi. Vulg. leg. *leviter*.

. . . tas, atis, ſ. 1. *proſumanza. Amm. l. 30. c. 12.* (al. 4.) Eloquentiam inanis quæ . . . nitatur fluentia loquendi. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 3.* Fluentiam retinere.

. . . nſes, orum, m. *Fiorentini*, Italiæ populi, ita dicti, quod præfluenti Arno . . . ponti ſunt, ut ait *Plin. l. 3. c. 5.* Ita enim ibi legitur in MSS. plerisque, . . . rumque editis; itemque in quodam decreto Deſiderii regis Italiæ, quod eſt . . . Graece *p. 220.* his verbis: Palantes Fluentinos collegimus. Alii tamen in . . . Plinii leg. *Florentini*.

. . . entĭcus, a, um, o. 1. 3. quod fluctibus ſonat. *Catul. in Arg. v. 52.* Lis . . . ticum.

. . . tum, i, n. 2. *fiumicello, corrente*, נחלים, Germ. *fluß, waſſerunß*, Gall. . . . *eau, petite riviere*, Hiſp. *el rio, o corriente del agua, ſiẽpre*, parvum . . . men, ſive decurſus aquæ. *Virg. 4. Æn. v. 144.* Xanthique fluenta deſerit.

. . . co, is, n. *liquefarſi*, fluidus fio, liquefco. *Auguſtin. l. 21. de Civit. Dei, c. 5. ad* . . . Salem in aqua flueſcere. Et *c. 7. 2 med.* Palea flueſcere nivem non finit.

. . . dus, a, um, adject. fluidus, diffluens. *Martian. Capel. ſub fin. l. 1.* Fluidus lacu puella.

. . . as, avi, atum, a. 1. fluidum reddo. *Cal. Aurel. Tard. 5. c. 12.* Liquo . . . fluidantur.

Fluĭdus, a, um, o. 1. 2. *liquamate*, fluens, vel humectus, *fluido. Plin. l. 9. c. 30.* Unum hoc animal fluida carne non habet callum. ¶ Nonnunquam pro liquido, ſeu marcido ponitur. *Liv. l. 34.* Corpora Gallorum emollida, & fluida. Adde *Virg. 3. Georg.*

Fluito, as, avi, atum, n. 1. *ſcorrere di continuo, ondeggiare*, Ger. *flottig fließen*, Gall. *flotter*, Hiſp. *eſtorrer, reſudar, iviſſin*, ſæpe, ſive continuo fluo. *Liv. l. 1.* Cum fluitantem alveum, in quo expoſiti erant pueri, tenuis in ſicco aqua deſtituiſſet. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro ſupernatare. *Plin. l. 9. c. 21. de anguillis.* Examines piſcium ſolæ fluitant. *Id. l. 32. c. 2.* In lacu Apuſcidano omnia fluitant, nihil mergitur. ¶ Translate ſumitur pro nutare, dubium eſſe. *Tacit. 2. Hiſt. c. 93.* Creditur Cæcinnæ fides fluitaſſe. *Horat. l. 1. epiſt. 18. ad fin.* Nec fluitem dubia ſpe pendulus horæ. ¶ Item perturbari, agitari *Cic. de Univ.* Non tranquillum & quietum, ſed agitatum, & fluitans.

Flumen, inis, n. 3. *fiume*, נהר, Germ. *waſſerfluß*, Gall. *fleuve, riviere*, Hiſp. *rio*, ποταμός, fluvius, aqua decurrens, & perennis, ab antiquo ſupino *fluvum* verbi *fluo*. Differt a *rivo*, quia *rivus* minor eſt, a *torrente*, quia *torrens* æſtate ſiccatur. *Cæſ. 7. B. G.* Et ſecundo flumine Lutetiam iter facere cœpit. *Id. ib.* Et magnum ire agmen adverſo flumine. ¶ Hyperbolice de lacrymis. *Virg. 1. Æn. v. 465.* Largo humectat flumine vultum. ¶ Pro fluminis curſu uſurpat *Virg. 2. Æn.* rapidus montano flumine torrens. *Martial. l. de ſpectac. ep. 3.* Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili. *La ſorgente.* ¶ Translate ſumitur pro copia, ut flumen ingenii. *Cic. pro Marcel. c. 2.* Orationis, & verborum flumen. *Id. 2. de Orat. c. 13. & 45.*

Flumentána Porta, *Porta del Popolo*, porta urbis Romæ, unde viæ Flaminia, Cæſia, & Claudia incipiunt, quam Tyberis, urbem intrans, in ſiniſtra ripæ parte relinquit, ita dicta, quod pars Tyberis per eam partem, ubi nunc hæc porta ſita eſt, fluxiſſe creditur. *Feſt.*

Fluminālis, le, adject. flumineus, ut fluminalis navigatio. *Cal. Aurel. Tard. l. 1. c. 1.* Fluminales caneti. *Id. ibid. c. 4.*

Fluminĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiume*, ποτάμιος, ex flumine. *Ovid. 4. Faſt.* Ne ſua fluminea corpora mergat aqua.

Fluo, is, xi, xum, n. 3. *correre, ſcorrere*, נבל, Germ. *flieſſen*, Gall. *couler*, Hiſp. *eſcorrer, fluir*, decurro, manoj labor. *Cic. 1. de Div.* Flumina in contrarias partes fluxerunt. *Id. 6. Ver.* Qui per Aſſyriorum agros fluit. ¶ Translate ſumitur pro latius, atque uberius exercitere. *Cic. 1. Tuſc.* Pythagoræ autem diſciplina cum longe, latèque fluxerit. ¶ Item pro naſci, exire. *Cic. de nat. Deor.* Hæc omnia ex eodem fonte fluxerunt. ¶ Item pro tendere. *Cic. l. 6. Fam.* Videamus illius conſilia quorſum fluant. ¶ Item pro ſuccedere, evenire. *Cic. 1. Off. c. 26.* Atque etiam in rebus proſperis, & ad voluntatem noſtram fluentibus. ¶ Item pro dilabi, excidere. *Cic. Phil. 12. c. 3.* Excident gladii, fluent arma de manibus. ¶ Item pro deficere, interire. *Cic. de Or.* Cætera fluere, labi, nec diutius eſſe uno, & eodem ſtatu. ¶ Item pro diffluere. *Cic. Tuſc. 4. c. 22.* Voluptate liqueſcere, & fluere mollitia. *Curt. l. 10. c. 3.* Luxu omnia fluere. *Plaut. Mil. 4. 9. 12.* Fluere facetiis. h. e. abundare.

Fluonia, ſ. 1. Juno, quam mulieres colebant, quod ſanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. *Feſt.* Apud *Arnob.* eſt Fluvionia.

Fluor, oris, m. 3. fluxus, a fluo. *Celſ. l. 4. c. 19.* Fluor ventris. *Apul. l. 2. Florid.* Fluores amnium.

Fluctrum, tri, n. 2. *bonaccia*, γαλήνη, ſtatus, & tranquillitas maris, cum fluctibus non agitatur, a *fluo*, quia fluor maris ſiſtitur. *Feſtus. Terull. de Pal. c. 2.*

Fluta, ſ. 1. *anguilla*, ναυτή, anguilla, ſeu muræna, a voce Græca allata, *quaſi plata*, vel a *fluvum* antiquo ſupino verbi *fluo. Isid. in Gallo, Macrob. l. 3. Sat. c. 15.* & alii accipiunt flutas ſpeciatim pro muræni Siciliæ, quæ in ſummo ſupernatantes Sole torrefactæ curvare ſe, & in aquam mergere deſinunt, atque ita faciles captu fiunt. *Col. l. 8. c. 17.* Item flutas, quæ maxime probantur.

Fluto, as, n. 1. idem quod fluito. *Lucret. l. 3. v. 100.* Namque movetur aqua, & tantillo momine fluctat. Al. leg. *fluctas*, vel *fluctuat*.

Fluvia, æ, ſ. dim. idem quod fluvius. *Solin.* apud *Non. c. 3. n. 100.* Oppidum in excelſo loco inter duas fluvias. *Id. ib.* Tranſgreſſus fluviam, quæ ad mare pertinebat.

Fluvialis, le, o. 3. *fluviale, di fiume*, Germ. *des ſuſſdem fluſſ iſt*, Gall. *de fleuve*, Hiſp. *fluvial*, ποτάμιος, quod ex fluvio eſt. *Virg. 2. Geor.* Vimina per ſylvam, & ripis fluvialis arundo cæditur.

Fluviaticus, o. 1. 2. idem ac fluvialis. *Col. l. 8. c. 15.* Fluviaticis animalibus inſidientur.

Fluviatĭlis, le, o. 3. idem quod fluvialis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Veluti crocodili, fluviatilesque teſtudines. *Liv. l. 10. c. 2.* Fluviatiles naves.

Fluviātus, o. 1. 2. maceratus in flumine. *Plin. l. 16. c. 39.* Hæc, quæ diximus, ratione fluviata decorticatur.

Fluvĭdus, o. 1. 2. idem ac fluidus, apud vet. ab antiquo præterito *fluvi* verbi fluo. *Lucr. l. 2. v. 463.* Sed quod amara vides eadem, quæ fluvida conſtant.

Fluvĭto, as, pro fluito, legit *Salmaſius in Solino c. 36. & in Plin. l. 16. c. 40.*

Fluvius, m. 2. *fiume, torrente*, ἔμνις, a *fluo*, ideſt, ab antiquo ejus præterito *fluvi. Cic. 2. de nat. Deor.* Atque etiam cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo prælio deviciſſent. *Virg. Æn. 1. v. 607.* In freta dum fluvii current.

Fluxe, adv. *abbondevolmente*, Germ. *uͤberfluſſiglich*, Gall. *abondamment*, Hiſp. *en abundancia, ſõlgo*, affluenter, abundanter. *Varr. l. 2. de R. R. c. 11.* Et eo magis fluxe ex herba, &c. ¶ Item remiſſe, lente. *Ammian. l. 18.* More vitæ remiſſioris fluxe agens.

Fluxipĭla veſtis apud *Avien. in Arat. v. 287.* (*ſi modo ſalva eſt lectio*) videtur eſſe veſtis fluxo pilo.

Fluxĭo, nis, ſ. *fluſſo*, Germ. *flieſſung*, Gall. *fluxion, flux*, Hiſp. *corrimiento, ſoi, ſiẽſſun*, actus fluendi, profluvium, curſus. *Cic. 1. de Div. c. 49.* Nam & natura fortuna præſentiunt, ut aquarum fluxiones. *Plin. l. 22. c. 23.* Fluxiones alvi. Et *l. 27. c. 7.* Fluxiones oculorum.

Fluxus, a, um, o. 1. 2. *che ſcorre, che paſſa toſto*, נזל, Ger. *fluͤchtig*, Gall. *coulant*, Hiſp. *fluido, ſẽgle*, quod pertuo fluit, a ſup. *fluxum* verbi *fluo. Plin. l. 9. c. 38.* Cum fortificavere, fluxos habent ſuccos. ¶ Per translationem accipitur pro eo, quod eſt inſtabile, & cito periturum, *tranſitorio*, ἐπιγήρειος. *Sal. in Cat.* Nam divitiarum, & formæ gloria fluxa, & fragilis habetur. ¶ Aliquando pro laxo, & minime aſtricto, *largo. Lucan. l. 8.* Illic & laxas veſtes, & fluxa virorum velamenta vides. *Suet. in Cæſ. c. 45.* Fluxiore cinctura cingeretur. ¶ Et fluxi dicuntur ſoluti, molles, effœminati, *laſcivi. Suet. in Tib. c. 52.* Druſus animi fluxioris, remiſſioriſque vitæ erat. ¶ Fidem fluxam gerere, *eſſer di fedeltà dubbioſa. Plaut. Capt. 2. 3. 79.* Fac, fideli ſis fidelis, cave, fidem fluxam geras. *Salluſt. Jug. c. 111.* Fide fluxa uti. ¶ Corpora fluxa. h. e. imbecilla, ferendis laboribus inepta. *Tacit. 2. hiſt. c. 32.* ¶ Fluxa decreta, pro irrita. *Id. 15. Ann. c. 23.* ¶ Accipitur etiam paſſive. *Apul. l. 2. A. A.* Fontanos latices de corporibus humanis fluxos.

Fluxus, us, m. idem quod fluxio, *ſoi, fluſſunge, fluſſo. Quintil. l. 11. c. 3.* Fluxus aquarum. *Terull. de Pal. c. 4.* Si quis Menandrico fluxu delicatam veſtem humi protrahat.

F ANTE O.

Focāle, is, n. 3. σπαργανώδιον, faſcia, qua ægroti obvolvebant fauces, ſive collum, a *faux, faucis. Hor. 2. Serm. ſat. 3. v. 254.* Ponas inſignia morbi, faſciolas, cubitale, focalia. *Quintil. l. 11. c. 3.* Faſcias, quibus crura veſtiuntur, & focalia, & aurium ligamenta ſola excuſare poteſt valetudo. ¶ Pro ligamento aurium. *Martial. l. 14. ep. 142.* Hoc focale tuas aſſerat auriculas. ¶ Aliqui per focale intelligunt etiam veſtem, qua ad focum utebantur; cui ſententiæ locus Horat. allatus ſuffragari videtur, in quo prima hujus vocis corripitur, quamquam alii leg. *cubital, focalia*.

Focanĕus palmes, qui ſolet in bifurco medius prorepere, a *faux*, quod inter duo brachia, quæ ſe dividit vitis, eratus velut fauces obſidet. *Col. l. 4. c. 24.*

Focatĭa, ſ. 1. mulier concubina, quia eodem cum patrefamilias foco, ac lare vivit. *l. 2. C. de don. inter vir. & ux.* Donationiſque cauſa focariæ tuæ nomine inſtrumentum emptionis eſſe conſcriptum.

Focarĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad focum pertinet, ut focarius panis, apud *Iſid.* ¶ Focarius, ii, m. 2. ſervus mediaſtinus, cui foci cura incumbit. *l. 1. §. caupones, ff. nau. caup. ſtab.*

Focillātio, ſ. 3. actus focillandi, a focillo, foveo, calefacio. *Feſt.*

Focillātus, a, um, adject. fotus. *Sueton. Aug. c. 17.* M. Antonii ſocietatem ſemper dubiam, & incertam, varisque reconciliationibus male focillatam abrupit.

Focillo, as, a. 1. & focillor, aris, d. 1. *riſcaldare, riſcaldare*, Ger. *erwarmen*, Gall. *échauffer, ſecourir*, Hiſp. *recorar, calentar*, ἀναπαύω, foveo, calefacio, recreo, inſtauro, a *focus. Semer. epiſt. 13.* Pudet me ſic tecum loqui, & tam levibus remediis te focillare. *Varr. de vita P. R.* apud *Non. c. 7. n. 108.* Sed ſuum quiſque diverſi commodum focillantur. h. e. fovent.

Focīlo, as, avi, atum, a. 1. idem quod focillo, foveo, θωπεύω. Casaub. derivat a faucibus, ut proprie ſit ægras fauces appoſita lana fovere. *Pareus ad Piſon.* quod *Lucano* tribuitur, *v. 114.* Sed miſerum parva ſtipe focilat, ut pudibundos &c. Ubi *Scalig.* legit *mouerat*.

Focŭla, orum, n. 2. τρυφαί, nutrimenta ignis, teſte *Nonio c. 1. num. 31. Plaut. Perſ. 1. 3. 24.* Intus ventris fumant focula. *Id. Capt. 4. 2. 67.* Laridum, atque epulas foveri focilis foventibus. Quidam hoc loco *foculos* intelligunt. Al. leg. *oculis*.

Focŭlo, as, a. 1. eſt calorem foculo reſtituere, fovere. *Non. c. 1. n. 31.*

Focŭlus, li, m. 2. *focarello*, אש מדורה, Ger. *klein fewer*, Gall. *petit feu*, Hiſp. *fuego pequeno*, ἐσχαρίον, dim. a focus. *Juven. ſat. 3. v. 266.* Bucca foculum excitat.

Focunates, m. 3. pop. Alpini, in Italia, quorum tractus eſt Foſſinizenſis, *Fenigny, Foſſigny, Pauſſigny*, in Duc. Sabaudiæ ad radices Alpium, in conf. Valeſiæ reg. Similero eſt vallis *Suſa*, quæ & S. Bartholomæi dicitur, inter Tridentinos, & Venetos.

Focus, ci, m. 2. *foculare*, מוקד, Ger. *fewrſtatt*, Gall. *foyer*, Hiſp. *hogar*, ἑστία, id, in quo ignis ſervatur, a φάω, ſeu φαγέω, vel φάγομαι, uro. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 301.* At focus a flammis, & quod fovet omnia, dictus. *Tibul. l. 1. el. 1.*

x. ef. 1. Iait. Dum meus assiduo luceat igne focus. ¶ Ponitur & pro privatis domibus. *Horat. l. 1. ep. 14. v. 2.* Agellus habitatus quinque focis. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 40.* Certare pro aris & focis.

Fodens, entis, pro fodiens. *Enn.* apud *Fest. in voce Sibina.* ficis, sibinisque fodente.

Fodico, as, a. 1. *cavare*, כתש, הכאיר, Germ. *graben*, Gall. *piquer*, Hisp. *picar*, *punctar*, κόπτω, freq. a *fodio*, sed lete ponitur pro stimulare, pungere. *Hor. l. 1. ep. 6. v. 31.* Emunus, qui fodicet latus. Al. leg. *fodiat*. ¶ Per translationem pro angere, sive dolore afficere. *Cic. 3. Tusc. c. 16.* Non est enim in nostra potestate, fodicantibus iis rebus, quas malas esse opinamur, dissimulatio, vel oblivio. *Plaut. Bacch. 1. 1. 30.* Eadem in usu, atque ubi periculum facias, aculeata sunt, animum fodicant.

Fodina, æ, fem. *mineta*, מכרה, Germ. *grub*, Gall. *mine*, *carriere*, Hisp. *mina*, μέτωλλον, locus, ubi quid effoditur. *Plin. l. 33. c. 6.* Odor ex argenti fodinis inimicus omnibus animalibus. *Ulpian. Dig. 27. n. 3.* Si pupillus aliqua metalla habuerit, vel si cretæ, argenti fodinas, &c.

Fodio, dis, fodi, fossum, a. 3. *cavare*, חפר, Germ. *graben*, Gall. *creuser*, Hisp. *cavar*, ὀρύττω, pala, aliove ferramento terram, aliudve quid cruo. *Plaut. Rud.* Nostro illum puteum periculo, & ferramentis fodimus. *Liv. l. 8.* Argentum etiam incolæ fodiunt. ¶ Translate sumitur pro ferire, percutere, ut Fodere esse jugulum. *Martial. Spect. ep. 7.* ¶ Item pro pungere, ut Fodere stimulis, vel calcaribus. *Virgil. 6. Æneid.* Seu spumantis equi foderet calcaribus armos. ¶ Reperitur etiam in 4. conjug. *Col. l. 11. c. 2.* Runcari, & adhuc fodiri possunt. Adde *Catan. c. 2. R. R.* ¶ Fodere latus. V. *Latus*.

Fodo, as, a. 1. pro fodio, is, dixere Veteres. *Fest.* Hinc effodo, as, leguntur aliqui apud *Plaut. Captiv. 3. 5. 66.*

Fœcunde, adv. *abbondevolmente*, Germ. *fruchtbarlich*, Gall. *fecondement*, Hisp. *fertilmente*, ἐυγείως, fertilitet. *Plin. l. 16. c. 36.* Atque etiam rectis fœcundius resurgit. *Id. 29. 4.* Nascuntur fœcundissime in fraxino.

Fœcunditas, atis, f. *fertilità*, *abbondanza*, ἀφθονία, feracitas, fertilitas, ubertas. *Cicer. 2. Philip.* O miseræ mulieris fœcunditatem calamitosam! ¶ Et translate. *Cic. 2. de Orat. c. 21.* Volo, te efferat in adolescente fœcunditas.

Fœcundito, as, avi, atum, a. 1. idem ac fœcundo. Hoc verbum habetur in fragmentis vetustissimæ orationis funebris apud *Fabrett. Inscript. p. 169.*

Fœcundo, as, a. 1. *far' abbondante*, *fertile*, דשרה, Ger. *fruchtbar machen*, Gall. *faire fertil*, *fecunder*, Hisp. *hazer fecundo*, γονίμον, abundantem, seu fructiferum facio. *Virg. 4. Georg. v. 290.* Et viridem Ægyptum nigra fœcundat arena.

Fœcundus, vel fecundus, a, um, (ut probat Manut. in Orthogr. ex Var.) *a. 1. fecondo*, *fertile*, *abbondante*, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gall. *fecond*, Hisp. *fecundo*, εὔφορος, ferax, fertilis, fructuosus. *Cic. in Brut.* Segetes fœcundæ, & uberes. *Plin. l. 33. c. 4.* Terra metallorum fœcunda. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 63.* Sue nihil genuit natura fœcundius. ¶ Item copiosus, abundans. *Horat. l. 1. ep. 5. v. 19.* Fœcundi calices quem non fecere disertum? *Plaut. Cist. 1. 1. 72.* Amor & melle, & felle est fœcundissimus.

Fœdátus, a, um, *imbrattato*, *contaminato*, pollutus, violatus. *Cicer. de Haruspic. resp. c. 15.* Sacella summa turpitudine fœdata. *Virg. 7. Æn. v. 575.* fœdatique ora Galesi. *Ovid. 14. Met. v. 190.* fœdataque brachia tabo.

Fœde, adv. *bruttamente*, Germ. *unflatig*, Gall. *vilainement*, Hisp. *feamente*, αἰσχρῶς, turpiter. *Liv. l. 2.* Quam quod nova fama de Virginia adeo fœde ad libidinem petita accenderat. ¶ Sumitur etiam pro crudeliter. *Cic. 10. Tusc.* Fœde diverari. *Cic. Att. l. 9. ep. 7.* Fœdissime causam agere. *Liv. l. 2. c. 51.* Fœdius inde pulsus, quam pridie pepulerat.

Fœderáticum, i, n. 2. stipendium fœderatorum. *Novel. Justi.* 147.

Fœderátus, a, um, o. 1. 2. *confederato*, *unito*, אנשי בריה, Germ. *bundsgenossen*, Gall. *confederé*, *allié*, Hisp. *confederado*, *aliado*, σύμμαχος, qui fœdere ictō cum alio in societatem coivit. *Cicer. 1. de Orat.* Siquis apud nos servidet ex populo fœderato. *Id. pro Arch.* Si qui fœderatis civitatibus adscripti essent. ¶ Fœderatæ Civitates, vel Fœderata Oppida erant, quæ cum Populo R. amicitiam aliquo fœdere contraxerant, sed suis legibus, & Magistratibus vivebant. ¶ Harum Civitatum aliquæ erant omnino liberæ, aliquæ vectigales, aliquæ stipendiariæ. Deinde aliquæ erant fœderatæ fœdere, seu jure Latii, ut Prenestæ, & Tibur, aliquæ fœdere Italico, ut Heraclea, Neapolis, Velia, aliquæ fœdere Provinciæ Galliæ, ut Ravenna. Urbes Fœderatæ Provinciæ Galliæ minore erant libertate, & dignitate, quam Latii, & Italiæ. Nam præter suos Magistratus communem Prætorem Romanum, vel Proconsulem habebant, qui imperium, & jurisdictionem exerceret.

Fœdéro, as, avi, atum, a. 1. fœdus facio, concilio. *Ammian. l. 31. c. 12.* Cum fœderaretur concordia. Et *l. 25. c. 24.* Fœderata pace.

Fœdifrágus, o. 1. 2. *che rompe i patti*, Germ. *bundsbruchtig*, Gall. *qui rompt l'alliance*, Hisp. *quebrantador de liga*, *de pazes*, παραβάτης, qui fœdera frangit. *Cic. 1. Off. c. 12.* Pœni fœdifragi, crudelis Annibal.

Fœditas, atis, f. *bruttezza*, שקרורה, Gall. *laideur*, Hisp. *fealdad*, αἰσχύνη, turpitudo. *Cic. 3. Fin. c. 11.* Nisi eos per se fœditate sua turpitudo ipsa deterreat. *Liv. l. 1.* Avertere omnes a tanta fœditate spectaculi oculos. *Cic. Philip. 12. c. 6.* Fœditas vestitus. *Id. 2. nat. Deor. c. ult.* Fœditas erroris. *Id. l. eod.* Fœditas odoris.

Fœdo, as, avi, atum, a. 1. *bruttare*, *imbrattare*, טמא, Ger. *verunreinigen*, Gall. *souiller*, Hisp. *ensuziar*, *suzjar*, μιαίνω, polluo, inquino. *Virg. 2. Æn.* Quæ causa indigna serenos fœdavit vultus? ¶ Translate accipitur pro dehonestare, turpitudinem inurere. *Cic. de Arusp. resp.* Qui togatum domestici belli extinctorem nefario scelere fœdavit. ¶ Accipitur & pro frangere, vel corrumpere. *Liv. l. 3.* Fœdati agri, terror injectus urbi est. *Virg. Æn. 2. v. 55.* Fœdare unguibus ora.

Fœdus, a, um, o. 1. 2. *deforme*, *brutto*, שקר, Germ. *hesslig*, Gall. *laid*, *vilain*, Hisp. *feo*, *fuzjo*, αἰσχρός, deformis, a *fœditas*, quod a *fœteo*. Sed usus ita discrevit, ut *fœditas* ad odorem referatur, *fœdus* ad omne, a quo ut turpi animus abhorret. *Cic. Att. l. 15.* Parum ne fœda persona est senectutis? ¶ Ponitur quandoque pro execrando, *maledetto*. *Virg. 7. Æn.* Averſusque refugit fœda ministeria. ¶ Quandoque pro crudeli. *Ter. Eun.* O factinus fœdum! ¶ Fœdum exemplum, crudelitatis, & turpitudinis plenum. *Liv. l. 7. B. Pun.* Et multo fœdioris exempli eum ipsum creari, qui comitia haberet. *Cic. 1. Offic. c. 34.* Fœdissima luxuria.

Fœdus, eris, n. 3. pactio, fides, amicitia Regum, & populorum lege, & religione sancita, *confederazione*, *patto*, כרית, Ger. *bund*, Gall. *alliance*, Hisp. *liga*, *alianca*, συνθῆκη, est pax, quæ fit inter dimicantes, a *fide*. Nam Ennius *fides* pro *fœdus* dixit. *Cic. de Senect.* Cum sententia Senatus inclinaret ad pacem, & fœdus faciendum cum Pyrrho. ¶ Amicitiæ, ac societatis, qua se P. R. cum Italis, cæterisque populis obstringebat, tria jura fuere, *sponsio*, *pactio*, & *fœdus*. Sed *induciæ* etiam numerandæ sunt, quæ sæpe ab Imperatoribus, sæpe etiam a Populo dabantur. Fœdus pactio quædam erat societatis jussu Populi, & Senatus auctoritate firmata, in perpetuum, per Fecialem publicum P. R. nuntium, solemni precatione adhibita, *per quem populum fieret, quominus dictis legibus staretur, ut eum Jupiter ita feriret, quemadmodum a Fecialibus porcus feriebatur*. Pactio erat quidam societatis consensus, arbitrio Imperatoris factus, per sponsores, datis, & acceptis obsidibus. Sponsio erat quidam consensus societatis factus Imperatoris arbitrio per sponsores sine obsidibus. Induciæ sunt quidam societatis consensus, factus vel arbitrio Imperatoris, vel auctoritate Senatus, & jussu Populi, quo a bello, & ab omnibus rebus hostilibus ad tempus cessatur. Hæc inter se differunt. Nam fœdus habet auctoritate Senatus, & jussu Populi, pactio, & sponsio arbitrio Imperatoris, induciæ plerunque Imperatoris arbitrio, interdum auctoritate Senatus, & jussu populi: fœdus per Fecialem, pactio, sponsio, & induciæ per sponsores: fœdus sacrificio, & precatione solemni, pactio obsidibus, sponsio, & induciæ simplici juramento: fœdus in perpetuum, induciæ ad tempus, pactio, & sponsio sine mentione temporis, ut aliqui existimant. Fœdus & induciæ summa religione observabantur, ita ut qui ea violasset, jus gentium violavisse diceretur: pactione, & sponsione Pop. Rom. se non teneri dicebat, & duo hæc interdum a populo deditione Imperatoris, & aliorum, a quibus facta fuerant, infirmabantur. Pectionem autem sponsione firmiorem fuisse, inde liquet, quod in pactione obsides dabantur, in sponsione non dabantur. Sed tamen frequenter pactio, & sponsio fœderis nomine appellantur, ut patet de C. Lutatio, & C. Mancino. ¶ Tria erant fœderum genera, primum inter victores, & victos, alterum inter pares, tertium inter eos, qui nunquam sibi hostes fuerant. Differunt inter se, quia victores arbitratu suo leges imponebant, victi accipiebant, pares imponebant, & accipiebant, qui nunquam hostes fuerant, nec imponebant, nec accipiebant. Fœdus inter eos, qui nunquam hostes fuerant, vel pares bello fuerant, æquissimum fuit, quia ab utraque parte cavebatur, & pari jure societas utrinque, & amicitia stabiliebatur. Iniquissima autem fœderis conditione uti sunt dedititii, adeo ut non in fœdere, sed in ditione esse dicerentur. Deditis enim omnibus rebus, in arbitrio populi victoris erat, quasnam ex iis rebus populus victus haberet, quibus privaretur. ¶ Ratio fœderis faciendi est apud *Liv. l. 1. c. 24.* & *Sigon. de ant. jur. Italiæ, l. 1. c. 1.* ¶ Translate fœdus accipitur pro quocunque pacto, & pro cujuscunque necessitudinis vinculo, ut Fœdus amicitiæ, fœdus amoris, fœdus conjugale, fœdus lecti, tori, &c. *Cic. pro Cal. c. 14.* Ut tu amorum turpissimorum quotidie fœdera ferires? ¶ Item pro lege. *Virg. 1. Æn.* Regemque dedit, qui fœdere certo & premere, & laxas sciret dare jussus habenas. ¶ Dicimus, fœdus facere cum aliquo. *Cic. Phil. 13. c. 2.* Fœdus icere. *Liv. l. 21. c. 18.* Fœdere alicui jungi. *Id. l. 26. c. 24.* Fœdus percutere, ferire, h. e. facere. *Cic. pro Cal.* & *Hirt. de B. Afric.* Sic sancire fœdus. *Virg. 12. Æn.* Contra fœdus violare, negligere, rumpere, infirmare, & similia, apud *Cicer. Virg. Liv.* & alios.

Fœlix. V. Felix.

Fœmella, æ, f. *femminella*, γύναιον, dimin. a fœmina. *Catul. carm. 55. v. 7.* Fœmellas omnes, amice, prendi.

Fœmen. V. Femen.

Fœmina, vel femina (ut vult *Manut.*) f. 1. *femmina*, נקבה, Germ. *frauw*, *weib*, Gall. *femelle*, *femme*, Hisp. *hembra*, *muger*, נשי, mulier. *Isid. l. 2. c. 1.* deducit a feminum mollitie, sive feminum partibus, quibus a viro distinguitur. Latius patet, quam mulier. Nam non solum de hominum genere, sed etiam de brutis, & plantis dicitur. *Cicer. 2. de nat. Deor.* In mare, & in fœmina commiscendorum corporum miræ sunt libidines.

Fœminal, alis, n. 3. genitale, sive id, quo aliqua fœmina est. *Apul. l. 2. Met.* Glabellum fœminal. Al. leg. *globella femina*.

Fœmíneus, a. 1. 2. *femminile*, γυναικεῖος, quod ad fœminam spectat. *Virgil. 11. Æn.* Fœmineo prædæ, & spoliorum ardebat amore: idest, impatienti, irrationabili.

Fœminíne, adv. fœminino genere. *Charis. Grammat. l. 2.* & *Arnob. l. 1. pag. 36.*

Fœmininus, a. 1. 2. quod ad sexum muliebrem spectat. *Quintil. l. 1. c. 4.* Aut quæ fœminina positione nares, aut neutrali fœminas significant. Adde *Plin. l. 27. c. 2.*

Fœmino, as, a. 1. idem quod effœmino. *Col. Aurel. l. 4. Tard. c. ult.*

Fœnária, æ, um, o. 1. 2. *cosa da fieno*, χορτάδες, quod ad fœnum pertinet, ut Falces fœnariæ, quibus fœnum secamus. *Var. l. 4. L. L.*

Fœnébris, bre, o. 3. δανειστικός, quod ad fœnus pertinet, ut Fœnebris res, usura. Lex fœnebris, qua fœneratorum avaritia coercetur. *Liv. l. 5. Bel. Maced.* Cum multis fœnebribus legibus constricta avaritia esset. *Suet. Calig. c. 41.* Pecunia fœnebris. *Tac. 6. Ann. c. 16.* Fœnebre malum.

Fœneralia, orum, n. 2. tempus, quo fœnus cessabat, & finiebatur, reddebaturque pecunia. *Liv. l. 35. c. 7.* Fœneralia, quæ proxima fuissent. Alii leg. *feriæ*. V. *Grouov. ad hunc loc.*

Fœneratio, f. 3. *usura*, δανεισμός, fœnerandi actus. *Cic. pro Plac. cap. 23.* Hæc pecunia ab honoribus translata est in quæstum, & fœnerationem.

Fœneratitius, a, um, ad fœnus pertinens, fœneratorius. *Imp. Justinian. lib. 4. Cod. tit. 30. leg. 14.* Fœneratitia cautio. *Al. leg.* fœneratica, *Id. ibid.* Fœneratitium instrumentum.

Fœnerátō, adv. *con usura*, ἐπὶ τόκῳ, cum fœnore. *Plaut. in Men. 4. 2.* Næ illam fœnerato abstulisti. h. e. sub gravi usura, velut a fœneratore.

Fœnerátor, oris, m. 3. *usurario*, נשה, Ger. *wucherer*, Gal. *usurier*, Hisp. *usurero*, *logrero*, δανειστής, qui dat ad fœnus. *Cic. 1. Off.* Improbantur hi quæstus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, & fœneratorum. Adde *Horat. Epod. 2.*

Fœneratorius, a, um, adject. ad fœnus, vel fœneratorem pertinens. *Valer. Max. l. 2. c. 6. n. 10.* Avara, & fœneratoria Gallorum Philosophia.

Fœneratrix, icis, f. quæ fœnus exercet. *Val. Max. l. 8. c. 2. n. 2.* Ex amica obsequenti, subito districtam fœneratricem agere cœpit.

Fœnerátus, o. 1. 2. cum fœnore redditus, multiplicatus, partic. a fœnero. *Ter. Phor. 3. 2. 8.* Fœneratum istud beneficium tibi pulchre dices.

Fœnéro, as, n. 1. & fœneror, aris, d. 1. *dare*, *e prestare ad usura*, לוה, Ger. *wuchern*, Gall. *bailler a usure*, Hisp. *dar a logro*, *e a usura*, δανείζω, ad usuram do, cum accus. & dat. *Plin. l. 2. c. 6.* Fœnerat Sol lumen suum cæteris sideribus. *Cic. de Amic. c. 9.* Neque enim beneficium fœneramus. ¶ Interdum est cum fœnore reddere. *Ter. Adel. 2. 2.* Metuisti, ne non tibi illud fœneraret. ¶ Interdum ad usuram accipere, cum abl. & præp. *a* vel *ab*. *Dig. l. 31.* Potestatem habent vendere coheredi suo, & fœnerari ab eo. *Cic. Ver. 2. 70.* Idem pecunias illius grandes suo nomine fœnerabatur.

Fœnéus, a, um, adject. *di fieno*. *Cic. pro Cornel. de Majest.* apud *Ascon. Pæn.* Homines fœneos in medium ad tentandum periculum projectos. Erant autem homines fœni simulacra ex fœno facta ad irritandos tauros in spectaculis.

Fœnicularium, ii, vel fœnicularius, a, um, adject. ad fœnum pertinens. *Cic. Att. l. 12. ep. 9.* Utrum Cæsar in fœnicularium, an in Martium campum cogitet. *Manut.* putat, ita appellari a *Cicerone* campum Martium cum irrisione, quod, imperante Cæsare, nulla jam esset comitiorum auctoritas, & videretur fœno dumtaxat gignendo inservire. *Lipsius Elect. l. 2. c. 20.* ex *Strabone* contendit, Fœnicularium locum esse in Hispania, ubi fortasse Cæsar castra habebat.

Fœniculum, seu feniculum, n. 2. *finocchio*, Germ. *fenckel*, Gall. *fenouil*, Hisp. *hinojo*, μάραθρον, herbæ species. *Plin. l. 20. c. 23.* Fœniculum nobilitavere serpentes gustatu senectam exuendo, oculorumque acies succo ejus reficiendo. Unde intellectum est, hominum quoque caliginem præcipue eo levari.

Fœnífle, lis, n. 3. *fenile*, Ger. *scheuren*, Gal. *fenil*, Hisp. *henil*, χορτοδοχεῖον, locus, in quo asservatur fœnum. *Virg. 3. Georg.* Nec tota claudas fœnilia bruma.

Fœnisécta, m. 1. idem ac fœnisex. *Col. lib. 2. c. 19.* Ita necubi ferramentum fœnisecæ possint offendere. *Pers. Satyr. 6. vers. 40.* Fœnisecas pro rusticis usurpat.

Fœnisécia, seu fœnisícla, æ, f. 1. idem ac fœnisectum. *Var. de R. R. l. 1. c. 49.* Atque addere fœnisiciæ cumulum.

Fœnisectum, vel fenisicium, cii, neut. 2. *lo raccolto del fieno*, Ger. *der heuwmat*, Gall. *fauchement de pres*, Hisp. *segazon del heno*, χορτοκοπία, fœni sectio, & veluti messis fœni. *Col. l. 2. c. 18.* Altero tamen anno minora pecora post fœnisecta permittemus admitti.

Fœnisector, oris, masc. idem qui fœnisex. *Colum. l. 11. c. 1.* Arator reperitur aliquis bonus, & optimus fossor, aut fœnisector. ¶ Scribitur & *fœni sector* divisim.

Fœnisex, cis, m. 3. *segatore da fieno*, *fenajolo*, Germ. *wacher*, Gall. *faucheur de pres*, Hisp. *el que siega el heno*, *segador*, χορτοκόπος, qui fœnum secat. *Plin. l. 18. c. 28.* Igitur cornu propter oleum ad crus ligato fœnisex incedebat.

Fœnugræcum, vel Fœnum Græcum, plantæ genus, de quo *Plin. l. 41. c. 1. Colum. l. 11. c. 2.*

Fœnum, vel melius fenum (ut ait *Voss. in Etymol.*) neut. 2. *fieno*, חציר, Ger. *heuw*, Gall. *foin*, Hisp. *heno*, χόρτος, herba in pabulum relecta. *Colum. l. 2. c. 19.* Fœnum detenditur a pluviis. *Apul. l. 3. Metam. ad fin.* In aliis faciem fœni rodebam. ¶ *Fœnum habet in cornu*, quod dicitur de mordaci homine, & de proclivi ad ultionem, ac feroci: ductum a bobus cornupetis, in quorum cornu rustici fœnum alligare solebant, eo admonentes obvios, ut cavarent. *Horat. l.*

1. Reg. 4. v. 34. Fœnum habet in cornu; longe fuge. ¶ Fœnum græcum. V. Fœnugræcum.

Fœnus, vel melius **fenus** (quod placet *Ik Manut. in Orth.*) oris, n. 3. *usura*, נשך, Ger. *wucher*, Gall. *usure*, Hisp. *usura*, *logro*, τόκος, idem est quod usura, a *fœto*, vel antiquo *feo*, quia est fœtus pecuniæ. Dicitur autem fœnus lucrum, quod ex credita pecunia provenit: item ipsa pecunia credita. *Cic. Ver. 4. c. 7.* Dare pecuniam fœnori. *Id. Att. 4. ep. 15.* Fœnus ex triente factum erat bessibus. V. ibi *Manut. Id. Ver. 5.* Accipere fœnus ab aliquo. *Plaut. Asin. 1. 3. 95.* Si mutuas non potero, certum est sumam fœnore. ¶ Usurpatur translate de quocunque proventu, seu lucro. *Ovid. 1. Fast.* Horreaque ingenti fœnore reddat ager. *Prop. l. 1. el. 7.* Sæpe venit magno fœnore tardus amor.

Fœnusculum, n. 3. dimin. a fœnore. *Plaut. Pseud. 1. 3. 53.* Adderes fœnusculum.

Fœtĕo, vel **fœteo**, es, n. 2. *puzzare*, נבאש, Ger. *stinken*, Gall. *puir*, Hisp. *heder*, *hedionda*, male oleo. *Mart. lib. 5. epigr. 4.* Fœtere multo Myrtale solet vino. *Plaut. Asin. 5. 2. 44.* An fœtet anima uxori tuæ.

Fœtidĭtas, t. 3. idem ac fœtor. *Sen. ep. 122.* At mehercule ista solicite scrutata, varieque condita, cum ventrem subierint, una atque eadem fœtiditas occupavit. Meliores tamen libri habent *fauditas*.

Fœtĭdo, as, a. 1. fœtidum reddo. *Plaut. Merc. 3. 3. 13.* Jejunitatis plenus animam fœtidas. Ita legit *Pareus in Lex. Crit.* Alii: Jam plenus ætatis, animaque fœtida.

Fœtĭdus, o. 3. *fetido*, *puzzolente*, נבאש, Ger. *stinckend*, Gall. *puant*, Hisp. *hediondo*, *hedĭllo*, male olens. *Cic. in Pis. c. 6.* Et cum isto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalasses. *Cels. l. 3. c. 2.* Fœtidiores dejectiones.

Fœtĭfer, a, um, adject. fœtus pariens, fœcundum faciens. *Plin. l. 7. cap. 3.* Fœtifer potu Nilus.

Fœtĭfico, as, n. 1. *partorire*, ילדר, Germ. *gebæren*, Gall. *faire fes petits*, *enfanter*, Hisp. *parir*, γεννάω, fœtum facio, pario. *Plin. l. 10. c. 8.* Accipitres totius Mathiæ humi fœtificant. Adde *Solin. c. 22.*

Fœtĭficus, o. 1. 2. fœcundus, fertilis. *Plin. l. 9. c. 51.* Humorem iis fœtificum lactis modo effluere.

Fœto, as, n. 1. *partorire*, τίκτω, fœtum emitto. *Col. l. 8. c. 8.* Nec sæpius fœtant. Et c. 12. In servitute non fœtabit.

Fœtor, oris, m. 3. *puzzore*, סרח, Germ. *gestanck*, Gall. *puanteur*, Hisp. *hedor*, *hedĭondez*, malus odor. *Col. l. 12. c. 18.* Ne quem redoleat fœtorem, acoremque. *Plin. l. 28. c. 8.* Fœtores oris emendare.

Fœtŭlenter, adv. cum fœtore, ut fœtulenter mingere. *Veget. l. 3. c. 4.*

Fœtŭlentus, a, um, adject. fœtidus. *Arnob. l. 7.* Fœtulenta viscera.

Fœtūra, æ, f. 1. *il parto*, *o il tempo da partorire*, מעת, Ger. *die gebærung*, Gall. *portée*, Hisp. *parizon*, γονή, genitura, totum tempus ab admissione, sive a conceptu ad partum usque. *Var. l. 2. R. R. c. 1.* Appello fœturam a conceptu ad partum; hi enim primi prægnationis, & extremi fines. ¶ Ponitur etiam pro animalium proventu. *Virg. 7. Ecl. v. 36.* Si fœtura gregem supplevĕrit, aureus esto. ¶ Transfertur ad inanimata. *Plin. in Præf. totius operis.* Opus natum apud me proxima fœtura, licentiore epistola narrare constituĭ.

Fœturātus, a, um, adject. *Tert. adv. Valent. c. 25.* Semen fœturatum in corpore.

Fœtus, us, (vel fetus, ut ex vet. libris scribit *Manut.*) m. 4. *parto*, פרי, Germ. *frucht*, Gall. *portée*, *fruit*, Hisp. *parto*, *fruto*, γονή, id quod genitum est, a *feram*, sup. verbi *feo*. Dicitur universim de partu non solum animantium, sed etiam rerum inanimatarum, ut Arbŏrei fœtus. *Virg. 1. Georg. v. 55. Cic. Tusc. 5. c. 24.* Ex quo triplex ille animi fœtus exsistit. *Virg. Ecl. 1.* teneras ovium depellere fœtus. *Plaut. Amph. 1. 2. 25.* Uno fœtu. h. e. uno partu. *Plin. l. 10. c. 31.* Fœtus facere.

Fœtus, a, um, o. 1. 2. *pieno*, *gravido*, *pregno*, הורה, Germ. *tragend*, Gall. *gros*, Hisp. *preñado*, ἔγκυος, quod gravidum est. *Virg. 1. Ecl.* Non infuseta graves tentabunt pabula fœtas. ¶ Fœta etiam partu liberata dicitur, seu quæ peperit. *Virg. 9. Æn. v. 630.* Fecerat & viridi fœtam Mavortis in antro procubuisse lupam. ¶ Transfertur & ad alia. *Cicer. de nat. Deor. cap. 62.* Terra fœta frugibus. ¶ Et sæpe pro pleno usurpatur. *Virg. 1. Æn. v. 55.* Loca fœta furentibus Austris.

Foliacĕus, a, um, o. 1, 2. φύλλινος, quod ex foliis factum, vel foliis simile est. *Plin. l. 19. c. 7.* Paucis foliacea, & lata, ut striplici, sunt femina.

Foliātilis, le, adject. *di foglia*. *Fortun. l. 4. de vit. Mart. v. 535.* Vento motus iners simulans foliatilis umbræ.

Foliātum, i, n. μύρον, unguenti genus, al. nardinum, a nardi folio, quo confectum est. Constat omphacio, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrha, balsamo. *Martial. l. 11. epigr. 28.* At mea me libram foliati poscat amica. Adde *Plin. l. 13. c. 1.*

Foliatūra, æ, f. ratio, & modus foliorum. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Arboris ejus sunt similes cupressæ foliaturæ.

Foliātus, a, um, adject. *fronzuto*, *fogliuto*, *fogliofo*, folia habens, ut foliati rami. *Pallad. l. 4. c. 10.* Arbores prolixæ foliatæ. *Apul. A. A. l. 4. sub init.* ¶ Foliata sitis apud *Martial. l. 14. epigr. 110.* dicitur ejus, qui foliatum sitit, & bibere solet. nam & unguenta potare in luxu fuit.

Foliōsus, a, um, o. 1. 2. φυλλώδης, foliis plenus. *Plin. l. 24. c. 15.* Chamæcissos ramulis quinis fere foliosa. *Id. l. 12. c. 11.* Arbor foliosior.

Folium, lii, n. 2. *foglia*, עלה, Germ. *blatt*, Gall. *feuille*, Hisp. *hoja*, φύλλον, germen arborum, herbarum, & florum, a græca voce, quæ allata est, quia duobus λλ concurrentibus Latini posterius in *i* mutant, ut ἄλλος, *alius*. *Cic. 3. de Orat.* Quid in arboribus? in quibus non truncus, non rami, non folia sunt denique, nisi ad suum retinendum, conservandamque naturam. *Apul. l. 3. A. A.* Folia sunt artis, & nugæ meræ. hoc est res vanæ, & nullius pretii. Adde *Plaut. Men. 2. 3. 24.* ¶ *Juven. Sat. 8. v. 126.* Credite, me vobis folium recitare Sibyllæ. h. e. rem certam proponere. Sibylla enim oracula sua foliis inscribebat, ut est apud *Virg. 6. Æn.* ¶ Hinc folia dicuntur paginæ librorum, ut scribis *Ipse. l. 6. c. 13.* neque tamen hac notione ullum apud probatos Scriptores exemplum adhuc invenimus.

Follĕo, es, n. 2. *tumeo*, vel laxus sum. *Hieronym. ep. 22. ad Eustoch. c. 22.* Si pes laxa pelle non folleat. *Al. aliter leg.*

Follico, as, n. 1. nares reciproco spiritu, instar follium, agito, *soffiare col naso*. *Apul. lib. 9. Met.* Follicantes nares languidas. ¶ Item tumere apud *Hieron. ad Eustoch. ep. 22.* Laxæ manicæ, caligæ follicantes.

Folliculāre, n. 3. pars rei, quæ folliculo tecta est, a quo vitta follicularis dicta est. *Fest.*

Folliculāris, e, adject. a folliculo, ut follicularis vitta, apud *Fest.*

Folliculus, li, m. 2. θυλάκιον, dim. a follis, *Suet. in Aug. c. 83.* Post bella civilia ad pilam, folliculumque transit. ¶ Item pro sacculo, & sæpe pro sacco coriaceo. *Liv. l. 9. c. 3.* Equites in castra folliculis frumentum veheret. *Auct. ad Her. l. 1.* Statim folliculo lupino os obvolutum est. ¶ Translate dicitur de thecis, seu siliquis frumenti, leguminum, & cujuslibet alterius rei, quæ granum continet involutum. *Col. l. 2. cap. 8.* Quoniam folliculum, quo continetur, firmum, & durabilem adversus longioris temporis humorem habet. ¶ Item de cute in corpore humano. *Lucil. l. 26.* apud *Non. cap. 2. num. 327.* Et quo folliculo nunc sum indutus, non quæo. ¶ Item pro vulva, quia fœtum continet. *Serv. in 3. Georg.*

Follis, is, m. 3. *mantice*, *folle*, *borsa*, כסות, Ger. *blasbalg*, Gall. *soufflet*, Hisp. *fuelles*, φῦσα, instrumentum, quo attrahitur ventus, atque emittitur ad ignem excitandum, a *foco*, quem sufflando edit. *Cic. de nat. Deor.* Formæ, quas vos effici sine follibus, & sine incudibus non putatis. ¶ Est item follis, pilæ genus omnium maximum, constans ex aluta vento inflata, quod etiam hodie Italis plurimo est in usu, ita dictum, quod instar fabrilis, vel coquinarii follis vento surget, *pallone*. *Mart. l. 14. epigr. 47.* Folle decet pueros ludere, folle senes. ¶ Quoniam vero hoc pilæ genus pugno excutitur, pugillatorius follis quandoque vocatur. *Plaut. Rud. 3. 4. 26.* Ego te follem pugillatorium faciam. ¶ Quandoque accipitur pro marsupio, receptaculoque nummorum, ex pelle, aut corio confecto. *Juven. Sat. 14. v. 262.* Et tenso folle reverti inde domum possis, h. e. pleno sacculo. *Veget. l. 2. c. 20.* auctor est, ex disciplinæ militaris consuetudine decem folles, h. e. decem saccos, per singulas cohortes solere disponi, in quibus militum pecunia condebatur. ¶ Translate *Juven. Sat. 7. v. 111. de causidicis.* Tunc immensa cavi spirant mendacia folles. h. e. pulmones, vel buccæ, & fauces magno spiritu causas perorantes.

Follĭtim, adv. q. d. cum folle. *Plaut. Epid. 3. 2. 15.* Nihil moror vetera, & vulgata verba, peratim ductare; at ego follitim ductitabo. Est autem *follitim ductare*, argento circumducere, quod in folle gestatur. Sed vide hic Interpretes, & præsertim *Taubman.* Nam varia est hujus loci & lectio, & interpretatio.

Follītus, a, um, folle, aut corio obvolutus. *Plaut. Epid. 3. 2. 15.* ex lectione *Lambini*. V. Follitim.

Fomentātio, onis, f. idem ac fomentum. *Ulp. l. 68. §. 7. de legat. 3.* Ne ea quidem, quæ fomentationis gratia parata sunt, vel medicinæ, lanarum appellatione continentur.

Fomento, as, avi, atum, a. 1. fomenta admoveo, foveo. *Veget. l. 2. c. 8.* Caput fomentando vaporare. *Cel. Aurel. Acut. l. 1. c. 9.* Caput oleo fomentare.

Fomentum, ti, *fomentazione*, מחוי, Ger. *waarme*, Gall. *fomentation*, Hisp. *fomentazion*, θάλψις, calefactio, nutritio, a fovendo. Hinc apud Medicos fomenta dicuntur applicationes rerum calidarum, & humidarum ad partes corporis lassas, medendi gratia. *Cels. l. 2. c. 17.* Fomenta callida. *Col. l. 6. c. 30.* Adhibere fomenta. ¶ Translate ponitur pro remedio, & mitigatione. *Cic. 2. Tusc. c. 24.* Hæc sunt solatia, hæc fomenta summorum dolorum.

Fomes, itis, m. 3. *esca*, Germ. *zunder*, Gall. *mesche*, Hisp. *yesca*, ὑπαγωγή, materia arida, idonea, ut facile ignescat, a *foveo*, quia ignem fovet, & alit. *Festus* ait, Fomites esse assulas ex arboribus, dum cæduntur, excussas, dictas, quod in eo opere occupati cibis, potuque conforentur. *Opilius* aduñas jam vites vocari existimat fomites. Alii vocari putant scintillas, quæ ex ferro candenti malleis excutiuntur, quia igni sunt confotæ. *Virg. 1. Æn. v. 77.* Rapuitque in fomite flammam. ¶ Per translationem fomes dicitur, quicquid excitat nos, & accendit ad aliquid agendum. *Stimulo*, *vagione*. *Gel. l. 13. cap. 1.* Fomitem esse quendam dicens, & incitabulum ingenii, virtutisque. *Apul. l. 2. Florid. sub fin.* Fomites disciplinarum.

Fons, tis, m. 3. *fonte*, *fontana*, עין, Germ. *brunn*, Gall. *fontaine*, Hisp. *fuente*, κρήνη, πηγή, locus, ubi aqua nascitur, a fundendo, quia aquam vivam fundit. *Cæs. 8. B. G.* Sub ipsius oppidi murum magnus fons prorumpebat. ¶ Per Synecdochen pro aqua ponitur. *Virg. 12. Æn.* Fontemque, ignemque ferebant. ¶ Translate accipitur pro principio, origine, causa. *Cic. 3. Tusc.* Non rem ipsam causam, atque fontem esse meroris. *Id. 3. de nat. Deor. c. 19.* Ex eodem fonte hæc omnia fluxerunt. *Id. ad Brut. ep. 10.* Consiliorum fontes. *Id. 2. de Or.* Fontes argumentorum.

Fontālis. V. Fontanalis.

Fontanalia, seu Fontinalia, neut. 3. feriæ erant fontibus dicatæ, quibus & coronæ in fontes conjici, & putei coronari solebant. *Var. l. 5. de L. L. & Festus.*

Fontanālis, seu Fontinalis, e, adject. fontanus. *Vitruv. lib. 8. cap. 3.* Fontanalis aqua. *Fest.* Fontinalis porta Romæ. h. e. Capena, juxta quam fontis deliubrum fuit. ¶ Fontinalis, substant. pro Deo fontium. *Plaut. Stich. 5. 4. 17.* Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis. Est qui legit *Fontali*, quod improbat *Taubman.*

Fontanĕus, a, um, adject. idem ac fontanus. *Solin. c. 5.* (al. 37.) Enydros (gemma) exfudat, ut clausam in eo putes fontaneam scaturiginem.

Fontānus, a, um, o. 1. 2. *di fontana*, *di fonte*, מעין, Ger. *von brunne*, Gall. *de fontaine*, Hisp. *de fuente*, πηγαῖος, quod ex fonte est. *Col. l. 12. c. 9.* Et aqua fontana quam recentissima refrigerare. *Ovid. 1. Fast. v. 260.* Ora fontana. h. e. fontium scaturigines.

Fontejānus, a, um, ad Fontejum pertinens, quod est nomen proprium civis Romani, ut Fontejanum nomen. *Cic. de harusp. resp. c. 27.*

Fonticŏla, æ, m & f. qui ad fontem incolit. *Augustin. l. 3. de Music. c. 7.* Ite igitur Camenæ, fonticolæ puellæ.

Fonticŭlus, li, m. 2. *fonticello*, πηγάδιον, dim. a fonte, parvus fons. *Plin. l. 31. c. 10.* Exiliente dulci fonticulo. *Horat. l. 1. Sat. 1. v. 35.* Ex fonticulo sumere.

Fontigĕnæ, arum, Musæ, Nymphæ, quod circa fontes libenter habitent, vel ex fontibus ortum trahant. *Martian. l. 6. carm. 1.* O sacra doctarum prudentia fontigenarum.

Fontĭger, a, um, adject. fontes habens, ut Numen fontigerum, in *Inscript.* apud *Fevret.* in *Mus. Lapid. p. 32.*

Fontinālis. V. Fontanalis.

For, V. Faris.

Forabĭlis, le, o. 3. quod forari potest. *Ovid. 12. Met. v. 170.* Contemptor ferri, nulloque forabilis ictu.

Forāgo, f. 3. filum est, auctore *Festo*, quo textrices opus diurnum distinguunt, a forando dictum, quia forabant eo filo telam, ut signo hoc distinguerent pensa. *Symmach. l. 6. epist. 57.* Residens inter pensa, & foragines puellarum.

Forāmen, nis, f. 3. *foramo*, *buco*, נקר, Gem. *loch*, Gall. *trou*, Hisp. *agujero*, *hũi*, parva apertura, a foro. *Cic. 1. Tusc. c. 20.* Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore.

Foraminātus, a, um, adject. a *foramine* inusitat. *forato*, *pertugiato*, ut foraminatus paries. *Isidor. l. 2. ep. 2.*

Foraminōsus, a, um, o. 1. 2. *forato*, τρηματώδης, foraminibus abundans. *Tertul. de Patient. c. 14.* foraminosa caro.

Foras, adverb. *fuora*, *fuori*, חוץ, Ger. *hinauss*, Gall. *hors*, Hisp. *fuera*, ἔξω, adverb. motus ad locum. *Cic. pro Cal. c. 23.* Domus, in qua nihil geratur, quod foras proferendum sit. *Ter. Phor. 5. 8. 26.* Agelli est hic sub urbe paulum, quod locitas foras: huic demus. *Cic. Att. 13. 23.* Dare *scripta* foras. *Ovid. 2. de ar. am. v. 280.* Ite foras.

Foras-gerones, m. 3. qui omnia foras deportant. *Plaut. Truc. 2. 7. 1.* Ite damnigeruli, foras-gerones, bonorum hamaxagogæ.

Forātus, us, m. 4. *forazione*, τίρησις, actus forandi. *Lactant. l. de Opif. c. 8.* A quo foratu frontem nominatam Varro existimavit.

Forātus, a, um, adject. *forato*. *Col. l. 5. c. 10. sub fin.* Forata arbor. *Macrob. Sat. 7. c. 3.* Bene foratas habere aures.

Forbea, f. 1. φορβεά, vel φορβή, omne genus cibi, a voce græca allata, quæ a φέρβω, *pasco*, quod dicitur quasi φέρβω βίον, victum fero. *Fest.*

Forceps, cipis, f. 3. *tenaglia*, מלקחים, Ger. *eine zange*, Gall. *tenailles*, Hisp. *tenazas*, πυράγρα, instrumentum fabrorum, item chirurgorum, a *ferrum*, & *capio*, quasi *ferricapis*, h. e. ferrum, quo quid capimus, sive prehendimus. *Col. l. 10. c. 24.* Duabus angustis ligneis regulis, veluti forcipibus, apprehendere testium nervos. *Ovid. 12. Met. v. 277.* Quod forcipe curva cum faber eduxit. ¶ Forcipem Cynira Cyprius Agrippæ F. invenit. *Plin. lib. 7. cap. 56.* ¶ Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, & veluti manibus in cancris, scorpionibus, & quibusdam locustis. *Plin. l. 9. c. 31.* Præterea bina brachia denticulatis forcipibus. ¶ Alius hujus vocis usus V. in *Forfex.* ¶ Dubii generis hanc vocem esse, scribit *Priscian.* Itaque in quibusdam *Celsi* editionibus *l. 7. c. 12.* legitur: Recta forceps ducendus est, ne inflexis, &c. In aliis est *ducenda*. Et *l. 8. c. 4.* ad id facto forcipe: in aliis *facta*.

Forconium, n. 2. Avia, Havia, urbs exc. Vestinorum, in Aprutio.

Forcŭlus, m. 2. Deus apud vet. qui foribus præerat, a foris, quasi Foriculus. *Augustin. l. 4. de Civ. c. 8.*

Forda, æ, & antiquitus borda, f. 1. *vacca pregna*, Germ. *eine trechtige kuhe*, Gall. *vache pleine*, Hisp. *vaca preñada*, βοῦς ἡ ἐγκύμων, bos prægnans, a *fœtando*, quia fert in ventre, vel ab accus. φορδάν, *bestiam gravidam*. *Ovid. 4. Fast. v. 631. Col. l. 6. c. 24.* Post unum forda non admittit taurum

Fordicidium, n. 2. sacrificium, quo boves fordæ, idest, gravidæ immolabantur, a *fordo*, & *cædo*. *Varr. l. 5. de L. L.*

Fo-

Fore, ferendus, futurum infinitivi anomal. verbi sum. *Cæs. de B. C.* Nonnulli Cæsari nuntiabant, non fore dicto audientes milites. *Cicer.* 3. *de Or.* Fore dicis? Ego vero esse jam judico. *Sallust. fug. c.* 110. Nunquam ego ratus sum fore, ut &c. ¶ Interdum nullam futuri temporis significationem habet, & ponitur pro esse. Est enim *fore* (si Etymologis credimus) pro *fure*, seu *fuere*, quod est præsens infiniti ab inusit. *fuo*, fum. *Gel. l.* 15. *c.* 1. Si quid posset remedii fore, ut ne tam assidue domus Romæ arderent. *Cic. Att. l.* 5. *ep. ult. non longe a princ.* Deinde addis, si quid secus, te ad me fore venturum.

Forem, es, et, & in 3. pers. n. plur. forent, idem est ac essem. *Sallust. in Jug.* Vellem, ut & hæc quæ scribo, vana forent. *Nepos Lysand. c.* 3. Quam vere de eo foret judicatum.

Forensis, & se, o. 3. *cio, che al foro giudiziale s'appartiene*, δικανικὸς, quod ad forum judiciale pertinet, ut *Forensis causa*, quæ in foro judiciali agitantur. *Forensis homo*, qui in foro versari, & causas agere consuevit. *Forensis Rhetorica*, quæ foro, judiciisque est accommodata. *Cic.* 1. *fin.* Sed hac Rhetorica Philosophorum, non nostra illa forensi. *Ovid.* 4. *Pont. eleg.* 6, Marte forensi valere. h. e. eloquentia. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Rusticus, forensis, negotiator, miles aliud, atque aliud efficiunt? ¶ *Forensis turba* dicebatur ingens hominum numerus, qui præter aerem, lucemque nihil possidebant, dicti forenses, quia in foro otiati, quasi agrariis, & frumentariis largitionibus inhiantes, versabantur. & seditiosissimo cuique Magistratui facile se dedebant. His adjutoribus P. Clodius Ciceronem ex urbe expulit. ¶ *Forensia vestimenta* erant, quibus in forum prodeuntes utebantur; *abito da Città*: his opponuntur domestica. *Suetan. Aug. c.* 73. Forensia autem, & calceos nunquam non intra cubiculum habuit.

Forentani, m. 2. pop. Apuliæ, sive Lucaniæ, in confinio, quorum opp. Forentum, sive Ferentum, *Forenzo*.

Fores, V. Foris.

Forfex, icis, f. 3. *forbice*, מִקֹּחַיִם, Germ. *scheer*, Gall. *ciseaux*, Hisp. *tixeras*, ψαλὶς, instrumentum ferreum, quo filum, telam, pannos, & alia incidimus. Differt a *forcipe*, quia *forfex* sutorum est, *forceps* fabrorum, *forfice* incidimus, *forcipe* capimus. *Col. l.* 12. *c.* 43. Alii, cum legerant uvam, fugus sint in ea vitiosa grana, forficibus amputant. *Calpurn. Ecl.* 5. ne sit acuta Forfice læsa cutis. ¶ Quamquam hæc differentia non est perpetua: nam *forfex* pro *forcipe* passim legitur. *Celsus* enim *l.* 7. *c.* 12. forficem vocat instrumentum, quo dentes evelluntur. Et *Vitruv. l.* 10. *c.* 2. ferreos forfices (& masc. genere usurpat) appellat ferrea manubria, quæ in saxa forata immittuntur ad ea tractoriis machinis sublevanda. Non desunt tamen, qui apud utrumque auctorem aliter legunt, & præsertim apud *Celsum*, ubi castigatæ quædam Editiones *forcepi* reponunt. ¶ Est etiam forfex genus aciei instructæ in militia, ad figuram forficis, & cuneo opponitur. *Gel. l.* 10. *c.* 9. *Veget. l.* 3. *c.* 19.

Forficula, læ, f. *forbicetta*, ψαλλίον, dim. a forfex. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Quod incisum forficulis cribrant. ¶ Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, & veluti manibus in cancris, scorpionibus, & quibusdam locustis. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Præterea brachia duo binis articulis singulisque forficibus denticulatis.

Fori, orum, m. 2. *la corsia*, num. plur. κατασρώματα, sunt tabulata navium, vel locus in navi apertior, qui iter navem perambulantibus præbet. *Isid. l.* 19. *c.* 11. scripsit, Fori, navium latera concava, a ferendo onere dicta; sive tabulata navium, quæ sternuntur, dicta ab eo, quod incessus ferant, vel foris emineant. Sunt igitur parvæ illæ semitæ intra naves, per quas nautæ ultro citroque discurrunt. *Cic. de Sen. c.* 6. Cum alii malos scandant, alii per foros currant. ¶ Item fori dicuntur Circensia spectacula, id est, loca erecta, ut ex iis spectetur, *palchi*, *palchetti*. *Liv. l.* 1. *c.* 45. Ubi sibi spectacula quisque faceret, fori appellati. ¶ Fori etiam in agris sunt angustiores quidam sulci, & oblongi, qui iter præbent circum porcas. *Col. l.* 10. *v.* 91. Angustosque foros adverso limite ducens. ¶ Legitur etiam *forus* sing. num. *Gel. l.* 17. *c. ult.* Stans in summæ puppis foro carmen, quod Orthium dicitur, voce sublatissima cantavit.

Forsa, orum, n. 2. *sterco liquido*, מוצאות, Ger. *duenner dreck*, Gall. *foire*, Hisp. *estarsas*, stercora liquidiora, quod facile ferantur foras. *Nov. c.* 2. *num.* 352.

Forsca, f. 1. *condotto*, *chiavica*, Germ. *gemein heimblich*, Gall. *retrait public*, Hisp. *las privadas*, ἀγολδάτιον, locus, in quem alvi stercora dejicimus, & proprie de publicis dicitur, ut latrina de privatis, a φορέω. Aliqui a *foro* derivant, quod publica sit. *Juvenal. sat.* 3. *v.* 38. Inde reverti conducunt foricas.

Foricarius, ii, m. foricarum conductor. *Scæv. JCtus l.* 17. §. 3. *Dig. de Usur.*

Foricula, f. 1. *porticella*, θυρίον, dim. a foris. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 59. Neque tamen sine foriculis, ne, cum humorem amiserint, pertinaci vento vieta fiant.

Foriculus. V. Forculus.

Forinæ, arum, f. tubi, seu canales, per quos sordes, & foria ex urbe e foricis emittuntur. De his fit mentio in Inscript. apud *Gruter. p.* 9. *n.* 5.

Forinsecus, adv. *di fuori*, מבחוץ, Germ. *draussen*, Gall. *par de hors*, Hisp. *de fuera*, ἐξωθεν, ab exteriori parte, a *foris*, ut intrinsecus ab *intra*. *Plin. l.* 13. *c.* 22. Lignum omnes corticis loco habent, hoc est, forinsecus.

Forio, is, n. 4. *cacar liquido*, ventrem deonero, excrementa liquida ejicio, a *foras*, quia stercus liquidum foras facile ejicitur, vel a φορέω, φορίαν, φορίσω, *fudo*. *Vet. Scholiast. Juven. ad sat.* 3. *v.* 38.

Foriolus, li, m. 2. qui ventre soluto est, & foria facile mittit, a foriis. *Lab. apud Non. c.* 2. *num.* 352. Foriolus esse videris, in coleos cacas.

Foris, is, & pl. fores, um, f. 3. *porta*, דלת דלתים, Ger. *thuren*, Gall. *huis*, *porte*, Hisp. *puerta*, θύρα, janua exterior, ab adv. *foras*, quia foras aperitur. *Cic. in fragm. pro Corn.* Aperuit forem scalarum. *Id. pro Cal. c.* 16. Fores effregit, restituentur. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 738. custos in fore nullus erat. ¶ Usitatius vero est hoc nomen in plur. quam in sing. *Terent. Heaut.* 2. 3. 37. Foribus pessulum obdere. *Plaut. Curc.* 1. 3. 1. Sonitum prohibe forum, & crepitum cardinum. *Liv. l.* 1. *c.* 24. Priusquam fores portarum objicerentur. ¶ *Plutarchus* narrat, primum Valerio fratri Poplicolæ, cum de Sabinis triumphasset, domum publice positam, cujus fores extra aperirentur, cum antea cæterarum ædium intro referendo impellerentur, ut ex hac contestione honoris appareret, quotidie eam domum aliquid publice admissuram. ¶ *Fores aperire*, ἀνοίγειν τὰς θύρας, proverbio dicitur, qui rei cujuspiam ingressum, initiumque patefacit. *Plin. lib.* 2. *cap.* 8. ¶ Percutere forem, *batter alla porta*. *Liv. lib.* 6. *c.* 24. ¶ Translate *Cic. Fam.* 13. 10. Aperire fores amicitiæ.

Foris, adv. *di fuori*, *fuori*, ἐξωθεν, extrinsecus, adv. est status in loco, vel motus de loco. *Terent. Eun.* 5. 4. 12. Foris sunt. *Plaut. Stich.* 1. 3. 36. Foris cœnare. *Cic. in Partit.* Foris ad se delata tamen arte tractat. *Id. ad Q. Fr.* Foris valde plauditur. h. e. in vulgus, non in Senatu solum. ¶ Jungitur & cum præposit. *Plin. l.* 17. *c.* 24. In ulcus penetrat omnis a foris injuria.

Forma, æ, f. 1. *forma*, *bellezza*, *faccia*, *apparenza*, תואר, Ger. *form*, *gestalt*, Gall. *forme*, *beauté*, Hisp. *forma*, *hermosura*, σχῆμα, μορφὴ, τύπος, figura, sive facies uniuscujusque rei. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Omnium animantium formam vincit hominum figura. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus, ex planis autem circulus. ¶ Speciatim pro pulchritudine ponitur. *Cic. pro Cal.* Adolescens, in quo forma, & species sit liberalis. ¶ Stata forma est pulchritudo mediocris, seu media inter summam pulchritudinem, & extremam deformitatem. *Gel. l.* 5. *c.* 11. Eas fere fœminas ait incolumi pudicitia esse, quæ stata forma forent. ¶ Transfertur etiam ad incorporea, pro effigie quadam, seu idea, quam de re quapiam mente concipimus. *Cic. l.* 1. *Off.* Formam quidem ipsam, & tanquam faciem honesti vides. ¶ Forma item dicitur instrumentum, in quo exprimitur caseus. *Col. l.* 7. *c.* 8. Liquor in fiscellas, aut in calathos, vel formas transferendus est. ¶ Forma pro specie frequenter accipitur apud Rhetores. *Quintil. l.* 7. *c.* 5. Abdicationum formæ sunt duæ, altera criminis perfecti, altera imperfecti. ¶ Sumitur item pro regula, seu lege. *Virg.* 6. *Æn.* Quæ pœna, aut quæ forma viros, fortunave meritæ? Ubi Servius, *Forma*, *regula*. Singulis enim sceleribus statuta sunt supplicia ex more Romano. ¶ Item pro similitudine. *Pallad. l.* 2. *c.* 61. In formam jussi coire exercitus. ¶ Est etiam Architectorum vox, qua significatur ratio, seu dispositio ædificiorum, *il disegno*. *Sueton. Mosil. c.* 298. Quis potis ... pandere tectonicas per singula prædia formas? *Liv. l.* 25. *c.* 31. Archimedes intentus formis, quas in pulvere describerat. ¶ Translate *Cic.* 2. *Fam. ep.* 8. Ex tuis litteris cum formam Reip. viderim, quale ædificium futurum sit, scire possim. ¶ Item monetas cudentium, forma enim dicitur tum ipse nummus, tum signaculum archetypum, quo imprimitur. Hinc *formas mutare*, & *denarias*, legimus apud *Lamprid. in Alexand. Sev. c.* 39. h. e. monetas quinque, vel decem aureos valentes. V. in *Salmas.* ¶ Translate *Senec. epist.* 34. *a fi.* Omnia facta, dictaque tua inter se congruant, & una forma percussa sint. ¶ Formas etiam dicimus ligneos pedes, quibus sutores ad faciendos calceos utuntur. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 106. Si scalpra, & formas non sutor &c. *Ulp. l.* 5. *Dig. ad leg. Aquil.* Forma calcei cervicem percussit. ¶ Denique forma dicitur canalis structilis, e terra, vel lapidibus aggestis, quo rivi deducuntur, aquæductus; quia subditis ligneis formis construitur, ut notat *Sirmondus ad illud Sidonii l.* 1. *ep.* 5. Patuit & Roma conspectui, cujus mihi non solum formas, verum etiam naumachias videbar epotaturus. Hinc formas aquarum, legere est apud *Cassiod. l.* 3. *Var. ep.* 31. qui idem *l. cod. ep.* 53. Romam, dixit, formarum inundatione ditissimam. h. e. aquæductibus abundantem.

Formabilis, le, *formabile*, adject. qui formari potest. *Prudent. Apotheos. v.* 1034. Solus homo meruit Domini formabile dextra os capere. *Aug. l.* 11. *Trinit. c.* 2. Primordia formabiliora. Formaceus paries, h. e. terra constructus. *Plin. l.* 35. *c.* 14. In Africa, Hispaniaque e terra parietes formaceos appellant, quoniam in forma circumdatis utrinque duabus tabulis, inserciuntur versus, quam instruuntur.

Formalis, le, o. 3. *formale*, quod ad formam fit. *Plin. l.* 34. *c.* 9. Appellatur etiamnum & formalis temperatura æris tenerrimi. *Suet. in Dom. c.* 13. Cum procuratorum suarum nomine formalem dictaret epistolam. *idest*, quæ certa forma, qua dictabatur, excipiebatur a scribis.

Formamentum, i, n. forma, simulacrum. *Lucret. l.* 2. *v.* 817. Formamenta principiorum. *Arnob. l.* 3. Formamenta divina.

Formatio, onis, f. *formazione*, *forma*. *Vitr. l.* 5. *c.* 1. Ita enim oblonga erit ejus formatio, & ad spectaculorum rationem utilis dispositio. *Id. l.* 4. *c.* 1. Columnarum formationes. Et *c.* 16. Ædium sacrarum formationes. ¶ Translate *Senec. ep.* 117. Ista jam a formatione morum recesserunt.

Formator, m. 3. qui format, & instruit. *Col. in Præfat. l.* 1. Denique animi sibi quisque formatorem, præceptoremque accersat. *Senec. de consol. ad Helv. c.* 8. Quisquis formator universi fuit.

Formatrix, icis, f. quæ format. *Tertul. de Monogam. c. ult.* de Didone loquens: Regina tantæ civitatis formatrix.

Formatura, æ, f. *forma*, μορφωσις, conformatio, vel forma uniuscujusque rei. *Lucret. l.* 4. *v.* 554. Formaturaque labrorum pro parte figurat.

Formatus, a, um, adject. *formato*, *fatto*. *Col. l.* 8. *c.* 25. Herba formata in offam. *Ovid.* 3. *Met. v.* 419. Signum formatum e pario lapide. *Id.* 1 *Fast. v.* 152. Et modo formatis operitur fructibus arbor. h. e formam quidem suam habentibus, nondum tamen plane maturis. Sic *Plin. l.* 7. *ep.* 12. Formatum libellum vocat, qui confectus sit, sed nondum limatus.

Formella, læ, f. *Apic. l.* 9. *c.* 11. In formella piscem formabis.

Formiæ, Formia, Phormiæ, Hormiæ, Col. & urbs in Latio Novo, nunc in Campaniæ ora sit. antiqua Læstrigonum sedes, condita a Laconibus, excisa a Saracenis, inter Cajetam & Minturnas, ubi nunc *Mola*, pagus, qui non est ipsæ Formiæ, sed Molæ Formianæ a Cic. memoratæ. Hinc Sinus Formianus, *Golfo di Gaieta*. V. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Formianum, villa Cic. in agro Formiano. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 4.

Formianus, a, um, adject. a Formiis, ut Formiani colles, *Horat. l.* 1. *od.* 20.

Formica, æ, f. *formica*, נמלה, Ger. *ameiss*, Gall. *fourmy*, Hisp. *hormiga*, μύρμηξ, species animalis a *ferendo* nicil, vel simpliciter a *ferendo*, quod nullum animal frequentius ponderа convehat, neque, si mensuram corporis respicias, majora. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Num idcirco existimas, formicam anteponendam esse huic pulcherrimæ urbi, quod in urbe sensus sit nullus, in formica non modo sensus, sed etiam mens, ratio, memoria? ¶ Formicæ Indicæ, animalia Ægypti, lupi magnitudine, & felium colore, sed cornuta. V. *Plin. l.* 11. *c.* 30.

Formicabilis, & Formicalis, e, adject. formicans. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. *c.* 27. Pulsus latens, aut formicabilis. *Id. Tard.* 2. *c.* 14. Formicalis pullus.

Formicans, tis, o. 3. μυρμηκίζων, quod formicarum modo currit, ut Formicans pulsus, exiguus, debilis, & frequens, omniumque maxime lethalis, ita dictus, quod veluti formicas per arteriam discurrentes tactui repræsentet. *Pl. l.* 7. *c.* 51. Venarum inæquali, aut formicante percussu.

Formicatio, onis, f. *mal della formica*, *informicolamento*, μυρμηκίασις, extuberatio quædam est parva, & callosa, in summa cute latissimis radicibus inhærens, faperne angustior, quæ inter scalpendum mordentis formicæ sensum præbet. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Sanguinem sistit illico, & formicationem corporum.

Formicinus, a, um, o. 1. 2. *simile a formica*, μυρμήκινος, quod ad formicam pertinet. *Plaut. Men.* 5. 3. 19. Incedit, movet formicinum gradum. hoc est, incedit more formicæ, tarde.

Formico, as, avi, atum, n. 1. formicationem contraho. *Plin. l.* 30. *c.* 13. In sole, donec formicet cutis, tolerandæ sunt.

Formicosus, a, um, o. 1. 2. *pieno di formiche*, μυρμηκιώδης, plenus formicis. *Plin. l.* 10. *c.* 74. Formicosam arborem sorices cavant.

Formicula, æ, f. diminut. parva formica, μυρμήκιον. *Arnob. l.* 7. Nec inter formiculam, & se se plurimum esse discriminis.

Formidabilis, le, o. 3. *formidabile*, *spaventevole*, φοβερὸς, quod est formidandum. *Ovid.* 2. *Met.* Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen.

Formidamen, inis, n. formido, terror, spectrum. *Apul. Apol.* Bustorum formidamina, sepulcrorum terriculamenta.

Formidatio, onis, f. formido, metus, *paura*. Tribuitur a nonnullis *Ciceroni in Partit. Orat. c.* 4. Meliores tamen edit. habent *reformidatio*, vel *reformatio*.

Formidatus, a, um, adject. *temuto*. *Virg. Æn.* 3. *v.* 275. nautis formidatus Apollo. *Horat. l.* 2. *epist.* 1. *v.* 256. Formidata Parthis Roma.

Formido, as, avi, atum, a. 1. *aver gran paura*, *temer forte*, פחד, Ger. *befftig fürchten*, Gall. *redouter*, Hisp. *temer mucho*, φοβέω, vehementer timeo, metuo, vereor. *Cic.* 2. *Phil.* Unus inventus est, qui id auderet, quod omnium fugisset, & formidasset audacia. *Plaut. Cist.* 4. 2. 20. Intus paveo, formido foris. *Id. Pseud.* 1. 3. 81. Si isti formidas credere.

Formidō, inis, f. *paura*, פחד, Ger. *furcht*, *schrecken*, Gall. *crainte*, *peur*, Hisp. *miedo*, *demasiado temor*, φόβος, metus vehementior, pavor. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 8. Formidinem metum permanentem definiunt. *Id. Att. l.* 8. Nullum fuisse tempus post has fugas, & formidines. ¶ Item rete lineum variis plumis, pennisque confertum, quia feris, ac in primis cervis inter venandum formidinem incutit, adeo ut vel in retia, vel in sagittas incidant. *Lucr. l.* 4. Dum pavidos formidine cervos claudat odoratæ metuentes æra pennæ. Adde *Senec. l.* 1. *de Ira*, *c.* 2.

Formidolōse, adv. *pauroſamente*. *Cic. pro Sext. c.* 19. Opponi omnibus concionibus falso, sed formidolose tamen. Comparat. formidolosius, legitur in Orat. Catonis de Consulatu suo, apud *Charis. l.* 2.

Formidolōsus, a, um, o. 2. 2. *pauroſo*, *terribile*, נורא, ירא, Germ. *forchtsam*, Gall. *craintif*, *redoutable*, Hisp. *medroſo*, *espantable*, φοβερὸς, qui timet, & qui timetur. *Col. l.* 6. *c.* 2. Nec ad ingrediendа flumina formidolosi. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 21. Bellum formidolosissimum. *Id. in Pison. c.* 24. Horribilis, & formidolosus locus. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 62. Formidolosior hostium exercitus.

Formidus, o. 1. 2. idem ac formus, h. e. calidus. *Cato apud Fest.* Æstate frigido, hyeme formido.

Formio, onis, m. 3. *Risano*, fl. parvus Istriæ, qui in mare Hadriaticum, & sinum Tergestinum cadit.

Formo, as, a. 1. *formato*, *fare*, *fabricare*, יצר, Germ. *formiren*, Gall. *former*, *façonner*, Hiſp. *formar*, σχηματίζω, τυπόω, μορφόω, formam rei alicui induco. *Cic. 4. Acad.* Parmenides ignem, qui moveat terram, quæ ab eo formetur. ¶ Formare juventutem, *reformare*, eſt inſtituere, & veluti a rudiore ingenio ad meliorem quandam formam traducere. *Plin. in Paneg.* Quid vitam? quid morem juventutis, quam principaliter formas? *Hor. l. 2. od. 15.* Teneræ mentes formandæ ſtudiis. ¶ Habet præterea varios, atque elegantes uſus. *Cic. l. 3. de Orat. c. 49.* Exercitatione, ac ſtylo formanda nobis oratio eſt. *Sueton. Domit. c. 20.* Epiſtolas, orationeſque, & edicta alieno formabat ingenio. hoc eſt in iis componendis aliorum opera utebatur. *Horat. Art. poet. v. 125.* Siquid inexpertum ſcenæ committis, & audes Perſonam formare novam. h. e. inducere, fingere, novam fabulam componere. *Virg. Æn. 9. v. 80.* Formare claſſem. h. e. parare. *Quintil. l. 1. c. 12.* Verba recte formare. h. e. proferre. *Ovid. 3. Amor. el. 6.* Formare gaudia mente. h. e. imaginari. *Id. 3. Met.* Formare dictis ignarum. h. e. docere, *inſtruere*. ¶ Formare etiam dicuntur qui nummos cudunt. V. Forma, & *Salmaſ. ad hiſt. Aug.*

Formoſe, adverb. *bellamente*, pulchre. *Propert. l. 1. el. 2.* Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris. *Apul. l. 6. Metam.* Formoſe ſaltare. & *l. 5.* Vide Cupidinem formoſum Deum formoſe cubantem. *Auguſt. Conf. l. 1. c. 7.* Formoſiſſime qui formas omnia.

Formoſitas, atis, f. *belleça*, יפי, Ger. *vvolgeſtaltung*, Gall. *beauté*, Hiſp. *hermoſura*, εὐμορφία, pulchritudo. *Cic. 1. Off. c. 35.* Idque poſitum eſt in tribus rebus, formoſitate, ordine, ornatu ad actionem apto.

Formoſulus, a, um, *belluccio*. *Var.* apud *Non. c. 1. n. 109.* Formoſula uxor.

Formoſus, a, um, o. 1. 2. *bello*, יפה, Germ. *vvolgeſtalt*, Gall. *beau*, Hiſp. *hermoſo*, εὔμορφος, pulcher, ſpecioſus, a forma. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Quotus enim quiſque formoſus eſt? *Ovid. 13. Met. v. 798.* Riguo formoſior horto. *Virgil. Ecl. 3. v. 57.* Nunc formoſiſſimus annus.

Formucalis, e, adject. ut formucales forcipes, ita dictæ, quod forma capiant, h. e. ferventia. *Feſtus*.

Formŭla, æ, f. dim. a forma. *Frontin. de aquæd. artic. 36.* Formula moduli. ¶ Dicitur etiam de pulchritudine. *Plaut. Perſ. 2. 2. 47.* Tempori hanc vigilare oportet formulam, atque ætatulam meam. ¶ Sæpe accipitur pro certa norma, & ratione, quæ lege præſcripta eſt, ut Formulæ contractuum, & teſtamentorum. *Cic. 3. Off.* Nondum Aquilius protulerat de dolo malo formulas. ¶ Item pro ratione loquendi. *Cic. de opt. gen. Or. c. 3.* Ad quam eos quaſi dicendi formulam revocent. ¶ Item pro quadam politica vivendi regula, *maſſima di politica*. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 44.* hæc populos, hæc magnos formula reges, Excepto ſapiente, tenet. ¶ *Formulam intendere*, eſt dicam impingere, vel dictare actionem. *Suet. in Vitel. c. 7.* Cum libertino cuidam acerbius debitum repoſcenti injuriarum formulam, quaſi calce ab eo percuſſus, intendiſſet. ¶ *Cadere formula*, vel *excidere formula*, eſt cauſa cadere, ſeu cauſam amittere. Erant enim juris formulæ certis quibuſdam verbis conceptæ, a quibus ſi quis vel minimum receſſiſſet, cauſa cadebat. *Quintil. l. 3.* Cum in omnibus fere cauſis, in quibus cecidiſſe quis formula dicitur, hæ ſint quæſtiones. Adde *Sueton. in Claud. c. 14.*

Formularius, ii, m. 2. dicebatur cauſidicus, qui ex formula juris agere conſuevit. *Quintil. lib. 12. c. 3.* Quorum alii ad rubricas, vel ad album ſe tranſtulerunt, & formularii, vel ut ait Cicero, leguleji eſſe maluerunt.

Formus, o. 1. 2. *caldo*, apud vet. ab Æolico φερμός, pro θερμός, calidus. *Feſtus. Arnob. l. 2.* Nec in formis erubeſcerent calamiſtris maſculorum vibrare exſaniem. Alii legunt *informis*. ideſt valde calidis.

Fornacalia, um, n. ſacra Deæ Fornacis, quia ad fornacem, quæ in piſtrinis erat, & in qua fruges torrebant, ſacrificium facerent. *Ovid. 2. Faſt. v. 527 Plin. l. 18. c. 2.* Numa & Fornacalia inſtituit, farris torrendi ferias. *Lactant. l. 1. c. 20.* Doctos viros celebrandis fornacalibus operari.

Fornacalis, le, adject. ut Fornacalis Dea, apud *Ovid. 6. Faſt. v. 315.* ſc. Fornax, quæ a Numa inter Deas conſtituta eſt.

Fornacarius, a, um, adject. ut fornacarius ſervus, *fornaio*, אפה, Germ. *becker*, Gall. *fournier*, Hiſp. *hornero*, ἀρτοκόπος, ſervus piſtrinarius, qui fruges torrebat, a *fornax*. Nam antiquitus prius fruges torrebant, deinde in pila conterebant, quod pinſere vocabant. Poſtea inventæ ſunt molæ truſatiles, hoc eſt, hominum opera verſatiles. *Ulp. l. ſi fornacarius, ff. ad leg. Aquil.*

Fornacator, oris, m. qui fornacem balnei ſuccendit. *Paul. J. Ctus l. 14. Dig. de inſtr. vel inſtrum. legat.* Ita enim ibi legendum eſt, non *fornicator*.

Fornacĕus, a, um, o. quod eſt factum in modum fornacis. *Plin. l. 35. c. 14.* Parietes, quos appellant fornaceos.

Fornacŭla, f. 1. dim. a fornax. *Juven. ſat. 10. v. 82.* Magna eſt fornacula.

Fornax, cis, f. *fornace*, כבשן, Germ. *ofen*, Gall. *fournaiſe*, Hiſp. *horonça*, πυ' μανος, ædificium, quod rei alicujus coquendæ, aut calefaciendæ gratia igni ſuccenditur, cujuſmodi ſunt, quibus calx, aut lateres coquuntur. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Apparentque in ardentibus fornacibus ſæpe volitantes. *Plin. l. 11. c. 26.* Fornax æraria. *Id. l. 17. c. 9.* Fornax calcaria. ¶ Fornax etiam Dea fuit, cujus in honorem Numa Fornacalia inſtituit, h. e. farris torrendi ferias. *Ovid. 2. Faſt. v. 525.* Facta Dea eſt Fornax: læti Fornace coloni Orant, ut fruges temperet illa ſuas. V. *Plin. l. 2.*

Fornicarius, ii, m. opifex, propola, inſitor, qui tabernas a fiſco conducit ſub fornicibus, ut ibi merces ſuas venales habeat. *Ia Paudektis, l. cum quidam, de uſuris*. Fiſcus ex ſuis contractibus uſuras non dat, ſed ipſe accipit, ut ſolet a fornicariis, qui tardius pecunias interunt. *Bud. in Annot.*

Fornicatio, onis, f. *edificio in volto*, Germ. *ſchvvibogen*, *gevvelb*, Gall. *voute*, *ouvrage en voute*, Hiſp. *obra à bovedas*, καμάρωσις, fornicis ſtructura. *Senec. epiſt. 95.* Societas noſtra lapidum fornicationi ſimilis eſt, quæ cæſura, niſi invicem obſtarent, hoc ipſo ſuſtinetur. *Vitruv. lib. 6. c. 11.* Parietum fornicatio. ¶ Eſt etiam ſcortatio, apud Eccleſ. Scriptor. *Tertul. de Pudic. cap. 1. & cont. Marc. l. 5. c. 7.*

Fornicātor, oris, m. &

Fornicātrix, icis, f. qui, vel quæ ſcortatur. Voces ſunt Eccleſiaſticis Scriptoribus uſitatæ. Meretrices enim ſub fornicibus proſtabant. Hinc Fornicatores dicti, qui illuc convenirent. *Iſid. l. 10. Orig. Tert. de Pudic. c. 1.*

Fornicātus, a, um, adject. in modum fornicis fabricatus, *facto a volta*, concameratus, arcuatus. *Cicer. in Top. c. 4.* Parietem directum ad communem parietem adjungere vel ſolidum, vel fornicatum. *Plin. l. 12. c.* Fornicato ambitu.

Fornico, as, a. 1. *fabbricare a volta*, Ger. *gevvelben*, Gall. *voûter*, Hiſp. *bovedar*, καμαρόω, fornices extruo, vel fornicis figuram rei alicui induco. *Plin. l. 16. c. 42.* Populus contra omnia inferiora panditur, palma e contrario fornicatur. h. e. ſurſum incurvatur, cum fornicis cornua deorſum ſoleant inclinari.

Fornix, icis, m. *volto*, *arco*, קובה, אולם, Ger. *ſchvvibogen*, Gall. *voute*, Hiſp. *bovedà*, καμάρα, arcus, ſeu pars tecti camerati: quamvis aliquando pro toto tecto accipitur. Differt a *camera*, quæ totum tectum fornicatum, & concavum ſignificat. *Salluſt. in Catil. in fine*. Camera lapideis fornicibus juncta. *Cic. in Top. c. 4.* Non debebit præſtare, quod fornix vitium fecerit. ¶ *Fornix*, *teſtudo*, & *concha* ſunt diverſa cameræ genera. Nam ſi tectum eſſet ſimile hemicylindro, hoc eſt rotundum, & oblongum, ad modum navis, vocabatur *fornax*; at *teſtudo* habuit formam hemiſphærii; *concha* referebat quartam partem ſphæræ. ¶ Speciatim fornices erant arcus in memoriam rerum a triumphalibus viris geſtarum extructi. *Cic. 2. de Orat.* Ut in forum deſcendens caput ad fornicem Fabii demitteret. ¶ Translate fornix ponitur pro lupanari, ſeu meretricia ſella, quia meretrices ſub fornicibus habitare conſueverunt. Unde Curio Cæſarem Bithynicum fornicem vocat, apud *Sueton. in Cæſ. c. 49. Juven. ſat. 3. v. 136.* Lenonum pueri quocumque in fornice nati.

Fornus, i, m. caminus coquendo pani, καμίνος. *Varro* apud *Non. cap. 12. n. 32.* Cocula, quæ coquebat panem, primum ſub cinere, poſtea in forno: cujus utique vocabulum a formo diſtorum, ideſt a caldore.

Foro, as, a. 1. *forare*, *perfugiare*, נקב, Ger. *bohren*, Gall. *percer*, Hiſp. *horadar*, τορέω, pertundo, penetro, a τείρω, meatus, qui ſorando fit. *Col. l. 5. c. 9.* Amygdala ſi parum ferax erit, forata arbore lapidem adigito. *Plaut. Moſt. 1. 1. 53.* Forabunt te per vias ſtimulis. *Macrob. Saturn. 7. c. 3.* Forare aurem.

Forpex, icis, f. inſtrumentum, quo a tonſoribus pili inciduntur, *forbice*. Voſſ. & alii de latinitate hujus vocis dubitant. Habet quidem *Iſid. l. 20. Orig. c. 13.* & *Caſſiod. Orthograph. c. 4.* ubi ambo diſtrimen aſſerunt inter forficem, & forpicem, quod hæc tonſoria ſit, illa ſutoris. *Sidon.* etiam *Polemii Epiſtolam. carm.* 15. v. 184. Rupit odoratum redolenti forpice barbam. Ita ſcriptum eſt in cæſigatiſſimis libris *Hevvertii*, *Elmenhorſtii*, *Savaronis*, & *Sirmondi*.

Fors, fortis, f. *fortuna*, *caſu*, גד, Ger. *zufal*, Gall. *fortune*, Hiſp. *fortuna*, τύχη, caſus extemporalis, a *ferendo*, quia fors eſt, prout res fert. *Cic. Att. l. 14. ep. 13.* Fors in aliquibus rebus plus, quam ratio poteſt. ¶ Videtur a *fortuna* differre, quia *fors* caſus eſt, *fortuna* ipſa Dea, ut annotavit *Nonius*, citans locum *Accii ex Andromeda*: Multi, quibus natura prava magis, quam fors, aut fortuna obfuit. ¶ Interdum tamen pro ipſa fortuna ponitur. *Cic. Att. l. 4.* Sed de illa ambulatione fors viderit, aut ſiquis eſt, qui curet, Deus. *Terent. Hec.* Fors pol fuat. ideſt fors hoc ferat, vel fortuna faveat. ¶ Interdum ponitur adverbialiter. *Priſc. l. 15. ex Virg. 11. Æn. v. 50.* Fors & vota facit, cumulatque altaria donis. ¶ Uſurpatur etiam in obliquis caſibus. *Vellej. l. 2. c. 66.* Vel forte, vel providentia, vel utcumque conſtitutum. *Liv. l. 1. c. 4.* Forte quadam, an divinitus. *Virg. 1. Æn. v. 381.* Nos forte ſua tempeſtas appulit. ¶ *Fors fortuna*, bona fortuna, vel eventus bonæ fortunæ, *bona fortuna*. *Ter. Eun. 1. 2. 34.* Forte fortuna adfuit hic meus amicus, *per bona fortuna*. *Id. Heaut. 3. 3. 26.* Quæque fors fortuna eſt, quæ nobis te hodie obtulit. *Colum. l. 10. v. 316.* Et celebris Fortis fortunæ dicite laudes. *Ovid. 6. Faſt. v. 773.* Deam læti Fortem celebrate Quirites. *Ter. Phorm. 5. 6. 1.* O Fortuna, o fors fortuna, quantis commoditatibus hunc onerariis diem! *Donatus* ad hunc loc. ſcribit, Fortis fortunæ templum trans Tiberim fuiſſe; cujus feſtum colebant, qui ſine arte vivebant: illi etiam gratias agebant, quibus aliquid ſucceſſerat. Eo igitur vocabulo ſignificatur magna vis fortunæ. ¶ *Forte* adverb. ſeu potius hujus nominis ablativus, *a caſo*. V. *infra ſuo loco*.

Forſan, adverb. *forſe*, אולי, Ger. *villeicht*, Gall. *par aventure*, Hiſp. *por a ventura*, ἴσως, dubitandi adverbium eſt, a fors. *Virg. 1. Æn. v. 203.* Forſan & hæc olim meminiſſe juvabit.

Forſit, fors ſit, ferat hoc fors, a *fors*, & *ſit*. *Lucr. l. 6. v. 735.* Forſit & Æthiopum penitus de montibus ullis creſcat. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 40.* Diſſimile hoc illi eſt: quia non ut forſit honorem Jure mihi invideat. h. e. fortaſſe.

Forſitan, adverb. *forſe*, idem ac forſan, ex *forſit*, & *an*, quaſi an fors ſit, ſive an ferat hoc fors. *Cic. de Orat.* Major ars aliqua forſitan eſſet requirenda. *Ter. Eun. 1. 2. 117.* Forſitan hic mihi parvam habeat fidem.

Fortaſſe. V. Fortaſſis.

Fortaſſean, adv. idem ac forſan, a *fortaſſe*, additò *an*. *Gel. l. 11. c. 9.* Fortaſſean auxilii petendi gratia. *Sen. ep. 29.* Intermittentur fortaſſean, & deſinent. V. *Patei Lex. Cviic.*

Fortaſſis, adv. ſive fortaſſe, idem ac forſan, a *forte*. *Priſc. l. 15.* hoc pacto diſtinguit: *Fors* quidem, *forſan*, & *forſitan* dubitandi ſunt, *forte* vero eventus, *fortaſſe* autem, & *fortaſſis* pro temere. Sed promiſcue uſurpantur. *Cic. 2. Fam. ep. 16.* Sed ego fortaſſis vaticinor. *Id. ep. 16. l. 7.* Habes epiſtolam verboſiorem fortaſſe, quam velles. ¶ Quoties antecedunt particulæ, *ſi*, *ſin*, *niſi*, *ne*, *num*, *an*, aut aliæ particulæ interrogationis, non habet locum neque *fortaſſe*, neque *fortaſſis*, neque *forſitan*, ſed duntaxat *forte*. *Plautus* tamen *Cap. 3. 4. 96.* An tu fortaſſe fuiſti meæ matri obſtetrix?

Fortax, acis. *Cato R. R. c. 38.* Facito, fortax totum fornacem infimam complectatur. *h. e.* (ſi ſana eſt lectio) totus camini gyrus, & pavimentum ſaxo ſtratum: ducto verbo a *fortitudine*, ut putat *Turneb. lib. 11. adverſ. c. 13.* quia totam fornacem ſuſtentat, & munit.

Forte, adv. *per avventura*, τυχόν, fortuito, caſu, & veluti per ſortem. Voſſius dicit, adverbium non eſſe, ſed ablativum a recto *fors* poſitum adverbialiter. *Cic. 2. de Orat.* Forte evenit, ut in Privernati eſſemus. ¶ Aliquando dubitandi adverbium eſt. *Cic. 2. de Orat. c. 46.* Ne forte hoc magnum, ac memorabile videatur. *Id. de Fato c. 16.* Niſi forte volumus &c. *Nepos 10. c. 9.* Si forte conſiliis obſtitiſſet fortuna. V. *Fortaſſis*.

Forteſco, n. 3. *fortificeſcò*, התחזק, Germ. *ſtarck vverden*, Gall. *devenir fort*, Hiſp. *fortalecerſe*, κραταιόομαι, fortis fio. *Nævius* apud *Gel. l. 19. c. 7.* Creſcit annis, & forteſcunt vires. Ipſe tamen Gell. hanc vocem improbat.

Fortĭcŭlus, o. 1. 2. dim. a fortis. *Cic. 2. Tuſc. cap. 19.* Quamvis idem Epicurus forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat.

Fortifico, as, a. 1. *fortificare*, חזק, Ger. *ſtercken*, Gall. *fortifier*, Hiſp. *fortalecer*, ἰσχυρίζω, fortem facio. *Cæl. Aurel. Acut. 2. 30.* Vina ſufficientia fortificare. ¶ Quod ex *Plauto* aſſertur a quibuſdam Lexicographis, ſuſpectum eſt.

Fortis, te, o. 3. *forte*, *gagliardo*, חזק, Ger. *ſtarck*, Gal. *fort*, Hiſp. *fuerte*, ἀνδρεῖος, valens, potens, qui validis viribus præditus eſt, a *fero*, quia fortitudo eſt virtus perferendarum rerum. Fere de animo dicitur, quia fortitudo animi eſt, robur corporis. *Cicer. l. 1. Off. cap. 23.* Fortis animi eſt, & conſtantis, non perturbari in rebus adverſis. *Salluſt. Jug. c. 95.* de Sylla: Multi dubitavere, fortior, an felicior eſſet. *Cic. l. 3. de Or.* Impetus animi fortiſſimus. ¶ Fortia facta. h. e. fortiter patrata. *Virg. 1. Æn.* Fortia facta patrum. *Ade Liv. l. 26.* ¶ Interdum & de corporis robore uſurpatur, *robuſto*, *gagliardo*. Sic *Colum. l. 1. c. 8.* Villicum fortem appellat. *Virg. 11. Æn.* Si fortem forti fidis equo. h. e. curſu præſtanti. *Id. 1. Georg.* Tanti fortes. ¶ Habet etiam alias his affines notiones. *Ter. Andr. 2. 6. 13.* Cavit, ne unquam infamiæ ea res ſibi eſſet, ut virum fortem duxit. h. e. honeſtum, *uomo d'onore*. *Plaut. Trin. 5. 2. 9.* Sororem deſpondiſſe ſuam in tam fortem familiam. h. e. divitem, & bene audientem. *Id. Mil. 4. 3. 13. de quadam muliere?* Ecquid fortis viſa eſt? h. e. formoſa, ut interpretatur *Nonius*. Alii melius explicant, ut ſit ætate integra, & ad Venereas res idonea. ¶ Uſurpatur etiam fortis pro munito, & firmo. *Plin. l. 14. c. 2.* Vites contra pruinas fortiſſimæ. *Cæſ. B. C. l. 2.* Fortiſſima ligna. *Cic. l. 1. de N. D. c. 1.* Quid eſt temeritate fortius?

Fortiter, adv. *fortemente*, בחזק, Ger. *ſtarcklich*, Gall. *fortement*, Hiſp. *fuertemente*, ἐσχυρῶς, animoſe, conſtanter, ſtrenue. *Plaut. Bacch. 4. 7. 25.* Fortiter adſtringere. *Cic. 4. Phil. c. 2.* Nec ſolum id animoſe, & fortiter, ſed conſiderate etiam, ſapienterque fecerunt. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 26.* Fortius pugnare coperunt. Et *l. 4. c. 12.* Fortiſſime reſiſtere. *Quint. l. 2. cap. 4. in fi.* Fortiſſime affirmare. *Pompon. Dig. l. 32. leg. 83.* Fortiter defendere aliquid. ¶ In malam partem. *Hor. l. 1. epiſt. 15.* Rebus maternis atque paternis fortiter abſumptis.

Fortitūdo, inis, f. *forteça*, חזק, Germ. *ſtercke*, Gall. *force*, Hiſp. *fortaleza*, ἀνδρία, eſt virtus animi, qua labores conſiderate ſuſcipiuntur, & dolores conſtanter perferuntur. *Cic. 2. de Inv.* Fortitudo eſt conſiderata periculorum ſuſceptio, & laborum perpeſſio. *Id. 3. Off.* Fortitudo, quæ eſt dolorum, laborumque contemptio. Et *paulo inferius*. Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendæ mortis, perpetiendique doloris. ¶ Uſurpatur etiam num. pl. *Cic. 1. Off.* Sunt ergo domeſticæ fortitudines non inferiores militaribus. ¶ Fortitudinis comites ſunt animi magnitudo, gravitas, patientia, ut ſcribit idem *Cic. Tuſc. 2. c. 13.*

Fortuito, adverb. *a caſo*, *per ſorte*, Germ. *gluckluch*, Gall. *par aventure*, Hiſp. *por ventura*, κατὰ τύχην, caſu, temere, forte, a *fortuitus*. *Voſſius* ait, non tam adverbium eſſe, quam quaſi adverbium. Nam intelligitur *caſu*. Adjungit, interdum junctim legi, *Caſu, & fortuito*, ſed tunc potius *fortuito* ſcribendum eſſe, ut eſt in melioribus libris. *Cic. 1. de Or.* Fortuito in eum ſermonem incidimus. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 20.* Fortuito, aut ſine conſilio. *Tac. Ann. 2. cap. 77.* Fortuito multa in melius cadunt.

Fortŭtu, *a caſo*, idem ac fortuito, ſine conſilio. Legitur in multis Editionibus a

quod

pud *Cic. Phil.* 10. item *l.* 2. *Div. c.* 7. & 28. sed non ubique lectio constans est.

Fortuitus, a, um, o. *ciò, che accade per sorte*, Ger. *zufällig*, Gall. *fortuit*, Hisp. *fortito*, τυχηρὸς, quod casu accidit, vel in fortuna positum est, a forte. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ex his effectum esse cœlum, atque terras, nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito. *Id. l.* 3. *de nat. Deor. cap.* 36. Boni fortuiti quippiam nacti sumus. ¶ *Fortuita* absolute pro rebus fortuitis. *Tac. hist. l.* 4. *c.* 3. Firmique adversus fortuita. ¶ Fere penultimam corripit, interdum tamen producit. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Nec fortuitum speruere cespitem.

Fortūna, æ, f. *fortuna*, τύχη, est subitus, & inopinatus eventus rerum accidentium. *Cic.* 2. *de Leg.* derivat ab *ope ferendo*, vel a *forum* (aliqui legunt *fors*) in quo incerti casus magis significantur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 5. Quid est enim aliud fors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel non cadere, atque evenire, vel aliter cadere, atque evenire potuerit? ¶ Sæpe pro eventu prospero sumitur. *Cic. in Pam.* Ex iis rebus, quas tibi fortuna elargita est. ¶ Sæpe pro tristi rerum eventu. *Cic. in Pam.* Ut impudentia videatur eandem fortunam, si res cogat, recusare. ¶ Sed frequenter etiam epithetis secundæ, & adversæ distinguitur. *Cic. in Pam.* Vidimus aliquoties, secundam pulcherrime te ferre fortunam; fac, aliquando intelligamus, adversam quoque te æque ferre posse. ¶ Fortuna ab antiquis Dea credita est. In Italia apud Præneſtinos præcipue, & Antiates colebatur. Romæ item Fors Fortuna, ideſt bonæ Fortunæ eventus, trans Tiberim ædem habuit. V. Fors. *Cic. de Amic. c.* 15. Non solum ipsa Fortuna cæca est, sed eos etiam plerumque effecit cæcos, quos complexa est. *Fortes fortuna*: supple *adjuvat*, proverb. est apud *Cic. l.* 3. *de Fin. c.* 4. ¶ Accipitur etiam pro rerum statu. *Cic. pro Sylla.* Hic vos orat parvus, ut se aliquando, si non integra fortuna, at affecta, patri suo gratulari sinatis. ¶ Item prosperitate, & felicitate. *Ter. Andr.* 1. 1. 69. Omnes omnia bona dicere, & laudare fortunas meas, qui &c. ¶ Item pro divitiis. *Cic. Div. in Ver.* Fortunis omnibus aliquem evertere. *Id. de Am. c.* 16. Sæpe quibusdam aut animus abjectior est, aut spes amplificandæ fortunæ fractior. ¶ Per fortunas: locutio est opem alicujus omni prece implorantis. *Cic. Att. l.* 5. Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dum ades, quicquid provideri potest, provide. ¶ *Fortuna Imperii*, *Fortuna Populi Rom.* non solum significat felicitatem, sed & auspicium majestatis notat. *Tacit.* 3. *hist. c.* 46. & *l.* 4. *c.* 57. ¶ Infimæ fortunæ homo, *di bassa condizione*. *Cic.* 5. *de Fin.*

Fortunātæ Insulæ, al. Atlanticæ, & Canariæ, *le Canarie*, inf. Africæ, in mari Atlantico. Dictæ sunt a terræ fertilitate, & aeris temperie. Olim sex erant, nunc septem, una earum in duas maris æstu divisa. Earum nomina sunt *Canaria*, *Capsaria*, *Centuria*, *Theode*, *Nivaria*, *Plusialia*, seu *Pluvialia*, *Capraria*. Earum Oriental ior est *Capsaria*, Occidentalior *Pluitalia*, Princeps est *Canaria*, sic dicta a canum multitudine, & magnitudine.

Fortunātè, adv. *felicemente*, Ger. *glückhaftig*, Gall. *heureusement*, Hisp. *fortunadamente*, *dichosamente*, εὐτυχῶς, feliciter, prospere. *Cic.* 3. *Fin. c.* 7. Necessario sequitur, omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere. *Colum. proœm. l.* 1. *ante med.* Fortunatius a catenato repulsum janitore.

Fortunātim, adv. idem quod fortunate. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 33. 4. Fortunatim, feliciter, ac bene vortat.

Fortunātus, o. 1. 2. *felice*, *avventurato*, אשרי, Ger. *glückhaftig*, Gall. *heureux*, Hisp. *dichoso*, *bienaventurado*, εὐδαίμων, εὐτυχὴς, felix, & cujus votis fortuna respondet. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 86. Scopas fortunatus homo, & nobilis. *Id. l.* 2. *Q. Fr. epist.* 14. Nihil est nobis fortunatius. *Vellej. l.* 2. *c.* 12. Fortunatissimo decertare prælio. ¶ Interdum est idem ac propitius. *Afran.* Deos ego omnes, ut fortunati sint, precor. ¶ Fortunatorum Insulæ, h. e. Fortunatæ apud *Plaut. Trin.* 2. 4. 148. V. sup.

Fortūno, as, a. 1. *felicitare*, *prosperare*, הצליח, Germ. *glücken*, Gall. *fortuner*, Hisp. *hazer bien aventurado*, εὐδαιμονίζω, prospero, fecundo. *Cic. l.* 2. *Fam. epist.* 2. Tibi patrimonium Dii fortunent. *Id. lib.* 15. *epist.* 7. Eumque honorem Deos tibi fortunare volo.

Forŭli, m. 2. dimin. a fori, *Fest.* Fori, Circenſia spectacula, ex quibus etiam minores forulos dicimus. ¶ Forŭli item sunt librorum conditoria, seu armariola, vel capsulæ. *Suet. in Aug. cap.* 31. Hos quoque delectu habito condidit duobus forulis auratis sub Latini Apollinis basi.

Forŭli, orum, m. 2. *Forolo*, vicus Sabinorum, in rupe præruptа, apud Marsorum confinia, ad Himellæ ortum. *Virg.* 7. *Æn. v.* 714. Casperiamque colunt, forulosque, & flumen Himellæ.

Forum, n. 2. *foro*, *piazza*, *palazzo*, שוק, Ger. *herichtsplatz*, *markt*, Gall. *bareau*, *marché*, Hisp. *mercado*, *palacio*, ἀγορὰ, locus in quo res venduntur, item in quo causæ civiles aguntur, a *fero*, quia res venales in forum negotiantium, & controversiæ in forum judicantium afferuntur. Multa erant Romæ fora rerum venalium, ut *Forum suarium*, in quo sues vendebantur, *boarium*, in quo boves, *piscarium*, in quo pisces, *olitorium*, in quo olera, *vinarium*, in quo vinum (*Varr. R. R. l.* 1. *c.* 34.) *Forum cupedinis*, in quo cupedines, seu lautiores cibi. Postea hæc omnia in unum locum sunt contracta, quem *macellum* appellaverunt. *Var. l.* 1. *de L. L.* ¶ Deinde sumitur pro loco juris, ideſt in quo jurisdictio exercetur, seu causæ civiles aguntur. *Cic. Attic.* Quod me in forum vocas, eo vocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam. ¶ Fora tria judiciaria antiquitus Romæ fuisse manifestum est, *Forum Latium*, sive Romanum antiquissimum, *Forum Cæsaris Dictatoris*, in quo loricatam sibi fieri statuam passus est, & *Forum Augusti*, quod cum æde Martis Ultoris extruxit. ¶ Forum differt a *subsellii*, quia *forum* est, ubi causæ civiles agebantur; *subsellia*, ubi judicia publica exercebantur. *Cic.* 1. *de Orat.* Age vero, ne semper forum, subsellia, rostra, curiamque mediteris. ¶ *Fero ati*, prov. est præsentem rerum statum boni consulere, &, utcunque se se obtulerit fortuna, ita animum applicare. *Ter. Phorm.* 1. 2. 29. Sciti uti foro. Huic contrarium est, de foro decedere. *Nepos Attic. c.* 14. ¶ Cedere foro dicuntur, qui ære alieno oppressi solvendo non sunt. *Juven. Sat.* 11. *v.* 50. *fallire*. ¶ Forum etiam erat urbs, vel oppidum, vel vicus in Provinciis, in quo Prætores jurisdictionem exercebant, ideſt causis civilibus præerant. Nam quæstiones publicæ, ideſt de criminibus, quæ in Italia admissa essent, Romæ agebantur, non in Foris, nisi extra ordinem. Ab aliquibus Forum definitur urbs, vel oppidum, vel vicus, quem Prætores, vel Censores ad nundinationem assignaverant, quo undique mercatores convenire solebant ad emendum, aut vendendum. Sed hujusmodi locus proprio vocabulo Contiliabulum vocabatur. ¶ In Italia multa fora erant, quæ constituta fuere vel a Prætoribus, seu Proconsulibus, cum bellum gererent, vel Provinciis administrarent, vel a Censoribus, cum vias sternerent, vel ad jus simul, & nundinationem. ¶ *Indicere Forum*, erat promulgare urbem, vel vicum in Provincia ubi jurisdictio exerceretur. *Agere Forum*, erat urbi, aut vico in Provincia præesse, quo homines litium causa conveniebant. *Cic. Att. l.* 5. Forum instituetam agere Laodiceæ. *Virg.* 5. *Æn.* Indicitque forum, & patribus dat jura vocatis. ¶ Prætores ver, æstatem, autumnum in bello insumebant, hyeme judiciis operam dabant. Judicia tamen per Judices exercebant, ipsi ultimo conventus die jus dicebant. Modus hic fuit. Complures eligebant Judices, qui tota hyeme causas audirent, & controversias dirimerent, qui Recuperatores vocabantur, extremo conventus die, quo consilium habebatur, in locum judicii procedebant, ubi judicibus assidentibus, pro tribunali jus dicebant, ideſt suas cuique res secundum Judicum sententiam assignabant. ¶ Fora etiam vasa erant, in quibus vinum transferebatur, & e lacubus in culeos demittebatur, aut alio comportabatur, a *ferendo*. *Col. l.* 12. *c.* 18. Lacus vinarii, & torcularii, & fora, omniaque vasa, si vicinum est mare, aqua marina, sin minus, dulci eluenda sunt.

Forum Appii, *Cale nuove*, seu *Case nuove*, *li Marruti*, *Fossa nuova*, urbs exc. Latii, in finibus Volscorum, juxta Pontinas paludes. Aliis est *S. Donato*, olim urbs Volscorum, intra paludes Pontinas, prope Asturam fl. Forum factum est ab Appio Claudio Cæco Censore.

Forum Aurelii, opp. Etruriæ, exc. medium inter Centum Cellas, & Cosam, in ora, apud Graviscas. Forum factum est a C. Aurelio Cotta Censore.

Forum Cornelii, *Imola*, urbs Lingonum, in Æmilia, seu Gallia Togata Cispadana, nunc in Romandiola, in limite agri Bononiensis, & Duc. Ferrariensis. Sic dictum a P. Cornelio Scipione Nasica Prætore. Sed aliqui censent, hoc Forum a Sylla Dictatore constitutum fuisse, & Forum Syllæ alio nomine appellant. Pop. Forocornelienses. *Plin.*

Forum Julii, vel Forum Julium, Colonia Octavianorum, *Freius*, urbs Galliæ Narbon. constituta a C. J. Cæsare Proconsule. ¶ Forum Julium item, Castrum Julienſe, *Cividal d' Austria* alias, nunc *Cividal del Friuli*, Colonia, & urbs Carnorum, ad Natisonem fl. ad radices Alpium. Hinc ipsa Carnia Forum Julium dicta est, *Friuli*, *Patria del Friuli*, regio Italiæ, Venetiæ pars, inter Marchiam Tarvisinam, Istriam, & Noricum, cujus Utinum caput est, & conventus juridicus. Pop. Forojulienses, *Furlani*.

Forum Livii, *Forlì*, urbs Galliæ Togatæ, in Romandiola, in via Æmilia, media inter Faventiam, & Cesenam. Constituta est a M. Livio Salinatore Prætore. Pop. Forolivienses.

Forus, i, m. 2. V. Fori.

Forvus, vel forbus, o. 1. 2. calidus, apud vet. a ferveo. *Serv. in* 4. *Æn.*

Fossa, æ, f. 1. *fossa*, בור, Ger. *grube*, Gall. *fosse*, Hisp. *hoyo*, *cavo*, τάφρος, locus, unde effossa est terra, a *fossum*, sup. verbi *fodio*. *Cic.* 5. *Tusc.* Ejusque fossæ transitum ponticulo ligneo conjunxisset. ¶ Speciatim sumitur pro receptaculo aquæ manufacto ad urbes, oppida, castra, aut alia hujusmodi munienda. *Cic. Att. l.* 4. Populi R. exercitus Cn. Pompejum circumsideret, fossa, & vallo septum tenet.

Fossātum, i, n. posterioris latinitatis vox est, & significat vel fossam, vel munimentum fossa factum, *fossa*. *Pallad. l.* 1. *c.* 13. *de hortis*: Circumveniente fossato vel luto structis Parietibus. *Capitol. in Gord. c.* 28. Castra omnia fossato circuibat. ¶ Sunt qui afferunt etiam verba *Plin. l.* 17. *c.* 21. ubi ait: Fossatum purgari, & extendi, ne crudum relinquatur. At *Harduin.* legit *fossum*. ¶ Est etiam fossatus, i, m. terminus in agris in ipsa fossa positus, apud Scriptores rei agrariæ, *Goes. pag.* 254. & 267.

Fossĭlis, le, o. 3. *ciò, che si può cavare*, Ger. *das gut ausgraben ist*, Gall. *qu' on peut creuser*, Hisp. *cavadico*, ὀρυκτὸς, quod foditur, seu quod fodi potest. *Plin. l.* 36. *c.* 18. Theophrastus auctor est, & ebur fossile candido, & nigro colore inveniri.

Fossĭo, f. 3. *cavamento*, ὄρυξις, fodiendi actio. *Cic. de Sen. c.* 15. Quid agri fossiones, repastinationesque proferam?

Fossĭtius, a, um, o. 1. 2. ὀρυκτὸς, idem quod fossilis. *Plin. lib.* 36. *c.* 23. Arenæ tria genera, fossitia, fluviatilis, & marina. *Pallad. l.* 1. *cap.* 10. Arenæ fossitiæ tria sunt genera, nigra, cana, rufa.

Fossĭo, ās, a. 1. idem ac fodio. *Enn.* apud *Var. l.* 6. *de L. L.* Decretum est fossare corpora telis.

Fossor, m. 3. *zappatore*, חופר, Ger. *graber*, Gall. *pionnier*, Hisp. *cavador*, ὀρυκτὴρ, qui fodit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 264. Et labefacta movens robustus jugera fossor. ¶ Translate dicitur de homine agresti, & imperito. *Pers. Sat.* 5. *v.* 122. Cum sis cætera fossor.

Fossŭla, f. 1. *fossetta*, ὀρυκτίδιον, dim. a fossa. *Cato de R. R. c.* 161. Deinde fossulas facito, qua radices asparagi demittas. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Locum circumdare fossula.

Fossūra, æ, f. *cavatura*, Ger. *grabung*, Gall. *fouillement*, Hisp. *cavazon*, ὄρυγμα, fossio. *Colum. l.* 5. Hanc planam fossuram maxime nos probamus. *Sueton. Calig. c.* 37. Complanata fossuris montium juga. Adde *Vitruv. l.* 8. *c.* 1.

Fossus, a, um, *zappato*, *cavato*, ὀρυκτὸς. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Capas ter fosso solo seri jubent. *Martial. l.* 14. *epigr.* 49. Exercet melius vinea fossa viros. *Pallad. in Novembr. tit.* 6. Terra fossa, & subacta.

Fostiam pro hostia, &

Fostim pro hoste Antiqui dicebant, teste *Festo* in *Fedum*.

Fotus, a, um, adjectt. a foveo, *riscaldato*, *fomentato*, θαλφθείς. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. Pulli a matribus exclusi, fotique. *Arnob. l.* 1. Honoribus fotum aliquem suscipere.

Fotus, m. 4. fovendi actus, *fomentum*, *riscaldamento*, *fomento*, θαλπωτήριον. *Plin. l.* 23. *c.* 9. Utilis est igni sacro, fotu. Et *c.* 1. *ejusd. lib.* Decoctura eorum cœliacos juvat, & potione, & fotu.

Fovea, f. 1. *fossa*, *caverna*, βόθυνος, scrobs, spelunca, a prisco *fovo*, pro *fodio*. Veteres pro *fovea* etiam *favea* dixere. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 50. Cautus enim metuit foveam lupus. *Cic. Phil.* 4. *c.* 5. Bellua in foveam incidit. ¶ Hinc pro fraude, & insidiis usurpatur. *Plaut. Pers.* 4. 4. 45. Ego ille doctus leno pene in foveam incidi.

Fovĕo, es, vi, tum, a. 2. *tener caldo*, *covare*, חום, Ger. *erhalten*, Gall. *entretenir en chaleur*, *couver*, *eſſouver*, Hisp. *calentar*, θάλπω, proprie est calorem, vigoremque nativum procurare, ac tueri, calefacere, a *focus*. *Plin. l.* 8. *c.* 36. Fœtus rigentes apprimendo pectori fovent, non alio incubitu, quam ova volucres. ¶ Speciatim est Medicorum vocabulum pro partem læsam humidis, calidisque fomentis applicatis aspergere, tepefacere, & dolorem lenire. *Virg.* 12. *Æn.* Fovit ea vulnus lympha longævus Japis. ¶ Aliquando est nutrire, provehere, alere. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epist.* 1. *c.* 3. Scribis de tanimo Cæsaris in nos amore: hunc tu fovebis. *Id. l.* 12. *Att. epist.* 18. Fovebam meos dolores. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 7. *v.* 2. Credula vitam spes fovet. Sic dicimus fovere bellum, arma, fovere gaudia mente, fovere vota animo, *Ovid. Virg. & alii*. ¶ Fovere aliquid in pectore, pro cogitare. *Plaut. Baech.* 4. 10. 1. ¶ Forere castra, pro tueri. *Virg.* 9. *Æn.* Non obvia ferre arma viros, sed castra fovere. ¶ Fovere partes alicujus, pro adjuvare. *Tac.* 1. *hist. c.* 13. ¶ Fovere aliquem, h. e. amplecti, tueri. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Fovere aliquem in suam gloriam.

F A N T E R.

Frabaterni. V. Frabateria.

Fracĕo, n. 2. & fracesco, is, n. 3. *guastarsi*, נמאס, Germ. *faul werden*, Gall. *se flétrir*, Hisp. *podrirse*, ἰξίσκομαι, corrumpor, quasi vetustate putrefio, de priore statu degenero. *Ver. de R. R. lib.* 2. *c.* 55. Uti ibi mediocriter fracescat. *Col. l.* 1. *c.* 6. Oleum, quod minus provenit, si congelatur, fracescet. ¶ Translate *fracebunt*, h. e. *dissipabuntur*, inquit *Festus*.

Fraces, vel fræces, f. 3. *polpa d'oliva*, *feccia d'oglio*, פסולת, שמרים, Ger. *oel truſen*, Gall. *marc*, *lie*, Hisp. *borras de aceite*, τρύξ, olearum fractarum, contusarumque fragmenta, ac reliquiæ quædam, carnes, & fœces olivarum, quæ in oleo subsidunt, ab antiquo *frago* pro *frango*. *Col. l.* 6. *c.* 3. Quidam fraces vino, & adipe commiscent. Adde *Plin. l.* 15. *c.* 6. & *Col. l.* 12. *c.* 6.

Fracĭdus, a, um, o. 1. 2. *che comincia a guastarsi*, *marcio*, נמאס, Ger. *faul*, Gall. *flétry*, Hisp. *rancioso*, ὀνιπρὸς, plusquam maturus, & jam putrescens. *Cat. de R. R. c.* 64. Ut fracida sit, quo facilius efficiant.

Fractor, oris, m. *rompitore*, κλάστης, qui frangit. *Sidon. l.* 3. *epist.* 13. Vesicarum ruptor, fractorque ferularum.

Fractūra, f. 1. *rottura*, κλάσις, actus frangendi. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Item minutæ, & latæ fracturis aurium illinuntur cum melle.

Fractus, a, um, adjectt. ex partic. a frango, *rotto*, *spezzato*, κεκλασμένος. *Horat. ad Pison. v.* 20. Si fractis enatat expes Navibus. *Virg. Æn.* 2. *v.* 556. Fractas ad litora voces, h. e. repercussas. *Horat. l.* 1. *epist.* 17. *v.* 38. Crus fractum. ¶ Translate sumitur pro debilitato, imbecilli, *abbattuto*. *Vellej. l.* 2. *cap.* 74. Fractis Brutianis partibus. Sic fractæ vires, fractæ opes, apud *Virg. Æn.* 3. *v.* 170. & *Æn.* 3. *v.* 53. *Cic. pro Dom. c.* 36. Fractus, & debilitatus animus. *Id. Att. l.* 11. *epist.* 12. Quod me audis fractiorem animo esse. *Id. de Amic. c.* 16. Spes amplificandæ fortunæ fractior, animus abjectior. ¶ Fracta pronuntiatio, apud *Plin. l.* 2. *ep.* 14. est mollis, effœminata. Hinc simile est illud *Cic. in Brut.* Quid est tam fractum, tam minutum, tam in ipsa concinnitate puerile?

Fra-

Frenator, vel frenator, oris, m. qui frænat, & continet, χαλινοδόκος. *Plin. Paneg. c. 55.* Infinitæ potestatis domitor, & frænator animus. *Stat. Theb. l. 1. v. 27.* Ignipedum frænator equorum.

Frænātus, a, um, adject. *frenato*, χαλινωτός. *Cæs. l. 8. c. 15, B. G.* Equites frænatis equis in stationibus disponit. *Horat. l. 1. od. 15.* Os equi frænatum. *Sil. l. 11. v. 264.* Acies frænata.

Frænĭger, a, um, adject. qui frænum habet. *Stat. l. 5. Silv. 1. v. 98.* Quisnam frænigeræ signum dare dignior alæ?

Frāno, vel mulius freno, as, avi, atum, a. 1. *frenare*, בלם, Ger. *zaumen*, Gall. *brider*, Hisp. *enfrenar*, χαλινόω, equo frænum injicio, fræno equum cohibeo. V. Frænatus. ¶ Translate est cohibere, *refrenare, vitiare*. *Cic. 5. Ver. c. 37.* Cum animum ad persequendum non negligentia tardaret, sed conscientia sceleris, avaritiæque sua frænaret. *Virg. 1. Æn. v. 523.* Justitia gentes frænare superbas.

Frænum, ni, n. 2. *freno*, מתג, Ger. *zaum*, Gall. *frein*, Hisp. *freno*, χαλινός, instrumentum, quo equus coercetur. *Manut. in Orthogr.* scribit sine diphthongo, vetustis monumentis fretus. ¶ In num. sing. est g. n. in plur. & n. & m. *Ovid. 1. de Art.* Tempore lenta pati frænа docentur equi. *Virg. 3. Georg.* Et stabulo frænos audire sonantes. *Liv. l. 34. c. 2. ad fin.* Dare frænos alicui, *relentare il freno*. *Cic. Att. l. 6.* Alter frænis eget, alter calcaribus. ¶ Frænа Pelethronii invenere, qui & strata equorum primi monstraverunt. *Plin. l. 6. c. 56.* ¶ *Frænum mordere*, est obluctari, & offendere, nos graviter aliquid ferre, quod tamen ferendum est, translatione sumpta ab equis, qui cum frænum excutere non possint, perpetuo tamen mordent, & arrodunt. *D. Brut. ad Cic.* Si frænum momorderis, peream, si te omnes, quotquot sunt, conantem loqui ferre poterunt. ¶ *Accipere frenum*, est dedere se alicui, *arrendersi*. *Virg. 12. Æn.* Ni frænum accipere, & victi parere fatentur. ¶ *Ponere, injicere frænum*, est cohibere. *Juven. Sat. 8. v. 88.* Pone iræ frænа, modumque, Pone & avaritiæ. *Val. Max. l. 2. c. 9. n. 5.* Fræni sunt injecti vobis. ¶ Fræni rerum. h. e. imperium. *Sil. l. 3. v. 226.* Ausa sibi Libye rerum deposcere frænos. ¶ Frænum apud *Cels. l. 7. c. 25.* pars est penis.

Fraga, orum, n. *fragole*, μυρσινόκαλα, morum herbarum humi repentium, colore rubeo, gustu suavissimum. *Virg. Georg. 3. v. 92.* Humi nascentia fraga. *Ovid. Met. 1. v. 104.* Montanaque fraga legebant. ¶ In singulari numero caret exemplis.

Frages. V. Fraces.

Fragesco, n. 3. κλάω, frangor, langueſco, ab antiquo *fragco*. *Accius Ægasto*, *ut citat Nonius, c. 2. n. 329.* Neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim persenserint imperii.

Fragilis, le, o. 3. שבר, Ger. *zerbrechlich*, Gall. *fragile*, Hisp. *fragil*, *quebradizo*, ῥαδυρρὴξ, quod facile frangi potest, a *frago* pro *frango*. *Plin. l. 12. c. 8.* Saccharum est mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile. ¶ Per translationem accipitur pro fluxo, seu caduco. *Cic. de Amic. c. ult.* Res humanæ fragiles, caducæque sunt. ¶ Comp. fragilior, sup. fragilissimus. *Plin. l. 12. c. 7.* Quod vocatur gariophyllon, grandius, fragiliusque. *Hieron. in c. 4. Ezech.* Urbs fragilissimo lateri comparatur.

Fragilitas, atis, f. 3. *fragilità*, חלושה, Germ. *zerbrechlichkeit*, Gall. *fragilité*, Hisp. *fragilidad*, ῥαδυρρηγία, facilitas frangendi. *Plin. l. 34. cap. 14.* Tenuiora ferramenta oleo restingui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur. ¶ Translate pro imbecillitate accipitur. *Cic. 5. Tusc. c. 1.* Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimescere.

Fragisco, n. 3. frangor. *Pacuv.* Fragiscit animus miseriis.

Fragium, ii, n. idem ac fractio. Usurpatur fere junctum cum aliis nominibus, ut crurifragium. At *Apul. l. 9. Met.* solum ponit, ubi ait: Crurum ei fragium obominata.

Fragmen, inis, n. 3. פרגע, *frammento*, בצה, Germ. *flick*, Gall. *piece*, Hisp. *pradaco*, *fragmento*, ἀλάτιμμα, pars rei fractæ. *Virgil. 11. Æn.* Fulva resplendent fragmina arena.

Fragmentum, ti, n. 2. idem ac fragmen. *Cicer. pro Sex.* Hunc adoriuntur fragmentis scptorum, & fustibus.

Fragor, oris, m. 3. *strepito, che fa alcuna cosa, che si frange*, רעש, Ger. *knall*, Gall. *bruit*, Hisp. *ruydo*, ἀτάραξις, sonitus, qui ex arbore, aut alia re inter frangendum redditur, a *frago* pro *frango*. *Virg. l. 1. Georg.* Et horridus altis montibus audiri fragor. *Liv. l. 1. c. 29.* Jam fragor tectorum, quæ diruebantur.

Fragōse, adv. sonore, cum strepitu. *Plin. l. 16. c. 10.* Quippe respuuntur, & fragosius fidunt.

Fragōsus, a, um, o. 1. 2. *aspro, duro*, τραχύτης, sumitur pro aspero, & translate pro rudi, inculto, impolito. *Quintil. l. 9. c. 4.* Aures fragosis offenduntur, & lævibus mulcentur. ¶ Item fragoris plenus. *Virg. 7. Æn.* Torrens fragosus.

Fragrans, antis, adject. odorem spirans, *fragrante*. *Virg. 1. Æn. v. 436.* Redolentque thymo fragrantia mella. *Sidon. l. 8. epist. 14.* Castitatis fragrantissimum incensum in thuribulis cordis adolere.

Fragranter, *odorosamente*, cum fragrantia. *Solin. c. 38. (al. 31.)* Crocum spirat fragrantius.

Fragrantĭa, f. 1. *fragranza*, *dulcia*, exhalatio magni odoris. *Val. Max. l. 1. c. 4. in extern.* Unguium fragrantia.

Fragro, as, n. 1. *rendere odore*, נתן ריח, Germ. *riechen*, Gall. *rendre grande odeur*, Hisp. *oler*, *echar buen olor*, ὄζω, oleo, redoleo, odorem emitto. *Mart. l. 1. epigr. 87.* Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino, Pastillos Cosmi luxuriosa voras.

Fragum, i, arbuti genus, Græcis κόμαρος. *Apul. de herbis c. 37.* Italice *corbezzolo*.

Framĕa, æ, f. lancea, vel hasta Germanica. *Juven. Sat. 13. v. 78.* Jurat per Martis frameam. *Tac. de Germ. c. 6.* Hastas, vel ipsorum vocabulo, frameas gerunt. ¶ Vetus Criticus in Glossar. frameam interpretatur ῥομφαίαν, gladium. Cui assentitur & *Isid. l. 18. Orig. c. 6.*

Franci, orum, Germaniæ populi, qui conspirantes inter se a Romanorum servitute in libertatem se vindicarunt, itaque Francos se vocavere, quod *francus* eorum lingua liberum significat. V. *Philip. Cluver. de Antiquit. Germ. c. 2.* & *Isaac Pont. l. 1. & 2. de Orig. Franc.* qui tamen a Cluverii opinione dissentit. V. etiam Franconia, infra.

Francĭa, V. Franconia. Apud *Hieron. in vit. Hilarion.* pro Germania accipitur, quia Franci pop. Germaniæ fuere. *Claud. de laud. Stilic. l. 1. v. 236.* Provincia missos Expellet citius, fallax quam Francia, reges.

Francĭcus, a, um, ad Francos pertinens. *Francicus* dictus est Probus Imperator, a devictis Francis *Vopisc. in ejus vita, cap. 11.*

Francōnes liberi, Germaniæ populi, primi fuerunt auctores regni in Gallia. Horum meminit & *Cic. l. 14. Attic. epist. 10.* (ut volunt nonnulli) ubi ait: Redeo ad Tebassos, Scævas, Francones. Sed lectio anceps est.

Francus, a, um, ad Franciam pertinens. *Hieronym. in vita Hilarion.* Qui Francam tantum, & Latinam linguam noverat.

Frango, gis, fregi, fractum, a. 3. infringo, perrumpo, comminuo, contundo, *spezzare*, *rompere*, *frangere*, שבר, Ger. *brechen*, Gall. *briser*, Hisp. *quebrar*, κλάω, *Cic. 6. Ver.* Anulus aureus, quem habebat, fractus est, & comminutus. *Plin. l. 18. c. 7.* Frangere molis hordeum. *Quintil. l. 1. c. 6.* Frangere comam in gradus. h. e. mutato, & fracto naturali capillorum flexu, in gradus ornare. ¶ *Frangere cervices*, est strangulare, occidere, & fumitur tam active de eo, qui alteri per vim cervices rumpit, quam passive de eo, cui cervices franguntur. *Cic. in Vatin.* Fregisti cervices in carcere ipsi Vectio. *Id. 7. Ver.* Prætorem tu accusas? frange cervicem. Similiter tum active, tum passive sumuntur. Frangere navem, brachium, & alia hujusmodi. *Terent. Andr.* Is fregit navem apud Andrum. *Cic. 2. de Orat.* Excusavit Vespa Terentius, quod cum brachium fregisse diceret. ¶ Translate sumitur pro dejicere, prosternere, infirmare. *Cic. pro Marc.* Nulla est tanta vis, quæ non debilitari, & frangi possit. *Id. 3. Off.* Qua quidem re audita fractum animum Annibalis scribit. *Id. 2. de Orat.* Si calor frangit. ¶ Et passive pro debilitari, *avvilirsi*, ut Frangi dolore, metu, pudore, &c. *Cic. 2. Fin.* Turpe esse viro debilitari, dolore frangi, succumbere. *Id. in Off. l. 1. c. 20.* Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate. ¶ Item pro reprimere, ut Frangere audaciam, consilia, &c. *Cic. Lent.* Nec mihi aliter potuisse videor hominum perditorum de me consilia frangere. *Plin. l. 1. epist. 12. nu. 5.* Morbum frangere abstinentia. ¶ Frangere fidem, fœdus, leges &c. est violare. *Cic. pro Rosc. Com. in Pison. & alibi.* ¶ Frangere sententiam alicujus, est refutare, rejicere. *Id. ad Lent. l. 1. epist. 4.* ¶ Frangere diem morantem mero, h. e. diurnos labores abrumpere, & partem aliquam diei genio indulgere, *Horat. l. 1. od. 7.* qui eodem sensu *l. 1. od. 1.* dixit, partem solido demere de die.

Frater, tris, m. 3. *fratello*, אח, Ger. *bruder*, Gall. *frere*, Hisp. *hermano*, ἀδελφός, qui iisdem parentibus genitus est, ab Æolico φρατὴρ pro φρατὴρ, *fadalis*. *Plin. epist. 164.* Cum affectum tuum erga fratris filiam cogito. ¶ Fratrum tria sunt genera: alii *germani* dicuntur, qui ex iisdem parentibus nati sunt, alii *consanguinei*, qui ex eodem patre, non ex eadem matre, alii *uterini*, qui ex eadem matre, non ex eodem patre. Sed sæpe consanguineus simpliciter pro fratre usurpatur. *Cic. 3. Ver.* C. Fannius Eques Rom. frater germanus Q. Titinii judicis tui. ¶ *Fratres gemini*, duo eodem partu editi, quos minus recte *gemini fratres* converso ordine appelles, ut docet *Quintil. l. 9. c. 4. Cic. pro Cluent.* C. & L. Fabritii, fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinate. ¶ Fratres patrueles, *cugini*, fororesque patrueles dicuntur, qui, quæve duobus ex fratribus progenerantur. *Suet. in Cæs.* Qui fratri patrueli suo Marco in Consulatu successerat. ¶ Fratres olim etiam amicos vocabant. *Cic. 7. Fam. epist. 11.* Fratres nostri Hædui. ¶ Et in malam partem. *Martial. l. 2. epigr. 4.* Fratrem te vocat, & soror vocatur: Cur vos nomina nequiora tangunt? V. etiam *epigr. 65. l. 10.* Sic *Petron.* sæpe fratrem vocat mollem virum. ¶ Frater (inquit *Pan. in Lex. Crit.* & alii) verbum etiam est sacrorum, & usurpatur de infitiis ex carne concisa. *Arnob. l. 7.* Cupientes addiscere, quid cum pulvinus Deo sit, quid cum libis, quid cum diversis fratribus. Alii tamen leg. *fartis*. *Plaut. Mil. 1. 1. 8.* Machæra gestit fratrem facere ex hostibus. h. e. ut explicat *Cauverar*, hostium sanguini se immiscere, & veluti consanguineam fieri. V. Partum. ¶ Translate fratres, & sorores dicuntur, quæ similia sunt. *Solin. c. 27.* Exsurgit montibus septem, qui a similitudine fratres appellantur. *Plaut. Pan. l. 3.* Obsecro te, Milphio, per hanc dexteram, perque hanc sororem lævam. V. ibi *Taubman.* ¶ Fratres arvales erant duodecim Sacerdotes sacra publica facientes, ut frugibus arva abundarent. *Var. L. L. l. 4. c. 15.* Instituti fuere a Romulo in memoriam duodecim filiorum Accæ Laurentiæ, quæ fertur magnam vim auri collectam quæstu corporis populo Rom. legasse; atque ob id in grati animi argumentum hic ei honos a Romulo habitus est. V. Arvales. ¶ Olim omnes Christiani *Fratres* appellabantur, & eorum congregatio, seu Ecclesia, Fraternitas. *Ter. in Apol. c. 39.* Sed quod fratres nos vocamus, infamant. *Id. de præscript. adversus hær. c. 20.* Communicatio pacis, & appellatio fraternitatis, & contesseratio hospitalitatis; quæ jura non alia ratio regit, quam ejusdem sacramenti una traditio.

Fratercŭlo, as, n. 1. idem ac fratro, a *fraterculus*. *Plaut. in Frivolar.* citante *Festo*; Tunc papillæ primitus Fraterculabant: illud volui dicere, Sororiabant. Ita hos versus emendat *Scalig.*

Fratercŭlus, li, m. 2. *fratellino, fraticello*, ἀδελφίδιος, parvus frater. *Cic. Ver. 3. c. 66.* Volo, mihi fraterculo tuo credas. *Juven. Sat. 4. v. 98.* Unde fit, ut nisi lim fraterculus esse Gigantum, id est, homo obscurus, cujus majores sint incogniti, tanquam e terra subito enatus, ut de Gigantibus Poetæ fabulantur.

Fraterne, adv. *fraternamente*, Germ. *bruderlich*, Gall. *fraternellement*, Hisp. *con hermandad*, φιλαδέλφως, amore fraterno, ad similitudinem fratrum. *Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris. *Id. Attic. l. 5. ep. 5.* Tibi persuadeas, te a me fraterne amari.

Fraternĭtas, atis, *fraternità*, Ger. *bruderschafft*, Gall. *fraternité*, Hisp. *hermandad*, ἀδελφότης, fraterni amoris conjunctio. *Quin. Decl. 16.* Habet aliquem fraternitatis affectum. *Tacit. Ann. 11. c. 25.* Hædui fraternitatis nomen cum populo R. usurpant. V. etiam *Frater* in fine.

Fraternus, o. 1. 2. *fraterno*, Germ. *bruderlich*, Gall. *fraternel*, Hisp. *de hermano*, ἀδελφικὸς, quod ad fratrem spectat. *Cic. pro Cluent.* In ipso fraterno parricidio nullum scelus prætermissum videtur. *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 3.* Fraternus amor. *Justin. l. 10. c. 2.* Fraternum bellum. ¶ Fraternas acies dixit *Stat. l. 1. Theb.* eadem tellure natorum.

Fratilli, m. 2. villi dependentes de tapetibus, vel aliis pannis. *Festus.*

Fratrĭa, æ, f. *moglie di fratello*, יבמה, Ger. *des bruders frawu*, Gall. *belle sœur*, Hisp. *cunada*, εἰνάτης, uxor fratris. *Fest. Nonii* sententia *c. 10. n. 6.* uxores fratrum se fratrias inter se appellant. ¶ Præterea fratria est vocabulum significans partem hominum, inquit *Var. l. 4. L. L.* Est autem a Græcis ductum, apud quos φρατρίαι sunt hominum sodalitates, vel conventicula, quasi pagi, aut vici. Sic Athenis φρατρία dicebatur tertia pars tribus, teste *Polluce l. 8.*

Fratricida, æ, m. 1. *fratricida*, ἀδελφοκτόνος, qui fratrem occidit. *Cic. pro Dom. c. 10.* Quid? de me quod tulisse te dicis, parricida, fratricida, sororicida, non extra ordinem tulisti? Adde *Nep. Timot. c. 1.*

Fratro, as, n. 1. est crescere, tumescere, quod de puerorum mammis dicitur, quia velut fratres pares oriantur, & fratrum instar pariter crescant, quod etiam in frumento spica facere videtur. *Fest.*

Fratruēles, sunt duorum fratrum filii. *Hieronym. ep. 22. ad Eustoch. de custod. Virginit. c. 11. a med. ex Cantic. 5. 2.* ubi Vulgata habet *Vox dilecti mei*, legit *fratruelis mei*. Adde *in proœm. in Isai. ex Cantic. 7. 13.*

Fraudatĭo, onis, f. *inganno, frode*, עושק, Ger. *betrug*, Gall. *tromperie*, Hisp. *engaño*, ἀπάτη, actus fraudandi. *Cic. 3. Off. c. 17.* Inter bonos bene agier oportet, & sine fraudatione. *Id. Catil. l. 2. c. 11.* Hinc fides, illinc fraudatio.

Fraudātor, oris, m. *ingannatore*, עושק, Germ. *betrieger*, Gall. *trompeur*, Hisp. *engañador*, ἀπατεὼν, qui fraudat. *Cic. pro Flac. c. 20.* Non unam, & eandem omnibus in locis esse fraudatorum, & inficiatorum impudentiam. Et *Phil. 13. c. 12.* Fraudator creditorum.

Fraudatorĭus, a, um, adject. ut *fraudatorium edictum*, quo scil. Prætor ea, quæ in fraudem cujuspiam gesta sunt, rescindit, *l. 96. Dig. de solut. & l. 69. Dig. ad SC. Tr.*

Fraudātrix, icis, f. quæ fraudat. *Terull. de Resur. carn. c. 12.* Mira ratio; de fraudatrice servatrix.

Fraudātus, a, um, adject. *defraudato, privato*. *Horat. l. 1. sat. 6. v. 124.* Ungor olivo, non quo fraudatis immundus Natta lucernis. *Cic. Off. 3. c. 17.* Uti ne propter te, fidemve tuam captus, fraudatusque siem.

Fraudo, as, avi, atum, a. 1. *fraudare, ingannare*, עשק, Ger. *betrieger*, Gall. *tromper*, Hisp. *enganar*, ἀπατεύω, decipio, fallo. Habet autem ut plurimum post se accusativum personæ cum ablativo rei. *Cic. de Fin.* Fraudare illum suo veteri nomine iniquum esset. *Id. 1. Att. ep. 1.* Cum Cæcilius a Vario magna pecunia fraudaretur. ¶ Aliquando solo accusativo contentum est, omissa re, qua quis fraudatus dicitur. *Cic. pro Rosc. Com.* Et pupillum fraudare, qui in tutelam pervenit. ¶ Interdum etiam invenitur cum accusativo rei. *Cæs. 3. B. C. c. 59.* Fraudabat stipendium militum. ¶ *Fraudare genium*, est non satisfacere necessitati naturæ, appetitui, & voluptati. Nam Genius apud veteres habebatur naturæ, & voluptatis Deus. *Plaut. Aul. 4. 9. 15.* Egomet me fraudavi, animumque meum, geniumque meum. Alii leg. *defraudavi*. ¶ Reperitur etiam *fraudor, aris*, dep. 1. V. *Fraufus*.

Fraudulenter, adv. *astutamente*, בערמה, Germ. *truglich*, Gall. *par tromperie*, Hisp. *enganosamente*, δολερῶς, cum fraude, dolose. *Col. l. 1. c. 8.* Qui aut crudeliter eos, aut fraudulenter infestent. *Plin. l. 30. cap. 10.* Nullum animal fraudulentius invadere hominem tradunt.

Fraudulentĭa, æ, f. idem quod fraus, vel astus, *astuzia, frode*. *Plaut. Pseud. 2. 1. 7.* Fretus malitia, fraudulentia. *Id. Mil. 2. 2. 34.* Os habet, linguam, perfidiam, malitiam, audaciam, fraudulentiam.

Frau-

Fraudulentus, a, um, o. 1. 2. *pieno d' inganni, astuto*, עכל, Germ. *betrugliche*, Gal. *grand trompeur*, Hisp. *lleno de enganos*, δολερὸς, fraudis plenus, dolosus, fallax. *Cic.* 2. *Offic.* Nam quos improbos, maledicos, fraudulentos putant, &c. *Plaut. Capt.* 2. 1. 38. Ex bonis pessimi, & fraudulentissimi. Comparat. fraudulentior, hab. *Aug. l.* 3. *Confess. c.* 3.

Fraus, fraudis, f. 3. *fraude, inganno*, כזבמה, Germ. *betrug*, Gal. *fraude, tromperie*, Hisp. *engano, astucia*, δόλος, *deceptio*, qua aliquem circumvenimus a φαλῶ, dico. Quo pacto a Dolo differat, V. *Dolus*. ¶ Pro damno. *Liv. l.* 1. *c.* 47. Metu, ne, non venisse, fraudi effet. *Cic. Phil.* 3. lis, qui in exercitu Antonii sunt, ne sit ea res fraudi, *non apporti loro pregiudicio*. *Id. l.* 7. *Fam. ep. ult.* Id mihi fraudem tulit. *Id. Attic.* 4. *ep.* 10. Facere fraudem alicui. ¶ Accipitur sæpe pro quavis fallacia, aut deceptione. *Nepos* 10. 8. Ad fraudem accutus. *Cic. de Petit. consul.* Fraudis atque insidiarum plena sunt omnia. ¶ Sine fraude, *sinceramente*. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 22. Massilienses se se dedere sine fraude constituunt. ¶ Ponitur etiam pro culpa, & crimine. *Ulp. l.* 130. *Dig. de V. S.* Aliud fraus est, aliud pœna: fraus enim sine pœna esse potest, pœna sine fraude esse non potest: fraus & ipsa noxa dicitur, & quasi pœnæ præparatio. Hinc, capitalem fraudem admittere, *Cic. pro Rab. perduel. reo c.* 9. *Id. Tusc.* 1. *c.* 30. Fraudes inexpiabiles concipere. Hoc sensu etiam dicitur fraudi assignare. h. e. dare crimini, *Tacit.* 2. *hist. c.* 9. Et fraudi esse, *Cic. pro Mur. c.* 35. ¶ Item pro periculo. *Virg.* 10. *Æn. v.* 72. Quis Deus in fraudem, quæ dura potentia nostra Egit? *Serv.* ¶ In bonam partem etiam usurpari, notat *Barth. Adversf. l.* 12. *c.* 11. Sed ea de re affert exemplum sequioris Latinitatis.

Frausus, o. 1. 2. antiquum participium activæ significationis, quo significatur is, qui fraudem commisit, ut Festus, & Nonius annotarunt, a *fraudor, aris*, depon. apud eund. *Non. c.* 2. *n.* 339. *Liv. l.* 23. *c.* 14. Qui capitalem fraudem frausi. *Al. leg.* ausi. *Plaut. Asin.* 2. 2. 19. Metuo, ne quam fraudem frausus sit.

Frax. V. Fraces.

Fraxineus, a, um, o. 1. 2. *di frassino*, Germ. *eschin*, Gall. *de frêne*, Hisp. *de fresno*, μελίκεος, quod est ex fraxino. *Col. l.* 11. *c.* 2. Fraxineam frondem recte præhebimus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 359. Fraxineæ fides.

Fraxinus, ni, f. *frassino*, ברוש, Germ. *eschen*, Gal. *frêne*, Hisp. *fresno*, μελία, genus arboris, cujus umbra usque adeo invisa est serpentibus, ut citius in ignem confugiant, quam ad fraxinum. *Plin. l.* 16. *c.* 13. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 65. Fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis.

Fraxinus, a, um, o. 1. 2. idem ac fraxineus. *Ovid. ep.* 11. *v.* 76. Ut quatitur tepido fraxina virga Noto.

Fraxo, as, n. 1. vigilias obeo, a φράττω, *munio*, quia vigilias qui obit, munit eos, pro quibus obit. *Fest.* & ad eum *Scalig.*

Fregellæ, *Ponte Corvo*, olim Col. & urbs Latii, nunc opp. in Campania, apud Lirim fl. Aquino finit. ubi Epiſc. Aquinas refidet. Excifæ fuere a L. Opimio anno U. C. 360. quod a Romanis defecissent. *Sil. l.* 8. *v.* 476. Obscellæ campo squalente Fregellæ.

Fregellānus, a, um, adject. ad Fregellas pertinens, ut Fregellanæ vites, apud *Colum. l.* 3. *c.* 2. Fregellani populi, *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Fremebundus, o. 1. 2. valde fremiens. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 37. *ex Accio*: Tanta moles labitur fremebunda ex alto ingenti sonitu, & strepitu. *Ovid. Metam.* 12. *v.* 128. Curru fremebundus alto desilit. h. e. indignabundus.

Fremendus, a, um, idem quod fremens, fremitu plenus. *Stat.* 12. *Theb. v.* 731. Se solum votis, solum clamore fremendo Omnibus in turmis optat.

Fremĭdus, a, um, fremens. *Ovid.* 5. *Met. v.* 2. Fremida turba. *Al. aliter leg.*

Fremĭtus, us, m. 4. *strepito, rumore*, חברה, Ger. *getoss*, Gal. *fremissement*, Hisp. *bramido*, βόημα, sonus, murmur, strepitus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 160. Fluctibus, & fremitu assurgens Benace marino. *Cic. Att.* Qui fremitus hominum? quam irati animi? *Cæs. l.* 3. *B. C.* Fremitus equorum. *Cic. de Aruſp. resp.* Fremitus armorum. ¶ Dicitur etiam de canibus. *Col. l.* 7. *c.* 12.

Fremo, mis, mui, mitum, n. 3. *fremere, fare strepito*, הבה, Germ. *toben*, Gal. *fremir*, Hisp. *bramar*, βρύαω, sonitum edo, ut in tonitru, fluctibus maris, &c. a verbo Græco allato. *Virg.* 1. *Æn. de ventis*: Circum claustra fremunt. *Stat.* 12. *Theb.* Montes, undæque fremunt. ¶ Proprie significat vocem irati leonis, *ruggire*, ut notat *Var. l.* 6. *L. L. sub fin. ad illud Ennii*: pausam facere fremendi. Eadem ratione usurpat *Plin. l.* 8. *c.* 16. & *Virg.* 9. *Æn.* Sed tribuitur & aliis, ut lynctibus ab auctore *Carm. de Philomela*, & equis a *Virg.* 1. *Georg.* ¶ Translate est murmure, & voce indignationem ostendere. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 7. Fremit, sibi ereptum consulatum. *Id. l.* 1. *Orat. c.* 44. Fremant omnes licet, dicam quod sentio.

Fremor, oris, m. fremitus, murmur. *Virg.* 11. *Æn. v.* 296. variusque per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor.

Frendĕo, es, dui, fressum, n. 2. *frangere, fremere co' denti*, הרק, Ger. *knirren von zorn*, Gal. *grincer les dens*, Hisp. *regañar*, βλύω proprie notat sonum edere dentibus collisis, ut in gemitu, & in iracundia, & metonymice frangere. *Plaut. Capt.* 4. 4. 5. Ita frendebat dentibus. *Cic. in Tusc.* Nemæus leo frendens. ¶ Reperitur etiam in 3. conjugat. *Plaut. True.* 2. 7. 41. Dentibus frendit, icit femur. *Accius apud Non. c.* 5. *n.* 103. Saxo fruges frendas.

Frendor, oris, m. dentium collisio, frendendi actio. *Veget. l.* 3. *c.* 31. Tremorem, frendoremque pati. Adde *Tert. de resur. carn. c.* 35.

Frentāni, & Ferentani, pop. Italiæ, in ora, inter Marrucinos ad Occ. & Apulos ad Or. Quorum urbs Ferentanum, & Frentanum Teano Apulorum proxima fuit. Nunc caput regionibus est *Anxanum*.

Frento, *m. Fortore*, fl. Frentanorum, illos ab Apulis Dauniis disterminans, qui Larinum urb. alluit.

Frenum. V. Fræmum.

Frequens, tis, o. 3. *frequente, spesso*, מורד, Ger. *embsig*, Gal. *frequent*, Hisp. *frequentando*, συχνὸς, creber, multus, copiosus. Dicitur de persona, seu de re animata, pro assiduo. *Cic. pro Rosc. Am.* Eo tempore Roscius erat Romæ frequens. ¶ Cum jungitur substantivis numeri pl. vel nominibus collectivis, significat multum, numerosum. *Cicer.* 2. *Ver.* Frequentes præterea cives, atque socios, quibus ipse insignes injurias fecerit. *Id. de Aruſp. resp.* Nunquam tam frequens Collegium judicavit. ¶ Dicitur item de re inanimata. *Cicer. de Sen.* Caret epulis, extructisque mensis, & frequentibus poculis. id est crebris, numerosis. ¶ Sic *Frequens locus*, idest quem frequentare multi solent, *Oppidum frequens*, ubi multi homines habitant, *Plateæ frequent*, ubi multi diversantur. *Cicer. pro Planc. c.* 8. Hujus Præfectura plena virorum fortissimorum fit, ut nulla tota Italiâ frequentior dici possit. *Id. l.* 1. *Divin. c.* 28. Frequentissimum theatrum.

Frequentamentum, n. 2. genus modulationis musicæ. *Gel. l.* 1. *c.* 11. Numeros, & modos, frequentamenta quædam varia tibicen incineret. Adde *l.* 5. *c.* 1.

Frequentarius, o. 1. 2. frequens, apud vet. *Fest.*

Frequentatio, onis, f. *frequenza*, דוד, Germ. *besuchung*, Gall. *frequentation*, Hisp. *frequentacion*, actus frequentandi, coacervatio, condensatio. *Cic. in Part.* Frequentatio argumentorum, & coacervatio universa sic construi debet. ¶ Speciatim est Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. Frequentatio est, cum res in tota causa dispersæ coguntur in unum locum, quo gravior, aut acrior, aut criminosior oratio sit.

Frequentativus, a, um, adject. assiduitatem significans, ut frequentativa verba, apud Grammaticos, *Priscian. l.* 8. & *Gel. l.* 9. *c.* 6.

Frequentātor, oris, m. qui frequentat. *Apul. in Trismeg.* Sol frequentator, & dispensator vivacitatis vitalium. *Tertul. de Monogam. c.* 8. Cœnarum frequentator.

Frequentātus, a, um, adject. frequens, celebratus, *frequentato*. *Cic. in Brut. c.* 93. Aliud genus est non tam sententiis frequentatum. *Id. l.* 3. *de Orat. c.* 38. Translatio infinita inopiæ causa, frequentata delectationis.

Frequenter, adv. *spesso*, תמיד, Ger. *mehrlich*, Gal. *souvent*, Hisp. *muchas veces*, συχνῶς, πολλάκις, sæpe, crebro. *Auct. ad Her. l.* 4. Ut frequenter, & assidue

consequamur artis rationem studio, & exercitatione. *Cic. in Or. c.* 24. Qua frequentissime semper omnis utitur. *Valer. Max. l.* 6. *cap. de licendi libertate*: Frequentius aliena venia, quam sua providentia tuta.

Frequentia, tiæ, f. *frequenza, concorso, moltitudine*, דוד, Germ. *menge volcks*, Gall. *frequence, grande assemblée*, Hisp. *concurso*, πλῆθος, crebritas, multitudo, qualitcunque sit, sive hominum, sive rerum. *Cic. de Amic.* Ut aliquis nos Deus ex hac hominum frequentia tolleret. *Id. l.* 4. *Attic. ep.* 16. De epistolarum frequentia nihil te accuso.

Frequento, as, a. 1. *frequentare*, התאסף, Ger. *viel besuchen, gemein machen*, Gal. *hanter, frequenter*, Hisp. *frequentar, hazer à menudo*, συχνάω, frequenter adeo, ventito, visito, fœpius cum aliquo sum. *Cic. Offic. c.* 4. Urbes sine cœtu hominum nec ædificari, nec frequentari potuissent. *Sallust. Catil. c.* 14. Juventus domum Catilinæ frequentabat. Sic *frequentare exequias, ludum, scholas, templum*. ¶ Ponitur etiam pro celebrare; quemadmodum & *celebro* pro frequentare usurpatur. *Sulpitia in Satyr.* Musa, quibus numeris herbas & arma frequentas. *Priap. carm.* 75. Ætnæ Cererem nurus frequentent. ¶ Item pro coacervare, congregare. *Cicer. Catil.* 4. *c.* 7. Quos cum casa hic dies ad ærarium frequentasset. ¶ Item pro implere, frequentem facere. *Sueton. Aug. c.* 46. Italiam triginta coloniarum numero frequentavit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 52. Distinguenda, & frequentanda est oratio luminibus verborum. ¶ Frequentare alicui, pro frequentem operam dare, *Plauti* est *Cist.* 1. 1. 9. Pol istoc quidem nos pretio est facile frequentare tibi.

Frequentum, n. 2. Fricentum, *Fricenti*, urbs Hirpinorum paulo remotior ab Abellino, apud Jesualdum opp. Pop. Frequentinates.

Fressus, & Frefsus, a, um, adject. ex particip. a frendeo, qua significat frangere, *pesta, macinato leggiermente*, ut faba fressa, apud *Fest. & Calf. l.* 5. *c.* 18. h. e. saxo leviter fracta, *fava franta*. *Colum. l.* 2. *c.* 11. Cicera bubus, ervi loco, fressa datur. Adde *l.* 6. *c.* 3.

Fretālis, le, adject. ad fretum pertinens, *Ammian. l.* 28. *c.* 14. A Rhætiarum exordio adusque fretalem Oceanum. h. e. fretum Britannicum. ¶ Fretale, lis, n. substant. genus est sartaginis. *Apic. l.* 7. *c.* 5. Infunditur in fretali piper.

Frettensis, se, adject. fretalis, ut Frettensis legio, quæ sc. vel scripta est ex fretâ accolis, ut expon *Turneb. l.* 8. *Adverf. c.* 10. vel ad fretum stativa habuit. Ejus sæpe mentio fit in *Inscript. apud Grut. v.* 8. *p.* 194. *n.* 2. Leg. X. Frettens.

Fretum, ti, n. 2. *stretto di mare*, סוף, Ger. *die enge des meers*, Gal. *détroit, bras de mer*, Hisp. *estrecho de mar*, πορθμὸς, maris angustiæ, a fervendo dictum, quasi frevetum, quod eo semper concurrant æstus, & effervescant, ut ait *Var. l.* 6. *L. L. Cic. l.* 3. *nat. Deor. cap.* 10. Fretum Siciliense. *Ovid.* 7. *Metam.* Fretum Charybdis. *Horat. l.* 2. *od.* 7. Fretum æstuosum. ¶ Ponitur & pro ipso mari. *Virg.* 1. *Æn. v.* 607. In freta dum fluvii current. ¶ Translate ponitur pro fervore, & commotione. *Florus l.* 1. *c. ult.* Talis pace bellique populus R. fretum illud Adolescentiæ, ideft secundam imperii ætatem habuit. *Lucr. l.* 4. *v.* 1034. tum quibus ætatis freta primitus insinuantur. ¶ Reperitur & fretus, us, m. 4. *Id. l.* 6. *v.* 363. Nam fretus ipse anni permiscet frigus, & æstus. Adde *lib.* 1. *v.* 720. & *Cic. Ver.* 7. *c.* 66. quemadmodum refert *Gel. l.* 13 *c.* 20.

Fretus, a, um, o. 1. 2. *confidato*, Ger. *vertrauend*, Gal. *fi confiant*, *assuré*, Hisp. *confiado*, πεποιθὼς, confisus, nixus, fultus, & jungitur abl. *Ter. Phorm.* 2. 1. 53. Malitia fretus sua insidias fecit. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 7. Hæc scripsi ad te liberius fretus conscientia officii mei, benevolentiaque.

Friabilis, le, o. 3. *che facilmente si può frangere*, ψαθυρὸς, quod facile friatur, & minutim teri potest. *Plin. l.* 17. *c.* 4. Totus natura friabilis. *Id. l.* 34. *cap. ult.* Sandaracha pura, friabilisque.

Friatus, a, um, adject. tritus, comminutus. *Lucr. l.* 1. *v.* 886. Scilicet & glebis terrarum sæpe friatis.

Fribŏlum, i, n. apud *Isid. l.* 10. *c.* 8. dicitur genus divortii, cum conjuges eo animo saparantur, ut rursum ad se invicem revertantur. Desinitur autem hæc vox auctoritate Auctoris Latini. Hinc tamen est

Fribusculum, i, n. diminut. quod in *leg.* 32. *Dig. de don. int. viv.* dicitur esse leve jurgium inter maritum, & uxorem. V. etiam *l.* 31. *Dig. de jur. dot.* & *l.* 27. *Dig. de pact. dotal.* Alii leg. *Frigusculum*. V.

Fricamentum, i, n. fricatio. *Cal. Aurel. Acut.* 2. 6. Blando articulorum fricamento uti.

Fricatio, f. 3. *fregazione*, actus fricandi. *Col. l.* 6. *c.* 12. Fricatione affidua discutitur. ¶ Olim fricatio erat inter quotidianas corporis curas, ut ex *Sueton. Vespas. c.* 20. discimus. ¶ Adhibetur etiam in politionibus parietum. *Vitruv. l.* 7. *c.* 6. Quibus inductis, & diligenti tectoriorum fricatione lævigatis.

Fricator, oris, m. qui fricat. *Cal. Aurel. Tardon. l.* 3. *c.* 7.

Fricatūra, æ, f. fricatio. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. Super fricaturam incernatur marmor.

Fricatus, us, m. 4. idem ac fricatio. *Plin. lib.* 23. *cap.* 7. Emendat dentium vitia crebro fricatu.

Fricātus, a, um, *fregato*, fictus. *Plin. lib.* 13. *cap.* 15. *extr.* Splendescunt mensæ manu ficca fricatæ. *Serem. Sammon. c.* 6. *v.* 76. Ergo lutum prodest membris adhibere fricatis.

Frico, as, cui, ctum, & fricavi, fricatum, a 1. *fregare*, חרך, Germ. *kratzen*, Gal. *frotter*, Hisp. *fregar*, ψάχω, notæ significationis est. *Virg.* 3. *Georg. v.* 256. Fricat arbore costas. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Fricatur lapis vento. *Martial. l.* 4. *epigr.* 70. Oleo fricate corpus. ¶ *Fricare frontem*, idem est ac perfricare, pudorem abjicere. V. *Perfrico*. ¶ *Fricare genua*, supplicantis est. *Plaut. Asin.* 3. 3. 4.

Fricātio, onis, f. *fregazione*, idem ac fricatio. *Celf. l.* 1. *c.* 3. In ipso quoque itinere frequens fricatio. Adde *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Fricātrix, icis, f. quæ fricat. *Tertul. de Resur. carn. c.* 16. & *de Pal. c.* 4.

Fricātus, us, m. 4. idem, ac fricatio, seu fricatio. *Juven. sat.* 6. *v.* 322. Fricatum crissantis adorat.

Fricātus, a, um, adject. fricatus, *fregato*. *Juven. sat.* 6. *v.* 377. Si prurit fricatus ocelli angulus. *Cato R. R. c.* 156. Cumini fricti tantum quod oleat. ¶ Est etiam adject. a frigo, *fritto*. *Horat. de Ar. poet. v.* 249. Fricta cicer. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 113. Fricte nuces *maladorie abbrucciate*. ¶ Dicitur & *frixus*. *Celf. l.* 1. *c.* 18. Res eadem magis alit jurulenta, quam assa; magis assa, quam frixa.

Frigēdo, dinis, f. 3. frigus, apud vet. *Var. apud Non. cap.* 2. *n.* 554. Aquilonium servat frigedinem.

Frigefācio, as, a. 1. frequentativum, *raffreddare*, Ger. *erkälten*, Gal. *refroidir*, Hisp. *enfriar*, ψύχω, frigidum facio. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 14. Os nunc frigefactas.

Frigĕo, es, gui, & frixi, secundum *Donatum*, *raffreddarè*, Germ. *frieren*, Gal. *avoir froid*, Hisp. *tener frio*, κατεψυγμένω, frigidus sum, a φρίττω, horreo. *Virg.* 6. *Æn. v.* 219. Corpusque lavant frigentis, & ungunt. ¶ Translate est languere, vel segnem esse. *Ter. Eun.* 4. 3. 6. Sine Cerere, & Baccho friget Venus. *Cic Att. l.* 1. Cum Romæ a judiciis forum frixerit. *Ter. Eun.* 2. 2. 37. Nimirum hic homines frigent. h. e. inopia laborant. *Id. ib.* 3. 3. 11. Ubi friget, huc evasit. h. e. ubi hæret in sermone.

Frigĕrans, antis, o. frigus afferens, particip. a *frigero* (quod est Cœlii Aureliani *Acut.* 3. *c.* 21.) *Catul. carm.* 62. Frigerans Aganippe.

Frigefco, is, n. *divenir freddo*, Germ. *erkalten*, Gall. *fi refroidir*, Hisp. *refrisfe*, ἀποψύχομαι, frigidus fio. *Cato de re rust. c.* 6. Ubi erit tam crassum, quam visum, finito, frigescat. ¶ Translate est otiosum esse, languescere. *Cal. Cic.* Si Parthi nihil vos calefaciunt, nos hic frigore frigescimus. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Frigescit opus.

Frigidārium, ii, n. 2. *rinfrestatojo*, λουτρὸν ψυχρὸν, abenum in balneis, quo frigida aqua continebatur, sicut caldarium, quo calida, & tepidarium, quo tepida. *Gloss. Vet.* Frigidarium, ὑπερθύριον, ψυχρόλουτρον. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Ahena super hypocaustum tria, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium.

Frigidārius, a, um, adject. ut frigidaria cella in balneo, ubi frigida lavabant. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. *Pallad. R. R. l.* 1. *tit.* 41. Balneæ frigidariæ.

Frigĭde, adv. *freddamente*, ψυχρῶς. Translate significat exigue, remisse. *Gel. l.* 13. *c.* 3. Exigue atque frigide laudari. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Ille alioqui vir facun-

dus inopinatæ rei casu obmutuit, & infantem suam frigidissime reportavit. *Id. ibid. c.* 3. Frigidius dicere.

Frigidefacto, as, a. 1. frigefacio. *Plaut. Rud.* 5. 2. 39. V. in voce *Gith*.

Frigidiusculus, a, um, adject. diminut. *Gel. l.* 3. *cap.* 10. Sed alia ibidem congerit frigidiuscula. *Tertul. de Ani. cap.* 25. *sub fin.* scripsit *frigusculus*, ut Fleg. *Froben. Rigalt. &* al.

Frigido, as, avi, atum, a. 1. frigidum facio. Usus est *Lucil. & Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 17. Frigidare corpus tactu.

Frigidŭlus, o. 1. 2. *freddarello*, ψυχρὸς, dim. a *frigidus*, subfrigidus, qui aliquantum frigidus est. *Catul. Argon. v.* 131. Frigidulos udo singultus ore cientem.

Frigidus, a, um, o. 1. 2. *freddo, che ha freddo*, קר, Germ. *Kalt*, Gal. *froid*, Hisp. *frio*, ψυχρὸς, quod habet frigus. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 12. Frigidior fons, & purior. ¶ Translate ponitur pro languido, remisso, segni, ut *Frigidus homo*, qui omnia nimis remisse agit, cui opponitur fervidus, & vehemens. *Joci frigidi*, qui parum vehementiæ habent ad excitandum risum. *Virg.* 12. Æn. Sed frigida bello dextera. *Cic.* 3. *in Ver.* Alii etiam frigidiores, sed quia stomachabantur, ridiculi videbantur esse. *Id. Q. Fr.* 3. *ep.* 3. Frigidissimi accusatores. ¶ Interdum pro pernicioso, Servio tecte, vel pro maligno. *Virg. Ecl.* 3. Frigidus, o pueri, fugite hinc, latet anguis in herba. *Id.* 1. *Georg.* Frigida Saturni se se quo stella receptet. ¶ *Frigida*, per se positum, accipitur pro aqua, quæ calida non est, aut tepida. *Plin. in epist.* 5. *l.* 3. Per Solem plerumque frigida lavabatur. ¶ Unde *Frigidam suffundere*, proverbio dicimus, pro rem aliquam inflammare. Tractum est prov. a fabris ferrariis, qui igni suo frigidam aspergunt, quo vehementius ardeat. *Plaut. Cist.* 1. 1. 37. Si occasio usquam est, aquam frigidam subdole suffundunt. ¶ Frigida negotia, h. e. nullius momenti. *Plin. l.* 9. *ep.* 2.

Frigilla. V. Fringilla.

Frigo, is, xi, xum, vel ctum, a. 3. *friggere*, קלה, Germ. *roesten*, Gall. *frire*, Hisp. *freir*, φρύγω, torreo, a verbo Græco allato. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Posiera die frigunt, deinde molis frangunt.

Frigor, oris, m. idem quod frigus, apud *Theod. Priscian.* qui *l.* 2. *c.* 29. *molestissimum frigorem* dixit.

Frigorificus, a, um, o. 1. 2. ψυχροποιὸς, frigus inducens. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Acetum omnium maxime frigorificum est.

Frigŏro, as, avi, atum, a. 1. frigidum facio, *raffreddare, rinfrescare*. *Cal. Aurel. Tard.* 4. 4. Frigerare corpus. *Id. Acut.* 3. *c.* 21. Frigorandos ait cholericos.

Frigŭlo, as, n. 1. verbum exprimens vocem graculi. *Auctor Carm. de Philom. v.* 28. Graculus at frigulat.

Frigultio. V. Frigutio.

Frigus, oris, n. 3. *freddo*, קרה, Germ. *Kelte*, Gall. *froid*; Hisp. *frio*, ψύχος, qualitas contraria calori, a φύγω, vel a φρίσσω, *horror*, quæ frigoris passio est. *Virg.* 1. *Georg.* Frigusque, caloremque inter. ¶ Frigus etiam dicitur ipsa aeris natura. *Virg.* 2. *Georg.* At sceleratum exquirere frigus difficile est. *Horat. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 31. Frigore mori, *morir di freddo*. ¶ Aliquando pro metu ponitur. *Virg.* 1. Æn. *v.* 96. Extemplo Æneæ solvuntur frigore membra. ¶ Frigus id etiam appellatur, cum pro risu, & gratia, vel favore sperato, res in diversum exit. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Tantum fuit frigus, ut populi convicio nos coactus sit dimittere. *Quint. l.* 6. Et imperitia, & rusticitas, & rigor, & deformitas afferunt frigus. Ubi absurdam rei speciem significat, quam incommodus eventus consequitur. ¶ Ponitur & pro languore, seu remissione in aliqua re. *Plin. l.* 6. *ep.* 15. Paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulit. *Quintil. l.* 2. *c.* 12. Argumentorum frigus. Adde *Sueton. Aug. c.* 66. ¶ Frigore aliquem ferire, est, occidere; nam mortuum corpus frigidum est. *Horat. l.* 2. *sat.* 1. *v.* 62. majorum ne quis amicus Frigore te feriat.

Frigusculum, n. 2. dim. a. frigus. Translate dicitur, quando conjugalis amor ex dissidio aliquo nonnihil de vehementi fervore remisit. *Ulp. l. cum hic, de donat. inter virum, & uxorem*, §. 12. Quod si divortium non intercesserit, sed frigusculum, profecto valebit donatio, si frigusculum quierit. ¶ Aliqui leg. *Frivolum*.

Frigutio, vel frigottio, vel frigultio, vel fringuttio, n. 4. est cantare proprium fringillæ avis, a sono, ut fritinnio est hirundinis. *Festus. Nonius*. ¶ Translate dicitur de hominibus, qui quasi fracto gutture loquuntur. *Fulgentius de Serm. prisco*. Frigutire dicitur subtiliter adgarrire. *Apul. in Apol.* Vix syllabas singulas fringulticatem.

Fringilla, vel frigilla, f. 1. vel fringillus, m. 2. *fringuello*, σπίζα, avis species, ita dicta a sono, quem cantando edit. *Fest. Martial. l.* 9. *epigr.* 55. Nunc sturnos inopes, frigillarumque querelas audit.

Frio, as, a. 1. *sfritolare*, קשקש, Ger. *reiben*, Gal. *mettre en poudre*, Hisp. *desmenuzar*, λεπτύνω, tero, comminuo. *Plin. l.* 23. *c.* 4. In Æthiopia friatur hæc, & farinæ modo spissatur in panem. Adde *Var. l.* 2. *R. R. c.* 9.

Frit, indecl. dicitur illud in summa spica jam matura, quod est minus, quam granum, a frio, quia facile friatur. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48.

Fritilla, æ, f. 1. poltis genus, apud *Arnob. l.* 7. Quid fritilla, quid frumen, quid africia, &c. *Plin. l.* 18. *c.* 8. Hodie sacra prisca, atque natalium pulte fritilla conficiuntur. Alii leg. *frittilla*, ut sit a *frigo*.

Fritillus, li, m. 2. πύργος, idem ac pyrgus, ideft, turricula rotunda, per quam tali mittuntur, ne digitis ita a quoquam componi possint, ut cadant ad jacentis voluntatem, qui fritillus intus trochleatim erat effictus, certoque habebat excisos gradus, quibus tali impingentes sonum, strepitumque ederent, fritinnientium, sive fritillantium avium voci non omnino absimilem. *Juven. Sat.* 14. *v.* 5. Parvoque eadem movet arma fritillo. *Mart. l.* 4. *epigr.* 14. Incertis sonat hinc & hinc fritillis. ¶ Nonnulli fritillum exponunt ludoriam tabulam.

Fritinnio, is, n. 4. est cantare proprium hirundinum, aliarumque minutarum avicularum, a sono. *Var. l.* 6. *de L. L.* Ejusdem Ennii ab hirundine, Netrende fritinnat suaviter. *Auct. carm. de Philom.* cicadis tribuit, *v.* 35. Fritinnit rauca cicada. ¶ Translate dicitur de infantibus loqui incipientibus, & garrientibus. *Epigr.* 8. *inter op. Senecæ*. Sic dulci Marcus qui mine sermone fritinnit.

Frivolaria, f. 1. Plautinæ Comœdiæ nomen, quæ amissa est.

Frivŏlus, o. 1. 2. *di niun momento, da niente*, ריק, Germ. *nichts sollend*, Gal. *frivole*, Hisp. *frivolo*, ψυχολόγος, quod est inane, leve, ludicrum, ineptum, futile, nullius ve momenti. Aliqui frivolum dicunt, & explicant fere obolo dignum. Sic frivolus labor, *Sen. epist.* 31. Frivolum auspicium, *Sueton. Ner. c* 32. *Id. Claud. c.* 14. Modo circumspectus, & sagax, nonnunquam frivolus, amentique similis. *Plin. l.* 7. *c.* 7. Quam sit frivola animalium superbissimi origo. h. e. fragilis, infirma. ¶ Frivola verba apud *Fest.* sunt, quæ parvam habent fidem. Sic *Juven. Sat.* 5. *v.* 58. Romanorum omnia regum frivola. ¶ *Frivola* absolute dicuntur viles res, nullius pretii supellex, *fracchie*. *Ulp. l.* 11. §. 5. *ff. de pignorat. act.* Ut ad universam pensionem insulæ frivola mea tenerentur. *Senec. de Tranquil. c.* 1. Nec inter illa frivola mea tam lætus incedo.

Frixorium, vel frictorium, n. 2. *padella*, τήγανον, sartago, in qua quid frigitur, a supino frixum, vel frictum. *Vet. Gloss.* Frixorium, τήγανον. Habet etiam *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 7.

Frixus. V. Frictus, a, um.

Frondarius, o. 1. *di fronde*, Germ. *das zu den zweygen gehoert*, Gall. *appartenant a des feuilles*, Hisp. *perteneciente a las hojas*, φυλλικὸς, quod ex frondibus est, vel ad frondes pertinet. *Plin. l.* 18. *c.* 31. Unus frondator quatuor frondarias ficinas complere in die justum habet.

Frondatio, f. 3. φυλλοτομία, frondium, & ramorum redundantium resectio. *Col. l.* 5. *c.* 6. In frondatione cavendum, ne proliziores pollices sint.

Frondātor, oris, m. 3. *sfrondatore*, מנקה, Ger. *der die aest abhaut, und stoehrt*, Gal. *émondeur*, Hisp. *el que quita las hojas*, φυλλοτόμος, qui arborum ramos supervacuos amputat, & qui e frondibus manipulos facit ad pabulum animantium, & qui manibus folia vitium vellit, quo ardor Solis uvam maturiorem reddat. *Virg.* 1. *Ecl. v.* 57. Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras.

Frondĕo, es, ui, n. 2. *avere fronde*, יפרח, Germ. *grunen bletter haben*, Gall. *porter des feuilles*, Hisp. *echar, tener hojas*, φυλλοφορέω, frondes habeo. *Virg.* 3. *Ecl.* Nunc frondent sylvæ.

Frondesco, n. 3. φυλλόομαι, est frondes emittere, in frondes abire, frondibus convestiri. *Cic.* 1. *Tusc.* Cœlum nitescere, arbores frondescere. *Virg.* 6. Æn. *v.* 144. Simili frondescit virga metallo.

Frondĕus, o. 1. 2. *di fronde*, φύλλινος, quod totum ex frondibus est, ut Frondea corona. *Plin. l.* 16. *c.* 4. *Virg.* 1. Æn. *v.* 191. Nemora frondea.

Frondicŏmus, a, um, adject. frondes habens quasi comas. *Prudent.* 3. *Cathem. v.* 102. Frondicomis habitare locis.

Frondifer, ra, rum, o. 1. 2. *fronzuto*, φυλλοφόρος, frondes ferens. *Lucr. l.* 2. *v.* 259. Frondiferasque domos avium.

Frondĭfĭcus, a, um, adject. id, cujus causa frondes cadunt. *Boet. l.* 1. *metr.* 5. Frondifluæ frigore brumæ.

Frondōsus, a, um, o. 1. 2. *fronzuto*, φυλλώδης, quod frondibus abundat. *Virg.* 4 *Georg.* Corporaque ipsa boum frondoso defere luco.

Frons, tis, f. 3. *fronte*, פנה, Ger. *stirn*, Gal. *front*, Hisp. *frente*, μέτωπον, pars altissima faciei, a dextra & sinistra temporibus, a superiore parte capillorum radice, ab inferiore superciliis terminata. Frons animi motibus inservit. Hinc sæpe accipitur pro vultu, & pro animi nostri affectu, quem fronte ostendimus. *Cic. Att. l.* 4. Pompejus Scauro ludet, sed utrum fronte, an mente, dubitatur. *Id. post Redit.* Tu ne ausus es ista fronte cum Gabinio consociare consilia pestis meæ? ideft ista audacia, impudentia. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas, & ponitur pro principio, vel parte anteriore cujusque rei. *Virg.* 1. Æneid. Fonte sub adverta scopulis pendentibus antrum, &c. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Ubi frons causæ non satis honesta est. Sic in acie frons dicitur anterior pars hostis opposita. *Gel. l.* 10. *c.* 9. *Sallust. Catil. c.* 59. Octo cohortes in fronte constituit. *Liv. l.* 36. *c.* 44. Æqua fronte ad pugnam accedere. ¶ Item in ædificiis *la facciata*, *Vitruv. l.* 2. ¶ Item in libris exterior, interiorque voluminis pars frons dicebatur, quæ ornari solebat ebore, cedro, buxo, aliave materia. *Ovid. l.* 1. *Trist. eleg.* 1. ¶ Item in scenis exterior facies. *Virg.* 3. *Georg. v.* 24. vel scena ut versus discedat frontibus. ¶ Frontem dilatare, explicare, porrigere, exporrigere dicimur, cum hilarescimus; Frontem obducere, corrugare, contrahere, caperare, cum mœremus, & iraſcimur. Sic etiam dicitur Frons explicata, explicita, porrecta, exporrecta, serena, pro hilari vultu. Frons obducta, corrugata, contracta, nubila, pro mœsto vultu. *Ter. Adel.* Exporge frontem. h. e. vive hilariter. *Hor. l.* 3. *Carm.* Sollicitam explicuere frontem. *Plaut. Cas.* 2. 4. 3. Porrectiore fronte mecum loquaris, oportet. ¶ Frontem perfricare, est pudorem expellere, deponere: & Homo perfrictæ frontis est, qui pudorem abjecit. Mos enim est eorum, qui cum pudore aliquid agunt, ut faciem perfricent, natura ipsa ad id impellente, quasi ad abigendum sanguinem, qui ex præcordiis ad faciei superficiem confluit. *Calv. apud Quintil. l.* 9. *c.* 2. Perfrica frontem, & dic te digniorem, qui Prætor feres, quam Catonem. ¶ Frontem perire, est pudorem abjici. *Pers. Sat.* 5. *v.* 103. Exclamet Melicerta, periſſe frontem de rebus. ¶ Frontem ferire dicuntur, qui supra modum indignantur. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Puto, in eo te risisse, aut ingemuisse, ut frontem ferias. ¶ *Frons occipitio prior*, proverb. est, de quo V. Occipitium. ¶ Prima fronte, *a prima vista*. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Dura prima fronte quæstio. ¶ *Cæcil. apud Gel. l.* 15. *c.* 9. male. gen. usurpavit; Nam, inquit, hi sunt inimici pectori, fronte hilaro, corde tristi.

Frons, frondis, f. *fronda*, עלה, Ger. *laubast*, Gal. *feuille*, Hisp. *hoja*, φύλλον, germen arborum, herbarum, & florum. *Cic. pro Cal. c.* 18. Via intercluſa frondibus, & virgultis. *Virg.* 2. Æn. *v.* 249. Festa fronde. Olim nominativus fuit *frondis* teste Servio ad 2. Georgic. *Virg. l.* 2. *v.* 372. Item *frus* apud Ennium, & *frus* apud alios veteres.

Frontāle, lis, n. *frontale*, ἀφαλίστομος, est ornamentum frontis, præcipue in equis, & elephantis. *Liv. l.* 37. *c.* 40. Ingentes ipsi erant, addebant speciem frontalia, & cristæ, & tergo impositæ turres. Adde *Plin. l.* 37. *c.* 12.

Frontātus, a, um, o. 1. 2. *che ha la fronte*, quod frontem habet, vel quod in fronte rei alicujus est positum, ut Frontati lapides, qui per latitudinem totam porrecti utramque parietis frontem conficiunt. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Vel tecta cotilibus laterculis, frontatisque. Adde *Vitr. l.* 2. *c.* 8.

Fronto, onis, *gli che ha grosse fronte*, μετωπίας, latam habens frontem. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 29. Ecquos nævum habere, ecquos silos, flaccos, frontones, capitones?

Fronto, onis, m. præceptor M. Antonini Imp. in Philosophia simul, & in Eloquentia, adeo ab illo dilectus, ut ei statuam erigi a Senatu peteret. ¶ Fronto alter, vir clarus rebus tum militaribus, tum urbanis, tempore Neronis.

Frontōsus, a, um, multas habens frontes. *August. l.* 7. *de Civ. Dei, c.* 4. *extr. de Jano*. Ut quanto ille innocentior esset, tanto frontosior appareret.

Frucletum, i, n. locus arboribus pomiferis consitus. Legitur apud *August. lib.* 5. *de Civ. Dei, cap.* 20. & *Serv. ad Virg. Ecl.* 1. *v.* 40. V. Frutetum.

Fructĭfer, a, um, o. 1. *fruttifero*, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gall. *portant fruit*, Hisp. *que lleva fruto*, καρποφόρος, quod fert fructum, fœcundum, fertile. *Plin. l.* 12. *c.* 3. Dicentur inter fructiferas.

Fructificatio, onis, f. fructuum emissio. *Tertul. l.* 4. *cont. Marc. c.* 39. Fructificationes arbusculariam signum sestivo tempori præstant.

Fructifĭco, as, i. fructum emitto. *Tertul. de resur. carn. c.* 52. & *de Præscript. c.* 36.

Fructuarius, o. 1. 2. *fruttuoso*, quod fert fructum. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sus fructuaria. *Col. l.* 7. *c.* 6. Palmes fructuarius. *Pallad. l.* 3. *c.* 12. Decisis male natis, & veteribus (ramis) novellos, & fructuarios serva. ¶ Item ad fructum pertinens, ut fructuaria cella, ubi fructus reponuntur. *Col. l.* 1. *c.* 6. Hinc apud JCtos fructuarius servus, cujus sc. quis usum tantum habet, proprietatem alius. *Col. ad Cic. l.* 8. *Fam. epist.* 9. Agros quos fructuarios habeat. Sic stipulatio fructuaria &c. V. *l.* 2. *Dig. de pecul. & leg.* 4. *Dig. de Verb. obligat.* ¶ Agri fructuarii sunt vectigales. *Celius Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 9. Agros, quos fructuarios habent civitates, vult immunes esse.

Fructŭōsus, a, um, o. 1. 2. *fruttuoso, utile*, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gal. *fructueux*, Hisp. *fructuoso*, καρπόφορος, fœcundus, utilis, fructum afferens. *Cic.* 2. *Tusc.* Ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest. *Quintil. l.* 1. *cap.* 6. Vult se hominem frugi probare, quia utilis multis, ideft fructuosus. *Plin. l.* 29. *cap.* 1. Fructuosissima ars Medicinæ. *Senec. epist.* 9. Fructuosior est adolescentia liberorum.

Fructus, us, m. 4. *frutto*, פרי, Germ. *frucht*, Gall. *fruit*, Hisp. *fruta*, *fructo*, καρπὸς, omne illud, quod in fundo nascitur, a *fruendo*, quia *fruor* non tantum *fruitus* facit, sed & *fructus*, per syn. *Cic. Att. lib.* 11. In quos sumptus abeunt fructus prædiorum! *Id. in Parad.* Suis fructibus exercitum alere. *a fuo ſpeſe*. *Col. l.* 5. *c.* 6. Quia quæ pars palmitis præcipitata est, fructu induitur. ¶ Translate dicitur de fœtu animalium. *Cic.* 2. *de nat. Deor. de ovibus*. Fructum edere ex se sine cultu hominum & curatione non potest. ¶ Item de commodo, & utilitate. *Cic. de Am.* Ex quibus sperant se maximum fructum esse capturos. *Liv. l.* 34. *c.* 36. Fuerat ei magno fructui mare. ¶ Olim dicebant in genitivo *fructi, & fructuis*. *Ter. Adel.* 5. 4. 13. Nunc hoc fructi pro labore illis fero. *Varro*. Quæro, utrum fructuis, an delectationis causa vendatis.

Fructus, a, um, o. 1. 2. idem ac fruitus per syn. partic. a fruor. *Lucr. l.* 3. *v.* 954. Sin ea, quæ fructus cunque es, persere protusa. Adde *Valer. l.* 2. *c.* 104.

Fruendus, a, um, partic. a fruor, *Cic.* 1. *Fin. c.* 1. Non paranda solum nobis, sed fruenda etiam sapientia est. *Id.* 2. *Q. Fr. ep.* 14. Suavitatis nostræ fruendæ causa. *Liv. l.* 32. *c.* 7. Locare aliquid fruendum.

Frugālis, le, o. 3. *sobrio, temperato*, צנוע, Ger. *zimlig*, Gall. *épargnant*, Hisp. *templado*, χρήσιμος, moderatus, prudens, abstinens, temperans, a *frugi*. *Ter. Heaut.* Dedo me patri nunc jam, ut frugalior sim, quam vult. *Cic. pro Flac.* Homines sunt tota Asia frugalissimi. *Id.* 2. *de Orat. c.* 71. Optimus colonus, parcissimus, fru-

frugalissimus. *Var. l. 3. R. R. c. 2.* Hæc villa frugalior, ac melior est, quam tua illa perpolita. ¶ Positivi gradus tatus apud optimos scriptores, & tortasse nullus est usus. nam hi pro *frugali homine, frugi* dicunt. Habet *Apul. l. de Mundo*, sed alio sensu: *frugalis maturitas*, h. e. fœcunda.

Frugalitas, f. 3. *parsimonia*, Germ. *einmigkeit*, Gal. *frugalité*, Hisp. *templanca*, σωφροσύνη, moderatio, temperantia, a *frugalis*. *Cic. Tusc.* 3. *c.* 8. Verisimile etiam illud est, qui sit temperans, quem Græci σώφρονα appellant, eamque virtutem σωφροσύνην vocant, quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam; sed haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit. *Id. pro Dejot.* Omnes sunt in illo Rege virtutes, sed præcipue singularis, & admiranda frugalitas. *Plin. lib. 4. epist.* 4. Quod cessat ex reditu, frugalitate suppletur.

Frugaliter, adv. *modestamente, frugalmente*, Ger. *mæssiglich*, Gall. *sobrement*, Hisp. *templadamente*, σωφρόνως, sobrie, & modeste. *Cic. pro Domo c.* 43. Ornamentorum quod superfuit in fanis, & communibus locis, sane frugaliter domum suam deportavit. *Lactant. de Ira Dei cap.* 20. Strictius, & frugalius vivunt. *Quintil. Declam.* 260. Frugalius vivere.

Frugamenta, orum, a frugibus appellata. *Festus.*

Fruges. V. Frux.

Frugesco, is, fruges fero. *Prud. l.* 2. adversus *Symmach. v.* 913.

Frugi, nomen indecl. o. 5. *buono, utile, necessario*, χρηστὸν, utilis, & necessarius, a *fruge*, ut proprie is sit, unde frugem possimus habere, sive quo frui queamus. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 8. Quia nec qui propter metum præsidium reliquit, quod est ignaviæ, nec qui propter avaritiam clam depositum non reddidit, quod est injustitiæ, nec qui propter temeritatem male rem gessit, quod est stultitiæ, frugi appellari solet, eo tres virtutes, fortitudinem, justitiam, prudentiam frugalitas complexa est. *Id.* 5. *Fam.* Illum hominem frugi, & tibi amicum existimabam. ¶ Antiqui servum laudare volentes frugi dicebant, qui diligenter domini utilitati, commodisque serviret. *Cic. pro Cluent.* Servus frugi, atque integer. ¶ Sumitur etiam generaliter pro moderato, modesto, innocente. *Cic. in Ver.* Homines satis fortes, & satis plane frugi, ac sobrii. A *Plauto* etiam *Asin.* 1. 3. 23. Frugi lena dicitur, quæ suis rationibus bene consulit. ¶ Item pro eo, quod modica impensa sit. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Frugi victus. *Juven. sat.* 3. *v.* 167. Frugi cœnula. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Atrium frugi, nec tamen sordidum. ¶ Dicitur etiam frugi esse, frugi fieri. *Ter. Eun.* 3. 5. 60. Paratum est. A. frugi es. *Cic. Phil.* 12. *c.* 28. Frugi factus est. ¶ Apud *Plautum* vox hæc videtur esse substantiva. habet enim *in Trucc.* 1. 1. 13. & alibi sæpe *homo bona frugi*. idem habetur *Dig. l.* 11. *tit.* 3. nisi forte ubique legendum est *frugis*. Quidam tamen *frugi* pro *frugis* dictum antiquo more putant, quemadmodum *fami* pro *famis* dicebatur, ut est apud *Voss. l.* 1. *de Anal. c.* 46.

Frugifer, ra, rum, o. 1. 2. *che produce frutti, fruttifero*, καρποφόρος, fructus ferens. *Ovid.* 5. *Met.* Frugiferas messes, alimentaque mitia reddat. ¶ Per translationem ponitur pro eo, quod utilitatem affert, *utile*. *Cic.* 3. *Off. c.* 2. Cum tota Philosophia frugifera, & fructuosa, nec ulla pars ejus inculta, ac deserta sit.

Frugiferens, entis, o. 3. frugifer. *Luc. l.* 1. *v.* 3. Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes concelebras.

Frugilegus, a, um, o. 1. 2. συναλοάς, quæ fruges colligit. *Ovid.* 7. *Met. v.* 625. Hic nos frugilegas aspeximus ordine longo grande onus exiguo formicas ore legentes.

Frugiparens, entis, adject. frugifer. *Fortunat. l.* 3. *carm.* 11. Frugiparensque manet.

Frugiparus, a, um, adject. qui fructus parit. *Avien. Phænom. Arat. v.* 1054 Singula frugiparos attollunt tempora fructus.

Frugiperda, arbor, quæ facile fruges amittit. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Ocyssime salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta ab Homero frugiperda.

Fruiscor, eris, d. 3. idem ac fruor, unde formatum est. *Mattel. ad Domitior, apud Gel. l.* 17. *c.* 2. Ego neque aqua, neque igni carco, sed summa gloria fruiscor.

Fruiturus, o. 1. 2. partic. temporis futuri a *fruor*. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 17. Qui præsentibus voluptatibus frueretur, consideretque, se esse fruiturum.

Fruitus, a, um, partic. a verbo *fruor*. *Senec. ep.* 93. Omnium rerum cognitione fruiti sumus. *Ulp. l.* 29. *Dig. Quib. mod. usufr.* Non meo nomine, sed suo fruitus est.

Frumen, inis, n. λάρυγξ, summa pars gulæ interior, per quam cibum lingua demittit in ventrem. *Serv. in* 1. *Æn.* Frumen, eminens sub mento gutturis pars, laryngem Græci vocant, Latini, & Celsus fauces. ¶ Est etiam pultis genus, apud *Arnob. l.* 7.

Frumentaceus, a, um, o. 1. 2. *di formento*, σιτικὸς, quod ex frumento est. *Veget. l.* 2. *c.* 37. Farina frumentacea.

Frumentarius, a, um, o. 1. 2. *ciò, che a formento si conviene*, σιτολογία, quod ad frumentum pertinet. *Var. R. R.* 1. 7. Frumentarius campus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 5. Omnem utilitatem, opportunitatemque provinciæ Siciliæ consistere in re frumentaria maxime. *Id. in Brut. c.* 62. Frumentaria lex. ¶ Frumentarii dicuntur negotiatores frumenti, *mercanti da biade*. *Cic.* 3. *Off.* Frumentarius ille Rhodius. ¶ Frumentarii etiam dicebantur Imperatorum temporibus, quos Agentes in rebus vocant *JCti in Cod.* sæpe. V. *Agentes*, & *Curiosus*.

Frumentatio, f. *raccolta di formento*, Ger. *auffsamblung des getreyds*, Gal. *provision de blé, qu'on va faire debors*, Hisp. *provision de trigo*, σιτολογία, frumenti collectio, & speciatim egressio militum ad frumentum in castra congerendum. *Cæs.* 7. *B. G.* Nostras pabulationes, frumentationesque observabat. ¶ Frumentatio etiam dicebatur distributio frumenti, quæ Romæ fiebat, postquam Principes receperant curam publicæ annonæ, σιτομετρία. *Suet. in Aug. c.* 42. Imperium se cepisse scribit frumentationes publicas in perpetuum abolendi.

Frumentator, m. 3. *frumentiere*, σιτολόγος, qui frumentatum proficiscitur. *Liv. l.* 31. *c.* 36. Copiis divisis, ad consectandos vagos frumentatores emisit. ¶ Item qui frumentum mercatur, frumentarius. *Id. l.* 2. *c.* 34. In Volscis ne emi quidem potuit: periculum quoque ipsis frumentatoribus fuit.

Frumentor, aris, d. 1. *raccogliere formento*, לקבר, Germ. *Korn samlen*, Gal. *faire provision de blé*, Hisp. *coger trigo*, σιτολογέω, frumentum colligo, & fere de militibus dicitur. Pompejus Domitio inter *epist. Cic. ad Att. lib.* 8. Neque solus sustinere poteris, ut frumentatum eas. *Liv. l.* 31. *c.* 36. Cum in propinquo agro frumentarentur Romani.

Frumentum, ti, n. 2. *frumento, formento*, שבר, Ger. *korn*, Gal. *blé, froment*, Hisp. *pasci, trigo*, σῖτος, seges cujuslibet generis, a *fruendo*, quasi *fruimentum*, quia est fructus terræ, quo alimur, fruimurque. Porro frumenta dicuntur, quæcunque emittunt aristas. *Serv.* Hinc frumenti genera numerantur, far, quod adoreum dixerunt, siligo, triticum, hordeum, a *Plin. l.* 18. *c.* 8. *Cic.* 5. *Act. ep.* 18. Locus copiosus a frumento. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 49. Major spes maturitate frumentorum proponitur. ¶ *Plin. l.* 15. *c.* 19. & *l.* 17. *c.* 27. frumenta vocat minuta grana in fœis.

Fruniscor, eris, itus sum, dep. 3. *fruire, godere*, idem quod *fruor*. Verbum est antiquum, & pene obsoletum. *Plaut. Rud.* 4. 3. 73. Hic tu, nisi malum, frunisci nihil potes. Al. leg. *fruisti*. Et sane a *fruor* verisimilius est *fruiscor* fieri, quam *fruniscor*. Tamen constanter legitur apud *Gell.* qui de eo sic habet *l.* 17. *c.* 2. Fruniscî rarius fuit in ætate M. Tullii, ac deinceps infra rarissimum: dubitatumque est ab imperitis Latinitatis, an Latinum foret. Non modo autem Latinum, sed jucundius amœniusque etiam verbum est *fruisctor*, quam *fruor*. Deinde subdit exemplum *Q. Metelli Numidici*, qui caste pureque lingua usus Latina videtur; & *Novii in Atellana*. Adde *Lucil.* & *Cal.* apud *Non. c.* 2. *n.* 343. ubi alii *fruistor* reponunt. *Festus* quoque hæc habet: Fruniscor, & frunitum dixit Cato: nosque cum adhuc dicimus infrunitum, certum est, antiquos dixisse frunitum. *Inscript.* apud *Reines. class.* 12. *n.* 122. & *Fabret. pag.* 237. filiis suis intelligentissimis, qui ætate sua fruniti non sunt. *Perron. in fragm. Tragur. c.* 43. Burm. Frunitus est, quamdiu vixit. *Ex cap.* 44. Ita meos fruiscar.

Frunitus. V. vocem præced.

Fruor, eris, fruitus, vel fructus sum, per syne. d. 3. *godere, fruire*, ברה, Ger. *nutzen*, Gal. *jouir*, Hisp. *gozar*, ἀπολαύω, potior, fructum, voluptatemque percipio. Consuetudo fructum ab usu distinxit, ita ut *uti* sit ad commoditatem, & utilitatem, *frui* non ad usum modo, sed etiam ad quæsitum, vel delectationem, ut Jurisconsulti docent. *Flor. l.* 2. *c.* 6. *de Annibale*. Victoria cum posset uti, frui maluit. *Senec. de vita beata, c.* 10. Tu voluptate frueris, ego utor. ¶ *Donat. in Eun. a.* 4. *sc.* 7. scripsit, Frui est vesci, a frumine, quæ est summa pars gulæ, a qua re etiam his, quæ nec cibo, nec poculo sunt, frui dicimur κατὰ μετωνυμίαν, utpote rebus Veneris, & delectatione odoris, visus, auditus, & cæteris. *Cic.* 1. *Fin. c.* 59. Sapiens fruitur præsentibus. *Ter. Phor.* 1. 3. 13. Ita me Dii ament, ut mihi liceat quod amo frui. ¶ Interdum usurpatur pro delectari. *Claud. Panag. Mall. v.* 224. Qui fruitur pœna, ferus est. *Tacit.* 3. *hist. c.* 83. Exsultabant, fruebantur, nulla partium cura malis publicis læti. ¶ Olim quarto casui jungebatur, ut sæpe legitur apud *Plaut.* & apud *Apul. l.* 8. *Met.* ¶ Partic. *fructus sum* legitur apud *Vellej. l.* 2. *c.* 104.

Frutinas ad Frusinonem pertinens. *Liv. l.* 26. *c.* 9.

Frusino, Frusinum, Phrusino, Frusinona Colonia, *Frascione*, al. *Frusilone*, urbs olim Latii in Hernicis, nunc opp. in Campania Romana, apud Cosam flu. *Juven. sat.* 3. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Frustatim, adv. *a pezzo a pezzo*, Ger. *stuck weise*, Gal. *par piece*, Hisp. *a pedacos*, κατὰ μέρη, per frusta. *Plin. l.* 20. *c.* 19. Aut frustatim in patinis. Adde *Pompon. Non. c.* 2. *n.* 337. *Apic. l.* 4. *c.* 2. & *Prudent. Psychom. v.* 920.

Frustillatim, adv. κατὰ λεπτὰ μέρη, per frustilla. *Plaut. Curc.* 4. 4. 20. Ut hic formicæ te frustillatim differant.

Frustillum, i, n. diminut. a frustum, *pezzetto*. *Arnob. lib.* 2. Frustilla ignea; & *l.* 7. Frustilla parvula.

Frusto, as, avi, atum, a. 1. in frusta concidere. *Flor. l.* 2. *c.* 2. Cum Punicæ prædæ omnibus promontoriis insulisque frustarentur, & fluitarent. Ita *Salmas. Græc.* Alii leg. *frustrarentur*. h. e. portum nullum tenere possent.

Frustra, adv. *in vano*, תהו, Ger. *umsonst*, Gal. *en vain*, Hisp. *en vano*, μάτην, incassum, nequidquam, a *frendo*, pro *frando*, quia quod frustra fit, fraudat desiderium ejus, qui id facit. *Cic. de Sen.* Ita vixi, ut non frustra me natum existimem. ¶ Frustra habere aliquem est decipere, circumvenire. *Plaut. Amph. argum.* 2. *v.* 5. Is servum, & dominum frustra habet. ¶ Frustra esse dicitur, quod exitum speratum non habet, quodque ex sententia non evenit. *Sall.* Cujus neque consilium ullum, neque inceptum frustra erat. ¶ Item frustrari, falli, errare. *Plaut. Pers.* 1. 3. 60. Nunquam hercle hodie hic prius edis, ne frustra sies. *Sallust. Jug. c.* 85. Ut neque vos capiamini, neque illi frustra sint. Facete *Ennius in Satyr. apud Gel. l.* 18. *c.* 2. Qui lepide postulat alterum frustrari, Quem frustratur, frustra eum dicit frustra esse, &c. h. e. ut *Pœma* explicat *de differ. verb l.* 2. & *Pav. in Lex. Cret.* Qui studet alium fallere, non statim potest dicere, eludi & falli eum, quem ipse fallere vult, &c.

Frustrabilis, le, adject. vanus, inanis. *Arnob. lib.* 2. Res frustrabili expectatione præsumpta. Et *l.* 6. Res vacua imaginatione frustrabiles.

Frustratio, onis, f. *inganno*, מרמה, Germ. *betriegung*, Gall. *abusement, frustration*, Hisp. *engano*, ἀπάτη, deceptio, eventus præter opinionem. *Plane. Cic.* 10. *Fam. ep.* 23. Tanto majorem his frustratio dolorem attulit. *Plaut. Amph.* 3. 1. 14. In horum familiam frustrationem hodie injiciam maximam. *Liv. l.* 25. *c.* 25. Cum longo sermone habito dilatus per frustrationem esset. *Id. l.* 38. *c.* 25. Frustratio Gallorum eo spectabat, ut tempus terrent.

Frustrator, oris, m. qui frustratur, decipit. *Symmach. l.* 10. *ep.* 51. Frustrator judicum. *Leg.* 19. *Dig. de vi &c.* Frustrator debitor constitutus est.

Frustratorius, a, um, adject. vanus, fallax. *Tertul. de Anim. c.* 47. Frustratoria somnia. Adde *Arnob. l.* 7.

Frustratus, us, tûs, m. *Plaut. Men.* 4. 3. 21. Aliam posthac invenito, quam tu habeas frustratui. h. e. quam frustra habeas, decipias.

Frustratus, a, um, particip. qui decepit, & elusit. *Liv. l.* 2. *c.* 13. Cloëlia frustrata custodes. *Solin. c.* 1. Frustratus vinculo. ¶ Et passiva signif. *Vellej. l.* 2. *c.* 43. Intellexit frustratum esse visum suum.

Frustro, as, avi, atum, a. 1. idem quod frustror. *Diomed. l.* 1. 1. *ex Catonis fragmento*: Non frustrabo vos milites. Aliud exemplum ex *Ennio apud Gel. l.* 18. *c.* 2. V. in Frustra. ¶ Usitatius tamen est

Frustror, aris, atus sum, dep. 1. *ingannare, defraudare*, Ger. *betriegen*, Gal. *frustrer, abuser*, Hisp. *falsar, enganar*, ἀποβάλλω, decipio, fallo, a frustra. *Ter. Andr.* 2. 3. *in fi.* Hæc spes me frustrata est. *Cic.* 4. *Acad. c.* 20. Seipsum frustrari. *Col. l.* 1. *c.* 1. Cum imprudenter facta opera frustrantur expensas. *Id. præfat. l.* 1. Frustrari laborem, *gettar la fatica in darno*. ¶ Passiva significatione *Aurel. Vict. de Viris illustr. c.* 42. *de Annib.* Primum a Fabio Maximo frustratus, deinde a Valer. Flacco repulsus. Alii rectius legunt *fraudat*.

Frustulentus, a, um, o. 1. 2. *pieno di pezzi*, plenus frustis. *Plaut. Curc.* 2. 3. 34. Si frustulenta est, da, obsecro, hercle forbeam.

Frustillum, li, n. 2. τεμάχιον, dimin. a frustum. *Apul. l.* 1. *Milef.* Frustulum panis.

Frustum, sti, n. 2. *pezzo, particella*, פת, Germ. *stuck*, Gall. *piece*, Hisp. *pedaco*, τεμάχιον, rei cujusque particula. *Virg.* 1. *Æn. v.* 212. Pars in frusta secant. *Cic. Phil.* 2. *c.* 25. Frustis esculentis vinum redolentibus gremium suum, & totum tribunal implevit. *M. Cato apud Gell. l.* 1. *c.* 15. Frusto panis conduci potest, vel uti taceat, vel uti loquatur. h. e. vili pretio. ¶ Frustum hominis, frustum pueri, convicium est. *Plaut. Pers.* 5. 2. 67. Loquere tu etiam, frustum pueri?

Frutectum. V. Frutetum.

Frutetôsus, sive frutectosus, o. 1. 2. θαμνώδης, fruticibus abundans. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Siccis hæc, & fabulosis locis, frutetosisque nascuntur. Adde *Col. l.* 2. *c.* 2.

Fructum, sive frutectum, n. 2. θαμνὼν, locus, ubi multi frutices sunt, a fruticetum, per syne. *Plin. l.* 18. Fruteta igni optime tolluntur. *Col. l.* 6. *c.* 22. Frutetis, & carectis durantur ungulæ.

Frutex, ticis, m. 3. θάμνος, dicitur, qui ad justam magnitudinem arboris non assurgit, & statura similis est multis herbis, sed non demoritur, neque arescit, ut herba. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Inter ea, quæ frigidis gaudent, aquaticos frutices dicere convenit. ¶ Aliquando ponitur pro stirpe. *Suet. in Vesp.* Singulos repente ramos a frutice dedit. ¶ Translate dicitur de stupido. *Plaut. Most.* 1. 1. Nec veri simile loquere, nec verum, frutex.

Fruticatio, f. 3. in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producunt. *Plin. l.* 17. *c.* 1. Ita enim appellatur in ipsis arboribus fruticatio inutilis.

Fruticesco, n. 3. θαμνώσκω, est frutices emittere. *Plin. l.* 17. *c.* 27. Quia celeriter fruticescunt.

Fruticētum, i, n. *macchia, cespuglio, boschaglia*, locus fruticibus plenus, arbusculis sese implicantibus impeditus. *Horat. l.* 3. *od.* 12. Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

Frutico, as, n. 1. fruticor, aris, d. 1. *germogliare*, צמח, Germ. *wuachsen, ausschiessen*, Gal. *germer, bourgeonner*, Hisp. *brotar*, θαμνίζω, frutices emitto, pullulo. *Plin. l.* 17. E matre radi jubetur, ne fruticet. *Col. l.* 2. *c.* 9. Ubi ex uno femine pluribus culmis fruticavit. *Cic. Att.* 15. *ep.* 4. Excisa est arbor, non evulsa; itaque, quam fruticetur, vides.

Fruticōsus, a, um, o. 1. 2. θαμνώδης, quod longe lateque fruticat, & multos habet fruticantes ramos. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Latiora sativa folia, rami fruticosiores. hoc est foliis, ac surculis abundantiores. *Id. l.* 16. *c.* 36. Fruticosissimus calamus. *Ovid. 6. Met. v.* 344. Vimina fruticosa.

Fruti, vel Frutis, f. 1. cognomen Veneris, a fruendo, nempe a *fruitur*. Scaliger censet esse ex ἀφροδίτη, per aphæresin. *Solin. c.* 8. *Aug. de Civ. l.* 4. *c.* 21. V. *Frutinal.*

Frutinal, n. 3. templum Veneris Frutis. *Fest.* Sed aliqui censent, Festum incidisse in codices vitiosos, ubi *Frutinal* esset exaratum pro *Erucinal*, idque esse ab Erycina Venere, imo nullam esse Venerem *Fruti*, sed scriptum fuisse *Erycî*, unde fecerint *Fruti*: proinde apud Solinum pro *Fruti* debere *Erycis* reponi.

Frux, frugis, f. *frutto della terra*, καρπὸς, omne illud, quod ex fructu terræ in alimoniam vertimus, & dicitur non solum de frumentis, ut de tritico, hordeo, &c. sed etiam de leguminibus, ut de faba, cicere, &c. imo de eo, quod

ex vino, ex ſylvis cæduis, ex cretæ fodinis, & lapidicinis capitur, a *fruendo*. V. *Paul. JCtus l. 77. Dig. de V. S. Auſon. in Monoſyl.* Ante equidem campis, quam ſpicea ſuppeteret frux. *Cic. in Orat.* Inventis frugibus, glande veſci. *Id. pro Roſc. Amer.* Non omnem frugem, neque arborem in omni agro reperire poſſis. *Id. 5. Ver.* Senatus permiſit, ut vini, & olei decumas, & frugum minutarum, quas ante te Quæſtores in Sicilia vendere conſueſſent, Romæ venderent. Loquitur de leguminibus, quæ minores fruges dicuntur ratione pretii, ac dignitatis, ut *Servius* ſcripſit *in* 1. Æn. Sed fortaſſe, ut Voſſius interpretatur, Cicero non legumina ſolum, ſed etiam frumentum complexus eſt, quæ minores ſunt fruges, ſi conferantur cum arborum fructibus. ¶ Frequentiſſime ad homines transfertur, & ſignificat rectam, honeſtamque vivendi rationem. V. *Frugi*. *Cic. pro Cal. c.* 12. Emerſiſſe aliquando, & ſe ad frugem bonam, ut dicitur, recepiſſe. *Plaut. Trin.* 1. 2. 81. Quin eum reſtituis? quin ad frugem corrigis? ¶ *Perſ. ſat.* 5. *v.* 63. purgatas inferis aures fruge Cleanthea. h. e. diſciplina, & præceptis Stoicorum.

F A N T E U.

Fuam, as, at, pro *ſim*, vel *futrim*, aut *fiam*, verb. defect. frequens eſt apud *Plaut.* ut *Bacch.* 1. 2. 48. Metuo, ne Phœnix fuam. *Capt.* 2. 3. 71. Careto mihi Iratus fuas. *Virg. Æneid.* 10. *v.* 48. Tros, Rutulusve fuat. Et *fuerit*, pro eſſet. *Lucret. l.* 3. *v.* 849. In dubio fuerit.

Fucæ, arum, f. maculæ in facie. *Col. l.* 10. *v.* 124. lacrymoſaque cepa Ponitur, & lætis guſtum quæ condiat herba Dejectura quidem fronti data ſignæ fucarum. Ita leg. quidam, & interpretantur maculas in facie. Sed vera lectio eſt *fugarum*, h. e. ſtigmatum, quæ fugitivis ſervis in fronte inuruntur, metonym. Eſt enim ſermo de lepidio, quæ herba eſt vim habens tollendi de cute cicatrices, ut *Plin. l.* 20. *c.* 17. docet.

Fucate, adv. cum fuco. *Auſon.* in proſa poſt *Idyl.* 3. *ad Heſper. fil.* Fucatius concinnata.

Fucatus, a, um, o. 1. 2. φυκωθεὶς, fuco tinctus, ut Fucatæ mulieres, quæ medicamentis quibuſdam colorantur, & vitia corporis indutis coloribus tegunt. *Cic. in Brut.* In qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. ¶ Per translationem accipitur pro ficto, & ſimulato. *Cic. de Am.* Secerni blandus amicus a vero, & internoſci tam poteſt, adhibita diligentia, quam omnia fucata, & ſimulata a ſynceris, atque veris. *Id. pro Plan. c.* 9. Vicinitas non fucata, non fallax. ¶ *Gell. l.* 13. *c.* 25. Eſſe videtur verſus Homeri ſimplicior, & ſincerior, Virgilii autem πανηγυρικώτερος, & quodam quaſi ferrumine immiſſo fucatior. *pin abbellito.*

Fucilis, le, o. 3. fucatus, falſus, a fucus. *Feſt.*

Fucinus, m. 2. *Lago di Celano, di Marſi, di Taglia-cozzo*, lacus Latii, in finibus Marſorum, ab opp. vicino. Hinc Aqua Martia Romam perducta. *Virg.* 7. Æn.

Fuco, cas, a. 1. *colorare, imbellittare*, Ger. *farben*, Gal. *farder*, Hiſp. *afeytar, amalvegar*, φυκόω, pingo, fucum rei alicui induco. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Formare, fucare, colorare, animare non poſſent. *Gel. l.* 7. *c.* 14. Genus orationis cum fucatur, atque prælinitur, præſligioſum fit.

Fucoſus, o. 1. 2. *fingo*, כחול, Germ. *gefarliſcht, mit eiaen farb angeſtrichen*, Gall. *fardé, degaiſé*, Hiſp. *afeytado, arrebolado*, φυκωδὴς, non ſyncerus, quaſi fuco tectus, & adulteratus. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 14. Auditæ, viſæque merces fallaces quidem, & fucoſæ, chartis, & linteis, & vitro delatæ. ¶ Fucoſa amicitia, ambitioſa, ac ſpecie ſplendida. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Illæ ambitioſæ noſtræ, fucoſæque amicitiæ.

Fucus, ci, m. 2. *fuco*, Germ. *farb*, Gall. *fard*, Hiſ. *afeyte*, φῦκος, herbæ marinæ genus, qua veſtes tinguntur, & eſt inter maris ejectamenta, uti & muſcus, ſeu muſcum marinum. Aliqui algam appellant. Sed *Plin. l.* 13. *c.* 25. negat, Linguam Latinam habere nomen, quo Græcum φῦκος, exprimat. Eſt colore rutilante, & quodammodo Puniceo. Accipitur autem frequentiſſime pro colore hujus herbæ, & generatim pro quavis tinctura, e. g. pro eo medicamine, quo mulieres faciem tingunt, ut vitia corporis occultent, & candorem, ac ruborem inducant. *Cic.* 3. *de Or.* His tribus Figuris inſidere quidam venuſtatis, non fuco illitus, ſed ſanguine diffuſus debet color. ¶ Translate uſurpatur pro ornamento extrinſeco levi, & inani. *Cic.* 1. *de Or.* Sententiæ vero ſine pigmentis, fucoque puerili. ¶ Item pro fraude, aſtutia, inſidiis, in quibus veritas occultatur. Hinc *Facere fucum*, idem eſt quod decipere. *Cic. de petit. Conſ.* Si eum, qui tibi promiſerit, fucum, ut dicitur, facere velle ſenſeris. Et *Sine fuco*, idem eſt, quod ſimpliciter, & ſine fraude. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Prenſat Galba ſine fuco, ac fallaciis, more majorum. ¶ Fucus item, genus eſt inſecti, apis ſimilitudine, ſed majore corpore, quod non mellificat, neque operam aliquam præbet in faciundo opere (niſi quod ad fovendos fœtus concalefaciendo adjuvat) & conſumit alimenta, quæ apes congeſſerunt. *Plin. l.* 11. *c.* 1. & 11. *Virg. Georg.* 4. *v.* 168. Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. ¶ Denique genus eſt, ceræ, ſeu glutinis, quo apes alveoria circumlinunt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 38. tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque, & floribus oras explent.

Fue, interjectio ruſtum emittentis. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 37. Quam conſidenter loquitur! fue. Tr. At te Jupiter, Diique omnes perdant, obolumi allium.

Fuga, æ, f. *fuga*, פּוּרָה, Germ. *ein flucht*, Gall. *fuite*, Hiſp. *huyda*, φυγὴ, fugiendi actus, a Græca voce aliata. *Cic. Att. l.* 7. Mitto illam fugam ab urbe turpiſſimam. ¶ Sumitur etiam pro curſu. *Virg.* 1. Æn. Volucremque fuga prævertitur Hebrum. ¶ Item pro evitatione, declinatione. *Liv. l.* 3. Hanc ignominiam, ſi non alia honoris fuga fuiſſet, vel exilio, vel morte vitaſſem. *Cic. pro Mur. c.* 4. Laboris fuga deſidiam arguit. ¶ Item pro exilio. *Id.* 3. *de Orat.* Cum exilium & fugam deprecaretur. Hinc lata fuga, h. e. exilium vagum. *Martian. JCtus l. Exilium, Dig. de interd. & releg.* Vide Exilium. ¶ Fugæ ſe dare, vel fugam capere, in fugam ſe conjicere, *perſi in fuga. Cæſ. Cic.* & al. ¶ Fugam facere, duplicem habet ſenſum. V. *Facio*.

Fugaciter, adv. *fuggendo. Liv. l.* 28. *c.* 8. Utrum ab ſe audacius, an fugacius ab hoſtibus geratur bellum.

Fugalia, n. 2. vel 3. Feſtum Romæ in memoriam fugatorum Regum. *Auguſt. l.* 2. *de Civ. c.* 6. Sed aliqui dicunt, fuiſſe ſacra, quæ exules Jovi faciebant, & Græce fuiſſe appellata φύξια, quippe Ζεὺς φύξιος, præſes exulum, qui φυγάδες dicuntur. V. *Fugio*.

Fugator, oris, m. qui fugat. *Tertul. in carm. adverſ. Marcion. l.* 5. *c.* 10. Mundator carnis feræ, mortifique fugator.

Fugatrix, icis, f. quæ fugat. *Tert. adv. Gnoſt. c.* 12. Dilectio fugatrix timoris.

Fugatus, a, um, *fugato, poſto in fuga. Cic.* 3. *Off. c.* 31. Latini fuſi, & fugati. *Cæſ.* 7. *B. G. c.* 68. Fugato equitatu.

Fugax, cis, o. 3. *Fugace*, פרזי, Ger. *flichtig*, Gal. *fuyant*, Hiſ. *fugaz*, *buydor*, φυγάς, qui facile fugit, a *fugio*. *Virg.* 10. Æn. Si forte fugacem conſpexit capream. ¶ Invenitur aliquando pro *fugiens*. *Senec.* 4. *Benef. c.* 31. Fugaciſſimus gloriæ. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 10. Fugax ambitionis. *Id. Triſt. l.* 3. *el.* 2. *v.* 9. Fugax rerum. ¶ Item pro veloci, celeri. *Virg. l.* 10. Cum quo Latagum, Palmumque fugacem. ¶ Translate ponitur pro eo, quod cito præterit, quod cito perit, ut *Anni fugaces*, qui cito elabuntur. *Horat. l.* 2. *od.* 14. *Perſica fugacia*, quæ decerpta facillime corrumpuntur. *Plin. l.* 15. *c.* 12.

Fugëa, æ, f. idem quod fuga. *Apul. Apol.* Ab iis nunc magna fugela in ganeum fugit. Sic in Catonis fragmentis apud Popmam legitur *maxima fugela*.

Fugia, f. 1. Dea, a *fugando*, quod fugaret hoſtes. L. Viv. ad Auguſt. l. 2. Civ. D. c. 6.

Fugiens, entis, o. 3. quod fugit. *Cæſ.* 1. *B. C. c.* 69. Nemo erat adeo tardus, aut fugiens laboris. ¶ Vinum fugiens dicitur, quod non facile annos fert, ſed cito corrumpitur. *Cic.* 3. *Off. c.* 23. Qui vinum fugiens vendat ſciens. ¶ Apud JCtos fugiens accipitur aliquando pro reo, quem & Græci φεύγοντα dicunt. *Juſtin. l.* 2. *Cod. de Juram. propt. cal.*

Fugio, is, fugi, n. 3. נוּס, Ger. *fliehen*, Gal. *fuir*, Hiſ. *huyr*, φεύγω, cum curſu, & celeritate diſcedo, in fugam me conjicio, a verbo Græco, quod allatum eſt. *Cic.* 10. *Fam.* Fugiſſe enim ex prælio Mutinenſi dicuntur notiſſimi latronum duces. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 30. Fugere a foro. ¶ Sumitur etiam pro vitare, vel declinare, cum acc. *Cic. de Leg. Agr.* Nec quorum oculos offendebat, eorum ipſorum conſpectum fugere auſus eſt. *Id. in Piſon.* Fugere aliquem oculis, *ſchewen, ſcheuwen, dal mirare*. ¶ Item cavere, nolle. *Horat. l.* 1. *od.* 9. Quid ſit futurum cras, fuge quærere. ¶ Fugere etiam dicuntur, qui celeriter iter faciunt. *Virg.* 3. Æn. Tendunt vela Noti, fugimus ſpumantibus undis. ¶ Vinum fugiens. V. *Fugiens*. ¶ Partic. *fugiturus. Ovid. ep.* 2. *v.* 47. Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires. ¶ Fugere pro oblivisci. V. *Fugit*.

Fugit, iebat, imp. 3. eſt neſcire, non recordari, *ſtordarſi, non ſapere. Cic.* 4. *Fam.* Neque doctiſſimorum, quos ſemper coluiſti, præcepta te fugiunt. *Id. l.* 13. Cum me non fugiat, quanta ſit in Prætore auctoritas. *Id. ad Q. Fr.* De Cæſare fugerat me ad te ſcribere.

Fugitans, antis, o. adject. *ubi fugge. Ter. Phor.* 4. 3. 18. Herus meus liberalis eſt, & fugitans litium.

Fugitivarius, ii, m. Fugitivarii apud antiquos fugitivorum ſervorum reprehenſores erant, qui eam operam profitebantur, ut fugitivos inveſtigatos reducerent. *In Pandectis in l. ſi apud te, ff. de ſtru. fug.* Non enim ambo pecuniam, ego, & fugitivarius depoſuimus. *Flor. l.* 3. *c.* 19. Qui per fugitivarios retrahi debuiſſent. ¶ Translate dicitur de quocumque, qui rem fugientem cohibet & perſequitur. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 14. *de cochleis*. Aquæ claudendæ, ne fugitivarius fit parandus, ideſt ne, ſi locus fugæ pateat cochleis, cogaris poſtea, tanquam fugitivos ſervos, ſic cochleas fugitivas perſequi, & uti miniſterio reprehenſorum.

Fugitivus, a, um, o. 1. 2. *fuggitivo*, פליט, Ger. *entlaffener*, Gal. *fugitif*, Hiſp. *huydo*, ἀφυκτὸς, qui aufugit. *Ter. Heaut.* 4. 2. Retraham me ad illud fugitivum argentum. *Cic.* 6. *Ver. c.* 50. Fugitivus a domino. *Id. ib.* Fugitivus a jure, & legibus. *Ovid.* 2. *de remed. amor.* Fugitivus amor. *Martial. l.* 7. *ep.* 46. Fugitiva gaudia. *Plin. l.* 18. *c.* 16. In tantum columbis grata (farrago) ut paſtas ea negent illius loci fugitivas fieri. ¶ Fugitivus ſervus dicitur, qui a domino ea mente recedit, ne ad eum redeat, etiamſi, mutato poſtea conſilio, ad eum revertatur. *Cic.* 5. *Tuſc.* Vivebat cum fugitivis, cum factinoroſis, cum barbaris. ¶ *Fugitivus, & perfuga* differunt. nam ille eſt ſervus, hic miles ſigna deſerens. *Liv. l.* 30. *c.* 37. Perfugas, fugitivoſque, & captivos omnes redderent Romanis. Adde *c.* 43. *extr.* Nihilominus *fugitivum* de milite dixit *Claud. Saturnin. Dig. l.* 4. 8. *tit.* 19. *leg.* 6. Tempus diſcernit emanſorem a fugitivo.

Fugito, as, a. 1. *fuggire in diverſe parti, δραπετεύω*, huc, illuc fugio. *Ter. Eun.* Fugitando fugi, ne quis me cognoſceret. *Plaut. Aſin.* Herum noſmet fugitare cenſes? ¶ Eſt etiam verbum activum pro ejicere, freq. a *fugo*. *Plaut. prol. Pſeud. v.* 8. Semper odiſtis malos, & lege, & legionibus hos fugitaſtis, Quirites.

Fugitor, oris, maſc. qui fugit. *Plaut. Trin.* 3. 2. 97. Credo, aerem fugitorem fore.

Fugo, as, avi, atum, a. 1. *fugare, mettere in fuga, cacciare*, רגם, Ger. *verjagen*, Gal. *chaſſer, mettre en fuite*, Hiſp. *ahuyentar*, τρέπω εἰς φυγὴν, in fugam aliquem converto, & fugientem inſequor, expello, ejicio. *Cic. de Aruſp. Reſp. cap.* 4. Armatum civem, qui lapidibus, qui ferro alios fugaret.

Fulcimen, inis, n. idem quod fulcimentum. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 269. Terra pilæ ſimilis, nullo fulcimine nixa.

Fulcimentum, ti, n. 2. *ſoſtegno, ſoſtenimento*, מסמך, Ger. *verſtarſung*, Gal. *appui, ſoſport*, Hiſp. *ſoſtenimiento*, ὑπορεῖσμα, quod aliquid fulcit, & ſuſtinet. *Solin. c.* 33. Dum fera aſſuetis fulcimentis innititur. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 9. Defertum fulcimentis ſuis labitur in ruinam. Quidam Lexicographi etiam *Plauto* adſcribunt *Trinum.* 3. 2. 94. ſed varia eſt lectio. V. *Fulmenta*.

Fulcio, is, ſi, tum, a. 4. *ſoſtenere, fortificare*, סמך, Germ. *underſtetzen*, Gall. *ſoutenir*, Hiſp. *ſuſtener, ſtabilir*, munio, ſuſtento. *Colum. l.* 6. *c.* 24. Fulcire cibis vaccas fœtas. *Cic.* 4. *Academ.* Qui fulcire putatur porticum Stoicorum. *Id. poſt red. in Sen.* Horum Conſulum ruinas vos Conſules veſtra virtute ſuſtiſtis. *Id. pro Rab. Poſt. c.* 16. Labentem ſuſtit re, fortuna, fide. *Id.* 3. *Offic. c.* 22. Imperium debet benevolentia fultum eſſe.

Fulcitus, a, um, fultus. *Cal. Aurel. Chron.* 2. *c.* 1. Fulciti ex utroque alarum latere miniſtrorum officio, deambulationem tentent.

Fulcrum, cri, neut. *ſoſtegno, lettiera*, מסעד, Ger. *beſtſtatt*, Gal. *chlit*, Hiſp. *pie della cama*, ἔρεισμα, ἔρεισμὸς, fulcimentum, & ſpeciatim illud, quo lectus ſuſtinetur, a *fultum* ſup. verbi *fulcio*. *Suet. in Claud. c.* 32. Qui more veteri ad fulcra lectorum ſedentes veſcerentur. ¶ Per ſynecdoch. pro ipſo lecto ponitur. *Juvenal. ſat.* 6. *verſ.* 22. Sacri Genium contemnere fulcri.

Fulgens, entis, adjectiv. o. 3. nitidus, ſplendens, *ſplendido, lucente. Horat. l.* 1. *od.* 12. Fulgentes oculi. *Virg.* 1. Æn. *v.* 749. Arma fulgentia. *Vellej. l.* 2. *c.* 71. Fulgentiſſimus juvenis. h. e. ſpectatiſſimus. *Horat. l.* 3. *od.* 16. Fulgens imperio.

Fulgenter, adverb. *lucidamente*: *Plin. l.* 10. *c.* 20. Colores pavonis fulgentius radiant.

Fulgentius Placiades, vel Planciades, qui putatur fuiſſe Epiſcop. Carthaginienſis, floruit circa ſæculum VI. Ejus ſunt de Mythologia tres libri: item de Allegoria Virgilii liber unus.

Fulgĕo, es, ſi, n. 2. *riſplendere*, נגה, Ger. *ſcheinen*, Gal. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, στράπτω, luceo, ſplendorem emitto. *Cic. in Catil.* Qui fulgent purpura. ¶ Pro fulgurare. *Cic. in Vatin.* Jove fulgente, cum populo agi nefas eſſe. Adde 2. *nat. Deor.* & 2. *Divin.* ¶ Translate ſignificat apparere, eminere. *Nepos Eum. c.* 1. Fulgebat in adoleſcentulo indoles virtutis. ¶ Fulgere etiam pro ferire dixere Veteres. *Feſt.* ¶ Reperitur & fulgo, is, 3. conjug. *Virg.* 6. Æn. *v.* 826. Illæ autem, paribus quas fulgere cernis in armis. *Lucret. l.* 6. *v.* 173. tremulo tempeſtas impete fulgit. Adde *Nov. c.* 10. *n.* 12. V. *Senecam l.* 2. *Natur. Quæſt. c.* 56.

Fulgerator, oris, m. fulgurator, Jovis cognomentum. *Grut. Inſcript. ep.* 22. *n.* 3. Aram Jovi fulgeratori dedicaverunt.

Fulgeſco, is, n. fulgeo. *Jul. Firm. l.* 1. *c.* 4. Solis radiatione fulgeſcere. Et in fragm. Halieut. quod dedit Heſſelius ad novam Ennii edition. p. 154. Crebris nubes fulgeſcere flammis.

Fulgĕtra, æ, f. idem quod fulgetrum. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Fulgetras poppyſmis adorare conſenſus gentium eſt.

Fulgĕtrum, tri, n. 2. idem ac fulgur, a *fulgeo, lampo*. *Plin. l.* 2. *c.* 54. Fulgetrum prius cerni, quam tonitruum audiri, cum ſimul fiant, certum eſt. *Id. l.* 2. *c.* 43. Edi tonitrua, fulmina, fulgetra. V. *Senec. Quæſt. Nat. l.* 2. *c.* 56.

Fulgĭdus, a, um, o. 1. 2. *chiaro, ſplendido*, στιλπνὸς, clarus, ſplendidus. *Lucr. l.* 3. *v.* 363. Fulgida, præſertim cum cernere ſæpe nequimus Lumina. *Fortunat. l.* 8. *carm.* 5. *ſub fin.* Fulgidior radio, dulcior ore favo.

Fulginas, atis, m. & f. qui eſt ex Fulginio oppido. *Cic. in fragm. pro Varreo.* Ancharius e municipio Fulginate. ¶ *Fulginates, tum*, ejus oppidi incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Fulginium, Fulginia, Fulcinium, Fullinium, *Foligno, Fuligno*, urbs Umbriæ in valle, ad radices Apennini M. ad Tiniam fl. intermeantem inter Peruſiam ad Occ. & Spoletium in Eur. Pop. *Fulginates. Plin. l.* 3. *c.* 14.

Fulgor, oris, m. 3. *ſplendore*, נוגה, Ger. *ſchein*, Gal. *eclat*, Hiſp. *reſplandor*, ἀστραπὴ, ſplendor, a *fulgeo*. *Cic.* 6. *Ver.* Cujus fulgore collucere, atque illuſtrari Jovis O. M. templum oportebat. *Horat. l.* 2. *od.* 1. Jam fulgor armorum fugaces Terret equos. *Plin. l.* 7. *c.* 26. Æquato magni Alexandri rerum fulgore. h. e. gloria. ¶ Accipitur etiam pro fulgure. *Cic.* 2. *de Div.* Tum fulgores, & tonitrua exiſtere. Al. leg. *fulgura*.

Fulgŏra, æ, f. Dea fulguris. *Auguſt. l.* 6. *de Civ. Dei, c.* 10.

Fulgur, uris, n. 3. *lampo, baleno, folgore*, ברק, Ger. *blitz*, Gal. *eclair*, Hiſp. *relampago*, σέλας, flamma inter nubes coruſcans, quæ tonitru præcedere ſolet, a *fulgeo*. *Cic.* 2. *de Div.* Valet in fulguribus obſervatio diuturna, in oſtentis ratio, plerunque conjectura adhibetur. ¶ Differt a fulmine, quod fulmen eſt ignita exhalatio, fulgur eſt ſplendor fulminis. *Cic.* 2. *Divin. c.* 19. Placet Stoicis, eos anhelitus terræ, qui frigidi ſint, cum ſe in nubem induerint, ejuſque tenuiſſimam quamque partem cœperint dividere, atque diſrumpere, idque crebrius facere, & vehementius, tum fulgura, & tonitrua exiſtere; ſi autem nubium

bium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, id eſſe fulmen. ¶ Sed diſcrimen harum vocum non obſervatur, & ſæpe fulmen pro fulgure, & fulgur pro fulmine ſumitur. *Serv. Dom. c.* 15. Continuis octo interſibus tot fulgura facta nuntiataque ſunt, ut exclamaverit: feriat jam quem volet. *Virg.* 1. *Georg. v.* 448. Non alias cælo cecidêrunt plura ſereno fulgura. Adde *Cic.* 2. *de Div.* ¶ *Fulgur condere* dicebatur Pontifex, cum ea, quæ fulmine icta eſſent, ſub terra defoderet, quod certa precum formula fiebat. *Juven. ſat.* 6. *v.* 586. aliquis ſenior, qui publica fulgura condit. ¶ Fulgur galeæ. h. e. fulgor. *Claudian. de* 3. *Conſ. Honor. v.* 3. galeæ nec triſte timentem fulgur. Sic *Lucr. l.* 2. *v.* 163. Tempore, quo ſolis pervolgant fulgura cælum. h. e. cum ſol cælum lumine complet.

Fulguralis, le, *o.* 3. quod ad fulgura ſpectat, ut Libri fulgurales, in quibus agitur de fulgurum inſpectione, ſeu, ut Voſſius definit, qui tractant de fulmine condendo, & aliis ritibus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 33. Quod Hetruſcorum declarant & aruſpicini, & fulgurales, & rituales libri, noſtri etiam augurales.

Fulgŭrat, abat, impers. 1. *folgorare, lampeggiare, balenare*, ברק, Germ. *wetterleuchten*, Gall. *eclairer, faire des eclairs*, Hiſp. *relampagar*, ἀστράπτει, eſt fulgur emittere. *Cic.* 2. *de Div. c.* 18. Jove tonante, fulgurante, comitia populi habere nefas. ¶ Et translate. *Cic.* in *Orat.* Qui ſi tenui genere uteretur, nunquam ab Ariſtophane Poeta fulgurare, tonare, permiſcere Græciam dictus eſſet. *Stat.* 4. *Theb.* Auro fulgurat domus.

Fulgurātio, f. 3. *ſplendore, ἀστραπή*, actus fulgurandi. *Sen.* 2. *Nat. Quæſt. c.* 12. Fulguratio oſtendit ignem, fulminatio emittit.

Fulgurātor, m. 3. fulgurum inſpector. *Cic.* 2. *Div. c.* 53. Nonne intelligis, eadem uti poſſe & aruſpices, & fulguratores, & interpretes oſtentorum?

Fulguratūra, æ, f. fulguratio. *Serv. ad l.* 1. *Æn. v.* 46. Ut teſtantur Etruſci libri de Fulguratura.

Fulgurātus, a, um, fulgure ictus, ut Fulguratus locus. *Var. l.* 4. *L. L.*

Fulgurĭus, a, um, adject. ad fulgur ſpectans, ut fulgurea nubes, apud *Martian. Capel. l.* 5.

Fulgurio, is, *n.* 4. *gettar folgore*, כתק, Ger. *blitzen*, Gal. *frapper d'eclairs*, Hiſp. *echar relampagos*, ἀστραπτω, fulgur jacio, fulmine ferio. *Nav.* apud *Non. c.* 1. *n.* 324. Sane ſuo tonitru claro fulgurivit Jupiter.

Fulgurĭtas, atis, f. ſplendor apud vet. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 324. Luporum aciem claram, & fulgurĭtatem arborum.

Fulgurĭtātio, n. g. fulgure percutior. *Plaut. Trin.* 2. 4. 138. Nam fulguritaſſunt alternæ arbores. Verum opt. Codd. Nam fulguritæ ſunt hic alternæ arbores.

Fulgurītus, a, um, *o.* 1. 2. *folgorato, tocco dal folgore, κεραυνοβόλος*, fulmine ictus, partic. a *fulgurio*, ut Arbor fulgurita. *Plaut. Trin.* 2. 4. 138. ¶ Fulguritus locus, fulgure percuſſus, qui ſtatim fieri religioſus putabatur, quod eum Deus ſibi dicaſſe videretur. *Feſt.* Aliter vocabatur *bidental*.

Fulgĭro. V. Fulgurat.

Fulica, æ, f. 1. vel fulix, icis, f. 3. *folica*, Ger. *ain taucher*, Gal. *foulque*, Hiſ. *zarona*, νηττὰ, aliter ἀῖθυια, avis aquatica anate paulo minor, ſed corporis forma conſimilis. *Cic. in Art. l.* 1. *Div. c.* 8. Cana fulix itidem fugient e gurgite ponti nuntiat horribiles clamans inſtare procellas. Hic *ἐνάλιος*, & *κίρκος* confundit. Sed *Ipſidis* Maroni mergus, Plinio, & Avieno ardea eſt: *κίρκος* Maroni ardea eſt, Avieno ſturnus, aliis fulica. *Virg.* 1. *Georg. v.* 363. marinæ In ſicco ludunt fulicæ.

Fuligĭnātus, a, um, fuligine aſperſus. *Hieronym. ep.* 10. *ad Furianum*. Orbes (*oculorum*) fibio fuliginati.

Fuligĭnĕus, a, um, adject. fuliginoſus. *Petron. in Satyr. c.* 108. Omnia lineamenta fuliginea nube confundere.

Fuligĭnōſus, a, um, adject. fuliginoſus. *Petron. in Satyr. c.* 108. Omnia lineamenta fuliginea nube confundere.

Fuligĭnōſus, a, um, *o.* 1. 2. *fuligginoſo, καπνώδης*, plenus fuligĭnis. *Prudent. Rom. v.* 261. Fuligĭnoſi thure placantur Lares.

Fuligo, ĭnis, f. *fuliggine*, Ger. *ruß*, Gal. *ſuye*, Hiſp. *alliſi*, ψυτία, nigrum illud, quod ex pingui rerum uſtarum fumo condenſatur, & caminis, vel parietibus adhæret. *Poſſus* deducit a *furvus*, niger. *Cic.* 2. *Phil. c.* 36. Idem tamen, quaſi fuligine abſterſa, reliquis diebus in Capitolio præſidia Senatuſconſulta feciſti. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 49. Albius poſtes fuligine nigri. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Verborum, & argutiarum fuligĭnem ob oculos audientium jacere. *Quinctil. l.* 11. *c.* 3. Fuligo lucubrationum oratori bibenda.

Fulix, V. Fulica.

Fullo, nis, m. *purgatore*, כובס, Ger. *walcker*, Gall. *foulon*, Hiſp. *lavandero de paños*, γναφεὺς, qui veſtes pedum inſultu cogit, & denſat, eaſdemque polit, ædicit creta candefacit. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Urina virilis pedagris medetur, argumento fullonum, quos ideo tentari eo morbo negant. ¶ Eſt etiam hoc nomine ſcarabei quoddam genus, albis guttis diſtinctum. *Id. l.* 30. *c.* 11.

Fullonĭca, æ, f. vel fullonia, γναφεῖον, ars fullonum, cujus duplex eſt officium, primum veſtem pedum inſultu cogere, & denſare, alterum polire, ideſt creta candefacere. *Plaut. Aſin.* Si non didiciſti fullonicam, non mirandum eſt. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Fulloniam artem Nicia Megarenſis invenit. ¶ Item officina fullonis, *purgo. Cat. R. R. c.* 14. *Ulp. l.* apud *Trebatium*, *ff. de aqua pluv. arcen.* Eum, qui fullonicas circa pontem inſtituiſſet. ¶ Legitur & fullonica n. gen. & pl. num. pro fullonum officinis, a nom. ſing. fullonicum. *Ulp. l.* 6 *cujus*, *ff. de aſuſc.*

Fullonĭum, ii, n. officina fullonis. *Ammian. l.* 14. *ad fin.* Fortuna Adramyteni Andrifcum in fullonio natum evexit.

Fullonĭus, a, um, *o.* 1. 2. γναφικὸς, quod ad fullonem attinet. *Plin. l.* 8. *c.* 56. Ars fullonia, quæ & fullonica dicitur a *Varrone. proœm. l.* 6. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 15. Cras mihi potandus ductus eſt fullonius.

Fulmen, nis, n. *fulmine, ſaetta*, ברק, Ger. *ſtrahl ſchieſſen*, Gall. *foudre*, Hiſ. *rayo, relampago*, ignis, ſeu ignita exhalatio, quæ abruptis nubibus in terram decidit, a *fulgeo*. *Cic. de Div.* Non puto te eſſe eum, qui Jovi fulmen fabricatos eſſe Cyclopas in Ætna putes. *Id. l.* 2. *Divin. c.* 21. Romulus lætrens fulmine ictus fuit. ¶ Tria ſunt fulminum genera, inquit *Serv. in* 2. *Æn.* quod aſſtat, quod incendit, quod findit. Alibi tamen quartum, alibi plura recenſet. V. *Plin. l.* 2. *c.* 1. & *Sen. Qu. Nat.* 2. *c.* 31. ¶ Translate fulmina dicuntur gravia infortunia, quæ ex improviſo accidunt, & affligunt. *Liv. l.* 45. *c.* 41. Quod duo fulmina domum meam per hos dies perculerint. *Cic. Tuſc.* 2. *c. ult.* Fulmina fortunæ contemnere. *Juven. ſat.* 10. *v.* 92. quo fulmine juſſo Et Capito, & Numitor ruerint damnante Senatu. h. e. pœna, ac damnatione. ¶ Fulmina verborum. h. e. vis, impetus. *Cic.* 9. *Fam. epiſt.* 21. Inſanire tibi videris, quod imitere verborum meorum fulmina. ¶ Sed & ſtrenui Duces, quod inſtar fulminis omnia pervadant, ac terreant, fulmina dicuntur. *Virg. 6. Æn. v.* 842. Duo fulmina belli Scipiadas.

Fulmenta, æ, f. ſolea, quæ calceo ſuppingitur, ὑπόπεδον, a fulcio. *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 98. Fulmentas clavis æneis fubcudere. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 94. Fulmentas rubeam ſuppingi feceis. V. *Taubm.*

Fulmentum, i, n. fulcrum, a *fulcio*. Vetus prov. apud *Var.* & *Non. c.* 3. *n.* 98. Fulmenta lectum ſcandunt, cum præſſe vult, in quem imperium habemus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 10. *in carm.* Portitus fulmentis Aquitanicis ſuperba. h. e. columnis.

Fulminandus, a, um, fulmine percutiendus. *Senec. in Nero. Oct. v.* 6. Freginus quidquid fuit tibi fulminandum.

Fulminātio, onis, f. fulminis emiſſio. *Sunt. l.* 2. *Q. N. c.* 12. Fulguratio oſtendit ignem, fulminatio emittit.

Fulminātor, oris, m. qui fulminat. *Arnob. l.* 6. Ubinam fulminator (Jupiter) tempore illo fuit?

Fulminātrix, icis, f. quæ fulminat. In *Inſcript. antiq.* apud *Gruter. p.* 507. *n.* 6. & *p.* 567. *n.* 10. Leg. XII. Fulminat. Ubi nihil aliud quam *fulminatrix* legi poſſe videtur. V. *Callar. program. p.* 44.

Fulmĭnātus, a, um, *o.* 1. 2. κεραυνοβόλος, fulmine ictus. *Plin. l.* 2. *c.* 54. Vulnera fulminaterum frigidiora reliquo corpore ſunt.

Fulmĭnĕus, *o.* 1. 2. quod eſt fulminis, *fulminante. Ovid.* 2. *de Pont.* Et qui fulmineo ſæpe ſine igne tonat. ¶ Translate ſumitur pro celeri, rapido, vehementi. *Ovid.* 2. *Faſt.* Fulmineo celeres diffipat ore canes.

Fulmĭno, as, *n.* 1. vel fulminat, abat, imp. 1. *fulminare*, ברק, Germ. *ſtrahl ſchieſſen*, Gal. *foudroyer*, Hiſp. *herir con rayo, relampaguear*, eſt fulmen jacere, vel fulmine attĭare. *Sen.* Minore igne ad fulgurandum, quam ad fulminandum opus eſt. *Virg.* 1. *Georg. verſ.* 370. Boream de parte trucis cum fulminat. ¶ Translate *Virg.* 4. *Georg. v.* 560. Cæſar dum magnus ad axem Fulminat Euphratem. *Propert. l.* 4. *el.* 9. Fulminat illa oculis.

Fultor, oris, m. *ſoſtenitore. Venant. Fortun. l.* 2. *carm.* 12. Eccleſiæ fultor, laus regni, paſtor egentium.

Fultūra, æ, f. idem ac fulcimentum, vel ſuſtentatio, *puntello. Col. l.* 1. *c.* 3. Pro fultura, & ſubſtructione fungentur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 154. ni cibus, atque Ingens accedet ſtomacho fultura ruenti.

Fultus, a, um, *o.* 1. partic. a fulcior, *ſoſtenuto. Cic. de Sen.* Vitis, quæ natura caduca eſt, niſi fulta ſit, ad terram fertur. ¶ Et translate. *Cic. orat Exul.* Partum potentia amicorum fulti. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 53. Ille latus niveum molli fultus hyacintho. ubi Serv. apud Veteres unuſquiſque eo, ſuper quod jacebat, fultus dicebatur.

Fulvaſter, a, um, adject. ad fulvum colorem accedens, ut fulvaſtra radix. *Apul. de herbis.*

Fulvĭdus, a, um, adject. gentil. a Fulvio, ut Fulviana Rota. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 5. *n.* 2.

Fulviniaſter, Fulvium imitans. *Cic. Attic l.* 12. *epiſt.* 44. Solet omnino eſſe Fulviniaſter. Al. leg. *Fulviaſter*, quod propius accedit ad analogiam nominis *Fulvius*.

Fulvius Flaccus, Civis Rom. qui Cenſor tectum marmoreum Junonis Lacinĭæ ſpoliavit, ut ædem, quam dedicaverat Equeſtri Fortunæ, tegeret. *Vell. l.* 42.

Fulvus, a, um, *o.* 1. 2. *color di leone, vuſſile*, coloris fulvi, qui ex rufo, & viridi videtur eſſe mixtus, in aliis plus viridis, in aliis plus ruſi habens, a *fulgendo*. Nam dicitur de leone, de aquila, de auro, de jaſpide, de arena, & aliis. Scalig. deducit a furvo, quod ſit furvo propior. *Virg.* 4. *Æn.* Stellatus jaſpide fulva enſis erat. *Cic. de Leg.* Nuntia fulva Jovis miranda viſa figura. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 772. Fulvus lupus.

Fumariŏlum, li, n. 2. dim. parvum fumarium, locus ubi ignis aſſervatur, & accenditur. *Tertul. de Pœnit. c. ult.*

Fumarium, rii, n. καπνεῖον, locus, ubi vina fumo condiebantur. *Mart. epigr.* 36. *l.* 10. Improba Maſſilim quicquid fumaria cogunt, accipit ætatem quiſquis ab igne cadas. Nam vina fumo præcocem trahunt maturitatem, & celerius vetuſteſcunt, ut docet *Col. l.* 6. *c.* 6.

Fumĕus, a, um, *o.* 1. 2. quod eſt ex fumo, *di fumo, affumicato. Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 10. Fumeus ſtatus. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 595. Acheron exſudat fumalis. *Martial. l.* 13. *epigr.* 123. Fumea Maſſilim ponere vina potes. h. e. fumo condita. V. *Fumarium*.

Fumĭfer, ra, rum, *o. fumoſo*, afferens fumum, fumoſus. *Virg.* 6. *Æn. v.* 522. Pinum, & fumĭferos infert Mezentius ignes.

Fumĭfico, n. 1. idem quod fumigo, vel fuffio. *Plaut. Mil.* 2. 5. Eique ut Arabico fumificem odore.

Fumĭfleus, *o.* 1. 2. quod fumum emittit. *Ovid.* 7. *Met. v.* 114. Fumifĭcifque locum mugitibus implevere.

Fumigium, ii, n. fumitus. *Theod. Priſcian. l.* 3. *c.* 5. Fumigia vaporatis partibus ſuppone re.

Fumĭgo, as, *n.* 1. *profumare, ſuffumicare*, קטר, Ger. *beraucheln*, Gal. *parfumer*, Hiſp. *abumar, Sahumerio*, fuffio, a *fumus*. *Var.* 3. *de re ruſt. c.* 16. Verbo tempore, & adſtivo ter in menſe mellarius inſpicere debet, fumigans leniter. *Apul. Apol.* parietes fumigari.

Fumo, as, *n.* 1. *far fumo, fumare*, יתען, Ger. *rauchen*, Gal. *fumer*, Hiſp. *humear, sahumerio*, fumum emitto. *Cic.* 7. *Ver.* Cum fumantes etiam noſtras aves reliquiſſent. ¶ Fumare aper dicitur, vel urſus, cum e oribus denſum ſpiritum emittit inſtar fumi. *Mart. l.* 14. Fumantem vivi naſum ne lædeſis urſi.

Fumōſus, a, um, *o.* 1. 2. *fumoſo*, עשן, Ger. *rauchig*, Gal. *fumeux*, Hiſp. *humoſo, sahumerioſo*, quod fumum emittit. *Cato de re ruſt. c.* 130. Neque fumoſa erunt, & bene ardebunt. ¶ Interdum quod fumo tinctum eſt, ut *Fumoſa imagines*, quæ a nobilioribus domi aſſervabantur, jam ob vetuſtatem fumo denigratæ. *Cic. in Piſon. c.* 1. Commendatione fumoſarum imaginum, quarum ſimile habes nihil, præter colorem. Ad hoc etiam alludit *Juven. ſat.* 8. *v.* 8. Fumoſos Equitum cum Dictatore Magiſtros.

Fumus, mi, m. *fumo*, עשן, Ger. *rauch*, Gal. *fumée*, Hiſ. *humo, sahumerio*, vapor niger ex igne exhalans, a θυμὸς, Æolice pro Θυσὸς, *ſuffitus, vapor. Cic. in Piſon.* Paulĭſper ſtetimus in illo cancrorum tuarum nidore, atque fumo. ¶ Translate accipitur pro ſplendidis, & magnifĭcis pollicitationibus, quæ ſuo tamen carent effectu. Inde *vendere fumos*, dixit *Mart. l.* 4. *epigr.* 5. Et apud *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 36. Alexandri Severi tempore Thurinus quidam, cum nihil apud Principem aut gratia, aut auctoritate valeret, ſimulata tamen Principis amicitia, non modica clientes pecunia emungebat: ſed tandem deprehenſo fuco, ut crimini reſponderet ſuppĭcium, alligatus palo, juſſu Principis viridum lignorum fumo eſt enectus, pronuntiante præcone, *Fumo punitur, qui fumos vendidit*. ¶ Dicebatur etiam, Fumis vendere, & per fumum vendere. *Id. Heliog. c.* 10. Omnia Heliogabali dicta & facta venderet fumis. *Capitolin. in Pio c.* 2. Nunquam de eo per fumum aliquid vendiderunt. ¶ *De fumo ad flammam* proverbio dicitur de eo, qui e minore in majus periculum incidit. *Ammian. l.* 14. *c.* 11. (*al.* 36.)

Funāle, is, n. *candelliere*, Germ. *fackel*, Gal. *torche, flambeau*, Hiſp. *acha, antorcha*, λαμπὰς, λαμπάδιον, candelabrum, in quo funis pice vel cera illitus infigitur. *Cic. de Senect. c.* 13. Duillius delectabatur crebro funali, & tibicine. *Horat. l.* 3. *od.* 26. Hic ponite lucida funalia. ¶ Item funis, *corda. Liv. l.* 42. *c.* 65. Funda media duo funalia imparia habebat.

Funālis, & le, *o.* 3. ex fune. Funalis equus dicitur, qui, duobus ad currum junctis, tertius antecedens adjungitur, vel qui latus claudit five a dextro, five a ſiniſtra, duobus jugalibus mediis: ita dictus, quod non jugo, ſed fune, ſeu habena contineatur. *Stat. 6. Theb. v.* 460. Funalemque Thoen. *Suetor. Tiber. c.* 6. Actiaco triumpho currum Auguſti comitatus eſt ſiniſteriore funali equo, cum Marcellus dexteriore veheretur. ¶ Funalis cereus, *torcia*, funis cera, aut pice illitus ad lumen faciendum. *Val. Max. l.* 3. *c.* 6. *num.* 4. Quotieſcunque epulaturus erat, ad funalem cereum a cena domum reverti ſolitus eſt.

Funambŭlus, *o.* 1. 2. σχοινοβάτης, qui graditur per funes. *Terent. in Prol. Hec.* Ita populus ſtudio ſtupidus in funambulo animum occuparat.

Funarius, ii, m. qui funem tractat. Unde cognomen Gratiano Imper. patri Valentis, & Valentiniani, apud *Aurel. Victor. in Epit. c.* 69. & *Ammian. l.* 30. *c.* 24. ¶ Funarii etiam dicti currus, a genere vinculi, quo alligabantur. *Iſid. l.* 17. *Orat. c.* 35.

Functĭo, onis, f. 3. *funzione*, ἐνέργεια, actus fungendi. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 15. Labor eſt functio quædam vel animi, vel corporis, gravioris operis, vel muneris. *Id.* 5. *Ver. c.* 6. Ut iis rucundior eſſet muneris illius functio.

Functus, a, um, *o.* 1. 2. πεπαυμένος, partic. a fungor. *Horat. l.* 2. *od.* 18. Functus laboribus. h. e. qui exantlavit. *Id. l.* 4. *od.* 15. Functi virtute duces. *Caſ. l.* 8. *B. G.* Legio functa ſtipendio. *Nepos* 2. *c.* 7. Functi ſummis honoribus. *Stat. l.* 2. *Silv. l.* 1. *v.* 209. Omnia functa, h. e. mortua, aut moritura vides.

Funda, æ, f. 1. *fromba, σφενδόνη*, inſtrumentum e funiculis factum, quo fun-

duntur, h. e. jactantur lapides. *Virg.* 1. *Georg.* Stupea torquentem Balearis verbera funde. ¶ Est etiam retis piscatorii genus, quod in orbem spargitur, ἀμφίβληστρον, quod & reticulum dici solet, ita dictum, quod in fundum mittatur, sive quod in amnem fundatur. *Virg.* 1. *Georg.* v. 142. Atque alius latum funda jam verberat amnem. ¶ Accipitur item pro sacculo in modum retis facto, in quo pecuniæ, & alia geruntur, a similitudine fundæ, qua lapides jaciuntur. Porro ut zona divitum, ita funda, sive loculus pauperum fuisse videtur. *Macrob. l.* 2. *Satur. c.* 4. Demissa in fundam pauperem manu, paucos denarios protulit. ¶ Aliquando etiam ponitur pro anuli pala, vel pro circulo ex auro, sive alio metallo, quo gemmæ ita nectuntur, ut aurum non nisi margines amplectatur, idque Græcorum exemplo, quibus similiter dicitur σφενδόνη. *Plin. l.* 37. *c.* 9. *de chrysolithis*. Funda includuntur perspicuæ.

Fundālis, le, adject. ad fundam pertinens. *Prudent. Psychom. v.* 204. Dextera fundali torsit fluidore lapillum. Loquitur de Davide adversus Goliath pugnante.

Fundāmen, inis, n. 3. idem ac fundamentum. *Virg.* 4. *Georg.* v. 161. Et lentum de cortice gluten Prima favis ponunt fundamina.

Fundamentum, ti, n. 2. *fondamento*, יסוד, Germ. *pfulment*, Gal. *fondement*, Hisp. *cimiento*, θεμέλιον, βάσις, id super quod quid fundatur. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Rursus ne in lubrico, atque instabili fundamenta tantæ molis locarentur. ¶ Translate sumitur pro principio cujuscunque rei. *Cicer. pro Sest.* Quibus initiis, ac fundamentis hæc tanta laudes excitatæ sunt. *Id. pro Planc. c.* 12. Pietas fundamentum est omnium virtutum. Apud *eund.* passim legas, *Agere, ponere, jacere fundamenta alicujus rei*. h. e. rei alicui quasi principium dare. *Virg.* 1. *Æn.* v. 428. Fundamenta locant alii, &c. Contra, convellere fundamenta, *revellere i fondamenti*. *Col. l.* 1. *c.* 4. *Nep. Timol. c.* 3. Arcem Syracusis a fundamentis disjecit.

Fundamentalĭter, adverb. *dal fondamento*. *Sidon. lib.* 3. *ep.* 8.

Fundānus, a, um, ad Fundos pertinens. *Cic.* 2. *Agr. c.* 25.

Fundātio, onis, f. actus fundandi, *il fondare*. *Vitruv. l.* 3. *ad fin.* In theatrorum, & muri fundationibus.

Fundātor, oris, m. qui fundat, *fondatore*. *Virg.* 7. *Æn.* v. 678. Prænestinæ fundator Urbis. *Inscript.* apud *Grut. p.* 56. *num.* 3. *&* 6. tempore Severi Imp. incisa, Fundatoris Imperii Rom.

Fundātus, a, um, o. u. 2. adject. *fondato, appoggiato su i fondamenti*, τεθεμελιωμένος. *Cic. Parad.* 1. *c.* 3. Resp. præclare fundata. *Id. pro Dom.* Deflevi subitas fundatissimæ familiæ ruinas. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *ad fin.* Nitidis fundata pecunia villis. *Arnob. l.* 3. Fundatissima imperia. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Quo fundatior erit ex arenato directura, eo firmior erit solidatus tectorii. ¶ Navis fundata est, quæ fundum, & carinam habet. *Plaut. Mil.* 3. 3. 42. Facile esse navem facere, ubi fundata, & constituta est.

Fundi, orum, m. 2. *Fondi*, col. & urbs Latii, in Regni Neapolitani initio, primum ex urbe Roma Neapolim proficiscentibus occurrens, media inter illam, & Formias. Gent. Fundanus, a, um.

Fundibalātor, V. Funtibalator.

Fundĭto, as, a. 1. *spargere spesso, συχνοβολέω*, crebro fundo. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 61. Tantula (mulier) tanta verba funditat. *Id. Merc. Prol. v.* 58. Omni quod modo me rem viderit funditare, ac perdere. Al. leg. *diffunditare*. ¶ Item funda peto, jaculor, percutio. *Plaut. Pœn. c.* 2. v. 35. In fundas indebant grandiculos globos, eo illos volantes justi funditarier.

Fundītor, m. 3. *frombolatore*, קלע, Ger. *der in krieg ein schleuder braucht*, Gal. *frondeur*, Hisp. *boudador*, σφενδονήτης, qui funda dimicat. *Sallust. Jug. c.* 95. Hostem sagittariis, & funditoribus eminus terrere. *Cæs.* 2. *B. G. c.* 7. Funditores Baleares subsidio oppidanis mittit.

Fundĭtus, adv. *dal fondo, da' fondamenti*, מִיְּסוֹד, Germ. *von boden auff*, Gall. *de fond en comble, du tout*, Hisp. *de quaxo, ἄπαξ*, ab ipso fundo, ab ipsis fundamentis. *Cic.* 6. *Verr.* Qui non obstruit aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, sed funditus sustulit, ac delevit. ¶ Transtertur ad alia pro penitus, prorsus, omnino, *in tutto*. *Cic. de Amic.* Quæ domus tam stabilis, quæ tam firma civitas est, quæ non odiis, atque dissidiis funditus possit everti? *Id. Orat. c.* 64. Ne spondens quidem funditus est repudiandus.

Fundo, as, avi, atum, a. 1. *fondare, fare il fondamento*, יסד, Germ. *befestigen*, Gal. *fonder*, Hisp. *fundar*, θεμελιόω, fundamenta jacio. *Virg.* 8. *Æn.* Haud procul hinc saxo colitur fundata vetusto urbis Agyllinæ sedes. ¶ Transfertur ad alia, pro firmo, sive stabili. *Cic. Cornif.* Illud maxime nostrum fundavit Imperium. *Virg.* 6. *Æn.* v. 810. legibus urbem fundare. *Id.* 6. *Æn.* dente tenaci anchora fundabat naves. ¶ Fundare navem alio sensu. V. Fundatus.

Fundo, dis, fudi, fusum, a. 3. *fondere, liquefare*, יצק, צרף, Germ. *giessen, schmeltzen*, Gall. *fondre, verser*, Hisp. *derramar, baxdir, χέω*, liquefacio, a *fundus*, quia est in fundum jacere. Hinc metalla fusa dicuntur, cum liquefacta sunt vi caloris. *Cels. in præfat.* Hinc pro conflare ponitur, seu arte fusoria aliquid effecere. *gettare*. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Theodorus, qui Labyrinthum fecit Sami, ipse se ex ære fudit. ¶ Apud Medicos fundere alvum, est laxare, solvere. *Cels. in præfat.* ¶ Sæpe significat spargere, diffundere, & proprie de liquidis dicitur. *Virg.* 3. *Æn.* v. 348. Lacrymas verba inter singula fundit. *Plin. l.* 2. *c.* 20. Funditur in septem lacus Strymon. ¶ Item large præbere, effundere. *Virg.* 4. *Ecl.* Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores. ¶ Item gignere. *Cic. de Sen. c.* 15. Fundere frugem. ¶ Fundere verba, est loqui. *Virg.* 3. *Æn.* Talia fundebat lacrymans. *Cic. in Orat.* Sæpe in amplificanda re funditur numerose, & volubiliter oratio. Sic fundere versus, *far versi*. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 50. Fundere oracula. *Id. l.* 1. *de Div. & l.* 1. *de nat. Deor.* ¶ Sumitur & pro prosternere, profligare, ut fundere exercitum, copias, &c. passim apud Latinos Scriptores. Sic fundere corpora humi, apud *Virg.* 1. *Æn.* ¶ Interdum & pro dilatare, extendere. *Cic. de Fin.* Jultitia ipsa se fundit usu in cæteras civitates.

Fundŭla, æ, f. angiportus. Fundulæ, inquit *Var. lib.* 4. *de L. L.* dicuntur viæ, quæ exitum non habent.

Fundŭlus, i, m. A *Vitruv. l.* 10. *c.* 3. *fundoli ambulatiles* vocantur in machinis hydraulicis emboli, qui per modioli cavitatem sursum deorsum moventur, similes illis ligneis lanceis, quas Itali dicunt *taglieri*. Vide *Bald. Lex. Vitruv.*

Fundus, i, m. ima pars cujusque rei, *fondo, profondo*, Germ. *der boden*, Gall. *fond*, Hisp. *bondo*, πυθμήν. *Virg.* 2. *Æn.* Imo ciet æquora fundo. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Largitio fundum non habet. *h. e.* homines largitionibus nunquam implentur. *Serv. ad* 2. *Æn.* ad verba illa *Ilicet ignis edax*. De imo fundus, de summo fastigium dicitur. ¶ Sunt, qui asserant in suis Lexicis *fundum*, *i*, n. sed latino exemplo non confirmant.

Fundus, di, m. *fondo, possessione, podere*, שדה, חלק, Ger. *erbgut*, Gal. *fonds*. Hisp. *heredad, o possession de tierras*, χωρίον, ἀγρός, ed quævis possessio rustica. Proprie significat agrum cum ædificio, ut deminut. JCti, quamquam & de solo agro dicitur. *Var. l.* 4. *de L. L.* & alibi derivat vel a *fundando*, quod pecudum, ac pecuniæ sit fundamentum, vel a *fundando*, quia quotannis fundit multa. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 58. Cui nostrum non licet fundos suos obire? aut res rusticas vel fructus causa, vel delectationis invisere? *Vetus Auct. de limit.* apud *Rigalt.* Hi duo fundi juncti jugerum definiunt. ¶ De possessione etiam urbana usurpari, notant JCti. ¶ Accipitur per translationem pro cujusvis negotii fundamento, *capo, fondamento*. *Plaut. Trin.* 3. 1. 7. Ut quæ cum ejus filio egi, ei rei fundus pater sit potior eo. h. e. fundamentum, auctor, approbator. Hinc Populum fundum fieri, teste *Festo*, est populum ejus rei, quam alienat, fieri auctorem. *Cic. pro Balbo*. Quid dici potuit imperitis, quam fœderatos populos fieri fundos oportere? V. ibi multa ad hanc rem pertinentia toto *c.* 8. *& seq.* Adde & *Sigon. de antiq. Jure Ital. l.* 2. *c.* 4.

Funĕbris, bre, o. 3. *funesto, funebre*, Ger. *leydig*, Gal. *funebre*, Hisp. *funebre, endecoso, ενταφιαστικός*, quod ad funus pertinet, ut Funebres tibiæ, quibus in funere canebatur, quas Flamini audire putabant illicitum, funebris pompa, funebris oratio, funebre carmen, funebris cœna, cupressi funebres, funebre vestimentum, &c. *Festus, Horat. Cic.* 2. *Leg. c.* 23. *Quintil. l.* 3. *c.* 7. *& al.* ¶ Ab *Horat. l.* 1. *ep.* 20. funebre bellum dicitur, quia multorum funerum causa est. ¶ Funebria *justa*, *i funerali*. *Liv. l.* 3.

Funĕræ, arum, fem. 1. mulieres, ad quas funus pertinet, quasi funereæ, ut sunt mater, uxor, sorores, filiæ, aliæve sanguine proximæ junctæ. Nam præfectæ erant planctus principes, non doloris. *Eun.* apud *Cicer. de Senect. c.* 20. Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletum faxit. Ita enim *Vossius* legendum putat. *Virg.* 9. *Æneid. v.* 487. Nec te tua funera mater produxi, presseque oculos. Ita videtur exponere *Servius*. verum alii aliter.

Funerārius, a, um, quod ad funerationem pertinet. *Ulp. l. at si quis ff. de vet. & sumpt. fun.* Qui mandato alterius funeravit, non habet actionem funerariam.

Funeratĭcum, i, n. pecunia funeribus impensa. *Inscript.* apud *Spon. Miscel. erud. ant. sect.* 2. *art.* 11. *p.* 54. Inferant partem dimidiam funeratici.

Funeratio, onis, f. *κηδεία*, funus. *Martian. Capell. l.* 6. *pag.* 214. ubi al. leg. *funeratio*.

Funerātĭtius, a, um, adject. idem quod funerarius, ut funeratitia actio. *Pompon. l.* 30. *de Relig.*

Funerātus, a, um, *esequiato*, funere elatus. *Suet. in Calig. c.* 15. Pro concione laudatus, & funeratus amplissime. ¶ Item necatus, *ucciso*. *Horat. l.* 3. *od.* 8. *v.* 7. prope funeratus Arboris ictu.

Funerĕus, a, um, idem ac funebris. *Virgil.* 4. *Æneid.* & fronde coronat Funerea.

Funĕro, as, a. 1. *seppellire, far il funerale, κηδεύω*, sepelio, justa mortuo persolvo, pompam funebrem duco. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Qui funerari se jussit sestertiis undecim millibus. *Sueton. Domit. c.* 17. Per vespillones exportatum matrix in suburbano funeravit. ¶ Deponentis forma usus est *Capitol. in Pertin. c.* 14. Corpus ejus quanto potuit honore funeratus est.

Funesto, as, a. 1. *funestare, insozzare*, cæde polluo, funere inquino. *Cic. pro Font. c.* 10. Eorum aras, ac templa funestant.

Funestus, a, um, *funesto, funebre*, quod mortem affert, quod perniciosum, exitiale, mortiferum est, a *funus*. *Cic. l.* 10. *Fam.* Quam cum paucioribus funestam orbi terrarum victoriam puteremur. ¶ Item quod funere inquinatum est, quod funeribus adhibetur, ut *Funesta tibia*, qua ad funera canebant, *Funesta arbor*, cypressus, cujus ramus poni ante domum funeream solitus erat, ne Pontifex per ignorantiam ingrediens polluereretur. *Auct. ante Exil.* Qui in suo Magistratu funeilam facem a vestris repulit templis. ¶ Comp. funestior, superl. funestissimus. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 5. Majores nostri funestiorem esse voluerunt diem Alliensis pugnæ, quam urbis captæ. *Eutrop. l.* 7. *c.* 7. Caligula sceleratissimus, ac funestissimus. ¶ Funesta familia est, quæ funus celebrat, *famiglia in duolo*. *Liv. l.* 2. *& leg. si ex re, ff. de stipul. servor.*

Funtĭum, i, n. arcus ex vitibus, cum breviores palmites sarmento junguntur inter se funium modo. *Plin. l.* 17. *c.* 22.

Funginus, a, um, adjectiv. *di fongo*. *Plaut. Trin.* 4. 2. 9. Fungino genere est; capite se totum tegit.

Fungor, eris, functus sum, d. 3. *fare, esercitare uffizio, usare*, עשה, Ger. *ein ampt verwaltten, ausrichten*, Gall. *exercer quelque charge*, Hisp. *usar de algun oficio, o exercitarlo, τελέω*, proprie est perficere, ac perducere ad finem, sed generatim sumitur pro officium aliquod exercere, munus obire. ¶ Construitur cum ablat. sine præposit. *Cic.* 5. *Fin.* In sensibus hæc est sua cujusque virtus, ut ne quis impediat, quominus suo quisque sensus munere fungatur. *Id.* 2. *Offic. c.* 13. Justitiæ fungatur officiis. ¶ Reperitur etiam cum accusativo. *Nepos Datam. c.* 1. Militare munus fungens. Adde *Plaut. Suet. & Terent.* ¶ *Diem fungi*, est mori. *Justin. l.* 19. *c.* 1. Mago, cum imperium Pernorum condidisset, diem fungitur, relictis duobus filiis. *Vellej. l.* 2. *c.* 49. Morte quieta fungi, *morire placidamente*. ¶ *Vita fungi*, significat mori. *Papin. l. Filiusfam. ff. de castr. pecul.* ¶ Fungi fortuna prospera, est uti, *aver buona fortuna*. *Cic. de Clar. Orat.* ¶ *Colum. l.* 1. *c.* 5. Fundamenta pro sultura, & substructione sunt, *servirsano di sostegno*. ¶ Fungi, pro statui, constitui. *Paul. l.* 63. *ff. ad leg. Falcid.* Pretia rerum non affectu, nec utilitate singulorum, sed communiter funguntur. Adde *l.* 33. *ff. ad leg. Aquil.* ¶ Alia V. in *Functus*.

Fungōsus, a, um, o. 1. 2. μυκητώδης, quod est tarum, & leve ad similitudinem fungi. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Arundo fungosior. *Col. l.* 4. *c.* 29. Fungosa medulla.

Fungŭlus, li, m. parvus fungus. Est *Apicii l.* 5. *c.* 2.

Fungus, i, m. *fungo*, μύκης, excrementum terræ, vel arborum. varia forma, ac figura. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Fungorum lentior natura, & numerosa genera. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 2. Pratensibus optima fungis Natura est. ¶ Fungus etiam dicitur exusta papyri pars in lucerna. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 392. Scintillare oleum, & putres concrescere fungos. ¶ *Plaut. Bacch.* 4. 7. 23. *&* 5. 1. 2. *fungum* vocat hominem stupidum, stolidum, & inutilem. ¶ Dicitur & fungus morbi quoddam genus in arboribus. V. *Plin. l.* 17. *c.* 24.

Funicŭlus, li, m. 2. *cordicella, funicella*, Ger. *ein klein seyl, schnur*, Gal. *cordelette*, Hisp. *cuerdecilla*, καλώδιον, σχοινίον, dim. a funis. *Cicer.* 2. *de Inv. c.* 51. Funiculo, qui a puppi religatus erat.

Funirĕpus, pi, m. 2. funambulus, qui per funes repit. *Apul. l.* 4. *Florid. in princ.* Funirepus periclitatur.

Funis, masc. 3. *corda, fune*, חבל, Ger. *seyl*, Gal. *corde*, Hisp. *cuerda*, κάλως, restis ex cannabe, aut alia materia contorta. *Virg.* 5. *Æneid.* Trajecto in fune. ¶ A veteribus etiam gen. fem. usurpabatur. *Lucr. l.* 2. *v.* 1133. apud *Gel. lib.* 13. *c.* 19. Mortalia sæcla superne aurea de cœlo demisit funis in arva. Adde *Non. c.* 3. *n.* 91. V. & *Quintil. l.* 1. *c.* 6. ¶ Reducere funem, est opinionem mutare, aut consilium: ductum a jumentis, quæ habenis adductis sistimus. *Pers. Sat.* 5. *v.* 118. Quæ dederam supra, repeto, funemque reduco. ¶ *Ducere funem* metaphorice dicitur pro vincere, & imperare. *Horat. l.* 1. *epist.* 10. Tortum digna sequi potius, quam ducere funem. Videtur sumpta metaphora a ludo puerorum, de quo *Tertul. de Pudic. c.* 2. Non decet ultra de auctoritate Scripturarum ejusmodi funem contentiosum alterno ductu in diversa distendere.

Funus, eris, n. 3. *funerale, pompa funebre*, הלויה, Ger. *ein leich*, Gal. *funerailles*, Hisp. *exequias, obsequias*, κήδεια, pompa, quæ fit in exequiis mortuorum, a φόνος, cædes. *Donat. in Andr. a.* 1. *sc.* 1. *Serv. in* 3. *& 6. Æn. Isid. l.* 20. 10. dici ajunt a *funalibus*, sive *funibus* accensis, quia cadavera noctu efferebantur cum faculis, propter sacrorum celebrationem diurnam. *Cic. de Amic.* Quam civitati charus fuerit, mœrore funeris indicatum est. Sic dicimus, funus celebrare. *Liv.* Funus ducere. *Cic.* In funus prodire. *Terent.* Funus alicui facere. *Sulpic. ad Cic.* 4. *Fam.* &c. ¶ Interdum pro ipso mortuo ponitur. *Lucan. l.* 7. *v.* 820. Inhumatum funus. *Virg.* 2. *Æn. vers.* 539. patrios fodasti funere vultus. h. e. nece filii mei patrata. ¶ Interdum pro morte. *Virgil. Ecl.* 5. *v.* 20. Extinctum Nymphæ crudeli funere Daphnin Flebant. *Id.* 6. *Æn. v.* 429. Funere mersit acerbo. ¶ Et pro extinctione cujusque rei. *Lucan. l.* 4. *v.* 231. Prob dira pudoris Funera! ¶ Funerum pompam apud antiq. eleganter persequitur *Virg.* 6. *Æn. de Misæno*. ¶ Facere funus prandio. h. e. totum prandium consumere. *Plaut. Men.* 3. 2. 27.

Fur, furis, com. 3. *ladro, rubatore*, גנב, Ger. *dieb*, Gal. *voleur*, Hisp. *ladron*, φώρ, qui aliena clam aufert, a Græca voce allata. *Cicer. pro Mil. c.* 3. Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem, si se telo defenderit, interfici impune voluerunt. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 65. *de duabus meretricibus loquens*: Fures estis ambæ. *Sueton. de clar. Gramm.* Fur prisconum verborum. ¶ De servis etiam usurpabant Veteres. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 16. Quid domini facient, audent cum talia fures? Ita *Serv.* exponit. ¶ Fur etiam dicitur fucus, qui inter apes degit. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Fur, qui vocatur ab aliis fucus, alter est lato ventre.

Furacĭtas, f. 3. κλεπτικότης, proclivitas, seu inclinatio ad furandum. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Cui soli avi furacitas auri, argentique præcipue mira est.

Furacĭter, adverb. *da ladro*, Ger. *mit list stehlen*, Gal. *en mauiere de voleur, avec envie de voler*, Hisp. *en manera de ladron, con gana de hurtar*, κλεπτικῶς,

more

more furum. *Cic. in Vatin. c.* 5. Cumque omnium domos, apothecas, navesque furacissime scrutarete.

Furātor, oris, m. qui furatur, *ladro*. *Tertul. Apol. c.* 46. Furator veritatis Philosophus.

Furatrīna, æ, f. furacitas, furtum. *Apul. l.* 6. *A. A.* Furatrina facili. Et *l.* 10. Et pulcherrime mihi furatrinæ procedebat artificium.

Furatrīnus, dictus est Mercurius, ut notat *Berosald. ad Var. l.* 4. *L. L.* quod sit furum præses.

Furax, ācis, o. 3. *furace*, *dato al rubare*, גנב, Ger. *diebisch*, Gal. *adonné*, *enclin à voler*, Hisp. *hurtador*, *que tiene mucha gana de hurtar*, κλεπτικὸς, qui proclivis est ad furandum. *Cic. 2. de Orat.* Ridiculum est illud Neronianum vetus in furace servo, finum esse, cui durus collo sit nec obdignatum, nec occlusum. ¶ Comp. furacior, superl. furacissimus. *Cic. in Pis.* Nam furacissimus mammosa detractam eruentis facibus lauream. *Mart. l.* 8. *epigr.* 50. Nihil est furacius illo.

Furca, æ, f. 1. *forca*, *forcina*, מזלג, Ger. *ein gabel*, Gal. *fourche*, Hisp. *horca*, *diapasmos*, instrumentum, quo stramenta moventur, vel feruntur, a *frendo*. *Virg. 2. Georg.* v. 359. Exscindunt alii vallos, furcasque bicornes. ¶ Generatim etiam furca dicitur omne id, quo quid sustentatur, in modum furcæ factum. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Unæ pilcatæres circumdant retia, furcisque sublevant. ¶ Furca item est genus supplicii, quo servi afficiebantur, quia similis erat furcæ rusticæ. *Plaut. Cas. 2. 6. 57.* Tu ut quidem hodie caleas, & furcam feras. *Plaut. 20. c.* 4. Vivi in furca flambuca arbore fixi. V. *Lips. de Cruce l.* 3. *c.* 4.

Furcifer, ĕri, masc. 2. *furcapifero*, *ladrone*, qui ob delictum cogebatur a domino ignominiæ magis, quam supplicii causa circa vicinas furcam, ideo plaustri lignum, cui temo adnitur, in collo ferre, subjugatis ad eam manibus, & prædicare peccatum suum, simulque monere cæteros, nequid simile admitterent. *Plaut. in aut. Carud.* Hinc erat solemne servorum convitium, ut apud *Plaut.* passim legitur. *Cicer. in Verr. 2. 1.* Id tu tibi, furciter, sumes? ¶ *Furcifera*, æ, f. legitur apud *Petron. in Satyr. c.* 132. *in carmine*.

Furcilla, æ, f. 1. *forcina*, parva furca, dim. a furcula. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 49. Herba subsecari falcibus debet, &, quoad perarescat, furcillis versari. *Catul carm.* 109. Multæ furcillis præcipitem cruciant.

Furcillātus, a, um, adject. a furcilla. *Varr. l.* 4. *L. L.* Vallum dictum, quod singula extrema bacilla furcillata habent figuram litteræ, *V*.

Furcilles, five Furcilla, quibus homines dispendebant. *Fest*

Furcillo, as, avi, atum, a. 1. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 30. Ut tibi tú inventus vero, qui meam furcillet fidem, *Quid nunc non sexcenta tanta soli fuleant credier?* Quo quidem locus valde est obscurus. *Parens in Lex. crit.* furcillere fidem exponit infirmam judicare, ideoque quasi furcillis stabilire, & fulcientare. Alii interpretantur, fidem in dubium revocare, & quasi furcillis abigere, & rejicere. V. *Taubman.*

Furconium, n. 2. Avia, *Forcone*, urbs exc. Vestinorum, ex cujus ruinis, & Aviterni coalunt Aquila ultis.

Furcula, æ, f. dim. parva furca. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Altera via per Furculas Caudinas. Adde *Colum. l. Var.*

Furens, tis, adject. *furiosus*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 495. Penthesilea furens. *Velley. l.* 2. *c.* 111. Intra fe furens excretias. *Claud. in Eutrop. v.* 26. Quis belluarum cæde furentior?

Furenter, adverb. *furiosamente*, μανικῶς, more furiosi. *Cic. Att. lib. 6. epist.* 1. Pueri ajunt, cum furenter irati.

Furfur, uris, m. 3. *fromba*, *crusca*, סמר, Ger. *kleymen*, Gal. *son*, Hisp. *salvado*, *o salvados*, *ὄπτανον*, purgamentum farinæ, a θύειν. *Plaut. Capt.* 4. 2. 27. Qui alunt furfure. Ger. *Camerar.* & *Taubman.* leg. *furfuri*, qui ablativus animadvertisse dignus est. ¶ Furfures item, *excrementa*, est porrigo, vitium capitis, vel facies, cum telugentia excrementa fusca, & alba super poros conliguntur, in capillo, barba, supercilliis, quæ quasi furfuraceæ squamulæ in pectendo, aut scalpendo, sine ulceratione a cute resolvuntur, & decidunt. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Furfures capitis, & ulcera manantia.

Furfuraceus, a, um, furfureus. *Fulgent. l.* 1. *Mythol. c. ult.*

Furfuracillum, i, n. terebra, quod *dranel* l. *c.* ut legit *Salmas. in Solin.* & sic dictum putat, quod furfures, seu seminum furfuribus simile quid in ligno perforando linerat.

Furfurārius, a, um, ad furfurem pertinens. *Inscript. apud Gruter pag.* 128. *n.* 5. Æ diculam vetustate corruptam adamplivait ex pecunia furfuraria. Al. aliter leg.

Furfurēus, a, um, adject. qui est ex furfure, ut furfureum panem efficare, *pan di crusca*. *Gel. l.* 11. *c.* 7.

Furfuricōla, æ, f. dim. a furfur. *Marcel. Empir. c.* 5.

Furfurōsus, a, um, 1. 2. *crusoso*, quod furfures habet admissos, aut quandam furfurum inmixtionem refert. *Plin.* 12. 25. Cubat in quacunque natione præsertur rufus, & pinguiter lentus, deterior furfurosus.

Furiæ, f. 1. *Furie*, *furore*, *disperati*, Deæ furoris, Acherontis, & Nuctis filiæ, quæ tres nominantur, Alecto, Tisiphone, Megæra, uno partu editæ. *Virg.* 12. *Æn. Cic.* 3. *de nat. Deor.* Dictæ sunt a *furo*. ¶ Poetæ fabulantur, Furiarum numen circa locorum cognitionem, ultionemque, & in animorum male conscientiam exagitatione versari. Sapientes interpretantur, Furiarum nomine a Poetis nihil aliud significari, quam animum sibi male conscium, & scelerum quibusdam quasi stimulis affidue exagitatum. *Cicer. 3. de nat. Deor.* Sic hæc Dea est, cur non Eumenides? Quæ si Deæ sunt, quarum & Athenis fanum est, & apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinæ, Furiæ Deæ sunt speculatrices, credo, & vindices facinorum, & scelerum. *Id* 2. *de Leg.* Ut eos agitent, inferleanturque Furiæ, non ardentibus tædis, sicut in fabulis, sed angore conscientiæ, fraudisque cruciatu. ¶ Furiæ tres esse dicuntur. *Serv. in* 4. *Æneid.* causam affert quia & in cœlo reperiuntur, ubi Diræ vocantur, & in terris, ubi Furiæ, & apud inferos, ubi Eumenides. Alii tres Furiæ significant tres animi affectus, iram, cupiditatem, libidinem, qui homines in omnia facinora præcipites agunt, ex quibus ira ultionem delideral, cupiditas opes, libido voluptates. *Lactant. l.* 6. *c.* 18. Hinc furnis scelerum agitatus. *Virg.* 3. *Æn.* Malis furiis actus. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. Concipere furias. *Virg.* 4. *Æn.* Furiis accensus. *Id.* 12. *Æn.* ¶ *Furiæ honestæ* dicuntur a *Statio* impetus animi fervidiores, & infamiam abhorrentes. Sic enim habet *l.* 4. *Silv.* 6. 83. Immerstaque domos, ac templa Saguntí Polluit, & populis furias immisit honestas. &c. Saguntini maluerunt se ipsos perdere, & fidem Romanis servare, quam in Annibalis potestatem fede venire. ¶ Ulurpatur etiam Furia in sing. num. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epist.* 1. *c.* 4. Uti ullum ad illam Furiam (Clodium intelligit) verbum referiberet. *Id. pro Sest.* Furia, ac pestis patriæ.

Furiālis, le, o. 3. *furiale*, משטין, Ger. *wuetig*, Gal. *furieux*, *furiosi*, Hisp. *furibundo*, *furioso*, μανικὸς, quod est proprium furentium, & insanorum. *Cic. pro Planc.* c. 33. Vox furialis. *Liv. l.* 7. *c.* 17. Furialis inceffus. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 8. Furialis vestis, h. e. quæ sanguine Nessi Centauri imbuta Herculem in furorem vertit. *Ovid.* 11. *Met.* Aula furialia. *Hor. l.* 3. *od.* 11. Furiale caput Cerberi. ¶ *Furiale* adverbii more positum pro furialiter. *Claudian. de B. Get. v.* 326. *de leone*. tacitufque per altas incedit furiale nives. Adde *Stat. 6. Theb. v.* 430.

Furiāliter, adv. *furiosamente*, furiose. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 637. Furialiter odit.

Furiānus, a, um, ad Furium pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis, ut *Furiana poemata* apud *Gel. l.* 18. *c.* 11. h. e Furii Antiatis, antiqui Poetæ. *Furiani milites* sub Furio Camillo militantes. *Liv. l.* 6. *c.* 6. *sub fin.*

Furiātilis, le, adject. furiosus, efferus. *Fortunat.* 3. *Mart.* Furiatile cornu.

Furiātus, a, um, o. 1. 2. *furioso*, *furiosamente*, furore concitatus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 407. Non tulit hanc speciem furiata mente Chorebus.

Furibundus, o. 1. 2. *furibondo*, *infuriato grandemente*, משטין, Ger. *hefftigwuetend*, Gal. *furieux*, Hisp. *furibundo*, ἐμπίπλων, qui vehementer furit. *Cic. pro Sest. c.* 7. Cum ille furibundus incitata illa sua vecordia incite veniret.

Furina, f. 1. Dea apud Romanos eadem ac furia, a *furo*. *Cicer.* 3. *de nat. Deor. c.* 18. Lucus Furinæ.

Furinālis, lis, o. 3. quod ad Furinam Deam spectat, ut Flamen Furinalis, Sacerdos, qui Furinæ sacra peragebat, Furinales Feriæ, festa Deæ Furinæ. *Var. l.* 4. & 6. *L. L.*

Furiōsus, a, um, o. 1. 2. quod ad furem pertinet. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 2. Nam non coquinum est, verum furinum est forum.

Furio, as, a. 1. *infuriare*, שטנ, Ger. *wuetig machen*, Gal. *mettre en furie*, *faire enrager*. Hisp. *hazer enfurecer*, *à Asfatinar*, *insuriare*, furore concito, in furorem ago. *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 25. Quæ folet matres furiare equorum.

Furio, is, furo, furore agor. *Sedonius carm.* 22. v. 94.

Furiōse, adv. *furiosamente*, Ger. *wuetiglich*, Gal. *furieusement*, Hisp. *furiosamente*, dementer, insane. *Cic. ad Attic. l.* 8. *ep.* 5. solet cum, cum aliquid furiose fecit, perstrere. *Id. Fam* 12. *ep.* 8. Furiosius dicit. *Spartian. in Adrian. c.* 12. Servo in fe cum gradus furiose irruente.

Furiōsus, a, um, o. 1. 2. *furioso*, משטין, Ger. *wuetig*, Gal. *furieux*, Hisp. *furioso*, μανικὸς, qui furoris vitio vexatur. *Cic. pro Cluent.* Mulier scelere furiosa. *Ovid. 9. Met. v.* 736. Amor furiosior. *Cic. Att. l.* 4. *epist.* 3. Furiosissimæ contiones Publii. *Liv. l.* 36. *c.* 34. Furiosum inceptum. ¶ Differt furiosus a mente capto, & ab insano, nam mente captus quievis est, & nulla furoris signa offendit, insanus est, cui mentis fanitas non tutis conflat, ita tamen ut officium tueri possit, & communem vitæ cultum. furiosus autem, qui omnino mente alienatus est, & rabie quadam animi agitur. V. *Cic.* 3. *Tusc.* Promiscue tamen hæc sæpe usurpantur.

Furippus, i, magnus fur, *ladrone* enim Græce interdum in compolit. intensiva est. *Auson. epigr.* 115. Pars te Furippum vocitat, pars vero Furuppum, Altera producens, altera corripiens. Elige utrum malis, aut tende, aut corripe nomen. Conveniet quodvis, fur furnifer, cibo.

Furius, ii, inter Romana nomina fuit, ut Furius Camillus. Prima syllaba in hac voce producitur. *Ovid Fast.* 1. v. 641. *Martial. l.* 6. *epigr.* 17.

Furnacārius, a, um, o. 1. 2. κλιβανίτης, quod ad furnum spectat, ut Furnacei panes, qui in furno coquuntur. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Panis varia genera, ut furnacei, a coquendi ratione, &c.

Furnārius, æ, f. 1. *Farte del formaio*, Ger. *das brodtbeckẽ handtwerck*, Gal. *boulenterie*, Hisp. *horneria*, ἀρτοκοπικὴ, ars in furno coquendi. Dicitur autem quis furnarium exercere, qui ex furno quæstum facit. *Sueton. in Vitel. c.* 2. Ex muliere vulgari Antiochi cujusdam furnariam exercentis filia.

Furnārius, ii, m. 2. *fornaro*, qui furnariam artem exercet. *Ulp. l.* 14. §. 6. *ff. de damn. inf.* Furnarii culpa damnum datum.

Furnāna vasa, genus vasorum, a Furnio inventore. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Nunc Furnana, nunc Clodiana, nunc Gratiana, nunc Anaclypta, &c.

Furnus, i, m. 2. *forno*, תנור, Ger. *ofen*, Gal. *four*, Hisp. *horno*, *horsio*, κλίβανος, locus, in quo panis coquitur. Differt a *clibano*, quia *clibanus* minor est, & quasi parvus furnus, mobilis, fere ex metallo, interdum etiam ex lapide, intervit non tam pani, quam aliis dapibus coquendis, *furnus* magnus est, immobilis, ex cemento, & calce, factus ad panem coquendum. *Plin. l.* 23. *proem.* Uritur in furno, donec panis percoquatur.

Furo, is, fine præter. & sup. n. 3. *esser furioso*, משטנ, Ger. *wuetten*, Gal. *forcener*, Hisp. *enloquecer*, *embravecerse*, μαίνομαι, furiosus sum, furore exagitor. *Cic.* 2. *de Div.* Qui valetudinis vitio furunt, & melancholici dicuntur. ¶ Aliquando est vehementer irasci, & præ ira magnitudine furioso simulem fieri. *Cic. Q. Fr.* Clodius furebat, a Racilio se contumaciter vexatum. ¶ Dicimus, furore audacia, aut scelere, aut libidine. *Cic.* 2. *Catil.* L. Catilinam furentem audacia, scelus anhelantem. ¶ Pro immodice, & impotenter latari. *Horat. lib.* 1. *od.* 2. Recepto dulce mihi furente ett amico. ¶ *Sedulius* præterium etiam furunt, *lib.* 1. *de Daniele*. Furuerunt juda tyranni. Adde *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 45.

Furor, aris, d. 1. *rubore*, גנב, Ger. *stehlen*, *rauben*, Gal. *voler*, *dérober*, Hisp. *hurtar*, κλέπτω, furtum facio, clam alienum aufero. *Cic. Ver.* 3. *c.* 22. Verres solet nunc, quæ rapuit, & furatus est, dicere se emisse. ¶ Translate *Virg.* 5. *Æn.* Puer cupit, fessaque oculos furare labori, h. e. subtrahere, laborem intermittere. ¶ Furari civitatem, est clam, & dolo in civitatem irrepere. *Id. pro Balb. c.* 1. Non enim furatus esse civitatem dicitur. ¶ Activa forma *Plaut. Rud.* 1. 2. 23. An quo furarum venias mox, vestigas loca?

Furor, oris, m. 3. *furore*, פזר, Ger. *unsinnigkeit*, Gal. *fureur*, Hisp. *furor*, μανία, gravior, diuturniorque mentis alienatio. *Cic. de Arusp. resp. c.* 18. A Diis quidem immortalibus quæ potest homini major esse pœna furore, atque demencia? ¶ Differt ab insania, quia furor major est. V. Furiosus. ¶ Aliquando accipitur pro mentis concitatione, quæ divinitus fit, qualis est furor Poetarum. *Cicer* 2. *de Divin.* Ineft in animis præsagitio extrinsecus injecta, atque infusa divinitus: ea si exarsit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. *Et infra.* Negat sine furore Democritus quenquam Poetam magnum esse posse. ¶ Aliquando pro vehementi ira, vel alia animi perturbatione. *Cic. pro Domo c.* 35. Inflammatus atque ignitus furor. ¶ *Furorem imperatorum*, hoc est profusam, ac nimiam libidinem impendendi, *pazza prodigalità*, dixit *Suet. Ner. c.* 31.

Furtifica, æ, f. 1. *che fuol far furto*, ἱερόσυλος, furax. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 67. Furtifica manus. *Id. Epid.* 1. 1. 10. Minus jam furtificum fum.

Furtim, adverb. *furtivamente*, *celatamente*, κλεπτικῶς, Ger. *verstoln*, Gal. *en cachette*, Hisp. *a escondidas*, *o escondidas*, κρύφιον, latenter. *Cic. de Leg. Agrar.* Ut occulte latet, ut recondita est, ut furtim tota Decemviris traditur.

Furtivē, adverb. idem ac furtim. *Plaut. Pan.* 5. 2. 62. Ne quid furtivæ clam accepille censeas.

Furtivus, a, um, o. 1. 2. *furtivo*, *rubato*, גנוב, Ger. *liederlich*. Gal. *furtif*, *fait en cachette*, Hisp. *escondido*, *clandestino*, κλεπτικὸς, quod furto ablatum est. *Plaut. Cure.* Qui scias mercari furtivas, atque ingenuas virgines. ¶ Quandoque furtivum dicitur clandestinum. *Cic. in Pison. c.* 22. Occultus adventus, furtivum iter per Italiam. Hinc *furtivæ literæ*, & *furtiva scripta*, quæ artificio quodam fiunt, ne legi possint ab alio, quam ab eo, ad quem scribuntur, quales erant, quas Lacedæmonii *scytalas* vocabant. *Gel. l.* 17. *c.* 9. Res quasdam occultas nuntiare Regi furtivo scripto volebat.

Furtum, i, n. 2. *furto*, Ger. *diebſtall*, Gal. *larcin*, Hisp. *hurto*, κλοπὴ, κλέπτημα, clandestina ablatio rei alienæ. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Furtum facere. *Id pro Cæc. c.* 18. Furti damnari. ¶ Item res, quæ furto ablata est. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. Dum furta ligurit. ¶ Furtum etiam dicimus quicquid clam agitur. *Philep. l.* 2. *c.* 63. Pontifex in eius locum furto creatus. *Virg. Æn.* 4. *v.* 137. Furto fugam absconditere. ¶ Hinc & pro fraudibus & insidiis ponitur. *Ovid.* 13. *Metam. verf.* 82. Furtis incautum decipit hostem. *Curt. l.* 4. *c.* 13. Furto, non prælio opus esse censebat. ¶ Sæpe etiam pro clandestino, & illicito concubitu. *Tibul. l.* 1. *el.* 2. *v.* 24. Celari vult sua furta Venus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 336. Martisque dolos, & dulcia furta. ¶ Quin & omne flagitium clam perpetratum furti nomine venit. *Ter. Eun.* 4. 7. 39. Hic furti le alligat. ¶ *Cicer. Fam.* 16. *ep.* 26. Etiamsi quod scribas, non habebis, scribito tamen, ne furtum cessationis quæsivisse videaris, h. e. furtivam causam cessandi.

Furvēscens, entis. *Marc. Capell. l.* 1. *pag.* 2.

Furunculus, m. 2. *landonello*, Ger. *kleiner dieb*, Gal. *larronceau*, Hisp. *ladroncillo*, dim. a fur. *Cic. in Pis. c.* 27. Olim furunculus, nunc etiam rapax. ¶ Est etiam tuberculum in cute, & ulcus. *Plin. lib.* 20. *cap.* 13. de quo & *Celsus lib.* 5. *cap.* 28. Furunculus, inquit, est tuberculum acutum, cum inflammatione, & dolore, maximeque ubi tam in pus vergit. ¶ In viribus etiam furunculus dicitur palmes juxta alium palmitem enatus, quasi veluti fuscum vicinis partibus furetur: vel extuberantia quædam, in modum verrucæ. *Colum. l.* 4. *c.* 22.

Furvus, a, um, o. 1. 2. *oscuro*, *bruno*, σποδοειδὴς, ater, obscurus. *Ovid.* 5. *Met.* Ex Acheronte suo furvis peperisse sub antris. ¶ Hinc hostias furvæ dicebantur,

Digitized by Google

tur, quæ nigri erant coloris, quod hostiarum genus Diis Inferis gratissimum putabatur. *Valer. Max. l. 2. c. 4. n. 5.*

Fuscător, oris, m. *offuscatore*, Ger. *der da schwartz leicht machet*, Gal. *celuy qui offuscque*, Hisp. *el que embasca*, qui fuscat. *Lucr. l. 4. v. 60.* Quicquid cœli fuscator Eoi intulerat Corus.

Fuscātus, a, um. adject. *fosco*, *offuscato*. *Alcim. Avit. lib. 4. v. 430.* Fuscati luminis solis.

Fuscīna, æ, f. *tridente*, מזלג, Ger. *gabelein*, Gal. *fourchette*, Hisp. *horquilla*, δίκραιρον, τρίαινα, telum tridens, sive trifulcum, aut bifulcum, quo piscatores figunt anguillas, & ea, quæ in imo aquæ fundo natant. Erat autem hoc insigne, & veluti sceptrum Neptuni. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 36.* Dant etiam Deo arcum, hastam, clypeum, fuscinam, fulmen. ¶ Fuscina etiam utebantur retiarii in gladiatoriis pugnis. *Juven. Sat. 2. v. 134.* Vicit & hoc monstrum municati fuscina Gracchi.

Fuscīnus, a, um, adject. ad Fuscum pertinens, quod est cognomen prop. Romanum. *Senec. in fr. Suasor. 4.* Ingeram vobis Fuscinas explicationes.

Fuscĭtas, atis, f. fuscus color. *Apul. dogm. Plat. sub fin.* Ab omni fuscitate liberum cœlum.

Fusco, as, a. 1. *fer fosco*, Germ. *schwartzlecht machen*, Gall. *offusquer*, Hisp. *embascar*, δυσκλειτίζω, fuscum, hoc est, subnigrum facio. *Ovid. 1. de Arte, v. 515.* Fuscantur corpora campo.

Fuscus, a, um, o. 3. 2. *fosco*, שחרחור, Germ. *braunschwartz*, Gall. *obscur, trouble*, Hisp. *baco*, κάνδαυρος, quod est coloris subnigri, ideóque, non plane nigri, qualis est Indorum meridionalium, & Æthiopum, a φύειν, *nitulo*. *Ovid. 2. Fast.* Hesperus & fusco roscidus ibat equo. ¶ Fusca vox est, quæ clara, aut canora non est. *Cic. 1. de nat. Deor.* Et vocis genera permulta, canorum, fuscum, læve, asperum, &c. Fuscæ aves dicuntur ab *Apul. l. 2. A. A.* quæ malum omen habent. ¶ Comparat. *fuscior*. *Apul. de Mundo*: Cura fuscior, & *de dogm. Plat.* Animæ fusciores.

Fuse, adv. *copiosamente*, *largamente*, Germ. *überflüssiglich*, Gall. *abondamment*, *à foison*, Hisp. *abundantemente*, χύδην, late, abundanter, & copiose. *Cic. 4. Tusc.* De cujus excellentia multa quidem dici quamvis fuse, lateque possint. *Id. 2. Nat. Deor. c. 7.* Cum uberius disputantur, & fusius.

Fusĭlis, le, o. 3. χυτὸς, quod fundi potest, vel quod pronum est ad fundendum, ut Fusilia vasa, & fusilia signa, quæ ex metallo aliquo fusa sunt. *Ovid. 11. Met. v. 126.* Fusile per rictus aurum fluitare videres.

Fusĭo, nis, f. *fusione*, יצוקה, Ger. *giessung*, Gall. *fusion*, Hisp. *derramamiento*, χύσις, diffusio, extensio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 15.* Ipsumque mundum Deum dicit esse, & ejus animi fusionem universam.

Fusĭus, pro Furius antiqui dixerunt. *Fest.*

Fusor, oris, m. qui æs, vel aliud metallum fundit. *Leg. 1. Cod. de excus. artific. & Pallad. l. 1. tit. 17.*

Fusōrium, ii, n. *fonderia*, locus in quo metalla funduntur. *Pallad. lib. 1. tit. 37.* Longe ab apium castris sint omnia odoris horrendi, balneæ, stabula, coquinæ, fusoria.

Fusterna, æ, f. pars abietis superior, durior, & nodosior. Nam Inferior, minusque nodosa *sapinus* dicitur. *Plin. l. 16. c. 39. Vitruv. l. 2. c. 9.* sed hic leg. *fusterna*. V. *Bald. Lex. Vitrv.*

Fustĭārius, ii, m. qui fuste verberat, ξυλοδάρος, *ὁ τύπτων τῷ ξύλῳ*. Vet. Gloss. ¶ Adjective invenitur in *Inscript. Pabret. pag.* 529. Fustiario supplicio se noverit esse subdendum.

Fustibalātor, oris, m. qui Fustibalo jaculatur. Ita legitur in MSS. *Veget. lib. 3. cap. 14.* ut notat *Stewech.* Vulgo legitur *Pandibulator*; quod idem effet ac funditor.

Fustĭbălus, i, m. fustis est longus pedibus quatuor, cui per medium ligatur funda de corio, & utraque manu impulsus prope instar onagri dirigit saxa. Ita describit *Veget. de re milit. l. 3. c. 14.*

Fustĭcŭlus, li, m. parvus fustis, scapus, cauliculus. *Pallad. l. 1. tit. 35.* Fusticulos alii comburere.

Fustĭm, adv. cum fuste. *Val. Max. l. 6. c. 3. n. 9.* Uxorem fustim interemit.

Fustis, is, m. *bastone*, מקל, Ger. *kolb*, Gal. *baton*, Hisp. *palo*, βακτηρία, baculus, stipes, fudes, lignum teres, & interdum acutum. *Cic. pro Cæc.* Si glebis, aut laxis, aut fustibus aliquem de fundo præcipitem egeris. *Horat. l. 1. Sat. 3.* Iumbosque saligno fuste dolat. *Id. ib. Sat. 3.* Nisi fuste coerces. *Plaut. Capt. 4. 2. 116.* Fusti pectito.

Fustitudĭnæ insulæ *Ita vocat Plautus Ergastula in Asia. 1. 1. 21.* quod ibi servi fustibus tunderentur, si forte cessarent.

Fustuārium, rii, n. ξυλοσμία, idem ac fustigatio, ideſt, pœna, quæ fuste infligitur. *Cic. 3. Phil. cap. 6.* Fustuarium meruerunt legiones, quæ Consulem reliquerunt.

Fusūra, æ, f. *liquefazione*, מצפה, Ger. *guss*, Gal. *fonte*, Hisp. *fundidura*, χύσις, fusio, sive liquefactio. *Plin. l. 33. c. 6.* Molybditis plumbi ipsius fusura, quæ fit Puteolis, & inde habet nomen.

Fusus, a, um, o. 1. 2. *sparso*, *liquefatto*, צרוף, Ger. *zerlassen*, Gal. *fondu*, Hisp. *fundido*, χυθεὶς, conflatus, vel liquefactus, a fundo. *Cic. 2. de Orat. c. 77.* Sicuti sanguis in corporibus, sic illæ res in orationibus fusæ esse debebunt. *Id. pro Sext. c. 42.* Homines fusi per agros. *Liv. l. 38.* Fusa, & candida corpora, ut quæ nunquam, nisi in pugna, nudentur. hoc est lævia, non rugosa. ¶ Item fugatus, profligatus. *Id. Phil. 4. c. 1.* Hostium exercitum cæsum fusumque cognovi. *Liv. l. 2.* Fusus, fugatusque. ¶ Item *coricato*. *Virg. 1. Æn.* fusique per herbam. *Martial. l. 8. ep. 75.* jacuit toto corpore fusus humi. *Id. l. 9. ep. 35.* inter mensas largo jam nectare fusus. h. e. madidus, & ideo jacens. ¶ Item copiosus, abundans. *Gell. l. 2. c. 26.* Græca lingua prolixior, fusiorque, quam nostra. ¶ Apud *Cels. lib. 1. c. 3.* Alvus fusa, est profluxu laborans.

Fusus, i, m. 2. *fuso*, ἀτρακτὸς, instrumentum, quod mulieres nendo digitis volvunt, a *fundendo*, quia per ipsum funduntur fila. *Plin. l. 28. c. 2.* Ne mulieres per itinera ambulantes torqueant fuso, aut omnino detectos ferant.

Fusus, us, m. actus fundendi, fusio. *Varr. l. 4. L. L. c. 26.* Fistula aquæ, fusus aquæ.

Futātim, adverb. profusim. *Plaut. Truc. 4. 4. 19.* Id quoque interim futatim nomen commemorabitur. h. e. sæpe.

Futile, is, n. 3. vas quoddam lato ore, fundo angusto, & acuto, quo utebantur in sacris Deæ Vestæ, a *fundendo*, quod illud ministri sacrorum non deponerent, sed inflabile esset, &, si positum esset, statim aqua funderetur. Aqua enim ad sacra Vestæ in terra non ponebatur, quod si fieret, piaculum erat. Igitur excogitatum est vas, quod stare non posset. *Placid. Lact. in 8. Theb. Donat. in And. a. 3. & in Pherm. a. 5. sc. 1.*

Futile, adverb. idem quod futiliter. *Plaut. Stich. 2. 3. 72.* Enimvero Gelasime, opinor, provenisti futile. Adde *Ennium* apud *Non.*

Futĭlis, & le, n. 3. χύδαιος, quod plenum rimarum est, hac, atque illac perfluit, quod liquorem sibi commissum non satis fideliter continet, sed protinus effundit. Hinc de canibus metu concacantibus *Phædr. fab. 74. v. 33.* Illi autem qui miserunt vos tam futiles. V. totum Phædri locum. ¶ Translate dicitur superbus, loquax, vanus, qui continere tacenda non potest, sed ea effundit, a *futili* vase. *Ter. Andr.* Servo n' fortunas meas me commisisse futili. ¶ Item dicitur de levi, inutili, nullius momenti. *Cic. de Div.* Aruspices vanos, futilesque esse dicamus. *Id. 5. Tusc. c. 6.* Nullæ futiles lætitiæ exultantes languidis liquefaciunt voluptatibus.

Futilĭtas, atis, f. *pazzia*, רבל ריק, Ger. *leichtfertigkeit*, Gal. *legereté*, *vanité*, Hisp. *locura*, *vanidad*, φλυαρία, vanitas, levitas, inutilitas. *Cic. 2. de nat. Deor. 63.* Et plena sunt futilitatis, summæque levitatis.

Futĭlĭter, adverb. vane, inutiliter, frustra. *Apul. Apol. post princ.* Futiliter blaterata. Adde *Non. c. 12. n. 39.*

Futo, sæpius sum, freq. ab antiquo *fuo*. Est item redarguere. *Festus.*

Futum, i, n. vasis aquarii genus, quo in triclinium allatam aquam infundebant. *Var. de L. L. l. 4.*

Futŭo, is, tui, utum, a. 3. *fottio*, est Veneri operam dare, a φοτέω, planto. *Mart. l. 3. ep. 72.* Vis futui, nec vis mecum Lanfella lavari. *Auct. Priap. carm. 22.* Præcidere, puer, moneo, futuere puella.

Futūrus, a, um, o. 1. 2. *ciò*, *che sarà*, ἐσόμενος, quod erit, quod eventurum est, partic. verbi *fum*, ab antiquo *fuo*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Signa ostendunt a Dis rerum futurarum. *Id. 2. Offic. c. 9.* Futura prospicere. *Virg. Æn. 4. v. 308.* Haud ignara futuri.

Fututĭo, onis, f. actus futuendi. *Martial. l. 1. ep. 107.*

Futūtor, oris, m. qui futuit. *Martial. l. 1. ep. 91.*

Fututrix, icis, f. quæ futuit. *Martial. l. 11. epigr. 23.*

Futūtus, a, um, particip. pass. signif. *Martial. l. 3. epigr. 87.*

DE LITTERA G.

GSeptima Latinorum litera, una ex iis, quæ mutæ vocantur, quam scribit *Plutarchus in Problem.* a Carbilio Spurio inventam esse, valde affinis est literæ C, & pro ea aliquando adhiberi solita est in quibusdam vocibus, ut *Caius*, *Cneus*, quæ Latini pronuntiasse dicuntur *Gaius*, *Gneus*. ¶ Olim Veteres G pro N usurparunt, teste *Var. l. 1. de orig. L. L.* scribebant enim *aggulus*, *aggens*, pro *angulus*, *angens*.

G A N T E A.

Gabalium, ii, n. genus plantæ aromaticæ apud Arabes. *Plin. l. 12. c. 23.*

Gabălus, m. 2. σταυρὸς, crux, sive patibulum. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 373.* Nos barbari, quod nocentes in gabalum suffigimus homines, vos non barbari, quod noxios absolvitis? ¶ Gabalus etiam dicitur homo sceleratus, & cruce dignus. *Capitolin. in Marcin. c. 11.* Qualis Latinus gabalus iste fuit.

Gabaon, Saulis, *Gabaa*, *Garaandavid*, olim urbs Palæstinæ, in colle, in secunda parte Tribus Beniamin, ampla, & una ex Civitatibus Regalibus, nunc pagus, inter Hierosolymam, & Machmas ad Bor. Pop. *Gabaonitæ*.

Gabaonītĭcus, a, um, ad Gabaonitas pertinens, de quibus in voce præced. *Sidon. lib. 9. ep. 8.* Ut agminibus vestris famulaturi, vel sub Gabaoniticæ servitutis occasione jungamur. V. *Biblia Jos. 9.*

Gabbĭræ, vel Gabbares, cadavera apud Ægyptios pollinctorum arte delibuta, & recta, & a corruptione immunia, *mummie*, teste *Augustino*. V. *Kirkman. de funerib. Rom. l. 1. c. 8.* & *Aringhi Roma subterr. p. 1. l. 1. c. 2.* ¶ Gabbarus in *gloss. Isid.* exponitur insulsus, barbarus.

Gabĭtæ, arum, f. 1. γάβατα, vasa concava, eduliis, pulmentariisque apta, a *cavus*, quasi *cavatæ*, non a voce Græca allata, quia hanc posteriores Græci a Romanis acceperunt. *Martial. l. 7. epigr. 47.* Transcurrunt gabatæ volantque lances.

Gabellus, m. 2. Sicla, *Serbia*, fl. Galliæ Togatæ, qui oritur ex Apennino M. deinde Saxuolum rigat, & inter Mutinam ad Or. & Rubieram ad Occ. labens, aliquot leucis infra in Padum se exonerat prope cœnobium S. Benedicti in ditione Mantuana.

Gabiensis, e, adject. ad Gabios pertinens, ut Gabiensis ager. *Plin. lib. 2. c. 94.*

Gabiēnum, n. 2. Castra Gabieni, *Gabiano*, opp. Liguriæ, al. Galliæ Cisalpinæ, in Duc. Montisferrati, in conf. Pedemontii, in colle.

Gabii, m. 2. Gabina urbs, Col. & urbs olim Latii, in via Prænestina, media inter Romam ad Occ. & Prænestem ad Or. ad 12. M. P. ubi nunc *Campo Gabio*, inter Columnam, & Montem Portium, castra Campaniæ Romanæ. Aliqui credunt, Gabios fuisse haud longe a diversorio paludis circa Osam flu. in iis collibus, ubi nunc Castelli S. Juliani rudera cernuntur, ad sinistram viæ Prænestinæ Roma euntibus Prænestem. Conditi fuere a Siculis, ideſt, a Galæto, & Bio fratribus. *Solin. Virg. 6. Æn. v. 768.*

Gabiniānus, a, um, adject. ad Gabinium pertinens, ut Gabiniani milites. *Valer. Max. l. 4. c. 1. n. 14.*

Gabinĭus, a, um, adject. Gabinianus, ut Gabinia lex. *Cic. de Leg. l. 3. c. 16. & alibi.*

Gabinius, ii, m. nomen Romanum, præsertim consulis illius, sub quo Cicero in exilium missus fuit. Hic proconsul Syriæ Ptolemæum Auletem in regnum reduxit *Cic. post redit. ad Quir. & Pam. l. 1. ep. 1.*

Gabīnus, a, um, o. 1. 2. quod spectat ad Gabios, ut Urbs Gabina, Juno Gabina. *Ovid. 2. Fast. v. 709.* ¶ *Gabinus cinctus*, toga erat, ut docet Servius, sic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia a tergo revocata hominem cingeret. *Virg. 7. Æn. v. 612.* Ipse Quirinali trabea, cinctuque Gabino insignis. V. *Cinctus, us.* ¶ Olim scribebatur *Cabinus* per *c*, ut videre est in *Cenotaph. Pisan. Mar. Victorin. cap. de orthogr.*

Gades, dium, f. n. pl. *Cadiz*, inc. *Cadiz*, Pœnis *Gaddir* sive *Gadir*, insula parva Hispaniæ Bæticæ, in mari Oceano, & in ora Andalusiæ, proxima continenti, eidem junsta ponte, *la Puente de Suaco*, contra Cæsarianam, & Portum Mnesthei, cum urbe cogn. olim Col. R. dicta Gaditana Julia Colonia, condita a Tyriis, cum arce, & portu capacissimo, ubi emporium celebre. Aliqui dicunt, duas insulas esse, majorem Erythiam dictam distare freto 700. pedum a continente; minorem huic adjacere, unius tantum stadii Euripo interlabente, in qua mira est pabuli lætitia. *Plin. l. 4. c. 22.* Hinc addunt, Gadis num. sing. dici pro alterutra harum insularum, Gades n. pl. cum de utraque sermo est. *Plin. l. 4. c. 22.* ¶ In Gadibus Geryon regnasse fertur. *Plinius* vult, Geryonem in majore insula habitasse, *Strabo l. 3.* in minore.

Gadir, Continusa, Tartessos, urbs Gadium insula a *gadir* voce Punica, quæ septum notat. V. *Gades. Sallust. l. 2. Hist.* Quam nunc Tyrii mutato nomine Gadir habent.

Gaditānus, o. 1. 2. gentile a Gades, ut *Gaditana puella*, quæ lasciviæ nomine olim in pretio fuerunt. *Gaditanum fretum*, idem ac Herculeum. *Gaditanus finus*, *Golfo de las Yeguas*. *Plin. l. 4. c. 22. Liv. l. 28. c. 2.* ¶ Gaditani, absolute, Gadium incolæ. *Cic. pro Balb. c. 16. Cæs. l. 2. B. C. c. 18.*

Gæsātæ, arum, vel ut al. leg. Gessatores, orum, mercenariorum militum Gallorum nomen. *Oros. l. 4. c. 13.*

Gæsi, m. 2. viri fortes a Gallis dicuntur, a *gæsum*. *Serv. in Æn. 8. v. 662.*

Gæsum, i, n. 2. γαισὸν, γαισὸς, jaculum grande longe feriens, proprium Gallorum. *Cæs. l. 3. B. G. c. 4.* Gæsa in vallum conjicere. *Virg. l. 8. Æn. v. 661.* Alpina gæsa. ¶ *Pollux l. 7. c. 33.* vocat δόρυ ἀκοντιστὸν, hastam pure ferream.

Gætŭli, m. 2. γαιτῶλοι, pop. Libyæ interioris, vagi, nullo certo loco confidentes, qui propterea variis in locis describuntur, a Plinio in Cæsarienſi Mauritania proximi Massesylis, a Ptol. in Libya interiore apud Daras, ab Honorio inter Carthaginem, & Numidiam, a Dionysio Afro inter Marmaridas, & Nigrites. Primi omnium Africam tenuerunt. Carne ferina, & terræ pabulo victitant.

Gætŭlia, æ, f. Gætulorum regio in Africa. *Plin. l. 5. c. 4.*

Gætŭlĭcus, a, um, adject. Gætulus. *Plin. l. 6. c. 31.* Juba Gætulicam purpuram tingere instituerat.

Gætŭlus, a, um, ad Gætuliam pertinens. *Virg. 4. Æn. v. 40.* Gætulæ urbes. *Horat. l. 2. ep. ult. 181.* Gætulus murex. *h. e.* purpura. Sic *Sil. l. 16. v. 177.* Gætulum abenum.

Gagātes, m. 2. γαγάτης, lapis sic dictus a Gago fl. Lyciæ, ubi invenitur, qui igni admotus, flammam continet, ac bitumen redolet. Eo ascenso morbum caducum explorari, scribit *Apul. Apol.* V. *Plin. l. 36. c. 19.*

Galactītes, m. 1. γαλακτίτης, lapis pretiosus. *Dioscor. l. 5. c. 150.* Galactites vocatus est, quia succum emittit lacteum, est alioqui cinericei coloris. *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Invenitur etiam nominat. *Galactitis*.

Galactopōta, æ, m. γαλακτοπότης, lactis potor. vox græca est, & græcis literis scribe-

ſcribenda. *Col. l. 7. c. 2.* Quibuſdam nationibus frumenti expertibus lac victum commodat; ex quo Nomadum, Getarumque plurimi γαλακτοφάγοι, dicuntur.

Galăta, æ. f. 1. Galatha, Calatha, Calathe, inſ. maris Africi, cujus terra ſcorpiones necat. ¶ Galata item, Calata, Galeata, *Galati*, urbs Siciliæ, medit. inter Paſtas urb. & Trajanopolim. Pop. Galatani. *Pomp. Mela.* ¶ Galata etiam, Pera, *Pera*, urbs Thraciæ, ſeu verius ſuburbium Conſtantinopolis, ubi Latini fere omnes commorantur, primum a Genuenſibus culta, in Boſphori ripa.

Galătæ. V. Galatia.

Galatēa, æ. f. 1. γαλάτεια. Nympha marina, Nerei, & Doridos filia, a γάλα, *lac*, propter candorem, V. *Bocrat. 7. Gen. Ovid. Metam.* 13.

Galatia, Galliogræcia, *Chiangare*, Tur. *Getat*, prov. Aſiæ. Habet ab Occ. Bithyniam, ab Or. Cappadociam, a Mer. Phrygiam Magnam, a Sept. Paphlagoniam. dicta eſt a Gallis, qui Galatæ a Græcis appellantur, a γάλα, *lac*, ob lacteum candorem. Nam cum Gallia multitudine abundaret, multi populi Alpes transgreſſi Italiam invaſerunt, Græciam impleverunt, Macedoniam occuparunt, in Aſiam tranſierunt. Ex his igitur Tectoſagæ, e Narbonenſi Gallia profecti, Toliſtobogii, & Trocini e Celtica, duce Leonorio, in Aſiam cum venifient, Phrygiæ partem Cappadociæ, & Paphlagoniæ vicinam occupavere, & Gallograciam miſto ex Gallis, Græciſque vocabulo cognominarunt. Pop. Galatæ, Gallogræci, Tectoſagæ, Toliſtobogii, Trocini. *Cic. Attic. 6. ep. 5.*

Galatizări, dep. 1. Galatarum more Judaicas cæremonias Chriſtianis ritibus admiſcere. Verbum fictum a *Tertul. adverſ. Pſych. c.* 14. quemadmodum Latini *græcari* dixerunt.

Galatĭcus, a, um, ad Galatiam pertinens. *Galaticum bordeum* eſt quod Itali dicunt *ſcandella*. *Colum. l. 2. c. 9.*

Galaxĭas, æ. m. 1. γαλαξίας, lapis Ægyptius, al. galactites, lactei coloris, qui græce vocatur λιθόγαλα, λιθογαλαξίς, μαρμαρίτις, cujus uſus erat in veſtibus dealbandis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Galba, æ, f. vermiculus minæ exilitatis, qui naſcitur in eſculis, a colore galbo. *Sueton. in Galba c.* 3. qui ibidem addit, galbas a Gallis appellari homines præpingues. ¶ Hinc nomen inditum Sergio Galbæ ſeptimo Rom. Imp. V. eund. *Sueton. loc. cit.*

Galbăna. V. Galbina.

Galbanātus, a, um, galbano indutus. *Martial. l. 3. epigr.* 82. Jacet occupato galbanatus in lecto.

Galbanĕus, a, um, o. 1. 2. *di galbano*, ex galbano. *Virg. 4. Georg. v.* 264. Hinc jam galbaneos fundebo incendere odores.

Galbănum, ni, n. 2. γαλβανον, χαλβανη, fuccus, ſive lacryma e galbano ferula, ejuſdem nominis, thuris effigie. *Plin. l.* 12. *c.* 25. *Suet. in Galba c.* 3. *Luc. l.* 9. Hic ebulum ſtridet, peregrinaque galbana ſudant. ¶ Præterea galbanum genus eſt veſtimenti delicatioris, translucidi, & ſine pilis. *Juv. ſat.* 2. *v.* 93. Cærulea indutus ſcutulata, aut galbana raſa.

Galbĕi, orum, m. 2. tori ſunt lana, aut tomento farti, ut explicat *Caſaub. ad Suetan. Galb. c.* 3. Alii putant eſſe armillas ita dictas a pertuſis galbulis, h. e. parvis pilis aureis. *Feſtus* etiam galbeos interpretatur armillas, quibus triumphantes utebantur, & quibus ob virtutem milites donabantur: item ornamentum muliebre.

Galbĭna, orum, n. genus veſtimenti, colore ſubviridi, ſeu luteo, villis raſis, quo delicatiores utebantur. *Juven. ſat.* 2. *v.* 97. Cærulea indutus ſcutulata, aut galbina raſa. Al. leg. *Galbana*.

Galbinātus, vel Galbanatus, a, um, 1. 2. qui fert galbina. Translate accipitur pro molli, & efforminato. *Mart. l.* 3. *epigr.* 82. Jacet occupato galbinatus in lecto.

Galbinĕus, a, um, o. 1. 2. idem ac galbus. *Veget. de re veterinaria, l.* 3. *c.* 2. ubi eryngium herbam in litore naſcentem ait florem habere coloris galbinei, quem *Turnebus l.* 17. *c.* 8. ſcribit ab eruditiſſimo herbario ſe accepiſſe coloris eſſe cærulei dilutioris, & pallefcentis: ſed Salmaſius obſervat ex Dioſcoride colorem ejus fuiſſe viridem, vel album, vel cyaneum, ſeu cæruleum, atque hic viridem accipit.

Galbĭnus, o. 1. 2. idem ac galbus. *Fl. Vopiſc. in Aurel.* Tetricus chlamyde coccea, tunica galbina. ¶ Quia vero molles, & efforminati galbinis veſtibus utebantur, hinc galbini mores pro mollibus, & lafcivis ſumuntur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 97. Fuſcos colores, galbinos habet mores. Aliqui *galbanos* legunt.

Galbŭla, f. 1. *rigolgolo*, ἰουλος, avicula, quæ uvis matureſcentibus calamis, & retibus capitur, a *galbulus*, quia galbi, hoc eſt viridis coloris eſt. *Plin. l.* 30. *c.* 11. *galgulum* videtur appellare, quem eundem facit, ac ἰουλον. Sed Plinii locus corruptus eſt, & *galbulus* reponi debet. *Martial. l.* 13. *epigr.* 68. Galbula decipitur calamis, & retibus ales, turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

Galbŭlus, li, ſubſt. m. 2. pilula cupreſſi arboris, in qua ſemen reconditur. *V. Var. l.* 1. *de R. R. c.* 40. Non enim galbuli, qui naſcuntur, &c. ¶ Item avis. V. *galbula*.

Galbŭlus, a, um, adject. diminut. a galbus, ut galbula avis, apud Martial. V. Galbula.

Galbus, a, um, viridis, vel flavus. *Plin. l.* 3. *c.* 22. Galbæ nuces. Al. leg. calvæ.

Galĕa, æ, f. *celata*, *elmo*, ϛρατ, Germ. *ein helm*, Gal. *heaume*, Hiſp. *yelmo*, κράνος, inſtrumentum ferreum ad capitis munitionem inventum. *Cic. in Ver.* Galeas æneas. ¶ Inventa eſt a Lacedæmoniis. *Plin. l. 7. c.* 59. Galeam, gladium, haſtam Lacedæmonii invenere. ¶ Scribit *Iſidor. l.* 18. *Orig. c.* 14. Galeas etiam e corio fieri antiquitus conſuevifſe, quod Poetæ Græci oſtendunt, qui κυνέας, e pelle ſc. canina, & λυκέας, e lupina, appellant.

Galeāris, re, ad galeam pertinens, ut galearia reticula, *Claud. Quadrigar.* apud *Non. c.* 3. *n.* 188.

Galearĭus, ii, m. militis genus, quod inter calones ponitur a *Veget. l.* 3. *c.* 6. Varia tamen ibi eſt lectio. V. *Stewv. ad Veget. l.* 1. *c.* 20.

Galeātus, o. 1. 2. κορυθαῖς, galea indutus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 36. Et barbati quidem Jovis, galeatæ Minervæ. ¶ Galeatus prologus dicitur proœmium quoddam pluribus libris commune, quemadmodum galeæ tegumen pluribus commune eſt. Hinc Hieronymi Præfat. in libros ſacræ Scripturæ hoc nomine appellatur. *Turneb. Adv. 3. c.* 28. *Voſſ. Inſt. Orat. l.* 3.

Galēna, f. 1. μολύβδαινα, plumbi, & argenti vena communis, ut ait *Plin. l.* 34. *c.* 18. *Id. c.* 16. Plumbi nigri origo duplex eſt. Aut enim ſua provenit vena, nec quidquam aliud ex ſe parit, aut cum argento naſcitur, miſtiſque venis conflatur. Ejus, qui primus fluit in fornacibus, liquor ſtannum appellatur, qui ſecundus, argentum, qui remanſit in fornacibus, galena.

Galĕo, as, a. 1. *porre la celata*, Ger. *helm aufſetzen*, Gal. *ſ' armer, ſe couvrir d' un heaume*, Hiſp. *armarſe con yelmo*, eſt galea tegere, induere. *Hirt. 5. B. Afr. c.* 22. Milites in campo jubet galeari, & ad pugnam parari.

Galeŏla, æ, f. κυμβίον, vas ſinuoſum, a galeæ ſimilitudine. *Varr. de vita P. R.* apud *Non. c.* 15. *n.* 34. Ubi erat vinum in menſa poſitum, aut galeola, aut ſinu?

Galĕos, vel galios, m. 2. γαλεός, piſcis genus, al. muſtela, quod a Rhodiis olim in maximo pretio habitum eſt. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Nihil venenatius, quam in mari paſtinaca: hanc tamen perſequitur galeos.

Galeōtæ, m. 1. γαλεῶται, vates quidam in Sicilia, & Attica, a Galeote Apollinis filio, qui frater Telmeſſi ejus fuiſſe traditur, qui Telmeſſum urbem in Caria condidit, oraculo ex Dodona accepto. *Cic. 1. de Div.* Huic interpretes portentorum, qui Galeotæ (al. Galleotæ) tum in Sicilia nominabantur, reſponderunt, &c.

Galeŏtes, æ, m. 1. γαλεώτης, ſpecies eſt ſtellionis, al. colotes, & aſcalabotes, qui Plinii ætate in Italia non naſcebatur. *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Galeſa, vel Galeſa, nomen Tribus ruſticæ apud Romanos, fortaſſe fuit in Hetruria, a Galeſo fluvio ſic dicta.

Galericŭlum, i, n. 2. *perruccbino*, πιλίδιον, dim. a galerus. *Suet. in Otbone, c.* 12. Galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato, & annexo. vulgo *perruccbino*.

Galerĭta, æ, f. ſc. avis, eadem quæ alauda, ita dicta quod in capite criſtam galeri inſtar gerat, *lodola*, κορυδαλὶς. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. ¶ *Varro lib.* 4. *L. L. cap.* 21. galeritum vocat, gen. maſc. V. *Alauda*.

Galerĭtus, a, um, adject. galero tectus. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *v.* 29. Prima galeritus poſuit prætoria Lucmo. Sic galerita avis, ſc. alauda. V. *Galerita*.

Galĕrus, i, m. 2. vel galerum, i, n. 2. *cappello*, קפלוס, Ger. *hut*, Gal. *chapeau*, Hiſp. *ſombrero*, κύμβιον, πίλημα, πίλος, pileus, a galea, quod fit inſtar galeæ. Eo potiſſimum apud Romanos Sacerdotes utebantur. *Apul. Apol.* Hoc Diogeni pera, quod regibus diadema, quod Pontificibus galerum, quod lituus auguribus. ¶ Ruſticos etiam eo uſos, conſtat ex illo *Virgil. 7. Æn. v.* 688. Fulvoſque lupi de pelle galeros Tegmen habent capiti. ¶ C. Gracchus apud Cenſores form. gen. uſus eſt, cum inquit: Cum galera viſi ſunt. *Chariſ. l.* 1. *Inſt. Gram. de Anal.* ¶ Galerum item vocarunt pellem habentem appoſitos crines humanos tanto artificio, ut, cum eam capiti applicuiſſent, pellis hæc vera hominis cutis, crineſque ejus veri hominis crines, non adſcititii viderentur. *perrucas. Juven. Sat. 6. v.* 120. Et nigrum flavo crinem abſcondente galero, intravit calidum veteri centone lupanar. ¶ Alius quoque galeri uſus erat palæſtritis, nempe ne veri capilli inquinarentur ceromate, quod e luto, cera, oleoque fiebat. *Martial. l.* 14. *diſt.* 50. ubi de galericulo ſic ait: Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos, Hac poteris madidas condere pelle comas.

Galēſus, m. 2. *Galaſo*, fl. Magnæ Græciæ, qui per agrum Tarentinum fluit, ac in ſin. Tarentinum definit. *Virg. 4. Georg. v.* 126.

Galgŭlus, li, m. 2. κιρκος, avis eſt, quæ ſi ſpectetur a quopiam morbo regio laborante, ipſa moritur, æger ſanatur. *Plin. l.* 23. *c.* 11.

Galilæa, f. 1. *Galilea*, regio Paleſtinæ. Habet ab Occ. mare Syrium, ſeu Mare Magnum, ſeu Mediterraneum, ab Or. Geneſeram lac. al. Jordanem fl. a Mer. Samariam, & Carmelum M. a Sept. Cœleſyriam, al. Syriam, ſeu Phœnicium, interjacente Libano M. Dicta eſt a γάλα, *lac*, quia ejus populi præ cæteris, candore præditi ſunt. Septentrionalem obtinet totius Judææ partem, quatuor amplexa Tribus, Aſer, Nephthalim, Zabulon, & Iſachar, quarum duæ primæ Phœnicibus, & Syris intermixtæ, Septentrioni etiam, & Jordanis fontibus viciniores, ſub Galilæa Gentium, ſeu ſub Galilæa ſuperiore, reliquæ ſub inferiore ut plurimum intelliguntur.

Galilæus, a, um, Γαλιλαῖος, ad Galilæam pertinens. Secunda ſyllaba variæ eſt quantitatis. *Sedul. l.* 4. *v.* 818. Caperat interea Dominus Galilæa per arva, &c. *Juvenc. l.* 3. *in Matt. c.* 15. Inde Galilæas repetat Salvator in oras.

Galla, æ. f. 1. κάλλις, fructus quercuum. *Plin. l.* 20. *c.* 20. Cervicis dolores cum galla, & lini ſemine pari menſura ſedat. ¶ Item genus vini, ita dictum, quia atrum, aſperumque eſſet inſtar gallæ, quæ eſt fructus quercus. *Lucil.* apud *Non. c.* 5. *n.* 97. Gallam bibere, & rugas conducere ventri. quo monet, ventrem coarctandum eſſe. ideſt parſimonia utendum, gulæ non indulgendum. ¶ Item ſubula, inſtrumentum ſutorum. Hinc apud *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 2. ſutor quidam in hac voce luſit, qui dicebat Planco gallam ſe ſubigere, cum Plancus male audiret, quod Meviam Gallam alii nuptam ſubagitaret.

Gallæ, arum, f. Sacerdotes Cybeles ita appellati, quod muliebri & habitu, & more uterentur. *Catul. Carm. de Att*, *v.* 12. Agite, ite ad alta, Gallæ, Cybeles nemora ſimul.

Gallæci, orum, m. Καλλαικοί, populi Gallæciæ in Hiſpania Tarraconenſi extrema. *Plin. l.* 3. *c.* 3. & *l.* 4. *c.* 20.

Gallæcia, f. 2. *Gallicia*, pars Hiſpaniæ Tarrac. maxime in Occ. extenſa. Habet ab Occ. & Sept. Oceanum Atlanticum, a Mer. Portugalliam, ab Or. Aſturias, & Regnum Legionis. Subeſt tota dominio Regis Hiſpaniæ. *Plin. 4.* 29. & 29. 1. & *Flor.* 2. 17.

Gallæcus, a, um, Gallaicus. Brutus, Gallæcis perdomitis, Gallæci cognomen meruit, inquit *Vellej. l.* 2. *c.* 5.

Gallaĭcus, a, um, ad Gallæciam pertinens, Callæcus. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Gallaica gens.

Galleōtæ. V. Galeotæ.

Galli, m. 2. Sacerdotes Berecyntiæ, tum in Phrygia, tum in urbe Roma, quos more Deæ vetuſto ſpadones eſſe oportebat, in memoriam Atys pueri. Feſti ſententia dicti ſunt a Gallo Phrygiæ fluvio, quod caſtrati eſſent, quia qui ex eo bibiſſent, in hoc furere incipiebant, ut ſe privarent virilitatis parte. *Ovid. 4. Faſt. v.* 361. D. Hieron. in *c.* 4. Oſeæ dicit, hos Sacerdotes appellatos Gallos fuiſſe, quod Romani ſolerent homines Gentis Gallicæ Deæ Cybele mancipare, & efforminare, ſeu caſtrare in honorem Atys, quoniam vellent eam gentem ignominia afficere, quæ olim urbem Romam cepiſſet. Sed Romani hoc ipſum, quod Sacerdotes Cybeles vocabant Gallos, a Græcis acceperant, qui ſic appellabant. V. *Cybele*. Princeps Sacerdotum Cybeles Archigallus vocabatur. In ſacris utebantur tunica in modum organi utrinque decreſcentibus virgulis purpureis. His ſolis ſtipem colligere licebat, cum reliquis Sacerdotum generibus id eſſet prohibitum.

Galli, orum, m. Franci, *Franceſi*. Galliæ incolæ Ger. *Franzoſen*, Gal. *Francois*, Hiſp. *Franceſes*. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 9. Robore valent Galli. ¶ De eorum origine, bellis, &c. V. Geographos, & *Sigon. de ant. Jur. Ital. l.* 1.

Gallĭa, Francia, *Francia*, inc. & Anglis *la France*, Ger. *Frankreich*, regio Europæ. Habet ab Occ. Oceanum Aquitanicum, ab Or. Rhenum fluv. quo ſeparatur a Germania, & Alpes, quibus ab Italia, a Sept. mare Britannicum, & partem Belgii, a Mer. mare Mediterraneum, & montes Pyrenæos, quibus ab Hiſpania ſejungitur. Ejus longitudo eſt leucarum Francicarum 250. ab Occ. in Or. latitudo 237. a Sept. in Mer. ¶ Sed hoc nomen etiam de parte Italiæ uſurpatur, quod olim variis temporibus varii Galliæ populi in Italiam venerint, in eaque conſederint. Igitur Gallia duplex eſt, Tranſalpina, & Ciſalpina. Tranſalpina, quæ haſtenus deſcripta eſt, quæ & proprie, & vere Gallia eſt, in quatuor Provincias diſtribuitur, Aquitaniam, Galliam Narbonenſem, Galliam Celticam, ſive Lugdunenſem, & Galliam Belgicam. ¶ Gallia Ciſalpina, Gallia Italica, Italia Gallica, Gallia citerior, Gallia Togata, eſt pars Italiæ, inter Alpes, quibus a Tranſalpina diſcluditur, & mare Adriaticum, quod inter Anconam, & Timavum fl. fluit, ac inter Apenninum M. & Alpes Rhæticas, & Julias, ſeu Noricas. Dividitur in Ciſpadanam, *Lombardia di ca da Pò*, & in Tranſpadanam, *Lombardia di là dal Pò*. Dividuntur inter ſe flumine Pado. Galliæ Ciſpadanæ populi fuere Ligures, Anamani, Boji, Lingones, & Senones. Tranſpadanæ fuere Cenomani, Euganei, Inſubres, Orobii, Lepontii, Salaſſi, Libicii, Levi, Taurini, & Segufini. Iſtri vero, Carni, & Veneti a quibuſdam Galliæ Tranſpadanæ accenſentur, ab aliis omnino ab ea excludantur. ¶ Alia etiam Galliæ univerſæ diviſio circumfertur, & eſt in Togatam, Braccatam, Comatam. Gallia Braccata eadem fuit, quæ Narbonenſis, Romanorum Provincia, a braccis villoſæ veſtis genere appellata, quibus peculiariter ejus provinciæ homines utebantur. Comata dicta eſt reliqua omnis Tranſalpina Gallia, a comæ nutriendæ ſtudio, quam diviſerunt in Belgicam, Celticam, & Aquitanicam, quæ Armorica ante vocata eſt. Togata eſt pars Ciſalpinæ in Ciſpadana, a Placentia Anconam uſque urb. & Rubiconem fl. protenſa, in qua Æmilia, & pars Umbriæ, in ora Senonum, Adriatico mari expoſita, inter Apenninum M. ad Mer. & Padum fl. ad Bor. perſtricta. *Sigon. de antiq. jure Italiæ l.* 3. *c.* 4. dicit appellatam eſſe Galliam Togatam primum eam regionem, quæ Senonum fuit, deinde illam etiam, quæ Boiorum. Cauſa appellationis fuit, quod a Civibus Romanis, qui toga utebantur, magis, quam ulla alia Italiæ regio, habitaretur. Sed Dio ſcripſit, hoc nomine eſſe appellatam, vel quia multo pacatior erat, quam Tranſalpina, vel quia P. R. togæ uſum incolis conceſſerat. Erant autem in Gallia Togata multa Municipia, & multæ Coloniæ Romanæ, quæ jus ſuffragii habebant. *Manut. in comment. ep. ad Att.* ¶ Denique duæ aliæ Galliæ nominantur, Novempopulana, & Subalpina. Gallia Novempopulana, vel Novempopulonia, *la Gaſcogne*, eſt pars Aquitaniæ inter Garumnam fl. Pyrenæos M. & Oceanum, dicta a novem populis in illa præcipuis. Gallia Subalpina eſt pars Ciſalpinæ Alpibus ſubjecta, alio nomine Regio Pedemontana, & Principatus Pedemontanus, *il Piemonte*. ¶ *Juven. Sat. 7. v.* 16. Gallogræciam *alteram Galliam* vocat.

Galliam-

Galliambus, V. Galliiambus.

Gallicæ, arum, f. 1. *gallofas*, genus calceamenti, quo utuntur Galli ; luvioſo tempore. *Cic.* 2. *Phil. c.* 20. Quod quærebas, quomodo rediſſem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis, & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. Quo tamen in loco omnia pene exemplaria habent, *caligis*, ſed corrupte, ut fatis conſtat ex *Aul. Gel. l.* 13. *c.* 20.

Gallicanus, a, um, o. 1. 2. idem quod Gallicus. *Cic. pro Quinct. c.* 4. De tota illa ratione, atque re Gallicana.

Gallicānus Mons, Gallicanus Saltus, *Gorro*, mons Campaniæ, idem ac Maſſicus, & Gaurus, Sueſſæ finitimus, inter Sueſſam, & Sinueſſam urbem pago, qui *Caſtano* dicitur.

Gallicē, adverb. Gallorum more. *M. Var. apud Gel. l.* 2. *c.* 25. A Gallo, & Mauro Gallice, & Maurice dicimus.

Gallicinium, n. 2. *noctis parte della notte, quando cantano i galli*, ἀλεκτροφωνία, pars noctis, qua galli cantant, quæ eſt quarta caſtrenſis vigilia. *Apul. de Aſin. l.* 1. *in princ.* Noctis gallicinio venit quidam juvenis proxima civitate. *Ammian. l.* 22. *c.* 32. Secundis gallicinüs videtur primi Solis exortus.

Gallicrus, uris, m. 3. herba, cujus cacumen pedi galli ſimile eſt. *Apul. de Herb.*

Gallicus, a, um, adject. ad Galliam pertinens. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 363. Cum tanto Phrygia Gallica diſſet humus. *Martial. l.* 2. *epigr.* 93. Dimidiaſque nates Gallica palla tegit.

Gallijambus, vel Galliambus, i, genus carminis, quod a Gallis Cybeles Sacerdotibus canebatur, conſtat autem iambico metro peculiari, ut *Super alta vectus Attys celeri rate maria*. V. Grammaticos. *Martial. l.* 2. *epigr.* 86. Mollem debilitate Galliambum.

Gallīna, æ, f. 1. *gallina*, Ger. *henne*, Gal. *poule*, Hiſp. *gallina*, ἀλεκτορὶς, avis domeſtica. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 28. An, obſecro hercle, habent quoque gallinæ manus? nam has quidem gallina ſcripſit. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Sunt gallinæ generum trium, villaticæ, & ruſticæ, & Africanæ, &c. V. *Colum. 8. c.* 2. ¶ Gallinæ vox eſt etiam inter blanditias amantium apud *Plaut. Aſin.* 3. 3. 76. Dic igitur me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem, &c. ¶ *Gallina albo filius*. h. e. felix, fortunatus, nobilis. *Juven. Sat.* 13. v. 141. Quia tu gallinæ filius albæ, Nos viles pulli nati infelicibus ovis. ¶ Gallina canens ex priſcorum ſuperſtitione notabat, in illa domo uxorem marito ſuperiorem fore. V. *Ter. Phorm.* 4. 4. 27.

Gallinacĕus, a, um, o. 1. 2. *di gallina*, ἀλεκτρυόνειος, quod ex gallinis eſt. *Var.* 3. *de R. R. c.* 9. Gallinaceis enim pullis bis deni dies opus ſunt. *Cic. pro Mur. c.* 29. Gallus gallinaceus, pro quo dicitur *le gallinacée* abſolute. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Alectorias vocant in ventriculis gallinaceorum inventas. ¶ *Gallinaceum lac*, proverbium eſt, quo rerum omnium copia ſignificatur. *Plin. in proœm. Oper.* Ut vel lactis gallinacei ſperare poſſis hauſtum.

Gallinaria, æ, *Iſola d' Albenga*, inſula, vel potius ſcopulus in Liguſtico mari, dicta a gallinarum copia. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. ¶ Item ſilva prope Cumas, *la Penata di Patria*. *Cic. Fam. l.* 9. *epiſt.* 23. *Strabo l.* 5.

Gallinarium, rii, n. 2. *pollaio*, Ger. *hunerhauß*, Gal. *poullier*, Hiſp. *gallinero*, ὀρνιθών, locus, in quo aluntur gallinæ. *Col. l.* 8. *c.* 3. Gallinaria conſtitui debent in parte villæ, quæ hybernum ſpectat Orientem.

Gallinarius, rii, m. 2. *gallinaio*, Ger. *mann ſo die hennen unterhelt*, Gal. *poullallier*, Hiſp. *gallinero*, ὀρνιθοκόμος, qui gallinas curat. *Plin. l.* 10. *c.* 55. Traditur quædam ars gallinarii cujuſdam dicentis, quid ex quoque eſſet. Adde *Cic.* 4. *Acad. c.* 26.

Gallinarius, a, um, adject. ad gallinas pertinens. *Var. R. R. l.* 3. *c.* 9. Gallinarius curator. *Celſ. l.* 8. *c.* 15. Scala gallinaria.

Gallinŭla, æ, f. *gallinella*, dimin. parva Gallina. *Arnob. l.* 7. Gallinulam vitulum contremare. *Avien. in Progneſt. Arat.* v. 387. Pectora cum curve purgat gallinula roſtro.

Gallipŏlis, Callipolis, *Gallipoli*, urbs munitiſſima Salentinorum maritima, in ora, inter Tarentum 50. & Japygium prom. in Or. 30. in peninſula.

Gallĭtæ, *Chileſini*, pop. & opp. Alpium maritimarum, ubi Cottiæ incipiunt, in Delphinatu, ad Druentiam fl.

Gallo, as, n. 1. Καγχάζω, bacchor, inſanio, a Gallis Cybeles Sacerdotibus. *Var. Eudæm. apud Non. c.* 2. *n.* 382. Et Deam gallantes vario retinebant ſtudio.

Gallogræcla, V. Galatia.

Gallulaſco, is, n. 3. ſignificat pubeſcere, hirquitallire ; dicitur etiam de voce puerorum, quæ circa pubertatem craſſior fit, ſimiliſque voci galli gallinacei. *Nov. apud Non. c.* 2. *n.* 368. Puer, cujus vox gallulaſcit.

Gallŭlus, a, um, adject. diminut. a Gallus. h. e. Gallicus. *Auſon. de Urbib. epigr.* 7. Gallula Roma, Arelas.

Gallus, li, m. 2. *gallo*, Ger. *han*, Gal. *coq*, Hiſ. *gallo*, ἀλέκτωρ, avis domeſtica, quam vulgo gallum gallinaceum vocant, ut illam diſtinguant a Gallis populis, ſeu Francis, item a Gallis Sacerdotibus, a παλέα, palea, ideſt rubens illud, quod de mento gallorum barbæ inſtar propendet. *Cic.* 2. *de Div.* Cauſam explicat, cur ante locem galli canant. *Mart. l.* 9. *epigr.* 68. Nondum criſtati rupere ſilentia Galli. ¶ Gallus Marti ſacer fuit, quia valde pugnax eſt. ¶ Item Æſculapio. *Lactant. l.* 3. *c.* 20. ¶ *Gallus in ſterquilinio ſuo plurimum poteſt* : proverb. de eo, qui domi prævalet. *Senec. in Apocolocynt.* ¶ Gallus Cybeles Sacerdos : item Gallus, *h. e.* Galliæ incola. V. Galli.

Gallus, ni. 2. *Ganippo*, fl. ingens Bithyniæ, ex Celænis Montibus Phrygiæ Magnæ oriens, Peſſiuntemque urbem alluens, atque in Sangarium labens, cujus aquæ large epotæ in furorem vertere feruntur, parce vero ſanitatem conferre. *Ovid.* 4. *Faſt.*

Cornelius Gallus, præſtantiſſimus Poeta, cujus etiam hodie aliquot fragmenta extant. Hic primus Ægypti Præfectus fuit, Auguſto Cæſari familiariſſimus. Sed tandem ejus juſſu, cum in proditionis ſuſpicionem veniſſet, interfectus eſt.

Gallus, a, um, adject. Gallicus. *Salluſt. Prooem. lib.* 4. *hiſt.* Duæ Galliæ mulieres conventum vitantes. Adde *Martial. l.* 5. *ep.* 1. ¶ Affertur hic a quibuſdam Lexicographis locus ex *Catullo*, ſed V. Gallæ.

Galumma, atis, n. velamen. *Martian. Capel. l.* 1. Galumma lacteum.

Gamba, æ, f. crus, ſive ungula jumenti. *Veget. l.* 3. *c.* 10. Si gamba tumere cœperit. *Id. l.* 1. *c.* 27. Si laccæ in gambis fuerint. V. *Salmaſ. ad hiſt. Auguſt.*

Gambātus, a, um, adject. qui gambam tumidam habet. *Veget. l.* 3. *cap.* 20. Si gambatum factum fuerit animal.

Gamelion, onis, γαμηλιών, nomen menſis apud Atticos, qui Januario reſpondere dicitur, & facer eſſe Junoni, quæ nuptiis præeſt : a γαμήλιος, nuptialis. Alii volunt reſpondere Octobri. Latine ſcriptum legitur *lib.* 1. *de Fin. c.* 31. ubi *Cicer.* Epicuri teſtamentum e Græco interpretatur.

Gamma, æ, f. tertia Græcorum, & ſeptima Latinorum littera. *Auſon. in Technopægn.* Prævaluit poſtquam gammæ vice functa prius C. ¶ Item figura hujus litteræ apud Agrimenſores. Hinc apud *Anthyr. de Limit. Goeſ. pag.* 278. Fundus *in gamma jacere* dicitur, qui ea eſt forma. Et *p.* 309. Termini ſi tranſverſi poſiti fuerint, gammam faciunt.

Gammārus. V. Cammarus.

Gammātus, a, um, adject. Gammæ figuram habens, ut gammatus limes, *Auctor de Limit. apud Goeſ. p.* 228. 255. & 271.

Gamphaſantes, m. 3. populi Libyæ Æthiopicæ, ſine ullis veſtibus viventes, qui a præliis abſtinent. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Gandāvum, n. 2. ante Ganda, & olim Clarinea, *Gant*, inc. *Ghendt*, urbs maxima Belgii, Flandriæ caput, cum arce munita, Caroli V. Imper. patria. Abeſt a litore 4. l. Lyſa fl. intermeante, ad Schaldim fl. qui ibi Lyſam recipit. Pop. Gorduni.

Gandări, m. 2. pop. Aſiæ, trans Margianam in Or. apud Choraſmios. *Plin. l.* 6. *c.* 16.

Ganēa, æ, f. & ganeum, i, n. *bordello*, Germ. *hurenhauß*, Gal. *bordeau*, *bordeliere*, Hiſp. *burdel*, πορνεῖον, taberna meritoria, ubi gulæ opera navatur, & Jupanar meretricium, ἀπὸ τῆς γῆς, *terra*, quod hujuſmodi loca ſubterranea eſſent. *Cic. in Piſon.* Pauliſper fletimus in illo ganearum tuarum nidore, atque fumo. *Terent. Adelph.* 3. 3. 5. Credo, abductum in ganeum. ¶ Accipitur etiam pro ipſa ingluvie, cibariiſque. *Plin. l.* 8. *c.* 51. *de porcis*. Neque alio ex animali numeroſior materia ganeæ.

Ganearius, a, um, ad ganeam pertinens. *Triclinium ganearium* dicitur, ubi exquiſitioribus epulis gulæ ſtudioſi operam dant. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Gallinæ Africanæ in triclinium ganearium introierunt e culina.

Ganĕo, onis, m. 3. *bordelliere*, Ger. *hurenſuchtbrer*, Gal. *bordelier*, *hanteur de tavernes*, Hiſp. *el que anda al burdel*, ἄνους, qui ganeas frequentat. *Cic. in Catil.* Quis ganeo ? quis adulter ? quæ mulier infamis? quis corruptor juventutis? *Id. pro Sext. c.* 52. Ganeo egentiſſimus.

Gangabæ, arum, m. *facchini*, bajuli, Perſarum lingua. *Curt. l.* 3. *c.* 13. Gangabas Perſæ vocant humeris onera portantes.

Gangeridæ, arum, & Gangarides, um, m. populi Indiæ, utramque ripam Gangis prope eius oſtia incolentes : quorum qui ad dexteram ripam ſunt, cognominantur Calingæ. *Plin. l.* 6. *c.* 19. & *Virg. Georg. l.* 3. *v.* 27.

Ganges, is, & Gangetis, m. 3. *Gange*, *Ganga*, Γάγγης, fl. maximus Indiæ ulterioris, qui illam a citeriore diſterminat, ex quo India citerior intra Gangem, ulterior extra Gangem appellatur. Dictus eſt a Gange Æthiopum Rege. *Suid.* Naſcitur ex Emodis M. Scythiæ, & in Oceanum Indicum, in ſinuni ab eo Gangeticum dictum ſe exonerat. ¶ In Gange anguillæ inuſitatæ magnitudinis triginta pedum reperiuntur. *Solin. Plin. l.* 9. *c.* 3.

Gangetĭcus, a, um, adject. ad Gangem pertinens. *Col. l.* 8. *c.* 8. Gangeticæ aves. *Sen. Med. v.* 865. Gangeticum nemus. ¶ Gangeticus ſinus, *Golfo di Bengala*, ubi Ganges in mare profluit. ¶ Gangetica tellus, *Regno di Bengala*, regio circa Gangem.

Gangētis, idos, f. patron. *Avien. Periegeſ. v.* 1363. Campos intrant Gangetidos oræ.

Gangiōn, ſive Ganglion, n. 2. γάγγλιον, tumor in capite, vel in collo. *Celſ. l.* 7. *c.* 6. ¶ Item nervi alicujus vel ex ictu, vel ex laſſitudine contortio, multis quidem omnino partibus corporis, ſed præcipue mollibus, ut in extremitate manuum, atque pedum. V. *Veget. l.* 2. *c.* 30.

Gangra, orum, vel Gangre, es, Theodoſia Gangrorum, *Cangria*, *Torlia*, Ture. *Keingara*, urbs Paphlagoniæ, in mediterraneis.

Gangræna, æ, f. 1. *gangrena*, Germ. *dekbis*, Gall. *gangrene*, Hiſp. *carcaſa*, γάγγραινα, al. ignis S. Antonii, S. Marcelli, &c. eſt partis alicujus incipiens mortificatio, & corruptio ob inflammationis, qua conflictatur, magnitudinem, vel, ut *Galenus* definit, eſt mutatio coloris a ſtatu naturali in alterum, & mortificatio membri cum, vel ſine ulcere, a γράω, edo, vel ab antiquo, γάγγρις, cancer. *Lucil. l.* 1. *Sat.* Serpere uti gangræna malo. Ex *Non. c.* 2. *n.* 375. ¶ Translate *Var. apud eund. ibid.* Animadvertitur, per omnes artus populi hanc mali gangrænam permeaſſe. V. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. &c.

Gannio, is, n. 4. *ſur voce di volpe*, Ger. *bellen*, Gal. *glapir*, *japper*, Hiſp. *gañir*, ἀνίζομαι, proprie vulpium eſt, ut ait *Donatus ad Terent. Adelph.* 4. 2. 18. V. *Var. de L. L. l.* 6. *ſub fin.* & *Non. c.* 6. *n* 20. ¶ *Feſtus* gannire exponit de querula canum voce, *gagnoler*. Hinc *Lucret. l.* 5. *v.* 996. de canibus lambentibus, aut lactantibus catulos : Longe alio pacto gannitu vocis adulant. Transfertur & ad homines. *Terent. loc. cit.* Quid ille gannit? h. e. murmurat. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 96. Secretam gannit in aurem. Alii leg. *garrit*.

Gannītio, onis, f. 3. idem ac gannitus. *Feſt.*

Gannītus, us, m. 4. ἀνίζησις, actus gannienti, *Martial. l.* 5. *epigr.* 61. Et gannitibus improbis lacteſas. Adde *Lucret. loc. cit. in Gannio*.

Ganymēdes, m. 3. Γανυμήδης, filius Trois Regis Troadis, nepos Erichthonii, pronepos Dardani, frater Aſſaraci, & Ili, formoſiſſimus puer, quem cum Jupiter deperiret, juſſit in cœlum ab aquila portari, & ſibi a cyathis eſſe, repudiato miniſterio Hebes, quæ ante illius raptum miſcendo nectari præerat. Inter ſidera translatus traditur conficere ſignum illud, quod Aquarium vocamus, quia ſtellæ ſuo ſitu aquam fundentis imaginem videantur referre.

Ganymedēus, a, um, adject. ad Ganymedem pertinens. *Martial. l.* 9. *epigr.* 17. Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ganza, æ, f. anſer. *Plin. l.* 10. *c.* 22. Al. leg. Ganta.

Garamantes, m. 3. pop. Libyæ interioris, qui circa fontes Cinyphi fl. incolunt, & Syrtim parvam attingunt, quorum regio *Guanguara*, *Lempta*, & *Thuzzagua*. Metrop. *Gavama*, apud ortum fl. prædicti, ab Hammonis Oraculo itinere 15. dierum. Dicti ſunt a Garamante Apollinis F. qui Garamam urbem condidit. Mulieres habent communes. Apud eos dipſades ſerpentes maximi reperiuntur. *Virg. Ecl.* 8. *v.* 44. Aut extremi Garamantes. Et in fing. num. *Senec. Herc. Oet. v.* 1101. Quidquid ſparſus Garamas tenet. Adde *Sil. l.* 6. *v.* 705. ¶ Garamantes, is, m. 3. Rex Phœniciæ fuit, cujus filiam Garamantida Jupiter apud Bagradam flav. compreſſit, & ex ea genuit Hiarbam.

Garamantĭcus, a, um, o. quod ſpectat ad Garamantes, ut Garamantica ſigna. *Sil. l.* 1. *v.* 141.

Garamantis, idis, f. patronym. *Virgil.* 4. *Æn. v.* 198. Hic Ammone ſatus rapta Garamantide Nympha. *Silius l.* 14. *v.* 499. Garamantide pinu.

Garganus, m. 2. *Monte Gargano*, & *Monte di S. Angelo*, mons Apuliæ Daunie, ubi Archangelus Michael apparuit, inter Sipontum, & Hyrium. Ibi opp. S. Angeli, ab ora maris Adriatici 3. M. P. *Horat. l.* 2. *od.* 9. Querceta Gargani laborant. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v.* 106. Garganum Alpinis, Apenninumque nivalem.

Gargara. V. Gargarus.

Gargarĭcus, a, um, adject. ad Gargarum montem pertinens, ut Gargaricus lucus, *Auſon. ep.* 25. *v.* 16.

Gargaridio, as, eſt gutture eliquare, vel proferre aliquid ſono, qualis ſolet eſſe ad fauces colluentium, a *gargarizo*, vel a γαργαρεών, *gargulio*. *Var. epiſt. ad Fuſium apud Non. cap.* 2. *n.* 371. Quinctiporis Clodiani ſorias, ac poemata ejus gargaridians, dicens, o fortuna, o fors fortuna. h. e. garriens. ¶ Alii leg. *gargarizato*, *as*.

Gargarĭſma, &

Gargarĭſmatium, ii, γαργαρισμός, gargarizatio. *Marcel. Empir. c.* 13. Aliqua re pro gargariſmatio uti. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 12. Gargariſmatium adhibere.

Gargarizātio, f. 3. actus gargarizandi. *Plin. l.* 21. *c.* 19. *Celſ. l.* 4. *c.* 7.

Gargarizātus, us, m. 4. idem ac gargarizatio. *Plin. l.* 30. *c.* 4. & *l.* 28. *c.* 12.

Gargarizātus, a, um, o. partic. a gargarizo. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Sedat anginas gargarizatum.

Gargarizo, as, n. 1. *gargariſſare*, Ger. *gurgeln*, Gal. *gargariſer*, *gargouiller*, Hiſ. *gargariçar*, γαργαρίζω, eſt liquorem ore hauſtum ſæpe ad gurgulionem, i. e. guttur revocare, a γαργαλεών, *gargulio*. *Celſ. l.* 4. *c.* 12. In veteſto capitis dolore commenia ſunt ſternutamenta excitare, inferiora vehementer refricare, gargarizare hic, quæ ſalivam movent. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Et qui gargarizatur uva tumente.

Gargărus, i, m. & Gargara, orum, n. 2. cacumen montis Idæ, in Troade, ubi opp. ejuſdem nominis, apud Ilium urb. Pergamis prox. quod agrum frugum omnium feraciſſimum habet. *Euſtathius* ait, hoc promontorium a ſono nomen accepiſſe, fortaſſe quia plurimis fontibus irrigatur. In proverbium abiit pro infinito rei alicujus numero. *Virg. 1. Georg. v.* 103. Ipſa ſuas mirantur Gargara meſſes.

Gargettĭus, ii, gentile nomen, γαργήττιος. Apud *Stat. l.* 1. *Silv.* 3. *v.* 94. Epicurus vocatur *finex Gargettius* ; a pago, ubi natus.

Gargilĭānus, a, um, ad Gargilium pertinens, quod eſt nomen viri proprium, ut Gargilianus fundus, *Scævola Dig. l.* 32. *leg.* 39.

Garrio, is, n. 4. *ciarlare*, *vaginare inettamente*, *garrire*, ηαυλεῖν, Ger. *ſchwetzen*, Gal. *babiller*, Hiſp. *gorgear*, *parlar*, στωμύλλομαι, proprie dicitur de avibus. *Apul. in Florid. num.* 17. (*al. l.* 3.) Luſciniæ canticum adoleſcentiæ garriunt. De ranis uſurpat *Martial. lib.* 3. *epigr.* 93. Meliuſque ranæ garriant Ravennates. ¶ Transfertur ad homines, & ſignificat inepte loqui, nugis moleſtis obſtrepere. *Cic. in Or.* In gymnaſiis Philoſophi garrire cœperunt. *Plaut. Curc.* 5. 2. 6. Nugas garris.

Garridĭto, as, idem ac garrio. Ita leg. quidam in loco *Varronis*, quem in *Gargaridio* attulimus.

Garrītus, us, ui, m. *cicalamento*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Garritui frena ſtringere.

Gar-

Garrulitas, tis, f. *cianciume*, הבזיה, Ger. *Klapperheit*, Gal. *caquet*, Hiſ. *parleria*, ἀδολεσχία, actus ipſe garriendi. *Martial. lib.* 5. *epigr.* 53. Auctoris pereunt garrulitate ſui. ¶ In pueris feſtivitas eſt. *Sueton. Aug. c.* 83. Pueros garrulitate amabiles. Adde *Senec. de conſol. ad Helvid. c.* 16.

Garrŭlus, a, um, o. *cianciatore*, *ciarlone*, רוטנה, Ger. *ſchwatzer*, Gal. *babillard*, Hiſp. *hablador*, *parlador*, ἀδολέσχης, loquax, ineptus, qui inanibus verbis abundat. Proprie de avibus dicitur. *Virg.* 4. *Geor. v.* 307. Garrula cum tignis nidum ſuſpendit hirundo. ¶ Hinc ad alia transfertur. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 69. Percontatorem fugias: nam garrulus idem eſt. *Ovid.* 2. *Faſt. v* 316. Garrulus rivus. *Id.* 2. *Amor. el.* 2. Lingua garrula.

Garum, ri, n. 2. γάρος, liquamen eſt ex inteſtinis piſcium ſale maceratis. Dictum eſt, quod olim ex gato piſce fieret. Nunc fit ex infinito piſcium genere. *Iſid. l.* 20. *c.* 3. *Plin. l.* 3. *c.* 7. & 8. Differt a muria, quod garum olim fiebat ex garo, poſtea ex ſcombro, & divitum erat, ſed muria e thunnis, & pauperum. *Mart. l.* 13. Nobile nunc ſitio luxurioſa garum. ¶ *Garum ſociorum*, incertum eſt, unde dictum ſit, utrum quia in ſodalitatibus, ac conviviis eo uterentur, an quia a ſociis Populi R. initio mitti ſoleret. *Harduin.* putat ita dictum a ſocietate publicanorum, qui veſtigal illi impoſitum exigerent. Laudatiſſimum fiebat e ſcombro piſce, ut docet *Plin. l.* 31. *c.* 8. in cetariis Carthaginis novæ. Ejus meminit etiam *Senec. ep.* 95.

Garumna, *la Garonne*, fl. maximus Aquitaniæ, quam in duas dividit. Oritur ex Pyrenæo M. in montibus Auræ, in confinio Aragoniæ. Eum diligenter deſcribit *Pomp. Mela l.* 3. *c.* 2. *Auſon. Moſel. v.* 483. Æquoreæ te commendabo Garumnæ.

Garus, ri, γάρος, m. piſcis ex genere locuſtarum, ex cujus inteſtinis garum fiebat. *Plin. l.* 31. *c.* 8. & *l.* 32. *c.* 21.

Garyophyllon, i, n. *geroflano*, *gheroflano*, καρυόφυλλον, genus aromatis in India naſcentis, piperis grano ſimile, ſed grandius, & fragilius. Traduntur, in Indico luco id gigni. Advehitur odoris gratia. Ita *Plin. l.* 12. *c.* 7. ubi notat *Harduin.* quod eodem nomine ad nos affertur, & in condituris adhibetur, aliud omnino eſſe ab hoc, quod *Plin.* deſcribit: fortaſſe autem eſſe illud, quod *cubebe* ab aliis appellatur. V. *Cluſium*, & *Dalechamp.* ¶ Flos ille, qui eodem nomine apud nos gignitur, a ſimilitudine odoris appellationem traxit.

Gaſter, eris, & ſtri, m. *ventre*, γαστὴρ, venter. Græca vox. *Cal. Aurel.* 3. *Tard. c.* 8. Rotunda, atque extans inflatio ſecundum gaſtera. ¶ Item genus vaſis ventricoſi. *Petron. in Sat. c.* 79. per omnes ſcrupos, gaſtrorumque eminentium fragmenta. Al. aliter leg.

Gau, pro gaudium, dixiſſe *Enn.* oſtendit *Auſon. in Monoſyl.* illo verſu: Ennius ut memorat, replet te lætificum gau.

Gaudebundus, a, um, adject. gaudio geſtiens. *Apul. l.* 8. *poſt init.* Futuræ ſoboli gaudebundus. Legitur & *gaudibundus*.

Gaudĕo, es, gavīſus ſum, n. 2. *allegrarſi*, *dilettarſi*, שמח, Ger. *ſich freuen*, Gal. *ſe rejouir*, Hiſ. *alegrarſe*, χαίρω, eſt ſecum, & apud ſe lætari, a Dorico γαδέω, γαδίω. Differt a *gratulor*, quia *gaudeo* eſt ſecum, & apud ſe lætari, neque reſpicit alium, *gratulor* eſt alterius cauſa lætari. Item differt a *lætor*. Nam *gaudere* dicimur, cum re aliqua exhilaratur animus, nullum tamen ejus foris apparet indicium, contra *lætari* quis dicitur, cum ita movetur animus, ut in vultu, & geſtibus lætitiæ ſigna prodantur. *Cic. 6. Fam. ep.* 15. Mihi gaudeo, tibi gratulor. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 21. Atque ut conſidere decet, timere non decet, ſic quidem gaudere decet, lætari non decet. ¶ Interdum habet poſt ſe accuſ. gaudium. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 2. Ut ſuum gaudium gauderemus. ¶ Ponitur etiam pro delectari, cum ablat. *Virg. in Bucol.* Numero Deus impare gaudet. Et addita præp. *de*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 2. De Burſa te gaudere, certo ſcio. ¶ *Gaudeo voti*, ſignificat, ex animo gaudeo, te voti compotem factum eſſe. *Apul. l.* 1. Sed quid illud? voti gaudeo. ¶ *Gaudere in ſinu*, proverbialis locutio, ſignificat ſecum, & cum ſuis lætari. *Cic.* 3. *Tuſc.* Quoniam plauſibilia non hæc ſunt, ut in ſinu gaudeant, glorioſe loqui deſinant. Adde *Tibul. l.* 4. *eleg.* 13. ¶ Olim præteritum habuit gaviſi. *Liv. in Odyſſ.* apud *Priſcian. l.* 9. *pag.* 868. *Putſch.* Quoniam audivi paucis, gaviſi. *L. Caſſ. Hemina*, *ibid.* Idque admiratum eſſe gaviſi.

Gaudendus, a, um, partic. paſſ. a gaudeo. *Paul. Petrocor. l.* 4. *v.* 291. Gaudendos lugete triumphos. *Symmach. lib.* 3. *ep.* 29. Iſta pars gaudenda mihi potius eſt, quam, &c.

Gaudialis, le, adject. ad gaudium pertinens. *Apul. l.* 8. *A. A.* Gaudiales inſtruunt dapes.

Gaudibundus. V. Gaudebundus.

Gaudimonium, ii, n. gaudium. *Petron. fragm. Tragur.* Jamdudum gaudimonio diffilio.

Gaudium, dii, n. 2. lætitia, *allegrezza*, *gaudio*, שמחה, Ger. *freud*, Gal. *reſjouiſſance*, Hiſ. *alegria*, χαρὰ, χάμα, eſt affectio animi alicujus præſentis bonis opinione concepta, & proprie cum exhilaratur animus: aliqua re, neque talmen ita ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Differt a lætitia, quia, ut ait *Cic. 4. Tuſc. c.* 6. cum ratione animus movetur placide, atque conſtanter, tum illud gaudium dicitur: cum autem & inaniter, & effuſe animus exultat, cum illa lætitia geſtiens, vel nimia dici poteſt, quam ita definiunt, ſine ratione animi elationem. *Id. Fam.* 9. *ep.* 14. Cumulari gaudio. *Id.* 3. *Fin. c.* 24. Afficere gaudio. *Id. Catil.* 1. *c.* 10. Gaudiis exultare. *Id. Fam.* 10. Gaudio exſilire, gaudio efferri. ¶ Dicitur & de Venerea voluptate. *Propert. l.* 2. *eleg.* 12. *v.* 9. *Horat. l.* 3. *od.* 6. *v.* 27. *Lucret. l.* 5. *v.* 832. &c.

Gaudos, *il Gozo*, inſ. Cretæ adjacens, ad Occ. e regione Criumetopi, ſeu Frontis Arietis prom. Cretæ in Auſtr. Eſt parvi circuitus. ¶ Gaudos item, ſeu Gaulos, inſ. Africæ, in mari Medit. a Melita 5. M. P. in Occ. Siciliam verſus, al. verſus prom. Mercurii, ubi arx in monte edito, cui burgus ſubjacet. Serpentes, & ſcorpiones non fert, & ejus pulvis eos fugat, & necat. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Gavia, f. 1. καυὴ, καυὶς, avis aquatica in petris nidificans, a ſono καῦ, καῦ, quem in canendo edit. *Apul. l.* 5.

Gavianus, a, um, ad Garum pertinens, quod eſt nomen R. civis proprium. *Lactant. l.* 4. *c.* 18. Non enim Gavianam crucem deſcribimus, quam M. Tullius, &c. V. *Ferrin. 7. c.* 61. 62. & 63.

Gaulus, m. 2. genus navigii Phœnicii, lingua Phœnicum. *Feſt. Gel. l.* 10. *c.* 23. ¶ Item poculi genus, quia erat forma cymbii. *Plaut. Rud.* 5. 2. 32.

Gaunăce, es, f. 1. vel gaunacum, ci, n. 2. ſtragulum, aut operimentum altera parte villoſum. *Var. l.* 4. *de L. L. Scalig.* legit Gaunacumma. Sed vox eſt peregrina, ipſo *Varrone* teſte.

Gaurānus, a, um, adject. ad Gaurum pertinens, ut Gaurani ſinus, Gauranus mons. *Stat. l.* 8. *Theb. & l.* 4. *Silv.* 5.

Gaurus, Gaurani Montes. *Monte Barbaro*, Mons Campaniæ, apud Puteolos urb. ¶ Item *Gauro*, *ſeu Gauro*, mons alter Campaniæ, Maſſico, Gallicano, & Falerno junctus. Hic vinum præcipuæ bonitatis naſcitur, quod Gauranum dicitur. *Stat. l.* 3. *ſilv.* 5.

Gauſăpatus, o. 1. 2. gauſape indutus. *Sen. in epiſt.* 53. Mitto me in mare, quomodo pſychrolutam decet, gauſapatus.

Gauſăpe, n. indecl. vel gauſapa, is, n. vel gauſapum, pi, n. 2. γαυσάπιον, periſtroma, quo menſa tegebatur, a voce Græca allata. Aliqui dicunt, fuiſſe militare ſtragulum utrinque villos habens, vel una tantum parte, quod pro lecto in caſtris ſterneretur, primo ex ſtramento conſuevisſe fieri, poſtea ex lana, majoribus villis. *Plin. l.* 8. *cap.* 48. Antiquis torus e ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape. *Hor. l.* 1. *ſat.* 8. *v.* 11. Gauſape purpureo menſam perterſit. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 46. Jam chlamydas regum, jam lutea gauſapa captas. ¶ Pro barba hirſuta, & proliza *Perſ. ſat.* 4. *v.* 37. Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas. ¶ Dicitur etiam *gauſapa*, æ, f. teſte *Var.* apud *Chariſ.* & *Priſcian.* & hac ratione uſurpatur a *Petron. in Satyr. c.* 28. Involutus coccina gauſapa.

Gauſapĭla, æ, f. quaſi diminut. a gauſapina. *Petron. Satyr.* Cinædus ſupervenit myrtea ſubornatus gauſapila.

Gauſapina, f. 1. vel gauſapina penula, villoſæ veſtis genus, quo hyberno tempore, & frigido utebantur. *Mart. l.* 6. *epigr.* 59. Propter ſexcentas, Baccare, gauſapinas. Adde *l.* 14. *ep.* 145.

Gaza, æ, f. *ricchezze*, רכוש, Ger. *ſchatz*, Gal. *richeſſe*, Hiſp. *riqueza*, γάζα, pecunia Regia, lingua Perſarum. *Pomp. Mela*. Gazam Perſæ ærarium vocant. *Curt. lib.* 3. Ante Solis ortum pecuniam Regiam (gazam Perſæ vocant) cum pretioſiſſimis rerum efferri jubet. *Cicer.* 2. *Off.* Omni Macedonum gaza potitus eſt Paulus. ¶ Sumitur etiam generatim pro opibus, ſupellectile, & omni, quod privatim poſſidemus. *Virg.* 5. *Æn.* Et gaza lætus agreſti. ¶ In plural. *Horat. l.* 1. *od.* 29. Beatis Arabum invides Gazis.

Gaza, f. 1. *Gaze*, Ἄζζα, urbs Paleſtinæ, in Tribu Judæ, una ex quinque Satrapiis Philiſtinorum, Ægyptum verſus ultima. Dicta eſt ex eo, quod Cambyſes in Ægyptum proficiſcens in ea belli opes, & pecuniam repoſuit. *Pomp. Mela*. ¶ Gaza item, Agaza, *Oziaz*, urbs Mediæ, in Atropatia, olim Regia, ab Ecbatanis 450. ſtad.

Gazzeus, a, um, adject. &

Gazetĭcus, a, um, adject. ad Gazam Paleſtinæ urbem pertinens, ut Gazæa, vel Gazetica vina, quæ optima circa illius urbis loca gignebantur. *Sidon. carm.* 17. *v.* 15. Vina mihi non ſunt Gazetica, Chia, Falerna. Adde *Pomp. Mel.*

G A N T E E.

Gebala, f. 1. tertia Paleſtinæ portio. Gent. Gebalenus.

Gebalēna, f. 1. regio Paleſtinæ, in finibus Eleutheropoleos.

Gebannītæ, m. 1. pop. maris Rubri accolæ, in Arabia deſerta, quorum caput Thonna, unde genus myrrhæ Gebanniticum.

Gebenna, Gebennæ, Gebenni Montes, Cemmenus, mons Galliæ in longum extenſus inter Rhodanum, & Garumnam fl. qui Avernos ab Helvetiis ſeparat. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 8. *Sueton. in Cæſ. c.* 25. ponit inter fines Galliæ.

Gebennĭcus, a, um, adject. ad Gebennam pertinens, ut Gebennici montes, *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 5.

Gehenna, vel Geenna, f. 1. γέεννα, vallis apud Hieroſolymam, ad radices Moria M. in quibus Siloa fluit, ubi Baal colebatur, ubi ipſi Hebræi filios ſuos immolaverunt. Dicta eſt quaſi Vallis filiorum Ennon. Translate ſumitur pro loco futurorum ſuppliciorum, & pœnarum perpetuarum, quibus improbi cruciandi ſunt, quia Deus minatus fuerat, ſe vallem illam impleturum cadaveribus mortuorum. *Hieron. Tertul. Prudent. Sedul.*

Gela, f. 1. Alica, al. *Cherza*, al. *Terra nuova*, urbs Siciliæ in ora Auſtrali, in valle Neætina, cum arce, & portu, ad Gelæ fl. oſt. Condita poſt Syracuſas a Rhodiis, poſt Romam anno 61. *Virgil.* 3. *Æn. v.* 702. Apparet Camerina procul, campique Geloi, Immaniſque Gela fluvii cognomine dicta.

Gelas, m. Gela, Himera, *Salſo*, fl. Siciliæ maximus, qui oritur ex Nebrodide M. apud Petram opp. ac in Mer. ad Gelam urb. fluit in mare. Sed aliis eſt *Fiume di terra nuova*, qui fontes habet apud Pergulam lac.

Gelaſco, is, n. 3. *aggbiacciarſi*, Ger. *gefrieren*, Gal. *ſe geler*, Hiſ. *elarſe*, πάγνυμαι, eſt in gelu aſtringi. *Gell. l.* 17. *c.* 7. Vina rarenter congelaſcunt. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 21.

Gelaſĭnus, i, m. *buffone*, mimus. *Sidon. Carm.* 23. *v.* 301. Mimos ſchænobatas, gelaſinos.

Gelasĭnus, i, γελασῖνος, q. d. ridiculus, a γελάω, rideo. Gelaſini dicuntur quatuor dentes anteriores, qui ridendo nudantur. *Martial. l.* 7. *epigr.* 34. Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt. quod quidam intelligunt de lineis, quæ ridendo efficiuntur in vultu.

Gelatĭo, f. 3. ἴασις, actus gelandi, gelu, & ipſa concretio aquæ. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Si protinus editis fructibus gelatio magna conſecuta eſt.

Gelātus, o. 1. 2. *gelato*, *congelato*, κρυσὶς, frigore aſtrictus, partic. a gelo. *Martial. l.* 5. *ep.* 9. manus Aquilone gelatæ. *Col. l.* 10. *c.* 38. Gelatum lac. *Id. l.* 7. *c.* 8. Gelatus caſeus.

Gelenſis, ſe, ad Gelam urbem Siciliæ pertinens. *Gelenſes*, *ium*, ejus urbis incolæ. *Cic. Ver.* 3. *c.* 43. & 6. *c.* 33.

Gelicidium, dii, n. idem, ac gelu, ſeu concretio aquæ. *Col. l.* 2. *c.* 8. Quam hybernis imbribus, aut gelicidiis, pruinisque infeſtentur.

Gelĭde, adv. *freddamente*, ψυχρῶς, frigide. Translate *Hor. in Arte*, *v.* 171. Vel quod res omnes timide, gelideque miniſtrat.

Gelĭdus, a, um, o. 1. 2. *gelido*, *freddo*, *gelato*, Ger. *eiſikalt*, Gal. *gelé*, Hiſp. *elado*, κρυερὸς, frigidus, a gelu. *Virg.* 3. *Æn.* Geliduſque coit formidine ſanguis. *Plin. l.* 2. *c.* 103. Fontes æſtate gelidiores. *Id. lib.* 31. *c.* 2. Aquæ gelidiſſimæ. ¶ Gelida, abſolute pro aqua gelida uſurpatur, ut *calida*. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 7. Foribuſque repulſum perfundit gelida.

A. Gellius, a nonnullis Agellius dictus, Grammaticus celeberrimus ſub Adriano Imp. auditor fuit Corn. Frontonis. librum conſcripſit varia eruditione conſpicuum, quem Noctes Atticas nuncupavit. V. *Lipſ. in Quæſtionib. Epiſtol. l.* 3. *ep.* 8.

Gelo, as, avi, atum, a. 1. *aggbiacciare*, Ger. *gefrieren machen*, Gal. *geler*, Hiſ. *elar*, πηγνύζω, frigore aſtringo. *Plin. l.* 15. *c.* 6. Si gelent frigora, quarto die (olivam) premendam. *Col. l.* 9. *c.* 6. Alveraria fictilia accenduntur æſtatis vaporibus, & gelantur hyemis vaporibus. ¶ Uſurpatur & abſolute a *Plin. l.* 14. *cap.* 3. Non ante demetuntur, quam gelaverit. h. e. anni tempus gelidum factum fuerit. *Lucan. l.* 9. *v.* 681. vultuſque gelaſſent Perſeos adverſi. ¶ Translate *Juven. ſat.* 6. *v.* 95. Pavidoque gelantur pectore.

Gelōni, Gelones, Budini, Bodeni, Vidini, pop. Myſiæ inf. inter Thraces, & Getas, ſeu potius Scythiæ Europæ, apud Boryſthenem fl. Neuris finitimi, proximi Turcis, & Agathyrſis. Horum regio eſt *Podolia*. Ibi Bodinus mons. Dicti ſunt a Gelono Herculis filio. Sanguinem equinum cum lacte mixtum bibebant. *Virg.* 2. *Georg. v.* 115. Eoaſque domos Arabum, pictoſque Gelonos.

Gelōus, a, um, adject. a Gela Siciliæ urbe, & fluvio. *Virg.* 3. *Æn. v.* 701. Apparet Camerina procul, campique Geloi.

Gelu, n. 4. *gelo*, *ghiaccio*, קרח, Ger. *eiſ*, Gal. *gelée*, Hiſp. *yelo*, κρύος, κρυμὸς, glacies, hoc eſt, aqua frigore concreta, indeclinabile eſt, & caret plurali. *Virg.* 3. *Georg. v.* 443. Horrida bruma gelu. *Plin. Pan eg. c.* 11. Cum Danubii ripas gelu jungit. ¶ Antiqui uſurparunt gelus, i, m. & gelum, i, n. *Lucret. l.* 6. *v.* 877. Sæpe gelum, quod continet in ſe, Mittit. & *v.* 155. Sæpe geli multus fragor. *Cat. R. R. c.* 40. Ne gelus noceat. V. *Non. c.* 8. *n.* 16. & 70. ¶ Translate *Virg.* 8. *Æn.* tarda gelu ſenectus.

Gemebundus, a, um, o. 1. 2. *gemebondo*, נאנח, Ger. *beftig ſeufftzend*, Gal. *gemiſſant*, Hiſp. *gemebundo*, ἐπιστένων, valde gemens. *Ovid.* 14. *Met. v.* 193. Ille quidem totam gemebundus obambulat Ætnam.

Gemellar, ris, n. 3. vaſis genus, quod geminam menſuram contineret. *Col. lib.* 12. *c.* 50. Nam id melius eſt, quam plumbeum quadratum, aut gemellar.

Gemellaria, æ, f. idem quod gemellar. *Auguſt. in Pſalm.* 136. Oleum in gemellaria non videas.

Gemellipăra, f. 1. *Idyaperica*, quæ uno partu duos edit in lucem. Dicitur de Latona, quæ Apollinem, & Dianam uno partu edidit. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 542. Curva gemelliparæ ſpicula ferre Deæ.

Gemellus, a, um, o. 1. 2. *gemello*, תאומים, Germ. *zwilling*, Gal. *gemeau*, Hiſp. *gemelo*, διδυμος, dim. a geminus. *Virg.* 1. *Ecl.* Modo namque gemellos, ſpem gregis, ah! filice in nuda connixa reliquit. ¶ Ponitur & pro valde ſimili. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 243. Par nobile fratrum Nequitia, & nugis, pravorum & amore gemellum. Et *l.* 1. *ep.* 10. *v.* 3. Ad cætera pene gemelli. ¶ *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 4. Gemellam legionem vocat, quæ de duabus una facta eſt. ¶ Gemellæ vites dicuntur, quæ geminas uvas eodem pediculo junctas producunt. *Plin. l.* 14. *c.* 3. *Col. l.* 3. *c.* 2.

Geminātim, adv. διδύμως, duplicando, vel per geminos. *Diomed. Grammat. l.* 2.

Geminatio, f. 3. ἀναδίπλωσις, duplicatio, repetitio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 54. Geminatio verborum habet interdum vim, interdum leporem. *Quinct. l.* 1. Uti geminatione, *ripete' una coſa due volte*.

Geminātus, a, um, adject. partic. διπλοούμενος, duplicatus. *Liv. l.* 2. *c.* 25. Geminata victoria. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 5. Geminato ſole. *Ovid.* 12. *Met. v.* 221. Ebrietas geminata cupidine regnat.

Geminatum, *s. Geminatus*, opp. Hetruriæ, apud Bevilium, a Florentia in Aufe. supra 20. M. P.

Geminitūdo, inis, f. 3. idem quod geminatio. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 366.*

Gemino, as, avi, atum, a. 1. *redduplicare*, כפל, Germ. *zwyfaltigen*, Gal. *doubler*, Hiſ. *doblar*, διπλόω, duplico, a *geminus*. *Var. 3. de R. R. c. 12.* Cum plenas alvos habent, & cum illas geminaverint. *Ter. Adelph. 2. 1. 19.* Geminabit, niſi caves. *Ovid. 3. Met. v. 586.* Labor geminaverat ictum. ¶ Interdum ſignificat jungere, copulare. *Horat. in Ar. poet. v. 13.* Serpentes avibus geminentur, tigribus agni.

Geminus Lacus, *Germinago*, pag. agri Mediolanenſis, apud Verbanum lac.

Geminus, a, um, o. 1. 2. *doppio*, תאום, Ger. *zwyfach*, Gal. *double*, Hiſ. *doble*, *Hermoſo*, proprie dicitur de duobus fratribus, qui ex uno utero uno die editi ſunt. *Virg. l. 8. Æn.* Geminos huic ubera circum ludere pendentes pueros. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 41.* Gratia ſic fratrum geminorum. Sæpe pro *duplex* uſurpatur. *Virg. 6. Æn.* Sunt geminæ ſomni portæ. ¶ Translate dicitur de ſimili, quia fratrum geminorum fere ſumma ſimilitudo eſt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 40.* Par eſt avaritia, ſimilis improbitas, eadem impudentia, gemina audacia. *Id. pro Roſc. Com. c. 18.* Simillima, & maxime gemina ſocietas hæreditatis eſt. ¶ Geminus etiam Jani epithetum eſt, quod gemina facie pingi ſoleat. V. *Janus*. ¶ Gemini denique ſunt ſignum cœleſte, quod ex 25. ſideribus conſtat. V. *Pollux*. ¶ Superlat. Geminiſſimus finxit *Plaut. Perſ. 5. 2. 49.* ¶ Nonnulli putant, cum de duobus fratribus uno partu editis ſermo eſt, dicendum eſſe *Fratres gemini*; non *Gemini fratres*; nam hoc poſterius intelligi etiam poſſe de duobus fratribus, qui gemelli non ſint. Atqui *Plaut. Perſ. 5. 2. 50.* geminum fratrem dixit de gemellis loquens, & *Liv. l. 1. c. 5.* Cum audiſſet geminos eſſe fratres.

Gemiſco, is, n. 3. idem, ac gemo. *Claudian. 3. de Raptu Proſerp. v. 130.* Si huxos inflare velis, ferale gemiſcunt.

Gemſtes, m. 1. gemma, quæ veluti candidas manus inter ſe complexas habet. *Plin. l. 37. c. 11.*

Gemſtus, us, m. 4. *gemito*, *ſoſpiro*, Ger. *ſeufftz*, Gal. *gemiſſement*, Hiſ. *gemido*, στεναγμός, gemendi actus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 9.* Fit fletus, gemituſque tota urbe. *Virg. 2. Æn.* Ducere gemitus imo de pectore. ¶ In genit. *gemiti* ἀγρύπνου, dixit *Plaut. Aulul. 4. 9. 11.*

Gemma, æ, f. *gemma*, *piedra preciosa*, אבן יקרה, Ger. *edelgeſtin*, Gal. *pierre precieuſe*, Hiſ. *piedra preciosa*, λίθος, lapillus pretioſus, & magis proprie de pellucidis dicitur, inde transiertur ad oculum vitis, quem primo emittit. Sed *Jul. Scalig.* contra cenſuit, gemmam proprie de vitibus dici, translate de lapillis pretioſis. *Virg. 2. Georg. v. 335.* Pampinus trudit gemmas, & frondes explicat omnes. *Cic. Ver. 6. c. 27.* Pocula ex auro, gemmis diſtincta clariſſimis. *Virg. 2. Georg. v. 506.* Ut gemma bibat. h. e. poculo ex gemma facto. ¶ Translate ponitur pro præcipuo ornamento. *Martial. l. 5. epig. 11.* Multas in digitis, plures in carmine gemmas Invenies.

Gemmans, antis, particip. in modum gemmæ ſplendeſcens. *Martial. l. 13. epigr. 70.* Miraris, quoties gemmiantes explicat alas. *Lucret. lib. 2. v. 319.* Invitant herbæ gemmantes rore recenti.

Gemmaſco, is, n. 3. eſt gemmas emittere, pullulare, *germogliare*, βλαστάνειν. *Plin. l. 17. c. 15.* Ut gemmaſcere incipient, ligetur calamus. *Col. l. 5. c. 10.* Nucem Græcam ſerito circa Cal. Februar. quæ prima gemmaſcit.

Gemmātus, a, um, o. 1. 2. *ornato di gemme*, Ger. *mit edelgeſtein geziert*, Gal. *enrichy*, *orné de pierreries*, Hiſp. *ornado de joyas*, gemmis inſtructus, & ornatus. *Liv. l. 1. c. 11.* Gemmati annuli. *Ovid. 10. Met. v. 113.* Gemmata monilia. *Plin. l. 37. cap. 2.* Gemmata potoria.

Gemmeſco, is, n. 3. gemma fio. *Plin. l. 37. c. 10.* de draconite gemma: Sed niſi viventibus abſciſſo nunquam gemmeſcit.

Gemmēus, a, um, o. 1. 2. *di gemma*, Germ. *edelgeſteinen*, Gal. *de pierres precieuſes*, Hiſp. *de piedras preciosas*, λιθώδες, quod ex gemma eſt. *Cic. 6. Ver. c. 27.* Mittit etiam trullam gemmeam rogatum. *Plin. l. 18. cap. 7.* Radix gemmeæ rotunditatis. id eſt rotunda in modum gemmæ.

Gemmifer, a, um, o. 1. 2. quod gemmas fert. *Plin. l. 37. c. 13.* Gemmiferi amnes ſunt Aceſinus, & Ganges. Adde *Plin. l. 3. c. 4.*

Gemmo, as, n. 1. *germogliare*, *far la gemma*, dicitur de vitibus, aliiſque plantis gemmam emittentibus: non tamen proprie, ſed translate. *Cic.* enim *l. 3. de Or. c. 38.* & *in Orat. cap. 24.* τὸ *gemmare vites* enumerat inter translationes, quæ vulgo etiam a ruſticis uſurpantur: & *Quintil. l. 8. c. 6.* neceſſitate, inquit, ruſtici dicunt gemmam in vitibus. Ex quo colligitur, *gemmam* proprie de lapillis, ex Tullii, & Quintil. ſententia, translate de vitibus dici: quod alii contra docuerunt, ut in *Gemma* dictum eſt. *Var. lib. 1. R. R. c. 40.* Id fit ante quam gemmare, aut florere quid incipit. *Colum. lib. 4. c. 27.* Ante quam gemment, per divortium veris atque hiemis, quam altiſſime ſodiendæ vineæ ſunt. Quædam MSS. his duob. locis habent *germinare*. *Plin. l. 17. c. 22.* Gemmantem vineam confodi vetant. decuti enim oculos. *Colum. l. 4. c. 24.* Gemmantem oculum excare. *Pallad. in Februar. c. 32.* Sarmenta gemmantia. *Et in Novembr. c. 11.* Surculi roſarum gemmantes. ¶ Item more gemmæ nitens. V. *Gemmans*.

Gemmōſus, a, um, o. 1. 2. quod multis gemmis exornatum eſt. *Apul. l. 5. A. A.* Auro facto, gemmoſiſque monilibus onuſtas.

Gemmula, f. 1. dim. a gemma. *Apul. l. 10. Met.* Quod ver in ipſo ortu jam gemmulis floridis cuncta depingeret.

Gemo, is, ui, itum, a. 3. *gemere*, גנאח, Ger. *ſeufftzen*, Gall. *gemir*, Hiſ. *gemir*, στενάζω, eſt præ animi angultia in ſonum prorumpere, a ſoni ſimilitudine. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 5.* Malum ſuum occulte gemere. *Plaut. Amph. 5. 1. 47.* Uxorem tuam neque gementem neque plorantem noſtrum quiſquam audivimus. *Cic. Attic.* Virtutem iſtam veniet tempus, cum graviter gemes. *Virg. 6. Æn. v. 413.* Gemuit ſub pondere cymba. *Horat. l. 4. od. 12.* gemens flebiliter Itym. ¶ Legitur etiam *gemor* paſſ. pro deploror. *Cic. Att. l. 2.* Atque hic ſtatus una voce omnium gemitur. ¶ Quandoque pro *canere* ponitur, de iis ſolum avibus, quæ flebilem cantum habent, ut turtur, & columba. *Virg. 1. Ecl. v. 59.* Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.

Gemoniæ ſcalæ, κλιμακίδες, ἀναβαθμοί, puteus Romæ, in quem gradibus deſcendebatur, & in quem facinoroſi unco pertracti præcipites dari ſolebant. Dictæ ſunt non tam a *Gemonio* quodam, quam a gemitu. *Tac. 3. hiſt. c. 74.* Collaceratum corpus Sabini in Gemonias trahunt.

Gemŭlus, a, um, adject. gemebundus, gemens. *Apul. l. 2. Florid.* Bubones occinunt gemulo carmine.

Gemurſa, f. 1. tuberculum ſub pedum digitis naſcens, ita dictum, quod gemere faciat eum, qui id gerit. *Feſt. Plin. l. 26. c. 14.* Sicut & ille, quem gemurſam appellavere priſci inter digitos pedum naſcentem.

Gena, æ, f. *guancia*, *gota*, לחי, Ger. *wange*, Gall. *joue*, Hiſp. *mexilla*, *carrillo*, γένυς, primum dicitur de malis, ideſt, de partibus illis ab oculis ad mentum, quæ barba veſtiuntur, deinde de membranis tam ſuperioribus, quam inferioribus, quæ tegunt oculos, a voce Græca allata. Sed aliqui contra cenſent, genas primum dici de membranis oculorum, deinde de malis. *Sen. Hippolyt. v. 364.* Lapſæ genæ lucem recuſant. *Cicer. in Piſon. cap. 1.* Piloſæ genæ. *Plin. l. 11. c. 37.* Piſces non habent genas, nec integunt oculos. ¶ Uſurpatur etiam in ſingul. *Enn. apud Serv. in 6. Æn.* Imprimitque genæ genam. *Sueton. in Claud. c. 15.* Ut genam non leviter perſtringeret.

Genabenſis, ſe, adject. ad Genabum pertinens, ut Genabenſis cædes, *Cæſ. lib. 7. B. G. c. 28.* ¶ Genabenſes, Genabi incolæ. *Id. ibid. c. 11.*

Genābum, i, Urbs Carnutum ad Ligerim in Gallia. *Cæſ. l. 7. B. G. cap. 2.* &c. ¶ Aliis eadem eſt, ac Aurelia, *Orleans*: aliis Gyen oppidum.

Genealogia, æ, f. *genealogia*, γενεαλογία, ſermo de origine, ſeu generatione. Vox græca eſt, quam quidam Lexicographi perperam Ciceroni tribuunt l. 3. de nat. Deor. c. 17. V. *Genealogus*. Habet tamen *Meſſala Corvin.* (incertæ auctoritatis ſcriptor) *in lib. de progenie Auguſt.*

Genealŏgus, m. qui genealogiam enarrat, aut ſcribit. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 17.* Qui a genealogis antiquis ſic nominantur.

Gener, ri, m. 2. *genero*, חתן, Ger. *tochtermann*, Gal. *gendre*, Hiſ. *yerno*, γαμβρός, filiæ meæ vir, a *genus*, quaſi generis propagator. *Cic. 1. Off.* Cum ſoceris generi non lavantur. ¶ Apud *Nepot. in Paulin. c. 1.* Gener accipitur pro marito ſororis, ſi credimus *Cuiacio l. 6. Obſervat. c. 17.* & aliis. Item apud *Juſtin. l. 18. c. 4.* ¶ Apud *Ulpian. Dig. lib 50. tit. 16. leg. 136.* pro marito neptis, & proneptis. ¶ In ſexto caſu plurali *generibus* pro *generis* dixit *Accius* apud *Non. c. 8. n. 33.*

Generabilis, le, o. 3. *generabile*, Ger. *das leichtlich gebieren vvird*, Gal. *qui ſe engendre facilement*, Hiſp. *que ſe engendra*, γενητός, quod facile generatur, *Plin. l. 3. c. 25.* Hic eſt ille generabilis rerum naturæ ſpiritus.

Generalis, le, o. 3. *generale*, כללי, Ger. *allgemein*, Gal. *general*, Hiſ. *general*, γενικός, καθολικός, univerſalis, ad omnes pertinens. *Cic. 1. Off. c. 27.* Nam & generale quoddam decorum intelligimus, quod in omni honeſtate verſatur, & aliud huic ſubjectum, quod pertinet ad ſingulas partes honeſtatis. ¶ Item quod pertinet ad genus. *Cic. lib. 1. Invent. cap. 8.* Cum qualis ſit res, quæritur, quia & de vi, & de genere negotii controverſia eſt, conſtitutio generalis vocatur. *Sen. ep. 58. genus generale* appellat, quod Philoſophi dicunt genus generaliſſimum.

Generaliter, adv. *generalmente*, Ger. *allgemeinlich*, Gal. *generalment*, Hiſp. *generalmente*, γενικῶς, univerſaliter, ſimul omnia ſub genere amplectendo. *Cic. 1. de Inv. c. 26.* Nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt. *Plin. l. 1. epiſt. 8.* Generaliter quædam annotare.

Generāmen, inis, n. idem quod generatio. *Strabo Gallus In Roſa*: Flos tibi ſeu petrigero venit generamine Jeſſe.

Generaſco, is, a. 3. *naſſere*, γίγνομαι, naſcor. *Lucr. lib. 3. v. 746.* Cur omnia membris ex ineunte ævo generaſcunt, ingenioque?

Generātim, adv. κατὰ γένη, per ſingula genera, ſeu per ſingulas ſpecies. *Cic. 4. Acad.* Exponam generatim argumenta eorum. ¶ Aliquando generatim dicitur non per ſingula genera, ſed generaliter, confuſe, & indeterminate. *Cic. 2. de Or.* Infinitum mihi videtur id dicere, in quo aliquid generatim quæreretur, hoc modo: Expetenda ne eſſet eloquentia, expetendi ne honores.

Generātio, f. 3. *generazione*, הוליד, Ger. *gebarung*, Gal. *generation*, Hiſ. *generacion*, γένεσις, actus generandi. *Plin. l. 10. c. 32.* Avium generatio ſimplex videtur eſſe.

Generātor, oris, m. 3. *generatore*, *padre*, γενετής, genitor, procreator. *Cic. de Univ. c. 11.* Noſſe autem generatores ſuos optime poterant. *Virg. 3. Æneid. v. 704.* Magnanimum quondam generator equorum.

Generatorĭus, a, um, adject. ad generationem, vel ad generatorem pertinens. *Tertul. adv. Valent. c. 27.* Generatorio more.

Generātrix, icis, f. quæ generat. *Pomp. Mela l. 1. c. 9. in princ.* Ægyptus hominum, aliorumque animalium perfœcunda generatrix.

Generātus, a, um, nom. partic. *generato*. *Virgil. Æn. 5. v. 61.* Troja generatus Acceſtes. *Curt. l. 9. c. 1.* Species arboris ex ſua radice generatæ.

Genĕro, as, avi, atum, a. 1. *generare*, הוליד, Ger. *gebaren*, Gal. *engender*, Hiſp. *engendrar*, γεννάω, gigno, ſortum procreo, & proprie de maribus dicitur. a *genus*, quaſi genus propago. *Cic. in Partit.* Diſcutiendum eſt, quemadmodum quiſque generatus ſit, quemadmodum educatus. ¶ Invenitur tamen etiam de fœminis. *Plin. l. 8. c. 45.* Ut quæ non primo initio generare cœperit. ¶ Et de herbis. *Gel. l. 5. c. 6.* Ut fieret e gramine, quod in olea generatum eſſet. ¶ Per translationem accipitur pro invenire. *Quintil. l. 10. c. 2.* Illi rudes ſola mentis natura ducti ſunt, ut tam multa generarent.

Generōſe, adv. *generoſamente*, Ger. *adelich*, Gal. *genereuſement*, Hiſ. *generoſamente*, γενναίως, fortiter, magno animo. *Horat. l. 1. Carm. od. 38.* Generoſius perire.

Generōſitas, atis, f. *generoſità*, magnanimitas, animi magnitudo, quæ vel a genere, vel a virtute habetur. *Plin. l. 8. c. 45.* Tauris generoſitas eſt in aſpectu. ¶ Generoſitas ſurculorum, apud *Pallad. l. 11. c. 3.* & generoſitas vitium, apud *Col. l. 3.* eſt fœcunditas, fertilitas. *viti di buona razza*. ¶ Generoſitas vini, *la forza*. *Plin. l. 14. c. 6.*

Generōſus, a, um, o. 1. 2. *generoſo*, *nobile*, בן חוריים, Ger. *edel*, Gall. *genereux*, Hiſp. *generoſo*, γενναῖος, εὐγενὴς, nobili, & præclaro genere ortus. Inter *generoſum*, & *nobile* quidam ita diſtinguunt, ut nobile ſit, quod ex bono prodiit genere, generoſum autem, quod a ſua natura non degenerat. *Cicer. de Div. l. 1. c. 12.* Generoſa ſtirpe profectus eſt. *Idem in Pænul* Quam ſi petulans fuiſſet in aliqua generoſa, ac nobili virgine. ¶ Per translationem accipitur pro magnanimo. *Cic. 2. Off.* Cum de Imperio certamen eſſet cum Rege generoſo, atque potenti. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, ut Arbor generoſa, vinum generoſum. *Col. l. 3.* Ut nobilem vitem conſeramus, generoſam requiremus. ¶ Comp. generoſior, ſup. generoſiſſimus. *Suet. in Tib. c. 49.* Condemnatam & generoſiſſimam fœminam Lepidam. *Prudent. lib. 1. adv. Symmach. v. 19.* Pars hominis generoſior.

Genesăra, Geneſar, Geneſareth, mare Tyberiadis, mare Galilææ, *mer de Tabarie*, lacus Paleſtinæ, in finibus Galilææ, in quem Jordanis fl. ingreditur apud Capharnaum, & apud Bethſaidam, ſeu Bethſan, ſeu Scythopolim egreditur, dictus a Geneſara opp. quod poſtea Tyberias appellatum eſt. Dicitur mare Hebræorum more, qui congregationes omnes aquarum, ſive ſalſæ, ſive dulces ſint, maria vocant.

Genĕſis, ſeos, f. 3. *generazione*, γένεσις, generatio, nativitas. Accipitur & pro ſidere natalitio, quod converſione cæli oritur eo momento, quo quis naſcitur. *Suet. in Veſp. c. 14.* Quod vulgo crederetur geneſim habere Imperatoriam. *Juven. ſat. 14. v. 248.* Nota Mathematicis geneſis tua.

Genetæus Jupiter, Γενεθλίος, dictus eſt a Genete ſtatio, promontorio, & portu apud Chalybas populos circa Pontum. *Val. Flac. l. 5. v. 148.* & *Plin. l. 6. c. 4.* ubi *Genetas* populos memorat.

Genethliāci, orum, m. 2. *coloro*, *che pronoſticano della natività*, מחשבי, Ger. *vvarſagern*, Gal. *aſtrologues pronoſtiqueurs*, Hiſ. *pronoſticadores*, *aſtrologos*, γενεθλιακοὶ, qui ex die, & hora nativitatis, quos *horoſcopos* vocant, fortunam hominis, & ſucceſſum pronuntiant. *Gel. l. 14. c. 1.* Adverſum iſtos, qui ſe Chaldæos, ſeu Genethliacos appellant.

Genethliologia, f. 1. γενεθλιολογία, ars Genethliacorum. *Vitruv. l. 9. c. 7.* Propria eſt Chaldæorum genethliologiæ ratio.

Genĕtrix, V. Genitrix.

Genevenſis, ad Genevam pertinens. Inſcriptio apud *Gruter. pag. 477. n. 4.*

Genialis, le, o. 3. quod ad Genium, naturæ & voluptatis Deum, pertinet, ut Genialis dies, lætus, & voluptarius apud *Juven. ſat. 4. v. 66.* Genialis torus, qui in nuptiis ſternitur in honorem Genii, & Junonis; Geniales Dii, quatuor elementorum præſides, ex quibus omnia gignuntur. *Cic. pro Cluent. cap. 5.* Lectum illum genialem, quem biennio ante filiæ ſuæ nubenti ſtraverat. ¶ Idem lectus Genialis dicebatur etiam *adverſus*; qua de re V. *Lectus*.

Genialĭtas, atis, feſtivitas, jucunditas. *Ammian. l. 30. c. 5.* Genialitas menſæ.

Genialĭter, adv. *ſplendidamente*, Ger. *frolich*, Gal. *joyeuſment*, *avec bonne chere*, Hiſp. *delyoſamente*, εὐφρόνως, ὑπερόπτως, opipare, & laute. *Ovid. 11. Met. v. 96.* Hoſpitis adventu feſtum genialiter egit.

Geniāna, f. 1. gemma, quam inimicorum pœnas efficere ajunt. *Plin. l. ult. c. 10.* Al. aliter leg.

Geniātus, a, um, adject. genium referens: item amabilis, venuſtus. *Capitolin. in Vero, c. 10.* Vultu geniatus. V. *Gruter. & Salmaſ. ad eum loc.* Sic in principio Silvarum Statii, ubi vulgo legitur *molles geminata*, vel *gemmata*, Barthius *geniata* reponit. Adde *Caſſiod. l. 6. ep. 12.*

Geniculātim, adv. *di nodo in nodo*, κατὰ γόνυ, per geniculas. *Plin. lib. 21. c. 17.* Foliis geniculatim circumdata.

Geniculātio, f. 3. actus geniculandi, genuflexio. *Tertul. ad Scapul. cap. 4.* Quando non geniculationibus, & jejunationibus noſtris etiam ſiccitates ſunt depulſæ.

Geniculātus, i, m. idem quod *Ingeniculus*, ſc. ſidus Herculis dextro genu flexo ſuper Draconis caput innixi. *Firmic. l. 9. c. 6.*

Ge-

Geniculatus, a, um, o. 1. 2. πολυγόνατος, quod frequentibus geniculis constat, ut helioetropium, quæ ob id genicularis herba vocatur. *Cic. de Sen. c.* 15. Culmoque erecta geniculato, vaginis jam quasi pubescens includitur.

Geniculo, as, n. 1. in genua procumbo, a geniculum. *Fest. Gloss.* geniculat, γονυπετῶ. ¶ Item geniculo produco. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Antequam seges genicularet.

Geniculum, i, n. 2. γόνιον, dim. a genu. *Tertul. de cor. Mil. c.* 6. De geniculis adorare. ¶ Translate genicula dicuntur stipulæ, vel caulis herbacei internodia, & veluti articuli, ac nodi quidam. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Genicula autem tritico sunt quaterna, farri sena, hordeo octona.

Geniculus, i, idem ac geniculum. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7.

Genista, f. 1. *ginestra*, σπάρτος, arbuscula quædam humilis est, fronde minuta, flore luteo, apibusque gratissimo, semine lenticulis haud absimili, quod pluviosiore anno siliquis innascitur, forte a genu, quia facile flectitur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 43. Non pyra, quæ lenta pendent religata genista. V. *Plin. l.* 21. *c.* 9.

Genita Mana, γονίτη μάνη. Dea, quæ præest mensibus feminarum. *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Genitabilis, le, adject. idem quod genitalis, seu genitivus. *Lucret. apud Varr. l.* 4. *L. L.* Ætheris, & terræ genitabile quærere tempus. *Arnob. l.* 4. Genitabiles partes. h. e. genitales.

Genitalis, & le, o. 3. *generativo*, Ger. *gebarig*, Gall. *qui sert à engendrer*, Hisp. *perteneciente à la generacion*, γονικός, idem est, quod natalis, vel spectans ad generationem, ut *Genitale solum*, patria, in qua nati sumus; *genitalis dies*, quo in lucem editi sumus. *Plin. lib.* 9. *c.* 35. *genitalis femina*, quibus aliquid procreatur, & gignitur, *genitalia membra*, sive *genitales partes*, quæ tam in mare, quam in fœmina generationi inserviunt, *genitales truncі*, qui fertiles sunt, & copiose generant. *Col. lib.* 3. *c.* 6. Ut ex iis partibus trunci fumantur, qui & genitales sint, & maxime fertiles. *Id. l.* 7. Quod ex illis genitales partes dependent. ¶ Genitale, is, subst. n. 3. membrum virile. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Cuniculis aversa sunt genitalia. ¶ Item gignens, producens. *Colum. l.* 7. *c.* 9. Fœminis vulvæ ferro exulcerantur, ne genitales sint. ¶ Hinc *Genitales Dees* appellavit *Ennius*, ut est apud *Cic. lib.* 1. *Tusc. quæst.* hoc est *omnis generantes*, ut explicat *Vossius l.* 1. *de Gent. Theol. c.* 12. Sic apud *Ovid.* 15. *Met.* corpora quatuor genitalia. *h. e.* quatuor elementa, ex quibus omnia constant.

Genitaliter, adv. γονικῶς, fœcunde, fertiliter. *Lucr. lib.* 4. *v.* 1251. Ut semina possint seminibus commisceri genitaliter apta.

Genitivus, a, um, o. 1. 2. *ingenito*, *naturale*, *innato*, ἐγγενιστικός. Sumitur pro genitali, a natura ingenito, ut *Genitivo nota*, quæ sunt maculæ a natura ingenitæ. *Sanct. de Aug. c.* 80. Corpore traditur maculoso, dispersis per pectus, atque alvum genitivis notis. ¶ Interdum pro genitilio. *Ovid.* 3. *de Pont. ep.* 2. *v.* 107. Adjectique probent genitiva agnomina Cottæ. ¶ Genitivus item vocatus est ex casibus apud Grammaticos, qui etiam *patrius* dicitur, & *interrogandi casus*, quod fiat in hoc casu interrogatio de patre, & de genere, e. g. Cujus filius es? Cujus familiæ? *Quintil. Diomed. Priscian. & Gel. l.* 4. *c.* 16.

Genitor, oris, m. 3. *genitore*, *padre*, מוליד, Germ. *gebarer*, Gall. *genitur*, Hisp. *engendrador*, γεννήτης, pater, qui sc. genuit, a *gigno* pro *gigno*. *Cic. de Univ.* Quo nihil ab optimo, & præstantissimo genitore melius procreatum. *Ovid.* 2. *Trist.* Jure igitur Genitorque Deum, rectorque vocatur. h. e. Jupiter.

Genitrix, icis, f. *genitrice*, *madre*, γενέτειρα, mater, sc. quæ genuit. Reperitur etiam *genetrix* per *e* in antiquis marmoribus, ac libris, & ita a veteribus Grammaticis scribitur. *Ovid.* 5. *Met. v.* 490. Et frugum Genitrix immensos fisse labores. h. e. Ceres.

Genitura, f. *generazione*, לדת, Germ. *gebarung*, Gall. *engendrement*, Hisp. *generacion*, γένεσις, generatio. *Plin. l.* 18. *c.* 24. In alitum, quadrupedumque genitura esse quosdam ad conceptum impetus terræ. ¶ Accipitur etiam pro semine humano, quod Græce sperma vocamus. *Plin. l.* 32. *c.* 22. Datur & contra profluvia genituræ viris. ¶ Item pro horoscopo, seu geneli. *Sueton. Augusti. c.* 94. Reticere ipse genituram suam perseverabat. *Ammian. l.* 29. *c.* 2. Fatorum per genituram interpres.

Genitus, a, um, o. 1. 2. *generato*, *nato*, כולד, Ger. *gebaret*, Gall. *engendré*, Hisp. *engendrado*, γενόμενος, procreatus, natus, particip. a gignor. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Septimo mense genitis sæpenumero foramina aurium, & narium defuere. *Virg. Æn.* 9. *v.* 642. Dis genite, & genitore Deos.

Genitus, us, ui, m. generatio. *Apul. Apol.* Qui plurimos libros de animalium genitu reliquerunt.

Genius, nii, m. 2. *Genio*, δαίμων, Deus, Mens expers corporis, ab antiquo *geno*, hoc est *gigno*, quia vim habet rerum gignendarum. Aliquorum opinio est, Genios, & Lares, & Penates eosdem antiquis fuisse. Censorinus scribit, Genios dictos, quia, ut gignamur, curent, sive quod una gignantur nobiscum, vel etiam quia nos genitos suscipiant, ac tueantur. Alii censuerunt, Genios esse rerum semina, elementaque, terram, aquam, ignem, aerem, duodecim quoque Zodiaci signa, item Solem, & Lunam, & a gerendo primum Gerulos, deinde Genios dictos esse, quod multa gerere possent. Ab aliis Genius dicitur Deus naturæ, voluptatis, & hospitalitatis. Denique nonnulli Genium animum uniuscujusque esse tradunt, quem Plato, Cicero, & alii Philosophi tanquam Deum quendam coli voluerunt. Nam fit a Deo per creationem, sed, cum introduceitur in corpus, quodammodo, ut Vossius ait, cum homine gignitur. Cæterum Euclides Socraticus duplicem omnibus nobis Genium dixit appositum fuisse, bonum, & malum. *Ter. Andr.* Quod ego per hanc te dexteram oro, & Genium tuum, per tuam fidem, &c. ¶ Reperitur etiam genius pro gratia, aut venustate alicujus rei, *grazia*, *leggiadria*. *Martial. l.* 6. *epigr.* 60. Victurus genium debet habere liber. ¶ *Indulgere Genio*, est operam dare voluptati, & quo quemque natura trahat subsequi. *Pers. sat.* 5. *v.* 151. Indulge genio, carpamus dulcia. ¶ *Defraudare genium*, est negare naturæ, quod appetit. *Terent. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix demenso de suo sumum defraudans genium comparsit miser, id illa universum abripiet. ¶ *Belligerare cum genio suo*, idem quod defraudare genium. *Plaut. Truc.* 1. 2. 81. Sed istos, qui cum geniis suis belligerarent.

Geno, is, genui, nitum, a. 3. idem, ac gigno, seu genero, apud vet. a γένω, vel γείνω, vel γενίσσω. *Varro in Andab.* Sed quod hæc loca aliquid genunt. *Lucr. l.* 3. *v.* 799. Totum posse extra corpus durare, genique.

Gens, gentis, f. *gente*, עם, Ger. *volck*, Gall. *gens*, Hisp. *gente*, ἔθνος, est multitudo hominum, quæ ex pluribus familiis constat, ex *genens* per syncop. vel ex *genus*, seu γένος. Differt a *familia*, quia *gens* est instar totius, *familia* instar partis, cum gens plures familias complectatur, quæ ab eodem progenitore descendunt. Deinde *gens* ad nomen, *familia* ad cognomen refertur. Ex. gr. omnes *Cornelii* unius esse gentis dicebantur, quia omnes uno appellabantur nomine, sed diversarum erant familiarum, quæ cognominum varietate distinguebantur. *Gens* enim *Cornelia* dividebatur in *Cinnas*, *Dolabellas*, *Lentulos*, *Scipiones*, *Syllas*. In Republica Rom. duo gentium genera fuere, Patritiorum, & Plebejorum. Initio tamen soli Patritii gentem habuerunt. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 7. ¶ Gens item late sumitur pro populo, aut natione, ut *Gens Lavinatium*, *Gens Campanorum*, *Gens Faliscorum*. *Plin. de Vir. Illustr.* Mithridates Rex Ponti duarum, & viginti gentium ore loquebatur. ¶ *Gens*, & *natio* differre videntur, quod *gens* latius, quam *natio* extendatur. Nam *gens* est tanquam genus, *natio* species. *Cic.* 2. *Offic.* Propior est ejusdem gentis, nationis, linguæ, qua maxime conjunguntur. *Idem de nat. Deor.* Epicurus dicebat, Deum non curare singulos homines, nec civitates, nec nationes, nec gentes. ¶ Gens etiam dicitur de brutis, ut de apibus, de piscibus. *Col. l.* 9. *c.* 7. *de apibus*. Intestino bello totæ gentes consumuntur. *Virg. Georg.* 3. *v.* 73. *de equis*. Tu modo quos in spem statuis submittere gentis. ¶ Sine gente esse is dicitur, qui ignobilis est. *Horat. l.* 2. *sat.* 5. *v.* 15. Qui quamvis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno. ¶ Quandoque gens usurpatur de uno ex gente. *Virg.* 10. *Æn. v.* 228. Vigilasne, Deum gens, Æneа? vigila. *Silius l.* 7. *v.* 35. *de Fabio*? Tirynthia gens est. ¶ Item de regione. *Nepos Datam. c.* 4. Ut Asiam aggrederetur, qui Cataloniam tenebat, quæ gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociæ. *Arnob. l.* 1. Gentes vitiatas esse suis cultoribus, & desolatas. ¶ *Majorum gentium Patricii* Romæ dicebantur, qui ex gente eorum erant, quos primum Romulus in Patres allegerat: minorum gentium vero, qui ab iis descenderent, quos postea ex plebe Tarquinius ad Senatum augendum conscripserat. *Liv. l.* 1. *c.* 35. & 47. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 21. ¶ Hinc & ad Deos translata est hæc loquendi formula. V. *Deus*. ¶ Genitivus plur. *gentium* elegantер jungitur aliquibus adverbiis loci. *Cicer.* 7. *Verr. c.* 55. Ubique terrarum, & gentium. *Id.* 1. *Catil. c.* 4. Ubinam gentium sumus? *Ter. Adelph.* 4. 2. Nusquam gentium, &c. ¶ Gentes ab Ecclesiasticis Scriptoribus, & in vulgata Scripturæ versione passim pro Gentilibus, h. e. iis qui extra Christianam religionem sunt, usurpantur. Hinc Arnobii libri *adversus Gentes* inscribuntur.

Gentiana, f. 1. *genziana*, herba amara, a Gentio Rege inventore, cujus radix anhelosis medetur. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Gentilcus, o. 1. 2. idem, quod gentilis, *nazionale*. *Tac. l.* 3. Quibus more gentico continuum ferri tegimen. Adde 6. *Ann. c.* 33.

Gentilis, & le, o. 3. *proprio di qualche gente*, ἐθνικός, quod est gentis alicujus peculiare, & proprium, ut Gentilia tympana. *Suet. de Tib.* Capillo pone occipitium submissiore, ut cervicem etiam obtegeret, quod gentile in eo videbatur. ¶ Gentiles, lium, subst. com. 3. *della medesima gente*, *o famiglia*, בני, Ger. *de eines geschlechts ist*, Gall. *de meme race*, *ou maison*, Hisp. *de la misma familia*, ἐθνικοί, qui sunt ejusdem gentis. *Cic. in Top. cap.* 6. Gentiles sunt, qui inter se eodem sunt nomine, ab ingenuis oriundi, quorum majorum nemo servitutem servivit, & qui capite diminuti non sunt. *Auct. ad Her. l.* 1. Si pater familias intestato moritur, familia, pecuniaque ejus agnatorum, gentiliumque esto. ¶ *Gentiles ab agnatis* differunt, ut gens a familia, quia quemadmodum familia nos propius attingit, quam gens, sic *agnati* arctiore nobiscum, quam *gentiles*, necessitudine juncti sunt. Nam agnati sunt vel ejusdem familiæ, vel proximæ. Hinc lex XII. Tabul. furiosorum tutelam primum agnatis, deinde gentilibus commisit, eademque patritiis familias ab intestato mortui pecuniam primum ad agnatos, post ad gentiles voluit pervenire. *Cic.* 1. *de Leg.* Ut homines Deorum agnatione, & gente teneantur. ¶ Interdum Gentiles dicuntur, qui sunt ejusdem nominis, etiamsi ex eadem familia non sint oriundi. *Cic.* 1. *Tusc.* Fuit enim meo regnante gentili, h. e. Servio Tullio, quia ejusdem nominis erat. Hinc etiam servi dicebantur gentiles dominorum, quoniam dominorum nomine vocabantur. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Singuli Marcipores, Luciporeve dominorum gentiles omnes victum in promiscuo habebant. h. e. pueri Marci, pueri Lucii. ¶ Gentiles denique, al. Pagani, & Ethnici, ab Hebræis vocati sunt, qui religionem sequebantur, quæ esset inter *gentes*, qua voce in Sacris Libris omnes, excepta Judæa, nationes designantur. Solis enim Judææ limitibus vera religio circumscribebatur. Hinc post Evangelii enuntiationem nos quoque Hebræorum ritu Gentiles vocamus omnes, qui de Deo aliter, quam nos, vel Hebræi sentiunt. *Hieron. epist.* 22. & *Epist.* 5. *vers.* 20. V. Gens. ¶ Apud Romanos quoque posterioribus temporibus Gentiles appellati sunt Barbari, & quicumque Romano Imperio non essent subjecti. V. in *Cod. Theodos. l.* 1. *C. de anpt. & Alcist. Pareg. Jur. l.* 1. *c.* 13.

Gentilitas, tis, f. 3. *gentilità*, מוליד, Germ. *verwandschafft des geschlechts*, Gall. *parenté*, *affinité*, Hisp. *gentilidad*, *communidad de gente*, ἡ τῶν ἀνδρῶν συγγένεια, gentilium conjunctio, & necessitudo, quæ dicitur de hominibus ingenuis, qui sunt ejusdem nominis. Nam servorum, aut libertinorum nulla gentilitas erat. *Cic.* 1. *de Or.* Nonne in ea causa fuit Oratoribus de toto stirpis, & gentilitatis jure dicendum? ¶ Gentilitas Nobilium olim significabatur imaginibus, hodie gentilitiis insignibus, quæ *arma* vocant, partim quia armis parta, partim quia armis, clypeo nempe, cui galea superimposita, inscribantur. ¶ Jus gentilitatis erat jus privatum proprium Patritiorum, & Plebejorum, ne Patritii, & Plebeii inter se connubia miscerent, ut agnatis deficientibus furiosorum tutelam susciperent, & patristamilias ab intestato mortui pecunia potirentur. Habuit originem a Romulo, qui primus auctor fuit duarum gentium, Patritiorum, & Plebejorum *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 7. Sed anno 311. U. C. M. Genutio, C. Curtio Coss. a C. Canulejo Trib. pleb. lex de communicandis connubiis perlata est. *Sigon. l.* 1. *c.* 9. ¶ Interdum accipitur pro ipsis gentilibus, h. e. pro multitudine ipsa vel familiæ, vel gentis, sive nationis alicujus. *Plin. de Vir. Illustr.* Gentilitas ejus Manlii cognomen ejuravit, ne quis postea Capitolinus vocaretur. *Plin. in Panæg.* Sparsas, atque lacteas gentilitates colligere. ¶ Translate *Plin. l.* 12. *c.* 13. Cinnamomo proxima gentilitas erat. *h. e.* similitudo, & propinquitas cum amomo, & cardamomo, de quibus ibi agit *Plin.* ¶ Apud Ecclesiæ Scriptores Gentilitas dicitur de iis, qui Christiani non sunt, aut Hebræi. *Prudent. peristeph.* 14. *v.* 1086. Has ferre pœnas cogitur Gentilitas.

Gentiliter, adv. secundum gentis consuetudinem, patrio, & gentili sermone. *Solin. c.* 16. Cretes Dianam Βριτόμαν gentiliter nominant. Adde *c.* 33.

Gentilitius, a, um, o. 1. 2. quod est ex gente, aut familia, ut *Gentilitia nomina*, quæ originem gentis, vel familiæ declarant, ut *Porcius*, *Cornelius*; *Gentilitia sacra*, quæ genti alicui, seu familiæ peculiaria erant, *Gentilitium Sacerdotium*, quod ad jus gentis, seu familiæ pertinebat, quod hodie Jus patronatus vocant. *Cic. de Arusp. Resp. c.* 15. Multi sunt etiam in hoc ordine, qui gentilitia sacra facitarint. ¶ Gentilitium hoc illi est, i. e. hoc illi a gente sua proprium est. *Plin. l.* 19. *c.* 1. In Serranorum familia gentilitium esse, feminas linea veste non uti. ¶ Interdum gentilitium latius accipitur pro eo, quod alicui populo, aut nationi est peculiare. *Plin. in ep.* Patienius Paulus scribit elegos, gentilitium hoc illi, est enim municeps Propertii, atque etiam inter majores suos Propertium numerat. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Vulgus autem, quod gentilitio vocabulo Chaldæos dicere oportet, Mathematicos dicit.

Gentiliter, adv. idem quod gentiliter. *Tertul. de Pal. c.* 3.

Genu, u, n. 4. *ginocchio*, ברך, Ger. *die Knye*, Gall. *genouil*, Hisp. *rodilla*, γόνυ, curvatura illa, qua crus, & femur committuntur, a voce græca allata. In num. sing. indeclinabile est, in plur. declinatur *genua*, *genuum*, *genibus*, & *genubus*. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Hominis genibus religio quædam inest, observatione gentium, hæc supplices attingunt, ad hæc manus tendunt, hæc ut aras adorant, fortasse, quia inest iis vitalitas. Namque in ipsa genu utriusque commissura, dextera, lævaque, a priori parte gemina quædam buccarum inanitas inest, qua persossa, seu jugulo, spiritus fugit. *Virg.* 5. *Æn.* Genua labant, vastos quatit æger anhelitus artus. ¶ Genua submittere, est flectere. *Plin. l.* 8. *c.* 1. Regem adorant, genua submittunt. ¶ Veteres declinaverunt, *genus*, *ni*, g. m. per 2. decl. *Lucil. l.* 4. *sat.* apud *Non. c.* 3. *n.* 105. Atque articulis novus ut talusque, genusque. ¶ Legitur etiam *genus*, *generis*, in gen. neu. & 3. declin. in eadem significatione. *Priscian. ex Cicer. in Arato*. At propter lævum genus omni ex parte locatas parvas Vergilias tenui cum luce videbis.

Genua, Janua, f. 1. *Genova*, Gall. *Genes*, urbs Liguriæ clarissima, emp. & Resp. perampla, & in modum theatri leniter in collem assurgens, cum portu capaci, e cujus regione excurrit promontorium, cui imposita pharus operis elegantis. Dicta est vel a Jano conditore, vel a Genuo Saturni filio, qui fertur eam condidisse, vel a Genuino Phaethontis socio. Pop. *Genuenses*, & *Genuates*. Inscript. apud *Gruter. pag.* 204.

Genualia, ium, n. 3. indumenta genuum. *Ovid.* 10. *Met. v.* 593. Poplitibus suberant picto genualia limbo.

Genuarius, ii, m. nummus Genuæ excusus, *genuinus*. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. *ad fin.* Genuarios a Cæsare per Herodem, talenta Attica L. extorsistis? Ita referunt quidam Lexicographi, & explicat *Manut.* Alii *Jam ne vos a Cæsare per Herodem*, &c.

Genuine, adv. *sinceramente*, *schlechtsamente*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep. penult.* De quo petis, ut ad te, nihil occultans, nihil dissimulans, nihil tibi indulgens, genuine,

ne, fraterneque referibam. Al. leg. *germane*.

Genuinus, a, um, o. 1. 2. *nativo, domestico*, ילוד, Ger. *natuerlich*, Gall. *naif*, Hiſp. *natural*, γνήσιος, nativus, ac peculiaris. *Gel. l.* 2. *c.* 2. Tum inter filium magiſtratum, & patrem privatum publicos honores ceſſare, genuinos, ac naturales exoriri. *Id. l.* 3. *c.* 3. Genuina Plauti fabula. ¶ Genuini dentes, *συμφυεῖς*, *κρυπτῆρες*, dentes poſteriores, qui in extrema gingiva in homine gignuntur noviſſimi. Gignuntur enim, teſte *Plin. l.* 11. *c.* 37. circiter vigeſimum annum, multis etiam circiter octogeſimum. Dicti genuini, a *gigno*, vel quod a *genis* dependeant. Sed interdum genuini cum molaribus confunduntur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Eorum adverſi acuti morſu dividunt eſcas, intimi autem conficiunt, qui genuini dicuntur. ¶ Hinc translate *genuino rodere*, *genuinum in aliquo frangere*, eſt alicui dicendo detrahere, dictis mordere. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 115. Secuit Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis.

Genus, eris, n. 3. *genere*, *lignaggio*, *generazione*, יחס, זרע, Ger. *geſchlecht*, Gall. *genre*, *race*, Hiſp. *genero*, *linaje*, γένος, proprie principium eſt uniuſcujuſque generationis, vel ab eo, qui genuit, vel a loco, in quo quis genitus eſt, ut Oreſtes a Tantalo ducit genus, & Plato genere Athenienſis eſt. Patria enim generationis uniuſcujuſque principium eſt, quemadmodum & parentes, ab antiquo *gene*, vel a γένω, quod idem ſignificat. *Plin. de Vir. Illuſt.* Pyrrhus Rex Epirotarum materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. *Cic.* 7. *Verr. c.* 70. Nobili genere natus. *Plaut. Moſt.* 5. 2. 20. Nati ſummis generibus. ¶ Sumitur etiam pro multitudine aliquorum, qui ad unum aliquod principium, unde orti ſunt, & ad ſe invicem quadam cognatione referuntur, qua a *cæteris* rebus diſtinguuntur, ut *Genus humanum*, vel *genus hominum*, *Genus Romanorum*, &c. *Cic. de Am.* Quod ex infinita ſocietate generis humani, quam conciliavit ipſa natura, ita contracta res eſt, &c. *Id. in Phil.* Virtus eſt propria Romani generis, atque ſeminis. ¶ Item pro primo ex univerſalibus, quod plures ſpecies complectitur. *Cic. l.* 1. *Inv. c.* 28. Genus eſt, quod partes aliquas complectitur, ut cupiditas; pars eſt, quæ ſubeſt generi, ut cupiditati amor, avaritia. ¶ Item pro ſpecie, etiam infima; & pro forma, aut qualitate. *Id. de Amic, c.* 17. Sunt conſtantes eligendi amici, cujus generis magna penuria eſt. *Ter. Eun.* 2. 2. 27. Eſt genus hominum, qui ſe primos eſſe omnium rerum volunt. ¶ Item pro ſobole, prole, liberis. *Catul. Epithal. Jul. & Mal. in princ.* Hymen Uranie genus. ¶ Item pro natione, ſeu gente. *Jaluſt. l.* 3. *hiſt.* Genus armis ferox, & ſervitii inſolitum. *Flor. l.* 2. *c.* 3. Ligures durum, ac velox genus. ¶ Dicitur & de animantibus. *Lucret. l.* 5. *v.* 800. Genus acre leonum. *Horat. l.* 1. *od.* 2. Piſcium & ſumma genus hæſit ulmo.

Genuſus, Genuſus, m. 2. *Vjauſſa*, fl. Macedoniæ, qui in Mare Jonium influit inter Apolloniam, & Dyrrhachium. *Lucan. l.* 5.

Geodes, γεώδης λίθος, lapis intus terram habens: a γῆ, terra. *Plin. l.* 36. *c.* 19.

Geographia, f. 1. *deſtrizione della terra*, Ger. *beſchribung der erdt tichi*, Gall. *Geographie*, Hiſp. *Geografia*, Γεωγραφία, terræ deſcriptio, a γῆ, *terra*, & γράφω, *ſcribo*. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 4. De Geographia dabo operam, ut tibi ſatisfaciam.

Geographicus, a, um, adject. ad geographiam pertinens. *Ammian. lib.* 23. *c.* 18. Stylus geographicus. *Id. l.* 31. *c.* 5. Geographica perplexitas.

Geomĕtra, & Geometer, træ, m. 1. vel Geometres, æ, m. 1. terræ menſor, ſeu divilor, ex γῆ, terra, & μέτρον, menſura. *Cic.* 4. *Acad.* Quomodo aut Geometres ea cernere poteſt, quæ aut nulla ſunt, aut internoſci a falſis non poſſunt? *Id. ibid.* Geometræ provideant, qui ſe profitentur non perſuadere, ſed cogere. *Senec. epiſt.* 88. Illud tibi geometer poteſt dicere. ¶ Synæreſis eſt in illo *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 76. Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes. Secunda enim ſyllaba corripi non poteſt. Quare non eſt imitandus *Sidon.* qui *in carmine ep.* 11. *l.* 4. & *carm.* 23. *v.* 113. eam corripuit in hendecaſyllabo, in quo ſynæreſis locum habere non poteſt.

Geometria, f. 1. *Geometrie*, Ger. *die Kunſt das feldt zu meſſen*, Gall. *Geometrie*, Hiſp. *Geometria*, Γεωμετρία, terræ menſuratio, vel ars ipſa terram dimetiendi, a γῆ, & contracte γῆ, *terra*, & μετρέω, *metior*. Sed tamen ars hæc non tantum in terra dimetienda uſum habet, ſed & in aquis, in ſupramontanis diſtantiis, atque intervallis, ipſiſque corporibus cœleſtibus. Cauſam nomini præbuit, quod a terræ menſuratione ars hæc cœperit. *Cic.* 4. *Acad.* Quid Polyænus, qui magnus Mathematicus fuiſſe dicitur? is, poſtæquam Epicuro aſſentiens totam Geometriam eſſe falſam credidit, num illa etiam quæ ſciebat, oblitus eſt? ¶ *Serv. ad* 3. *Ecl.* ſcripſit, inventam fuiſſe quodam tempore, cum Nilus plus æquo creſcens confudiſſet terminos poſſeſſionum, ad quos innovandos adhibiti ſunt Philoſophi, qui lineis agros diviſerunt. ¶ Apud Græcos ſummo in honore fuit. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 2.

Geometrica, orum, n. 2. res Geometricæ, ipſa Geometria. *Cic.* 1. *Tuſc.* Puſionem quendam Socrates interrogat quædam Geometrica de dimenſione quadrati. *Id. ibid. c.* 24. Ut gradatim reſpondens eo perveniat, quaſi Geometrica didiciſſet.

Geometrice, es, f. 1. idem ac Geometria. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Sed primus in pictura omnibus literis eruditus, præcipue Arithmetice, & Geometrice, ſine quibus negabat artem percipi poſſe.

Geometrice, adv. γεωμετρικῶς, ex Geometria, more Geometrarum. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Geometrice eruditus.

Geometricus, a, um, o. 1. 2. quod ad Geometriam ſpectat. *Cic.* 2. *de Div.* Si velim Geometricum quiddam, aut Phyſicum, aut Dialecticum explicare. *Id.* 4. *Acad. c.* 36. Geometricis rationibus non eſt crediturus, quæ vim afferunt in docendo.

Georgica, orum, n. 2. libri, in quibus agitur de iis, quæ ad agrorum cultum pertinent, a γῆ, *terra*, & ἔργον, *opus*. Libri Virgilii quatuor ita inſcribuntur.

Georgicus, a, um, o. 1. 2. quod ad agriculturam ſpectat, quod ruſticum eſt. *Col. l.* 7. *c.* 5. Sed Georgicum carmen affirmat, nullam eſſe præſtantiorem medicinam. ideſt Virgilianum.

Geraſa, f. 1. *Cottuza*, urbs Thraciæ, a γέρανος, *grus*, quod inde Pygmæi a gruibus pulſi fuerint. *Solin. c.* 35. ¶ Item mons, & promont. Megaridis regionis Achajæ, inter Megara, & Corinthum, locus olim Athenienſium valde adverſus Corinthios munitus. *Thucyd.*

Geraniles, m. 1. γερανίτης λίθος, genus lapilli, a γέρανος, grus. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Geranium, n. 2. γέρανιον, herba, a γέρανος, *grus*, quia inter ejus folia in caſuminibus capitula ſunt gruum. *Plin. l.* 26. *c.* 11.

Gerarĭa, æ, f. quæ gerit. *Plaut. Mil.* 3. 1. 101. Jampridem quia nihil abſtulerit ſuccenſet gerariæ. Alii leg. *cerariæ*, & intelligunt ancillam, quæ cereos ad ſacrificia parat: alii *cellariæ*, h. e. cellæ cuſtodem.

Gerdius, ii, m. ſecundum nonnullos textor eſt; ſecundum alios bajulus. *Lucil* apud *Non. c.* 2. *n.* 379. Curate, domi ſint gerdius, ancillæ, pueri. Habet etiam *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 25.

Gerenia, f. 1. Geranie, Enope, *Paſava*, al. *Sidariſo*, al. *Betanie*, opp. Laconicæ, in Peloponneſo, Cardamylæ proximum. ¶ Gerenia item, Gerunium, Geryon, *Gerione*, opp. exc. Apuliæ Daunicæ, apud Phiternum fl. inter Teanum, & Larinum.

Gerens, entis, o. 3. nom. ex particip. a gero. *Cic. pro Quinct. c.* 19. Sui negotii bene gerens.

Gerilio. V. Geſtio, onis.

Germāne, adv. ἀδελφικῶς, ſyncere, & in modum germani fratris. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 14. De quo peris, ut ad te nihil occultans, nihil diſſimulans, nihil indulgens, germane, fraterneque reſcribam.

Germāni, m. 2. *Teuteſchi*, populi Europæ, quorum regio Germania, ita vocati a Romanis Latino vocabulo, quia ipſi ſe mutuo ſua lingua fratres vocarent, uti & hodie mos obtinet. Nonnulli tradunt, hoc nomen a Romanis inventum eſſe, quoniam, cum primum Rhenum devictis Gallis tranſgreſſi fuiſſent, videntes populos & feritate animorum, & proceritate corporum, & colore flavo, forma præterea, & moribus, & vivendi ritu Gallis ſimillimos, germanos eos, hoc eſt fratres Gallorum eſſe exiſtimaverunt. Ex *Strab. l.* 7. Sunt, qui Germanum dici velint, quaſi *ger man*, hoc eſt plane virum. Antea Teutones appellabantur.

Germanĭa, f. 1. *Germania*, *Alemagna*, regio Europæ, cognomento Magna, ad aliarum Germaniarum differentiam. Antiquitus ſeparata fuit a Gallia Rheno fl. a Rhætia, Vindelicia, & Norico Danubio, ab Hungaria Tranſlanubiana montibus Carpatiis, a Sarmatia Viſtula fl. a Scandinavia, & aliis regionibus ad Sept. Oceano Germanico, & Mari Baltico. Nunc valde diverſos habet limites. A Septent. habet Mare Balticum, & Jutiam Meridionalem, ab Or. Hungariam, Pruſſiam Regiam, & Poloniam ſup. & inf. quæ pro majore parte ſunt cis Viſtulam fl. a Mer. Alpes, & Italiam, ab Occ. Friſiam Occidentalem, Gueldriam, Tranſiſalaniam, & Groningiam, quæ erant in Germania, nunc ſunt in Belgio. ¶ Germania Superior, pars Galliæ Belgicæ verſus Rhenum fl. ubi nunc Alſatia, Briſgovia, & Palatinatus Inferior. Aliqui addunt Helvetiam. Sed hæc erat in Gallia Lugdunenſi. Dividitur a Germania Magna Rheno fl. Germania inferiore Moſcella fl. a reliqua Gallia Jura, & Vogeſo M. ad Occid. ¶ Germania Inferior, olim erat pars Galliæ Belgicæ, juxta Rhenum fl. a Moſcella, qua a Germania Superiore dividitur, uſque ad Oceanum in Arctos porrecta, in qua Ditio Trevirenſis, Colonienſis, Julia, Clivia, Geldria Duc. & Hollandia Com. computantur. Aliis erat verſus Rhenum, & Moſam fl. in eo tractu, ubi nunc Ditiones Colonienſis, Juliacenſis, Clivenſis, Gueldria, & pars Or. & Bor. Brabantiæ, & Ditionis Leodienſis, non autem Tractus Trevirenſis. A recentioribus Germania Inferior proprie dicitur Belgium, vulgo *Paeſi Baſſi*, inc. *Nederlandt*, & illius pars Sept. *t' Hollandt*, a prov. præcipua, & pars Merid. *le Fiandre* ab una ex provinciis. *Horat. Epod.* 16. Nec fera cærulea domuit Germania pube.

Germanicĭānus, a, um, adject.

Germanicĭnus, a, um, adject. Ita vocantur a *Suetonio*, qui in Germania militabant. V. *cund. in Tiber. c.* 25. *in Galba c.* 20. & *in Othone c.* 8. Quibus in locis alii pro *germanicius* legunt *germanicus*, & pro *germanicianus*, *germanicenus*.

Germanĭcus, a, um, adject. ad Germaniam pertinens, ut ab Italia Italicus, Hiſpanicus ab Hiſpania. *Ovid. ad Liv.* Signa Germanica. *Cic. Att. l.* 1. Negotiator Germanicus. ¶ Germanicum mare, ſeu Oceanus Germanicus, qui Germaniam alluit, inter oſtia Rheni, & Albis fl. ¶ Germanici cognominati ſunt multi Romani Imperatores, quod Germanos populos debellaſſent.

Germanĭtas, atis, f. 3. *fratellanza*, אחוה, Ger. *freund ſchafft*, Gall. *fraternité*, Hiſp. *hermandad*, ἀδελφότης, conjunctio, & vinculum neceſſitudinis inter fratres, vel quale ſolet eſſe inter fratres. *Cic. pro Lig. cap.* 11. Moveant te horum lacrymæ, moveat pietas, moveat germanitas.

Germanĭtus, adv. *Pompon.* apud *Non. c.* 2. *n.* 381. Amicus gaudet, ſi quid ei boni evenit, cui amicus eſt germanitus.

Germānus, o. 1. 2. *fratello*, אח, Ger. *bruder*, Gall. *frere*, Hiſp. *hermano*, ἀπατορεὶ γνήσιος, frater, tum qui eodem patre, eademque matre natus eſt, tum qui ex eodem quidem patre, ſed matre diverſa, vel contra. *Cic.* 2. *Fin.* Et L. Cicero frater noſter cognatione patruelis, amore germanus. *Id. pro Font.* Cum præſertim virgo germana fratrem complexa teneat. ¶ Sæpe frater, vel ſoror additur. *Cic. in Ver.* Dixit C. Fannius frater germanus Q. Titinii. *Id.* 1. *de Div.* Clodius cum ſorore germana nefarium ſtuprum fecit. Adde *Nepot. in Præfat.* ¶ Translate ſumitur pro mero, vero, ſyncero. *Cic. in Or.* Hanc eco judico formam ſubmiſſi Oratoris, ſed magni tamen, & germani Attici. *Id.* 3. *Off.* Nos veri juris, germanæque juſtitiæ ſolidam, & expreſſam effigiem nullam tenemus. *Id.* 4. *Acad. c.* 43. Erat quidem, ſi perpauca mutaviſſet, germaniſſimus Stoicus. ¶ Germanus etiam dicitur, qui ex Germania eſt. *Tac. de Germ. c.* 2. & *alibi*. V. Germani.

Germen, inis, n. 3. *germe*, *germoglio*, נצר, Ger. *zweig*, Gall. *germe*, Hiſp. *renuevo*, βλάστη, quod e ſemine pullulat, atque aſſurgit; item illud in ſemine, cui vis ineſt genitalis, unde quid pullulare incipit, a *gemendo*, quaſi *gemimen*. Antique enim *m*, & *r* ſæpe commutabantur. Item quod ex arborum oculis naſcitur, ſurculus prægnans. *Virg.* 3. *Georg.* Huc aliena ex arbore germen includunt. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Germina hortorum exuruntur. ¶ Accipitur & pro origine. *Prudent. hymn.* 10. *cathem. v.* 24. *de anima*: Quæ germen ab æthere traxit.

Germinatio, f. 3. *il germogliare*, βλάστησις, pullulatio. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Tardius aliqua, & diutius gravida partus gerunt, quod germinatio ideo vocatur. *Col. l.* 4. *c.* 24. Palmes, quem mox in germinatione citaverit, imbecillis erit. ¶ Item ipſa planta germinans. *Plin.* 17. 17.

Germinātus, us, m. 4. idem ac germinatio. *Plin. l.* 15. *c.* 8. Oleam, ſi capra deparerit primo germinatu, ſterileſcere, auctor eſt Marcus Varro.

Germino, as, n. 1. *germogliare*, נצר, Ger. *wuechſen*, Gal. *germer*, Hiſp. *brotar*, βλαστάνω, germen emitto, pullulo. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Germinare pennas, *for le penne*.

Gero, ris, geſſi, geſtum, a. 3. fero, adminiſtro, tracto, facio, *portare*, *avere il carico*, *fare*, *&c.* נשא, Ger. *tragen*, Gall. *porter*, Hiſp. *traer*, φέρω, ἐνεγκεῖν, proprie ſignificat portare. *Nepos Datam. c.* 2. Gerens in capite galeam venatoriam, dextera manu clavam. ¶ Sæpiſſime ſumitur pro agere, adminiſtrare, ut Gerere Remp. gerere bellum. *Virg.* 7. *Æn.* Bella manu, lethumque gero. *Cic. pro Roſc. Amer.* Cum ſolus Remp. gereret, orbemque terrarum gubernaret. *Id.* 4. *Fam.* Conſulatum magnificentiſſime, atque optime geſſeris. ¶ Cum accuſativo reciproco ſignificat vivere, hoc, aut illo modo ſe habere, *diportarſi*. *Cic. de Amic.* Qui ita ſe gerunt, ut eorum probetur fides. *Id.* 1. *Off. c.* 26. Quanto ſuperiores ſumus, tanto nos ſubmiſſius geramus. *Id. pro Arch. c.* 5. Gerere ſe pro cive. ¶ Interdum ſignificat exercere. *Ter. Hecir.* 3. 1. 30. Pueri inter ſe quam pro levibus noxis iram gerunt! *Cic. Fam.* 3. *ep.* 8. De amicitia gerenda præclariſſime ſcripti libri. *Id. Div. Ver. c.* 21. Gerere inimicitias cum aliquo. ¶ Item agere, repræſentare, exhibere. *Cic.* 1. *Off.* Eſt proprium Magiſtratus intelligere, ſe gerere perſonam civitatis. *Claud. de* 4. *Conſ. Honor. v.* 294. Tu civem, patremque geras. *Sen. Troad. v.* 713. Excidat Hector: gere captivum. ¶ Gerere morem alicui, eſt obſequi, *obbedire*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Geram tibi morem. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 86. Obſecuta eſt, de ea re geſſit morem mihi. ¶ Gerere rem, *attendere a' fatti ſuoi*. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 34. Ego valeo recte, & tua gero, & facio lucrum. ¶ Bene, vel male rem gerere, *far bene*, *o male i fatti ſuoi*, adverſa, vel proſpera in negotiis fortuna uti. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 37. Male re geſta cum vellem mittere operto me capite in flumen. *Cic. Curioni l.* 2. *Fam.* Felititer, & ex ſententia rem gerere. ¶ *Gerere bellum cum aliquo*, h. e. contra aliquem. *Cic. Att.* Ut ſe duce bellum geratur cum Antonio. Adde *l.* 1. *de Div. c.* 46. ¶ *Gerere bellum cum aliquo*, h. e. ſimul cum aliquo. *Nepos in Chabr. c.* 3. Quod Chabrias adverſus regem bellum geret cum Ægyptiis. ¶ Habet præterea varios uſus. *Virg. Æn.* 2. Et nos aliquod nomenque decuſque geſſimus. h. e. habuimus. Sic gerere animum muliebrem, gerere fidem fluxam, gerere mentem injuratam, &c. *Plaut. Cic. & al.* ¶ Gerere tempus, pro agere. *Sueton. Domitian. c.* 1. Adoleſcentiæ tempus tanta inopia geſſiſſe fertur, ut &c. ¶ Res gerendæ, i. e. ipſa negotia, *negozj*, *facende*. *Cic. de ſenect. c.* 6. A rebus gerendis ſenectus abſtrahit? ¶ Quid inter ſe differant *agere*, *facere*, & *gerere*, docet *Var. l.* 5. *L. L.* his verbis: Poteſt aliquis facere, & non agere; ut poeta facit fabulam, & non agit; contra actor agit, & non facit: contra Imperator, qui dicitur res gerere, in eo neque agit, neque facit, ſed gerit, ideſt ſuſtinet: translatum ab iis, qui onera gerunt. Hæc *Varro*. Vide etiam *l.* 28. *ff. de V. S.*

Gero, onis, m. qui gerit, bajulus. *Plaut. Truc.* 2. 7. 1. more comico hanc vocem cum *feras* compoſuit, inquiens: Ita damnigeruli forasgerones, h. e. bona domo exportantes.

Gerontodidascălus, i, m. *maeſtro de' vecchi*, γεροντοδιδάσκαλος, præceptor ſenum: vox Græca a γέρων, ſenex, διδάσκαλος, doctor, qua unam e Satyris ſuis *Varro* inſcripſit.

Gerontotrophium, ii, n. γεροντοτροφεῖον, locus in quo pauperes aluntur ſenes, *ſpitale de vecchi*. *Cod. Juſtin. l.* 1. *tit.* 2. *qui eſt de ſacroſ. Eccleſ. leg.* 16.

Gerræ, arum f. 1. γέρρα, crates viminææ, ſcuta Perſica e viminibus texta, a voce græca allata. *Feſt.* ¶ Translate gerræ dicuntur nugæ, nugamenta, res frivolæ, *ciancie*, Ger. *fabeln*, Gal. *cajolleries*, *badineries*, Hiſp. *niñerias*, Ἀφορ. Origo

hæc

hæc a *Festo* narratur. Gerrones, inquit, leves, & inepti, a cratibus dicti, quod Siculi adversus Athenienses cratibus pro scutis sint usi, quas Græci γέρρα appellant. *Plaut. Pœn.* Tuæ blanditiæ mihi sunt, quod dici solet, gerræ germanæ. h. e. meræ nugæ. *Auson. ad Symmach.* Misi itaque ad te frivola gerris Sin

Gingritor, m. 3. tibicen, a gingrio. *Fest. ex emend. Salmas.*

Gingritus, us, m. 4. cantus anserum. *Arnob. l. 6.* In anserum ponere, & collocare gingritibus.

Gingŭnum, n. 2. Gingunus, *Monte Cerungone*, seu *Monte Cenagnone*, mons parvus Umbriæ, cum vico cogn. in ditione Pontificia.

Ginnus. V. Hinnus.

Gith, n. *git*, *gittsione*, *gitterone*, μελάνθιον, genus seminis, quod vulgo nigellam Romanam appellant. Ruellius credit esse semen illud, quod rustici in Gallia sua lingua vocant *poivrette*, quasi minutum piper, eo quod tenuiores hoc semine cibos condire soleant vice piperis. *Plin. l. 20. c. 17.* Gith ex Græcis alii melanthion, alii melaspermon vocant. *Col. l. 7.* Interdum fastidio ciborum languescit pecus, ejus remedium genus seminis, quod gith appellatur. *Plaut. Rud. 3. 2. 39.* Is calet tibi: num gith frigidefactas? Quæ proverbialis locutio est. Ex gith enim calidum pulmentum conficiebant, quod in ore frigefaciebant, ne edendo guttur ureret. Dicitur itaque de iis, qui trepide, & tumidis duntaxat labiis loquuntur, & parce promittunt, quod perinde os contrahere solent, ac si injectam calidam offam bucca refrigerare velint.

O ANTE L.

Glabellæ, f. 1. μετώπιον, interstitium supercilia supra nasum differminans, quia sine pilis esse consuevit. *Capella lib. 2.* Ubi pubem ciliorum discriminat glabellæ medietas.

Glabellus, a, um, adject. dimin. a glaber, *liscietto*. *Apul. l. 5. A. A.* Corpus glabellum. Et *l. 1. Florid.* Apollo intonsus, & genis gratus, & corpore glabellus.

Glaber, ra, rum, o. 1. 2. *liscio*, קרח, Ger. *kaal*, Gall. *sans poil*, Hisp. *lampino*, ψιλός, λεῖος, φαλακρός, quod est læve, & sine pilis, a *glubo*, ut *faber* a *fabio*. *Var. de re rust. c. 2. l. 2.* Si quem glabrum facere velis. *Plaut. Aul. 2. 9. 6.* Tu istum gallum glabriorem reddes mihi, quam Volscus Ludius. Quem locum explicans *Nonius de Doctorum Indagine*, Legitur (inquit) quod Ludii præfulis pueri essent glabri, ac depiles propter ætatem, quos antiqui Ludios appellabant.

Glabraria, æ, f. ovis tonsa. Translate de femina dicitur a *Mart. l. 4. ep. 28.* Væ glabraria, væ tibi misella. Nudam te statuet tuus Lupercus.

Glabrarius, ii, m. &

Glabrator, oris, m. Glabratores, seu Glabrarii erant servi inter officia domus Augustæ, qui pice, & psilothro lævigabant corpora. V. *Scalig. ad Manil. l. 5. v. 151.*

Glabrĕo, es, n. 2. *estre pelato*, קרח, Ger. *glatt seyn*, Gall. *être sans poil*, Hisp. *ser sin pelos*, φαλακρίαμαι, glaber sum, & depilis. Transfertur ad terram, quæ glabrare dicitur, ubi satis, stirpibusque nuda est. *Col. l. 2. c. 9.* Et locis glabrentibus sine ulla stirpe feminum areas reddit.

Glabresco, is, n. 3. φαλακρόομαι, glaber, hoc est, sine pilis, aut capillis, aut plumis fio. Translate Glabrescere dicitur area, cum herbis attritis, vel evulsis complanatur. *Col. l. 2. c. 20.* Atque ita glabrescit, & fit idonea seminibus area.

Glabreta, orum, n. 2. φαλάκρωμα, loca satis, stirpibusque nuda, quæ & calveta a nonnullis appellantur, in quibus scilic. propter noxium aliquem humorem nihil gignitur. *Col. l. 2. c. 9.* Ea glabreta signis adhibitis notari convenit.

Glauriōnes, um, m. Aciliorum familiæ R. cognomen fuit, ab habitu corporis uni alicui impositum, quod depilis esset, & ab eo ad suos posteros propagatum. Glabri enim depiles dicuntur.

Glabrĭtas, atis, f. lævitas cutis, vel alterius rei. *Arnob. l. 3.* Calvitiis, & glabritatibus rasi.

Glabro, as, a. 1. *pelare*, ψιλόω, pilos aufero. *Col. l. 12. c. 53.* Et vel aqua candente, vel ex tenuibus ligni flammula facta glabrantur.

Glaciālis, le, o. 3. *di ghiaccio*, Ger. *eisachtig*, Gall. *glacé*, *de glace*, Hisp. *de yelo*, κρυσταλλῶδες, quod in glaciem astringi solet. *Juv. sat. 2.* Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum.

Glaciātus, a, um, o. 1. 2. partic. a glacio. *Plin. l. 14. c. 21.* Glaciatæ moles prodigii modo. ¶ Caseus glaciatus, ideft, coagulatus, & concretus. *Col. l. 7. c. 8.* Nec dubium, quin sicci ramulis glaciatus caseus jucundissime sapiat.

Glacies, ei, f. 5. *ghiaccio*, קרח, Ger. *eiss*, Gall. *glace*, Hisp. *yelo*, κύριος, aqua concreta gelu, quasi gelacies. *Plin. l. 5. c. 18.* Aure ad glaciem apposita. *Virg. 10. Ecl.* Ah tibi ne teneras glacies lecet aspera plantas. ¶ In plurali nu. *crustat glacierum* dixit *Sidon. l. 4. ep. 6. ad fin.*

Glacio, as, a, 1. *agghiacciare*, Germ. *zu eiss machen*, Gall. *glacer*, Hisp. *elar*, κρυόω, in glaciem converto. *Hor. car. l. 3. od. 10.* Et positas ut glaciet nives puro numine Jupiter. *Plin. l. 8. c. 38.* Humor glaciatur in gemmas.

Glacito, n. 1. idem ac gingrio, proprium vocis anserum. *Auctor Philom. v. 19.* Hinc glacitat improbus anser. Alii al. leg.

Gladiatōres, m. *sbermitori*, μονομάχοι, servi erant, quos lanistæ armorum artem edocebant, ut posita populi delectandi causa in arena depugnarent. *Cic. pro Rosc. Am. c. 6.* Alter plurimarum palmarum vetus ac nobilis gladiator habetur; hic autem nuper se ad lanistam contulit. ¶ De gladiatorum origine, & causa *Jul. Cap.* Multi dicunt apud veteres hanc devotionem contra hostes factam, ut civium sanguine litato, specie pugnarum fortunam fatiarent: alii hoc litteris tradunt, quod verisimilius credo, ituros ad bellum Romanos debuisse pugnas videre, & vulnera, & ferrum, & nudos inter se coeuntes, ne in bello armatos hostes timerent, aut vulnera, & sanguinem perhorrescerent. Hinc mos tractus videtur, ut Imperatores ad bellum proficiscentes munus darent gladiatorium. ¶ Ablat. plur. *Gladiatoribus*, idem est ac tempore, quo ludi gladiatorii sunt. *Asin. Poll. Ciceroni l. 10. Fam. ep. 32.* Gladiatoribus Fadium quendam abstractum defodit in ludo. ¶ Ex P. M. Plura genera gladiatorum erant, Samnites, Provocatores Retiarii, Mirmillones. Ex his oppositi in pugnis Samnites, & Provocatores, quod illa Ciceronis verba in oratione pro Sextio videntur offendere. *Cum ne de venalibus quidem hominibus electos, sed ex orgastulis emptos, nominibus gladiatoriis ornavit, & sortito aliot Samnites, alios Provocatores fecerit.* Retiarii autem, & Mirmillones componebantur, quod Valerius Maximus l. 2. & Quintilianus l. 6. declarant. Mirmillones etiam Secutores dicti, de quibus meminit & Cic. l. 7. ad Att. & Juven. Sat. 8.

Gladiatorĭe, adverb. gladiatorum more. *Lamprid. in Commod. cap. 15.* Quæ gladiatorie faceret.

Gladiatorĭtius, a, um, adject. instar gladii factus, ut gladiatoritia herba. *Marcel. Empir. cap. 16.*

Gladiatorĭus, o. 1. 2. *ciò, che s' sbermitori s' appartiene*, μονομαχικός, quod ad gladiatores pertinet, ut Spectacula gladiatoria, Ludus gladiatorius, Munus gladiatorium. *Cic. in Cat.* Nemo est in ludo gladiatorio paulo ad tacinus audacior. ¶ *Gladiatorium dare*, Pædianus dixit, cum munus subintelligeret. Et *gladiatorium accipere*, h. e. mercedem pro gladiatoria opera. *Liv. l. 44. c. 31.* ¶ *Animus gladiatorius*, est animus tam pertinax, ut vel magno suo periculo rem aliquam perficere non dubitet. Gladiatoribus enim, ubi semel in arenam descenderint, ea necessitas imponitur, ut adversarium victum occidant, aut idem ab illo expectent. *Ter. Phor. 5. 7. 71.* Hi gladiatorio animo ad me affectant viam. ¶ *Gladiatoriæ familiæ*, coetus gladiatorum. *Sall.* Ut gladiatoriæ familiæ Capuam, & inter cætera Municipia distribuerentur. ¶ *Cic. 4. Tusc.* An vero vir fortis, nisi stomachari cœperit, non potest fortis esse? gladiatorium id quidem. h. e. proprium gladiatoris.

Gladiatūra, æ, f. *scherma*, Ger. *fechtkunst*, Gall. *escrime*, Hisp. *esgrima*, μονομαχία, ars, vel congressus gladiatorum. *Tac. l. 3. Ann. c. 43.* Adduntur e servitiis gladiaturæ destinati.

Gladiŏla, æ, f. pro *gladiolus* dixit *Messala*, qui ob id reprehenditur a *Quintil. l. 1. c. 6.*

Gladiŏlum, i, n. *coltellino*, gladiolus. Usurpatum fuit a Messala, teste *Quintil. lib. 1. c. 6.* (*al.* 11.) sed neminem imitatorem habuit: tametsi Veteres etiam *gladium* dixere neutro genere.

Gladiŏlus, li, m. 2. *coltellino*, Germ. *schwertlin*, *dogglin*, Gall. *coutelet*, Hisp. *espadilla*, *cuchillico*, ξιφίδιον, parvus gladius. *Apul. l. 2. Milet.* Gladiolo solito cinctus. Adde *Plin. l. 21. c. 17.* ¶ Hoc etiam nomine duæ herbæ a Romanis appellantur, quarum altera Græcis est ξυρὶς, & ἶρις ἀγρία, eadem ac iris, altera ξιφίον, per syncop. pro ξιφιώδιον, seu κύπειρον, ψευδάκορον, ὑφοκύπειρον, quæ folium habet gladii figuram referens, Iridi persimilis, nisi quod folio minore est, & angustiore, & gladii modo mucronato, nervosumque in caulem exeunte, in quo purpurei flores in ordinem digesti, *ghiaggiuolo*. *Plin. l. 21. c. 11. & 17. & l. 25. c. 11.*

Gladius, dii, m. *spada*, *coltello*, *pugnale*, חרב, שלח, Ger. *ein schwert*, Gall. *epée*, *couteau*, *poignard*, Hisp. *espada*, *cuchillo*, *puñal*, ξίφος, μάχαιρα, ensis, a *clade*, quasi *cladius*, quod sit ad hostium cladem. *Cæs. 7. B. G.* Gladiis districtis portas occupaverunt. *Cic. Inv. 2. c. 4.* Stricto gladio aliquem insequi. ¶ Translate sumitur pro causa, vel materia exitii. *Plaut. Trin.* Dedisine hoc pacto ei gladium, quo se occideret? i. e. ministrasti materiam ad perniciem. ¶ Suo gladio, suove telo jugulari dicitur, qui suo invento, dolove capitur, vel qui suis ipsius dictis revincitur. *Ter. Adelph. 5. 8. ad fin.* Suo sibi hunc gladio jugulo. ¶ *Gladio plumbeo jugulare*, est futili, levique argumento, nulloque negocio convincere quempiam. *Cic. ad Attic.* Cum illud plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. ¶ *Gladii potestas* apud Juriscons. est potestas in facinorosos animadvertendi. Quare gladius infigne erat Præfecti Prætorio. Et in libera Rep. solebat gladius Imperatori exercitus proficiscenti dari. *Appian. l. 2. Belli Civ.* ¶ Antiquissimi etiam gladium dixerunt in neutro genere. *Lucil. apud Var.* Hærebat gladium mucrone in pectore totum. ¶ Est & gladius, ξιφίας, genus piscis marini, rostro mucronato, quo naves perodit, & demergit, in Atlantico Oceano, *glaio*. *Plin. l. 32. c. 4. & 11.*

Glæsum. V. Glessum.

Glandārius, a, um, o. quod ad glandem spectat, ut Glandaria sylva, quæ servatur glandis ferendæ causa. *Cato de R. R. c. 1.* Octavo arbustum, nono glandaria sylva.

Glandŭla, orum, n. 2. partes in sue callosæ, quæ in homine sunt tonsillæ, hoc est, partes illæ fauciam, quæ utrinque juxta gargareonem sitæ a Græcis παραδίμια, appellantur, a glandium duritie, ac figura. *Plin. lib. 11. c. 37. Plaut. Capt. 4. 4. 7.* Prætruncat tribus tergoribus glandia.

Glandĭfer, ra, rum, *ghiandifero*, Ger. *das eychela tragt*, Gall. *qui porte gland*, Hisp. *qui trae*, *o cria bellotas*, βαλανηφόρος, quod glandes producit. *Cic. 1. de Leg. c. 1.* Quare glandifera illa quercus, ex qua olim evolavit nuntia tulva Jovis. ¶ Accipi etiam videtur pro fœcundo, & fertili fructuum. *Cic. 2. Phil.* Quandoquidem hæ quondam arationes Campani, & Leontini agri in P. R. patrimonio glandiferæ, & fructuosæ ferebantur.

Glandiōnida, f. 1. caro suilla, ex glandiis. *Plaut. Men. 1. 3. 27.* Al. aliter legunt.

Glandium. V. Glandia.

Glando, inis, f. idem ac glans. *Avien. in Orbis terræ descript. v. 285.* Cibus asperæ glando. Et *v. 1283.* Pingui dependens subere glando.

Glandŭla, æ, f. *glandula*, *ghiandola*, dim. a glans. *Celf. l. 4. c. 12.* Fit ex unguentariis glandulis. Alii alit. legunt. ¶ Translate est corpus quoddam carniforme, laxum, fungosum, molle, friabile, ex materia spermatica factum, una communi membrana universum, & frequenter pluribus privatis fructulatim coagmentatis inclusum, in vasorum divisionibus, quod partim depurationi, partim secretioni, partim etiam elaborationi inservit, *glandula*. *Celf. l. 4. c. 1.* In ipsis cervicibus glandulæ positæ sunt. ¶ Item pars animalis glandulosa, quæ est circa cervicem, vel ipsa cervix. In hac enim glandulæ positæ sunt. *Martial. l. 7.* Ter poscit apri glandulas, quater lumbum.

Glandulōsus, a, um, *glandoloso*, glandibus, plenus glandibus. *Col. l. 7. c. 9.* de sue: Qui est amplæ, & glandulosæ cervicis.

Glanis, is, m. vel glanus, i, m. 2. piscis genus, silurus parvus. *Plin. l. 9. c. 43.* Cantius, qui & glanis vocatur, aversos mordet hamos, nec devorat, sed esca spoliat. *Id. l. 32. c. 10.* Verrucas tollit glani jecur illitum.

Glans, dis, f. *ghianda*, Ger. *ein eychel*, Gall. *gland*, Hisp. *vellota*, βάλανος, fructus quercus, roboris, esculi, cerri, ilicis, fagi, suberis, & si quæ sunt similes, a Dorico γάλανος, per syncop. pro βάλανος. *Cic. in Or.* Quæ est in hominibus tantæ perversitas, ut inventis frugibus, glande vescantur? ¶ Per Synecdochen, quia ex glandibus homines quondam vivebant, glandis appellatione (ut Ulpianus sentit) omnes fructus continentur. ¶ Translate glans dicitur plumbum, quod est in modum glandis formatum, quod antiqui loro alligatum in fundam torquebant. *Sal. in Jug. c. 57.* Pars eminus glande, aut lapidibus oppugnare. ¶ Erant enim glandes ex argilla, quas ad incendendum mittebant: quibus fortasse similes sunt, quas Itali vocant *granate*. *V. Lipf. l. 4. Poliorcet. Dial. 2. & 3.* ¶ Glans denique dicitur pars summa colis, quæ præputio tegitur, a glandis similitudine. *Celf. l. 7. c. 25.* ¶ Dicitur etiam *Glando*, *inis*, V. suo loco.

Glarĕa, æ, f. *ghiaja*, Ger. *kiss*, Gall. *gravier*, Hisp. *cascajo*, ψῆφις, terra lapidosa, qualis in fluviorum ripis, vel maris litoribus esse solet, a χάραξ. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Eo loci pulvis, non glarea est invecta.

Glareātum, n. 2. *Gallica*, opp. amplum agri Mediolanensis, in Insubria, absque mœnibus.

Glarĕola, æ, diminut. exigua glarea. *Plaut.* Glareolam manu effundens. Ita Lexicographi plerique, sed nos nihil ejusmodi in Plauto invenimus.

Glareōsus, a, um, o. *ghiaroso*, quod plenum est glarea. *Varr. l. 1. R. R. c. 9.* Terra cretosa, aut glareosa. *Colum. de arb.* Glareosa, & saxosa amat ficus. *Plin. l. 26. c. 8.* Glareosi rivi.

Glastum, sti, n. *glasto*, *guado*, al. gastum, vel guastum, ἴσατις, herba similis plantagini, seu genus lactucæ agrestæ, & sponte nascens, al. vitrum, quo infectores lanarum utuntur, dum colore vitreo, seu hyalino, cæruleo, subnigro tingunt, quo item Britanni se inficiebant, inscribentes etiam corporibus puerorum animalium figuras, ut in bello aspectu horridiores essent, denique & eorum mulieres quibusdam in sacris. *Cæs. l. 5. B. G. c. 14. Plin. l. 20. c. 7. & l. 22. cap. 1.* Sed aliqui volunt, glastum esse quidem idem, ac ἴσατις, sed isatim sativam intelligunt.

Glaucĕus, a, um. Glauceus succus apud *Scribon. Larg. compos. 22.* est succus herbæ cujusdam, qui & *glaucion* dicitur: cujus usus est in collyrio, quod *diaglaucium* vocatur. *Rhodius* mavult legi *glaucius*. ¶ Glaucea, neut. plur. & penult. prod. τὰ γλαύκεια, herbam eandem significant. V. *Glaucion*. *Colum. l. 10. v. 103.* Nunc medica panacen lacryma, succoque salubri Glaucea, & profugos vinctura papavera somnos spargite.

Glauciĕcŏmans, antis, adject. o. glaucam comam habens. *Juvenc. in Matth. c. 17.* Ordinibus lucent quæ glauciomantis olivæ.

Glaucīnus, o. 1. 2. quod glaucum habet colorem. *Martial. l. 9. epigr. 27.* Pallia donavit glaucina, Cosme, tibi.

Glaucion, ii, n. γλαύκιον, herba humilis in Syria & Parthia nascens, densis foliis fere papaveris, minoribus tamen fordidioribusque, odoris tetri, gustus amari cum addictione. Granum habet crocei coloris, quod in olla fictili luto circumlitum, in clibanis caletaciunt, deinde exempto succum exprimunt ejusdem nominis. Usus est & fucci, & foliorum, si terantur, adversus epiphoras. Hinc temperatur collyrium, quod Medici Diaglaucion vocant. Hæc *Plin. l. 27. c. 10.*

Glaucĭscus, i, m. piscis aculeatus, dorso cæruleo, ventre candidissimo. *Plin. l. 32. c. 10. & 11.*

Glaucĭto, as, n. 1. est proprium vocis catulorum. *Auct. Carm. de Philom. v. 60.* Glaucitat & catulus, at lepores vagiunt.

Glaucōma, tis, n. 3. vel glaucoma, æ, f. 1. vel glaucosis, is, f. 3. γλαύκωμα, vitium, quo color naturalis in oculo, ac speciatim color humoris crystallini in præternaturalem, & glaucum mutatur, quod provenit ab illius humoris nimia siccitate, & concretione. Differt a *suffusione*, quia in *glaucomate* peccat humoris crystallini condensatio, & reficcatio, in *suffusione* concretio extranei humoris, & aliunde affluentis. *Plin. l. 29. c. 6.* Glaucomata dicunt Magi cerebro catuli septem dierum emendari. *Plaut. Mil. 2. 3. 70.* Glaucomam ob oculos objicientes.

Glau-

Glaucomatĭcus, a, um, adject. glaucoma laborans. Legitur in Notis Tironis (ut vocant) a Grutero editis in calce Inscriptionum.

Glaucŏpis, idis, f. avis quædam, alio nomine ulula, seu bubo. V. Lagopus.

Glaucus, a, um, o. *celare cæleste, maschio tra'l bianco, e'l verde*, הוכלא, Ger. *graevblavv*, Gall. *verd de mer, celadon*, Hisp. *verde, claro*, γλαυκός, quod est colore cæsio, seu cæruleo, ideſt, subviridi, qui admixtum habet viriditati alborem, qualis apparet in oculis noctuarum, felium, leonum, quorundam equorum, & hominum, a nomine Græco allato. *Plin. l.* 8. *c.* 21. Oculis glaucis, colore sanguineo.

Glaucus, i, m. genus piscis. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Quidam rursus æstus impatientia mediis fervoribus sexagenis diebus latent, ut glaucus, asselli, auratæ.

Glaucus, m. 2. piscator, qui, cum pisces captos in ripa explicuisset, & illi subito contacta quadam herba se colligentes in mare prosiliissent, admiratus herbæ illius vim & ipse degustavit, pisces secutus in aquam infiluit, marisque Deus factus est. Alii aliter referunt hanc fabulam, Glaucum insignem urinatorem fuisse, sæpius inspectantibus suis municipibus in fluvium se dejecisse, diutiusque sub aqua moratum semper emersisse, tandem quodam die illis expectantibus non rediisse, creditum esse, Deum maris factum fuisse. ¶ Glaucus item Hippolochi filius, qui Trojano bello Priamo suppetias tulit, homo tam stupidus, ut cum Diomede armorum permutatione facta, ænea acceperit pro aureis. Hinc etiam hodie *Glauci, & Diomedis permutatio* proverbio celebratur, cum permutatarum rerum inæqualitas signatur. *Plin. l.* 3. *ep.* 2. ¶ Item Sisyphi fil. qui, cum equas suas humana carne pasceret, ab illis ipse etiam devoratus est. *Virg.* 3. *Georg. v.* 267.

Glaux, cis, γλαύξ, herba folia habens cytiso, & lenticulæ similia. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Gleba, æ, f. *zolla*, גושפה, Ger. *ein ſtholln erden*, Gall. *motte de terre*, Hisp. *el terror de tierra*, βῶλος, fructum terræ. *Cic. pro Cæc. c.* 21. Quid igitur, si glebis, aut saxis, aut fustibus aliquem de fundo præcipitem egeris? ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut gleba marmoris. *Plin. l.* 36. *c.* 6. gleba thuris. *Lucret. l.* 3. *v.* 318. glebæ niveæ lactis. *Nemesian. ecl.* 3. *ad fin.*

Glebalis, le, adject. ad glebam pertinens, *di zolla*, ut glebalis agger. *Ammian. l.* 23. *c.* 5. Adde *Cod. Theodoſ. l.* 13. *tit.* 3. *leg.* 16. & 19.

Glebarii, dicebantur boves valentes, fortes, a glebis facile proscindendis. *Var. l.* 6. *de L. L.*

Glebātim, adv. per glebas, ut agros glebatim metiri. *Lact. de mort. perſecut. c.* 23.

Glebōsus, a, um, *zolloſo*, quod glebæ in morem est convolutum, vel quod glebis abundat. *Plin. l.* 35. *c.* 15. *de ſulphure*. Virum nascitur solidum, hoc est glebosum. Et *c.* 16. Terra glebosior.

Glebŭla, æ, f. *zolletta*, dim. a gleba. *Col. l.* 1. *c.* 6. Lapillisque carent, & glebulis. *Scribon. Larg. Compoſit.* 199. Glebulæ nivis. *Vitruv.* 8. 3. Glebula myrrhæ.

Glebulentus, o. l. 2. glebis refertus. *Apul. de Deo Socratis.*

Glechomītes, γλεχωμίτης, vinum pulejo conditum, apud *Col. l.* 12. *c.* 35.

Glemōna, f. l. *Gemona*, opp. Italiæ, in prov. Forojulienſi, prope Tiliaventum fl. ab Alpibus, & conf. Germaniæ 4. M. P.

Glessaria, vel Glæsaria, Austravia, al. Austrania *Leſſa*, inſ. apud Cimbricam Chersonesum, inter illam, & Hollandiam, a *glesſo*, ideſt succino, quo abundat. *Plin. l.* 37. *c.* 3.

Glesum, seu glesum, n. 2. ἤλεκτρον, electrum, succinum, voce Germanica, fortasse a perspicuitate vitrea, quia Germanis *glas* vitrum est. *Plin. l.* 37. *c.* 3. Certum est gigni in insulis Septentrionalis Oceani, & a Germanis appellari glæsum, itaque & a nostris unam insularum ob id appellatam Glæsariam, Germanico Cæsare ibi res gerente, Austraviam a Barbaris dictam. *Tac. de Germ. c.* 45. Soli omnium succinum, quod ipsi Glesum vocant, legunt.

Gleva, pro *gleba*, &

Glevālis pro *glebalis* leguntur in *Cod. Theodoſ. l.* 6. 2. 8. & 11. & *alibi*.

Gleucinum, n. 2. γλεύκινον, olei factitii genus, mustum, & aromata admixta habens, a γλεῦκος, *muſtum*. Aliqui definiunt oleum mustum, hoc est expressum, antequam olivæ in torculari subigantur. V. *Col. l.* 12. *c.* 51. *Plin. l.* 15. *c.* 7.

Glinon, n. 2. aceris genus, al. crassivenium, campestre, candidum, nec crispum. *Plin. l.* 16. *c.* 10.

Glirārium, n. 2. *ghiro*, locus, in quo glires nutriuntur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 15. Glirarium dissimili ratione habetur, quod non aqua, sed maceria locus sepitur.

Glis, gliris, m. *ghiro*, ὄμυς, animal muri simile, majori tamen corpore, quod nutritur in arboribus, & bonam anni partem somno consumere dicitur, a *gliſco*, cresco, quia hyeme tota dormiens pinguescit. *Martial. l.* 3. *epig.* 58. Somniculosos ille porrigit glires. *Labor.* apud *Non. c.* 2. *n.* 391. Opprimitur glis. Adde *Plin. l.* 8. *c.* 57. ¶ Glires silvestres a domesticis genere discreti esui erant apud Veteres. Itaque *Apic. l.* 8. *c.* 9. eorum condiendorum rationem tradit. *Varro* autem *l.* 3. *R. R. c.* 15. vivaria ad eos nutriendos quomodo fieri oporteant, ostendit, & *gliratria* vocat. Adde *Plin. loc. cit.* ubi scribit, non minus eos, quam ostrea, & peregrinas aves, in deliciis aliquando fuisse.

Gliscĕrus, a, um, adject. crescens, copiosus, opimus, a gliſco, ut gliscere mentæ. h. e. crescentes per instructionem epularum. *Feſtus.*

Glisces, testiculi porcorum. *Nævius*, cujus verba refert *Turneb. l.* 15. *c.* 4.

Gliſco, ſcis, n. 3. & gliſcor, eris, d. 3. sine præter. & sup. *creſcere*, גדל, Ger. *vvachſen*, Gall. *croître*, Hisp. *crecer*, αὐξάνω, cresco, augeor, invalesco. *Gel. l.* 2. *c.* 7. Eadem ipsa, quæ crescente Luna gliscunt, deficiente contra Luna deficiunt. *Liv. l.* 6. *c.* 14. Glisscente in dies seditione. *Semp. Aſell.* apud *Non. c.* 7. *n.* 107. Ut major invidia Lepido glisceretur. ¶ Gliscere etiam terra dicitur, cum pinguescit. *Col. l.* 2. Stercorare terram conveniet, nam eo quasi pabulo gliscit. ¶ Ponitur etiam pro vehementer cupere. *Stat. l.* 3. *Theb. v.* 72. dum pellere leges, Et consanguineo gliscit regnare superbus exule.

Globātim, adv. per globos. *Ammian. l.* 17. *c.* 9. Globatim per vicina digressi prædones.

Globātus, a, um, adject. in modum globi factus. *Plin. l.* 2. *c.* 2. Formam Mundi in speciem orbis globatam esse. *Solin. c.* 11. Globatæ vehementius properant.

Globo, as, avi, atum, a, l. *gomitolare*, Germ. *rund machen*, *vvickeln*, Gall. *faire rond*, *faire en pelotons*, Hisp. *redondear*, *ovillar*, σφαιρῶ, est aliquid solidum in rotunditatem componere. *Plin. l.* 1. *c.* 65. Dependentes ubique guttæ parvis globantur orbibus.

Globōsitas, atis, f. rotunditas. *Macr. Somn. Scip. l.* 1. *c.* 16. Terræ globositas.

Globōsus, a, um, o. *rotondo*, Ger. *rund*, Gall. *rond*, Hisp. *redondo*, σφαιρικός, rotundus, & spissatus. *Cic. de Un.* Et globosus est fabricatus, quod σφαιροειδὲς Græci vocant, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Liv. l.* 38. *c.* 29. Globosa saxa.

Globŭlus, m. 2. σφαιρίτης, parvus globus. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Et liquidam, globulis sudore resolutis. ¶ Accipitur & pro genere edulii in globi modum convoluti. *Cato de R. R. cap.* 79. Globulos sic facito, caseum cum alica ad eundem modum misceto.

Globus, bi, m. *globo, ſfera*, כידור, Ger. *kugel*, Gall. *globe*, Hisp. *globo*, σφαῖρα, est corpus solidum, & unica superficie contentum, undequaque rotundum, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Cic. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus (sic enim sphæram interpretari placet) ex planis circulus. ¶ Dicitur non solum de sphæris collectibus, & de terra, sed de omnibus rebus rotundis non concavis. *Plaut. Pœn. a.* 2. *v.* 35. In fundas indebant grandiculos globos. ¶ Ponitur quandoque pro multitudine hominum, sive aliorum animalium, aut alterius cujuscunque rei similis in unum collecta, & quasi conglobata, σύστημα. *Liv. lib.* 8. Extrema concio, & circa Fabium globus increpabant inclementem Dictatorem.

Glocĭdo. V. Glocito.

Glocio, is, n. 4. *chiocciare*, Ger. *gackſen*, *klucken*, Gall. *glouſſer*, *clouſer*, Hisp. *cloqueare*, κλώζω, proprium est vocis gallinarum, cum ovis incubituræ sunt, quod fit crebris singultibus, interjecta voce acuta, a verbo Græco allato, quod a sono factum est. Pro eodem etiam *gracillo* dicitur. *Pest. Col. l.* 9. *c.* 5. Ut ova quam recentissima supponantur glocientibus.

Glocito, as, n. l. freq. a glocio. *Festus.*

Glocītŏro, as, n. 1. verbum exprimens vocem ciconiæ. *Auſt. Carm. de Philom. v.* 29. Glocitorat immenso de turre ciconia rostro.

Glomerabilis, le, qui glomeratur, seu in globum formatur. *Manil. l.* 1. *v.* 220. Te testem dat Luna sui glomerabilis orbis. *Id. l.* 4. Glomerabile sidus.

Glomerāmen, inis, n. 3. *viluppo*. *Lucr. l.* 2. *v.* 685. Dissimiles igitur formæ glomeramen in unum conveniunt.

Glomerārius, ii, m. qui glomerat. *Senec. controverſ. ult. l.* 1.

Glomerātim, adv. turmatim, conglobatim, involute. *Macrob. l.* 6. *Saturn. c.* 4. Homines glomeratim incedentes. *Auſon. Paneg. Theod. c.* 29. Quis oratorum facunda cultius, pugnantia densius, densata glomeratius aut dixit, aut cogitavit?

Glomeratio, onis, *l. involuppamento*, συμβυσμὸς, actus glomerandi. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio.

Glomerātus, a, um, adject. conglobatus, confusus, turbatus. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 10. Clades glomerata. *Lucret. l.* 3. *v.* 494. Semina vocis Ejiciuntur, & ore foras glomerata feruntur.

Glomĕro, as, a. 1. *involuppare, avvoluppare*, גלם, Ger. *zuſſvvinden*, Gall. *envaſſer en peloton*, *envelopper*, Hisp. *embolver en redondo*, *devanar*, συμβύω, implico, & in globi speciem formo, sive filum in globi figuram convolvo, a *glomus*. *Ovid. Met.* 6. *v.* 19. Lanam glomerabat in orbes. ¶ Translate ponitur pro congregare, cogere, *ammucchiare*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 315. Sed glomerare manum bello. *Tacit.* 3. *hiſt. cap.* 31. Legiones in testudinem glomerabantur. ¶ Equi etiam gressus glomerare dicuntur, cum celeri passu, & convoluto gradu incedunt. *Virg.* 3. *Georg. v.* 117. Equitem docuere sub armis Insultare solo, & gressus glomerare superbos.

Glomerōsus, a, um, glomeris, seu globi figuram habens. *Col. l.* 9. *c.* 3. Aristoteles apum genera complura demonstrat, earumque alias vastas, sed glomerosas, &c.

Glomus, glomi, m. 2. & glomus, seu glomer, eris, m. 3. *gomitolo, gomitciolo*, גלם, Germ. *Knaeuvle faden*, Gall. *peloton*, Hisp. *ovillo*, κλωβίς, filum, vel aliquid simile in globi figuram convolutum. *Plin. l.* 36. *c.* 13. *de Labyrintho*. Quo si quis improperet, sine glomere lini exitum invenire nequeat. *Horat. l.* 2. *ep.* 3. *v.* 13. Ut vinosa glomos furtivæ Pyrrhia lanæ.

Gloria, æ, f. claritas, splendor, lux, amplitudo, *gloria*, כבוד, Ger. *lob*, *ruhm*, Gall. *gloire*, Hisp. *gloria*, κλέος, δόξα, est fama ingens cum laude de alicujus virtute, ac meritis, a κλύω. *Cic. pro Marcello*, *c.* 8. Gloria est illustris, ac pervagata multorum ac magnorum vel in suos cives, vel in patriam, vel in omne genus humanum fama meritorum. *Id. in Pison. c.* 24. Fructus veræ virtutis gloria est. Hinc gloriam appetere, gloria duci, gloriam sibi parere, gloria præstare, in gloria ducere &c. *Cic.* passim, *Plin. Terent.* & al. ¶ Accipitur etiam pro gloriatione, *il vantarſi*. *P. Syrus in Mimis*: Cita ignominia fit superbi gloria. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Flare inanes glorias. Ubi notat plur. numerum. Sic & *Tacit.* 3. *Ann. c.* 45. Memorare veteres Gallorum glorias.

Gloriabundus, o. l. 2. *vantatore*, καυχώμενος, qui abunde gloriatur. *Gel. l.* 5. *c.* 5. Contemplatione tanti, & tam ornati exercitus gloriabundus Annibalem aspicit.

Gloriandus, o. l. 2. gloria, & prædicatione dignus, partic. vel ger. a *glorior*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Nec in misera vita quidquam est prædicabile, aut gloriandum. Et *infra c.* 17. Quod si beata vita quidquam est gloriandæ, & prædicandæ, & præ se ferendæ est.

Gloriatio, f. 3. καύχησις, gloriosa prædicatio. *Cicer.* 3. *Fin. cap.* 8. Virtus est digna gloriatione.

Gloriātor, oris, m. qui gloriatur. *Apul.* 3. *Florid.* Magis sum amicitiæ cupidus, quam gloriator.

Glorificatio, onis, f. *glorificazione, gloria*, gloria. Est *Augustino* aliquot in locis.

Glorifĭco, as, avi, atum, a. 1. *glorificare, lodare*, glorioſum reddo, δοξάζω. *Corip. l.* 4. *v.* 289. Glorificavit opus. *Tertul. de Idolol. c.* 22. Deus potius glorificetur.

Glorifĭcus, a, um, *glorioſo*, gloriam afferens. *In Cod. l.* 2. *tit.* 8. *leg.* 7. Relicta observatione gloriæ tuæ sedis.

Gloriŏla, æ, f. δοξάριον, dim. a gloria. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. Et nosmetipsi vivi gloriola nostra perfruamur.

Gloriŏr, aris, d. 1. *glorierſi*, התהלל, Germ. *ſich rhuemen*, Gall. *ſe vanter*, *ſe glorifier*, Hisp. *glorierſe*, καυχάομαι, est gloria, & prædicatione se efferre, aut aliquid jactanter de se pronuntiare: interdum absolute construitur. *Cic.* 5. *Ver.* Ut tu in multis epistolis tuis ad amicos gloriaris. ¶ Interdum cum præpp. *de. Cic.* 3. *Fin. c.* 8. Quis aut de misera vita possit gloriari, aut non de beata? ¶ Interdum cum præp. *in. Cic. in Offic.* Nobis quoque licet in hoc quodammodo gloriari. ¶ Interdum cum accusativo communi. *Cicer. de Sen. cap.* 10. Equidem posse vellem idem gloriari, quod Cyrus. ¶ Et cum solo ablat. *Cic. in Orat. c.* 50. Nominibus veterum gloriantur. ¶ Et cum dat. *Id. in Pison.* Is mihi etiam gloriabitur, se omnes magistratus sine repulsa affectutum. h. e. apud, vel coram me.

Gloriōsē, adv. *glorioſamente*, Germ. *ehrlich*, Gall. *glorieuſement*, Hisp. *glorioſamente*, δοξάζω, cum gloria, & laude. *Cic. Cat.* In qua satis gloriose triumpharent. ¶ Accipitur & in malam partem. *Cic.* 2. *Fin.* Quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? ¶ Comparat. glorioſius, superlat. glorioſiſſime. *Cic. pro Dom. c.* 35. Glorioſius de se prædicare. *Veliej. l.* 2. *c.* 3. Vita glorioſiſſime degere.

Glorĭōsus, a, um, o. l. 2. *glorioſo*, Germ. *lobreich*, Gall. *glorieux*, Hisp. *glorioſo*, δοξαστὸς, præclarus, excellens. *Cic.* 1. *de Divin.* Magnificum etiam illud, Romanisque hominibus glorioſum. *Id.* 2. *Phil. c.* 11. Glorioſiſſimum factum. *Val. Max. l.* 3. *c.* 2. Sospes glorioſior patriæ mœnia non intraret. ¶ Interdum in malam partem accipitur, ut glorioſus dicatur, qui se inaniter jactat, & laudari quærit, *vantatore*. Hinc Plauti comœdia *Miles glorioſus* inscribitur. *Plin. in ep.* 9. *l.* 3. Miserat etiam epistolas Romam ad amiculam quandam jactantes, & glorioſas. Adde *Nepot. Timol. c.* 4.

Glos, f. 2. *cognata*, γάμος, mariti soror, atque item fratris uxor, a voce græca allata. *Non. c.* 19. *n.* 4. & *Feſt.* ¶ In genit. facit *glotis*, non *glotis*. *Priscian. l.* 6.

Glossa, æ, f. *lingua*, לשון, Ger. *ſprache*, Gall. *langue*, Hisp. *lengua*, γλῶσσα, Att. γλῶττα, lingua. Græca vox est, & Græcis literis scribenda. ¶ Metonymice accipitur pro sermone. Sed proprie glossæ vocantur vocabula obscuriora, & minus usitata, quæ interpretatione indigent, cujusmodi sunt ea, quæ certæ sunt dialecti propria, eoque aliena a lingua communi, unde & *Γλῶτται* dicuntur, quasi peregrina. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Protinus enim potest interpretationem linguæ secretioris, quas Græci γλώσσας vocant, dum aliud agitur, edidicere. ¶ Accipitur etiam pro interpretatione, seu explicatione eorum, quæ ab aliis obscure scripta fuere, quia vice linguæ, h. e. vice doctoris, fungitur. *Hinc Glossæ Accurſii, Philoxeni, Iſidori*, &c.

Glossārium, ii, n. *Dizionario*. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Vos, Philosophi, estis mera (ut M. Cato ait) mortuaria glossaria.

Glossēma, neut. 3. γλώσσημα, al. glossa, est vox occultior, abstrusior, & minus usitata. *Var. l.* 5. *de L. L.* exponens versum Ennii, *Cultrum Camillæ expectata adveniſ*, Camillam, qui glossemata interpretati sunt, dixerunt administrum. hoc est qui voces priscas, & minus usitatas sunt interpretati. *Quintilian. l.* 1. *c.* 8. (al. 14.) Circa glossemata etiam, idest voces minus usitatas, non ultima ejus professionis diligentia est. Adde *Sueton. de illuſt. Grammat. c.* 22.

Glossopētra, f. 1. gemmæ species linguæ humanæ similis, quam Magi credunt non nasci in terra, sed deficiente Luna cœlo decidere, ea Lunares motus excitari, vento comprimi, illam memoriæ prodesse, &c. a γλῶσσα, *lingua*, & πέτρα, *lapis*. *Plin. l.* 37. *c.* 10. *Solin. c.* 39. *Iſid. l.* 16. *c.* 14.

Glottis, idis, f. apud *Plin. l.* 10. *c.* 23. est avis e genere coturnicum, a lingua prælonga, quam exerit: unde & *Linguata* dicitur.

Glubo, is, bi, bitum, a. 3. *ſcorticare, ſcorzare*, קלף, Ger. *ſchinden*, Gall. *ecorcer*, Hisp. *deſollar*, ἀποδέρω, proprie est corticem detrahere, arbores cortice denudare, a λύω, *deſcortico*, vel a γλάφω, *ſculpo*. *Cato de R. R. c.* 31. Salictum suo tempore cædito, glubito, arideque alligato, librum conservato. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 55. Ramos glubere. ¶ Neutrorum more *Cato R. R. c.* 31.

Quæ materies (*arborum*) semen non habebit, cum glubet, tempestiva erit: *h. e.* cum glubet se, & corticem deponet, erit apta ad cædendum. ¶ Significat etiam pellem detrahere, ut glubere pecus apud *Festum*. Hinc obsceno sensu *Catul. carm.* 58. *ad Cælium, de Lesbia*. Nunc in quadriviis, & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes.

Glucidātus, dulcis, suavis, a γλυκὺς. *Festus*.

Gluma, æ, f. *pula, lolla, lopa*, ἔλυτρον, folliculus grani frumentarii, a glubendo, quod eo folliculo deglubatur granum. *h. e.* decorticetur. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48. *de frumento*. Granum dictum, quod est intimum solidum; gluma, qui est folliculus ejus; arista, quæ, ut acus tenuis, longa eminet, e gluma, proinde ut grani theca sit gluma, & apex arista.

Glus, vel glux, glutis, f. γλία, gluten, a voce græca allata. *Auson. in Monos.* Tergora dic clypeis accommoda quid faciat? glux.

Gluten, inis, n. 3. vel glutinum, ni, n. 2. *colla*, דבק, Ger. *leym*, Gall. *glu*, Hisp. *engrudo*, κόλλα, materia viscida, & tenax, qua res conjunguntur, a glus. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Boum coriis glutinum excoquitur, taurorumque, & id præcipuum. *Lucret. l.* 6. *v.* 1066. Glutine materies taurino jungitur una.

Glutinamentum, ti, n. *incollamento*, מהברת, Ger. *leymung*, Gall. *collement*, *coller*, Hisp. *engrudamiento*, κόλλησις, compactio, conjunctio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. *de chartis*. Deprehenditur & lentigo oculis, sed mediis inserta glutinamentis taxia.

Glutinatio, onis, f. conglutinatio, glutinamentum. *Cels. l.* 7. *c.* 27. Neque desperari debet solida glutinatio vulneris.

Glutinātor, oris, m. *incollatore*, מחבר, Ger. *leimer*, Gall. *colleur*, Hisp. *engrudador*, κολλητὴς, qui res glutinat, seu glutine conjungit. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 4. Mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

Glutinātus, a, um, glutino conjunctus. *Cels. l.* 7. *c.* 28. Inter se glutinatis naturalium oris. *h. e.* conjunctis, constrictis.

Glutinōsus, a, um, glutinosus. *Rutil. in Itiner. lib.* 1. *v.* 610. *de Harpyiis*. Quæ pede glutineo, quod tetigere, trahunt.

Glutinum, ii, n. gluten. *Apul. Asclep.* Individuo glutinio connexus.

Glutino, as, a. 1. *incollare*, דבק, Ger. *leimen*, Gall. *coller*, *gluer*, Hisp. *engrudar*, κολλάω, συνάπτω, conjungo, ferrumino. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Quo genere sistitur sanguis, & vulnus glutinatur.

Glutinōsus, a, um, o. *tenax*, κολλώδης, tenax. *Col. in præf. l.* 1. In Asia, Myssaque densa, etiam glutinosa, terra maxime exuberat. *Id. l.* 3. *c.* 11. Terra glutinosissima. *Cels. l.* 5. *c.* 25. Pus glutinosius & sanguine, & sanie.

Glutinum, V. Gluten.

Glutio, seu gluttio, is, a. 4. *ingluttire*, בלע, Ger. *schlucken*, Gall. *engloutir*, Hisp. *tragar*, γλύζω, devoro, a verbo græco, quod allatum est. Aliqui deducunt a *glutus*, seu *gluttus*. *Juven. Sat.* 4. *v.* 28. Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus Induperatorem? *Plin. l.* 10. *c.* 12. *de cervis*. Pessima eorum significatio, cum glutiunt vocem, velut strangulati.

Glutto, seu gluto, onis, masc. λαίμαργος, gulosus, non a gula, ut *Isidorus* scripsit *l.* 10. *Orig.* sed a *gluttus*, idest, pars colli, qua cibus transmittitur. *Fest.*

Gluttus, seu glutus, masc. 2. βρόγχος, pars colli, qua cibus transmittitur, a sono *glut glut*, quem liquor anguste means tramite edit. *Fest. Pers. Sat.* 5. *v.* 112. Non glutto forbere salivam Mercurialem. idest non avide vorare lucrum.

Glutus, seu gluttus, seu glittus, a, um, o. unitus, bene subactus, cohærens, instar eorum, quæ glutino conjuncta sunt, a *glus*. *Cato c.* 45. Locus bipalio subactus, beneque glutus fiet. Eadem habet *Plin. l.* 17. *c.* 18.

Glycyrrhīza, æ, f. *liquiritia, regolitia*, γλαυκύρριζα, radix dulcis, herbæ genus. *Pallad. l.* 10. *c.* 14.

Glycyrrhizītes, γλαυκυρριζίτης, vinum glycyrrhiza conditum. *Col. l.* 12. *c.* 35.

G A N T E N.

Gnaphallium, n. 2. γναφάλιον, herba, al. chamæzelon, cujus foliis albis, & mollibus pro tomento utebantur. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Gnarigavit significat apud Livium narravit. *Fest.*

Gnaritas, atis, f. scientia, notitia. *Sal. in frag. l.* 3. *hist.* Alii fiducia gnaritatis locorum fuga sparsi. *Ammian. l.* 16. *c.* 3. Juvante locorum gnaritate.

Gnarūris, re, adject. usurparunt Vet. pro gnarus. *Plaut. Most.* 1. 2. 17. Simul gnarures vos volo hanc rem mecum. Adde *Auson. ep.* 22. *v.* 19. & *Arnob. l.* 3.

Gnarus, olim narus, o. 1. 2. *docto, perito, experto*, יודע, חכם, Ger. *erfahren*, Gall. *savant*, *bien entendant*, Hisp. *sabio*, *esperimentado*, ἐπιστάμων, sciens, peritus. *Cicer. in Orat.* Pericles gnarus, quibus orationis modis animi moveantur. *Id. in Brut. c.* 64. Sisenna Reipub. gnarus. ¶ Accipitur aliquando passive, pro cognito. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 63. Trudebanturque in paludem gnaram vincentibus, iniquam nescitis. *Id. l.* 15. *Ann. c.* 61. Idque nulli magis gnarum, quam Neroni.

Gnātho, onis, m. nomen parasiti apud *Terent.* a γνάθος, *maxilla*.

Gnathonicus, a, um, ad Gnathonem pertinens. *Ter. Eun.* 2. 2. 33. Tanquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis vocabula, parasiti itidem Gnathonici vocentur.

Gnāta, æ, f. nata, filia. *Plaut. Truc.* 4. 3. 67. *Ter. And.* 3. 3. 8.

Gnatŭla, æ, f. filiola. *Accius*, apud *Non. c.* 4. *n.* 218. Infando omini gnatula erat.

Gnātus, a, um, adject. natus. *Plaut.* multis in locis, ut *Trucul.* 5. 1. 70. *Aul.* 4. 10. 47. & alibi.

Gnātus, i, m. *figliuolo*, בן, Germ. *sohn*, Gall. *fils*, Hisp. *hijo*, υἱὸς, filius. *Ter. Heaut.* 1. 1. 78. Gnatum unicum ejeci hinc.

Gnavĭtas, atis, f. diligentia, studium. *Arnob. l.* 1. Gnavitas studiosa.

Gnaviter, adv. *diligentemente, sollecitamente*. *Horat. lib.* 1. *ep.* 1. *v.* 24. Consilium agendi gnaviter.

Gnavus, sive navus, o. 1. 2. *presto, diligente*, שכיר, אבור, Ger. *embsig*, *fertig*, Gall. *habil*, *diligent*, Hisp. *prompto*, *presto*, ἐμμελὴς, industrius, strenuus, celer, a *navus*, per prothesin. Sed aliqui censent, *gnavus* prius fuisse, ex eo *navus* fieri per aphæresin. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 90. Oderunt agilem, gnavumque remissi. *Ammian. l.* 26. In inquirendis rebus gnaviores.

Gnephōsus, obscurus, a νεφώδης, tenebræ. *Fest.*

Gneus. V. Cneus.

Gnidĭus, a, um, o. quod est ex Gnido urbe, ut Gnidia Venus, quæ in ea colebatur. *Cic. de Div.* Gnidium granum. *Plin. l.* 23. *c.* 4. ¶ Scribitur & *Cnidus*.

Gnidus, Gnidos, Cnidus, *Gnido*, al. *Stadia*, al. *Cbio*, urbs Doridis, in Caria, cum prom. cognom. *Capo Crio*, quod inter oram Australem, & Occiduam in mare velut peninsula procurrit contra Nisyrum insulam inter Ceramicum sin. & mare Carpathium. Hic Venus colebatur, simulacro sculpto mira arte a Praxitele. *Plin. l.* 30. *c.* 10.

Gnoma, γνώμη, apud Græcos significat sententiam quandam memorabilem omnium consensu approbatam. *Quintil. l.* 8. *c.* 5. ¶ Gnoma etiam dicitur machinula quædam, qua regiones agrorum dignoscuntur. *Festus*.

Gnomon, onis, m. *sfetta*, משתה, γνώμων, magister, cognitor, omne id, cujus indicio aliquid cognoscitur, & speciatim horologii scioterici stylus, per quem cognoscuntur umbræ, & ex umbris horæ, quem *Plinius* umbilicum Solis vocat, a γνόω, seu γινώσκω, *nosco*. *Plin. l.* 2. *cap.* 72. Solis itaque umbilici, quam gnomonem appellant.

Gnomonice, es, & Gnomonica, æ, f. 1. pars Architecturæ, quam *Vitruvius* dividit in Ædificationem, Gnomonicen, & Machinationem: versatur autem in conficiendis horologiis solaribus. V. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. & *l.* 9. *c.* 4. *Plin. l.* 2. *c.* 76. Umbrarum rationem, & quam vocant Gnomonicem, invenit Anaximenes Milesius. Adde *Gel. l.* 1. *c.* 9.

Gnomonici, m. 2. qui Gnomonicen profitentur. *Solin. c.* 40. Quod Gnomonici similibus parallelis accidere contendunt.

Gnomonicus, a, um, ad gnomonem pertinens. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Multæ res organicæ & gnomonicæ. *Id. l.* 9. *c.* 4. Gnomonicæ rationes.

Gnosco, a. 3. idem ac nosco, apud vet. *Diomed. Gramm. l.* 1.

Gnosiăcus, a, um, adject. ad Gnosium pertinens, ut Gnosiaca regna. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 668.

Gnosis, vel Gnossis, idis, patronym., f. a Gnosso, hoc est Ariadna, quæ filia fuit Minois regis Cretæ. *Ovid. Heroid. ep.* 15. *v.* 25. Gnosida Bacchus amavit.

Gnosius, a, um, adject. a Gnosio, ut Gnosia regna. *Virg.* 3. *Æn. v.* 115.

Gnosos, Gnosos, Gnossos, al. Cerathus, *Gnosa*, urbs exc. Cretæ, olim primaria, Regia, nunc pagus, apud Idam M. inter Gortynam 100. stad. & Lyctum 120. a litore 25. Regia fuit Minois Regis Cretæ.

Gnostici, hæretici altero post Christum sæculo, qui in rebus divinis τελείαν γνῶσιν, *perfectam intelligentiam* sibi arrogabant, dicere soliti (ut Origenes Celso exprobrat) omnia novimus. *Epiphan. Iren.* &c.

Gnosius, a, um, adjectiv. Gnosius. *Lucan. l.* 3. *v.* 185. Gnosias agitare pharetras. Nisi forte legendum est *gnosias*, contracta tamen syllaba per synæresim.

Gnotus, a, um, adject. notus. *Fest.*

G A N T E O.

Gobius, ii, m. 2. vel gobio, onis, m. 3. *ghiozzo*, Ger. *gob*, Gall. *goujon*, Hisp. *gadeta*, *gobio* κωβιὸς, genus piscis, a nomine græco, quod allatum est. *Mart. l.* 13. *epigr.* 88. Principium cornæ gobius esse solet. *Juven. sat.* 11. *v.* 37. Cum sit tibi gobio tantum in loculis. ¶ Legitur & *cabio* apud *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Gomorrha, fem. 1. urbs Judææ, in ora lac. Asphaltitis, propinqua Sodomis, quæ una cum illis de cœlo tacta, ac in aquis submersa est. Gent. *Gomorrhæus*, a, um. ¶ Dicitur & *Gomorrhum*. *Solin. c.* 38. & *Tertull. in Apolog. c.* 40.

Gomphus, i, m. γόμφος, clavus ligneus. Quidam fibulam ferream exponunt. *Stat. l.* 4. *Silv.* 3. *v.* 48. Et crebris iter alligare gomphis.

Gonarche, es, horologii Solaris species apud *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Gonorrhœa, æ, fem. *scolazione*, γονόῤῥοια, involuntaria, & vitiosa seminis profusio. *Jul. Firm. l.* 3. *c.* 7.

Gordiānus, m. 2. Imp. Rom. quam dignitatem filius, & nepos ejusdem nominis adepti sunt.

Gordius, m. 2. Phrygiæ Rex, genere rusticus, & ignobilis. Cum Phryges de rege creando oraculum consulerent, admoniti sunt, eum Regem observare, quem reversi primum in templum Jovis euntem plaustro reperissent. Obvius illis Gordius fuit, qui ad arandum conductis bobus mane properabat; statimque eum Regem constituant. Ille plaustrum, quod sibi ducenti Regnum delatum fuerat, in templo Jovis positum majestati Regiæ consecravit. In foris illius plaustri erat nodus adeo perplexus, ut indissolubilis putaretur. Oracula cecinerunt, si quis nexum Gordium solvisset, eum tota Asia regnaturum. Aliquot post sæculis Alexander Macedo, capta urbe, cum in templum Jovis venisset, jugum plaustri requisivit, quo exhibito, cum capita loramentorum intra nodos abscondita reperire non posset, violentius Oraculo usus, gladio loramenta cædit, atque ita resolutis nexibus latentia in nodis capita invenit. *Justin. l.* 11. *Curt. l.* 3. Hinc *Nodus Gordius* proverbio dicitur de rebus indissolubilibus.

Gorgias, m. 1. Γοργίας, Leontinus Rhetor, discipulus Empedoclis, præceptor Isocratis. Professus est de omni re, quæcunque in disceptationem, quæstionemque vocaretur, se copiosissime dicturum esse: & princeps ex omnibus ausus est in conventu poscere, qua de re quisque vellet audire. Hinc nata est illa consuetudo Græcorum, qui, cum in schola assedissent, ex magna hominum frequentia dicere jubebant, si quid quærerent. *Plato in Gorgia. Cic.* 1. & 3. *de Orat.* & 2. *Fin.* Thrasymachus Chalcedonius, Leontinus Gorgias, Theodorus Byzantius primi tractasse dicuntur Eloquentiam Epidicticam, quæ non ad judiciorum certamen, sed ad voluptatem aurium apta est. *Cic. in Orat.* Gorgiæ tantus honor habitus est a Græcia, soli ut ex omnibus Delphis non inaurata statua, sed aurea statueretur. *Cic.* 3. *de Orat.* Vixit centum, & septem annos. *Cic. de Sen.*

Gorgon, onis, f. 3. Urgo, *la Gorgona*, insula parva Italiæ, tota montuosa, inter oram Thusciæ, & Corsicam. In ea est tantum vicus cum turri.

Gorgŏna, æ, f. 1. eadem ac Gorgon, onis. *Prudent. Rom. v.* 278. Tremant venenum sibilantis Gorgonæ.

Gorgŏnes, f. 3. γόργονες, Phorci filiæ, *Medusa, Sthenyo*, & *Euryale*, (Alii quartam addunt *Scyllam*) quæ Dorcadas insulas in Oceano Æthiopico, seu in mari Atlantico sitas habitasse dicuntur, contra Hesperidum hortos. *Dictæ sunt* a γοργὸς, quod est animal noxium in Africa. Poetæ fabulantur, omnes unum oculum habuisse, quo invicem uterentur, & terribiles fuisse oris deformitate, & crinibus serpentinis, quas qui vidissent, verterentur in lapidem. Aliqui interpretantur, puellas fuisse unius pulchritudinis, quæ cum aspicerent adolescentes, stupore torpebant, regnavisse autem in insulis, quæ serpentibus abundarent. *Diodorus* scribit, fœminas fuisse in Africa bellicosas, adversus quas Perseus bellum gesserit, & earum Reginam Medusam debellaverit, ac interfecerit. *Cic. in Ver. 6. c.* 36. Gorgonis os pulcherrimum crinium anguibus. ¶ In singulari num. est Gorgon, onis. *Martial. l.* 9. *epigr.* 26. tanquam mihi pocula Gorgon Porrigat. ¶ Interdum etiam *Gorgo*. *Sidon. carm.* 15. *v.* 7. Gorgo tenet pectus medium.

Gorgones, Gorgades, f. 3. Insulæ Capitis viridis, *Isole di capo verde*, decem Insulæ Oceani Atlantici, in Africa, Libyæ interioris oræ Occiduæ adjacentes, e regione Cornu Hesperii, seu Arsinarii prom. seu capitis viridis. Dictæ sunt a Gorgonibus Phorci filiabus, quæ ibi regnaverunt.

Gorgonĕus, a, um, adject. ad Gorgones pertinens. *Ovid. de art. am. l.* 3. *v.* 104. Lumina Gorgoneo sævius angue micant.

Gorgonia, f. 1. γοργονία, *corallium*, a gen. γόργονος, quod e sanguine Medusæ Gorgonis natum sit, vel quia ex aquis exemptum protinus in duritiem lapidis convertitur, quemadmodum illi qui Gorgonas aspexerant. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Gorgophŏrus, a, um, Gorgonem ferens, epithetum Palladis, in cujus scuto Medusæ Gorgonis caput pictum est. *Auctor Orat. antequam Cic. iret in exil. c.* 10. Teque Tritonia armipotens, Gorgophora Pallas, Minerva, cæterique Dii, Deæque immortales, &c.

Gortȳna, Cortyna, Gortys, Gortyn, *Gortyn*, olim urbs, nunc pagus Cretæ, ad Leneum fl. Gnosso finit. ab ora lit. 12. M. P. ab Ida M. 20. ¶ Est etiam oppidum Arcadiæ in Peloponneso ad Gortyniam fl.

Gortȳnis, idis, f. patronym. ut arundo Gortynis, pro sagitta, apud *Lucan. l.* 7. *v.* 214.

Gortynĭus, a, um, adject. ad Gortynam pertinens, ut Gortynia fabula. *Virgil. Ecl.* 6. *v.* 60. Gortynia spicula. *Stat. l.* 5. *Theb. v.* 361. Gortynius aliger, *h. e.* Dædalus. *Auson. in Mosell. v.* 300.

Gossȳpium, n. 2. *bambagia, bambagio, cotone*, γοσσύπιον ξύλον, πώμβαξ, βαμβάκιον, frutex in superiore parte Ægypti, quæ in Arabiam vergit, item in Tylo Arabici maris insula, item in plerisque Mediterr. maris insulis, uti Melita, Creta, locisque aliis ad Austrum vergentibus, qui nucem gignit, & in ea lanuginem mollissimam, unde vestes efficiuntur. *Plin. l.* 19. *c.* 2.

Gothi, orum, immanissimi fuerunt populi, quorum antiquæ fuere sedes in Dania, Suecia, & Germaniæ parte septentrionali: inde egressi in Pannoniam, Mœsiam, & Daciam, & tandem in ipsam Italiam, Galliam Narbonensem, & Hispaniam, acerrimis bellis affixere populos, plurimasque urbes clarissimas devastarunt. V. *Clower. Germ. Ant. l.* 3. *c.* 34.

Gothĭa, f. 1. *la Gothia, Gotlands*, pars Scandinaviæ, finitima Daniæ, & Sveciæ, al. pars Australis Regni Sveciæ, inter Sveciam propriam, Norvegiam, & Mare Balticum. Dividitur in tres partes, in Occidentalem, *Vestrogotlandt*, Orientalem, *Ostrogotlandt*, & Meridionalem, *Sudgotlandt*. *Ammian. l.* 30. *c.* 7. ¶ Gothia item, *Osia*, regio Sarmatiæ Europææ, in latere Boreali maris Euxini, inter Tyram, & Borysthenem, in qua Metrop. Gothia. Populi olim *Getæ*, deinde *Gothi*.

Gothĭcus, a, um, adject. Aurelianus Imperator ob reportatam de Gothis victoriam Gothicus cognominatus est. *Inscript.* apud *Grut. p.* 77. *n.* 4.

Gothi-

Gothĭni, orum, pop. Germaniæ, cujus eam partem incolunt, quæ nunc *Silesia* dicitur. *Tacit. de Germ. c.* 43.

Gothȳni, orum, pop. Sarmatiæ Europææ, ex Gothis, & Hunnis commixti. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. verſ.* 622. Auſi Danubium quondam tranare Gothyni. *Id. l.* 2. *in Eutrop. v.* 153. Oſtrogothis colitur, mitiſque Gothynis Phryx ager. In quibuſdam editionibus legitur *Grothungi*. Sed iidem ſunt. item *Gothuni*. Sed hæc lectio eſt eorum, qui Latinorum morem ſecuti *y* in *u* vertunt.

G A N T E R.

Grabatŭlus, li, m. *lettuccino*, parvus grabatus. *Apulei. l.* 1. *Metam.* Grabatulus alioqui breviculus, & uno pede mutilus, ac putris.

Grabātus, ti, *m.* 2. *lettiecllo*, עֶרֶשׂ, Ger. *lotterbett*, Gall. *petit lit*, Hiſp. *lecho pequeno*, κράββατος, lectus exiguus, humilis, portatilis, a voce Græca, quæ allata eſt. Fere pro lecto pauperum, & mendicantium accipi ſolet. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 63. Deos ne immortales concurſare omnium mortalium, qui ubique ſunt, non modo lectos, verum etiam grabatos. *Virg. in Mor.* Membra locat ſenſim vili demiſſa grabato.

Gracchānus, a, um, adject. ad Gracchos pertinens. *Val. Max. l.* 1. *c.* 1. *n.* 1. Gracchano tumultu moniti. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Gracchanum illud: quo me miſer conferam?

Gracchi, Romanorum familia. In hac fuit Tib. Sempronius P. F. qui bis conſulatum geſſit, deinde Cenſuram. Proconſul in Hiſpaniam miſſus Celtiberos in deditionem accepit. Ex Cornelia filia Africani ſuperioris duos filios habuit, Tiberium, & Cajum, qui matris diligentia omnibus liberalibus artibus eruditi, præſtantes Oratores extiterunt. Hi cum plebi ſtuderent, & leges Reip. perniciоſas, præcipue agrarias, in ejus gratiam ferrent, creatique Tribuni pleb. omnia perturbarent, gravi excitata ſeditione, tandem occiſi ſunt. *Cic. l.* 1. *& 2. Offic.* & alibi ſæpe.

Gracchŭris, urbs Iberiæ, a Sempronio Graccho ita appellata, poſtquam Celtiberos in deditionem accepiſſet. Antea Iluricis dicebatur. *Feſtus.*

Gracĕo, V. Cracentes.

Gracĭlens, tis, o. idem quod gracilis. *Nov. in Proteſilao*, apud *Non. c.* 2. *n.* 364. Demam gracilentis colorem, dum ex hoc gracilens fit.

Gracilentus, a, um, o. 1. 2. idem ac gracilis. *Enn. l.* 7. apud *Non. c.* 2. *n.* 364. Deducunt habiles gladios ſilo gracilento. Adde *Gell. l.* 4. *c.* 12.

Gracilĕſco, is, n. 3. *affottigliarſi*, *ſmagrirſi*, כחש, Ger. *ran verdorren*, Gall. *devenir grêle*, Hiſp. *enflaquecer*, *conagrecer*, ἰσχναίνομαι, λεπτύνομαι, gracilis, & tenuis fio. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Cum alias feſtinatione pariendi gracileſcat.

Gracĭlipes, edis, adject. o. pedes graciles habens. *Petron. Sat.* Ciconia gracilipes.

Gracĭlis, le, o. 3. *ſottile*, *magro*, *ſcarno*, *tenue*, דל, Germ. *rau*, Gall. *grêle*, Hiſp. *delgado*, *ἰσχνὸς*, λεπτὸς, tenuis, ab antiquo *graceo*, ſeu *craceo*. *Ter. Eun.* 2. 3. 21. Quas matres ſtudent demiſſis humeris eſſe, vincto pectore, ut graciles ſient. *Plin. l.* 8. *ep.* 15. Gracilis vindemia. *Mart. l.* 8. Timido, gracilique libello. *Hor.* 1. *Carm. od.* 5. Quis multa gracilis te puer in roſa, &c.? h. e. mollis, delicatus. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 14. Comæ graciles inſtar lanuginis. ¶ Gradus ſunt *gracilior*, *gracillimus*. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Corpora graciliora, ſiccioraque. *Sueton. Ner. c.* 31. Fuit gracillimis cruribus.

Gracilĭtas, atis, *ſottigliezza*, דלה, Ger. *renheit*, Gall. *grêleté*, Hiſp. *delgadez*, *ἰσχνότης*, corporis habitus tenuior. *Cic. de Clar. Orat. c.* 91. Qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates conſectentur.

Gracilĭtūdo, inis f. idem ac gracilitas. *Accius in Amph.* apud *Non. c.* 2. *n.* 364. Iſta tua gracilitudo, & propemodum luctus facit, ne dubitem.

Gracillo, n. 1. idem ac glocio, proprium vocis gallinæ, a ſono. *Auct. Philom. v.* 25. Cucurrire ſolet gallus, gallina gracillat.

Gracŭlus, i, m. κορμίαι, κορκὸς, *cornacchia*. *Plin. l.* 11. *c.* 29. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. *Feſt. &c.* ¶ *Nihil graculo cum fidibus*, proverbium eſt de rebus valde inter ſe diſſimilibus. *Gell. in præfat. ad fin.*

Gradālis, le, adject. qui per gradus fit, ut gradalis pugna, apud *Diomed. l.* 3. *de Pedibus.*

Gradārius, a, um, o. ὁ βάδην ποιούμενος, quo gradatim incedit. Hinc gradarius equus, qui ſine ſuccuſſatione alterno greſſu molliter explicat pedes. *Lucil.* apud *Non. cap.* 1. *n.* 60. Equus non formoſus, gradarius, optimus vector. ¶ Translate *Sen. epiſt.* 40. Cicero noſter, a quo Romana eloquentia extitit, gradarius fuit. h. e. non curſor, ſed leni, & lenta oratione utens. ¶ Gradarius annus, V. *Gradus.*

Gradātim, adverb. *a paſſo a paſſo*, Ger. *fuß fur fuß*, *gemechlich*, Gall. *par degrez*, *petit a petit*, Hiſp. *de paſſo en paſſo*, *paſſo a paſſo*, βάδην, per gradus. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Foſſæ ſternuntur gradatim. ¶ Translate ponitur pro paulatim, & ordinate. *Cic.* 1. *Tuſc.* Ut gradatim reſpondens eo perveniat, quaſi Geometrica didiciſſet.

Gradātio, f. 3. κλῖμαξ, aſcenſio de uno gradu ad alium. Apud Rhetores Figura eſt vel verborum, vel ſententiarum, qua gradatim ab uno vocabulo ad aliud aſcenditur, vel ex prima ſententia ſecunda oritur, ex ſecunda tertia, atque ita deinceps, ut, Africano induſtria virtutem, virtus gloriam, gloria æmulos comparavit. *Cic.* 3. *de Orat. Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 25. ¶ Eſt etiam graduum diſpoſitio in Theatris. *Vitruv. l.* 5. *c.* 3. Lapideis, & marmoreis copiis gradationes ab ſubſtructione fieri debent.

Gradātus, a, um, o. 1. 2. *a gradi*, Ger. *wie die ſtaffeln gemacht*, Gall. *faitcu degrez*, Hiſp. *echo a eſcalones*, κλιμακηδὸν, in modum graduum factus. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Denſis, gradatiſque corticum pollicibus.

Gradīlis, le, adject. qui habet gradus, ut gradile Genii templum. h. e. quod gradibus adibatur. *Ammian. l.* 23. *c.* 2. ¶ *Panis gradilis* dicebatur, qui diſtribuebatur populo in gradibus Amphitheatri, aut ad piſtrina, aut alibi. De eo mentio eſt *l.* 3. *Cod. Theodoſ. de annon. civ. & pan. grad.*

Gradĭor, eris, greſſus ſum, d. 3. *andare*, *paſſeggiare*, הלך, Germ. *gehen*, Gall. *aller*, Hiſp. *andar*, βαίνω, vado, incedo, ambulo, eo, progredior. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 46. Fidenti animo gradietur ad mortem. *Virg. Æn.* 1. *v.* 312. Ipſe uno graditur comitatus Achate. *Id. Æn.* 6. 633. Greſſi per opaca viarum.

Gradivicŏla, æ, m. qui colit Martem. *Sil. l.* 4. *v.* 222. Et gradivicolam celſo de colle Tudertem.

Gradīvus, *m.* 2. Martis cognomen, a *gradiendo*, quod qui pugnant, impigre gradiuntur. Aliqui Gradivum, non Latinum, nec Græcum, ſed Thracium vocabulum eſſe, & ſignificare bellicoſum, ac fortem dicunt. *Virg.* 3. *Æn.* Gradivumque patrem, Geticis qui præſidet arvis. ¶ Idem Mars, ſi *Servio* credimus *loc. cit. Virgilii*, & Gradivus, & Quirinus dicebatur, Gradivus, cum ſæviebat, Quirinus, cum tranquillus erat. Et apud Romanos duo ejus erant templa, unum Quirini intra Urbem, quaſi cuſtodis, & tranquilli, alterum Gradivi, in Appia via extr. Urbem prope portam, quaſi bellatoris. ¶ Hujus vocis prima ſyllaba communis eſt, producit enim *Virg.* at corripiunt *Silius* 15. 15. & *Ovid.*

Gradus, us, m. 4. *ſcaglione*, *grado*, מַעֲלָה, Ger. *ſtaffel*, Gall. *degré*, Hiſp. *paſſo*, *eſcalon*, κλῖμαξ, pars ſcalarum, ex qua ſcalæ conſtant, & qua ad ædificiorum altiora conſcenditur, a *gradiendo*, quod per eos eatur. *Cic. Att. l.* 4. Gradus templorum ab infima plebe completi erant. ¶ Gradus etiam idem eſt, ac greſſus, βῆμα, h. e. viciſſitudo pedum gradientium. *Cic. de Univ.* Ad hanc igitur converſionem, quæ pedibus, & gradu non egeret, ingrediendi membra non dedit. ¶ Translate dicitur de conditione, loco, vel ſede honoris, *poſto*. *Cic. de Aruſ. Reſp.* Deteriore autem ſtatu ut ſimus, unus eſt inferior gradus aut interitus, aut ſervitutis. *Id. in Catil.* Qui te tam mature ad ſummum imperium per omnes honorum gradus extulit. ¶ Transfertur etiam ad cognationem, ſeu conſanguinitatem. V. JCtos. *Suet. in Galb. c.* 2. Neroni Galba ſucceſſit, nullo gradu contingens Cæſarum domum. ¶ *Addere gradum*, eſt accelerare. *Liv.* 3. *Dec. l.* 6. Alacreſque milites alius alium, ut adderet gradum, hortabantur. ¶ *Deiicere de gradu*, eſt dejicere de dignitate, vel deducere de conſtantia, & propoſito. Sic *Dejici de gradu*, eſt amittere dignitatem, vel conſtantiam, & animi magnitudinem. *Cic.* 1. *Offic.* Fortis vero animi, & conſtantis eſt non perturbari in rebus aſperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. ¶ *Facere gradum*, eſt aſcendere, progredi, tranſitum facere. *Cic.* 2. *de Orat.* Ut, quotieſcunque gradum facias, toties tibi tuarum virtutum veniat in mentem. *Id.* 4. *Verr.* Itaque majoribus in Africam ex hac provincia gradus Imperii factus eſt. ¶ *Facere gradum ad aliquam rem*, eſt ingreſſum facere. *Cic. in Rull.* Hunc quaſi gradum quendam, atque aditum ad cætera juſtum intelligetis. ¶ *Inferre gradum*, eſt progredi, ἀναχωρῆσαι. *Liv.* Tandem gradum Romani acrius intulerunt, acceſſitque Luſitanus. Adde *l.* 9. *Movere gradu*, eſt propellere retrorſum. *Liv.* Primum gradu moverunt hoſtem, deinde pepulerunt. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Sed mori malunt, quam tantummodo de dignitatis gradu dimoveri. h. e. quam indignum ſe ſe aliquid admittere. ¶ *Venire gradibus*, eſt per gradus aſcendere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Nam a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te veniſſe gradibus. ¶ A Mathematicis gradus diſuntur partes circuli in ſphæra, quas Græci μοῖρας, appellant. Hoc ſenſu uſurpat non ſemel *Manil.* ut *l.* 1. *v.* 572. *l.* 3. *v.* 717. & alibi. ¶ Item climacteres annorum. Unde & ipſi Climacterici anni *gradarii* dicuntur a *Jul. Firmic.*

Græcanĭce, adv. *alla greca*, Græce. *Varr. l.* 8. *L. L.* Itaque dicimus hic Argus, cum hominem dicimus; cum oppidum, græcanice hoc Argos.

Græcanĭcus, a, um, o. 1. 2. quod ex Græcia eſt. *Plin. l.* 34. *c.* 9. Maximeque ita colorem bibit, quem Græcanicum vocant.

Græcātim, adv. Græcorum more. *Tertul. de Pal. c.* 4. Græcatim depilari magis, quam amiciri.

Græcātus, a, um, adject. Græcos imitatus, unde græcatior epiſtola, apud *Apul. Apolog.*

Græce, adv. *grecamente*, ἑλληνιστί. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Cum ea, quæ legerem græce, latine redderem.

Græci, orum, m. 2. *Greci*, ἕλληνες, pop. Græciæ. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Artibus Græci, Galli robore, Hiſpani numero, Poeni calliditate valent. V. *Græcia.*

Græcia, f. 1. Hellas, Achaja, *Grecia*, Turc. *Romechi*, ſeu *Romelia*, & *Horomelia*, ἑλλὰς, regio ampla Europæ. Alia eſt antiqua, alia recens, deinde antiqua & late, & ſtricte ſumitur. Cum late accipitur, continet Græciam veram, & Regnum Macedonicum. Stricte ſumpta continet tantum Græciam propriam, ubi Achaja, ſeu Hellas, Peloponneſus, & Inſulæ. Græcia recens complectitur Thraciam, Macedoniam, Livadiam, quæ eſt Achaja antiquorum, & Peloponneſum, cum Inſulis. ¶ A Græcia artes liberales ortæ, atque in omnes terras diſtributæ putantur. *Cic. pro Flacc. &* 2. *de Fin.* ¶ Pop. *Græci*, & poetice *Graji*, ſeu *Grajugenæ*, in quibus numerantur varii populi. Sed tria Græcorum genera erant vere, quorum uni erant *Athenienſes*, quæ gens Jonum habebatur, *Æoles* alteri, *Dores* tertii nominabantur. *Cic. pro Flac.* Græci perfidiæ nomine notati ſunt. Hinc adag. *Græca fides*. V. Græcus.

Græcia Magna, regio Italiæ meridionalis, apud oram ſinus Scyllacii, & Tarentini, a mari Tyrrheno uſque ad Adriaticum, inter Brutios ad Mer. & Salentinos ad Bor. in longum extenſa 82. M. P. dicta ab illis Græcis, qui poſt bellum Trojanum in Italiam venere. Ejus pars minor nunc in Calabria ulteriore, major in citeriore continetur. Sed aliorum deſcriptione ſub Græcia Magna Lucania, Meſſapia, & Brutii comprehendebantur, ubi nunc ſunt Calabria citerior, & ulterior, Baſilicata, pars auſtralis Principatus citerioris, Terra Bariana, & Terra Hydruntina, provinciæ Regni Neapolitani. Olim floruit potentiſſimis, & maximis urbibus, in quibus recenſentur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, &c. *Cic.* 2. *de Or.* & 4. *Tuſc.*

Græcienſis, ſe, o. 3. quod ex Græcia venit. *Gell. l.* 19. *c.* 10. Offendimus eum cubantem in ſympodio Græcienſi.

Græcigĕna, æ, qui genere Græcus eſt. *Auguſtin. l.* 18. *de C. D. c.* 18. Blandiuntur Græcigenis, alienigenas perſequuntur.

Græcĭſſo, as, *n.* 1. Græcos imitor. *Plaut. Men. prol. v.* 11. Hoc argumentum græcidat, tamen non atticiſſat.

Græcĭtas, atis, f. literatura Græcorum, & præcipue Græcus ſermo. *l.* 3. *Cod. Theodoſ. de ſtud. liberal.* &c.

Græcor, aris, d. 1. *imitare i Greci*, κωμῴδεῖν, Græcos imitari, vel conviviis, & libidinibus operam dare, a Græcis, quod illi liberius ſe haberent in conviviis. Nam quandoque verba a moribus nationum trahuntur. *Hor.* 2. *ſer. ſat.* 1. *v.* 11. Vel ſi Romana fatiget militia aſſuetum græcari.

Græcoſtădium, ii, n. idem ac Græcoſtaſis. *Capitolin. in Pio*, *c.* 8. Græcoſtadium poſt incendium reſtitutum.

Græcoſtăſis, f. 3. γραμματοστασία, Græcorum ſtatio, locus Romæ, ad dexteram Comitii, ubi nationum Legati, qui ad Senatum erant miſſi, ſubſiſtebant. *Var. l.* 5. *de L. L. Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Deinde ejus operæ repente a Græcoſtaſi, & gradibus clamorem ſatis magnum ſuſtulerunt.

Græcŭlus, a, um, o. 1. 2. dim. a Græcus, & uſurpatur per contemptum. *Cic.* 1. *de Or.* Quid mihi nunc vos tanquam alicui Græculo otioſo, & loquaci, & fortaſſe docto, atque erudito quæſtiunculam, de qua meo arbitratu loquar, imponitis? ¶ *Græculo mala*, genus malorum, a regione, unde advecta ſunt. *Plin. l.* 15. *c.* 14. Sic Græculæ vites, apud *Col. l.* 3. *c.* 2. ¶ Græcula roſa foliis eſt ita convolutis, ut, niſi manibus cogantur, apertam roſam non oſtendant. *Plin. l.* 21. *c.* 4.

Græcus, a, um, adject. o. 1. 2. ἑλληνικὸς, quod ad Græcos ſpectat. *Cic. in Brut.* Qui maxime omnium nobilium Græcis literis ſtuduit. *Id.* 3. *Ver.* Fit invitatio, ut Græco more biberent. ¶ Græca roſa, λευκὸις, ſpecies roſæ, non niſi in humidis proveniens, nec unquam excedens quinque folia, violæ magnitudine, odore nullo. *Plin. l.* 21. *c.* 4. ¶ Græca fide mercari. V. Fides. ¶ Græcæ calendæ. V. Calendæ.

Grajugĕnæ, arum, m. 1. Græci. *Cic.* 2. *de nat. Deor. ex Pacuvio*, Grajugena de iſto aperit ipſa oratio. Adde *Virg.* 3. *Æn. v.* 550.

Grajus, a, um, adject. idem quod Græcus, vel ad Græcos pertinens. *Cic. Invent. l.* 2. *c.* 23. Graji de Grajis æternum inimicitiarum monumentum ſtatuerunt. *Horat. l.* 2. *od.* 26. Graja Camœna. *Nepos* 23. *c.* 3. Is hodie Grajus ſaltus appellatur.

Grallæ, rum, f. 1. *ſanchi*, *trampoli*, Germ. *ſtelzen*, Gall. *echaſſes*, Hiſp. *zancos*, τὰ καλαβάτου βάθρα, lignea pertica furculas habentes, quibus innituntur, qui iis incedunt, a *gradiendo*, unde *grada*, *gradalla*, *grallia*. Inventæ ſunt a pantomimis ad Panas, ſive Ægipanas repræſentandos, quorum exſucci pedes, ac crura non aliter melius repræſentari poterant, quam ligneis illis pedibus, ac cruribus grallatorum. *Feſt. Non. c.* 2. *n.* 361.

Grallātor, m. 3. καλοβάτης, qui grallis graditur. Speciatim grallatores pantomimi appellabantur, qui, ut Ægipanas in ſaltatione imitarentur, grallis incedebant. *Feſt. Plaut. Pœn.* 3. 1. 27. Vinceretis cervum curſu, vel grallatorem gradu.

Grallatorĭus, a, um, o. 1. 2. quod grallatoris proprium eſt, ut Grallatorius gradus. ideſt magnus, quales ſolent eſſe grallatorum. *Plaut. Ampho.* 4. 3. 52. Sive grallatorius, ſive teſtudineus fuerit.

Gramen, inis, n. 3. *gramigna*, γρασις, ſeu χόρτος, herba in genere, omne jumentorum pabulum, ſed in primis farrago. *Iſid. l.* 17. *c.* 9. dictum videtur quaſi germen. *Virgil. in Bucol.* Nulla neque amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam. *Liv. l.* 1. Fecialis ex arce graminis herbam puram attulit. *Martial. l.* 9. Sit in gramine floreo reclivis. ideſt, in floribus.

Gramĭa, vel glama, f. 1. γλάμη, γλάμη, λάμη, lippitudo, ſeu pituita oculorum, quæ palpebras velut conglutinat, a Græcis vocibus allatis. *Feſt. Non. Plin. l.* 25. *c.* 13. Crethmos agrios gramias tollit oculorum impoſitus.

Graminĕus, a, um, o. 1. 2. *graminoſo*, *di gramigna*, χλοηρὸς, quod ex gramine factum eſt. *Virg.* 12. *Æn. v.* 118. Graminea ara. *Gel. l.* 5. *c.* 6. Obſidionalis corona eſt, quam ii, qui liberati ſunt obſidione, dant ei duci, qui liberavit: ea corona graminea eſt, obſervarique ſolitum, ut fieret e gramine, quod in eo loco generatum eſſet, intra quem clauſi erant, qui obſidebantur.

Gra-

Graminosus, a, um, o. 1. 2. *pieno di gramigna*, χορτώδης, plenus gramine. *Col. in praef. l.* 1. Quid sylvester ager, quid humidus, & graminosus, quid siccus, & spurcus recusaret.

Gramiosus, vel gramosus, o. 1. 2. γλαίμων, qui gramia laborat. *Cæcil. apud Non. c.* 2. n. 389. Gramiosis oculis ipsa, atratis dentibus.

Grammateus, i, m. 2. γραμματεύς, scriba, arcanorum particeps, notarius, qui rationes publicas in tabulis scribit. *Apul. l.* 11. *A. A.* Tum ex his unus, quem cunctis grammateus dicebant.

Grammatias, æ, m. 1. πολύγραμμος, gemma, al. polygrammos, ex jaspidum genere, similis smaragdo, per transversum linea alba præcincta, quæ ab Orientalibus populis pro amuleto gestari solet. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Grammatica, æ, vel Grammatice, es, f. 1. *Gramatica*, γραμματική, est ars emendate loquendi, & scribendi, ideôt sine solœcismis, barbarismis, erroribus pronuntiationis, & orthographiæ, & aliis vitiis orationis barbaræ, obscuræ, inornatæ, a γράμμα, *litera*. Vossii sententia Grammatica a *literis* dicta est, quia veteribus eo nomine censebatur γραμματιστική, hoc est ars legendi, scribendique. Sero enim præcepta recte loquendi observata, inque artem congesta sunt. *Cic.* 3. *Fin. c.* 2. Quamquam ea verba, quibus ex instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa Philosophia, ut Rhetorica, Dialectica, Grammatica, Geometria, Musica, quanquam latine ea dici poterant, tamen, quoniam usu percepta sunt, nostra ducamus. *Quintil. l.* 2. *c.* 1. Et Grammatice, quam in Latinum transferentes Literaturam vocaverunt.

Grammatica, orum, n. 2. res grammaticæ, studium literarum. *Cic. de Or.* In Grammaticis Poetarum pertractatio, historiarum cognitio, &c.

Grammaticalis, le, adject. *grammaticale*, ad grammaticam spectans, ut Grammaticales figuræ. *Sidon. l.* 9. *epist.* 9.

Grammaticaliter, adverb. *grammaticalmente*, more Grammaticorum. *Trebell. Poll. de Regillian.*: Cœpit quasi grammaticaliter declinare.

Grammatice, *f.* 1. γραμματικά, nomen Græcæ Tragœdiæ, quam argumento ex literis ducto Callias Athenienſis scripsit. *Athen. in X. Cæſ. Scalig. l.* 1. *de re Poet. c.* 8.

Grammatice, adv. *gramaticalmente*, γραμματικῶς, more Grammaticorum, vel ex regulis Grammaticæ. Grammatice loqui, est, ubi cura sermonis vitium non admittitur, Latine loqui, ubi elocutione, & numero eluceſcit oratio. *Quintil. lib.* 2. *cap.* 6. Quare mihi non invenuste dici videtur, aliud esse Latine, aliud Grammatice loqui.

Grammaticomastix, igis, m. flagrum, seu flagellum Grammaticorum. Legitur inter titulos *Idyll.* 12. *apud Auſon.*

Grammaticus, ci, m. 1. γραμματικός, qui Grammaticam docet. *Cic.* 2. *Tuſc.* Ut enim si Grammaticum se profitetur quispiam barbare loquatur. ¶ Grammatici, olim Literati, vulgo appellantur, qui aliquid diligenter, & acute scribere possunt, aut dicere; sed proprie dicti sunt viri eruditiſſimi, atque elegantiſſimi, non qui Grammaticam docerent, sed qui Poetas, Hiſtoricos, Oratores interpretarentur, ut Donatus, Festus, Nonius, Asconius, & alii, qui tabularum Græcæ, Antiquitatum Romanarum, legum, omnium denique rerum cognitione & scientia præstiterunt. Dicti Grammatici fuere, quod in Poetis, & aliis verba obscura explicarent. Iidem *Critici* vocabantur, a κρίνω, *judico*, quod de omni genere scriptorum judicarent. *Suet. de Cl. Grammat. Cic.* 1. *de Div.* Sunt enim harum rerum explanatores, ut Grammatici Poetarum. ¶ Differunt a *Grammatiſtis*, seu *Literatoribus*. Nam *Grammatici*, seu *Literati* absolute, & perfectè docti erant, *Grammatiſtæ*, seu *Literatores* tenuiter eruditi erant, & in malam partem appellabantur.

Grammaticus, a, um, o. 1. 2. *Gramatico*, γραμματικός, quod ad Grammaticam pertinet, ut Figuræ Grammaticæ, Grammaticus stylus, Grammatica oratio, ars Grammatica. *Auſil. ad Her. l.* 4. Hæc qua ratione vitare possimus, in arte Grammatica dilucide discemus. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 19. *v.* 40. Grammaticæ tribus, h. e. multitudo Grammaticorum.

Grammatista, æ, m. 1. γραμματιστής, qui mediocriter grammatica est eruditus. *Sueton. de Illuſtr. Grammatic. c.* 4. Grammaticum absolute, Grammatiſtam mediocriter doctum putant.

Grammatophylacium, cii, n. 2. *Cancellaria*, γραμματοφυλάκιον, tabularium, locus, ubi tabulæ, & instrumenta publica asservantur, a γράμματα, *literæ*, & φυλάσσω, *custodio*. *Ulp. Dig.* 48. 19. 9. Archio forte, vel Grammatophylacio.

Grammicus, a, um, adject. linearis, a γραμμή, *linea*, ut deformationes grammicæ, h. e. designationes, quæ per lineas fiunt. *Vitr. præfat. l.* 3. *Id. l.* 9. *c.* 1. Grammicis rationibus explicare.

Granarium, rii, n. 2. *granaio*, כִּמְבּוֹנָה, Ger. *kornhauſſ*, Gall. *grenier*, Hiſp. *granero*, *troxe*, σιτοφυλάκιον, locus in horreis servandis seminum granis paratus, vel in quo grana frugum reponuntur, quod aliqui *horreum* ab hordeo, alii *farreum* a farre vocant. *Var. l. de R. R. c.* 17. Triticum condi oportet in granaria sublimia. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 110. Jam nunc granaria laxes.

Granatim, adverb. per grana. *Apul. 6. Met.* Acervum granatim digerere.

Granātum, ti, n. 2. *pomo granato*, רִמּוֹן, Ger. *granatapfel*, Gall. *grenade*, Hiſp. *granada*, *o granado*, *jorá*, malum Punicum. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Singultus, & vomitus sistit cum succo granati.

Granātus, a, um, o. 1. 2. *granato*, *che ha molti grani*, Ger. *das viel korn hat*, Gall. *grene*, Hiſp. *granado*, κοκκώδης, quod abundat granis. *Colum. l.* 12. *c.* 41. Et integra mala dulcia granata, quæ Punica vocantur.

Granātus, us, ui, m. *Cato de R. R. c.* 60. Granatui videto uti satis viciæ seras. h. e. non modo seras ut viride pabulum jumentorum secetur, sed & ut ad granum, & frugem perveniat. *Turneb. l.* 6. *Adverſ. c.* 13.

Grandævitas, atis, f. *età provetta*, Ger. *alter*, Gall. *vieilleſſe*, Hiſp. *vejez*, νοσηρὰ ἡλικία, ætas provectior. *Acc. apud Non.* Nec quia nec vos, nec ille impune irrideret meam grandævitatem.

Grandævus, a, um, o. 1. 2. *di molta età*, זָקֵן, Ger. *alt*, Gall. *fort âgé*, Hiſp. *muy viejo*, *grande de edad*, πολιητὴς, quod est grandis ævi, seu provectioris ætatis. *Virg.* 1. *Æn. v.* 125. Grandævus Alethes. *Ovid.* 7. *Met. v.* 160. Grandævi patres.

Grandesco, is, n. 3. *crescere*, *divenir grande*, גדל, Ger. *groſſwerden*, Gall. *devenir grand*, *croitre*, Hiſp. *hacerſe grande*, μεγαλύνομαι, cresco, grandis fio. *Cic.* 1. *de Div.* Lenticus triplici solita grandescere fœtu.

Grandiculus, a, um, adject. diminut. a grandis, *grandetto*. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 35. Grandiculi globi.

Grandifer, a, um, adject. grandis, vel grandia ferens. *Nazar. Paneg. Conſtant. c.* 3. Facta jam grandifera, maximorumque fructuum matura perceptio.

Grandificus, a, um, adject. grandifer. *Ammian. l.* 18. *c.* 15. (al. *c.* 6.) Grumbates rex, ætate quidem media, rugosisque membris, sed mente quadam grandifica, multisque victoriarum insignibus nobilis.

Grandigro, as, n. 1. grandi gradu eo, apud vet. *Plaut. Truc.* 2. 2. 31. Abire hinc ni propere grandigras. Adde *Lucret.* & *Plin.* Ita Lexicographi plerique: sed legendum est: *Abire hinc ni properes grandi gradu.*

Grandiloquus, o. 1. 2. *che ragiona di coſe grandi*, μεγαλορρήμων, eloquens, qui cum quadam verborum magnificentia loquitur, grandi, & sublimi dicendi genere utitur. *Cic. in Orat. c.* 5. Nam & grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt, cum ampla & sententiarum gravitate, & majestate verborum.

Grandinat, abat, imp. 1. *grandinare*, *cadere grandine*, verb. imperſ. *Senec. l.* 4. *Quæſt. Nat. c.* 4. Quæritur, quare hyeme ningat, non grandinet.

Grandinēus, a, um, adject. grandinosus. *Altim. l.* 3. *v.* 329. Grandineos pavidis fuderunt nubila nimbos.

Grandinōsus, o. 1. 2. *tempeſtoſo*, *che abbonda di tempeſta*, Ger. *zu dem hagel geneiget*, Gall. *qui grele ſouvent*, Hiſp. *el que abunda de granizo*, χαλαζώδης, quod abundat grandine. *Col. l.* 3. *c.* 1. Siccam, vel rosidam, grandinosam, ventosamque.

Grandio, is, n. 4. *aggrandire*, αὐξάνω, grandem facio. *Plaut. Aul.* 1. 1. 10. Ifium tibi ego grandibo gradum. h. e. faciam, ut majora gradiendo spatia facias. *Cato R. R. c.* 161. Mars Pater, frumenta, vineta, virgultaque grandiri finas.

Grandis, de, o. 3. *grande*, גָּדוֹל, Ger. *groſſ*, Gall. *grand*, Hiſp. *grande*, μεγαλώνυμος, magnus; & proprie de segetibus dicitur: translate autem de aliis rebus. *Macrob. l.* 5. *c.* 20. Hyberno pulvere, verno luto, grandia farra Camille metes. *Cic. pro Cluent.* Reliquit hunc annos XV. natum, grandem autem, & nubilem filiam. *Id. pro Rab.* Is Regi Alexandrino grandem pecuniam credidit. *Id. ad Att.* Ad Hirtium dederam epistolam fane grandem. *Id. in Verr.* Hydria præclaro opere, grandi pondere. ¶ Cum ad ætatem refertur, sæpe abl. natu additur. *Cic. pro Roſc. Com.* Ordine Senatores, ætate grandes natu. *di età avanzata*, *non però vecchi*. Adde *l.* 1. *de Invent. c.* 25. ¶ Translate dicitur de elatiore dicendi genere. *Cic. in Brut.* Fuit Sulpitius vel maxime omnium grandis, & ut ita dicam, tragicus Orator. ¶ Comp. grandior, sup. grandiſſimus. *Cic. in Ver.* In qua basi grandioribus literis P. Africani nomen erat incisum. *Plin. l.* 15. *c.* 3. Grandiſſimæ olivæ.

Grandiscapius, a, um, adject. scapum grandem habens. *Senec. epiſt.* 86. Arbores, ut ita dicam, grandiscapiæ. Paulo ante dixerat: magnarum arborum truncos cum scapo suo transferri.

Grandisŏnus, a, um, adject. qui grandem sonum dedit. *Sedul. l.* 1. *v.* 2. Figmenta grandisona pompare modis.

Grandĭtas, tis, f. *grandezza*, גדל, Ger. *groſſe*, Gall. *grandeur*, Hiſp. *grandeza*, μέγεθος, magnitudo. *Cic. in Brut. c.* 31. Idque apparet ex genere, & grandĭtate verborum. *Siſenna l.* 4. *Hiſtor.* Neque ætatis grandĭtatem, neque ordinis honestatem, aut dignitatem sibi esse excusationi.

Grandĭter, adv. *grandemente*, μεγάλως, ample, excelse. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 2. Pater illius grandĭter frugi. Et *epiſt.* 4. Illud mihi inter maxima grandĭter cordi est. *Ovid. Heroid. ep.* 15. *v.* 29. Nec plus Alcæus consors patriæque, lyræque Laudis habet, quamvis grandius ille sonet.

Grandiusculus, a, um, o. 1. 2. *grandetto*, *grandicello*, dim. a grandis, *Ter. Andr.* 4. 3. 19. Nam fere grandiuscula profecta est illinc.

Grando, inis, f. *tempeſta*, *grandine*, בָּרָד, Ger. *hagel*, Gall. *grêle*, Hiſp. *granico*, χάλαζα, pluvia in aere congelata. *Cic.* 3. *de Nat. Deor.* Nec, si uredo, aut grando quidpiam nocuit. *Virg.* 1. *Georg.* v. 443. Crepitans salit horrida grando.

Grane, es, Nymphæ nomen. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 107. Inde fata est Nymphe: Grannen dixere priores.

Granĕa, æ, f. *Cato R. R. c.* 86. Granearii triticeam facere. *Hitzigius in Paralipom.* scribit, hoc nomine significari cibum e primitiis spicarum, & granis tostis.

Grani, orum, m. 2. *Salmaſius in Solin.* ait esse capillos sparsos, & discriminatos, qui in fine crispati granorum figuram exhibent. *Iſid. l.* 19. *Orig. c.* 23. ut Germanis cirros, ita Gothis granos tribuit. ¶ Latina auctoritate hactenus caret.

Granĭcus, m. 2. *Granico*, Λάζηνα, fl. Troadis, seu Phrygiæ minoris, qui ex Ida M. in Propontidem influit inter Parium, & Lampsacum, al. medius inter Cyzicum ad Or. & Lampsacum ad Occ. ¶ Item flu. Mysiæ, juxta quem Alexander Persas vicit. *Juſtin. l.* 12. ¶ Hoc nomen *Ovidio* restituit Heinsius *l.* 11. *Met. v.* 763. Fertur Alexirhoe Granico nata bicorni.

Granifer, a, um, o. 1. 2. ferens granum. *Ovid.* 7. *Met. v.* 638. *de formicis*. Graniferumque agmen subjectis spargere in arvis.

Granōsus, a, um, o. 1. 2. *granoſo*, κοκκώδης, quod intus habet grana. *Plin. l.* 21. *c.* 31. Cui acini coccinei, granosi tolliculi.

Granum, n. 2. *grano*, *granello*, גרעין, Ger. *korn*, Gall. *grain*, Hiſp. *grano*, κόκκος, proprie semen frugum dicitur, ut tritici, hordei, & hujusmodi. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48. deducit a gerendo, quia feritur, ut spica gerat frumentum. *Cic.* 1. *de Div.* Midæ illi Phrygio, cum puer esset, dormienti formicæ in os tritici grana congesserunt. ¶ Granum etiam generaliter dicitur pro omni eo, quod minutum est, & similitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Unde & mali Punici acinos grana, ipsumque malum granatum dicimus. Fructus quoque cocci, quo panni tinguntur, granum dicitur, quod quia copiosiſsime nascitur in Bætica provincia, factum est, ut ea regio ab eo *Granata* dicatur. ¶ De acinis uvæ usurpat *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 6. *v.* 10.

Graphiarium, rii, n. 2. *penniaiolo*, קמט, Ger. *ſchreibzeug*, Gall. *ecritoire*, Hiſp. *caxade eſcrivanias*, γραφιοθήκη, theca, in qua styli reponebantur, quibus & scribere simul, & pingere solebant, antequam penniciili, & colores inveniremur, a γράφειον, *ſtylus*. *Martial. l.* 14. *ep.* 21. Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro.

Graphiarius, a, um, adject. ut graphiaria theca, *penniaiolo*, graphiarium. *Sueton. Aug. c.* 32. & *Claud. c.* 35.

Graphice, es, f. 1. γραφική, ars pingendi, quæ Pictura Latinis dicitur. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Ut pueri ingenui ante omnia graphicen, hoc est, picturam, in buxo doceretur. Al. leg. *Diagraphicen*.

Graphice, adv. *politamente*, Ger. *zierlich*, Gall. *naivement*, *fort bien*, Hiſp. *lindamente*, γραφικῶς, egregie, elegantèr, polite. *Plaut. Perſ.* 2. 5. 5. Hunc ego graphice facetos fiam. *Id. Trinum.* 3. 3. 38. Is homo exornatur graphice in peregrinum modum.

Graphicus, a, um, o. 1. 2. *perfetto*, Ger. *einvolgeſtalter menſch andem nichts vergeſſen iſt*, Gall. *bien*, *& naivement fait*, Hiſp. *bien*, *y perfetamente hecho*, *o compueſto*, γραφικός, scitus, & elegans, perfectus, absolutus, ad unguem factus, a γράφω, qua pingere notat, quasi pictoris manu expolitus, quia picta sunt elegantiora nativis. *Plaut. Epid.* 3. 3. 29. Næ tu habes servum graphicum, & quantivis pretii, si fervat hdem. *Id. Trinum.* 4. 3. 17. Fur graphicus. *Vitruv. l.* 4. *c.* 4. Graphicoteram aspectu efficient delectationem.

Graphis, dis, f. γραφίς, penniculus pictorum, a γράφω, qua pingere notat, item lineandi peritia. *Vitr. l.* 1. *c.* 1. Architectum oportet graphidos scientiam habere. ¶ Item, ut aliqui volunt, ipsa delineatio, seu primus linearum ductus, *diſegno*, *abbozzamento*, Ger. *entwerffung*, Gall. *crayon*, Hiſp. *debuxo*, γραφή. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Graphidis vestigia extant in tabulis, ac membranis, ex quibus proficere dicuntur artifices.

Graphium, ii, n. 2. *ſtilo*, Ger. *ein griffel*, Gall. *pinceau*, Hiſp. *punzon*, γραφεῖον, stylus ferreus, quo veteres in cereis tabulis solebant scribere, a γράφω, qua scribere significat. V. Stylus. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 11. *v.* 23. Quid digitis opus est graphium laïsare tenendo? *Sueton. Cæſ. c.* 82. Cassii brachium graphio trajectit.

Grassatio, f. 3. *aſſaſſinamento*, פרץ, Ger. *das rauben*, Gall. *detrouſſement*, *briganderic*, Hiſp. *ſalteamiento*, λωποδυσία, actus grassandi. *Plin. l.* 3. *c.* 22. Nocturnis grassationibus converberatam faciem illinens sibi cum thure, cerasque.

Grassātor, oris, m. 3. *malandrino*, *ladrone*, *aſſaſſino da ſtrada*, Ger. *rauber*, Gall. *brigand*, *gueteur de chemins*, Hiſp. *ſalteador*, λωποδύτης, proprie dicitur, qui urbis vicos obsidens obvios aut vestibus, aut pecunia spoliat, a grassor. *Suet. in Aug. c.* 32. Igitur grassatores dispositis per opportuna loca stationibus inhibuit. ¶ Sed generatim dicitur de quocunque viarum obsessore sive in urbe, sive extra urbem. *Cic. de Fato*. Hoc enim modo viator quoque bene vestitus causa foret, cur a grassatore spoliaretur. ¶ Olim fumebatur pro adulatore, quod parasiti, atque adulatores per plateas otiosi grassarentur; ideôt deambularent, alienum sectantes cibum. Hinc poetæ quoque grassatorum nomine notati fuere, quod & ipsi otiosè verbibus operam dantes fere hac in re peccarent. *Cato in Carmine de moribus*, *apud Gell. l.* 11. *c.* 2. Poeticæ artis bonos non erat: si quis in ea re studebat, aut se se ad convivia applicabat, grassator vocabatur.

Grassatūra, æ, f. idem, ac grassatio. *Suet. in Tib. c.* 37. In primis tuendæ pacis a grassaturis, & latrociniis, seditionumque licentia curam habuit.

Grassor, aris, atus sum, d. 1. est cum impetu, & vehementia, & pleno gradu incedere, ambulare, freq. a *gradior*. *Sall. in Jug. c.* 1. Quibus ubique ad gloriam virtutis via grassatur. *Titinn. Veliterna*, *apud Non.* Sine eam pedibus grassari. *Liv. l.* 3. Se jure grassari, non vi. hoc est, jure procedere. *Id. l.* 10. *c.* 14. Consilio grassandum, si nihil vires juvant. ¶ Sæpius in deteriorem partem accipitur pro vias obsidere, & obvios injuriæ opportunos adoriri, eos vestibus, pecunia, & alia quavis re spoliare, *aſſaſſinare*, *aſſaltare*, מטם, Germ. *rauben*, Gall. *brigander*, *detrouſſer*, Hiſp. *ſaltear*, *acometer*, λωποδυτῶ. *Liv. l.* 2. Trecenti conjuravimus principes juventutis Romanæ, ut in te hac via

grae-

grassaremur. ¶ A veteribus usurpabatur pro adulari. Nam parasiti, atque adulatores per plateas otiosi alienum sectantes cibum gradiebantur. V. *Grassator*. Hinc grassari obsequio, apud *Horat. l. 2. sat. 5.* hoc est obsequiis & adulationibus alicujus gratiam captare. Ejus verba sunt: Stes capite obstipo, multum similis mutuneti, Obsequio grassare &c.

Gratabundus, a, um. 1. 2. gratulabundus. *Tac. l. 1. hist. c. 18.* Et proximi militum gratabundi respondent. Ita Lexicographi plerique. At plerasque Taciti editiones, atque optimæ habent *grata audita*.

Gratanter, adverb. lubenter, gratulando. *Capitolin. in Macrin. c. 7.* Senatus gratanter accepit. *Id. in Maxim. c. 14.* Missæ literæ, quæ gratanter acceptæ sunt. Adde *Ammian. l. 17. c. 6.* & *Aurel. Vict. Epit. in Nerva*, &c.

Gratatorius, a, um, adject. gratulatorius. *Sidon. l. 5. epist. 16.* Ampliatos prosapiæ tuæ titulos ego festinus gratatoris apicibus inscripsi.

Grate, adv. *gratamente*, Ger. *danckbarlich*, Gall. *avec reconnoissance*, Hisp. *gratamente*, εὐγνωμόνως, jucunde. *Cic. 1. Fin.* Nam & præterita grate meminerunt. ¶ Item animo grato. *Cic. pro Planc. c. 41.* Confitearque aliquando, quod faciam, me grate, & pie facere. ¶ Superlat. gratissime. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 2.* Pericula præterita qui evasit, gratissime provocatur. *Plin. l. 7. c. ult.* Id munus gratissime acceptum est. ¶ Comparat. *gratius*. *Cic. 2. de Or.* Themistocles respondit, gratius sibi illum esse facturum, &, &c.

Grateolens, entis, adject. *chi ha grato odore*. *Apul. de Mundo*: Civitas spirans odoribus, & grateolentibus cœnis.

Grates, f. 3. χάριτες, gratiæ quæ pro accepto beneficio referuntur. *Cic. in Somn. Scip. c. 1.* Grates tibi ago, summe Sol. *Curt. l. 5. c. 13.* Dignas tibi grates referre nequeo: at referat Alexander. *Tacit. Annal. 1. c. 69.* Grates, & lætales habere legionibus reversis. Adde *Virg. Æn. 1. v. 604.* & alibi. ¶ Falsum autem est quod plerique Lexicographi notant, in solo nominat. & accus. plurali hoc nomen usurpari. Nam *Tacit. Ann. 12. c. 37.* Agrippinam laudibus, gratibusque venerati sunt.

Gratia, æ, f. 1. *grazia*, חן, Ger. *danck*, Gall. *grace*, Hisp. *gracia*, χάρις, venustas, a *gratus*. Gratia enim est, quæ gratos, & amabiles facit. Frequentissime sumitur pro favore, amore, benevolentia, & quidem passive. *Cic. pro Planc.* Summum in Præfectura florentissima gradum tenuerint & dignitatis, & gratiæ. *Id. pro Sex. Rosc.* Gratia, atque hospitiis hominum nobilissimorum florebat. *Id. pro Leg. Man.* Neque quo Cn. Pompeji gratiam mihi per hanc causam conciliari putem. *Id. pro Mur.* L. Murænæ provincia multas bonas gratias cum optima existimatione attulit. ¶ Sæpe etiam active accipitur pro benevolentia, qua quis diligit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Deinde, si maxime talis est Deus, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur. Hinc *recipere in gratiam* cum dicimus, qui vult nobis reconciliari, cum aliquando inimicus fuerit. *Cic. pro Rab.* Quem enim ex tantis inimicitiis receptum in gratiam summo studio defenderim. ¶ Sæpe pro mutua amicitia, benevolentia, concordia. *Cic. 8. Fam.* Nam mihi cum hominibus his & gratia, & necessitudo est. ¶ *Gratiam inire*, est amicitiam alicujus sibi conciliare, *mettersi in grazia d' alcuno*, & construitur vel absolute, vel cum ablat. & præpos. *a*, *ab*, *cum*, vel cum accus. & præpos. *apud*, *ad*. *Cic. Att. l. 1.* Crassum inire eam gratiam, quam ipse prætermisisset. *Id. 3. Ver.* Ut idem Pompejus non ab homine solum, sed etiam a provincia tota se hujus absolutione inire gratiam arbitraretur. *Id. Att. l. 7. ep. 9.* Jam cum bonis omnibus summam ineat gratiam. Al. leg. *a bonis omnibus*. *Liv. de B. Pun.* Gratiam magnam apud Annibalem inituros. *Id. l. 33. c. 46.* Quantam eo facto ad plebem inierat gratiam. ¶ *Redire in gratiam*, est reconciliari. *Cic. Att. l. 1.* Cum Lucejo in gratiam redi. *Id. 3. Fam.* Cum vero reditum nostrum in gratiam utrique expetisset. ¶ *Gratiam alicujus sequi*, est alicujus amicitiam ambitiosius captare, vel ambire. *Cæs.* In Cæsarem respiciant, atque ejus gratiam sequantur. ¶ Dicimus etiam *malæ gratiæ*, pro offensione, acerbitate. *Cic. in Pison.* Nulla Senatus mala gratia comitiorum ratione privari. *Ter. Phorm.* Sic hæc potius cum bona ut componantur gratia, quam cum mala. ¶ Interdum gratiæ sumi videtur pro auctoritate, vel quodam gradu auctoritatis, qui favore, & plausu acquisitus est. *Cic. 14. Fam.* Omnia, quæ potui in hac summa gratia tua ac potentia a te impetrare. ¶ Gratia etiam beneficium significat. *Cic. 2. Fam.* Nulla est gratia, quam vel non capere animus meus, vel in accipiendo, vel remunerando, cumulandoque illustrare possit. ¶ Accipitur etiam pro animo grato, & voluntate reddendi beneficii. *Cic. pro Planc.* Meritam Diis immortalibus gratiam justis honoribus, & memori mente persolvunt. *Id. 3. Fin.* Scribit ipse mihi, te sibi gratias debere. *Ter. Andr.* Postulare, id gratiæ apponi sibi. *h. e.* ut sibi gratia habeatur. ¶ *Habere gratiam*, vel gratias, pertinet ad animum, & significat memorem accepti beneficii mentem, animumque habere, & gratificandi voluntatem. *Cic. 1. Fam.* Quare habeo gratiam Trebatio familiari nostro. *Ter. Andr. 4. 5. 31.* Diis pol habeo gratias. ¶ *Agere gratias*, semper num. plur. est verbis ostendere, nobis aliquid fuisse gratum, *ringraziare*. *Cic. 4. Catil.* Mihi gratias egistis singularibus verbis. ¶ *Referre gratiam*, est facto aliquo acceptum beneficium compensare. *Cic. 2. Off. c. 20.* Gratiam autem & qui retulerit, habere, & qui habeat, retulisse. ¶ Accipitur *Referre gratiam* etiam in malam pro injuriam injuria compensare. *Ter. Eun. 2. 3. 93.* Nunc referam gratiam, atque eas itidem fallam. ¶ *Est gratia*, significat ago gratias. *Plaut. Men.* Tibi gratia est. ¶ Nonnunquam gratia capitur pro indulgentia, venia. Hinc *Facere gratiam* est ex jure strictiore aliquid imminuere, vel remittere aliquid, quod sibi debeatur, ex. gr. *Facere gratiam jurisjurandi*, est jusjurandum remittere. *Liv. l. 3.* Omnium tibi, quæ impie, nefarieque per biennium alia super alia es ausus, gratiam tibi facio. *Plaut. Rud.* Jurisjurandi, volo, gratiam facias. *h. e.* liberes a juramento dando. Interdum significat liberare a juramento dato. *Suet. in Tiber. c. 35.* ¶ Apud *Suetonium in Oct. c. 38.* Facere gratiam reddendi equi significat concedere veniam dandi, vel non dandi. ¶ Utimur etiam gratia pro causa, ut Animi gratia, ludi gratia, &c. *Ter. And. 2. 6.* Et ea me hic restitisse gratia. *Cic. pro Cal.* Detrahendæ, spoliandæque dignitatis gratia dixerunt. ¶ Item pro elegantia, pulchritudine, suavitate. *Ovid. 3. de Ar. amand. v. 400.* Non erit ignotæ gratia magna lyræ. Sic gratia cutis, gratia villæ, gratia corporis, ciborum, odoris, &c. legitur apud *Plin. utrumque*. ¶ V. *Gratiis*.

Gratiæ, f. 1. χάριτες, Deæ pulchritudinis, fil. Herebi, & Noctis. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sed alii tradunt, filias fuisse Jovis, & Autonoes, alii Jovis, & Eurynomes, alii Liberi Patris, & Veneris. ¶ Dictæ sunt a *gratia*, idest, ab ea gratiæ notione, qua pro venustate, ac lepore accipitur. Grace dicuntur χάριτες, a χάρις, quod a χαρὰ, *gaudium*. ¶ Gratiæ Deæ sunt, quæ beneficentiæ præsunt. Tres esse finguntur, quod una beneficium det, altera accipiat, tertia reddat: *dare* autem, *accipere*, & *referre* tres actus sunt inter se distincti. Ex his una *Aglaie* nominatur, ab ἀγλαΐα, *splendor*, quia splendide, & magnifice præstandum est beneficium, altera *Thalia*, a θάλια, *germen*, ramus virens, quia beneficii memoria semper virere debet, & nunquam marcescere: tertia *Euphrosyne*, ab εὐφροσύνη, *lætitia*, quia & in accipiendo, & in dando beneficio lætari, & delectari congruum est. Harum una aversa pingitur, duæ ad nos conversæ, quia pro accepto beneficio duplicem gratiam rependi oportet. Virgines sunt, quia pura beneficia esse debent, sine spe retributionis, seu quia nihil turpe rogare licet. Nudæ, quod beneficia inter amicos minime decet esse fucata. Juvenes, quia beneficii accepti memoria senescere non debet, sed perpetuo virere. Hilares, & ridentes, quod hilariter beneficium dandum est. Connexæ, quia perpetuum debet esse benevolentiæ fœdus, & quia beneficium semper beneficium parit. In Acidalio Orchomeni fonte lavantur, qui dictus est ab ἀκηδὴς, nullam curam gerens, quod ab α, part. priv. & κῆδος, *cura*, quia conferens oblivisci beneficii dati debet, vel certe curam omnem abjicere de remuneratione. *Horat. l. 1. od. 30.* Solutis Gratiæ zonis. V. *Senec. l. 1. Benef. c. 3.*

Gratianus, a, um, adject. ut Gratiana vasa, apud *Martial. l. 4. epigr. 39. l. Plin. l. 33. c. 11.* a Gratio, vel Gratiano artifice denominata.

Gratificatio, onis, f. 3. χάρισμα, actus gratificandi, *piacere*, *il far cosa grata*. *Cic. de Leg. Agrar. 3. c. 3.* Conjungitur impudens gratificatio cum acerba injuria.

Gratificor, aris, d. 1. *gratificare*, *far cosa grata*, חנן, Ger. *ein dienst thun*, Gal. *faire plaisir*, *grace*, *au gre*, Hisp. *gratificar*, χαρίζομαι, rem gratam facio. *Cic. 1. Fam.* Quod Pompejo se gratificari putant. ¶ Reperitur etiam cum accus. item cum accus. & dat. *Cic. in Tusc.* Neque concupita prabendo perversam gratiam gratificans. *Id. l. 1. Fam.* Cur enim tibi hoc non gratificer, nescio. *Sall. in Jug. c. 3.* Potentiæ paucorum deeus, atque libertatem suam gratificari. h. e. gratificando aliis decus, & libertatem suam prodigere. ¶ Et cum ablat. & præposit. *pro*. *Liv. l. 21. c. 9.* Ut præpararent fuorum animos, ne quid altera pars gratificari pro Romanis posset. ¶ Dicimus etiam gratificari alicui de re aliqua. *Cic. 5. Fin. c. 15.* De eo, quod ipsis superat, aliis gratificari volunt. ¶ Et gratificari aliquid alicui, apud *Plin. l. 34. c. 6.* pro gratis donare.

Gratis, ablat. plur. a gratia sæpe adverbii more usurpatur, præsertim a *Plaut.*, & *Terentio*, & significat idem quod gratis. *Ter. Phorm. 3. 2. 13.* Ut phaleratis dictis ducas me, & meam ductes gratiis. *Id. Adelph. 4. 7. 26.* Aliquo abjicienda est, si non pretio, gratiis. *Plaut. Pan. 4. 2. 47.* Neque triobolum ullum amice das, & ductas gratiis.

Gratilla, æ, f. species tibi, apud *Arnob. l. 7.*

Gratiola, æ, f. diminut. a gratia. *Diomed. Gramm. l. 1. c. ult. de Nom.*

Gratiose, adverb. *graziosamente*, Germ. *mit gunst*, Gall. *gracieusement*, Hisp. *graciosamente*, χαριέντως, cum gratia. *Ulp. l. 7. §. 2. ff. de admin. & perit. tut.* Si neque sordide, neque gratiose, sed non bonam conditionem elegerint. *Ascon. Ped. in Verrin. de Præf. Urb.* Hoc fecit gratiosius in Decumanos.

Gratiositas, atis, f. gratia, *grazjosità*. *Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 9.* Naturalem novitatis gratiositatem volui repercutere.

Gratiosus, a, um, o. 1. 2. *grato*, *amato*, *che ha molte amicizie*, חנין, Germ. *gunstreich*, Gall. *gracieux*, *agreable*, Hisp. *graciosso*, χαρίεις, qui gratia apud omnes plurimum valet, vel qui omnium gratiam, & favorem sibi facile conciliat. *Cic. pro Planc.* Semper fuerunt viri boni, qui apud tribules suos gratiosi esse vellent. *Id. Ver. 6. c. 20.* Homini honesto, sed non gratiosiori, quam Cn. Calidius est. *Id. pro Quinct. c. 1.* Cum adversario gratiosissimo contendere. ¶ Aliquando, sed rarius, significat eum, qui proclivis est ad gratificandum. *Gel. l. 9. c. 12.* Gratiosus, quod plus unicuique, quam meretur, tribuit. *Cic. in Brut.* Scribæ gratiosi sint in dando, & cedendo loco. ¶ Gratiosa missio dicitur, quæ ante justa stipendia emerita datur. *Liv. l. 43.* Et quorum ante emerita stipendia gratiosa missio sibi visa esset, eos milites fieri jussuros. ¶ Gratiosus pro jucundo, & grato. *Plin. l. 16. c. 33.* Cupressus odore violenta, ac ne umbra quidem gratiosa.

Gratis, adverb. *senza premio*, *senza pagamento*, חנם, Ger. *umsonst*, Gall. *gratis*, Hisp. *gratis*, αὐτόλιξ, gratuito, sine præmio, aut pretio, a *gratia* per syncop. *Cic. 2. Fin.* Ut virtutes omnes per se ipsas gratis diligant. *Id. pro Rosc. Com.* Communem factum esse gratis cum Roscio, qui pretio proprius fuisset Pannii. Gratuitus, inis, f. pro grato animo, *gratitudine*, barbarum est. Perperam enim a quibusdam legitur in titulo *c. 2. & 3. l. 5. Valer. Max.* ubi optimi Cod., *de gratis*, & *ingratis*, habent. ¶ Gratitudo pro grato sapore, habetur apud *Apic.* auctorem culinarium, *l. 3. c. 4.*

Gratito, as, n. 1. idem ac gingrio, quod proprium est anseris, a sono. Nam sonus hic variis vocibus aliter, atque aliter exprimitur, quia est inarticulatus, nec semper uniusmodi. *Auct. Philem. v. 19.* Cacabat hinc perdix, hinc gratitat improbus anser.

Grator, aris, atus sum, dep. 1. idem quod gratulor. *Virg. 4. Æn. v. 478.* Inveni, germana, viam, gratare sorori. *Tacit. l. 2. hist. c. 25.* Versi in lætitiam laudantes, gratantesque. ¶ Interdum significat gratias agere, vel potius supplicari, ait *Valla l. 5. c. 42.* *Ovid. 3. Fast. v. 417.* Quisquis ades, casaque colis penetralia Vestæ, Gratare, Ilicis thuraque pone focis. Alii tamen leg. *crastina*.

Gratuito, adverb. *senza premio*, Ger. *vergebens*, Gall. *pour neant*, Hisp. *debalde*, *dandi*, gratis. *Cic. 2. Off. c. 19.* Multorum causas & non gravate, & gratuito defendentis.

Gratuitus, a, um, o. 1. 2. *senza premio*, ἀμίσθιος, quod datur gratis, idest, sine præmio, aut pretio, a *gratis*. *Cic. 1. de Leg. c. 18.* Quid liberalitas? gratuita ne est, an mercenaria? Si sine præmio benigna est, gratuita, si cum mercede, mercenaria. *Plin. l. 35. c. 9.* Hospitium gratuitum. *Cic. pro Planc. & ad Att. l. 4.* Gratuita suffragia. h. e. libera, non pretio extorta. ¶ Penultimam hujus vocis fere corripimus. *Sext. l. 1. fast. 6. v. 16.* Largis gratuitus cadit rapinis. ¶ Produci tamen etiam posse, putant nonnulli; nam & in *fortuitus* producta est ab *Horat. l. 2. od. 25.*

Gratulabundus, a, um, o. 1. 2. valde gratulans. *Liv. l. 7. c. 33.* Quo se omnis multitudo gratulabunda effudit. *Justin. l. 6. c. 8.* Velut gratulabundus patriæ exspiravit.

Gratulatio, onis, f. 3. *allegrezza*, *congratulazione*, ברכה, Ger. *frolockung*, Gal. *joye*, *rejouissance*, Hisp. *parabien*, εὐφροσύνη, testatio gaudii ob felicem alicujus rei successum. *Cic. 5. Fam.* Res eas gesse, quarum aliquam in tuis litteris & nostræ necessitudinis, & Reip. causa gratulationem expectari. ¶ Item gratiarum actio, qua a Senatu nomine alicujus Imperatoris, qui rem in bello feliciter gesserat, ad omnium Deorum templa solebat decerni. *Cic. 4. Catil.* Mihi uni conservatæ Reip. gratulationem decrevisti. *Id. Phil. 14. c. 3.* Gratæ vero nostræ Diis immortalibus gratulationes erunt, gratæ victimæ.

Gratulator, oris, m. *chi fa congratula*. *Cic. l. 2. Fin. c. 33.* Fit, ut gratulator lætior sit, quam is, cui gratuletur.

Gratulatorie, adverb. gratulantis more. *Augustin. l. 8. Confess. c. 6.* Gratulatorie mirari.

Gratulatorius, a, um, adject. ad gratulationem pertinens. *Capitolin. in Max. & Balbin. c. 17.* gratulatoriam epistolam subdidi.

Gratulor, aris, d. 1. *rallegrarsi*, *congratularsi*, ברך, Get. *frolocken*, Gal. *congratuler*, *se rejouir avec quelqu' un*, Hisp. *alegrarse der el parabien*, συγχαίρω, a *gratus*, quia qui gratulatur, alienam felicitatem sibi gratam, & jucundam esse verbis ostendit. Construitur cum accusat. & dat. *Cic. in Ver.* Et ei voce maxima victoriam gratulatur. ¶ Vel cum solo dativo. *Id. 3. Fam.* Gratulari magis virtuti tuæ debeo, quam consolari dolorem tuum. ¶ Vel cum solo accus. sed tamen dat. subintellecto. *Ter. Eun.* Ad eunam vocant, adventum gratulantur. ¶ Vel cum dat. & ablat. *Cic. Att. l. 5.* Qui mihi etiam gratulatus es illius diei celebritate. ¶ Vel cum dat. & ablat. & præpos. *de*, vel *in*. *Cic. Att. l. 4.* Quam ut tibi absenti de reditu nostro gratularer. *Idem Fam. 6. epist. 11.* Qua in re tibi gratulor vehementer. ¶ Vel cum accus. & præpos. *apud*. *Sueton. in Claud. c. 6.* Cum oppressum Sejanum apud eosdem gratularetur. ¶ Vel cum particula *quod*. *Cic. 15. Fam. epist. 14.* Tibique gratulor, quod te de patria decedentem summa laus, & summa gratia provinciæ prosecuta est. ¶ Accipitur præterea *gratulari*, pro Superis pro re bene gesta gratias agere. *Liv.* Triumphantes in Capitolium ascendebant Jovi Opt. Max. cæteriique Diis gratulaturi. Adde *Terent. Heaut. 5. 1. 6.*

Gratus, a, um, o. 1. 2. *grato*, חסיד, ברהתנין, Ger. *danckbar*, Gall. *reconnoissant*, *agreable*, Hisp. *grato*, *agradecido*, χάρις, jucundus, acceptus. *Cic. 3. Fam.* Id si correxeris, valde mihi gratum erit. *Id. Att. l. 2.* Quod egregie non modo iis, qui utuntur opera, sed etiam in vulgus gratum esse sentimus. ¶ Gratum facere, est obsequi, inservire, *far piacere*. *Cic. in Fam.* Feceris igitur commode, & mihi gratum, si, &c. *Idem 13. Fam.* Tam mihi erit gratum, quam quod gratissimum. ¶ Sæpe gratus sumitur pro eo, qui gratiam pro beneficio refert, vel saltem memor est accepti beneficii, εὐγνώμων, *Cic. 1. de Leg.* Ubi gratus, si non eum ipsum, cui retulerunt gratiam, ipsi cernunt grati? *Id.* Gratum animum, & beneficii memorem diligit? *ibid. Brutus Cic. l. 2. Fam.* Gratiorem me esse in te posse, quam isti perverti sint in me, exploratum habes.

Grava-

Gravabilis, le, adject. *gravis*, molestus. *Cal. Aurel. Tard.* 4. *c.* 3. Vomitus gravabilis capiti.

Gravamen, inis, n. 3. molestia. *Cassiod. l.* 9. *epist.* 2. Si visceribus sanis gravamen nullius sentiat læsionis.

Gravastellus, V. Ravastellus.

Gravate, adv. *gravosamente*, *difficilmente*, לאטרעון, Ger. *mit beschwærd*, Gall. *a regret*, Hisp. *de mala gana*, ἀχθικῶς, δυσχερῶς, cum labore, cum molestia, invite, non libenter. *Cic. pro Balbo*. Qui erranti comiter monstrant viam, benigne, non gravate.

Gravatim, idem quod gravate. *Liv. l.* 1, *c.* 2. Haud gravatim socia arma Rutulis junxit.

Gravatus, a, um, o. 1. 2. *aggravato*, βεβαρυμένος, pondere pressus, gravedine, vel molestia affectus. *Col. l.* 6. *c.* 9. Signa fabricitantis, manantes lacrymæ, gravatum caput, oculi compressi. *Plin. l.* 26. *c.* 1. Gravatus vino. *Curt. l.* 6. *c.* 11. Gravatus somno. *Liv. l.* 40. Gravatus vulneribus.

Gravedinôsus, a, um, o. 1. 2. καταβρώδης, qui gravedine infestatur, & qui ad eum morbum est proclivior. *Cæl.* 4. *Tusc. c.* 12. Itaque dicimus quosdam gravedinosos, quosdam torminosos, non quia jam sint, sed quia sæpe sint. ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod gravedinem facit. *Plin. l.* 18. *c.* 15. Errum gravedinosum.

Gravédo, inis, f. 3. κόρυζα, ponderositas, & speciatim capitis morbus, cum humor crassior ex cerebro in nares fluit, easque claudit, vocem obtundens, & tussim siccam movens, a *gravis*, quia pectori gravis est. *Cels. l.* 4. *c.* 2. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 14. Gravedini, quæso, omni ratione subveni.

Gravcolens, entis, o. 3. *graveolente*, נכח, Germ. *übel riechende*, Gall. *qui sent mal*, Hisp. *algo hiede*, δυσώδης, quod male olet. *Virg. Æn.* 6. *v.* 201. Ad fauces graveolentis Averni.

Graveolentia, æ, f. 1. *puæa*, נכח, Germ. *gestanck*, Gall. *mauvvaise odeur*, Hisp. *hedor*, *mal olor*, δυσωδία, odor gravis, malus. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Et oris graveolentiam tollit. Adde *l.* 28. *c.* 12.

Graveſco, scis, n. 3. *farsi grave*, כבר, Germ. *schwær*, *voerdes*, Gall. *devenir pesant*, Hisp. *hazerse*, *grave*, *pesado*, βαρύνομαι, gravis fio, oneror. *Virg.* 2. *Georg.* Nec minus interea fœtu nemus omne graveſcit. ideſt oneratur. ¶ Sæpe ponitur pro gravidum, seu prægnantem fieri. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Cameli lac habent, donec iterum graveſcant. ¶ Item pro gravius fieri, seu augeri. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 5. Graveſcere valetudo Augusti.

Gravidâtus, a, um, o. partic. a gravidor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 32. Quæ gravidata seminibus omnia pariat, & fundat ex se ſe.

Graviditas, atis, f. *gravidanza*, הריון, Ger. *schwangerheit*, Gall. *grosſeſſe*, Hisp. *preñez*, κύησις, prægnatio, conceptio. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 46. Ab eoque Luna illuminata graviditates, & partus aſſerat, maturitatesque gignendi.

Gravido, as, a. 1. *ingravidare*, עבר, Germ. *schwangern*, Gall. *engrosſer*, Hisp. *empreñar*, ἐγκυον ποιῶ, gravidum facio, onero, impleo. *Epitom. Sex. Aurel. Vict. c.* 14. Ne ex eo gravidaretur. ¶ Translate *Cæcil. Tyche*, Per myſteria hic te inhoneſte gravidavit probro. h. e. oneravit. *Victor. in Adriano*, *Epit.* Gravidari ex aliquo.

Gravidus, a, um, o. 1. 2. *carico*, *gravido*, כבד, Germ. *schwær*, Gall. *plein*, *pesant*, Hisp. *pesado*, *lleno*, ἔμφορτος, ponderosus, onuſtus, plenus, a *gravis*, vel a *gravo*. *Plaut. Truc.* 1. 2. 3. Neu qui manus attulerit ſteriles intro ad nos, gravidas foras exportet. *Ovid.* 2. *Am. eleg.* 14. Si Venus Æneam gravida temeraſſet in alvo. ¶ Cum genitivo. *Sil. l.* 2. *v.* 220. Mellis apes gravidæ. ¶ Frequentius tamen ablativum habet. *Hor. l.* 1. *od.* 22. Gravida ſagittis pharetra. ¶ Speciatim mulier dicitur gravida, ἔγγυος, quæ jam concepto fœtu gravatur. *Cic. pro Cluen.* Cum mulier eſſet gravida, & jam appropinquare partus videretur. *Ter. Andr.* 3. 2. Hæc ſe e Pamphilo gravidam dixit eſſe. *Id. ibid.* 3. 4. Gravidam facere.

Gravina, f. 1. *Gravina*, urbs, & Ducatus Apuliæ Peucetiæ, in confin. Lucaniæ.

Gravis, & ve, o. 3. *grave*, *ponderoſo*, כבד, Ger. *geveichtig*, Gall. *pesant*, *facheux*, *grief*, Hisp. *grave*, *molesto*, βαρὺς, εῖα, ὺ, quod est ponderoſum, ſcilicet ſuapte natura deorſum fertur, cui opponitur leve, cujus natura eſt ſurſum ferri. *Virg.* 1. *Georg.* Vomis, & inflexi primum grave robur aratri. ¶ Nonnunquam gravidum ſignificat. *Virg.* 1. Æn. Donec Regina Sacerdos Marte gravis. ¶ *Æs grave* eſt æs rude in laminas librales diſſectum, & diſtributum: ſive informe ſit, quali ante ſignatam pecuniam Romani pecuniæ loco uſi ſunt: ſive cuſum in aſſes libræ pondere, ſignatumque nota pecudis: quod primum Romæ factum eſt ſub Servio Tullo, teſte *Plin. l.* 33. *c.* 3. circa annum CC poſt U. C. Dictum eſt *grave* a pondere librali, quo appendebatur, ut *Feſtus* docet. Sic *Plin. loc. cit.* Populus R. ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem devictum uſus eſt. Librales appendebantur aſſes. Quare æris gravis pœna dicta. *Liv. l.* 4. *c. fenul.* Et quia nondum argentum ſignatum erat, æs grave plauſtris quidam (*e Patribus*) ad ærarium convehentes, ſpecioſam etiam collationem (*tributi*) faciebant. ¶ Cauſa autem, cur *grave* dictum ſit, eſt, quia bello Punico primo, teſte *Plin. ibid.* (ſecundo, legitur apud *Feſt. in Sextantarii*: Sed major habenda eſt *Plinio* fides) aſſis pondus ad ſextantarium, h. e. ad duas uncias ponderis ex duodecim imminutum fuit, ita Reipubl. rationibus poſtulantibus: deinceps vero etiam ad minus pondus redactum. Quare *æris gravis* nomine deſignabatur pecunia, quæ aſſes illos priores ac librales non numero, ſed pondere æquaret: ita ut v. g. *mille æris gravis* eſſent non mille aſſes numero, ſed multo plures, tot ſcilicet, quot æquarent mille antiquos aſſes libræ pondo. *Liv. l.* 10. *c.* 46. Æris gravis tranſvecta vicies centies millies: id æs redactum ex captivis dicebatur. *Id. l.* 22. *c.* 33. Indici data libertas, & æris gravis viginti millia. ¶ *Argentum grave* apud *Senecam* eſt ſolidum, & magni ponderis. Inquit enim *c.* 1. *de tranquil. anim.* Placet miniſter incultus, & rudis vernula, argentum grave ruſtici patris, ſine ullo opere, & nomine artificis. ¶ Per translationem uſurpatur pro moleſto, *noioſo*, ut Morbus gravis, ſenectus gravis. *Cic.* 13. *Fam.* Nunquam tamen me gravem vobis eſſe voluiſſe. *Id. de Sen.* Quod nunquam ſenectutem tibi gravem eſſe ſenſerim. *Celſ. l.* 2. *c.* 3. Gravis locus, *d'aria groſſa*, *e mal ſana*. ¶ Item pro triſti. *Virg.* & *Æn.* Gravior ne nuntius aures vulneret. ¶ Item pro perniciioſo, acerbo, *noxivo*. *Cic.* 3. *Off.* Et gravem adverſarium imperii fuiſſent. *Liv. l.* 7. *c.* 6. Grave tempus, & forte annus peſtilens erat. ¶ Sic odor gravis, gravis halitus, grave pretium, *Salluſt. Cat. Plin.* ¶ Item pro ſerio, ſevero, prudenti, & conſequenter venerabili, magnæ auctoritatis, *autorevole*, quod Græci dicunt σεμνὸν, *Cic.* 1. *de Or.* Quorum pater homo prudens, & gravis. *Id. in Catil.* Habemus S. C. in te vehemens, & grave. *Id.* 5. *Ver.* Graviore verbo appellare aliquem. ¶ Item pro grandævo. *Virg.* 5. Æn. Hic gravis Entellum dictis caſtigat Acestes. ¶ Item pro eloquente ſublimi genere dicendi. *Cic. in Hort.* Quid enim aut Herodoto dulcius, aut Thucydide gravius? ¶ Item pro firmo, conſtanti, quod momentum habet, & in re aliqua valet. *Cic. pro Roſc. Com.* Quod apud omnes leve, & infirmum eſt, id apud Judicem grave, & ſanctum eſſe ducetur? *Id. pro Dejot.* Quæ mihi ad ſpem obtinendæ veritatis graviſſima ſunt. ideſt, maximi momenti, ſeu efficacitatis. ¶ Denique uſurpatur pro languido, infirmo. *Veliej. l.* 2. *c.* 76. Gravis vulnere. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Graves deinde avide hauſto humore non ſuſtinere arma, non ingredi poterant. ¶ Annona gravior, *ſcarſezza di viveri*, *Sueton. in Aug. c.* 25.

Graviſcæ, *Monte alto*, urbs olim, & Col. Etruriæ, nunc oppidulum, inter Centumcellas, & Portum Herculis. Alii dicunt, urbem fuiſſe, nunc omnino exciſam, ex ejus ruinis creviſſe Cornetum urbem in vicinis. *Virg. Æn.* 10. *v.* 184.

Gravitellus, V. Ravaſtellus.

Gravitas, atis, f. 3. *gravezza*, *peſo*, כבד, Ger. *schwære*, Gall. *gravité*, *peſanteur*, Hisp. *gravezo*, *peſadumbre*, βάρος, βαρύτης, pondus, ponderoſitas. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Tanta contentio gravitatis, & ponderum. ¶ Translate ſumitur pro firmitate, & conſtantia animi, & quadam ſeveritate in vultu, moribus, verbis, σεμνότης. *Cic. Att. l.* 10. Tu cum Sexto ſervaſti gravitatem eandem, quam mihi præcipis. ¶ Item pro ſublimitate ſtyli. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 17. Sententiarum gravitate, verborum pondere utendum eſt. ¶ Item pro moleſtia, & magnitudine, ut Gravitas odoris, morbi, doloris, ſomni. *Cic.* 9. *Fam.* Gravitas morbi facit, ut medicinæ non egeamus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 6. Lacus gravitate odoris peſtifer. ¶ Item pro intemperie. *Cic. Att. l.* 11. *epiſt.* 22. Corpore vix ſuſtineo gravitatem Coili hujus. *queſta cattiva aria*. ¶ *Gravitas animæ* apud *Plin.* eſt *puzza del fiato*.

Graviter, adverb. *gravemente*, Germ. *ſchwerlich*, Gall. *grievment*, *gravement*, Hisp. *gravemente*, *y peſadamente*, βαρέως, ponderoſe, & translate moleſte. *Sal. in Cic.* Graviter, & iniquo animo paterer maledicta tua. *Cic. Att.* 7. 2. Graviter ſe habere, *ſtar'aſſai male*. ¶ Item pro ſevere, aſpere. *Cic. pro Cal.* Utrum me ſecum ſevere, & graviter, & priſce agere malit, an remiſſe, ac leniter, & urbane. ¶ Item pro valde, acriter. *Cic.* 1. *Off.* Graviter qui inimicis iraſcendum putant. *Id. ibid.* Atque interim graviter ægrotare filius cœperit. ¶ Item pro ſapienter, mature. *Cic. de Fin.* Siquid prudenter, ſiquid graviter factum eſt. ¶ Item pro ſublimi ſtylo, honorifice, & cum quadam auctoritate. *Cic. de Orat.* Thucydides res geſtas narrat graviter ſane, & probe. ¶ *Virg.* 4. *Georg.* graviter ſpirantia copia thymbræ. *h. e.* vehementem odorem emittentis. ¶ Gradus ſunt *gravius*, *graviſſime*. *Ter. Heaut.* 4. 4. 95. Accuſare gravius. *Caſ. l.* 4. *B. G. c.* 31. Graviſſime afflicti.

Gravitôdo, inis, f. gravitas, pondus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Gravitudo, tuſſis, pleuritis. *Apic. l.* 3. *c.* 6. Sine ructu, & gravitudine. ¶ Utroque loco ſignificat gravedinem, quæ eſt morbus capitis.

Graviuſculus, a, um, adject. diminut. a *gravis*, ut graviuſculus ſonus. *Gel. l.* 1. *c.* 11.

Gravo, as, a. 1. *gravare*, *caricare*, הכביד, Germ. *beſchwæren*, Gall. *aggraver*, *charger*, Hisp. *agraviar*, βαρύνω, onero, five grave reddo. *Cic.* 2. *de Div.* Semperque gravata ſenticſcus triplici ſolita grandeſcere fœtu. ¶ Interdum accipitur pro moleſtia afficere, *affliggere*. *Virg.* 2. Æn. *v.* 708. Nec me labor iſte gravabit. ¶ Nonnunquam etiam pro gravius, & moleſtius aliquid reddere. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 11. At tu fortunam, cujus vocor exul ab ore, nomine mendaci parce gravare meum. ¶ Gravari, paſſive ſignificat ex infirmitate languere. *Capitol. in Pio*, *c.* 12. Altera die febri commotus eſt; tertia cum ſe gravari videret, M. Antonino Rempub. commendavit. ¶ Item offendi, graviter ferre, cum infinito, vel etiam abſolute. *Cic. l.* 1. *Or. c.* 23. Non gravabor breviter dicere, quid ſentiam. *Id. de Amic. c.* 5. Ego non gravarer, ſi mihi ipſi confiderem. ¶ Jungitur etiam cum accuſ. & accipitur pro ægre ferre, recuſare. *Lucan. l.* 5. *v.* 258. Romanos odere omnes, dominoſque gravantur. *Sueton. Ner. c.* 34. Matrem hactenus gravabatur. Quibus in exemplis ſubintelligitur præpoſit. *ob* vel *propter*; ideoque non eſt neceſſe verbum hoc inter Deponentia ponere. ¶ *Gravare ſyllabam*, h. e. gravi accentu notare, *Priſcian. l.* 17. *p.* 1055. *Putſch.*

Graxo, vel craxo, n. 3. κράζω, clamo, a verbo græco allato. *Plaut. prol. Aſin.* Age nunc reſide, cave modo, ne graxis. Sed alii legunt gratiis.

Gregâlis, he, o. 3. *di uno ſteſſo gregge*, *compagno*, Ger. *auff der ſchaf*, Gall. *du meme troupeau*, Hisp. *de un meſmo grey*, ἀγελαῖος, ex eodem grege. *Var. l.* 2. *R. R.* Equi boni futuri ſigna ſunt, ſi cum gregalibus in pabulo contendit in currendo. ¶ Dicitur quoque de hominibus, idque fere in deteriorem partem. *Cic. pro Dom.* Quod vos Catilinæ gregales dicere ſolebatis. *Id. de Arusp. Reſp.* Nec Clodius, nec quiſquam de gregalibus ejus. ¶ Item de aliis rebus, ut gregalia poma. h. e. vulgaria, *Senec. l.* 2. *Benef. c.* 12.

Gregarius, a, um, o. 1. 2. *di gregge*, Germ. *auff der ſchar*, Gall. *de troupeau*, Hisp. *de manada*, ἀγελαῖος, ex grege, vulgaris, ut *Gregarius bos*, qui adhuc in grege paſcitur, nondum jugo domitus, *Gregarius miles*, non electus, ſed tumultuarie undecunque collectus. *Cic. pro Planc. c.* 30. At id etiam gregarii milites faciunt inviti. *Juſtin. l.* 22. *c.* 1. Gregariam militiam ſortitus. ¶ In *Vet. Gloſſ.* Gregarius exponitur, ἀγελάρχης, qui gregi præeſt. Et *Colum. l.* 6. *in princ. gregarios paſtores* dixit. Adde *Apul. l.* 7. *Metam.*

Gregâtim, adverb. *a ſchiera*, Ger. *ſchaarweiſe*, Gall. *par troupeau*, Hisp. *a manadas*, ἀγελαδὸν, per greges, ideſt conjunctim. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Elephanti gregatim ſemper ingrediuntur. ¶ Transfertur & ad homines. *Cic.* 7. *Ver. c.* 57. Cives Romanos gregatim conjectos in latomias.

Gregâtus, a, um, adject. congregatus. *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 372. Qualiter Idaliæ volucres, ubi mollia frangunt Nubila, jam longum cæloque, domoque gregatæ.

Grego, as, a. 1. *congregare*, *aggregare*, *raccogliere*, ἀγείρω, colligo, congrego, a *grex*. *Paulin. ad Nicetam*, *v.* 106. Nunc oves facti, duce te, gregantur Pacis in aulam.

Gremialis, V. Cremialis.

Grem ium, n. 2. *grembo*, *ſeno*, חיקון, Ger. *ſchoß*, Gall. *giron*, Hisp. *gremio*, *regazo*, κόλπος, pars inter complexum femorum, feminumve, in quo complexu mulieres concipere ſolent. *Cic. in Bruto*. Apparet, filios non tam in gremio educatos, quam in ſermone matris. ¶ Differt a ſinu, quoniam ſinus eſt intra pectoris, brachiorumque complexum. Quare cum lactantur infantes, ad ſinum admoventur, pueri vero jam facti a ſedentibus matribus, utique cum illis blandiuntur, ad gremium accipi ſolent. *Virg.* 4. Æn. Gremio fovet inſcia Dido. Quin etiam matres, nutricesve, cum ſuper genua collocant infantem, aut extremis veſtibus repoſitum, & ad uterum uſque ſublatum geſtant, in gremio magis, quam in ſinu geſtare dicuntur. *Virg.* 1. Æn. Et fotum gremio Dea tollit in altos Idaliæ lucos. ¶ Translate dicitur de terra, quæ ſemina ſuſcipit, conceptaque retinet, viventes fœtus poſtea paritura. *Cic. de Senect. c.* 15. Terra gremio mollito & ſubacto ſemen ſparſum excipit. Translatum etiam eſt illud *ejuſd. Cic. pro Cal. c.* 24. Cum Q. Metellus abſtraheretur e ſinu, gremioque Patriæ.

Greſſio, onis, f. idem ac greſſus. *Macrob. l.* 6. *Satur. c.* 5. *ex Pacuvio*: Caprigeno pecori grandior greſſio eſt.

Greſſus, us, m. 4. *l'andare*, צער, Ger. *gang*, *tritt*, Gall. *marche*, *demarche*, Hisp. *paſſo*, *ida*, βάδισμα, incеſſus, ambulatio. *Cic.* 1. *Off.* Ne aut tarditatibus utamur in greſſu mollioribus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 117. Et greſſus glomerare ſuperbos.

Grex, gregis, m. 3. *gregge*, *greggia*, עדר, Germ. *ſchar*, Gall. *troupeau*, Hisp. *grey*, ἀγέλη, multitudo beſtiarum, a Græca voce allata, teſte Feſto. *Virg.* 3. *Georg.* Lanigeros agitare greges. ¶ Gregis appellatio generalior eſt, quam armenti. *Armentum* enim de majoribus duntaxat animalibus dicitur, grex autem, quoties ſolum ponitur, fere de minoribus, cum adjuncto etiam de majoribus. *Ovid.* 4. *Met.* Mille greges illi, totidemque armenta per herbas paſcebant. *Cic.* 3. *Phil.* Cædi greges armentorum, reliquique pecoris quodcunque nactus eſt. *Id.* 3. *Ver.* Præterea greges equarum ejus iſtum abigendos curaſſe. ¶ Neque ſolum pro quadrupedum congregatione, verum etiam pro avium multitudine ponitur. *Hor. l.* 1. *ep.* 3. Ne, ſi forte ſuas repetitum venerit olim grex avium plumas, &c. ¶ Translate etiam uſurpatur de multitudine hominum. *Ter. Eun. ſc. ult. v.* 22. Ut me in gregem veſtrum recipiatis. *Cic. l.* 1. *Attic. ep.* 18. Cum ad forum ſtipati gregibus amicorum deſcendimus. ¶ Sæpe de vili hominum multitudine uſurpatur. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 62. Grex venalium ſervorum. *Hor. l.* 1. *ep.* 4. *in fin.* Epicuri de grege porcum. ¶ Duo greges virgarum ulmearum. hoc eſt duo faſces, dixit *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 99. ¶ Grex, abſolute de grege mimorum uſurpatur. *Petron. Satyr.* Grex agit in ſcena mimum. Adde *Plaut. Caſ. prol. v.* 22. & alibi.

Gricena, vel Gricenea, funis craſſus. *Feſtus*.

Grillus, V. Gryllus.

Griphus, phi, m. 2. γρῖφος, vox eſt translata a rete piſcatorio, & ponitur pro ænigmate, hoc eſt, ſermone ita implicito, atque intricato, ut facile diſſolvi non queat: *Gel. l.* 1. *c.* 2. Aliosque id genus griphos neminem poſſe dicens, niſi ſe, diſſolvere.

Grocciò, is, n. 4. verbum exprimens vocem corvorum. *Apul. l.* 2. *Florid.* Corvus groccire adortus.

Groma, ſeu gruma, æ, f. 1. γρόμμα, γρόμφος, γρῦμα, genus machinulæ cujuſdam, teſte Feſto, quo regiones agri cujuſque cognoſci poſſunt, vel ut *Nonius* definit *c.* 1. *n.* 36. menſura quædam, qua flexæ viæ ad lineam diriguntur, ut

eſt agrimenſorum, a Græcis vocibus, quæ allatæ ſunt. *Enn. l. 17. apud Non.* Gruma dirigere, degrumare ferro; h. e. ad lineam dirigere, & ferramento capere menſuram agrorum, vel caſtrorum, quod fiebat dioptico organo, quod γρῦμα, ſive grumam dixere. ¶ In caſtris quoque gruma erat locus medius, ubi gromæ organum a metatore ponebatur, ut quatuor faceret angulos normales, & ita divideret caſtra in quatuor partes, quarum viæ in grumæ loco conveniebant. Erat prope Prætorium. *Non. loc. cit.* Grumæ ſunt loca media, in quæ directæ quatuor congregantur, & conveniunt viæ. *Hygin. in Gromatico.* Gruma ponitur in tetrantem.

Gromatica, æ, vel Gromatice, es, f. 1. γεωδαισία, ars dimetiendi, a *groma*. *Caſſiodor. l. 3. variar. ep. 52.* Duplex eſt, altera circa agros, altera circa caſtra verſatur, ut gromæ uſus duplex eſt, in agris, & in caſtris. Hinc *Hyginus* tum *Gromaticum* ſcripſit de limitibus conſtituendis, tum *Gromaticum* de caſtrorum metatione.

Gromatici, m. 2. γεωδαίται, qui agros, vel caſtra metiuntur. *Hygin.*

Gromaticus, a, um, o. 1. 2. γρωμματικός, quod ad menſuram ſpectat, ut Diſciplina gromatica, quæ agrorum menſuram docet. *Caſſiod. l. 3. var. ep. 52.* de eligendo agrimenſore. Hoc enim per Geometricas figuras, & gromaticam diſciplinam ita diligenter agnoſcitur.

Gromphæna, æ, f. avis in Sardinia grui ſimilis. *Plin. l. 30. c. 5.*

Groſphus, i, m. γρίσφος, cuſpis haſtæ. *Arnob. l. 6.*

Groſſulius, m. 2. dim. a groſſus. *Col. de Arbor. c. 21.* Cum groſſuli minuti erunt.

Groſſus, m. & f. 2. *fico non matura*, פגים, Germ. *eine unreifige feige*, Gall. *figue verte*, Hiſp. *higo verde*, ἀμαδής, ficus immatura. *Plin. l. 15. c. 18.* Deprehenſaſque in his hyeme groſſos. Adde *Caſſ. l. 5.*

Grumentum, n. 2. *Agromeuto*, olim urbs, nunc caſtr. Lucaniæ, ad Acitim flu. in Baſilicata, paulo ſupra *Turſi* opp. prope Lagariam urb. a Sopouaria opp. haud longe.

Grumulus, m. 2. dim. a grumus. *Plin. l. 19. c. 6.* Caſtellatimque grumulis imponi diſtantibus inter ſe pedes ternos.

Grumus, vel grummus, mi, m. 2. *mucchio, monticello*, גדר, Germ. *ein haufe hin*, Gall. *grumeau, petit monceau*, Hiſp. *cerro, montoo de tierra*, σῶρος, terræ collectio, minor tumulo, quem etiam clivulum vocamus, item acervus lapidum, aut aliarum rerum, quæ ex pluribus concreſcunt, & coaleſcunt. *Col. l. 12. c. 18.* Grumos, quos ad verſuram plerumque tractæ faciunt crates, diſſipabimus. *Plin. l. 33. c. 4.* Torretur & cum ſalis grumo, pondere triplici *Herduin.* tamen ex MSS. aliter legit.

Grundilis, vel grundilis, le, adject. quod alii a *grunda*, alii a *grunnio* derivant. Hinc grundiles Lares, animæ mortuorum. *Arnob. l. 1.* Nam antiqui parentes in ſuggrundiis ſepeliebant, eorumque animas converti putabant in Lares. Atque etiam, cum parentes deſiiſſent ſepelire in ſuggrunda, infantes tamen in ea ſepeliebant, qui nondum exceſſiſſent diem quadrageſimum. Sed *Nonius*, & *Diomed.* ex *Caſſii Hemina l. 2. Hiſt.* dicunt, tanum Laribus grundilibus factum in memoriam ſcrophæ, quæ triginta erat fortus enixa. Quare videntur ita dicti a grundili pecore, ideſt, a ſue. Ac Laribus quoque porco faciebant rem divinam.

Grundio, is, n. 4. idem ac grunnio, apud vet. *Claud. l. 15. Annal.* Grundibus graviter pecus ſuillum. V. *Non. c. 6. n. 46.*

Grunnio, is, n. 4. *grugnire*, Ger. *ſchreyen wie ein ſchwein*, Gall. *grogner*, Hiſp. *gruñir*, γρυλλίζω, proprium eſt vocis porcorum, a verbo græco allato, quod a ſono, qui eſt γρῦ, gru. *Juven. Sat. 15. v. 22.* Et cum remigibus grunniſſe Elpenora porcis. Adde *Var. & Laber.* apud *Non. c. 2. n. 356.*

Grunnitus, us, m. 4. *grugnito*, Ger. *das grunzen*, Gall. *grondement*, Hiſp. *gruñido*, γρυλλισμός, vociferatio porci. *Cic. 5. Tuſc. c. 40.* Nec grunnitum audit cum maſtatur ſus.

Gruo, is, n. 3. *far la voce di grue*, Ger. *wie ein kranich ſchreyen*, Gall. *gruir, chanter comme la grue*, Hiſp. *grullar*, γερανίζω, κλαγγάζω, eſt vociferari pro prium gruis. *Auct. Carm. de Philom. v. 23.* Grus gruit. Adde *Feſt.*

Grus, is, m. & f. 3. *gru, grue, grua*, פוּר, Germ. *grey, kranch*, Gall. *grue*, Hiſp. *grulla, γέρανος*, ſpecies avis, minime ſolivaga, quæ non ſe ſegregat, ſive cum volat, ſive cum paſcitur, a ſono vocis. Greues volantes ordine quodam y literam faciunt. Hoc Palamedes primus deprehendiſſe fertur. Hinc Palamedis aves appellantur a *Martial. l. 13. epigr. 75.* Regem e ſuo cœtu eligunt. Mira vigilantia ſunt, excubias nocte dividunt, capite ſubter alam condito dormiunt, alternis pedibus inſiſtentes, quorum in altero, qui elevatus eſt lapidem tenent, ut eo cadente expergiſcantur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 49.* Grues in tergo prævolantium capita reponunt. *Horat. l. 2. Sat. ult. ad fin.* Mazonum pueri magno diſcerpta ferentes Membra gruis ſparſi multo ſale. ¶ Legitur & *grus* in recto caſu. *Phædr. l. 1. fab. 8. v. 7.* Tandem perſuaſa eſt jurejurando gruis. ¶ Eſt etiam hoc nomine machina quædam, quam dicunt *corvum demolitorem*. *Vitruv. l. 10. c. 19.* Vide Corvus.

Gruthungi, V. Gothyni.

Gryllo, vel grillo, as, n. 1. vocem grylli exprimens verbum. *Auct. Carm. de Philom. v. 62.* Et gryllus gryllat.

Gryllus, li, m. 2. *grillo*, Ger. *gryll*, Gall. *grillon*, Hiſp. *gril*, γρύλλος, genus eſt locuſtæ, ſimile cicadæ, longiori tamen corpore, a ſono, quem edit. Retro ambulat, terram terebrat, & noctu profodit. *Plin. l. 29. c. 6.* Auribus prodeſt gryllus cum ſua terra effoſſus, & illitus. ¶ Grylli etiam dicuntur picturæ quædam ridiculæ. *Plin. l. 35. c. 10. ſub fin.* Idem jocoſo nomine grylluni ridiculi habitus pinxit. Unde genus hoc picturæ Grylli vocantur.

Gryna, Grynia, Grynium, poſtea Clazomenæ, ſeu Clazomene, *Grine*, al. *Uria*, urbs Æolidis, vel Joniæ, in ora maris Ægæi, & ſinus Smyrnæi, inter Smyrnam, & Erythras proximas urbes. al. inter Smyrnam ad Or. & Chium ad Occ. non longe a Clazomenia, ſeu Marathuſſa inſ. Gent. *Grynæus, a, um.* Hinc

Grynæa, æ, f. 1. Sacerdos Apollinis. *Sil. l. 13. v. 400.* Sic ad Grynæam, quæ tum ſub nomine Phœbi Autonoe tripodas ſacros, antrumque tenebat, &c.

Grynæus, a, um, adject. Apollinis cognomentum a Grynæo nemore prope Grynam. *Virg. 4. Æn.* Grynæus Apollo. *Id. Ecl. 6. v. 72.* Hinc tibi Grynæi nemoris dicatur origo.

Gryneus, maſc. 2. per duas ſyllabas, γρυνεύς, nomen Centauri. *Ovid. 12. Metamor.*

Gryps, gryphis, m. 3. vel gryphus, i, m. *grifo*, גריף, Ger. *greif*, Gall. *griffon*, Hiſp. *grifo*, γρύψ, avis fabuloſa, animal quadrupes, & pennatum, omni ex parte leo, alis tantum, & facie aquilæ ſimile, equis vehementer infeſtum, a γρυπός, *incurvus, aduncus naſo*, propter roſtri aduncitatem. Sed aliqui contra γρυπός a gryps derivant. *Plin. l. 10. c. 49.* Pegaſos equino capite volucres, & gryphos auritos aduncitate roſtri fabuloſos reor, illos in Scythia, hos in Æthiopia. *Virg. Ecl. 8. v. 27.* Jungentur jam gryphes equis. *Pomp. Mela in deſcript. Scythiæ Europ.* Gryphi ſævum, & pertinax ferarum genus. ¶ De bello Gryphorum cum Arimaſpis ob auri cuſtodiam V. *Plin. l. 7. c. 2.*

G ANTE U.

Guaſtum. V. Glaſtum.

Guberna, orum, n. 2. gubernacula, apud vet. *Lucil.* apud *Non. c. 8. n. 59.* Proras deſpoliate, & detondete guberna. Adde *Lucret. l. 2. v. 553.*

Gubernaculum, li, n. 2. *temone*, Ger. *ſteuerruder*, Gall. *gouvernail*, Hiſp. *governal*, πηδάλιον, clavus navis, quo illa gubernatur, & regitur. *Cic. 3. de Inven.* Hic ille naufragus ad gubernacula acceſſit. ¶ Translate ponitur pro adminiſtratione. *Cic. pro Domo.* Cum Senatum a gubernaculis dejeciſſes, populum e navi exturbaſſes. *Id. pro Sext.* Clavum tanti Imperii tenere, & gubernacula Reip. tractare. ¶ Legitur & gubernaclum, per ſync. *Virg. 6. Æn.* Namque gubernaclum multa vi forte revulſum.

Gubernatio, onis, f. 3. *governo, amministrazione*, תחבולה, Germ. *herſchung*, Gall. *gouvernement*, Hiſp. *governo*, κυβέρνησις, navis directio, *Cic. 4. Fin.* Et, ſi in ipſa gubernatione negligentia navis eſt everſa. ¶ Translate capitur pro quavis adminiſtratione. *Cic. 3. Catil.* Vix videtur humani conſilii tantarum rerum gubernatio eſſe poſſuiſſe.

Gubernator, tis, m. 3. *temoniere, governatore*, רודנה, Germ. *ſteirman*, Gall. *gouverneur*, Hiſp. *governador*, κυβερνήτης, rector, & moderator navis. *Cic. de Senect. c. 6.* Gubernator clavum tenens ſedet in puppi. ¶ Translate ponitur pro quocunque rectore. *Cic. pro Rab.* Cæteros pari dignitate prædiios cuſtodes, gubernatoreſque Reip. quo modo mortuos defendemus? *Quintil. l. 2. c. 6. de ejuorum agitatore*, Gubernator magna contorſit equum vi.

Gubernatrix, icis, f. 3. *governatrice*, מנהגת, Ger. *verwalterin*, Gall. *gouvernante*, Hiſp. *governadora*, κυβερνητικὴ, quæ gubernat. *Cicer. 1. de Orat. c. 9.* Iſta præclara gubernatrice civitatum Remp. diſſipaverunt.

Gubernatus, a, um, adject. *governato*. *Cic. ad Brut. epiſt. 10.* Cæſarem meis conſiliis adhuc gubernatum quidam impulerunt.

Gubernium, ii, idem quod gubernatio. *Nov.* apud *Gel. l. 16. c. 7.*

Guberno, as, a. 1. *reggere, governare, amministrare*, Germ. *regieren*, Gall. *gouverner*, Hiſp. *governar*, κυβερνάω, proprie eſt navim regere, a verbo græco allato. *Cic. 1. Off.* Ut ſi nautæ certarent, quis eorum potiſſimum gubernaret. ¶ Translate ſumitur pro adminiſtrare in genere, regere, moderari. *Cic. Curioni.* Teque hortor, ut omnia gubernes, ac moderere prudentia tua. *Id. Att. l. 6.* Sed hæc Deus aliquis gubernabit.

Gubernum, ni, n. idem quod gubernaculum. *Lucil.* apud *Non. c. 8. n. 59.* Proras deſpoliate, & detondete guberna. *Lucret. l. 2. v. 553.* Disjectare ſolet magnum mare tranſtra, guberna.

Gugga, æ, m. Afer, homo ex Lybia. Legunt aliqui in *Plaut. Pœn. 5. 2. 17.* Facies quidem ædepol Punica eſt, gugga eſt homo.

Gula, æ, f. 1. *gola*, לוע, Ger. *der ſchlund, die kael*, Gall. *gueule*, Hiſp. *garanta, viroſfago*, eſt fiſtula colli interior, conſtans ex carne, & nervo, per quam cibus, & potus in ventriculum defluit. *Plin. l. 11. c. 37.* Ex cartilagine, & carne arteria, gula carne, & nervo conſtat. Invenitur nonnunquam gula poſita pro anteriore parte colli, quam jugulum vocamus. *Cicer. 6. Ver.* Quem obtorta gula in vincula abripi juſſit. ¶ Translate accipitur pro voracitate, & nimio deliciatorum ciborum appetitu. *Sueton. Vitel. c. 7.* Poſſe provincialibus copiis profundam ejus expleri gulam. *Martial. l. 14. epigr. 220.* Cocus domini debet habere gulam. ¶ Gula ſollis, *la cuna*. *Plaut. Aulul. 2. 4. 34.* Cum it dormitum, ſollem obſtringit ob gulam, ne quid animæ forte amittat dormiens.

Gulo, onis, m. guloſus, lurco, *ghiottone*, *golaſo*, γαστέρωγυς. *Apul. Apol.* Gulones omnes, qui impenſo pretio a piſcatoribus mercantur. Adde *Macrob. Sat. 7. c. 12.* & *Feſt.* in v. *Ingluvies*.

Gulɔ̃e, adverb. *golofamente*, γαστρικῶς, avide, voraciter. *Colum. in Præfat. l. 1.* Guloſius condiendi cibos, & luxurioſius fercula ſtruendi. *Tertul. de reſurr. carn. c. 1.* Guloſiſſime nutrit.

Guloſus, a, um, o. 1. 2. *goloſo*, גלוטן, Germ. *fraſſig*, Gall. *goulu, gourmand*, Hiſp. *goloſo, glotton*, γαστρίμαργος, qui eſt deditus gulæ vitio. *Martial. l. 8. epigr. 23.* Eſſe tibi videor ſævus, nimiumque guloſus. *Id. l. 7. epigr. 19.* Nil eſt miſerius, nec guloſius Sanctra. ¶ Translate. *Id. l. 10. epigr. 59.* Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.

Gumiæ, m. 1. guloſi, a γόμμαι, *faburra*, ut mulieres faturatæ dicuntur faburratæ a faburra. *Lucil.* apud *Cic. 2. Fin. c. 8.* Compellans gumias ex ordine noſtros. *Id. l. 3.* Quo veniunt illæ gumiæ, vetulæ, improbæ, ineptæ. Alii legunt *gemiæ*, alii *glumiæ*.

Gummatæ arbores dicuntur, quæ gummi producunt. *Pallad.* In ceraſis hoc ſervandum eſt, & in omnibus gummatis.

Gummeus, a, um, adject. gummoſus. *Auſon. Idyl. 6. v. 74.* Gummea fictileri ſuccina trunci. h. e. inſtar gummi defluentia. Alii legunt *Gemmea*.

Gummi, n. indecl. vel gummis, is, f. 3. *gomma*, Ger. *gummi*, Gall. *gomme*, Hiſp. *goma*, κόμμι, gutta viſcoſa ex arboribus quibuſdam per corticem diffluens. *Plin. l. 13. c. 11.* Gummi optimum eſſe ex Ægyptia ſpina convenit. *Col. l. 12. c. 30.* Nova dolia liquida gummi perluere. *Plin. l. 12. c. 13.* Gummium modo candidum. *Martian. Capella* in genit. ſing. *gummeos* dixit græca terminatione, *l. 3. de Gram. in princ.*

Gummino, as, n. 1. gummi emitto. *Pallad. l. 2. tit. 16.* Prunus inſerenda eſt, antequam gumminet, in ſe, aut in pyro.

Gumminoſus, V. Gummoſus.

Gummitto, ſ. 3. κόμμωσις, illinitio quædam ex glutinoſo arborum ſucco, quæ doliis fieri ſolebat. *Colum. l. 12. c. 30.* Multi, cum ſemel nova dolia, vel ſeriis craſſa gummi liverunt, una in perpetuum gummitione contenti ſunt.

Gummoſus, a, um, o. 1. 2. *gommoſo*, quod multum gummi habet. *Plin. l. 12. c. 9.* Facilius hoc, & cruſtoſius, amariuſque, ac gummoſum. Alii leg. *Gummiaſum*, iundus, o. 1. 2. *bolordo*, ג, Germ. *wurmbel*, Gall. *goufre*, Hiſp. *remanſo, remolino*, pinguis, & translate ſtolidus, voce Hiſpanica. *Quintil. l. 1. c. 9.* Gurdos, quos pro ſtolidis accipit vulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audivi. Adde *Laber.* apud *Gel. l. 17. c. 7.*

Gurges, itis, m. 3. *gorgo*, בור, proprie locus eſt in flumine profundus, in quo aqua vertitur, ſed generaliter de omni aquarum congerie dicitur, & de ipſo etiam mari, a ſono. *Cic. in Piſon.* Non Rheni foſſam gurgitibus illis redundantem. *Id. de Aruſp. reſp. c. 27.* Quæ unquam Charybdis tantos haurire gurgites poſſet? ¶ Ponitur etiam translate pro homine infatiabili. *Cic. in Piſon. c. 17.* Ille gurges, atque helluo natus abdomini ſuo, non laudi, atque gloriæ.

Gurgullio, onis, m. *canna della gola*, γαργαρεών, gula, guttur, & præſertim fiſtula, qua aer ad pulmones defertur. *Varr. l. 2. R. R. c. 3. Lactant. de epiſt. Dei, c. 11. & Arnob. l. 3.*

Gurguſtidonii, campi, ficte & joculariter dicuntur a *Plauto Mil. 1. 1. 13.* ridendi cauſa Pyrgopolinicem vaniſſima de ſe jactantem: quaſi in gurguſtio, vili ac ſordo loco, virtutes ſuas exercuerit.

Gurguſtiolum, n. 2. dim. a gurguſtium. *Apul. l. 1. Metam.* Brevitatem gurguſtioli noſtri ne ſpernas.

Gurguſtium, ſtii, n. 2. *ſcilicet*, genus habitationis anguſtum, a curculione verme. *Servius* docet, gurguſtium eſſe obſcurum, & latentem tabernam. *Cic. in Piſon. c. 6.* Quo e gurguſtio te prodire.

Guſtatio, onis, f. γεῦσις, verbale a guſtando, prima pars cœnæ, *gli antipaſti*. *Petron. in Satyr. c. 21.* Juſſi diſcubuimus, & guſtatione mirifica initiati vino etiam Falerno inundamur: Excepti etiam pluribus ferculis, &c.

Guſtatorium, ii, n. menſa contecta putaminibus teſtudinum, ita dicta, quod in ea guſtare aliquid, ſeu jentare ſolerent ante juſtam cœnam. Alii exponunt cubiculum ad guſtandum idoneum, ut cœnatio ad cœnandum. *Plin. l. 3. epiſt. 6.* Guſtatorium, gravioruque cœnatio margini imponitur.

Guſtatus, us, m. 4. idem ac guſtus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 56.* Guſtatus, qui ſentire eorum, quibus veſcimur, genera debet. ¶ Item ipſe actus guſtandi. *Id. ibid. c. 63.* Varietas pomorum, eorumque jucundus non guſtatus ſolum, ſed odoratus etiam, & aſpectus.

Guſto, as, avi, atum, a. 1. *guſtare*, טעם, Ger. *koſten*, Gall. *gouter*, Hiſp. *guſtar*, γεύομαι, libo, labris primoribus attingo; a γεῦσις, guſtabilis. *Cic. l. 7. Fam. ep. 26.* Cum quidem biduum ita jejunus fuerim, ut ne aquam quidem guſtarem. ¶ Per translationem *Cic. pro M. Cal.* Non modo qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc vitæ, & extremis, ut dicitur, digitis attigiſſent. *Id. in Piſ. c. 23.* Non guſtarat tum Philoſophiam. ¶ Guſtare etiam dicebant, cum ante cœnam leviter, & parce veſcebantur, jentare, *far colezione*. *Plin. l. 3. ep. 5. & l. 6. ep. 16.* ubi vide Varior. notas. Item *Sueton. Aug. c. 76.* ¶ Guſtare ſermonem alicujus, pro aucupari, clam excipere, dixit *Plaut. Moſtel. 3. 2. 15.*

Guſtŭlus, vel guſtulum, i, n. vel m. diminut. a guſtus. *Apul l. 2. A. A.* Dulcem amarum guſtulum carpis. Alii leg. *dulce, & amarum.* ¶ *Id. l. 9. a med. guſtulum* vocat ovum recens natum, quod matutino jentaculo ſorberi hujuſ-

hujusmodi ova soleant. *Gustus* autem pro jentaculo etiam usurpari videtur. V. Gustatio.

Gustum, i, n. 2. idem quod gustatio, jentaculum, vel prima pars cœnæ. *Apic. l. 4. c. 5.* Gustum versatile sic facies.

Gustus, us, m. 4. *gusto*, טַעַם, Ger. *der geschmack*, Gall. *le gout*, Hisp. *el gusto*, γεῦσις, unus ex quinque sensibus exterioribus, quo saporum diversitatem discernimus. *Cic. de Sen.* Uva & succo terræ, & calore Solis augescens primo est peracerba gustui. ¶ Translate sumitur pro delectatione. *Cic. Phil.* 3. *c.* 45. Sic libidinosi, avari, facinorosi veræ laudis gustum non habent. *Senec. ep.* 214. Gustum tibi dare volui. ¶ Gustus etiam dicebatur prima pars cœnæ, *gli antipasti*. *Martial. l.* 11. *epigr.* 32. & 53. quæ loca lege.

Gutta, æ, f. *goccia*, *gocciola*, נֹטֶף, Germ. *die tropffen*, Gall. *goutte*, Hisp. *gota*, στάλαγμός, minima pars aquæ, vel alterius materiæ liquidæ, quasi chuma, seu χυτή, a χέω, *fundo*. *Cic.* 3. *de Or.* Quem in cadentibus guttis, quod intervallis distinguitur, notare possumus. *Plaut. Most.* 2. 2. 76. Guttam haud habeo sanguinis. ¶ Translate *Plaut. Pseud.* 1. 4. 4. Cui neque parata gutta consilii, neque ædeo argenti. ¶ Guttæ apud architect. genus sunt ornamenti Dorici. *Vitruv. l.* 4 *c.* 3. V. *ibi. Bald. Lex.*

Guttans, tis, o. στακτίζων, guttatim stillans. *Plin. l.* 20. *c.* 8. Hujus folia ambustis utilia, guttantia astringunt. *Hardouin.* tamen ex MSS. legit, gustantium os altringunt.

Guttatim, adverb. *a goccia a goccia*, Ger. *tropffenweiss*, Gall. *goutte a goutte*, Hisp. *gota a gota*, κατὰ στάγονα, per singulas guttas. *Plaut. Merc.* 1. 2. 92. Cor ædepol miserum meum, quod guttatim contabescit.

Guttātus, a, um, o. *pumellato*, *gocciolato*, quod colorem habet maculis quibusdam in modum guttarum distinctum, e. g. quod album est nigris intervenientibus punctis, quia puncta illa guttarum instar sunt aspersa, ut Equus guttatus, gallinæ guttatæ, &c. *Martial. l.* 3. *epigr.* 58. Et picta perdix, Numidicæque guttatæ. Adde *Pallad. l.* 4. *c* 13.

Guttŭla, æ, f. ὀνυξίτης, dim. a gutta. *Plaut. Epid.* 4. 27. Ah guttula pectus mihi ardens aspersisti.

Guttŭlus, i, m. dim. parvus guttus. Afferuntur a Lexicographis quibusdam hæc Plauti verba: Ut guttulam hauriret ex guttulo. Hinc tamen locum nos in Plauto non vidimus.

Guttur, uris, n. *gola*, *canna della gola*, גָּרוֹן, Germ. *kehl*, Gall. *gosier*, Hisp. *gargonta*, *garguero*, βρόγχος, pars illa, quæ est a faucibus ad jugulum, sive exterior, sive interior sit. *Cic. pro Cæl.* Quod quidem vitium ventris, & gutturis non modo non minuit ætas hominibus, sed etiam auget. ¶ Accipitur etiam pro ea fistula, qua spiritus a pulmone ad os transmittitur, quæ in homine aspera arteria appellatur. *Cic.* 2. *de Div.* Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus. ¶ Olim erat m. gen. *Plaut. Aul.* 2. 4. 25. Obturat interiorem gutturem, nequid animæ emittat dormiens. ideft anum.

Gutturnium, ii, n. πρόχους, idem fortaſſe, ac guttus, vas, ex quo aqua guttatim in manus datur, ab eo, quod propter angustias guttatim fluat. *Festus.*

Gutturōsus, a, um, o. 2. *gozzuto*, Germ. *kropffig*, Gall. *qui a un gros gosier*, Hisp. *papudo*, dicitur, cujus guttur tanquam spongia quædam intumescit, quod vitii genus Græci βρυγχοκήλη appellant, cum scilicet inter cutem, & asperam arteriam, aut etiam in alia colli parte tumor nascitur, qui modo hebetem carnem, modo humorem melli similem includit, interdum etiam minuta ossa pilit admixta. Huic vitio peculiariter obnoxii accolæ Alpium sunt, qui aquam bibunt ex nive resolutam. *Ulp. de ædil. edic.* Si quis natura gutturosus sit, aut oculos eminentes habeat.

Guttus, ti, m. 2. ψεκτήρ, ὀνιχώνη, vasis genus, angusto collo, a gutta, quod vinum eo funderent guttatim, quod Græci dicunt σταλαγμίζειν, Latini irrorare. *Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Speciatim hoc nomine fuit vas, quo in sacrificiis utebantur. *Plin. l.* 6. *c.* 38. Curius juravit, se ex præda nihil attigisse præter guttum fagineum, quo sacrificaret. ¶ Item vas, in quo oleum asservabatur. *Gell. l.* 17. *c.* 8. Guttum Samium ore tenus imprudens inanem, tanquam ineſſet oleum, affert. ¶ Utebantur etiam gutto in balneis ad conservanda unguenta. *Juven. sat.* 11. *v.* 158.

G ANTE Y.

Gyaros, f. vel Gyara, æ, f. 2. vel Gyari, orum, m. pl. 2. *Ioro*, al. *Caloiro*, al. *Strapodia*, al. *Strongila*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, inter Ceam, & Scyrum, deserta, ac prorsus inculta, in quam facinorosi a Romanis deportabantur. Hinc cum facinus aliquod pœna non mediocri dignum dicere volumus, *Gyaro dignum* dicimus. Incolæ a moribus fugati sunt. *Plin. l.* 8. *c.* 29. *Juven. sat.* 1. *v.* 73.

Gygæus, m. 2. Colous, lacus Lydiæ, apud Exuſtam, & Sardes urb. inde 41. ſtad. juxta quem Halyattis erat sepulcrum. ¶ Est etiam adject. a Gyge rege. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Gygemorus, m. 2. mons Thraciæ. *Plin. l.* 4. *c.* 21.

Gyges, masc. 3. γύγης, gigas maximus, & centimanus, filius Cœli, & Terræ, frater Briarei. Sunt tamen, qui Briareum, Gygem, & Ægeona eosdem putent. *Ovid.* 4. *Trist.* Centimanumque Gygen, semihovemque virum. ¶ Alius fuit Gyges pastor Candauli Lydorum Regis, cui cum Rex uxorem suam, de cujus pulchritudine gloriabatur, nudam ostendisset, illa adversus maritum indignata, Gygem ad eadem ejus impulit, seseque cum Regno Lydiæ illi tradidit. *Herod. l.* 1. *Justin. l.* 1. *Plato* 2. & 10. *de Rep.* Ad Regnum sic ascendisse dicitur. Cum magnis quibusdam imbribus terra hiatum fecisset in ea regione, ubi ille armenta pascebat, in hiatum descendit, conspexit equum æneum concavum, cujus in lateribus fenestræ erant, illis apertis hominis mortui vidit corpus magnitudine inusitata, quod nihil habebat aliud præter aureum in digito anulum, eum detraxit, abiit, ac tum in concilium pastorum se recepit, quod ea re fieri solebat, ut de rebus peculii ad Regem per singulos menses referrent, juxtaque alios assedit. Accidit, ut, cum forte palam ejus anuli ad palmam convertisset, a nullo videretur, aliique de illo tanquam absente loquerentur. Admiratus ergo denuo contrectans anulum palam in lucem convertit, quo facto rursus apparuit. Hoc ille animadvertens diligentius, periculum fecit, utrum hanc anulus vim haberet. Atque ita illi compertum fuit, quod versa ad se gemma a nemine videretur, versa autem ad alios conspicuus fieret. Itaque curavit, ut legatus ad Regem una cum aliis mitteretur, profectusque Reginæ stuprum intulit, exque adjutrice Regem dominum interemit, sustulitque, quos obstare arbitrabatur. Nec in his quisquam cum facinoribus potuit videre. Sic repente anuli beneficio Rex exortus est Lydiæ. *Plato* 2. *de Rep. Cic.* 3. *Off.* Hinc prov. *Gygis anulus*, γύγου δακτύλιος, in homines inconstantibus moribus, vel in fortunatos, qui quicquid optant, id suo arbitrio consequuntur. ¶ Est item nomen formosi pueri ex Gnido inſ. *Hor. l.* 2. *Carm.* ¶ Item nomen Trojani, qui a Turno in Italia interfectus est. *Virg. Æn.* 9.

Gymnas, adis, fœm. ἄσκησις, γυμνάς, exercitium. *Stat.* 4. *Syl.* 2. *v.* 47. Sic lubrica ponit membra Therapnæa resolutus gymnade Pollux.

Gymnasiæ insulæ, Baleares, a γυμνάζω, *exercco*, quod earum incolæ præcipue se funda exercerent. *Strabo l.* 14. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Gymnasiarchus, i, & Gymnasiarcha, æ, m. γυμνασίαρχος, præses gymnasii, ideſt loci, in quo athletæ nudi exercebantur. *Cic.* 6. *Ver. c.* 42. Demoliendum curavit Demetrius Gymnasiarchus, quod is ei loco præerat. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 10. *e.* 2. *extern.* Taxillo gymnasiarchiæ permisit, ut, &c.

Gymnasium, sii, n. *luogo da esercitarsi*, Ger. *ein ort zu uebelem mau sich exercirine uebe*, Gall. *lieu d'exercice*, Hisp. *lugar de exercicio*, *aula*, γυμνάσιον, locus, in quo fit aliquid exercitii, ac speciatim in quo athletæ se in palæstra, seu luctæ exercent, a γυμνάζω, *nudum me exercco*, quod a γυμνὸς, *nudus*. Nam athletæ omnino nudi certabant, solum oleo inuncti, & pulvere, arenaque conspersi, ut illud satis argumento est, quod Augustus Cæsar tetuit, ne fœminæ hujusmodi spectaculis interessent. *Plaut. Amph.* 4. 2. 3. Omnes plateas perreptavi, gymnasia, myropolia. Quo loco balnea intelligunt Interpretes: nam & hæc gymnasia vocantur. ¶ Dicitur etiam de schola, seu ludo literario, non tam metaphorice, quam quod Philosophi olim ex ad philosophandum loca elegissent, in quibus in palæstra juventus exerceri solita erat. *Cic.* 2. *de Orat.* Omnia illa ego alio modo interpretor, qui primum palæstram, & sedes, & porticus etiam ipsos Græcos exercitationis & delectationis causa, non disputationis inveniſſe arbitror. Nam & sæculis multis ante gymnasia inventa sunt, quam in his Philosophi garrire cœperunt, & hoc ipso tempore, cum omnia gymnasia Philosophi tencant, tamen eorum auditores discum audire, quam Philosophum malunt, qui simul ut increpuit, in media oratione de maximis rebus, & gravissimis disputantem Philosophum omnes unctionis causa relinquunt. *Cic.* 1. *de Orat.* Clamabunt, credo, omnia gymnasia, atque omnes Philosophorum scholæ, sua hæc esse omnia propria. ¶ Fuerunt etiam Gymnasia loca quædam sepulturis destinata. *Nepos Timol. in fi.* Gymnasio, quod Timoleonteum appellatur, tota celebrante Sicilia, sepultus est. *Sulpic. ad Cic. l.* 4. *Fam. epist.* 12. Uti in quo vellemus gymnasio, cum sepeliremur, nobis permiserunt.

Gymnasiæ dicuntur quidam Indiæ populi, qui centenos vitæ annos excedunt. *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Gymnasticus, a, um, adject. *ginnastico*, ad exercitationem pertinens, γυμναστικός, a γυμνάζω, exerceo, ut gymnasticum exercitium, gymnastica ars, qua pueri corpore exercentur, & studia militaria docentur. *Plaut. Rud.* 2. *l.* 7. Pro exercitu gymnastico, & palæstrico hoc habemus, echinos, ofires captamus &c. *Id. Most.* 1. 2. 72. Arte gymnastica, disco, hasta, pila.

Gymnicus, a, um, *ginnico*, γυμνικός, quod ad spectaculorum certamen pertinet. Unde Gymnica certamina, seu Gymnici ludi, ἀγῶνες γυμνικοί, erant publicæ concertationes, ut cursus, lucta, gladiatura, & hujusmodi, ad populum oblectandum. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 26. Videmus ne, apud quos eorum ludorum, qui Gymnici nominantur, magnus bonos sit, nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? ¶ Originem habuere a Lycaone Rege Arcadiæ. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Gymnosophistæ, m. 1. Philosophi, & Sacerdotes Ægyptiorum, & Æthiopum, ut Brachmanæ, seu Brachmanes Indorum, sic dicti, quasi γυμνοὶ σοφισταί, nudi Philosophi, quod nudi incederent per opacas solitudines, summamque ad tolerantiam se exercerent. *Hieron. in Ezechiel. c.* 13. & *ad Lætam. Sidon. l.* 8. *ep.* 3. Sed *Tertul. in Apol.* hæc nomina confundit. *Augustin.* item *l.* 15. *de Civ.* Indorum Gymnosophistas appellat. Denique Bardesanes Babylonius Gymnosophistas in duo dogmata dividit, quorum alterum appellat Brachmanas, alterum Samaneos. ¶ Cœlibem vitam vivebant. Ab exortu ad occasum ferventibus arenis alternis pedibus insistentes Solem immobilibus oculis contuebantur. Oryza, & fructibus arborum vivebant. *Plin. l.* 7. *c.* 2. *Augustin. l.* 15. *de Civ.* ¶ Eadem fuit vita Philosophorum Indiæ, sive Brachmanæ, sive Gymnosophistæ vocentur. *Cic.* 5. *Tusc.* Quæ Barbaria India vastior, aut agrestior? in ea tamen gente primum ii, qui sapientes habentur, nudi ætatem agunt, & Caucasi nives, hyemalemque vim perferunt sine dolore, cumque ad flammam se applicuerint, sine gemitu duruntur.

Gynæceum, cei, n. 2. γυναικεῖον, locus secretior in ædibus, ubi solæ mulieres habitant, a voce Græca allata, quæ a γυνὴ, *uxor*, mulier. *Cic.* 2. *Philip.* Syngrapha festertii centies facta est in gynæceo.

Gynæconītis, idis, f. γυναικωνῖτις, idem, ac gynæceum. *Nepos in præfat.* Nisi in interiore ædium, quæ gynæconitis dicitur.

Gypsātus, a, um, o. 1. 2. *ingessato*, *imbiancato*, Germ. *in gips gegossen*, Gall. *emplastré*, Hisp. *yessado*, γυψωτός, gypso illitus, infectus, tectus. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 8. Despice gypsati crinem inane pedis, ideſt servilis. Nam pedes venalium trans mare advectorum gypso, seu creta notare mos erat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 6. Quibus illa manibus gypsatissimis persuasit, ne sibi illæ vitio verterent, quod abesset a patria. Manibus gypsatissimis, hoc est, dolis ac fraudibus aliqua honesti specie prætextis.

Gypsĕus, a, um, o. 1. 2. quod ex gypso est, *di gesso*, γυψώδης. *Spartian. in Severo c.* 22. Tres Victoriæ gypseæ cum palmis, h. e. tres Victoriæ simulacra ex gypso.

Gypso, as, avi, atum, a. 1. *ingessare*, *imbiancare*, γυψόω, gypso inficio, seu tego. *Apic. l.* 1. *c.* 1. Vas, in quod uvas mittes, picari pariter, & gypsari facies.

Gypsoplastes, æ, masc. γυψοπλάστης, qui gypsum inducit. *Cassiod. l.* 7. *ep.* 5.

Gypsum, pi, n. 2. *gesso*, Ger. *gips*, Gall. *plastre*, Hisp. *yesso*, γύψος, materia calci similis, ex lapidibus exustis ut plurimum confecta, qua tectoria parietibus inducuntur, & signa arte plastica conficiuntur. *Plin. l.* 36 *c.* 24. Cognata calci res gypsum est. *Juv. sat.* 2. *v.* 4. Quamquam plena omnia gypso Chrysippi inveniss. h. e. statuis Chrysippi, vel aliorum Philosophorum, ex gypso.

Gyrātus, a, um, adject. *circondato*, in gyrum positus, vel factus. *Plin. l.* 5. *c.* 10. Chlamys orbe gyrato laciniosa.

Gyrinus, i, m. informis ranarum partus, γυρῖνος. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Ranæ pariunt minimas carnes nigras, quas gyrinos vocant.

Gyrus, ri, m. *giro*, *circuito*, Ger. *ring*, *kreiss*, Gall. *tour*, Hisp. *buelta*, γῦρος, circumvolutio in orbem, ambitus, circuitus, circulus, a voce Græca allata. *Ovid. l.* 3. *Ar. am. v.* 384. In gyros ire coactus eques. *Senec. ep.* 12. Angustissimum habet dies gyrum. ¶ *Compellere*, seu *ducere in gyrum*, est angustis quibusdam limitibus coarctare, & non sinere latius evagari, quæ translatio tracta est ab equis, qui cum fræno discunt parere, non in liberum ducuntur campum, sed in spatium aliquod angustius, ubi sæpius sit flectendum, quod & ipsum gyrus appellatur. *Cic.* 3. *de Or. c.* 29. Ex ingenti quodam Oratorem, immensoque campo in exiguum sane gyrum compellitis. *Id.* 2. *Off.* Homines secundis rebus efrænatos, sibique præfidentes, tamquam in gyrum rationis, & doctrinæ duci oportere.

Gythēum, i, oppid. in Laconia juxta Eurotam fluv. erat navale Lacedæmoniorum. *Cic.* 3. *Offic. c.* 11.

DE LITTERA H.

Hit ne litera, an aspirationis nota, inter Grammaticos controversum est. Utcunque sit, in versu non consideratur. Sed tamen interdum consonantis officio fungitur. *Cledonius*, & *Diomedes* dicunt, quoties ultimam vocalem dictionis antecedentis adjuvat, ut ex brevi fiat longa, cui consonantem, quoties non adjuvat, notam aspirationis esse. ¶ Finalis in syllaba esse non potest, præterquam in *ab*, & *vah*, interjectionibus, quæ vel per Apocopen dictæ sunt, cum completæ sint *abe*, & *vahe*, vel quia abscondita voce solent proferri interjectiones. ¶ Jungitur autem vocabulis omnibus, & quatuor consonantibus, c, p, t, f, & hoc, ut valentius sonet dictio. Ante Ciceronis tempora, ut ipse in Orat. testatur, solis vocalibus addebatur aspiratio, non autem consonantibus, quemadmodum hodie, quorum etiam pronuntiationem ipse aliquandiu se fuisse sequutum fatetur. Quin ego ipse (inquit) cum scirem, ita majores locutos esse, ut nusquam, nisi in vocali, aspiratione uterentur, loquebar sic, ut *pulcros*, *Cornegos*, *triumpos*, *Carthaginem* dicerem, aliquando, idque sero, convicio aurium cum extorta mihi veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. ¶ *Gell. l.* 2. *c.* 3. auctor est, in plerisque Latinis dictionibus præter etymologiæ rationem addi aspirationem, quod crederent, sonum firmiorem reddi, & vegetiorem: idque exemplo Atticorum, qui citra morem exteratum Græcæ civitatum multas dictiones aspirant. ¶ Aspiratio autem (ut idem *Gellius* auctor est) non solebat literis interseri; quemadmodum nos hodie facere consuevimus, sed more Græcorum supra literas annotari, quod & ipsum se vidisse affirmat in quodam vetustissimo codice, quem Virgilii autographon fuisse putat. ¶ In Ver. Inscriptionib. reperitur interdum H pro spiritu aspero Græcorum adscripta.

H A N T E A.

Ha, interjectio exultantis, & læti animi. *Plaut. Cap.* 1. 2, 45. V. *Jacum Gabbart. Crepund. l.* 2. *c.* 2. ¶ Item corripientis, seu admonentis, ne quid fiat. *Id. Trinum.* 4. 3. 52.

Ha, hæ, hæ, interjectio ridentis est. *Ter. Eun.* 3. 2. 36. ¶ Item irridentis. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 23. &c.

Habe, pro *ave*, legitur in quibusdam antiquis Inscriptionib.

Habēna, æ, f. *brigia*, מתג, Ger. *ein zaum*, Gal. *renes*, Hisp. *riendas*, ἡνία, retinaculum, & lorum illud, quo equi reguntur, ab habeo, quia ea equi inhibentur. *Virg.* 12. *Æn.* manibusque undantes flectit habenas. *Id.* 3. *Georg.* liber habenis equus. ¶ Item quodcumque lorum, nam habenæ ex loro fiunt plerumque. *Id.* 9. *Æn. v.* 588. *de funda:* Ipse ter adducta circum caput egit habenæ. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. In scalis latuit metuens pendentis habenæ. hoc est bena. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. In scalis latuit metuens pendentis habenæ. hoc est scuticæ ex loro. ¶ Translate *Cic.* 3. *Or. c.* 41. Legum habenæ. *Id. de Amic. c.* 23. Laxissimæ habenæ amicitiæ. *Silius l.* 1. *v.* 144. Interea rerum Assirubali traduntur habenæ. *Virg.* 12. *Æn.* omnes irarum effudit habenas. *Id.* 5. *Æn.* immissis habenis furit Vulcanus. *Id.* 6. *Æn.* classique immittit habenas.

Habentia, æ, f. *l' avere*, divitiæ, apud vet. ab *habeo*, ut sapientia a *sapio*. *Claud.* 7. *Ann.* ut citat *Non. c.* 2. *n.* 392. Verebar etiam, ne animos eorum inflaret habentia. Adde *Plaut. Trucul. prol. v.* 20.

Habenula, æ, f. dim. ab habena. *Cels. l.* 7. *c.* 20. Ab ora quoque ejus vulneris, quod in inguine est, demenda habenula paulo latior est, quo major plaga sit.

Habĕo, es, bui, bitum, a. 2. *avere*, נתן, Ger. *haben*, Gal. *avoir*, Hisp. *aver tener*, ἔχω, possideo, teneo. *Plaut. Rud.* 5. 2. 34. Miserum istuc verbum, & pessimum est, habuisse, & nihil habere. *Cic. pro Dom. c.* 29. Habere potestatem in aliquo. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 25. Habere aliquid in potestatem. ¶ Est item occupare. *Virg.* 2. *Æn.* Hostis habet muros. *Sall. in Jug.* Animus incorruptus, æternus rector humani generis agit, atque habet cuncta, nec ipse habetur. ¶ Item servare, detinere. *Sall. in Cat.* In custodiis haberentur. *Cic. Pam.* 7. *ep.* 25. Secreto hoc audi: tecum habeto, *vicolo secreto*. ¶ Item adhibere, uti. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 8. *v.* 51. Æva nitent usu, vestis bona quærit haberi. ¶ Item ferre, tolerare. *Sallust.* Neque cuiquam mortalium injuriæ suæ parvæ videntur, multi eas gravius æquo habuere. ¶ Item detinere. *Sallust. in Jugurtha.* Quæ res eos magno, diuturnoque bello inter se habuit. ¶ Item existimare, reputare, judicare. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut Deos æternos, & beatos haberemus. *Id. pro Arch.* Qui semper apud omnes sancti sunt habiti, atque dicti. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Haberi pro hoste. ¶ Item scire, sibi persuadere, *Cicer. ad Tiron.* Sic habeto, neminem esse, qui me amet, &c. ¶ Item intelligere. *Cic. Att. l.* 5. Habes consilia nostra, nunc cognosce de Bruto. *Id. de Amic.* Sic habendum est, nullam in amicitia pestem esse majorem, quam adulationem, blanditias, assentationem. ¶ Item habitare. *Plaut. Men. prol. v.* 69. Ille geminos, qui Syracusis habet. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. Is, qui sub terris habet. Al. leg. habetur. Adde *Var. l.* 4. *L. L.* ¶ Item tractare. *Ter. Hec.* 2. 3. 6. Nunquam secus habui illam, ac si ex me nata esset. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 63. Male habere aliquem. h. e. clade afficere. ¶ Item præbere, exhibere. *Sall. in Cic.* Ita largitionibus corruptus est, ut se se, ac fortunas suas venales habeat. ¶ Item esse. *Cic. de Sen.* Quod quidem ni ita se haberet, ut animi immortales essent. ¶ Item accidere. *Sall. in Catil.* Sicuti pleraque mortalium habentur. *ideſt* ut solet accidere plerunque rebus hominum. *Habet* item per se positum, significat percussus est, ut *Donatus* inquit, & proprie de gladiatoribus dicitur. *Ter. Andr.* 1. 1. 56. Certe captus est, habet. ¶ Eleganter *habeo* ponitur in peroratione operis. *Cic. in Lælio.* Hæc habui de amicitia quæ dicerem. ¶ *Ægre habere*, est ægre ferre. *Liv. l.* 7. Ita ægre habuit, filium id pro parente ausum. ¶ *Bene habere, Bene habere*, est bene valere, incolumen esse, *Male habere*, est infirmum, & ægrotum esse. *Cic.* & al. ¶ *Res bene*, vel *male habet*, vel absolute *Bene habet*, vel *male habet*, est feliciter, vel infeliciter cedit, *va bene, va male. Liv. l.* 8. Bene habet, vicit disciplina militaris. ¶ Delectum habere. V. Delectus. ¶ *In deliciis habere*, est vehementer amare. *Cic.* 1. *de Divin.* Simia, quam Rex Molossorum in deliciis habebat. ¶ *Derelictui habere*, est deserere, relinquere incultum. *Col. l.* 4. *c.* 12. Si quis arborem suam, vineamque habuerit derelictui. Habere aliquid pro derelicto, est curam ejus nullam gerere. *Cic. Att. l.* 8. Hoc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere. ¶ *Despicatui habere*, vel *despicatum*, est despicere. *Plaut. Men.* 4. 3. 19. Quando tu me bene merentem tibi habes despicatui. *Ter. Eun.* Quæ nos, nostramque adolescentiam habent despicatam. ¶ *Dictum habere*, est dixisse. *Plaut. Pers.* Satis jam habeo dictum. ¶ *Habere aliquem* dicimur, cum reperimus, vel deprehendimus. *Ter. Eun.* 4. 4. 7. Habes ne hominem? Adde *Plaut. Cas.* 2. 8. 36. & V. *ibi Taubman.* ¶ *Ter. Andr.* 1. 1. 58. Quis heri habuit Chrysidem? h. e. cum Chryside rem habuit? *Muretus.* ¶ Sæpe usurpatur pro facere, suscipere, celebrare, ut habere Comitia, censum, Senatum, conciones, &c. *Cic. Cæs. Sallust.* & al. ¶ *Ter. Eun.* 1. 2. 39. Ego cum illo, quocum tum uno rem habebam, hospite Abii huc. h. e. habebam consuetudinem, coibam. ¶ Habere mare infestum, est *teneri conto*, *aver cura di qualche cosa. Cic. de Sen. c.* 11. Habenda est ratio valetudinis. ¶ Interdum cum infinito usurpatur pro posse. *Cicer. l.* 1. *Fam. epist.* 5. Tantum habeo tibi polliceri, me tibi cumulate satisfacturum. ¶ Proprio etiam sensu infinito jungitur. *Id. l.* 2. *Attic. ep.* 22. De Rep. nihil habeo ad te scribere. ¶ Item cum Gerundio *Plin. l.* 1. *ep.* 7. Accepisse me caryotas optimas, quæ nunc cum ficis & boletis certandum habent. *h. e.* quibus cum ficis certandum est. ¶ Item cum conjunctivo. *Cic. pro Mur.* Quid huic respondeas, non habebis. ¶ Junctum substantivis eorum significationem induit. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 10. Vobis hanc habeo ædificionem. h. e. ædico. *Id. Merc.* 5. 3. 4. Ego expurgationem habebo. *h. e.* purgabo. Sic habere timorem, pro timere. *Nepos 7. c.* 3. *Propert. l.* 3. *el.* 11. ¶ *Res tuas tibi habe*, formula solemnis divortii. *Plaut. Amph.* 3. 2. 47. *Apul.* 5. *A.* ¶ *Habere ætatem*, pro agere, *vivere. Sall. in Cat.* Habere ætatem procul a Republica. ¶ Habere honorem alicui, *onorare. Cic. Fam.* 16. Curio misi, ut medico honos haberetur. ¶ Habessit pro habeat, V. loco suo.

Habessit, pro habeat, apud vet. *Lex XII. Tab.* apud *Cic.* 2. *de Leg. c.* 8. Separatim nemo habessit Deos.

Habessus, Lyciæ urbs, postea Antiphellus dicta. *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Habilis, le, o. 3. *abile, atto, acconcio, convenevole, destro*, נכון, Ger. *gehandlich*, Gal. *habile*, Hisp. *habil, ἐύμετρος*, quod est aptum, & optime quadrat, cum dat. vel acc. & præp. *ad. Martial. l.* 13. Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 54. Quamvis essent habiles, & apti ad pedem. De calceis loquitur. *Virg. Æn.* 9. *v.* 306. Atque habilem (ensem) vagina aptarat eburna. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Nunquam ingenium idem ad res diversissimas, parendum, & imperandum habilius fuit. *Cels. l.* 2. *c.* 1. Corpus habilissimum quadratum est.

Habilitas, f. *abilità, attitudine, destrezza*, כשרות, Ger. *bequemung*, Gal. *habilité*, Hisp. *habilidad, ἐυμετρία*, convenientia, aptitudo. *Cicer.* 1. *de Leg. c.* 9. Omitto opportunitates, habilitatesque reliqui corporis.

Habiliter, adv. *acconciamente, facilmente. Pomp. Mela l.* 3. *c.* 7. Ut elephantis, sicut nos equis, facile atque habiliter utantur. *Paul. JCtus l.* 20. *Dig. de aur. arg.* &c. Ut habiliter gemmæ geri possint, auro inclusæ sunt.

Habitabilis, le, o. 3. *abitabile*, כושב, Ger. *vvonhafft*, Gall. *habitable*, Hisp. *que si puede habitar, habitable, οἰκήσιμος*, quod habitari potest. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 20. Tum & habitabiles regiones, & rursum omni cultu propter vim frigoris, aut caloris vacantes.

Habitaculum, li, n. 2. idem ac habitatio, seu locus, quem habitamus, *abitazione. Gel. l.* 5. *c.* 14. Habitaculum leonis. *Prudent. hymn. Exequiar.* Habitacula pristina gessit.

Habitans, antis, *abitatore, abitante*, incola. *Ovid.* 14. *Met. v.* 89. sterilique locatas Colle Pithecusas, habitantum nomine dictas.

Habitatio, f. *abitazione*, משכן, Ger. *vvohnung*, Gal. *habitation, demeure*, Hisp. *habitazion, morada, οἴκησις*, actus habitandi. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. Adde *Sueton. Cæs. c.* 38. ¶ Item domus, in qua habitamus. *Column. l.* 1. *c.* 6. Villico juxta januam fiat habitatio.

Habitatiuncula, æ, f. parva habitatio. *Hieronymus in Abdiam Proph.*

Habitator, m. 3. *abitatore*, יושב, Ger. *vvohner*, Gal. *habitant*, Hisp. *morador, οἰκήτωρ*, incola. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 56. Sunt enim e terra homines non ut incolæ, atque habitatores, sed quasi spectatores superarum rerum, atque cœlestium.

Habitātrix, icis, f. *abitatrice. Auson. Mosel. vers.* 81. Flumineis habitatrix Nais in oris.

Habitātus, a, um, adject. *abitato. Virg.* 3. *Georg. v.* 340. Raris habitata mapalia tectis.

Habitĭo, onis, f. actus habendi. *Gell. l.* 1. *c.* 4. Debitio gratiæ, non habitio.

Habĭto, as, avi, atum, a. 1. freq. ab habeo, & significat proprie frequenter, vel passim habere. *Var. l.* 16. *Rer. Div.* apud *Non.* Hoc modo antiquos secundis rebus comas habitasse. ¶ Sed fere sumitur pro domicilium in aliquo loco habere, locum aliquem incolere, *abitare, dimorare*, ישב, Germ. *vvohnen, inhabeat*, Gall. *habiter, demeurer*, Hisp. *vivir, posar, οἰκέω*. Differt a commoror, quod habitare est perpetuum, commorari ad tempus. *Cic. de Senec. cap. ult.* Commorandi natura diversorium nobis, non habitandi dedit. Sed hæc differentia sæpe confunditur. ¶ Melius Servii sententia in 2. Ecl. construitur cum acc. quam cum abl. & præp. *in*, quia verbum principale *habeo* acc. regit. *Virg.* 2. *Ecl.* Atque humiles habitare casas. *Cic. pro Dom.* Quam habitandum in ea urbe, in qua trophæa & de me, & de Rep. videam constituta. ¶ Usurpatur etiam cum ablat. sine præp. Qui sub terra semper habitavissent bonis, & illustribus domiciliis. ¶ Cum nominibus propriis urbium, &c. generalem regulam de statu in loco sequitur. *Cic.* 6. *Ver.* Is Lilybæi multos jam annos habitat. ¶ Item cum accus. & præp. apud *Cic. in Catil.* Quid, quod vitandæ suspicionis causa apud M. Lepidum te habitare velle dixisti? ¶ Item cum abl. & præp. *cum. Cic.* 7. *Fam.* Ut non modo prope me, sed plane mecum habitare posses. ¶ Item cum casibus pretii. *Cic. pro Cal.* Triginta millibus dixistis eum habitare. ¶ Item absolute. *Cic. pro Domo.* Habitare laxe, & magnifice voluit. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic.* 6. *Ver.* Coliturque ea pars, & habitatur frequentissime. ¶ Translate ponitur pro esse, existere. *Cic.* 2. *Fin.* Qui potest igitur habitare in beata vita summi mali metus? ¶ Item pro verſari, frequentem, & crebrum esse. *Cic. de Orat.* Illi habitarunt in hac una ratione tractanda. Hinc, *Habitare in oculis*, apud *eund. Att. l.* 4. Visum est hoc mihi ad multa quadrare, ut præsentem me viderent: habitavi in oculis. ¶ *Habitare in vultu*, ideſt ab alicujus vultu contemplando oculos nunquam dimovere, vel dejicere. *Cic.* 12. *Phil.* Hic etiam fautores Antonii, quorum in vultu habitant oculi mei. ¶ *Habitare in foro*, ideſt in forensi commentatione, & exercitatione assiduum esse. *Cic. pro Mur.* Cum iis, qui in foro habitarunt. ¶ *Habitare in rostris*, ideſt suam dicendi vim, & Eloquentiæ facultatem in rostris exercere. *Cic. in Bruto.* Et ii quidem habitabant in rostris. ¶ *In bonis suis habitare*, est suis bonis uti, vel in suis bonis ostendendis frequentem esse. *Cic. in Orat.* Alioqui quonam modo vir ille bonus in bonis hærebit, & habitabit suis? ¶ *Secum habitare*, est suam conditionem perspicere, suo se pede metiri. *Pers. sat.* 4. *in fi.* Tecum habita, & noris, quam sit tibi curta supellex.

Habitūdo, dinis, f. *abitudine, complessione*, Ger. *die eigenschafft*, Gal. *habitude*, Hisp. *disposizion, abitud, ἕξις, κατασκευή*, ipse corporis habitus, quem barbari vocant complexionem, ab *habeo. Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 10. Nam ut corporis bonam habitudinem tumor imitatur sæpe. Adde *Ter. Eun.* 2. 2. 11.

Habitŭo, as, a. 1. *abituare*, habitum inducere. *Cæl. Aurel. Tard.* 4. *c.* 8. Ægre tantium vires fortitudine habituantur.

Habiturio, is, a. 4. habere cupio. *Plaut. True.* 1. 2. 47. Si arationes habituris.

Habĭtus, us, m. 4. *abito, qualità, forma*, כושם, Ger. *vvesse, gestalt*, Gal. *habit, qualité*, Hisp. *habito, qualidad, σχῆμα*, corporis permanens affectio, forma, figura in hominibus, vel bestiis. *Cic. pro Cal.* Cum floreret integerrima ætate, optimo habitu, maximis viribus. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Oris quidem habitus ad vitæ firmitatem nihil pertinet. ¶ Dicitur etiam de forma cujuscunque alterius rei corporeæ. *Virg.* 1. *Georg.* Cultusque, habitusque locorum. ¶ A Philosophis fere de animo dicitur, & definitur constans, & absoluta in aliqua re perfectio, quæ frequentibus actionibus comparata est, ut sunt virtutes omnes. *Cic.* 2. *de Inv.* Justitia est habitus animi communi utilitate conservata, suam cuique tribuens dignitatem. ¶ Oratorie usurpatur etiam pro naturali facultate, seu potentia. *Cicer. pro Arch.* Homo naturæ ipsius habitu prope divino. ¶ Habitus item est cultus exterior corporis, ac præsertim vestimentum, & ornatus vestium. *Cic.* 5. *Ver.* Virginali habitu, atque vestitu. ¶ Et translate pro ornamento in genere sumitur. *Cic.* 3. *de Or.* Si habitum etiam orationis, & quasi colorem aliquem requiritis. ¶ Denique si vocis originem spectes, habitus idem est ac habitio, seu actus habendi, *l'avere. Liv. l.* 1. *c.* 42. Belli pacisque munia non viritim, sed pro habitu pecuniarum fiant.

Habĭtus, a, um, o. 1. 2. *avuto*, partic. ab habeor. Habet varias significationes, quemadmodum verbum, a quo descendit. *Ter. Heaut.* 2. 4. 22. Ut patrem tuum vidi esse habitum. h. e. affectum, seu comparatum. ¶ Significat etiam bona membrorum & totius corporis constitutione præditum, *ben formato, che è ben in carne. Ter. Eun.* 2. 3. 23. Si qua habitior paulo, pugilem esse ajunt, deducunt cibum. *Plaut. Epid.* 1. 1. 8. Corpulentior hercule, atque habitior. *Gell. l.* 4. *c.* 20. Equum nimis frigosum, & male habitum, sed equitem ejus uberrimum, & habitissimum viderunt.

Hac, *per di qua*, בזה, Germ. *hierdurch*, Gal. *par ici*, Hisp. *por aca*, τούτῃ, adv. motus per locum. *Cic. ad Q. Fr.* Hac iter fecit Pompejus. *Ter. Heaut.* 3. 2. Hac illac circumcursa.

Hacpropter, propterea. *Virgil. in Cal.* 1. 3. & *Varro*. Sed alii al. legunt.

Hactĕnus, adv. *fin qui, fino a qui*, עדהנה, Ger. *bisher*, Gall. *jusqu' ici*, Hisp. *hasta aqui, μέχρι τούτου*, hucusque, ab *hac*, & *tenus*, quasi usque ad hunc finem. Plerumque est adver. ordinis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 1. Hactenus arvorum cultus, & sidera cœli. *Cicer.* 2. *Divin. c.* 24. Sed hæc hactenus: nunc ad oblenta veniamus. ¶ Aliquando etiam temporis. *Liv. l.* 7. *c.* 26. Hactenus quietæ utrinque stationes fuere. ¶ Dividit per Tmesin *Virg.* 6. *Æn. v.* 62. Hac Trojana tenus fuerit fortuna secuta. Adde 5. *Æn. v.* 603. ¶ Junctum particulis *ut, quoad, quod, si*, significat *tantum*, aut *in tantum. Cic.* 1. *Orat. c.* 27. Hæc artem, & præcepta hactenus requirunt, ut certis dicendi luminibus ornentur. *Plin. l.* 9. *ep.* 15. Patrem familiæ hactenus ago, quod aliquam partem prædiorum percurro. *Cic. Attic. l.* 5. *ep.* 4. Etiam me hic mihi curandus est? Curandus autem? hactenus ne quid ad Senatum. *Senec. epist.* 88. Meritoria officia sunt hactenus utilia, si præparant ingenium, non detinent.

Hadria, V. Adria.

Hadrianus, i, Rom. Imperator XV. cujus vitam habes apud *Spartian. Xiphilin.* &c. Scribitur & Adrianus; sed in veteribus monumentis aspiratio constans est, ut observat Manutius in Orthogr.

Hadriaticum mare. V. Adriaticus.

Hadrobŏlum, n. 2. gummi genus nigrum, & in offas convolutum, in Arabia, India, Media, Babylonia, quod in sacris vino perfundi solebat, ut esset odoratius. *Plin. l.* 12. *c.* 17.

Hadrosphæram, ἁδροσφαῖρος, genus nardi folliis amplis. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Hadrumentum. V. Adrumetum.

Hædūæ, Hædubes, Æduæ, Ebudæ, Ebudes, Eboniæ, Hebrides, *Gallet*, seu *Vueſtereet*, inſ. Scotiæ adjacentes ad Occ. A quibuſdam quinque eſſe dicuntur, ab aliis quadraginta quatuor. *Solin. c.* 35.

Hædile, n. 3. *ſtalla di capretti*, Germ. *geiſſſtal*, Gal. *ſtable à chevreaux*, Hiſp. *eſtabla para cabritos*, ἐρίφειον, hædorum ſtabulum. *Hor.* 3. *Carm. od.* 17. Nec Martiales hædilia lupos.

Hædulus, m. 3. dim. ab hædus, ſeu hædulus. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 77. Agnellum, hædulum me eſſe dic velle, vel vitellum.

Hædinus, a, um, a. 1. 2. *di capreſto*, ἐρίφειος, ex hædo. *Cic. pro Mur. c.* 36. Stravit pellibus hædinis lectulos Punicanos.

Hædulus, m. 2. ἐρίφιον, dimin. ab hædus. *Juven. Sat.* 11. *v.* 65. Et Tiburtino ve. ut pinguimus agro hædulus.

Hædus, i, m. 2. *capreſto*, גדי, Ger. *gliff*, Gal. *chevreau*, Hiſp. *cabrito*, ἔριφος, ſextus caprę. Scribi per æ, probat *Manut. in Orthographia. Cic. de Senect.* Villa a hædorum pecu, agno, hædo. ¶ Hœdi ſunt ſignum Cæleſte, cujus ortus pluvias ſignificat. Sunt autem duę ſtellæ parvæ in ſiniſtra Erichthonii, in cujus ſiniſtro humero inſidet Capra Amaltheæ: Dicuntur fuiſſe filii ejuſdem Caprę, ab Jove ſimul cum matre in Cœlum translati. *Virg.* 1. *Georg. v.* 205. & *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 117.

Hæmachātes, m. 1. αἱμαχάτης, lapis ſanguinei coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hæmatinum vitrum, αἱματινον, vitri genus totum rubens, non pellucidum, ex quo eſcaria vaſa veteres conficiebant. *Plin. l.* 36. *c.* 26.

Hæmatites, æ, m. *ematita*, *matita*, lapis ſanguinei coloris, qui etiam ſanguinem ſiſtit, ab αἷμα, ſanguis. *Plin. l.* 36. *c.* 16.

Hæmatopŏdes, ſ. 3. αἱματόποδες, aves, quæ pedibus rubent, ab αἷμα, *ſanguis*, & πους, *pes*. *Plin. l.* 10. *c.* 47. Alii leg. *himantopodes*, h. e. pedes habentes in modum lori contortos, ab ἱμὰς, ἱμάντος, lorum.

Hæmimons, tis, regio Thraciæ ad Hæmum montem. *Sex. Ruf. c.* 9. Hinc

Hæmimontāni, Thraces Hæmum incolentes. *Sex. Ruf. c.* 9.

Hæmon, onis, m. Thebanus juvenis, qui, cum amore incredibili Antigonem Oedipi, & Jocaſtæ filiam deperiret, ad ejus tumulum mortem ſibi conſcivit. *Propert. l.* 2. *eleg.* 8. *Ovid. in Ibin. v.* 561.

Hæmonia, V. Æmonia.

Hæmonius, a, um, adject. ab Hæmo monte. *Sil. l.* 10. *v.* 10. velocius inde Hæmonio Borea, pennaque citatior ibat.

Hæmophthiſicus, a, um, αἱμοφθισικὸς, cui ſanguis ex morbo corrumpitur. *Macer. de Botanica.*

Hæmorrhagiæ, æ, ſ. 1. *fluſſo di ſangue*, αἱμορραγία, copioſus, & immoderatus ſanguinis fluxus, & ſpeciatim ille, qui per nares fit. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Folia ejus trita illita hæmorrhagiam ſiſtunt.

Hæmorrhoicus, a, um, adject. qui hæmorrhoide laborat. *Firmic. l.* 3. *c.* 3.

Hæmorrhŏis, idis, ſ. *moroide*, *morice*, αἱμοῤῥοὶς, profluvium ſanguinis ex venis, quę ſunt in ano, vel tumor illarum venarum abſque ſanguinis eruptione, ab αἷμα, *ſanguis*, & ῥέω, *fluxus*. V. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. *Plin. l.* 22. *c.* 7. ¶ Hæmorrhois item, idis, ſeu hæmorrhoia, genus aſpidis eſt, vel ſerpens aſpidi ſimilis, ſic dictus, quod morſus efficit αἷμα τε ῥεῖν, ſanguinis fluxum, ſeu ſudorem. *Luc. l.* 9. Interpredit dentes hæmorrhois aſpera Tullo. Adde *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Hæmus, m. 2. *Catena del Mondo*, & *Monte Argentaro*, al. *Caſtagnazzo*, *Praſano*, ital. *Krutzigne*, Scl. *Cumonitza*, Turc. *Balkan*, mons Thraciæ maximus, illam a Myſia ini. dividens, in longum protenſus, & ad Meſembriam urbem deſinens. Dictus eſt ab Hæmo Boreę, & Orithyię filio. Hujus pars Scombrus ab Ariſtotele, & Scomius a Thucydide appellatur, unde Strymon, Neſſus, & Hebrus etiuunt. In eo Poetę domicilium Martis conſtituerunt. *Claudian. in Conſ. Probi*, & *Olyb. v.* 120. Procubat horrendum Getico Gradivus in Hæmo. ¶ Scribitur & Æmus.

Hæredĭolum, n. 2. κτημάτιον, parvum hęredium, ideſt parvum prędium, quod nobis ex hęreditate provenit. *Colum. in præfat. l.* 1. Ad eoſdem juvencos, & quatuor jugerum avitum hęredíolum redierit.

Hæredĭpĕta, æ, c. 1. κληρονομὶς, qui blanditiis, & muneribus, vel aliis artibus captat gratiam ſenum, & viduarum, ut ab illis hęres inſtituatur. *Petron. Satyr.* Incilimus in turbam hęredipetarum.

Hæreditarĭus, a, um, o. *ereditario*, Ger. *erblich*, Gal. *hereditaire*, Hiſ. *coſa de herencia*, κληρονομικὸς, quod ad hęreditatem pertinet, ut Bona hęreditaria, ſuccenio hęreditaria, morbi etiam hęreditarii, qui parentum vitio nobis obtingunt. *Cic. 6. Ver.* Omnia illa abſtulit ſimul cum cęteris Chelidonis hęreditariis ornamentis. *Ibid.* 5. *Ver.* Iterum geſtit hęreditariam Queſturam cum Dolabella.

Hæreditas, tis, ſ. 3. *eredità*, *ſucceſſione*, מורש, Germ. *erbſchafft*, Gal. *heritage*, Hiſp. *heredad*, κληρονομία, ſucceſſio eſt in univerſum jus, quod defunctus habebat tempore mortis. Et apud antiquos dividebatur in duodecim uncias, quę aſſis nomine continentur. *Cic.* 1. *Off. c.* 33. Hęreditas a patribus traditur liberis. *Id. Agrar* 1. *c.* 3. Hęreditatem obire. Et *Agrar.* 2. *c.* 16. Hęreditatem cernere, &c. ¶ Hęreditas cum ſacris, vel ſine ſacris quę ſit V. Coemptionalis. ¶ In genit. plur. *hæreditatium* pro *hæreditatum* legitur in *Inſcript.* apud *Fabret. p.* 99. ¶ An ſine diphthongo ſcribenda ſit hæc vox, V. Hæres.

Hæredium, vel heredium, n. 2. κτημάτιον, parvum prædium, quod nobis ex hæreditate provenit, ab hæres. *Corn. Nepos in Porcio Catone*, *c.* 1. Quod ibi hæredium a patre relictum habebat. Adde *Var. l.* 1. *R. R. c.* 10.

Hærĕo, es, ſi, ſum, n. 2. *eſſere ſtrettamente congiunto*, *ed unito*, דבק, Ger. *hangen*, Gall. *tenir contre*, *être joint*, Hiſp. *eſtar allegado*, ἅπτομαι, *συμπίπτω*, arcte rei inſideo, & conjunctus ſum, ab αἱρέω, *capio*, per Metalepſin, quia prius res prehenditur, deinde ei adhæretur. *Cic. pro Dejot.* Quod hærere in equo ſenex poſſet, admirari ſolebamus. *Virg.* 2. *Æn.* Hærent parietibus ſcalæ. ¶ Quandoque eſt ſimpliciter eſſe, manere, inſidere. *Ter. Hec.* In te hæret omnis culpa. *Virg.* 4. *Æn.* Hærent infixi pectore vultus. ¶ Translate uſurpatur pro dubitare, ancipitem eſſe. *Cic. Phil.* 2. *c.* 29. Hærebat nebulo, quo ſe verteret, non habebat. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 59. Hæret hæc res, ſiquidem ego abſens ſum, &c. h. e. res eſt in ambiguo. ¶ Item pro aſſidue verſari, frequentem eſſe. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 22. Diu in urbe hæreo. *Plaut. Epid.* Hærere apud meretricem. *Cic. ad Att.* Hærere in ſcribendo. *Id.* 7. *Ver.* Hærere in iniquitatibus. ¶ Hærere alicui, pro valde addictum eſſe. *Sueton. de Gramm. c.* 14. Nicia hæſit Cn. Pompejo, & C. Memmio. ¶ Aqua hæret. V. Aqua.

Hæres, vel heres, edis (pro diverſa derivatione ab hæreo, vel ab herus, *Manut.* tamen tuetur *heres* ſine diphthongo) com. 3. *erede*, *ſucceſſore*, יורש, Ger. *erb*, Gal. *heritier*, Hiſp. *heredero*, κληρονόμος, qui defuncto ſuccedit in jus univerſum, quod habebat. *Cic. pro Quinct.* Hęredem teſtamento reliquit hunc P. Quinctium. *Id. Fam.* 13. *ep.* 26. Hęredem eſſe alicui. ¶ Secundus hæres dicitur, qui hęredi inſtituto ſubſtituitur, ea lege, ut, ſi prior hęreditatem non adeat, devolvatur ad ſecundum. *Cic. pro Cluent.* Quod ab hæredibus ſecundis accepta pecunia partum ſibi ipſa medicamentis abegiſſet. ¶ Hæredes arboris, ſurculi, & rami. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Cæſæque denſus innumero hærede profint. ¶ Hæredem pro domino dixit *Plaut. Men.* 5. 2. 11. his verbis: Abſtuli hanc, cujus hæres nunquam erit poſt hunc diem. Adde *Feſt.* in voce Hæres. ¶ Hæres ex Aſſe. V. As.

Hæres, ſ. 3. nomen Deæ, cui veteres poſt acceptam hæreditatem rem divinam faciebant. *Feſt.* Hærem Marteam antiqui, accepta hæreditate, colebant, quæ nomine appellabatur hæredum, & eſſe una ex Martis comitibus putabatur.

Hæreſco, is, n. 3. συμφύομαι, hæreo, adhæreo, affixus maneo, *ſtar' attaccato*. *Lucret. l.* 2. *v.* 476. In terris hæreſcere.

Hæreſiarcha, æ, m. *Ereſiarca*, Αἱρεσιάρχης, hæreſis auctor, hæreticorum princeps. *Auguſtin. Epiſt.* 253. & *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 6. *a med.*

Hæreſis, is, ſ. 3. *ereſia*, *opinione*, כת, Ger. *meynung*, Gal. *hereſie*, Hiſp. *herejia*, αἵρεσις, electio, optio, ſecta, & ſpeciatim electio dogmatis, quod a כתר, *elegit*. *Cic. in præfat. Parad.* Et ea ſentit, quæ non ſane probantur in vulgus, & in ea eſt hæreſi, quæ nullum ſequitur florem orationis, neque dilatat argumentum, &c. ¶ Chriſtianis eſt dogma adverſans principiis Religionis Chriſtianæ. *Auguſt. l.* 2. *cont. Creſcon. c.* 3. *Tertul. adverſ. Prax. c.* 8. ¶ Prima hujus vocis ſyllaba corripitur a *Prudentio*, abjecta altera vocali diphthongi, *in Pſychom. v.* 725. Dividitur, ruptis Hereſis perit horrida membris.

Hæreticus, m. 2. αἱρετικὸς, qui a Catholica fide in aliqua re deſciſcit. *Tertul. adverſ. Hermog. c.* 19. ¶ Eſt etiam adject. hæreticus, a, um, *Arat. in Act. Apoſt. c.* 19. hæretica nigredine plenus.

Hærix, icis, V. Erinaceus.

Hæſitabundus, a, um, o. 1. 2. dubius, cunctabundus. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 5. Hæſitabundus interrogavi, non ut tibi nocerem.

Hæſitantĭa, æ, ſ. 1. *balbuticamento*, Ger. *zuvviffel*, Gal. *heſitation*, Hiſ. *tartamudeamiento*, ἀνωμαλία, titubatio, balbuties, & difficultas explicandi, quod ſentias. *Cic.* 3. *Phil. c.* 6. Qui propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemque cordis cognomen ex continuelia traxerit.

Hæſitatĭo, nis, ſ. 3. *dubitazione*, *dubbio*, Ger. *zuvviffiung*, Gal. *doute*, Hiſ. *duda*, ἀνωμαλία, dubitatio, cunctatio, perplexitas. *Cic.* 3. *Fam. epiſt.* 12. Noli ignoſcere hæſitationi meæ. ¶ Accipitur & pro titubatione, & linguæ hæſitantia. *Cic. de Orat. c.* 30. Qui timor? quæ dubitatio? quanta hæſitatio, *tractuſque* verborum?

Hæſitātor, ris, m. 3. *chi dubita*, *o tituba*, *tardo*, הלוי, Ger. *zvveiffler*, Gal. *qui doute*, Hiſp. *el que mucho duda*, μελλητὴς, cunctator, vel dubitator. *Plin. in epiſt.* 11. *l.* 5. Sum ipſe in edendo hæſitator, tu tamen meam quoque cunctationem, tarditatemque vicifti.

Hæſĭto, as, n. 2. *dimorare*, *eſitare*, נוע, Ger. *zvveiffeln*, Gal. *heſiter*, Hiſp. *eudar*, ἰνίσχομαι, identidem, & multum hæreo, & progredi non poſſum, freq. ab *hæreo*. *Cic in Catil.* Cum hæſitaret, cum cunctaretur. ¶ *Hæſitare in eodem luto*, proverbio dicitur, ita implicitum eſſe alicui rei, ut exitus nullus ſit. Ducitur a viatoribus, qui ſimul atque in lutum inciderint, cum alterum pedem conantur educere, altero altius immerguntur. Aptiſſime autem competit in eos, qui verſuram faciunt. Nam illi mutant quidem creditorem, ære tamen alieno ſe non liberant. *Ter. Phorm.* 5. 2. 15. In eodem luto hæſitare pro dubitare, titubare, timere. *Cic.* 1. *de Orat.* Hæſitantem in majorum inſtitutis, ruderm in Jure Civili. ¶ Item pro balbutire. *Cicer. de Orat. c.* 25. Sed ſunt quidam aut ita lingua hæſitantes, aut ita voce abſoni.

Hagiographa, orum, n. *libri ſanti*, ἁγιόγραφα, ſancta ſcripta, ſacri libri: ab ἅγιος, ſanctus, & γράφω. Quidam ita diſtinguunt S. Scripturæ veteris Teſtamenti libros, ut alii ſint *legis*, ſcil. Pentateuchus: alii *prophetiæ*, ut Prophetarum: alii denique, quia neutrum continent, & peculiare nomen non habent, communi *Hagiographa* appellentur. Ita *Hieronym. epiſt.* 106. quæ eſt prætatio in libros Regum, ubi ſuſe hac de re, item *epiſt.* 100.

Hagnus. V. Agnus.

Halabarches, V. Alabarches.

Halalcomenæ, V. Alalcomenæ.

Halcedo. V. Alcedo.

Halcyone, V. Alcyone.

Halcyone, ſ. 1. opp. Theſſaliæ, ad ſin. Maliacum.

Halcyonĭa, ſ. 1. inſ. duæ Macedoniæ, apud Pallenem peninſ. vel circa Halcyonem opp. Theſſaliæ, ad ſin. Maliacum, quarum una Pallene, altera Poſthonia a *Suida*, & *Stephano* dicitur.

Halec, V. Alec.

Halecŭla, V. Alecula.

Halĕſa, & Alęſa, Halęſina Civitas, urbs exc. Siciliæ, in ora Bor. & Occ. ubi nunc *Coronia*, caſtr. media inter Cephaledium ad Mer. & Agathyrſum ad Sept. Pop. Halęſini. *Cic. Ver.* 5. ¶ In agro Halęſino fons erat ad ſonum tibiarum exultans. *Solin.*

Halesīnus, a, um, ad Halęſam pertinens, ut Halęſina civitas, *Cic. Fam.* 13. *ep.* 32.

Halĭa, ſ. 1. Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, ab ἅλς.

Haliacmon, onis, m. 3. Aliacmon, Aliagmon, *Pelecas*, al. *Platamona*, fl. rapidiſſimus Macedoniæ, qui Iliam a Theſſalia ſeparat, ac in Ægæum mare inter Pydnam, & Dium fluit.

Haliætus, ſive haliæetus, m. 2. ἁλιαετὸς, ſeu ἁλιαιτὸς, genus aquilæ, al. *falco*, al. accipiter, al. niſus, ab ἅλς, *mare*, & ἀετὸς, ſeu αἰετὸς, *aquila*, quaſi aquila marina. *Plin. l.* 10. *c.* 3. *Ovid.* 8. *Met. v.* 146.

Haliartus, ſ. 2. Aliartus, opp. Bœotiæ, ad Copaidem lac. juxta Permeſſum fl. Coronęæ, & Platais proximum. ¶ Item *Neocaſtro*, opp. Peloponneſi, in ora Meſſeniæ, apud Meſſenen.

Halica. V. Alica.

Halicacăbus, ſ. 2. herba, al. ſolana, al. ſtrychmon, al. veſicaria. *Plin. l.* 21. *c.* 31. Aſpidium naturæ halicacabum adverſum.

Halicarĭus, a, um, adject. Halicariæ meretrices dicebantur, quæ in Campania ante piſtrina Halicariorum (h. e. eorum, qui halicam conficiunt) ſedebant quæſtus gratia. *Feſtus. Plaut. Pœn.* 1. 2. 55. An te ibi vis verſarier inter iſtas proſedas, piſtorum amicas, reliquias halicarias?

Halicarĭus, ii, m. qui halicam conficit. *Lucil. Sat.* 15. apud *Chariſ. l.* 1. Nemo eſt halicarius poſterior te.

Halicarnaſsēus, a, um, Alicarnaſſenſis, e, *Ic*

Halicarnaſsĭus, a, um, adject. ab Halicarnaſſo. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 42. *Scylax* Halicarnaſſeus. *Corn. Nep. l.* 2. *c.* 1. Civis Halicarnaſſia. *Liv. l.* 33. *c.* 20.

Halicarnaſſus, Halycarnaſſus, Halicarnaſeus, ſ. 2. *Meſi*, *Meſſi*, al. *Caſtel di S. Pietro*, urbs Cariæ maritima, ad ſin. Ceramicum, olim Regia, inter Jaſum ad Bor. & Gnidum ad Auſtr. Patria fuit Herodoti, & Dionyſii hiſtoricorum.

Halicaſtrum, i, n. genus farris adorei. *Col. l.* 2. *c.* 6. Semen trimeſtre, quod dicitur halicaſtrum.

Halienſis, ſ. 3. liber Apitii de piſcibus decimus. al. Alieus.

Halieutĭca, orum, n. 2. libri, in quibus tractatur de piſcibus. *Plin. l.* 32. *c.* 2. In eo volumine, quod Halieuticon inſcribitur.

Halieutĭcus, a, um, adject. piſcatorius, *peſcherecio*. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 17. Bolotar halieuticum argenteum.

Halĭmus, m. 2. ἅλιμος, herbæ ſpecies, ab ἅλμη, *marinus*, quia ſalſa eſt, ac juxta mare creſcit. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Diverſa eſt ab alimo, ἄλιμος, quæ dicta eſt ab α partic. priv. & λιμὸς, *fames*, quia admorſa diurnam famem prohibet. *Solin. de Creta inſula.*

Halipleumon, onis, m. 3. ἁλιπλεύμων, marinus pulmo, genus piſcis. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Hallo, as, n. 1. *ſpirare*, נפח, Ger. *beſſig athmen*, Gal. *haleter*, *baleter*, Hiſp. *reſollar*, ἀναπνέω, ſæpe ſpiritum emitto, freq. ab halo. *Ennius.* Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.

Halĭtus, us, m. 4. *alito*, *ſpirito*, *vento*, *fiato*, נשמה, Ger *athem*, Gal. *haleine*, Hiſ. *aliento*, *baho*, ἀναπνοὴ, ſpiritus, ab halo. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. Veſtro ne preſſu quondam Nemeęus leo frendens efflavit graviter extremum halitum? ¶ Halitus terræ eſt vapor, qui per terræ rimulas ſurſum aſcendit. *Plin. l.* 11. *c.* 12. Obvio terræ halitu infectus. ¶ Halitus Solis, eſt vapor, & calor. *Colum. l.* 2. *c.* 5. Ne Solis halitu vires amittat.

Halizŏnes, m. 3. Halyzones, Halezones, pop. Scythiæ Europææ, ita dicti, quod undique mari circumdentur. *Herod. l.* 4. Sed hos *Plin. l.* 5. *c. ult.* memorat inter Bithyniam, & Aſiam: *Stephanus* inter Myſiam, Lydiam, & Cariam.

Hallucinatĭo, vel Allucinatio, onis, ſ. *errore*, *abbaglio*, παραδιάνοια, verbale ab hallucinor. *Senec. de vita beata*, *c.* 26. Veſtras hallucinationes fero. *Arnob. l.* 6. Puerili hallucinatione ludatis.

Hallucinātor, oris, m. nugarum amator. *Feſtus.*

Hallucĭnor, ſeu allucinor, ſeu aluzinor, aris, atus ſum, d. 1. *abbagliarſi*, *vaneggiare*, פרח, Ger. *fachen*, Gal. *s'abuſer*, *ſe tromper*, Hiſ. *engañarſe*, παραδιανοέομαι, proprie,

proprie eſt illidere pedem, metaphorice vero ſumitur pro errare, quomodo impingere pro eodem uſurpatur, ab *Halius*, vel *allex*, *pollex*, al. digitus magnus pedis. *Col. l.* 8. Ne fur, aut beſtia hallucinantem paſtorem decipiat. ¶ Transtertur & ad animum, pro a vero judicio aberrare, *fallere*, *ingannare*. *Cic. Attic. l.* 16. Ego tamen ſuſpicor, hunc, ut ſolet, hallucinari. ¶ Inſ. *Cic. Attic. l.* 16. Ego tamen ſuſpicor, hunc, ut ſolet, hallucinari. ¶ Interdum pro levia loqui. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Sed quemadmodum coram cum ſumus, ſermo nobis deeſſe non ſolet, ſic epiſtolæ noſtræ debent interdum hallucinari. ideſt, quemadmodum cum una ſumus, quicquid in buccam venit, pro noſtra familiaritate garrimus, ita inania ſcribere argumenti inopia aliquando neceſſe eſt. ¶ Plura de origine hujus vocis habes apud *Gell. l.* 16. *c.* 12. & *Voſſ. in Etymol.*

Hallus, vel allus, i, m. 2. vel hallux, ucis, vel hallex, vel allex, ecis, m. 3. ἄλλυξ, vel melius πόδος μέγας Ἰδεωτικὸν, *pollex*, vel potius digitus pedis ſcandens ſuper proximum, ab ἅλλομαι, *ſalio*. Aliqui interpretantur pollicem in manu, quod conſtricta manu ſolus proximum digitum ſcandat. *Feſtus*.

Halo, as, n. 1. *ſpirare*, *mandar fuori odore*, רוח, Germ. *riechen*, Gal. *flairer*, Hiſp. *echar de ſi bahe*, ἀναζέω, ἀναπνέω, ſpiro, vel odorem emitto, ab ἄω, *ſpiro*, inſerto *l*, vel a χαλάω, *laxo*, quia qui reſpirat, ſpiritum laxat. & remittit. *Virg. 4. Georg. v.* 109. Invitent croceis halantes floribus horti. ¶ Cum dativo *Lucret. l.* 2. *v.* 847. Et nardi florem, nectar qui naribus halat.

Halo, onis, f. *alone*, *cinto*, ἅλως, area, corona, ſeu circulus circa lunam, aut ſolem, *alone*. *Senec. l.* 1. *Quæſt. Nat. c.* 2. *Plin. l.* 2. *c.* 29.

Halo, onis, m. male ſobrius, heſterno vino languens. *Feſtus* in *elucum*.

Halone, f. 1. inſ. Propontidis, ante Cyzicum urb. apud Proconneſum. *Plin. l.* 3. *cap. ult.*

Halonēſus, f. 2. inſ. parva maris Ægæi, inter Samothraciam ad Occ. & Cherſoneſum Thraciæ ad Or. In ea olim ſolas fœminas, interfectis omnibus maribus, habitaſſe, refert *Mela*. ¶ Halonneſus altera, inſ. maris Ægæi, Magneſiæ, ſeu Ioniæ adjacens, apud Erythras, inter Corycum, & Argenum prom.

Halophanta, m. 1. hominum genus nequam, idem fere ac ſycophanta, ab ἅλς, *mare*, & φαίνομαι, *apparco*, ob veſtitum nauticum. *Feſt.* halapanta dicit, hoc eſt, omnia mentiens, ab ἅλς, ſeu ἄλη, *error*, & ἄνανται, *omnia*. *Non. c.* 2. *n.* 396. definit genus hominum, quod ob fuenda mendacia miſerrime mercede conducitur, ab ἅλη, *error*, & ὀφείλω, *teneo*. *Turneb. l.* 2. *c.* 5. holophantam vocat, h. e. ὁλοφάντην, quaſi qui ſit totus in oſtentatione. *Plaut. Curc.* 4. 1. 2. Halophantam, an ſycophantam hunc magis eſſe dicam, neſcio. ¶ *Scalig. ad Feſt.* ſuſpicatur, hunc ſcripſiſſe *halopanta*, ut παρὰ τὸ ἅλη ſimiliter faceret, quemadmodum παρὰ τὸ σῦκον factum eſt *ſycophanta*: *halopantam* autem nihil ſignificare, ſed Comice, & tempore luſiſſe *Plautum* propter habitum marinum ejus, de quo ibi loquitur. V. *Calophanta*.

Halōſis, f. 3. *præda*, *eſpugnazione*, ἅλωσις, captio, ſive expugnatio. *Suet. in Nerone c.* 38. Lætuſque flammæ, ut ajebat, pulchritudine, haloſim Ilii decantavit. Optimi tamen Codices habent ἅλωσιν, græcis literis.

Halter. V. Alter.

Halus, m. 2. Gallis herba eſt, quæ Venetis cotonea, ſimilis cuniłæ bubulæ, cacuminibus thymo, dulcis, & ſitim ſedans. *Plin. l.* 26, *c.* 7.

Halyates. } V. Alyattes.
Halyatticus. }

Halys, Calis, m. 3. fl. ingens Aſiæ min. Profluit ex Tauro M. fontes habet in Galatia, Paphlagoniam a Cappadocia diremit, interluit Archelaidem, & rigatis aliquot urbibus Galatiæ, & Paphlagoniæ, in Euxinum mare cadit. ¶ Eſt & Halys fl. Lydiæ, juxta quem Cræſus a Cyro victus, & captus eſt, cum deceptus eſſet ambiguo Oraculi ſenſu: Cræſus Halym ſuperans magnam pervertet opum vim. V. *Cic. de Divin. l.* 2. *c.* 56.

Hama, f. 1. vas, quo aquam hauriebant ad incendia reſtinguenda, ἅμα. *Plin. l.* 10. *ep.* 42. Nullus in publico ſipho, nulla hama, nullum denique inſtrumentum ad incendia compeſcenda. *Juvenc. ſat.* 14. *v.* 304. Diſpoſitis prædives hamis vigilare cohortes Servorum noctu Licinus jubet. ¶ Hinc hamis inſtructus, & dolabris per urbem noctu itabat Præfectus Vigilum, quorum cohortes ſeptem arcendis ignibus Auguſtus inſtituerat. V. in *Dig. tit. de Offic. Præf. Vig.* ¶ In antiq. libris legitur & *Ama*, ſine aſpiratione.

Hamæ, f. 1. opp. Campaniæ, in monte, ubi ſylva adhuc nomen retinens, *Selva de Hami*, a Cumis 3. M. P. a lacu Tripolino non longe.

Hamadryădes, f. 3. ἁμαδρυάδες, Nymphæ ſylvarum, eædem ac Viræ Querquetulanæ, quas vetuſtas credidit cum arboribus naſci, & interire, ab ἅμα, ſimul, & δρῦς, arbor, ſpeciatim quercus, ſeu robur. *Virg.* 10. *Ecl.* Jam neque Hamadryades rurſus, nec carmina nobis ipſa placent. V. *Ovid. l.* 8. *Metam. v.* 758. ¶ In ſingulari numero, *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. *v.* 63. Et non abruptos tibi reddet Hamadryas annos.

Hamartigenia, titulus carminis Prudentiani.

Hamatilis, le, o. 3. ἁγκιστρώδης, quod ad hamum pertinet. *Plaut. Rud.* 2. 3. 10. Poſt id hamatilem piſcatum, ſaxatilemque aggredimur. *Tertull. adverſ. Gnoſt. in princip.* Hamatile ſpiculum.

Hamātus, a, um, o. 1. 2. *amato*, *pieno di ami*, ἀγκιστρωτὸς, hamo inſtructus, & munitus, vel habens figuram hami. *Cic.* 4. *Acad.* Hamatis, uncinatiſque corpuſculis. *Ovid.* 2. *Met.* Hamatiſque viri laniaverat unguibus ora. ¶ *Hamata tegula* dicuntur a *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. quæ ita formatæ ſunt, ut habeant margines utrinque exſtantes, quibus tamquam hamis inter ſe colligari poſſint. Ita enim eo loco legunt multi cum *Philandro*. At *Salmaſ. ad Vopiſc. in Probo c.* 21. ex quibuſdam MSS. contendit legendum eſſe *animata*: eas autem eſſe interpretatur, quæ in modum canaliculi factæ ſunt, & utrinque ſpiramenta habent, h. e. foramina, per quæ humor, & humidus aer ibi collectus exire poſſit. ¶ *Hamata munera*, quæ ita dantur, ut alia ſubinde dona ad ſe alliciant. *Plin. ep.* 30. *l.* 9. Hos ego viſcatis, hamatiſque muneribus non ſua promere puto, ſed aliena corripere.

Hamaxa, f. 1. ἅμαξα, ſignum in Cœlo, Al. Arctos, Urſa, Septentrio, ita dictum, quod currus effigiem habet, currus autem Græce ἅμαξα dicitur. *Gell. l.* 2. *c.* 21.

Hamaxagōga, æ, m. 1. ἁμαξαγωγὸς, qui plauſtris aliquid exportat, ab ἅμαξα, *plauſtrum*, & ἄγω, *veho*. V. Exagoga.

Hamaxo, as, a. 1. ſub jugum mitto, ab ἅμαξα, currus. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 21. Ita me amabit ſarculum, ut ego me ruri hamaxari mavelim.

Hamaxobii, aut Hamaxobitæ, ἁμαξόβιοι, ἁμαξοβίται, populi Sarmatiæ in plauſtris habitantes. V. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *Tertul. l.* 1. *adv. Marc. c.* 1. Hamaxobio inſtabilior.

Hamiōta, ſeu hamota, æ, m. 1. qui hamo ad piſcandum utitur. *Plaut. Rud.* 2. 2. 5. Salvete fures maritimi, conchitæ, atque hamiotæ.

Hamnītes, m. 1. gemma ſimilis ovis piſcium. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hammochrȳſus, i, ἀμμόχρυσος, gemma ſimilis auro arenis mixto. *Plin. l.* 37. *c.* 5. *Solin. c.* 50.

Hammon. V. Ammon.

Hammoniăcum, vel ammoniacum, n. 2. ammoniaci lacryma, ferulæ ſuccus, quam juxta Cyrenem Africa gignit, ab ἄμμος, arena, quod ab arbore ſua diſtillans incidat in arenas, inque iis in grumos quoſdam thuris modo concreſcat, vel potius ab Ammonia Libyæ regione, in qua templum erat Jovis Ammonis, juxta quod iſthoc ferulæ genus in primis naſcebatur. *Plin. l.* 12. *c.* 23 ¶ Sumitur etiam pro ſale Ammoniaco, ab eadem origine. Nam & in arenis invenitur, & optimum juxta Ammonis Oraculum ab accolis effoditur. *Plin. l.* 31. *c.* 7. *Dioſc. l.* 5. *c.* 85.

Hammonitrum. V. Ammonitrum.

Hammonium, n. 2. coloris genus tendentis in ſubrufum. *Varro de re ruſt. l.* 3. *c.* 2. Num ibi vides hic citrum, aut aurum? num minium, aut hammonium? Aliqui Armenium legunt.

Hamo, as, avi, atum, a. 1. hamo utor, capto, *peſcare coll' amo*, ἀγκιστρεύω. ¶ Item curvo in modum hami, ἀγκιστρόω. ¶ Utroque ſenſu caret latino exemplo. Nam quod ex Petron. Satyr. cir. prine. affert Theſaur. Fabri., his verbis: Artis ſeveræ ſi quis hamat effectus: plures ſunt qui legunt *amat* ſine aſpiratione. Quod autem cæteri Lexicographi addunt ex *Claudiano l.* 2. *in Ruf. v.* 358. Flexilis inductis hamatur lamina membris: meliores Codices habent *animatur*, & id videtur ſenſus ipſe poſtulare.

Hamotrahōnes, m. 3. piſcatores, vel qui cadavera hamo in Gemonias ſcalas trahebant. *Feſtus*.

Hamŭla, f. 1. dim. ab hama. *Col. l.* 10. *v.* 387. Aut habilem lymphis hamulam, Bacchove lagenam.

Hamŭlus, i, m. dim. ab hamus. *Plaut. Stich.* 2. 1. 17. Fert hamulum piſcarium. ¶ Item uncinus, quo Medici Chirurgi pterygion ex oculo eximunt. *Celſ. l.* 5. Specillo auriculario protrahendum eſt, aut hamulo retuſo.

Hamus, m. 2. *amo*, חכה, Ger. *kettee*, Gal. *hameçon*, Hiſp. *anzuelo*, ἀγκιστρον, uncus, ex quo piſcatores eſcam ſuſpendunt ad capiendos piſces, ab ἅπτω, *vinculum*, quod ab ἅπτω, *necto*, quia hamo velut ferreo vinculo aliquid adnectitur. *Cic. de Sen.* Eſcam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo piſces. ¶ Accipitur etiam pro catena. Imo aliqui exiſtimant, hanc primam eſſe ſignificationem, ab ἅπτω, *vinculum*, ut dictum eſt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 467. Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. hoc eſt catenulis aureis. ¶ Item pro inſtrumento ferreo, quo linum pectitur. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur. ¶ Item pro opere dulciario. *Apul. l.* 10. *A. A.*

Hannĭbal, (melius quam Annibal) alis, m. vir Carthaginienſis, filius Aſdrubalis. Ob rem male geſtam a Carthaginienſibus lapidibus obrutus fuit. *Oroſ. l.* 4. Livius ſcripſit, crucі fuiſſe affixum. ¶ Fuit item Hannibal hujus filius, qui miſſus eſt ab Amilcone, ſeu Himilcone duce in Lilybæum, quod a Romanis oppugnabatur, ad Siculos in officio continendos. *Polyb.* ¶ Fuit præterea Hannibal alius Rhodius, dux item Carthaginienſis in eodem bello, qui tandem a Romanis interceptus eſt. *Polyb.* ¶ Fuit poſtremo Hannibal Amilcaris filius, qui omnes illos fama, virtuteque ſuperavit. Hunc adhuc impuberem jurejurando ante aras pater aſtrinxiſſe fertur, ut, quam primum per ætatem liceret, arma contra Romanos ſumeret. Igitur in Hiſpaniam trajecit, & Saguntum, aliaſque urbes expugnavit. Inde ſuperatis Alpibus in Italiam venit, ubi multis cladibus Romano populo illatis, quas accurate perſequitur *Liv. Dec.* 3. tandem in Africam revocatus, ibique a Scipione Africano ſuperiore devictus, primo Epheſum ad Antiochum Regem, poſtea in Bithyniam ad Regem Pruſiam profugit: a quo ne Romanis cnixe petentibus dederetur, ipſe ſibi mortem conſcivit, veneno abſumpto, quod in anulo ſervabat. Vide *Nepotem in ejus vita*.

Hanno, onis, m. nomen trium virorum Carthaginienſium. Horum primus temporibus Philippi Macedoniæ regis privatis opibus potens, in libera Republica regnum affectavit, ſed poſt varios conatus, inſidiaſque civibus paratas, ab iiſdem captus, virgis cæſus, deinde effoſſis oculis, manibus cruribuſque fractis, cruci affixus eſt. *Juſtin. lib.* 21. *cap.* 4. Hanno alter a Carthaginienſibus cum exercitu miſſus contra Agathoclem Siciliæ tyrannum, in pugna interfectus eſt. *Juſtin. l.* 22. *c.* 6. Tertius Hanno fuit factionis Barchinæ, tempore belli Punici ſecundi, cumque auctor pacis ſemper eſſet, nequaquam exauditus eſt, inquit *Liv. l.* 21.

Hanŭlum, n. 2. idem, ac fanulum, apud vet. dim. ab hanum, ideſt, fanum. *Feſtus*.

Hapalar. V. Apalar.

Haphe, es, ἁφή, inſperſio pulveris, quo athletæ membra perfundebant, poſtquam ceromate inuncti eſſent, ut in lucta prehendere adverſarium commodius poſſent. Hoc modo illita corpora flavum colorem induebant. *Martial. l.* 7. *ep.* 66. Harpaſto quoque ſubligata ludit, Et flaveſcit aphe. *Senec. ep.* 57. A ceromate nos aphe excepit. ¶ Origo vocis eſt ab ἅπτω præterit. verbi ἄπτω, *tango*.

Happalopſis, idis, nomen condimenti fictum a joculari coquo, apud *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 47.

Hapſus, m. 2. ἅψος, vinculum, aut cingulum, quo pars affecta velatur, cingiturque, ideſt, glomus ſtuparum, ſtamentorum, lanæ, quantum manu capi poteſt. ab ἅπτω, nexus, vinculum, quod ab ἅπτω, necto, alligo. *Celſ. l.* 7. *c.* 26. Inducendusque hapſus lanæ mollis tepido oleo repletus.

Hara, æ, f. *ſtalla di porci*, porcorum ſtabulum. *Cic. in Piſ. c.* 16. Ex hara producte, non ex ſchola. *Ovid. ep.* 11. *v.* 104. Tertius immundæ cura fidelis haræ. ¶ *Hara ſuis*, convicium eſt in ſordidum & impurum hominem. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 39. ¶ Dicitur etiam de ſepto, in quo includuntur anſeres. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 10. *de anſeribus*. Singulis, ubi pariant, faciunt haras quadratas. *Colum. l.* 8. *c.* 14. Anſer paſcitur in hara clauſus cum matre.

Haringa. V. Harviga.

Hariŏla, æ, f. 1. mulier, quæ hariolatur. *Plaut. Mil.* 3. 1. 98. Quod dem hariolæ, atque haruſpicæ.

Hariolātio, f. 3. μαντεία, actus hariolandi. *Cic.* 1. *de Div. c.* 31. Miſſa ſum ſuperſtitioſis hariolationibus.

Hariŏlor, aris, d. 1. *profetare*, *indovinare*, נבא, Germ. *voorſagen*, Gall. *deviner*, Hiſp. *adevinar*, μαντεύομαι, divino, vaticinor, ab hariolus. *Cic.* 1. *de Div.* Neque eos, qui quæſtus cauſa hariolantur. *Id. Att. lib.* 8. Non hariolans, ut illa, cui nemo credidit, ſed conjectura profpicicns. Adde *Ter. Phorm.* 3. 2. 7.

Hariŏlus, li, m. 2. *profeta*, *indovino*, קוסם, Ger. *voorſager*, Gal. *devin*, Hiſp. *adevino*, μάντις, futurorum divinator, qui divina mente fatur, quæ ventura ſunt, ab antiquo *fariolus*, quod a fari. *Cic. de Div. lib.* 1. *c.* 2. Ex quo genere ſæpe hariolorum etiam, & vatum furibundæ prædictiones.

Harmedŏne. V. Hermedone.

Harmonia, f. 1. *armonia*, *concordanza*, Ger. *vvellenclang*, Gal. *harmonie*, Hiſp. *harmonia*, ἁρμονία, apta omnis commiſſura, ac compages, compoſitio, concordia, convenientia, ab ἁρμόζω, *apto*, *Quint. l.* 1. *c.* 10. Nec illa modo contenti diſſimilium concordia, quam vocant harmoniam. ¶ Translate ſumitur pro ſymphonia, ſeu concentu. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 18. Harmoniam autem ex intervallis ſonorum noſſe poſſumus, quorum varia compoſitio etiam harmonias efficit plures. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Canere ad harmoniam.

Harmonia, f. 1. filia Gelonis, uxor Themiſtii. ¶ Item Martis, & Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum, ſed exitiale monile dedit, eo quod ex conjugis adulterio fuiſſet prognata. *Ovid. l.* 4. *Met.*

Harmonĭce, es, f. *armonia*, ars harmonica. *Vitruv. l.* 5. *cap.* 3. Theatrorum per harmonicem ad augendam vocem ratiocinationes ab antiquis ſunt conſtitutæ.

Harmonĭcus, a, um, o. 1. *armonico*, ἁρμονικὸς, quod ad harmoniam attinet. *Plin. l.* 2. *c.* 109. Harmonica ratio, quæ cogit rerum naturam tibi ipſam congruere. Adde *Var. l.* 9. *L. L.*

Harmŏge, es, ἁρμογή, *unione de' colori nella pittura*, ars, ſeu ratio, qua unus color cum altero apte conjungitur, ut paulatim minuantur, miſceanturque ſic, ut tranſire alter in alterum in confinio videatur. *Plin. l.* 35. *c.* 5. Commiſſuras colorum, & tranſitus harmogen appellaverunt.

Harpa, æ, f. 1. inſtrumentum muſicum. *Venant.* Romanuſque lyra plaudat tibi, barbarus harpa.

Harpa, avis. V. Harpe.

Harpactĭon, ſeu harpacticon, n. 2. genus gummi, ab ἁρπάζω, *rapio*, ob celeritatem avellendi. *Plin. l.* 33. *c.* 16.

Harpăge, es, f. ἅρπαγή, inſtrumentum, quo muros oppugnabant. *Siſen. apud Non.* Falces injectas comminunt, pluteos propius collocatis harpagis dejicient.

Harpaginĕtŭlus, i, m. diminut. parvus harpago. *Vitruv. l.* 7. *c.* 5. Harpaginetuli ſtriati. Ita Theſaur. Fabr. Verum hoc Vitruvii loco mire torquentur interpretes, quorum alii alias reponunt lectiones, alii verba prope deſperata putant. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ubi omnium congeſſit ſententias.

Harpago, onis, m. *uncino, con che si legano le navi insieme alla guerra*, Germ. *schiffhaken*, Gal. *croc*, Hisp. *eslogue*, ἅρπαξ, instrumentum ferreum, in fine aduncum, quo in navalibus prælis apprehenduntur naves, & tanquam in continenti coguntur dimicare, ab ἁρπάζω, *rapio*. *Liv. lib.* 30. *c.* 10. Asseres ferreo unco præfixi (harpagonas vocant milites) ex Punicis navibus injici in Romanos cœpti. *Curt. lib.* 4. Ferreæ manus (harpagonas vocant) quas operibus hostium injicerent. ¶ Est & aliud instrumentum hoc nomine, quo ea, quæ in puteum, vel fluvium deciderint, extrahuntur. Hujus inventor traditur fuisse Anacharsis Philosophus. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Harpago etiam est instrumentum ferreum, quod a nonnullis canis vocatur, quo vasa vinaria constringuntur, ut commodius inducantur circi. ¶ Denique harpago raptorem, aut furem significat. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 13.

Harpágo, as, a. 1. *rapire, rapinam agere*, ἁρπάζω, rapio, ab ἁρπαγή, raptus, rapina, quod ab ἁρπάζω, rapio. *Plaut. Aul. a.* 2. *sc.* 2. *v.* 24. Hei misero mihi, aurum mihi intus harpagatum est.

Harpalice, f. 1. mulier Harpali Thracum Regis filia, quæ patrem a Getis captum liberavit. *Serv. in* 1. *Æn. v.* 317.

Harpalus, m. 2. nomen prædonis. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Et canis apud *Ovid.*

Harpastum, n. 2. *pila ad calcis*, ἁρπαστόν, genus pilæ grandioris, quam pila paganica, minoris tamen, quam follis, ab ἁρπάζω, *rapio*, quod plures projectum harpastum conentur arripere, & extra ludi limites ejicere. Nam hoc pilæ genus non repercutitur, sed cum multi ludentes in duas partes divisi sunt, quisque annititur pilam arripere, & ad suos, qui post se sunt viciniores limitibus, transmittere, ejusque partis victoria est, quæ pilam extra limites adversariæ partis ejecerit. Laboriosum ludi genus est, grandioribusque tantum conveniens. Cum enim multi simul pilam arripere conantur, in terram se invicem prosternunt, pulvereque, & sudore infecti flavescunt. *Martial. l.* 4. *epigr.* 19. Seu lentum ceroma teris, tepidumque trigona, sive harpasta manu pulverulenta rapis.

Harpax, gis, vel gos, f. 3. ἅρπαξ, verticillus ex electro, ab ἁρπάζω, *rapio*, quod folia, & festucas rapiat. *Plin. l.* 37. *c.* 2. *de electro*. In Syria fœminas verticillos inde facere, & vocare harpaga, quia folia, & paleas, vestiumque fimbrias rapiat.

Harpe, es, vel Harpa, æ, fem. 1. ἅρπη, ensis in summitate falcatus, quo Mercurius usus fertur in occidendo Argo, & Perseus in amputando Medusæ capite. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 69. Vertit in hunc harpen madefactam cæde Medusæ. ¶ Est etiam harpa, vel harpe avis rapax, ex vulturum genere. *Alciat. Emblem.* 142. *Plin. l.* 10. *c.* 74.

Harpocrátes, masc. 3. Ἁρποκράτης, Græcus Philosophus, cujus eruditio, ac præcepta in id maxime tendebant, ut silentium præciperet, & omnibus rebus anteponeret. Habitus est Deus silentii. Hujus simulacrum in sacris Isidis, & Serapidis adhibebatur, quod digito labiis impresso admonere videbatur, ut silentium fieret. Hinc prov. *Reddere Harpocratem*, pro silentium imponere. *Catul. in Gel. carm.* 73. Patrui perdefpuit ipsam uxorem, & patruum reddidit Harpocratem.

Harpyiæ, fem. 1. *Arpie*, Ἁρπυῖαι, aves, filiæ Neptuni, seu Ponti, & Terræ, al. Thaumantis, & Electræ, quæ tres numerantur, Aello, Ocypete, Celæno, ab ἁρπάζω, *rapio*. A Suida rapaces Dæmones vocantur. Incolebant Strophadas insulas. *Virg.* 3. *Æn. v.* 216. Homerus Celæno Podargen vocat, & ex ea dicit Zephyrum ventum Achillis equos Balium, & Xanthum genuisse.

Haruga, vel Aruga, vel Arviga, vel Haringa (totidem enim modis legitur) hostia, cujus adhærentia inspiciebantur exta. *Fest. & Donat. ad Ter. Pherm.* 44. V. *Arviga*.

Harundulatio. V. in litera A.

Haruspex, vel aruspex, icis, m. 3. *Indovino, Profeta*, קוסם, Germ. *voorsager*, Gal. *devin*, Hisp. *adevino*, ἱερομάντις, μάντις, qui hostiis inspectis, futura prædicit. *Cic. Phil.* 3. *c.* 8. Cum Haruspices ex tota Hetruria convenissent. ¶ *Donatus ad Terent. Pherm.* 4. 5. derivat ab *Haruga*: alii aliunde.

Haruspica, æ, f. *indovinatrice*, קוסמה, Ger. *voorsagerin*, Gal. *devine*, Hisp. *adevinadora*, divinatrix. *Plaut. Mil.* 3. 1. 98. Da, quod dem hariolæ, atque Haruspicæ.

Haruspicina, f. 1. *l' arte d' indovinare*, קסם, Ger. *kunst des voorsagens*, Gall. *l' arte de deviner*, Hisp. *el arte de devinar*, ἱερομαντική, ars divinandi ex exsectum hostiarum extis. *Cic.* 2. *de Div.* Ut ordiar ab Haruspicina, quam ego Reipub. causa, communisque religionis colendam censeo. ¶ Haruspicinam facere, est exercere. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 18. Cum qui hodie Haruspicinam facerent, in Senatum Romæ legerentur.

Haruspicinus, a, um, o. 1. 2. quod ad Haruspicinam spectat, ut Libri haruspicini, qui de Haruspicina, h. e. Haruspicum arte præcepta tradunt. *Cic.* 1. *de Div. c.* 33. Quod Hetruscorum declarant & Haruspicini, & Fulgurales, & Rituales libri.

Haruspicium, n. 2. actus divinandi ex inspectione extorum, & ponitur etiam pro ipsa arte. *Catul. carm.* 89. Et difcat Perficum haruspicium.

Hasta, æ, f. *asta, lancia*, חנית, רמח, Ger. *ein spieß*, Gal. *lance, pique*, Hisp. *lanza, pica, lizo*, λόγχη, instrumentum ex ligno terete, cuspide præferrata, quo milites in bello utuntur. *Cic.* 2. *de Fin.* Evelli jussit eam, qua transfixus erat, hastam. ¶ Hastæ usus etiam in nuptiis fuit. Sponsus enim comam sponsæ cuspide hastæ distinguebat. Perunt, supra sponsæ caput hastam de corpore gladiatoris eductam poni solitam fuisse, vel ut ostenderetur, promptum esse supplicium, si conjugii fidem violasset, vel ut declararetur, sponsam nuptiarum jure viri imperio subjici, quia hasta imperii symbolum est, vel quoniam matronæ in tutela Junonis *Curetis* essent, quæ ita vocabatur ab hasta ferenda, quæ Sabinorum lingua *curis* dicebatur. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 9. *Ovid.* 2. *Fast.* Nec tibi, quæ cupidæ matura videbere matri, comat virgineas hasta recurva comas. ¶ *Hastam abjicere*, prov. locutio, est causæ diffidere, & contemtionem relinquere, dicta translatione a militia. *Cic. pro Mur. c.* 21. Videsne tu illum tristem, demissum? jacet, diffidit, abjecit hastam. ¶ Ponitur etiam pro auctione, *incanto*, quia auctio cum esset, hasta erigebatur. Hinc *Hasta subjicere bona alicujus*, est ea publica auctione vendere, apud *Fest.* &, locare ad hastam, apud *Colum. præfat. l.* 1. Aliqui putant, auctionem fuisse, cum fieret publica venditio, & res traderetur plus offerenti, ab augendo pretio; venditionem vero sub hasta fuisse alienationem publicam bonorum eorum, qui damnati, proscriptive fuissent. *Cic. Phil.* 8. Itaque hastam semper videre cupiunt ii, qui nostris bonis imminent. ¶ Hasta pura dicitur, quæ sine ferro est, & signum est pacis. Hac donabantur milites, qui in bello fortiter fecissent. *Sueton. Claud. c.* 28. Pofidem spalonem Britannico triumpho inter militares viros hasta pura donavit. ¶ Erat etiam hasta insigne judiciorum decemviralium, & centumviralium: nam hujusmodi judices hasta in foro posita judicabant. *Martial. l.* 7. *ep.* 33. Centum gravis hasta virorum. ¶ Translate hastæ dicuntur argumenta oratoria. *Cic. l.* 1. *Or. c.* 57. Non est difficile Oratori auctorem aliquem invenire, a quo cum amentatas hastas acceperit, ipse eas oratoriis lacertis viribusque torquebit.

Hastarium, ii, n. auctio, quæ sub hasta fit: vel locus, ubi fit auctio: vel liber, in quo auctiones perscribuntur. Totidem enim modis interpretantur illud *Tertulliani in Apol. c.* 13. Deos in hastario vectigales habetis.

Hastarius, ii, m. 2. miles hasta armatus. *Ammian. l.* 27. *c.* 2. Cum paucis captus ab hastariis. Al. tamen leg Ascariis.

Hastátus, a, um, 1. 2. ἀγχεμάχης, ἀχμητής, qui hasta armatus est. Hastati apud Romanos erat unum ex quatuor peditum generibus (nam pedites alii erant velites, alii hastati, alii principes, alii triarii) qui primo quidem hastis pugnare soliti sunt, & iis non jaculatoriis, sed stabilibus, hoc est contis: postea vero pila etiam, & gladios adhibuerunt. In acie secundum obtinabant locum, scilicet post velites, & ante principes, primique stationem, & gravem pugnam inibant. Vide *Lipf. de milit. Rom. l.* 2. *Dial.* 2. & *l.* 4. *Dial.* 1. *Liv. l.* 22. Pugna exorta est, non illa ordinaria per principes, hastatosque, & triarios. ¶ Primus hastatus erat, qui duas centurias, ideft ducentos homines ducebat in acie secunda, quem & Ducenarium appellaverunt. *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 8. Secundus hastatus centuriam, & semis, ideft centum & quinquaginta milites gubernabat. *Id. ibid.* ¶ Apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 35. primus hastatus videtur significare primam hastatorum centuriam. Hæc sunt ejus verba: Cum signifer primi hastati signum non posset movere loco. Adde *l.* 2. *c.* 31.

Hastilicus, a, um, adjectt. ab hasta. V. Astycus.

Hastifer, a, um, qui hastam fert. *Inscript.* apud *Reines. class. l. n.* 163.

Hastile, is, n. 3. *fatto a guisa d' asta*, Germ. *spießstang*, Gal. *fait en forme de lance*, Hisp. *hastil, hasta*, λόγχη, scapus, lignum hastæ, & generatim quod ad hastæ formam factum est, hoc est lignum teres, & oblongum, cujusmodi est hasta. *Virg.* 5. *Æn.* Præfixa hastilia ferro. *Cic. pro Rab.* Mancus, & membris omnibus captus, ac debilis, hastili innixus, &c.

Hastula regia, a Latinis dicitur radix, & bulbus asphodeli, ut *Plin.* 21. 22. docet: tota item herba ita appellatur, ut *Apul. de herb. c.* 32. innuit. Quam Latini fortasse sic appellarint, quia florens regii sceptri, quod brevis quodammodo hasta est, speciem refert: vel quia est herbarum clarissima: quam ob causam & heroion, ἥρωον, dicta est, ut scribit *Plin.* 22. 22. Quare rectius *hastula*, quam astula scribi videtur. ¶ *Hastula* pro astula, seu assula. V. in lit. A. Hau. V. Au.

Haud, adv. *non*, οὐ, οὐκ, non. Antiqui pro *haud* dicebant *aud*, & *aut*. Eodem enim modo & disjunctivam, & negantem particulam scribebant. Post discrimnis causa pro negandi adverbio scripsere *haut*, vel *haud*. *Scalig. de caus. L. L.* putat scribendum semper *haut*. *Victorin. Lambin. Lipf.* & alii censent scribendum *haut*, si sequatur consona, *haud*, si vocalis. Ceterum in antiqui libb. editis, & MSS. promiscuus est usus. Consuetudo obtinuisse videtur, ut *haud* semper scribatur. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 25. Est id quidem magnum, atque haud scio an maximum. *Virg. Æn.* 3. *v.* 236. Haud secus ac jussi faciunt. *Ter. Eun.* 2. 3. Haud diu est.

Haudquáquam, adv. *in alio modo*, οὐ μάλα, nequaquam, nullo pacto, nullo modo. *Cic.* 2. *de Or. c.* 33. Haudquaquam id est difficile Crasso. *Liv. l.* 28. *cap.* 6. Haudquaquam ad spem eventus respondit.

Haveo. V. Aveo.

Haurio, is, hausi, haustum, a. 4. *tirar fuori*, שאב, Ger. *schöpfen*, Gal. *tirer, puiser*, Hisp. *sacar*, ἀφύσσω, ἀντλέω, extraho humorem, & educo ex profundo aliquo loco, ab ἀφύω, inserto *u* more Æolum, quod ab ἐφύω, *trabo*. *Cic. in Acad.* Ut ea a fontibus potius hauriant, quam rivulos consectentur. *Id. in Bruto*. Si is potare velit, de dolio sibi hauriendum putet. ¶ Per metalepsin consequentis est vacuare, consumere, ut Poculum haurire, &c. *Virgil.* 1. *Æn.* Ille impiger hausit spumantem pateram. *Cic. de Arusp. Resp.* Quæ unquam Charybdis tantos haurire gurgites posset? ¶ Translate sumitur pro accipere, percipere. *Cic. in Rul.* Sumptum hausit ex ærario. *Id. in Bruto*: Artes, quas domo haurire non posses, accersivisti ex urbe Athenarum. *Id. pro Cal.* Vidi, & illum hausi dolorem vel acerbissimum in vita. ¶ Item pro consumere. *Liv. l.* 5. *c.* 7. Tam longi temporis opus incendium hausit. ¶ Item pro perferre, ducta metaphora a poculis, seu a potione rerum amararum. *Cic. in Tusc.* Is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hausit calamitates! ¶ Item pro peragere, percurrere. *Virg.* 4. *Georgic.* Et medium Sol igneus orbem hauserat. ¶ Item pro confodere, vulnerare. *Virg.* 10. *Æn. v.* 314. Per tunicam squalentem auro latus hausit apertum. ¶ Haurire auribus, est audire. *Virg.* 4. *Æn. v.* 359. Vocemque his auribus hausi. ¶ Haurire oculis, est aspicere, videre. *Virg.* 4. *Æn. v.* 661. Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus. ¶ Haurire cælum, *respirare*. *Id. Æn.* 10. ¶ Haurire lucem, *venir' alla luce*. *Id. Georg.* 2. ¶ Haurire animo, est percipere, recipere. *Virg. Æn. v.* 26. Simul hæc animo hauri. ¶ *Haurire supplicia*, est pœnas luere. *Virgil.* 4. *Æn. v.* 383. Spero equidem mediis, si quid pia numina possint, supplicia hausurum scopulis. ¶ *Haurire cibum*, est vorare. *Colum. l.* 8. *c.* 17. Quia dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. ¶ Apud *Virg.* 3. *Georg. v.* 106. Exultantiaque haurit Corda pavor pulsans. hoc est ferit, detinet, percellit. ¶ Hauriri gurgitibus, pro mergi, undis opprimi. *Liv. l.* 1. In paludibus quidam conjecti, profundo limo cum ipsis equis hausti sunt. ¶ Invenitur præterit. *hauriri*, vel *hausiri*. *Ver. Priscian. lib.* 10. Cum idem quoque hauserit. ¶ Hinc supinum *haustum*: item *haustus*. *Juvenc. in Joan.* 4. Haurita cavis putei penetralibus undas. *Apul. l.* 2. *A. A.* Lagena facilis hauritu. *Virg. Æn.* 4. *v.* 383. Supplicia haustorum, &c.

Haustor, oris, m. qui haurit, aut bibit. *Lucan. l.* 9. *v.* 591. Ultimus haustor aquæ.

Haustrum, i, neut. 2. ἄντλιον, machinæ genus est, teste Budæo, rotam habens, qua calcata aquam e puteis, vel fluminibus haurimus, quod & tympanum vocatur, a sup. *hausturn*. Sed *Nonius c.* 1. *n.* 43. mavult, haustra *esse ipsos cados*, hoc est situlas, in hujusmodi machinis, quibus aqua haurtitur. Vossius dicit, haustra Nonium cados, & ἄντλια exponere, sed parum commode, haustra enim vocari, quæ Vitruvio sunt modioli rotæ additi ad aquam hauriendam. *Lucr. l.* 5. *v.* 517. Ut fluvios versare rotas, atque haustra videmus.

Haustus, a, um, o. extractus a loco profundo, partic. ab haurior. *Cic. Div.* Aqua e puteo hausta. ¶ Ponitur item pro accepto. *Cic.* 2. *de Div.* A qua haustos animos, & delibatos habemus. ¶ Item pro absumpto, devorato, *consumto, divorato*, κατεσθίων. *Liv.* 3. *B. Mac.* Multæ naves ejectæ, multæ ita haustæ mari, ut nemo in terram enaverit.

Haustus, us, m. 3. *sawmento, sfracimento*, ἄντλησις, eductio liquoris ex aliquo loco. *Col. l.* 1. Putealis quærratur aqua, quæ non sit haustus profundi. *Ovid. 6. Met. v.* 356. Haustus aquæ mihi nectar erit. *Curt. l.* 5. *cap.* 3. Alium domi esse cœli haustum, alium lucis aspectum. *altra aria, altro clima*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 220. Esse apibus partem divinæ mentis, & haustus Æthereos dixere. *h. e.* divinos spiritus. ¶ A Jurisconsultis *haustus* dicitur jus hauriendi aquam e puteo vicini. *Cic. pro Cæcin. c.* 26. Aquæductus, haustus, iter, actus. Adde *Pompon. leg. si mihi. Dig. de servit. prædior. rustic.* ¶ Haustus mentio fit etiam in lapidibus sepulcralibus, in quibus *de itu, aditu*, & *abitu*. Nam præter tria hæc jura, aliquando jus *haustus* addebatur propter usum aquæ in inferiis, & sacrificiis mortuorum adhiberi solitæ.

H A N T E E.

Heautontimorumenos, f. 2. *Iauτοντιμωρούμενος*, nomen est comœdiæ Terentianæ, quod nos *Seipsum excruciantem* interpretari possumus, ab *lauτὸν, seipsum*, & τιμωρέομαι, *punio, excrucio*, Ital. *il mortificatosi*. Inducitur enim senex Menedemus seipsum excrucians, quod filium Clitiam duritia sua in militiam proficisci compulerit.

Hebdomáda, æ, idem ac hebdomas, *settimana*, ab acc. Græco hebdomada, ut *Narbona* a Narbon, *Thebaida* a Thebas. *Gell. l.* 3. *cap.* 10. Tum ibi addit, *ut quoque jam duodecimam annorum hebdomadam ingressum esse, & ad eum diem septuaginta hebdomadas librorum conscripsisse*. V. *Hebdomas*.

Hebdomadális, le, adject. ad hebdomadam pertinens. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Ecclesia dedicata festis hebdomadalibus.

Hebdómas, adis, f. 3. *settimana*, שבוע, Ger. *ein woche*, Gal. *semaine*, Hisp. *semana, ebdomas*. Sumitur generatim pro numero septenario, ficut *octonas* pro octonario, *novenas* pro novenario, *denas* pro denario. Quare non solum de diebus dicitur, sed etiam de annis, & quibuscunque rebus, quæ septenario numero comprehenduntur. *Gel. l.* 3. *c.* 10. Hi, qui justissime in utero sunt, quadragesima denique hebdomade ita nascuntur, &c. *h. e.* post dies ducentos, & octuaginta. ¶ Usurpatur etiam de critico Medicorum die, qui in moribus certa vel salutis, vel mortis signa afferre solet. *Cic. Famil.* 16. *ep.* 9. Symphoniam Lysonis velim vitasses, ne in quartam hebdomada incideres. Manut. legit *hebdomadem*, quæ terminatio Latina est: alii *hebdomadam*, tamquam a recto *hebdomada*. V. *Gel. loc. cit.*

Hebdomadicus, a, um, adject. ad hebdomadam pertinens. *Jul. Firmic. l.* 4. *cap.* 14. Septeni, & noveni anni a Græcis hebdomadici dicuntur.

Hebe, fem. 1. ἥβη, Latine Juventas, Dea juventutis, viror ætatis, a voce Græca allata. Filia fuit Jovis, & Junonis. Sed Latini Poetæ afferunt, filiam fuisse Junonis absque patre. Apollo enim, cum Junoni novercæ convivium in pa-

teis sui domo paraſſet, inter alia lactuces agreſtes ei appoſuit, quas cum Junô avide comediſſet, illico uſque tunc ſterilis, prægnans effecta eſt, peperitque Hebeu. Eam poſtea Jupiter ob formæ elegantiam ad officium pincernatus aſſumpſit, Deamque juventutis effecit. Fingunt enim Poetæ, Hebeu Diis pocula miniſtrare, quo innuunt, Deos non ſeneſcere. Tandem cum Jupiter una cum cæteris Diis apud Æthiopes conſeſſaturus iviſſet, contigit, ut Hebe adminiſtrans eis pocula, perque lubricum minus caute incedens caderet, revolutiſque veſtibus obſcœna Superis monſtraret. Quamobrem ab officio eſt amota, ejuſque loco Ganymedes ſubrogatus. Sed Homerus ſcripſit, Hebeu non omnino ab officio eo Ganymedes ſubrogatus. Sed Homerus ſcripſit, Hebeu non omnino ab officio eo Ganymedes ſubrogatus. Sed illam cæterorum Deorum deinceps pincernam fuiſſe, Ganymedem ſolius Jovis. Poſtremo Herculi in Deos relato uxor data eſt. V. *Boccat. l. 9. Gen.*

Hebēnus. V. Ebenus.

Hebĕo, es, n. 2. *eſſer ottuſo, pigro, ἀμβλύνομαι*, hebes ſum. *Liv. l. 23. c. 45.* Num ferrum hebet, an dexteræ torpent? *Virg. 5. Æn. v. 396.* Sanguis gelidus hebet.

Hebes, tis, o. 3. *ottuſo, groſſo*, בְּקֵרָה, Ger. *ſtumpff, toll*, Gal. *rebouché, lourd, groſſier*, Hiſp. *boto, groſſero, rudo, ἀμβλύς*, obtuſus, craſſus, minime acutus. *Cic. 2. Acad.* Quid? Lunæ quæ lineamenta ſunt, poteſt ne dicere? cujus & naſcentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua. ¶ Translate ſumitur pro ſtupido, tardo, acumine carente. *Cic. 10. Phil. c. 8.* Scilicet hæc Panſa aut non videt (hebeti enim ingenio eſt) aut negligit. *Id. de Div. c. 50.* Epicurum, quem hebetem, & rudem dicere ſolent Stoici. *Id. pro Planc. c. 27.* Aures hebetiores. *Plin. l. 9. c. 3.* Tanta ſolertia animalium hebetiſſimis quoque eſt.

Hebeſco, is, n. 3. *divenir ottuſo*, קָהָה, Ger. *ſtumpff, oder toll werden*, Gal. *ſe rebouncer, devenir groſſier*, Hiſ. *embotarſe, bolverſe rudo, ἀμβλύνομαι*, hebes fio. *Cic. 1. Tuſc. c. 30.* Sic mentis acies ſe ipſa intuens nonnunquam hebeſcit. ¶ Sumitur etiam pro langueſcere, deſidiorem, & remiſſiorem fieri. *Sal. in Catilin.* Poſtquam divitiæ honori eſſe cœpere, & eas gloria, imperium, potentia ſequebatur, hebeſcere virtus cœpit.

Hebetatĭo, ſ. 3. idem quod hebetudo. *Plin. l. 28. cap. 6.* Medetur & lumborum dolori, oculorum hebetationi, mente captis, & melancholicis.

Hebetātrix, icis, f. quæ hebetat, & obtundit. *Plin. l. 2. c. 13.* Umbra hebetatrix.

Hebetātus, a, um, adject. tardus, obtuſus, *ottuſo, ſtupido. Suet. Claud. c. 2.* Animo ſimul & corpore hebetato. *Juſtin. l. 6. cap. 8.* Reipub. vires hebetatæ.

Hebeteſco, is, n. 3. frequent. ab hebeſco. *Plin. lib. 28. c. 7.* Certum eſt, aciem in cultris tonſorum hebeteſcere.

Hebĕto, as, a. 1. *rendere ottuſo*, Ger. *ſtumpff, oder toll machen*, Gal. *reboucher*, Hiſp. *embotar, ἀμβλύνω*, obtundo. *Liv. l. 8. c. 10.* Cum haſtas aut pertregiſſent, aut hebetaſſent. *Plin. l. 20. c. 6.* Porrum oculorum aciem hebetat. *Id. l. 2. c. 23.* Lunam convenit umbra terræ hebetari.

Hebetūdo, ſ. 3. *ἀμβλυωπία*, obtuſitas rei alicujus carentis acumine, & translate ſtupiditas, vel tarditas mentis, ſeu ingenii, viſus, & ſimilium. *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 14.* Hebetudo ſenſuum.

Hebræi, m. 2. *Ebrei, ἑβραῖοι*, Judæi, ab Hebero Semi pronepote, quia eo tempore, quando linguarum facta eſt varietas, in ſola familia Heber lingua, quæ antea fuit, remanſit. *Joſeph. l. 1. Antiq. Jud. c. 14. Euſeb. de prap. Evang. l. 2. c. 4. Theophilus lib. 3. contra Gentes*, & alii. Sed *Ambroſ. in c. 13. ad Philip.* cenſet dici quaſi Abræos ab Abrahamo auctore gentis. *Hieronym. Theodoret.* & quidam alii Hebræos dici volunt ab עָבַר, *trans, citra, ſuper*, quaſi tranſitores, quia Abraham, cum prius in Meſopotamia habitaret, divino juſſu, patris domo relicta, trajecit Euphratem, &c.

Hebræus, a, um, adject. ab Hebræis. *Stat. l. 4. Silv. 1. v. 212.* præreptaque templis Thura, Paleſtini ſimul, Hebræique liquores.

Hebraĭce, adv. Hebræorum more. *Lactant. l. 4. c. 5. ſub fin.* Hebraice Meſſias dicitur.

Hebraĭcus, a, um, *Ebraico*, ad Hebræorum linguam pertinens. *Lactant. l. 4. c. 7. ſub fin.* In quibuſdam Græcis Scripturis, quæ male de Hebraicis interpretata ſunt.

Hebron, Ebron, Eleutheropolis, antea Cariath Arbe, ſeu Tetrapolis, *Hebron*, al. *Caſtli*, urbs Paleſtinæ antiquiſſima, ſub Chanaanis urbs Regia, poſtea in Tribu Juda, & Levitis data, totius Tribus maxima, & Davidis Regis per 7. annos ſedes. Sed aliis Eleutheropolis differt ab Hebron, a qua diſtat 8. M. P. in Occ. a Hieroſolymis 20. Gazam verſus, Veteri urbe exciſa, nova Hebron in vicino loco conſtructa eſt.

Hebrus, m. 2. *Maritza*, fl. ingens Thraciæ, qui ex Hæmo monte, al. ex Rhodope oritur, ac in Ægæum mare, rigatis Philippopoli, Hadrianopoli, & Trajanopoli urb. inter Maroniam, & Ænon urb. al. e regione Samothraciæ inf. cadit. Celebratur propter aurum, quod ex arena ejus colligitur. Cognominatur Oeagrius ab Oeagro, Orphei patre, quia in eum Orphei caput a Ciconum mulieribus bacchantibus interfecti projectum fuit. *Ovid. 11. Met. v. 50.*

Hecale, ſ. 1. anus pauperula, a Callimacho juſto volumine decantata. Hæc Theſeum adoleſcentem hoſpitio excepit. *Apul. lib. 1. Met. Plin. l. 22. c. 22.* ¶ Ob eam rem ei ſacrificia fuere inſtituta, quæ Hecaleſia dicebantur. *Plutarch. in Theſ. Patcon. in Satyr.* & ibi *Salmaſ.*

Hecatæus, m. 2. Hiſtoricus Mileſius, Protagoræ auditor, qui primus hiſtoriam ſoluta oratione ſcripſit. *Suidas.* ¶ Item ſculptor nobilis, apud *Plin. l. 33. c. 12.*

Hecāte, es, f. 1. & Latina terminatione *Hecata* apud *Plaut. Ciſtel. 1. 2. 50.* in antiqua inſcriptione Ægate, *ἑκάτη*, Jovis, & Latonæ filia, ſoror Apollinis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quomodo potes, ſi Latonam Deam putes, Hecatem non putare, quæ matre Aſteria eſt, ſorore Latona? Sed aliqui legunt: *Cujus matertera Aſteria eſt, mater Latonæ.* Huic triplex numen, ſeu poteſtas attribuitur, in cœlo, in terris, apud inferos. Idcirco a Poetis Tergemina, & Triformis vocatur. In Cœlo appellatur *Luna*, in terris *Diana*, apud Inferos *Proſerpina*. Dicta eſt Hecate ab *ἑκάς, longe*, quia procul a nobis abſit, vel ab *ἑκατὸν, centum*, propter plurimas virtutes, ſive quod victimis centum placaretur, vel quod inſepultorum animas cogeret centum annos errare, vel a nomine fratris, ideſt ab *Ἑκατος, Apollo*, ſicut Phœbe a Phœbus, quod ab *ἑκάθεν, procul*, ideſt a jaculando procul, vel ab *ἑὼ, mitto*, ob radios, quos emittit. Triceps etiam, *τρικέφαλος*, dicitur, quia (ut ait Orpheus in Argon.) tria habuit capita, dextrum equinum, ſiniſtrum caninum, medium ſuis agreſtis. Vide *Cal. Rhod. l. 20. Aut. lect. c. 6. Lil. Gyrald. Synag. 11. Natal. Com. l. 3. Mythol. c. 15.* ¶ Alia etiam fuit Hecate, filia Perſæ, qui fuit filius Solis, & frater Æetæ, a quo Perſeis, & Perſeja cognominatur. Regnavit in Taurica Cherſoneſo. Fuit peritiſſima herbarum, ac veneficiorum.

Hecatēius, a, um, adject. poſſeſſ. ab Hecate. *Ovid. 14. Met. v. 44.* Horrendis infamia gramina ſuccis Conterit, & tritis Hecateia carmina miſcet.

Hecatombe, ſ. 1. *ἑκατόμβη*, ſacrificium centum boum, & generatim centuria quarumcunque victimarum, ſed tamen unius generis, ut centum ſuum, centum ovium, &c. quæ ad centum aras uno loco conſtructas ex cæſpite maſtabantur, ab *ἑκατὸν, centum*, & *βοῦς, bos*. Aliqui dicunt, centum pro multis poni. Aliquorum opinio eſt, hecatomben dictam eſſe a numero ſacrificantium, quod centum Peloponneſi urbes eam facerent, ſive centum victimas, ſive unam immolarent. Si Imperatorium ſacrificium eſſet, centum leones, vel centum aquilæ, aut centum alia animalia præſtantis generis feriebantur. *Jul. Capit. in Maximo, & Balbino.* ¶ Hecatombas vovere, Græcis & Romanis antiqui moris fuit, cum peſtilentia affligerentur. V *Alex. ab Alex. l. 3. c. 22.*

Hecatompŏlis, ſ. 3. Creta inſ. ab *ἑκατὸν, centum*, & *πόλις, urbs*, quod Minoe regnante centum urbibus conſtaret.

Hecatompylos, ſ. 2. *Hiſpahan*, al. *Jeu*, al. *Jeudi*, urbs Parthiæ maxima, & Regia, dicta ab *ἑκατὸν, centum*, & *πύλη*, ſeu *πύλαι*, porta, quod centum portas haberet, inter Echatana ad Occ. 150. M. P. & Alexandriam Ariæ in Or. 365. ¶ Item urbs Ægypti, alio nomine Thebæ, a numero portarum.

Hecta, vel hetta, ſ. 1. puſula, quæ in coquendo pane ſolet aſſurgere, & translate res minimi pretii. *Feſtus.* Hinc *Pompon.* Hic homo hectæ me facit, & multibibam vocat. ideſt parvi me æſtimat.

Hector, oris, m. 3. *Ettore, Ἕκτωρ*, filius Priami ex Hecuba, omnium Trojanorum fortiſſimus, univerſi Græci exercitus terror. Ejus nomen fictum eſt ab Homero, & derivatur ab *ἔχω, defendo*, auctore Platone; in eius enim vita maxime Troiæ tutum poſitum erat. Itaque cum patriam decem annos ſtrenue a Græcorum armis defendiſſet, tandem ab Achille occiſus eſt, ejuſque cadaver Priamus pater auro redemptum ſepelivit. *Ovid. l. 1. de art. am. v. 441.* Hectora donabat Priamo prece motus Achilles.

Hectŏreus, a, um, o. 1. 2. quod ad Hectorem ſpectat. *Virgil. 3. Æn.* Maneſque vocabat Hectoreum ad tumulum. ¶ Sumitur etiam pro Trojano. *Virg. 1. Æn.* Hic jam tercentum totos regnabitur annos gente ſub Hectorea.

Hecŭba, æ, & Hecube, es, f. 1. *ἑκάβη*, filia Dymantis, vel Cilicii Regis Thraciæ, uxor Priami Regis Troadis. Deformi facie fuiſſe fertur. Hinc adag. *Fovis Helena, inter Hecubæ*, de iis, qui pulchritudine corporis præſtantes animo vitiis inquinato ſunt. Cum incenſa Troja a Græcis captiva abduceretur, & in Biſſonia, ſeu Pallene Thraciæ regione filii ſui Polydori primi corpus in litore jacens agnoviſſet, quem Priamus cum ingenti auri vi belli initio Polymneſtori genero alendum, & ſervandum commiſerat, hic autem propter auri cupiditatem poſt Ilii excidium gladio interfecerat, vel, ut alii ſcripſere, in litore ambulantem ſagittis tranſixerat, Polymneſtorem adiit, colloquium petiit, dixit, ſe aurum relictum monſtrare velle, deducta in eadem ſecretam, aliis feminis captivis invocatis, oculos Tyranno eruit: cum in eam ferri lapides, & tela jacerent, in canem verſa eſt. *Ovid. 13. Met.* Aliqui dicunt, fabulam inde ortam quod viſo Polydori corpore, quoniam aliter injuriam ulciſci non poſſet, Græcos inanibus lacceſſiverit conviciis, quare propter animi acerbitatem, & rabiem in canem eſſe converſam fingi. *Cic. de Fato, 1. de Div. 3. Tuſc.* V. Polydorus. *Ovid. 13. Met. v. 423.* Sic Hecube poſtquam cum luctu miſcuit iram.

Hecyra, ſ. 1. *ἑκυρά*, ſocrus. Hoc nomine Terentii comœdia dicta eſt.

Hedĕra, æ, olim hædera ſ. 1. *edera, ellera*, Germ. *ebbuu*, Gal. *hierre, lierre*, Hiſp. *yedra, eneris*, herba perpetuo virens, quæ cum per ſe ſtare non poſſit, arboribus, & muris adhæret. In tutela Liberi Patris putabatur eſſe, quia, ut ille juvenis ſemper, ita hæc ſemper viret. Hujus tria præcipua ſunt genera. Quædam enim a baccarum albedine candida dicitur: altera nigra, quod baccas ferat ſubnigras, aut certe croceas, quæ & Dionyſia appellatur: tertia helix dicitur, fructum nullum gignens, ſed albas habens virticulas, & folia parva, ac anguloſa, & reliquis generibus multo concinniora. *Virg. 7. Ecl.* Candidior cygnis, hedera formoſior alba. ¶ Hedera coronabantur Poetæ. *Horat. l. 1. od. 1.* Doctarum hederæ præmia frontium.

Hederācĕus, a, um, o. 1. 2. *di ellera, κίσσινος*, quod ex hedera eſt. *Cato, c. 3.* Si voles ſcire, in vinum aqua addita ſit, nec ne, vaſculum facito de materia hederacea. Adde *Plin. l. 24. c. 19.*

Hederātus, a, um, adject. idem quod hederaceus. *Trebel. Pol. in Claud. cap. 17.* Miſi patinam argenteam hederatam. h. e. in modum hederæ exculptam.

Hederĭger, a, um, adject. qui hederam gerit. *Catull. carm. 64.* Ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ.

Hederōſus, a, um, adject. hedera abundans. *Propert. lib. 4. c. 4. v. 3.* Lucus erat felix hederoſo conditus antro.

Hedui. V. Ædui.

Hedychrum, vel hedychroum, *ἥδυχρουν, ἡδύχροον*, magmæ per paſtillos digeſtum, multis aromatis conſtans, quod primum ab Andromacho inventum proditur, ab *ἡδὺ, ſuavitas*, & *χρόα, color*, ideſt a ſuavitate coloris, quem faciei illitum inducit. *Cic. 3. Tuſc. c. 19.* Pſaltriam adducamus, hedychrum incendamus. Sed alii legunt; *Cedrum incendamus*.

Hedyoſmos, m. 2. *ἡδύοσμον*, ſpecies menthæ, ab *ἡδὺ, ſuavitas*, & *ὀσμὴ*, vel *ὀσμὴ, odor*, propter odoris ſuavitatem. *Plin. l. 35. c. 15.*

Hedypnŏis, idis, f. 3. *ἡδυπνόις*, intybus ſilveſtris ſolii latioris. *Plin. l. 20. c. 8.*

Hedyſma, atis, *ἡδύσμα*, genus unguenti. *Plin. l. 13. c. 1.*

Hegēſias, æ, *Ἡγησίας*, Philoſophus Cyrenaicus fuit tanta eloquentia, ut cum de vitæ malis differeret, cupiditatem voluntariæ mortis oppetendæ auditorum animis inderet. *Valer. Max. l. 8. c. 9.* ¶ Alius Maronites ſcripſit de agricultura, teſte *Col. l. 1. c. 1.*

Hegeſippus, i, ſcripſit hiſtoriam Eccleſiaſticam, & præſertim Hieroſolymorum excidium. V. *Voſſ. de hiſt. Gr. l. 2. c. 14. l. 3.*

Hegeſiſtratus, i, Ephæſius in exilium pulſus a ſuis, Delphis oraculum conſuluit, ubinam terrarum poſſet conſiſtere; a quo admonitus, ut ibi ſedem figeret, ubi ruſticos ſaltantes cum coronis oleagineis vidiſſet, profectus in Aſiam Eleam urbem condidit. *Plutarch. in paral. min.*

Hei, *οἰμὲ, εἶμαι*, interjectio dolentis, ſive ingemiſcentis. *Cic. in Fam.* Hei mihi, non poſſum hoc ſine lacrymis commemorare. *Plaut. Aul.* Hei Megadore, quod indecorum facinus tuis factis facis!

Heia, interject. reprehendentis, aut irridentis. *Plaut. Ciſtel. 1. 1. 44.*

Helciārii, m. 2. qui adverſo amne ſunibus navigia cernui trahunt. *Martial. l. 4. ep. 64.* Nec clamor valet helciariorum.

Helcium, n. 2. *ἕλκιον*, funis, quo equi, vel homines naves, currus, oneraque trahunt, ab *ἕλκω, trahe*. Aliqui interpretantur inſtrumentum ante pectus equorum, & id genus animalium, cui funes annectuntur. *Apul. l. 9. Met.* Defectum alioqui me, helcio ſparteo dimoto, nexu machinæ liberum applicant præſepio.

Helcyſma, atis, *ἑλκυσμα*. *Plin. l. 33. c. 6.* Scoriam in argento Græci vocant helcyſma.

Helĕna, æ, ſive Helene, es, f. 1. *ἑλένη*, filia Jovis, ſeu Tyndari Regis Oecaliæ, & Ledæ, ſoror Caſtoris, Pollucis, & Clytæmneſtræ. Fabulantur, Ledam duo ova peperiſſe ex Jovis ſatu cygni ſpecie, ex altero Pollucem, & Helenam immortales, ex altero Caſtorem, & Clytæmneſtram mortales natos fuiſſe. Hæc ob formæ elegantiam, qua cæteris præſtabat, a multis amata eſt. Igitur primum a Theſeo Athenienſium Rege anno 16. Regni ſui rapta fuit, adhuc virgunculæ, dum in palæſtra cum aliis puellis luderet. Sed poſtea abſente Theſeo ab ejus matre Caſtori, & Polluci repetentibus citra injuriam reſtituta eſt. Mox adulta Menelao Lacedæmoniorum Regi nuptit. Denique a Paride Priami Trojani filio iterum rapta, cauſa fuit evertendæ Troiæ. *Cic. Phil. 2.* Ut Helena Trojanis, ſic iſte cauſa belli exitiique fuit. ¶ *Euripides in Helena* ſcribit, non ipſam Helenam rapeam a Paride, ſed ejus imaginem.

Helĭæ, es, f. 1. inſ. maris Myrtoi, Euboeæ proxima, inter Sunium Atticæ prom. ad Occ. & Ceam inſ. ad Or. ita dicta ab Helena ibi a Paride ruprata, teſte Mela.

Helenium, ii, n. *ἑλένιον*, planta, quæ Latinis Inula dicitur, quam e lacrymis Helenæ natam fabulantur. *Plin. l. 21. c. 10.*

Helĕnus, i, Priami filius, vates. V. *Virg. Æn. 3. v. 295.*

Heliocelinum, vel Heliocelinum, i, *ἡλιοκέλινον*, n. 2. apii genus molli folio, & caule tenero. *Pallad. l. 3. tit. 3. Plin. l. 19. c. 8. & l. 20. c. 5.*

Helĕpolis, vel heleptolis, is, f. 3. machina bellica, utilis ad urbium expugnationem, ab *ἕλω, capio*, & *πόλις, urbs*. *Vitruv. l. 10. c. ult. Plut. in Demetr. Diod. Sic. l. 20. Ammian. l. 23. Juſt. Lipſ. l. 4. Poliorc. Dial. 1.* Hinc Iphigenia, quæ Strucydis Ilii monibus deſtinata erat victima, ab Euripide *Ἑλενηφόρος* Ilii dicitur.

Helernus, i, m. lucus Tiberino adjacens. *Ovid. Faſt. 6. v. 105.* V. ibi Heinſ.

Helĭcius. V. Cosmicus.

Helĭades, ſ. 3. *ἑλιάδες*, tres filiæ Solis, & Clymenes, ſorores Phaethontis, quarum nomina ſunt, Phaethuſa, Lampetuſa, & Lampetie, a nomine patris, qui græce *ἥλιος* dicitur. Eædem & Phaethontiades appellantur, a fratre Phaethonte. Hæ juxta Padum mortem Phaethontis fulmine dejecti flentes in arbores, quas populos, ſeu alnos vocant, verſæ finguntur. *Ovid. 2. Met.* Cauſa fabulæ eſt, quia hæ arbores humore quodam flavo electri ſpecie aſſidue manant. *Boccat. l. 7. Gen.*

Helĭæum, n. 2. *ἡλιαῖον*, unum ex foris Athenarum, ab *ἥλιος, Sol*, quia ſub Sole, ſive ſub dio judicia exerceantur.

Helĭcāon, onis, m. filius Antenoris, Patavii conditoris. *Martial. l. 10. epigr. 93.* Si prior Euganeas Clemens Helicaonis oras, Pictaque pampineis videris arva jugis.

Helicōnius, a, um, adject. ad Helicaonem pertinens, & ponitur pro Patavino.

Martial. l. 14. *epigr.* 152. Lodices mittet docti tibi terra Catulli: Nos Helicoonia de regione sumus.

Helice, es, f. 1. Ursa major, ab Helice urbe. V. Arctos. *Ovid. 3. Fast.* v. 107. Et se duas Arctos, quarum Cynosura notetur Sidonis, Helicen Graja carina notet.

Helice, es, f. 3. *Nitora*, opp. Peloponnesi, in ora Achajæ, Burræ proximum, aquis absorptum, teste *Ovid. 15. Met.*

Helicon, m. 3. Helycon, *Elicona*, ὁ Ἑλικών, mons Bœotiæ, Parnasso vicinus, inter fl. Ilium, & Thebas, Musis, & Apollini sacer. Dictus est ab Helicone, qui ibi cum Cithærone fratre singulari certamine pugnasse fertur. ¶ Item lucus, qui Thebas attingit. ¶ Item & Macedoniæ, qui Dium urb. præterfluit. ¶ Item & Siciliæ, *Oliviari*, *Oliverio*, inter Mylen, & Tyndarium.

Heliconiades, & **Heliconides**, um, f. 3. dicuntur Musæ, quibus Helicon mons sacer est. *Lucret. l.* 3. v. 1050. Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus. *Pers. prolog.* v. 4. Heliconidasque, pallidamque Pyrenen.

Heliconius, a, um, adject. ad Heliconem pertinens. *Catul. Epithal. Jul. & Manl.* Collis Heliconii cultor. *Claudian. de laudib. Serenæ*, v. 10. Heliconia mella.

Heliocaminus, m. 2. ἡλιοκάμινος, solaris fornax, vaporarium solare, hoc est locus concameratus, & soli expositus, ac hyberno tempore calorem ex illo concipiens, ab ἥλιος, sol, & κάμινος, fornax. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. *Ulp. l. si arbitrum, Dig. de serv. urb. præd.*

Heliochrysos, m. 2. & **Heliochrysos**, i, n. ἡλιόχρυσος, herba aureo flore. *Plin. l.* 21. *c.* 31. *Dioscor. l.* 4. *c.* 60.

Helion, ii, n. sambuci genus. *Plin. l.* 24. *c.* 8.

Heliopolis, is, f. 3. ἡλιούπολις, urbs Ægypti: unde Heliopolites Nomos, h. e. Præfectura Ægyptica apud *Plin. l.* 5. *c.* 9. ¶ Item urba Phœnicis prope Libanum.

Heliopolitæ, arum, m. 2. cives Heliopolis. *Plin. l.* 36. *c.* 26. Heliopolitarum cœrimoniæ.

Helioscopium, n. 2. ἡλιοσκόπιον, tithymali genus, columbis gratissimum, quod unva nigrescente colligitur. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *Dioscor. l.* 3. *c.* 172.

Helioselinum. V. Heleoselinum.

Heliotropium, n. 2. ἡλιοτρόπιον, *Girasole*, herba solaris, ab ἥλιος, *Sol*, & τρέπω, *verto*, quia Solem intuetur semper, eumque eo vertitur, etiam nubilo die. *Plin. l.* 2. *c.* 41. & *l.* 22. *c.* 21. *Dioscor. l.* 4. *c.* 203. ¶ Item gemma, dicta, quod Solis naturam vertere, & immutare videtur, quia aliter cum exhibet rasi aquæ injecta, aliter extra aquam. Nam aquæ immissa auget Solis fulgorem sanguineo repercussu, extra aquam radios, sive fulgorem quasi avertit, Solemque velut in speculo exhibet. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Helis. V. Elis.

Helissus, i, m. fluvius Atticæ regionis, *Stat. Theb.* 4. v. 32. Anfractu riparum curvus Helissus.

Helix, icis, f. ἕλιξ, hederæ species, quæ folia multo minora habet, quam reliquæ, neque unquam fructum fert. *Plin. l.* 16. *c.* 34. & 37. ¶ Helices, cum, m. gen. a *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. dicuntur introrsus quadam figura Borum, vel foliorum, quæ sub majori voluta in capitulis columnarum ad ornatum collocantur, Italice *festoni*.

Helladicus, a, um, adject. græcus, græcanicus, ab Hellas. *Plin. l.* 35. *c.* 19. Picturæ duo genera fuere, Helladicum &c.

Hellas, adis, Ἑλλάς, Græcia, ab Hellene Deucalionis filio sic dicta, auctore Mela. V. *Achaia*, & *Græcia*.

Helle, es, Athamantis regis Thebanorum filia. V. *Phryxus. Col. l.* 10. v. 155. Mox ubi nubigenæ Phryxi nec portitor Helles.

Helleborandus, a, um, particip. fine verbo. *Cal. Aurel. Tard.* 4. 3. Helleborandus ager. h. e. veratro purgandus.

Helleborace, es, ἑλλεβορίνη, herba similis helleboro. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Helleborites, vinum ex helleboro confectum. *Plin. l.* 14. *c.* 16.

Helleborosus, a, um, adject. qui plus hellebori sumpsit, quam par est. hinc & pro insano ponitur. *Plaut. Rud.* 4. 3. 67. Homo helleborosus.

Helleborus, seu **Elleborus**, i, m. & helleborum, seu elleborum, i, n. ἑλλέβορος, ἑλλέβορον, herbæ species, al. melampodion, veratrum. Nascitur optima in Anticyra insula sinus Maliaci contra Octam M. Habet vim purgandi. Præcipuus ejus usus est in educendis noxiis humoribus principis animæ facultatis sedem infestantibus, & melancholicis, furiosis, & comitiali morbo laborantibus dari solet. Hinc factum est, ut qui haud sano sint animo, helleboro egere dicantur. Quo sunt ejus genera, album, quod vomitione causas morborum extrahit, & nigrum, quod per alvum quicquid noxium est dejicit. *Virg. 3. Georg.* Helleboroque graves, nigrumque bibumen. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Efficacius helleborum ad comitiones, & ad bilem nigram extrahendam. *Plaut. Pseud.* 4. 8. 89. Helleborum bibite hominibus opus est.

Hellen, enis, m. 3. Ἕλλην, Deucalionis filius, a quo Græci Hellenes nominati sunt. *Pomp. Mela.*

Hellenismus, i, m. ἑλληνισμός, Græcissimus, Græca constructio. V. *Grammaticæ*.

Hellespontiacus, a, um, Hellespontius, æ, &

Hellespontius, a, um, adject. ab *Hellesponto* mari, vel regione. *Virg. Georg.* 4. v. 211. Hellespontiaci servet tutela Priapi. *Catul. carm.* 28. Nam te præcipue in suis urbibus colit ora Hellespontia. Adde *Plin. l.* 5. *c.* 3. ubi Hellespontios populos recenset, & *l.* 2. *c.* 47. Hellespontia vento.

Hellespontus, m. 2. *Stretto di Gallipoli*, *Braccio di S. Giorgio*, ἑλλήσποντος, fretum, seu angustiæ maris inter Thraciam, & Asiam minorem. Extenditur a Sept. in Mer. per 45. M. P. nempe a Propontide usque ad mare Ægæum. Maxime autem restringitur ad Aust. inter Sestum urbem Thraciæ in Europa, & Abydum urbem Phrygiæ in Asia, arces Turcarum, *li Dardanelli*, quæ 7. vel 8. tantum stadiis inter se distant. Nomen habet ab Helle filia Athamantis Regis Thebarum, quæ ibi decidens submersa est. ¶ Hellespontus quoque, regio Asiæ pars Mysiæ, mari prædicto exposita, inter Bithyniam, & Phrygiam, in qua urbes sunt Cyzicus, Parium, Lampsacus, Abydus, Dardanum. *Sext. Ruf. de Provinc. Rom. c.* 10.

Hellopes, m. 3. pop. Epiri, circa Dodonam, quorum regio Hellopia, *Lopesis*.

Helluatio, seu **heluatio**, onis, f. 3. ἀκρασία, voracitas. *Cic. post red. in Sen. cap.* 6. Cur in lustris, & heluationibus hujus calamistrati saltatoris tam eximia virtus tandiu cessavit?

Helluo, seu heluo, onis, m. 3. *mangione*, *divoratore*, ΦΑΓΩ, Germ. *fraß*, Gal. *gourmand*, Hisp. *tragador*, καταφαγάς, ἄσωτος, homo immoderatæ voracitatis, insatiabilis, qui gulæ, ventrique deditus immoderate sua bona ingurgitat. Dictus est ab *eluendo*, unde primum *eluo*, *onis*, postea *helluo*. Igitur non natura aspirationem habet, sed usu, ut aviditas magis exprobretur. Fit enim vox incitatior. *Fest. Cic.* 16. *Fam.* Helluo nequissimus sestertia ducenta dabat, &c. ¶ Translate dicitur de omni eo, qui satiari non potest, etiam in bonam partem. *Cic.* 3. *Fin. c.* 2. Quo magis jam in summo otio, maximaque copia quasi helluo librorum (si hoc verbo in tam præclara re utendum est) videbatur. ¶ Heluo patriæ est, qui suis sceleribus illam perdit, vel infamat, vel illius bona prodigit ac devorat. *Cic. pro Sext. c.* 12. Helluo patriæ, helluo patrimonii.

Helluor, vel heluor, aris, d. 1. *divorare*, *consumare*, ΚΔΩ, Ger. *fressen*, Gal. *gourmander*, Hisp. *tragar*, ἀναλίσκω, voro, devoro, consumo. *Cic. pro Sext.* Quid? tu meo periculo gurges, ac vorago patrimonii helluabere? *Id. pro Domo.* Ille gurges helluatus est simul tecum Reip. sanguinem.

Helops, opis, & **Helope**, es, piscis genus delicatissimi saporis, in mari Pamphylio. *Col. l.* 8. *c.* 16. *Plin. l.* 9. *c.* 17. & *l.* 32. *c.* 7. *Gel. l.* 7. *c.* 6. *Ovid.* etiam *in fragm. Halieut. v.* 96. Et pretiosus Helops nostris incognitus undis. ¶ Scribitur & Elops, & Ellops, a Græc. ἕλλοψ, ἔλλωψ.

Helorus, i, m. fluvius Siciliæ. *Virg.* 3. *Æn.* v. 698. Præpingue solum stagnantis Helori.

Helotes, ἕλωτες, servi publici Lacedæmoniorum arandis agris præpositi, sic dicti ab Ἕλος opp. Peloponnesi. *Nepos Pausan. c.* 3.

Heluaccum, seu, heluacium, n. 2. genus ornamenti Lydii, ab heluus. *Fest.*

Heluens. V. Elucus.

Helxarta, seu heluella, f. 1. ἀκροδρύον, olus minutum, ab antiquo *helus* pro *holus*, seu *olus*. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 27. Fungos, helucellas, herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse suavius.

Helvenaceus, vel Helvenacius, a, um, adject. idem ac helvolus. *Col. lib.* 3. *c.* 2. Vites helvenaceæ. *Id. l.* 3. *c.* 3. Helvenaci generis palmites.

Helvetius, a, um, adject. *appartenente agli Svizzeri*. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 12. Omnis civitas Helvetia in quatuor pagos divisa est.

Helvetii, m. 2. Suitii, *Svizzeri*, Ger. *Schweitzer*, pop. olim Galliæ Lugdunensis, nunc Germaniæ superioris, quorum regio Helvetia, *Schweitzerlande*, lacubus, & montibus plena. Habent ab Or. & Sept. lacum Brigantinum, & Rhenum fl. quo separantur a reliqua Germania, ab Occ. Comitatum Burgundiæ, a Mer. Lemanum lacum, & Valesiam. Olim divisi fuerant in Tigurinos, Tugenos, Ambrones, & Urbigenos. *Cic. de Prov. Consul. c.* 13. Acerrima, & maxima Helvetiorum natio.

Heluo. V. Helluo.

Helvolus, vel helveolus, a, um, o. quod neque purpureum, neque nigrum est, seu quod accedit ad helvum colorem, sed tamen dilutiorem, ut plus ex albo participet, quam ex rufo, *chiaretto*. *Col. lib.* 3. *c.* 2. *de avis*. Sunt & helvolæ, quas nonnulli varias vocant, neque purpureæ, neque nigræ, ab helvo, ni fallor, colore vocitatæ. Adde *Caton. R. R. c.* 24.

Helus, eris, n. 3. idem ac holus, seu olus, apud vet. *Fest.*

Helxa, æ, f. 1. olera, apud vet. *Fest.*

Helvus, a, um, o. quod est pallentis rubedinis, hoc est, coloris medii inter album, & rubum, a ἥλη, sive ab Æolico ϝελϝός, subniger, pallidus. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 5. Corium attactu non asperum, ac durum, colore potissimum nigro, deinde rubeo, tertio helvo, quarto albo.

Helxine, es, f. 1. ἑλξίνη, species herbæ, quam alii perdicium, alii parietariam, muralium, muralem, alii urceolarem vocant, ab ἕλκω, *trabo*, quia vestes attrahit prætereuntium. *Plin. l.* 22. *c.* 17.

Hem, interject. φεῦ, *oh*, *ah*, variis servit affectibus, ut admonentis. *Ter. Andr.* 2. 3. 5. Hem serva. ¶ Ostendentis. *Id. ib.* 2. 2. Obsecro te, hoc me libem metu. D. Hem, libero. *Plaut. Trin.* 2. 4. 140. Oves tam glabræ hem, quam hęc est manus, vide, *cave quidquam mane*. ¶ Indignantis. *Apul.* Hem hominis audaciam. ¶ Exultantis. *Ter. Heaut.* 4. 7. Hem, illuc voluerunt. ¶ Habet præterea alios usus, quos passim legere est apud *Terent.* & *Plaut.*

Hemereseos, ἡμερήσιος, *di un giorno*. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Absolvit uno die tabellam, quę vocata est hemereseos.

Hemeris, idis, f. 3. ἡμερίς, genus arboris glandiferæ. *Plin. l.* 16. *c.* 6.

Hemerobius, m. 2. ἡμερόβιος, vermiculus ad Hypanim Ponti fl. ultra diem unum non vivens, teste *Plin. l.* 11. *c.* 36. ab ἡμέρα, dies, & βίος, vita.

Hemerocalles, is, f. ἡμεροκαλλές, herba caule & folio lilii, eadem ac lilium, rubrum miniatum Clusii, apud *Plin. l.* 21. *c.* 21. ¶ Ejus flos diem tantum durat: unde & nomen.

Hemerodromi, m. 2. ἡμεροδρόμοι, *cursores*, *tachi*, dicuntur cursores, qui die uno ingens spatium cursu emetiuntur. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Speculator (hemerodromos vocant Græci) ingens die uno cursu emetiens spatium. ¶ Inter hemerodromos clarissimus fuit Philonides, Alexandri Magni cursor.

Hemicillus, i, m. dimidius asinus: vox convicliis apta, quæ a quibusdam legitur apud *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 31.

Hemicyclium, ii, n. idem quod hemicyclus. *Vitruv. l.* 9. *c.* 8. Describantur Hemicyclia duo. ¶ Item horologii quædam species, forma semicirculari. *Id. l.* 9. *cap.* 7. ¶ Item locus pluribus sellis dispositis in modum semicirculi, ubi sedere solebant confabulantes. *Sidon. Apol. l.* 11. *ep.* 2. Excepto solii capacis hemicyclio.

Hemicyclus, m. 2. ἡμίκυκλος, semicirculus, qua voce Mathematici sæpe utuntur, *semicircolo*. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Rectus hippodromi limes in extrema parte hemicyclo frangitur, mutatque faciem. ¶ Hemicyclus etiam dicitur locus in conclavi, vel porticu, ubi sellæ disponuntur in semicirculi formam ad colloquendum. *Cic. de Amic. c.* 1. Cum sæpe multa, tum memini domi in hemicyclo sedentem in eum sermonem incidere.

Hemicylindrus, i, ἡμικύλινδρος, dimidiatus cylindrus. *Vitruv. l.* 9. *c.* 3.

Hemina, æ, f. 1. ἡμίνα, genus mensuræ, al. cotyla, dimidia pars sextarii, ab ἥμισυ, semi. *Festus. Plaut. Mil.* 3. 2. 18. Heminas octo exprompsi in urceum. *Pers. sat.* 1. v. 130. Fregerit heminas Areti Ædilis iniquas.

Heminarius, a, um, o. ἡμιναῖος, quod heminæ mensuram habet; & per translationem accipitur pro exiguo. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Fabius Maximus incusans Augusti congiariorum, quæ amicis dabantur, exiguitatem, heminaria esse dixit.

Hemiolius, m. 2. ἡμιόλιος, Arithmetica quædam proportio continens aliquem totum numerum, & ejus dimidium, ut se habent tria ad duo, & quindecim ad decem. *Gell. l.* 18. *c.* 14. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Hemipenthemimeris, cæsura, vel semipes post duos pedes, ἡμιπενθημιμερίς, ut *Hanc tua*, *Paulope*, ab ἡμι, *dimidium*, πέντε, *quinque*, & μέρος, *pars*. V. Grammat.

Hemisphærium, n. 2. ἡμισφαίριον, *emisfero*, ἡμισφαίριον, dimidia sphæra, e. g. dimidia pars cœli, aut terræ. *Vet. l.* 3. *R. R. c.* 5. Ita circumeunt ad infimum hemisphærium, ac moventur.

Hemistichium, ii, n. μέσσῳ *verso*, ἡμιστίχιον, dimidiatus versus. *Ascon. in Ver.* 3. *c.* 18.

Hemitheus, i, m. ἡμίθεος, Semideus. Babius Macer apud Serv. ad *Virgil. Eclog.* 9. v. 47. & Capella.

Hemitonium, ii, n. *semituono*, dimidium toni, ἡμιτόνιον. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4. Intervalla tonorum, & hemitoniorum.

Hemitriglyphus, i, dimidium triglyphi. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. V. Triglyphus.

Hemitritæus, m. 2. ἡμιτριταῖος, febris semitertiana. Ab aliquibus definitur, quę tertio quoque die redit, non tamen diem unum perstat integrum, sed inter horas 36. plus, vel minus porrigitur. *Martial. l.* 12. *epigr.* 91. Cui gravis, & fervens hemitritæus erat.

Hemitritaicus, a, um, adject. semitertianus, ut hemitritaica febris, *Marcel. Empir. c.* 30. *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 10.

Hemona, humana, & hemonem, hominem dicebant. *Festus.* Hinc Enn. apud *Priscian. l.* 6. *pag.* 683. *Putsch.* Vulturis in silvis miserum mandebat hemonem. *Priscian.* tamen legit *homonem*, docens, vetustissimos *homo*, *homonis* declinasse.

Hendecasyllabus, a, um, adject. ut hendecasyllabus versus, *verso di undici sillabe*, ἑνδεκασύλλαβος, versus undecim syllabarum, qui *Phalæcius* dicitur ab inventore, qualis ille Catullianus; Passer deliciæ meæ puellæ. *Auson. ep.* 4. v. 81.

Hendiadys. V. Endiadys.

Henëti. V. Veneti.

Heniochi, m. Heniochi, *Caitachi*, pop. Sarmatiæ Asiaticæ, circa Coracem M. in ora Ponti Euxini, ubi hodie Avogasia, regio Circassiæ. *Vellej. l.* 2. *cap.* 40. *Valer. Flac. l.* 6. v. 44. Unde Heniochius apud *Plin. l.* 6. *c.* 9.

Heniochus, i, ἡνίοχος, Latine *Auriga*, dictus est Erichthonius propter currus inventionem, postquam in cœlum sublatus est, & inter sidera positus. *Hygin. l.* 3. *Astron. c.* 12.

Hepar, atis, piscis, ex genere locustarum, *Plin. l.* 32. *c.* 11. ¶ Hepar autem pro jecore Græca vox est, ab ἧπαρ. Legitur apud *Æmil. Macrum c. sic.*

Hepatarius, a, um, o. 1. 2. ἡπατικός, quod ad hepar pertinet. *Plaut. Curc.* 2. 1. 24. Tum te igitur morbus agitat hepatarius.

Hepatia, orum, n. interanea, viscera. *Apul. in Apolog.*

Hepaticus, i, m. ἡπατικός, qui hepatis morbo laborat, *fegatoso*. *Plin. lib.* 20. *c.* 14. Hepaticis cum melle, & sale bibendum datur. ¶ Adjective, hepaticus morbus, apud *Cels. l.* 4. *c.* 11.

Hepatites, m. 1. ἡπατίτης, gemma hepatis figura. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Hephæstion, onis, unus ex Alexandri M. ducibus mirum in modum ab eo adamatus. V. *Curt. l.* 3. *c.* 12. & 16. & *l.* 10. *c.* 4. ¶ Alter Alexandrinus Grammaticus. *Suid.*

Hephæstites, gemma, quæ instar speculi imagines reddit. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hepsa-

Hepsēma, atis, n. ἕψημα, sapa, mustum ad tertiam partem decoctum. *Plin. l.* 14. *c.* 9.

Heptaphōnos, f. 2. porticus Olympiæ ea arte confecta, ut eadem vox in ea septies redderetur. *Plin. l.* 36. *c.* 10.

Heptēres, is, f. ἑπτήρης, navis, quæ septem remorum ordines habet. *Liv. l.* 37. *c.* 23. Maxime exterruit hepteres Regia, a minore Rhodia navi uno ictu deterta.

Hepthemimĕris, f. 3. semiseptenaria, species cæsuræ in versibus heroicis; quæ continet tres pedes, & syllabam, quæ dictionem finiat, quæ interdum etiamsi natura brevis sit, licentia tamen Poetica producitur, ab ἑπτὰ, *septem*, ἥμισυ, *semi*, & μέρος, *divisio*, vel *pars*, quasi septima dimidia divisio, vel dimidium septem pedum. *Virg.* 12. Æn. Congredior, ter sacra pater, & concipe foedus. V. Grammat.

Hera, æ, f. *patrona; domina*, הגבר, Ger. *herrin*, Gal. *maitresse*, Hisp. *duena, señora*, Ἥρωσσα, domina. *Ovid. epist.* 9. Æquaque formosę penta rependis hera. *Ens. apud Cic.* 1. *Off. c.* 12. Vos ne velit, an me regnare hera, quidve ferat fors. Quo loco aliqui Fortunam, aliqui Junonem intelligunt. Sed Hera pro Junone habet pr. longam, Gr. Ἥρα.

Heraclēa, f. 1. Ἡράκλεια, urb. exc. *Magnæ Græciæ*, in Lucania, ad Aciris fl. ostia, apud fin. Tarentinum inter Thurios ad Mer. & Tarentum in Bor. ¶ Heraclea Ponti, *Pendarachi*, urbs Asiæ min. in Bithynia, Mariandynorum Metropolis ab Hercule condita in ora maris Euxini.

Heracleopŏlis, f. 3. Heracleę Navale, opp. Magnæ Græciæ, in ora fin. Tarentini, ab ost. fl. Siris, juxta Amygdalariam opp.

Heracleos, Herculis herba. *Plin. l.* 20. *c.* 15. & alibi.

Heracleōtes, sive Heracleota, *c.* 1. Ἡρακλεώτης, qui est ex Heraclea urbe. *Cic.* 4. *Acad.* Cum quæreret Dionysius ille Heracleotes.

Heracleoticus, a, um, o. 1. 2. Ἡρακλεωτικός, quod ad Heracleam spectat, ut Heracleoticum origanum, *Plin. l.* 25. *c.* 4. Heracleotica nux, idest, castanea. Heracleoticum ostium Nili, al. Naucraticum, &c.

Heraclēus, a, um, adject. Ἡράκλειος, ad Heracleam pertinens, ut Heracleus lapis, h. e. magnes, qui circa Heracleam Magnesię urbem laudatissimus nascitur. *Plin. l.* 36. *c.* 16.

Heraclīdes, m. 3. Ἡρακλείδης, Philosophus ex Heraclea Ponti, Platonis, & Aristotelis auditor, vir insigni ingenio, sed habitu adeo molli, ut pro Pontico *Pompeius* diceretur. *Laert.* Reliquit ingenii sui monumenta non pauca, quæ non extant. *Cic.* 1. *de Nat. Deor.* Doctissimus, & eruditissimus fuit. ¶ Heraclidæ, posteri Herculis, qui Peloponnesi imperium tenuerunt. *Vellej. l.* 1. *c.* 2.

Heraclidēus, a, um, ad Heraclidem pertinens, ut Heraclideum scribendi genus. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 13. & 27.

Heraclienses, ĭum, adject. Heracleus. *Cic. pro Arch.* Heraclienses legati.

Heraclion, seu heraclĕon, n. 2. Ἡράκλειον, herba, quam alii organum Heracleoticum sylvestre dicunt, quia origano similis est, alii tithymalum. Dicta est ab *Hercule*, quia ab Hercule inventa. Nascitur in aquosis locis, foliis magnis, & in summa aqua, flore lilio simili, &, cum defluxerit, capiti papaveris. *Plin. l.* 25. *c.* 4. & *l.* 20. *c.* 16.

Heraclītus, m. 2. Ἡράκλειτος, Philosophus Ephesius, qui audisse Xenocratem & Hippasum Pythagoricum dicitur. Floruit temporibus ultimi Darii. Scripsit poetice multa, quę ab Aristotele sępe citantur. Cognominatus est σκοτεινὸς, *tenebricosus*. De industria enim adeo obscurabat stilum, ut ejus voluminis Philosophi vix intelligerent. *Cic. in Acad.* Quoties domo egrediebatur, flebat, ficut Democritus ridebat; quod alteri omnia, quæ agimus, miserię, alteri ineptię viderentur. Narrant, Heraclitum, cum hydropicus esset, spretis Medicis, oblitum bubulo sevo Soli siccandum se prębuisse, dormientemque a canibus dilaceratum esse. *Suid.*

Heraclīus, a, um, adject. idem ac Heracleus, ut Heraclius lapis, h. e. qui ferrum trahit. Sed *Plin. l.* 33. *c.* 8. eundem facit ac Lydium, quo aurum explorarunt. Dictus est ab Heraclea urbe Lydię, ubi invenitur.

Heraclius, Imperator Orient. Phocę successor, quo imperante Saraceni, Mahomete duce, caput attollere cœperunt.

Herba, f. 1. *erba*, ϶ϓϓ, Ger. *Kraut*, Gal. *herbe*, Hisp. *yerva*, Βοτάνη, gramen, germen terræ. *Cic.* 1. *de Or.* Et quod ille duriusculis pedibus fecit, ut se abjiceret in herba. ¶ *Herbam porrigere*, sive *dare*, prov. pro eo, quod est se victum fateri, & adversarium suum victorem agnoscere, tractum (ut indicat Festus) ab eo, quod olim pastores cursu, aut viribus certantes, cum superati essent, herbam ex eodem loco statim decerptam adversario porrigebant, victoriæ agnitę symbolum. *Serv. in* 8. Æn. *v.* 128. proverbium ducit ex certamine Minervę & Neptuni, affertque Varronis locum in lib. *Agonic.* cum in agonibus herbam in modum palmę dat aliquis ei, cum quo contendere non cupit, & fatetur esse meliorem. *Plin. l.* 22. *c.* 4. Summum apud antiquos signum victoriæ erat, herbam porrigere victos. ¶ *In herba esse* dicuntur segetes adhuc virides, & nondum maturę. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 48. Neque frumenta in herbis erant, neque multum a maturitate aberant. Translate *Ovid. epist. Helene, in fin.* Sed nimium properas, & adhuc tua messis in herba est.

Herbacĭus, a, um, o. *di erba*, Βοτανώδης, quod ex herba est, aut quod in herbam excrescit, & assurgit. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Herbaceum amomum pejus.

Herbānum, n. 2. Oropitum, Urbs Vetus, *Orvieto*, urbs Hetruriæ, sub dominio Summi Pontificis, undequaque rupibus, & præcipitiis vallata, prope Peliam fl. ubi Clanium excipit.

Herbārius, a, um, o. *cioche all' erbe s' appartiene*, Βοτανικὸς, quod ad herbas pertinet, ut Ars herbaria, qua herbarum virtutes dignoscuntur. V. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Herbārius, ii, m. 2. subst. *erbajuolo, erbolaio, simplicista*, Ger. *Kreutler*, Gall. *herboriste, herbier*, Hisp. *herbolario*, Βοτανολόγος, qui herbas, earumque vires cognoscit, & ex iis medicamenta efficit. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Dalion herbarius parturientibus ex eo cataplasma imposuit cum opio.

Herbasco, is, n. 3. herba vestior, idem ac herbesco. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Quin & ovillo fimo nominatim uti, quoniam aliud herbascaret. hoc est herbas emittere. Harduinus tamen pro *herbascaret*, legit *herbas crest.*

Herbatĭcus, a, um, adject. ut herbatica animalia, quæ sc. herbis pascuntur. *Vopisc. in Probo c.* 19. Oves ferę, & cętera herbatica animalia.

Herbēo, es, n. 2. *verdeggiare*, viridis sum. *Apul. l.* 7. *A. A.* Prata herbentia.

Herbesco, is, n. 3. *produrre erba, verdeggiare, convertirsi in erba*, Germ. *zu Kraut woerdheſen*, Gall. *se former en herbe*, Hisp. *hebolecer*, Βοτανίσκομαι, est herbam producere, vel in herbam converti. *Cic. de Senect. cap.* 15. Et *elicit* herbescentem ex eo viriditatem.

Herbĕus, a, um, o. 1. 2. *verde, di color d' erba*, Χορτώδης, herbæ colorem habens, viridis. *Plaut. Curc.* 2. *l.* 17. Cum collativo ventre, atque oculis herbeis.

Herbĭdo, as, 2. 1. herbidum facio, ut herbidare terras. *Martian. Capel. l.* 1.

Herbĭdus, a, um, o. idem ac herbosus, hoc est plenus herbis. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Campus herbidus. ¶ Sumitur etiam pro viridi, ut Herbidus color, viridis, qui herbam refert. *Plin. l.* 13. *c.* 14.

Herbĭfer, ra, rum, o. herbam producens. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 9. Herbiferi colles. *Plin. l.* 25. *c.* 8. Alioqui herbiferum esse & Pelium montem in Thessalia.

Herbigrădus, a, um, o. quod in herba graditur. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 64. Ut sumat terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cadam.

Herbĭlis, le, o. 3. χορτώδης, quod herba pastum est. *Fest.* Herbilis anser, herba pastus, qui gracilior est, quam frumento altus. *Lucil. apud Serv.* Anseris herbilis virus.

Herbipŏlis, f. 3. Marcopolis, Parapolis, Artaunum, *Herbipoli*, incolis *Wurtzburg*, urbs Germaniæ, præcipua Franconiæ, ad Mœnum fl. amœna, populosa, cum castro permunito ex adversa parte fluv. dicto *Marienberg*, cum Academia.

Herbīta, æ, f. 1. *Citadella*, urbs exc. Siciliæ, inter Ennam 12. M. P. & Plutiam in Eur. 6. Cluverio est *Nicosia*, opp. in Valle Demonæ, intra montes, ab Enna 12. M. in Bor. a Traina 9. in Occ. Pop. Herbitenses.

Herbōsus, a, um, o. *erboso*, Ger. *Krautecheig*, Gal. *herbu*, Hisp. *herboso*, Βοτανώδης, plenus herbis, abundans herbis. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Et cinis ejus lavatur substrato cespite herboso. *Cato c.* 54. Herbosissima stramenta.

Herbŭla, f. *erbetta*, Βοτάνιον, dim. ab herba. *Cic. de nat. Deor. c.* 50. Perpurgant se se quadam herbula, quæ fetelis dicitur.

Herbum, i, n. videtur esse idem ac ervum. *Pallad. l.* 2. *tit.* 24. Si hordeum torrefactum, vel fabam, vel herbum sępe confumat. *Et mox.* Herbum foetus gratia mensibus prædemus hibernis.

Herbuscŭla, æ, f. 1. *erbetta*, herbula. *Capel. l.* 2. Herbusculas prælegere.

Hercæus, m. 2. ἑρκεῖος, cognomen Jovis, qui intra conseptum domus cujusque colebatur, quem etiam Penetralem vocabant, ab ἕρκος, *septum*, clausirum. *Ovid. in Ibin. v.* 284. Cui nihil Hercæi profuit ara Jovis.

Hercisco, vel Erciscо, ut est in Pandect. Florent. 2. 3. *divido, dividere, partire*, antiquum verbum juris, cujus tamen nulla vox, nisi gerundiva, in usu est. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 56. Nec si parvi navigii, & magni eadem est in gubernando scientia, idcirco qui, quibus verbis herctum cieri oporteat, nesciat, idem herciscundæ familiæ causam agere non possit. *Apul. l.* 6. *A. A. sub fin.* In causa finali de proprietate soli, immo vire herciscundæ contendentes. Adde *Tit. Dig.* Familiæ herciscundæ. ¶ Verbum hoc, quod injuria damnat *Salmasius in Solin. p.* 1262. dictum est a voce *Herctum*, & *Cisco*, quasi pro *Cio*, divido, usurpatur. *Gloss. Herctum ἐπιμέριον*. Ergo Herciscо est quasi *Herctum cieo*, h. e. patrimonium divido, & Familia seu hæreditas herciscunda, est hæreditas dividenda. Qui modus dicendi habetur etiam apud *Fest.* Herctum citum fit inter consortes. Gloss. Herctus citus, ἐπιμέριον τῶν ἐναγχόντων. Ubi etiam genus hujus vocis animadvertendum est. Et in quibusdam *Gellii Edition. l.* 1. *c.* 9. *in fin.* appellabatur *semissio* hertio non cito. h. e. bonis non divisis. Et apud *Cic. loc. cit.* in Hercisco, ubi qui aliter legunt, satis impugnati sunt a *Pet. Victor. Var. Lect. l.* 35. *c.* 1. V. alia quædam in Voss. Etymol.

Herculanensis, e, adject. ut Herculanensis fundus, apud *Cic. Fam. 9. ep.* 25.

Herculanēum, n. Herculanium, Herculanum, *Torre del Greco*, opp. olim Campaniæ, nunc vicus cum castro, in ora fin. Neapolitani, inter Neapolim 8. M. P. & Stabias 10. *Vell. l.* 2. *c.* 16. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Herculanĕus, &

Herculanus, a, um, adject. ad Herculem pertinens, *di Ercole*, Herculeus, Ἡρακλεῖος, ut Herculanæ formicæ, h. e. maximæ. *Plin. l.* 30. *c.* 4. Sic Herculaneus pes. *Gel. l.* 1. *c.* 1. ¶ Herculanea pars, h. e. pars decima, quam multi Herculi consecrabant. *Plaut. Trac.* 2. 7. 11. De una mina deminui modo quinque nummos; mihi detraxi partem Herculaneam. V. Hercules.

Hercŭle, & Hercules, *certamente*, μὰ τὸν Ἡρακλέα, per Herculem, certe, profecto, adverb. jurandi. *Cic. pro Quinct.* Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad se in privatam domum devocabat. *Vellej. l.* 2. *c.* 52. Neque hercules quidquam salubrius fuit. ¶ Hæc jurandi formula virorum propria erat; quemadmodum mulieres jurabant per Junonem. Apud *Plaut.* tamen *Trucul.* 2. 1. 1. ancilla quædam, Ha ha ha, inquit, hercle quievi &c.

Hercŭles, is, m. 3. Ἡρακλῆς, Heros Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena uxore Amphytrionis, nepos Alcei, frater Ipticli. *Dion. Halic. l.* 1. *Antiq. Rom. Boccat. l.* 13. *Gen. Deor.* ¶ Non solus autem Alcmenæ filius ita appellatus est, sed plures Hercules extitere. A *Cic. lib.* 3. *de nat. Deor.* sex numerantur. Primus Athenienfis filius Jovis primi ex Lysito, ille, qui cum Apolline de tripode, h. e. de arte divinandi, certavit. *Boce. l.* 2. *Gen. Deor.* Secundus Ægyptius, filius Nili, quem dicunt Phrygum characteres inveniffe. *Boce. l.* 7. *Gen.* Tertius indigena montis Idæ in Troade, cui inferiarum inventionem attribuunt. Quartus Phœnix, vel Libycus, filius Jovis secundi ex Asterie sorore Lazuæ, qui a Tyriis colebatur, filiamque habuit nomine Carthaginem. *Boce. lib.* 5. Quintus indigena Indiæ, ille, qui etiam Belus est appellatus. Sextus Argivus, vel Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena Amphitryonis uxore; *Boce. l.* 13. *Gen. Varro* tres, & quadraginta Hercules nominat: veruntamen omnes, qui robore præstiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmenæ filio appellatos fuisse affirmat. *Diodorus* tres Hercules fuisse scribit. Cæterum, etsi multi ti fuere Hercules, qui variis temporibus flortuerunt omnes heroica virtute, rerumque gestarum magnitudine insignes, tamen, cum incertum sit, quibus temporibus singuli vixerint, & quas res quisque gesserit, hinc factum est, ut uni Thebano Herculi reliquorum omnium labores, & res gestæ tribuerentur. *Boce. l.* 13. *Gen.* ¶ In fabulis est, Eurystheus Mycenarum Regem Herculi imperitaviffe, quod Junonis fraude Eurystheus ante Herculem natus fuisset. Hoc ideo factum est, quia Hercules subditus fuit, & tamen Regno erat dignior, quam Eurystheus. Juno etiam fertur Herculem odisse implacabili odio, quod ex Jovis conjugis adulterio natus esset, & illium perdere cupiens, novos semper labores Eurystheo suggessisse, quos ille Herculi imperaret, ut interiret, quæ res expectationem ejus maxime fefellit. Hercules enim undique victoriam referens, immortale sibi decus peperit, adeo ut prius Juno jubendo, quam Hercules laborando, defatigaretur. ¶ Hercules fuit omnium gigantium maximus, quippe qui, *Solino* auctore, ad septem pedum altitudinem pervenit. ¶ Res fortiter, & præclare gestæ ab eo, quas labores Herculis vocant, plurimæ fuerunt, sed celebriores feruntur duodecim. Primo enim aprum in Erymantho Arcadiæ monte omnia devastantem virum cepit, & ad Eurystheum pertraxit. 2. Eodem pacto taurum, cui Neptunus furorem immiserat, ut Cretam vastaret, edomuit, & abduxit. 3. Leonem inusitatæ magnitudinis in Nemea sylva jugulavit, detractamque pellem tota vita pro insigni gestavit. 4. Hydram in Lerna palude, septem capita habentem, clava occidit. 5. Cervam aripedem, & aureis cornibus in Mænalo monte cursu defatigatam comprehendit. 6. Stymphalidas aves sagittis interfecit; vel ut alii volunt, æneis crepitaculi fonitu usque ad Areziada insulam fugavit. 7. Ad inferos cum descendisset, ut Theseum amicum inde educeret, Cerberum canem aditum prohibentem ternis catenis vinctum ad superos traxit. 8. Augiæ stabulum tria millia boum capiens expurgavit. 9. Amazonas bellicosissimas fœminas debellavit. 10. Aurea mala in Hesperidum hortis, Dracone custode interempto, abstulit. 11. Geryonem Hispaniæ regem tricorporem bello devicit. 12. Calpem, & Abylam montes antea conjunctos divisit, interjecto mari. Nec tamen eum Orbem terrarum eo usque victor peragrasset, ulterius provehi est ausus: quare eo loci Columnæ Herculis esse dicuntur, quas is tanquam terminos vel laborum suorum, vel, ut tum fere credebatur, totius orbis statuerit. *Curt. l.* 10. *c.* 1. Cætera ejus facinora V. apud Mythologos. ¶ Uxores habuit, in Græcia primum Megaram filiam Creontis Regis Thebarum, deinde Deianiram filiam Oenei Regis Ætoliæ, in Italia Pallantiam, seu Dynam, seu Laviniam, filiam Evandri Regis Arcadum. Cæterum se se cum multis aliis fœminis commiscuit; in Græcia cum 50. filiabus Thespii, dum in Italiam navigabat cum virgine Hyperborea, quam a patre obsidem acceperat, & secum casse usque ad id temporis duxerat, post bellum Italiæ, in Lydia cum Omphale, in Græcia cum Iole. *Diodor. l.* 1. *Boce. l.* 13. ¶ Filios primum quinquaginta suscepit ex Thespii filiabus, deinde alios ex aliis. ¶ Herculis mors hoc modo accidit. Cum Deianira resciviffet, maritum suum Joles amore detineri, per Lycham servum misit illi, dum in Oeta monte sacrificaturus erat, vestem Nessi Centauri sanguine infectam, futurum rata, quod Centaurus ab Hercule sagitta transfixus, & moriens illi per dolum persuaserat, ut ea ratione languentem viri amorem excitaret, eumque ab aliis avulsum ad se unam revocaret. Itaque Hercules vestem illam induit, & ubi venenti vis in ejus viscera pervasit, in rabiem versus, se se in pyram accensam jecit. Ante tamen Philoctetem jurejurando adegit, se nemini unquam mortem,

tem, & sepulcrum Herculis indicaturum, illique dono dedit pharetram, & sagittas tinctas felle Hydræ Lernææ. ¶ Post mortem ob fortitudinem, & gloriam militarem in Deorum numerum relatus fuisse a gentibus creditus est. Igitur in omnibus fere orbis regionibus ædificaverunt Herculi templa, & aras, in urbibus, in pagis, in viis publicis. *Dionys. l.* 1. Imo & vivens sacrificiis cultus fuit *Dionys. l.* 1. *Liv. l.* 1. ¶ Herculi decimas offerebant. Causa fuit, quia is putabatur gaudere bonorum exuberantium imminutione, ut qui victu nec lauto, nec immodico usus esset. *Varro l.* 5. *de L. L. Cic.* 3. *de nat. Deor.* Neque Herculi quisquam decumam vovit unquam, si sapiens factus esset. ¶ Herculem thesauris reconditis præsse credebant. *Pers. sat.* 2. O si sub rastro crepet argenti mihi seria, dextro Hercule! ¶ Herculis cothurnos aptare infanti, proverb. dicitur de inepte applicatis, ut si quis rem humilem oratione tragica prosequatur. *Quinctil. l.* 6. *c.* 2. ¶ Herculem lacessere, est fortiorem irritare. *Vet. Inscript. apud Grut. p.* 103. *n.* 5. Nonne dixi tibi, Decebale, funestum est Herculem lacessere? ¶ Nec Hercules adversus duos: h. e. nemo tantis est viribus, ut contra plures par esse possit. Ducitur proverb. ex eo, quod Hercules adversus Hydram simul & Cancrum pugnaturus, Jolai nepotis implorarit auxilium. Quo respexit *Catul. in Carm. de nupt. v.* 64. Noli pugnare duobus. ¶ Herculem *auxricem* invocabant Parasiti, quod cum publice epulæ in Herculis honorem instruebantur, ii præsertim, tanquam peculiares ejus Dei servi, convivio adhibebantur, & laute accipiebantur. *Plaut. Curc.* 2. 3. 72. V. ibi *Taub.* aut *Lipsi. antiq. l.* 2. *c.* 2. & *l.* 3. ¶ Hercules, adverb. V. *Hercule*. ¶ Herculis quæstum conterere, h. e. valde prodigum esse, & vel decimas Herculi debitas prodigere. *Plaut. Mostl.* 4. 2. 68.

Herculĕus, a, um, o. 1. 2. *di Hercole*, ἡρακλεῖος, quod ad Herculem spectat. *Prop. l.* 4. *el.* 9. Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ? *Hor. l.* 1. *Carm. ode* 3. Perrupit Acheronta Herculeus labor. *Justin. in præfat.* Pompejus Herculea audacia orbem terrarum aggressus.

Herculis Columnæ, turres duæ Hispaniæ, in Gaditana insula. V. *Columnæ Herculis*.

Herculis Insula, *Limaria*, insula Sardiniæ, in ora Occidua. Aliis est *Asinara*.

Hercynia, f. 1. Hercinia, Hercynium nemus, Orcynium, Saltus Germanici, sylva Germaniæ maxima, longa itinere 60. dierum, teste Mela, lata 9. teste Cæsare, cujus partes sunt Bacenis, Bohemica, Gabrera, Martiana, Semana. Sed multis in locis excisa fuit, ubi urbes, & oppida, & pagi nunc sunt. Secundum Baudrandum hodie Bohemiam propriam circumdat.

Hercynius, a, um, adjectiv. ab Hercynia sylva, ut Hercynius saltus, *Tacit. Germ. c.* 30. Hercynius lucus, *Senec. Med. v.* 712.

Here. V. Heri.

Herĕbus. V. Erebus.

Herem Martiam antiqui, accepta hereditate, colebant, quæ a nomine appellabatur heredum: & esse una ex Martis comitibus putabatur. *Festus*. ¶ *Herem* pro *heredem* in quarto casu. *Nev.* apud *Non. c.* 2. *n.* 25. Omnibus bonis ego te herem faciam.

Herennianus, a, um, adjectiv. possess. ab Herennio. *Cic. Attic. lib.* 13. *ep.* 6. Herenniani heredes.

Herennius, ii, m. nomen Romanum, ut M. Herennius, L. Herennius, C. Herennius, apud *Cic.* variis in locis.

Heres. V. Hæres.

Heres, herinaceus. V. Hærix.

Heri, adv. *isti*, תמול, Ger. *gestern*, Gal. *hier*, Hisp. *ayer*, χθὲς, ἐχθὲς, hesterno die. *Cic.* 2. *Phil.* Nescis, heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuisse? *Id. Att. l.* 13. *ep.* 47. Lepidus ad me heri vesperi literas misit Antio. ¶ Ob summam cognationem inter *i*, & *e* veteres dixere *here* pro *heri*. *Quinct. l.* 1. *c.* 7. *Donat. ad Phorm. a.* 1. *sc.* 1. *Ovid.* 3. *Fast. Juv. sat.* 6. *Martial. l.* 1. *epigr.* 44. *l.* 4. *epigr.* 7. *Ter. Eun.* Inhonestum hominem, quem mercatus est here. ¶ Heri pro paucis ante diebus. *Tertul. Apolog. c.* 4. Vanissimas Papias leges heri Severus constantissimus principum exclusit.

Herĭcius. V. Ericius.

Herifuga, com. 1. *che fugge il padrone*, fugiens herum. *Catul. carm.* 63. *v.* 51. Dominos ut herifugæ famuli solent.

Herilis, le, o. 3. *del padrone*, δεσποτικὸς, quod ad herum pertinet. *Ter. Andr.* 3. 4. 23. Herum fefelli, in nuptias conjeci herilem filium. *Plaut. Amph.* Non foleo ego somniculose herilia imperia perfequi.

Herillus, m. 2. Philosopus Chalcedonius, Zenonis discipulus. Posuit summum bonum in scientia. *Cic.* 4. *Acad. c.* 42. 2. *Fin.* 2. *Off.*

Herma, æ, vel Hermes, m. 1. ἕρμαιος, statua, sive signum, tum ex marmore, tum ex trunco arboris, ita dictum ab Hermete, ideft Mercurio, quo plerunque statuæ Mercurii efficerentur. Fiebant sæpe ex lapide quadrato sine manibus, & pedibus. *Juven. Sat.* 8. *v.* 53. Truncoque similimus Hermæ. V. *Spon. Miscel. Erud. Antiq. p.* 9. ubi figuras exhibet. ¶ His figuris significabatur, Eloquentiam, cujus Mercurius præses est, non indigere corporis viribus, sed sine iis opera sua conficere. ¶ Has in viciis ad januas ædium, item circa sepulcra, gymnasia, & xystos ad ornatum erigebant. *Cic.* 2. *Leg. c.* 26. *Nep. Alcibiad. c.* 3.

Hermagŏras, æ, Æschines rhetor, docuit Romæ temporibus Augusti. *Cic. in Brut. c.* 76. *c.* 78. &c.

Hermandări, m. 2. Hermunduri, Ἑρμόνδουροι, pop. Germaniæ, ubi nunc Voitglandia, & pars Australis Thuringiæ, & pars superior Franconiæ. Ab aliis colocantur in Misnia prov. Saxoniæ sup. *Plin. l.* 4. *c.* 41. *Tacit. Germ.*

Hermaphroditus, m. 2. *Ermafrodito*, Ἑρμαφρόδιτος, Mercurii, & Veneris filius, ab Ἑρμῆς, *Mercurius*, & Ἀφροδίτη, *Venus*. Hic cum vagabundus in Cariam ad limpidissimum fontem, quem Salmacis Nympha incolebat, perveniffet, illa subito ejus amore correpta (erat enim adolescens formosissimus) cum neque blanditiis, neque precibus ad concubitum flectere posset, simulato recessu post vepres latuit. Is autem Nympham abiisse ratus, fontem nudus intravit. Quod videns Salmacis, subito accurrit, & abjectis vestibus arctissime eum complexa est. Sed cum nec tunc quidem obstinatum exorare posset, a Diis petiit, ut ex duobus corporibus in unum redigerentur. Cujus precibus exauditis, ambo in unum corpus coaluerunt, in quo sexus uterque remanebat integer. Quod cum vidisset Hermaphroditus, a Superis petiisse dicitur, ut ea fonti natura maneret, ut qui vir eum intraret, ἀνδρόγυνος, ideft utrumque sexum adeptus exiret. Hinc omnes androgyni vocantur Hermaphroditi. *Ovid.* 4. *Metam.*

Hermathēna, æ, f. 1. statua duplex, Mercurii, & Minervæ, ab Hermes, Mercurius, & Ἀθήνη, Minerva. Solebant enim Romani Mercurii, ac Minervæ statuas conjungere in gymnasiis, dicareque. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 2. Quod ad me de Hermathena scribis, per mihi gratum est ornamentum Academiæ proprium meæ, quod & Hermes commune omnium, & Minerva singulare est insigne ejus gymnasii.

Hermedŏne, seu Hermidone, es, ἁρμιδόνη, quid sit, docet *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. Arieti & Piscibus Cetus est subjectus, a cujus crista ordinate utrisque Piscibus disposita est tenuis fusio stellarum, quæ græce vocatur Hermidone. Ubi *Bald. in Lex. Vitruv.* legendum putat Harmedone, ab ἁρμόζω, apto, quasi sit nodus, seu coaptatio, qua Pisces Pisci colligatur: Græci dixere etiam σύνδεσμος, id est vinculum, ut est in Arato.

Hermeracles, is, m. statua Mercurii, & Herculis in eadem basi. *Cic. ad Attic. l.* 1.

Hermes, is, & etis, m. 3. Mercurius, ἑρμῆς, ab ἑρμηνεύω, *interpretatio*, quod is interpres sit, & nuntius Deorum, teste *Virg.* 4. *Æn. vers.* 356. V. ibi *Serv.* ¶ Sumitur & pro statua Mercurii. V. *Hermia*. ¶ Hermes Trismegistus, Philosophus Ægyptius fuit post Moysen, quem sæpe SS. Patres producunt, & laudant, tanquam tanæ Philosophiæ eruditissimum. Scripsit enim Dialogum, in quo unum omnino rerum omnium conditorem Deum asserit, fateturque majorum suorum errorem, qui superstitiones idolorum invenerunt. *Aug. de Civ. Dei, Suid. & al.* ¶ Trismegisti, h. e. ter maximi, cognomen accepit ob virtutem, & multarum artium scientiam. Fuit enim maximus Philosophus, maximus sacerdos, & Ægypti rex maximus. V. *Cassiod. Exerc. 1. cont. Barb. fest.* 10.

Herminones, m. 3. pop. Germaniæ, valde potentes, & ex tribus præcipuis populis illius regionis. *Tac. de German. c.* 2.

Hermiŏne, es, Cadmi uxor, Martis, & Veneris filia. ¶ Altera Menelai filia ex Helena, Pyrrhi primum sponsa, deinde Oresti. ¶ Est etiam hoc nomine oppidum Achaiæ, *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Hermionĭcus, a, um, adjectiv. possess. ab Hermione opp. ut Hermionicus ager, *Liv. l.* 31. *cap.* 44.

Hermodōrus, i, Ἑρμόδωρος, Philosophus Platonis auditor, cui vitio datum est, quod quæstui Philosophiam habuerit, dictata, quæ ab præceptore audierat, colligendo, & deinde in Sicilia venditando. V. *Cic. ad Att. l.* 13. *ep.* 21.

Hermundŭri, V. Hermandari.

Hermupŏa, æ, f. ἑρμοῦ ποία, herba passim in vineis nascens, quam & Mercurialem vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Hermus, m. 2. *Sarabat*, fl. Asiæ, qui ex Phrygia Magna per Lydiam, & Æolidem fluit, apud Docimæum, ac in Ægæum pelagus inter Phocæam, & Smyrnam una cum Pactolo labitur. Auro nobilis est. *Virg.* 2. *Georg. v.* 137. Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus.

Hernĭa, *Ernia*, Germ. *der bruch*, Gal. *hergne*, *hernie*, Hisp. *pozo*, κήλη, ἔντερο-κήλη, tumor præternaturalis umbilici, inguinum, scroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, cujus causa intestina vel omentum, vel humor aliquis in partes inferiores descendit. *Martial. l.* 3. *epigr.* 24. Ingens iratis apparuit hernia sacris. ¶ De variis herniæ speciebus V. *Celf. l.* 7. *c.* 18. &c. ¶ Derivatur ab ἔντερον, *viscus*, quia cum intestinum incidere incipit in scrotum, videtur ramum facere. *Voss. Etymol.*

Hernĭci, m. 2. pop. Italiæ in Latio, versus montes, ad fontes Liris, & Anienis, inter Volscos, Æquos, & Marsos, ubi nunc pars Campaniæ Romanæ, sub dominio Summi Pontificis, in cont. R. Neap. quorum urbes Anagnia, Alatrium, Veralæ, Ferentinum. *Juven. sat.* 14. *v.* 180. O pueri, Marsus dicebat, & Hernicus olim.

Hernĭcus, a, um, adjectiv. ad Hernicos populos, vel eorum regionem pertinens, *Virg.* 7. *Æn. v.* 683. & roscida rivis Hernica saxa colunt.

Herniōsus, a, um, qui herniam patitur. *Lamprid. Heliog. c.* 25. Dum sermo esset ortus, quanti hernioli essent in Urbe Roma.

Hero, us, puella formosissima ex Sesto Thraciæ urbe ad Hellespontum sita, & Veneris sacerdos. Hanc adamabat Leander Abydenus, noctuque ejus causa Hellespontum solebat nando trajicere. Qui cum aliquando mari ventis agitato se commisisset, submersus est: cujus morte cognita Hero quoque se se in mare præcipitem dedit. Extat in *Ovid.* epistola Heri Leandri moras querentis, & ad se invitantis.

Herodius. V. Erodius.

Herodŏtus, i, Halicarnassensis, scripsit historiam tanta suavitate, ut Musarum nomina singulis ejus libris pro titulo præfixerint docti illi, apud quos eam in frequenti conventu Græcia in Olympiis recitavit. Ortus est ibi, ubi Hieremias desinit, sc. a Cyro rege Persarum. Floruit Olympiad. 87. *Cic. l.* 1. *Leg. c.* 1. Patrem historiæ appellat.

Heroĭce, adv. heroico modo. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 14. *de Virgilio Homeri versus imitante*. Hos quoque (*versus*) tamquam heroice incomptos adamavit.

Heroĭcus, a, um, Ἡρωϊκὸς, ἡρωϊκὸς, quod ad Heroas spectat, ut Heroica ætas, in qua Heroes floruerunt. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 3. Etiam hemicis ætatibus Ulyssem, & Nestorem accepimus & fuisse, & habitos esse sapientes. ¶ Heroicus versus idem est, qui hexameter, ita dictus, quod eo genere carminis heroum gesta describebantur. *Cicer.* 2. *de Leg.* Ne plus quatuor heroicis versibus, quos longos appellat Ennius.

Heroĭna, æ, f. ἡρωΐνη, fœmina illustris, ut sunt heroum uxores, & filiæ. *Prop. l.* 1. *el.* 19. Illa fit Inachiis & blandior heroinis.

Herōis, idis, f. 3. *eroina*, *donna illustre*, ἡρωὶς, fœmina illustrior, quales sunt heroum uxores, & filiæ. *Sueton. Ner. c.* 21. Heroidum, ac Deorum personis effictis. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 4. *v.* 33. Tu quia tam longa es, veteres heroidas æquas.

Hero, onis. V. Æro.

Herophile, f. 1. Sibilla Erythræa, tempore Tarquinii Prisci. *Suid.* ¶ Euseb. putat Herophilam esse Sibyllam Samiam. *Tibul. l.* 2. *el.* 5. Herophile Phœbo grata quod admonuit.

Herophilus, medicus celebris, apud *Plin. l.* 11. *c.* 47. *Tertul. de Anim. c.* 10.

Heros, ōis, m. *eroe*, *uomo illustre*, ἥρως, vir nobilis, & illustris, & magnus supra humanæ naturæ conditionem, qui mortalis cum esset, rerum tamen a se gestarum magnitudine quam proxime ad cœlestium nomen accessit, eumque apud vulgus opinionem emeruit, ut post mortem in Deorum numerum relatus existimetur. Item præcipue vocati sunt semidei, qui altero parente Deo, altero homine nati credebantur. ¶ Unde dicantur, non convenit. *Serv. in Ecl.* 4. ducit a terra, quæ ἠρὼ dicta est: alii ab aere: alii ab ἔρως, *amor*, quia Hermes nati sunt ab amore Deorum, ac hominum. *Virg. Ecl.* 4. Ille Deum vitam accipiet, Divisque videbit permixtos Heroas. *Plin.* 35. 10. Pinxit & heroa nudum, *heroa* accusativus est Græcæ positionis pro *heroem*. ¶ Antiquissimis temporibus Heroes iidem erant ac Dæmones, h. e. Genii, & Lares, de quibus multa *Apul. in l. de Deo Socrat.* ¶ Animæ etiam hominum a corporibus separatæ Heroes dictæ sunt. Quo fortasse respexit *Virg.* 6. *Æn. v.* 672. Atque hunc responsum paucis ita reddidit Heros, h. e. Musæi Vatis animus. ¶ *Heroum filii noxa*, proverb. ex eo ductum, quod illustrium virorum filii plerumque improbi evadunt, & rudes, paternasque virtutes minime referunt. V. *Spartian. in Severo, cap.* 10. & 21.

Herostrātus, i, ἡροστράτος, Ephesius, cupiditate incensus suum nomen aliquo insigni facinore propagandi, cum virtute non posset, scelere voti compos factus est, incendium ipse manibus suis Dianæ Ephesiæ magnifico Templo intulit, quo tot Regum divitiæ, populorumque labores absumpti sunt. *Solin. c.* 40. (*al.* 53.)

Herōum, i, n. ἡρῶον, monumentum Heroi positum. *Cic.* 2. *Leg. c.* 24. Ubi tamen *Gruter. cum Turnebo* legit *Forum* pro *heroum*.

Herōus, a, um, ἡρῷος, idem, quod heroicus, ut Heroi pedes, quibus in carmine heroico utimur. *Cic.* 3. *de Or.* Quare primum ad heroum nos dactyli, & anapæsti, & spondæi pedem invitat.

Herpes, etis, m. 3. ἕρπης, ητος, tumor erysipelaceus, pustulosus, sive cum exulceratione, proveniens a partionibus ichorosis, seu serosis, & lixiviosis sanguinis corrodentibus, sive exulcerantibus, aut etiam ulterius depascentibus, ab ἕρπω, *serpo*, quia ejus intemperies ad vicinas partes proserpit, easque sæpe usque ad ossa exedit. *Scribon. & Celf.* ¶ Item animalis genus, ita dictum, quod eo ulcera serpentia sanantur. *Plin. l.* 34. *c.* 13.

Herpestĭus, a, um, *serpeggiante*, adjectiv. serpens, ab *herpes*. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 375. Serpere uti gangræna malo ad quem herpestia possit.

Hersĭlia, æ, Romuli uxor, quæ post mariti mortem & ipsa Dea facta est, & *Hora*, vel *Ora* appellata. *Ovid. Metam.* 14. *fab. ult.* Colebatur ut Dea juventutis, & pulchritudinis. *Enn.*

Hertha, i, terra, tanquam Dea olim culta a Germanis. *Tacit. de Germ. c.* 40.

Herŭli, m. 2. pop. Scandinaviæ, qui inde egressi ad Mœoticam habitarunt, postea Longobardi appellati, in Pannonia, ac Norico, & demum in Italia confederunt. Horum quoque regio Mechelburgia Duc. putatur. *Sidon. carm.* 7. *v.* 236. Cursu Herulus, Chunus jaculis, Francusque natatu.

Herus, m. 2. *padrone*, *signore*, אדון, בעל, Ger. *herr*, Gall. *maitre*, *seigneur*, Hisp. *dueño*, *senor*, δεσπότης, dominus, ab *hereo*, quæ vox ab antiquis pro domino ponebatur. *Cic. Offic.* 2. *c.* 7. Sit sane adhibenda sævitia, ut heris in famulos. *Catul. c.* 64. Hostia cœlestes pacificasset heros. ¶ Herus major dicitur paterfamilias, herus vero minor, ejusdem filius. *Plaut. Capt.* 3. 5. 30. & *Asin.* 2. 2. 62.

He-

Heſiodēus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Heſiodo, hoc eſt ad Heſiodum pertinens. *Cic. in Brut. c. 4.* Illud Heſiodeum laudatur a doctis. *Sidon. carm. 9. v. 213.* Non hic Heſiodea pinguis Aſcræ ſpecies carmina.

Heſiŏdus, m. 2. Poeta vetus, & templi Muſarum ſacerdos, ex Aſcra vico Bœotiæ, unde & Aſcræus dictus eſt. Scripſit poemata, Theogoniam, ἔργα, & ἡμέρας, ideſt Opera, & dies. Primus de agricultura verſibus ſcripſit, quem Virgilius imitatus eſt. *Plin. l. 14.* Fabularum item auctor fuit. *Quintil. l. 3. c. 11.* Scripſit etiam παραινετικὸν, librum, & moralem, quem græci pueri diſcere ſolebant. ¶ Fuit poſterior Homero 100. annis, ut auctor eſt *Gellius. l. 1. c. 7.* Alii majorem Homero tradiderunt; nonnulli æqualem. V. *Gel. l. 3. c. 11. & l. 17. c. 21.* ¶ Occiſus eſt a quibuſdam adoleſcentibus Locrenſibus, & in mare demerſus, cujus cadaver Delphines ad litus deportarunt. Interfectores vero a cane proditi in mare demerſi ſunt. *Plutarch. in Convivio ſept. Sapient. &c.*

Heſiŏne, es, Laomedontis Troiæ regis filia, quam Hercules a monſtro marino, cui objecta erat, liberavit, & Telamoni dedit uxorem. *Ovid. Metam. 11. fabul. 7.*

Heſperia, æ, f. 1. Hiſpania, quæ ad Italiæ differentiam etiam Heſperia extrema; vel ultima dici ſolet. Nomen accepit ab Heſpero Rege Atlantis fratre, vel ab Heſpero ſtella Veneris. *Hor. l. 1. Carm. ode 36.* Qui nunc Heſperia ſoſpes ab ultima. ¶ Heſperia item, Italia, quam Virgilius Magnam Heſperiam vocat. Ratio nominis eadem eſt. Nam vel dicta eſt ab Heſpero, qui a fratre pulſus ex Hiſpania in Italiam venit: vel ita vocata eſt ab Heſpero ſtella, quod occaſui ſubjecta ſit. Ut enim Itali Hiſpaniam appellant Heſperiam, quod ſibi ſit ad Occidentem, ita Græci eodem nomine ob eandem cauſam Italiam nominant. *Virg. 1. Æn. v. 530.* Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt.

Heſperĭdes, f. 3. *Iamphitis*, tres filiæ Heſperi fratris Atlantis, Ægle, Arethuſa, Heſperethuſa. Hæ amœniſſimos hortos poſſidere dicebantur in Africa, juxta Lixon coloniam a Claudio Cæſare deductam, in quibus erat auriferum nemus cum aureis malis, quæ a pervigili dracone cuſtodiebantur. Hercules tamen eo penetravit, juſſu Euryſthei, & interfecto dracone, aurea mala ad Regem attulit. Varro per mala aurea oves ſignificari dicit purpuream lanam ferentes, quas Hercules ex Africa in Græciam exportaverit. Nam μῆλον apud Græcos ſignificat & pomum, & ovem, ſive pecudem. Hinc μηλοτροφία dictæ veſtes ex pellibus ovium confectæ. Aliter tradit Diodorus l. 5. Bibliothecæ, quem videre potes. Quod ad draconem ſpectat, *Plinius*, & *Solinus c. 24.* interpretantur, fuiſſe ſtuarium maris meatu flexuoſo inſtar draconis, quod hortos Heſperidum ample ſtebatur: iidem, præter oleaſtrum, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore extare prodiderunt. ¶ Hoc nomine item dicta ſunt inſulæ Africæ in Oceano Atlantico. V. Gorgones.

Heſperĭi, m. 2. Heſperii Æthiopes, pop. Æthiopiæ, in Africa, in Æthiopia inf. ubi nunc Regnum Congi, cum annexis Regnis Laongi, & Anzicanorum in illo tractu. Ab aliis collocantur in ora Occidua Æthiopiæ, ubi Manicongum Regnum, qui *Pangelongos* a Luſitanis dicuntur.

Heſpĕris, idis, adject. fœmin. ab Heſperia. *Virg. 8. Æn. v. 77. de Tiberi.* Corniger Heſperidum fluvius regnator aquarum. h. e. Italicarum. V. *Heſperia.* ¶ Eſt etiam Heſperis herba quædam apud *Plin. lib. 21. cap. 7.* ſic dicta, quod noctu magis oleat.

Heſpĕrius, a, um, adject. ad Heſperiam pertinens. *Ovid. Metam.* Pronus erat Titan, inclinatoque tenebat Heſperium temone fretum. h. e. Oceanum occidentalem.

Heſperūgo, inis, f. idem quod Heſperus ſtella. *Senec. Med. v. 877.* Mergat diem timendum Dux noctis Heſperugo.

Heſpĕrus, i, m. *Heſpero*, ἕσπερος, ſtella, quæ & veſper, & veſperugo dicitur, eadem quæ Lucifer, & Venus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος Græce, Latine Lucifer dicitur, cum antegreditur Solem, cum ſubſequitur autem, Heſperus. *Virg. 7. Ecl.* Ite domum ſaturæ, venit Heſperus, ite capellæ.

Heſpĕrus, i, m. 2. ἕσπερος, filius Japeti, & Aſiæ, frater Atlantis, Epimethei, & Promethei. Diodorus ſcribit, hunc Heſperum conſcendiſſe cacumen Atlantis M. ad curſus aſtrorum obſervandos, & nunquam deinde comparuiſſe, ei vulgus honores divinos exhibuiſſe, aſtrumque lucidiſſimum ejus nomine appelliaſſe. Sed ab aliis ſcriptum eſt, Heſperum una cum Atlante fratre in Mauritaniam migraſſe, deinde in Hiſpaniam, tandem a fratre ex Hiſpania expulſum veniſſe in Italiam. Habuit tres filias, Æglen, Arethuſam, Heſperethuſam, quæ Heſperides vocatæ ſunt.

Heſſēni, *Italiæ*, Paleſtinæ populi ſine ulla fœmina viventes, omnique proſus Venere abſtinentes, ut ſcribit *Plin. l. 5. c. 17.*

Heſternus, a, um, adj. heri, heſterno die. *Auſon. epig. 73.* Alcon heſterno ſignum Jovis attigit.

Heſternus, a, um, o. 1. 2. *di jovi*, ἐχθέσνιος, quod heri fuit, vel factum eſt. *Cic. de nat. Deor.* Veluti a te ipſo heſterno die dictum eſt. *Ovid. ep. 19. v. 72.* Heſterna nocte. *Cicer. 2. Tuſc. c. 4.* Heſterna diſputatio. *Calſ. lib. 2.* Panis heſternus, *pane d'un dì.*

Heſus, Hebraica lingua fortem ſignificat: itaque hoc nomine Veteres Martem coluere; quem Galli etiam humano cruore placabant. *Lucan. l. 1. v. 445.* horrenſque feris altaribus Heſus. *Lactant. l. 1. c. 21.*

Heſychius, ii, *Iſidori*, Mileſius hiſtoricus tempore Anaſtaſii Imperat. ſcripſit ſex libros de Romanorum, aliarumque Gentium Principibus: item græcum Dictionarium, quo ſe uſum teſtatur *Suidas.*

Hetæria, æ, f. ἑταιρία, ſodalitas, collegium, ſocietas. Apud *Plin. l. 10. ep. 43. & 97.* in quibuſdam Codicibus legitur hæc vox græce ſcripta, in quibuſdam vero latine.

Hetærice, es, ita vocabatur, honoris cauſa, ala equitum apud Macedones, ab amicitia, & quaſi ſodalitate regia. *Nep. Eumen. c. 1.*

Heteroclītus, a, um, o. ἑτερόκλιτος, quod alieno, & novo quodam modo declinatur, ab ἕτερος, *alter*, & κλίνω, *inclino, flecto.* V. Grammaticos.

Heterocranea, æ, f. morbus capitis, cum inæqualiter dolet, tumetque, & inter capillos ulcuſcula erumpunt, & pus mali odoris. *Plin. l. 31. c. 9. Marcel. Emp. c. 2.*

Heterogenĕus, a, um, o. ἑτερογενὴς, quod eſt alterius generis. Itaque a Grammaticis heterogenea nomina dicuntur, quorum genus variat.

Hetricŭlum, n. 1. *Lauraco*, opp. Bruttiorum, in Calabria cit. in S. Marci Dioceſi.

Hetrŭria, (vel Etruria, ut probat *Manut. in Orthogr.*) *la Toſcana*, pars Italiæ, ſatis ampla, inter mare Tyrrenum ad Occ. & Mer. Apenninum ad Sept. Tiberim ſ. ad Or. Ejus pars major eſt, quæ ad Occ. extenditur, cujus partes ſunt quatuor, ditio Florentina, ditio Piſana, ditio Senenſis, quæ parent Magno Duci Hetruriæ, & ditio Lucenſis, quæ Rempublicam ſeparatam facit. Minor Hetruriæ portio magis ad Ortum extenditur, & ſubeſt Summo Pontifici, in qua ſunt Provincia Patrimonii S. Petri, Ducatus Caſtrenſis, territorium Urbevetanum, territorium Peruſinum. ¶ Olim Romani Aruſpices ex Hetruria advocabant, quod id ſuperſtitionis genus ibi floreret. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Aruſpices ex Hetruria acciendos puto.

Hetrŭſcus (vel potius Etruſcus) a, um, adjectiv. qui eſt ex Hetruria, *Toſcano. Cic. l. 6. Fam. ep. 6.* Hetruſca diſciplina. h. e. Aruſpicium. V. *Plin. l. 28. c. 3.*

Hetta, res minimi pretii. Aliqui dicunt eſſe puſulam, quæ in coquendo pane ſolet aſſurgere. *Feſtus.*

Hettematicus, a, um, adject. ἡττηματικὸς, inferior, deterior, & qui generis ſui præſtantiam non eſt aſſecutus. *Jul. Firmic. l. 9. c. 3.*

Hebeu, interject. idem quod Eheu. *Plaut. in Captiv. & in Pœn.*

Heu, οἰμοῖ, οἰοῖ, εὖ, αἰ, interjectio dolentis, interdum exprobrantis, a Græc. εὖ, vel a ſono. Conſtruitur cum nominativo, vel potius cum vocativo. *Virg. 6. Æn. v. 878.* Heu pietas, heu priſca fides. ¶ Item cum accuſat. *Cic. in Tuſc.* Heu me infelicem. ¶ Item cum dativo. *Plaut. Mil.* Heu mihi, nequeo, quin ſteam. ¶ Interdum geminatur, ſed tunc fere ponitur ſine caſu. *Plaut. Pſaud.* Heu, heu, quam ego malis modis perdidi, quod tibi detuli.

Heurĕtes, æ, m. 2. *Cyprii*, inventor. *Plaut. Pſaud. 2. 4. 9.* Heuretes mihi es.

Heus, *eiâ*, *ἐ*, adverb. vocandi, a ſono. *Cic. in Fam.* Sed heus tu, quid agis? ¶ Aliqui addunt, nonnunquam eſſe interjectionem dolentis. *Virg. 7. Æn.* Heus etiam menſas conſumimus.

Hexachordos, adject. ἑξάχορδος, ſex chordas habens. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Hexaclinon, i, n. ἑξάκλινον, ſtibadium, cœnatio ſex cœnatorios lectulos capiens. *Martial. l. 9. epigr. 60.* Et teſtudineum menſus quater hexaclinon. ¶ Eſt ab ἕξ, *ſex*, & κλίνη, *lectus.*

Hexagōnum, n. *ſexangono*, ἑξάγωνον, figura ſex angulorum. *Col. l. 5. c. 2.* Eſto hexagonum quinquoverſus lineis pedum triginta.

Hexagōnus, a, um, adject. *ſexangono*, ἑξάγωνος, ſex angulos habens, ab ἕξ, *ſex*, & γωνία, *angulus*, ut hexagonus ager. *Col. l. 5. c. 2. Vitruv. l. 1. c. 1.*

Hexamĕter, tra, trum, o. 1. 2. *di ſei miſure*, *di ſei piedi*, ἑξάμετρος, quod eſt ſex menſurarum, ſive pedum, ab ἕξ, *ſex*, & μέτρον, *menſura.* Verſus hexameter, al. heroicus eſt, qui ſex conſtat pedibus partim dactylis, partim ſpondæis, cujus generis omnes Virgiliani ſunt. *Cic. 3. de Orat.* Solitus eſt verſus hexametros, aliosque variis modis, atque numeris fundere ex tempore.

Hexaphŏri, orum, ſeni homines lecticam portantes, ab ἕξ, *ſex*, & φέρω, *fero. Vitruv. l. 10. c. 8.* ¶ Idem, ſi quatuor ſint, *tetraphori* vocantur. *Id. ibid.*

Hexaphŏron, i, n. ἑξάφορον, lectica, quæ a ſex ſervis ferebatur. *Martial. l. 6. epigr. 77.* Non debet ferri mortuus hexaphoro.

Hexaſtĭchum, i, n. ἑξάστιχον, hordei genus, cujus ſpicæ ſex habent ordines. *Col. l. 2. cap. 9.* ¶ Hexaſtica etiam dicuntur epigrammata ſex verſibus conſtantia. V. *Grammaticos.*

Hexaſtylos, i, gen. comm. ſex columnas habens. ἑξάστυλος. *Vitruv. l. 3. c. 2.*

Hexecontalĭthos, i, ἑξηκοντάλιθος, lapis adeo diverſis inſignitus notis, ut ſexaginta gemmarum colores referat. *Solin. c. 44. Plin. l. 37. c. 10.*

Hexēris, is, f. ἑξήρης, navis ſex remorum ordines habens. *Liv. l. 37. c. 23.* Regia claſſis tres hepteres, & quatuor hexeres habebat.

H A N T E I.

Hiagnis, is, Marſyæ tibicinis pater, & Muſicæ magiſter: de quo V. *Apul. l. 1. Florid. poſt init.*

Hians, antis. V. Hio.

Hiantia, æ, f. hiatus, *apertura. Tertul. de anim. c. 10.* Tubam pariter, & hiantiam oris illius oſtende.

Hiarbas. V. Jarbas.

Hiasco, is, n. 3. *aprirſi*, χάσκω, aperior, apud vet. pro *hiſco*, ab *hio. Cato de R. R. c. 17.* Ubi primum incipiunt hiaſcere, tum legi oportet.

Hiato. V. Hieto.

Hiatus, us, m. 3. *iato*, *apertura*, χάσμα, proprie eſt apertio oris. *Cic. de nat. Deor. l. 2. cap. 47.* Cibumque partim oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt. ¶ Translate accipitur pro terræ chaſmate, aliarumque rerum apertione. *Plin. l. 37. c. 15.* Hauriri urbes terræ hiatibus publicus mortalium dolor eſt. ¶ Hiatus in oratione dicitur, cum plures vocales concurrunt. *Cic. in Orat. cap. 23.* Verba verbis quaſi coagmentare negligat. habet enim ille tanquam hiatus concurſu vocalium molle quid, &c.

Hiberna, orum, n. 3. *luogo dove ſvernano i ſoldati*, *quartieri d'inverno*, Germ. *winterlager*, Gall. *quartier d'hiver*, Hiſp. *invernadero*, τὰ χειμάδια τοπία, loca, in quibus milites hieme ſtationem habent. *Cic. Fam. 15. ep 4.* Exercitum in hiberna dimiſi. *Pallio Cic. l. 10. Fam. ep. 33.* In hibernis legiones collocare. ¶ *Varr. l. 1. R. R. c. 1. ad fin.* hiberna vocat villas, in quibus per hiemem domini degere ſolent. ¶ Sunt qui hyberna per *y* ſcribunt; ſed pro iota ſtat *Manut. in Orthograph.*

Hibernacŭla, orum, n. tentoria, ſub quibus milites degunt hibernorum tempore. *Liv. l. 22. c. 32.* Hibernacula mature communire. ¶ Apud Græcos hibernacula erant pars domus, in qua hiberno tempore diverſabantur, *appartamenti d'inverno. Vitruv. l. 7. c. 4.*

Hibernia, f. 1. Iverna, Juverna, Jerna, Iris, Scotia, Britannia minor, Ital. *Irlanda*, inf. ampla Europæ, ſed minor Anglia, extenſa a Sept. in Mer. per 250. M. P. ab Or. in Oc. per 120. M. ¶ Ejus incolæ Hiberni dicuntur.

Hiberno, as, avi, atum, n. 1. *ſvernare*, *paſſar lo inverno*, Ger. *das winterlager haben*, Gal. *hiverner*, *paſſer l'hiver*, Hiſp. *invernar*, ἐπιχειμάζω, hiemem agere, ſtationem habere hiberno tempore. *Cic. pro Leg. Manil. c. 13.* Jam vero quomodo milites hibernent. *Perſ. ſat. 6. v. 7.* Mihi nunc Ligus ora lateret, hibernatque meum mare. h. e. ſævit; hieme enim tempeſtates frequentes ſunt: vel quieſcit, & a navigiis vacat, quemadmodum milites in hibernis otiantur.

Hibernus, a, um, adject. *invernale*, *d'inverno*, Germ. *winterlich*, Gall. *d'hiver*, Hiſp. *invernal*, χειμερινὸς, hiemalis, ut hiberni menſes. *Cic. Ver. 7. cap. 20.* Hiberna navigatio. *Id. Att. l. 13. ep. 25.* Hibernum mare, h. e. procelloſum, *Horat. epod. 15. v. 7.*

Hibiſcum, vel Ibiſcum, vel Ebiſcum, i, n. *malvaviſcio*, Gal. *pandis ſauvage*, herba hortenſis, quæ a Dodonæo paſtinaca latifolia ſilveſtris appellatur. *Plin. l. 19. c. 6.* Hibiſcum a paſtinaca gracilitate diſtat. *Id. l. 20. c. 4.* Paſtinacæ hibiſcum ſimile, quod molochen agriam vocant, & aliqui piſtolochiam. ¶ Ejus caprææ aviditſimæ ſunt. *Virgil. Ecl. 2.* Hædorumque greges viridi compellere hibiſco.

Hibris. V. Ibrida.

Hibus. V. Hic.

Hic, hæc, hoc, m. f. n. *queſto*, *e queſta*, זה, זאת, Germ. *dieſer*, *dieſe*, *das*, Gall. *cettuy cy*, *cette*, Hiſp. *aqueſte*, *aqueſta*, τοῦτος, αὕτη, τοῦτο, pron. demonſtrativum. Hic, iſte, *queſto*, *coteſto*, differunt in hunc modum, ut *iſte* dicatur de perſona, aut re loquentis, *iſte* magis ſpectet perſonam audientis, vel rem ei, cui loquimur, proximam. *Cic. l. 2. Fam. ep. 11.* Putares ne unquam accidere poſſe, ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed etiam hæc levia noſtratia? Sed hæc differentia non ſemper obſervatur. *Cic. Parad. 1.* Mihi iſta παράδοξα videntur eſſe veriſimilia. ¶ Interdum relative pro *is* accipitur. *Cic. 1. Tuſc.* Quam quiſque norit artem, in hac ſe exerceat. ¶ Interdum pro talis. *Horat. l. 3. od. 6.* Non his juventus orta parentibus Infecit æquor ſanguine Punico. ¶ A Poetis maſculinum *hic* corripitur, & producitur. *Virg. 4. Æn.* Solus hic inflexit ſenſus, animumque labantem. *Id. 2. Æn.* Hæc finis Priami fatorum, hic exitus illum ſorte tulit. ¶ *Hoc erat*, elegans eſt formula ſuccenſentis, & expoſtulantis. *Virg. Æn. 2. v. 664.* Hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignes Eripis, ut &c. V. *Hoc.* ¶ *Huic* aliquando metri cauſa in duas ſyllabas dividitur. *Stat. l. 1. Silv.* Serus huic dono videas dare thura nepotes. *Sidon. carm. 7. v. 145.* Aſſurrexit huic, &c. ¶ *Hibus* pro *his* uſurpavit *Plaut. Curc. 4. 2. 20.*

Hic, (antique heic) *qui*, *in queſto luogo*, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, adverb. ſtatus in loco. Hic, iſtic, illic, *qui*, *coſtì*, *là*, differunt, quod *hic* denotat locum, in quo ſum ego, qui loquor, aut ſcribo; *iſtic* locum, ubi tu es, cui loquor, aut ſcribo: *illic* remotum quendam locum, in quo neque ego ſum, neque tu. *Cic. ad Att.* Hic nihil actum eſt, quod ad te periatum non putem. *Id. in Famil. 1. epiſt. ult.* Ibique malis eſſe, ubi aliquo numero ſis, quam iſtic, ubi ſolus ſapere videare. ¶ Interdum accipitur pro hoc tempore. *Virgil. 2. Æn.* Hic Regina gravem gemmis, auroque popoſcit, implevitque mero pateram. ¶ Item pro *in hac re. Plaut. Bacch. 2. 2. 3.* Lycurgus mihi videtur poſſe hic ad nequitiam adduci.

Hicce, Hecce, Hocce, m. f. n. idem, ac hic, hæc, hoc, adjuncta ſyllaba *ce. Plaut. Cap.* Hicce autem inter ſe confixerunt dolum. *Ter. Heaut. 3. 3. 3.* Hiſce oculis vidi.

Hiccine, hæccine, hoccine, m. f. n. τοῦτονὶ, ταυτηνὶ, τουτὶ, interrogativum pronom. quaſi hic ne? hæc ne? hoc ne? *Cic. in Ver.* Hunccine hominem, hanccine impudentiam, hanccine audaciam feremus?

Hiemālis, le, adject. ad hiemem pertinens, *invernale*, *d'inverno*, χειμερινὸς, hibernus, ut hiemalis dies. *Col. l. 11. c. 1.* Hiemalis navigatio. *Cic. Fam. 6. ep. 20.* ¶ *Hiemalia*, ium, abſolute dicuntur loca, in quibus milites hiems morantur, quar-

quærieri & lavetna, *Popiſc. in Aurel. c.* 11. Hiemalia, & æſtiva diſponere.

Hiematio, onis, ſ. χειμασία, hiemis traductio, *invernata*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 17. Ne plus tertia parte eximatur mellis, reliquum hiemationi relinquatur.

Hiĕmo, as, avi, atum, n. 1. *invernare*, *ſvernare*, ὀβηχειμάζω, hiemem traduco, hiberno, in hibernis ago. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 37. Legiones, quæ longius hiemabant, ſubſequi jubet. *Nepos Ageſil. c.* 3. Epheſum hiematum exercitum traduxit. ¶ Significat etiam hiemem eſſe, frigus vigere, & fere imperſonaliter uſurpatur, *far freddo*. *Col. l.* 11. *c.* 2. Fidicula exoritur, hiemat, & pluit. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 37. Et atrum Defendens piſces hiemat mare. h. e. procellis concitatum navigationem, & piſcationem impedit. ¶ Hiemantes aquas, hoc eſt, tempeſtate commotas, dixit *Salluſt.* apud *Senec. ep.* 114. ¶ *Hiemans lacus*. h. e. hieme, & frigore concretus. *Plin. l.* 9. *c.* 32. Octobri menſe, Autumnali ſidere, hiemante lacu. *Al. leg.* hiemato. ¶ Hiemare, pro hiemis incommodis affligi. *Suet. Aug. c.* 72. Quamvis parum ſalubrem valetudini ſuæ urbem experiretur, aſſiduque in urbe (al. in vere) hiemaret.

Hiems, emis, ſ. *inverno*, Germ. *winter*, Gall. *hiver*, Hiſp. *invierno*, χειμὼν, pars anni frigidiſſima inter autumnum & ver. Videtur quibuſdam eſſe ab ὕω, *pluo*, unde per *y* ſcribunt, ſed aliter invenitur in vett. libris, & monumentis, ut probat *Manut. in Orthogr.* & *Voſſ. in Etymol. Cic. pro Rabir. Poſth. c.* 15. Hieme omnia bella conquieſcunt. ¶ Ponitur & pro quavis impetuoſa & pluvia tempeſtate. *Nepos in Attic. c.* 10. Gubernator præcipua laude fertur, quia navem ex hieme marique ſcopuloſo ſervavit. *Virg. l. Æn. v.* 129. Emiſitque hiemem ſenſit Neptunus.

Hiĕra, æ, ex græco *ἱερὰ*, *ſacer*; vox eſt non ſatis cognita, præſertim illo loco *Senecæ epiſt.* 83. ubi ait: Quomodo tamen hodiernum certamen nobis ceſſerit, quæris? quod raro curſoribus evenit, Hieram fecimus. *Mureto* hieram interpretatur lineam in medio ſtadio, ſic appellatam quod ſacra eſſet. *Lipſius* morem fuiſſe ſuſpicatur, ut in ambigua victoria, cum certantes pares eſſent, Deo ſacraretur corona; quod Græci *ἰσοῦν νικᾶν* dicunt, h. e. *æquare*; *Senecam* autem *hieram* dixiſſe; ſc. *coronam*. ¶ Hiera pro Cybele, apud *Virg. Æn.* 9. *v.* 673. Quos Jovis eduxit luco ſilveſtris Hiera. Sed quia eo loco penult. habet longam, *Turnob. Adverſ. l.* 22. *c.* 7. legendum ſuſpicatur *Hyæna*.

Hieracia, æ, lactucæ genus, cujus ſucco accipitres obſcuritatem ſentientes, oculos tingunt. *Plin. l.* 20. *c.* 9.

Hieracites, æ, *ἱερακίτης*, gemma a colore accipitris ſic vocata. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hieraclum, i, *ἱεράκιον*, collyrium. *Plin. l.* 34. *c.* 11.

Hierapŏlis, ſ. 3. Bambyca, Bambyce, *Aleppo*, urbs Syriæ A. ſub P. Antiocheno, in Cyrreſtia reg. maxima, ex primis Turcici Imperii, emporium celeberrimum, a Damaſco itinere 10. dierum in Bor. ab Edeſſa 30. ¶ Hierapolis altera, Turc. *Seidſcheher*, urbs Phrygiæ Magnæ, A. ſub P. Conſtantinopolitano, a Laodicea 6. M. P. Tripolim verſus 12. a Philadelphia 45. in Mer. Pop. Hierapolitæ.

Hierapolitānus, a, um, adject. a Hierapoli urbe, ut Hierapolitani, ejus urbis incolæ. *Leg.* 1. *Dig. de aqu. quotid.*

Hieratica, ſ. 1. *ἱερατικὴ*, chartæ quoddam genus ſubtilius, religioſis tantum voluminibus dicatum, quod ab adulatione Cæſaris Auguſti nomen accepit. *Plin. l.* 13. *c.* 11.

Hiĕrax, acis, m. *ἱέραξ*, accipiter. *Juſtin. l.* 17. *c.* 2. Antiochus hierax eſt cognominatus, quia non hominis, ſed accipitris ritu in alienis eripiendis vitam ſectaretur.

Hierĭcus, untis, ſ. 3. *Jerico*, urbs Paleſtinæ, in Tribu Benjamin, ab Hieroſolymis 20. M. P. *Plin. l.* 5. *c.* 14.

Hierobotāne, es, *ἱεροβοτάνη*, verbena, ita dicta quod ſacra ſit. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Hierocēryx, ycis, m. *ἱεροκήρυξ*, ſacer præco, h. e. is, qui in ſacris ſilentium indicebat. *Vetus Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 27. *n.* 4.

Hierŏcles, is, Γεροκλῆς, Philoſophus Alexandrinus. Scripſit commentarium in Pythagoræ aurea carmina. *Lactant. l.* 5. *c.* 2.

Hierodūlus, i, *ἱερόδουλος*, miniſter ſacrorum. *Firmic. l.* 8. *c.* 21.

Hieroglyphice, es, *ἱερογλυφικὴ*, ars ſcribendi non per literas, ſed per ſculptas animalium, aliarumque rerum figuras, ut inde aliquid ſignificetur. Quæ apud Ægyptios maxime in uſu fuit, ut narrat *Tac. hiſt. l.* 11. *c.* 14. Hinc

Hieroglyphĭcus, a, um, adject. *Ammian. l.* 17. *c.* 7. Formarum innumeras notas, hieroglyphicas appellatas, quas ei undique videmus incifas. *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 21. Oſyrim Ægyptii, ut ſolem eſſe aſſerant, quoties hieroglyphicis literis ſuis exprimere volunt, inſculpunt ſceptrum &c. V. *Hieroglyphice*.

Hieronīcæ, arum, m. 1. victores in ſacris certaminibus, ἀνίκη, *victoria*, & *ἱερὸς*, *ſacer*. Sic appellabantur, qui in Nemæis, Pythiis, Iſthmiis, & Olympiis viciſſent. Illa enim ſacra certamina dicebantur. Hujuſmodi victoribus publici honores habebantur, ut ait *Virmo*. & *Sueton. Ner. c.* 25. Neapolim albis equis introiit, diſjecta parte muri, ut mos Hieronicarum eſt.

Hieronīcus, a, um, adject. poſſeſſ. a Hierone rege Syracuſarum, ut Hieronica lex frumentaria, ab eo lata. *Cic. Ver.* 3. *c.* 13. & 60.

Hieronymus, m. 2. Philoſophus Rhodius, qui ſummum bonum poſuit in indolentia. *Cic. Fin. l.* 2. *c.* 3. ¶ Item unus ex Scriptoribus Eccleſiaſticis, & Doctoribus S. Eccleſiæ.

Hierophanta, ſeu Hierophantes, æ, *ἱεροφάντης*, ſacrarum ceremoniarum magiſter, atque interpres. *Arnob. l.* 5. Caduceatores, Hierophantæ, atque præcones. Adde *Nepot. in Pelop. c.* 3.

Hierophylax, acis, m. *ἱεροφύλαξ*, cuſtos Sacrorum. *Leg.* 20. *Dig. de aur. leg.*

Hieroſolyma, æ, ſ. ſeu Hieroſolyma, orum, n. 2. ſeu Hieruſalem, ſ. indecl. antea Jebus, *Geruſalemme*, Turc. *Gotz*, ſeu *Chutz*, urbs Metropolis Judææ, in Tribu Beniamin, longe clariſſima totius Orientis, inter Damaſcum 160. M. P. & Babylonem Ægypti 300. Everſa fuit a Tito Imp. Rom. Deinde ab Ælio Hadriano reſtaurata, alia in loco, *Ælia* etiam dicta eſt. Sed parvi eſt circuitus, vix decem mille incolas continens, deficitque in dies propter excurſiones Arabum.

Hieroſolymarius, m. 2. cognomen Pompeji Magni ab Hieroſolyma expugnata. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 9. Ubi ſciat hic noſter Hieroſolymarius traductor ad Plebem, &c.

Hiĕto, as, avi, atum, n. 1. *aprirſi*, frequentativum ab *hio*. Dicitur de oſcitantibus, quia ſæpe ore hiant. *Plaut. Men.* 3. 1. 3. In concionem mediam me immerſi miſer: ubi ego dum hieto, Menæchmus ſe ſubterduxit mihi: *mentre ſbadiglio*. Et *in fragm.* apud *Diomed. l.* 1. *pag.* 336. *Putſch.* Si qua forte contio eſt, ub eum hietare nondum in mentem venit. *Cæcil. ibid.* Præ hercle tu, qui mihi oſcitans hietanſque reſtas. *Cn. Matt. ibid.* Ille hietans herbam moribundo tenuit ore. *aprendo la bocca*. Paſſive *Laber. ibid.* Hietantur fores. *s' aprono*. ¶ Etiam *hiato* Veteres dixere, teſte *Diomed. ibid.*

Hila, V. Hilla.

Hilaratus, a, um, nom. ex partic. *rallegrato*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 40. Terra cum cœlo hilarata.

Hilăre, adv. *allegramente*, *giocondamente*, *lietamente*, בשמחה, Germ. *froelich*, Gal. *gayement*, Hiſp. *alegremente*, χαιρόντως, lætè, ſeu cum hilaritate. *Cic.* 5. *Fin. c.* 30. Hilare vivere. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 27. Hilarius loqui. *Plaut. Men.* 1. 2. 40 Equid audes de tuo illuc addere? P. atque hilariſſime.

Hilarĭſco, n. 3. *farſi allegro*, *allegrarſi*, שמח, Ger. *ſich freuen*, Gal. *être aiſe*, *ſe rejouir*, Hiſp. *alegrarſe*, ἱλαρύνομαι, hilaris fio. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 104. Cum amicorum domus fumat, hilareſco.

Hilaria, ium, n. 2. ἱλάρια, dies æquinoctii verni, quem antiqui celebrabant tanquam lætitiæ exordium, nempe octavus Kalendas Aprilis, quo fit æquinoctium vernum, quo primum tempore Sol diem longiorem nocte protendit, ab *hilaris*. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 21. *Popiſc. in Aureliano*, *Quintil. l.* 6. *c.* 4.

Hilāris, re, o. 3. *allegro*, *giocondo*, *lieto*, שמח, Germ. *froelich*, Gal. *gay*, Hiſp. *alegre*, ἱλαρὸς, ἑιλαρὸς, jucundus, lætuſque, ab *ἱλάω*, *placo*. *Cic. ad Q. Fr.* Teque hilari animo eſſe, & prompto ad jocandum. *Id. in Brut. c.* 5. Animadverti paulo te hilariorem. *Plaut. Mil.* 3. 1. 71. Hilariſſimus convivа.

Hilaritas, ſ. 3. *allegrezza*, *giovialità*, שמחות, German. *froeligkeit*, Gall. *joye*, *gayeté*, Hiſp. *alegria*, ἱλαρότης, lætitia, jucunditas, feſtivitas. *Cic. Dolabellæ*. Sed tamen hilaritas illa noſtra, & ſuavitas, quæ te præter cæteros delectabat, erepta mihi omnis eſt. *Adde l.* 1. *Offic. c.* 30.

Hilariter, adv. idem, ac hilare. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 14. Modo acriter, tum clementer, mœſte, hilariter &c.

Hilaritūdo, inis, ſ. idem quod hilaritas, *allegrezza*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 83. Bibe, animo obſequere mecum, atque onera te hilaritudine. Ubi perperam antea legebatur, *onerato hilaritas me*. *Id. Rud.* 2. 4. 8. Ut in ocellis hilaritudo eſt!

Hilarĭtus. V. Hilaritudo.

Hilăro, as, a. 1. *rallegrare*, שמח, Ger. *muntig machen*, Gal. *rejouir*, Hiſp. *alegrar*, *ἑυφραίνω*, ἱλαίνω, lætitiam, jucunditatemque do, lætifico. *Cic.* 2. *Fin. c.* 3. Omnem jucundum motum, quo ſenſus hilaretur.

Hilarœdus, i, laſcivi, & delicati carmiais cantor. *Feſtus*.

Hilarŭlus, a. 1. 2. dim. ab hilarus. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. Atticæ, quoniam hilarula eſt, meis verbis ſuavium des.

Hilărus, a, um, o. 1. 2. idem, ac hilaris. *Plaut. Mil.* 4. 4. 62. Hilarus exit, impetravit. *Cic.* 5. *Fin. c.* 30. Hilara vita amiſſa eſt. *Id. Att.* 5. *ep.* 20. Hilara ſane Saturnalia.

Hillæ, vel Hilæ, arum, f. inteſtina inferiora. *Plin. l.* 11. *c.* 35. Ab hoc ventriculo lactes in homine, & ove, per quas delabitur cibus; in cæteris hillæ. ¶ Pro inteſtino recto quod in anum definit. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 410. Adoleſcenti noſtro hilas cædit. ¶ Pro inteſtinis ſartis, vel ſalitis. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 60. Perna magis, ac magis hillis. Ubi *Acron*: Hilla (neutro gen.) dicuntur ſalſa inteſtina hirci.

Hillus, pro Hirrus, (quod & nom. propr.) jocando dixit *Cicero* quaſi balbutiens *in ep.* 10. *l.* 2. ut reſponderet Cœlii verbis *in ep.* 4. *l.* 8. Spero te celeriter, & de nobis quod ſperaſti, & de Hillo, quod vix ſperare auſus es, auditurum.

Hilum, li, n. 2. *il negro della fava*, parvum illud nigrum, quod in ſummitate fabæ adhæret. *Feſtus*. ¶ Translate ſumitur pro re exigua, quæ parvi, vel nullius pretii eſt, quod Græci dicunt *γνῦ*. *Cic. Tuſc. l.* 1. *c.* 4. Quod Siſyphus verſat ſaxum, ſudans nitendo, nec proficit hilum. id eſt quicquam.

Himantopŏdes, um, Latine Loripedes, Æthiopiæ populi ſerpendo ingredientes. *Solin. c.* 43. ab *ἱμὰς*, ἱμάντος, *lorum*, & πούς, *pes*, ἑμαντόπους. ¶ Item aves cruribus gracilioribus. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Himella, ſ. 1. *Imella*, *Aggia*, fl. parvus Sabinorum, qui ex Severo M. per Cures fluens in Tiberim labitur 6. M. P. infra Manlianam. *Virg.* 7. *Æneid.*

Himĕra, m. 1. Gelas, *Salſo*, fl. Siciliæ, ex præcipuis, qui ex Nebroide M. a-pud Petram opp. oriens, in Auſtr. fluit, mareque apud Gelam urb. ſubit. ¶ Himera item, *Termini*, *fiume grande*, fl. ingens Siciliæ, qui non longe a priore ex eodem monte manat.

Himĕra, ſ. 1. urbs Siciliæ, apud oſtia Himeræ fl. & Thermas, condita a Zanclæis, & everſa ab Annibale Carthaginienſi, patria Steſichori poetæ, ex qua Thermæ urbs vicina cognominatur.

Hinc, *di qua*, ἑνθεν, adv. motus de loco. *Cic. de Orat.* Scævolam hinc abeuntem conveni. ¶ Adhibetur in partitionibus. *Cic. in Catil.* Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia, hinc pudicitia, &c. ¶ Item pro ex hoc. *Cic. in Off. l.* 3. *c.* 8. Hinc ſicæ, hinc venena, hinc falſa teſtamenta naſcuntur.

Hinnibilis, le, adject. hinniens. *Cæl. Aurel. l.* 1. *c.* 20. Exſecratus hinnibilis.

Hinnibunde, adverb. hinniendo. *Claudius in Annib. apud Non. c.* 2. *n.* 411. Equi hinnibunde inter ſe ſpargentes terram calcibus.

Hinnilĭto, as, n. 1. idem quod hinnio. *Lucil. apud Var. l.* 6. *L. L.* Hæc inquam rudet ex roſtris, atque hinnilitabat.

Hinnĭo, is, n. 4. *nanitrire*, *vignare*, *vingbiare*, צהל, Ger. *wiehern*, Gal. *hennir*, Hiſ. *relinchar*, χρεμετίζω, proprium eſt vocis equorum, a ſono, vel ab *hio*, inferto *n. Quinctil. l.* 1. *c.* 5. Jam ne balare quidem, aut hinnire tortiter diceremus.

Hinnītus, us, m. *lo nanitrire*, *vigno*, בצהלה, Germ. *wiehern*, Gal. *hennissement*, Hiſp. *relincho*, χρεμετισμὸς, vociferatio equi. *Cic.* 1. *de Div.* Subito exaudivit hinnitum, reſpexitque, & equum alacrem aſpexit.

Hinnŭlus, m. 2. *νεβρὶς*, cervus anniculus, cui necdum cornua ſunt, quippe quæ ſecundo anno erumpere incipiunt, ab *ἱνὸς*, *proles animantium*. *Horat. l.* 1. *od.* 23. Vitas hinnuleo me ſimilis, Chloe. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Summis remediis præfertur hinnulei coagulum.

Hinnŭlus, i, m. pullus ex equo & aſina genitus. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Equo & aſina genitos mares, hinnulos antiqui vocabant; contraque mulos, quos aſini, & equæ generarent. *Hardouinus* contendit legendum *hinnos*.

Hinnus, ni, m. 2. *Iveic*, vel *Ivers*, vel *γόννος*, animal, quod ex equo, & aſina naſcitur, a prima voce Græca allata. *Col. l.* 6. *c.* 37. deducit ab *hinnio*, non quia hinniat ipſe, ſed quia hinniente animali natus ſit. Differt a mulo, quod hinnus naſcitur ex equo, & aſina, mulus ex aſino, & equa. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 18. *Col. l.* 6. *c.* 37. *Plin. l.* 8. *c.* 44.

Hio, as, avi, atum, n. 1. *ſbadigliare*, *ſpirare con la bocca aperta*, פער פי, Ger. *gæhnen*, Gal. *baailler*, Hiſp. *boſtezar*, χαίνω, ore aperto ſpiritum emitto. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices hiantes per id tempus exerta lingua æſtuant. ¶ Accipitur etiam pro ſponte, vel aliqua vi externa aperiri, ſive ſcindi, ut ligna hiant ariditate, & tellus æſtu. *Sall. l.* 4. *hiſt. apud Non. c.* 4. *n.* 228. Atque hiavit humus multa vaſta, & profunda. *Propert. l.* 4. *eleg.* 2. Nec flos ullus hiat pratis. ¶ Hinc & pro patere, manifeſtum eſſe. *Apul. Apol.* Patent artes tuæ, Rufine; fraudes hiant; detectum mendacium eſt. ¶ Hiare ſermo, ſeu oratio dicitur, cum crebro vocalium concurſu, quæ non eliduntur, veluti diſſolvitur, & hiulco ore proferenda eſt. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 12. Crebri concurſus vocalium hiantem orationem reddunt. h. e. male connexam. *Cic. in Orat. c.* 45. Qui ut verſum facerent, ſæpe hiabant, ut Nævius: vos qui accolitis &c. h. e. vocales non elidebant, ſed omnes pronuntiabant. *Id. ibid. c.* 9. Mutila quædam & hiantia locuti ſunt. ¶ Hiare ad aliquid ſignificat concupiſcere, & quaſi aperto ore appetere. *Senec. epiſt.* 72. Canis quidquid accipit, protinus devorat, & ſemper ad ſpem futuri hiat. Sic emptor hians, h. e. cupidus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 88. Avaritia hians, *Cic. Ver.* 4.

Hippăce, ſ. 1. *ἱππάκη*, caſeus ex lacte equino coagulatus. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Seſtius eoſdem effectus equino, quos bubulo tradit, hunc vocant hippacen.

Hippĭco, as, n. 1. animam celeriter duco, ab *ἵππος*, *equus*, ideſt, ab equi halitu, qui eſt ſupra modum acutus. *Feſt.*

Hippăgo, inis, ſ. *ἱππαγωγὶς*, genus navigii convehendis equis deſtinatum, ab *ἵππος*, equus, & ἄγω, duco. *Feſt.*

Hippagōgus, i, idem ac hippago. *Iſid. l.* 19. *c.* 1. *Liv. l.* 4. *c.* 28. Quinque, & triginta naves, quas hippagogos vocant, ab Elea profectæ.

Hippăgus, i, idem, ac hippago. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Hippagum Samii, aut Pericles Athenienſis invenit.

Hippei, m. 2. cometæ, qui jubas equinas habent, celerrimi motus, ab *ἵππος*, equus. *Plin. l.* 2. *c.* 25.

Hippi, *ἵπποι*, cancrorum genus apud Phœnices, equorum prope celeritatem adequans. *Plin. l.* 9. *c.* 31.

Hippĭas, m. 1. *Ἱππίας*, Sophiſta Elæus, qui in ludis Olympicis publice gloriatus eſt, nullam eſſe artem, quam ipſe neſciret. *Cic.* 3. *de Or.*

Hippĭce, es, ſ. 1. herba, quæ in equis famem, ſitimque tollit, ab *ἵππος*, equus. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Hippĭus, a, um, adject. equeſtris, ab *ἵππος*: ita cognominatus eſt Neptunus, quod tridentis ictu equum terra excierit. *Feſtus*.

Hippĭus, ſeu epittitus, m. 2. genus pedis ponni contrarium, quod conſtat ex tribus ſyllabis longis, & una brevi. V. *Grammaticos*.

Hippo, onis, m. & l. 3. *Ἵππων*, Africæ urbs, Auguſtini epiſcopatu nobilis. *Sil. l.* 3. *v.* 259. Tum vaga, & antiquis dilectus Regibus Hippo. Ubi cum *vaga* dixit, & *dilectus*, maſculin. & fœmin. genus notat, ſimulque oſtendit duas eſſe in Africa hoc nomine urbes; alteram, quam diximus, quæ & *Hippo regius* appellatur; alteram vero, quæ & *Diarrhytus* dicitur, in paluſtri loco ſitam: quam ideo *vagam* cognominat. V. *Plin. l.* 6. *c.* 1.

Hip-

Hippocamēlus, i, m. ἱππόκαμηλος, animal ex equo & camelo compositum, vel magnus camelus. ἵππος enim in compositione auget. *Auſon. epigr.* 70. Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus.

Hippocampinus, a, um, adject. ab hippocampo, ut hippocampinus cinis, *Plin. l.* 32. *c.* 7.

Hippocampus, i, m. *caballo marino*, ἱπποκάμπη, & ἱππόκαμπος, piſcis marinus, capite & juba inſtar equi, cauda vero cruca. *Plin. l.* 32. *c.* 11. *Nem. c.* 2. *n.* 397. ¶ *Lucilio* hippocampus ſcutica eſt.

Hippocentaurus, i, m. equorum ſimulator. *Diodorus* hoc nomine appellat filios Centaurorum, quia primi equitationem exercuerunt. Itaque cum primum equis inſidentes viſi ſunt, rudes homines ex equo & homine conflatos crediderunt. *Cic. l.* 2. *Nat. Deor.* Quis Hippocentaurum fuiſſe, aut Chimeram putat? V. *Centauri*.

Hippocŏmus, i, m. ἱπποκόμος, equiſo, equorum curator. *Cod. Theodoſ. l.* 8. *tit.* 5. Hippocomorum ſagum uſurpare.

Hippocoum, i, n. vinum generoſum ex Coo inſula. *Feſtus*.

Hippocrātes, m. 3. ἱπποκράτης, Medicus excellentiſſimus ex Coo inſ. cui tanta fuit artis peritia, ut vulgo crederetur Æſculapio prognatus. Ejus libri ubique celebrantur. Suſcepit filios Theſſalum, & Draconem. Exceſſit e vita annos natus 104. *Suid.*

Hippocraticus, a, um, adject. ad Hippocratem pertinens. *Prudent. Roman. v.* 498. Laniena quando ſarvit Hippocratica? h. e. medicorum ſectiones.

Hippocrēne, es, m. 1. Fons Caballinus, ἱπποκρήνη, fons in Bœotia, non procul a Thebis, apud Heliconem M. quem Poetæ fabulantur factum eſſe ungula Pegaſi equi alati. ab ἵππος, *equus*, & κρήνη *fons*. Huic fabulæ occaſionem videtur miniſtraſſe Cadmus, qui, cum in Bœotiam locum urbi condendæ quereret, huc, illuc obequitans hunc fontem primus creditur inveniſſe, ut ſcribit *Solin. c.* 7. Muſis ſacrum eſſe dixerunt. Nam Cadmus ſapiens, & aliquot Græcarum literarum inventor fuit. *Ovid. 5. Faſt. v.* 7. fontes Agannippidos Hippocrenes.

Hippocrenæus, a, um, adject. ab Hippocrene. *Anonym. de laudib. Herculis, inter op. Claudiani, v.* 5. Hippocrenæos victorem inſiſtere fontes.

Hippocrenisātus, a, um, adject. *Sidon. carm.* 22. *v.* 71. Hippocrenisatas jungebat Pegaſus alas. Ita leg. *Sweet. & Savar.* At *Sirmond. &* VVowerus, *Hic & crinisatas*.

Hippodāme, es, f. 1. vel Hippodamia, æ, f. 1. ἱπποδάμεια, ἱπποδάμη, filia Oenomai Regis Elidis, & Piſarum, qui cum ex Oraculo ſe a genero interemptum iri didiciſſet, & illa tamen a multis procis ob formæ præſtantiam expeteretur, curule certamen procis inſtituit cum ipſa (habebat enim equos velociſſimos, qui ex ventorum flatu creati dicebantur) ea lege, ut qui vinceret, filiam haberet, victus ſubiret mortem. Tredecim victis, & occiſis, Pelops Tantali filius viſa puella ejus amore protinus exarſit: cujus nuptias ut aſſequeretur, Myrtilum ejus aurigam promiſſis corrupit, ſic, ut ille axes cereos, i. e. infirmos, & fragiles ſubjunxerit, vel, ut alii volunt, obicem axi non objecerit. Atque hoc modo Pelops & puella, & Regno potitus eſt. *Bocc. l.* 2. *Gen. Deor.* ¶ Hippodame altera, quam *Ovid. Heroid.* 17. *v.* 248. Hippodamiam, at *Metam.* 12. *v.* 210. Hippodamen vocat: *Plutarchus* vero in Theſeo Deidamiam: tandem *Propert. l.* 2. *eleg.* 2. *v.* 9. Iſchomachen. Hæc filia fuit cujuſdam Atracis, ſeu Atracii, & nupſit Pirithoo Lapitharum Regi. *Ovid.* 12. *Met.* ¶ Hoc item nomine fuit filia Briſeæ, quæ vulgo patronymice Briſeis appellatur, quam Achilles, Lymneſſo expugnata, captivam in caſtra abduxit, quam poſtea Agamemnon Achilli eripuit, ex quo celebre illud inter Agamemnonem, & Achillem diſſidium exarſit. ¶ Item filia Anchiſæ, ſoror Æneæ, quæ Alcathoo Troiano in uxorem data eſt, quem poſtea Idomeneus Cretenſis in pugna occidit. *Hoc. l.* 6.

Hippodrŏmus, m. 2. *luogo, dove corrono i cavalli*, ἱππόδρομος, theatrum, ubi agitantur equi, equorum curriculum, hoc eſt, ampla planities, in qua de pernicitate certatur citra pugnæ ſimulacrum, ab ἵππος, *equus*, & δρόμος, *curſus*. Nam ſtadium, in quo equites imaginario prælio concurrere ſolent, *cataſtromon*, καταστρωμα, dicebatur. *Martial. l.* 12. *epigr.* 50. Pulvereumque fugax hippodromon ungula pulſat.

Hippoglōſſa, f. 1. herba ſpinoſa, folia habens myrti ſylveſtris, linguæ equinæ ſimilitudine, ab ἵππος, *equus*, & γλῶσσα, *lingua*. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Hippoglottion, n. 2. herba, quam alii daphnitin, alii carpophylon, & Alexandrinam laurum vocant. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Hippolapāthum, n. 2. ἱπποληπάθιον, herba, lapatho ſativo major, candidiorque, ac ſpiſſior. *Plin. l.* 20. *c.* 21.

Hippolўte, es, f. 1. ſoror Antiopæ, & Orithiæ Reginarum Amazonum, quæ bello, quod Græci cum Amazonibus duce Hercule geſſerunt, ſimul cum Menalippe ſorore capta eſt. Menalippe ab Hercule capta fuit, Hippolyte a Theſeo. Hercules poſt victoriam Menalippen ſorori Antiopæ reddidit, Orithyia tunc foris bellum gerente, & pretium armis Reginæ accepit, ſed Theſeus obtenta in præmium captiva, eandem in matrimonium aſſumpſit, & ex ea genuit Hippolytum. *Juſtin. l.* 2. ¶ Fuit etiam hoc nomine Acaſti filii Pelix, Magneſiæ, ſeu Theſſalorum Regis uxor, quam quidam Creteidem vocant, quæ, cum Pelium amaret, neque ille hujus amori obſequi vellet, eum ultro de ſtupri appellatione apud virum accuſavit. Itaque Acaſtus Pelium ceu venationis cauſa in ſaltu Pelii montis abductum, ibique omnibus armis ſpoliatum, feris lacerandum præbuit. Verum Chiron, ſive is Mercurius fuit, interveniens, accepta Vulcani machæra, Pelium liberavit, qui poſtea domum reverſus Acaſtum cum uxore interfecit.

Hippolўtus, m. 2. ἱππόλυτος, Theſei, & Hippolytæ Amazonis filius, nepos Ægei, pronepos Neptuni, frater Demophoontis, & Antigoni. A Phædra noverca apud Patrem ſtupri accuſatus, immiſſis a Neptuno marinis monſtris (ut pater optaverat) cum curru veheretur, ab exterritis equis diſcerptus eſt, poſtea ab Æſculapio in vitam revocatus in Italiam profugit, & Virbius appellatus fuit, quaſi bis vir. V. *Ovid.* 15. *Metam. Lactant. l.* 1. *c.* 17. &c.

Hippomānes, is, n. 3. ἱπποµανὶς, humor in inguine equarum ortus ex libidinis ardore, qui in humana viſcera deſcendens furorem facit, ἔρως, ἵππος, *equus*, & μανία, *furor*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 281. Hinc demum hippomanes, vero quod nomine dicunt paſtores, lentum diſtillat ab inguine virus. ¶ Item herba, qua comeſa equæ incipiunt furere. *Serv. in* 3. *Georg.* ex Heſiodo, vel rectius ex Theocrito. Sed Theocritus in Pharmaceutria non id dicit, ea herba comeſa inſanire equos, ſed ejus edendæ inſano teneri amore. ¶ Item caruncula in fronte pueli equini, caricæ magnitudine, colore nigro, quam ſtatim edito partu mater dentibus avellit, & devorat, quam ſi quis præripuerit, ſeu prius abſtulerit, pullum ad ubera non admittit. Hæc caruncula amoris veneficium eſt, hac mulieres medicamenta componentes vertere homines feruntur in furorem. Sed generaliter hippomanes dicitur venenum omne amatorium, quod equinæ cupidini ſimilem mortalibus amorem accendat. *Plin. l.* 8. *c.* 42. *Virg.* 4. *Æn. v.* 515. Quæritur & naſcentis equi de fronte revulſus, & matri præreptus amor.

Hippomarāthrum, n. 2. ἱππομάραθρον, herba foliis marathro majoribus, & guſtu acriore, cujus ſuccus auribus inſtillatur, vermiculoſque in iis necat. Alii myrſenum vocant. *Plin. l.* 22. *c.* 23.

Hippomenēlus, a, um, ad Hippomenen pertinens. *Ovid. in Ibin, v.* 83.

Hippomĕnes, is, Megari filius ex progenie Neptuni, qui Atalantam curſu victam uxorem obtinuit. *Ovid.* 10. *Metam.* V. Atalanta.

Hippona, V. Epona.

Hipponactēus, a, um, adject. ut Hipponacteum carmen; de quo V. in *Hipponax*. Hipponacteum præconium, h. e. convicium, ſeu carmen maledicum. *Cic. Fam. 7. ep.* 24.

Hippōnax, actis, m. ἱππώναξ, Poeta, tanta deformitate, & fœditate vultus, ut ejus effigies a pictoribus quibuſdam publice propoſita fuerit deridenda. Ille indignatus tam amare in illos eſt invectus, ut aliquos ex iis credatur compuliſſe ad ſuſpendium. Dicitur inveniſſe verſum jambicum ſcazontem, quem ab ejus nomine Hipponacticum vocamus, ſive Hipponactēum. *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Hipponensis, adject. ab Hippona Africæ urbe, ut Hipponenſis colonia, *Plin. l.* 9. *ep.* 33.

Hippopēra, f. 1. *ſacchetto, biſaccia, bolgia*, Germ. *ein balgen*, Gall. *bougette, malle*, Hiſp. *talega, alforja*, ἱππόπηρα, ſaccellus, quo eques neceſſaria itineri ſecum circumfert, ab ἵππος, *equus*, & πήρα, *pera, ſaccus*. *Sen. ep.* 87. *ad Lucil.* M. Cato Cenſorius canterio vehebatur hippoperis quibuſdam impoſitis, ut ſecum utenſilia portaret.

Hippophaes, m. 1. frutex in marinis locis naſcens. Eo utuntur fullones ad veſtes interpolandas. *Plin. l.* 21. *c.* 13. & *l.* 22. *c.* 12.

Hippophæſton, n. 2. ſpinæ fulloniæ genus, quod in marinis, fabuloſiſque locis prorenit. *Plin. l.* 16. *c. ult.*

Hippopŏdes, m. 3. pop. Septentrionales in inſula, apud Baſiliam, ſive Baltiam, ſic dicti a pedibus equinis. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Hippopotāmus, m. 2. equus fluvialis, ſeu aquatilis in Nilo præcipue naſcens, binis ungulis, quales ſunt bobus, dorſo equi, & juba, & hinnitu, cauda obtorta, dentibus aprorum aduncis. *Plin. l.* 8. *c.* 25.

Hippoſelinum, n. 2. ἱππόσελινον, apii herbæ genus in ſiccis naſcens, ita dictum, quod inter apii genera longe maximum ſit, quia ἵππος, & σέλι, ſæpe in compoſitione augent, quemadmodum σὺς minuit. *Plin. l.* 20. *c.* 12.

Hippotădes, æ, dicitur Æolus ventorum rex, quia nepos Hippotæ Trojani ex Senefta filia. *Ovid. 4. Met. v.* 663. Clauſerat Hippotades æterno carcere ventos.

Hippotoxŏtæ, arum, m. 1. ἱππότοξοται, ſagittarii equeſtres, *arcieri a cavallo*, ab ἵππος, *equus*, & τόξον, *arcus*. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 4.

Hippūris, f. 3. ἵππουρις, Herba, al. equiſetum, cauda equina, ab ἵππος, *equus*, & οὐρὰ, *cauda*. *Plin. l.* 26. *c.* 13.

Hippūrus, i. ἵππουρος, piſcis ex genere locuſtarum. *Plin. l.* 6. *c.* 36.

Hir, n. 3. θίρρ, vola manus, a χείρ, manus, per Synecdochen. *Lucil. apud Cic.* 2. *Fin. Scalig. in Coniectan.*

Hira, f. 1. inteſtinum jejunum, quod per dim. hilla, & hillum dicitur. *Feſt.*

Hircīnus, a, um, o. τραγικὸς, quod ad hircum ſpectat. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 12. Heus tu, qui cum hircina ſtas barba.

Hircīpes, edis, hircinos habens pedes. *Martian. Capel. l.* 9.

Hircipſilus, o. 1. 2. qui pilos habet ſimiles hircinis, ideſt, uros, dut aliqui interpretantur, denſos, ut alii. Sunt enim hirco pili tum denſi, tum duri, atque aſperi. *Feſt. Al. leg. Hirhipilus*.

Hircŏlus, a, um, o. 1. 2. *che ſente di becco*, Germ. *bockelechtig*, Gal. *qui ſent le bouquin*, Hiſp. *elaque ſabe a cabron*, τραγώδης, qui hircinum odorem olet, & ſpeciatim qui olet virus alarum, ſeu cujus alæ fœtidum ſpirant odorem. *Perſ. Sat.* 5. Dixeris hęc inter hircoſos centuriones, ideſt, ruſticos, olidos, & omnis nitoris expertes. Adde *Plaut. Merc.* 3. 3. 14.

Hircŭlus, m. 2. τράγος, nardi ſpecies, ab *hircus*, ob odoris gravitatem. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Hircus, ci, vel hirquus, m. *capro, caprone, becco*, τράγος, Ger. *bock*, Gall. *bouc*, Hiſp. *cabron*, τράγος, caprarum admiſſarius, hoc eſt caper, qui jam coire, & fœtere cœperit, a priſco *fircus*, lingua Sabinorum. *Hor. Epod. od.* 16. Ametque falſa levis hircus æquora. ¶ Translate dicitur de homine immundo, & libidinoſo. *Plaut. Caſin.* 3. 2. 20. Propter operam illius hirqui improbi, edentuli. ¶ *Malgere hircos*, proverbium eſt de re abſurda. *Virg.* 3. *Ecl. v.* 91. Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos. ¶ Accipitur præterea hircus pro gravi alarum odore, qui ſic dicitur a fœtore hirci animalis, quemadmodum etiam Græci τράγον tum de animali, tum de alarum graveolentia uſurpant. *Hor. Epod. od.* 12. Gravis hirſutis cubat hircus in alis. ¶ Denique hircus, ſeu hirquus dicitur de angulo oculi, ducta ſignificatione ab oculis hircorum, qui ob libidinis ardorem obliquis oculis capras aſpiciunt, *coda dall' occhio*. *Virg. Ecl.* 3. Tranſverſa tuentibus hirquis. Alii leg. *hircis*. Cęterum hoc loco & pro angulis oculorum, & pro hircis accipi poteſt.

Hirnĕa, æ, f. genus vaſis, ſeu poculi. *Plaut. Amph.* 1. 1. 273. Cadus erat vini plenus: inde implevi hirneam. *Et v.* 276. Vini hirneam ebiberim meri. Al. leg. *irneam*: & putat *Scalig. in Catalect. Virgil.* olim dictam eſſe *ernea, ἀπὸ τῦ ἄρνα*, quod avis figuram imitaretur. *Non. c.* 15. *n.* 29. legit *cirneam*, vel ut eſt in quibuſdam editionib. *cyrneam*.

Hirpex, V. Irpex.

Hirpi, m. 2. pop. Sabinorum, qui in agro Faliſco ad montem Soractem habitabant, ab *hirpus*, lupus, quaſi lupi. *Serv. in* 11. Æn. hæc ſcripſit, Soractis mons eſt Hirpinorum in Flaminia collocatus. In hoc autem monte cum aliquando Diti patri ſacrum perſolveretur (nam Diis manibus conſecratus eſt) ſubito venientes lupi exta de igni rapuerunt, quos cum diu paſtores ſequerentur, delati ſunt ad quandam ſpeluncam halitum ex ſe peſtiferum emittentem, adeo ut juxta ſtantes necaret, & exinde orta eſt peſtilentia, quia fuerant lupos ſecuti, de qua conſulto eſt, poſſe eam ſedari, ſi lupos imitarentur, ideſt, rapto viverent. Quod poſtquam factum eſt, dicti ſunt ipſi populi Sorani. Nam lupi Sabinorum lingua *hirpi* vocantur. Plane *Servius* videtur Hirpos in agro Faliſco cum Hirpinis Samnitium confundere. ¶ Hirpi etiam, ſeu Hirpini, ſeu Hirpiæ familiæ, fuere quædam familiæ ex Hirpis populis, in Faliſcorum agro, quæ in ſacrificio annuo, quod fiebat in monte Soracte, ambulantes ſuper ambuſtam ſtruem lignorum non adurebantur. *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Hirpĭæ familiæ, V. Hirpi.

Hirpĭni, ſeu Irpini, m. 2. *Principato ultra*, pop. & regio Italiæ, in Regno Neapolitano, inter Samnites, quorum caput, & metropolis eſt Beneventum. Dicti ſunt ab *hirpus*, lupus, quod lupum ducem ſecuti agros occupaverint, & luporum inſtar ex rapto viverent. Nempe primum id nomen acceperunt ab iis, quorum agros prędabantur. *Voſſ.* Vel fortaſſe dicti ſunt ab Hirpis, quod ab iis originem traherent. V. Hirpi.

Hirpīnus, m. 2. mons in Sabinis, in agro Faliſco, idem ac Soractes, ab Hirpis pop. qui juxta illum habitabant.

Hirpīnus, a, um, adject. ab Hirpis, ſeu Hirpinis populis, ut Hirpina pubes, apud *Silium l.* 8.

Hirpus, m. 2. lupus lingua Sabinorum. ut *Strabo l.* 5. & *Serv. in* 11. Æn. ſcribunt, vel Samnitum, ut *Feſtus*, ab ἅρπαξ, ſeu ἁρπαξ, ῥαψ, ita dictus ob rapacitatem.

Hirquīnus, a, um, adject. pro Hircinus apud Vet. & ita legitur in loco *Plauti*, quem adduximus, in Hircinus. Adde *Pan.* 4. 2. 50.

Hirquitallīo, n. 4. τραγίζω, eſt hircum laſcivia, odore, voce imitari, ab *hirquus* pro *hircus* apud vet. *Cenſorin. c.* 14. In ſecunda hebdomade, vel incipiente tertia vocem craſſiorem, & inæquabilem fieri. quod Ariſtoteles appellat τραγίζειν, antiqui noſtri hirquitallire, & inde ipſos putant hirquitallios appellari, quod tum corpus hircum olere incipiat.

Hirquitallus puer, qui primum ad virilitatem accedit, ſeu virilitatem ſuam experitur, ab *hirquus*, quia pueri pubeſcentes Veneri inhiant, hircum incipiunt olere, vocem edunt gravem, ſubraucam, hircinæ non diſſimilem. *Cenſorin. c.* 14. & *Feſt.*

Hirquus, V. Hircus.

Hirrio, ſeu Irrio, n. 4. proprium eſt vocis canum, cum provocantur, quia R multa ſonant. *Sidon. lib.* 7. *ep.* 3. Veluti eſt canibus innatum, ut, etſi non latrant, tamen hirriant.

Hirritus, us, m. vox canum, cum irritantur. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 16. Prodat hirritu rabiem canino.

Hirſūtia, æ, f. forma hirſuta, *iſpidezza*. *Solin. c.* 38. (al. 25.) Setarum hirſutiæ nullæ. & *c.* 42. Hirſutia pili.

Hirsūtus, a, um, o. 2. *peloſo*, שעיר, Germ. *haar aechtig*, Gall. *velu*, Hiſp. *velloſo*, τριχώδης, λάσιος, pilioſus, ſetoſus, pilis horridus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aliæ villis veſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ. *Virg.* 7. *Ecl.* Stant & juniperi, & caſtaneæ hirſutæ, ideſt; quæ adhuc ſuis echinis includuntur. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 259. Sumpſerit annales, nihil eſt hirſutius illis. Ubi pro auſtero, & inamœno accipitur.

Hirtiānus, a, um, adject. ad Hirtium pertinens, ut Hirtianum jus, apud *Cicer.* 9. *Famil. epiſt.* 18.

Hirtius, vel Hircius, ii, Conſul fuit Romæ cum Panſa, quocum ab Antonio cęſus eſt, cum ad Mutinam obſidione liberandam acceſſiſſet. Hic auctor eſt libri de bello Cæſaris Hiſpanienſi, item de bello Africano, & Alexandrino, quanquam *Suet. in Cæſ. c.* 56. ſcribit, dubitatum eſſe, Hirtii ne, an Oppii cujuſdam eſſent. V. *Lipſ. Elect. lib.* 2. *cap.* 22.

Hir-

Hirtus, a, um, o. τ. 2. *peloſo*, λάσιος, hirſutus, pilis horridus, a ſono, quem ſetis horrentia edunt. *Curt. l. 4. c. 13.* Bactrianis hirta ora. *Corn. Nepos 14. c. 3.* Hirta tunica. *Virg. 3. Georg. v. 287.* Hirtæ capellæ. ¶ Translate *Horat. l. 1. ep. 3. v. 22.* Ingenium non incultum eſt, non turpiter hirtum. h. e. ruſticum.

Hirūdo, inis, f. *ſanguiſuga*, *ſanguettola*, עלוקה, Germ. *aggel*, Gal. *ſangſue*, Hiſp. *ſanguiſuela*, o *ſanguiſuela*, Αἶμα, ſanguiſuga, ab hæreo, quod hæreat carni. *Plin. lib. 32. cap. 10.* Hirudinum, quas ſanguiſugas vocant, ad extrahendum ſanguinem uſus eſt. ¶ Translate ponitur pro omni eo, quod exhaurit. *Cic. Att. l. 2. ep. 16.* Quod illa concionalis hirudo ærarii, miſera, & jejuna plebecula me ab hoc Magno unice diligi putat.

Hirundinſaus, a, um, o. quod eſt hirundinis. *Martial. l. 11. epigr. 19.* In nido ſeges eſt hirundinino. Adde *Plin. l. 30. c. 14.*

Hirundo, inis, f. 3. *la rondine*, צפור, Ger. *ſchwalb*, Gal. *hirondelle*, Hiſp. *golondrina*, χελιδών, avis in tectis nidificans, ſub initium veris ad nos tranſvolans. *Plin. lib. 10. c. 24.* Abeunt & hirundines hybernis menſibus, ſola carne veſcens avis ex iis, quæ aduncos ungues non habent. ¶ Eſt etiam in blanditiis amantium. *Plaut. Aſin. 3. 3. 103.* Dic me hirundinem, monedulam, &c. ¶ *Una hirundo non facit ver*, μία χελιδὼν ἦρ οὐ ποιεῖ. Prov. Græcum eſt, quo ſignificatur, judicium alicujus negotii ex una re fieri non poſſe.

Hiſarci, m. 2. Hiſarni, pop. Inſubriæ, Alpini, quorum pagi *Iſarſo*, & *Arciſate*.

Hiſco, is, n. 3. *aprire la bocca*, פצה, Germ. *das maul aufſperren*, Gall. *baailler*, Hiſp. *bozezer*, χαίνω, ab hio, eſt, os ad loquendum aperire. *Cic. Phil. 2. c. 43.* Reſponderene ad hæc, aut omnino hiſcere audebis? ¶ Item pro trepide, & hæſitanter loqui, *Virg. 3. Æn. v. 314.* Et raris turbatus vocibus hiſco. ¶ Item metonymice pro hæſitare, dubitare. *Nevius*, Hiſcit, dubius eſt, quid agat. ¶ Translate dicitur de aliis quibuſvis rebus pro aperiri, patefieri. Unde terra etiam hiſcere dicitur, cum præ nimio æſtu aperitur, & rimas agit. *Ovid. 6. epiſt. verſ. 144.* Hiſcere nempe tibi terra roganda foret. *Plaut. Pſeud. 4. 1. 42.* Tace, ædes hiſcunt.

Hiſpalenſis, e, adject. ad Hiſpalim pertinens. *Tacit. 1. hiſtor. cap. 78.* ubi al. leg. *Hiſpalienſis*.

Hiſpălis, f. 3. Hiſpal, Iſpalis, Colonia Romulenſis, *Siviglia*, urbs Hiſpaniæ Bæticæ, caput Vandaliæ, Emp. Acad. & Conventus juridicus totius provinciæ, amplißima, in regione feraci, ad Bætim ß. Ab Hercule Libyco, Geryonibus victis, condita fertur.

Hiſpāne, adv. *alla Spagnuola*, more Hiſpano. *Ennius apud Chariſ. l. 2.* Hiſpane, non Romane memoretis loqui me.

Hiſpānia, f. 1. Hiſpaniæ, arum, poetice Heſperia ultima, *Spagna*, Ger. *Hiſpanien*, Gal. *Eſpagne*, Hiſp. *Eſpana*, Ἰουνερία, Ἰβηρία, regio ampliſſima Europæ. Omnis Hiſpania primum dicta eſt Iberia ab Ibero ß. poſtea Heſperia ab Heſpero Atlantis fratre, ſive, ut alii malunt, ab Heſpero ſtella lucidiſſima, quæ veſpertino tempore in Occidente apparet, Solem ſubſequens, tertio Hiſpalia ab Hiſpali urbe ad fretum Atlanticum ſita, poſtremo litera una immutata Hiſpania. ¶ Eſt inſtar peninſulæ. Alluitur enim Oceano ad Bor. ad Occid. ad Merid. & Mediterraneo ad Mer. & ad Or. Iſthmus ejus eſt Pyrene mons ad Bor. qui 80. l. Hiſp. inter duo maria, Oceanum, & Mediterraneum, inter occaſum, & ortum excurrit, quo ſeparatur a Gallia. ¶ Corio bovino figura ſimilis, ac quadrilatera parem ferme latitudinem longitudini habet 800 M. P. apud Straboncm longa 6000. ſtadiis, lata 5000. legitur. Ut Appianus ſcribit, decem mille ſtadiis Hiſpaniæ latitudo commenſuratur, longitudo prorſus eadem eſſe videtur. ¶ Refert Varro, in Hiſpaniis equas ex vento concipere, quod equos habeat hæc regio curſu tam veloces, ut merito ex ventis concepti fingantur. ¶ Apud veteres primum in duas Hiſpanias Ibero ß. diſtincta fuit, Citeriorem, & Ulteriorem. Poſtea diviſa fuit in tres, Tarraconenſem, Bæticam, & Luſitaniam. Ex his Tarraconenſis eadem eſt, ac Hiſpania Citerior, eſtque omnium maxima, quippe quæ reliquas ſimul acceptas magnitudine ſuperat. Bætica, & Luſitania ſunt in Hiſpania Ulteriore, & Ana ß. magna ex parte inter ſe dirimuntur. Poſt Imperii Romani declinationem diviſa eſt in quatuor Regna, Legionis, ſeu Caſtellæ, Navarræ, Aragoniæ, Portugalliæ. Nunc dividur in quatuordecim partes, quæ ad tres Coronas, ſeu tria Regna reducuntur, Caſtellæ, Aragoniæ, Portugalliæ.

Hiſpaniēnſis, ſe, o. 3. Ἰβηρικός, quod ad Hiſpaniam ſpectat. Hiſpanus, & Hiſpanienſis differunt, quia Hiſpanus dicitur, qui in Hiſpania natus eſt, Hiſpanienſis, qui alibi ortus, in ea verſatur, ut Hiſpanienſes negotiatores, qui in Hiſpania negotiantur, Hiſpanienſis exercitus, qui in Hiſpania militat. *Cicer. pro L. Man.* Civile, Africanum, Hiſpanienſe midum ex civitatibus, atque ex bellicoſiſſimis nationibus. *Martial. in epiſt. prefixa l. 12.* Ne Romam non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum. ¶ Nec tamen hæc differentia perpetua eſt. *Plinius* enim *l. 37. c. 10.* Oceanum Hiſpanienſem dixit, & *l. 33. cap. 6.* Spuma argenti Hiſpanienſis

Hiſpanĭcus, a, um, adject. idem quod Hiſpanus. *Sueton. Aug. c. 82.* Hiſpanicum verbum.

Hiſpānus, a, um, o. 1. 2. Ἴβηρ, quod in Hiſpania natum eſt, ſeu quod eſt ex Hiſpania, *Iſpano*, *Spagnuolo*. *Martial. l. 7. epigr. 87.* Hiſpano ſi me Tagus impleat auro.

Hiſpānus, i, m. homo ex Hiſpania. *Spagnuolo*. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Nec numero Hiſpanos, nec robore Gallos ſuperavimus.

Hiſpellum, n. 2. Colonia Julia, Hiſpella, *Spello*, *Spelle*, olim urbs, nunc caſtrum Umbriæ, in ditione Pontificia. Patria fuit Propertii. *Plin. l. 3. c. 14.*

Hiſpĭdo, as, a. 1. hiſpidum facio. *Solin. cap. 59.* Folium aculeatum ſpinoſis faſtigiis hiſpidatur.

Hiſpidōſus, a, um, o. idem quod hiſpidus. *Catul. epigr. 16.* Non dico pueris, ſed hiſpidoſis.

Hiſpĭdus, a, um, o. *peloſo*, *aſpro*, שעיר, Ger. *rauch von haar*, Ga. *velu*, *de groſſi*, *& rude poil*, Hiſp. *velloſo*, λάσιος, ἄγριος, hirſutus, aſper, ſetoſus, horridus, a ſono, quem edunt ſetis horrentia, ut hiſpida facies. *Horat. l. 4. od. 10.* Hiſpida frons. *Virg. 10. Æn. v. 210.* Hiſpida membra. *Juven. Sat. 2. v. 210.* Hiſpida auris, h. e. ruſtica rudis. *Gel. l. 10. c. 3.*

Hiſter, m. 2. idem ac hiſtrio, i. e. ludio, Hetruſcorum lingua. *Liv. l. 7. c. 2.*

Hiſtŏnes, um, m. telæ textores: a Græca voce Ἱστὸς, quæ tum telam, tum telæ textorem ſignificat. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Ut ſi habeas plures in fundo textores, & inſtitutos hiſtonas, ſic & alios artifices. ¶ Niſi forte legendum eſt *hiſtoteas*, vel *hiſtoteones*, ab ἱστὸς, licium, & τείνω, extendo.

Hiſtoria, æ, f. *iſtoria*, דברי הימים, Germ. *hiſtory*, Gal. *hiſtaire*, Hiſp. *hiſtoria*, ἱστορία, narratio, & rerum geſtarum expoſitio, ab ἴστωρ, *ſciens*, ſpiritu mutato. *Cic. 4. Acad.* Sane doctum hominem, ut indicat ipſius hiſtoria ſcripta Græce. ¶ Apud Romanos ab initio rerum Romanarum uſque ad P. Mutium Scævolam Pont. Max. hiſtoria nihil aliud fuit, niſi annalium confectio, qui a Pontifice Maximo fiebant, qui res omnes ſingulorum annorum mandabat literis, efferebatque in album, & proponebat tabulam domi, poteſtas ut eſſet populo cognoſcendi. Iique Annales Maximi nominabantur. Poſt Scævolam hiſtoria ſcribi cœpta eſt a M. Catone, a Fabio Pictore, ab Antiſtio Piſone. Sed hi veterem ſimilitudinem ſcribendi ſecuti ſine ullis ornamentis, monimenta ſolum temporum, hominum, locorum, geſtarumque rerum reliquerunt. Primus, qui ornate hiſtoriam ſcriberet, Cœlius Antipater extitit, qui fuit familiaris L. Crafi Oratoris. *Cicer. 2. de Orat.* V. Annales. ¶ Accipitur etiam pro quavis deſcriptione, interpretatione, ſeu expoſitione. Unde *Plinii* opus *de Hiſtoria naturali* inſcribitur.

Hiſtoriāle opus dicitur in hortis varia arborum, aut herbarum diſpoſitio, qua venationes, animalia, ædificia, & hujuſmodi aſpectu grata repræſentantur. *Plin. l. 16. c. 23. de cupreſſo.* Trahiturque etiam in picturas operis hiſtorialis. *Hardu.* legit *topiarii*, neque tamen alteram lectionem damnat.

Hiſtorĭce, es, Grammaticæ pars, quæ in enarratione factorum occupatur. Ita *Quinctil. lib. 1. cap. 9.*

Hiſtŏrĭce, adv. *iſtoricamente*, hiſtorico more. *Plin. l. 2. ep. 5.* Deſcriptiones locorum non hiſtorice tantum, ſed prope poetice proſequi fas eſt.

Hiſtŏrĭcus, m. 2. *iſtorico*, ἱστοριογράφος, hiſtoriarum ſcriptor. *Cic. pro Mur.* Tua nobilitas, tametſi ſumma eſt, tamen hominibus literatis, & hiſtoricis eſt notior, populo, & ſuffragatoribus obſcurior. ¶ De claris Hiſtoricis vide. *Cic. 2. de Orat.*

Hiſtŏrĭcus, a, um, o. Ἱστορικός, quod hiſtoriæ proprium eſt. *Cic. de clar. Orat. c. 83.* Non tam hiſtorico, quam oratorio genere perſcripſit.

Hiſtoriographus, i, m. qui hiſtorias conſcribit. *Capitolin. in Gordiano II. prope fin.* Ea debent in hiſtoria poni ab hiſtoriographo, quæ aut fugienda ſint, aut ſequenda.

Hiſtria. V. Iſtria.

Hiſtricātus, a, um, ſpinoſus. Translate *Hieronymus l. 1. in Ruffin. c. 7.* Hiſtricoſæ & lividæ mentis homo. *h. e.* ad pungendum & obtrectandum paratæ.

Hiſtrĭcus, a, um, o. ἀγεληματικός, quod ad hiſtrum, hoc eſt, ad hiſtrionem pertinet. *Plaut. prol. Pœn. v. 4.* Audire vos jubet imperator hiſtricus. ideſt, præfectus hiſtrionum, vel hiſtrio imperans.

Hiſtrio, onis, m. 3. *iſtrione*, *commediante*, Germ. *comediſpieler*, Gall. *joueur de farces*, Hiſp. *comediante*, *repreſentador de perſonas*, ὑποκριτὴς, μίμος, ludio, qui perſonatus in ſcenis fabulas agit. Dictus eſt ab *hiſter*, quæ vox Thuſcis ſignificabat ὀρχηστὴν, h. e. ſaltatorem, qui & ludio vocatur. A Thuſcis enim rem, & vocem Romani accepere. *Liv. l. 7. c. 2. Valer. Max. l. 2. cap. 4. Cic. 4. Tuſc.* Aguntur iſta præclare, & ab oratore quidem melius, quam ab ullo hiſtrione. ¶ Hiſtriones omnes, præter Attellanos, a ſtipendiis militaribus *repulſi* fuere. *Liv. l. 7.* Quod ſi aliquando ad arma vocati ſunt, non niſi cogente neceſſitate in dubiis rebus Reip. vocati ſunt. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 15.*

Hiſtrionālis, le, o. 3. ad hiſtrionem pertinens. *Cic. de Orat.* Ut laſciva verborum, gravitate ſententiarum, licentia compoſitionis hiſtrionales modos experimant. Adde *Tac. Ann. 1. c. 16.*

Hiſtrionĭa, niæ, vel hiſtrionica, cæ, f. 1. ὑποκριτική, ars hiſtrionum. *Plaut. Amph. prol. v. 90.* Jovem facere hiſtrioniam.

Hiſtrionĭcus, a, um, hiſtrionalis. *Capitolin. in Vero, c. 8.*

Hiſtrix. V. Hyſtrix.

Hittĭo, n. 4. ἰχνεύω, proprium vocis canum, cum veſtigia indagant. *Feſt. & Plaut.*

Hittus, us, m. vox ea, quam canes veſtigia indagantes edunt. *Feſtus.*

Hiulcātus, a, um, adject. hiulcus, apertus. *Fortunat. Carm. 5.* Et per hiulcatos fervor anhelat agros.

Hiulce, adv. ἀνεχομένως, aperte. *Cic. de Orat. l. 3. c. 12.* Ex quo fit locutum eſſe ejus patrem judico, ſic majores, non aſpere, non vaſte, non ruſtice, non hiulce, ſed preſſe, & æquabiliter, & leniter.

Hiulco, as, a. 1. *aprire*, *fendere*, σχίζω, διανοίγω, hiulcum facio, aperio findo. *Catul. carm. 64. v. 62.* Æſtus hiulcat agros.

Hiulcus, a, um, o. 1. 2. *foſſo*, *aperto*, נבקע, נבקת, Germ. *geſpalten*, Gall. *fendu*, Hiſp. *hendido*, διεχόμενος, ſiſſus, fatiſcens, *Virg. 2. Georg.* Hiulca ſiti findit Canis æſtifer arva. ¶ Per translationem oratio dicitur hiulca, quæ male cohæret. *Cic. de Orat. l. 3. cap. 43.* Nec aſper verborum concurſus ſit, neve hiulcus. Item hiulci verſus a Diomede appellantur, qui exiles ſunt, & quaſi in media parte hiant.

H ANTE O.

Hoc, *quiſto*, τοῦτο, pron. demonſt. gen. n. cujus maſc. eſt *hic*, fœm. *hæc*. *Virg. 4. Æn.* Hoc illud germana fuit? ¶ Interdum migrat in adverbium, idemque ſignificat, quod huc. *Virg. 8. Æn. v. 423.* Hoc tunc Ignipotens cœlo deſcendit ab alto. Sic enim *Priſcianus* legit. ¶ Sæpe pro tanto ponitur. *Cic. in Tuſc.* Plaga hoc gravior eſt, quo eſt miſſa contentius. ¶ Hoc lucis, noctis, ſceleris, pro hac luce, &c. *Terent. Plaut. & al.* ¶ *Hoc eſt*, explicandi formula, *cioè*. *Cic. pro Cæcin.* Quadriennium, hoc eſt, ex quo tempore fundus veniit, poſſedi. V. *Hic*.

Hodidŏcos, vel potius hodœdocus, m. 2. latro, atque obſeſſor viarum, ab ὁδὸς, *via*, & ἴσχω, *obſervo*, *expello*. *Feſt.*

Hodie, adv. *oggi*, *oggidì*, היום, Germ. *heut*, Gal. *aujourdhuy*, Hiſp. *oy*, σήμερον, hoc die. *Cic. 14. Phil.* Me per idus Quinctiles, qui dies hodie eſt, cum faſcibus deſcenſurum. ¶ Accipitur item pro nunc, ſive hoc tempore, hac ætate. *Cic. pro Domo.* Hodieque Volaterrani non modo cives, ſed etiam optimi cives fruuntur nobiſcum ſimul hac civitate. ¶ Hodie, *pro hac nocte*. *Ovid. 2. Faſt. v. 75.* Illa nocte aliquis tollens ad ſidera vultus, Dicet, ubi eſt hodie, quæ lyra fulſit heri? ¶ *Hodieque*, adv. pro hodie quoque, *anche al preſente*, vox latina eſt ætatis argenteæ. *Vellej. l. 1. c. 4.* Vires autem veteres earum urbium hodieque magnitudo oſtentat mœnium. Adde *Sueton. in Claud. c. 19.* ¶ Aureæ etiam ætatis eſſe voluerunt *Gronov. Bourich. & Cellar.* aſſerentes exempla ex *Livio l. 1. c. 17. & l. 42. c. 34.* Quin ipſe *Gronovius* pro *hodie quoque* reponendum putavit *hodieque etiam l. 1. cap. 26 & l. 31. c. 7. & ſ. Liv.* Verum ea omnia loca ſi recte expendantur, nihil probant. Ubique enim *hodieque* ponitur non pro *hodie quoque*, ſed pro *& hodie*.

Hodiernus, a, um, o. *di oggi*, היום, Ger. *heutig*, Gal. *d' aujourdhuy*, Hiſ. *de oy*, quod ad hunc diem ſpectat. *Cic. in Catil.* Neque a nobis ante hodiernum diem collocaretur. *Id. 4. Phil.* Quod ex hodierno ejus edicto perſpicere potuiſtis.

Hodœporĭcon, i, n. *viaggio*, ὁδοιπορικὸν itinerarium, ab ὁδοιπόρος, viator. *Hieronym. epiſt. 27. ad Euſtoch. cap. 3.* Hodœporicon alicujus ſcribere.

Hœdus, V. Hædus.

Hoi, *oimè*, interjectio lugentis. *Ter. Phorm. 4. 3. 58.* Hoi, hui, nimium eſt ¶ Scribitur & *oi* ſine aſpirat. *Id. Eun. 4. 4. 43.*

Holcus, m. 2. ὅλκος, herbæ ſpecies, al. ariſtida, ab ὅλκω, traho, quia circa caput alligata, vel circa lacertum educit corpore ariſtas. *Plin. l. 27. c. 10.*

Hollandĭa, f. 1. *Olanda*, una ex 17. Provin. Germ. infer. cum titulo Comitatus. Habet ab Occ. mare Germanicum, ab Or. & a Sept. mare Auſtrinum, a Mer. Zelandiam, & Brabantiam ex parte. Dividitur in Auſtralem, ubi alias Batavi pop. & in Septentrionalem, quæ & VVeſt-Friſia dicitur. Complectitur plures Provincias, de quibus V. Geographos.

Holocaŭſtum, n. 2. *olocauſto*, ὁλόκαυστον, ſacrificii genus, quo tota comburebatur victima, non ſola exta, ab ὅλος, *totum*, & καίω, *uro*. *Prud. Apotheoſ. v. 536.* At tua congeſtæ tumulant holocauſta ruinæ.

Holochrȳſus, i, ὁλόχρυσος, nomen floris, a colore, quaſi totus aureus. *Plin. l. 21. c. 8.*

Holographus, a, um, o. ὁλογράφος, totus ſcriptus, ut Teſtamentum holographum, quod totum teſtatoris manu ſcriptum eſt. V. JCtos. *Hier. cont. Ruf.* Quæ epiſtola holographa tenetur ab iis, ad quos perlata eſt. Adde *Sidon. l. 9. ep. 11.*

Holophanta. V. Halophanta.

Holoſchœnus, i, ὁλόσχοινος, junci quoddam genus craſſum, & carnoſum. *Plin. l. 21. c. 18.*

Holoſĕricus, a, um, o. *tutto di ſeta*, ὁλοσηρικὸς, quod totum eſt ex ſerico, nulla alia admixta materia, ab ὅλος, *totum*. Uſus veſtis holoſericæ apud veteres rariſſimus fuit, & ſumma ejus caritas. *Vopiſc. in Aurelian. c. 45.* Veſtem holoſericam neque ipſe in veſtiario ſuo habuit, neque alteri utendam permiſit. ¶ Primus Romanorum holoſerica veſte Heliogabalus uſus eſt, *Lampridio* teſte *in ejus vita, c. 26.* cum jam ſubſerica in uſu eſſent. Tacitus Imperator holoſericæ veſtis uſum viris omnibus interdixit. *Vopiſc. in Tac. c. 10.*

Holoſĭdĕrus, a, um, adject. totus ferreus, ὁλοσίδηρος, ut holoſidera ſpatula. *Theod. Priſc. l. 1. c. 28.*

Holoſphyrātus, a, um, adject. ὁλοσφύρητος, totus malleo ductus, ſolidus, non conflatus, ut holoſphyrata ſtatua. *Plin. l. 33. c. 4.*

Holoſtĕon, n. 2. ὁλόστεον, herbæ ſpecies, ab ὅλος, *totum*, & ὀστέον, *os*, *offa*, per antiphraſim, cum careat omni duritie. *Plin. l. 27. c. 10.*

Homellum, pilei genus. *Feſt.*

Homĕricus, a, um, o. 1. 2. quod ad Homerum ſpectat. *Quinct. l. 2. c. 3.* Qui ad Phœnicis Homerici exemplum dicere, ac facere docent. Adde *Cic. 3. Tuſc.*

Homerocentōnes vocati ſolent, qui de carminibus Homeri propria opera ex mul-

multis hinc inde compoſitis in unum farciunt corpus. Hæc *Tertul. de præſcript. hæreticis c.* 39. V. *Cento*.

Homeromaſtix, igis, m. 3. ὁμηρομάστιξ, Homeri flagellum, cognomen Zoili cujuſdam, qui Homerum libris adverſus eum editis auſus eſt inſectari atque reprehendere, quos libros cum Ptolemæo Ægypti Regi obtuliſſet, Rex tum quidem diſſimulavit indignationem, quam ex hominis impudentia concepernt, ſed poſt aliquot dies pecuniæ aliquid petenti, quo inopiam ſublevaret, Mirum, inquit, te inopia premi, qui multo Homero es doctior, cum ille, qui ante annos mille fato functus eſt, etiam hodie tot hominum millia paſcat. Tandem parricidii accuſatus, juſſu Regis in crucem ſublatus eſt. *Vitruv. in præfat. lib.* 7. ¶ Per Synecdochen dicitur de omnibus detractoribus, qui inſatiabili reprehendendi libidine optima quæque lacerant. *Plin. in Proœm. operis*. Ut obiter caveam iſtos Homeromaſtigas. V. *maſtix*.

Homeronides, æ, patronym. quaſi Homeri imitator. *Plaut. Truc.* 2. 6. 4.

Homērus, ri, m. 2. ὅμηρος, nomen Poetæ Græci excellentiſſimi, qui bellum Trojanum, & Ulyſſis errores deſcripſit, quorum operum alterum *Ilias*, alterum *Odyſſea* ab illo inſcriptum fuit. De ejus patria nihil certi traditur. Multi Græciæ populi, Colophonii, Chii, Salaminii, Smyrnæi Homerum certatim ſibi vindicabant. Smyrnæi etiam delubrum ejus in oppido dedicavere. *Cic. pro Arch.* Aliqui dicunt, prius *Meliſigenes* fuiſſe vocatum, quod ad Meletem fl. Joniæ natus eſſet. Cæcum fuiſſe aiunt, imo ob excitatem Homerum dictum eſſe, quod Cumæi, & Jones cæcos appellent Ὁμήρους. *Velleius* tamen *l.* 1. *c.* 5. eum omnibus ſenſibus orbum eſſe cenſet, qui Homerum cæcum natum eſſe crediderit. *Heraclides* ſcripſit, cum ex morbo in cæcitatem incidiſſet. ¶ Vixit ætate Lycurgi ſuperioris, ante Heſiodum, & ante VII. Sapientes, anno circiter 168. poſt bellum Trojanum: & totidem fere ante Romam conditam; itaque non procul abfuit ab Iſaiæ Prophetæ temporibus. ¶ Pauperrimus fuit, & per urbes erravit. Quin & fame tandem abſumptum, ſcripſit Sotades apud Stobæum. ¶ Poſt mortem divini ei honores ſunt habiti. V. *Herodot. & Plutarch.*

Homicīda, æ, *omicida*, *micidiale*, רוצח, Ger. *todtſchlaeger*, Gall. *meurtrier*, Hiſp. *homicidano*, ἀνδροφόνος, qui hominem necat, ab *homo*, & *cædo*, per ſync. pro homicida. *Cic.* 2. *Phil.* Fateor, eos plus, quam ſicarios, plus, quam homicidas, plus etiam, quam parricidas eſſe. ¶ De formina *Senec. Controv.* 2. Quid ſi tantum homicida? quid ſi tantum rea fuiſſes? Interdum cum laude dicitur de viro forti, qui in bello multos occiderit. *Horat. Epod.* 17. *v.* 11. Luxere matres iliæ addictum feris Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem.

Homicidiārius, a, um, adject. *micidiale*, ut homicidiarius ſanguis, apud incert. *Aut. Panegy. ad Conſtant. c.* 4. ubi alii leg. *homicidiarius*.

Homicīdium, dii, n. 2. *omicidio*, רצח, Germ. *todtſchlag*, Gall. *meurtre*, Hiſp. *homicidio*, ἀνδροφονία, hominis necatio. *Cicer.* 2. *Phil. cap.* 12. Homicidii rei ſunt, an vindices libertatis?

Homo, inis, c. 3. *uomo*, אדם אנוש, Ger. *menſch*, Gall. *homme*, Hiſp. *hombre*, ἄνθρωπος, animal rationale, ab *humus*, ut Varro ſenſit, quia Empedocles homines e terra natos eſſe aſſerebat, & re vera primus homo a Deo ex terra procreatus eſt. *Cic. de Leg.* Animal hoc providum, ſagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis, & conſilii, quem vocamus hominem. *Sulp. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 5. Quæ ſi hoc tempore non ſuum diem obiiſſet, paucis poſt annis tamen erat ei moriendum, quoniam homo nata fuerat. ¶ Frequentius κατ' ἔξοχὴν homo de viro dicitur. *Plaut. Caſ.* 4. 2. 52. Mi homo, & mea mulier, vos ſaluto. ¶ Hinc non raro *bonus homo* dicitur, qui alias *bonus vir*. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 18. Bonus homo, & nobis amicus. ¶ *Homo es*, h. e. vir es, ſtrenuus, prudens. *Plaut. Epid.* 3. 4. 57. Euge, Epidice, pugnaſti, homo es. Similiter *Cic.* 2. *de Orat. c.* 10. Nox te nobis expoliavit, & hominem reddidit. Adde *Ter. Adelph.* 1. 2. 27. ¶ Interdum eleganter *homo* pronominis vice ponitur. *Terent. Eun.* 2. 2. 30. Ibi homo cœpit me obſecrare. ¶ Aliquando homo de ſervo dicitur, quemadmodum Italice. *Cic. pro Quint. c.* 19. Hominem P. Quintii deprehendis, in publicum conaris adducere. ¶ Flagitium hominis, pro homo flagitioſus; monſtrum hominis, pro homo monſtroſus; portentum hominis, &c. *Suetou. Cic. Terent. Plaut.* ¶ Ad contemptum, quid hominis es? *Ter. Eun.* 5. 17. Quid hoc hominis eſt? *Id. Eun.* 3. 4. 8. ¶ Veteres declinabant *homo*, *onis*, ut ait *Priſcian.* Hinc *Ennius*: Vulturis in ſilvis miſerum mandebat homonem.

Homœomeria, æ, f. 1. ὁμοιομέρεια, ſimilitudo partium. *Lucret. l.* 1. *v.* 829. Hinc & Anaxagoræ ſcrutemur homœomeriam. *Serv.* ſuper illud 4. *Æn.* Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor: Secundum, inquit, Anaxagoram, qui dicit homœomeriam, id eſt omnium rerum ſimilitudinem eſſe in rebus creandis.

Homole, es, f. 1. Omole, Homolus, mons Theſſaliæ, excelſus, pars Pelii, ſedes Centaurorum, ubi urbs ejuſdem nominis. Incolæ Homoles. *Virg.* 7. *Æn.*

Homoloïdes, um, f. Thebæ juxta Homolem montem ſitæ, vel ſeptem Thebarum portæ. *Stat.* 7. *Theb. verſ.* 252. per ingentes Homoloidas exeat Hæmon. Al. leg. *Homolaidas*.

Homonȳma, orum, n. 2. ὁμώνυμα, quæ idem nomen habent, ut taurus animalis nomen eſt, & montis, & ſideris, & quandoque alicujus hominis. *Quinctil. l.* 8. *c.* 2.

Homotōnus, a, um, ὁμότονος, qui eſt ejuſdem tenſionis. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Homūlus, & **Homullus**, i, m. homunculus, *uomicino*, diminut. *Cic. in Piſon. c.* 25. Quid ceſſat hic homulus ex argilla, & luto fictus? *Lucret. l.* 3. *v.* 928. Brevis hic eſt fructus homullis.

Homuncio, onis, m. diminut. parvus, aut vilis homo, *uomicciatolo*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 43. Homuncio hic, qui multa putat præter virtutem homini cara eſſe.

Homuncĭlus, i, m. idem ac homuncio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 9. Ut homunculus e multis, probabilis conjectura ſequens.

Honeſtamentum, i, n. ornatus, decus, *ornamento*. *Senec. epiſt.* 66. Nullo honeſtamento eget virtus: ipſa magnum ſui decus eſt. *Apul. Apol.* Gratiam corporis morum honeſtamentis ornare.

Honeſtas, atis, f. 3. *onestà*, הדר, Germ. *ehrſamkeit*, Gall. *honnetté*, Hiſp. *honeſtidad*, κάλλος, dignitas, decus, laus virtute comparata. *Cic. in Off.* In officio excolendo ſita vita eſt honeſtas omnis, & in negligendo turpitudo. *Id. pro Mur.* Nolite eum ante partis honeſtatibus, atque omni dignitate, fortunaque privare. ¶ Item bonitas, humanitas. *Suetou. de illuſtr. Gramm. c.* 13. Sunt, qui tradant, tanta eum honeſtate prædítum, ut temporibus Syllanis proſcriptorum liberos gratis, & ſine ulla mercede in diſciplinam receperit. *Cic. pro S. Roſc. c.* 6. Honeſtas familiæ.

Honeſte, adv. *oneſtamente*, *onorevolmente*, Ger. *ehrlich*, Gall. *honnêtement*, Hiſp. *honeſtamente*, καλῶς, cum honore, & dignitate, ſine dedecore, ſine reprehenſione. *Cic. de Am.* Quamvis honeſte id facerent, jus tamen amicitiæ deſerere arguerentur. *Id. ib. c.* 16. Quæ in noſtris rebus non ſatis honeſte, in amicorum fiunt honeſtiſſime. *Senec. lib.* 2. *controv.* 12. Quem honeſtius ſubjecit meretrix, quam peperit.

Honeſtĭtudo, inis, f. honeſtas. *Accius* apud *Non. c.* 401.

Honeſto, as, a. 1. *fare onore*, *onorare*, τιμᾶν, ἐυπρεπίζειν, decoro, honore afficio. *Cic.* 1. *Offic. c.* 39. Nec domo dominus, ſed domino domus honeſtanda eſt. *Auct. ad Heren. l.* 4. *ſub fin.* Omnes rationes honeſtandæ elocutionis collegimus. h. e. ornandæ. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Ætas quoque vix tantis matura rebus omnia ejus opera honeſtabat, h. e. commendabat.

Honeſtum, ſti, n. *ciò ch' è onesto*, *virtù*, *onestà*, τὸ καλόν, adjectivum neutr. pro ſubſtant. honeſtas, virtus, probitas, qua cavetur, ne quid turpiter fiat, dicatur, cogitetur. *Cic.* 2. *Fin.* Honeſtum igitur id intelligimus, quod tale eſt, ut detracta omni utilitate, ſine ullis præmiis, fructibuſque per ſe ipſum poſſit jure laudari. *Id.* 3. *Off.* Tanta vis eſt honeſti, ut ſpeciem utilitatis obſcuret.

Honeſtus, a, um, o. 1. 2. *onesto*, *onorato*, *onorevole*, נכבד, Ger. *ehrlich*, Gall. *honnete*, Hiſp. *honeſto*, καλός, ἔντιμος, ευμενὴς, honore, & dignitate plenus, probus, ab *honor*, ut modeſtus, a *modus*. *Cic. in Brut. c.* 81. Qui honorem ſententiis & ſuffragiis adeptus eſt, is mihi & honeſtus, & honoratus videtur. *Plaut. Captiv.* 2. 3. 32. Qui me honore honeſtiorem ſemper fecit. *Plin. Paneg. c.* 85.

Dillais, cum diligaris; & in eo, quod utrique honeſtiſſimum eſt, tota gloria tua eſt. *Ter. Andr.* 1. 1. 134. Honeſta oratio eſt. h. e. virum bonum decens. *Cic.* 5. *Tuſc.* Honeſto loco natus. ¶ Honeſtum ſæpiſſime dicitur id, quod eſt virtuti conforme. *Cic. Offic.* 3. *cap.* 7. Nihil præter id, quod honeſtum ſit, propter ſe eſt expetendum. ¶ Furiæ honeſtæ apud *Statium*. V. *Furia*. ¶ Honeſtum etiam pro pulcro ponitur. *Ter. Eun.* 4. 3. Ita me Dii ament, honeſtus eſt. *Virg. Georg. verſ.* 82. honeſti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. ¶ Item pro divite, fortunato, non calamitoſo, quia divitiæ honorem afferunt. *Aſcon. in* 3. *Ver.* V. *Honeſtum*.

Honor, oris, vel honos, oris, maſc. (olim onor, & onos) *onore*, הדר, כבוד, Germ. *ehr*, Gall. *honneur*, Hiſp. *honra*, τιμή, reverentia, quam alicui exhibemus in virtutis teſtimonium. *Cic. in Brut. cap.* 81. Honor eſt præmium virtutis judicio, ſtudioque civico delatum ad aliquem. ¶ Dicimus autem Honorem alicui habere, honorem præſtare, habere in honore, honore afficere, honoti eſſe, &c. *Cic.* ſæpe, *Curt. Liv.* & al. ¶ Sæpe ſumitur pro magiſtratu. Sic honor Præturæ, *Suet. Claud. c.* 1. honor Quæſturæ, *Id. in Tit. c.* 4. Et abſolute, honores petere, *Nepos Attic. c.* 7. Honoribus operam dare, *Id. Caton. c.* 1. Ad honores aſcendere. *Cic. in Brut.* Honore abire, *Sueton. Aug. cap.* 26. h. e. Magiſtratu ſe abdicare. ¶ Interdum ſumitur pro munere, ſeu præmio. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 9. Curio miſi, ut medico honos habeatur. Adde *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 21. ¶ Item pro ſacrificiis, quæ in Deorum honorem fiunt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 118. Meritos aris nuctavit honores. *Ovid.* 8. *Met. v.* 745. Aris adoleret honores. ¶ Item pro pulchritudine, ſeu ornamento. *Virg.* 1. *Æn. v.* 591. Lætos oculis afflarat honores. *Id.* 2. *Georg.* Frigidus & ſilvis Aquilo decuſſit honorem. ¶ Honorem malum alicui habere, pro injuria afficere, eſt apud *Gel. l.* 12. *c.* 9. ¶ *Honorem præfari*, eſt deprecari veniam, cum turpe aliquid dicendum eſt. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 22. Cætera addit Epicurus, quæ ſi appellet, honos præfandus ſit. Eodem modo dicimus, honorem habere auribus. *Quintil. Declam.* 3. Ut in medio belli ſtrepitu (tuis honor ſit habitus ſanctiſſimis auribus) juberet proſtare, &c. Sic *Plin. l.* 28. *c.* 8. Hæc ſunt, quæ retuliſſe tas ſit, & pleraque ex his non niſi honore dicto. *Curt. l.* 3. *c.* 1. Ad ultimum (honos auribus ſit) ima corporum velamenta projiciunt. ¶ Honoris cauſa aliquem appellare, aut nominare, h. e. laudandi cauſa. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 6. Toties hunc & virum bonum eſſe dixiſti, & honoris cauſa appellaſti. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 2. De viro fortiſſimo L. Sylla, quem honoris cauſa nomino. ¶ Romani honori ædem ſacrarunt tanquam Deo, & cum Virtutis templo junxerunt, ut ſcribit *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. & *Auguſt. de C. D. l.* 4. *c.* 21. ¶ Ejus ſacrificia aperto capite peragebantur, cum in cæteris caput tegerent.

Honorabĭlis, le, o. 3. *degno d' onore*, *onorevole*, נכבד, Ger. *ehrwürdig*, Gal. *honorable*, Hiſp. *honrable*, *digno de honra*, ἀξιέπαινος, honore dignus. *Cic. de Sen. c.* 18. Hæc ipſa ſunt honorabilia. *Liv. l.* 4. Honorabilem facichant.

Honorabĭliter, adverb. *onorevolmente*, cum honore. *Capit. Maxim. c.* 5. Honorabiliter ſepelire. *Ammian. l.* 29. *c.* 13. Honorabiliter colebatur.

Honorārium, n. 2. *onorario*, γέρας, quod datur ab eo, qui honorem aliquem adeptus eſt. *Trajan. ad Plin. l.* 10. *epiſt.* 114. Honorarium Decurionatus omnes, qui Decuriones fiunt, inferre debeant, necne &c. ¶ Merces etiam, quæ Juriſconſultis, medicis, liberalium artium profeſſoribus datur pro navata opera, *honorarium* dicitur a JCtis, ut videre eſt *l.* 1. *Dig. de extraord. cognition. l.* 3. *Cod. de poſtulat. l.* 1. *Dig. Si menſ. falſ. & l.* 13. *Cod. de judic.*

Honorārius, a, um, o. quod ad honorem pertinet. ¶ Honorarii ludi (etiam Liberalia appellati, teſte *Feſto*) cum honore dabantur, quos edebant Magiſtratus honoris ſeu Magiſtratus collati cauſa. *Suetou. in Aug. c.* 32. Dies, qui honorariis ludis occupabantur. V. ibi *Caſaub.* ¶ Honorarium jus erat jus Prætoris in Urbe, quod a Conſulibus (qui olim in Urbe jus dicebant) in externis Reip. bellis occupatis, Prætoribus attributum fuerat. Dictum eſt honorarium, quia ab iis, qui in honore, h. e. Magiſtratu erant, proficiſcebatur. *V. l.* 7. *Dig. de Juſt. & jur. & Pomp. l.* 2. *Dig. de orig. Jur.* &c. Sic Honoraria actio, honorariæ obligationes, honorarii ſucceſſores, &c. dicebantur, quorum ratio a Prætorum edictis naſcebatur. *Modeſtin. & Ulpian. JCti*. Sic honorarius arbiter, qui ab ipſo Prætore datur: & honoraria arbitria, apud *Cic. pro Roſc. Com. cap.* 5. & 5. *Tuſcul. cap. ult.* Hinc ipſum Prætorem *honorarium* appellat *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 52. ¶ Honorarium frumentum erat, quod Magiſtratibus euntibus in provinciam fine precio dabatur. *Cic. in Piſon. c.* 35. ¶ Honorarium eſt, h. e. liberale eſt. *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 1. Docere, debitum eſt; delectare, honorarium; permovere, neceſſarium.

Honorāte, adv. *onoratamente*, ἐντίμως, cum honore, & dignitate. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 10. Honoratiſſime aliquem excipere. *Vellej. l.* 2. *c.* 129. Quam illum honorate, nec ſecure continet. *Juſtin. l.* 5. *c.* 4. Utrum contumelioſius expulerint, an revocaverint honoratius.

Honorātus, a, um, o. *chi ha avuto Magiſtrati*, *onorato*, *oneſto*, *illuſtre*, ἔντιμος, honeſtus, qui in honore eſt, qui in honore habetur. item qui Magiſtratus geſſit, ut vir honoratus, apud *Cic.* & *Liv. Suetou. Tiber. c.* 3. Vetus & honorata familia. *Liv. l.* 4. *c.* 35. Honoratior apud plebem. *Id. l.* 3. *c.* 58. Vir honoratiſſimæ imaginis. ¶ Item præmio affectus, *premiato*. *Vellej. l.* 2. *c.* 61. Honoratus equeſtri ſtatua. ¶ Prætor honoratus. V. *honorarius*.

Honoriădes, æ, patronym. Ita vocatur a Claudiano filius Honorii Imperat. Rom. *Carm. de nupt. Honor. in ſi. Id. de laudib. Serenæ v.* 131. Sorores Honoriades.

Honorifĭce, adv. idem ac honorate. *Cic.* 6. *Ver.* Itaque in curiam venimus, honorifice ſane conſurgitur. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 6. Nunquam niſi honorificentiſſime Pompejum appellat. *Id. in Piſon. cap.* 15. Nemini triumphus honorificentius, quam mihi &c.

Honorificentĭa, æ, f. 1. honor, decus, dignitas, *onorificenza*, *onore*. *Vopiſc. Aurel. cap.* 25. Templum ſoli poſuit, majora honorificentia conſecratum. Adde *Symmach. l.* 6. *ep.* 35.

Honorifĭco, as, a. 1. *onorare*, כבד, Ger. *ehr anthun*, Gal. *honnorer*, Hiſp. *honrar*, τιμάω, honore afficio. *Lact. l.* 7. *c.* 24. Ut adorent, & honorificent Regem magnum.

Honorifĭcus, a, um, o. *ciò che fa onore*, *onorifico*, יקיר, Germ. *das ehr bringt*, Gal. *qui fait honneur*, Hiſp. *que honra*, τίμιος, quod honorem confert. *Cic. ad Q. Fr.* Nunquam ab eo mentio de me, niſi honorifica, niſi plena amiciſſimi deſiderii. *Idem ad Brut.* Quod quanquam videbatur illi ætati honorificum. ¶ Comp. honorificentior, ſup. honorificentiſſimus. *Cic. ad Q. Fr.* Nihil unquam honorificentius nobis accidit. *Id. Fam.* 15. *ep.* 10. Honorificentiſſimum Senatuſconſultum.

Honorĭger, a, um, adject. honoratus, honores gerens. *Tertul. de Virg. Veland. c.* 10. Honorigeram notam virginitatis præ ſe ferre.

Honoripĕta, æ, m. qui honores, & dignitates captat. *Apul. l.* 2. *dogm. Plat.* Culpabilium virorum quatuor formæ ſunt, quarum prima eſt honoripetarum, &c.

Honorius, ii, Theodoſii fil. R. Imperator cum fratre Arcadio, ſummis laudibus extollitur a Claudiano, qui eo imperante floruit.

Honōro, as, avi, atum, a. 1. *onorare*, τιμάω, honore afficio. *Cic. de Div.* Amphiaraum autem ſic honoravit fama Græciæ, Deus ut haberetur. ¶ Item præmio afficio, *premiare*. *Vellej. l.* 2. *c.* 129. Populum congiariis honoravit. *Curt. l.* 7. *c.* 2. Cum donis honoramur.

Honōrus, a, um, o. *onorevole*, εὔμορος, decorus, honorificus. *Tac. l.* 3. Quæ in Druſum patrem Germanici honora, & magnifica Auguſtus feciſſet. Adde *Ovid. de Remed. Amor. v.* 393.

Honos, oris, m. idem ac honor. V. *Honor*.

Hoplītis, tidis, f. Græce ſignificat armatum, ὁπλῖτις. Hinc *Hoplitides* dicuntur ſtatuæ feminarum armatarum. *Plin. l.* 35. *c.* 5.

Hoplomăchus, m. 2. ὁπλομάχος, gladiator; qui ſcuto reliquiſque armis inſtructus, in arenam deſcendit, ab ὅπλον, ſcutum, arma. *Martial. lib.* 8. *epigr.* 74. Hoplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante. V. *Lipſ.* 2. *Saturn. c.* 11.

Hora, æ, f. 1. *ora*, Ger. *ſtunde*, Gal. *heure*, Hiſp. *hora*, ὥρα, priore, & anti-

quiore acceptione, tum apud Græcos, tum apud Latinos, significat generatim tempestatem, sive tempus, recentiore acceptione vicesimam quartam diei partem. Neque enim in Platonis, Aristotelis, vel æqualium scriptis, nedum antiquiorum, ὥρα unquam pro diei parte vicesima quarta reperitur. Primo igitur hora pro tempore, seu tempestate absolute ponitur. Hinc quatuor illæ anni partes, ver, æstas, autumnus, hyems, anni horæ dictæ sunt. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Has ubi genitalis anni stimulaverit hora. *Hor. l.* 3. *od.* 13. Te flagrantis hora Caniculæ Nescit tangere. *Cic. de clar. Orat. c.* 54. Mittere ad horas, *mandare ut vesperi, ubi ora fia.* ¶ Quandoque accipitur pro statuto quodam, & certo tempore. *Cic.* 3. *Ver.* Ut, cum horis nostris nos essemus usi, tu binis ludis interpositis quadragesimo post die responderes. Ubi *Ascon.* Horas suas vocat viginti dies, qui accusatori dabantur, ad accusandum legitimi, totidemque defensori. ¶ Item pro die. *Virg.* 2. *Georg.* Nunquam te crastina fallet hora. ¶ Item pro quovis indefinito tempore. *Horat. l.* 1. *ep.* 11. *v.* 22. Tu quamcumque Deus tibi fortunaverit horam, Grata sume manu. ¶ Hodie usurpatur pro æqualibus illis spatiis, in quæ dies dividitur. *Ter. Eun.* Dum hæc dicit, abiit hora. *Cic. pro Mil.* Fit obviam ei Clodius hora fere undecima, aut non multo secus. ¶ *Omnium horarum homines* veteres appellabant eum, qui seriis pariter, ac jocis esset accommodatus, & cum quo assidue liberet convivere. Atque ita appellatum Afinium Pollionem auctor est *Fabius, l.* 6. *c.* 4. *circa finem.* Adde *Sueton. Tiber. c.* 42. ¶ Singulæ diei horæ diversis officiis transigebantur, quæ enumerat *Martial. l.* 4. *ep.* 8. Prima salutantes, atque altera continet hora, &c. ¶ Hora ἀπ' ἐξοχὴν sumitur pro horoscopo, seu momento, quo nati sumus. *Senec. Apocolocynt.* Et tamen non est mirum si errant; horam ejus nemo novit. ¶ Hora extrema est hora mortis. *Virg. Ecl.* 8. ¶ Poetis Horæ quatuor Deæ sunt, quas Hesiodus ait esse filias Jovis, & Themidis. Sunt autem ministræ Solis. *Ovid.* 2. *Met. v.* 118. Jungere equos Titan velocibus imperat horis: Justa Deæ celeres peragunt. *Homer. Iliad.* E. tacit eas custodes portarum cœlestium. Quatuor esse dicuntur, quia præsunt quatuor anni tempestatibus. ¶ Hora, vel Ora, Dea juventutis. V. *Hersilia.*

Horæum, i, n. ὡραῖον, genus salsamenti ex pelamide pisce, ita dictum ab ὥρα ver, quod veris tempore confici solcat. *Plaut. Capriv.* 4. 2. 71. Horæum, scombrum, & trigonum &c. ¶ Quod autem addunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 11. *c.* 14. de horæo melle, hanc vocem ibi *Plin.* Græcis litteris scribit.

Horarium, rii, n. horologium. *Censorin. c.* 23. P. Corn. Nasica Censor ex aqua fecit horarium.

Horarius, a, um, o. *di una ora*, quod est unius horæ. *Suet. in Domit. c.* 3. Inter initia principatus quotidie secretum sibi horarium sumere solebat.

Horatius, a, um, adject. ad Horatium pertinens, ut Horatia lex, *Liv. l.* 3. *cap.* 55. Horatia gens, *Id. l.* 1. *c.* 26.

Horatius, m. 2. Ὁράτιος, Poeta Venusinus, Lyricorum, & Satyrarum scriptor. Anno Imperii Augusti Cæsaris 33. ætatis vero suæ 63. moriens, Augustum reliquit hæredem. Maxima pompa ad Mecænatem in Exquiliis sepultus est. *Ovid.* Detinuit nostras numerosus Horatius aures.

Horctus, a, um, o. idem ac forctus, seu forctis, ideſt bonus. *Fest.* V. *Herctum.*

Horda, æ, f. 1. vacca prægnans, idem ac forda. *Varro l.* 2. *de R. R. cap.* 5. Quæ sterilis est vacca, taura appellatur, quæ prægnans, horda.

Hordeaceus, a, um, o. *di orzo*, Ger. *von gerſten*, Gal. *d'orge*, Hisp. *de cevada*, κριθήσιος, quod est ex materia hordei, ut Panis hordeaceus, *Plin. l.* 18. *c.* 11. ¶ *Hordeacea pyra* dicuntur a *Colum. l.* 5. *c.* 10. eadem ratione, qua a *Plinio* hordearia pruna. V. vocem sequent.

Hordearius, a, um, o. κριθίνος, qui hordeo vivit. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Et gladiatorum cognomine, qui hordearii vocabantur. ¶ Æs hordearium, quod pro hordeo Equiti Romano dabatur. *Fest.* Nam Romani non serebant avenam, sed solum agnoscebant avenæ illud genus, quod agreste est, ac sponte provenit, estque sterile. Quare pro avena jumentis hordeum dabant. ¶ Hordearia pruna. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Hordearia appellata a comitatu frugis ejus.

Hordeius, a, um, adject. pro hordeaceus, legitur apud *Plaut. Cas.* 2. 8. 60. Varia tamen est ejus loci & lectio, & interpretatio. V. *Taubman. & Lambin.*

Hordeŏlus, i, m. ὀργίνιολο, apostema nascens in extremitate palpebræ. *Marcel. Emp. l.* 8. Hordeoli oculis infesti.

Hordeum, olim tordeum, n. 2. *orzo*, Germ. *gerſten*, Gal. *orge*, Hisp. *cevada*, κριθή, genus frumenti, a θέρδω, alo, nutrio, vel a κρίθαι, dim. a κρίθαι, hordeum, per metathesin. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Hordeum frugum omnium mollissimum est. *Virg. Ecl.* 5. Grandia sæpe quibus mandavimus hordea sulcis. ¶ A Romanis ignominiæ causa militi dabatur, quasi cum equis conjungendus esset, quod pœnæ genus κριθάρτας Polybio dicitur. *Liv. l.* 27. Cohortibus, quæ signa amiserant, hordeum dari jussit. *Sigon. l.* 1. *c.* 13. V. *Hordearius.*

Hordicalia, orum, n. 2. dies festus apud Romanos, ab hordi, prægnans, quod eo die vaccæ hordæ immolabantur. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 5.

Horricidia, idem quod Hordicalia, apud *Fest.*

Horia, æ, f. navicula piscatoria. *Nov. c.* 13. *n.* 3. & *Fest. Plaut. Rud.* 4. 2. 5. Salute horiæ, quæ in unari fluctuoso piscatu me uberi compotivit.

Horiŏla, æ, f. diminut. ab hora. *Plaut. Trin.* 4. 2. 100. Horiola advecti sumus per amnem. ¶ Legitur & *Oriola.*

Horizon, ontis, m. 3. ὁρίζων, δρίζω, finitor, terminator, ut vocat *Cic.* 2. *Div. c.* 44. & *Martian. Capell.* unus est ex majoribus sphæræ circulis, qui cœlum in duas fecat partes, quarum altera nobis conspicua est, altera abscondita. *Cic. loc. cit.* Illi orbes, qui cœlum quasi medium dividunt, qui a Græcis ὁρίζοντες nominantur, a nobis finientes rectissime vocari possunt. *Hyginus:* Horizon est is, qui terminat ea, quæ perspici aut non videri possunt.

Hormesion, n. 2. gemma, quæ ex igneo colore radiat auro portante secum in extremitate candidam lucem. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Horminodes, m. 1. gemma vehementis viriditatis, ambiente circulo aurei coloris, ab ὁρμάω, *impetu feror, irruo*, propter augmentum viriditatis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Horminum, n. 2. herba hortensis, vulgo salvia transmarina, dodrantali altitudine, folio marrubii, semine cymino simili, cætera potro, odoris optimi. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Horno, adverb. hoc anno, cui oppositur adv. *anno*, pridem, quasi jam ante annum. *Lucil. l.* 28. apud *Non.* Utrum anno, an horno te abstuleris a viro. Adde *Plaut. Most.* 1. 3. 3.

Hornotinus, a, um, o. idem ac hornus, ab *horno*, ut diutinus a *diu. Cicer.* 5. *Ver. c.* 18. Hæ literæ L. Metelli hoc, quantum est ex Sicilia frumenti hornotini exaraverunt.

Hornus, a, um, o. *di un anno, e di quest' anno*, αὐτουργὸς, quod est ipsius anni, hujus anni, vel quod est unius anni, ab ὥρα hora, qua tempus, ac speciatim annum significat. *Hor. in Epodo* 2. Et horna dulci vina promens dolio. ¶ Horni agni, h. e. anniculi. *Propert. l.* 4. *el.* 3. Illa dies hornis cædem denuntiat agnis.

Horologium, gii, n. 2. *orologio, oriolo*, אורלוגין, Ger. *uhr*, Gal. *horologe*, Hisp. *reloz*, ὡρολόγιον, horarium, & instrumentum indicans horas, vel quod horas metitur, ab ὥρα, *tempus*, & λέγω, *dico*. Primus Anaximenes Milesius horologium, quod appellant sciothericon, *da ombra*, Lacedæmone ostendit. *Plin. l.* 9. *c.* 9. ¶ Olim horologium *solarium* dicebatur, quia in Sole tantum horarum ratio conspiciebatur. *Plin. l.* 7. *c.* 60. ¶ Postea excogitatum fuit, ut sine Sole etiam ipso sonitu horæ denuntiarentur. ¶ De horologiis scripsere Vitruvius *l.* 9. *c.* 9. Clavius, Voellus, & alii.

Horoscŏpans, antis, horam indicans, horoscopum faciens. *Jul. Firm. l.* 5. *cap.* 1. Ariete horoscopante in Cancro.

Horoscopicus, a, um, adject. ad horam natalis pertinens, ut Horoscopici libri, *Fulgent. l.* 1. *Mythol.*

Horoscopium, ii, n. ὡροσκόπιον, instrumentum ad indagandam horam natalem pertinens. *Sidon. l.* 4. *ep.* 3. Tenere cum Euphrate horoscopium.

Horoscŏpo, as, n. 1. horoscopum facio. *Manil. l.* 3. *v.* 302. Jam facile est, si quod quandoque horoscopat astrum, Noscere. Usus est & *Jul. Firmic.* non semel.

Horoscŏpus, a, um, adject. V. *Horoscopus, i.*

Horoscŏpus, pi, m. *oroscopo, ascendente*, ὡροσκόπος. Cœli pars, quæ nativitatis tempore ab Oriente emergit, ex cujus observatione natalitiæ divinationes fiunt, ab ὥρα, quo nomine non intelligitur particula diei, sed absolute tempus, nempe tempus illud, quo quis primum exit in lucem, & a σκοπέω, *specto*, nempe a consideranda Cœli parte, quæ tempore nativitatis surgit. Aliqui horoscopon definiunt eam Cœli partem, quæ hora qualibet ab inferiore hemisphærio surgit ab Oriente, deinde addunt, horoscopo item id temporis momentum significari, quo quisque nascitur, quasi horæ inspectionem, & notationem. *Pers. sat.* 6. *v.* 18. Geminos horoscope varo producis genio. ¶ Interdum adjective sumitur, ut Instrumenta horoscopa, & Vasa horoscopa, in quibus horæ dignoscuntur. *Plin. l.* 2. *c.* 72. Vasa horoscopa non ubique eidem sunt usui, &c.

Horrea, æ, f. idem ac horreum, apud priscos. *Claud.* apud *Non. c.* 3. *n.* 110.

Horrearius, m. 2. *chi ha cura del granaio*, ταμίας, cuitos horrei. *Ulp. l.* 5. §. 3. *Dig. de bis, qui effund.* Si horrearius aliquid dejecerit.

Horreaticus, a, um, adject. ad horreum pertinens, ut Horreaticæ species, h. e. fruges, quæ in horreo asservantur. *Cod. Theodos. l.* 2. *de cursit. in horr. publ.*

Horrendum, adverbii more positum, *orrendamente. Virgil. Æn.* 6. *v.* 288. Bellua horrendum stridens.

Horrendus, a, um, o. 1. 2. *orrendo*, נורא, Germ. *abſcheuvlich*, Gal. *horrible*, Hisp. *espantable, atroz*, φοβερὸς, horribilis, horrificus, timendus, abominandus. *Cic. in Tusc.* Nihil habet mors, quod sit horrendum. ¶ Sumitur etiam pro venerando. *Virg.* 6. *Æn. v.* 10. Horrendeque procul secreta Sybillæ. ¶ Item adverbii loco. V. *Horrendum.*

Horrens, entis, o. 3. nom. ex partic. *orrido, orribile*, φρικώδης. *Virg. init. Æn.* At nunc horrentis Martis Arma virumque cano. *Id. ib.* Horrenti nemus umbra. hoc est religiosum timorem incutiente.

Horrentia, æ, f. 1. horror. *Tertul.* 4. *cont. Marcion c.* 24. Pulverem jubet excuti ad horrentiam terræ illorum.

Horreo, es, rui, n. 2. *aver orrore, paura*, ירא, חרר, Germ. *froſtſchauen*, Gal. *friſſonner, avoir horreur*, Hisp. *eſpeluzarſe, tener horror*, φρίττω, est horrore corripior, & dicitur, cum spiritus versus cor fugit, & inde provenit corporis rigor, & asperitas pilorum. *Ter. Eun.* 1. 2. 4. Totus horreo. ¶ Metonymice ponitur pro frigore, quia horror aliquando ex frigore nascitur. *Juven. Sat.* 3. *v.* 93. Et horrenti tunicam non reddere servo. ¶ Item pro timere, formidare. Nam ex timore animalia sæpe horrescunt, siquidem timorem trigus, & frigus horror sequitur. Et in hac significatione construitur cum accusativo, vel cum acc. & dat. vel cum infinitivo. *Cic. in Ver.* Cum esses impius, jam tum judicium, & crimen horrebas. *Plin. in Paneg.* Nemo jam patens filio nisi fragilitatis humanæ vices horret. *Cic. de Arusp. Resp.* Quod sacrificium nemo unquam vir aspicere non horruit. ¶ Item pro stupere, admirari. Nam horror etiam ex admiratione nasci videtur. *Cic. de Orat.* Quæ ego, cum a te tractantur in cautis, horrere soleo. ¶ Inanima etiam horrere dicuntur, quæ horrida sunt, vel horrorem incutiunt. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. *v.* 23. Sæpe horrere sacros doluit Latona capillos. *Virg.* 12. *Æn. v.* 66. Ferreus hastis horret ager. *Col. l.* 1. *cap.* 4. Sunt quædam loca, quæ solstitiis minus concalescunt, sed frigoribus hiemis intolerabiliter horrent.

Horreŏlum, i, n. *picciol granaio. Val. Max. l.* 7. *c.* 1. Usus necessarii horreolum.

Horresco, is, n. 3. *forſi orrido, inorridire*, סגר, Ger. *ſich ſchaudern*, Gal. *trembler de peur, craindre*, Hisp. *volverſe horrido*, φρίσσω, horridus ho, ut cum quis intrinsecus algorem, seu tremorem in se excitari, & erectere sentit, pavore, stupore, aut febri invalescente. *Virg. l.* 6. *Æn.* Horrescit visu subito, causasque requirit. ¶ Est item expavescere, timere. *Cic. de Fin.* Qui sibi injecto terrore mortis horrescunt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 394. Nec tu mensarum moriore horresce futuros. ¶ Item contremiscere. *Virg.* 3. *Georg.* Tum segetes altæ, campique natantes lenibus horrescunt flabris.

Horrĕum, i, n. 2. *granajo*, אסם, Ger. *kornſpeicher*, Gal. *grenier*, Hisp. *alhondiga*, σιτοφυλάκιον, ἀποθήκη, locus, in quo segetes post messem reponuntur, ab *hordeum*, quod horreum proprie fuerit locus hordeo asservando accommodatus, ut *farrum* locus, in quo reponeretur far, sed postea dici cœperit de quarumlibet frugum repositorio. *Virg. l. Georg. v.* 49. Illius immensæ superant horrea messes. *Cic. in Rul.* Illi Capuam cellam, atque horreum agri Campani esse voluerunt. ¶ Sumitur etiam pro loco ad custodiam rerum aliarum, quæ a quotidiano usu seponuntur. *Apul. in Met.* Demonstrat horreum, ubi vesperi fagaciter argentum copiosum recondi viderat. Adde *Horat. l.* 3. *od.* 28.

Horribilis, le, o. 3. *orribile*, נורא, Ger. *greulich*, Gal. *horrible*, Hisp. *horrible*, φρικτὸς, φοβερὸς, horrendus, horrificus, formidabilis. *Cic. pro Quinct. cap.* 31. Horribile est causam capitis dicere, horribilius, priore loco dicere.

Horricŏmis, e, adject. qui horridos pilos, vel comam habet, ut horricomes canes, apud *Apul. A. d. l.* 4. *&* 7

Horride, adv. *roggamente, aſpramente*, Ger. *rauthlich*, Gal. *rudement, apremens*, Hisp. *toſcamente, aſperamente*, φρικτῶς, aspere, & inculte. *Cic. in Orat. c.* 9. Putant enim, qui horride, inculteque dicat, modo id eleganter, enucleateque faciat, eum solum Attice dicere. *Tacit. l.* 2. *hiſtor. c.* 82. Allocuti sunt ex suo quisque ingenio, mitius, aut horridius.

Horriditas, atis, f. idem ac horror. *Nævius.* Omnia mihi horriditati erant maximæ.

Horridŭlus, a, um, o. subhorridus, parum bene cultus, aliqua ex parte *horridus*, dim. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Quanquam illa horridula mihi, atque incompta visa sunt.

Horridus, a, um, o. *orrido, aſpro, peloſo*, שעיר, Ger. *ſtheuerlich, rauh, rude, hideux*. Hisp. *horrido, ἄγριος, ἀκανὴς*, hispidus, asper, hirsutus, pilosus. *Virg.* 8. *Æn.* Et glacie riget horrida barba. ¶ Interdum etiam accipitur pro inculto, & inornato, cui *nitidus* opponitur. *Cic. pro Cal. in Sen.* Cum eum incultum, horridum, mœstumque videtis. *Id. de clar. Orat. c.* 17. Antiquus sermo, & horridiora verba. ¶ Notat etiam horrendum, horrificum. *Virg.* 3. *Æn.* ¶ Horridus saper. h. e. valde amarus, ingratus. *Plin. l.* 34. *c.* 13. Hæc aceto accepto odorem æris præstat, & si tangatur lingua, saporem horridum. ¶ Horrida oratio. h. e. rudis. *Cic. de clar. Orat.*

Horrifer, a, um, o. *orribile*, מחריר, Ger. *dauſroſt bringt*, Gal. *effrayant*, Hisp. *horrifico*, horrorem incutiens. *Cic.* 1. *Tuſcul. ex Poet.* Horrifer Aquilonis stridor gelidas molitur nives. Adde *Lucret. l.* 5. *v.* 994.

Horrificalis, e, idem ac horrificus. *Acc.* apud *Non. cap.* 3. *num.* 231. Opera est squalitate, luctu horrificali.

Horrifice, adv. *Lucret. lib.* 4. *v.* 609. Horrifice fertur divinæ Matris imago. h. e. cum religiosa quadam formidine. Adde *l.* 4. *v.* 40.

Horrifico, as, avi, atum, הסחרור, Germ. *erſchrecken*, Gal. *effrayer, épouvanter*, Hisp. *eſpantar*, φρίττω, horrorem incutio. *Virg.* 4. *Æn. v.* 465. Terribili monitu horrificant. ¶ *Flor. l.* 3. *c.* 21. Carcer, catenæ, fuga, exilium horrificaverunt dignitatem. h. e. horribilem effecerunt.

Horrificus, a, um, o. *spaventevole*, נורא, Ger. *das ſchrecklich macht*, Gal. *épouvantable*, Hisp. *horrible*, [illegible], quod horrorem facit. *Cic. pro Domo, cap.* 23. Qui parietibus, qui tectis, qui columnis, ac postibus meis horrificum quoddam, & nefarium, & omni imbutum odio bellum intulistis.

Horripilo, as, n. 1. est horridiore, asperioreque pilo fruticare. *Apul. l.* 3. Aures immodicis horripilant auribus.

Horrisŏnus, a, um, o. *che ha ſuono orrido, terribile*, ἠχήεντος, quod cum horrore sonat, sive quod horridum sonum habet. *Virg.* 9. *Æn. v.* 55. Fremitusque sequuntur horrisono. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 10. Horrisonum fretum.

Horror, oris, m. 3. *orrore, ſpavento*, דאגה, Germ. *ſchauderung*, Gall. *horreur*, Hisp. *horror*, φρίκη, perturbatio illa, cum spiritus ad cor confugit, & pili, ac setæ eriguntur. *Virg.* 4. *Æn.* Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæ-

sit.

ſit. *Cic. ad Att. l. 8. ep. 6.* Dii immortales, quî me horror perfudit! ¶ Metonymice ponitur pro pavore, trepidatione. *Apul.* Quem cum aſpexiſſet, horrore hominis deterritus ſtatim retroceſſit. ¶ Item pro veneratione, ſeu metu illo, qui ex religione incutitur. *Lucan. lib.* 3. v. 413. Arboribus ſuus horror ineſt. ¶ Item pro tremore, cum totum corpus vel frigore, vel pavore intremiſcit, & ſuccutitur. *Celſ. lib.* 3. *c.* 3. Frigus voco, ubi extremæ partes membrorum inalgeſcunt, horrorem, ubi totum corpus intremiſcit. *Virg.* 3. *Æneid.* Mihi frigidus horror membra quatit.

Horſum, adv. *verſo ſus*, ἄνω, verſus hunc locum, ab hoc, & verſum, quaſi hoc verſum. *Ter. Hec.* 3. 4. 36. At at, eccum Phidippum, & patrem video, horſum perſunt.

Hortāmen, ĭnis, n. idem ac hortamentum. *Liv. l.* 10. *c.* 29. Ubi auditur P. Decii eventus, ingens hortamen ad omnia pro Rep. audenda.

Hortamentum, ti, n. *exhortazione*, παραγγελμα, excitamentum. *Liv. lib.* 7. *c.* 18. In conſpectu parentum, conjugumque, ac liberorum, quæ magna etiam abſentibus hortamenta animi, &c.

Hortānum, n. 2. Orta, *Orti*, *Orta*, olim urbs, nunc opp. Faliſcorum, in Hetruria, in Prov. Patrimonii S. Petri, in colle, prope Tiberim fl. ubi recipit Neram amnem, ex adverſo Ocriculi.

Hortatio, onis, f. *esortazione*, *conforto*, Germ. *ermahnung*, Gall. *exhortation*, Hiſp. *exortacion*, προτροπή, hortandi actus. *Cic.* 5. *Fin.* Tamen mihi grata eſt hortatio tua. Adde ad *Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. *c.* 14.

Hortativus, a, um, o. προτρεπτικός, quod ad hortationem ſpectat. *Quinct. l.* 5. *c.* 10. Hæc ad hortativum genus maxime pertinent.

Hortātor, ris, m. 3. *esortatore*, *confortatore*, מסית, Germ. *ermahner*, Gall. *qui exhorte*, Hiſp. *exportador*, προτρεπτής, qui hortatur, & ſuadet, ut aliquid fiat. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 55. Cum ejus ſtudii ſibi & hortator, & magiſter eſſet.

Hortātrix, icis, f. quæ hortatur, *esortatrice*. *Stat. l.* 9. *Theb. v.* 717. Gloria hortatrix animoſi lethi.

Hortātus, us, m. adhortatio, monitio. *Cic. pro Arch. c.* 1. Quod ſi hæc vox hujus hortatu, præceptiſque confirmata nonnullis aliquando ſaluti fuit. *Sil. l.* 8. *v.* 29. Blandis hortatibus implet.

Hortenſiānus, a, um, adject. ab horto, idem quod hortenſis, *di orto*. *Plin. l.* 21. *c.* 13. Fraga, batia hortenſianam, quam alii aſparagum gallicum vocant. ¶ Item adject. ab Hortenſio Oratore, ut Hortenſiana eloquentia, *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *n.* 3.

Hortensis, ſe, vel potius

Hortenſius, a, um, adject. *ortenſe*, in hortis naſcens. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Beta hortenſiorum leviſſima eſt. *Id. l.* 19. *c.* 20. Hortenſia quoque morbos ſentiunt, ſicut reliqua terræ ſata.

Hortenſius, ii, prænomine Quintus, Orator nobiliſſimus Romæ fuit, Ciceroni ætate, & eloquentia fere æqualis, quem ipſe Cicero teſtatur in omnibus Oratoris laudibus floruiſſe, laudatque impenſe in omnibus ſcriptis ſuis, ac præſertim in Bruto. ¶ Filiam habuit nomine Hortenſiam, & ipſam eloquentiæ laude claram: quæ, cum matronarum ordo a Triumviris Octavio, Antonio, & Lepido gravi tributi onere premeretur, ipſa communem cauſam conſtanter egit, obtinuitque dicendo, ut major illius pecuniæ pars illi remitteretur. Ejus orationis capita refert *Appianus*.

Hortinus, a, um, ad Hortam, ſeu Hortanum Tuſciæ oppidum pertinens. *Virg.* 7. *Æn. v.* 716.

Hortor, aris, atus ſum, c. 1. *esortare*, *confortare*, מוסיר, Ger. *ermahnen*, Gall. *exhorter*, Hiſp. *exortar*, προτρεπομαι, eſt verbis quempiam ad aliquid faciendum impellere, vel conſilium dare ad rem aliquam aggrediendam, ab *ὁρτάω*, *incito*, *impello*, ſiquidem monenius conſilio, hortamur impulſu, ut ait *Don. in Hec. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 7. *Cic. 6. Fam.* Ut te ſæpe per literas hortatus ſum. *Id.* 9. *Fam. ep.* 14. Quare quid eſt, quod ego te horter, ut dignitati, & gloriæ ſervias? *Id.* 4. *Fam. ep.* 9. Iiſdem de rebus te hortor, quibus ſuperioribus literis hortatus ſum. *Id. de Sen.* 7. *ep.* 14. Pacem quidem hortari non deſino. *Id. de Prov. conſ. c.* 4. Hortari milites ad laudem. *Liv. l.* 6. *c.* 15. Sed quid ego vos, de veſtro impendatis, hortor? *Terent. Hecyr.* 1. 1. 7. Hortor, ne cuiuſquam miſereat, quin ſpolies. ¶ Cum infinito. *Nepos in Phoc. c.* 1. Cum a Rege Philippo munera magnæ pecuniæ repudiaret, Legatique hortarentur accipere. ¶ Hortari milites eſt oratione ad prælium ſtimare. *Nepos* 1. 6. 3. Is hortaretur milites, prælioque committeret. ¶ Hortari canes. *b. e.* ad venandum voce incitare. *Ovid.* 10. *Met. v.* 537. Hortaturque canes, tutæque animalia prædæ, Aut pronos lepores agitat &c. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 9. Sententiam exprimere, qua hortaretur Claudius, Octaviam deſpondere Domitio. Quidam tamen Cod. habent *oraretur*. *Varr.* apud *Priſcian. lib.* 8. Ab amicis hortarecur. ¶ Repetiri etiam *horto*, *as*, aſſerit *Porcus in Lex. Cris* afferens *Plauti* exempla, & *Cic.* in quibus tamen lectio dubia eſt.

Hortulānus, m. 2. qui hortum olerum curat, & excolit, olitor, *ortolano*. *Macrob. l.* 7. *Sat. cap.* 3. Tharſius Amphias, cum ex hortulano potens eſſet. Adde *Apul. l.* 9. & 10. *Met.*

Hortulānus, a, um, adject. ad hortos pertinens. *Tertull. de Pan. c.* 11. Hortulanus maritimuſque receſſus. *Apic. l.* 8. *c.* 7. Porcellus hortulanus. h. e. oleribus farctus.

Hortŭlus, li, m. 2. *orticello*, *giardinetto*, ορτος, dim. ab hortus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 43. Cujus fontibus Epicurus hortulos ſuos irrigavit.

Hortus, ti, m. *orto*, *giardino*, ϗ, Ger. *garten*, Gall. *jardin*, Hiſp. *huerto*, ἄλσος, locus in agro, ſive etiam in urbe, in quo arbores, & olera oriuntur. *Cic.* 13. *Phil.* Nam paucis diebus & in domum, & in hortos paternos immigravit. ¶ *Valla l.* 3. *c.* 9. putat vocem hanc in ſingulari, & plurali numero dici de loco, ubi olera naſcuntur, hoc eſt quæ vit herbæ ſativæ, quibus veſcimur; in plurali vero de eo, qui arboribus conſitus eſt, & voluptatis cauſa comparatus. Hæc tamen differentia, etſi frequentius vera eſt, non ſemper obſervatur. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Horti dicta, Ital. *caſino*. ¶ Horti penſiles ſunt, qui ſupra ædificia facti, vel ſupra columnas erecti pendent. *Plin. lib.* 36. *c.* 14. Leguntur & penſiles hortos, imo vero totum oppidum feciſſe Ægyptiæ Thebæ. Apud veteres etiam accipiebatur pro villa, ut Feſto placet. Imo in *leg.* 12. Tabularum villa per hortum ſemper intelligitur, teſte *Plin. l.* 19. *c.* 4. De hortorum cultura ſcripſit *Colum. l.* 10. *R. R. heroico carmine*.

Horunc, Pro horum, ὀρχαϊκῶς dixit *Plaut. Caſi.* 1. 1. 53. & *Pœn.* 3. 1. 48.

Horus, m. 2. Ὧρος, Apollo, ſive Sol apud Ægyptios. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 21. deducit ab ὥρα *tempus*, quia ejus curſu anni tempora diſtinguuntur. ¶ Horus item fuit Iſidis filius, quem cum illa amiſiſſet, verita ne illi obveniret, quod Oſiri patri acciderat, multum flevit, ſed eo invento, mœrorem in lætitiam convertit. ¶ Fuit & Horus Rex Aſſyriorum. *Plin. l.* 30. *c* 15.

Hoſpes, itis, c. 3. *albergatore*, *foreſtiere*, לֵז, נֵר, Ger. *wirth*, Gall. *hote*, Hiſp. *huesped*, ξένος, ξενοδόχος, qui, quæve alterum hoſpitio ſuſcipit, vel ab eo excipitur, & proprie dicitur de amicis diverſarum patriarum, qui ſe mutuo recipiunt, cum alter in alterius patria peregrinus eſt. *Cic. pro Dejot. cap.* 3. Per dextram te iſtam oro, quam Regi Dejotaro hoſpes hoſpiti porrexiſti. ¶ Hoſpes item pro peregrino accipitur. *Cic.* 1. *Acad.* Nam nos in noſtra urbe peregrinantes, errantesque tanquam hoſpites tui libri quaſi domum deduxerunt. Adde *pro Rabir. c.* 10. ¶ *Hoſpitium* pro *hoſpitum* in gen. plurali legitur apud *Sever. in Ætna v.* 128.

Hoſpita, æ, f. 1. *oſtiera*, יזנה, Germ. *wirthin*, Gall. *hoteſſe*, Hiſp. *huespeda*, ξένη, ξενοδόχος, quæ *aliquem* hoſpitio excipit. *Cic.* 4. *Ver. c.* 36. Quod eum multo magis figura, & lineamenta hoſpitæ delectabant. ¶ Accipitur & pro peregrina. *Ter. Andr.* 2. 6. 8. Hujuſce propter conſuetudinem hoſpitæ.

Hoſpitatŭlum, i, n. hoſpitium. *Ulp. l.* 5. *Dig. de bit, qui effud.* Si quis hoſpitaculi partem habeat.

Hoſpitalia, orum, n. 2. ξενοκομῖα, ædes, quæ hoſpitibus recipiendis deſtinatæ erant. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Ut hoſpites advenientes non in periſtylia, ſed in hoſpitalia recipiantur. ¶ Præterea cum in ſcenis tres eſſent januæ, in media, utpote nobiliori, erant aulæ regiæ, utrinque vero hoſpitalia, h. e. fores repræſentantes domus hoſpitibus, & peregre advenientibus in ſcenam deſtinatæ, *Foreſterie*. *Id. l.* 5. *c.* 7.

Hoſpitalis, & le, o. 3. ξενικός, quod eſt hoſpitis, ſive quod ad hoſpitem pertinet. *Cic. in Rull.* Illam ipſam ſedem hoſpitalem, in quam erit deductus, publicam P. R. eſſe dicet. ¶ Hoſpitalis teſſera, quam hoſpes hoſpiti dabat. Fuit enim antiqui moris, teſſeram dari hoſpitibus dimidiatam, quam quicunque attuliſſet ad hoſpitem, continuo agnoſci poſſet, & hoſpitio accipi tanquam amicus, & vetus hoſpes. Hoc jus neceſſitudinis ad poſteros tranſibat. Propterea teſſeram hoſpitalem diligenter obſervabant. Qui jus hoſpitii violabat, is teſſeram hoſpitalem fregiſſe dicebatur. *Plaut. Pœn.* 5. 1. 25. Deum hoſpitalem, & teſſeram mecum fero. ¶ Accipitur item hoſpitalis pro liberali, & facili ad ſuſcipiendum hoſpites hoſpitio, qui & genialis dicitur. *Cicer.* 2. *Off.* Quendam Cimonem Athenis etiam in ſuos curiales Latiadas hoſpitalem fuiſſe. *Id.* 3. *Ver. c.* 26. Hoſpitaliſſimus, & amiciſſimus. *Flor. l.* 1. *c.* 16. Nihil mollius cœlo; Venique bis floribus vernat: nihil uberius ſolo; ideo Liberi Cereriſque certamen dicitur: nihil hoſpitalius mari; hic illi nobiles, &c. ¶ Jupiter hoſpitalis dictus, quod in ejus tutela hoſpites eſſe credebantur. V. *hoſpitium*.

Hoſpitalĭtas, atis, f. 3. *oſpitalità*, ξενία, φιλοξενία, benignitas, & facilitas in excipiendis hoſpitibus. *Cic.* 2. *Off. c.* 18. Recte etiam a Theophraſto laudata eſt hoſpitalitas.

Hoſpitaliter, adv. *oſpitalmente*, ξενικῶς, benigne, liberaliter. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Invitati hoſpitaliter per domos.

Hoſpitātor, oris, m. qui hoſpites excipit. *Apul. l.* 4. *A. A.* Fideliſſimi mei hoſpitatores.

Hoſpitiŏlum, i, diminut. parvum hoſpitium. *Ulp. l.* 1. §. *Dig. de bit, qui effund.* Si quis amicis ſuis modica hoſpitiola diſtribuerit.

Hoſpitium, hoſpitii, n. 2. *oſpizio*, *alloggiamento*, *albergo*, מלון, Ger. *herberg*, *wirthshauſ*, Gall. *logis*, *hoſtelerie*, Hiſp. *hoſpicio*, *hoſpital*, ξενία, actus hoſpites ſuſcipiendi. *Cic.* 7. *Ver.* Decernunt ſtatim, ut fratri meo hoſpitium publico fieret. ¶ Item amicitia, conſuetudo, familiaritas, quæ inter hoſpites intercedit, jus ſe invicem hoſpitio ſuſcipiendi, lex hoſpitalitatis. *Cic.* 3. *Ver.* Num te hoſpitii jus, atque nomen a ſcelere aliquam ad partem humanitatis revocare potuit? ¶ Item locus, ubi diverſamur, domus, quæ gratis liberaliterque venienti hoſpiti patet, *oſpizio*, *albergo*, ξενοδοχῖον. *Cic. de Sen. c. ult.* Et ex hac vita diſcedo tanquam ex hoſpitio, non tanquam ex domo. *Id. Att. l.* 13. Te in Arpinati videbimus, & hoſpitio agreſti accipiemus. ¶ Antiqui inſtituti fuit, ut hoſpitii neceſſitudo non modo inter privatos, ſed etiam inter populos contraheretur. Amicitiam inter populos, ſeu civitates Græci προξενῖαν, Latine *hoſpitium publicum* vocaverunt. Quæ inter privatos contrahebatur, Græce ἰδιοξενία, Latine *privatum hoſpitium* dicebatur. *Liv. l.* 7. *B. Mac.* Cum quo uno maxime Regum & privatum ſingulis, & publicum civitati noſtræ hoſpitium eſt. ¶ Hoſpitium ſummæ religionis fuit. Ejus nota, pignuſque erat teſſera. V. *hoſpitalis*. Si quem contracti hoſpitii pœnituiſſet, renuntiare hoſpitium ſolebat, ne Hoſpitalem Deum offenderet, qui hoſpitiis præeſſe credebatur. Hunc *Cic. l.* 2. *Q. Fr. epiſt.* 11. Jovem Hoſpitalem appellat. V. *eund.* 4. *Ver.* & *Liv. l.* 5. *B. Pun.*

Hoſpĭtor, aris, c. 1. *eſſer' alloggiato*, *eſſar' albergato*, ξενίζομαι, hoſpitio utor. *Sen. de beata vita*, *c.* 23. Quid enim eſt, cur illis bonum locum invideat? veniant, hoſpitentur. ¶ Translate ponitur pro in alieno ſolo creſcere. *Plin. l.* 17. *c.* 20. *de caſtanea*. Sed translata neſcit hoſpitari, pavetque novitatem. ¶ Item pro interquieſcere. *Id. l.* 6. *c.* 18. *de Gange*. Ubi primum molles planities contingat, in quodam lacu hoſpitari, inde lenem fluere.

Hoſpitus, a, um, ξενικός, *Foraſtiero*, peregrinus, advena. *Ovid.* 1. *Faſtor.* Acta per æquoreas hoſpita navis aquas. *Virg.* 2. *Æn. v.* 377. Quo tutior hoſpita luſtres æquora. ¶ Item hoſpitalis, hoſpitium præbens. *Virg.* 3. *Æn. v.* 539. *de Italia*. Bellum, o terra hoſpita, portas. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 655. Tecta hoſpita. *Id. l.* 1. *v.* 44. hoſpita vina. h. e. quæ hoſpitibus dantur. *Stat.* 3. *Theb.* Flumina hoſpita, h. e. per quæ navigari tuto poteſt. ¶ Alios hujus vocis caſus, & alia genera non facile invenies.

Hoſtia, æ, f. 1. *oſtia*, *vittima*, זבח, Ger. *ſchlachopffer*, Gall. *ſacrifice*, Hiſp. *ſacrificio*, θῦμα, animal, quod immolabatur ab iis, qui in hoſtem pergebant, vel ab iis, qui hoſtem vicifient. Aliqui putant, hoſtiam fuiſſe ſacrificium, quod Laribus immolabatur, quia ab illis hoſtes arceri crederentur. Unde & ipſos Lares dicunt Hoſtiolos dictos eſſe. Sed fortaſſe hi Lares Grundiles erant, & decebantur Oſtioli, non Hoſtioli, ab *oſtium*, janua. Feſto, ſive Verrio videtur hoſtia dicta ab antiquo hoſtio, quod eſt ferire, vel ab hoſtio, quod eſt placare; quia hoſtiis Dii placabantur. *Cic. pro Font.* Barbaræ iſtæ gentes humanis hoſtiis Deos placant. ¶ Inter hoſtiam, & victimam hoc intererat, quod hoſtia a quovis Sacerdote immolabatur, victima tantum ejus manu, qui hoſtem ipſe vicifiet. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 335. Victima, quæ cecidit dextra victrice, vocatur. Hoſtibus a domitis hoſtia nomen habet. Præterea hoſtia erat minor, ut *agnus*, victima major, ut *vitulus*. Maxima hoſtia erat ovilli pecoris, maxima victima taurus erat. *Feſt.* Sed hæc nomina ſere confunduntur. *Cicer. ad Att.* Ego te arbitror cæſis apud Amaltheam tuam victimis ſtatim eſſe ad Scyronem oppugnandum profectum. ¶ Et extra bellum etiam uſurpata inveniuntur pro omni eo, quod Diis offerebatur. *Cic. de Div.* Cum Cenſor populum luſtraret, bonis numinibus, qui hoſtias ducerent, eligebantur. *Idem pro Flacco*. Quam poteſtis P. Lentulo mactare victimam gratiorem? ¶ Eſt etiam *hoſtia*, ſignum in Cœlo, ſeu potius pars ſigni Centauri. Fingitur enim is tenere hoſtiam, quæ eſt animal quadrupes, *quod nemo certo donavit nomine Graium*, ut ait *Cic. in Arat. v.* 211. Conſtat autem ſtellis decem, teſte *Hygin. l.* 3. *Poet. Aſtron. c.* 37.

Hoſtia. V. Oſtia.

Hoſtiātus, a, um, adject. hoſtiis inſtructus. *Plaut. Rud.* 1. 5. 22. Æquius vos erat Candidatas venire, hoſtiatasque ad hoc fanum.

Hoſtiĕpax, hoſtium captor. *Feſtus*.

Hoſtĭcus, a, um, idem ac hoſtilis. *Col. in præf. l.* 1. Quanquam inter ferrum, & ignes hoſticis incurſionibus vaſtatæ fruges. ¶ Hoſticum, abſolute, pro agro, ſeu loco hoſtium. *Liv. l.* 8. *c.* 38. Caſtra in hoſtico incuriose poſita. *Plin. Panæg. c.* 29. Raptæ ex hoſtico meſſes.

Hoſtĭfer, a, um, adject. hoſtilis. *Manil. lib.* 1. *v.* 420. Hoſtiferum necdum ſibi quemquam Numina norant.

Hoſtĭfice, averb. *oſtilmente*, hoſtiliter. *Act.* apud *Non. c.* 3. *n.* 203. Hoſtifice ſanguine ſanguen miſcere.

Hoſtĭficus, a, um, *oſtile*, hoſtilis, nocens, perniciofus. *Acc.* apud *Non. c.* 8. *n.* 15. O dirum, hoſtificumque diem!

Hoſtĭlia, f. 1. *Oſtiglia*, *Oſtia*, oppidulum Venetiæ, apud Padum in agro Mantuano, medium inter Mantuam ad Occ. & Ferrariam ad Or.

Hoſtĭlis, le, o. 3. *eto*, *ch'è di nemico*, *oſtile*, Ger. *feindtlich*, Gall. *d'ennemy*, Hiſp. *de enemigo*, πολεμικός, quod eſt hoſtis. *Cic. pro Cluent.* Tametſi in hunc hoſtili odio, & crudelitate eſt. *Id. ad Brut. ep.* 4. Hoſtilis animus. *Id.* 1. *Invent. c.* 55. Terra hoſtilis, *Liv. lib.* 21. *c.* 36. Legati retulerunt, omnia hoſtilia eſſe. *Tacit.* 12. *Ann. c.* 40. Etiam adverſus nos hoſtilia inducrat.

Hoſtilĭtas, atis, f. 3. *oſtilità*. *Senec. de otio Sap. c. ult.* Adverſus hoſtes inhumana crudelitas, etiam adverſus ſuos hoſtilitas.

Hoſtilĭter, adv. *oſtilmente*, *da nemico*, Ger. *feindtlich*, Gall. *en enemy*, Hiſp. *enemigablemente*, πολεμικῶς, ad modum hoſtium. *Cic.* 5. *Phil.* Quid ille fecit hoſtiliter, quod hic aut non fecerit, aut non faciat, aut non moliatur, & cogitet? *Liv. l.* 9. *c.* 38. Caſtella hoſtiliter deleta.

Hoſtimentum, ti, n. *ricompenſa*, שלום, Germ. *vvidergeltung*, Gall. *recompenſe*, Hiſp. *recompenſa*, ἀμοιβή, ἀποτίνυσις, æquipendium, beneficii compenſatio. *Plaut. Aſin. a.* 1. *ſc.* 3. *v.* 20. Par pari datum hoſtimentum eſt, opera pro pecunia. V. *Non. c.* 3. *n.* 11.

Hoſtio, is, a. 4. *recompenſare*, שלם, Ger. *vvidergeltrn*, Gall. *recompenſer*, Hiſp. *recompenſer*, *aquibu*, eſt æquum reddere, compenſare, ab *hoſtus*, genus certæ menſuræ in re olearia. Nomen deducit ab *hoſtia*. *Plaut. Aſin. a. 2. ſc. 2. v. 110.* Quid promitto, inquam, hoſtire contra, ut meruerit, ideſt, æqua redderet, talionem referre. ¶ Videtur etiam ſumi pro coercere, reprimere. *Pacuvius*, *Teuer.* apud *Feſt.* Niſi coercuero protervitatem, atque hoſtiero ferociam. ¶ Item pro cædere, vulnerare. *Eon. Heſtoris lytris*, apud *Feſt.* Quem mea dominus machæra, atque haſta hoſtivit e manu. hoc eſt percuſſit eminus. ¶ Item pro offendere. *Pacuv. Erotopægion lib. 2.* apud *Non.* Nunc id mihi moleſtum eſt, quod hoſtit voluntatem tuam.

Hoſtis, is, *c. 3. enemico*, אוֹיֵב, Germ. *feind*, Gall. *ennemy*, Hiſp. *enemigo*, ἐχθρὸς, πολέμιος, is, cum quo publice bellum habemus, ab antiqua notione, qua apud veteres peregrinum ſignabat. Quem enim nos peregrinum vocamus, illi hoſtem dicebant, quem nos hoſtem, illi perduellem. Poſtea inſtitutum eſt, ut peregrinus, hoſpes; perduellis, hoſtis, quaſi extraneus, mitiore vocabulo ad rei triſtitiam mitigandam vocaretur. *Varro l. 4. de L. L. Cic.* 1. *Offic. c.* 12. & *Feſt.* ¶ *Cic pro Deio. c.* 25. Iſte non hominibus, ſed virtutibus hoſtis ſemper fuit. *Quint. l. 2. c. 2.* Conſuetudo perniciosiſſima ſtudiorum hoſtis eſt. *Senec. in Herc. Oet. v.* 21. Hoſtis Thermodontia. *Ovid. 2. de ar. am. v.* 461. cum certa videbirur hoſtis. ¶ *Hoſtis* & *inimicus* differunt, quod *hoſtis* eſt, cum quo publice bellum gerimus, *inimicus*, cum quo privata odia exercemus. Itaque apud *Sall. in Catil.* dicitur alius amicum, alius inimicum reperiſſe inter hoſtium cadavera: & apud Curtium quoque Barbari quidam ſe Alexandri non inimicos, ſed hoſtes fuiſſe ajunt. Sed hæc nomina interdum promiſcue uſurpantur. *Cic. 3. Fam. epiſt.* 10. Quibus, etiamſi tibi, cui ſum amiciſſimus, hoſtis eſſem, placarer tamen. ¶ Hoſtem pro peregrino uſurpat *Plaut. Curc. l. 2. 5. &c.*

Hoſtorium, rii, *n. vaſara*, ξύσανον, radius, lignum æquatorium, baculus, quo modii cumulus, & cæteræ menſuræ æquantur, ab *hoſtio*, æquo. *Priſcian. l. 6. & Salmaſ. in Solin. c.* 19.

Hoſtus, ti, *m. 2.* certæ menſuræ genus in re olearia, ideſt, tantum olei, quantum ex uno ſaltu conficitur, a χοῦς, ſeu χοῦς, *ſtervos*. *Varro de R. R. l.* 1. *c.* 24. *Cato de R. R. c.* 6. Sin in loco craſſo, aut caldo feveris, hoſtus nequam erit, & ferundo arbor peribit. Ex hoc nomine fit *inhoſtus* adjectivum, quod V.

H ANTE U.

Hu, interject. olfactientis. *Plaut. Mil.* 4. 6. 43. Hu, hu, olet profecto.

Huber, hubertas, &c. V. ubertas, &c.

Huc, *quo*, Ger. *hieher*, Gall. *cà*, Hiſp. *acà*, ἐῶδε, adv. motus ad locum. *Ter. Hec.* Huc raro in urbem commeat. *Id. Andr.* 1. 1. Commigravit huc vicinia, *in queſto vicinato*. ¶ Uſurpatur etiam extra motum pro ad hanc rem, ad hunc ſtatum, & hujuſmodi, ut *Huc adde*, *Huc pertinet*, *Huc accedit*, &c. *Cicer. in Fam.* Huc te para, hæc cogites, ad hæc te exerceas. *Id. in Catil. 2. c.* 2. Rem huc adduxi, ut, &c. ¶ Huc, & illuc ſæpe conjunguntur, & ſignificant iter incertum, vel varietatem, & inconſtantiam, *qua*, *e Id. Cic. ad Att. l. 9. ep.* 9. Ne curſum huc, & illuc deterrima via. *Tacit. 1. Ann. c.* 56. Huc illuc ferens arma.

Hucciae, adv. idem ac huc, ſed interrogativum, ab huc, & ne, interpoſita ſyllaba ci. *Cic. 7. Verr. c.* 63. Huccine tandem omnia reciderunt?

Hucuſque, adv. *ſino a qui*, μέχρι τοῦδε, uſque ad hunc locum, vel uſque ad hoc tempus. *Plin. l. 6. c.* 26. Hucuſque Seſoſtris exercitum duxit.

Hui, *hui*, οἰ, βυγαῖ, ὦ, φεῦ, interjectio admirantis, vel iraſcentis. *Cic. ad Att. l* 5. *ep.* 21. Hui, toties ne me litteras dediſſe Romam, cum ad te nullas darem?

Hujuſmodi, & huiuſcemodi, *di queſta guiſa*, *di queſta maniera*, כּוֹה, Ger. *ſolcherley*, Gall. *de cette ſorte*, Hiſp. *deſta manera*, τοιοῦτος, nomina adjectiva, omnis generis, indeclinabilia, compoſita ex genitivis *hujus*, & *hujuſce*, & *modi*, quæ pro talis, & tale uſurpantur. *Cic. lib. 14. Fam. ep.* 2. Nec miror, ſed mœreo caſum hujuſmodi. *Nepos* 10. 7. Id hujuſmodi erat. *Ter. Heaut.* 2. 3. 98. Hujuſmodi, obſecro, aliquod reperi.

Humane, adv. *umanamente*, Ger. *menſchlich*, Gall. *humainement*, *courtoiſement*, Hiſp. *humano*, *y benigamente*, φιλανθρώπως, pro conditione, & ſorte humanæ naturæ, more humano. *Ter. Adelph.* 3. 2. 63. Vix humane patitur. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 27. Si qui forte aliquid fecerunt humanius, aut hilarius locuti ſunt. ¶ Item humaniter, benigne, comiter. *Cic. Att.* 12. *ep.* 44. Hirtium aliquid ad te φιλανθρώπως de me ſcripſiſſe, facile patior, fecit enim humane. *Petron. Satyr.* Ducem ſe itineris humaniſſime promiſit.

Humanitas, atis, *f. 3. umanità*, קְנִיָּה, Ger. *menſchheit*, Gall. *humanité*, Hiſp. *humanidad*, φιλανθρωπία, natura humana, ſeu natura hominis. Sumitur pro illo affectu, qui proprie hominis eſt erga hominem, & Græce φιλανθρωπία appellatur, quemadmodum civilitas erga cives eſt. Poteſt autem definiri neceſſitudo quædam nobiſcum ſimul genita, per univerſum diffuſa genus humanum, qua viciſſim ſe homines tuentur, opemque ferunt, hoc dumtaxat nomine, quod homines ſunt, eademque corporis forma, eodem rationis lumine prædiri. *Cicer. pro Quinct.* Obtectavit, ut, ſi non hominis, at humanitatis rationem haberet. *Id. pro Roſc. Amer.* Magna eſt vis humanitatis. ¶ Ex hac humanitate communi oritur illa virtus, quæ & ipſa humanitas dicitur, qua benigni ſumus, comes, & faciles in eos, quibuſcum agimus, *benignità*, *bontà*. *Cicer. pro Leg. Manil. c.* 14. Humanitate tanta eſt, ut &c. *Plin. l. 9. ep.* 5. Humanitatis præcipua pars eſt, honeſtiſſimum quemque complecti &c. Et quia ad hanc virtutem præcipue facit animi cultura, literarum ſtudiis acquiſita, ideo ea ipſa ſtudia, & eruditio *humanitas* appellatur, παιδεία, *erudizione*. *Cic. 2. de Or.* Homo non communium literarum, & politioris humanitatis expers. *Id. 1. de Or.* In omni recto ſtudio, atque humanitate verſari. V. *Gel. l. 14. c.* 16. ¶ Pro ipſo hominum genere. *Minuc. Fel. in Octav.* Timorem omnem, quo humanitas regitur, ſuſtulerunt. *Senec. epiſt.* 65. Homines quidem pereunt; ipſa humanitas, ad quam homo effingitur, permanet. Agit autem ibi *Seneca de Ideis*.

Humaniter, adv. *umanamente*, φιλανθρώπως, more hominum. *Cic. Att. l.* 1. Sin aliter acciderit, humaniter feremus, ideſt æquo animo, convenienter naturæ humanæ. ¶ Item urbane, cum humanitate. *Cic. Mario*, *lib. 7. Fam.* Docebo profecto, quid ſit humaniter vivere. V. *Humane*.

Humanitus, adv. *da uomo*, ἀνθρωπίνως, more humano, ſecundum humanam conditionem, & ſortem. *Cic.* 1. *Phil. c.* 4. Si quid mihi humanitus accidiſſet. ideſt ſi mortuus eſſem. *Plin. l.* 10. *c.* 56. Urſi autem coeunt humanitus ſtrati, h. e. ut homines ſolent. ¶ Item humaniter, benigne. *Ter. Heaut.* 1. 1. 47. Ubi rem reſciſi, capi, non humanitus, neque ut animum decuit ægrotum adoleſcentuli, tractare. *Diomed. Grammat.* legebat *humaniter*.

Humanus, a, um, *umano*, אֱנוֹשִׁי, Germ. *menſchlich*, Gall. *humain*, Hiſp. *humano*, ἀνθρώπινος, quod eſt hominis, vel quod ad hominem ſpectat, ab *homo*. *Cic. 4. Ver.* Quod eſt aliud in illa provincia genus humanum? *Id. pro Roſc. Amer.* Eſſe aliquem humana ſpecie, & figura, qui tantum immanitate beſtias vicerit, &c. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod ab hominis natura non abhorret, *da uomo*. *Ter. Adel.* 3. 4. 24. Perſuaſit nox, amor, vinum, adoleſcentia: humanum eſt. *Cic. in Verr. 7. c.* 44. Metum virgarum navarchus nobiliſſimæ civitatis pretio redemit? humanum. ¶ Item pro urbano, civili. *Cic. 1. de Or.* Aut a fera, agreſtique vita ad hunc humanum cultum, civilemque deducere. ¶ Item pro leni, miti, benigno, quem Græci φιλάνθρωπον dicunt. *Cicer. de Sen.* Cæteris in rebus comis erga Lyſandrum, atque humanus fuit. Item pro culto, erudito. *Cic. 4. Verr. c.* 44. Hæc Scipio ille non intelligebat homo doctiſſimus, atque humaniſſimus. *Varr.* apud *Non. c. 1. n.* 260. Praxiteles, qui propter artificium egregium neonni eſt paulum modo humaniori ignotus. *V. Gell. l. 13. c.* 16. ¶ Humanus, ſubſtantivum, pro homine. *Varro*. Natura humanis omnia ſunt paria. *Lucr. l. 3. v.* 79. Et ſæpe uſque adeo mortis formidine, vitæ Percipit humanos odium, luciſque videndæ, Ut ſibi conſciſcant mœrenti pectore letbum.

Humatio, onis, *f. ſepoltura*, קְבוּרָה, Ger. *begrabnuff*, Gall. *enterrement*, Hiſp. *enterramiento*, ταφὴ, actus humandi. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 43. Totaque de ratione humationis unum tenendum eſt, ad corpus illam pertinere.

Humator, oris, *m.* qui humat, & ſepelit, *chi ſeppellisce*. *Lucan. l. 7. v.* 799. Pœnus humator Conſulis.

Humatus, a, um, *ſeppellito*, ταφὲὶς, ſepultus, partic. ab *humo*. Primis Romanorum temporibus de iis tantum dicebatur, quibus poſt denicale ſacrum gleba injecta erat, poſtea de omnibus ſepultis dici cœpit. *Cicer. 2. de Leg. c.* 22. Quod nunc in omnibus ſepultis ponitur, ut humati dicantur, id erat proprium tum in iis, quos humus injecta contegeret. Adde *Plin. l. 7. c.* 54.

Humectatus, a, um, nom. ex particip. *umettato*, *bagnato*. *Silius l. 8. v.* 438. ſtatque humectata Vomano Adria.

Humecto, as, *a. 1. bagnare*, רוּוּ, Ger. *naſſ machen*, Gall. *mouiller*, Hiſp. *humedecer*, *molar*, βρέχω, humidum facio. *Virg. l. 3. Georg.* Qua niger humectat flaventia culta Galeſus. *Lucret. l. 1. v.* 918. Et lacrymis falſis humectent ora genaſque.

Humectus, a, um, *umido*, רְטוּב, Ger. *naſſ*, Gall. *humide*, Hiſp. *humedo*, humidus, ut Humectus locus. *Var. 1. de re ruſt. c.* 24. Si locus humectus ſit, ibi cæumina populorum ſerunda, & arundinetum. *Apul. de Deo Socrat.* Aquæ humectiores humilius meant. *Macrob. Sat. 7. c.* 6. Humectiſſimo corpore eſſe.

Humeo, es, ui, *n. 2. eſſer umido*, *bagnato*, רָטַב, Ger. *naſſ ſeyn*, Gall. *etre humide*, Hiſp. *ſer humedo*, ὑγρὸς εἶναι, *venzuare*, madidus ſum. *Ovid.* 10. *Met. v.* 509. Lacrymiſque cadentibus humet. *Plin. Paneg. c.* 30. Humentes terræ.

Humerale, lis, *n. 3.* humerorum tegumentum, ut tibiale, tegumentum tibiarum. *Paul. l. 24. Dig. de re militi.* Nam ſi tibiale, vel humerale miles alienavit.

Humerōſus, a, um, *chi ha larghe ſpalle*, ἐυώμων, quod latos humeros habet, & translate dicitur de loco alto. *Col. l. 3. c.* 10. Ut a prædictis locis, quos humeroſos ruſtici vocant.

Humĕrus, ri, *m. 2. omero*, *ſpalla*, שִׁכְמָה, Ger. *ſchulter*, Gall. *épaule*, Hiſp. *eſpalda*, *ombro*, ὦμος, pars illa corporis, a qua dependent brachia, a Græca voce allata. *Cic. in Verr.* Ab humero pendebant ſagittæ. ¶ Dicitur etiam de bobus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quid de bobus loquar? quorum ipſa terga declarant non eſſe ad onus accipiendum figurata, cervices autem natæ ad jugum, tum vires humerorum, & latitudines ad aratra extrahenda. ¶ Item de partibus illis in avibus, a quibus dependent alæ. *Col. l. 2. c. 8. de gallinaceis*. Jubæ deinde variæ, vel ex auro flavæ per colla, cerviceſque in humeros diffuſæ.

Humeſco, is, *n. 3. divenir umido*, רָטַב, Ger. *naſſ werden*, Gall. *devenir humide*, Hiſp. *humedecerſe*, ὑγράινομαι, ὑγρὸς γίνομαι, humectus fio. *Virg. 2. Georg. v.* 111. Humeſcunt ſpumis, ſtatuque ſequentum, &c.

Humide, adverb. *umidamente*. *Plaut. Moſt.* 4. 1. 67. Hæc ſigna humide putrent. In quibuſdam MSS. legitur *humido*.

Humido, as, avi, atum, *a. 1.* humidum reddo. *Col. l. 2. c.* 3. Humidant autem corpus labor minor, quam ex conſuetudine, frequens balneum, cibus plenior, &c. Al. leg. *humidum autem corpus reddit labor*, &c.

Humidŭlus, a, um, *umidetto*, aliquantum humidus. Incerta valde lectio eſt in illo *Ovid. 3. de ar. am. v.* 629. Fallet, & humiduli quæ fiet acumine lini, &c. Certa autem in illo *Auſonii epigr.* 106. Humidulis ſpumas ſtringit utraque (*manus*) comis.

Humĭdus, a, um, *o. 1. 2. umido*, ὑγρὸς, quod humorem habet, ab *humor*. *Cic. in Verr.* Ignem ex lignis viridibus, atque humidis in loco angusto feri. ¶ Item quod humorem inducit. *Virg. 2. Æn.* Et jam nox humida cœlo præcipitat. Habet & gradus. *Vitruv. l. 8. c. 2.* Auſter, & reliqui, qui a Solis curſu impetum faciunt, ſunt humidiſſimi. *Apul. l. 1. dogm. Plat.* Guſtatus ſenſus humidioribus commodatus. ¶ Humida in plur. ſubſtantive pro mari dixit *Avien. in Arat. v.* 792.

Humĭfer, a, um, *umido*, ὑετόμαστος, humorem afferens. *Cic. 1. de Div. c.* 9. *ex poeta*: Naribus humiferum duxere ex aere ſuccum.

Humĭfico, as, *a. 1.* humecto, *far umido*. *Auſon. Idyll. 8. v.* 12. Sementem Notus humificet, ſit bruma nivalis.

Humĭficus, a, um, adject. humectans. *Plin. l. 2. c.* 101. Spiritus Lunæ humificus.

Humigātus, o. *1. 2. bagnato*, βεβρεγμένος, humore perfuſus. *Apul. l. 1. Flor.* Vel cæſpes libamine humigatus.

Humiliatio, onis, *f. 3. umiliazione*, *abbaſſamento*, ταπείνωσις, demiſſio, actus humiliandi. *Tert. adverſ. Hermog. c.* 7. & *de Patient. c.* 13.

Humiliātus, a, um, *abbaſſato*, *umiliato*, demiſſus. *Tertull. de orat. c.* 13. Publicanus non tantum prece, ſed & vultu humiliatus atque dejectus. *Sidon. l. 5. ep.* 14. *ad fin.* Humiliatæ cervices. ¶ Qui *Ciceroni* tribunat, *l. 2. de nat. Deor. c.* 47. fruſtra ſunt.

Humilĭfico, as, *a. 1.* idem quod humilio. *Tertull. de Panit. c.* 9. Exomologeſis proſternendi & humilificandi diſciplina eſt.

Humillo, as, *a. 1. umiliare*, *abbaſſare*, ταπεινῶ, humilem facio, abjectum, ac vilem. *Tertull. adverſ. Marcion. l. 5. c.* 10. Reſurget corpus noſtrum, quod humiliatur in paſſionibus. *Ammian. l.* 30, *c.* 10. Ad humiliandum ceſſitudinem poteſtatis.

Humĭlis, e, *o. 3. umile*, *baſſo*, שְׁפַל, Germ. *nider*, Gall. *humble*, Hiſp. *humilde*, ταπεινὸς, quod eſt humi declive, quod a terra non alte tollitur, ab *humus*. *Cic. Tuſc.* 5. Arbores, & vites, & ea, quæ ſunt humiliora, neque ſe tollere a terra altius poſſunt. ¶ Translate pro vili & abjecto, & dicitur de animo, & de fortuna. *Cic.* 1. *Fin. c.* 15. Succumbere doloribus, eoſque humili animo, imbecillique ferre, miſerum eſt. *Liv. l.* 3. *c.* 19. Humillimus homo de plebe. ¶ Uſurpatur etiam in bonam partem. *Cicer. 2. Inv. c.* 16. Humili, & ſupplice obſecratione utendum erat.

Humilĭtas, tis, *f. 3. umiltà*, *baſſezza*, שְׁפָל, Ger. *niedere*, Gall. *baſſeſſe*, *humilité*, Hiſp. *vileza humildad*, ταπεινότης, qualitas contraria altitudini. *Cic. 5. Tuſc.* Septem alia ſuos quæque tenere curſus multum inter ſe aut altitudine, aut humilitate diſtantia. *Id. 2. de Nat. Deor. c.* 47. Humilitas animalium. V. *Humilio*. ¶ Translate ponitur pro demiſſione, ignobilitate, paupertate. *Cic.* 1. *Offic.* Quorum prima ætas propter humilitatem, & obſcuritatem in hominum ignoratione verſatur. *Id.* 13. *Phil.* Is autem humilitatem deſpicere audet cujuſquam, qui ex eadem ſuſtulerit liberos? ¶ Pro virtute Superbiæ oppoſita, qua quis de ſe demiſſe ſentit, Latini non uſurpant hanc vocem, ſed *modeſtiam*.

Humillĭter, adv. *umilmente*, *baſſamente*, Germ. *nider*, Gall. *baſſement*, Hiſp. *baxamente*, ταπεινῶς, demiſſe. *Liv. l. 14. c.* 25. Hæc natura multitudinis eſt, aut ſervit humiliter, aut ſuperbe dominatur. *Plin. in Epiſt. 24. l. 6.* Aut tolluntur altiſſime, aut humillime deprimuntur. *Pallad. l. 3. c.* 13. In loco clivoſo humilius rami arborum ſervandi ſunt.

Humiproſtratio. V. Humicubatio.

Humo, as, *a. 1. ſeppellire*, *coprire di terra*, קָבַר, Ger. *begraben*, Gall. *enterrer*, Hiſp. *enterrar*, θάπτω, humo contego, ſepelio, ab *humus*. Olim dicebatur de iis ſolis, qui humo tegerentur. Sed poſtea pro ſepelire generatim uſurpari cœpit. *Cic.* 1. *Tuſc.* In terram enim cadentibus corporibus, hiſque humo tectis, ex quo dictum eſt humari, ſub terra cenſebant reliquam vitam agi mortuorum. V. *Humatus*. ¶ Humare taleas apud *Colum. l. 3. c.* 9. eſt terræ mandare, *piantare*.

Humor, oris, *m. 3. umore*, *liquore*, לַח, Ger. *feuchte*, Gall. *humeur*, Hiſp. *humor*, *vetz*, ὑγρότης, æquor, ab ὗω, *pluo*. *Varro l. 4. de L. L.* deducit ab *humus*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Et terrenis, marinisque humoribus longo intervallo extenuatis alantur. *Virg. 2. Georg. verſ.* 143. Bacchi Maſſicus humor. ¶ *Humor corporis facetus*, vocatur lotium a *Luc. l. 4. v.* 1022. quod idem a *Plin. l. 7. c.* 31. dicitur *humor præfandus*.

Humorōſus, a, um, idem quod humidus. *Colum. l. 3. c.* 10. & *Apulej. de herb. c.* 5.

Humus, i, *f. 2. terra*, אַדְמָה, Ger. *diech*, Gall. *terre*, Hiſp. *tierra*, γῆ, terra. *Cic. de Leg. c.* 22. Quos humus injecta contegeret. ¶ Gen. *humi* fere de verbis quietis dicitur. *Cic.* 2. *de Or.* Hoc videtur eſſe altius, quam ut id nos humi ſtrati ſuſpicere poſſimus. ¶ Videtur etiam cum verbis motus ad locum

con-

conjungi. *Ovid. 5. Met.* Sternit humi juvenem. *Virg. 1. Æn. v. 193.* Quam septem ingentia victor corpora fundat humi.

Hungaria, f. 1. inc. *Magiar*, Slavis *Vegierska*, Ger. *Hungerland*, Gal. *Hongrie*, Hisp. & Ital. *Ungaria*, Regnum Europæ satis amplum. Habet a Sept. Poloniam sup. a qua separatur Carpatho M. & Russiam nigram, a Mer. Croatiam, Bosniam, & Serviam, a quibus secernitur Savo fl. ab Or. Transylvaniam, ab Occ. Moraviam, Austriam, & Stiriam. Nomen accepit ab Hunnis pop. Sarmatiæ in Regno Moschorum. Danubio fl. in duas partes dividitur, Cisdanubianam, & Trasdanubianam. Cisdanubiana Danubio ad Bor. & Savo ad Austr. terminatur, & complectitur utramque Pannoniam, superiorem, & interiorem. Transdanubiana Danubio ad Austr. & Carpatho M. ad Bor. continetur, & Jazyges Metanastas, & Daciæ partem inter Tibiscum, & Maryssum fl. complectitur. Incolæ *Hungari*. Adject. possess. *Hungaricus*, a, um.

Hunni, m. 1. Huni, Abares, Avares, Pop. Sarmatiæ, circa Mœotidem, qui inde egressi in Pannonias migrarunt, unde nomen Hungariæ. Eorum pars, Attila duce, in Italiam, & in Galliam venit. Sed cum ibi grandi clade affecti fuissent in Catalaunicis campis a Meroveo Francorum Rege, & Ætio Romanorum Duce, in Pannonias redire coacti sunt.

Hurpex. V. Irpex.

H A N T E Y.

Hyacinthia, orum, n. 2. sacra in honorem Hyacinthi pueri, a Laconibus trium dierum spatio celebrata. *Athen. l. 4. c. 4. Ovid. 10. Met. v. 219.*

Hyacinthinus, a, um, quod habet colorem hyacinthi. *Pers. Sat. 1. v. 32.* Cui circum humeros hyacinthina læna est.

Hyacinthizontes, m. 3. ὑακινθίζοντες, smaragdi, qui hyacinthi colorem imitantur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Hyacinthus, m. 2. *giacinto*, ὑάκινθος, genus violæ veræ, colore obscuræ purpuræ. A Romanis vaccinium appellatur, teste *Dioscoride*. Hoc violæ genus venis quibusdam nigris est distinctum, ita discurrentibus lineis, ut duarum Græcarum litterarum, α, & ι, figuram referant, quæ res Poetis duplici fabulæ occasionem præbuit. Poetæ enim volunt huic flori a Hyacintho puero nomen inditum fuisse, & fabulantur, Apollinem, cum inter ludendum discum immodeste Hyacinthum occidisset, e cruore ejus in terram effuso produxisse ejusdem nominis florem, ac ad gemitus suos testandos illi inscripsisse αι, αι, *hei*, *hei*, quæ est interjectio dolentis. Fabulantur item, Ajacem in eum locum florem esse conversum, cum se ipse interemisset, indeque primam ejus nominis syllabam in hoc flore inveniri. *Ovid. 10. & 13. Met. Virg. 3. Ecl. Plin. l. 21. c. 10.* ¶ Hyacinthus etiam fem. 2. cum Græcis, tum Latinis gemmæ nomen est, sic dictæ a colore flaris hyacinthi. Nam huic gemmæ velut ex carbunculo quidam in purpura leviter roseus color, & fulgor violaceus diffusus refulget. *Plin. l. 37. c. 9.* Hyacinthi Indicæ.

Hyades, f. 3. ὑάδες, septem filiæ Atlantis ex Æthra uxore, sorores Hyantis, quarum hæc sunt nomina, Amorosia, Eudora, Pasithoe, Coronis, Plexauris, Pytho, Tyche. Hæ, cum fratrem a leone interemptum lugerent, magnitudine doloris extabuerunt. Jupiter miseratione motus in stellas convertit, & in capite Tauri collocavit. Ut autem perpetuum maneret tantæ pietatis testimonium, a fratris nomine Hyades sunt appellatæ. *Ovid. 5. Fast.* Sed *Eustathius* in Iliad. Σ hanc opinionem refellit. Alii dicunt, has stellas olim fuisse Nymphas Dodonidas, ex Dodona urbe Epiri, Bacchi nutrices, quæ, cum Junonis iram vererentur, fugerentque Lycurgi sævitiam, a Jove in cœlum translatæ sunt. Denique multis dictæ creduntur ab ὕειν, pluere. *Cic. de nat. Deor. Ovid. 5. Fast. v. 165. Plin. l. 2. c. 39. & l. 18. c. 26.* Nempe sidus hoc vehemens est, & terra, marique turbidum, tamque in ortu suo, quam in occasu, tempestates, largosque imbres concitat. A Latinis Suculæ appellantur, & Hœdi. Diversæ sunt a Plejadibus. Nam Plejades fuere filiæ Atlantis ex Plejone Nympha, & earum nomina sunt, Electra, Halcyone, Celæno, Maja, Asterope, Taygete, Merope. *Hor. l. 1. Carm. ode 3.* Nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti.

Hyæna, f. 1. ὕαινα, animal in genere luporum, quod colore lupi est, sed magis hirtum, jubamque habet toto tergo perpetuam, instar equi, sed duriore seta, qua porcum refert, ab ὗς, *porca*, propter duritiem setarum. Narrant, hyænam utriusque esse naturæ, & alternis annis marem, alternis fœminam fieri. Parere sine mare vulgus credit, Aristoteles negat. Fera est, & crudelis, sermonem humanum inter pastorum fabula assimilat, nomenque alicujus addiscit, quem evocatum foras laceret. Item vomitionem hominis imitatur ad solicitandos canes, quos invadat. *Arist. l. 6. Hist. Anim. c. 31. & l. 8. c. 5. Ovid. 15. Met. Plin. l. 8. c. 30.* ¶ Est & hyæna piscis vasto corpore, sic dictus, quia hyænæ terrestri similis est. *Plin. l. 32. c. 11.*

Hyænia, æ, f. vel hyænium, ii, n. lapis, qui in oculis hyænæ invenitur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Hyallinus, a, um, viridis, ab hyalus. *Fulgent. 1. Mythol.* Hyalinæ sphæræ cavitas.

Hyalisus, V. Jalisus.

Hyalus, m. 2. *vetro*, ὕαλος, vitrum, ab ὗω, *pluo*, quod aquæ pluviæ habeat colorem. Hinc color hyali dicitur color viridis. *Virg. 4. Georg.* Milesia vellera nymphæ carpebant hyali saturo fucata colore. Ita *Ser.*

Hyampolis, is, f. *Jampoli*, urbs Phocidis prope Bœotiam. *Plin. l. 4. c. 7. Stat. 7. Theb. v. 345.* Et valles, Lebadea, tuas, & Hyampolia, &c.

Hyantes, m. 3. seu Hyantiæ, m. 1. pop. Bœotiæ, quorum urbs Hyantia, ab Hyante Rege. *Plin. l. 4. c. 7.*

Hyantius, vel Hyantius, a, um, adject. Bœotius. *Ovid. 3. Metam. v. 147.* Participes operum compellit Hyantius ore. Ubi Actæonem intelligit Cadmi Bœotiæ regis filium. *Id. l. 8. Metam. v. 330.* Cumque Pheretiade, & Hyanteo Jolao. **Hyas**, antis, masc. 3. Atlantis fil. ex Æthra uxore, qui a leone devoratus est. *Ovid. 5. Fast.* ¶ Fuit etiam Bœotiæ Rex, a quo Bœoti Hyantes vocati. *Strab. l. 7.* ¶ Denique *Hyas*, f. apud *Stat. l. 1. silv. ult. v. 22.* est una ex Hyadibus. V. *Hyades*.

Hybernus, V. Hibernus.

Hybla minor, opp. exc. Siciliæ, in monte cognom. dictum ab Hyblone Rege, conditum a Dorieusibus, ubi nunc locus *Judica*, inter Catinam, & Centuripas thymo, & melle memorabile, ubi ingens salicum copia. Hybla major, *Avola*, opp. Siciliæ, apud Neætum, inter illud, & Rasusium oppid. ¶ Pop. *Hyblæi*, vel *Hybleenses*. In recto casu dicitur etiam *Hyble* Græca positione. *Ovid. 3. de ar. am. v. 150.*

Hyblæus, a, um, o. 1. 2. quod spectat ad Hyblam urb. vel montem, ut Apes Hyblææ, quæ in Hybla monte, ubi thymi copia est, pascuntur. *Virg. 1. Ecl.* Hyblæis apibus florem depasta salicti.

Hybrida, V. Ibrida.

Hybris, idis, V. Ibrida.

Hyccara, f. 1. *Carbolongi*, *Garbolangi*, *Carini*, urbs olim Siciliæ, condita a Sicanis, nunc eversa, ubi hodie Carinum, inter Panormum, & Elymam.

Hydaspes, is, masc. fluv. Indiæ in Regno Pori, inter Indum, & Acesinem medius, qui postea cum aliis in Indum se exonerat. *Lucan. l. 9. v. 227.* vocat Hydaspem Nysæum, quia Nysam urbem alluit. *Horat. l. 1. od. 22.* fabulosum appellat, quod multa de eo fabulosa dicebantur. ¶ Est etiam hoc nomine fl. Persiæ, seu Mediæ, si *Virg. 4. Georg. v. 211. & Curtio l. 4. c. 5.* fides habenda est. Fortasse, cum fabulosum Hydaspen dixit *Horatius*, eo respexit, quod nihil certi de hoc flavio illis temporibus esset. Geographi putant Choaspen esse, de quo hi Auctores loquuntur, eosque falsos simultudine nominis unum pro alio usurpasse.

Hydaspius, a, um, adject. ad Hydaspen pertinens. *Claud. de III. Cons. Honor. v. 4.* Dives Hydaspeis augescat purpura gemmis.

Hydrops, m. 2. ὕδρωψ, hydrops, genus morbi, cum cutis aqua distenditur. *Cel.* Sed vox græca est, & græce scribenda.

Hydra, f. 1. vel hydrus, m. 2. ὕδρα, ὕδρος, ὕδρη, natrix, anguis genus in aqua vivens, ab ὕδωρ, *aqua*. *Plin. l. 29. c. 4.* In orbe terrarum pulcherrimum anguium genus est, quod in aqua vivit; hydri vocantur, nullis serpentium interiores veneno. ¶ Hydra Lernæa apud Poetas serpens fuit septem capitibus in Lerna palude, cum qua Hercules pugnavit, quæ, cum Hercules ei unum caput abscidisset, continuo aliis septem augebatur, tandem ferro, & igne victa, & interfecta est, adhibito Jolao, qui incisam cervicem ardente face e vestigio inureret. Alio nomine Excetra dicta est, quod uno cæso capite, tria, seu, ut diximus, septem, ideat, multa excrescebant. *Isid. l. 11. Orig. c. 3. Serv. in 6. Æn. Ovid. 9. Met. v. 69.* Sed secundum Historicos constat, Hydram paludem fuisse in Lerna Argivorum regione aquas evomentem, quæ vastabant agros vicinarum urbium, in qua uno meatu clauso, multi erumpebant. Hercules igitur avertit in alias partes flumina, quæ in paludem excurrebant, atque ita paludem exsiccavit. ¶ Hydræ imago in Cœlum translata est, & quadraginta duobus sideribus constat. *Plato in Euthydemo* scripsit, Hydram fuisse callidissimam Sophistriam, cui propter sapientiam pro uno sermonis capite amputato multa repullulabant, seu quæ ita quæstiones solebat proponere, ut uno soluto dubio multa subnascerentur. ¶ *Hydram facere*, ὕδραν τίκτειν, prov. Græcum est, ita unum aliquod incommodum tollere, ut in ejus locum alia plura recipias.

Hydragogia, æ, fem. aquæ deductio in aliquem locum. *Varr.* apud *Non. c. 3. n. 214.*

Hydrargyrum, ri, n. *argento vivo*, ὑδράργυρος, seu ὑδραργύρος, aqua argentea, genus metalli, ab ἄργυρος, *argentum*, & ὕδωρ, *aqua*, quia colore quidem est argenteo, nec tamen uti argentum uno loco consilit, sed aquæ instar diffluit. Interdum hydrargyrum pretius sumitur pro factitio, non pro nativo argento vivo; sed utrique eadem natura, & facultas inest. *Plin. l. 33. c. 3.* Æs inauratı argento vivo, aut hydrargyro legitimum erat.

Hydraula, æ, idem ac hydraulus. *Vitruv. l. 10. c. 10.* Eadem ratione versantur hydraulæ. At *Salmas. in Solin.* legit *Hydrompla*, h. e. mplę, quæ vi aquæ rotantur.

Hydraules, vel Hydraula, æ, masc. 1. *organista*, peritus organi hydraulici pulsandi. *Suet. Ner. c. 54.* Voverat, proditurum se etiam hydraulam, & choraulam, &c.

Hydraulicus, a, um, quod ad hydraulum spectat. *Plin. l. 7. c. 37.* Laudatus Ctesibius pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis. Adde *Suet. Ner. c. 41.* ¶ Hydraulicæ machinæ dicuntur, quibus aqua per fistulas exprimitur, & in sublime pellitur. Hæ partim fiunt ad aquarum ludos faciendos, partim ad Hydromylas versandas, partim ad excitandas in musicis organis harmonias, ad horologiorum motus, &c. De his V. *Vitruv. l. 9. & 10. & Turneb. l. 1. c. 22.*

Hydraulus, m. 2. ὕδραυλος, seu ὕδραυλις, *organo*, instrumentum musicum aquæ decursu sonum reddens, ab ὕδωρ, *aqua*, & αὐλὸς, *tibia*. Simile est ei, quod nunc appellatur organum, nisi quod hujus fistulæ ventis solum instantur, in hydraulicis aquæ decursu sonus redditur. *Plin. l. 9. c. 8. de delphino.* Mulcetur symphoniæ cantu, & præcipue hydrauli sono. ¶ Item instrumentum extrahendæ a profundo aquæ idoneum. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Hydreuma, æ, n. idem ac hydreuma, apud *Salin.* & *Plin. l. 6. c. 23.* Vide *Salmas. in Exercit. Plin. pag. 1183.*

Hydreuma, atis, n. 3. ὑδρεύμα, aquationum ratione dispositi mansio, ab ὑδρεύειν, *aquari*. *Plin. l. 6. c. 23.* A Copto camelis itur, aquationum ratione mansionibus dispositis: prima appellatur hydreuma XXXIIM. secunda in monte diei itinere.

Hydria, f. 1. ὑδρία, Ger. *ein wasser krug*, Gal. *cruche*, Hisp. *tinaja*, *hibria*, ὕδρια, aqualis, idest, vas aquarium, urna, ab ὕδωρ, *aqua*. *Cic. 4. Ver. c. 19.* Dicebant, scyphorum paria complura, hydrias argenteas, pretiosam vestem stragulam, multa mancipia pretiosa Verri data esse.

Hydrinus, a, um, adject. ab hydra, vel hydro, ut hydrina vulnera. *Prudent. Peristeph. 14. v. 885.* Hydrina vulnera.

Hydrius, ii, m. aquarius. Hydrus puer est Aquarius, cœleste sidus. *Prudent. Apotheos. v. 622.*

Hydrocele, f. 1. ὑδροκήλη, hernia aquosa, cum scilicet aqua in scroto colligitur, seu, ut alii definiunt, cum inter alterum e testibus humor conflit, a ὕδωρ, *aqua*, & κήλη, quod specialim scroti tumorem significat. *Vossius* ramicem appellat. Alii speciem herniæ faciunt, non ramicis. *Mart. l. 12. epigr. 84.* Dicentem tumidas in hydrocelas.

Hydrocollicus, a, um, ὑδροκηλικὸς, qui hydrocele laborat. *Plin. l. 30. c. 8.* Hydrocelicis stelliones mire prodesse tradunt.

Hydrochöus, m. 2. ὑδροχόος, Aquarius, seu Ganymedes, signum cœleste, ab ὕδωρ, *aqua*, & χέω, *fundo*, quia in mensa Deorum miscendæ nectari aquæ præpositus fuisse fingitur. Vox Græca est, & Græce scribenda.

Hydrogarātus, a, um, adject. hydrogaro conditus ut ificia hydrogarata, apud *Apic. l. 2. c. 2.*

Hydrogirum, i, n. genus liquaminis inter cupedias Veterum. *Lamprid. Heliogab. c. 29.* Hydrogarum Romanorum ducum primus publice exhibuit.

Hydrolapathum, n. 2. ὑδρολάπαθον, lapathi genus, quod in aqua nascitur. *Plin. l. 20. c. 21.*

Hydromantia, f. 1. ὑδρομαντεία, divinatio, quæ fit per aquam. *Augustl. l. 7. de Civ.* scribit, Numam Pompilium hydromantiam fecisse, ut videret imagines Deorum, vel lucubrationes Dæmonum, a quibus audiret, quid in sacris constituere, atque observare deberet. Quod genus divinationis *Varro* a Persis dixit illatum, quo & ipsum Numam, & Pythagoram Philosophum fuisse usum commemorat. *Plin. l. 37. c. 11.* Ananchritide in hydromantia dicunt evocari imagines deorum. *Isidorus* legit *necromantia*.

Hydromĕli, n. 3. *aqua mulsa*, ὑδρόμελι, aquæ mulsæ genus, ex imbre purissimo, & melle temperatum, & jam vetustate vini saporem referens, ab ὕδωρ, *aqua*, & μέλι, *mel*. Nam quod recens est, & ad præsentem usum confectum, melicraton potius nominatur, a μέλι, *mel*, & κρατύνω, *misceo*. *Plin. l. 14. c. 17. & l. 31. c. 6. Col. l. 12. c. 12.*

Hydromyla, æ, f. 1. V. Hydraula.

Hydrophobia, f. 1. ὑδροφοβία, aquæ fuga, miserrimum genus morbi, in qua simul æger & siti, & aquæ metu cruciatur, quod solet accidere iis, qui a rabido cane fuerint morsi, ab ὕδωρ, *aqua*, & φόβος, *timor*. *Cal. Aurel. l. 3. c. 9. 10. 11. & 12.* Hydrophobiam signat *Ovid. de Pont. l. 1. ep. 3. v. 23.* Solvere nodosam nescit medicina podagram, nec formidatis ulla medetur aquis.

Hydrophŏbi, m. 2. ὑδροφόβοι, aquafugæ, ægri, quos canis rabidus momorderit, qui aquam expavescunt, a φοβέομαι, *timeo*, & ὕδωρ, *aqua*. *Plin. l. 29. c. 5.* Est limus salivæ sub lingua rabiosi canis, qui datus in potu fieri hydrophobos non patitur.

Hydrophobicus, a, um, adject. ut Hydrophobica passio, apud *Cal. Aurel. Acut. 3. c. 8.* V. Hydrophobia.

Hydropicus, a, um, *idropico*, ὑδρωπικὸς, qui hydrope laborat. *Hor. l. 1. ep. 2. v. 34.* Si noles sanus, curres hydropicus. ¶ Secundam syllabam in hac voce corripuit *Æmil. Macer c. de Allio*; non imitandus.

Hydroplisis, is, f. 3. idem ac hydrops. *Plin. l. 20. c. 1.* Si & contra phthiriasin bibitur, & hydropises.

Hydrops, opis, m. 3. *idropisia*, Ger. *die wassersucht*, Gal. *hydropisie*, Hisp. *hidropesia*, ὕδρωψ, ωπος, genus morbi, quo aqua præter naturam sub cute nascitur, qua corpus turgescit, ab ὕδωρ, *aqua*, & ὤψ, *facies*. *Hor. l. 2. Carm. od. 2.* Crescit indulgens sibi dirus hydrops, nec sitim pellit, nisi causa morbi fugerit venis. *Cels. l. 3. c. 21.* Ex quartana in hydropa decidere. *Æmil. Macer l. 3. c. 19.* Cum multa potus purgando resolvit hydropem. ¶ Hujus tria sunt genera, quæ V. apud *Cels. l. 3. c. 21.*

Hydruntum, i, n. 2. Hydros, untis, m. 3. *Otranto*, urbs A. Salentinorum, in R. Neap. in ora maris Hadriatici, permunita, cum castro, & portu capaci. *Cic. 15. Att. ep. 21. Plin. l. 3. c. 11.* ¶ Hinc adject. Hydruntinus.

Hydrus, V. Hydra.

Hyems cum derivat. V. Hiems.

Hygĕa, vel Hygia, æ, ὑγίεια, filia Æsculapii, sanitatis Dea. *Plin. l. 34. c. 8. &*

l. 35. *c.* 11. *Mart. l.* 11. *epigr.* 61. Quod ſanare Criton, non quod Hygia poteſt.

Hyginus, i, (C. Julius) libertus Auguſti, a quo advectus Romam præfuit Bibliothecæ Palatinæ. Multa ſcripſit, e quibus ſuperſunt Fabulæ, & Poetica Aſtronomica. Sunt tamen, qui Auguſti ætate indigna ea ſcripta putant propter ſtyli inelegantiam, ideoque alteri tribuunt Hygino, qui circa Antoninorum ætatem floruerit. ¶ Alter Hyginus ſcripſit de Limitibus conſtituendis, ſub Trajani imperio.

Hygremplaſtra, n. 2. emplaſtra liquida. *Plin. l.* 34. *c.* 15.

Hyla, vel Hylas, æ, m. 1. Ὕλας, fil. Theodamantis, comes fuit Herculis, cui in finibus Joniis amiſſo quotannis ſacra inſtituit, in quibus crebro ejus nomen appellabatur. Quo reſpexit *Virg.* illo *Ecl.* 6. *v.* 44. Ut litus Hyla Hyla omne ſonaret. V. ibi *Serv.* & *Propert. l.* 1. *el.* 20. Fabulati ſunt Poetæ, cum a Nymphis pulchritudine ejus captis raptum, dum in Aſcanio flumine urna aquam hauriret. *Juvenal. Sat.* 1. Et multum queſitus Hylas, urnamque ſecutus.

Hylus, m. 2. ſimplici *l*, filius Herculis ex Dejanira, qui Jolen patre mortuo uxorem duxit. *Ovid. l.* 9. *Met.* Hic poſtea cum cæteris fratribus, qui ex Hercule ſuperſtites fuerunt, ab Euryſtheo pulſus, Athenas confugit, ibique Miſericordiæ, vel Clementiæ templum condidit, quod & accepti ab Athenienſibus beneficii teſtimonium, & miſeris in poſterum aſylum eſſet, & perfugium.

Hymen, enis, vel hymenæus, i, ὑμὴν, vel ὑμέναιος, carmen nuptiale, hymnus virginalium nuptiarum, a præt. ὕμησα, verbi ὑμῶ, ſeu ὑμέω, *canto*, vel ab Æolico ὑμμένιος, *quas habito*. *Stat. l.* 2. *Silv. ult. v.* 87. Et veſtros Hymenæon ante poſtes Feſtis cantibus ipſa perſonabo. ¶ Item, apud Græcos, membrana, qua fœtus involvitur, ſed ſpeciatim cugium, ſeu membranula in inguine mulebri, quæ clauſtrum virginitatis eſt. Aliqui volunt, hanc eſſe primam hujus vocis notionem, & inde carmen nuptiale, & Deum nuptiarum præſidem appellatum a veteribus fuiſſe. ¶ Item Hymen, vel Hymenæus, vel conjunctum Hymen Hymenæus Deus nuptiarum præſes habitus fuit, ut dictum eſt. Hunc aliqui Liberi, & Veneris filium fuiſſe volunt, alii Apollinis, & Calliopes, alii Urſaniæ, alii Clius; primum certas inſtituiſſe nuptias, eoque hunc ei honorem habitum, ut in virginalibus nuptiis memoria ejus celebraretur. Alii virum fortem Atticum dicunt fuiſſe, qui raptas a prædonibus virgines, oppreſſis latronibus, parentibus intactas reſtituit. *Donat. ad Adelph. a.* 5. *ſc.* 7. Vel qui inter bella ſæviſſima virgines liberaverit. *Serv. in* 1. *Æn.* Hanc ob cauſam in nuptiis tradunt a Græcis, eorumque imitatione a Latinis ejus numen ſolitum fuiſſe invocari, quaſi liberatoris virginitatis, ut Romani in nuptiis virginalibus invocabant Talaſſium, ſeu Talaſium, ſeu Talaſionem. *Plut. in Quæſt. Rom. probl.* 31. *Serv. in* 1. *Æn.* Sed *Sigonio* referente *l.* 1. *de ant. jure C. R. c.* 9. apud Romanos, cum ſponſa duceretur, omnes, reſpondentibus viciſſim pueris, puellisque, clara vote concinebant, *Hymen, o Hymenæe*, ingrediente vero ſponſa mariti ædium limen, *Talaſſio* magna voce clamabatur, quod in raptu Sabinarum ea vox celebrata virginem præſtantiſſima forma ab impetu aliorum defendiſſet. *Catul. Carm.* 62. Hymen o Hymenæe, Hymen ades o Hymenæe. ¶ Metonymice Hymenæus, vel Hymen uſurpatur pro ipſis nuptiis. *Virg. Æn.* 1. *v.* 651. Pergama cum peteret, inconceſſoſque Hymenæos. ¶ De Hymenæo varias fabulas tradit *Serv. in Virg. Ecl.* 8. & *in* 4. *Æn.*

Hymenæius, a, um, ad Hymenæum pertinens, ut Hymenæia lex. *Martian. Capell. l.* 7.

Hymettius, a, um, ὑμήττιος, ex Hymetto monte. *Plin. l.* 36. *c.* 3. L. Craſſus Orator primus peregrini marmoris columnas habuit Hymettias, ideſt ex Hymetto monte exciſas. Adde *Horat. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 15.

Hymettus, m. 2. Cecropias, *Imetto*, *Monte di Settines*, mons Atticæ, Athenis proximus, melle abundans. *Mart. l.* 7. *epigr.* 87. Paſcat Hymettus apes.

Hymnidicus, a, um, adject. hymnos canens. *Alcim. carm.* 178. Hymnidicæ laudes. ¶ *Jul. Firm. l.* 8. *c.* 25. habet *Hymnodicus*.

H..nifer, a, um, qui hymnos componit, ſeu cantat, *Ovid.* 11. *Met. v.* 58. Et hymniferos inhiat divellere vultus.

Hymnio, is, n. 4. ὑμνίω, hymnos cano. *Prudent. paſſ. Calagur. ſub fin.* State nunc, hymnite, matres, pro receptis parvulis.

Hymnológus, i, m. laudator, hymnis celebrans. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 6. Sive templorum conditores, aut hymnologos.

Hymnus, m. 2. *lode*, זמרה, Ger. *lobgeſang*, Gal. *hymne*, Hiſp. *himno*, ὕμνος, proprie eſt canticum in Deum, ſed ſimpliciter pro cantico, & laude accipitur, ab ὕδω, *canto*, *celebro*. *Prudent. præfat. Cathemer. v.* 37. Hymnis continuet dies, Nec nox ulla vacet, quin Dominum canat. Exemplum autem ex *Martial. l.* 12. *epigr.* 76. quod aſſertur a quibuſdam Lexicographis, non facit ad rem, quia *Hymnus* eſt nomen proprium pueri cujuſdam.

Hyoſciaminus, a, um, quod eſt ex hyoſciamo, ut Oleum hyoſciaminum, quod ex hyoſciamo decoquitur. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Hyoſciamus, m. 2. *juſquiamo*, *giuſquiamo*, *Bauenkraut*, genus herbæ, quam vulgus juſquiamum, & ſabam porcinam, Latini Altercum, vel Apollinarem vocant. *Col. l.* 7. *Plin. l.* 20. *c.* 17.

Hyoſiris, ſ. 3. herba intubo ſimilis, ſed minor, & tactu aſperior, quæ contuſa vulneribus præclare medetur. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Hypæpa, ſ. 1. Hypæpæ, *Ipepa*, urbs Lydiæ, Thiatyre proxima, inter Tmolum M. & Cayſtrum fl. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 153.

Hypæthrus, a, um, adject. *ſcoperto*, ὑπαίθριος, ſub dio poſitus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Jovi, Fulguri, & Cœlo, Soli, & Lunæ ædificia ſub dio, hypæthraque conſtituuntur. *Id. l.* 5. *c.* 9. Hypæthræ ambulationes.

Hypallage, ſ. 1. ὑπαλλαγή, ſuppoſitio, ſubmutatio, cum unum pro altero ſubjicitur, ſeu cum aliquid præpoſtere effertur, ut *Agere* pro *pati*, aut contra. *Trade vati ventos*, pro *Trade ventis vatem*. V. Grammaticos.

Hypalus, ſeu Hippalus, m. 2. ventus inter Favonios, ſeu Zephyros certo anni tempore ſpirans, ita appellatus a navigantibus in mari Indico voce Arabica, vel ab ejuſdem nominis gubernatore. *Plin. l.* 6. *c.* 23.

Hypanis, is, m. flu. Poloniæ, qui a Podolia in Boryſthenem, & mox in Euxinum Pontum influit. *Virg. 4. Georg. v.* 370. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 37.

Hypate, es, ὑπάτη, ſumma chorda in fidibus, quæ acutiſſimum ſonum reddit. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4.

Hypelates, m. 1. lauri ſpecies, al. daphne, carpophyllum, lauras Alexandrina. *Plin. l.* 15. *c. ult.*

Hypenemia ova, ὠὰ ὑπενήμια, ova irrita, & ventoſa, ex quibus nihil gignitur, al. zepyria, ub ὑπὸ *ſub*, *ſubter*, & ἄνεμος, *ventus*. *Plin. l.* 20. *c.* 40.

Hyperbăſis, is, ſ. ὑπέρβασις, &

Hyperbăton, n. ὑπέρβατον, tranſgreſſio, Figura Grammaticalis, & Rhetorica, per quam partes orationis varie, & artificioſe inter ſe commutantur, aliis in locum aliarum abeuntibus, ab ὑπερβαίνω, *tranſgredior*. *Quinct. l.* 8. *c.* 6. & *Auct. ad Her. l.* 4. Plures habet ſpecies, quas vide ſuis locis.

Hyperbŏle, es, ſ. 1. ὑπερβολή, exuperantia, exceſſus, ab ὑπερβάλλω, *excello*, *ſupero*. Speciatim eſt Tropus, qui a Cicerone dicitur *Superlatio*, a Quinctiliano *Superjectio*, quo aliqua res præter veritatem augetur, vel minuitur. *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 23. In hoc omnis hyperbole excedit, ut ad verum mendacio veniat. *Id. ibid.* paulo poſt *hyperbola* dixit in recto caſu.

Hyperbolicus, a, um, ad hyperbolen pertinens. *Sidonius l.* 7. *epiſt.* 2. hyperbolica inſtrumenta. ubi alii leg. *hypobolica*. Hinc *hyperbolice*, ſed melius Græce ὑπερβολικῶς. *Cic. ad Att.* 5. *ep.* 21. & *ad Q. Fratrem ep.* 14.

Hyperborĕi, m. 2. pop. Sarmatiæ, ubi nunc *Petepra*, prov. in parte Sept. Moſcoviæ, verſus Weigatium fretum, & Obyum fl. V. *Macrob. l.* 2. *de ſomn. Scip. c.* 7. & *Feſt.*

Hyperborĕus, a, um, adject. *Settentrionale*, ὑπερβόρειος, ut Montes hyperborei, glacies hyperborea. *Virg. 4. Georg. v.* 517.

Hypercatalecticus verſus, ὑπερκατάληκτικὸς μέτρον, eſt, in quo ſyllaba, vel pes redundat, ut in illo *Virg.* 1. *Æn.* O qui res hominumque, Deorumque. V. *Grammaticos*.

Hypericon, *Erba di S. Giovanni*, herba odore reſinam redolens. *Plin. l.* 26. *c.* 8. & 22.

Hyperides, idis, Ὑπερείδης, unus ex præcipuis Oratoribus Athenienſibus, qui ab Antipatro interfectus eſt. *Plutarch. in Demoſth.* & *Suid.*

Hyperion, onis, m. 3. Ὑπερίων, filius Titani, & Terræ, nepos Cœli, pater Solis, & Lunæ, ab ὑπὲρ, *ſuper*, & ἰὼν, *gradiens*, quod vir præſtantiſſimus fuerit. Diodorus ſcribit, Hyperionа Saturni fratrem fuiſſe, Cœli filium, qui Solis, & Lunæ, aliorumque aſtrorum motus, horaſque primum ſummа cura, obſervationeque a ſe perceptа, cæteris noſcenda tradidit, ideoque horum parentem nominatum eſſe, veluti ipſorum naturæ contemplatorem. ¶ Accipitur etiam pro Sole, quod ſupra nos gradiatur. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 385. Placat equo Perſis radiis Hyperiona cinctum.

Hyperionius, a, um, adject. ad Hyperionem, ſeu Solem pertinens. *Sil. l.* 15. *v.* 214. Jamque Hiperionia lux ſeptima lampade ſurgens. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 34. Hyperionius currus.

Hypermĕter, & Hypermetrus, m. 2. verſus idem, vel prope idem ac hypercatalecticus, abundans una ſyllaba, quæ plerumque a prima ſyllaba ſubſequentis verſus abſumitur, ut in illo *Virg.* 2. *Georg.* Aut dulcis muſti Vulcano decoquit humorem, & ſoliis undam.

Hypermneſtra, ę, una ex quinquaginta Danai filiis, quæ ſororibus ſuis prima nuptiarum nocte maritos ſuos occidentibus, una Lino ſponſo ſuo pepercit. V. *Danaus*.

Hyperŏcha, ę, ſ. ὑπεροχή, exuperantia, exceſſus. In *Pandect. Flor. leg. penult. Dig. qui potior. in pign.* Alię editiones habent *hypotheca*.

Hyperthĕſis, tranſpoſitio literę, figura apud Grammaticos.

Hyperthyris, idis, ſ. 3. ὑπερθύρις, &

Hyperthyrum, i, n. 2. *ſoprafrontale*, ὑπερθυρον, pars ſuperior oſtii, q. d. ſuperportale, ſeu *fregium*, ut barbari loquuntur, quod ſuper cymatium oſtii ponitur. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Supra cymatium collocandum eſt hyperthyrum. & *infra*: in Doricis hyperthyridibus. V. *Bald. Lex Vitruv.*

Hyphæar, aros, ὕφαρ, viſci genus in abiete, larice, & quercu naſcens. *Plin. l.* 16. *c. ult.*

Hyphen, n. 3. ὕφεν, q. d. ſubunio, cum duę dictiones proferuntur ſub uno accentu, ab ὑπὸ, *ſub*, & ἓν, *unum*. Notatur autem linea ab ultima primæ dictionis litera ad primam ſequentis ſubducta. *Virg.* 1. *Æn.* Neque enim ignari ſumus ante malorum. Ubi *Serv.* Antemalorum ὑφὲν eſt.

Hypnăles, ſ. 3. ὑπνάλη, aſpides, ab ὕπνος, *ſomnus*, quia morſu ſomnum inducunt. Cleopatra, teſte *Solino*, *c.* 40. hypnalem aſpida adhibuit ad morſum, ut ita ſomno extingueretur.

Hypnotĭcus, a, um, adject. *ſomnifero*, ſomnum concilians. *Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 31. Hypnotica ſufficienter conveniunt.

Hypobrychium, ii, n. 2. ὑποβρύχιον, vorago in aqua, vel mari, devorans & exſorbens homines, & navigia, a βρύχω, *devoro*. *Tertul. de Idol. c. ult.* Irreſpirabile devoratis hypobrychium in idololatria.

Hypocaufis, is, ſ. ὑποκαυσις, idem ac hypocauſtum. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Teſtudines alveolorum ex communi hypocauſi calefacientur.

Hypocauſtum, ſti, n. 2. *ſtufa*, *fornello*, ὑποκαυστον, vaporarium, locus in thermis concameratus, & fornicatus, qui igne calefit, quaſi ſubaccenſum, ab ὑπὸ, *ſub*, & καίω, ſive καύω, *accendo*. Inventum fuit præcipue ad ſudandum. *Cic. ad Q. Fr.* In balneariis hypocauſta in alterum apodyterii angulum promovi. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Applicitum eſt cubiculo hypocauſtum pereniguum, quod anguſta feneſtra ſuppoſitum calorem, ut ratio exigit, aut effundit, aut retinet.

Hypochondrion, n. 2. ὑποχόνδριον, ea pars corporis quæ ſub cadis nothis, ſeu ſpuriis ad ilia uſque utrinque protenditur, non ſolum muſculos, ſed & interna viſcera comprehendens, ab ὑπὸ, *ſub*, & χόνδρος, *cartilago*, quaſi ſubcartilagium, quia ſub cartilagine conſiſtit. Dividitur in dextrum, & ſiniſtrum. Sed hypocondrion ſimpliciter ſumptum per excellentiam pro dextro accipiter. A Latinis hæc hypocondria dicuntur præcordia. *Plin. l.* 30. *c.* 3. Præcordia vocamus uno nomine exta in homine: Græci, quoniam ſub chondro, hoc eſt, cartilagine ſunt, hypochondria vocant. ¶ Hinc hypochondriachus morbus, de quo V. *Meditor.*

Hypochyſis, is, ſ. ὑπόχυσις, morbus oculorum, qui *ſuffuſio* Latine a *Celſo l.* 6. *c.* 6. appellatur, *Plin. l.* 25. *c.* 12.

Hypociſthis, idis, ſ. ὑποκιστὶς, herba eſt ſub ciſtho naſcens (unde & nomen) duorum generum, candida, & rufa, malo granato immaturo ſimilis. *Plin. l.* 24. *c.* 10. *ad fin.* & *l.* 26. *c.* 8. item *l.* 28. *c.* 16. ubi in quarto caſu *hypociſtida* habet, & *c.* 11. *a med.* ubi *hypociſtidem*.

Hypocriſima, atis, n. ὑποκρίσιμα, forma, quam habent nomina, quæ diminutiva appellantur. *Chariſ. l.* 1. *pag.* 24. *Putſch.* Monoptota hypocriſimata non recipiunt.

Hypocriſis, is, ſ. *ipocriſia*, *ſimulazione*, ὑπόκρισις, ſimulatio, fictio alienæ perſonæ. Apud Eccleſiaſticos Scriptores eſt ſimulata pietas, fucata virtus. *Auguſt. Hieron. Ambroſ.*

Hypocrĭta, & Hypocrites, æ, m. *ipocrita*, ὑποκριτὴς, ſimulator alienæ perſonæ. Item qui pietatem, ac virtutem ſimulat. *Quinctil. l.* 2. *c.* 17.

Hypodiacŏnus, i, m. ὑποδιάκονος, qui ſub diacono miniſtrat. *Hieronym. epiſt.* 18. & 22.

Hypodidascălus, m. 2. *repetitore*, *ſottomaeſtro*, ὑποδιδάσκαλος, dicitur is, quem vulgus in ludo literario ſubmonitorem vocat, vel conductorem, παρὰ τὸ ὑφ' ἑτέρου διδάσκειν. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 18. Sella tibi erit in ludo, tanquam hypodidaſcalo.

Hypogēum, vel hypogæum, n. 2. *luogo ſotterraneo*, ὑπόγειον, ſeu ὑπόγαιον, locus ſubterraneus, ab ὑπὸ, *ſub*, & γῆ, *terra*. Speciatim pro ſepulchro accipitur, quia eſt ſpelunca ſubterranea. *Petron. Satyr.* Poſtumque in hypogæo, Græco more corpus cuſtodire, ac flere totis noctibus, diebuſque cœpit. Ubi Græco more ait, quia apud Græcos cadavera non comburebantur, ſed integra in ſepulchro condebantur. *Vitruv.* etiam hanc vocem uſurpavit *l.* 6. *c.* 11.

Hypomĕlis, idis, ſ. *lazzeruolo*, arbor pomifera, cujus fructus dulcis eſt cum ſapore acuto permixto, eodemque appellatur nomine *lazzeruola*. *Paliad. in Decembr. tit.* 4.

Hypomnēma, atis, n. 3. *interpretazione*, *e commentazione*, ὑπόμνημα, interpretatio, commentarius, ab ὑπομιμνήσκω, *in memoriam revoco*. *Cic. Fil. ad Tiron. l.* 16. *Fam. ep.* 21. Multum mihi eripitur operæ in exſcribendis hypomnematis.

Hypomnematogrăphus, i, ὑπομνηματογράφος, qui commentaria ſcribit. *Cod. Theodoſ. l.* 12. *tit.* 1. *Leg. ult.*

Hypomochlium, ii, n. ὑπομόχλιον, id quod veſti ſubjicitur, ut obnixu ſuo vectem adjuvet. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8.

Hypothēca, ſ. 1. *pegno*, משכון, Ger. *pfand*, Gal. *gage*, Hiſp. *prenda*, ὑποθήκη, pignus. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 56. Cures, velim, ut aut de hypothecis decedat, eaſque procuratoribus Cluvii tradat, aut pecuniam ſolvat. *Martian. l.* 3. *de pignor.* Inter pignus, & hypothecam tantum nominis ſonus differt.

Hypothecarius, a, um, adject. ad hypothecam pertinens, ut hydotbecarius creditor. *Ulp. l.* 1. *Dig. de ſeparationib.* ¶ Hypothecarius, ii, qui ſuper hypotheca pecuniam alicui credit. *Id. Ulp.*

Hypothĕſis, is, ſ. ὑπόθεσις, ab ὑποτίθημι. A Rhetoribus hypotheſis dicitur quæſtio definita, & certa, quæ verſatur circa particulares actiones, aut perſonas: quod ſi infinita ſit, theſis dicitur: v. g. ſi quæratur, Num omnino uxor ducenda ſit, theſis dicitur; ſin hoc in controverſiam veniat, an Catoni Martia ducenda ſit, hypotheſis vocatur. *Cic. in Top. c.* 21. Quæſtionum duo ſunt genera, alterum infinitum, alterum definitum: definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam; infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propoſitum poſſumus nominare. ¶ Apud *cund. ad Attic. l.* 14. *ep. ult.* ὑπόθεσις pro prætextu uſurpatur, ſed ubique græcis litteris ſcribitur.

Hypothyrum, i, n. ὑπόθυρον, ipſum vacuum oſtii, *lo ſpazio*, *o lume della porta*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6.

Hypotrachelium, ii, n. ὑποτραχήλιον, pars colli infra cervicem, ab ὑπὸ, *ſub*, & τράχηλος, *collum*. Translate dicitur ea columnæ pars, quæ ſub aſtragalo leniter contrahitur, & hic uſurpatur a *Vitruv. l.* 3. *c.* 2. Italice *il collarino*.

Hypotypōſis, is, ſ. ὑποτύπωσις, figura oratoria, eſt rei alicujus narratio ad vi-

vum

vum expreſſa. *Cic.* vocat ſubjectionem ſub aſpectum, *Quinctil.* formam rerum verbis expreſſam. *Ariſtotel. Rhet. l.* 3. τὸ ὑπὸ ὄμματων.

Hypozeuxis, is, f. ὑπόζευξις, figura locutionis, cum diverſæ clauſulæ ſingulis verbis reddantur, ut *Virg.* 10. Æn. v. 419. Regem adit, & Regi memorat nomenque genuſque, &c. V. *Grammaticos.*

Hypſa, m. 1. *Beltici*, *Bilici*, fl. Siciliæ, qui in oram Auſtr. fluit, inter Thermas, & Selinuntem urb.

Hypſipyle, es, f. 1. ὑψιπύλη, filia Thoantis, Regina Lemni, quæ, cum reliquæ mulieres ejus inſulæ omnes viros ex communi ſententia occidiſſent, ut ſuis legibus libere viverent, ſola patrem ſervavit, & navi impoſitum noctu in Chium inſ. miſit, & accenſo rogo ſimulavit ſe cadaver comburere. Jaſonem principem Argonautarum, qui in Colchidem navigantes Lemnum cepere, vel ob negatum hoſpitium, vel ad alciſcendam cædem virorum, regiis ædibus excepit, ex quo duos filios ſuſcepit, Thoantem, & Euneum. Aliquanto poſt Regno expulſa eſt, cum reliquæ mulieres illius pietatem erga patrem detexiſſent. In ſtore jacens capta fuit a piratis; & Nemeo ſeu Lycurgo Thraciæ Regi vendita, qui eam liberaliter habuit, eique Opheltem, ſeu Archemorum filium nutriendum tradidit. Eo bello, quod Adraſtus Rex Argivorum cum Thebanis geſſit, cum eſſet in ſylva Nemea, ut Argivis ſiti laborantibus fontem Langiam oſtenderet, puerum Regium in prato reliquit. Aderant ejus filii Thoas, & Euneus, imo etiam pater, ut aliqui narrant, a quibus, dum caſas ſuos enarrat, agnita eſt. Illa abſente Ophieltes inter herbas, & flores ludens morſu ſerpentis interiit. A Lycurgi ſævitia ab Adraſto, & filiis defenſa eſt. *Stat. in Theb. Ovid. in Heroid.*

Hypſipylæus, a, um, ad Hypſipylen pertinens: & ponitur etiam pro Lemnio. *Ovid.* 3. *Faſter. verſ.* 82. Vulcanum tellus Hypſipylæa colit.

Hyrcania, f. 1. *Cercan*, regio Aſiæ, pars Parthiæ late ſumptæ, nunc prov. Perſidis. Antiquitus terminabatur a Sept. mari Caſpio, ſeu Hyrcano, a Mer. Parthia, ab Or. Margiana, ab Occ. Media. Nunc eſt, ubi *Tabneſtan*, *Gilan*, & *Gorgian*, partes Perſidis.

Hyrcanus, a, um, quod ſpectat ad Hyrcaniam. *Virg.* 4. Æn. v. 367. Hyrcanæque admorunt ubera tigres. Sic Hyrcanum mare, quod & Caſpium dicitur. *Propert. l.* 2. *el.* 23.

Hyrſa, æ, vel Hyries, es, f. 1. Bœotiæ regio prope Aulidem, cum oppido, & lacu cognomine. *Ovid.* 7. *Metam.* v. 372. Inde lacus Hyries videt, & Cycneia Tempe.

Hyrieus, a, um. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 716. Tollit humo validos proles Hyrica lacertos. *h. e.* Orion filius Hyrici Neptuni filii. Υριεύς, & adject. Υριεῖος.

Hyrtacides, æ, m. patronymicum ab Hyrtaco. *Virg.* 9. *Æneid.* v. 176. Niſus erat portæ cuſtos, acerrimus armis, Hyrtacides.

Hyſginum, vel hyſginus color, quid ſit, non convenit inter Scriptores: quidam putant eſſe hyacinthinum, & vaccinium; quidam eum quem nos *gualdo* dicimus. Nicander plantam eſſe ait flavi coloris ad violaceam tincturam accommodam. V. *Plin. l.* 26. *c.* 18 *Salmaſ. in Solin. pag.* 372. & *Bal. in Lex. Virruv.*

Hyſtia. V. Eſtia.

Hyſſopites, æ, m. 1. & figurate g. n. vinum factitium ex hyſſopo. *Colum. l.* 12. *c.* 35.

Hyſſopus, i, f. vel hyſſopum, i, n. *iſopo*, אזוב, Ger. *iſop*, *aitr iſpen*, Gall. *hyſſope*, Hiſp. *biſſopo*, ὕσσωπος, ſpecies herbæ pulmoni valde utilis, ab אזב, Hyſſopus. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Hyſſopum in oleo contritum phthiriaſi reſiſtit, & prurigini in capite. ¶ Reperitur etiam *hyſſopum* unico *ſ*, & p. c. *Mater*. Eſt hyſopum ſiccum, calidumque, & tertius illi eſt in utriſque gradus.

Hyſtericus, a, um, ut hyſtericæ feminæ, ὑστερικαὶ γυναῖκες, obnoxiæ uteri ſuffocationi, ab ὑστέρα, *matrix*. *Martial. l.* 11. *epigr.* 72. Hyſtericam vetulo ſe dixerat eſſe marito Leda. *Id. ib. epigr.* 8. Dicet & hyſtericam ſe forſitan. Utroque loco al. leg. *iſtericam*.

Hyſterologia, f. 1. ὑστερολογία, locutio præpoſtera, Figura, al. Hyſteron proteron, cum ſententia ordine commutatur, ſc. cum id, quod priore loco dicendum erat, poſteriore dicitur, ut Æn. 3. v. 662. Poſtquam altos tetigit fluctus, & ad æquora venit. Nam prius ad æquora venit.

Hyſtricoſus, a, um, ſpinoſus, aculeatus, hiſpidus. Translate *Hieronym. l.* 1. *ad verſ. Ruſin. poſt med.* Hyſtricoſæ, & lividæ mentis homo. *Eſt qui aliter* legit.

Hyſtriculus, i, pilis veſtitus, ut hyſtriculus puer, apud *Tertul. de Pat. c.* 4. ut legit *Salmaſ.* Alii aliter.

Hyſtrix, vel hiſtrix, icis, f. 3. *porco ſpinoſo*, ὕστριξ, ὑστριχὸς, ὀδοὺς, ὑστριχὶς, animal ſpinis contectum ex herinaceorum genere, a vocibus Græcis allatis, quæ ab ὗς, *ſus*, & θρὶξ, *pilus*. *Iſid. l.* 12. *c.* 2. ſcripſit, animal eſſe in Africa erinacei ſimile, vocatum a ſpinarum ſtridore, quas tergo laxatas emittit, ut canes inſequentes vulneret. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Hyſtrices generat India, & Africa ſpina contectas ex herinaceorum genere, ſed hyſtrici longiores aculei, & cum intendit cutem, miſſiles. Ora urgentium figit canum, & paulo longius jaculatur. Hybernis autem ſe menſibus condit, &c. *Calpurn. ecl.* 6. v. 15. Venit & hirſuta ſpinoſior hyſtrice barba.

DE LITTERA I.

I Litera vocalis eſt. Sed quando aliis vocalibus præponitur, & cum illis coharet in eamdem ſyllabam, ſeu illas in unam ſyllabam reſtringit, conſonans fit, tum in principio dictionis, ut *Janua*, *jecur*, *jocus*, *judex*, tum in media voce, ut *Conjicio*, *conjuro*, *ſejungo* &c. Præterea quando inter duas vocales ponitur, conſonans fit, & duplex *ii* valet, ut *Ajo*, *ejicio*, *major*, *pejor*. In dictionibus tamen compoſitis ex nominibus, *i* inter duas vocales poſita fere ſimplex conſonans eſt, ut *Bijugus*, *quadrijugus*. ¶ In vocibus, quæ ex lingua Græca acceptæ fuere, *i* ſemper vocalis eſt, ſive conſonantibus præponatur, ſive aliis vocalibus. Hinc *Jambus*, *Jaſon*, *jaſpis*, & ſimilia triſyllaba ſunt. ¶ In vocibus, quæ ex lingua Hebraica originem habent, *i* ſemper eſt conſonans, cum vocalibus præponitur. Quare *Hieroſolyma* eſt quinque ſyllabarum, *Johannes*, & *Jacobus* trium, *Jeſus* duarum. *Hor. l.* 1. *ſat.* 5. Credat Judæus apella. Ab aliquibus more Græcorum ut vocalis effertur. *Claudian. epigr.* 27. Ne laceres verſus, dux Jacobe, meos. ¶ Veteres nonnunquam in *u* mutabant, ut *optumus*, *decumus*, pro *optimus*, *decimus*: Item in *e*, ut *bere* pro *beri*, *mage* pro *magis*. ¶ Cum nota numeralis eſt, valet unum: ſi poſtponatur notæ majori, unitatem addit, ut VI. ſex; ſi vero anteponatur, unitatem demit, ut IV. quatuor, IIX. octo, &c.

I ANTE A.

Ia, n. plur. *viole*, τὰ Ἴα, genus violarum ſponte naſcentium in apricis, & macris locis, purpureum, latiore folio, ſtatimque ab radice carnoſo: a quibus Ianthina veſtis dicta eſt. *Plin. l.* 21. *c.* 6.

Jacchus, m. 2. *Bacco*, Bacchi cognomen, a Ἰάχω, *clamo*, quia clamoſus, & tumultuoſus eſt, vel quia qui Baccho ſacrificabant, ululatibus, & clamoribus omnia implere ſolebant. *Virg.* 7. *Ecl.* Populus Alcidæ gratiſſima, vitis Jacchо. ¶ Metonymice ponitur quandoque pro vino. *Virg.* 6. *Ecl.* v. 15. Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Jaccho.

Jacens, entis, *giacente*, *proſteſo*, *abbattuto*, κείμενος, cubans, proſtratus. *Horat. l.* 2. *od.* 11. v. 13. Cur non ſub alta vel platano, vel hac Pinu jacentes ſic temere, &c. potamus? *ſdraiati*. *Senec. in Thyeſt.* v. 450. Capere dapes humi jacentem, *coricato*. *Ovid.* 6. *Met.* v. 100. Jacens ſuxo. *Id. heroid. ep.* 12. v. 63. Jacens in averſa ora, *boccone*. Et *epiſt.* 15. v. 140. Crinis in collo jacens. *Id.* 2. *Met.* v. 201. Lora jacentia. h. e. remiſſa, & equorum tergis ſedentia. ¶ Item æger, *ammalato*. *Cic. in fin. ep.* 20. *l.* 9. *Fam.* Cura, ut valeas, ne ego, te jacente, bona tua comedim. ¶ Item mortuus, *morto*. *Val. Flacc. l.* 2. v. 216. fata jacentum. ¶ Item ſitus, poſitus, *ſituato*, *poſto*. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Ad Heſperum jacentes terræ. *Ovid.* 4. *Met.* v. 771. locus gelido ſub Atlante jacens. ¶ Item humilis, depreſſus, imus, *baſſo*. *Cic. pro Scauro*, *in Orat. l.* 2. Depreſſa, cæca, jacens domus. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 86. Subita inundatione Tiberis non modo jacentia & plana urbis loca, ſed ſecura hujuſmodi caſuum implevit. *Ovid.* 2. *Met.* v. 178. ſummo deſpexit ab æthere terras Infelix Phaethon, penitus penituſque jacentes. ¶ Item demiſſus, dejectus. *Ovid.* 4. *Met.* v. 144. Vultuſque attolle jacentes. *Et l.* 11. v. 618. *de Somno*. tardaque deus gravitate jacentes Vix oculos toliens. ¶ Item fuſus, deſluens, demiſſus. *Senec. in Hippol.* v. 804. Coma nulla lege jacens. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 13. v. 24. Præverunt latas veſte jacente vias. ¶ *Ponitur jacens* apud *Valer. Flac. l.* 4. v. 712. eſt tranquillus. Sic *flagna jacentia* apud *Sil. l.* 5. v. 583. ¶ *Jacentes piſces* apud *Colum. l.* 8. *c. ult. a med.* ſunt, quos *ibid.* proſtratos, cubantesque vocat, & *Plin. l.* 9. *c.* 20. planos: cujuſmodi ſunt rhombi, ſoleæ, paſſeres. ¶ Urbane, & translate eſt afflictus, oppreſſus, abjectus, perculſus. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Si jacens vobiſcum aliquid agerem, audirem fortaſſe: ſtanti reſiſtendum eſt. *Id. de haruſp. reſp. c.* 24. Homo afflictus, ac jacens. *Id. de amic. c.* 16. Amici jacentem animum excitare. *Ovid.* 4. *ex Pont. ep.* 3. v. 27. inſultare jacenti. *Id.* 2. *Triſt. el.* 8. v. 23. jacentem ſolari.

Jacĕo, ces, cui, n. 1. *giacere*, *ſtar giù*, יָשַׁב, רָבַץ, Ger. *liegen*, Gal. *être couché*, Hiſp. *eſtar echado*, *o acoſtado*, κάθημαι, cubo, decumbo. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. Ad quartam jaceo. *Cic.* 7. *Verr.* Mihi ad pedes miſera jacuit. *Id. pro Quinct.* Quorum ſæpe, ac diu ad pedes jacui ſtratus. *Id. in Phil.* Cum pater Curio morens jaceret in lecto. ¶ Quandoque accipitur pro ſitum eſſe, *eſſere poſto*. *Brut. ad Cic.* Quem locum volo tibi eſſe notum; jacet inter Apenninum, & Alpes. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Jacentes terræ ad Heſperum. ¶ Quandoque etiam accipitur pro mortuum eſſe, aut ſepultum. *Lucan. l.* 8. Ille jacet, lætæ paci quem prætulit orbis. ¶ Translate uſurpatur pro deſidere, torpere, nihil prorſus agere. *Cic. Attic. l.* 7. Cneus noſter (o rem miſeram, & incredibilem!) ut totus jacet! *Id.* 4. *Offic.* C. Marius cum a ſpe Conſulatus longe abeſſet, & ſeptimum annum poſt Præturam jaceret. ¶ Item pro dejectum eſſe de priore ſtatu, male ſe habere. *Cic. Att.* Jacet in ſordibus, ac luctu. *Id.* 4. *Fam.* Perculſa, & proſtrata fœdiſſimo bello jacent omnia. *Id.* 2. *Fin.* Maximas vero virtutes jacere neceſſe eſt, voluptate dominante. ¶ Item pro vileſcere animo, deſperare, mœrore opprimi. *Cic. Att. l.* 12. Scias, me ita dolere, ut non jaceam. *Id. de Amic.* Sed potius niti, & efficere, ut amici jacentem animum excitet. ¶ Item pro vilem eſſe. *Cic. pro Roſc. Com.* Cum jacerent pretia prædiorum. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 2. Jacent ea ſemper, quæ apud quoſque improbantur. V. Jacens.

Jacio, cis, jeci, jactum, 3. 3. *tirare*, *lanciare*, יָרָה, מְשַׁלֵּחַ, Ger. *werffen*, Gal. *jetter*, *lancer*, Hiſp. *echar*, *arrojar*, *jitar*, βάλλω, emitto. *Cic.* 6. *Verr.* In quem ſcyphum de manu jacere conatus eſt. Item projicere. *Plaut. Trin.* 4. 3. 27. Scuta jacere, fugereque hoſtes. ¶ Translate uſurpatur pro enuntiare, ſive ſpargere in vulgus. *Tac. l.* 1. Quædam de habitu, cultuque, & inſtitutis ejus jecerat. *Id. l.* 4. Neque raro, neque apud paucos talia jaciebat. ¶ Item pro dicere aliquid in aliquem. *Liv. l.* 4. *bell. Mac.* Rem defendam, non nos, in quos jecit magis hoc Conſul. ¶ Jacere fundamenta, eſt ponere, vel collocare lapides, quibus ædificium ſuperſtruatur, *gettare fondamenti*. *Suet. in Cæſ.* In area Capitolina novæ domus fundamenta jecit. ¶ Per translationem autem accipitur pro inchoare. *Cic.* 1. *Phil.* In quo templo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis. ¶ Gradum jacere, atque aditum ad cætera, idem eſt quod viam parare. *Cic.* 1. *Agrar.* Hunc quaſi gradum quendam, atque aditum ad cætera jactum intelligetis. ¶ Jacere verba, jacere minas, *Propert. l.* 2. *el.* 1. Taliaque illacrymans mutæ jace verba ſavillæ. *Liv. l.* 2. *c.* 12. Quas inſidiarum ſibi minas per ambages jacere. ¶ Jactare ſermonem, *piantare*, *o metter diſcorſo*, & *jactare* abſolute eodem ſenſu. *Liv. l.* 5. *c.* 15. Quod primo temere jactum agitari deinde ſermonibus cœpit. ¶ Eſt etiam frequens hujus verbi uſus in talorum ludo. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 16. Ita jacere talum, ut rectus aſſiſtat. *Quinctil. l.* 6. *c.* 1. Jacere talos in medium. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 34. Talos cum jacit.

Jactabundus, a, um, adject. jactans, & jactatus. *Gell. l.* 19. *in princ.* Jactabundum mare. *Idem l.* 15. *c.* 2. In græcæ facundiæ gloria jactabundus.

Jactans, antis, adject. *millantatore*, *vantatore*, ἀλαζονόμενος. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 9. Jactantes, & glorioſæ epiſtolæ. *Quinct. l.* 11. *c.* 1. Quem tumidum, ac ſui jactantem videat. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 50. Jactantior hic paulo eſt. *Spartian. Hadrian. c.* 17. Jactantiſſimus amator.

Jactanter, adv. *con ſuperbia*, *ambizioſamente*, Germ. *ſtoltziglich*, Gal. *jattance*; Hiſp. *con jactantia*, ἀλαζονικῶς, inſolenter, cum jactantia, ſeu oſtentatione. *Tacit. l.* 2. *An. c.* 77. Peritiſſe Germanicum, nulli jactantius mœrent, quam qui maxime lætantur. *Ammian. l.* 27. *c.* 2. Minæ jactanter ſonantes.

Jactantia, æ, f. *jattanza*, *vanto*, *ſuperbia*, אוֹזְנַיִם, Ger. *ruhmung*, Gal. *jattance*, *vanterie*, Hiſp. *jactancia*, μεγαλαυχία, oſtentatio, immoderata gloriatio. *Quinctil. l.* 9. *c.* 2. Veritas opinionem jactantiæ.

Jactatio, onis, f. *agitazione*, מִשְׁטָה, Ger. *bewegung*, Gal. *agitation*, Hiſp. *accoſſamiento*, ἀλαζονεία, κίνησις, actus jactandi, agitatio, motus. *Cic. pro Marc.* Quo tandem animo me eſſe oportet prope jam ex magna jactatione terram videntem, &c.? *Id. in Orat. c.* 25. Actio modica jactatione corporis conſtat. *Liv. l.* 10. *bel. Pun.* Leviorem in navigatione, quam in via jactationem volueris fore. ¶ Sumitur etiam pro jactantia, oſtentatione. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Jactatio eſt voluptas geſtiens, & ſe efferens inſolentius. *Id. pro Cluent.* Tunc homines ſe non jactatione populari, ſed dignitate, atque innocentia tuebantur. *Id.* 11. *Fam.* Jactatione verborum, & denuntiatione periculi. ¶ In bonam partem adhibetur a *Cic. in Orat. c.* 3. Sed tamen ornata verbis, atque ſententiis jactationem habuit in populo.

Jactator, oris, m. *vantatore*, *vanaglorioſo*, מִתְהַלֵּל, Ger. *ruhmer*, Gal. *vanteur*, Hiſp. *jactancioſo*, ἀλαζονικὸς, glorioſus, inſolenter ſe venditans. *Quinctil. l.* 11. *c.* 1. Is quidem rerum a ſe geſtarum major, quam eloquentiæ, fuit in orationibus utique jactator.

Jactātus, a, um, *agitato*, partic. a jactor. *Virg.* 1. Æn. Multum ille & terris jactatus, & alto. *Liv. l.* 22. *c.* 23. Sæpius jactata in ſenatu re.

Jactātus, us, m. idem ac jactatio. *Ovid. Metam.* 6. v. 721. Excuſſit pennas, quarum jactatibus omnis Arabia eſt tellus. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 18.

Jactitabundus, a, um, adject. jactabundus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. *in fin.* Citra nitorem honeſtatis jactitabundis.

Jactĭto, as, a. 1. Θρυλέω, freq. a jacto. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta verſibus jactitare cœpit.

Jacto, as, a. 1. *lanciare*, מְשַׁלֵּחַ, Ger. *werffen*, Gall. *jetter*, Hiſp. *lanzar*, ἀναβάλλω, frequenter, & multum jacio. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c.* 18. Cum ardentes faces in vicinos jactas. ¶ Translate eſt diſpergere, inaniter loqui, temere verba jacere. *Cic. in Catil.* Jactantur enim voces, quæ pervenunt ad aures meas. *Cal. Cic.* 8. *Fam.* Neque hæc incerta quidem tamen vulgo jactantur. ¶ *Jactare ſe alicui* pro in aliquem corpore ſe inclinare, & incumbere. *Liv. l.* 39. *c.* 43. Jactare ſe ſcorto. *Juvenal. ſat.* 1. v. 62. Ipſe lacernatæ cum ſe jactaret amicæ. ¶ Eſt etiam *jactare* frequenter emittere, ejaculari. *Virg.* 2. *Georg.* Et, ſi non alium late jactaret odorem, laurus erat. ¶ Item agitare, movere, concutere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ita jactantur fluctibus, ut nunquam abluantur. *Id. in Bruto*. Qui ſe nili ſuo more jactavidet. *Id.* 5. *Verr.* Tamen ne putamus, patronum tuum in hoc crimine cerviculam jacturum? ¶ Item tractare, verſare. *Cic. pro Mur. Virg.* 3. *Georg.* Haud unquam manibus jactata fatiſcit. ¶ Item vexare, exagitare. *Cic. in Catil.* Cum æſtu, febrique jactantur. *Id.* 2. *Verr.* Jactatur domi ſuæ vir primarius, & homo honeſtiſſimus. ¶ Item conſiderare, ſæpe, multumque animo volvere. *Virg.* 11. Æn. Atque illum tales jactantem pectore curas. ¶ Item exercere. *Cic.* 1. *de Orat.* In hoc declamatorio opere jactatus. *Id. ad Q. Fr.* Forenſi labore jactari. ¶ Item inſerre, objicere. *Cic. pro Quinct.* Minæ jactentur, pericula intendantur. *Liv. l.* 4. Jactare dicta jocoſa in adverſarios. ¶ Item oſtentare, ambitioſius gloriari. *Auſil. ad Horat.*

l. 4. c. 21. Se magnifice jactat, atque ostentat: *Cic. 6. Ver. c. 21.* Jactat se jamdudum de Calidio. ¶ Item projicere, ut jactare pecunias suas, *Paul. l. 25. Dig. de præs. & præsumpt.* ¶ Jactare se in aliqua re significat etiam satagere, & multum elaborare, *maneggiarsi con calore. Cic. l. 2. Fam. ep. 15.* Ipsa Respublica nihil mihi est carius: in qua tu non valde te jactas. *Cal. Cic. l. 8. ep. 10.* Curionem video se dupliciter jactaturum.

Jactor, aris, atus sum, depon. 1. idem quod jacto, *Cornel. Sever. in Ætna v. 23.* Quidquid in antiquum jactata est fabula crimen.

Jactuōsus, a, um, adject. citat *Non. c. 2. n. 473.* locum Ciceronis in Orat. *c. 36.* Verum ibi Missi libri omnes habent *actuosus*.

Jactūra, æ, f. *perdita, danno*, נזק, Germ. *ein ausfuvurff, verlust*, Gal. *perte, dommage*, Hisp. *perdida, daño*, ἀπώλεια, ἐκβολή, proprie dicitur, quod jacitur ex onere navis, & per Synecdochen consequentis damnum illud, quod ex jactu sequitur, hoc est ex projectione mercium in mare, quæ fieri solet in magnis tempestatibus ad exonerandam navem. *Cic. 3. Off.* Quærit, si in mari jactura facienda sit, equi ne pretiosi potius jacturam faciat, an servuli vilis. ¶ Translate sumitur pro quovis damno, aut sumptu, *spesa, scapito. Cic. ad Brut.* Est rei familiaris jactura tolerabilis. *Id. 2. Offic.* In his inimanibus jacturis, infinitisque sumptibus. *Liv. l. 39. c. 4.* Jacturam temporis facere.

Jactus, a, um, nom. ex partic. *gestato*, ut jacti lapides, *Virg. Ecl. 6. v. 41.* Conditionum jacta mentio. *Velleï. l. 2. c. 65.*

Jactus, us, m. 2. *tiro, tratto*, מכהוה, Ger. *vvurff*, Gal. *jet, trait*, Hisp. *lanco, tiro*, βολή, actus jaciendi, ut Jactus tesserarum, jactus fulminum, jactus mercium in mare, &c. *Cic. Catil. l. 3. c. 8.* Ut illa omittam, vigiles nocturno tempore faces, ardoremque cœli, ut fulminum jactus. ¶ Jactus absolute pro jactu retis reperitur. *Valer. l. 4. c. 1.* A piscatoribus in Miletia regione verriculum trahentibus quidam jactum emerat. ¶ Ad teli jactum, *a tiro di freccia. Curt. l. 3. c. 10.* Extra teli jactum esse. *Id. ib. c. 11.* Ad teli jactum pervenerant.

Jaculabilis, le, o. 3. *che si può lanciare*, βαλτός, quod jaculari, hoc est, longe projici potest. *Ovid. 7. Metam. v. 680.* Sed non formosius isto viderunt oculi telum jaculabile nostri.

Jaculat o, onis, f. 3. actus jaculandi, *il gettare, lanciamento*, ἀκόντισις. *Apul. l. 1 Milef.* Jaculationes saxorum. *Mirab. Polix in Œcon. c. 3.* Testarum in mare jactationibus ludere. *Plin. l. 8. c. 42.* Diximus in libro de jaculatione equestri condito. ¶ Translate *Quintil. l. 6. c. 3.* Jaculatio verborum.

Jaculator, is, m. 3. *tiratore, lanciatore*, רומה, Germ. *schutz, vvurffer*, Gall. *dardeur, archer*, Hisp. *tirador, lanzador*, ἀκοντιστής, qui jaculum emittit. *Liv. l. 27.* Per equites, peditumque jaculatores levia certamina ferens.

Jaculatorius, a, um, adject. ad jaculandum inserviens, ut jaculatorius campus, *Ulpian. l. 9. Dig. ad l. Aquil.* Jaculatoriæ præces, *Augustin. epist. 120.*

Jaculātrix, cis, f. *facitatrice, lanciatrice*, ἀκοντίστρια, mulier, quæ jaculatur. *Ovid. 5. Met. v. 375.* Pallada nonne vides, jaculatricemque Dianam abscessisse mihi?

Jacŭlo, as, pro jaculor, aris, perperam tribuitur *Claudiano*. Invenitur tamen Ejaculo apud *Gell. l. 18. c. 19.*

Jacŭlor, aris, d. 1. *tirare, lanciare*, ירה, רמה, Ger. *schiessen, vvurffen*, Gall. *darder, jetter*, Hisp. *tirar, lancar*, ἀκοντίζω, βάλλω, projicio, jaculum, vel aliud emitto, telum conjicio, immitto. *Ovid. 2. Metam.* Qui fera terribili jaculatur fulmina dextra. *Cic. 2. de Div.* Quis est, qui totum diem jaculans non aliquando collineet? ¶ Item cum accusat. rei, quæ jaculando petitur. *Horat. l. 1. od. 2.* dextera sacras jaculatus arces. ¶ Jaculari se est impetu ferri, *lanciarsi. Flor. l. 1. c. 14.* In confertissima se hostium tela jaculatus. ¶ *Horat. l. 2. od. 16.* Qui brevi fortes jaculamur ævo multa? hoc est designamus, proponimus, quasi jaculando petimus.

Jacŭlum, li, n. 2. *dardo*, חץ, Ger. *pfeil*, Gal. *dard*, Hisp. *garrocha*, ἀκόντιον, quicquid jaci in longum potest, aut fit ut jaciatur; speciatim telum, sive hasta, quod manu jaculari potest. *Cic. 4. Fin.* Si Annibal ad portas venisset, murumque jaculo traiecisset. Item rete piscatorium, apud *Plaut.* V. infra. ¶ Item rete gladiatorium, quo retiarii utebantur, teste *Isid. lib. 18. c. 54.* ¶ Non absurde quidam volunt hanc vocem revera adjectivam esse. Nam *Plaut. Asin. 1. 1. 85. rete jaculum* dixit, h. e. jaculatorium, quod alio nomine *funda* dicitur, & *Plin. l. 8. c. 22. jaculus serpens*, de quo V. *Jaculus*. Quare cum *jaculum* absolute dicimus, subintelligendum erit *telum*, &c.

Jaculus, li, m. *jaculo, ramula*, serpentis genus, arbores subiens, e quibus vi maxima se jaculatur, penetratque, quodcunque animal obvium fecerit fortuna. *Luc. l. 9. v. 270.* Et natrix viclator aquæ, jaculique volucres. V. *Jaculum*.

Jalysius, i, m. 2. canis pictus, opus Protogenis admirabile, ac prope divinum. Nomen ab Jalyso opp. Rhodi accepit, vel quod ibi hæc pictura facta fuerit, vel quod ibi asservaretur. Imaginem hanc septem annorum spatio ars simul, & casus pinxit. Nam Protogenes, cum in spuma anhelantis canis exprimenda sibi nunquam satisfaceret, iratus arti spongiam, qua colores expius abstergerat, impegit invisо loco tabulæ, quæ excepit colores, qualiter cura optarat. Hunc picturæ quater colorem induxit subdito injuriæ, & vetustatis, ut decedente superiore inferior succederet. Fertur Demetrius Poliorcetes hujus imaginis obtinendæ causa bellum Rhodiis intulisse, & Jalysum oppugnavisse. Imago erat in ædibus extra muros oppidi. Cum ædes illas vellet incendere, audiitis legatis, qui illis turpe esse dicebant, bellum cum Protogene mortuo gerere, oppugnatione omissa, & imagini, & oppido pepercit. Postea imago Rhodum, ac tandem Romam in templum Pacis translata est. *Plin. l. 35. c. 10. Gell. l. 15. c. 31. Cic. in Orat.* Qui aut Jalysi, quem Rhodi vidimus, non potuerunt, aut Coæ Veneris pulchritudinem imitari.

Jam, *già, ormai, ora*, כעת, Ger. *jetzund*, Gal. *déjà*, Hisp. *ya*, ἤδη, adv. temporis præteriti, præsentis, & futuri. *Cic. pro Mur. c. 38.* Omnia, quæ per hoc biennium agitata sunt, jam ab eo tempore in hoc tempus erumpunt. *Id. Att. l. 1. ep. 3.* Nuper quidem, cum te jam adventare arbitraremur. *Ter. Adelph. 2. 2.* Tace, egomet conveniam jam ipsum. ¶ Interdum hortantis est, & velut moram increpantis. *Ter. Eun. 3. 2.* Jamne imus? ¶ Interdum capitur pro modo. *ora. Virg. 4. Æn.* Jamque hos cursu, jam præterit illos, hoc est, modo hos, modo illos. ¶ Sæpissime nodus quidam est, qui sententias conjungit, & sumitur pro *autem, vero, præterea. Cic. in Philip.* Jam illud cujus est, non dico audaciæ, sed stultitiæ? ¶ Interdum abundat. *Tacit. de Germ. c. 45.* Ergo jam dextero Suevici maris litore Æstyorum gentes alluuntur. ¶ Interdum geminatur *jam, jam*; & præterea multis aliis particulis eleganter jungitur. V. suis locis.

Jam antea, & jam ante, adverb. etiam antea, præterea ante. *Cic. Att. l. 7. ep. 4.* Ejus sermo erat jam antea ad me perscriptus. *Id.* Id mihi jam ante erat notum.

Jambēus, a, um, adject. idem quod Jambicus. *Horat. de ar. poet. v. 252.* Trimetris accrescere jussit nomen Jambeis.

Jambĭcus, a, um, adject. qui ex jambis constat, ut jambicus versus; cujus variam rationem V. apud *Diomed. l. 3.* & alios Grammaticos. ¶ Jambico carmine fere utuntur Poetæ in conviciis, & maledictis. V. *Jambus*.

Jamblĭcus, m. 2. Philosophus Pythagoricus, e Chalcide Syriæ, discipulus Porphyrii, tempore Constantini Magni. Brevi tempore tantum profecit, ut secundas post præceptorem Romæ obtineret, nec ab eo quicquam videretur differre doctrina, nisi quod ille melior facilitate, candoreque orationis, hic paulo durior habebatur, ac, ut de Xenocrate Plato dicebat, Venere dicendi carebat. Moribus adeo probatus fuit, ut ejus vitæ abstinentia, modestiaque ea tempestate nulli non cognita fuerit.

Jambus, m. 2. *giambo*, ἴαμβος, pes metricus constans ex priore brevi, & posteriore longa, ut *Vivos, vagas*, &c. Quidam derivant ab Jambe Celei famula, quæ cum vidisset Cererem ob amissam filiam dolore, saltans, & versus jambico metro canens Deam consolata est: alii ab Jambe puella quadam, quæ turpiter contumelia affecta suspendio vitam finierit: alii ab Jambe ani, quæ, cum ἱππόμαχον lavanti sibi molestiam faceſſeret, versu hoc eum amolita sit, Ἄνθρωπ' ἀπελθὲ, τὸν σὸν ἀντρίζουσ' ἵππον, *Vir recede, scapham subvertis*, quo

pedes Poeta delectatus est. *Horat. de Ar. poet. v. 251.* Syllaba longa brevi subjecta vocatur jambus. *Id. l. 1. od. 4.* Jambi criminosi.

Jam diu. V. Jandiu.

Jam dudum, adverb. *già tempo*. Dicitur fere de parvo tempore, ut *jampridem* de longiore, ut monet *Valla l. 2. c. 34.* & fere indicativo præsenti gaudet. *Horat. l. 2. Sat. 7.* Jam dudum auscultо. *Cic. 2. de Orat. c. 7.* Quem jamdudum Cotta, & Sulpicius exspectant. ¶ Interdum jungitur aliis temporibus. *Id. de Amic.* Ea, quam jamdudum tractabamus, stabilitas amicitiæ. *Plaut. Trinum. 4. 3. 3.* jamdudum factum est, cum abisti domo. ¶ Ponitur & pro cito quamprimum. *Virg. 2. Æn. v. 103.* Jamdudum sumite pœnas. *Serv.* Sic *Stat. 6. Theb. ad fin.* Jamdudum æthereas eadem reditura sub auras. *ben tosto*.

Jam jam, adv. *or ora*, עכשיו, repente, sine mora. *Ter. Adelph. 5. 3. 67.* Jam jam desino. *Cic. l. 3. de Orat. c. 24.* Jam jam intelligo, Crasse, quid dicas. ¶ Sæpe figurate per indignationem accipitur. *Virg. Æn. 4.* Jam jam nec maxima Juno, nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis. ¶ Et per miserationem. *Sallust. in Jug.* Jam jam animo meo, charissime frater, lætandum magis, quam dolendum puto casum tuum. ¶ Et per exhortationem. *Quintil. in declam.* Jam jam commilito, quicumque casus manet, etiamsi Imperator damnaturus est, habes solatium.

Jam jamque, adv. celeriter, quamprimum. *Cic. ad Brut.* Tibi jam jamque id faciendum est. *Id. ad Att. l. 7. ep. 22.* Mihi dubium non erat, quin ille jam jamque veniret in Apuliam.

Jam iade, adv. ab illo tempore. *Cic. Fam. 13. ep. 38.* Cujus cum patre magna mihi fuit amicitia jam inde a Quæstura mea Siciliensi. *Liv. l. 1. c. 1.* Jam inde ab initio. ¶ Interdum additur *usque. Ter. Heaut. 1. 2. 9.* Mihi magna cum eo jam inde usque a puericia fuit semper familiaritas.

Jam nunc, & nunc jam, adverb. idem fere quod nunc, *fin da ora. Cic. de Divin.* Jam nunc mente, & cogitatione perspicio, quæ studia hominum futura sint. *Ovid. 3. de ar. am. v. 59.* Venturæ memores jam nunc estote senectæ. *Ter. Andr. 1. 2. in fin.* Eamus nunc jam intro.

Jam olim, vel olim jam, adv. *per lo passato, d'assai tempo*, ὀλίγαι, jam a longo tempore. *Cicer.* Jam olim a principio illud statueram. *Quintil. l. 8.* Olim jam Imperator inter fulgentes virtutes livor locum quærit. ideſt a longo tempore. ¶ Sumitur etiam pro aliquando. *Virg. 2. Georg.* Et jam olim feras posuit cum vinea frondes.

Jam porro. V. in *Jam vero*.

Jam pridem, adverb. *già da gran tempo*, πάλαι ἔξ ὑψηλοῦ, πάλαι, fere de longiore tempore dicitur, ut *jamdudum* de brevi. *Vell. l. 2. c. 34. Cic. Att. l. 2. Ter. Hecyr. 2. 1. 22.* Jampridem equidem audivi.

Jamprimum, adv. idem ac primum. *Liv. l. 1.* Jam primum omnium satis constat.

Jam tum, adv. *allora, fin d'allora*, ἐξ, ἐκείνου, ex eo tempore. *Virg. 8. Æn.* Jam tum religio pavidos terrebat agrestes. *Cic. pro Arch.* Ita se jam tum gessisse pro cive. ¶ Eleganter post jam tum sequitur, *cum. Cic. Famil. 13. ep. 17.* Ejus libertum jam tum equidem, cum ille viveret, magni faciebam.

Jam vero, adverb. *in, in di*, præterea vero, sed jam: & aptissime servit transitionibus. *Cic. pro Leg. Manil.* Jam vero ita faciles aditus ad eum, &c. ¶ Eodem sensu usurpatur *jam porro. Id. pro Rosc. Amer. c. 4.* Videte jam porro cætera.

Jam usque, adv. *μάλιστα*, idem ac usque. *Cic. 1. de Div.* Vetus opinio est jam usque ab heroicis ducta temporibus.

Jana, æ, f. sic olim ipsa Diana vocabatur, teste *Nigidio*.

Janālis, le, o. 2. quod ad Janum spectat. *Ovid. 2. Fast.* Virgaque Janalis de spina sumitur alba. ¶ *Janalis porta*, janua Jani, vel, ut aliqui existimant, una ex portis urbis Romæ, quæ & Belli porta vocabatur, ubi Jani signum positum fuit, quam Numa ea lege instituit, ut esset clausa semper, nisi cum bellum foret. ¶ Legitur & *Janualis*.

Jandiu, vel jamdiu, adv. *già molto tempo, gran tempo fa*, כבר, Ger. *vorlangst*, Gal. *des long temps*, Hisp. *desde mucho tiempo, mucho tiempo hace*, πάλαι, mulo jam tempore. *Cic. 2. Fam.* Nam jandiu propter hyemis magnitudinem nihil novi ad nos afferebatur.

Jandūdum. V. Jam dudum.

Janĕus, m. 2. idem ac janitor, apud vet. *Fest.*

Janĭcŭla, æ, f. sic quondam dicta est Italia ab Jano, qui post *Diluvium primus* in ea regnavit: & sunt qui hunc Janum putent fuisse Noe.

Janĭcŭlum, n. 2. *Montorio*, unus ex septem urbis Romæ collibus, trans Tyberim, usque ad pontem Milvium extra porrectus, olim fuit Janiculum opp. a Jano, qui ibi regnavit. Aliqui oppidum dictum scribunt a janua, quod tanquam janua esset Romanis in Etruriam proficiscentibus. Hunc muctem Ancus muro cinxit, sed tamen pomœrio non inclusit. Nostra ætate in illo colle sunt templa S. Petri in Montorio, & S. Honophrii. *Ovid. 1. Fast. Virg. 8. Æn. Macrob. l. 1. Sat. c. 7. Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 2.*

Janigĕna, æ, com. 2. Jani filius. *Ovid. l. 4. Metam.* Janigenam servabant fata Canentem.

Janĭtor, oris, m. 3. *portiere, portinajo*, שומר, Ger. *portener*, Gal. *portier*, Hisp. *portero*, θυρωρός, cui januæ custodia est commissa. *Cic. 5. Verr.* Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. ¶ Romani servos, quibus janitoris officium mandabant, solebant catenis vinctos prope ipsam januam servare: unde inter vilissima mancipia erant. V. *Pignor. de serv.* &c. *Colum. in præfat.* Fortunatius a catenato repulsum janitore sæpe sera nocte adjacere. ¶ Janitor inferorum est Cerberus, *Virg. 6. Æn. v. 400.*

Janĭtrix, f. 3. *portinaja*, θυρωρὸς, mulier, cui januæ custodia est commissa. *Plaut. Curc. 1. 1. 76.* Anus hic solet cubitare, custos, janitrix. ¶ *Janitrices* etiam dicebantur duorum fratrum uxores, non quod eandem januam pullarent, sed quod pariter adversum lectum januæ sibi sternerent, inque eo tanquam custodiæ causa cubare solerent. Nam apud Romanos ea consuetudo fuit, ut quæ uxor primum in manum viri convenisset, ea sibi in atrio domus ante ipsam januam lectum sterneret, qui idcirco adversus dictus est. *Modest. l. 4. §. ad sctum, in fi. de grad. & affin.* ¶ Denique janitrix dicitur de omni re, quæ est ante januam. *Plin. l. 15. c. 30.* Laurus triumphis proprie dicatur, vel gratissima domibus, janitrix Cæsarum, Pontificumque. ideſt, quæ solet plantari ante domos Cæsarum, & Pontificum.

Janthe, es, virgo Cretensis, laudatissima forma. *Ovid. 9. Metam. v. 714.*

Janthĭnus, a, um, *violato*, ἰανθινος, violaceus, colorem floris violæ referens, purpurei coloris, ab ἴανθος, flos quidam, & color purpureus, quod ab ἴον, viola, & ἄνθος. *Plin. l. 21. c. 6.* Ab his Janthina vestis. ¶ Janthina, orum, subst. n. 2. vestes violacei coloris. *Mart. l. 2. epigr. 39.* Coccina formosæ donas, & Janthina mœchæ.

Janthum, i, neut. ἴανθος, herba vel flos purpurei coloris, *Marcel. Emp. c. 17.*

Janŭa, æ, f. 1. *porta*, שער, Ger. *einthür*, Gal. *porte*, Hisp. *puerta*, θύρα, primus ingressus ad interiora domus, a *Jano*, quod Janus januis præsset, vel quod huic Deo consecratum erat omne principium. *Cic. 2. de nat. Deor.* Principem in sacrificando Januam esse voluerunt, quod ab eundo nomen est dectum, ex quo transitiones perviæ Jani, foresque in liminibus profanarum ædium januæ nominentur. *Idem 3. Ver.* Servis suis imperat Rubrius, ut januam clauderent. ¶ Differt a porta, quia janua est parietis, atque domorum, porta murorum, munitionumque, atque castrorum. *Festa l. 4. c. 8.* ¶ Item differt ab ostio, quia proprie janua est domus, ostium est partium domus, ut cubiculorum. Sed tamen hæc nomina confunduntur. *Cic. 1. de Orat.* Eique ab ostio quærenti Ennium ancilla dixisset, domi non esse. Et *infra*. Paucis post diebus, cum ad Naviam venisset Ennius, & eum a janua quæreret. ¶ Translate ponitur pro aditu, & occasione. *Cic. pro Planc. c. 3.* Quæ volui janua ingressus sum in causam. *Ovid. 3. Amor. el. 1. v. 26.* Hæc est blanditiis janua laxa meis.

Janŭal, n. 3. libi genus, quod Jano tantummodo libabatur. *Fest.*

Janualis, V. Janalis.

Januarius, ii, m. 2. *Gennaio*, *Gennaio*, *ἰανουάριος*, *γενναῖος*, primus anni mensis, ita dictus, quod Jano esset sacer. *Varro l. 5. de L. L. Ovid. 1. Fast. Ibid. l. 5. v. 33.* Additus fuit anno Romano una cum Februario a Numa Pompilio. Nam prius annus decem mensibus constabat. Januarium voluit primum anni mensem esse, tanquam bicipitis Dei mensem, respicientem, & prospicientem transacti anni finem, futuræque principia. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Primus dies Januarii Romanis lætissimus, celeberrimusque fuit. Illo enim die, qui designati fuerant, magistratum ineabant, & quidem qui Curuli fuerant ornati Magistratu, curribus, in quibus sellæ erant ebore tectæ, in Tarpejam arcem, seu in Capitolium, universo populo sequente, novis induto vestibus, vehebantur, ad sacrificium in Jani honorem peragendum. Illo die ab amicis felicitatis auguria dabantur, & accipiebantur. Prima enim in omnibus rebus maximam vim habere censebant. Cæterum hoc ipso die mos fuit singulos aliquid attingere in ea arte, quam exercebant. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Hæc vox revera adjectiv. est, & cum absolute usurpatur, subintelligitur *mensis*. *Cic. 1. Attic. ep. 2.* Januario mense cura ut Romæ sis.

Janus, i, m. 2. *Giano*, *Ἰανος*, Apollo, sive Sol. Nam etiam Luna primo Jana, deinde Diana appellata est. *Macrob. l. 1. Sat. c. 9.* ex Nigidio. Dictus est ab eundo, quasi Eanus, quia semper movetur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Aliqui Mundum, ideſt Cœlum, seu Mentem Cœli præsidem Jani nomine intelligunt, dictumque volunt & ipsum ab eundo, quod cœlum semper eat, dum in orbem volvitur, & ex se initium faciens in se refertur. Sunt etiam, qui Jani nomine annum significari velint. Ratio nominis similiter fuerit a verbo eo. Nam tempus in perpetuo motu versatur. Aliqui interpretantur antiquum chaos rerum. *Ov. 1. Fast.* Historici scripsere, Janum Regem antiquissimum Italiæ fuisse. Regnavit in Latio, & in agro Romano, condita arce, quam de suo nomine Janiculum nuncupavit, in eo monte, quem posteri & ipsum Janiculum appellavere, nunc *Montorio*, trans Tyberim. *Ovid. 1. Fast. Virg. 8. Æn.* Sed in aliquibus libris reperitur eum in Hetruria regnavisse, in aliquibus in Umbria. Primus in Italia Diis templa fecit, ritusque sacrorum instituit. Idcirco in sacrificiis præfationem meruit perpetuam. *Macrob. l. 1. c. 7. 8. 9.* Saturnum a Jove filio ex Creta expulsum, classeque in Italiam advectum suscepit hospitio, & quoniam ab eo ruris agriculturam edoctus est, Regni partem illi concessit. Saturnus urbem condidit, quam Saturniam appellavit, in monte Tarpejo, seu Capitolino. *Ovid. 1. Fast. Virg. 8. Æn.* Sed de hoc etiam Rege ingens dissensio est. V. *Voss. Etymol. & Gallæum ad Lactant.* ubi contendit Janum eundem fuisse ac Noe. ¶ Quidquid veteres Jani nomine intelligerent, sive Solem, sive Mundum, vel Cœlum, vel Mentem Cœli præsidem, sive annum, sive chaos &c. Romani & omnes Itali Janum Deum quendam esse credebant totius mundi custodem, illum Cœli januis præsidere, ideſt, parti orientali, atque occidentali, præesse etiam omnium aditum foribus, item viis omnibus tum in urbibus, tum extra urbes, illum Cœlum, aerem, aquam, terram, tres omnes hujus universitatis claudere, & aperire, pacem, & bellum in sua potestate habere. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Duas illi facies tribuebant, alteram anteriorem, alteram a tergo. Unde geminus, bifrons, & biceps dicebatur. Causam *Ovid. 1. Fast.* affert, quia Cœlo præsideret, & utranque partem, orientalem, & occidentalem, respiceret, item aditum januis præesset, quæ quidem januæ duas facies habent, quarum altera ad aditum partem internam versa est, altera ad externam. Qui Solem intelligunt, rationem reddunt, vel quia potentiam habet in utranque Cœli januam, ideſt, in partem orientalem, & in occidentalem, &, dum oritur, mundum aperit, dum occidit, claudit; vel quia superorum, atque inferorum janitor existit, ideſt, utrumque hemisphærium illustrat. Qui Janum pro anno accipiunt, illud hujus fictionis causam fuisse ajunt, quod annus ex se initium faciens fini occurrit. Qui Regem Italiæ Janum censent fuisse, faciem geminam ad Jani prudentiam, solertiamque referunt, qui & præterita noſceret, atque prospiceret futura. Ejus figura, admodum confusa erat. Causa ab *Ovid. 1. Fast.* allata est, quod Janus fuerit antiquum chaos, in quo omnia elementa, terra, aqua, aer, ignis permixta erant. Solebant etiam Janum quadrigeminum, seu quadrifrontem fingere. Cœli enim quatuor facies, ideſt cardines, sunt Oriens, Occidens, Septentrio, Auster. Cum clave, & virga figurabatur, quasi omnium & portarum custos, & rector viarum. ¶ In Jani nummis in altera parte facies geminæ, in altera figura navis imprimebatur. Navis figura nummi signabantur in Saturni memoriam, qui regnante Jano cum classe in Italiam venit, eumque, & omnes Italos docuit agriculturam. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Jani templum erat ad infimum Argiletum, juxta Palatium, vel, ut alii scripsere, juxta Capitolium, seu Tarpejum montem, a Numa Pompilio positum, vel a Romulo, & Tatio. Loci causa fuit, quia, cum Sabini Capitolium Tarpejæ virginis proditione occupaturi essent, calida aqua repente ex eo loco erupit, quæ fugavit exercitum Sabinorum. Hoc templum pacis tempore clausum asservabatur. Constat autem ter fuisse clausum, primum regnante Numa, iterum post bellum Punicum secundum, tertio post bellum Actiacum ab Augusto. ¶ Romani Jano ante omnes alios Deos rem divinam faciebant. In omnibus enim rebus prima, & extrema vim habent maximam. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ovidius hanc causam attulit *1. Fast.* quod Janus esset mediator Deorum, & hominum. Sacrificabant thure, melle, ficubus, farre, vino, & aliis hujusmodi. Causa rerum dulcium erat, ut annus feliciter cœptum cursum peragaret. Causa farris, & vini fuit, ut illo anno frugum copia esset. Stipem præterea offerebant, ideſt, nummum æreum, in memoriam ejus pecuniæ, qua veteres usi fuerant. Sacra etiam Jano faciebant die nono Januarii, quæ Agonalia appellabantur. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Janus item erat locus Romæ, ubi fœneratores consistebant, e regione Basilicæ, ita dictus, quoniam in eo Jani simulacra collocata visebantur. *Ovid.* Qui puteal, Janumque timet, celeresque calendas. Prima hujus vici pars, ubi pecunia fœnori dabatur, *summus Janus*, ultima *imus*, media *medius Janus* dicebatur. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 44.* Hæc Janus summus ab imo perdocet. *Id. l. 2. Sat. 3. v. 18.* Postquam omnis res mea Janum ad medium fracta est. ¶ Jani denique dicebantur omnes transitiones pervii, sive ædificia fornicata quadrata, aut arcus quos Dio *ἀψῖδας*, appellat, cujusmodi plures per omnes urbis regiones Domitianum exstruxisse scribit *Suetco. in ejus vita c. 13. volta*, *o portici fatti a volta*. *Id. Aug. c. 31.* Pompeji statuam marmoreo Jano suppoluit. ¶ Ita autem appellabantur, quia Janus omnibus januis, & viis præesse credebatur, ut dictum est.

Janusſpäter, olim junctis vocibus dicebatur, ut *Marſpater*, *Saturnuſpater*, teste *Gell. l. 5. c. 12.*

Japetionides, m. 1. patron. pro Japetides, Atlas, vel alius ex filiis Japeti. *Ovid. 4. Met. v. 630.* Japetionides Atlas fuit, ultima tellus.

Japetides, is, idem quod Japetionides. *Ovid. 5. Metam. v. 111.* Tu quoque Japetides, non hos adhibendus in usus. Alii tamen aliter leg.

Japĕtus, m. 2. *Ἰαπετός*, idem ac Japhet filius Noe, frater Sem, & Cham. Hesiodi descriptione filius fuit Cœli, seu Titani, & Terræ, vir quidem potens apud Thessalos, sed protervi ingenii, magisque filiorum, quam sua virtute clarus. Asiam Nympham uxorem duxit, & ex ea Hesperum, Atlantem, Epimetheum, & Prometheum suscepit. *Horat. l. 2. od. 3. v. 27.* Audax Japeti genus.

Japidia. V. Japis.

Japis, idis, m. ab *ἰάομαι*, mederi, dictus est medicus, qui Æneam sagitta ictum curavit. *Virg. Æn. 12. v. 391.* ¶ Ille ad Timavum flu. in Italia oppidum condidit, cujus regio Japidia dicta est. *Tibul. l. 4. el. 1. v. 109.* Fortis Japidiæ miles. *Virg. Georg. 3. v. 475.* Norica si quis Castella in tumulis, & Japidis arva Timavi.

Japygia. V. Salentini.

Japygium promontorium. V. Salentinum.

Japyx, ygis, m. 3. ventus, qui spirat ab occasu solstitiali. Dubium est, num idem sit, qui Caurus, an qui Zephyrus. *Gell. l. 2. c. 22.* Caurum esse ait. Sed sibi contradicit, cum Japyga spirare dicit adversus Eurum, Caurum vero adversus Aquilonem. Dictus est Japyx, quod a Japygia spirare videatur. Quare & commodissimus est ex Italia in Græciam navigantibus. *Hor. l. 1. Carm. od. 3.* Ventorumque regat Pater obstrictis aliis præter Japyga. ¶ Adjective etiam usurpatur pro eo, qui est ex Apulia. *Ovid. Met. 14.* Sub Japyge maxima Dauno Mœnia condiderat.

Jarbas, æ, m. 1. filius Jovis, & Garamantidis Nymphæ, Rex Getulorum, vel Maxitanorum. *Boccat. l. 11. Gen. V. Dido. Virg. 4. Æn. v. 36.* Non ante Tyro despectus Jarbas. ¶ Dicitur etiam Jarba, æ, elisa 1. *Ovid. 3. Fast. v. 552.* Et potitur capta Maurus Jarba domo.

Jasides, æ, patronym. ab Jasio. *Virg. 5. Æn. v. 843.* Jaside Palinure, ferunt ipsa æquora classem.

Jasion. V. Jasius.

Jasione, es, fem. *Ἰασιόνη*, herba est unius tantum folii, sed ita implicati, ut plura videantur, in terra repens, cum lacte multo, flore candido. Latine conciliium vocant. *Plin. l. 21. c. 27. & l. 22. c. 22.*

Jasis, idis, fem. 3. Atalanta, filia Jasii vel Jasionis Jovis & Electræ filii. *Propert. l. 1. el. 1. v. 10.* Sævitiam duræ contudit Jasidis.

Jasius, vel Jasion, m. 2. vel 3. filius Abantis Regis Argivorum. ¶ Item filius Coriti ex Electra, frater uterinus Dardani, qui ex Jove, & Electra procreatus est. *Serv. in 3. Æn.*

Jason, onis, m. 3. *Ἰάσων*, filius Æsonis Regis Thessaliæ ex Alcimede, seu ex Polymila, nepos Eritbei, seu Crithei, pronepos Æoli, quem pater moriens Peliæ fratri in tutelam commendavit, tradito etiam Regno, ea tamen lege, ut illud adulto Jasoni restitueret. Sed mater Alcimede suspectum habens Peliam, Jasonem Chironi alendum dedit. Jason adultus ad repetendum paternum Regnum venit. Verum Pelias, commentus fraudem, Jasonem Colchos ad auferendum aureum vellus navigare jussit. Quæ res licet primo fieri non posse videretur, tamen præparata Argo navi cum omnibus fere adolescentibus Græciæ principibus Colchos profectus est. Inter navigandum primum ad Lemnum insulam appulit, ubi ab Hypsipyle, & hospitio, & thalamo susceptus est. Deinde appulit ad Phineum Regem Thraciæ, al. Arcadiæ, al. Paphlagoniæ, quem ab Harpyis liberavit, missis Calai, & Zethe fratribus alatis, qui eas usque ad Strophades insulas fugarunt: a quo muneris loco edoctus est, quomodo per Cyaneas petras inter se concurrentes ad Colchos usque tuto navigare posset. Quo cum pervenisset, Medea Colchorum Regis filia, forma ejus capta, a certissimo eum eripuit exitio, ostensa ratione, qua aripedes tauros posset perdomare, & draconem pervigilem sopire. Ejus itaque consilia secutus Jason aureum vellus sustulit, & inde clam cum sociis, & Medea fugam arripiens, ad Istri ostium pervenit, adversoque flumine subiens, cum eum tandem in locum perveniſſet, ubi Danubius Liburniæ montibus proximus est, navim, qua vectus erat, suis, tociorumque humeris, superatis montibus, in mare Hadriaticum deportavit, tandemque sospes in patriam revectus est. Duos ex Medea filios suscepit. Sed cum postea Creusæ Corinthiorum Regis filiæ amore flagrans, eam uxorem duxisset, Medea ægre ferens divortium, Creusam cum regia exussit. Sunt, qui tradant, Medeæ postea reconciliatum Jasonem, Æetem socerum a fratre Perſa pulsum in Regnum restituisse, multaque alia præclara gessisse, adeo ut divinos in Asia honores promeritus fuerit. Hæc fabula describitur ab Apollonio Rhodio, & Valerio Flacco. *Ov. 7. Met.* Multaque perpessi claro sub Jasone tandem, &c.

Jasonides, æ, patronym. a Jasone. *Stat. Theb. 6. v. 340.*

Jasonius, a, um, adject. ad Jasonem pertinens. *Avien. Arat. Phænom. v. 808.* Jasoniæ depictaque terga carinæ.

Jaspidĕus, a, um, o. 1. 2. quod jaspidis colorem refert. *Plin. l. 37. c. 10.* Multis coloribus translucentes, alias vitreæ, alias crystallinæ, alias jaspideæ.

Jaspis, idis, m. 3. *ἴασπις*, gemma viridis instar smaragdi, sed crassi coloris, a יָשְׁפֵה, jaspis. *Plin. l. 37. c. 8.* ¶ In vocativo *Jaspi*. *Augustus* apud *Macrob. l. 2. Satur. c. 4.* Cilniorum smaragde, jaspi sigulorum, berylle Porsenæ.

Jaspŏnyx, ychis, f. 3. gemma nivis colorem referens. *Plin. l. 37. c. 9.*

Jatraleptes, vel Jatralepta, æ, f. *ἰατραλείπτης*, medicus jatraleptica arte curans, quem *Plin. l. 29. c. 1. unctorem* vocat. *Celſ. l. 1. c. 1.* Neque medico, neque jatralepta egere. Adde *Plin. l. 10. ep. 4.*

Jatraleptice, es, medicinæ genus, quæ unguentis, & perfrictionibus curat. *Plin. l. 26. c. 1.* ¶ Dicitur & Jatraliptice. nam *a* græcum & in *i* latinum transit, & in *e*.

Jatromæa, æ, *ἰατρομαία*, mulier medica, & obstetrix. *Vet. Inscript.* apud *Gruter. p. 1110. n. 1.* Valeriæ Verecundæ jatromææ regionis suæ primæ.

Jatronicensis, e, adject. a *ἰατρός*, medicus, & *νίκη*, victoria, q. d. ad medicorum victoriam pertinens. *Plin. l. 29. c. 1.* Monumento suo jatronicense inscripsit, subintellige *carmen*, aut quid simile, quo significabatur, se omnes medicos peritia ejus artis superasse.

Jaxamătæ, m. 1. populi Sarmatiæ, ad Mæoticam pal. apud Tanaim fl. Exomatis, & Satharcis finitimi. *Valer. Flac. l. 6. v. 148.*

Jazyges, um, masc. 3. Sarmatica gens Danubii accola, inter Marcomanos, & Getas. Sarmatas Jazyges *Tacit. l. 12. c. 29. Ovid. 2. Trist. v. 191.* Jazyges, & Colchi, Metereaque turba, Getæque. Et in sing. num. *Id. de Pont. eleg. 7.* Ferox ut ducat Jazyx Per medias Istri plaustra bubulcus aquas.

I A N T E B.

Iber, eris, m. idem ac Iberus, seu Hispanus. *Lucan. l. 6. v. 258.* Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset Cantaber. ¶ Item *Georgiano*. *Val. Flac. l. 5. v. 166.* Armeniæ præteritus Iber. V. *Iberia*.

Iberia, f. 1. *Georgiana*, *Georgiſtao*, *Γεωργία*, regio Asiæ. Habet ab Or. Albaniam, a qua Caspio M. dividitur, ab Occ. Colchidem, a qua Moschicis montibus, a Mer. Armeniam majorem, a Sept. Caucasios montes. Sed tamen *Georgiana* magnam Armeniæ partem complectitur. Subest dominio proprii Principis, sub clientela tamen Regis Persarum. Pop. Ibēres, vel Ibēri, *Georgiani*. ¶ Hispaniam item veteres Iberiam ab Ibero amne cognominaverunt. *Justin. l. 44.* Sed aliquorum opinione Iberia primum appellata fuit Hispaniæ regio utrinque Ibero fluvio proxima, quam Celtæ Galliæ populi occupatam, composito ex regione, & ex gente nomine, Celtiberiam nuncuparerunt, postea Iberiæ nomen ad universam Hispaniam extensum est. *Varro* scripsit, ex Iberia Asiæ regione populos venisse in Hispaniam, & ab illis Hispaniam Iberiam & fluvium Hispaniæ Iberum dictum fuisse. *Dionysius* contra scripsit, Iberes Hispaniæ populos a Pyrenæis montibus profectos in Asia sedes posuisse, inde eam partem Asiæ Iberiam nuncupari. Denique aliqui tradunt, Hispaniam nomen Iberiæ accepisse ab Ibero Rege. Hinc Hispani etiam Iberi, vel Iberes vocantur.

Iberĭcus, a, um, adject. Iberus, Hispanicus. *Silius l. 13. v. 510.* Omen Iberiacis victa Carthagine terris.

Iberĭca herba, sparti genus, quod in Iberia, ideſt, Hispania, nascitur. *Quinct. l. 8. c. 2.*

Iberĭcus, a, um, adject. Hispanicus. *Sidon. carm. 2. v. 164.* Terrarum indigenas Ibericarum. *Horat. Epod. 4. v. 3.* Ibericis peruste funibus latus. h. e. sparteis. nam sparti copia in Hispania.

Ibēris, idis, f. 3. herbæ genus, al. lepidium sylvestre. *Plin. l. 55. c. 8.*

Ibērus, a, um, quod est ex Iberia. *Virg. 9. Æn. v. 582.* Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera. ideſt Hispanica. *Serv.* tamen explicat de Asiatica regione. V. *Iberis*.

Ibērus, i, m. Hispanus, *Spagnuolo*. *Virg. 3. Georg. v. 408.* Aut impacatos a tergo horrebis Iberos.

Ibērus, m. 2. *Ebro*, fl. Hisp. Tarr. qui oritur in Castella veteri, in confinio Austriæ, juxta vicum *Fuentibre*, deinde partem Borealem Castellæ veteris rigat, & Navarræ Regnum, postea Aragoniam bifarium secans, juxta Cæsaraugustam labitur, tandem per partem Occidentalem Catalauniæ fluens, ibi paulo infra Dertosam in mare Medit. se exonerat. ¶ Iberus alter, *Rio tinto*, *Ἀσχης*, fl. Hisp. Bæt. qui per Vandaliam fluit. ¶ Item fl. Iberiæ reg. Asiæ, qui ex Caucaso M. in Cyrum fl. majorem defluit.

Iber,

Ibex, icis, m. *flambeau*, ἴβυξ, αἴξ, genus capræ, quod in rupibus habitat, a prima voce Græca alleta, quæ ab Æolico αἴξ *capra*, vel ab ἰβύω, *ferio*, quia non raro cum magno impetu in venatorem fertur, eumque præcipitat. *Plin. l.* 8. *c.* 53. Sunt capreæ, sunt rupicapræ, sunt ibices pernicitatis mirandæ.

Ibi, *ivi, in quel luogo*, שָׁם, Ger. *daſelbſt*, Gal. *là, en ce lieu là*, Hiſp. *ay, allí*, ἐκεῖ, in eo loco, adverb. ſtatus in loco. *Cic. pro L. Man.* Qui cum prædonibus antea ibi bellum geſſerat. ¶ Accipitur aliquando pro adverbio temporis, idemque valet, quod tunc, *allora*. *Terent. Andr.* 2. 2. 19. Ubi te non invenio, ibi aſcendo in quendam exceſſum locum. ¶ *Id. Heaut.* 3. 1. 62. Subſenſi id quoque, illos ibi eſſe &c. h. e. in eo conſilio, ſeu ſententia. Sic *id. ibid.* 5. 2. 30. Ibi nunc ſum. b. e. id paro, cogito, moliar. ¶ Aliquando vices gerit relativi. *Salluſt. in Catil. c.* 5. Huic bella, cædes, rapinæ, diſcordia civilis grata fuere, ibique juventutem ſuam exercuit. *h. e.* in iis.

Ibidem, adverb. *nel medeſimo luogo*, Ger. *eben daſelbſt*, Gal. *là meme, en ce meme lieu*, Hiſp. *el meſmo lugar*, αὐτοῦ, in eodem loco. *Cic. in Pan.* Ibidem me opperiare, velim. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 57. Ibidem loci res erit. ¶ Item in eadem re. *Cicer. pro Cæc.* Lætit in eo Cæcinnam, ſublevavit ibidem.

Ibis, idis, f. ἶβις, avis Ægypti, quæ ſerpentibus veſcitur. Hæc (ut Hier. ſcribit) duplex eſt, altera nigra tota eſt, altera ciconiæ non abſimilis, diverſa tamen a ciconia. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 36. Ibes maximam vim ſerpentium conficiunt, cum ſint aves excelſæ, rigidis cruribus, corneo, proceroque roſtro: avertunt peſtem ab Ægypto, cum volucres angues ex vaſtitate Libyæ vento Africo invectas interficiunt, atque conſumunt, ex quo fit, ut illæ nec morſu vivæ noceant, nec odore mortuæ. ¶ Traditur autem ibis clyſteris uſum prima commonſtraſſe; quod conſuetudinem habet ſe purgandi, roſtri aduncitate eam perluens partem, qua ciborum onera reddantur. *Plin. l.* 8. *c.* 27. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quod vomitione canes, alvo ſe ibes Ægyptiæ curant. ¶ Ibin maledico ſuo carmine Callimachus vocat Apollonium Rhodium, diſcipulum ingratum, teſte *Suida*. Hunc imitatus Ovidius *Ibis* nomine perſtringit Elegiaco carmine adverſarium ſuum, quem nonnulli Hyginum ſuſpicantur. ¶ Legitur & Ibis, Ibidis. *Ovid. in Ib. v.* 57. Illius ambages imitatus in Ibide dicar.

Ibiſcus. V. Hibiſcus.

Ibrida, æ, com. 1. al. hybrida, æ, vel hybris, vel Hibris, idis, eſt animal imparibus natum parentibus, & dicitur generatim de omnibus beſtiis, imo etiam de hominibus ſpuriis, ſpeciatim de ſuibus natis ex apris, & porcis. Aliqui deducunt ab ὕβρις, quod exponunt adulterium, quia videtur eſſe quædam quaſi adulterii ſpecies, cum aliquod animal cum alterius generis animali habet conſuetudinem. Sed ὕβρις, generatim injuriam, ſeu contumeliam notat. Aliqui ab ὗς, ſus, originem arceſſunt, quia cenſent, hæc voce proprie notari ſues prognatos ex altero fero, & altero domeſtico. *Plin. l.* 8. *c.* 53. In nullo genere æque facilis miſtura cum fero, qualiter natos antiqui hybridas vocabant, ſeu ſemiferos, ad homines quoque, ut in C. Antonium Ciceronis in Conſulatu collegam, appellatione translata. ¶ Translate Ibris, vel Ibrida vox dicitur a Grammaticis, quæ tanquam partus monſtroſus ex duabus diverſis linguis conflatur, q. d. ſpuria, ut *monſcelus*, quæ a μίσος, græca, & *oculus* latina voce componitur: & *philogreeus*, a φίλος, & *Græcus*.

Ibycus, i, Poeta fuit Lyricus, de quo meminit *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 33. Hic cum a latronibus impeteretur, grues forte ſupervolantes obteſtatus eſt, quibus conſpectis latrones, qui eum occiderant, ſe ſe ipſi prodiderunt. Hinc *Auſon. Idyll.* 5. *v.* 8. Ibycus ut periit, vindex fuit altivolans grus. V. *Eraſm. Chiliad.*

I ANTE C.

Icalides, m. 2. prædo inſignis, cui ſaxum ex ſpelunca cadens crura confregit. *Cic. de Fato, c.* 3.

Icaria, f. 1. Icaros, Ichthyoeſſa, *Nicovia*, inſ. parva maris Ægæi, inter Samum ad Or. & Naxum ad Occ. ſeu inter Chium ad Bor. & Pathmum ad Auſtr. Sic dicta ab Icaro, quem volantem ibi decidiſſe amiſſis alis fabulantur.

Icariótis, idis, f. 3. quod ad Penelopen ſpectat. Nam Penelope Icarii filia fuit. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 1. *v.* 112. Morte nihil opus eſt, nihil Icariotide tela. ¶ Item ipſa Penelope. *Propert. l.* 3. *el.* 13. *v.* 10. Quæque terunt faſtus, Icarioti, tuos.

Icárus, idis, f. 3. Ἰκαρίς, Penelope, filia Icarii. *Ovid. in Ibin.* Et velut Icaridis famulæ periere, protique.

Icarius, ii, m. 2. ſive Icarus filius Oebali Laconum Regis, nepos Argoli, pronepos Amiclatis, abnepos Lacedæmonis, atnepos Jovis fecundi, frater Tyndari, pater Erigonas, Iptimæ, & Penelopes. *Ovid. in Epiſt. Helenæ.* Me pater Icarius viduo diſcedere lecto cogit. Narrant, hunc ſocium Liberi Patris fuiſſe, ab eoque vinum accepiſſe mortalibus diſtribuendum: cum paſtoribus, aut ſuis agricolis diſtribuiſſet, illique ex nimio potu ebrii facti eſſent, ab illis interfectum fuiſſe, apud Marathonem, in venatione, quod ſibi venenum eſſe datum arbitrarentur: canem Icarii diu ad cadaveris cuſtodiam remanſiſſe, tandem fame coactum domum rediiſſe, acceptoque pane rurſus ſe ad dominum contuliſſe: Erigonem canem eſſe ſecutam, conſpecto patris cadavere incredibilem in modum doluiſſe, ejus pretibus Icarium una cum cane in Cœlum tranſlatum eſſe: Icarium Bootem eſſe, canem illum, qui Sirius dicitur, tandem Erigonem doloris impatientia laqueo vitam finiviſſe. Deorum miſeratione receptam eſſe in Cœlum, ſignumque efficere Virginis. Sed *Boccatius l.* 5. *Gen. Deor.* cenſet, Icarum patrem Erigones alium eſſe ab Icaro filio Oebali, & patre Penelopes. *Tibul. l.* 4. *ad Meſſalam.* Cunctis Basco jucundior hoſpes Icarus, ut puro teſtantur ſidera Cœlo.

Icarius, a, um, adject. ab Icaro. V. Icarus.

Icárus, m. 2. Ἴκαρος, Dædali filius fuit, qui una cum patre e Creta fugiens alarum artificio, cum alarum fiducia fretus ultra patris juſſa altius evolaſſet, Solisque ardore cera, qua pennæ continebantur, liquefacta eſſet, ita ut ab alis deſtitueret, decidit in mare, quod eſt inter Samum, & Mycoonem, quod ab ejus nomine Icarium dictum eſt, ut Poetæ fabulantur. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 1. *v.* 90. Icarus Icarias nomine fecit aquas. ¶ Verius tamen eſt, Icarium mare nomen accepiſſe ab Icaria inſula.

Ichneumon, m. 3. *ſorice d' India*, ἰχνεύμων, ἰχνεύτης, ὄλος, animal eſt magnitudine felis, ſpecie muris, vulgo mus Indicus, quod naſcitur in Ægypto, & cum aſpide pugnat, ab ἰχνεύω, *inveſtigo*, ſive quod inſtar canis venatici inveſtiget crocodilum, & aſpidem, ovaque eorum obſervet, ſive potius quod roſtro ſuo, quod eſt ſimile roſtro ſuillo, cibum rufpetur, & ingeſtiget. Ichneumona Ægyptii adorant, quoniam ova crocodilorum conterat, & luto convolutus, cum os aperiunt, ita in ventres eorum inſilire ſoleat, ut exeſis inteſtinis eos interimat. *Plin. l.* 8. *c.* 24. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Poſſum de ichneumonum utilitate, de crocodilorum, de felium dicere.

Ichnographia, ἰχνογραφία, veſtigii, areæ, ſeu plani deſcriptio, vel, ut Barbari dicunt, planæ formæ delineatio, *deſcrizjoo della pianta d' un edifizjo*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. ¶ Eſt ab ἴχνος, planta, vel plantæ veſtigium.

Ichnuſæ. V. Sardinia.

Ichor, ōris, m. ἰχὼρ, ορος, ſanies, cruor. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. *n.* 20. Ichor tenuis ſubalbidus ex malo ulcere exit.

Ichthyocolla, æ, ἰχθυοκόλλα, piſcis corio glutinoſo. Item gluten ex eo piſce. *Plin. l.* 32. *c.* 7. & *l.* 7. *c.* 59.

Ichthyoeſſa. V. Icaria.

Ichthyophagi, orum, ἰχθυοφάγοι, Æthiopicæ gentes, quæ piſcibus vivunt. *Ptolem. Strab.*

Ichthyotrophium, ii, n. *peſcheria*, ἰχθυοτροφεῖον, vivarium, in quo piſces nutriuntur. *Colum. l.* 8. *c.* 3. habet græcis literis.

Ico, is, ci, ictum, a. 3. *percuotere, ferire*, נכה, Ger. *ſchlagen*, Gall. *frapper*, Hiſp. *herir, dar golpes*, πλήττω, ferio, percutio. *Lucret. l.* 3. *v.* 161. corpus propellit, & icit. *Cic.* 2. *de Div.* Cum Ptolemæus familiaris ejus in prælio telo venenato ictus eſſet: *Plin. l.* 16. *c.* 30. Arborum manu ſatarum, receptarumque in domos fulmine lautus ſola non icitur. ¶ *Icere colaphum*, eſt impingere alicui colaphum. *Plaut. Perſ.* 5. 2. 65. Quæ hæc res eſt? hei colaphum icit. ¶ Icere fœdus eſt amicitiam cum aliquo jungere. *Cicer. in Piſ.* Tu fœdus, quod meo ſanguine in pactione provinciarum iceras, frangere voluiſti.

Icon, onis, f. *immagine, effigie*, צֶלֶם, Ger. *bildnuſſ*, Gal. *image*, Hiſp. *imagen*, εἰκὼν, effigies, imago, ſtatua ex membris ipſis a pictoribus, ſeu ſtatuariis expreſſa, ab εἴκω, ſimilis ſum. *Plin. l.* 34. *c.* 4. Eorum vero, qui ter ibi ſuperaviſſent, ex membris ipſorum ſimilitudine expreſſa, quas iconas vocant. Sed Voſſius apud Grammatic. & plerique omnes leg. *iconicas*. ¶ Icon item, eſt Figura Rhetorica. V. *Ethopœia*.

Iconicus, a, um, o. 1. 2. *dipinto, ſcolpito*, Ger. *das eigens lich abgebildt iſt*, Gal. *tiré au vif, peint ſur le vif*, Hiſ. *dibuxado, ſacado del natural*, εἰκονικὸς, quod eſt ita pictum, ſive ſculptum, ut vivam rei alicujus effigiem, membrorumque omnium ſimilitudinem referat. *Suet. in Calig. c.* 22. Simulacrum ſtabat in templo aureum, iconicum, amiciebaturque quotidie veſte, quali ipſe uteretur. *Plin. l.* 35. *c.* 8. Ut in eo prælio iconicos duces pinxiſſe tradatur, Athenienſium Miltiadem, Callimachum, Cynegirum, Barbarorum Darium, Tiſſaphernem.

Iconiſmus, m. 2. εἰκονισμὸς, Figura Rhetorum, quando ad vivum alicujus rei formam ob oculos ponimus, ab εἰκονίζω, *aſſimilo, exprimo*. *Sen. ep.* 95. Deſcriptiones has, & (ut publicanorum utar verbo) εἰκονισμοὺς, ex uſu eſſe confiteor. V. *Ethopœia*.

Iconium, n. 2. *Cogni, Gogni*, urbs Lycaoniæ, ampla, & probe munita, caput Caramaniæ late ſumptæ, nunc ſedes Præfecti Turcarum.

Ictericus, a, um, adjectiv. ἰκτερικὸς, qui icteri morbo laborat, *itterico*. *Juv. ſat.* 6. *v.* 564. Conſulit ictericæ lento de ſunere matris. Adde *Plin. l.* 29. *c.* 9.

Ictĕrus, avicula flavi coloris, quam Latini *galgulum*, vel *galbulum*, vel *galbulam* vocant, ſolo afpectu ictericum, ſeu regium morbum ſanans. *Plin. l.* 30. *c.* 11.

Ictis, idis, f. *martora, martorello*, ἰκτὶς, muſtellæ ſilveſtris genus, magnitudine Melitenſis catelli, ſed pilo, facie, albedine partis inferioris, & morum aſtutia muſtellæ ſimile. Martem ſpeciali vocabulo vocant. *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Ictus, a, um, *percoſſo*, percuſſus, partic. ab icor. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 10. E cœlo ictus, *fulminato*. *Id. de Aruſp. Reſp.* Vos me primum ictum pro vobis, fumantemque vidiſtis. *Liv. l.* 1. Ibi in turba ictus Remus cecidit.

Ictus, us, m. 4. *colpo, percoſſa*, מַכָּה, Ger. *ſtreich*, Gal. *coup*, Hiſp. *golpe*, πλαγὴ, percuſſio, ab ico. *Cic.* 3. *Off.* Ictu fulminis deflagravit. *Auct. Vict. in Epitom. c.* 16. Ictus ſanguinis, *colpo d' apoplefſia*. ¶ Et translate. *Cic. poſt red.* Cum ego una cum Rep. non Tribunitio, ſed Conſulari ictu concidiſſem. ¶ Olim etiam *illus*, i, per ſecundam flectebatur. *Quadrig.* apud *Gell. l.* 9. *c.* 13. Ne Gallus impetum ictli haberet. ¶ Sub ictu eſſe, eſt eo loci eſſe, ubi ici quis poſſit. *Senec. de Conſol. ad Marc. c.* 9. Ille damnatus eſt, & tua innocentia ſub ictu eſt. ¶ Sub ictum dare, *eſporre a pericolo*. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 39. Si amnem Araxem tranſgrederentur, ſub ictum dabantur.

Icuncula, f. 1. imaguncula, parva imago, dim. ab icon. *Suet. Ner. c.* 56. Icuncula puellaris.

I ANTE D.

Id, *ciò, queſto*, זאת, Ger. *das*, Gal. *cela*, Hiſ. *eſſo, ello*, τοῦτο, neut. genus pronominis *is*. Eleganter adjunctum habet genitivum, ut Id ætatis, id temporis, ideſt, ea ætate, eo tempore. *Cicer. in Fam.* Id ætatis jam ſumus, ut omnia fortiter ferre debeamus. *Liv. l.* 43. *c.* 5. Id locorum. ¶ *Id, quod res eſt*, idem eſt, ac ſi dicerentur, quod verum eſt. *Ter. Adel.* Verum cogito id, quod res eſt. ¶ *Id ipſum*, idem eſt, quod hoc. *Cic. Lent.* Multi rogabantur, atque id ipſum Conſulibus invitis. ¶ In reſponſionibus vim habet affirmandi. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 16. ¶ *Id* pro ideo, ſeu propter id, ſæpe uſurpat *Plaut.* ut *Rudens.* 2. 3. 66. Credo aliquem immerſiſſe: id miſera mœſta eſt. Sic *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Teneo ab accuſando vix me, ſed tamen teneo, id quod judices nullos habemus. Adde *Liv.* & *Ter.* ¶ *Id eſt* formula explicantis, *cioè. Cic. Attic. l.* 7. Senatus hodie futurus erat, ideſt Cal. Octob.

Ida, æ, f. 1. vel Ide, es, f. 1. Ἴδη, mons Phrygiæ, ſeu Troadis, in Aſia minore, altiſſimus, ab Ilio 3. M. P. cujus latus Septentrionale ex angultiis Abydi uſque ad Æſapum flu. & Cyzicenum agrum ad Propontidem pertinet, Occidentale ad Helleſpontum reſpicit, Auſtrale promontorium facit, quod Lectum appellatur, Orientale ad Myſos declinat. Vertex Idæ Gargarus dictus eſt, in quo urbs erat, quæ Gargara n. pl. vocabatur. Ex hoc monte olim quindecim amnes effluebant, ſed Plinii ætate plurimi eorum exaruerant. Gent. Idæus, a, um. ¶ Ida item, vel Idæus, *Pſiloriti*, mons Cretæ, qui propter celſitatem ut plurimum nive conſperſus eſt. Dictus eſt a Dactylis Idæis, qui cum ex Phrygia in Cretam veniſſent, montem hunc, in quo conſederunt, patrii montis nomine appellarunt.

Idæus, a, um, adject. ad Idam pertinens, ut Idæi campi. *Virgil.* 7. *Æn.* Idæa mater, h. e. Cybele, quæ in Ida monte, in quo præcipue colebatur, vel ab Idæo Dardani filio, qui in montibus Troadis ei templum extruxit. ¶ Idæi Dactyli, Sacerdotes Cybeles, ab Ida Phrygiæ monte, quem primo coluerunt. Aliqui dicunt, eos filios fuiſſe Solis, & Minervæ, alii Saturni, & Alciopes. V. *Corybantes*. ¶ Sunt & gemmæ quædam in Creta ferrei coloris, humani pollicis imaginem referentes, quas dactylos Idæos nominant. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Idæus, i, mons Cretæ. V. Ida.

Idălis, idis, f. ut Idalis tellus, apud *Lucan. l.* 3. *v.* 204. quam Caico perfuſam dicit. Caicus autem Myſiæ fluvius eſt, qui non longe ab Ida monte, qua Myſiam ſpectat, decurrit.

Idălium, n. 2. *Bourg Dalim*, Ἰδάλιον, opp. olim, nunc pagus Cypri, ad Idalium M. Nomen ab eventu accepit. Nam cum oraculum Chalcenori datum eſſet, ut illic urbem conderet, ubi primum orientem Solem conſpiceretur, unus e comitibus, qui forte aſtabat, ad eum converſus, Ἴδον ἴδον, inquit, ideſt *vidi Solem*, arreptoque Chalcenor omine urbem extruxit, & ab ea voce Idalium nominavit. *Steph.*

Idălius, a, um, o. 1. 2. Ἰδάλιος, quod ſpectat ad Idalium M. vel ad Idalium opp. Cypri, ut Venus Idalia, nemus Idalium, &c. *Virg.* 10. *Æn.* Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos, atque Cythera, Idaliæque domus, &c.

Idălus, m. 2. mons Cypri, olim Veneri ſacer, unde Idalia dicta eſt, ad cujus radices Idalium opp. ſitum erat.

Idas. V. Marpiſſa.

Idcirco, vel iccirco, *perciò, per la qual coſa*, לָכֵן, Germ. *darumb*, Gal. *pour cela*, Hiſp. *por eſſo*, διόνερ, conjunctio, idem quod ideo ſignificans. *Cic.* 7. *Ver.* Reperietis idcirco hæc in uno homine conſtituta, &c.

Idea, æ, f. 1. *idea, ſpecie*, Ger. *geſtalt*, Gal. *idée*, Hiſp. *ydea, idéa*, vel εἰδέα, ſpecies, ſeu forma, ſeu exemplar alicujus rei, quæ facienda, vel facta eſt, ab εἶδω, *video*, quaſi id, quod intueri oporteat ad dignoſcendum, aut imitandum. *Cic. in Top. c.* 7. Formæ ſunt, quas Græci ἰδέας vocant: noſtri, ſi qui hæc forte tractant, ſpecies appellant: non peſſime id quidem, ſed inutiliter ad mutandos caſus in dicendo. nolim enim, ne ſi latine dici quidem poſſit, *ſpecierum*, & *ſpeciebus* dicere: & ſæpe his caſibus utendum eſt: at *formis*, & *formarum* velim. Hæc *Cic.* qui alias *exemplar*, & *exemplum* vertit. ¶ Ex quo colligimus, ἰδέαν aptius latine verti *formam*, quam *ſpeciem*. ¶ Uſurpatur tamen & ipſa vox *idea* latina formatione. *Cic. in Orat. c.* 3. Has rerum formas ille ideas appellat. Niſi forte & hic ἰδέας ſcripſit *Cic.* græcis literis: quod vero valde ſimile eſt. *Senec. ep.* 58. Idea eſt eorum, quæ natura ſunt, exemplar æternum. Addo *Apul. l.* 1. *dogm. Plat.*

Idem, eadem, idem, m. f. n. *l' iſteſſo, il medeſimo*, αὐτὸς, Germ. *ebender*, Gal. *meme*, Hiſp. *meſmo, miſmo*, ὁ, ἡ, ὁ, ipſe, pronomen, ab *is, ea, id*. Declinatur ut ſimplex *is, ea, id*, ſolo diſcrimine in ultima ſyllaba *dem*. Sed in g. m. nominativi

minativi literam ſ abjicit. In g. m. & ſ. accuſativi mutat m ante d in n euphoniæ cauſa, ut *Eundem*, *eandem*. In dat. & abl. pl. habet *iiſdem*, vel iiſdem; Sed *iiſdem* multo uſitatius eſt. *Cic. in Or. Id.* 1. *Off.* Iiſdem uti ſacris, ſepulchra habere communia. In nom. pl. olim dicebatur *ei*, & *eidem*. *Priſc.* ¶ In maſc. gen. nominativi ſing. producit priorem, quam in neut. gen. corripit, tam in nominat. quam accuſat. *Virgil.* 4 *Æn.* Idem ambas ferro dolor, atque eadem hora tuliſſet. *Juven. ſat.* 4. *verſ.* 12. Si feciſſet idem, caderet ſub judice morum. ¶ Poetæ ſolent duo *ii* in nom. dat. & abl. plur. in unum per Synæreſin contrahere. Unde *iidem*, & *iiſdem* in carmine ſunt diſſyllaba. *Tibul. l.* 4. Incipe, non iidem tibi ſunt. ¶ Idem conſtruitur cum relativo, *qui*, *quæ*, *quod*, in eodem fere caſu. *Cic.* 2. *Offic.* Peripatetici quoniam iidem erant, qui Academici. ¶ Vel cum particulis *&*, *at*, *atque*, *at*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Dianam, & Lunam eandem eſſe putant. *Id. pro Sylla*, Idem valere debet, ac ſic pater dijudicaret. *Id. pro Domo*, Hoc unum, & idem videtur eſſe, atque illud, quod de me ipſo nominatim tuliſti. *Id.* 1. *Off.* In eadem ſunt injuſtitia, ut ſi in ſuam rem alienam convertant. ¶ Item cum præpoſit. *cum*, & ablativo. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 2. Eodem mecum patre genitus. ¶ A Poetis cum dat. uſurpatur, Græcorum more. *Hor. in Arte*, *v.* 467. Invitum qui ſervat, idem facit occidenti. ¶ *Idem in me*, formula juramenti, qua utebantur, qui poſt alios conceptis verbis jurabant. *Feſt. Turneb. adv. l.* 3. *c.* 10.

Identidem, adverb. *ſouvent*, *ſpeſſo ſtate*, *di quando in quando*, פְּעָמִים, Germ. *ſtets*, Gall. *ſouventes fois*, Hiſp. *muchas veces*, πολλάκις, ἐκ πολλοῦ, ἐκποτοῦ, ἐκπάντοτε, *frequenter*, &, ut *Valla lib.* 2. inquit, cum quodam intervallo. *Cicer. pro Rab.* Recitabatur identidem Pompeji teſtimonium. *Id. pro Domo*, Identidem ſe ipſe revocabat.

Identitas, atis, f. ταυτότης, *convenientia cum aliquo*. Vox eſt minus latina, quam uſurpat ſequioris ævi ſcriptor *Jo. Sarisber. l.* 3. *c.* 6.

Idéo, *perciocchè*, *per la qual coſa*, כִּי עַל, Ger. *derhalben*, Gal. *pourtant*, Hiſp. *por eſſo*, διὰ, διὰ τοῦτο, idcirco, conjunctio collectiva ſive rationalis. *Cic. in Ver.* 6. *c.* 4. Ideo Claudius retulit, ut iſte auferret. *Id. Fam.* 1. *ep.* 8. Re quidem ipſa ideo mihi non ſatisfacio, quod &c.

Ideſt. V. Id.

Idicus, a, um, o. 1. 2. quod eſt ex Ida M. *Plin. l.* 16. Idicarum cedrorum. Veteres tamen Idicas cedros pro montanis omnibus ſumebant, ut ſcribit Nicander.

Idiographus, a, um, adject. ἰδιόγραφος, propria manu ſcriptus. *Gel. l.* 9. *c.* 14. Qui ſcripſerunt, idiographum librum Virgilii ſe ſe inſpexiſſe.

Idiôta, æ, ſeu idiotes, æ, m. *idiota*, *ignorante*, Ger. *ein ſchlechter perſon*, Gal. *idiot*, Hiſp. *ydiota*, ἰδιώτης, proprie notat hominem privatum, ſeu nullo munere publico fungentem; ſed quia qui e vulgo ſunt fere imperiti, indoctique eſſe conſueverunt, accipitur fere a Latinis pro illiterato, indocto, imperito, ab ἴδιος, *privatus*, *proprius*. *Cicer.* 7. *Ver.* Quæ non modo iſtum hominem ingenioſum, atque intelligentem, verum etiam quemvis noſtrum, quos iſte idiotas appellat, delectare poſſent. *Id. pro Sext. c.* 51. Rem paternam ab Idiotarum divitiis ad philoſophorum regulam perduxit.

Idiotícus, a, um, adjectiv. idem ac idiota, ignarus, rudis. *Tertul. cont. Gent. c.* 1. Rudem, impolitam, & idioticam compellare.

Idiotiſmus, i, m. ἰδιωτισμὸς, peculiare loquendi genus e vulgo ſumptum, proprius alicujus linguæ character. *Senec. Controverſ. l.* 7. *in præfat.* Idiotiſmus eſt inter oratorias virtutes res, quæ raro procedit &c.

Idolêum. V. Idolium.

Idolícus, a, um, adject. ad idola pertinens, ut idolicæ res. *Tertul. de Idol. c.* 13.

Idolium, vel Idoleum, n. 2. εἰδωλεῖον, templum, in quo reponitur idolum, ab εἶδωλον, *idolum*, *ſimulacrum*, ut delubrum, in quo Deus ſtatuitur, juxta Varronis etymologiam. *Tertul. de cor. mil. c.* 10. In idoleo recumbere alienum eſt a fide. ¶ A Poetis interdum ſecunda, & tertia corripiuntur. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 234. Et quis in idolia recubans, inter ſacra milie.

Idololâtres, vel Idololatra, æ, m. & f. *Idolatra*, εἰδωλολάτρης, idolorum cultor. *Tertul. de Pudic. c.* 5. Idololatram, & homicidam ſemel damnas.

Idololatría, æ, f. *idolatria*, εἰδωλολατρία, eſt, cum cultus divinus exhibetur alii, quam Deo, ſive id res ſit vere exiſtens, ſive ab humano conficta intellectu, ab εἶδωλον, *idolum*, *ſimulacrum*, & λατρεύω, *ſervio*, quaſi idoli ſervitus. *Tertul. de Anim. c.* 39.

Idololátris, idis, f. 3. quæ idola colit. *Prudent. Hamartig. v.* 405. Incerat lapides famoſos idololatris religio. Ita leg. *Gron. & Heinſ.* Vulgo hab. *idololatria*, quod neque græcæ, neque latinæ terminationis eſt.

Idolothytum, i, εἰδωλόθυτον, quod idolis immolatum eſt, ab εἴδωλον, *idolum*, & θύω, ſacrifico. *Tertul. de Idolol. c.* 13. Quid participas idolothyta ſolemnia ¶ Et adjective. *Id. de Spectac. cap.* 13. Oculos & aures ab idolothytis voluptatibus abſtinere.

Idólum, li, n. 2. *Idolo*, *ſimolacro*, אֱלִיל, Germ. *bild*, Gal. *idole*, Hiſp. *ydolo*, εἴδωλον, ſimulacrum, imago rei alicujus, quam veteres in honore habebant, ab εἶδω, *video*, quia in idolo quodammodo videmus id, cujus eſt imago. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Imagines, quæ idola nominant. ¶ Nonnunquam accipitur pro ſpectro, ſive phantaſmate, *fantaſma*. *Plin. in ep. l.* 7. Mox apparebat idolon, ſenex macie, & ſqualore confectus, promiſſa barba. ¶ Penultima hujus vocis ſine controverſia longa eſt. *Prudentius* tamen corripit: in quo non rationem quantitatis ſyllabicæ, ſed Græci accentus ſervat. *Id. hymn. de paſſione Eulal. v.* 74. Idola protero ſub pedibus, pectore, & ore Deum fateor.

Idoménæ, f. 1. Idomene, opp. Macedoniæ, in Æmatia, Europo proximum, inter Doberum, & Atalantam. Pop. Idomenenſes. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Idoneus, m. 2. ἰδομενεύς, filius Deucalionis, nepos Minois, Cretenſium Rex, qui contra Trojanos ſtrenue dimicavit. Troja everſa, cum in patriam renavigaret, ſubito orta tempeſtate, ſolemne votum concepit, ſi ſe Neptunus incolumem in patriam reduceret, ſe illi immolaturum, quod primum ſibi occurreret. Contigit autem, ut filius ejus ei primus obvius fieret: quem cum immolare vellet, aut immolaviſſet, ut aliqui narrant, a ſuis pulſus fugit in Calabriam, ubi juxta Salentinum prom. oppidum condidit, quod Petiliam vocavit. *Virg. & Serv. in* 3. *Æn. Horr. l.* 11. *Gen. Deor.*

Idonĕe, adverb. *convenevolmente*, Germ. *geſchickſich*, Gall. *proprement*, Hiſp. *de conformente*, *ydoneamente*, ἱκανῶς, apte, commode. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 15. Exordium eſt oratio auditoris animum idonee comparans ad reliquam dictionem. ¶ Comparat. idonius, habet *Tertul. de Pal. c.* 3.

Idonéus, a, um, o. 1. 2. *atto*, *convenientie*, רָאוּי, Germ. *geſchickt*, Gal. *idone*, *propo*, *habil*, Hiſp. *ydoneo*, ἐπιτήδειος, conveniens, aptus, accommodatus, congruens, ab *iuvat*, idoneus, ut a abeat in *i*, vel a *ἴσος*, ſolers, peritus, ingenio ad aliquid aptus, vel ſimpliciter ab *ἴδιος*, *proprius*, quia quod cuique rei proprium, id ei maxime aptum, & conveniens. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *de Or.* Cum minus idoneis verbis uti conſueſcerem. ¶ Vel cum dat. *Cic. 6. Fam.* Ejus Falernum mihi ſemper idoneum viſum eſt diverſorio. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. pro Cluent.* Non eſſem ad ullam cauſam idoneus. ¶ Vel cum relativo *qui*, *quæ*, *quod*. *Cic. pro L. Man.* Non erit idoneus, qui ad bellum Aſiaticum mittatur. *Terent. Andr.* 4. 4. Adeone videmur vobis idonei, in quibus ſic illudatis? ¶ Vel cum conjunctione *ut*. *Cic. pro Domo*. Nemo ne horum idoneus tibi viſus eſt, ut cum eo dedicationem communicares? ¶ Sumitur etiam pro digno, probo. *Cic.* 2. *Off.* Sæpe idoneis hominibus indigentibus de re familiari impertiendum eſt. ¶ Item pro fideli, ſufficienti. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 14. Non mihi ſatis idonei ſunt auctores ii, qui a te probantur. ¶ Apud Grammaticos quoque idonei Auctores appellantur veteres, quibus opponuntur neoterici, ut obſervat *Salmaſ. in prolegom. Exercit. Plin.* ¶ Apud *Suet. in Ner. c.* 44. idoneus dicitur, qui ex legibus militare poteſt. ¶ Caret gradibus; & cum comparatione opus eſt, dicimus, magis, minus idoneus, &c. Neque enim facile uſurpaverim comparat. *idonior*, ſeu *idoneior*, quod legitur apud *Tertul. de Anim. c.* 18. *Paul. l.* 2. *Dig. de popul. act. & Ulp.*

Iduarii, & Iduaria leguntur in antiqua *Inſcriptione*. Iduaria dicebantur ſeneratorum tabulæ, in quibus apochæ receptæ pecuniæ condebantur. Harum tabularum conditores dicti ſunt iduarii.

Idulia ſacra, erant ſacrificia, quæ idibus ſingulorum menſium Jovi Capitolino a Flamine Diali fiebant, ab idus. *Ovid.* 1. *Faſt. Varro l.* 5. *de L. L. Feſt. Voſſ.*

Idúlis ovis, quæ omnibus idibus Jovi maſtabatur, ab idus. *Ovid.* 1. *Faſt. Feſt. Voſſ.*

Idúme, es, f. eadem quæ Edom, & Idumæa, regio Paleſtinæ. *Vid. Flac. l.* 1. *v.* 12. verſam proles tua pandet Idumen.

Idumæus, a, um, quod eſt ex Idumæa regione Paleſtinæ. *Virg.* 3. *Georg.* Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas. Nam illa regio palmis abundat.

Idúo, as, a. 1. divido, lingua Hetruſca, ab *ei*, *in*, & *du-duo*, vel ab *ἴδιος*, proprius, ut ſignet ponere *ἰδία*, ſive κατ' *ἰδίαν*, hoc eſt, privatim, ſeorſim.

Idus, iduum, idibus, *idi*, *idei*, dies decimus quintus menſis in Martio, Maio, Julio, Octobri, XIII. in reliquis, ab *ideo* verbo Hetruſcorum, quod erat dividere, quia menſem in duas partes fere æquales dividunt, ut quæ plurimum medium menſem attingunt. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 15. *Horat. l.* 4. *od.* 11. Idus ſunt tibi agendæ, Qui dies menſem Veneris marinæ Findit Aprilem. *Cic. Attic. l.* 15. Iduum Martiarum ſtulta eſt conſolatio. *Id. ib. l.* 14. Hæc idibus mane ſcripſi.

Idyllia, n. 2. εἴδη, εἰδύλλια, poematia, ſeu opuſcula metrica, in quibus novum ſemper argumentum tractatur, ab εἶδος, ſpecies, quia qui opuſcula ſua hoc pacto inſcribit, is nihil dicit de materia totius, ſed ad ſingulas partes remittit. Sic Pindari poematia olim ὠδὴ inſcribebantur: ſic opuſcula ſua Theocritus, & Auſonius εἰδύλλια inſcripſerunt. ¶ Sunt qui ſcribunt *Eidyllia*, extrita nempe ſecunda vocali diphthongi.

I ANTE E.

Jecinorôſus, a, um, &

Jecoritêcus, a, um, &

Jecoroſus, a, um, adjectiva ſunt a *jecur*. Primum eſt Scribonii Largi, quo ſignificat eum qui jecinoris vitio laborat: alterum *Marcelli Emp. cap.* 20. Tertium *Sidonii l.* 5. *ep.* 14.

Jecur, jecoris, & jecinoris, n. 3. *fegato*, כָּבֵד, Ger. *die leber*, Gal. *le foye*, Hiſp. *higado*, ἧπαρ, viſcus illud maximum abdominis, quod ſitum eſt in dextro hypochondrio, venarum omnium principium, & primum ſanguinis generandi inſtrumentum, ab antiquo *jecinus*, vel *jecinor*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ad caſtemque portas jecoris confluunt. *Id.* 2. *de Div.* Singulis jecorum fibris non intereſt Deus. ¶ Jecur a Platonicis dicitur eſſe ſedes præcipuorum affectuum, ut amoris, iræ, &c. Hinc *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 72. Non ancilla tuum jecur ulceret ulla, puerve. *Juven. Sat.* 1. *v.* 45. Quid referam, quanta ſiccum jecur ardeat ira. ¶ Sumitur etiam pro prudentia. *Sueton. in Ill. Gramm. c.* 11. *in quodam epigramm.* En cor Zenadoti, en jecur Cratetis. ¶ Apud veteres cupedinarios olim in deliciis erat jecur anſeris, ſuis, mulli, &c. V. *Plin. l.* 10. *c.* 20. *Martial. l.* 13. *epigr.* 58. & *Suetor. in Vitel. c.* 13.

Jecuſcúlum, li, n. 2. *fegatello*, *ſeratino*, parvum jecur, dim. a jecur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 14. Muſculorum jecuſcula bruma dicuntur augeri.

Jejunátio, onis, f. jejunium, actus jejunandi, *digiuno*. *Tertul. de Jejun. c.* 13. Jejunationibus operari.

Jejunátor, oris, m. qui jejunat. *Auguſtin. epiſt.* 86. *ad Caſulan.* Qui ventricolas tanquam magnus jejunator accuſat.

Jejúne, adverb. *a ſtomaco digiuno*, ἀνύστως, cum jejunio. Translate ponitur pro tenuiter, exiliter, frigide, languide admodum. *Cicer. l. de Orat.* Iiſdem de rebus jejune quoſdam, & exiliter diſputaviſſe. *Id. de Fin. l.* 3. *cap.* 5. Hæc dicuntur fortaſſe jejunius.

Jejuniôſus, a, um, *digiuno*, adject. jejunus. *Plaut. Capt.* 3. 1. 6. Neque jejunioſorem, neque magis effertum fame vidi. Ital. *più famuto*.

Jejunítas, atis, f. *digiuno*, νηστεία, privatio cibi. *Plaut. Merc.* 3. 3. 13. ut legit *Nonius c.* 4. *n.* 2. ¶ Translate uſurpatur pro tenuitate, inopia, exilitate orationis, cui contraria eſt ubertas, & copia. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 1. Jejunitatem & famem ſe malle, quam ubertatem & copiam, dicerent.

Jejunium, nii, n. 2. *digiuno*, צוֹם, Germ. *faſtung*, Gall. *june*, Hiſp. *ayuno*, νηστεία, abſtinentia a cibo, vel dies, quibus a cibo abſtinemus. *Liv. l.* 36. *cap.* 37. Renuntiaverunt, jejunium inſtituendum Cereri eſſe. *Ovid.* 15. *Met.* Carne ferę ſedant jejunia.

Jejúno, n 1. *digiunare*, νηστεύω, a cibis abſtineo. *Tertul. de Jejun. c.* 13. ¶ Non facile invenias, niſi apud Eccleſiaſticos Scriptor.

Jejúnus, a, um, o. 1. 2. *digiuno*, *che non ha ancora mangiato*, צוּם, Germ. *nuchtern*, Gall. *june*, Hiſp. *ayuno*, ἄσιτος, qui cibum nondum guſtavit. *Plaut. Pſeud.* In cœnam qui jejunus venerit, aut ſitiens. ¶ Jejuna aviditas, maxima, & qualis jejunis eſſe ſolet. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Ea jejunæ ſemper aviditatis, & querulæ murmurationis. ¶ Jejuna ſaliva eſt, quæ ab homine jejuno expuitur. *Colum. l.* 6. *c.* 33. ¶ Translate dicitur de languido, & imbecillo. *Cic.* 4. *Phil.* Ut quoſdam nimis jejuno animo, & anguſto monerem. ¶ *Jejuna oratio*, cui opponitur copioſa, & plena. *Cic.* 3. *Or.* Stoici orationis genus habent obſcurum, inane, jejunum. ¶ *Jejuna glarea*, ſicca, & ſterilis terra. *Virg.* 2. *Georg.* Nam jejuna quidem clivoſi glarea ruris, &c. Sic *jejuna humus* eſt infœcunda. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Omnis humus, quamvis lætiſſima, tamen inferiorem partem jejuniorem habet. ¶ *Jejunum inteſtinum*, νῆστις, ſecundum inteſtinum, medium inter ecphyſin, & ileon, quod veteres hiram, & per diminutionem hilam, ſeu hillam, & neutro genere hilum, ſeu hillum dixerunt. Dictum eſt ex eo, quod perpetuo inane reperitur. Nunquam enim quod accipit, continet, ſed protinus ad inferiora tranſmittit, affluentis in ſe bilis acrimonia lacefſitum. *Celſus l.* 9. *c.* 1.

Jens, euntis, particip. ab eo, is, *chi va*, ἰὼν, ἰόντος. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 9. Jens in Pompejanum bene mane hæc ſcripſi. *Virg. Æn.* 7. Dat euntibus ingens ſilva locum.

Jentaculum, li, n. 2. *collazione*, Germ. *morgenſupp*, Gall. *le dejuner*, Hiſp. *almuerco*, ἀκράτισμα, comeſtio illa, quæ fit ante prandium. *Sueton. in Vitel.* Epulas triſariam ſemper, interdum quadriſariam diſpartiebat, in jentacula, & prandia, & cœnas, comeſtationeſque. ¶ Latinis jentaculum vocabatur filatum, quod jejuni abſorberent vinum ſili conditum. *Feſt.* Non tamen hæc perpetua jentaculi ratio fuit. ¶ Accipitur etiam pro ipſo cibo, qui jentando ſumitur. *Mart. in Diſt. ult. l.* 14. Surgite, jam vendit pueris jentacula piſtor.

Jentatio, onis, f. actus jentandi, jentaculum. *Jul. Firmic. l.* 2. *c.* 12.

Jento, as, n. 1. *far collazione*, Germ. *zu morgen eſſen*, Gal. *deuner*, Hiſp. *almorcar*, ἀκρατίζομαι, aliquid ante prandium guſto. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 400. Quod pulli jentent. *Afran. ibid.* Jentare nulla invitat.

Jeraa. V. Juernia.

Jeruſalem, Jerico. V. in lit. H.

Jeſrael, f. indecl. Jezrael, *Tarsein*, urbs Galilææ, in Tribu Iſachar, in lim. Tribus Manaſſe. ¶ Item urbs ſexta in octava parte Tribus Judæ, inter Jota, & Jucadam, apud Gelboe M. & Campum magnum Eſdrelon.

JESUS, m. 4. Gesù, יֵשׁוּעַ, Germ. *Jeſu*, Gall. *Jeſus*, Hiſp. *Jeſus*, Ἰησοῦς, Soſpitator, ſervator, nomen ſacroſanctum Filii Dei, & Salvatoris noſtri, a יֵשַׁע, Jeſus, quod יְשׁוּעָה, *ſalus*, quia ſalvos fecit homines a peccatis ipſorum. ¶ Caret numero plurali. In gen. & dat. ſing. deſinit in *u*, non in *ui*, & *ui*, ut cætera nomina quartæ declinationis.

Jete, f. 1. Jetæ, Jetas, *Jato*, caſtr. Siciliæ, in Valle Mazaræ, juxta Grimiſſum fl. non longe a Juliano, a Panormo 30. fere M.

I ANTE G.

Igítur, *adunque*, *dunque*, לָכֵן, Germ. *darumb*, Gal. *donc*, Hiſp. *luego*, *pues*, ἄρα γε, τοιγαροῦν, collectiva, vel rationalis conjunctio eſt, ex præcedentibus concluſio-

clusionem inferens, adhibeturque (ut inquit Valla) brevioribus conclusionibus. *Cic. pro Lig.* Habes igitur, Tubero, quod est accusatori maxime optandum, confitentem reum. ¶ Veteribus non tantum ergo notabat, sed etiam inde, postea, tum. *Ter. Eun.* Quid igitur faciam? *Plaut. Amph.* 1. 1. 54. Sin aliter sient animati, neque dent, quæ petat, se se igitur summa vi, virisque eorum oppidum expugnassere. ¶ Pro *enim* usurpat *Plaut. Mostel.* 5. 1. 53. Surge dum hue: est consulere igitur quiddam quod tecum volo. ¶ *Ergo igitur*, dixit *Apul. circ. princ. l.* 1. *Milef.*

Ignarius, a, um, qui ignem continet, ut ignarius lapis, *pietra focaia. Marcell. Empir. c.* 23. nisi forte legendum est *igniarius*.

Ignarūris, e, idem quod ignarus. *Plaut. Pœn. Prol. verf.* 47. Æque ut mecum sitis ignarures.

Ignārus, a, um, o. 1. 2. *ignorante*, לא יודיע, Germ. *vnwiſſenhaffe*, Gall. *ignorant*, Hiſp. *ignorante*, ἄγνως, neſcius, inſcius, indoctus, rudis, imperitus. *Cic. Att. l.* 3. Nec hercule unquam tandiu ignarus rerum mearum fui. *Id. 1. de Orat.* Ignarusque sit faciundæ, ac pellendæ orationis. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 62. Juxta cum ignarissimis. *Tac. Hiſt. 1. c.* 67. De cæde Galbæ ignari. ¶ Item imprudens. *Virg.* 3. *Æn.* Aut quis te ignarum noſtris Deus appulit oris? ¶ Item immemor. *Virg.* 1. *Æn.* Neque enim ignari sumus ante malorum. ¶ Sæpe passive sumitur pro ignoto, vel ignorato. *Ovid.* 7. *Met.* Jamque aderat Theseus proles ignara parenti. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 11. Quanto ignara barbaris, tanto toleratiora capesseret. Al. leg. *ignota*; alii, sed prave, *ignorantiora*. *Senec.* 3. *de Ira, c.* 2. Quibus agrestis vita est, circumscriptio ignara.

Ignāve, adv. *pigramente, lentamente*, Ger. *faullich*, Gal. *lachement*, Hiſp. *perezoſamente*, ῥᾳθύμως, lente, & segniter. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ne quid abjecte, ne quid timide, ne quid ignave, ne quid ferviliter, muliebriterve faciamus

Virg. 1. *Georg. v.* 465 Carpentem ignavius herbas.

Ignavesco, is, n. 3. ignavus fio. *Tertull. de Anim. cap.* 43. Anima nec quiescit, nec ignavescit.

Ignavia, æ, f. *pigrizia, dapocaggine*, עַצְלוּת, Germ. *faulheit*, Gall. *pareſſe, couardiſe*, Hiſp. *pereza, ſobardia*, timiditas, tenuitas animi, vitium contrarium fortitudini. *Cic. pro Rab.* Atque ignaviam suam tenebrarum, ac parietum custodiis tegere. *Id.* 2. *Invent. c.* 54. Contraria sunt fortitudini ignavia, justitiæ injustitia. ¶ Translate, ignavia odoris, hoc est odor remissus. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Ignavio, is, 4. ignavum reddo. *Accius* apud *Non. c.* 2. *n.* 441. Sæpe ignavit fortem in spe expectatio: Obsoletum est.

Ignavio, onis, m. ignavus homo. *Gel. l.* 16. *c.* 14. *ex Ver. Flac.* Isti ignaviones, qui nihil perficere possunt. Ita leg. Lipſ. at alii *ignavones*.

Ignavitas, atis, f. idem ac ignavia. *Juſtin. l.* 43. *c.* 3. Ignavitate, & macie terræ. Sed alii leg. *exiguitate*.

Ignaviter, adv. idem ac ignave. *Hirt. Cic. ad Att. l.* 15. *ep.* 6. Quæris, an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam.

Ignāvus, a, um, o. 1. 2. *vile, da poco*, עַצְלָה, Germ. *faul*, Gall. *lache, pareſſeux*, Hiſp. *perezoſo, ſobervio*, iners, qui non est industrius. Ducitur ab *in*, & *navus*, seu *gnavus*, quem ponunt Latini pro industrio. *Virg.* 4. *Georg.* Ignavum fucos pecus a præsepibus arcent. Idest inutile, & nullius artis, *Cic. de Sen.* Quæ vitia sunt non senectutis, sed inertis, ignavæ, somniculosæ senectutis. *Liv. l.* 5. *c.* 28. Fusos esse ab ignavissimo, & fugacissimo hoste. *Salluſt. in Orat. Philippi cons. Lepid.* Peior, an ignavior sis, deliberari non potest. ¶ Ignavum etiam dicitur id, quod ignavos facit, ut ignavum frigus, ignavus dolor, &c apud *Ovid.* 2. *Met.* & *Plin. l.* 11. *c.* 18. ¶ Ignavi anni dicuntur, quos otiose transigimus. *Ovid. l. Amor. el.* 15. *v.* 1. Quid mi, livor edax, ignavos objicis annos? ¶ *Ignavus fucus* est qui omnem vim amisit. *Plin. l.* 20. *cap.* 18. Succus papaveris multum opio ignavior.

Ignefactus, a, um, adject. *infocato. Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 28. Lapides ignefacti aceto extinguuntur.

Igneŏlus, a, um, adject. diminut. ab *igneus*. *Prudent. Catbem.* 3. *v.* 186. Oris opus, vigor ingneolus non moritur.

Igneſco, scis, n. *divenir di fuoco*, נצת, Germ. *fewrig werden*, Gall. *s'enbraſer*, Hiſp. *encenderſe*, πυροῦμαι, ignitus fio, in ignem convertor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 46. Ex quo eventurum nostri putant, ut ad extremum omnis mundus igneſceret. *Virg.* 9. *Æn. v.* 66. Rutulo muros, & castra tuenti igneſcunt iræ, h. e. vehementer accenduntur. ¶ *Igneſcer* pro *igneſco*, deponentis forma dixit *Labet.* apud *Non. c.* 5. *n.* 108.

Igneus, a, um, o. 1. 2. *di fuoco*, Germ. *fewrig*, Gall. *de feu*, Hiſp. *de fuego*, πυρώδης, quod in se habet vim ignis, vel quod ex igne est. *Cicer. de nat. Deor.* Nam omne, quod est calidum, & igneum, cietur, & agitur motu suo. ¶ *Igneus color*, qui ignem imitatur. *Plin. l.* 8. *c.* 38. Arescitve in gemmas carbunculis similes, & igneo colore fulgentes. ¶ Translate ignea virtus, h. e. divina, vehemens. *Lucan. l.* 9.

Ignia, n. 2. quædam vasorum fictilium vitia, quæ coquendo contrahuntur. *Feſtus.*

Igniarium, ii, n. 2. *focile, battifuoco*, Germ. *fewrzeug*, Gall. *fuſil*, Hiſp. *eſclavon de pedernal*, πυρεῖον, idem ac ignitabulum, idest id, quo ignis elicitur. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Calidæ mores, laurus, edera, & omnes e quibus igniaria fiunt. Exploratorum hoc usus in castris, pastorumque reperit, quoniam ad excutiendum ignem non semper lapidis occasio est. Teritur ergo lignum ligno, ignemque concipit attritu. Hæc *Plin.*

Ignicolōrus, a, um, adject. *di color di fuoco. Juvenc. in Matth.* 26. *v.* 64. Sub nubibus ignicoloris.

Ignicōmans, antis, adject. &

Ignicōmus, a, um, adject. igneas comas habens. *Auſon. ep.* 7. *v.* 8. Ignicomus Sol. *Avien. Prognoſt. Arat. v.* 8. color ignicomantum Haustit stellarum.

Igniculus, m. 2. πυρίδιον, parvus ignis, diminut. ab *ignis*. *Juven. Sat.* 3. Igniculum brumæ si tempore poscas. ¶ Per metaphoram dicitur de desiderio. *Cic. Trebon. l.* 15. *Fam.* Quo tolerabilius feramus igniculum desiderii tui. ¶ Item sumitur pro signo, indicio, &c. *Cic. Att. l.* 15. Nonnullos interdum jacit igniculos virtus. ¶ Item pro stimulo quodam, quo incitamur ad capessendam virtutem. *Cicer.* 3. *Tuſc.* Parvulos nobis dedit igniculos, quos celeriter malis moribus, opinionibusque depravatis sic restinguimus, ut nusquam naturæ lumen appareat.

Ignifer, a, um, *che porta fuoco*, πυροφόρος, ferens ignem. *Ovid.* 2. *Metam.* Non tamen ignifero quisquam confistere in axe me valet excepto.

Ignifluus, a, um, quod igne fluit, ut Cavernæ ignifluæ, apud *Claud. de* 3. *Conſ. Honor. v.* 196.

Ignigĕna, æ, m. in igne genitus. Epithetum est Bacchi, quia fulminis ictu genitus est. *Ovid. Met.* 4. *v.* 12. Ignigenamque, fatumque iterum.

Ignigĕnus, a, um, ignem gignens. *Apulej. lib.* 7. *Metam.* Quousque frustra pascemus ignigenum istum?

Ignio, is, 4. *infocare*, accendo, ignitum facio. *Prudent. Rom.* 1077. Acus minutas ingerunt fornacibus, His membra pergunt urere, ut igniverint.

Ignipes, edis, o. 3. *che ha piedi di fuoco*, πυρόεις, ignitos pedes habens. *Ovid.* 4. *Met.* Ignipedum vires expertus equorum.

Ignipŏtens, tis, m. *Vulcano*, πυρίβρις, dictus est Vulcanus, quod ignis potestatem habeat. *Virg.* 8. *Æn.* Illam inter cædes pallentem morte futura fecerat Ignipotens, &c.

Ignis, is, m. 3. *fuoco*, אש, Germ. *fewr*, Gall. *feu*, Hiſp. *fuego*, πῦρ, unum ex quatuor elementis, quasi ingenit, quia ex eo nihil gignitur, ut *Ifid. l.* 19. *c.* 6. censet. *Cic.* 3. *Ver. c.* 27. Ligna, & farmenta circumdare, ignem subjicere cœperunt. ¶ Translate accipitur pro amore. *Virg.* 4. *Æn.* Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni. ¶ Interdum pro eo, vel ea, quam amamus, quod amantes amore veluti flagrent, & urantur. *Virg.* 3. *Ecl.* At mihi nunc se se ultro offert meus ignis Amyntas. ¶ Item pro ardore, & cupiditate animi. *Id.* 2. *Æn. v.* 575. Exarsere ignes animis. ¶ Subjicere ignem alicui, h. e. invidiæ materiam suggerere. *Cic. pro Rab. Poſth.* Huic ordini ignem novum subjici non sivistis. ¶ In ablat. facit *igne*, & *igni*, ut passim legitur apud *Poet.* ¶ Ignis lambens, ignis fatuus, meteora sunt. *V. Virg.* 2. *Æn. v.* 682. & *Plin. l.* 36. *c.* 27. &c. ¶ Ignes astrorum, h. e. splendores. *Virg.* 3. *Æn.* ¶ Ignis sacer, morbus est, quem alio nomine *ignem S. Antonii* vocant, *erisipila*. Plura ejus sunt genera, quæ *V.* apud *Plin. l.* 20. *cap.* 11. &c. *Virg.* 3. *Georg. ad fin.* contactos artus sacer ignis edebat. Ubi *Serv.* sacrum ignem exponit *ἱερὸν πῦρον*: quem reprehendit *Mercurial. l.* 4. *var. lect. c.* 9. quod *ἱερὸς πῦρος* idem sit ac epilepsia, ignis vero sacer apud Latinos sit, qui a Plin. *Zoſter* & *Cingulus*, a Scribonio *Zona*, ab Arabibus *Formica*, a Græcis denique *Herpes* appellatur. *V. Taubm. ad l. c. Virg.*

Ignispicium, n. 2. *l'arte dell' indovinare dal fuoco*, πυρομαντεία, πυρομαντεῖον, divinationis genus, quod ab ignis inspectione sumebatur. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Aruspicium Delphus, ignispicia Amphiaraus, auspicia avium Tiresias Thebanus invenit.

Ignitabŭlum, n. 2. πυρεῖον, πυρεῖον, ignitarium, ignis receptaculum, lignum, quod altero ligno atteritur, ut ignem concipiat. *Feſt.* ¶ Ignitabula in Delo inf. inventa sunt, quæ idcirco inter alia nomina etiam Pyrpole dicta est. *Solin. c.* 18.

Ignitillus, a, um, adject. diminut. ab ignitus. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 20. Mercurius in calvitio pennatulus, in caduceo ignitulus.

Ienitus, a, um, *infocato*, Gal. *embraſé*, *ardent*, Hiſp. *encendido*, πυρώδης, accensus, candens, partic. ab *ignio*, ut ferrum ignitum, *Sidon. l.* 1. *ep.* 11. Ignisi dentis morsu. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Vinum natura ignitius.

Ignivŏmus, o. 1. 2. *che vomita fuoco*, πυριβλής, ignem vomens. *Lactant. in Car. de Reſurrect. Dom.* Altius ignivomum Solem cœli orbita ducit. Alii hoc carmen non Lactantio, sed Venantio tribuunt.

Ignobĭlis, le, o. 3. *ignobile, vile*, ἄγνωστος, ignotus, incognitus, cui contrarium est nobilis. *Cicer.* 3. *Tuſc.* Quod inglorius sit, atque ignobilis ad supremum diem perventurus. ¶ Item vilis. *Cic. in Brut.* Demetrium Syrum non ignobilem dicendi magistrum. ¶ Item obscuris ortus parentibus, ἀνωνυμία, ἀγνωσία. *Cic.* 7. *Ver.* Ex aliqua familia non ignobili delecta ad libidinem mulier. ¶ Apud Romanos ignobiles erant, qui imaginibus carebant, i. e. qui in ea familia nati erant, in qua Curules Magistratus nunquam extiterant, nec ipsi aliquem hujus generis Magistratum gesserant. *Sigon. de antiq. jure C. R. l.* 2. *c.* 20. Talis fuit gens Flavia. *Suet. in Vesp.* ¶ Alii ignobiles erant, quia Magistratus Curules obtinere non poterant, ut libertini, & filii libertinorum: alii, quia non petebant, ut patet de T. Pomponio Attico, de majoribus Serv. Sulpitii, Ciceronis, Octaviani Augusti, & aliis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 3. ¶ Ignobiles non iidem erant, ac plebeji. Nam etiam patritii aliqui erant ignobiles, & multi plebeji nobiles erant. Nobilitas enim non in claritate sanguinis, sed in imaginibus posita fuit, sive in Magistratibus Curulibus, qui etiam Plebejo Ordini patebant. *Sigon. l.* 2. *c.* 20. ¶ Comparat. *ignobilior*, superl. *ignobilissimus*. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Innocentius jam est, quodcumque & ignobilius. *Id. l.* 35. *c.* 4 Ignobilissimos alioquin senatus spectat.

Ignobilĭtas, atis, fem. 3. *ignobiltà, umiltà*, Germ. *vnachtſame*, Gall. *baſſe condition*, Hiſp. *baxo linage*, δυσγένεια, humilitas, obscuritas, conditio, atque fortuna hominum infimorum. *Cic.* 5. *Tuſcul.* Num ignobilitas, aut humilitas sapientem beatum esse prohibebit? *Id. pro Mur. c.* 8. Multis viris fortibus ne ignobilitas generis objiceretur.

Ignobĭliter, adv. *ignobilmente. Solin. c. ult.* Ædes ignobiliter fastigiatæ.

Ignominĭa, æ, fem. 1. *infamia, vituperio, vergogna, biasimo*, חרפה, Germ. *ſchamach*, Gall. *honte*, Hiſp. *infamia, ignominia*, ἀτιμία, δυσφημία, infamia, dedecus, probrum, ex *in*, & *nomen*, quasi boni nominis privatio. *Cic.* 4. *de Rep.* Animadversio illa ignominia dicta est. ¶ Ignominia notare. *infamare. Cic. Philip.* 7. *c.* 9. ¶ Differt ignominia ab infamia, in eo, quod ignominia imponitur ab eo tantum, qui animadvertione notare potest, infamia vero ex multorum sermone nascitur. Præterea ignominia minus est quam infamia, qui ignominiosi non sunt infames. *V. JCtos.*

Ignominio, as, a. 1. *far vergogna, far vituperio*, ἀτιμάζω, ignominia afficio. *Gel. l.* 9. *c. ult. al. l.* 8. Quibus modis ingnominiatus, tractatusque sit a C. Cæsare Laberius poeta. Sunt tamen qui contendunt, hæc verba *Gellii* non esse.

Ignominiōse, adverb. *vergognosamente, con infamia*, Germ. *ſchmachlich*, Gal. *ignominieuſement*, Hiſp. *ignominioſamente*, ἀτίμως, cum ignominia, & dedecore. *Arnob. l.* 4. Ignominiosius tractari. *Eutrop. l.* 4. *c.* 10. Ignominiose turpare. *Oros. l.* 7. *c.* 7. Ignominiosissime fugere.

Ignominiōsus, a, um, *vituperato, svergognato*, מורך, Germ. *ſchandtlich*, Gal. *ignominieux*, Hiſp. *ignominioſo*, ἄτιμος, notatus infamia. *Quintil. lib.* 7. *cap.* 2. Exul enim erat, & ignominiosus. ¶ Accipitur & pro eo quod affert ignominiam. *Liv. l.* 3. *c.* 23. Hos ignominiosa fuga domum se recipientes Romanus Consul Algido confectus ad unum omnes occidit. *Tertul. Apol. c.* 15. Ignominiosissimum caput.

Ignorabĭlis, le, o. 3. *incognito*, ἄγνωστος, quod non cognoscitur, vel quod facile ignorari potest. *Cic.* 2. *de inv.* Quod levius, facilius, non ignorabile, non fortuitum, non necessarium fuerit. *Gell. l.* 9. *c.* 12. Alterum autem illud ignorabilius obscuriusque est.

Ignorabĭliter, adv. cum ignoratione. *Apul.* 3. *Metam.* Laminis ignorabiliter literatis.

Ignoranter, adv. *ignorantemente. Cyprian. epiſt.* 63.

Ignorantĭa, æ, f. 1. *ignoranza*, ἄγνοια, ignoratio, inscitia, *Cic. pro Flacco c.* 20. Ubi adolescentes nihil possent differe, nisi ignorantiam literarum. ¶ Aliqui ignorantiam ab ignoratione conantur distinguere, sed nihil certi asserunt. ¶ Inter ignorantiam, & imprudentiam *Donatus in Terent. Eun.* 1. 2. 36. hoc discrimen statuit, quod imprudentia sit per se, ignorantia per alios.

Ignorantior. V. Ignarus.

Ignoratio, onis, fem. 3. *ignoranza*, ἄγνοια, actus ignorandi, ignorantia, inscitia. *Cic.* 2. *de Divin.* Causarum enim ignoratio in re nova mirationem facit, eadem ignoratio si in rebus usitatis sit, non miramur. *Id. pro Cluent.* Quod erat odium, Dii immortales? quæ superbia? quanta ignoratio sui?

Ignorātus, a, um, adject. ex partic. *ignoto*, ignotus, non cognitus. *Salluſt. Jug. c.* 54. Nocturnis, & aviis itineribus ignoratus Romanos aggreditur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 23. Cujus ego ignoratum ab Syracusanis indagavi sepulcrum.

Ignōro, as, avi, atum, a. 1. *non sapere*, לא ידע, Germ. *nicht wiſſen*, Gall. *ignorer*, Hiſp. *ignorar*, ἀγνοέω, nescio, non cognosco, ab ignarus. *Cic. pro Mil.* An vero tu solus ignoras? tu hospes in hac urbe versaris, tuæ peregrinantur aures? *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 4. Ignoraretur fortitan ista fides. *Ter. Heaut.* 1. 1. 52. Erras, si id credis, & me ignoras, Clinia. *Id. Phorm.* 2. 3. 10. Quia egens relicta est misera, ignoratur parens. h. e. non agnoscitur, ignorarique fingitur.

Ignoscens, entis, o. 3. *che facilmente perdona*, qui facile condonat, & ignoscit. *Ter. Heaut.* 4. 1. 32. Te obsecro, quanto tuus est animus natu gravior, ignoscentior ut meæ stultitiæ justitia tua sit aliquid prætidii.

Ignoscentĭa, æ, f. *perdono*, חמלה, Germ. *vergebung*, Gall. *pardon*, Hiſp. *perdon*, συγγνώμη, condonatio peccati. *Gell. lib.* 7. *cap.* 3. Ignoscentias utiles esse rebus humanis docet.

Ignoscibĭlis, le, o. 3. *scusale*, συγγνωστός, venia dignus. *Gell. l.* 13. *c.* 20. De multo jam usu ignoscibilis est.

Ignosco, scis, vi, tum, n. 3. *perdonare*, חמל, Germ. *vergeben*, Gall. *pardonner*, Hiſp. *perdonar*, συγγινώσκω, est parcere, veniam dare excusatum habere, ab *in*, partic. priv. & *gnosco*. Est tertii ordinis neutrorum. Quod si accusativum exprimere necesse sit, ad verbum *condono*, vel *remitto*, vel alia confugiendum est. *Cic. in Pis.* Tamen ignoscas, velim, huic festinationi meæ. ¶ Sed tamen accusativum communem, ut alia verba, non respuit. *Cic. in Phil.* Hoc ignoscant Dii immortales, velim, & Populo Romano, & huic Ordini. ¶ Invenitur etiam cum accusat. non communi. *Plaut. Amph.* 1. 1. 101. Orant, ignoscamus peccatum suum. *Propert. l.* 2. *el.* 2. *v.* 35. Jupiter, ignosco prisinæ furta tua. Alii legunt *ignoro*. ¶ Usurpatur sæpe impersonaliter.

liter. *Cic. de Inv.* Quibus in ſimili excuſatione non ſit ignotum. ¶ Etiam impersonaliter. *Cic. ad Att.* Eſt, quod a te mihi ignoſci pervelim. ¶ Pro ignorare. *Gell. l. 1. c. 3.* Contra patriam (inquit Cicero) arma pro amico ſumenda non ſunt, hoc profecto nemo ignovit. Alii leg. *ignoraverit*. ¶ Aliqui addunt, a veteribus uſurpatum fuiſſe pro valde noſcere, & diſcere. *Varro*, Adeſte, adeſte, quæ feramque, ignoſcite, domum ut feratis e theatro literas. *Voſſ.* tamen legit quæ feramque, ignoſcite, domum ut feratis e theatro literas. *Voſſ.* tamen legit *ignoſcite*: alii *agnoſcite*. ¶ Partic. futuri *ignoraturus* aſſert ex *Cic. Priſcian. l. ignoſcite*: alii *agnoſcite*. ¶ Partic. futuri *ignoraturus* aſſert ex *Cic. Priſcian. l.* 10. Legitur & *ignoſciturus*, ſed obſoletum eſt. ¶ Partic. paſſiv. *ignoſcendus*. *Macrob. l. 2. Sat. c.* 13. Sed hæc & alia ignoſcenda Virgilio.

Ignotilla, æ, f. ignorantia. *Gell. l. 16. c. 13.* Jura, quibus uti per ignotitiam non queunt. Ita legit ex MSS. *Parœus in Lex. Cris.* Vulgo legitur *ignorantiam*.

Ignōtus, a, um, o. 1. a. *incognito*, *non conoſciuto*, יָדוּעַ אֵין, Germ. *unbekant*, Gall. *inconnu*, Hiſp. *no conocido*, ἄγνωστος, non notus, incognitus. *Virg. 3. Æn.* Ignoti nova forma viri. ¶ Interdum active ponitur pro eo, qui non novit. *Cic. epiſt. 12. l. 5. Fam.* Simulacra corporis ignotis nota faciebant. *Nepot Ageſil. cap. 8.* Ignoti faciem ejus cum intuerentur, contemnebant, qui autem virtutes ejus noverant, non poterant admirari ſatis. Adde *Curt. l. 5. cap.* 12. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Liv. l. 5. c.* 32. Longinqua; eoque ignotior gens erat. *Cic. pro Planc. cap.* 17. Dubitatis, quin ab hoc ignotiſſimo Phryge nobiliſſimum civem vindicetis.

Ignuvium, n. 2. Iugiuium, poſtea Eugubium, *Gubio*, urbs Umbriæ, Ducatus Urbini, in amœna planitie. Pop. Ignuvini, Iguvini, Iguini.

I ANTE L.

Il Il, vox balbutientis, & verba proferre conantis. *Plaut. Trinum. 4. 2. 62.* V. ibi *Taubm.*

Ile, is, n. 3. idem ac ilia. *Voſſ. Serv. ad Virg. ecl. 7.* & omnes Medici. Sed *Plin. l. 11. c. 37.* eſt *ἔκφυσις*, primum inteſtinum, immediate ventriculo adhærens, per quod cibus labitur e ventriculo in alvum. Aſſerit autem, in homine, & ove lactes, in cæteris ile nominari. In Onomaſtico veteres ſcripſerunt eſt, Ile, κῶλες, Colon vero eſt ex craſſis inteſtinis, quintum ordine inter inteſtina.

Ileon. V. Ileum.

Ileos, vel Ileus, maſc. 2. εἰλεός, volvulus, cordapſus, paſſio iliaca, dolor acerbiſſimus inteſtini ilei, ſeu ſubtilis, vel etiam ſecundum nonnullos cæci, cum conſtipatione alvi, tumore ventris chordæ inſtar tenſivo, ſubſequente etiam rejectione ſecum per os, aliiſque graviſſimis ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoque gangrænoſa, aut alia graviore ſolutione continui dictæ partis per ſanguinis motum impeditum oborta, inteſtinorum motum periſtalticum invertente. V. *Plin. l. 30. c. 7.* & *Celſ. l. 4. c. 13.*

Ileōſus. V. Iliōſus.

Ilercōnes, m. 3. Ilercaonenſes, Illurgavonenſes, pop. Hiſp. Tarr. ubi nunc pars Cataloniæ prov. trans Iberum, & pars Septent. R. Valentiæ. Habebant Sedetanos, & Edetanos ad Occ. Eorum urbes Dertoſa, & Carthago vetus.

Ilerda, f. 1. *Lerida*, Hiſp. *Leida*, urbs Cataloniæ, ad Secorim fl. permunita. *Luc. l. 4. c. 33.*

Ilergētes, m. 3. pop. Hiſp. cit. circa Ilerdam urb. quorum oppida Ilerda, & Oſca, urbes Burtina, Bergidum, Bergoſa, Celſa.

Ilex, icis, f. *leccio*, πρῖνος, arbor glandifera, magnitudine roboris, folio aculeato, levi cortice. *Gel. l. 5. c. 6.* Civica corona fit e fronde querna: etiam ex ilice, quod genus ſuperiori proximum eſt. *Virg. Ecl. 7.* ſub arguta conſederat ilice.

Ilia, ilium, n. 3. *i fianchi*, λαγών, κενεών, cavitates laterales hypogaſtrii, ſeu, quod idem eſt, laterum mollitudines, & inanitates, quæ præcordiis ſubſunt, & reſpiratione maxime concutiuntur, in quibus meſenterium, & tenuia inteſtina continentur. Aliqui ilia accipiunt totam illam alvi cavitatem, quæ a coſtis ad oſſa ilii, ſeu ad pubem ſubtenditur. *Celſ. l. 4. c. 1.* definit ilia partes corporis, quæ inter coxas, & pubem in imo ventre poſitæ ſunt. *Plin. l. 11. c. 37.* Ilia appellat arterias quaſdam, quæ inter veſicam, & alvum ſitæ tendunt ad pubem. *Perſ. Sat. 4. v. 43.* Ilia ſubter cæcum vulnus habes. ¶ Ilia, orum, n. 2. oſſa innominata, quæ oſſi ſacro adjacent ad latus, & per cartilagines junguntur, quæ tria ſunt, & conjunctim ſumpta carent nomine proprio, ſed diviſim acceptæ appellantur ilium, os pubis, & iſchium. *Celſ. l. 4. c. 1.* Deinde ſuper rectum inteſtinum progreſſa iliis formine latera ſua innectit. Al. leg. *ilibus*: alii *illis* retinent, ſic tamen de illibus intelligunt, ut hæc vox uno ſenſu ſit 2. & 3. declin. ¶ *Virg. Ecl. 7. v. 26.* Invidia rumpantur ut ilia Codro. h. e. adeo Codrus invidendo tabeſcat, ut ei ilia rumpantur. Adde *Cic. in Vatin. c. 4.* Ilia ducere eſt anhelantium, & præ fatigatione crebro reſpirantium. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 9.* Sic ilia trahere, apud *Plin. l. 26. c. 6.*

Ilia, æ, alio nomine Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, Romuli, & Remi mater. *Virg. 1. Æn. 278.* Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem. V. Rhea.

Iliăcus, a, um, *Trojano*, quod eſt ex Ilio urbe, quod ad Trojam ſpectat. *Virg. 1. Æn.* Me ne Iliacis occumbere campis non potuiſſe?

Iliădes, æ, patronym. filius Iliæ, ſeu Rheæ. *Ovid. 3. Amor. eleg. 4. v. 40.* Romulus Iliades, Iliadeſque Remus.

Ilias, adis, f. 3. Ἰλιάς, Homeri opus clariſſimum, quo bellum Trojanum deſcripſit, ab urbe Ilio, quæ fuit primaria Troadis, circa quam bellum geſtum eſt. Poema eſt in primis prolixum, 24. continens libros. Hinc factum eſt, ut, cum opus aliquod valde prolixum indicare volumus, dicamus, id Iliade prolixius eſſe. In hoc opere nullum mali genus eſt, quod non recenſeatur. Hinc prov. *Ilias malorum*, ἰλιὰς κακῶν, pro ingenti calamitate, vel pro multitudine malorum. *Cic. Att. l. 8. ep. 11.* Non poſſum enim ſecus vaticinari: tanta impendet malorum Ilias. ¶ *Ovid. l. 3. de Ar. am. v. 413.* quis noſſet Homerum, Ilias æternum ſi latuiſſet opus?

Ilias, adis, f. adject. ab Ilio, mulier Trojana. *Virg. 3. Æn. v. 65.* Et circum Iliades crinem de more ſolutæ.

Illicet, adverb. *ſubito*, מִיָּד, Germ. *ſtraffvvegas*, Gall. *ſoudain*, Hiſp. *luego*, παραχρῆμα, ſtatim, confeſtim, ex *ire licet*, per ſync. ut ſcilicet ex *ſciri licet*, videlicet ex *videre licet*. Nam apud Romanos præco hanc vocem uſurpabat, ad finem rei ſignificandum, ut *Aſſum eſt*, in ſacrificiis, in dimittendo Senatu, in dimittendis judicibus de conſilio, & hujuſmodi. *Donat. in Phorm. a. 2. ſt. 4. Serv. in 2. Æn.* Hac etiam voce præfica in funeribus, cadavere ululato, cæteriſque rite peractis, utebatur. *Serv. in 6. Æn.* Quia igitur hac voce pronuncita cito diſcedebatur, inde uſurpari cœpta eſt pro cito, celeriter, ſtatim, confeſtim. Male autem quidam *illicet* ſcribunt geminato *l*. Nam quod ajunt e vocis *ire* extrito relinqui *irlicet*, ſed *r* ſequente *l*, mutari in *l*, ut ſit in *pellicio*, *pellego*, *intelligo*, & aliis, id nihil ad rem facit, quia in *illicet* non eſt mutatio, ſed totius ſyllabæ ſyncope, ut ſit in *ſtillicet*, & *videlicet*, ubi eadem ſyllaba *re* eliditur. *Virg. 2. Æn.* Illicet ignis edax ſumma ad faſtigia teſti volvitur. ¶ Videtur etiam eſſe adverbium affirmantis. *Plaut. Epid.* Illicet ut vadimonium mihi hic altro facit. *Id. Cure.* Illicet pariter hos perire amando video. ¶ *Feſt.* illicet exponit ſine dubio.

Illicētum, ti, n. *lecceto*, πρῖνος, locus ilicibus conſitus. *Mart. l. 12. epigr. 18.* E cathedra ſurgentem focus excipit ſuperba vicini ſtrue cultus illiceti.

Illicĭus, a, um, *di elce*, πρίνινος, quod eſt materiatum ex ilice. *Stat. l. 6. Theb. v. 101.* Ornique, ilicæque trabes.

Ilienſes, m. 3. pop. Sardiniæ circa mediam Inſulam, quorum tractus *Ilena*.

Ilienſis, ſe, o. 4. quod ad Ilium ſpectat. *Sueton. Tiber. c. 52.* Ilienſibus legatis paulo ſerius conſolantibus, ſe quoque reſpondit vicem eorum dolere, quod egregium civem Hectorem amiſiſſent.

Iligneus, a, um, *di elce*, πρίνινος, idem quod iliceus. *Col. l. 11. c. 2.* Ligneam frondem bubus recte præbebimus.

Ilignus, a, um, idem ac iligneus. *Ter. Adel. 4. 2. 46.* Lectulos ilignis pedibus faciundos. *Al. legunt* Ligneis. *Virg. 3. Georg. v. 330.* Currentem ilignis pota re canalibus undam.

Iliŏna, æ, f. Hecuba Priami uxor, apud *Horat. l. 2. Sat. 3.*

Iliŏne, f. 1. maxima filiarum Priami, & Hecubæ, uxor Polymneſtoris Regis Biſtoniæ, vel Pallenes, in Thracia. *Virg. 1. Æn.*

Ilioneus, m. 2. Ἰλιονεύς, Trojanus vir, fil. Phorbantis, eloquentia excellens, qui deleto Ilio cum Ænea fugit, & naufragio in Africam delatus, cum Didone loqui pro Trojanis fingitur. *Virg. 1. Æn.*

Ilios, fem. g. pro Ilio urbe, apud *Horat. l. 4. od. 9.* Non ſemel Ilios vexata. Et apud *Ovid. 14. Met.* poſtquam alta cremata eſt Ilios.

Iliŏſus, a, um, qui ex iliibus laborat, quod morbi genus Græcis λαγονίτιδος, *Plin. l. 20. c. 4.* ¶ Sunt qui legunt *ileoſus*, & ducunt ab *ileos*.

Ilissus, m. 2. fl. Atticæ, cum opp. cognom. qui per fines Athenienſium fluit. ipſas Athenas ex adverſo Cephiſi alluit, mari ad Pyræum excipitur. ¶ Item fl. Imbri inſ.

Ilithyia, f. 1. Diana, Juno Lucina, Dea, quæ parientibus adſiſtere putabatur. *Ovid. 9. Met. v. 283.* Præpoſitam timidis parientibus Ilithyiam. *Horat. carm. ſæc.* Lenis Ilithyia tuere matres. Græce ſcribitur εἰλείθυια; ex quo colligitur eſſe vocem quadriſyllabam, & verſum Ovidii allatum eſſe ſpondaicum.

Illiturgis, Illiturgi, Iliturgi, Ilurgis, *Lictor*, al. *Andujar vel viejo*, urbs Hiſp. Bœticæ, quæ *Plinio* Forum Julium cognominatur, in Vandalia, apud Bœtim fl. Everſa fuit a Scipione una cum Caſtulone, quod ad Pœnos defeciſſent. Alius eſt *Jaen*, al. *Aldea del Rio*.

Ilium, ii, n. 2. primum oſſium innominatorum, inde dictum, quod ilia, ſeu cavitatem alvi continet, & inteſtinum ileum recipit. *Barthol. l. 4. Anat. c. 16. Marcellus Mimagraphus* apud *Serv.* æquivoce, & joci gratia: Tu Hectorem imitaris, ab Ilio nunquam recedis. h. e. a ventre, & abdomine.

Ilium, ii, n. 2. urbs Troadis, *Troja*, a Dardano condita, ab Ilo rege & augmentum, & nomen accepit: propriæque dicitur ipſa Trojana civitas, nam Troja regionem ſignificat, licet & pro Ilio ſæpe uſurpetur. *Virg. 3. Æn. v. 3.* cecidiſque ſuperbum Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troja. *Id. 1. Æn. v. 72.* Ilium in Italiam portans. V. Troja.

Ilius, a, um, idem ac Iliacus, ſeu Trojanus. *Virg. 9. Æn. v. 285.* Quam miſeram tenuit non Ilia tellus. *Id. Æn. 1. v. 272.* dum res ſtetit Ilia regno.

Illa, vel ila, æ, f. 1. diminut. ab ina, quæ pars charnæ eſt tenuiſſima. *Feſtus*.

Illa, adv. pro illac, *per quel luogo*. *Tac. Hiſt. l. 3. c. 8.* Ne pervium illa Germanicis exercitibus foret. *Id. Ann. 2. c. 17.* Incubueratque ſagittariis, illa rupturus.

Illabefactus, a, um, adject. non labefactus, *incorrotto*, *non guaſto*, *non diſtrutto*, ἀδιάφθορος. *Ovid. de Pont. l. 4. ep. 8. v. 10.* Quæ ſemper manerant illabefacta precor.

Illăbor, eris, apſus ſum, d. 3. *cadere*, *ſtorzare*, στρέφω, Ger. *hinein fallen*, Gal. *ſe couler*, *couler dedans*, Hiſp. *deslizarſe*, *reſvalar*, ἐκπίπτειν, ἐμπίπτειν, incido, influo. *Plin. l. 5. c. 29.* Ad decimum a Mileto ſtadium lenis illabitur mari. *Cic. 2. de nat. Deor.* In ſtomachum primo illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore. *Id. 1. Fin. c. 11.* Si ea ſola voluptas eſſet, quæ quaſi titillaret ſenſus, ut dicam, & ad eos eum ſuaviate affluret, & illaberetur.

Illaborātus, a, um, ἀκοπίαστος, quod ſine labore, & diligentia confectum eſt. *Quinctil. l. 10. c. 3.* Vix ſingula quiſquam intenſiſſima cura conſequi poſſet, fluunt illaborata. *Sen. epiſt. 90.* Terra illaborata. h. e. arato non culta.

Illabōro, as, avi, atum, are, 1. in re laboro, ut præpoſit. *in* epitatica ſit, non privativa, ἐκπονῶ. *Tac. de Germ. ad fin.* Venari beatius arbitrantur, quam ingemere agris, illaborare domibus.

Illac, *per quel luogo*, Ger. *da durch*, Gal. *par là*, Hiſp. *por allà*, *ſuò*, *ſuàſue*, adv. motus per locum. *Cic. Att.* Non illac me tranſiturum puto.

Illacerabilis, le, adject. qui lacerari non poteſt. *Silius l. 5. v. 137.* Spolium, quod rege ſuperbus Bojorum cæſo capiti illacerabile victor Aptarat.

Illacēſſītus, a, um, adject. non laceſſitus, *non provocato*. *Tac. Agric. c. 20.* Ubi nulla Britanniæ nova pars illaceſſita tranſierit.

Illacrymabilis, le, o. 3. *che non ſi muove a pietà*, *crudele*, ἄδακρυς, inexorabilis, qui tam durus eſt, ut ad lacrymas, aut ad miſericordiam commoveri non poſſit. *Horat. l. 2. Carm. od. 14.* Non ſi tricenis, quotquot eunt dies, amice, places illacrymabilem Plutona tauris. *Id. l. 4. od. 9.* Sed omnes illacrymabiles Urgentur, ignotique longa nocte. h. e. non decorati. *non compianti*.

Illacrymo, as, n. 1. & illacrymor, aris, d. 1. *lacrimare*, idem fere quod lacrymo. *Liv. lib. 25.* Illacrymaſſe dicitur partim gaudio, &c. ¶ Illacrymare morti, vel errori alicujus, eſt propter ejus mortem, vel errorem lacrymas emittere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid dicam de Socrate? cujus morti illacrymari ſoleo Platonem legens. *Liv. 10. bel. Mac.* Qui morti innocentis, qui meo infelici errori unus illacrymaſti. ¶ Dicitur & de rebus inſenſibilibus pro exudare, ſeu humorem emittere. *Virg. 2. Georg.* Illacrymat mœſtum templis ebur, arauſa ſudant.

Illactēnus, adv. *fino a quel ſegno o luogo*. *Gel. l. 16. c. 19.* Precum ejus commiſeratum illactenus, ut ei necem aſſerre temperarent. Alii leg. *Illotenus*.

Illæc, illa hæc. *Ter. Adel. 3. 4. 38.* Nimia illæc licentia.

Illæſibilis, le, adject. qui læſi non poteſt. *Lactant. de Ira Dei, c. 17.* Ira in Deo eſſe non poteſt, quia illæſibilis eſt.

Illæſus, a, um, o. 1. 2. *non offeſo*, Germ. *vorverletzt*, Gall. *ſans bleſſures*, *ſain*, & *entier*, Hiſp. *no ofendido*, ἀδιάπτωτος, non læſus, partic. ab *illædo*, quod ab *in*, & *lædo*. *Plin. l. 15. c. 30.* Gallinam conſpicui candoris ſedenti aquila ex alto abjecit in gremium illæſam.

Illætabilis, & le, o. 3. *triſte*, *malinconioſo*, ἄχαρις, non lætus, injucundus, triſtis. *Virg. 5. Æn.* Hinc Drepani me portus, & illætabilis ora accipit.

Illævigātus, a, um, adject. non lævigatus, ut illævigatus ſonus. h. e. incondītus, apud *Diomed. l. 3.*

Illapſus, us, m. actus illabendi, influxus, ἐπιρροή, *Col. l. 2. c. 2.* Ne præcludatur humoris illapſu, atque exitu.

Illapſus, a, um, partic. ab illabor. *Cic. 2. Leg. c. 15.* Pernicies illapſa civium animos. *Virg. 2. Æn. v. 377.* Senſit medios illapſus in hoſtes. *Horat. l. 2. od. 17.* Me truncus illapſus cerebro Suſtulerat, niſi, &c.

Illaqueātus, a, um, adject. *allacciato*. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 4.* Illaqueatus jam omnium legum periculis.

Illaquĕo, as, n. 1. *allacciare*, συνδέω, Germ. *verſtrickte*, Gall. *enlacer*, Hiſp. *enlaçar*, ἐμπεριέχω, laqueo conſtringo. *Prudent. Cathem. 3. v. 41.* Callidus illaqueat volucres, aut pedicis dolus, aut maculis. Adde *Horatium l. 3. od. 16.* Munera ſævos illa queant duces.

Illatabilis, le, adject. *che non ha larghezza*, ἀπλατής. *Gel. lib. 1. cap. 20.* Euclides, γραμμὴ, inquit, eſt μῆκος ἀπλατὲς: quod exprimere uno verbo Latino non queas, niſi audeas dicere illatabile.

Illatenus, V. Illactenus.

Illatĕbra, æ, f. locus, ubi celari nihil poteſt. *Plaut.* apud *Macrob. Satur. 3. cap. 16.* Cujus ego latus illatebras reddam meis dentibus, & manibus. h. e. Diſcerpam, lacerabo.

Illatĕbro, as, a. 1. *aſcondere dentro*, κρύπτω, Germ. *verbergen*, *verſtoſſen*, Gall. *cacher*, Hiſp. *eſconder dentro*, ἐνστομίζω, in latebris abſcondo, intus abſcondo. *Gel. l. 17. c. 2. ex 5. Annal. Q. Claudii.* Arma plerique abjiciunt, atque inermes illatebrant ſe ſe.

Illatio, onis, f. actus inferendi, *il portar dentro*, εἰσφορὰ, *Ulp. l. 2. ff. de Relig. & ſumpt. Fun.* De ea illatione Prætor ſenſit. ¶ Item ſolutio tributorum, apud *Caſſiod. l. 2. ep. 16.* ¶ A Philoſophis illatio dicitur concluſio ſyllogiſmi, *illazione*. *Apul. l. 3. de dogm. Plat.* Dico illationem, vel illativum rogamentum, quod acceptionibus colligitur, & infertur.

Illativus, a, um, adject. ut illativum rogamentum. V. in Illatio.

Illātro, as, n. 1. latro, vel intus latro. *Sil. l. 13. v. 845.* Illatrat jejunis ſaucibus Orcus. Adde *Lucan. l. 6. v. 729.*

Illatus, a, um, adject. ex partic. ab infero, ers, *portato dentro*, εἰσφερόμενος, *Curt. l. 8. c. 2.* Interiora, nisi lumine illato obscura sunt. *Id. l. 8. c. 1.* Parmenionis cum honore mentio illata.

Illaudabilis, le, o. 3. *indegno di lode*, ἀσύγκλυτος, quod non est dignum ut laudetur. *Stat. 5. Syl.* Carmen illaudabile fundere. Adde *Gel. l. 2. c. 6.*

Illaudandus, a, um, non laudandus, illaudabilis. *Cyprian. Tertul. carm. 3. adverſ. Marcion. c. 6.* plebis facta illaudanda revolvit.

Illaudatus, a, um, o. 1. 2. idem ac illaudabilis. *Virg. 3. Georg.* Aut illaudati neſcit Buſiridis aras.

Illautus, V. Illutus.

Ille, illa, illud, *quello, colui*, הוּא, Germ. *der, dieſer, das*, Gall. *celuy, cette, cela*, Hiſp. *aquel, aquella, aquello*, ἐκεῖνος, pronomen demonſtrativum tertiam deſignans perſonam, tam a loquente, quam ab audiente remotam. *Cic. 2. de Or.* Qui cum illis una ipſum illum Carneadem diligentius audierat. ¶ Interdum in oratione uſurpatur cum emphaſi, & vehementiæ gratia. *Cic. pro L. Man.* Ut ex eodem Ponto Medea illa quondam profugiſſe dicitur. ¶ Interdum ponitur ad majorem expreſſionem, & jungitur cum alio pronomine, vel cum adjectivo *alter*, vel cum conjunctione *quidem*. *Cic. ad Att.* Ego ille ipſe vindex ſeris alieni, &c. *Id. pro Marc.* Ipſa illa rerum humanarum domina fortuna. *Id. in Catil.* Fuit illa ista quondam in hac Rep. virtus. *Id. 2. de Orat.* Illud alterum genus temporibus, & locis definiunt. *Id. in Fam.* Præter rumores de oppreſſo Dolabella ſatis ſtos quidem conſtantes, ſed adhuc ſine auctore. ¶ *Ille* pro *illius* habet *Lucret. l. 4. verſ. 1076.* Et pro *illi*, in dat. ſing. *Plaut. in Pſend. & in Mil.*

Illecebræ, arum, f. 1. blanditiæ, incitamentum, blandimentum, lenocinium, *allettamenti, carezze*, Germ. *anreitzungen*, Gall. *allechemens*, Hiſp. *halagos*, δέλεατρα, ἐναγωγαί, ab illiciendo. Semitur autem hoc nomen & in bonam, & in malam partem. *Cic. 6. de Rep.* Suis te oportet illecebris ipſa virtus trahat ad verum decus. *Id. pro Cal.* Erant apud illum illecebræ libidinum multæ. ¶ Legitur etiam in ſingulari numero illecebra. *Cic. pro Mil.* Quis ignorat, maximam illecebram eſſe peccandi impunitatis ſpem? Adde *Gel. Plaut. & Liv. l. 10. c. 4.*

Illecebrōſe, adv. cum illecebris. *Plaut. Mil. 3. 2. 36.* Hui! illecebroſe. *Ammian. l. 3. c. 19.* Hæc ita illecebroſius, atque inhumanius agi, loquebatur rumor.

Illecebrōſus, a, um, δελεατικός, ἐναγωγός, quod blandimentis hominem illicit, *allettativo. Ammian. l. 30. c. 4.* Illecebroſis inſidiis ambire. *Plaut. Bacch. 1. 1. 55.* Iſtoc illecebroſius fieri nihil poteſt.

Illectamentum, i, n. *allettamento. Apul. Apol.* Illectamentis captus.

Illectatio, onis, f. illectamentum. *Gel. l. 18. c. 2.* Demulcentes eum jucundis ſermonum illectationibus.

Illectus, a, um, *allettato*, ἐλκόμενος, invitatus, partic. ab illicio. *Cic. 4. Tuſc. c. 6.* Cum libido ad id, quod bonum videtur, illecta, & inflammata rapiatur. ¶ Eſt etiam participium a *lego*, & ſignificat non lectum, ἀνεπίλεκτος. *Ovid. 2. de Art. v. 472.* Sè non accipiat ſcriptum, illectumque remittat. ¶ Item non collectus, ἀσύλλεκτος. *Paul. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 30.* Stipula illecta ſunt ſpicæ in meſſe dejectæ, necdum lectæ.

Illectus, us, m. *carezze*, δίαιτα, blanditiæ, illectamentum. *Plaut. Bacch. 1. 1. 21.* Magis illectum tuum, quam lectum metuo.

Illegitĭmus, a, um, adject. legi repugnans, nullum jus habens. *Borrich.* affert exemplum ex *Val. Max. l. 2. c. 1. n. 3.* his verbis: Multorum matrimoniorum experientiam quaſi illegitimæ cujuſdam intemperantiæ ſignum eſſe credentes. Sed MSS. & optimæ edit. habent *legitimæ*, nec aliter patitur ſenſus.

Illenteſco, & Inlenteſco, is, n. 3. idem quod lenteſco. *Colum. ſub fin. c. 21. l. 2.* Paulum aqua maceratur, dum illenteſcat. Al. leg. *lenteſcat.*

Illepĭde, adv. *senza grazia*, ἀχαρίτως, injucunde, & infacete. *Plin. in Præf.* Nec Plancus illepide, cum diceretur Aſinius Pollio orationes in eum parare, &c.

Illepĭdus, a, um, *che non ha grazia*, Germ. *unlieblich*, Gall. *maufade, ſans grace*, Hiſp. *ſin donaire, ſin gracia*, ἄχαρις, ἀναφίλτατος, in quo nihil leporis eſt, nec elegantiæ. *Cic. 3. de nat. Deor.* Parentem habere avarum, illepidum, in liberos difficilem. *Gel. l. 13. c. 23.*

Illex, illegis, c. 3. *senza legge*, Ger. *anlockung*, Gal. *ſans loy*, Hiſp. *atrabido por alagos*, ἄνομος, exlex, qui ſine lege vivit, qui legi non paret. *Plaut. Perſ. 3. 3. 4.* Impure, inhoneſte, injure, illex, labes populi.

Illex, icis, m. 3. ſeu illix, icis, f. 3. ναυάγιον, avis in aucupiis, quæ ceteras illicit. Ea ſolet eſſe accipiter. *Plaut. Aſin. 1. 3. 67.* Ædis nobis area eſt, auceps ſum ego, ædes eſt meretrix, lectus illex eſt, amatores aves. ¶ Translate accipitur pro illicio, incitamento, illecebra, ut Illex animi Venus, apud *Apul. Apol.* ¶ Interdum adjective ſumitur, ut idem ſit, ac illiciendi vim habens, ut Oculi illices apud *Apul. ibid.*

Illhæc, illa hæc, *Tertul.* V. Illæc.

Illi, adverb. *ivi, in quel luogo*, ἐκεῖ, ibi, vel illic. Multa aſſeruntur exempla e *Terentio*, plurima ex *Plauto*, unum etiam ex *Virgilio*; in quibus omnibus alii Codices habent *illi*, alii *illic*. *Donatus* tamen in *Terentii Adelph. 1. 2. 36.* & *Virg. 2. Æn. 548. illi* defendit.

Illibabĭlis, e, adject. qui libari, ſeu attingi non poteſt. *Lactant. l. 2. c. 7.* Illibabilis eſt tanquam lux.

Illibātus, a, um, *intatto, incorrotto, puro, non guaſto*, תמים, Ger. *unberirt*, Gal. *non corrompu*, Hiſp. *no corrupto*, ἄθικτος, intactus, partic. a libo. *Col. lib. 3. cap. 10.* Ex proximo terræ integro illibatoque ſucco aluntur. ¶ Translate ſumitur pro integro, incorrupto, puro. *Liv. l. 3. c. 6.* Illibatum imperium. *Valer. Max. l. 6. c. 1. n. 4.* Illibata virginitas.

Illiberālis, le, o. 3. *incivile*, ἀνελεύθερος, ignobilis, ſordidus, qui contra agit, ac liberum hominem decet, quod homine libero indignum eſt. *Ter. Adelph. 3. 4.* Ex illa familia tam illiberale facinus eſſe ortum. *Cic. 1. Off.* Duplex omnino eſt jocandi genus, unum illiberale, petulans, flagitioſum, obſcœnum, alterum elegans, urbanum, ingenioſum, facetum. *Plin. l. 19. c. 5.* Illiberalis cibus. h. e. pauperum. ¶ Speciatim ponitur pro non liberali, non munifico, avaro, *non liberale, non cortese, avaro*, כִּילִי, Ger. *unfrey*, Gal. *vilain, chiche*, Hiſp. *no cortes, no liberal*, Φειδωλός. *Cic. Mammio, l. 13. Fam. epiſt. 1.* Non te in me illiberalem, ſed me in te negligentem putabit.

Illiberalĭtas, atis, f. *incivilità, avarizia*, ἀνελευθερία, inurbanitas, & ſpeciatim avaritia, cui opponitur liberalitas. *Cic. 2. Off.* Habenda eſt autem ratio rei familiaris, ſed ita, ut illiberalitatis, avaritiæque abſit ſuſpicio. Adde *ad Att. l. 9. ep. 6.*

Illiberālĭter, adverb. *incivilmente*, Germ. *unfrey, unbillicher*, Gall. *chichement, vilainement*, Hiſp. *illiberalmente, incivilmente*, ἀνελευθέρως, ἀγενῶς, non liberaliter, aliter ac hominem liberum decet. *Ter. Phorm.* Quam is aſpernatur nunc tam illiberaliter. ¶ Illiberaliter apud veteres dicebatur factum (inquit *Donatus*) ſi quis exceſſiſſet omne genus maleficii. *Ter. Adelph.* Factum a vobis duriter, immiſericorditerque, atque etiam, ſi eſt pater, dicendum magis aperte, illiberaliter.

Illic, adv. ſtatus in loco, ἐκεῖ, *là, in quel luogo*, in illo loco. *Ter. Andr. 2. 6. 27.* Si hic mali eſt quidquam, illic eſt huic rei caput. ¶ Illic pro ille uſurpat *Plaut.* pluribus in locis, quæ citat *Pareus in Lex. Crit.* ut *Amph. 1. 3. 107.* & 162. *Mercat. 2. 3. 121. Trucul. 2. 2. 2.* & alibi. Eſt autem dictum per apocopen pro *illice*, quo Veteres uſi ſunt, ut *Priſcian.* docet *l. 12. pag. 948. Putſch.*

Illicentiōſus, a, um, adject. illicitus, *licenzioſo. Apul. l. 2. Met.* Per convivium illicentioſus cachinnus effunditur.

Illiceat, V. Ilicet.

Illicibĭlis, le, adject. qui illicit, ut illicibilis voluptas, apud *Lactant. l. 7. c. 27.*

Illicio, is, exi, ectum, a. 3. *adeſcare*, פתה, Ger. *anreitzen*, Gal. *attirer, allecher*, Hiſp. *halagar, liſonjear*, ἐναγω, attrahо, & quaſi ineſco, ex *in*, & antiquo verbo *lacio*. *Cic. de Amic.* Nihil eſt, quod ad ſe rem ullam tam illiciat, & tam attrahat. *Id. 3. de nat. Deor. c. 27.* Qui non ſit habuit conjugem illexiſſe in ſuprum. *Ter. And. 3. 4.* Illicere in fraudem.

Illicĭte, adverb. *illecitamente*, ἀθεμίτως. *Var. lib. 5. L. L. cap. 9.* Illicite illexit. *Ulpian. Dig. l. 32. leg. 11.* Si quis illicite ædificaſſet, id eſt hoc quod dirui conſtitutiones jubent.

Illicĭtus, a, um, o. 1. 2. *illecito*, Germ. *unzimlich*, Gall. *illicite, non leiſible*, Hiſp. *illicito*, ἀθέμιτος, quod non licet. *Cic. pro Cluent.* Multitudinem illicitam eſſe contradicere. *Stat. Theb. 1. v. 223.* Ire per illicitum. ¶ Illicitiſſimus, ſuperlat. *Auguſtini* eſt *epiſt. 202.*

Illiclum, cli, n. 2. *incitamento, ſtimolo*, θέλγητρον, ἐναγωγή, incitamentum. *Var. l. 3. R. R. c. 16.* Apiaſtrum illicium apibus. ¶ Illicium, ſeu inlicium, inquit *Feſtus*, dicitur, cum populus ad concionem elicitur, ideſt vocatur. Et alio loco: Illicium vocare antiqui dicebant, ad concionem vocare. Confirmat *Var. l. 5. de L. L.*

Illico, *quivi*, αὐτοῦ, adverb. loci, idem ſignificans, quod in eo loco, a locus, quaſi in loco. *Caſſ. Hemina* apud *Non. c. 4. n. 242.* Et quia quo irent, neſciebant, illico manſerunt. ¶ Sed plerumque ponitur pro e veſtigio, ſtatim, continuo. *Cic. pro Mur.* Simul atque increpuit ſuſpicio tumultus, illico artes noſtræ conticeſcunt.

Illīdo, is, iſi, iſum, a. 3. *rompere, frangere*, שבר, Germ. *anſtoſſen*, Gal. *rompre, vertir*, Hiſp. *quebrar*, προσβάλλω, in durum aliquod corpus jacio, impello, atque ita infringo. *Val. Max. l. 1.* Vi ſubitæ tempeſtatis tota cum claſſe vicinis Deæ litoribus illiſus eſt. hoc eſt, impegit ad vicina litora, *& naves fregit. Horat. 2. Serm. Sat. 1.* Et fragili quærens illidere dentem offendit ſolido. *Virg. 5. Æn.* Effractoque illiſit in oſſa cerebro.

Illigātus, a, um, adject. *legato. Cic. pro Dom. c. 15.* Cæſaris actis illigatus tenetur. *Virg. 10. Æn. v. 794.* Inutilis, inque ligatus. Figura Tmeſis eſt. *Liv. l. 32.* Familiari amicitia illigati Philippo erant.

Illīgo, as, a. 1. *legare, avvilluppare*, קשר, Ger. *binden*, Gal. *lier*, Hiſ. *atar*, περιδέω, ligo, *Plin. l. 17. c. 14.* Eamque illigari opertam ſtramentis jubet. ¶ Eſt item innectere, intexere, ut Emblemata poculis illigare. *Cic. 6. Ver.* ¶ Per translationem ſumitur pro implicare, ſive involvere. *Cic. de Orat.* Orator illigat ſententiam verbis. *Liv. l. 32.* Neque velle illigari Romano bello.

Illim, pro *illic*, aut *illinc* habent *Lucret. l. 5. v. 573.* & *Pompon.* apud *Non. c. 1. n. 66.* Tribuitur etiam *Plauto Pœn. 5. 2. 27. Mil. 4. 6. 64.* & *Merc. 3. 1. 13.* item *Cic. ad Attic. lib. 9. ep. 14.* Ubique tamen dubia eſt lectio: quæ quamvis certa eſſet, non tamen inde fieret, non obſoletam hanc vocem eſſe. ¶ Idem eſto judicium de *illim* pro *illinc*, quod *Ciceroni* multis in locis tribuunt *Pareus in Lex. Crit.* & alii.

Illiminātus, a, um, quaſi in ipſo limine poſitus, inſitus, innatus. *Cic. in Bruto, c. 58. extr.* O generoſum ſtirpem, & tanquam in unam arborem plura genera, ſic in iſtam domum multorum inſitam atque illiminatam ſapientiam. plerique al. leg. *illuminatam.*

Illimis, o. 3. *puro, senza fango*, Ger. *ohne laſter*, Gal. *ſans bourbe, ſans bource*, Hiſp. *ſin lodo, ſin limo*, ἄπλαστος, ἀμίαντος, ſine limo, purus. *Ovid. 3. Met. v. 407.* Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.

Illinc, *di là, da quel luogo*, מִשָּׁם, Ger. *von dannen*, Gal. *de là*, Hiſp. *de alli*, ἐκεῖθεν, adv. de loco. *Cic. de Aruſp. reſp.* Poſt exercitu ſollicitato fugit illinc. ¶ Uſurpatur etiam extra motum pro ex illo homine, re, parte. *Cic. 2. Phil. c. 31.* Omnem ſe amorem abjeciſſe illinc, atque in hanc transfudiſſe. ¶ Conjungitur etiam cum hinc, cum varietatis, & inconſtantiæ ſpecie. *Ter. Adel. 4. 5. 39.* Dum cognatus hinc illinc veniret.

Illinimentum, i, n. idem ac illitus, us. *Cæl. Aurel. lib. 3. cap. 8.* illinimenta medicamentorum.

Illĭno, is, ivi, itum, a. 4. *ungere*, משח, Germ. *anſalben*, Gal. *oindre*, Hiſp. *untar*, ἐπιχρίω, inungo, liquidi quippiam alicui rei induco. *Col. l. 6. c. 14.* Tum cervix aqua frigida defricanda, & ſpuma argentea illinienda eſt. Adde *Plin. l. 22. c. 17.*

Illinītus, a, um, adject. inunctus, alicui rei inductus. *Cels. 5. 26. 33.* Folia ſolani contrita & illinita linteolo ſuperinjicienda. *Plin. lib. 25. cap. 12.* Pſyllion illinitum fronti.

Illĭno, is, illevi, illitum, a. 3. idem ac illinio. *Hor. 1. Serm. Sat. 4.* Et quodcunque ſemel chartis illeverit. *Sen. l. 3. de Ira, c. 16.* Aves viſcum plumis omnibus illinunt. *Id. ep. 120.* Illinire aurum tectis, *indorare.*

Illiquefactus, a, um, adject. idem quod liquefactus, *liquefatto. Cic. Tuſc. 4. c. 9.* Quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum tanquam *illiquefactæ* voluptates. Non deſunt tamen qui *liquefactæ* legunt.

Illīſus, a, um, o. 1. 2. *ſpinto, rotto*, προσβαθείς, impulſus, infractus, partic. ab illidor. *Cic. de Aruſ. reſp.* Jam iſta ſerpens compreſſa, atque illiſa morietur. *Virg. Georg. 3. v. 261.* Scopulis illiſa æquora.

Illīſus, us, m. idem ac illiſio. *Plin. l. 27. c. 8.* Illiſu ipſo repercuſſus.

Illiterātus, a, um, *non letterato*, Ger. *ungelahrt*, Gal. *ſans letters*, Hiſp. *no letrado*, ἀναίδευτος, literarum expers. *Cic. 2. de Orat. c. 6.* Quem cognovimus virum bonum, & non illiteratum. *Plin. l. 1. ep. 10.* Illiteratiſſimæ literæ.

Illītus, a, um, *unto*, ἐπιχρισθείς, inunctus, partic. ab illinor. *Cic. de Or.* Color non ſanguine diffuſus, ſed fuco illitus. *Liv. l. 5. c. 2.* Illitum veneno donum. *Horat. l. 4. od. 9.* Aurum veſtibus illitum. h. e. intertextum.

Illītus, us, m. *unzione*, illinendi actus. *Plin. l. 23. c. ult.* Vulvæ prodeſt appoſitum fotu, & illitu.

Illiuſmŏdi, duo genitivi conjuncti per modum adverbii pro talis, & le. *Cicer. Att. l. 7. ep. 21.* Mori millies malim, quam ſemel illiuſmodi quicquam cogitare. Adde *Divin. Ver. c. 22.*

Illix, V. Illex.

Illo, *là, in quel luogo*, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, adverb. motus ad locum. *Ter. Andr. 2. 2. 25.* Cum illo advenio, ſolitudo ante oſtium. Adde *Plaut.* multis in locis.

Illocabilis, & le, o. 3. *che non ſi può allogare*, ἀνεπίκτητος, quod locari non poteſt, ut Virgo illocabilis, quæ ob deformitatem, aut inopiam virum invenire non poteſt. *Plaut. in Aul. 2. 2. 10.* apud *Var. l. 4. de L. L.* Virginem habeo grandem, dote caſſam, atque illocabilem.

Illorſum, adv. *verſo quel luogo*. Uſurpavit *Cato* teſte *Feſt.* in voce *Aliorſum.*

Illōtus, a, um, *che non è lavato, ſporco, immondo, brutto*, Ger. ungewaſchen, Gal. *ord, ſale*, Hiſp. *ſucio, no lavado*, ἄνιπτος, quod lotum non eſt, quod ſordidum eſt, & immundum, partic. a *lavo*. Dicimus illotis manibus, vel pedibus rem aliquam aggredi, pro irreverenter, & imperite rem aliquam attentare. Tractum eſt adagium a ſacrorum cæremoniis, in quibus omnia pura convenit eſſe, & probe lota. *Plaut. Pœn. 1. 2. 103.* Ut tu hujus oculos illotis manibus tractes, ac teras? *Declam. in Salluſt.* illoto ſermone uti. h. e. inornato, rudi.

Illubrĭco, as, a. 1. lubricum facio. *Apul. lib. 2. Met.* Membra ſua leniter illubricans.

Illuc, *a quel luogo*, שָׁם, Ger. *dahin*, Gal. *là, a ce lieu là*, Hiſp. *allà, acullà*, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, adv. motus ad locum. *Cic. 1. de Or. c. 40.* Alacri, & prompto ore, ac vultu, huc, atque illuc intuentem vagari magna cum caterva toto foro. *Id. Att. l. 2. ep. 24.* Qui illuc factus, inſtitutuſque veniſſet. h. e. inſtructus ad hoc. ita exponit *Pareus*. Quid ſi ita verba hæc conſtruas? Qui veniſſet illuc factus, & inſtructus. Alii legunt, *ut qui factus* &c. Legitur etiam *illuc* pro *illud*, præſertim apud *Plautum Aſin. 2. 1. 17. Men. 5. 5. 55.* & aliis in locis.

Illucĕo, es, n. 2. *lucere, ſplendere*, λάμπω, lucidus ſum, in re aliqua luceo. *Plaut. Capt. 3. 4. 65.* Tuo quæ capiti illuceat. ¶ Translate *Cic. 4. Fin. c. 2.* Comitatem in maximis ingeniis illucere.

Illucĕſco, is, uxi, n. 3. *farſi lucido*, אור, Ger. *ſtheinen*, Gal. *reluire*, Hiſp. *relugir*, ἐκλάμπω, lucidus fio. *Plaut. Amph. 1. 3. 49.* Ut mortalibus illuceſcas clara, & candida. *Liv.* Ubi illuxit, recepere claſſem. ideſt ubi dies factus eſt. *Cic. pro Mil.* Illuceſcet aliquando illa dies. ¶ Reperitur etiam active pro illuminare, ſplendentem facere. *Lact. l. 7.* Qui Solem cum cæteris ſideribus illuxit. Locum etiam *Plauti cit.* alii ſic legunt, Ut mortales illuceſcas luce clara &c. Aliquæ editiones habent *illuciſcas*. ¶ Translate *Cic. in Rul.* Cum populi Rom. vox, & auctoritas Conſulis repente in tantis tenebris illuxerit.

Illuſtor, aris, dep. 1. in aliqua re luſtor. *Stat. 4. Theb. v. 790.* Et teneris meditans verba illeſtantia labris.

Illudium, i, n. *illuſione*, *apparence* Tertulliani eſt in *l. de Reſurr. carn. c. 16.*

Illūdo, is, ſi, ſum, n. 3. *beffare*, תלל, Ger. *verſpotten*, Gall. *ſe moquer*, *tromper*, Hiſp. *mofar*, *burlarſe*, ἐμπαίζω, ἐντρυφάω, derideo, ludibrio habeo, ludificor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 6. Fam.* Illuſeras heri inter ſcyphos, quod dixeram, &c. ¶ Vel cum dativo. *Cic. pro Domo.* Hic non illudit auctoritati horum omnium? ¶ Vel cum accuſativo. *Cic. 1. de Or.* Ipſa vero præcepta ſic illudere ſolebat. *Tac. 1. Ann. c. 71.* Vari corpus illuſiſſe dicebatur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Ter. Andr. 4. 4.* Adeon' videmur vobis eſſe idonei, in quibus ſic illudatis? ¶ Vel cum accuſ. & præpoſit. *Id. Eun. 5. 4.* Ut ne impune in nos illuſeris. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. 2. de Or.* Miſeros illudi nolunt, niſi ſi ſe forte jactant. ¶ Interdum eſt per ludum nocere, decipere, circumvenire veluti necendo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Illius miſeri fortunis, ac dignitati illuſit. ¶ Illudere vitam alicujus. h. e. perdere. *Ter. Andr. 5. 1. 3.* Dum ſtudeo obſequi tibi, pene illuſi vitam filiæ. ¶ Interdum illudere, ſtuprare, corrumpere. *Tac. Ann. 13. c. 16.* Illuſiſſe pueritiæ Britannici Neronem. *Id. 15. Ann. c. 72.* Sive C. Cæſar ſcortorum quoque cupiens, etiam matri ejus illuſit. *Aurel. Vict. in Calig.* Et ſororum ſtupro, & matrimoniis illudens nobilibus. ¶ Hinc illudere capiti alicujus, apud *Sueton. in Tiber. c. 43.* quæ loquendi ratio ſingularem, fœdiſſimamque notat libidinem. ¶ Illudere, de acupictoribus, V. Illuſus. Illudere pecuniæ. h. e. pecuniam prodigere. *Tac. 1. hiſt. c. 94.* Tanquam in ſumma abundantia pecuniæ illudere. ¶ Illudere chartis. h. e. vult per ludum ſtudiis operam dare, *divertiſſe nello ſtudio*. *Horat. l. 1. Sat. 4. ad fin.* ubi quid datur oti, Illudo chartis.

Illuminabilis, le, adject. qui illuminari poteſt. *Claud. Mamert. de ſtat. anim. l. 2. c. 2.*

Illuminātē, adverb. *apertiſſimeute*, λαμπρῶς, clare, aperte. *Cic. 3. de Or. c. 14.* Qui diſtincte, qui explicate, qui abundanter, qui illuminate & rebus, & verbis dicunt.

Illuminātio, onis, ſ. actus illuminandi. *Tertul. adv. Hermog. cap. 5. & Macrob. lib. 1. Satur. cap. 17.*

Illuminātor, oris, m. qui illuminat. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 17.* Illuminator religionis. *Lactant. l. 6. c. 18.* Illuminator noſter Deus.

Illuminātus, a, um, particip. ab illuminor. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 46.* Ab eoque Luna illuminata graviditates, & partus afferat, maturitatesque gignendi. *Auſil. ad Horat. l. 4.* Corona gemmis illuminata.

Illumĭno, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*, האיר, Ger. *erleuchten*, Gal. *eclairer*, Hiſp. *alumbrar*, λαμπρύνω, clarum, & lucidum reddo. *Cic. in Orat. l. 3. c. 54.* Illam autem concinnitatem, quæ verborum collocationem illuminat iis luminibus, &c. ¶ Item celebrem reddo. *Velleſ. l. 2. c. 35.* Ille dies illuminavit virtutem Catonis. *Id. l. 2. c. 18.* Illuminavit horum ſidem illorum perfidia. ¶ Proprie *Plin. l. 2. c. 73.* Puteumque ejus experimenti gratia factum, totum illuminari. *Stat. 12. Theb.* Igne vias illuminare.

Illumĭnus, a, um, *ſenza lume*, quod eſt ſine lumine. *Apul. l. 6. ſub init.* Et illuminarum Proſerpinæ nuptiarum. *l. 3.* Servato noctis illumino tempore.

Illūnis, ne, vel Illunus, a, um, quod eſt ſine Luna, quod Lunari ſplendore viduatum eſt, obſcurum. *Plin. ep. 20. l. 6.* Et nox non quaſi illunis, & nubila, ſed qualis in locis clauſis lumine extincto. *Apul. l. 9.* Illunæ caliginis.

Illuricus, & Illurius, V. Illyricus.

Illuſio, onis, ſ. 3. *beffeggiamento*, קלס, Ger. *verſpottung*, Gall. *moquerie*, Hiſp. *moſa*, *eſcarnio*, *illuſion*, ἐνυβρισμός, irriſio, actus illudendi: Figura Rhetorica. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Et extenuatio, & huic adjuncta illuſio a præceptis Cæſaris non abhorrens. V. *Ironia*.

Illūſor, oris, m. 3. *beffatore*, *eſt Paulini Nol. in Natal. S. Felicis, v. 77. & Tertull. in Apolog. cap. 46.*

Illuſtramentum, ti, n. 2. *chiarezza*, lumen. *Quinctil. l. 11. c. ult.* Hæc ſunt vel illuſtramenta pronuntiationis, vel vitia.

Illuſtratio, onis, ſ. 3. *chiarezza*, זהקה, Ger. *erleuterung*, Gall. *eclairciſſement*, Hiſp. *eſclarecimiento*, φωτισμός, illuminatio, actus illuſtrandi: *Quinct. l. 6. c. 2.* Inſequetur ἐνάργεια, quæ a Ciceron illuſtratio, & evidentia dicitur. *Cic. l. 1. Nat. Deor. c. 31.* Solis illuſtratio.

Illuſtrātor, oris, m. qui illuſtrat. *Lactant. l. 2. c. 9.* Deus luminis fons, & illuſtrator rerum *Inſcript. apud Reines. claſſ. 1. n. 129.* Illuſtratori profapiæ ſuæ.

Illuſtrātus, a, um, adject. *illuſtrato*. *Cic. Catil. 3. c. 1.* Quæ in Senatu illuſtrata, patefacta, compertaque ſunt per me. *Colum. l. 1.* Ergaſtulum angustiis illuſtratum feneſtris.

Illuſtris, ſtre, o. 3. *illuſtre*, *chiaro*, צהר, Ger. *erleuchte*, Gal. *illuſtre*, Hiſ. *eſclarecido*, *illuſtre*, λαμπρός, clarus, ſplendidus, lucidus. *Plin. l. 9. c. 16.* Noctibus illuſtribus æque, quam die cernunt. *Auctor ad Heren. l. 3.* Loci nec nimis illuſtres, nec vehementer obſcuri. ¶ Per translationem accipitur pro manifeſto. *Cic. 7. Ver.* Quod ita fuit illuſtre, notumque omnibus. ¶ Item pro nobili, celebri. *Cic. de Am.* Genus hoc ſermonum poſitum in hominum veterum auctoritate, & eorum illuſtrium. ¶ Comp. illuſtrior, ſup. illuſtriſſimus. *Cic. 1. Off.* Et ſit ejus nomen, quam Solonis, illuſtrius. *Nepos Pauſan. c. 1.* Illuſtriſſimum prælium. ¶ Fuit etiam *illuſtris* titulus Senatorum. V. *Clarus*. ¶ *Servius ad Æn. 6. v. 758. illuſtrem* docet aliquando in malam partem uſurpari, ut *nobilis*: & ideo meretricibus etiam tribui. ¶ *Illuſter* in recto ſingulari legitur in titulo proœmii præfixi libello *Marcelli de medicamento*. Marcellus vir illuſter ex magno officio Theodoſii ſen. filiis ſuis ſalutem.

Illuſtrius, adverb. & illuſtriſſime. *Cic. Fam. 10. ep. 19.* Semper equidem, ſed nunquam illuſtrius. *Gell. l. 5. c. 1.* Labores ſuos illuſtriſſime narrare. *Et l. 9. c. 13.* Illuſtriſſime deſcripſit.

Illuſtro, as, a. 1. *illuſtrare*, האיר, Ger. *erleuchten*, Gall. *illuſtrer*, Hiſp. *eſclarecer*, λαμπρύνω, μεγαλύνω, rem aliquam lucidam, & ſplendidam facio, vel lucem, & ſplendorem alicui rei affero. *Cic. Somn. Scip. c. 4.* Sol cuncta ſua luce illuſtrat, & complet. ¶ Translate uſurpatur pro res occultas patefacere. *Cic. in Catil.* Ut ea conſilia, quæ clam eſſent inita contra ſalutem urbis, illuſtrentur. ¶ Item pro explicare, declarare. *Cicer. 1. Acad.* Philoſophiamque veterem illam a Socrate ortam Latinis literis illuſtrare. ¶ Item pro nobilitare, celebrem reddere. *Cic. 1. Fam.* Illuſtrabit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum injuria. *Nepos Themiſt. cap. 1.* Quo factum eſt, ut brevi tempore illuſtraretur.

Illūſus, a, um, adject. *beffato*, *burlato*, irriſus, ἐμπαιχθείς. *Cic. pro Quinct. c. 16.* Vadimoniis deſertis ſæpe illuſi, ac deſtituti. *Tacit. Ann. 15. c. 68.* Aſperis facetiis illuſus. ¶ *Virg. 2. Georg. v. 464. illuſas auro veſtes* dixit, in quibus ſc. artifex ſeu acupictor veluti ludens aliquid auro intexuit. Sic *Prudent. in Agatt. v. 105.* Illuſa pictæ veſtis inanis.

Illutibarbus, qui barba ſordida eſt, ab illutus, & barba. *Apul. l. 1. Flor.* Vultu ferino trux, hiſpidus, illutibarbus, ſpinis, & pilis obſitus.

Illutibĭlis, le, *che non ſi può lavare*, quod elui non poteſt, ab illutus. *Plaut. Men. 1. 2. 57.* Nam ex iſthoc loco ſpurcatur naſum odore illutibili.

Illūtus, a, um, idem ac illotus. *Plaut. Pœn. 1. 2. 23.* Nam quæ elauta eſt, niſi perculta eſt, meo quidem animo, quaſi illuta eſt. Alii *illauta*. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 52.* Incoquere illutos Echinos. Al. leg. *illotos*.

Illuvies, ei, ſ. 5. *ſporcheza*, *bruttura*, צואה, Ger. *vnflat*, Gal. *ordure*, *ſaleté*, Hiſp. *ſuziedad*, αἰσχία, immunditia in homine, in veſte, aut quavis alia re inſita, atque injecta, ſqualor, ſordes, ab *illuo*, non lavo. *Cic. 3. Tuſc.* Inſuſcat pectus illuvies ſcabrum. *Ter. Heaut. 2. 2. 53.* Pannis obſita, neglecta, immunda illuvie. ¶ Eſt etiam epithetum intemperanter comedentis. *Plaut. Moſt. 1. 1. 39.* At te Dii omnes perdant, germana illuvies. ¶ Ponitur & pro diluvio, *inondazione*. *Juſtin. l. 2. c. 6.* Aquarum illuvies majorem partem populorum Græciæ abſumpſit. Adde *l. cod. c. 1.*

Illyrĭa, æ, Illyris, idis, ſ. Illyrium, & Illyricum, i, n. *Schiavonia*, regio ampla poſt ſinum Adriaticum inter Tergeſtum in confinio Italiæ, & Macedoniam, Liburniam, & Dalmatiam complectens. Alii ampliores ei terminos ſtatuunt. *Tom. I.*

V. *Geograph. Sect. Tiber. c. 16.* Toto Illyrico in ditionem redacto. *Propert. l. 1. el. 8.* An tibi ſum gelida vilior Illyria? *Mela l. 2. c. 3.* Adriatici latus Illyris occupat.

Illyrĭcianus, a, um, adject. ab Illyrico. Legitur in epiſt. Valerii apud *Trebel. in Claud. c. 14. & leg. 25. Cod. Theodoſ.* & in Nummo quodam Decii.

Illyrĭcus, a, um, quod eſt ex Illyrica regione, ut Pix Illyrica, quæ valde commendatur. *Ovid. 2. de Arte.* Nigrior Illyrica cui pice ſanguis erat. ¶ Apud *Plaut. Trin. 4. 2. 10.* legitur *Illiricus* mutato *y* in *i*, quod ſolent veteres Latini. Ejus verba ſunt: Hic quidem fungino genere eſt; capite ſe totum tegit; Illirica facies videtur hominis. h. e. vultus enormis, & ſpatioſus, qualis Illyriorum eſſe ſolet. *Id. Plaut. Men. 2. 1. 10.* eadem ratione *Illirios*, pro *Illyrios* dixit.

Illyrĭcus ſinus, *Golfo dello Drino*, ſinus maris Adriatici, in Illyrico. Olim hoc nomine appellatum eſt univerſum mare, quod eſt inter Italiam, & Illyricum uſque ad intima ſinus ejuſdem, quod deinde Liburnicus ſinus dici cœpit, poſtea ab Atticenſibus Tbuſcis intima ſinus colentibus Adriaticum mare, tandem ſinus Venetus. Sed Adriaticum mare, quod poſt declinationem Imperii R. Dalmaticum appellatum eſt, ex parte Italiæ non extendebatur ultra montem Arionа, ſive Garganum, ex parte Illyrici ultra Epidamnum. Reliquum enim uſque ad fauces ſinus Jonium mare dicebatur.

Illyris, idis, ſ. eadem quæ Illyria. V. *Illyria*. ¶ Adjective *Sil. l. 8. v. 292.* Illyris ora perdomita.

Illyrĭus, a, um, adject. idem quod Illyricus. ¶ Illyrii, populi Illyrici. *Liv. l. 10. c. 2.* Illyrii Liburnique gentes feræ.

Ilva, æ, *Elba*, inſula in Thuſco mari, vini ferax. *Virg. 10. Æn. v. 173.* ¶ Ejus incolæ Ilvates ſunt. *Liv.*

Ilus, m. 2. Ἶλος, filius Trois Regis Trojanorum, frater Ganymedis, & Aſſaraci, pater Laomedontis. Urbem Ilium condidit. *Hom. l. 12. Iliad.* Sed *Virg. 8. Æn.* & *Strabo lib. 11.* ſcripſere, Ilium a Dardano conditum, ab Ilo ampliatum fuiſſe. ¶ Hoc etiam nomine Aſcanius Æneæ filius, Regno Trojanorum korente, appellatus eſt. *Virg. 1. Æn. v. 271.*

I ANTE M.

Im, h. e. eum, ἀρχαϊκῶς, *Feſtus*. *Plaut. Truc. 4. 4. 33.* & *Lucret. l. 3. v. 876.* Non eſt tamen in Plauto & Lucret. conſtans lectio.

Imacharenſes, m. 3. pop. Siciliæ, quorum opp. Imachara, nunc *Traina*, in Valle Demonæ, & prope Simethum fl. longe ab Hycara in Or.

Imaginabundus, a, um, adject. qui imaginatur. *Apul. l. 3. A. A. circa princ.* Ipſum denique carnificem imaginabundus.

Imaginārie, adverb. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Epigrammata, quæ imaginarie tantum, & quodammodo umbratiliter effingimus. *h. e.* ſine ſtudio, prout quæque poetica imago ſe ſe obtulit.

Imaginārius, a, um, adject. *finto*, *immaginario*, φανταστικός, qui verus non eſt, ſed ita concipitur ac ſi talis eſſet. *Liv. l. 3. c. 41.* Imaginariis faſcibus cedere. *Sueton. Claud. c. 25.* Imaginariæ militiæ genus.

Imaginārius, ii, m. pictor, qui imagines facit. *Inſcript. apud Reines. claſſ. 1. n. 2.* Quidam putant Imaginarios fuiſſe ſigniferos, qui Imperatoris imaginem in caſtris ferebant.

Imaginātio, ſ. 3. *immaginazione*, *concetto*, צור, Germ. *einbildung*, Gal. *imagination*, Hiſp. *imaginacion*, φαντασία, conceptus rei alicujus. *Plin. l. 20. c. 7.* Imaginationes libidinum.

Imaginātus, a, um, *vitrato*, ἀνηκασμένος, ad alicujus imaginem factus. *Lact. l. 5. c. 13.* Sed terram digitis ſuis imaginatam metuant, & adorent.

Imaginĕus, a, um, adject. ad imaginem pertinens. *Sedul. l. 1.* Imagineæ vincunt incendia pœnæ. h. e. propter negatum imagini cultum inflictæ. loquitur enim de tribus pueris in fornace Babylonica.

Imaginifer, i, m. ſignifer, ὑρτηφόρος. *Inſcript. apud Grut. p. 1107. n. 1.* Aurelius Secundianus imaginifer Leg. SS.

Imagĭno, as, a. 1. *rappreſentare*, צור, Ger. *in bildnuſſ geben*, *oder machen*, Gal. *repreſenter*, Hiſp. *facar imagen*, εἰκονίζω, imagines facio, repræſento. *Gell. l. 16. c. 18.* Ut ſpeculum in loco certo poſitum nihil imaginat, aliorſum translatum facit imagines.

Imaginor, aris, d. 1. *immaginarſi*, דמה, Ger. *ihm eynbilden*, Gal. *s' imaginer*, Hiſp. *imaginarſe*, φαντάζομαι, eſt rei alicujus, quæ facta ſit, vel fieri poſſit, vel etiam quæ fieri non poſſit, ſimilitudinem mente concipere. *Plin. l. 2. ep. 10.* Imaginor, qui concurſus, quæ admiratio te maneat. *Plin. altev l. 9. c. 35.* Imaginari ſercula triumphi. ¶ Item ſomniare, *ſognare*. *Suet. Cæſ. l. 81.* Calpurnia uxor imaginata eſt, collabi faſtigium domus. Adde *Plin. l. 20. c. 13.*

Imaginōſus, a, um, εἰκονώδης, in quo ſunt plures imagines, ut Speculum imaginoſum, in quo multæ imagines videntur; Morbus imaginoſus, quo turbata phantaſmata multa occurrunt. De eo eſt illud *Catulli carm. 41.* Non eſt ſana puella, nec rogate, qualis ſit, ſolet hæc imaginoſum. V. ibi Interpr.

Imago, nis, ſ. 3. *immagine*, *figura*, *ſimulacro*, *ſembianza*, דמות, Germ. *ein bildnuſſ*, Gal. *image*, Hiſp. *imagen*, εἰδώλον, ſimulacrum, ſpecies, exemplar, alicujus rei repræſentatio, ab *imitor*, quaſi *imitago*. *Cic. in Or.* Demoſthenes quidem, cujus nuper inter imagines tuas, ac tuorum imaginem ex ære vidi. *Id. de Am.* Nemo unquam animo, aut ſpe majora ſuſcipiet, qui ſibi non illius memoriam, atque imaginem proponendam putet. ¶ Sæpe pro nobilitate accipi ſolet. Nam apud Romanos qui majorum ſuorum habuerunt imagines, ii nobiles, qui ſuas tantum, ii novi, qui nec majorum, nec ſuas, illi demum ignobiles appellati ſunt. *Cic. in Piſon.* Obrepſiſti ad honores errore hominum, commendatione fumoſarum imaginum, quarum ſimile nihil habes præter colorem. *Id. de L. Agr.* Siquid deliquero, nullæ ſunt imagines, quæ me a vobis deprecentur. Deſt, novus homo ſum, nulla generis nobilitas me vobis commendabit. Imaginem porro ſui ponere non temere omnibus licuit, ſed iis tantum, qui Magiſtratus Curules geſſiſſent. Has imagines primi Patritii poſuerunt, quod ii primis Curules Magiſtratus patuerunt, unde jus imaginis fuit. Poſt autem, ubi plebs eoſdem Curules Magiſtratus eſt nacta, tum & ipſa imagines ponere, eaſque relinquere cum nobilitate poſteris ſuis cœpit. *Vid. l. 6. Aſton. in Comm. Orat. in toga candida*. Sed de Rom. imaginibus V. eruditos, & præcipue *Sigon.* ¶ Interdum imagines dicuntur ſomnia & viſa, *ſogno*, *apparizione*, φαντασμα. *Virg. Æn. 1.* Quid natum toties crudelis tu quoque falſis ludis imaginibus? ¶ Echo etiam imago dicitur, quod vocis imago ſit. *Varr. l. 2. R. R. c. 16.* de loco, quo ponenda alvearia ſunt, loquens: Primum ſecundum illam potiſſimum, ubi non reſonent imagines: hic enim ſonus harum fuga exiſtimatur eſſe. V. etiam *Horat. l. 1. od. 12. & 20.* ¶ Præterea imago eſt cogitatio, qua aliquid animo velut præſens proponitur. *Tacit. hiſt. lib. 4. c. 58.* Horret animus tanti flagitii imagine. *Plin. l. 7. ep. 5.* Magnam partem noctium in imagine tua vigil exigo. ¶ Denique Imago eſt Rhetorica figura, Ethopœiæ affinis, & Hypotypoſi. V. Rhetoras.

Imaguncŭla, ſ. 1. διάτυπον, parva imago, dim. ab imago. *Sueton. Aug. c. 7.* Imaguncula aurea puerilis.

Imantopŏdes, um, ἱμαντόπους, populi in Æthiopia ita dicti, quia loripedes ſunt, h. e. flexis crurum nexibus ingrediuntur. *Plin. l. 3. c. 8. & Solin.* ¶ Sunt & aves quædam hoc nomine, quæ crura præalta habent. *Plin. l. 10. c. 47.*

Imbalnitĭes, ei, ſ. 5. ſordes, ſqualor, illuvies, q. d. balnei, ſeu lotionis privatio. *Lucil. in Sat.* Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie.

Imbarbeſcere, barbatum fieri. *Feſt.*

Imbecillis, & le, vel imbecillus, a, um, *debole*, *languido*, חלוש, Ger. *ſchwach*, Gal. *foible*, *imbecille*, Hiſp. *debil*, *flaco*, ἀδρανής, debilis, languidus, infirmus, a baculus, quia baculo innititur, qui infirmis eſt pedibus. *Cic. de Sen.* Quam fuit imbecillis P. Africani filius is, qui te adoptavit? *Id. 7. Fam.* Cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur. ¶ Translate ſumitur pro exiguo, vili, parvi animi. *Cic. de Div.* Omnis ſuperſtitio imbecillis animi, atque ani-

lis est. *Id. de Am.* Imbecilla enim humana natura est ad contemnendam potentiam. ¶ Comp. imbecillior, sup. imbecillimus. *Cic. ad Q. Fr.* Marius & valetudine est, & natura imbecillior. *Senec. epist.* 85. Quantum sapienti damus, si imbecillimis fortior est? ¶ Reperitur & *imbecillissimus*. *Cels. l.* 2. *c.* 18. Imbecillissima materia. *Senec. de Benef. l.* 4. *c.* 13. Imbecillissimus, ac facillimus sanguis.

Imbecillitas, atis, f. 3. *debolezza*, חלשה, Germ. *schwachheit*, Gall. *imbecillité*, Hisp. *flaqueza*, ἀδυναμία, ἀδύνατα, debilitas, infirmitas. *Cic. in Brut.* Sic ad virium imbecillitatem dicendi accommodabat genus. *Id.* 5. *Tusc.* Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimescere. ¶ Translate ponitur pro vilitate, seu parvitate animi. *Cic.* 1. *Fam.* Ego tibi in hac præsertim imbecillitate Magistratuum præstare nihil possum.

Imbecilliter, adv. *debolmente*, Germ. *schwechlich*, Gall. *foiblement*, *lachement*, Hisp. *flaxamente*, *debilitadamente*, ἀδυνάτως, debiliter, remisse, languide. *Cic.* 4. *Acad. c.* 17. Hisque, quæ videntur, imbecillius assentiuntur.

Imbellia, æ, f. 1. ἀργία, inertia, & belli imperitia. *Macrob. l.* 2. *Sat. c.* 2. Tunc Pœnus eludens ignaviam, imbelliamque militum. Eadem habet *Gel. l.* 5. *c.* 5.

Imbellis, & le, o. 3. *non atto alla guerra*, *timido*, חסר, Ger. *unkriegisch*, Gal. *lache*, Hisp. *flaco*, ἄπολεμος, bello minime aptus, timidus, ignavus, infirmus. *Cic.* 1. *Off.* Nunquam pericli fuga committenduni est, ut timidi, imbellesque videamur. *Hor. l.* 1. *Carm.* Imbelli cithara carmina divides, idest quæ bellis canendis apta non est. *Stat.* 10. *Theb. v.* 874. Carmen imbelle. hoc est quod nihil bellicum sonat. *Liv. l.* 10. Annum imbellem agere. hoc est sine bello.

Imber, bris, m. 3. *pioggia*, גשם, Ger. *ein platzregen*, Gall. *pluye*, Hisp. *lluvia*, ὄμβρος, agmen aquarum largius ex concretis effusum nubibus, ut *Apul. lib.* de Mundo definit, a Græca voce, quæ allata est. *Cic.* 6. *Ver.* Erat hiemis summa, tempestas perfrigida, imber maximus. ¶ Per translationem pro quovis humore accipitur. *Virg.* 1. *Æn.* Accipiunt inimicum imbrem. idest fluctus maris. *Ovid.* 3. *Amor. Eleg.* 5. Spargebat tepido flebilis imbre sinus. idest effusione lacrymarum. ¶ Imo dicitur de rei alicujus multitudine, præsertim quæ ex Cœlo, vel alio loco alta cadit, ut Imber lactis, sanguinis, lapidum, telorum, &c. *Cic.* 1. *de Div.* Quid? cum sæpe lapidum, sanguinis nonnunquam, terræ interdum, quondam etiam lactis imber defluxit. *Virg.* 12. *Æn.* Tempestas telorum, & ferreus ingruit imber. ¶ In ablat. sing. definit tum in *e*, tum in *i*. *Virg.* 4. *Æn.* Et ventis pulsatus, & imbri. ¶ Imbrem cribro gerere, proverb. est de casu conatu, & irrito. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 100. Non pluris refert, quam si imbrem in cribro geras.

Imberbis, & be, o. 3. *senza barba*, *sbarbato*, Ger. *der kein bart hat*, Gall. *sans barbe*, Hisp. *barbiponiente*, *sin barba*, ἀγένειος, ἀνώγυιος, quod non est barbatum. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Ifto enim modo dicere licebit Jovem semper barbatum, Apollinem semper imberbem.

Imberbus, a, um, adject. pro imberbis. *Lucil.* apud *Non. c.* 8. *num.* 84. Imberbi androgyni.

Imbibo, is, a. 3. *bevere*, *appredere*, שתה, רוה, Germ. *in sich trinckẽ*, Gall. *emboire*, Hisp. *embeber*, ἐμπίνω, idem fere, quod bibo, vel humorem attraho, & in me recipio. *Plin. l.* 20. *cap.* 14. Imbibitur ad serpentium ictus decoctum. ¶ Translate est apprehendere. *Cic.* 2. *Ver.* Nisi de vobis malam opinionem animo imbibissetis. ¶ Significat etiam constituere, in animum inducere. *Lucret. lib.* 3. *v.* 1011. Qui petere a populo fasces, sævasque secures Imbibit. *Cic. pro Quint. c.* 6. Quod si facere nolit, atque imbiberit, ejusmodi rationibus illum ad suas conditiones perducere.

Imbito, is, n. 3. ineo, ingredior, ab antiquo *beto*, vel *betio*. *Plaut. Epid. a.* 1. *sc.* 2. *v.* 42. Meam domum ne imbitas.

Imbonitas, atis, f. incommodum, vel bonitatis carentia. Est *Tertul. ad Martyr. c.* 3.

Imbracteatus, a, um, bracteæ obductus. *Ammian. l.* 17. *c.* 4. (*al.* 8.)

Imbracteo, as, a. 1. bracteæ obduco. *Ammian. lib.* 14. *c.* 15. Statuas auro curant imbracteari. ¶ Hinc *imbracteatus*, *a*, *um*. *Id. l.* 17. *c.* 8. Imitamentum ærcum auro imbracteatum.

Imbrasides, æ, m. Imbrasi filius. *Virg.* 10. *Æn. v.* 123. & 12. 343.

Imbrasus, m. 2. Imbrassus, fl. Sami inf. ex quo illa Imbrasia dicta est. *Plin. lib.* 5. *c.* 2.

Imbrex, cis, m. p. gen. c. *embrice*, *cappo*, *tegola da coprir le case*, Ger. *siebrinne*, Gall. *tuile*, Hisp. *teja*, σωλὴν, canalis, vel tegula cavata, & semirotunda, per quam imber defluit, ab *imber*, quia accipit, arcetque imbres. *Sisen. l.* 3. *Hist.* Didipatis imbricum fragminibus. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Primus personas tegularum (h. e. *simulacra*) extremis imbricibus imposuit. ¶ Differunt imbrices & tegulæ in hoc, quod imbrices in modum canalis factæ sunt, aut semitubuli, quas Itali *coppi* vocant. Tegula vero nomen generale est, & interdum pro imbrice usurpatur. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Translate, ob similitudinem, imbrex porci dicitur ejus vertebra sale condita, & cocta. *Martial. l.* 2. *epigr.* 37. Mammam suminis, imbricemque porci. Alii interpretantur porci auriculam. ¶ Reperitur etiam in gen. f. *Plaut. Mil.* Meas contregisti imbrices, & tegulas.

Imbrialis, le, adject. ab imbre efformatum, ut imbrialis aqua, *acqua piovana*. *Cal. Aurel. Tard.* 5. *c.* 10.

Imbricitim, adv. γωνιαῖως, imbricis modo. *Plin. l.* 9. *c.* 34. Jam distinctione virgulata, crinita, crispa cuniculatim, pectinatim, imbricatim undata.

Imbricatus, a, um, *che ha figura di embrice*, γωνιαῖος, quod imbricibus tectum est, vel quod imbrices modo est incurvatum, imbricum figuram referens. *Plin. l.* 11. *c.* 1. Saperne tantum imbricatis flexilibus vertebris. *Vitr. l.* 2. *cap.* 8. Inserta vero cæmenta alia super alia sedentia in æ se imbricata non speciosam, sed firmiorem, quam reticulata, præstant structuram. idest quæ imbricum in morem inter se ligata sunt, & composita.

Imbricitor, oris, m. imbrex ciens. *Enn.* apud *Macrob. l.* 6. *Sat. c.* 2. Cum spiritus Austri imbricitor.

Imbriclum, n. 2. idem ac imbrex. *Martial. l.* 2. *epigr.* 34. Imbricio poteras Sexte lavare pedes. Alii rectius leg. In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Imbrico, as, a. 1. ἀναγωνίω, imbricibus tego, in modum imbricis facio. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Tegulæ interjacentibus imbricarentur.

Imbricus, a, um, *piovoso*, Germ. *regenhaftig*, Gall. *pluvieux*, Hisp. *lluvioso*, ὀμβρόεις, pluviosus, imbres ferens, aut generans. *Plaut. Merc.* 5. 2. 35. Hic Favonius serenus est, hic Auster imbricus.

Imbridus, a, um, adject. idem quod imbricus. *Solin. c.* 10. (*al.* 4.) Cœlum imbridum.

Imbrifer, ra, rum, *che apporta pioggia*, ὀμβροφόρος, quod imbres, seu aquas fert. *Col. l.* 5. *cap.* 5. Sed ubi aut uliginosa regio est, aut cœli sunt imbriferi. *Virg. Georg.* 1. *v.* 313. Ver imbriferum.

Imbrificans, a, um, adject. ut imbrificatæ nubes, h. e. imbre gravidæ, apud *Martian. Capell. l.* 6.

Imbrifico, as, a. 1. imbre madefacio, irrigo. *Martian. Capell. l.* 6. *pag.* 191. terram Aer complectens imbrificabat aquis.

Imbrius, a, um, adject. ut Imbria terra, eadem ac Imbros. *Ovid.* 1. *Trist. el.* 9. *v.* 18. Venimus in portus, Imbria terra, tuos.

Imbros, Imbrus, f. 2. Imbria Terra, *Lembro*, *l'Embro*, inf. maris Ægæi, oræ Thraciæ adjacens, inter Lemnum 22. M. P. ad Occ. & Cherroneſum Thraciæ 72. M. ad Or. circuitu 72. M. cum urbe eog. Pop. Imbrii, qui, sicut & Lemnii, in proverbio sunt de iis, qui judicium, vel aliam rem subterfugientes absentiam caussantur, ut qui se in Imbrum, vel in Lemnum navigasse dicebant.

Imbubino, as, a. 1. inquino, fœdo. *Lucil.* apud *Fest.* in *Bubinare*. Hic te imbubinat.

Imbulbito, as, a. 1. ideni ac bulbito, ideſt iterore infantium inquino. *Lucil.* apud *Fest.* Hæc te imbubinat, & contra te imbulbitat ille.

Imbuo, is, bui, butum, a. 3. *empire*, טבל, Ger. *netzen*, Gall. *abbreuver*, Hisp. *embeber*, *bincbir*, ἐμβάπτω, proprie est implere, & speciatim implere liquore. Est quinti ordinis activorum. *Horat. in Epist.* 2. *l.* 1. *ad fin.* Quo semel est imbuta recens, servabit odorem testa diu. *Cic. pro Mil.* Via Appia latronis sanguine imbuta est. ¶ Ponitur item pro inficere, tingere. Nam etiam hæc ratione res liquore implentur. *Col. lib.* 12. Quibus liquoribus mundam lanam imbuere oportebit. *Virg. Eclog.* 1. *v.* 7. Illius aram sæpe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus. ¶ Transfertur ad multa alia, ut Imbuere præceptis, doctrina, opinionibus, &c. *Cic. Att.* Ut ejus animum tenerum his opinionibus imbuas. ¶ Et speciatim per translationem ponitur pro instruere, instituere, erudire. *Cic.* 1. *Off.* Plerumque autem parentum præceptis imbuti ad eorum consuetudinem, moresque deducimur. *Tacit.* 5. *hist. c.* 5. Nec quisquam prius imbuuntur quam contemnere Deos. ¶ Usurpatur etiam sine ablativo. *Virg.* 1. *Ecl.* Sæpe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus, ideſt insperget, vel inficiet suo sanguine. *Cic. in. Phil.* Nos a majoribus sic institui, atque imbuti sumus.

Imbutamentum, i, n. doctrina, eruditio, institutio. *Fulgent. Mythol. l.* 1. *c.* 1. Variis dogmatum imbutamentis lascivа præstruens corda.

Imbūtum, vasis genus, quod sursum versus redit, inquit *Varr. l.* 4. *L. L. c.* 27. Sed ibi *Scalig.* mendum agnoscit. V. *cund. in Conject. ad Varr.*

Imbūtus, a, um, adject. *alquanto addottrinato*. *Suetan. de illustr. Grammat.* Quasi non perfectum litteris, sed imbutum. ¶ Item tinctus, perfusus. *Horat. epod.* 5. *v.* 65. Munus tabo imbutum. *Cic.* 14. *Phil.* Imbuti sanguine gladii.

Imitabilis, le, o. 3. *che si può imitare*, Ger. *nachfolgig*, Gall. *imitable*, Hisp. *imitable*, μιμητός, quod quis potest imitari. *Cic. in Orat. c.* 23. Nam orationis subtilitas imitabilis quidem illa videtur esse existimanti, sed nihil est experienti minus. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Gemma imitabilior mendacio vitri.

Imitamen, inis, n. 3. idem ac imitatio. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 211. Prisique imitamina facti.

Imitamentum, i, n. idem ac imitatio. *Gel. l.* 7. *c.* 5. Opplevit omnia non simulacris, nec imitamentis, sed luctu, atque lamentis veris, & spiramibus. Adde *Tacit. Ann.* 14. *c.* 57.

Imitandus, a, um, *da imitarsi*, quem imitari quis debet. *Plin. lib.* 7. *epist.* 30. Tu mihi maxime imitabilis, maxime imitandus videbaris.

Imitatio, onis, f. 3. *imitazione*, Germ. *nach folgung*, Gall. *imitation*, Hisp. *imitacion*, μίμησις, actus imitandi. *Cic. l.* 1. *de Leg. c.* 17. Imitatrix boni voluptas.

Imitatus, a, um, partic. ab imitor. *Cic. de Univ.* Ille fabricator tanti operis utrum sit imitatus exemplar. ¶ Reperitur etiam in constructione passiva, quia veteres dicebant etiam *imito*, *as*, active, ut Nonius probat. *Cic. de Univ. c.* 3. Cum autem ingressa est imitata, & effecta simulacra, bene agi putat, si similitudinem veri consequatur.

Imito, as, pro imitor, aris, dixisse Veteres, tradatur *Nonius c.* 7. *n.* 46. V. *Imitatus*, *a*, *um*.

Imitor, aris, atus sum, d. 1. *imitare*, חקה אחר, Germ. *nachfolgen*, Gall. *imiter*, Hisp. *imitar*, μιμέομαι, aliorum exempla sequor, a verbo Græco allato, quasi mimitor, omissa initiali litera. *Cic. de Cl. Or.* Quem Cotta cum verbis, tum sono ipso subrustico imitabatur. ¶ Imitari chirographum alterius, est adulterare. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *cap.* 30. Chirographum Sex-primorum imitatus est. ¶ Imitari etiam ponitur pro simulare. *Tac. l.* 1. Quanquam mœstitiam imitarentur, contumaciæ propiores.

Imitus, adv. profunditus, ex profundo, ab imus. *Gell. l.* 17. *c.* 10. Atque ille, Græcos quidem fontes imitus ignes eructare. *Apul. l.* 9. *Met.* Terra dehiscente imitus.

Immaculabilis, le, adject. qui maculari non potest. *Auson. in gratiar. act. ad Gratian. Imp.* Mente pura, immaculabili conscientia, cogitatione sincera.

Immaculātus, a, um, adject. *immacolato*, non maculatus, non pollutus. *Lucan. l.* 2. *ad fin.* Abscondat Fortuna nefas, Romanaque tellus immaculata sui servetur sanguine Magni.

Immacŭlo, as, a. 1. idem quod maculo, inquino, polluo. *Jul. Firmic. lib.* 4. *c.* 16. Nullus invidiæ livor immaculet.

Immadesco, is, ui, n. 3. *essere umido*, ἐμβρίχομαι, madidus fum. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Et cum a siccitate continua immaduerit imbre. *Ovid.* 6. *Met. v.* 396. Fertilis immaduit terra. ¶ Potest etiam esse *Immadeo*, *ui*, n. 2. nam præteritum utrique commune est.

Immāne, adv. immaniter. *Sallust. fragm. l.* 2. *hist.* Immane quantum animi exarsere. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Immane quantum discrepat. Ita nimium quantum. V. *nimium*.

Immanifestus, a, um, *non manifesto*. Rufinus Grammaticus apud *Putsch. p.* 2710. Immanifesta vocant hæc carmina voce Latini.

Immānis, & ne, o. 3. *crudele*, *fiero*, אכזר, Germ. *grausam*, Gall. *cruel*, *démesuré*, Hisp. *cruel*, *inhumano*, ἀγριος, ἀπλὴς, ferus, crudelis, ab antiquo *manus*, vel *manuus*, vel *manis*, vel *mannis*, bonus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Quod si te fors Afris, aut Hispanis, aut Gallis præfecisset, immanibus, ac barbaris nationibus. ¶ Ponitur etiam pro horrendo, aspero. *Virg.* 1. *Æn.* Tenet ille immanis saxa. ¶ Item pro fœdo. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 236. Immane te habet templum obvallatum ossibus. ¶ Item pro ingenti, immenso. *Cic.* 2. *Phil.* Si inter cenam in tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidisset. *Id. Attic. l.* 2. Qui immanes pecunias paucis dederunt. ¶ Comp. immanior, sup. immanissimus. *Cic. pro Rosc. Am.* Ne bestiis quoque, quæ tantum scelus attigissent, immanioribus uteremur. *Plin. Panag. c.* 48. Bellua immanissima.

Immanitas, tis, f. 3. *crudeltà*, אכזריות, Ger. *grausamkeit*, Gall. *cruauté*, Hisp. *crueldad*, ἀγριότης, ἀπλότης, sævitia, feritas, diritas, crudelitas. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Equidem arbitror, nullas esse gentes sic immanitate efferatas. ¶ Ponitur etiam pro magnitudine. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Ut immanitate pretii antecederet celeberrimos eadem ætate imaginum pictores.

Immanĭter, adv. valde, vehementer, *assai*, σφόδρα. *Gell. l.* 1. *c.* 26. Immaniter clamare. ¶ Item crudeliter. *Ammian. l.* 18. *c.* 17. Immanius efferescunt.

Immansuētus, a, um, *non mansueto*, *barbaro*, פרא, Ger. *unmilde*, Gall. *farouche*, *intraitable*, Hisp. *indomito*, ατιος, ἀμείλιχος, indomitus, barbarus. *Cic.* 1. *de Leg. cap.* 8. Ipsique in hominibus nulla gens est neque tam immansueta, neque tam fera, quæ &c. *Scnec. de Consol. ad Helv. cap.* 6. Quid immansuetius? *Ovid. Heroid. epist.* 18. *v.* 37. At tu de rapidis immansuetissime ventis.

Immarcescibilis, le, adject. incorruptibilis. *Paulin. Nolan.* 4. *Natal. Felicit ad fin.* Immarcescibilis redimivit honore coronæ.

Immatūre, adverb. *avanti il tempo*, ἀώρως. *Senec. Suasor.* 1. Numquid immature ab Oceano. *Col. l.* 11. *cap.* 2. Neque præcisinatum opus nimium immature videri possit. *Auson. epist.* 22. Immaturius periclitatur expelli.

Immaturĭtas, atis, f. 3. *immaturità*, Germ. *unzeitigung*, Gall. *avancement*, *avant la saison*, *jadeue*, *meurté*, Hisp. *adelantada madurez*, ἀωρία, acerbitas, cruditas. Translate accipitur pro anticipatione, celeritate. *Cic. pro Quint. cap.* 26. Quid hæc festinatio, quid hæc immaturitas tanta significat?

Immatūrus, a, um, *non maturo*, *acerbo*, Ger. *unzeitig*, Gall. *qui n'est pas meur*, Hisp. *no maduro*, ἄωρος, non maturus, acerbus, & proprie de fructibus, & frugibus dicitur, cum ante tempus colliguntur. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Quo apparet aut aliud esse, aut colligi immaturum. ¶ Translate dicitur de eo, quod est intempestivum, ut mors immatura, qua quis ante constitutum vitæ tempus, & confectam ætatem moritur. *Cic.* 2. *Phil. c. ult.* Etenim si ab hinc annos prope viginti hoc ipso in templo negavi posse mortem immaturam esse Consulari. *Ho-*

rat.

ver. l. 2. ſpr. 8. Filius immaturus obit. *Liv. l. 22.* Immaturum conſilium.

Immediate. V. Immeditate.

Immedicabilis, le, o. 3. *incurabile*, ἀίατος, ἀθεράπευτος, quod medicaminibus non poteſt ſanari. *Ovid. 2. Met. v. 823.* Utque malum late ſolet immedicabile cancer ſerpere.

Immedicatus, a, um, adject. non medicatus, ut immedicatum os, *Apul. Apol.*

Immeditate, adverb. ſine meditatione, *inconſideratamente, ſenza premeditare*, ἀπρομελέτητος, ἀπρονοήτως. *Gel. l. 20. c. ult.* quod in aliquibus editionibus principio operis præfigitur, cum ſit ejus præfatio: Nos, ut captus noſter eſt, incuriosè, & immeditate, ac prope etiam ſubruſticè ex ipſo loco ac tempore hibernarum vigiliarum Atticas Noctes inſcripſimus. Quidam minus recte leg. *immediate*, quæ vox barbara eſt.

Immeditātus, a, um, adject. paſſ. ſignif. non meditatus, *non penſato*, ἀμελέτητος. *Apul. lib. 2. Miles. ſub init.* Immeditatus inceſſus, h. e. non affectatus ad mollitiem. *Id. lib. 3. Florid.* Animalium immeditati ſonores. Quod autem ex *Cic. 2. Off. c. 13.* affert *Paſſerat.* præterquamquod non ſatis ad rem facit, aliam etiam lectionem habet in emendatis Colicib.

Immejo, is, a. 3. intus mejo. *Perſ. Sat. 6. v. 73.* Patritiæ immejat vulvæ.

Immĕmor, ris, o. 3. *ſconoſcente*, שכח, Ger. *vergeſſend*, Gall. *qui ne ſe ſouvient; qui ne retient pas dans ſa memoire*, Hiſp. *el que ſe olvida, y no ſe acuerda*, ἀμνήμων, quod non meminit. *Cic. in Bruto.* Magna hæc immemoris ingenii ſigna. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Ter. Andr. 1. 1. 17.* Iſthæc commemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii. Ubi Donatus: immemoris beneficii, cujus nemo meminerit. ¶ Dicitur etiam immemor, qui oblivionem inducit. *Sulius l. 19.* Aquæ ſub nomine Lethes, Quæ fluit immemori perſtringens gurgite ripas.

Immemorabilis, le, *immemorable*, Ger. *das man nit eingedenk ſeyn ſol*, Gall. *immemorable*, Hiſp. *inmemorable*, ἀνέφατος, cujus nulla debet eſſe memoria, quod commemorari non debet, aut poteſt. *Plaut. Capt. v. 192.* Neque ſpurcidi ſunt verſus immemorabiles. *Lucr. l. 4. Prol. v. 36.* Spatium immemorabile, ideſt, maximum, quod deſcribi non poteſt. ¶ Reperitur etiam active. *Plaut. Ciſt. 2. 2. 3.* Anus ſibi moderatrix, atque immemorabilis. h. e. quæ recordari non vult, aut ſe non meminiſſe ſimulat. V. *Taubman.*

Immemorātus, a, um, adject. ἀμνημόνευτος, non memoratus. *Horat. l. 1. ep. 19. v. 33.* Juvat immemorata ferentem ingeniis, oculiſque legi, manibuſque teneri. h. e. nova non prius audita. *Auſon. Parental. epigr. 20.* Immemoratus eris.

Immemoria, æ, f. memoriæ infirmitas, oblivio. Hanc vocem *Partus in Lex. Crit.* exſtare putat in *Pandect. lag. 44. Dig. de acquir. & amitt. poſſeſſ.* ubi *Papin. JCtus* ita inquit: Peregre profecturus pecuniam in terram cuſtodiæ cauſa conſiderat: cum reverſus locum theſauri immemoria non repeteret, &c. Vulgo legitur *in memoria*.

Immemŏris, e, idem quod immemor. *Cæcil.* apud *Priſcian. l. 6.* Ita ne immemoris?

Immensitas, tis, f. 3. *immenſità*, Germ. *unermeſſigkeit*, Gall. *immenſité*, Hiſp. *inmenſidad*, ἀμετρία, infinitas. *Cic. de nat. Deor. l. 1. c. 20.* In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. *Id. ib. l. 2. c. 39.* Immenſitates camporum.

Immensus, a, um, *ſmiſurato, grande*, Ger. *unermeſslich*, Gall. *immenſe*, Hiſ. *immenſo*, ἀμέτρητος, quod menſurari præ magnitudine non poteſt, infinitum, valde magnum. *Cic. 1. de nat. Deor.* Si immenſam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Id. de Div.* Obſervata ſunt hæc in tempora immenſo, hoc eſt, infinito, vix menſurabili. *Spartian. Adrian. c. 19.* Immenſiſſimæ voluptates. ¶ *Per immenſum* abſolute, ſubaudito *ſpatium*. *Tacit. Ann. 15. c. 40.* & *in Agric. c. 23.* ¶ *Immenſum attolli*, adv. *Id. Ann. 4. c. 40.*

Immĕo, es, n. 3. *entrare*, idem ac meo. *Plin. lib. 8. cap. 25.* Itaque & delphini immeantes Nilo.

Immĕreas, tis, adject. o. 3. *innocente*, qui nihil commeruit, ἀναίτιος, ἄκακος, *Sueton. Veſp. c. 20.* Multum conqueſtus, etiſi ſibi vitam immerenti. *Nepos 10. c. 10.* Immerentes, ut ſceleratos occidunt. *Valer. Max. l. 9. c. 12. n. 8.* Interdum immerentia quædam ſupremi fati titulum occupant.

Immerenter, adv. *immeritevolmente*, בחנם, Germ. *unſchuldiglich*, Gall. *a tort*, Hiſp. *no merecidolo, a tuertas*, ἀναίτιος, præter meritum. *Val. Max. l. 6. c. 2.* Quæ a Philippo Rege temulento immerenter damnata.

Immergo, is, ſi, ſum, a. 3. *immergere*, טבל, Ger. *eintunken*, Gall. *plonger*, Hiſp. *cabullir*, ἐμβάπτω, intus mergo, in profundum obruo. *Virgil. 3. Æn.* Vaſtoque immergite ponto. ¶ Translate ponitur pro ſe penitus infinuare, introducere, interre. *Cic. pro Cluent.* Is ſe blanditiis in illius conſuetudinem penitus immerſit. *Liv. l. 23. c. 18.* Immergere ſe in voluptates. *Plaut. Men. 5. 2. 3.* Immerſit aliquo ſe ſe, credo, in ganeum. ¶ *Immergeri* pro *immergi* tanquam ab *immergeo* habet *Colum. l. 5. c. 9.*

Immerĭto, adv. immerenter. *Ter. Hecyr. 2. 1. 11.* Me abs te immerito eſſe accuſatam. *Senec. epiſt. 11.* Nec immerito, *e con ragione*. ¶ Superlat. *immeritiſſimo*. V. Immeritus.

Immeritum, i, n. ſubſtant. meriti privatio. *Plaut. Aſin. 3. 3. 18.* Cur tu immerito me morti dedere optas?

Immeritus, a, um, *che non ha meritato*, ἀναίτιος, qui nihil meruit, idem quod immerens. *Virg. 3. Æn.* Poſtquam res Aſiæ, Priamique evertere gentem immeritam viſum Superis. *Terent. Phorm. 2. 1. 59.* Jamdudum te omnes nos accuſare audio immerito, & me horum omnium immeritiſſimum. Melius tamen legitur *immeritiſſimo*, quod eſt ſuperlat. adverbium.

Immerſabilis, le, *inſommergibile*, ἀβύθιστος, qui mergi non poteſt, & translate fortis, firmus, qui adverſis rebus non opprimitur. *Hor. 1. Epiſt. de Ulyſſe.* Aſpera multa pertulit adverſis rerum immerſabilis undis.

Immerſio, onis, f. actus immergendi, *immerſione*. *Arnob. l. 2. c. 47.* Oleum reſpuit immerſionem in ſe pati.

Immerſus, a, um, *immerſo*. *Cic. de Univ.* Immerſus in flumen.

Immetātus, a, um, adject. *non miſurato*. *Horat. l. 3. od. 24. v. 12.* Immetata quibus jugera liberas Fruges, & Cererem ferunt.

Immĭgro, a. 1. idem ac migro, ideſt, in locum aliquem habitandi gratia me confero. *Cic. 13. Phil. c. 17.* Nam paucis diebus & in domum, & in hortos paternos immigrabit.

Imminens, tis, nom. ex particip. *imminente*. *Cic. pro Dom. c. 6.* Homo ad eædem imminens. *Id. Ver. 2. c. 54.* Avaritia ſemper hiante, atque imminenti ſuit. V. *Imminco*.

Imminentia, æ, f. *il ſopraſtare, o eſſer imminente*. *Gel. l. 9. c. 12. ex Nigidio.* Ab inſtantia, atque imminentia fraudis.

Imminĕo, es, n. 2. *ſopraſtare*, קרב, Ger. *nahe ſeyn*, Gall. *pendre deſſus, être prêt de tomber deſſus*, Hiſp. *ſobreſtar, amenazar, eſtar cerca*, inſto, impendeo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic. 1. Tuſc.* Mors propter incertos caſus quotidie imminet. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Com. Balbo.* Cum præpotens Carthago huic Imperio immineret. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *ad*. *Cic. in Verr.* Iſte infeſtus in omnia ſtaria ex omnibus Siciliæ partibus imminebat. *Id. pro Domo.* Homo ad eædem imminens. ¶ Conjungitur etiam cum abl. communi, & præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, vel *ex*, vel *de*. *Liv. l. 1.* Bellum ab Tarquiniis imminere. ¶ Translate ponitur pro cupere, inhiare. *Cic. in Tuſc.* Templis Deorum immortalium imminet hominum egentium, & perditorum ſpes. *Id. pro Domo.* Imminere jam cupiditate videntur in Tribunitiam poteſtatem. *Senec. epiſt. 2.* Imminere alieno. ¶ Imminere exitio alterius, eſt vigilare, & inſidiari ad inferendum alteri exitium. *Ovid. 1. Met.* Imminet exitio vir conjugis, illa mariti.

Imminŭo, is, ui, utum, idem ac minuo, *ſminuire*, ἐλαττόω. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.* Metellus imminuit auctoritatem ſuam. *Salluſt. in Jug. c. 48.* Æſtivorum tempus comitiorum mora imminuerat. *h. e.* brevius fecerat. ¶ *Imminuere* pudicitiam eſt violare. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 90.* & *Apul. l. 2. Florid.*

Imminutio, f. 3. *diminuzione*, ἐλάττωσις, diminutio, actus imminuendi. *Cic. 3. Fam. ep. 8.* Quam ut ſumptus egentiſſimarum civitatum imminuerem ſine ulla imminutione dignitatis tuæ. ¶ Speciatim ſumitur pro defloratione. *Auſon. in cent. nuptiali.*

Imminūtus, a, um, adject. integer, non minutus. *Julian. JCtus l. 6. Dig. de divort. & repud.* Bona gratia diſſolutum videatur priſtinum matrimonium, & unuſquiſque ſuum jus habeat imminutum.

Immiſceo, es, a. 2. idem ac miſceo. *Liv. l. 5.* Quod Fidenati bello ſe jam antea immiſceuerat. *Id. l. 21. c. 32.* Immiſcere ſe aliorum colloquiis.

Immiſerabilis, le, *di cui niuno ha miſericordia*, qui nullius miſericordia ſublevatur. *Hor. 3. Carm. od. 5.* Si non periret immiſerabilis captiva pubes.

Immiſericordia, æ. *Liv. l. 37. c. 1.* Plus ira, quam immiſericordia in cauſa eorum valebat. Al. leg. *miſericordia*. Adde *Tertul. de Spectac. c. 16.*

Immiſericorditer, adv. *ſenza miſericordia*, ἀνελεημόνως, abſque miſericordia. *Ter. Adel. 4. 5. 28.* Factum a vobis duriter, immiſericorditerque.

Immiſericors, dis, o. 3. *non miſericordioſo*, ἀνελεήμων, immitis, ſine miſericordia. *Cic. 2. de Inv. c. 36.* Ipſum immiſericordem, ſuperbum fuiſſe.

Immiſĕror, aris, depon. 1. *Plaut.* apud *Non. c. 2. n. 341.* Boni immiſerantur, irrident mali. *Al. aliter leg.*

Immiſſarium. V. Emiſſarium.

Immiſſilis. V. Immiſſibilis.

Immiſſio, onis, f. *immiſſione*, ἔφεσις, actus immittendi. *Cic. de Sen.* Sarmentorumque ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum immiſſio. V. *Immitto*.

Immiſſŭlus, vel Immiſſilus, i, m. avis eſt ex aquilarum, ſeu vulturum genere, ſic dicta, quod ſubito, & inexpectata ſe immittit. *Feſt. V. Plin. l. 10. c. 7.* Alii leg. *Immiſſilus, Immiſcilus, Immuſſulus*, &c.

Immiſſus, a, um, ἐμβεβλημένος, partic. ab immitto. *Cicer. de nat. Deor.* Is non immiſſum a Deo dolorem, ſed conceptum a ſeipſo continebat. ¶ Immiſſum differt a projecto, ut *fabulenus de verborum ſignificatione* ait; quia projectum dicitur, quod ita provehitur, & extenditur ex aliquo ædificio, ut nuſquam quieſcat, qualia ſunt mœniana, & ſuggrundia; immiſſum vero, quod ex noſtro ædificio protenſum in alieno recumbit, ut ſunt tigna, & trabes, quæ ex noſtro pariete in parietem vicini immittuntur. ¶ Immiſſa barba, eſt proliza, prominens. *Virg. 3. Æn.* Reſpicio, dira illuvies, immiſſaque barba.

Immiſſus, us, m. actus immittendi, injectio. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 18.* Sol cuncta luſtrat lucis immiſſu.

Immiſtim, vel Immixtim, adv. immiſcendo. *Plaut. Aulul. 1. 3. 12.* Mœroremne metuo ne immixtim bibam. Alii aliter leg.

Immixtus, vel Immixtus, a, um, adject. miſcendo ingeſtus, *meſcolato, frammiſchiato*. *Liv. l. 3. c. 50.* Immiſti turbæ militum togati. ¶ Item non mixtus. *Auſon. epigr. 20. v. 12.* Potare immixtum ſueta, merumque merum.

Immitigabilis, le, qui mitigari non poteſt. *Cal. Aurelian. Tardor. 4. 3.*

Immītis, te, o. 3. *acerbo*, σκληρός, acerbus, immaturus. *Plin. lib. 15.* Immitia adhuc & cruda poma. ¶ Translate uſurpatur pro crudeli, aſpero, *crudele, ſenza miſericordia*, ἀνήμερος, ἀνήνωτος. *Virg. 1. Æn.* Troas reliquias Danaum, atque immitis Achillis. *Cic. Att.* Pompejo immitior eram, quam ipſi Cæſari. *Plin. l. 10. c. 74.* Serpentes, immitiſſimum animalium genus. ¶ Tribuitur & aliis. *Plin. l. 8. ep. 17.* Immite & turbidum cœlum. *Senec. Octav. v. 53.* Immitis dolor.

Immitto, tis, iſi, iſſum, a. 3. *mandar dentro, introdurre*, ἐμβάλλω, mitto in aliquem locum, introduco, conjicio. *Cic. pro Domo.* In alteram caveam ſervos immiſiſti. ¶ Item infero, immiſceo. *Cic. pro Font.* Immiſit ſe armatum in hoſtium manus, ac multitudinem. *Ovid. 6. Met.* Illic & lentum filis immittitur aurum. *Liv. l. 23.* Immittere ſe in voluptates. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici mitto. *Cic. 6. Ver.* Eo ne tu ſervos ad ſpoliandum fanum immittere auſus es? ¶ Eſt etiam mittere contra aliquem. *Cic. 3. Tuſc. c. 11.* Perturbationes in vitam hominum ſtultitia quaſi quaſdam furias immittit. ¶ Item ſubornare. *Salluſt. in Catil.* Alii Tarquinium a Cicerone immiſſum dicebant. ¶ Item librare, jaculari. *Cic. pro Domo.* Quæ tela ex illius actionibus in meum corpus immiſſa ſunt. ¶ Immittere aliquid in aures, h. e. admittere, auſcultare. *Plaut. Epid. 3. 1. 14.* ¶ Immittere vitem ad uvas pariendas. h. e. ejus ſarmenta ad fructus ferendos relinquere, *laſciar crefcere*. *Varr. l. 1. R. R. c. 31.* ¶ Immittere apud JCtos eſt tigna vel trabes ædificii eo extendere, ubi requieſcant, ſive in pariete communi, ſive in proprio. V. Immiſſus.

Immixtus. V. Immiſtus.

Immo. V. Imo.

Immobĭlis, le, o. 3. *immobile*, ἀκίνητος, quod moveri non poteſt. *Plin. l. 11. c. 37.* Aures homini tantum immobiles. *Ovid. 13. Met. v. 802.* Scopulis immobilior.

Immobilĭtas, atis, f. *immobilità*. *Apulej. in Trifneg.* Eadem immobilitate ſtabilitatis. *Lactant. l. 6. c. 17.* Qui immobilitatem animi aſſerunt. Adde *Arnob. l. 1.*

Immoderantia, æ, f. *intemperanza*, immoderatio. *Tertull. de Baptiſmo ad fin.* Plenitudo & immoderantia ventris.

Immoderāte, adv. *ſmoderatamente*, ἀμέτρως, immodice, extra modum. *Cicer. 2. Tuſc.* An temperantia ſinet, te immoderate facere quicquam? *Id. Fam. 5. ep. 16.* Ferre immoderatius caſum incommodorum ſuorum. *Spartian. in Severo. c. 20.* Immoderatiſſime lætari.

Immoderatio, f. 3. *intemperanza*, ἀμετρία, exceſſus in re aliqua. *Cic. pro Sylla, c. 20.* Interdum efferatur immoderatione verborum.

Immoderātus, a, um, o. 1. 2. *ſmoderato*, ἀμέτρητος, intemperans, vel nimius in re aliqua. *Cic. Att. l. 13.* Non vides, ipſum illum Ariſtotelis diſcipulum ſuperbum, crudelem, immoderatum fuiſſe? ¶ Dicitur etiam de rebus animæ expertibus. *Cic. pro Roſc. Am.* Immoderatis tempeſtatibus hominibus nocuit. *Gell. lib. 19. c. 12.* Motus animi immoderatiores. *Suetou. Ner. c. 51.* Immoderatiſſima luxuria. ¶ Item immenſus, vaſtus. *Cic. l. 2. N. D. c. 25.* Vide ſublime fuſum immoderatum æthera.

Immodeſte, adv. *immodeſtamente*, ἀτάκτως, ἀκοσμίως, immoderate, ſupra modum, ſine modeſtia. *Plaut. Pan. 1. 2. 25.* Cur ego apud te mentiar? amo immodeſte. *Liv. l. 22. c. 27.* Immodice, immodeſteque gloriari.

Immodeſtia, æ, f. 1. *immodeſtia*, ἀκοσμία, ἀμετρία, intemperantia, immoderatio. *Plaut. Merc.* Sed amori accedunt etiam ultra hæc, quæ diximus, incogitantia, excors immodeſtia, petulantia, cupiditas.

Immodeſtus, a, um, o. 1. 2. *immodeſto*, ἄμετρος, ἀκόσμητος, ἄκοσμος, immoderatus, non temperatus. *Cic. 1. Offic.* Ipſumque genus jocandi non profuſum, nec immodeſtum, ſed ingenuum, & facetum eſſe debet. *Ter. Heaut. 3. 3.* Heri in vino quam immodeſtus fuiſti.

Immodĭce, adv. *ſmiſuratamente*, ὑπερμέτρως, nimis immoderate. *Cicer. 4. Tuſc.* Quid, ſi, cum id ferret immodice, mors liberorum acceſſiſſet?

Immodĭcus, a, um, *fuor di miſura, ſmiſurato*, ὑπέρμετρος, nimius. *Col. l. 1. c. 5.* Quod agri modum immodica poſſidendi libidine tranſcendiſſet. *Sueton. Domit. c. 12.* Verbis & rebus immodicus. *Tacit. 1. hiſt. c. 53.* Immodicus animi. *Vell. l. 2. c. 11.* Immodicus gloriæ.

Immodulātus, a, um, non modulatus, inconditus, aſper. *Horat. in Art. v. 263.* Non quivis videt immodulata poemata judex.

Immœnis. V. Immunis.

Immolatio, f. 3. *ſacrificio*, θυσία, ſacrificatio. *Cic. 1. de Div.* Hoc genus immolationis maxime ab antiquis probatur.

Immolatĭtius, a, um, qui immolatus eſt, ut immolatitia caro, *Auguſtin. epiſt. 154. a med.*

Immolātor, oris, m. *chi ſacrifica*, qui immolat, & ſacrificat. *Cic. de Div. l. 2. c. 15.* Ut ſe exta ad immolatoris fortunam accommodent.

Immolātus, a, um, adject. *immolato, ſacrificato*. *Horat. lib. 4. od. 11.* Ara avet immolato ſpargier agno.

Immolītus, a, um, adject. ædificatus, conſtructus. *Liv. l. 39. c. 44.* Quæ in loca publica inædificata, immolitave privati habebant, intra dies triginta demoliti

siti sunt. ¶ Different autem *inædificata*, & *immolita*. Ea enim loca inædificata dicuntur, in quibus ædes extructæ sunt; immolita vero, in quibus aliud quodcunque opus constructum est.

Immŏlo, as, a. 1. *sacrificare*, Θύω, sacrifico, a mola, ideſt farre tosto, & molito, quod sale sparsum esset, quod Latini tar tostum, molitum, & salsum hostiæ imponerent, Græci hordeum, & fruges non tritas, molitasque, sed integras sali admixtas inspergerent. *Cicer. pro Font.* Barbara consuetudo hominum immolandorum. *Id. de Div.* Ne quis Dianæ vitulum immolaret. *Virg.* 12. *Æn.* Pallas te hoc vulnere, Pallas immolat. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Cic.* 2. *de Div.* Cum pluribus Diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur?

Immorĭor, eris, ĭtus sum, d. 3. ἐνθνήσκω, in re aliqua morior. *Ovid.* 3. *de Ponto.* Fortiter Euxinis immoriemur aquis. *Val. Flac. l.* 6. *Arg.* Immoritur hastæ. ¶ *Immori studio alicujus rei*, hyperbolica locutio, est in eam tam pertinaciter incumbere, ut sola morte quis videatur ab ea posse divelli. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 85. Immoritur studiis, & amore senescit habendi.

Immŏror, aris, d. 1. *demorare*, *ferwarfi*, ἐμμένω, moram trabo in aliqua re. *Col. l.* 8. *c.* 5. Ut saturæ studiosius mdlis immorentur. *Plin. l.* 1. *epist.* 8. Immorari honestis cogitationibus. Adde *Quintil. l.* 2. *c.* 16.

Immorsus, us, ui, m. idem ac morsus, tamquam ab immordeo, legit *Heinſ. in Vellej. l.* 2. *c.* 87. ubi vulgo leg. *Morsu aspidis.*

Immorsus, a, um, *morſicato*. *Stat.* 2. *Theb.* v. 628. donec transiisſa morte per artus Labitur, immorsaque cadens obmurmurit hasta.

Immortalis, le, o. 3. *immortale*, *ewig*, Ger. *unſterblich*, Gall. *immortel*, Hisp. *immortal*, ἀθάνατος, sempiternus, qui perpetuo vivit nunquam moriturus. *Cic. de Sen.* Quod quidem nisi ita se haberet, ut animi immortales essent. *Id. lib.* 20. *Fam. ep.* 13. Immortales gratias agere. ¶ Immortale, adverb. more, ut flos immortale virens, *Valer. Flacc. l.* 7. *v.* 362.

Immortalĭtas, atis, f. 3. *immortalitá*, ἀθανασία, Ger. *unſterblichkeit*, Gall. *immortalité*, Hisp. *immortalidad*, ἀθανασία, sempiterna vita. *Cicer. de Am.* Nisi enim immortalitatem optare vellet, quid non est adeptus, quod homini fas esset optare? *Id. de Orat. l.* 3. *c.* 16. Socratis sermones immortalitati scriptis suis Plato tradidit. *Id. l.* 3. *nat. Deor. c.* 18. Ne virtutibus hominum isti honores habeantur, non immortalitatibus.

Immortalĭter, adverb. *ſterblich*, לְקַיֵּם, Germ. *ewiglich*, Gall. *immortellement*, Hisp. *immortalmente*, ἀθανάτως, perpetuo. *Cic. ad Q. Fr.* Quod scribis, te a Cæsare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.

Immortalĭtus, adv. ea forma, qua *divinitus*. *Turpil.* apud *Non. c.* 11. *n.* 43. Immortalitus se se obtulit mihi hæc facultas, *h. e.* quasi Deorum immortalium beneficio.

Immortŭus, a, um, mortuus in aliqua re. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Nam cum immortuus est in vino. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Immortuæ reliquiæ conjurationis.

Immōtus, a, um, *immobile*, *Ger. unbewegt*, Gall. *immobile*, Hisp. *inmovible*, *fixo*, ἀκίνητος, quod non movetur, particip. a moveor. *Virg.* 4. *Æn.* Mens immota manet. *Ibid.* Fixum, immotumque animo, *Tacit.* 1. *hist. c.* 86. immotum diem dixit, quo venti nulli spirant.

Immugio, is, n. 4. idem quod mugio. *Virg.* 3. *Æn. v.* 674. Curvisque immugiit Ætna cavernis.

Immulgĕo, es, ulsi, ctum, a. 2. *melgen*, ἐκμέλγω, lac ex uberibus in rem aliquam exprimo. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Ubera eas infantium labris immulgere.

Immundĭbilis, le, adject. qui emundari non potest, *Tertull. de pudic. c.* 20. Immundabile vitium.

Immunde, *ſordidamente*, spurce. *Jul. Obseq. de prodig. c.* 115. Junonem profugientem, quod immunde sua templa fœdarentur.

Immunditĭa, æ, f. *immondezze*, impuritas. *Plaut. Stich.* 5. 5. 6. Immunditia sua. *Cato R. R. c.* 2. Ex piscina immunditias efferri, munditias fieri. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Valetudinaria immunditiis liberare.

Immundus, a, um, o. 1. 2. *immundo*, *lordo*, טָמֵא, Ger. *unſauber*, Gall. *ſale*, *ord*, Hisp. *immundo*, *ſucio*, ἀκάθαρτος, impurus. *Virg.* 3. *Æn.* Contactuque omnia fœdant immundo. *Catull. Carm.* 94. Nil immundius hoc, nihiloque immundius illud. *Plin. l.* 10. *epist.* 99. Immunditiima aspectu cloaca.

Immunifĭcus, a, um, *non liberale*, *avaro*, ἀνελεύθερος, illiberalis, avarus, sordidus, tenax. *Plaut. Trin.* 2. 2. 69. Civi immunifico, scis, quid cantari soleat? Quod habes, ne habeas.

Immunio, is, ivi, itum, a. 4. idem quod munio, vel intus munio. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 19. Præsidium immunivit. Ita pleraque optimæ edit. cum MSS. Alii leg. *inde munivit*. *Lipſ.* noſtram lectionem retinet; suspicatur tamen scriptum fuisse *endymunivit*.

Immūnis, ne, o. 3. *libero*, *immune*, ἀτέλειωτος, vacans munere, qui nullo fungitur officio, otiosus, a *munus*. *Virg.* 4. *Æn.* Immunisque sedens aliena ad pabula fucus. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Non ego te meis Immunem meditor tingere poculis, ἀτέλεστον, *senza che tu porti la tua parte*. *Cic. de Amic. c.* 14. Non est inhumana virtus, neque immunis, *i. e.* non sui dumtaxat studiosa. ¶ Item non particeps, expers. *Ovid. l.* 4. *Trist. el.* 2. Immunes tanti nec sunt esse boni. ¶ Item qui nulli obnoxius, aut devinctus est, qui liber est, qui nulli vectigal pendit, *esente*, *libero*. *Cic. in Phil.* Is Campi Leontini duo millia jugerum immunia possidet. ¶ Fere cum ablativo construitur. *Liv. l.* 1. *c.* 43. Inde una centuria facta est immunis militia. *Vellej. l.* 2. *c.* 35. Immunis humanis vitiis. *Ex cap.* 46. Immunis voluptatibus. ¶ Et addita præpositione *a*, vel *ab*. *Vellej. l.* 2. *c.* 14. Domus immunis ab omnibus arbitris. ¶ Et cum genit. *Id. l.* 2. *c.* 7. Immunis delictorum paternorum. *Ovid. Met.* 3. *v.* 1. *de bove*. Nullum passa jugum, curvique immunis aratri. ¶ Munia publica, a quibus *Immunes* liberabantur, erant domi quidem tributa, vectigalia, &c. militiæ vero valli & fossæ exstructio, pabuli, lignorum aggestio, & his similia, quæ qui facere cogebantur, munifices dicti sunt. V. *Beneficiarius*. ¶ Sumitur interdum pro innoxio. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Immunis aram si tetigit manus. ¶ Apud *Plaut.* pro inofficioso usurpatur: verba ejus sunt *Trin.* 1. 1. 1. Amicum castigare ob meritam noxiam, immune est facinus, ¶ In quibusdam antiq. cod. legitur etiam *immunis* pro *immunis*.

Immunĭtas, atis, f. 3. ἀτέλεια, vacatio a munere, otiositas. *Cicer.* 4. *Acad.* Qui det isti Deo immunitatem magni quidem muneris. ¶ Item libertas, exemptio, & vacatio munerum publicorum, & eorum, *ſreyſprung*, *privilegio*, Ger. *freiheiſſung*, Gall. *exemption*, Hisp. *eſencion*, ἀτέλεια. *Cic.* 13. *Fam.* Tabulæ figuntur, immunitates dantur.

Immunĭtio, onis, f. idem quod immunitas. *Cod. Theodoſ. l.* un. *de privil. dom. Aug.* V. *Salmaſ. ad Hiſt. Aug. p.* 517.

Immunītus, a, um, o. 1. 2. *non fornito*, *non fortificato*, ἀτείχιστος, non munitus. *Cic. pro Cæc. c.* 19. Si via ita sit immunita, jubet, qua velit, agere jumentum. *Liv. l.* 22. *c.* 11. Ut quibus oppida castellaque immunita essent, hi in loca tuta commigrarent.

Immurmŭro, as, n. 1. idem ac murmuro. Cum accusat. *Ovid.* 3. *Met.* totumque immurmurat agmen. ¶ Cum ablat. *Virg.* 4. *Georg. v.* 261. Silvis immurmurat auster. *Stat.* 1. *Theb. v.* 532. Immurmurare aure tacita. ¶ Cum dativo *Silius l.* 5. *v.* 333. admoniæ immurmurat hastæ.

Immusĭcus, a, um, non Musicus, *Tertull. Apol. c.* 1. Immusici judicantes de musicis.

Immussŭlus. V. Immisculus.

Immutabĭlis, le, o. 3. *immutable*, נֶאֱמָן, Germ. *unveranderlich*, Gall. *immutable*, Hisp. *immudable*, ἀμετάβλητος, quod nullo modo movetur, ac flectitur. *Cic. de Fato*. Sequitur illico, esse causas immutabiles. ¶ Usurpatur & pro mutato, vel mutabili a *Plaut. in Epid.* 4. 2. 8. ubi ait: Scio quid erres, quia vestitum, atque ornatum immutabilem habet hæc.

Immutabĭlĭtas, atis, f. 3. *immutabilité*, stabilitas, constantia, perpetuitas, æternitas. *Cic. de Fato*, *c.* 7. Sed in factis immutabilitatem apparere, in futuris non item.

Immutabĭlĭter, adv. *immutabilmente*. *Cels. Jctus l.* 99. *Dig. de Verb. obl.* Immutabiliter verum fuit.

Immutatio, onis, f. 3. *mutazione*, ἀνάλλαγή, mutatio. *Cic.* 2. *de Leg.* Negat mutari posse muscas leges sine immutatione legum publicarum. Adde *l.* 4. *Acad. c.* 6. & *l.* 3. *de Orat. c.* 44.

Immutātor, oris, m. qui immutat. *Oros. l.* 7. *c. ult.* Esse non poterat immutator, immutatus, a, um, adject. *mutato*, idem quod mutatus, ἀναλλαγμένος. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 9. Conversis rebus, & bonorum voluntatibus immutatis. Adde *Plaut. Cur.* 1. 2. 59. Et *Sallust. in Catil. c.* 6. ¶ Item non mutatus, *non mutato*. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 54. Veritas est, per quam immutata ea quæ sunt, aut ante fuerunt, aut futura sunt, dicuntur. Adde *Ter. And.* 1. 5. 7.

Immutesco, is, immutui, n. 3. idem ac mutesco. *Stat.* 5. *Theb.* Ruptis immutuit ore querelis. Adde *Quintil. l.* 10. *c.* 3.

Immutilātus, a, um, adject. non mutilatus. *Cod. Theodoſ. lib.* 4. *tit.* 22. Omnia ad disceptationem litigii immutilata permanent.

Immūto, as, a. 1. *mutare*, idem quod muto. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 8. Quædam pestes hominum te a me alienarunt, & me aliquo modo immutarunt tibi. *Terent. Eun.* 2. 2. 19. Adeon' homines immutari ex amore? *Cic. Agrar.* 2. *c.* 7. Quod nemo imminuit, nemo immutavit. *Id. pro Flac. cap.* 14. Immutare aliquid de institutis priorum.

Imo (vel Immo, ut placet Manutio) adv. *anzi*, *anzichè*, *piuttoſto*, μᾶλλον δέ, vim habet affirmandi, augendi, eligendi, & interdum corrigendi. *Cic. Catil. l.* 1. Vivit? imo vero etiam in Senatum venit. *Varr.* Non humanitas, imo sævitia est, lædere innocentem. *Ter. Andr.* 4. 2. 25. Verum vis dicam? D. imo etiam. *Id. ib.* 1. 1. 3. Nempe ut curentur recte hæc. S. Imo aliud.

Imŏla. V. Forum Cornelii.

Impacātus, a, um, non pacatus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 408. Aut impacatos a tergo horrebis Iberos.

Impactĭo, onis, f. actus impingendi, illisio. *Senec. Nat. quæst. l.* 2. *c.* 12. Dissimilis crepitus fit ob dissimilem impactionem nubium.

Impactus, a, um, adject. illisus. *Liv. l.* 8. *c.* 6. Impactus saxo. *Plin. l.* 6. *ep.* 31. Impactos fluctus in immensum elidit. *Ulpian. l. Eos. Dig. de cæſod. & vuln. rec.* Impactus in carcerem, *h. e.* conjectus.

Impāges, f. 3. ἁρμογή, dicuntur, quæ a fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohærent, ab antiquo *pago*, pro *pango*, quod est figere. *Feſt.* ¶ Item id genus marginis, ac regulæ, quo tympanum, ideſt quadratum, vel alterius figuræ spatium in valvis, aliove opere intestino per ambitum includitur. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6.

Impalleſco, is, ui, n. 3. pallorem contraho, pallidus fio, *impallidire*, ὠχριάω. *Pers. Sat.* 5. *v.* 62. At te noctumis juvat impallescere chartis. *Stat.* 5. *Theb. v.* 805. Eventu impalluit ipse secundo. ¶ *Impallet* caret exemplis idoneis.

Impancro, as, a. 1. invado, apud vet. ex *in*, & *pancro*, quod a πᾶν, *omne*, & ἀρέω, *caro*, quasi sit omnem carnem consumere. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 293. In regiam aream impancrarunt.

Impar, aris, o. *dispare*, *diſguale*, Ger. *ungleich*, Gall. *inegal*, Hisp. *desygual*, ἄνισος, non par, inæqualis. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 8. Impar benevolentia. *Virgil.* 4. *Georg.* Aut asper crabro imparibus se immiscuit armis. ¶ Impar numerus est, qui in duas partes æquales dividi non potest. *Virg.* 8. *Ecl.* Numero Deus impare gaudet. ¶ *Par*, *impar*, ludi genus est. V. *Par*.

Imparātus, a, um, *non in ordine*, ἀπαράσκευος, non paratus. *Cic. in Bruto.* Imparatus semper aggredi ad dicendum videbatur. *Id. Att. lib.* 7. *ep.* 15. Imparati sumus cum a militibus, tum a pecunia. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 30. Imparatissimus omnibus rebus. *Senec. Hippolyt.* Pectus *non imparatum* æruminis.

Imparco, vel imperco, is, n. 3. idem quod parco, vel valde parco. *Plaut. Amph.* 1. 3. 2. Imperce, quæso. *Id. Cas.* 4. 4. 12. Imperitæ huic imperce.

Imparens, tis, o. *diſobbidiente*, non parens, inobediens. *Feſt.*

Impatientia, æ, f. *diſobbidienza*, inobedientia. *Gell. l.* 1. *c.* 13. Ne, si spes fefellisset, culpa impatientiæ, & pœna indeprecabilis subeunda esset. Al. leg. *imparentiæ* eod. sensu.

Imparĭlis, le, adject. dispar, impar, *diſeguale*. *Aurel. Vict. in Hadrian.* Suspectum æstimantes societatem ævi longe imparilis.

Imparilĭtas, atis, f. *diſugualianza*, *varietà*, *diverſità*. *Gel. l.* 5. *c.* 20. Solœcismus aliis imparilitas appellatus. Et *l.* 14. *c.* 1. Imparilitas hæc turbat observationem.

Imparĭter, adv. *diſugualmente*, Ger. *ungleich*, Gall. *inegalement*, Hisp. *con deſygualdade*, ἀνίσως, inæqualiter. *Hor. in Arte*, *v.* 75. Versibus impariter junctis.

Impartĭo. V. Impertio.

Impascо, is, n. 3. vel impascor, eris, d. 3. *pascersi*, in loco aliquo pasco. *Col. l.* 6. *c.* 5. In ea loca perducendi sunt, quibus nullum impascitur pecus.

Impassĭbilis, le, adject. qui pati non potest. *Lactant. l.* 1. *c.* 3. Deus incorruptibilis esse debet, perfectus, impassibilis.

Impastus, a, um, o. 1. 2. *digiuno*, צוּם, Ger. *vngegeſſen*, Gall. *jeun*, Hisp. *ayuno*, *no apacentado*, non pastus, jejunus, partic. ab impascor. *Virg.* 9. *Æn. v.* 339. Impastus ceu plena leo per ovilia turbans, &c.

Impatibĭlis, le, o. 3. *inſopportabile*, Germ. *unleidentlich*, Gall. *inſupportable*, Hisp. *incufrible*, ἀνεκτικός, intolerabilis, qui ferri non potest. *Cicer.* 2. *Fin. cap.* 17. Quem quidem vos, cum improbis pœnam proponitis, impatibilem facitis. *Grotov.* in suis membranis legit *impetibilem*. ¶ Active, pro eo qui pati non potest, *impaſſibile*, usus est *Lactant. l.* 2. *c.* 8.

Impatiens, entis, adject. o. *impaziente*, Germ. *unleidig*, Gall. *impatient*, Hisp. *impaziente*, ἀνανδρος, nullius laboris, aut doloris patiens. *Plin. l.* 10. *c.* 62. Itaque exteræ tarditatis impatientes perrumpunt latera occisa matre. *Colum. l.* 7. *c.* 11. Impatientissimæ tamis esse. Rursus *Plin. l.* 19. *c.* 8. Hiemis impatientiores. *Id. l.* 21. *c.* 16. Caulem rectum habent, sed vetustatis impatientem, *che non dura*.

Impatienter, adv. *impazientemente*, *noiſamente*, Germ. *ungeduldiglich*, Gall. *impatiemment*, Hisp. *impazientemente*, ἀνανδρως, ægre, moleste. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Amavi juvenem tam ardenter, quam nunc impatienter requiro. *Quintil. Declam.* 311. *ſub fin.* Impatientius deliderare. *Plin. l.* 4. *ep.* 22. Impatientissime dolere.

Impatientĭa, æ, f. 1. *impazienza*, *noia*, Ger. *ungeduld*, Gall. *impatience*, Hisp. *impaziencia*, ἀνανδρια, ἀταλαιπωρία, intolerantia. *Plin. lib.* 11. *c.* 23. Mox frigoris impatientia villis inhorrescere. ¶ Apud *Senec. ep.* 9. Impatientia sumitur pro ἀνανδρια, *impaſſibilitá*.

Impavĭde, adv. *arditamente*, Ger. *dapfferlich*, Gall. *ſans peur*, *ardiment*, Hisp. *ſin miedo*, *atrevidamente*, ἀφόβως, intrepide, audacter. *Liv. l.* 39. *c.* 50. Et poculo impavide exhausto haud ita multo post expiravit.

Impavĭdus, a, um, *che non teme*, *ſenza paura*, Ger. *unerſchrocken*, Gall. *qui ne craint rien*, Hisp. *atrevido*, ἄφοβος, qui nihil timet. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Et pellis asinina injecta impavidos infantes facit. *Liv. lib.* 21. *c.* 30. Impavidum pectus. Adde *Horat. l.* 3. *od.* 3.

Impausābilis, le, adject. qui non cessat, perennis, continuus, *che non ſa pauſa*. *Fulgent. Mythol.* 1. Afecto dicitur græce impausabilis.

Impausābiliter, adverb. *ſenza pauſa*, *Cal. Aurel. Tard.* 3. 2. Impausabiliter cibum sumere.

Impeccabĭlis, le, o. 3. *impeccabile*, *che non pecca*, Germ. *unſündlich*, Gall. *qui ne peche pas*, Hisp. *el que no pega*, ἀναμάρτητος, expers peccati. *Gel. l.* 17. *c.* 19. Is erit impeccabilis, vitamque vivet tranquillissimam.

Impedio, is, a. 3. impello, pulso. *Ver. l.* 3. *R. R. c.* 16. Itaque impedientes a se ejiciunt fucos. Al. leg. *impetentes*, alii *infectantes*; utrumque rectius.

Impedĭco, as, avi, atum, a. 1. pedica constringo, *intoppare*. *Ammian. l.* 30. *c.* 4. Si quem semel intra retia ceperint, canibus mille impedicant.

Impedimentōsus, a, um, adject. impedimentis plenus. *Cassiod. l.* 1. *ep.* 35.

Impedimentum, ti, n. 2. *impedimento*, Germ. *verhinderniſſ*, Gall. *empechement*, Hisp.

Hisp. *empacho*, ἐμπόδιον, id, quo quis impeditur, ne perficiat, quod cupit. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut primum impedimenta naturæ diligentia, industriaque superaret. ¶ Impedimento esse, est obstare. *Cic.* 3. *Fam.* Ubi ego cuiquam legationi tui impedimento, quominus Romam ad laudem tuam mitteretur? ¶ Impedimenta in exercitu dicuntur instrumenta, farcinæ, & aliæ quævis res, quæ ad usum exercitus circumferuntur, *carriaggi, bagaglio*, τὰ σκεύη, αἱ ἀναγωγίαι τοῦ στρατιώτου, ὁδοῦ τοῦ στρατοῦ. *Cæs.* 1. *Bell. Gall.* Alteri ad impedimenta, & carros suos se contulerunt. ¶ Singul. numero *Cicero pro Mil.* Vehebatur cum uxore, vulgi magno impedimento. ¶ Et non solum farcinæ, sed etiam jumenta impedimenta dicuntur. Hinc *Frontin. in lib. Strategem.* scribit, fuisse interfecta a Petrejo in Hispania impedimenta in magna aquarum, & pabuli inopia.

Impedio, dis, ivi, itum, a. 4. *impedire*, בהל, Ger. *verwirren*, Gal. *empecher*, Hisp. *empachar*, ἐμποδίζω, est implicare, involvere, ac proprie de pedibus dicitur, a *pes*, vel a ποδέω, *pedicis vincio*. *Plaut. Mil.* 4. 9. 11. Ipsus sese impedivit in plagas. ¶ Translate ad negotia refertur. *Cic.* 9. *Famil.* Me quotidie aliud ex alio impedit. ¶ Transfertur etiam ad quamcunque aliam curam, & significat impedimento esse. *Cic. de Arusp. Resp.* Cum is Publicanorum causam illustrissimis interrogationibus impediret. *Id.* 12. *Fam.* Se se, quominus id faceret, & compromisso, & jurejurando impediri. *Id. de Fato.* Ne faceremus impedivit. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Impediri ab opere. *Ovid.* 9. *Metam.* Lacrymæ impediunt loqui. *Cæs. l.* 1. *B. G.* Impediri in aliqua re. ¶ Aliquando accipitur pro conspurcare, polluere, ait *Nonius*. *Plaut. Amph. ſt. Quis tam vafer.* v. 13. Uxorem meam pudicitia impedivit. Al. leg. *impetivit*.

Impeditio, onis, f. 3. *impedimento*, κώλυσις, ἐμπόδιον, implicatio, detentio, occupatio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 51. Viget enim animus in somniis, liberque sensibus ab omni impeditione curarum, &c.

Impedito, as, a. 1. idem quod impedio. *Stat. l.* 2. *Theb. v.* 590. impeditant numero, seque ipsa vicissim arma premunt.

Impeditus, a, um, *impedito*, Germ. *verwirrt*, Gall. *empeché*, Hisp. *empachado*, ἐμποδιζόμενος, partic. ab impedior. *Cic.* 1. *Off.* Discendi enim studio impediti, quos tueri debent, deserunt. *Id. in Pis. c.* 1. Tempora Reip. impedita. *Cæs. l.* 3. *B. G. c.* 28. Impeditiora loca. *Brutus Ciceroni l.* 11. *Fam. ep.* 13. Impeditissimus ad iter faciendum. ¶ *Impedite rationes* dicuntur, cum plus debemus a liis, quam alii nobis, ac ita solvendo non sumus. V. *Turneb. l.* 4. *c.* 5. V. etiam *Expeditus*. ¶ Dividitur etiam per tmesim. *Lucr. l.* 4. *v.* 1142. Et tamen implicitus quoque possis, inque peditus.

Impĕdo, as, a. 1. *fortificare con pedagno*, ἐμπεδόω, pedaminibus fulcio, vel sustineo, a *pes. Col. l.* 4. *c.* 16. Vehementioribus flaturninibus statim impedanda est

Impelimentum, n. 2. idem ac impedimentum, apud vet. *Fest.*

Impello, is, impuli, ulsum, a. 3. *spingere, incitare*, נדף, Ger. *treiben*, Gall. *pousser*, Hisp. *empuxar*, ἐνάγω, loco pello, urgeo. *Cic.* 4. *Tusc.* Impellere jaculum digito. ¶ Aliquando est jacere, contorquere. *Virg.* 1. *Æn.* Converso cuspide montem impulit in latus. ¶ Translate est labefactare. *Plin. l.* 13. *c.* 21. Immenso & Achaicæ victoriæ momento ad impellendos mores. ¶ Item finire. *Lucan. l.* 5. Impulsi tantum quæ præmia belli auferat. ideſt jam pene confecti, & quasi præcipitis. ¶ Item incitare, instanter persuadere. *Cic. de Sen.* Nec me solum ratio impulit, ut ita crederem, sed etiam auctoritas. *Id. pro Sylla, c.* 113. Quia qui barbaros homines ad bellum impelleret. *Auct. ad Herenn. l.* 2. *c.* 22. Ad quodvis maleficium homines impellit avaritia. Rursus *Cic.* 3. *de Fin.* Natura impellimur, ut prodesse velimus. ¶ Item conjicere. inducere. *Cic. pro Mil.* Nisi eum Dii in eam mentem impulissent, ut &c. *Id. ad Brut.* Impellere in spem certissimam consulatus. *Id. pro Mil.* Impellere in fraudem. *Id.* 2. *de Orat.* Impellere in sermonem.

Impendĕo, es, di, sum, n. 2. *esser sopra, sopraſtare*, חלח, Ger. *obenüberhängen hangen*, Gal. *pencher dessus*, Hisp. *estar colgado en cima, estar cerca*, ἐπικρέμαμαι, supra aliquid pendeo. *Cic.* 1. *Fin.* Accedit etiam mors, quæ, quasi saxum Tantalo, semper impendet. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Arundinem impendente pluvia seri jubent. ¶ Translate accipitur pro instare, vel imminere. *Cic. de Arusp. Resp.* Multo ante prospexi, quanta tempestas excitaretur, quanta impenderet procella Reipublicæ. *Id. pro Rosc. Amer.* Omnes in me terrores, periculaque impendent omnia. *Id. in Verr.* Mercatoribus formidines a vestris Magistratibus impendent. ¶ Invenitur etiam cum acc. *Ter. Phorm.* 1. 4. 2. Ita nunc imparatum subito tanta te impendent mala.

Impendĭo, adverb. *molto*, מאד מאד, Ger. *viel vil*, Gall. *grandement, demesurement*, Hisp. *muy mucho, demoſiadamente*, σφόδρα, impense, valde, supra modum, plus satis, ab *impendium*. *Apul. Apol.* Cum male audiunt, impendio commoventur, & irascuntur. ¶ Fere jungitur comparativis. *Ter. Eun.* 3. 5. 39. Impendio magis animus gaudebat mihi. h. e. multo magis. *Gell. l.* 1. *c.* 2. Impendio loquacior. *Cic. Attic. l.* 10. *epiſt.* 4. At ille impendio nunc magis odit Senatum.

Impendiōsus, a, um, *che ſa molta ſpeſa*, δαπανηρός, qui plus æquo impendit, & plus consumit, quam par est. *Plaut. Bacch.* 3. 2. 11. Nimio præstat, impendiosum te, quam ingratum dicier.

Impendium, dii, n. 2. *ſpeſa*, Ger. *koſten*, Gal. *depenſe*, Hisp. *gaſto*, δαπάνη, impensa, ab impendendo æris, quia veteres pecuniam non numerabant, sed pendebant. *Cic. pro Quinct. c.* 3. Qui ab adolescentulo quæstum sibi instituisset sine impendio. ¶ Impendium etiam, teste *Varr.* dicitur pecunia, quæ in fœnore forti accedit, hoc est, usura ipsa. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Itaque aut tutela cogito me abdicare, aut, ut pro Glabrione Scævola, fœnus, & impendium recusare.

Impendo, is, di, sum, a. 3. *ſpendere*, הוצאה, Ger. *anwenden*, Gal. *depenſer*, Hisp. *gaſtar*, δαπανάω, ἀναλίσκω, impensam ago, vel facio, pecuniam in rem aliquam expendo, & insumo. *Cic. pro Quinct.* Posteaquam nescio quid impendit, & in commune contulit. *Plin. in Epiſt.* 38. *l.* 10. In aquæductu Nicomediensis impenderunt HS. XXX. CCC. XXIX. ¶ Translate dicitur de opera, labore, cura, &c. cum dat. vel cum acc. & præp. *in*. *Cic.* 6. *Verr.* Ut operam, curam, pecuniam impendant in eas res, quas nobis gratas fore non arbitrentur. *Id.* 5. *Verr.* Ad incertum casum, & eventum certus quotannis labor, & certus sumptus impenditur. *Col. in præf. l.* 1. Sic ut rosariis impenderet curam. ¶ Significat etiam implere, farcire, cum sc. congeritur aliquid sine mensura, acervatim. V. *Impenſa*, & *impenſus*.

Impenetrabĭlis, le, o. 3. *non penetrabile*, Ger. *undurchdringlich*, Gal. *impenetrable*, Hisp. *impenetrable*, ἀδιάβατος, quod penetrari non potest. *Liv. l.* 22. Et cum aversi, ac diverso late agmine a tam multis simul venientibus haud sane impenetrabiles essent. *Stat.* 3. *Theb.* Armis impenetrabilis. ¶ Sumitur etiam pro invincibili. *Tac. l.* 4. Pudicitia impenetrabilis. *Sil. l.* 17. Mens impenetrabilis iræ.

Impenetrāle, cujus ultimum penetrale intrare non licet. *Festus*.

Impennātus, a, um, *ſenza penne*, quod pennas non habet. Impennatæ agnas vocari spicas sine aristis, scribit *Paulus* ex *Festo* in voce *penna*.

Impensa, æ, f. 1. *ſpeſa*, Ger. *koſten*, Gal. *depenſe*, Hisp. *gaſto, hazaña*, ἀνάλωμα, expensa, sumptus, pecunia in rem aliquam depensa, a *pendo*, ideſt a veterum more, quo pecunias non numerabant, sed pendebant. *Cic. in Phil.* Possessores nullam impensam fecerant. *Liv. l.* 35. *c.* 44. Impensæ parcere. ¶ Sumitur interdum pro farcimine, seu pro iis rebus, quæ impenduntur ad farcimen faciendum. *Apic. l.* 7. *c.* 7. Ventrem porcinum bene exinanies, posca aqua lavas, & sic hac impensa imples. *Id. l.* 8. *c.* 7. Mittes impensam Tarentinam in vesicam bubulam. *Arnob. l.* 7. Impensarum varietate conditis. Eadem ratione *Pallad. l.* 1. *c.* 13. Impensam vocat, qua farcitur paries cannicius, & *c.* 40. *impensam testaceam* ponit pro tectorio opere. V. *Impenſus*. ¶ Hinc nonnulli ortum putant adagium; *eperum & impenſam perdere*.

Impensē, adv. *molto*, מאד מאד, Ger. *heftig*, Gall. *grandement*, Hisp. *mucho, demaſiadamente*, σφόδρα, ἄγαν, proprie est sumptuose, translate accipitur pro magnopere, valde, vehementer. *Cic. Att. l.* 3. Cum me impense, num quid vellem, rogasset. *Plaut. Epid. a.* 4. *ſc.* 1. Et impense improbus. *Cic.* 13. *Fam.* Nunc eo facio id impensius, quod ejus causam Nero suscipit. *Gell. l.* 10. *c.* 24. Vir impense doctus. *Ter. Eun.* 3. 1. 23. Impense invidere. *Sallust. in Jug. c.* 75. Impensius rebus suis diffidere. *Liv. l.* 40. *c.* 35. Impense retinere aliquem. ¶ Proprie *Suetos. Claud. c.* 11. Quamquam bibliothecas incendio absumptas impensissime reparare curasset.

Impensibĭlis, le, o. 3. *che non ſi può conſiderare*, ἀπροσδιόριστος, ἀνεξιχνίαστος, quod satis expendi non potest, inconsiderabile. *Gell. l.* 11. *c.* 3. Omniumque rerum fidem, veritatemque mistis, confusisque signis veri, atque falsi ita impensibilem videri ajunt, ut quisquis homo est, &c. Al. leg. Incomprehensibilem.

Impensus, us, ui, m. idem quod impensa, *ſpeſa*. *Symmach. l.* 11. Majore impensu.

Impensus, a, um, adject. *ſpeſo*, ab impendo. *Cæs. l.* 4. *B. G. c.* 2. Jumenta impenso parant pretio, h. e. soluto. Et absolute. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 345. Luscinias soliti impenso prandere coemptas. ¶ Item magnus, *grande*; quo sensu plerique accipiunt etiam exempla allata. *Tac. l.* 1. *hiſt.* Impensiore cura. Et *ib.* Impenso labore. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 3. *extern.* 1. Impensioribus verbis laudare. *Suet. Tib. c.* 13. Impensissimæ preces. Sic impensa voluntas, opera, &c. apud *Liv. Gell* & alios. ¶ *Plaut. Bacch.* 3. 2. 10. Ingrato homine nihil impensius est. h. e. impendiosius. Beneficia enim ingrato collata impensæ sunt, & jacturæ. ¶ Est etiam impensus idem ac implectus, fartus. Hinc *Festus* docet *impensam stipem* dictam esse sacram pecuniam, quod nondum esset pensa, sed tantum stipata, seu acervatim collecta, & condita. Hinc & *Plaut. Capt.* 4. 2. 26 *Væ* misero illi, cujus cibo iste factus est impensior. *Cæsar.* tamen legit *impensiore*. Cæteri fere omnes Critici, & Interpretes *impensior* retinent. V. *Impenſo*.

¶ Est etiam impensus idem ac implectus, fartus. Hinc *Festus* docet *impensam stipem* dictam esse sacram pecuniam, quod nondum esset pensa, sed tantum stipata, seu acervatim collecta, & condita. Hinc & *Plaut. Capt.* 4. 2. 26 *Væ* misero illi, cujus cibo iste factus est impensior. *Cæsar.* tamen legit *impensiore*. Cæteri fere omnes Critici, & Interpretes *impensior* retinent. V. *Impenſo*.

Impĕrans, antis, nom. ex particip. *chi comanda*. *Aurel. Vict. Epit. c.* 24. Conditio imperantium. *Tacit. Ann.* 16. *c.* 28. Imperantis lenitas. ¶ V. *Imperator* in fin.

Imperative, adverb. cum imperio, imperando. *Ulp. JCtus tit.* 24. §. 1. Legatum est, quod legis modo, ideſt imperative testamento relinquitur.

Imperativus, a, um, adject. ut imperativæ feriæ apud *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. quæ sc. Prætores, aut Consules pro arbitrio extra ordinem indicebant. ¶ Imperativus modus in verbis, quo imperamus. Apud *Grammat.*

Imperatorie, adverb. imperantis, seu imperatoris more. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 6. Dum se ad id bellum imperatorie instruit.

Imperātor, oris, m. 3. *Imperatore, Capitan generale*, נגיד, Germ. *kaiſer*, Gall. *Empereur*, Hisp. *Emperador*, αὐτοκράτωρ, στρατηγός, ἡγεμών, is, cui commissa est belli administratio, ad quem rei militaris summa refertur, supremus belli dux, ab *Imperium*. Sed *Varro l.* 4. *de L. L.* scripsit, Imperatorem dictum esse ab Imperio populi, non militum. *Cic.* 1. *de Orat.* Si forte quæreretur, quæ esset ars Imperatoris, constituendum putarem principio, quis esset Imperator. ¶ Antiquorum consuetudine, proprie Imperator is dici solebat, qui, cum suis auspiciis bellum gereret, aliquot hostium millia in acie cecidisset. Tunc enim & militum acclamatione in castris, & sententia Senatus in urbe Imperator appellabatur. Hinc *Appianus l.* 2. *B. C.* scribit, id antiquitus observatum fuisse, ut quis non nisi magnis rebus gestis Imperator vocaretur. Sed id paulatim imminutum est. Nam *Dio l.* 37. scribit, C. Antonium, Catilina victo, occisoque, Imperatorem esse dictum, quanquam exercitum numerus minor esset constituto. Præterea antiquitus non nisi semel bello uno Imperator quispiam appellari potuit. Quare præter veterum consuetudinem fuit, ut Claudius uno bello aliquoties Imperator diceretur. V. *quod Dion. l.* 49. Cæterum etsi Imperatoris nomen nemo consequebatur, nisi re bene gesta, atque aliquot millibus externorum hostium cæsis, tamen re vera quisquis bello præficiebatur, Imperator & erat, & habebatur. *Cicer. pro L. Manil.* Unum ab omnibus sociis, & civibus ad id bellum Imperatorem depoſci. ¶ Postquam Resp. Romana in Monarchiam versa est, institutum est, ut perpetuum Imperatoris nomen summo Principi Romani Imperii assignaretur. Id a C. Julio Cæsare originem traxit, quem Suetonius tradit prænomen id perpetuum a Senatu accepisse. In quo immutata fuit veterum consuetudo. Nam cum apud veteres Imperatoris nomen sequi soleret, e. g. *M. T. Cicero Imperator*, Cæsar id tanquam prænomen usurpabat, hoc pacto, *Imperator C. Julius Cæsar*. A Julio autem Imperatoris appellatio ad successores derivata est. Nec tamen omnino sub Cæsaribus sublata fuit vetus consuetudo. Quippe sub his quoque qui res præclare gessissent, Imperatores salutabantur. Sed minor tum Imperatorii nominis honor fuit. Cæsar enim *l.* 2. *B. Civ. c.* 25. & 26. narrat, Curionem Imperatorem appellatum esse, cum vix CXX. hostes cecidisset. *Appianus* tradit *l.* 2. *Bel. Civ.* sua ætate, h. e. Hadriani ævo, nemini privato duci concessum fuisse, ut Imperator appellaretur, nisi cæsis hostium decem millibus. ¶ Generaliter Imperator ponitur pro eo, qui imperat, quocumque id modo fiat. *Cic. pro Domo sua*: Ille, ille populus est dominus Regum, victor, atque Imperator omnium gentium. *Sallust. in Catil. c.* 6. *de Romanis*. Immutato more, annua imperia, binos imperatores sibi fecere. *ubi intelligit binos consules*. ¶ Imperatores, & imperantes vocabant Medici ægrotos suos, a quibus pecunia conducebantur, ut quandocumque opus foret, præsto essent. Sic ab Oratoribus Clientes. Aliquot in hanc rem exempla congerit *Paræus* in *Lex. Crit.* ex *Pandect.* & *Senec.* quæ tamen non usque adeo certa sunt, ut eodem modo ab Interpretibus & legantur, & explicentur.

Imperatorius, a, um, o. 1. 2. *Imperiale, Imperatorio*, αὐτοκρατορικός, quod ad Imperatorem pertinet. *Cic.* 3. *Verr.* Imperatorium jus. *Id.* 4. *Acad. c.* 1. Imperatoria lans. *Vellej. l.* 2. *c.* 25. Imperatoria appellatio.

Imperātrix, cis, f. 3. *Imperatrice*, משרה, Ger. *Keyſerinn*, Gal. *Imperatrice*, Hisp. *Imperatriz*, quæ imperat. *Cic. pro Cæl. c.* 28. Fortes viros ab Imperatrice in insidiis, atque in perpetuis balnearum locatos. *Plin. l.* 26. *c.* 3. Imperatrix Italia.

Imperātum, i, n. 2. *comandamento*, πρόσταγμα, jussum, præceptum. Hinc facere imperata, parere mandatis. *Cæs.* 1. *Bel. Gal.* Mihi, quod semel imperata non feci. *Liv.* Qui cum in pace essent, imperataque prioribus Consulibus fecissent.

Imperātus, us, ui, m. idem quod imperatum. *Ammian. l.* 31. *c.* 19. Imperatu Gratiani.

Imperceptus, a, um, *non inteſo*, ἀκατάληπτος, quod satis perceptum non est. *Ovid.* 9. *Metam.* Mendacia imperceptæ. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Minora majoribus imperceptiora.

Impercitus, a, um, adject. non percitus. Affertur exemplum ex *Silio l.* 9. *v.* 161. Sed *Fr. Modius* membranarum ope substituit *imperditus*.

Imperco, V. Imparco.

Impercussus, o. 1. 2. *ſenza ſtrepito*, non percussus, sine strepitu. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 2. Atque impercussos nocte movere pedes.

Imperditus, a, um, *che non ſi può diſtruggere*, Ger. *unverderbt*, Gal. *ſain, & ſauve*, Hisp. *el que no ſe puede deſtruir, no perdere*, quod perdi non potest. *Virg.* 10. *Æn.* Et vos o Graiis imperdita corpora Teucri. Ubi *Serv.* Imperdita corpora Graiis, quos Græci perdere nequiverunt.

Imperfecte, adv. *imperfettamente*. *Gel. l.* 2. *c.* 8. Imperfecte, atque præposteræ syllogismo uti.

Imperfectio, onis, *imperfezione*, ἀτέλεια, defectus. *Augustin. de Gen. ad litt. l.* 1. *c.* 4. Formam Verbi semper Patri cohærentis non imitatur imperfectio.

Imperfectus, a, um, *imperfetto*, ἀτελής, nondum absolutus. *Virg.* 8. *Æn.* Pars imperfecta manebat. *Gel. l.* 1. *c.* 7. Insuavius hoc, imperfectiusque est. Sunt qui legant *imperfectius*.

Imperfossus, a, um, ἄτρυτος, non perfossus. *Ovid.* 12. *Metam. v.* 196. Manet imperfossus ab omni, inque cruentatus Cenæus Elateius ictu.

Imperfundĕs, ei, f. 3. illuvies, squalor. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 437. Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie, imperfundie, incuria.

Imperiāliter, adv. imperiose, & dure. *Cato ſenex apud Chariſ. l.* 2.

Imperiālis, le, adject. ad imperium pertinens. *Aurel. Vict. epitom. in Titor.* Imperialis molestiæ magnitudinem declinare.

Imperialiter, adverb. more imperii. *l. un. Cod. de cad. toll.* Subjectorum commodum imperialiter existimantes.

Imperiōse, adv. *imperioſamente, ſtrettamente*, ἀπαραιτήτως, severe, imperiosi dominâi

ni more, cum ostentatione imperii. *Non. c. 4. n. 138. ex Var.* Sufetium interemit, pene imperiosius, quam humanius. *Charif. Grammatic.* Nimis imperiose, & dure.

Imperiōsus, o. 1. 2. *imperioſo*, Ger. *herſchend*, Gal. *imperieux*, Hisp. *imperioſo*, ἐπίτροπος, qui imperat. *Cic. in Orat.* Imperiosarum populorum, & Regum illustrium, ideſt qui multum, & diu imperarunt. ¶ Accipitur etiam pro severo, superbo, qui nimis acerbe, seu severe imperat. *Cic. 2. Pis. de Manlio Torquato.* Utrum tandem censes, Imperiosum illum &c. *Id. in Parad.* Cupiditas honoris quam dura est domina! quam imperiosa! quam vehemens! ¶ *Imperiosus sibi*, qui sibi ipse imperat, qui vitæ suæ modum habet, *che signoreggia le sue passioni. Hor. 2. Ser. Sat. 7.* Quisnam igitur liber? Sapiens, ſibique imperiosus. ¶ Comp. imperiosior, sup. imperiosissimus. *Liv. l. 9.* Imperiosissima, & superbissima familia. *Claudian. in Pestron. v. 3.* Eques Gelonis imperiosior.

Imperīte, adv. *ignorantemente*, Ger. *vnuerſtändlich*, Gall. *ignoramment*, Hisp. *ignorantemente, ſin experiencia*, ἀπείρως, indoctè. *Cic. in Brut.* Dicebat Scipio non imperite. *Id. pro Balbo c. 8.* Quod potuit dici imperitius? *Id. ib. c. 11.* Quam illud est imperitissime dictum.

Imperītia, æ, f. *ignorancia*, תְּמִימוּת, Ger. *vnerfahrung*, Gal. *ignorance*, Hisp. *inexperiencia, inorancia*, ἀπειρία, insciti. *Plin. l. 17. c. 2.* Contra Circium ferere imperitia existimatur.

Imperīto, as, a. 1. *imperare, comandare*, freq. ab impero. *Liv. l. 1.* Qui Cære opulento tum oppido imperitans. *Hor. l. 1. Sat. 6. v. 4.* Olim qui magnis legionibus imperitarint.

Imperītus, a, um, *ignorante, peto pratico*, לא יודע, Ger. *vnerfahren*, Gal. *qui n' eſt pas expert, ignorant*, Hisp. *no experimentado, ignorante*, ἄπειρος, non expertus, ignarus, rudis, indoctus. *Cic. 1. Offic.* Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet. *Id. 3. Ver.* Homo omnium rerum imperitus. *Id. pro Rosc. Amer. c. 46.* Ne quis imperitior existimet, &c. *Id. de Amic. c. 25.* Concio ex imperitissimis constans.

Imperium, rii, n. 2. *imperio, comandamento*, מִצְוָה, Ger. *reich*, Gall. *empire*, Hisp. *imperio*, ἐντολή, jussum, præceptum, ab impero, qua notat jubere. *Cic. de Fin.* Vide, ne Manliana sint ista vestra imperia. ¶ Speciatim sumitur pro potestate Magistratuum Civilium, quæ triplex erat, edicendi, vocandi, prehendendi, seu coercendi, & speciatim pro potestate Magistratuum Militarium, seu pro facultate exercitus habendi, & belli gerendi. *Cic. in Phil.* Denus imperium Cæsari, sine quo res militaris administrari non potest. Hinc in imperio esse is dicebatur, ut aliqui definiunt, cui nominatim demandatum esset a populo imperium. ¶ De imperio Militari, & Civili. V. plura in *Sigonii l. 1. c. 21. de Antiq. Jur. C. R.* ¶ Imperium item sumitur pro Republica, Regno, Dominio. *Virg. 1. Æneid.* Imperium Oceano, famam qui terminet astris. ¶ Esse cum imperio, apud *Cic.* sæpe, significat imperium habere. *Id. Fam. 1. ep. 1.* Tres Legatos decernit ex iis, qui cum imperio sunt. Et *l. 8. ep. 9.* Neque in provincia cum imperio fuerat. ¶ Sub alicujus imperio esse. *Ter. Heaut. 2. 2. 4. eſſer ſoggetto.* ¶ Satis pro imperio. h. e. satis imperiose. *Id. Phorm. 1. 4. 18.* Sta illico. G. Item; satis pro imperio, quisquis es. ¶ Imperium, & auspicium. *Plaut. Amph. 1. 1. 36.* V. Auspicium.

Imperjurātus, a, um, adject. *Ovid. in Ibin. v. 76.* Quique per infernas horrendo murmure valles Imperjuratæ laberis amnis aquæ. De Styge loquitur, per quam jurantes Dii pejerare timebant.

Impermissus, a, um, *illecito*, ἀδίαιτος, illicitus. *Hor. l. 3. od. 6.* Neque eligit, cui donet impermissa raptim gaudia.

Impermixtus, a, um, non mixtus. *Lucil.* apud *Non. 3. n. 127.*

Impĕro, as, avi, atum, a. 1. *imperare, comandare*, צוה, Ger. *herrſchen*, Gall. *commander*, Hisp. *mandar*, προστάσσω, jubeo, præcipio. *Cic. de Leg. l. 3. c. 2.* Qui bene imperat, paruerit aliquando necesse est: & qui modeste paret, videtur, qui aliquando imperet dignus esse. ¶ Item impono, jubeo parari, ut Imperare tributum, pecuniam, frumentum, vinum, naves, arma, obsides, &c. *Cic. pro Leg. Man.* Idem Cretensibus spem deditionis non ademit, obsidesque imperavit. *Id. 4. Ver.* Palam singulis Censoribus denarii trecenti ad statuam Imperatoris imperati sunt. ¶ Imperare sibi, vel animo, est se continere. *Ter. Eun. 2. 2.* Imperavi egomet mihi omnia assentari. *Liv. l. 34.* Imperare animo nequeo, quin prius, quam peream, cur perierus sim, sciam. ¶ Usurpatur etiam passive cum infinitivo, quemadmodum jubeo. *Hor. l. 1. ep. 1.* Hæc ego procurare & idoneus imperor, & non invitus. ¶ Item active. *Ter. And. 5. 2. 1.* Animo jam nunc otioso esse impero. *Cic. pro Sylla c. 25.* Dividi passim, & pervulgari, atque edi pop. R. imperavi. ¶ Apud veteres *ad imperandum* usurpabatur pro ad parendum, *a eſſer comandato*, sumendo gerundium in significatione pass. *Cic. Fam. l. 9. epist. 25.* Nunc ades ad imperandum, vel ad parendum potius: sic enim antiqui loquebantur. Ubi notat *Pareus*, *vel ad parendum potius* scholion redolere. Afferuntur etiam exempla ex *Sall. Jug. c. 62. & Cæs. l. 6. B. G. c. 2.* in quibus tamen varia est lectio, & interpretatio. ¶ Imperare etiam dicimus arvis, vitibus, voci, &c. cum ea nimis assidue exercemus. *Virg. Georg. 1. v. 99.* Exercetque frequens tellurem, atque imperat arvis. *Sen. de Tranquil. c. 15.* Ut fertilibus agris non est imperandum; cito enim exhauriet illos nunquam intermissa fœcunditas. *Plin. l. 5. ep. 19.* Dum per continuos dies nimis imperat voci, veteris infirmitatis tuſſicula admonitus, &c. ¶ Imperare plus est quam jubere, inquit *Donat.* ad illud *Ter. Eun. 2. 3. 97.* Jubeo, cogo, atque impero.

Imperpetuus, a, um, adject. qui perpetuus non est. *Sen. ep. 72.* Cui quid abscedere potest, id imperpetuum est.

Impersonālis, le, adject. qui personis caret, & dicitur de verbis quibusdam, quæ impersonalia dicuntur a Grammaticis, quia tertiis tantum personis usurpantur. V. Grammaticos.

Impersonāliter, adv. sine personis. *Lege Sive, ff. de ſtipul. ſervor.* Sive mihi, sive sibi, sive conservo suo, sive impersonaliter dari servus meus stipuletur, mihi acquiret. h. e. non pronunciata persona. ¶ Apud Grammaticos verbum aliquod impersonaliter construi dicitur, cum in tertiis tantum personis usurpatur.

Imperspectus, V. Imperfectus.

Imperspicŭus, a, um, adject. obscurus, *non chiaro. Plin. l. 1. ep. 20.* Non minus imperspicua sunt judicum ingenia.

Imperterrītus, a, um, *che non ha paura*, ἀνεπτόητος, ἄφοβος, qui nulla re terretur. *Virg. 10. Æn. v. 770.* Manet imperterritus ille.

Impertīlis, le, sine parte, individuus. *Augustin. l. 6. de Mus. c. ult.* Impertilis nota.

Impertĭo, vel Impartio, is, ivi, itum, a. 4. *impartire, far partecipe, dare*, partem do, participem facio, tribuo. Construitur cum dativo personæ, & accus. rei, vel cum accus. personæ, & ablat. rei, cum, vel sine præpositione. *Cic. de Amic. c. 19.* Impertiant aliis fortunam. *Ter. Eun. 2. 2. 4.* Plurima salute Parmenonem suum impertit Gnatho. Rursus *Cic. 2. Off.* Indigentibus de re familiari impertiendum est. ¶ Et cum altero accusat. communi. *Plaut. Mil. 2. 2. 77.* Imperti me quod commentus es. ¶ Impertire studium Philosophiæ. *Cic. 5. de Fin.*

Impertĭor, iris, itus sum, dep. 4. eadem signif. qua *impertio* usurpatur. *Cic. pro Arch. c. 5.* Multis gratuito civitatem impertiebantur. ¶ Usurpatur etiam passive. *Id. Catil. 3. c. 6.* Primum mihi gratiæ aguntur, deinde prætores laudantur, atque etiam viro forti, collegæ meo, laus impertitur. V. Impertitus.

Impertītio, onis, f. actus impertiendi. *Arnob. l. 2. p. 43.* Honoris impertitione viduari.

Impertītus, a, um, adject. passivæ significe. *Justin. Claud. c. 4.* Et reliquerit eum nullo honore impertitum. *Apul. Apol.* Nulla impertita mora.

Imperturbātus, a, um, adject. non turbatus, *non perturbato*, ἀτάραχος. *Ovid. in Ibin*, v. 560. Imperturbato quod bibit ore reus. *Senec. epist. 73.* Imperturbata publicis occupationibus quies.

Impervĭus, a, um, *senza via*, Ger. *nicht durchgangig*, Gal. *impenetrable*, Hisp. *impenetrable*, ἄβατος, quod penetrari non potest. *Ovid. 9. Met. v. 106.* Vorticibusque frequens erat, atque impervius amnis.

Impĕtus, ĕtis, m. 3. idem ac impetus, apud Poet. *Stat. 7. Theb.* Transiliunt campos, aurigamque impete vasto. *Lucr. l. 6. v. 326.* Capere impetis auctum. *Id. l. 1. v. 293.* Impetibus crebris.

Impĕto, is, a. 3. est in lætam segetem pascendi gratia immittere. *Festus.*

Impĕte, V. Impes.

Impetibĭlis, le, adject. o. qui peti non debet, aut potest, *da non richiedere*, ut exponit Gloss. Hinc usurpatur pro turpi, & reprehensibili, ut impetibile scelus, apud *Apul. Apol.* Sic *Plin. l. 20. c. 18.* Impetibilis valetudo. h. e. non ferenda, vel quæ medicamentis peti, & curari non potest. Et *l. 25. c. 5.* Impetibiles cruciatus. Alii tamen legunt *impetibiles*. ¶ Item qui peti potest, seu in quem impetum facere possumus. *Solin. de chamæleonte.* Impetibilis est coracis.

Impetiginōsus, a, um, adject. impetigine affectus. *JCti l. 6. ff. de Ædil. edict.*

Impetĭgo, nis, f. 3. *volatica, ſcabbia, ſcrpigine, impetigine*, יַלֶּפֶת, Ger. *die jucherle mende*, Ἀειμὴ, ἀκτὶς, depetigo, impetix, volatica, papula, summæ cutis asperitas cum multa prurigine, squamis, & furfuribus, ab *impeto*, quod corpus impetat, & infestet scabiei instar. *Plin. l. 13. c. 7.* Hyberna capricus in aceto cocta, & trita impetigines tollit. V. *Cels. l. 5. c. 28.* ¶ Impetigines quoque, vel lichenes vocantur squamulæ anteriorum crurum in equis sub armorum partibus natæ, quas etiam hirundines, callos, verrucas vocant. *Col. l. 5.* Impetiginem, & scabies aceto, & alumine defricantur in equis.

Impĕto, is, a. 3. *assaltare*, נָשַׁק, Ger. *angreiffen*, Gall. *assaillir*, Hisp. *acometer, arremeter*, ἐπιβάλλω, invado, adorior, a peto, quia est violenter aliquem petere, seu invadere. *Var. 3. de R. R. c. 16.* Itaque impetentes a se ejiciunt fucos. Alii legunt *infestantes*. *Senec. in Hippol. v. 275.* Cupido impetens flammis simul & sagittis. *Solin. c. 55.* Quidquid impetit, facile ictu eius perforatur. *Apul.* Jurgiis me oppido impetens. ¶ Impetere aliquem edacitatis, apud *Sidon. l. 7. epist. 9. in conc.* est insimulare.

Impetrabĭlis, le, o. 3. *che facilmente ſi può impetrare*, Ger. *das zu erlangen iſt*, Gall. *impetrable*, Hisp. *coſa, que ſe puede alcançar*, εὐχερής, quod facile potest impetrari. *Liv. l. 39. c. 29.* Magnitudo rerum gestarum triumphum ei impetrabilem faciebat. ¶ Aliquando active accipitur pro eo, qui facile impetrat. *Plaut. Most. 5. 2. 40.* Non potuit venire Orator magis ad me impetrabilis. ¶ Compar. *impetrabilior. Liv. l. 30. c. 16.* Impetrabilior pax.

Impetrasso, futurum conjunctivi pro impetravero, apud vet. Hinc fut. infinitivi impetrassere, pro impetraturum esse. *Plaut. Mil. 4. 3. 35. & Cas. 2. 3. 33.*

Impetratio, onis, f. 3. *impetracione*, Ger. *erlangung*, Gal. *impetration*, Hisp. *impetracion*, ἀπόκρισις, actus impetrandi. *Cic. Att. l. 11. epist. 22.* Illas impetrationes nostras nihil valere.

Impetrātivus, a, um, adject. ut impetrativum augurium, quod optatum evenit, & secundum vota. *Serv. in illud Virg. 6. Æn.* Vix ea fatus erat, geminæ cum forte columbæ, &c.

Impetrātor, oris, m. qui impetrat. *Cod. Theodos. l. 12. tit. 6.* Impetratores beneficii.

Impetrīo, is, a. 4. πυθομαίνω, idem, ac impetro apud veteres Augures. Nam, ut ad *Festum* scripsit *Scaliger*, quod in sacrificiis erat litare, id in auspiciis erat impetrire.

Impetrītus, a, um, *ottenuto*, διάνυσις, idem ac impetratus apud veteres Augures, ut *negotiandus*, idem ac *negotiandus*. *Festus* exponit firmum, ac securum. *Plaut. Asin. 2. 2. fc. 1.* Impetritum, inauguratum 'ſt, quovis admittunt aves.

Impĕtro, as, avi, atum, a. 1. *impetrare, ottenere*, לקח, Ger. *erwerben*, Gal. *impetrer*, Hisp. *impetrar*, τυγχάνω, obtineo, exoro, a petro, quasi perficio, seu id, quod cupio, facio. *Cic. in Fam. 5. ep. 12.* Fas esse non arbitror, quicquam me rogantem abs te non impetrare. *Id. Att. l. 9. ep. 2.* Impetrabis a Cæsare, ut tibi abesse liceat. *Id. Att. l. 7. ep. 13.* Minus honeste nunc quidem, quam si olim de ratione habenda impetrasset. ¶ *Plaut. Pœn. 5. 2. 14.* Incipere multo est, quam impetrare, facilius. h. e. quam perficere, ad exitum perducere. ¶ Translatum etiam fuit ad auspicia, in quibus idem erat, ac *litare* in sacrificiis: in qua tamen significatione *impetrire* potius, quam *impetrare* dicebant.

Impetulans, antis, valde petulans. *Martian. Capell.* sub *init. l. 8.* Impetulantia proruptionis fomitum provocare.

Impetŭōse, cum impetu. *Messala Corvin. de progen. Aug. c. 5.* Ad mœnia impetuose contendit.

Impetuōsus, a, um, *impetuoſo*, Ger. *gach*, Gall. *impetueux*, Hisp. *impetuoſo, arrebatado*, ὁρμητικὸς, qui magno fertur impetu. *Plin. l. 35. c. 30.* Impetuosus animus. Ita vulgo affertur: sed *Harduin.* hanc vocem rejicit. nihil enim tale in MSS. inquit reperiri.

Impĕtus, us, m. 4. *impeto, aſſalto violento*, חוּק, Ger. *anfallung*, Gal. *impetuoſité*, Hisp. *impetu*, ὁρμὴ, ἔφοδος, vis, vel violenta invasio, ab *impeto*, quia violente quis alium petit, & invadit. *Cic. pro Cæc.* Arma, multitudinem bominum, incursionem, atque impetum armorum. *Liv. l. 4. c. 28.* Dare impetum. *Cæs. l. 1. B. G. c. 25.* Impetum facere in aliquem. Et *c. 52.* Impetum alicujus sustinere. *Cic. Fam. 10. ep. 5.* Tota mente, omnique animi impetu in rempubl. incumbere. *Id. pro Dejot.* Impetus dicendi. *Aurel. Vict. de Vir. Illust. in Horat. Cocl.* Primo impetu. *Plin. l. 14. c. 22.* Tribus congiis epotis uno impetu. *in un fiato. Lucret. l. 5. v. 201.* Quantum cœli tegit impetus ingens, h. e. cœli ambitus magno impetu volubilis. ¶ Apud *Vitruv.* impetus ponitur pro pondere. Sic enim ille *l. 5. c. 3. de cavis æstuum.* Tetrastyla sunt, quæ subjectis sub trabibus angularibus columnis, & utilitatem trabibus, & firmitatem præstant, quod neque ipsæ magnum impetum cogantur habere, neque ab interpensivis onerantur, *non avano troppo peſo da ſoſtenere.*

Impexus, a, um, *non pettinato*, Ger. *unge ſtrelt*, Gal. *qui n' eſt peigné, ny accoutré*, Hisp. *no peynado*, ἀκτένιστος, non pexus. *Virg. 3. Georg. v. 366.* Striaque impexis induruit horrida barbis. ¶ Translate pro inculto ponitur. *Tac. in dial. de Or. c. 20.* Antiquitas trifis, & impexa.

Impiātus, a, um, adject. *contaminato*, pollutus. *Apul. l. 1.* Ut me adhuc credam cruore esse humano aspersum, atque impiatum. *Sen. Hippol. 4. v. 1180.* Thalami impiati facinore.

Impĭco, as, a. 1. *impegolare*, Ger. *verpichen*, Gal. *empoiſſer, enduire de poix*, Hisp. *empegar*, πισσόω, pice illino. *Col. l. 12. c. 19.* Eamque oblinito, & impicato diligenter.

Impictus, a, um, nom. ex particip. varie pictus. *Apul. l. 2. A. A.* Hic vitrum atabre sigillatum, ibi crystallum impictum. Multa MSS. habent *impactum*, hoc est punctis, & vario artificio distinctum. ¶ Hujus generis fortasse sunt calices allatissonetes versicolores, de quibus *Vopisc. in Saturn. c. 8.*

Impĭe, adv. *empiamente*, Ger. *gottloſlich*, Gal. *avec impieté*, Hisp. *malvadamente*, ἀσεβῶς, ἀνοσίως, scelerate, nefarie, & proprie, quando quis de Deo, patria, aut de parentibus male meretur, aut de iis, qui parentum loco sunt. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 16.* Quæ qui videat, non solum indocte, sed etiam impie faciat, si Deos esse neget. ¶ Superlat. impiissime, est *Salviani l. 3. de Avarit.* &c.

Impĭetas, atis, f. 3. *empiedà*, רֶשַׁע, Ger. *gottloſigkeit*, Gal. *impieté*, Hisp. *impiedad, malvad*, ἀσεβεία, sceleratus, inhumanusque affectus adversus Deum, patriam, parentes, solve, qui parentum loco sunt, & generatim scelus, fraus, peccatum. *Cic. Fin. l. 4. c. 24.* Etsi vero impietas molita quippiam est, quamvis occulte fecerit, nunquam tamen confidet, id fore semper occultum. *Tac. Ann. 6. c. 47.* Albucilla defertur impietatis in principem. h. e. criminis læsæ majestatis.

Impĭger, gra, grum, *diligente, ſolliecito*, חָרוּץ, Ger. *hurtig*, Gal. *diligent, ſoigneux*, Hisp. *diligente, cuydadoſo*, ἀσχολος, non piger, sed strenuus, & diligens. *Cicer. in Fam.* Quis est tam impiger in scribendo, quam ego? *Id. pro Pont.* Virum ad labores belli impigrum.

Impĭgre, adverb. *diligentemente, velocemente*, ἀσχόλως, diligenter. *Liv. l. 2. c. 47.* Impigre secuti sunt. *Id. l. 4. bel. Pun.* omnia impigre facta.

Impigritas, atis, f. 3. *ſollecitudine*, Ger. *vnfaulkeit*, Gall. *diligence*, Hisp. *diligencia*, ἀσχολία, diligentia. *Cic. l. 3. de Republ.* ut citat *Nonius c. 2. n. 424.* Nunquam viri fortissimi, fortitudinis, impigritatis, patientiæ.

Impilla, lium, n. 3. *vellus*, vel *vellus*, flocculi, pedum tegumenta e lana cocta, non quasi sine pilis, sed a Græco ἔριον, *vellus*, quæ ita dicuntur, quia

quia ωλεκτὰ, *crocta*, *plicata*. *Plin. l.* 10. *c.* 2. Ex qua impilia, veſtesque quædam conficiantur.

Impingo, is, impegi, impactum, a. 3. *ſpingere*, כִּכֵּר, Germ. *eintreiben*, Gall. *jetter*, *heurter contre*, *empuyer*, Hiſp. *arrojar*, ἐπάγω, impello, infigo, illido, a *pango*. *Virg.* 5. *Æn.* Examinata ſequens impingeret agmina muris. *Cic.* 3. *Tuſc.* Huic calix miſſi impingendus eſt, ut plorare deſinat. *Impingendus* dixit, quaſi illidendus, & nolenti ingerendus. Denotat enim vim aliquam. *Plaut. Rud.* 3. 4. 3. Impingere pugnum alicui in os, *Lactant. l.* 2. *c.* 3. Impingere ſe in lapides. *Aldi* editio non habet *ſe*. ¶ Uſurpatur etiam pro imponere. *Plaut. Capt.* 3. 5. 76. Jubete huic craſſas compedes impingier. ¶ *Impingere dictam*, idem eſt, quod ſcribere dicam, vel actionem intendere. *Ter. Phor.* 2. 3. 92. Dicam tibi impingam grandem. ¶ *Beneficium impingere*. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 1. Gratus adverſus eum quiſquam eſſe poteſt, qui beneficium aut ſuperbe injecit, aut iratus impegit?

Impinguatus, a, um, *ingraſſato*. *Tertul. de jejun. c.* 6. Cui cor impinguatum.

Impio, as, avi, atum, a. 1. polluo, contamino, *macchiare*. *Pacat. panegyr. Theodoſ. c.* 43. Ne oculos iſtos omnibus ſalutares homo funebris impiaret. *Prudent. hymn. ante ſomn. v.* 53. At qui coinquinatum Vitiis cor impiavit. ¶ Impiare ſe, eſt ſe ſcelere obſtringere, impie agere. *Plaut. Rud.* 1. 3. 8. Si erga parentem, aut Deos me impiavi. ¶ *Impiatum eſt* impersonaliter. *Minut. Fel. in Octav. c.* 25. Toties Romanis impiatum eſt, quoties triumphatum.

Impius, a, um, *empio*, *ſcellerato*, רָשָׁע, Ger. *gottloſ*, Gall. *mechant*, Hiſp. *malvado*, ἄνοσιος, ἀσεβὴς, ἄθεος, ſceleratus, nefarius, & præcipue qui de Deo, patriave, aut parentibus male meretur. *Cic. in Piſ.* In impios, & conſceleratos pœnas eſſe certiſſimas conſtitutas. Superlat. *impiiſſimus* habet *Auſon. ad Gratian. & Hieron. ep.* 26. *c.* 2. ¶ Item ſævus, crudelis, *Horat. epod.* 5. *v.* 13. Impia Movere Thracum pectora.

Implacabilis, & le, o. 3. *implacabile*, *che non ſi può placare*, Ger. *unverſoehnlich*, Gall. *implacable*, Hiſp. *implacable*, ἀπρόσιτος, qui placari non poteſt. *Cic. in Piſ. c.* 33. Seque mihi implacabilem, inexpiabilemque præberet.

Implacabilitas, atis, f. *implacabilità*. *Ammian. l.* 14. *c.* 1. (*al.* 2.) Quidquid Cæſaris implacabilitati ſedillet.

Implacabiliter, adv. *implacabilmente*, Ger. *unverſoehnlich*, Gall. *implacablement*, Hiſp. *implacablemente*, ἀπροσίτως, ſine placatione. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 13. Cui implacabilius iraſcebatur.

Implacatus, a, um, *non placato*, non placatus. *Ovid.* 8. *Met. v.* 851. Implacataque vigebat flamma gulæ.

Implacidus, a, um, *inquieto*, δυσήσυχος, non placidus, inquietus. *Hor. lib.* 4. *Carm. od.* 14. Genaunos implacidum genus, Bennoſque. *Stat.* 9. *Theb. in princ.* Mars Divum implacidiſſimus.

Implago, as, a. 1. in plagas, ſeu retia conjicio, irretio. *Sidonii* exemplum vide in Implicatura.

Implanus, a, um, *non piano*, *ineguale*. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 27. Inter implana urbis. *ſubaudi* loca.

Implecto, is, a. 3. innecto, implico. *Apulej. in Apolog.* Crocodilus quod eſt ore amplo, ſed elingui, & plerumque in aqua recluſo, multæ hirundines dentibus implectuntur.

Implementum, i, n. *riempimento*. *Col. Aurel. Tard.* 1. *c.* 5. Capitis implemento affici.

Impleo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, מָלֵא, Ger. *erfuellen*, Gall. *remplir*, Hiſp. *henchir*, ἐμπλήθω, plenum facio. *Cic.* 2. *Phil.* Fruſtis eſculentis totum tribunal implevit. *Plaut. Caſ. a.* 1. *v.* 35. Ego te implebo flagris. *Perron. in Satyr. c.* 16. Implevimus nos cœna. *Colum. l.* 12. *c.* 36. Implere aliquid ad ſummum. *Quinſil. l.* 3. *cap.* 1. Impleverat jam annum quinquageſimum. *anno compito*. ¶ Conſtruitur etiam cum genitivo. *Cic.* 9. *Fam.* Ollam denariorum implere. ¶ Item cum ablat. & præp. *de*. *Cic.* 4. *Acad.* De quibus rebus volumina impleta ſunt. ¶ Item omiſſo caſu rei. *Cic. in Or.* Tamen non ſemper implet aures meas. ¶ Fœminæ brutorum impleri dicuntur, cum mare adhibito fœtum concipiunt. *Plin. l.* 14. *c.* 63. Canes implentur uno coitu. *Col. l.* 7. *c.* 6. Itaque quinquennis parum habetur idoneus fœminis implendis. ¶ Sæpe accipitur pro præſtare, *adempire*. *Cic. pro Cluent. c.* 18. Ne aut id profiteri videar, quod non poſſim implere. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Implere fidem. ¶ Implere aliquem, pro, omnino ſimilem alicui eſſe. *Solin. c.* 5. Plancum Rubrius ſic implevit, ut & ipſe a populo Rubrius vocaretur. ¶ *Impleſſe* pro *impleviſſe* habet *Plin. in Epiſt.*

Impletus, a, um, nom. ex particip. plenus, *empito*, *pieno*. πλησθείς. *Cic.* 4. *Acad. c.* 27. De quibus volumina impleta ſunt. *Juſtin. l.* 22. *c.* 6 Impletus ſpe.

Implexio, onis, f. implexus. *Martian. Capell. l.* 2. *pag.* 42. Serpentis gemini implexio.

Implexus, a, um, *involto*, *intricato*, נָבוּךְ, Ger. *eingeflochten*, Gall. *entrelacé*, Hiſp. *enbetrado*, ἐμπεπλεγμένος, involutus, innexus. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Et quidem apud eundem Homerum virorum crinibus aurum implexum. *Virg.* 4. *Georg. v.* 482. Implexæ crinibus angues.

Implexus, us, m. ἐμπλοκὴ, implicatio. *Plin. l.* 1. *c.* 63. Mutuo implexu jungi.

Implicatio, onis, f. 3. *invoglio*, ἐμπλοκὴ, involutio, connexio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Nervos, eorumque implicationem corpore toto pertinentem. ¶ Implicatio rei familiaris apud *eund. pro Sext. c.* 26. dicitur de ære alieno.

Implicatura, æ, f. implicatio. *Sidon. l.* 9. *ep.* 9. Vernaculis implicaturis in retia ſua præcipites implagabuntur.

Implicatus, a, um, adject. implicitus, involutus, *intricato*, *involto*, *imbrogliato*, ἐμπλοκὸς. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 12. Omnes Cæſaris familiares habeo implicatos conſuetudine, & benevolentia. *Nepos* 10. 1. Dion tyrannide implicatus. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Obſcuriſſima, & implicatiſſima quæſtio. *Ammian. l.* 26. Implicatior ad loquendum.

Implicifcor, d. 3. ἐμπερονίζω, implicor, involvor, ab *implico*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 97. Ubi primum tibi mulier ſenſiſti impliciſcier? Al. aliter leg.

Implicite, adv. *intricatamente*, ἀπλῶς, perplexe, involute. *Cic. de Inv. c.* 2. Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Implicito, as, a. 1. freq. ab implico. *Plin. l.* 9. *ep.* 33. Varios orbes implicitat, expedique. hoc eſt involvit, & evolvit.

Implicitus, a, um, adject. idem quod implicatus. *Horat. de Ar. poet. v.* 422. Litibus implicitum eripere. *Nepos Ageſil. in fi.* In morbum implicitus deceſſit. Adde *in Cim. c.* 3.

Implico, as, cui, vel cavi, citum, vel catum, *avviluppare*, *ingroppare*, סָכַךְ, Ger. *einwickeln*, Gall. *entrelacer*, Hiſp. *embolver*, ἐμπλέκω, involvo, innecto. *Sen. in epiſt.* 22. Quod male implicuiſti, ſolvas potius, quam abrumpas. *Ovid.* 1. *Met.* Dixit, & implicuit materno brachia collo. *Id.* 5. *Faſt.* Sertaque cœleſtes implicitura comas. ¶ Translate eſt occupare, detinere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* 31. Multis moleſtiis, & negotiis implicari. ¶ Implicari morbo, *Liv. l.* 1. *c.* 31. & Implicari in morbum. *Id. l.* 23. V. Implicitus. ¶ Implicare ſe aliqua re. *Cic. pro Dom.* Niſi te etiam muliebribus religionibus implicuiſſes. *Id.* 2. *Fin.* Implicare ſe ſocietate omnium. ¶ Implicare crinem auro. h. e. ornare. *Virg.* 4. *Æn.* Sic *Plaut.* Implicat ad ſpeculum caput. ¶ Implicare aliquem ſermonibus. h. e. circumvenire, fallere. *Liv. l.* 27.

Implorabilis, le, adject. qui imploratur, vel implorari poteſt. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 573. lumenque innoxia ſudit purpureum, miſeris olim implorabile nautis.

Imploratio, onis, f. *invocazione*, ἐπίκλησις, invocatio, auxilii petitio in rebus afflictis. *Cic.* 7. *Verr.* Si te illius acerba imploratio, & vox illius miſerabilis non inhibebat. *Id.* 2. *de Or. c.* 47. Omniumque Deorum, & hominum, & civium, & ſociorum imploratio.

Imploratus, a, um, adject. *implorato*. *Juſtin. l.* 23. *c.* 3. Imploratus in auxilium. Et *l.* 22. *c.* 1. Imploratus ad alicujus rei auxilium. *Catul. carm.* 69. *v.* 65. Jam prece Pollucis, jam Caſtoris implorata, h. e. implorata Caſtoris, & Pollucis apud majores Deos interceſſione.

Implóro, as, avi, atum, a. 1. *domandare aiuto*, *invocare*, קָרָא, Ger. *anruffen*, Gall. *implorer*, Hiſp. *implorar*, ἀναιτέω, ploranti opem poſco, auxilium peto, invoco, a *ploro*, quia proprie dicitur, cum quis in malis poſitus eſt, & cum miſeratione auxilium petit. *Cic. in Ver.* Deos, hominesque implorabat. *Id. pro Quinct.* Deum, atque hominum fidem implorabis. ¶ Dicimus implorare auxilium alicujus, & ab aliquo. *Cic. pro Rabir. perduel. c.* 3. & *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 31.

Implúit, ebat, imp. 3. *piovere ſopra qualche coſa*, Ger. *hinein regnen*, Gall. *pleuvoir deſſus*, Hiſp. *llover ſobre algo*, ἐμβρέχω, ſuper aliquid pluit. *Col. l.* 2. *c.* 8. Priuſquam impluerit, ab avibus, aut formicis ſata edi. ¶ Translate *Plaut. Moſt.* 4. 1. 15. Malum cum impluit cæteros, ne impluat mihi.

Implumbo, as, a. 1. *impiombare*, plumbo connecto, conglutino. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. Ferreos enodaces in capitibus ſcaporum implumbavit.

Implúmis, & me, o. 3. *ſenza piume*, Ger. *ungefluegelt*, Gall. *denué*, *déplumé*, Hiſp. *deſplumado*, ἄπτερος, quod plumis caret. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Implumes etiamnum pullos ſuos percutiens, &c. Adde *Horat. epod.* 1. *v.* 19. ¶ Dicitur etiam de eo, quod pilis caret. *Plin. l.* 8. *c.* 55. *de lepore*, Aliud educans, aliud in utero pilis veſtitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter. Al. leg. *impile*, h. e. ſine pilis.

Impluvia, æ, f. *piuviale*, idem ac veſtis impluviata. Sed aliqui cenſent, genus hoc veſtis dictum eſſe a colore fuſco, vel pullo. Alii demuntur veſtem, qua Sacerdotes per imbrem utebantur. *Varr.* Salium quoque ſereno tempore impluvia amictum fuiſſe criminabantur.

Impluviátus, a, um, quod impluvii ſimilitudinem habet, ut Vites impluviatæ, Veſtis impluviata, ideſt quæ quatuor quadrata lateribus undique corpus ambit, quæ forma eſt impluviorum in cavædiis. *Turneb. l.* 14. *c.* 19. Sed *Nonius c.* 16. *n.* 3. cenſet, hanc veſtem dictam eſſe a colore impluviato, hunc autem colorem ſic dici quaſi fumato ſtillicidio impletum, & eſſe fuſcum, ſeu pullum, quem Mutinenſem vocant. *Plaut. Epid.* 2. 2. 40. Impluviatam, ut illæ faciunt veſtimentis nomina.

Impluvium, vii, n. 2. locus in ædibus ſub cœlo ſine tecto relictus, unde lucem deorſum caperent, a pluvia, quia in eum locum aer impluit, & aqua pluvialis collecta de tecto illabitur. *Cic.* 3. *Verr.* Ne hæc quidem duo ſigna pulcherrima, quæ nunc ad impluvium tuum ſtant. *Feſtus*: Impluvium, quo aqua impluit collecta e tecto.

Impœnitendus, a, um, adject. non pœnitendus, *da non pentirſi*. *Apul. l.* 11. Impœnitendæ ſe pauperiei committere.

Impœnitens, entis, *impenitente*, quem non pœnitet. *Auct. declam. quæ inſcribitur* Tribunus Marianus, *quam quidam perperam Quintiliano tribuunt*. Ut impœnitentem rigor non prætereat ultionis.

Impœnitus, a, um, adject. impunitus, a pœna. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Venificium non admittendum impœnitum videbatur.

Impolite, adv. *rozzamente*, Ger. *unzierlich*, Gall. *groſſierement*, *lourdement*, Hiſp. *toſcamente*, *groſſeramente*, ἀκόμψως, ineleganter. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 49. Cum ſæpiſſime tibi Senatus breviter impoliteque dicenti maximis ſit de rebus aſſenſus.

Impolitia, æ, f. 1. ροζεζζα, Ger. *unzierlichkeit*, Gall. *faleté*, *rudeſſe*, ἀκομψία, ἀκοσμία, inelegantia, incuria, ruditas, a *polio*. Hinc *impolitiæ rei*, qui a Cenſoribus notabantur, quia paterentur, equum fieri gracilem, & *impolitias facere* dicebantur Cenſores, auctore *Feſto*, cum equiti ies abnegabant ob equum male curatum. *Gel. l.* 4. *c.* 12. Si quis eques Romanus equum habere gracilentum, aut parum nitidum viſus erat, impolitiæ notabatur.

Impolitus, a, um, ροζζο, *goffo*, גַּס, Ger. *unbeueflilich*, Gall. *malpoly*, Hiſp. *toſco*, *no polido*, ἄκομψος, nondum politus, rudis. *Cic. in Brut.* Significant enim quandam formam ingenii, ſed admodum impolitam, & plane rudem. *Id. de Prov. Conſ. c.* 14. Impolitæ vero res, & acerbæ ſi erunt relictæ. *Quintil. l.* 8. *c. ult.* Structuræ lapidum impolitiorum.

Impollútus, a, um, *non macchiato*, *non violato*, ἀμίαντος, non pollutus. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 35. Virginitas impolluta. Et *l.* 16. *c.* 36. Intemeratus, impollutus.

Impomenta, n. 2. quaſi imponimenta, quæ poſt cœnam menſis imponebant. *Feſtus.*

Impono, is, oſui, ſitum, a. 3. *imporre*, *ſoprapporre*, הִרְכִּיב, Germ. *aufſetzen*, Gall. *mettre deſſus*, *impoſer*, Hiſp. *poner encima*, ἐπιτιθέμι, ſuprapono. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. Imponere coronam. *Stat.* 6. *Theb. v.* 321. cum natum imponeret axi. h. e. currui. *Perron. in Satyr. c.* 12. Imponere aliquem periculo. h. e. ponere aliquem in periculo. ¶ Translate *Cic.* 1. *de Or.* Neque vero ego hoc tantum oneris imponam noſtris præſertim Oratoribus, nihil ut iis putem licere nefitere. ¶ Imponere finem *Virg.* 7. *Æn.* Finemque imponere curis. ¶ Imponere extremam manum, eſt perficere. *Virg.* 7. *Æn. v.* 572. Nec manus interea extremam Saturnia bello imponit Regina manum. ¶ Interdum ſignificat decipere, *ingannare*, *dare ad intendere*. In hac vero ſignificatione impono neutrorum more conſtruitur ſine caſu. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 6. Maxime Catonis, cui tamen egregie impoſuit Milo noſter. ¶ Eſt etiam nauticum verbum. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 9. Ipſi expediti navem conſcenderent, quo major numerus militum imponi poſſet. Adde *Cic.* 2. *de Div. c.* 40. ¶ Item ſacrorum. *Virg.* 3. *Æn.* Cunt dona imponeret arti. Adde *Varr. l.* 4. *de L. L. & ibi Scalig.* ¶ Imponere præſidium civitati, aut arci, *mettere guarnigione*. *Liv. & Curt. l.* 3. *c.* 7. ¶ Imponere perſonam improbam alicui, *farlo parere malvagio*. *Cic. Verr.* 4. ¶ Imponere tributum, vectigal, *mettere gabelle*, *Id. pro Leg. Agrar. &c.* ¶ Imponere neceſſitatem, vim, &c. alicui, *neceſſitare*, *sforzare*. *Id. pro Syll. & Verr.* 4. ¶ Imponere alicui injurias, *coricare d'ingiurie*. *Cic. Verr.* 6. *c.* 9. Quibus tu privatim injurias plurimas, contumeliaſque impoſuiſti. ¶ Imponere vocabulum, nomen, *dar nome*. *Liv. l.* 35. *c.* 47. *Ovid.* 9. *Met. v.* 707.

Imporcátus, a, um, adject. in porcas redactus. *Col. l.* 2. *c.* 10. Cum ſemen crudo ſolo ingeſſerimus, inarabimus, imporcatumque occabimus.

Imporcítor, oris, m. qui porcas facit in agro arando. *Feſt.*

Imporco, as, ωλακίζω, porcas in agro facio. V. Imporcatus.

Importabilis, le, adject. o. 3. qui portari, ſeu tolerari non poteſt. *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. c.* 27. Excuſandos cenſuiſſet, ſi importabilia portare non poſſent.

Importatitus, a, um, adject. qui importatur. *Hirt. de B. Afric. c.* 20. Frumento ſe in Africa, niſi importatitio, uti non poſſe.

Importo, as, a. 1. *portare dentro*, נהג, Ger. *eintragen*, Gall. *porter dedans*, *apporter*, Hiſp. *traer adentro*, εἰσφέρω, infero, inveho. *Hirt. l.* 8. *B. G. c.* 35. Sylveſtribus, anguſtiſque itineribus frumentum importare in oppidum inſtituit. ¶ Sumitur etiam pro introducere. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 2. Germani jumentis importatis non utuntur. *giumenti forastieri*. ¶ Translate uſurpatur pro afferre. Hinc dicimus importare ægritudinem, calamitatem, damnum, detrimentum, incommodum, malum, ſolicitudinem, ſuſpicionem, &c. *Cic.* 2. *Offic. c.* 5. Per cœlestemque, ſi quid importetur nobis incommodi, propulſemus. Adde *Fam.* 16. 1. *Fin. Tuſc.* 4. & *pro Sext.* &c.

Importúne, adv. *fuor di tempo*, *fuor di propoſito*, Germ. *ungeſtuemmiglich*, Gall. *hors de temps*, & *faiſon*, Hiſp. *importunamente*, ἀκαίρως, intempeſtive, præter loci, temporis, aut perſonarum rationem. *Cic.* 4. *Acad.* Hoc eſt enim virum eſſe, confidere ſuis teſtibus, & importune infiſtere. *Gel. l.* 20. *c.* 6. Importuniſſime facere. *Lactant.* 5. 2. Importunius veritati inſultare.

Importunitas, atis, f. 3. *importunità*, ποῖα, Germ. *ungeſtuemigkeit*, Gall. *importunité*, Hiſp. *importunidad*, ἀκαιρία, intempeſtivitas, quæ neque loci, ut ait Donatus, neque temporis obſervat commoditatem. *Ter. Andr.* 1. 4. 4. Importunitatem ſpectate hanculæ. ¶ Accipitur non raro pro immanitate, feritate. *Cic. pro Cluent. c.* 61. Importunitatem matris a filii capite depellite. *Id. ibid.* Quem propter animi importunitatem nemo recipere tecto vellet. *Id. in Piſon.* Animal ex omnium ſcelerum importunitate, & omnium flagitiorum impunitate concretum.

Importúnus, a, um, *importuno*, ἄκαιρος, proprie dicitur locus portu carens, eoque

eoque navibus infestus. *Ovid. Met.* 14. v. 481. Quos communis hiems, importunusque Caphareus Merfit aquis. Al. leg. *importunis* eodem sensu. *Serv. in illud Virg.* 11. *Æn.* Bellum importunum cives cum gente Deorum, invictisque viris gerimus. Importunum bellum inde vocat, quod portu, ideſt quiete careat. ¶ Translate accipitur pro gravi, molesto, qui aliquid facit præter rationem loci, seu temporis, aut personarum. *Cic. pro Cluent.* Repente exorta est mulieris importunæ nefaria libido. *Hor. l.* 3. *Carm.* Importuna tamen paupertas abest. *Cels. l.* 4. *c.* 6. Morbus importunior. ¶ Item pro immani, detestando, execrando. *Cic. in Verr.* Istius effrænatum animum, importunamque naturam tanta oppressit amentia. *Id. in Phil.* Quin nulla societas cum illa importunissima bellua esse potest.

Importuōsus, a, um, *senza porto*, *ἀλίμενος*, quod est sine portu. *Sall. in Jug. c.* 17. Mare sævum, & importuosum, & ager frugum fertilis. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Importuosissima insula.

Impos, tis, o. 3. *impotente*, *ἀκρατὴς*, qui non potest aliquid, qui rem aliquam in potestate sua non habet, a *potis*. *Prisc.* in 4. ait, ut a *do* est *dos*, a *custodio custos*, sic a *compoto* esse *compes*, & mutato *e* in *o compos*. *Var. l.* 4. *de L. L.* deducit a *potentia*. ¶ *Impos animi* est qui animi sui potens non est, cui mens sana non est. *Plaut. Cas.* 3. 5. 7. Eripite huic gladium, qui sui est impos animi.

Impositio, nis, f. 3. *imposizione*, *ἐπίθεμα*, actus imponendi. *Plin. l.* 27. *c.* 13. Impositione spicula e corpore ejicit. ¶ Apud *Varr. l.* 4. & 9. *L. L. impositio verborum*, aut *nominum* est eorum inventio, & usus ad significanda ea, quibus imponuntur.

Impositītius, *ἐπίθετος*, quod impositum est, ut Nomina impositītia, quæ ex aliqua re externa imponuntur. Servitus impositītia, non naturalis. *Leg.* 41. *Dig. de Leg.* 2. Canthari, per quos aquæ saliunt, si impositīti sint, &c. *posticij.*

Impositīvus, a, um, adject. idem quod impositītius. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Impositiva nomina.

Impositor, oris, m. qui imponit. *Varr. l.* 6. *de L. L. circa princ.* Cum hæc adminicula addas ad eruendam voluntatem impositoris. h. e. ejus qui rei nomen imposuit.

Impositus, a, um, *imposto*, partic. ab imponor. *Ovid.* 15. *Met.* v. 820. Impositum foret orbis onus. *Cic. Attic.* 1. *ep.* 16. Tanto imposito Reip. vulnere. h. e. inflicto. ¶ *Impostus* per syncop. *Propert. l.* 4. *el.* 2. v. 29. Sobrius ad lites, at cum est imposta corona, &c.

Impositus, us, m. idem ac impositio. *Plin. l.* 24. *c.* 4. Ulcera commanducatu, impositusque efficacissime sanari.

Impossībilis, le, o. 3. *impossibile*, Germ. *unmiglich*, Gall. *impossible*, Hisp. *imposible*, *ἀδύνατος*, quod fieri non potest. *Quintil. l.* 5. *c. de Argum.* Non enim longum tantum, sed etiam impossibile. *Id. l.* 10. *c.* 13. Impossibilia aggrediantur, pro effectis relinquant vixdum inchoata.

Impossibilītas, atis, f. *impossibilità*, *Apul. l.* 6. *Met.* Impossibilitate ipsa mutatæ in lapidem. Adde *Tertull. de Baptism. c.* 2.

Impostor, oris, m. 3. *ingannatore*, נוכל, Ger. *betrieger*, Gall. *imposteur*, Hisp. *engañador*, *πλάνος*, *γόης*, deceptor, qui decipit, ab *impono*, qua notat decipere. Hoc nomine ab Ethnicis Christiani appellati sunt, quod falsa religione, ac prædicatione simplicibus imponere conferentur. *Ulp. l.* 1. §. *Medices*, *ff. de var. & extraord. cog.* Si imprecatus est, si (ut vulgari verbo impostorum utar) exorcizavit. Al. leg. *in posterum*.

Impostūra, æ, f. *fraude*, *inganno*, מַקְבֶּה, Germ. *betrug*, Gall. *imposture*, Hisp. *engaño*, *ἀπάτη*, fraus, deceptio. Unde impostūram facere est decipere, circumvenire. *Ulp. l.* 3. *de crim. ff. stellion.* Si quis impostūram fecerit, aut collusionem in necem alterius.

Impŏtens, tis, o. 3. *impotente*, *debole*, Ger. *unmachtig*, Gall. *impotent*, *pervlus*, Hisp. *impotente*, *ἀκρατὴς*, non potens, infirmus, debilis, inops. *Cic. pro Mur.* Ad salutem innocentium, & ad opem impotentium, ad auxilium calamitosorum hæc valeant. ¶ Item incontinens. *Cic. de Arusp. resp.* Nihil feci iratus, nihil impotenti animo. *Id. in Pars. c.* 35. Motus animi impotentes. *Liv. l.* 29. *c.* 9. Impotentior rabies, h. e. quæ cohiberi non potest. *Id. l.* 35. *c.* 31. *ad fin.* Equus impotens regendi. *Cic. Phil.* 5. *c.* 16. Homo impotentissimus. ¶ Jungitur & genit. ut impotens animi, *Curt. l.* 8. *c.* 1. Impotens amoris, *Tacit. l.* 4. *hist. c.* 44. Impotens iræ, *Liv.* 21. 9. ¶ Accipitur etiam pro nimium potenti & superbo. *Nepos in Lysandr. c.* 1. Ut Athenienſium impotentem dominationem refringeret.

Impotenter, adv. *ἀκρατῶς*, incontinenter, cum impotentia, *sregolatamente*, *con debolezza di animo*, *o di effetto*. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Ne quid improbe, ne quid impotenter faciat, monendus est puer. *Liv. l.* 27. *c.* 48. Impotentius regi. *Senec. l.* 4. *de Benef. c.* 17. Impotentissime facere.

Impotentĭa, æ, f. *impotenza*, *debolezza*, Ger. *unmacht*, Gall. *impuissance*, Hisp. *impotencia*, *ἀδυναμία*, imbecillitas, infirmitas. *Ter. Adel.* 3. 3. 16. Magis propter suam impotentiam se semper credunt negligi. ¶ Sæpe sumitur pro animi effrænatione. *Cic.* 4. *Tusc.* Inflammant appetitione nimia impotentiam quandam animi. *Vellej l.* 2. *c.* 29. Nunquam potentia sua ad impotentiam usus.

Impræpĕdite, &

Impræpĕdito, adverb. sine impedimento, nullo impediente. *Ammian. l.* 27. *c.* 21. Impræpedite abduxit. *Id. l.* 26. *c.* 16. Ut impræpedito ipse pergeret, quo tendebat.

Impræsentiārum, *al presente*, *ὸ τῷ παρόντι*, unica dictio est, idem significans, quod in præsenti. Nata est ex eo, quod compendio studentes *rum* pro *rerum* scriberent. Integrum igitur est *in præsentia rerum*. *Cato R. R. cap. de olea legenda:* Extra quam si quem socium impræsentiarum dixerit. *Ulp. de tab. exhibendis:* Cur noceat ei, qui responderit, quod impræsentiarum ei videbatur? Adde *Tacit.* 4. *Ann. c.* 59. & *Apulejum* sæpe. ¶ *Scioppius in comment. de stil. hist.* hanc vocem Latio plane exterminat, quippe cujus nullam mentionem fecerint veteres Grammatici; putatque lutea linguæ ætate confictam, & ab indoctis exscriptoribus in Codices Scriptorum, quos attulimus, infertam. *Voss. de Vit. serm. l.* 1. *c.* 25. & *l.* 4. *c.* 33. damnare non audet; illud tamen admonet, quod certissimum est, *in præsentia*, *in præsens*, & *in præsenti* multo elegantius usurpari, tametsi non æque buccas impleant. Denique *Norisius in Cenotaph. Pisan. dissertat.* 4. *c.* 6. refert ad ætatem auctoritate *Famiani*, cujus verba recitat. *Priscian.* apud *Putsch. pag.* 960.

Impræputiātus, a, um, adject. idem quod præputiatus, habens præputium. *Tertull. de Monogam. c.* 11. Impræputiatus vocatus es, ne circumcidaris.

Impræscientĭa, æ, f. præscientiæ carentia. *Tertul. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 7. Deceptus ex impræscientia futuri.

Impræstabĭlis, le, adject. qui nihil præstat. *Firmic. l.* 8. *c.* 29. Longævi, & impræstabiles.

Impransus, a, um, *che non ha ancora desinato*, *ἀνάριστος*, qui nondum pransus est, partic. a prandeo, in significatione activa. *Hor.* 2. *Ser. Sat.* 2. Verum hic impransi mecum disquirite.

Imprecātio, onis, f. *maledizione*, *ἀρά*, execratio, devotio, diræ. *Senec. 6. de benef. c.* 35. Dira imprecatio. Adde *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Imprĕcor, aris, atus sum, d. 1. *maledire*, קלל, Ger. *fluchen*, Gall. *prier mal*, *maudire*, Hisp. *maldezir*, *rogar mal a otro*, *καταράομαι*, mali quippiam precor. *Virg.* 4. *Æn.* Litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor. *Quintil. Declam.* 15. *ad fin.* Imprecari debilitates, naufragia, morbos. ¶ In bonam partem quandoque accipitur. *Apul. l.* 9. *Metam.* Solito sermone salutem ei fuerat imprecatus.

Imprensĭbilis, le, incomprehensibilis. *Gell. l.* 11. *c.* 5. Omniumque rerum fidem, veritatemque ita imprensibilem videri ajunt, &c. Al. aliter leg.

Imprĕsse, adverb. efficaciter, attente, graviter. *Tertul. de exhort. Cast.* Alte & impresse recogitare. *Id. de Carn. Christi c.* 22. Ut impressius diximus.

Impressĭo, onis, f. *impressione*, *ἔμφασις*, actus imprimendi. Translate sumitur pro imagine, quam mente efformamus. *Cic.* 4. *Acad.* Dum visa in animos imprimuntur, non vos id dicere, inter ipsas impressiones nihil interesse. ¶ Frequenter accipitur pro violento impetu, qualem facere solent acies instructæ, cum altera in alteram irrumpere conatur, & generatim pro vi acriore, & vehementiore, *violenza*, *assalto violento*, פרץ, Ger. *einstrucken*, Gall. *impression*, *assaut*, Hisp. *impression*, *arrebatamiento*, *προσβολή*. *Cic.* 5. *Fam.* Non judicio, neque disceptatione, sed vi, atque impressione evertere. *Cæs. l.* 8. *B. G.* Ut omni multitudine in fines Suessionum, qui Rhemis erant attributi, facerent impressionem. *Liv. l.* 4. *c.* 28. Dant impressionem, qua P. Albinus cohortes objecerat.

Impressus, us, i, m. idem ac impressio. *Prudent. Psychom.* v. 273. Sub pectoris impressu.

Imprĕssus, a, um, *impresso*, partic. ab imprimor. *Cic. ad Att.* Ut vix impressam orbitam possimus videre. *Id. pro Mil.* Ut memoriam publicam recensionis tabulis publicis impressam extingueret. *Virg. Æn.* 5. v. 536. Crater impressus signis.

Imprīmis. V. Primus.

Imprĭmo, is, essi, essum, 3. 3. *imprimere*, *calcare*, חקק, Ger. *eintrucken*, Gall. *imprimer*, Hisp. *imprimir*, *ἐπιτυπόω*, *ἐντυπόζω*, premendo immitto, rei cuipiam figuram aliquam induco, cum dat. vel abl. & præp. *in*, vel acc. & præp. *in*, vel cum casibus, aut adverbiis status in loco. *Cic. in Acad.* Quid, si in ejusmodi cera centum sigilla hoc anulo impressero? *Id. de Div.* Sus rostro humi A literam impressit. ¶ Translate sumitur pro introducere, inferre; eosdemque regit casus. *Cic. in Acad.* Quo e genere nobis notitiæ rerum imprimuntur. *Id. ibid.* Cum visa in animos imprimuntur. *Id. de Fato*, Visum objectum imprimit, & quasi signat in animo suam speciem. *Id. Phil.* 5. Imprimere dedecus Reipublicæ. ¶ Interdum ponitur pro signare, obsignare, informare. *Cic.* 1. *Tusc.* An imprimi quasi ceram putamus animum?

Improbabĭlis, le, o. 3. *che non si può provare*, *ἀδοκίμαστος*, quod probari non potest. *Cic.* 4. *Acad. c.* 11. Quamobrem sive tu probabilem visionem, sive improbabilem, & quæ non impediatur, sive aliud quid præferres. *Senec. epist.* 75. Affectus sunt motus animi improbabiles, h. e. qui non possunt a ratione probari.

Improbātio, nis, f. *riprovazione*, נוּיִם, Ger. *verwerffung*, Gall. *reprouvement*, Hisp. *reprovamiento*, *ἀδοκιμασία*, actus improbandi. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 6. Hæc & ad improbationem, & approbationem tectum pertinebunt.

Improbātor, oris, m. qui improbat. *Apul. de Deo Socrat.* Malorum improbator, bonorum probator.

Improbātus, a, um, non probatus. *Cic. pro Fonteio c.* 4. Multa improbata. *In tit. c.* 3. *l.* 18. *Gellii*. Homo improbatissimus.

Improbe, adv. *malvagiamente*, Germ. *unfrommiglich*, Gall. *mechamment*, Hisp. *malvadamente*, *πονηρῶς*, non probe, prave, perverse. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 36. Multa improbe feciti. *Id.* 5. *Verr.* Est aliquid, quod improbius fieri potest? *Id. in Pis. c.* 6. Improbissime respondere.

Improbĭtas, atis, f. *malvagità*, רשעת, Ger. *unfrommigkeit*, Gall. *mechanceté*, Hisp. *maldad*, *πονηρία*, malignitas, perversitas. *Cicer.* 4. *Ver.* Ex multis similibus ea sumam, quæ maxime improbitate excellere videbuntur. Adde *pro Mur. c.* 4.

Improbĭter, adverb. improbe. *Petron. in Satyr. c.* 66. Quidam improbiter nos pugno sustulerunt.

Improbo, as, avi, atum, a. 1. *riprovare*, מאס, Ger. *verwerffen*, Gall. *reprouver*, Hisp. *reprovar*, *ἀδοκιμάζω*, non probo, damno, rejicio, vitupero. *Cic.* 2. *de Or. c.* 37. Ego ista studia non improbo, moderata modo sint. *Id. in Bruto.* Semper re in Oratore probando, aut improbando vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit?

Improbro, a. 1. probro afficio. *Plaut. Merc.* 5. 4. 8. Qui bono sunt genere nati, si sunt ingenio malo, ingenium improbrant. Al. leg. *improbant*. *Id. Truc.* 2. 2. 25. Rus tu mihi improbras? h. e. exprobras? Al. leg. *opprobras*.

Improbŭlus, o. 1. 2. dim. ab improbus, *cattivello*. *Juv. sat.* 5. v. 74. Finge tamen te improbulum, superest illi, qui ponere cogat.

Improbus, a, um, *tristo*, *maligno*, רשע, Ger. *unfrom*, Gall. *mechant*, Hisp. *malo*, *malvado*, *πονηρός*, non probus, nequam, sceleratus, facinorosus, perfidiosus. *Cic. pro Sylla.* Siquid ab improbis de me improbe dicitur. *Id. in Brut.* Vir improbissimus. ¶ *Improbum os*, dicax, injuriarum plenum. *Suet. de Cl. Gram. c.* 15. Quod cum oris improbi animo inverecundo scripsisset. ¶ Interdum sumitur pro corrupto, vilis conditionis. *Plaut. Mil.* 3. 1. 134. Sicuti merci pretium statui, pro virtute ut veneat: quæ improba est, pro mercis vitio dominum pretio pauperet. Sed aliqui *merrem improbam*, injustam; vel in qua nullum est lucrum, interpretantur. ¶ Item pro turpi, deformi, sordo. *Lucil. apud Non. c.* 4. *n.* 250. ¶ Item pro sævo. *Virg.* 10. *Æn.* Lavit improba teter ora cruor. ¶ Item pro magno. *Virg.* 1. *Georg. v.* 145. Labor omnia vincit improbus. Ubi *Serv.* Improbus, vel magnus, vel nulli probabilis. *Senec. epist.* 94. Improbum lumen, h. e. nimium, *Martial. l.* 12. *epigr.* 18. Ingenio truor improboque somno. ¶ Item pro insatiabili, damnoso. *Virg.* 1. *Georg.* Nihil improbus anser, Strimoniæque grues. Ubi *Serv.* Improbus, insatiabilis, nulli probandus. ¶ Item pro impudenti, audaci. *Lucan. l.* 5. v. 130. Spes improba. *Flor. l.* 3. *c.* 10. Improba classis. ¶ Item pro infami. *Lex XII. Tab.* Improbus, intestabilisque esto. Adde *Plaut.* 1. 2. 31. ¶ Improbum testamentum, h. e. iniquum, non legitime factum. *Cic. Ver.* 3.

Improcĕrus, a, um, *non alto*, *basso*, *μικρὸς*, *ὀχνὸς*, non procerus, humilis. *Gell. l.* 4. *c.* 19. Corpora eorum improcera fieri. Adde *Tacit. de Germ. c.* 5.

Improcreabĭlis, le, adject. qui procreari non potest. *Apul. de dogm. Plat.* Materia improcreabilis.

Improfessus, a, um, qui conditionem nondum professus est, hoc est, palam fecit, part. a profiteor. *Sueton. Domit. c.* 12. Ad quem deferebantur, qui vel improfessi, Judaicam intra urbem viverent vitam &c. al. leg. *veluti professi*. *Marcian. JCtus l. fin. Dig. de Publican.* Si quis improfessus servus fuerit, &c.

Impŭbis, vel **Impūbes**, qui nondum est adscriptus in civitate. *Fest.*

Impromiscŭus, & **Impromiscus** (nam & *promiscuus*, & *promiscus* legitur) a, um, adject. *ἄμικτος*, non mixtus, impermixtus. *Gell. l.* 1. *c.* 7. Verbum liberum undique, & impromiscuum. *Id. l.* 13. *c.* 4. Suavitas impromiscua.

Impromptus, vel **impromtus**, a, um, *non pronto*, *βραδὺς*, tardus. *Liv. l.* 7. *c.* 4. Qua infacundior sit, & lingua impromptus.

Imprope, adverb. *prope*. *Tertul. Exhort. ad Cast. c.* 9. Si orationem facit ad Dominum, imprope est cœlo.

Improperanter, adverb. pedetentim, fessim. *Auson. epitaph.* 35. Improperanter agens primos e carcere cursus.

Improperātus, a, um, *non affrettato*, Germ. *unbehend*, Gall. *qui n'est point hasté*, Hisp. *no apressurado*, non festinatus, partic. pass. ab impropero. *Virg.* 9. *Æn. v.* 798. Haud aliter retro dubios vestigia Turnus improperata refert.

Improperium, ii, n. *improperio*, nota, opprobrium. *Auct. declam. quæ inscribitur* Tribunus Marianus, *quam quidam falso Quintiliano tribuerunt*. Sempiternum incussit improperium laudatis.

Impropĕro, as, n. 1. intro propero, hoc est, festinanter, & properanter ingredior. *Plin. l.* 35. *c.* 13. Quo liquis improperaret, fine glomere lini. ¶ Sæpe est activum, pro crimen, vel aliquid aliud alicui objicere, *rimproverare*, רחף, Germ. *aufrupffen*, Gall. *reprocher*, Hisp. *taberir*, *ὀνειδίζω*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 28. Etiam vim improperas flagitii flagrantia? Melius tamen legitur *opprobras*. Adde *Petron. in fragm. Tragur.*

Impropĕrus, a, um, adject. *tardo*, tardus, non properus. *Silius l.* 3. v. 96. Improperæ cui ducant fila sorores.

Improprie, adv. *impropriamente*, Germ. *uneigentlichen*, Gall. *improprement*, Hisp. *no propriamente*, *οὐ κυρίως*, non proprie. *Gell. l.* 7. *c.* 2. Ut scribere ausi sint M. Ciceronem parum integre, atque improprie, atque inconsiderate locutum. Adde *Plin. l.* 8. *c.* 10.

Improprietās, atis, f. *improprietà*. *Gell. lib.* 1. *cap.* 22. Cavenda est improprietas verbi.

Impropriŭs, a, um, *improprio*, Ger. *uneigentlich*, Gall. *impropre*, Hisp. *no propio*, *ἀκύριος*, non proprius. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Improprium cognomen. ¶ *Improprium*, ii, n. *improprietà*, *ἀκυρολογία*, vitium orationis. *Quint. l.* 8. *c.* 2.

§. 6. 2. Ei contrarium eſt vitium id, quod apud nos improprium vocatur; quale eſt *Virg.* 4. Æn. v. 421. tantum ſperare dolorem.

Impropugnātus, a, um, adject. *non diſeſo. Ammian. l.* 29. *ſub fin.* Impropugnata civitas.

Improſpectē, adv. incaute, improvide. *Tertul. de anim. c.* 24. Satis improſpecte.

Improſpectus, a, um, *non veduto*, non proſpectus. *Sever. in Ætna*, v. 339. vel qua liberrimus Ætna improſpectus hiat.

Improſper, a, um, ἀνιχνὸς, infelix. *Tacit. l.* 14. *Ann. ad fin.* Orta inſidiarum magna moles, ſed improſpera.

Improſpērē, adv. *infelicemente*, Ger. *ungluecklich*, Gal. *malheureuſement*, Hiſp. *deſdichadamente*, δυσχῶς, non proſpere, infeliciter. *Colum. l.* 2. *c.* 1. Ubi quid perperam adminiſtratum ceſſerit improſpere.

Improtectus, a, um, *ſenza diſeſa*, ἀνυπεράσπιστος, non protectus, defenſore deſtitutus, indefenſus. *Gell. l.* 13. *c.* 26. Nequa in re adverſa, & repentina incurſio imparatis, improtectiſque nobis oboriatur. Adde *Ammian. l.* 21. *c.* 15.

Improvide, adv. *incautamente*, *non accortamente*, Ger. *unbedachtſam*, Gal. *ſans avoir pourveu*, Hiſp. *no proveidamente*, ἀπροσκέπτως, incaute. *Liv. l.* 2. Neque pro veteris prudentia ducis tam improvide iſſet.

Improvidentia, æ, f. providentiæ carentia. *Tertul. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 23. Improvidentia ſententias vertere.

Improvidus, a, um, *incauto*, *non accorto*, Ger. *unfürſichtig*, Gal. *qui ne prevoit*, *ni pourvoit point*, Hiſp. *inconſiderado*, *incauto*, ἀπρονόητος, qui non prævidet, quod futurum eſt, incautus. *Cic. de Leg.* Neceſſitas quædam fatalis improvidas hominum mentes occupavit. ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Improvida tela, quæ non prævidentur. *Plin. in epiſt.* 22. *l.* 4. Non ſecus, ac tela, quæ ipſa cæca, & improvida feruntur.

Improviſe. V. Improviſo.

Improviſo, adv. *improviſamente*, *all' improviſta*, Ger. *unverſehenlich*, Gall. *à l' improviſte*, Hiſp. *de improviſo*, ἀπροσδοκήτως, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ſubito, repente, de repente. *Cic. Att. l.* 15. Cum hominem temperantem, ſummum medicum tantus improviſo morbus oppreſſerit. ¶ Revera ablat. eſt adjectivi *improviſus*; quare interdum additur præpoſit. *ex*, & *de. Cic. Ver.* 1. *c.* 43. Ex improviſo ſi quæ res nata eſſent. Et *pro Roſt. Amer. c.* 32. In quos de improviſo incidunt. ¶ Addunt quidam Lexicographi dici etiam *improviſe*, adducuntque locum ex *Plaut. in True.* ſed lectio ſuſpecta eſt.

Improviſus, a, um, *improvviſo*, *non provviſto*, Germ. *unverſehen*, Gall. *improviſte*, Hiſp. *improviſo*, ἀπροσδόκητος, quod non eſt prævium, inopinatum, ſubitum, repentinum. *Cic.* 2. *Fam.* Caſtella munita improviſo adventu capta, & incenſa. *Tac. l.* 2. Quo improviſior, graviorque pellis fuit.

Imprūdens, tis, o. 3. שׁוֹטֶה, Ger. *unverſtaendig*, Gal. *imprudent*, Hiſp. *imprudente*, ἄφρων, non prævidens, inſciens, non prudens, *imprudente*, *inavvertente*, & fere cum genit. conſtruitur, vel abſolute. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 3. Freto Siciliæ, imprudente, & inopinante Curione, provehitur. *Ter. Eun.* 1. 2. 36. Imprudens harum rerum, ignarusque omnium. *Id. in Hecyr.* 5. 4. 40. Plus hodie boni feci imprudens, quam ſciens unquam. *Liv. l.* 34. *c.* 9. Hiſpani imprudentes maris. *Id. l.* 31. *c.* 14. Imprudens religionis. *Senec. de Conſtant. Sap. c. ult.* Quidquid ab imprudentioribus fieret negligendum. *Id. ep.* 90. Multa facit ſapiens, quæ ab imprudentiſſimis æque fieri videmus. ¶ Pro valde prudenti, *Virg.* 2. *Georg. v.* 375. Nunquam imprudentibus imber obfuit. Ita exponit *Priſcian.* Alii Interpretes aliter.

Imprudenter, adv. *imprudentemente*, *ſenza conſiderazione*, בִּשְׁגִגָה, Ger. *unvorſichtig*, Gal. *imprudemment*, Hiſp. *neciamente li ἀγνοῶς*, inſcie, & per imprudentiam. *Cic.* 1. *de Inv.* Nam ſi iis, qui imprudenter læſerunt, ignoſci convenit. *Ter. Eun.* Ad flammam accedit imprudentius.

Imprudentia, f. 1. *imprudenza*, *inavvertenza*, שְׁגָגָה, Ger. *unvorſichtigkeit*, Gall. *imprudence*, Hiſp. *imprudencia*, ἀγνοια, inſcitia, error, inſcientia. *Cic.* 2. *de Inv.* Imprudentia eſt, cum ſciſſe aliquid is, qui arguitur, negat. *Id. pro Rab.* In his rebus omnibus imprudentia laberis.

Impūbes, is, o. 3. vel impubis, & be, vel Impuber, eris, *giovenetto ſenza barba*, Ger. *unmuendiger*, Gal. *jouvenceau*, Hiſp. *mancebo*, ἄνηβος, qui ad annos pubertatis nondum pervenit, hoc eſt, qui nondum lanuginem circa genitalia membra emiſit, quam Latini pubem vocant. *Cic. in Cat.* Cum filium ejus impuberem necandam eſſe dixit. *Ovid.* 2. *Faſt.* Nam puer impubes, & adhuc non utilis armis. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Puer impubis ſi defracto ramo detrahat.

Impubeſcens, o. 3. quod nondum lanuginem emittit. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Corticem ejus impubeſcentem. Harduin. tamen legit *iaruneſcentem*.

Impūdens, tis, o. 3. *ſenza vergogna*, חֲצוּף פָּנִים, Ger. *unverſchampt*, Gal. *impudent*, Hiſp. *deſvergonçado*, ἀναιδὴς, qui nullo pudore ducitur, haverecundus, perfricta frontis, effrons. *Cic.* 4. *Acad.* Utrum igitur nos impudentes, qui labi volumus, an illi arrogantes, qui ſibi perſuaſerint ſcire ſe ſolos omnia? *Id. l.* 1. *Off. c.* 35. Impudentior intemperantia. *Id. l.* 6. *Attic. ep.* 2. Impudentiſſimæ literæ.

Impudenter, adv. *ſfacciatamente*, ἀναιδῶς, petulanter, inverecunde. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. Non ignoro, quam impudenter factum. *Id.* 6. *Ver. c.* 7. Impudentiſſime mentiri. *Id.* 9. *Fam. ep.* 22. Batuit, impudenter: depſit, multo impudentius.

Impudentĭa, æ, f. 1. *ſfacciataggine*, Ger. *unſchamhafftigkeit*, Gall. *impudence*, Hiſp. *deſvergueça*, ἀναισχυντία, inverecundia, audacia, effrænata confidentia. *Cic.* 5. *Ver.* Quid ad hanc impudentiam addi poteſt?

Impudentiuſculus, a, um, *ſfacciatello*, aliquantum impudens. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 5. Simus enim impudentiuſculi, quam per te vix licet, verum &c. Plerique Cod. habent *putidiuſculi*.

Impudicātus, a, um, ſtupratus. *Feſt.*

Impudĭce, adverb. *impudicamente*. *Ambroſ. ad Virg. Iapſ. c.* 8. & *Tertul. de Idolol. c.* 21. Et impudicitiſſime. *Eutrop. l.* 8. *c.* 22.

Impudicĭtia, æ, f. 1. *impudicizia*, Ger. *unzucht*, Gal. *impudicité*, *paillardiſe*, Hiſp. *impudicitia*, *deshoneſtidad*, ἀσέλγεια, libido. *Cic. Offic.* Cui forma per dedecus pecuniam, & nomen nobile conſceleratum impudicitiæ dediſſet. Adde *Quintil. l.* 4. *c.* 2. & *Tacit. Ann.* 13. *c.* 45.

Impudĭcus, a, um, o. 1. 2. *impudico*, *non caſto*, Ger. *unzuechtig*, Gal. *impudique*, *paillard*, Hiſp. *impudico*, *deshoneſto*, ἀσελγὴς, ἀναίσχυντος, non pudicus, impurus, qui pudicitiam ſuam proſtratam habet, & proprie qui alienam libidinem excipit. *Auctor. carm. Priap.* Si ſur veneris, impudicus ibis. *Cic.* 2. *Cæſt.* In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri, impudicique verſantur. ¶ Ponitur etiam pro temerario, & pro eo, qui nullo pudore ducitur. *Plaut. Rud.* 2. 3. 62. O factinus impudicum, quam liberam eſſe oportet, ſervire poſtulare. ¶ *Digitus impudicus* eſt medius, qui etiam infamis, & famoſus, & verpus vocatur, ita dictus a tangendo podice. Quando porrigebatur, ſignum erat deriſionis, & contumeliæ. *Martial. l.* 6. *epigr.* 70. Oſtendit digitum, ſed impudicum Alconti. ¶ Superlat. impudiciſſimus. *Cic. Phil.* 2. *c.* 28. Impudiciſſimus Antonius. ¶ Comparat. *impudicitior* eſt apud *Plaut. Curcul.* 1. 1. 52.

Impugnatĭo, onis, f. 3. *oppugnazione*, מִלְחָמָה, Ger. *beſtreitung*, Gal. *reſiſtance*, *impugnation*, Hiſp. *opoſicion*, *impugnacion*, προσβολὴ, oppugnatio. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 3. Ipſe domum P. Syllæ pro caſtris ſibi ad eam impugnationem ſumpſerat.

Impugnātor, oris, m. qui impugnat. *Liv. l.* 27. *c.* 15. Caulonis impugnatores. Ita legit *Gruter.* Al. alii *oppugnatores*.

Impugnātus, a, um, oppugnatus, victus. *Plin. l.* 5. *c.* 24. Primo hunc illi impugnatus curſum Taurus aufert. Al. leg. *in pugna*. ¶ Item non oppugnatus, ſine certamine relictus. *Gell. l.* 2. *c.* 6. Turpe eſt rhetori, ſi quid in mala cauſa deſtitutum, atque impugnatum relinquat.

Impugno, as, avi, atum, a. 1. *impugnare*, *oppugnare*, נִלְחַם, Ger. *beſtreiten*, Gal. *impugner*, *reſiſter*, Hiſp. *impugnar*, προσβάλλω, oppugno. *Cic. ad Brut.* Ut in præſens ſceleratos cives timore ab impugnanda patria deterrerem. ¶ Per tranſlationem ponitur pro adverſari, *contendere*. *Cic.* 3. *Fam.* Nullam ne in tabella quidem latebras fuiſſe abſconditam malevolentiam, quæ te impugnare auderet.

Impulſio, onis, f. 3. *impoſſione*, *incitamento*, *inſtigazione*, ὁρμὴ, ὠθισμὸς, actus impellendi, impulſus, incitatio. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 5. Impulſio eſt, quæ ſine cogitatione per quandam affectionem animi facere aliquid hortatur, ut amor, iracundia, ægritudo, &c. *Id.* 3. *de Orat.* Erroris inductio, & in hilaritatem impulſio.

Impulſor, oris, m. 3. *impoſſore*, *inſtigatore*, qui impellit, & incitat ad aliquid faciendum. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 7. Quamvis non fueris ſuaſor, & impulſor profectionis meæ, approbator certe fuiſti.

Impulſus, us, m. idem ac impulſio. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 11. Is ardor non alieno impulſu, ſed ſua ſponte movetur. *Id.* 9. *Fam.* Fratremque ſuum, hominem non ſapientem, impulſu inimicorum ſuorum eo progreſſum eſſe, id eſt, ſuaſu, & hortationibus.

Impulſus, a, um, *ſpinto*, *moſſo*, *incitato*, *inſtigato*, ἠνωχθὼς, particip. ab impello. *Juven. ſat.* 10. Unde altior eſſet Caſus, & impulſæ præceps immane ruinæ. *Veliej. l.* 2. *c.* 51. Prælio graviter impulſi milites. *Nepos l. c.* 5. Ejus auctoritate impulſi Athenienſes.

Impulvĕrātus, a, um, adject. qui eſt ſine pulvere, hoc eſt ſine labore. *Gell. l.* 5. *c.* 6. Impulverea, incruentaque victoria.

Impunctus. V. Impictus.

Impūne, adv. *ſenza punizione*, *ſenza pena*, חִנָּם, Ger. *ohne ſtraff*, Gal. *impunement*, Hiſp. *ſin caſtigo*, *impunidamente*, ἀζημίως, ſine pœna, abſque mulcta. *Ovid.* 2. *Met.* Haud impune feres: adimam tibi namque figuram. ¶ Significat etiam ſine damno. *Virg.* 2. *Georg.* Et ſæpe alterius ramos impune videmus vertere in alterius. ¶ Comp. impunius, ſup. impuniſſime. *Cic.* 6. *Ver.* Ille, civis Romanus quod erat, impunius id facturum putavit. *Plaut. Pœn.* 1. 3. 2. Nam impuniſſime tibi quidem hercle vendere hasce ædes licet.

Impūnis, ne, adject. *impune*, *ſenza pena*, *e caſtigo*. *Solin. c.* 27. Impunis rediit. *Plaut. Merc.* 4. 6. 4. Id ſi reſcivit mulier, impune eſt viro. Quod tamen & adverb. eſſe poteſt.

Impunĭtas, atis, f. 3. *impunità*, *perdono*, הִמָּלֵט, Ger. *unſtrafflichkeit*, Gal. *impunité*, Hiſp. *impunidad*, ἀτιμωρησία, venia peccati, licentia, cum ſcilicet qui peccavit, nulla mulctatur pœna. *Cic.* 2. *Fin. c.* 22. Quæ libido ſe non proripiet, ac projiciet aut occultatione propoſita, aut impunitate, aut licentia?

Impunīte, adverb. impune. *Manius ad Cic. Fam.* 11. *ep.* 28. O ſuperbiam inauditam! alios in facinore gloriari; aliis ne dolere quidem impunite licere. Al. leg. *impune*. *Feſt.* Impunitius marchari.

Impunītus, a, um, *non punito*, *aſſolto*, Ger. *ungeſtraft*, Gall. *impuny*, Hiſp. *impunido*, ἀτιμώρητος, non punitus, pœnis ſolutus. *Cic.* 7. *Ver.* Poſſemus hanc injuriam, ignominiamque noſtris Rom. inultam, impunitamque dimittere? *Liv.* 3. 50. Quo impunitior libido, & effrænatior eſt.

Impūno, onis, m. *audace*, *ſfacciato*, impudens, impunitatis ſpe, quæ magna eſt peccandi illecebra, impudenter quidlibet patrans, ab impune, apud vet. *Lucil.* apud *Non.* Homo impuratus, & impuno, & rapinator. ¶ Apud Juniânum Majum pro *impuno* eſt *impudo*. Erit autem *impudo*, *onis*, a non pudendo.

Impurātus, a, um, idem ac impurus. *Ter. Phor.* 4. 3. 64. Impuratus me ille ut etiam irrideat? *Apul.* 9. *Metam.* Nefario ſcelere impuratiſſima capita. *Plaut. Rud.* 3. 4. 45. Scio probiorem hanc eſſe, quam te, impuratiſſime.

Impūre, adv. *lordamente*, Ger. *unlauterlich*, Gal. *impurement*, Hiſp. *impuramente*, ἀκαθάρτως, αἰσχρῶς, ſpurce, ſede. Translate ponitur pro impudice, turpiter, flagitioſe. *Cic.* 3. *Fin. c.* 11. Quis animo æquo videt eum, quem impure, ac flagitioſe putet vivere? *Id.* 9. *Att. ep.* 12. Impuriſſime ab aliquo deſpici.

Impurgabĭlis, le, adject. inexcuſabilis. *Amm. l.* 22. *c.* 4. Impurgabile crimen.

Impūritas, tis, f. *lordura*, טֻמְאָה, Ger. *unreinigkeit*, Gal. *impureté*, Hiſp. *impuridad*, ἀκαθαρσία, ſpurcities, fœditas. Translate accipitur pro impudicitia, improbitate, ſcelere. *Cic.* 2. *Phil.* 3. Cum omnes impuritates pudica in domo quotidie ſuſciperes, vino, luſtriſque confectus.

Impūritĭa, æ, f. 1. idem ac impuritas. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 7. Tuas impuritias traloqui nemo poteſt.

Impūro, as, a. 1. impurum reddo, conſpurco, fœdo. *Senec. ep.* 87. *circa med.* Utrum illum pecunia purum effecit, an ipſe pecuniam impuravit? quæ ſic in quoſdam homines, quomodo denarius in cloacam cadit.

Impūrus, a, um, *immondo*, *ſporco*, טָמֵא, Ger. *unrein*, Gall. *impur*, Hiſp. *impuro*, ἀκάθαρτος, ſordus, ſpurcus, contaminatus. Translate ad mores, vitamque refertur. *Cic.* 4. *Phil.* In illa tetra, atque impura legatione. *Id. pro Domo c.* 18. Omniam non bipedum ſolum, ſed etiam quadrupedum impuriſſimus. *Id. Phil.* 3. Quis illo maledico impurior?

Imputatĭo, onis, f. *imputazione*, *di dar la colpa*. *l.* 82. *Dig. de condit. & demonſtr.* Ut explorari poſſit, imputationes probe, an improbe referantur.

Imputātivus, a, um, adject. qui imputari poteſt, accuſatorius. *Ter. adverſ. Marc. l.* 2. *c.* 25. Non ſimplici modo, ideſt interrogatorio ſono legendum eſt, Ubi es Adam? ſed impreſſo, & incuſſo, & imputativo.

Imputātor, oris, m. exprobrator, *chi imputa*. *Senec. l.* 2. *de Benef.* Multi ſunt ſuperbi, & imputatores.

Imputātus, a, um, *non potato*, ἀπμεστος, quod non eſt putatum, ſeu amputatum, partic. ex *in*, & *puto*. *Plin. l.* 14. *c.* 12. Eadem lege ex imputata vite libari vina Diis nefas ſtatuit. Adde *Horat. Epod.* 16.

Imputo, as, avi, atum, a. 1. *imputare*, חָשַׁב, Ger. *zurechnen*, Gall. *imputer*, *imputer*, Hiſp. *imputar*, ἀναπόδιστος, προσπόδιστος, eſt commodi, vel incommodi alicujus cauſam in aliquem rejicere. Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam. *Plin. l.* 18. *c.* 1. Noſtris eam criminibus urgemus, culpamque noſtram illi imputamus. *Quintil. Declam.* 13. Imputa nobis propitios ventos, & ſecundum mare, &c. ¶ Significat etiam annumerare, in expenſi tabulas referre, *mettere in conto*. *Senec. l.* 3. *de Ira*, *c.* 42. Stat ſuper caput fatum, & pereuntes dies imputat. *Id. ep.* 8. Hoc non imputo in ſolutum de tuo tibi. ¶ Hinc translate ſumitur pro loco beneficii exprobrare. *Plin. Pœneg. c.* 24. Copiam tui, non ut imputes, facis. *Sueton. Tiber. c.* 53. Imputavit etiam, quod non laqueo ſtrangulatum in Gemonias abjecerit. *Tacit. de Germ. c.* 21. Gaudent muneribus, ſed nec data imputant, nec acceptis obligantur.

Imputreſco, is, utrui, n. 3. *marcire*, καπυοῦσθαι, intus putreſco. *Col. l.* 6. *c.* 17. Et cum imputruit, conteritur.

Imputribĭlis, is, *incorruttibile*, qui non imputreſcit. *Hieronym. epiſt.* 128. *ad Fabiol. de veſt. ſacerd.* Ligna imputribilia. Adde *Auguſt. in Pſalm.* 95.

Imputribĭliter, *incorruttibilmente*. *Auguſtin. epiſt.* 32. *ad Paulin.* Cedri Libani Mundi hujus fluctus imputribiliter ſecant.

Imŭlus, a, um, diminut. ab *imus*, & ejuſdem ſignificationis. *Catull. carm.* 25. *ad Thall.* mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula oricilla. *h. e.* auricula infima mollior, ut Cic. loquitur *l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 15. Alii tamen aliter atque aliter legunt.

Imus, a, um, *infimo*, *baſſiſſimo*, הַתַּחְתִּי, Ger. *vnderſte*, Gal. *bas*, *profond*, Hiſp. *baxo*, *cabero*, ταπεινότατος, ἔσχατος, ſuperlativum nominis *inferus*, idem ſignificans ac infimus. Nam ab *inferus* eſſet *inferiſſimus*, pro quo dicimus per ſinc. *infimus*, & altera ſync. *imus*, ut a *ſuperus* eſſet *ſuperimus*, pro quo dicimus *ſuprenus*, & altera ſync. *ſummus*. *Cic. in Somn.* Nam terra immobilis manens ima ſede ſemper hæret, complexa medium mundi locum. *Virg.* 6. *Æn.* v. 581. fundo volvuntur in imo. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Ima ſummis mutare. *Veliej. l.* 2. *c.* 2. Ima ſummis miſcere. *Plin. l.* 11. *c.* 47. Eſt in ima aure memoriæ locus. *h. e.* in ima auris parte. ¶ Imus etiam dicitur poſtremus in ordine. *Horat. de Ar. poet.* v. 32. Æmilium circa ludum faber imus. *h. e.* in ultima ejus vici parte habitans. ¶ In convivio *imus* dicitur, qui e quatuor convivii ultimum locum tenet, *ſummus* enim eſt, qui ad caput lecti accumbit, *medius* qui poſt ipſum, *infra*, qui tertio loco, *imus* denique qui poſt hunc accumbit. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. v. 40. ſecutis omnibus imis.

I ANTE N.

In, *in*, *nal*, *ir*, *eis*, prepositio ex earum genere, quæ & separari, & componi solent, ab *iv*, pro quo Æoles *in* dixisse videntur. Sed Græcis *iv* quietem indicat, *eis*, vel *is* motum, Latinis *in* utrique inservit. Accusativum exigit, quando cum verbis motus ad locum conjungitur, & tunc significat intro, *nal. Cic. 1. Catil.* In exilium proficiscere. ¶ Item cum accusativo sæpe sumitur pro erga, in bonam partem, *versus*. *Cic. 2. Off.* Prima igitur adolescentis commendatio proficiscitur a modestia, tum pietate in parentes, tum in suos benevolentia. ¶ Hoc sensu usurpata est cum ablat. ab eod. *Fam. l. 3. ep. 8.* in te benemerito grati essent. ¶ Item in malam partem, pro adversus, contra. *Virg. 2. Æn.* Quid meus Æneas in te committere tantum, quid Troes potuere? ¶ Item loco præp. *pro*, ut Aliquid in bonam, vel in malam partem capere, Pecuniam in aliquid referendum prescribere, &c. *Cic. 2. Off.* Magnam vim esse in fortuna in utramque partem, vel secundas ad res, vel adversas, quis ignorat? *Ter. And. 2. 2. 32.* Olera, & pisciculos minutos ferre in cœnam seni. ideft pro cœna, vel gratia cœnæ. ¶ Item pro *ob*, seu *propter*, ut in spem alicujus rei aliquid facere. *Liv. l. 2.* In spem universa prædæ flumen trajiciunt. ¶ Item pro *ad*, ut in assem ferre. ideft ad pretium assis. *Col. l. 2. c. 13.* In familiæ luctum nubere. *Cic.* pro *Cluent.* ¶ Item pro *usque ad*. *Martial. l. 1. epigr. 29.* In lucem semper Acerra bibit. ¶ Cum accusativo item jungenda est in nominibus temporis, ut in horam, in diem, in dies, in singulos dies, in diem trigesimum, in perpetuum, &c. *Cic. 3. Off.* Et simul ad cœnam hominem in hortos invitavit in posterum diem, *Liv.* Bellum in trigesimum diem indixerant. ideft ad diem trigesimum, vel post triginta dies. ¶ Item cum sermo est de divisione, ut Orbis terrarum in quatuor partes dividitur: aut distributione, ut *Cic.* pro *Flacco*. Unde leges ortæ, atque in omnes terras distributæ putantur. Huc pertinent illa, In militem, in capita, in naves. *Cic. 5. Ver.* Ne amplius in jugera singula, quam terna medimna exigeret, hoc est pro singulis jugeribus. ¶ Denique aliquando accusativo jungitur pro ablativo, ut Hunc in modum, pro hoc modo, in rationem eandem, vel eandem formam, in modum brutorum, in morem Græcorum, Multos in omnes partes fallere, In os laudare, &c. *Cic. Sueton. Virg. Senec.* &c. ¶ Postulat autem ablativum, quando cum verbis status in loco conjungitur. *Cic. Att. l. 12.* In hac solitudine carco omnium colloquio. ¶ Item cum ponitur pro inter. *Virg. 1. Æn.* Penthesilea furens mediis in millibus ardet. ¶ Interdum invenitur cum accusat. etiam in verbis status. *Cic. pro L. Manil. c. 12.* Cum vestros portus in prædonum potestatem fuisse sciatis. Adde pro *Quinct. c. 3. Plaut. Bacch. 1. 3. 53.* Ecquid in mentem est tibi? *Ter. Eun. 2. 2. 29.* Ubi videt me esse in tantum honorem. ¶ Sic contra cum verbis motus interdum habet ablat. *Manil. l. 5. v. 384.* Cum venit in regione tuæ, Capricorne, figuræ. *Phad. l. 3. fab. 1. v. 15.* Quinam cinædus ille in conspectu meo Audet venire? Plura pro utraque constructione exempla congerunt *Par. in Lex. Crit. & Taubman. in Plaut. Amph. 1. 1. 25.* & alii; seu eorum plerasque variam habent lectionem. ¶ Interdum *in* omnino redundat. *Plaut. Capt. 1. 2. 64.* In his diebus. *Sueton. Tiber. c. 60.* In paucis diebus. *Id. in Claud. c. 18.* Etiam in tempore hibernio. ¶ Composita quoque variis capitur modis. Nam in quibusdam vocibus negativa est, seu privativa, ut *Ignarus*, *inutilis*: In quibusdam intensiva, ut *interpuit*, *infremuit*. In aliquibus interdum privativa, interdum intensiva est, ut *Invictus*, *invenus*, *infractus*, & aliis quibusdam, quæ V. suis locis. ¶ Interdum notat motum ad locum, ut *Infero*, *importo*. ¶ Interdum solemnitatem quandam signat, ut *Indico*, quod est ritu solemni quicquam promulgare, aut jubere. ¶ Interdum significat *intra* vel *intro*, ut *Ingredior*, *induco*. ¶ Interdum supra, ut Immineo, impendeo. ¶ Interdum contra, ut *Inclamo*, *insulto*.

Ina, æ, f. vena, seu pars chartæ tenuissima. *Post. Voss. in Etymol. v. Inane* exempla affert ex *Plin. l. 13. c. 12.* & ex *Varrone l. 3. R. R. c. 9.* Ibi tamen in optimis codicib. *venæ* legitur. V. tamen *Scalig. in loc. Var. cit.* ¶ Est ab *is*, *inis*, vena.

Inabruptus, a, um, *ἀδιαῤῥηκτος*, quod non est abruptum, aut quod abrumpi non potest. *Stat. 5. Sylv. 1. v. 44.* Junxit inabrupta concordia longa catena.

Inabsolutus, a, um, adject. non absolutus, non perfectus. *Apul. l. 1. dogm. Plat. postinit.* Rerum formas inabsolutas, informes, &c.

Inaccensus, a, um, adject. non accensus, *Silius l. 1. v. 96.* inaccensi flagrant altaribus ignes. *Claudian. de rapt. Pros. l. 1. v. 225.* Pectus inaccensum Veneri. Utrunque ita restituit *Heins.* ex vet. libris.

Inaccessibilis, le, adject. inaccessus. *Tertull. adversf. Prax. c. 15. ex 1. Timoth. 6. 16.*

Inaccessus, a, um, *inaccessibile*, *dove non si può andare*, Ger. *unzugangig*, Gal. *inaccessible*, Hisp. *inviscable*, *empinado*, *inaccessible*, *ἄβατος*, *ἀπρόσιτος*, ad quod non acceditur, vel accedi non potest. *Plin. l. 12. c. 14.* Saba regio a dextra maris sepulcis inaccessa. *Virg. 7. Æn.* vocat inaccessos lucos, ad quos nemo debet accedere.

Inacresco, is, evi, n. idem quod accresco. *Tertull. adversf. Gnostic. c. 2. a med.* Nausea nominis inacrescit. Al. leg. *inacrescit*, h. e. acris, seu acida fit, inacescit.

Inaccusatus, a, um, adject. *non accusato*. *Tertull. Apol. c. 49.* inaccusati, & impuniti.

Inacesco, is, acui, n. 3. idem quod acesco. *Apul. l. 3. A. A.* Si tibi etiam, ut par est, inacuit nostra contumelia. *h. e.* displicuit.

Inachia, f. 1. Argia, *Ἰναχία*, regio Peloponnesi, ab Inachio opp. ¶ Item Corythasium, opp. Peloponnesi in Argia reg. apud Inachum fl.

Inachides, is, patronym. masc. 3. Ab Inacho. *Ovid. 1. Met. v. 574.* Non tulit Inachides. h. e. Epaphus Isidis seu Jus filius. Ipsa autem Jo patrem habuit Inachum. ¶ Inachides in plur. sunt Argivi Inachiæ incolæ. *Stat. l. 3.* Trepidi de sedibus astant Inachides.

Inachis, idis, f. 3. *Ἰναχίς*, Jo filia Inachi. *Ovid. 1. Met.* Inque nitentem Inachidos vultus mutaverat ille juvencam.

Inachius, a, um, quod ad Inachum spectat. *Virg. 2. Georg.* Inachiæ Juno pestem meditata juvencæ. *Id. Æn. 7. v. 286.* Argi Inachii. *h. e.* in qua urbe aliquando Inachus regnavit.

Inachus, m. 2. *Ἴναχος*, filius Oceani, pater Jus, Phoronei, & Phegei, primus Rex Argivorum, qui Inacho fl. nomen dedit, a quo item Argivi ipsi Inachidæ appellati sunt, ætate Xerxis Regis Assyriorum, & Jacob Patriarchæ, circa ann. mundi 3347. V. *Io*.

Inachus, m. 2. *Planizza*, fl. Peloponnesi, dictus ab Inacho Argivorum Rege, qui per Argiam reg. fluit, & in fin. Argolicum inter Nauplium, & Prasiam exit. ¶ Inachus alter, fl. Acarnaniæ, qui in Acheolum influit. ¶ Adjective *Stat. 8. Theb. v. 363.* Inacha pubes.

Inacresco, is, n. 3. acer fio. *Tertull. adv. Gnost. c. 2.* Nausea nominis inacrescit. Al. leg. *inacrescit*, hoc est crescit.

Inactuosus, a, um, segnis, desides. *Augustin. l. 4. de Civ. Dei, c. 16.* Faceret hominem, ut ait Pomponius, mercidum, ideft nimis desidiosum, & inactuosum. Adde *Serv.* ad *Æn. 3. v. 587.*

Inadibilis, le, *inaccessibile*, qui adiri non potest, inaccessibilis. *Sidon. l. 2. epist. 2.* Lacus voraginosus, & vestigio inspectoris inadibilis.

In adversum. V. Adversus adverb.

Inadulabilis, le, o. 3. *non soggetto alle adulazioni*, *ἀκολάκευτος*, non obnoxius adulationi. *Gel. l. 14. c. 4.* Judicem oportere esse gravem, sanctum, severum, incorruptum, inadulabilem.

Inadustus, a, um, adject. non adustus. *Ovid. Heroid. epist. 12. v. 93.* Jungis & aripedes, inadusto corpore, tauros. *Prudent. Apotheos. v. 231.* Inadustis fratribus. h. e. tribus pueris in fornace Babyl.

Inædificatio, onis, f. actus inædificandi. *Plaut. Mil. 2. 2. 55.* Ecce autem ædificat: columnam mento suffulsit suo; apage, non placet profecto mihi illa inædificatio.

Inædificatus, a, um, in aliquo loco ædificatus. *Liv. l. 39. c. 44.* Et quæ in loca publica inædificata, immobilave privati habebant, demoliti sunt.

Inædifico, as, a. 1. *fabbricare*, *πύργον*, Ger. *bauen*, Gal. *edifier*, Hisp. *edificar*, *ἐνοικοδομῶ*, est ædificare, vel locum aliquem ædificiis implere. *Cæs. 1. B. C. c. 27.* Inædificare plateas. ideft plateas ædificiis obstruere. ¶ Aliquando accipitur pro jungere, vel adaptare in ædificio. *Plin. l. 10. c. 3.* Inædificatur nido lapis aetites, quem aliqui dixere gagatem. ¶ Aliquando pro destruere id, quod ædificatum est. *Cic. de Aruspic. Resp. c. 15.* A Sex. Serrano sanctissima facella suffossa, incensa, inædificata, oppressa, summa denique turpitudine sordata esse nescimus? ¶ Translate ponitur pro inferre, immittere. *Senec. de consol. ad Marc. c. 2.* Adolescens patiens laboris, quantumcumque imponere avunculus, & ut ita dicam, inædificare voluisset, laturus.

Inæquabilis, le, adject. *disuguale*, *ἄνισος*, inæqualis. *Cic. Partit. c. 4.* Inæquabili varietate distinguere.

Inæquabilitas, atis, f. *disuguaglianza*. *Arnob. l. 2.* Inæquabilitas elementorum.

Inæquabiliter, adverb. inæqualiter. *Varr. l. 3. R. R. c. 9.* Ova inæquabiliter maturescunt.

Inæqualis, le, o. 3. *disuguale*, Ger. *ungleich*, Gal. *inegal*, Hisp. *desygual*, *ἀνώμαλος*, non æqualis, dispar. *Mart. l. 2. epigr. 56.* Pinguis inæquales onerat cui villica mensas. *Plin. l. 9. ep. 5.* Nihil est ipsa æqualitate inæqualius. *Suet. August. c. 75.* Inæqualissimarum rerum sortes.

Inæqualitas, atis, f. *disuguaglianza*, Ger. *ungleichheit*, Gal. *inegalité*, Hisp. *desigualdad*, *ἀνωμαλία*, disparitas. *Col. l. 3. c. 12.* Opus est inter has inæqualitates magno temperamento.

Inæqualiter, adv. *inegualmente*, *ἀνίσως*, cum inæqualitate. *Col. de arb. c. 7.* Sicubi inæqualiter findi videbitur. *Liv. l. 37. c. 53.* Inæqualiter alios deprimere, alios extollere.

Inæquatus, a, um, adject. inæqualis, *disuguale*. *Tibull. l. 4. el. 1. v. 43.* Qualis inæquatum si quando onus urget utrinque.

Inæquo, as, a. 1. *uguagliare*, *spianare*, *ἰσόω*, adæquo, complano, planum, & æquum facio. *Cæs. 1. B. C. c. 27.* Hæc levibus cratibus, terraque inæquat.

Inæstimabilis, le, o. 3. *inestimabile*, Ger. *das man nicht schatzen kan*, Gal. *inestimable*, Hisp. *inestimable*, *ἀνεκτίμητος*, quod æstimari non potest. *Cic. 3. Fin. c. 6.* Contraque inæstimabile, quod sit superiori contrarium. *Liv. l. 35. c. 14.* Inæstimabilis imperator.

Inæstimatus, a, um, adject. non æstimatus, ut inæstimata prædia, *Tribonian. Dig. 23. 3. 10.* Inæstimatus fundus.

Inæstuo, as, n. 1. idem quod æstuo, aut valde æstuo. *Hor. Epod. 11.* Bilis inæstuat præcordiis.

Inaffectatus, a, um, non affectatus. *Quinct. l. 11. c. 1.* Quia mire simplicitas illa, & securitas inaffectatæ orationis tenues causas decet.

Inaggeratus, a, um, in aliquo loco aggeratus. *Sidon. l. 2. ep. 3. in. carm.* Ne fors tempore postumo viator, ignoras reverentiam sepulti, Tellurem tereres inaggeratam.

Inagitabilis, le, adject. qui agitari non potest. *Senec. l. 3. quæst. nat. c. 3.* An existimas, aerem inertem, inagitabilem relictum esse?

Inagitatus, a, um, adject. *non agitato*. *Senec. epist. 75. ad fin.* Inagitati terroribus, incorrupti voluptatibus nec mortem horrebimus, nec Deos.

Inalbesco, is, n. 3. albus fio. *Cels. l. 2. c. 7.* Venæ sub lingua inalbescunt.

Inalbo, as, avi, atum, a. 1. album facio, *imbiancare*. *Apul. l. 10. Met.* Certi nocturnas tenebras inalbabant.

Inalgesco, is, n. 3. idem ac algesco. *Cels. l. 3. c. 3.* Ubi extremæ partes membrorum inalgescunt.

Inalienatus, a, um, adject. non alienatus. *Scribon. Larg. compost. 214.* Adjicitur propolis inalienatæ, sinceræ, bonæ selibra.

Inalienus, a, um, non alienus. *Tertull. l. 4. adversf. Marcion. c. 8.*

Inalpini, m. 2. qui Alpes incolunt. *Plin. l. 3. c. 5. & Sueton. Aug. c. 21.*

Inaltatus, a, um, in altum sublatus. *Apul. in Trismegist.* Inaltata est Mundi rotunditas in modum sphæræ.

Inaltĕro, as, a. 1. *Tertull. de Virg. veland. c. 14.* Quas non divisit, tacendo inalteravit. h. e. alteram in altera complexus est.

Inamabilis, le, o. 3. *ἀνέραστος*, qui non potest amari, in quo nihil est, quod ametur. *Ovid. l. 1. de Pont. ep. 6.* Non cadit in mores fenitas inamabilis illos. *Senec. Controvers. 30.* Nihil est inamabilius, quam diligens stultitia.

Inamaresco, is, n. 3. idem ac amaresco. *Hor. 5. Ser. Sat. 7. v. 107.* Namque inamarescunt epulæ sine fine petitæ.

Inamatus, a, um, *non amato*, inamabilis. *Sil. l. 12. v. 527.* hinc *Alfanus Jacobo* non inamatus ager.

Inambitiosus, a, um, *senza ambizione*, non ambitiosus. *Ovid. 11. Met. v. 766.* Secretos montes, & inambitiosa colebat rura.

Inambulatio, onis, f. 3. *passeggio*, *passeggiamento*, ambulatio, deambulatio. *Aut. ad Herenn. l. 3. c. 15.* Si contentio fiet, celeri correctione brachii, inambulatione, pedis dextri rara suppulsione uti oportebit. Adde *Cicer. in Brut.*

Inambŭlo, as, n. 1. *passeggiare*, *περιπατῶ*, spatior, spatia ambulando conficio. *Cic. Att.* Ante lucem inambulabam domi. *Liv. l. 23. c. 43.* Per muros inambulare.

Inamœnus, a, um, *spiacevole*, *ἀηδής*, injucundus. *Ovid. 10. Met. v. 25.* Persephonen adiit, inamœnaque regna tenentem.

Inanefactus, a, um, inanis, atque irritus factus. *Ulpian. Dig. l. 10. tit. 4. leg. 18.* Solutione chirographo inanefacta, & pignoribus liberatis. *Al. leg.* inani facto.

Inanesco, is, n. 3. inanis fio, *κενόομαι*. *Ammian. l. 23. c. ult.* Conchulæ concussæ metu fulgurum inanescunt.

Inania, æ, f. 1. idem ac inanitas. *Plaut. Aul. 1. 2. 6.* Inaniis oppletæ sunt, atque araneis.

Inaniloquus, a, um, *πτωχόγλωσσος*, qui inania loquitur. *Plaut. Pseud. 1. 3. 24.* Surdus sum profecto, inaniloquus es. Al. leg. *inanilegus*, alii *inanilogista*, quæ idem significant.

Inanimalis, le, adject. inanimatus, non animalis. *Apul. Trismeg.* Animalia omnia, & inanimalia. *Macrob. l. Sat. 4. c. 6.* Sermo dirigitur ad *inanimalia*. Adde *Tertull. Apol. c. 48.*

Inanimas, antis, adject. o. 3. inanimalis. *Senec. epist. 58.* Corpus quomodo divido? ut dicam, aut animantia sunt, aut inanimantia. Al. leg. *inanimata*.

Inanimatus, a, um, *senza anima*, Ger. *ohne leben*, Gal. *inanimé*, Hisp. *inanimado*, *ἄψυχος*, anima carens, expers animæ, quod non habet animam, non vivit. Vocem hanc *Lambinus* omnino rejicit ut barbaram. *Vossius* dubiam habet: defendunt *Manut. & Borrich.* In optimis fane Ciceronis editionibus hæc verba leguntur *l. 3. N. Deor. c. 16.* Stellas belluarum nomine appellas, ut Capram, Lupam, Taurum; aut rerum inanimatarum, ut Argon, Aram, Coronam. Et *in Top. c. 18.* Animata inanimatis anteponantur.

Inanimentum, i, n. inane, res inanis. *Plaut. Stich. 2. 1. 19. (al. 1. 3. 19.)* Inanimentis explementum quærito.

Inanimis, e, adject. o. 3. inanimus. *Apul. l. 1. A. A.* Inanimis, nudus, & frigidus. Al. leg. *inanis*.

Inanimus, a, um, idem ac inanimatus. *Cic. 1. Tusc.* Inanimum est omne, quod pulsu agitatur externo. *Id. 4. Acad. c. 12.* Inter inanimum, & animal hoc interfit. Inanio, is, ivi, itum, a. 4. *votare*, *ריק*, Ger. *leer machen*, Gal. *vuider*, Hisp. *vaziar*, *vaciar*, *ἐκκενόω*, vacuo. *Plin. l. 20. c. 3.* Herbacea arefacta per se inanit alvum. ¶ Comp. exinanio.

Inānis, ne, o. 3. *voto*, *ריק*, Ger. *leer*, Gal. *vuide*, Hisp. *vazio*, *vano*, *hueco*, *κενός*, vacuus, cassus, ab *ἰάω*, vel *ἰνίω*, inanio. *Cic. in Acad.* Tu ne inane quicquam esse putas, cum ita completa, & conferta sint omnia? &c. ¶ Jungitur sæpe genitivo. *Cic. 3. de Or.* Deinceps omnia plena consiliorum, inania verborum videmus. ¶ Vel ablativo. *Cic. in Fam.* Nulla abs te per hos dies epistola inanis aliqua re utili, & suavi venerat. ¶ Translate accipitur pro vano, supervacaneo. *Cic. 3. de Or.* O fallacem hominum spem, fragilemque fortunam, & inanes nostras contentiones! ¶ Quandoque ponitur pro otioso. *Hor. in Ser. l. 1. Sat. 4. v. 76.* Inanes hoc juvat. ¶ Item pro ambitioso, superbo. *Cic. epist. 3. ad Brutum.* Nihil est in me inane; neque enim debet. *Sallust. Jug.*

Jug. Homò inanis, & regiæ superbiæ. ¶ Comp. inanior, sup. inanissimus. *Cic. in Verr.* 5. c. 52. Ager Agyrinensis septuaginta aratoribus inanior est. *Id. pro Mur. c.* 12. Hæc inanissima prudentiæ reperta sunt. ¶ Inane, is, subst. n. 3. id, quod a Philosophis vacuum dicitur. *Cic. de nat. Deor.* Nihil est, quod vacet corpore, corporibus omnis obsidetur locus: ita nullum inane esse potest. *Ovid.* 2. *Fast.* v. 41. Vectam frenatis per inane draconibus, &c. *per l' aria.*

Inanitas, atis, f. 3. *vacuité*, ריק, Ger. *Leerheit*, Gal. *vuide*, *vanité*, Hisp. *vanidad*, *vacuidad*, κενότης, vacuitas. *Cic. de Fato.* Cum duo individua per inanitatem ferantur. ¶ Item pro vanitate ponitur. *Cic.* 1. *Fin.* Ut sapiens solum, amputata, circumcisaque inanitate omni, & errore, naturæ finibus contentus sine ægritudine possit, & sine metu vivere.

Inaniter, adv. *vanamente*, ריק, Ger. *umsonst*, Gall. *en vain*, *vainement*, κενῶς, vane. *Cic.* 4. *Tusc.* Cum tamen inaniter, & effuse animus exultat. ¶ Item frustra, *in vano*. *Ovid.* 2. *Met.* Et medicas exercet inaniter artes.

Inanitus, a, um, *vuoto*, evacuatus, partic. ab inanior. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Cortex remanet, hoc inanito medulla cadit.

In ante. V. Ante.

Inantestatus. V. Inattestatus.

Inapertus, a, um, non patens, non expositus. *Sil. l.* 7. *v.* 26. Fraudi inaperta senectus.

Inapparatio, onis, f. 3. *negligenza*, incuria, negligentia apparationi contraria. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 4. Ex altera parte imbecillitas, inopia, sultitia, imprudentia, inapparatio demonstrabitur fuisse.

Inapprehensibilis, le, adject. *che non si può comprendere*. *Tertull. adverf. Valent. c.* 11.

Inaquôsus, a, um, adject. siccus, aridus. *Tertull. de Baptism. c.* 1. Serpentes arida, & inaquosa sectantur.

Inarâtus, a, um, *non arato*, ἄνδροτος, non aratus. *Virg.* 2. *Georg.* Nec nulla interea est inaratæ gratia terræ.

Inarcûlum, i, n. virgula erat ex malo punico incurvata, quam regina sacrificans in capite gestabat. *Festus.*

Inardêo, es, n. 2. idem ac ardeo. *Cic.* 2. *de Or. c.* 54. Flammam a sapiente facilius ore inardente opprimi. *Hor. Epod.* 3. Nec munus humeris efficacis Herculis inarsit adustus.

Inardesco, n. 3. idem ac ardesco, flammam concipio, igne accendor, igne, seu calore consumor. *Virg.* 8. *Æn. v.* 623. Qualis cum cærula nubes Solis inardescit radiis, longeque refulget.

Inarefactus, a, um, adject. aridus factus. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Cinis inarefactus.

Inarefco, is, n. 3. idem ac areſco, vel intus, vel penitus areſco. *Col. l.* 1. Cum prædictum tectorium inaruerit. *Quinti. l.* 6. *c.* 1. Inarescunt lacrymæ.

Inargentâtus, a, um, *inargentato*, כְּצִפָּה רֶסֶף, Ger. *übersilbert*, Gal. *argenté*, Hisp. *plateado*, argento coopertus, obvolutus, illitus. *Plin. l.* 21. *c.* 2. Postquam a lamina ærea tenui inaurata, aut inargentata dabantur.

Inargûte, adv. *non argutamente*, Germ. *nicht subtil*, Gall. *sans subtilité*, Hisp. *sin sutileza*, non acute. *Gell. l.* 21. *c.* 13. Non mehercule inargute, inquit, nec incallide oppositi hoc Tullianum.

Inargûtus, a, um, adj. *non arguto*, ut sententia non inarguta. *Ulp. Dig.* 7. 5. 5.

Inarime, es, insula in ora Campaniæ prope Neapolim, in sinu Puteolano. *Plin. l.* 3. *c.* 6.

Inâro, as, n. 1. idem ac aro. *Plin. l.* 18. *c.* 14. Inarari potinus solum opus est. *Col. l.* 2. *c.* 2. Inarare arbores. ¶ Interdum idem est, quod arando obruere, ut cum lupinum, fabaliave, aut quid simile stercorandi agri gratia aratro obruimus. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 23. Lupinum pro stercore inarare solent.

Inarticulâtus, a, um, *non articolato*, ἀναρθρος, non articulatus, non expressus, & nihil significans, ut *caue*, *era* (quod affert exemplum *Peistian. initio l.* 5.) quæ a nullo affectu mentis proficiscuntur. *Arnob. l.* 2. *pag.* 59. Inarticulatum nescio quid ore hiante clamabit?

Inartificialis, le, adject. *non artificioso*. *Quintil. l.* 5. *c.* 1. Illas ἀτέχνους, ideſt inartificiales vocaverunt. Adde *c.* 5.

Inartificialiter, adv. *non artificiosamente*, Ger. *nicht kunstlich*, Gal. *sans artifice*, Hisp. *sin artificio*, ἀτέχνως, sine artificio. *Quinct. l.* 2. *c.* 17. Qua in re alius se inartificialiter, alius artificialiter gerat.

Inascensus, a, um, adject. non ascensus, inaccessus. *Plin. Paneg. c.* 65. Procedere in rostra, inascensumque illum superbiæ principum locum tenere.

Inaspectus, a, um, *non visto*, non visus, non conspectus. *Stat.* 1. *Theb. v.* 30. Imæque recessu sedis inaspectos colo, radiisque Penates servantem.

Inaspicûus, a, um, adject. *bovigeno*, inaspectus. *Auson. epist.* 23. *v.* 22. Semper inaspicuis prodentur scripta favillis.

Inasprâtus, a, um, *arrostito*, ἐνασπρος, idem ac asparus. *Plin. l.* 30. *c.* 8. Verendorum formicationibus, verrucisque medetur arietini pulmonis inasprati sanies.

Inastêro, as, avi, atum, a. 1. contabulo, *intavolare*. *Vet. Inscript. apud Grut. p.* 207. Ferroque figito, inasserato asseribus abiegnis sectilibus.

Inastûtus, a, um, *inastato*, *non confuefo*, ἀσύηθες, insuetus, inusitatus. *Ov. in Ibin.* Cogit inastutas sumere tela manus. Adde *Sil. l.* 3. *v.* 236.

Inattaminâtus, a, um, adject. *non contaminato*. *Tertull. de cor. mil. c. ult.* Serva Deo rem suam inattaminatam.

Inattente, adverb. *senza attenzione*, *senza badare*. *Ammian. l.* 30. *c.* 8. Ad pavores irritos aliquoties abjectius pallens, & quod nusquam erat, inattente formidans.

Inattenuâtus, a, um, adject. *non assottigliato*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 850. Attenuarat opes, sed inattenuata manebat Tum quoque dira fames.

Inattestâtus, a, um, particip. qui testatus non est, qui in jus non est vocatus. *Plaut. Curc.* 5. 3. 17. Hoccine pacto indemnatum, atque inattestatum me arripi? Alii leg. *intestatum*, alii *inastestatum*.

Inaudax, acis, o. 3. *timido*, ἄτολμος, timidus. *Hor. l.* 3. *Carm. ode* 20. Dura post paulo fugies inaudax Prælia raptor.

Inaudibilis, le, adject. qui nequit audiri. *Censorin. c.* 13. Ut dulcissimam concinant melodiam, sed inaudibilem.

Inaudio, is, a. 4. *vilipendere*, ὑπακούω, idem est ac simplex audio, sed ab antiquis videtur usurpatum de rebus occultis. *Cic. Pauso*, *apud Non.* Quorum erupit illa vox, de qua ago ex te primum inaudieram. *Id. 9. Fam.* Aquini, & Fabraterniæ consilia sunt inita de me, quæ te video inaudisse.

Inauditiuncûla, æ, f. *dottrinella*, ἀκροαμάτιον, auditiuncula. *Gell. l.* 5. *c.* 21. Habebat nonnullas disciplinæ Grammaticæ inauditiunculas.

Inauditus, a, um, *inaudito*, *nuovo*, לֹא שָׁמוּעַ, Ger. *unerhoret*, Gal. *inouï*, Hisp. *no oydo*, ἀκοάστος, non auditus, novus, insuetus, partic. ab *in*, & *audio*. *Cic.* 1. *de Or.* Nihil dicam aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. ¶ Interdum significat id, quod non audit, teste *Nonio*, qui adducit verba *Gell. l.* 8. *c.* 7. Quædam animalium aut cæca gignuntur, aut inora, aut inaudita. Al. leg. *insurita*.

Inaversâbilis, le adject. ἀναπόστροφος, qui averti, & evitari non potest. *Apul. in Trismegist.* Æternitas inaversabilis, immobilis, insolubilis est. al. leg. *inaversibilis*.

Inauguratio, onis, f. *Tertull. adverf. Valentin. c.* 21. Inauguratio quædam dividenda doctrinæ Valentini. *h. e.* augurium, principium.

Inaugûrato, adv. *augurandosi*, idem ac augurato, ideſt, captato augurio, præcedente augurio, & addicentibus avibus. *Liv. l.* 1. Id quia inaugurato Romulus fecerat.

Inaugurâtus, a, um, adject. auguriis captis electus, dedicatus. *Cic. in Brut. init.* Recordabar me inauguratum ab eodem. ¶ In *ver. gloss.* inauguratus exponitur inauspicatus, ἀποποιητός, sed caret exemplis.

Inaugûro, as, a. 1. *augurare*, augurium capio. *Plaut. Asin.* 2. 1. 11. Impetritum, inauguratum est. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Palatinum Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum capiunt. ¶ Inaugurare locum, est, capto augurio locum rei gerendæ auspicatum deligere. *Liv. l.* 3. *c.* 20. Augures justos adesse ad Regillum lacum exciverat, lacumque inaugurari, ubi auspicato cum populo agi posset. Transfertur etiam ad homines, cum munus aliquod publicum suscipiunt; nefas enim erat veteribus Magistratum aliquem, aut Sacerdotium capere, aut eidem Diis sacrare, nisi captis prius augueriis. *Cic. Phil.* 2. *c.* 42. Quid igitur cessas? cur non inaugurare? Sume diem; vide, qui te inauguret. *Liv. l.* 30. *c.* 26. Augur in locum ejus inauguratus est filius. ¶ Interdum inaugurare est divinare, *indovinare*. *Liv. l.* 1. *c.* 36. Agedum divine, inaugura fieri ne possit, quod nunc ego mente concipio.

Inaurâtor, oris, m. 3. *indoratore*, χρυσοχόος. *Firmic. l.* 3. *c.* 4. Factet aurifices, inauratores, &c. Adde *Inscript. apud Grut. p.* 1074. *v.* 12.

Inaurâtus, a, um, *indorato*, מְצֻפָּה זָהָב, Ger. *übergueldet*, Gal. *doré*, Hisp. *dorado*, χρυσοδαρὴς, auro tectus. *Cic. Verr.* 4. *c.* 21. Inaurata statua. *Tertull. de Pall. c.* 3. Omni patagio inauratior.

Inauris, is, f. 3. *ornamento dell' orecchia*, *pendente*, נֶזֶם, Ger. *eine ohrenspange*, Gal. *pendant d'oreilles*, Hisp. *cercillo*, ἐνώτιον, ἐλλόβιον, ornamentum ab aure pendens. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Antonia Drusi mulieræ, quam diligebat, inaures addidit. *Plaut. Epid.* 5. 1. 33. Non meminisli, me inaurem ad te afferre natali die? Alii al. leg.

Inauritus, a, um, *che non ha orecchie*, ἄωτος, carens auribus. Exemplum V. in *Inauditus*.

Inauro, as, a. 1. *dorare*, *indorare*, צִפָּה זָהָב, Germ. *übergulden*, Gall. *dorer*, Hisp. *dorar*, χρυσόω, auro tego, vel aurum induco. *Plin. l.* 33. *c.* 3. ¶ Per Metaphoram accipitur pro divitem facere. *Cic. ad Treb. l.* 7. *Fam.* Puto, te malle a Cæsare consuli, quem inaurari.

Inauspicâto, adv. *senza auspizj*, *con imprudenti auspizj*, Ger. *zur unzeit*, Gal. *sans auspices*, Hisp. *sin auspicios*, ἀπροόπτως, non captatis, vel perperam captatis auspiciis. *Cic.* 1. *de Div. c.* 17. Quod inauspicato pomœrium transgressus esset.

Inauspicâtus, a, um, adject. non auspicatus, infelix, sine auspicio. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Bibente conviva, mensam tolli, inauspicatissimum habetur. *Id. l.* 18. *c.* 1. Inauspicatorum animantium vice.

Inausus, a, um, ἀνοτμηδὴς, quod quis non audet. *Virg.* 8. *Æn. v.* 205. quid inausum, aut intentatum, scelerisve, dolive fuisse. *Sen. Thyest.* Ac me innocentem faciat, & inausa audeat.

Incæduus, a, um, *che non si taglia*, ἄτμητος, quod non cæditur, ex *in*, & *cæduus*, ut Incædua sylva, quæ non cæditur. Incædui montes, intonsi, sylvoli, in quibus arbores non cæduntur. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 435. Multis incæduus annis Junonis magnæ nomine lucus erat. *Id. l.* 3. *Amor. v.* 1. Stat vetus, & multos incædua silva per annos. Alii utrobique *incidnus* legunt.

Incæspitâtor. V. Cæspitator.

Incalare, invocare. *Festus*: incalanto, invocanto.

Incalatio, onis, f. invocatio. *Festus.*

Incalative, adverb. vocative. *Fest.*

Incalesco, is, lui, n. 3. *scaldarsi*, *divenir caldo*, διαθερμαίνομαι, valde calidus fio. *Col. l.* 2. *c.* 4. Proscindendi sunt anni tempore jam incalescente. *Liv. l.* 1. *c.* 57. Incaluerat vino.

Incalfacio, is, eci, actum, a. 3. *scaldare*, θερμαίνω, calidum facio. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 919. Quantum si culmos Titan incalfacit.

Incallide, adv. *senza astuzia*, *semplicemente*, *puramente*, ἀπλῶς, non callide, simpliciter. *Cic.* 3. *Off. c. ult.* In his tribus generibus non incallide tergiversantur.

Incallidus, a, um, *semplice*, *non astuto*, ἄπλαστος, ἀπλῆς, non callidus, simplex. *Cic.* 1. *de Inv.* Arbitror, alios fuisse non incallidos homines. Adde *pro Cluent. c.* 16.

Incâlo, a. 3. *chiamare*, καλέω, voco, ab in, & calo. *Fest.*

Incandesco, is, incandui, n. 3. *divenir infocato*, ἐκπυρώσιμαι, candens, & ignitus fio, vehementer incendor. *Ov. Met.* 2. *v.* 729. Volat hoc, atque incandescit eundo.

Incandîdo, as, avi, atum, a. 1. candidum facio. *Firmic. de error. relig.* Maculas Christi sanguis incandidat.

Incanesco, is, nui, n. 3. *farsi canuto*, *imbiancbirsi*, πολιόομαι, canus fio. *Cæsar. in Argon. v.* 12. Spumis incanuit unda. Adde *Virg. Georg.* 2. 71.

Incantamentum, ti, n. 2. *incantamento*, כְּשָׁף, Ger. *zauberey*, Gal. *enchantement*, Hisp. *encantamiento*, ἐπῳδὴ, μαγγανεία, incantatio. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Valeant ne aliquid verba, & incantamenta carminum.

Incantatio, onis, f. ἐπῳδὴ, incantamentum. *Firmic. l.* 5. *Astrol. c.* 5. Magicas insequentur incantationes. *Tertull. l.* 1. *de cul. fem. c.* 2. Incantationum vires.

Incantâtor, oris, m. 3. *incantatore*, *stregone*. *Tertull. de Idololatria c.* 9. Aut incantatores, aut conjectores, aut magos.

Incanto, as, avi, atum, *incantare*, כָּשַׁף, Ger. *zauberey treiben*, Gal. *enchanter*, Hisp. *encantar*, ἐπῳδάω, est magicis carminibus moliri aliquid supra naturam, ab *in* & *canto*. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Qui malum carmen incantasset. *Horat. l.* 1. *Sat.* 8. *ad fin.* Incantata vincula. ¶ Pro cantare in aliquo loco. *Apulej. l.* 9. *Metam.* Passerem incantantem sepiculæ consectatur arripere.

Incânus, a, um, *canuto*, שֵׂב, Ger. *grauw vor alter*, Gal. *chenu*, Hisp. *muy canoso*, πολιὸς, idem quod canus, aut valde canus. Nam *in* sæpe otiosum est, vel auget. *Catull. de nupt. Peleï*, & *Thetidis*. Cum cineri incanos solvent a vertice crines. ¶ Incana herba, senescens, vel subalbida lanugine canitiem referens. *Col. l.* 8. *c.* 2. Quæ velut incanæ herbæ dependent.

Incâpax, acis, adject. o. 3. non capax, *incapace*. *Prudent. in Rom. v.* 588. Scio, incapacem te sacramenti, impie. Et *v.* 348. Ædes incapax solvi.

Incapistro, as, avi, atum, a. 1. capistro vincio, irretio. *Apul. l.* 11. Cum me malis incapistrasset erroribus.

Incarcêro, as, a. 1. in carcerem detrudo. Sunt qui Varroni tribuunt, sed valde incerta res est. Habet *Sarisber.* ætatis luteæ Auctor. *l.* 6. *c.* 13.

Incassum, *in vano*, רִיק, Ger. *umsonst*, Gal. *en vain*, Hisp. *en vano*, φρύδην, μάτην, frustra, inaniter, a *cassus*, vanus, inanis. *Virg.* 7. *Æn. v.* 421. Turne, tot incassum frustra patiere labores. Adde *Liv. l.* 10. *c.* 29. Vana incassum jactare tela. ¶ Scribitur & divisim *in cassum*.

Incaste, adverb. non caste, incestè. *Senec. controverf.* 13. *l.* 1. Si cum liberis torta est, & incaste.

Incastigâtus, a, um, *impunito*, ἀδίδρωτος, non castigatus. *Hor.* 1. *Ep.* 20. *v.* 45. Nec me dimittes incastigatum.

Incavillatio, onis, f. per despectum irrisio. *Festus.*

Incâvo, as, a. 1. *cavare*, *incavare*, κοιλαίνω, idem quod cavo, excavo, effodio. *Col. l.* 4. *c.* 25. Cum allevare, scalpro, cum incavare, rostro.

Incaute, adv. *incautamente*, *inconsideratamente*, Ger. *unvorsichtig*, Gall. *par mégarde*, *imprudemment*, Hisp. *incautamente*, ἀφυλάκτως, improvide, imprudenter. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 20. Stulte omnia, & incaute agi judico. *Liv. l.* 21. *c.* 27. Sed dum incautius subit muros.

Incautus, a, um, *incauto*, *non avveduto*, Ger. *vo vorsichtig*, Gall. *imprudent*, Hisp. *incauto*, ἀβέλτερος, qui sibi cavere nequit. *Cic. pro Planc.* Qui te incautum fortasse nunc tuo loco dimovere potuerunt. *Liv. l.* 40. *c.* 5. Juvenis incautus a fraude fraterna. *Id. l.* 30. *c.* 13. Juventa incautior. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Incautissimus, quia credulus. ¶ Est item ille, qui non cavetur. *Silius l.* 3. *v.* 99. rueretque inopina sub ictu Ante fera incauto. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 50. Iter incautum hostibus. *non guardato da' nemici.*

Incêdo, is, essi, essum, n. 3. *camminare*, צָעַד, Ger. *beriin gehen*, Gal. *marcher*, βαδίζω, est ingredi, ambulare, ire. *Cic.* 1. *de Div.* Quacunque incederet, omnia arbusta, virgulta, tecta pervertere. *Senec. l.* 6. *Controv.* Dives, & pauper eadem vestigia incedimus. *Virg.* 1. *Æn.* Regina incessit ad templum. *Liv. l.* 8. *c.* 36. Incessit deinde, qua duxit prædæ spes, victor exercitus. *Plaut. Rud.* 3. 3. 31. Malitiæ lenonis contra incedam. *h. e.* adversabor. ¶ Incedere magnifice, *camminar con pompa*. *Sallust. Jug. c.* 176. Incedunt per ora vestra magnifice. ¶ Sæpe incedere significat tarde ambulare, *andar adagio*. *Senec. l.* 7. *quæst. nat. c.* 31. Tenero, & molli passu suspendimus gradum: non ambulamus,

sed incedimus. Al. leg. *repimus*. Adde *Plaut. Men.* 5. 3. 19. ¶ Item advenire. *Tacit. l.* 11. *Ann. c.* 32. Nuntii incedunt undique. Est tamen, qui suspicetur legendum *incidunt*. *Colum. l.* 2. *c.* 1. Ubi crepusculum incesserit. ¶ Item ingruere, irrepere. *Id. Ann.* 3. *c.* 26. Postquam pro modestia, ac pudore timor, & vis incedebat. ¶ *Pedes incedere* dicitur qui pedibus iter facit. *Liv. l.* 28. *c.* 9. Neronemque, etiam si pedes incedat, memorabilem fore. *Plin. in paneg.* dixit incedere pedibus. ¶ *Virg. Æn.* 1. Ast ego, quæ Divum incedo regina. h. e. sum, habeor, apparco. ¶ Incedere lætitia, h. e. exultare, exsilire. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Repente incessi omnibus lætitiis.

Incelebrátus, a, um, adject. *non publicato*. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 7. Ab aliis incelebrata.

Incelébris, bre, o. 3. *non celebre*, ἀδοξομαγὲς, non celebris. *Silius l.* 8. *v.* 379. Incelebri valle. *Gell. l.* 5. *c.* 14. Non incelebres libri.

Incendefacio, is, a. 3. incendo. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 8. Qui carraginem tantam nunc incendefecit. Ita legit *Salmas.* Alii *incendi fecit*: alii *incendio affecit*.

Incendiárius, a, um, quod ad incendium spectat, ut Avis incendiaria. *Plin. l.* 10. *c.* 13. Inauspicata est incendiaria avis, propter quam sæpenumero lustratam Urbem, in Annalibus invenimus, sicut L. Cassio, C. Mario Coss. quo anno & bubone viso lustrata est. Quæ sit avis ea, nec reperitur, nec traditur. Quidam ita interpretantur, incendiariam esse, quæcunque apparuerit carbonem ferens ex aris, vel altaribus. Alii spinturnicem eam vocant. Sed hæc ipsa quæ esset inter aves, qui se scire diceret, non inveni. Hæc Plinius.

Incendiárius, ii, m. 2. *auctor*, qui ædificiis ignem injicit. *Quintil. l.* 9. *Declam.* Morabar inter sacrilegos, incendiarios, & (quæ gladiatoribus una laus est) homicidas inclusos turpiore custodia. Adde *Tacit.* 15. *Ann. c.* 67. *Sueton. Vitel. c.* 17.

Incendiósus, a, um, adject. incendio, seu calore plenus. *Apul. de herb. c.* 58. Folia gustu remordentia, & incendiosa. *Fulgent. l.* 1. *Mythol. c.* 15. Solis fervor incendiosior.

Incendium, dii, n. 2. sumitur pro inflammatione, combustione, *incendio*, הִכָּעֵרוּת, Ger. *brunſt*, Gal. *embraſement*, Hiſp. *incendio*, ἐμπρησις, ἐμπύρωσις. *Cic. in Catil.* Eructant sermonibus suis cædem bonorum, atque urbis incendia. ¶ Per Metaphoram accipitur pro calamitate, damno, exitio. *Cic. pro Mur.* Si quod esset in suas fortunas incendium excitatum. ¶ Item pro vehementi commotione animi. *Cic.* 2. *de Or.* Qui in accusando sodali, & Quæstore meo tantum incendium concitarat, &c. ¶ Sumitur etiam pro augmento; nam *incendo* significat etiam augere. Hinc annonæ incendium, h. e. annonæ caritas, *carestia di vitto*. *Manil. l.* 2. Et gravia annonæ speculantem incendia ventis Credere opes. *Quintil. Declam.* 12. Etiam si quid residui erat, ut carius venderent, ad annonæ incendium suppressum est. V. *Incendo*.

Incendo, is, di, sum, a. 3. est inflammare, comburere, *inflammare, abbruciare*, הִכְעִיר, Ger. *anzuenden*, Gal. *bruler*, Hiſp. *quemar*, ἐμπυρίζειν. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 6. Naves, quibus usus non est, omnes aut præcidisse, aut incendisse dicunt. ¶ Transfertur eleganter ad animum, & significat affectum aliquem vehementer commovere, concitare. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 21. Cum incendisset cupiditatem meam consuetudinis augendæ nostræ. *Id. Tusc.* 1. *c.* 2. Omnes incenduntur ad studia gloria. *Ter. Heaut.* 4. 1. 47. Incendi ira. Sic incendi amore, desiderio, dolore, &c. apud *Cic. Virg. & al.* ¶ Incendere aliquem similiter dicimus pro concitare, commovere. *Virg.* 4. *Æn. v.* 360. Desine neque tuis incendere, teque querelis. ¶ Et incendere aliquid, pro augere. *Id. Æn.* 9. *v.* 500. Illam incendentem luctus. Qua ratione incendere annonam, apud *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 2. *incarire il vitto*. Et *Nonius*. Edones Romam, ut turba annonam incendat. ¶ Incendere genus suum, *vovinar la sua caſa*. *Plaut. Trin.* 3. 2. 49. Si illud conare, tuum incendes genus. V. integrum Plauti locum. ¶ Incendere urbem clamore, h. e. implere. *Virg.* 11. *Æn. v.* 147.

Intense, adverb. vehementer. *Gell. l.* 10. *c.* 3. Cicero odium in Verrem apud cives R. intense, atque acriter, atque inflammanter facit.

Incensio, onis, f. idem ac incendium. *Cic. pro Sylla*. Incensione Urbem, internecione cives, vastitate Italiam, interitu Rempublicam liberavit.

Incensor, oris, m. qui incendit, incendiarius. *l.* 16. *Dig. de pœnis*. Messium incensores. ¶ Item commotor, concitator. *Ammian. l.* 31. *c.* 25. Perempto incensore turbarum.

Incensus, a, um, adject. ab incendo, *accesso, abbruciato*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 327. Incensa urbs. ¶ Translate commotus, incitatus. *Id.* 3. *Æn. v.* 298. Incensum pectus amore. *Cic. de prov. Cons. c.* 14. Incensus ad Remp. bene gerendam. *Id. de opt. gen. Orat.* Inimicitiis incensa contentio. *Hirt. l.* 8. *B. Gall. c.* 48. Equus incensus calcaribus. ¶ Addit *Passerat.* exemplum ex *Claudian. l.* 3. *de rapt. Pros. v.* 202. Phlegra nobis incensior æther, sed ibi legendum *insessior*.

Incensus, a, um, adject. a censeo, non census, ἄτιμος, h. e. qui nomen suum, & res in censum non detulit. *Liv. l.* 1. *c.* 44. Censu perfecto, quem maturaverant metu legis de incensis latæ. *Cic. pro Cæc. sub fin.* Dum populus incensum vendit, hoc judicat, &c.

Incentio, onis, f. 3. ἐπῳδὴ, cantio, seu cantilena, ab *incanto, as*, quod a *canto*. *Gell. l.* 4. *c.* 13. Democritus docet, plurimis hominum morbis medicinam fuisse incentiones tibiarum. ¶ Speciatim sumitur pro incantamento, quod vocis modulatione fiebat. *Gell. l.* 16. *c.* 11. Et incentionibus, herbarumque succis faciant medelarum miracula.

Incentivum, i, n. stimulus, incitamentum, *incentivo*. *Prudentii* est, *Ammiani*, *Hieronymi*, & similium sequioris ævi scriptorum.

Incentivus, a, um, ἐπωδαστικὸς, quod ad canendum inservit. Tibia incentiva, quæ a dextra canit, sicut succentiva, quæ a sinistra succinit. *Var. de re rust. l.* 1. *c.* 2. Et ut dextra tibia alia, quam sinistra, ita, ut tamen sit quodammodo conjunctiva, quod est altera ejusdem carminis modorum incentiva, altera succentiva. ¶ Accipitur etiam pro incitativo, quod milites intentione tubarum ad prælium solent incitari. *Plin. in Pan.* Non tubæ solum, sed etiam Spartanæ tibiæ incentivum aliquid feruntur habuisse.

Incentor, oris, m. qui incinit, a cantor. *Isid. l.* 6. *c.* 19. ¶ Item auctor, stimulator. *Paulin. Natal. epist.* 29. Incentor potius, quam consolator lacrymarum. *Ammian. in princ. l.* 15. Igneus turbarum incentor. *Oros. l.* 7. *c.* 28. Persecutionis Christianorum incentor.

Inceps, pro deinceps, apud Vet. *Festus*.

Incepit, pro inceperit, antiq. *Festus*.

Inceptio, onis, f. principium, actus incipiendi. *Cic. in Acad.* 4. *c.* 38. Tam præclari operis inceptio intermitti non debet.

Inceptivus, a, um, adject. initialis, ut inceptiva litera, apud *Diomed. Grammat.*

Incepto, as, a. 1. *cominciare*, ἐπιχειρῶ, freq. ab incipio. *Gell. l.* 1. *c.* 11. Tibicines inter exercitum positi canere inceptabant. *Terent. Heaut.* 3. 3. 39. Inceptare faciam. *Id. Andr.* 5. 4. 22. Inceptare fabulam. ¶ Sunt qui scribunt *incæpta*, *incæptum*, &c. cum æ diphthongo, & a *capi* derivant: nos a capio ducimus, & diphthongum omittimus.

Inceptor, oris, qui incipit. *Ter. Eun.* 5. 9. 4. O mearum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfector.

Inceptum, i, n. *principio, tentativo*, ἐγχείρημα, principium, institutum. *Cic. in Catil.* Si cujus ego non modo factum, sed inceptum ullum, conatumve contra patriam deprehendero. *Vellej. l.* 2. *c.* 68. incepto pari similis fortuna fuit. Pro facto usurpatur a Sallustio de *Bel. Jug. c.* 4. 7. & 11. & a *Livio l.* 21. *c.* 37.

Inceptus, us, m. inceptum. *Nepos* 21. 2. 5. Epaminondæ retardavit inceptus. Al. leg. *impetus*.

Inceptus, a, um, nom. ex partic. *principiato, intrapreſo*. *Ter. Andr.* 2. 3. 37. Amicitia, quæ incepta a parvis, cum ætate accrevit. Adde *Virg.* 2. *Georg. v.* 59.

Inceráltus, a, um, adject. *incerato*, cera obductus. *Celſ. l.* 8. *c.* 8. Ex ferula facto canaliculo, eoque incerato.

Intercisélum, li, n. *strivello*, נבה, Germ. *einſetz*, Gal. *bluteau*, Hiſp. *cedazo*, τρίαινα, instrumentum, quo fruments purgantur, antequam molantur, ab incerno. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Ne frumentarii negotiatores ab incernaculis eum arcerent.

Incerno, is, evi, etum, a. 3. *crivellare*, נִפָּה, Ger. *beutela*, Gal. *bluter*, Hiſp. *cener*, διαλίνω, κοσκινεύω, cribro, a *cerno*, quod est dirimere, sejungere, separare, & speciatim cribrare. *Cato de re rust. c.* 48. Et eo terram cribro incernito.

Incrementum, V. Interamentum.

Incero, as, a. 1. *incerare*, Ger. *überwachſen*, Gal. *enduire de cire*, Hiſ. *encerar*, κηρίω, aliquid cera tego. Sic genua Deorum incerare; erat ceratis tabellis sua vota inscribere, eaque Deorum genubus affigere. *Juv. sat.* 10. *v.* 55. Propter quæ fas est genua incerare Deorum. Hinc *Prudent. l.* 1. *contra Symmach.* Saxa illita ceris.

Incerte, adverb. *incertamente*. *Ennius apud Gell. l.* 19. *c.* 10. Incerte meus errat animus.

Incerto, adverb. idem ac incerte. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 7. Quotumas ædes dixerit, id ego admodum incerto scio.

Incerto, as, a. 1. *for dubbio*, Ger. *vngewiſſ machen*, Gal. *rendre douteux*, Hiſp. *hazer dudoſo*, ἀπιστέω, incertum, seu dubium reddo. *Plaut. Epid.* 4. 1. 18. Longa dies meum incertat animum.

Incertus, a, um, *dubbioſo, incerto*, Ger. *vngewiſſ*, Gal. *incertain, douteux*, Hiſ. *dudoſo*, ἄδηλος, ἄπιστος, dubius, anceps. *Cic. Att. l.* 2. Et ille incertus, ubi eo esset, tortasse alium cursum petivit. *Id. pro Mur.* Nihil est incertius vulgo, nihil obscurius voluntate hominum. *Id. pro Sext. c.* 22. Incertissima spes. ¶ Cum genitivo *Stat.* 5. *Theb. v.* 534. Incertusque sui liquidum nunc æra lambit. *Liv. l.* 4. *c.* 57. Incertus sententiæ. ¶ Incertum, neut. absolute ponitur pro re incerta, *incertezza*, ut incerta fortunæ. *Plin. l.* 3. *epist.* 19. Incertum maris, *Tacit. Ann.* 3. *c.* 54. ¶ *Sueton. Aug. c.* 19. Deprehensus est cultro venatorio cinctus: impos de mentis, an simulata dementia, incertum. *non si sa, se* &c.

Incessabilis, le, adject. *incessante*. *Oros. l.* 7. *prowm.* Incessabilibus cladibus nullus finis fuit. Adde *Eutrop. l.* 1. & *Hieron. ep.* 26.

Incessabiliter, adverb. *incessantemente*. *Capel. l.* 9. Superum incessabiliter pectorum arcana tenere.

Incessanter, adverb. incessabiliter. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Legebat incessanter auctores antiquos. Adde *l.* 10. *Cod. de aquæduct.*

Incessio, onis, f. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 5. Incessionum ἀγχιστρωφὰς fugienda. h. e. vituperationum origines. Ita legit, & explicat *Manutius*. Alii aliter.

Incessit, imp. 3. est invadere, intrare, occupare. Non invenitur nisi vox hæc, & *incesserat*, quæ terminationes sunt præteriti perfecti, & plusquam perfecti. Usurpatur vel absolute. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 29. In castris Curionis magnus omnium incessit timor. ¶ Vel cum dativo. *Cæs. l.* 3. *B. C.* Exercitui quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor, tantumque studium infamiæ sarciendæ. *Sallust.* Quibus pro rei magnitudine belli timor insolitus incesserat. ¶ Vel cum accusativo. *Liv. l.* 1. Timor deinde Patres incessit. *Id. l.* 24. Ipsum deinde cupido incessit Tarenti potiundi. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Ter. Andr.* 4. 2. 15. Intelligo, unde nova religio in te isthæc incessit. V. *Incedo*, & *incesso*.

Incesso, is, si, vel ivi, itum, a. 3. *molestare, provocare*, נגש, Ger. *anfallen*, Gal. *molester, provoquer*, Hiſp. *enojar, defadar*, βάλλω, est ire in aliquem, molestia afficere, lacessere, &c. freq. verbi *incedo*, a sup. *incessum*. *Liv. l.* 8. *c.* 24. Jaculis hostem incessere. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Objurgatione justa incessivit. ¶ Item adoriri. *Virg.* 12. *Æn. v.* 595. Regina ut tectis venientem prospicit hostem, Incessi muros, ignes ad tecta volasse, &c. Ita legit *Servius*; alii *incendi*. ¶ Item accusare. *Symmachus l.* 1. *epist.* 5. Nequicquam taciturnitatis incessimur. ¶ Alias hujus verbi notiones. V. in *Incessit*.

Incessus, us, m. *passo, il camminare*, צְעִידָה, Ger. *gang*, Gal. *deportement*, Hiſp. *gravo andadura*, βάδισμα, βάδισις, gressus, ambulatio: & dicitur tum de hominibus, tum de aliis animalibus. *Cic.* 1. *Offic.* Status, incessus, sessio, accubatio, vultus, oculi, manuum motus teneant illud decorum. *Plin. l.* 10. *c.* 38. Incessus omnibus animalibus certus, & unius modi, & in suo cuique genere. ¶ Sæpe sumitur pro gressu sublimiore, & fastum præ se ferente. *Cic.* 1. *Fin.* Quod si vultum tibi, si incessum fingeres, quo gravior videretur, non esses tui similis.

Inceste, adv. non caste, turpiter, impure. *Liv. l.* 1. *c.* 45. Quidnam tu hospes paras incesta sacrificium Dianæ facere? *Cic. pro Cal. c.* 14. Ideo æquam adduxi, ut ea tu incesta uterere. *Arnob. l.* 5. Agit incestius res suas.

Incestíficus, a, um, incestuosus. *Sen. Theb. v.* 225. Ego casta manum nefandus, incestificus, execrabilis attrecto.

Incesto, as, a. 1. *macchiare, violare*, מגא, Ger. *blutſchanden begehen*, Gal. *violer*, *polluer incestueusement*, Hiſp. *estuprar, violar*, μιαίνω, proprie est polluere quovis illicito concubitu, & speciatim dicitur de iis, cum quibus consanguinitas intercedit. *Suet. in Tib. c.* 43. Triplici serie connexi invicem incestarent se coram illo. *Tac. c.* 6. *Ann. c.* 19. Post quos Sex. Marius Hispaniarum ditissimus defertur incestasse filiam. ¶ Translate accipitur pro contaminare simpliciter. *Virg.* 6. *Æn. v.* 350. Totamque incestat funere classem.

Incestum, ti, n. 2. *incesto*, Germ. *blutſchand*, Gall. *inceſte*, Hiſp. *inceſto*, ὁ ἀνίερος *μιασμὸς*, flagitium, quod committitur cum ea, cum qua alioqui non erat futurum legitimum matrimonium, ut cum matre, sorore, sacris virginibus, aut similibus, ab *in*, & *castus*. Aliqui deducunt a κηδὸς, *cestus*, ideſt cingulum Veneris, quo in nuptiis honestis utebantur ad conciliandum amorem maritalem, ut incestus dicatur concubitus illegitimus, cui cingulum illud, justarum nuptiarum insigne, non adhibetur. *Cic.* 4. *Tusc.* Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, incesta denique. *Papin. l. si adulterium, ff. ad l. Juliam de adulteriis*. Incestum, quod per illicitam matrimonii conjunctionem admittitur. ¶ Ponitur etiam pro quovis illicito concubitu. Hinc *Senec. in Herc. Fur.* incestum vocat concubitum Jovis cum Alemena.

Incestuósus, a, um, adject. inceltus. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 3. *a.* 7. Mandavit, ut de his, quæ sacris bacchanalium incestuose fuerant, inquirerent. Al. leg. *incesto ausa*.

Incestus, a, um, ἀγνὸς, non castus, incestuosus. *Sen. Hippol. a.* 4. *sc.* 1. Juvenisque castus crimine incesta jacet. *Cic. pro Dom.*: Qui non solum aspectu, sed incesto flagitio, & stupro polluit cæremonias. ¶ Translate sumitur pro impuro, polluto, *macchiato*, מגא, Ger. *blutſchändig*, Gall. *vicié, corrompu*, Hiſp. *estuprado, violado*, μιαρὸς. *Cic. in Phil.* 11. Cum verborum contumeliis optimum virum incesto ore lacteraret.

Incestus, us, m. idem ac incestum. *Cic. in Brut.* Sunt & alii, & pro Ser. Pulvio de incestu nobilis oratio. Adde *pro Mil. c.* 22.

Inchoativus, a, um, adject. *cominciativo*, ad inchoationem pertinens, ut inchoativa verba, quæ rem inchoatam significant, ut *albesco, albus fio*, &c. V. Grammaticos. *Martian. Capel. l.* 3. Inchoativa verba.

Inchoător, oris, m. inceptor. *Prudent. Præf. Hamartig. v.* 27. Mortis inchoator.

Inchoátus, a, um, *principiato*, inceptus, partic. ab inchoo. *Cic. de Or.* Quæ pueris nobis inchoata, atque rudia exciderunt. *Id in Top. c.* 18. Perfecta anteponuntur inchoatis.

Inchōo, as, a. 1. *cominciare, dar principio*, הרה, Ger. *anfahen*, Gall. *commencer*, Hiſp. *comenzar*, ἄρχομαι, incipio. *Cic. de Fin.* Natura hominem inchoat, sapientia perficit. ¶ Quandoque significat perficere. *Virg.* 6. *Æneid. v.* 253. Tunc Stygio Regi nocturnas inchoat aras. Ubi *Serv.* inchoat, perficit, & est verbum sacrorum. *Liv. l.* 39. *c.* 23. Inchoare initia. ¶ Neutrorum more, *Symmach. l.* 7. *epist.* 75. Moris est, ut munus hujusmodi a proficiscentibus inchoet. ¶ Magna his est inter Grammaticos, utrum *inchoo*, an *incoho*, scribendum sit. *Servius* priorem orthographiam retinet, atque ita usus videtur obtinuisse.

Inciscur, uris, vel oris, o. immansuetus, & ferus, a *cicur*. *Pacuv.* apud *Fest.* Reprime inciscorem iracundiam.

Incīdo, is, di, n. 3. *cadere, incorrere*, נפל, Germ. *einfallen*, Gall. *tomber, arriver*, Hiſp. *caer, acontecer, ſuceder*, in aliquid, seu supra aliquid cado, ab *in* & *cado*. *Liv. l.* 22. Sagunti ruinæ vestris capitibus incident. *Sen. Troad. v.* 231. Incidere alicui, *cader addoſſo a qualchaduno, incontrarſi per accidente con qualchaduno*. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 104 Incidere arx, *cader full' altare*. *Liv. l.* 5. *c.* 21. In-

si. Incidere portis, h. e. accedere ad portas. ¶ Sumitur frequenter pro casu venire, seu incurrere. *Cic. Curioni.* Quod in id Reipublicæ tempus non incideris, sed veneris. *Id. Divin. in Ver. cap.* 15. Non consulto, sed casu in eorum mentionem incidi. *Cæs. l.* 3. *B. Civ. cap.* 13. Tantus terror incidit exercitui, ut, &c. *gli venne addosso tanto spavento.* ¶ Incidere in aliquem, *abbatterſi in qualchedduno. Id. lib.* 7. *Fam. epiſt.* 3. Ut haberes, quid diceres, si quando in vituperatores meos incidisses. Sic incidere in insidias, in manus hostium, &c. *Id loc. cit. Sen. epiſt.* 4. & al. Incidere alicui in mentem. *Ter. Phor.* 1. 3. *venir in mente.* ¶ *Incæſurus* invenitur apud *Plin. l.* 1. *c.* 27. Hæc ideo facta, quia incæsura erant illa.

Incīdo, is, di, sum, a. 3. *tagliare*, חתך, Ger. *abhauen*, Gall. *graver*, Hisp. *cortallar*, ἐκτέμνω, κατακόπτω, cædo, præcido, ab *in*, & *cædo*. *Cic. in Catell

natus, ἀσυντίς. *Manil. l.* 1. *v.* 396. His eadem est via, quæ mundo, pariterque rotantur Inclines.

Inclino, as, avi, atum, a. 1. *inchinare*, הִכְרִיעַ, Germ. *biegen*, Gall. *incliner*, Hisp. *inclinar*, ὑγκλίνω, inflecto, *Liv. l.* 40. Ad quæ jam sua sponte animum inclinasset. ¶ Acies inclinari dicitur, cum retrocedit, & paulatim in fugam convertitur. *Liv. l.* 1. Ut Hostius cecidit, confestim Romana inclinatur acies. ¶ Inclinat dies, vel Sol, cum ad vesperam vergit. *Horat. l.* 3. *od.* 28. *Liv. l.* 9. ¶ Significat etiam propendere, proclivem fieri. *Liv. l.* 7. *c.* 9. Inclinat animus, ut arbitrer. *Id. l.* 29. *c.* 33. Hæc animum inclinant, ut credam. *Id. l.* 27. *cap.* 46. Multorum eo inclinabant sententiæ, ut &c. ¶ Inclinare fortuna dicitur, aut Respub. aut quid simile, cum in deteriorem statum mutatur. *Lucan. l.* 3. Fata ducum inclinant. V. Inclinatus. ¶ Inclinare culpam in aliquem, h. e. derivare, *gettan auf jemand* &c. *Liv. l.* 3. ¶ Inclinare in fugam, *voltarſi alla fuga*. *Liv. l.* 34. ¶ Habet etiam obscœnum sensum. *Juven. sat.* 9. & 10. ¶ Inclinare, apud Grammaticos est verba, & nomina in casus, personas, & tempora mutare. *Gel. l.* 4. *c.* 9. & *Macrob. Saturn.* 6. *c.* 7.

Inclostores, um, m. 3. vox ficta de lorariis, qui crebris ictibus servorum tergo cadentes κλογμὸν, seu strepitum edebant. Quidam tribuunt *Plaut. Asin.* 3. 2. 6. Verum alii alia.

Includo, is, si, sum, a. 3. *einſchlieſſen*, *ſperren*, סגר, Ger. *einſchlieſſen*, Gall. *enfermer*, Hisp. *encerrar*, *incluyr*, κατακλείω, intus claudo. *Cic. de Sen.* Nam dum sumus inclusi in his compagibus corporis. *Id. de Un.* Sed quia nondum omne animal in mundo intus incluserat. *Id. Ver.* 7. *c.* 55. Includere in custodias. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 19. Includere in dialogos *introdurr a parlare*.

Inclusitus, V. Indusiatus.

Inclusio, onis, f. 3. *einſchlieſſung*, actus includendi. *Cic. in Vatin. c.* 10. Bibulum, cujus inclusione contentus non eras, interficere volueras.

Inclūsus, a, um, partic. ab includor. *Cic. in Cat.* Intus inclusum periculum est.

Inclūtus, V. Inclytus.

Inclytus, a, um, o. 1. 2. *inclito*, *glorioſo*, *illuſtre*, נִכְבָּד, Germ. *berühmt*, Gall. *illuſtre*, *renommé*, Hisp. *inclito*, ἐυκλεὴς, qui valde *cluit*, idest ingentem famam habet, qui celebris est, gloriosus, insignis, a *cluo*. Sed aliqui derivant a κλυτὸς, *celebris*, quod a κλύω, *celebro*. Nam quod mediam syllabam brevem habet, id nihil obstat. Et in hac sententia *Cicero* videtur fuisse, qui *in Orat. c.* 48. ita scripsit: Quid vero hoc elegantius, quod non fit natura, sed quodam instituto? inclytus dicimus brevi prima litera, infanus producta, inhumanus brevi, infelix longa, &c. In antiquis libris & *inclytus*, & *inclitus*, & *inclutus* legas, uti *lacryma*, *lacrima*, *lacruma*. *Liv. l.* 1. *c.* 18. Inclyta justitia, religioque ea tempestate Numæ Pompilii erat. ¶ *Cato* apud *Gel. l.* 3. *c.* 7. Claritudo inclutissima.

Incoactus, a, um, *non isforzato*, *volontario*, ἀκούσιος, voluntarius. *Valer. l.* 4. *c.* 7. Incoactam voluntatem esse in amicitiis contrahendis. Adde *Senec. ep.* 66.

Incoctilia, n. 3. *vaſi di metallo ſtagnati*, Ger. *übergegen in ſeuer*, *mit ſilber*, *bley*, *zinn*, Gal. *flaiſſaux etamez*, Hisp. *vaſos eſtanados*, vasa ænea, quibus plumbum incoctum est, ne quid ex ære ingrati saporis accedat. *Plin. l.* 34. *c.* 17. Album plumbum incoquitur æris operibus, Galliarum invento, ita ut vix discerni queat ab argento, eaque incoctilia vocant.

Incoctio, onis, f. actus coquendi. *Cel. Aurel. Tard.* 4. 3. Incoctio aquosi liquoris.

Incoctus, a, um, *durchgeſotten*, in aliquo coctus, partic. ab incoquor. *Plin. lib.* 28. *c.* 11. Candorem autem ei pro creta lactis incocti mistura confert. *Hor. Epod.* 3. Cruor incoctus herbis. *Sil. l.* 25. *v.* 684. Incocta cerastis spicula. *h. e.* cerastarum veneno tincta. ¶ Item valde coctus. *Sil. l.* 17. *vers.* 633. incocti corpora Mauri. *h. e.* nimio Sole adusti. Hinc incoctæ mulieres, apud *Festum*, dicuntur, quæ plus æquo calamistris utuntur. ¶ Significat etiam non coctus. *Plaut. Mil.* 2. 2. 53. Incoctum non expromit, bene coctum dabit. *Gel. l.* 10. *c.* 15. Incocta caro. ¶ Pessus incoctum honesto, h. e. imbutum, apud *Pers. sat.* 2. *vers.* 74.

Incœnatus, *ehe man ha eſſen*, ἄδειπνος, non cœnatus, partic. ab *in*, & *cœno*. *Cat. de R. R.* Bibat aquam mulsam, cubet incœnatus.

Incœnis, ne, o. 3. *ſonder eſſen*, ἄδειπνος, sine cœna, qui non cœnavit. *Plaut. Cas.* 4. 1. 18. Illæ autem senem incœnem extrudere cupiunt ex ædibus.

Incœno, as, a. 1. idem ac cœno. *Suet. in Tib. c.* 39. Incœnante eo, complura, & ingentia saxa fortuito superne delapsa sunt.

Incœpto, V. Incepto.

Incogitabilis, le, qui non solet cogitare, cum quid rerum gerit, *ſtoſſideraro*, ἀλόγιστος. *Plaut. Mil.* 2. 6. 63. Nunc demum scio, me fuisse excordem, cæcum, incogitabilem.

Incogitandus, a, um, adject. *da non penſarſi*, non cogitandus, ut incogitandus mœror. *Plaut. Stich.* 1. 1. 48.

Incogitans, tis, o. *ſtoſſideraro*, Ger. *unbedachtig*, Gal. *etourdy*, *inconſideré*, Hisp. *deſcuydado*, ἀλόγιστος, non cogitans, temerarius, inconsideratus, *Ter. Phor.* 1. 3. 3. Quod nisi fuissem incogitans, ita eum expectarem, ut par fuit.

Incogitantia, æ, f. 1. *inavverteneza*, inconsideratio. *Plaut. Merc. prol. v.* 27. Incogitantia, exors impudentia.

Incogitatus, a, um, *non penſato*, non cogitatus, partic. ab *in*, & *cogito*. *Sen. ep.* 58. Alacritas incogitata, & injussa. ¶ Sumitur etiam active pro non cogitante, *inconſiderato*. *Plaut. Bac.* 4. 3. 1. Petulans, protervo, iracundo animo, indomito, incogitato, sine modo, & modestia sum.

Incogito, as, avi, atum, a. 1. idem quod cogito, vel valde cogito. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 122. Non fraudem socio, puerove incogitat ullam.

Incognitus, a, um, *incognito*, לֹא יִדְעִים, Germ. *unbekandt*, Gall. *incouu*, Hisp. *incognito*, *diſfraçado*, ἄγνωστος, non cognitus. *Cicer. pro Cæc.* Dum incognitæ te judicare voluisset.

Incognosco, is, ovi, itum, a. 3. idem quod cognosco. *Apul. l.* 4. *Florid.* Propius accessit, ut penitus incognosceret.

Incohibesco, is, a. 3. nullo modo cohibeo, impotens sum ad cohibendum. *Lucret. l.* 3. *v.* 445. Aere qui credas posse hanc cohiberier ullo, Corpore qui nostro rarus magis incohibescit? Alii aliter legunt: sed fortasse non defendent Lucretium a vitio battologiæ, nisi ita legant, quemadmodum est in emendatissima Pii editione, in Aldina, & aliis.

Incohibilis, le, adject. qui cohiberi non potest. *Ammian. l.* 24. *c.* 2. Incohibili cursu evasit. V. sequentem dictionem.

Incoibilis, le, o. 3. quod coire, & conjungi non potest. *Gel. l.* 5. *c.* 3. Eo genere omnes tam impedito, ac tam incoibili. Alii legunt incohibili.

Incŏla, æ, com. 1. *abitatore*, יוֹשֵׁב, Germ. *einwohner*, Gall. *habitant*, Hisp. *incola*, *morador*, ἔνοικος, οἰκήτωρ, qui in aliena urbe, vel regione habitat quasi civis, aut municeps, sed sine jure civitatis, aut municipii, ab *incolo*. Pomponii JCti definitione incola est, qui in aliqua regione domicilium conduxit, quem Græci μέτοικον appellant. Nec tantum qui in oppido morantur, incolæ sunt, sed etiam qui in alicujus oppidi finibus ita agrum habent, ut intra eum se quasi in aliquam sedem recipiant. *Cic. 1. Off.* Peregrini, & incolæ officium est nihil præter negotium suum agere. *Phædrus l.* 1. *fab.* 7. *de ranis*. Quædam tum stagni incola. ¶ *Plin. l.* 12. *c.* 3. *de arboribus*. Quæ in incolarum numero esse cœperunt, dicentur inter fructiferas. *h. v.* quæ ex aliis regionibus advectæ apud nos serunter. *Id. l.* 3. *de fluminibus*. Adduam, Ticinum, Mincium, Ollium omnes Padi incolas. *h. e.* in Padum influentes.

Incolātus, us, m. habitatio in aliena patria, seu tempus, quo quis in aliquo loco habitat, ita ut iade discessurus sit. Inscript. vetus circa Hadriani tempora apud *Cellar. in variis poſter.* Omnia per oppida incolatum evitant. Adde *Modeſtin. l.* 34. *ff. ad municipal.*

Incŏlo, lis, olui, cultum, a. 3. *abitare*, יָשַׁב, Ger. *einwohnen*, Gal. *habiter*, Hisp. *morar*, *habitar*, κατοικέω, inhabito. *Cic.* 1. *Tusc.* Ubi sunt ergo ii, quos miseros dicis, aut quem locum incolunt? *Id. de Div.* Loca, quæ a quibusque incoluntur. *Plaut. Rud.* 4. 2. 1. Neptuno, qui salsis locis incolit. ¶ Incolere vitam, pro agere. *Ter. Heaut.* 1. 1.

Incolorate, adv. *Leg.* 18. *ff. de Minorib.* Incolorate restitui desiderans. h. e. nullo colore, seu causa allegata.

Incolŭmis, me, o. 3. *ſano*, *e ſalvo*, שָׁלֵם, Germ. *geſund*, *friſch*, Gal. *ſaino*, & *ſauf*, Hisp. *ſano*, *yrezio*, ἄσσητος, ὑγιὴς, sanus, integer. Nam præpos. *in* hic augex. Usurpatur & de corporis habitudine, & de status felicitate, & de personis, & de rebus. *Cic. pro Rosc.* Quibus incolumibus & domi dignitas, & foris auctoritas retineretur. *Id. pro Plan.* Qui ne equestrem quidem splendorem a calamitate judicii incolumem retinere potuit. ¶ Ædes incolumes, pro integris, & non ruinosis, apud *Ulp. l. qui bona fide*, §. *cum inter*, *ff. de dam. infect.* ¶ *Horat. l.* 3. *od.* 24. Virtutem incolumem odimus. h. e. virtutem eorum, qui vivi, & incolumes sunt. ¶ Comparativum *incolumior* affert *Gel. l.* 17. *c.* 2. *ex Q. Claud. Annal.*

Incolumitas, atis, f. 3. *ſanità*, *ſalute*, שָׁלוֹם, Ger. *geſundheit*, Gal. *entiere ſanté*, Hisp. *ſanidad cuenta*, ὑγίεια, salutis tuta, atque integra conservatio. *Id. 5. Fin.* In quibus numerant incolumitatem, conservationemque omnium partium. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 28. Incolumitatem deditis pollicebatur.

Incŏmes, omitis, o. *senza compagnia*, sine comite. *Fest.*

Incŏmis, e, adject. non comis, rusticus, incultus, incivilis. *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 7. *a med.* Inconis, & tenebrosa vita.

Incomitātus, a, um, *ſcompagnato*, ἀσυνόδευτος, non comitatus, comitibus destitutus, partic. pass. ab *in*, & *comitor*. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 55. Cujus artem cum indoctatam esse, atque incomitatam videres.

Incomitio, as, neut. 1. est tale commissum facere, propter quod necesse sit in comitium venire. *Fest.* Alii interpretantur accusare. *Plaut. Curc.* 3. 1. 31. Adolescens ob Rempub. hoc intus mihi quod infigne habeo, quæso ne me incomities.

Incomma, vel Incoma, æ, f. in *Gloſſis Lidio.* exponitur mensura militum. Videtur autem fuisse palus defixus in castris, ad cujus altitudinem statura exigeretur eorum, qui ad militandum accedebant, ut *Salmaſ.* putat *ad Lamprid. in Alex. Sever. c.* 4. Hinc *Veget. de re milit. c.* 5. *lib.* 1. Proceritatem tironum ad incommam scio semper exactam. Al. aliter leg. Ἐγκάυστον στάλον Græce est clavum impingere: unde ἐγκαυμα, quod infixum significare potest. *Salmaſ. ibid.* ubi plura hac de re.

Incommeabilis, le, adject. *che non ſi può paſſare*, non commeabilis. *Ammian. l.* 16. *c.* 20. Via clivosa, & incommeabilis.

Incommendātus, a, um, adject. *non raccomandato*, non commendatus. *Ovid.* 11. *Metam. vers.* 34. Nil illis (ventis) vetitum, incommendataque tellus Omnis, & omne fretum.

Incommiscibilis, le, adject. qui misceri non potest, *Tert. de Anim. c.* 12. Simplex, & incommiscibilis animus.

Incommobilitas, atis, f. *Apulej. l.* 2. *de doctr. Plat.* Incommobilitas, dicta Græce ἀσυγχυσία. Ita enim dixerim, quæ non extinguit insitamenta, sed ea stupore defigit immobili.

Incommodatio, f. 3. *incommodità*, incommoditas. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Atque in ista incommodatione alienati illius animi & offensi illud inest tamen commodi. Ita referunt cum *Nizolio* plerique Lexicographi: at libri habent *incommoditate*.

Incommŏde, ad. *con incomodo*, *ſcomodamente*, *diſtorviamente*, Ger. *vnfuglich*, Gal. *incommodement*, His. *incomodamente*, ἀχρείως, molestè, intempestive. *Cic. Att.* Posse pro re nata te non incommode ad me in Albanum venire. ¶ Comp. incommodius, sup. incommodissime. *Cic. de Amic. c.* 4. Quamobrem cum illo quidem actum optime est, mecum autem incommodius. *Id. Att. l.* 5. *ep.* 9. Incommodissime navigare.

Incommodĭtĭcus, vox a parasito efficta apud *Plaut. Capt.* 1. 1. 19. h. e. incommodus. Alii leg. *incommodeſticus*, vel *incomodeſticus*, ab edendo.

Incommoditas, atis, f. *incomodità*, *danno*, נֶזֶק, Ger. *un fug*, Gal. *incomodité*, Hisp. *incomodidad*, βλάβη, damnum, molestia. *Liv. l.* 10. Romæ tum desiderio viri, tum incommoditate temporis tristis nuntius fuit. *Macrob. l.* 2. Morborum incommoditatibus frangi. V. Incommodatio.

Incommŏdo, as, n. 1. *incomodare*, *nuocere*, הִזִּיק, Ger. *ſchaden thun*, Gal. *incommoder*, Hisp. *incomodar*, βλάπτω, noceo, obsum, damnum infero. *Cic. pro Quinct.* Ut cum ipsi nihil alteri scientes incommodarint. *Ter. And.* 1. 1. 124. Magis id adeo, nihil ut incommodet, quam ut obsequatur gnato.

Incommŏdum, di, n. 2. *incommodità*, *danno*, נֶזֶק, Ger. *ſchaden*, Gal. *incommodité*, Hisp. *incomodo*, βλάβη, damnum, detrimentum. *Cic.* 11. *Fam.* Quam quidem ego a Repub. meis privatis, & domesticis incommodis libentissime redemissem. *Id.* 1. *Off. c.* 7. Incommodo affici. Dicimus autem afferre, importare, capere, dare incommodum &c. *Cic.* sæpe, & alii.

Incommŏdus, a, um, *incommodo*, *moleſto*, *danoſo*, Ger. *ungelegen*, Gal. *incommode*, Hisp. *incomodo*, βλαβερὸς, quod damnum affert, vel molestum est. *Cic.* 5. *Ver.* Quæ aratori non modo incommoda non est, sed etiam grata. *Plaut. Asin.* 1. 1. 46. Uxor incommoda, & importuna. *Cicer. pro Cluent.* Rebus incommodis aliquem sublevare. *Ter. Hec.* 3. 4. iter incommodum. *Ampolius de* 12. *signis*: Carcinus incommodiorem faciebat Herculem.

Incommōte, *immobilmente*, firmiter. *Justinian. in epist. ad Joan. Papam post l.* 7. *tit.* 1. *l.* 1. *Cod.* Statum Ecclesiarum custodire, qui hactenus obtinet, & incommote permanet.

Incommūnis, e, adject. 3. non communis. *Tert. de Pal. c.* 3. *ad fin.* Quarum pars gentilitus inhabitantur, cæteris incommunes.

Incommutabĭlis, e, *immutabile*. *Vet. l.* & *L. L.* Omnia verbi principia incommutabilia viderentur.

Incommutabilitas, atis, f. immutabilitas, ἀμεταβλησία. *Augustl. l.* 12. *Confes. c.* 12. Æternitas, & Incommutabilitas.

Incommutabiliter, immutabiliter, ἀμεταβλήτως. *Augustl. epist.* 3. *c.* 5. Incommutabiliter immortalis.

Incomparabilis, le, o. 3. *incomparabile*, ἀσύγκριτος, cui nihil potest comparari. *Plin. l.* 7. *c.* 25. Illa fuit vera, & incomparabilis invicti animi sublimitas. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Incomparabilis magister.

Incomparabiliter, *incomparabilmente*, *ſenza paragone*, ἀσυγκρίτως, sine comparatione. *Augustl. l.* 21. *de Civ. Dei*, *c.* 9. *a med.* Incomparabiliter plura.

Incomparātus, a, um, incomparabilis. *Inſcript.* apud *Fabrett. cap.* 5. *nu.* 386. Conjux conjugi incomparatissimo.

Incompassibilis, le, adject. qui simul pati non potest. *Tert. adv. Prax. c.* 29.

Incompertus, a, um, *non trovato*, *incognito*, ἀγνοούμενος, incognitus, & de quo nullam certitudinem habemus. *Plin. l.* 34. *c.* 13. Origo, atque natura ejus incomperta est mihi. *Liv. l.* 4. *c.* 23. Cætera vetustate incomperta.

Incompetenter, ad. inconvenienter. *Codic. l.* 1. *tit.* 3. *leg.* 19.

Incomplētus, a, um, adject. *non compito*, *imperfetto*. *Jul. Firm. l.* 5. *c.* 2. Et qui semper imperfecta, incompletaque sua consilia derelinquunt.

Incomposite, adv. *ſenza ordine*, ἀτάκτως, inordinate, inelegantes. *Liv. l.* 25. *c.* 37. Et in hostem negligenter, & incomposite venientem incurrunt.

Incompositus, a, um, *non ornato*, *non elegante*, ροζρὸ, Germ. *vnordentlich*, Gall. *mal agenté*, *ſans ordre*, Hisp. *incompueſto*, ἀκαλλώπιστος, incomptus, inornatus, inelegans. *Liv. l.* 4. Tempanii oratio incomposita fuisse dicitur. *Id. l.* 5. *c.* 28. Agmen incompositum.

Incomprehensibĭlis, le, o. 3. *incomprenſibile*, Germ. *vnbegreiflich*, Gall. *incomprenſible*, Hisp. *incomprenſibile*, ἀκατάληπτος, quod comprehendi non potest. *Plin. in Epist.* Ut est in disputando incomprehensibilis. *Col. in præm. l.* 10. Incomprehensibilis arenæ parvitas.

Incomprehensus, a, um, *non compreſo*, ἀκατάληπτος, non comprehensus. *Cic. in Acad. l.* 4. *c.* 30. Quæ nos incomprehensa, & non percepta dicimus.

Incompte, & Incomte, inornate, ἀκόμψως. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 5. *v.* 33. juvat illaudabile carmen Fundere, & incompte miserum laudare dolorem. *Ammian. l.* 31. *c.* 3. Effigiati lapides dolantur incompte.

In-

Incomptus, vel incomtus, a, um, *non ornato*, *non accomto*, ϰοσμητος, ἀκόσμητος, inornatus. *Cic. in Orat. c.* 23. Si hæc subtilis oratio etiam incompta delectat. *Suet. Aug. c.* 67. Incomptiore capillo.

Inconcessibilis, le, adject. qui concedi non potest. *Tertul. de pudic c.* 9.

Inconcessus, a, um, *non concesso*, *illecito*, ἀπαγορευτος, non concessus, negatus, prohibitus, illicitus. *Virg.* 3. Æn. Pergama cum peteret, inconcessoque hymenæos. Adde *Quintil. l.* 10. *c.* 2.

Inconciliate, adv. *inconsideratamente*, ἀπερισκεπτως, sine deliberatione, inconsulte, perperam, e concilium. *Plaut. Most.* 3. 1. 84. Ne inconciliate quid nos porro postules. Sed Vossius legit, *Ne inconciliare quid nos porro postules*. V. Inconcilio.

Inconcilio, as, a. 1. *inimicare*, est inimicum facere, irritare. *Plaut. Most.* 3. 1. 84. Ne inconciliare quid nos porro postules. hoc est, cum pater tibi ut pretium soluturus, non ex quod importune adeo fenus urgeas, neque non optime erga te animatos, magis etiam malevolentes reddas. *Id. Trin.* 1. 2. 98. Inconciliasti eum, qui mandatu 'st tibi. hoc ek abalienasti ne? vel ut explicat *Fest.* in voce *Inconciliare*, decepisti ne eum, qui tibi mandatus est? ¶ *Sidon. l.* 3. *ep.* 9. videtur usurpasse hoc verbum pro *accuso*.

Inconciane, adv. incomposite. *Apul. l.* 1. *Met.*

Inconcinnitas, f. 3. ruditas, inelegantia. *Suet. in Aug. c.* 86. Vitatis sententiarum ineptiis, & inconcinnitate verborum.

Inconcinniter, adv. ϰοσμητως, ἀκοσμοτερον, inornate, incompte, impolite. *Gel. l.* 10. *c.* 17. Vertitque in eam rem, quam tum agebat, non inconciniter.

Inconcinnus, a, um, *mal composto*, *sconcio*, ϰοσμο, Germ. *ungerimbt*, Gal. *mal facmnè*, *qui n' a point de grace*, Hisp. *desaseado*, ἀκοσμητος, inelegans, inornatus, incompositus. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 4. Aut denique in aliquo genere aut inconcinnus, aut multus est.

Inconcitus, a, um, adject. non concitus, non concitatus. *Ammian. l.* 24. *c.* 23. Leni & inconcito gradu.

Inconcretus, a, um, non concretus. *Nazar. in panegy. Constantin. c.* 14. Caligantem aciem simplex, & inconcreta substantia naturæ tenuis eludit.

Inconcupiscendus, a, um, valde concupiscendus. *Apul. in Floridis l.* 3.

Inconcusse, *firmamente*, constanter, firmiter. *Augustin. l.* 1. *Retract. c.* 11. Hoc sane inconcusse retinendum esse, non dubito.

Inconcussus, a, um, *che non si commuove*, Ger. *unbewegt*, Gal. *inebranlable*, Hisp. *inmobil*, *que no se pueda mover*, ἀδιασειστος, quod non concutitur. *Stat. 5. Sylv. 1. v.* 142. Florebant hilares, inconcussique Penates. *Senec. ep.* 67. *ad fin.* Inconcussum otium.

Incondite, adv. *disordinatamente*, Ger. *ungeſchickt*, Gal. *sans ordre*, *sans mesure*, Hisp. *sin orden*, *y concierto*, ἀτακτως, incomposite, inordinate. *Cic.* 3. *Off.* Dicam, ut potero, incondite fortasse, sed tamen ut res possit intelligi.

Inconditus, a, um, *disordinato*, *mal composto*, Ger. *flo unſeſchickt*, Gal. *mal composé*, *mal basty*, *sans ordre*, Hisp. *sin orden*, *mal compuesto*, ἀκοσμητος, inordinatus, incompositus, ex *in*, & *conditus*. *Liv. l.* 4. *c.* 20. In eum milites carmina incondita, æquantes cum Romulo, canere. *Id. l.* 22. Incondita turba hominum. ¶ Item pro insepulto. *Lucan. l.* 6. *v.* 101. Incondita corpora. ¶ Item pro non condito, non repositio. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Inconditum fructum mercantibus vendere.

Inconfectus, a, um, adject. non confectus, non consumptus. *Calf. l.* 4. *c.* 19. Intestinorum lævitas, quæ continere nihil possunt, & quidquid assumptum, inconfectum protinus reddunt. Ita meliores libri: al. leg. *imperfectum*.

Inconfessus, non confessus. *Ovid.* 2. *Met. v.* 356. Servandum dederat, sed enim incontesta, quid esset.

Inconfisus, a, um, adject. non confusus. *Senec. l.* 3. *qu. nat. proœm.* Vir bonus officia sua exsequitur intrepidus, inconfususque.

Incongelabilis, le, o. 3. *che non si può congelare*, ἀπορπηϰτικος, quod non potest congelari. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Mare omne incongelabile sit. Alii leg. *ingelabile*.

Incongrebilis, le, adject. quem alloqui non possumus, cum quo congredi non licet. *Tertul. l.* 2. *adver. Marc. c.* 27.

Incongrĕe, adv. incongruenter. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 13. Dicere incongrue.

Incongrĕns, tis, o. 3. *disconvenevole*, Ger. *ungereimet*, Gal. *qui ne convient pas*, Hisp. *no conveniente*, ἀπρεπης, quod non congruit rei, de qua agitur. *Plin. in Epist.* 9. *l.* 4. Illam alteram dissolutam, atque etiam incongruentem vocant.

Incongruenter, adv. inconvenienter. *Tertul. de Baptism. c. penult.* Nec incongruenter quis ad figuram interpretabitur.

Incongruentia, æ, f. inconvenientia. *Tertul. de Anim. c.* 6. Incongruentia definitionis.

Incongruus, a, um, adject. incongruens. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1. *n.* 12. Quam incongruo ambitu amplectar. Al. leg. quam anguste. *Apul. l.* 3. *dogm. Plat.* Incongrua inter se propositiones.

Incongrua pronomina quænam dicantur a Grammaticis, V. apud *Priscian. lib.* 17. *pag.* 1065. *Putsch.*

Inconnexus, a, um, adject. non connexus. *Auson. Idyl.* 12. *ad Paulin.* Cera exigua est, & fastidicur, inconnexa, & implicatur.

Inconnivens, o. 3. *che non muove le palpebre degli occhi*, ἀνυπϰλιμματος, quod palpebras non movet, particip. a conniveo. *Gel. l.* 2. *c.* 1. A summo lucis ortu ad Solem alterum orientem inconnivens. ¶ Translate *Ammian. l.* 39. *c.* 16. Inconnivens justitiæ oculus. V. *Conniveo*.

Inconnivus, a, um, idem ac inconnivens, ut Inconnivi oculi, inconnivæ vigiliæ, apud *Apul. l.* 2. & 6. *A. A.*

Inconscius, a, um, *non consapevole*, ὁ συνειδως, non conscius. *Liv. lib.* 21. *cap.* 12. Alcon inconscius Saguntinis cum ad Annibalem noctu transfugisset. Meliores tamen libri hab. *insciis*.

Inconscriptus, a, um, adject. non conscriptus, *non scritto*. *Servii est ad Eclog. Virg.* 2. *v.* 3.

Inconsentaneus, a, um, adject. non consentaneus. *Mart. Capel. l.* 5. *post init.* Nihil magis inconsentaneum, atque indecens.

Inconsequens, entis, adject. qui non consequitur. *Apul. in procem. Act. in Verr.* inconsequens locutio. ¶ Hujus decomposito *perinconsequens* usus est *Gell. lib.* 14. *cap.* 1. V. suo loco.

Inconsequentia, æ, f. 1. ἀνακολουθια, vitium orationis, cum aut res, aut verba prætermittuntur, quæ ad superiora subsequi deberent. *Quinct. l.* 8. *c.* 6. Quæ est inconsequentia rerum fœdissima.

Inconsiderans, antis, o. idem ac inconsideratus. *Cic.* 2. *de Div. c.* 27. Nos ita leves, atque inconsiderantes fumus. Al. leg. *inconsiderati*. *Tert. l.* 2. *adverf. Marc. ad fin.* Inconsideratissime Marcion.

Inconsideratio, æ, f. *inavvertenza*, Germ. *unbedachtheit*, Gal. *inconsideration*, Hisp. *inconsideracion*, ἀπροσεκτια, inconsulta ratio. *Suet. in Claud. c.* 39. In eo mirati sunt homines & oblivionem, & inconsiderantiam. Gisanii liber habet *inconsiderationem*. Quidam etiam Ciceroni tribunat. *l.* 3. *Q. Fr. ep. ult.* Verum MSS. omnes, & codices antiqui habent *consideratiam*.

Inconsiderate, adverb. *sconsideratamente*, Germ. *unbedachtlich*, Gall. *inconsidérement*, Hisp. *inconsideradamente*, ἀκριτως, inconsulte, temere. *Cicer. in Off. l.* 1. *c.* 29. Temere, & fortuito, inconsiderate, negligenterque. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 5. Inconsideratius præliari.

Inconsideratio, onis, f. 3. idem ac inconsiderantia. V. Inconsiderantia.

Inconsideratus, a, um, qui non considerat, *sconsiderato*, *che non considera*, *trascurato*, Ger. *der nicht bedencht*, Gal. *inconsidéré*, Hisp. *inconsiderado*, ἀπερισκεπτος, *Cic. pro Quinct. c.* 25. Orem incredibilem! o cupiditatem inconsideratam! *Id. de Arusp. resp. c.* 26. Plenus inconsideratissimæ temeritatis. *Nepos in Canon. c.* 6. Inconsideratior in secunda, quam in adversa fortuna.

Inconsitus, a, um, *non coltivato*, incultus. *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Inconsolabilis, le, o. 3. *inconsolabile*, *che non riceve consolazione*, Germ. *nicht zu trösten*, Gall. *inconsolable*, Hisp. *que no se puede consolar*, ἀπαραμυθητος, cujus dolori consolatio nulla mederi potest. *Ovid.* 5. *Met. vers.* 426. Inconsolabile vulnus mente gerit tacita.

Inconspectus, a, um, adject. inconsideratus. *Gel. l.* 17. *c.* 21. Ne in sermonibus inconspectum aliquid temere dicerentur.

Inconspicŭus, a, um, adject. non conspicuus, incelebris. *Flor. l.* 4. *c.* 2. *a med.* Non inconspicua tamen morte.

Inconsprētus, a, um, adject. non spretus, non improbatus. *Festus*.

Inconstans, tis, o. *inconstante*, *instabile*, בֹּץ, Germ. *unbeſtändig*, Gall. *inconstant*, Hisp. *inconstante*, ἀβέβαιος, qui sibi non constat, levis, mobilis, volubilis. *Cic. Planco, l.* 10. *Fam.* Cum is frigidus sane, & inconstantes recitasset litteras Lepidi. *Id. de Div.* Si ea quoque divina sunt, quid inconstantius Deo? *Senec. ep.* 99. Populo nos damus inconstantissimo. *Gell. lib.* 13. *cap. ult.* Vultu inconstantissimo, & mœstissimo.

Inconstanter, adverb. *inconstantemente*, Germ. *leichtſinnig*, Gall. *inconstamment*, Hisp. *inconstantemente*, ἀβεβαιως, leviter, nulloque constantia. *Cicer. 4. Tusc.* Si aut ambigue, aut inconstanter, aut incredibiliter dicta sunt. *Id. de Fin.* Hæc dicuntur inconstantissime.

Inconstantia, f. 1. *inconstanza*, *instabilità*, חֹסֶן, Ger. *unbeſtändigkeit*, Gal. *inconstance*, Hisp. *inconstancia*, ἀστασια, levitas, mutabilitas, mobilitas. *Cic. Att. l.* 10. Nemo doctus unquam mutationem consilii inconstantiam dixit esse.

Inconsuētus, a, um, *non costumato*, *inusitato*, ἀσυνηθης, non assuetus. *Silius l.* 11. *v.* 282. Stupet inconsuetus opimæ Sidonius mensæ miles.

Inconsulte, adv. *pazzamente*, *senza consiglio*, Ger. *unbeſonnen*, Gal. *sans y penser*, *à la volée*, Hisp. *sin mirar*, *sin consejo*, ἀβουλως, stulte, temere, absque ullo consilio. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hæc, qui consideret, quam inconsulte, ac temere dicantur. *Cæs. l.* 1. *B. Civ. c.* 45. Incitati studio inconsultius processerant.

Inconsulto, adverb. idem ac inconsulte. *Ulp. l.* 1. *de his quæ in testam.* &c. Inconsulto deleta, & inducta.

Inconsultum, i, n. temeritas. *Silius l.* 8. *v.* 216. anna senatus Ex inconsulto posuit Tirynthius heros. ¶ Videtur tamen esse adverb. ex adjectivo formatum.

Inconsultus, a, um, is, a quo consilium non est petitum, partic. a consulor. *Varro l.* 1. *de re rust.* Etenim insano, atque inconsulto domino servi sæpe ex agro discedunt. ¶ Sæpe nomen est, & active sumitur pro imprudente, temerario, nullius consilii, *senza consiglio*, *imprudente*, Ger. *ungeſtaget*, Gal. *mal conseillé*, Hisp. *el que es sin consejo*, ἀβουλος. *Cic. pro Dejot.* Homo inconsultus, & temerarius hæc non videbat. *Liv. l.* 3. *c.* 21. Turba inconsulta. ¶ Item pro eo, cui non datum est consilium. *Virg. Æn.* 3. *v.* 432. Inconsulti abeunt, sedemque odere Sybillæ. ¶ Superlat. *inconsultissimus* est apud *Salvian. l.* 2. *de avaris.* Comparat. *inconsultior* apud *Nazar.* in *panegy. Constant. c.* 13.

Inconsultus, us, m. sine consilio, seu consultatione, nomen defectivum, cujus solus abl. in usu est, ut *Inconsultu meo*, sine meo consilio, me inconsulto. *Plaut. Trin.* 1. 2. 130. Me absente, atque insciente, inconsultu meo ædes venales hasce inscribit literis.

Inconsummatio, onis, f. imperfectio, ut inconsummatio generationis, apud *Tertul. adverf. Valentinian. c.* 10.

Inconsummatus, a, um, adject. non perfectus. *Ammian. l.* 31. *c.* 12. Ut erat inconsummatus & rudis. h. e. non plane peritus.

Inconsumptus, a, um, *non consumato*, Ger. *noch nicht verbrauchet*, Gall. *qui n' est point consumé*, Hisp. *no acabado*, non consumptus. *Ovid.* 7. *Metam.* Inque manu thuris pars inconsumpta reperta est. Adde *l.* 4 *v.* 17.

Incontaminabilis, le, adject. qui contaminari non potest. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 9.

Incontaminatus, *non contaminato*, *puro*, *fuccero*, טָהוֹר, Ger. *unbefleckt*, Gal. *non contaminé*, *sans tache*, Hisp. *limpio*, *no fugiado*, ἀμιαντος, impolutus, purus, sincerus. *Liv. l.* 4. *c.* 2. Ne quid synceri, ne quid incontaminati sit.

Incontemplabilis, le, adject. quem contueri, & contemplari non licet. *Tertul. de resurr. carn. c.* 35. Incontemplabilis claritas. Ita legit *Junius*.

Incontemptibilis, le, adject. non contemptibilis. *Tertul. Apolog. c.* 45. ubi alii leg. *intemptibilis* eodem sensu.

Incontentus, a, um, adject. non tensus, *non tirato*, *lento*. *Cic. l.* 4. *Fin. c.* 27. Ut in fidibus, si nulla earum ita contenta numeris sit, ut concentum servare possit, omnes æque incontentæ sint, &c.

Incontiguus, a, um, adject. non contiguus, qui non tangitur. *Arnob. l.* 7. *post init.* Deus omni est incontiguus tactu.

Incontinens, tis, o. 3. quod continere non potest. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Sed incontinens uterus urinam genitalem reddit. ¶ Item intemperans, qui se a libidine, gulave non continet, *incontinente*, Ger. *der ſich nicht ſelbſt halten kan*, Gal. *incontinent*, Hisp. *incontinente*, ἀκρατης. *Plaut. Asin.* 5. 2. Maledium, nihili, incontinentem, atque osorem uxoris suæ. ¶ Reperitur & cum genit. *Senec. l.* 3. *nat. quæst. c.* 30. Nihil est tam violentum, & incontinens sui.

Incontinenter, adv. *incontinentemente*, *intemperantemente*, Germ. *unzuchtiglich*, Gal. *incontinemment*, Hisp. *incontinentemente*, ἀκρατως, intemperanter, sine continentia. *Cic.* 3. *Off. c.* 8. Nihil tamen avare, nihil injuste, nihil libidinose, nihil incontinenter esse faciendum.

Incontinenti. V. Continens.

Incontinentia, æ, f. 1. *debolezza*, infirmitas, imbecillitas, ut Incontinentia urinæ, infirmitas musculi retentivi, cum urinam continere non possumus. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Vesicam in vino petam contra urinæ incontinentiam. ¶ Incontinentia item sumitur pro intemperantia, immodestia, *incontinenza*, *immoderanza*, Germ. *unzucht*, Gal. *incontinence*, Hisp. *incontinencia*, ἀκρασια. *Cic. pro Cælio*. Is multa de incontinentia, intemperantiaque disseruit.

Incontradicibilis, le, adject. cui contradici non potest. *Tertul. l.* 4. *adverf. Marc. c.* 39. Quid incontradicibilius confessione simplici?

Incontroversus, a, um, adject. qui in dubium vocari non potest. *Cic. l.* 1. *de Or. c.* 57. Licet impune Oratori omnem hanc partem juris incontroversi ignorare. Ita legit Lambinus. Sed MSS. & antiq. edit. *in controversis*.

Inconvenlens, entis, o. 3. *inconveniente*, *che non sta bene*, Germ. *das ſich nicht reimend*, Gall. *inconvenient*, Hisp. *inconveniente*, ἀπρεπης, indecens. *Cassius ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 23. Hæc novissima nostra facta non subita, nec inconvenientia, sed similia illis cogitationibus. *Sen. de Beata Vita, c.* 12. Desinant igitur inconvenientia inter se jungere.

Inconvenienter, *inconvenientemente*, incongrue. *Augustin. de Gen. ad litt. cap.* 13. *lib.* 12. Cui testimonio non inconvenienter aptatur illud, &c. Adde *lib.* 2. *de Trinit. cap.* 9.

Inconvenientia, æ, f. incongruentia. *Tertul. l.* 4. *adverf. Marc. c.* 16. *a med.* Inconvenientia voluntatis & facti.

Inconvertibilis, le, adject. qui converti, & immutari non potest. *Tertull. adverf. Hermog. cap.* 12.

Inconvolūtus, a, um, adject. convolutus, involutus. *Ammian. l.* 29. *c.* 16. post inconvolutos multiplices casus.

Incopiōsus, a, um, adject. non copiosus, ut solitudo incopiosa, apud *Tert. de jejun. c.* 5.

Incoprio, as, avi, atum, a. 1. proprie significat fœdare, a *κόπρος*, stercus: translate conviciis, & opprobriis impetere. *Commodian. Instruct.* 19. Incopriat cives hic detestabilis omnes.

Incŏquo, is, xi, ctum, a. 3. *cuocere dentro a qualche cosa*, ἐνέψω, intus coquo, in re aliqua coquo. *Virg.* 4. *Georg.* Huius odorato radices incoque Baccho. ¶ Et item coquendo applicare, ut cum metallum aliquod insaturat, deargentatur, deplumbatur. Hinc vasa ænea stanno ad ignem illita incoctilia dicuntur. *Plin. l.* 34. *c.* 17. Deinde & argentum incoquere simili modo cupere.

Incordio, as, i. *mettere nel cuore*, in cor immitto, apud vet. *Plaut. Cist.* 1. 1. 101. Et ut ut me erga est meritus, tamen incordies. Sunt tamen optimi cordi qui habent *mihi cordi est tamen*.

Incoronātus, a, um, adject. corona privatus. *Apul. l.* 4. *A. A.* Simulacra incoronata, & aræ viduæ frigido cinere fœdatæ.

Incorporabilis, le, adject. incorporalis. *Tertul. l.* 3. *adverf. Marc. c.* 17.

Incorporalis, le, o. 3. *incorporale*, ἀσωματος, quod non habet corpus. *Sen. ep.* 90. Deinde a corporibus se ad incorporalia transiluit. *Quinct. l.* 3. *c.* 10. Jus, quod sit incorporale, apprehendi manu non potest. ¶ Incorporalia nomina a

apud *Prisc. l. 2. pag. 579. Priscian.* sunt quæ rem incorporalem significant, *ut* ictus; & corporalia, quæ corporalem, ut *homo*.

Incorporalitas, atis, f. corporis carentia. *Macrob. l. 1. som. Scip. c. 5. & 12.*

Incorporaliter, adverb. sine corpore, *Claud. Mamer. l. 3. de statu anim. c. 14.* Memoria incorporaliter etiam corporalium reminiscitur.

Incorporatio, onis, f. corporatura, corporis constitutio, *σωματοποιία*. *Colum. l. 6. c. 2.* de bobus domandis. Custodiendum est, ne incorporatione, vel statura, vel viribus impar cum valentiore jungatur.

Incorporatus, a, um, adject. *incorporato, incarnato. Prudent. Cath. 12. v. 80.* Ducem salutis cælitus incorporatum gignere.

Incorporeus, a, um, *senza corpo*, Germ. *das ke non leib hat*, Gal. *qui n' a point de corps*, Hisp. *que no tiene cuerpo*, ἀσώματος, corpore carens. *Macrob. l. 7. Sat. c. 15.* De incorporeis disputat. Gell. Macrobio antiquior *l. 5. c. 15.* testatur, fictam esse hanc vocem a quibusdam ad explicandam græcam ἀσωμάτου. Quare prudenter dubitari potest, an ea usus fuerit Cicero, cujus hæc verba afferuntur ex *l. 3. Fin. c. 14.* Omnis ista rerum incorporearum æstimatio, &c. Alii enim legunt *in corpore fitarum*: alii *corporearum* &c.

Incorpŏro, as, a. 1. *incorporare, συσωματίζω*, unio, conjungo in uno corpore. *Solin. c. 25. al. 22.* Variæ animalium effigies incorporantur.

Incorrectus, a, um, *incorretto, scorretto*, Germ. *nicht verbessert*, Gall. *incorrect*, Hisp. *incorrecto, ανεπανορθώτος*, non correctus. *Ovid. 3. Trist. el. 14. v. 23.* Nunc incorrectum populi pervenit ad ora.

Incorrupte, adv. *puramente*, Ger. *auffrichtiglich*, Gal. *incorrompu*, Hisp. *incorrupto, αδιάφθορως*, pure, sincere. *Cic. pro Marcel. c. 9.* Qui multis post sæculis de te judicabunt, & quidem haud scio, an incorruptius, quam nos. *Id. Fin. l. 2. c. 9.* Incorrupte atque integre natura judicante.

Incorruptela, æ, f. incorruptio. *Tertul. de Resur. car. c. 51.*

Incorruptibilis, le, adject. *incorruttibile. Lactant. l. 1. c. 3.*

Incorruptibilitas, atis, f. *incorruttibilità. Tertul. Apol. c. 48.* & alibi.

Incorruptio, onis, fem. *incorruzione, ἀφθαρσία*, integritas, conservatio. *Tertul. de resur. car. 51.* ex 1. *Cor. 15. 53. August. l. 13. de Trin. c. 7.* & *Hieronym. ep. 151. ad Minerv. & Alex.*

Incorruptivus, a, um, incorruptibilis. *Hieron. epist. 151. ad Minerv. & Alex. circa med.* Corruptivum hoc incorruptivum efficitur.

Incorruptorius, a, um, adject. incorruptus. *Tertul. l. 2. adverf. Marc. c. 16.*

Incorruptus, a, um, *incorrotto, puro, intiero, ἄφθαρτος*, quod corruptum non est, aut corrumpi non potest. *Plin. l. 13. c. 9.* Quoniam incorrupta etiam in aquis durat. *Cic. de Clar. Or.* Consuetudinem vitiosam, & corruptam pura, & incorrupta consuetudine emendat. *Gel. in præfat.* Incorruptior sermo. ¶ Animus incorruptus, immortalis, æternus. *Cicer. 1. Tusc. c. 19.* Animus incorruptus, suique similis. ¶ Sæpe incorruptus dicitur, qui officio suo ita fungitur, ut nullis aut blanditiis, aut muneribus a fide possit abduci. *Cic. 1. Fin. c. 11.* Integer, atque incorruptus testis. *Horat. l. 1. sat. 6. v. 81.* Custos incorruptissimus.

Incoxo, as, n. 1. in coxam sedeo, a *coxa*. Est complicatis pedibus sedere. *Persius.* Adeo incoxanti mihi pes obstupuerat. *Pompon.* apud *Non. c. 1. n. 180.* Neque interim cacandi causa unquam incoxavi nates.

Increatus, a, um, *non creato, ἀκτιστος*, non creatus. *Lactant. l. 1.* Unus Deus, qui solus principatur, isque amplissimus increatus.

Increbresco, vel increbesco, is, increbrui, vel bui, n. 3. *accrescersi*, עצם, Ger. *wuchsen*, Gal. *croitre de plus en plus*, Hisp. *esparzirse, divulgarse, διαφημίζομαι*, invalesco, augeor, vehementior fio. *Cic. 14. Phil. c. 5.* Hac consuetudine, quæ increbruit. *Horat. l. 2. sat. 5. v. 93.* Si increbruit aura. *Liv. l. 7. c. 12.* Increbrescit fama. *Plaut. Merc. 5. 1. 9.* Mores deteriores increbrescunt in dies.

Increbro, as. V. Crebro, as.

Increbendus, a, um, partic. o. 1. 2. incredibilis. *Apul. l. 2. A. A.* Incredenda fabula. Et *l. 2. Florid.* Incredendæ potentiæ.

Incredibilis, le, o. 3. *incredibile*, Ger. *unglaublich*, Gal. *incroyable*, Hisp. *increyble, παράδοξος*, non credibilis. *Cic. Sulp. 13. Pam.* Incredibile est enim, quas mihi gratias omnes agant. *Id. l. 5. Att. ep. 16.* Incredibilem in modum. *Senec. l. 3. quæst. nat. c. 17.* Quanto incredibiliora sunt opera luxuriæ. *Plaut. Bacch. 4. 3. 3.* Incredibilis, impositque animi, insanabilis vivo. *h. e.* indignus, cui credatur.

Incredibilitas, atis, f. *incredibilità. Martian. JCtus. l. 29. Dig. ad leg. Jul. de adult.* Adumbrare patientiam prætextu incredibilitatis. Al. leg. *incredulitatis. Apulej. in Trismeg.* Incredibilitas contemnit humana.

Incredibiliter, adverb. *incredibilmente*, Germ. *unglaublich*, Gall. *incroyablement*, Hisp. *increyblemente, ἀπίστως*, præter fidem. *Cic. de Sen. c. 15.* Quibus ego incredibiliter delector.

Increditus, a, um, adject. *non creduto. Senec. l. 5. controv. 30.* Increditam adhuc inertiam miratus est. *Apul. de Deo Socrat.* Incredita vaticinia Cassandræ.

Incredulitas, atis, f. 3. *incredulità, ἀπιστία. Apul. l. 1. Metam.* Obstinata incredulitate sermonem ejus respuebat.

Incrédulus, a, um, *incredulo*, Germ. *unglaubig*, Gall. *incredule*, Hisp. *incredulo, ἀπιστος*, cui quid facile persuaderi non potest. *Hor. in Arte, vers. 118.* Quodcunque offendis mihi sic, incredulus odi. ¶ Ponitur etiam pro incredibili. *Gel. l. 9. c. 4.* Res inauditæ, incredulæ.

Incrematus, a, um, *abbruciato*, crematus. *Flor. l. 4. cap. ult. ante med.* Viginti centurionibus incrematis.

Incrementŭlum, i, n. dim. ab incrementum. *Apul. l. 5. A. A.* Incrementulum uteri.

Incrementum, ti, n. *aumento, accrescimento*, תוספת, Ger. *das zunemen*, Gal. *accroissement*, Hisp. *acrecentamiento, αὔξησις*, augmentum, ab increfco. *Cic. 2. Fin.* Negat, summo bono afferre incrementum diem. ¶ Speciatim est pars amplificationis Rhetoricæ. *Quintil. l. 8. c. 4.* Quatuor generibus video constare amplificationem, incremento, comparatione, ratiocinatione, congerie. ¶ Sumitur etiam pro semine, ex quo fit incrementum. *Ovid. 3. Metam.* Vipereos dentes populi incrementa futuri. *Virg. Ecl. 4. v. 49.* magnum Jovis incrementum.

Increpative, adverb. increpando. *Sidon. lib. 9. ep. 9.* Non increpative, sed consolatorie aliquem compellare.

Increpatorius, a, um, adject. *riprensivo*, ad increpandum inserviens. *Sidon. l. 9. ep. 7.* Nostra judicia nil minantur increpatorium.

Increpito, as, n. 1. *riprendere, dir villania, ἐπιπλήττω*, arguo, convicior, maledico, freq. ab increpo. *Virgil. 10. Æn.* Hostis amare, quid increpitas? *Cæs. l. 2. B. G.* Increpitare, atque incusare reliquos Belgas.

Increpitus, us, m. objurgatio, actus increpandi. *Apul. de Deo Socrat.* Increpitu indignatus. Adde *Tertul. l. 4. adverf. Marc. c. 8.*

Increpitus, a, um, nom. particip. *ripreso. Liv. l. 23. c. 26.* Præfecti graviter increpiti. *Vellej. l. 2. c. 55.* Increpita fortuna, quod &c.

Increpo, as, pui, pitum, & atum, sed rarius, neut. 1. *fare strepito*, תכה, Ger. *ein getummel machen*, Gall. *faire bruit*, Hisp. *hazer estruendo, κτυπέω*, sono, crepitum emitto. *Liv. l. 1.* Ut primo flatim concursu increpuere arma. *Id. l. 4. c. 43.* Siquid increpes terroris. *Virg. 9. Æn.* At tuba terribilem sonitum procul ære canoro increpuit. ¶ Interdum est præcinere, intonare, *intonare. Turpilius.* Age tu hymenæum increpa. ¶ Item commovere, excitare. Hinc apud *Plaut. Rud. prol. v. 69.* Arcturus ita loquitur: Increpui hibernum, & fluctus movi maritimos. ¶ Translate sumitur pro audiri, referri. *Cic. pro Mur. c. 10.* Simul atque increpuit suspicio tumultus. ¶ Est etiam verbum activum, & significat objurgare, accusare. *Cic. ad Q. Fr.* Cum illius in me perfidiam increparet. *Sueton. Calig. c. 39.* Modo avaritiæ singulos increpans. *Liv. l. 1. c. 51.* Hæc Aricinus in regem Romanum increpans. *Prudent. cathem. v. 195.* Increpata fraude. ¶ Significat etiam ferire, pulsare. *Tibul. l. 1. el. 2. v. 12.* Aut stimulo tardos increpuisse boves. *Horat. Epod. 17.* Ergo negatum vincor, ut credam miser, Sabella pectus increpare carmina. h. e. incantationes commovere, ac perturbare mentem, & animum.

Increfco, is, evi, etum, n. 3. *crescere, prendere aumento*, גדל, Ger. *wuchsen*, Gal. *s' augmenter*, Hisp. *crecer, αὐξάνομαι*, valde, seu magis crefco, augeor, invalesco. *Quint. l. 8. c. 4.* Hoc genus increvit, ac fit manifestius. *Liv. l. 1. c. 33.* Ad terrorem increscentis audaciæ.

Incrĕto, as, avi, atum, a. 1. creta oblino, ut incretare faciem. *Petron. in Satyr. c. 102.*

Incrētus, a, um, non cretus, indivisus, a cerno. *Fest. Apul.* etiam *lib. 7. A. A.* Furfures apponebat incretos, ac sordidos.

Incriminatio, onis, f. q. d. criminationis, vel criminis, vel accusationis carentia. *Tertul. de Resur. car. c. 23.*

Incrispo, as, avi, atum, a. 1. *increspare.* Apud *Tertul. de Idolol. c. 8.* incrispare ornamenta parietibus. Ita legit *Junius*, alii incrustare.

Incruentātus, a, um, non maculatus cruore. *Ovid. Met. 12. v. 496.* manet imperiosus ob omni Inque cruentatus Cœneus Elateius ictu.

Incruente, adverb. *senza sangue. Prudent. in Romanos, v. 1094.* Si vos finatis, incruente vivimus.

Incruentus, a, um, *senza sangue, non sanguinolento*, Ger. *unblutig*, Gal. *non sanglant*, Hisp. *no sangriento, ἀναίμακτος, ἀναίμακτος*, sine cruore, ut *Incruenta victoria*, in qua nullus cruor effusus est, nulli, aut pauci sunt occisi. *Liv. l. 7.* Nec Romanis incruenta victoria fuit. *Id. l. 8.* Haudquaquam tamen incruento milite suo.

Incrustatio, onis, f. *incrostatura, κονίασις*, applicatio crustæ ad parietem, pavimentum, aut eas aliquod. *leg. 79. de verb. signif.*

Incrusto, as, a. 1. *incrostar, far crosta*, חפה, Ger. *überziehen*, Gall. *encrouter*, Hisp. *encrostar, κονιάω*, crustam induco, sive crustam applico. *Var. l. 3. de R. R. c. 14.* Ut ollam cum foraminibus incrustent sapa, & farre. *Hor. 1. Serm. sat. 3.* At nos virtutes ipsas invertimus, atque incrustare cupimus vas incrustare. ideft virtutem quasi vitium interpretamur.

Incrustātus, a, um, crustatus, qui muliebria patitur, partic. ab *incubito*, quod ab *incubo*, eadem ratione, qua tales dicebantur culcitæ, & spondæ interiores. *Plaut. Perf. c. 2. fc. 4.* Duza malebat apud Plautum legere, *incrustatus*, aut *impudicatus*: Sed contra manuscriptorum, & impressorum omnium fidem.

Incubitio. V. Incubatio.

Incubito, as, n. 1. freq. ab incubo. *Col. l. 8. c. 14.* Cellas, in quibus incubitant.

Incubitus, a, um, particip. *covato. Plin. lib. 29. cap. 3.* Cum ova triduo incubita tolluntur.

Incubitus, tus, m. idem ac incubatio. *Plin. l. 10. c. 54.* Quædam autem citra incubitum sponte naturæ gignunt. ¶ Incubitus dextri lateris est, dum aliquis supra dextrum latus cubat. *Plin. l. 28. c. 4.* Celerius concoqui dextri lateris incubitu, difficilius a supinis.

Incubo, onis, m. 3. V. Incubus.

Incubo, as, bui, bitum, n. 1. *appoggiarsi, star sopra, covare*, דבק, Ger. *drauffligen*, Gal. *coucher sur quelque chose*, Hisp. *estar acostado sobre algo, empollar, ἐγκοιμάω, ἐνίζανω*, in re aliqua cubo, super cubo, insideo, innitor, a *cubo*, quod est dormire, seu quiescere, consistere. Construitur vel absolute, vel cum abl. & præp. *in*, vel cum dativo. *Col. l. 8.* Quo purius, & mollius incubent, *Plaut. Cas.* Qui in morbo suo imo in lecto incubat. *Virg. 1. Æn.* Ponto nox incubat atra. *Quint. l. 10.* Velut thesauris clausis incubabit. ¶ Speciatim erat dormire in templis ad accipienda responsa. *Virg. 7. Æn.* Pellibus incubuit stratis, somnoque petivit: *Plaut. Curc.* Namque te incubare satius fuerat Jovi, qui tibi auxilio in jurejurando fuit. hoc est dormire apud Jovem in Capitolio, ut ejus responsa posses accipere. ¶ Speciatim item dicitur de avibus, cum excludendi fœtus gratia ova fovent. Et in hac acceptione usurpatur vel absolute, vel cum abl. & præp. *in*, vel cum dat. vel etiam active, & passive. *Colum. l. 8. c. 9.* Gallinæ incubare cupiunt ab idibus Januarii. *Lucil. l. de Opif.* Et ciborum expertes incubant ovis. *Var. 3. de R. R.* Negant plus viginti quinque ova incubare. *Plin. l. 10. c. 54.* Ova incubari intra decem dies edita utilissimum. ¶ Translate ponitur pro inhabitare, tenere, obtinere. *Apul. l. 7. Met.* Tabernulam quandam, vitatis nuris fluctibus, incubabat. *Cicer. pro Planc.* Ab iis ipsis, qui in te ipsum incubuerunt. *Virg. 1. Æn. v. 86.* Venti incubuere mari. ¶ Item pro inhiare, vehementer cupere. *Cic. pro Cluent.* Qui illi pecuniæ, quam condiderat, spe jam, atque animo incubaret. ¶ Item pro curam habere, translatione sumpta ab avibus, quæ incubatu ova fovent. *Apul. l. 3. Met.* Aureos folles incubabat. ¶ Apud JCtos, & *Asconium* incubare significat mala fide possidere, rem aliquam injuste detinere. ¶ Legitur etiam præterit. *incubavi. Plin. l. 11. c. 16.* Nam nisi incubavere, favos lividos faciunt.

Incŭbus, bi, m. sive incubo, onis, m. 3. *incubo*, morbus est noctu quiescentes infestans, cum scilicet externa quædam vis dormientes videtur invadere, & veluti suo pondere pressos gravare, ab *incubando*. *Cal. Aurelian. l. 1. χρόν. c. 3.* Fuere, qui Cupidinem, aut Semideum putarent: Sed opinionem istam jam olim Soranus in *αἰτιολογουμένων* libris refutavit. Est enim re vera morbi genus, quod nascitur copia vaporum ex voracitate, & cruditate in caput redundantium. Vide *Aurelian.* ¶ Dæmones incubos existere, qui cum mulieribus rem Veneream interdum agant, nonnulli opinantur: cujus fortasse generis sint, quos antiqui Panes, Faunos, Sylvanos vocabant. V. *Diosorf. Hist. l. 1. Ant. Rom.* ¶ Incubus, i, legitur apud *August. l. 15. de Civ. Dei, c. 23.* & *Hieron. in Hilarion.* At *Incubo, onis*, apud *Petron. in fragm. Tragur. Tertul. de anim. c. 44.* & *Scribon. Larg. composit. 100.*

Inculcatio, onis, f. *l' inculcare. Tertul. Apol. c. 39.* Disciplinam præceptorum inculcationibus densamus.

Inculcator, oris, m. qui pedibus calcat. *Tertul. adverf. Gnost. c. 6.* Deus hominem diaboli inculcatorem voluit esse.

Inculcātus, a, um, adject. calcatus, infartus. *Plin. l. 29. c. 2.* Lana succida canis rabiosi morsibus inculcata. ¶ Translate, *inculcato, ripetuto. Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Missi *ἀγγέλους* ipsum crebris locis inculcatum, & refectum. *Quintil.* Inculcata persuasio.

Inculco, as, a. 1. *calcare*, שׁוּן, Ger. *offt forjagen*, Gal. *inculquer*, Hisp. *inculcar, ἐνσκάπτω*, infarcio, quasi calcando immitto, a *calco. Colum. l. 2. c. 20.* Area molari lapide condensetur, & rursus subjectis paleis inculcetur. ¶ Item infarcire, *infarcire*. V. *Inculcatus*. Hinc pro obtrudere ponitur. *Senec. de vita beata, c. 24.* Beneficia quibusdam offeram, quibusdam etiam inculcabo. ¶ Usurpatur etiam pro docendo sæpe repetere, & imprimere, *inculcare. Cic. l. 1. Nat. Deor. c. 39.* Animis inculcare aliquid. *Id. 1. Offic. c. 31.* Græca verba inculcantes.

Inculpabilis, le, adject. *non colpevole*, qui culpari non potest. *Solin. c. 30.* (*al. 43.*) Hyacinthas lapis pretiosus, siquidem inculpabilis inveniatur. *Prudent. Apotheos. v. 951.* inculpabile Numen. *Avien. in Arat. v 280.* Mores inculpabiles.

Inculpātim, adv. sine culpa. *leg. 20. Cod. Theodos. de palatin. sacror. largit.* Qui inculpatim ad calcem, terminumque militiæ pervenerint.

Inculpatus, a, um, *senza colpa*, בקיר, Ger. *vorgeschulten*, Gal. *incompable*, Hisp. *inculpado, ἀνέγκλητος*, qui culpa caret. *Ovid. 9. Met. v. 964.* Sed vita, fideque inculpata fuit. *Gell. l. 14. c. 2.* Vita inculpatissima.

Inculte, adv. *reggiamente, incomodamente*, Ger. *unzierlich*, Gal. *sans ornement*, Hisp. *no polidamente, ἀσκόμως*, aspere, horride, ignornate. *Cic. pro Quinct.* Vixit enim semper inculte, atque horride. *Id. in Bruto.* Et dicere non inculte solebat. *Sallust. Jug. c. 19.* Getulos partim in tuguriis, alios incultius vagos agitare.

Inculsus, us, ui, m. cultus omissio, *ornidezza. Sallust. Catil. 55. de carcere*

Tul-

Tullianæ : Inscitia, tenebris, odore fœda, atque terribilis ejus facies. *Id. Jug. c.* 2. Incultu, atque sordidia torpescere.

Incultus, a, um, *incolto*, ungepflegt, Germ. *ungehauet*, Gall. *inculte*, *malpoly*, Hisp. *inculto*, ἀγεώργητος, non cultus, non exercitatus. Proprie dicitur de agris, quorum cultus deseritur. *Cic. de nat. Deor.* Terræ regio inhabitabilis, & inculta. *Id. Agrar.* 2. *c.* 5. Corpus incultum. *Id. de provinc. consul.* Quid incultius oppidis? *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 1. Incultior regio. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, impolito. *Cic. in Brut. c.* 31. Sed ut vita, sic oratione durus, incultus, horridus. *Id.* 3. *de Orat. c.* 25. Inculta oratio.

Incumba, æ, *l.* 2. *est* pars pilæ in fornicibus, cui onus ædificii incumbit. *Vitruv. l.* 6. *c.* 11. Cum cunei ab oneribus parietum pressi per coagmenta ad centrum se premendo extruserint incumbas. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Incumbo, is, ubui, abitum, n. 3. *appoggiarſi*, שכב, Ger. *aufliegen*, Gall. *être couché*, *ou appuyé sur quelque chose*, Hisp. *estar a costado*, *o aplicado*, *s'incumber*, innitor, inhæreo. Est 3. ordinis neutrorum. *Virg.* 8. *Ecl.* Incumbens tereti Damon sic cœpit olivæ. ¶ Reperitur etiam usurpatum in primo ordine, cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. de Inv.* Ille autem, qui in gladium incubuerat. *Id. pro Corn. Balb.* Ut etiam in me unum omnis illa inclinatio communium temporum incumberet. ¶ Et sine præpos. *Plaut. Cas.* 2. 4. 28. Gladium incumbam. ¶ Translate sumitur pro obnixe alicui rei operam dare, *attendere*. Et construitur vel absolute. *Cic.* 1. *Fam.* Cum me universa Resp. cunctis Ordinibus, hominibusque incumbentibus, omnibus denique suis viribus recuperatiet. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic.* 10. *Fam.* Quamobrem incumbe toto pectore ad gloriam. Adde *Ovid. Metam.* 9. *v.* 385. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Cic. de Or.* Pergite, ut facitis, & in id studium, in quo estis, incumbite. ¶ Vel cum adverbiis motus ad locum, *Cic. pro Planc.* Hæc dico, hæc proferi, huc incumbe. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cæl. Cic. ll. Fam.* De provinciis incubuisse cum Senatu Pompejus videtur, ut, &c. ¶ Vel cum infinito, sed rarius. *Tacit.* 2. *hist. c.* 10. Crispus propria vi incubuerat delatorem tristis sui pervertere. ¶ Interdum sumitur pro incubare, cum de avibus dicitur ova foventibus. *Persius Satyr.* Gallina erat lignea patentibus alis, quales esse solent, quæ incumbunt ova. ¶ Incumbere etiam dicitur quod nos gravat. *Tacit. l.* 14. Cætera invidiam movent, quæ quidem intra tuam magnitudinem jacent, sed mihi incumbunt. Hinc *Ulp. l.* 1. *Dig. de testil. & testibus*. Officio tutoris incumbit. *apparitores ad tutore*. ¶ Significat etiam inclinare, propensum esse. *Cic. Phil.* 6. Volunt id omnes ordines, eodem incumbunt municipia. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Ad lenitatem, ambitionemque incumbunt mores.

Incunabula, orum, n. 2. σπάργανα, ea, quæ cunis insunt, quæ ad cunas muniendas, & ornandas pertinent, ideſt lectulus, & fasciæ lineæ, laneæque, quibus infantes involvuntur. *Plaut. Truc. a.* 5. *sc.* 1. Fascias opus est, pulvinis, cunis, incunabulis. ¶ Translate hæc vox sumitur pro loco, unde orti sumus, vel pro natalibus, & origine generis. *Cic. Att.* Ego vero ad montes patrios, & ad incunabula nostra pergam. ¶ Denique generatim pro principio, & origine. *Liv. l.* 4. Ab incunabulis imbutum odio Tribunorum. *Cic. in Or.* Non alienum fuit de Oratoris quasi incunabulis dicere.

Incunctabilis, le, adject. qui moram, vel dubium non patitur. *leg.* 21. *Dig. de testibus*.

Incunctanter, vel Incontanter, adv. non cunctando. *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Incunctanter ac fortiter mortem subire. *Apol. l.* 11. *A. A.* Incunctanter continuare pompam.

Incunctatus, & Incontatus, a, um, particip. qui omnem cunctationem sustulit, qui sine mora facit. *Apulej. l.* 5. *Met.* At illæ incontatæ, statim conferto vestigio domum penetrant. Al. leg. *incontanter*.

Incupidus, a, um, adject. non cupidus. *Afran.* apud *Non. cap.* 9. *n.* 1. Majores nostri incupidiores liberum fuere.

Incuratus, a, um, adject. non curatus. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 24. Stultorum incurata pudor malus ulcera celat. *Vopisc. in Aurelian.* Neque quidquam vir sortis reliquit, quod aut imperfectum videretur, aut incuratum.

Incuria, æ, f. 1. *negligenza*, *poca cura*, נעלמות, Germ. *unfleiß*, Gall. *nonchalance*, Hisp. *descuydo*, ἀμέλεια, negligentia, ab *in*, & *cura*. *Cic. de Am. cap.* 23. Vituperanda est rei maxime necessariæ tanta incuria.

Incuriosè, adv. *negligentemente*, ἀμελῶς, sine cura, negligenter. *Liv. l.* 8. *c.* 38. Castra in hostico incuriosè posita. *Tacit.* 4. *hist. c.* 38. Cæsæ cohortes incuriosius agentes.

Incuriositas, atis, f. negligentia, curæ omissio; vox semibarbara, quam habent *Cassiodor. l.* 7. *ep.* 4. *Salvian.* & *veteres Gloss.*

Incuriosus, a, um, *negligente*, Ger. *sorgenlos*, Gall. *nonchalant*, Hisp. *descuydado*, ἀμελὴς, curæ expers, negligens. *Tacit. Ann.* 2. *ad fin.* Vetera extollimus recentium incuriosi. Adde *Plin. l.* 8. *ep.* 20. ¶ Agnus incuriosus ab *Apul. in Florid.* ponitur pro pingui, quia qui sine cura sunt, pinguescere solent. V. *Curio*.

Incursus, adverb. pro *incuriosius* quidam legunt in *Justin. l.* 5. *c.* 9.

Incurro, is, incurri, ursum, n. 3. *correre contra a qualcuno*, פגש, Ger. *in etwas laufen*, Gall. *courir*, Hisp. *incurrir*, ἐμβάλλω, ἐντρέχω, contra aliquem curro, impetum facio. *Liv. l.* 5. Iraque magis, quam consilio in Romanos incurrunt. ¶ Aliquando est incursiones facere, agrumque hostilem populari, *far scorrerie*. *Cic. Fam* 12. *ep.* 20. Vastet ea loca, quæ incurrerit. ¶ Aliquando accurrere. *Liv. l.* 1. Utrinque a cornibus positos, cum jam pelleretur media peditum suorum acies, ita incurrisse a lateribus ferunt. ¶ Aliquando intro currere, vi se aliquo injicere. *Sall. in Catil.* In confertissimos hostes incurrit. ¶ Translate est invehi, insectari. *Trebon. Cic.* 12. *Fam.* In quos tanta libertate verborum incurreret. *Cic. pro Cal.* Incurrere in famam alicujus. ¶ Item protendi, dilatari. *Cic. in Rull.* Agros, qui in publicum Campanum incurrebant. ¶ Item incidere in aliquam rem, venire, ut incurrere in odium, reprehensionem, fraudem, periculum, &c. *Cic.* 2. *de Orat.* Me in ea, in quibus nonnunquam aliquid efficere videor, usu solere in dicendo, vel casu potius incurrere. *Id. in Pam.* 9. *ep.* 2. Quis est, qui nihil offendat, nusquam incurrat? *non incampi*. *Id.* 1. *Offi.* In quæstus, qui in odia hominum incurrunt. *Id. Fam.* 4. *ep.* 2. Nihil constitui potest, quod non incurrat aliquam difficultatem. *Id.* 1. *Fin.* Incurrere in morbum. ¶ Item obtingere, accidere. *Cic. in Tusc.* Casus in sapientem potest incurrere. *Id. Fam.* 15. *ep.* 11. Navigatio incurrebat in ipsos etesias, *s'incontrava*. ¶ Denique ponitur interdum pro peccatum committere. *Lampr. in Alex. Sev. c.* 11. In milites gravissime animadvertit, si forte incurrerent aliquid, quod videretur injustum. *Lact.* Crimen loquacitatis incurrere.

Incursatus, a, um, particip. pass. *infestato da scorrerie*. *Liv. l.* 24. *c.* 41. Agmen Romanum impune incursatum ab equitibus hostium fuerat.

Incursax, acis, adject. o. qui incursiones crebro facit. *Sidon. l.* 8. *ep.* 12. Incursaces Massagetæ.

Incursim, adverb. incurrendo, celeriter. *Lucil.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 448. Rem omnem incursim perdere.

Incursio, onis, f. *corsaria*, *scorreria*, ἐπίδρομὴ, actus incurrendi. *Liv. l.* 1. *c.* 11. Cum incursionem in agrum Romanum fecissent. *Cæs. l.* 8. *B. G.* Qui subitas hostium incursiones sustinerent.

Incursito, as, freq. ab incurso. *Sen.* 2. *de Ira*, *cap.* 33. Properanti in multos incursitandum est.

Incurso, as, avi, atum, n. 1. *correre contro*, *come addosso*, Ger. *einen einfallithun*, Gall. *courir sur quelqu'un*, Hisp. *correr contra alguno*, ἐντρέχω, freq. ab incurro, curro adversus aliquem. *Plaut. Asin.* 1. 1. 22. Ubi vivos homines mortui incursant boves. ¶ Item incursionem facio. *Liv. l.* 5. *c.* 31. Ultro agros Romanos incursavere. ¶ Dicimus etiam incursare in aliquem. *Ad Herenn. l.* 4. *c.* 39. Incursare in fortunas omnium civium. ¶ Et cum dat. *Plin. l.* 28. *c.* 8. In lana ovis nigræ, cui nullus alius color incursaverit. Sic incursare oculis, auribus. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Adde *Ovid.* 2. *Met.* ¶ Interdum incursare sumitur pro occurrere, accidere. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Natura oculos lubricos composuit propter incursantia.

Incursus, sus, m. idem ac incursio. *Cic. pro Cæc.* Impetum armati Antiochi, cæterorumque tela, & incursus refugit. Adde *Liv. l.* 2. *c.* 25. ¶ *Terull. de cor. mil. c.* 8. Dum incursum quæstionis excutio. h. e. incurrentem, seu occurrentem quæstionem.

Incurvatio, onis, f. *curvamento*, actus incurvandi. *Plin. l.* 16. *c.* 23. Flagello intra relicto, & nasci concio incurvatione materiæ. *Hygin. l.* 3. *Astron. c.* 16. Incurvatio caudæ.

Incurvatus, a, um, o. 1. 2. *incurvato*, ἐπικυρτωθείς, partic. ab incurvo. *Cic.* 2. *Fin.* Incurvatum bacillum. *Ovid. Met.* 6. *v.* 426. Incurvata dolore membra.

Incurvesco, is, n. 3. *diventir curvo*, *torto*, שחח. Ger. *krumb werden*, Gall. *se courber*, Hisp. *encorvarſe*, κυρτοῦμαι, incurvus fio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 38. Ramos baccarum ubertate incurvescere.

Incurvicervicumpëcus, h. e. pecus cervicem curvam habens. *Parrus.* apud *Var. l.* 4. *L. L. V.* ibi *Scalig.* ¶ Alii ita distinguunt *incurvicervicum pecus*, ut sit adject. *incurvicervicus*, a, um.

Incurvo, as, 2. 1. *incurvare*, *torcere*, קבץ, Germ. *krumb machen*, Gall. *courber*, Hisp. *encorvar*, κυρτόω, incurvum facio. *Virg.* 5. *Æn. v.* 550. Tum validis flexos incurvant viribus arcus.

Incurvus, a, um, *curvo*, *torto molto*, שחוח, Ger. *krumb*, Gal. *courbe*, Hisp. *encorvado*, *curvo*, curvus, valde curvus. *Cic.* 1. *de Div.* Incurvum, & leviter a summo indexum bacillum. *Terent. Hecyr.* 2. 3. 44. Incurvus, tremulus, labris demissis.

Incus, udis, *f.* 3. *incude*, Germ. *ein ambos*, Gall. *enclume*, Hisp. *la yunque*, ἄκμων, instrumentum ferreum, super quod fabri ferrum cudunt, ab *incudo*. Nam penultimam in obliqui producit. *Beroual.* deducit ab *incutio*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quas vos effici posse sine follibus, & incudibus, non putatis. ¶ Reddere versus incudibus, sumitur translate pro emendare, expolire. *Hor. in Arte*, *v.* 441. Et male tornatos incudi reddere versus.

Incusabilis, le, adject. accusabilis. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 12. Hoc quidem vos incusabiliores, &c.

Incusatio, onis, f. *riprensione*, *querela*, αἴτησις, reprehensio, querela, actus incusandi. *Cic.* 3. *de Or. c.* 27. Quorum partim habent vitiorum, & peccatorum aerem quandam cum amplificatione incusationem aut querelam.

Incusativus casus apud *Dionys. l.* 1. est accusativus casus.

Incusator, oris, m. accusator. In *Cod.* 12. 36. 18.

Incūso, as, avi, atum, a. 1. *accusare*, רוכית, Ger. *anklagen*, Gall. *accuser*, *se plaindre de quelqu'un en l'accusant*, Hisp. *quexarſe accusando*, αἰτιάομαι, idem quod accuso. *Plaut. Truc.* 1. 2. 58. Qui alterum incusat probri, eum ipsum se intueri oportet. ¶ Item reprehendo cum querela. *Ter. Heaut.* 5. 2. 7. Quid me incusas, Clitipho? Adde *Virg.* 2. 745. ¶ *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 410. hanc statuit differentiam inter *accusare*, & *incusare*, quod illud de paribus, aut inferioribus usurpetur; hoc de superioribus. Verum hoc non est perpetuum. Vide *Vall. l.* 6.

Incussus, us, ui, m. *urto*, *l'urtare*. *Tacit.* 4. *hist. c.* 23. Armorum incussu præcipitati.

Incusus, a, um, adject. injectus, impactus, ἐμβαπτος. *Tacit.* 4. *hist. c.* 70. Incusiæ trabes perfregere. *Plin. l.* 33. *c.* 14. Medetur contusis, incussisque. h. e. pulsatis, percussis.

Incustoditus, a, um, *non guardato*, ἀφύλακτος, non custoditus. *Ovid. l.* 2 *Met. v.* 686. Incustoditæ Pylios memorantur in agros procedisse boves.

Incūsus, a, um, particip. ab *incudo*, inusitato, significat cudendo impressus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 375. lapidemque revertens Incusum, aut atræ massam picis urbe reportat. *h. e.* molam cudendo asperatam. *Pers. sat.* 2. *v.* 32. incusaque pingui Auro dona feram. ¶ Adde Ausonium, qui transfert ad obscœna epist. 132.

Incutio, is, cussi, cussum, a. 3. *percuotere*, הכה, Germ. *schlagen*, Gall. *jetter contre*, *frapper*, Hisp. *sacudir*, *herir*, ἐμβάλλω, ictum infero, impingo, infligo. *Liv. l.* 9. Scipione eburneo in caput incusso iram movisse. *Juv. sat.* 9. Nos colaphum incutientis lambenti crustula servo. ¶ Per translationem sumitur pro immittere, injicere. *Virg.* 1. *Æn.* Incute vim ventis. *Cic.* 8. *Fam.* Sane quam multis incutit magnum metum. Sic incutere religionem, pudorem, &c. *Liv. Horat.* &c. ¶ Incutere voluntatem alicui, *far venir voglia*. *Vellej. l.* 2. *c.* 126. Recte faciendi omnibus aut incussa voluntas, aut imposita necessitas.

Indagabilis, le, reus obnoxius crimini, is, in quem de crimine aliquo quæstio haberi potest. *Var. l.* 4. *L. L.* Qui aliter facit, indagabilis ex ambitu causam dicit.

Indaganter, adv. *seguendo la traccia diligentemente*, cum indagatione. *Col. l.* 7. *c.* 1. Boni venatoris est indaganter quamplurimas feras capere.

Indagatio, onis, f. *investigazione*, קר, Germ. *nachforschung*, Gall. *recherche*, *enquête*, Hisp. *escrutinio*, *inquisicion*, ἔφοδος, inquisitio ferarum, & translate omnis inquisitio, seu perscrutatio. *Cic.* 1. *Offic.* 5. Velut ex ea parte, quæ primo descripta est, inest indagatio, atque inventio veri.

Indagator, oris, m. *investigatore*, חוקר, Ger. *nachforscher*, Gall. *chercheur*, Hisp. *inquisidor*, ἔφοδος, venator, & translate inquisitor in genere. *Col. l.* 9. *c.* 8. Sed indagatorem conveniet mattutina tempora vestigandi eligere. *Id. l.* 2. *c.* 2. Indagator aquarum.

Indagatrix, cis, f. *investigatrice*, quæ indagat. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 2. O vitæ Philosophia dux, virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum.

Indagātus, us, m. indagatio. *Apul. l.* 7. *Met.* Vexillationum indagatu.

Indagatus, a, um, *investigato*, *ricercato*, venando conquisitus. Translate *Cic.* 2. *Att. ep.* 7. Eaque, etiam velim, omnibus vestigiis indagata, ad me afferas.

Indages, is, f. indagatio. *Manert. l.* 2. *c.* 8. Sublimium indage causarum.

Indago, as, avi, atum, a. 1. *investigare*, *cercare*, דרש, חקר, Germ. *der spur nachgehen*, Gall. *chercher avec soin*, Hisp. *inquirir*, *indagar*, ἔφοδεύω, proprie venatorum verbum est, & significat feras investigare, ab *in*, & *ago*, o interposito, vel ab *inde*, & *ago*, quia inde, hoc est, ex loco suo, agimus, quæ venamur. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 13. Canis natus ad indagandum. ¶ Per translationem accipitur pro quovis modo inquirere, vel perscrutari. *Cic.* 5. *Fin.* Confideratio, cognitioque rerum cælestium, & earum, quas a natura occultas, & latentes indagare ratio potest.

Indágor, aris, dep. 1. idem quod indago. *Var. lib.* 4. *L. L.* Vestigator a vestigiis ferarum, quas indagatur.

Indágo, inis, f. 3. *inquisizione*, חקר ראה, Germ. *nachsuchung*, *jagdung*, Gall. *poursuite*, *recherche*, Hisp. *red*, *inquisicion*, ἔφοδος, ἀνοχωμὰς, investigatio, inquisitio, actus indagandi. *Plin. l.* 49. *c.* 7. In qua sententia fuisse Aristotelem video, & eam multis persuasisse doctrinæ indaginibus. *Leg. Fin. Cod. de compensat.* Res majorem exposcit indaginem. ¶ Item retia, series plagarum, qua venatores saltus, locare alia cingunt. *Virg.* 4. *Æn.* Saltusque indagine cingunt. ubi tamen Servius non rete intelligit, sed inquisitionem. ¶ Translate sumitur pro fossa, & turrium munitarum serie. *Cæs.* 8. *B. G.* Sylvis undique impeditissimis, aut altissimo flumine vel indagine munitum. ¶ Item pro captionibus, quas quis non facile queat effugere. *Tac. l.* 13. *de Seneca*, Romæ testamenta, & orbos velut ejus indagine capi. i. e. captorem esse orborum, & testamentorum.

Inde, *indi*, *da qui luogo*, משם, Germ. *daraus*, Gall. *de là*, Hisp. *deinde*, ἐνθεν, adv. motus de loco, idem significans, quod ex eo loco. *Cic. Att.* Qui veniunt inde, id modo nuntiant. ¶ Aliquando dicitur non de loco, sed de rebus. *Liv. in Præfat.* Inde tibi, tuæque Reipub. quod imitere, capias. ¶ Item de personis. *Ter. Adelph.* 1. 1. 21. Nati filii duo: inde ego hunc majorem adoptavi. ¶ Ponitur etiam pro ex illo tempore. *Cic. de Prov. Cons. c.* 13. Jam inde a principio hujus Imperii id constitutum est. ¶ Usurpatur etiam pro deinde. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Hæc gesta primo anno: inde Valerius iterum, T. Lucretius Consules facti. ¶ Veteres aliquando cum Genitivo *loci* usurparunt. *Lucret. l.* 5. *v.* 789. Inde loci mortalia sæcla creavit. hoc est ex eo tempore. Sic *Ennius*. Inde loci lituus sonitus effudit acutos. ¶ Jungitur & cum aliis particulis eleganti usu. *Ter. Heaut.* 1. 1. Inde adeo, quod agrum hic mercatus est. h. e. ex quo tempore. *Cic. pro Arch. c.* 1. Inde usque repetens. *Id. in Brut.* Deinceps inde multæ.

Indebite, & Indebito, adverb. *indebitamente*. *Paul. JCtus l.* 25. *de præsump. & probationib.* Si cautio indebite expositæ esse dicatur. *Ulp. l.* 35. *Dig. de condict. indeb.* Tria indebito soluta sunt.

Inde-

Indebitum, i, n. non debitum. Sæpe legitur apud JCtos. *Dig. de condict. indebiti.*

Indebitus, a, um, *indebito, non dovuto*, Germ. *das man nicht schuldig iſt*, Gall. *indeu*, Hiſp. *indebido*, ἡ μὴ ὀφειλόμενος, quod non debetur. *Virgil. 6. Æn. v. 66.* non indebita poſco Regna meis fatis.

Indecens, tis, o. *indecente, ſconvenevole*, אֵרוּי אֵין, Ger. *das ubel anſtehet*, Gall. *meſſeant*, Hiſp. *indecente*, ἀπρεπὴς, non decens, indecorus, turpis. *Marc. l. 5. ep. 14.* Oculoque ludos ſpectat indecens uno. *Sueton. Claud. c. 30.* Indecens riſus. *Senec. l. 1. controv. 29.* Nihil indecentius, quam ubi ſcholaſticus, quod non novit, imitatur. ¶ Aſſertur & locus *Senecæ l. 1. de Benef. c. 1.* Indecentiſſimum ſponſaliorum genus eſt adulterium. Sed meliores libri habent *decentiſſimum*, & ita videtur ſenſus poſtulare.

Indecenter, adv. *indecentemente, ſconvenevolmente*, Ger. *ungebuerlich*, Gall. *indecemment*, Hiſp. *indecentemente*, ἀπρεπῶς, non decenter, parum decenter. *Quintil. l. 1. c. 5.* Non indecenter efferri. Et *l. 8. c. 3.* Interſistere indecentiſſime.

Indecentia, æ, f. *indecenza. Vitr. l. 7. c. 5.* Non magnum indecentiæ vitium.

Indĕcet, ebat, cuit, imp. 2. *eſſere ſconveniente, ſtar male*, Ger. *es geziement nicht*, Gall. *il eſt meſſeant*, Hiſp. *ſer indecente*, ἀπρεπές ἐστι, idem, quod dedecet. *Plin. jun. in ep. 1. l. 3.* Juvenes adhuc confuſa quædam, & quaſi turbata non indecent.

Indeclinabilis, le, o. 3. *che non ſi può ſchifare*, Germ. *das nicht abgewendet iſt*, Gall. *inſurmontable, inevitable*, Hiſp. *indeclinable, inevitable*, ἀδιάβλητος, quod vitari non poteſt. *Gel. l. 6. c. 2.* Fatum eſt ſempiterna quædam, & indeclinabilis ſeries rerum. *Ammian. l. 25. c. 13.* Indeclinabilis judex. h. e. rigidus, ſeverus. *Senec. ep. 60.* Animum rectum, & indeclinabilem virtus præſtat. h. e. non declinantem. ¶ Apud Grammaticos indeclinabilis dicitur vox, quæ non habet caſus.

Indeclinātus, non declinatus, partic. a declinor. *Ovid. 4. de Ponto.* Qui perſtas indeclinatus amico. *Id. l. 4. Triſt. el. 5.* indeclinata amicitia. h. e. conſtans.

Indĕcor, oris, o. vel indecoris, & re, o. *indecente, di diſonore*, ἀσχήμων, ἀπρεπὴς, idem ac indecorus. *Servius in 7. Æn.* putat compoſitum eſſe a nomine *decor*, & penultimam obliquorum naturaliter produci, ſed a Poetis corripi per Syſtolem, vel certe hoc nomen carere nominativo ſingulari. Sed Nonius aſſerit, apud antiquos fuiſſe in uſu nominativum *indecoris*, & *indecore*. Hodie nominativus ſingularis non eſt in uſu, ſive ille, *indecor*, ſive *indecoris* fuerit. *Accius Athamante*, apud *Non. c. 8. n. 43.* Cujus ſit vita indecoris, mortem fugere turpem haud convenit. *Virg. 7. Æn.* Non erimus Regno indecores. Adde 11. Æn.

Indecorabiliter, adv. indecore. *Accius in Bacchis*, apud *Chariſ.* Indecorabiliter alienis alunt.

Indecōrans, antis, *chi diſonora*, dedecus afferens. *Acc.* apud *Non. c. 2. num. 430.* Ne ſpernens, incilans probris, ſermone indecorans.

Indecōre, adv. *diſonoratamente*, Germ. *unzierlich*, Gall. *avec meſſeance, meſſeamment*, Hiſp. *indecentemente, ſeamente*, ἀσχημόνως, indecenter, turpiter. *Cic. 1. Off. c. 4.* Ne quid indecore, effeminateque faciat.

Indecōro, as, a. 1. *diſonorare, infamare. Acc.* apud *Non. cap. 2. n. 430.* Incilans probris, ſermone indecorans.

Indecōrus, a, um, *ſconvenient, diſoneſto*, קטוּי, Germ. *das ubel ſtehet*, Gall. *meſſeant*, Hiſp. *indecente*, ἀπρεπὴς, quod eſt præter decorum, turpe. *Cicer. 1. Off. c. 27.* Juſta omnia decora ſunt; injuſta contra ut turpia, ſic indecora.

Indefatigabilis, le, o. 3. ἀκάμπτος, qui defatigari non poteſt. *Sen. 2. de Ira, c. 12.* Vigiliam indefatigabilem extendit.

Indefatigātus, a, um, *indefeſſo. Senec. de conſol. ad Marc. c. 18.* Intratura ex urbem indefatigata officia volventem.

Indefectus, a, um, adject. indeficiens, perpetuus, *indefiziente. Apul. de Deo Socrat.* Vivacitas æterna, & indefecta.

Indefenſus, a, um, 1. 2. *non diſeſo, ſenza diſeſa*, Germ. *vnvertheidig*, Gall. *indefendu*, Hiſp. *non defendido*, ἀπροστάτευτος; non defenſus. *Liv. l. 4. c. 28.* Hic præbituri vos telis hoſtium eſtis indefenſi, inulti?

Indefeſſe, adverb. *ſenza ſtanchezza. Auſon. in gratiar. act.* Omnia agere indefeſſe, & benigne. *Spartian. in Vero, c. 5.* Indefeſſe curſitare.

Indefeſſim, intaticabiliter. *Sidon. l. 3. ep. 2. ſub fin.* Bonorum amicitias indefeſſim expetere.

Indefeſſus, a, um, o. 1. 2. *indefeſſo, non ſtanco*, Ger. *müde wundo*, Gall. *qui ne ſe laſſe point*, Hiſp. *no canſado, indefeſſo*, ἀκάματος, non fatigabilis. *Ovid. 9. Met. v. 200.* Ego ſum indefeſſus agendo. Adde *Plin. Panæg. c. 14.*

Indeficiens, tis, adject. o. *indeficiente*, qui non deficit. *Lactant. l. 4. c. 8.* Indeficiens lumen. *Tertul. adv. Jud. c. 14.* Decor indeficiens.

Indeficienter, indefinenter. *Auguſtin. l. 12. Confeſſ. c. 11.*

Indefinīte, adv. non determinando. *Gell. l. 2. c. 24.* Promiſcue, atque indefinite largiri.

Indefinītus, a, um, *infinito*, ἀόριστος, quod nullis rationibus circumſcriptum eſt, obſcurum, & implexum. *Gell. l. 16. c. 4.* Indefinitus, inexplicabiliſque ſermo fiet.

Indefletus, a, um, *non pianto*, ἄκλαυτος, non defletus, cujus mortem nemo lacrymis eſt proſecutus. *Ovid. 7. Metam. v. 611.* Indefletæque vagantur natorum, matrumque animæ.

Indeflexus, a, um, *non piegato*, Germ. *ungebogen*, Gall. *qui n'eſt pas ployé*, Hiſp. *no torcido*, ἄκαμπτος, quod non flectitur. *Plin. in Panæg. c. 4.* Ad hoc ætatis indeflexa maturitas. hoc eſt nondum deflexa in ſenii debilitatem. *Apul. de Deo Socrat. poſt princip.* Indeflexo curſu.

Indejectus, a, um, adject. non dejectus. *Ovid. 1. Metam. v. 288.* Si qua domus manſit, potuitque reſiſtere tanto Indejecta malo. Al. leg. *indiſtecta*.

Indelaſsātus, a, um, adject. *non ſtancato. Manil. l. 5. v. 63.* Indelaſſato properantia corda labore.

Indelebilis, le, o. 3. *indelebile, ſempiterno, perpetuo*, Ger. *nicht auszutilgen*, Gall. *indelebile, ineffaçable*, Hiſp. *que no ſe puede voer, o quitar*, ἀνεξάλειπτος, quod deleri non poteſt. *Ovid. 15. Met. in fin.* Nomenque erit indelebile noſtrum.

Indelectātus, a, um, *non dilettato*, non delectatus. *Petron. Satyr.* At ille non indelectatus nequitia meâ.

Indelibātus, a, um, *non toccato, intiero, puro*, ἄθικτος, illibatus, intactus. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 4. v. 28.* Indelibatas cuncta ſequuntur opes. *Silius l. 15. v. 371.* Indelibata virgo.

Indelictus, a, um, non malus, nihil delicti in ſe habens. *Attius* apud *Feſt. in voce Probrum.* Qui, niſi probrum, omnia alia indelicta æſtimant.

Indemnātus, a, um, *non condannato*, ἀκρίτος, non damnatus. *Cic. de leg. Agrar.* Cum bona indemnatorum civium funeſta illa auctione ſua venderet. *Vell. l. 2. c. 45.* Indemnatum civem interemere.

Indemnis, is, o. 3. *ſenza danno*, ἀζήμιος, nullo affectus damno, a *damnum. Senec. epiſt. 9.* Illæſus, & indemnis evaſit. Adde *de conſtant. Sapient. c. 5.*

Indemnĭtas, atis, f. *indennità*, vitatio damni, ratio damni vitandi, ab *indemnis. Papin. in l. fidejuſſor, ff. de neg. geſt.* Exiſtimans indemnitati ſuæ conſulis prædiis conſuli poſſe. *Ammian. l. 21. c. penult.* Nec provinciarum indemnitati proſpexit.

Indemonſtrabilis, le, adject. qui demonſtrari non poteſt. *Apulej. magi ſimulacra* non ſenſet.

Indemutabilis, le, adject. qui mutari non poteſt. *Tertull. adv. Hermog. cap. 12.* Deus inconvertibilis, & indemutabilis.

Indemutātus, a, um, nom. compoſ. ex particip. non denuntiatus. *Senec. Suaſor. 5.* Atnia indemutiata. *Id. Suaſor. 2.* Indemutiata morte perire.

Indepĭſcor. V. Indipiſcor.

Indeplorātus, a, um, *non pianto*, ἄκλαυτος, indefletus. *Ovid. 3. Triſt. el. 3. v. 46.* Indeploratum barbara terra teget.

Indepravātus, a, um, *non guaſto*, ἀδιάφθορος, incorruptus. *Senec. ep. 77.* Si vita indepravata virtus eſt.

Indeprecabilis, le, o. 3. ἀπαραίτητος, quod nullis precibus poteſt averti. *Gell. l. 1. c. 13.* Et pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet.

Indeprehensĭbilis, le, o. 3. ἀπερινόητος, quod deprehendi non poteſt. *Quinct. declam. 8.* Inenarrabile, indeprehenſibile eſt.

Indeprehensus, & per ſyncop. Indeprenſus, a, um, incognitus. *Virg. 5. Æn.* de labyrintho. Falleret indeprenſus, & irremeabilis error.

Indepŭtare, conſequi. *Feſtus, Varr.*

Indeptus, partic. *chi ha conſeguito*. V. Indipiſcor. ¶ Paſſiva ſignificatione, *acquiſtato, conſeguito. Plin. in præfat. hiſtor. natur.* Honoribus indeptis gaudens. *In Cod. l. 12. tit. 24. leg. 14.* Indeptæ dignitatis honor.

Indefertus, a, um, *che mai non ſi abbandona*, quod nunquam deſeritur. *Ovid. 2. Amor. Eleg. 9. v. 32.* Indeſerta meo pectore regna gere.

Indēſes, idis, o. 3. *non pigro*, Germ. *nicht faul*, Gall. *non pareſſeux*, Hiſp. *non peresoſo*, ἀπαρόκνητος, impiger, qui deſes non eſt. *Gell. l. 7. c. 22.* Non omnino inculpatum, neque indeſidem viſum eſſe.

Indefinenter, adv. *inceſſantemente, continuamente*, Ger. *ohn unterlaſſ*, Gall. *ſans relache, ſans ceſſe*, Hiſp. *ſin parar jamas*, ἀδιαλείπτως, ſemper, ſine intermiſſione. *Varr. de R. R. c. 9.* Et, ſi alter indefinenter æger eſt. Quæ tamen lectio viris doctis Scaligero, P. Victorio, Borrich. & aliis mendoſa videtur. *Veget. l. 1. de re milit. c. 26.* Ut aſſiduo exercitio milites in acie diſpoſitos ordines indefinenter obſervent. Adde *Oroſium l. 6. c. 16.*

Indefpectus, a, um, adject. qui deſpici, ſeu aſpici non poteſt. *Lucan. lib. 6. v. 748.* Indeſpecta tenet vobis qui Tartara.

Indeſtrictus. V. Indiſtrictus.

Indetonſus, a, um, *non toſato*, ἄκειρος, non tonſus, intonſus. *Ovid. 4. Met. v. 13.* Additur his Niſus, indetonſuſque Thyoneus.

Indetritus, a, um, adject. *non logorato*, ut indetrita veſtimenta, *Tertull. de reſurrect. carn. c. 58.*

Indevitātus, a, um, adject. *non ſchivato. Ovid. 2. Met. v. 607.* Indevitato trajecit pectora telo.

Indevorātus, a, um, adject. *Martial. l. 7. epigr. 19.* Indevorato capite turturem truncum. Ita refert Theſaurus L. L. Verum alii legunt *& devorato*, alii *inde vorato*.

Indevotio, onis, f. devotionis carentia. Legitur *l. 35. Cod. de donationib.* & *lege fin. Cod. de fideicom. libert.* Aſſertur etiam *Ulpian. l. 1. Dig. de pen. leg.* ſed Triboniani (qui inferior multo Ulpiano eſt) ea verba putat Briſſonius.

Indevōtus, a, um, adjectiv. non devotus, *indevoto*. Ejuſdem fere ætatis vox eſt ac indevotio: habetur enim *l. 35. Cod. de Donat. & in ep. Caſſiodori 16. l. 2.*

Index, icis, c. 3. *dimoſtratore, manifeſtatore*, מוֹדִיעַ, Ger. *angeber*, Gall. *montreur*, Hiſp. *deſcubridor*, μηνυτὴς, qui, vel quæ aliquid indicat, & defert, ab *indico. Aſconius* ſcribit eſſe, qui facinoris, cujus ipſe eſt conſcius, latebras indicat, impunitate propoſita. *Cic. 4. Catil. c. 3.* Hæc omnia indices detulerunt. Adde *Liv. l. 32. c. 26.* ¶ Sed generatim ſumitur. *Cic. in Or. c. 18.* Imago animi vultus eſt, indices oculi. ¶ Item lapis, quo auri, & argenti gradus cognoſcitur, ab indicando. *Ovid. 2. Met.* In durum ſilicem, qui nunc quoque dicitur index. ¶ Item elenchus, quo res, quæ continentur in libris, indicantur, *indice, tavola. Cic. Att. l. 4. ep. 4.* Ut ſumant membranulam, ex qua indices fiant, quos vos Græci, ut opinor, σιλλύβους appellatis. *Gell. l. 20. c. 11.* Neque item deſunt, qui indices libris ſuis fecerunt. ¶ Item titulus, ſive ſimplex inſcriptio. *Cic. 2. de Or. c. 12.* In Philoſophos veſtros ſiquando incido, deceptus indicibus librorum. *Tibull. l. 4. ad Meſſal.* Nec quærit, quid quæque index ſub imagine dicat. Ubi *Index* eſt titulus imagini ſubjectus. ¶ *Index digitus* dicitur, qui pollici proximus eſt, quod eo ad aliquid indicandum utimur. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 20.* Qui, ſi quid forte lateret, Indice monſtraret digito.

India, æ, f. 1. *India*, regio Aſiæ Orientalis ab Indo fl. ſic dicta, ab eo uſque ad Sinarum regnum ſe extendens. Duplex eſt, citerior, quæ intra Gangem fl. & ulterior, quæ ultra jacet. Eam accurate deſcribunt *Plin. Mela*, & *Curt. l. 8. c. 9. Virg. l. 1. Georg.* India mittit ebur. ¶ Notat *Turneb.* latiſſime Indiæ nomine uſos Veteres, ut qui Æthiopiam interdum eo ſignificarent. ¶ India Occidentalis, *l'America*. ¶ De utraque V. Geographos.

Indiānus, a, um, *Indiano*. Inſcript. apud *Gruter. pag. 319. n. 7.* Albano Vitr'i eq. alæ Indianæ Treviro an. XXX. ſtip. X. &c. Fortaſſe alam deſignat, quæ cum Traiano Imp. in expeditione fuit, cum ad Indos prope acceſſit, qua Oceanus rubro mari infunditur.

Indicabilis, le, adject. qui indicat. *Cel. Aurel. Acut. 2. c. 3.* Signum facere indicabile lethargi.

Indicātio, onis, f. 3. *ſtima del prezzo di qualche coſa*, Ger. *ſchatzung*, Gall. *priſée*, Hiſp. *eſtimacion*, τίμησις, æſtimatio. *Plin. l. 22. c. 24.* Mellis cauſas, atque differentias, nationeſque, & indicationem in apium, ac deinde florum natura diximus. *Plaut. Perſ. 4. 4. 37.* Tua merx eſt, tua indicatio eſt.

Indicātivus, a, um, ὁριστικὸς, id. quo aliquid indicatur. Indicativus modus eſt unum ex accidentibus, ſeu attributis verborum. Dictus eſt, quia eo præſentem actionem indicamus. V. *Grammaticos.*

Indicātor, oris, m. qui indicat. *Solin. c. 53.* Anaxagoras naturæ indicator.

Indicatūra, æ, f. 1. idem ac indicatio. *Plin. l. 37. c. 2.* Neque eſt hodie murrhini alterius præſtantior indicatura. *Id. l. 29. c. 2. de medicis.* Dolorum indicaturam, & mortis arrham, aut arcana præcepta. h. e. pretium a medicis conſtitutum pro morbis ſanandis. V. *Indicatio.*

Indicātus, a, um, oſtenſus, demonſtratus, partic. ab indicor. Sæpe pro æſtimato capitur. *Plin. l. 28. c. 13.* Emi lienem vituli, quanti indicatus ſit, jubent magi. *Id. l. 31. c. 2.* Indicatus ſmaragdus ſex aureis denariis.

Indĭcens, is. V. Indico, is.

Indĭcina, æ, f. 1. indicium, vel merces, quæ indici datur. *Apul. l. 7. A. A. ſub fin.* Ob indicinæ præmium.

Indĭcium, ii, n. 2. *manifeſtazione, ſegno*, אוֹת, Ger. *anzeigung*, Gall. *indice*, Hiſp. *indicio, ſeñora*, τεκμήριον, ſignum, nota, ſpecimen, ab *index. Cic. pro Cluent.* Omnia, quæ ſolent eſſe indicia, & veſtigia veneni, in illius mortuum corpore fuerunt. ¶ Item delatio criminis, præſertim facta ab eo, qui illius conſcius fuerit. *Sall. in Catil.* Frequens Senatus decrevit, Tarquinii indicium falſum videri. ¶ Indicio eſt, pro ſignum, ſeu argumentum eſſe. *Terent. Heaut. 2. 4. 4.* Quale ingenium haberes, fuit indicio oratio. ¶ Indicium facere, *dar' indizio. Id. Adelph. 4. 4. 8.* Credit, mihi me pſaltriam hanc emiſſe: id anus mihi indicium fecit. ¶ Indicium profiteri, *domandar ſ' impunità. Salluſt. in Jugurt.* Ipſe deprehenſus, multis hortantibus, indicium profitetur. Adde *Martian. l. 1. ad leg. Corn. de Sic.* ¶ Indicium interdum ſignificatur pro mercede, quæ indici datur. *Ulp. l. Idem, Dig. de cond. ob turp. cauſ.*

Indĭco, as, avi, atum, a. 1. *manifeſtare, paleſare*, נָגַד, Germ. *anzeigen*, Gall. *indiquer*, Hiſp. *eſcenar, demoſtrar*, δηλόω, manifeſto, detego, patefacio, enuntio, oſtendo, expono, palam facio. *Cic. 9. Fam.* Indicabo malitiam meam. *Salluſt. in Catil.* Si quis indicaſſet de conjuratione, quæ contra Remp. facta erat. ¶ Eſt item deferre, accuſare. *Cic. Tuſc. 3.* Potius quam conſcios indicaret. Adde *Ulp. l. Indicaſſe. Dig. de V. S.* ¶ Item æſtimare, vel pretium rei venalis ſtatuere. Et eſt venditoris, ſicut licen emptoris. *Cic. 3. Off. c. 13.* Ut ſibi fundus, cujus emptor erat, ſemel indicaretur. *Plaut. Perſ. 4. 4. 25.* Hanc eme. D. modo ut ſciam, quanti indicet.

Indĭco, is, ixi, ictum, a. 3. *denunziare, intimare*, יצר, Germ. *anordnen*, Gall. *denoncer*, Hiſp. *denunciar*, κηρύσσω, denuncio, promulgo, a *dico*, quaſi dicendo ſignifico, vel denuntio. Differt a *denuntio*, quia *denuntiare* eſt ſimpliciter ſignificare, *indicere* vero eſt ſolemniter, & quadam cum auctoritate ſignificare, ut Indicere bellum, concilium, tributum, ſupplicationem, &c. Sed tamen hæc differentia non obſervatur. *Cic. 1. Off.* Nullum bellum eſſe juſtum, niſi quod aut rebus repetitis geratur, aut denuntiatum ante ſit, & indictum. *Liv. l. 1.* Ipſum, qui concilium indixerat, non adeſſe. *Id. l. 6. c. 12.* Indicere exercitum in aliquem locum. *Id. l. 31. c. ult.* Indicere diem comitiis. *Cic. de Sen. c. 14.* Ne omnino bellum videar indixiſſe voluptati. i. e. voluptatem oppugnare. ¶ *Indicere ſpectaculum*, eſt denuntiare, & ſignificare futurum ſpectaculum. *Liv. l. 2.* Indici deinde finitimis ſpectaculum jubet. ¶ *Indicere ſuam*, eſt

est vocare homines per præconem ad funus. *Cicer. pro Domo.* Tamen id funus jure indictum esse dicebant. V. *Indictivus.* ¶ *Indicere justitium*, est imperare cessationem dicendi juris, quod non aliter, quam in maximo Reip. luctu, aut periculo fieri consuevit. *Cic. in Phil.* Justitium indici dico oportere. ¶ *Legem sibi indicere*, est imponere. *Cicer. 5. Ver.* Legem sibi indicunt innocentiæ, continentiæ, virtutum omnium, qui ab altero rationem vitæ reposcunt. ¶ Significat interdum non dicere, sumpta in privativa. *Liv. l. 22. c. 39.* Nam & duo boni consules, etiam indicente me, omnia e Rep. faceretis. Al. leg. *etiam me tacente.* Sed Gronov. priorem lectionem acerrime defendit. ¶ *Indico* pro *indic. αἰχμάζω. Plaut. Pseud. 1. 5. 133.*

Indictio, onis, f. 3. *species di tributo*, collatio tributi, vel exactionis genus, quod a Principibus populo indicitur, hoc est imperatur. *Padianus in 4. Verr. c. 2.* Omne genus penitationis in hoc capite positum est, canonis, oblationis, indictionis. *Plin. Paneg. c. 29.* Nec novis indictionibus pressi ad vetera tributa deficiunt. ¶ Est etiam genus computi, quo utuntur in publicis diplomatis, & chirographis, qui quindecim annorum spatio definitur: de cujus origine alii alia. Sunt enim, qui Constantinum ejus auctorem primum agnoscunt: sunt qui Augustum: sunt denique qui omnia vocant in dubium. V. *Onuphr. Panvin. Commentar.* in 2. Fast. in anno 1064. *Petavium l. 7. Rationar. temp. c. 1. &c.*

Indictionālis, le, adject. ad indictionem pertinens, h. e. ad tributum. *Ammian. l. 17. c. 3.* Indictionale augmentum oblatum sibi humi projecit.

Indictitius, a, um, adject. indictivus. *Cassiod. l. 5. Var. ep. 14.* Indictitia onera.

Indictīvus, a, um, o. 1. 2. σύγκλητος, quod indictum est. Indictivæ feriæ eædem erant, ac imperativæ, ideoque quas Consules, vel Prætores indicebant. Indictivum funus erat, ad quod per præconem evocabantur. *Fest. & Varr. l. 6. L. L.* Formula est apud *Ter. Phor. 5. 8. 37.* Exequias Chremeti, quibus commodum ire, jam tempus est. His adde ex *Var. loc. cit.* Ollus letho datus est.

Indictus, a, um, *non dictus*, non dictus, partic. ab *in* particula privativa, & participio *dictus. Liv. l. 5.* Ea se, nec uti indicta sint, revocare posse. ¶ Hinc indicta causa, non dicta, non defensa, ἄρρητος. *Cic. pro Rabirio.* Sed indicta causa Civem Romanum capitis condemnari coegit. ¶ Est etiam partic. ab indicor, & significat, quod solemniter promulgatum est, *publicato*, משר, Ger. *vorgetagt*, Gall. *commandé public*, Hisp. *denunciado*, ανηγγελθεὶς. *Cic. in Ver.* Tanto mercatu Prætoris indicto, concurritur undique ad istum Syracusas. ¶ Ponitur etiam pro denuntiato simpliciter. *Cicer. in Verr.* Tacitæ magis & occultæ inimicitiæ timendæ sunt, quam indictæ & apertæ. *Ovid. 6. Fast. v. 394.* Si vir es, indictas exige dotis opes. h. e. promissas.

Indicŭlum. V. Indiculus.

Indicŭlus, i, m. parvus index, *picciol indice.* Vox est sequioris latinitatis. *Ennod. l. 5. ep. 34.* Cognationem indiculo comprehensam. ¶ Ejusdem fere auctoritatis est Indiculum, i, n. parvum indicium. Legitur tamen apud *Augustinum*, qui Ennodio aliquanto antiquior est.

Indĭcum, i, n. *indaco*, pigmenti, seu coloris genus ex India apportati. *Plin. l. 33. c. 6. Ibid. l. 19. c. 17.* V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Indĭcus, a, um, adject. ad Indiam pertinens, *Indiano, d'India. Ter. Eun. 3. 1. 23.* Indici elephantes. *Ovid. 1. Pont. ep. 5. v. 80.* Aut ubi Taprobanen Indica cingit aqua.

Indĭdem, adv. *da quell' istesso luogo*, משם, Germ. *vom dem orth, her*, Gall. *de ce lieu la même*, Hisp. *del mesdemo lugar*, ἐντεῦθεν, αὐτόθεν, ex eodem loco, ab inde, & idem. *Cicer. pro Rosc. Am. c. 17.* Indidem ne Ameria, an hosce ex urbe ficarios? *Nepos Epamin. c. 5.* Habuit obtrectatorem Menecliden indidem Thebis. h. e. ipsum quoque Thebanum, ut erat Epaminondas. *Liv. l. 39.* Indidem ex Aventino.

Indifferens, tis, o. *indifferente*, Germ. *nicht unterſchieden*, Gall. *indifferent*, Hisp. *indiferente*, ἀδιάφορος, quod non differt, quod sua natura neque bonum est, neque malum. *Cic. 3. Fin.* Quod illi ἀδιάφορον dicunt, id mihi ita occurrit, ut indifferens dicerem. ¶ Indifferens homo, qui non est difficilis, aut morosus in re aliqua. *Suet. in Cæs. c. 53.* Nam cirta victum C. Oppius adeo indifferentem fuisse docet.

Indifferenter, adv. *indifferentemente, senza differenza*, Ger. *ohne unterſchied*, Gal. *indifferemment*, Hisp. *indiferentemente*, ἀδιαφόρως, ἀδιενεγκήτως, indiscriminatim. Indifferenter ferre, est æquo animo ferre. *Suet. in Domit. ad fin.* Occisum eum populus indifferenter, miles gravissime tulit. *Quint. l. 11. cap. 3.* Utraque appellatione indifferenter uti licet.

Indifferentĭa, æ, f. *indifferenza*, Germ. *gleiches verdt*, Gall. *indifference*, Hisp. *indiferencia*, ἀδιαφορία, similitudo, affinitas, convenientia. *Gell. l. 13. c. 3.* Hoc ego scripsi de utriusque vocabuli indifferentia.

Indigem liberum dixit *Cic. de Orat. ex Pacuv.* pro fine liberis.

Indigĕna, c. 1. *nativo del paese*, אזרח, Ger. *inlandiſcher*, Gall. *nd, natif*, Hisp. *natural*, αὐτόχθων, genitus in eo loco, ubi degit, ab antiqua præp. *indu* pro *in*, & *geno* pro *gigno. Ser. in 8. Æn.* Omnes terræ habitatores aut indigenæ sunt, aut adveniæ, aut convenæ. Indigenæ sunt inde geniti, quos vocant Aborigenes Latini, Græci αὐτόχθονας, ut de Faunis Virgilius dixit. Advenæ de uno loco venientes, ut Saturnus. Convenæ de diversis, ut Ausones, & Sicani. *Cic. 3. de nat. Deor.* Tertius est ex Idæis indigenis, cui inferias afferunt. ¶ Aliquando adjectivi vim habet, jungiturque substantivis cujusvis generis. *Plin. l. 14. c. 6.* Dixisse hospiti de indigena vino. *Flor. l. 2. c. 18.* Indigena potio. *Ovid. 6. Met.* Indigenæque Dei.

Indigenitālis, le, adject. *nativo*, nativus, non alienigena. *Cic. 3. de Orat. c. 38.* Sensus difertus, indigenitalis. Al. aliter leg.

Indĭgens, entis, o. *bisognoso, indèis*, qui indiget, partic. ab indigeo. *Cicer. 2. Fin. c. ult.* Cum opem indigentibus, salutemque ferres. *Id. de Am.* Quid? Africanus erat indigens mei?

Indigentĭa, æ, f. 1. *bisogno*, מחסור, Germ. *mangel*, Gall. *indigence*, Hisp. *menester, indeun*, inopia, egestas, penuria. *Cic. de Amic. c. 8.* A natura mihi videtur petitus, quam ab indigentia orta amicitia.

Indĭgeo, es, gui, n. 2. *aver bisogno*, חסר, Ger. *bedurffen*, Gall. *avoir beſoin*, Hisp. *aver menester, ανοσιω*, egeo, ex *in*, & *egeo*, *d* euphoniæ gratia interjecto. Est 2. vel 5. ord. neutrorum. *Cic. 1. de Or.* Jam illa non tam artis indigent, quam laboris. *Id. Att. l. 2.* Precibus nostris, & cohortatione non indiges. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Plin. l. 20.* Nunquam conspectis, nisi cum prædidio earum indigetur. ¶ Indigere, pro cupere. *Cic. pro Syll. c. 8.* Contemnere omnes libidines, non auri, non argenti, non cæterarum rerum indigere.

Indiges, is, adject. 3. indigens, V. *Indigem.*

Indiges, etis, m. V. Indigetes.

Indigestē, adv. *disordinatamente*, Germ. *unordentlich*, Gall. *confuſément*, Hisp. *desordon*, ἀτάκτως, inordinate, incomposite. *Gel. l. 20. c. 11.* vel *in præfat.* Quas breviter, & indigeste, & incondite annotationibus, tractationibus, lectionibusque variis tecerarunt.

Indigestibĭlis, le, adject. *indigestibile*, qui concoqui in ventriculo non potest. Et

Indigestĭlis, e, adject. *indigestione, crudità*, Voces sunt Theodori *Prisciani* Medici antiqui *c. 6. & 22.*

Indigestus, a, um, *mal composto*, τετυχ, Ger. *ungeordenet*, Gall. *confus*, Hisp. *indigeſto*, ἄτακτος, non digestus, confusus, perturbatus, sine ordine. *Ovid. 1. Met. v. 7. Plin. l. 14. c. 15.* Indigesta simplicitas.

Indigĕtes, m. 3. *Santi*, Ἀνθρωποθεοποιηθέντες, qui ex hominibus Dii facti sunt, ab *in*, & *dico*, hoc est, dedico, consecro, ut *indices*, & *c* in g conversio *indiges*, inter Deos consecratus. Aliquibus dicti videntur ab *indigita*, invoco, quia una cum cæteris Diis invocantur. Aliqui censent, Deos Indigetes esse Deos patrios, seu Deos Topicos, qui Græcis Θεοὶ πατρῷοι, & ἐγχώριοι, & πατριοι, vel ἐπιχώριοι vocantur, & dici ab *indu* pro *in*, & *ago*, habito, ut Indiges sit, qui locum aliquem incolit. *Serv. in 12. Æn.* Sed hac acceptione dicti potius fuerunt ab *indo*, & *geno*, seu *genitus*, quod in eo loco geniti sint, in quo colunt. Cæterum Servius aliorum opinionem hic recitat. Nam in 1. *Georgic.* Deos patrios ab Indigetibus distinguit, his verbis: Patrii Dii sunt, qui præsunt singulis civitatibus, ut Minerva Atheuis, Juno Carthagini: Indigetes autem proprie sunt Dii ex hominibus facti, quasi in Diis agentes. ¶ Aliqui stricte exponunt Semideos Curetes. Gloss. vet. Indigetes, ἡμίθεοι Κούρητες. *Arnob. lib. 3.* Aut si Curetas pro Laribus invocaro, quos Indigetes Samothracios pari vestrorum asseverat auctorum. ¶ Sed universe dicebantur Indigetes, qui Dii ex hominibus facti essent. Aliqui Indigetes dicunt esse Deos tutelares, quorum nomina vulgari non licet. Aliqui omnes Deos Indigetes appellari volunt ab *indigeo*, quod nullius rei indigeant, vel quod nos eorum indigeamus. *Macrob. l. 1. de Somn. Scip. c. 9. Serv. in 12. Æn. Liv. lib. 8.* Lares, Dii Novensiles, Dii Indigetes, Divi, quorum est potestas nostrum, hostiumque. *Virg. 1. Georg. ad fin.* Dii patrii, Indigetes, & Romule, Vestaque mater. ¶ In singulari num. est Indiges, etis. *Virg. Æn. 12. v. 794.* Indigetem Æneam scis ipsa, & scire fateris, Deberi cœlo.

Indigĭto, vel Indigito, as, avi, atum, a. 1. proprie significat invocare, *invocare*, ab *in*, vel *indu* pro *in*, & *cito. Macrob. l. 1. Sat. c. 17.* Namque Virgines Vestales ita indigetant, Apollo Medice, Apollo Pæan. ¶ Alii aliam huic verbo originem affingunt, nam & a digito derivant, ut sit idem ac ostendere, ac digito velut monstrare, quos reprehendit *Voss. lib. 1. de vit. serm. L. L. c. 24.* ¶ Hinc & pro nominare usurpari putant, quod qui aliquem ostendit, ejus etiam nomen docere solet. *Arnob. l. 4.* Qui Patrocles Thurius scriptorum in titulis indigitatur. Sed al. leg. *indicatur.* ¶ Pro indicere, imperare, *intimare*, usurpare videtur *Tertul. de spect. c. 16.* Cum aret annus, Magistratus purpuras ponunt, precem indigitant, hodiam inflaurant.

Indigitamenta, orum, n. 2. appellantur libri Pontificales, qui Deorum nomina, & eorum invocandorum rationem, ritusque continent, *Istruzioni Sacrificia. Arnob. l. 2.* Apollinis nomen Pompiliana *indigitamenta* retinere. V. *Voss. de vit. L. L. c. 24.*

Indigĭto. V. Indigeto.

Indignabundus, a, um, *sdegnato*, indignatus. *Liv. l. 38. c. 57.* Cum illa muliebriter indignabunda nihil de communi filia secum consultatum adjecisset.

Indignans, antis, adject. o. *sdegnoso, irato, che sdegna. Ovid. 6. Metam. v. 584.* Verbaque querenti satis indignantia linguæ Defuerunt. *Colum. l. 8. c. 17. de mulis.* Genus servitutis indignantissimum.

Indignanter, adverb. *sdegnosamente. Arnob. l. 3.* Mussitare indignanter. *Ammian. l. 25. c. 1.* Indignanter ferre.

Indignatĭo, onis, f. *ira, sdegno, ἀγανάκτησις. Vellej. lib. 2. c. 66.* Indignatio erumpens animo ac pectore. *Plin. l. 9. c. 30.* Alicujus in se indignationem convertere. *Horat. Epod. 4.* Libertina indignatio. ¶ Est etiam oratio, per quam conficitur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in rem gravis offensio concitetur. Hæc *Cic. 1. de Inv.*

Indignatiuncŭla, æ, f. dim. ab indignatio. *Plin. l. 6. ep. 17.* Indignatiunculam, quam in cujusdam amici auditorio cepi, non possum mihi temperare, quominus apud te per epistolam effundam.

Indignativus, a, um, adject. qui indignatur. *Tertul. de anim. cap. 46.* Indignativum, quod appellant θυμικόν.

Indignātus, a, um, partic. ab indignor. *Virgil. 2. Georg. v. 163.* Atque indignatum magnis stridoribus æquor.

Indigne, adv. *indegnamente*, Ger. *unehrlich*, Gall. *indignement*, Hisp. *indignamente, ανοσιως*, inhoneste, præter dignitatem. *Ter. Adel.* Cui miseræ indigne per vim vitium obtulerat. *Id. ib. 1. 1. 11.* Clamant omnes, indignissime factum esse. Indignĭtas, atis, f. *indegnità*, Germ. *unehrlund*, Gall. *indignité*, Hisp. *indignidad, ανοσιη, ανοσιουργια*, quod indignum est, quod est contra dignitatem, dedecus, ignominia. *Cic. 6. Fam.* Atque omnem adeundi, & conveniendi illius indignitatem, & molestiam pertulissem. *Id. pro Mur. c. 25.* Neque satis severe pro rei indignitate decrevit. *Cæs. l. 2. B. G. c. 14.* Omnes indignitates, contumeliasque perferre. *Cic. 4. Ver.* Qui indignitate servos, temeritate fugitivos, crudelitate hostes vicerit, h. e. abjiciendo se vitiis.

Indigniter, adv. indigne. *Vetus monumentum apud Ferretum in Musio Lap. p. 261.* Parcæ vitæ finem statuerunt indigniter.

Indignor, aris, atus sum, *sdegnare*, נעם, Ger. *zurnen*, Gall. *s' indigner*, Hisp. *enojarse, indignarſe*, ἀγανακτέω, graviter fero, stomachor. Est tertii ordinis deponentium, & fere construitur cum acc. rei. *Quinct. l. 1. c. 3.* Quidam indignantur imperia. ¶ Construitur etiam cum infinitivo. *Brut. Cic. 11. Fam.* Quod si indignaris, ausos esse id facere. ¶ Item cum particula quod. *Cic. 1. de Inv.* Per quem indignamur, quod nobis hoc primis acciderit. ¶ Item cum membro orationis. *Sulpic. Cic. lib. 4. Fam. ep. 5.* Hem non homunculi indignamur, siquis nostrum interiit. ¶ Interdum dativum regit, sed rarius. *Ulp. l. 2. Dig. ad leg. Jul. de adult.* Qui matrimonium suum contemnit, quique contaminationi (adulterii) non indignatur.

Indignus, a, um, o. 1. 2. *indegno*, Ger. *unwurdig*, Gall. *indigne*, Hisp. *indigno, ανοσιος*, non dignus. *Ter. Adel. 3. 3. 54.* Hæc te admittere indigna genere nostro? *Cic. in Pison. cap. 16.* Cæsar te omni honore indignissimum judicat. ¶ Cum genit. *Plaut. Pœn. 5. 2. v. 9.* Quoniam illa (exta) non bona aruspex dixit, Deum esse indigna credidi. Alii leg. *indignum*; atque ita explicant, Deum (h. e. Venerem, de qua hic est sermo. Solebant autem Veteres *Deos* usurpare etiam in gen. fœm.) indignam esse, cui vitiata exta offerrentur. Hac autem ratione usurpatur *indignus* ad laudem, Sic *Cic. in Pison.* L. Flaccus vir tua legatione indignissimus. h. e. vir tantæ probitatis, ut minime decuerit, eum esse Pisonis hominis improbissimi legatum. Adde *Lucret. lib. 2. vers. 1101.* ¶ Interdum sumitur pro fœdo, miserando. *Liv. l. 19.* Lictoribus indignum in modum multatis. *Cic. pro Quinct. c. 31.* Indignum est a pari vinci, aut superiore; indignius ab inferiore, atque humiliore. ¶ *Indignum*, absolute positum interjectio indignantis est, sicut *infandum. Ovid. 5. Met.* Iffet, & (indignum!) scelerato profuit ara. ¶ Indignas turres, pro magnis dixit *Ennius.*

Indigus, a, um, יחסר, Germ. *mangelhafft*, Gall. *indigent*, Hisp. *menesteroso, indeun, ανοσιος*, egenus, qui indiget. *Plin. l. 8. c. 4.* Stipendiorum indiga. *Virg. l. 3. Georg. v. 418.* Haud opis indiga nostræ.

Indiligens, tis, o. *negligente, αμελησας*, negligens. *Ter. Adel.* Sed vereor, ne indiligens nimium sies. *Plin. l. 13. c. 12.* Deprehenditur etiam odore, cum fuerit diligentior. *Gell. l. 15. c. 28.* Rerum memoriæ non indiligens. ¶ Usurpatur etiam passiva significe. pro neglecto, inculto. *Plin. l. 19. c. 4.* Statim faciebant judicium, nequam esse in domo matremfamilias, ubi indiligens esset hortus.

Indiligenter, adv. *negligentemente, αμελησας*, negligenter. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Nihil ab eo arbitror neque indiligenter, neque illiberaliter factum. *Cæs. l. 2. B. G. c. 33.* Indiligentius servare præsidia.

Indiligentĭa, æ, f. 1. *negligenza*, עצלות, Germ. *unfleiß*, Gall. *negligence, nonchalance*, Hisp. *deſcuydo, αμελησια*, negligentia. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Literarum missarum indiligentia. *Tacit. 4. hist. c. 49.* Indiligentia veri, & adulandi libido.

Indimissus, a, um, adject. non dimissus. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 34.* Illicite dimissam uxorem pro indimissa docens, adulter est.

Indipiscō, is, activa forma, idem ac indipiscor. *Plaut. Asin. 2. 2. 13.* Numquam ædepol quadrigis albis indipiscet postea.

Indipiscor, eris, indeptus sum, d. 3. *conseguire, acquistare*, τυγχάνω, adipiscor, assequor, apud vet. *Plaut. Rud. 5. 2. 28.* Largiter mercedis indipiscar. *Liv. l. 26. c. 39.* Quam quis indeptus navem erat. *Id. l. 17. c. 2.* Conabamur memoriæ vegetandæ gratia indipisci animo, ac recensere. h. e. mandare memoriæ.

Indirectus, a, um, *disordinato*, τετυχ, Ger. *nicht gerad*, Gall. *indirect, mal dreſſé*, Hisp. *no polido, indirecto*, ἄτακτος, *αδιαθετος*, incompositus, & inordinatus. *Quinctil. l. 5. c. 13.* Indirecta fere, atque, ut sic dicam, clamosa est actio.

Indireptus, a, um, adject. non direptus. *Tacit. 3. hist. cap. 72.* Sic Capitolium clausis foribus indefensum, & indireptum conflagravit.

Indi-

Indisciplinatus, a, um, *indisciplinato*, disciplina carens. *Augustin. epist.* 169. & *Cyprian. epist.* 62. *ad fin.*

Indiscissus, a, um, non discissus. *Hieronym. epist.* 57. *ad Damas.* Indiscissa Domini tunica.

Indiscrète, adverb. indiscrenter, judiscriminatim, *senza discernimento*, *alla rinfusa*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Avium & animalium vocis indiscrete editur imitatio. *Capitolin. in Nigro c.* 3. Cum indiscrete subsellia Circi repleta essent.

Indiscrétim, indiscrete. *Solin. cap.* .. (*al.* 43.) Locus opiparis epulis semper refertus, quibus indiscretim omnes vescuntur.

Indiscrétus, a, um, *che non si può discernere*, *confuso*, Ger. *nicht unterschieden*, Gall. *indiscret*, Hisp. *no apartado*, ἀδιάκριτος, quod discerni non potest, maxime conjunctum. *Plin. lib.* 35. *c.* 10. Imagines adeo similitudinis indiscretæ pinxit. *Virg.* 10. *Æn. v.* 393. Simillima proles indiscreta suis.

Indiscriminátim, adv. *indifferentemente*, Germ. *ohne unterschied*, Gall. *indifféremment*, Hisp. *indiferentemente*, ἀκρίτως, ἀδιαφόρως, indifferenter, & sine discrimine. *Var. de L. apud Non. c.* 2. *n.* 449. Quibus nos in hoc libro utamur indiscriminatim.

Indiscussus, a, um, adject. non examinatus, ἀνεξέταστος. *Claud. Mamert. l.* 3. *de statu animæ*, *c.* 11. Illud indiscussum restat.

Indiserte, adverb. non diserte, *senza eloquenza*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. Orationem meam non indiserte collaudavit.

Indisértus, a, um, *senza eloquenza*, לבלי פה, Germ. *unberedt*, Gall. *indiserte*, Hisp. *indiserto*, ἀφυής, non disertus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Neque indisertum Academicum pertimuissem. *Id.* 3. *de Orat. c.* 35. Malim equidem indisertam prudentiam, quam stultitiam loquacem.

Indisjectus. V. Indejectus.

Indispensátus, a, um, adject. non pensatus, non distributus. *Silius l.* 16. *v.* 341. Indispensato lassantem corpora, nisi. hoc est immoderato.

Indispósite, adv. non dispositè, *senza disposizione*. *Senec. ep. ult.* Quid ergo, inquis, muta animalia perturbate, & indispositè moventur?

Indispósitus, a, um, adject. *non disposto*, *confuso*. *Tacit.* 2. *hist. c.* 68. Apud Vitellium omnia indispósita, temulenta, pervigiliis, ac bacchanalibus, &c.

Indissimilis, le, adject. non dissimilis. *Var. l.* 8. *de L. L. c.* 80. Formæ vocum indissimiles. Affertur etiam exemplum *Vellej. l.* 2. *c.* 80. Sed ibi legitur *dissimillimus*.

Indissimulabilis, le, adject. non dissimulatus, *che non si può dissimulare*. *Gell. l.* 10. *c.* 22. Cum quadam indissimulabili veritate differunt.

Indissociabilis, le, adject. *che non si può disgiungere*. *Lactant. de Opific. Dei c.* 10. Indissociabilem prætendunt unitatem.

Indissolubilis, le, o. 3. *indissolubile*, *che non si può slegare*, Ger. *unauflöslich*, Gall. *qu'on ne peut dissoudre*, Hisp. *indissoluble*, ἄλυτος, quod dissolvi non potest. *Cic. de Univ. c.* 11. Immortales vos quidem esse, & indissolubiles non potestis.

Indissolubíliter, adv. ita ut non possit dissolvi. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 2. Indissolubiliter nexum.

Indissolútus, a, um, *legato*, non dissolutus, non solutus, colligatus. *Cic. de Univ. c.* 11. Hæc sunt indissoluta, me invito. Al. leg. *non sunt dissoluta*.

Indistincte, adv. *confusamente*, ἀδιακρίτως, inordinate, confuse. *Gell. l.* 20. *c. ult.* Indistincte, atque promiscue adnotabam.

Indistinctus, a, um, *non distinto*, *confuso*, Germ. *nicht unterschieden*, Gall. *confus*, *indistinct*, Hisp. *indistincto*, ἀδιακρίτως, inordinatus, confusus. *Quinct. l.* 8. *cap.* 2. Neque inordinata, neque indistincta. *Catull. de nupt. Pel. & Thet. v.* 283. Indistinctæ corollæ.

Indistrictus, a, um, *non offeso*, non districtus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 92. Tamen indistrictus abibo. i. e. illæsus. Heinsius legit *indistrictus*. V. *Distringo*.

Indítus, a, um, nom. particip. ab indo, is, datus, impositus, immissus, *imposto*, *dato*, ἐνιδυόμενος. *Curt. l.* 4. *c.* 9. A celeritate, qua defluit, Tigris nomen est inditum. *Id. l.* 10. *c.* 10. Venenum potioni inditum. *Flor. l.* 3. *c.* 12. *sub fin.* Indita monti urbs. h. e. imposita.

Individuitas, atis, f. *individuabilità*. *Tertul. de Monogam. c.* 5. Individuitas matrimonii.

Individuus, a, um, *individuo*, *che non si può separare*, Ger. *unzertrennet*, Gall. *qu'on ne peut diviser*, Hisp. *individuo*, ἄτομος, quod non potest dividi, vel quod non separatur. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Ille atomos quas appellat, id est corpora individua. *Id. in Acad.* Ex illis individuis, unde omnia Democritus gigni affirmat.

Indivisíbilis, le, adject. *indivisibile*, individuus, ut indivisibilis materia, apud *Diomed. l.* 2. Indivisibilis anima, apud *Tertull. de anim. c.* 51.

Indivisíbiliter, adv. *indivisibilmente*, ἀδιαιρέτως. *Tertull. de anim. c.* 51. Mors indivisibili animæ indivisibiliter accidens.

Indivísus, a, um, *indiviso*, ἄτομος, non divisus. *Var.* 2. *de R. R. c.* 7. Equorum, qui ungulas indivisas habent.

Indo, is, didi, ditum, *imporre*, שם, Germ. *dreinthun*, Gall. *imposer*, *mettre dedans*, Hisp. *mettar a dentro*, ἐνιδύω, impono. *Plaut. Capt.* 5. 3. 7. Pægnium vocitatus est, post vos nomen indidistis Tyndaro. ¶ Quandoque est intus dare, immittere. *Plaut. Cas.* 2. 3. 31. Si ego in os meum vini guttam indidi. *Id. Mil.* 2. 5. 1. Indere ignem in aram. ¶ Interdum imprimere. *Plaut. Asin.* 3. 2. 7. Qui sæpe ante in nostras scapulas cicatrices indiderunt. ¶ Item injicere. *Id. Men.* 1. 1. 3. Fugitivis servis indunt compedes. ¶ Item inscribere, ut indere aliquid in aurum, aut argentum, ut deterius fiat. *Ulp. l.* 2. *Dig. ad leg. Jul. pecul.* ¶ Cum ablat. & præposit. *in*. *Cato R. R. c.* 21. Indere aliquid in aliqua re.

Indocibílitas, atis, f. *durezza d'ingegno*, *mente indocile*. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Prudentiam indocibilitas impugnat.

Indócilis, le, o. 3. *indocile*, Ger. *ungelehrig*, Gall. *indocil*, Hisp. *indocil*, ἀδίδακτος, ἀνυπήκοος, qui doceri non potest. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Sed quia nimis indociles quidam, tardique sunt. *Id.* 4. *Acad. c.* 1. Sed incredibilis quædam ingenii magnitudo non desideravit indocilem usus disciplinam. *ideò* quæ doceri, vel tradi non potest. *Sil. lib.* 12. *v.* 726. virum indocilem pacisque, modique. *Id. l.* 1. *v.* 237. Nec Cereri terra indocilis, nec inhospita Baccho. hoc est tellus quæ cultum patitur, & respondet. *Id. lib.* 11. *v.* 11. Tum Gens Hirpini vana, indociliisque quietem. h. e. *che non si stà in pace*. Græca constructio est. Alii leg. *quieti*. Cum infinito *Stat.* 6. *Theb. v.* 313. Indocilis teneri. ¶ Item rudis, ineruditus. *Ovid. l.* 4. *Trist. eleg.* 1. Hoc est cur cantet vinctus quoque compede fossor, Indocili numero cum grave mollit opus. ¶ Item nativus, nec ulla arte paratus. *Propert. l.* 1. *el.* 12. Et sciat indociles currere lympha vias. h. e. ignotas, non monstratas. ¶ Ponitur etiam pro indocto, *ignorante*. *Virg.* 8. *Æn.* Is genus indocile, & dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Indocilis coli agricola.

Indócte, adv. *ozzamente*, Germ. *unverschickt*, Gall. *indoctement*, Hisp. *indoctamente*, ἀμαθῶς, imperite. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 16. Quæ qui videat, non indocte solum, verum etiam impie faciat, si Deos esse neget. *Gell. l.* 12. *c.* 5. Dicam ego indoctius, & apertius.

Indoctor, oris, m. pro servorum castigatore usurpatur a *Plauto Asin.* 3. 2. 6. quemadmodum doctores puerorum virgis eos castigare solent. Est tamen ibi lectionis mira varietas. V. *Taubman.*

Indóctus, a, um, *ignorante*, Germ. *ungelehrt*, Gall. *indocte*, Hisp. *indocto*, ἀπαίδευτος, qui doctus non est, rudis, ineruditus, imperitus, ignarus. *Cic. in Brut.* Qui & plane indocti, & inurbani, & rustici etiam fuerunt. ¶ Dicitur etiam de rebus, ut indocta oratio, indocti versus, &c. *Cic.* 3. *de Or.* Nam si rudis, & indocta putanda est illa sine intervallis loquacitas perennis, & perfluens. *Id. l.* 2. *Div. c.* 63. Ex levissima enim, & indoctissimo genere constant. ¶ Comparat. indoctior. *Id. Tusc.* 1. *c.* 2. Habitus est indoctior Themistocles, cum in epulis lyram recusasset. ¶ Cum infinito, *Hor. l.* 2. *od.* 6. Cantaber indoctus juga ferre nostra. ¶ Cum genitivo, *Id. de ar. poet. v.* 380. Indoctus pilæ, trochive. ¶ Cum accusativo, Græco more. *Gell. l.* 9. *c.* 10. Homo sine pleraque alia non indoctus. ¶ *Horat. l.* 2. *epist.* 2. Canere indoctum. h. e. indocte, more adverbii.

Indolátilis, le, adject. qui dolari nequit. Translate *Sidon. l.* 5. *ep.* 5. Corporibus, ac sensibus rigidi, indolatilesque. Al. leg. *indocilesque*.

Indolátus, a, um, adject. non dolatus. *Arnob. l.* 7. Lapis indolatus, & asper

Indolentia, æ, f. 1. *privazione di dolore*, Gall. *indolence*, Hisp. *indolencia*, ἀνωδυνία, vacuitas doloris. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 4. Num propterea idem voluptas est, quod, ita dicam, indolentia? Adde 2. *Off.* & *Senec. epist.* 66.

Indolésco, is, lui, n. 3. *dolersi molto*, שגה, Ger. *heftiges weetthun*, Gall. *avoir douleur*, Hisp. *dolerse*, ἀλγύνομαι, valde doleo. *Cic.* 2. *Phil. c.* 25. Quis, qui non indoluerit, tam sero se, quem hominem secutus esset, cognoscere? *Ovid.* 2. *Trist. v.* 399. At multos indoluisse malis. ¶ Reperitur etiam cum genitivo. *Ovid.* 2. *Met.* Successorumque Minervæ indoluit. ¶ Item absolute. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Tanta intentione oculorum opus est, ut indolescant. ¶ Præteritum *indolui* quidam ab *indoleo* ducunt, non autem ab *indolesco*.

Indoles, is, f. *natura*, *ingegno*, Germ. *art*, *gemüthsgang*, Gall. *le naturel*, Hisp. *la fesasl de virtud en los ninos*, φύσις, vis innata, & ingenita, ab *indolesco*, creico. *Cic. de Sen.* Ut enim adolescentibus bona indole præditis sapientes senes delectantur. *Id.* 3. *Off.* Homines, in quibus est virtutis indoles, commorentur. *Liv. l.* 25. *cap.* 37. ad summam indolem accesserat Cn. Scipionis disciplina. *a summa abilità*. ¶ Aliquando etiam in malum dicitur. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Cum hac indole virtutum, ac vitiorum sub Asdrubale meruit. ¶ Transfertur quoque ad muta, atque inanimata. *Gell. l.* 12. *c.* 1. In arboribus, & frugibus major plerumque vis, & potestas est, ad earum indolem vel deterendam, vel augendam &c. *Id l.* 20. *cap.* 6. In plures libros mendæ istius indoles manavit. *Plaut. Rud.* 2. 4. 10. Papillæ cujusmodi! tum quæ indoles est in favio! *quanta grazia!*

Indolescéndus, a, um, particip. passiv. dolendus, *da dolersi*. *Sidon. l.* 2. *epist.* 12. Morboris retia amicis, & externis indolescenda.

Indólor, ris, adject. o. ἀνώδυνος, dolorem non afferens, ut indoloria medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *l.* 4.

Indolória, æ, f. idem ac indolentia. *Sidon. in epist. præfixa carmini* 14. scribit, Ciceronem ipsum hac voce usum, sc. *l.* 2. *Fin. c.* 4. ubi tamen vocem hanc viri docti rejiciunt, & *indolentia* substituunt: ipsum etiam Sidonium eodem modo corrigendum censent; quamquam Sirmondus eam lectionem tueri videtur.

Indomábilis, le, o. 3. *che non si può domare*, *insuggettabile*, פרא, Germ. *ungezæmlich*, Gall. *indomable*, Hisp. *indomable*, ἀδάμαστος, qui domari non potest. *Plaut. Cas.* 4. 3. 12. Ædepol næ tu, si esses equus, esses indomabilis.

Indómitus, a, um, *indomito*, פרא, Ger. *ungezæmet*, Gall. *indomté*, Hisp. *indomito*, ἀδάμαστος, qui domari non potest, & mitescere. *Auct. ad Her. lib.* 4. Equus indomitus. ¶ Translate dicitur de animi motibus immoderatis, qui a ratione non vincuntur, & subiguntur. *Cic. pro Rosc. Com.* Indomitæ animi cupiditates ad hoc scelus impulerunt.

Indonátus, a, um, nom. particip. *ebi è senza dono*. *Lamprid. Heliogab. cap.* 28. Nec quenquam facile indonatum relinquebat.

Indormío, is, n. 3. *dormire sopra qualche cosa*, ἐνυπνιάζομαι, est in re aliqua, vel super rem aliquam dormire. *Horat.* 5. *Ser. Sat.* 1. *v.* 70. Coagestis undique saccis indormis. ¶ Per Metaphoram accipitur pro cessare, & tardum esse. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Qui in isto homine colendo tam indormivi diu. ¶ Indormire causæ, est remissius, & segnius tractare negotium. *Cic.* 2. *Phil.* 12. An faces admovendæ sunt, quæ te excitent tantæ causæ indormientem? *Senec. de vita beata*, *c.* 10. Desidiam dissolutionemque segnis animi indormientis sibi. h. e. sibi uni vacantis, & securi.

Indotátus, a, um, adject. dote carens, *senza dote*, ἄπροικος. *Horat. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 46. Indotata mihi soror est. ¶ Translate *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 55. Cujus artem, cum & indotatam esse, & incomptam videres, verborum eam dote locupletasti. *Ovid.* 7. *Met.* Indotata defunctorum corpora. h. e. quibus justa persoluta non sunt.

Indu, præp. apud vet. pro *in* a Syracusano ἴνδον, sive ἰνδοῦ, pro ἔνδον, *intus*. Nam ab *ἰνδοῦ*, fit *endo*, & converso o in u, *indu*, quomodo a *pœnus* est *impune*, a *Punus*, Punicus. Giffanius negat, invenire se *indo* a veteribus dictum pro *in*, sed *endo*, unde *Endo*, *procinctu endoperator*, *endogredi*, *endoitium*, *endeplorato*, &c. Sed dubium non est, quin *indo* quoque dixerint, quia in veteribus libris Lucretii, aliisque non tantum *endo*, sed & *indu*, & corrupte interdum *inde* legitur, quod Giffanius ipse agnoscit, & quia in compositis *indu* non minus reperitur, quam *endo*, ut *Induperator*, *indigena*, *inducia*, *indigito*, *induitivus*, &c. *Enn. Annal. l.* 17. Indu mari magno doctus extollere certant.

Indubitabilis, le, o. 3. *certo*, certus, de quo dubitari non potest. *Quintil. l.* 4. *c.* 5. Illo sequenti (si modo indubitabile sit) utendum solo.

Indubitabíliter, adv. indubitate. *Arnob. l.* 5. Cunctis indubitabiliter notum est.

Indubitandus, a, um, nom. particip. indubitatus. *Augustin. epist.* 19. *cap.* 2. Ut veritas indubitanda persistat.

Indubitanter, adv. *certamente*, באמת, Ger. *gewiszlich*, Gall. *sans doute*, Hisp. *sin duda*, ἀναμφιβόλως, certo. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Quæ palma frugum indubitanter Italiam contigit. In editione Harduini legitur *indubitatas*. *Augustin. de vera relig. c.* 46. Indubitanter invictus est. *Ulpian. Dig.* 37. 11. 2. Indubitanter probatur.

Indubitáte, adv. indubitanter, sine dubitatione. *Vellejus l.* 2. *cap.* 60. Indubitate corrupti commentarii. *Liv. l.* 33. *c.* 11. Quæ indubitate Lysimachi erant. ¶ Superlat. *indubitatissime* Orosii est *l.* 3. *ad fin.*

Indubitáto, adv. indubitate. *Tertull. l.* 1. *adv. Marcion. cap.* 9. Major indubitato eo, quem abscondit.

Indubitátus, a, um, *certo*, *sicuro*, נאמן, Ger. *ungezweyfelt*, Gall. *certain*, *indubitable*, Hisp. *indubitable*, *cierto*, ἀναμφίβολος, certus, de quo dubitari non potest. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. In iis vero, quæ indubitata sunt. *Plin. l.* 31. *cap.* 3. Indubitata spes.

Indubito, as, n. 1. *dubitare*, *diffidarsi*, ἀπιστῶ, idem ac dubito, diffido. *Virg.* 8. *Æn. v.* 404. abfuit precando Viribus indubitare tuis. *Stat. in epist. l.* 3. *Syl. ult.* Sed ingratus, qui plura adnecto, tuisque moribus indubito.

Indubítus, a, um, adject. *indubitato*. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 45. Plurimorum indubita innocentia. *Quintil. l.* 5. *c.* 12. Exempla indubita.

Indúciæ, arum, f. 1. *tregua*, ἀνοχαί, ἀνοκωχή, erant quidam societatis consensus factus plerunque Imperatorum arbitrio, interdum auctoritate Senatus, & jussu Populi, per sponsores, simplici juramento, quo a bello, & ab omnibus rebus hostilibus ad tempus cessabatur. Dictæ sunt ab *in*, & *otium*, inferto, *c*, vel ab *induco*, ut Manutio placet in Orthogr. Differunt a pace, seu fœdere. Induciis enim pax in perpetuum, ut fœdere, sed in certum temporis spatium dabatur, aut dierum, aut mensium, aut annorum. Quare sæpe factum animadvertimus, ut P. R. hostibus fœdus petentibus inducias dederit. *Liv. l.* 4. Inducias annorum octo impetraverunt. *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Quo in genere etiam in Republica multa peccantur, ut ille, qui, cum centum triginta dierum essent cum hoste pactæ induciæ, noctu populabatur agros, quod dierum esset pactæ, non noctium induciæ. *Sallust. in Jug. c.* 29. Agitare inducias. *Liv. l.* 7. *c.* 20. Facere inducias in centum annos. ¶ Translate *Terent. Eun.* 1. 1. 15. In quo (amore) insunt inimicitiæ, induciæ, bellum, pax rursum. ¶ Dicimus autem, facere, impetrare, conservare inducias, &c. *Liv. Cic. Nepot*, & *al.*

Indúco, is, uxi, uctum, a. 3. *introdurre*, *condur dentro*, הכניא, Ger. *einführen*, Gall. *introduire*, Hisp. *introduzir*, εἰσάγω, ἐνάγω, introduco. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Inducere armenta in rura. ¶ Translate sumitur pro afferre, in medium proponere, innovare, in usu ponere, *introdurre*. *Cic.* 1. *Phil.* Ut incepiabiles religiones in Remp. inducerentur. *Id.* 2. *de Or.* Qui hoc primus in nostros mores induxit. ¶ Item pro impellere, illicere, inclinare, *indurre*, *persuadere*. *Cicer.* 2. *de Leg.* Idque ut facerem, & orationibus inducebar tuis, & verubus. Sic inducere animum ad misericordiam, *Id.* ¶ Hinc inducere animum, vel Inducere in animum, pro sibi persuadere, quasi animum inclinare, vel introducere

docere in animum. *Cic. Att. lib. 6.* Et id, quod animum induxerat, paulisper non tenuit, sed cito ad se redit. *Id. Att. l. 14.* Quoniam semel induxit animum sibi licere, quod vellet. *Idem in Catil.* Si mea voce ire in exilium animum induxeris. *Id. pro Rosc. Am.* Qui potuit animum inducere, ut filium exhæredaret? *Terent. Heaut. 5. 4. 5.* Ne illuc in animum inducas tuum, alienum te esse. ¶ Inducere item, est ducto per ceras stylo tegere, abolere, delere, *cavedium, annullare. Cic. Att. l. 12. ep. 14.* Etsi nomina jam facta sunt, tamen vel induci, vel mutari possunt. ¶ Item decipere, seducere. *Cic. pro Rosc. Am. c. 40.* Homines honestissimos inducit, decipit, destituit. *Id. 3. Off.* Si hoc non est, emptorem pati ruere, & per errorem alterum inducere. ¶ Item tegere, superinducere. *Cic. 3. Verr.* Ex quo tantum tectorium vetus deletum sit, & novum inductum. *Cæs. l. 1. B. G.* Scuta pellibus induxerant. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Inducere parietem. ¶ Hac ratione & de picturis dicitur. *Horat. de Art. poet. v. 1.* Cervicem pictor equinam Jungere si velit, & varias inducere plumas. Sic *Plin. l. 35. c. 10.* Huic picturæ quater colorem induxit. ¶ Significat etiam induere, vestire. *Cic. 2. de Inv.* Et statim ligneæ soleæ in pedes inductæ sunt. *Auct. ad Her. l. 1.* Et soleæ ligneæ pedibus inductæ sunt. ¶ Item fingere, personam aliquam loquentem facere, seu producere, *introducere*, tracta Metaphora a fabularum actionibus, in quibus personæ induci proprie dicuntur, cum ad agendum scenam ingrediuntur. *Cic. 3. Off.* Hinc ille Gyges inducitur a Platone. *Id. 1. de nat. Deor.* Qui & ira inflammatos & libidine furentes induxerunt Deos. ¶ Hinc & ad judicia pertinet, ut inducere testes, &c. *præsentare. Sueton. Claud. c. 40.* Inducta testis in Senatu. *Id. in Domit. c. 11.* Quosdam majestatis reos in curiam induxerat, & facile perfecerat, ut condemnarentur. ¶ Similiter & fabulæ induci dicuntur, *repræsentare. Suetan. Ner. c. 11.* Inducta est & Afranii togata. ¶ Pertinet etiam ad res militares, *conducere, fas marciare. Plaut. Amph. 1. 1. 88.* Illico equites jubet dextra inducere. *Liv. l. 31. c. 28.* Inducere exercitum in Macedoniam. ¶ Significat etiam interdum producere, emittere. *Col. l. 5. c. 9.* Nec fructum, nec lætam frondem olea inducet. ¶ Inducere in errorem, *ingannare, far fallare. Cic. de clar. Orat.* Ut imperitos posses in errorem inducere. ¶ Inducere in spem, *dare speranza. Cic. 2. Offic.* Quæ te, malum, ratio in istam spem induxit, ut &c. Sic inducere in amorem, *far amare. Catull. epigr. 18.* Inducere in viam, in iter, *istradare. Varr. l. 3. R. R. c. 2. & Quintil. proem. l. 8.* ¶ Inducere seditionem in civitatem, pro concitare. *Cic. 1. Off.* ¶ Inducere in rationem pecuniam aliquam, *mettar in conto, in partita. Idem 3. Verr.* Tutores pecuniam Prætori si pupillæ nomine dedissent, grandem præsertim, quemadmodum in rationem inducerent, non videbant. *Id. Agrar. 2. c. 26.* Hic ager omnis quoquo pretio coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur. h. e. tanquam ingenti pecunia vobis acquisitus, in tabulas publicas referetur. ¶ Inducere rotam, pro impellere. *Mart. l. 14. epigr. 168.* de trocho: Inducenda rota est &c. ¶ Inducere novercam filiæ, *dar alla figliuola una madrigna. Plin. in epist.* ¶ Inducere animum ad meretricem, *attaccarsi ad una mattrisia, Terent. Hecyr. 4. 4.* ¶ *Inducere solum*, pro æquare, conjungere, complanare. *Plin. l. 2. v. 80.* Hiatus vero alias remanet, ostendens quæ sorbuit, alias occultat ore compresso, rursusque ita inducto solo, ut nulla vestigia extent. *rimmarginato.* ¶ *Inducti*, pro *induxisti, Terent. Andr. 5. 3. 12.*

Inductibilis, le, adject. qui potest induci, & illini. *Col. Aurel. Acut. l. 2. c. 37.* Coagulata, inductibiliaque, & digitis convoluta.

Inductio, onis, f. 3. *introduzione*, ἀγωγή, ductus, ductio, introductio. *Cic. 2. de natur. Deor. cap. 60.* Nos aquarum inductionibus terræ fecunditatem damus. ¶ Inductio animi benevolentiam signat. *Cic. 2. Fam. ep. 8.* Tantum enim animi inductio, & mehercule amor erga Pompejum apud me valet. ¶ Est etiam incrustatio, & tectorii appositio. *Pallad. l. 1. c. 15.* Prima trullis frequentetur inductio. ¶ Item litura. *Leg. 1. Dig. de bis, quæ in testam.* Lituras, inductiones, superinductiones ipse feci. ¶ Est etiam genus argumentationis, in quo ex pluribus particularibus veris aliquid generale infertur. V. *Cic. lib. 1. de Invent. c. 31.*

Inductive, adv. cum inductione, seu suasu, ut inductive indulgere, *Col. Aurel. Tard. 1. c. 5.*

Inductor, oris, m. idem ac ductor. Inductores appellantur a Plauto, qui servos ædunt, quod exercitum ulmorum in eorum terga inducunt. *Asin. 3. 2. 6.* Al. aliter legunt, & explicant.

Inductrix, icis, f. quæ inducit & impellit. *Apul. l. 4. Florid.* Prædæ, quam ore gestabat, inductricem compotivit.

Inductus, us, m. *persuasione, indotto*, ἐνεργεία, inductio, impulsio, suasio. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 17.* Quod alieno inductu fecerit.

Inductus, a, um, adject. ex particip. ab induco, totidem fere habens significationes. Primo enim significat *indotto, persuaso. Cic. pro Quint. cap. 3.* Inductus consuetudine, ac familiaritate fecit. ¶ Item *introdotto. Suetan. in Claud. c. 34.* Inducti per simulationem Comœdi. ¶ Item *cancellato. Ulp. l. 1. Dig. de his quæ in testam.* Quæ in testamento legi possunt, ea inconsulto deleta, & inducta. ¶ Item adscitius, aliunde petitus. *Plin. in epist. 3. l. 4.* Neque enim conjectura eget, quid sermone patrio exprimere possis, cum hoc inditio, & inducto tam præclara opera perfeceris. Adde *l. 3. epist. 18.* ¶ Item illitus. V. Induco.

Inducula, æ, f. vestis interioris genus, ab induendo. *Plaut. Epid. 2. 2. 28.* Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam?

Indugredior, d. 3. ingredior, apud vet. *Lucr. l. 1. v. 82.* Viamque indugredi sceleris. Al. leg. *endogredi*, eodem sensu.

Indulcitas, atis, f. 3. idem quod dulcitas, apud *Non. c. 2. n. 215.* ubi *Cæcilius*: Tanta huic invasit in corda indulcitas.

Indulco, as, a. 1. *addolcire*, המתיק, Germ. *süssen machen*, Gall. *faire doux, adoucir*, Hisp. *endulcar*, γλυκαίνω, dulce facio. *Tertull. adv. Jud. c. 12.* Hoc lignum, quo Moyses aquam amaram indulcavit.

Indulgens, entis, adject. o. qui indulget, clemens, *indulgente, corteso*, συγχωρῶν, ἐπιεικὴς. *Cic. de Amic. c. 24.* Peccatis indulgens præcipitem amicum ferri finit. *Id. pro Cluent. c. 5.* Ipsum nomen amantius, indulgentiusque maternum. *Plin. Trajano epist. 11.* Rogo ergo, indulgentissime Imperator. *Cic. 3. Off. c. 31.* Qui nuper indulgens in patrem, idem acerbus in filium. ¶ Item is, cui indulgetur. *Quintil. Declam. 10.* Fili indulgentissime, vidi te &c. Hinc & pro pulcro, ac venusto ponitur. *Id. Declam. 18.* Si filio obtigerit indulgentior facies. h. e. cui plus natura indulsit, vel ideo indulgentior, quia pulcris facile indulgemus.

Indulgenter, adv. *piacevolmente, cortesemente*, Germ. *mit nachlassung*, Gall. *avec indulgence*, Hisp. *indulgentemente*, συνεπιτρόπως, obsequenter, blande, ad nutum, & pro arbitrio alicujus. *Cic. Att. l. 9.* Ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate potius loquar. *Liv. l. 36. c. 14.* Captivis indulgenter habitis. *Senec. l. 4. Benef. c. 32.* Dii alios indulgentius tractant. *Id. de consol. ad Helv. cap. 5.* Omnia quæ in me indulgentissime conferebat. *Solin. c. 4. (al. 9.)* Voluptati aurium indulgentissime deditus.

Indulgentia, æ, f. 1. *compiacimento, clemenza, cortesia*, חסדה, Ger. *nachlassung*, Gall. *indulgence*, Hisp. *indulgencia*, συγκατάβασις, obsequium, quædam lenitas propensior patrum in filios, dominorum in servos, &c. *Cic. 1. de Leg.* Cum animus cognitis, perceptisque virtutibus, a corporis obsequio, indulgentiaque discesserit. *Quintil. l. 1. c. 3.* Mollis illa educatio, quam indulgentiam vocamus, nervos omnes & mentis, & corporis frangit. ¶ Ponitur pro clementia, & beneficentia. *Plin. l. 10. ep. 2.* Videor ego summum voti mei consecutus, cum inter initia principatus tui probaveris, me ad peculiarem indulgentiam tuam pertinere. ¶ Item pro pœnæ remissione. *Capitolin. in Pio c. 6.* His, quos Hadrianus damnaverat, indulgentias petit. Adde *Plin. l. 10. ep. 107. ad Trajan.* ¶ Indulgentia fortunæ. *Liv. l. 23. c. 1.* ¶ Indulgentia cœli, *bontà di clima, buon influsso di cielo. Virg. 2. Georg.*

Indulgĕo, es, si, tum, n. 2. *compiacere, far cosa grata*, חמל, Ger. *nachsehen*, Gall. *être indulgente*, Hisp. *ser indulgente*, συγκαταβαίνω, obsequor, consentio, indervio, facile concedo, plus æquo permitto. Est tertii ord. neut. *Cic. 5. Verr.* Cives Romanos coluit, his indulsit. ¶ Accipitur etiam pro operam dare, *attendere. Cic. Terent.* Indulge valetudini tuæ. *Idem de Amic.* Indulgere novis amicitiis. ¶ Item pro obsequi, *condiscendere. Sen. ep. 8.* Indulgere genio. ¶ *Plin. l. 10. ep. 2.* Indulgere precibus. *Plin. l. 5. epist. 9.* Indulgere dolori. Sic indulgere gaudio. *Id. l. eod.* ¶ Construitur etiam cum accusat. rei, & dat. personæ, & significat *permettere, concedere. Suetan. Claud. c. 24.* Ornamenta consularia etiam procuratoribus indulsit. ¶ Et cum infinito. *Plin. Jun. l. 10. epist.* Balneum fieri indulsit. ¶ Interdum cum solo accusat. *Terent. Eun. 2. 1. 16.* Nimis me indulgeo. Sic *Lucil. l. 3.* Iram indulges nimis. ¶ Et cum solo ablat. sed poeticum potius est. *Virg. 4. Georg.* Quod nec concubitu indulgent. Nisi forte *concubitu* dixit pro *concubitui*: quod & a Cicerone, & a Cæsare in hujusmodi nominibus 4. declinat. factitatum, observat Erythræus in Indice Virgilii. ¶ *Martial. l. 1. epigr. 103.* Improbæ tigres Indulgent patientiam flagello. h. e. flagella libenter patiuntur. ¶ Invenitur etiam *indulgeor* passiv. *Gell. in præfat.* Quando animus eorum, interstitione aliqua negotiorum data, laxari indulgerique potuisset.

Indulgitas, tis, f. 3. idem ac indulgentia, apud vet. *Sisenna hist. l. 3.* apud *Non. c. 2. n. 439.* Basus assidua indulgitate victus.

Indultor, oris, qui indulget. *Tertul. lib. 4. adv. Marcion. c. 9. ad fin.* Malus jam, quando legis eversor; si bonus, cum legis indultor.

Indumentum, ti, n. *vestimento*, מלבוש, Germ. *Kleid*, Gall. *habillement*, Hisp. *vestido*, ἱμάτιον, vestimentum, ab induo. *Gel. l. 16. c. 19.* Arionem cum fidibus, & indumentis, cum quibus se in salum ejaculaverat, extitisse.

Induo, is, ui, utum, 3. 3. *vestire*, הלבישׁ, Germ. *Kleid anlegen*, Gall. *vetir, habiller*, Hisp. *vestir*, ἐνδύω, vestio, a verbo Græco allato. Est 3. ordinis, idest, præter casum personæ construitur cum abl. sine præp. ejus rei, qua quis induitur. *Curt. lib. 7. cap. 2.* Depositæ veste, quam habebat, Arabica induitur. ¶ Reperitur etiam in tertio ordine. *Cic. 2. Fin.* Ex ejus spoliis sibi & torquem, & cognomen induit. ¶ Item in primo, cum unico acc. rei, in qua constructione accipitur etiam pro assumere. *Cic. Att. l. 14. ep. 23.* Quare talaria induamus. *Liv. l. 3.* Adeoque novum ingenium induerat. ¶ Item in quarto, idest, cum casu personæ, & acc. rei, sed solum apud Poetas, & Historicos, & duntaxat in voce passiva. *Virg. 2. Æn.* Androgei galeam, clypeique insigne decorum induitur. *Curt. l. 10.* Itaque revocatus vestem patris induitur. ¶ Sumitur etiam pro implicare. *Cæs. l. 7. B. G. c. 73.* Quo qui intraverunt, se ipsi acutissimis vallis induebant. *Cic. 7. Verr. c. 6.* Sua confessione induatur, ac juguletur. ¶ Item pro onerare. *Colum. l. 4. c. 24.* Nam ita se induunt uvis, ut nequeant capere maturitatem. ¶ Item pro convertere, transformare. *Cic. 2. de Div.* Cum autem se in nubem induerint. *Virgil. 1. Georg. v. 177.* Cum se nux plurima sylvis induet in florem. ¶ Item pro injicere, seu immittere. *Cic. 4. Acad.* Et in id ipsum se induit, quod timebat. *Id. 4. Verr.* Hic videte in quot laqueos se induerit. ¶ Induere animum bonis artibus, *fornire l'animo* &c. *Tacit. Ann. 15. c. 45.* ¶ Induere eloquentiam alicui, *Petron. in Satyr. c. 4.* h. e. docere aliquem eloquentiam. ¶ *Virg. 10. Æn. v. 681.* Induere se mucrone, *trafiggersi.* ¶ Significat etiam in animum inducere, & ad affectiones refertur. *Claudian. de III. Cons. Honor. v. 157.* Induc mente patrem. *Tacit. Ann. 6. c. 33.* More gentico diversa induere, *si persuasero chi d'una cosa, chi d'un' altra. Id. An. 12. c. 40.* Induere hostilia. ¶ Induere personam alicujus, *rappresentare. Cic. 3. Off. & Tusc. 5.* ¶ Induere se Republica, *porsi negli affari della Repubblica. Senec. de Clem.* ¶ Induere munia Ducis, *far le parti di Capitano. Tacit. Annal. 1. c. 69.* ¶ Induere seditionem, *mover sedizione. Id. 2. Ann. c. 15.* ¶ Induere iras, h. e. sumere. *Sid. l. 1. 38.*

Indupedio, a. 4. impedio, apud vet. *Lucr. l. 4. v. 68.* Quanto minus indupediri pauca queunt. ¶ Legitur & *endopedio*.

Indupeditus, a, um, impeditus. *Lucret. l. 2. v. 101.* Indupedita suis perplexis ipsa figuris.

Induperator, is, m. 3. Imperator, apud Poetas. *Juven. Sat. 4. vers. 29.* Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus Induperatorem? Adde *Lucret. l. 5. v. 1226.* ¶ Legitur & *endoperator*.

Indurātus, a, um, adject. *indurato. Stat. 3. Theb. c. 64.* Robora indurata flammis. *Liv. 30. 18.* Induratus præter spem refistendo hostium timor. *Sen. l. 1. de Ira, c. 11.* Germanis quid induratius ad omnem patientiam?

Indurēsco, is, n. 3. *divenir duro*, קשה, Germ. *hartwerden*, Gall. *s'endurcir*, Hisp. *endurecerse*, σκληρύνομαι, durus fio. *Celum. l. 2. c. 21.* Antequam ex toto grana indurescant. *Quintil. l. 1. cap. 3.* Frangas citius, quam corrigas, quæ in pravum indurierunt.

Indūro, as, a. 1. *indurare, far duro*, הקשׁה, Ger. *hart machen*, Gall. *endurcir*, Hisp. *endurecer*, σκληρύνω, durum facio. *Plin. l. 15. c. 17.* Punica aqua marina servente indurari oportet.

Indus, m. 2. *Indo, Indu, Hiind*, Incol. *Sinde*, Cambajensibus *Inder*, circa ostia *Diul*, l'*Inde*, fl. maximus Asiæ, in India, quæ ab eo nominata est. Oritur ex Paropamiso monte Tauri parte excelsissima, in provincia Cassimera, in dominio Magni Mogolis, versus confinia Tartariæ, longoque decursu in Meridiem fluens, pluribus ostiis in Oceanum Indicum se exonerat, prope Tattam, inter Regnum Guzaratæ, & confinia Persiæ, juxta sinum Indicum ab eo dictum, Barascenque insulam efficit. V. *Plin. l. 6. c. 20. & Curt. l. 8. c. 9. Ovid. 3. Fast. v. 720.* Et domitas gentes, thurifer Inde, tuas.

Indus, i, m. 2. Indiæ accola, *Indiano*, ut discolor Indus, *Ovid. 5. Trist. el. 3. v. 24.* Colorati Indi, *Virg. 4. Georg. v. 293.* h. e. fusci propter Solis ardorem.

Indusiarius, m. 2. *chi fa camicie*, qui conficit indusia. *Plaut. Aul. 3. 5. 35.* Patagiarii, indusiarii, flammearii, violarii.

Indusiāta, æ, f. idem ac indusium. *Plaut. Epid. 2. 2. 45.* Indusiatam, patagiatam, &c. ¶ Apud *Var. l. 4. L. L.* scribitur intusiata. Ejus verba sunt: Unum, quod foris, ac palam, palla; alterum quod intus, a quo intusium: id quod Plautus dicit intusiatam.

Indusiātus, a, um, *chi veste camicia*, qui indusio est indutus. *Apul. l. 2. Milet.* Pueri pulcre indusiati. Et *l. 10.* Indusiatus adolescens.

Indusio, as, avi, atum, a. 1. induo, vestio. *Capel. l. 1.* Cum ipsum tonantem induviis indusiari cernerent.

Indusium, sii, n. *camicia*, χιτωνίσκος, genus vestis, ab intus, quasi intusium, quod intus, & mox supra carnem sumebatur. Aliqui derivant ab *induo. Non. c. 14. n. 18. & Var. l. 4. de L. L.* scribitur & intusium.

Industrĭa, æ, f. 1. *industria, arte, ingegno*, דעך, Ger. *geschicklichkeit*, Gal. *industrie*, Hisp. *industria*, τέχνευσις, studium, ingenium, ars, promptitudo quædam, & habilitas ad aliquid faciendum. *Cic. in Or.* Quare non est, cur eorum, qui se studio Eloquentiæ dedicerunt, spes infringatur, aut languescat industria. *Id. 3. Fam.* Qui in scribendo tantum industriæ ponam. ¶ In plurali num. *Plaut. Mostell. 2. 2. 7.* Summis opibus atque industriis me periisse cupit. ¶ *De industria*, vel *ex industria* aliquid facere, est dedita opera, *apposta. Cicer. 1. Off.* At illæ quidem injuriæ, quæ nocendi causa de industria inferuntur. *Liv. l. 26. c. ult.* Ex industria famam captæ Carthaginis compresserant.

Industrĭe, adv. *industriosamente, diligentemente*, τεχνικῶς, studiose, ingeniose. *Auct. ad Her. l. 1.* Dabimus operam, ut nihilo minus industrie, quam rei utilitas postulabit, quæsisse videamur. ¶ Comp. industrius. *Cic. pro Dom. c. 11.* Quis apud Populum Rom. de illius dignitate industrius, quis in Senatu sæpius dixit?

Industriōse, adv. idem ac industrie. *Cat. l. 1. Orig.* apud *Charis.* Pleraque Gallia duas res industriosissime persequitur. *Auctor vitæ Juvenalis, quæ Suetonio tribuitur a quibusdam.* Genus scripturæ industriose excoluit.

Industriōsus, a, um, adject. idem ac industrius. *Sen. de Provid. c. 2.* Industrioso otium pœna est. Adde *Valer. l. 3. c. 4. n. 2.*

Indu-

Industrius, a, um, *industrioſus*, שקדן, Ger. *geſchickt*, Gall. *induſtrieux*, Hiſp. *induſtrioſo*, ευκίνητος, qui multæ induſtriæ eſt, diligens, qui eſt prompto ingenio ad aliquid faciendum, ab *indu* pro *in*, & *ſtruo*, quia, ut *Feſtus* ait, quicquid agit, intro ſtruit, & ſtudet domi. *Cic. pro L. Man.* Deinde cæteris ex omnibus hominibus navi, & induſtrii partim in Aſia negotiantur. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 71. Quo neque induſtrior de juventute erat arte gymnaſtica, diſco, haſtis, &c.

Indutilis, le, adject. qui indui poteſt. *Cato R. R. c.* 135. Vomis indutilis optimus erit.

Indutorius, a, um, ad induendum pertinens, ut Indutoria pellis, apud *Jul. Paul. lib.* 3. *ſententiar. tit.* 7. *a med.*

Indûtus, a, um, *veſtitus*, ενδεδυμένος, veſtitus, partic. ab induor. *Auſt. ad Her. l.* 4. Palla inaurata indutus. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Thoracem indutus procedit ad milites.

Indûtus, ûs, m. veſtitus. *Tac. l.* 16. *Ann. c.* 4. Niſi ea, quam indutui gerebat, veſte detergeret.

Induviæ, arum, f. 1. *veſtimenti*, *ἐνδύματα*, indumenta, quibus quis induitur, ab induo, ſicut exuviæ ab exuo. *Plaut. Men.* 1. 3. 9. Induviæ tuæ, atque uxoris exuviæ, roſa.

Induvium, vii, n. 2. idem ac induviæ. Translate dicitur de cortice arboris. Nam arbor cortice induitur. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Utilem ſibi, arboriſque induviis circulum mira pernicitate homine ſubeunte.

Inebræ aves, quæ in auguriis aliquid fieri prohibent, ad inhibendo, quod inhibeant. Nam generatim omnia inebra appellantur, quæ tardant, vel morantur agentem. *Feſt.* Antique etiam enebræ, ſeu enibræ, ſeu enubræ dicebantur. Nam ut *Menervæ* dicebant pro *Minervæ*, ita & *enubro* pro *inhibenti*, eodem *Feſto* teſte.

Inebriator, oris, m. qui inebriat. *Tert. l.* 5. *adv. Marc. c.* 18. Inebriatores increpantur.

Inebrio, as, avi, atum, a. 1. *inebbriare*, הדווח, Ger. *truncken machen*, Gal. *enivrer*, Hiſp. *embriagar*, *emborrachar*, μεθύσκω, ebrium reddo. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Paluda, quæ vocatur adipſos, veſcentes inebriat. *Juven. Sat.* 9. *v.* 113. Miſeram vinoſus inebriet aurem. h. e. impleat, garrulitate obtundat, ut ebrii ſolent.

Inedia, æ, f. 1. *diæta*, *digiuno*, רעבון, Germ. *hunger*, Gall. *famine*, *faute de manger*, & *de boire*, Hiſp. *hambre*, *uarnia*, abſtinentia a cibo, & tempus, quo quis ab edendo abſtinuit, ab *in*, & *edo*. *Cic. 5. de Fin. c.* 27. Vigiliis, & inedia necatus. ¶ Differt a fame; nam fames ſemper eſt cum cupiditate edendi, inedia non item, ut in ægrotis, & in iis, qui voluntaria ciborum abſtinentia ſibi mortem inferunt.

Inedîtus, a, um, non editus, non promulgatus, ἀνέκδοτος. *Ovid. 4. de Pont. el.* 16. *v.* 39. Eſſent & juvenes, quorum quod inedita cura eſt, Appellandorum nil mihi juris adeſt.

Ineffabilis, le, o. 3. *ineffabile*, *che non ſi può eſprimere*, Germ. *unausſprechlich*, Gall. *ineffable*, Hiſp. *inefable*, ἀνεκφώνητος, quod effari non poſſis, aut exprimere. *Plin. in præf. l.* 1. Populorum ejus, oppidorumque nomina vel maxime ſunt ineffabilia. Adde *l.* 28. *c.* 2. & *Apul. l.* 8. *A. A.*

Ineffabiliter, adv. *ineffabilmente*. *Aug. Ench. c.* 89. Deus ineffabiliter artifex.

Inefficaciter, adv. non efficaciter. *Leg.* 2. *ff. Quæ ſent. ſine appel. reſcind.* inefficaciter condemnatur.

Inefficax, cis, o *debole*, ἀνενεργὴς, quod vim aliquid efficiendi non habet. *Plin. l.* 34. *c.* 11. Fit & ex candido ære ſquama, Cypria longe inefficacior. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *cap.* 10. Ratio fine affectu inefficax. *Inſcript.* apud *Grut. p.* 4. 15. *n.* 10. Parentes inefficaciſſimi. h. e. fine liberis.

Ineffigiabilis, le, adject. qui effingi non poteſt. *Tert. de anim. c.* 24. Anima invisibilis, ineffigiabilis.

Ineffigiâtus, a, um, *ſenza forma*, *che non ha alcuna effigie*, Germ. *ungeſtalt*, Gall. *qui n'a aucune forme*, Hiſp. *ſin forma*, ἄμορφος, quod eſt informe, quod non eſt factum ad aliquam effigiem. *Gel. l.* 17. *c.* 10. Namque ut illa beſtia fœtum ederet ineffigiatum, informemque.

Ineffugibilis, le, adject. *inevitabile*. *Apul. de Mundo*, *ad fin.* Ineffugibilis neceſſitas ultionis.

Inelaborâtus, a, um, *ſenza politezza*, ἀνεπιτήδευτος, artificio non ſatis excultus. *Quint. l.* 4. *c.* 1. Sed ſæpe ſimplici, atque inelaboratæ ſimilis. *Sen. de Tranquil. c.* 1. Inelaborata oratio.

Inelĕgans, tis, o. *rozzo*, *ſenza eleganza*, Ger. *ungezieret*, Gall. *qui n'eſt point poly*, *qui n'a point de grace*, Hiſp. *no elegante*, *ni galan*, ἄκομψος, quod non eſt elegans, ſine elegantia. *Cic. in Brut. c.* 81. Ineratque & ingenium ſatis acre, & orationis non inelegans copia.

Inelegânter, adv. *rozzamente*, *dalmodo*, ſine elegantia. *Cic.* 2. *Fin. c.* 9. Primum diviſe inelegânter.

Inelŏquens, tis, adject. non eloquens. *Lactant. de opif. Dei*, *c. ult.* Tullius eloquentiæ unicum exemplar, ab indoctis, & inceloquentibus, qui tamen pro vero nitebantur, ſæpe ſuperatus eſt.

Ineloquibilis, le, adject. ineffabilis. *Lactant. l.* 7. *c.* 12. Ineloquibilis, & divinus fructus.

Ineluctabilis, le, o. 3. *invincibile*, *che non ſi può domare*, Ger. *unabwendlich*, Gall. *invincible*, Hiſp. *invencible*, ἀμαχητοποίητος, quod domari, & lucta vinci non poteſt, & generatim quod eſt inſuperabile, & translate quod non poteſt vitari. *Virg.* 8. *Æn. v.* 334. Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum. Adde *Vellej. l.* 2. *c.* 57.

Inemendabilis, le, o. 3. *incorriggibile*, Germ. *nicht zu verbeſſern*, Gall. *incorrigible*, Hiſp. *incorrigible*, ἀδιόρθωτος, quod emendari non poteſt. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. *in fine*. Pravitas inemendabilis. *Sen. l.* 3. *de Ira*, *cap.* 41. Inemendabilis affectus, cum ex ira in odium occalluit.

Inemeribilis, le, adject. *che non ſi può meritare*. *Tert. de reſurrect. car. c.* 18.

Inemorior, eris, tuus ſum, dep. 3. inmorior, in aliqua re morior. ἐνθνήσκω. *Hor. Epod.* 5. *v.* 34. Inemori ſpectaculo.

Inemptus, a, um, *non comprato*, ἀνώνητος, non emptus. *Virg.* 4. *Georg. v.* 133. Dapibus menſas onerabat inemptis.

Inenarrabilis, le, o. 3. *che non ſi può narrare*, *o raccontare*, Ger. *nicht zu ſagen*, Gall. *inexprimable*, Hiſp. *inexprimible*, ἀνεκφώνητος, ἀνεκδιήγητος, quod enarrari non poteſt. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Sed Pompejani amiſſa fugæ ſpe miſericordiam vulgi inenarrabili habitu quærentes, ſupplicavere. Adde *Quin. l.* 11. *cit. fin. Sen. l.* 3. *Qu. nat. c.* 22.

Inenatabilis, le, adject. qui enatari non poteſt, ut inenatabile profundum, apud *Tert. de Idololat. c. ult.*

Inenarrabiliter, adv. *indicibilmente*. *Liv. l.* 41. *c.* 15. Jecur omne inenarrabiliter abſumptum.

Inenarrâtus, a, um, *non ſpiegato*, inexplicatus. *Gell. l.* 12. *c.* 6. Quod reliquimus inenarratum, ut legentium conjecturas in requirendo acueremus. *Id. ſub fin. l.* 19. Verba inenarrata.

Inenodabilis, le, o. 3. *che non ſi può ſnodare*, *o ſciogliere*, Ger. *uns auflöſslich*, Gall. *qu'on ne peut denouer*, Hiſp. *que no ſe puede deſenredar*, ἀνεκλύτος, quod enodari, & diſſolvi non poteſt, inextricabile, perplexum. *Cic. de Fato*, *c.* 9. Et uno tempore ſuſcipiat res duas inenodabiles.

Inenormis, e, adject. non enormis. *Apul. l.* 2. *A. A. ſub init.* Inenormis proceritas, rubor temperatus.

Inenuntiabilis, le, qui enuntiari non poteſt. *Cenſorin. de die nat. c.* 19. Incomprehenſibile quiddam, & inenuntiabile eſſe putaverunt.

Ineo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *entrare*, בוא, Ger. *hineingehen*, Gall. *entrer dedans*, Hiſp. *entrarendentro*, εἰσέρχομαι, ingredior. *Cic. pro Balbo.* Ne quis caſtra Imperatoris iniret. *Liv. l.* 24. *c.* 9. Inire in urbem. ¶ Interdum eſt aggredi, corripere. *Plaut.* apud *Feſt.* Iniit te unquam febris? ¶ Interdum inchoare, incipere. *Ter. Andr.* 5. 1. 5. Ut beneficium verbis initum dudum nunc re comprobes. *Virg. Ecl.* 4. *v.* 11. Deus hoc ævi te conſule inivit. ¶ Interdum ſuſcipere, ingredi. *Cic.* 5. *Phil.* Primus in hoc ordine eſſe, quoad Magiſtratum iniret. *Id.* 1. *Off.* Ut caveat, ne prælium ineat. ¶ Interdum coire, concumbere. *Var.* 1. *de R. R. c.* 7. Et coegiſſet matrem inire. *Plin. l.* 8. *c.* 40. Si ineantur opportuno, & commodo tempore. ¶ Cauſam, & rationem alicujus rei inire, eſt cogitando invenire. *Liv. l.* 4. *bel. Mac.* Atque ego nonnullarum cupiditatum ne cauſam quidem, aut rationem inire poſſum. ¶ Conſilium *inire*, eſt capere. *Cic.* Niſi intra parietes meos de mea pernicie conſilia ineirentur. ¶ Gratiam ab aliquo inire, eſt ejus benevolentiam demereri. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 9. Jam cum bonis omnibus ſummam ineunt gratiam. ¶ Nexum inire, eſt vinciri, devinciri, illigari, aſtringi, detineri. *Liv. l.* 7. Sorte ipſa obnoebantur inopes; nexumque ineabant. ¶ Rationem inire, eſt viam, ac modum aliquid agendi quærere. *Ter. Heaut.* 4. 27. Ratio de integro ineunda eſt mihi. ¶ Significat etiam ſubducere, computum facere, *far i conti*. *Cic. in Rull.* Ineatur ratio quæſtus de veſtra pecunia. *Cato de R. R.* Rationem inire oportet operarum dierum. ¶ Inire numerum, pro numerare, aut numerum colligere. *Liv. l.* 38. *c.* 23. Numerus interfectorum haud facile iniri potuit. ¶ Inire menſuras agrorum, h. e. agros metiri. *Col. l.* 5. *c.* 3. ¶ Inire imperia alicujus, pro imperiis obedire. *Stat. l.* 1. *Achil.* Dominique negat captivus inire imperia. ¶ Inire inducias, pro facere. *Plin. Paneg.* ¶ Inire negotiationem, pro negotiari. *Leg. ſi negotia*, *ff. de negot. geſt.* ¶ Inire pugnam, prælium, *porſi in battaglia*, *combattere*. *Virg. Liv.* ¶ Inire ſocietatem cum aliquo. *far ſocietà*. *Plaut. Cic. l.* 10. *Fam.* ¶ Inire convivia, *far banchetti*. *Stat. in Claud. c.* 35. ¶ Inire ſomnum, pro capere. *Virg. Ecl.* 1. ¶ Inire viam, *mettersi in ſtrada*, *Ovid. Propert. Cic.* ¶ Inire æſtimationem alicujus rei, *ſtimare*, *far giudizio di alcuna coſa*. *Sen. l.* 5. *de Benef. c.* 8. ¶ Inire dapes cum aliquo, *banchettare*. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. ¶ Legitur etiam paſſ. *iscor*, *iris*. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Ineuntur a partu ſexto menſe.

Incepte, eo ipſo. *Feſtus.*

Inepte, adv. *ſciocamente*, Germ. *ungeſchicklich*, Gall. *ineptement*, Hiſp. *neciamente*, ἀνοήτως, minus apte, imprudenter. *Cic.* 1. *Acad. c.* 4. Inepte quiſque Minervam docet. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ineptiſſime fieri.

Ineptia, æ, f. 1. *ſciocchezza*, סכלות, Ger. *ungeſchicklichkeit*, Gall. *ineptie*, Hiſp. *ineptia*, ἀπεπειὰ, inconvenientia, abſurditas, ab ineptus. *Plaut. Merc. prol. v.* 26. Ineptia, ſtultitiaque adeo, & temeritas. ¶ Fere tamen pluraliter uſurpatur. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 37. Pellantur iſtæ ineptiæ pene aniles.

Ineptio, is, ivi, itum, n. 4. *far coſe ſciocche*, פתה, Ger. *narrenpoſſen treiben*, Gall. *rever*, Hiſp. *bazer*, *o bezer decedades*, ineptias facio, dico, aut facio, quod neque loco, neque tempori, neque rebus, neque perſonis convenit. *Lactant. de Opif.* Sed libet ineptire, quoniam cum inepto agimus. *Ter. Phorm.* 2. 3. 73. Haud deſinam. Ph. ineptis.

Ineptiŏla, æ, f. diminut. ab ineptia. *Auſon. epiſt. Idyl.* 11. *præmiſſa*. Fuit ineptiolæ hujus iſta materia.

Inepitūdo, inis, f. 3. idem ac ineptia. *Cæcil.* apud *Non.*

Ineptus, a, um, *ſciocco*, Germ. *ungeſchickt*, Gall. *inepte*, *non propre*, Hiſp. *ineptо*, ἀνεπιτήδειος, qui non eſt aptus, qui a quovis reprehendi poteſt, qui ſui, aliorumque, rei, loci, temporis, modi nec habet, nec callet rationem. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 4. Quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum, quod non ſit aptus. Idque in ſermonis noſtri conſuetudine perlate patet. Nam qui aut tempus quid poſtulet, non videt, aut plura loquitur, aut ſe oſtentat, aut eorum, quibuſcum eſt, vel dignitatis, vel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinnus, aut multus eſt, is ineptus dicitur, &c. *Id. de Leg.* Eſt in loquendo multus, & ineptus ad ſummam impudentiam. *Catul. carm.* 40. 21. Riſu inepto res ineptior nulla eſt. *Quint. l.* 11. *c.* 3. *de actione oratoria*: Difcurſare ineptiſſimum. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 32. Sine, vivat ineptus.

Inequitabilis, le, adject. qui equo adiri non poteſt. *Curt. l.* 8. *c.* 14. Imber campos lubricos, & inequitabiles fecerat.

Inequito, as, n. 1. idem ac equito. *Apul. l.* 6. *Metam.* Aurora commodum inequitante. ¶ Translate pro inſultare. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 15. quæ ergo (Medicina) conjicit de carne lutulenta, audet inequitare Philoſophiæ de incorporeis, & vere divinis tractanti.

Inerctus, a, um, indiviſus. *Feſt.* Inercta, indiviſa. Sed aliqui legunt *Increta*. Et ſane *crétum* non notat diviſum, ſed patrimonium, hæreditatem.

Inermis, me, o. 3. *ſenz'arme*, *diſarmato*, Germ. *wehrlos*, Gall. *deſarmé*, Hiſp. *deſarmado*, ἄοπλος, non armatus. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *ad fin.* Vel licet armatis hoſtis inermis eat. *Id. ib. eleg.* 6. *v.* 32. Vel teſtudineæ carmen inerme lyræ. *Cic. ad Brut. ep.* 10. Perterritos, inermes, ſaucios non ſunt perſecuti. ¶ Translate *Id.* 1. *Fin.* Inermis in philoſophia.

Inermo, as, a. 1. *diſarmare*, armis ſpolio. *Feſt.*

Inermus, a, um, idem ac inermis. *Virg.* 12. *Æn. v.* 131. Et vulgus inermum, invalidique ſenes. *Sal. in Jug.* Neque quemquam decere, qui manus armaverat, ab inermis pedibus auxilium petere. Adde *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 12.

Inerrabilis, le, non errans. *Apul. l.* 1. *de dogm. Plat.* Globorum cœleſtium ſupremum eſſe eum, qui inerrabili meatu cenſetur.

Inerrans, antis, o. 3. ἀπλανὴς, non errans. Unde inerrantes ſtellæ dicuntur, quæ & fixæ appellantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 21. Sequitur ſtellarum inerrantium maxima multitudo. *Id. ib.* Nec vero ex ſtellis, quæ inerrantes vocantur, non ſignificant eandem mentem, atque prudentiam, quarum eſt quotidiana conveniens, conſtansque converſio.

Inerro, n. 1. ἐμπλανάομαι, idem ac erro, vel in loco quopiam erro, quia præpoſit. *in* interdum privat, interdum otioſa eſt. *Plin. l.* 1. *ep.* 6. Non magis Dianam montibus, quam Minervam inerrare.

Iners, tis, o. 3. *ſenz'arte*, Germ. *kunſtloſſ*, Gall. *ſans art*, Hiſp. *ſin arte*, ἄτεχνος, qui nullam exercet artem. *Cic. Fin. l.* 2. *c.* 34. Sed luſtremus animo has maximas artes, quibus qui carebant, inertes a majoribus nominabantur. ¶ Generatim dicitur de otioſo, deſide, nullam artem exercente. *Cic. de Senect.* Quæ vitia ſunt non ſenectutis, ſed inertis, ignavæ, ſomniculoſæ ſenectutis. *Id. de Fato*, Recte genus hoc interrogationis ignavum, atque iners nominatum eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 21. Iners membris. *Col. l.* 6. *c.* 27. Iners in Venerem. ¶ Comp. inertior, ſup. inertiſſimus. *Cic.* 4. *Var. ad fin.* At homo inertior, ignavior. *Id. l.* 1. *Fin. c.* 2. Rudem eſſe in noſtris poetis, aut inertiſſime ſegnitiæ eſt, aut &c. ¶ Ponitur etiam pro rudi. *Hor. ad Piſon. ad fin.* Vir bonus, & prudens verſus reprehendet inertes. ¶ *Id. l.* 3. *od.* 4. terram inertem, dixit, h. e. gravem, quæ non movetur. *Id. l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 51. Inertes horæ, h. e. quas otioſi tranſigimus. Sic frigus iners dicitur ab *Ovid.* 8. *Metam.* quod inertes facit. ¶ Rurſus *Hor. l.* 2. *Sat.* 4. inertem carnem, h. e. inſipidam: quo ſenſu *Plin.* dixit Sal iners. ¶ Aliquando in bonam partem accipitur. *Tibul. el.* 1. *v.* 5. Me mea paupertas vitæ traducat inerti. h. e. placidæ, quietæ. ¶ In ablat. habet *inerte*, & *inerti*. *Ovid.* 1. *de Pont. el.* 6. *v.* 7. carminis uſus Deficit, eſſque minor factus inerte ſitu.

Inertĭa, æ, f. 1. *pigrizia*, *poltroneria*, עצלות, Germ. *faulheit*, Gall. *pareſſe*, Hiſp. *baronia*, ἀργία, proprie artis ignorationem ſignificat, accipitur tamen pro ignavia, ſocordia, deſidia. *Cic. in Partit. c.* 10. Aut quemadmodum affecti ſunt virtutibus, vitiis, artibus, inertiis. *Idem* 2. *de Orat.* Duo illa relinquamus, idque largiamur inertiæ noſtræ.

Inertĭcŭla, æ, f. 1. ἀμπελῖτις, vitis genus eſt, vinum ferens nervis innoxium, ab *iners*, quod iners habeatur in tentandis nervis, *Col. l.* 3. *c.* 2. Inerticula tamen nigra, quam quidam Græci amethyſton appellant, poteſt in ſecunda quaſi tribu eſſe, quod & boni vini eſt, & innoxia. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Inerudite, adv. *rozzamente*, non erudite, ἀπαιδεύτως. *Quint. l.* 1. *c.* 10. Non inerudite ficta materia. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Cato inerudite principio nimis infolenti uſus eſt.

Inerudītus, a, um, *ignorante*, ἀμαθὴς, non eruditus. *Cic.* 1. *de Fin.* Non ergo Epicurus inerudītus, ſed ii indocti, qui &c. *Id.* 4. *Acad.* Modo nequit illud tam inerudītum, abſurdumque reſpondeat. *Suet. de clar. Gram. c.* 15. Præterea priſcorum Catonis verborum ineruditiſſimum furem.

Ineſcatorium, ii, n. 2. *adeſtamento*. *Sariſber. l.* 3. *cap.* 7. Gratia ineſcatorium eſt lucri.

Ineſcâtus, a, um, δεδεμένος, eſca captus, & translate deceptus, partic. ab *ineſco*.

feor. *Liv. l.* 22. *c.* 4. Quin potius credere velut inceſtatam temeritatem ferocioris Conſulis,

Ineſco, is, 2. 1. *adeſcere*, חכח, Ger. *locken*, Gal. *amorcer*, Hiſp. *cevar*, δελεάζω, decipio, & proprie eſt piſces, & aves eſca captare. Translate ſumitur pro decipere in genere. *Ter. Adel.* 2. 2. 12. Neſcis ineſcare homines.

Inevectus, a, um, adject. idem ac evectus. *Virg. in culice*, v. 335. Cur aliquis propriæ fortunæ munere dives Tendit inevectus cœlum ſuper?

Inevitabilis, & le, o. 3. *inevitabile*, ἄθραυστον, quod vitari non poteſt. *Ovid. ad Liviam*, v. 443. Sed rigidum jus eſt, & inevitabile mortis. *Curt. l.* 4. *c.* 6. Inevitabile fatum.

Inevitabiliter, adv. *inevitabilmente*. *Auguſt. Enchir. c.* 13. Inevitabiliter nos compellit.

Inevolūtus, a, um, adject. non evolutus. *Martial. l.* 11. *epig.* 1. *ad librum ſuum*: Vadas, & redeas inevolutus.

Inevulſibilis, le, non evellendus, indiſſolubilis, indivulſus. *Auguſt. l.* 3. *de Baptiſm. contra Donatiſt. c.* 20. Univerſæ Eccleſiæ inevulſibile membrum eſſe gaudebat.

Inexaminātus, a, um, adject. *non eſaminato*. *Firmic. l.* 1. *c.* 2. Inexaminatæ partis allegationes.

Inexcitabilis, le, adject. qui excitari non poteſt. *Sen. ep.* 83. Oppreſſus inexcitabili ſomno.

Inexcitus, a, um, adject. non excitus, non excitatus. *Virg.* 7. Æn. v. 623. Ardet inexcita Auſonia, atque immobilis ante.

Inexcoctus, a, um, non excoctus. *Sidon. carm.* 7. *v.* 380. Inexcocta gleba.

Inexcogitabilis, le, adject. *ineſcogitabile*, qui excogitari non poteſt. *Lactant. l.* 1. *c.* 8. inexcogitabilis, & nulli alii ſatis notus. Adde *Tert. adv. Valent. c.* 27.

Inexcogitātus, *imponſato*, quod excogitatum, & præmeditatum non eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 15 Novum, & inexcogitatum antea, poſteaque remedium invenit ille Rex.

Inexcultus, a, um, *incolto*, τραχὺς, ἀκόσμητος, ἀνήρτυτος, inornatus. *Gel. l.* 13. *c.* 22. Villas ſuas inexcultas, & rudes ne tectorio quidem præditas fuiſſe dicit.

Inexcuſabilis, le, o. 3. *ineſcuſabile*, Ger. *nichtzu entſchuldigen*, Gal. *inexcuſable*, Hiſ. *inſcuſable*, ἀναπολόγητος, quod excuſari non poteſt. *Ovid. 7. Met. v.* 511. Gratia diis ſolix, & inexcuſabile tempus. h. e. in quo nulla excuſatio afferri poteſt.

Inexcuſus, a, um, non excuſſus, inexaminatus. Adſtruunt quidam huic voci fidem ex *Scævola leg.* 23. *Dig. de pecul. leg.* h. e. *Dig. l.* 33. *tit.* 8. *leg.* 23. ſed ibi eſt interpretatio Græcæ vocis ἀνεξιχνίαστος.

Inexercitātus, a, um, *non eſercitato*, Ger. *ungeubt*, Gal. *qui n'eſt point exercité*, Hiſp. *no exercitado*, ἀγύμναστος, non exercitatus. *Cic. de Senect. c.* 18. Nec tanquam inexercitati hiſtriones, in extremo actu corruiſſe.

Inexercitus, a, um, idem ac inexercitatus. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 8. Diſarium noſtrum inexercitum non relinquo. Aſſertur & locus *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 39. Aſclepiadem ferunt non ignobilem, non inexercitum Philoſophum. Sed mira hic lectionum varietas.

Inexēſus, a, um, adject. non exeſus. *Minut. Felix in Octav.* Pœnale illud incendium non damnis ardentium paſcitur, ſed inexeſa corporum laceratione nutritur.

Inexhaustus, a, um, *ebe non ſi può votare*, Ger. *unerſchoepflich*, Gal. *inepuiſable*, Hiſp. *inexauſto*, ἀνεξάντλητος, quod exhauriri non poteſt, nunquam deſinens. *Cic.* 3. *Fin. c.* 2. Erat enim in eo inexhauſta aviditas legendi. ¶ Inexhauſta metalla, mineræ, quæ exhauriri non poſſunt præ abundantia. *Virg.* 8. Æn. Inſula inexhauſtis Chalybum generoſa metallis.

Inexorabilis, le, o. 3. *ebe non ſi può placare*, Ger. *unerbittlich*, Gall. *inexorable*, Hiſp. *inexorable*, ἀπαραίτητος, implacabilis, qui exorari non poteſt. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 2. In literis mittendis nimium te inexorabilem præbuiſti.

Inexorātus, a, um, adject. non rogatus, apud *Arnob. l.* 3. his verbis: Hoc eſt proprium Dei, inexorata beneficia præbere.

Inexpedibilis, e, inexplicabilis. *Ammian. l.* 31. *c.* 13. *a mod.* (*al. c.* 39.) Ne per moras inexpedibiles populandi amitterent copiam.

Inexpeditus, a, um, non expeditus, non promptus, impeditus. *Arnob. l.* 7. *pag.* 247. Inexpeditus in rebus obeundis. *Id. l.* 5. *pag.* 182. Quia cuncta quæ ſcripta ſunt, inexpeditiſſimum vobis eſt traducere, invertere, derivare.

Inexperientia, æ, *f. ineſperienza*. *Tert. de Anim. c.* 20. Obtundunt inſcitiæ, inexperientiæ, otia, vitia.

Inexpertus, a, um, *non ſvegliato*, non expertus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 317. In tanto fremitu cunctis ſine fine latebat ſopitus venis, & inexpertus Aphydnas.

Inexpertus, a, um, *non provato*, Ger. *unerfahren*, Gal. *inexprimenté*, Hiſ. *inexperto*, ἄπειρος, non expertus, intentatus. *Virg.* 4. Æn. Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat. *Plin. l.* 8. *ep.* 14. Genus quæſtionis inexpertum. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 75. Legiones civili bello inexpertæ. *Liv. l.* 23. Exercitus bonis inexpertus, atque inſuetus. *Id. l.* 6. Animus ad contumeliam inexpertus.

Inexpiabilis, le, o. 3. *ineſpiabile*, *ebe non ſi può purgare*, Ger. *unverſöhnlich*, Gal. *inexpiable*, Hiſ. *que no ſe puede limpiar*, ἀκάθαρτος, quod expiari non poteſt. *Cic. l. Tuſc. c.* 12. Nec inviolatas tam inexpiabili religione ſanxiſſent. ¶ Translate ſumitur pro æterno, indelebili. *Liv. l.* 39. *c.* 51. Inexpiabile odium Romanorum in Annibalem. *Id. l.* 4. *c.* 35. inexpiabile bellum. h. e. implacabile.

Inexplanātus, a, um, *impedito*, non planatus, impeditus, ut Inexplanata lingua. h. e. impedita. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Metellum Pontificem linguæ adeo inexplanatæ fuiſſe accipimus.

Inexplebilis, le, o. 3. *ebe non ſi può empire*, *inſaziabile*, Ger. *nicht zuerfüllen*, Gal. *qu'on ne peut aſſouvir*, Hiſp. *que no ſe puede ſaciar*, ἀκορεστικός, quod expleri non poteſt, inſatiabile. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 6. Omnia rapide appetentem cum inexplebili cupiditate.

Inexplētus, a, um, non expletus, non completus, inexplebilis. *Stat. 8. Theb. v.* 667. Cædes inexplętæ. hoc eſt, nondum completæ. ¶ Inexpletum reperitur pro inexplebiliter. *Virg.* 8. Æn. *v.* 559. Inexpletum lacrymans.

Inexplicabilis, le, o. 3. *ineſplicabile*, *involuppato*, Ger. *nicht zu entfalten*, Gal. *inexplicable*, Hiſ. *inexplicable*, ἄπλετος, ἀπολύτητος, quod explicari non poteſt, unde ſe ſe quis facile extricare nequit. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Laquei inexplicabiles. *Plin. l.* 5. *c.* 5. Ad Garamantas iter inexplicabile adhuc fuit. ¶ Et translate. *Plin. l.* 21. *c.* 2. De generibus ſingulis dicere, immenſum, & inexplicabile eſt. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. O rem difficilem, & inexplicabilem!

Inexplicabiliter, adv. *ineſplicabilmente*. *Apul. l.* 2. *Miſc. ſub fin.* Cætera corporis inexplicabiliter ad regulam congruentia. h. e. ita ut explicari verbis non poſſint.

Inexplicātus, a, um, adject. inexplicabilis, non explicatus. *Arnob. l.* 9. Inexplicatum quid, & intactum relinquere.

Inexplicitus, a, um, idem ac inexplicabilis. *Mart. l.* 9. *epigr.* 48. Democritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas.

Inexplorāte, adv. ἀπερισκέπτως, ſine exploratione, & inquiſitione. *Cal. l.* 3. *c.* 19. Sed arrogationes non temere, nec inexplorate committuntur.

Inexplorāto, adv. idem ac inexplorate. *Liv. l.* 21. *c.* 25. Ibi inexplorato profectus, in inſidias præcipitatus &c. *Id. l.* 22. *c.* 4. Inexplorato anguſtiis ſuperatis.

Inexplorātus, a, um, *oſcuro*, *non inveſtigato*, ἀκατασκεύαστος, non exploratus. *Liv. l.* 26. *c.* 48. Non altitudo montium, non inexplorata ſtagni vada. ¶ Accipitur interdum pro incerto, & incomperto. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Inexplorate adhuc inventionis mihi.

Inexpugnabilis, le, o. 3. *ineſpugnabile*, Ger. *nicht zu gewinnen*, Gal. *inexpugnable*, Hiſp. *inexpugnable*, ἀπόλεμος, quod expugnari non poteſt. *Liv. l.* 2. *c.* 7. Ibi alto, & munito loco arcem inexpugnabilem fore. ¶ Et translate. *Cic.* 5. *Tuſc.* Volumus enim, cum, qui beatus ſit, tutum eſſe, inexpugnabilem, ſeptum, atque munitum.

Inexpugnātus, a, um, adject. non expugnatus, non victus. *Paulin. Nolan. epiſt.* 18. *ad Victric. n.* 5. Voluntas ſanctis operibus, & pio miniſtratu inexpugnata.

Inexputabilis, le, o. 3. *innumerabile*, ἀνεξάριστος, quod numerari non poteſt. *Col. l.* 9. *c.* 4. Nam inexputabilis erat numerus.

Inexſaturabilis, le, adject. *inſaziabile*, Germ. *unerſettig*, Gal. *inſatiable*, Hiſp. *inſaciable*, ἀκόρεστος. *Virg.* 5. Æn. *v.* 782. Junonis gravis ira, & inexſaturabile pectus. *Arnob. l.* 2. Inexſaturabilis appetitus.

Inexſpectātus, a, um, adject. *inaſpettato*, ἀπροσδόκητος, *Senec. ep.* 107. Nihil inſolitum, nihil inexpectatum eſt. *Ovid.* 12. *Met. v.* 61. inexpectatus in armis Hoſtis adeſt.

Inexſtinguibilis, le, adject. *ineſtinguibile*, qui extingui non poteſt. *Lactant. l.* 7. *c.* 19. Flamma inexſtinguibilis. ¶ Translate *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 479. Mala conſuetudo diu importata eſt inexſtinguibilis.

Inexſtinctus, a, um, adject. *non eſtinto*. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 297. Ignis inexſtinctus templo celatur in illo.

Inexſtirpabilis, le, adject. *ebe non ſi può eſtirpare*. *Plin. l.* 15. *c.* 20. Radices multæ, atque altæ, & ideo inexſtirpabiles.

Inexſuperabilis, le, o. 3. *inſuperabile*, *ebe non ſi può vincere*, ἀνυπέρβατος, quod ſuperari non poteſt. *Liv. l.* 5. *de Alpibus*. Quas inexſuperabiles viſas, haud equidem miror. *Id. l.* 8. Inexſuperabilis vis fati.

Inexſterminabilis, le, adject. qui exterminari non poteſt. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 10.

Inexſtricabilis, le, o. 3. *ebe non ſi può ſtricare*, ἄλυτος, quod extricari non poteſt, ſeu unde quis extricare ſe non poteſt, inſolubile. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Inque baſi quadrata intus labyrinthum inexſtricabilem. *Cic. in Acad.* Hæc inexſtricabilia eſſe dicitis.

Inexſtricabiliter, adv. *ineſtricabilmente*. *Apul. l.* 11. Inexſtricabiliter contorta ſatorum licia.

Infābre, adv. *ſenza artifizio*, τραχέως, ἀτέχνως, ἀσκόπως, inartificioſe inornate, impolite. *Liv. l.* 36. *c.* 40. Argenti infecti, factique in Gallicis vaſis non infabre ſuo more factis duo millia CCCXL. pondo.

Infabricātus, a, um, τραχὺς, ἀκατασκεύαστος, ἀνήρτυτος, non fabricatus, impolitus. *Virg.* 4. Æn. *v.* 400. Frondentesque ferunt ramos, & robora ſylvis infabricata fugæ ſtudio.

Infacēte, & rectius Inficete, adverb. non facete, ruſtice, ineleganter, τραχέως, ἀσκόπως, *ſenza grazia*, ἀχαρίστως. *Vellej. l.* 2. *c.* 33. Haud inficete togatum vocare aſſueverat. *Plin. l.* 35. *c.* 4. Inficetiſſime pictus.

Infacētiæ, arum, f. 1. *ruſticheza*, ἀχαριστία, ſaurbanitates, & ruſticitates. Unde *Catul. carm.* 37. annales Voluſi dicit eſſe plenos infacetiarum. ¶ Scribitur & *inficetiæ*, & quidem rectius, ut volunt Critici.

Infacētus, & rectius Inficetus, a, um, *non facato*, *ruſtico*, ἄκομψος, inurbanus, ruſticus, nihil ſalis habens, aut leporis. *Cic.* 3. *Off.* Non infacetus homo. *Id. pro Cal.* Infacetum mendacium. *Catul. carm.* 22. Idem inficeto eſt inficetior rure.

Infactus, pro infectus, legitur apud *Tertul. Apologet. c.* 11. *in edit. Rhenani*.

Infacundia, f. 1. *ὁ τῆς λέξεως ἀπαιδία*, dicendi inſcitia. *Gell. l.* 11. *c.* 16. Tui erroris culpam eſſe intelligo, in nica ſcilicet infacundia.

Infacundus, *ὁ ἄπαις τῆ λέξει*, inelegans, nulla dicendi facultate præditus. *Liv. l.* 4. *c.* 49. Et Tribunus plebis vir acer, nec infacundus, &c. *Id. l.* 7. *c.* 4. Infacundior, & lingua impromptus.

Infæco, as, avi, atum, a. 1. fæce polluo, maculo, conſpurco. *Tertul. de Anim. c.* 53. Animam concretione carnis infæcat.

Infalsātus, a, um, *falſificato*, corruptus, ut infalſati codices, *Auguſtin. lib.* 13. *contra Fauſt. c.* 4. *ſub fin.*

Infamātus, a, um, adject. *infamato*, vituperatus. *Nepos in Alcib. c.* 11. Hunc infamatum a plerique tres hiſtorici laudibus extulerunt. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 446. Infamatæque relinquunt Tecta Deæ.

Infamia, æ, f. 1. *infamia*, *diſonore*, חרפה, Ger. *boeſenachrede*, Gal. *infamie*, Hiſ. *infamia*, ἀτιμία, ἐνσημία, nota, macula, probrum. *Cic.* 5. *Verr.* Nil ad tuas aures de tua infamia perveniſſe. *Cic. Catil. l. c.* 6. Infamiam alicui inurere. *Id. de Provinc. Conſ. c.* 12. Urgeri infamia alicujus rei. *Id. ib. c.* 15. Aliquem infamia liberare. *Id. ad Q. Fr.* Infamiam ſubire. *Ter. Andr.* 2. 6. 13. Ne unquam infamiæ ea res ſibi eſſet. *Cic. l.* 2. *ad Attic.* Eſſe in infamia. ¶ In plur. num. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 19. Si ad paupertatem admigrant infamiæ, gravior paupertas ſit.

Infāmis, me, o. 3. *infame*, *vituperoſo*, מכוזה, Ger. *dar ein böſſ gerucebt hat*, Gal. *infame*, Hiſp. *infame*, ἄτιμος, qui ob vitium aliquod, aut turpitudinem male audit, aut cui fama eſt parum ſecunda, aut integra. *Cic.* 6. *Verr.* Quo in oppido multas familias totas in perpetuum infames tuis ſtupris, flagitiiſque feciſti. *Id. pro Cluent. c.* 47. Homines vitiis infames. *Liv. l.* 8. Infamis annus peſtilentia. *Id. l.* 21. *c.* 31. Infames frigore Alpes. *Serv. in* 12. Æn. *v.* 603. mors infamiſſima. ¶ Infamis digitus, V. Digitus.

Infamiſſime, adv. ſuperlat. ab infamiter (cujus tamen adhuc exempla non vidimus) *infamiſſimamente*. *Capitol. in Pertin.* Cornificiæ infamiſſime dicitur adhæſiſſe.

Infāmo, as, avi, atum, a. 1. *infamare*, *ſvergognare*, נחרף, Ger. *kundbar machen*, Gal. *infamer*, Hiſp. *infamar*, ἀτιμάζω, infamia afficio, ignominiam, vel notam inuro. *Cic. Dolab. 9. Phil. ep.* 12. Ut tua moderatio, & gravitas alienum infamet injuriam. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 6. *v.* 43. Deſine mitem animum vano infamare timore. *Sil. l.* 3. Ferum infamare veneno. h. e. imbuere. *Liv. l.* 40. *c.* 7. Infamandæ rei cauſa januam obſerare jubet, *per dar cattivo colore alla coſa*. *Quint. Declam.* 8. Infamare aliquem parricidii. *Col. l.* 1. *c.* 7. Ita fit, ut & actor, & familia peccent, & ager ſæpius infametur. h. e. agro imputetur peccatum familiæ, & domini damnum.

Infandus, a, um, *ineffabile*, *inſplicabile*, ἄῤῥητος, quod vix fari quis poteſt, quod oratione exprimi nequit, inenarrabile, nefarium. *Cic. de Or.* Si crudelis, ſi infanda. *Virg.* 2. Æn. Infandum Regina jubes renovare dolorem. ¶ Ponitur interdum pro interjectione. *Virg.* 1. Æn. Navibus (infandum) amiſſis. ¶ Superlat. infandiſſimus dixit *Varius tragicus Poeta* apud *Quint. l.* 3. *c.* 8.

Infans, tis, c. 3. *fanciullo*, *bambino*, עולל, Ger. *ein kleines kind*, Gal. *petit enfant*, *enfancon*, Hiſp. *nino*, *infante*, νήπιος, *muchito*, puer, qui nondum fari cœpit, a fari. *Ver. l.* 5. *de L. L.* Fatur is, qui primum homo ſignificabilem ore emittit vocem: ab eo, antequam ita faciant pueri, dicuntur infantes, cum id faciunt, jam fari. *Cic.* 3. *Ver.* Ille infanti pupillæ fortunas patrias ademit. ¶ Sæpe adjective ſumitur, & conjungitur cum *puer*, & *filius*, niſi dicere malimus, tunc duo ſubſtantiva continuata eſſe. *Cic. pro Cluent.* Cum ille alter filius infans necatur. ¶ Dicitur etiam de fœtu adhuc in utero incluſo. *Celſ. l.* 7. *c.* 29. ¶ Per Catachreſin dicitur de brutorum animalium, atque ipſarum etiam avium fœtu, *pollo*. *Plin. l.* 10. *c.* 63. *de veſpertilione*. Geminos volitat amplexa infantes. ¶ Imo etiam de rebus ſenſus expertibus dicitur, pro parvo. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Nec tunicæ minor gratia in cibo infantis boleti ideſt nondum adulti. ¶ Sæpe uſurpatur pro infacundo, & loqui neſciente. *Cic. in Bruto*. Ipſum Scipionem accepimus non infantem fuiſſe. Et in hac acceptione dicitur etiam de rebus inanimatis, ut de oratione, de hiſtoria. *Cic. in Brut. c.* 26. Quæ neque nimis eſt infans, neque perfecte diſerta. ¶ Habet comp. infantior, ſup. infantiſſimus. Quare clare perſpicitur potius adjectivum eſſe, ſeu participium, quam ſubſtantivum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 4. Gabinius abſolutus eſt, omnino nihil accuſatore Lentulo, ſubſcriptoribuſque infantius. *Auſt. ad Her. l.* 2. *c.* 11. Dum caute, expediteque loqui volunt, infantiſſimi reperiuntur.

Infantārius, a, um, adject. ab infans. Infantaria a *Mart. epig.* 88. *l.* 4. dicitur mulier, quæ infantes amat, vel quæ infantem peperit. ¶ Infantarii olim dicebantur Chriſtiani, quod crederentur in ſacris ſuis infantem mactare, & comedere. V. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 2.

Infantĭa, æ, f. 1. *infanzia*, נעוריו, Ger. *kindheit*, Gal. *enfance*, Hiſp. *ninez*, νηπιότης, ætas hominum uſque ad annum ſeptimum, ut colligitur ex *Ulp. Dig.* 26. 7. 1. quod ad id fere tempus rationabiliter, & naturæ humanæ congruenter fari non poſſumus. *Quint. l.* 1. *c.* 1. Et quantum in infantia præſumptum eſt temporis, adoleſcentiæ acquiritur. ¶ Uſurpatur & pro infacundia. *Cic. l.* 3. *de Orat.* Infantia ejus, qui rem norit, ſed eam explicare dicendo non queat. ¶ Ab infantia, *fin da fanciullo*. *Tacit. l.* 1. *Ann.*

Infanticida, æ, m. qui infantem occidit. *Tertul. Apol. c.* 3.

Infanticidium, ii, n. cædes infantis. *Tertul. Apolog. c.* 2.

Infantilis, le, adject. ad infantem pertinens, *infantile*, *puerile*. *Juſtin. l.* 26. *c.*

ale. Parvulum infantilibus blandimentis inductus diu protexit. *Apul. l.* 5. infantilis uterus.

Infanto, as, a. 1. Infantis instar nutrio. *Tertul. l.* 1. *adverſ. Marc. c.* 14. Lactis, & mellis ſocietatem, qua ſuos infantat.

Infantŭla, læ, ſ. *fanciullina*, diminut. *Apul. l.* 10. *Metam.* Habebat filiam parvulam de marito, huic infantulæ &c.

Infantŭlus, li, m. *fanciullino*, diminut. ab infans. *Apul. l.* 8. *A. A.* Gerebamus infantulos, & mulieres.

Infarcio, vel infercio, is, ſi, tum, a. 4. *empire*, מלא, Ger. *fuellen hinein ſtopffen*, Gal. *remplir*, *entaſſer*, Hiſp. *hinchir*, *recalcar*, ἐμπλήττω, impleo. *Col. l.* 12. *c.* 53. Et maxime in eas partes, quibus oſſa relicta ſunt, largum ſalem infarcito. ¶ Infarcire verba, inculcare, & ſine ordine inſerere. *Cic. in Orat.* Neque infarcions verba, quaſi rimas explcat.

Infarſus, vel inferſus, a, um, adject. impletus. *Tertul. de Pall. c.* 4. & *l.* 3. *adverſ. Marc. c.* 10.

Infaſtidĭtus, a, um, adject. *che non dà faſtidio*. *Sidon. Carm.* 16. *v.* 124. Infaſtiditum fers ipſe ad buſta cadaver.

Infatigabĭlis, le, o. 3. *che non ſi ſtanca*, Ger. *unermidlich*, Gal. *infatigable*, Hiſ *infatigable*, ἀκμήτος, qui non defatigatur. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Dentes quidem eorum maximi equis quoque alligati infatigabilem curſum præſtare dicuntur. *Senec. epiſt.* 60. Animum ſervare infatigabilem.

Infatigabĭliter, *infaticabilmente*, indefeſſim. *Auguſtin. epiſt.* 32. *ad Paulin.* Infatigabiliter gaudere.

Infatigātus, a, um, non fatigatus. *Capella l.* 6. *pag.* 190.

Infatŭo, as, a. 1. *fa' impazzire*, סכל, Ger. *zum narren machen*, Gal. *infatuer*, Hiſp. *enloquecer*, ἐμμαίνω, fatuum facio, a *fatuus*, & præp. *in*, quæ hic ſignificationem auget. *Cic. pro Flac.* Neminem quidem adeo infatuare potuit, ut ei nummum ullum crederet. *Id.* 3. *Phil. c.* 9. Ut hominem ſtultum magis etiam infatuet mercede publica.

Infavorabĭlis, le, adject. non favorabilis. *Cel. JCtus Dig.* 37. 6. 6. Nec infavorabilis ſententia eſt.

Infavorabĭliter, adv. ſine favore. *Ulp. l.* 2. *Dig. de Decur. & fil. eor.*

Infaustus, a, um, *ſfortunato*, *infelice*, Ger. *ungluecklich*, Gal. *malheureux*, Hiſp. *infauſto*, δυστυχὴς, infelix, infortunatus. *Ovid. l.* 14. *Met. v.* 329.

Infectio, onis, ſ. *il non far niente*, ἀπραξία. Hoc ſenſu legitur apud *Ennen. in panegyr. ad Conſtantium Cæſ. c.* 18. invitis tamen Criticis Grutero, Acidalio, Livineio, & aliis, qui ſubſtituunt, *affectione*, vel *feſtinatione*, vel *confectione*. ¶ *In vet. Gloſſa* infectio exponitur βαφὴ, βάμμα, *tinctura*.

Infectivus, a, um, adject. ad inficiendum, ſeu tingendum pertinens. *Vitruv. l.* 7. *c.* 14. Hæc ſunt infectiva.

Infector, m. 3. *tintore*, כובס, Ger. *faerber*, Gal. *teinturier*, Hiſ. *tintorero*, βαφεὺς, qui lanam colore aliquo inficit, ideſt, tingit. *Cic. pro Cal.* Curtius dibaphum cogitat, ſed eum infector moratur. ¶ Infector ſuccus, quo lanæ, vel quidpiam aliud tingitur, & inficitur. *Plin. l.* 11. *c.* 33. Purpurarum generi infector ille ſuccus.

Infectorius, a, um, adject. infectivus. *Marcel. Emp. c.* 4. Infectorium alumen.

Infectus, a, um, *non fatto*, לא עשׂה, Ger. *ungemacht*, Gal. *non fait*, Hiſp. *no echo*, ἄπρακτος, non factus, partic. ab *in*, & *fio*. *Ter. Eun.* 1. 1. 8. Infecta pace ultro ad eam venies. *Liv. l.* 34. Argenti infecti tulit in ærarium quatuordecim millia pondo ſeptingenta triginta duo, ideſt non ſignati, nec exlati. *Ter. Phor.* 5. 8. 4. Factum infectum fieri nequit. *Liv. l.* 9. *c.* 11. Omnia pro infecto ſint, *s' abbiano per non fatte*. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 27. Infecta dona facere. *h. e.* dona ante promiſſa revocare. ¶ Infectus item, eſt tinctus, partic. ab inficior, *tinto*, βεβαμμένος, ἐμβεβαμμένος. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Mulieribus etiam palpebræ inſecte quodam modo: tanta eſt decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque. ¶ Et ſpeciatim pro venenato uſurpatur. *Suet. in Calig.* Quibus mox a Claudio demenſis infecta maria traduntur. ¶ Et translate *Stat. 9. Thebaid.* Infectus ſanguine. *h. e.* cæde pollutus. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 85. Infecti ſuperſtitione.

Infectus, us, m. 4. *tintura*, βαφὴ. *Plin. l.* 8. *c.* 48. De reliquarum infectu ſuo loco dicemus.

Infelicĭtas, atis, ſ. 3. *infelicità*, Ger. *unglueck*, Gall. *malheur*, Hiſp. *deſdicha*, *infelicidad*, δυστυχία, adverſa fortuna, calamitas. *Cic.* 1. *Pis.* Beate autem vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis, item omnem infelicitatem in dolore. *Ter. Adelph.* 4. 2. 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? Plurali num. *Apul. l.* 2. *Dogm. Plat.* Miſeriæ, & infelicitates.

Infeliciter, adv. *infelicemente*, *diſgraziatamente*, Ger. *ungluecklich*, Gal. *malheureſement*, Hiſ. *deſdichadamente*, δυστυχῶς, miſere, calamitoſe. *Liv. l.* 1. *c.* 45. Ob rem toties infeliciter tentatam in armis. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Sed hoc feliciter evaluit: at contra infelicius &c.

Infelicito, as, a. 1. *fare infelice*, Ger. *unſelig machen*, Gal. *rendre malheureux*, Hiſp. *hazer*, *bolver*, *deſdichando*, δυστυχῆ ποιῶ, infelicem, & miſerum facio. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 30. Dii me, & te infelicitent. Adde *Merc.* 2. 3. 99. & *Pœn.* 2. 1. 1. &c. quibus locis *Taubman. & Pareus in Lex. Crit.* contendunt, legendum eſſe *infelicare* cod. ſenſu pro *infelicitare*. ita enim ajunt in MSS. eſſe.

Infelico, V. Infelicito.

Infēlix, cis, o. *infelice*, *miſero*, *ſfortunato*, δυστυχὴς, infortunatus, miſer. *Ter. Eun.* Proh fidem Deum! facinus fœdum! o infelicem adoleſcentulum! ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod infelicem efficit. *Cic. pro Rab.* Caput obnubito, arbori infelici ſuſpendito. ¶ Sumitur etiam pro infœcundo. *Virg.* 3. *Ec.* Infelix lolium, & ſteriles dominantur avenæ. *Plin. proœm. op.* infelix ingenium. ¶ Gradus ſunt *Liv. l.* 3. *c.* 12. Infelicior domi, quam militiæ. *Cic. pro Mil.* Infeliciſſima lingua. *Inſcript. apud Grut. p.* 670. *n.* 1. Infeliciſſima puella.

Infenſe, adv. ἐχθρῶς, inimice. *Tac. l.* 5. *Ann. c.* 3. Etſi infenſe invectus cætera ambigua reliquerat. *Liv. l.* 34. *c.* 15. habet infenſius.

Infenſo, as, n. 1. *eſſer nimico*, infenſus ſum. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 41. Ut quaſi infenſantibus Diis, exitio tradi crederetur. ¶ Eſt item verbum activum pro infeſtare, turbare, ἐνοχλῶ. *Tac. l.* 6. *Ann. c.* 34. Adequitare caſtris, infenſare pabula. *Id. l.* 13. Infenſare Armeniam. Poſſis & primum exemplum huc traducere, ut *infenſantibus Diis* ſit omnia infeſta & turbata reddentibus.

Infenſus, a, um, *adirato*, *nemico*, אויב, Ger. *veroeder einem zornig*, Gal. *contraire*, *nuiſible*, Hiſ. *infeſto*, ἐχθρὸς, iratus. Differt ab infeſtus, quia infenſus eſt vehementer iratus, infeſtus dicitur vehementer moleſtus, & plus eſt, quam inimicus. *Cic.* 10. *Fam.* Ne cui obtrectatori viderer & nimium pertinaciter Lepido infenſus, & mea patientia bellum alere. *Idem Ver.* 4. *c.* 61. Infenſo, atque inimico animo in aliquem eſſe. *Claudian. l.* 3. *de rapt. Proſerp. v.* 201. Phlegra nobis infenſior æther.

Infer, ra, rum, idem ac inferus, apud vet. ut *proſper*, & *proſperus*. *Cato de re ruſt. c.* 149. Ubi ſuper, inferque vicinus permittet, tum decedito. hoc eſt ille, qui pratum ſuper te, quique infra te habet.

Inferax, acis, non ferax. *Hieron. homil.* 2. *translata ex Orig. ante med.* Silvæ inferaces exiſtimantur.

Infercio. V. Infarcio.

Inferi, orum, m. *Inferno*, *Demonj infernali*, *i morti*, οἱ κάτω, loci inferi terræ, vel Dæmones, & homines mortui, qui in centro terræ habitant. *Cic.* 1. *Tuſc.* Num te illa terrent, triceps apud Inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſvectio Acherontis, &c.? *Liv. l.* 26 *c.* 32. Si ab inferis exiſtat rex Hiero. *Cic.* 2. *Catil. c.* 9. Si ſalvi eſſe velint, Sylla ſit iis ab inferis excitandus.

Inferiæ, arum, ſ. *eſſequie*, ἐναγίσματα, ſacrificia, quæ Diis Manibus veteres inferebant, ab *infero*. Hinc Inferias facere, dare, ferre, inferre, eſt Manes ſacrificiis placare. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Tertius eſt ex Idæis indigenis, cui inferias aſferunt. *Virg.* 9. *Æn. v.* 215. Abſenti ferat inferias. *Cort. l.* 7. *c.* 9. Inferias dare. ¶ Conſtabant inferiæ victimis, & liquoribus, ut aqua, vino, lacte, ſanguine, oleo, molle, &c. V. *Kirchman. de Fun. l.* 4. *c.* 2.

Inferiālis, e, adject. ad inferias pertinens, feralis. *Apul. l.* 8. Officiis inferialibus ſtatim exactis.

Inferior. V. Inferus.

Inferſum vinum, idem ac calpar, ideſt vinum novum, quod ex dolio demebant ſacrificii cauſa, in honorem Jovis, antequam vina guſtarent. Niſi enim id facerent, vinum omne in apothecis facrum fiebat, uſibuſque humanis eripiebatur: vini parte libata, hac religione ſolvebantur. Dictum eſt interium, quia ſolum inferretur, his verbis: *Macte hoc vino inferio eſſo*. Feſtum, quo id fiebat, Vinalia appellabatur. *Varr. l.* 5. *de L. L. Feſt. Corrin. l.* 2. *Emend. c.* 3.

Inferius, adv. *più a baſſo*, *inferiormente*, κατώτερον, magis infra. *Ovid. l.* 1. *Met.* Inferiuſque ſuis fraternos currere Luna admitatur equos. *Id.* 2. *Triſt. v.* 263. Perſequar inferius (modo ſi licet ordine ferri) Poſſe nocere animis carminis omne genus.

Inferna, orum, κατοχαὶ, partes ſubterraneæ, loca Inferorum. *Senec. Herc. Fur. a.* 2. *v.* 422. Inferna tetigit, poſſet ut ſupera aſſequi. *Lactant. l.* 2. *c.* 11. Aiunt, Jovi cœlum obtigiſſe, Neptuno mare, infernа Plutoni. ¶ Alio ſenſu *Plin. l.* 25. *c.* 11. Hyſſopum purgat cum fico ſumptum per inferna, cum melle vomitionibus. ¶ Revera adject. eſt, & ſubintelligitur *loca*.

Infernālis, & le, o. 3. *infernale*, *dell' Inferno*, κατοχαῖος, quod ad Inferos ſpectat, quod eſt Inferorum, ut Infernales Furiæ. *Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 290. Infernali jamdudum nocte ſepultis. Adde *Prudent. l.* 1. *adverſ. Symmach. v.* 388.

Infernas, atis, o. quod eſt ex regione Infera. Infernatia ligna dicuntur, quæ ex Apennino, qua parte mare Inferum ſpectat, cæduntur: ſupernatia, quæ adverſa parte, quæ ad ſeptentrionem vergit. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Et ideo Romæ infernas abies ſupernati præfertur. Adde *Vitruv. l.* 2. *c. ult.* ¶ Infernates, ium. 3. pop. Italiæ, qui mare Inferum, hoc eſt Tyrrhenum accolunt.

Inferne, adv. κάτωθεν, ex parte inferiore. *Lucret. l.* 6. *v.* 596. Tecta ſuperne timent, metuunt inferne, cavernas Terrai ne diſſoluat natura repente. Adde *v.* 674.

Infernus, i, ſubſtant. *l' inferno*, ἅδης, locus inferorum, orcus, inferi. Uſurpatur frequentiſſime a Chriſtianis Scriptoribus, qui ea voce locum deſignant, ubi damnatorum animæ, & mali Angeli æterno cruciatu puniuntur. Latini antiqui Scriptores *inferi*, *orcus*, *infernus locus*, & his ſimilia dixerunt. *Varro* tamen *in quodam fragmento apud Nonium c.* 4. *n.* 226. videtur hac voce uſus ſubſtantive, cum ait: Infernus tenebroſus κατοχαίτατος tenet. At editio Pariſienſis ex MSS. habet: Infernus Tenebrio &c. eaque ratione *infernus* adjectivum eſt. Adde *Jul. Obſequentem de prod. c.* 45. Fremitus ab inferno ad cœlum ferri viſus.

Infernus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ κάτω, quod eſt infra nos, ſicut ſupernus, quod ſupra nos eſt, ut Infernus fluctus, Infernæ umbræ, Inferna ſtagna, &c. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Quoniam ille infernus fluctus ex imo maris ſpirat. *Virg. 6. Æn. v.* 106. Rex infernus. *h. e.* Pluto. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. ex poeta*: Hic ſe ſe infernis e partibus erigit Hydra. ¶ Inferna fulmina dicuntur, cum e terra exiliunt ignes. *Senec. l.* 2. *Nat. quæſt. c.* 49.

Infĕro, infers, intuli, illatum, a. anom. *portar dentro*, הכניס, Ger. *hineim tragen*, Gall. *porter dedans*, Hiſp. *traer a dentro*, *o meter*, εἰσφέρω, importo, invecho, introduco, ut Inferre pedem, ignem, &c. *Cic. pro Cæc.* Atque etiam ipſe inferebat, & intrudebat. *Id. in Catil.* Qui non ſolum veſtris domiciliis, atque tectis, ſed etiam Deorum templis, atque delubris ſunt funeſtos, ac nefarios ignes inferre conati. ¶ Interdum eſt irruere, *lanciarſi*. *Liv. de Bell. Pun.* Interentibuſque ſe ſe magno impetu Romanis, terga vertit. ¶ Item ingredi, incedere cum faſtu. *Plaut. Mil.* 4. 2. 52. Viden' ignavum, ut ſe ſe inferat? ¶ Interdum ſignificat contra ferre, ut inferre ſigna, inferre arma. *Cic. Oct. Auguſto*, Quibus cogitas arma inferre? *Id.* 5. *Philip.* Ille furens infeſta jam patriæ ſigna Brundiſio inferebat. *Liv. l.* 3. *c.* 18. Inferre ſigna hoſtibus trepidantibus. *Id. l.* 4. *c.* 18. Inferre ſigna contra aliquem. ¶ Eſt etiam tricliniare verbum, & ſignificat *portar' in tavola*. Hac ratione paſſim uſurpatur ab *Apic.* præſertim *l.* 4. ¶ Interdum eſt ingerere, inſerere, miſcere. *Cic.* 3. *Off.* Turpe eſt, & valde vitioſum in re ſevera convivio dignum, aut delicatum aliquem inferre ſermonem. ¶ Interdum injicere. *Cic. in Parad.* Et æque peccare ſe, ſi privatis, ac ſi Magiſtratibus manus inferantur. ¶ Interdum aſſerre, ut Inferre periculum, terrorem, malum, injuriam, turpitudinem, vim, ſtuprum, vaſtitatem, mortem, ſumptum, moram, &c. *Cic. in Parad.* Quamcumque in domum ſtuprum intulerint. *Liv. de bell. Pun.* Quas primus adventus Annibalis intuliſſet Italiæ clades. ¶ Interdum ſubjicere, ſeu apponere. *Luſt. l.* 1. Quod clarum fiet exemplo, quod inferemus. ¶ Interdum objicere. *Cicer. de Am.* Ut ne in criminibus aut inſectandis delectetur amicus, aut credat oblatis. *Id. Ver.* 7. Aliis proditionis crimen inferret. ¶ Interdum concludere, ex una re aliam deducere, *inferire*. *Senec.* Cum argumentis, quod propoſuerat, intuliſſet. *Cicero*: Inferre unum ex alio. ¶ Eſt etiam verbum funebre, & ſamitur pro ſepelire, *ſeppellire*. *Cic.* 2. *de Leg.* De ſepulcris nihil eſt apud Solonem amplius, quam ne quis ea deleat, neve alienum inferat. ¶ Inferri etiam dicebantur munera, quæ mortuorum manibus conſecrabantur: hinc inferiæ. *Virg.* 3. *Æn. v.* 66. Interimus tepido ſpumantia cymbia lacte, Sanguinis & pateras. ¶ Inferre pedem aliquo, *mettar piede*, *avanzarſi*. *Cic. pro Cæc. c.* 14. Sic inferre gradum, apud *Liv. l.* 10. & utraque phraſis uſurpatur pro aggredi. Inferre ſe cum impetu, apud eund. *Liv. loc. cit. & l.* 9. ¶ Inferre oculos, *volgere*, *o fiſſar gli occhi*. *Cic. pro Font.* Inferte oculos in Curiam. ¶ Inferre item alicui, vel in aliquem, pro intentare. *Cic. pro Cluen.* & *Papir. l.* 2. *Dig. Ne de ſtat. defunct.* ¶ Inferre ſumptum, h. e. ſumptibus onerare. *Cic. pro Flac.* Cum accepiſſet pecuniam a P. Varino prætore, celavit ſuos cives, ultroque iis ſumptum intulit. ¶ Inferre aliquem in pauperiem, *ridurlo in povertà*. *Plaut. Truc.* 2. 7. 19. Velut meretrix meum miſerum herum ſua blanditia intulit in pauperiem. ¶ Inferre aliquid rationibus, *metter in conto*, *o a conto*. *Colum. l.* 1. *c.* 7.

Inferſus. V. Infarſus.

Infervefacio, is, a. 3. idem ac fervefacio, vel intus fervefacio. *Col. l.* 12. *c.* 17. Liquatumque acetum infervefaciant.

Infervefactus, a, um, partic. ab infervefio. *Col. l.* 7. *c.* 13. Omnia eadem æquis ponderibus in unum lævigata, & fictili vaſe cum Aminæo vino infervefacta.

Infervefio, is, actus ſum, paſſ. 3. fervens fio, infervefco. *Scribon. Larg. Compoſit. uſt.* Tertio die, cum infervefiunt.

Infervĕo, es, bui, neut. 2. idem quod ferveo. *Cato c.* 108. Facito, bis, aut ter infervеat. *Hor.* 2. *ſerm. ſat.* 4. *v.* 67. Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis,

Infervesco, is, n. 3. idem ac ferveſco. *Cato c.* 90. Et fabæ tertia pars ut infervеſcat. *Silius l.* 13. *v.* 341. Obtendenſque manum, ſolem infervеſcere fronti Arcet.

Infĕrum mare, *il mar Toſco*, *il mar Tirreno*, idem ac Tyrrhenum, ſive Thuſcum, ſicut Superum eſt idem atque Hadriaticum. Dictum eſt, quod ex Urbe Roma verſus Hadriaticum euntes fere ſemper aſcendunt, contra qui ſunt ad mare Thuſcum, ad Urbem venientes deſcendunt: aut certe eo, quod Hadriaticum mare Italiam ab Oriente alluit, Tyrrhenum ab Occidente, & Meridie. Protenditur ab oſtio Macræ ſ. uſque ad fretum Siculum. *Cic. l.* 9. *Attic. ep.* 3.

Infĕrus, a, um, *ciò*, *ch' è di ſotto*, ὁ, ἡ, τὸ κάτω, quod eſt infra, quemadmodum ſuperus, a, um, quod eſt ſupra. *Cic.* 1. *Tuſc.* Caliginem diſpulit, ut omnia ſupera, infera, prima, media, ultima videremus. *Liv. l.* 31. *c.* 31. Deos ſuperos, inferoſque. ¶ Compar. eſt inferior, *inferiore*, κατώτερος. *Cicer. 4. Phil.* Scelere par eſt, belli induſtria inferior. ¶ Superl. eſt infimus, *infimo*, κατώτατος. *Cic.* 1. *Fin.* In quo nihil æque nec infimum, nec medium, nec ultimum, nec extremum ſit. *Cic. pro Flacc. c.* 21. Infimo loco natus, *di baſſa condizione*. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. Infima fæx populi. *Liv. l.* 29. *c.* 30. Supplex infimis precibus ab eo auxilium impetravit. *con umiliſſime preghiere*.

Infeſtatio, onis, ſ. 3. *infeſtazione*, *moleſtia*, ἐνόχλησις, vexatio, moleſtia, *Tertul. Apol. c.* 1. Sectæ hujus infeſtatio obſtruit defenſioni.

Infeſtātor, oris, m. *infeſtatore*, qui moleſtiam infert. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Nomadas, infeſtatoreſque Chaldæorum Scenitæ claudunt.

Infeſtātus, a, um, adject. *moleſtato*, *infeſtato*. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Latrociniis ac prædationibus infeſtatum mare. Superl. infeſtatiſſimus, legitur apud *Oroſium in præfat. ad Auguſtinum*, etſi alii legunt *infeſtiſſimus*.

Infe-

Infeste, adv. *aojoſamente*, noxie, inimico animo. *Liv. l.* 26. *c.* 13. Age contra, quæ illi infeſte in nos fecerint, repetite. *Id. l.* 2. *c.* 55. Quo ferocius clamitabat, eo infeſtius circumſcindere, & ſpoliare lictor. *Cic. pro Quinct. c.* 21. Sin inimicitiſſime, atque infeſtiſſime contendere perſeveret.

Infeſtiviter, adverb. non feſtive, *ſpiacevolmente*. *Gell. l.* 9. *c.* 9. Cætera vertit non infeſtiviter.

Infeſtivus, a, um, *ſpiacevole*, *non facetо*, *ἐυτράπελος*, *ἀστεῖος*, infacetus, injucundus. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Homo ſubagreſti ingenio, & infeſtivo.

Infeſto, as, avi, atum, a. 1. *moleſtare*, הלם, Ger. *ſchaden zu fügen*, Gal. *infeſter*, Hiſp. *infeſtar*, *ἐνοχλέω*, diverſo, moleſtiam infero. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Quos a gruibus infeſtari Homerus quoque prodidit. ¶ Ponitur item pro vitiare, corrumpere. *Plin. l.* 15. Arborem ipſam fertilitate conſumi, muſco præterea rubro rumpere. *Plin. l.* 15. Arborem ipſam fertilitate conſumi, muſco præterea rubro infeſtari. ¶ Item pro hoſtiliter agere, excurrere. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Mare infeſtare piraticis ſceleribus.

Infeſtus, a, um, *inimico*, *più che nemico*, *ἐχθρός*, *δυσμενὴς*, *πολέμιος*, *ἀπέχθημων*, *ὀργίλος*, *ἐναντίος*, *ἐπεχθὴς*, *χάλεπος*, *πικρὸς*, inimicus, adverſus, moleſtus, qui alicui malum infert, & eſt pluſquam inimicus, a *feſtus*, quaſi minime lætus, & jucundus. *Voſſ. Etymol. Cicer.* 3. *Ver.* Quis hunc audet dicere aratoribus infeſtum, & inimicum fuiſſe? ¶ Accipitur etiam paſſive pro eo, qui infeſtatur. *Cicer. pro Roſc. Amer.* Filii vita infeſta, ſæpe ferro, & inſidiis appetita. ¶ Infeſtum mare habere, eſt latrocinando mare infeſtare. *Cicer.* 3. *de Rep.* Qua ſcelere impulſus mare haberet infeſtum uno myoparone. ¶ Signa infeſta dicuntur, quæ adverſum tendunt, hoc eſt, vexilla in hoſtem euntia, ut moleſtiam inferant. *Cæſ.* 6. *B. G.* Illi, ubi præter ſpem, quos fugere credebant, infeſtis ſignis ad ſe ire viderunt. ¶ Comp. infeſtior, ſup. infeſtiſſimus. *Cic. pro Planc.* Si hujus ſalus ob eam ipſam cauſam eſſet infeſtior: h. e. magis infeſtaretur. *Nepos* 18. *c.* 10. Antigonus ei fuit infeſtiſſimus.

Infibŭla, æ, f. uncus fibulam iniens. *Tertul. de Pal. c.* 2. Pallii habitus infibulæ morſu humeri acquieſcebat. Ita legit *Junius in Not.*

Infibulatus, a, um, adject. fibula vinctus; ut infibulati Flamines æreis fibulis. *Feſtus.*

Infibŭlo, & per ſyncop. infiblo, as, avi, atum, a. 1. *affibbiare*, Germ. *einheften*, Gal. *emboucler*, Hiſp. *abrochar*, *abotonar*, *ἐμπερονᾶν*, eſt fibula conjungere. *Apic. l.* 8. *c.* 7. Charta præludet, & infiblabis. ¶ Speciatim erat ſuper glandem pœnis fibulam, hoc eſt circulum æneum inducere, quod fiebat duabus de cauſis; vel valetudinis, vel vocis ſervandæ gratia. *Cælſ. l.* 7. *c.* 25. Infibulare quoque adoleſcentulos interdum valetudinis cauſa quidam conſuerunt.

Infictus. V. Infacetus.

Infĭcialis, le, o. 3. negativus, ut Inficialis conſtitutio, qua negamus, quod objicitur, vel quod petitur. *Cic. in Top. c.* 24. Itaque aut inficialis, aut conjecturalis prima appellatur.

Infĭcias, nomen defectivum, tantum accuſativi caſus, & pl. numeri. Conjungitur cum *eo*, *ire*, ſine præpoſitione, & ſignificat negare, *negare*. *Gal. l.* 16. *c.* 19. Nautas ſtupefactos, convictoſque inficias ire non quiſſe. *Ter. Adelph.* 3. 2. 49. Si inficias ibit teſtis, mecum eſt annulus. *Quinctil. l.* 3. *c.* 7. Neque inficias eo, eſſe quaſdam &c. *Liv. l.* 6. *c.* 40. Quorum alterum neque nego, neque inficias eo, nos enixe operam dediſſe, ut &c.

Infĭciatio, onis, f. *negazione*, *ἀπόφασις*, negatio. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 25. Ac noſtræ fere cauſæ, quæ quidem ſunt criminum, plerunque inficiatione defenduntur.

Infĭciator, oris, m. 3. *negatore*, *ὁ ἀρνούμενος*, *ου*, qui negat, ſe vel debere, quod actor petit, vel commiſſiſſe, quod accuſator objicit. *Cic.* 1. *de Or.* Si ille inficiator probaſſet judici, ante petitam eſſe pecuniam, &c. *Id.* 2. *Catil. c.* 10. Hos non tam milites acres, quam inficiatores lentos eſſe arbitror. ¶ De ſcribendi ratione V. *inficior*.

Infĭcĭātrix, icis, f. quæ negat. *Prudent. Pſychom. verſ.* 632. Fidei fraus inficiatrix.

Infĭciens, tis, nom. ex particip. non faciens, iners, nihil agens. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. *de apibus*: Neque ipſæ ſunt infícientes, necnon oderunt inertes. *Idem l.* 3. *L. L.* Dicimus, qui aliquid agit, non eſſe infícientem.

Infĭcio, is, eci, ectum, a. 3. non facio. *Var. l.* 3. *c.* 16. *R. R.* Neque ipſæ ſunt infícientes, nec non oderunt inertes. ¶ Infĭcio item eſt tingere, imbuere, *tingere*, *βάπτω*. *Cæſ.* 5. *B. G.* Omnes ſe Britanni glaſto infíciunt. ¶ Per translationem ſumitur pro venenare. *Virg.* 2. *Georg.* Pocula ſiquando ſævæ infecere novercæ. ¶ Item pro vitiare, maculare, turpitudine afficere. *Cic.* 5. *Tuſc.* Sed nos umbris, deliciis, otio, languore, deſidia animum infecimus. *Id.* 3. *Leg. c.* 13. Cupiditatibus principum & vitiis infici ſolet civitas. ¶ Item pro imbuere. *Cic.* 3. *Fin.* Inficere puerum bonis artibus.

Infĭclo, as, pro inficior, aris, quidam legunt in *Plaut. Caſſ.* 4. 1. 9. Sed varia eſt lectio.

Infĭcior, aris, atus ſum, d. 1. *negari*, *ἀρνέομαι*, eſt negare. *Cic. in Catil. l.* 3. *c.* 5. Nam cum id poſſet inficiari, repente præter opinionem confeſſus eſt. *Plaut. Amph.* 2. 2. 147. Qui, quæ facta inficiare. ¶ Inficiandus, a, um, part. paſſivum. *Ovid. epiſt.* 9. *v.* 4. Fama Pelasgiades ſubito pervenit ad urbes Decolor, & factis inficianda tuis. h. e. quam factis tuis debes oſtendere falſam eſſe. ¶ Lis eſt de hujus verbi origine: nam alii ab *in*, & *facio*, deducunt, & per *c* ſcribunt; alii ab *in*, & *fateor*, & ſcribunt per *t*. Poſterior hæc ethymologia verior videtur, tum quia verbi ſenſum propius attingit, tum quia in MSS. Plauti *infitior*, ſcriptum legitur, & in quibuſdam optimis Ciceronis editionibus.

Infĭdēlis, le, o. 3. *infedele*, *ſenza fede*, Ger. *untreuv*, Gall. *infidele*, Hiſp. *infiel*, *ἄπιστος*, qui promiſſis non ſtat, nec fidem promiſſam exſolvit, quin potius violat. *Cic.* 3. *Off.* Nullam eſſe fidem, quæ infideli data ſit. *Id. Fam.* 15. *ep.* 4. Ut ex infidelitſimis ſociis firmiſſimos redderem. *Plaut. Capt.* 2. 3. 83. Infidelior mihi ne fuas, quam ego ſum tibi.

Infidelĭtas, atis, f. *infedeltà*, Ger. *miſſtreuv*, Gall. *infidelité*, Hiſp. *infidelidad*, *ἀπιστία*, fides violata, perfidia. *Cic.* 3. *Tuſc.* Quantopere vero amicitias deſideraret, quarum infidelitatem extimeſcebat. *Id. pro Mil. c.* 26. Quantæ infidelitates in amicis.

Infidelĭter, adv. *infedelmente*, Ger. *untreuvlich*, Gall. *infidelement*, Hiſp. *infielmente*, *ἀπίστως*, ſine fide. *Cic. ad Brut.* Infideliter illi id ſuaſit.

Infĭdus, a, um, *infido*, *di cui non ſi dee fidarſi*, Ger. *treuvloſſ*, Gall. *deloyal*, Hiſp. *el de quien no ſe deve fiar*, *deſleal*, *ἄπιστος*, non fidus, cui non eſt fidendum. *Cic. de Amic. c.* 25. Tum, cum exul eſſet, ſe intellexiſſe, quos amicos haberet, quos infidos. *Hor. l.* 1. *od.* 35. *v.* 25. Vulgus infidum. *Liv. l.* 3. *c.* 14. Infida regni ſocietas.

Infĭgo, is, ixi, ictum, n. 3. *figgere*, *ficcar dentro*, תקע, Ger. *einſtecken*, Gal. *ficher*, *enfoncer*, Hiſp. *hincar*, *enclavar*, intus figo. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 22. Gladium hoſti in pectus infixit. ¶ Infigere animo, *metterſi ben' a mente*. *Quinctil. l.* 2. *c.* 8. Precipua illa infigat animis.

Infigurabĭlis, le, adject. &

Infigurātus, a, um, adject. non figuratus, informis, deformis. *Ammian. l.* 24. *c.* 4. Compage ſcutorum, velut teſtudine infigurabilium formicum, operiebantur. *Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 1. Febris ſimplex, & infigurata.

Infĭmates, m. 3. *uomini di baſſo condizione*, *ol ὑπερβόντες*, qui ex infima plebe ſunt, ut Summates, qui maximæ, & ſummæ nobilitatis ſunt, vel auctoritatis. *Plaut. Stich.* 3. 2. 37. Summates viri ſummi accumbent, ego infimatis infimus.

Infĭmātus, a, um, adject. infimus factus, *abbaſſato*. *Apul. de Deo Socrat.* Ingenia ad miſerias infimata.

Infĭmĭtas, atis, f. *baſſezza*. *Ammian. l.* 17. *c.* 13. Ad infimitatem obſequiorum venire ſervilium. *Id. l.* 29. *c.* 2. Ipſa ſortis infimitate ad omnia præceps.

Infĭmo, as, a. 1. *abbaſſare*, deprimo, infimum facio. *Apul. l.* 1. *Mileſ.* Manes ſublimare, Deos infimare.

Infĭmus. V. Inferus.

Infĭndo, is, idi, iſum, a. 3. idem ac findo, vel findendo incido, *fendere*, *ſpaccare*, *aprire*, *ἀνοίγω*, *Virg.* 4. *Ecl. verſ.* 33. Quæ jubeant telluri infindere ſulcos. Adde 5. *Æn. verſ.* 142. ¶ Item inferre, *inveſtare*. *Cicer. in Brut. c.* 26.

Infinĭbilis, le, adverb. qui finem habere non poteſt. *Apul. de dogm. Plat.* Cviduata ſit fine, infinibilis recte videri poteſt.

Infinĭtas, atis, f. *infinità*, *ἀπειρία*, immenſitas. *Cicer.* 1. *Off.* Ut enim a diſcedatur infinitate. *Id. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 26. Infinitas locorum. *Amm. l.* 15. *c.* 1. Infinitas mundorum.

Infinĭte, adv. *infinitamente*, Ger. *unendlich*, Gal. *infiniment*, Hiſp. *infinitamente*, *ἀπείρως*, ſine fine, immenſe. *Cic. in Parad.* 6. *c.* 3. Sapellectilem, & vel infinite concupiſcenti. *Id.* 1. *Acad.* Infinite ſecare, ac dividere aliquid.

Infinĭtio, onis, f. 3. idem ac infinitas. *Cicer.* 1. *Fin. c.* 6. Infinitio ipſa *ἀπειρίαν* vocant, tota ab illo eſt.

Infinĭtīvus modus, ſeu infinitus, ſeu indefinitus, *ἀπαρέμφατος*, eſt unus ex verborum. Dictus eſt, quia nullum certum num. nec perſonam ſibi apofinit. Nam numeri, & perſonæ infinitivo ſunt incerta, obſcure latent, cum eo da ſunt beneficio pronominum, ut Me amare, illos amare, &c. V. *Grammaticos*.

Infinĭto, adv. idem ac infinite. *Plin. l.* 25. *c.* 8. Quicquid in Creta nascitur, infinito præſtare cæteris ejuſdem generis alibi genitis. *Id. l.* 11. *c.* 3. *ſub fin.* Infinito magis illa fixa ſunt, *infinitamente più*.

Infinītus, a, um, *infinito*, *ſenza fine*, Ger. *unendlich*, Gal. *infini*, Hiſp. *infinito*, *ἄπειρος*, quod finitum non eſt, quod finem, vel terminum non habet. *Cicer. pro Roſc. Com.* Qui tantas, ac tam infinitas pecunias repudiavit. *Id. 5. Verr.* Eſt ſpelunca quædam converſa ad Aquilonem infinita altitudine. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Siccatus durescit ad infinitum. ¶ Infinita quæſtio dicitur a Rhetoribus, in qua aliquid generatim quæritur, ut expetenda ne ſit eloquentia, cui opponitur quæſtio certa, in qua aliquid in perſonis, & in conſtituta re, & definita quæritur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 10. ¶ Uſurpatur interdum infinitus pro multo. *Plin. l.* 5. *ep.* 15. In infinitum epiſtolam extendere. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 1. Infinitus rerum torrentium labor. *Id. pro Dejot. c.* 5. Infinita ſpes. ¶ *Ad infinitum*, in infinitum. *Plin. l.* 34. *c.* 4. & *l.* 36. *c.* 15. ¶ Comparat. *infinitior*. *Cic. in Top. c.* 8. Partium diſtributio ſæpe eſt infinitior, tanquam rivorum a fonte deductio. ¶ Pro finito, *finito*, *terminato*, aſſerunt quidam illud *Cic. in Orat. c.* 49. Verſus ſuaviſſima litera infinitus. Sed Manut. & Lambinus, & al. reponunt, *finitus*. ¶ Infinitum, i, ſubſtant. ut infinitum auri, ſubintellige pondus. *Eutrop. l.* 9. *c.* 9.

Infirmatio, onis, f. 3. eſt actus infirmandi. *Cic. in Rull. Agrar.* 2. *c.* 3. Sed ſuſpicione, ac perturbatione judiciorum, infirmatione rerum judicatarum. ¶ Speciatim ſumitur pro argumento, quo ratio infirmatur. *Cic.* 1. *de Inv.* Judicatio eſt, quæ ex infirmatione, & confirmatione rationis naſcitur controverſia. ¶ Item pro una ex partibus præcipuis orationis, quam alias confutationem vel reprehenſionem vocant. V. *Rhetores*.

Infirmātus, a, um, adject. debilitatus, fractus, *indebolito*. *Cicer. in Piſon. c.* 19. Infirmatus conſcientia ſcelerum, *Ammian. l.* 17. *c.* 5. Infirmato imperii robore.

Infirme, adverb. *debolmente*, Ger. *ſchwuvachlich*, Gall. *foiblement*, Hiſ. *flaquamente*, *ἀδρώς*, debiliter. *Cic. Fam.* 15. *epiſt.* 1. Etſi intelligebam, ſocios infirme animates eſſe. *Sueton. in Aug. c.* 60. Tonitrus paulo infirmius expaveſcebat.

Infirmis, me, adject. o. 3. idem ac infirmus. *Ammian. l.* 2. *c.* 6. Coagmenta lapidum recens ſtructorum, madoreque etiamnum infirmium.

Infirmĭtas, atis, *infermità*, *debolezza*, חלשה, Ger. *ſchwuvechheit*, Gal. *infirmité*, Hiſp. *flaqueza*, *ἀδύναμις*, invaliditas, imbecillitas, debilitas illa, quæ vel ex ætate, vel ex morbo contingit. *Cic. de Sen.* Ut enim infirmitas eſt puerorum, & ferocitas juvenum, & gravitas jam conſtantis ætatis. *Id. in Brut.* Erat eo tempore in nobis ſumma gracilitas, & infirmitas corporis. Translate *Id. pro Roſc. Amer. c.* 4. Impoſitum onus propter infirmitatem animi deponere. ¶ Ponitur & pro levitate, & inconſtantia, *inceſtanza*, *leggerezza*. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 5. Cæſar infirmitatem Gallorum veritus, quod ſunt in conſiliis capiendis mobiles, & novis plerumque rebus ſtudent. ¶ Item pro morbo. *Ulp. l. ſi cui*, *Dig. ex quib. cauſ. major.* & *Cælſ. l.* 2. *c.* 6.

Infirmĭter, adv. infirme. *Arnob. l.* 7. Quam infirmiter invalideque dicatur.

Infirmo, as, avi, atum, a. 1. *indebolire*, חלש, Ger. *ſchwuvechen*, Gal. *infirmer*, *affoiblir*, Hiſp. *enflaquecer*, *ἀδυνῶ*, debilito, infirmum reddo. Translate ſumitur pro refutare, refellere. *Cic. de nat. Deor.* Quanta vero illa ſunt, quæ vos Academici infirmatis, & tollitis? ¶ Infirmare fidem alicui, eſt frangere. *Cic. Att. l.* 15. Utrum morem gerat Lepta, an fidem infirmet Silio. ¶ Infirmare fidem teſtis apud judicem, eſt infirmum reddere teſtem. ideſt oſtendere, eum eſſe fide indignum. *Cic. pro Roſc. Com.* ¶ Infirmare legem, h. e. auctoritatem ei adimere. *Liv. l.* 34. *Quinctil. l.* 7. *c.* 2.

Infirmus, a, um, *infermo*, *debole*, חלש, Ger. *ſchwuvach*, Gall. *infirme*, *foible*, Hiſp. *flaco*, *no firme*, *ἀδυνατὸς*, non firmus, imbecillis, debilis. *Cic.* 1. *Acad.* Sum enim admodum infirmus. ¶ Transfertur ad res inanimatas, ut Infirmæ vires, infirma claſſis, infirmum argumentum, &c. *Cicer. pro Cæc.* Ad probandum utraque res infirma, nugatoriaque eſt. ¶ Infirmi ſaporis vinum, eſt ingeroſum, debile. *Col. de arb. c.* 3. Sed infirmi ſaporis vinum, nec perenne faciunt. ¶ Comp. infirmior, ſup. infirmiſſimus. *Cic. ad Q. Fr.* Quæ quo majore conatu aguntur, eo leviora, infirmioraque exiſtimo. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 45. Infirmiſſima valetudine. *Vellej. l.* 2. *c.* 70. Infirmiſſimus valetudine. ¶ Infirmus abſolute pro ægroto, *cumalato*. *Plin. l.* 7. *ep.* 26. Nuper me cujuſdam amici languor admonuit, optimos eſſe nos, dum infirmi ſumus. ¶ Infirmæ nuptiæ dicuntur a Terentio in *Phorm.* 5. 1. 6. quæ parum duraturæ ſunt.

Infit, *comincia*, ἄρχεται, verbum defectivum, idem quod incipit. *Plaut. Aul.* 2. 4. 59. Infit ibi poſtulare plorans, ejulans. ¶ Frequenter per Ellipſin invenitur pro fari incipit. *Liv. l.* 1. Ibi infit, annum ſe tertium, & nonageſimum agere. ¶ In Veterib. Gloſſis legitur etiam *infa*, ἄρξαι, præſens imperativi; ſed ſine graviori auctoritate non eſt uſurpandum.

Infĭtĕor, d. 2. non fateor. *Feſt.*

Infĭtior. V. Inficior.

Infixus, a, um, adject. *fitto*, *infiſſo*, *ficcato dentro*. *Virg.* 4. *Æn.* v. 4. Hærent infixi pectore vultus. *Liv. l.* 3. *ſub fin.* Infit, ſe rem vetuſtate obliteratam, cæterum ſuæ memoriæ infixam aſſerre.

Inflabello, as, a. 1. *Tertull. adverſ. Valent. c.* 23. Ignis inflabellatus eſt omnibus elementis, & corporibus. h. e. flando immiſſus.

Inflabĭlis, le, adject. qui inflari poteſt. Hinc *Lactant. de Opific. Dei c.* 11. pulmonem vocat viſcus inflabile, atque aeris capax.

Inflaccesco, es, n. 2. flaccidus, infirmus, inutilis fio. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 323. Inflaccebunt conditiones.

Inflăgro, as, n. 1. intus flagro, vel accendo. *Solin. c.* 5. (*al.* 11.) *de Sicilia*: Sarmenta, licet viridia, ignem ſponte concipiunt, & nullo inflagrante halitu, ab ipſo numine ſit accendium.

Inflammanter, adverb. *con ardore*. *Gell. l.* 10. *c.* 3. Acriter, & inflammanter facit.

Inflammātio, onis, f. 3. *infiammazione*, *φλεγμονὴ*, actus inflammandi, ut inflammationes mammarum, quas Græci *φλεγμονὰς*, vocant, nempe quando propter nimium humorem collectum in aliqua parte veluti cujuſdam ignis ardor ſentitur, apud *Plin. l.* 20. *c.* 21. *Cælſ. l.* 7. *c.* 25. Inflammationem reprimere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 46. Inflammatio animi.

Inflammātrix, icis, f. 3. quæ inflammat, incitat, & accendit. *Ammian. l.* 14. *c.* 1. Megæra inflammatrix. *Mamertin. Paneg. Juliani, c.* 3. Eadem odii cauſa, quæ amoris inflammatrices.

Inflammātus, a, um, adject. accenſus, *infiammato*, *acceſo*. *Cicer. Fam.* 1. *ep.* 7. Ad gloriam inflammatus. *Id.* 3. *de Leg. c.* 11. Inflammata invidia. *Id. pro Dom. c.* 23. Mentes inflammatæ in aliquem.

Inflammo, as, avi, atum, a. 1. *infiammare*, הצית, Ger. *anzunden*, Gal. *enflammer*, Hiſp. *inflamar*, *φλογίζω*, incendo, inflammationem infero. *Cicer.* 7. *Ver.* Claſſem pulcherrimam Populi R. in litus expulſam, & ejectam inflammari, incendique juſſit. *Id. Att. l.* 8. Cum eadem lucerna epiſtolam ſcripſiſſem,

qua inflammaram tuam, ideſt, combuſteram. ¶ Eſt item accendere. *Cic.* 5. *Verr.* Dicitur inflammaſſe tedas iis igaibus, qui ex Ætnæ vertice erumpunt. ¶ Translate eſt commovere, concitare, urgere. *Cic.* 1. *de Or.* Neminem poſſe eorum mentes, qui audirent, aut inflammare dicendo, aut inflammatas reſtinguere. *Id.* 3. *Tuſc.* Quem libidinibus inflammatum, & furentem vidimus. ¶ Item ingenti cupiditate implere, & paſſive vehementer appetere, & deſiderare aliquid. *Cic. de Am.* Honores vero, quorum cupiditate quidam inflammantur. ¶ Item augere. *Cic.* 1. *Ver.* Cum ſint parati, qui concionibus, & legibus hanc invidiam Senatus inflammare conentur. ¶ Inflammare alicujus animum in aliquem, eſt incitare, impellere. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 36. Qui poſſit languentem populum inflammare in improbos.

Inflate, adverb. *ſuperbamente, gonfiamente. Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 79. De prælio ad Dyrrhachium facto latius inflatiuſque multo, quam res erat geſta, fama percrebuerat.

Inflatio, onis, fem. 3. *gonfiamento*, actus inflandi. *Citer.* 1. *de Div.* Habet inflationem magnam is cibus. *Col. l.* 6. *c.* 6. Inflatio ventris. *Plin. l.* 20. *c.* 20. inflatio ſtomachi.

Inflatus, a, um, o. 1. 2. *gonfiato, gonfio*, Ger. *aufgeblaſen*, Gal. *enflé*, Hiſp. *hinchado*, partic. ab inflo. *Cic. in Bruto*, Ut ſi tibiæ inflatæ non referant ſonum. *Liv. l.* 40. *c.* 33. Inflatus annis. ¶ Translate accipitur pro elato, turgido. *Cic.* 1. *Off.* Cum homines inflati opinionibus turpiter irridentur. *Id.* 3. *Tuſc.* Sic igitur inflatus, & tumens animus in vitio eſt. ¶ Et dicitur etiam de rebus, quæ ſupra modum elatæ ſunt. Hinc ſtilus inflatus, qui ex ſententiis gravioribus, & verbis nimium elatis conſtat. *Auct. ad Her. l.* 4. Gravis oratio ſæpe imperitis videtur ea, quæ turget, & inflata eſt. ¶ Lætitia inflatus, *gonfio d' allegrezza. Cic. Philip.* 14. *c.* 6. Inflati lætitia, atque inſolentia impii cives. *Id. pro Marc. c.* 25. Spe, atque animis inflatus. *Liv. l.* 39. *c.* 53. Juvenis inflatior redierat, ſuboiſus erga ſe judiciis ſenatus. ¶ Inflatior veſtis, apud *Tertull. de Pall. c.* 4. *Veſte, che ha più falde.*

Inflatus, us, m. ἐμφύσησις, actus inflandi, inflatio, *il ſoffiar dentro. Cic. de clar. Orat. c.* 51. Inflatum recipiunt aures. Et *l.* 4. *Acad. c.* 7. Primo inflatu tibicinis. ¶ Item afflatus, *ſpirazione. Id. de Divin. l.* 1. *c.* 6. Inſtinctu, inflatuque divino futura renunciat.

Inflecto, is, exi, exum, 3. 3. *piegare*, idem quod flecto, ἐκκάμπτω. *Col. l.* 5. *c.* 6. Radices in nodum inflectere. *Cic.* 7. *Verr.* Ubi primum ex alto ſinus ad urbem ab litore inflectitur. ¶ Veſtigium curſus ſui inflectere, eſt a curſu ſuo declinare. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Stellæ numquam curſus ſui veſtigium inflectunt. ¶ Voces inflectere, eſt variare. *Tibull. lib.* 2. *el.* 7. Voces inflectere cantu. ¶ Translate eſt mutare, *mutare, piegare. Cic.* 1. *Fam.* Ne magnitudinem animi tui unquam inflectas cujuſquam injuria. *Id. pro Cæcin. c.* 26. Jus civile neque inflecti gratia, neque pertringi potentia, neque adulterari pecunia poteſt. ¶ Inflectere orationem. *Cic. de Clar. Orat.* Hic primus inflexit orationem, & eam mollem, teneramque reddidit. ¶ Inflectere ſenſus, *commovere. Virg.* 4 *Æn.* Solum hic inflexit ſenſus, animumque labantem Impulit. *m' ha fatto mutar' opinione.* ¶ Inflectere aliquem lacrymis, *piegarlo col piangere. Statius* 8. *Thebaid.* ¶ Inflectere oculos alicujus. *Cic. poſt redit. ad Quirit.* Frater erat unus, qui ſuo ſqualore veſtros oculos inflecteret. h. e. in ſe converteret, & miſericordiam moveret.

Inflatus, a, um, adject. *non pianto. Auſon. in Pgrental. carm.* 10. Non ego te inflectum mœſtis fraudabo querelis. *Virg. Æn.* 11. *v.* 372. Inhumata, inflectaque turba.

Inflexibilis, le, o. 3. *che non ſi può piegare*, Ger. *unbiegig*, Gal. *inflexible*, Hiſ. *inflexibile*, ἀκαμπτος, quod inflecti non poteſt. *Plin. ep.* 97. *l.* 10. Pervicaciam certe, & inflexibilem obſtinationem debere puniri.

Inflexio, onis, f. *piegamento*, ἔγκαμψις, inflectendi actus. *Cic.* 3. *de Or. c.* 59. Laterum inflexione hac forti, ac virili, non ab ſcena, & hiſtrionibus, ſed ab armis, ut etiam a palæſtra.

Inflexus, a, um, *piegato. Cic.* 1. *de Div. c.* 17. incurvum, & leviter a ſummo inflexum bacillum. *Id.* 2. *de Orat. c.* 46. Inflexa ad miſerabilem ſonum voce dicere.

Inflexus, us, m. idem ac inflexio. *Senec. de brevit. vitæ, c.* 12. Vocem inflexu modulationis inertiſſimæ torquere. *Arnob. l.* 2. Inflexibus ſinuoſis adire.

Inflictio, onis, f. 3. actus infligendi. *Theod. l.* 9. *tit.* 17. Multa inflictione corrigere.

Inflictus, us, m. inflictio, colliſio, ut inflictus dentium & labiorum, quo nempe ſonos articulamus, apud *Arnob. l.* 3.

Infligo, is, ixi, ictum, a. 3. *percuotere, dar colpi*, רכה, Germ. *ſchlagen*, Gal. *frapper*, Hiſp. *apretar, herir*, προσρίβτειν, ictum infero, incutio. *Cic. in Piſ.* Quæ diſceſſus meus Reipublicæ vulnera inflixit? *Id. in Vat. c.* 8. Si hanc quoque mortiferam plagam inflixiſſes Auguratus tui. *Id. in Piſon. c.* 26. Turpitudinem alicui infligere. h. e. afferre, inurere. Sic infligere colaphum, *dar una guanciata. Id. & Plin. l.* 8. *c.* 36.

Inflo, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiare, gonfiare*, רמה, Ger. *aufblaſen*, Gall. *enfler, ſouffler*, Hiſp. *ſoplar, hinchar*, ἐμφυσάμαι, intro flo, turgefacio. Uſurpatur vel abſolute inſtar verbi neutrius, vel cum accuſ. inſtar verbi activi. *Horat.* 1. *Ser. Sat.* 1. Quin Jupiter ambas iratus buccas inflet. V. infra. ¶ Speciatim ſignat canere, *ſuonare. Varro* 3. *de re ruſt. c.* 13. Qui cum eo veniſſet cum ſtola, & cithara, & cantare eſſet juſſus, buccinam inflavit. *Cic. in Acad.* Simul ac inflavit tibicen, a perito carmen agnoſcitur. *Id.* 3. *de Or.* Qui inflaret celeriter eum ſonum, quo illum aut remiſſum excitaret, aut a contentione revocaret. ¶ Translate eſt turgeſcere, tumere, efferri, ſuperbire, vel active efferre, extollere, *inſuperbire. Cic.* 1. *de Leg.* Fannii autem ætate conjunctus Antipater paulo inflavit vehementius. *Id. in Piſ.* Cum tibi ſpe falſa animos rumor inflaſſet. ¶ Hinc inflare alicujus ſpem, eſt augere. *Liv. l.* 35. Spem regis inflarat. Adde *Curt. l.* 3. *c.* 2. Sic *Paul. JCtus l.* 9. *Dig. tit.* 4. *l.* 39. Inflare locationem, dixit *crescer l' affitto.*

Inflorĕo, es, n. *fiorire. Claudian. in II. Conſul. Stilic. v.* 124. Priſtina Romuleis infloruit arcibus ætas.

Influens, tis, nom. partic. qui intus fluit, qui ingruit. *Cic. de Provinc. Conſ. c.* 13. Influentes in Italiam Gallorum copias repreſſit. *Plin. in Paneg. c.* 82. Influentia negotia. ¶ Proprie *Curt. l.* 8. *c.* 9. Amnis influens.

Influentia, æ, f. ἐπιῤῥοή, actus influendi, concurſus, ut influentis vitiorum, apud *Jul. Firmic. l.* 1. *Matheſ.*

Influvium, ii, n. *fiume*, profluvium. *Vellej. l.* 2. *c.* 120. Ut protinus pariter ſanguinis influvio exſpiraret. Alii legunt *profluvio*, alii *effluvio.*

Influo, is, xi, xum, n. 3. *ſcorrere, inondare dentro*, נוז, Ger. *hinein fließen*, Gal. *influer*, Hiſp. *influir, entrar*, intro fluo, illabor. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 39. Apud Hypanim fluvium, qui ab Europæ parte in Pontum influit. *Id.* 2. *de nat. Deor.* In quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit. *Id.* 1. *de Div. c.* 35. Atque in amnes mare influxerit. ¶ Translate ponitur pro ſe ſe inſinuare, ſenſim irrepere. *Cic. Off.* Ut in univerſorum animos tanquam influere poſſimus. *Id. de Am.* Quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in aures concionis? ¶ Item pro irrumpere. V. *Infiuens.*

Influxio, onis, f. influxus, illapſus, actus influendi. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 12. Materialis influxio in corpus.

Influxus, us, m. actus influendi, *influſſo. Pirmic. l.* 1. *c.* 1. Si ex ſtellarum influxibus pendeamus.

Infodio, is, odi, oſſum, a. 3. *cavare, piantare, ἐκφύτευω*, intus planto, fodiendo ſepelio, terra obruo. *Virg.* 2. *Georg.* Quam lætum infodias ſitis genus. ¶ Nonnunquam idem valet, quod fodio. *Colum. l.* 4. Campeſtris locus alte duos pedes infodiendus eſt. ¶ Infodere corpora terræ. h. e. ſepelire. *Virg.* 11. *Æn. v.* 206. ſic *Nepos* in *Paſſim. in fi.* Corpus procul ab eo loco infodere, in quo erat mortuus.

Infœcunde, adv. *ſterilmente*, ἀτόκως, non fœcunde, ſteriliter. *Gell. l.* 19. *c.* 3. Qui infœcunde laudat.

Infœcunditas, tis, f. *ſterilità*, Germ. *unfruchtbarkeit*, Gal. *ſterilité*, Hiſp. *ſterilidad*, ἀγονία, ſterilitas. *Col. l.* 2. *Prooem.* Audio culpantes modo agrorum infœcunditatem. Adde *Tacit. lib.* 3. *Ann. cap.* 6.

Infœcundus, a, um, *ſterile*, עקר, Ger. *unfruchtbar*, Gall. *ſterile*, Hiſp. *no fertil*, ἄγονος, minime fœcundus, non ferax, ſterilis. *Plin. l.* 12. *c.* 10. Lanigeris arboribus ſolia infœcunda. *Virg. Georg.* 2. *v.* 48. Infœcunda femina. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Infœcundior materia minùs pinguiori.

Infœderatus, a, um, adject. fœdere non junctus. *Tertull. de Præſcriptionibus c.* 12. Quis miles ab infœderatis, ne dicam ab hoſtibus regibus ſtipendium capiat, niſi plane deſertor?

Informabilis, le, adject. qui formari, & creari nequit. *Tertull. adverſ. Praxeam, c.* 27. Deus immutabilis, & informabilis.

Informatio, onis, f. *il primo ſchizzo*, יצר, Ger. *formlerung*, Gal. *ebauche*, Hiſ. *dibuxo*, ὑπογραφή, προγραφή, proprie dicitur prima illa, & rudis forma, quæ ab artifice operi alicui inducitur. Translate accipitur pro notione a natura animo impreſſa, hoc eſt, quaſi præſumpta notitia, & anticipata. *Cic.* 1. *de Nat. Deor.* Quæ eſt enim gens, aut quod genus hominum, quod non habeat ſine doctrina anticipationem quandam Deorum? quam appellat πρόληψιν Epicurus, id eſt anteceptam animo rei quandam informationem, ſine qua nec intelligi quidquam, nec quæri, nec diſputari poſſit.

Informator, oris, m. qui informat, & inſtruit. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion.* Moſes populi informator.

Informatus, a, um, inſtructus, *inſtrutto. Cic.* 1. *Offic. c.* 4. Ut nemini parere animus bene a natura informatus velit &c. ¶ Item nondum formatus, imperfectus, rudis. *Virg.* 8. *Æn. v.* 426. His informatum manibus, jam parte polita, Fulmen erat. *Cic. l.* 1. *Att. ep.* 1. Peritorum hæc eſt adhuc informata cogitatio. h. e. rudis adhuc & impolita, non certa & explorata.

Informidabilis, le, adject. *non formidabile. Ceripput l.* 1. *v.* 354. Omnis erit judex informidabilis illi.

Informidatus, a, um, adject. *non temuto. Silius l.* 15. *v.* 241. Hac tacite nitens informidatus adire.

Informis, me, o. 3. *ſformato, ſenza forma, ροῤῥὸ*, Germ. *ungeſtal*, Gal. *ſansforme*, Hiſp. *informe*, ἄμορφος, ſine forma. *Plin. l.* 7. *c.* 25. Ea eſt caro informis, inanima, ferri iſtum, & aciem reſpuens. *Id. l.* 10. *c.* 63. Informia uriæ pariunt. h. e. informes partus edunt. ¶ Item deformis, ſqualidus, ſordus. *Horat. l.* 2. *od.* 10. Informes hyemes reducit Jupiter. hyems nempe terrarum faciem deformem facit. *Virg. l.* 8. *Æn.* Informe cadaver. ¶ Translate *Tacit. Ann.* 12. *n.* 37. Sors mea mihi informis, tibi magnifica eſt.

Informitas, atis, f. formæ carentia. *Solinus in proœm.* Scabra informitas.

Informo, as, vi, atum, a. 1. *far la prima abbozzatura, far il primo ſchizzo*, יצר, Germ. *entwerffen*, Gall. *faconner, ebaucher*, Hiſp. *dibuxar, dar forma*, ὑποτυπόω, eſt primam illam, & rudem operi alicui formam inducere. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Velut funis informabitur in eam craſſitudinem. ¶ Ponitur etiam pro ſimplici formo; quod eſt figurare, efficere, *formare. Cic. de Fin.* Informari non poteſt virtus, ſi quicquam, niſi quod honeſtum eſt, nunciretur. *Id. de nat. Deor.* Deos ne conjectura quidem informare poſſumus. ideſt ſub forma aliqua concipere. ¶ Translate capitur pro deſcribere, *deſcrivere. Cic. in Or.* Atque ego in ſumino Oratore fingendo talem informabo, qualis fortaſſe nemo fuit. ¶ Item pro docere; certam formam morum imprimere animo. *informare, illuminare. Cic. pro Archia c.* 3. Atque ab his artibus, quibus ætas puerilis ad humanitatem informari ſolet. ¶ Informare areas, apud *Col. l.* 11. *c.* 3. *formare la porche degli orti.* V. locum Columellæ.

Informus, a, um, valde calidus, apud vet. ex præp. *in*, quæ hic auget, & *formus*, calidus. *Feſt.* Adde *Tertull. de Pal. c.* 2. ut legi vult Junius, & Stewechius in notis ad Arnobium.

Inforo, as, a. 1. *forare dentro*, ἐνσυρίττω, intus foro, ex *in*, & *foro*, *as*. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Timebant priſci truncum findere, mox inforare aut medio. ¶ Eſt item in forum, ſive in jus vocare, ab *in*, & *forum. Plaut. Curc. a.* 3. *v.* 31. Licet ne inforare, ſi incomitiare non licet? Ubi tamen alius latet ſenſus, ut & *in Priap. carm.* 77. ¶ Quod ad Plinii locum attinet, Harduinus ex MSS. legit *imperare*. V. Impero.

Infortunatus, a, um, *infelice, miſero, ſfortunato*, Ger. *unglückſeelig*, Gal. *infortune*, Hiſp. *infortunado*, δυσμοῖρος, infelix, miſer, calamitoſus, ἀτυχὴς. *Ter. Eun.* 2. 3. O infortunatum ſenem. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 24. Nihil me infortunatius. *Apul. l.* 4. *A. A.* infortunatiſſimus maritus.

Infortunitas, atis, f. idem ac infortunium. *Gell. l.* 6. *c.* 2. Itidem ſunt bona, & mala, felicitas, & infortunitas, dolor, & voluptas.

Infortunium, ii, n. *infelicità, diſgrazia, miſeria*, רעה, Ger. *unglück*, Gal. *infortune*, Hiſp. *infortunio*, ἀτυχία, infelicitas, calamitas, ærumna. *Ter. Adel.* 2. 1. Si attigiſſes, ferres infortunium. ¶ Infortunium habere, calamitoſum eſſe. *Liv. l.* 1. *c.* 50. Ni pareat patri, habiturum infortunium eſſe. ¶ *Vitare infortunio*, pro vitare. infortunium, habet *Plaut. Curcul.* 2. 3. 39. quemadmodum *Bacchid.* 1. 2. 39. cavere malo, dixit.

Infoſſio, onis, f. actus infodiendi. *Pallad. in Februar. tit.* 26. Vetus vinea mergis melius reparabitur, quam ſi infoſſione totius corporis obruatur.

Infoſſus, a, um, adject. intus foſſus, perfoſſus. *Sent. 8. Theb. v.* 634. Infoſſa crebro vulnera. *Horat. Epod.* 5. *v.* 33. Infoſſus puer. h. e. ſepultus. Eodem ſenſu *Plin. l.* 13. *c.* 13. Tot infoſſi duraverunt annis.

Infra, *di ſotto*, תחת, Ger. *drunten*, Gal. *deſſous*, Hiſp. *debaxo*, ὑπὸ, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt. Valla docet, *infra* referri & ad locum, & ad dignitatem, ſive perſonam, ut infra tectum, Infra dignitatem meam, & *intra* ad ſpatium, & ad numerum, ut Intra muros, intra dies viginti. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Infra autem hanc propius a terra Jovis ſtella fertur. *Id. in Or.* Nam in Poëtis non Homero ſoli locus eſt, aut Archilocho, aut Sophocli, aut Pindaro, ſed horum vel ſecundis, vel etiam infra ſecundos. *Liv. l.* 28. *Me infra ætatem filii ſui poſuit.* ¶ *Aliquid infra nos eſſe*, interdum eſt, dedecere dignitatem noſtram, vel vilius eſſe, quam ut conveniat officio, & dignitati noſtræ. *Cic. de Fin. l.* 3. Ducere omnia humana infra ſe ſapiens debet. ¶ In conviviis *infra aliquem accumbere*, eſt ad dexteram accumbere cubantis in medio (qui locus honoratior habebatur) ſicut ſupra, eſt ad ſiniſtram. *Horat. l.* 2. *Sat.* 8. *v.* 22. Nomentanus erat ſuper ipſum, Porcius infra. Adde *Cic.* 9. *Fam. ep.* 26. ¶ Infra ſine caſu adverbium eſt, nec tamen ſenſum mutat. *Cic. Att.* Earum literarum exemplum infra ſcripſi.

Infractio, onis, f. 3. idem quod fractio. Translate dicitur de animo pro torpore, demiſſione, puſillanimitate. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 7. In eundem cadere timorem, & infractionem quandam animi, & demiſſionem.

Infractus, a, um, adject. ab infringor, idem quod fractus, vel valde fractus, ut in hic ſit ἐκτετυπωμένος, *franto, rotto, ſpezzato*, & translate *indebolito, poſto in cattivo ſtato, vinto, abbattuto*, ἐκπεπληγμένος. *Cic.* 4. *Acad. c.* 25. Tu autem te negas infracto remo commoveri. *Id. pro Domo c.* 24. Itaque infractus furor tuus inanes faciebat impetus. *Virg.* 12. *Æn.* Turnus ut infractos adverſo Marte Latinos deficiſſe videt. *Servius* interpretatur *antea ſemper infeſtat.* Sed melius Donatus, *valde fractos.* ¶ Infractus animus dicitur, *vinto, vile*, qui demiſſus eſt, & dejectus, & rerum adverſarum fluctibus perfundatus. *Citer. poſt red. ad Quirit. c.* 8. Non modo non infracto animo erat, verum etiam confirmato, & renovato. ¶ Res infracta, ideſt perdita, afflicta, & deſperata. *Cic. Att. l.* 9. Tum poterimus deliberare, non ſcilicet jam integra re, ſed minus infracta. ¶ Oratio infracta, id eſt humilis, & demiſſa. *Liv. l.* 38. *c.* 14. Et oratio fuit ſummiſſa, & infracta, extenuantis opes ſuas, &c. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 10. Pericles oratione nulla ex parte infractiore concionatus eſt. ¶ Vox infracta, *voce troppo delicata, femminile, molle. Gell. l.* 3. *c.* 5. ¶ Infracta conſtitit ira. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 51. *tintuggata caſca.* ¶ Veritas pluribus modis infracta, libidine aſſentandi, &c. *Tacit. Ann.* 17. *oſtenſata.* ¶ Infractus pro non fracto, invicto, ut *in* ſit συνηγμένος, uſurpatur a recentioribus fere latinis ſcriptoribus. *Symmachus l.* 2. *ep.* 3. Fractæ opes infractos animos reperierunt. ¶ Perperam autem

affertur a Calepino, & Paſſerat. exemplum *Plin. l. 8. c. 20.* Ejus enim loci hæc eſt germana lectio: *Mares* (caprarum) *quam maxime ſimos, longis auribus infractiſque, armis quam villoſiſſimis probant.* Dicuntur autem *infracta aures*, quæ non erectæ ſurgunt, ſed quaſi fracta ſint, flaccidæ & deciduæ pendent. *Colum. l. 7. c. 6.* Caper optimus habetur cruribus craſſis, brevi cervice, flaccidis, & prægravantibus auribus, exiguo capite, &c. ¶ *Donatius* quoque ex *Sextio* affert *infracta virtus*, pro maſcula & invicta, & locum quidem non aſſignat. Sed fortaſſe eſt *l. 2. Achilleid. v. 213.* Hæſit & occulto virtus infracta calore. Ubi certe vox *infracta* ſignificat, valde fracta, & enervata.

Infrænatio, onis, f. *imbrigliamento*, freni injectio. *Tertull. ſub fin. l. 1. adverſ. Marcion.* Infrænatio libidinis.

Infrænātus, & rectius infrenatus, a um, *sfrenato*, Ger. *ungezaumt*, Gall. *affrené*, Hiſp. *deſenfrenado*, ἀχάλινος, non frænatus, ab in, & frænor. *Liv. l. 21. c. 44.* Generoſiſſimarum gentium equites frænatos, & infrænatos video. ¶ Item qui frænum habet, frænatus. *Id. l. 37. c. 20.* Non ſtratos, non infrænatos magna pars habebant equos. Sic enim ibi legitur in melioribus Editionibus, non, ut vulg. *non ſtratos*, & *infrenatos*. *Silius l. 4. v. 316.* undique nudi Aſſiliunt frenis, infrenatique manipli.

Infrænis. V. Infrænus.

Infræno, vel potius Infreno, as, avi, atum, a. 1. *frenare, mettere il freno*, חמם, Ger. *zaumen*, Gall. *brider*, Hiſp. *enfrenar*, χαλινόω, proprie eſt equis fræna imponere. *Liv. l. 27. c. 20.* Pauci ſtabant impavidi equi, eos ipſos non ſternere, non infrænare, aut aſcendere facile poterant. ¶ Per translationem ponitur pro cohibere, detinere, *ritenere*. *Plin. l. 9. c. 31.* Statim pluribus anchoris navigia infrænant. *Id. l. 32. c. 1.* Infrænat impetus, & domat mundi rabiem.

Infrænus, (rectius Infrenus) a, um, & infrænis, ne, o. 3. *ſenza freno, sfrenato*, ἀχάλινος, ſine fræno, non frænatus. *Virg. 10. Æn.* Illum infrænis equi lapſu tellure jacentem. *Id. 4. Æn. v. 41.* Hunc Numidæ infræni cingunt. Ubi Numidas infrænos vocat, quod equis uterentur infrænatis, quos ſola regebant virga. ¶ Item immoderatus. *Col l. 10.* Sed quid ego infræno volitare per æthera curſu paſſus equos? *Gel. l. 1. c. 15.* Infrænis lingua.

Infragĭlis, le, o. 3. *non fragile, fermo, ſaldo*, ἄῤῥηκτος, firmus, & validus. *Ovid. 1. Triſt.* Si vox infragilis, pectus mihi firmius eſſet. *Senec. de vita beat. c. 9.* Summum bonum eſt infragilis animi rigor. Ubi minus recte al. leg. *infrangibilis*. *Albinovan. ad Liviam, v. 364.* Infragilemque animum, quod potes, uſque tene.

Infrangibĭlis. V. infragilis.

Infraſcriptus, a, um, adject. *infraſcritto*. *Vet. Inſcript. apud Grut.* Vixit ſine ulla querela cum conjuge infraſcripta.

Infrĕmo, is, ui, n. 3. idem quod fremo, hoc eſt, murmure indignationem oſtendo. *Virg. 10. Æn. de apro*: Infremuitque ferox. ¶ Accipitur aliquando pro perſonare, & ſonitu horrorem incutere. *Sil. l. 3. v. 230.* Nec bellum raptis tam dirum mille carinis æcrius infremuit.

Infrendĕo, es, dui, n. 2. *fremere, tra' denti ſtrider*, βρύχω, eſt dentes iraſcendo quatere, & invicem collidere. *Virg. 3. Æn. v. 664.* Dentibus infrendens gemitu. ¶ Eſt etiam *infrendo, is*, 3. conjugat. *Tertul. Apolog. c. 12.* Infrendite, inſpumate.

Infreno &c. V. Infræno.

Infrĕquens, tis, o. *poco frequentato, ſolitario*, Ger. *ungang*, Gall. *infrequent*, Hiſ. *infrequente*, μονώδης, parum frequentatus, ut *Infrequens forum*, quo pauci conveniunt, *Infrequens Senatus*, paucorum Senatorum conventus. *Liv. l. 3.* Præterquam quod infrequens Senatus indicio erat ſocliis, afflictam civitatem peſtilentia eſſe. *Id. l. 31. c. 25.* Qua infrequentiſſima urbis ſunt. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non frequentat. *Cic. l. 3. Q. Fr.* Sum equidem Romæ, & in prædiis infrequens. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 2.* Copiæ infrequentiores imponuntur. *Feſtus*: Infrequens appellabatur miles, qui abeſt, abfuitve a ſignis. ¶ Regit interdum genitivum. *Gel. l. 13. c. 24.* Infrequens ſum vocum latinarum.

Infrequentātus, a, um, adject. *non frequentato*. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Metrum in frequentatum durius texitur.

Infrequentĭa, æ, f. 1. *ſolitudine, deſerto*, Ger. *wuſte nichts viel leut dar ſind*, Gal. *infrequence*, Hiſp. *infrequencia*, μονότης, paucitas, raritas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 2.* Summa infrequentia. *Liv. l. 2. c. 23.* Nec agi quicquam per infrequentiam poterat Senatus.

Infrĭātus, a, um, *fregato, ſtritolato*. *Col. l. 7. c. 5.* Superfuſoque aceto, vel æris ærugine infriata.

Infricātus, a, um, adject. *fregato*. *Plin. l. 30. c. 12.* Muſcæ infricatæ digito medico.

Infrĭco, as, ui, ictum, & atum, a. 1. *fregare*, ἐντρίβω, eſt fricare, & fricando contundere, vel etiam illinere. *Col. l. 12. c. 30.* Et pondo quadrantem amphoris ſingulis infricato, & oblinito. *Plin. l. 30. c. 3.* Cinerem ex aceto infricare.

Infrictĭo, onis, f. actus infricandi. *Cælſ. l. 8. c. 11. ſub fin.* Infrictionem membro adhibere.

Infrictus, a, um, adject. ab infrico, infricatus. *Marcel. Empir. c. 10.* Infrictus naribus. ¶ Item frixus, *fritto*, a radice frigo. *Plin. l. 20. c. 13.* Dederunt & cum bitumine infrictam (rutam) potioni propter anhelitum. Al. & rectius, legunt *infractam*.

Infrigeo, & Infrigefco, is, xi, n. 3. *raffreddarſi*, frigefco. *Cælſ. l. 5. c. 25. n. 4.* Inſerveteque, donec craſſitudinem ſordium habeat: cum infrixit, catapotia ex eo fiunt. *Veget. de re Veter. l. 3. c. 28.* Infrigeſcet.

Infridatio, onis, *raffreddamento*. *Veget. de re Veter. l. 1. c. 29.* Sudoris infrigidatio.

Infrigĭdo, as, a. 1. refrigero, *rinfreſcare*. *Theodor. Priſcian. de Diæta, c. 1. & 2.*

Infrĭgo. V. Infrictus.

Infringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, κατακλάω, valde frango. *Plin. l. 22. c. 6.* Ne infidens ales infringat. ¶ Interdum eſt illidere, & infligere. *Ter. Adel. a. 1. 46.* Plus quingentos colaphos infregit mihi. ¶ Translate eſt minuere, debilitare. *Cic. pro Mil.* Ad ejus non ſalutem modo extinguendam, ſed etiam gloriam per tales viros infringendam. ¶ Item reprimere. *Cic. 3. B. C.* Ut primus excurſus, viſque militum infringeretur. *Liv. l. 38. c. 16.* Animum alicujus infringere. *Cic. l. 1. de Orat. c. 7.* Spei infringitur. ¶ Infringere jus, h. e. violare, *Tacit. l. 4. Ann.* ¶ Infringere Deos humili precatu. *Stat. l. 1. Achil.* h. e. placare.

Infrĭo, as, a. 1. *sfregare*, idem ac frio, hoc eſt, comminuo, vel rem friatam, & comminutam rei alicui intero, *ſtritolare, o fregare ſopra, o in qualche coſa*. *Cato de re ruſt. c. 7.* Eos molle ungito, papaver infriato. *Col. l. 8. c. 5.* Atque ita paulum triti ſalis vulneribus infriatur.

Infrons, ondis, adject. *privo di frondi*, ſine frondibus. *Ovid. 4. de Pont. el. 10. v. 31.* Hic agri infrondes. h. e. ſine arboribus.

Infructŭōſe, *infruttuoſamente*, ſine fructu. *Hieronym. ad Auguſtin. epiſt. 89. c. 4.* & *Auguſtin. ad Hieronym. ep. 87. a med.*

Infructuoſĭtas, atis, f. inanitas. *Tertul. de reſur. carn. c. 33.*

Infructŭōſus, a, um, *infruttuoſo, ſenza frutto, non utile*, Ger. *unfruchtbar*, Gal. *infructueux*, Hiſp. *infructuoſo*, ἄκαρπος, quod non fert fructum. *Col. l. 11. c. 3.* Poſt quem diem ſera, & infructuoſa ſit hujuſmodi rerum cultura. ¶ Infructuoſæ preces, vanæ, fruſtra factæ. *Plin. ep. 23. l. 8.* Obverſantur oculis caſſi labores, & infructuoſæ preces. Sic infructuoſa epiſtola. *Senec. Controverſ. 19.* Infructuoſa malitia. *Tacit. 1. hiſt. c. 52.*

Infrunītus, a, um, *ſtolto, ſtolido*, ἄφρων, ſtolidus, inſipiens, a frunitus, quod a *quando, ſapio, intelligo*. Aliqui interpretantur hominem inſulſum, & agreſtem, *ſtrazzato, ruſtico*. *Senec. de vita beata, c. 23.* Nec jactabit opes, nec oſtendet: alterum infruniti animi eſt, alterum timidi, & puſilli. *Id. 3. de Benef. c. 16.* Infrunita & antiquata eſt, quæ neſcit, matrimonium vocari unius adulterium, *Gel. l. 4. c. 9.* Verba infrunita, & obtundentia.

Infucātus, a, um, adject. fuco tinctus, rectus, fimulatus. *Cic. l. 3. de Orat. c. 25.* Animi judicio etiam magis infucata vitia noſcuntur.

Infŭco, as, avi, atum, a. 1. *imbellettare, empiaſtrare, fuco tingo*. Translate ſumitur pro tegere, ſimulare. *Plaut. Mil. 2. 6. 46.* Nunc pol ego metuo, ne quid infucaverit. Ubi infucare aliquid dixit, pro fallaciam aliquam latenter ſtruere, & quibuſdam quaſi coloribus ita ſimulare, ut deprehendi vix poſſit. Al. leg. *infuſcaverit*. *Id. Ciſt. 1. 1 21.* Infucare merum. h. e. aqua diluere. Sed varia ibi quoque lectio eſt. V. *Taubmen.*

Infŭla, læ, f. *benda*, στέμμα, faſcia in modum diadematis, a qua vittæ ab utraque parte dependent; quæ plerumque lata eſt, plerumque tortilis ex albo, & cocco. *Serv. in Æn. 10. v. 538.* ¶ *Feſtus* filamenta lanea interpretatur. ¶ Infulæ ornamentum erant Sacerdotum. *Virg. loc. cit.* Phœbi, Triviæque Sacerdos, Infula cui ſacra redimibat tempora vitta. *Cic. 6. Ver. c. 50.* Præſto mihi ſacerdotes Cereris cum infulis, ac verbenis fuerunt. ¶ Item ornamentum victimarum, teſte *Varr. l. 6. de L. L.* Hinc *Flor. l. 4. c. 2.* Quæ omnia velut infulæ in deſtinatam morti victimam conferebantur. ¶ Item pacem petentium, & caduceatorum. Hi enim caduceum lanels filamentis velatum præferebant. *Liv. l. 30. c. 36.* Velata infulis, ramiſque oleæ navis occurrit: decem legati erant miſſi ad petendam pacem. Adde *Cæſ. l. 2. B. C. c. 12.* ¶ Denique infulæ dicebantur ornamenta, & inſignia Magiſtratuum. Hinc infulas honorum, *leg. 1. Cod. de tempor. & repar. appellat.* Et, infulas imperiales. *Juſtinian. lib. ult. Cod. de quadrien. præſcript.* Sic & pro ipſo Magiſtratu uſurpantur, ut & faſces. *Spartianus in Adrian. c. 6.* Marium Turbonem poſt Mauritaniæ præfecturam infulis ornatum Pannoniæ, Daciæ quoque ad tempus præfecit. *V. Salmaſ.* ¶ *Infularum loco eſſe*, vel *habere*, eſt ſacrum, ac religioſum eſſe, ac veneratione dignum. *Sen. ep. 24.* Hæ literæ non dico apud bonos, ſed apud mediocriter malos infularum loco ſunt. *Id. de Conſol. ad Helviam, c. 13.* Qui adverſus ſæviſſimos caſus ſe exollit, & ea mala, quibus alii opprimuntur, evertit, ipſas miſerias infularum loco habet. h. e. miſeriæ ipſæ venerationem ipſi conciliant, quando ita affecti ſumus, ut nihil æque magnam apud nos admirationem occupet, quam homo fortiter miſer.

Infulātus, a, um, adject. *vaſtito, veſtito, infula ornatus*. *Suet. in Calig. c. 27.* Infulatus, verbenatuſque.

Infulcĭo, is, ulſi, ultum, n. idem ac infercio, ingero. *Sen. ep. 115.* Non deſinit omnibus locis hoc verbum infulcire. *Suet. in Tiber. c. 53.* Mori inedia deſtinanti, per vim ore diducto, infulciri cibum juſſit.

Infulgens, tis, adjectiv. idem quod fulgens. *Catul. in Argon. carm. 63. v. 383.* Sæpe Pater Divum templo infulgente reviſens. Alii tamen leg. *in fulgente*.

Infulgĕo, es, ulſi, n. 2. fulgeo, inclareſco. *Capitolin. in Opil. Macr. c. 5.* Infulſit præterea nomen Severi, cum illius nulla cognatione tangeretur.

Infumātus, a, um, adject. *ſtreſato al fumo*. *Plin. l. 28. c. 9.* Infumata pilis oculorum medetur.

Infumibŭlum, n. 2. *cammino*, Germ. *camin*, Gall. *cheminée*, Hiſp. *chimenea*, καπνοδόχη, ſpiraculum, per quod fumus exit. *Plin. l. 24. c. 15.* Is nidor per infumibulum imbibitus. V. Infurnibulum.

Infundibŭlum, li, n. *imbottatoja, pevera, imbuto*, מוסמר, Ger. *ein trichter*, Gal. *entonnoir, robinet*, Hiſp. *embudo, tolva*, χώνη, *infrigmentum*, quo in vaſa liquorem infundimus. *Cat. de R. R.* In cella olearia hæc opus ſunt, dolia olearia, & opercula, ſeſtarium olearium unum, infundibula duo. Adde *Col. l. 3. c. 22.* & *Vopiſc. in Aurel. c. ult.* ¶ Item canalis, per quem frumentum in molam decurrit, *tramoggia*. *Vitruv. l. 10. c. 10.*

Infundo, is, udi, uſum, a. 3. *infondere, gettar dentro*, χέω, Ger. *eingieſſen*, Gal. *verſer dedans, infuſer*, Hiſ. *infundir*, ἐγχέω, intro fundo. *Cic. 11. Phil.* At hic nuper ſororis filio infudit venenum, non dedit. *Id. l. 6. c. 4.* Cum vino conteras, & in naribus infundas. *Id. l. 6. c. 5.* Infundere per nares. Et *c. 6.* Infundere faucibus. ¶ Translate *Cic. 2. de Orat. c. 87.* Orationem in aures alicujus infundere. *Id. l. 3. de Leg. c. 14.* Vitioſi principes vitia infundunt in civitatem.

Infurnibŭlum, li, n. *ſala da inforno*, pala, qua panes in furno diſponuntur. *Plin. l. 24. c. 15.* Radix ejus (Chamæleuces herbæ) imponitur carbonibus cupreſſi, atque is nidor per infurnibulum imbibitur in vetere tuſſi. Ita legit *Voſſ.* Videtur tamen legendum *infumibulum*. Qua enim ratione poſſit tuſſi laborans fumum radicis uſtæ per infurnibulum imbibere?

Infuſcātus, a, um, *infoſcato. Col. l. 11. c. 2.* Si jam infuſcata, & nonnulla propemodum nigra fuerint. ¶ Translate ponitur pro obumbrato, vel inquinato. *Cic. pro Planc.* Retinens veterem illum officii morem, non infuſcata malevolentia, non aſſueta mendaciis, non fucata, non fallax. ¶ *Infuſcata vox* apud *Senec. in præfat. l. 1. controverſ.* eſt minus clara, aut canora: cui opponitur *candida*.

Infuſco, as, a. 1. *offuſcare*, ἀμαυρόω, fuſcum reddo. *Col. l. 7. c. 3.* Infuſcare vellera. ¶ Translate ponitur pro turbare, turbidum facere. *Plin. l. 9. c. 25* Infuſcata aqua abſconduntur. ¶ Item pro corrumpere. *Col. l. 12. c. 19.* Quo naturalis ſapor ejus infuſcetur. ¶ Item pro obtuſum reddere. *Plin. l. 10. c. 20.* Modulatus editur ſonus, variatur, copulatur, infuſcatur ex inopinato. ¶ Item pro inquinare. *Cic. in Brut.* Nec eos aliqua barbaries domeſtica infuſcaverat. ¶ Infuſcare vinum, apud *Plaut. Ciſt. 1. 1. 11.* eſt diluere: nam vinum merum nigrum eſt; addita aqua, ad fuſcum colorem, & minus nigrum accedit. Alii legunt *infucare*.

Infuſcus, o. 2. idem quod fuſcus, *Col. l. 9. c. 10.* Quidam etiam infuſci, atque hirſuti reperiuntur.

Infuſio, onis, f. 3. *infuſione*, ἔγχυσις, actus infundendi. *Plin. l. 20. c. 21.* Vulvas & cibo, & infuſione mollit in oleo.

Infuſor, oris, m. qui infundit. *Prudent. Cathemer. 4. v. 11.* Infuſor fidei.

Infuſus, us, m. idem ac infuſio. *Plin. l. 24. c. 6.* Sonitus aurium emendat infuſu, ſtirpium illitu.

Infūſus, a, um, adject. *infuſo, ſparſo*, ἐγχυθείς. *Virg. 9. Æn. v. 461.* Infuſus ſol, ſc. terris. *Id. 7. Æn. v. 26.* Mens infuſa per artus. *Ovid. ep. 1.* Collo infuſus amantis. h. e. innixus, vel collum amplexus. *Plin. 32. 11.* Infuſa terræ maria. *Curt. l. 5. c. 6.* Immenſa agmina infuſa in Græciam.

Ingauni, m. 2. Albingauni, pop. Liguriæ, quorum urbs Albingaunum, in ora Liguſtica.

Ingelabĭlis. V. Incongelabilis.

Ingelĭdus, a, um, non gelidus, tepidus. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 1084.* Diſcit & ingelido nova nupta tepeſcere lecto. Al. diviſim leg. *in gelido*, rectius.

Ingeminātus, a, um, adject. geminatus, *raddoppiato, doppio*. *Ovid. lib. 4. de Pont. el. ult. v. 43.* Maternos Cottas cui, Meſſalaſque paternos Maxima nobilitas ingeminata dedit.

Ingemĭno, as, a. 1. *raddoppiare*, ἀναδιπλασιάζω, idem quod gemino, aut frequenter gemino. *Ovid. 6. Faſt.* Hoſtiles ingeminavit opes. ¶ Reperitur etiam neutrum. *Virg. 1. Georg. v. 333.* Ingeminant Auſtri, & denſiſſimus imber. Ubi *Servius*: ingeminant, pro ingeminantur.

Ingemĭſco, n. 3. idem ac ingemo. *Cic. in Epiſt.* Pueri Spartiatæ non ingemiſcunt verberum dolore lamiati. ¶ Ingemiſcere malo alicui, eſt mali alicujus gratia ingemiſcere. *Cic. 2. Tuſc.* Quem vidit nemo ulli ingemiſcentem malo. *Ammian. l. 30. c. 7.* Clades ingemiſcendæ.

Ingĕmo, is, ui, a. 3. *gemere, ſvlare*, vehementer gemo, graviter fero. *Cic. 5. Phil.* una illa in re civitas ſervitutis oblita ingemuit. ¶ Habet aliquando poſt ſe accuſativum. *Virg. Ecl. 5. v. 27.* Daphni, tuum Pœnos etiam ingemuiſſe leones interitum. ¶ Et dativum. *Horat. Epod. 5. v. 31.* Ingemens laboribus. *Liv. l. 36. c. 28.* Ingemuerunt conditioni ſuæ.

Ingĕner, a, um, adjectiv. genitalis, generans. *Colum. l. 10. v. 196. de vermo nondum tempora.* Ingenera nunc ſunt genitalia tempora mundi: Nunc amor ad coitus.

Ingenerāſco, is, a. 3. idem quod ingenero. *Lucr. l. 3. v. 746.* cur omnia membris Ex ineunte ævo ingenerāſcunt, ingenioque? Si non certa ſuo quia ſemine? &c. Optimæ tamen editiones habent *generaſcunt*.

Ingenerātus, a, um, adject. ingenitus, innatus. *Cic. pro Sext.* Ingenerata familiæ tuæ frugalitas.

Ingenĕro, as, a. 1. *ingenerare*, נתן, Ger. *eingeugen*, Gal. *engendrer*, Hiſp. *engendrar*, ἐνγεννάω, idem ac genero, vel intus genero, ingigno, gignendo infero. *Cicer. 2. Offic.* Ingeneratque in primis præcipuum quendam amorem in eos, qui procreati ſunt. *Liv. l. 5.* Ingeneravit natura ſocietatem utriſque.

Ingeniatus, a, um, adject. apto ingenio præditus, natura aptus, a nomine *ingenium*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 135. Qui lepide ingeniatus esset, vitam longinquam darent; qui improbi essent, iis adimerent animam cito. Alii leg. *ingenuatus*, sed minus recte. Adde *Gell. l.* 12. *c.* 1.

Ingeniculatus, i, m. idem ac Ingeniculus, st. Herculis sidus. *Vitruv.* 9. 6.

Ingenicŭlo, as, avi, atum, neut. vel a. 1. *ingenouchiarsi*, ⲅⲟⲩⲥ, Ger. *niederknyen*, Gall. *s' agenouiller*, *se mettre a genoux*, Hisp. *arrodillarse*, *hincarse de rodillas*, γονατίζω, γονυπετέω, genua flecto, in genua procumbo, a genu. *Hygin. in Engonasin*. Sed postquam Herculem tela defecerint, multitudine Barbarorum, & inopia armorum defessum se ingeniculasse, multis jam vulneribus acceptis. *Lamprid. in Heliog. c.* 5. Nudusque ingenicularet.

Ingeniculus, m. 2. *το γονατι*, signum in cœlo ex viginti octo sideribus constans, idem ac Hercules, qui dextro genu nixus sinistro pede capitis draconis custodis horti Hesperidum dextram partem opprimere conatur. Sed *Hygimus* scripsit ita dictum fuisse, quod in prælio cum Barbaris, ideſt Liguribus, telis eum deficientibus, multitudine Barbarorum, & inopia armorum defessus, multis jam vulneribus acceptis, se ingeniculaverit. *Firmic. l.* 6. Ingeniculus, qui & Engonasin, in extremis partibus oritur. Hoc fidere nati erunt mendaces, fugaces, callidi. ¶ Ingenicla per syncopen, & adiectivi more. *Manil. l.* 5. v. 646. Engonasi, ingenicla juvenis sub imagine constans.

Ingeniŏlum, i, n. diminut. parvum ingenium. *Arnob. l.* 5. Ingeniola puerilium lectionum. ¶ *Hieronym. l.* 3. *adverſ. Ruſin. c.* 4. *extr.* Hoc est, quod destruit strophas ingenioli tui.

Ingeniŏse, adv. *ingegnosamente*, Ger. *sinnreichlich*, Gall. *ingenieusement*, Hisp. *ingeniosamente*, ⲥⲟⲫⲱⲥ, subtiliter, & cum ingenio. *Cic. in Acad. l.* 4. *c.* 27. Tractantur ista ingeniose, disputantur etiam eleganter. *Vellej. l.* 2. *c.* 48. Homo ingeniosissime nequam. *Sen. Controv.* 10. Declamavit longe ingeniosius.

Ingeniōsus, a, um, *ingegnoso*, *accorto*, Ger. *sinnreich*, Gall. *ingenieux*, Hisp. *ingenioso*, ⲥⲟⲫⲟⲥ, *talens*, qui naturalem vim ad aliquid agendum accommodatam habet, qui multum habet ingenii, acutus, & solers. *Cic. in Tusc.* Aristoteles ait, omnes ingeniosos melancholicos esse. *Id. pro Q. Rosc. Com. c.* 11. Quo quisque est ingeniosior, & solertior, hoc docet iracundius, & laboriosius. *Id. pro Mur. c.* 3. Homo ingeniosissimus. *Ovid.* 2. *Trist.* Inque meas pœnas ingeniosus eram. ¶ Dicitur & de rebus inanimis. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 6. Vox mutandis ingeniosa sonis. *Id.* 4. *Fast.* Ager ingeniosus ad segetes. h. e. fertilis.

Ingenĭtus, a, um, adject. innatus, insitus a natura, *innato*, *naturale*. *Ovid. ad Pisn.* v. 92. Ingenita nobilitas. *Sen. epist.* 11. Quidquid fixum, & ingenitum est, lenitur arte, non vincitur. *Col. l.* 3. *c.* 7. Ingenita sterilitate laborantibus.

Ingenium, nii, n. 2. *Φύσις*, natura cujusque rei, ab *in*, & antiquo *geno* pro *gigno*, quia rebus ingenita est, *la proprietà*, *e naturalezza di ciascheduna cosa*. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Ingenium soli, *Gal. l.* 12. *c.* 1. Lactis ingenia, & proprietates. *Tac. 5. hist. c.* 14. Campi suopte ingenio humentes. *Nav. apud Non. c.* 4. *n.* 235. Ingenio arbusta nata sunt, non consita. h. e. sponte nata. ¶ De hominibus etiam dicitur, & significat indolem, & naturam cujusque. *Ter. Andr.* 1. 1. 30. Ingenium est omnium hominum proclive ad libidinem. *Plaut. Merc.* 4. 1. 2. Ingenium suum facere, *viver' a suo modo*, *soddisfar' il genio*. Sic *Liv. l.* 3. Ingenio suo vivere. *Plaut. Stich.* 1. 2. 69. Ædepol vos lepide tentavi vestrumque ingenium ingenii. ¶ Hinc *ad ingenium redire* dicuntur, qui dissimulatis, & tectis aliquandiu vitiis, tandem ad animi pravitatem redeunt. *Ter. Adel.* 1. 1. 45. Dum id rescitum iri credit, tantisper cavet: si sperat fore clam, rursus ad ingenium redit. Sic *Liv. l.* 2. *c.* 22. Volsci suum redit ingenium. ¶ Speciatim & sæpissime sumitur pro vi ac virtute mentis, qua res homo acute & celeriter intelligit, invenit, efficit, *ingegno*, *mente*, *ἔννοια*, *σύνεσις*. Hinc ingenium acre, tardum, acutum, ferax, velox, durum, & similia apud optimos Scriptores. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 13. Prioris generis est docilitas, memoria, quæ fere omnia appellantur uno ingenii nomine, eaque virtutes qui habent, ingeniosi vocantur. *Idem pro Font. c.* 14. Multum habere ingenii ad fingendum. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 28. Ingenium patris habet, quod sapit. *si assomiglia al padre nella savizzza*. ¶ Interdum sumitur pro rebus ingenio inventis. *Plin. Paneg. c.* 49. Exquisita ingenia cœnarum. hoc est, ingeniosi apparatus. *Tert. de resur. carn. c.* 8. Atrocia pœnarum ingenia. ¶ Item pro ipsis hominibus. *Sen. de Consol. ad Polyb. c.* 8. Intentatum Romanis ingeniis opus. *Id. epist.* 2. Certis ingeniis immorari, atque ianutriri oportet, si velis aliquid trahere. ¶ Uti alicujus ingenio, est opera alterius uti. *Tac. l.* 1. *hist. c. ult.* In rebus urbanis Galerii ingenio utebantur. Sic ingenium offerre, h. e. operam. *Id. Ann.* 14. *c.* 3. Obtulit ingenium Anicetus.

Ingĕno, is, a. 3. ingigno, gigno. *Manil. l.* 5. v. 135. His etiam ingenitur videndi nota cupido.

Ingens, tis, o. 3. *grande*, *smisurato*, ⲙⲉⲅⲁⲥ, Ger. *sehr groß*, Gal. *fort grand*, Hisp. *muy grande*, *ἐμεγάθης*, quod magnum, & immensum est. Plus est, quam magnus. *Ter. Eun. a.* 3. *sc.* 1. T. Magaas vero agere gratias Thaïs mihi? G. ingentes. *Cic. de Prov. Conſ.* Ingentem pecuniam pendunt L. Pisoni quotannis. ¶ *Ingens animus*, fortis, magnus, & constans. *Plin. in Paneg.* Ingentis animi specimen haberetur. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 1. Sic ingens animi fœmina, *Tac.* 3. *Ann. c.* 69. ¶ Ingens rerum vir, *di gran potenza*, *Id.* 4. *hist. c.* 66. ¶ Ingens eloquio, *di gran facondia*, *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. ¶ Habet etiam suos gradus. *Virg. Æn.* 11. v. 124. fama ingens, ingentior armis. *Veget. l.* 4. *de re mil. c.* 8. Rotæ ingentissimæ fabricantur.

Ingenuatus. V. Ingeniatus.

Ingenŭe, adv. *ingenuamente*, *ἐλευθερίως*, liberaliter, & quemadmodum hominem liberum decet. *Cic.* 5. *Fin.* Educatus ingenue. ¶ Translate sumitur pro simpliciter, vere, libere, *ἀνάδην*, ut Ingenue loqui, Ingenue fateri. *Cic. Metel. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Et quod me abs te cupisse laudari, aperte, atque ingenue confitebar.

Ingenuĭtas, atis, f. 3. *ingenuità*, *ἐλευθερίστης*, liberalitas, honestas, nobilitas. *Cic.* 3. *Ver.* Detrahes ornamenta non solum fortunæ, sed etiam ingenuitatis. ¶ In plur. *Arnob. l.* 2. *sub fin.* Sublatis ingenuitatibus ferritutes. ¶ Translate sumitur pro pudore, pro morum probitate. *Cic.* 2. *Acad. c.* 11. Ut *pro* se probitatem quandam, & ingenuitatem ferat.

Ingenŭus, a, um, *nativo*, *naturale*, proprie est, quod ingenitum, hoc est natura insitum est, ab *in*, & *geno* pro *gigno*, ut Ingenui fontes, nativi, non manu facti, *Lucret. l.* 1. v. 230. Ingenua indoles, propria, & innata. *Plaut. Mil. a.* 3. *sc.* 1. Inest in hoc amussitata sua fibi ingenua. ¶ Homo ingenuus est is, qui statim ut natus est, liber est, *ingenuo*, *libero*, *ἐλεύθερος*, *ἀνάδην*, sive ex duobus ingenuis matrimonio coitus sit, sive ex altero ingenuo, altero libertino, sive ex duobus libertinis, sive ex matre libera, & patre servo, quocumque ex tribus temporibus mater libera fuerit, vel in conceptione, vel in partu, vel medio tempore, sive ex matre libera, & patre incerto. V. Justinian. & alios JCtos. *Mart. l.* 3. *epigr.* 32. Ingenuam malo, sed si tamen illa negetur, Libertina mihi proxima conditio est. V. Liber, a, um. ¶ Antiquissimis Romæ temporibus ingenui dicebantur, qui patrem quoquo modo, certum tamen haberent. *Liv. l.* 10. *c.* 8. An Romæ unquam fando audistis, patricios primo esse factos, non de cœlo demissos, sed qui patrem ciere possent, ideſt nihil ultra quam ingenuos? ¶ Translate ingenuus usurpatur pro honesto, modesto, pulcro, liberali, *civile*, *onesto*, ut ingenua facies. *Mart. l.* 3. *epigr.* 32. Ingenui vultus puer, ingenuique pudoris. *Juven. Sat.* 11. v. 154. Sic ingenuæ artes, quæ scil. ingenuos decent, nunimeque serviles. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 3. ¶ Vires ingenuæ dicuntur a *Martiali*, quæ mediocres sunt, quales solent esse hominum nobilium, *l.* 10. *epigr.* 48. Mens quieta, vires ingenuæ, salubre corpus. Hinc ingenuum latus, h. e. delicatum, apud *eund. l.* 3. *epigr.* 46. Adde *Ovid. l.* 1. *Trist. eleg.* 4. ¶ *Mart. l.* 10. *epigr.* 82. Per gemitus nostros, ingenuasque cruces. h. e. quæ cum sint servorum supplicium, ab homine ingenuo feruntur. ¶ Ingenuus color dicitur, qui sincerus est, non fucatus, nulla arte quæsitus. *Propert. l.* 1. *el.* 4.

Ingĕro, is, essi, estum, a. 3. *porter dentro*, *porre dentro*, ⲛⲧⲥⲟⲩⲛ, Germ. *hinein werffen*, Gal. *porter dedans*, Hisp. *meter dentro*, *ἐμβάλλω*, inicio, importo. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 24. Tu, qui urnam habes, aquam ingere. *Id. Bacch.* 4. 8. 34. Mala multa in aliquem ingerere. *Tib. l.* 2. *eleg.* 1. Ingerere ligna foco. *Suet. de Claſ. Gram.* Osculum ingerere. ¶ Semen solo ingerere, est seminare. *Col. l.* 2. *c.* 10. ¶ Convicia ingerere alicui, vel ingerere dicta in aliquem, est conviciari, maledicere. *Her. l.* 1. *Sat.* 5. Pueris convicia nautæ ingerere. *Plaut. Asin.* 5. 2. 76. Modo, cum dicta in me ingerebas. ¶ Ingerere pugnos in ventrem, *Ter. Phor.* 5. 7. *ad fin. dar de' pugni*. ¶ Ingerere se, est affectare aliquid, ambire, *ingerirſi*. *Plin. Paneg. c.* 86. Præfectum Prætorii non ex ingerentibus, sed ex subtrahentibus legere. ¶ Ingerere aliquid, interdum significat, repetere, in memoriam revocare. *Sen. l.* 1. *de Benef. c.* 12. Auctorem suum ingerit, & inculcat. *Tacit. in Orat. c.* 7. Quorum nomina prius parentes liberis suis ingerunt. ¶ Ingerere sceleri, *aggiungere*. *Senec. in Thyeſt.* ¶ *Inger* pro *ingere*, *Catul. carm.* 27. Inger mi calices amariores.

Ingestabĭlis, & le, o. 3. quod gestari non potest. *Plin. l.* 7. *c.* 6. Ingestabile omnis eruum.

Ingesto, as, a. 1. idem quod gesto. *Apul. l.* 11. *Metam.* Carbasus lintea votum ingestans progerebat.

Ingestus, us, ui, m. actus ingerendi, & immittendi. *Tert. de resur. carn. c.* 42. Immortalitatis ingestus.

Ingestus, a, um, partic. ab ingeror. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 72. Nomen patris patriæ Tiberius a populo sæpius ingestum repudiavit. ideſt molestè oblatum.

Ingigno, is, ingenui, ingenitum, a. 3. *ingenerare*, Ger. *einpflantzen*, Gall. *engendrer*, Hisp. *engendrar*, *ἐγγεννάω*, inter gignendum infero, una, vel simul gigno, ingenero. *Cic.* 5. *Fin. c.* 11. Sive major aliqua causa, atque divinior hanc vim ingenuit. *Id.* 2. *Fin.* Et quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit hominivi veri inveniendi.

Inginium. V. Ignavium.

Inglomĕro, as, avi, atum, a. 1. בלג, Ger. *in einander wickeln*, Gall. *amonceler*, Hisp. *embolver*, *μαλύω*, idem ac glomero, ideſt, coacervo, accumulo, & veluti in globi formam involvo. *Stat.* 1. *Theb.* v. 350. Sed plurimus Auster inglomerat noctem.

Inglorĭus, a, um, *senza gloria*, *ignobile*, *ἄδοξος*, qui nullam gloriam sua virtute consecutus est, inhonoratus, ignobilis. *Cic.* 1. *de Leg.* Beati, qui honorati sunt, videntur; miseri, qui sunt inglorii. *Virg.* 9. *Æn.* v. 598. Parmaque inglorius alba. *Tac.* 3. *hist. c.* 59. Inglorius militiæ.

Ingluvies, ei, f. 5. sinus ille interior circa guttur, in quem aves demittunt cibos, priusquam in ventrem recondant, a *gula*, quasi inguluvies. *Fest. Col. l.* 8. *c.* 13. Nam nisi vacua est ingluvies, eruditatem significat. ¶ Sumitur etiam pro gurgulione, seu collo. *Apul. l.* 1. *Metam.* Restis ad ingluviem astricta. ¶ Præterea voracitatem signat, luxuriam, liguritionem, *ingordigia*. *Ter. Eun.* Harum videre ingluviem, sordes, inopiam. *Hor. l.* 1. *Sat.* 2. v. 8. Parentis præclaram rem ingluvie stringere.

Ingluviōsus, a, um, adject. gulosus, vorax, heluo. *Fest.* Ingluvies a gula dicta: hinc ingluviosus.

Ingrandesco, is, dui, sine sup. n. 3. *aggrandirſi*, *divenir grande*, *farſi grande*, *μεγαλύνομαι*, augeor, grandior fio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Licet porrum, si jam ingranduit, transferre. *Id. l.* 2. *c.* 10. Quæ ut celeriter prodeat, & ingrandescat.

Ingrāte, adv. *spiacevolmente*, *ingratamente*, *ἀχαρίστως*, non jucunde, non libenter. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Non ingrate nominando M. Varronem. ¶ Item animo ingrato. *Cic. Cassio Fam.* 12. *epist.* 1. Ingrate nostra facilitate abutuntur.

Ingratĭa, æ, f. contrarium gratiæ, *ἀχαριστία*. *Tertul. de Pœnit. l.* 1. *c.* 1. Pœnitet, fides, amoris, simplicitatis, prout quid in ingratiam incidit. Et *c.* 3. Viderit ergo ingratia hominum, si etiam bonis factis pœnitentiam cogit. ¶ *In* ablativo plurali sumitur adverbii more, *contra genio*, *contra voglia*, *ἀέκων*. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 7. Vobis invitis, atque amborum ingratiis. *Id. Merc.* 2. 4. 21. Nimium multum scis. En. Tuis ingratiis. *Nepos in Themiſt. c.* 4. Ut ingratiis ad depugnandum omnes cogerentur. *Terent. Eun.* 2. 1. 14. Ingratiis dormire. *dormir per forza*. Alii aliter leg.

Ingratĭficus, a, um, ingratus, beneficii immemor. *Cic. pro Sest. c.* 57. explicans Xenophontis illud, *ἀχάριστες*. O ingratifici Argivi, inanes Graii, immemores beneficii.

Ingratĭis. V. Ingratia.

Ingratis, adv. *ἀκουσίως*, invite, non ultro, præter gratiam, præter voluntatem, ab *ingratiis* per Syncopen. Aliqui derivant a *gratus*, quia ultronea grata sunt; quæ ab invitis, & recusantibus fiunt, sunt ingrata. *Cic. pro Quinct. c.* 14. Extorquendum est invito, atque ingratis, quod non debet. Alii legunt *ingratiis*. *Lactant. l.* 2. *c.* 10. Ingratis eripiet.

Ingratitūdo, nis, f. *ingratitudine*, ingrati animi vitium, *ἀχαριστία*. Perperam ponitur in titulo *l.* 5. *Val. Max.* ut diximus in V. *Gratitudo*. Habet tamen *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 1. Ingratitudinis vitio inquinati.

Ingrātus, a, um, *ingrato*, *non grato*, *ἀχάρις*, non gratus, non acceptus, injucundus. *Cic. in Fam.* Non enim mihi ingrata sunt, quæ fecisti. *Curt. l.* 4. *c.* 11. Ingrata oratio Regi fuit. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non meminit accepti beneficii, nec gratiam ullam habet. *Sen. l.* 3. *de Benef. c.* 1. Ingratus est, qui beneficium se accepisse negat; ingratus, qui dissimulat; ingratus, qui non reddit; ingratissimus omnium, qui obliviscitur. *Cic. l.* 8. *Att. epist.* 4. Nihil cognovi ingratius: in quo vitio nihil mali non inest. *Cornif. ad Heren. l.* 4. *c.* 40. Ingratus in amicos. *Liv. l.* 38. *c.* 50. Duas maximas urbes ingratas in principes inventas, Romam ingratiorem. *Vellej. l.* 2. *c.* 69. Adversus Cæsaris merita ingratissimus. ¶ Accipitur & pro invito. *Ter. Eun.* 2. 1. 14. Ingratus ut dormiam. Alii rectius legunt *ingratiis*.

Ingravāte, adv. non gravate, *di buona voglia*. *Ammian. l.* 17. *c.* 12. Obsecundabant imperiis ingravate.

Ingravatio, onis, f. vexatio, molestia, onus. *Cod. Theod. l.* 7. *tit.* 15. Perpetuæ ingravationi additi.

Ingravātus, a, um, gravis factus. *Plin. l.* 28. *c.* 11. *a med.* Ingravatas aures sic perluendas putant. *h. e.* quæ gravitate, & difficultate audiendi laborant. *Spartian. in Severo*, *c.* 21. Ingravatus morbo. *aggravato*.

Ingravesco, is, *n.* 3. *divenir più grave*, *più molesto*, ⲕⲃⲁⲣ, Germ. *beſchwerlich werden*, Gal. *s' appesantir*, Hisp. *hazerſe*, *pesado*, *ἐνβαρύνομαι*, gravior, & molestior fio. *Cic. de Sen.* Et corpora quidem defatigatione, & exercitatione ingravescunt. *Id. ad. Brut. ep.* 10. Ingravescit in dies malum. *Id. pro Domo c.* 5. Annona ingravescit. h. e. carior fit. *Id.* 2. *Divin.* Ingravescens morbus.

Ingravidātus, a, um, gravidus, seu gravis factus. *Augustin. l.* 7. *Confeſſion. c.* 5. *sub fin.* Pectus meum ingravidatum curis mordacissimis.

Ingravĭdo, as, a. 1. idem quod gravido. *Paulin. Nolan.* Natali IX. *S. Fel. v.* 233.

Ingrăvis, e, adject. valde gravis, molestus. *Ulp. l.* 3. *ff. de S. C. Silan.* Si quis ingravi valetudine affectus.

Ingrăvo, as, avi, atum, a. 1. *aggravare*, *βαρύνω*, gravius facio, exaggero. *Virg. Æn.* 11. v. 220. Ingravat hæc sævus Drances. ¶ Item gravitor afficio, corrumpo. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Si non sævitia hyemis ingravat.

Ingrĕdior, eris, essus sum, d. 3. *entrare*, ⲃⲱ, Germ. *hinein gehen*, Gall. *entrer*, Hisp. *entrar*, *εἰσέρχομαι*, introeo, aliquem locum adeo. *Cic. in Catil.* Cum jam pontem cum magno comitatu legati Allobrogum ingredi inciperent. *Id. in Brut.* In vitam paulo serius, tanquam in viam, ingressus sum. *Id.* 2. *de Or.* Qui ingrediuntur ad stadium. *Id. pro Cæl.* Ingrediens intra fines ejus loci. ¶ Aliquando capitur pro simplici gradior, quod est incedere, ambulare, *camminare*. *Celſ. l.* 5. *c.* 28. *n.* 14. Clavus dolorem ingredienti movet. *Plaut. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 17. Cum primum posse ingredi cœpit. ¶ Translate accipitur pro exordiri, incipere. *Vellej. l.* 2. *c.* 6. Decimum annum ingressus. *Cic. ad Attic. l.* 15. *epist.* 11. Ingredi in orationem. *Id. l.* 6. *Fam. epist.* 1. Ingredi in causam.

Id.

Id. pro Cæcin. c. 28. Ingredi disputationem. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Ingredi *Consulatum*. ¶ Et cum infinito. *Cic. ad Att. l.* 15. Quanquam ingressus essem dicere, quid oportuisset. Et *in Top. in princ.* Majores nos res scribere ingressos. ¶ Et subaudito infinito *dicere*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 107. Sic contra est ingressa Venus. ¶ Ingredi iter, *mettersi in strada*. *Cic. Phil.* 12. Cum iter ingressus fuero. *Id. de Senect.* Cum ingressus iter pedibus sit. ¶ Dicitur etiam ingredi in viam. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 4. Ingredere in viam dolose. ¶ Ingredi vestigiis patris, *camminare sulle vestigia paterne*. *Cic. in Somn. Scip.*

Ingressio, onis, f. 3. *entrata*, כניסה, Ger. *der eingang*, Gall. *entrée*, Hisp. *entrada*, εἴσοδος, actus ipse ingrediendi. *Cic.* 5. *Phil. c.* 4. Ita ab ingressione fori populum, Tribunosque plebis propulsari videres. ¶ Item ambulatio, incessus. *Cic. in Brut. c.* 59. Interdum cursus est in oratione incitatior, interdum moderata ingressio. ¶ Item principium. *Cic. 1. de Orat.* Video, hanc primam ingressionem meam e media Philosophia repetitam, &c.

Ingressus, us, m. כניסה, Ger. *eingang*, Gall. *marche*, Hisp. *andadura*, εἴσοδος, actus ingrediendi, ambulatio, incessus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ingressus, cursus, accubatio, inclinatio, sessio, comprehensio. ¶ Item initium. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Si pars posterior in clausula deprehendatur rursus in ingressu.

Ingruo, is, ui, utum, n. 2. *assalire, venir addosso*, נפל, Germ. *hineinfallen*, Gall. *assaillir*, Hisp. *arremeter*, ἐπιβάλλω, est simul, & confertim, & cum clamore invadere, seu impetum facere, a *gruibus*, quæ magno agmine, & vehementi clangore volitant. *Vossius* a ruo deducit g inserto. *Virg. Æn.* 12. *v.* 628. Ingruit Æneas Italis, & prælia miscet. *Plin. l.* 7. *c.* 50. Universis gentibus ingruunt morbi. *Liv. l.* 4. *c.* 30. Morbi in agrestes ingruerant. ¶ Item accedere, proximum esse, *esser imminente*. *Col. l.* 4. *c.* 29. Ingruit frigus. *Liv. l.* 4. *c.* 32. Ingruente fato. *Id. l.* 5. Periculum ingruens. ¶ *Virg.* 2. *Georg. v.* 420. Bis vitibus ingruit umbra. h. e. vites bis umbrosæ fiunt, bis frondes emittentes.

Inguen, inis, n. 3. *inguinaglia*, βουβών, ὄσχη, locus ille ad latera pubis, ubi femur, & coxendix coeunt, ab antiquo *ingemo*, quasi *ingen*, quia sunt ibi partes genitales. Sumitur pro partibus genitalibus tam fœminarum, quam virorum. *Suet. in Ner.* Virorum, ac fœminarum ad stipitem deligatorum inguina invaderet. *Adde Colf. l.* 7. *c.* 20. *& seq.*

Inguinalis, le, adject. ad inguina pertinens, ut inguinalis herba, apud *Apul. de Herb. cap.* 60.

Inguinaria, æ, f. 1. *Βουβώνιον*, argemon, herba, quæ sedat dolores inguinis. *Plin. lib.* 25. *cap.* 9.

Inguini, m. 2. pop. Umbriæ, quorum urbs Iguuvium.

Ingurgitatio, onis, f. *il mangiare o bere con troppa voracità*. *Firmic. l.* 5. *c.* 8. Qui conviviis, & ingurgitationibus delectantur.

Ingurgitatus, a, um, nom. partic. qui se ingurgitavit. *Petron. Satyr.* Anus diutius ingurgitata ne ignem quidem admotum sensit.

Ingurgito, as, a. 1. *bere o mangiare con troppa voracità*, הלוע, Germ. *schlucken*, Gall. *avaler*, Hisp. *tragar*, γαστίζω, cum vehementia inglutio, gulam impleo, cibo, aut potu intemperanter me obruo, *Cic.* 2. *Fin.* Crudique postridie se rursus ingurgitant. *Plaut. Curcul.* 1. 2. 35. Ingurgitat se in merum: *ubi alii legunt, ingurgitat in se merum*. *Apul. l.* 3. *A. A.* Merum sævienti ventri tuo soles aviditer ingurgitare. ¶ Translate sumitur pro immergere se, immittere, *ingolfarsi*. *Cic. in Pison. c.* 18. Ingurgitare se in flagitia. *Gel. l.* 5. *c.* 16. Ingurgitare se in Philosophiam. *Lactant. l.* 4. Sus, quæ se cœno ingurgitat.

Ingustabilis, & le, o. 3. *ingustabile, che non si può gustare*, ἀγεύστος, quod gustari non potest. *Plin. lib.* 10. *cap.* 27. Fert baccas acerbas, & ingustabiles cunctis animantibus.

Ingustatus, a, um, *non gustato*, non gustatus, particip. ab in, & gusto. *Hor. l. Serm. sat.* 8. *vers.* 30. Ingustata mihi porrexerit ilia rhombi. ideſt, quæ ante nunquam gustaveram.

Ingusto, as, avi, atum, a. 1. gustandum do, apud *Tertul. advers. Gnost. c.* 7. Jovi in media urbe sanguis humanus ingustatur.

Inhabilis, le, o. 3. *inabile, non atto*, Germ. *ungeschickt*, Gall. *inabile*, Hisp. *no abil*, ἀνεπιτήδειος, non aptus. *Colum. l.* 2. *cap.* 2. Progenerandis esse fœtibus inhabilem. *Liv. l.* 26. *c.* 16. Inhabilis ad consensum. *Id. l.* 33. *c.* 30. Inhabilis magnitudinis navis.

Inhabitabilis, le, o. 3. *non abitabile, inhabitabile*, quod habitari non potest. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 10. Atque terræ magnas regiones inhabitabiles, inculta sque videmus.

Inhabitator, oris, m. qui inhabitat. *Ulpian. l.* 9. *Dig. tit.* 3. *leg.* 5.

Inhabito, as, n. 1. *abitare*, שכן, Ger. *einwohnen*, Gall. *habiter, demeurer en quelque lieu*, Hisp. *morar, vivir*, ἐνοικέω, in loco aliquo habito. *Liv. l.* 24. *c.* 3. Procul aberant vici, qui inhabitabantur. Gronovius legit *habitabantur*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Inhabitat animus in oculis. ¶ Alio sensu *Tertul. de Pal. c.* 3. Varias indumentorum formas promulgaverunt, quarum pars gentilitus inhabitantur. h. e. tanquam vestimenta induuntur.

Inhæreo, es, æsi, n. 2. *essere attaccato*, יצג, Germ. *anhangen*, Gall. *tenir à, ou toute quelque cose*, Hisp. *arrimarse, allegarse*, προσκολλάομαι, ad rem aliquam hæreo, vel affixus sum. *Col. l.* 3. Cacumina deinde olivæ, sicut matri inhærent. *Plin. in epist.* 27. *l.* 7. Inhærebat oculis memoria imaginis. hoc est semper præ oculis erat. Al. leg. *inerrabat*. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 15. Inhæret in mentibus. *Colum.* 9. *c.* 8. Prioribus inhærens vestigiis.

Inhæresco, is, n. 3. *attaccarsi*, προσκολλάομαι, adhæreo, inhærens fio. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 57. In sordibus aurium, tanquam in vitco, inhæresceret. *Id.* 3. *Tusc. c.* 2. Inhærescunt penitus in mentibus.

Inhalatus, us, m. afflatus, spiritus. *Apul. l.* 2. *Metam.* Patentis oris inhalatu cinnameo.

Inhalatus, a, um, afflatus. *Apulej. l.* 2. *Metam.* Surculis, & lapillis, & hujusmodi frivolis inhalatis.

Inhalo, as, avi, atum, a. 1. *spirare, ἐμπνέω*, halitu inspiro. *Cic. in Pis. c.* 6. Cum isto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalasses.

Inhiatio, onis, f. cupiditas, aviditas. *Trebel. Pol. in Gallien. c.* 6. Uniuscujusque vultum mira inhiatione mirantes.

Inhibeo, es, ui, ibitum, a. 2. *impedire*, מנע, Ger. *aufhalten*, Gall. *défendre, empêcher*, Hisp. *vedar, detener*, ἐπέχω, est rem cœptam, ne ulterius progrediatur, impedire, sistere, cohibere, ab *in*, & *habeo*. *Virg.* 12. *Æn. v.* 693. Et vos tela inhibete Latini. *Ovid. ad Liv.* Cursusque inhibebat equorum. *Plin. l.* 19. *c.* 18. Candidis solvi alvos modice, nigris inhiberi. *i. e.* sisti, astringi. *Id. l.* 28. *c.* 2. Inhibere profluvium sanguinis. *Catul. Carm.* 89. A turpi mentum inhibere probro. h. e. avocare, revocare. ¶ Dicitur etiam, inhibere quin, inhibere quominus, &c. *Curt. & Plin.* ¶ Inhibere imperium, est imperium exercere, *esercitar il comando*, quasi dicas habere imperium in aliquem, *Plaut. Stich.* 5. 4. 28. Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis? *Liv. l.* 36. *c.* 28. Dum ego more Romano imperium inhibeam in deditos modo decreto suo, ante armis victos. Et *l.* 37. *c.* 51. Imperia inhibita ultro citroque, & pignora capta, & multæ dictæ. ¶ *Inhibere damnum, & comitissionem alicui* apud *Liv. l.* 4. *c.* 53. dicitur magistratus, qui alicui pœnam infligit, & imperio coercet aliquem ob noxam. Quædam editiones habent *ferre* pro *inhibere* minus recte. ¶ Inhibere spem in aliqua re, est idem ac spem habere. *Cic. Agrar.* 3. *c.* 2. Sed tamen inhibet illis legibus spem nonnullam. Non desunt tamen Editiones, quæ habent, *habet in illis legibus spem*, &c. ¶ Inhibere supplicium alicui, pro minitari, intentare. *Cic. Phil.* 13. *c.* 18. Ut ille Trebonium, & si posset, etiam Brutum discruciatos necaret, eademque inhiberet supplicia nobis. ¶ Pertinet etiam hoc verbum ad rem nauticam. *Liv. l.* 37. *c.* 30. *sub fin.* Cum divellere se ab hoste cupientes, inhiberent Rhodii. *Cicero* ipse explicat, quid *inhibere* sit. Ita enim scribit *ad Attic. l.* 13. *ep.* 21. Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriserat, vehementer displicet. Est enim verbum totum nauticum; quamquam id quidem sciebam; sed arbitrabar, sustineri remos, cum inhibere essent jussi remiges. Id non esse ejusmodi, didici heri, cum ad villam nostram navis appelleretur. Non enim sustinent, sed alio modo remigant. Id ab ἐνοχὴ remotissimum est. *Et mox.* Inhibitio autem remigum motum habet & vehementiorem quidem remigationis, navem convertentis ad puppim. Hactenus *Cicero*, qui tamen alibi *inhibere* jam posuerat eo sensu, quem hic damnat: nempe *l.* 1. *de Orat.* ubi sic habet *cap.* 33. Ut concitato navigio, cum remiges inhibuerunt, retinet tamen ipsa navis motum & cursum suum, intermisso impetu pulsuque remorum. ¶ Dicitur etiam *inhibere remis, & inhibere retro* eo sensu, quem *Cicero ad Attic.* probat. *Justin. l.* 2. *c.* 12. Ite cessim, inhibete remis, & a bello discedite. *Gronov. l.* 4. *Observation. c.* 26. (ubi multa in hanc rem) reprehendit eos, qui *remos* legunt. *Curt. l.* 9 *cap.* 4. Tyrii inhibentes remis ægre evellere navem, quæ hærebat. *Liv. l.* 26. *c.* 39. Cum rostris concurrissent, neque retro navem inhiberent. ¶ *Inhibere remos* aliud omnino significat, scil. a remigando cessare: quemadmodum *inhibere tela* apud *Liv. l.* 30. *c.* 10. est cessare a telorum jactu. *Quintil. in præfat. l.* 12. Hoc mare ingressus contrahit vela, inhibetque remos. h. *e.* ulterius progredi non audet.

Inhibitio, onis, f. 3. actus inhibendi, *il rinculare*. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 21. Inhibitio remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis, navem convertentis ad puppim.

Inhibitus, a, um, nom. particip. *tirato in dietro*. *Liv. l.* 30. Ut quæque retro inhibita rostrata oneraria hærentem unco trahebat. ¶ Sic inhibita imperia, sed alio sensu. V. *Inhibeo*.

Inhio, as, avi, atum, n. 1. *star con la bocca aperta*, Ger. *das maul aufthun*, Gall. *desirer à bouche ouverte*, Hisp. *codiciar à boca abierta*, ἐπιχάσκω, ore aperto sum, os apertum teneo. *Virg.* 4. *Georg. v.* 483. Tenuitque inhians tria Cerberus ora. ¶ Translate ponitur pro rem aliquam vehementer cupere, tractum a lupis famelicis, qui aperto ore, linguaque exerta cibum appetere dicuntur. Construitur modo cum dativo, modo cum accusativo. *Apul. l.* 11. His inhians propius accessi. *Plaut. Stich.* 4. 2. 25. Nam illic homo tuam hæreditatem inhiat, quasi esuriens lupus. *Cic. Catil.* 3. *c.* 8. Romulum uberibus lupinis inhiantem. *Virg.* 2. *Georg.* Nec varios inhiant pulera rastudine postes.

Inhonestamentum, i, n. dedecus, dehonestamentum. *Gracchus* apud *Isidor. l.* 2. *Orig. c.* 21. Pueritia tua adolescentiæ tuæ inhonestamentum fuit. *Apul. Apolog.* Ne quid maculæ, aut inhonestamenti in me admittam.

Inhonestas, atis, f. *disonestà*. *Tertul. adv. Jud. c. ult.* Omni inhonestate prostratus.

Inhoneste, adv. *disonestamente*, αἰσχρῶς, turpiter, fœde, indecore. *Cic. Att. l.* 2. Accusavit Naficam inhoneste. *Capitolin. in Vero, c.* 8. Inhoneſtius indulsit libertis.

Inhonesto, as, a. 1. *disonorare*, ἀτιμάζω, dedecoro. *Ovid. lib.* 4. *Trist. el.* 8. Et multas palmas inhonestet adeptas. *Heinsio* hic versus suspectus est.

Inhonestus, a, um, o. 1. 2. *disonesto, brutto*, αἰσχρός, turpis, fœdus. *Ter. Eun.* 2. 3. 65. Illum ne, obsecro, inhonestum hominem? h. e. deformem. *Virg.* 6. *Æn. v.* 497. truncas inhoneſto vulnere nares. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 6. Inhonestissima cupiditas. *Valer. Max. l.* 7. *ad fin.* quid hoc loco inhonestius?

Inhonorabilis, le, adject. inhonorus. *Tertul. l.* 3. *adv. Marc. c.* 17. Si inglorius, si ignobilis, si inhonorabilis.

Inhonoratus, a, um, o. 1. 2. *senza onore, disonorato*, ἀτίμητος, non honoratus. *Liv. l.* 33. *c.* 23. Inhonoratior triumphus. *Id. l.* 35. *c.* 12. Quod omnium Græciæ gentium essent inhonoratissimi. *Id. lib.* 37. *c.* 54. Inhonoratum quem dimittere. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 34. Vita inhonorata, & ingloria.

Inhonorificus, a, um, adject. *non onorifico*. *Senec. de Constan. Sapien. c.* 10. Ob factum, dictumque inhonorificum.

Inhonoro, as, avi, atum, a. 1. *disonorare*. *Tertul. de Resur. carn. c.* 9. & *de fuga in persecut. c.* 5.

Inhonorus, a, um, o. 1. 2. *senza onore, ignobile*, ἄτιμος, sine honore, ignobilis. *Plin. l.* 5. *c.* 3. 30. Alimque inhonoræ civitates. *Tacit.* 4. *hist. cap.* 62. Revulsæ imperatorum imagines, inhonora signa.

Inhorreo, es, ui, n. 2. *esser orrido, aspro*, φρίττω, horridus sum. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Haud secus, quam vallo septa inhorret acies. *Virg.* 3. *Æn. v.* 195. Inhorruit unda tenebris.

Inhorresco, is, ui, n. 3. valde horridus fio. *Plin. l.* 10. *c.* 41. Inhorrescunt edito ovo. *Pacuv. apud Cic. l.* 1. *de Div. c.* 14. Inhorrescit mare.

Inhortatus, a, um, partic. passivæ significationis, *esortato*, apud *Apul. lib.* 9. *A. A. sub fin.* Canes pastoricios in eorum exitium inhortatos immitti præcepit.

Inhortor, aris, atus sum, dep. 1. idem quod hortor, vel valde hortor. *Apul. l.* 8. *A. A.* Jubilationibus, & hujuscemodi vocibus nobis inhortantur.

Inhospitalis, & le, o. 3. qui nullos recipit hospites, inhabitabilis. *Plin. l.* 6. *in Præf.* Pontus Euxinus ante ab inhospitali feritate Axenos appellatus.

Inhospitalitas, atis, f. 3. ἀξενία, vitium contrarium hospitalitati. *Cic.* 4. *Tusc.* Ut inhospitalitas sit opinio vehemens, valde fugiendum esse hospitem, eaque inhærens, & penitus infita.

Inhospitaliter, adv. crudeliter, inciviliter. *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. c.* 24. Populum inhumane, & inhospitaliter copiis defraudare.

Inhospitus, a, um, o. 1. 2. ἄξενος, quod hospitio proprium, & aptum non est, aut commodum, vel propter asperitatem, & incultum loci statum, vel propter inhumanitatem incolarum. *Ovid.* 1. *Met.* Et inhospita tecta Tyranni ingredior. id est in quibus non est tutum hospitari. *Virgil.* 5. *Æn.* Et Numidæ infræni cingunt, & inhospita Syrtis. Ubi Serv. *Inhospita*, barbara, aspera.

Inhostus, a, um, adject. iniquus. *Tacit.* 2. *hist. c.* 31. Vitellius ventre, & gula sibi inhostus. Et *l.* 15. *Ann. c.* 25. Pax inhosta. Ita legit Pareus, & Gravius: Alii priore quidem loco, *sibi ipse hostis*: posteriore vero *inhonesta* legunt.

Inhuber. V. Inuber.

Inhumanatio, onis, f. *Incarnazione*, ἐνσάρκωσις. *Justinian. lib.* 1. *Cod. tit.* 1. *leg.* 5. & 6. *sub fin.* Unigeniti Dei Filii inhumanationem, sive humanitatem, &c.

Inhumane, adv. *inumanamente, crudelmente*, ἀνανδρώτως, duriter, & contra legem humanitatis, vel inurbane, inciviliter. *Cic.* 3. *Off. c.* 6. Inhumane fecerit contraque naturæ legem. *Id. de Amic.* 13. Inhumanius dicere.

Inhumanitas, atis, f. 3. *inumanità, disorteſia*, ἀπανθρωπία, vitium contrarium humanitati. *Cic.* 1. *de Or.* Quod ego non superbiæ, atque inhumanitate faciebam.

Inhumaniter, adv. idem ac inhumane. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Illum tam inhumaniter fecisse.

Inhumanus, a, um, *inumano*, ἀπάνθρωπος, humanitatis expers. *Ter. Eun.* 5. 2. 41. Non adeo inhumano ingenio sum, Chærea. *Cic. Ver.* 4. *in fi.* Quis inhumanior? quis infidiosior? *Ter. Hec.* 1. 2. 11. Miles inhumanissimus. ¶ Apud *Apulej.* usurpatum invenitur pro non humanus, h. e. plus quam humanus, cœlestis, divinus, *l.* 5. *Met.* Inhumanæ mensæ lautitiis eas opipare refecit.

Inhumatus, a, um, *insepolto, non sepolto*, ἄταφος, ἀθαπτος, insepultus. *Cic.* 1. *Tusc.* Diogenes jussit se projici inhumatum. Adde *Virg.* 4. *Æn. v.* 620.

Inhumigo, as, a. 1. madefacio, *bagnare*. *Livius Andron. apud Non. cap.* 1. *n.* 311. Confluges ubi conventu campum tutum inhumigant.

Inhumo, as, a. 1. *sotterrare*, ἐνθάπτω, humo intego, terra obruo, terræ injicio. *Plin. l.* 17. *c.* 18. Non inhumare taleas, aut siccare prius, quam serantur utilius compertum.

Inia, f. 1. Inias, Ixias, *Carolei*, opp. Brutiorum, in agro Consentino, Menecinæ proximum, a Consentia urbe 4. M. P.

Inibi, adv. *in quell' istesso luogo*, ἐνταῦθι, Ger. *andem ortb*, Gall. *en ce lieu même*, Hisp. *en el mismo lugar*, αὐτοῦ, in eo ipso loco, ex *in*, & *ibi*. *Cic. Agrar.* 1. *c.* 7. Et superbia nata inibi ex Campanorum fastidio videtur. ¶ Aliquando significat prope. *Cicer.* 14. *Phil.* Quod sperare nos quidem debemus aut inibi esse, aut jam esse confectum. ¶ Aliquando sign. hic. *Pacuvius, Ilione*, apud *Non.* Profecto aut inibi est, aut jam potiuntur frugum.

Injectio, onis, f. ἐνβολή, actus injiciendi. Manus injectio est jus domini in re capienda, quam suam agnoscit, seu vindicatio rei nobis debitæ, nulla judicum auctoritate expectata. *Quintil. l.* 7. *c.* 8. Patri in filium, patrono in libertum manus injectio sit. *Paul. l. pen. ff. de serv. exp.* Quæro, an sit manus injectio, & cui.

Injecto, as, avi, atum, frequent. ab injicio. *Suet. l.* 9. *Theb. v.* 333. Anfus erat furto dex-

dextram injectare. *Stat. Ital. l.* 3. *v.* 183. Jamque videbantur dextram injectare.

Injectus, us, ui, idem ac injectio. *Lucret. l.* 2. *v.* 739. Animi injectus in corpora. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Quamvis levi injectu operto capite.

Injectus, a, um, nom. ex particip. immissus, *gestato denso. Cic. pro Cluent. c.* 28. Injectus est hominibus scrupulus. *Id. de Div. c.* 27. In plaustrum injectus, & supra stercus injectum. *Nepos* 7. 3. Timor injectus multitudini. ¶ Injectæ Turno catenæ, apud *Liv. l.* 1. hoc est Turnus catenis ligatus.

Infens, euntis, nom. particip. ab ineo, *the principia. Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 21. Ab ineunte ætate. *Id. pro Marcel. c.* 12. Ineunte vere. Sic ineunte mense, anno, &c. *Id.* & *Sueton.*

Infigo, is, egi, actum, a. 3. intro ago, verbum rusticorum, quod de pecudibus usurpabant, ut contra *exigere* dicebant, cum e stabulis educebant. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 2. Inigere pecus in stabula. *Id. lib.* 4. *L. L.* Inigere carpentum supra aliquid. ¶ Hinc particip. *inactus. Var. l.* 1. *R. R. c.* 32. Apud alios (leges) exteritur grege jumentorum inacto, & ibi agitato perticis, quod nugulis e spica exteruntur grana.

Injicio, is, injeci, ctum, a. 3. *gettare dentro*, יהד, Ger. *hineinen werffen*, Gal. *jetter dedans*, Hisp. *echar a dentro*, ἐνίημι, ἐμβάλλω, intro jacio, immitto. *Ter. Andr.* 1. 1. 113. Quæ sese in ignem injicere voluit. *Cic. l.* 2. *Divin. ex poeta:* Et Capitolinis injecit sedibus ignes. ¶ Aliquando est simpliciter jacere. *Plaut. Epid.* Tragulam in te injicere adornat. ¶ Aliquando innectere, imponere, ligare. *Plaut. Cap.* Injicite huic manicas mastigiæ. ¶ Aliquando immittere. *Plaut. Cas.* Jam pol ego huic aliquem in pectus injiciam metum. *Cic.* 11. *Fam.* Quantam cupiditatem hominibus injiciat novitas. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 3. Injicere cogitationem alicui de aliqua re. *mettere in capo qualche pensiere. Id. pro Mil.* Cui primum mentem injecit, ut lacessere fortissimum virum auderet. Dicimus etiam injicere suspicionem, spem, curam, scrupulum, &c. *Cicer. Terent. Nepos, & al.* ¶ Injicere manum alicui, vel in aliquem, *mettar le mani addosso, trattarre. Cic. pro Rosc. Com.* Ipsa mihi veritas manum injecit, & paulisper consistere coegit. ¶ Proprie est phrasis Juris, & significat rem aliquam apprehendere tanquam nostram, & vindicare, non expectata judicis sententia. *Liv. l.* 3. *c.* 44. Virgini venienti in forum ministr Decemviri manum injecit. *Plaut. Truc.* 4. 2. 49. Ego te manum injiciam quadrupli, venefica. Ubi notanda est singularis constructio. Al. tamen leg. *in te. Id. Perf.* 1. 2. 18. Ubi quadruplator quemquam (Al. *in quempiam*) injecit manum, pro *injecerit*. ¶ Translate *Plin. in epist. ad Trajan.* Itaque & quieti ejus injeci manum, & exegi, ut me in Bithynia consilio instrueret. ¶ Injicere aliquid, pro addere, inferere inter loquendum. *Cic. Att. l.* 16. Bruto cum sæpe injecissem de ἐμφυτείᾳ. *Trebonius ad Cic. in Fam.* Cum mihi in sermone injecisses, se velle Asiam visere. Additur a quibusdam etiam *Varronis* exemplum *l.* 1. *R. R. c.* 18. *Injicio illud, quod.* Sed Scaligeri editio habet *mitto.*

Inimicalis, le, adject. inimicus. *Sidon. l.* 1. *ep.* 3. Stimulis inimicalibus excitari.

Inimice, adv. *da nemico*, ἐχθρῶς, hostiliter, adverso animo, & contrario. *Cic.* 2. *Phil.* Ego autem, vide, quam tecum agam non inimice. *Id. pro Quint. cap.* 21. Inimicissime contendere.

Inimiciter, adv. idem ac inimice, apud veteres. *Accius, Didasc. l.* 1. *apud Non.* Pacare hostem ferocem, inimiciter accensum. Adde *Claud. Quadrigar.* apud *Gell. l.* 3. *c.* 8.

Inimicitia, æ, f. *inimicizia*, ἐχθρα, simultas, alienatio, disjunctio. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 9. Inimicitia est ira ulciscendi tempus expectans. ¶ Fere usurpatur in num. plur. *Ter. Phorm.* 2. 3. 23. Capere inimicitias in familiam suam. *Cicer.* 2. *Fam. ep.* 18. Suscipere inimicitias. *Idem pro Cal. cap.* 13. Intercedunt mihi inimicitiæ cum aliquo. *Id. pro Rosc. Amer. c.* 6. Erant ei veteres inimicitiæ cum Roscio. *Nepos Attic. c.* 11. Gerere inimicitias, &c.

Inimico, as, a. 1. *inimicare*, ἐχθραίνω, inimicum facio. *Horat. l.* 4. *Carm. od. ult.* Et miseras inimicat urbes.

Inimicor, aris, d. 1. *inimicarsi*, ἀνεχθραίνομαι, Inimicitias exerceo. *Q. Cic. de per. Conf. c.* 12. Sin autem ad neges, statim abalienant se, & inimicantur. Ita quidam Lexicographi. Sed sic legendum: Sin autem id neges, & certe abalienes, & statim, & plures.

Inimicus, a, um, *inimico, nemico*, ἐχθρός, qui non est amicus, qui alium odio prosequitur, ulciscendique tempus expectat. Est autem inimicus proprie privatus, hostis publicus. *Cic. l.* 1. *Fam.* Quod inimicum meum (meum autem? imo legum, judiciorum, otii, patriæ, bonorum omnium) sic amplexabantur. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 18. Inimicos in se omnes habent. ¶ Dicitur etiam inimicissimus, i, substantive. *Cic. pro Mil. c.* 9. Ubi vidit inimicissimum suum certissimum consulem. Adde *Nepotem in Annib. c.* 12.

Inimicus, a, um, *inimico, contrario*, ἐναντίος, quod ad inimicum pertinet, contrarius, infensus. *Cic.* 4. *Ver.* At videte, quam non inimico animo sim acturus. ¶ Transfertur & ad res inanimatas, accipiturque pro noxio. *Plin. lib.* 11. *c.* 53. Inimicæ oculis vomitiones, maxime autem dentibus. ¶ Comp. inimicior, sup. inimicissimus. *Cic. l.* 1. *Fam.* Cæsaremque inimicissimum mihi futurum, gaudere se ajebant. *Id. Ver.* 4. *c.* 43. Nemo inimicior Sthenio, quam hic fuit.

Inimitabilis, & le, o. 3. ἀμίμητος, *che non si può imitare, inimitabile*, quod nemo facile queat imitari. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Opera quædam nobis inimitabilia. *Vellej. l.* 2. *c.* 97. Morum dulcedo inimitabilis.

Inimitabiliter, adv. ex eo loco, ἀμιμήτως. Hoc Livii exemplum affertur a quibusdam Lexicographis: *Ita exercitus inde domos abducti.* Sed quis sibi persuadeat integrum esse?

Inimitatus, a, um, initio carens. Habet *Claud. Mamertus l.* 1. *de statu Anim. c.* 23.

Ininterpretabilis, le, non interpretabilis. *Tertullianus* tribuunt *adverf. Valentin. cap.* 14. sed dubia est lectio.

Ininventibilis, le, &

Inin vestigabilis, le, qui inveniri, & investigari non potest. Voces sunt *Tertulliani adverf. Hermog. c. ult.* ex *Rom.* 11. 33.

Inique, adv. *iniquamente*, ἀγνωμόνως, ἀδίκως, injuste. *Cic. ad Brut.* Inique facis, qui hostilis animi in Remp. homines cives appelles. *Ter. Adelph.* 2. 2. 3. Nunquam vidi iniquius concertationem comparatam. *Cic. pro Cluent. c.* 21. Hoc prope iniquissime comparatum est.

Iniquitas, atis, f. *inegualità*, ἀνωμαλία, ἀγνωμοσύνη, inæqualitas. *Liv. l.* 7. Si ab eo consilio iniquitate loci deterreretur. *Id. l.* 8. *c.* 38. Septam gentem locorum iniquitatibus. ¶ Sæpe ponitur pro injustitia, malignitate, injuria, *iniquità, ingiustizia, ahuita. Cic. pro Quint.* Ita accidit Prætoris iniquitate, & injuria. *Id. lib.* 1. *Fam.* Ut potest in tanta hominum perfidia, & iniquitate. ¶ Interdum pro difficultate, & angustia. *Liv. l.* 35. Servierunt temporum iniquitate pressi. Eadem habet *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 1. ¶ Interdum & pro eo vitio ponitur, quod vocatur ab Italis *indistretezza*, cum scil. plus postulatur, quam quod præstare quis potest. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 48. Quæ si vobis hominibus eruditissimis non probabuntur, vestram iniquitatem accusatote, qui ex me ea quæsieritis, quæ ego nescirem.

Iniquo, as, a. 1. iniquum facio. *Labr. apud Non. c.* 2. *n.* 444. Æquum animum indignanti iniquat contumelia.

Iniquus, a, um, adject. *diseguale*, non æquus, Ger. *ungleich*, Gall. *inegal, qui n'est point uni*, Hisp. *noygual*, ἀνώμαλος, non æquus. *Liv. l.* 2. *c.* 31. Quia loco iniquo subeundum erat ad hostes. ¶ Ponitur universim pro difficili, arduo, invio, *arduo, disastroso, faticoso, disavventaggioso. Liv. l.* 28. *c.* 16. Cum hostis nequicquam subire iniquo ascensu conatus esset. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 27. Ascendere altissimas ripas, subire insequissimum locum. Sic iniqua palus apud *Tacit. l.* 1. *Ann. c.* 63. dicitur, quæ difficulter transiri potest: iniquum agmen, 2. *Ann. c.* 5. quod difficulter tueri licet. ¶ Item pro impari. *Virg.* 10. *Æn. v.* 889. Pugna congressus iniqua. ¶ Iniquus etiam dicitur, qui modum non habet, sed vel excedit, vel deficit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 164. Iniquo pondere rastri. h. e. nimis magno. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 65. Iniquum merum. h. e. plus justo hausum. *Virg.* 4. *Georg. v.* 147. iniqua spatia. h. e. angustiora. ¶ Eleganti metaphora usurpatur *sæpissime* pro injusto, ἄδικος. *Ter. Heaut.* 2. 1. 1. Quam iniqui sunt patres in omnes adolescentes judices. *Horat. l.* 2. *serm. sat.* 3. *v.* 67. Legem sancimus iniquam. ¶ Tribuitur & rebus inanimis, eodem sensu. *Ulp. l. si quis. Dig. de action. empt.* Pondera iniqua. *Ovid. ep.* 14. *ad fin.* Pretium pietatis iniquum. *Cic. l.* 8. *Att.* Iniqua conditio. ¶ Accipitur & pro inimico, noxio, infesto, *nemico. Id. pro Planc.* Homo asper natura, atque omnibus iniquus. *Id. Ver.* 7. Quæ nunc animo te iniquissimo, infestissimoque tuetur. Ex substantive, quemadmodum de *inimicissimus* diximus. *Id. l.* 11. *Fam. ep.* 27. Me a te contra iniquos meos solere defendi. ¶ Tribuitur & rebus aliis. *Cic. l.* 2. *ep.* 9. Quorum iniqui sermones ad me perferuntur. *Luc. l.* 8. Sidus iniquum gentibus. Sic iniquum litus, iniqua castra apud *Horat. &c.* ¶ Iniquo animo ferre, vel pati, *sopportare di mala voglia. Ter. Cic. & al.*

Initialia, um, n. 2. sacra, & cæremoniæ initiorum. *Capitol. in Marco c.* 27. Athenis fuit, & initalia Cereris adiit. Al. leg. *initialia.*

Initia, orum, n. 2. μυήσεις, Cereris sacra. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 4. & *l.* 3. *c.* 1. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 14. Nam quibi cum multa eximia, divinaque videntur Athenæ tuæ peperisse, atque in vitam hominum attulisse, tum nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti, immanique vita exculti ad humanitatem, & mitigati sumus; initiaque ut appellantur, ita re vera principia vitæ cognovimus. Neque solum cum lætitia vivendi rationem accepimus, sed etiam cum spe meliore moriendi. ¶ Initiorum dies dicebantur, quibus solemnia sacrificia celebrabantur, in quibus non initiatos adesse nefas erat. *Liv. l.* 31. *c.* 14. Acarnanes duo juvenes per Initiorum dies non initiati templum Cereris imprudentes religionis cum cætera turba ingressi sunt. ¶ Sed tamen *Initia* de aliis etiam sacrificiis dicebantur, e. g. de sacrificio pro pace, de illis, quibus pueri, cum a lacte, & cunis ad solidiores cibos, & lectulos transibant, Eduliæ, Potinæ, & Cubæ, edendi, potandi, & cubandi Deabus initiabantur. *Val. l.* 2. *de R. R.* Cujus vestigia, quod Initiis Cereris porci immolantur, & quod initiis pacis, fœdus cum feritur, porcus occiditur. *Id. l.* 4. *de L. L.* Initia Samothracum. ¶ Initia etiam dicuntur, quæ in hujusmodi sacris adhiberi solent. *Catul. in carm. de Atys, v.* 9. Tympanum, tubam, Cybele, tua, mater, initia.

Initialis, e, adject. ad initium pertinens. *Apul. l.* 11. *A. d. post prior.* Natura rerum parens, fœcundorum progenies initialis.

Initiamentum, i, n. initium, principium. *Senec. epist.* 90. Hæc initiamenta sunt, per quæ ingens omnium deorum templum, Mundus ipse refertur.

Initiatio, onis, f. actus initiandi seu cooptandi in participationem sacrorum: quod quibus ritibus perageretur, docet *Apul. l.* 11. *Milef.* ¶ Item ipsa Initiorum sacrorum celebratio. *Suet. in Ner. c.* 34. Eleusiniis sacris, quorum initiatione impii & scelerati voce præconis submoventur, interesse non ausus est.

Initiator, oris, m. qui in sacrorum communionem adscisit, μυσταγωγός. Translate *Tertul. l.* 4. *adverf. Marc. c.* 14. Novi testamenti initiator.

Initiatus, a, um, adject. μεμυημένος, sacris Initiorum imbutus, *consecrato, instructo nelle cose sacre. Var. l.* 4. *L. L.* Non initiati Templum Cereris ingressi sunt. *Justin. l.* 11. *c.* 7. Mida ab Orpheo sacrorum solemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit. ¶ *Initiati* præcipue dicebantur, qui nondum ad majora mysteria admittebantur, & adhuc sacris addiscendis dabant operam, quos *Initiatos* vocat *Vitruv. præfat. l.* 7. *sub fin.* ¶ Translate significat imbutum in primis alicujus rei initiis. Item absolute, instructum, edoctum. *Leg. Brevitor. Dig. de offi. Præf. Prat.* His cunabulis præfectorum auctoritas initiata in tantum augeri meruit, &c. *Plin. l.* 5. *ep.* 15. Aliis enim chartis, aliis sum literis initiatus.

Initio, as, avi, atum, *ordinare nelle cose sacre*, חנך, Ger. *einlich unterweisen*, Gal. *initier*, Hisp. *confagrar*, μυέω, inauguro, sacris imbuo, instruo. Nam ut inchoo, ita & initio verbum sacrorum erat. *Cic.* 2. *de Leg.* Initienturque eo ritu Cereri, quo Romæ initiantur. *Id. l.* 1. *Nat. Deor. c.* 42. Mitto Eleusinam sanctam illam, & augustam, ubi initiantur gentes terrarum ultimæ. *Tertul. de Pal. c.* 4. Ob privilegium galeri Ceteri initiantur. ¶ Item instruere, edocere, *Plin. l.* 30. *c.* 2. Magicis etiam cœnis eum initiaverat. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Neque enim sanctius esse sacris iisdem, quam studiis initiari. *Symmach. l.* 4. *ep.* 20. Initiari Græcis literis. ¶ Initiari pueri dicebantur, cum a lacte, & cunis ad solidiorem cibum, & lectulum transibant, & Eduliæ, & Potinæ, sc. edendi, & potandi Deabus veluti consecrabantur, sacrificiis factis a nutricibus. *Varr. de liber. educ. apud Non. c.* 1. *n.* 310. *Ter. Phorm.* 1. 1. 15. Ubi erit puero natalis dies: ubi initiabunt. V. *Alex. ab Alex. l.* 2. *c.* 25. *Plaut. Cas.* 2. 3. 9. Initiare munditiis munditianti deo. h. e. munditiarum causa Amori munditiarum Deo sacrificare. Alii aliter legunt. ¶ Initiare pro initium habere, inchoare. *Tertul. adverf. Valent. c.* 15. Ex his initiata sunt cætera. *Jul. Firmic.* Ver initiatur, cum primam Arietis partem sol fuerit ingressus. ¶ *Initiamen* apud *Vitruv.* V. Initiatus.

Initium, tii, n. 2. *principio*, ראשית, Germ. *anfang*, Gall. *commencement*, Hisp. *principio*, ἀρχή, principium, ab ineo, a sup. initum. *Vallæ*, & *Quinctil.* dicunt, esse principium rei majoris. Sed indifferenter usurpatur. *Cic. 9. Fam.* Initium mihi suspicionis, & cautionis, & diligentiæ fuisse litteras tuas. ¶ Ab initio, a principio. *Cic. Att.* Cui Consuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. ¶ Initio, in principio. *Cic. in Fam.* Redeo ad illud quod initio scripsi. ¶ Dicimus etiam, initium facere, ponere, sumere, ducere, capere, dare, &c. *Cic. Quintil. Cæs.* & *al.* ¶ Initiis obscurissimis natus, h. e. genere ignobili. *Vellej. lib.* 2. *cap.* 76. ¶ Initia etiam dicebantur sacra Cereris. V. *Initia, orum.*

Inito, as, *iambrivo*, freq. ab ineo. *Pacuvius* Loca arida initas.

Initus, a, um, partic. pass. ab ineo. *Cic.* 3. *de Leg.* Altera de capite Civis rogari nisi maximo comitatu vetat, nondum initis seditiosis Tribunis plebis. idest nondum creato, vel constituto Magistratu Tribunorum. *Vellej. l.* 2. *c.* 65. Inita potentiæ societas. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 2. Inita æstate. *principiata. Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. Inita subductaque ratione, *fatti i conti.*

Initus, us, m. coitus, ab ineo. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Et quæ non primo initu generare cœperit. ¶ Item ingressus, adventus. *Lucret. l.* 2. *v.* 23. Aerias primum volucres te, Diva, tuumque significant initum, perculsæ corda tua vi. Al. leg. *initium*, ut sit synæresis.

Injucunde, adv. *spiacevolmente*, ἀηδῶς, ingrate, insuaviter. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* ult. Quæ res mihi asperius a nobis, atque nostris, & injucundius acta videbantur.

Injucunditas, atis, f. *spiacevolezza*, τὸ ἀτερπές, insuavitas. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 55. Nequid habeat injucunditatis oratio.

Injucundus, a, um, *noioso, spiacevole*, ἀηδής, quod displicet, minimeque gratum est, insuave, triste, molestum. *Cic.* 1. *de fin. c.* 1. Minime nobis injucundus labor.

Injudicatus, a, um, ἄκριτος, non judicatus. *Gel. l.* 13. *c.* 23. Decem hominibus vitam eripis indicta causa, injudicatis, indemnatis. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Id injudicatum relinquo.

Injugatus, a, um, adject. qui jugum non habet. *Sidon. in carm. post epist. ult. lib. alt.* Vinxit ad tauri latus injugati.

Injuges, hostiæ, ἄζυγες θυσίαι, vocabantur, quæ nunquam domitæ, aut jugo subditæ fuerant. *Fest. Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 5.

Injunctio, onis, f. *commissione*, jussum, mandatum. *Sidon. l.* 9. *epist.* 2. Sic benedictione lætor, quod injunctione confundor.

Injunctus, a, um, adject. *unito*, junctus, conjunctus. *Liv. l.* 5. *c.* 7. Cum agger promotus ad urbem, vineæque tantum non jam injunctæ mœnibus essent. *Senec. Thyest. v.* 517. Manus injunctæ pedibus. Al. leg. *injectæ.* ¶ Item disjunctus, non junctus. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 2. Fideles injuncti, h. e. innupti.

Injungo, is, unxi, unctum, *unire, frammettere, inserire*, ἐνζευγνύω, intus, vel supra jungo. *Liv. l.* 37. *c.* 26. Utrinque vineas & aggeres muro injunxit. *Col. l.* 5. Pingui terra singulis brachiis licebit bina injungere flagella. ¶ Translate est imponere, demandare, præcipere, ἐντέλλω, προστάσσω. *Liv. l.* 3. *c.* 35. Comitiorum illi habendorum munus consensu injungunt. *Id. lib.* 16. Privatis id, seu æquum, seu iniquum, onus injungendum esse. ¶ Item addere. *Liv. l.* 3. *c.* 65. Injungere injuriam. ¶ Injungere detrimentum Reipublicæ, est inferre, aut addere. *Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 13. Ne quid detrimenti Reip. injungant, sum-

themis a nobis dabitur opera. ¶ Injungere servitutem, est in servitutem redigere. *Liv. l. 5. & Cæs. l. 8. B. G. c. 77.* ¶ Injungere amicitiam cum aliquo, *stringere amicitia. Plin. de Vir. Illustr.*

Injuratus, a, um, *chi non ha giurato, ἀνώμοτος*, qui non juravit. *Cic. in Cæc.* Cum id jurati dicunt, quod ego injuratus infimulo. *Plaut. Amph.* 2. 1. 283. Injurato, scio, plus credet mihi, quam jurato tibi. Adde *Liv. l. 10. c. 41.*

Injuria, æ, f. *ingiuria*, עֶוֶל, Ger. *unehr*, Gall. *injure*, Hisp. *injuria*, *ἀδικία*, omne id, quod non jure fit, sive re fiat, ut cum manus inferuntur, sive verbis, quale est convicium, ab *in* particula negativa, & *jus, juris*. Differt a contumelia, quia contumelia est injuria tantum verborum. *Auct. ad Her. l. 4.* Injuriæ sunt, quæ aut pulsatione corpus, aut convicio aures, aut aliqua turpitudine vitam cujuspiam violant. *Virg. Æn. 1. v. 31.* Judicium Paridis, spretæque injuria formæ. ¶ Dicitur autem facere, inferre, pati injuriam, injuria afficere, onerare, &c. *Cic.* passim, *& alii.* ¶ Sæpe accipitur pro detrimento, quod rei alicui infertur, *danno. Cic. in Ver.* Fructus aratorum omni lacerabantur injuria. *Plaut. Aulul. 4. 10. 64.* Injuriam virgini facere. h. e. stuprum inferre. ¶ Item pro iniquitate & injustitia. *Ter. Hecyr. 4. 4. 70.* Facis injuriam qui frugis falsas causas ad discordiam. *Cic. Ver. 3.* Ne per summam injuriam pupillum fortunis patriis conetur evertere. ¶ *Liv. l. 29. c. 1.* Omnium primum ratus tueri publicam fidem, partim edicto, partim judiciis etiam in pertinaces ad obtinendam injuriam redditis, suas res Syracusanis restituit. h. e. in pertinaces ad retinenda ea, quæ injuste Syracusanis ademerant. ¶ *Injuria*, ablat. absolute positus, adverbii more usurpatur, & significat immerito, injuste. *a torto. Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 8.* Hoc horret Milo, nec injuria. *Id. l. 3. ast. Deor.* Non injuria tibi illud accidit.

Injurse, adverb. injuriose. *Nævius apud Non. c. 2. n. 429.* ¶ Superlat. *injurissime* habet *Ammian. sub fin. l. 16.*

Injurior, āris, atus sum, dep. 1. injuriam facio, *far' ingiuria. Senec. de Constant. cap.* 9. Omne fortuitum circa nos sævit, atque injuriatur. Adde *Tertul. adverf. Gnoſt. cap. 6.*

Injuriose, adv. *ingiuriosamente*, בְּרֶשַׁע, Ger. *unbillich*, Gal. *à tort, injurieusement*, Hisp. *injuriosamente*, *ἀδικηκῶς*, cum injuria. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 7.* Quæ in Magistratibus injuriose desereverant. *Id. pro L. Man. c. 5.* Majores vestri sæpe mercatoribus, ac naviculatoribus injuriosius tractatis bella gesserunt.

Injuriosus, a, um, *ingiurioso, ἀδικητικός*, qui injuriam infert. *Cic. 1 Off.* Primum in eo peccant, quod sint injuriosi in proximos. Quando de rebus dicitur, id significat, quod injuriæ plenum est, *ἀδικηματικός*. *Cic. pro Corn. Balbo.* In socios vero ipsos, & in eos, de quibus agimus, fœderatos injuriosum, & contumeliosum est, &c. ¶ Injuriosa vita, plena sceleribus, quæque alteri damnum infert, & injuriam. *Cic. 1. de Leg. c. 14.* Quod si pœna, si metus supplicii, non ipsa turpitudo deterret ab injuriosa, factinorosaque vita. ¶ Habet & gradus. *Senec. l. 2. Controverſ. 12.* Adversus patrem injuriosior. *Vopisc. in Saturn. c. 8.* Genus hominum injuriosissimum.

Injurium, ii, n. perjurium. *Festus.*

Injurius, a, um, *ingiurioso*, idem ac injuriosus. *Ter. Andr.* Ipsus sibi esse injurius videatur. ¶ Cum ad res refertur, significat iniquum. *iniquo, ἄδικον. Cic. 3. Off. c. 23.* Si tabulam de naufragio fluctus arripuerit, extorquebit ne eam sapiens, si potuerit? negat, quia sit injurium. *Ter. in Hec.* Injurium autem, ulcisci adversarios?

Injūrus, a, um, sine jure, exlex, impius. *Plaut. Perſ. 3. 3. 3.* Impure, inhoneste, injure, illex.

Injussus, a, um, *non comandato, ἀνακέλευστος*, non jussus. *Hor. lib. 1. Serm. sat. 3.* Nunquam inducant animum cantare rogati, injussi nunquam desistant. ¶ Translate ponitur pro spontaneo, & naturali. *Virg. 1. Georg. v. 55.* Injussa virescunt gramina.

Injussus, us, m. *senza comandamento, ἀνάκλευστος*, sine jussu, alio non præcipiente. Usurpatur fere in ablativo. *Cic. pro Corn. Balb.* Populus Rom. non potest injussu suo religione obligari. *Id. de Sen. cap.* 20. Injussu Imperatoris. ¶ Absolute *Liv. l. 7. c. 12.* Dictator gravem edixerat pœnam, si quis injussu in hostem pugnasset. Adde *l. 3. c. 63.*

Injuste, adv. *ingiustamente, ἀδίκως*, inique, injuriose. *Cic. 1. de Fin.* Quam multa injuste fieri possunt? *Sallust. Jug. c. 85.* Injustissime dissere.

Injustitia, æ, f. 1. *ingiustizia, iniquità, ἀδικία*, Iniquitas. *Cic. 1. Off.* Injustitiæ duo genera sunt, unum eorum, qui inferunt; alterum eorum, qui ab iis, quibus infertur, si possint, non propulsant injuriam. ¶ Item nimia severitas. *Ter. Haut. 1. 1. 82.* Ego eum hinc ejecti injustitia mea, *indifcretezza.*

Injustus, a, um, *ingiusto, ἄδικος*, non justus. *Cic. 2. de Or.* Pop. Rom. iracundiam non injustam, sed emeritam, ac debitam fuisse defendere. *Cic. Tuſc. 5. c. 20.* Vir maleficus, & injustus. *Id. Fam. 5. ep. 17.* Injustissima, & acerbissima incommoda. *Ter. Adelph. 1. 2. 18.* Nihil injustius &c. ¶ Aliquando ponitur pro immodico, *smoderato. Virg. 3. Georg. v. 346.* Acer Romanus in armis, Injusto sub fasce viam cum carpit.

Inivus, V. Inuus.

Inlaqueātum, alii pro vincto utuntur, alii pro soluto: *Fest.*

Inlargio, is, 4. idem quod largior. *Cato apud Non. c. 7. n. 19.*

Inlentesco, is, n. 3. lentus, & flexibilis fio. *Col. l. 2. c. 11.* Paulum aqua macerabitur, dum inlentescat.

Inlex, ĕgis, f. qui legi non paret: At inlex, ĕgis, inductor, ab inliciendo. *Plaut.* Esca est meretrix, inlex. Hæc *Fest.*

Inlices canales, in quos aqua confluit in viis lapide stratis, ab eliciendo dicti. *Fest.*

Inlicitātor, oris, m. emptor. *Fest.*

Inlicium, V. Illicium.

Inliterāta pax, quæ literis comprehensa non est. *Fest.*

Inlūdium, ii, n. illusio. *Ter. de reſurrect. cur. c. 16.* Inludia animarum.

Inlūtus, a, um, adject. non lutus, non madefactus. *Arnob. l. 1.* Qui per altissimos gurgites pedem ferebat inlutum.

Innabilis, le, o. 3. *che non si può nuotare, o navigare*, non nabilis, innavigabilis. *Ovid. 1. Metam. v. 16.* Sic erat instabilis tellus, innabilis unda.

Innarrabilis, le, adject. inenarrabilis. *Lactant. in carm. de Phœnice, v. 54. ex MS. Voſſ.* Innarrabilibus nocte, dieque sonis.

Innascibilis, le, adject. qui nasci non potest. *Tert. de præſcript. adv. Hæretic. c. 46.*

Innascor, eris, atus sum, d. 3. *nascere, ἐμφύομαι*, nascor, simul nascor. *Cic. 1. Off.* Quod in hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innascitur. *Horat. l. 1. Ser. 3. v. 37.* Neglectis urenda filix innascitur agris.

Innato, as, avi, atum, n. 1. *nuotare, νέω*, Germ. *ſchwimmen*, Gall. *nager deſſus, ou dedans*, Hisp. *nadar, en, o ſobre, ἐπινήχομαι*, intus nato, freq. ab *inno. Col. l. 11. c. 4.* Ubi non innatent, sed semper sint pure submersa. *Virg. 2. Georg.* Nec non & torrentem undam levis innatat alnus. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 48.* Innatarunt pisciculi in concham.

Innātus, a, um, adject. insitus, intus natus, *innato, ἐγγενόμενος*, *Cic. l. 4. Fin. c. 2.* Insitam quandam, vel potius innatam scientiæ cupiditatum habemus. *Justin. l. 2. c. 6.* Non advenæ, sed eodem innati solo, quod incolunt. ¶ Item non natus. *Tertul. adv. Valentin. c. 15.* Materia, quam innatam volunt. Adde *Prudent. in Apotheoſ. v. 246.*

Innavigabilis, & le, o. 3. *innavigabile, ἄπλοος*, ubi quis navigare non potest. *Liv. l. 7. c. 13.* Adeo, ut vix clausæ, Tiberis innavigabilis fuerit.

Innavigo, as, n. 1. in aliquo loco navigo. *Pompon. Mela l. 2. c. 1.* Europa modo finistro latere innavigantium appolita.

Innecto, is, exui, exum, 3. *legare, aggroppare*, חבש, Germ. *zuſammen knuepfen*, Gall. *lier, & joindre enſemble*, Hisp. *atar, y travar una coſa con otra, ἐμπλέκω, ἐνίημι*, colligo, circumligo. *Virg. 8. Æn.* Tum lactea colla auro innectuntur. *Id. 4. Æn. v. 425.* Et paribus palmas amborum innexuit armis.

Id. 4. Æn. Causas innectite morandi. *Stat. l. 4. ad fin.* Innectere brachia collo. *Ovid. l. 10. Metam.* Innectere fauces laqueo. h. e. obstringere.

Innexus, a, um, nom. ex partic. idem quod nexus, colligatus. *Tacit. Ann. 6. c. 36.* Alicui per affinitatem innexus. *Virg. 5. Æn. v. 511.* Columba vinculis innexa.

Innītor, eris, innīsus, vel innixus sum, d. 3. *appoggiarsi, attaccarsi*, סמך, Ger. *ſich anlehnen*, Gall. *s' appuyer*, Hisp. *arrimarſe, ἐπαγκωνίζομαι*, inhæreo, incumbo. Construitur cum dativo. *Quinct. l. 6. c. 2.* Omnia curæ, tutelæque unius innixa. ¶ Vel cum ablat. *Liv. lib. 4.* Ipsa hasta innixus se se in pedes excipit. ¶ Vel cum accusat. & præpos. *in. Plin. l. 7. c. 53.* Hora diei secunda in Pansam fratrem innixus obiit.

Innixus, a, um, o. *appoggiato*, partic. ab innitor. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 27.* Vix hæc innixa in omnium nostrum humeris cohærebunt. *Virg. 4. Æn. v. 690.* Cubito innixa. *Plin. l. 7. c. 53.* in fratrem innixus. ¶ Dicitur etiam *Innisus.*

Inno, as, n. 1. *nuotare dentro, ἐνηχόομαι*, intus no. *Virg. 3. Georg. v. 142.* Fluvios innare rapaces. *Liv. l. 21. c. 26.* Dumnodo innare aquæ, & capere onera possent.

Innobilitātus, a, um, adject. ignobilis. *Lamprid. in Heliog. c. 4.* Quæ nobilitatos maritos non habuerant, innobilitatæ remanerent.

Innŏcens, tis, o. 3. *innocente, giuſto*, נקי, Ger. *unſchuldig*, Gall. *innocent*, Hisp. *innocente, ἄκακος*, innoxius, qui nihil nocet, qui nemini injuriam facit. *Cic. 5. Tuſc.* Innocens is dicitur, non qui leviter nocet, sed qui nihil nocet. *Id. 7. Fam.* Epistolam tuam concidi innocentem. *Id. Ver. 4. c. 33.* Pater innocentissimus. *Mart. l. 1. epigr. 78.* Innocens ruina. ¶ Item salubris, non noxius. *Plin. l. 22. c. 23.* Innocentiores erunt fungi, qui nitro addito coquentur. Et *l. 23. c. 7.* Non est alius eis pomis innocentior cibus.

Innocenter, adv. *innocentemente*, בְּנִקָּיוֹן, Ger. *unſchuldiglich*, Gall. *innocemment*, Hisp. *inocentemente, ἀδάκως*, innoxie, sine noxa. *Cic. in Sall.* Antequam eos res suæ gestæ, & vita innocentissime acta commendavit, *Plin. l. 18. c. 31.* Innocentius decrescente Luna, quam crescente fiunt. *Quint. l. 7. cap. 4.* Innocenter victuri.

Innocentia, æ, f. 1. *innocenza*, נְקִיוֹן, Germ. *frommigkeit*, Gall. *innocence*, Hisp. *inocencia, ἀκακία*, affectio animi talis, quæ noceat nemini. *Cic. 3. Tuſc. c. 8.* Est omnis abstinentia animi innocentia, quæ apud Græcos usitatum nomen nullum habet, sed habere potest *ἀδαημοσύνην*. Nam est innocentia affectio talis animi, quæ noceat nemini. ¶ Sumitur etiam generatim pro vitæ, & morum integritate. *Cic. 1. de Orat.* Cum esset ille vir exemplum innocentiæ. *Id. pro Leg. Man. c. 13.* Quanta innocentia debent esse imperatores &c. ubi pro abstinentia usurpat, quæ rapacitati, & avaritiæ opponitur.

Innocŭe, adv. non nocendo. *Sueton. in Domit. c. 19.* Sagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue evaderent.

Innocŭus, a, um, *che non nuoce, ἄκακος*, qui non nocet. *Plin. l. 8.* Eodem pestiferos ferunt in Græcia, innocuos esse in Sicilia. ¶ Passive etiam sumitur pro eo, cui non nocetur, *senza danno. Virg. 10. Æn. v. 301.* Et federe carinæ Omnes innocuæ. V. ibi *Serv. Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 195.* Subita cum luce comarum Innocuus flagraret apex. V. *Val. l. 6. c. 27.*

Innodātus, a, um, adject. *inviluppato, ἐμπλεκόμενος*, vinctus, nodo constrictus, *legato. Ammian. l. 28. c. penult.* Innodato gutture laquei nexibus interire. *Leg. fin. Cod. de Compenſ.* Causa multis ambagibus innodata.

Innōdo, as, avi, atum, 2. 1. nodo constringo, *legare con nodo. Sidon. l. 9. ep. 9.* Spiris categoricis lubricas quæstiones innodare.

Innominabilis, le, adject. *che non si può nominare. Apul. l. 1. Dogm. Plat.* Deus innominabilis. Adde *Tert. adverſ. Valent. c. 27.*

Innotesco, is, otui, sine sup. *farsi noto, ἀνεγνωρίζομαι*, notus fio. *Plin. lib. 34. c. 11.* Ctesilochus Apellis discipulus petulanti pictura innotuit. *Ovid. 3. Amor. el. 12. vers. 7.* An nostris innotuit illa libellis. *Valer. Max. l. 8. c. 14. n. 3.* Sceleribus innotescere.

Innōtus, pro ignotus, legitur apud *Ammian. l. 29. c. 16.*

Innovatio, onis, f. *il rinnovare. Apul. in Triſueg.* Innovatio omnium rerum. *Arnob. l. 3.* Innovatio successionis. Adde *Tert. l. 1. cont. Marc. c. 1.*

Innovātus, a, um, *rinnovato*, renovatus. *Minuc. Fel. in Octav. c. 11. ad fin.* Vellem scisciari, utrum ne sine corpore, an cum corporibus; & corporibus quibus, ipsis ne, an innovatis resurgatur.

Innŏvo, as, 2. 1. *rinnovare, ἀνακαινίζω*, novum facio, novam rei alicujus rationem, aut morem induco. *Cic. in Pison. c. 36.* Quo te modo ad tuam intemperantiam, scelerate, innovasti?

Innoxie, adv. *senza nuocere*, sine noxa, innocue. *Vopisc. in Aurel. c. 4.* Quod victum Aurelianum aquila innoxie de cunis levaverat. *Minuc. Fel. in Octav.* Caste, innoxie, religiose Deum colere. *Plin. l. 31. c. 9.* Sal emollit alvum innoxie.

Innoxius, a, um, *innocente, che non nuoce, ἀβλαβής*, innocent, qui nemini nocet. *Plaut. Capt. 3. 5. 7.* Servus innocens, atque innoxius. *M. Cato apud Priscian. l. 3.* Vita innoxior. *Plin. l. 3. c. 5.* Innoxii saltus. h. e. in quibus nullum est periculum. ¶ Usurpatur etiam passive pro eo, cui noceri non potest. *Col. l. 2. c. 10.* Erit a circulionibus innoxia. Adde *l. 5. c. 9. Sallust. in Catil.*

Innubilo, as, avi, atum, 2. 1. nubilum induco, obscuro. *Solin. c. 66.* Orbiculi lapillorum rufo colore innubilantur.

Innubilus, a, um, *non nuvoloso, sereno, chiaro, ἄβροχος*, non nubilus, clarus, serenus. *Lucret. l. 3. v. 21.* Semperque innubilus æther Integit.

Innūbis, & be, o. 3. *senza nuvole, ἀνέφελος*, quod est sine nubibus: ut Dies innubis; quo nullæ apparent nubes. *Sen. Herc. Oet. vers. 238.* Et tulit Jole, qualis innubis dies.

Innūbo, is, upsi, ptum, n. 3. *andare a marito, ἐγγαμέω*, est transire ad domum mariti. Unde innubere in illustrem familiam dicuntur mulieres, quæ nobili viro nubunt. *Liv. lib. 1. cap. 34.* Ea cum innupsisset. ¶ Per Catachresim sumitur pro transire. *Lucil. lib. 6. Sat.* Invadere, atque innubere censent. Ita *Novius cap. 2. num. 431.*

Innūbus, a, um, *che mai non si è maritato, ἄγαμος*, qui matrimonio devinctus non est, ut Mulier innuba, quæ nunquam nupsit, Vir innubus, qui uxorem non duxit. Sic laurus dicitur innuba propter Daphnen virginem, quam fabulantur in laurum fuisse conversam. *Ovid. 10. Metam. v. 92.* Nec tiliæ molles, nec fagus, & innuba laurus.

Innumerabĭlis, le, o. 3. *innumerabile*, בלא מספר, Ger. *unzehlich*, Gall. *innombrable*, Hisp. *innumerable, ἀναρίθμητος*, quod numerari non potest. *Cic. post red. in Sen.* Cum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ad cum supplex sordidata venisset. Adde *pro Quinct. c. 11.*

Innumerabĭlitas, atis, f. *ἀναρίθμια*, infinitas. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 26.* Tamen pleraque dicit eadem, atomos, inane, imagines, infinitates locorum, innumerabilitatemque mundorum.

Innumerabĭliter, adv. sine numero. *Lucret. l. 5. v. 275.* Qui corpore toto innumerabiliter privas mutatur in oras.

Innumerālis, le, o. 3. idem ac innumerabilis, apud vet. *Lucret. l. 2. v. 1084.* Non esse unica, sed numero magis innumerali.

Innumerōsus, a, um, idem ac innumerabilis. *Plin. l. 10. c. 65.* Ex omnibus, quæ perfectos fœtus, vel tantos, & innumerosos edunt. Al. melius: *Suos tantum, & numeroſos edunt.*

Innumĕrum, adv. *innumerabili volte. Tert. de exhortat. caſtit. c. 6.* Innumerum nubere. V. *notas Juvenal.*

Innumĕrus, a, um, idem ac innumerabilis. *Cic. 2. de Orat. c. 22.* Cujus e ludo, tanquam ex equo Trojano, innumeri principes exierunt. ¶ Innumeri numeri in Epitaphio, quod sibi fecit Plautus, referente *Gel. l. 1. c. 24.* ab aliquibus exponuntur versus lege soluti (ut ait Horatius) & qui maxime ad prosam accedunt, quales sunt Comicorum.

Innŭo, is, ui, utum, n. 3. *accennare*, קרץ, Ger. *wincken*, Gall. *faire ſigne de la tete*, Hisp. *hazer ſeñas, ἐνεύω*, signo aliquo capitis voluntatem offendo, & dicitur tum de affirmatione, tum de negatione. *Ter. Eun. 4. 5. 9.* Abiens innuit mihi.

¶ Ex-

¶ Exempla quæ ex Ciceronе afferebantur, valde dubiam habent lectionem.

Innuptus, a, um, *non maritato*, ἄγαμος, non nuptus. *Virg.* 2. *Æn.* v. 238. cum pueri, innuptæque puellæ Sacra canunt. ¶ Innuptæ nuptiæ dicuntur, quæ præter jus, falsque contractæ sunt. *Cic. de Orat. sub fin. ex Pacu.* Quæ tempestate Paris Helenam innuptis junxit nuptiis. ¶ Non est adhibendum nisi femin. gen.

Innutribilis, le, adject. qui non nutrit. *Cal. Aurel. lib.* 2. *Acut. cap.* 9. Juscellum innutribile. *brodo magro.*

Innutrio, is, ivi, itum, a. 4. *nodrire*, ἐντρέφω, in loco aliquo nutrio, vel simul nutrio. *Plin. in epist.* Donec homines innutritos nari subiret timendi pavor. *Senec. epist.* 2. Certis ingeniis immorari, atque innutriri oportet, si velis aliquid trahere.

Innutritus, a, um, nom. ex partic. nutritus in aliqua re, vel loco. *Sueton. in Aug. c.* 3. Innutritus amplis opibus. *Senec. de Consol. ad Polyb. c.* 21. Animus liberalibus disciplinis innutritus. ¶ Item non nutritus. *Cal. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 17. Ægrotantem innutritum relinquere.

Ino, us, f. 4. contr. *inò*, filia Cadmi, & Hermiones, uxor Athamantis Thebarum Regis, nutrix Liberi patris, quæ, cum illam, & filium Melicertem Athamas furens tanquam leænam, & leonem insequeretur, una cum filio se se de scopulo præcipitem misit in mare, & Deorum miseratione ambo in Deos marinos versi sunt, & Ino quidem Leucothea, & Matuta dici cœpit, Melicertes vero Palæmon, & Portumnus. *Ovid.* 4. *Metam. Cic.* 3. *de nat. Deor.* ¶ Apud *Hygin. Fab.* 2. & 4. reperitur *Ino*, *onis*.

Inobaudientia, pro Inobedientia, *inobbedienza*. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 17.

Inobēdus, a, um, *disubbidiente*, non obediens. *Arnob. l.* 7. *pag.* 248. Ut ab ipso patre terror coercitionis inciperet, apud quem causa tanti fuerat motus, & inobeda cessatio. Al. leg. & *in obtundo*.

Inobaudio, pro inobedio. *Tertul. l.* 3. *c.* 16. *adverf. Marc.*

Inoblector, aris, dep. 1. in aliqua re oblector. *Tertul. adverf. Hermog. c.* 18. Inoblectabatur in filiis hominum.

Inobliterātus, a, um, adject. non obliteratus, non deletus. *Tertul. de Anim. c.* 24. Scientia inobliterata.

Inoblītus, a, um, perpetuo memor. *Ovid.* 4. *de Ponto eleg.* 15. Semper inoblita repetam tua munera mente.

Inobrūtus, a, um, *non oppresso*, non obrutus. *Ovid.* 7. *Met.* v. 356. Deucalioneas effugit inobrutus undas.

Inobscurabilis, le, adject. qui obscurari non potest. *Tertull. de Anim. cap.* 3. Inobscurabilis regula.

Inobscūro, as, a. 1. *oscurare*, ἀμαυρόω, obscurum reddo. *Cic.* 9. *Phil. c.* 5. Nulla ejus legationis posteritatem inobscurabit oblivio.

Inobseptus, a, um, non septus. *Lactant. de opif. Dei*, *c.* 8. Aurium foramina inobsepta.

Inobsĕquens, tis, o. 3. *disubbidiente*, Germ. *ungehorsam*, Gall. *non obeissant*, Hisp. *desobediente*, ἀπειθὴς, inobediens. *Sen. Hippol.* v. 1068. Inobsequentes protinus frænis equi rapuere currum.

Inobservabilis, le, o. 3. quod observari non solet, nec potest. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Cujus est maxime inobservabilis cursus. Adde *Catul. de nupt. Pel. & Thet.* v. 115.

Inobservans, antis, particip. non observans. *Pallad. l.* 1. *c.* 25. Quod si inobservantes homines sub aere deprehendant, &c.

Inobservantia, æ, f. indifferentia circa rem aliquam, *non curanza*. *Sueton. Aug. c.* 76. Ex hac inobservantia nonnunquam solus vel ante initum, vel post dimissum convivium cœnitabat.

Inobservātus, a, um, *non guardato*, *non custodito*, ἀπαρατήρητος, non observatus. *Martial. l.* 8. Luserat hos casus, nisi inobservata maneret. *Ovid. Fast.* 3. v. 111. Inobservata fidera.

Inobsŏlētus, a, um, adject. *non invecchiato*, *non lordo*, non obsoletus. *Tertul. de resurrect. carn. c.* 38. Vestimenta inobsoleta, & indetrita.

Inoccidŭus, a, um, non occiduus, ut Visus inoccidui, idest, oculi semper vigilantes. *Stat.* 6. *Theb.* v. 277. Spectat inoccidui stellatum vimbus Argum. *Lucan. l.* 8. v. 174. Axis inoccidŭus, gemina clarissimus Arcto.

Inocco, as, avi, atum, a. 1. *coprire*, ἐμβολοκοπέω, est semen cooperire, quod fit, cum semen in agro seminatum est, & glebas farculis, aut ratibus dissolvimus, ut semen humo contegatur, ex *in*, & *occo*. *Col. lib.* 2. *cap.* 8. Semen, quod sicco solo ingestum, & jam inoccatum est. *Id. l.* 11. *cap.* 2. Lupini spargantur, & inoccentur.

Inoculatio, nis, f. 3. *incalmazione*, ἐντρεβλιτεμή, genus insitionis. *Plin. l.* 17. *c.* 14. In fœtis autem, & malis hæc fuit inoculatio antiqua.

Inoculātor, ris, m. 3. qui inoculat. *Plin. l.* 18. *c.* 33.

Inoculātus, a, um, adject. *incalmato*. Item ornatus, distinctus. *Apul. l.* 8. *A. A.* Inoculatus bullis aureis.

Inocŭlo, as, avi, atum, a. 1. *inocellare a occhio*, *inocchiare*, *ingemmare*, ἐνοφθαλμίζω, est oculum furculi in arbore aperire, & alterius arboris oculum intro inserere. *Col. l.* 11. *c.* 2. His quidem diebus arbores fœcorum inoculantur. ¶ Translate *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 1. Ad hunc justitiæ affectum pectoribus inoculandum. h. e. inserendum.

Inodōro, as, avi, atum, a. 1. *far odorifero*, Germ. *riechen*, *machen*, Gall. *parfumer d'odeur*, Hisp. *dazer olientes*, odore inficio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Neque mandentium halitus inodorare.

Inodōror, aris, atus sum, d. 1. est indagare, quod in occulto latet. *Cic. Att. lib.* 2. *ep.* ult. Mirabiliter enim inodoratus est, sicut nosti, ὀλιαπὸ. Ita legit *Manut.* Alii *moratus*.

Inodōrus, a, um, o. 1. 2. *senza odore*, Ger. *ungeſmacke*, Gall. *sans odeur*, Hisp. *sin olor*, ἄοσμος, quod est sine odore. *Pers. Sat.* 6. v. 35. Ossa inodora dabit.

Inoffense, adverb. sine offensione. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Omnem illam vim, quæ de fato extrinsecus ingruit, inoffensius, tractabiliusque transmittunt.

Inoffensus, a, um, *non offeso*, ἀπταιστος, quod non offenditur, seu ad quod quis non offendit, ut Inoffensa tempora a valetudine, hoc est nullo morbo læsa, & offensa. *Gel. l.* 2. *c.* 1. Ut omnia fere vitæ suæ tempora a valetudine inoffensa vixerit. *Tibul. l.* 1. *el.* 7. *in fine*. Inoffensum pedem referre. *Ovid.* 1. *Trist. el.* 8. Detur inoffensæ vitæ tibi tangere metam. h. e. felicis, nullis vexatæ malis. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Inoffensa copulatio vocum. h. e. quæ aures non offendit.

Inofficiōsus, a, um, *disonesto*, Germ. *unehrlich*, Gall. *incivil*, *desobligeant*, Hisp. *no oficioso*, *descortes*, ἀσχήμων, qui facit contra officium, vel qui amico nullum officium præstat. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 27. Aliter enim fuissemus & in hos inofficiosi & in nosmet ipsos. ¶ Inofficiosum testamentum dicitur (ut ait Paul. Jurisc.) quod non ex officio pietatis paternæ confectum est, filiis sine legitima causa exhæredatis. *Cic.* 3. *Ver.* Testamentum P. Annius fecerat non improbum, non inofficiosum, non inhumanum. ¶ Inofficiosus alicujus rei, h. e. negligens, apud *Tertul. Apolog. c.* 40.

Inŏlens, tis, adject. o. 3. non olens, *chi non ha odore alcuno*. *Lucret. l.* 2. v. 849. inolentis olivi Naturam, nullam quod mittat naribus auram.

Inolesco, scis, lui, levi, olitum, n. 3. *crescere*, *aggrandirsi*, גדל, Ger. *wirvuchſen*, Gall. *croitre*, Hisp. *crecer*, ἐπιφύομαι, super increscо, grandis fio. *Virg.* 2. *Georg.* v. 76. Udoque docent inolescere libro. ¶ Reperitur etiam active pro augere, confirmare, *Gel. l.* 12. *c.* 5. Natura induit nobis, inolevitque amorem nostri, & caritatem. h. e. inseruit. *Id. ib. c.* 1. In moribus inolescendis magnam fere partem ingenium altricis, & natura lactis habet.

Inominālis, le, adject. inominatus, infandus, ut inominales dies, apud *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 16. & *Gel. l.* 5. *c.* 17.

Inominātus, a, um, *infelice*, *sfortunato*, δυσωνυμος, male ominatus, infelix. *Horat. Epod.* 16. Mollis, & expers inominata perprimat cubilia.

Inopāco, as, a. 1. *oscurare*, ἐνεκκαίζω, opacum reddo, & obscurum. *Col. l.* 8. *c.* 15. Quæ inopacant avium receptacula.

Inoperātus, a, um, partic. otiosus, *Tertul. l.* 2. *adverf. Marc. c.* 12. Nec natura inoperatam debuit continuisse bonitatem.

Inopertus, a, um, adject. non opertus, *scoperto*. *Senec. de Otio Sapient. c.* 10. Inoperta, ac confessa veritas. *Id. de vit. c.* 13. Capite inoperto.

Inophōrum. V. Oenophorum.

Inopia, æ, f. 1. *scarsezza*, *bisogno*, חסרון, Ger. *mangel*, Gall. *disette*, Hisp. *falta*, ἀπορία, egestas, indigentia. *Cic. de Am.* Quam ex inopia, atque indigentia nasci volunt. *Id.* 3. *Off.* Inopia, fames, & summa annonæ caritas. *Id. Attic. l.* 6. Inopia consilii. *Id. pro Domo* inopia tecti. *Id. pro Rosc. Amer.* Inopia argumentorum. *Id. de clar. Orat.* Inopia, & jejunitas oratori cavenda. *Liv. l.* 1. Inopia loci. cum scil. locus deest. ¶ Plus est Inopia, quam paupertas. Hæc enim est rerum ad vitam sustentandam pertinentium: inopia vero omnium, sicut & egestas.

Inopinabilis, le, o. 3. *cosa*, *che non si può pensar*, *che avvenga*, quod quis nunquam existimasset futurum. *Gel. l.* 12. *c.* 18. Atque id etiam quod magis inopinabile est.

Inopinans, antis, o. *che non considera quello*, *che può accadere*, ἀπροσδόκητος, improvidus, incautus, cui aliquid accidit præter opinionem, partic. ex *in*, & *opinor*. *Cæs. 6. Bel. Gal. c.* 29. Multos in agris inopinantes deprehendit. Adde *Liv. l.* 27. *c.* 48.

Inopinanter, adverb. *subitamente*, *all' improvviso*, Germ. *unverſehens*, Gall. *sans penser*, Hisp. *sin pensar*, *de improviso*, ἀπροσδοκήτως, subito, & præter expectationem. *Suet. in Tiber. cap.* 60. Piscatori, qui sibi secretum agenti grandem mullum inopinanter obtulerat.

Inopinātus, a, um, *all' improvviso*, ἀπροσδόκητος, præter spem. *Liv.* 1. *Bel. Mac.* Qui ad id, quod futurum erat, ne inopinate accideret, &c. Al. leg. *inopinato*. *Senec. de consol. ad Helv. c.* 5. Hostium adventus eos prosternit, quos inopinato occupavit. *Inscript. vet. apud Spon. in Germ. p.* 103. inopinate disjunxit amicitiam.

Inopinātо, adv. idem ac inopinate. *Liv. l.* 26. *c.* 6. Cum inopinato in castra Romana Numidæ, Hispanique cum elephantis irrupissent.

Inopinātus, a, um, *non pensato*, *improvviso*, ἀπροσδόκητος, quod præter spem, & opinionem evenit, improvisum. *Cic.* 4. *Ver. c.* 28. Cum hoc illi improvisum, atque inopinatum accidisset. ¶ *Ex inopinato*, adverbii more usurpatum, idem quod inopinato, *impensatamente*. *Suetон. Galb. cap.* 10. Repente ex inopinato prope cuncta turbata sunt.

Inopinus, a, um, idem ac inopinatus, vel inopinabilis. *Virg.* 5. *Æneid.* v. 857. Vix primos inopina quies laxaverat artus.

Inopĭtus, a, um, *senza ajuto*, ἄπορος, sine ope. *Plaut. Pan.* 1. 1. 2. Sæpe ego res multas tibi mandavi, dubias, egenas, inopitas consilii.

Inoppidātus, a, um, adject. oppidis carens, *disabitato*, ἄοικητος, ἀκλιμνος. *Sidon. l.* 5. *ep.* 13. Singulos Gabalitanos sparsos, inoppidatos nunc inauditis indictionum generibus exhaurit, nunc &c.

Inopportūnus, a, um, non opportunus. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 5. Sed huic loco non inopportuna sermoni.

Inops, opis, o. 3. *povero*, *senza ajuto*, לא, Germ. *durftig*, Gall. *disetteux*, Hisp. *mesquino*, ἄπορος, sine ope, pauper, impotens, a simplici *ope*, quo veteres usi sunt nunc pro copia, atque auxilio, nunc pro Matre Deorum. *Cic.* 2. *Off.* Nam cum premeretur inops multitudo ab iis, qui majores opes habebant. ¶ Sæpe jungitur cum genitivo. *Cic. de Am.* Quam fuerint inopes amicorum. *Ovid.* 2. *Metam.* v. 100. Inops mentis. Auctor *de causis corrupt. eloquens. c.* 12. Inops criminum. ¶ Item cum abl. sine præp. *Cic. in Bruto c.* 70. Non tardus sententiis, non inops verbis. ¶ Item cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. Att. l.* 1. *epist.* 1. Qui sic inopes & ab amicis, & ab existimatione sunt. ¶ Item cum acc. & præp. *ad*. *Cic. in Bruto*. Ex hac inopi ad ornandum, sed ad inveniendum expedita Hermagoræ disciplina. ¶ Aliquando inops dicitur insepultus, ἄθαπτος, quia est sine Ope, idest sine terra. *Virg.* 6. *Æn.* Hæc omnis, quam cernis, inops, inhumataque turba.

Inoptabilis, le, adject. non optabilis. *Apul. lib.* 9. *Metam.* Inoptabilis officinæ disciplina.

Inoptātus, a, um, adject. non optatus. *Senec. l.* 8. *Excerpt. controverſ. ult.* Lacryma est indicium inoptatæ rei.

Inŏpus, i, m. fons, seu fluvius insulæ Delos, ubi Dianam, & Apollinem Latona peperit. *Plin. lib.* 3. *cap.* 103. *Valer. Flac. l.* 3. v. 105. Fidus, & inopi materna gratior unda.

Inorabilis, le, *inesorabile*, inexorabilis. *Acc.* apud *Non. c.* 8. *num.* 28. Aiax pervico animo, atque inorabili.

Inorātus, a, um, non oratus. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 10. Legati Ameriam re inorata reverterunt. id est re non expleta.

Inordināte, adv. *disordinatamente*, ἀτάκτως, sine ordine. *Cels. l.* 3. *c.* 3. Febres inordinate redire dicunt. Et *l.* 4. *c.* 25. Inordinate agere.

Inordinātim, adverb. inordinate. *Ammian. lib.* 19. *cap.* 14. Acies non inordinatim incedebant.

Inordinatio, onis, f. ἀταξία, confusio, *disordine*, *confusione*. *Apulej. de Aſclep.* Senectus mundi, inordinatio, irrationabilitas bonorum.

Inordinātus, a, um, *disordinato*, לא תקין, Ger. *ohne ordnung*, Gall. *desordonné*, *confus*, Hisp. *desordenado*, ἄτακτος, non ordinatus. *Cic. de Univ. c.* 3. Idque ex inordinato in ordinem adduxit. *Liv. l.* 22. *c.* 50. Inordinati, & incompositi milites. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Inordinatissimi pili.

Inorior, iris, vel oreris, ortus sum, d. 4. idem quod orior. *Tacit. l.* 12. *Ann. c.* 23. Quid, si memoria eorum inoriretur? Critici tamen suspectam habent hanc lectionem. V. *notas Rychii*.

Inoris, e, & Inorus, a, um, *senza bocca*, ἄστομος, qui est sine ore. *Festus*: Inori, inores. *Al. leg.* Inori, sine ore. *Turpil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 152. In acta cooperta age inores ostreas.

Inormis, e, pro *enormis*, legit *Salmas. ad Spartian. in Ælio Vero*, *c.* 1. *extr.* ex MSS. eamque lectionem multis probare nititur. Sic

Inormĭtas, pro *enormitas*. *Impp. Valentin. Valens*, & *Gratian. l.* 8. *Cod. Theodos. tit.* 5. *leg.* 30. Excedere legem vel vehiculi inormitate, vel ponderis.

Inornāte, adv. *rozzamente*, ἀκόμως, sine ornatu. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 31. Hoc pacto non inornate poterimus dicere.

Inornātus, a, um, *rozzo*, *senza ornamento*, Ger. *ungeziret*, Gall. *mal accoutré*, *mal agenté*, Hisp. *no aseyado*, *descompuesto*, ἄκοσμος, non ornatus, incultus, rudis. *Cic. in Or.* Non quod tenuis sit, & inornatus, sed quod nihil habeat insolens, & ineptum. *Hor. in Ar. Poet.* v. 234. Inornata verba. *Id. l.* 4. *od.* 9. Non ego te meis chartis inornatum fileri patiar. h. e. illaudatum.

Inorno, as, a. 1. idem quod orno. *Tertul. de Anim. c.* 19. Et folia formantur, & flosculis inornantur.

Inōro, as, avi, atum, a. 1. circa oram ornare. *Tertul. de resurrect. carn. c.* 16. Calix de coronis quoque potatoris sui inorabitur.

Inotiōsus, a, um, adject. non otiosus, ἀσχολος, ut inotiosa actio. h. e. gestus non lentus, & gravis, sed celer, & velut curiosus. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *ad fin. ex Lena Popilio*. Al. leg. *jocosa*.

Inōus, a, um, adject. ab Ino Cadmi filia. *Stat. l.* 2. *Silv.* 2. v. 35. Culmen ab Inoo fert semita tecta Lechæo. *Ovid. de m. am. l.* 3. v. 176. Diceris Inoia ereptæ dolis. V. Ino.

Inphronitus. V. infrunitus.

In posterum. V. posterus.

In præsentia. V. præsentia.

In primis. V. primus.

Inquæsītus, a, um, adject. inquisitus, *cercato*. *Tertul. l.* 3. *adverf. Marc. cornu. c.* 3. Inquæsita ergo, sed non erepta probatur.

Inquam. V. Inquio.

Inquies, tis, f. 3. idem ac inquietudo. *Plin. l.* 14. *c.* 22. Furiales somni, & inquies nocturna.

Inquiens, etis, o. 3. idem ac inquietus. *Sallust. l.* 1. *Hist. apud Priscian.* Humanum genus inquiens, atque indomitum. *Vellej. l.* 2. *c.* 68. Vir inquies. *Plin. in prom. operis*. Animus inquies pascitur opere.

Inquiescens, entis, idem quod quiescens. *Apulej. sub init. l.* 9. *Metam.* Immo vero

ro jam virus, inquiescente sævitia, prorsus extinctum.

Inquietatio, onis, f. *l'inquietare*, ὀχλησμὸς, actus inquietandi. *Liv. l.* 22, *c.* 27. *de bobus, quorum cornibus sarmenta succensa alligaverat Annibal.* Capitum inquietatio excitans flammas, hominum passim discurrentium speciem præbebat.

Inquietator, oris, m. qui inquietat. *Tertul. de Spec. c.* 23. Inquietator animarum.

Inquietatus, a, um, nom. ex partic. *inquietato, molestato. Sueton. Calig. c.* 26. Inquietatus fremitu. Et *c.* 59. Inquietatos umbris.

Inquiète, adv. sine quiete, & intermissione. *Solin. c.* 43. Mons ingenito igne per æternum fervidus, & inquiete jugis flagrantibus. *Ammian. l.* 15. Inquietius agere.

Inquietitas, atis, f. inquietudo. *Cæl. Aurelian.* apud *Ratgerf. l.* 3. *var. Lect. c.* 3.

Inquiēto, as, avi, atum, a. 1. *inquietare, turbare*, הִתְרִיד, Ger. *unruhig machen*, Gall. *inquieter*. Hisp. *inquietar*, ἐνοχλέω, turbo, quietem agere non permitto. *Col. l.* 8. *c.* 5. Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. *Sueton. Aug. c.* 53. Ne quem officii causa inquietaret. *Tacit. hist.* 3. *c.* 84. Inquietare victoriam.

Inquietūdo, inis, f. 3. *inquietudine, perturbazione*, הִתְרָחָה, Ger. *unruhe*, Gall. *inquietude*, Hisp. *inquietud*, ταραχὴ, privatio quietis. *Sen. de Benef. l.* 2. *c.* 8. Tametsi inquietudinem Tiberius ne hoc quidem modo, quo putabat, potuit effugere.

Inquiētus, a, um, *inquieto, senza riposo*, מְרֻשָׁעִים, Ger. *unruhig*, Gall. *inquiet*, Hisp. *inquieto*, ἄστατος, qui est sine quiete. *Liv. l.* 1. *c.* 46. Animus inquietus. *Id. l.* 22. *c.* 21. Ingenia inquieta, & in novas res avida. *Plin. l.* 1. *ep.* 9. Nullis rumoribus inquietior. *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 17. Inter affectus inquietissimos. *Vopisc. in Saturnino, c.* 1. Ex gente hominum inquietissima.

Inquilina, æ, f. V. Inquilinus.

Inquiliātus, us, ūi, m. habitatio inquilini. *Tertul. de Anim. c.* 38. Desiderabit inquilinus toto inquilinatus sui tempore.

Inquilīnus, ni, m. 2. *chi abita su quello d'altri*, תּוֹשָׁב, Ger. *ein wohner*, Gal. *habitant d'un lieu pris à loüage*, Hisp. *morador de lugar alqui tado*, ἐνοικος, qui in alieno, & privato habitat, proprie tamen in conducto, sive in urbe, sive ruri, ab *in*, & *colo*, quasi *incolinus*, c in q abeunte. Differt a colono (præsertim apud JCtos) quia inquilinus nihil aliud proprie præter domum alienam colit, colonus vero agros quoque. Hinc *l.* 6. *Cod. de agric.* &c. Coloni & Inquilini opponuntur. Differt ab *incola*, quia *incola* habitatorem in genere notat, *inquilinus* dicitur, qui incola quidem est, sed domus alienæ, hoc est, qui in ædibus habitat conductitiis. *Ibid. l.* 9. *c.* 4. *Valla l.* 4 *c.* 56. Differt etiam ab *advena*, quod *advena* non perpetuo habitat, sed posita migrat, *inquilinus* stabile habet domicilium. *Ibid. l.* 9. *c.* 4. *Cic.* 2. *Phil. c.* 41. At vero te inquilino (non enim domino) personabant omnia vocibus ebriorum. *Id. l.* 13. *Fam.* Ubi igitur, inquiet, Philosophia tua illa quidem inquilina? *Manut. Lamb. & alii legum*, in culina. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 444. In quarum locum subierunt inquilinæ impietas, perfidia, impudicitia. ¶ Apud *Festum* Inquilinus dicitur, qui eundem colit focum, vel ejusdem loci cultor est.

Inquinamentum, *n.* 2. *lordura*, מְטֹאָה, Ger. *unflat*, Gall. *ordure*, Hisp. *suziedad, fuzacia*, sordes, & immunditia. *Gel. l.* 2. *c.* 6. Ut jam squallor de re nulla alia, quam de inquinamentis solis dici cœperit.

Inquināte, adv. *lordamente*, Germ. *unflatiglich*, Gall. *ordement*, *salement*, Hisp. *suzidamente, fuziosè*, sordide, turpiter. *Cic. de Clar. Orat. c.* 37. Neque tamen est admodum inquinate locutus.

Inquinātus, a, um, *imbrattato, macchiato, lordo, sozzo*, μεμιαμμένος, sordatus, contaminatus, pollutus. *Cic.* 5. *Tusc.* Aqua turbida, & cadaveribus inquinata. ¶ Et translate. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 24. Nisi turpis adolescentia, nisi omnibus vitiis inquinata. *Idem pro Plancio, c.* 22. Nihil hoc homine egentius, nihil inquinatius. *Id. in Off. l.* 2. *c.* 6. Quæ sordidissima quidem est ratio, & inquinatissima.

Inquino, as, avi, atum, a. 1. *imbrattare, macchiare*, מָגֵר, Ger. *verunreinigen*, Gall. *souiller*, Hisp. *enfuziar, xoreo*, μιαίνω, maculo, polluo, sordo. *Horat. l.* 1. *Sat.* 8. *v.* 37. Mentior at si quid, merdis caput inquiner albis. ¶ Translate *Cic. Tusc.* 1. *c.* 30. Quibus cæcati velut domesticis vitiis, atque flagitiis se inquinarient. *Liv. l.* 29. *c.* 37. Inquinare famam alicujus.

Inquo, is, n. 3. *dire*, φημὶ, aio, dico, verbum defectivum. est ab *isivo*, per metathesim pro *inquo*, v abeunte in *q*, ut linquo a λείπω &c. *Catul. carm. v.* 27. Mane, inquio puellæ. ¶ *Inquis, inquit, inquimus*, & præteritum *inquisti*, & *inquiit* legitur apud *Cic.* Sæpe, *Pers. Juvenal. Catul. carm.* 10. & al. *Inquies, inquiet*, apud *eund. Cic.* esse *Priscian. l.* 10. *Inquimus* apud *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. *v.* 66. *Inquiebat*, & *inquibat* apud *Cic. Acad.* 2. & *in Top. Inquitis, Arnobii* est. *Inque*, præsens Imperativi, *Inquito* futurum ejusdem modi, hoc Plauti est *Aulul.* 4. 10. 58. illud *ejusd. Pseud.* 1. 5. 124. & *Ter. Heaut.* 4. 7. 1. *Inquias*, potentiale, apud *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 3. ¶ *Inquam*, pro *inquio*, quod parum est in usu, passim apud *Cic.* & al. legitur, & eo eleganter utimur, cum rem aliquam repetituri sumus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 44. Hunc unum diem, hunc unum, inquam, hodiernum diem defende, si potes. ¶ *Inquam, inquis, inquit*, &c. cum usurpantur, post unum, aut alterum verbum in oratione ponuntur. *Nepos in Hannib. c.* 2. Pater, inquit, meus Hamilcar. ¶ Verbum hoc servit, interdum monitioni. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 5. Ne faciam, inquis, omnino versus. ¶ *Inquam* servit etiam indignationi. *Lucret. l.* 2. *v.* 257. Libera per terras usque hæc animantibus extat: Unde est hæc, inquam, fatis avulsa voluntas.

Inquiro, is, sivi, itum, a. 3. *cercare, investigare*, חָקַר, Ger. *nachfragen*, Gall. *enquerir*, Hisp. *escudriñar, pesquisar*, ἐξετάζω, *ἐκζητέω*, investigo, quasi intus quæro. *Cic.* 1. *Off. c.* 34. Nihil præter suum negotium agere, nihil de alieno inquirere. ¶ Sumitur item pro eo, quod vulgo dicunt, capere informationem, *informarsi. Cic.* 6. *Ver.* Nimirum didici etiam, dum in idum inquiro, artificum nomina. *Ovid.* 1. *Met. v.* 148. Filius ante diem patrios inquirit in annos. h. e. capiendæ hæreditatis impatiens, patris ætatem scitatur, & ejus mortem cupit.

Inquisite, adverb. cum inquisitione. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Theophrastus super hac re inquisitius, quam Cicero, disseruit.

Inquisītio, onis, f. *investigazione*, חֵקֶר, Germ. *nachfrag*, Gall. *inquisition, recherche*, Hisp. *inquisicion, escudrino*, ἐξέτασις, investigatio. *Cic.* 1. *Off. c.* 4. In primisque hominis est propria veri inquisitio, atque investigatio. *Id.* 4. *Verr.* Contra inquisitionem accusatoris defensus. *informazione, inquisizione.* ¶ Hinc agere inquisitionem, *prender informazione. Plin. l.* 29. *c.* 1. Decuriæ censuris principum examinantur, inquisitio per parietes agitur. ¶ *Plaut. Cas.* 3. 1. 16. Cave, inquisitioni mihi sis. *guarda di non ti far cercare.*

Inquisītor, oris, m. *inquisitore, investigatore*, דּוֹרֵשׁ, Ger. *nachfrager*, Gall. *inquisiteur, chercheur*, Hisp. *inquisidor, buscador*, ἐξεταστὴς, qui inquirit, seu investigat. *Senec. lib.* 6. *quæst. nat. cap.* 13. Rerum naturæ inquisitor fuit. *Plin. l.* 8. *c.* 40. Scrutatur vestigia, (canis) atque persequitur, comitantem ad feram inquisitorem loro trahens. h. e. venatorem. *Sueton. in Cæs. cap.* 1. Ut prope per singulas noctes commutare latebras cogeretur, seque ab inquisitoribus pecunia redimere. *Spic.* Adde *Juven. Sat.* 4. *vers.* 49. ¶ Item *chi prende informazione. Plin. l.* 3. *ep.* 9. Norbanum Licinianum legatum, & inquisitorem reum postulavit.

Inquisītus, a, um, adject. *cercato con diligenza*, ἐκζητητὸς. *Liv. l.* 10. *c.* 40. Inquisita, & comperta res. ¶ Item contra, *non cercato*, non quæsitus, non exploratus. *Plaut. Amph.* 4. 1. 9. Quæstionem inquisitam amittere. *Id. ib.* 2. 2. 217. Istam rem inquisitam certum est non amittere.

Inrādo, is, a. 3. idem quod rado. *Cato R. R. c.* 157. Silphium inradito.

Inrāsus, a, um, idem quod rasus. *Cato. R. R. c.* 157. Laserpitium inrasum.

Inrecogitātio. V. Irrecogitatio.

Inrīmor, aris, depon. 1. rimor, investigo. *Pacuv.* apud *Non. c.* 4. *n.* 395. Cum incultos pervestigans inrimare sinus.

Insalūbris, bre, o. 3. *non sano*, Ger. *ungesund*, Gall. *mal sain*, Hisp. *no saludable, vorsiche*, non salubri. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Neque fœcundissimis locis insalubrem agrum parandum. *Gel. l.* 19. *c.* 5. Manet quod est sordidius, gravius, insalubrius.

Insalubritas, atis, f. *insalubrità*, pestilentia, mala alicujus rei qualitas, qua insalubris fit. In titulo *c.* 32. *l.* 3. *hist. nat. Plinii* legitur *De insalubritate aquarum*. Sed *Plinii* non est titulus ille.

Insalūbriter, adverb. saluti nocendo. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Non tenuiter tantum, sed etiam insalubriter vinciuntur. Sed melius leg. insolubiliter.

Insalutātus, a, um, ἀπροσαγόρευτος, non salutatus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 10. Annus jam multis insalutatus. ¶ Per timesin *Virg. 9. Æn. v.* 289. Inque salutatum linquere.

Insanābilis, le, 3. *che non si può sanare*, ἀνίατος, quod sanari non potest. *Cic. pro Sext.* Ac non accipienda plaga mihi insanabilis illa mortifera. *Liv. l.* 28. *c.* 25. Lætari, quod nihil tristius, insanabiliusque esset. *Id. l.* 1. *c.* 28. Ingenium insanabile. h. e. quod corrigi, & mutari nequit.

Insāne, adv. *pazzamente*, ἀνοήτως, insipienter, stulte. *Horat. l.* 1. *sat.* 10. *v.* 33. In silvam non ligna feras insanius, ac si &c. ¶ Accipitur etiam pro vehementer, quod insani omnia faciant vehementer, inquit *Varr. l.* 6. *de L. L.* ubi citat hoc Plauti (*Mil.* 1. 1. 24.) his verbis. Si unum epityrum apud illum esuriens insane edam. *Id. Mil.* 1. 1. 24. Esuriens insane bene.

Insānia, æ, f. 1. *pazzia*, הוֹלֵלוֹת, Ger. *unsinnigkeit*, Gall. *folie*, Hisp. *locura*, ἄνοια, stultitia, dementia, animi impotentia. *Cic.* 3. *Tusc.* 4. Quia nomen insaniæ significat mentis ægrotationem, & morbum, idest, infanitatem, & ægritudinem animi (al. *ægrorum animum*) quam appellarunt insaniam. Et *infra*: Sanitatem enim animorum positam in tranquillitate quadam, constantiaque credebant. his rebus mentem vacuam appellarunt insaniam, propterea quod in perturbato animo, sicut in corpore, sanitas esse non potest. ¶ Latius patet furore. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 5. Hanc enim insaniam, quæ juncta stultitiæ patet latius, a furore disjungimus. Et *infra*. Quod cum majus esse videatur, quam insania, tamen ejusmodi est, ut furor in sapientem cadere possit, non possit insania. ¶ Sumitur etiam pro magnitudine immodica. *Cic. ad Q. Fr.* Quæ objurget cæterarum villarum insaniam. Hinc *prov.* apud *Plin. l.* 18. *c.* 5. Optimum aliena insania frui. h. e. immodicis aliorum impensis, aut ædificiis. ¶ Usurpatur etiam in plurali. *Cic. Fam.* 4. *epist.* 1. Incideram in hominum pugnandi cupidorum insanias. Adde *Plaut. Aulul.* 4. 4. 15. ¶ Ad insaniam aliquid concupiscere, *bramar con eccedente desiderio. Cic. ad Attic.*

Insāniens, tis, nom. particip. qui insanit, *che impazzisce*, μαινόμενος. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Insanientis sapientiæ consultus. *Id. l.* 3. *od.* 4. Insanientem navita Bosphorum tentabo. h. e. procellosum, undis furentem.

Insānio, is, ivi, itum, n. 4. *impazzire*, הִשְׁתּוֹגֵג, Ger. *unsinnig sein*, Gall. *être insensé, devenir fou*, Hisp. *enloquecer*, μαίνομαι, furo, desipio, insanus sum, alienus sum a sanitate mentis. *Cic.* 3. *Tusc.* Qui autem in morbo sunt, sani non sunt, & omnium insipientium animi in morbo sunt, omnes insipientes igitur insaniunt. *Id. in Or. c.* 67. In alienos insanus insanisti. *Senec. de vita beat.* Insanire insaniam hilarem. *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. *v.* 26. *Cic. l.* 13. *ad Attic.* Othonem vincas volo, nec tamen insaniturum illum puto.

Insānitas, tis, fæm. idem ac insania. *Cicer.* 3. *Tusc. cap.* 5. Insanitatem & ægritudinem animi, quam appellarunt insaniam. Et *infra*: Ita fit, ut sapientia sanitas sit animi, insipientia autem quasi insanitas quædam, quæ est insania, eademque dementia.

Insāniter, adv. insane. *Pompon.* apud *Non. c.* 11. *n.* 4. Ludit nimium insaniter.

Insānum, adv. idem ac insane, ideſt, valde, vehementer. *Plaut. Rudens. a.* 4. *sc.* 5. Insanum magnum molior negotium. *Id. Mostel.* 3. 3. 5. Porticus insanum bona. h. e. valde bona.

Insānus, a, um, הוֹלֵל, Ger. *unsinnig*, Gall. *fou, insensé*, Hisp. *loco*, παράφρων, μανιώδης, non sanus, vesanus, amens, furens, fanaticus, qui non est sani consilii, qui non habet mentem integram. *Cic.* 3. *Tusc.* Eos sanos intelligi necesse est, quorum mens motu quasi morbo perturbata nullo sit: qui contra affecti sunt, hos insanos appellari necesse est. *Liv.* 32. 17. Insana trepidatio. ¶ Insanus tolerabilior est, quam furiosus. *Cic.* 3. *Tusc.* Qui ita sit affectus, eum dominum esse rerum suarum vetant duodecim tabulæ. Itaque non est scriptum: Si insanus, sed si furiosus esse incipit. ¶ Sumitur etiam pro vano, nugigerulo. *Pers. sat.* 3. *v.* 46. Discere ab insano multum laudanda magistro. Alii leg. *non sano*. ¶ Item pro ingenti, immodico, ut insanum studium equorum, armorum, &c. *Virg.* 9. *Ecl.* Insani feriant, sine, litora fluctus. *Cic. pro Mil.* Quo in fundo propter insanas illas substructiones facile hominum mille versabatur. *Liv. l.* 30. *c.* 39. Insani montes. ¶ Comp. insanior, sup. insanissimus. *Cic. pro Mil. c.* 17. Quo insanissima concio ab ipsius mercenario Tribuno pl. est concitata. *Id. Ver.* 6. *c.* 18. Insanior inter sanos.

Insatiabilis, le, o. 3. *insaziabile, che non si può saziare*, Ger. *unersättlich*, Gall. *insatiable*, Hisp. *insasiable*, ἀπλήστος, quod satiari non potest. *Cic.* 5. *Tusc.* Ex quo insatiabili gaudio compleatur. *Id.* 1. *Fin.* Cupiditates sunt insatiabiles, quæ non modo singulos homines, sed universas familias evertunt. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Nulla est insatiabilior species, nulla pulchrior.

Insatiabilitas, tis, f. *insaziabilità*, ἀπληστία, cupiditas inexplebilis. *Amm. l.* 31. *c.* 13.

Insatiabiliter, adv. *insaziabilmente*, ἀκορέστως, sine satietate. *Plin. in Epist.* 6. *l.* 9. In re inani insatiabiliter desidere.

Insatiātus, a, um, nom. ex particip. non satiatus, *non sazio. Stat.* 6. *Theb. v.* 305. Insatiatus ardor eundi.

Insatietas, atis, f. *insaziabilità. Plaut. Aulul.* 3. 5. 23. Quorum animis avidis, atque insatietatibus neque lex, &c.

Insativus, a, um, *che non si semina*, quod non seritur, quod sponte provenit. *Plin. l.* 19. *c.* 12. Hoc insativum rumex vocatur. Sed legendum est *in sativis*.

Insaturabilis, le, o. 3. idem ac insatiabilis. *Cic. pro Sext. c.* 51. Manebat insaturabile abdomen, copiæ deficiebant.

Insaturabiliter, adv. idem ac insatiabiliter. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 25. Anniſque præteritis insaturabiliter expletur.

Insaturātus, a, um, adject. insatiatus. *Avien. in Phæom. Arat. v.* 183. Noverca insaturata odiis.

Inscalptus, a, um, *scolpito*, insculptus. *Plin. l.* 36. *c.* 5. *ad fin.* Sunt certe etiamnum in columnarum spiris inscalpta, nominum eorum argumento, rana atque lacerta.

Inscendo, is, di, nsum, n. 3. idem quod ascendo. *Plaut. Amph.* Quadrigas si nunc inscendas Jovis. *Gel. l.* 5. *c.* 2. Haud unquam se ab alio inscendi, nisi a Rege, passus est. *Plaut. Men.* 5. 1. 110. Inscendere in currum. ¶ Inscendo, absolute, pro navem inscendo. *imbarcarsi. Id. Mil.* 2. 1. 38.

Inscensio, onis, f. ascensio. *Plaut. Rud.* 2. 6. 19. In navem inscensio.

Inscensus, us, m. inscensio. *Apul. l.* 7. *Metam.* Equarum inscensus.

Inscensus, a, um, *ascoso, montato. Apulej. l.* 7. *Metam.* Properiter inscensum (*asinum*) baculo obverberans, per obliquam ducebat viam.

Inscie, adv. inscienter. *Apul. de Deo Socrat.* Omnes sed inscie metuunt.

Inscions, tis, o. *ignorante*, שׁוֹגֵג, Germ. *unwissend*, Gall. *ignorant*, Hisp. *ignorante*, ἄγνως, ignarus. *Cic.* 5. *Fam.* Nihil in ea re per Collegam meum me inscionte esse factum. *Terent. Phorm.* 1. 2. 9. Abi, fis, inscions. *Id. Heaut.* 4. 1. 19. Si peccavi, inscions feci.

Inscienter, adv. *ignorantemente*, בִּשְׁגָגָה, Ger. *unwissentlich*, Gall. *inscientement*, Hisp. *ignorantemente*, ἀγνοϊκῶς, per imprudentiam, sive ignorantiam. *Cic. in Topic. c.* 8. Ut si partiri velis tutelas, inscienter facias. ¶ Superlat. *inscientissime* legitur apud *Hygin. l.* 2. *Astron. c.* 12.

Inscientia, æ, f. 1. *ignoranza*, ἄγνοια, ignorantia. *Cic.* 1. *Acad.* Inter scientiam, & inscientiam comprehensionem illam, quam dixi, collocabat. *Id.* 1. *de Orat.* Neque solum inscientiam meam, sed ne rerum quidem magnitudinem perspicit. *Cæs. l.* 3. *B. G. c.* 9. Inscientia locorum. *Nepos* 13. *c.* 7. Inscientia belli.

Inscite, adv. *senza scienza, sozzamente*, ἀμαθῶς, ἀτέχνως, imperite, inelegante, incompte, impolite. *Cic.* 3. *Fin.* Inscite medicinæ, & gubernationis ultimum cum ultimo sapientiæ comparatur. *Id.* 2. *de Div.* Democritus non inscite nugatur. *Gel. l.* 10. *c.* 16. Inscitissime petit.

Inscitia, æ, f. 1. *ignoranza*, יְשִׁנָה, Ger. *unwissenheit*, Gall. *ignorance*, Hisp. *ignorantia*, ἄγνοια, ignorantia, imprudentia, ab inscitus. *Cic.* 1. *de Or.* Earum rerum, quæ quasi traduntur in arte, inscitia. *Horat. l.* 2. *Sat.* 1. *v.* 81. Legum inscitia.

Inscitŭlus, a, um, adject. parum placens, parum amabilis. *Afran.* apud *Non.*

Nov. c. 1. *n.* 41. Inſcitula ancillula. Alii alit. leg.

Inſcitus, a, um, *indocte*, *inelegante*, *mal compoſto*, ἀμούσως, ἀπ' ἀγροῦ, indoctus, vel inelegans, & male compoſitus. *Plaut. Mil.* Mulier hæc inſcita eſt, & ſtulta. *Cic.* 2. *de Div. c.* 13. Quid inſcitius eſt quam mentes mortalium falſis, & mendacibus viſis concitare? h. e. abſurdius. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. 16. Quid confugiſti in aram, inſcitiſſimus? *Id. Rud.* 3. 1. 5. Mirum, atque inſcitum ſomniavi ſomnium. *ſtravagante*.

Inſcius, a, um, *chi non ſa*, *imprudente*, ἀειδὴς, ἀειδέστατος, non ſciens, neſcius. *Cic.* 4. *Acad.* Qui diſtingues artificem ab inſcio? *Id.* 5. *Fin.* Nec vero ſum inſcius, eſſe utilitatem in hiſtoria. *Id. de clar. Orat. cap.* 85. Socrates ſe omnium rerum inſcium fingebat.

Inſcribo, is, pſi, ptum, 3. 3. *ſcrivere in qualche coſa*, *ſopraſcrivere*, כתב, Ger. *einſchreiben*, Gall. *graver*, Hiſp. *intitular*, ἐπιγράφω, idem ac ſcribo, vel intus, ſive ſupra ſcribo, ſeu ſcribo in re aliqua. *Cic. pro Arch. cap.* 11. Ipſi illi Philoſophi etiam in illis libellis, quos de contemnenda gloria ſcribunt, nomen ſuum inſcribunt. ¶ Eſt item adjungere. *Cic. Att. l.* 4. Ea inſcribam brevi, quæ te puto potiſſimum ex meis litteris velle cognoſcere. ¶ Item incidere, imprimere, *intagliare*. *Cic.* 12. *Fam.* In ſtatua, quam poſuit in roſtris, inſcripſit, Parenti optime merito. ¶ Item nomen indere, vel imponere, *intitolare*. *Cic.* 15. *Fam.* Oratorem meum (ſic enim inſcripſi) Sabino tuo commendavi. *Id.* 2. *Acad.* Contra ſuum doctorem librum etiam ederet, qui Soſus inſcribitur. *Id.* 2. *de Orat.* Sunt fere inſcripti de rebus notis, & illuſtribus. ¶ Inſcribere epiſtolam, faſciculum, literas alicui, eſt in epiſtola, &c. nomen illius inſcribere, ad quem perferenda eſt. *Cic. Att. l.* 8. Tu faſciculum, qui eſt M. Curioni inſcriptus, velim, cures ad eum perferendum. ¶ Invenitur etiam uſurpatum pro dilacerare. *Plaut. in fragm.* Corpus tuum virgis ulmeis inſcribam. id eſt ſignabo, vel ita dilacerabo, ut notæ inſcriptæ appareant. ¶ Item pro notis compungere, ſtigmate notare, στίζω. *Plin. l.* 22. *c.* 1. Mares etiam apud Dacos, & Sarmatas corpora ſua inſcribunt. ¶ Apud JCtos accipitur & pro accuſare. *V. Cod. de Injur. leg. ult.* ¶ Inſcribere ædes, eſt ædes venales, ſeu locandas proponere, affixa tabella, ſeu titulo, in qua exprimebatur pretii ſumma. *Ter. Heaut.* 1. 1. 92. & *Plaut. Trinum.* 1. 2. 131. ¶ *Ovid.* 6. *Metam.* Sua quemque inſcribit facies. h. e. facies indicium animi eſt. ¶ *Id. l.* 15. *Metam.* Inſcripſere Deos ſceleri. h. e. Deos ſceleris auctores fecere. ¶ Inſcribere orationem in animo, *imprimere nella mente*. *Cic. l.* 2. *de Orat.*

Inſcriptio, onis, ſ. 3. *inſcrizione*, *titolo*, כתבה, Ger. *ein ſchrift*, *titel*, Gall. *inſcription*, Hiſp. *inſcripcion*, ἐπιγραφὴ, actus inſcribendi, nota. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Hinc illa infelicis monumenti inſcriptio, turba ſe medicorum periiſſe. *Cic. pro Domo.* Quid operum Publicanorum exactio? quid nominis inſcriptio tibi? *Id.* 13. *Phil. c.* 4. Cur decemeretis ſtatuam in roſtris cum inſcriptione præclara. ¶ Item accuſatio, apud JCtos. *Ulp. l.* 2. *Dig. ad l. Jul. de adult. & Alexander Imp. l.* 3. *Cod. de his, qui accuſ. non poſſ.*

Inſcriptum, n. 2. idem ac inſcriptio. *Gel. l.* 20. *cap. ult.* Quædam alia inſcripta nimis lepida, multaſque prorſus concinnitates redolentia. V. *Inſcriptus*.

Inſcriptūra, æ, f. 1. inſcriptio, ſeu nota impreſſa alicui rei. *Tertul. adverſ. Valentinianos cap.* 30.

Inſcriptus, a, um, adject. *inſcritto*, *intitolato*, Gall. *ecrit*, *gravé deſſus*, ἐπιγεγραμμένος, adſcriptus, notatus. *Tibul. l.* 1. *el.* 3. *v.* 54. Lapis inſcriptus notis. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 106. Inſcripti nomina Regum Naſcantur flores. *Cic. l.* 6. *Att. ep.* 9. Legit epiſtolam inſcriptam patri ſuo. *Quint. l.* 1. *c.* 24. Libri falſo inſcripti. ¶ Item ſtigmate notatus, *bollato*, *ſegnato*. *Martial. l.* 8. *epigr.* 74. Quatuor inſcripti portabant vile cadaver. ¶ Significat etiam non ſcriptus. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Alia eſſe ſcripta, alia inſcripta. Hinc inſcriptæ merces dicebantur a Veteribus, quas mercatores, ne portoria ſolverent, apud publicanos non erant profeſſi, *mercatanzie di contrabbando*. *Varro l.* 2. *R. R. c.* 1. Greges ovium ad publicanum profitentur, ne, ſi inſcriptum pecus paverint, lege cenſoria committant. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 169. Facit idem, quod illi, qui inſcriptum e portu exportant clanculum, ne portorium dent. Ubi notandum, minus recte a quibuſdam Lexicographis hoc Lucilii exemplum afferri ſub voce *Inſcriptum*, *i*, ut ſignificet breve quoddam ſcriptum a Præfectis datum ad merces exportandas &c. ¶ Inſcriptum maleficium dicitur, de quo in legibus expreſſa mentio non ſit, ſeu in quod nulla eſt a legibus pœna ſtatuta. V. *Quinct. Declam.* 252. *Turneb. l.* 10. *c.* 6. & *Senec. in Exerp. l.* 5. *controverſ.* 1.

Inſcrūtor, aris, atus ſum, depon. 1. valde ſcrutor, inveſtigo. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 1. Si Homeri latentem prudentiam inſcruteris altius.

Inſculpo, is, pſi, ptum, 3. 3. *ſcolpire*, *intagliare*, חקק, Germ. *eingeſchrieben*, Gall. *engraver*, Hiſp. *eſculpir*, ἐγγλύφω, eſt incidere aliquid in ære, argento, marmore, gemma, & ſimili materia, a ſcalpo, vel potius a ſculpo. *Cic.* 2. *de Divin.* In robore inſculptæ priſcarum literarum notæ reperiæ ſunt. ¶ Translate eſt imprimere, infigere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Omnibus innatum eſt, & animo quaſi inſculptum, eſſe Deos.

Inſecabilis, le, o. 3. *che non ſi può tagliare*, ἄτμητος, quod ſecari, ac dividi non poteſt, quales ſunt atomi. *Vitruv. l.* 2. *c.* 2. Atomi, quas noſtri inſecabilia corpora vocitaverunt. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Aut corpora inſecabilia eſſe, ex quibus res omnes initium duxerint.

Inſĕce, h. e. perſequere, dic, narra. *Cato* apud *Gel. l.* 18. *c.* 9. ¶ Ejuſdem etiam eſt *inſerendo*, h. e. fando, narrando. V. *Gell. ibid.*

Inſecendo. V. vocem præc.

Inſĕco, æs, cui, ctum, 2. 1. *tagliare*, ἐντέμνω, idem quod ſeco, ſive intus ſeco. *Auct. ad Her.* Inſecare aliquid dentibus. *Col. l.* 4. *c.* 15. Sequente deinde anno inſecatur ſuperior pars curvaturæ uſque ad medullam.

Inſecta, n. 2. *inſetti*, animalia partim terreſtria, ut ſcolopendræ, & ſtelliones, partim volucria, ut apes, & veſpæ, partim ex utroque participantia, ut formicæ, partim & pennis, & pedibus carentia, ut tineæ, quæ in homine naſcuntur, dicta ab inciſuris, quæ in eorum corporibus cernuntur. *Plin. l.* 11. *c.* 1. Inſecta appellata ab inciſuris, quæ nunc cervicum loco, nunc pectorum, atque alvi præcinctu ſeparant membra tenui modo fiſtula cohærentia. Aliqui exiſtimant, dicta eſſe, quod diſſecta nihilominus vivant. Sed falluntur, quia id commune iis eſt cum ſturione, polypo, pulmone marino, pluribuſque aliis animalibus perfectis. *Caſ. Scalig. Exer.* 216. *ſect.* 15.

Inſectanter, adverb. *ſcrupolosamente*, cum inſectatione. *Gel. l.* 19. *c.* 3. Inſectanter, & graviter vituperari.

Inſectatio, onis, ſ. 3. *perſecuzione*, διωξις, actus inſectandi. *D. Brut. in epiſt. Cicer. ad Fam. lib.* 11. *epiſt.* 1. Tanta eſt hominum inſolentia, & noſtri inſectatio. *Liv. lib.* 2. Inde illam abſentis inſectationem eſſe natam, quod morando ſpem deſtituerit.

Inſectātor, oris, m. qui inſectatur, *chi perſeguita*. *Liv. l.* 3. *c.* 33. Trux, & ſævus inſectator plebis. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. *ad fin.* Seneca egregius vitiorum inſectator.

Inſectātus, a, um, particip. V. *Inſector*. ¶ Paſſiva ſignificatione, *perſeguitato*. *Hirt. de B. Afric. cap.* 72. Gravis armaturæ miles, ſimul atque ab his inſectatus conſiterat, illi veloci curſu periculum vitabant.

Inſectio, onis, ſ. narratio, ſermo, ab inſecendo. Veteres ea voce uſi ſunt, teſte Gellio, quem conſule *l.* 18. *c.* 9.

Inſecto, as, avi, atum, a. 1. idem ac inſector, apud veteres. *Plaut. Capt.* 3. 4. 61. Jam illic inſectabit lapidibus.

Inſector, aris, atus ſum, d. 1. proprie eſt pedibus urgere, inſtare, freq. ab *inſequor*. Translate eſt ſæpe, & multum perſequi, alicui negotium faceſſere ob ſuſceptas inimicitias, *perſeguitare*, הרדף, Ger. *anfallen aschfolgen*, Gall. *pourſuivre*, Hiſp. *perſeguir*, ἐνοχλέω, καταδιώκω. *Cic. Att.* Semper ita ſtatui, non eſſe inſectandos inimicorum amicos, præſertim humiliores. *Phædr. l.* 3. *fab.* 11. Damnum inſectatus eſt amiſſi corporis. h. e. exprobravit, objecit. ¶ Item pro urgere, inſtare, *incalzare*, *offer' addoſſo*. *Id. pro Font. c.* 1. Inſector ultro atque inſto accuſatori, inſector, inquam, ac flagito teſtes. *Id. pro Planc.* Etiam atque etiam inſto, atque urgeo, inſector, poſco, atque adeo flagito crimen. ¶ Inſectari terram raſtris, h. e. aſſidue exercere. *Virg. l.* 1. *Georg.*

Inſectūra, æ, ſ. *inciſura*, *taglio*. *Senec. l.* 1. *Quæſt. nat. c.* 7. Virgula totidem redderet ſoles, quot habuiſſet inſecturas.

Inſectus, a, um, adject. diſſectus, *tagliato*. *Ovid.* 6. *Metam.* v. 58. Percuſſo feriunt inſecti pectine dentes. *Plin. l.* 10. *c.* 37. Inſecti alarum articuli. ¶ Inſecta, h. e. parva animalia, V. *ſupra loco ſuo*.

Inſecutio, onis, actus inſequendi. *Avienus l.* 8. *Met.*

Inſecūtor, oris, m. perſecutor, ſectator, *perſeguitore*. *Tertul. Apol. c.* 5. Tales ſemper nobis inſecutores, injuſti, impii. *Prudent. in hymn. Epiphaniæ*, v. 126. Quos lucis ipſo in limine Chriſti inſecutor ſuſtulit.

Inſedabiliter, adverb. ſine ulla quiete. *Lucr. l.* 6. *verſ.* 1164. Inſedabiliter ſitis arida corpora inerſans.

Inſedātus, a, um, *non acquietato*, *turbato*, non ſedatus, turbulentus, commotus. *Cic. in Par. c.* 12. Et omne, quod eſt ejus generis, grave, inſedatum, turbulentum.

Inſeminātus, a, um, adject. *ſeminato*. *Vitruv. in proœm. l.* 8. Terra ex cœleſtium imbrium conceptionibus inſeminata. Adde *Arnob. l.* 2.

Inſemĭno, as, a. 1. *ſeminare*, ἐμβάλλω, infero. *Gel. l.* 19. *c.* 5. Tabem, & morbos ſenſim, atque in dies longam viſceribus inſeminare.

Inſenesco, is, nui, ſine ſup. *divenire vecchio in qualche coſa*, זקן, Ger. *ſeyn alter in einer ſache*, Gall. *vieillir en quelque choſe*, Hiſp. *envejecer alguna coſa*, γηράσκω, diutiſſime immoror in aliqua re, quibuſque in ea ætatem conſumo, h. q. ſenex fio. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 6. Cum plerique iiſdem negotiis inſeneſcerent. *Horatius l.* 2. *v.* 82. Inſenuit libris, & curis. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Quomodo ſufficere civilibus officiis poſſit, qui ſingulis actionum partibus inſeneſcat?

Inſenſibilis, le, o. 3. *inſenſibile*, Germ. *unempfindlich*, Gall. *inſenſible*, Hiſp. *inſenſible*, ἀναίσθητος, quod non ſentitur, quod ſub ſenſum cadere non poteſt. *Gel. l.* 17. *c.* 10. Innumerabile eſſe ait, & propemodum inſenſibile. ¶ Item qui expers eſt ſenſus. *Lactant. l.* 6. *c.* 13. Inſenſibilia ſimulacra.

Inſenſilis, le, o. 3. idem ac inſenſibilis. *Lucr. l.* 2. *v.* 864. Neceſſe eſt ex inſenſilibus tamen omnia conſiteare principiis conſtare.

Inſenſualis, le, adject. idem quod inſenſibilis. Vox eſt *Caſſiodori l.* 2. *ep.* 40.

Inſeparabilis, e, *inſeparabile*, qui ſeparari non poteſt. *Senec. ep.* 85. Si virtus voluptati junctæ ſemper eſt, atque inſeparabilis. *Id. epiſt.* 118. Aliquid inter ſe habent mixtum, & inſeparabile.

Inſeparabiliter, adverb. ἀδιαχωρήτως, non ſeparabiliter, *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 22. Quæ inſeparabiliter involuta rerum neceſſitas in ſe vinxit. *Lactant. l.* 3. *c.* 11. Inſeparabiliter connexa.

Inſeptus, a, um, *circondato*, idem quod ſeptus. *Senec. l.* 4. *de benef. c.* 19. Hunc inſeptum ingenti muro, diviſumque a conſpectu mortalium, &c. ¶ Significat etiam non ſeptum, teſte *Feſto*.

Inſepultus, a, um, *non ſepolto*, Ger. *unbegraben*, Gall. *non enſeveli*, Hiſp. *no enterrado*, ἄθαπτος, non ſepultus, inhumatus, qui ſepultura, & juſtis exequiis caruit. *Cic. Cat. c.* 6. Cernō animo miſeros atque inſepultos acervos civium. *Id. Phil.* 1. funus Cæſaris vocat inſepultam ſepulturam, quia raptim, & turbulente, nec more, & ritu veteri factum erat. *Senec. de Tranquill. c.* 13. Mors inſepulta. h. e. ubi is, qui moritur, ſepultura privatur. ¶ Item ſepultus, ut *in* augeat, quemadmodum in *infractus*, *incautus*. *Id. Phil.* 14. *c.* 12. Veſtra virtus nec oblivione eorum, qui nunc ſunt, nec reticentia poſterorum inſepulta eſſe poterit. Aliquis legit *ſepulta*, Gruterus *inſepulta* tuetur.

Inſĕquens, entis, o. 3. *ſeguente*, *che ſegue*, partic. ab inſequor. *Auct. epiſt. ad Octav.* Quæ non inſequens hora antecedente calamitoſior populo R. iluxit? ¶ Inſequens officium, de quo mox dicturi, aut deliberaturi ſumus. *Planc. ad Senatum*, *l.* 10. *Fam. Cic.* Huic prius excuſandam me eſſe arbitror, quam de inſequente officio quidquam ulli pollicendum.

Inſequenter, adv. ἀκολούθως, inconſequenter. *Gel. l.* 10. *c.* 20. Obſcure, & inſequenter particula illa poſita.

Inſĕquo. V. *Gel. l.* 18. *c.* 9. ubi hujus vocis originem, vim, & varias lectiones multas affert.

Inſĕquor, eris, ſequutus vel ſecutus ſum, d. 3. *ſeguitare*, *ſeguir dietro*, דרכים, Ger. *nach eilen*, Gall. *pourſuivre*, Hiſp. *perſeguir*, ἐπακολουθέω, διώκω, ſequor, vel ſubſequor, cum acc. *Cic. in Bruto c.* 10. Hunc proximo ſeculo Themiſtocles eſt inſecutus. ¶ Uſurpatur etiam abſolute, ſed accuſativus aliquis ſubintelligitur. *Cic. in Orat.* Quin etiam poſtremam literam detrahebant, niſi vocalis inſequebatur. ¶ Et cum infinito. *Virg.* 4. Æn. v. 32. lentum convellere vimen inſequor. ¶ Sæpe ponitur pro perſequi, inſectari. *Cic.* 2. *Phil.* Cum tu illum in foro ſpectante populo R. gladio ſtricto inſecutus es. *Id. ad Attic. l.* 14. Homines benevolos grave eſt inſequi contumelia.

Inſerēnus, a, um, adject. non ſerenus, nubilus, *nuvoloſo*. *Stat. l.* 1. *Silv. ult.* v. 21. Non tantis Hyas inſerena nimbis Terras obruit.

Inſĕro, is, inſevi, inſitum, n. 3. *ſeminare*, ἐσπείρω, inſemino, a *ſero*, qua notat ſeminare. *Col. l.* 5. *c.* 7. Si frumentum non inſeritur. ¶ Dicitur & de arboribus, quando ſeminantur, aut plantantur, item cum ſurculus unius arboris alteri arbori ſciſſo trunco includitur, ſive cum oculus unius alteri imponitur, *innaſtare*, *incalmare*, ἐμβάλλω. *Col. l.* 1. Vitem, quam inſituras es, reſecato. *Varro l.* 1. *de re ruſt. c.* 40. Eſt altera ſpecies ex arbore in arborem inſerendi. ¶ Translate ſumitur pro immittere, introducere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 34. Num qua tibi vitiorum inſeverit olim Natura, aut etiam conſuetudo mala.

Inſĕro, is, erui, infertum, a. 3. *inſerire*, *porre dentro*, Ger. *einlaſſen*, Gall. *mettre dedans*, Hiſp. *enterrir*, ἐνθέτω, ἐμβάλλω, immitto, impono, ingero, introduco, a *fero*, qua notat nectere, jungere. *Ter. Heaut.* 3. 3. Vidin' ego te modo manum in ſinum huic meretrici inferre. *Col. l.* 6. *c.* 4. Si integrum gallinaceum crudum ovum jejunis faucibus inferas. *Cic.* 6. *Verr. c.* 17. Inferre collum in laqueum. ¶ Item interponere, miſcere, *frammiſchiare*. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 444. *Hiſtoriæ* turpes inſeruiſſe jocos. *Id.* 3. *Metam.* Inſerere ſe bellis civilibus. *Id.* 3. *Amor. el.* 6. Inſerere oſcula. *Auct. Dial. de Or. c.* 10. Inſerere nomen tamæ.

Inſerpo, is, pſi, ptum, n. 3. idem ac ſerpo, vel in aliquo loco ſerpo. *Stat.* 2. *Thebaid. v.* 340. jam ſomnus avaris Inſerpit curis. *Apul. Metam.* 7. Ei lanugo malis inſerpebat.

Inſerta, æ, ſ. ἐμβλημα, *incaſtratura*, *Muſaico*. Translate *P. Syrus in mim.* Frugalitas inſerta eſt rumoris boni. Alii aliter legunt. V. *Scaliger*.

Inſertātio, onis, ſ. actus inſerendi, inſitio, immiſſio. *Col. Aur. Tard. l. c.* 1.

Inſertātus, a, um, idem ac inſertus, immiſſus. *Prudent. Apotheoſ. v.* 464. Jamque inſertato reſerarat viſcera cultro.

Inſertim, adverb. inſerendo, immittendo. *Lucr. l.* 2. *v.* 114. qua ſolis lumina cunque inſertim fundunt radios per opaca domorum.

Inſertivus, a, um, adject. qui inſeritur. *Calphurnius Declam.* 24. Nemo unquam ſacra gentilitia inſertiva ſtirpe corrupit. h. e. filiis illegitimis.

Inſerto, as, a. 1. *por dentro*, ἐμπυκάζω, ſæpe infero, vel infero ſimpliciter, freq. verbi infero, a ſupino *inſertum*. *Virg.* 2. Æn. v. 672. Clypeoque ſiniſtram Inſertabam aptans. *Silius l.* 5. *v.* 483. arbor nubibus inſertans caput.

Inſertus, a, um, *inſerito*, ἐμβλητός, ἐντετός, immiſſus, impoſitus, introductus, partic. ab *inſero*, qua notat nectere, jungere. *Plin. l.* 10. *c.* 57. Pennæ per tranſverſas inſerta nares. *Plin. altor l.* 3. *ep.* 19. Prædia agris meis vicina, atque etiam inſerta. *Vellej. l.* 2. *c.* 60. Inſertis falſis commentariis.

Inſervio, is, ivi, itum, n. 4. *ſervire*, ὑπηρετέω, obſequor, & quaſi officium ſervientis alicui præſto, in rebus, & negotiis alicujus ſtudioſus ſum. *Cic.* 1. *Off. c.* 15. A quo enim plurimum ſperant, etiamſi ille his non eget, tamen ei potiſſimum inſerviunt. ¶ Translate ponitur pro ſtudere. *Cic.* 1. *de Or.* Aut plures cæteris artibus inſervire. ¶ Commodo, vel commodis inſerviro, eſt utilitati conſulere. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 30. Quos ſuis commodis inſervituros arbitramur. ¶ Inſervire valetudini, h. e. valetudinem curare. *Id. Fam.* 16. *ep.* 17. ¶ Inſervire honoribus, pro operam dare, *attendere agli onori*. *Id.* 2. *Offic.* 1. ¶ Inſervi-

re honori alicujus, eſt, dignitati alicujus conſulere. *Id. 3. Fam. epiſt. 13.* ¶ Cum accuſ. jungit *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 33. Non meretricium eſt, unum inſervire amantem. *Id. Pœn. 4. 2. 105.* Inſervire conſilium. *meetter in opera il conſiglio.* ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Cic. Fam. 6. ep. 12.* Nihil a me eſt inſervitum temporis cauſa.

Inſervo, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſervo. *Stat. 8. Thebaid. v. 193.* Elyſias dedit inſervare volucres.

Inſeſſor, oris, m. ut inſeſſor viarum, h. e. obſeſſor, apud *Symmach. l. 2. ep. 48.* Sic *Feſtus.* Inſeſſores, latrones, qui circa vias inſidiantur ſedentes.

Inſeſſus, a, um, nom. partic. præſidio occupatus, *aſſediato, occupato. Tac. 13. Ann. c. 39.* Montes præſidiis inſeſſi. *Liv. l. 9.* Inſeſſis omnibus viis.

Inſibilo, as, n. 1. idem ac ſibilo, vel ſpiro. *Ovid. 15. Met. v. 693.* Ubi trux inſibilat Eurus. *Sil. l. 12.* Membris inſibilat ignis.

Inſiccabilis, le, adject. qui ſiccari non poteſt. *Sidon. l. 9. ep. 16.* Licet antiquarium moraretur inſiccabilis gelu pagina, & calamo durior gutta.

Inſiccatus, a, um, o. 1. 2. *non ſeccato*, non ſiccatus. *Stat. 3. Theb. v. 364.* Vulneraque illa ferens putri inſiccata cruore.

Inſecta, æ, f. 1. vel Inſicium, ii, n. 2. genus farciminis, ſeu obſonii ex carne conſecta. *Varr. l. 4. de L. L.* V. Inſicium.

Inſiciarius, ii, m. qui inficia facit. Legitur in quodam ludicro teſtamento M. Grannii Crocottæ Portelli, quod habetur apud *Interpretes Aurel. l. 8. c. 7.*

Inſicitus, & Iſciatus, a, um, inſicio conditus, vel ad modum inſicii conditus. *Apic. l. 8. c. 7. ad fin.*

Inſiciolum, & Iſciolum, i, n. inſicium minutum. *Apic. l. 2. c. 3. & l. 5. c. 3. &c.*

Inſido, es, edi, eſſum, n. 3. *ſedere ſopra qualche coſa*, רבב, Ger. *auff ſitzen*, Gall. *eſtre aſſis deſſus*, Hiſp. *aſſentarſe ſobre*, ἐπικάθημαι, in re aliqua, ſive ſuper rem aliquam ſedeo. *Liv. l. 7.* Equo deinde quam poterat maxime exornato inſidentem ſe in ſpectum immittit. ¶ Metonymice ponitur pro locum aliquem occupare, *Liv. 5. bell. Pun.* Vimque omnes hoſtium præſidiis inſiderentur. *Liv. l. 2. bell. Pun.* Mago locum monſtrabit, quem inſidetis. ¶ Translate uſurpatur pro conſiſtere, *fermarſi. Cic. de nat. Deor.* Cum in locis ſemen inſedit. ¶ Item pro inhærere, *eſſere poſto, inpreſſo. Cicer. in Tuſc.* Cum hic fervor mentis inveteraverit, & tanquam in venis, medullaſque inſederit. *Auſt. auct. Evil.* Cum jam domeſticis pax non inſideat. *Id. 5. Fam.* Quæ cogitatio cum mihi non omnino excidiſſet, etenim penitus inſederat. ¶ Item imminere, incumbere. *Horat. epod. 3.* Non tantus unquam ſiderum inſedit vapor Siticuloſæ Apuliæ. ¶ Item habitare, incolere. *Virg. 8. Æn. v. 479.* Lydia Gens bello præclara jugis inſedit Hetruſcis.

Inſidiæ, arum, f. 1. *inſidie, agguati*, ארב, Ger. *hinderliſt*, Gal. *embuches*, Hiſp. *inſidias, celada*, dolosa expectatio ad aliquem aggrediendum, ab inſidendo locis, quæ ad inſidias deligimus. *Cicer. in Catil.* Illum ex occultis inſidiis in apertum latrocinium conjecimus. Dicimus autem inſidias parare, ponere, moliri, facere, tendere alicui, &c. *Cic. Ter. Virg. Ovid. Plaut.* Eſſe, latere, conſidere in inſidiis. *Cæſ. Cic. Liv. &c.*

Inſidianter, adv. per inſidias, cum inſidiis. *Juſtin. l. 6. c. 6.* ¶ Securi inſidianter abſentiam Arcadum ſpeculati. Al. leg. *inſidiantes.*

Inſidiator, ris, m. 3. *inſidiatore, ἐνεδρευτὴς*, qui tendit inſidias. *Cicer. in Catil.* Nullus eſt portæ cuſtos, nullus inſidiator viæ. Adde pro *Mil. c. 7.*

Inſidiatrix, icis, f. *inſidiatrice. Ammian. l. 14. c. 17.* Inſidiatrix manus.

Inſidio, as, avi, atum, a. 1. inſidior, *inſidiare. Dig. l. 28. tit. 17. leg. 28.* Servi, qui ſaluti dominorum ſuorum inſidiaverint.

Inſidior, aris, atus ſum, d. 1. *inſidiare, far agguati*, ארב, Ger. *auff einen lauren*, Gal. *guetter*, Hiſp. *parer aſſechanças, ἐνεδρεύω*, inſidias tendo. *Cic. pro Mil.* Hæc ſica intentata eſt nobis, hæc inſidiata Pompejo eſt. *Id. pro Cal.* Magnum crimen vel in legatis inſidiandis, vel in ſervis ſolicitandis. ¶ Interdum ſumitur pro obſervare. *Cic. de Or.* Quod neque prædibus unquam, nec inſidiando, nec ſpeculando aſſequi potui. *Liv. l. 23.* Inſidiari tempori.

Inſidiose, adv. *inſidioſamente, occultamente, aſtutamente*, Ger. *mit liſt*, Gal. *avec embuches*, Hiſp. *con inſidias, mas' ἐνέδραις*, ex inſidiis, cum inſidiis, doloſe, fraudulenter. *Cic. pro Rab.* Inſidioſe in gratiam redit cum illo. *Idem ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Me ſceleratiſſime, inſidioſiſſimeque tractavit.

Inſidioſus, a, um, *inſidioſo*, מקוש, Ger. *hinterliſtig*, Gall. *plein d' embuches*, Hiſp. *lleno de inſidias, ἐνεδρώδης, ἐνεδρευτικὸς*, qui ſæpe inſidiatur, plenus inſidiis, fallax. *Cic. Att.* Huius inſidioſa clementia delectantur. *Id. 4. Ver. ad fin.* Quis acerbior, quis inſidioſior, quis crudelior unquam? *Plin. l. 29. c. 1.* In qua conditione inſidioſiſſima auctoritatem peſſimis boni tacuit.

Inſido, is, inſedi, inſeſſum, n. 3. *ſedere*, ישב, Germ. *ſie auff etwas ſetzen*, Gal. *s' aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe, ἐνέζεσθαι*, ad ſedendum deſcendo, vel clam, & ſenſim delabor, vel ingredior. *Virg. Æn. 6. v. 707.* Ubi apes æſtate ſerena floribus inſidunt variis. *Quint. l. 12. c. 7.* Dum illa verba fabricentur, & memoriæ inſidant. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Stat. 2. Theb.* Feſſis inſiditur aſtris. ¶ Præterit. *inſidi* pro *inſedi* legitur apud *Silium, l. 1. v. 3.* & apud alios; ſed variat ubique leſtio.

Inſigne, is, ſubſt. n. 3. *inſegna*, נקידות, Ger. *zieychen*, Gal. *marque, enſeigne*, Hiſpan. *las inſignias*, σημεῖον, ſignum, indicium, nota, monimentum, id, quod in veſte, vexillo, & hujuſmodi inſignitum eſt, aut ipſa veſtis, vexillum, &c. *Cic. Att.* Minerva ſingulare eſt inſigne ejus gymnaſii. *Id. in Ver.* Bulla erat ornamentum puritiæ, indicium, & inſigne fortunæ. *Id. pro Sext.* Sedebat cum purpura, & ſceptro, & inſignibus illis Regiis. *Virg. l. 2. Æn.* Danaumque inſignia nobis aptemus clypeos. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 6.* Naves triremes duæ, quæ ex inſigni facile agnoſci poterant. ¶ Translate ponitur pro omni honorum genere. *Cic. 5. Fam. 13.* Inſignia virtutis multi etiam ſine virtute aſſecuti ſunt. *Idem pro Sylla c. 9.* Sibi habeant honores, imperia, triumphos, & alia præclara laudis inſignia. ¶ Item pro ornamento. *Cic. de Or.* Oratio varianda eſt, atque diſtinguenda quaſi quibuſdam verborum, ſententiarumque inſignibus. ¶ Accipitur etiam ſimpliciter pro ſigno. *Cic. 3. de Or.* Quod erat inſigne, eum, qui ita faceret, facere civibus omnibus conſilii ſui copiam.

Inſignificativus dicitur a quibuſdam Grammaticis infinitivus modus, quia per ſe nullam perſonam ſignificat. *Diomid. l. 2. pag. 331. Putſch.*

Inſignio, is, ivi, itum, a. 4. *ornare*, כתם, Ger. *ezeichnen*, Gal. *marquer*, Hiſ. *ſenalar, ἐπισημαίνω*, ſignis noto, ſeu diſtinguo. *Auct. ad Her. l. 4.* Quo magis inſignita ſit forma. *Virg. 7. Æn. v. 790.* At lævem clypeum ſublatis cornibus Jo auro inſignibat. *Claud. l. 1.* Hic elementorum ſeriem, ſedeſque paternas inſignibat acu. ¶ Item inſignem facere. *Tac. in Agric. c. 41.* Inſignire annum clavibus. *Senec. ep. 18.* Illud temperantius, non excerpere ſe, nec inſigniri, nec miſceri omnibus.

Inſignis, gne, o. 3. *ſegnato*, נכחם, Ger. *geziechnet*, Gall. *ſegnalè, remarqué*, Hiſp. *ſenalado, ἐπίσημος*, proprie eſt, quod ſigno aliquo, vel nota inter alia eminet, in quo aliqua ſunt ſigna, quibus ab aliis diſcernitur. *Feſt.* Inſignes appellantur boves, qui in femine, & in pede album habent, quaſi inſigniti. *Virg. 3. Georg.* Maculis inſignis, & albo, h. e. inſignitus. ¶ Sed quia quæ aliis meliora, aut deteriora ſunt, ſigno notari ſolent diſcriminis cauſa, hinc eſt, quod inſignis accipitur in laudem pro præſtanti, eximio, claro, nobili. *Liv. l. 1.* Inſignique cum veſte, & curuli regia ſella adornavit. *Virgil. 1. Æn.* Inſignem pietate virum. *Cic. de Am.* Etiam poſteris erit clara, & inſignis. *Id. 3. Fin.* Habet inſigne quiddam ad decus, & ad gloriam. ¶ Vel in vituperationem pro eo, quod valde malum eſt. Hinc inſignia ſcelera dicuntur, quæ vulgaria non ſunt, ſed inſigniter mala. *Cic. 6. Verr.* Os hominis, inſignemque impudentiam cognoſcite. *Id. pro Rab.* Cum hominem omnibus inſignem notis turpitudinis P. Furium accuſaret. *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 46.* Flebit, & inſignis tota cantabitur urbe. *h. e.* infamia notatus. ¶ *Inſignet, & inſignii* dicebantur pueri, qui aliqua deformi corporis nota, aut depravatis membris nati eſſent. *Cic. 3. Leg. c. 8.* Inſignis ad deformitatem puer. *Plaut. in fragm.*

Sin ea mihi inſignitos pueros pariat poſtea, aut varum, aut valgum, &c. ¶ Comparat. *inſignior*, ſuperl. *inſigniſſimus. Liv. l. 4. c. 4.* Inſignior contumelia. *Tertul. Apolog. c. 21.* Inſignitiſſima religio.

Inſignite, adv. *ſegnalatamente, ſommamente, chiaramente*, ἐπισήμως, inſigniter, valde, ſummè, clare. *Cic. pro Quinct. c. 23.* Neque quiſquam inventus eſt tam inſignite improbus. *Liv. l. 8. c. 13.* Quo inſignitius omiſſa res conſuli exprobraretur.

Inſigniter, adv. idem ac inſignite. *Cic. 3. Phil. c. 4.* Quis Rex unquam fuit tam inſigniter impudens? *Id. in Part.* Parentibus, amicis, hoſpitibus præcipue, atque inſigniter diligendis. *Paulin. Nolan. carm. 24. de natal. S. Felic. v. 144.* me decet inſignius hilo Exſultare die.

Inſignitus, a, um, *ſegnato, notato, ornato, ἐπίσημος*, ſignatus, ſignis notatus, & diſtinctus. *Cic. 1. de Div.* In quibus tanquam inſignitæ notæ veritatis apparent. *Tac. l. 4. Ann. c. 51.* His partæ victoriæ ſpes, &, ſi cedant, inſignitius flagitium. *Cic. de Top. c. 5.* Quædam confirmatio inſignita, atque impreſſa intelligentia. ¶ Inſignita, in plur. num. & neutro gen. dicuntur vitia quædam in cute, aut circa oculos, *lividure, contuſioni. Plin. l. 27. c. 4. & 12. V.* Inſignis. ¶ *Cato* apud *Gell. l. 10. c. 3.* Inſignitæ injuriæ.

Inſile, inſilis, n. 3. ſuſpendiculum, vel perpendiculum, quod telam demiſſam examinat, dictum, ut credit Interpres Lucretii, quod appoſita pectine tela reſtetet, & ſubſiliat. Alii volunt, inſilia eſſe duo inſtrumenta lignea, pedibus textorum ſuppoſita, quibus alternis refurgentibus, & depreſſis telæ aperiuntur, & contrahuntur. *Lucr. l. 5. v. 1351.* Nec ratione alia poſſunt tam lævia gigni inſilia, ac fuſi, radii, ſcapique ſonantes. *Lambin. legit inſubula.*

Inſilio, is, inſilui, inſilivi, inſilii, inſultum, *ſaltare in qualche coſa*, דלג, Ger. *einſpringen*, Gal. *ſauter deſſus*, Hiſp. *ſaltar en algo, o ſobre*, ἐπιπηδάω, ſalta ingredior, vel ſuper aliquid ſalio. *Plaut. Rud.* E navi timidæ ambæ in ſcapham inſiluimus. *Plin. l. 8. c. 16.* Dum ſequitur, inſiluit ſaltu. *Liv. l. 6. c. 7.* Inſilire in equum. *Phædrus lib. 1. Fab. 3. 20.* Supra lignum inſilire. *Sueton. in Claud. c. 21.* Inſilire tauros, *Ovid. 12. Met. v. 345.* Inſilire alicujus tergo.

Inſimul, adv. idem ac ſimul. *Stat. 1. Syl. ult. v. 36.* Et gentes alis inſimul togatas. Adde *Plor. l. 2. c. ult.*

Inſimulatio, onis, f. 3. *accuſa*, שטנה, Germ. *beſchuld igung*, Gal. *accuſation*, Hiſp. *acuſacion, ἐπήρεασις*, accuſatio. *Cic. pro Rom. c. 13.* In falſam, atque iniquam probrorum inſimulationem vocabatur.

Inſimulator, oris, m. 3. accuſator, *acuſatore. Apul. Apolog.* Piſcium inſimulator. h. e. accuſator magiæ, quæ eſt ex piſcium inſpectione. Adde *Pacat. pan. ad Theodoſ. c. 43.*

Inſimulatus, a, um, adject. accuſatus, *accuſato. Cicer. Verr. 5. c. 7.* Villicus impoſito tuo inſimulatus. *Cæſ. de B. G. l. 7. c. 3.* Criminis inſimulatus.

Inſimulo, as, a. 1. *accuſare, incolpare*, קטנך, Ger. *beſchuldigen*, Gal. *accuſer*, Hiſp. *acuſar, ὑπαίτιον, κρίβελλομαι*, proprie notat in aliquem ſimulate agere, & hinc ſumitur pro accuſare aliquem, criminari. *Cic. in Verr.* Illum inſimulabat falſo. *Id. in Brut.* Nam, cum in ſylva Sedatii facta cædes eſſet, inſimulareturque familia, &c. *Id. in Piſ.* Probri inſimulaſti pulcherrimam feminam. *Liv. l. 6. c. 15.* Inſimulare aliquem falſo crimine. ¶ Accipitur etiam pro ſimplici ſimulo. *Cic. 4. Verr. c. 24.* inſimulant homines fraudandi cauſa diſceſſiſſe.

Inſincerus, a, um, adject. *non ſincero, corrotto, διεφθαρμένος*, non integer, corruptus. *Gell. l. 5. c. 3.* Protagoras inſincerus quidem Philologhus. *Virg. 4. Georg. v. 285.* Inſincerus cruor.

Inſinuatio, onis, f. 3. *inſinuazione, ὑποκρίσις*, actus inſinuandi. *Cic. 1. de Inv.* Inſinuatio eſt oratio quadam diſſimulatione, & circuitione obſcure ſubiens auditoris animum. V. *Quinctil. l. 4.*

Inſinuator, oris, m. qui ſe inſinuat. *Arnob. l. 1. fub fin.* Inſinuator, magiſter, atque auctor. *Tertull. l. 2. ad Nation. c. 1.* Inſinuatores Deorum.

Inſinuatus, o. 1. 2. in ſinu poſitus, ſeu conditus, a ſinu hominis. *Apul. lib. 9. Met.* Siccine vatum, & otioſus inſinuatis manibus ambulabis mihi? Sed aliqui explicant manibus inflexis, complicatis, compreſſis. ¶ Item qui ſe inſinuavit, & alicujus familiaritatem, & gratiam eſt adeptus. *Suetou. Otbon. c. 2.* Per hanc inſinuatus Othoni.

Inſinuo, as, avi, atum, a. 1. *mettere nel ſeno, ἐγκολπίζω*, eſt in ſinum, vel pectus immittere, & translate introducere, *inſinuare, introdurre*, Ger. *in ſich legen, einſtehlen*, Gal. *inſinuer*, Hiſp. *inſinuar, ὑποδύνω*, Cic. *de Am.* Callidus ille, & occultus ne ſe inſinuet. *Plaut. Mil. 2. 1. 27.* Inſinuat ſe ſe ad illam amicam heri mei. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 33.* Inſinuare ſe in equitum turmas. *Liv. l. 7. c. 10.* Inſinuare ſe mucrone ſurrecto inter corpus & arma. *Cic. pro Cæcin. c. 5.* In familiaritatem alicujus ſe inſinuare. *Id. Agrar. 2. c. 5.* In aliquorum ſermone ſe inſinuare. *Virg. 2. Æn.* novus per pectora cunctis inſinuat pavor. Subaudi *ſe*. Sic *Cic 1. de Orat. c. 20.* Blanditi, & ſuppliciter inſinuare. *Plin. panæg. c. 62.* Hoc eſt, quod penitus illos animo Cæſaris inſinuavit. *h. e.* commendavit, introduxit. ¶ *Avien. Arat. v. 31.* Terris ratem inſinuare. *h. e.* appellere, applicare.

Inſipidus, a, um, *inſipido*, כפול, Ger. *ungeſmack*, Gal. *inſipide*, Hiſp. *inſipido, ἄχυμος, διάχυμος*, quod ſaporis expers eſt, aut quod ſaporem injucundum habet. *Firmic. l. 2. Aſtron. c. 12.* Sapor falſus, & inſipidus. ¶ Per translationem accipitur pro ſtulto, & inſipiente. *Gel. l. 6. c. 1.* Nihil eſt prorſus iis inſipidius, qui opinantur, bona eſſe potuiſſe, &c. Al. rectius leg. *inſubidius.* Adde *Firmic. l. 11. Aſtron. c. 12.*

Inſipiens, tis, o. *ſenza, ſciocco*, נבל, Germ. *unvveiſe*, Gal. *ſou*, Hiſp. *necio, ἄφρων*, non ſapiens, deſipiens, qui non cogitat, quæ agenda ſunt. *Cic. de Am. c. 15.* Neque quicquam inſipiente fortunato intolerabilius fieri poteſt. *Idem 2, de Fin. c. 15.* Turpe eſt ſapientem ex inſipientium ſermone pendere. *Id. 2. Div. c. 23.* Ego inſipientior, quam illi ipſi. *Senec. lib. 2. quæſt. nat. c. 59.* Timidiſſimus omnium, & inſipientiſſimus.

Inſipienter, adv. *ſciocamente*, Ger. *unvveislich*, Gal. *ſolement*, Hiſp. *neciamente, ἀφρόνως*, imprudenter. *Cic. de Sen. c. 19.* Sperat adoleſcens diu ſe victurum, inſipienter ſperat.

Inſipientia, æ, f. 1. *ſciocchezza*, אולת, Ger. *unvveisheit*, Gal. *folie*, Hiſp. *necedad, ἀφροσύνη*, dementia, amentia, imprudentia. *Cic. 3. Tuſc. c. 5.* Ita fit, ut ſapientia ſanitas ſit animi, inſipientia autem quaſi inſanitas quædam, quæ eſt inſania, eademque dementia.

Inſipo, is, pui, a. 3. jacio, injicio, apud vet. a ſipo. *Cato de R. R. c. 83.* Ita inſipio in aulam novam. *Pompon. Atellanarum ſcriptor.* Partem inſipui, concluſi, condepſui. *Id. Fullone.* Facite, ut ignis ſervat, ligna inſipite, far concidite. *Varro l. 4. de L. L.* Quod ita ſonet, cum aqua ferventi inſipitur. Apud Feſtum legitur etiam *inſipo, as.*

Inſiſto, is, inſtiti, inſtatum, vel inſitum, n. 3. *ſtare ſopra qualche coſa, ἐφίστημι*, in aliqua re conſiſto. *Cæſ. 2. B. G.* Ut cum primi eorum cecidiſſent, proximi jacentibus inſiſterent. hoc eſt ſuper mortua cadavera ſtarent, & pugnarent. ¶ Eſt item ſidere gradum, cujus contrarium eſt progredi, *fermarſi.* עמד, Ger. *auff etwas ſtehen*, Gal. *inſiſter, preſſer*, Hiſp. *inſiſtir, ἐπιμένω. Cic. in Verr.* Ut, ſi ſingulis inſiſtere velim. *Id. 5. Fin.* Quæ cum dixiſſet, paulumque inſtitiſſet. Et active *fermarſi. Cic. 3. de Or. c. 41. ex poets:* Exſultantem ſe reprimunt validæ legum habenæ, & imperii inſiſtent jugo. ¶ Item inneſſe. *Cicer. 6. Verr.* Inſiſtebat in manu Cereris dextra ſimulacrum pulcherrime factum Victoriæ. ¶ Inſiſtere haſtæ, eſt inniti. *Plin. de Vir. Illuſt.* Haſtæ inſiſtens, & ſolemnia verba reſpondens. ¶ Inſiſtere veſtigia, eſt firmare. *Virg. 11. Æn.* Utque pedum primis infans veſtigia plantis inſiſteret. ¶ Inſiſtere veſtigiis alienis, eſt inhærere, & ſequi aliena veſtigia. *Quintil. in præam. l. 3.* Sic *Cic. 3. de Orat. c. 9.* Quibus veſtigiis primum inſiſti. Et *Liv. l. 5. c. 30.* Inſiſtere veſtigiis ſuarum laudum. ¶ Inſiſtere viam, aut iter, eſt viæ ſe dare, & in ea pergere, *incaminarſi. Plaut. Caſi. 4. 2.* Utrum hac, an illac iter inſiſterit. *Id. Epid. 3. 3. 35.* Recta inſtitit, *ſi è bon incaminato.* Sic, inſiſtere ratio-

rationem pugnæ, h. e. instituere, capere. *Cæs. l. 3. B. C. Tertul. Bus.* 2, 3. 2. Ubi quæram? quam insistam viam? *che strada ho io da prendere?* ¶ Insistere negotium, est persequi, urgere, attente agere. *Plaut. Mil.* 3. 3. 55. Institue hoc negotium sapienter. ¶ Ufurpatur etiam pro instituere, incipere, aggredi. *Plaut. Capt.* 3. 4 53. Ne quid tu huic temere insitas credere. *Cicer. Fam.* 10. *ep.* 16. Placitare senatus instituit Cornutum, ut &c. *Cæs. l. 6. B. G.* Insistere mente & animo in aliquam rem, *applicarsi con tutto lo spirito.*

Insitio, onis, f. 3. *innestatura*, Ger. *ympfung*, Gall. *enture*, Hisp. *enxerimiento, empotrar*, inserendi actus. *Cic. de Sen. cap.* 15. Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones.

Insititius, a, um, *innestato*, ἐγκεντρωθὶς, quod insitum est, ut Surculus insititius. Per Metaphoram accipitur pro omni eo, quod proprium, aut naturale non est, sed aliunde ascitum. *Plin. in Ep.* 3. 4. Cum hoc insititio, & inducto tam præclara opera perfeceris. ¶ *Varr. l. 1. R. R. c.* 2. Somnum insititium vocat, qui inter diei negotia inseritur.

Insitivus, a, um, adject. idem ac insititius, *d' incalmo, o incalmato*. Ut insitiva pyra. *Horat. epod.* 2. v. 19. ¶ Translate insitivi liberi, h. e. illegitimi. *Phædr. l.* 3. *fab.* 4. v. 10. insitivum alimentum, h. e. lac alienæ nutricis, diversum a lacte matris. *Gell. l.* 12. *c.* 1.

Insitor, oris, m. *innestatore*, Ger. *pfropffer*, Gall. *enteur*, Hisp. *enxeridor*, qui inserit. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Hunc caveat insitor calamis, gemmisque inoculator. ¶ Hoc nomine Flamen Cerealis Deum invocabat, ut ex Fabio Pictore testatur *Serv. ad Virg. Georg.* 1.

Insitum, ti, n. *innestio, nesto, τὸ ἐντεθὲν, ἐμφύτευμα*, furculus ex una recisus arbore, & in aliam implantatus. *Colum. de arb. cap.* 26. Terram circa arborem aggerato usque ad ipsum insitum.

Insitus, a, um, *innestato, inserito*, impositus, partic. ab inserer. *Colum. de arbor. c.* 20. Arbos insita fructuosior est, quam non insita. ¶ Translate ponitur pro innato, ingenito. *Cicer. 6. Ver. c.* 48. Ut animis eorum insitum, atque innatum esse videatur. *Id. 5. Ver.* Ita serpit illud insitum in natura malum consuetudine peccandi libera. ¶ Item pro adscripto. *Sall. in Cic.* Et paulo ante insitus huic urbi civis.

Insitus, us, m. idem ac insitio. *Plin. l.* 14. *c.* 3. Cætera regionum, locorumque, aut ex his inter se insitu mista.

Infobres, pro Insubres, scribebant Veteres, teste *Scalig. in l.* 2. *Varronis de R. R.*

Insociabilis, le, o. 3. *che non si può accompagnare*, Ger. *ungesellig*, Gal. *insociable*, Hisp. *insociable, incompatible*, quod sociari, vel conjungi non potest. *Liv. l.* 27. *c.* 39. Omni generi humano insociabiles erant. *Plin. l.* 36. *c.* 42. Et inter se, & cum aliis insociabili glutino.

Insolabiliter, adv. *inconsolabilmente, senza conforto*, ἀπαραμυθήτως, sine consolatione. *Horat.* 1. *epist.* 14. Rapto & de fratre dolentis insolabiliter.

Insolatio, onis, f. 3. actus insolandi, siccatio ad solem. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Candidissima vero fit post insolationem etiamnum recocta.

Insolatus, a, um, *soleggiato*, siccatus, aut calefactus in sole, vel ad solem, partic. ab insolor. *Colum. l.* 4. *c.* 27. Et uvæ commodius insolatæ percoquuntur.

Insolens, entis, o. 3. *non solito, non avvezzo, insolito*, Germ. *ungewohnet, selten*, Gal. *insolent*, Hisp. *insolente, ἀήθης*, insuetus, insolitus, a *solco. Cic. pro Sext.* Non sum tam ignarus causarum, non tam insolens in dicendo. *Idem Attic. l.* 2. *ep.* 21. Insolens intamiæ. *Cic. in Bruto.* Nec vero ullum (verbum) aut durum, aut insolens, aut humile, aut longius ductum. ¶ Translate ponitur pro superbo, arrogante, audaci. *Cicer.* 2. *de Or.* Non fuisse insolentem in pecunia. *Id. pro Marc. c.* 3. In victoria, quæ sua natura insolens, & superba est. ¶ Item pro intemperante, immoderato. *Cic. pro Sex. Rosc.* Qui in sua re fuisset egentissimus, erat, ut fit, insolens in aliena. *Sen. Suasor.* 9. Nihil est insolentius novitio divite. *Aster Senec. de brevit. vitæ, cap.* 16. Persarum rex insolentissimus.

Insolenter, adv. *insolentemente, di modo, ἀήθως*, præter morem, & consuetudinem, raro. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 28. Deinde natura eius evenire ne vulgo solcat, an insolenter, & raro. ¶ Translate usurpatur pro superbe, arroganter, immoderate, *superbamente, arrogantemente*, Germ. *hoffertig*, Gal. *insolemment*, Hisp. *insolentemente, ἀλαζονικῶς. Cic.* 4. *Tusc.* Quod aut cupias ardenter, aut adeptus te efferas insolenter. *Cæs. lib.* 3. *B. C. c.* 46. Pompeiani insolentius nostros premere. *Val. Max. l.* 3. *c.* 2. *n.* 21. Insolentissime obequitantem interemit.

Insolentia, f. 1. *insolenza, ἀήθεια*, insuetudo, res non solita, vel non consueta. *Cic. pro Dom.* Insolentia dominatus extulerat animos. ¶ Item novitas. *Cic. pro Dejot. c.* 2. Movebor etiam loci ipsius insolentia. ¶ Item superbia, arrogantia, *superbia, arroganza*, Ger. *vngewonheit*, Gal. *insolence*, Hisp. *insolencia, ἀλαζονεία. Cic.* 5. *Ver.* De luxuria Apronii loquor, nihil de insolentia, nihil de singulari nequitia, ac turpitudine. ¶ In plur. num. *Phædr. fab* 5. *l.* 4. A noxiorum premitur insolentiis. ¶ Item prodigalitas, nimii sumptus, qui in cænas fiunt, & res alias. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 20. Nec tamen ad hanc insolentiam, sed ad illam tuam lautitiam. *Id. Phil.* 9. *c.* 6. Ser. Sulpitius majorum coatinentiam diligebat, hujus sæculi insolentiam vituperabat.

Insolesco, is, n. 3. insolens, & superbus fio, *diventar insolente, insuperbire. M. Cato in orat. pro Rhodiensib. apud Gel. l.* 7. *c.* 3. Ne Romani, Persa quoque rege victo, ad superbiam, ferociamque, & immodicum modum insolescerent.

Insolet, ebat, idem quod solet, assolet. *Catul. apud Gell. l.* 3. *c.* 16. Insolet ne mulier decimo mense parere? Pol nono, etiam septimo, atque octavo.

Insolidum. V. Solidus.

Insolidus, a, um, non solidus, infirmus, tener. *Ovid.* 25. *Met. v.* 202. tunc herba recens, & roboris expers Turget, & insolida est.

Insolite, adv. *insolitamente*, vox est *Augustini de doctr. Christ. c.* 23. ¶ Sunt qui tribuunt & *Gel. l.* 1. *c.* 2. sed plures libri habent *insolide*.

Insolitus, a, um, *insolito*, Germ. *ungewohnet*, Gal. *inaccoutumé*, Hisp. *desacostumbrado, insolito, ἀήθης*, non suetus. *Cic.* 3. *Ver.* Cur prudentissimas, electissimasque fœminas in tantum virorum conventum insolitas, invitasque prodire cogis? *Cæs.* 3. *B. C. c.* 85. Insolitus ad laborem exercitus. *Sallust. in fragmant.* Genus armis ferox, & servitii insolitum.

Insolo, as, avi, atum, a. 1. *fecar al sole, soleggiare*, Ger. *an die sonne legen*, Gal. *secher au Soleil*, Hisp. *asolear, secar al Sol, ἀνάζω*, ad solem sicco. *Col. l.* 12. *c.* 39. Quas per triduum insolaveris. *Id. l.* 4. *cap.* 17. Nam & sic facilius insolatur humus, & fructus percoquitur.

Insolubilis, le, o. 3. *insolubile, ἄλυτος*, quod solvi non potest. *Quint. l.* 5. *c.* 9. Ubi est signum insolubile. ¶ Beneficium insolubile, *Senec. de benef. l.* 4. *c.* 12. h. e. quod pensari non potest.

Insolubiliter, adv. ita ut solvi non possit. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Insolubiliter vinciuntur.

Insolum, *insolito*, veteres pro insolitum dixerunt. *Afran. apud Non. c.* 2. *n.* 416. Quod insolum non venit exco, ac dementi.

Insolūtus, a, um, non solutus, *non pagato*. Exemplum *Senecæ* ex *lib.* 2. *de Benef. c.* 26. V. in Solutus.

Insomnia, æ, f. *vigilia, ἀγρυπνία*, vigilia, ab *in*, & *somnus*. *Sueton. Calig. c.* 50. Incitabatur insomnia maxime. *Gel. l.* 6. *c.* 4. Eadem insomnia cruciatos periisse.

Insomnietas, atis, f. insomnia, vigilia. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 35. Insomnietatem pati. *Theoder. Prisc. l.* 2. *c.* 1. Insomnietates procurare.

Insomniōsus, a, um, *che si sogna molte cose*, חלמי, Ger. *der treume bat*, Gall. *qui songe, beaucoup*, Hisp. *el que mucho suena, ἐνυπνιώδης*, qui multum somniat. *Cato de R. R. c.* 157. Omnino qui insomniosus est, hac eadem curatione sanum facies.

Insomnis, ne, o. 3. *senza sonno, vigilante*, ער, Germ. *ohne schlaff*, Gal. *sans sommeil*, Hisp. *desvelado, ἄϋπνος*, pervigil. *Stat.* 3. *Theb. v.* 328. Oculi insomnes. *Virg.* 9. *Æn. v.* 165. Noctem custodia ducit insomnem ludo.

Insomnium, nii, n. *sono, visione veduta in sogno*, חלום, Ger. *ein traum*, Gal. *songe*, Hisp. *vision en sueños, ἐνύπνιον*, quod in somnis videmus, & fere usurpatur de malis somniis. *Virg. 4. Æn. vers.* 9. quæ me suspensam insomnia terrent? ¶ *Cic. de somnt.* Caret ergo vinolentia, crapulitate, & insomniis. *Tibul. l.* 3. *el.* 4. *init.* Dii meliora ferant, nec sint insomnia vera.

Insŏno, as, ui, itum, n. 1. idem quod sono, vel valde sono, resono, *sonare, risonare, ἠχέω, Lucan. l.* 1. *v.* 378. Insonuere tubæ. *Ovid.* 11. *Met.* Calamis agrestibus insonat ille.

Insons, tis, o. *innocente, ἀναίτιος*, Germ. *verschuldig*, Gal. *innocent*, Hisp. *inocente, acusado*, innocens, qui extra culpam est, a sons, nocens. *Liv. l.* 4. *c.* 25. Etiamsi Regni crimine insons fuerit. *Id. l.* 34. *c.* 32. Publici consilii insons. *Ovid. Met.* 13. *v.* 149. Fraterni sanguinis insons. ¶ Item qui non nocet. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Te vidit insons Cerberus aurco cornu decorum.

Insŏnus, a, um, *senza suono, che non ha suono, ἄφωνος*, quod est sine sono, seu strepitu. *Apul. l.* 3. *A. A.* Insono vestigio me perducit. *Ammian. l.* 27. *cap.* 12. Insonis passibus repentes.

Insopibilis, le, adject. qui sopiri non potest. *Martian. Capel. lib.* 9. Insopibilis flamma. Adde *l.* 4.

Insopitus, a, um, *vigilante, ἄϋπνος*, insomnis, pervigil. *Ovid.* 7. *Metam.* 11. 36. Terrigenasque feros, insopitumque draconem.

Insordesco, is, di, n. 3. sordidus fio. *Sidon. l.* 5. *epist.* 13. Dejectu caducæ frondis ager insorduit.

Insortītus, a, um, non sortitus. *Plaut. Cas.* 2. 4. 27. Spicula etiam insortita sunt mihi. Al. leg. Etiam specula in sortitu est mihi.

Inspatians, antis, in aliquo loco spatians. *Prudent.* in *Apoth. v.* 197. quem videat Babylonis ab arce tyrannus Innocuas inter flammas procul inspatiantem. Al. leg. *expatiantem*.

Inspeciātus, a, um, adject. in suas species non divisus. *Tertul. adv. Valentin. c.* 10. Subitantia informis, & inspeciata.

Inspeciōsus, a, um, adject. non speciosus, deformis. *Petron. in fragment. Trag.* Non inspeciosus puer.

Inspectātio, nis, f. 3. actus inspectandi. *Senec. l.* 6. *nat. quæst. c.* 4. Quorum adeo mihi dulcis inspectatio.

Inspectātor, oris, m. inspector. *Symmach. l.* 6. *ep.* 9. Adhibiti inspectatores, muro dividi loca nostra dixerunt. *Jurct.* habet *inspectores*.

Inspectio, onis, f. *considerazione*, השכח, Germ. *beschtigung*, Gall. *inspection*, Hisp. *inspection, ἐπιστασία, ἐποπτεία*, actus inspiciendi. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Nam prima inspectione neque vitia, neque virtutes abditas offendit. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. Potcit aliquando res inspectione esse contenta. h. e. sola considcratione, sine usu. *Id. l.* 2. *c.* 18. Artes in inspectione positæ. *le scienze speculative. Cic. Phil.* 2. *cap.* 32. Nos (augures) nunciationem solum habemus; Consules, & reliqui magistratus etiam inspectionem. Plures interpretes legunt *spectionem*. V. *Spectio*.

Inspecto, as, a. 1. *guardare con diligenza, ἐφοράω*, continue, sive attente intueor, freq. ab inspicio. *Cic. ad Brut. ep.* 4. Utinam inspectare possis timorem de illo meum. *Id. 6. Ver.* Civem Romanum ille, multis inspectantibus, fustuarit. ¶ Affertur etiam Suetonii exemplum in *Cæs. c.* 86. ubi inspectare pro custodire, *far la guardia*, usurpatur. Verum meliores editiones habent *sectantium* pro inspectantium.

Inspector, oris, m. 3. *ἐπισκοπος, θεωρὸς*, qui inspicit, ut qui de opificiis, vel de rebus venalibus cognoscunt. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Accedit religio narrata, a iisdem cognatione, ab inspectoribus.

Inspectus, us, ui, m. inspectio. *Apul. l.* 10. *Met.* Oculi inspectu minaces.

Inspectus, a, um, nom. partic. *considerato, veduto, ατο. Plaut. Autul. argum.* 2. *v.* 7. Re inspecta. *Id. Trinum.* 3. 3. 65 Causas apud portitorem refugnatas fibi, inspectasque esse.

Inspērabilis, le, o. 3. *inesperabile*, Ger. *nicht zu offen*, Gal. *ce qui ne se peut esperer*, Hisp. *lo que no se puede esperar*, quod vix sperari potuisset. *Gel. l.* 4. *c.* 18. Pacemque, & victoriam vobis peperi inspērabilem.

Inspĕrans, tis, o. 3. *che non ispera, senza speranza*, Ger. *der nicht hoffet*, Gal. *qui n' espere point*, Hisp. *el que no espera, ἀνέλπιστος*, qui non sperat. *Cic.* 1. *de Or. c.* 21. Insperanti mihi cecidit, et in istum sermonem dilaberentini.

Inspĕrāte, adv. *inspettatamente, ἀνελπίστως. Valer. Max. l.* 3. *c.* 8. *extern.* 2. Insperatius prodest.

Inspĕrāto, adv. idem quod insperate. *Argumentum primum Aulularie Plauti v.* 14. Aulam inspērato invenit. *Apul. l.* 9. *Met.* Inspērato resistens juvenis.

Inspĕrātus, a, um, adject. *non isperato, ἀνέλπιστος, παράλογος. Cic.* 4. *Phil. c.* 1. Consilium inspĕratum. *Ter. Eun.* 3. 5. 57. Occasio inspĕrata. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 8. Salve homo inspĕratissime mihi. *Plin. l.* 25. *c.* 2. Servatus est ex inspĕrato, *fuor d' opinione*, præter spem.

Inspergo, is, rsi, rsum, a. 3. *spargere, ἐπιπάσσω*, aspergo, abluo, & humecto liquorem aliquem spargendo. *Cic.* 2. *de Div. c.* 16. Simul ac molam, & vinum insperseris. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus præter liquorem. *Colum. lib.* 12. *c.* 2. Hoc eodem tempore fœcoris pars in prata digerenda, pars oleis, & cæteris arboribus inspergenda.

Inspersio, onis, f. actus inspergendi, aspersio. *Pallad. l.* 4. *tit.* 9. Ruta seritur locis apricis, sola cineris inspersione contenta.

Inspersus, a, um, idem ac sparsus, *sparso. Hor.* 1. *Ser. Sat.* 6. *v.* 67. Velut si egregio inspersos reprendas corpore nævos.

Inspersus, us, ui, m. 4. inspersio. *Apul. l.* 9. *A. A.* Comæ fordentes inspersu cineris. Adde *l.* 7.

Inspicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare*, ראם, Ger. *drein sehen*, Gall. *regarder dedans, voir de pres*, Hispan. *mirar, ver, ἐφοράω*, aspicio, intueor. *Cic. de Leg.* Nequis inspiciat tabellam. ¶ Sæpe capitur pro intro aspicere, valde intueri, penitus considerare. *Cicer. in Phil.* 2. Vis ne igitur, te inspiciamus a puero? *Plaut. Pers.* 2. 5. 15. Inspicere morbum tuum lubet. *Petron. Satyr.* Inspicere querelam. h. e. cognoscere de querela.

Inspĭco, as, a. 1. *aguzzare, διακριβόω*, est incidere, seu acuere ad spicas, & aristarum similitudinem. *Virg.* 1. *Georg.* v. 292. Ferroque faces inspicat acuto. ¶ *Strabo Gall. c.* 5. & quas inspicat aristas Ramorum ubertas.

Inspiramentum, i, n. inspiratio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *cap.* 13. Inspiramentis inferre.

Inspirāte, adv. *Valer. Max. l.* 3. *c. ult. n.* 2. *ext.* Blandem animum sane temeritati casus facit, ubi pravo consilio propitius adspirat: & quo vehementius nocerat, inspiratius prodest. *h. e.* magis inspirando, seu adspirando, benignius, prolixius.

Inspiratio, onis, f. *ispirazione. Solin. c.* 12. Fontes (Aganippidis, & Hippocrenes) poti inspirationem literariam faciunt.

Inspirātor, oris, m. qui inspirat, & injicit. *Cal. Aurel. Tard. l. c.* 5. Apollo furoris inspirator.

Inspirātus, a, um, nom. ex particip. *ispirato, ἐμπνευσθεὶς. Justin. l.* 18. *cap.* 5. Cum inspirati vates canerent.

Inspiritālis, le, adject. non spiritalis. Est vox *Paulini epist.* 22. (*al.* 7.)

Inspīro, as, avi, atum, a. 1. *inspirare*, נפח, Germ. *einblasen*, Gall. *inspirer*, Hispan. *inspirar, ἐνεφύσω*, affio, intro spiro, spiritum, seu ventum infundo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 688. Occultum inspires ignem. *Col. l.* 1. *c.* 6. Et modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. *Stat. lib.* 1. *Silv.* 2. tacitum inspirat amorem. *Quintil. l.* 2. *c.* 5. *de laudibus Oratorum*: Quanta deinceps in dividenda prudentia, quam subtilis & crebra argumentatio, quibus viribus inspiret, qua jucunditate permulceat &c. h. e. inserat id, quod dicit. ¶ Apud *Gell. l.* 2. *c.* 3. inspirans litera, est aspero spiritu notata. Notum est, inquit, Atticos ἑκάτον, ἑκατὸν, inspirantis primæ literæ dixisse. Al. leg. *inspiratæ prima littera*.

Inspissātus, a, um, adject. conspissatus. *Veget. l.* 2. *rei veterin. c.* 30. Caro inspissata.

Inspoliātus, a, um, *non spogliato*, non spoliatus. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Occisus est non prædæ gratia, quia inspoliatus est. *Virgil.* 11. *Æn. v.* 594. corpus & arma Inspoliata feram tumulo.

Inspū-

Inſpŭmo, as, n. 1. ſpumas emitto. *Tertul. Apolog. c.* 12. O ſacrilega convicia! inſremdite, inſpumate.

Inſpŭo, is, ui, utum, a. 3. *ſputare ſuper aliche caſa*, ἐπ πτύω, ſuper aliquid ſpuo. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Commanducata ea ſi inſputur, mori ſerpentem. *Id. l.* 31. *c.* 9. Et oculis jumentorum inſpuitur.

Inſpūto, as, n. 1. freq. ab inſpuo. *Plaut. Capt.* 3. 4. 23. Quibus inſputari ſaluti fuit. Loquitur de comitiali morbo laborantibus, quos credebant, ſi ter inſpuerentur, levari: ipſumque illum, qui inſpueret, avertere a ſe ejuſmodi malum. *Id. Capt.* 3. 4. 21. Eum morbum mihi eſſe, ut qui me opus ſit inſputarier? V. *Plin. l.* 28. *c.* 4. *Apul. in Apolog. & Taubman. ad Plaut. loc. cit.*

Inſtabĭlis, le, o. 3. *inſtabile*, בל, Ger. *unbeſtendig*, Gal. *inſtable*, Hiſp. *inſtable, abiſbaos*, quod ſuo loco ſtare non poteſt. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Rurſus ne in lubrico, atque inſtabili fundamento tantæ moles locarentur. ¶ Translate ſumitur pro inconſtanti, levi. *Virg. 4. Georg.* Inſtabiles animos ludo prohibebis inani. *Aurel. Vict. in Galba*: Quæis rebus inſtabilior.

Inſtabĭlĭtas, atis, f. *inconſtanza*, Ger. *unbeſtendigkeit*, Gal. *inſtabilité, inconſtance*, Hiſp. *inſtabilidad*, ἀστασία, inconſtantia. *Plin. l.* 24. *c.* 17. Hanc autem a Regibus Perſarum comedi, aut bibi contra omnia corporum incommoda, inſtabilitatem mentis.

Inſtans, antis, adject. o. *inſtante, preſente*, ἐνεστὼς, præſens, qui urget, qui inſtat. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Præteritum, inſtans, futurum. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 6. Quæ venientia metuuntur, eadem afficiunt ægritudine inſtantia. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 83. Species terribilior, & inſtantior. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Fons quidem unus, qui aeriora facit & inſtantiora, quæ dicimus, & vim quandam præferentia.

Inſtanter, adv. *inſtantement, iſtantemente*, Ger. *beharrlich*, Gal. *ſant ceſſe, avec inſtance*, Hiſ. *aprieſuradamente*, ἐνστατικῶς, ſedulo, perſeveranter, vehementer. *Quinct. l.* 9. *c.* 4. Ubicunque acriter erit, & inſtanter, pugnaciterque dicendum. *Id. l. eod. c.* 3. Inſtantius dicere. *Gell. lib.* 4. *c.* 18. Inſtantiſſime deſiderare. Adde *Plin. l.* 7. *ep.* 22.

Inſtantĭa, æ, f. 1. *inſtanza*, Germ. *anhaltung*, Gal. *inſtance*, Hiſp. *inſtanzia, ἐνστασις*, ſedulitas, aſſiduitas, & continua intentio. *Plin. lib.* 3. *c.* 5. Quid eſt enim, quod non aut illæ occupationes impedire, aut hæc inſtantia poſſit efficere? *Plin. l.* 3. *epiſt.* 8. *de differentia orationis, & hiſtoriæ*: Hæc vel maxime vi, amaritudine, inſtantia; illa tractu, & ſuavitate, atque etiam dulcedine placet.

Inſtar, *a guiſa, a ſimilitudine*, כמו, Ger. *gleich*, Gal. *comme*, Hiſp. *a ſemejanza, liche*, Gl. vet. ὁμοίωμα, ἀπεικόνισμα. Eſt nomen μισόπτωτον, ideſt unius caſus, eſtque idem ac exemplar, ſeu ſimilitudo. *Apul. l.* 9. *Met.* & Ad inſtar amnis Ægyptii. *Solin.* ¶ Frequentius autem & elegantius tollitur *ad* per eclipſim, & uſurpatur cum ſolo genitivo. *Cic. in Piſ.* Unus ille dies mihi quicliplim, & uſurpatur cum ſolo genitivo. *Cic. in Piſ.* Unus ille dies mihi quidem immortalitatis inſtar fuit. *Cic. de clar. Orat. c.* 51. Plato mihi unus eſt indem immortalitatis inſtar fuit. *Cic. de clar. Orat. c.* 51. Plato mihi unus eſt inſtar omnium. *vale per ruri.* ¶ Uſurpatur & abſolute. *Virg. 6. Æn.* v. 865. quantum inſtar in ipſo eſt! h. e. quale exemplum ad imitandum! *quanto autem id in eſſe da imitare! Juſtin. l.* 4. *cap.* 4 Gyſippus ſolus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum erat. *Sueton. in Cæſ. c.* 61. Cujus (equi) inſtar pro æde Veneris genitricis poſtea dedicavit. h. e. cujus imaginem. *Ovid. Heroid. ep.* 2. v. 29. Scelus hoc meriti pondus, & inſtar habet. h. e. habet ſpeciem. ¶ Signi ficat etiam, ad menſuram. *Colum. lib.* 2. *c.* 5. Acervi ſtercoris inſtar modiorum quinque diſponentur. ¶ Item ad æquiparantiam. *Id. l.* 3. Simul atque pampinus inſtar quatuor digitorum erit.

Inſtaurātio, nis, f. 3. *rinnovazione*, חוקה, Ger. *erneuerung*, Gal. *reſtauration, inſtauration*, Hiſp. *inſtauracion, ἀνακαίνισις*, refectio. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c.* 21. Et mentes Deorum immortalium ludorum inſtauratione placantur.

Inſtaurātĭtius dies, erat dies ultimus Circenſium, Jovis propitiandi gratia additus, ab inſtauro, redintegro. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 11. ex *Varrone*.

Inſtaurātīvus, a, um, adject. qui inſtauratur, & renovatur; ut inſtaurativi ludi, qui in locum eorum, qui aut prætermiſſi erant, aut perperam facti, inſtaurabantur. *Cic. de Div. c.* 26. Itaque ludis intermiſſis inſtaurativi conſtituti ſunt.

Inſtaurātor, oris, m. 3. qui inſtaurat, & renovat. *Inſcript.* apud *Reinef. Claſſ.* 2. n. 31. Inſtauratori mœnium.

Inſtaurātus, a, um, *inſtaurato, rinnovato*. *Cic. de Prov. c.* 8. Ne inſtauratas maximi belli reliquias, ac renovatas audiamus. *Vellej. l.* 2. *c.* 66. Inſtauratum Syllani exempli malum.

Inſtaŭro, as, avi, atum, a. 1. *riſtaurare, rinnovare*, חדש, Ger. *erneuren*, Gall. *inſtaurer*, Hiſp. *inſtaurar, ἀνακαινίζω*, reficio, innovo, renovo. Dicitur non ſolum de ædificiis, ſed de omnibus fere rebus, ut de ludis, de ſacrificio, de bello, de ſcelere, &c. *Cic. Att. l.* 2. Idque ſacrificium cum virgines inſtauraſſent. *Virgil.* 3. Æn. Ergo inſtauramus Polydoro funus. ideſt integramus, ſupplemus. *Cic. Verr.* 2. *c.* 4. Scelus inſtauravit. ¶ Dicitur etiam translate de animo. *Virg.* 4. Æn. Inſtaurati animi Regis ſuccurrere tectis. h. e. recreati, & reſtituti. ¶ Interdum ſignificat ſimpliciter apparare, ſtruere. *Plin. l.* 31. *c.* 2. In qua (villa) & monumentum ſibi inſtauraverat.

Inſterno, is, inſtravi, atum, a. 3. *diſtendere di ſopra, coprire*, יצע, Ger. *bedecken*, Gal. *couvrir*, Hiſpan. *eſtender ſobre, cobrir, ἐπιστρώνυμι*, ſuperſterno, ſuperextendo, operio. *Plin. lib.* 19. *c.* 1. Si palo adacto caverna palea inſternatur. *Virg.* 2. Æn. v. 722. Fulvique inſternor pelle leonis.

Inſtigātio, onis, f. *ſtimolo*, Ger. *anreitzung*, Gal. *inſtigation*, Hiſ. *inſtigacion*, inſtigandi actus. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 30. Amplificatio eſt res, quæ per locum communem inſtigationis auditorum cauſa ſumitur.

Inſtigātor, oris, maſc. *inſtigatore*, qui inſtigat. *Auſon. epiſt.* 17. Superfluus inſtigator agitabo. *Leg.* 10. *Dig. de his, qui infam. not.* Inſtigator acculationis.

Inſtigātrix, icis, f. quæ inſtigat, *iſtigatrice*. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 51. Acerrima inſtigatrix adverſus Galbianos.

Inſtigātus, us, ui, m. inſtigatio. *Ulp. l.* 1. *Dig. ſi quadrup. pauper fec.* Si inſtigatu alterius fera damnum dederit.

Inſtigātus, a, um, *inſtigato*. *Plin. l.* 29. *c.* 4. *aure med.* Neque anguis venenatus eſt, niſi per menſem lunæ inſtigatus.

Inſtīgo, as, avi, atum, a. 1. *inſtigare, ſtimolare*, דחיה, Ger. *anreitzen*, Gall. *inſtiguer*, Hiſp. *inſtigar, ἐνστρυνίζω, παροξύνω, παρσύνω*, incito, impello, a στίζω, *pungo*. Alii derivant ab *ſto*, quia qui inſtat, atque urget, is proprie inſtigat. *Cic. in Piſ.* Cum in Palatio mea domus arderet, non caſu aliquo, ſed ignibus injectis inſtigante te. *Liv. l.* 33. *c.* 47. Inſenſi, & irati Romanos in Annibalem inſtigabant. *Senec. epiſt.* 10. Inſtigare iracundiam. *Vellej. l.* 1. *c.* 16. Inſtigare ad arma. *Petron. in Satyr. c.* 55. Inſtigare canem in aliquem. *aizzare*.

Inſtillātio, onis, f. 3. *iverſamento*, infuſio ſtillatim, & guttatim facta. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Inſtillatio lactis ſedat dolorem.

Inſtillātus, a, um, nom. particip. guttatim infuſus. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 3. v. 22. Linguam inſtillato reſtituere mero. *Quinctil. l.* 1. *c.* 2. Senſim inſtillatus humor.

Inſtillo, as, avi, atum, a. 1. *inſtillare, gocciare*, הטיף, Ger. *eintropffen*, Gall. *inſtiller*, Hiſp. *infundir, ἐνστιλλάζω*, intro ſtillo, guttatim immitto, vel infundo, a *ſtillo*. *Cicer. de Senect. c.* 11. Niſi tanquam lumini oleum inſtilles. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 10. ex poeta. Guttæ, quæ ſaxa aſſidue inſtillant Caucaſi. ideſt ſtillant, ſeu cadunt in ſaxa. *Ovid. Heroid. epiſt.* 18. Inſtillare merum in ignes. ¶ Translate capitur pro perſuadere, ſenſim in animum mittere. *Cic. Att. l.* 9. Quæ mihi quiddam, quo ſtarem, inſtillarunt. *Horat. l.* 1. *ep.* 8. v. 16. Præceptum auriculis hoc inſtillare memento.

Inſtimulātor, oris, m. *inſtigatore*. *Cic. pro Dom. c.* 5. Seditionis inſtimulator, & concitator. Ita *Grutr. ex MSS.* alii *ſtimulator*.

Inſtimulātus, a, um, nom. particip. *inſtigato, ſtimolato*, *Marcel. l.* 3. *Dig. de inoffic. teſtam.* Falſo inſtimulati parentes liberos ſuos vel exheredant, vel prætereunt.

Inſtimŭlo, as, avi, atum, a. 1. ſtimulo, inſtigo, *iſtigare, ſtimolare*. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 508. Inſtimulat fictis inſidioſa ſonis.

Inſtinctor, oris, m. *ſtimulatore*, ſtimulator, impulſor. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 22. Nec deerat ſceleris inſtinctor. Et *l.* 4. *c.* 68. Acerrimus inſtinctor belli.

Inſtinctus, a, um, inſtigatus, ſtimulatus, incitatus, *iſtigato*, ab inſtinguo. *Cic.* 7. *Verr. c. ult.* Netario quodam furore, & audacia inſtinctus. *Liv. l.* 9. *cap.* 40. His vocibus inſtinctos milites in prælium ducit. *Lucan. l.* 5. ſacro mens inſtincta furore.

Inſtinctus, us, m. *inſtinto*, Ger. *anreitzung*, Gal. *inſting*, Hiſp. *inſtincto*, παρόρμησις, παρόρμημα, inſtigatio, ſtimulatio, incitatio, impulſio, & proprie eſt impulſus naturæ, ab *inſtinguo*. *Cic.* 1. *de Div.* Sed illa, quæ inſtinctu divino, afflatuque funduntur, *Plin. in Pan. c.* 73. Multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam, & imperio. ¶ Extra auferendi caſum cave uſurpes, antequam exempla reperias.

Inſtinguo, is, nxi, nctum, a 3. inſtigo, ſtimulo, *incitare, iſtigare*, a *ſtinguo*, quod a στίζω, *pungo*. *Gell. l.* 17. *c.* 20. Hæc admonitio non modo non repreſſit, ſed inſtinxit nos ad elegantiam affectandam.

Inſtipŭlor, aris, d. 1. idem ac ſtipulor. *Plaut. Pſeud.* 4. 6. 6. Quas abs te eſt inſtipulatus etiam Pſeudolus. *Id. Rud.* 5. 3. 25. Ni dolo malo inſtipulatus ſis.

Inſtīta, æ, f. 1. limbus, ſive faſcia, quæ matronarum ſtolæ ſubſuebatur, & per Synecdochen ipſa ſtola, ita dicta, quod ſtola ei inſiſtat, dum geſtatur, aut quod ſtolæ inſiſtat, atque incumbat. *Ovid.* 1. *vers.* 32. *de art. am.* Quæque tegit medios inſtita longa pedes. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. v. 29. Subſuta talos tegit inſtita veſte. ¶ Sumitur & generatim pro faſcia ad vinciendum. *Petron. Satyr. c.* 20. Duas inſtitas ancilla protulit de furis: altera pedes noſtros alligavit, altera manus. *Et infra*: Ut annecteret pedes & manus inſtitis.

Inſtĭtĭo, onis, f. actus ſtandi, ſeu ſiſtendi ſe, στάσις, *il fermarſi*, ab inſiſto. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 25. Qui errantium ſtellarum motus, progreſſiones, inſtitiones notavit. Al. leg. *inſtitutiones*.

Inſtĭtium, ii, n. idem quod inſtitio, *il fermarſi*. In veteri Calendario apud *Gruter. pag.* 138. menſe Junio, quando ſolſtitium fit, *ſolis inſtitium* legitur. Sed illud Calendarium habetur apocryphum.

Inſīſto, as, n. 1. ſæpe urgeo, contra ſto, repugno, freq. ab *inſto*. *Cæſ.* 1. *B. G.* rurſus inſitare, & præſium redintegrare cœperunt. Al. leg. *inſtare*.

Inſĭſtor, oris, m. *fattore di mercatante*, סחר, Germ. *kramer*, Gall. *facteur de marchand*, Hiſp. *factor de mercader*, ναυκληρικὸς, ἐνπορικὸς, ὁ τοῦ πλοίαρχου ἐργατικὸς, qui a mercatore negotiationi alicui eſt præpoſitus, quales ſunt illi, quibus mercatores committunt merces aliquas vendendas: item ſervi pecuniis dandis præpoſiti: item quibus veſtiarii, aut lintearii dant veſtes, linteaque circumferenda, ac diſtrahenda. *Liv. l.* 5. Urbi frequentandæ multitudo incolarum, libertinarumque, & inſitorum, opiſcumque retenta. ¶ Translate *Quinct. l.* 11. *c.* 3. Ambitioſum inſitorem eloquentiæ in ancipiti ſorte videat.

Inſitōrĭus, a, um, ἐμπορικὸς, ναυκληρικὸς, quod ad inſitorem pertinet. *Suet. in Ner. c.* 27. Et matronarum inſitorias operas imitantium. ¶ Inſitoria actio, *liev ἐμπορικὴ*, dicitur, qua dominus inſitorem convenit, vel pro inſitore convenitur. *Ulp. l. quicunque, ff. de inſt. act.* Dandam in eum quaſi inſitoriam actionem.

Inſtītŭo, is, ui, tutum, a. 3. *decretare, deliberare, ſtabilire*, προαιρέομαι, conſtituo, decerno, propono, certum mihi eſt. *Cic.* 4. *Verr.* Tu, qui inſtituëras in eos animadvertere, qui perperam judicaſſent. *Ter. Adelph.* 1. 1. 13. Inſtituere in animum. Al. leg. *inſtituere in animo*. ¶ Significat etiam incipere, *cominciare*. *Terent. Phorm.* 4. 2. 14. Petam hinc, unde a primo inſtitui. *Cic. pro Cluent. c.* 3. Quæſo, ut me, Judices, ſicuti facere inſtituiſtis, benigne, attenteque audiatis. ¶ Item parare, comparare, facere. *Horat. de art. poet.* v. 22. Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 4. Magnus muralium pilorum numerus inſtituitur. *Terent. Phorm.* 2. 1. Animum ad cogitandum inſtituere. Sic Inſtituere amicitiam cum aliquo. *Cic.* 13. *Famil.* Inſtituere ſermonem de aliqua re. *Id.* 2. *de Orat. c.* 73. Inſtituere dapes. *Virg.* 7. Æn. Inſtituere hiſtoriam. *Cic. l.* 1. *de Leg.* Inſtituere iter. *Cato ad Cic. Famil.* 15. *epiſt.* 5. Inſtituere officinam. *Cic. Verr.* 6. Inſtituere nundinas. *Plin. in epiſt.* Inſtituere negotium, inſtituere quæſtum. *Plaut. Pœn.* & *Moſtell.* 3. 2. 93. ¶ Inſtituere teſtes, *ſubornare, appoſtare*. *Cic. pro Cluent.* Inſtituere aliquem hæredem. *Plin. l.* 5. *ep.* 1. Inſtituere tutorem alicui. *Cic. l.* 1. *de Or.* Legem ſiniquam inſtituere. *Id. pro Mur.* Vineas inſtituere, *piantare*. *Id. Agr.* 2. *cap.* 25. Inſtituere ſegetes. *Varro l.* 1. *R. R. c.* 37. ¶ Denique uſurpatur frequentiſſime pro erudire, *ammaeſtrare*. *Cic. pro Quinc. c.* 21. Educare aliquem, & a puero inſtituere. *Id. Verr.* 3. *c.* 60. Inſtituere, atque erudire filios ad majorum inſtituta. *Quintil. l.* 1. *c.* 27. Jam ſenex inſtitui lyra non erubeſcebat. ¶ Cum infinito *Veget. l.* 3. *Strategem. c.* 13. Diſpoſito quibuſdam locis cibo, columbas illuc devolare inſtituerat. ¶ Inſtituere aliquid ad aliquem, eſt *indirizzare, dedicare*. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 1.

Inſtītūtio, onis, f. 3. *inſtituzione*, ἐνστασις, παιδεία, actus inſtituendi, doctrina, præceptio. *Cic.* 1. *Off.* Quia magis ad inſtitutionem vitæ communis ſpectare videntur. ¶ Inſtitutiones item, *ammaeſtramenti*, dicuntur ipſa præcepta, quibus homines inſtituuntur, atque docentur, & libri, in quibus prima elementa alicujus artis deſcripta ſunt, ut *Inſtitutiones Legales Juſtiniani, Inſtitutiones Oratoriæ Quinctiliani*, &c. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 6. Inſtitutio hæc, atque diſciplina. ¶ Item propoſitum, ſcopus. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Longum eſt, nec ex inſtitutione operis.

Inſtītūtor, oris, m. qui inſtituit, & edocet, *maeſtro*. *Lamprid. in Commodo, c.* 1. Qui in aula inſtitutores habentur. ¶ Item qui aliquid inſtituit, & facit. *Tertul. de Spectac. c.* 2. Multum intereſt inter inſtitutorem, & interpolatorem.

Inſtītūtum, ti, n. *inſtituto, oggetto, ſoggetto*, προαίρεσις, σκοπὸς, propoſitum, inceptum. *Cic. in Top.* Sed ad hujus libri inſtitutum illa nihil pertinent. ¶ Sumitur etiam pro more, ſeu certa quadam vitæ ratione ad mores ſpectante, *uſanza*, בתן, Ger. *gewonheit*, Gal. *coutume*, Hiſp. *coſtumbre*, ἔθος. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 17. Me non oblitum conſuetudinis, & inſtituti mei rarius ad te ſcribere. ¶ Et ſpeciatim dicitur de publicis moribus, & civili diſciplina, quæ literis non mandatur, ſed obſervatur communi opinione bonorum virorum per quandam conſuetudinem. Unde de inſtitutis antiquis titulus eſt apud *Valer. Max. l.* 2. id eſt de moribus antiquorum uſu, & conſuetudine receptis. *Cic. de Clar. Or.* Sed bene Juris publici leges, & inſtituta cognoverat. *Id.* 2. *Agror.* Eſt hoc in more poſitum, inſtitutoque majorum. *Nepos* 17. *c.* 4. Inſtitutis patriæ parere. ¶ Uti inſtituto ſuo, *ſer come ſi ha in coſtume*. *Cæſar. Oppio inter epiſt. Cic. ad Attic. l.* 9.

Inſtītūtus, a, um, adject. tot fere habet uſus, quot inſtituo. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 14. Ab inſtituto curſu devocavit, *cominciato, intrapreſo*. *Sueton. in Galb. c.* 1. Arborem ab ipſo inſtitutam elanguiſſe, *piantata*. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 52. Inſtitutas turres. Et *Cic. pro Dom.* Inſtitutas cæremonias perſequi. *Id.* 2. *Orat. c.* 39. Doctrina liberaliter inſtitutus. *inſtruito*. Et 3. *Fin. c.* 3. Inſtituti a natura, &c.

Inſto, as, inſtiti, inſtatum, neut. 1. *ſtare ſopra, o vicino, eſſer' imminente, iſtante*, imminere, impendere, propinquum eſſe. *Sall. Catil. c.* 15. Nox, quæ inſtabat. *Lentulus Cic. Fam.* 12. *epiſt.* 14. Inſtat periculum. ¶ Plus eſt, quam appropinquare. *Cic. Catil.* 2. *c.* 5. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, aut inſtare jam plane, aut certe jam appropinquare. ¶ Significat etiam urgere, premere, *incalzare, eſſer' addoſſo*. *Liv. l.* 10. *c.* 36. Diverſique integri, atque intacti abiiſſent, ni cedenti inſtaturum alterum timuiſſent. *Cic. Verr.* 3. *c.* 27. Cædere januam ſaxis, inſtare ferro. ¶ Huic ſignificationi ſimilia ſunt illa. *Virg. Ecl.* 9. v. 66. Quod nunc inſtat, agamus. *quel che più preme*. *Cic. pro Quinc. c.* 10. Tibi inſtat Mortenſius, ut eas in conſilium. *ti ſa premura*. *Liv. l.* 2. *c.* 4. Evincunt inſtando, ut &c. ¶ Cum accuſ. *Plaut. Curc. a.* 3. *ſc.* 1. v. 6. Si magis me inſtabunt, ad Prætorem ſufferam. Al. leg. *mi*. *Id. Pœn.* 4. 2. 96. Tantum eum inſtat exitii. ¶ Significat etiam perſeverare, perſiſtere. *Cic.* 4. *Verr.* Inſtat Sandalius poſcere Recuperatores. *Liv. l.* 40. *c.* 39. Celtiberiæ agrum inſtitit vaſtare. ¶ Item contendere, contra diſputare. *Ter. Andr.* 1. 1. 120. Ego illud ſedulo negare factum: ille inſtat factum. h. e. contendit factum eſſe. ¶ Item inſiſtere, ingredi. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 38. Rectam ut inſtas viam! ea res eſt. ¶ Inſtare operi, *incalorire al lavoro*. *Virgil. Æn.* 1. Inſtans operi, re-

goique futuris. ¶ *Liv. l.* 37. *c.* 2. Marcellus, ubi lux fugam hostium aperuit, vestigiis insistit sequi. h. e. persecutus est iisdem vestigiis. ¶ Instare famæ, *secondar la riputazione, che si ha*; *non la lasciar languire*. Apud *Tacit. in Agric. c.* 18.

Instragŭlum, li, n. idem ac stragulum. *Cato de R. R. c.* 10. Culcitas octo, instragula octo, pulvinos septem, &c.

Instrātum, n. 2. subst. *coperta*, ‫מכסה‬, Ger. *decke*, Gal. *couverture*, Hisp. *estrado*, *respaldo*, ὕφασμα, omnis vestis stragula, ab insternendo. *Ulpian. Dig.* 50. 16. 45. Instrato omne vestimentum contineri, quod injicitur, Labienus ait.

Instrātus, a, um, adject. *coperto*. *Sueton. Aug. c.* 73. Torus humilis, & modice instratus. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Instratus ornatu regio.

Instrenŭe, adv. non strenue. *Justin. l.* 17. *c.* 2. Lysimachus non instrenue moriens.

Instrenŭus, a, um, *non bellicoso*, *non generoso*, ἄθυμος, imbellis, timidus, piger, ad res gerendas minime promptus. *Plaut. Most. l.* 2. 23. Nequam homo, indiligens cum pigra familia, immundus, instrenuus. ¶ Instrenuus animus, ignobilis, vilis. *Ter. Heaut. l.* 1. 67. Tamen animi est pudentis signum, & non instrenui.

Instrepĭto, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab instrepo. *Venant. Fortun.* 3. *carm.* 7. *v.* 26. Floribus instrepitans mella rapit.

Instrĕpo, is, ui, epitum, n. 3. *fare strepito*, ἐμβομβέω, idem ac strepo, cum quadam tamen intensione soni ex vi præpositionis accedente, ut sit gravem strepitum, & sonum emittere. *Virg.* 3. *Georg. v.* 172. Post valido nitens sub pondere fraginus axis instrepit. *Liv. l.* 4. Unde si quid instrepat terroris.

Instrīdo, is, vel instrideo, es, n. 3. vel 2. idem quod strideo, vel valde strideo. *Silius l.* 14. *v.* 437. Fax ambusto instridens pelago.

Instrictus, a, um, adject. valde strictus, præstrictus. *Apul. l.* 8. *A. A.* Uxor dolore pellicatus instricta.

Instringo, is, nxi, ictum, a. 3. idem ac stringo, vel valde stringo. *Quintil. Declamat.* 5. Jacet inter vinctula, quibus instringat adhuc recentem pirata captivum. ¶ Translate *Catul. carm.* 71. Quin te animo obdurmas, teque instringis, reducisque. h. e. te colligis. Sed varie hic locus ab Interpretibus & legitur, & explicatur.

Instructe, adv. cum apparatu, aut ordine. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Ludos opulentius, instructiusque, quam priores reges, fecit. *Apul. Apolog.* Instructius accusare.

Instructĭlis, le, adject. non structilis, ut instructilis anima. *Tertull. de anim. c.* 14.

Instructĭo, nis, f. 3. *ordinazione*, *ordinanza*, ‫סדר‬, Ger. *zurüstung*, Gal. *appareil*, Hisp. *aparejo*, κατασκευή, præparatio, ordinatio, dispositio, ut instructio exercitus, instructio militum, &c. *Cic. pro Cæcin. c.* 15. Instructione, aspectuque signorum magnæ copiæ pulsæ. ¶ Item ædificatio. *Trajanus ad Plin. l.* 10. *ep.* 25. Instructio novi balnei.

Instructor, tris, m. *colui*, *che ordina*, κατασκευαστής, qui instruit, vel parat. *Cic. post red. in Sen. c.* 6. Hi sunt conditores, instructoresque convivii.

Instructūra, æ, f. *ordinanza*, instructio & dispositio acici. *Frontin. l.* 2. *Strategem. cap.* 3. *a med.* Quadrigæ exterritæ clamore turbaverunt Macedonum instructuram.

Instructus, a, um, κατασκευασμένος, paratus, ornatus, *fornito*, *adorno*. *Cicer. in Ver.* 4. *c.* 34. Domum exornatam, & instructam fere jam ille reddidit nudam, & inanem. *Id. in Brut. cap.* 43. Qui a Philosophia, a Jure Civili, ab Historia effet instructior. *Id.* 3. *de Or. c.* 8. Instructissimus ad dicendum. *Ter. Heaut.* 3. 1. 41. Instructa pulchre ad perniciem. *Cæs. l.* 3. *B. C.* Instructus telis exercitus.

Instructus, us, m. *apparecchio*, κατασκευή, apparatus. *Cic.* 3. *de Or. c.* 6. Eodem est instructu, ornatique comitata.

Instrumentum, ti, n. ‫כלי‬, Ger. *Rustzeug*, Gal. *instrument*, Hisp. *instrumento*, ὑπουργία, copia, & apparatus earum rerum, sine quibus tueri, aut exercere aliquam rem non licet, supellex. *Cic. pro Dom. c.* 24. In fundum vicini Consulis non instrumentum, aut ornamenta villæ, sed etiam arbores transferebantur. *Id. Ver.* 4. *c.* 44. Hæc in instrumento, ac supellectili C. Verris numerabantur. *Suet. in Cæs. c.* 37. Primum triumphum egit Gallicum, sequentem Alexandrinum, deinde Ponticum, diverso quemque apparatu, & instrumento. Sic instrumentum venatorium. *Plin. l.* 3. *ep.* 20. Instrumenta, quibus ad lanificia utuntur. *Cic. in Oeconom.* apud *Colum. l.* 12. *c.* 1. Adde *Suet. in Calig. c.* 39. ¶ Translate usurpatur pro subsidio, præsidio, *mezzo*, *ajuto*. *Quintil. l.* 12. *c.* 11. Instrumentum dicendi. *Cic.* 1. *Leg. c.* 22. Instrumenta multa habet homo ad adipiscendam sapientiam. *Tacit.* 4. *hist. c.* 7. Nullum majus imperii boni instrumentum, quam amici multi. ¶ Instrumenta litis, seu causæ dicuntur ea chirographa, seu tabulæ, quibus lis instrui potest, *carte*, *scritture*, quæ etiam minus latine *documenta* vocantur. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. Ideoque opus est intueri omne litis instrumentum, quod videre non est satis: perlegendum est. ¶ Atque hoc sensu sæpe utuntur JCti. ¶ *Suet. in Vespas. c.* 8. Undique investigatis exemplaribus, instrumentum imperii confecit, quo continebantur pene ab exordio urbis Senatusconsulta, plebiscita &c. *un' inventario*.

Instrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *apparecchiare*, *fornire*, ‫ערך‬, Ger. *zurüsten*, Gal. *equipper*, *ordonner*, Hisp. *ordenar*, *poner a punto*, κατασκευάζω, paro, apparo, adorno, compono. *Cic. in Ver.* Non te instruere domum tuam voluerunt in provincia. Sic instruere villam, h. e. omnibus instrumentis apparare, & adornare. Instruere navim, milites armis, mensas epulis, &c. *Ovid. Liv. Colum. Cic. Virg. Sueton. Vespas. c.* 13. Vitelli filiam splendidissime maritavit, dotavitque etiam, & instruxit. *h. e.* matronali supellectile ornavit. ¶ Proprie significat in aliqua re struere, seu ædificare. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 9. Ubi turris altitudo perducta est ad contignationem, eam in parietes instruxerunt, &c. ¶ Instruere accusationem, actionem, vel litem, est tabulis, ac testibus, exteriisque ad agendum necessariis eam adornare ac munire. *Cic. pro Cluent.* Illa accusatio, & omnis testium copia a matre hoc tempore instruitur. ¶ Dicimus etiam, instruere locum insidiis, instruere insidias, fraudes alicui, &c. *Liv. l.* 6. & 23. *c.* 35. *Catul. epigr.* 13. *Cic. loc. cit.* ¶ Præterea significat ordinare, disponere. *Ter. Eun.* 4. 7. 2. Tu hoscе instrue; hic ego ero post principia. *Cic. pro Mur. c.* 9. Tu actionem instituis, ille aciem instruit. ¶ Item docere, erudire, *istruire*. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Judex notitia rerum instruendus videtur. *Cic. de Senect.* Instruere ad officii munus.

Instudiōsus, a, um, adject. ἀμαθέστερος, non studiosus. *Apulej. Apolog.* Medicinæ neque instudiosus, neque imperitus.

Instupĕo, es, ui, n. 2. *stupire*, ἐξίστημαι, idem ac stupeo, aut valde stupidus, & sensus expers sum. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Salpæ torporem sedari, quocumque membro instupente, si quis in linum exputet.

Instŭum, i, n. color similis luteo, qui fit ex fumoso stillicidio. *Fest.*

Insuāvis, ve, o. 3. *non soave*, *aspro*, *acerbo*, Germ. *unlieblich*, Gal. *non doux*, *amer*, Hisp. *no suave*, *aspero*, ἀηδής, injucundus, asper, austerus. *Cic. de Am.* insuavem illam admirationem ei tore. *Id. de Orat. c.* 49. A, insuavissima litera. *Id.* 2. *de Orat.* Vita insuavis. *Gel. l.* 1. *c.* 7. Insuavius, & imperfectius.

Insuavĭtas, atis, f. acerbitas, molestia. *Tertul. de panit. c.* 10. Per insuavitatem medentur. *Gel. l.* 1. *c.* 22. Insolentia, & insuavitas dictionis.

Insubĭde, adv. *senza considerazione*, præcipitanter, prius quam subeat, aut veniat in mentem, quid faciamus, aut quid dicamus. *Macrob. l.* 7. *Sat.* Ipsam vero videndi naturam non insubide introspexit Epicurus. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Multa, atque immodica de Philosophiæ doctrinis intempestive, atque insubide differebat. ¶ Alii exponunt invenuste, rustice. V. *Insubidus*.

Insubĭdus, a, um, adject improvisus, inconsideratus, cui non subit, quid agendum sit. Alii exponunt, invenustus, rusticus, truculentus, durus. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Sed ne nos, idest nomen latinum, tamquam profecto vastos quosdam, & insubidos condemnetis. Et *l.* 6. *c.* 1. Nihil est prorsus istis imperitius, nihil insubidius, qui opinantur, bona esse potuisse, si non essent ibidem mala. Et *l.* 13. *c.* 20. relato Virgilii versiculo *Urbis me invisere Cæsar* &c. subdit: Verte, & muta, ut urbes dicas, insubidius nescio quid facies, & pinguius. In duobus his posterioribus locis sunt qui legant *insipidius*.

Insubres, m. 3. pop. Galliæ Transpadanæ, inter Sessitem, & Adduam fl. quorum regio Insubria, quæ a Liguria Pado, a Venetia Adda, a Gallis Subalpinis, seu Pedemontano Principatu Sessite fl. dividitur. Minus late patet, quam Ducatus Mediolanensis, quia hic partem Liguriæ complectitur, in qua sunt Alexandria, Dertona, & Bobium. Urbes Insubrum sunt Comum, Cremona, Laus Pompeja, Mediolanum, Novaria, Papia, Viglebanum. *Plin. l.* 3. *c.* 17. ¶ In singulari num. *Liv. l.* 22. *c.* 6. Insuber eques.

Insubria, V. Insubres.

Insubtĭliter, adverb. *non sottilmente*. *l.* 7. *Dig. de Pactis*: Quod non insubtiliter dici potest.

Insuccātus, a, um, adject. succo imbutus, *intinto*. *Colum. l.* 9. *c.* 13. Uvæ passæ vino insuccatæ. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 8. Panis insuccatus ex mulso.

Insucco, as, a. 1. *bagnare*, *tingere*, ἐγχυλίζω, succo imbuo, humecto, irrigo, inficio. *Col. l.* 7. *c.* 5. Involuta lanis oleo, atque vino insuccatis.

Insŭdo, as, avi, atum, n. 1. idem quod sudo, *sudare*. *Celsi. l.* 2. *c.* 2. Corpus circa partes aliquas contra consuetudinem insudat.

Insuefactus, a, um, nom. particip. *assuefatto*. *Cæs. l.* 4. *B. G. c.* 24. Paululum in aquam progressi equos insuefactos incitarent.

Insuesco, is, evi, etum, *assuefarsi*, συνεθίζομαι, assuefio. *Ter. Adelph.* 1. 1. 30. Nam qui mentiri, aut fallere insuevit patrem. *Tac. Ann.* 11. *c.* 29. Duas pellices, quarum corpori insueverat. id est cum quibus consuetudinem habuerat. ¶ Habet etiam accusativum, & significat. activam, *assuefare*. *Horat. l.* 1. *sat.* 4. *v.* 105. Insuevit pater optimus hoc me, ut fugerem &c. *Colum. l.* 6. *c.* 4. Maxime tamen habet salutaris amurca, si tantundem aquæ misceas, & ea pecus insuescas. Et passive. *Id. l.* 11. *c.* 3. Ubi cœperunt aliquod incrementum habere, sic insuesci debent, ut &c.

Insuēte, adverb. præter consuetudinem. *Cal. Aurel. Tard.* 5. *c.* 3. Insuete immorari.

Insuētūdo, inis, f. ut insuetudo cibi, h. e. cui quis non est assuetus. *Spartian. in Severo*, *c.* 16. Fluente quoque per insuetudinem cibi alvo militum.

Insuētus, a, um, *non avvezzo*, ἀσύητος, qui rei alicui non assuevit, cum gen. vel cum dat. *Cæs.* 7. *B. G. c.* 30. Insuetus laboris. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 21. Insuetus contumeliæ. *Tibul. l.* 1. *el.* 4. Insuetus operi. *Liv. l.* 31. Insuetus vera audire. ¶ Sumitur etiam passive pro re insolita, vel cui non assuevimus, *insolito*, *non usato*, Ger. *ungewohnt*, Gall. *inaccoutumé*, Hisp. *no acostumbrado*. *Virg.* 5. *Æn.* Insuetum per iter gelidas enavit ad Arctos. *Cic. Att. l.* 4. More hoc insueto, & novo. ¶ Est etiam idem ac suetus, *assuefatto*, *avvezzo*. *Liv. l.* 24. *c.* 48. Ita a principiis gentis majores suos bella gessisse, ita se a pueris insuetos.

Insufficiens, entis, *insufficiente*, qui non est satis idoneus ad aliquid faciendum. *Tertull. adversi. Hermog. c.* 15. Nisi si insufficiens fuit divina virtus omnibus producendis.

Insufficientia, æ, f. *insufficienza*. *Tertull. l.* 1. *ad Uxor. c.* 4. Concupiscentia causas habet gloriam, cupiditatem, ambitionem, insufficientiam.

Insŭla, f. 1. *isola*, ‫אי‬, Ger. *insel*, Gal. *ile*, Hisp. *isla*, νῆσος, terra, quæ undique aquis maris clauditur, a *salum*, mare, quasi *in salo*, *s* in *u* mutato. *Cic. pro L. Man.* Quam multas existimatis insulas esse delectas? ¶ Dicitur etiam de terra, quæ flumine, vel lacu ambitur. *Cic.* 2. *de Leg. de insula fl. Pisauri*. Sed ventum in insulam est. ¶ Per Metaphoram dicebatur de ædibus potentiorum, quæ a privatorum domibus distinctæ erant, ut ab incendiis essent tutiores. *Cic. pro Cal.* Nunc demum intelligo, P. Clodii insulam esse venalem. ¶ Denique improprie, ac laxiore significatione quælibet domus insulæ vocabantur, etsi communibus parietibus cum vicinis jungerentur, ut Senecæ, Ulpiani, Martialis, aliisque locis probat Laurentius Ramirez ad Epigr. 1. Martial. lib. de Amph. & Casaubonus ad Sueton. in Cæs. c. 41.

Insulānus, a, um, adject. insularis, *isolano*, νησιώτης. *Serv. in* 8. *Æn. v.* 725. Insulani populi. *Pacat. in panegyr. ad Theodos. c.* 23. Pauci homines, & insulani.

Insularis, & re, o. 3. *ciò*, *che appartiene al isola*, νησιωτικός, quod est insulæ, & ad insulam pertinet. *Ammian. l.* 15. *c.* 27. Matrona, & Sequana, post circumclausam insulari ambitu Lutetiam, consociatim meant. *Id. l.* 15. *c.* 17. Insulari pœna multavit. h. e. deportatione in insulam. *Auctor Priapeorum*, *carm.* 32. Doctor ferreus insularis. h. e. ad metalla damnatus in insulis, χαλκεργός.

Insularius, ii, m. σπουδάρχης, servus, qui insulas, hoc est, ædes separatas principum, vel alias qualcumque custodit. *Ulpian. l. ult. ff. de off. Pref. Vig. Pompon. l.* 16. §. 1. *ff. de usu*, *& habit.* Dominus proprietatis, etiam invito usufructuario, vel usuario, fundum, vel ædes per falsuarium, vel insularium custodire poterit.

Insulātus, a, um, nom. particip. *fatto a isola*. *Apul. de Mund. sub fin.* Audivimus, regiones, quæ prius fuerint continentes, hospitibus atque advenis ruditus insulatas.

Insulensis, e, adject. insularis. *Solin. c.* 54. Ab insulensi ad continentem.

Insulōsus, a, um, adject. *pieno d'isole*, insulis plenus. *Ammian. l.* 23. *c.* 18. Insulosum, & celebre Perficum mare.

Insulse, adv. *sfroccamente*, *imprudentemente*, Germ. *ungeschickt*, Gal. *sadement*, *niaisement*, Hisp. *desatinadamente*, *avesos*, inepte, imprudenter. *Cic. Att.* Sane insulse, ut solet, nisi forte quæ non ames, omnia videntur insulse fieri. *Gel. l.* 16. *c.* 12. Nil potest dici insulsius. *Id. l.* 12. *c.* 2. Hoc etiam addidit insulsissime.

Insulsĭtas, atis, f. ἀφυΐα, ‫תפלה‬, Germ. *ungeschicktigkeit*, Gal. *sotise*, Hisp. *necedad*, ἀνοησία, ineptia. *Cic. pro Rab.* Jam nostis insulsitatem Græcorum *Id. Att. l.* 13. *epist.* 29. In villa, cujus insulsitatem bene noram.

Insulsus, a, um, *non salato*, ‫תפל‬, Ger. *ungeschickt*, Gal. *sans gout*, *fade*, Hisp. *desabrido*, ἄναλτος, quod salsum non est. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Oleas insulsa amurca rigare. Adde *Pallad. Februar. tit.* 30. ¶ Translate accipitur pro insuavi, injucundo, infaceto, inepto. *Cic.* 2. *de Or.* Sic insulsi exiterunt, ut nihil aliud eorum, nisi ipsa insulsitas, rideatur. *Planc. Cic.* Ad cogitationem *Consulatus* bimestris summo cum terrore hominum, & insulsa cum effigitatione *se se* transtulerunt. *Mart. l.* 12. *epigr.* 51. Insulsissimus, improbissimusque est.

Insultatĭo, onis, f. ἐμπαιγμός, actus insultandi. Translate ponitur pro amara quadam irrisione, & insolente in calamitate alicujus contumelia *beffeggiamento*, σκωμμός. *Quint. l.* 8. *c.* 5. Non tam probatio, quam extrema quasi insultatio.

Insultatorĭe, adverb. insultando. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Libere queror, non insultatorie.

Insultatorĭus, a, um, adject. ad insultandum, & irridendum inserviens, ut insultatorium verbum, apud *Terr. adv. Marc. l.* 5. *c.* 20.

Insulto, as, avi, atum, n. 1. *saltare*, ἐνηδάω, est multum, & cum impetu super rem aliquam salire, irruere, freq. ab *insilio*, ab ejus supino *insultum*. Construitur cum dativo. *Virg.* 3. *Georg. v.* 116. Insultare solo, & gressus glomerare superbos. ¶ Vel cum accusativo. *Ter. Eun.* 2. 2. Næ tu istas, taxo, calcibus sæpe insultabis frustra. ¶ Per translationem ponitur pro molestum esse, irridere, contumeliosius in aliquem aliquid vel dicere, vel facere, *insultare*, *molestare*, ἐνυβρίζειν. *Sallust. in fragm.* Multos tamen ab adolescentia bonos insultavit. *Cic. pro Flac.* Nunc vero non insultabo vehementius. *Id. pro Mil.* Quæ tot annos illum in hanc Rempublicam insultare videret, & pateretur. ¶ Insultare capiti alicujus apud *Suet. in Cæs. c.* 22. est ludibrio, & contemptui habere. Latet autem sub hac phrasi obscenus sensus, quod aliis verbis illudere capiti alicujus dicitur. V. Illudo.

Insultūra, æ, f. actus insiliendi. *Plaut. Mil.* 2. 3. 8. Ne hodie maximum in malum cruciatum insiliamus. P. Tu sali solus; nam ego istam insulturam, & desulturam nihil moror.

Insum, ines, insui, n. anom. ab *in*, & *sum*, *essere*, *trovarsi*, ‫יש‬, Ger. *in etwas sey*, Gal. *être dedans*, *en*, Hisp. *ser en algo*, ἔνειμι, in re aliqua sum, cum ablat. & præpos. *in*, vel cum dativo. *Cic. in Epist.* In qua nihil insit, nisi miseria. *Plin. in Paneg. c.* 88. Cui plus injuriæ, quam pulchritudinis inest. *Plaut. Pers.* 1. 2. 26. Num insuerit febris. *Id. Rud.* 5. 2. 23. Quid insuerit ibi.

In summa, V. Summa.

Insŭno, is, mpsi, mptum, a 3. *consumare*, *spendere*, Germ. *verbrauchen*, Gall. *employer*,

ampliorer, dispensor, Hisp. *gastar, consumir*, ἀναλίσκω, impendo, consumo. *Cic. Att. l. 5. ep. 17.* Ut nullus tenuncius insumatur in quemquam. ¶ Translate usurpatur pro ponere, adhibere, ut insumere curam, operam, tempus, &c. *Plin. l. 9. c. 46.* Omnis ergo cura ad speculandum hoc malum insumitur. *Liv. l. 10. c. 18.* Insumere operam frustra. ¶ Pro assumo, *Stat. Thebaid. 12. v. 663.* Dignas coeptis insumite mentes.

Insumptio, onis, f. actus insumendi. *In Cod. Theodos. l. 6. tit. 24. l. 3.*

Insuo, is, ui, utum, *cusire, cosedere in qualche cosa*, תפר, Ger. *einnehen*, Gal. *coudre en, ou dedans*, Hisp. *coser en algo*, ἐνράπτω, in re aliqua insuo, includo. *Varr. l. 2. de R. R.* Quæ intra capita insuitur pellis mollis. *Cic. pro Rosc. Amer.* Insui in culeum. ¶ Per translationem accipitur pro implicare, conjungere. *Liv. l. 40. c. 51.* Privatamque publicæ rei impensam insuerat.

Insŭper, adv. *oltre a ciò*, ועל, Ger. *darueber*, Gal. *outre, par dessus*, Hisp. *demas desto, o dello*, ὑπέρ, ad hoc, præterea. *Auct. ad Her. l. 4. c. 23.* Non modo id non fecit, sed etiam insuper ipse grandi sponsione victus est. *Virg. 9. Æn. v. 206.* Corpora, captivosque dabit, suaque omnibus arma. Insuper his campi, quod rex habet ipse Latinus. Ita quidam Lexicographi; sed ibi legendum cum optimis codicibus, *insuper in campi. Liv. l. 23. c. 7.* Hæc pacta: illa insuper, quam quæ pacta erant, taciturnitate Campani ediderunt. ¶ Pro super, *supra. Virg. Æn. 3. v. 579.* Ingentemque insuper Ætnam impositi. *Lucret. l. 6. v. 290.* cumulata videbis Insuper esse aliis alia. *Vitruv. l. 5. c. 12.* Insuper ea equationem. Et *l. 10. c. 20.* Insuper hanc compactionem. ¶ *Insuper habere* est negligere, *sprezzare, non far conto. Apul. l. 4. Metam.* Lacrymis insuper habitis. *Gel. l. 1. c. 19.* Constantiam non insuper habendam intelligit.

Insuperabilis, le, o. 3. *insuperabile, invincibile*, Ger. *unbesiegbar*, Gal. *insuperable*, Hisp. *insuperable*, ἀδάμαστος, quod superari, & domari non potest. *Virg. Æn. 4. v. 40.* Genus insuperabile bello. ¶ Interdum ponitur pro impervio, inaccesso, proprieque de montibus dicitur, qui facile trajici non possunt. *Liv. l. 21. c. 23.* Alpiumque insuperabili transitu.

Insuperātus, a, um, *non superato. Maximian. Gal. eleg. 1. v. 33.* Spernebat cunctas insuperata minas.

Insurgo, is, insurrexi, ectum, n. 3. *levarsi*, קם, Ger. *aufstehen*, Gal. *se lever s'encontre*, Hisp. *levantarse*, ἀνίστημαι, surgo, me erigo. *Virg. Æn. 9. v. 34.* Ac tenebras insurgere campis. ¶ Item contra surgo. *Virg. 11. Æn. v. 697.* Altius insurgens oranti, & multa precanti, &c. ¶ Insurgere remis, *vogare*, vehementer adniti. Solent enim remiges, cum totis viribus remis incumbunt, e sedilibus suis assurgere. *Virg. 5. Æn. v. 189.* Nunc nunc insurgite remis. ¶ Insurgere altius in oratione verba dicuntur, cum subsequentia pondere superant priora. *Quint. l. 8. c. 4.* Verbis omnibus altius, atque altius insurgentibus.

Insuscĕptus, a, um, *non pigliato*, non susceptus. *Albinov. eleg. 1. v. 197.* Vota insuscepta reliquit.

Insustentabĭlis, le, adject. *che non si può sostentare, o tollerare. Lactant. l. 7. c. 16.* Insustentabilis dominatio. *Id. de mort. in persecut. c. 29.* Insustentabilis dolor.

Insusurratio, onis, f. actus insusurrandi. *Capitolin. in Antonin. Philosoph. c. 19.* Cum suos mores semper teneret, neque alicujus insusurratione moveretur.

Insusurrātus, a, um, in aurem dictus. *Senec. de brevit. vitæ, c. 14.* Insusurratum millies nomen ostitationæ superbissima reddent.

Insusurro, as, avi, atum, n. 1. *mormorare*, לחש, Ger. *blasen*, Gal. *murmurer, dire bas, ou en l' oreille*, Hisp. *cubar*, ἐμβοσκέω, in aures leniter obstrepo. *Cic. 5. Tusc.* Aquam ferentis mulierculæ, insusurrantisque alteri: Hic est ille Demosthenes. *Id. 4. Acad.* Verum, quoniam non solum nauta significat, sed etiam Favonius ipse insusurrat, navigandi nobis tempus esse. *Sen. epist. 10.* Turpissima vota Diis insusurrant. *Cic. Ver. 7. c. 41.* Cum erat ad eum ventum, & in aurem ejus insusurratum.

Insutilis, a, um, adject. insutus, ut insutilis Asinus, & sartilis, cujus sc. corio latrones puellam quandam insuere volebant, apud *Apul. l. 6. Metam. ad fin.*

Insūtus, a, um, nom. ex particip. *cucito. Virg. 5. Æn. v. 505.* Terga boum plumbo insuto, ferroque rigebant. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 11.* Insutus in culeum. *Val. Max. l. 1. c. 1. n. 13.* Insutus culeo.

Insyncerus. V. Insincerus.

Intabesco, is, intabui, n. 3. idem ac tabesco, ideft marcore, ac tabe consumor, langueo. *Col. l. 4. c. 3.* Et sic intabescit novella vitis, ut nullis deinceps impensis recreari possit. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 35.* Diuturno morbo intabescere. *Hor. Epod. 5.* Interminato cum semel fixæ cibo Intabuisset pupulæ. ¶ Significat etiam liquescere. *Ovid. 3. Metam. v. 486.* ut intabescere flavæ Igne levi ceræ, matutinæque pruinæ Sole tepente solent.

Intactĭlis, le, o. 3. *che non si può toccare, che fugge il tatto*, Ger. *nicht zu beruehren*, Gal. *qui ne se peut toucher*, Hisp. *que no se puede tocar*, ἀψαυστος, tactum refugiens, sive quod tangi non potest. *Lucret. l. 1. v. 437.* Sin intactile erit.

Intactus, a, um, *non toccato, incorrotto, puro*, שלם, Ger. *unberuehret*, Gal. *non touché, impollu*, Hisp. *no tocado, no corrompido*, ἀπείρατος, non tactus, & metaleptice integer, immaculatus, impollutus. *Catull. in Carm. nupt.* Virgo intacta manet. *Juven. Sat. 6. v. 162.* Intactior omni Sabina. ¶ Item intractatus. *Hor. 1. Ser. Sat. 10.* Intacti carminis auctor. ¶ Item illæsus. *Liv. l. 3.* Integri, intactique fugerunt. ¶ Intacti religione animi vir. *Liv. l. 5.* ¶ Intactus a sibilo, ideft nunquam exsibilatus, aut explosus. *Cat. Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Quod intactus a sibilo pervenerat Hortensius ad senectutem.

Intactus, us, m. non tactus, ut inusus, non usus, *il non toccare. Lucret. l. 2. v. 453.* Pondus uti saxis, calor igni bus, liquor aquæ, Tactus corporibus cunctis, intactus inani.

Intaminātus, idem ac incontaminatus. *Hor. 3. Carm. ad 2.* Virtus repulsæ nescia sordidæ intaminatis fulget honoribus.

In tantum, V. Tantus.

Intardans, antis, tardans, moram trahens. *Cal. Aurelian. l. 1. c. Acut. c. 4. a med.* Magis intardans atque perseverans perspicitur.

Intectus, a, um, *non coperto, scoperto*, ἀσκέπαστος, detectus, & nudatus. *Tacit. l. 1. hist. c. 22.* Dux semisomnis, ac prope intectus. *Id. de mor. Germ. c. 17.* Tegumen omnibus sagum; cætera intecti. ¶ Translate *Id. Ann. 4. c. 1.* Tiberium variis artibus devinxit adeo, ut obscurum adversus alios, sibi uni incautum, & intectum efficeret. ¶ Est etiam idem ac tectus, *coperto. Liv. l. 27. c. 3.* Stramento intecta omnia.

Integellus, a, um, dim. ab integro. *Cic. in epist. ad Dolabel. Fam. l. 9. epist. 20.* Suavissimum *complexum* nostrum præstabo integellum.

Intĕger, gra, grum, *intiero*, שלם, Ger. *ganzantz*, Gal. *entier, integre*, Hisp. *entero, integro*, ἀθιγὴς, ἄθικτος, ἀκήρατος, ἀκέραιος, ὑγιὴς, intactus, solidus, totus, plenus, perfectus, incorruptus. *Cic. Att.* Integram rem, causamque relinquere. Translate capitur pro sano, firmo, vegeto. *Cic. pro Planc.* Quos ego florentes, atque integros vidi. *Id. 2. Fin.* Ut integrum se, salvumque velit. ¶ Item pro recente, laboribus non fracto. *Cæs. l. 1. B. C.* Cum crebro integri defessis succederent. ¶ Item pro sobrio, qui ex crapula nihil detrimenti sentit. *Cic. 1. Divin. c. 29.* Si ad quietem integri iremus. ¶ Item pro incolumi, illæso. *Cic. pro Quinct.* Dum existimatio est integra, facile honestas consolatur egestatem. ¶ Item pro florente, ut Ætas integra. *Ter. And. 3. 1. 45.* Egregia forma, atque ætate integra. ¶ Item pro inviolato, casto. *Cic. in Verr.* Conjuges integras ab iisdem petulantia conservare non licitum est. ¶ Item pro innocente, nullis vitiis corrupto. *Cic. 6. Ver.* Non loquor de integris, innocentibus, religiosis. *Id. l. 1. de Or.* Cum illo nemo esset integrior, neque sanctior. *Id. pro Dom.* Integerrimæ, pacatæque gentes. ¶ Item pro indemni. *Cic. in Famil. l. 13. epist. 4.* Si Volaterranos omnibus rebus integros esse volueris. ¶ Conjungitur etiam cum rudi. *Cic. l. 3. nat. Deor. c. 3.* Redem me discipulum, atque integrum accipe, & ea, quæ requiro, doce. ¶ Si casus obliqui cum hoc nomine jungantur, fere genitivo utimur. *Horat. l. 2. Sat. 3.* Integer mentis. Et *l. 2, od. 22.* Integer vitæ. ¶ Integer ævi, dicitur adolescens, cui adhuc ætas integra superest. Unde *Ennius* Deos integros ævi vocat, quod cum immortales sint, nisi de eorum ævo imminuatur. Sic *Virg. 9. Æneid.* Integer ævi Ascanius. ¶ Integrum se servare, interdum est neutri parti se addicere. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* Quod me amicissimæ admones, ut me integrum, quoad possim, servem, gratum est. ¶ In integrum restituere, est in pristinum statum reducere, *rimettere nel primo stato. Cic. 7. Ver.* Ut damnati in integrum restituantur, vincti solvantur. ¶ Res integra est, scil. intacta. *Cic. pro Mur.* Ea dicam vobis audientibus avidis jam tempore, quæ re integra sæpe dixi. ¶ In integro res est, hoc est in potestate, ut adhuc possit vel fieri, vel omitti. *Cic. 15. Famil.* In integro res nobis erit. ¶ Integrum mihi est, in arbitrio, & potestate est, liberum est. *Cic. pro Flac.* Constituent, quid agant, quibus integrum est. *Id. in Pis.* Non est integrum Cn. Pompejo consilio jam uti tuo. *Id. 1. Fam. ep. 9.* Si mihi integra omnia, ac libera fuissent. ¶ Integrum se servare, ideft liberum; rem integram alicui servare, reservare, relinquere, *Cicero* padius. ¶ *De integro, Ex integro*, vel *Ab integro*, est iterum, rursus, denuo, *nuovamente. Cic. pro Cluent.* Habetur de integro quæstio. *Virg. 4. Ecl.* Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo. *Quintil. l. 10. c. 3.* Calor ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires.

Intĕgo, is, exi, ectum, a. 3. idem quod tego, *coprire. Cæs. l. 2. B. C. c. 2.* Intexebantur porticus lignis conjunctis inter se. *Plaut. Rud. 1. 2. 13.* Vidam integendam intelligo totam mihi. ¶ Integere viam, pro sternere. *Vet. Inscript. apud Parum in Lex. Cris.* Viam integendam curavere.

Integrasco, is, n. 3. *esser integrato*, ἀναπαλαίωμαι, integror, instauror. *Ter. Andr. 4. 2. 5.* Hoc malum integrascit.

Integratio, onis, f. reparatio, instauratio, perfectio. *Ter. Andr. 3. 3. 23.* Amantium iræ amoris integratio est. Ita enim legendum, non *redintegratio*.

Integrator, oris, m. qui renovat, & in integrum restituit. *Tertull. Apolog. c. 46.* Integrator veritatis.

Integrātus, a, um, adject. renovatus, instauratus. *Auson. epist. 14.* Vigor integratus.

Intĕgre, adv. *interamente*, Ger. *gantz*, Gal. *entierement, avec integrité*, Hisp. *enteramente, integramente*, καθαρῶς, intacte, syncere, sine vitio. *Cic. 1. Fin.* Id facit nondum depravatum, ipsa natura incorrupte, atque integre judicante. *Id. in Sall.* Vita integerrime acta.

Integritas, atis, f. *integrità*, תום, Ger. *redlichkeit*, Gall. *integrité*, Hisp. *integridad*, ἀκηρασία, incorruptio. *Cic. 5. Fin. cap. 14.* Integritas corporis. ¶ Translate sumitur pro puritate. *Cic. in Brut. c. 35.* Incorrupta quædam Latini sermonis integritas. ¶ Item pro innocentia, castitate. *Cic. 2. de Orat.* Eadem facultate & fraus hominum ad pernicies, & integritas ad salutem vocatur. *Idem 3. Ver.* Summa integritas, & pudicitia.

Integritūdo, inis, f. idem ac integritas. *Ulpian. in proœm. ff. de testam. milit.* Secutus animi mei integritudinem erga commilitones.

Intĕgro, as, avi, atum, a. 1. *reintegrare, rinnovare*, חדש, Ger. *wieder anfahen*, Gal. *reintegrer, refaire*, Hisp. *entrar, repartar*, ἀνανεόω, *instauro*, integrum facere, renovare. *Cic. 1. de Inv.* Sic animus defessus audiendo aut admiratione integratur, aut risu renovatur. *Stat. 8. Theb.* Bellum integrabat Enyo. Sic integrare seditionem, pugnam, lacrymas. *Liv. l. 5. c. 25. & 3. c. 29. &c.*

Integumentum, ti, n. *coprimento, coperta*, כסה, Ger. *eine decke*, Gal. *couverture*, Hisp. *cobertura*, σκέπασμα, id, quo quid integitur. *Cic. de Or.* Id per quædam involucra, & integumenta perspicit. ¶ Translate ponitur pro simulatione. *Cic. in Pis. c. 6.* Qui ictus infugnem nequitiam stoatis involutam integumentis nondum cernat. ¶ Apud *Plaut. Bacch. 4. 2. 19.* Integumentum corporis esse dicitur, qui cultos corporis est, figurator, fatelles.

Intellectio, nis, f. *intendimento*, νόησις, actus intelligendi. Figura est Rhetorica, quæ Græco vocabulo *Synecdoche* dicitur. *Auct. ad Her. 4 c. 33.* Intellectio est, cum res tota parva de parte cognoscitur, aut de toto pars. ¶ Pro ipso intelligendi actu non solent Latini hac voce uti, sed *intelligentia*.

Intellector, oris, m. *intenditore*, qui intelligit. Est *Augustini lib. 2. de doctr. Christ. c. 13. & l. 8. de Gen. ad litt. c. 2. & de morib. Manich. l. 2. c. 3.*

Intellectŭalis, le, adject. *intellettuale. Apul. de dogm. Plat. & Augustin. l. 12. de Gen. ad litt. c. 7.*

Intellectualĭtas, atis, f. intellectus. *Tert. de Anim. c. 38.*

Intellectus, us, m. *intelligenza*, actus intelligendi. *Plin. l. 8. c. 42.* In circo ad currus juncti non dubie intellectum adhortationis, & gloriæ fatentur. ¶ Sumitur etiam pro perceptione, & sensu, *sentimento. Plin. l. 11. c. 37.* Intellectus saporum est cæteris in prima lingua, homini & in palato. ¶ Item pro significatione, *significato. Quint. l. 7. c. 10.* Verba quædam divitos intellectus habent. *Id. l. 8. c. 3.* In obscenum intellectum sermo detortus. ¶ Ipsa intelligendi facultas a Latinis fere dicitur *mens, intelligentia*, non *intellectus*. Adhiberi tamen videtur a *Quintil. lib. 2. c. 16.* ubi ait, loquendi facultatem *magis deesse* brutis animalibus, *quam intellectum, & cogitationem*.

Intelligens, tis, o. *intendente, savio, destro*, מבין, Ger. *verstendig*, Gal. *intelligent, entendu*, Hisp. *intelligente, intendido*, συνετὸς, qui intelligit, sciens, ingeniosus, callidus, sapiens, partic. & nomen ex participio, ab *intelligo*. *Cic. de Fin. l. 3. c. 5.* Doctus, & intelligens vir. *Id. l. 2. c. 20.* Erat & cupidus voluptatum, & cujusvis generis ejus intelligens, & copiosus, *Id. in Brut. c. 49.* Non semper vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit. *Id. de opt. gen. orat. c. 4.* Qui teretes aures habent intelligensque judicium.

Intelligenter, adv. *con intelligenza*, Ger. *verstendlich*, Gal. *entendiblement*, Hisp. *intelligiblemente*, συνετῶς, cum intellectione. *Cic. in Part. c. 8.* Sumuntur autem rerum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur.

Intelligentia, æ, f. 1. *intelligenza, intelletto*, בינה, Ger. *verstand*, Gal. *intelligence*, Hisp. *intelligencia, vista*, facultas animæ nobilissima, qua res etiam incorporeas, & ab omni materia abstractas contemplamur. *Cic. in Top.* Intelligentia est, per quam animus perspicit, quæ sunt. *Id. de Univ.* Deus intelligentiam in animo, animum concludit in corpore. ¶ Dicitur item de speciebus intelligibilibus, & notionibus, quas mente apprehendimus. *Cic. 1. de Leg. c. 22.* Principio homines rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo ac mente concipiunt. ¶ Sæpe pro intellectione, cognitione, notitia usurpatur. *Cic. in Tusc. 5. c. 24.* Quæ nos magis ad cognitionem, intelligentiamque convertant. *Id. 3. Off.* Tamque id honestum, quod in nostram intelligentiam cadit. *Id. 9. Phil.* Qui ex omni ætate in hac civitate intelligentiam juris habuerunt.

Intelligibĭlis, le, o. 3. *che si può intendere*, νοητὸς, quod mente percipi potest. *Sen. ep. 124.* bonum intelligibile. Adde *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 6.*

Intelligibĭliter, *intelligibilmente, sensibilmente*, νοητῶς, ita ut intelligi, sentirive possit. *Augustin. epist. 118.* Multa nos ad corpus pertinentia intelligibiliter posse percipere. *Id. l. 1. Soliloq. c. 1.* Deus intelligibilis lux, in quo, & a quo, & per quem intelligibiliter lucent, quæ intelligibiliter lucent omnia.

Intelligo, (antiq. intellego) is, exi, ectum, a. 3. *intendere*, רבין, Ger. *verstehen*, Gal. *entendre*, Hisp. *entender, conocer*, mente percipio, intelligentia, & ratione comprehendo, ab *intus*, & *lego*, vel ab *inter*, & *lego*. Usurpatur vel absolute. *Cicer. 2. Off.* Quem qui audiunt, intelligere etiam, & sapere plus, quam cæteros, arbitrantur. ¶ Vel cum accus. *Cic. Tyrann.* Tu istic, si quid librarii manu mea non intelligent, monstrabis. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *in. Cic. 6. Ver.* Tametsi non tam multum in istis rebus intelligo. ¶ Vel cum præpos. *de. Id. in Verrin.* De gestu intelligo, quid respondeas. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Corpus quid sit, intelligo: quasi corpus quid sit, nullo prorsus modo intelligo. ¶ Est etiam certiorem fieri, cognoscere. *Cic. in Fam.* Mihi videor ex tuis literis intelligere, te nihil commissurum temere. *Petron. in Satyr. c. 109.* Intellexit Chrysis, me perlegisse totum convicium. ¶ Significat etiam sentire. *Colum. l. 12. c. 21.* Ut aquæ falsæ non intelligatur sapor. *Ex. c. 20.* Cavendumque est, ne condituræ sapor intelligatur. *Id. de arborib. c. 13.* intelligere frigus.

Intemerandus, a, um, non violandus, aut contaminandus, referturque ad res sacras.

sacras. *Val. Plac.* 5. *Argon.* v. 630. An Martia templa intemeranda minus?

Intemerabilis, le, adject. inviolabilis. *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 2. Intemerabilis lalatitas.

Intemerate, adv. incorrupte. *Cod. Theodos. l.* 15. *tit.* 5. Intemerate alicui servire.

Intemeratus, a, um, *inviolato, incorrotto*, ος, Ger. *unverfetzt*, Gal. *non violé*, Hisp. *no violado, cautivo*, inviolatus, incorruptus. *Virg.* 2. Æn. Per si qua est, quæ restat adhuc mortalibus usquam, intemerata fides. ¶ Intemerata sacra. *Virg.* 3. Æn. v. 178. Et munera libo intemerata focis. Ubi *Serv.* Intemerata, rite perfecta.

Intemperabilis, le, adjectiv. qui temperari, seu contineri non potest, assiduus, continuus, ut intemperabilis punctio, apud *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 4.

Intemperans, tis, o. *intemperante, immoderato*, Ger. *der keine maßhalten kan*, Gal. *intemperant*, Hisp. *destemplado*, ακρατὴς, intemperatus, incontinens, voluptatibus, & ventri præter modum indulgens, qui se in omni libidine effundit. *Cic. de Sen. c.* 9. Libidinosa etenim, & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti. ¶ Accipitur etiam pro imprudente, vel inconstante. *Cic.* 1. *Acad. c.* 1. Intemperantis etiam arbitror esse scribere, quod occultari velit. *Id. in Vatin.* Fui paulo in te intemperantior fortasse, quam debui. *Id.* 9. *Fam.* Homo intemperantissimus.

Intemperanter, adver. *intemperantemente, immoderatamente*, Ger. *über die maaß*, Gal. *intemperamment*, Hisp. *destemplatamente*, ακρατῶς, intemperate, immodice, insolenter. *Cic. in Phil.* Nimis iracunde hoc quidem, & valde intemperanter. *Id.* 1. *Tusc.* Hominis est intemperanter abutentis & otio, & literis. *Liv. l.* 31. *c.* 37. Aviditate cædis intemperantius insecuti.

Intemperantia, æ, f. *intemperanza, inconstanza*, Ger. *unmessigkeit*, Gal. *intemperance*, Hisp. *destemplanca*, ακρασία, ακρατία, incontinentia, immoderatio, intemperies, insolentia. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 9. Omnium perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Intemperantia libidinis. *Id. lib.* 11. *c.* 37. Intemperantia risus. *Senec. de constant. Sap. c.* 9. Cœli intemperantia. *h. e.* intemperies.

Intemperate, adv. idem ac intemperanter. *Cic. de Univ. c.* 12. Qui autem immoderate, & intemperate viverit, cum secundus ortus in figuram muliebrem transferet.

Intemperatus, a, um, *intemperato*, non temperatus. *Cic. de Am.* Nequis intemperata quadam benevolentia impediat magnas utilitates amicorum. *Id. in Pis.* Quid cum tuis sordidissimis gregibus intemperatissimas perpotationes prædicem? *Senec. de Consol. ad Helv. c.* 6. Quid intemperatius?

Intemperiæ, arum, f. 1. idem ac intemperies. *Cato c.* 141. Calamitates, intemperiasque prohibessis. ¶ Intemperiæ item Eumenides, seu Furiæ dictæ sunt, quia ab intemperie cerebri calida provenit insania, ac furor, furorem autem Furiæ immittere credebantur. *Plaut. Aul.* 1. 1. 30. Nescio pol, quæ illum hominem Intemperiæ tenent. ¶ *Gel. in præfat. ad fin.* Homines intemperiarum, negotiorumque pleni.

Intemperies, ei, f. *intemperie, mala disposizione*, Ger. *ungewitter*, Gal. *intemperie*, Hisp. *destemplanca, tempestad*, rerum mixtarum inconveniens temperatura, a *temperies*, ut Intemperies cœli, cum aer intemperate aut calidus est, aut frigidus, aut humidus, vel siccus. *Liv. l.* 8. Fœdus insequens annus seu intemperie cœli, seu humana fraude fuit. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Intemperies anni. *Et ibid.* Intemperies Solis. ¶ Translate. *Cic. l.* 8. *Attic.* Qui videor non stulte illius amici intemperiem tulisse. *h. e.* intemperantiam. *Strauganza di essiumi. Gellius l.* 1. *c.* 17. Has Xantippis intemperies in maritum Alcibiades demiratus, &c.

Intempestas, atis, fœm. idem ac intemperies. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Malum patremfamilias, quisquis interdiu taceret, quæ noctu posset, nisi intempestate cœli.

Intempestive, adv. *non a tempo, acaipos*, importune, extra tempestatem, sive tempus. *Cic.* 1. *Off.* Ne si irascamur aut intempestive accedentibus, aut impudenter rogantibus. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 11. cum longa dies sedavit vulnera mentis, Intempestive qui movet, ille novat.

Intempestivitas, atis, f. inopportunum tempus, *tempo improprio*, ἀκαιρία. *Gel. l.* 3. *c.* 16. Octavi mensis (ad partum) intempestivitas.

Intempestiviter, adverb. intempestive. *In lemmate c.* 20. *l.* 4. *Gellii.* Dicere joca quædam intempestiviter.

Intempestivus, a, um, *fuor di tempo, importuno*, Germ. *ungelegig*, Gal. *hors de temps*, Hisp. *fuera de su tiempo*, ἄκαιρος, quod est præter tempestatem, idest præter tempus, quod ét præter temporis opportunitatem. *Cic. Att. l.* 4. Nunquam enim mihi tua aut intempestiva epistola, aut loquax visa est. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 8. *sub fin.* Quid hoc joco intempestivius? ¶ Intempestiva conjecta. Vide *Tempestivus*. ¶ Accipitur etiam pro ominoso, & malo portenti, *di mal'augurio. Plin. l.* 18. *c.* 3. de indictis tempestatum. Auferes continuo clangore intempestivi, pecora exultantia, & indecora lascivia ludentia.

Intempestus, o. 1. 2. *intempestivo, fuor di tempo debito*, ἄωρος, παράωρος, intempestivus. Hinc nox intempesta, νὺξ ἀστυνομία, idest ea pars noctis, quæ est inter noctem concubiam, & mediam noctem, quasi intempestiva, ita dicta, quia non habet idoneum tempus rebus agendis. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 3. *Censorin. de die natali, cap. de diebus. Serv. in* 3. Æn. dicit esse mediam noctem, & dictam esse, quia caret tempore, quasi inactuosam, sive, actibus carentem, quibus tempus dignoscitur. *Varr. l.* 5. *de L. L.* ait noctem intempestam vocari, quæ est inter vesperuginem, & jubar, quia, ut Ælius voluit, nullum tunc est agendi tempus, cum homines prope omnes, aliaque animantia cubare soleant, unde a quibusdam *cubitium*, ab aliis *silentium noctis*, ab aliis *conticinium* vocatur. Denique *Festus* scripsit: Intempestam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile noctis horæ, quam diei possunt intelligi. *Cic. 6. Ver. c.* 43. Repente nocte intempesta servorum fit armatorum concursus, atque impetus. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod est sine temperie, pro pestilenti. *Virg.* 10. Æn. v. 184. Et Pyrgi veteres, intempestæque Graviscæ.

Intemporalis, le, adject. qui est extra tempus, hoc est æternus. *Prudent. in Roman. v.* 316. Intemporalis ante, quam primus dies.

Intemporalitas, atis, f. intempestivitas. *Cal. Aurelian. Acutor. l.* 1. *c.* 9. *circa med.* Somni intemporalitatem interrumpere. Adde *cap.* 15.

Intemporaliter, adverb. intempestive, importune. *Cal. Aurelian. Tard.* 1. *c.* 4. Intemporaliter adjutoria adhibere.

Intendo, is, endi, ensum, 3. 3. *estendere, tirare, dirizzare*, כוון, *caricare*, Ger. *spannen*, Gal. *tendre, étendre*, Hisp. *tender, estirar, estirar*, proprie est valde tendere, seu extendere, porrigere, quod lentum, & remissum est. *Virg.* 8. Æn. v. 704. Arcum intendebat Apollo. *Cic. l.* 16. *ad Attic. epist.* 14. Intendere dexteram ad statum. ¶ Hinc intendere aciem, intendere oculos, est attentius inspicere. *Cic.* 4. *Tusc.* Aciem acrem in omnes partes intendere. *Plin. l.* 2. *ep. ult.* Componit vultum, intendit oculos. ¶ Translate intendere animum, est totis ingenii viribus incumbere. *Liv. in præfat.* Ad illa pro se quisque animum intendit. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. v. 35. Intendas animum studiis, & rebus honestis. *Sallust. in Jug.* In regnum Adherbalis animum intendit. ¶ At, intendere animo, est animo statuere, propositum habere, *aver'intenzione, o mira. Cic. Phil.* 10. *c.* 4. Si Antonius, quod animo intenderat, perficere potuisset. ¶ Dicimus etiam, intendere cogitationem, curam, &c. in, vel ad aliquid. *Liv. l.* 37. Omnem curam in belli apparatum intendit. *S'applicò. Id. l.* 40. Intendere cogitationem ad aliquid. Sic, intendere consilium, h. e. capere. *Ter. Andr.* 4. 4. 12. Repudio consilium, quod primum intenderam. ¶ Cum infinito. *Liv. l.* 38. *c.* 2. Postero die ducere ad Argitheam intendit. ¶ Significat etiam augere. *Tacit. l.* 2. *Ann. c.* 38. Langueſcet alioqui industria, intendetur socordia. Sic intendere formidinem, gloriam, cupiditates, &c. *apud eund. sæpe.* Intendere lusus Principis, h. e. adjuvare, & augere. *Id. l.* 13. *Annal.* ¶ Item tendere. *Cic. pro Mur. c.* 9. Ut eo, quo intendit, cum exercitu mature perveniat. *Liv. l.* 36. Intendere iter ad Prætorem. Et *l.* 30. Intendere iter in Italiam. ¶ Item inferre, intentare. *Cic. pro Mil. c.* 14. Diem mihi dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat, h. e. in judicium vocarat. *Liv. l.* 9. Intendere crimen in aliquem, h. e. accusare. Sic intendere periculum, h. e. facessere. *Cic. pro Quint.* Intendere alicui inimicorum formulam. *Suet. in Vitel. c.* 7. V. *Formula.* ¶ Item intentionem habere, *pretendere, aver'intenzione. Terent.* 3. 3. 19. Hanc se intendit esse. ¶ Item illigare, innectere. *Virg.* 2. Æn. Et flupea vincula collo intendunt. ¶ Item adversari, contendere. *Cic. ad Lentul. ep.* 2. *l.* 1. Proxima erat Hortensii sententia, cum Lupus Trib. pleb. intendere cœpit. Alii leg. *contendere.* ¶ Intendere se adversarium in aliquem, *dichiararsi nemico. Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 4. ¶ Intendere se in rem, *applicarsi. Quintil. l.* 4. *c.* 1. ¶ Intendere se ad firmitatem, *vassodarsi. Cicer. Tusc.* 4. Nec vero unquam ne ingemiscit quidem vir sapiens, nisi forte, ut se intendat ad firmitatem. ¶ Intendere leges, est earum severitatem augere. *Plin. ep.* 9. *l.* 4. ¶ Intendere officia. h. e. officiis plene satisfacere. *Sallust. in Jug.* Numidæ, sicuti plerique in nova deditione, officia intenderant. ¶ Intendere in se. *attendere a se. Senec. in præfat. l.* 1. *quæst. nat.* Cum disco, quid sit Deus, totus in se intendat, an ad nos aliquando respiciat.

Intensio, onis, f. extensio, intentio. *Senec. l.* 2. *quæst. nat. c.* 6. Quid est vox, nisi intensio aeris? Adde *l.* 8. *c.* 9.

Intensus, a, um, adjectiv. intentus, extensus, *teso, tirato. Nazar. in Panegyr. Constant. c.* 23. Virtus in parvis prope ad securitatem remissa, in mediocribus modice intensior. *Senec.* 2. *de Ira, c.* 35. Intensior impetus. ¶ Afferuntur loca alia ex *Ciceronе*, in quibus plerumque *intentus* legitur. nam *intensus*, quamquam idem significat, minus frequenter tamen usurpatur.

Intentatio, onis, fœm. actus intentandi, ut intentatio criminum, h. e. accusatio, objectio, apud *Tertul. in Apologe. c.* 46. Intentatio digitorum, hoc est immissio. *Senec. l.* 2. *de Ira, c.* 4. Nec oculi ad intentationem subitam digitorum comprimantur. Alii tamen leg. *intentiones.*

Intentatus, a, um, extensus, partic. ab intentor. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Gladii etiam plerisque intentati, & vulnerati quidam, necatique. ¶ Item non tentatus, idest non expertus, *non tentato, ἀπείρατος. Horat. in Art. Poet.* Nil intentatum nostri liquere poetæ. Adde *Mart. l.* 2. *epigr.* 14.

Intente, adv. *intentamente, diligentemente*, Ger. *fleiſſiglich*, Gal. *soigneusement*, Hisp. *con cuydado*, ἐπιμελῶς, accurate, diligenter. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. Audire aliquem intente, & modeste. *Liv. lib.* 25. *cap.* 23. Intentius custodire locum. *Lamprid. in Heliogab. cap.* 14. Intentissime exspectans. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 35. Intentius se excusare.

Intentio, onis, f. 3. *intenzione, estensione*, ἐπίτασις, *tensura*, proprie idem est ac extensio, augmentum, cui opponitur laxatio, vel remissio. *Col. l.* 6. *c.* 6. Cruditatis signa sunt crebri ructus, ac ventris sonitus, fastidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi. *Gell. l.* 16. *c.* 5. Ve particula, sicut quædam alia, tum intentionem significat, tum minutionem. ¶ Ponitur etiam pro conatu, vehementia. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 23. Simillime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum, remissione autem sic urgetur, ut se nequeat extollere. ¶ Item pro animadversione, & diligentia, qua animus ad id, quod agendum est, intenditur, seu dirigitur. *Quintil. l.* 8. *c.* 2. Non semper tam esse acrem judicis intentionem, ut obscuritatem apud se ipse discutiat. *Plin. in ep.* 10. *l.* 2. Ut tantum curæ, intentionisque suscipere & possint, & velint. ¶ Per Synecdochem ponitur pro voluntate, & deliberatione aliquid agendi. *Plin. in panegy. c.* 78. Hæc nempe intentio tua est, ut libertatem revoces. ¶ Metonymice usurpatur pro scopo, seu fine. *Id. l.* 2. *ep.* 5. His tu, rogo, intentionem scribentis accommodes. ¶ Apud Rhetores est oratio, qua crimen, vel debitum alicui objicitur. *Cic. l.* 1. *de Invent. & Quintil. l.* 3. *c.* 11. ¶ Apud Logicos est major syllogismi propositio, *la maggiore. Quintil. l.* 5. *c. ult.* ¶ Sumitur & pro harmonia. *Auctor fragmenti de musica, quod cum Censorino edi solet.* Organon quondam tres habuit intentiones, gravem, mediam, & acutam. ¶ Apud Cives accipitur pro actione in judicio. *Ulp. l.* 1. *Dig. Si mensor* &c. Si autem ex locato fuerit actum, dicendum erit, nec tenere intentionem.

Intento, as, avi, atum, 1. 1. *distendere, τανύειν*, freq. ab intendo, ut Intentare arma, gladios, ficam, idest extendere in aliquem. *Liv. l.* 3. *c.* 47. Intentans in Appium manus. ¶ Ponitur etiam pro comminari, *minacciare*, Ger. *drauen*, Gal. *menacer*, Hisp. *amenazar, ἀπειλῶ. Virg.* 1. Æn. Præsentemque viris intentant omnia mortem. ¶ Item pro injicere, imponere. *Hirc. 6. B. Hisp.* Et ei manus intentare cœperunt. ¶ Item pro tentare, experiri. *Liv. l.* 8. *Bell. Mac.* Irrito incepto, cum intentassent magis, quam iniissent certamen, Ætoli abscesserunt. Sed hic fortasse pro *minari*, vel pro *ostendere* accipiendum est.

Intentus, a, um, *intento, offeso*, מוּכָן, Ger. *gespannen*, Gal. *tendu*, Hisp. *tendido, inteneuado*, extensus, porrectus, ab intendor. *Cic.* 3. *de Orat.* Nam voces, ut chordæ, sunt intentæ, quæ ad quemque tactum respondeant. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Sella intenta loris. ¶ Item attentus, diligens. *Liv. l.* 3. Operi certe, id quod constat, agresti intentus. *Quint. l.* 10. *c.* 1. Vir singulæ quidquam intentissima cura consequi potest. *Sallust. in Catil. c.* 2. Intentus aliquo negotio artis bonæ famam quærit. Cursus *Liv. l.* 23. *c.* 35. Intentior struendæ fraudi. *Id. l.* 26. Intentus in omnem occasionem rei gerendæ. *Cic. Phil.* 11. Intentus ad liberandum. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 60. Intentior sermo, h. e. vehementior. *Tacit. l.* 17. Intentis alimentorum pretiis, h. e. auctis.

Intentus, us, m. extensio. *Cic. pro Sext. c.* 35. Voces quidem, & palmarum intentus, & maledictorum clamorem omnem profuderunt.

Intepĕo, es, ui, n. 2. idem ac tepeo, vel tepidus fio. *Prop. l.* 4. *Eleg.* 1. v. 124. Et lacus æstivis intepet Umber aquis.

Intepesco, is, pui, n. 3. idem fere ac intepeo, *divenir tepido. Sen. epist.* 78. Ne quis intepescat cibus. *Col. l.* 1. *c.* 1. Intepescente frigore.

Inter, *tra, fra*, בֵּין, Ger. *zwiſchen*, Gal. *entre*, Hisp. *entre*, μεταξὺ, præp. ex iis, quæ acc. inseriunt, & denotat medium quiddam, dicituque de loco, de tempore, de persona, ab *in*, ut subter a *sub*, propter a *pro. Cic. Att. l.* 3. Inter me, & Brundusium Cæsar est. *Id. de Am.* Quæ sæpe inter me, & Scipionem de amicitia disserebantur. ¶ Accipitur etiam pro *in numero. Cic. pro Planc.* P. Crassus inter Equites R. summo splendore fuit. ¶ Item pro *in loco. Cicer. in Catil.* Dico te priore nocte venisse inter falcarios, in M. Leccæ domum. ¶ Item pro *in. Cic. ad Q. Fr.* Hæc inter cœnam Tyroni dictavi. *Id. Verr.* 7. *c.* 11. Erat exitus ejusmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e prælio auferretur, alius tanquam occisus relinqueretur. Sic inter diem, pro interdiu. *Gel. l.* 9. *c.* 4. Inter vias. *Terent. Eun.* 4. 2. 1. pro in via. ¶ Item pro *intra. Cic. pro Quint. c.* 14. Qui inter tot annos ne appellarit quidem Quintium. ¶ Inter hæc, *in questo mentre*, transitionibus inservit. *Liv. l.* 24. *& alibi.* ¶ Inter se pro *invicem, mutuo. Cic.* 1. *de nat. Deor.* Dii inter se diligunt. ¶ Item pro *post. Virg. 6. Æn. v.* 30. Hunc inter fluvio Tyberinus amœno. ¶ Componitur fere cum omnibus literis. Sed in *intelligo*, & similibus *r* in *l* mutatur.

Interæstŭo, as, avi, atum, n. 1. per intervalla æstuo. *Plin. l.* 6. *epist.* 16. Stomachus illi natura invalidus, & frequenter interæstuans erat.

Interalbico, as, n. 1. est colorem album per intervalla ostendere inter alios colores emicantem, quod in quibusdam varii coloris gemmis accidere solet, & in vestibus quibusdam. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Leucochrysos fit chrysolito interalbicante.

Interamentum, i, neut. quidquid ad aliquid interius muniendum, vel instruendum requiritur, ab *inter*, vel *intus. Liv. l.* 28. *c.* 45. Populonienses ferrum, Tarquinienses lintea in vela, Volaterrani interamenta navium, & frumentum policiti sunt. h. e. interiorem navium apparatum. Aliquis legit *incrementa*. h. e. picem, & ceram, & similia ad naves oblinendas. V. *Cera* in fine.

Interamna, f. 1. *Terni, Terani*, urbs Umbriæ Interbito ad Narem flu. in planitie, inter Spoletium 12. M. P. & Narniam 6. in via, quæ Romam ducit. Pop. *Interamnates.* ¶ Interamna altera, opp. Volscorum, in Latio, in R. Neap. & in prov. Terræ laboris, ad Lirim fl. aliquot mill. infra Insulam ad Mer. cujus nunc vestigia visuntur prope vicum *Ponte Corvo*. Alii credunt, fuisse paulo supra, ubi nunc castr. *l' Isoletta*, aliquot mill. ab Aquino in Occ. Aliis est *Terre di Terniae.*

Interamnānus. V. Interamnas.

Interamnĭa, f. 1. *Teramo*, urbs alias Samnitum, in Præcutiano agro, nunc R. Neap.

Neap. in Apruſio ält. ab ora maris Hadriatici 14 M. P. in Occ. inter Batinum, & Vomanum fl.

Interamnis, e, adject. qui eſt ex Interamna. *Cic. pro Mil.* C. Caſſius Interamnis.

Interamnus, vel Interamnanus, a, um, adject. qui inter duos amnes jacet, *μεσοποτάμιος*. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 56. Terras interamnas (*Meſopotamia ſcilicet*) recepimus. Al. leg. Interamnanas. *Solin. c.* 32. Spatia ampliori interamna.

Interanea, nium, n. 2. *interiori*, τὰ ἔντερα, inteſtina, ab intra, quod intra corpus ſint condita. *Plin. l.* 30. *c.* 7. Interaneorum morbi. *Id. l.* 22. *c. ult.* Lens paſtoris glutinat interanea procidentia. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Aves occiſas exemptis interaneis. ¶ In ſingulari num. *Plin.* 32. 9. Procidentis interanei morbus.

Interaneus, a, um, internus, intimus. *Plin.* 20. 11. Hippoſelinum poto ſemine torminibus interaneis medetur.

Interareſco, is, arui, n. 2. *ſeccarſi in tutto*, ἐκξηραίνομαι, eſt penitus areſcere, hoc eſt omnino aridum fieri. *Cicer. 5. Tuſc. c.* 14. Nihil enim interareſcere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata conſiſtit.

Interatim, adv. idem ac interim. *Feſtus.*

Interbibo, is, n. 3. *bere tutto*, ἐκπίνω, totum bibo, plane ebibo. *Plaut. Aul.* 3. 6. 22. Quæ mihi interbibere ſola, ſi vino ſcateat, Corinthienſem fontem Pyrenen poteſt.

Interbito, is, n. 3. idem quod intereo, pereo. *Plaut. Maſt.* 5. 1. 47. Ne illi huc confugere poſſint, quæſtioni quos dabo, Hic ego tibi præſidebo, ne interbitat quæſtio. Eadem ſignificatione uſurpatur *Perbito* ab eodem Plauto, & aliis apud Nonium c. 2. 654. Itaque minus recte plures Lexicographi interbitere exponunt, intervenire.

Interceſa, & porrecta. V. Interciſi dies.

Intercalaris, & re, o. 2. *interpoſto*, ἐμβόλιμος, ἐμβολιμαῖος, quod interſeritur, interjectitium, interpoſititium, ut Menſis intercalaris, ideſt Februarius, cui dies quarto quoque anno, Terminalibus jam peractis, intercalabatur, ſeu inſerebatur, nempe inter diem 24. & 25. ſeu ante 5. Cal. Martii, ut anni civiles cum aſtronomicis congruerent, a *calo*, voco, vel potius ab *inter*, & *calendæ*, quia ille dies inter ſextum, & quintum calendas Martias interponebatur. V. *Feſtum*. ¶ Intercalares calendæ, dicebatur primus dies Februarii. Sed aliqui intelligunt calendas Martii, quia intercalationem in Februario factam, quinque tantum diebus interpoſitis, ſequerentur. *Cic. ad Ligar. l.* 6. *Fam. ep.* 15. Cum ad tertium calendas intercalares rogatu fratrum tuorum veniſſem mane ad Cæſarem. ¶ Intercalaris verſus eſt, qui frequenter intercalatur, ac repetitur, ſeu inter aliquos verſus interponitur. *Serv. in* 8. *Ecl.* dictus eſt ad exemplum, quo dicebant *dies intercalaris*. Sed *Voſſ. & Scal. l.* 7. *de emend. temp.* contra aiunt, veteres diei intercalationem vocaſſe a carmine ſuccentivo, quod colis, & ſtrophis abſolutis iterabatur. Hujus exemplum habes in *Virg. Ecl.* 8.

Intercalarium, rii, n. ſubſt. tempus, quod intercalatur, ut annus cum curſu Solis conveniat. *Cic.* 2. *Ver. c.* 52. Tunc Cepaleditani decreverunt intercalarium quadraginta quinque dies longum, ut reliqui menſes in ſuam rationem reverterentur.

Intercalarius, a, um, idem quod intercalaris. *Liv. l.* 37. *c.* 59. Triumphavit menſe intercalario pridie calendas Martias.

Intercalatio, onis, f. interpoſitio. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Per ſingulas intercalationes. *Macrob. Sat. c.* 13. Omni intercalationi menſis Februarius deputatus eſt V. *Intercalaris*.

Intercalator, oris, m. qui interponit. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 13. Octo intercalatores dies.

Intercalatus, a, um, interpoſitus, atque ita dilatus, prorogatus. *Liv. l.* 9. *c.* 9. Hanc jam ut intercalatæ pœnæ uſuram habeant. V. *intercalo*.

Intercălo, as, a. 1. *intraporre*, *intramettere*, παρεμβάλλω, interſero, interpono. Sæpe uſurpatur impersonaliter. *Cato de R. R. c.* 150. Si intercalatum erit calendis Majis; anno 30. ne amplius promittat. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Ita, ut 12. annis continuis non intercalaretur. ¶ Ponitur etiam pro differre, prorogare. *Cic. Att. l.* 5. *ep. ult. in fin.* Cum ſcies, Romæ intercalatum ſit, nec ne. *Id. ibid. ep.* 9. Te rogo, ut pugnes, ne intercaletur. Sed etiam in his locis poteſt exponi pro *interponere*: e. g. Ne interponatur aliquid ſpatii.

Intercapedinatus, a, um, nom. ex particip. intervallo diſtinctus, diviſus. *Martian. Capel. l.* 9. Vaneſcentia intercapedinatæ prolixitatis obſivia.

Intercapēdo, inis, f. *intervallo*, Germ. *wuſt darſwiſchen iſt*, Gall. *intervalle*, Hiſp. *intervalo*, διάστασις, διαχώρημα, quod inter duo temporis ſpatia intercipitur, interſtitium temporis. *Cic. Tyrroni*, l. 16. *Fam.* Itaque jam me non pœnitebit intercapedinem ſcribendi feciſſe. *Id. l. Fin. c.* 28. Quas ob cauſas in eorum vita nulla eſt intercapedo moleſtiæ. ¶ Generatim accipitur pro quovis intervallo. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 10. Litium ſeries excreverant, intercapedine juriſdictionis. Adde *Cic. Fam. 9. ep.* 22.

Intercardinatus, a, um, adject. ut intercardinatæ trabes, h. e. cardine ſimul colligatæ, *incaſtrate*, apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 20.

Intercēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *frapporſi*, διίστημαι, proprie idem eſt, quod medium eſſe, & inter duo ſpatia ſive temporis, ſive loci interponi, intervenire, interjacere. *Cæſ. l.* 1. Sylvæ, quæ inter eos, & Arioviſtum intercederent. *Cic.* 2. *de Or.* Vix annus interceſſerat ab hoc ſermone cohortationis meæ. ¶ Accipitur etiam pro eſſe, extare, ut Amicitia, neceſſitudo, ſocietas, affinitas, controverſia, diſſenſio mihi cum aliquo, vel inter nos intercidit. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 2. De his rebus Senatus auctoritas gravisſima interceſſerat. *Id. ap. Pulchro*, *l.* 3. *Fam.* Veteres mihi neceſſitudines cum his omnibus intercedunt. ¶ Item pro opponere ſe, hoc eſt rem aliquam impedire, & prohibere, quod apud Romanos proprium fuit Tribunorum plebis, *intercedere*, *intrametterſi*, *impedire*, διίστημι. *Cic.* 30. *Fam.* Meæque ſententiæ rogatu Servilii P. Titius interceſſit. *Cæſ. l.* 8. *c.* 2. Nihil intercedit, quominus Samniti populo pacis, bellique arbitrium ſit. *Ter. Andr.* 5. 5. Si nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit, interveneriſ, vel impediverit. ¶ Item pro ſpondere, fidejubere. *Cic. Att. l.* 2. Accerſivit ad ſe, promiſit, interceſſit, dedit. *Id. Att. l.* 6. *epiſt.* 1. Adſcribit, & quaſi calcar admovet, interceſſiſſe ſe pro iis. ¶ *Plin. l.* 32. *c.* 1. Quadringentorum remigum obſequio contra ſe intercederet. hoc eſt impediret, ne ii remiges obſequerentur, & navim agerent. De echeneide piſce loquitur. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. de Provinc. Conſ.* Qua intercedi de provinciis non licebit. *Id. l.* 1. *Fam.* Cui ſcis interceſſum eſſe.

Interceptio, onis, f. *occupazione*, actus intercipiendi. *Cic. pro Cluent. c.* 60. Per quem porro datum? unde ſumptum? quæ deinde interceptio poculi?

Interceptor, oris, m. qui intercipit. *Liv. l.* 4. *c.* 50. Prædæne interceptorem, fraudatoremque etiam malum minari militibus? *Id. l.* 3. *c. ult.* Interceptor litis alienæ.

Interceptus, a, um, *intercetto*, *tolto di mezzo*, μεσολαβηθείς, particip. ab intercipior. *Cic. ad Q. Fr.* Ne cujuſquam animum meæ litteræ interceptæ offendant. *Plin. in ep.* 50. *l.* 20. Interceptus mortalitate. h. e. morte præventus. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 12. Interceptus veneno. h. e. exſtinctus.

Intercēſſio, onis, f. 3. *oppoſizione*, *impedimento*, ἀντιπαράκλησις, oppoſitio, prohibitio, ne quid fiat. Erat autem interceſſio propria Tribunorum, quibus jus fuit intercedendi, hoc eſt vetandi, prohibendique. Nam (ut Gel. docet l. 13. c. 13.) Tribuni plebis antiquitus creati videntur, non juri dicendo, ſed interceſſionibus faciendis, ut injuria, ſi qua fieret, arceretur, & ut vim fieri prohiberent. *Cic.* 2. *Phil.* Cum auſpicia Augur, interceſſionem Conſul ſuſtuliſſes. ¶ Item interventus, præſentia. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Probari debere pecuniam datam, chirographi exhibitione, tabularum obſignatione, teſtium interceſſione. ¶ Dicitur etiam de ſidejuſſione in re pecuniaria, quemadmodum intercedo pro ſidejubeo adhibetur, quod V. loco ſuo. *Cic. l.* 1. *Att. epiſt.* 3. Mea interceſſio & eſt, & fuit parata. *Id. Parad.* 6. *c.* 2. Interceſſiones pecuniarum in coitionibus candidatorum.

Interceſſor, oris, m. *chi s'oppone*, שָׂטָן, Germ. *verhinderer*, Gall. *interceſſeur*, Hiſp. *interceſſor*, ἐνστάτης, μαχητής, oppoſitor, qui intercedit. *Cic. Agrar.* 2 *c.* 12. Cum interceſſio ſtultitiam interceſſoris ſignificatura ſit, non rem impeditura. *Liv. l.* 4. *c.* 53. Interceſſores legis Agrariæ. ¶ Item ſidejuſſor. *Senec. ep.* 119. Nolo per interceſſorem mutuerîs.

Interceſſus, us, m. interventus, *Valer. Maxim. l.* 5. *c.* 4. *n.* 2. Conſulem graviter faucium interceſſu ſuo ſervavit.

Intercido, is, cidi, cîſum, a. 3. *tagliare per mezzo*, *o in mezzo*, διαίνω, per medium ſeco, ex *inter*, & cædo. *Plin. l.* 6. *ep.* 22. Corrupto ſcribæ ferro interceperat commentarios, interciderâtque. *Colum. l.* 4. *c.* 32. Arundinetum denſiſſimum poteſt intercidi, & diſtrahi: quod opus ruttici caſtrationem vocant.

Intercīdo, is, cidi, caſum, n. 3. *cadere*, παραπίπτω, idem ac cado, vel inter aliqua cado. *Liv. l.* 26. Ut vix ullum telum in mare vanum intercideret. ¶ Eſt item perire, interire, deficere, *perire*, ἀπόλλυμι. *Cic. pro Dejot.* Pereant amici, dum una inimici intercidant. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Credo, quia nulla geſta res inſignem fecerit Conſulatum, memoria intercidiſſe. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 6. Quod ſi intercideris tibi nunc aliquid, repetes mox. h. e. ſi oblitus fueris.

Intercinctus, a, um, *diſtinto*, maculis quibuſdam circumquaque nitentibus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Candore intercincto variis coloribus. Melius legitur interſtinctus.

Intercino, is, a. 3. *cantare in mezzo*, παῴδω, cantum immiſceo, interpono, infero. *Hor. in ar. poet. v.* 194. Neu quid medios intercinat actus, quod non proposito conducat; hoc eſt, nihil ſcribat, quod non ad propoſitum faciat.

Intercipio, is, epi, eptum, a. 3. *togliere di mezzo*, תָּפַשׂ, Ger. *auffahren*, Gal. *intercepter*, Hiſp. *entreſatar*, *tomar*, μεσολαβῶ, interverto, impedio, efficio, ne quid eo perveniat, quo deſtinatum eſt. *Cicer. pro Cluen.* Id, cum daretur in muſſo, Balbutium quendam ejus familiarem interceviſſe, bibiſſe, ſtatimque eſſe mortuum. *Caſſius ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 12. Intercipere litteras. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. c.* 6. Intercipere regnum. *Id. in Pomp.* Intercipere victoriam. *Col. l.* 9. *c.* 3. Intercipi morbo. ¶ Eſt item aliquem inter agendum occupare, incautum per inſidias capere. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 93. Quid ſi forte in inſidias deveneró? tum redimes me, ſi me hoſtes interceperint. *Tarin. Agric. c.* 5. Exercitus intercepti. h. e. deleti. *Nepos in Iphicrate c.* 2. Hoc exercitu morem Lacedæmoniorum intercepit. Al. leg. *interfecit*. V. Mora. ¶ Intercipere iter, *ſerrar la ſtrada*. *Curt. l.* 4. *c.* 2. Præceps in ſalum murus pedeſtre interceperat iter.

Interciſe, adv. *diviſamente*, συντόμως, ſectim, & per inciſiones. *Cicer. in Partit. c.* 7. Deinde idem intercîſe, atque perminute. *Gell. l.* 11. *c.* 2. Hæc etiam ſparſim, & interciſe commeminimus.

Interciſi dies, erant ſpecies dierum promiſcuorum, qui prima, & ultima parte erant nefaſti, ſed media faſti erant. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. Dicti ita fuere, quia faſti erant inter cæſa, & porrecta, ideſt inter cædem hoſtiæ, & oblationem extorum. Nam medio illo intervallo Sacerdos cæremonias quaſdam peragebat, & tunc Prætori licebat fari verba illa, *do*, *dico*, *addico*, ideſt juriſdictionem exercere. Vel interciſi dicti ſunt, quia inter primam diei partem, & ultimam fas intercedebat, vel etiam, quia nefas ſacrificio intercîſum fuerat. *Varro l.* 5. *de L. L.* Vel ita appellati ſunt, quod diviſi eſſent, partem eorum ſibi Diis, partem hominibus vendicantibus. Sed id commune erat omnibus promiſcuis, qui Deorum, hominumque communes erant. Iidem dies *Endotercîſi* vocabantur. Nam veteres *endo* pro *in* dicebant. Hi dies in Calendario literis *En.* ſcribebantur.

Intercîſio, onis, f. *vadimento*, eroſio, morſus. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Intercîſiones ſtomachi. Al. leg. *Item viſiones*. *Vers. in fragment.* A ſecuris intercîſione.

Intercîſivus. V. Interſecivi.

Intercîſus, a, um, nom. ex partic. *tagliato a mezzo*, *troncato*, abruptus, reſciſſus. *Cicer. in Parad.* Intercîſæ pactiones. *Cæſ. l.* 8. *B. G. c.* 14. Jugum mediocri valle a caſtris intercîſum. ¶ Dies intercîſi, V. ſup. *Intercîſi*.

Intercludo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſerrare*, *chiudere*, סָגַר, Germ. *verſchlieſſen*, *verſchlieſſen*, Gall. *enclorre*, *fermer*, Hiſp. *cerrar*, *eſtorvar*, ἀποκλείω, claudo, interſepio. *Cic. Att. l.* 9. Ut plane intercluſi, captique ſimus. ¶ Sæpe uſurpatur pro iter claudere, iter impedire. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 63. Ita, ut quibuſdam ſit intercluſa anima. ¶ Item pro impedire. *Virg.* 2. *Æn. v.* 110. Sæpe illos aſpera ponti intercluſit hyems. *Cæſ.* 1. *B. C.* Hoſtes intercludere ab oppido, & ponte. ¶ Fugam intercludere, eſt iter occupare, per quod inimici fugam arripere poſſent. *Cæſ. 7. B. G. c.* 11. ¶ Commeatum alicui, vel commeatu aliquem intercludere, eſt inipedire, & itinera obſidere, ne inimicis commeatus poſſit deferri. *Plaut. Mil.* 2. 2. 68. Interclude inimicis commeatum, tibi muni viam. *Cæſ.* 1. *B. G. c.* 48. Eo conſilio, uti frumento, commeatuque, qui ex Sequanis, & Heduis importaretur, Cæſarem intercluderent. ¶ *Cic. Att. l.* 8. *c.* 8. Intercludi dolore. *h. e.* opprimi.

Interclusio, onis, f. *impedimento*, מְצוּר, Germ. *verbinderung*, Gall. *empeſchement*, Hiſp. *encerramiento*, *eſtorvo*, ἀποκλεισμὸς, impedimentum, occupatio. *Cic.* 3. *de Orat. c* 46. Clauſulas enim, & interpunctiones verborum animæ interclusionem appellat.

Interclūſus, a, um, *ſerrato*, *impedito*, clauſus, impeditus. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 11. Nobis iter illud omnino interclusum videtur. *Cæſ. l.* 3. *c.* 6. Interclusus ſpiritus.

Intercolumnium, n. *ſpazio fra l'una*, *o l'altra colonna*, Ger. *ein ſtuck zwiſchen zweyen ſeulen*, Gall. *eſpace entre deux colomnes*, Hiſp. *eſpatio entre una columnas*, μεσοκιόνιον, ſpatium inter columnas. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. *Auct. ad Her. l.* 4. Ædes, intercolumnium, angulum, tornicem. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 2. *c.* 2. Intercolumnia ambulationis convellit hedera.

Interconcilio, as, avi, atum, a. 1. idem ac concilio, ideſt, benevolum reddo. *Quinctil. l.* 12. *c.* 10. Sive aliud interconciliandi videtur præſtare officium.

Interculco, as, avi, atum, a. 1. calco in medio, vel inter aliqua, ex inter, & calco. *Col. l.* 12. *c.* 43. Ita diſtantes, ut intercalcari poſſint vinacea.

Intercurro, is, intercurri, rſum, n. 3. *intervenire*, μεσολαβῶ, intervenio, intercedo. *Cic.* 8. *Phil. c.* 6. Pugnatur acerrime, qui intercurrerent, miſimus tres principes civitatis, hos contempſit Antonius. *Id.* 2. *Tuſc.* Ergo his laboriosis exercitationibus & dolor intercurrit.

Intercurſo, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab intercurro, ſed ejuſdem fere ſignificationis. *Liv. l.* 2. *c.* 35. Intercurſantibus barbaris. *Plin. l.* 3. *c.* 26. Æſtuariis intercurſantibus. ¶ Per tmeſin *inter enim curſare* dixit *Lucret. l.* 3. *v.* 263.

Intercurſus, us, m. *intervento*, *il frapporſi*. *Liv. l.* 2. *c.* 29. Conſulum intercurſu rixa ſedata eſt. *l.* 34. *c.* 5. Intercurſu matronarum inter duas acies prælium ſedatum eſt.

Intercus, utis, o. p. gen. c. *ira carne*, *e pelle*, Germ. *zwiſchen haut*, *und fleiſch*, Gall. *entre chair*, *& cuir*, Hiſp. *entre cuero*, *y carne*, ὑποφλοιώδης, τὸ ὑπὸ τὴν ἔξωθεν σάρκα, inteſtinus, quaſi inter carnem, & cutem, vel quaſi intra cutem, ut *Aqua intercus*, quæ vulgo hydropiſis dicitur, cum intra cutem aqua colligitur, qua corpus turgeſcit. *Cic.* 3. *Off.* Si quis medicamentum culpiam dederit ad aquam intercutem. *Cato de intercutitis*, *apud Priſcian.* Intercutibus ſtupris flagitati. ¶ Translate ponitur pro occulto, ut *Vitium intercus*, quod foris non apparet, quaſi intra cutem conſiſtens. *Gell. l.* 13. *c.* 8. Cum vitia facundiſſime accuſarent, intercutibus vitiis ipſi madentes.

Intercussus, us, m. ab *inter*, & *quatio*. *Senec. l.* 3. *quæſt. natur. c.* 27. Quod olim fuerat nubilum, nox eſt, & quidem horrida, & terribilis, intercuſſu luminis diri. *h. e.* lumine inter noctem ſe quatiente. Quidam vetus codex habet *intercurſu*.

Intercutiti, mares ſtuprum paſſi, qui etiam inter cutem flagitati vocantur. *Feſt.*

Interdātus, a, um, adject. *Lucr. l.* 4. *v.* 866. Propterea capitur cibus, ut ſuſtulciat artus, Et recreet vires interdatus. h. e. interjecto convenienti temporis ſpatio datus, vel, inter corporeos meatus diviſus.

Interdiānus, a, um, adject. interdius, diurnus. *Col. Aurel. Tard.* 3. *c.* 9. Poſt interdianum cibum ambulatio adhibenda.

Interdico, is, xi, ctum, a. 3. *interdire*, *proibire*, *vietare*, אסר, Ger. *verbieten*, Gall. *defendre*, Hiſp. *vedar*, *entredezir*, ἀπαγορεύω, veto, prohibeo, decretum interpono. Dicitur de loco, de homine, de re. Interdum uſurpatur ut activum 3. ordinis. *Liv. l.* 34. *c.* 7. Fœminis duntaxat uſum purpuræ interdicemus. *Id. l.* 8. Interdictumque mare Antiati populo eſt. *Sen. l.* 3. *de ira*. Statim illi

illi dominum meam interdicam. *Cic. pro Domo.* Ut mihi aqua, & ignis interdiceretur. Plerique leg. *igni*. *Suet. de Ner. c.* 33. Cum interdixisset usum amethystini, ac Tyrii coloris. *Cæs.* 1. *B. G.* Arioviſtus omni Gallia Romanis interdixiſſet. ¶ Conſtruitur etiam cum conjunctivo, & particula, *ne*, vel *ut ne*. *Cic. de Fin.* Mihi, ne faciam, interdictum puto. *Id. de Or.* Non interdictum eſt a rerum natura, aut a lege aliqua, aut more, ut ſingulis hominibus ne amplius, quam ſingulas artes noſſe liceat. ¶ Et cum infinito. *Suet. in Galb. c.* 6. Patri ſeveritate interdixit commeatus peti. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter paſſive. *Cic. 6. Phil.* Tanquam ſi illi aqua, & igni interdictum ſit. ¶ Aliquando eſt interdictum promulgare. *Cic. pro Cæc.* Prætor interdixit, ut unde dejectus eſſet, reſtitueretur. *Id. ibid.* Prætor Dolabella interdixit de vi, hominibuſque armatis. ¶ Aliquando eſt obſtare, & tunc cum ſolo dativo conſtruitur. *Cic. 4. Ver.* Si Prætor improbus, cui interdicere nemo poſſit, det, quem velit, judicem. ¶ Interdicere rem capitalem alicui, h. e. capitis accuſare. *Cato apud Chariſium l.* 2. Cum otioſus ambulas, qui apud Regem fuiſti, domi cum ille tibi interdixit rem capitalem. ¶ *Interdixem* pro *interdixiſſem*, *Q. Catulus in quodam carmine* apud *Gell. l.* 19. *c.* 8. Quid ſi non interdixem?

Interdictio, onis, f. *prohibizione*, כְּתָבִיר, Ger. *verbietung*, Gall. *defenſe*, *interdiction*, Hiſp. *entredicho*, *prohibicion*, ἀπόῤῥησις, prohibitio. *Cic. pro Dom.* Non ademptione civitatis, ſed tecti, & aquæ, & ignis interdictione faciebant. *Liv. l.* 42. *ad fin.* Ne interdictione ſinium noſtrorum & nos quoque regno arceamur.

Interdictor, oris, m. qui interdicit. *Tertul. de Præſcript. c.* 35. Interdictores nuptiarum.

Interdictum, i, ſub. n. *interdetto*, *divieto*, προαγόρευμα, ὑποῤῥησις, vetatio, prohibitio, idem ac interdictio. *Cic. in Piſ.* Numen, interdictumque Deorum vendidit. *Id. 1. de Or.* Multiſque præeſſem, qui interdicto tecum contenderent. ¶ Sed proprie Interdicta erant formæ, & conceptiones verborum, quibus Prætor aut jubebat aliquid fieri, aut prohibebat; quod tunc maxime faciebat, cum de poſſeſſione inter aliquos contendebatur. *Cic. in Rullum.* Ergo hac lege Prætorum interdicta tollentur?

Interdictus, a, um, *vietato*, vetitus, prohibitus, partic. ab interdicor. *Cic. pro Corn. Balbo.* Non modo nullo propoſito præmio, ſed etiam interdicto. *Suet. in Cal. c.* 25. Brevique miſſam fecit, interdicto cujuſquam in perpetuum coitu.

Interdiu, adv. *di giorno*, μεθ' ἡμέραν, die, de die, per diem, cui contrarium eſt noctu. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 4. Qua parte anni, qua hora, noctu, an interdiu.

Interdius, idem ac interdiu, apud vet. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 9. Negotioſus interdius. *Id. Aulul.* 1. 1. 33. Pervigilat noctes totas, tum autem interdius, quaſi ſutor claudus, domi ſedet totos dies.

Interdumtim, adv. idem ac interdum, apud vet. *Feſt.* Aſſertur & locus *Plauti in Truc.* 4. 4. 29. ſed non caret varia lectione.

Interductus, us, m. διαστολή, interpunctio, & diſtinctio, quæ inter ſententias a librariis duci ſolet. *Cic. in Orat. c.* 68. Ne infinite ſeratur, ut flumen, oratio, quæ non aut ſpiritu pronuntiantis, aut interductu librarii, ſed numero coacta debet inſiſtere.

Interdum, adv. *qualche volta*, ἐνίοτε, aliquando, nonnunquam, ex *inter*, & particula *dum*. *Cic. de Fin.* Interdum, vel potius nimium ſæpe id accidit. *Id. de clar. Orat. c.* 67. Genus acuminis ſæpe ſtomachoſum, nonnunquam frigidum, interdum etiam facetum. ¶ Videtur etiam uſurpari pro *interim*. *Juſtin. l.* 12. *c.* 9. Movebat hæc multitudo hoſtium reſpectu paucitatis ſuæ Alexandrum, ſed interdum reputabat, quantas res cum illa paucitate geſſiſſet. *Velleï l.* 2. *c.* 74. L. Antonius vitiorum fratris ſui conſors, ſed virtutum, quæ interdum in illo erant, expers. Adde *Apulej. ſub init. l.* 3. *Metam.*

Interdŭo, is, a. 3. pro interdo, as, a. 1. idem fere ac do. *Plaut. Capt.* 3. 5. 36. Dum pereat, nihil interduo. *Id. Trin.* 4. 2. 132. Ciccum non interduim.

Interea, adverb. *fra tanto*, *fra queſto mezzo*, *in tanto*, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, interim, ex *inter*, & *ea*. Habet ultimam longam, etſi accuſativus ea corripitur, quia adverbium eſt, ut *præterea*, *antea*, & familia. *Cic. pro Rab.* Nec interea verbum interpoſuit Nævius. ¶ Ponitur etiam pro tamen. *Virg. 1. Georg.* Nec nulla interea eſt inaratæ gratia terræ. ¶ Interea loci, *fra queſto tempo*, *in tal mezzo*, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, idem eſt, quod interea temporis. *Ter. Heaut.* 2. 3. 16. Tu interea loci collocupletaſti te, Antiphila.

Interemptibilis, le, adject. qui interimi poteſt. *Tertul. l.* 3. *cont. Marc. c.* 6.

Interemptio, onis, f. 3. *uccisione*, φόνωσις, actus interimendi, occiſio. *Cic. pro L. Manil. c.* 11. Iter Gallorum interemptione præclactum eſt. Ita legit *Gruter*. Alii *interitione*, vel *interactione*. *Perſius Lævo dictam. in Catil.* Hiſtam contorquere in omnium interemptionem.

Interemptor, oris, m. qui interimit, *uccifore*. *Senec. epiſt.* 70. Interemptorem ſui fieri. Adde *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. *n.* 2.

Interemptrix, icis, f. quæ interimit. *Lactant. l.* 1. *c.* 20. Fratris interemptrix. Adde *Tertul. de Spectac. c.* 17.

Interemptus, a, um, particip. *uccifo*. *Horat. l.* 4. *od.* 4. *v.* 72. Adſubale interempto

Interĕo, is, interii, itum, n. 4. *perire*, *morire*, διαφθείρομαι, occido, intercido, pereo, *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Non intelligo, quomodo calore extincto corpora intereant, non intereant autem aut humore, aut ſpiritu amiſſo. *Id. pro Arch. c.* 8. Quas (tabulas) Italico bello, incenſo tabulario, interiiſſe ſcimus omnes. *Id. 1. Acad. c.* 7. Nil valentius, a quo intereat. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 7. Omnibus exitiis interii. ¶ *Interii* frequens eſt deſperantis exclamatio apud Comicos. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 38. Qui ſunt in lecto illo altero? N. Interii miſer! ¶ Interire pro inter aliquod ire, ſpectata verbi compoſitione, habet *Severus in Ætna*, *v.* 450. Candentes efflat lapides, diſſectaque ſaxa intereunt venis. Sic Gloſſæ vet. *interco*, ὑποκαίομαι.

Interequĭto, as, n. 1. *cavalcare fra mezzo*, ἐπιππεύω, in medio equito. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Equites interequitant. *Liv. l.* 6. *c.* 7. Ordines interequitant.

Interĕrro, as, avi, atum, n. 1. inter aliquid erro. *Prudent. Cathem.* 6. *v.* 43. Non ſplendor intererrat.

Interĕſt, imp. anom. n. 1. *importare*, *appartenere*, διαφέρει, refert, pertinet, ab *inter*, & *ſum*. Conſtruitur cum nomin. & genit. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Hoc vehementer intereſt Reipublicæ. ¶ Loco nominativi ſæpe conſtruitur cum infinitivo, ut omnia impersonalia. *Cic.* 2. *Phil.* Quis enim eſt hodie, cujus interſit iſtam legem manere? ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. in Fam.* Utriuſque noſtrum magni intereſt, prius ut te conveniam, quam decedas. ¶ Loco genitivi rei inanimatæ poteſt uſurpari cum acc. & præp. *ad*. *Cicer. Att.* Quanquam magni ad honorem noſtrum intereſt quam primum ad Urbem me venire. ¶ Item loco genitivorum *mei*, *tui*, *ſui*, *noſtri*, *veſtri*, exigit ablativos *mea*, *tua*, *ſua*, *noſtra*, *veſtra*. Eſt enim quaſi *in re eſt mea*, *tua*, &c. *Cic. in Fam.* Quod ego & mea, & Reipublicæ, & maxime tua intereſſe arbitror. ¶ Loco item genitivi *cujus* cum abl. *cuja* uſurpari poteſt. Sed genitivus *cujus* uſitatior eſt. *Cic. pro Varano apud Priſcian. l.* 12. Ea cædes, ſi potiſſimum criminii datur, detur ei, cuja interfuit, non ei, cuja nihil interfuit. ¶ Denique præter genitivum proprium, vel alium caſum loco genitivi, uſurpari poteſt etiam cum uno ex his quatuor genitivis communibus, *magni*, *parvi*, *tanti*, *quanti*. *Cic. in Fam.* Magni mea intereſt hoc tuos omnes ſcire. *Id. ibid.* Permagni intereſt, quo tibi hæc tempore epiſtola reddita ſit. *Ulpian. ff. de furt. l.* 2. Si tanti interfuit. ¶ Sed tamen pro genitivis *magni*, *parvi*, *tanti*, *quanti*, legitur etiam cum adverbiis *magnopere*, *parum*, *tantopere*, *tantum*, *quantopere*, *quantum*. *Cic. pro Mil.* Semper, quantum intereſſet Clodii ſe perire, cogitabat. *Id. in Or.* Quod ſi in Philoſophia tantum intereſt, quemadmodum dicas. ¶ Uſurpatur etiam ſine caſu poſteriore. *Cic. in Fam.* Non tam intereſt quo animo ſcribatur, quam quo accipiatur. V. *Interſum*.

Interfacio, is, feci, actum, a. 3. *fare in mezzo*, μεταξύποιέω, interim, ſeu per intervalla facio. *Liv. l.* 25. *c.* 22. Reliquit tamen modicum præſidium, ut ſimul interfaciendo muro adjuvaret. Meliores codices habent *in faciendo*.

Interfāris, aris ſum, d. 1. *interrompere*, *intramettersi a parlare*, Ger. *dazwiſchen reden*, Gall. *entrompre le diſcours d'autruy*, Hiſp. *eſtorvar*, *o interromper al que habla*, διαλέγεται, interpello, loquentem interrumpo, *Liv. l.* 2. *c.* 47. Interfatur Appius. *Id. l.* 8. *c.* 36. Interfante Decio, diſtulit concionem. *Virg. 1. Æn. v.* 390. medio interfata dolore eſt. *Plin. in epiſt.* Quem interfari nefas eſſet.

Interfatio, onis, f. actus interfandi. *Quint. l.* 4. *c.* 2. Interim expediet narrationes breviter interfatione diſtinguere. Auditis quæ ante acta ſunt: accipite nunc quæ inſequuntur.

Interfectibilis, le, adject. *Apul. de Herb.* Ruta interfectibilis viperarum.

Interfectio, onis, f. *uccisione*, cædes, φόνος. *Brutus ad Cicer. ep.* 3. Interfectio Trebonii. *Lamprid. in Commod. c.* 4. Compulit ad ejus interfectionem conſilia inire.

Interfectivus, a, um, adject. lethalis, *mortale*, ut interfectivus morbus, apud *Cul. Aurel. Acut. præfat.*

Interfector, ris, m. *uccifore*, הֹרֵג, Germ. *todtſchlager*, Gall. *meurtrier*, Hiſp. *matador*, φονεύς, qui interfecit. *Cic. pro Mil. c.* 27. Quorum interfectores implerunt orbem terrarum nominis ſui gloria.

Interfectrix, icis, f. *interfettrice*. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 17. Interfectricem nepotis aſpicere.

Interfectus, a, um, *uccifo*, occiſus, partic. ab interficior. *Cicer. pro L. Man.* Vos legatum Populi R. omni ſupplicio interfectum inultum relinquetis? ¶ Translate *Apul. l.* 5. *A. A.* Nova nupta interfectæ virginitatis.

Interfeminium, ii, n. τὰ γυναικεῖα, genitalia muliebria, quod inter femina fiat collocata. *Apul. in Apol.*

Interficio, is, eci, ectum, a. 3. *uccidere*, *ammazzare*, הִכָּה, Ger. *todten*, Gall. *tuer*, Hiſp. *matar*, ἀναιρῶ, κτείνω, φονεύω, occido, interimo, ab *inter*, quod hic ſignificat penitus, ut in *interimo*, & *interneco*, & a *facio*, quod eam habet notionem, quam in *conficere*. *Cic. pro Domo.* Quod eum toties per inſidias interficere voluiſſe. ¶ Interficere vita, eſt vita privare. *Plaut. True.* 2. 6. 37. Qui me interficiſti pene & vita, & lumine. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Eadem mulier & virum, & filium, venenis clam datis, vita interfecerat. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Plaut. Mere.* 5. 1. 4. Uſusfructus, victus, cultus jam mihi harumce ædium interemptus eſt, interfectus eſt, occidi. *Virg. 4. Georg.* Fer ſtabulis inimicum ignem, atque interfice meſſes, ideſt penſe, & crema.

Interfĭo, is, n. paſſ. anom. *conſumarſi*, *morire*, ἀναιρέομαι, plane tollor, conſumor, intereo, apud vet. *Lucr. l.* 3. *v.* 886. Ut aut putrefiat corpore poſito, aut flammis interfiat, malive ferarum. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 131. illic oportet obſeri mores malos, ſi in obſerendo poſſint interfieri.

Interfluo, is, xi, n. 3. *ſcorrere per mezzo*, Germ. *dazwiſchen flieſſen*, Gall. *paſſer*, *couler entre*, Hiſp. *correr entre medias*, διαῤῥέω, per medium fluo. *Liv. l.* 7. *Bel. Pun.* Per fretum, quod Naupactum, & Patras interfluit. *Plin. l.* 3. *c.* 3. Anguſto freto interfluuntur. *Cic. de Senect. c.* 6. Cum inter duos conſulatus anni decem interfluxiſſent.

Interfluus, a, um, *che ſcorre di mezzo*, Germ. *dazwiſchen*, *flieſſend*, Gall. *qui coule entre deux*, Hiſp. *el que corre entre medias*, μεσορρέω, quod interfluit. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Interfluo Euphrate.

Interfodĭo, is, ōdi, oſſum, a. 3. idem ac fodio. *Lucret. lib.* 4. *v.* 720. Pupillas interfodiunt.

Interfoſſus, a, um, effoſſus. *Pallad. in Octobr.* 12. Cuneum ſalicis interfoſſis radicibus premi.

Interfringo, is, egi, actum, a. 3. idem quod infringo. *Cato c.* 44. Et ſiquid ventus interfregerit, ea omnia eximito.

Interfŭgio, is, a. 3. inter aliquam rem fugio. Per tmeſin dividitur a *Lucret. l.* 6. *v.* 331. Inter enim fugit, ac penetrat per rara viarum.

Interfulgeo, es, n. 2. inter aliquam rem fulgeo. *Liv. l.* 28. *c.* 23. Cum aurum argentumque cumulo aliarum rerum interfulgens rapere ex igne vellent.

Interfundo, is, udi, uſum, a. 3. *ſparger di mezzo*, διαχέω, per medium furtdo. *Avien. in Periegeſi*, *v.* 255. Sic vaſti moles pelagi interfunditur oras. *Id. ib. v.* 1100. Et tentis procul interfunditur undis.

Interfŭro, is, n. 2. *infuriarſi di mezzo*, in medio duorum inſanio. *Stat. 1. Achil. v.* 395. Et alternum Mavors interfurit orbem.

Interfusio, onis, f. actus interfundendi. *Lactant. l.* 7. *c.* 3. *ſub fin.* Maris opulenta, & copioſa interfuſio.

Interfūſus, a, um, *ſparſo di mezzo*. *Plin. l.* 3. *c.* 8. Sicilia Brutio quondam agro cohærens, mox interfuſo mari avulſa. *Virg. 4. Æn. v.* 654. Maculiſque trementes Interfuſa genas.

Interfutūrus, a, um, partic. futuri temporis ab interſum, *che ha da eſſer preſente*. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. Quinam ei convivio eſſent interfuturi.

Intergarrio, is, n. 4. idem fere ac garrio, vel per intervalla garrio. *Apul. in Apolog.* Dein pauculis verbis intergarritis, &c.

Intergerinus, vel intergerivus, a, um, adject. qui inter duas aliquas res interjectus eſt, eaſque ſeparat, ut intergerinus paries, qui duas diverſas ædes ſeparat, & ambabus communis eſt, *muro che trameza*. *Feſtus*: intergerini parietes dicuntur, qui inter confines ſtruuntur, & quaſi intergeruntur. Adde *Plin. l.* 35. *c.* 14. & *Vitruv.*

Intergerium, ii, n. quidquid alicui rei interjicitur, ſeu intergeritur. Itaque *Plinius l.* 13. *c.* 12. intergerium vocat glutinamentum quoddam, quod inter duas chartas inferitur in earum confectione.

Intergĕro, is, eſſi, eſtum, a. 3. *portare*, *e gettar fra mezzo*, interpono, interfero. Exemplum Feſti V. in *Intergerinus*.

Intergreſſus, us, m. interventus. *Minuc. Felix in Octav. c.* 15. Vires actionis meæ intergreſſu graviſſimæ diſputationis interfringere.

Interhio, as, n. in medio hio. *Tertul. Apolog. c.* 48. Finis, & limes medius, qui interhiat.

Interjacĕo, es, n. 2. in medio jaceo, *giacere in mezzo*, παρίσταμαι. *Plin. l.* 5. *c.* 4 Regio, quæ duas Syrtes interjacet. *Id. l.* 4. *c.* 12. Interjacet hæc inter eam. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Spatium, quod ſulcis interjacet. *Plin. alter in paneg. c.* 14. Vaſtitas interjacentis ſoli.

Interjacio, is, jeci, jectum, a. 3. interſero, interpono. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 10. Pleraque latino ſermone interjaciebat.

Interibi, adverb. idem quod interea, ab *inter*. *Plaut. Rud.* 4. *c.* 20. Tu interibi adorna, quod opus eſt. *Gel. l.* 3. *c.* 7. Conſul interibi, dum ea pugna fit, ſe in locos ſubducit tutos, atque editos.

Interibilis, le, adject. qui interit, *mortale*. *Arnob. l.* 2. & *Tertull. de reſurr. carn. c.* 34.

Interjectio, onis, f. *interpoſizione*, Ger. *ein einwurff*, Gall. *entrejet*, *interpoſition*, Hiſp. *entrepoſicion*, παρέμβασις, interpoſitio, inſertio. *Auth. ad Her. l.* 1. Et tamen occulte dicimus interjectione verborum. ¶ Apud Grammat. eſt pars orationis indeclinabilis, quæ varios animi affectus oſtendit, ut *Euge*, *malum*, *vah*, &c. ¶ Item Figura Rhetorica, eadem ac Parenthesis, ſeu Interruptio. *Quint. l.* 8. *c.* 2. Etiam interjectione, qua & Oratores, & Hiſtorici frequenter utuntur, ut medio ſermone aliquem inſerant ſenſum, impediri ſolet intellectus, niſi quod interponitur, breve eſt.

Interjectus, a, um, *interpoſto*, interpoſitus, partic. ab interjicior. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Naſus ita locatus eſt, ut quaſi murus oculis interjectus eſſe videatur. *Id.* 1. *Off.* Aut interjecti inter Philoſophos, & eos, qui Remp. adminiſtrarent.

Interjectus, us, m. idem ac interjectio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 40. Luna interpoſitu, interjectuque terræ repente deficit. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 51. Interjectu temporis. *l.* 6. *c.* 37. Interjectu noctis.

Interjicio, is, jeci, jectum, a. 3. *gettare fra qualche coſa*, *interporre*, Germ. *dazwiſchen einwerffen*, Gall. *entrejetter*, Hiſp. *entreponer*, *o meter*, παρεμβάλλω, inter aliquid jacio, interpono, intermitto, cum dat. vel cum acc. & præp. *inter*. *Cic. de Or.* Alii eis interjecti, & tanquam medii ſunt. *Id. de Un.* Idque interjecit inter individuum, atque id, quod dividuum eſſet in corpore, *Liv. l.* 1. *c.* 58. Paucis interjectis diebus.

Interim, adverb. *fra queſto mezzo*, *intanto*, μεταξύ, interea, ab *inter*. *Cic.* 2. *de Or.* Hoc interim ſpatio conclave illud concidit. *Id. pro Lig.* Interim Varus Uticam venit. ¶ Ponitur & pro *aliquando*, ſeu *interdum*. *Quint. l.* 3. *c.* 9.

Sed

Sed quia interim excusantur hæc vitia aut consuetudine, aut auctoritate, aut vetustate, denique vicinitate virtutum. *Trajan.* apud *Plin. l.* 10. *ep.* 27. Consilii tui interim navibus, interim vehiculis uti. *Ter. And.* Tristis interim nonnunquam collacrymabat. Adde *Tacit. Ann.* 1. *c.* 4. ¶ Jungitur & cum *dum*. *Plaut. Trac.* 4. 2. 5. Ego interim hic præsidebo, dum ille sic faciat.

Interimo, is, emi, emptum, 3. 3. *togliar via*, ἀφαιρῶ, e medio tollo, intercipio, adimo: ab *inter*, & *emo*, quod sumere, tollere significat, ut in *abemere*, *adimere*, *eximere*, &c. *Cic. pro Mur. c.* 12. *ad fin.* Senes ad coemptiones faciendas, interimendorum sacrorum causa, reperti sunt. *Plaut. Epid.* 4. 2. 24. & *Cas.* 3. 5. 29. Interimere ait velle vitam. *Lucret. l.* 3. *v.* 288. Interimere sensus. ¶ Sæpe est *togliar di vita*, *uccidere*, διαφθείρω, e vivis tollere, interficere, occidere. *Plaut. Cistell. a.* 3. *v.* 13. Accurrite, ne se interimat. *Cic. l.* 1. *de nat. deor. c.* 19. Si quæ interimant, innumerabilia sint, etiam ea quæ conservent, infinita esse debere. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 132. Cum laqueo uxorem interimis, matremque veneno. *Liv. l.* 1. *c.* 3. *sub fin.* Addit sceleri scelus: stirpem fratris virilem interimit. ¶ Item extinguere, destruere, delere. *Lucret. l.* 1. *v.* 215. uti quæque in sua corpora rursus dissolvat natura, neque ad nihilum interimat res. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Hunc veprem manifestum est interimi non posse, nisi radicitus effodere velis. ¶ Urbane *Plaut. Merc.* 3. 4. 22. Disperi! illæc interemit me modo hic oratio. *Cic. pro Mil. c.* 34. Me quidem, judices, exanimant & interimunt hæ voces Milonis.

Interior, *ōr*, us, o. 3. *interiore*, *che è più dentro*, ὁ ἐντὸς τόπος, quod est magis intra, ab *intus*, vel *intra*. *Cic. pro Sext. c.* 10. Interior ædium pars. *Liv. l.* 42. *c.* 59. Interiora regni, h. e. regiones a finibus remotiores. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 5. Interiore epistola, h. e. media. *Nepos Hannib. c.* 2. Interiora consilia. *b. e.* occultiora. ¶ Nonnunquam *interior* idem est, ac propinquior, sumpta significatione a ludis Circensibus, in quibus rota, & equus interior propinquior erat metæ; ex qua propinquitate cum minus spatium conficeret, quam exterior, ejus cursus brevior erat. Hinc *Cic. in Arato*: Nam cursu interiore brevi convertitur orbe. *Liv. l.* 24. *c.* 35. *a med.* Quæ propius quidem subibant naves, quo interiores ictibus tormentorum essent. *b. e.* muro propinquiores, atque adeo tormentorum ictibus minus expositæ. ¶ Quia porro currus agitabantur a dextro in lævum, hinc rota & equus interior sinister erat; unde factum est, ut *interior* pro sinistro aliquando usurpetur, *exterior* pro dextro. *Virg. Æn.* 5. *v.* 162. 170. 203. Ubi *Servius* consulendus. ¶ Interior in ambulando neque dexter, neque sinister dicebatur, sed qui parieti vicinior erat, & locum nobiliorem tenebat, ut hodie quoque in hac civitate usurpatur. *Ovid. Fast.* 5. *v.* 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipsis, Ibat; Et interior, si comes unus erat. Hinc *exterior* dicebatur qui magis a pariete distabat, & latus alterius tegebat. *Horat. l.* 2. *sat.* 5. Nec tamen illi Tu comes exterior, si jusserit, ire recuses. Ex hoc nata illa, *tegere latus* apud Horatium, & Suetonium, & *claudere latus* apud Juvenalem.

Interitio, onis, f. 3. idem quod interitus. *Cic. in Ver. frumentaria*, *c.* 54. Cum bis in eadem provincia magnæ fugitivorum copiæ versatæ sunt, tum interitio facta nulla est. Sic enim legit Nonius. Sunt tamen, qui legant *internecio*. *Hirt. de B. Hisp. c.* 24. Centurionum interitio.

Interitus, a, um, *estinto*, διεφθαρμένος, partic. pass. a neutro *intereo*. *Q. Claud. Quadrigar.* apud *Prisc.* Pugna acriter commissa, & multis utrinque interitis. *Sidon. l.* 2. *epist.* 19. Dedere abolitam, interitamque.

Interitus, us, m. *distruzione*, *morte*, חֻרְבָּן, Ger. *untergang*, Gall. *destruction*, *mort*, Hisp. *muerte*, *perdicion*, ἀπώλεια, mors, obitus, occasus, ab *intereo*. *Cic.* 1. *Tusc.* Est enim interitus quasi discessus, & secretio, ac diremptio earum rerum, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur. *Id. in Brut.* Damnum illius immaturo interitu res Romanæ, Latinaque litera fecerunt. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus extra corpus, pro excidio, vel eversione. *Cic. pro Sylla.* Cum ad occasum, interitumque Reip. Catilina dux esset constitutus.

Interjungo, is, unxi, unctum, 3. 3. *congiungere*, ζεύγνυμι, est jungere. *Liv. l.* 22. *c.* 30. Tum dextræ interjunctæ, militeque concione dimissa a notis, ignotisque benigne, atque hospitaliter invitati. ¶ Interjungere equos proprie dicuntur aurigæ, qui in itinere cibi, aut somni capiendi causa equos disjungunt, & iter interrumpunt ad tempus. *Martial. l.* 3. *epigr.* 67. Et hora lassos interjungit equos meridiana. *Id. l.* 2. *epigr.* 6. Lassi tam cito deficis, viator, Et cum currere debeas Bovillas, Interjungere quæris ad Camenas.

Interjus, adverb. *interiormente*, *più a dentro*, ἐνδοτέρω, Germ. *inwendig*, Gall. *plus dedans*, *interieurement*, Hisp. *mas a dentro*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 47. Ne fluat oratio, ne vagetur, ne infiitat interius, ne excurrat longius. *Senec. de Tranquil. c.* 9. Non in cursu tantum, Cirtice certamine, sed in his vitæ spatiis interius flectendum est. h. e. ad metam propius. V. *Interior*. *Sen. de Benefic.* de natura queri, quod eurum non interius absconderit.

Interlăbor, eris, apsus sum, dep. 3. inter aliquid labor, *scorrere*, ὑπορρεῖν. *Stat.* 2. *Theb. v.* 649. Parce per has stellis interlabentibus umbras. *Virg.* 3. *Georg. v.* 349. *per tmesin*: Inter enim labentur aquæ.

Interlectio, onis, f. lectio per intervalla, vel lectio aliquid interrumpens. *Tertull. l.* 2. *ad Uxor. c.* 6. Scripturarum interlectio.

Interlĕgo, is, egi, ectum, 3. 3. per intervalla lego, aut colligo. *Pallad. l.* 2. *c.* 25. Si spissa poma ramos onerabunt, interlegenda sunt quæque vitiosa.

Interlĭdo, is, isi, isum, 3. 3. idem fere ac illido. *Paulin. Nolan. carm.* 10. *v.* 261. gravem interlidere dentem.

Interlĭgo, as, 1. *legare tra mezzo*. *Stat.* 7. *Theb. v.* 571. alterno maculas interligat ostro.

Interlĭno, is, interlevi, itum, 2. 3. *cancellare*, חרה, Ger. *durchstreichen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar*, ἐξαλείφω, est scripturam, vel picturam atramento, vel aliqua alia re superinducta corrumpere, destruere, abolere. *Cic. pro Cluent. c.* 44. Qui tabulas publicas municipii sui corrupisse judicatus sit, qui testamentum interleverit. ¶ Item illinere, seu allinere. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Constat Babylonios muros hujus fontis bitumine interlitos fuisse.

Interlisus, a, um, in medio elisus. *Gabius Bassus* apud *Macrob. l.* 2. *Saturnal. c.* 14. Jovis glans, litteris interlisis, juglans nominatur.

Interlĭtus, a, um, part. ab interlino. *Cic. pro Cluent. c.* 33. In eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur. hoc est deletus. *Id.* 4. *Ver. c.* 42. Corrupta atque interlitæ tabulæ. ¶ Item illitus. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Murus instructus latericulo cocti, bitumine interlitus.

Interlocutio, onis, f. 3. διαλογισμός, sermonis interpositio. *Quint. l.* 5. *c.* 7. Brevi interlocutione patroni refutandus est.

Interlŏquor, eris, cutus, seu cutus sum, d. 3. *rompere il parlare*, διαλέγομαι, διαφθείρω, est alio loquente sermones intermiscere, ac quodammodo interturbare loquentem. *Ter. Heaut.* 4. 3. 13. Siccine mihi interloquere? *Gel. l.* 14. *c.* 2. Aliter, atque aliter eadem in causa, eodemque in tempore sentire, & interloqui videatur.

Interlucatio, onis, f. collucatio, recisio ramorum inutilium. *Plin. l.* 17. *c.* 27. Interlucatio arboribus prodest, sed omnium annorum trucidatio inutilissima.

Interlucĕo, es, uxi, n. 2. *tralucere*, *Ger. unter etwas scheinen*, Gall. *entreluire*, Hisp. *entreluzir*, παραφαίνω, in medio luceo, inter aliquid luceo. *Liv. l.* 29. *c.* 14. Duos Soles visos, & noctu interluxisse. ¶ Translate ponitur pro interrapparere, interconspici. *Aufil. ad Horat.* Ut loci diffinite interlucere possint. *Liv. l.* 1. Quibus inter gradus dignitatis, fortunæque aliquid interlucet.

Interlŭco, as, 1. 1. διαχωρίζω, ramos, seu plantas inutiliter pullulantes cum intervallo reseco, lucis causa superfluos ramos amputo, a *luce*, quod, cum ceciderunt rami, lux fiat ipsi arbori amplior. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Deputantur enim pariter cum vite, interlucata densitate ramorum, qui sint supervacui.

Interlŭdo, is, usi, usum, 3. 3. inter aliquid ludo. *Auson. Mosel. v.* 75. Interludentes examina lubrica pisces.

Interlūnis, e, adject. ut, nox squalida, & interlunis, apud *Ammian. lib.* 19. *cap.* 19. cum scilicet interlunium est.

Interlunium, nii, n. 2. σαμβάλη, Lunæ silentium, Luna silens, cum Luna est in conjunctione Solis, id spatium temporis, quo nec amplius Luna vetus apparet, nec adhuc nova videtur, quia radiis solaribus superne illustratur, non autem ab ea parte, quæ nobis conspicua est, ab *inter*, & *Luna*, quasi aliquod tempus sit inter veterem, novamque Lunam. *Plin. l.* 7. *c.* 5. Septimo non nisi prisæ, posterove plenilunii die, aut interlunio concepti nascuntur. *Id. l.* 16. *c.* 39. Inter omnes convenit, utilissime in coitu Lunæ sterni, quem diem alii interlunium, alii silentia Lunæ appellant. *Horat. l.* 1. *od.* 25. *v.* 11. Thracia bacchante magis sub interlunia vento.

Interlŭo, is, ui, utum, 2. 3. *bagnare in mezzo*, Ger. *durchrinnen*, Gall. *mouiller en passant debout*, Hisp. *mojar entre medias*, διαβρέχω. *Liv. l.* 41. *c.* 25. Quantum interluit fretum? *Virg.* 3. *Æn. v.* 418. *de freto Siculo*: arvaque & urbes Litore diductas angusto interluit æstu. ¶ Aliquando est lavare. *Cato de re rust.* Manus interluito, postea vinum sumito.

Interluvies, ei, f. 5. ὁ μεταξὺ πορθμός, fretum interluens, seu interfluens. *Solin. c.* 35. (*al.* 22.) Hebudes insulæ angusta interluvie dividuntur. ¶ Legitur & Interluvium, apud *Priscian. l.* 2.

Intermanĕo, es, ansi, n. 3. *stare in mezzo*, inter, vel in medio maneo. *Lucr. l.* 6. *v.* 47. Defectus Cæsar mediis intermanet agris.

Intermedius, a, um, *fra mezzo*, Ger. *der mittelste*, Gall. *entredeux*, Hisp. *entre medias*, μεσαίτερος, interjacens, interjectus. *Cic. in Or. c.* 6. Est autem quidam interjectus, intermedius & temperatus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum. Alii leg. *inter bos medius*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. Porticus intermediis arbusculis humilibus ordinatæ.

Intermenstrŭum, i, n. interlunium. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 37. Quoad veniat ad intermenstruum, a quo die dicitur Luna esse extrema, & prima.

Intermenstrŭus, a, um, quod inter duos menses interjectum est, ut Luna intermenstrua. *Plin. l.* 18. *c.* 32. Maxime autem intermenstrua, dimidiaque stercorato.

Intermĕo, as, avi, atum, n. 1. *scorrere di mezzo*, Ger. *durch gehen*, Gall. *passer entre*, *parmy*, Hisp. *correr*, *entre medias*, διαῤῥέω, interluo, per medium meo, seu fluo. *Plin. l.* 5. *c.* 30. Longeque clarissimum Asiæ Pergamum, quod intermeat Silenus.

Intermestris, stre, o. 3. interjectus inter menses, ut Luna intermestris, idest, interlunium, cœtus Lunæ. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Nisi intermestri Luna, atque dimidiata ne tangas materiam.

Intermĭco, as, icui, n. 1. *risplendere in mezzo*, Germ. *dazwischen*, *scheinen*, Gall. *entreluire*, Hisp. *resplandecer*, *entremedias*, διαλάμπω, in medio splendeo. *Claud. l.* 1. *de Rapt. Pros. v.* 283. Rutilum squamis intermicat aurum. *Stat. Theb.* 12. *v.* 252. E speculis moriens intermicet ignis.

Interminabĭlis, le, adject. qui finiri non potest. *Sidon. l.* 2. *ep.* 7. Interminabile jurgium.

Interminatio, onis, f. *minaccia*, *divieto*, comminatio. *Impp. Valentinian. Theodos. & Arcad. l.* 16. *Cod. Theodos. tit.* 5. *leg.* 18. De hac urbe pellantur sub interminatione judicii. Et *l.* 8. *tit.* 7. *leg.* 21. Quos etiam monuimus sub viginti interminatione librarum auri. *sotto pena*.

Interminātus, a, um, *non terminato*, *senza termine*, Germ. *ohne ende*, Gall. *qui n'a point de borne*, Hisp. *cosa sin termino*, ἀόριστος, non terminatus, termino carens, infinitus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Si immensam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Vellej. l.* 2. *c.* 33. Interminata cupiditas imperii. ¶ Item vetitus, prohibitus, *proibito*, a minor, aris, participr. passivæ significat. *Hor. epod.* 3. *v.* 39. Interminato cum semel fixæ cibo intabuissent pupulæ.

Interminor, as, avi, atum, 2. 1. idem ac interminor. *Plaut. Mil.* 2. 3. 42. Quis homo interminat?

Interminor, aris, atus sum, d. 1. *minacciare qualche gran male*, Ger. *drauen*, Gall. *menacer*, Hisp. *amenazar*, ἀπειλέω, vehementer minor, magnum malum denuntio. *Ter. Andr.* 3. 2. 16. Dixi ne tibi? interminatus sum, ne faceres? ¶ Interminari vitam, est minari, se interfecturum aliquem. *Plaut. Cas.* 3. 5. 28. Imitatur malarum malam disciplinam, viroque interminatur suo vitam.

Interminus, a, um, idem ac interminatus. *Avien. Periegesi v.* 74. Oceanus interminus. *Prudent. l.* 2. *adverf. Symmach. v.* 106. longis intermina sæclis. *Auson. ep.* 16. *v.* 38. Perge, o libelle, & utere Felicitate intermina.

Intermiscĕo, es, iscui, ixtum, 2. 2. *frammescolare*, מזג, Ger. *untermischen*, Gall. *entremêler*, Hisp. *entremezclar*, παραμείγνυμι, misceo in medio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quibus & aliquod saturejæ semen intermiscendum erit. Adde *Virg. Ecl.* 10. *v.* 5.

Intermissio, onis, f. *intermissione*, διάλειψις, vacatio ab aliquo munere per aliquod tempus. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 68. Propter intermissionem forensis operæ. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 41. Cum sine ulla intermissione pulsetur. *Id. l.* 1. *Offic. c.* 6. Virtutis laus in actione consistit, a qua tamen sæpe fit intermissio.

Intermissus, a, um, *tralasciato*, omissus ad tempus. *Cic.* 3. *de Or.* Et ab usu quotidiani sermonis jamdiu intermissa. *Plin. l.* 10. *c.* 46. Continenti, nec intermisso spiritu. ¶ Item interpositus, *frapposto*. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 26. Triduo intermisso. Et *c.* 27. Nocte intermissa. *Plin. alter l.* 2. *epist.* 17. Litus ornant nunc continua, nunc intermissa tecta villarum. *casa ora contigue*, *ora lontane l'una dall' altra*.

Intermissus, us, m. idem quod intermissio. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Luscinius diebus, at noctibus quindecim garrulus sine intermissu cantus.

Intermitto, is, isi, issum, 3. 3. *tralasciare*, חדל, Germ. *unterlassen*, Gall. *entrelaisser*, Hisp. *entremeter*, *dexar*, διαλείπω, ad tempus omitto, cesso, defero. *Cic. Att. l.* 9. *epist.* 19. Ne quem diem intermitterem. *Id. l.* 7. *Fam. epist.* 12. Quod tu mihi literas mittere intermisisses. *Id.* 1. *de Divin. c.* 34. Galli gallinacei in eo loco sic assidue canere cœperunt, ut nihil intermitterent. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 38. Flumen pene totum oppidum cingit; reliquum spatium, qua flumen intermittit, mons continet. h. e. qua non fluit.

Intermixtus, a, um, nom. ex particip. *frammischiato*. *Liv. l.* 10. *c.* 20. Intermixti hostibus.

Intermontium, ni, n. 2. Intramontium, *Tramonti*, opp. amplum Picentinorum, inter Nuceriam, & Lycteras ad 4. M. P.

Intermorior, eris, d. 3. *morire*, ἀποθνήσκομαι, penitus morior, pereo, intereo. *Bithynicus ad Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 16. Si nullum officium tuum apud me intermoriturum existimas.

Intermortŭus, a, um, *tramortito*, *mezzo morto*, qui inter mortem, vitamque ex dolore procumbit similis expiranti, partic. ab *intermorior*. *Liv. l.* 37. *c.* 53. In ipsa concione intermortuus paulo post expiravit. *Sueton. in Ner. c.* 42. Collapsus, animoque male fracto, diu, & sine voce, & prope intermortuus jacuit. ¶ Translate ponitur pro eo, quod pene interit, pro fracto, debilitato. *Cic. in Pis. c.* 7. Quam quod eandem illam manum ex intermortuis Catilinæ reliquiis concitastis. *Id. pro Mur. c.* 7. Et memoriam prope intermortuam generis sui virtute renovare. *Id. pro Mil. c.* 5. Intermortuæ conciones.

Intermundium, dii, n. spatium medium inter plures mundos. Voluit enim Epicurus, infinitos esse mundos, & inter eos spatia magna inania, quæ atomi volitantes alios, atque alios mundos coagmentarent. *Cic.* 3. *Fin.* Individua cum dicitis, & intermundia, quæ nec sunt ulla, nec possunt esse, intelligimus. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Tanquam modo ex Epicuri intermundiis descenderet.

Intermuralis, le, o. 3. *tra due muri*, quod est inter muros. *Liv. l.* 44. *c. ult.* Divisa est intermurali amni, & eadem ponte juncta.

Intermutātus, a, um, invicem mutatus. *Tertull. de Baptism. c.* 8. Nepotes suos Jacob, capitibus impositis, & intermutatis manibus benedixit.

Internascor, eris, d. 3. *nascere in mezzo*, παραφύομαι, in medio nascor. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Internascentesque herbas excludi.

Internātus, a, um, partic. ab internascor. *Liv. l.* 28. *c.* 2. Angustiæ, & internata virgulta ordines dirimebant.

Interne, adverb. intra, interius, *internamente*. *Auson. de clar. Urb. in Burdigala*, *v.* 14. Distinctas interne vias mirere domorum. Alii aliter legunt.

Inter-

Internecatus, a, um, nom. ex particip. *ammazzato*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 34. Internecatis hostibus.

Internecialis, vel internicialis, le, adject. lethifer, *mortale*. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Pestilentia magis in morbos longos, quam internecioles evasit. Ita legit Rhenanus ex vet. Cod. Alii *in pernicioles*.

Internecinus, a, um, o. 1. 2. vel melius internecivus, *ciò che si appartiene ad uccisione*, Ger. *das einem leben todtet*, Gall. *pernicieux*, *mortel*, Hisp. *cosa pernociente a estrago*, πανωλεθρία, quod ad internecionem pertinet, ut *Internecinum testamentum*, propter quod dominus ejus necatus est. *Festus*. *Internecinum bellum*, quod ad internecionem sit alterius partis. *Liv. l.* 9. *c.* 25. Nullus modus fuit caedibus, deletaque Ausonum gens, vix certo defectionis crimine, perinde ac si internecino bello certasset. *Justin. l.* 26. *c.* 2. Bellumque internecinum cum liberis, liberorumque matribus gererent. h. e. capitale, exitiosum, desperatum.

Internecio, onis, f. *uccisione*, הרגה, Germ. *ertödtung*, Gall. *tuerie*, Hisp. *estrago*, πανωλεθρία, *διαφθορὰ*, σφαγὴ, occisio, vitae privatio, ab *internecto*. *Prisc. l.* 4. ait internecio pro internectio i elisio dici euphoniae causa. *Cic.* 5. *Ver.* Tamen aratorum internecio facta nulla est. *Vellej. l.* 2. *c.* 110. Ad internecionem exdi. *Tac. Ann.* 2. *c.* 21. Internecio gentis. h. e. excidium.

Internecive, adverb. cum internecione, ad internecionem. *Ammian. l.* 27. *c.* 20. Internecive cuncta disperdere.

Internecivus. V. Internecinus.

Internectio, onis, f. vitae privatio, internecio. *Festus*.

Internĕco, as, necui, nectum, a. 1. *occidere*, *ammazzare*, הרג, Germ. *alles ertödten*, Gall. *faire main basse*, Hisp. *matar*, ἐξολεθρεύω, interficio, & multitudinem totam ferme complectitur. *Prudent. in praef. Apotheos.* v. 49. Ne forte culmum fibra inanis spiceum Simul revulsa interneret. Aliud Plauti exemplum V. in *Internecatus*.

Internecto, is, nui, & exi, exum, n. 3. *legare insieme*, Ger. *dazwischen heften*, Gall. *entrelacer*, Hisp. *atar juntamente*, συμπλέκω, est colligare, inter se connectere. *Stat. Theb.* v. 168. Et astantes libet internectere plagas.

Interniidifico, as, avi, atum, n. 1. intus nidifico. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Ripas excavant, atque ita interniidificant.

Internigrans, antis, *negro*, inter alia nigricans, particip. fine verbo. *Stat. Theb. v.* 336. Noctemque, diemque assimilans maculis internigrantibus albae.

Internitĕo, es, ui, n. 2. *lucere tra l' uno e l' altro cosa*, Ger. *zwischen scheinen*, Gall. *entreluire*, Hisp. *entrelugir*, ἀγκαλλωπίομαι, συλλάμπω, inter alia niteo, vel pelluceo. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Etiam si qua sidera internitebant. *Plin. l.* 37. *c.* 5. tellure internitente.

Internodium, dii, n. *spazio tra l' uno e l' altro nodo*, Ger. *zwischen*, *zwischen Knoten am halm*, Gall. *ce qui est entre deux noeuds*, Hisp. *lo que esta entre dos nudos*, διάταξις, spatium medium inter duos nodos, quale videmus in arundinibus, & culmis. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Arundines vero tantae proceritatis, ut singula internodia alveo navigabili ternos interdum homines ferant. *Colum. de Arbor.* *c.* 3. Brevia internodia habent. *Ovid.* ad crura transtulit *l.* 6. *Metam. v.* 256. Mollia nervosus facit internodia poples. ¶ Est etiam internodius, ii, masc. gen. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Internodius quoque rarior.

Internodius. V. Internodium.

Internosco, is, ovi, 2. 3. *distinguere*, *conoscer tra gli altri*, הבין, Ger. *unter andern kennen*, Gall. *entreconnoitre*, Hisp. *distinguir*, διαγινώσκω, inter alios nosco, sive discerno. *Cic.* 2. *de Or.* Quos cum humare vellent, non potuerunt obtritos internoscere. *Id. de Am.* Secerni blandus amicus a vero, & internosci potest, adhibita diligentia.

Internuncia, ae, f. quae internunciat. *Plaut. Mil.* 4. 1. 39. Haec illius celox est, quae hic egreditur internuncia. Adde *Plin. l.* 10. *c.* 37.

Internuncillus, vel internuculus, i, n. puer impudicus, meretricius. *Petron. in Satyr.*

Internuncio, as, a. 1. *mandar messaggieri vicendevolmente*, est nuntios vicissim mittere. *Liv. l.* 42. *c.* 30. Paulisper internunciando cunctatio fuit.

Internuncius, ii, m. *messaggiere*, *mezzano*, *interprete*, מליץ, Ger. *unterhandler*, Gall. *nonce*, *messager*, Hisp. *nuncio*, *mensagero entre dos*, διάκτορος, qui inter alios medius est ad aliquid tractandum, & modo huic, modo illi per vices nunciat. *Cic.* 10. *Fam. ep.* 11. Namque assiduis internunciis cum Lepido egi, ut &c. ¶ Formin. gen. *Id.* 2. *de Div. c.* 34. Aves internunciae Jovis.

Internundinium, ii, n. spatium novem dierum, inter quos fiunt nundinae. *Mar. Victorin.* ut Latinum agnoscit *lib.* 1. *artis Grammat. pag.* 2469. *Putsch.*

Internus, a, um, adject. ab *intra*, qui est intra, interior, *interno*, ἐντόπιος. *Plin. l.* 2. *c.* 68. Oceanus interna maria allatrat vicino accessu. *Tac. Ann.* 2. *c.* 27. Internae discordiae. *Senec. l.* 6. *Quaest. nat. c.* 27. Interni ignes.

Intĕro, is, ivi, itum, a. 3. *tritare*, τρίβειν, idem ac tero, vel intus tero. *Ter. Phorm.* 2. 2. 4. Ad te summa solum Phormio redit: tute hoc intristi, tibi omne est exedendum. Ubi *Donatus*: Paroemia apta parasito, quae de cibo est. Hoc autem inter rusticos de alliato moretario dici solet. Et bene, *intristi*, proprie enim *intrita* dicitur hujusmodi cibus. Sensus autem est: tu te in hoc periculum conjecisti; tu quoque te expedire debes. ¶ Hinc intritus.

Interordinium, ii, n. *διαστύλιον*, spatium, quod est inter ordines arborum. *Col. l.* 3. *c.* 13. Minimum est quinque pedum interordinium, septem maximum. Adde *l.* 3. *c.* 4. & *l.* 4. *c.* 16.

Interpatĕo, es, ui, n. 2. pateo, apertus sum. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 18. Ei Deo aedes dicata est specie rotunda, cujus medium interpatet tectum.

Interpedio, is, ivi, itum, 2. 4. impedio, *impedire*. *Macrob. l.* 7. *c.* 12. Gustatum linguae fervor interpedit.

Interpellatio, onis, f. *interrompimento*, כיצר, Ger. *verhindrung*, Gall. *rompiment de propos*, Hisp. *estorvo*, διατροπή, interruptio. *Cic. l.* 6. *ep.* 18. *Fam.* Itaque literae quidem meae impediuntur, in quibus sine ulla interpellatione versor. *Id. in Paroit. c.* 8. Si interventus alicujus, aut interpellatio dederit occasionem.

Interpellator, oris, m. *chi rompa il parlare*, עוצר, Germ. *verhinderer*, Gall. *detourbeur*, Hisp. *estornador*, ὁ ὑποβάλλων, interventor, qui interrumpit sermonem, aut aliquid aliud agentem. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Et ubi se obiectare sine interpellatoribus posset. *Auct. ad Her. l.* 1. Dialectici alieni sermonis molesti interpellatores. ¶ Item qui de re turpi aliquam appellat. *Paul. Dig. lib.* 47. *tit.* 11. *leg.* 1. Sollicitatores alienarum nuptiarum, itemque matrimoniorum interpellatores.

Interpellatrix, icis, f. quae interpellat. *Hieronym. epist.* 3. *ad Heliodor. circa med.* Vidua interpellatrix duri judicis.

Interpello, as, avi, atum, a. 1. *interrompere*, עצר, Ger. *einreden*, Gall. *rompre le propos*, Hisp. *estorvar*, ὑποβάλλω, est loquentem interrumpere, ab antiquo *pello*, *as*, quod erat loqui. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 8. Sed nihil te interpellabo, continentem orationem audire malo. ¶ Translate est impedire, remorari. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Interpellent me, quominus honoratus sim, dum ne interpellent, quominus Respublica a me commode administrari possit. *Caes.* 3. *B. C.* Interpellare victoriam. *Liv. l.* 3. *c.* 57. Interpellare fluprum. *Id. l.* 4. *c.* 50. Interpellare poenam. ¶ Aliquando est dicere, vel commonere. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 364. Verum tu quid agis? interpella me, ut sciam. ¶ Aliquando rogare, *pregare*. *Val. Max. l.* 3. Iterum, deinde, ac Lepius interpellatus in proposito perstitit. ¶ Interpellare virginem, vel matronam de stupro, frequens est apud *JCtos* pro ambire, vel petere ejus concubitum, *tentare*. ¶ Interpellare debitorem, est debitum exigere. *Pom. l. Labeo*, *ff. de naut. fen.* Si nemo sit, qui a parte promissoris interpellari trajectitiae pecuniae possit.

Interpensiva, n. 1. ἀναγκαῖα, perticarum, tigillorum, asserumve genera, quae ab angulis parietum ad angulos tignorum, ad imbres in collicias derivandos, vel alium quemvis usum interlocantur. *Vitr. l.* 6. *c.* 3. *V.* ibi *Baldi Lex.*

Interpĕto, as, icui, icitum, a. 1. παραμένω, pactum implico. *Stat.* 4. *Theb. v.* 218. Albaque puniceas interplicat infula crista.

Interpolamentum, i, n. quidquid aliunde immittitur, interpolatio. *Claud. Mamert. in praef. l.* 1. Sine alienarum interpolamento finem liber accepit.

Interpolatio, onis, f. renovatio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Tenuatamque cunida interpolatione principalem fecit e plebeia.

Interpolator, oris, m. *rigattiere*, *straccialuolo*, Ger. *der alte kleider neuvmacht*, Gall. *redauber*, Hisp. *remendador*, ὁ ἀνακαινίζων τὰ, qui antiquas vestes resarcit, ac renovat, ut facilius vendat. *Tert. de Spectac. cap.* 2. Multum interest inter institutorem, & interpolatorem. ¶ Translate *Id. l.* 1. *de cultu fem. c.* 8. Diabolus interpolator naturae.

Interpolatrix, icis, f. quae interpolat, & rei veteri novam speciem inducit. *Pompon. in fragm.* Interpolatricem arcessire oportet, quae huic vestem adducet. Translate quae lucrum facit, & corrumpit. *Nazar. in paneg. Constantini c.* 13. *de historia*. Neque in hoc veri interpolatrix tenenda, *non si dee stimare, che abbia alterata la verità*. *Tert. adv. Haeret. c.* 7. Sapientia humana affectatrix, & interpolatrix veritatis.

Interpolatus, a, um, renovatus, instauratus, partic. ab interpolor, & proprie dicitur de vestimentis, quibus a fullonibus ita nova lana est ducta, ut fallere possint. Translate usurpatur de quacumque re in novam formam redacta. Sic mancipia interpolata dicuntur apud JCtos, quae, cum sint veterana, tamen a venalitiariis ita ornantur, finguntur, & quasi renovantur, ut pro novis vendi possint.

Interpŏlis, le, o. 3. *ἀνανεάζων*, quod iterum politum est, ut Interpolis vestis, quae ex vetusta facta est quasi nova. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Est quidem ejus natura interpolis, rursusque quamlibet vetustum novo miscetur. ¶ Translate mulier interpolis dicitur, quae figmentis novam sibi faciem parat. *Plaut. Most.* 1. 3. 117. Nam illaec veteres, quae se unguento unctitant, interpoles, vetulae, edentulae.

Interpŏlo, as, avi, atum, a. 1. *rinnovare*, *instaurare*, חדש, Germ. *verneuen*, Gall. *regratter*, Hisp. *remendar*, ἀνακαινίζω, ἐπιγράφω, est immittere, interponere, & novam formam e vetere fingere in vestibus. Est autem proprium artis fullonicae, quae poliendo diligenter vetera quaeque quasi in novam speciem mutat. *Cic. ad Q. Fratr. ep.* 10. Quod nolit, inquam, renovare honores eosdem, quominus togam praetextam quotannis interpolet. ¶ Translate ponitur pro rebus quibuslibet vetustis novam formam inducere, immutare, renovare, instaurare. *Cic.* 3. *Ver. c.* 61. Tollendo quod esset, & semper aliquid demendo, mutando, curando, ne litura appareat, interpolando. *Plaut. Amph.* 1. 1. 161. Illic homo me interpolabit, meumque os finget denuo. *Plin. l.* 15. *cap.* 14. At hercle Alexandriae, ubi thura interpolantur. ideft rudia cum sint, poliuntur. Convehebatur enim illuc thus rude, aspectu simile cortici. *Ulp. l. pratipiunt Aediles*, *ff. de Aedil. edict.* Quia igitur venalitiarii soiunt, facile decurri ad novitiorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, & pro novitiis venduntur. ¶ *Curt. l.* 6. *c.* 2. Interpolabat fatietatem epularum ludis. h. e. interpositis ludis, cibi fatietate levabatur.

Interpŏlus, a, um, *racconcio*, *ἀνανεάζων*, *ἐπιγραφὴ*, idem quod interpolis. *Marcian. Dig.* 18. 1. 43. Si vestimenta interpola quis pro novis emerit.

Interpōno, is, osui, ositum, a. 3. *interporre*, Ger. *zwischen einem setzen*, Gall. *entremettre*, Hisp. *entremeter*, παρεμβάλλω, intersero, interjicio. *Cic. de Amic.* Quali enim ipsos induxi loquentes, ne *inquam*, & *inquit* saepius interponeretur. ¶ Sumitur etiam pro opponere, intercedere. *Cic. pro Mil.* Convocabat Tribus, se interponebat, &c. *Id.* 2. *Phil.* Quid enim interponerem tuae audaciae? ¶ Interponere accusatorem, est submittere. *Cic.* 3. *Ver. c.* 11. Interposuisti accusatorem. ¶ Interponere auctoritatem suam, est auctoritate sua impedire, ne aliquid fiat. *Cic.* 3. *Phil.* Auctoritatem tuam interponis sine armis. ¶ Fidem suam interponere, est aliquid in fidem suam recipere. *Caes.* 3. *B. G.* In eam rem se suam fidem interponere. ¶ Interponere postulata, est proferre ea, quae quis sibi postulet concedi. *Cic.* 8. *Phil.* Postulata haec ab eo interposita sunt, quominus, quod opus esset ad bellum, a vobis pararetur. ¶ Interponere se rei alicui, est se immiscere, *interporsi*, *intromettersi*. *Cic. Div. in Ver.* Cur te interponis, invitissimis his, quibus maxime lex consultum esse vult? *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 27. Sapientius facies, si te in istam pacificationem non interpones. ¶ Interponere moram, est morari nectere. *Cicer.* 2. *Acad.* Nullam moram interponendam putavimus, quin videremus. ¶ Interponere jusjurandum, pro jurejurando affirmare. *Liv. l.* 34. *cap.* 25. ¶ Interponere aquam vino. h. e. miscere. *Martial. l.* 1. *epigr.* 107.

Interpositio, onis, f. *interpositione*, παρένθεσις, insertio, interjectio, *Cic.* 1. *de Inv. c.* 6. Quaestionem autem eam appellat, quae habeat in se controversiam in dicendo positam fine certarum personarum interpositione. ¶ Sumitur etiam pro iis, quae lineis superscribi, & intericribi solent, dum aliquid emendatur. *Cic. l.* 16. *Fam. epist.* 22. Tu istic, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis. Una omnino interpositio difficilior est, quam ne ipse quidem facile legere soleo, de quadrimo Catone.

Interpositus, a, um, *frapposto*. *Cic. pro Cluent.* Spatio interposito, & causa cognita confeneicat. *Id. pro Mur. c.* 17. Dies intermissus unus, aut nox interposita saepe perturbat omnia.

Interpositus, us, m. idem quod interpositio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 40. Luna interpositu, interjectuque terrae deficit.

Interprĕmo, vel Interprimo, is, essi, essum, a. 2. *soffocare*, ἀποπνίγω, comprimo, vel premendo collido, re aliqua compressa spiritum intercludo. *Plaut. Rud.* 3. 2. 41. Qui Sacerdoti scelestus fauces interpresserit. *Mimus. Fel. in Octav.* Quod colunt, & interprimunt. h. e. occultant.

Interpres, etis, m. 3. *mediatore*, *mezzano*, *sensale*, מתורגמן, Ger. *dolmetfcher*, Gall. *interprete*, *truchement*, Hisp. *interprete*, ἑρμηνεύς, ἑρμηνὶς, qui in aliqua re agenda medius est, veluti conciliator, & auctor, ab *inter*, & *pres*, ἱσπονσωρ, ut vult *Priscian.* Alii alia. *Plaut. Curc. a.* 2. *v.* 64. Quod te praesente illic egi, teque interprete. *Mil.* 4. 1. 6. Quae tibi conditio nova, & luculenta fertur per me interpretem! *Liv. l.* 21. *c.* 12. Se pacis ejus interpretem fore pollicetur. *Cic. ad Brut. ep.* 10. Caesarem quidam improbissimis literis, fallacibusque interpretibus, ac nuntiis impulerunt in spem certissimam consulatus. *Asconius* etiam scribit, Interpretem dici eum, per quem inducitur pactio. ¶ Quoniam vero hujusmodi homines animos eorum sciscitantur, quibuscum agunt, hinc interpres accipitur etiam pro eo, qui obscura exponit. *interprete*. *Virg.* 3. *Aen.* Trojugena interpres Divum. *Cic.* 2. *Div. c.* 28. Conjector, & interpres portentorum. *Juvenal. Sat.* 4. Sanctissimus legum interpres. ¶ Item pro eo, qui ex una in aliam linguam scripta convertit, *traduttore*. *Cic. de opt. gen. orat.* Nec converti, ut interpres, sed ut orator, &c.

Interpretabilis, le, adject. qui explicari potest. *Tert. cont. Valentin.*

Interpretamentum, ti, n. *spiegazione*, idem ac interpretatio. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Si cui istud interpretamentum videbitur obscurius. *Petron. Sat.* Interpretamenta somniorum.

Interpretatio, onis, f. 3. *interpretazione*, *esposizione*, פתרון, Ger. *auslegung*, Gall. *interpretation*, Hisp. *interpretacion*, ἑρμηνεία, expositio, conjectura, judicium. *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Malitiosa juris interpretatio. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Nec traditur certum, nec interpretatio est facilis. ¶ Speciatim Interpretatio est Figura Rhetorica, eadem ac illa, quae Graeco vocabulo Synonymia vocatur. *Auct. ad Her. l.* 4. Interpretatio est, quae non iterans idem redintegrat verbum, sed id commutat, quod positum est, alio verbo, quod idem valeat.

Interpretatiuncula, ae, f. exigua interpretatio. *Hieronym. epist.*

Interpretātor, oris, m. explicator, interpres. *Tert. adv. Prax. c.* 19. Ipse interpretator est, quomodo coelum solus extenderit.

Interpretātus, a, um, *interpretato*, expositus, explicatus, partic. ab interpretor, in passiva significatione. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 12. Vesta quasi focus Urbis, ut Graeco nomine est appellata, quod nos prope idem Graecum interpretatum nomen tenemus. *Id. de Aruspic. resp. c.* 17. Quae nunc ex Etruscis libris in te conversa, atque interpretata dicuntur.

Interpretium, ii, n. 2. *guadagno che si fa tra una compera, e una vendita*, lucrum

erum inter emptum, & venditum; ut ſi quid pretio unius aurei emptum, duobus poſtea aureis vendam, interpretium erit unus aureus. *Ammian. lib. 28. cap. 5.* Verum quoniam denis mollis ſingulis ſolidis indigentibus venundatis, emerat ipſe tricenos, interpretii compendium ad principis ærarium miſit. Alii leg. *integrum compendium*.

Interpretor, aris, atus ſum, d. 1. *interpretare, eſponere*, פרש, Ger. *auslegen*, Gall. *interpreter*, Hiſp. *interpretar, explicar, expono, explico, explano*, ab interpres. *Cic. 2. Off.* Nec quicquam aliud eſt Philoſophia, ſi interpretari velis, quam ſtudium ſapientiæ. *Id. l. 1. Div. c. 23.* Interpretari ſomnium. *Id. l. 2. de Orat. c. 34.* Interpretari Scriptores. ¶ Item definire, pronunciare. *Liv. lib. 1. cap. 21.* Neque, recte, an ſecus, interpretor. *Plaut. True. 1. 2. 41.* Illa, haud ego, habuit publicum: perverſe interpretaris. ¶ Uſurpatur & cum infinito. *Cic. ad Attic.* Libertum ſe eſſe jurejurando, interpretabatur. ¶ Interpretari memoriæ alicujus, eſt in memoriam revocare. *Plaut. Epid. 4. 2. 25.* Quia tuæ memoriæ interpretari me æquum cenſes. ¶ Interdum per tmeſin dividitur. *Lucret. lib. 4. verſ. 830.* Cætera de genere hoc inter quæcunque pretantur. ¶ Interpretor, paſſiva ſignificatione uſurpavit *Ammian. l. 23. cap. 12.* his verbis. Locum, qui olea arbor interpretatur. Adde *l. 24. c. 21. & l. 37. ff. de haredib. inſtituend.*

Interpriano. V. Interpremo.

Interpunctio, onis, ſ. *diſtinzione, διαστολή*, actus interpungendi, diſtinctio. *Cic. pro Mur. c. 21.* Res enim ſunt parvæ propè in ſingulis literis, atque interpunctionibus verborum occupatæ.

Interpunctum, i, n. idem ac interpunctio. *Cic. in Or. c. 80.* Clauſulas, & interpuncta verborum animæ intercluſio, & angultiæ ſpiritus attulerunt.

Interpunctus, a, um, *diſtinto, διεστιγμένος*, quod punctis diſtinctum eſt. *Cic. 2. de Or.* Sed & feſtivitatem habet narratio diſtincta perſonis, & interpuncta ſermonibus.

Interpungo, is, nxi, ctum, a. 3. punctis diſtinguo. *Sen. ep. 40.* Nos etiam, cum ſcribimus, interpungere conſuevimus.

Interpurgo, as, avi, atum, a. 1. idem fere quod purgo. *Plin. l. 18. c. 22.* Herbas malas radicitus erui, ficus interpurgari.

Interpito, as, a. 1. *περιπαλῶ, intrigo*, eſt quaſi per circuitum putare, & purgare. *Cato de R. R. c. 50.* Ficos interputato.

Interquæror, eris, eſtus ſum, dep. 3. *lamentarſi*. *Liv. l. 33. c. 35.* Ætolorum principes interqueſti ſunt, quod, &c.

Interquiesco, is, evi, etum, n. 3. idem quod quieſco. *Cic. de Clar. Orat. c. 23.* Cum hæc dixiſſem, & paululum interquieviſſem.

Interrado, is, ſi, ſum, a. 3. *radere d'ogni intorno, διαξύω*, hinc, illinc abrado, circumrado. *Plin. l. 16. c. 1.* Oleæ attondentur, ſicut & vites, atque etiam interradi gaudent. ¶ Eſt item limare, exculpere, polire. *Plin. l. 35. c. 1.* Nec tantum ut parietes toti operiantur, verum & interraſo marmore, vermiculatiſque ad effigies rerum, animaliumque cruſtis.

Interrasilis, le, o. 3. *ſculpito, intagliato*, idem quod interraſus, hoc eſt, per intervalla eraſus, limatus, & exculptus. *Plin. l. 13. c. 19.* Coronas ex cinnamomo interraſili auro inclutas.

Interregnum, ni, n. *interregno, Μεσοβασιλεία*, Regni intervallum, tempus illud, quod inter Regem defunctum, & Regem eligendum interpoſitum eſt. *Liv. l. 1.* Id ab re, quod nunc quoque tenet nomen, Interregnum appellatum. ¶ Translate dicebatur, cum Conſulum loco, quod abeſſent Reipublicæ cauſa, aut vitio creati fuiſſent, ſi Dictatorem dici non placeret, Interrex creabatur, per quem Conſularia Comitia haberentur. *Cic. Att.* Nam permagni eius intereſt, rem ad Interregnum non venire. *Id. ibid.* Tamen quieſcat, rem adduci ad Interregnum. ¶ Interregnum inire, eſt interregiam poteſtatem capere. *Liv. l. 3. c. 8.* Tertio die quam interregnum inierat, conſules creat.

Interrex, egis, m. *Vicerè in morte del Re*, Ger. *Stadthalter*, Gall. *Vicroy*, Hiſp. *Virey, Μεσοβασιλεύς*, qui Regis mortui munere fungitur, donec novus Rex creatus ſit. Apud Romanos primum Interrex creatus fuit poſt mortem Romuli. Hinc mos extitit, ut, quando Rex mortuus eſſet, Interrex conſtitueretur. Creatus eſt a Patribus, & ex Patribus. Patres enim illi, ex quibus Senatus a Romulo conſtitutus eſt, Romulo mortuo, decem factis Decuriis eorum Senatorum, qui prima electione ex Albanis electi fuerant (nam *Livius* quidem centum Senatores a Romulo creatos eſſe ſcripſit, ſed *Dionyſius* docentos, duabus electionibus, prima ex Albanis, altera ex Sabinis) ſingulos ex ſingulis legerunt, qui ſummæ rerum præeſſent, & ex his unum decreverunt, qui eſſet cum faſcibus, & reliquis Regiæ poteſtatis inſignibus. Primi illius Interregni imperium quinque dierum ſpatio finiebatur. Nam ſingulos imperare oportebat, eo ordine quo ſors unicuique obtigiſſet. Tranſacto quinquaginta dierum ſpatio, quo illi decem primi regnarant, rurſus decem decuriis factis ex ſecundæ electionis Senatoribus, qui ex Sabinis erant, decem alii creati eum Magiſtratum ſuſcepere. Atque ita imperium per omnes in orbem ibat. Regni intervallum annuum fuit, Rege denique conſtituto Numa Pompilio. Vide *Dionyſ. l. 2. Liv. l. 1.* ¶ Etiam Reipub. tempore Interrex creari ſolitus fuit. Cum enim Conſules abeſſent Reipub. cauſa, aut vitio creati fuiſſent, ſi Dictatorem Comitiorum cauſa dici non placeret, res deducebatur ad Interregem, & per eum Conſularia Comitia habebantur. Ejus imperium ſimiliter quinque dierum erat, ut tradit *Aſcon. in Milonian.* ¶ Interregem patritium eſſe, & a patritio prodi neceſſe erat. *Cic. pro Dom. Id. in Rull.* L. Flaccus Interrex legem de Sylla tulit, ut omnia, quæcunque ille feciſſet, rata eſſent.

Interritus, a, um, *che non ha paura, ἄφοβος, ἀπρόφατος*, imperterritus, qui non terretur. *Ovid. 10. Met. v. 616.* Quid, quod ineſt virtus, & mens interrita lethi? *Vellej. l. 2. c. 70.* Caſſius cervicem interritus liberto præbuit.

Interrogatio, onis, ſ. *interrogazione*, שאלה, Germ. *eine frag*, Gall. *interrogation*, Hiſp. *interrogacion, ἐρώτησις, ἐρώτημα*, actus interrogandi. *Cic. de Fato.* Recte genus hoc interrogationis ignavum, atque iners nominatum eſt. *Quint. l. 5. c. 7.* Inſtare interrogationi. ¶ Apud *Rhetores* eſt Figura ſententiarum, quæ non ſimpliciter ſciſcitandi gratia, ut vulgo fit, ſed inſtandi, ſeu urgendi cauſa aſſumitur. *Cic. de Invent. & Auct. ad Heren.*

Interrogative, adv. cum interrogatione. *Aſcon. Pædian. in Ver. 3. c. 36. ad fin.* Interrogative pronuntiandum eſt.

Interrogatiuncula, æ, ſ. parva interrogatio. *Cic. in pœnin. Parad.* Sed minutis interrogatiunculis, & quaſi puectis, quod propoſuit, efficit.

Interrogativus, a, um, adject. qui interrogationem continet, apud *Priſcian. & alios Grammat.*

Interrogator, oris, m. *interrogatore, ἐρωτητής*, qui interrogat. *Ulpian. Dig. lib. 11. tit. 1. leg. 11. circ. med.* An obſcure reſpondeat, ut incertum dimittat interrogatorem.

Interrogatorius, a, um, adject. qui ad interrogandum pertinet, vel qui continet interrogationem. *Tert. l. 2. adverſ. Marcion. c. 25.* Interrogatorio ſono legendum eſt: Adam ubi es? Sic Interrogatoria actio apud JCtos.

Interrogatus, a, um, nom. ex partic. *interrogato*. *Vellej. l. 2. c. 35.* Inter ultimos interrogatus ſententiam. *Cic. in Or. c. 40.* Ad interrogata reſpondere. ¶ Item accuſatus, *accuſato*. *Vellej. l. 2. c. 13.* Interrogatus lege repetundarum.

Interrŏgo, as, avi, atum, a. 1. *interrogare, domandare*, שאל, Germ. *fragen*, Gall. *interroger*, Hiſp. *preguntar, ἐρωτάω*, quæro, rogo, ſciſcitor, percontor. *Cic. in Vatin.* Quid te de Hiſpanienſibus furtis interrogem? *Id. 1. Catil.* Interrogas me, num in exilium? *Id. 1. Tuſc. c. 24.* Paſſionem interrogat Socrates quandam geometrica de dimenſione quadrati. ¶ Significat etiam accuſare. *Tac. Annal. 13. c. 14.* Pepigerat Pallas, ne cujus facti in præteritum interrogaretur. *Id. Annal. 14. c. 46.* Interrogare repetundarum.

Interrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *interrompere*, Ger. *zerbrechen*, Gal. *interrompre*, Hiſp. *interromper, διαῤῥήγνυμι*, medium abrumpo. *Plaut. Cic.* Pontes, quos feceram, interrupi. ¶ Interdum eſt confundere. *Col. l. 11. c. 2.* Interrumpere ordinem. ¶ Item interturbare, *diſturbare*. *Plin. l. 28. c. 4.* Interrumpere ſomnos.

Interrupte, adv. *interrottamente, diviſamente, ſpezzatamente*, Ger. *zerbrochen*, Gall. *par interruption*, Hiſp. *con interrompimiento, συντόμως*, inciſe, cæſim, diviſe. *Cic. 2. de Orat. c. 80.* Si verbis uſitatis, ſi ordine temporum conſervato, ſi non interrupte narrabitur.

Interruptio, onis, ſ. *interrompimento*, actus interrumpendi. Eſt hoc nomine figura Rhetorica. *Quintil. l. 9. c. 2.* Ἀνακόλουθον, quam idem Cicero reticentiam, Celſus obticentiam, nonnulli interruptionem appellant.

Interruptus, a, um, *interrotto*, ab interrumpor. *Cic. 15. Fam. ep. 24.* Sed longis intervallis temporum interruptam conſuetudinem habuit. *Idem pro Cælio, cap. 24.* Interruptis, atque morientibus verbis. *Virg. Æn. 4. v. 88.* Pendent opera interrupta. *Tac. 3. Ann. cap. 31.* Itinera interrupta, & impervia. *Id. 1. hiſt. c. 70.* Interrupti pontes.

Interſcalmium, ii, n. *μεσοτόιχιον*, ſpatium illud in navi, quod eſt inter ſcalmum, & ſcalmum. *Vitr. l. 1. c. 2.*

Interſcapillum, ii, n. *μεσοκόμιον*, ſpatium illud in dorſo, quod inter ſcapula eſt. *Apul. l. 2. Florid.* Cum interſcapillium crates retexiſſet, quod erat acuto gibbere.

Interſcindo, is, idi, iſſum, a. 3. *fendere, tagliare per mezzo*, Ger. *zerſchneiden*, Gall. *couper par le milieu*, Hiſp. *interſecortar, διαῤῥήγνυμι*, medium diſcindo, ſive abrumpo, divido. *Cic. 2. de Leg. c. 4.* A terræque pontem interſcindi juberet.

Interſcribo, is, ipſi, iptum, a. 3. *ſcrivere di mezzo*, Germ. *darzwiſchen ſchreiben*, Gall. *écrire entre deux*, Hiſp. *eſcriver entre medias, παρεγγράφω*, in medio ſcribo, inter verſus ſcribo, interpono, interſero. *Plin. ep. 9.* Multa detinere, plura tranſire, alia interſcribere, alia reſcribere.

Interſecivi, vel Interſicivi termini in agris dicuntur, qui interciduntur montibus, vel alio ſoli genere, quod culturam non patitur. *Frontin. de Colon. pag. 139. edition. Goeſii.*

Interſĕco, as, ecui, ectum, a. 1. *tagliare per mezzo, διατέμνω*, per medium ſeco, in partes ſeco. *Auct. ad Her. l. 3. c. 14.* Ut ipſa pronuntiatione res ipſas, quæ demonſtravimus, inſerere, aut interſecare videamur in animis auditorum. Alii aliter legunt. *Ammian. l. 29. c. ult.* Tiberis media interſecans mœnia.

Interſectio, onis, ſ. *interſecazione*, actus interſecandi. *Vitru. l. 3. c. ult.* Interſectio, quæ Græce μεταχὴ dicitur, ſic eſt dividenda, &c.

Interſeminātus, a, um, nom. ex particip. in medio, vel per intervalla ſeminatus. *Apul. Apolog.*

Interſeptio, is, epſi, eptum, a. 4. *intramezzare*, ϖο, Ger. *undergrunen*, Gal. *clorre de hayes*, Hiſp. *entrevorar, διείργω*, ſepibus quibuſdam intercludo, & generatim intercludo, munio. *Cic. 1. Tuſc.* Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore, terrenis, concretiſque corporibus ſunt interſepta quodammodo. *Liv. l. 5. bel. Pun.* Interſepire urbem vallo. *Id. l. 2. bel. Maced.* Nunc præliis laceſſendo, nunc operibus interſepiendo quædam, ne exitus ad fugam eſſet.

Interſeptus, a, um, *chiuſo, ſerrato*, partic. ab interſepior. *Cic. pro Cornel. Balbo, c. 18.* Ne interſeptum ſit his iter perpetuo ad hoc ampliſſimum præmium civitatis.

Interſĕro, is, erui, ertum, a. 3. *tramaster, interporre*, Ger. *zwiſchen tiemengo*, Gall. *entremeler*, Hiſp. *entreverir, παρεμβάλλω*, interpono, interjicio. *Ovid. 10. Met. v. 539.* Mediis interſerit oſcula verbis.

Interſĕro, is, ſevi, ſitum, a. 3. *piantare, o ſeminare tra altre coſe*. Ger. *dazwiſchen ſtreuen*, Gall. *ſemer, ou planter entre deux, καταφυτεύω*, in medio aliorum planto, ſemino, infero. *Col. de R. R. l. 3. c. 17.* Coæquato deinceps peſtinato, malleolus ordinariis vitibus interſerendus eſt.

Interſiſto, is, ſtiti, atum, n. 3. *fermarſi in mezzo*, Germ. *zwiſchen ein ſtehen*, Gall. *s'arreter entre deux*, Hiſp. *eſtar entre medias, διίστημι*, in medio immoror. Translate *Quint. l. 8. c. 3.* Interſiſtere nos indecentiſſime cogit. h. e. in medio ſermone deſiſtere.

Interſitus, a, um, partic. ab interſero, qua notat ſeminare, & plantare. *Col. l. 8. c. 15.* Ea contegantur interſitis buxeis, aut myrteis fruticibus.

Interſitus, a, um, adject. ab *inter*, & *ſitus*, *ſituato in mezzo di qualche coſa*. *Apul. de Deo Socrat.* Sunt quædam mediæ poteſtates inter ſummum æthera, & infimas terras, in iſto interſitæ aeris ſpatio. *Plin. l. 3. ep. 19.* Habet multum jucunditatis ſoli, cœlique mutatio, ipſaque illa peregrinatio interſita.

Interſŏno, as, ui, n. 1. in medio ſono. *Stat. Theb. 5. v. 344.* mediis interſonat Orpheus Remigiis.

Interſpersus, a, um, nom. ex particip. ſparſus per intervalla. *Apul. l. 5. Metam.* Interſperſus rara canitie.

Interſpiratio, onis, ſ. *reſpiro, il reſpirare, διαπνοή*. *Cic. l. 3. de Or. c. 44.* Interſpirationis enim, non defatigationis noſtræ, neque libratiorum notis, ſed verborum, & ſententiarum modo interpunctas clauſulas in orationibus eſſe voluerunt. *Plin. l. 23. c. 1.* Sine interſpiratione, ἀπνευστί.

Interſpiro, as, avi, atum, n. 1. *traſpirare*, רוח, Ger. *ſchwa hen*, Gall. *ſouffler entre deux*, Hiſp. *eſpirar, y reſpirar*, διαπνέω, de medio, ſeu per medium ſpiro. *Cat. R. R. c. 112.* Relinquito, qua interſpiret.

Interſterno, is, interſtravi, atum, a. 3. *interporre*, Ger. *darzwiſchen legen*, Gall. *coucher entre deux*, Hiſp. *enterponer, διαστρώννυμι*, in medio ſterno, interjicio, interniſceo. *Juſtin. l. 1. c. 2.* Murumque urbi coſto latere circumdedit, arena, pice, bitumine interſtrato. *Plin. l. 29. c. 2.* Affulis interſtratis.

Interſtes, itis, comm. interjectus, interpoſitus, ab *inter*, & *ſto*. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 33.* Deſierunt vetera, & coperunt nova, interſtite Joanne.

Interſtinctio, onis, ſ. 3. diſtinctio, diviſio. *Arnob. l. 6.* Sidereos evocunt variata interſtinctione fulgores.

Interſtinctus, a, um, nom. ex partic. diſtinctus, diviſus. *διάστικτος*. *Stat. l. 3. Sylv. 5. v. 90.* Spatia interſtincta columnis.

Interſtinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *eſtinguere totalmente*, eſt penitus extinguere. Nam præpoſitio *inter* hic vim habet σφοδρότητος, ideſt corruptivam, ut interficio, interimo. *Feſtus:* Ignis Veſtæ ſiquando interſtinctus eſſet, virgines verberibus afficiebantur a Pontifice. *Apuleius lib. 4. de A.* Jamque protinus obliſis faucibus interſtinguere eam debuiſſet. ¶ Significat etiam diſtinguere, ſeparare. V. *Interſtinctus*.

Interſtitio, onis, ſ. *ceſſazione, vacanza*, Germ. *unterlaſſung*, Gall. *relache, ceſſation*, Hiſp. *ceſſamiento, μετεκτωσία*, ceſſatio, vacatio. *Gel. l. 20. c. 1.* Velut quoddam interſtitium, ideſt juris inter eos quaſi interſtitionem quandam, & ceſſationem. *Id. l. 20. c. ult. ſeu in præfat.* Quando animus eorum interſtitione aliqua negotiorum data laxari, indulgerique poteſſet.

Interſtitium, ii, n. *ſpazio, diſtanza*, רוח, Germ. *ein leucht*, Gall. *intervalle*, Hiſp. *ſpacio entre medias, διάστημα, διαχώρισις, τὸ μεταξύ*, diſtantia, ſpatium, intervallum, quod inter aliqua interjectum eſt. *Macrobius l. 1. Somn. Scip. c. 6.* Cum quatuor ſint elementa, ex quibus conſtant corpora, terra, aqua, aer, & ignis, tribus ſine dubio interſtitiis ſeparantur, quorum unum eſt a terra uſque ad aquam, ab aqua uſque ad aera ſequens, tertium ab aere uſque ad ignem. ¶ Dicitur etiam de ſpatio, ſeu intervallo temporis. *Tacit. Ann. 3. c. 4.* Dandum interſtitium pœnitentiæ.

Interſto, as, interſteti, *ſtare in mezzo, διίστημι*, inter aliquid ſto, ſeu intercedo. *Ammian. l. 22. c. 27.* Cum tempus interſteteriſſet exiguum. *Avien. in Periegeſ. v. 840. de Tauro monte.* Interſtatque jugo mediam, ſc. Aſiam.

Interſtrātus, V. Interſterno.

Interſtrĕpo, is, pui, pitum, n. 3. *fare ſtrepito in mezzo gli altri, o in mezzo di qualche coſa*, Ger. *dazwiſchen rauſchen*, Gall. *faire bruit entre autres*, Hiſp. *hazer eſtruendo, entre otros, διαθορύω*, eſt ſtrepitum inter alios, vel inter rem aliquam emittere. *Virg. 9. Eclog. v. 39.* Digna, ſed argutos interſtrepere anſer olores.

Interſtringo, is, xi, ictum, a. 3. *ſtringere, ἀφάσσω*, idem quod ſtringo, ſeu comprimo. *Plaut. Aul. 4. 4. 31.* Ibo intro, atque illi tuo ſocienno jam interſtringam gulam.

Interſtrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *mettere inſieme, comporre*, Ger. *zuſammen ſetzen*, Gal. *batir, joindre enſemble*, Hiſp. *componer, ordenar, διαπλέκω, συναρτῶ*, connecto, coapto, compono, conjungo, ſimul inter ſe conſtruo. *Silius l. 10. v. 149.*

Te-

rationem pugnæ, h. e. instituere, capere. *Cæs. l. 5. B. G. Treviri. Eun.* 2. 3. 2. Ubi quæram? quam insistam viam? *che strada ho io da prendere?* ¶ Insistere negotium, est persequi, urgere, attente agere. *Plaut. Mil.* 3. 3. 55. Institite hoc negotium sapienter. ¶ Usurpatur etiam pro instituere, incipere, aggredi. *Plaut. Capt.* 3. 4 33. Ne quid tu huic temere insitas credere. *Cicer. Fam.* 10. *ep.* 26. Flagitare senatus institit Cornutum, ut &c. *Cæs. l.* 6. *B. G.* Insistere mente & animo in aliquam rem, *applicarsi con tutto lo spirito.*

Insitio, onis, f. 3. *innestamento*, Ger. *impfung*, Gal. *enture*, Hisp. *enxerimiento*, ἐμφυτεία, inserendi actus. *Cic. de Sen. cap.* 15. Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones.

Insitĭtius, a, um, *innestato*, ἐγγενογράδης, quod insitum est, ut Surculus insititius. Per Metaphoram accipitur pro omni eo, quod proprium, aut naturale non est, sed aliunde ascitum. *Plin. in Ep.* 3. 4. Cum hoc insititio, & inducto tam præclara opera perfeceris. ¶ *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Somnum insititium vocat, qui inter diei negotia inseritur.

Insitīvus, a, um, adject. idem ac insititius, *d' incalmo, o incalmato*. Ut insitiva pyra. *Horat. epod.* 2. v. 19. ¶ Translate insitivi liberi, h. e. illegitimi. *Phædr. l.* 3. *fab.* 4 v. 10. insitivum alimentum, h. e. lac alienæ nutricis, diversum a lacte matris. *Gell. l.* 12. *c.* 1.

Insitor, oris, m. *innestatore*, Ger. *pfropffer*, Gall. *enteur*, Hisp. *enxeridor*, qui inserit. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Hunc caveat insitor calamis, gemmisque inoculator. ¶ Hoc nomine Flamen Cerealis Deum invocabat, ut ex Fabio Pictore testatur *Serv. ad Virg. Georg.* 1.

Insitum, ti, n. *innesto, nesto, τὸ ἐντεθὲν, ἐμφύτευμα*, furculus ex una recisus arbore, & in aliam implantatus. *Colum. de arb. cap.* 26. Terram circa arborem aggerato usque ad ipsum insitum.

Insitus, a, um, *innestato, inserito*, impositus, partic. ab inseror. *Colum. de arbor. c.* 20. Arbos insita fructuosior est, quam non insita. ¶ Translate ponitur pro innato, ingenito. *Cicer. 6. Ver. c.* 48. Ut animis eorum insitum, atque innatum esse videatur. *Id. 5. Fin.* Ita serpit illud insitum in natura malum consuetudine peccandi libera. ¶ Item pro adscripto. *Sall. in Cic.* Et paulo ante insitus huic urbi civis.

Insĭtus, us, m. idem ac insitio. *Plin. l.* 14. *c.* 3. Cætera regionum, locorumque, aut ex his inter se insitu mista.

Insŏbres, pro Insubres, scribebant Veteres, teste *Scalig. in l.* 2. *Varronis de R. R.*

Insociabĭlis, le, o. 3. *che non si può accompagnare*, Ger. *ungesellig*, Gal. *insociable*, Hisp. *insociable*, ἀκοινώνητος, quod sociari, vel conjungi non potest. *Liv. l.* 27. *c.* 39. Omni generi humano insociabiles erant. *Plin. l.* 16. *c.* 42. Et inter se, & cum aliis insociabili glutino.

Insolabĭliter, adv. *inconsolabilmente, senza conforto, ἀπαραμυθήτως*, sine consolatione. *Horat. l. epist.* 14. Rapto & de fratre dolentis insolabiliter.

Insolatio, onis, f. 3. actus insolandi, siccatio ad solem. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Candidissima vero fit post insolationem etiamnum recocta.

Insolatus, a, um, *soleggiato*, siccatus, aut calefactus in sole, vel ad solem, partic. ab insolor. *Colum. l.* 4. *c.* 27. Et uvæ commodius insolatæ percoquuntur.

Insŏlens, entis, o. 3. *non solito, non avvezzo, inusitato*, Germ. *ungewohnet, selten*, Gal. *insolent*, Hisp. *insolente*, ἀσύνηθες, insuetus, insolitus, a *soleo. Cic. pro Sext.* Non sum tam ignarus causarum, non tam insolens in dicendo. *Idem Attic. l.* 2. *ep.* 21. Insolens infamiæ. *Cic. in Bruto.* Nec vero ullum (verbum) aut durum, aut insolens, aut humile, aut longius ductum. ¶ Translate ponitur pro superbo, arrogante, audaci. *Cicer.* 2. *de Or.* Non fuisse insolentem in pecunia. *Id. pro Marc. c.* 3. In victoria, quæ sua natura insolens, & superba est. ¶ Item pro intemperante, immoderato. *Cic. pro Sex. Rosc.* Qui in sua re fuisset egentissimus, erat, ut fit, insolens in aliena. *Sen. Suasor.* 9. Nihil est insolentius novitio divite. *Aster Senec. de brevit. vitæ, cap.* 16. Persarum rex insolentissimus.

Insolenter, adv. *insolentemente, di modo, ἀσυνήθως*, præter morem, & consuetudinem, raro. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 28. Deinde natura ejus evenire ne vulgo soleat, an insolenter, & raro. ¶ Translate usurpatur pro superbe, arroganter, immoderate, *superbamente, arrogantemente*, Germ. *hoffertig*, Gal. *insolemment*, Hisp. *insolentemente, ἀλαζονικῶς. Cic.* 4. *Tusc.* Quod aut cupias ardenter, aut accepto te ederas insolenter. *Cæs. lib.* 3. *B. C. c.* 46. Pompejani insolentius nostros premere. *Val. Max. l.* 3. *c.* 2. *n.* 21. Insolentissime obsequitantem interemit.

Insolentia, f. 1. *insolenza, ἀσυνήθεια*, insuetudo, res non solita, vel non consuetæ. *Cic. pro Dom.* Insolentia dominatus extulerat animos. ¶ Item novitas. *Cic. pro Deiot. c.* 2. Moveor etiam loci ipsius insolentia. ¶ Item superbia, arrogantia, *superbia, arroganza*, Ger. *vngezimbarkeit*, Gal. *insolence*, Hisp. *insolencia, ἀλαζονεία. Cic.* 5. *Ver.* De luxuria Apronii loquor, nihil de insolentia, nihil de singulari nequitia, ac turpitudine. ¶ In plur. num. *Phædr. fab* 6. *l.* 4. A noxiorum premitur insolentia. ¶ Item prodigalitas, nimii sumptus, qui in cœnas fiunt, & res alias. *Cic.* 9. *Fam ep.* 20. Nec tamen ad hanc insolentiam, sed ad illam tuam lautitiam. *Id. Phil.* 9. *c.* 6. Ser. Sulpitius majorum continentiam diligebat, hujus sæculi insolentiam vituperabat.

Insolesco, is, n. 3. insolens, & superbus fio, *diventar insolente, insuperbire. M. Cato in orat. pro Rhodiensib. apud Gel. l.* 7. *c.* 3. Ne Romani, Persa quoque rege victo, ad superbiam, ferociamque, & immodicum modum insolescerent.

Insŏlet, ebat, idem quod solet, assolet. *Cæcil.* apud *Gell. l.* 3. *c.* 16. Insolet ne mulier decimo mense parere? Pol nono, etiam septimo, atque octavo.

Insolĭdum. V. Solidus.

Insolĭdus, a, um, non solidus, infirmus, tener. *Ovid.* 25. *Met.* v. 202. tunc herba recens, & roboris expers Turget, & insolida est.

Insŏlite, adv. *insolitamente*, vox est *Augusti. de doctr. Christ. c.* 13. ¶ Sunt qui tribuant & *Gel. l.* 1. *c.* 2. sed plures libri habent *insolide*.

Insolĭtus, a, um, *insolito*, Germ. *vngewohnet*, Gal. *inaccoutumé*, Hisp. *desacostumbrado, insolito*, ἀσύνηθες, non suetus. *Cic.* 3. *Ver.* Cur prudentissimas, electissimasque feminas in tantum virorum conventum insolitas, invitasque proditæ cogis? *Cæs.* 3. *B. C. c.* 85. Insolitus ad laborem exercitus. *Sallust. in fragment.* Genus armis ferox, & servitii insolitum.

Insŏlo, as, avi, atum, a. 1. *secar al sole, soleggiare*, Ger. *an die sonne legen*, Gal. *secher au Soleil*, Hisp. *assolear, secar al Sol*, ἡλιάζω, ad solem sicco. *Col. l.* 12. *c.* 39. Quas per triduum insolaverit. *Id. l.* 4. *cap.* 27. Nam & sic facilius insolatur humus, & fructus percoquitur.

Insolubĭlis, le, o. 3. *insolubile*, ἄλυτος, quod solvi non potest. *Quint. l.* 5. *c.* 9. Ubi est signum insolubile. ¶ Beneficium insolubile, *Senec. de benef. l.* 4. *c.* 11. h. e. quod pensari non potest.

Insolubĭliter, adv. ita ut solvi non possit. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Insolubiliter vinciunsur.

Insolum, *insolito*, veteres pro insolitum dixerunt. *Afran. apud Non. c.* 2. *n.* 426. Quod insolum non venit ex eo, ac dementi.

Insolūtus, a, um, non solutus, *non pagato*. Exemplum *Senecæ* ex *lib.* 2. *de Benef. c.* 26. V. in Solutus.

Insomnia, æ, f. *vegilia*, ἀϋπνία, vigilia, ab *in*, & *somnus. Sueton. Calig. c.* 50. Incitabatur insomnia maxime. *Gel. l.* 6. *c.* 4. Eadem insomnia cruciatos periisse.

Insomnĭtas, atis, f. insomnia, vigilia. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 35. Insomnietatem pati. *Theodor. Prisc. l.* 2. *c.* 1. Insomnietates procurare.

Insomnĭosus, a, um, *che si sogna molte cose*, חלמן, Ger. *der treumt hat*, Gall. *qui songe, beaucoup*, Hisp. *el que mucho suena, ἐνυπνιώδης*, qui multum somniat. *Cato de R. R. c.* 157. Omnino qui insomniosus est, hac eadem curatione sanum facies.

Insomnis, ne, o. 3. *senza sonno, vigilante*, ער, Germ. *ohne schlaff*, Gal. *sans sommeil*, Hisp. *desvelado, ἄϋπνος*, pervigil. *Stat.* 3. *Theb. v.* 328. Oculi insomnes. *Virg.* 9. *Æn. v.* 165. Noctem custodia ducit insomnem ludo.

Insomnium, nii, n. *sono, visione veduta in sogno*, חלום, Ger. *ein traum*, Gal. *songe*, Hisp. *vision en sueños, ἐνύπνιον*, quod in somnis videmus, & fere usurpatur de malis somniis. *Virg.* 4. *Æn. vers.* 9. quæ me suspensam insomnia terrent? ¶ *Cic. de somnit.* Caret ergo vinolentia, eruditate, & insomniis. *Tibull. l.* 3. *el.* 4. *init.* Dii meliora ferant, nec sint insomnia vera.

Insŏno, as, ui, itum, n. 1. idem quod sono, vel valde sono, resono, *sonare, risuonare, ἠχέω, Lucan. l.* 1. *v.* 578. Insonuere tubæ. *Ovid.* 11. *Met.* Calamis agrestibus insonat ille.

Insons, tis, o. *innocente*, פּג, Germ. *verschuldig*, Gal. *innocent*, Hisp. *inocente, ἀναίτιος*, innocens, qui extra culpam est, a sons, nocens. *Liv. l.* 4. *c.* 15. Etiamsi Regni crimine insons fuerit. *Id. l.* 34. *c.* 32. Publici consilii insons. *Ovid. Met.* 13. *v.* 149. Fraterni sanguinis insons. ¶ Item qui non nocet. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Te vidit insons Cerberus aureo cornu decorum.

Insŏnus, a, um, *senza suono, che non ha suono, ἄψοφος*, quod est sine sono, seu strepitu. *Apul. l.* 3. *A. d.* Insono vestigio me perducit. *Ammian. l.* 27. *cap.* 12. Insonis passibus repentes.

Insopibĭlis, le, adject. qui sopiri non potest. *Martian. Capel. lib.* 9. Insopibilis flamma. Adde *l.* 4.

Insopītus, a, um, *vigilante, ἄϋπνος*, insomnis, pervigil. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 36. Terrigenasque feros, insopitumque draconem.

Insordesco, is, di, n. 3. sordidus fio. *Sidon. l.* 5. *epist.* 23. Dejectu caducæ frondis æger insorduit.

Insortītus, a, um, non sortitus. *Plaut. Cas.* 2. 4. 27. Spicula etiam insortita sunt mihi. Al. leg. Etiam specula in sortitu est mihi.

Inspatians, antis, in aliquo loco spatians. *Prudent.* in *Apoth. v.* 197. quem videat Babylonis ab arce tyrannus Innocuas inter flammas procul inspatiantem. Al. leg. *expatiantem.*

Inspecĭtus, a, um, adject. in suas species non divisus. *Tertul. adv. Valentin. c.* 20. Subitantia insormis, & inspeciata.

Inspeciōsus, a, um, adject. non speciosus, deformis. *Petron. in fragment. Trag.* Non inspeciosus puer.

Inspectātio, nis, f. 3. actus inspectandi. *Senec. l.* 6. *nat. quæst. c.* 4. Quorum adeo mihi dulcis inspectatio.

Inspectātor, oris, m. inspector. *Symmach. l.* 6. *ep.* 9. Adhibiti inspectatores, muro dividi loca nostra dixerunt. *Jurec.* habet *inspectores.*

Inspectio, onis, f. *considerazione*, השגח, Germ. *beschtigung*, Gall. *inspection*, Hisp. *inspection, ἐπισκοπή, θεωρία, ἐπιτήρησις*, actus inspiciendi. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Nam prima inspectione neque vitia, neque virtutes abditas ostendit. *Quintil. l.* 2. *c.* 18. Potest aliquando res inspectione esse contenta. h. e. sola consideratione, sine usu. *Id. l.* 2. *c.* 18. Artes in inspectione positæ. *Is scientes speculativæ. Cic. Phil.* 2. *cap.* 32. Nos (augures) nunciationem solum habemus; Consules, & reliqui magistratus etiam inspectionem. Plures interpretes legunt *spectionem.* V. *Spectio.*

Inspecto, as, a. 1. *guardare con diligenza, ἐφορῶ*, continue, sive attente intueor, freq. ab inspicio. *Cic. ad Brut. ep.* 4. Utinam inspectare possis timorem de illo meum. *Id. Ver.* 6. Civem Romanum ibe, multis inspectantibus, fustulit. ¶ Affertur etiam Suetonii exemplum in *Cæs. c.* 86. ubi inspectare pro custodire, *far la guardia*, usurpatur. Verum meliores editiones habent *spectantium* pro inspectantium.

Inspector, oris, m. 3. *ἐπίσκοπος, θεωρός*, qui inspicit, ut qui de opificiis, vel de rebus venalibus cognoscunt. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Accedit religio narrata, a liberum cognatione, ab inspectoribus.

Inspectus, us, ui, m. inspectio. *Apul. l.* 10. *Met.* Oculi inspectu minaces.

Inspectus, a, um, nom. partic. *considerato, veduto, noto. Plaut. Aulul. argum.* 2. *v.* 7. Re inspecta. *Id. Trinum.* 3. 3. 65 Causas apud portitorem resignatas sibi, inspectasque esse.

Inspĕrabilis, le, o. 3. *insperabile*, Ger. *nicht zu offen*, Gal. *ce qui ne se peut esperer*, Hisp. *lo que no se puede esperar*, quod vix sperari potuisset. *Gel. l.* 4. *c.* 18. Pacemque, & victoriam vobis peperi insperabilem.

Inspĕrans, tis, o. 3. *che non ispira, senza speranza*, Ger. *der nicht hoffet*, Gal. *qui n' espere point*, Hisp. *el que no espera, ἀνέλπιστος*, qui non sperat. *Cic.* 1. *de Or. c.* 21. Insperanti mihi cecidit, ut in istum sermonem dilaberemini.

Inspĕrate, adv. *insperatamente, ἀνελπίστως. Valer. Max. l.* 3. *c.* 8. *extern.* 2. Insperatius prodest.

Inspĕrato, adv. idem quod insperate. *Argumentum primum Aululariæ Plauti c.* 14. Aulam insperato invenit. *Apul. l.* 9. *Met.* Insperato refulsens juvenis.

Inspĕrātus, a, um, adject. *non isperato, ἀνέλπιστος, παράδοξος. Cic.* 4. *Phil. c.* 1. Consilium insperatum. *Ter. Eun.* 3. 5. 37. Occano insperata. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 8. Salve homo insperatissime mihi. *Plin. l.* 25. *c.* 2. Servatus est ex insperato. *Fuor d' opinione*, præter spem.

Inspergo, is, rsi, rsum, a. 3. *spargere, ἐπιπάσσω*, aspergo, abluo, & humecto liquorem aliquem spargendo. *Cic.* 2. *de Div. c.* 16. Simul ac molam, & vinum insperseris. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus præter liquorem. *Colum. lib.* 12. *c.* 2. Hoc eodem tempore stercoris pars in prata digerenda, pars oleis, & cæteris arboribus inspergenda.

Inspersio, onis, f. actus inspergendi, aspersio. *Pallad. l.* 4. *tit.* 9. Ruta seritur locis apricis, sola cineris inspertione contenta.

Inspersus, a, um, idem ac sparsus, *sparso. Hor.* 1. *Ser. Sat.* 6. *v.* 67. Velut si egregio inspersos reprendas corpore nævos.

Inspersus, us, ui, m. 4. inspersio. *Apul. l.* 9. *A. d.* Comæ sordentes inspersu cineris. Adde *l.* 7.

Inspicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare*, ראה, חבים, Ger. *dein sehen*, Gall. *regarder dedans, voir de pres*, Hispan. *mirar*, ver, ἐφορῶν, aspicio, intueor. *Cic. de Leg.* Nequis inspiciat tabellam. ¶ Sæpe capitur pro intro aspicere, valde intueri, penitus considerare. *Cicer. in Phil.* 2. Vis ne igitur, te inspiciamus a puero? *Plaut. Perf.* 2. 3. 15. Inspicere morbum tuum lubet. *Petron. Satyr.* Inspicere querelam. h. e. cognoscere de querela.

Inspĭco, as, a. 1. *aguzzare, διατηκόζω*, est incidere, seu acuere ad spicæ, & aristarum similitudinem. *Virg.* 1. *Georg. v.* 292. Ferroque faces inspicat acuto. ¶ *Strabo Gall. c.* 5. & quas inspicat aristas Ramorum ubertas.

Inspiramentum, i, n. inspiratio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *cap.* 13. Inspiramentis inserere.

Inspirāte, adv. *Valer. Max. l.* 3. *c. ult. n.* 2. *ext.* Blandam animum sane temeritati casus facit, ubi pravo consilio propitius adspirat: & quo vehementius noceat, inspiratius prodest. h. e. magis inspirando, seu adspirando, benignius, prolixius.

Inspiratio, onis, f. *ispirazione. Solin. c.* 12. Fontes (Aganippidis, & Hippocrenes) poti inspirationem literariam faciunt.

Inspirātor, oris, m. qui inspirat, & injicit. *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 5. Apollo furoris inspirator.

Inspirātus, a, um, nom. ex particip. *ispirato, ἐμπνεόμενος. Justin. l.* 18. *cap.* 5. Cum inspirati vates canerent.

Inspiritālis, le, adject. non spiritalis. Est vox *Paulini epist.* 22. (*al.* 7.)

Inspīro, as, avi, atum, a. 1. *inspirare*, נפח, Germ. *einblasen*, Gall. *inspirer*, Hispan. *inspirar, ἐνπνεῖν*, affio, intro spiro, spiritum, seu ventum infundo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 688. Occultum inspires ignem. *Col. l.* 1. *c.* 6. Et modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. *Stat. lib.* 1. *Silv.* 2. tacitum inspirat amorem. *Quintil. l.* 2. *c.* 5. *de lectione Oratorum*: Quanta deinceps in dividenda prudentia, quam subtilis & crebra argumentatio, quibus viribus inspiret, qua jucunditate permulceat &c. h. e. inferat id, quod dicit. ¶ Apud *Gell. l.* 2. *c.* 3. inspirans littera, est aspero spiritu notata. Notum est, inquit, Atticos ἰῶτα, ἱ-ψιλὸν, inspirantis primæ literæ dixisse. Al. leg. *inspirantur prima littera.*

Inspissātus, a, um, adject. conspissatus. *Veget. l.* 2. *rei veterin. c.* 30. Caro inspissata.

Inspoliātus, a, um, *non spogliato*, non spoliatus. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Occisus est non prædæ gratia, quia inspoliatus est. *Virgil.* 11. *Æn. v.* 594. corpus & arma inspoliata feram tumulo.

Inspū-

Inſpūmo, as, n. 1. ſpumas emitto. *Tertul. Apolog. c.* 12. O ſacrilega convicia! inſtrendite, inſpumate.

Inſpŭo, is, ui, utum, a. 3. *ſputare ſopra qalche coſa, ἐπιπτύειν*, ſuper aliquid ſpuo. *Plin. l.* 22. *c.* 21. Commanducata ea ſi inſpuatur, mori ſerpentem. *Id. l.* 31. *c.* 9. Et oculis jumentorum inſpuitur.

Inſpŭito, as, n. 1. freq. ab inſpuo. *Plaut. Capt.* 3. 4. 23. Quibus inſputari ſaluti fuit. Loquitur de comitiali morbo laborantibus, quos credebant, ſi ter inſpuerentur, levari: ipſumque illum, qui inſpueret, avertere a ſe ejuſmodi malum. *Id. Capt.* 3. 4. 21. Eum morbum mihi eſſe, ut qui me opus ſit inſputarier? V. *Plin. l.* 28. *c.* 4. *Apul. in Apolog.* & *Taubman. ad Plaut. loc. cit.*

Inſtabilis, le, o. 3. *inſtabile*, נד, Ger. *unbeſtendig*, Gal. *inſtable*, Hiſp. *inſtable, deſiſtable*, quod ſuo loco ſtare non poteſt. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Rurſus ne in lubrico, atque inſtabili fundamento tantæ moles locarentur. ¶ Translate ſumitur pro inconſtanti, levi. *Virg.* 4. *Georg.* Inſtabiles animos ludo prohibebis inani. *Auſel. Vict. in Galba*: Queis rebus inſtabilior.

Inſtabilĭtas, atis, f. *inconſtanza*, Ger. *unbeſtendigkeit*, Gal. *inſtabilité, inconſtance*, Hiſp. *inſtabilidad, inconſtancia*, inconſtantia. *Plin. l.* 24. *c.* 17. Hanc autem a Regibus Perſarum comedi, aut bibi contra omnia corporum incommoda, inſtabilitatem mentis.

Inſtans, antis, adject. o. *inſtante, preſente*, ἐνεστὼς, præſens, qui urget, qui inſtat. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Præteritum, inſtans, futurum. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 6. Quæ venientia metuuntur, eadem afficiunt ægritudine inſtantia. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 83. Species terribilior, & inſtantior. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Fons quidem unus, qui ſæviora facit & inſtantiora, quæ dicimus, & vim quandam præferentia.

Inſtanter, adv. *inſtantemente, iſtantemente*, Ger. *beharrlich*, Gal. *ſans ceſſe, avec inſtance*, Hiſ. *aprefſuradamente*, ἐνεστηκότως, ſedulo, perſeveranter, vehementer. *Quinct. l.* 9. *c.* 4. Ubicunque acriter erit, & inſtanter, pugnaciterque dicendum. *Id. l. eod. c.* 3. Inſtantius dicere. *Gell. lib.* 4. *c.* 18. Inſtantiſſime deſiderare. Adde *Plin. l.* 7. *ep.* 22.

Inſtantĭa, æ, f. 1. *inſtanza*, Germ. *anhaltung*, Gal. *inſtance*, Hiſp. *inſtancia, inſtancia*, ἐνστασις, ſedulitas, aſſiduitas, & continua intentio. *Plin. lib.* 3. *c.* 5. Quid eſt enim, quod non aut illæ occupationes impedire, aut hæc inſtantia poſſit efficere? *Plin. l.* 3. *epiſt.* 8. *de differentia oratoris, & hiſtorici*: Hæc vel maxime vi, amaritudine, inſtantia; illa tractu & ſuavitate, atque etiam dulcedine placet.

Inſtar, *a ſemejanza, a ſimilitudine*, נמו, Ger. *gleich*, Gal. *comme*, Hiſp. *a ſemejanza, a guiſa*, Gl. vet. ἐμοίωμα, ἀπεικόνισμα. Eſt nomen μονότοπον, ideſt unius caſus, eſtque idem ac exemplar, ſeu ſimilitudo. *Apul. l.* 9. *Met.* & Ad inſtar omnis Ægyptii. *Solin.* ¶ Frequentius autem & elegantius tollitur *ad* per eclipſim, & uſurpatur cum ſolo genitivo. *Cic. in Piſ.* Unus ille dies mihi quidem immortalitatis inſtar fuit. *Cic. de clar. Orat. c.* 31. Plato mihi unus eſt inſtar omnium. *vale per tutti*. ¶ Uſurpatur & abſolute. *Virg.* 6. *Æn.* v. 865. quantum inſtar in ipſo eſt! *h. e.* quale exemplum ad imitandum! *quanto avvi in eſſo da imitare! Juſtin. l.* 4. *cap.* 4. Gylippus ſolus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum erat. *Sueton. in Cæſ. c.* 61. Cujus (equi) inſtar pro æde Veneris genitricis poſtea dedicavit. *h. e.* cujus imaginem. *Ovid. Heroid. ep.* 2. v. 29. Scelus hoc meriti pondus, & inſtar habet. *h. e.* habet ſpeciem. ¶ Significat etiam, ad menſuram. *Colum. lib.* 2. *c.* 5. Acervi ſtercoris inſtar modiorum quinque diſponentur. ¶ Item ad æquiparantiam. *Id. l.* 3. Simul atque pampinus inſtar quatuor digitorum erit.

Inſtauratĭo, nis, f. 3. *rinnovazione*, חוקה, Ger. *erneuerung*, Gal. *reſtauration, inſtauration*, Hiſp. *inſtauracion, renovacion*, refectio. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c.* 11. Et mentes Deorum immortalium ludorum inſtauratione placantur.

Inſtauratĭtius dies, erat dies ultimus Circenſium, Jovis propitiandi gratia additus, ab inſtauro, redintegro. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 11. ex *Varrone*.

Inſtauratĭvus, a, um, adject. qui inſtauratur, & renovatur; ut inſtaurativi ludi, qui in locum eorum, qui aut prætermiſſi erant, aut perperam facti, inſtaurabantur. *Cic. de Div. c.* 26. Itaque ludis intermiſſis inſtaurativi conſtituti ſunt.

Inſtaurātor, oris, m. 3. qui inſtaurat, & renovat. *Inſcript.* apud *Rainef. Claſſ.* 2. *n.* 31. Inſtauratori mœnium.

Inſtaurātus, a, um, *inſtaurato, rinnovato*. *Cic. de Prov. c.* 8. Ne inſtauratas maximi belli reliquias, ac renovatas audiamus. *Vellej. l.* 2. *c.* 66. Inſtauratum Sylani exempli malum.

Inſtauro, as, avi, atum, a. 1. *riſtaurare, rinnovare*, חוק, Ger. *erneuren*, Gall. *inſtaurer*, Hiſp. *inſtaurar, renovelar*, reficio, innovo, renovo. Dicitur non ſolum de ædificiis, ſed de omnibus fere rebus, ut de ludis, de ſacrificio, de bello, de ſcelere, &c. *Cic. Att. l.* 1. Idque ſacrificium cum virgines inſtauraſſent. *Virgil.* 3. *Æn.* Ergo inſtauramus Polydoro funus. ideſt integramus, ſupplemus. *Cic. Verr.* 2. *c.* 4. Scelus inſtauravit. ¶ Dicitur etiam translate de animo. *Virg.* 4. *Æn.* Inſtaurati animi Regis ſuccorrere tectis. h. e. recreati, & reſtituti. ¶ Interdum ſignificat ſimpliciter apparare, ſtruere. *Plin. l.* 31. *c.* 2. In qua (villa) & monumentum ſibi inſtauraverat.

Inſterno, is, inſtravi, atum, a. 3. *diſtendere di ſopra, coprire*, חציץ, Ger. *bedecken*, Gal. *couvrir*, Hiſpan. *eſtender ſobre, cobrir*, ἐπιστρώνυμι, ſuperſterno, ſuperextendo, operio. *Plin. lib.* 19. *c.* 1. Si palo adacto caverna palea inſternatur. *Virg.* 2. *Æn.* v. 721. Fulvique inſternor pelle leonis.

Inſtigatĭo, onis, f. *ſtimolo*, Ger. *anreitzung*, Gal. *inſtigation*, Hiſ. *inſtigacion*, inſtigandi actus. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 30. Amplificatio eſt res, quæ per locum communem inſtigationis auditorum cauſa ſumitur.

Inſtigātor, oris, maſc. *inſtigatore*, qui inſtigat. *Auſon. epiſt.* 17. Superfluus inſtigator agitabo. *Leg.* 20. *Dig. de his, qui infam. not.* Inſtigator accuſationis.

Inſtigātrix, icis, f. quæ inſtigat, *iſtigatrice*. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 51. Acerrima inſtigatrix adverſus Galbianos.

Inſtigātus, us, ui, m. inſtigatio. *Ulp. l.* 1. *Dig. ſi quadrup. pauper fec.* Si inſtigatu alterius fera damnum dederit.

Inſtigātus, a, um, *inſtigato*. *Plin. l.* 29. *c.* 4. *ante med.* Neque anguis venenatus eſt, niſi per menſem luna inſtigatus.

Inſtigo, as, avi, atum, a. 1. *inſtigare, ſtimolare*, הסית, Ger. *anreitzen*, Gall. *inſtiguer*, Hiſp. *inſtigar*, ἐνισσω, παρσύνω, παρσύνω, incito, impello, a σύζω, *pungo*. Alii derivant ab *inſto*, quia qui inſtat, atque urget, is proprie inſtigat. *Cic. in Piſ.* Cum in Palatio mea domus ardebat, non caſu aliquo, ſed ignibus injectis inſtigante te. *Liv. l.* 33. *c.* 47. Infenſi, & irati Romanos in Annibalem inſtigabant. *Senec. epiſt.* 10. Inſtigare iracundiam. *Vellej. l.* 1. *c.* 16. Inſtigare ad arma. *Petron. in Satyr. c.* 55. Inſtigare eadem in aliquem. *aizzare*.

Inſtillātio, onis, f. 3. *iverſamento*, infuſio ſtillatim, & guttatim facta. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Inſtillatio lactis ſedat dolorem.

Inſtillātus, a, um, nom. particip. guttatim infuſus. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 3. v. 22. Linguam inſtillato reſtituere mero. *Quinctil. l.* 2. *c.* 2. Senſim inſtillatus humor.

Inſtillo, as, avi, atum, a. 1. *inſtillare, gocciare*, הטיף, Ger. *eintreyffen*, Gall. *inſtiller*, Hiſp. *infundir, iverſamente*, παραστάζω, intro ſtillo, guttatim immitto, vel infundo, a *ſtillo*. *Cicer. de Senect. c.* 11. Niſi tanquam lumini oleum inſtilles. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 10. ex poeta. Guttæ, quæ ſaxa adhuc inſtillant Caucaſi. ideſt ſtillant, ſeu cadunt in ſaxa. *Ovid. Heroid. epiſt.* 18. Inſtillare merum in ignes. ¶ Translate capitur pro perſuadere, ſenſim in animum mittere. *Cic. Att. l.* 9. Quæ mihi quiddam, quo ſtarem, inſtillarunt. *Horat. l.* 1. *ep.* 8. *v.* 16. Præceptum auriculis hoc inſtillare memento.

Inſtimulātor, oris, m. *inſtigatore*. *Cic. pro Dom. c.* 5. Seditionis inſtimulator, & concitator. Ita *Gruter. ex MSS.* alii *ſtimulator*.

Inſtimulātus, a, um, nom. particip. *inſtigato, ſtimolato*. *Marcel. l.* 3. *Dig. de inoffic. teſtam.* Falſo inſtimulati parentes liberos ſuos vel exheredant, vel prætereunt.

Inſtimŭlo, as, avi, atum, a. 1. ſtimulo, inſtigo, *iſtigare, ſtimolare*. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 508. Inſtimulat fictis inſidioſa ſonis.

Inſtinctor, oris, m. *ſtimulatore*, ſtimulator, impulſor. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 22. Nec deerat ſceleris inſtinctor. Et *l.* 4. *c.* 68. Acerrimus inſtinctor belli.

Inſtinctus, a, um, inſtigatus, ſtimulatus, incitatus, *iſtigato*, ab inſtinguo. *Cic.* 7. *Verr. c.* ult. Nefario quodam furore, & audacia inſtinctus. *Liv. l.* 9. *cap.* 40. His vocibus inſtinctos milites in prælium ducit. *Lucan. l.* 5. ſacro mens inſtincta furore.

Inſtinctus, us, m. *inſtinto*, Ger. *anreitzung*, Gal. *inſtinct*, Hiſp. *inſtincto*, παρόρμησις, παρόρμημα, inſtigatio, ſtimulatio, incitatio, impulſio, & proprie eſt impulſus naturæ, ab *inſtinguo*. *Cic. 1. de Div.* Sed illa, quæ inſtinctu divino, afflatuque funduntur. *Plin. in Pan. c.* 73. Multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam, & imperio. ¶ Extra auferendi caſum cave uſurpes, antequam exempla reperias.

Inſtinguo, is, nxi, nctum, a. 3. inſtigo, ſtimulo, *incitare, iſtigare*, a *ſtinguo*, quod a στίζω, *pungo*. *Gell. l.* 17. *c.* 20. Hæc admonitio non modo non repreſſit, ſed inſtinxit nos ad elegantiam affectandam.

Inſtipŭlor, aris, d. 1. idem ac ſtipulor. *Plaut. Pſeud.* 4. 6. 6. Quas abs te eſt inſtipulatus etiam Pſeudolus. *Id. Rud.* 5. 325. Ni dolo malo inſtipulatus ſis.

Inſĭta, æ, f. 1. limbus, ſive faſcia, quæ matronarum ſtolæ ſubnectebatur, & per Synecdochen ipſa ſtola, ita dicta, quod ſtola ei inſſtat, dum geſtatur, aut quod ſtolæ inſſtat, atque incumbat. *Ovid.* 1. *trſt.* 32. *de or. am.* Quæque tegit medios inſtita longa pedes. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. v. 29. Subſuta talos tegit inſuta veſte. ¶ Sumitur & generatim pro faſcia ad vinciendum. *Petron. Satyr. c.* 120. Duas inſſitas ancilla protulit de furis: altera pedes noſtros alligavit, altera manus. *Et infra*: Ut annecteret pedes & manus inſſitis.

Inſtĭtio, onis, f. actus ſtandi, ſeu ſiſtendi ſe, στάσις, *il fermarſi*, ab inſſito. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 25. Qui errantium ſtellarum motus, progreſſiones, inſſitiones notavit. Al. leg. *inſtitutiones*.

Inſtĭtium, ii, n. idem quod inſtitio, *il fermarſi*. In veteri Calendario apud *Gruter. pag.* 138. menſe Junio, quando ſolſtitium ſit, *ſolis inſtitium* legitur. Sed illud Calendarium habetur apocryphum.

Inſſto, as, n. 1. ſæpe urgeo, contra ſto, repugno, freq. ab *inſto*. *Cæſ.* 1. *B. G.* rurſus inſſitare, & prælium redintegrare coperunt. Al. leg. *inſtare*.

Inſtĭtor, oris, m. *fattore di mercatante*, רוכל, Germ. *kramer*, Gall. *facteur de marchand*, Hiſp. *factor de mercader*, παντοπώλης, ἐμπορίτης, ὁ τοῦ ἐμπόρου ὑπηρετικὸς, qui a mercatore negotiationi alicui eſt præpoſitus, quales ſunt illi, quibus mercatores committunt merces aliquas vendendas: item ſervi pecuniis dandis præpoſiti: item quibus veſtiarii, aut lintearii dant veſtes, linteaque circumferenda, ac diſtrahenda. *Liv. l.* 5. Urbi frequentandæ multitudo incolarum, libertinorumque, & inſtitorum, opificumque retenta. ¶ Translate *Quinct. l.* 11. *c.* 1. Ambitioſum inſtitorem eloquentiæ in ancipiti ſorte videat.

Inſtitorĭus, a, um, ἐμπορικὸς, παντοπωλικὸς, quod ad inſtitorem pertinet. *Suet. in Ner. c.* 27. Et matronarum inſtitorias operas imitantium. ¶ Inſtitoria actio, δίκη ἐμπορικὴ, dicitur, qua dominus inſtitorem convenit, vel pro inſtitore convenitur. *Ulp. l. quicunque, ff. de inſt. act.* Dandam in eum quaſi inſtitoriam actionem.

Inſtĭtuo, is, ui, tutum, a. 3. *decretare, deliberare, ſtabilire*, προαιρέομαι, conſtituo, decerno, propono, certum mihi eſt. *Cic.* 4. *Verr.* Tu, qui inſtitueras in eos animadvertere, qui perperam judicaſſent. *Ter. Adelph.* 1. 1. 13. Inſtituere in animum. Al. leg. *inſtituere in animo*. ¶ Significat etiam incipere, *cominciare*. *Terent. Phorm.* 4. 2. 14. Petam hinc, unde a primo inſtitui. *Cic. pro Cluent. c.* 3. Quæſo, ut me, Judices, ſicuti facere inſtituiſtis, benigne, attenteque audiatis. ¶ Item parare, comparare, facere. *Horat. de art. poet. v.* 22. Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 4. Magnus muralium pilorum numerus inſtituitur. *Terent. Phorm.* 2. 1. Animum ad cogitandum inſtituere. Sic Inſtituere amicitiam cum aliquo. *Cic.* 13. *Famil.* Inſtituere ſermonem de aliqua re. *Id.* 2. *de Orat. c.* 73. Inſtituere dapes. *Virg.* 7. *Æn.* Inſtituere hiſtoriam. *Cic. l.* 1. *de Leg.* Inſtituere iter. *Cato ad Cic. Famil.* 15. *epiſt.* 5. Inſtituere officinam. *Cic. Verr.* 6. Inſtituere mundinas. *Plin. in epiſt.* Inſtituere negotium, inſtituere quæſtum. *Plaut. Pœn.* & *Moſtell.* 3. 2. 93. ¶ Inſtituere teſtes, *ſubornare, appoſtare*. *Cic. pro Cluent.* Inſtituere aliquem hæredem. *Plin. l.* 5. *ep.* 1. Inſtituere tutorem alicui. *Cic. l.* 1. *de Or.* Legem ſaniam inſtituere. *Id. pro Mur.* Vineas inſtituere, *piantare*. *Id. Agr.* 2. *cap.* 25. Inſtituere ſegetes. *Varro l.* 1. *R. R. c.* 37. ¶ Denique uſurpatur frequentiſſime pro erudire, *ammaeſtrare*. *Cic. pro Quint. c.* 21. Educare aliquem, & a puero inſtituere. *Id. Ver.* 3. *c.* 60. Inſtituere, atque erudire filios ad majorum inſtituta. *Quintil. l.* 1. *c.* 27. Jam ſenex inſtitui lyra non erubeſcebat. ¶ Cum infinito *Veget. l.* 3. *Strategem. c.* 13. Diſpoſito quibuſdam locis cibo, columbas illuc devolare inſtituerat. ¶ Inſtituere aliquid ad aliquem, eſt *indirizzare, dedicare*. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 1.

Inſtitūtio, onis, f. 3. *inſtituzione*, διάταξις, καθέλκυσις, actus inſtituendi, doctrina, præceptio. *Cic.* 1. *Off.* Quia magis ad inſtitutionem vitæ communis ſpectare videntur. ¶ Inſtitutiones item, *ammaeſtramenti*, dicuntur ipſa præcepta, quibus homines inſtituuntur, atque docentur, & libri, in quibus prima elementa alicujus artis deſcripta ſunt, ut *Inſtitutiones Legales Juſtiniani, Inſtitutiones Oratoriæ Quinctiliani*, &c. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 6. Inſtitutio hæc, atque diſciplina. ¶ Item propoſitum, ſcopus. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Longum eſt, nec ex inſtitutione operis.

Inſtitūtor, oris, m. qui inſtituit, & edocet, *maeſtro*. *Lamprid. in Commodo*, *c.* 1. Qui in aula inſtitutores habentur. ¶ Item qui aliquid inſtituit, & facit. *Tertul. de Spectac. c.* 2. Multum intereſt inter inſtitutorem, & interpolatorem.

Inſtitūtum, ti, n. *inſtituto, oggetto, ſoggetto*, προαίρεσις, σκοπὸς, ſcopus, propoſitum, inceptum. *Cic. in Top.* Sed ad hujus libri inſtitutum illa nihil pertinent. ¶ Sumitur etiam pro more, ſeu certa quadam vitæ ratione ad mores ſpectante, *uſanza*, חוק, Ger. *gewonheit*, Gal. *coutume*, Hiſp. *coſtumbre*, ζθος. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 17. Me non oblitum conſuetudinis, & inſtituti mei rarius ad te ſcribere. ¶ Et ſpeciatim dicitur de publicis moribus, & civili diſciplina, quæ literis non mandatur, ſed obſervatur communi opinione bonorum virorum per quandam conſuetudinem. Unde de inſtitutis antiquis titulus eſt apud *Valer. Max. l.* 2. id eſt de moribus antiquorum uſu, & conſuetudine receptis. *Cic. de Clar. Or.* Sed bene Juris publici leges, & inſtituta cognoverat. *Id.* 2. *Agror.* Eſt hoc in more poſitum, inſtitutoque majorum. *Nepos* 17. *c.* 4. Inſtitutis patriæ parere. ¶ Uti inſtituto ſuo, *ſer cemu ſi ha in coſtume*. *Cæſar. Oppio inter epiſt. Cic. ad Attic. l.* 9.

Inſtĭtūtus, a, um, adject. tot fere habet uſus, quot inſtituo. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 14. Ab inſtituto curſu devocavit, *cominciato, intrapreſo*. *Sutton. in Galb. c.* 1. Arborem ab ipſo inſtitutam elanguiſſe, *piantata*. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 52. Inſtitutas turres. Et *Cic. pro Dom.* Inſtitutas cæremonias perſequi. *Id.* 2. *Orat. c.* 39. Doctrina liberaliter inſtitutus. *inſtruito*. Et 3. *Fin. c.* 3. Inſtituti a natura, &c.

Inſto, as, inſtiti, inſtatum, neut. 1. *ſtare ſopra, a vicino, eſſer imminente, inſeguire*, imminere, impendere, propinquum eſſe. *Sall. Catil. c.* 15. Nox, quæ inſtabat. *Lentulus Cic. Fam.* 12. *epiſt.* 14. Inſtat periculum. ¶ Plus eſt, quam appropinquare. *Cic. Catil.* 2. *c.* 5. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, aut inſtare jam plane, aut certe jam appropinquare. ¶ Significat etiam urgere, premere, *incalzare, eſſer addoſſo*. *Liv. l.* 10. *c.* 36. Diverſique integri, atque intacti abiiſſent, ni cedenti inſtaturum alterum timuiſſent. *Cic. Verr.* 3. *c.* 27. Cædere januam faxis, inſtare ferro. ¶ Huic ſignificationi ſimilia ſunt illa. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 66. Quod nunc inſtat, agamus. *quel che più preme*. *Cic. pro Quinc. c.* 10. Tibi inſtat Hortenſius, ut eas in conſilium. *ti ſa premura*. *Liv. l.* 2. *c.* 4. Evincunt inſtando, ut &c. ¶ Cum accuſ. *Plaut. Curc. a.* 3. *ſc.* 1. *v.* 6. Si magis me inſtabunt, ad Prætorem fuſſeram. Al. leg. *mi. Id. Pœn.* 4. 2. 96. Tantum eum inſtat exitii. ¶ Significat etiam perſeverare, perſiſtere. *Cic.* 4. *Verr.* Inſtat Sandalius poſcere Recuperatores. *Liv. l.* 40. *c.* 39. Celtiberiæ agrum inſtitit vaſtare. ¶ Item contendere, contra diſputare. *Ter. Andr.* 1. 1. 130. Ego illud ſedulo negare factum: ille inſtat factum. h. e. contendit factum eſſe. ¶ Item inſiſtere, ingredi. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 38. Rectam ut inſtas viam! ea res eſt. ¶ Inſtare operi, *incalzare il lavoro*. *Virgil. Æn.* 1. Inſtans operi, re-

gotique futuris. ¶ *Liv. l.* 27. *c.* 2. Marcellus, ubi lux fugam hostium aperuit, vestigiis insistit sequi. h. e. persecutus est iisdem vestigiis. ¶ Instare famæ, *secundæ in reputazione, che fa ha ; non la lasciar languire*. Apud *Tacit. in Agric. c.* 18.

Instragŭlum, li, n. idem ac stragulum. *Cato de R. R. c.* 10. Culcitas octo, instragula octo, pulvinos septem, &c.

Instrātum, n. 2. subst. *coperta*, כְּסוּי, Ger. *decke*, Gal. *couverture*, Hisp. *estrado, repostero*, ἐπίτριμμα, omnis vestis stragula, ab insternendo. *Ulpian. Dig.* 50. 16. 45. Instrato omne vestimentum contineri, quod injicitur. Labienus ait.

Instrātus, a, um, adject. *coperto. Sueton. Aug. c.* 73. Torus humilis, & modice instratus. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Instratus ornatu regio.

Instrenŭe, adv. non strenue. *Justin. l.* 17. *c.* 2. Lysimachus non instrenue moriens.

Instrenŭus, a, um, *non bellicoso, non generoso*, ἀγύμναστος, imbellis, timidus, piger, ad res gerendas minime promptus. *Plaut. Mostl.* 1. 2. 23. Nequam homo, indiligens cum pigra familia, immundus, instrenuus. ¶ Instrenuus animus, ignobilis, vilis. *Ter. Heaut.* 1. 1. 67. Tamen animi est pudentis signum, & non instrenui.

Instrepito, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab instrepo. *Venant. Fortun.* 3. *carm.* 7. *v.* 26. Floribus instrepitans mella rapit.

Instrĕpo, is, ui, epitum, n. 3. *fare strepito*, ἐμβαμβέω, idem ac strepo, cum quadam tamen intensione soni ex vi præpositionis accedente, ut sit gravem strepitum, & sonum emittere. *Virg.* 3. *Georg. v.* 172. Post valido nitens sub pondere fagineus axis instrepit. *Liv. l.* 4. Unde si quid instrepat terroris.

Instrīdo, is, vel instrĭdeo, es, n. 3. vel 2. idem quod strideo, vel valde strideo. *Silius l.* 14. *v.* 437. Fax ambusto instridens pelago.

Instrictus, a, um, adject. valde strictus, præstrictus. *Apul. l.* 8. *A. A.* Uxor dolore pellicatus instricta.

Instringo, is, nxi, ictum, a. 3. idem ac stringo, vel valde stringo. *Quintil. Declamat.* 3. Jacet inter viscula, quibus instringat adhuc recentem pirata captivum. ¶ Translate *Catul. carm.* 71. Quin te animo obfirmas, teque instringis, reducisque. h. e. te colligis, Sed varie hic locus ab Interpretibus & legitur, & explicatur.

Instructe, adv. cum apparatu, aut ordine. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Ludos opulentius, instructiusque, quam priores reges, fecit. *Apul. Apolog.* Instructius accusare.

Instructĭlis, le, adject. non structilis, ut instructilis anima. *Tertull. de anim. c.* 14.

Instructĭo, nis, f. 3. *ordinazione, ordinanza*, מערך, Ger. *zurrüstung*, Gal. *appareil*, Hisp. *aparejo*, κατασκευή, præparatio, ordinatio, dispositio, ut instructio exercitus, instructio militum, &c. *Cic. pro Cæcin. c.* 15. Instructione, aspectuque signorum magnæ copiæ pulsæ. ¶ Item ædificatio. *Trajanus ad Plin. l.* 10. *ep.* 25. Instructio novi balnei.

Instructor, ris, m. *colui, che ordina*, κατασκευαστής, qui instruit, vel parat. *Cic. post red. in Sen. c.* 6. Hi sunt conditores, instructoresque convivii.

Instructūra, æ, f. *ordinanza*, instructio & dispositio acici. *Frontin. l.* 2. *Strategem. cap.* 3. *a med.* Quadrigæ exterritæ clamore turbaverunt Macedonum instructuram.

Instructus, a, um, κατασκευασμένος, paratus, ornatus, *fornito, adorno. Cicer. in Ver.* 4. *c.* 34. Domum exornatam, & instructam fere jam ille reddidit nudam, & inanem. *Id. in Brut. cap.* 43. Qui a Philosophia, a Jure Civili, ab Historia esset instructior. *Id.* 3. *de Or. c.* 8. Instructissimus ad dicendum. *Ter. Heaut.* 3. 1. 41. Instructa pulchre ad perniciem. *Cæs. l.* 3. *B. C.* Instructus telis exercitus.

Instructus, us, m. *apparecchio*, κατασκευή, apparatus. *Cic.* 3. *de Or. c.* 6. Eodem est instructu, ornatique comitata.

Instrumentum, ti, n. כְּלִי, Ger. *Ruestzeug*, Gal. *instrument*, Hisp. *instrumento*, ὄργανον, copia, & apparatus earum rerum, sine quibus tueri, aut exercere aliquam rem non licet, supellex. *Cic. pro Dom. c.* 24. In fundum vicini Consulis non instrumentum, aut ornamenta villæ, sed etiam arbores transferebantur. *Id. Ver.* 4. *c.* 44. Hæc in instrumento, ac supellectili C. Verris numerabantur. *Suet. in Cæs. c.* 37. Primum triumphum egit Gallicum, sequentem Alexandrinum, deinde Ponticum, diverso quemque apparatu, & instrumento. Sic instrumentum ventorium. *Plin. l.* 3. *ep.* 20. Instrumenta, quibus ad lanificia utuntur. *Cic. in Oeconom.* apud *Colum. l.* 12. *c.* 1. Adde *Suet. in Calig. c.* 39. ¶ Translate usurpatur pro subsidio, præsidio, ministerio, ajuto. *Quintil. l.* 12. *c. ult.* Instrumentum dicendi. *Cic.* 1. *Leg. c.* 22. Instrumenta multa habet homo ad adipiscendam sapientiam. *Tacit.* 4. *hist. c.* 7. Nullum majus imperii boni instrumentum, quam amici multi. ¶ Instrumenta litis, seu causæ dicuntur ea chirographa, seu tabulæ, quibus lis instrui potest, *carte, scritture*, quæ etiam minus latine *documenta* vocantur. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. Ideoque opus est intueri omne litis instrumentum, quod videre non est satis : perlegendum est. ¶ Atque hoc sensu sæpe utuntur JCti. ¶ *Suet. in Vespas. c.* 8. Undique investigatis exemplaribus, instrumentum imperii confecit, quo continebantur pene ab exordio urbis Senatusconsulta, plebiscita &c. *an' inventario*.

Instrŭo, is, uxi, uctum, a. 3. *apparecchiare, fornire*, עָרַךְ, Ger. *zurrüsten*, Gal. *equipper, ordonner*, Hisp. *ordenar, poner a punto*, κατασκευάζω, paro, appareo, adorno, compono. *Cic. in Ver.* Non te instruere domum tuam voluerunt in provincia. Sic instruere villam, h. e. omnibus instrumentis apparare, & adornare. Instruere navim, milites armis, mensas epulis, &c. *Ovid. Liv. Colum. Cic. Virg. Sueton. Vespas. c.* 13. Vitelli filiam splendidissime maritavit, dotavitque etiam, & instruxit. h. e. matronali supellectile ornavit. ¶ Proprie significat in aliqua re struere, seu ædificare. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 9. Ubi turris altitudo perducta est ad contignationem, eam in parietes instruxerunt, &c. ¶ Instruere accusationem, actionem, vel litem, est tabulis, ac testibus, cæterisque ad agendum necessariis eam adornare ac munire. *Cic. pro Cluent.* Illa accusatio, & omnis testium copia a matre hoc tempore instruitur. ¶ Dicimus etiam, instruere locum insidiis, instruere insidias, fraudes alicui, &c. *Liv. l.* 6. & 23. *c.* 35. *Catul. epigr.* 18. *Cic. loc. cit.* ¶ Præterea significat ordinare, disponere. *Ter. Eun.* 4. 7. 2. Tu hosce instrue ; hic ego ero post principia. *Cic. pro Mur. c.* 9. Tu actionem instituis, ille aciem instruit. ¶ Item docere, erudire, *istruire. Quintil. l.* 3. *c.* 2. Judex notitia rerum instruendus videtur. *Cic. de Senect.* Instruere ad officii munus.

Instudĭōsus, a, um, adject. ἀπαίδευτος, non studiosus. *Apulej. Apolog.* Medicinæ neque instudiosus, neque imperitus.

Instupĕo, es, ui, n. 2. *stupire*, ἐξίστημαι, idem ac stupeo, aut valde stupidus, & sensus expers sum. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Salpæ torporem sedari, quocumque membro instupente, si quis in finum exputat.

Instŭfum, i, n. color similis luteo, qui fit ex fumoso stillicidio. *Fest.*

Instŭvis, ve, o. 3. *non soave, aspro, acerbo*, Germ. *unlieblich*, Gal. *non doux, amer*, Hisp. *no suave, aspero*, αὐστηρός, injucundus, asper, austerus. *Cic. de Am.* insuavem illam admirationem ei fore. *Id. de Orat. c.* 49. A, insuavissima littera. *Id.* 2. *de Orat.* Vita insuavis. *Gel. l.* 1. *c.* 7. Insuavius, & imperfectius.

Insuavĭtas, atis, f. acerbitas, molestia. *Tertul. de panit. c.* 10. Per insuavitatem medentur. *Gel. l.* 1. *c.* 21. Insolentia, & insuavitas dictionis.

Insubĭde, adv. *senza considerazione*, præcipitanter, priusquam subeat, aut veniat in mentem, quid taciamus, aut quid dicamus. *Macrob. l.* 7. *Sat.* Ipsam vero videndi naturam non insubide introspexit Epicurus. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Multa, atque immodica de Philosophiæ dedecore intempestive, atque insubide differebat. ¶ Alii exponunt invenuste, rustice. V. *Insubidus*.

Insubĭdus, a, um, adject. improvisus, inconsideratus, cui non subit, quid agendum sit. Alii exponunt, invenustus, rusticus, truculentus, durus. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Sed ne nos, iidem nomen latinum, tamquam profecto vastos quosdam, & insubidos condemnetis. Et *l.* 6. *c.* 1. Nihil est prorsus istis impentius, nihil insubidius, qui opinantur, bona esse potuisse, si non essent ibidem mala. Et *l.* 13. *c.* 20. relato Virgilii versiculo *Urbis hic invisæ Cæsar* &c. subdit : Verte, & muta, ut arbitreris, insubidius nescio quid facies, & pinguius. In duobus his posterioribus locis sunt qui legant *insipidius*.

Insŭbres, m. 3. pop. Galliæ Transpadanæ, inter Sesitem, & Adduam fl. quorum regio Insubria, quæ a Liguria Pado, a Venetia Adduæ, a Gallia Subalpina, seu Pedemontano Principatu Sesite fl. dividitur. Minus late patet, quam Ducatus Mediolanensis, quia hic partem Liguriæ complectitur, in qua sunt Alexandria, Dertona, & Bobium. Urbes Insubrum sunt Comum, Cremona, Laus Pompeia, Mediolanum, Novaria, Papia, Viglebanum. *Plin. l.* 3. *c.* 17. ¶ In singulari num. *Liv. l.* 22. *c.* 6. Insuber eques.

Insubria, V. Insubres.

Insubtilĭter, adverb. *non sottilmente. l.* 7. *Dig. de Pallis* : Quod non insubtiliter dici potest.

Insuccātus, a, um, adject. succo imbutus, *intriso. Colum. l.* 9. *c.* 13. Uvæ pastæ vino insuccatæ. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 8. Panis insuccatus ex mulso.

Insūco, as, a. 1. *bagnare, tingere*, ἐγχυλίζω, succo imbuo, humecto, irrigo, infucio. *Col. l.* 7. *c.* 5. Involuta laxis oleo, atque vino insuccatis.

Insūdo, as, avi, atum, n. 1. idem quod sudo, *sudare. Cels. l.* 2. *c.* 2. Corpus circa partes aliquas contra consuetudinem insudat.

Insuefactus, a, um, nom. particip. *assuefatto. Cæs. l.* 4. *B. G. c.* 24. Paululum in aquam progressi equos insuefactos incitarent.

Insuesco, is, evi, etum, *assuefarsi*, συνεσθίζομαι, ἐθίζομαι, assuefio. *Ter. Adelph.* 1. 1. 30. Nam qui mentiri, aut fallere insuevit patrem. *Tac. Ann.* 12. *c.* 29. Duas pellices, quarum corpori insueverat. id est cum quibus consuetudinem habuerat. ¶ Habet etiam accusativum, & significat. activam, *assuefare. Horat. l.* 1. *sat.* 4. *v.* 105. Insuevit pater optimus hoc me, ut fugerem &c. *Colum. l.* 6. *c.* 4. Maxime tamen habet salutaris amurca, si tantundem aquæ misceas, & ea pecus insuescas. Et passive. *Id. l.* 11. *c.* 3. Ubi cœperunt aliquod incrementum habere, sic insuesci debent, ut &c.

Insuēte, adverb. præter consuetudinem. *Cæl. Aurel. Tard.* 3. *c.* 3. Insuete immorari.

Insuētūdo, inis, f. ut insuetudo cibi, h. e. cui quis non est assuetus. *Spartian. in Severo, c.* 16. Fluente quoque per insuetudinem cibi alvo militum.

Insuētus, a, um, *non avvezzo*, ἀσύνηθης, qui rei alicui non assuevit, cum gen. vel cum dat. *Cæs.* 7. *B. G. c.* 30. Insuetus laboris. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 21. Insuetus contumeliæ. *Tibul. l.* 1. *el.* 4. Insuetus operi. *Liv. l.* 31. Insuetus vera audire. ¶ Sumitur etiam passive pro re insolita, vel cui non assuevimus, *insolito, non usato*, Ger. ungewohnt, Gall. *inaccoutumé*, Hisp. *no acostumbrado. Virg.* 5. Æn. Insuetum per iter gelidas enavit ad Arctos. *Cic. Att. l.* 4. More hoc insueto, & novo. ¶ Est etiam idem ac suetus, *assuefatto*, συνεσθής. *Liv. l.* 24. *c.* 48. Ita a principiis gentis majores suos bella gessisse, ita se a pueris insuetos.

Insufficiens, entis, *insufficiente*, qui non est satis idoneus ad aliquid faciendum. *Tertull. adverf. Hermog. c.* 15. Nisi si insufficiens fuit divina virtus omnibus producendis.

Insufficientĭa, æ, f. *insufficienza. Tertull. l.* 1. *ad Uxor. c.* 4. Concupiscentia causas habet gloriam, cupiditatem, ambitionem, insufficientiam.

Insŭla, f. 1. *isola*, νῆσος, Ger. *insel*, Gal. *ile*, Hisp. *isla*, νῆσος, terra, quæ undique aquis maris clauditur, a *salum*, mare, quasi *in sale, a* in u mutato. *Cic. pro L. Man.* Quam multas existimatis insulas esse desertas? ¶ Dicitur etiam de terra, quæ flumine, vel lacu ambitur. *Cic.* 2. *de Leg. de insula fl. Fibreni*. Sed ventum in insulam est. ¶ Per Metaphoram dicebatur de ædibus potentiorum, quæ a privatorum domibus distinctæ erant, ut ab incendiis essent tutiores. *Cic. pro Cæl.* Nunc domum intelligo, P. Clodii insulam esse venalem. ¶ Denique impropriè, ac laxiore significatione quælibet domus insulæ vocabantur, etsi communibus parietibus cum vicinis jungerentur, ut Senecæ, Ulpiani, Martialis, aliisque locis probat Laurentius Ramirez ad Epigr. 1. Martial. lib. de Amph. & Casaubonus ad Sueton. in Cæs. c. 41.

Insulānus, a, um, adject. insularis, *isolano*, νησιώτης. *Serv. in* 8. Æn. *v.* 725. Insulani populi. *Pacat. in panegyr. ad Theodos. c.* 23. Pauci homines, & insulani.

Insulāris, & re, o. 3. *ciò, che appartiene ad isola*, νησιακός, quod est insulæ, & ad insulam pertinet. *Ammian. l.* 15. *c.* 27. Matrona, & Sequana, post circumclausam insulari ambitu Lutetiam, consociatim meant. *Id. l.* 15. *c.* 17. Insulari pœna multavit. h. e. deportatione in insulam. *Auctor Priapeorum, carm.* 32. Doctor ferreus insularis. h. e. ad metalla damnatus in insulis, χαλκεργός.

Insulārius, ii, m. *servitore*, servus, qui insulas, hoc est, ædes separatas principum, vel alias qualcumque custodit. *Ulpian. l. ult. ff. de off. Pref. Vig. Pompeo. l.* 16. *§.* 1. *ff. de usu, & habit.* Dominus proprietatis, etiam invito usufructuario, vel usuario, fundum, vel ædes per saltuarium, vel insularium custodire poterit.

Insulātus, a, um, nom. particip. *fatto a isola. Apul. de Mund. sub fin.* Audivimus, regiones, quæ prius fuerint continentes, hospitibus atque advenis ductibus insulatas.

Insulensis, e, adject. insularis. *Solin. c.* 54. Ab insulensi ad continentem.

Insulōsus, a, um, adject. *pieno d' isole*, insulis plenus. *Ammian. l.* 23. *c.* 18. Insulosum, & celebre Pericum mare.

Insulse, adv. *sciocamente, imprudentemente*, Germ. *ungeschickt*, Gal. *faiement, niaisement*, Hisp. *desatinadamente*, ἀσόφως, inepte, imprudenter. *Cic. Att.* Sane insulse, ut solet, nisi forte quæ non ames, omnia videntur insulse fieri. *Gel. l.* 16. *c.* 12. Nil potest dici insulsius. *Id. l.* 12. *c.* 2. Hoc etiam addidit insulsissime.

Insulsĭtas, atis, f. ἠλιθιότης, תִּפְלָה, Germ. *ungeschicktigkeit*, Gal. *sotise*, Hisp. *necedad*, ἀνοησία, ineptia. *Cic. pro Rab.* Jam nostis insulsitatem Græcorum *Id. Att. l.* 13. *epist.* 29. In villa, cujus insulsitatem bene noram.

Insulsus, a, um, *non salato*, תפל, Ger. *ungeschickt*, Gal. *sans gout, fade*, Hisp. *desabrido*, ἄσαυρος, quod salsum non est. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Oleas insulsa amurca rigare. Adde *Pallad. Februar. tit.* 30. ¶ Translate accipitur pro insuavi, injucundo, infaceto, inepto. *Cic.* 2. *de Or.* Sic insulsi extiterunt, ut nihil aliud eorum, nisi ipsa insulsitas, rideatur. *Plaut. Cic.* Ad cogitationem *Consulatus* bimestris summo cum terrore hominum, & insulsa cum efflagitatione *se le* constituerunt. *Mart. l.* 12. *epigr.* 51. Insulsissimus, improbissimusque est.

Insultatĭo, onis, f. ἐμπαιγμός, actus insultandi. Translate ponitur pro *amara* quadam irrisione, & insolente in calamitate alicujus contumelia *beffeggiamento*, σκωμμάτιον. *Quinc. l.* 8. *c.* 3. Non tam probatio, quam extrema quasi insultatio.

Insultatorie, adverb. insultando. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Libere queror, non insultatorie.

Insultātorius, a, um, adject. ad insultandum, & irridendum inserviens, ut insultatorium verbum, apud *Tert. adv. Marc. l.* 3. *c.* 10.

Insulto, as, avi, atum, n. 1. *saltare*, ἐνσκιρτάω, est multum, & cum impetu super rem aliquam salire, irruere, freq. ab *insilio*, ab cujus supino *insultum*. Construitur cum dativo. *Virg.* 3. *Georg. v.* 116. Insultare solo, & gressus glomerare superbos. ¶ Vel cum accusativo. *Ter. Eun.* 2. 2. Næ tu istas, laxo, calcibus sæpe insultabis frustra. ¶ Per translationem ponitur pro molestum esse, irridere, contumeliosius in aliquem aliquid vel dicere, vel facere, *insultare, molestare*, ἐνσκώπτω. *Sallust. in fragm.* Multos tamen ab adolescentia bonos insultavit. *Cic. pro Flac.* Nunc vero non insultabo vehementius. *Id. pro Mil.* Quæ tot annos illum in hanc Rempublicam insultare videret, & pateretur. ¶ Insultare capiti alicujus apud *Suet. in Cæs. c.* 22. estludibrio, & contemptui habere. Latet autem sub hac phrasi obscenus sensus, quod aliis verbis illudere capiti alicujus dicitur. V. Illudo.

Insultūra, æ, f. actus insiliendi. *Plaut. Mil.* 2. 3. 8. Ne hodie maximum in malum cruciatum infiliamus. P. Tu sali solus ; nam ego istam insulturam, & desulturam nihil moror.

Insum, ines, insui, n. anom. ab *in*, & *sum, essere, trovarsi*, יש, Ger. *in etwas sey*, Gal. *être dedans, en*, Hisp. *ser en algo, incurrir*, in re aliqua sum, cum ablat. & præpos. *in*, vel cum dativo. *Cic. in Epist.* In qua nihil insit, nisi miseria. *Plin. in Panegy. c.* 88. Cui plus injuriæ, quam pulchritudinis inest. *Plaut. Pers.* 1. 2. 26. Num insuerit febris. *Id. Rud.* 5. 2. 23. Quid insuerit ibi.

In summa, V. Summa.

Insūmo, is, mpsi, mptum, a. 3. *consumare, spendere*, Germ. *verbrauchen*, Gall. *employer*,

exploser, dépenser, Hisp. *gastar, consumir*, ἀναλίσκω, impendo, consumo. *Cic. Att. l. 5. ep. 17.* Ut nullus teruncius insumatur in quemquam. ¶ Translate usurpatur pro ponere, adhibere, ut Insumere curam, operam, tempus, &c. *Plin. l. 9. c. 46.* Omnis ergo cura ad speculandum hoc malum insumitur. *Liv. l. 10. c. 18.* Insumere operam frustra. ¶ Pro assumo, *Stat. Theb. 12. v. 663.* Dignas cœptis insumite mentes.

Insumptio, onis, f. actus insumendi. *In Cod. Theodos. l. 6. tit. 23. l. 3.*

Insuo, is, ui, utum, *coudre, coudre en quelque sorte*, תפר, Ger. *einnehen*, Gal. *coudre en, ou dedans*, Hisp. *coser en algo*, ἐνράπτω, in re aliqua insuo, includo. *Varr. l. 2. de R. R.* Quæ intra capita insuitur pellis mollis. *Cic. pro Rosc. Amer.* Insui in culeum. ¶ Per translationem accipitur pro implicare, conjungere. *Liv. l. 40. c. 51.* Privataque publicæ rei impensam insuerat.

Insuper, adv. *oltre a ciò*, למעלה, Ger. *darueber*, Gal. *outre, par dessus*, Hisp. *demas desto, a dallo, ussim*, ad hoc, præterea. *Auct. ad Her. l. 4. c. 23.* Non modo id non fecit, sed etiam insuper ipse grandi sponsione victus est. *Virg. 9. Æn. v. 206.* Corpora, captivosque dabit, suaque omnibus arma. Insuper his campi, quod rex habet ipse Latinus. Ita quidam Lexicographi; sed ibi legendum cum optimis codicibus, *insuper id campi. Liv. l. 23. c. 7.* Hæc pacta: illa insuper, quam quæ pacta erant, tacinora Campani ediderunt. ¶ Pro super, *supra. Virg. Æn. 3. v. 579.* Ingentemque insuper Ætnam Impositi. *Lucret. l. 6. v. 190.* cumulata videbis Insuper esse aliis alia. *Vitruv. l. 5. c. 12.* Insuper et equationem. Et *l. 10. c. 20.* Insuper hanc compactionem. ¶ *Insuper habere* est negligere, *spreverare, non far conto. Apul. l. 4. Metam.* Lacrymis insuper habitis. *Gel. l. 1. c. 19.* Constantiam non insuper habendam intelligit.

Insuperabilis, le, o. 3. *insuperable, invincible*, Ger. *unbesiegbar*, Gal. *insurmontable*, Hisp. *insuperable*, ἀδιάνικητος, quod superari, & domari non potest. *Virg. Æn. 4. v. 40.* Genus insuperabile bello. ¶ Interdum ponitur pro impervio, inaccesso, propriequæ de montibus dicitur, qui facile trajici non possunt. *Liv. l. 21. c. 23.* Alpiumque insuperabili transitu.

Insuperatus, a, um, *non superato. Maximian. Gal. eleg. 1. v. 33.* Spernebat cunctas insuperata minas.

Insurgo, is, insurrexi, ectum, n. 3. *levarsi*, קם, Ger. *aufstehen*, Gal. *se lever s'encontre*, Hisp. *levantarse*, ἀνίστημαι, sursum me erigo. *Virg. Æn. 9. v. 34.* Ac tenebras insurgere campis. ¶ Item contra surgo. *Virg. 11. Æn. v. 697.* Altius insurgens arandi, & multa precanti, &c. ¶ Insurgere remis, *vegare*, vehementer adniti. Solent enim remiges, cum totis viribus remis incumbunt, e sedilibus suis assurgere. *Virg. 5. Æn. v. 189.* Nunc nunc insurgite remis. ¶ Insurgere altius in oratione verba dicuntur, cum subsequentia pondere superant priora. *Quint. l. 8. c. 4.* Verbis omnibus altius, atque altius insurgentibus.

Insuscceptus, a, um, *non pigliato*, non susceptus. *Albinov. eleg. 1. v. 197.* Vota insuscepta reliquit.

Insustentabilis, le, adject. *che non si può sostentare, o tollerare. Lactant. l. 7. c. 16.* Insustentabilis dominatio. *Id. de mort. in persecut. c. 49.* Insustentabilis dolor.

Insusurratio, onis, f. actus insusurrandi. *Capitolin. in Antonin. Philos. c. 19.* Cum suos mores semper teneret, neque alicujus insusurratione moveretur.

Insusurrātus, a, um, in aurem dictus. *Scaur. de brevit. vitæ, c. 14.* Insusurratum millies nomen ostitatione superbissima reddent.

Insusurro, as, avi, atum, n. 1. *murmurare*, לחש, Ger. *blasen*, Gal. *murmurer, dire bas, & en l' oreille*, Hisp. *cabar, susurrar*, ψιθυρίζω, in aures leniter obstrepo. *Cic. 5. Tusc.* Aquam ferentis mulierculæ, insusurrantisque alteri: Hic est ille Demosthenes. *Id. 4. Acad.* Verum, quoniam non solum nauta significat, sed etiam Favonius ipse insusurrat, navigandi nobis tempus esse. *Sen. epist. 20.* Turpissima vota Diis insusurrant. *Cic. Ver. 7. c. 41.* Cum erat ad eum ventum, & in aurem ejus insusurratum.

Insutilis, e, um, adject. insutus, ut insutitius Asinus, & sartilis, cujus sc. corio latrones puellam quandam insuere volebant, apud *Apul. l. 6. Metam. ad fin.*

Insūtus, a, um, nom. ex particip. *cucito*. *Virg. 5. Æn. v. 505.* Terga boum plumbo insuto, ferroque rigebant. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 11.* Insutus in culeum. *Val. Max. l. 1. c. 1. n. 13.* Insutus culeo.

Insyncerus. V. Insincerus.

Intabesco, is, intabui, n. 3. idem ac tabesco, ideft marcore, ac tabe consumor, langueo. *Col. l. 4. c. 3.* Et sic intabescit novella vitis, ut nullis deinceps impensis recreari possit. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 35.* Diuturno morbo intabescere. *Hor. Epod. 5.* Interminato cum semel fixæ cibo intabuissent pupulæ. ¶ Significat etiam liquescere. *Ovid. 3. Metam. v. 486.* ut intabescere flavæ Igne levi ceræ, matutinæque pruinæ Sole tepente solent.

Intactilis, le, o. 3. *che non si può toccare, che fugge il tatto*, Ger. *nicht zu beruehren*, Gal. *qui ne se peut toucher*, Hisp. *que no se puede tocar*, ἀθιγκτος, tactum refugiens, sive quod tangi non potest. *Lucret. l. 1. v. 437.* Sin intactile erit.

Intactus, a, um, *non tocco, incorrotto, puro*, טהור, Ger. *unberuehret*, Gal. *non touché, impollu*, Hisp. *no tocado, no corrompido*, ἀπείρητος, non tactus, & metaleptice integer, immaculatus, impollutus. *Catull. in Carm. nupt.* Virgo intacta manet. *Juven. Sat. 6. v. 162.* Intactior omni Sabina. ¶ Item intractatus. *Hor. 1. Ser. Sat. 10.* Intacti carminis auctor. ¶ Item illæsus. *Liv. l. 3.* Integri, intactique fugerunt. ¶ Intacti religione animi vir. *Liv. l. 5.* ¶ Intactus a fibilo, ideft nunquam exfibilatus, aut explosus. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Quod intactus a fibilo pervenerat Hortensius ad senectutem.

Intactus, us, m. non tactus, ut insusus, non usus, *il non toccare. Lucret. l. 1. v. 453.* Pondus uti saxis, calor ignibus, liquor aquai, Tactus corporibus cunctis, intactus inani.

Intaminātus, idem ac incontaminatus. *Hor. 3. Carm. od. 2.* Virtus repulsæ nescia sordidæ intaminatis fulget honoribus.

In tantum, V. Tantus.

Intardans, antis, tardans, moram trahens. *Cal. Aurelian. l. 1. c. Acut. c. 4. a med.* Magis intardans atque perseverans perspicitur.

Intectus, a, um, *non coperto, scoperto*, ἀσκέπαστος, detectus, & nudatus. *Tacit. l. 1. hist. c. 22.* Dux semisomnis, ac prope intectus. *Id. de mor. Germ. c. 17.* Tegumen omnibus segum; cætera intecti. ¶ Translate *Id. Ann. 4. c. 1.* Tiberium variis artibus devinxit adeo, ut obscurum adversus alios, sibi uni incautum, & intectum efficeret. ¶ Est etiam idem ac tectus, *coperto. Liv. l. 27. c. 3.* Stramento intecta omnia.

Integellus, a, um, dim. ab integro, *Cit. in epist. ad Dolabel. Fam. l. 9. epist. 10.* Suavissimum συμβιωτὴν nostrum prædabo integellum.

Integer, gra, grum, *intiero*, שלם, Ger. *gesundt*, Gal. *entier, integre*, Hisp. *entero, integro*, ἀδιαίρετος, ἄδηλος, ὁλόκληρος, πλήρης, ὑγιὴς, intactus, solidus, totus, plenus, perfectus, incorruptus. *Cic. Att.* Integram rem, causamque relinquere. Translate capitur pro sano, firmo, vegeto. *Cic. pro Planc.* Quos ego florentes, atque integros vidi. *Id. 2. Fin.* Ut integrum se, salvumque velit. ¶ Item pro recente, laboribus non fracto. *Cæs. l. 1. B. C.* Cum crebro integri defessis succederent. ¶ Item pro sobrio, qui ex crapula nihil detrimenti sentit. *Cic. 1. Divin. c. 29.* Si ad quietem integri iremus. ¶ Item pro incolumi, illæso. *Cic. pro Quinct.* Dum existimatio est integra, facile honestas consolatur egestatem. ¶ Item pro florente, ut Ætas integra. *Ter. Andr. 1. 1. 43.* Egregia forma, atque ætate integra. ¶ Item pro inviolato, casto. *Cic. in Verr.* Conjuges integras ab istius petulantia conservare non licitum est. ¶ Item pro innocente, nullis vitiis corrupto. *Cic. 6. Ver.* Non loquor de integris, innocentibus, religiosis. *Id. l. 1. de Or.* Cum illo nemo esset integrior, neque sanctior. *Id. pro Dom.* Integerrimæ, pacatæque gentes. ¶ Item pro indemni. *Cicer. in Famil. l. 13. epist. 4.* Si Volaterranos omnibus rebus integros esse volueris. ¶ Conjungitur etiam cum rudi. *Cic. l. 3. nat. Deor. c. 3.* Rudem me discipulum, atque integrum accipe, & ea, quæ requiro, doce. ¶ Si casus obliqui cum hoc nomine jungantur, fere genitivo utimur. *Horat. l. 2. Sat. 3.* Integer mentis. Et *l. 1. od. 32.* Integer vitæ. ¶ Integer ævi, dicitur adolescens, cui adhuc ætas integra supersit. Unde *Ennius* Deos integros ævi vocat, quod cum immortales sint, nihil de eorum ævo immunuatur. Sic *Virg. 9. Æneid.* Integer ævi Ascanius. ¶ Integrum se servare, interdum est neutri parti se addicere. *Cic. Att. l. 7. ep. 26.* Quod me amicissime admones, ut me integrum, quoad possim, servem, gratum est. ¶ In integrum restituere, est in pristinum statum reducere, *rimettere nel primo stato. Cic. 7. Ver.* Ut damnati in integrum restituantur, vincti solvantur. ¶ Res integra est, scil. intacta. *Cic. pro Mur.* Ea dicam vobis audientibus amisso jam tempore, quæ re integra sæpe dixi. ¶ In integro res est, hoc est in potestate, ut adhuc possit vel fieri, vel omitti. *Cic. 15. Famil.* In integro res nobis erit. ¶ Integrum mihi est, in arbitrio, & potestate est, liberum est. *Cic. pro Flac.* Constituent, quid agant, quibus integrum est. *Id. in Pis.* Non est integrum Cn. Pompejo consilio jam uti tuo. *Id. 1. Fam. ep. 9.* Si mihi integra omnia, ac libera fuissent. ¶ Integrum se servare, ideft liberum; rem integram alicui servare, reservare, relinquere, *Cicero* pallas. ¶ *De integro, Ex integro*, vel *Ab integro*, est iterum, rursus, denuo, *nuovamente. Cic. pro Cluent.* Habetur de integro quæstio. *Virg. 4. Ecl.* Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo. *Quintil. l. 10. c. 3.* Calor ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires.

Intĕgo, is, exi, ectum, a. 3. idem quod tego, *coprire. Cæs. l. 2. B. C. c. 2.* Integebantur porticus ligni conjunctis inter se. *Plaut. Rud. 1. 2. 13.* Villam integendam intelligo totam mihi. ¶ Integere viam, pro sternere. *Vet. Instript. apud Pareum in Lex. Cod.* Viam integendam curavere.

Integrasco, is, n. 3. *esser integrato*, ἀναλαβάζομαι, integror, instauror. *Ter. Andr. 4. 2. 3.* Hoc malum integrascit.

Integratio, onis, f. reparatio, instauratio, perfectio. *Ter. Andr. 3. 3. 23.* Amantium iræ amoris integratio est. Ita enim legendum, non *redintegratio*.

Integrator, oris, m. qui renovat, & in integrum restituit. *Tertull. Apolog. c. 46.* Integrator veritatis.

Integrātus, a, um, adject. renovatus, instauratus. *Auson. epist. 14.* Vigor integratus.

Intĕgre, adv. *interamente*, Ger. *gantz*, Gal. *entierement, avec integrité*, Hisp. *enteramente, integramente*, ἀδιαιρέτως, intacte, syncere, sine vitio. *Cic. 1. Fin.* Id facit nondum depravatum, ipsa natura incorrupte, atque integre judicante. *Id. in Sall.* Vita integerrime acta.

Integritas, atis, f. *integrità*, טהר, Ger. *redlichkeit*, Gall. *integrité*, Hisp. *integridad*, ἀδιαφθορία, incorruptio. *Cic. 5. Fin. cap. 14.* Integritas corporis. ¶ Translate sumitur pro puritate. *Cic. in Brut. c. 35.* Incorrupta quædam Latini sermonis integritas. ¶ Item pro innocentia, castitate. *Cic. 2. de Orat.* Eadem facultate & fraus hominum ad pernicium, & integritas ad salutem vocatur. *Idem 3. Ver.* Summa integritas, & pudicitia.

Integritūdo, inis, f. idem ac integritas. *Ulpian. in præam. ff. de testam. milit.* Secutus animi mei integritudinem erga commilitones.

Intĕgro, as, avi, atum, a. 1. *reintegrare, rinnovare*, חדש, Ger. *erneuren aufsetzen*, Gal. *reintegrer, restaurer*, Hisf. *restaurar, reparegar, ἀνανέωσιν ἐπιφέρω*, integrum facere, renovare. *Cic. 1. de Inv.* Sic animus defessus audiendo aut admiratione integratur, aut risu renovatur. *Stat. 8. Theb.* Bellum integrabat Enyo. Sic integrare seditionem, pugnam, lacrymas. *Liv. l. 3. c. 25. & l. 6. c. 29. &c.*

Integumentum, ti, n. *coprimento, coperta*, כסי פה, Ger. *eine decke*, Gal. *couverture*, Hisf. *cobertura*, σκέπασμα, id, quo quid integitur. *Cic. de Or.* Est quædam involucra, & integumenta perspicit. ¶ Translate ponitur pro simulatione. *Cic. in Pis. c. 6.* Qui istius insignem nequitiam frontis involutam integumentis nondum cernat. ¶ Apud *Plaut. Bacch. 4. 2. 19.* Integumentum corporis esse dicitur, qui custos corporis est, flipator, fatelles.

Intellectio, nis, f. *intendimento, visione*, actus intelligendi. Figura est Rhetorica, quæ Græco vocabulo *Synecdoche* dicitur. *Auct. ad Her. 4. c. 33.* Intellectio est, cum res tota parva de parte cognoscitur, aut de toto pars. ¶ Pro ipso intelligendi actu non solent Latini hac voce uti, sed *intelligentia*.

Intellector, oris, m. *intendatore*, qui intelligit. Est *Augustini lib. 2. de doctr. Christ. c. 13. & l. 3. de Gen. ad litt. c. 2. & de morib. Manich. l. 2. c. 3.*

Intellectualis, le, adject. *intellettuale. Apul. de dogm. Plat. & Augustin. l. 12. de Gen. ad litt. c. 7.*

Intellectualitas, atis, f. intellectus. *Tert. de Anim. c. 38.*

Intellectus, us, m. *intelligenza*, actus intelligendi. *Plin. l. 8. c. 42.* In circo ad currus junctis non dubie intellectum adhortationis, & gloriæ tatentur. ¶ Sumitur etiam pro perceptione, & sensu, *sentimento. Plin. l. 11. c. 37.* Intellectus saporum est cæteris in prima lingua, homini & in palato. ¶ Item pro significatione, *significato. Quint. l. 7. c. 10.* Verba quædam divisos intellectus habent. *Id. l. 8. c. 3.* In obscenum intellectum sermo detortus. ¶ Ipsa intelligendi facultas a Latinis fere dicitur *mens, intelligentia*, non *intellectus*. Adhiberi tamen videtur a *Quintil. lib. 2. c. 16.* ubi ait, loquendi facultatem *magis deesse* brutis animalibus, *quam intellectum, & cogitationem.*

Intelligens, tis, o. *intendente, savio, dotto*, מבין, Ger. *verstendig*, Gal. *intelligent, entendu*, Hisp. *intelligente, intendido, cuerdo*, qui intelligit, sciens, ingeniosus, callidus, sapiens, partic. & nomen ex participio, ab *intelligo. Cic. de Fin. l. 3. c. 5.* Doctus, & intelligens vir. *Id. l. 2. c. 20.* Erat & cupidus voluptatum, & cujusvis generis ejus intelligens, & copiosus, *Id. in Brut. c. 49.* Non semper vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit. *Id. de opt. gen. orat. c. 4.* Qui teretes aures habent intelligensque judicium.

Intelligenter, adv. *con intelligenza*, Ger. *verstendlich*, Gal. *entendiblement*, Hisf. *intelligiblemente, cuerdo*, cum intellectione. *Cic. in Part. c. 8.* Sumuntur autem trium rerum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur.

Intelligentia, æ, f. 1. *intelligenza, intelletto*, בינה, Ger. *verstand*, Gal. *intelligence*, Hisp. *intelligencia*, νόησις, facultas animæ nobilissima, qua res etiam incorporeas, & ab omni materia abstractas contemplamur. *Cic. in Top.* Intelligentia est, per quam animus perspicit, quæ sunt. *Id. de Univ.* Deus intelligentiam in animo, animum concluit in corpore. ¶ Dicitur item de speciebus intelligibilibus, & notionibus, quas mente apprehendimus. *Cic. 1. de Leg. c. 22.* Principio homines rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo ac mente concipiunt. ¶ Sæpe pro intellectione, cognitione, notitia usurpatur. *Cic. in Tusc. 5. c. 24.* Quæ nos magis ad cognitionem, intelligentiamque convertant. *Id. 3. Off.* Tamque id honestum, quod in nostram intelligentiam cadit. *Id. 9. Phil.* Qui ex omni ætate in hac civitate intelligentiam juris habuerunt.

Intelligibilis, le, o. 3. *che si può intendere*, νοητὸς, quod mente percipi potest. *Sen. ep. 124.* bonum intelligibile. Adde *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 6.*

Intelligibiliter, *intelligibilmente, sensibilmente*, νοητῶς, ita ut intelligi, sentirive possit. *Augustin. epist. 118.* Multa nos ad corpus pertinentia intelligibiliter posse percipere. *Id. l. 1. Soliloq. c. 1.* Deus intelligibilis lux, in quo, & a quo, & per quem intelligibiliter lucent, quæ intelligibiliter lucent omnia.

Intelligo, (antiq. intellego) is, exi, ectum, a. 3. *intendere*, הבין, Ger. *verstehen*, Gal. *entendre*, Hisp. *entender*, συνίημι, mente percipio, intelligentia, & ratione comprehendo, ab *intus*, & *lego*, vel ab *inter*, & *lego*. Usurpatur vel absolute. *Cicer. 2. Off.* Quem qui audiunt, intelligere etiam, & sapere plus, quam cæteros, arbitrantur. ¶ Vel cum accus. *Cic. Tyrann.* Tu istic, si quid librarii manu mea non intelligent, monstrabis. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *in. Cic. 6. Ver.* Tametsi non tam multum in istis rebus intelligo. ¶ Vel cum præpos. *de. Id. in Verr.* De gestu intelligo, quid respondeas. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. 1. de nat. Deor.* Corpus quid sit, intelligo: quasi corpus quid sit, nullo prorsus modo intelligo. ¶ Est etiam certiorem fieri, cognoscere. *Cic. in Fam.* Mihi videor ex tuis literis intelligere, te nihil commissurum temere. *Petron. in Satyr. c. 109.* Intellexit Chrysis, me perlegisse totum convicium. ¶ Significat etiam sentire. *Colum. l. 12. c. 21.* Ut aquæ salsæ non intelligatur sapor. *Et. c. 20.* Cavendumque est, ne condimus sapor intelligatur. *Id. de arborib. c. 13.* intelligere frigus.

Intemerandus, a, um, non violandus, aut contaminandus, referturque ad res sacras.

sacras. *Virg. Plac.* 5. *Argon.* v. 630. An Martia templa intemerandа minus?

Intemerabilis, le, adjectiv. inviolabilis. *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 2. Intemerabilis hilaritas.

Intemerate, adv. incorrupte. *Cod. Theodos. l.* 15. *tit.* 5. Intemerate alicui servire.

Intemeratus, a, um, *inviolato, incorrotto*, ρον, Ger. *unbefleckt*, Gal. *non violé*, Hisp. *no violado*, ἀμίαντος, inviolatus, incorrupteus. *Virg.* 2. *Æn.* Per si qua est, quę restat adhuc mortalibus usquam, intemerata fides. ¶ Intemerata sacra. *Virg.* 3. *Æn.* v. 178. Et munera libo intemerata focis. Ubi *Serv.* Intemerata, rite perfecta.

Intemperabilis, le, adjectiv. qui temperari, seu contineri non potest, assiduus, continuus, ut intemperabilis punctio, apud *Cæl. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 4.

Intemperans, tis, o. *intemperante, immoderato*, Ger. *der keine maßhalten kan*, Gal. *intemperant*, Hisp. *destemplado*, ἀκρατὴς, intemperatus, incontinens, voluptatibus, & ventri præter modum indulgens, qui se in omni libidine effundit. *Cic. de Sen. c.* 9. Libidinosa etenim, & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti. ¶ Accipitur etiam pro imprudente, vel inconstante. *Cic.* 1. *Acad. c.* 1. Intemperantis etiam arbitror esse scribere, quod occultari velit. *Id. in Vatin.* Fui paulo in te intemperantior fortasse, quam debui. *Id.* 9. *Fam.* Homo intemperantissimus.

Intemperanter, adver. *intemperantemente, immoderatamente*, Ger. *über die maß*, Gal. *intemperamment*, Hisp. *destempladamente*, ἀκράτως, intemperate, immodice, insolenter. *Cic. in Phil.* Nimis iracunde hoc quidem, & valde intemperanter. *Id.* 1. *Tusc.* Hominis est intemperanter abutentis & otio, & literis. *Liv. l.* 31. *c.* 37. Aviditate cædis intemperantius insecuti.

Intemperantia, æ, f. *intemperanza, incontinenza*, Ger. *unmessigkeit*, Gal. *intemperance*, Hisp. *destemplança*, ἀκρασία, ἀκρασὶα, incontinentia, immoderatio, intemperies, insolentia. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 9. Omnium perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Intemperantia libidinis. *Id. lib.* 11. *c.* 37. Intemperantia risus. *Senec. de constant. Sap. c.* 9. Cœli intemperantia. *h. e.* intemperies.

Intemperate, adv. idem ac intemperanter. *Cic. de Univ. c.* 12. Qui autem immoderate, & intemperate vixerit, eum secundus ortus in figuram muliebrem transferet.

Intemperatus, a, um, *intemperato*, non temperatus. *Cic. de Am.* Nequis intemperata quadam benevolentia impediat magnas utilitates amicorum. *Id. in Pis.* Quid cum tuis sordidissimis gregibus intemperatissimas perpotationes prædicem? *Senec. de Consol. ad Helv. c.* 6. Quid intemperatius?

Intemperiæ, arum, f. 1. idem ac intemperies. *Cato c.* 141. Calamitates, intemperiasque prohibessis. ¶ Intemperiæ item Eumenides, seu Furiæ dictæ sunt, quia ab intemperie cerebri calida provenit insania, ac furor, furorem autem Furiæ immittere credebantur. *Plaut. Aul.* 1. 1. 30. Nescio pol, quæ illum hominem Intemperiæ teneant. ¶ *Gal. in præfat. ad fin.* Homines intemperiarum, negotiorumque pleni.

Intemperies, ei, f. *intemperie, mala disposizione*, Ger. *vngewitter*, Gal. *intemperie*, Hisp. *destemplança, borrasca*, rerum mixtarum inconveniens temperatura, a *temperies*, ut Intemperies cœli, cum aer immoderate aut calidus est, aut frigidus, aut humidus, vel siccus. *Liv. l.* 8. Fœdus insequens annus seu intemperie cœli, seu humana fraude fuit. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Intemperies anni. *Et ibid.* Intemperies Solis. ¶ Translate. *Cic. l.* 8. *Attic.* Qui videor non fuisse illius amici intemperiem tulisse. *h. e.* intemperantiam. *Stravaganza di costumi. Gellius l.* 1. *c.* 17. Has Xantippis intemperies in maritum Alcibiades demiratus, &c.

Intempestas, atis, fem. idem ac intemperies. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Malum paterfamilias, quisquis interdiu faceret, quæ noctu posset, nisi intempestate coli.

Intempestive, adv. *non a tempo, acaipως*, importune, extra tempestatem, sive tempus. *Cic.* 1. *Off.* Ne si irascamur aut intempestive accelentibus, aut impudenter rogantibus. *Ovid. l.* 4. *de Pont. el.* 12. cum longa dies fedavit vulnera mentis, Intempestive qui movet, ille novat.

Intempestivitas, atis, f. inopportunum tempus, *tempo improprio*, ἀκαιρία. *Gel. l.* 3. *c.* 16. Octavi mensis (ad partum) intempestivitas.

Intempestiviter, adverb. intempestive. *In Iemnate c.* 20. *l.* 4. *Gellii.* Dicere joca quædam intempestiviter.

Intempestivus, a, um, *fuor di tempo, importuno*, Germ. *vngelegig*, Gal. *hors de temps*, & *faisons*, Hisp. *fuera de su tiempo*, ἄκαιρος, quod est præter tempestatem, idest præter tempus, quod fit præter temporis opportunitatem. *Cic. Att. l.* 4. Nunquam enim mihi tua aut intempestiva epistola, aut loquax visa est. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 8. *sub fin.* Quid hoc joco intempestivius? ¶ Intempestiva convivia. Vide *Tempestivus.* ¶ Accipitur etiam pro omnoso, & mali portenti, *di mal augurio. Plin. l.* 18. *c.* 3. de Iudiciis tempestatum. Anseres continue clangore intempestivi, pecora exultantia, & indecora lascivia ludentia.

Intempestus, o. 1. 2. *intempestivo, fuor di tempo debito*, ἄωρος, νυκτίωρος, intempestivus. Hinc nox intempesta, ἀστυνυκία, idest ea pars noctis, quæ est inter noctem concubiam, & mediam noctem, quasi intempestiva, ita dicta, quia non habet idoneum tempus rebus agendis. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 3. *Censorin. de die natali, cap. de diebus. Serv. in* 3. *Æn.* dicit esse mediam noctem, & dictam esse, quia caret tempore, quasi inactuosam, sive, acibus carentem, quibus tempus dignoscitur. *Varr. l.* 5. *de L. L.* ait noctem intempestam vocari, quæ est inter vesperuginem, & jubar, quia, ut Ælius voluit, nullum tunc est agendi tempus, cum homines prope omnes, aliaque animantia cubare soleant, unde a quibusdam *concubium*, ab aliis *silentium noctis*, ab aliis *conticinium* vocatur. Denique *Festus* scripsit: Intempestam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile noctis horæ, quam diei possunt intelligi. *Cic.* 6. *Ver. c.* 43. Repente nocte intempesta servorum fit armatorum concursus, atque impetus. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod est sine temperie, pro pestilenti. *Virg.* 10. *Æn.* v. 184. Et Pyrgi veteres, intempestaque Graviscæ.

Intemporalis, le, adject. qui est extra tempus, hoc est æternus. *Prudent. in Roman.* v. 316. Intemporalis ante, quam primus dies.

Intemporalitas, atis, f. intempestivitas. *Cæl. Aurelian. Acutor. l.* 1. *c.* 9. *circa med.* Somni intemporalitatem interrumpere. Adde *cap.* 15.

Intemporaliter, adverb. intempestive, importune. *Cæl. Aurelian. Tard. l. c.* 4. Intemporaliter adjutoria adhibere.

Intendo, is, endi, ensum, e. 3. *estendere, tirare, drizzare, caricare*, שטה, Ger. *spannen*, Gal. *tendre, dresser*, Hisp. *tender, estesar, estirar*, proprie est valde tendere, seu extendere, porrigere, quod lentum, & remissum est. *Virg.* 8. *Æn.* v. 704. Arcum intendebat Apollo. *Cic. l.* 16. *ad Attic. epist.* 14. Intendere dexteram ad statum. ¶ Hinc intendere aciem, intendere oculos, est attentius inspicere. *Cic.* 4. *Tusc.* Aciem acrem in omnes partes intendere. *Plin. l.* 2. *ep. ult.* Componit voltum, intendit oculos. ¶ Translate intendere animum, est totis ingenii viribus incumbere. *Liv. in præfat.* Ad illa pro se quisque animum intendit. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. v. 35. Intendas animum studiis, & rebus honestis. *Sallust. in Jug.* In regnum Adherbalis animum intendit. ¶ At, intendere animo, est animo statuere, propositum habere, *aver' intenzione, o mira. Cic. Phil.* 10. *c.* 4. Si Antonius, quod animo intenderat, perficere potuisset. ¶ Dicimus etiam, intendere cogitationem, curam, &c. in, vel ad aliquid. *Liv. l.* 37. Omnem curam in belli apparatum intendit. *s' applicò. Id. l.* 40. Intendere cogitationem ad aliquid. Sic, intendere consilium, h. e. capere. *Ter. Andr.* 4. 4. 12. Repudio consilium, quod primum intenderam. ¶ Cum infinito. *Liv. l.* 38. *c.* 2. Postero die ducere ad Argitheam intendit. ¶ Significat etiam augere. *Tacit. l.* 2. *Ann. c.* 38. Languescet alioqui industria, intendetur socordia. Sic intendere formidinem, gloriam, cupiditates, &c. *apud eund. sepe.* Intendere lusus Principis, h. e. adjuvare, & augere. *Id. l.* 13. *Annal.* ¶ Item tendere. *Cic. pro Mur. c.* 9. Ut eo, quo intendit, cum exercitu mature perveniat. *Liv. l.* 36. Intendere iter ad Prætorem. Et *l.* 20. Intendere iter in Italiam. ¶ Item inferre, intentare. *Cic. pro Mil. c.* 14. Diem mihi dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat. h. e. in judicium vocarat. *Liv. l.* 9. Intendere crimen in aliquem. h. e. accusare. Sic intendere periculum, h. e. facessere. *Cic. pro Quint.* Intendere alicui inimicorum formulam. *Suet. in Vitel. c.* 7. *V. Formula.* ¶ Item Intentionem habere, *pretendere, aver' intenzione. Terent.* 3. 3. 19. Hanc se intendit esse. ¶ Item illigare, innectere. *Virg.* 2. *Æn.* Et lapsos vincula collo intendunt. ¶ Item advertari, contendere. *Cic. ad Lentul. ep.* 2. *l.* 1. Proxima erat Hortensii sententia, cum Lupus Trib. pleb. intendere cœpit. Alii leg. *contendere.* ¶ Intendere se adversarium in aliquem, *dichiararsi nemico. Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 4. ¶ Intendere se in rem, *applicarvisi. Quintil. l.* 4. *c.* 1. ¶ Intendere se ad firmitatem, *rassodarsi. Cicer. Orat.* 4. Nec vero unquam ne ingemiscit quidem vir sapiens, nisi forte, ut se intendat ad firmitatem. ¶ Intendere leges, est earum severitatem augere. *Plin. ep.* 9. *l.* 4. ¶ Intendere officia. h. e. officiis plene satisfacere. *Sallust. in Jug.* Numidæ, sicuti plerique in nova deditione, officia intenderant. ¶ Intendere in se. *attendere a se. Senec. in præfat. l.* 1. *quæst. nat.* Cum disco, quid sit Deus, totus in se intendat, an ad nos aliquando respiciat.

Intensio, onis, f. extensio, intentio. *Senec. l.* 2. *quæst. nat. c.* 6. Quid est vox, nisi intensio aeris? Adde *l.* 8. *c.* 9.

Intensus, a, um, adjectiv. intentus, extensus, *teso, tirato. Nazar. in Panag. Constant. c.* 23. Virtus in parvis prope ad securitatem remissa, in mediocribus modice intensior. *Senec.* 2. *de Ira, c.* 35. Intensior impetus. ¶ Afferuntur loca alia ex *Cicerone*, in quibus plerumque *intentus* legitur. nam *intensus*, quamquam idem significat, minus frequenter tamen usurpatur.

Intentatio, onis, fem. actus intentandi, ut intentatio criminum, h. e. accusatio, objectio, apud *Tertul. in Apolog. c.* 46. Intentatio digitorum, hoc est immissio. *Senec. l.* 2. *de Ira, c.* 4. Nec oculi ad intentationem subitam digitorum comprimantur. Alii tamen leg. *intentionem.*

Intentatus, a, um, extensus, partic. ab intentor. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Gladii etiam plerisque intentati, & vulnerati quidam, necatique. ¶ Item non tentatus, idest non expertus, *non tentato, ἀπείρατος. Horat. in Art. Poet.* Nil intentatum nostri liquere poeta. Adde *Mart. l.* 2. *epigr.* 14.

Intente, adv. *intentamente, diligentemente*, Ger. *fleissiglich*, Gal. *soigneusement*, Hisp. *con cuydado, ἐπιμελῶς*, accurate, diligenter. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Audire aliquem intente, & modeste. *Liv. lib.* 25. *cap.* 23. Intentius custodire locum. *Lamprid. in Heliogab. cap.* 14. Intentissime exspectans. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 35. Intentius se excusare.

Intentio, onis, f. 3. *intenzione, estensione, διάτασις, tensione*, proprie idem est ac extensio, augmentum, cui opponitur laxatio, vel remissio. *Col. l.* 6. *c.* 6. Cruditatis signa sunt crebri ructus, ac ventris sonitus, fastidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi. *Gell. l.* 16. *c.* 5. Ve particula, sicut quædam alia, tum intentionem significat, tum minutionem. ¶ Ponitur etiam pro conatu, vehementia. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 23. Simillime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum, remissione autem sic urgetur, ut se nequeat extollere. ¶ Item pro animadversione, & diligentia, qua animus ad id, quod agendum est, intenditur, seu dirigitur. *Quintil. l.* 8. *c.* 2. Non semper tam esse acrem judicis intentionem, ut obscuritatem apud se ipse difcutiat. *Plin. in ep.* 10. *l.* 2. Ut tantum curæ, intentionisque suscipere & possint, & velint. ¶ Per Synecdochem ponitur pro voluntate, & deliberatione aliquid agendi. *Plin. in panæg. c.* 78. Hæc nempe intentio tua est, ut libertatem revoces. ¶ Metonymice usurpatur pro scopo, seu fine. *Id. l.* 2. *ep.* 5. His tu, rogo, intentionem scribentis accommodes. ¶ Apud Rhetores est oratio, qua crimen, vel debitum alicui objicitur. *Cic. l.* 1. *de Invent. & Quintil. l.* 3. *c.* 11. ¶ Apud Logicos est major syllogismi propositio, *la maggiore. Quintil. l.* 5. *c. ult.* ¶ Sumitur & pro harmonia. *Auctor fragmenti de musica, quod cum Censorino edi solet.* Organon quondam tres habuit intentiones, gravem, mediam, & acutam. ¶ Apud JCtos accipitur pro actione in judicio. *Ulp. l.* 1. *Dig. Si mancr* &c. Si autem ex locato fuerit actum, dicendum erit, nec tenere intentionem.

Intento, as, avi, atum, a. 1. *distendere, tirare*, freq. ab intendo, ut intentare arma, gladios, ficam, idest extendere in aliquem. *Liv. l.* 3. *c.* 47. Intentans in Appium manus. ¶ Ponitur etiam pro comminari. *minacciare*, Ger. *drewen*, Gal. *menacer*, Hisp. *amenazar*, ἀπειλῶ. *Virg.* 1. *Æn.* Præsentemque viris intentant omnia mortem. ¶ Item pro injicere, imponere. *Hirc. 6. B. Hisp.* Et ei manus intentare cœperunt. ¶ Item pro tentare, experiri. *Liv. l.* 8. *Reit. Mac.* Irrito incepto, cum intentassent magis, quam inissent certamen, Ætoli abscesserunt. Sed hic fortasse pro *minari*, vel pro *ostendere* accipiendum est.

Intentus, a, um, *intento, esteso*, מתוח, Ger. *gespannen*, Gal. *tendu*, Hisp. *tendido, estirado*, extensus, porrectus, ab intendor. *Cic.* 3. *de Orat.* Nam voces, ut chordæ, sunt intentæ, quæ ad quemque tactum respondeant. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Sella intenta loris. ¶ Item attentus, diligens. *Liv. l.* 3. Operi certe, id quod constat, agrelli intentus. *Quint. l.* 10. *c.* 1. Vix singula quisquam intentissima cura consequi possit. *Sallust. in Catil. c.* 2. Intentus aliquo negotio artis bonæ famam quærit. Rursus *Liv. l.* 23. *c.* 35. Intentior struendæ fraudi. *Id. l.* 26. Intentus in omnem occasionem rei gerendæ. *Cic. Phil.* 11. Intentus ad liberandum. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 60. Intentior sermo. h. e. vehementior. *Tacit. l.* 17. Intentis alimentorum pretiis. h. e. auctis.

Intentus, us, m. extensio. *Cic. pro Sext. c.* 55. Voces quidem, & palmarum intentus, & maledictorum clamorem omnem profuderunt.

Intepĕo, es, ui, n. 2. idem ac tepeo, vel tepidus fio. *Prop. l.* 4. *Eleg.* 1. v. 123 Et lacus æstivis intepet Umber aquis.

Intepesco, is, pui, n. 3. idem fere ac intepeo, *divenir tepido. Sen. epist.* 78. Ne quis intepescat cibus. *Col. l.* 2. *c.* 2. Intepescente frigore.

Inter, *tra, fra*, בין, Ger. *zwischen*, Gal. *entre*, Hisp. *entre, metaxù*, præp. ex iis, quæ acc. inferiunt, & denotat medium quiddam, dicitur que de loco, de tempore, de persona, ab *in*, ut subter a *sub*, propter a *pro. Cic. Att. l.* 3. Inter me, & Brundusium Cæsar est. *Id. de Am.* Quæ sæpe inter me, & Scipionem de amicitia differebantur. ¶ Accipitur etiam pro *in numero. Cic. pro Planc.* P. Crassus inter Equites R. summo splendore fuit. ¶ Item pro *in loco. Cicer. in Catil.* Dico te priore nocte venisse inter falcarios, *in M. Leccæ* domum. ¶ Item pro *in. Cic. ad Q. Fr.* Hæc inter comam Tyroni dictavi. *Id. Verr.* 7. *c.* 11. Erat exitus ejusmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e prælio auferretur, alius tanquam occisus relinqueretur. *Sic inter* diem, pro interdiu. *Gel. l.* 9. *c.* 4. Inter vias. *Terent. Eun.* 4. 2. 1. pro in via. ¶ Item pro *intra. Cic. pro Quint. c.* 14. Qui inter tot annos ne appellarit quidem Quintium. ¶ Inter hæc, *in questo mentre*, transitionibus inservit. *Liv. l.* 24. *& alibi.* ¶ Inter se pro *invicem, mutuo. Cic.* 1. *de nat. Deor.* Dii inter se diligunt. ¶ Item pro *post. Virg.* 6. *Æn.* v. 30. Hunc inter fluvio Tyberinus amœno. ¶ Componitur fere cum omnibus literis. Sed in *intelligo*, & similibus r in l mutatur.

Interæstuo, as, avi, atum, n. 1. per intervalla æstuo. *Plin. l.* 6. *epist.* 16. Stomachus illi natura invalidus, & frequenter interæstuans erat.

Interalbico, as, n. 1. est colorem album per intervalla ostendere inter alios colores emicantem, quod in quibusdam varii coloris gemmis accidere solet, & in vestibus quibusdam. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Leucochrysos fit chrysolito interalbicante.

Interamentum, i, neut. quidquid ad aliquid interius muniendum, vel instruendum requiritur, ab *inter*, vel *intra. Liv. l.* 28. *c.* 45. Populonienses ferrum, Tarquinienses linteа in vela, Volaterrani interamenta navium, & frumentum polliciti sunt. h. e. interiorem navium apparatum. Aliquis legit *incrementa*, h. e. picem, & ceram, & similia ad naves oblinendas. V. *Cera* in fine.

Interamna, f. 1. *Terni, Terani*, urbs Umbriæ Interbito ad Narem flu. in planitie, inter Spoletium 12. M. P. & Narniam 6. in via, quæ Romam ducit. Pop. *Interamnates.* ¶ Interamna altera, opp. Volscorum, in Latio, in R. Neap. & in prov. Terræ laboris, ad Lirim fl. aliquot mill. infra Insulam ad Mer. cujus nunc vestigia visuntur prope vicum *Ponte Corvo*. Alii credunt, fuisse paulo supra, ubi nunc castr. *l' Isoletta*, aliquot mill. ab Aquino in Occ. Aliis est *Terre di Termine*.

Interamnanus. V. Interamnus.

Interamnas, f. 1. *Teramo*, urbs alias Samnitum, in Præcutiano agro, nunc R. Neap.

Nexp. in Aprutio ult. ab ora maris Hadriatici 14. M. P. in Occ. inter Batinum, & Vomanum fl.

Interamnis, e, adject. qui est ex Interamna. *Cic. pro Mil.* C. Cassius Interamnis.

Interamnus, vel Interamnanus, a, um, adject. qui inter duos amnes jacet, *μεσοποτάμιος. Lamprid. in Alex. Sev. c. 56.* Terras interamnas (*Mesopotamia scilicet*) recepimus. Al. leg. Interamnanas. *Solin. c. 32.* Spatia amplecti interamna.

Interanea, nium, n. 2. *interiori*, τὰ ἔντερα, intestina, ab intra, quod intra corpus sint condita. *Plin. l. 30. c. 7.* Interaneorum morbi. *Id. l. 22. c. ult.* Lens palustris glutinat interanea procidentia. *Colum. l. 9. c. 14.* Aves occisas exemptis interaneis. ¶ In singulari num. *Plin. 32. 9.* Procidentis interanei morbus.

Interanëus, a, um, internus, intimus. *Plin. 20. 11.* Hipposelinum poto semine tormínibus interanëis medetur.

Interarëfco, is, arui, n. 2. *seccarsi in tutto*, ἐκκαρφοῦσθαι, est penitus arescere, hoc est omnino aridum fieri. *Cicer. 5. Tusc. c. 14.* Nihil enim interarescere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata consistit.

Interätim, adv. idem ac interim. *Festus.*

Interbĭbo, is, n. 3. *bere tutto*, ἐκπίνω, totum bibo, plane ebibo. *Plaut. Aul. 3. 6. 22.* Quæ mihi interbibere sola, si vino scateat, Corinthiensem fontem Pyrenen poteft.

Interbĭto, is, n. 3. idem quod intereo, pereo. *Plaut. Most. 5. 1. 47.* Ne illi huc confugere possint, quæstioni quos dabo, Hic ego tibi præsidebo, ne interbitat quæstio. Eadem significatione usurpatur *Perbito* ab eodem Plauto, & aliis apud Nonium c. 2. 634. Itaque minus recte plures Lexicographi interbitere exponunt, intervenire.

Intercæsa, & porrecta. V. Intercisi dies.

Intercalaris, & re, o. 2. *interposto*, ἐμβόλιμος, ἐμβολισμαῖος, quod interseritur, interjectitius, interpositivus, ut Mensis intercalaris, idest Februarius, cui dies quarto quoque anno, Terminalibus jam peractis, intercalabatur, seu inserebatur, nempe inter diem 24. & 25. seu ante 5. Cal. Martii, ut anni civiles cum astronomicis congruerent, a *calo*, voco, vel potius ab *inter*, & *calendæ*, quia ille dies inter sextum, & quintum calendas Martias interponebatur. V. *Bissextus*. ¶ Intercalares calendæ, dicebatur primus dies Februarii. Sed aliqui intelligunt calendas Martii, quia intercalationem in Februario factam, quinque tantum diebus interpositis, sequerentur. *Cic. ad Ligar. l. 6. Fam. ep. 15.* Cum ad tertium calendas intercalares rogatu fratrum tuorum venissem mane ad Cæsarem. ¶ Intercalaris versus est, qui frequenter intercalatur, ac repetitur, seu inter aliquos versus interponitur. *Serv. in 8. Ecl.* dictus est ad exemplum, quo dicebant *dies intercalaris*. Sed *Voss. & Scal. l. 7. de emend. temp.* contra ajunt, veteres diei intercalationem vocasse a carmine succentivo, quod colis, & strophis absolutis iterabatur. Hujus exemplum habes in *Virg. Ecl. 8.*

Intercalarium, rii, n. subst. tempus, quod intercalatur, ut annus cum cursu Solis conveniat. *Cic. 2. Ver. c. 52.* Tunc Cepheleditani decreverunt intercalarium quadraginta quinque dies longum, ut reliqui menses in suam rationem reverterentur.

Intercalarius, a, um, idem quod intercalaris. *Liv. l. 37. c. 59.* Triumphavit mense intercalario pridie calendas Martias.

Intercalatio, onis, f. interpositio. *Plin. l. 1. c. 47.* Per singulas intercalationes. *Macrob. Sat. l. 1. c. 13.* Omni intercalationi mensis Februarius deputatus est V. *Intercalaris*.

Intercalător, oris, m. qui interponit. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 13.* Octo intercalatores dies.

Intercalātus, a, um, interpositus, atque ita dilatus, prorogatus. *Liv. l. 9. c. 9.* Hanc jam ut intercalatæ poenæ usuram habeant. V. *intercalo*.

Intercălo, as, a. 1. *intraporre, intramettere*, παρεμβάλλω, interfero, interpono. Sæpe usurpatur impersonaliter. *Cato de R. R. c. 150.* Si intercalatum erit calendis Majis, anno 30. ne amplius promittat. *Plin. l. 18. c. 25.* Ita, ut 12. annis continuis non intercaletur. ¶ Ponitur etiam pro differre, prorogare. *Cic. Att. l. 5. ep. ult. in fin.* Cum scies, Romæ intercalatum sit, nec ne. *Id. ibid. ep. 9.* Te rogo, ut pugnes, ne intercaletur. Sed etiam in his locis potest exponi pro *interponere*: e. g. Ne interponatur aliquid spatii.

Intercapedinātus, a, um, nom. ex particip. intervallo distinctus, divisus. *Martian. Capel. l. 9.* Vanescentia intercapedinatæ prolixitatis oblivia.

Intercapēdo, inis, f. *intervallo*, Germ. *raum darzwischen ist*, Gall. *intervalle*, Hisp. *intervalo*, διάστημα, διαχώρημα, quod inter duo temporis spatia intercipitur, interstitium temporis. *Cic. Tyrol. l. 16. Fam.* Itaque jam me non pœnitebit intercapedinem scribendi feciße. *Id. l. Plin. c. 18.* Quas ob causas in eorum vita nulla est intercapedo molestiæ. ¶ Generatim accipitur pro quovis intervallo. *Sueton. in Vespas. c. 10.* Litium series excreverant, intercapedine jurisdictionis. Adde *Cic. Fam. 9. ep. 22.*

Intercardĭnatus, a, um, adject. ut intercardinatæ trabes, h. e. cardine simul colligatæ, *incastrate*, apud *Vitruv. l. 10. c. 20.*

Intercēdo, is, essi, essum, n. 3. *frapporsi*, διίστημι, proprie idem est, quod medium esse, & inter duo spatia sive temporis, sive loci interponi, intervenire, interjacere. *Cæs. l. 1.* Sylvæ, quæ inter eos, & Ariovistum intercederent. *Cic. 2. de Or.* Vix annus intercesserat ab hoc sermone cohortationis meæ. ¶ Accipitur etiam pro esse, extare, ut Amicitia, necessitudo, societas, affinitas, controversia, dissensio mihi cum aliquo, vel inter nos intercedit. *Cic. 1. Fam. ep. 2.* De his rebus Senatus auctoritas gravissima intercesserat. *Id. Ap. Pulchro, l. 3. Fam.* Veteres mihi necessitudines cum his omnibus intercedunt. ¶ Item pro opponere se, hoc est rem aliquam impedire, & prohibere, quod apud Romanos proprium fuit Tribunorum plebis, *intercedere, intramettersi, impedire*, ἐπεκτείνω. *Cic.* 10. *Fam.* Mereque sententiæ rogatu Servilii P. Titius intercessit. *Cæs. l. 8. c. 2.* Nihil intercedit, quominus Samniti populo patis, bellique arbitrium sit. *Ter. Andr. 5. 5.* Si nulla ægritudo huic gaudio intercesserit, interpenerit, vel impediverit. ¶ Item pro spondere, fidejubere. *Cic. Att. l. 2.* Accersivit ad se, promisit, intercessit, dedit. *Id. Att. l. 6. epist. 1.* Adscribit, & quasi calcar admovet, intercessisse se pro iis. ¶ *Plin. l. 32. c. 1.* Quadringentorum remigum obsequio contra se intercederet. hoc est impediret, ne ii remiges obsequerentur, & navim agerent. De echeneide pisce loquitur. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Cic. de Provinc. Cons.* Qua intercedi de provinciis non licebit. *Id. l. 1. Fam.* Cui scis intercessum esse.

Interceptio, onis, f. *occupazione*, actus intercipiendi. *Cic. pro Cluent. c. 60.* Per quem porro datum? unde sumptum? quæ deinde interceptio pœculi?

Interceptor, oris, m. qui intercipit. *Liv. l. 4. c. 50.* Prædæne interceptorem, fraudatoremque etiam malum minari militibus? *Id. l. 3. c. ult.* Interceptor litis alienæ.

Interceptus, a, um, *intercetto, tolto di mezzo*, μεσολαβηθείς, particip. ab intercipior. *Cic. ad Q. Fr.* Ne cujusquam animum meæ litteræ interceptæ offendant. *Plin. in ep. 30. l. 10.* Interceptus mortalitate, h. e. morte præventus. *Tacit. Ann. 3. c. 12.* Interceptus veneno, h. e. exstinctus.

Intercessio, onis, f. 3. *opposizione, impedimento*, ἀντιπρόφασις, oppositio, prohibitio, ne quid fiat. Erat autem intercessio propria Tribunorum, quibus jus fuit intercedendi, hoc est vetandi, prohibendique. Nam (ut Gel. docet l. 13. c. 13.) Tribuni plebis antiquitus creati videntur, non juri dicendo, sed intercessionibus faciendis, ut injuria, si qua fieret, arceretur, & ut vim fieri prohiberent. *Cic. 2. Phil.* Cum auspicia Augur, intercessionem Consul sustulisses. ¶ Item interventus, præsentia. *Gell. l. 14. c. 2.* Probari debere pecuniam datam, chirographi exhibitione, tabularum obsignatione, testium intercessione. ¶ Dicitur etiam de fidejussione in re pecuniaria, quemadmodum intercedo pro fidejubeo adhibetur, quod V. loco suo. *Cic. l. 1. Att. epist. 3.* Mea intercessio & est, & fuit parata. *Id. Parad. 6. c. 2.* Intercessiones pecuniarum in coitionibus candidatorum.

Intercessor, oris, m. *chi s'oppone*, שָׂטָן, Germ. *verhinderer*, Gall. *intercesseur*, Hisp. *intercessor*, ἀντάρτης, μαχητής, oppositor, qui intercedit. *Cic. Agrar. 2. c. 12.* Cum intercessio stultitiam intercessoris significatura sit, non rem impeditura. *Liv. l. 4. c. 53.* Intercessores legis Agrariæ. ¶ Item fidejussor. *Senec. ep. 119.* Nolo per intercessorem mutueris.

Intercessus, us, m. interventus. *Valer. Maxim. l. 5. c. 4. n. 2.* Consulem graviter saucium intercessu suo servavit.

Intercīdo, is, cidi, cisum, a. 3. *tagliare per mezzo, o in mezzo*, διαίρω, per medium seco, ex *inter*, & *cædo*. *Plin. l. 6. ep. 22.* Corrupto scribæ servo intercæperat commentarios, intercideratque. *Colum. l. 4. c. 32.* Arundinetum densatum potest intercidi, & disrarari: quod opus rustici castrationem vocant.

Intercĭdo, is, cidi, casum, n. 3. *cadere*, παραπίπτω, idem ac cado, vel inter aliqua cado. *Lucil. 26.* Ut vix ullum telum in mare vanum intercideret. ¶ Est item perire, interire, deficere, *perire*, ἀπόλλυμι. *Cic. pro Deiot.* Pereant amici, dum una inimici intercidant. *Liv. l. 2. c. 8.* Credo, quia nulla gesta res insignem fecerit Consulatum, memoria intercidisse. *Horat. l. 2. Sat. 4. v. 6.* Quod si intercideris tibi nunc aliquid, repetes mox. h. e. si oblitus fueris.

Intercīnctus, a, um, *distinto*, maculis quibusdam circumquaque distinctus. *Plin. l. 37. c. 10.* Candore intercincto variis coloribus. Melius legitur interfinctus.

Intercĭno, is, a. 3. *cantare in mezzo*, παῤῥᾴδω, cantum immisceo, interpono, insero. *Hor. in ar. post. v. 194.* Neu quid medios intercinat actus; quod non proposito conducat; hoc est, nihil scribat, quod non ad propositum faciat.

Intercĭpio, is, epi, eptum, a. 3. *togliere di mezzo*, חבל, Ger. *auffangen*, Gal. *intercepter*, Hisp. *entretaçar, tomar*, μεσολαβέω, intervertо, impedio, efficio, ne quid eo perveniat, quo destinatum est. *Cicer. pro Cluen.* Id, cum daretur in mulso, Balbutium quendam ejus familiarem intercepisse, bibisse, statimque esse mortuum. *Gassius ad Cic. l. 12. Fam. ep. 12.* Intercipere litteras. *Aurel. Vict. de vir. illustr. c. 6.* Intercipere regnum. *Id. in Paneg.* Intercipere victoriam. *Col. l. 9. c. 3.* Intercipi morbo. ¶ Est item aliquem inter agendum occupare, incautum per insidias capere. *Plaut. Asin. 1. 1. 93.* Quid si forte in insidias devenero? tum redimes me, si me hostes interceperint. *Tacit. Agric. c. 15.* Exercitus intercepti. h. e. deleti. *Nepos in Iphicrate c. 2.* Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum intercepit. *Al. leg. interfecit.* V. Mora. ¶ Intercipere iter, *serrar la strada. Curt. l. 4. c. 2.* Præceps in salum murus pedestre interceperat iter.

Interciše, adv. *divisamente, a pezzi*, sectim, & per incisiones. *Cicer. in Partit. c. 7.* Deinde idem intercise, atque permixte. *Gell. l. 11. c. 2.* Hæc etiam sparsim, & intercise commeminimus.

Intercīsi dies, erant species dierum promiscuorum, qui prima, & ultima parte erant nefasti, sed media fasti erant. *Macrob. l. 1. Sat. c. 16.* Dicti ita fuere, quia fasti erant inter cæsa, & porrecta, idest inter cædem hostiæ, & oblationem extorum. Nam medio illo intervallo Sacerdos cæremonias quasdam peragebat, & tunc Prætori licebat fari verba illa, *do, dico, addico*, idest jurisdictionem exercere. Vel intercisi dicti sunt, quia inter primam diei partem, & ultimam fas intercedebat, vel etiam, quia nefas sacrificio intercisum fuerat. *Varro l. 5. de L. L.* Vel ita appellati sunt, quod divisi essent, partem eorum sibi Diis, partem hominibus vendicantibus. Sed id commune erat omnibus promiscuis, qui Deorum, hominumque communes erant. Iidem dies *Endotercisi* vocabantur. Nam veteres *endo* pro *in* dicebant. Hi dies in Calendario literis *En.* scribebantur.

Intercīsio, onis, f. *rodimento*, erosio, morsus. *Plin. l. 20. c. 14.* Intercisiones stomachi. Al. leg. *Item rosiones. Varr. in fragment.* A securis intercisione.

Intercīsus, V. Intersecivi.

Intercīsus, a, um, nom. ex partic. *tagliato a mezzo, troncato*, abruptus, resectus. *Cicer. in Parad.* Intercisæ pastiones. *Cæs. l. 8. B. G. c. 14.* Jugum mediocri valle a castris intercisum. ¶ Dies intercisi, V. sup. *Intercisi*.

Intercludo, is, si, sum, a. 3. *ferrare, chiudere*, סָגַר, Germ. *verschlieſſen, zuſchlieſſen*, Gall. *enclorre, fermer*, Hisp. *cerrar, estorvar*, ἀποκλείω, claudo, interlepio. *Cic. Att. l. 9.* Ut plane intercluſi, captique simus. ¶ Sæpe usurpatur pro iter claudere, iter impedire. *Var. l. 1. de R. R. c. 63.* Ita, ut quibusdam sit intercluſa anima. ¶ Item pro impedire. *Virg. 2. Æn. v. 110.* Sæpe illos asperæ ponti intercluſit hyems. *Cæs. 1. B. C.* Hostes intercludere ab oppido, & ponte. ¶ Fugam intercludere, est iter occupare, per quod inimici fugam arripere possent. *Cæs. 7. B. G. c. 12.* ¶ Commeatum alicui, vel commeatu aliquem intercludere, est insidere, & itinera obsidere, ne inimicis commeatus posit deferri. *Plaut. Mil. 2. 2. 68.* Interclude inimicis commeatum, tibi muni viam. *Cæs. 1. B. G. c. 48.* Eo consilio, uti frumento, commeatuque, qui ex Sequanis, & Heduis importaretur, Cæsarem intercluderent. ¶ *Cic. Att. l. 8. c. 8.* Interclusi dolore, h. e. opprimi.

Interclusio, onis, f. *impedimento*, חֵצֶר, Germ. *verhinderung*, Gall. *empechement, empêchement*, Hisp. *encerramiento, estorvo*, ἀπόκλεισις, impedimentum, occupatio. *Cic. 3. de Orat. c. 46.* Clausulas enim, & interpunctiones verborum animæ interclusio, atque angustiæ spiritus attulerunt. *Quintil. l. 9. c. 5.* Parenthesim interclusionem appellat.

Interclūsus, a, um, *serrato, impedito*, clausus, impeditus. *Cic. Att. l. 8. ep. 11.* Nobis iter illud omnino interclusum videtur. *Curt. l. 3. c. 6.* Interclusus spiritus.

Intercolumnium, n. *spazio fra l'una, e l'altra colonna*, Ger. *ein zwischen zweyen seulen*, Gall. *espace entre deux colonnes*, Hisp. *espacio entre una columna, y otra*, μεσοστύλιον, spatium inter columnas. *Vitruv. l. 3. c. 1. Auct. ad Her. l. 4.* Ædes, intercolumnium, angulum, fornicem. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Intercolumnia ambulationis convellit hedera.

Interconcilio, as, avi, atum, a. 1. idem ac concilio, idest, benevolum reddo. *Quintil. l. 12. c. 10.* Sive aliud interconciliandi videtur præstare efficium.

Interculco, as, avi, atum, a. 1. calco in medio, vel inter aliqua, ex inter, & calco. *Col. l. 12. c. 43.* Ita distantes, ut intercalari possint vinacea.

Intercurro, is, intercurri, rsum, n. 3. *intervenire*, μεσιτεύω, intervenio, intercedo. *Cic. 8. Phil. c. 6.* Pugnatur acerrime, qui intercurrerent, missus tres principes civitatis, hos contempsit Antonius. *Id. 2. Tusc.* Ergo his laboriosis exercitationibus & dolor intercurrit.

Intercursio, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab intercurro, sed ejusdem fere significationis. *Liv. l. 2. c. 35.* Intercursantibus barbaris. *Plin. l. 3. c. 26.* Æstuariis intercursantibus. ¶ Per tmesin *inter enim cursare* dixit *Lucret. l. 3. v. 263.*

Intercursus, us, m. *intervento, il frapporsi. Liv. l. 2. c. 29.* Consulum intercursu rixa sedata est. *l. 34. c. 5.* Intercursu matronarum inter duas acies prælium sedatum est.

Intercus, utis, o. p. gen. c. *tra carne, e pelle*, Germ. *zwiſchen haut, und fleiſch*, Gall. *entre chair, & chair*, Hisp. *entre cuero, y carne*, ὑποδερμίδιον, τὸ ὑπὸ τὴν δέρμα, intestinus, quasi inter carnem, & cutem, vel quasi intra cutem, ut *Aqua intercus*, quæ vulgo hydropisis dicitur, cum intra cutem aqua colligitur, qua corpus turgescit. *Cic. 3. Off.* Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. *Cato de intercutitis, apud Priscian.* Intercutibus stupris flagitati. ¶ Translate ponitur pro occulto, ut *Vitium intercus*, quod foris non apparet, quasi intra cutem consistens. *Gell. l. 13. c. 8.* Cum vitia facundissime accusarent, intercutibus vitiis ipsi madentes.

Intercussus, us, m. ab *inter*, & *quatio*. *Senec. l. 3. quæst. natur. c. 27.* Quod olim fuerat nubilum, nox est, & quidem horrida, & terribilis, intercussu luminis diri. h. e. lumine inter noctem se quatiente. Quidam vetus codex habet *intercursu*.

Intercutīti, mares fluprum passi, qui etiam inter cutem flagitati vocantur. *Fest.*

Interdātus, a, um, adject. *Lucr. l. 4. v. 866.* Propterea capitur cibus, ut suffulciat artus; Et recreet vires interdatus. h. e. interjecto convenienti temporis spatio datus, vel, inter corporeos meatus divisus.

Interdiānus, a, um, adject. interdius, diurnus. *Cal. Aurel. Tard. 3. c. 9.* Post interdianum cibum ambulatio adhibenda.

Interdico, is, xi, ctum, a. 3. *interdire, proibire, vietare*, אסר, Ger. *verbieten*, Gall. *defendre*, Hisp. *vedar, entredezir*, ἀπαγορεύω, veto, prohibeo, decretum interpono. Dicitur de loco, de homine, de re. Interdum usurpatur ut activum 3. ordinis. *Liv. l. 34. c. 7.* Fœminis duntaxat usum purpuræ interdicemus. *Id. l. 8.* Interdictumque mare Antiati populo est. *Sen. l. 3. de ira.* Statim

illi

illi dominum meam interdicam. *Cic. pro Domo.* Ut mihi aqua, & ignis interdiceretur. Plerique leg. *igni. Suet. de Ner. c.* 33. Cum interdixisset usum amethystini, ac Tyrii coloris. *Cæs. 1. B. G.* Ariovistus omni Gallia Romanis interdixisset. ¶ Construitur etiam cum conjunctivo, & particula, *ne*, vel *ut ne*. *Cic. de Fin.* Mihi, ne faciam, interdictum puto. *Id. de Or.* Non interdictum est a rerum natura, aut a lege aliqua, aut more, ut singulis hominibus ne amplius, quam singulas artes nosse liceat. ¶ Et cum infinito. *Sueton. in Galb. c.* 6. Patri severitate interdixit commeatus peti. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter passive. *Cic. 6. Phil.* Tanquam si illi aqua, & igni interdictum sit. ¶ Aliquando est interdictum promulgare. *Cic. pro Cæc.* Prætor interdixit, ut unde dejectus esset, restitueretur. *Id. ibid.* Prætor Dolabella interdixit de vi, hominibusque armatis. ¶ Aliquando est obstare, & tunc cum solo dativo construitur. *Cic. 4. Ver.* Si Prætor improbus, cui interdicere nemo possit, det, quem velit, judicem. ¶ Interdicere rem capitalem alicui, h. e. capitis accusare. *Cato apud Charisium l.* 2. Cum otiosus ambulas, qui apud Regem fuisti, domi cum ille tibi interdixit rem capitalem. ¶ *Interdixem* pro *interdixissem*, *Q. Catulus in quodam carmine* apud *Gell. l.* 19. *c.* 8. Quid si non interdixeu?

Interdictio, onis, f. *prohibizione*, מניעה, Ger. *verbietung*, Gall. *defense, interdiction*, Hisp. *entredicho, prohibicion*, איסור, prohibitio. *Cic. pro Dom.* Non ademptione civitatis, sed testi, & aquæ, & ignis interdictione tuebant. *Liv. l.* 42. *ad fin.* Ne interdictione finium nostrorum & nos quoque regno arceamur.

Interdictor, oris, m. qui interdicit. *Tertul. de Præscript. c.* 33. Interdictores nuptiarum.

Interdictum, i, sub. n. *interdetto, divieto*, ἀπαγόρευμα, ἀπαγόρευσις, vetatio, prohibitio, idem ac interdictio. *Cic. in Pis.* Numen, interdictumque Deorum vendidit. *Id. 1. de Or.* Multisque præfesse, qui interdicto tecum contenderent. ¶ Sed proprie interdicta erant formæ, & conceptiones verborum, quibus Prætor aut jubebat aliquid fieri, aut prohibebat; quod tunc maxime faciebat, cum de possessione inter aliquos contendebatur. *Cic. in Rullum.* Ergo hac lege Prætorum interdicta tollentur?

Interdictus, a, um, *vietato*, vetitus, prohibitus, partic. ab interdicor. *Cic. pro Cæc. Balbo.* Non modo nullo proposito præmio, sed etiam interdicto. *Suet. in Cal. c.* 25. Brevique missam facit, interdicto cujusquam in perpetuum coetu.

Interdiu, adv. *di giorno*, μεθ' ἡμέραν, die, de die, per diem, cui contrarium est noctu. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 4. Qua parte anni, qua hora, noctu, an interdiu.

Interdius, idem ac interdiu, apud vet. *Plaut. Asin.* 3. 3. 9. Negotiosus interdius. *Id. Aulul.* 1. 1. 33. Pervigilat noctes totas, tum autem interdius, quasi sutor claudus, domi sedet totos dies.

Interdiurnum, adv. idem ac interdum, apud vet. *Fest.* Affertur & locus *Plauti in Truc.* 4. 4. 29. sed non caret varia lectione.

Interductus, us, m. διαστολή, interpunctio, & distinctio, quæ inter sententias a librariis duci solet. *Cic. in Orat. c.* 18. Ne infinite seratur, ut flumen, oratio, quæ non aut spiritu pronuntiantis, aut interductu librarii, sed numero coacta debet insistere.

Interdum, adv. *qualche volta, ὁϊότε*, aliquando, nonnunquam, ex *inter*, & particula *dum*. *Cic. de Fin.* Interdum, vel potius nimium sæpe id accidit. *Id. de clar. Orat. c.* 67. Genus acuminis sæpe stomachosum, nonnunquam frigidum, interdum etiam facetum. ¶ Videtur etiam usurpari pro *interim*. *Justin. l.* 11. *c.* 9. Movebat hæc multitudo hostium respectu paucitatis suæ Alexandrum, sed interdum reputabat, quantas res cum ista paucitate gessisset. *Vellej. l.* 2. *c.* 74. L. Antonius vitiorum fratris sui consors, sed virtutum, quæ interdum in illo erant, expers. Adde *Apulej. sub init. l.* 3. *Metam.*

Interdŭo, is, 2. 3. pro interdo, as, a. 1. idem fere ac do. *Plaut. Capt.* 3. 5. 36. Dum pereat, nihil interduo. *Id. Trin.* 4. 2. 132. Cœcum non interduim.

Interea, adverb. *tra questo, fra questo mezzo, in tutto, in tu mettzo χρόνω*, interim, ex *inter*, & *ea*. Habet ultimam longam, etsi accusativus ea corripitur, quia adverbium est, ut *prætereà, antea*, & similia. *Cic. pro Rab.* Nec interea verbum interposuit Nævius. ¶ Ponitur etiam pro tamen. *Virg. 1. Georg.* Nec nulla interea est inaratæ gratia terræ. ¶ Interea loci, *fra questo tempo, in tu mettzo χρόνω*, idem est, quod interea temporis. *Ter. Heaut.* 2. 3. 16. Tu interea loci collocupletasti ea, Antiphila.

Interemptibilis, le, adject. qui interimi potest. *Tertul. l.* 3. *cont. Marc. c.* 6.

Interemptio, onis, f. 3. *uccisione*, φόνος, actus interimendi, occisio. *Cic. pro L. Manil. c.* 11. Iter Gallorum interemptione patefactum est. Ita legit *Grævius*. Alii *interitione*, vel *interactione*. *Persius Lasco declam. in Catil.* Hastam contorquere in omnium interemptionem.

Interemptor, oris, m. qui interimit, *uccisore*. *Senec. epist.* 70. Interemptorem sui fieri. Adde *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. n. 2.

Interemptrix, icis, f. quæ interimit. *Lactant. l.* 1. *c.* 20. Erasis interemptrix. Adde *Tertul. de Spectac. c.* 17.

Interemptus, a, um, particip. *uccisso. Horat. l.* 4. *od.* 4. *v.* 72. Asdrubale interempto

Interĕo, is, interii, itum, n. 4. *perire, morire*, διαθείρομαι, occido, intercido, pereo, *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Non intelligo, quomodo calore extincto corpora intereant, non intereant autem aut humore, aut spiritu amisso. *Id. pro Arch. c.* 8. Quas (tabulas) italico bello, incenso tabulario, interisse scimus omnes. *Id. 1. Acad. c.* 7. Nil valentius, a quo intereat. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 7. Omnibus exitiis interii. ¶ *Interii* frequens est deperantis exclamatio apud Comicos. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 38. Qui sunt in lecto illo altero? N. Interii miser! ¶ Interire pro inter aliquid ire, spectata verbi compositione, habet *Sever. in Æmil.* v. 450. Cadentes effat lapides, disjectaque saxa intereunt venis. Sic Glossæ vet. *interco, διαδέρομαι.*

Interequĭto, as, n. 1. *cavalcare tra mezzo, scorrere*, in medio equito. *Cæs. l.* 6. *B. G.* Equites interequitant. *Liv. l.* 6. *c.* 7. Ordines interequitant.

Intererro, as, avi, atum, n. 1. inter aliquid erro. *Prudent. Cathem.* 6. *v.* 43. Non splendor intererrat.

Interest, imp. anom. n. 1. *importare, appartenere*, διαφέρει, refert, pertinet, ab *inter*, & *sum*. Construitur cum nomin. & genit. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Hoc vehementer interest Reipublicæ. ¶ Loco nominativi sæpe construitur cum infinitivo, ut omnia impersonalia. *Cic.* 2. *Phil.* Quis enim est hodie, cujus interfit istam legem manere? ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. in Fam.* Utriusque nostrum magni interest, prius ut te conveniam, quam decedas. ¶ Loco genitivi rei inanimatæ potest usurpari cum acc. & præp. *ad*. *Cicer. Att.* Quanquam magni ad honorem nostrum interest quam primum ad Urbem me venire. ¶ Item loco genitivorum *mei, tui, sui, nostri, vestri*, exigit ablativos *mea, tua, sua, nostra, vestra*. Est enim quasi *in re est mea, tua*, &c. *Cic. in Fam.* Quod ego & mea, & Reipublicæ, & maxime tua interesse arbitror. ¶ Loco item genitivi *cujus* cum abl. *cujus* usurpari potest. Sed genitivus *cujus* usitatior est. *Cic. pro Cæcina apud Priscian. l.* 12. Ea cædes, si potissimum criminі datur, detur ei, cujus interfuit, non ei, cujus nihil interfuit. ¶ Denique præter genitivum proprium, vel alium casum loco genitivi, usurpari potest etiam cum uno ex his quatuor genitivis communibus, *magni, parvi, tanti, quanti*. *Cic. in Fam.* Magni mea interest hoc tuos omnes scire. *Id. ibid.* Permagni interest, quo tibi hæc tempore epistola reddita sit. *Ulpian. ff. de furt. l.* 2. Si tanti interfuit. ¶ Sed tamen pro genitivis *magni, parvi, tanti, quanti*, legitur etiam cum adverbiis *magnopere, parum, tantopere, tantum, quantopere, quantum*. *Cic. pro Mil.* Semper, quantum interesset Clodii se perire, cogitabat. *Id. in Or.* Quod si in Philosophia tantum interest, quemadmodum dicas. ¶ Usurpatur etiam sine casu posteriore. *Cic. in Fam.* Non tam interest quo animo scribatur, quam quo accipiatur. V. *Intersum*.

Interjacio, is, jeci, actum, a. 3. *fare in mezzo*, μεταξύτιθεμι, interim, seu per intervalla facio. *Liv. l.* 25. *c.* 11. Reliquit tamen modicum præsidium, ut simul interjaciendo muro adjuvaret. Meliores codices habent *in faciendo*.

Interjăris, atus sum, d. 1. *interrompere, intramettersi a parlare*, Ger. *dazwischen reden*, Gall. *entretompre la discours d' autruy*, Hisp. *estorvar, o interromper al que habla*, διακόπτω, interpello, loquentem interrumpo, *Liv. l.* 2. *c.* 47. Interfatur Appius. *Id. l.* 8. *c.* 36. Interfante Decio, dilabit concionem. *Virg. 1. Æn. v.* 390. medio interfata dolore est. *Plin. in epist.* Quem interfari netas esset.

Interfatio, onis, f. actus interfandi. *Quint. l.* 4. *c.* 2. Interim expedit narrationes breviter interfatione distinguere. Audistis quæ ante acta sunt: accipite nunc quæ insequuntur.

Interfectibilis, le, adject. *Apul. de Herb.* Ruta interfectibilis viperarum.

Interfectio, onis, f. *uccisione*, cædes, φόνος. *Brutus ad Cicer. ep.* 3. Interfectio Trebonii. *Lamprid. in Commod. c.* 4. Compulit ad ejus interfectionem consilia inire.

Interfectivus, a, um, adject. lethalis, *mortale*, ut interfectivus morbus, apud *Cæl. Aurel. Acut. prolat.*

Interfector, ris, m. *uccisore*, רוצח, Germ. *todtschlager*, Gall. *meurtrier*, Hisp. *matador*, Græc. qui interfecit. *Cic. pro Mil. c.* 27. Quorum interfectores imperunt orbem terrarum nominis sui gloria.

Interfectrix, icis, f. *interfettrice. Tacit.* 3. *Ann. c.* 17. Interfectricem nepotis aspicere.

Interfectus, a, um, *ucciso*, occisus, partic. ab interficior. *Cicer. pro L. Man.* Vos legatum Populi R. omni supplicio interfectum inultum relinquetis? ¶ Translate *Apul. l.* 5. *A. A.* Nova nupta interfectæ virginitatis.

Interfeminium, ii, n. τὰ γυναικεῖα, genitalia muliebria, quod inter femina sint collocata. *Apul. in Apol.*

Interficio, is, eci, ectum, a. 3. *uccidere, ammazzare*, הרג, Ger. *todten*, Gal. *tuer*, Hisp. *matar*, ἀναιρῶ, κτείνω, φονεύω, occido, interimo, ab *inter*, quod hic significat penitus, ut in *interimo*, & *interneco*, & a *facio*, quod eam habet notionem, quam in *conficere*. *Cic. pro Domo.* Quod eum toties per insidias interficere voluisti? ¶ Interficere vita, est vita privare. *Plaut. True.* 2. 6. 37. Qui me interfecisti pene & vita, & lumine. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Eadem mulier & virum, & filium, venenis clam datis, vita interfecerat. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Plaut. Merc.* 5. 1. 4. Ustructus, victus, cultus jam mihi harumce ædium interemptus est, interfectus est, alienatus est: occidi. *Virg. 4. Georg.* Fer flabulis inimicum ignem, atque interfice messes, ideft perde, & crema.

Interfio, is, n. pass. anom. *consumarsi, morire, ἀναιρέομαι*, plane tollor, consumor, intereo, apud vet. *Lucr. l.* 3. *v.* 886. Ut aut putrescat corpore posito, aut flammis interfiat, malisve ferarum. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 131. illic oportet observari mores malos, si in observando possint interfieri.

Interfluo, is, xi, n. 3. *scorrere per mezzo*, Germ. *dazwischen fliessen*, Gall. *passer, couler entre*, Hisp. *correr entre medias*, διαῤῥέω, per medium fluo. *Liv. l.* 7. *Bel. Pun.* Per fretum, quod Naupactum, & Patras interfluit. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Angusto freto interfluuntur. *Cic. de Senect. c.* 6. Cum inter duos consulatus anni decem interfluxissent.

Interfluus, a, um, *che scorre di mezzo*, Germ. *dazwischen fliessend*, Gall. *qui coule entre deux*, Hisp. *el que corre entre medias*, μεσορρέων, quod interfluit. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Interfluo Euphrate.

Interfodio, is, odi, ossum, a. 3. idem ac fodio. *Lucret. lib.* 4. *v.* 720. Pupillas interfodiunt.

Interfossus, a, um, effossus. *Pallad. in Octobr.* 12. Cuneum salicis interfossis radicibus premi.

Interfringo, is, egi, actum, a. 3. idem quod infringo. *Cato c.* 44. Et siquid ventus interfregerit, ea omnia eximito.

Interfŭgio, is, a. 3. inter aliquam rem fugio. Per tmesin dividitur a *Lucret. l.* 6. *v.* 331. Inter enim fugit, ac penetrat per rara viarum.

Interfulgeo, es, n. 2. inter aliquam rem fulgeo. *Liv. l.* 28. *c.* 23. Cum aurum argentumque cumulo aliarum rerum interfulgens rapere ex igne vellent.

Interfundo, is, udi, usum, a. 3. *sparger di mezzo*, διαχέω, per medium fundo. *Avien. in Periegesi*, v. 255. Sic vasti moles pelagi interfunditur oras. *Id. ib. v.* 1100. Et tentis procul interfunditur undis.

Interfŭro, is, n. 2. *infuriarsi di mezzo*, in medio duorum furore. *Stat.* 1. *Achil. v.* 395. Et alternum Mavors interfurit orbem.

Interfusio, onis, f. actus interfundendi. *Lactant. l.* 7. *c.* 3. *sub fin.* Maris opulenta, & copiosa interfusio.

Interfūsus, a, um, *sparso di mezzo. Plin. l.* 3. *c.* 8. Sicilia Brutio quondam agro cohærens, mox interfuso mari avulsa. *Virg. 4. Æn. v.* 654. Masculisque tremente Interfusa genas.

Interfŭturus, a, um, partic. futuri temporis ab interfum, *chi ha da esser presente. Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. Quinam ei convivio essent interfuturi.

Intergarrio, is, n. 4. idem fere ac garrio, vel per intervalla garrio. *Apul. in Apolog.* Dein paucilis verbis intergarritis, &c.

Intergerinus, vel intergerivus, a, um, adject. qui inter duas aliquas res interjectus est, easque separat, ut intergerinus paries, qui duas diversas ædes separat, & ambabus communis est, *muro che stramezza. Festus*: intergerini parietes dicuntur, qui inter confines struuntur, & quasi intergeruntur. Adde *Plin. l.* 35. *c.* 14. & *Vitruv.*

Intergerium, ii, n. quidquid alicui rei interjicitur, seu intergeritur. Itaque *Plinius l.* 13. *c.* 12. intergerium vocat glutinamentum quoddam, quod inter duas chartas inseritur in earum confectione.

Intergĕro, is, essi, estum, a. 3. *portare, o gettar tra mezzo*, interpono, intersero. Exemplum Festi V. in *Intergerinus*.

Intergressus, us, m. interventus. *Minuc. Felix in Octav. c.* 25. Vires actionis meæ intergressu gravissimæ disputationis interfringere.

Interhio, as, n. in medio hio. *Tertul. Apolog. c.* 48. Finis, & limes medius, qui interhiat.

Interjăceo, es, n. 2. in medio jaceo, *giacere in mezzo*, παρίεμαι. *Plin. l.* 5. *c.* 4. Regio, quæ duas Syrtes interjacet. *Id. l.* 4. *c.* 12. Interjacet hæc inter eam. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Spatium, quod fulcis interjacet. *Plin. alter in pomp. c.* 14. Vastitas interjacentis soli.

Interjacio, is, jeci, jectum, a. 3. intersero, interpono. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 10. Pleraque latino sermone interjaciebat.

Interibi, adverb. idem quod interea, ab *inter*. *Plaut. Rud.* 4. *c.* 2. Tu interibi adorna, quod opus est. *Gel. l.* 3. *c.* 7. Consul interibi, dum ea pugna fit, se in locos subducit tutos, atque editos.

Interibilis, le, adject. qui interit, *mortale. Arnob. l.* 2. & *Tertull. de resurr. carn. c.* 34.

Interjectio, onis, f. *interpositione*, Ger. *ein einwurff*, Gall. *entrejet, interposition*, Hisp. *entreposicion*, παρέμβασις, interpositio, insertio. *Auth. ad Her. l.* 1. Et tamen occulte dicimus interjectione verborum. ¶ Apud Grammat. est pars orationis indeclinabilis, quæ varios animi affectus ostendit, ut *Euge, maium, vah*, &c. ¶ Item Figura Rhetorica, eadem ac Parenthesis, seu Interruptio. *Quint. l.* 8. *c.* 2. Etiam interjectione, qua & Oratores, & Historici frequenter utuntur, ut medio sermone aliquem inferant sensum, impediri solet intellectus, nisi quod interponitur, breve est.

Interjectus, a, um, *interposto*, interpositus, partic. ab interjicior. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Nasus ita locatus est, ut quasi murus oculis interjectus esse videatur. *Id.* 1. *Off.* Aut interjecti inter Philosophos, & eos, qui Remp. administrarent.

Interjectus, us, m. idem ac interjectio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 40. Luna interpositu, interjectuque terræ repente deficit. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 51. Interjectu temporis. *l.* 6. *c.* 37. Interjectu noctis.

Interjicio, is, jeci, jectum, a. 3. *gettare fra qualche cosa, interporre*, Germ. *dazwischen einwerffen*, Gall. *entreietter*, Hisp. *entreponer, o meter*, παρεμβάλλω, inter aliquid jacio, interpono, intermitto, cum dat. vel cum acc. & præp. *inter*. *Cic. de Or.* Alii eis interjecti, & tanquam medii sunt. *Id. de Un.* Idque interjecit inter individuum, atque id, quod dividuum esset in corpore, *Liv. l.* 1. *c.* 38. Paucis interjectis diebus.

Interim, adverb. *tra questo mezzo, intanto*, μεταξύ, interea, ab *inter*. *Cic.* 2. *de Or.* Hoc interim spatio conclave illud concidit. *Id. pro Lig.* Interim Varus Uticam venit. ¶ Ponitur & pro *aliquando*, seu *interdum*. *Quint. l.* 1. *c.* 9.

Sed.

Sed quia interim excusantur hæc vitia aut consuetudine, aut auctoritate, aut vetustate, denique vicinitate virtutum. *Trajan.* apud *Plin. l.* 10. *ep.* 37. Consilii interim navibus, interim vehiculis uti. *Ter. And.* Tristis interim nonnunquam collacrymabat. Adde *Tacit. Ann. l.* 6. *c.* 4. ¶ Jungitur & cum *dum*. *Plaut. Trac.* 4. 2. 5. Ego interim hic præsidebo, dum ille sic faciat.

Interimo, is, emi, emptum, a. 3. *toglier via, ammazzare*, e medio tollo, intercipio, adimo: ab *inter*, & *emo*, quod sumere, tollere significat, ut in *abeimere*, *adimere*, *eximere*, &c. *Cic. pro Mur. c.* 12. *ad fin.* Senes ad coemptiones faciendas, interimendorum sacrorum causa, reperti sunt. *Plaut. Epid.* 4. 2. 24. & *Cas.* 3. 5. 29. Interimere ait velle vitam. *Lucret. l.* 3. *v.* 258. Interimere sensus. ¶ Sæpe est *toglier di vita, uccidere*, ἀναιρεῖσθαι, e vivis tollere, interficere, occidere. *Plaut. Cistell. a.* 3. *v.* 23. Accurrite, ne se interimat. *Cic. l.* 1. *de nat. deor. c.* 19. Si quæ interimant, innumerabilia sint, etiam ea quæ conservent, infinita esse debere. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 132. Cum laqueo uxorem interimis, matremque veneno. *Liv. l.* 1. *c.* 3. *sub fin.* Addit sceleri scelus: stirpem fratris virilem interimit. ¶ Item extinguere, destruere, delere. *Lucret. l.* 1. *v.* 215. uti quæque in sua corpora rursus dissolvat natura, neque ad nihilum interimat res. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Hunc veprem manifestum est interimi non posse, nisi radicitus effodere velis. ¶ Urbane *Plaut. Merc.* 3. 4. 22. Disperi! illæc interemit me modo hic oratio. *Cic. pro Mil. c.* 34. Me quidem, judices, exanimant & interimunt hæ voces Milonis.

Interior, & us, o. 3. *interiore, che è più dentro, ἐσώτερος*, quod est magis intra, ab *intus*, vel *intra*. *Cic. pro Sext. c.* 10. Interior ædium pars. *Liv. l.* 42. *c.* 59. Interiora regni, h. e. regiones a finibus remotiores. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 5. Interiore epistola, h. e. media. *Nepos Hannib. c.* 2. Interiora consilia. *b. e.* occultiora. ¶ Nonnunquam *interior* idem est, ac propinquior, sumpta significatione a ludis Circensibus, in quibus rota, & equus interior propinquior erat metæ; ex qua propinquitate cum minus spatium conficeret, quam exterior, ejus cursus brevior erat. Hinc *Cic. in Arato:* Nam cursu interiore brevi convertitur orbe. *Liv. l.* 24. *c.* 35. *a med.* Quæ propius quidem subibant naves, quo interiores ictibus tormentorum essent. *b. e.* muro propinquiores, atque adeo tormentorum ictibus minus expositæ. ¶ Quia porro currus agitabantur a dextro in lævum, hinc rota & equus interior sinister erat; unde factum est, ut *interior* pro sinistro aliquando usurpetur, *exterior* pro dextro. *Virg. Æn.* 5. *v.* 162. 170. 203. Ubi *Servius* consulendus. ¶ Interior in ambulando neque dexter, neque sinister dicebatur, sed qui parieti vicinior erat, & locum nobiliorem tenebat, ut hodie quoque in hac civitate usuvenit. *Ovid. Fast.* 5. *v.* 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipsis, Ibat; Et interior, si comes unus erat. Hinc *exterior* dicebatur qui magis a pariete distabat, & latus alterius tegebat. *Horat. l.* 2. *sat.* 5. Nec tamen illi Tu comes exterior, si jusserit, ire recuses. Et hoc nata illa, *tegere latus* apud Horatium, & Suetonium, & *claudere latus* apud Juvenalem.

Interitio, onis, f. 3. idem quod interitus. *Cic. in Ver. frumentaria, c.* 54. Cum bis in eadem provincia magnæ fugitivorum copiæ versatæ sunt, tum interitio facta nulla est. Sic enim legit Nonius. Sunt tamen, qui legant *internecio*. *Hirt. de B. Hisp. c.* 24. Centurionum interitio.

Interitus, a, um, *estinto*, ἐκτεθνηκώς, partic. pass. a neutro intereo. *Q. Cicud. Quadrigar.* apud *Prisc.* Pugna acriter commissa, & multis utrinque interitis. *Sidon. l.* 2. *epist.* 19. Dedere abolitam, interitamque.

Interitus, us, m. *distruzione, morte*, הַשְׁחָתָה, Ger. *untergang*, Gall. *destruction, mort*, Hisp. *muerte, perdicion*, ἀναίρεσις, mors, obitus, occasus, ab *intereo*. *Cic. 1. Tusc.* Est enim interitus quasi discessus, & secretio, ac diremptio earum rerum, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur. *Id. in Bruto*, Damnum illius immaturo interitu res Romana, Latinaque litera fecerunt. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus extra corpus, pro excidio, vel eversione. *Cic. pro Sylla*. Cum ad occasum, interitumque Resp. Catilina dux esset constitutus.

Interjungo, is, unxi, unctum, a. 3. *congiungere*, ζεύγνυμι, est jungere. *Liv. l.* 22. *c.* 30. Tum dextræ interjunctæ, militesque concione dimissa a notis, ignotisque benigne, atque hospitaliter invitati. ¶ Interjungere equos proprie dicuntur aurigæ, qui in itinere cibi, aut somni capiendi causa equos disjungunt, & iter interrumpunt ad tempus. *Martial. l.* 3. *epigr.* 67. Et hora lassos interjungit equos meridiana. *Id. l.* 2. *epigr.* 6. Lassus tam cito deficis, viator, Et cum currere debeas Bovillas, Interjungere quæris ad Camenas.

Interius, adverb. *interiormente, più a dentro*, ἐνδοτέρω, Germ. *inwendig*, Gall. *plus dedans, interieurement*, Hisp. *mas a dentro*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 49. Ne fluat oratio, ne vagetur, ne insistat interius, ne excurrat longius. *Senec. de Tranquil. c.* 9. Non in cursu tantum, Circique certamine, sed in his vitæ spatiis interius flectendum est. h. e. ad metam propius. V. *Interior*. *Sen. de Benefic.* de natura queri, quod aurum non interius absconderit.

Interlabor, eris, apsus sum, dep. 3. inter aliquid labor, *scorrere, a cadere tra mezzo*, παρμπίπτω. *Stat.* 2. *Theb. v.* 649. Parce per has stellis interlabentibus umbras. *Virg.* 3. *Georg. v.* 349. *per transitio*: Inter enim labentur aquæ.

Interlectio, onis, f. lectio per intervalla, vel lectio aliquid interrumpens. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 6. Scripturarum interlectio.

Interlego, is, egi, ectum, a. 3. per intervalla lego, aut colligo. *Pallad. l.* 1. *c.* 25. Si spissa poma ramos onerabunt, interlegenda sunt quæque vitiosa.

Interlido, is, isi, isum, a. 3. idem fere ac illido. *Paulin. Nolan. carm.* 10. *v.* 261. gravem interlidere dentem.

Interligo, as, 1. *legare tra mezzo*. *Stat.* 7. *Theb. v.* 571. alterno maculas interligat ostro.

Interlino, is, interlevi, itum, 2. 3. *cancellare*, מָחָה, Ger. *durchstreichen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar*, ἐξαλείφω, est scripturam, vel picturam atramento, vel aliqua alia re superinducta corrumpere, destruere, abolere. *Cic. pro Cluent. c.* 44. Qui tabulas publicas municipii sui corrupisse judicatus sit, qui testamentum interleverit. ¶ Item illinere, seu allinere. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Constat Babylonios muros hujus fontis bitumine interlitos fuisse.

Interlisus, a, um, in medio elisus. *Cabius Bassus* apud *Macrob. l.* 2. *Saturnal. c.* 14. Jovis glans, litteris interlisis, juglans nominatur.

Interlitus, a, um, part. ab interlinor. *Cic. pro Cluent. c.* 33. In eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur. hoc est deletus. *Id.* 4. *Ver. c.* 42. Corruptæ atque interlitæ tabulæ. ¶ Item illitus. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Murus instructus laterculo cocto, bitumine interlitus.

Interlocutio, onis, f. 3. διαλογισμός, sermonis interpositio. *Quint. l.* 5. *c.* 7. Brevi interlocutione patroni refutandus est.

Interlŏquor, eris, cutus, seu cutus sum, d. 3. *rompere il parlare*, διαλέγομαι, διαπίπτω, est alio loquente sermones intermiscere, ac quodammodo interturbare loquentem. *Ter. Heaut.* 4. 3. 13. Siccine mihi interloquere? *Gal. l.* 14. *c.* 2. Aliter, atque aliter eadem in causa, eodemque in tempore sentire, & interloqui videatur.

Interlucatio, onis, f. collucatio, rectio ramorum inutilium. *Plin. l.* 17. *c.* 17. Interlucatio arboribus prodest, sed omnium annorum trucidatio inutilissima.

Interlucĕo, es, uxi, n. 2. *tralucere*, Ger. *durch etwas scheinen*, Gall. *entreluire*, Hisp. *entreluzir*, παραμφαίνω, in medio luceo, inter aliquid luceo. *Liv. l.* 29. *c.* 14. Duos Soles visos, & noctu interluxisse. ¶ Translate ponitur pro interrapparere, interconspici. *Auct. ad Heren.* Ut loci distinctæ interlucere possint. *Liv. l.* 1. Quibus inter gradus dignitatis, fortunæque aliquid interlucet.

Interlŭco, as, a. 1. διαυλοῦσθαι, ramos, seu plantas inutiliter pullulantes cum intervallo reseco, lucis causa superfluos ramos amputo, a *luco*, quod, cum cæduntur rami, lux fiat ipsi arbori amplior. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Deputantur enim pariter cum vite, interlucata densitate ramorum, qui sint supervacui.

Interlŭdo, is, usi, usum, a. 3. inter aliquid ludo. *Auson. Mosel. v.* 75. Interludentes examina lubrica pisces.

Interlūnis, e, adject. ut, nox squalida, & interlunis, apud *Ammian. lib.* 29. *cap.* 19. cum scilicet interlunium est.

Interlunium, nii, n. 2. σαμβόϊκα, Lunæ silentium, Luna silens, cum Luna est in conjunctione Solis, id spatium temporis, quo nec amplius Luna vetus apparet, nec adhuc nova videtur, quia radiis solaribus superne illustratur, non autem ab ea parte, quæ nobis conspicua est, ab *inter*, & *Luna*, quasi aliquod tempus sit inter veterem, novamque Lunam. *Plin. l.* 7. *c.* 5. Septimo non nisi prisæ, posterove plenilunii die, aut interlunio concepti nascuntur. *Id. l.* 16. *c.* 39. Inter omnes convenit, utilissime in coitu Lunæ sterni, quem diem alii interlunium, alii silentia Lunæ appellant. *Horat. l.* 1. *od.* 25. *v.* 11. Thracia bacchante magis sub interlunia vento.

Interlŭo, is, ui, utum, a. 3. *bagnare in mezzo*, Ger. *durchrinnen*, Gall. *mouiller en passant dedans*, Hisp. *mojar entre medias*, διαῤῥέω. *Liv. l.* 41. *c.* 25. Quantum interluit fretum? *Virg.* 3. *Æn. v.* 418. *de freto Siculo*: arvaque & urbes Litore diductas angusto interluit æstu. ¶ Aliquando est lavare. *Cato de re rust.* Manus interluito, postea vinum sumito.

Interluvies, ei, f. 5. *è μεταξὺ ὕδωρ*, fretum interluens, seu interfluens. *Solin. c.* 35. (*al.* 22.) Hebudes insulæ angusta interluvie dividuntur. ¶ Legitur & Interluvium, apud *Priscian. l.* 2.

Intermanĕo, es, ansi, n. 3. *stare in mezzo*, inter, vel in medio maneo. *Luc. l.* 6. *v.* 47. Defessus Cæsar mediis intermanet agris.

Intermedius, a, um, *fra mezzo*, Ger. *der mittelste*, Gall. *entredeux*, Hisp. *entre medias*, παρεμπίπτων, interjacens, interjectus. *Cic. in Or. c.* 6. Est autem quidam interjectus, intermedius & temperatus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum. Alii leg. *inter hos medius*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. Porticus intermediis arbusculis humilibus ordinatæ.

Intermenstrŭum, i, n. interlunium. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 37. Quoad veniat ad intermenstruum, a quo die dicitur Luna esse extrema, & prima.

Intermenstrŭus, a, um, quod inter duos menses interjectum est, ut Luna intermenstrua. *Plin. l.* 18. *c.* 32. Maxime autem intermenstrua, dimidiaque stercorato.

Intermĭo, as, avi, atum, n. 1. *scorrere di mezzo*, Ger. *durch gehen*, Gall. *passer entre, parmy*, Hisp. *correr, entre medias*, διαῤῥέω, interluo, per medium meo, seu fluo. *Plin. l.* 5. *c.* 30. Longeque clarissimum Asiæ Pergamum, quod intermeat Silenus.

Intermestris, stre, o. 3. interjectus inter menses, ut Luna intermestris, idest, interlunium, coitus Lunæ. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Nisi intermestri Luna, atque dimidiata ne tangas materiam.

Intermĭco, as, icui, n. 1. *risplendere in mezzo*, Germ. *dazwischen*, *stehinen*, Gall. *entreluire*, Hisp. *resplandecer, entremedias*, διαστράπτω, in medio splendeo. *Claud. l.* 1. *de Rapt. Pros.* v. 183. Rutilum squamis intermicat aurum. *Stat. Theb.* 12. *v.* 252. E speculis moriens intermicet ignis.

Interminabĭlis, le, adject. qui finiri non potest. *Sidon. l.* 2. *ep.* 7. Interminabile jurgium.

Interminatio, onis, f. *minaccia, divieto*, comminatio. *Imp. Valentinian. Theodos. & Arcad. l.* 16. *Cod. Theodos. tit.* 5. *leg.* 18. De hac urbe pellantur sub interminatione judicii. Et *l.* 8. *tit.* 7. *leg.* 21. Quos etiam monumus sub viginti interminatione librarum auri. *sotto pena*.

Interminatus, a, um, *non terminato, senza termine*, Germ. *ohne ende*, Gall. *qui n'a point de borne*, Hisp. *cosa sin termino*, ἀόριστος, non terminatus, termino carens, infinitus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 20. Si immensam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Vellej. l.* 2. *c.* 33. Interminata cupiditas imperii. ¶ Item vetitus, prohibitus, *proibito*, a minor, aris, particip. passivæ significat. *Hor. epod.* 5. *v.* 39. Interminato cum semel fixæ cibo intabuissent pupulæ.

Interminor, aris, atus sum, d. 1. idem ac interminor. *Plaut. Mil.* 2. 3. 42. Quis homo interminat?

Interminor, aris, atus sum, d. 1. *minacciare qualche gran male*, Ger. *drewen*, Gall. *menacer*, Hisp. *amenazar*, ἀπειλέω, vehementer minor, magnum malum denuntio. *Ter. Andr.* 3. 2. 16. Dixi ne tibi? interminatus sum, ne faceres? ¶ Interminari vitam, est minari, se interfecturum aliquem. *Plaut. Cas.* 3. 5. 28. Imitatur malarum malam disciplinam, viroque interminatur suo vitam.

Interminus, a, um, idem ac interminatus. *Avien. Periegef. v.* 74. Oceanus interminus. *Prudent. l.* 2. *adverf. Symmach. v.* 106. longis intermina sæclis. *Auson. ep.* 16. *v.* 38. Perge, o libelle, & utere Felicitate intermina.

Intermiscĕo, es, iscui, ixtum, a. 2. *frammescolare*, ἀναμίγνυμι, Ger. *untermischen*, Gall. *entremeler*, Hisp. *entremezclar*, παραμίγνυμι, misceo in medio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quibus & aliquod saturejæ semen intermiscendum erit. Adde *Virg. Ecl.* 10. *v.* 5.

Intermissio, onis, f. *intermissione*, διάλειψις, vacatio ab aliqua munere per aliquod tempus. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 68. Propter intermissionem forensis operæ. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 41. Cum sine ulla intermissione pulsetur. *Id. l.* 1. *Offic. c.* 6. Virtutis laus in actione consistit, a qua tamen sæpe fit intermissio.

Intermissus, a, um, *tralasciato*, omissus ad tempus. *Cic.* 3. *de Or.* Et ab usu quotidiani sermonis jamdiu intermissa. *Plin. l.* 10. *c.* 46. Continenti, nec intermisso spiritu. ¶ Item interpositus, *frapposto*. *Cas. l.* 1. *B. G. c.* 26. Triduo intermisso. Et *c.* 27. Nocte intermissa. *Plin. alter l.* 2. *epist.* 17. Litus ornant nunc continua, nunc intermissa tecta villarum. *case ora contigue, ora lontane l'una dall' altra*.

Intermissus, us, m. idem quod intermissio. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Lusciniis diebus, ac noctibus quindecim garrulus sine intermissu cantus.

Intermitto, is, isi, issum, a. 3. *tralasciare*, דָּלַג, Germ. *unterlassen*, Gall. *entrelaisser*, Hisp. *entremeter, dexar*, διαλείπω, ad tempus omitto, cesso, defero. *Cic. Att. l.* 9. *epist.* 19. Ne quem diem intermitterem. *Id. l.* 7. *Fam. epist.* 12. Quod tu mihi literas mittere intermisisses. *Id.* 1. *de Divin. c.* 34. Galli gallinacei in eo loco sic assidue canere cœperunt, ut nihil intermitterent. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 38. Flumen pene totum oppidum cingit; reliquum spatium, qua flumen intermittit, mons continet. h. e. qua non fluit.

Intermixtus, a, um, nom. ex particip. *frammischiato*. *Liv. l.* 10. *c.* 20. Intermixti hostibus.

Intermontium, ii, n. 2. Intramontium, *Tramonti*, opp. amplum Picentinorum, inter Nuceriam, & Lycteras ad 4. M. P.

Intermorior, eris, d. 3. *morire*, ἀποθνήσκω, penitus morior, pereo, intereo. *Bithynicus ad Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 16. Si nullum officium tuum apud me intermoriturum existimas.

Intermortŭus, a, um, *tramortito, mezzo morto*, qui inter mortem, vitamque ex dolore procumbit similis expiranti, partic. ab *intermorior*. *Liv. l.* 37. *c.* 33. In ipsa concione intermortuus paulo post expiravit. *Sueton. in Ner. c.* 42. Collapsus, animoque male fracto, diu, & sine voce, & prope intermortuus jacuit. ¶ Translate ponitur pro eo, quod pene interiit, pro fracto, debilitato. *Cic. in Pis. c.* 7. Quam quod eandem illam manum ex intermortuis Catilinæ reliquiis concitastis. *Id. pro Mur. c.* 7. Et memoriam prope intermortuam generis sui virtute renovare. *Id. pro Mil. c.* 5. Intermortuæ contiones.

Intermundium, dii, n. spatium medium inter plures mundos. Voluit enim Epicurus, infinitos esse mundos, & inter eos spatia magna inania, quæ atomi volitantes alios, atque alios mundos coagmentarent. *Cic.* 3. *Fin.* Individua cum dicitis, & intermundia, quæ nec sunt ulla, nec possunt esse, intelligimus. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Tanquam modo ex Epicuri intermundiis delcendisset.

Intermuralis, le, o. 3. *tra due muri*, quod est inter muros. *Liv. l.* 44. *c. ult.* Divisa est intermurali amni, & eadem ponte juncta.

Intermutātus, a, um, invicem mutatus. *Tertull. de Baptism. c.* 8. Nepotes suos Jacob, capitibus impositis, & intermutatis manibus benedixit.

Internascor, eris, d. 3. *nascere in mezzo*, παραφύομαι, in medio nascor. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Internascentesque herbas excludi.

Internātus, a, um, partic. ab internascor. *Liv. l.* 28. *c.* 2. Angustiæ, & internata virgulta ordines dirimebant.

Interne, adverb. intra, interius, *internamente*. *Auson. de clar. Urb. in Burdigala*, v. 14. Distinctas interne vias mirere domorum. Alii aliter legunt.

Inter-

Internecatus, a, um, nom. ex particip. *ammazzato*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 34. Internecatis hostibus.

Internecialis, vel internicialis, le, adject. lethifer, *mortale*. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Pestilentia magis in morbos longos, quam internecciales evasit. Ita legit Rhenanus ex vet. Cod. Alii *in pernicioles*.

Internecinus, a, um, o. i. 2. vel melius internecivus, *ciò che si appartiene ad uccisione*, Ger. *das einem leben kostet*, Gall. *pernicieux*, *mortel*, Hisp. *cosa pertenesciente a estrago*, πανωλεθρία, quod ad internecionem pertinet, ut *Internecinum testamentum*, propter quod dominus ejus necatus est. *Festus*. *Internecinum bellum*, quod ad internecionem fit alterius partis. *Liv. l.* 9. *c.* 25. Nullus modus fuit cædibus, deletaque Ausonum gens, vix certo defectionis crimine, perinde ac si internecino bello certasset. *Justin. l.* 20. *c.* 2. Bellumque internecinum cum liberis, liberorumque matribus gererent. h. e. capitale, exitiosum, desperatum.

Internecio, onis, f. *uccisione*, רצח, Germ. *ertodtung*, Gall. *tuerie*, Hisp. *estrago*, πανωλεθρία, ὄλεθρος, σφαγὴ, occisio, vitæ privatio, ab *interneco*. *Prisc. l.* 4. ait internecio pro internectio a elisso dici euphoniæ causa. *Cic.* 3. *Ver.* Tamen aratorum internecio facta nulla est. *Vellej. l.* 2. *c.* 110. Ad internecionem exsti. *Tac. Ann.* 2. *c.* 21. Internecio gentis. h. e. excidium.

Internecive, adverb. cum internecione, ad internecionem. *Ammian. l.* 27. *c.* 20. Internecive cuncta dispergere.

Internecivus. V. Internecinus.

Internectio, onis, f. vitæ privatio, internecio. *Festus*.

Internĕco, as, necui, nectum, a. 1. *uccidere*, *ammazzare*, הביה, Germ. *allen ertodten*, Gall. *faire main basse*, Hisp. *matar*, ἐξεκθρόω, interficio, & multitudinem totam ferme complectitur. *Prudent. in præfat. Apotheos.* v. 49. Ne forte culmum fibra inanis spiceum Simul revulsa internecet. Aliud Plauti exemplum V. in *Internecatus*.

Internectio, is, nui, & xi, exum, a. 3. *legare insieme*, Ger. *dazwischen heften*, Gall. *entrelacer*, Hisp. *atar juntamente*, συνδέω, est colligare, inter se connectere. *Stat.* 8. *Theb.* v. 168. Et alligantes libet internectere plagas.

Internidifico, as, avi, atum, n. 1. intus nidifico. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Ripas excavant, atque ita internidificant.

Internigrans, antis, *negro*, inter alia nigricans, particip. sine verbo. *Sext.* 9. *Theb.* v. 336. Noctemque, diemque assimilans maculis internigrantibus albæ.

Internitĕo, es, ui, n. 2. *lucere tra l'altre cose*, Ger. *zwischen scheinen*, Gall. *entreluire*, Hisp. *entrelusir*, κατελλάμπομαι, συλλάμπω, inter alia niteo, vel pelluceo. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Etiam si qua sidera internitebant. *Plin. l.* 37. *c.* 5. tellure internitente.

Internodium, dii, n. *spazio tra l'uno e l'altro nodo*, Ger. *zwischen knoten*, *zwischen knoten am halm*, Gall. *ce qui est entre deux nœuds*, Hisp. *lo que esta entre dos nudos*, σύσχυξ, spatium medium inter duos nodos, quale videmus in arundinibus, & culmis. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Arundines vero tantæ proceritatis, ut singula internodia alveo navigabili ternos interdum homines ferant. *Colum. de Arboris. c.* 3. Brevia internodia habent. *Ovid.* ad crura trahitulit *l.* 6. *Metam.* v. 256. Mollia nervosus facit internodia poples. ¶ Est etiam internodius, ii, masc. gen. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Internodius quoque rarior.

Internodius. V. Internodium.

Internosco, is, ovi, a. 3. *discernere*, *conoscer tra gli altri*, רבור, Ger. *unter andern kennen*, Gall. *reconnoitre*, Hisp. *distinguir*, διαγινώσκω, inter alios nosco, sive discerno. *Cic.* 2. *de Or.* Quos cum humare vellent, non potuerunt obtritos internoscere. *Id. de Am.* Secerni blandus amicus a vero, & internosci potest, adhibita diligentia.

Internuncia, æ, f. quæ internunciat. *Plaut. Mil.* 4. 1. 39. Hæc illius celox est, quæ hic egreditur internuncia. Adde *Plin. l.* 10. *c.* 37.

Internuncĭus, vel internunculus, i, n. puer impudicus, meretricius. *Petron. in Satyr.*

Internuncio, as, a. 1. *mandar messaggieri vicendevolmente*, est nuntios vicissim mittere. *Liv. l.* 42. *c.* 30. Paullisper internunciando cunctatio fuit.

Internuncĭus, ii, m. *messaggiere*, *mezzano*, *interprete*, מליץ, Ger. *unterhandler*, Gall. *nonce*, *messager*, Hisp. *nuncio*, *mensagero entre dos*, διάκτορος, qui inter alios medius est ad aliquid tractandum, & modo huic, modo illi per vices nunciat. *Cic.* 10. *Fam. ep.* 11. Namque assiduis internunciis cum Lepido egi, ut &c. ¶ Fœmin. gen. *Id.* 2. *de Div. c.* 34. Aves internunciæ Jovis.

Internundinium, ii, n. spatium novem dierum, inter quos fiunt nundinæ. *Mar. Victorin.* ut Latinum agnoscit *lib.* 1. *artis Grammat. pag.* 2469. *Putsch.*

Internus, a, um, adject. ab *intra*, qui est intra, interior, *interno*, ἐντόσθιος. *Plin. l.* 2. *c.* 68. Oceanus interna maria allatrat vicino accessu. *Tac. Ann.* 2. *c.* 27. Internæ discordiæ. *Senec. l.* 6. *Quæst. nat. c.* 27. Interni ignes.

Intĕro, is, ivi, itum, a. 3. *tritare*, ἐντρίβω, idem ac tero, vel intus tero. *Ter. Phorm.* 2. 2. 4. Ad te summa solum Phormio redit: tute hoc intristi, tibi omne est exedendum. Ubi *Donatus*: Paræmia apta parasito, quæ de cibo est. Hoc autem inter rusticos de alliato moretario dici solet. Et bene, *intristi*, proprie enim *intrita* dicitur hujusmodi cibus. Sensus autem est: tu te in hoc periculum conjecisti; tu quoque te expedire debes. ¶ Hinc intritus.

Interordinium, ii, n. *mezzo*, ἀνάμεσον, spatium, quod est inter ordines arborum. *Col. l.* 3. *c.* 13. Minimum est quinque pedum interordinium, septem maximum. Adde *l.* 5. *c.* 4. & *l.* 4. *c.* 16.

Interpatĕo, es, ui, n. 2. pateo, apertus sum. *Macrob. l.* 2. *Sat. c.* 18. Ei Deo ædes dicata est specie rotunda, cujus medium interpatet tectum.

Interpedio, is, ivi, itum, a. 4. impedio, *impedire*. *Macrob. l.* 7. *c.* 12. Gustatum linguæ fervor interpedit.

Interpellatio, onis, f. *interrompimento*, מבוצר, Ger. *verhinderung*, Gall. *rompiment de propos*, Hisp. *estorvo*, ἔνσχεσις, interruptio. *Cic. l.* 6. *ep.* 18. *Fam.* Itaque literæ quidem meæ impediuntur, in quibus sine ulla interpellatione versor. *Id. in Parad. c.* 8. Si interventus alicujus, aut interpellatio dederit occasionem.

Interpellātor, oris, m. *chi rompe il parlare*, מבוצר, Germ. *verhinderer*, Gall. *detourbeur*, Hisp. *estorvador*, ὁ ἐνσχέλλων, interventor, qui interrumpit sermonem, aut aliquid aliud agentem. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Et ubi se obtectare sine interpellatoribus possit. *Auct. ad Her. l.* 1. Dialectici alieni sermonis molesti interpellatores. ¶ Item qui de re turpi aliquam appellat. *Paul. Dig. lib.* 47. *tit.* 11. *leg.* 1. Sollicitatores alienarum nuptiarum, itemque matrimoniorum interpellatores.

Interpellātrix, icis, f. quæ interpellat. *Hieronym. epist.* 3. *ad Heliodor. circa med.* Vidua interpellatrix duri judicis.

Interpello, as, avi, atum, a. 1. *interrompere*, מבוצר, Ger. *einreden*, Gall. *rompre le propos*, Hisp. *estorvar*, ἐνσκέλλω, est loquentem interrumpere, ab antiquo *pello*, *as*, quod erat loqui. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 8. Sed nihil te interpellabo, continentem orationem audire malo. ¶ Translate est impedire, remorari. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Interpellent me, quominus honoratus sim, dum ne interpellent, quominus Respublica a me commode administrari possit. *Cæs.* 3. *B. C.* Interpellare victoriam. *Liv. l.* 3. *c.* 37. Interpellare stuprum. *Id. l.* 4. *c.* 50. Interpellare pœnam. ¶ Aliquando est dicere, vel commonere. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 364. Verum tu quid agis? interpella me, ut sciam. ¶ Aliquando rogare, *pregare*. *Val. Max. l.* 3. Iterum, deinde, ac sæpius interpellatus in proposito perstitit. ¶ Interpellare virginem, vel matronam de stupro, frequens est apud *Jctos* pro ambire, vel petere ejus concubitum, *tentare*. ¶ Interpellare debitorem, est debitum exigere. *Pom. l. Labeo, ff. de nov. jur.* Si nemo sit, qui a parte promissoris interpellari trajectitiæ pecuniæ possit.

Interpensĭlea, n. 2. κρηπιδώματα, perticarum, tigillorum, asserumve genera, quæ ab angulis parietum ad angulos tignorum, ad imbres in collicias derivandos, vel alium quemvis usum interlocantur. *Vitr. l.* 6. *c.* 3. V. ibi *Baldi Lex.*

Interplĭco, as, icui, icitum, a. 1. πτυσσόω, plasim implico. *Stat.* 4. *Theb.* v. 218. Albaque puniceas interplicat infula crista.

Interpolamentum, i, n. quidquid aliunde immittitur, interpolatio. *Claud. Mamert. in præf. l.* 2. Sine alienorum interpolamento finem liber accepit.

Interpolatio, onis, f. renovatio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Tenuatamque curiosa interpolatione principalem fecit e plebeia.

Interpolātor, oris, m. *rigattiere*, *straccialuolo*, Ger. *der altes kleider neuvmacht*, Gall. *redauber*, Hisp. *remendador*, ἐνραπτάρτης, qui antiquas vestes resarcit, ac renovat, ut facilius vendat. *Tert. de Spectac. cap.* 2. Multum interest inter institutorem, & interpolatorem. ¶ Translate *Id. l.* 1. *de cultu fæm. c.* 8. Diabolus interpolator naturæ.

Interpolātrix, icis, f. quæ interpolat, & rei veteri novam speciem indocit. *Pompon. in fragm.* Interpolatricem arcessire oportet, quæ huic vestem adducet. Translate quæ lucrum facit, & corrumpit. *Nazar. in panegy. Constantini c.* 15. *de historia*. Neque in hoc veri interpolatrix tenenda, *non si deo stimare, che abbia alterato la verità*. *Tert. adv. Hermog. c.* 7. Sapientia humana affectatrix, & interpolatrix veritatis.

Interpolātus, a, um, renovatus, instauratus, partic. ab interpolor, & proprie dicitur de vestimentis, quibus a fullonibus ita nova lana est ducta, ut fallere possint. Translate usurpatur de quacumque re in novam formam redacta. Sic mancipia interpolata dicuntur apud JCtos, quæ, cum sint veterana, tamen a venalitiariis ita ornantur, finguntur, & quasi renovantur, ut pro novis vendi possint.

Interpŏlis, le, o. 3. ἐνεπλάστου, quod iterum politum est, ut Interpolis vestis, quæ ex vetusta facta est quasi nova. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Est quidem ejus natura interpolis, rursusque quamlibet vetustum novo miscetur. ¶ Translate mulier interpolis dicitur, quæ figmentis novam sibi faciem parat. *Plaut. Mostl.* 1. 3. 117. Nam illhæc veteres, quæ se unguento unctitant, interpoles, vetulæ, edentulæ.

Interpŏlo, as, avi, atum, a. 1. *rinnovare*, *instaurare*, הרס, Germ. *verneuen*, Gall. *regratter*, Hisp. *remendar*, ἀνακαινίζω, ἐνεγκεντρίζω, est immittere, interponere, & novam formam e vetere fingere in vestibus. Est autem proprium artis fullonicæ, quæ poliendo diligenter vetera quæque quasi in novam speciem mutat. *Cic. ad Q. Frat. ep.* 10. Quod nolit, inquam, renovare honores eosdem, quominus togam prætextam quotannis interpolet. ¶ Translate ponitur pro rebus quibuslibet vetustis novam formam inducere, immutare, renovare, instaurare. *Cic.* 3. *Ver. c.* 61. Tollendo quod esset, & semper aliquid demendo, mutando, curando, ne litura appareat, interpolando. *Plaut. Amph.* 1. 1. 161. Illic homo me interpolabit, meumque os finget denuo. *Plin. l.* 35. *cap.* 14. At hercle Alexandriæ, ubi thura interpolantur. ideest rudia cum sint, poliuntur. Convehebatur enim illuc thus rude, aspectu simile cortici. *Ulp. l. præcipiunt Ædiles*, *ff. de Ædil. edict.* Quia igitur venalitiarii sciunt, facile decurri ad novitiorum emptionem, ideirco interpolant veteratores, & pro novitiis vendunt. ¶ *Curt. l.* 6. *c.* 2. Interpolabat fatietatem epularum lusus. h. e. interpositis ludis, cibi satietate levabatur.

Interpŏlus, a, um, *racconcio*, ἐνεπλάστου, idem quod interpolis. *Marcian. Dig.* 18. 1. 45. Si vestimenta interpola quis pro novis emerit.

Interpōno, is, osui, ositum, a. 3. *interporre*, Ger. *zwischen einem setzen*, Gall. *entremettre*, Hisp. *entrometer*, παρεμβάλλω, interfero, interjicio. *Cic. de Amic.* Quali enim ipsos induxi loquentes, ne *inquam*, & *inquit* sæpius interponeretur. ¶ Sumitur etiam pro opponere, intercedere. *Cic. pro Mil.* Convocabat Tribus, se interponebat, &c. *Id.* 2. *Phil.* Quid enim interponerem tuæ audaciæ? ¶ Interponere accusatorem, est submittere. *Cic.* 3. *Ver. c.* 21. Interposuistis accusatorem. ¶ Interponere auctoritatem suam, est auctoritate sua impedire, ne aliquid fiat. *Cic.* 3. *Phil.* Auctoritatem tuam interponis sine armis. ¶ Fidem suam interponere, est aliquid in fidem suam recipere. *Cæs.* 5. *B. G.* In eam rem se suam fidem interponere. ¶ Interponere postulata, est proferre ea, quæ quis sibi postulet concedi. *Cic.* 8. *Phil.* Postulata hæc ab eo interposita sunt, quominus, quod opus esset ad bellum, a vobis pareretur. ¶ Interponere se rei alicui, est se immiscere, *interporsi*, *intromettersi*. *Cic. Div. in Ver.* Cur te interponis, invitissimis his, quibus maxime lex consultum esse vult? *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 27. Sapientius facies, si te in istam pacificationem non interpones. ¶ Interponere moram, est moram nectere. *Cicer.* 2. *Acad.* Nullam moram interponendam putavimus, quin videremus. ¶ Interponere jusjurandum, pro jurejurando affirmare. *Liv. l.* 34. *cap.* 25. ¶ Interponere aquam vino. h. e. miscere. *Martial. l.* 1. *epigr.* 107.

Interpositĭo, onis, f. *interpositione*, παρέθεσις, insertio, interjectio, *Cic.* 1. *de Inv. c.* 6. Quæstionem autem eam appellat, quæ habeat in se controversiam in dicendo positam sine certarum personarum interpositione. ¶ Sumitur etiam pro iis, quæ lineis superscribi, & interscribi solent, dum aliquid emendatur. *Cic. l.* 16. *Fam. epist.* 22. Tu istic, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis. Una omnino interpositio difficilior est, quam ne ipse quidem facile legere soleo, de quadrimo Catone.

Interpositus, a, um, *frapposto*. *Cic. pro Cluent.* Spatio interposito, & causa cognita confecisset. *Id. pro Mur. c.* 17. Dies intermissus unus, aut nox interposita sæpe perturbat omnia.

Interpositus, us, m. idem quod interpositio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 40. Luna interpositu, interjectuque terræ deficit.

Interprĕmo, vel Interprimo, is, essi, essum, a. 3. *soffocare*, διαπνίζω, comprimo, vel premendo collido, re aliqua compressa spiritum intercludo. *Plaut. Rud.* 3. 2. 41. Qui Sacerdoti scelestus fauces interpresserit. *Mimus. Pet. in Offav.* Quod colunt, & interprimunt. h. e. occultant.

Interpres, etis, m. 3. *mediatore*, *mezzano*, *sensale*, מתורגמן, Ger. *dolmetscher*, Gall. *interprete*, *truchement*, Hisp. *interprete*, ἑρμηνεύς, ἰμπωλεύς, qui in aliqua re agenda medius est, veluti conciliator, & auctor, ab *inter*, & *pres*, sponsor, ut vult *Festus*. Alii alia. *Plaut. Curc.* 2. 2. v. 64. Quod te præsente istic egi, teque interprete. *Mil.* 4. 1. 6. Quæ tibi conditio nova, & loculenta fertur per me interpretem! *Liv. l.* 21. *c.* 12. Se pacis ejus interpretem fore pollicetur. *Cic. ad Brut. ep.* 10. Cæsarem quidam improbissimis literis, fallacibusque interpretibus, ac nuntiis impulerunt in spem certissimam consulatus. *Asconius* etiam scribit, Interpretem dici eum, per quem inducitur pactio. ¶ Quoniam vero hujusmodi homines animos eorum fefellerunt, pro quibuscum agunt, hinc interpres accipitur etiam pro eo, qui obscura exponit. *interprete*. *Virg.* 3. Æn. Trojugena interpres Divum. *Cic.* 2. *Div. c.* 28. Conjector, & interpres portentorum. *Juvenal. Sat.* 4. Sanctissimus legum interpres. ¶ Item pro eo, qui ex una in aliam linguam scripta convertit, *traduttore*. *Cic. de opt. gen. orat.* Nec converti, ut interpres, sed ut orator, &c.

Interpretabilis, le, adject. qui explicari potest. *Tert. cons. Valentin.*

Interpretamentum, ti, n. ἑρμήνευμα, idem ac interpretatio. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Si cui istud interpretamentum videbitur obscurius. *Petron. Sat.* Interpretamenta somniorum.

Interpretatio, onis, f. 3. *interpretazione*, *esposizione*, מליצה, Ger. *auslegung*, Gall. *interpretation*, Hisp. *interpretacion*, ἑρμηνεία, expositio, conjectura, judicium. *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Malitiosa juris interpretatio. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Nec traditur certum, nec interpretatio est facilis. ¶ Speciatim Interpretatio est Figura Rhetorica, eadem ac illa, quæ Græco vocabulo Synonymia vocatur. *Auct. ad Her. l.* 4. Interpretatio est, quæ non iterans idem redintegrat verbum, sed id commutat, quod positum est, alio verbo, quod idem valeat.

Interpretatiuncula, æ, f. exigua interpretatio. *Hieronym. epist.* 89.

Interpretātor, oris, m. explicator, interpres. *Tert. adv. Prax. c.* 19. Ipse interpretator est, quomodo eolum solus extenderit.

Interpretātus, a, um, *interpretato*, expositus, explicatus, partic. ab interpretor, in passiva significatione. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 12. Vesta quasi focus Urbis, ut Græco nomine est appellata, quod nos prope idem Græcum interpretatum nomen tenemus. *Id. de Arusp. resp. c.* 17. Quæ nunc ex Etruscis libris in te conversa, atque interpretata dicuntur.

Interpretium, ii, n. 2. *guadagno che si fa tra una compera, e una vendita*, lucrum

erum inter emptum, & venditum, ut si quid pretio unius aurei emptum, duobus postea aureis vendam, interpretium erit unus aureus. *Ammian. lib. 28. cap. 5.* Verum quoniam denis modiis singulis solidis indigentibus venundatis, emerat ipse tricenos, interpretii compendium ad principis ærarium misit. Alii lex. *integrum compendium.*

Interprĕtor, aris, atus sum, d. 1. *interpretare, esponere*, מלץ, Ger. *auslägen*, Gall. *interpreter*, Hisp. *interpretar, declarar*, expono, explico, explano, ab interpres. *Cic. 2. Off.* Nec quicquam aliud est Philosophia, si interpretari velis, quam studium sapientiæ. *Id. l. 1. Div. c. 23.* Interpretari somnium. *Id. l. 2. de Orat. c. 34.* Interpretari Scriptores. ¶ Item definire, pronunciare. *Liv. lib. 1. cap. 21.* Neque, recte, an secus, interpretor. *Plaut. Truc. 1. 2. 41.* Illa, haud ego, habuit publicum: perverse interpretaris. ¶ Usurpatur & cum infinito. *Cic. ad Attic.* Liberatum se esse jurejurando, interpretabatur. ¶ Interpretari memoriæ alicujus, est *in memoriam revocare*. *Plaut. Epid. 4. 3. 23.* Quia tuæ memoriæ interpretari me æquum censes. ¶ Interdum per tmesin dividitur. *Lucret. lib. 4. vers. 830.* Cætera de genere hoc inter quæcunque pretantur. ¶ Interpretor, passiva significatione usurpavit *Ammian. l. 23. cap. 12.* his verbis. Locum, qui olea arbor interpretatur. Adde *l. 24. c. 21. & l. 37. ff. de heredib. instituend.*

Interprimo. V. Interpremo.

Interpunctĭo, onis, f. *distinzione, separazione*, actus interpungendi, distinctio. *Cic. pro Mur. c. 11.* Res enim sunt parvæ prope in singulis literis, atque interpunctionibus verborum occupatæ.

Interpunctum, i, n. idem ac interpunctio. *Cic. in Or. c. 80.* Clausulas, & interpuncta verborum animæ intercluso, & angustiæ spiritus attulerunt.

Interpunctus, a, um, *distinto, separato*, ὑποστιγμὴν ἔχων, quod punctis distinctum est. *Cic. 2. de Or.* Sed & festivitatem habet narratio distincta personis, & interpuncta sermonibus.

Interpungo, is, nxi, nctum, a. 3. punctis distinguo. *Sen. ep. 40.* Nos etiam, cum scribimus, interpungere consuevimus.

Interpurgo, as, avi, atum, a. 1. idem fere quod purgo. *Plin. l. 18. c. 22.* Herbas malas radicitus evri, & cum interpurgari.

Interpŭto, as, a. 1. περικαθαίρω, *tagliare per mezzo*, quasi per circuitum putare, & purgare. *Cato de R. R. c. 50.* Ficos interputato.

Interquĕror, eris, estus sum, dep. 3. *lamentarsi*. *Liv. l. 33. c. 35.* Ætolorum principes interquesti sunt, quod, &c.

Interquiesco, is, evi, etum, n. 3. idem quod quiesco. *Cic. de Clar. Orat. c. 23.* Cum hæc dixissem, & paululum interquievissem.

Intervādo, is, si, sum, a. 3. *vadere d'ogni intorno*, ἐπέρχω, hinc, illinc abrado, circumrado. *Plin. l. 16. c. 1.* Oleæ attondentur, sicut & vites, atque etiam interradi gaudent. ¶ Est item limare, exculpere, polire. *Plin. l. 35. c. 1.* Nec tantum ut parietes soli operiantur, verum & interraso marmore, vermiculatisque ad effigies rerum, animaliumque crustis.

Interrāsilis, le, a. 3. *scolpito, intagliato*, idem quod interrasus, hoc est, per intervalla erasus, limatus, & exculptus. *Plin. l. 33. c. 19.* Coronas ex cinnamomo interrasili auro inclusas.

Interregnum, ni, n. *interregno*, Μεσοβασιλεία, Regni intervallum, tempus illud, quod inter Regem defunctum, & Regem eligendum interpositum est. *Liv. l. 1.* Id ab re, quod nunc quoque tenet nomen, Interregnum appellatum. ¶ Translate dicebatur, cum Consulum loco, quod abessent Reipublicæ causa, aut vitio creati fuissent, si Dictatorem dici non placeret, Interrex creabatur, per quem Consularia Comitia haberentur. *Cic. Att.* Nam permagni ejus interest, rem ad Interregnum non venire. *Id. ibid.* Tamen quiescat, rem adduci ad Interregnum. ¶ Interregnum inire, est interregiam potestatem capere. *Liv. l. 3. c. 8.* Tertio die quam interregnum inierat, consules creat.

Interrex, egis, m. *Vicerè in morte del Re*, Ger. *Stadthalter*, Gall. *Vicroy*, Hisp. *Virey*, Μεσοβασιλεύς, qui Regis mortui munere fungitur, donec novus Rex creatus sit. Apud Romanos primum Interrex creatus fuit post mortem Romuli. Hinc mos extitit, ut, quando Rex mortuus esset, Interrex constitueretur. Creatus est a Patribus, & ex Patribus. Patres enim illi, ex quibus Senatus a Romulo constitutus est, Romulo mortuo, decem factis Decuriis eorum Senatorum, qui prima electione ex Albanis electi fuerant (nam *Livius* quidem centum Senatores a Romulo creatos esse scripsit, sed *Dionysius* ducentos, duabus electionibus, prima ex Albanis, altera ex Sabinis) singulos ex singulis legerunt, qui summæ rerum præessent, & ex his unum decreverunt, qui esset cum fascibus, & reliquis Regiæ potestatis insignibus. Primi illius Interregni imperium quinque dierum spatio finiebatur. Nam singulos imperare oportebat, eo ordine quo sors unicuique obtigisset. Transacto quinquaginta dierum spatio, quo illi decem primi regnarant, rursus decem decuriis factis ex secundæ electionis Senatoribus, qui ex Sabinis erant, decem alii creati cum Magistratum susceperé. Atque ita imperium per omnes in orbem ibat. Regni intervallum annuum fuit, Rege demque constituto Numa Pompilio. Vide *Dionys. l. 2. Liv. l. 1.* ¶ Etiam Reipub. tempore Interrex creari solitus fuit. Cum enim Consules abessent Reipub. causa, aut vitio creati fuissent, si Dictatorem Comitiorum causa dici non placeret, res dedecebatur ad Interregem, & per eum Consularia Comitia habebantur. Ejus imperium similiter quinque dierum erat, ut tradit *Asron. in Milonian.* ¶ Interregem patritium esse, & a patritio prodi necesse erat. *Cic. pro Dom. Id. in Rull.* L. Flaccus Interrex legem de Sylla tulit, ut omnia, quæcunque ille fecisset, rata essent.

Interrītus, a, um, *che non ha paura, ardito*, ἀφόβητος, imperterritus, qui non terretur. *Ovid. 10. Met. v. 616.* Quid, quod ineft virtus, & mens interrita lethi? *Vellej. l. 2. c. 70.* Caffius cervicem interritus liberto præbuit.

Interrogatĭo, onis, f. *interrogazione*, שְׁאֵלָה, Germ. *eine frag*, Gall. *interrogation*, Hisp. *interrogacion, pregunta*, ἐρώτησις, actus interrogandi. *Cic. de Fato.* Recte genus hoc interrogationis ignavum, atque inerti nominatum est. *Quint. l. 5. c. 7.* Instare interrogationi. ¶ Apud *Rhetores* est Figura sententiarum, quæ non simpliciter scisciandi gratia, ut vulgo fit, sed instandi, seu urgendi causa assumitur. *Cic. de Invent. & Auct. ad Heren.*

Interrogative, adv. cum interrogatione. *Aston. Padian. in Ver. 3. c. 56. ad fin.* Interrogative pronuntiandum est.

Interrogatiuncŭla, æ, f. parva interrogatio. *Cic. in pronun. Paras.* Sed minutis interrogatiunculis, & quasi punctis, quod proposuit, efficit.

Interrogativus, a, um, adject. qui interrogationem continet, apud *Priscian. & alios Grammat.*

Interrogātor, oris, m. *interrogatore, dimandatore*, qui interrogat. *Ulpian. Dig. lib. 11. tit. 1. leg. 11. circ. med.* An obscure respondeat, ut incertum dimittat interrogatorem.

Interrogatorius, a, um, adject. qui ad interrogandum pertinet, vel qui continet interrogationem. *Tert. l. 2. adverf. Marcion. c. 25.* Interrogatorio sono legendum est: Adam ubi es? Sic Interrogatoria actio apud JCtos.

Interrogātus, a, um, nom. ex partic. *interrogato*. *Vellej. l. 2. c. 35.* Inter ultimos interrogatus sententiam. *Cic. in Or. c. 40.* Ad interrogata respondere. ¶ Item accusatus, *accusato*. *Vellej. l. 2. c. 13.* Interrogatus lege repetundarum.

Interrŏgo, as, avi, atum, a. 1. *interrogare, domandare*, שׁאל, Germ. *fragen*, Gall. *interroger*, Hisp. *preguntar, demandar*, ἐρωτάω, quæro, rogo, scisciror, percontor. *Cic. in Verr.* Quid te de Hispaniensibus furtis interrogem? *Id. 1. Catil.* Interrogas me, num in exilium? *Id. 1. Tusc. c. 24.* Pafionem interrogat Socrates quædam geometrica de dimensione quadrati. ¶ Significat etiam accusare. *Tac. Annal. 13. c. 14.* Pepigerat Pallas, ne cujus facti in præteritum interrogaretur. *Id. Annal. 14. c. 46.* Interrogare repetundarum.

Interrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *interrompere*, Ger. *zerbrechen*, Gal. *interrompre*, Hisp. *desenromper*, διαῤῥήγνυμι, medium abrumpo. *Plaut. Cic.* Pontes, quos fecerant, interrupi. ¶ Interdum eft confundere. *Col. l. 11. c. 2.* Interrumpere ordinem. ¶ Item interturbare, *disturbare*. *Plin. l. 28. c. 4.* Interrumpere somnos.

Interrupte, adv. *interrottamente, divisamente, separatamente*, Ger. *zerbrochen*, Gall. *par interruption*, Hisp. *con interrumpimiento*, συνῃρημένως, incise, cæsim, diviso. *Cic. 2. de Orat. c. 80.* Si verbis usitatis, si ordine temporum conservato, si non interrupte narrabitur.

Interruptĭo, onis, f. *interrompimento*, actus interrumpendi. Est hoc nomine figura Rhetorica. *Quintil. l. 9. c. 2.* Ἀνακόλουθον, quam idem Cicero reticentiam, Celsus obticentiam, nonnulli interruptionem appellant.

Interruptus, a, um, *interrotto*, ab interrumpor. *Cic. 15. Fam. ep. 14.* Sed longis intervallis temporum interruptam consuetudinem habuit. *Idem pro Cælio, cap. 24.* Interruptis, atque morientibus verbis. *Virg. Æn. 4. v. 88.* Pendent opera interrupta. *Tac. 3. Ann. cap. 31.* Itinera interrupta, & impervia. *Id. 1. hift. c. 70.* Interrupti pontes.

Intersalmium, ii, n. μεσοτρόχιον, spatium illud in navi, quod est inter scalmum, & scalmum. *Vitr. l. 1. c. 2.*

Interscapilium, ii, n. μεσοπόριον, spatium illud in dorso, quod inter scapula est. *Apul. l. 2. Florid.* Cum interscapilium crates retexisset, quod erat acuto gibbere.

Interscindo, is, idi, issum, a. 3. *fendere, tagliare per mezzo*, Ger. *zerschneiden*, Gall. *couper par le milieu*, Hisp. *entrecortar*, διαιρέω, medium discindo, sive abrumpo, divido. *Cic. 2. de Leg. c. 4.* A tergoque pontem interscindi juberet.

Interscribo, is, ipsi, iptum, a. 3. *scrivere di mezzo*, Germ. *darzwischen schreiben*, Gall. *écrire entre deux*, Hisp. *escrivir entre medias*, παραγράφω, in medio scribo, inter versus scribo, interpono, intersero. *Plin. ep. 9.* Multa detinere, plura transire, alia interscribere, alia rescribere.

Interscrivi, vel Interscripsi termini in agris dicuntur, qui interciduntur montibus, vel alio soli genere, quod culturam non patitur. *Frontin. de Colon. pag. 119. edition. Goesii.*

Intersĕco, as, ecui, ectum, a. 1. *tagliare per mezzo*, διατέμνω, per medium seco, in partes seco. *Auct. ad Her. l. 3. c. 14.* Ut ipsa pronuntiatione res ipsas, quas demonstraturus, inferre, aut intersecare videamur in animis auditorum. Alii aliter legunt. *Ammian. l. 29. c. ult.* Tiberis media intersecans mœnia.

Intersectĭo, onis, f. *intersecazione*, actus intersecandi. *Vitr. l. 3. c. ult.* Intersectio, quæ Græce μετοχὴ dicitur, sic eft dividenda, &c.

Interseminātus, a, um, nom. ex particip. in medio, vel per intervalla seminatus. *Apul. Apolog.*

Intersĕpio, is, epsi, eptum, a. 4. *intramezzare*, φράσσω, Ger. *unterzeunen*, Gal. *clorre de hayes*, Hisp. *entrevorar*, διαῤῥάσσω, sepibus quibusdam intercludo, & generatim intercludo, munio. *Cic. 1. Tusc.* Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore, terrenis, concretisque corporibus sunt intersepta quodammodo. *Liv. l. 5. bel. Pun.* Intersepire urbem vallo. *Id. l. 2. bel. Maced.* Nunc præliis lacessendo, nunc operibus intersepiendo quædam, ne exitus ad fugam esset.

Intersĕptus, a, um, *chiuso, serrato*, partic. ab intersepior. *Cic. pro Cornel. Balbo, c. 18.* Ne intersepto sit his iter perpetuo ad hoc amplissimum præmium civitatis.

Intersĕro, is, erui, ertum, a. 3. *trametter, interporre*, Ger. *zuwischen stecken, einmengen*, Gall. *entremeler*, Hisp. *entrevorir, entremetter*, παρεμβάλλω, interpono, interjicio. *Ovid. 10. Met. v. 559.* Mediis interserit oscula verbis.

Intersĕro, is, sevi, situm, a. 3. *piantare, o seminare tra altre cose*. Ger. *darzwischen setzen*, Gall. *semer, ou planter entre deux*, παρασπείρω, in medio aliorum planto, semino, insero. *Col. de R. R. l. 3. c. 17.* Cœquato deinceps pestinato, malleolus ordinariis vitibus interserendus est.

Intersĭsto, is, stiti, atum, n. 3. *fermarsi in mezzo*, Germ. *zuwischen ein stehen*, Gall. *s'arrester entre deux*, Hisp. *estar entre medias*, διίστημι, in medio immoror. Translate *Quint. l. 8. c. 3.* Intersistere nos indecentissime cogit. h. e. in medio sermone desistere.

Intersĭtus, a, um, partic. ab interfero, qua notat seminare, & plantare. *Col. l. 8. c. 15.* Ea contegantur interfitis buxeis, aut myrteis fruticibus.

Intersĭtus, a, um, adject. ab *inter*, & *situs*, *situato in mezzo di qualche cosa*. *Apul. de Deo Socrat.* Sunt quædam mediæ potestates inter summum æthera, & infimas terras, in isto interfitæ aeris spatio. *Plin. l. 3. ep. 19.* Habet multum jucunditatis soli, cœlique mutatio, ipsaque illa peregrinatio interfita.

Intersŏno, as, ui, n. 1. in medio sono. *Stat. Theb. 5. v. 344.* mediis intersonat Orpheus Remigiis.

Intersparsus, a, um, nom. ex particip. sparsus per intervalla. *Apul. l. 5. Metam.* Intersparsus rara canitie.

Interspiratĭo, onis, f. *respiro, il respirato*, διαπνοὴ. *Cic. l. 3. de Or. c. 44.* Interspirationis enim, non defatigationis nostræ, neque librariorum notis, sed verborum, & sententiarum modo interpunctas clausulas in orationibus effe voluerunt. *Plin. l. 23. c. 1.* Sine interspiratione, ἀναπνοὴ.

Interspĭro, as, avi, atum, n. 1. *traspirare*, רוח, Ger. *schnaufen*, Gall. *souffler entre deux*, Hisp. *espirar, y respirar*, διαπνέω, de medio, seu per medium spiro. *Cat. R. R. c. 112.* Relinquito, qua interspiret.

Interstĕrno, is, interstravi, atum, a. 3. *interporre*, Ger. *darzwischen legen*, Gall. *coucher entre deux*, Hisp. *entreponer*, διαστρώννυμι, in medio sterno, interjicio, intermisceo. *Justin. l. 1. c. 2.* Murumque urbi coctis latere circumdedit, arena, pice, bitumine interstrato. *Plin. l. 29. c. 2.* Adulis interstratis.

Interstes, itis, comm. interjectus, interpositus, ab *inter*, & *sto*. *Tertul. l. 4. adverf. Marcion. c. 33.* Deserunt vetera, & coperunt nova, interstite Joanne.

Interstinctĭo, onis, f. 3. distinctio, divisio. *Arnob. l. 6.* Sidereos evomunt varietate interstinctione fulgores.

Interstinctus, a, um, nom. ex partic. distinctus, divisus. διαστικτὸν. *Stat. l. 3. Sylv. 5. v. 90.* Spatia interstincta columnis.

Interstinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *estinguere totalmente*, est penitus extinguere. Nam præpositio *inter* hic vim habet σβεστικὴν, idest corruptivam, ut interjicio, interimo. *Festus*: Ignis Vestæ siquando interstinctus esset, virgines verberibus afficiebantur a Pontifice. *Apuleius lib. 4. de A. A.* Jamque protinus obliis faucibus interstinguere eam debuisset. ¶ Significat etiam distinguere, separare. V. *Interstinctus.*

Interstĭtio, onis, f. *tessazione, vacanza*, Germ. *unterlassung*, Gall. *relasbe, cessation*, Hisp. *cessamiento, pausamiento*, cessatio, vacatio. *Gel. l. 20. c. 1.* Velut quoddam interstitium, idest juris inter eos quasi intermissionem quandam, & cessationem. *Id. l. 20. c. ult. fin in præfat.* Quando animus eorum interstitione aliqua negotiorum data laxari, indulgerique potuisset.

Interstĭtium, ii, n. *spazio, distanza*, רוח, Germ. *ein leucke*, Gall. *intervalle*, Hisp. *spacio entre medias*, διάστημα, διαχώρισμα, τὸ μεταξὺ, distantia, spatium, intervallum, quod inter aliqua interjectum est. *Macrobius l. 1. Somn. Scip. c. 6.* Cum quatuor sint elementa, ex quibus constant corpora, terra, aqua, aer, & ignis, tribus sine dubio interstitiis separantur, quorum unum est a terra usque ad aquam, ab aqua usque ad aera sequens, tertium ab aere usque ad ignem. ¶ Dicitur etiam de spatio, seu intervallo temporis. *Tacit. Ann. 3. c. 4.* Dandum interstitium pœnitentiæ.

Interstĭo, as, instĭti, *stare in mezzo*, διίστημι, inter aliquid sto, seu intercedo. *Ammian. l. 22. c. 27.* Cum tempus interstitisset exiguum. *Avien. in Periegesi, v. 840. de Tauro monte.* Interstatque jugo mediam, sc. Asiam.

Interstrātus, V. Interserto.

Interstrĕpo, is, pui, pitum, n. 3. *fare strepito in mezzo gli altri, o in mezzo di qualche cosa*, Ger. *darzwischen rauschen*, Gall. *faire bruit entre autres*, Hisp. *hazer estruendo, entre otros*, διαθορυβέω, est strepitum inter alios, vel inter rem aliquam emittere. *Virg. 9. Eclog. v. 39.* Digna, sed argutos interstrepere anser olores.

Interstringo, is, xi, ictum, a. 3. *stringere*, ἀφάπτω, idem quod stringo, seu comprimo. *Plaut. Aul. 4. 4. 32.* Ibo intro, atque illi tuo focienno jam interstringam gulam.

Interstrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *mettere insieme, comporre*, Ger. *zusammen setzen*, Gal. *batir, joindre ensemble*, Hisp. *componer, ordenar*, διατάσσω, συνείρω, connecto, coapto, compono, conjungo, simul inter se construo. *Silius l. 10. v. 149.*

Te-

Tendinous ad offa illiſo ſexo, quæ ſpina interſtruit artus, occumbit. ideſt ubi ſpina, quæ eſt in medio dorſo, artus connectit.

Interſum, interes, interfui, n. anom. *eſſere preſente*, Ger. *zugegen ſeyn*, Gall. *etre preſent*, Hiſp. *entrevenir*, ἐγκεῖσθαι, præſens ſum, adſum, in re ſum. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. de Invent.* Perinde ac ſi ipſe interfuerim, ac præſens viderit. ¶ Vel cum dativo, *Cic. Attic. l. 9. ep. 4.* Alicujus ſupplicio intereſſe. ¶ Vel cum ablativo, & præp. *in*. *Cic. pro Roſc. c. 14.* Hunc ne in convivio quidem ullo fere interfuiſſe. ¶ Significat etiam in medio eſſe, interjacere, interponi. *Cic. 1. Catil.* Dumnodo inter me, atque te murus interſit. *Liv. l. 2. bell. Pun.* Id morari victoriam rati, quod intereſſet amnis. ¶ Translate ponitur pro differe, diſcrepare, *eſſere differente*, διαφέρω, quia ea, inter quæ aliquid eſt, non cohærent, ſed diſtant. Uſurpatur cum accuſativo, & præpoſitione. *Cic. 1. Off.* Sed inter hominem, & belluam hoc maxime intereſt, quod &c. *Id. 3. de Orat.* Plurimum in faciendo intereſt inter doctum, & rudem. Conſtruitur etiam hoc ſenſu cum ablativo, & præp. *a* vel *ab*. *Cic. 2. Acad.* Qui illa viſa, negant quicquam a falſis intereſſe. *Id. ibid.* Nullum eſſe viſum verum a ſenſa proteſtum, cui non appoſitum ſit viſum aliud, quod ab eo nihil interſit. ¶ Vel cum ablativo, & præp. *in*. *Cic. 2. Acad.* Quæ ita videantur, ut etiam alia multa eodem modo videri poſſint, neque in his quicquam interſit. ¶ Reperitur etiam cum dativo. *Ter. Eun. 2. 2. 2.* Homini homo quid præſtat? ſtulto intelligens quid intereſt? ¶ Et cum caſu communi. *Terent. Andr. 1. 1. 31.* Hoc pater, ac dominus intereſt. ¶ Significat etiam referre, pertinere, *importare*, *appartenere*; ſed de hac notione vide ſupra *Intereſt* ſuo loco.

Intertalio, as, a. 1. *cædo*, incido, divido, a talea. *Varr. l. 1. de re ruſt.* apud *Non. cap. 4. n. 473.* Nam etiam nunc ruſtica voce intertalicare dicitur dividere, vel excidere ramum ex utraque parte æquabiliter præcisum, quas alii clabulas, alii taleas appellant.

Intertexo, is, a. 3. texo inter. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* Partes animæ fabricator Deus ex pari & impari intertexit.

Intertextus, a, um, *teſſuto in mezzo*, *che ha qualche coſa teſſuto di mezzo*, Ger. *gewirket*, Gall. *entretiſſu*, Hiſp. *texido entre medias*, παρύφαντος, quod in medio textum aliquid habet, ut *Chlamys intertexta auro*, eſt chlamys ſerica, quæ aurum habet inter byſſum translucens, a Phrygionibus intertextum, quod genus veſtium. *Suet. in Auguſt. Phrygionas* dicit, vulgus hodie vocat *brocato*. *Quinct. l. 8. c. 5.* Neminem decet intertexta pluribus notis veſtis. *Ovid. 6. Metam. v. 118.* Flores hederis intertexti.

Intertignium, n. 2. ſpatium inter tigna. *Vitr. l. 4. c. 2.*

Intertinctus, a, um, nom. ex particip. *tinto fra mezzo*, *Plin. l. 36. c. 8.* Intinctus aureis gattis lapis.

Intertortus, a, um, diſtortus, contortus. *Perſeu. in Satyr. 5. 124.* Atque intertorto laceratam pectore veſtem. *Al. aliter leg.*

Intertrăho, is, axi, actum, a. 3. *levar via*, ἐξαίρω, de medio traho, etripio. *Plaut. Amph. 2. 2. 41.* Ego illi puteo animam omnem intertraxero.

Intertrigo, iginis, f. παραπέμμα, morbus, cum femina ſive equitando, ſive alia de cauſa attrita ſunt, aduſta, excoriata: item cum in genere veterinario pes poleni, aut ungula ungulam terit, ab intero. *Col. l. 7.* Intertrigo bis in die fabricatur aqua calida, mox decocto, ac trito ſale cum adipe delectatur. *Plin. l. 20. c. 14.* Intertrigines mensa prohibet. Adde *Var. 4. L. L.*

Intertrimentum, ti, n. *danno*, ρτε, Ger. *abgang ſchad*, Gall. *perte*, *dommage*, Hiſp. *daño*, ζημία, ἀπώλεια, eſt damnum rei detrita, ab *intero*, quia cum duo inter ſe teruntur, etiam imminuuntur, ut videre eſt in veſtibus ex attrectatione, & uſu. *Varro l. 4. de L. L.* ¶ Sumitur etiam translate pro evanidis argenti parte, quæ ex incoctione deperit. *Liv. l. 31. c. 2.* Pecunia Romæ mutua ſumpta, intertrimentum argenti ſuppleverunt. ¶ Item pro damno rum dantis, tum accipientis, ſeu pro communi jactura, quæ accidit in concludo aliquo negotio. *Cicer. 3. Verr. cap. 50.* Cum eo nullo intertimento conversari jam, quemadmodum traderetur. Ubi *Aſconius*. Detrimentum unius partis eſſe poteſt; intertrimentum vero dantis, & accipientis. *Ter. Heaut. 31. 39.* Nunc ſine magno intertrimento haberi non poteſt.

Intertritūra, æ, f. 1. idem quod intertrimentum. *l. ult. ff. de pign. act.* Quæro intertriturarum, quæ ex operis facta eſt, &c.

Intertuībatio, onis, f. ſumitur pro conſtantia, ſeu tranquillitate, quæ nunquam turbatur. *Liv. lib. 23. cap. 3.* Animi quoque ejus mirabilem interturbationem cum quæreret.

Interturbo, as, a. 1. *ſturbare*, διαταράττω, valde turbo. *Ter. And. 4. 1. 39.* Devus interturbat omnia. ¶ Eſt item aliquem aliquid agentem, aut dicentem interpellare. *Plaut. Bacch. 4. 4. 81.* Ne interturba, imperatum jam in cera eſt.

Intervăco, as, n. 1. *teſtare vacuo in mezzo*, διαυτίμαι, in medio vacuus maneo. *Col. l. 4. c. 32.* bubus tripedaneis intervacantibus ſpatiis obrutus anno celerius maturam perticam præbet.

Intervallātus, a, um, *mezzeggiato*, per intervalla disjunctus, ut Intervallata febris, quam intermittentem, & revertentem vocamus. *Gel. l. 1. c. 12. 7.* Hæc biduo medio intervallata febris. *Ammian. l. 26. c. 2.* Intervallato brevi tempore.

Intervallum, i, n. *intervallo*, *ſpazio*, ρτ, Germ. *ein luecke*, Gall. *intervalle*, Hiſp. *eſpacio*, διάστημα, proprie eſt ſpatium inter palos, qui vallum caſtrenſe conſtituunt, ſed per Synecdochen ſpeciei ad alia quævis ſpatia extenſum eſt, a *vallus*, quia eſt inter capita vallorum, ideſt ſtipitum, quibus vallum fit. *Cic. de nat. Deor.* Non a Sole longius, quam unius ſigni intervallo diſcedit. *Id. pro Arch.* Interim ſatis longo intervallo venit Heracleam. ideſt longo poſt tempore. *Liv. lib. 3.* Cur ex tanto intervallo rem deſuetam uſurparent. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c. 4.* Singulos per intervalla interfecit, *l'uno dopo l'altro*. *Liv. l. 2.* Ne intervallo quidem facto. *ſenza perder tempo*. *Ulp. l. Si vero. Dig. Matr.* Dare alicui intervallum ſolvendi.

Intervello, is, elli, vulſum, *ſtirpare di mezzo*, ἐξαιρέω, e medio aliorum evello, ut cum lolium e tritico, canos e capillis, aut barba evellimus. *Senec. epiſt 14.* Barbam aut vellere, aut intervellere. *Quintil. l. 12. c. 7.* Ita ſunt natura copulata, ut mutari, aut intervelli non poſſit.

Intervenio, is, n. 4. *ſopravvenire*, *intravvenire*, Ger. *dazu kommen*, Gall. *entrevenir*, Hiſp. *entrevenir*, ἐπέρχομαι, in medio negotio ſupervenio, inter aliquam rem venio. *Tacit. 3. Ann. c. 23.* Ludorum diebus, qui cognitionem intervenerant. *Cic. pro Cluen. c. 26.* Multi viri boni cum ex occulto intervenirent. ¶ Eſt etiam caſu venire, vel venire ſimpliciter. *Cic. 2. de Orat.* Niſi forte moleſti intervenimus. *Liv. l. 33. c. 18.* Plures cecidiſſent, niſi nox prælio intervenilſet. ¶ Item intereſſe, adeſſe. *Cic. in Piſon.* Quod non eſſet tacſum, ſi ipſe intervenilſent. *Id. ad Q. Fr.* Etenim intervenit nonnullorum querelis. ¶ Item intercedere, ſeu ſeſe opponere. *Cic. 2. Phil.* Sed cito Curio intervenit, qui te a meretricio quæſtu abduxit. ¶ Item accidere, obvenire. *Cic. 1. Fin.* Quod exiguum dicit fortunam intervenire ſapienti. *Id. 3. Tuſc.* Aut in omni, aut in magna parte vitæ, dolore non intervenlente. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Ter. Heaut. 2. 3. 40.* Ubi de improviſo eſt interventum mulieri.

Intervenium, n. 2. μεσοβάτιον, quod eſt inter venas terræ. *Vitr. l. 8. c. 1.* Sed non per Intervenia dilabantur, & decreſcant.

Interventio, onis, f. intercellio, interpoſitio, ſeu ſubjectio. *Leg. 7. Dig. de minorib. & Leg. 13. Cod. Theodoſ. de Hæreticis.*

Interventor, oris, m. *intervenitore*, Ger. *der dazwiſchen kommt*, Gall. *entrevenant*, Hiſp. *entrevenidor*, interpellator, qui alicui rei intervenit. *Cic. de Fato c. 1.* Et quodam liberiore, quam ſolebat, & magis vacuo ab interventoribus die. ¶ Aliquando etiam accipitur pro fidejuſſore, *mallevadore*, apud *Juſt. leg. 3. Dig. de pecul.* Et apud *Lamprid. in Commod. c. 4.* Interventorem, ne conjuratio latius puniretur. h. e. deprecatorem.

Interventus, us, m. *ſopravvenuta*, *intervenimento*, Ger. *dazwiſchen kommung*, Gall. *ſurvenûe*, Hiſp. *ſobrevenida*, ἐπέλευσις, actus intervenicndi. *Cic. in Catil.* Interventu Pontini *Caſ. l. 3. B. Gal. c. 15.* Noctis interventu.

Interversio, onis, f. *everſio*, ſubverſio, turbatio. *Tert. l. 1. adverſ. Marc. c. 20.* O Chriſte patientiſſime, qui tot annos interverſionem prædicationis tuæ ſuſtinuiſti.

Interversor, oris, m. qui ex pecunia publica aliquid intervertit. *L. 8. Cod. de jure Fiſci.*

Interversūra, æ, f. verſura & flexus agri in obliquum extenſi, antequam ad ejus finem perveniat. *Hygin. de limitib. pag. 178. 198. & 218. Goeſii.*

Interversus, a, um, nom. ex particip. ſurreptus, ablatus, everſus. *Cic. 4. Verr. c. 30.* Interverſo regali dono. *Tac. Ann. 16. c. 10.* Interverſis patroni rebus. *Aur. Vict. de vir. illuſt. c. 33.* Interverſæ pecuniæ reus.

Interverto, is, ti, ſi, ſum, a. 3. *toglier via con aſtuzia*, Germ. *hinderbringen*, Gall. *detourner*, Hiſp. *arrebatar*, ἀπαφίσκομαι, callide ſurripio, quod plerumque fit, cum rem commodatam, aut creditam nobis vindicamus, doloque, ne domino reſtituatur, efficimus. *Cic. 6. Ver.* Candelabrum a Verre, qui illiud commodato a Rege acceperat, interverſum eſſe conqueritur. *Id. Phil. 2.* Promiſſum & receptum intervertit, ad ſeque tranſtulit. *Plaut. Aſin. 2. 1. 10.* Unde ſumam? quem intervortam? h. e. decipiam, pecunia ſpoliem. *Gel. l. 11. c. 18.* Qui fundo, quem conduxerat, vendito, poſſeſſione ejus dominum intervertiſſet. ¶ Translate *Senec. de conſil. ad Mart. c. 22.* Neque enim recta ingenia qualem in adoleſcentia ſpem ſui fecerant, utique in ſenectutem perlulerunt, ſed interverſa plerumque ſunt. *diſtolti*, *travolti*. Significat etiam ſubvertere, evertere. *Paul. JCtus l. auctoritate Dig. de capit. diminut.* Publica jura interverti non conſtat. ¶ Item decoquere. *Tacit. l. 2. hiſt. c. 95.* Novies millies ſeſtertium pauciſſimis mentibus interverſiſſe creditur.

Intervibro, as, a. 1. *Mar. Capell. l. 6. poſt init.*

Intervigilo, as, avi, atum, n. 1. idem ac vigilo, vel per intervalla vigilo. *Lamprid. in Alexandro*, *c. 6.* Dormientibus cunctis, ſolo tantum imperatore intervigilante, viſus eſt. *Senec. ep. 83.* Somno brevillimo utor, & quaſi intervigilo. Meliores tamen libri hab. *interjungo*.

Intervīro, as, n. 2. in medio vireo. *Claud. de rapt. Proſ. l. 2. v. 200. de Iride.* Semita diſcretis interviret humida nimbis. *Stat. Theb. 4. v. 98. de augue:* lætiſque minax interviret herbis.

Intervīſo, is, a. 3. *entrovedere*, per intervalla inviſo. *Cic. l. 7. Fam. ep. 21.* Quodque nos minus intervilit, hoc ſero animo æquiore. *Id. Q. Fr. epiſt. 7. c. 2.* Urbanam expolitionem crebro interviſo.

Intervīta, æ, f. 1. *camicia*, Germ. *hemde*, Gall. *chemiſe*, Hiſp. *camiſa*, χιτωνίσκος, fabucula, indufium, tunica linea, veſtis intima, & corpori proxima. *Tertull. de Pal. c. 5.* Si quid interulæ ſupereſt.

Interŭlus, a, um, adject. interior, ut interula tunica, h. e. fubucula. *Apul. l. 2. Florid.* Et *Fopiſc. in Prob. c. 4.* Interulas paragaudias duas hinc dari jubebis. *Martian. Capel. l. 9.* Quin etiam interulos gaudens diſſolvere nexus.

Interundātus, a, um, adject. in undarum ſguram diſtinctus. *Solin. c. 17.* (*al. 27.*) Hoc fulvum nigrantibus ſegmentis interundatum, varietate apprime decet.

Intervocālter, adv. *Apul. l. 9. Metam.* Intervocaliter clamare, h. e. magna voce.

Intervolito, as, avi, atum, n. 1. in medio volito. *Liv. l. 3. c. 10.* Carne pipit: quem imbrem ingens numerus avium intervolitando rapuiſſe fertur.

Intervŏlo, as, avi, atum, n. 1. in medio volo. *Valer. Flac. lib. 2. verſ. 614.* Immittitque ætem, mediaſque intervolat urbes. Et *l. 5. v. 27.* Ille recens oculis intervolat Idmon.

Intervŏmo, is, ui, itum, n. 3. *vomitar tal volta*, inter aliquid vomo, vel interdum vomo. Translate *Lucret. lib. 6. v. 894.* Quod dulces inter fallas intervomit undas. h. e. interfundit.

Interusūrium, ii, n. commodum, vel uſura medii temporis, *profitto di uſura*. *Ulp. l. 9. Dig. de pecul.* Ut medii temporis interuſurium creditor conſequatur.

Interrulsus, a, um, nom. particip. evulſus, avulſus, non continuus, interruptus. *Solin. c. 5.* Tres Lepidi, intervulſa tamen ferie, ex eadem domo, obducto membrana oculo ſimiles.

Inteſtabilis, le, o. 3. *che non può far teſtimonio*, ἄπρως, qui in jure teſtimonium dicere non poteſt. *Cujus in l. cum lege*, *ff. de teſtam.* Inteſtabilis cum lege quis eſſe jubetur, eo pertinet, ne ejus teſtimonium recipiatur, & eo amplius, (ut quidam putant) neve ipſi dicatur teſtimonium. *Hor. 2. Serm. Sat. 3. v. 181.* Is inteſtabilis, & ſacer eſto. Ubi interpres *Porphyrio*: Antiqui eos, quos ad teſtimonium admitti nolebant, inteſtabiles vocabant: deteſtabiles, quorum teſtimonium malum, & execrandum eſſet. ¶ Capitur etiam pro deteſtabili. *Gel. l. 7. c. 18.* Eos, qui ad Annibalem non redierant, inteſtabiles, infiſolque fuiſſe. *Tacit. l. 6. Ann. c. ult.* Inteſtabilis ſævitia Tiberius. *Salluſt. in orat. Lepidi ad pop. R.* Pejor, atque inteſtabilior.

Inteſtāto, adverb. *ſenza teſtamento*, Germ. *ohne teſtament*, Gall. *ſans teſtament*, Hiſp. *ab inteſtado*, *ſin teſtamento*, ἀδιάθετος, ſine teſtamento. *Cicer. 2. de Inv. cap. 50.* Si paterfamilias inteſtato moritur, familia, pecuniaque ejus agnatorum, gentiliumque eſto.

Inteſtātus, a, um, *inteſtato*, *che non ha fatto teſtamento*, ἀδιάθετος, dicitur non ſolum qui mortuus eſt nullo confecto teſtamento, ſed etiam cujus ex teſtamento adita non eſt hæreditas. *Paul. in l. teſtatus, de verbor. ſignific. Ulp. de ſuis*, & *leg. hæred.* Inteſtati proprie appellantur, qui, cum poſſent teſtamentum facere, teſtati non ſunt. *Cic. pro Cluent.* Haud hæres eſt Cluentius, inteſtatum dico eſſe mortuum. *Dig. 29. 4. 1.* Ab inteſtato hæreditatem poſſidere. h. e. ſine teſtamento ejus, qui mortuus eſt. ¶ Item cujus verbis non adhibetur fides, quive teſtis eſſe non poteſt. *Pompon. apud Non. c. 4. n. 237.* Ipſe cum uno ſervo ſenex inteſtatus proficiſcitur. ¶ Item nullis teſtibus convictus. *Plaut. Curc. 5. 3. 27.* Hoccine pacto indemnatum, atque inteſtatum me arripi? Alii aliter legunt. *Id. Mil. a. 5. v. 24.* Et ſi inteſtatus non abeo hinc, bene agitur pro noxia. Lodit hic *Plautus* in ambiguo vocis ſenſu. Nam *inteſtatus* poteſt etiam dici, qui teſticulis privatus eſt.

Inteſtina, orum, n. 2. *interiori*, ἔντερα, σπλάγχνα, interanea, quidam quaſi membranacei canales, qui in interiore ventris parte ſiti alimentorum excrementa e ventriculo excipiunt, longiſque orbium anfractibus tandem per poſteſſum dejiciunt. Dicta ſunt, quia interiore corporis parte clauduntur. Differunt a viſceribus, quia viſcera ſuperiora ſunt, inteſtina inferiora. Ab omento conteguntur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Ex inteſtinis, & alvo ſecretus a reliquo cibo ſuccus is, quo alimur, permanat ad jecur per vias quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas jecoris. *Plaut. Caſ. 4. 3. 6.* Mihi inanitate jamdudum inteſtina murmurant. *Cic. l. 7. Fam. ep. 26.* Ex inteſtinis laborare. *Caſſ. l. 2. c. 2.* Inteſtinum tenue. *Id. l. 7. c. 26.* Latum inteſtinum.

Inteſtinarius, ii, m. *integliatore*, λαπαροτόμος, qui inteſtinum opus facit. *Imp. Conſtantin. l. 13. Cod. Theodoſ. tit. 4. leg. 2.* Inteſtinarii, ſtatuarii, muſivarii.

Inteſtinus, i, m. idem ac inteſtinum. *Plin. l. 11. c. 37. verſus fin.* Inteſtinus quibuſdam ab ore incipit, & quibuſdam eodem reflectitur, ut ſepiæ, polypo. Ita legi in omnib. MSS. teſtatur *Hardouinus*. Adde *Varron. apud Non. c. 3. n. 114.*

Inteſtinus, a, um, *interno*, *coſa di dentro*, פנימי, Germ. *inwendig*, Gall. *inteſtin*, *interieur*, Hiſp. *inteſtino*, ἔνδοθεν, ὁ ἔνδοθεν, quod intus reconditum eſt, & foris non apparet, intimum, interaneum, internum. *Serv. Sulp. Cic. 4. Fam. ep. 5.* Quid eſt, quod tantopere te commoveat tuus dolor inteſtinus? ¶ Sæpe ponitur pro civili, ut *Inteſtina diſcordia*, *inteſtinum malum*, *inteſtina peſtis*, *inteſtinum bellum*, cum civitas veluti in ſua viſcera conjurat. *Cic. ad Brut.* Ingraveſcit in dies inteſtinum malum. *Id. in Catil.* Bellum inteſtinum, ac domeſticum. ¶ Inteſtinum odium. *Liv. l. 2.* Inteſtino inter Patres, Plebemque flagrabat odio. ¶ Inteſtinum opus, quod ad ornatum ædium ex ligno conficitur. *Varr. l. 3. de re ruſt. c. 1.* Cum villam haberes opere teſtorio, & inteſtino, ac pavimentis e nobilibus lithoſtrotis ſpectandam. V. *Baldi in Lex. Vitruv.*

Inteſtis, is, ὁ σπόνδυλος. Tribuitur *Arnobio l. 5. pag. 160.* ubi al. leg. *inveſtis*. *Salmaſ. in not. ad Tertull. de Pal. c. 3.* inteſtes ait appellatos Gallos Matris deum.

Intexo, is, xui, xtum, a. 3. *teſſere in qualche coſa*, *inteſſere*, ἐνύφαινω, eſt intus texere, vexendo inſerere. *Virg. 3. Georg.* Utque purpureæ intexti tollant aulea Britannos.

tanni. Ubi Serviut: Intexti, intus texti. Nam in velis ipsi erant picti, qui eadem vela portabant. ¶ Translate ponitur pro annectere, innectere, implicare. *Virg.* 2. *Georg.* Illa tibi lætis intexit vitibus ulmos. ¶ Item pro immiscere. *Cic. in* 2. *Georg.* Illa tibi lætis intexit vitibus ulmos. ¶ Item pro immiscere. *Cic. in Partit.* Læta tristibus, incredibilia probabilibus inteximus. ¶ Intexere aliquem, genus solitum scribere, ut Varronem nusquam possem intexere. *Id. ibidem ep.* 22. Te *ἐισμισεντα* intexui, faciamque crebrius.

Intextus, us, ui, m. *sessura*. *Plin. l.* 2. *c.* 8. Æterna est cœlestibus natura, intexentibus mundum, intextuque concretis.

Intextus, a, um, nom. ex partic. *intessuto*, intus textus. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 47. Chlamys coloribus variis intexta. *Cic. de nat. Deor. lib.* 2. *cap* 55. Articulis toto corpore intextæ.

Intimatio, onis, f. *intimazione*, *insinuazione*, denunciatio. *Martian. Capel. l.* 9. *post princ.* Doctæ intimationis excursus.

Intimator, oris, qui aliquid introducit, atque insinuat. *Jul. Cap. in Pertinace*, *c.* 10. Velut stultum intimatorem nonnullarum rerum reprehendebat.

Intime, adv. *intrinsecamente*, Ger. *innigleh*, Gal. *intimement*, His. *intimamente*, *de s' almo*, *ἐισσιτικως*, intrinsece. *Apul. l.* 2. *Metam.* Intime uri. ¶ Translate significat ex intimo animi sensu, vehementer. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Quem scribis certissimum matricidam tibi a me intime commendari.

Intimide, adverb. non timide. *Ammian. lib.* 16. *cap.* 17. Huic intimidius incedenti nec resistebat populus, nec favebat. *Hadrian. Valesius* exponit, valde timide, ut *in* augeat.

Intimo, as, avi, atum, a. 1. significat intimum reddere. Eo tamen utuntur solummodo Auctores cadentis latinitatis. *Apul. in Asclepium.* Intimare amplexus. *Solin. c.* 4. Nilus cum mari intimatur. *Ammian. l.* 25. *c.* 6. Oceani gurgitibus intimatur. ¶ Item propodere, denuntiare, insinuare. *Symmach. l.* 10. *ep.* 40. Prædecessor meus perennitati vestræ rationem dicitur intimasse. Affertur & locus *Livii l.* 4. *c.* 46. his verbis: Intimasse filio, ut milites scriberet. Sed corrupta est lectio, & *instistisse* legendum est.

Intimus, a, um, *intimo*, *più a dentro*, בתוך, Ger. *drinnen*, Gal. *intime*, Hisp. *intimo*, *ἐσώτατος*, quod maxime intus reconditum est, sup. ab antiquo *interus*, per Syncop. *Cic. 6. Ver. c.* 45. In eo sacrario intimo fuit signum Cereris perantiquum. ¶ Translate ponitur pro eo, qui usu & familiaritate alicui est conjunctus. *Cic. in Catil.* Qui se non intimum Catilinæ esse fateatur. *Ter. Andr.* 3. 3. 44. Davus intimus est eorum consiliis. *Nepos in Dione*, *c.* 1. Erat intimus Dionysio priori. *Cic. Att. l.* 4. Intimus est meis, cum antea notus non esset. *Id.* 3. *Fam. M.* Æmilius unus est ex meis familiarissimis, atque intimis.

Intinctio, onis, f. tinctio. *Tertul. de Pœnit. c.* 2. *&* 12.

Intinctus, us, m. *sapore*, *ἐμβαμμα*, condimentum ad obsonia condienda. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Eadem origine aprorum sapor commendatur, pierunque ad intinctus additis myrtis.

Intinctus, a, um, nom. ex particip. tinctus. *Vitr. lib.* 1. *cap.* 5. Intinctus in, aqua. *Ovid.* 2. *Fast. vers.* 634. Nutriat intinctos missa patella cibos, h. e. conditos. Alii aliter legunt.

Intingo, is, inxi, inctum, a. 3. *intingere*, *baguare*, *ἐμβαπτω*, immergo, madefacio, humecto. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Omnibus, quæ condiuntur, quæque intinguntur. *Cat. c.* 156. Crudum si edas, in acetum intingito.

Intolerabilis, le, o. 3. *intollerabile*, *insopportabile*, Her. *untraclich*, Gal. *intolerable*, Hisp. *intolerable*, *ἀνοητος*, quod tolerari, & ferri non potest. *Cic. ad Q. Fr.* Quod certe & ad honestatem, & ad fugiendos intolerabiles dolores fuit aptissimum. *Id.* 3. *de Orat.* Mihi omnia sunt intolerabilia ad dolorem. *Juven. Sat.* 6. *v.* 459. Intolerabilius nihil est, quam fœmina dives. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non tolerat, *impazziente*. *Afran.* apud *Non.* 2. 435. Quod si fecissem id sæpius, didicisset is terre, & non esset intolerabilis.

Intolerabiliter, adv. *intollerabilmente*, Germ. *unleidlich*, Gall. *intolerablement*, Hisp. *intolerablemente*, ita ut ferri non possit. *Col. l.* 1. *c.* 4. Sed frigoribus hyemis intolerabiliter horrent.

Intolerandus, a, um, idem quod intolerabilis. *Cic. in Rul.* Nunc prospicite omnium rerum infinitam, atque intolerandam licentiam. *Liv. l.* 22. *c.* 1. Intoleranda frigora. ¶ *Intolerandum* adverbialiter. *Gel.* 17. 8. Aula intolerandum servit.

Intolĕrans, antis, o. *impazzente*, Ger. *ungeduldig*, Gal. *impatient*, Hisp. *impaciente*, *ἀνόητος*, impatiens, qui tolerare non potest. *Liv. l.* 9. *c.* 18. Quarum nemo intolerantior fuit. *Id. l.* 10. *c.* 28. Intolerantissima laboris corpora. ¶ *Levius* apud *Gel.* 19. 7. *curas intolerantes* dixit pro *intolerandas*.

Intoleranter, adv. *impazientemente*, Germ. *ungeduldiglich*, *ἀνοήτως*, impatienter, impotenter. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 10. Cum ipsum Herculem tam intoleranter dolere videamus. *Id. in Vatin. c.* 12. De tuis divitiis intolerantissime gloriaris. *Id.* 2. *de Orat. c.* 32. Intolerantius se jactare.

Intolerantia, æ, f. *intolleranza*, *impazienza*, Ger. *ungeduld*, Gal. *intolerance*, Hisp. *intolerancia*, *ἀνοησία*, impatientia, impotentia. *Cic. pro Cluent. c.* 40. Quis illum cum illa superbia, atque intolerantia ferre potuisset?

Intollo, is, a. 3. extollo, ut clamores absonos intollere. *Apul. l.* 8. *A. A.*

Intonātus, a, um, partic. ab intono. *Horat. Epod.* 2. Si quos Eois intonata fluctibus Hiems ad hoc vertat mare, h. e. procellosa tempestas Eoum mare tonitru, & ventis versans.

Intondĕo, es, ondi, ontum, a. 2. *tosare d' intorno*, *περιξυρω*, circumtondeo. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Et fibrarum summas partes intondeas.

Intŏno, as, ui, a. 1. idem quod tono. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 42. Partibus intonuit cœlo Pater ipse sinistris. ¶ Per translationem dicitur & de quovis alio sono vehementiore. *Plin. l.* 9. *c.* 40. Intonuit ingenti latratu canis. ¶ Et speciatim sumitur pro iracunde dicere, & cum quodam vocis impetu loqui. *Liv.* 3. Cum hæc intonuisset plenus iræ. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 7. Intonare minas. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 2. Orto apud libertos certamine, quis deligeret uxorem Claudio cœlibi vitæ intonanti, h. e. invehenti in vitam cœlibem. Alii leg. *calibis vitæ intoleranti*. ¶ Partic. *intonsatarus* legitur apud *Sidon. l.* 9. *ep.* 14.

Intonsus, a, um, *non tosato*, Ger. *ungeschoren*, Gal. *non tondu*, Hisp. *no trasquilado*, *ἄκειρος*, non tonsus. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Arabes mitrati degunt, aut intonso crine, barba abraditur, præterquam in superiore labro. *Liv. l.* 1. *B. Pun.* Intonsi homines, & inculti. *Horat. epod.* 15. Capilli intonsi. *Col. l.* 7. *c.* 3. Intonsæ oves.

Intorquĕo, es, orsi, ortum, a. 2. *tirare*, *tirare con impeto*, להטיל, Germ. *umbkrummen*, Gall. *entortiller*, Hisp. *torcer*, *συστρεφω*, contra, seu intus torqueo, vel jacio, cum impetu jaculor, vibrando emitto. *Virg.* 2. *Æn. v.* 231. Et tergo sceleratam intorserit hastam. *Cic. de Arusp. resp. c.* 4. Si quod in me telum intorserit. ¶ Item circumtorqueo, *torcere*. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 66. Sex. Pinario mentum in dicendo intorquenti, &c. *Hirt. de B. Hisp. cap.* 38. Intorquere talum, *lanciare un pietà*.

Intorte, adverb. involute. *Plin. l.* 16. *c.* 16. Intortius crispus.

Intortio, onis, f. actus intorquendi. *Arnob. l.* 3. Hos capillorum intortione crispulos.

Intortus, a, um, nom. ex partic. *torto*. *Martial. l.* 8. *epigr.* 33. Fortior intortos servat vesica capillos. *Liv. l.* 25. Intorto circa lævum brachium paludamento. *Id. l.* 28. *c.* 30. *a med.* Ut fugientem navem videres retro vertice intortam victricibus illatam. *voltata*, *a girata a forza*. Et mox. Navis repente intorta in proram circumagebatur. ¶ Translate *Plaut. Cist.* 4. 2. 64. Intorta oratio. h. e. involuta, obscura.

Intra, *entro*, *dentro*, *intra*, *tra*, בתוך, Germ. *drinnen*, Gall. *dedans*, Hisp. *dentro*, *ἐντος*, præp. ex iis, quæ acc. inserviunt, significatque spatium temporis, aut loci. *Cic. ad Att.* Nisi intra parietes meos de mea pernicie consilia inirentur. *Id. pro Sext.* Antiochus intra montem Taurum regnare jussus est. *Id. in Verr.* Quæ intra decem annos flagitiosa facta sunt *Liv. l.* 23. *c.* 41. Intra paucos dies. ¶ Accipitur etiam pro citra, ut *Intra famam*, idest citra opinionem, & minus ipsa fama. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Hortensii scripta intra famam sunt. *Plin. l.* 4. *c.* 11. Regina ante pedes Cæsaris provoluta tentavit oculos ductis frustra; nam pulchritudo intra pudicitiam principis fuit, h. e. minor pudicitia Principis. *Cic. ad Sulp. l.* 4. *Fam.* Modice hoc faciam, aut etiam intra modum. idest minus, quam modice. *Id.* 9. *Fam. ep. ult.* Epulamur una non modo non contra legem, si ulla nunc lex est, sed etiam intra legem. idest minus consumimus, quam lex præscripserit. ¶ Item pro fine. *Horat. in Art. Poet. v.* 266. Intra spem veniæ cautus. *Lambinus* legit *extra*. ¶ *Plin. l.* 1. *c.* 3. Facinus intra gloriam fuit. h. e. intra terminos gloriæ. ¶ *Plin. l.* 3. *ep.* 20. Intra me luturum est, h. e. apud me & secreto. ¶ *Gel. lib.* 12. *cap.* 1. Pluribus disputat an *intra Calendas* ipsum Calendarum diem comprehendat. V. ¶ Intra, sine casu, adverbium est, cui contrarium est extrinsecus. *Colum. lib.* 12. *cap.* 43. Hæc vasa, & opercula & extrinsecus, & intra diligenter picata esse debebunt.

Intrabilis, le, adject. *dove si può entrare*, qui adiri potest. *Liv. l.* 22. *c.* 19. Intrabile os amnis. Ita legit *Gronov.*

Intractabilis, le, o. 3. *che non si può domare*, Ger. *unbandigsam*, Gal. *intraitable*, Hisp. *intratable*, *ἀδάμαστος*, indomabilis, qui tractari, domarive non potest. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Virus illi intractabile est. *Virg. Æn.* 1. *v.* 337. Genus intractabile bello. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Domitius erat natura intractabilior, & morosior.

Intractātus, a, um, *non maneggiato*, *indomito*, בלתי, Ger. *ungebrochen*, Gal. *indomté*, Hisp. *indomito*, *ἀδάμαστος*, non tractatus, indomitus. *Cic. de Am. c.* 19. Nemo est, qui non eo, quo consuevit, libentius utatur, quam intractato, & novo.

Intractio, onis, f. *contrazione*. *Plin. l.* 7. *c.* 12. Rictum in loquendo, intractionemque linguæ, & sermonis tumultum piscator quidam reddidit. Al. leg. *contractionem*.

Intrăho, is, axi, actum, a. 3. trahо. *Apul.* 3. *Met.* Sulcatos intrahens gressus. *Id. ibid. l.* 11. Sol inclinatus intrahebat vesperam. ¶ Apud *Fejum* intrahere, est contumeliam intorquere.

Intramurānus. V. Extramuranus.

Intransitive. *Priscian. l.* 18. *pag.* 1134. *Putsch.* Quæ habent passivam terminationem, non possunt infinitis adjungi, ut *stasne*, *curritur*, *sedetur*, & intransitive intelliguntur.

Intransitivus, a, um, adject. ut intransitiva elocutio, apud *Priscianum l.* 14. h. e. non transiens ab alia in aliam personam.

Intrātus, a, um, nom. ex particip. passivæ significationis ab intro, as. *Vellej. l.* 2. *c.* 105. Intrata protinus Germania. *Liv. l.* 21. *c.* 25. Ubi rursus silvæ intratæ. *Silius l.* 12. *v.* 323. Phœbo jam intrata fatebor. h. e. affata.

Intremisco, is, ui, n. 3. *intremire*, contremisco. *Plin. lib.* 2. *cap.* 79. Terræ intremiscunt, sopito mari.

Intrĕmo, is, mui, n. 3. *tremare*, *intremire*, idem quod tremo. *Cels. l.* 3. *c.* 3. Totum corpus intremit. *Ovid.* 2. *Met. v.* 180. subito genua intremuere timore. ¶ Transitive *Silius l.* 16. *v.* 664 Hannibalem ecce senectus Intremit, aut ægros simulat mentita timores.

Intremŭlus, a, um, adject. *tremolante*, idem quod tremens, seu tremulus. *Auson. in epitaph. Heroum* 34. Intremulam baculo non fabeunte manum.

Intrepĭde, adv. *intrepidamente*, *ἀδεῶς*, sine pavore, audacter. *Liv. l.* 26. *c.* 4. Postquam affuetudine quotidiana satis intrepide visum est heri.

Intrepĭdus, a, um, *intrepido*, *che non ha paura*, Germ. *unerschrocken*, Gall. *intrepide*, Hisp. *intrepido*, *ἀδεής*, qui nihil timet, impavidus. *Ovid.* 13. *Met. v.* 478. Pertulit intrepidos ad fata novissima vultus. *Plin. in præfat.* Hæc quis posset intrepidus æstimare? *Tacit. in Agric. c.* 22. Intrepida ibi hiems. h. e. hibernæ militum stationes tutæ.

Intribuo, is, ui, utum, a. 3. idem quod tribuo, vel contribuo, confero. *Trajan. ad Plin. l.* 10. *ep.* 35. Ne quid ideo intribuant.

Intributio, onis, f. contributio, tributum. *Paul. JCtus Sentent. l.* 2. *tit.* 7. Collatio intributionis.

Intricatus, a, um, adject. involutus, implicatus. *Plaut. Perf. argum.* Intricatum fudit potans Dorpalum.

Intrico, as, avi, atum, a. 1. implico, involvo, *imbrazzare*, *ἐμπλέκω*, a tricis. *Afranius apud Non. c.* 1. *n.* 28. Ita intricavit hanc rem temeritas.

Intrigo, inis, f. idem ac interrigo. *Varr. l.* 4. *de L. L. ad fin.*

Intrimentum, i, n. 2. idem ac intritum. *Apul.* 10. *Met.* Qui fapidissimis intrimentis succuum pulmenta condita vapore mollibat.

Intrinsĕcus, adv. *intrinsecamente*, *di dentro*, מלפנים, Ger. *inwendig*, Gal. *par dedans*, Hisp. *de dentro*, *ἐνδοθεν*, in interiore parte, ab *intro*, & *secus*, qua notat juxta, prope. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Eam intrinsecus eadem re perungunt. *Col. l.* 12. *c.* 43. Lata vasa intrinsecus & exterius crasse picari jubebat.

Intrita, æ, f. idem ac intritum. *Dom. in Phor. a.* 2. *sc.* 2. 4. Proprie enim intrita dicitur hujusmodi cibus, *Plin. l.* 9. *c.* 8. Intrita panis e vino, V. *Intritum*.

Intritum, i, n. *intruglio*, genus edulii ex allio, porro, caseo, oleo, ovis concinnatum, ita dictum, quod in mortario teratur. *Apul. l.* 2. *Met.* Insuper fluctus libant intritum lacte confectum. ¶ Est etiam intritum, vel melius intrita, calcis genus manibus subactum, neque statim ad opus adhibitum, sed tempore maceratum, fermentatumque. *Plin. l.* 35. *cap.* 23. Intrita quoque quo vetustior, eo melior. ¶ Item emplastri genus ad infitionem accommodatum, quod constabat ex argilla manibus subacta. *Plin. l.* 17. *c.* 16. Atque ita coagmentari, & illa sua intrita oblini.

Intrītus, a, um, adject. tritus, maceratus. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 9. Panis in lacte intritus.

Intro, as, avi, atum, n. 1. *entrare*, *andar dentro*, בוא, Germ. *hinein*, Gall. *dedans*, Hisp. *dentro*, *εἰσερχομαι*, ingredior, introeo, ab adv. *intro*. *Cic.* 2. *Phil.* Tu ingredi illam domum ausus es? tu illud sanctissimum limen intrare? *Id. pro Domo.* In Capitolium intrare non debuit. *Silius l.* 11. *v.* 473. Intrare Ponto. *& l.* 9. *v.* 289. Intrare Cœlo. ¶ Translate sumitur pro se se insinuare, penetrare, &c. *Cic. ad Q. Fr.* Qui in tuam familiaritatem penitus intravit. *Id. pro Flacco.* Sed intrabo etiam magis. *Id.* 5. *Fin.* Intrandum est igitur in rerum naturam, & penitus, quid ea postulet, pervidendum. *Tacit. in Agric.* Intravit animum militaris gloriæ cupido. ¶ Reperitur etiam passive *Tacit.* 2. *Ann. c.* 5. At si mare intretur &c. V. *Intretus*. ¶ Significat interdum transfigere, *trafiggere*. *Martial. l.* 14. *epigr.* 30. *de venalibus*: Intrabunt ursos, sit modo firma manus. ¶ Est etiam verbum judiciorum, & sumitur pro in judicio adesse. *Plin. lib.* 3. *epist.* 4. Vicentini sine advocato intraverunt. *Id. l.* 6. *epist.* 31. A parte hæredum intraverunt duo.

Intro, *entro*, *dentro*, אל, Germ. *hinein gehen*, Gall. *entrer*, Hisp. *entrar*, *ἐσω*, adv. motus ad locum ab *extra*, *intus*. *Plaut. Amph.* 4. 3. 11. Intro adepol abiit, credo, ad uxorem meam. ¶ Intro dare se, est ultro se se introducere, vel offerre gerendis negotiis. *Cic. pro Cæc. c.* 5. Atque etiam se ipse offerebat, & intro dabat. Legendum tamen est *introrsum*. ¶. Pro intus. *Cato R. R. c.* 157. Omnia sana facies, intro quæ dolitabunt.

Introclūdo, s. 3. *rinchiudere*, *ἐγκατακλειω*, in interioribus claudo. *Sen.* Qui domi introclusus otiabatur. Ita Calepinus, & Passerat. sed locum non indicant.

Introcurro, is, n. 3. *correr dentro*. *Nævius* apud *Non. cap.* 3. *no.* 92. Per fretum introcurrimus.

Intro do. V. Intro.

Introdŭco, is, uxi, uctum, a. 3. *introdurre*, *menare dentro*, להביא, Ger. *hinein führen*, Gall. *introduire*, Hisp. *introduxir*, *εἰσαγω*, intra aliquem locum duco. *Sal. in Catil.* Vulturtium cum legatis introduxit. *Cæs.* 2. *B. G.* Si suas copias Hedui in fines Bellovacorum introduxerint. ¶ Sumitur etiam pro inducere. *Cic.* 11. *Phil. c.* 8. Quam ambitionem constantissimus, & gravissimus civis L. Cæsar in senatum introduxit. *Id. de Amic. c.* 1. Catonem introducit senem disputantem. Melius tamen legitur *induxit*. ¶ *Introduce* pro introduc *ἀγωγεῦ*, habet *Plaut. Aulul.* 3. 3.

Introductio, onis, f. actus introducendi, *l' introdurre*, *introduzione*, *εἰσαγωγή*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 16. Noctes certarum mulierum, atque adolescentulorum introductiones nonnullis judicibus pro mercedis cumulo ferunt.

Introductorius, a, um, adject. *che fa introduzione*, ut introductorius liber, apud *Cassiod. c.* 24. *divinar. lectionum*.

Introdo, is, ivi, itum, n. 4. *entrare*, *εἰσερχομαι*, ingredior. *Cic.* 16. *Fam.* Eo-

demque tempore simul nobiscum in oppidum introlit Terentia. *Id. in Pis.* Quasi vero ad rem pertineat, qua tu porta introieris, modo ne triumphali. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Varro l.* 1. *c.* 63. Quo cum periculo introitur recenti apertione. *Ulpian. l. lex Cornelia. Dig. de injur. & fam. libell.* Introitum est in fundum alienum. ¶ Et cum accusat. & præposit. *ad. Terent. Hecyr.* 4. 1. 35. Qui vidisse eum diceret exeuntem, aut introeuntem ad amicam. ¶ Et sine præposit. *Suet. Calig. c.* 47. Triremes, quibus introierat Oceanum.

Introfĕro, ers, tuli, latum, anom. *portar dentro*, infero, in aliquem locum porto, εἰσφέρω, εἰσκομίζω. *Cic.* 7. *Ver. c.* 13. Lectica in urbem introferri solitus est. *Liv. l.* 43. *c.* 7. Princeps eorum pedibus captus, lectica est introlatus.

Introgrĕdior, eris, essus sum, d. 3. *entrare*, εἰσέρχομαι, introeo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 520. Postquam introgressi, & coram data copia fandi.

Introĭtus, us, m. *entrata*, כניסה, Ger. *eingang*, Gal. *entrée*, Hisp. *entrada*, εἴσοδος, ingressus, actio introeundi. *Cic.* 11. *Phil.* Qui nocturnus introitus in Smyrnam, quasi in hostium urbem? *Id. pro Cæc.* Ille ad omnes introitus, qua adiri poterat in eum fundum, armatos homines opponit. *Col. lib.* 11. *cap.* 2. Introitum facere. ¶ Translate sumitur pro principio. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Etenim post profectionem tuam primus introitus fuit in causam fabulæ Clodianæ.

Introĭtus, a, um, particip. pass. *Ulpian. l. Lex Cornel. Dig. de Injur.* Quod se pulsatum, verberatumve, domumve suam vi introitam esse dicat.

Intromitto, is, isi, issum, 3. *ricevere dentro*, הכניס, Ger. *hinein lassen*, Gal. *mettre dedans*, Hisp. *meter dentro*, εἰσδέχομαι, ὑποδέχομαι, in domum admitto. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 40. Nemo voluit visentem ad eam intromittere. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 12. Cave, quemquam alienum in ædes intromiseris. *Id. ib.* 3. 6. 17. Qui intromisisti in ædibus quingentos coquos. Alii legunt *in ædes*. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 9. Phœdriam comissatum intromittamus. ¶ *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 12. Intromittere mares in fœminas, h. e. admittere.

Introrĕpo, is, n. 3. rependo ingredior. *Apulej. l.* 2. *Metam.* Repente introrepens mustela. Et *l.* 9. Fide tenebrarum contectus introrepere potest. ¶ Potest etiam divisim scribi, *intro repo*.

Introrsum, adv. *verso dentro*, εἰς τὸ ἔσω, vel ἔσω, introversus, hoc est, interiora versus. *Liv. l.* 10. *c.* 33. Hostem introrsum in media castra accipiunt. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 44. Introrsum turpem, speciosum pelle decora.

Introrsus, adv. idem ac introrsum. *Cæs.* 2. *B. G. c.* 18. Ut non facile introrsus inspici posset. *Senec. de vita beata*, *c.* 3. Foris nitent, introrsus misera sunt.

Introrumpo, is, upi, uptum, n. 3. *entrare con furia*, εἰσβάλλω, irruo, cum impetu introeo. *Gel. l.* 15. *c.* 22. Cerva emissa in cubiculum Sertorii introrupit. *Ter. Eun.* 5. 5. 26. Cessa huc introrumpere? ¶ Cum accusat. sine præposit. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 51. Introrumpere portas.

Introspĕcto, as, a. 1. *guardar dentro*. *Plaut. Mostel.* 4. 2. 27. Quid volunt? quid introspectant? ¶ Potest etiam divisim scribi *intro specto*.

Introspĭcio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare dentro*, εἰσορῶ, introrsus aspicio, diligentissime video. *Cic.* 2. *de Div.* Scilicet causas omnium introspicere, ut videant, quid cuique conducat. *Id.* 2. *Fin. c.* 35. Introspice in mentem tuam. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 7. Ad introspiciendas procerum voluntates. h. e. ad explorandas.

Introversus, adverb. idem ac introrsus. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 186. Quare fit, ut introversus, ut ad te spectent, atque ferant vestigia se omnia prorsus? Adde *Petron. in Satyr.*

Introvocātus, us, ui, m. *il chiamar dentro*. *Ammian. l.* 29. *c.* 6. Primo introvocatu.

Introvŏco, a. 1. *chiamare dentro*, εἰσκαλέω, in domum advoco. *Liv. l.* 10. Priusquam introvocarentur ad suffragium Tribus. *Cic. in Ver.* 3. *c.* 36. Cur ad nos filiam non introvocari jubes?

Intrūdo, is, usi, usum, a. 3. *cacciar dentro*, εἰσωθέω, intro trudo, & quasi vi quadam. *Cic. pro Cæc. c.* 5. Atque etiam se ipse inferebat, & intrudebat.

Intubacĕus, a, um, quod est ex intubo. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Intubacea folia.

Intŭbus, vel **intybus**, i, m. vel f. 2. vel intubum, seu intybum, i, n. 2. *cicoria*, *radichio*, *endivia*, ἴντυβον, σέρις, herba eadem ac cichorea, ut *Servius* ait *in* 1. *Georg.* Sed aliis herba est ex cichoriorum genere, radice capillata, quam vulgo vocant endiviam. *Plin. l.* 20. *c.* 8. Intubi quoque non extra remedia: succus eorum cum rosaceo, & aceto capitis dolores lenit. *Virg. l.* 1. *Georg. v.* 120. Et amaris intuba fibris.

Intŭĕor, eris, tuitus sum, d. 2. *guardare*, εἰσοράω, θεάομαι, aspicio, inspicio, video, cum accus. *Cicer. in Tusc.* Cum oculis Solem defixientem intueretur. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. in Bruto*. Sed in te intuens, Brute, doleo. *Id.* 5. *Tusc.* Delecti pueri ad nutum illius intuentes diligenter ministrabant. ¶ Translate est contemplari, animadvertere, observare. *Cic. pro Domo*. Et intuemini paulisper animis juventutem. *Id.* 1. *de Or.* Ac mihi quidem sæpenumero in summos homines, ac summis ingeniis præditos intuenti. *Id.* 5. *Tusculan.* Rerum naturam studiose intueri. ¶ Intueri interdum dicuntur ædificia, quæ prospectum habent. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Cubiculum, quod hippodromum, vineas, montes intuetur.

Intŭĭtus, us, m. actus intuendi, aspectus, *il guardare*, ἔνδεια, *Quinct. l.* 10. *c.* 1. Non ad intuitum rei, pugnamque præsentem. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Abies hilarior intuitu.

Intumesco, is, intumui, n. 3. *gonfiarsi*, turgesco, inflor, ἐγκόλπωμαι. *Plin. l.* 2. *c.* 81. Fluctus intumescens. *Col. l.* 1. *c.* 4. Loco tamen ipso paululum intumescente. h. e. altius surgente. *Ovid.* 6. *Fast.* Vidi virgineas intumuisse genas. ¶ Translate sumitur pro efferri, superbire. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Jure quodam potestatis intumescere. ¶ Item pro irasci. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 607. Jupiter intumuit, quæque est non usa modeste, etripit huic linguam. *Id.* 4. *de Pont. el.* 14. Intumuit vati non tamen Æsra suo. h. e. in vatem ira non exarsit. *Stat.* 1. *Thebaid.* Iræ intumuere.

Intumulātus, a, um, insepultus, inhumatus. *Ovid. in ep.* 2. *v.* 136. Occurramus avidis intumulata tuis.

Intŭĭor, eris, intutus sum, d. 2. idem ac intueor. *Plaut. Most.* 3. 2. 150. Profecto nullam equidem illic cornicem intuor.

Inturbātus, a, um, *non turbato*, ἀτάραχος, non turbatus. *Plin. in Paneg. c.* 64. Et fedit inturbatus, interritus, & tanquam ita fieri soleret.

Inturbĭdus, a, um, adject. non turbidus, quietus, tranquillus. *Tacit. Ann.* 3. 72. Inturbidus externis rebus annus. *Id.* 14. *Ann. c.* 22. Esse illi per Asiam amœnos agros, in quibus tuta, & inturbida juventa frueretur.

Inturgesco, is, n. 3. idem quod turgesco. *Veget. l.* 1. *R. milit. c.* 56.

Intus, *dentro*, בתוך, Germ. *drinnen*, Gal. *dedans*, Hisp. *dentro*, ἔσω, ἔσω, ἔνδον, adv. ab *interis*. *Prisc. in* 15. deducit ab *in*, ut *subtus* a *sub*. *Cic. in Cat.* Intus incluso periculum est. *Id. de Univ. c.* 10. Sed quia nondum omne [illegible] in mundo intus incluserat. *Pers. Sat.* 3. *v.* 30. Ego te intus, & in cute [illegible]. *Lucret. l.* 2. *v.* 710. Intus in artus. ¶ Est etiam adverbium motus de loco. *Plaut. Pers.* 2. 4. *in fi.* Egreditur intus. h. e. domo. *Id. Batchid.* 1. 2. 62. Jubebo intus efferri foras. *Id. Epid.* 3. 4. 40. Quin tu fidicinam produci intus jubes? Quidam tamen hæc, & similia exempla, quæ præsertim in Plauto sæpe leguntur, per ὕστερον explicant, ut v. g. *fidicina intus ducatur*, pro *fidicina quæ intus est*. Sic *patera intus*, *argentum intus* &c. ¶ Interdum ponitur pro intro. *Lucret. l.* 4. *v.* 1088. Nam cibus, atque humor membris affumitur intus. *Plaut. Cas.* 5. 2. 7. Ubi intus hanc novam nuptam deduxi via recta. ¶ *Intus sibi cavere*, proverb. est, & significat proprii tantum commodi gratia aliquid agere. *Cic. in Rul.* 2. *c.* 26. V. Cano, & *Aspendius*. ¶ Intus equum agere, est breviore gyro circumagere, ad metam propius accedendo; sumptum a cursu equorum in Circo, de quo vide *Interior*. Hinc translate *Ovid.* 6. *Fast. v.* 385. Tertia causa mihi spatio majore canenda est, Nos tamen adductos intus agemus equos.

Intūsum &c. V. Indusium.

Intūtus, a, um, *mal sicuro*, *non sicuro*, ἐπισφαλής, non securus, incustoditus, indefensus. *Liv. l.* 5. *c.* 43. Castra Gallorum intuta, negligtaque ab omni parte nacti invaduot. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Intutum est scribere stylo. *Nazar. in paneg. Constant. c.* 26. Non intutior tempore, quam Deo testior.

Intybus. V. Intubus.

Invādo, is, si, sum, n. 3. *entrare*, פשט, Germ. *anfallen*, Gall. *envahir*, Hisp. *acometer*, ἐπέρχομαι, ingredior, intro, irruo, irrumpo. *Cic.* 3. *Ver.* Si in castra cum exercitu, imperioque invasisses. *Id.* 3. *Off.* Panætius negat, ullam pestem majorem in vitam hominum invasisse. *Virg.* 6. *Æn.* Nunc invade viam. *Tac. l.* 11. *Ann.* Biduo tria millia fladiorum invadit. ¶ Est item repente, & cum impetu aggredi, petere, oppugnare, *assalire*, *venire addosso*. *Cic. ad Q. Fr.* Bonus Imperator noctu urbem hostium plane invasit. *Idem* 11. *Phil.* In Galliam invadit Antonius, in Asiam Dolabella. ¶ Item invehi in aliquem, insectari, exagitare. *Cic.* 1. *Off.* In quo me invadi solere ab invidis, & improbis audio. ¶ Item incessere, corripere, *entrare*, *sorprendere*. *Cic. in Fam.* 16. *ep.* 12. Mirus furor invasit improbos. *Varro de vita pop. R.* Tanta porro invasit cupiditas bonorum plerisque. *Lucret. lib.* 6. *v.* 1210. Usque adeo mortis metus his invaserat acer. Rursus *Sallust. in Catil.* Tanta vis avaritiæ in animos eorum invaserat. ¶ Item capessere, occupare. *Victor. c.* 68. *de Vir. illustr.* Marius vigintiquinque annorum consulatum invasit. *Cic. Phil.* 2. In multas præterea pecunias, ejectis veris hæredibus, invasit. ¶ Item aggredi, suscipere. *Virg.* 9. *Æn. v.* 187. Aliquid jamdudum invadere magnum, Mens agitat mihi. ¶ Item aggredi alloquendi causa. *Virg. Æn.* 4. *v.* 265. Continuo invadit: Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas, &c.

Invalentĭa, æ, f. 1. idem quod invaletudo. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Vitium aliquod imbecillitatis, atque invalentiæ demonstratur.

Invalesco, is, lui, n. 3. *corroborarsi*, חזק, Ger. *zunehmen*, Gal. *s'enforcer*, Hisp. *convalecer*, ἐπιῤῥώννυμαι, robur, ac firmitatem acquiro. *Plaut. Most.* Usque invaluisti. ¶ *Consuetudinem invalescere*, est inveterare, & confirmari. *Quinct. l.* 2. *c.* 1. Tenuit consuetudo, quæ quotidie magis invalescit. ¶ *Quinct. l.* 10. *c.* 2. Cum verba intercidant, invalescantque temporibus. Sententia est, verba certis intervallis obsolescere, & rursus redire in consuetudinem; ut est apud *Hor. de arte Poet.* Multa renascuntur, &c.

Invaletudinārius, a, um, adject. idem ac valetudinarius, sæpius ægrotans, *infermiccio*. *Senec. in præfat. l.* 1. *quæst. nat.* Non video, quare sibi placeat, qui robustior est invaletudinario.

Invaletūdo, inis, f. 3. *debolezza*, *infermità*, חלשות, Germ. *schwachheit*, Gal. *debilité*, *faute de forces*, Hisp. *flaqueza*, ἀῤῥωστία, imbecillitas. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Invaletudo tua me valde conturbat.

Invălide, adverb. debiliter. *Arnob. l.* 7. *ad fin.* Quam infirmiter, invalideque dicatur. Legitur etiam in *Cic. l.* 10. *Att. ep.* 8. An invalide tuli scelus? Sed mira hic textus varietas.

Invălidus, a, um, *debole*, *poco gagliardo*, Germ. *schwach*, Gal. *foible*, Hisp. *flaco*, ἄῤῥωστος, infirmus, debilis, ægrotus. *Liv. l.* 6. *c.* 8. Camillus ad munera corporis senecta invalidus. *Col. l.* 1. *c.* 11. Ne alterius generis herba invalidam medicam perimat. *Plin. l.* 8. 8. *c.* 36. Invalidissimum ursi caput, quod leoni fortissimum. ¶ Item valde validus. *Lucret. l.* 2. *v.* 969. Invalidis telum contortum viribus. Al. leg. *Id. validis*.

Invāsor, oris, m. 3. *invasore*, qui invadit, & occupat. *Aurel. Vict. in Aurelian. c.* 49. Romanum orbem tricennio ab invasoribus receptavit.

Invāsus, us, m. occupatio, aggressio. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. *cap.* 4. Primo invasu effici passione.

Inŭber, eris, adject. o. non uber. *Gel. l.* 20. *c.* 8. Ostreæ cum appositæ fuissent, & multæ quidem inuberes, macræque essent.

Invectĭo, onis, f. 3. *il portar dentro*, invehendi actus. *Cic.* 2. *Off. c.* 3. Jam vero & earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, & earum, quibus egeremus, invectio certe nulla esset. ¶ Ponitur etiam pro infectatione, & impetu animi in aliquem, *invettiva*. *Cicer.* 2. *de Inven. cap.* 54. Clementia, per quam animi temere in odium alicujus invectionis concitati comitate retundentur. Alii aliter leg.

Invectĭtius, a, um, o. 1. 2. quod invehitur aliunde. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Cum Theophrastus tradat, invectitias esse in Asia etiam columbas. *Senec. ep.* 23. Quodcumque invectitium gaudium est, fundamento caret.

Invectivāliter, adverb. *con invettiva*. Est *Sidonii l.* 1. *ep.* 11.

Invectīvus, a, um, ψεκτικὸς, quo in aliquem invehimur, h. e. maledictis eum infectamur. Unde *invettiva orationes* dicuntur adversus aliquem scriptæ, quibus in illius mores, vel ingenium, aut vitam invehimur. *Ammian. l.* 22. *c.* 32. Invectivum volumen. *Pristian.* quoque *l.* 2. 16. *pag.* 1023. *Pufsb.* & alibi *invectivas* vocat orationes Ciceronis in Catilinam.

Invector, oris, m. qui aliquid invehit. *Symmach. l.* 10. *ep.* 27. (*al.* 34.) Lanati pecoris invector.

Invectus, a, um, partic. ab invehor, pro feror, importor. *Cic. in Somn.* Cum eris curru in Capitolium invectus. *Id. de Fin.* Rex Perses eodem flumine invectus. *Liv. l.* 4. Ipse triumphans invectus Urbem Dictatura se abdicavit. ¶ Est etiam pro maledictis infectatus. *Ovid.* 2. *Trist. v.* 133. Tristibus invectus verbis.

Invectus, us, m. idem quod invectio. *Plin. l.* 4. *c.* 1. Et Artemiram insulam assiduo terræ invectu continenti annectens.

Invĕho, is, exi, ectum, a. 3. *venare dentro*, εἰσφέρω, ἐναίζω, intro veho, navi, vel vehiculo importo, infero. *Cic.* 2. *Off.* Tantum in ærarium pecuniæ invexit. *Id. pro Mur.* Qui jam in portum ex alto invehuntur. *Id. de prov. Conf.* Si in Capitolium invehi victor cum illa insigni lauren gestiret. ¶ Sæpe ponitur pro simplici veho. *Virg. Æn.* 5. Centauro invehitur magna. ¶ Translate sumitur pro afferre. *Cic. in Tusc.* Quemcunque casum fortuna invexerit. *Id. ibid.* Mala, quæ tibi casus invexerat. *Id. pro Mur.* Cum bellum invectum totam in Asiam esset. ¶ Item pro aliquem maledictis incessere, infectari. *Cic. Philip.* 2. *c.* 29. De quo Cæsar in Senatu, aperte in te invehens, questus est. Sed hac significatione frequentius utimur voce passiva. V. *Invehor*.

Invĕhor, eris, ectus sum, *invetire*, passiv. 3. ab inveho, significat ferri, rapi impetu sermonis in aliquem, infectari aliquem, aut maledictis aggredi, *invetire*, הקיש, Ger. *mit beschuldigung anfahren*, Gal. *outrager de paroles*, Hisp. *hazer invectivas*, κινητικῶς, maledictis aggredior. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 75. In homines caros acerbius, & contumeliosius invehi. *Id. de Amic. c.* 16. Infectari, & invehi in aliquem. ¶ Et addito accusativo communi, *Nepos Timol. c.* 5. Cum nonnulla inveheretur in Timoleonta.

Invendĭbilis, le, o. 3. quod non potest facile vendi. *Plaut. in Pœn.* 1. 2. 128. Invendibili merce oportet ultro emptorem adducere.

Invenditus, a, um, non venditus, ut Prædia invendita. *Scævola l. ult. Dig. de vestind. vendit.*

Invenio, is, eni, entum, a. 4. *ritrovare*, מצא, Ger. *finden*, Gal. *trouver*, Hisp. *hallar*, εὑρίσκω, ἐξευρίσκω, comperio, reperio, nanciscor, deprehendo, quasi in rem venio. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 16. Eversam in perpetuum Provinciam nos inveniisse, scito. *Plin. l.* 10. *c.* 21. Invenitur in annalibus. *Id. l.* 14. *c.* 13. Inveniemus inter exempla. *Liv. l.* 13. Apud plerosque auctores invenio. ¶ Sunt qui putant, inter *invenire*, & *reperire* hoc esse discriminis, quod *invenire* sit rem quæsitam offendere, *reperire* autem casu in rem aliquam incidere. Alii contra: sed utrique nugantur, qua de re V. *Popmam de differ. verbor.* Locus vero Ovidii 1. *Met. v.* 654 *tu nos inventa*, *reperta ea*, qui & ab ipso *Popma*, & a *Fabro in Thesauro*, & a multis præterea eruditis affertur, mendosus est: ita enim legendum. *tu non inventa reperta Luctus eras levior*. Ita ut *inventa* sit primus casus, *reperta* sextus. ¶ Usurpatur etiam invenire pro excogitare, commisisci. *Cic. pro Dom. in princ.* Cum multa divinitus a majoribus nostris inventa, atque instituta sunt. *Ter. Heaut.* 3. 3. 35. De fallacia dicis? fi', inveni nuper quandam. ¶ Sic dicimus invenire viam, rationem, remedium alicui rei, &c. *Virg. Terent. Cic.* ¶ Item pro comparare, acquirere. *Cic. Phil.* 3. Cognomen ex contumelia invenit. *Plin. l.* 7. *c.* 43. Pecuniam bono modo invenire. *Plaut. prol.* 11. 27. Invenire sibi gratiam a Diis. ¶ Item pro cognoscere. *Ter. Heaut.* 4. 1. 44. Quid nunc suspicare, aut invenis de illa? *Plaut. Capt.*

Capt. 3. 4. 125. Nunquam hoc invenies secus. ¶ *Invenibo* pro inveniam, antique, *Pompon.* apud *Non.* c. 7. n. 56.

Invemarium, ii, n. *inventario*, מְרוּשׁ, Ger. *ein register*, Gal. *inventaire*, Hisp. *inventario* ἀπογραφὴ, idem quod repertorium. *Ulp. l. 7. ff. de admin. tut.* Tutor, qui repertorium non fecit, quod vulgo inventarium appellatur, dolo feciſſe videtur. Ex quo colligas, Ulpiani temporibus vocem hanc minus receptam apud doctos fuiſſe, & *repertorium* elegantius uſurpari.

Inventio, onis, f. *invenzione*, Ger. *erfindung*, Gall. *invention*, Hisp. *invencion*, εὕρεσις, ἄφιξις, actus inveniendi. *Cic.* 1. *Tuſc.* c. 25. Quid? illa vis quæ tandem eſt, quæ inveſtigat occulta, quæ inventio, atque excogitatio dicitur? ¶ Speciatim inventio eſt pars officii Oratorii. *Cic.* 1. *de Inv. & Auct. ad Her. l.* 1. Inventio eſt cogitatio rerum verarum, aut veriſimilium, quæ cauſam probabilem reddant.

Inventiuncula, æ, f. 1. parva inventio. *Quint. l.* 8. *c.* 5. Ad hoc plerique minimis etiam inventiunculis gaudent.

Inventor, oris, maſc. *inventore*, דר, Germ. *erfinder*, Gal. *inventeur*, Hiſp. *inventor*, εὑρετὴς, qui quippiam primus invenit. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ariſtæus, qui olivæ dicitur inventor. Adde *l.* 7. *Fin. c.* 10.

Inventrix, icis, fœm. *inventrice*, Germ. *eine erfinderin*, Gal. *inventrice*, Hiſp. *inventora*, quæ invenit. *Cic.* 1. *de Or. c.* 4. Atque illas omnium doctrinarum inventrices Athenas. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 21. Qui genuiſſe Minervam dicitur, quam principem, & inventricem belli ferunt.

Inventum, i, n. εὕρημα, commentum, res inventa, *invenzione, partido, coſa inventata*. *Cic. pro Mur. c.* 29. Æmuli inventorum Zenonis. *Virg.* 4. *Georg. v.* 454. Memoranda inventa. *Ter. Heaut.* 4. 6. 7. Ut te omnes dii cum iſtoc invento, atque incepto perdant.

Inventus, a, um, *ritrovato*, ἐυρεθεὶς, repertus, partic. ab invenior. *Cic. de Or.* Non ſatis eſt reperire, quid dicas, niſi id inventum tractare poſſis. *Plaut. True.* 2. 4. 62. Inventa malefacta. *Id. Cap.* 2. 3. 81. Serva in perpetuum tibi amicum me, atque hunc inventum inveni. V. ibi *Taubman. Ter. Eun.* 5. 8. 6. Scis, Pamphilam meam inventam civem. h. e. cognitam. *Id. Phorm.* 3. 3. 26. Inventas reddam. h. e. inveniam.

Inventus, us, m. idem ac inventio. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Ex eodem inventu eſt furculos abſciſſos ſerere.

Invenuſte, adv. *ſinza grazia*, Ger. *unlieblich*, Gal. *ſans grace*, Hiſp. *ſinmesura*, ἀχαρίτως, illepide, ineleganter, impolite, inepte. *Gel. l.* 17. *c.* 12. Inibi in eiſdem laudibus non hercle hac ſententiola invenuſte luſit.

Invenuſtus, a, um, *ſenza grazia*, Germ. *unlieblich*, Gall. *mal plaiſant*, *mauſſade*, Hiſp. *no graciozo*, ἄχαρις, illepidus, & ſine Venere (ut inquit Donatus) ideſt ſine gratia. *Cic. de Cl. Or. c.* 65. Non invenuſtus actor, ſed iners, & inimicus fori. *Catul. epigr.* 12. Sordida res, & invenuſta. ¶ Proprie ſignificat eum, cui amores male procedunt, ἀναπείστως; atque hinc ſumitur pro infelici. *Ter. Andr.* 5. 11. Adeone hominem eſſe invenuſtum, aut infelicem quemquam, ut ego ſum? V. *Venus*, & *Lanuſtus*.

Inverecunde, adverb. *ſenza vergogna*, *ſfacciatamente*, impudenter, ἀναισχύντως. *Senec. epiſt.* 114. Aliqua ætas fuerit, quæ translationis jure uteretur inverecunde. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Non inverecunde dicet.

Inverecundia, æ, f. *ſfacciataggine*, impudentia, ἀναισχυντία. *Arnob. l.* 4. Obduratus inverecundia. *Tertul. de Panit. c.* 6. Præſumptio inverecundiæ portio eſt.

Inverecundus, a, um, *ſenza vergogna*, Germ. *unſchambafft*, Gall. *impudent*, Hiſp. *deſvergonçado*, ἀναιδὴς, impudens, omnis verecundiæ expers. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 45. Sin inverecundum animi ingenium poſſidet. *Plaut. Rud.* 3. 2. 38. Legirupa, impudens, impurus, inverecundiſſimus. *Valer. Max. l.* 7. *cap.* 7. *n.* 2. Quid enim illis inverecundius?

Invergo, is, inverxi, inverſum, ſecundum Diomedem, a. 3. *inclinare*, *riverſciare*, הטה, Germ. *biegen*, Gal. *incliner*, Hiſp. *enclinar*, ἐγκλίνω, inclino. *Plaut. Curc.* 1. 2. 12. Invergere in me liquores tuos ſino ductim. *Virg.* 6. Æn. *v.* 244. frontique invergit vina ſacerdos.

Inverſio, onis, f. 3. *inverſione*, ἀναστροφὴ, tranſpoſitio, actus invertendi. *Auct. ad Her. l.* 2. Ab apologo, a fabula veriſimili, imitatione, depravatione, inverſione, &c. ¶ Speciatim eſt Figura, per quam verba inverſuntur. *Cic.* 2. *de Or. de Faciliſ.* In verbis etiam illa ſunt, quæ aut ex immutata oratione ducuntur, aut ex unius verbi translatione, aut ex inverſione verborum.

Inverſor, aris, dep. 1. in aliqua re verſor. *Lucil.* apud *Lactant. l.* 6. *c.* 5. Queis inverſamur, queis vivimus.

Inverſura, æ, f. *piegatura*, *volta*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 3. Aditus directus, & ſine inverſuris.

Inverſus, a, um, nom. ex particip. *roverſciato*, *voltato*, *mutato*, ἀναστραμμένος. *Quint. l.* 3. *c.* 11. Inverſa conſuetudo. *Horat. epod.* 2. *v.* 63. Inverſus vomer. *Id. l.* 3. *od.* 5. Inverſi mores. *Ter. Heaut.* 2. 3. 131. Inverſa verba.

Inverto, is, ti, erſum, a. 3. *rivoltare*, *riverſciare*, στρέφω, in contrarium verto, perverto, immuto. *Virg.* 3. *Georg.* Et campum horrentem tractis invertere glebis. *Cic.* 3. *Off.* Cum in locum anulum inverteret. *Plin. l.* 32. *c.* 2. *de morsu*: Infixam hamo invertere ſe, quoniam ſit durſo cultellato. ¶ Invertere verba, eſt ea præpoſtere pronuntiare. V. *Inverſio*. ¶ Translate ſumitur pro perturbare. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Quid queris? probe premitur, niſi noſter Pompejus Diis, hominibuſque invitis negotium invertit. *Id. in Pan. c.* 7. Invertere ordinem.

Inveſperaſcit, ebat, imp. 3. *ſarà ſera*, ἑσπερίζει, veſper fit. *Liv. lib.* 37. *cap.* 50. Jam inveſperaſcebat.

Inveſtigabilis, le, adject. qui inveſtigari poteſt. *Lact. l.* 3. *c.* 29. Res non inveſtigabiles.

Inveſtigatio, onis, f. *inveſtigazione*, חקר, Ger. *nachſuchung*, Gal. *recherche*, Hiſp. *inveſtigacion*, ἀνίχνευσις, inquiſitio, diſquiſitio, inventio. *Cic.* 1. *Off. c.* 4. In primiſque eſt hominis propria veri inquiſitio, atque inveſtigatio. Adde *l.* 5. *Fin. c.* 4.

Inveſtigator, tris, m. *inveſtigatore*, *inquiſitore*, חקר, Ger. *nachſucher*, Gal. *recherchant*, Hiſp. *inveſtigador*, ἀνιχνευτὴς, inquiſitor. *Cic. de Div. c.* 1. Acer inveſtigator, & diligens earum rerum, quæ a natura involutæ ſunt. Adde *pro Syl. c.* 30.

Inveſtigatrix, icis, f. quæ inveſtigat. *Mart. Capel. lib.* 5. *poſt init.* inveſtigatrix comprehenſio.

Inveſtigo, as, a. 1. *inveſtigare*, ἰχνεύω, eſt per veſtigia quærere, & invenire. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 63. Et tam incredibilis ad inveſtigandum ſagacitas narium. ¶ Translate ſumitur pro ſimpliciter quærere, & indagare, *Cic.* 6. *Ver. c.* 21. Qui inveſtigabant, & perſcrutabantur omnia. ¶ Item reperire. *Id. pro Ligar.* Sed quoniam diligentia inimici inveſtigatum eſt, quod latebat. *Ter. Heaut.* 4. 2. 8. Nihil tam difficile eſt, quin quærendo inveſtigari poſſit.

Inveſtimentum, i, n. veſtimentum, amiculum. *Liv. l.* 4. *c.* 25. Ne cui album inveſtimentum addere petitionis cauſa liceret. Melius tamen legitur *in veſtimentum*.

Inveſtio, is, a. 4. *adornare*, κοσμέω, veſte tego, orno. *Plin. lib.* 35. *cap.* 7. Publicas porticus inveſtivit pictura. *Senec. epiſt.* 114. *ex Mecenate*: Focum mater, aut uxor inveſtiunt. h. e. circumſident, cingunt, vel veſte obducta tegunt. V. *Lipſ. in hunc loc.*

Inveſtis, ſte, o. 3. *ſenza veſte*, *nudo*, ἀχίτων, ſine veſte, nudus. *Tertul. de pal. c.* 3. Nudus certe, & inveſtis ſigulo ſuo conſtitit. ¶ Item imberbis, impubes, qui necdum pubertate veſtitus eſt, *sbarbato*, ἄνηβος. Nam veſtis etiam auctore *Feſto* lanuginem malas, aut inguina veſtientem ſignat. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 8. Romani pueros, & puellas nobiles, & inveſtes camillos, & camillas appellant. *Pollad. l.* 11. *c.* 14. Inveſtis puer hoc, aut aliquis ſatis purus efficiat. ¶ Item quia impuberes Venerem neſciunt, inveſtis accipitur etiam pro eo, qui Venerem expertus non eſt, ἀφρόδιτος. Sed *Novius* ſcripſit, inveſtem dici quaſi *in Veſta*, hoc eſt pudicitia, ſeu caſtitate, quam amat Veſta, cujus nempe virginibus nubere non licebat. Igitur idem eſt *mas inveſtis*, & *mas virgo*. Sed tamen *virgo* proprie de muliebri ſexu dicitur, *inveſtis* de virili. *Tert. l. de veland. Virgin. c.* 8. Si virgo mulier non eſt, nec vir inveſtis eſt. Si non operitur virgo, quia mulier non ſit, operiatur inveſtis, quia vir non ſit. *Id. c.* 11.

Mater familiæ vocatur licet virgo, & pater familiæ licet inveſtis.

Inveterāſco, is, ſine prat. & ſup. a. 3. *invecchiarſi*, בלה, Germ. *alterwerden*, Gal. *s' envieillir*, Hiſp. *envejecerſe*, παλαιόομαι, vetuſtatem acquiro. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 14. Nihil inveteraſcere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata conſtitit. ¶ Translate *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 1. Populi R. exercitum hiemare, atque inveteraſcere in Gallia moleſte ferebant. ¶ Metaleptice ſumitur pro invaleſcere, confirmari. *Cic. Catil.* 3. 11. Res noſtræ literarum monumentis inveteraſcent, & corroborabuntur.

Inveteraſco, onis, f. *antichità*, הקדמה, Germ. *veralterung*, Gal. *envieillifſement*, Hiſp. *envejecimiento*, παλαίωσις, vetuſtas, antiquitas. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 37. Inveteratio in corporibus ægrius depellitur, quam perturbatio.

Inveterātus, a, um, *antico*, *vecchio*, παλαιόμενος, antiquus, ab inveteror. *Cic.* 5. *Phil. c.* 11. Omne malum naſcens facile opprimitur, inveteratum ſit plerumque robuſtius. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Inveteratum vinum. *Nepos in Eumen. cap.* 8. Inveterata licentia.

Invetĕro, as, avi, atum, *invecchiarſi*, idem ac inveteraſco. *Cic.* 2. *Ver.* Inveteravit jam opinio pernicioſa Reip. vobiſque periculoſa. *Id. pro Sylla*. Quorum jam & nomen, & honos inveteravit & hujus Urbi, & hominum famæ, ac ſermonibus. ¶ Sumitur etiam pro invaleſcere, corroborari. *Cic. pro L. Man. c.* 3. Quæ penitus inſedit, atque inveteravit in Populi R. nomine. ¶ Reperitur etiam active, & paſſive, & notat ad vetuſtatem ſervare. *Plin. l.* 23. *cap.* 2. Vinum defendebant, inveterabantque. *Id. l.* 19. *c.* 6. Si diutius allium, capeque inveterari libeat. ¶ Item imperſonaliter. *Cic.* 2. *Offic.* Intelligo, in noſtra civitate inveteraſſe jam bonis temporibus, ut &c. Sed ſubintelligitur *morem*, vel *conſuetudinem*. ¶ Significat etiam abolere, antiquare. *Lactant. l.* 2. *c.* 17. Hac verſutia, & his artibus veri Dei notitiam apud omnes gentes inveteraverunt.

Inveterātus, a, um, adject. non vetitus, *non proibito*. *Silius l.* 2. *v.* 441. Inveterato ſaltus penetrat pecus.

Invia, orum, n. 2. ἄβατα, loca, ad quæ accedi non poteſt, aut ad quæ, vel per quæ difficillime acceditur, inacceſſa, inacceſſibilia. *Liv. l.* 21. *cap.* 35. Per invia pleraque, & errores.

Invicem, adv. *ſcambievolmente*, *a vicenda*, Ger. *einer umb ander*, Gal. *chacun a ſoi*, Hiſp. *a vezes*, πρὸς ἀλλήλους, vicißim, mutuo, ab *in*, & *vicem*. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 11. Habes res urbanas; invicem res ruſticas ſcribe. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Invicem manibus apprehenſis, *Senec. in Apocolocynt.* Noli mihi invidere: mea res agitur: deinde ſi quid volueris, invicem faciam. ¶ Item per vices. *Plin. l.* 6. *c.* 1. Alitum cantus, canumque latratus invicem audiuntur. *Cæſ. l.* 1. *c.* 3. Invicem modo aqua, modo vinum bibendum eſt. ¶ Item e contrario, contra. *Liv. l.* 28. *c.* 44. Requieſcat aliquando vexata tamdiu Italia, utatur, evaſieturque invicem Africa.

Inviſe, adverb. *Auguſtin. ep.* 28. *ad fin.* Ut abs te liquidiſſime atque invictiſſime defendatur. *h. e.* ita ut tuam defenſionem evertere nemo poſſit.

Invictus, a, um, *invitto*, *che non ſi può vincere*, Ger. *unuberwindlich*, Gal. *invincible*, Hiſp. *invicto*, ἀήττητος, fortis, & qui vinci non poteſt. *Cic. pro Marc.* Recte igitur unus invictus es, a quo etiam ipſius victoriæ conditio, viſque devicta eſt. *Id.* 2. *Agr.* Quæ ipſum Annibalem armis etiam tum invictum voluptate vicit. ¶ Invictus a labore, eſt indefeſſus, ἀκάματος. *Cic.* 1. *Offic.* Nec qui invictum ſe a labore præſtiterit, vinci a voluptate. *Cic.* 4. *Ver. c.* 38. Nomen invictiſſimi Imperatoris. ¶ *Invictus*, & *Invictiſſimus* tituli erant Imperatorum. *Inſcript.* apud *Grut.* Magno, & invicto Imp. M. Aurelio. *Item*: Aureliano invictiſſimo Principi.

Invidendus, a, um, nom. particip. invidiæ obnoxius. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Cur invidendis poſitibus, & novo Sublime ritu moliar atrium? *Id. l.* 2. *od.* 10. Caret invidenda Sobrius aula.

Invidens, ntis, adject. o. 3. invidus, *invidioſo*. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 8. Nocere invidenti. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Specioſis invidens. ¶ Item nolens, invitus. V. *Invideo* in fine.

Invidentia, æ, f. 1. *Invidia*, φθόνος, *Sanguigna*, ægritudo animi, quam deſcribit *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 8. Invidentiam eſſe dicunt ægritudinem ſuſceptam propter alterius res fecundas, quæ nihil noceant invidenti. *Et ſuperius*: Atqui quemadmodum miſericordia ægritudo eſt ex alterius rebus adverſis, ſic invidentia ægritudo eſt ex alterius rebus fecundis. *Id.* 4. *Tuſc. c.* 7. Ut ægritudini invidentia. Utendum eſt enim docendi cauſa verbo minus uſitato, quoniam invidia non in eo, qui invidet, ſolum dicitur, ſed etiam in eo, qui invidetur.

Invidĕo, es, idi, iſum, n. 2. *invidiare*, *aver invidia*, שנא, Ger. *mißgunnen*, Gal. *avoir envie*, Hiſp. *aver embidia*, φθονέω, *Sanguigno*, ex alterius rebus fecundis dolore afficior, ab *in*, & *video*, quod oculos, & animum in eos, quibus invidemus, nimis intentos tenemus. Fere uſurpatur in 3. ordine neutrorum, aliquando in tertio activorum. *Cic.* 2. *de Orat.* Invident autem homines maxime paribus, aut inferioribus. *Id.* 3. *Tuſc. cap.* 2. Ut nobis optimam naturam invidiſſe videantur. *Id.* 2. *Agrar.* Qui honori inviderunt meo. *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. Invidere honorem alicui. ¶ Conſtruitur etiam cum dat. & ablat. & præp. *in*. *Cic. pro Flacco*. In qua tibi invideo, quod unis veſtimentis tandiu lautus es. *Id.* 2. *de Or.* Niſi interdum in hoc Craſſo paulum inviderem. ¶ Invenitur etiam paſſive. *Hor. in Arte*, *v.* 56. Ego cur, acquirere pauca ſi poſſum, invideor? ¶ Uſurpatur ſæpe imperſonaliter. *Cic.* 2. *de Or.* Invidetur enim commodis hominum ipſorum. ¶ Reperitur etiam uſurpatum pro inſpicio. *Salluſt. in orat.* 2. *ad Cæſ. de Republ. ordin.* Mihi pro vero conſtat, omnium mortalium vitam divino numine inviderí. Al. leg. *interí*. Huc locus pertinet *ex Menalippo Accii* apud *Cic. in Tuſc.* 3. *c.* 9. ¶ Item pro nolo, invitus ſum. *Horat. l.* 1. *od.* 37. *de Cleopatra*. Sævis liburnis ſcilicet invidens Privata deduci &c. ¶ Qui invident, Strabones dicuntur. V. *invidus*.

Invidia, æ, f. *invidia*, *odio*, שנאה, Ger. *mißgunſt*, Gal. *envie*, Hiſp. *embidia*, φθόνος, *Sanguigna*, mœror ex aliena proſperitate. Differt ab invidentia; quia invidentia dicitur de eo, qui invidet; invidia & de eo, qui invidet, & de eo, cui invidetur. Differt etiam ab odio. Nam invidemus fortunato, odimus vitioſum. ¶ De invidia, cum pro invidentia uſurpatur, hæc exempla ſunto. *Nepos in Eumen. c.* 10. Invidia ducum, perfidiaque militum Antigono eſt deditus. *Cic. Phil.* 14. *c.* 6. Digna imitatione, non invidia, excellentium hominum virtus eſt. Adde *quod.* 2. *de Orat.* & *in Rull.* ¶ Sæpius vero uſurpatur paſſive pro malevolentia. Hinc invidiam facere alicui, *farle odioſo*, *Brut. ad Cicer. lib.* 11. *Fam. ep.* 1. ¶ Invidiam ſubire, *foggiacer all' altrui odio*. *Cic.* 1. *Ver.* ¶ In invidia eſſe: *eſſer odioſo*. *Salluſt. in Jugurth.* ¶ Onerare, ſeu cumulare invidia aliquem; conflare invidiam alicui, &c. *Id. Sueton. & alii*. ¶ Invidia aliquid incendere, *caricare di odioſità*. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. ¶ Invidiæ alicui eſſe, *apportar odioſità*. *Liv. l.* 4. *c.* 49. Impelleret in eas voces, quæ invidiæ univerſo ordini eſſent. ¶ In invidiam rapere, trahere, adducere. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 1. *ad fin. & Agr.* 3. ¶ Invidiam habere, h. e. invidiæ eſſe obnoxium. *Cic. Agr.* 2. Syllanus ager tantam habet invidiam, ut &c. *Id. Ver.* 6. Cogitaſti, ſi ei reddidiſſes, te minus invidiæ habiturum. ¶ Sine invidia aliquid dare, apud *Martial. l.* 3. *epigr.* 63. ſignificat, libenti animo, & ſine repugnantia. ¶ *Abſit verbo invidia*, formula eſt, qua utimur, cum aliquid invidioſum dicimus. *Liv. l.* 9. *c.* 19. *ad fin.* Abſit verbo invidia, & civilia bella fileant. *Id. l.* 36. *c.* 7. Hoc ego adjuncto (abſit verbo invidia) qui dubitare de eventu poſſim? ¶ Diminutivum *invidiola* affertur in Perotti Cornucopia ex Ciceronе. Nizolius addit *ex epiſtolis ad Atticum*. Videndum, quo codice uſi ſint. Nomen certe nitidum eſt, & ad Latinas aures formatum, ut quivis uti recte poſſit.

Invidiola. V. Invidia.

Invidioſe, adv. *odioſamente*, ἀνιχθῶς, inviſe, odioſe, ut Invidioſe aliquid dicere. vel facere, ideſt eo animo quippiam dicere, vel facere, ut aliquem in invidiam adducamus. *Cic.* 4. *Acad.* Num minus hæc invidioſe dicuntur? *Idem pro Mil.* Concionesillæ, quibus invidioſe potentiam meam criminabare. *Vellej. l.* 2. *c.* 43. *de Ciceronis exilio*: Neque quiſquam aut expulſus invidioſius, aut reditatus lætius.

Invidioſus, a, um, πικρὸς, Ger. *verhaßt*, Gal. *envié*, Hiſp. *embidiado*, ἐπίφθονος,

Dossi, is, cui invidetur. *Cic. pro Corn. Balbo.* Pecunia L. Cornelii neque invidiosa est. ¶ Sumitur etiam pro invisо. *Cic. ad Q. Fr.* Ut summa severitas animadversionis non modo non invidiosa, sed etiam popularis esset. ¶ Reperitur etiam active pro eo, qui invidet. *Ovid. Met. v.* 324. Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas omnia destruitis. ¶ Comp. invidiosior, sup. invidiosissimus. *Cic. 4. Ver.* Putabant, absentis damnationem, præsertim tantæ pecuniæ, multo invidiosiorem fore. *Id. pro Cluent. c.* 37. Quod fuit in illo judicio invidiosissimum.

Invidus, a, um, *invidioso*, מקנא, Ger. *neidisch*, Gal. *envieux*, Hisp. *embidioso*, φθονερὸς, βάσκανος, qui alicui invidet, hoc est, qui ex alterius prosperitate dolore afficitur. *Cic. pro Mur.* Quantum neque ambitiosus Imperator, neque invidus tribuere alteri in communicanda gloria debuit. ¶ Sæpe substantive ponitur. *Cic. 6. Fam. ep.* 16. Persuaserat nonnullis invidis meis. *Idem pro Flacco.* Virtutis hostis, aut laudis invidus. ¶ Aspiciunt autem invidi aliena bona oculis non rectis, strabonum in morem. Unde scite dixit *Lucil.* apud *Non. c.* 1. *n.* 109. Nulli me invidere, non strabonem fieri deliciis me istorum. *Var. ibid.* Multi enim, qui limina intrarunt integris oculis, strabones facti sunt. *Hor. l.* 2. *od.* 2. Quisquis ingentes oculo irretorto spectat acervos.

Invigilatus, a, um, nom. ex particip. evigilatus, elucubratus. *Cinna vetus Poeta* apud *Ipsid. l.* 6. *c.* 12. Hæc tibi Arateis multum invigilata lucernis Carmina.

Invigilo, as, avi, atum, n. 1. *vegghiare*, שקד, Ger. *wachen seyn*, Gal. *veiller*, Hisp. *velar*, ἐναγρυπνῶ, cum cura, & solicitudine vigilo. *Col. l.* 10. *v.* 259. Invigilate viri, tacito nam tempora gressu diffugiunt. *Lucr. l.* 4. Vel custodiendis domibus invigilat. ¶ Translate sumitur pro incumbere in rem aliquam. *Virg. 4. Georg. v.* 158. Namque alias victu invigilant.

Invincibilis, le, adject. qui vinci non potest, invictus, *invincibile*. *Apul. Apolog.* Cum hæc ab illis quasi gravia, & invincibilia dicerentur.

Invincibiliter, adverb. invicte, *invincibilmente*. *Apul. l.* 4. *Florid.* Ratio conclusa acriter, & invincibiliter videbatur.

Invinctus, a, um, valde vinctus. Nam præp. *in* interdum negat, interdum auget. *Callistr. l. pen. ff. de lege Fabia.*

Invinus, a, um, *che non beve vino*, ἄοινος, abstemius, qui vinum non bibit, quasi sine vino, sicut invius sine via. *Apul. l. ult. A. A.* Neque ullum animal essem, & invinius essem. In veteri Onomastico legitur *invinus*, ἄοινος.

Invio, as, avi, atum, a. 1. viam facio, vel viam ingredior, calco, ἐπιβαίνω. *Solin. c.* 2. (*al.* 8.) Parcius depavita levibus vestigiis inviare.

Inviolabilis, le, o. 3. *inviolabile, che non si può violare*, Ger. *unverletzig*, Gal. *inviolable*, Hisp. *inviolable*, ἀσυλβίαστος, quod violari non potest, aut vulnerari. *Sil. l.* 16. *v.* 16. Velut inviolabile telis servabant, sacrumque caput. Adde *Lucr. l.* 5. *v.* 306.

Inviolabiliter, adv. *inviolabilmente*. *Marcellinus*, & *Faustinus in libello ad Imp. Valentin. Theod. & Arcad.* Fidem integram inviolabiliter possidere.

Inviolate, adv. *incorrottamente*, ἀσυλλήπτως, incorrupte. *Cic. de Sen. c.* 22. Memoriam nostri pie, inviolateque servabitis.

Inviolatus, a, um, *inviolato*, incorrotto, תמים, Ger. *unverletzt*, Gal. *inviolé*, Hisp. *inviolado*, ἀσυλβίαστος, illæsus, incorruptus, integer. *Cic. pro Rab. c.* 4. Qui cæsam concionem, sanctum campum, inviolatum corpus omnium civium Romanorum defendo servari oportere. *Id. pro Sext. c.* 67. Involnerati, inviolatique vixerunt. *Auct. carm. ad Liviam de morte Drusi, v.* 43. Pudicitia inviolata.

Inviscératus, a, um, in viscera immissus. *Augustin. serm.* 24. *edition. recent.* Ejus sanctam charitatem inviscerata sentimus in cordibus nostris. Adde *epist.* 57. *sub fin.*

Inviscero, as, avi, atum, a. 1. indo, intus gigno. *Nemesian. in Cyneg. v.* 214. Hoc canibus blandis inviscerat æstus.

Invisibilis, le, adject. *invisibile*, ἀόρατος. *Celsus in præfat.* Invisibilia foramina. *Lactant. l.* 7. *c.* 9. Deus invisibilis.

Invisitatus, a, um, nom. ex particip. *non visitato, non veduto spesso*. *Liv. l.* 27. *c.* 39. Galli invisitati ante alienigenis, nec videre ipsi advenam in sua terra assueti. *Quintil. Declam.* 12. Nulla celebris civitas invisitata transitur. *Apul. l.* 4. *Florid.* Quod sum vobis nec late alienus, nec pucritia invisitatus.

Inviso, is, isi, isum, a. 3. *andare a vedere*, פקר, Ger. *besuchen*, Gal. *aller voir, visiter*, Hisp. *ir a ver*, ἐπισκοπέω, idem quod simplex viso, nisi quid addat compositio vehementiæ. *Cic. Att. l.* 1. Et ut jam invisas nos, non solum rogo, sed etiam suadeo. *Id. Att. lib.* 4. Domum meam quod crebro invisis, est mihi valde gratum. *Plaut. Stich.* 1. 2. 9. Ad meam filiam invisa. ¶ Item inspicere, intueri. *Virg. 1. Georg. v.* 25. Urbes invisere, terrarumque curam.

Invisor, oris, m. qui invidet, *invidioso*. *Apul. l.* 1. *Florid.* Si quis forte ex invisoribus meis malignus sedet.

Invisus, a, um, *non visto*, Germ. *ungesehend*, Gal. *non veu*, Hisp. *no visto*, ἀόρατος, ἀθέατος, non visus. *Cic. de Arusp. resp. c.* 27. Occulta, & majoribus non invisa solum, sed etiam inaudita sacra incapiabili scelere pervertit. ¶ Frequentissime ponitur pro odioso, sive pro eo, qui odio habetur, qui displicet, μισητὸς, quia quem odimus, eum æquo animo videre non possumus. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 16. Ne aut invisa Diis immortalibus oratio nostra, aut ingrata esse videatur. *Id. 1. Offic.* Quo quis vertutior, & callidior est, hoc invisior, & suspectior. *Plin. ep.* 40. *lib.* 2. Cujus marito inimicissimus, ipsi invisissimus fuerat. *Martial. l.* 7. *epigr.* 20. O Nero crudelis, nullaque invisior umbra. hoc est nulla re magis invisus, quam cæde Lucani, de quo est epigramma.

Invitabilis, le, o 3. *dilettevole*, ἐναγώγιος, blandus. *Gel. l.* 13. *c.* 11. Sermones jucundos, & invitabiles, & cum quadam illecebra, & voluptate utiles.

Invitamentum, i, n. *invito, allettamento*, invitatio, illecebra. *Cic. in Hortens.* apud *Non. c.* 4. *n.* 232. Voluptates nulla ad res necessarias invitamenta afferunt senibus. *Id. l.* 3. *Fin. c.* 6. Fons reperiendus est, in quo sint prima invitamenta naturæ.

Invitatio, onis, f. *invito*, קריאה, Germ. *ladung*, Gal. *invitation, convoi*, Hisp. *combite*, πρόκλησις, invitamentum. *Cicer. Att. lib.* 9. In Epirum vero invitatio quam suavis, quam liberalis, quam fraterna! *Id. Tusc.* 3. *c. ult.* Ægritudo non natura exoritur, sed quadam invitatione ad dolendum.

Invitator, oris, m. qui invitat, præsertim ad cœnam. *Martial. l.* 9. *epigr.* 93. Ad cœnam si me diversa vocaret in altra Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis. *Sidon. l.* 9. *ep.* 13. Quos invitator in unam cœnam contraxerat.

Invitatus, us, m. invitatio, *invito*. *Cic.* 8. *Famil. epist.* 5. Ut initio mea sponte, postea invitatu tuo mittendum duxerim.

Invitatus, a, um, nom. ex partic. allectus, *invitato*. *Plin. l.* 2. *c.* 23. Invitata improbitas parvo successu. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Invitati per domos hospitaliter.

Invite, adv. *contra voglia, mal volentieri*, Ger. *mit un willen*, Gal. *a regret*, Hisp. *forçosamente, mueles*, non libenter, coacte. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. Invite cepi Capuam. *Id.* 2. *Orat. c.* 89. Quem ego paulo sciebam vel pudentius, vel invitius ad hoc genus sermonis accedere. *Id.* 3. *Fam. ep.* 10. Qui cum maximis rebus suis coactus a me invitissime discessisset. Melius tamen *invitissime*.

Invitiabilis, le, adject. qui vitiari, & corrumpi non potest. *Prudent. Psycomach. v.* 626. Spes invitiabilis ævi.

Invito, as, avi, atum, a. 1. *invitare*, קרא, Germ. *laden*, Gal. *inviter, convier*, Hisp. *combidar*, προκαλῶ, voco, allicio, a *vis*, quasi sit blanda vi ad se allicere. Constituitur vel absolute. *Virg.* 1. *Georg.* Invitat genialis hyems, curasque resolvit. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 5. *Fin.* Ut ipsum per se invitaret, & alliceret appetitum animi. *Id.* 13. *Famil.* Præsertim cum eos te honorificentissime invitarer. ¶ Vel cum accusativo motus. *Cic. 4. Ver.* Eum autem inimicissimi Sthenii domum suam statim invitant. *Cic.* 3. *Offic.* Et simul ad cœnam hominem in hortos invitavit in posterum diem. *Id. Att. l.* 2. A Cæsare valde liberaliter invitor in legationem illam. ¶ Vel cum acc. & abl. sine præp. *Cic. 6. Ver.* Rex denique ecquis est, qui Senatorem P. R. tecto, ac domo non invitet? *Id.* 12. *Phil.* Tota familia occurret, hospitio invitabit propter familiaritatem notissimam. ¶ Vel cum abl. communi. *Cic. ad Brut.* Præclara illa quidem ingenia, quæ gloria invitantur. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cic. Att. l.* 12. Invito eum per litteras, ut apud me diversetur. ¶ Invitare aliquem poculis, est propinare, vel prębibere, & ad bibendum provocare, quod *Cirro* dixit poculis poscere. *Plaut. Rud.* 2. 3. 32. Neptunus magnis poculis hac nocte eum invitavit. ¶ Hinc invitare se, hoc est largiter bibere. *Plaut. Amph.* 1. 1. 127. Mira sunt, nisi invitavit se in cœna plusculum. *Sueton. Aug. c.* 77. Quoties largissime se invitaret, senos sextantes non excessit. ¶ Dicimus etiam *invitare aliquem*, pro vocare ad cœnam, & liberaliter accipere. *Cæs. l.* 3. *B. C. cap.* 74. Alii suos in castra invitandi causa adducunt, alii ab suis abducuntur. ¶ Inveniur etiam usurpatum pro vita privare, ut sit ab *in* privat. & *vita*. *Plaut. Cas.* 4. 6. 21. Gladium ancilla Casinam habere ait, qui me, ac te invitet. V. *Lipsi. l.* 2. *antiq. lect. c.* 11.

Invituperabilis, le, adject. non vituperabilis. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 10. Invituperabiles conditiones.

Invitus, a, um, *suo mal grado, contra sua voluntà*, Ger. *ungern*, Gal. *contraint*, Hisp. *forçosamente*, ἄκων, ἀνάεκας, non libens, recusans, repugnans, contra voluntatem. *Cic. in Parad.* Sapiens nihil facit invitus. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Invita in hoc loco versatur oratio. *Id.* 3. *Fam. ep.* 64. Ego eum a me invitissimus dimisi. ¶ Invita Minerva. V. *Minerva*.

Invius, a, um, *senza via, ove non si può andare*, Germ. *ungebahnet*, Gal. *hors de chemin*, Hisp. *fuera de chamino*, ἄοδος, quod est sine via, & per quod iri non potest. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Saba regio undique rupibus invia. *Liv. l.* 9. *c.* 14. Invii saltus. *Ovid.* 14. *Met. v.* 183. Invia virtuti nulla est via. ¶ Usurpatur etiam substantive. V. *Invia*, *orum*.

Inula, f. 1. *enula, ilenio*, herba, vulgo enula Campana, folia ferens verbasci foliis non dissimilia, sed angustiora, & oblongiora, radice subcandida, ad rusum colorem nonnihil tendente, ex qua gratissimum condimentum fieri solet. *Col. l.* 12. *c.* 46. & *Horat. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 44.

Inulte, adv. *senza vendetta*. *Curt. lib.* 4. Nonnulli ruunt in hostem, haud inulte tamen periturі.

Inultus, a, um, *non vendicato, impunito*, Germ. *ungerochen*, Gall. *qui ne s'est pas vengé*, Hisp. *el que no se a vengado*, ἀτιμώρητος, impunitus, non vindicatus, de quo non est sumptum supplicium. *Cicer. pro Cluent.* Cur hunc esse inultum tandiu finis? ¶ Interdum de eo dicitur, qui accepit injuriam, de qua nulla sumpta est vindicta. *Virg.* 2. *Æn.* Nunquam omnes hodie moriemur inulti. ¶ Usurpatur etiam pro illæso, indemni. *Curt. l.* 3. *c.* 4. Jugum, unde inultus subeuntem prohibere potuisset, &c.

Inumbratus, a, um, adject. simulatus, *apparente, finto*. *Cels. J Cæs lib.* 18. *Dig. de acquir. possess.* In conspectu inumbratæ quietis constitutus.

Inumbro, as, avi, atum, a. 1. *adombrare, far ombra*, הצל, Ger. *schatten machen*, Gal. *ombrager*, Hisp. *hacer sombra*, ἐπισκιάζω, est tegendo umbram facere, opacare. *Virgil.* 11. *Æn.* Instructoque toros obtentu frondis inumbrant. ¶ Translate ponitur pro obscurare. *Plin. Paneg. c.* 19. Imperatoris adventu legatorum dignitas inumbratur.

Inuncatus, a, um, *rampinato*, particip. ab inuncor. *Col. l.* 7. *c.* 3. Quibus velut hamis inuncata a pascentium tergoribus avellitur.

Inuncо, as, avi, atum, a. 3. *rampinare*, נגל, Germ. *herbey hacken*, Gal. *accrocher*, Hisp. *arrebatar*, ἁρπάζω, rapio, arripio, quasi unco invado, unco ad me traho. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 425. Aut qui nummos tristis inuncat. *Apul. l.* 1. *Florid.* Unde unguibus inuncet.

Inunctio, onis, f. 3. *unzione*, ἐναλοιφὴ, mollis frictio ex oleo, sive aspersio, illitio, illitus. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Felle glaucomata, & suffusione corrigi prope creditur tridui inunctione.

Inundatio, onis, f. 3. *diluvio*, שטף, Ger. *ein ausbruch eines wassers*, Gal. *débordement*, Hisp. *rebosadura*, κατάκλυσις, diluvium. *Col. l.* 3. *c.* 11. Quæ fluminum alluvio, & inundationibus concreverint. *Plin. l.* 1. *c.* 3. Joppe Phœnicum antiquior terrarum inundatione.

Inundatus, a, um, *inondato*, aquarum vi obrutus. Translate *Curt. l.* 5. *c.* 7. Exercitibus, quibus Europa inundata est. *Id. l.* 9. *c.* 2. *circa med.* Cilicia inundata cruore Persarum. *hyperbole*. *Petron. in Satyr. c.* 1. 101. Inundatus hac Eumolpus invidia. Et *cap.* 118. Mens ingenti flumine litterarum inundata.

Inundo, as, avi, atum, a. 1. *spanderse fuora*, שטף, Germ. *überfliessen*, Gal. *se deborder*, Hisp. *rebossar*, κατακλύζω, extra alveum diffluo, vel effundor. *Virg.* 10. *Æn.* Inundant sanguine fossæ. ¶ Quandoque active accipitur pro undis obruere, aqua operire, devastare, *inondare*, ἐπικλύζω. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 37. Ut terra infimum teneat, hanc inundet aqua. ¶ Translate accipitur pro copiose accurrere, & quasi undarum more affluere. *Virg.* 12. *Æn.* Hinc densi rursus inundant Troes, &c.

Inungo, is, unxi, unctum, a. 3. *ungere*, משח, Ger. *beschlben*, Gal. *oindre*, Hisp. *untar*, ἐναλείφω, illino, oleo leviter aspergo. *Plin. l.* 8. *c.* 54. Mira solertia visco inungunt oculos.

Invocatio, onis, f. 3. *invocazione*, actus invocandi. *Quintil. lib.* 9. *c.* 2. Sive ad invocationem aliquam convertimur. *Id. lib.* 6. *c.* 2. Et Deorum etiam invocatio ex bona conscientia profecta.

Invocatus, a, um, nom. ex partic. non vocatus, *non chiamato*, ἄκλητος. *Plaut. Capt.* 1. 1. 2. Quod invocatus soleo esse in convivio. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 38. Quid? quod imagines etiam veniunt invocatæ. *Nepos in Cimone*, *c. ult.* Quicunque die ei cœna coquebatur, ut quos invocatos vidisset in foro, omnes devocaret. ¶ Item vocatus, *chiamato*. *Justin. l.* 18. *c.* 6. Diu viri nomine cum multis lacrymis, & lamentatione flebili invocato.

Invoco, as, avi, atum, a. 1. *chiamare dentro*, קרא, Ger. *anruffen*, Gal. *invoquer*, Hisp. *invocar*, ἐπικαλῶ, intro voco. *Plaut. in Capt.* 1. 1. 8. Nos quispiam neque vocat, neque invocat. ¶ Sæpe sumitur pro in auxilium vocare, subsidium petere, *invocare, chiamare in ajuto*, ἐπικαλῶ. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Apud nostros Junonem Lucinam in pariundo invocant. *Id.* 2. *de Or.* Atque ipsum advocatum ad communem Imperatorum fortunam defendendam invocarit. ¶ Interdum idem est ac simplex voco. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Persæ justissimum ac mitissimum dominum, Macedones optimum ac fortissimum regem invocantes, certamen quoddam mœroris edebant.

Involatus, us, m. idem ac volatus, verbum est augurum, ex aviuм volatu omen captantium. *Cic. 6. Fam. ep.* 6. Non igitur ex alitis involatu, nec e cantu oscinis &c.

Involito, as, avi, atum, n. 1. freq. ab involo. *Hor. l.* 4. *carm. od.* 10. Et quæ nunc humeris involitant, decidernt comæ.

Involo, as, avi, atum, n. 1. *volar dentro*, בוא, Ger. *anfallen*, Gall. *derober*, Hisp. *hurtar*, ἐξίπτασμαι, intro volo. *Varr. l.* 3. *de R. R.* At in villam intro involant columbæ. *Colum. lib.* 8. *cap.* 3. Neque enim debent ipsis nidis involare. ¶ Translate sumitur pro irruere in aliquem, manus violenter alicui injicere, translatione ab avibus in escam irruentibus. *Ter. Eun.* 5. 2. 20. Vix me contineo, quin involem in capillum. ¶ Item pro vi aliquid tollere, sive clam, sive aperte, *involare, rubare*, κλέπτειν, ἁρπάζειν, eadem translatione. *Plin. l.* 9. *c.* 59. Singulos involat verius, quam capit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 31. Nostra est omnis ista prudentiæ, doctrinæque possessio, in quam homines, quasi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occupatis, involaverunt. *Dig.* 47. 9. 6. Anchoræ involantur de mari. ¶ *Tac. Ann.* 1. *c.* 49. Truces etiam tum animos cupido involat. *h. e.* incessit.

Involucre, is, n. 3. *ἀμίτιον*, linteum illud, quo tonsores humeros tondendorum involvunt, ne vestes capillorum segmentis sordidentur, ab *involvo*. *Plaut. Capt.* 2. 2. 17. Ne is quidem involucre lajicere voluit, vestem ut ne inquinet.

Involueris, ere, o. 3. *che non può volare*, ἀπτῶν, quod adhuc volare non potest. *Gel. l.* 2. *c.* 29. Pulli tunc involucres erant.

Involûcrum, cri, n. *involglio*, חפיסה, Ger. *eine decke*, Gal. *enveloppe*, Hisp. *envolvedor*, ἄλυμμα, *ἐπίλυμμα*, quidquid aliquid tegit, & operit, a lupino *involucro*.

Iurum. Cic. in Ver. 6. c. 28. Candelabrum involutum quam occultiſſime delatum involucris rejectis oſtenderunt. *Id. 1. de Or.* Divitias, ac ornamenta ejus ingenii per quædam involucra, atque integumenta perſpexi. ¶ Involucra ſimulationi per quædam involucra, atque integumenta ſimulationis, h. e. ſimulati affectus. *Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Multis enim ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque natura.

Involuntarius, a, um, adject. *involontario. Cal. Aurel. Tard. 1. c. 4.* Involuntarius actus.

Involuntas, atis, f. naluntas, non voluntas. *Tertul. Apol. c. 25.*

Involvo, is, involvi, involutum, 3. *imporre*, כפל, Ger. *arein wyckelen*, Gal. *envelopper*, Hiſp. *envolver*, *ἐνελίσσω*, glomero, in, ſeu ſuper aliquid volvendo impono, aut injicio. *Virgil. 1. Georg.* Scilicet atque Oſſa frondoſum involvere Olympum. *Ovid. 12. Met.* Saxa, trabeſque ſuper, totoſque involvito montes. ¶ Sæpe accipitur pro circumplicare, circumvolvere, & re involuta integere, *avvoglere*, *avviluppare*, *περιειλεῖν*. *Plin. l. 11. c. 24. de apibus.* Nam & lacertarum catulos venantur, hos primum tela involventes. *Sil. l. 7.* Caſſide crinem involvit. *Hor. 4. carm. od. 29.* Et mea virtute me involvo. Caſſide crinem involvit. *Hor. 4. carm. od. 29.* Et mea virtute me involvo. ¶ Per translationem accipitur pro obſcurare, occultare. *Virg. 3. Æn.* Involvere diem nimbi. *Id. 6. Æn.* Obſcuris vera involvens. ¶ Item pro ſe dedere, immergere. *Cic. 9. Fam. ep. 20.* Ubi ſalutatio defluxit, literis me involvo. *Plin. l. 7. ep. 30.* Involvere ſe otio.

Involvolus, V. Iuvolvulus.

Involūte, adverb. obſcure. *Spartian. in Caracal. c. 2.* Queſtus eſt de fratris inſidiis involute, & incondite.

Involutio, onis, f. actus involvendi, vel res involuta. *Vitruv. l. 10. c. 11.* Tabulæ pertegant etiam involutionem.

Involūtus, a, um, adject. *involto*, *inviluppato. Cic. Ver. 4. c. 28.* Ut id in Prætorium involutum quam occultiſſime deferatur. *Id. 1. Acad. c. 4.* Involuta, & occultæ res. *Id. Phil. 7. c. 6.* Involutum bellum pacis nomine. *Senec. l. 6. quæſt. nat. c. 5.* Involutiſſima res.

Involvŏlus, vel Involvolus, li, *εἶλος*, *ἕλιξ*, vermiculus, qui & convolvulus dicitur; qui ſeſe foliis arborum, & vitium involvit, & implicat. *Feſt. Plaut. Caſſ.* 4. 2. 63. Imitatus nequam beſtiam, & damnificam. P. Sed quidnam amabo? L. Involvulum, quæ in pampini folio intorta implicat ſeſe.

Inurbāne, adv. *incivilmente*, *ἀστείως*, *ἀγροίκως*, inciviliter. *Cicer. 3. de nat. Deor. c. 19.* Apud quos non inurbane Stratonicus, ut multa, &c.

Inurbānus, a, um, *incivile*, *ruſtico*, *rozzo*, Ger. *baeuriſch*, Gal. *incivil*, Hiſp. *groſſero*, *ἄστειος*, incivilis, invenuſtus, ruſticis moribus præditus. *Cicer. in deſtorter*, *ἀγροικος*, incivilis, invenuſtus, ruſticis moribus præditus. *Quintil. Brut.* Qui & plane indocti, aut inurbani, aut ruſtici etiam fuerunt. *Quintil. l. 6. c. 4.* Geſtus non inurbanus.

Inurgĕo, es, urſi, a. *premere*, *urtare*, *ſpingere*, *ἐπωθέω*, contra aliquem urgeo. *Lucr. l. 5. v. 1034.* Cornua nata intenſus inurget.

Inurīno, as, avi, atum, n. 1. idem ac urino, aquam ſubeo. *Colum. l. 8. c. 14.* Lacus, piſcinaque manu fiant, ut ſint, quibus inurinare poſſint aves.

Inūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *ſegnare con ferro caldo*, חרה, Ger. *ziobrennen*, Gal. *marquer d'un fer ebaud*, Hiſ. *ſeguelar con fuego*, *ἐγκαίω*, eſt ignito ferro ſtigmata imprimere, ut ſervorum fronti, & equorum coxis, ut cognoſcantur a domino. *Virg. 3. Georg. v. 158.* notas, & nomina gentis inurunt. ¶ Eſt item adhibito igne fingere; quod genus picturæ Encauſtice dicitur. *Plin. l. 35. c. 4.* Cujus ſupra caput tabula bigæ pendet, quam Nicias ſcripſit ſe inuſſiſſe. ¶ Per translationem. *Cic. de Prov. Conſ.* Inurere ignominiam alicui. *Liv. l. 3.* Orabatque, ne Claudiæ genti eam inuſtam maculam vellent. h. e. impactam. Orabatque, ne Claudiæ genti eam inuſtam maculam vellent. h. e. impactam, impreſſam. ¶ Inurere famam ſuperbiæ, h. e. ſuperbiæ damnare. *Cic. pro Mur. c. 4.* ¶ Inurere dolorem alicui, h. e. afferre. *Id. Ver. 3. c. 44.* ¶ Inurere notam cenſoriam, *cenſuraſe*, *criticare*. *Plin. l. 9. ep. 13.* ¶ Inuri cenſoriæ ſeveritatis nota. *Cic. pro Cluent. c. 46.* ¶ Uſurpatur etiam pro ſimplici uro. *Colum. l. 11. c. 3.* Solum frigoribus, & pruinis inurendum.

Inuſitāte, adv. *fuor di coſtuma*, *ἀσήθως*, *ἀηθικῶς*, præter conſuetudinem. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Abſurde, & inuſitate ſcriptæ epiſtolæ. *Id. in Bruto, c. 75.* inuſitate loqui. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 4.* Inuſitatiſſime *nox* pro *nolle* dixerunt.

Inuſitāto, adverb. inuſitate. *Plin. in Panag. c. 5.* Inuſitato enituit.

Inuſitātus, a, um, *inuſitato*, *fuor d'uſanza*, Germ. *ungebreuchtig*, Gal. *inuſité*, Hiſp. *inuſitado*, *ἀήθης*, inſolitus, præter conſuetudinem, raro viſus, inauditus. *Cic. 3. Off.* Hominis mortui vidit corpus magnitudine inuſitata. *Id. 2. de Or.* Alter leporem quendam inuſitatum noſtris Oratoribus eſt conſequutus. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 25.* Species navium inuſitatior.

Inuſque pro uſque in, ut huccuſque pro uſque huc. *Avien. in ora maritt. v. 525.* tum jugum Calebandicum Inuſque ſalſam dorſa porrigit Thetim. Adde v. 606. & 641.

Inuſtus, a, um, nom. partic. ab inuro. *Ovid. 12. Met. v. 275.* Arſerunt crines, & vulnere ſanguis inuſtus Terribilem ſtridore ſonum dedit. *Colum. l. 6. c. 5.* Urina inuſta teſtis candentibus. *Lucan. lib. 9. v. 859.* axis inuſtus Solis equis, *la zona torrida*. ¶ Translate ſignificat impreſſus, inſitus. *Cic. 2. de Orat.* Niſi omnes ii motus, quos Orator adhibere volet Judici, in ipſo impreſſi, atque inuſti videantur. V. *Inuro.* ¶ Significat etiam non uſus. *Lucan. l. 9. v. 787.* ſemuſta rapit, reſolutaque nondum Oſſa ſatis nervis, & inuſtis plena medullis Æquorea reſtinguit aqua.

Inūſus, us, m. *non uſo*, *diſuſo*, ignavia. *Plaut. Meſt. 1. 2. 64.* Ego ſum inuſu factus nimio nequior.

Inutilis, le, o. 3. *inutile*, Ger. *unnutzlich*, Gal. *inutil*, Hiſp. *inutil*, *ἄχρηστος*, qui nulli uſui eſt. *Cic. 2. de Div.* Quis ſit optimus Reip. ſtatus, quæ leges, qui mores aut utiles, aut inutiles. *Id. 1. de Inv.* Is inutilis ſibi, perniciosus patriæ civis alitur. *Ovid. 13. Met. v. 38.* Donec ſolertior iſto, & ſibi inutilior timidi commenta retexit. *Plin. l. 22. c. 24.* Stomacho inutiliſſimum. *Cic. 1. Fin. c. 4.* Inutile ad uſus civium. ¶ Ponitur & pro noxio, perniciosſo. *Lucil. l. 22.* Servus neque inſidus domino, neque inutilis cuiquam. *Cic. 2. Off.* Seditioſum, & inutilem civem in judicium vocavit. *Id. ib. l. 3. c. 13. in fin.* Hæc tot, & alia plura nonne inutile eſt vitiorum ſubire nomina? *Var. l. 3. R. R. c. 16. de apibus.* Animadvertat, ne reguli plures exiſtant: inutiles enim fiunt propter ſeditionem.

Inutilĭtas, atis, f. *inutilità*, *δεινὸν*, Ger. *unnutzigkeit*, Gal. *inutilité*, Hiſp. *inutilidad*, *ἀχρηστία*. *Cic. 2. de Inv. c. 52.* Ut appetendarum rerum partes ſint honeſtas, & utilitas, vitandarum turpitudo, & inutilitas.

Inutiliter, adv. *inutilmente*, Ger. *unnutzlich*, Gal. *inutilment*, Hiſ. *inutilmente*, *ἀχρήστως*, non utiliter. *Liv. l. 3. c. 51.* Reſponſum quamquam non inutiliter, fortuito tamen magis conſenſu, quam communi conſilio eſſe. ¶ Item perniciosſe. *Hirt. de B. Alex. c. 65.* Multa Romæ male, & inutiliter adminiſtrari.

Invulgātus, a, um, nom. ex partic. vulgatus, vulgaris. *Gel. l. 11. c. 7.* Culpatius eſſe arbitror, verba nova, incognita, inaudita dicere, quam invulgata, & ſordentia.

Invulgo, as, avi, atum, a. 1. idem ac vulgo, divulgo, *divolgare*. *Gel. l. 20. c. 5.* Non recte eum feciſſe, quod diſciplinas *ἀφανισμένας*, libris foras editis, invulgaſſet.

Invulnerabilis, le, adject. qui vulnerari non poteſt. *Sen. ep. 9.* Animus invulnerabilis. *Id. de Conſol. ad Helv. c. 13.* Virtus animum undique invulnerabilem præſtat.

Invulnerātus, a, um, *non ferito*, Ger. *unverwundt*, Gal. *qui n'a eté point bleſſé*, Hiſp. *no herido*, *ἄτρωτος*, non vulneratus. *Gic. pro Sext. c. 67.* Aut omnino invulnerati, inviolatique vixerunt.

Inŭus, m. 2. Ἰλαὸς Ἐρυκίνης, Pan, Faunus, Fatuus, Fæturellus, Incubo, Incubus, ab *invendo*, quod paſſim iniret cum omnibus animalibus. In antiquis Livii codicibus pro *Inuus* legere eſt *Inivus*. Fortaſſe ab *ineo* dixere Inuus, & Inivus, ut a *uveo* eſt vacuus, & vacivus. *Virg. 6. Æn. v. 775.* Pometios, Caſtrumque Inui. Vide Ephialtes.

Inuxorius, vel Inuxorius, a, um, adject. cœlebs, ut inuxora virginitas, apud *Tertul. de exhort. ad caſtit. c. 9.*

Inycus, f. 2. Inicum, Canticus, *Longobardo*, opp. Siciliæ ad oſt. Crimiſſi fl. e regione Selinuntis.

I ANTE O.

Jo, *iò*, dolendi particula eſt. *Tibul. l. 2. el. 4. v. 6.* Uror io, remove ſæva puella faces. ¶ Quandoque exprimit geſtientis lætitia affectum. *Ovid. 2. de Art.* Dicite jo Pæan, & jo bis dicite Pæan.

Jo, Jus, f. 4. contract. *Iŏ*, filia Inachi. Hanc Jupiter amavit, fugientemque nube remoratus eſt, & compreſſit. Cum Juno inuſitatas tenebras diurnis horis aſperſiſſet, ſuſpicans aliquid fraudis a conjuge admitti, e cœlo delapſa eſt, & caliginem diſcuſſit. Jupiter præſentiens Junonis adventum, puellam, ne agnoſceretur, in juvencam transformavit. Sed Juno ſuſpicata id, quod res erat, vaccam eam a Jove ſibi dono dari poſtulavit, quam cum acceppiſſet, appoſuit ei cuſtodem Argum centoculum. Ab Argo moleſtiſſima cuſtodia ſervabatur. Id ægre Jupiter ferens per Mercurium eum interficiendum curavit. Quam ob rem irata Juno Agri oculos pavonis caudæ affixit, œſtrum pellici immiſit, cujus aculeis exagitata in Ægyptum uſque perfugit. Ibi implorato Jovis auxilio priſtinam formam recuperavit, Regique Oſiridi nupſit. Ægyptiis omnibus adeo chara fuit, ut poſt mortem Dea habita ſit, quam illi Iſidem appellarunt, ſacraque ejus Iſiaca, quibus anſer immolari conſuevit. *Suidas* ſcribit, Jovem Iſim ex Argo Græciæ urbe rapuiſſe, &, cum Junonem timeret, mutaſſe nunc in bovem candidam, nunc in nigram, nunc in violaceam, cumque ea oberrantem in Ægyptum veniſſe. Mythologici Iſidis in vaccam metamorphoſin de navi interpretantur, qua Jupiter in Ægyptum navigavit, quod vacca navis inſigne fuerit. Ab Ægyptiis in Deorum numero habita fuit, quod eos literas, agriculturam, lini uſum, & multa alia docuiſſet. *Ovid. Met. Boccat. l. 7. Genial.*

Jocabundus, a, um, qui aliquid jocoſe facit. *Valer. l. 2. c. 15.* Juventus rudi, ac incompoſito motu corporum jocabunda geſtus dedit. *Id. lib. 1. c. 8.* Cum jocabundus, quaſi deluſa ſortium fide reverteretur. Adde *Lactant. l. 2. c. 7.*

Jocaliter, adv. jocoſe, joculariter. *Ammian. l. 15. c. 12.* Quos jocaliter Murcos appellant.

Jocaſta, f. 1. Ἰοκάστη, filia Creontis Thebanorum Regis, & uxor Laii. Poſt mariti necem Œdipo filio imprudens nupſit, ex quo Eteocles, & Polynices genuit: qui cum ſe mutuis vulneribus confecciſſent, ipſa quoque ſibi manus intulit. *Stat. 2. Theb.*

Jocatio, onis, fem. actus jocandi, jocoſa, & faceta narratio, aut locutio, *giuoco*, *ſcherzo*. *Cic. ad Papir. l. 9. Fam. epiſt. 16.* Nunc venio ad jocationes tuas.

Joco, as, activa forma, pro jocor. *Plaut. Caſ. 4. 4. 20.* Quaſi jocabo.

Jocor, aris, atus ſum, d. 1. *ſcherzare*, בחק, Ger. *ſcherzen*, Gall. *jouer*, Hiſp. *burlar*, *παίζομαι*, *χαριεντίζομαι*, facete, & cum venuſtate aliqua loquor, per jocum aliquid facio, vel dico. *Cic. 3. Fam.* Libet enim jocari. *Id. 2. Fam. ep. 4.* Jocerne tecum per literas. *Id. 7. Fam.* Hæc jocati ſumus & tuo more, & nonnihil etiam noſtro. *Id. 4. Fin.* Ut mihi in hoc jocari videantur interdum.

Jocōſe, adv. *piacevolmente*, *da giuoco*, *da ſcherzo*, Germ. *ſchimpflich*, Gal. *par jeu*, *par raillerie*, Hiſp. *de burlas*, *παιδικῶς*, cum joco, per jocum, & riſum, joco, feſtive. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 11.* Eumque luſi jocoſe ſatis. *Horat. lib. 1. Sat. 4. v. 103.* libertus ſi Dixero quid, ſi forte jocoſius.

Jocōſus, a, um, *giocoſo*, *piacevole*, Ger. *voll ſchimpffes*, Gal. *enjoué*, Hiſp. *lleno de burlas*, *γελοῖος*, *ἀστεῖος*, quod ad jocum pertinet, qui Jocoſa contentio, quæ in joco, vel de joco oritur. *Mart. l. de Spectac. epigr. 20.* Non potuit melius litem finire jocoſam. ¶ Idem quod feſtivum eſt, jucundum. *Cicer. 1. Off. c. 37.* Si ſeriis ſeveritatem adhibeat, ſi jocoſis leporem. ¶ Dicitur etiam de perſonis, & ſignificat facetum, lepidum, jocis abundantem. *Var. l. 2. de R. R.* homo multum humanus, & jocoſus.

Joculanter, adv. jocoſe. *Sidon. l. 1. ep. 2.* Joculanter compellare.

Joculāris, re, o. 3. *da videre*, *da ſcherzo*, Ger. *im ſcherz*, Gall. *a rire*, Hiſp. *coſa de reir*, *παιγνιώδης*, quod joco ſit, diciturve, quod joco, riſuque dignum eſt. *Cic. de Fato*, O licentiam jocularem! *Id. de Leg. l. 1. c. 20.* Joculare illud quidem, & a multis ſæpe reprehenſum.

Jocularĭter, adv. idem ac jocoſe. *Plin. l. 22. c. 22.* Hæc eſt, quam Ariſtophanes Euripidi poetæ objicit joculariter. *Aſcon. in Cicer. Div. Verr. c. 21.* Joculariter irridere. Adde *Suet. in Auguſt. c. 75.*

Jocularius, a, um, idem ac jocularis. *Hor. 1. Serm. Sat. 1.* Præterea ne ſic, ut qui jocularia, ridens percurram. *Ter. And. 4. 5. 43.* Jocularium in malum inſciens pene incidi.

Joculatio, onis, f. jocus, facetiæ, feſtivitas. *Firmic. l. 5. c. 5.* Joculationes, cantuſque exercebunt.

Joculātor, oris, m. 3. qui jocos facit. *Cic. 4. Att. ep. 16.* Joculatorem ſenem illum intereſſe nolui. Alii aliter legunt. V. Joculatorius.

Joculatorius, a, um, idem ac jocularis. *Cic. ad Att. l. 4. epiſt. 16.* Huic joculatoriæ diſputationi ſenem illum, ut nuras, intereſſe ſane nolui. Alii aliter legunt. V. Joculator. *Diomed. Grammat.* Joculatoria quædam pronunciare.

Jocŭlor, aris, d. 1. dimin. a jocor. *Liv. l. 7. c. 10.* Inter carmina propemodum incondita quædam militariter joculantes.

Jocŭlus, i, m. dim. a jocus, *ſcherzetto*. *Plaut. Stich.* Novi illum, joculo hæc dicit. *Id. Moſtel.* Joculo aliquem fallere.

Jocundus, V. Jucundus.

Jocus, ci, m. 2. & n. pl. joci, orum, m. 2. vel joca, orum, n. *ſcherzo*, *giuoco*, פתי, Ger. *ſcherz*, Gal. *jeu*, *raillerie*, Hiſp. *juego*, *παιδιά*, ludus, riſus, facetiæ, lepor, feſtivitas. Differt a *ludo*, quod *ludus* factis, *jocus* præcipue verbis fieri dicitur. *Cic. 2. de Or.* Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus. *Id. 2. ad Att. l. 14. ep. 14.* Joca tua plena facetiarum ſunt. *Sueton. in Aug. c. 99.* Effundi in jocos. ¶ *Joco*, & *per jocum* idem eſt ac jocoſe, ſeu feſtive. *Cic. ad Q. Fr.* Eæ literæ alis te per jocum miſſæ ad Q. Fabium, &c. *Ter. Heaut. 3. 2. 30.* Joco ne, an ſerio illæc dicat, neſcio. ¶ Extra jocum, Remoto joco, eſt ſerio. *Cic. 7. Fam.* Sed mehercule extra jocum, homo bellus eſt. *Id. Ibid.* Remoto joco, tibi hæc amiciſſimo animo præcipio. ¶ Interdum dicitur joces de re levi, & parvi momenti. *Ter. Eun. 2. 3. 7.* Qui ſi amare occeperit, ludum jocumque dices fuiſſe illum alterum.

Johia, interjectio renuentis, aut negantis, *οἰδὲ*. *Plaut. Merc. 4. 3. 31.* ubi alii aliter legunt.

Jol, urbs Numidiæ, Jubæ regia, poſtea Colonia Cæſarea a Claudio vocata. *Plin. l. 5. c. 2.*

Jolaus, m. 2. Ἰόλαος, Iphicli filius, al. Ariſtæi, & nepos Herculis ex fratre. Herculi Hydram interficienti adfuit, ferroque candenti cruorem reſtrinxit, atque cohibuit. Cum ad decrepitam ætatem perveniſſet, Herculis precibus juventuti reſtitutus eſt. Ad extremum cum Theſpiadis in Sardiniam venit, eam ad pacem reduxit, priorem illius partem tenuit, & Jolaum a ſe denominavit, populoſque Jolenſes, ibi plures urbes condidit. *Ovid. 9. Met. v. 339.* Ora reformatus primos Jolaus in annos.

Jolchĭcus, vel Jolciacus, a, um, adjectiv. ad Jolcum pertinens. *Ovid. Met. 7. v. 158.* Victor Jolciacos tetigit cum conjuge portus. *Virg. in Ciri, v. 377.* Regis Jolchiacis animum defigere votis. h. e. magicis devotionibus.

Jolchos, vel Jolcos, f. 2. *Jaco*, opp. Theſſaliæ, in Magneſia, ad ſin. Pelaſicum, ſeu Pegaſicum, ad rad. Pelii M. ¶ Patria fuit Jaſonis, & venenorum ferax.

Jole, es, f. Ἰόλη, Eurythi Oechaliæ Regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurythus jam victus ei tradere recuſaſſet, licet certaminis lege debitam, ira accenſus Hercules Eurythum interfecit, urbeque direpta Jolen abduxit. Poſtea Hylo filio ſuo uxorem tradidit. *Ovid. 9. Met.* Sed ab aliquibus ſcriptum eſt, Hylum, patre mortuo, Jolem in uxorem duxiſſe.

Jon, n. 2. *Ion*, violaceæ gemmæ ſpecies, colore tamen dilutiore, adeo, ut viſum non fatiet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Jon, maſc. 3. *Ione*, Xuthi filius, a quo Pelaſgi Ægiales, qui Achajam Peloponneſi regionem incolebant, Jones primum appellati ſunt. *Herod. l. 7.* ¶ Jon alius, filius Orchomeni, ex Chio Inſula, Poeta Tragicus, & Philoſophus, cu-

jus ſcripta commemorantur a *Suida*.

Jonæus, a, um, ad Ionam, ſeu Jonam Prophetam pertinens. *Juvenc. lib.* 2. v. 711. Hinc & Ioneis monitis potiora jubentur.

Jōnas, ſeu Jonas, æ, m. Ἰωνᾶς, Propheta Dei celebris in ſacra Scriptura. Diſſyllabum faciunt Latino more *Prudent. Cathemer.* 7. v. 111. & *Sidon. carm.* 16. v. 26.

Iōnes, um, m. Ἴωνες, populi Ioniæ. *Plin. l.* 5. *c.* 29. & *l.* 13. *c.* 8. *Cic. pro Flacc. c.* 27. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. & *Claudian. l.* 2. *in Eutrop.* v. 239.

Jonĭa, ſ. 1. *Sarchon*, vel *Sarchan*, Turc. *Quiſtam*, vel *Quiſtem*, Ἰωνία, Aſiæ minoris regio maritima, in ora maris Ægæi. Dicta eſt a Jone filio Xuthi; qui cum tredecim coloniis Græcorum in Aſiam profectus eſt, & hanc regionem inter Æolidem, & Cariam ſubegit. Alii dictam eſſe volunt a Javan filio Japhet. *Voſſ.* Habet a Septent. Æolidem Hermo fl. ſeparante, a Mer. Cariam, dividente Mæandro fl. ab Or. Lydiam. Sed aliorum deſcriptione rigatur fluviis Cayſtro, & Mæandro, qui per eam labitur, ſed non ipſam dividit a Caria, cum Miletus ſit ultra Mæandrum.

Joniăcus, a, um, adject. Jonius. *Ovid. ep.* 9. v. 83. Inter Joniacas calathum tenuiſſe puellas.

Jonice, Ἰωνικῶς, more, vel ſermone Jonico. *Gel. l.* 6. *c.* 15. Ἴωνες, ἡ ἴωνη Jonice a verbo ἴωνω.

Jonĭcus, a, um, o. 1. 2. Ἰωνικός, quod eſt ex Jonia, ut Jonica lingua, una ex quinque dialectis Græcorum. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 6. Motus doceri gaudet Jonicos Matura virgo. ¶ Jonicas columnas primi erexere in Aſia in templo Dianæ Epheſinæ Athenienſes illi tredecim, qui duce Jone Xuthi, vel Apollinis filio cum tredecim coloniis in Aſiam profecti ſunt, & tredecim urbes condiderunt, qui a ſuo duce Jones appellati fuere. Hoc genus columnæ factum fuit ad ſimilitudinem pedis muliebris, ſed craſſitudo erat octava pars altitudinis. Adhibuere autem ornamenta. Nam baſi ſuppoſuere ſpiram quaſi pro calceo, in capitulo a dextera, & ſiniſtra collocaverunt volutas, ſeu concriſpatos cincinnos præpendentes, a fronte cymatios, & encarpos ad inſtar capillorum, toto corpore demiſerunt ſtrias quaſi pro rugis ſtolarum. Placuit hoc genus columnæ appellare Jonicum, eo quod ſecundum ſuum exemplum, non alienum efficiſſent. *Vitr. l.* 4. *c.* 1. ¶ Interdum Jonicus ponitur pro laſcivo. *Plaut. Stich. ad fin.* Quis Jonicus, aut cinædicus, qui hoc tale facere poſſet? ¶ Hinc Jonica ſaltatio pro molli, & petulantiore, qualis erat Jonum. *Horat. l.* 3. *od.* 6. Motus doceri gaudet Jonicos Matura Virgo.

Jōnis, idis, f. mulier ex Jonia. *Sen. in Troad.* v. 362. quo jugari Theſſalæ cultu ſolent, Jonideſve, vel Mycenææ nurus. ¶ Jonides inſulæ ſunt, quæ in Ægæo mari prope litus Joniæ jacent. *Avien. in paregr.* v. 722. Nec minus attolluntur Jonides inſulæ ab alto.

Jonĭum Mare, *il Mar Jonio*, Ἰόνιον πέλαγος, ea pars Maris Mediterranei, quæ inter Siciliam ad Occ. & Græciam ad Or. ideſt Macedoniam, Epirum, Achajam, & Peloponneſum extenditur. Dictum eſt, non quod Joniam alluat, ſed ab Jone Italo Adriæ patre, a qua deinde Mare Adriaticum dictum eſt, vel ab Jonum naufragio, quod Jones in eo perierint, vel ab Jonio Illyrico, vel ab Jonio quodam Dyrrhachii filio, quem Hercules cum imprudenter occidiſſet, in mare projecit, ut memoriam ejus propagaret, ut *Didymus* ſcripſit; vel ab Jus Inachi filiæ errore, ut *Lycophron* ait, vel, quod *Solinus* cenſet, ab Jonia, ſeu Jonica regione, ſeu tractu Magnæ Græciæ in Italia, circa Crotonem urbem. Differt ab Adriatico, quia Adriaticum eſt pars Junii inter Italiam, & Illyricum. Sed poſtea omne Mare Jonium Adriaticum, item Siculum appellatum eſt. Differt ab Ægæo, quia Ægæum eſt inter Macedoniam, & Græciam ad Occ. Aſiam minorem ad Or. Thraciam ad Bor. Cretam ad Mer.

Jonĭus, a, um, Ἰόνιος, quod ſpectat ad Joniam regionem, vel ad Mare Jonium. *Cic.* 3. *de Or.* Ut Philoſophi tanquam in ſuperum Mare Jonium deſſuerent, Græcum quiddam, & portuoſum. *Horat. Epod.* 10. Jonius ſinus.

Jonthus, i, m. Ἰωνθᾶς, tuberculum exiguum, & durum in facie. *Priſcian. l.* 1. *c.* 18.

Jordānis, m. 3. *Giordano*, Ἰορδάνης, fl. Paleſtinæ maximus, & pene unicus, cum reliqui omnes potius torrentes, quam fluvii dicendi ſint. Oritur in Cœleſyria, ad radices montis Libani, 4. M. P. ſupra Cæſaream Philippi, ex duobus fontibus, Jor, & Dan, deinde in Auſtrum per Samachonitem lacum fluens ad Capharnaum, per lacum Geneſaram, ſeu mare Galilææ, & Tyberiadis labitur, rigatiſque aliquot urbibus, in Mare Mortuum, ſeu Aſphaltitem lacum deſinit, Tribus Ruben, & Gad cum dimidia Tribu Manaſſe ab aliis ſeparans. Fuit primus limes Terræ promiſſæ.

Jos, ſ. 2. *Nio*, Ἴος, inſ. Maris Ægæi, olim Phœnice, una Sporadum, circuitus 25. M. P. inter Naxum ad Bor. & Theram ad Auſtr. cum oppido cogn. in parte Boreali. In hac inſula Homerus ſepultus eſt, Oraculo jubente, quoniam mater ejus ex Jo foret, ipſe vero certa matre, incerta eſſet patria.

Jota, ſ. 1. Ἰῶτα, litera Græca, a jod litera Hebræorum. *Cic.* 3. *de Or.* Ut jotam literam tollas, & e pleniſſimum dicas.

Jotacĭſmus, i, a Grammaticis dicitur vitium orationis, quo jota litera ſæpius eodem loco concurrit, ut *Juno Jovi iraſcitur*, vel *Trojæ*, *Mœſiæ*, *Diomed. lib.* 2. *Martian. Capell. l.* 3.

Jovĭalis, le, adject. ad Jovem pertinens. *Arnob. l.* 5. Jovialis incontinentia. *Macrob. l.* 3. *c.* 16. Ganymedes Jovialium poculorum miniſter.

Jovinĭānus, m. 1. cognomen Maximiani Imper. quo ſe vocari voluit, quod ſe fortiter in Illyrico geſſiſſet.

Jovis, is, m. qui nunc Jupiter dicitur, olim recto caſu dicebatur, teſte *Var. l.* 7. *L. L.* Nam, ut ait *Gel. l.* 5. *c.* 12. quod eliſis, aut immutatis literis eſt Jupiter, id plenum, atque integrum eſt Jovis pater. *Apul. l.* 4. *Met.* Quem tremit ipſe Jovis. Adde *Hygin. fab.* 54. ¶ Hinc *Jovei* in plurali num. apud *Plaut. Caſ.* 2. 5. 26.

Jovis flos, Διὸς ἄνθος, flos eſt æſtivus, & inodorus, colore purpureo, cujus gratia coronamentis expetitur. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Colore tantum placet Jovis flos, & odor abeſt, ſicut & ille, qui Græce phlox vocatur.

Jovis gemma, Διὸς λίθος, gemmæ ſpecies, quæ ultra candorem & lævis eſt, & tenera. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

I A N T E P.

Iphianaſſa, ſ. 2. Ἰφιάνασσα, & Lyſippe filiæ fuerunt Prœti Argivorum Regis, quibus Perottus Mœram, & Euryalem addit, quæ cum ad Junonis templum veniſſent, Deam contumeliis affecerunt, patris ſui domum divitiis templi Junonis, vel, ut alii ferunt, formam ſuam Deæ pulchritudini præferentes, & ob eam rem a Junone in furorem verſæ ſunt, ut putarent, ſe eſſe vaccas. Ad quas curandas accerſitus eſt Melampus, cui pater Regni partem, & alteram filiam, quam vellet, nuptui promiſit. placata igitur per ſupplicationem, & hoſtias Junone, Melampus Prœtidas a morbo curavit, & Iphianaſſam uxorem duxit. ¶ Hoc nomine appellatur etiam a nonnullis Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytæmneſtra. Vide in ſequenti voce.

Iphianaſſæus, a um, adject. poſſeſſ. ab Iphianaſſa. *Lucret. l.* 1. *v.* 85. quo pacto Triviai virginis arma Iphianaſſæo turparunt ſanguine fœde. Alii legunt *Iphianaſſai*, ſcil. pro Iphianaſſæ, ut *Lucretio* moris eſt. Hic autem Iphigeniam intelligit.

Iphias, adis, patronym. 3. Evadne Iphidis filia, quam alii Martis filiam faciunt. *Ovid. 6. Triſt. eleg.* 14. v. 38. Aufæque in accenſos Iphias ire rogos.

Iphĭclus, m. 2. ſive Iphĭcles, m. 3. Amphitryonis, & Alcmenæ filius, eodem partu cum Hercule editus, Jolai pater. *Boccar. l.* 12. *Geneal.* Sepultus eſt apud Phenæum Arcadiæ urbem. *Pauſan.*

Iphicrăte, m. 3. Ἰφικράτης, vir Athenienſis, quem viginti annos natum Athenienſes in auxilium Bœotiorum adverſus Lacedæmonios cum exercitu miſerunt. Hujus adoleſcentis ſupra ætatem virtus admirabilis fuit, nec unquam ante eum Athenienſes inter tot, tantoſque duces aut ſpei majoris, aut indolis maturioris Imperatorem habuerunt, in quo non imperatoriæ tantum, verum & oratoriæ artes fuere. *Juſtin. lib.* 6. ¶ Primus omnium ſpoliis bello captis nomen ſuum inſcripſit, cum antea ſolius civitatis nomen inſcriberetur. *Suid.*

Iphidămas, antis, m. 3. *ipſidamas*, Antenoris filius, corpore lato, atque procero. Ab Agamemnone in bello Trojano interemptus fuit.

Iphigenia, ſ. 3. Ἰφιγένεια, Agamemnonis, & Clytæmneſtræ filia. Cum Agamemnon in Aulide cervum Dianæ ignarus occidiſſet, Dea irata ventorum flatus amovit, ut Græci navigare in Troadem non poſſent. Quapropter cum Oraculum conſulerent, reſponſum eſt, Agamemnonio ſanguine Deam eſſe placandam. Miſſus igitur Ulyſſes Iphigeniam ad a matre abduxit, ſub prætextu faſti cum Achille matrimonii. Sed cum jam immolanda eſſet, Dea ejus miſerta, cervam pro ea ſuppoſuit, virginem autem in Tauricam regionem tranſtulit, ubi a Thoante Rege ejuſdem Deæ ſacris præfecta eſt, quæ humano ſanguine fieri ſolebant. Quo cum poſtea Oreſtes a furiis agitatus, & ab incolis captus veniſſet, jamque eſſet immolandus, a ſorore agnitus, & liberatus eſt, cum quo non multo poſt occiſo Thoante Rege aufugit, ablato ſecum Dianæ ſimulacro in lignorum faſce abſcondito, propter quod illam Faſcelidem vocarunt. Eadem venerunt in Italiam, & in Aricino nemore ſimulacrum locaverunt, adjecto Deæ inſigni templo. *Ovid.* 12. *Met. Cic. in Orat.* 1. *Tuſcul. l.* 3. *Offic.*

Iphimedĭa, ſ. 1. Ἰφιμέδεια, uxor fuit Aloei, quæ compreſſa a Neptuno filios geminos peperit, Otum, & Ephialtem, qui ſingulis menſibus novem digitorum longitudinem ſtaturæ ſuæ adjiciebant, cumque paucis annis in ſummam corporis molem excreviſſent, una cum cæteris gigantibus adverſus Superos bellum moventes Apollinis, & Dianæ telis confixi ſunt. *Serv.*

Iphis, m. 2. Ἶφις, puer fuit formæ venuſtate conſpicuus, qui cum Anaxaretem puellam efflictim amaret, neque illa ejus amori reſponderet, impatientia amoris vitam laqueo finivit, cumque jam ad ſepulturam afferretur, Anaxarete e feneſtra proſpiciens in ſaxum mutata eſt. *Ovid. 14. Metam.* ¶ Fuit item Iphis puella quædam Cretenſis, ex Phæſto oppido, Lygdi, & Telethuſæ filia, quam mater inſcio viro (qui, ſi filia ſibi naſceretur, occidi eam imperarat) virili habitu fidis juſſu educaverat. Qua ratione cum ad annos pubertatis pervenſſet, Lygdus Janthen puellam ei deſpondit. Quapropter inops conſilii Telethuſa Iſidis auxilium imploravit, quæ ipſo nuptiarum die Iphidem transformavit in marem. *Ovid. l.* 9. *Met.* ¶ Denique Iphis Mercurii filius, unus fuit Argonautarum. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 441.

Iphĭtus, m. 2. Ἴφιτος, filius Praxonidis, ſive Hemonis, qui primus Olympia inſtituit. ¶ Iphitus item alius Eurythi Oechaliæ Regis filius fuit, & frater Joles, quem Hercules e turri præcipitavit. ¶ Alius denique Trojanus fuit, tempore belli, & incendii urbis Ilii. *Virg.* 2. *Æn.*

Ipſe, a, um, o. 1. 2. *eſſo*, *iſteſſo*, αὐτός, *Ger. der*, Gal. *luy meſme*, Hiſ. *el meſmo*, αὐτὸς, pronomen demonſtrativum, quod cum aliis pronominibus junctum eorum accipit ſignificationem, ut ego ipſe, ille ipſe, &c. *Cicer. de Clar. Orat.* Qui ipſe tum fuit. *Id.* 2. *Div.* Ille ipſe Divinationis auctor Chryſippus. *Ter. And.* 1. 1. Tute ipſe his rebus finem præſcripſiſti. *Id. Adel.* 4. 4. Ipſe egomet ſolvi argentum. *Cic. pro leg. Man.* Idem ipſe Mithridates. *Id.* 15. *Fam. ep.* 17. *Curt. l.* 6. *c.* 11. Semetipſum cogitaſſe. ¶ Interdum invenitur uſurpatum abſque aliis, per Ellipſim, *Virg. Ecl.* 1. Ille meas errare boves, ut cernis, & ipſum Ludere quæ vellem calamo permiſit agreſti. h. e. me ipſum. ¶ Aliquando eſt relativum. *Id.* 3. *Æn.* Ipſe arduus, altaque pulſat ſidera. ¶ Sæpe emphaſim habet. *Id.* 3. *Æn.* v. 356. Jove miſſus ab ipſo. Et 2. *Æn.* Ipſe pater Danais animos virtuſque ſecundas ſufficit. ¶ Interdum etiam uſurpatur reciproce. *Quintil. lib.* 8. *c.* 6. Circa quem inexplicabilis & Grammaticis inter ipſos, & Philoſophis pugna eſt. ¶ Additur etiam non raro ad rem magis indicandam. *Cic. Att. l.* 4. Illo ipſo die, quo lex lata eſt. *Id. l.* 5. *Att.* Cum ibi decem ipſos fuiſſem dies. Et *de clar. Orat.* Mortuus eſt annis LXXXIII. ipſis ante me Conſulem. ¶ Habet præterea alios uſus. *Ter. And.* 3. 6. 12. O Charine, in ipſo tempore mihi advenis. h. e. opportune. *Id. ibid.* 3. 4. 13. in ipſis nuptiis. h. e. tempore, quo nuptiæ fiunt. ¶ *Ipſe*, & *ipſa*, quemadmodum & αὐτὸς græce, dicebantur a ſervis domini, & a pueris magiſtri, proprio nomine diſſimulato, honoris cauſa. *Plaut. Caſ.* 4. 2. 10. Quid tu hic agis? *Ancilla*: Ego eo, quo me ipſa miſit. h. e. hera mea. V. ubi *Taubm.* & *Pareum in Lex. Crit.* qui alia adducunt exempla. ¶ Olim dicebant *Ipſus*, a, um, ut ſæpiſſime legitur apud *Plaut.* & *Terent.* Hinc *ipſi* in genitivo uſurpat *Sever. in Æetna*, v. 218. Quin & *ipſiſſimus* legitur apud eundem *Plaut. Trinum.* 4. 2. 146. quemadmodum & Græci αὐτότατος dicunt.

Ipſipſus, pro is ipſus, vel quaſi ipſe ipſus, vel ipſe ipſe. *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 58. & *Trucul.* 1. 2. 23. Ubi alii aliter legunt.

Ipſullĭces, vel ipſullices, ſ. 3. ſubſilles, bracteæ in virilem, muliebremque ſpeciem expreſſæ, ideſt imaunculæ, quibus Magi utebantur, ut eum, cujus imago eſſet, pellicerent in amorem, ab *ipſo*, & *illic*, quia ipſum, cujus ſpecies expreſſa foret, carminibus, & vinculis in amorem pelliciebant. *Feſt.*

I A N T E R.

Ir, V. Hir.

Ira, æ, f. 1. *ira*, *colleru*, ὀργή, Ger. *zorn*, Gal. *colere*, Hiſp. *ira*, ὀργὴ, animi excandeſcentia, iracundia, indignatio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Ira eſt libido puniendi ejus, qui videatur læſiſſe injuria. *Id.* 1. *Offic. c.* 38. Ira procul abſit. *Virg.* 2. *Æn.* Nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? *Ter. Hecyr.* 3. 1. 30. Iras gerere. *Liv. l.* 23. *c.* 3. Iræ indulgere. *Ter. Adel.* 3. 2. 14. Iram in aliquem evomere. ¶ Dicimus autem, accendi ira, incitari, inflammari: Iram continere, cohibere, ſuſcitare, ſedare: Iram, vel iras exercere, concire, &c. *Cic. Virg. Liv.* & alii. ¶ Ira in bonam partem ſumitur pro animi impetu, ſeu pro ſtimulo quodam ad res terribiles obeundas. Hinc a *Cic. Acad.* 4. *c.* 44. & *Tuſc.* 4. *c.* 9. ex Stoicorum ſententia, eos fortitudinis appellatur. De ea fit *Senec. l.* 1. *de Ira*, *c.* 9. Ira, inquit Ariſtoteles, neceſſaria eſt, nec quiquam ſine illa expugnari poteſt, niſi illa impleat animum, & ſpiritum accendat: utendum autem illa eſt, non ut duce, ſed ut milite. ¶ *Interdum* pro culpa uſurpatur. *Gratius in Cyneget.* v. 374. furtim commiſſum ulciſcitur iram. *Liv. l.* 2. *c.* 51. Plenus ſuarum, plenus paternarum iramm. *odiſſi.*

Iracunde, adv. *con iſdegno*, irate, Ger. *zornigklich*, Gal. *de colere*, Hiſ. *eyradamente*, ὀργίλως. *Cic. Phil.* 8. *c.* 5. Vehementer me tecum agere fateor, iracunde, nego. *Id. pro Roſc. Com. c.* 11. Quo quiſque eſt ingenioſior, eo docet iracundius.

Iracundĭa, æ, f. 1. *iracondia*, כעס, Ger. *zornwutigkeit*, Gal. *ire*, *depit*, Hiſ. *ira que permanece*, ὀργιλότης, proclivitas in iram. Differt ab ira, quia iracundia eſt vitium, ira eſt motus animi ad tempus. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur, quæ ab ira differt, eſtque aliud iracundum eſſe, aliud iratum, ut differt anxietas ab angore. Neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, neque anxii ſemper anguntur, ut inter ebrietatem, & ebrioſitatem intereſt, aliudque eſt eſſe amatorem, aliud amatem. Sed hæc differentia non obſervatur. *Id.* 4. *Acad.* Ipſam iracundiam fortitudinis quaſi cotem eſſe dicebant. *Id.* 4. *de Aruſp. reſp.* Dolore me elatum, & iracundia longius prope digreſſum arbitrabantur, quam ſapientis hominis cogitata ratio poſtularet. *Ter. Adel.* 3. 2. 12. Ardere iracundia. *Cic. pro Marcel. c.* 3. Iracundiam cohibere.

Iracundĭter, adv. idem ac iracunde. *Cæcil.* apud *Non. c.* 11. *n.* 45. Temere rem agere, & iracunditer.

Iracundus, a, um, חרוש, Germ. *zornwetig*, Gall. *colerique*, Hiſp. *iracundo*, ὀργίλος, qui natura ad iram proclivis eſt, & ex parva, vel nulla cauſa iraſcitur. Differt ab *iratus*, quia *iratus* dicitur, qui ira concitatus eſt, *iracundus*, qui facilis eſt ad iram, etiamſi tunc nulla ira movetur. *Cic. de Senect. c.* 12. Sunt moroſi, & anxii, & iracundi, & difficiles ſenes. *Horat. l.* 1. *od.* 3. Iracunda Jovem ponere fulmina. *Id. l.* 3. *od.* 3. Improbo iracundior Adria. *Sen. l.* 2.

de

do Ira, c. 7. Aut iniquus erit ſapiens, ſi æqualiter iraſcetur delictis inæqualibus, aut iracundiſſimus, ſi &c.

Iraſcentia, æ, f. iracundia. *Apul. de dogm. Plat.* Iraſcentiam ad domicilium cordis deduciam eſſe.

Iraſcibilis, le, adject. qui facile iraſcitur, iracundus. *Firmic. l.* 5. *c.* 9. Iraſcibilem eſſici.

Iraſcor, eris, iratus ſum, d. 3. *adirarſi*, חָרָה, Ger. *zoornen*, Gal. *mettre en colere*, Hiſ. *enojarſe*, ὀργίζομαι, ira commoveor, ſuccenſeo. Conſtruitur cum dativo. *Cic. pro Q. Roſc.* Dii immortales hominibus iraſci, & ſuccenſere conſueverunt. *Id. Att. l.* 1. Negant, me ei iratum fore. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic.* 4. *Tuſc.* Mihi vero ne Scipio quidem ille Pont. Max. iratus videtur ſuiſſe cum Tib. Graccho. ¶ Vel cum præpoſit. *de*. *Plaut. Trucul.* 4. 2. 56. De nihilo illi eſt iraſci. *Cic. l.* 15. *Att.* Arabioni de Sicie nihil iraſcor. ¶ Vel cum alia orationis particula. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Iraſcor, quod ſim evocatus. ¶ Vel denique cum accuſat. *Liv. l.* 34. Remittimus hoc tibi, noſtram ne vicem iraſcaris. ¶ *Iraſcere*, pro iraſci, legitur apud *Non. c.* 2. *n.* 446. *ex Pomponio*, & *Nigidio*.

Iràte, adv. *iratamente*, Ger. *zornigklich*, Gal. *par courroux*, Hiſp. *ayradamente*, πρὸς ὀργὴν, per iram. *Col. l.* 7. *c.* 12. Ut nonnunquam etiam conſervos iratius intueantur.

Irātus, a, um, *adirato*, *corrucciato*, חָרוּץ, Ger. *zornig*, Gal. *en courroux*, Hiſp. *ayrado*, ενοργὴς, ὀργιζόμενος, qui aliqua re laceſſitus excandeſcit, etiamſi natura non ſit iracundus, partic. ab iraſcor. *Cic. pro Coelio*. Huic ego Deos propitios, plerique autem iratos putent. *Id. Attic.* 14. *ep.* 19. Nolo te illum iratum habere. *Id.* 1. *de Orat.* Facere judicem iratum adverſario. *Id. Phil.* 8. *c.* 6. Qui illis fuerat iratiſſimus. *Id.* 4. *Tuſc. c.* 36. Cum Archytas villico factus eſt iratior. *Juvenal. Sat.* 1. *v.* 49. Exul ab octava Marius bibit, & fruitur Diis iratis. h. e. licet Deos iratos habeat, hilariter tamen vivit. ¶ Tribuitur etiam rebus inanimis. *Horat. Epod.* 2. Iratum mare. h. e. procelloſum. *Id. l.* 2. *Sat.* 8. Iratus venter. h. e. jejunus, & avide cibum expoſcens.

Irenarches, ſive Irenarcha, m. 1. εἰρηνάρχης, qui ad tollendas diſcordias, & pacandos civium animos eligitur, ſive qui diſciplinæ publicæ, & corrigendis moribus præficitur, ab εἰρήνη, *pax*, & ἄρχειν, *præeſſe*. Hujus officium erat tranquillitatem publicam ſervare, & iter facientibus vias ſecuras præſtare. *Accad. Dig. l.* 50. *tit.* 4. *leg.* 18.

Iria, maſc. 1. Scripia, *la Scrivia*, flu. Liguriæ, qui ex Apen. M. apud Antiliam, Dertonam, & Caſtrum novum fluit, ac in Padum poſt 5. M. P. labitur.

Iria, æ, fem. 1. Vicus Iriæ, *Engbera*, opp. præclarum Liguriæ, in Gallia Ciſpadana, inter Dertonam 10. M. P. & Placentiam 30. a Ticino 15. Dertonam verſus.

Irinum, neut. 3. ἴρινον, oleum, ſive unguentum, quod ex iride herba fit. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Irinum Corinthi din maxime placuit.

Irſon, onis, n. ἔρσησις, frugis genus eſt, culmo aſſurgens ferulaceo, foliis, & flore ſeſamo non diſſimile. Seritur in Italia ante Vergiliarum exortum, in Græcia autem, & Aſia ſub earundem occaſum. *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Iris, is, vel idis, f. *Arco celeſte*, קֶשֶׁת, Ger. *Regenbogen*, Gall. *l' arc en Ciel*, Hiſp. *el arco del Cielo*, *a de las nuves*, ἶρις, Arcus cœleſtis, ab ἄω, *dico*, *nuntio*, quia nunc pluviam, nunc ſerenitatem portendit. Unde etiam Poetæ Irim Junonis nuntiam eſſe finxerunt. Thaumantis filia dicta eſt propter admirationem, quam in animis hominum parit. Hujus arcus cauſa eſt radius Solis, cavæ nubi immiſſus, qui repulſa acie in Solem refringitur. Nubes enim formam arcus diſcoloris efficiunt, quia alia parte quædam earum tumidiores ſunt, alia ſubmiſſiores, quædam craſſiores, quam ut Solem tranſmittant, alia imbecilliores, quam ut excludant. Hæc inæqualitas alternis lucem umbramque commiſcet, & exprimit illam mirabilem arcus varietatem. *Virg.* 9. *Æn. v.* 2. Irim de cœlo miſit Saturnia Juno. *Id. ibid. v.* 18. Iri, decus cœli. ¶ Eſt & Iris herba gladioli foliis, ſed majoribus, latioribus, & pinguioribus, radice odorata, ſternutamenta movente, flore colorum varietate arcus cœleſtis ſpeciem referente. Vulgus lilium cæruleum appellat, *giglio pavonazzo*, *ghiaggiuolo*. *Plin. l.* 21. *c.* 7. *Iridis* in genitivo habet *Tertull. de Sodom. v.* 8.

Iris, m. 3. *l' Iris*, inc. *Caſalmach*, fl. Aſiæ min. qui oritur in Cappadocia, in conf. Armeniæ minoris, ſupra Sebaſtiam, & auctus Lyco flu. & aliquot aliis in Pontum Euxinum ſe exonerat inter Themiſyram ad Or. & Amiſum ad Occ. 25. M. P. utrinque.

Irnēa. V. Cirnea.

Irnella, f. 1. genus vaſis in ſacrit, dim. ab irnea. *Feſt.*

Ironĭa, f. 1. εἰρωνεία, Illuſio, irriſio, eſt quædam ſpecies Allegoriæ, quæ non ſolum aliud verbis, aliud ſenſu, ſed etiam contrarium oſtendit. *Cic.* 4. *Acad. c.* 5. Socrates autem de ſe ipſe detrahens in diſputatione plus tribuebat iis, quos volebat refellere. Ita cum aliud diceret, atque ſentiret, libenter uti ſolitus eſt ea diſſimulatione, quam Græci εἰρωνείαν vocant, quam ait etiam in Africano fuiſſe *Fannius*. ¶ Eſt etiam Ironia Figura ſententiarum, per quam Orator, aut Poeta totam ſuam mentem, & voluntatem fingit. Differt a Tropo, quia Tropus eſt brevior, & apertior, ſed in Figura fictio totius voluntatis ineſt. V. *Rhetores*.

Ironice, adv. *ironicamente*, εἰρωνικῶς per ironiam. *Aſcon. Ped. in proœm. Action. in Verr.* Ironice dictum eſt.

Irpex, vel Hirpex, vel Hyrpex, vel Urpex, vel Hurpex, icis, f. genus raſtrorum ferreorum, quod plures habet dentes, ad extirpandas herbas in agris, ab ἅρπαξ, vel ἁρπαγὴ, *rapto*, vel *raſtrum*, quia rapit, & verrit quicquid inutile excreſcit, atque ita agrum purgat. *Var. l.* 4. *de R. R.* & *Feſtus*.

Irpi. V. Hirpi.

Irpices. V. Irpex.

Irpini. V. Hirpini.

Irradio, as, avi, atum, a. 1. illuſtro, *illuſtrare*, ἀκτινοβολῶ. *Stat. Theb.* 6. *v.* 64. hoc undique gemmæ Irradiant. ¶ Item illuſtris ſum, radiis ſplendeſco. *Sedul. in Matth. c.* 28. Cœperat interea poſt triſtia ſabbata felix Irradiare dies.

Irrādo. V. Inrado.

Irrāſus, a, um, *raſo*, idem quod raſus. *Plaut. Rud.* 5. 2. 20. Dii te ament cum irraſo capite. V. *Inraſus*.

Irrationabĭlis, le, o. *irragionevole*, ἄλογος, ratione carens. *Cælſ. in præfat.* Irrationabile animal. *Quintil. Declam.* 325. Irrationabiles impetus animorum. Adde *Lactant. de Ira Dei*, *c.* 7.

Irrationabĭlĭtas, atis, f. rationis carentia. *Apul. ad Aſclep.* Irrationabilitas bonorum omnium.

Irrationabĭlĭter, adv. irrationaliter. *Tertul. de Pœnit. c.* 2.

Irrationālis, le, adject. ratione carens, *irragionevole*, ἄλογος. *Quint. l.* 7. *c.* 3. Eſt equus animal, ſed irrationale.

Irrationāliter, adv. *irragionevolmente*, ſine ratione, ἀλόγως. *Tertul. de Fuga perſec. c.* 4. Si irrationaliter quis perit.

Irraucēſco, is, n. 3. *divenir rauco*, βραγχιάζω, raucus fio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 61. At Æſopum, ſi paulum irraucuerit, explodi. Al. leg. *irauſerit*.

Irrecitabĭlĭter, adv. ineffabiliter. *Venan. Fortun. l.* 3. *carm. v.* 9. 49. Irrecitabiliter manans de corde Parentis.

Irrecordabĭlis, le, cujus meminiſſe quis nequit. *Arnob. l.* 2. *pag.* 62. Aliquid irrecordabili obliteratione dependere.

Irrecuperabĭlis, le, *irrecuperabile*, ἀνεπανόρθωτος, qui recuperari non poteſt. *Tertul. de Pudic. c.* 24. Immunditia irrecuperabili tabioſum cadaver.

Irrecuſabĭlis, le, qui recuſari non poteſt, ut irrecuſabilis occaſio, *l.* 3. *Cod. tit.* 1. *leg.* 13.

Irredīvīvus, a, um, irreparabilis, a *redeo*. *Catul. ep.* 17. *ad Colonian.* Sed vereris inepta crura ponticuli, irredivivus ne ſupinus eat, cavaque in palude recumbat.

Irrĕdux, irreducis, o. quod rediturum non eſt, vel id, unde aliquis rediturus non eſt. *Lucan. l.* 9. *v.* 408. Irreducemque viam deſerto limite carpit. hoc eſt viam, a qua rediturus non eſt.

Irreformabĭlis, le, adject. qui in meliorem formam redigi non poteſt. *Tertul. de virg. veland. c.* 1. Regula fidei immobilis, & irreformabilis.

Irregibĭlis, le, adject. qui regi, ſeu flecti non poteſt. *Veget. l.* 2. *de re veter.* Irregibile ſe parieti impingit.

Irreligātus, a, um *ſciolto*, ἄλυτος, non ligatus, ſolutus. *Ovid.* 1. *de Arte*, *v.* 530. Nuda pedem, croceas irreligata comas.

Irreligio, onis, f. irreligioſitas. *Apul. ad Aſclep.* Irreligio, inordinatio.

Irreligiōſe, adv. ſine religione, aut pietate. *Arnob. l.* 1. Veſtra ſunt hæc irreligioſe opinata, & irreligioſius credita. *Quintil. Declam.* 8. Irreligioſius ille anhelli pectoris pallor inſpicitur.

Irreligioſĭtas, atis, f. religionis carentia, impietas, ἀσέβεια. *Tertul. Apol. c.* 24. Crimen irreligioſitatis committere.

Irreligiōſus, a, um, *irreligioſo*, אִישׁ בְּלִיַּעַל, Ger. *gotloſſ*, Gal. *irreligieux*, Hiſp. *irreligioſo*, ἄσεβὴς, pietati, & religioni repugnans. *Liv. l.* 5. *c.* 40. Irreligioſum ratus, Sacerdotes publicos, ſacraque Populi Romani pedibus ire. *Arnob. l.* 5. Poteſt irreligioſius quippiam exiſtimari? *Tertul. de Orat. c.* 12. Factum illud irreligioſiſſimum eſt.

Irremeabĭlis, le, o. 3. *d' onde non ſi può tornare a dietro*, unde remeare non poſſis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 391. Qua ſigna ſequendi falleret indeprenſus, & irremeabilis error.

Irremediabĭlis, le, o. 3. *a cui non ſi può trovar rimedio*, ἀθεράπευτος, cui remedium adhibere non poſſumus. *Senec. epiſt.* 114. *ex verbis Mecœnatis*. Tyranni irremediabilis factio. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Scythæ ſagittas tingunt viperina ſanie, & humano ſanguine; irremediabile id ſcelus, mortem illico affert levi tactu.

Irremiſſibĭlis, & Inremiſſibĭlis, le, *irremiſſibile*, qui remitti ſeu condonari non poteſt. *Tertull. de pudic. c.* 2. & 13. Irremiſſibilia peccata. Adde *Hieronym. epiſt.* 149. *ad Marcellam*.

Irremōtus, a, um, *non cacciato*, *non allontanato*, non remotus. *Prudent. Periſteph.* 2. *v.* 408. *da corvo*. Hoc munus implet ſedule, irremotus excubat. ¶ Scribitur & *inremotus*.

Irremunerabĭlis, le, o. 3. *che non ſi può rimunerare*, ἀνεκτίλλωτος, quod ob magnitudinem remunerari non poteſt, nec par pari rependi. *Apul. l.* 11. *A. A.* Irremunerabile beneficium.

Irremunerātus, & Inremuneratus, a, um, *non rimunerato*, cui nihil rependum eſt. *Caſſiod. l.* 2. *ep.* 16. *extr.*

Irreparabĭlis, le, o. 3. *che non ſi può riparare*, ἀνεπανόρθωτος, quod reparari, & in integrum reſtitui non poteſt. *Virg.* 3. *Georg. v.* 274. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.

Irrepercuſſus, & Inrepercuſſus, a, um, non repercuſſus. *Tertull. in Apolog. c.* 16. *extr.* Ne quid rumoris irrepercuſſum præteriſſemus. *h. e.* irrefutatum. Al. leg. *impercuſſum*.

Irrepertus, a, um, *non ritrovato*, non repertus. *Hor.* 3. *Carm. ode* 3. Augum irrepertum, & ſic melius ſitum cum terra celat, ſpernere fortior.

Irrepĭtus, a, um, adject. non repletus. *Paulin. Nolan. carm.* 17. *v.* 67. Cogimur victo, licet irrepleti, Cedere voto.

Irrēpo, is, epſi, eptum, n. 3. *rampicarſi*, *entrare di naſcoſto*, παρεμπίπτω, paſſim, & latenter more reptilium introeo, *Cic.* 3. *de Orat.* Quæ diſſimulatio maxime quaſi irrepit in hominum mentes. *Id. pro Arch.* Qui etiam poſt legem Papiam in eorum municipiorum tabulas irrepſerunt. *Plin. l.* 36. *c.* 1. Lues in Italiam irrepſit. *Colum. l.* 3. *c.* 18. Aquæ irrepentes. ¶ Scribitur & inrepo.

Irrepoſcĭbĭlis, le, adject. qui repoſci non poteſt. *Apul. Apol.* Vidua nihil affert irrepoſcibile.

Irreprehenſibĭlis, e, adject. qui argui non poteſt, *irreprenſibile*. *Arnob. l.* 2. Irreprehenſibiles vivimus.

Irreprehenſus, a, um, *che non ſi può riprendere*, לֹא נִפְלָא, Ger. *ungeſcholten*, Gal. *irreprehenſible*, *ſans reprehenſion*, Hiſp. *irreprenſible*, ἀνέλεγκτος, qui reprehendi jure non poteſt. *Ovid.* 5. *Triſt. elog.* 4. *v.* 21. Et tanta probitas irreprehenſa fuit.

Irrepto, as, n. intus repo, irruo, ingredior. *Sext.* 11. *Theb. v.* 731. Vis, Argos eat, hoſtileſque Mycenas Squalidus irreptet? *Id. l.* 3. *Silv.* 1. *v.* 177. grexque protervus Nunc humeris irreptet avi.

Irreptor, & Inreptor, oris, maſc. qui irrepit. *Imp. Conſtantin. l.* 2. *Cod. Theodoſ. tit.* 26. *leg.* 2. Irreptor agrorum. *h. e.* qui ſine jure alienos agros invaſit.

Irrequiēbĭlis, & Inrequiebilis, le, irrequietus. *Scribon. Larg. compoſ.* 205. Stomachi vitium, quod cum ſiccitate, & irrequiebili, ut ita dicam, & inextinguibili ſiti conſiſtit. Eadem verba habet *Marcell. Empir. c.* 20.

Irrequies, etis, f. ſine quiete. *Auſon. Idyl.* 12. Irrequies gens.

Irrequiētus, a, um, *che non ha quiete*, ἀνάπαυστος, quod nullam habet requiem. *Plin. l.* 2. *c.* 3. Æterno, & irrequieto ambitu. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 386. Sors mundi principiis irrequieta fuit.

Irrefectus, a, um, non refectus. *Hor. Epod* 5. *v.* 47. Hic irrefectum ſæva de ilice livido Canidia rodens pollicem.

Irreſolubĭlis, le, adject. non ſolubilis. *Apul. l.* 2. *dogm. Plat.* Irreſolubili nexu junguntur.

Irreſolūtus, a, um, non ſolutus, non remiſſus. *Ovid.* 1. *de Pont. elog.* 2. Vincula ſemper habens irreſoluta manet.

Irreſpirabĭlis, & Inreſpirabilis, le, qui reſpirari non poteſt. *Tertull. de Idolol. c. ult.* Inenatabile excuſſis profundum eſt, inextricabile impactis naufragium, irreſpirabile devoratis hypobrychium.

Irrextinctus, a, um, *non eſtinto*, non extinctus. *Silius l.* 3. *v.* 29. Irrextincta focis ſervant altaria flammæ.

Irretio, is, ivi, itum, a. 4. *involgere nello reti*, יָקַשׁ, Ger. *netzbringen*, Gal. *envelopper*, Hiſp. *enredar*, συλλαβὼν, παγίδεύω, reti involvo, illaqueo, implico. *Cic.* 4. *Acad.* Quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat te, an loquentem? ¶ Irretire illecebris, *luſingare*. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 5. Quem corruptelarum illecebris irretiſſes.

Irretītus, a, um, *legato*, *preſo*, יָקוּשׁ, Ger. *netzgebringet*, Gal. *envelopé*, Hiſp. *enredado*, παγιδευθεὶς, qui reti captus eſt, & translate, qui aliqua fraude, dolo, blanditiis deceptus detinetur, partic. ab *irretio*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 18. Si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur.

Irretortus, a, um, *diritto*, rectus. *Hor. l.* 2. *Carm. ode* 2. Quiſquis ingentes oculo irretorto ſpectat acervos. V. *Invidus*.

Irreverēns, tis, adject. qui non reveretur, *irriverente*. *Tert. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 14. Immiſit pueris urſos, ſed irreverentibus in Prophetam.

Irreverenter, adv. *ſenza riverenza*, Ger. *ohnefcheu*, Gall. *irrevéremment*, Hiſp. *irreverentemente*, ἀναιδῶς, ſine reverentia, & honore. *Plin. lib.* 2. *ep.* 14. Ad declamandum huc tranſeunt tam irreverenter, & temere.

Irreverentĭa, æ, f. *irriverenza*, Ger. *unzucht*, Gal. *irreverence*, Hiſp. *irreverencia*, ἀναίδεια, vitium reverentiæ contrarium. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 26. Quibuſdam coalitam libertate irreverentiam eo prorupiſſe frementibus.

Irrevocabĭlis, le, o. 3. *che non ſi può rivocare*, Ger. *unwiderruflich*, Gal. *irrevocable*, Hiſp. *irrevocable*, ἀνεπιστρεπτος, quod non poteſt revocari. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 73. Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum. *Tacit. c.* 42. Domitiani natura quo obſcurior, eo irrevocabilior. *Plin. l.* 32. *c.* 1. Anchoræ pondere irrevocabili jactæ.

Irrevocabĭlĭter, & Inrevocabiliter, *irrevocabilmente*, ita ut non ſit revocandi facultas. *Auguſtin. ep.* 120. *c.* 24. Superbia, qua Diabolus irrevocabiliter progreſſus eſt.

Irrevocandus, a, um, quod non poteſt revocari, ut Error irrevocandus, apud *Claud. de bel. Get. v.* 113.

Irrevocātus, a, um, non revocatus. *Ovid.* 11. *Met. v.* 402. Sed enim irrevocatus ab acri cæde lupus perſtat dulcedine ſanguinis aſper.

Irrevolūtus, a, um, *non rivolto*, non revolutus. *Martial. l.* 11. *epigr.* 2. Vadas, & redeas irrevolutus. Correctiores libri habent *inevolutus*.

Irridenter, *burlando*, irridendo. *Laber.* apud *Chariſ. l.* 1. *pag.* 181. *Putſch.* irridenter petit. *Auguſt. ep.* 5. *a med.* Irridenter admonere.

Irrīdeo, es, irriſi, & ſum, a. 2. *beffare*, לָעַג, Ger. *verſpotten*, Gall. *ſe moquer*, Hiſ. *eſcarnecer*, καταγελάω, derideo, ludibrio habeo, contemno. *Cic. de nat. Deor.*

Deor. Nihil tam irridet Epicurus, quam prædictionem rerum futurarum. *Id. de Fin.* Quæ irrideri ab imperitis solent. ¶ *Irridunt* pro *irridens* dixit *Brutus* apud *Dionysium l.* 2.

Irridiculè, adv. *sensu risûs*, infacete, ineleganter. *Cæs. 1. B. G. c.* 42. Non irridiculè quidam ex militibus decimæ legionis dixit.

Irridiculo, adverb. ut irridiculo habere, h. e. contemnere, irridere. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 20. Præpotentes, pulcræ, foror, fuimus, neque ab juventute ibi irridiculo habitæ.

Irridiculum, i, n. res ridicula apud *Plaut. Cas.* 5. 2. 3. Sed alii aliter leg.

Irrigatio, onis, f. *innascquamento*, רי, Ger. *fruchtigung*, Gall. *arrusement*, Hisp. *regadura*, ἄρδευσις, actus irrigandi. *Cic. Off. l.* 2. *c.* 4. Agrorum irrigationes.

Irrigātus, a, um, *irrigato*, *adacquato*. Translate *Plaut. Epid. l.* 2. 18. Hominem irrigatum plagis pistori dabo.

Irrigo, as, avi, atum, a. 1. *innascquare*, *bagnare*, רוה, Ger. *wasſern*, Gal. *arrouſer*, Hisp. *regar*, ἀρδεύω, quasi rivos in agrum deduco. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Democriti fontibus Epicurus hortulos suos irrigavit. *Cato R. R. c.* 151. Aquam irrigato leniter in areas. *Virg. Georg.* 4. *v.* 114. ipse feraces Figat humo plantas, & amicos irriget imbres. *Id.* 3. *Æn.* Fessus sopor irrigat artus. *Id.* 1. *Æn.* At Venus Ascanio placidam per membra quietem Irrigat. *h. e.* infundit, immittit. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 86. Vetustate vino edentulo ætatem irriges. hoc est foveas, & firmes vires.

Irrigŭus, a, um, *ebe facilmente si può adacquare*, καταῤῥύτος, quod irrigatur, vel facile irrigari potest. *Hor. l.* 2. *sat.* 4. *v.* 16. Irriguo nihil est elutius horto. ¶ Accipitur & in significatione activa, ut Aqua irrigua, quæ irrigat. *Virgil. 4. Georg. vers.* 32. Irriguumque bibant violaria fontem.

Irrimor, & Inrimor, aris, dep. 1. *investigare*, idem quod rimor, investigo. *Pacuv.* apud *Non. c.* 4. *num.* 393. Cum incultos pervestigas inrimare sinus.

Irrio. V. Hirrio.

Irrisio, onis, f. *scherno*, *beffa*, מכשׁל, Ger. *verlachung*, Gall. *mocquerie*, Hisp. *escarnecimiento*, χλεύασμὸς, subsannatio, derisus, contemptus. *Cic.* 1. *Off. c.* 39. Deforme etiam est de scipso prædicare, falsa præsertim, & cum irrisione audientium imitari militem gloriosum.

Irrisor, ris, m. *beffatore*, לץ, Ger. *verlachter*, Gal. *mocqueur*, Hisp. *escarnecedor*, χλευαστὴς, qui irridet. *Cic. in Parad.* 1. Veniant igitur isti irrisores hujus orationis, ac sententiæ.

Irrisorius, a, um. *Marc. Capella lib.* 8. Irrisoria versutia.

Irrisus, us, ui, m. idem ac irrisio. *Plin. l.* 31. *c.* 9. Non sine contemptu & irrisu generis humani. *Tacit.* 1. *histor. c.* 7. Irrisui esse alicui. h. e. ludibrio haberi.

Irrisus, a, um, nom. particip. ab irrideor, *beffato*, *sprezzato*, χλευασθὶς. *Plaut. Epid.* 3. 4. 83. Me impune irrisum esse habitum. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 9. Ad vana, & toties irrisa revolutus.

Irritabilis, le, o. 3. *che facilmente si irrita*, Ger. *bei leicht zuerzurnen*, Gall. *aisé à se courroucer*, Hisp. *enojadizo*, ἐριστικὸς, qui facile irritatur. cujus contrarium est placabilis. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Et irritabiles animos esse optimorum sæpe hominum, & eosdem placabiles. ¶ Item qui facile irritat, & provocat. *Lactan. l.* 6. 23. Diabolus objicit oculis irritabiles formas.

Irritabilitas, atis, f. proclivitas ad irascendum. *Apul. l.* 1. *de dogm. Plat.* Excandescentia, & irritabilitas.

Irritāmen, inis, n. idem ac irritamentum. *Ovid.* 12. *Met.* Cum sua terribili petit irritamina cornu. *Id.* 13. *Met. v.* 435. Animi irritamen avari.

Irritamentum, ti, n. *provocamento*, *stimolo*, ἐρέθισμα, id, quo quis irritatur, & accenditur, ut Irritamenta gulæ, condimenta, quibus edendi aviditatem provocamus. *Ovid.* 1. *Met. v.* 140. Effodiuntur opes irritamenta malorum. *Liv. l.* 30. *c.* 11. Irritamentum certaminum.

Irritāte, adverb. provocando. *Ammian. l.* 20. *c.* 37. Gingivam irritatius titillare.

Irritatio, onis, f. 3. *istigazione*, כעס, Ger. *anreitzung*, Gal. *irritation*, Hisp. *irritacion*, παρόξυνσις, indignatio, accensio. *Liv. l.* 31. *c.* 14. Et irritatio animorum ea prima fuit. *Senec. ep.* 9. Ad amicitiam fert sapientem naturalis irritatio.

Irritātor, oris, m. qui irritat, & provocat. *Senec. ep.* 108. Cum irritator accessit, tunc illa animi bona velut sopita excitantur.

Irritātus, a, um, nom. ex partic. *irritato*, *provocato*, *irato*. *Liv. l.* 2. *c.* 46. Irritatis animis. *Ter. Phorm.* 2. 1. 20. Ita sum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum instituere. *Gel. l.* 10. *c.* 19. Taurus isto ipso defensionis genere irritatior, Homo, inquit, stulte, &c.

Irrito, as, avi, atum, a. 1. *irritare*, *provocare*, *instigare*, *stimolare*, כעס, Ger. *anreitzen*, Gal. *irriter*, Hisp. *irritar*, ἐρεθίζω, ἐξερεθίζω. lacesso, provoco, & ad iram incendo. Varia est Etymologorum de origine hujus vocis sententia. V. *Voss. 11. Etymol. Cic. pro Mil.* Vi irritare, ferroque lacessere fortissimum virum. *Id. 7. Phil.* Irritari Antonium non oportuit. *Virg.* 10. *Æn. v.* 644. Irritatque virum telis. *Vellej. l.* 2. *c.* 66. Irritare ad alicujus necem. ¶ Interdum est simpliciter commovere. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Irritare adolescentiam ad discendum. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 4. Vitia irritare vetando. ¶ *Irritare crabrones*, proverbium est, quod significat, rem aliquam aggredi periculosam. *Plaut. Ampb.* 2. 2. 75 Certa res hanc est objurgare. So. Irritabis crabrones. ¶ Scribit *Nonius* irritare tractum esse a canibus, qui cum provocantur, irriunt. *Lucilius* apud *eund.* Irritata canis, quod *R* quam plurima dicit. Eadem notat *Donat. ad Ter. Adelph.* 2. 2. ¶ Irrito, penult. brevi, irritum facio, vanum & inane reddo. *Theodosius in Codice lib.* 3. 1. 12. *leg.* 2.

Irritus, a, um, ματὸς, ρικὸς, Ger. *unkraftig*, Gal. *vain*, Hisp. *vano*, ἄπρακτος. non rarus, inanis, vanus, futilis, ab *in*, & *ratus*. In antiquis monumentis reperitur *inritus*. *Cic.* 4. *Ver.* Quæ in Magistratu gessisti, fuisti, atque irrita jussit esse. *Plin. in Pan. c.* 26. Irritæ preces. *Liv. l.* 2. *c.* 6. Spes ad irritum cadit. ¶ Inveniur etiam cum genitivo, & ponitur pro falsus, deceptus. *Curt. l.* 6. *c.* 5. Petere perseveravit, ne se irritam spei pateretur abire. *Vellej. l.* 2. *c.* 62. Irritus consilii gladio se transfixit. ¶ *Irritus* etiam dicitur, qui quod voluit, affectus non est. *Senec. l.* 6. *de Benef. c.* 11. Domum non minus lassus, quam irritus rediit.

Irrobŏro, as, a. 1. *fortificare*, חזק, Ger. *ſtarck vvurden*, Gal. *enfortifier*, Hisp. *fortalecer*, ἐνισχύομαι, est confirmare, robur, ac vires augere. *Gell. l.* 1. *c.* 22. Irroboravit, inveteravitque falsa, atque aliena verbi significatio.

Irrogatio, onis, f. 3. ἐνιβασὶς, actus irrogandi, infictio, impositio. *Cicer. pro Rab. c.* 3. Quod est in eadem multæ irrogatione præscriptum.

Irrogo, as, avi, atum, a. 1. *dare*, *imporre*, המטיל, Ger. *auffiagen*, Gal. *impoſer*, Hisp. *imponer*, ἐνεπίθημι, infero, infligo, impono. *Cicer. pro Dom. c.* 17. Vetant XII. tabulæ, leges privatis hominibus irrogari: id est enim privilegium. *Id. pro Mil. c.* 17. Mulctam alicui irrogare. *Tacit. Ann.* 16. *c.* 5. Irrogare supplicium tentior bus. *Horat. l.* 1. *sat.* 3. *v.* 118. Irrogare pœnas peccatis. *Quintil. l.* 19. *c.* 3. Labori non plus irrogandum, quam quod somno superet.

Irrōro, as, avi, atum, a. 1. *bagnare*, Ger. *nass*, *thavvbefeuchtigen*, Gal. *arrouſer*, Hisp. *rociar*, ἐνδρόσιζω, rore aspergo, vel simpliciter madefacio. Usurpatur absolute. *Col. l.* 12. *c.* 22. Noctibus autem labrum operire conveniet, ne irroretur. ¶ Vel cum accus. & dativ. *Ovid.* 1. *Met.* Inde, ubi libatos irrorare liquores vestibus. ¶ Vel cum accus. & abl. sine præp. *Ov.* 7. *Met.* Ter sumptis flumine crinem irroravit aquis.

Irróto, as, avi, atum, a. 1. rotando, seu circumagendo impello. *Minut. Fel. in Octav. de puerili quadam ioſa*: tectam super undas irrotare.

Irrubesco, scis, irrubui, *farsi rosso*, *arrossirsi*, אדם, Ger. *roth vverden*, Gal. *devenir rouge*, Hisp. *bazerse roxo*, ἐρυθραίνω, ruber fio, rubore suffundor. *Stat. 5. Theb. v.* 647. Irrubunt cœli plaga fulgere mixto. *Id.* 5. *Syl.* Irrubunt nubi vultibus ignis. i. e. vultus afflavit, vel suffudit.

Irrustico, as, a. 1. *rattare*, ἐκρήγνυμι, est rustice afflare. *Plaut. Pseud.* 5. 2. 6. Quid tu, malum, ergo in os mihi ebrius irrustas?

Irrutātus, a, um, *fatto rosso*, rufus factus. *Tertul. in Apolog. c.* 22. *extr.* Barba tactu irrutata. *Id. adverſ. Pſych. c. ult.* Si tibi lenticulam detruto irrutatam obtulero.

Irrūto, as, a. 1. *far rosso*, rufum facio, ἐρυθραίνω, *Hieron. epiſt.* 7. *ad Latam*, *ante med.* Nec caput gemmis oneres, nec capillum irrutes.

Irrugatio, & Inrugatio, onis, f. *increſpamento*, rugarum contractio. Est *Servii ad Æn.* 1. *v.* 632.

Irrūgo, as, a. 1. *far crespo*, כרה, Ger. *runzeln*, Gal. *ſe rider*, Hisp. *arrugar*, ἐγκλίνω, in rugas contraho. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Ne æquor illud ventris irrugetur.

Irrumatio, onis, f. actus irrumandi. *Catul. carm.* 21.

Irrumātor, oris, m. 3. qui irrumat. *Catul. carm.* 10. Præsertim quibus esset irrumator Prætor.

Irrumātus, a, um, partic. ab irrumor. *Virg. in Priap. carm.* 72. Custodes habeatis irrumatos.

Irrūmo, a. 1. *lattare*, θηλάζω, est lactare, quasi rumam, seu rumen, h. e. mammam in os inferere. Translate est virilia fellatori præbere. *Catul. carm.* 16. Pædicabo ego vos, & irrumabo.

Irrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere*, penitus rumpo, seu frango. *Lucr. l.* 6. Summum inter se hominum vinculum est humanitas, quod qui irruperit, nefarius, & parricida existimandus est. ¶ Ferè neutralitèr sumitur pro violenter, & cum impetu ingredi, *entrare violentemente*, *con impeto*, *violentus*. *Cic. in Rull.* 2. *c.* 17. Irrumpant in ærarium. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 6. Irrupit stationes hostiles. Et *Ann.* 2. *c.* 25. Majoribus copiis Morsos irrupit. ¶ Cum dativo. *Silius l.* 2. *v.* 378. ceu templo irrumperet hostis. Adde *l.* 13. *v.* 176. ¶ Cum accusativo *Varro* apud *Non. c.* 4. *n.* 76. Irrumpere se, *cacciarsi dentro con prestezza*. ¶ Translate significat irrepere, se immittere. *Cic.* 4. *Acad.* Irrumpunt in animos nostros imagines. *Lucan. l.* 2. Fama irrupit animos populi.

Irrŭo, is, ui, utum, n. 3. *entrare con furia*, פרץ, Germ. *ungeſtum einfallen*, Gal. *ſe jetter deſſus*, *tuer*, Hisp. *acometer*, ἐισβάλλω, cum impetu feror, violenter me aliquo immitto, impetum in aliquem facio. *Cic.* 2. *de Fin.* Et equo admisso in mediam Latinorum aciem irruebat. *Idem* 1. *de Or.* Quod in alienas possessiones tam temere irruisses. *Id.* 2. *Ver. c.* 12. Irruere in odium. *Terent. Adelph.* 4. 2. 11. Vide, ne ille huc prorsus se irruat. ¶ Habet etiam obscœnum sensum. *Plaut. Cas.* 5. 2. 14.

Irruptio, onis, f. *impeto*, *scorreria*, פרוץ, Ger. *einbruch*, Gal. *irruption*, Hisp. *acometimiento*, ἐμβολὴ, impetus, incursio. *Cic. pro Lege Man. c.* 6. Nam cum hostium copiæ non longe absunt, etiamsi irruptio facta nulla sit, tamen pecora relinquuntur. *Plaut. Pœn.* Irruptionem facite in popinam.

Irruptus, a, um, nom. ex particip. non ruptus, non fractus. *Horat. l.* 1. *od.* 13. Felices ter & amplius, quos irrupta tenet copula.

Irtiŏla, æ, f. genus vitis Umbriæ, Piceno, & Mevanati agro peculiare. *Col. l.* 3. *c.* 2. Nam has nuper mihi cognitas, pergulanam dico, & irtiolam, ferreolamque, non facile asseverem, quo gradu habendæ sint. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Irus, masc. 2. *Iros*, mendicus fuit Ithacensis, assecla procorum Penelopes, quem Ulysses domum reversus pugno interfecit. *Hom.* 18. *Odyss.* Hujus paupertas abiit in proverbium, ut hominem extremæ inopiæ Iro pauperiorem dicamus. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 7. *v.* 42. Irus erit subito, qui modo Crœsus erat.

I ANTE S.

Is, ea, id, *questo*, *quello*, *colui*, *costui*, זה, Ger. *der*, Gal. *ce*, *celuy*, Gis. *el*, *ello*, *ieslos*, αὐτὸς, ille, hic, pron. dem. ab *ei*, *qui*, converso *o* in *i*. *Cic.* 4. *Fam.* Neque enim tu is es, qui, qui fis, nescias. *Id. pro Sylla.* Neque enim una est ratio defensionis ea, quæ posita est in oratione. ¶ Ponitur etiam relative. *Cic. Att. l.* 1. Venit mihi obviam puer tuus, is mihi litteras abs te reddidit. ¶ Nonnunquam accipitur pro talis, vel ejusmodi. *Cic. Att. l.* 3. Ego is in illum sum, quem tu me esse vis. ¶ Aliquando assumit adjectionem syllabicam. *Gell.* 3. 14. Quisquam Veterum iisce verbis usus est. ¶ *Id.* elegantèr genitivo jungitur, ut id ætatis, id temporis, &c. V. *Id.* suo loco. ¶ *Eo re*, est propterea. *Cic. l.* 8. *Att.* O rem turpem, & ea re miseram. ¶ *Eapse*, pro ea ipsa. *Plaut. Cistel.* 1. 2. 17. Eapse quod sibi supponeret. Sic *eumpse*, apud eund. *Aulul.* 5. 1. 17. ¶ *Ibus* pro iis in dat. plurali, aliquoties legitur apud eundem, ut *Mil.* 1. 1. 74. & alibi. ¶ *Eabus* pro *iis* fœminine dixit *Cato R. R. c.* 152.

Iseus, m. 2. *iseo*, Philosophus, & Rhetor Assyrius, cujus hæc fuit inventum cujusvis rei argumentum in breve contrahere compendium.

Isagoge, es, f. 1. *introduzione*, הנוך, Ger. *ein einleytung*, Gal. *introduction*, Hisp. *introduccion*, εἰσαγωγὴ, introductio, prima artis, scientiæve alicujus rudimenta, quæ ad majora, altioraque viam muniunt, ab εἰσάγω, *introduco*. *Gell. l.* 1. *c.* 2. Se in theorematibus tantum nugalibus, & puerilium isagogarum commentationibus oblectantes.

Isagogicus, a, um, *introduttorio*, εἰσαγωγικὸς. Legitur hæc vox Græce scripta apud *Gell. l.* 14. *c.* 7. at in titulo ejusdem capitis Latine, his verbis. Dedit commentarium, quem appellavit isagogicum.

Isăpis. V. Sapis.

Istra, æ, m. Euvius Galliæ Narbon. qui in Rhodanum influit, f. *Isere*. *Lucan. l.* 1. *v.* 399.

Isatis, idis, f. *guado*, herbæ genus sativæ, & silvestris, qua lanæ inficiuntur, glastum. *Plin. l.* 20. *c.* 7.

Isauria, æ, f. regio Asiæ, pars Galatiæ Australis, Pisidiæ finitima, inter Lycaoniam ad Or. & Ciliciam ad Occ. non procul a Tauro M. Ejus metropolis est Seleucia. Pop. *Isauri*.

Isauricus, m. 2. cognomen P. Servilii Civis Romani, qui Isauriam regionem subegit, & multas piratarum munitiones, quæ in ora maritima erant, vi cepit. *Ovid.* 1. *Fast.* Tantus Imperator pauper fuit, ut Romæ publico funere elatus sit.

Isauricus, a, um, adject. ab Isauria, ut Isaurica gens. *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Isaurus. V. Pisaurus.

Isaurus, a, um, Ἴσαυρος, Isauricus. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 393. alter Isaurus, Aut Crotum domitas testificatur opes. Al. leg. *Isaurum*, h. e. Isaurorum. ¶ *Isauri*, *orum*, sunt Isauriæ populi. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 17. Indomitos curru Servilius egit Isauros. Adde *Epit. Liv. l.* 93. & *Pomp. Mela l.* 1. *c.* 2. *ad fin.*

Ischæmon, n. 2. ἰσχαιμὸν, herba a Thracibus primum inventa, qua ferunt sanguinem sisti, non aperta modo vena, verum etiam præcisa. Serpit e terra milio similis, foliis asperis, & lanuginosis. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Ischia, orum, n. 2. *cosce*, ἰσχία, coxæ, coxendices, vox Græca est, unde latinæ quæ sequuntur profluxerunt.

Ischiăcus, a, um, *sciatico*, idem ac ischiadicus. *Cato de R. R. c.* 123. Vinum ad ischiacos sic facito.

Ischiadicus, a, um, *sciatico*, ἰσχιαδικὸς, qui ischiade, seu morbo coxendicum laborat. *Plin. l.* 27. *c.* 4. Radices medentur ischiadicis. ¶ Ischiadici dolores, *dolori di sciatica*. *Id. l.* 26. *c.* 7. Ischiadicos dolores levat agaricum potum.

Ischias, adis, f. 3. *sciatica*, Germ. *hueftvvee*, Gal. *ſciatique*, Hisp. *ciatica*, ἰσχιὰς, dolor ischiadicus, seu ischiacus, arthritidis species, quæ ischia, seu coxendices præcipue infestat. *Plin. l.* 27. *c.* 1. Bibitur propter ischiada, & strangiuria in vino.

Ischĭas, adis, f. 3. ἰσχὰς, ἀδιάντη, herba quædam radice cyperi, quæ commanducata dentium dolorem sedat. Alii leucocantham vocant, alii polygonaton, alii sigillum Salomonis. *Plin. l.* 22. *c.* 26.

Ischnon cromenion, ἰσχνὸν ἐρμήνιον, h. e. amicula gracilis. Græcæ voces a Lucretio usurpatæ. *l.* 4. *v.* 1149.

Ischomache, es, f. Ἰσχομάχη, Hippodamia, Atracii, seu Atracis filia, uxor Pirithoi, ex Atracia Thessaliæ regiuncula, quam cum Centauri Pirithoo præripere conarentur, ingenti clade ab Hercule, & Theseo profligati sunt. Dicta est ab ἰσχὺς, *cubibeo*, & μάχη, *pugna*. *Prop. l.* 2. *Eleg.* 2. *vers.* 9. Ischomache Lapithæ genus heroinæ.

Isela-

Iſelaſticus, a, um, adject. ἰσελαστικός, ab ἐλαύνω, invehor, ingredior, ut iſelaſtica certamina, in quibus victores cum magna pompa coronati quadrigis introducebantur quibus in patriam ſuam. *Plin. l.* 10. *ep.* 119. Quæ pro iſelaſticis certaminibus conſtituiſti. ¶ Iſelaſtici etiam dicebantur ipſi victores. *Id. ibid.* Ego contra ſcribo Iſelaſticorum nomine. ¶ Iſelaſticum, abſolute pro eo quod Iſelaſticis victoriæ nomine dabatur. *Traj. ad Plin. ep.* 120. Iſelaſticum tunc primum mihi videtur intipare debere, cum quis in civitatem ſuam ἐλαύνῃ. Iſiaci, m. 3. Ἰσιακοί, Iſidis Sacerdotes in Ægypto, qui veſtibus tantum lineis, quas illi Κάρπασα appellabant, amiciebantur. *Valer. Max. l.* 7. *c.* 3. *n.* 8. M. Volnſius Trib. pl. proſcriptus, aſſumpto Iſiaci habitu, per itinera viaſque ſtipem petens &c. Adde *Suetun. in Domit. c.* 1. & ibi *Caſaub.* ¶ Hinc Græcum proverbium apud *Plutarch.* Iſiacum non facit linoſolia, Italice *l' abito non fa il monaco*.

Iſiæus, a, um, quod ad Iſim, ſeu Iſidem ſpectat. *Juven. Sat.* 6. *v.* 488. Aut apud Iſiacæ potius ſacraria lenæ.

Iſicia. V. Iſicium.

Iſiciarius. V. Inſiciarius.

Iſiciatus, a, um, adjectiv. ut iſiciatus pullus, h. e. iſicio conditus. *Apic. l.* 8. *c.* 7.

Iſicium, vel inficium, ii, n. vel iſicia, æ, f. 1. ἴσικιον, ἰσικία, genus farciminis, ab *inſeco*, quia ex inſecta carne fit. Nam veteres dicebant *inſecare*, *proſecare*, *diſſecare*. *Varro l.* 4. *de L. L.* Aliqui ſcribunt *inſitium*, & putant ſic dici quaſi inſitum, eo quod fiat inſitis in inteſtinis minutis carnis ſuillæ frutalis. *Caſ. Scal. com. in Hipp. de inſomn.* cenſet ab *ὑς*, *ſus*, hyſicium dictum eſſe. *Macrob. l.* 7. *c.* 8. Dicas, quæ cauſa difficile digeſtu facit inſicium, quod ab inſectione inficium dictum (amiſſione enim literæ poſtea quod nunc habet, nomen obtinuit) cum multum in eo, &c. *Arnob. l.* 7. Quid, inquam, ſibi hæc volunt, apexabo, iſicia, ſilicernia, longavo? quæ ſunt nomina, & farciminum genera, hirquino alia ſanguine, comminutis alia inculcata pulmonibus.

Iſis, is, vel idis, f. Ἶσις, Jo, filia Inachi. Accuſativum Græcum habet in *in*, vel in *da*, Latinum in *im*, vel in *dem*. *Tacit. de Germ. c.* 9. Pars Suevorum & Iſidi ſacrificat. V. *Jo*.

Iſitium. V. Iſicium.

Iſmaricus, a, um, &

Iſmarius, a, um, adject. ad Iſmarum pertinens. *Avien. in deſcript. orbis*, *v.* 33. Iſmarici fabris aquilonis. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 305. Gentibus Iſmariis, & noſtro gratulor orbi. *Id. 9. Metam. v.* 640. Iſmariæ Bacchæ.

Iſmărus, i, m. & n. pl. Iſmara, orum, mons Thraciæ partim aſper, partim olivetis, ac vinetis cultus, apud Hebrum flum. & Maroneam urb. quem Orpheus incoluit, cujus accolæ ab Homero Cicones dicuntur, ubi palus, & Iſmara, vel Iſmarum urbs quondam fuit. *Virg. Ecl.* 6. Nec tantum Rhodope miratur, & Iſmarus Orphea. *Lucret. l.* 5. *v.* 30. Thracen, Biſtoniaſque plagas, atque Iſmara propter.

Iſmēne, es, f. 1. Ἰσμήνη, Oedipi filia, Cyrrhei cujuſdam juvenis ſponſa, qui ante nuptias a Tydeo occiſus eſt.

Iſmēnis, idis, f. mulier Thebana, ab Iſmeno flu. ¶ Iſmenides, um, Thebani. *Ovid.* 3. *Metam. in fine*.

Iſmenius, a, um, Thebanus. ¶ Iſmenius heros, ſc. Polinices, apud *Stat.* 2. *Theb. v.* 307.

Iſmēnus, m. 2. Ismenius, *Iſmeno*, ſ. Bœotiæ, cum opp. & monte cogn. qui ex Cithærone M. oritur, Thebas alluit circa Dircen fontem, & apud Saganeum opp. in Euripum labitur, non procul ab Aulide. Dictus eſt ab Iſmeno Pelaſgi filio.

Iſocinnămon, n. 2. ἰσοκίνναμον, frutex, al. daphnois præſtantiſſimi odoris, in iſidem fere locis naſcens, in quibus cinnamomum, & caſia, ita dictus, quod cinnami præſtantiam adæquare videatur. *Plin. l.* 12. *c.* 20.

Iſocōlon, n. 2. ἰσόκωλον, Latinis *Compar*. Figura verborum per ſimilitudinem, per quam membra periodi ex pari fenne numero vocabulorum conſtant, ab ἴσος, *æqualis*, & κῶλον, *membrum*. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Græcis literis hanc vocem ſcribit.

Iſocrătes, m. 3. Ἰσοκράτης, præſtantiſſimus Rhetor, & Orator Athenienſis. Adoleſcens ſenem Gorgiam audivit, & Platonem. *Cic. in Orat.* ¶ Plato exagitator omnium Rhetorum Iſocratem unum mirabatur. *Cic. in Orat.* ¶ Pudore, & timiditate abſtinuit a dicendo. *Cic.* 2. *de Orat. in Brut.* ¶ Iſocrati Ariſtoteles invidens una cum Philoſophia etiam Rhetoricam docere cœpit dicens, turpe ſibi eſſe tacere, cum Iſocratem dicere pateretur. *Cic.* 3. *de Orat.* ¶ Appellatur pater Eloquentiæ; Sed ejus Eloquentia non eſt apta ad forum. *Cic. de opt. gen. Orat.* ¶ Scripſit in ſenectute, ideſt, anno ætatis 94. Panathenaicum ad Philippum Macedonem. *Cic. de Sen. & in Or.* ¶ Vixit annos novem, & nonaginta. *Cic. de Sen. & in Or.* ¶ Unam orationem vendidit viginti talentis, h. e. 12. mille Philippeis. *Plin. l.* 7. *c.* 30.

Iſocratēus, a, um, adject. ad Iſocratem pertinens. *Cic. in Orat. c.* 1. Iſocrateo more dicere. *Id. Fam.* 1. *ep.* 9. Iſocratea ratio oratoria.

Iſocratĭcus, a, um, Iſocrateus. *Iſocratici* dicti ſunt, qui Iſocratem ſunt ſecuti, ſeu imitati. *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Iſodŏmon, n. 2. ἰσόδομον, genus ſtructuræ in ædificiis, in quo coria omnia æqualis ſunt craſſitudinis. Nam ubi craſſitudo eſt inæqualis, pſeudiſodomon appellant. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Græci e lapide duro, ac ſilice æquo conſtruunt lateritios parietes: cum ita fecerint, Iſodomon vocant genus ſtructuræ: at cum inæquali craſſitudine ſtructa ſunt, pſeudiſodomon. Adde *Vitruv. l.* 11. *c.* 8.

Iſoētes, n. ἰσοήτης, ab ἴσος, par, & ἔτος annus. Ita dicitur aizoi genus minuſculum, quod ſemper vireat, ac toto ſit anno ſui ſimile. *Plin. l.* 25. *c. ult.*

Iſopўrum, n. 2. ἰσόπυρον, herba, quam aliqui vocant phaſeolum, quoniam ejus ſolium, quod eſt aniſo ſimile, in pampinos torquetur. Capitula habet in ſummo caule tenuia, plena ſeminis melanthii. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Iſrael, elis, nomen Patriarchæ Jacobi, & totius populi ex eo nati. ¶ Ab Iſidoro exponitur *vir Deum videns*. Hinc

Iſraelītæ, arum, m. Iſraelis poſteri. *Juvenc. l.* 1. *v.* 234.

Iſraelītis, itidis, com. idem ac Iſraelita. *Hieron. in lib. Num.* Arrepto pugione ingreſſus eſt poſt virum Iſraelitidem.

Iſſa, f. 1. Hiſſa, *Liſſa*, *Joſa*, Slavis *Vuis*, inſ. Liburniæ, poſtea Dalmatiæ, in mari Illyrico, cum urbe cogn. ¶ Item inſ. parva Latii, apud Marruvium, a Septem Aquis 40. ſtad. ¶ Item urbs Lesbi inſ. quæ Himera, & Pelaſgia dicta fuit.

Iſſa, æ, f. nomen catellæ. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 110. Iſſa eſt deliciæ catella Publi. ¶ Hinc factum eſſe vocem *Iſſulus*, qua Parentes filios ſuos parvulos blandimenti cauſa appellabant, putat *Fabretius* hanc afferens in *Vet. inſcript. pag.* 45. Aponius & Aponia Iſſulo, & Delicio ſuo fecere.

Iſſĭcus, a, um, adject. ab Iſſo opp. Ciliciæ, ut Iſſicus ſinus, *il Golfo di Lajazzo*, qui id oppidum alluit, apud *Ammian. l.* 26. *c.* 25.

Iſſo, ivero. *Feſtus*.

Iſſŭlus, V. in Iſſa.

Iſſus, f. 2. Iſſum, Nicopolis, *Lajazzo*, *Ajazzo*, *Aiaſſa*, Urbs Ciliciæ extrema, in Syriæ confinio, prope Amanum M. ad mare Mediter. Hic Darius Rex primo fuſus fuit ab Alexandro Magno.

Iſtac, vel iſthac, *per coſtà*, διὰ τοῦτο ? τόπου, adv. motus per locum. *Terent. Heaut.* 3. 3. 27. Abi ſane iſtac, iſtorſum, quovis.

Iſtactĕnus, adverb. *ſino a quo*. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 38. Iſtactenus tibi, Lyde, libertas data eſt.

Iſte, iſta, iſtud, & iſtuc, gen. iſtius, *queſto*, *coteſto*, ου, Ger. *der*, Gal. *cettuy*, *ci*, Hiſp. *eſte*, *eſſo*, ουτος, pron. dem. ab ἐς, *qui*, & τι, ὅ. Proprie dicitur de eo, qui apud te eſt, aut de quo tu loqueris. *Cic. Cælio l.* 2. *Fam. epiſt.* 21. Putaretne, unquam accidere poſſe, ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed hæc etiam levia noſtratia? *Id. pro Quinct.* Tuus iſte vir optimus. ¶ Accipitur etiam pro *hic*. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Non inſtitutionem profeſſi, non ſolum ſcientibus iſta, ſed etiam diſcentibus tradimus. ¶ *Iſtuc* ſæpe pro *iſtud* legimus, ut *Plaut. Curcul.* 1. 2. 32. Iſtuc verbi quid eſt? *Ter. Eun.* 5. 1. 14. Iſtucine interminata ſum hinc abiens tibi? h. e. iſtud ne? ¶ Et *iſtic*, pro *iſte*, uſurpatur ab eodem Plauto ſæpe, ut *Captiv.* 3. 4. 16. Ne tu, quod iſtic fabuletur, aures inmittas tuas, & *alibi*. Genit. *iſtius* apud Poetas indifferentis eſt quantitatis in penult. *Martial. lib.* 14. *epigr.* 171. Iſtius pueri Brutus amator erat. *Ovid. 4. de Pont.* Iſtius ingenium corporis eſſe nega. ¶ *Iſte* in dativo, pro iſti. *Plaut. Truculent.* 4. 3. 16. Iſtæ dedi.

Iſter, tri, m. 2. Germaniæ fluvius, qui & Danubius vocatur; unde *bimembris* dicitur ab *Ovid. l.* 1. *Pont. ep.* 8. Danubius. ¶ Iſtro fallacior vocatur Marcion a *Tert. l.* 1. *c.* 3. *adv. Marc.* quod Iſtri navigatio periculoſiſſima ſit propter rapiditatem, & latentes ſubinde ſcopulos, & cautes.

Iſthmia, orum, n. Ἴσθμια, numerantur inter quatuor ſolemnia certamina, quæ quinto quoque anno in Græcia celebrari ſolebant, in honorem Neptuni inſtituta a Theſeo, ut Plutarcho videtur, aut certe in honorem Palæmonis, ut ex Archiæ poetæ Græco epigrammate colligitur, quod etiam hodie circumfertur. Hujus certaminis victores pinu coronabantur, ut tradit *Plin. l.* 15. *c.* 30. ¶ Dicta ſunt Iſthmia ab Iſthmo Peloponneſi, in cujus faucibus celebrabantur, non procul a Neptuni templo, quod illic erat in primis celebre.

Iſthmiăcus, a, um, gentile ab iſthmo, præſertim Peloponneſi. *Claud. de* 4. *Conſ. Hon.* Et puer iſthmiaci jampridem litoris exul. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Iſthmiaca corona.

Iſthmĭcus, a, um, Iſthmius. *Val. Max. l.* 4. *c. ult. n.* 5. Iſthmicum ſpectaculum.

Iſthmius, a, um, adject. Iſthmiacus, ut Iſthmius Neptunus, cujus ſcil. templum fuit in Iſthmo Peloponneſi. Et Iſthmii ludi, qui & Iſthmia abſolute dicuntur a *Livio l.* 33. *c.* 32. V. Iſthmia.

Iſthmus, m. 2. ἰσθμός, *iſtmo*, *lingua di terra*, proprie apud Græcos, unde fluxit hæc vox, collum ſignificat, a cujus ſimilitudine terra oblonga, & angusta inter duo maria Iſthmus dicitur. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 406. bimarem pacaverat Iſthmon. ¶ Iſthmi multi numerantur. Primus eſt Peloponneſi, qui & Corinthiacus, & Achaicus vocatur, & Peloponneſum reliquæ Græciæ connectit. In hujus Iſthmi faucibus Corinthus ſita eſt, totius Peloponneſi urbs clarißima. Hunc Nero perfodere inſtra conatus eſt. *Suetun. in Ner. c.* 19. Hinc prov. *Iſthmum fodere*. hoc eſt rem aggredi quæ fieri non poteſt. ¶ Secundus eſt Cherſoneſi Thraciæ, vulgo *Narmili*, inter Cardiam, ſeu Lyſimachiam, & Mizontichon. Tertius Ægypti, qui a Ptolemæo Dorſum Arabiæ dictus eſt, vulgo *Sur*, inter mare Mediterraneum, ubi Peluſium, & ſinum Arabicum, ubi Urbs Heroum, quo Ægyptus Palæſtinæ, & Arabiæ Petræ jungitur. Quartus Tauricæ Cherſoneſi, *Zuraia*, in quo Taphræ urbs, Tartarorum Regia, quo Taurica Sarmatiæ continenti copulatur. Quintus Acanthæus in Macedonia, qui Athon montem continenti jungit. Hic a Xerxe perfoſſus eſt. Sextus Italiæ in parte Boreali Calabriæ Ulterioris, inter ſinum Scylleticum, & Hipponiatem. Septimus Aſiæ, inter Tarſum, & Amiſum, Aſia nuſquam anguſtiore. Octavus Græciæ, inter Criſſæum ſinum, & Oetæum, ubi Thermopylæ. V. *Plin. l.* 3. *c.* 4. 10. & 11.

Iſtic, vel iſthic, iſtæc, iſtoc, idem, ac iſte, iſta, iſtud, quaſi iſte hic, iſta hæc, iſtud hoc. *Cic. in Fam.* 7. *ep.* 23. Iſtæc ipſa, quæ te eniſſe ſcribis, erunt mihi grata. *Plaut. Merc.* 3. 1. 25. Iſtæc res eſt. *Id. Truc.* 3. 2. 16. Iſtoc modo. *Id. Amph.* 1. 1. 203. Ergo iſtoc magis, quia vaniloquus, vapulabis. *Id. Bacch.* 3. 1. 15. Priuſquam malum iſtoc addis, dicam patri.

Iſtic, vel iſthic, *coſtì*, *in coteſto luogo*, αὐτοῦ, adv. ſtatus in loco, & dicitur de loco a me remoto, ideſt, de eo loco, in quo tu es. *Cic. l.* 1. *Fam. ep. ult.* Et ibi malis eſſe, ubi aliquo numero ſis, quam iſtic, ubi ſolus ſapere videare.

Iſtimŏdi, idem quod iſtiuſmodi. *Plaut. Truculent. a.* 5. *v.* 38. Faceta es, quæ ames iſtimodi.

Iſtinc, vel Iſthinc, *di coſtì*, αὐτόθεν, adverb. motus de loco. *Cicer. in Famil. l.* 1. *ep. ult.* Qui iſtinc veniunt, ſuperbum te eſſe dicunt.

Iſtiuſmŏdi, *di queſta ſorte*, talis, iſtius modi, formæ, ſpeciei, generis, duo genitivi conjuncti per modum adverbii. *Cic. Ver.* 6. *c.* 5. Nihil iſtiuſmodi. *Ter. Heaut.* 2. 4. 7. Vos eſſe iſtiuſmodi, haud mirabile eſt.

Iſtō, *coſtà*, ὅδε, adv. motus ad locum, & dicitur de loco a me remoto, quemadmodum iſthic, *Cal. ad Cic.* 8. *Fam. ep.* 15. Sic cauſa eſt properandi iſtō mihi. *Plin. l.* 3. *ep.* 6. Deſtino enim excurrere iſtō.

Iſtoc, vel Iſthoc, idem ac iſtud. ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter pro iſtinc, ſeu ab iſto loco. *Ter. Adel.* 2. 1. 15. Accede iſtuc Parmeno, nimium iſtoc abiſti.

Iſtorſum, *verſo coſtà*, πρὸς τοῦτο τὸ μέρος, adv. motus verſus locum, ideſt, verſus eum locum, ubi tu es. *Ter. Phorm.* 5. 1. 14. Concede hinc a foribus paululum iſtorſum, ſodes, Sophrona.

Iſtri, m. 2. pop. extremi Italiæ, Liburnis finitimi, quorum regio Iſtria. Hos fama eſt originem a Colchis duxiſſe miſſis ab Æeta Rege ad Argonautas perſequendos, qui ut a mari intraverunt Iſtrum ſl. nec raptores invenere, ſive metu Regis, ſive tædio longæ navigationis, juxta Aquilejam conſederunt, Iſtrique ex amnis nomine, quo a mari conceſſerant, ſunt appellati.

Iſtria, vel Iſtria, f. 1. *Iſtria*, Ἰστρία, prov. Italiæ, pars Galliæ Tranſpadanæ, in confinio Illyrici. Habet a Sept. Carniolæ Ducatum, a quo ſeparatur Alpibus, *Monti della Vena*, ab Or. Illyricum, & ſinum Flanaticum, ab Occ. ſinum Tergeſtinum, & mare Adriaticum, ſeu ſinum Venetum, a Mer. mare Adriaticum. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Iſtriāni, orum, Iſtri. *Juſtin. l.* 9. *c.* 2. Cum bello Iſtrianorum premeretur.

Iſtrĭcus, a, um, *Iſtriano*, ad Iſtriam pertinens. *Liv. l.* 41. *c.* 1. & 11. Iſtricum bellum. *Plin. l.* 32. *c.* 6. Iſtrica oſtrea. ¶ Scribitur & *Hiſtricus*.

Iſtrus, a, um, Iſtricus. *Martial. lib.* 12. *epigr.* 64. Iſtra nec minus abſoluta teſta. *h. e.* oleo ex Iſtria, in teſtis condito, quod laudat *Plin. l.* 15. *c.* 2. ¶. Scribitur & *Hiſtrus*.

Iſtuc, *coſtà*, ὅδε, adverb. motus ad locum. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 55. Interea, ſi videtur, concedite iſtuc. *Id. Pun.* 3. 3. 1. Jam iſtuc ego revertar. ¶ *Iſtuc* pro iſtud V. in *Iſte*.

Iſtucine? pro *iſtuc ne*? *Terent. Eun.* 5. 1. 14. Iſtucine interminata ſum hinc abiens tibi?

I ANTE T.

Ita, *così*, *a queſto modo*, *in tal maniera*, τῷ, Ger. *alſo*, Gal. *ainſi*, Hiſp. *aſſi*, οὕτως, ſic, adv. ſimilitudinis. *Cic.* 6. *Verr. c.* 52. Eſt ita, ut dicitur. *Id. de Amic. ep.* 9. Ut ita dicam. *Id.* 12. *Attic. ep.* 18. Inveſtiges, ſit ne ita. *Id. lib.* 1. 7. *ep.* 9. Hoc tibi ita mando, ut dubitem &c. ¶ Sæpe adverbium eſt reſpondentis, & affirmantis. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 60. Nempe ergo in ſomnis? *ER.* Ita. *Ter. Eun.* 1. 2. Hic quoque bonam, magnamque partem ad te attulit. *T.* Ita eſt. ¶ Interdum eſt adv. optantis, vel fidem facientis, vel aſſentientis. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 15. Ita vivam, ut maximos ſumptus facio. *Id. in Verr. l. c.* 13. Ita mihi Deos omnes propitios eſſe velim, &c. *Ter. Heaut.* 4. 5. Ita me Dii ament, honeſtus eſt. *Id.* 3. 2. Ita me Dii amabunt, ut nunc Menedemi vicem miſeret me. ¶ Frequenter ponitur pro valde, vel nimis, vel tantum, præcipue cum conjungitur cum negatione. *Cic. in Verr.* 6. *c.* 29. Simulacra præclara, ſed non ita antiqua. *Id. Fam.* 11. *ep.* 21. De his non ita valde laboro. ¶ Item pro adeo, tantopere, cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Non ſum ita hebes, ut iſta dicam. ¶ Quandoque illativa conjunctio eſt pro igitur. *Cic.* 1. *Tuſcul.* Ita nobiliſſima Græciæ civitas, quondam vero etiam doctiſſima, ſui civis unius acutiſſimi monumentum ignoraſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet. ¶ Vel pro itaque. *Cic. de nat. Deor.* 1. *c.* 40. Virtus adſumta eſt, & Deus veſter nihil agens. Expers virtutis igitur. Ita ne beatus quidem eſt. ¶ Vel pro talis. *Plaut. Stich.* 5. 5. 3. Ita eſt ingenium muliebre. ¶ Vel pro in eo ſtatu. *Ter. Eun.* Sed ita res erat, faciendum fuit. *Cic.* 4. *Fin. c.* 2. Ita nos eſſe natos, ut ad virtutes apti eſſemus. ¶ Conjungitur interdum cum *eumodi*. *modum*. *Cic. in Verr.* 3. Quæſturam ita geſſi, quemadmodum cognoviſtis. ¶ Item cum *ut*. *Ter. Eun.* 2. Cupi egomet mecum inter vias, ita, ut ſit, ubi quid in animo eſt moleſtiæ, aliam rem ex alia cogitare. ¶ Item cum quaſi.

Cic.

Cic. pro Quinct. Qua in re ita diligens erat, quâ ii, qui magna fide societatem exercent. ¶ Item cum *ne*, & est particula scisitantis, vel commiserantis, vel indignantis. *Ter. Andr.* 3. 2. Ita ne contemnor abs te? *Cic.* 7. *Verr.* Ita ne vero tu tua pericula communi periculo defendes?

Italia, æ, f. 1. *Italia*, Ger. *Welschland*, Gal. *Italie*, Hisp. *Italia*, Γραικία, regio Europæ. Habet ab Occ. & Sept. Alpes, quibus dividitur a Gallia, & a Germania, ab Or. mare Hadriaticum, & mare Jonium, a Mer. mare Siculum, seu Ausonium, mare Tyrrhenum, & mare Ligusticum. ¶ Variis nominibus variis temporibus appellata est, Janicula, Oenotria, Chamæsena, Saturnia, Hesperia, Ausonia, &c. Quorum nominum rationem vide suis locis. ¶ Italia autem dicta est vel ab Italo rege, vel ab ἰτηλὸς, quod bovem sonat; antiqui enim Italiæ populi boves *italos* vocabant, testibus *Festo*, *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. & *Colum. l.* 5. *R. R. in præf. Virgilius l.* 3. *Æn. v.* 166. Nunc fama, minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem.

Italica, æ, f. 1. *Sevilla la vieja*, col. & urbs Hisp. Bæt. condita a Scipione Africano, ad Bætim fl. Hispali vicina, patria Silii poetæ, & trium Imperatorum, Trajani, Hadriani, & Theodosii senioris. Alius est *Alcalá del Rio*, opp. inter Hispalim 4. l. & Castrum Album 3. ¶ Italica item, vel Italicum Corfinium urbs Pelignorum in Aprutio cit. cognominatum est bello Italico, seu Marsico, seu sociali, quod Marsi, Picentes, Peligni, Vestini, Marrucini, Frentani, Hirpini, Pompejani, Picentini, Venusini, Japyges, Lucani, Samnites, atque omnis ora a Liri fl. usque ad Jonium sin. cum Populo R. gesserunt. Hi enim Corfinium communem patriam, & belli caput legere, & Italicum appellavere. *Sigon. de ant. jure Italiæ l.* 3. *c.* 1.

Italice, Italorum more. *Messala Corvin.* incertæ, & fortasse nullius auctoritatis scriptor, *de progen. Aug. c.* 11. Troja namque vulgo Italice, Latineque scrofa, vel sus dicitur.

Italicensis, se, adject. qui est ex urbe Italica. *Inscript. apud Grut. p.* 385. *n.* 1. Coloni Italicenses.

Italicus, a, um, *Italiano*, Γραικός, quod ad Italiam spectat. *Liv. l.* 32. *c.* 23. Transfugæ Italici. *Ovid.* 15. *Met. v.* 9. Graja quis Italicis auctor posuisset in oris mœnia. Al. leg. *Ausonii*. *Aurel. Vict. de Origine gent. Rom. c.* 6. Italici homines.

Itălis, idis, f. mulier Italica. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 441. Italidas matres, inquit, facer hircus inito. Lectio tamen incerta est. *Virg* 11. *Æn. v.* 657. Larinaque virgo, Tullaque, & arratam quatiens Tarpeja securim, Italides. Adde *Martial. l.* 11. *epigr.* 54.

Itălus, a, um, *Italiano*, Γραικός, quod est ex Italia, seu ad Italiam spectat. *Virg. 6. Æn.* Qui manent Itala de gente nepotes. *Id.* 3. *Æn.* Et sæpe Hesperiam, sæpe Italæ Regna vocare. ¶ Itali, orum, *gl. Italiani*. *Claud. de B. Gildon. v.* 114. Pœnos, Italosve petenti Opportuna sedes.

Ītălus, i, nom. propr. est cujusdam, cui filia fuit nomine Roma, quæ & Urbi ipsi nomen dedisse existimatur nonnullis. *Plut. in Romulo in principio.*

Ītălus, i, m. 2. Rex Italiæ, quem Cato scripsit fratrem fuisse Hesperi, Isidorus Siculi. Regnavit primum in Arcadia, deinde in Celtiberia, tandem, Hespero fratre mortuo, in ea Italiæ parte, quæ est inter sinus Napetinum, & Scyllaticum, quæ idcirco prima Italia est appellata. *Dionys. Halic. l.* 1. *Rom. antiq. & Aristotel. l.* 7. *Polit. c.* 10.

Itaque, *per la qual cosa*, *per tanto*, לכן, Ger. *der alben*, Gal. *c' est pour cela*, Hisp. *por lo qual*, *portanto*, ὅθεν, τοίνυν, ergo, igitur, conjunctio causalis, ab *ita*. *Cic.* 1. *Fam.* Itaque cum sententia prima Bibuli pronuntiata esset. ¶ Junctum cum particula *ergo* sæpe legitur apud *Liv. l.* 3. *c.* 31. *l.* 9. *c.* 31. *l.* 28. *c.* 12. *l.* 39. *c.* 25. &c. ¶ Interdum *dictio* gemina est ex *ita*, & *que*, pro & *ita*. *Cic.* 1. *Ver.* Cum Quæstor in Sicilia fuissem, itaque ex ea Provincia decessissem, ut &c. *Id. pro Cluent. c.* 19. Itaque feci, *e così feci*.

Itargus, i, m. fluv. Germaniæ, quem nonnulli Visurgin vocant. *Albin. ad Liv. v.* 386. Decolor infecta testis Itargus aqua.

Item, adv. *similmente*, *parimente*, אף, Ger. *auch*, Gal. *aussi*, Hisp. *assi mesmo*, ὁμοίως, similiter, etiam, præterea, ab *itidem* per Sync. vel ab *ita*, vel ab ὅτι, *insuper*. *Donat.* & *Vallæ l.* 2. *c.* 5. deducunt ab *iterum*, & *idem*. *Cic.* 2. *de Or.* In re est item ridiculum, quod &c. *Id.* 2. *Attic. ep.* 21. O spectaculum uni Crasso jucundum, cæteris non item! *Ter. And.* 1. 1. 50. Unus, & item alius. ¶ Videtur aliquando usurpari pro autem. *Plaut. Aulul.* 2. 1. 50. Venit hoc mihi in mentem, Megadore, te esse hominem divitem, me item esse hominem pauperum pauperrimum. ¶ Et pro iterum, *la seconda volta*. *Sueton. in Tiber. c.* 6. Parentes vagitu suo pene bis prodidit, semel cum a nutricis ubere, item cum a sinu matris raptim auferretur. *Al. tamen leg.* iterum. ¶ Sæpe conjungitur cum *que*. *Cic.* 4. *Acad.* Itemque si id, quod officii sit, non occurrit animo, nihil aget.

Iter, itineris, n. *viaggio*, דרך, Germ. *reiff*, Gal. *voyage*, Hisp. *viaje*, πορεία, actus eundi, via, profectio. Aliqui derivant a sup. *itum*, alii a freq. *ito*, *as*, alii ab *ire*, (quo usus est *Plaut. Most.* 5. 2. 71. Incensus hoc itiner perficere exequar.) *Liv. l.* 25. *c.* 15. Legatos ad Annibalem miserunt, qui nuntiarent, duos Consules ad Beneventum esse, diei iter a Capua. *Cic. ad Pomp. l.* 8. *Attic. ep.* 11. Iter ad te in Apuliam facere cœpi. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 56. Ut iter in Provinciam converteret. *Nepos Alcib. c.* 10. Cum ille iter ad regem compararet. *Cic. l.* 2. *Fam.* Iter habebant ad Latium regem. ¶ Dicimus etiam iter conficere, ingredi, instituere, &c. Pedibus, equo, vehiculo iter facere &c. *Cic. sæpe*, *Cæsar*, *Liv. Nepos*, *Plin.* & al. ¶ Iter est ei aliquo. *Plin. Cic. pro Mil. c.* 10. ¶ Iter justum, quid sit, V. *Justus*. ¶ Maximis itineribus ire *a gran giornate*, *affrettando il viaggio*. *Plaut. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 15. Maximis itineribus cum quatuor legionibus subsequar. ¶ Dicitur etiam de navigatione. *Cic. Attic. l.* 2. Nobis est iter in Asiam, maxime Cyzicum. Adde *Terent. Heaut.* 34. Item de alio quovis tranſitu, seu meatu, ut itinera aquarum, apud *Colum. l.* 8. *c.* 17. Iter vocis, apud *Virg.* 7. *Æn. v.* 534. iter urinæ, apud *Cels. l.* 7. *c.* 25. & 26. ¶ Sæpe sumitur pro ipsa via, *strada*. *Cic. pro Cæcin.* Describita jura finium, possessionum, aquarum, itinerumque sunt. Adde *Virg.* 1. *Georg. v.* 380. ¶ Translate usurpatur pro incepto, seu instituto. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Neque ego impediri Ciceronis iter, atque illam disciplinam volo, & ipse puer magis illo declamatorio genere delectari videtur; in quo quoniam ipsi quoque fuimus, patiamur, illum ire nostris itineribus. Adde *Plin. lib.* 5. *epist.* 8. ¶ Genitivus hujus nominis olim fuit *iteris*, ablativus *itere*. *Lucr. l.* 5. *v.* 652. Concussos itere, & labefactos aere multo. *Accius apud Non.* 8. *n.* 13. Studium iteris reprimæ. *Laber.* apud *Non. c.* 2. *n.* 428. Ignotæ iteris furnus, tute scis.

Iterabilis, le, adject. *che si può replicare*. *Tertul. lib.* 2. *adverſ. Marc. c.* 28. Iterabilem injuriam facere.

Iteratio, onis, f. 3. *replicazione*, שנינה, Ger. *wiederholung*, Gal. *iteration*, *repetition*, Hisp. *reiteracion*, ἀνάληψις, repetitio, resumptio, redintegratio, geminatio. *Cic. in Orat. c.* 25. Itemque si quæ verborum iterationes contentionem aliquam, & clamorem requirent. ¶ Est item genus orationis, qua ager secundo proscinditur. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Sato semine, sequitur iteratio. *Salmas.* legit *reseratio*. ¶ Item iteratio, secunda olearum prestura dicitur. *Col. l.* 12. *c.* 50.

Iterativum verbum, h. e. frequentativum, apud *Diomed. l.* 1.

Iterato, adverb. *replicatamente*, iterum, αὖθις. *Justin. l.* 3. *c.* 9. Quibus acciti, iterato præliantur.

Iteratus, a, um, *replicato*. *Cic. in Partit.* Duplicata, vel etiam sæpius iterata ponantur. *Id.* 2. *de Orat. c.* 30. Ut agro non semel arato, sed novato, & iterato.

Iterdūcus, a, um, adject. ut Iterduca Juno, apud *Martian. Capell. l.* 1. quæ sc. itineri feliciter conficiendo præerat.

Itĕro, as, a. 1. proprie est iter repetere. Alii ducunt ab *iterum*, alii ab *iter*. Nam in Philoxeni Glossis est, *Iterat*, *δὶς τοσοῦτο*. *Gell. l.* 3. *c.* 18. Sed eos Senatores, qui Magistratum Curulem nondum acceperant, pedibus iteravisse in Curiam. Aliqui legunt *iteravisse*. ¶ Translate accipitur pro rursus aliquid agere, *replicare*, *visare*, *δεύτερον*. *Liv. lib.* 1. Resistere, atque iterare pugnam jubet.

¶ Et speciatim pro iterum proscindere, seu arare. *Col. l.* 2. Optime inter Calendas, & Idus Septembris aratur ac subinde iteratur. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 19. ¶ Item pro iterum navigare. *Hor. l.* 1. *od.* 7. Cras ingens iterabimus æquor. ¶ Item pro iterum dicere, *ripetere*, *ridire*. *Cic. in Orat. c.* 39. Cum duplicantur, iteranturque verba. *Et c.* 20. Ut quod dixit, iteret. *Plaut. Rud.* 4. 8. 1. Iterum mihi iithæc omnia itera.

Itĕrum, adv. *un' altra volta*, *di nuovo*, *ancora*, שנית, Germ. *wiederumb*, Gall. *encore*, Hisp. *otra vez*, αὖθις, ἐπί, rursus, denuo, ab *iter*. *Cic. pro Flacco*. Iterum ille Romam se retulit. ¶ Sæpe significat secundo. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 39. Primo quidem decipi incommodum est, iterum stultum, tertio turpe. *Id. pro Sext.* L. Saturninus iterum tribunus creatus est. *Id. pro Rosc. Am.* Iterum, ac tertio nominavi. *Id. pro leg. Manil.* Testis est iterum ac sæpius Italia. Et pro *Pont.* Pecuniam semel atque iterum dare. *Virg.* 2. *Æn. v.* 770. Iterumque, iterumque vocavi.

Ithăca, f. 1. *Ithaca del Compare*, *Val di Compare*, Turc. *Phiachi*, al. *Theachi*, Ἰθάκη, inf. maris Jonii, Regnum Laertæ, & Ulyssis, inter Cephaleniam ad Occ. & Echinadas ad Or. a Cephalenia 5. M. P. versus Ætoliam, & Peloponnesum, ab Araxo prom. 12. *Virg.* 3. *Æn. v.* 272.

Ithacensis, se, adject. ad Ithacam pertinens, ut Ithacensis Ulysses. *Horat. l.* 1. *epist.* 6. *v.* 63.

Ithacesĭus, a, um, adject. Ithacensis, ut Ithacesia sedes. *Sil. l.* 8. *v.* 340.

Ithăcus, i, m. Ulysses, Rex Ithacæ insulæ. *Virg.* 2. *Æn. v.* 104. Hoc Ithacus velit.

Ithăcus, a, um, ad Ulyssem, & Ithacam pertinens. *Ovid.* 3. *amor. eleg.* 12. *v.* 29. Æolios Ithacis inclusimus utribus Euros. *Id.* 2. *ex Pont. epist.* 7. *v.* 60. Ithaca puppis. *Id.* 13. *Metam. v.* 512. Ithacæ matres. Adde *Propert. l.* 3. *el.* 10. *v.* 29.

Ithōme, es, f. 1. Ἰθώμη, arx Messeniæ, in monte illi imminente, non secus ac Acrocorinthus Corintho.

Ithonæus, a, um, adject. possess. ab Ithone urbe. Hinc Ithonæi ejus urbis incolæ, apud *Stat. 7. Theb. v.* 330.

Ithōne, sive Ithonēa, f. 1. Ἰθώνη, urbs Bœotiæ, sive, ut Strabo inquit, Thessaliæ, in Phthiotide, ad Amphrisum fl. dicta ab Ithonio filio Amphictyonis, vel Herculis ex Papbyra. Ibi Pallas colebatur, unde Ithonea, seu Ithonia cognominata est.

Ithyphalli, vel potius Ithyphallici, m. 2. ἰθυφαλλικοὶ, qui in sacris Bacchi erectum penem gestabant. Phallum enim ligneum, sive ex aluta rubra sibi ita inter femina adaptabant, ut inde exutus videretur. Aliqui dicunt, hoc nomine appellatos esse, qui per Liberi dies festos phallum plaustro impositum muliebri veste induti per rura prius, deinde per urbem sequebantur, & ad carminis phallici, seu ithyphallici numeros saltabant. V. *Phallica*.

Ithyphallicum carmen, idem ac Priapejum, quod constabat ex Jambico senario, & trochaico dimetro brachycatalecto, & in erectum penem canebatur, ab ἰθύφαλλος, *rectus*, & φαλλὸς, *penis*. ¶ Accipitur & pro ipso Priapo. *Col.* 10. 31. sed truncum forte dolatum Arboris antiquæ, numen venerare Ithyphalli.

Ithyræus. V. Ityræus.

Itidem, adv. *similmente*, *parimente*, ὡσαύτως, Ger. *gleich*, Gall. *pareillement*, Hisp. *semejantemente*, ὡσαυτωσὶ, similiter, eodem modo, ab *ita*, & *dem*. Aliqui derivant ab *iterum*, & *idem*. *Sueton. de Aug.* Centuriones statione deserta, itidem ut manipulares, capitali animadversione punivit. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 5. Nunc itidem ab eo sunt nobis agendi capienda primordia.

Itĭner. V. Iter.

Itinerārium, ii, n. *descrizione del viaggio*, Ger. *reisebuch*, Gal. *livre de voyage*, Hisp. *itinerario*, Βιατεφρὰς, descriptio itineris. *Veget. l.* 3. *c.* 6. Itineraria regionum pleniſſime habere perscripta. *Ammian. l.* 24. *c.* 1. Itinerarium sonare lituos jubet, *suonar la marchia*.

Itinerārius, a, um, quod spectat ad iter. *Lampr. in Comm. c.* 9. Sumptus itinerarius. *Ammian. l.* 21. *c.* 15. Ratus, itinerario motu imminutæ valetudinis excuti posse discrimen.

Itio, onis, f. *andata*, *partita*, הליכה, Ger. *gehung*, Gall. *allée*, *aller*, Hisp. *ydas*, πορεία, profectio, actus eundi, a sup. itum. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 16. De obviam itione faciam, ut suades. *Ter. in Phorm.* 5. 8. 24. Hæcine erant itiones crebræ, & mansiones diutinæ Lemni?

Itĭto, as, idem quod *ito*, ut ititare exsequias, *Nævius*.

Ito, as, n. 1. *andar spesso*, συχνὰ, frequenter eo. *Suet. de Cl. Rhet. c.* 1. *referees adictum Cn. Domitii*, & *Licinii Crassi Censorum*. Et quos in ludos itare vellent.

Itōnus, i, Thessaliæ rex, auctor æris, argenti, & auri conflandi, signandæque monetæ. *Lucan. l.* 6. *v.* 402. Primus Thessalicæ rector telluris Itonus In turmam calidæ percussit pondera massæ &c.

Itrum, n. 2. Atrium, *Istri*, oppidulum R. Neap. in prov. Terræ Laboris, intra montes, medium inter Fundos ad Occid. & Formias ad Or. aliquot tantum milliaribus ab ora maris Tyrrheni. Quibusdam est Mamurrhæ antiquorum.

Ituræa, f. 1. Petræa, *Bacar*, regio parva Palæstinæ, Trachonitidi finitima, trans Jordanem fl. inter Samariam, & Arabiam. Sed aliqui Ituræam, & Trachonitidem eandem esse dicunt. Erant gentes cum Tribubus Gad, & Ruben immixtæ. ¶ Item regio montana Scytharum.

Ituræi, sive Ityræi, orum, Syriæ populi sagittandi arte præstantes. *Plin. l.* 5.

Ituræus, vel Ityræus, a, um, adject. ad Ituræam pertinens, seu ad Ituræos populos. *Lucan. l.* 7. *v.* 230. Ituræis cursus fuit inde sagittis. *Virg. Georg.* 4. *v.* 447. bona bello Cornus, Ituræos taxi curvantur in arcus.

Itūrus, a, um, particip. futuri ab eo, is, *chi è per andare*. *Ovid. l.* 3. *de Ar. am.* In amplexus uxor itura viri. *Cic.* 3. *Verr.* In consilium iturum putasti.

Itus, us, m. idem ac itio, a sup. *itum*. *Cicer. Attic. l.* 15. *ep.* 5. Quis porro nosset itus, reditus, vultus, incessus inter istos? *Lucr. l.* 3. *v.* 389. Repentis animantis itum sentire. Adde *Vet. Inscription.* in quibus *itus*, *aditus*, *ambitus* sepulcrorum mentio fit.

Itylus, & Neis, vel Thius, filii Zethi ex Aedone conjuge. Itylum mater nostra per errorem interfecit, putans, cum esse Amalea Amphionis filium. Invidebat enim uxori Amphionis, eo quod ei essent sex filii masculi. Quæ cum errorem suum cognovisset, optavit mori, sed Deorum commiseratione in cantuelem versa, Itylum defleat. *Hom. in Odyss.* ¶ Est etiam idem ac Ityx. *Catull. carm.* 66. *ad Ortalum*. Qualia sub densis ramorum concinit umbris Daulias, absumpti fata gemens Ityli.

Ityphalli. V. Ithyphalli.

Ityræus. V. Ituræus.

Ityx, itos, ityn, m. 3. *Itys*, Terei, & Progues filius fuit, qui (ut est in fabulis) a Progne matre discerptus, & patri epulandus appositus in phasianum mutatus est. *Serv. apud Virgilium in Sileno*. Aliqui dicunt, mutatum fuisse in cantuelem. *Ovid.* 6. *Met.* V. Progne. ¶ Ponitur & pro Itylo. *Senec. in Agamem. v.* 671.

J A N T E U.

Juba, æ, f. *chioma*, Ger. *der mane*, Gal. *crin*, Hisp. *crin*, χαίτη, crines qui a collo animalium pendent, ut leonum, & equorum, a *gibâ*, *crinis*. *Cic.* 1. *de Divin.* Equum alacrem lætus aspexit, cujus in juba examen apum consederat. *Virg. Æn.* 11. *v.* 492. luduntque jubæ per colla, per armos. ¶ *Crinis. l.* 8. *c.* 2. jubas vocat etiam plumas extantes in collo gallinaceorum. Et *Virg.* 2. *Æn. v.* 241. hoc nomen usurpat de serpentum crissis.

Jubar, aris, n. *lo splendore del Sole*, *o d' altra stella*, זהר, Ger. *glantz*, *stern*, Gal. *éclat*, *lueur*, Hisp. *resplandor*, αὐγὴ, splendor Solis, aliorumve siderum, juba-

jubarum quandam similitudinem referens. *Varro l. 5. & 6. de L. L. Fest. Virg. Æn.* v. 130. It portis jubare exorto delecta juventus. ideſt Sole. ¶ Generatim etiam dicitur de cujuſeumque rei ſplendore, ut ignis, auri, argenti, gemmarum, & ſimiliam rerum. *Ovid. 1. Fast.* Et tremulum ſumma ſpargit in æde jubar. *Stat. l. 3. Theb.* Criſtatum jubar galeæ. ¶ Translate uſurpatur de hominis majeſtate. *Claudian. l. 2. in Rufin. v. 144.* Per fratris regale jubar. *Martial. l. 8. epigr. 65.* Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar. ¶ Reperitur etiam in genere maſculino. *Sever. in Ætna*, v. 332. Purpureoque rubens ſurgat jubar aureus oſtro. *Priſcian. l. 5.* aſſert etiam exemplum Ennii.

Jubātus, a, um, *che ha chioma, o creſta*, κεκομημένος, quod jubam habet. Unde jubati leones dicuntur, qui jubam habent, ad differentiam eorum, qui jubam non habent. *Plin. l. 7. c. 16.* Sic jubati angues apud *Plaut. Amph.* 5. 1. 56. ¶ Translate ponitur pro criſtato. *Auct. ad Her. l. 4.* Iſte quotidie per forum medium tanquam jubatus draco ſerpit.

Jubĕo, ēs, jussi, jussum, a. 2. *comandare*, צוה, Ger. *heiſſen*, Gal. *commander*, Hiſp. *mandar*, κελεύω, præcipio, impero, volo, mando. *Juvenal. Sat. 6. v.* 223. Sic volo, ſic jubeo; ſit pro ratione voluntas. *Ter. Eun. 3. 3. ad fin.* Jubes, ne? C. Jubeo, cogo, atque impero. ¶ Fere uſurpatur cum infinito. Itaque non dicimus, jubeo te, ut hoc facias (quod admonet etiam *Voſſ. de Conſtruct. c. 36.*) ſed, facere. *Virg. 2. Æn. v. 3.* Infandum regina jubes renovare dolorem. *Cic. Att. 12. ep. 6.* Cæſar te ſine cura eſſe juſſit. ¶ Cum dativo, & conjunctivo. *Cæſ. l. 3. B. Civ. c. 98.* Militibuſque ſuis juſſit, ne qui eorum violarentur, neu quid ſui deſiderarent. Sunt qui legunt, *commendavit*, ſed vulgata Criticis fere omnibus probatur. *Tacit. Ann. 13. c. 40.* Tergum mille equites tuebantur, quibus juſſerat, ut inſtantibus comitus reſiſterent. *Id. ib. c. 33.* Ubi Britannico juſſit, exſurgeret. ¶ Accuſativum perſonæ, vel rei per ſe non regit; ſed ubi-umque accuſativus additur, ſubintelligendum eſt aliquod infinitum. *Cic. 13. Fam. epiſt. 26.* Literas ad te a M. Lepido ſumpſimus, non quæ te aliquid juberent, *ſc.* facere. *Plaut. Aulul. 1. 1. 19.* Si reſpexis, donicum ego te juſſero. *ſc.* reſpicere. *Tacit. Ann. 13. c. 15.* Neque jubere cædem fratris palam audebat. *ſc.* patrari, fieri. *Martial. l. 9. epiſt. 67.* Sed tu juſſiſſes Euryſthea. *ſc.* ſervire, aut pati. ¶ Similiter cum legimus, jubere legem, Conſulem, &c. ſubintelligitur, eſſe, ferri, fieri, aut quid ſimile. Moris enim erat, ut quæ Magiſtratus cenſuiſſent, de iis populum rogarent, an rata eſſe vellet. Proprium enim eorum erat, cenſere, vel decernere; hujus vero jubere, h. e. ratum habere, ſeu imperare, ut ratum haberetur. Itaque ſic interrogabant: Velitis, jubeatis &c. V. *Gell. l. 5. c. 19. & l. 10. c. 20. Senec. de conſol. ad Helv. c. 5.* Ita enim populus juſſit. *Id. l. 3.* Ne poſſea eoſdem Tribunos juberent. *Cic. pro Balb.* Populus Romanus legem juſſit de civitate tribuenda. ¶ Uſurpatur interdum pro ſimpliciter velle, ut cum dicimus, Jubeo te valere. *Cic. l. 4. Attic. ep. 14.* Dionyſium jube ſalvere. *Ter. And. 3. 3.* Chremetem jubeo, ubi ſubintelligitur, valere, aut ſalvere. ¶ Fide ſua eſſe jubere, eſt ſponſorem ſe conſtituere, & periculum in ſe recipere, fidejubere. *Ulp. l. Ubi autem, Dig. de Verb. oblig.* ¶ Reperitur etiam paſſive. *Tacit. 4. hiſtor. c. 76.* Germanos, qui ab ipſis ſperentur, non juberi, non regi. *Hor. l. 1. ep. 7. ad fin.* jubetur Rura ſuburbana indicta comes ire Latinis. ¶ *Juſſitur*, antiquum pro jubetur, vel jubebitur. *Cato de R. R. c. 17.* Parietes omnes, uti juſſitur, calce, & cæmentis, &c. ¶ *Juſſo*, pro *juſſero*. *Virg. Æn. 11.* Cætera, qua juſſo, mecum manus inferat arma.

Juberna, vel Juverna, æ, f. Irlanda, eadem quæ Hibernia, inſula Angliæ proxima ad occidentem. *Juvenal. ſat. 2. v. 159.* arma quidem ultra Litora Jubernæ promovimus. ¶ *Jerne*, vel *Hiberne*, *es*, dicitur a *Claudiano*. V. Hibernia.

Jubilæus, ſeu Jubelæus apud Hebræos dicebatur annus quinquageſimus excluſive, ſcilicet quadrageſimus nonus, quo fiebat remiſſio a ſervitute, & fundi redibant ad veterem dominum, & ſervi fiebant ſui juris. Hinc & annus remiſſionis vocatus eſt. *Ataro in Act. Apoſt. c. 19.* quinquageſimus annus Cum Jubilæus adeſt, proprii diſtractio ruris Antiquo donatur hero.

Jubilatio, onis, f. ἀλαλαγμός, ἀλάλαγμα, clamor, quo ad lætam aliquam rem acclamatur. *Apul. l. 8. A. A.* Jubilationibus ſolitis inhortantur.

Jubĭlo, as, avi, atum, n. 1. *giubilare, gridare per allegrezza*, הרע, Ger. *jauchzen*, Gal. *ſe crier de joye*, Hiſp. *hazer arbolbolas*, ἀγαλλιάομαι, ἀλαλάζω, clamo ex lætitia. *Jul. Scalig. l. 1. de cauſis L. L. c. 32.* dici ſuſpicatur ab ἰὺ, ἰὺ, clamo ex lætitia. *Jul. Scalig. l. 1. de cauſis L. L. c. 32.* dici ſuſpicatur ab ἰὺ, ἰὺ, triumphatorum voce, & verbo ζιῶ, *vivo*, quia ſuperſtites Apollini vitam ferentes acceptam, Pæaniaque ei accinentes dicerent ἰὺ, ζιῶ *vivo*. Aliquorum autem ſententia *jubilare*, & *quiritare* dicebantur, qui inclamabant aliorum operam, ſiqua ibi vis fieret; & differunt, quod illud ruri, hoc in urbe fiebat. *Donat. in Adelph.* Et *quiritare* dictum eſt ex eo, quod Quiritum opem implorarent; *jubilare Joſ. Scaliger* dici putat ex eo, quia ruſtici inclamarent, ἰὺ, ἰὺ. *Varro l. 6. L. L.* Ut quiritare urbanorum, ſic jubilare ruſticorum. *Feſt.* Jubilare, eſt ruſtica voce inclamare.

Jubĭlum, li, n. *giubilo, allegrezza*, הרדמה, Ger. *das jauchzen*, Gal. *joye*, Hiſ. *alborbolas*, ἀγαλλίαμα, dicitur id gaudium, quod exprimitur voce, tamen verbis non explicatur. *Silius l. 14. v. 476.* Et lætus ſcopulis audivit jubila Cyclops.

Juncētllus, V. Junculus.

Jucunde, adv. *lietamente*, Germ. *lieblich*, Gal. *joyeuſement*, Hiſp. *alegremente*, ἡδέως, ſuaviter, dulciter. *Cic. 1. Fin.* Clamat Epicurus, non poſſe jucunde vivi, niſi ſapienter, honeſte, juſteque vivatur, &c. *Id. pro Mur. c. 31.* Non iſta quidem meliora, ſed certe condita jucundius. *Valer. Max. l. 7. c. 2.* Ut quam jucundiſſime loqueretur.

Jucunditas, atis, f. *dilette, piacere*, נועם, Ger. *lieblichkeit*, Gal. *rejouiſſance*, Hiſ. *alegria, ſabor*, amœnitas quædam, ex qua naſcitur voluptas. *Cic. ad Att. l. 10. ep. 8.* Nihil mihi unquam ex plurimis tuis jucunditatibus gratius accidiſſe, quam, quod meam Tulliolam diligentiſſime coluiſti. *Id. Or. c. 7.* Multa in eo homine jucunditas, & jocandi lepos. *Id. 2. Fin. c. 3.* Jucunditate perfundi. *Id. 1. Offic. 34.* Jucunditati ſe dare. *Quintil. in proœm. l. 6.* Jucunditas vocis.

Jucundor, aris, atus ſum, *aver piacere, vicever dilettazione*, נעם, Germ. *luſtig ſeyn*, Gal. *ſe rejouir*, Hiſp. *alegrarſe*, ἡδύνομαι, voluptate, delectatione, gaudio afficior. *Lact. l. 4. c. 6.* Quotidie autem jucundabar ante faciem ejus.

Jucundus, a, um, *ſavio, dolce, dilettevole, caro*, נעים, Germ. *lieblich*, Gall. *joyeux, gay*, Hiſp. *el que da plazer a otro*, ἡδύς, qui cauſa exiſtit alteri, ut gaudeat, ſuavis, voluptuoſus, gratus, lætitiæ plenus. In veteribus lapidibus jucundus, & jocundus legere eſt. *Ald. in Orthogr.* Hoc nomen factum eſt a *juvo*, quia quæ jucunda ſunt, mentem, & ſenſus juvant. *Cic. 2. Fin. c. 4.* Hanc jucunditatem transfer in animum. Juvare enim in utroque dicitur, ex eoque jucundum. ¶ *Jucundus* differt a *gratus*, quia in *jucundo* eſt delectatio, voluptas, lætitia, in *grato* etiam fructus, utilitas, commodum. E. g. aſpectus roſarum jucundus eſt, aſpectus plenæ meſſis gratus. *Cic. 2. Fam.* Summis, infimis fueram jucundus. *Id. 10. Fam.* Omnia mihi jucunda, hoc extremum etiam gratum erit. *Id. 2. Fam.* Mihi te neque chariorem, neque jucundiorem eſſe quenquam. *Id. 3. Fam.* Mihi illa ex tuis literis jucundiſſima fuerunt. *Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Mihi pergratum, perque jucundum erit. *Id. 1. de Orat.* Verba ad audiendum jucunda. *Id. 2. Agrar.* Agri jucundi, & fertiles.

Judæa, f. 1. *Giudea*, Ἰουδαία, regio Paleſtinæ, dicta a Juda filio Jacob, vel potius a Tribu Juda. Nam Judæa proprie dicta non eſt tota Paleſtina, vel Terra Sancta, ſed pars illius, quæ ex duabus tantum Tribubus conſtabat, Juda, & Beniamin, ex quibus Tribus Juda princeps fuit, quæ etiam omnium Tribuum nobiliſſima habita eſt. Habet a Sept. Samariam, a Mer. Idumæam, ab Occ. mare Syrium, ab Or. Arabiam Petræam, Jordane fl. & Aſphaltite lacu diſcreta. Huic ſoli balſamum fere a natura conceſſum eſt. *Plin. l. 12. c. 15.* In ea metropolis fuit Hieroſolyma.

Judæi, m. 2. *Giudei*, Turc. *Chifont*, Ἰουδαῖοι, Hebræi, qui a Juda primogenito Jacob originem trahebant. Sed poſtquam Regnum Hebræorum in Regnum Judæ, & in Regnum Iſrael diviſum fuit, duarum Tribuum populi, Judæ, & Benjamin appellari Judæi cœpti ſunt, ideſt quicunque ſub Regno Judæ continebantur. Progreſſu temporis hoc nomen ad omnes Hebræos, ſeu Iſraelitas translatum eſt.

Judæus, a, um, *Giudeo*, quod eſt ex gente Judæorum. *Cic. de Prov.* Judææ nationes natæ ſervituti.

Judaice, adv. Judæorum more. *Juſtinian. l. 1. Cod. tit. 1. in epiſt. ad Joann. Papam.* Eccleſiæ contradicere Judaice, & apoſtatice.

Judaĭcus, a, um, quod ad Judæam ſpectat. *Quintil. l. 3. c. 7.* Judaica ſuperſtitio. *Cic. pro Flac.* Aurum Judaicum.

Judaĭſmus, i, m. Judæorum ſecta, ſeu religio. *Tertul. l. 1. ad uſ. Marc. c. 20. & l. 4. c. 11.*

Judex, icis, m. 3. *giudice*, שופט, Ger. *richter*, Gal. *juge*, Hiſp. *juez*, κριτής, qui ex juriſdictione propria, aut ſibi delegata, & commiſſa, jus habet cauſas litigantium cognoſcendi, a *jure dicendo*. *Var. l. 5. de L. L. Cic. pro Roſc. Amer. c. 30.* L. Caſſius ille, quem Populus Rom. veriſſimum, & ſapientiſſimum judicem putabat. *Id. Fam. 9. ep. 10.* Eſſe judicem inter aliquos. ¶ *Judicem alicui ferre* eſt eum in judicium vocare: quod fiebat per particulam *ei*. *Liv. l. 3. c. 57.* Se judicem illi ferre, ni vindicias ab libertate in ſervitutem dederit, h. e. ni probet, eum dediſſe &c. Adde *ib. c. 24.* V. Quæſtio. ¶ *Judicem rejicere*, vel *nolle*, vel *iniquum evitare* eſt a judicio ſuæ cauſæ tanquam ſuſpectum rejicere. *Plin. in Paneg.* Licet rejicere, licet exclamare, hunc nolo, illum nolo, &c. *Cic. 2. de Orat. c. 70.* Cum ei Flaccus P. Mutium judicem tuliſſet, Ejero, inquit, iniquus eſt. Cum eſſet admurmuratum, Ah, inquit, P. C. non ego mihi illum iniquum ejero, verum omnibus. ¶ Sæpe Judex generatim ſumitur pro rei cujuslibet controverſiæ arbitro, diſceptatore, exiſtimatore, vel æſtimatore. *Cic. 3. Fin.* Te æquiſſimum habeo eorum ſtudiorum, quæ mihi communia tecum ſunt, æſtimatorem, & judicem. ¶ Eſt etiam generis fœminini. *Cic. Phil. 5. c. 18.* Hanc ſibi judicem conſtituit. ¶ Olim Romæ etiam Conſules Judices dicebantur. *Var. l. 5. de L. L.* Accenſus dicit: Omnes Quirites, ite ad conventionem huc ad Judices. V. ibi *Scalig.*

Judĭcatus, onis, f. *giudizio*, κρίσις, cognitio, actus, vel facultas judicandi. *Cic. 3. Fam.* Longi ſubſellii judicatio, & mora. *Quintil. l. 6. c. 5.* Conſilium eſt ratio quædam alte petita, habetque in ſe & inventionem, & judicationem. ¶ Apud *Rhetores* judicatio eſt quæſtio nata ex conflictione, & quaſi concurſu inter rationem Rei, & infirmationem Accuſatoris, in qua quæritur, quid veniat in judicium, & de quo diſceptetur: e. g. Cum dicat Oreſtes, ſe matrem interfeciſſe, quod illa patrem ſuum occiderat; Accuſator vero dicat, non tamen ab Oreſte filio Clytæmneſtram occidi, & indemnatam pœnas pendere oportuiſſe; judicatio eſt, rectumne fuerit, Clytæmneſtram ab Oreſte occidi. *Cic. 1. de Inv. Auct. ad Her. l. 1.*

Judĭcāto, adv. *conſideratamente*, maturo judicio, non temere. *Gell. l. 14. c. 1.* An ita ſerio, judicatoque pronuntiaret.

Judicatorĭus, a, um, ad judicandum pertinens, ut judicatorius rigor, h. e. ſeveritas judicum. *Auguſtin. epiſt. 54. ante med.*

Judicatrix, icis, f. quæ judicat, ut judicatrix ars, ſcil. *ægrotæ, critica. Quintil. l. 2. c. 15.*

Judĭcatum, i, ſubſt. n. 2. idem ac res judicata. *Auct. ad Her. l. 1.* Judicatum eſt id, de quo ſententia lata eſt, aut decretum interpoſitum. *Cic. 1. de Inven. c. 30.* Judicatum eſt res aſſenſione, aut auctoritate, aut judicio alicujus, aut aliquorum comprobata. *Id. 2. de Inv.* Judicatum, de quo jam ante ſententia alicujus conſtitutum eſt. ¶ Judicatum facere, eſt judicis ſententiæ parere, ex. gr. ſolvere pecuniam, quam Judex ſolvendam eſſe pronuntiavit. *Cic. pro Flac.* Cum judicatum non faceret, addictus Hermippo, & ab hoc ductus eſt. ¶ Judicatum ſolvere, idem eſt ac judicatum facere. *Cic. pro Quinct.* Iſte poſtulat, ut procurator judicatum ſolvi ſatisdaret. ¶ Judicatum negare, eſt Judicis ſententiæ non obedire. *Cic. pro Flac.* Frater meus pro ſua æquitate, prudentiaque decrevit, ut, ſi judicatum negaret, in duplum iret.

Judĭcātus, a, um, *giudicato*. *Cic. 4. Ver.* Atque ut aliquando de rebus ab iſto cognitis, judicatiſque, & de judiciis datis dicere deſiſtamus. ¶ Res judicata, idem ac judicium, decretum, ſententia Judicis, vel res, de qua judicium factum eſt. *Cic. pro Cluent.* Majores noſtri nunquam neque judicium nominarunt, neque perinde ut rem judicatam obſervaverunt animadverſionem, atque auctoritatem Cenſoriam. ¶ Huc phraſes pertinent, Re judicata ſtare, Rem judicatam reſcindere, infirmare, irritam facere, apud *Cic.* & alios. ¶ Judicatus pecuniæ, *condemnato per debiti. Liv. l. 6. c. 14.* Centurionem judicatum pecuniæ cum duci vidiſſet.

Judĭcātus, us, m. *giudizio*, judicatio, facultas judicandi, officium Judicis. *Cic. Att. l. 12.* Maxime quid de judicatu meo reſponſum ſit. *Id. 1. Phil.* Iſti Ordini judicatus lege Julia, etiam ante Pompeja, Aurelia non patebat?

Judĭcialis, & le, o. 3. *ciò, ch'a giudizio s' appartiene*, δικανικός, quod ad judicium pertinet. *Cic. pro Cluent.* Statuit ſibi ad eaſdem prædas, ſuppreſſionesque judiciales revertendum. *Id. 6. Ver.* Quem legibus, ac judiciali jure perſequor? ¶ Genus, ut ait *Cic. 1. Inv.* Judiciale eſt, quod poſitum in judicio habet in ſe accuſationem, & defenſionem, aut petitionem, & recuſationem. *Id. 2. de Div.* Cauſa judicialis.

Judĭciārius, a, um, *che appartiene a giudice, o a giudizio*, δικανικός, quod ad Judicem, ſive ad judicium pertinet. *Cic. 3. Ver.* Ut ſuis aliquando judiciariæ controverſiæ conſtitueretur. *Id. in Piſon.* Ecquid vides, ecquid ſentis, lege judiciaria lata, quos poſthac Judices ſimus habituri?

Judĭcĭdlum, li, n. 2. diminut. parvum judicium. *Ammian. l. 27. c. 4. (al. 21.)*

Judĭcium, ii, n. *giudizio*, משפט, Ger. *gericht*, Gal. *jugement*, Hiſp. *judicio*, κρίσις, eſt legitima diſceptatio duorum, aut plurium coram Judice, a *judex. Jul. Scalig. l. 3. de cauſis L. L. c. 1.* cenſet eſſe a *jus*, & *dico, dicis. Cic. pro Cæc.* Omnia judicia aut diſtrahendarum controverſiarum, aut puniendorum maleficiorum cauſa reperta ſunt. ¶ Apud JCtos variis modis dicitur judicium, ſed illud in primis accipitur, quod pro ordinatione cauſæ diſcutiendæ in jure fit coram Judice. Et eſt actus legitimus trium perſonarum, ſcil. Judicis, actoris, & rei. *Quint. l. 7. c. 5.* Judicium redditur, an reus cauſa ſit mortis. ¶ Accipitur etiam judicium pro cauſa actione. *Cic. 9. Fam. ep. 21.* Quid enim ſimile habet epiſtola aut judicio, aut concioni? quin ipſa judicia non ſolemnis omnia tractare uno modo. ¶ Item pro loco, in quo judicium exercetur. *Quintil. l. 4. c. 2.* Cn. Pompejus, qui propter aliquam gratiam judicium militibus armatis clauſerat. ¶ In judicium vocare, arceſſere, adducere, judicium committere, facere, reddere, exercere, pronuntiare; judicio ſiſtere, condemnare; judicium ſollicitare, corrumpere, &c. ſæpiſſime leguntur apud *Cic.* & alios. ¶ Judicium dare in aliquem, eſt idem ac dare actionem, h. e. actori permittere, ut jus ſuum judicio, ſeu actione perſequatur. *Cic. Ver. 3. c. 32.* Mihi ne adimat; in me judicium ne det. *Id. 4. Ver.* edixit, ſe ſe judicium injuriarum non daturum. Adde *Ulp. l. 1. ff. de bis, qui dejec. vel effund.* ¶ Perfundere judicio aliquem. V. Perfundo. ¶ *Judicium accipere*, & *judicium pati*, eſt judicium ſubire. Utraque phraſis eſt *Cicer. pro Quint. c. 20.* ¶ Translate accipitur pro exiſtimatione, opinione, ſententia. *Ter. Phor. 5. 2. 59.* Ejus judicio permitto omnia; quod is jubebit, faciam. *Cic. Fam. 13. ep. 29.* Ut primum per ætatem judicium facere potueris, quanti quiſque tibi faciendus eſſet. *Id. Fam. 1. ep. 7.* Judicium facere alicujus rei ex eventu. *Id. l. 1. de Orat.* Quo etiam gravius judicium in dicendo ſubimus. *Id. de clar. Orat. c. 8.* Meo judicio. *Nepos 25. c. 15.* Non inertiæ, ſed judicio fugit Reip. procurationem. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 35.* Neque ſui judicii, neque ſuarum eſſe vitium diſcernere, &c. *Cic. Att. l. 14.* Si bonitas tua reſponderit judicio meo.

Judĭco, as, avi, atum, a. 1. *giudicare*, שפט, Germ. *richten*, Gal. *juger*, Hiſp. *juzgar*, κρίνω, jus dico, judicium exerceo, ſtatuo, decerno, ſententiam fero, a *jure dicendo*. *Var. l. 5. de L. L. Iſid. l. 18. c. 15.* Sed tamen proprie loquendo aliud eſt *judicare*, aliud *jus dicere*. Nam Judex pedaneus proprie *jus* non *dicit*, quanquam cognoſcendi habet, judicandique facultatem; at Prætor, aliuſve Magiſtratus *jus dicere*, non *judicare* dicendus eſt, quando judici a ſe dato jus quaſi

con-

constituit, & formulam juris, atque æquitatis præscribit, a quæ in cognoscendo, judicandoque recedere non potsit. Hoc discrimen valide firmat, quod interdum ut diversa conjunguntur, quomodo titulus est *l. Cod. Justi.* 3. *tit.* 5. Ne quis in sua causa judicet, vel jus sibi dicat. Argumento quoque est, quod, cum possit quis in sua causa judicare, jus tamen dicere non possit. *L.* 70. *ff. de judiciis.* In privatis negotiis pater filium, vel filius patrem judicem habere potest. *l.* 10. *ff. de jurisd.* Qui jurisdictioni præest, neque sibi jus dicere debet, neque uxori, vel libris suis, neque libertis, vel cæteris, quos secum habet. ¶ Usurpatur vel absolute, *Cic. pro Rosc. Amer.* Si recte, & ordine judicaris. ¶ Vel cum accus. rei. *Cic. pro Plac.* Itaque Recuperatores contra illum rem minime dubiam prima actione judicarunt. ¶ Interdum est condemnare. *Liv. l.* 26. *c.* 2. Judicare aliquem capitis, vel pecuniæ, *condamnerlo nella vita, o nella robba.* Adde *l.* 6. *c.* 14. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Quanteque pecuniæ judicati essent. Hinc judicare de se ipso, hoc est, sibi mortem consciscere, apud *Tertul. Apol. c.* 4. ¶ Interdum alicujus causam audire, & pro illo sententiam ferre, & tunc constituitur cum dativo. Hinc Judicare quempiam creditori, est debitorem ei addicere, ita, ut abduci possit, & vinciri. *Plaut. Men.* 1. 1. 20. Ego ad Menæchmum nunc eo, quoi jamdiu sum judicatus, ultro eo, ut me vinciat. ¶ Est etiam æstimare. *Cic.* 2. *Off. c.* 22. Non numero hæc judicantur, sed pondere. ¶ Item existimare, putare, *far giudicio*, cum accus. rei. *Cic.* 2. *de Div.* Oculorum fallacissimo sensu judicant ea, quæ ratione, atque animo videre debebant. *Id.* 9. *Fam.* Quod egomet multis jam argumentis judicaram. ¶ Vel cum ablat. sive rei, sive personæ cum præp. *de. Cic. pro Marc.* Qui multis post seculis de re judicabunt. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *in. Cic.* 1. *de Or.* Itaque in his artibus quam diligenter, & quam prope tatidiose judicamus. ¶ Vel cum Infinitivo. *Cic.* 3. *Fam.* Ut ita esse vere possis judicare. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. de Amic.* Tamen judicare solet, quid intersit inter popularem, ideft assentatorem, & levem civem, & inter constantem, severum, gravem. ¶ Item in numero habere, vel in loco ponere. *Cic.* 12. *Fam.* Sententiis omnibus hostis a Senatu judicatus est. *Nepos in Annib. c.* 7. Bona ejus publicarunt, ipsum exulem judicarunt.

Juerne, es, f. *iuerna, Stephano*, Ierna *Strabon*i, Juverna *Mela*, *Cæsari* vero Hibernia est. *Juven. Sat.* 2. *v.* 150. arma quid ultra Litora Juvernæ promovimus? *Claud. de IV. Consul. v.* 33. Scotorum cumulos flevit glacialis Jerne.

Jugabilis, le, adject. qui est jugo habilis, qui conjungi potest. *Macrob. lib.* 2. *Somn. Scip. c.* 2. Per jugabilem competentiam fœdari.

Jugales, m. 3. subst. *cavalli legati al giogo*, ζύγιοι ἵπποι, equi, qui in quadrigis, ubi fronte æquata equi quatuor ireat, intra jugum erant juncti, seu in medio ibant, ac utrinque habebant funalem, unum dextrum, alterum sinistrum. Ibant enim hoc ordine, *dexter funalis, dexter jugalis, sinister jugalis, sinister funalis*. Dicti sunt, quod interjectu temone jungerentur. Antiquis temporibus in quadrigis non duo jugales erant, sed quatuor. Neque enim tum unus erat temo, sed geminus, dexter, & sinister, ac dextro duo, totidem sinistro temoni equi nectebantur. Primus Clisthenes Sicyonius tantum medios jugavit, ejusque singulos ex utraque parte simplici vinculo applicuit, quos Græci συνωρίδας, Latini funales vocant. *Ibid. & Voss.* Hodie in quadrigis duo funales præire, sequi duo jugales solent. *Virg.* 7. *Æn.* Absenti Æneæ currum, geminosque jugales.

Jugalis, le, adject. ad jugum pertinens, ut jugalia jumenta, quæ sc. jugum trahunt. *Cat. l.* 9. *c.* 10. ¶ Translate *Virg. Æn.* 4. *v.* 16. Cui vincla jugalia curæ, h. e. matrimonii. Sic jugalis lectus, pro conjugalis. *Id. ib. v.* 456. ¶ Jugale os dicitur a *Celso l.* 8. *c.* 1. quod est inter os temporum, & superiorem maxillam, & a Græcis dicitur ζυγῶδες.

Jugalitas, atis, f. conjunctio. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Una eademque fervoris, humerisque jugalitate gigni.

Jugumento, vel Jugumento, as, avi, atum, a. 1. in modum jugi transversi religare, aut conjungere, apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 1. V. ibi *Baldum*.

Jugamentum, vel Jugumentum, i, n. opus, seu structura jugo similis. *Cato R. R. c.* 17. Limina, postes, jugamenta, asseres. Et *mox*: Jugamenta, & antepagmenta, quæ opus erunt, indito.

Jugarius, ii, m. *bifolco*. βοώτης, antiqua boum, bubulcus, qui juga ducit, & regit. *Col. l.* 1. *c.* 6. Lata bubilia esse oportebit ad procumbendum pecori, & jugario ad circumeundum.

Jugarius vicus, fuit vicus Romæ, dictus, quia ibi Junonis Jugæ ara erat, quam putabant matrimonia conjungere *Fest.*

Jugatinus, i, Deus conjugii præses apud vet. Ethnicos. *Augustin. l.* 6. *de Civ. Dei*, *c.* 9.

Jugatio, onis, f. in modum jugi alligatio. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 8. *de vitibus*, Jugationis species duæ, una directa, altera compluviata in longitudinem, & latitudinem jugata. ¶ Item jugum, seu par boum, *un paio di buoi*. Hinc sumitur pro mensura agrorum, & possessionum: a jugis boum, quibus exercentur. *Impp. Honor. & Theodos. l.* 10. *Cod. tit.* 48. *leg.* 1. Universi pro portione sue possessionis jugationisque ad hæc munia coarctentur. Adde *l.* 11 *Cod. Theodos. tit.* 28. *leg.* 4.

Jugator, m. qui jugo jungit. *Arnob. l.* 5. Boum jugator Triptolemus.

Jugatorius, a, um, *di giogo*, ὑποζυγιάδιος, quod spectat ad jugum, ut Jugatorius bos, qui jugo subditur. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 5. Boni enim generis in Italia, plerique Gallici ad opus, contra jugatorii Liguslici.

Jugatus, a, um, *congiunto, legato*, συνεζευγμένος, conjunctus, alligatus, part. a *jungo*. *Cic.* 2. *Tusc.* Omnes enim inter se nexæ, & jugatæ sunt. ¶ Jugatæ vites dicuntur, quæ pedamentis, quibus stant, transversæ alligantur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 8. V. supra in Jugatio. V. *Colum. de Arborib. c.* 4. Vinearum genera tria, jugata humi projecta, &c.

Jugeralis, le, adject. ad jugerum pertinens, ut jugeralis tabula, apud *Pallad.* 3. 9.

Jugeratim, adv. *a campo per campo*, Ger. *auff die ecker*, Gal. *par arpents*, Hisp. *pro jugadas*, κατὰ πλέθρα, per singula jugera. *Col. l.* 3. *c.* 3. Ut primæ vineæ centenas amphoras jugeratim præberent.

Jugeratio, onis, f. 3. divisio, & assignatio agrorum per jugera. *Front. de colon.*

Jugire, dicitur milvus, cum vocem emittit. *Festus*. Sic Glossæ: jugit, ἰκτὶς βοᾷ. h. e. milvus clamat. ¶ Tribuitur & aliis. *Apul. l.* 3. *Metam.* Jubet tibias jugere, sonatur. Alii aliter leg.

Jugerum, ri, n. *campo*, מגנה, Ger. *ein jauchart*, Gal. *arpent*, Hisp. *yugada de tierra*, πλέθρον, mensura, ex ducentis, & quadraginta pedibus in longitudinem, centum, & viginti in latitudinem. Nam ex duobus actibus quadratis, seu ex actu quadrato duplicato in longitudinem, actus autem quadratus centum, & viginti pedes ex omni parte continet. Ita describunt *Plin. l.* 17. *c.* 3. & *l.* 4. *de L. L. Col. l.* 5. *c.* 2. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. ¶ Dictum est, quod uno jugo boum in die exarari potest. *Plin. ibid.* ¶ In num. sing. frequentius est 2. decl. in plurali sæpius per 3. inflectitur, ab antiquo nominativo *juger*, vel potius *jugus, eris*. Reperitur tamen in singulari abl. *jugere*, & in plur. legitur *jugeris* pro *jugeribus*. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 10. In Hispania ulteriore metiuntur jugis, in Campania versibus, apud nos in agro Romano, & Latino jugeris. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. Ut multo innumerum jugere pascat ovem. *Cic. Ast. l.* 12. *ep.* 32. Is partes fecit in ripa, pescio quotenorum jugerum. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Jugera quinquaginta prati facile irrigabis. *Ov.* 4. *Met. v.* 456. novemque jugeribus distentus erat. *Plaut. Men.* 5. 5. 25. Non potest hæc res ellebori jugere obtinerier. h. e. tanta ellebori copia, quanta ex agri jugere meti potest.

Juges, e. 3. ὁμόζυγες, ejusdem jugi pares. *Fest.*

Jugis, gis, o. 3. *continuo*, ἀδιάλειπτος, assiduus, continuus, quasi semper jugo affixus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 1. Qui cum vidisset hausiam aquam de jugi puteo, terræmotus dixit instare. ¶ Juge auspicium est, cum junctum jumentum stercus facit. *Cic.* 2. *de Div. c.* 36. Huic simile est, quo nos Augures præcipimus ne juge auspicium obveniat, ut jumenta jubeant disjungere.

Jugitas, atis, f. perpetuitas, diuturnitas. *Marcel. Empir. c.* 8. Lacrymarum jugitatem sedare. *Constantin. l.* 7. *Cod. de repud.* Post tam magni temporis jugitatem.

Jugiter, adv. *continuamente*, διηνεκῶς, assidue, continue. *Plaut. Mil.* 5. 1. 63. Venerem, amorem, amœnitatemque accubans exerceo, & quidem adepol omnes mores ad venustatem jugiter. Alii aliter legunt. *Apul. de Mundo*. Machina jugiter per circuitum suis legibus terminata.

Juglans, andis, f. 3. *noce*, נוֹצָה, Ger. *ein welſcher*, *nußbaum*, Gal. *noix*, Hisp. *nuez*, κάρυον, Βασιλικὴ, nux basilica, seu regia, quæ per Antonomasiam nux appellatur, & inter nuces primum locum obtinet, quasi Jovigland, seu Jovis glans. *Varro l.* 4. *de L. L. Cajus JCtus. Serv. ad* 8. *Ecl. Gabius Bassus apud Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 18. *Plin. in libris histor.* sæpissime *nuces juglandes* conjungit. At absolute *Cic.* 5. *Tusc. c.* 20. Ut candentibus juglandium putaminibus barbam sibi, & capillum adureret. ¶ Est & aliud nucis juglandis genus, quæ Tarentina dicitur, fragili putamine, & ita mollis, ut vix attrectata frangatur. *Plin. l.* 15. *c.* 22. ¶ Hoc nomen de ipsa arbore, & de fructu dicitur, ut videre est apud *Plin. ibid.*

Jugo, as, avi, atum, a. 1. *congiungere*, צמד, Ger. *zuſammen jochen*, Gal. *accoupler*, Hisp. *ayuntar*, ζεύγνυμι, conjungo, a *jugum*, quasi ad unum jugum alligo, vel a ζυγὸν, *jugo*. *Col. l.* 12. *c.* 39. Inter quaternos pedes figere, & perticis jugare. ¶ Jugari vites dicuntur, quæ in jugum constituuntur. *Col. l.* 4. *c.* 26. Sequitur jam adminiculandæ, jugandæque vineæ cura. ¶ Translate dicitur de aliis quibuscunque rebus, quæ simul uniuntur. *Cic. Tusc.* 3. *c.* 8. Hoc quidem est commune virtutum. Omnes enim inter se nexæ, & jugatæ sunt. *Horat. in carm. secul.* Decreta super jugandis fœminis. h. e. matrimonio copulandis. *Catull. carm.* 63. *de nupt. Pelei, & Thet. v.* 21. Tum Thetidi pater ipse jugandum Pelea sensit.

Jugo, is, n. 3. V. Jugere.

Jugosus, a, um, acclivis, qui in jugum acuitur, vel jugis abundat. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 1. *v.* 9. Quis probet, in silvis Cererem regnare jugosis?

Jugulæ, æ, f. ὠμοπλάτη, signum coelestе, quod & Orion vocatur, ita dictum a spatio, quod est inter jugulum, & collum. *Varro l.* 7. *de L. L.* Jugula signum est, quod Accius appellat Orionа, cum ait, Citius Orion patent. Hujus signi caput dicitur ex stellis quatuor, quas infra duæ clarę, quas appellant humeros, inter quas quod videtur, jugulum, unde Jugula dicta. Sed *Cæsius Bassus* vult, Orioni hoc nomen esse a gladio, quo fidus hoc illudire est, quia gladius jugulum petit. *Festus* nominis rationem hanc affert, quod hoc signum sit amplius cæteris, quasi nux juglandis. *Plaut. Amph. a.* 1. *sc.* 1. *v.* 189. Nec Jugulæ, neque Vesperugo, neque Vemilia occidunt. *Manil. l.* 5. *v.* 175. Nunc Cancro vicina canam, cui parte sinistra conjurgunt Jugulæ. Sed *Manilio* Jugulæ dicuntur, quos alii Asellos in signo Cancri interpretantur.

Jugulatio, onis, f. *scannamento*, *uccisione*, σφαγὴ, actus jugulandi. *Hirt. de B. Hisp. c.* 16. Jugulatione oppidanorum facta.

Jugulatus. V. Jugulo.

Jugulo, as, avi, atum, a. 1. *scannare*, שחט, Ger. *den als abſtechen*, Gal. *égorger*, Hisp. *degollar*, σφάττω, jugulum præcido, incido, & generatim interficio. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 40. Cum jugulatur sus. *Id.* 3. *Phil. c.* 2. Fortissimos viros, cives optimos jugulari jussit. ¶ Sæpe translate usurpatur. *Cels. l.* 2. *c.* 15. Quartana neminem jugulat. *Cic.* 4. *Verr.* Posteaquam tam multis cum facilis, decretisque jugulasset. *Id.* 13. *Phil. c.* 18. Ut facilius revivisat Pompejanorum causa toties jugulata. ¶ Jugulare hominem suis verbis, sua confessione, &c. est convincere. *Ter. Eun.* 3. 1. 37. Pulchre mehercle dictum, & sapienter, papæ, jugularas hominem. Quid ille? *Cic.* 7. *Verr. c.* 64. Jugulari sua confessione. ¶ Jugulari suo gladio, suoque telo dicitur, qui suis verbis, suo invento, dolove capitur. *Ter. Adelph.* 5. 8. *ad fin.* ¶ Jugulare gladio plumbeo, est futili, levique argumento, & nullo negotio aliquem convincere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Cum illum plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. ¶ Jugulare falernum, apud *Martial. lib.* 1. *epigr.* 19. est depravare, corrumpere, nimia aqua, vel deteriore vino immixto.

Jugulus, li, m. vel jugulum, i, n. *gola, strozza*, Ger. *gurgel*, Gal. *gorge, gosier*, Hisp. *gargonta*, ἴσχιον, σφαγὴ, anterior colli pars, scilicet duo ossa concava, quorum unum jugulum dexterum, alterum sinistrum dicitur, (cor colligitur ex *Celf. l.* 8.) unde vox & halitus per asperam arteriam procedit. Accipitur tamen fere pro tota gula. *Cic. in Catil.* 3. *c.* 2. Mucrones eorum a jugulis vestris rejecimus. *Id. de Fato*, *c.* 5. Quod jugula concava non haberet. *Juvenal. sat.* 4. *v.* 310. tenui jugulos aperire susurro. ¶ Dare jugulum, est se se alicui offerre ad mortem. *Cic. pro Mil. c.* 22. Optabilius Miloni fuisset dare jugulum P. Clodio. ¶ Ostentare jugulum pro capite alicujus, est se objicere periculo capitis pro vita alterius. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Ut aperte jugula sua pro meo capite P. Clodio ostentarint. ¶ In agendis causis jugulum petere tunc dicitur Orator, quando premit validissime adversarium, videturque illum jugulare argumentis. *Quint. l.* 8. *c.* 6. Nam illa agendis causis jam detrita, Pedem conferre, & Jugulum petere, & Sanguinem mittere inde sunt, nec offendit tamen.

Jugum, gi, n. 2. *giogo*, ראם, יוד, Ger. *buegel*, *joch*, Gal. *joumet*, *jug*, Hisp. *cumbre*, *yugo*, ζυγὸς, ζεῦγος, ligneum instrumentum, quo junguntur boves, & invicem arctantur, a ζεύγνυμι. *Plin. l.* 8. *c.* 16. *de lacertibus*. Jugo subdidit eos, primusque Romæ ad currum junxit M. Antonius. ¶ Accipitur & pro pari boum, imo pro pari cujuscunque generis rerum. *Cic.* 5. *Verr.* Quid? qui in singulis jugis arant, qui ab opere ipsi non recedunt, &c. Sed aliqui singula jugera interpretantur. *Plin. l.* 10. *c.* 4. Jugum aquilarum. *Id. l.* 18. *c.* 26. In singula juga, *a cogni paja*. Adde *Hor. l.* 2. *ed.* 5. ¶ Jugum etiam in Hispania ulteriore est mensuræ genus, quod respondet jugero Latinorum. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 10. ¶ Jugum item dicitur vertex, sive cacumen montis, *sommità di monte*, κορυφὴ, λόφος, quia ibi mons jungitur, & in acutum attingitur. *Cæs.* 4. *B. G.* Tandem Germani ab dextro latere summum jugum nacti hostes loco depellent. *Virg.* 5. *Ecl.* Dum juga montis aper, fluvios dum piscis amabit. ¶ Item *status* trutinæ, ideft. ferrum, vel lignum transversum in libra, de quo lances utrinque pendent. Hinc pro sidere Libræ ponitur. *Cic.* 2. *Div. c.* 47. ¶ Item pro ligno, quo textores telam convolvunt. *Subdio. Ovid.* 6. *Met. v.* 55. Tela jugo juncta est, filamen secernit arundo. ¶ Est item instrumentum in militia ex hastis duabus humi fixis, unaque transversa super eas deligata, sub quo hostes, vel milites inermes ignominiæ causa mittebantur. *Cic.* 3. *Off.* Quia male pugnatum apud Caudium esset, legionibus nostris sub jugum missis. *V. Liv. l.* 3. *c.* 28. & *l.* 9. *c.* 5. ¶ Item in vitibus jugum dicitur, cum pedamentis, quibus vitis stat, transversa alligatur. Nam more jugi militaris duæ perticæ humi figuntur, & ex una in alteram vitis transfertur, vel pluribus perticis fixis, aliæ super alias transversæ alligantur, & super illas vites extenduntur. Quod si hastilibus in terra defixis singulæ transversę perticæ in unam tantum partem ordinis annectuntur, hoc jugum dicitur *exterium*, & vites *unijugæ* vocantur. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Salices quædam in proceritatem magnam emittunt jugis vinearum perticas. *Id. l.* 7. *c.* 12. Simplici jugo constat perrecto ordine, canterium appellant. ¶ Item dicitur de transtris, seu tabulis navium, in quibus remiges sedent. *Virg.* 6. *Æn. v.* 411. Inde alias animas, quæ per juga longa sedebant. ¶ Item de ordine in militia, qui a latere ad latus dirigitur; nam qui a fronte in tergum, versus appellatur. V. Versus. ¶ Translate jugum accipitur pro servitute, onere, vel tyranide. *Cic. Phil.* 1. *c.* 2. Cujus a cervicibus jugum servile dejecerant. *Plin. Panag. c.* 11. Ergo fullulerant animos, & jugum excusserant. *Ovid. l.* 2. *de remed. Amor. v.* 90. Et tua Ixiono subtrahe colla jugo.

Jugumentum. V. Jugamentum.

Jugurthinus, a, um, adject. ad Jugurtham pertinens, qui Numidarum rex fuit, & cum populo R. bellum gessit, quod a *Sallustio* describitur: ut Jugurthina conjuratio. *Cic. in Brut. cap.* 33. Jugurthinum bellum. *Hor. Epod.* 9.

Juleus, a, um, adject. idem ac Julius, a, um. *Propert. l.* 4. *el.* 6. *v.* 17. Actia Julææ pelagus monumenta carinæ. ¶ Scribitur & Juleus sine diphthongo. *Ovid. 6. Fast. v.* 797. Tempus Juleis eras est natale Calendis. ¶ Julæus, item adject. est a *Julo*, qua genus quoddam cantilenæ significat. V. *Julus*.

Julæus,

Julĕus, V. Julæus.

Julia gens, f. i. *Ἰούλιος φύλον*, una ex gentibus Romanis. Dicta est ab *julus*, ipsa ad commendationem sui videri voluit id nomen accepisse ab *Julo* Æneæ, vel juxta alios Ascanii filio. *Festus*, & *Virg.* 1. *Æneid.*

Juliānus, a, um, quod ad C. Julium Cæsarem spectat, ut Juliani Fasti, a Julio Cæsare confecti, vectigalia Juliana, a Julio imposita, & exacta, Juliani milites, veterani, quorum opera Julius Cæsar usus fuerat. *Suet. in Cæs. c.* 75. Juliani limites, qui a D. Julio Cæsare in Dictatura constituti fuerant.

Julienses, Italiæ populi sub Alpibus. *Plin. l.* 3. *c.* 1. & 3.

Julis, idis, f. genus piscis. *Plin. l.* 32. *c.* 9.

Julius Cæsar, V. Cæsar.

Julius, ii, m. *Luglio*, nomen mensis a Julio Cæsare sic dicti. V. Quinctilis. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 12. *Mart. l.* 10. *epigr.* 62. Tollamque fervens Julius coquit messem. *Col. l.* 11. *c.* 2. Sexto Cal. Jul. solstitium. *id. ibid.* Calendis Juliis Famesiem. *Col. l.* 11. *c.* 2. Sexto Cal. Jul. solstitium. *id. ibid.* Calendis Juliis Favonius, vel Aufter, & calor.

Julus, i, m. natu major filiorum Ascanii, nepos Æneæ. Cum Regnum paternum hæreditario jure peteret, & controversiam haberet cum Sylvio, qui erat filius Æneæ, & Lavinię, Populus suis suffragiis eam litem diremit, cum aliis rationibus ad hoc adductus, tum vero præcipue hac, quod Sylvius ex matre procreatus esset, ad quam hæreditario jure Regnum pertinebat, & Regnum Sylvio contulit; Julo pro Regno sacram quandam potestatem, & honorem attribuit, qui Regia dignitate præstantior est. Hinc Gens Julia originem habuit, quæ semper usque ad extrema Reipublicæ tempora Sacerdotio functa est. *Dionys. l.* 1. *Rom. Ant.* Sed alii qui dicunt, Julum cognomen fuisse Ascanii filii Æneæ, ita dictum, quod adhuc adolescens, cum primam coepisset emittere lanuginem, Mezentium singulari certamine superaverit. *Virg.* & *Serv.* 1. *Æn.* Alii, qui Sylvium cum Julo confundunt, & dicunt, Sylvium fuisse filium Ascanii, casu quodam in sylvis natum. *Liv. l.* 1. ¶ Apud *Julium Follucem l.* 1. Julus dicitur genus quoddam cantilenæ, quæ in honorem Cereris canebatur. Hinc *Auct. carm. de Phœnice, v.* 74. *inter opera Lactantii.* Incipit illa sacri modulamina fundere cantus, Et mira..lucem voce ciere novam: Quam nec Julææ voces, nec tibia possit Musica Cyrrhæis æmulare modis.

Julus, i, m. *ἴουλος*, est avellanæ nucis globulus plurimis veluti squamulis compactus, qui tandem in florem dehiscit. *Plin. l.* 16. *c.* 29. Ferunt & avellanæ julo compactili callo, ad nihil utiles.

Jumentarius, ii, m. qui jumenta curat, *ἀνταλλάτης*. *Inscript. apud Fabret. p.* 707. Locum sepulturæ donavit collegio Jumentariorum. *Leg. Dolia, ff. de instr.*

vel instrum. molas jumentarias instrumenti esse.

Jumentarius, a, um, adject. ad jumenta pertinens. *Apul. l.* 9. *Milet.* Jam de meo jumentario contubernio quid memorem?

Jumentum, ti, n. *giumento*, בהמה, Ger. *ein thier*, Gal. *jument*, Hisp. *jumento*, *ὑποζύγιον*, animal majus ex eorum genere, quæ farcinas gerunt, vel currus trahunt, vel terram excolunt, ut equi, muli, asini, cameli, boves, arant, quod nostrum laborem, vel onera subvectando, vel arando juvent. *Cic.* Alii a *jugamentum* deductum, a quo videtur fieri per syncop. jumentum. *Cic. l.* 2. *Tusc. c.* 27. Cum illam curru vehi jus esset, morarenturque jumenta. *Col. l.* 6. *c.* 19. Qua clausa jumenta, bovesque curentur. *h. e.* equi. *Cato R. R. c.* 5. Pecus, & jumenta. ¶ Sumitur etiam pro vehiculo. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Jumentum non id solum significat, quod nunc dicitur, sed vectabulum etiam, quod adjunctis pecoribus trahebatur, veteres nostri jumentum a jungendo dixerunt. ¶ Malam rem jumento suo arcessere. *h. e.* sui mali auctorem sibi & fabrum esse, prov. apud *Plaut. Amph.* 1. 1. 171.

Juncētum, ti, *giuncheto*, Germ. *ein binszig orth*, Gall. *joncaye*, Hisp. *juncal*, *σχοινῶν*, locus juncis consitus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 8. Primum genus, quod dixi, maxime quæsit falicta, secundum arundineta, tertium juncetа.

Juncĕus, a, um, *di giunco*, סוף, Ger. *auss binszen*, Gal. *de jonc*, Hisp. *de junco*, *σχοινώδης*, quod est ex junco. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Juncea cratis. *Col. l.* 12. *c.* 6. Juncea sporta. ¶ Translate ponitur pro tenui, gracili, tenero. *Ter. Eun.* 2. 3. 24. Deducunt cibum, tametsi bona est natura, reddunt curatura junceas.

Juncidus, V. Ejuncidus.

Juncīnus, a, um, idem ac junceus. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Sic & rhodinum e rosis, juncinum e junco.

Juncōsus, a, um, *pieno di giunchi*, *σχοινώδης*, juncis plenus. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Juncosus ager verti pala debet.

Junctim, adv. *congiuntamente*, יחדיו, Germ. *beysammen*, Gal. *ensemble*, Hisp. *juntamente*, *ζυγῶδον*, sine intervallo. *Suet. Tiber. c.* 9. Magistratus & maturius inchoavit, & pene junctim percurrit.

Junctio, onis, f. *congiunzione*, מחברת, Ger. *eine fuge*, Gal. *conjonction*, Hisp. *ayuntamiento*, *ζύζυγια*, conjunctio. *Cic. l. Tusc. c.* 29. Quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Junctūra, æ, f. *giuntura*, *congiuntura*, *σύζυξις*, conjunctio. *Col. l.* 2. *c.* 2. Hoc enim genus junctura maxime probatum est. ¶ Translate sumitur pro continuatione, vel compositione. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. In omni compositione tria sunt necessaria, ordo, junctura, numerus.

Junctus, us, m. junctio. *Varr. l.* 4. *L. L.* Locus a carinarum junctu dictus Carinæ.

Junctus, a, um, nom. ex particip. *giunto*, *congiunto*, *ἐζευγωμένος*. *Ovid.* 1. *Trist. el.* 7. fœdere aliquo junctі. *Liv. l.* 30. *c.* 14. Juncta matrimonio puella. *Id. l.* 42. *c.* 65. Juncta vehicula. *h. e.* quæ habent jumenta juncta. *Cic. de Fato*, *c.* 16. Causa propior, & cum exitu junctior. *Tac. 4. hist. c.* 52. Principum prosperis & alii fruuntur, adversa ad junctissimos pertinent. *Cic. in Parad. c.* 15. Verba juncta: *h. e.* apte composita.

Junctīlus, i, m. diminut. dulciariæ placentæ genus, ad similitudinem junci effictum. *Apul. l.* 10. *A. A.* Hic panes, crustula, junculos, bracchos, &c. Ita legit, & explicat *Beroaldus*.

Juncus, ci, m. *giunco*, גמי, Ger. *ein binsz*, Gal. *jonc*, Hisp. *junco*, *σχοῖνος*, species fruticis, a *jungo*, quia juncis aliquid jungi, hoc est vinciri, ligarique solet. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. Et fiscella levis detexta est vimine juncі. ¶ Juncorum multæ species sunt. *Plin. l.* 21. *c.* 18. ¶ Juncus odoratus, *σχοῖνος ἀρωματικός*, medicæ herbæ genus, scapo exili, rubente, flore copioso, vinoso, sapore linguam mordicans, a rosæ odore, quem spirat. Præstantissimus nascitur in Nabathæa, proximus in Arabia, deterior in Africa. *Dioscor. l.* 1. *c.* 18. *Plin. l.* 21. *c.* 22.

Jungo, is, junxi, junctum, a. 3. *giungere*, *congiungere*, חבר, Ger. *fugen*, Gal. *joindre*, Hisp. *ayuntar*, *ζεύγνυμι*, connecto, compono, copulo, *ἐπιζεύγνυμι*, *ἐνάρμοζω*, insero. Usurpatur vel cum accus. *Ovid.* 2. *Metam.* Jungere equos Titan velocibus imperat Horis. *Cic. Ast. l.* 6. *ep.* 1. Duobus essedis, & rheda equis juncta. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Leones ad currum jungere. ¶ Vel cum accus. & dat. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 11. Indignatio juncta est conquestioni. ¶ Vel cum accusat. & præpos. *ad*. *Cic. pro Rosc. Am.* Junxit se ad illum. *Id. de Fin. l.* 5. *c.* 14. Sic ad illa, quæ semper habuit, junget ea, quæ postea accesserint. ¶ Vel cum accus. & præp. *inter*. *Cic.* 5. *Tusc.* Tu eos inter se primo domiciliis, deinde conjugiis, tum literarum, & vocum communione junxisti. *Id. de Amic.* Ut omnis charitas inter duos jungatur. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *cum*. *Cic. pro Dejot.* Cum hominibus nostris consuetudines, amicitiasque jungebat. *Id. de Div. l.* 2. *c.* 67. Hæc vero qua cum somniis naturali conjunctione junguntur? ¶ Vel cum ablat. & præpos. *ex*. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 52. Id junctum est ex multis partibus. ¶ Jungere fœdera, *fœdus confœderationi*. *Liv. l.* 7. *c.* 30. Neque enim fœdere Samnitium, ne qua nova jungeretis fœdera, cautum est. ¶ Jungi alicui fœdere, *esse confœderato*. *Id. l.* 26. *c.* 24. ¶ Flumina jungi dicuntur, quibus pontes imponuntur. *Curt. l.* 3. *c.* 7. Ad Euphratem contendit, junctoque eo pontibus, &c. *Id. l.* 5. *c.* 3. Pons lapideus flumini impositus jungit urbem.

Junia, nomen mulierbre apud Romanos, ut Junia Calvina, Silana, Torquata, &c.

Juniānus, a, um, adject. ad Junium (nomen viri) pertinens, ut Junianum judicium, in quo scil. C. Junius quæstor fuerat, apud *Cic. pro Cluent. c.* 1.

Junices, V. Junix.

Juniculus, m. 2. palmes vetus in magnam longitudinem, & ad quartum usque pedamentum porrectus, quem alio nomine draconem vocant, ad masculeta conficienda idoneum. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Nec veterem placet palmitem in longum, & ad quartum usque pedamentum emitti, quod alii dracones, alii juniculos vocant, ut faciant, quę masculeta appellant.

Junior, V. Juvenis.

Junipĕrus, ri, f. *ginepro*, רותם, Germ. *wacholderbaum*, Gal. *genevre*, Hisp. *enebro*, *ἀρκεύθος*, arbuscula, quę in locis arenosis frequens nascitur, pro foliis spinas habens perpetuo virentes, unde & topiario operi idonea est, a *juvior*, & *pario*, quod juniores, & novellos fructus pariat antiquis maturescentibus. Parit enim usque ad tertium annum arbori suę inhærente fructu. Materiam habet cariei non obnoxiam. Aliqui scribunt, ex Junipero fandaracam nasci, seu vernicem, qua utuntur scriptores pennarii ad papyrum exasperandum. V. *Plin. l.* 16. *c.* 25. & *l.* 24. *c.* 8.

Junius, ii, m. 2. *Giugno*, יוני, Germ. *Brachmonat*, Gal. *Juin*, Hisp. *Junio*, *ἰούνιος*, *ἐναρμόδιος*, sextus ex mensibus anni, a *juvioribus*, quos Romulus voluit Regio corpori adesse, & armis Remp. defendere. *Ovid.* 1. & 6. *Fast.* Alii qui censent, vocatum esse a Juventute, seu Hebe, filia Junonis, uxore Herculis, quam Romani in Deorum numero venerati sunt. Alii volunt, a Junone esse appellatum, & primo dictum fuisse Junonialem, vel Junonium, deinde Junium, per Sync. *Ovid. 6. Fast.* Alii a L. Junio Bruto, qui primus Consul fuit, & civitatem Regio dominatu liberavit, vel simpliciter in ejus honorem, vel etiam quod die prima hujus mensis, pulso Tarquinio, sacrum Carnę Deę in Cœlio monte voti reus fecerit. Alii a *jungo*, extrito *g*, in memoriam illius unionis, qua Romulus, & T. Tatius Rex Sabinorum Regnum, & populum junxeruat. *Ovid. 6. Fast.* Ceterum *Junius* vox adjectiva est, cui subintelligitur mensis.

Junius, ii, m. Plures hujus nominis celebrantur in Romana historia. Primus fuit L. Junius Brutus, qui exactis regibus, libertatem attulit Reipublicæ. Alter M. Junius Brutus idem præstitit, occiso Julio Cæsare. Prior ille ex familia Juniorum patritia fuit, posterior ex plebeia.

Junius, a, um, adject. ut Junia lex, apud *Cic. pro Sext. c.* 64. quæ sc. lata fuit a Junio Silano. Junia familia, apud *Tacit.* 3. *Ann. c.* 24. Junio calendę, nonę, idus passim.

Junix, icis, f. 3. *giovenca*, *ἰουνίκη*, vacca ætate viridior, quæ jam vitula esse desiit, necdum tamen ad summam magnitudinem pervenit, quasi *juvenix*. Quibusdam placet dici a *jugum*, quasi *jugenix*. *Plaut. Mil.* 2. 3. 33. Quam mox ad stabulum junix recipiat se de pabulo. *Pers. sat.* 2. *v.* 47. Tot tibi cum in flamma junicum omenta liquescant.

Juno, onis, f. 3. *Giunone*, *ἥρα*, filia Saturni, & Opis, soror, & conjux Jovis, ita dicta a *juvando*. Græce dicitur *Ἥρα*, vel *Ἥρη*, quasi *ἀήρη*, idest *aerialis*, propter amorem, quo Jupiter in eam afficitur, vel ab *ἀήρ*, *aer*, per Metathesim. Physici ajunt per Junonem intelligi aerem, idcirco autem Jovis conjugem, & sororem putari, quod summa sit aeris cum æthere similitudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* ¶ Narrabant veteres, Junonem a Thetide educatam fuisse. Aer enim aquæ humore alitur, & instauratur. ¶ Eam nuptiis præficiebant, & pronubam Junonem sæpe nuncupabant. ¶ Existimabant præcelle partui mulierum. Hinc *Juno Lucina* cognominata est. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eadem enim ac Luna vulgo habita est: Luna autem magnam vim in fortum hominum, & bestiarum, & aliarum rerum habet. ¶ Per aerem ferri fingitur, pavonibus currui junctis. ¶ Vulcanum peperit. Præterea Heben, & Marteni genuisse dicitur. ¶ A multis populis culta fuit. Hinc varia nomina fortita est, ut *Junonis Curetis*, seu *Curitis*: quod hasta armata colebatur a Sabinis: *Junonis Lucinæ*, quod templum habuit amplissimum in Brutiis, & Magna Græcia, ad Lacinium prom. *Cic.* 1. *de Div.* A Romanis colebatur nomine *Junonis Sospitæ*, ut Remp. servaret. Illi omnes Consules rem divinam faciebant. ¶ Ejus templum L. Julius, qui cum P. Rutilio Consul fuit, de Senatus sententia refecit ex Cæsilię Balearici filię somnio. *Cic.* 1. *de Div.* ¶ Apud veteres Juno mulierum Genius erat. *Senec. ep.* 110. Stoici singulis Genium, & Junonem dederunt. V. ibi Lipsium. *Plin. l.* 2. *c.* 7. Singuli ex semetipsis totidem deos faciunt, Junones, Geniosque adoptando sibi. ¶ Hinc per Junonem jurabant mulieres: ita proinde *Juven. sat.* 2. *v.* 98. reprehendit quendam per Junonem jurantem, tanquam effeminatum, & mollem. ¶ Urbane pro uxore. *Plaut. Cas.* 2. 3. 14. Eja, mea Juno, non decet te esse tam tristem tuo Jovi.

Junonālis, le, adject. Junonius. *Ovid. l.* 6. *Fast. v.* 63. Junonale leges tempus.

Junonicŏla, æ, com. 1. qui Junonem colit. *Ovid. 6. Fast. v.* 69. Adde senem Tatium, Junonicolasque Falisços.

Junonigĕna, m. 1. Vulcanus, filius Junonis. *Ovid.* 4. *Met. v.* 173. Junonigeneque marito Furta tori, furtique locum monstravit.

Junonius, a, um, o. 1. 2. quod ad Junonem spectat, ut Junonius mensis, Junius, Junonia avis, pavo. *Ovid.* 1. *de Arte*. Laudatas ostendit avis Junonia pennas. ¶ Junonius etiam dictus est Janus, quod esset princeps Calendarum, quę Junoni sacrę. V. *Scalig. Conject. in Var. l.* 4. *de L. L.* ¶ Junonius anguis apud *Sil. l.* 6. *v.* 184. h. e. draco, quem Juno custodem appositerat hortis Hesperidum, irata, quod Hesperides aurea mala decerperent, quę in honorem nuptiarum suarum cum Jove terra ediderat, ut *Servius* tradit *ad Æn.* 4. *v.* 484.

Jupiter, vel Juppiter, (ut in antiq. monumentis interdum legitur) Jovis, Jovi, Jovem, Jove, m. 3. Rex Deorum, & hominum, secundum fabulas, ab antiquo nominativo *Jovis*, & *pater*, quasi Jovis pater, ut Saturnus pater, Neptunus pater, Janus Pater, Marspater, idest Mars pater, &c. *Gell. l.* 5. *c.* 12. Sed *Ciceroni* 2. *de Nat. Deor.* dictus videtur, quasi juvans pater. ¶ Secundum Priscianum Jupiter habet gen. proprium *Jupiteris*, vel *Jupiteris*. Nam gen. *Jovis* est ab antiquo nom. *Jovis*, de quo V. sup. suo loco. Sed hodie nullus alius genitivus, quam *Jovis*, usitatus est. ¶ Jores tres ab antiquis Theologis numerantur, duo primi Arcades, tertius Cretensis. Primus filius fuit Ætheris ex Die; secundus filius fuit Cœli; tertius fuit filius Saturni, & Opis. Suos quisquis filios habuit, sed his fuit fœcundissimus. ¶ De Jove tertio narrant, in Creta insula illum eodem cum Junone partu, sed posteriorem editum fuisse: cum Saturnus ex pactione cum Titano fratre inita filios suos omnes devoraret, pro Jove lapidem ei datum esse devorandum, Jovem autem fuisse educatum clam patre a Curetibus, & ab Amalthea, & Melissa virginibus lacte capriuo, & melle, in Ida monte: cum Titanes comperissent, Jovem servatum fuisse, bellum Saturno intulisse, Saturnum, & Opim victos esse, captos, & conjectos in vincula, a filio, ubi adolevit, liberatos esse; Saturnum etiam tunc vitæ Jovis insidiatum esse, sed cognitis insidiis a Jove expulsum fuisse ex Regno, Jovem mundi Imperium cum fratribus Neptuno, & Plutone divisisse, Jovi Cœli, & terræ Regnum obtigisse, idest Cretæ, Neptuno maris, idest insularum maris Ægæi, Plutoni inferorum, idest partis interioris Græciæ, nempe Epiri; Jovem sororem suam uxorem duxisse, quæ ei Vulcanum peperit, illum in amore versatum esse, & sub variis formis plurima flagitia admisisse. *Plato in Gorgia*, *Cic.* 4. *Tusc. Ovid.* 6. *Met.* & alibi. ¶ Jupiter alia specie a Romanis celebatur, qui cum Capitolium dicebant, quod in Capitolio magnificentissimum templum haberet; alia ab Afris, qui cum arietis forma signabant, & Ammonem Jovem appellabant. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Colebatur ab Afris in memoriam metamorphosis illius, cum in Ægypto in convivio sedens, superveniente Typhone, seu Typhœo gigante, nimio timore correptus, se in arietem immutavit, cæteris item Diis sub aliis formis se se celantibus. *Ovid.* 5. *Met.* ¶ A matribus Prænestinis Jupiter puer cum Junone lactens, in gremio Fortunæ sedens, mammam appetens colebatur. *Cic.* 2. *de Div.* ¶ Habuit amplum templum in Peloponneso, in Elide, apud Olympiam, apud Dodonam. ¶ A Romanis optimus maximus vocabatur. *Cic. pro Domo*: Quocirca te, Capitoline, quem propter beneficia Populus R. optimum, propter vim maximum nominavit. ¶ Chrysippus dicebat, Jovem æthereм esse, item legis perpetuæ, & æternæ vim, quæ

quasi dux vitæ esset, & magistra officiorum. *Cic. 1. de nat. Deor.* ¶ Multorum Physicorum interpretatio est, Jovem esse ætherem, seu ignem cœlestem, dictumque esse a juvando, quia maxime salutaris est. *Plato in Philebo, Cic. 2. de nat. Deor.* ¶ Non desunt, qui aerem intelligant. *Hor. l. 1. Carm. od. 1.* Manet sub Jove frigido venator teneræ conjugis immemor. ¶ Accipi etiam videtur pro pluvia. *Virg. 2. Georg.* Et jam maturis metuendus Jupiter uvis. ¶ Denique Jupiter est secunda stellarum errantium. *Cic. 2. de nat. Deor.* Infra autem hanc propius a terra Jovis stella fertur, quæ φαέθων dicitur, eaque eundem duodecim signorum orbem annis duodecim conficit, eademque, quas Saturni stella, efficit in cursu varietates. ¶ Jovem lapidem jurare, dicebantur juraturi, qui, ut docet Festus, lapidem silicem tenebant, & his verbis jurabant: Si sciens fallo, tum me Diespiter, salva urbe arceque, bonis ejiciat, uti ego hunc lapidem. *Gel. 1. c. 21.* Jovem lapidem, quod sanctissimum jusjurandum est habitum sum paratus jurare, Virgilium hoc nunquam scripsisse. Adde *Cic. l. 7. Fam. ep. 12.* ¶ *Jupiter!* exclamatio est admirantis. *Plaut. Merc. 5. 2. 24.* Jupiter! Est ne illic Charinus? *Catul. carm. 1.* Omne ævum tribus explicare chartis Doctis, Jupiter! & laboriosis. ¶ Proh Jupiter! V. Proh.

Juramentum, ti, n. *giuramento*, שבועה, Germ. *ein eydschwur*, Gall. *serment*, Hisp. *juramento*, ὅρκος, sacramentum, jusjurandum, hoc est, affirmatio, vel negatio rei alicujus sacra attestatione firmata. *Sen. l. 2. de Clem. c. 1.* O vocem in concionem omnium mortalium mittendam, in cujus verba Principes, Reique juramentum faciant! Plures tamen Critici *Lipsi. Muretus*, & *Vossi.* hanc lectionem rejiciunt, putantes hanc vocem vix antiquiorem *Ammiano l. 21. c. 9. & Severo l. 1. c. 8.* habere auctorem. ¶ Legitur quidem & in *Ulp. l. 34. §. 5. Dig. de jurejur.* sed ibi quoque non desunt, qui Triboniano tribuant. Legitur & apud *Paulum Jurisc. lib. 22. tit. 2. leg. 25.*

Jurandum, di, n. idem quod jusjurandum. *Plaut. Cist. 2. 1. 26.* Verum haud metuo, ne jurandum nostrum quispiam culpitet.

Jurandus, a, um, nom. particip. it, in quem jurare licet, vel oportet. *Horat. l. 2. epist. 1. v. 16.* Jurandaque tuum per nomen ponimus aras.

Juratio, nis, f. actus jurandi, juramentum. *Macrob. 1. Sat. c. 9.* Verba jurationis concipit, nullam esse in villa sua scrofam.

Jurativus, a, um, ad jurandum pertinens, ut jurativa adverbia, per quæ juramus, *Priscian. l. 15. pag. 1020. Putsch.*

Jurato, adverb. *con giuramento. Paulus JCtus l. ult. Dig. Qui testib. cog.* Qui jurato promisit judicio sisti.

Jurator, oris, m. qui jurat. *Macrob. l. 5. Saturn. c. 19.* Mox in lacu amittebat vitam falsus jurator. ¶ Juratores etiam dicuntur testes jurati. *Senec. Apocolocynt. in princ.* Quis unquam ab historico juratores exegit? Ita legit, & tuetur *Lipsi. ibi*, & *l. 2. epistolic. quæst. epist. 24.* Sic *Plaut. in prol. Pœn. v. 58.* Vos, qui juratores estis, quæso, operam date. Ubi *Turneb. l. 19. c. 12.* per translationem interpretatur spectatores, veluti arbitros, & censores Fabulæ.

Juratorius, a, um, ad juramentum pertinens. *In Cod. 12. 29.* Juratoriæ cautioni committatur.

Juratus, a, um, partic. a juro. Sumitur & passive pro eo, quod juratum est, *giurato*, ὁρκωτός. *Cic. 3. Off.* Quod ita juratum est, ut mens conciperet fieri oportere. Id servandum est. *Ovid. epist. 2. v. 23.* nec te jurata reducunt Numina. ¶ Et active pro eo, qui juravit, seu jurejurando obligatus est, ἐνόρκιος. *Cic 3. Off.* Cum jurato sententia dicenda sit, meminerit, Deum se adhibere testem. *Plin. in præfat. operis*: Juratissimus auctor. h. e. fidelissimus. ¶ Cum infinito *Liv. l. 23. c. 22.* Juratus, se eum sua manu interempturum.

Jure. V. Jus.

Jureconsultus. V. Jurisconsultus.

Jurensis, se, ad montem Juram pertinens, qui est in Gallia inter Sequanos, & Helveticos, ut *Cæs. l. 1. B. Gall. c. 8.* docet. *Sidon. l. 4. ep. ult.* Jurensia monasteria. *h. e.* in eo monte sita.

Jureperitus. V. Jurisperitus.

Jurejuro, as, a. 1. idem ac juro. *Liv. l. 41. c. 15.* Prætores ambo in eadem verba jurejurarunt.

Jurĕus, a, um, adject. jurulentus. *Plaut. Pers. 1. 3. 15.* Quasi jureum esse jus decet collyricum. Subintellige, *placentam.*

Jurgatorius, a, um, adject. ad jurgium pertinens. *Ammi. l. 27. c. 1.* Vocis jurgatorio sono.

Jurgatrix, icis, f. quæ jurgat. *Hieronym. ep. 47. ad matr. & fil. ant. med.* Illa jurgatrix: ergo iste placabilis.

Jurgiosus, a, um, *contencioso*, ריב, Ger. *zanckisch*, Gal. *noiseux*, Hisp. *rencilloso*, φιλόνικος, contentiosus, seu contumeliosus. *Gel. l. 1. c. 17.* Mulier morosa admodum fuisse fertur, & jurgiosa.

Jurgium, ii, n. *contesa*, ריב, Ger. *ein zanck*, Gal. *noise*, Hisp. *rencillo*, φιλονικία, ἔρις, contentio, concertatio, dissensio, & levior quædam lis, qualis nonnunquam etiam inter propinquos, & amicos, solet accidere. Ex Festi sententia dicitur quasi *juragium*, a *jure*, & *ago*. Differt a *lite*, quia jurgium levior res est. Siquidem dissensio, vel concertatio inter propinquos, aut amicos *jurgium*, inter inimicos *lis* dicitur. *Cic. l. 4. de Rep. apud Non.* Si jurgant, inquit, benevolorum concertatio, non lis inimicorum, jurgium dicitur. *Id. de Sen.* Ut Themistoclem ferunt Seriphio cuidam in jurgio respondisse.

Jurgo, as, n. 1. & jurgor, aris, d. 1. *contendere*, ריב, Ger. *zancken*, Gal. *noiser*, Hisp. *reñir*, ζυγομαχέω, contendo, litigo, rixor, a *jura*, unde *jurego*, & per Syncop. *jurgo*, ut a *mare marigo*, *mergo*. *Varro l. 6. de L. L. Festus* deducit ex *jure*, & *agere*, quasi sit jure, vel de jure agere. *Cic. 4. de Rep. apud Non. c. 5. n. 34.* Jurgare igitur lex putat inter se vicinos, non litigare. *Hor. 2. Ser. sat. 2.* Jure, inquit, Trafius istis jurgatur verbis. *Ter. Andr. 5. 1. 19.* Cum Davo ego vidi jurgantem ancillam.

Juridicialis constitutio, est species constitutionis generalis, in qua quæritur, utrum aliquid jure, an injuria factum sit, ut An L. Opimius recte C. Gracchum interfecerit. *Auct. ad Her. l. 1.* Juridicialis constitutio est cum factum convenit, sed jure, an injuria factum sit, quæritur. *Cic. 1. de Inv.* Juridicialis est, in qua æqui, & recti natura, aut præmii, aut pœnæ ratio quæritur. ¶ In duas distribuitur partes, absolutam, & assumptivam. *Auct. ad Her. ibid. Cic. ibid.*

Juridicina, æ, f. 1. locus, ubi jus dicitur, vel ipsa jurisdictio. *Tertul. l. de Pall. c. 3.*

Juridicus, ci, m. *giudice*, *chi tiene ragione*, δικαστής, qui jus dicit. *Sen. Her. Fur. v. 581.* Flentes Eurydicem juridici sedent.

Juridicus, a, um, *juridico*, δικαστικός, quod jurisdictioni destinatum est. Juridici conventus, in quibus jus redditur. *Plin. l. 3. c. 1.* Juridici conventus ei quatuor.

Jurisconsultus, sive Jureconsultus, ti, m. 2. *Dottore di leggi*, νομικός, juris, sive legum interpres, seu qui jus profitetur. *Cic. 2. de Leg. c. 19.* Jurisconsulti, sive erroris objiciendi causa, quo plura, & difficiliora scire videantur, sive (quod similius veri est) ignorationc docendi (nam non solum scire aliquid artis est, sed quædam ars etiam docendi) sæpe quod positum est in una cognitione, id in infinita dispertiuntur. *Id. pro Mur. c. 12.* Ea Jureconsultorum ingeniis plerique corrupta, & depravata sunt. Et per transpositionem, *Horat. de art. poet. v. 369.* Consultus juris, & actor causarum.

Jurisdictio, nis, f. *giurisdizione*, Ger. *gerichtszwang*, Gal. *jurisdiction*, Hisp. *jurisdiccion*, δικαιοδοσία, ipse actus juris dicendi. *Cic. de Arusp. Resp.* Justitium edici oportere, jurisdictionem intermitti. *Id. 2. Fam.* Jurisdictionem conficere. *Ser. Sulp. Cic 4. Fam.* Jurisdictionem absolvere. ¶ Item facultas, seu potestas jurisdictionis exercendæ. *Suetom. Calig. c. 16.* Magistratibus jurisdictionem liberam, & sine sui appellatione concessit. *Senec. de Clement. l. 1. c. 1.* Quas nationes funditus excindi, quas transportari, quibus libertatem dari, quibus eripi, quæ ruant urbes, quæ oriantur, mea jurisdictio est. ¶ Interdum & ipsa loca, in quibus jurisdictio exercetur, hoc nomine appellantur. *Plin. l. 5. c. 28.* Sed prius mediterraneas jurisdictiones indicasse conveniat.

Jurisperitus, & Jureperitus, i, m. idem ac jurisconsultus. Divisim *Cic. de cl. Orat. cap. 22.* Fabius Pictor & juris, & literarum, & antiquitatis bene peritus. *Id. pro Cluent. c. 38.* Quis jure peritior?

Jurisprudentia, æ, f. juris scientia. *Ulp. l. 10. Dig. de justit. & jur.* Jurisprudentia est justi, & injusti scientia.

Juro, as, avi, atum, n. 1. *giurare*, נשבע, Ger. *schweren*, Gal. *jurer*, Hisp. *jurar*, ὀμνύω, jurejurando aliquid affirmo, vel nego, a jure, quia qui jurat, religiose spondet, se aliquid, ceu jus esset, servaturum. Usurpatur vel absolute. *Cic. pro Flac.* Qui si aram tenens juraret. ¶ Vel cum accus. *Cic. Att. l. 12. ep. 13.* Et perpetuum morbum jurabo. h. e. jurabo, me morbo laborare. *Id. 5. Fam. ep. 2.* Magna voce juravi verissimum, pulcherrimumque jusjurandum. ¶ Vel cum acc. & præp. *per. Cic. in Acad. l. 4. c. 20.* Jurarem per Jovem, Deosque Penates. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut. Liv. l. 22. c. 53.* Ex mei animi sustentia juro, ut ego rempublicam non deseram. ¶ Vel deponentis forma in præteritis; item cum infinito. *Plaut. Pers. 3. 2. 2.* Qui mihi juratus est sese hodie argentum dare. Adde *Cic. 2. de Invent.* ¶ Vel passive. *Claudian. de IV. Consul. Honor. v. 447.* Juratur Honorius absens. Adde *Stat. 7. Theb. v. 102.* & *Gell. l. 5. c. 19.* ¶ *Jurare conceptis verbis*, est jurare certa verborum formula excogitata, & dictata ab eo, qui juramentum defert. *Plaut. Cist. 2. 1. 100.* At ille conceptis juravit verbis apud matrem meam, me uxorem ducturum esse. ¶ *Jurare in verba*, est fere idem, ac conceptis verbis, vel jurare ex eo, quod ab aliquo viro magnæ auctoritatis dictum est, ut Jurare in verba magistri. *Cæs. 1. B. C.* Princeps in hæc verba jurat, ipse idem jusjurandum adigit Afranium. ¶ Jurare in legem alterius, est jurare, se servaturum legem illius. *Cic. pro Sex. c. 16.* Is in legem per vim latam jurare noluit. ¶ Interdum jurare accipitur pro conjurare. *Ovid. Heroid. epist. 10. v. 117.* In me juraruut somnus, ventusque, fidesque. *Cato* apud *Plin. l. 29. c. 1.* Jurarunt inter se, barbaros necare omnes. ¶ Jurare in se, *farsi delle imprecazioni*. *Liv. l. 2. c. 4.* Idem deinceps omnis exercitus in se quisque jurat. ¶ Jurare calumniam dicitur accusator, cum initio judicii jurat, se non per calumniam, sed ex legitima causa ad accusandum descendere. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 8.* Cum calumniam juraret. *Liv. l. 33. c. 47.* Nisi velut accusatores calumniam in eum juraient, ac nomen deferrent. ¶ Jurare in litem. *Cic. pro Q. Rosc. Com. c. 1.* Quod in eo cælicem injuratus referre noluit, id jurare in litem non dubitet? h. e. quod nomen non est ausus referre in tabulas suas accepti & expensi, id audebit intentata lite nunc demum petere? Itaque *jurare aliquid in litem* est in jure petere aliquid sibi debitum, quod in actionibus *pro socio*, & ceteris bonæ fidei, delato a judice jurejurando, fiebat. Huc pertinet *tanti in litem jurare*; & similia, quoties quantitas, quæ debetur, non est certa, aut certum non est pretium ipsius quantitatis, ob affectionem domini, ob rei contumaciam, vel ob alias ejusmodi causas. *Paul. in l. Arbitrio. Dig. de dolo.* Ut possit per contumaciam suam tanti reus condemnari, quanti actor in litem juraverit. V. etiam titulum *De in litem jurando*, *Dig. l. 12.* ¶ Jurare alicui, est jurare alicui fidem, *dar giuramento di fedeltà*, quod facit Princeps subjectis, subjecti Principi. *Plin. in Paneg. c. 68.* Scis, tibi ubique jurari, cum ipse juraveris omnibus.

Jurulentia, æ, f. liquor eorum quæ coquuntur. *Tertul. de Jejun. c. 1.* Siccantes cibum ab omni carne, & omni jurulentia.

Jurulentus, a, um, *cotto con brodo*, *alesso*, Ger. *mit einer brue*, Gal. *plein de bouillon*, Hisp. *guisado con su caldo*, ζωμώδης, quod cum jure coctum est, seu quod est juris plenum. *Cels. l. 2. c. 10.* Tum res eadem magis alit jurulenta, quam assa, magis assa, quam frixa.

Jus, juris, n. *brodo*, Ger. *eine brueche*, Gal. *bouillon*, Hisp. *el caldo de la carne*, *o pesado*, ζωμός, liquor eorum, quæ coquuntur. *Cic. Fam. 9. epist. 20.* In ea cœna cocus meus præter jus ferveus nihil potuit imitari. *Ter. Eun. 5. 4. 17.* Ex jure hesterno panem atrum vorare. h. e. sordidum, & atro jure diei hesterni maceratum. *Cic. Tusc. 5. c. 34.* Negavit, se jure illo nigro delectatum. *Plaut. Mostell. 1. 3. 120.* Iidem olent, quasi cum una multa jura confundit cocus: quid oleant, nescias; nisi id unum, ut male olere intelligas. ¶ *Jus Verrinum* dixit *Cicero Verr. 2. c. 46.* ludens in ambiguo, ut Verrem jus dicentem irrideret; est enim *verres* porcus masculus. Negabant, inquit, mirandum esse, jus tam nequam esse Verrinum.

Jus, juris, n. *gius*, *legge*, *diritto*, *ragione*, *costituzione*, Ger. *das recht*, Gall. *droit*, Hisp. *razon*, *derecho*, *leya*, τὸ δίκαιον, a *jubeo*, ut quidam volunt; est enim universim id, quod legibus constitutum est sive naturalibus, sive divinis, vel gentium, vel civilibus. Alio nomine vocatur æquitas communis, æquum universale, legitimum, ideoque adæquatum legi, tanquam norma ac regula actionum humanarum. *Ter. Heaut. 4. 1.* Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum, neque æquum sciunt? *Cic. l. 1. Tusc.* Jus hominum fitum est in generis humani societate. *Plaut. Epid. 3. 4. 85.* omnium legum, atque jurium fictor, conditor cluet. ¶ Atque hæc est notio juris univerlalis; Est enim jus etiam particulare, seu privatum, quod collectum est ex naturalibus præceptis, aut gentium, aut civilibus, ut ait *Justinian. l. 1. Instit. de justit. & jur. §. 4.* ¶ Jus Latium V. in *Latius*, *a*, *um*. ¶ Jus trium liberorum, quid sit V. *Liberi*. ¶ Sumitur præterea speciatim pro æquo, & justo, quod alicui ex justitia debetur. *Cic. pro Cæc.* Ut per interdictum jus meum teneam. *Id. pro Quinct. c. 9.* Ubi nostrum jus contra ipsos obtineremus. ¶ Jure suo agere, est libere agere, nemine impediente. *Flor. l. 3. c. 17.* Equites Romani tanta potestate subnixi peculabantur suo jure Rempublicam. ¶ Significat etiam, & quidem sæpius, pro auctoritate & facultate, seu potestate a legibus seu jure concessa agere. *Ter. Adelph. 1. 1. 27.* Non necesse habeo omnia pro meo jure agere. Hinc Sui juris facere, *sui juris*. *Valer. l. 2. c. 6.* Decem legiones in eo tractu sui juris fecerat. ¶ Sumitur item jus pro justitia legali, seu pro ipsis legibus, *le leggi*. *Horat. l. 1. sat. 1.* Juris, legumque peritus. *Cic. 1. de Orat.* De jure alicui respondere. Et 1. *de Leg.* Respondere jus. Ital. *dar consulti in materia legale*. ¶ De variis juris divisionibus in civile, naturale, &c. V. JCtos. ¶ Sumitur etiam translate pro facultate, & licentia. *Cic. de Offic.* Si compascuus est ager, jus est compascere. *Lucan. in princip.* Jusque datum sceleri canimus. *Plin. l. 18. c. 34.* Zephyrus vites putandi, fruges curandi, arbores serendi jus dabit. ¶ Item pro loco, in quo jus redditur. *Ter. Phorm. 5. 7. 43.* In jus ambula. *Nepos in Attic. c. 7.* In jus de sua re nunquam ivit. *Cic. pro Quinct. c. 25.* Ut statim de jure aliquis cucurrerit. ¶ Item pro sententia a judice prolata, Hinc Prætor cum sententiam pronuntiat, jus dicere, aut reddere dicitur. *l. 1. Dig. de just. & jure. Cic. l. 13. Fam.* Ea res a Volcatio, qui Romæ jus dicit, rejecta in Galliam est. ¶ Item pro eo, quod vim habet sanctionis, & legis. *Cic. 3. Leg. ex lege XII. Tab.* Quod is, qui bellum gerat, imperaverit, jus ratumque esto. *Ulp. l. 3. Dig. de legib.* Non ambigitur, Senatum jus facere posse. ¶ Item pro necessitudine, aut conjunctione. Sic dicitur jus sanguinis, jus amicitiæ &c. Jurisconsulti loco citato, & *Suetom. in Calig. c. 26.* ¶ Sui juris esse, est liberum esse, suique arbitrii. *Senec. ep. 11.* Nihil adversus hæc sapientia promittit, sui juris sunt, injussa veniunt. *Brut. ad Cic. ep. 16.* Ut esset sui juris ac mancipii Respublica. ¶ Item pro conditione, seu statu. *Cic. Ver. 3. c. 6.* Ut eodem jure essent, quo fuissent. *Id. 2. Offic. c. 8.* Universas provincias uno calamitatis jure comprehenderet. ¶ Jus summum dicitur, cum leges severe, & sine ulla mitigatione observantur. *Cic. Ver. 7. c. 2.* Non agam summo jure tecum. *Id. l. 1. Offic. c. 10.* Ex quo illud, *Summum jus*, *summa injuria*, factum est jam tritum sermone proverbium. *Colum. l. 1. c. 7.* Jus summum antiqui summam putabant esse crucem. ¶ Jus petere, orare, postulare, est rem justam petere. *Plaut. Pseud. 5. 2. 16.* Quid dubitas dare mihi argentum? S. Jus petis, fateor. Adde *Terent. 5. 2. 37.* ¶ Jus est, pro justum est, vel licet. *Plaut. Pers. 1. 3. 26.* Jus est apponi pernam frigidam. Sic jus fasque est, apud *eund. Cistel. 1. 1. 22.* ¶ Æquo jure agere, disceptare, h. e. ex æquo & bono, leniter, remisse. *Cic. Ver. 4.* ¶ Ablativus, *jure*, eleganter ponitur more adverbii, & significat merito, *giustamente*, *con ragione*. *Cic. Ver. 7. c. 8.* Quamobrem jure in eum animadvertetur. *Id. Catil. 3. c. 6.* Prætores merito ac jure laudantur. *Juven. Sat. 2. v. 34.* Nonne igitur jure, ac merito vitia ultima fictos contemnunt Scauros? *Plaut. Most. 3. 2. 24.*

2. 24. Te ipſe jure optimo merito incuſes licet: ubi nota Pleonaſmum. ¶ Huic opponitur *injuria*. *Cic. Ver. 4. c. 61.* Non quero, jure, an injuria ſint inimici. *ſe con ragione, o a torto. Ter. Andr. 1. 3. 9.* Quo jure, quaque injuria præcipitem me in piſtrinum dabit. ¶ De diſcrimine inter *jus*, & *juſtum*, item inter *jus*, & *legem*, V. JCtos.

Juſcellum, i, n. juſculum. *Theod. Priſcian. l. 2 c. 13.* Juſcellum gallinarum.

Juſcillum, i, *brodetto*, *guazzetto*, *ζωμίτιον*, liquor eorum, quæ coquuntur, & quodlibet cibarium liquidius, quod conſtat jure pingui, vitellis ovorum, omphacio, croco, cinnamo, &c. *Cato de R. R. c. 156.* Poſtea inde juſculum frigidum ſorbere.

Juſcum, i, n. idem ac juſculum, ſeu pulpamentum liquidum. *Apul. l. 2. A. A.* Quæ ſuis dominis parabat juſcum fartim conciſum.

Jusjurandum, jurisjurandi, jurijurando, jusjurandum, jurejurando, n. 3. *giuramento*, *ὅρκος*, juramentum, ſacramentum, a *jure*. *Cic. 3. Off. c. 29.* Eſt enim jusjurandum affirmatio religioſa. *Id. 5. Fam. ep. 2.* Maxima voce juravi veriſſimum, pulcherrimumque jusjurandum. *Id. 2. de Leg. c. 7.* Jurejurando firmare. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 76.* Ipſe idem jusjurandum adigit Afranium. h. e. ad jusjurandum. *Plaut. Moſtel. 5. 1. 36.* Jusjurandum pollicitus eſt dare, ſi vellem, mihi. ¶ Deferre jusjurandum, V. *Defero*. ¶ Stare jurijurando, *Quinct. l. 5. c. 6.* ¶ Additur in *Theſauro Baſ. Fabri* legi in genit. *jusjurandi*, pro *jurisjurandi*, apud *Cæſarem*, & *Tacitum*, ſed loca non indicantur. ¶ *Jusjurandum* in plurum. dixit *Pacuv.* teſte *Feſto*. ¶ Interdum inſerto verbo dividitur. *Cic. pro Cæl. c. 22.* Socius veſtræ religionis, junſque jurandi. ¶ Jurisjurandi militaris *Gel. l. 16. c. 4.* ¶ Jusjurandum in litem, *l. 1. Dig. de in lit. jurand.* V. *Juro*.

Juſſio, onis, f. actus jubendi, juſſus, juſſum, *comando*, *ἐπίταγμα*. *Lactant. l. 4. c. 15.* Hæc omnia verbo, & juſſione faciebat. *Arnob. l. 2.* Uno verbo potuit, aut unius verbi juſſione. Legitur etiam in Epitoma *Livii*.

Juſſitur, &

Juſſo. V. Jubeo.

Juſſulentus, a, um, idem ac jurulentus, apud *Apul. in Apolog.* Qualiter quiſque piſcium aſſus, aut juſſulentus optime ſapiat.

Juſſum, i, n. idem ac juſſio, vel juſſus. *Cic. pro Roſc. Am. c. 24.* Cum præſertim Deorum Immortalium judiis atque oraculis id feciſſe dicantur. ¶ Sæpe ponitur pro lege. *Cic. 2. de Leg. c. 5.* Pernicioſa, & injuſta juſſa populis deſcripſerunt. *Id. pro Cæc. c. 33.* Putaſne, ſi populus juſſerit; id juſſum ratum, atque firmum futurum?

Juſſus, a, um, *comandato*, *προστεταγμένος*, partic. a jubeor. *Liv. l. 1.* Aliis a lio itinere juſſis certo tempore ad Regiam venire paſtoribus. *Martial. l. 1. epigr. 34.* Juſſæ proſiliunt lacrymæ.

Juſſus, us, m. *comandamento*, מצוה, Ger. *ein gebeyſſ*, Gal. *commaudement*, Hiſp. *mandamiento*, *πρόσταγμα*, *ἐντολή*, juſſum, juſſio, imperium, præceptum. *Cic. pro L. Man. c. 9.* Veſtro juſſu coactus partem militum dimiſit, partem Glabrioni tradidit.

Juſta, orum, n. 2. quæ juſta, legitima, debita ſunt, quæ ſecundum jus fieri debent. *Cic. de Aruſ. reſp.* Omnia ſolemnia, ac juſta ludorum, omnibus rebus obſervatis, ſumma cum cæremonia eſſe ſervata. *h. e.* legitimas celebritates ludorum. *Id. 2. Off. c. 13.* Servis ita jubent uti, ut mercenariis: operam exigendam juſta præbenda. *ideſt* mercedem tribuendam. *Liv. l. 9. c. 6.* Juſtis omnibus hoſpitalibus, privatiſque & publicis funguntur officiis. *h. e.* omnibus illis rebus, quas hoſpitalibus poſtulat. *Id. ibid. c. 8.* Nec prius ingredi hoſtium fines, quam omnia juſta in deditionem noſtram perfecta erunt. *Gel. l. 1. c. 8.* Juſta reddere *ideſt* opus debitum, & conſuetum perficere. *Id. l. 6. c. 14.* Ad juſta perducere *ideſt* ad juſtum laborem. *Id. l. 11. c. 2.* Item vinearum foſſio iiſdem locis peragenda, arbuſtorumque ſive putatio, ſive alligatio ſumenda eſt, quorum juſta certa eſſe non poſſunt. ideſt conſtituta, quæ neceſſario præſtari debent. ¶ Speciatim juſta dicuntur parentalia, exequiæ, ſacrificia, quæ mortuis impenduntur, & quæ de cauſa *Juſtinopolis* appellari coperit, non convenit inter ſcriptores. Juſtinus, i, hiſtoricus, Trogi Pompeji libros hiſtoriarum in epitomen redegit. Floruit Antonini Imperatoris ætate, ſi *Voſſio* credimus. Alii ipſius Trogi diſcipulum putant.

Juſtitia, æ, f. *giuſtizia*, צדקה, Ger. *gerechtigkeit*, Gall. *juſtice*, Hiſp. *juſticia*, *δικαιοσύνη*, eſt virtus, qua ſuum cuique tribuimus, a juſtus. Alia eſt univerſalis, quæ obedientia eſt erga leges, & virtutes omnes morales complectitur, juxta illud Theognidis, *Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετὴ ἔνι*. Alia particularis, quæ virtus eſt ſuum cuique tribuens. Sed de his, & aliis diviſionibus V. *Juriſconſultos*. ¶ De particulari juſtitia *Cic. 3. de fin.* Juſtitia eſt animi affectio ſuum cuique tribuens, atque hanc, quam dico ſocietatem conjunctionis humanæ, magnifice, & æque tuens. ¶ Aliquando pro æquitate, atque clementia ponitur. *Ter. Heaut. 4. 1. 33.* Nunc te obſecro, quanto tuus eſt animus natu gravior, ignoſcentior, ut meæ ſtultitiæ in juſtitia tua ſit aliquid præſidii. Adde *Nepotem in Ariſtida*, *c. 2.* & *Cic. pro Marcel.* ubi juſtitiam, & lenitatem conjungit. ¶ *Florus l. 1. c. 21.* Ordinataque erat in XII. tabulis tota juſtitia. h. e. juris ratio, leges.

Juſtitium, ii, n. *ἀνοχλησία*, juris dicendi intermiſſio, quæ fieri ſolet in publico luctu, & Reipublicæ calamitatibus, quaſi juris ſtatio, hoc eſt ſilentium, per translationem. *Gel. l. 20. c. 1.* Velut quoddam juſtitium, ideſt juris inter eos quaſi interſtitionem quandam, & ceſſationem, quibus diebus nihil agi cum his jure poſſit. *Cic. 5. Phil.* Juſtitium indici, fuga ſumi dico oportere. *Id de Aruſp. Reſp.* Juſtitium edici oportere, juriſdictionem intermitti, claudi ærarium, judicia tolli. ¶ Juſtitium remittere, eſt priſtinam facultatem tractandarum litium publice reſtituere. *Liv. l. 10.* Ut Romani reditum eſt, juſtitium remiſſum eſt. ¶ Interdum pro luctu publico ponitur. *Sidon. l. 2. ep. 8.* Deceſſit nudius tertius, non abſque juſtitio, matrona Filimatia. ¶ Juſtitii tempore non juris ſolum adminiſtrandi, ſed aliorum etiam publicorum munerum ceſſatio erat, ut ex *Taciti Ann. l. 1. c. 16.* & *50.* & *l. 2. c. 82.* aperte colligitur. V. etiam *Sueton. in Calig. c. 24.*

Juſtum, i, n. *il dovere*, *il conveniente*, *δίκαιον*, juſtitia, æquitas, congruentia. *Quinct. l. 9. c. 4.* Membrum longius juſto, tardum, brevius, inſabile eſt. *Velleij. l. 2. c. 49.* Juſto ferocior.

Juſtus, a, um, *giuſto*, צדיק, Ger. *gerechte*, Gall. *juſte*, Hiſp. *juſto*, *δίκαιος*, qui juris præcepta ſervat, æquus, innocens, a *jus*. *Cic. pro Cæc.* Qui ita juſtus, & bonus vir eſt, ut &c. ¶ Sæpe ponitur pro legitimo, debito, merito. *Cic. 2. Fam.* Ita victoria juſta imperator appellatus ſum apud Iſſum. *Id in Catil.* Vita multis ſuppliciis juſtis, debitiſque erepta. *Id. de Leg. l. 3.* Præter Idææ matris famulos, eoſque juſtis diebus, nequis ſtipem cogito. Sic apud *eund. 2. Off.* Juſti domini, & *3. Off.* Juſtus, & legitimus hoſtis. ¶ Interdum pro vero. *Cic. in Bruto.* Illam juſtam Eloquentiam, quam Dialecticam dilatatam eſſe putant. ¶ Interdum pro integro, pleno, perfecto, ut Juſtus exercitus, juſtum prælium. *Cic. Att. l. 5.* Deinde cogitabam ſine ulla mora juſta itinera facere. *Vell. l. 2. c. 61.* Quorum exemplum ſecuti alii, brevi in formam juſti coiere exercitus. *Liv. l. 49.* Primo levibus præliis fatigavit, poſtremo coactos in aciem deſcendere juſto prælio devicit. ¶ Interdum pro miti, & leni. *Terent. Andr. 1. 1. 9.* Ut ſemper tibi apud me juſta, & clemens fuerit ſervitus. ¶ Interdum pro apto, facili, plano. *Tacit. 2. Ann. c. 5.* Fundi Germanos acie & juſtis locis, juvari ſilvis, & paludibus. ¶ Juſti dies pro juſtitio, V. ſupra *Juſti* ſuo loco. ¶ Juſtus vas, idoneus ſponſor. *Feſtus*. ¶ Comparat. eſt juſtior, ſuperlat. juſtiſſimus. *Cæſ. l. 4. B. Gall. c. 16.* Juſtiſſima cauſa. *Liv. l. 4. c. 53.* Juſtiorem cauſam reſiſtendi præbere.

Juturna, f. 1. *Iuturna*, Dauni filia, & Turni Rutulorum Regis ſoror, quam Jupiter pro erepta virginitate immortalitate donavit, Numiciique fluminis Nymphum fecit. Hæc in bello fratrem adverſus Æneam multum adjuvit: ſed videns fratri necem inſtare, in Numicum ſe fluvium occultavit. *Virg. in Æn.* Alii dicunt, eam rem habuiſſe cum Latino Rege, eoque flagitio palam facto, ſua ſponte ſe in Numicum præcipitaviſſe. *Baccar. l. 12. Gen.*

Juturna, æ. 1. *Treglio*, fons, & lacus Latii, apud Numicium fl. ¶ Item fons Romæ, in Velabro, ubi nunc ſacra ædes S. Mariæ Liberatricis.

Jutus, a, um, particip. a juvo, *ajutato*. *Tac. Ann. 14. c. 4.* Solertia tempore juta.

Juvamen, inis, n. 3. *giovamento*, *ὄφελος*, auxilium. *Æmil. Macer, c. de Betonica.* Fert hæmophthiſicis cum poſca ſumpta juvamen.

Juvamentum, i, n. juvamen. *Veget. l. 3. c. 4.* Juvamentum præſtare.

Juventius, m. 2. *Trontino*, *Tordino*, fl. Præguttiorum, in Aprutio ult. qui labitur juxta Interamna, & in ſin. Venetum ſe exonerat.

Juvat, abat, jurit, imp. 1. *giova*, *piace*, *τέρπει*, delectat, cum acc. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 12.* Teque hilari animo, & prompto ad jocandum eſſe valde me juvat. *Virg. Ecl. 4.* Non omnes arbuſta juvant, humileſque myricæ. *Sen. epiſt. 6.* Quæ ſcire, magis juvat, quam prodeſt.

Juvenactum, n. 2. *Giovenazzo*, urbs Apuliæ Peucetiæ, maritima, a Barolo 18. a Melfiſto 3. M. P. diſtans.

Juvenalis, le, adject. idem ac juvenilis. *Apul. de Mundo*: Valenti habitudine, pubertate juvenali. *Auſon. in Profeſſ. Burdigal. 15.* Animo juvenali ſenex. ¶ Juvenalis dictus fuit feſtus dies a Caligula inſtitutus, & Saturnalibus adjectus, a juvenibus præcipue celebrandus, unde & nomen. *Sueton. in Calig. cap. 17.* Ut lætitiam publicam in perpetuum quoque augeret, adjecit diem Saturnalibus, appellavitque Juvenalem. ¶ Juvenales ludi, a Nerone inſtituti, cum primum barbam depoſuit, & Jovi Capitolino dicavit, ut *Dio* & *Xiphilin.* ſcripſere, ſcenici fuerunt, privatimque per domos, aut in hortis agitabantur. In hiſce Nero primum vocis ſuæ tirocinium poſuit. *Tacit. Ann. 14. c. 15.* Inſtituit ludos Juvenalium vocabulo, in quos paſſim nomina data. *Id. 15. Ann. c. 33.* Acriore in dies cupidine adigebatur Nero promiſcuas ſcenas frequentandi: nam adhuc per domos, aut hortos cecinerat Juvenalibus ludis, quos ut parum celebres, & tantæ voci anguſtos ſpernebat. *Sueton. in Ner. c. 11.*

Juvenālis, is, D. Junius Juvenalis, poeta Satyricus, Satyras, quibus in corruptiſſimos ſæculi ſui mores acerrime invehitur, ſexdecim ſcripſit, varietate, ubertate, & acumine pulcherrimas. In exilio mortuus creditur, ob Paridis hiſtrionis invidiam, quem non ſemel verſibus ſuis perſtrinxerat. Vixit ſub Domitiano, teſte Suida, vel ſub Trajano, ut alii volunt, quod & contra ipſum Domitianum liberius ſcripſerit, quæ eo vivo ſcribere non potuiſſe videtur.

Juvenca, æ, f. *manza*, *manzuola*, פרה, Germ. *eine junge Kuhe*, Gall. *une geniſſe*, Hiſp. *becerra*, *ἰάλυξ*, *πόρις*, vacca junior, quæ jam vitula eſſe deſiit, nondum tamen in juſtam magnitudinem excrevit. *Virg. 3. Georg.* Paſcitur in magna ſylva formoſa juvenca. ¶ Dicitur etiam de puella, vel florentis ætatis muliere. *Ovid. 5. Epiſt.* Graja juvenca venit, quæ te, patriamque, domumque perdat, io prohibe, Graja juvenca venit.

Juvencŭlus, i, m. *μοσχάριον*, *πόρτος*, dim. a juvencus. Dicitur de adoleſcentulo. *Catull. ad puerum, carm. 24.* Qui floſculus es juvenculorum.

Juvencus, ci, *manezzo*, *giovenco*, פר, Germ. *ein junger ochſe*, Gal. *jeune taureau*, Hiſp. *becerro*, *μόσχος*, *πόρτος*, bos junior, qui jam vitulus eſſe deſiit, nondum tamen in juſtam magnitudinem excrevit, a *juvando*, quod jam dominum in agro colendo adjuvare poſſit. *Varro l. 4. de L. L. Iſid. l. 12. c. 1. Col. l. 6. c. 2.* Ubi plauſtro, aut aratro juvencum conſueſcimus. ¶ *Varro l. 2. de re ruſt. c. 5.* quatuor diſtinguit bubuli generis ætates, quarum prima eſt vitulorum, ſecunda juvencorum, tertia boum novellorum, quarta vetulorum. ¶ Dicitur urbane de hominibus adoleſcentulis. *Hor. l. 2. Carm. od. 8.* Te ſuis matres metuunt juvencis. ¶ Adjective de equo, *Lucret. l. 5. v. 1173.* ubi equus florenti ætate juvencus. Sic juvencæ aves, apud *Plin. l. 10. c. 53.*

Juvencus, i, Presbyter Hiſpanus, Evangelia quatuor libris heroico carmine complexus, pene ad verbum tranſtulit. Vixit ſub Conſtantino M. circa ſæculum Chriſti IV.

Juveneſco, is, n. 3. *ingiovenirſi*, *farſi giovane*, חיות לנער, Ger. *ſich jungmachen*, Gal. *devenir jeune*, Hiſp. *bolverſe joven*, *νεάζω*, juvenis fio. *Plin. l. 8. c. 54.* Rurſus ætate juveneſcunt. *Horat. l. 6. od. 2.* Vitulus largis juveneſcit herbis.

Juvenilis, le, o. 3. *giovanile*, *da giovane*, Germ. *vons jung iſt*, Gall. *de jeune*, Hiſp. *juvenil*, *νεανικός*, quod ad juvenem pertinet. *Cic. in Bruto*, Et ſuperſtientes juvenili quadam dicendi impunitate. *Ovid. 14. Metam. v. 644.* Silenuſque ſuis ſempes juvenilior annis. ¶ *Juvenile* Poetice more Græcorum pro juveniliter. *Stat. 3. ſilvar.* Juvenile vagari.

Juvenilĭtas, atis, f. *giovanezza*, ætas juvenilis. *Varro* apud *Non. c. 2. num. 418. & c. 5. n. 42.* Quam dereliquit multicupida juvenilitas.

Juvenilĭter, adv. *giovanilmente*, *da giovane*, *νεανικῶς*, more juvenum. *Cic. de Sen. c. 4.* Et Annibalem juveniliter exultantem patientia ſua molliebat.

Juvĕnis, is, com. 3. *giovane*, בחור, Ger. *jung*, Gal. *jeune*, Hiſp. *joven*, *νέος*, adoleſcens, vel, ut Jurifc. definiunt, qui adoleſcentis ætatem exceſſit, a *juvo*, quia proprie ſignificat vegetum, firmumque, & ætatis beneficio ad jurandum aptum. Varro a trigeſimo uſque ad quadrageſimum ætatis annum juvenes appellat. V. *Adoleſcens*. *Cic. de Senect.* Infirmitas puerorum eſt, ferocitas juvenum. *Plin. l. 7. c. 36.* Cornelia juvenis eſt, & parere adhuc poteſt. ¶ Aliquando ponitur pro ſi-

lio. *Horat. l. 2. od. 12.* Domitoſque Herculea manu Telluris juvenes, h. e. Gigantes, qui terræ filii dicuntur. *Ovid. 5. Triſt. el. 1.* Sic juvenis tibi conſimilis ſit natus. ¶ Gradus comparativus eſt *Junior*. V. vocem ſeq.

Juvĕnis, is, adject. comm. 3. *giovane*. *Ovid. 7. Metam. v. 295.* Juvenes nutricibus annos Poſſe ſuis reddi. ¶ Comp. *juvenior*. *Apul. 8. Metam.* Unus præ ceteris & animo fortior, & ætate juvenior. Sed *junior* uſitatius eſt. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 44.* Qui vel menſe brevi, vel toto eſt junior anno. Adde *Colum. l. 9. c. 12.* Et ſubſtantive, *Plin. l. 18. c. 3.* Juniorum familiæ bubulum nominaverunt.

Juvĕnor, aris, d. 1. *parlar inconſideratamente*, *parlar da giovane*, *παραίζω*, temere, & inconſiderate, & juvenum more aliquid dico, vel facio. *Horat. in Arte, v. 246.* Aut nimium teneris juvenentur verſibus unquam.

Juventa, æ, f. 1. *gioventù*, נְעוּרִים, Germ. *jugent*, Gal. *jeuneſſe*, Hiſp. *mocedad*, *νεότης*, juventus, ætas juvenilis, a *juvenis*. *Plin. lib. 7. c. 13.* Aliis ſterilis eſt juventa, aliis ſemel in vita datur gignere. *Liv. lib. 25. cap. 41.* Non ita ſe a juventa eum geſſiſſe. ¶ Differt a Juventate, & juventute, quia juventa eſt ætas, Juventas Dea, juventus multitudo hominum. *Acron in Hor. lib. 1. Carm. od. 30. Voſſ. & Nov.* Sed hæc differentia non obſervatur. Igitur juventa invenitur etiam pro juvenum multitudine. *Mart. lib. 2. epigr. 98.* Quintiliane vagæ moderator ſumme juventæ.

Juventas, atis, f. *ἥβη*, Dea, quæ juventuti, ſeu florenti ætati præeſſe putabatur. *Cic. 1. de nat. Deor.* At Poetæ quidem nectar, ambroſiam, epulas comparant, & aut Juventatem, aut Ganymedem pocula miniſtrantem. V. *Hebe*. ¶ Metonymice accipitur pro ætate juvenili. *Virg. l. 8.* Tum mihi prima genas veſtibat flore juventas. *Horat. l 2. od. 11.* fugit retro levis juventas, & decor.

Juventus, utis, f. 3. *gioventù*, *νεανία*, multitudo juvenum. *Cic. 3. de Or.* Ob eamque cauſam juventus noſtra dediſceret pene diſcendo. ¶ Sæpe ſumitur pro ætate. *Cic. de Sen.* An iis, quæ geruntur juventute, & viribus? ¶ Item pro Dea, quæ præeſſe putabatur ætati juvenili. *Cicer. 1. Tuſc. c. 26.* Non enim ambroſia Deo, aut nectare, aut Juventute pocula miniſtrante lætari arbitror. *Liv. l. 36.* Juventutis ædem in Circo Maximo C. Licinius Durumvir dedicavit. Adde *Plin. l. 35. c. 10.* Sed his tribus locis alii legunt *juventatis*.

Juverna. V. Ivernia.

Juvo, as, juvi, jutum, a. 1. *giovare*, תּוֹעִיל, Ger. *helffen*, Gal. *aider*, Hiſp. *ayudar*, *ὠφελέω*, opem fero, auxilior. *Cic. in Top.* Conſilio juvare cives æqua in laude ponendum eſt. *Id. 1. Fin. c. 21.* Juvare ad beatam vitam. *Id. Att. l. 16.* Multum potes nos apud Plancum juvare. *Plaut. Capt. 1. 2. 33.* Neque unquam quicquam me juvat, quod edo domi, *non mi fa buon pro*. *Ovid. 9. Met. v. 1073.* Juvare auxilio. ¶ Dii juvantibus, formula eſt bene precantis, & ominantis, Græce *ξὺν Θεῷ*, *Liv. l. 25. c. 28.* Ite, Diis bene juvantibus, corpora curate &c. ¶ Significat etiam delectare. *Cic. in Orat.* Conſule aures, probabunt; quære, cur ita, dicent, ſe juvari. In hac ſignificatione ſæpe uſurpatur imperſonaliter. V. ſupra *Juvat*. ¶ Juvare alicui, pro aliquem. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 118.* Quando ira tibi juvat, vale, atque ſalve. Quidam tamen optimæ editiones, & MSS. habent *lubet*. ¶ Præteritum eſt *juvi*. Legitur tamen particip. *juvaturus*, tamquam a *juvavi*, apud *Salluſt. Jugurth. c. 47. & Plin. l. 4. ep. 15. ad fin.* ¶ Partic. *Jutus* V. ſupra ſuo loco.

Juxta, *appreſſo*, אֵצֶל, Ger. *bey*, Gal. *auprez*, Hiſp. *cerca*, *παρά*, *πλησίον*, apud, vel prope, præp. ex iis, quæ acc. inferviunt. *Nepos in Attic. ad fin.* Sepultus juxta viam Appiam. *Tacit. de Germ. c. 30.* Velocitas juxta formidinem, h. e. formidini proxima. ¶ Significat item poſt, *dopo*. *Tac. 2. hiſt. c. 76.* Juxta Deos in tua manu poſitum eſt. ¶ Item ſecundum, *Naz. in paneg. Conſtantini, c. 23.* Juxta magnitudinem exantlati laboris. *Solin. c. de Macedonia*. Juxta reſponſum datum a Deo. Quidam etiam huc trahunt locum *Gellii l. 4. c. 9.* ubi hæc habentur. Nigidius Figulus homo, ut ego arbitror, juxta M. Varronem doctiſſimus. Sed hic particula *juxta* idem valet ac *poſt*, & ad paragraphum ſuperiorem referri debet. ¶ Interdum eſt adverbium, & ſignificat æque, ſimiliter, eodem modo, & uſurpatur vel abſolute. *Sall. Jug. c. 67.* Juxta boni, malique, ſtrenui, & imbelles multi obtruncati ſunt. hoc eſt æque boni, ac mali. ¶ Vel cum præp. *cum*. *Sall. in Catil.* Juxta mecum omnes intelligitis. *Plaut. in Trin. 1. 2. 160.* Juxta eam curo cum mea. ¶ Vel cum partic. *ac*. *Cic. poſt red.* Qui me omnibus officiis juxta, ac ſi meus frater eſſet, ſuſtentavit, hoc eſt æque, ac ſi, quaſi, tanquam ſi. *Liv. l. 37. c. 54.* Humanum genus nomen veſtrum, imperiumque juxta, ac Deos immortales jampridem intuentur. ¶ Vel cum partic. *atque*. *Liv. l. 5.* Et ſe juxta hyeme atque æſtate bella gerere poſſe.

Juxtim, adv. idem ac juxta, *appreſſo*, *vicino*. *Suet. in Tib. c. 33.* Aſſidebatque juxtim, vel ex adverſo in parte primori. Adde *Lucret. l. 4. v. 1206.*

I ANTE X.

Ixĭa, *ἰξία*, herbæ genus, ab *ἶξος*, *viſcum*, quod quibuſdam in locis circa radicem ejus invenitur, quo pro maſtiche utuntur mulieres. Cum terra colorem mutat. Unde & chamæleon appellatur. Hujus duæ ſunt ſpecies candido, & nigro colore diſtinctæ. *Plin. l. 22. c. 18.*

Ixion, Ixionis, m. 3. *ἰξίων*, filius Phlegiæ, Rex Lapitharum in Theſſalia. Sed aliqui Ætionis, alii Jovis filium faciunt. Uxorem duxit Diam filiam Dejonei, ſeu Ejonei, quæ illi Pirithoum peperit. Socero cum multa pro compenſatione dotis pollicitus eſſet, & ob id ille ad hunc veniſſet, ut munus reciperet, Ixion, facta ſcrobe, eaque lignis, & ſtramentis intecta, illum in ea fraude peremit. Ab hac cæde cum neque homines, neque Dii eum luſtrare vellent, diuque incertus vagaretur, Jupiter illius miſertus in cœlum aſſumptum expiavit. Cum jam purgatus apud Superos degeret, Junonem amare cœpit, eamque de ſtupro interpellavit. Quod cum Jupiter ab uxore intelleziſſet, nubem illi ſub Junonis effigie oppoſuit, ex qua ille Centauros genuit. Dejectus deinde in terram cum paſſim gloriaretur, ſe cum Deorum Regina rem habuiſſe, Jupiter indignatus, fulmine ad inferos Ixionem detruſit, curavitque, ut ibi rotæ volubili alligatus perpetuo volutaretur. *Ovid. 4. Metam. v. 461.* Volvitur Ixion, & ſe ſequiturque, fugitque. *Virg. 6. Æn. v. 601.* Quid memorem Lapithas, Ixiona, Pirithoumque?

Ixionĕus, a, um, adject. ad Ixionem pertinens. *Virg. 4. Georg. v. 484.* Atque Ixionei vento rota conſtitit orbis.

Ixionĭdes, æ, m, 1. filius Ixionis, ideſt, Pirithous, vel aliquis ex Centauris. *Propert. l. 2. Eleg. 1. v. 38.* Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.

Ixionĭus, a, um, idem quod Ixioneus. *Lamprid. Heliogab. c. 24.* Paraſitos ad rotam aquariam ligabat, eoſque Ixionis amicos vocavit.

I ANTE Y.

Iynx, iyngis, f. 3. *ἴυγξ*, avis, paulo major fringilla, colore vario, linguam ſerpentibus ſimilem habens, quam longitudine quatuor digitorum exerit, rurſumque contrahit intra roſtrum. Torquilla a quibuſdam eſt appellata, quia collum circumagit in adverſum, reliquo quieſcente corpore. Ob eandem cauſam vocatur etiam verticilla, a colli verſura. Sunt qui & turbinem vocent, putentque, avem eſſe amatoriis medicamentis infamem. Frequens hujus avis mentio eſt apud *Theocr. in Pharmaceutria*, & *Plin. l. 11. c. 47.*

DE LITTERA K.

K Litera Græcorum eſt, quam *κάππα* nominant. Ea Latini vix utuntur, niſi in dictionibus Græcis, quibus tanquam Latinis utuntur, ut *Kyrie eleiſon*. Sed hujuſmodi, quoniam mere Græca ſunt, ſatius fuerit ſcribere Græcis literis. Nam & *Priſcianus* teſtis eſt, K apud Latinos eſſe ſupervacuum, & *Quinctilianus l. 1. c. 7.* non obſcure innuit, loco ejus nos habere literam c, quæ ad omnes vocales vim ſuam perferat.

DE LITTERA L.

L Litera Latinorum eſt, Græcorum *lambda*, ſono, & poteſtate reſpondens, una ex iis, quæ a Græcis *ἀμετάβολα*, hoc eſt immutabiles, a Latinis *liquidæ* appellantur. Quo fit, ut mutam immediate ſubſequens in eadem ſyllaba, præcedentem ſyllabam, ſi brevis fuerit, reddat indifferentem. ¶ In vocibus ab hac litera incipientibus, ſi cum præpoſitione *ad*, vel *in* componantur, poſterior litera præpoſitionibus convertitur in *l*, ut *Allabor*, *allino*, *illino*, *illuſtris*, pro *Adlabor*, *adlino*, *inluo*, *luſtris*. In notis numeralibus ſignificat quinquaginta.

L ANTE A.

Labărum, n. 2. *λάβαρον*, vexillum militare auro intextum, gemmiſque intermicantibus ſplendidiſſimum, quod Imperatori præferri, ac a militibus pene adorari ſolebat, a *λάβαρον*, *υ* in *α* abeunte, ut *calix* a *κάλυξ*, quia primitus labrum fuerit *λάφυρον*, hoc eſt exuviæ, ſeu ſpolia hoſti vivo detracta, e. g. paludamentum imperatorium, quod vexilli loco geſtabatur. Quidam a *labore* deducunt, quod *laborum* vulgo diceretur. Et ſane *Hermias Sozomenus l. 1. c. 4.* *λάβωρον* per *ω* a Romanis vocari ſcribit. Sed Prudentius mediam ſyllabam corripit *l. 1. adv. Symmach. v. 487.* Chriſtus purpureum gemmanti textus in auro Signabat labarum. Erat autem Labarum haſta longa cum ligno in apice transverſo; a quo pendebat pretioſus pannus cum Imperatoris icone. Huic Conſtantinus M. coronam impoſuit cum cruce, & literis initialibus nominis JESU CHRISTI, quod contra Maxentium pugnaturus crucem in aere vidiſſet cum verbis *ἐν τούτῳ νίκα*. ¶ De labaro ſcripſere, vel meminere *Tertull. in Apol. Ambr. in Epiſt. Sozom. l. 1. c. 4. Euſeb. l. 1. & 2. de vita Conſtantini*, *Alciat. in 12. l. Cod. tit. de Propoſitis laborum*, *Cujacius ad l. 12. tit. 18. Lipſius ad l. 3. de cruce c. 15. & obſerv. l. 11. c. 20. Meurſius in Gloſſario*, voce *Λάβαρον*.

Labaſco, is, n. 3. & labaſcor, eris, d. 3. *pendere*, *ſtar per cadere*, *κρεμάμαι*, *κρέμαμαι*, caſum minor, ruinæ vicinus ſum, inchoativum, a *labo*, as. *Lucr. l. 4.* Vincitur in longo ſpatio tamen, atque labaſcit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro animo concidere, frangi, & de priſtina conſtantia excidere. *perder l'animo*. *Ter. Eun.* Labaſcit victus uno verbo, quam cito. *Varro apud Non. c. 7. n. 41.* Poſtquam vidit, miſericordia labaſci mentem infirmam populi.

Labda, æ, f. 1. *Λάβδα*, filia Amphionis cujuſdam ex Bacchiadarum genere. Cum clauda eſſet, & ob id a Bacchiadis cæteris ſperneretur, Ætioni nupſit, eique Cypſelum peperit. V. *Cypſelus*.

Labda, æ, m. 1. dictus eſt flagitioſus homo, qui id agit, quod *Varro in Marcipore* dixit buccam offendere. *Suetonius* ore morigerari. *Varro in Marcopoli*: Depiſtis, dicite labdæ? *Auſon.* Cui ipſe linguam cum dedit ſuam, Labda eſt. *Ex Voſſii Etymol.*

Labdacĭdes, æ, m. 1. Laius Labdaci filius, Oedipi pater. *Stat. 6. Theb. v. 431.* Nec verbera pallidus addit Labdacides.

Labdacĭdæ, m. 1. *Λαβδακίδαι*, Thebani, a Labdaco. *Stat. 10. Theb. v. 36.* ſic ille truces hortatibus implet Labdacidas.

Labdacis, idis, fœmin. *Λαβδακὶς*, Thebana, ut Labdacides cohortes, *Stat. 9. Theb. v. 650.*

Labdacĭſmus, i, eſt, cum pro uno duo *ll* pronuntiantur. *Iſid. l. 1. c. 31.* ¶ Alii Labdaciſmum vocant, cum litera canina R pronuntiari non poteſt. *Eraſm. in Dialogo de pronunt.* ¶ Eſt a *Λαβδὶα*, pro *Λαμβδὶα*, litera *μ* ob euphoniam ſublata, ut Græcis mos eſt.

Labdacius, a, um, adject. Thebanus, a Labdaco. *Statius 2. Theb. v. 210.* Labdacius dux, *h. e.* Eteocles, cujus avus Laius fuit Labdaci filius, & Thebanorum rex.

Labdăcus, m. 2. *Λάβδακος*, filius Agenoris, qui, cum Cadmus ejus frater Regno pulſus eſſet, Amphion ſuis manibus ſibi mortem conſciviſſet, Lycus interfectus eſſet ab Hercule, rogatus ab amicis, ut Syria relicta in Græciam veniret, quod propter ſenectutem itineri ſe minus idoneum cerneret, Laium filium miſit, qui Regni ſtatim potitus eſt. *Theodont.* Alii dicunt, Labdacum filium fuiſſe Phœnicis, ſenem Thebas a Thebanis vocatum veniſſe, ibi aliquandiu regnaviſſe, & Laium genuiſſe.

Labeātis lacus, *lago di Scutari*, lacus Dalmatiæ, montibus undique ſeptus, *niſi* ad Septentriones, apud Scodram urb. Aliis eſt lacus Albaniæ, in mediterraneis. *Pop. Lubeatæ*, quorum urbs *Scodra*.

Labecŭla, æ, f. 1. *picciola macchia*, *μικρὸν λάθος*, dim. a labes. *Cic. in Vatin. c. 17.* Et clariſſimo viro nonnullam tua laudatione labeculam aſpergas.

Labefacio, is, eci, actum, a. 3. *movere*, *rompere*, תמוֹל, Ger. *werderben*, Gall. *gaſter*, Hiſp. *hazer caer*, *quebrar*, *σαλεύω*, *λυμαίνω*, rumpo, frango, deſtruo, perdo, a *labo*, quaſi labare facio. *Ter. Adel. 2. 2. 36.* Omnes dentes labefecit mihi. ¶ Translate ponitur pro enervare, frangere, debilitare. *inhebeto*. *Lucret. l. 4. v. 1106.* Uſque adeo Veneris compagibus hærent membra, voluptatis dum vi labefacta liquefcant. ¶ Item pro deterrere, & a conſtantia abducere, *rimovere*. *Cic. pro Sext.* Quem nulla unquam vis, nulla *minæ*, nulla invidia labefecit. ¶ Labefacere fidem ſuam dicitur debitor, *cum* male ſolvendo efficit, ne quis ei quippiam velit credere. *Suet. Veſpaſ. c. 4.* Ut qui prope labefacta fide omnia prædia fratri obligaret.

Labefactatĭo, onis, f. idem quod labefactio. *Quint. l. 8. c. 4.* Hic & Catilina, & Gracchus, & mediocris labefactatio cædi, & incendiis, & vaſtationi comparatur.

Labefactātus, a, um, nom. particip. enervatus, infractus, debilitatus. *Cic. de Sen. c. 6.* Maximas Reſpublicas ab adoleſcentibus labefactatas, a ſenibus ſuſtentatas, & reſtitutas reperietis.

Labefactĭo, onis, f. deſtructio, corruptio, æſtus labefaciendi. *Plin. l. 23. c. 1.* Tuſſim veterem inhibet, & gutturis rheumatiſmos, orthopnœam, dentium labefactionem. Al. leg. *labefactationem*.

Labefacto, as, a. 1. *guaſtare*, *corrompere*, *diſtruggere*, *offendere*, *danneggiare*, הִשְׁחִית, Ger. *ſchwechen*, Gal. *gaſter*, *corrompre*, Hiſp. *deſtruir*, *corremper*, *λυμαίνω* corrumpo, damno afficio, lædo, freq. a *labefacio*. *Cic. Ver. 6.* Demoliri ſignum, ac veſtibus labefactare. *Colum. lib. 2. cap. 2.* Ac minus colla eorum labefactentur. ¶ Translate ſumitur pro vexare, affligere. *Cic. ad Comif.* Nec vero poſtea deſiti labefactare eum. ¶ Item pro corrumpere, pravum reddere. *Cic. pro Cluent.* Quorum fidem pretio labefactare conata ſit. ¶ Item pro debilitare, ac veluti proſternere. *Cic. 1. Fin.* Ne invidia verbi labefactetur oratio mea. *Id. pro Cluent.* Labefactare opinionem. *Id. 1. de Fin.* Labefactare, & evertere Rempublicam. ¶ Item pro commovere, & a propoſito avertere. *Ter. Eun. 3. 3. 3.* Ita me video ab ea aſſtue labefactarier. ¶ Item imminuere, violare. *Cic. pro Rabir. Poſth.* Labefactare dignitatem alicujus.

Labefactus, a, um, loco motus, corruptus, deſtructus, partic. paſſ. a labefacio. *Virg. 4. Æn.* Animum labefactus amore. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 22.* Dejecta turri, labefacta parte muri.

Labeſſo, is, paſſiv. anomal. *effor guaſto, o diſtrutto. Senec. de conſtant. Sapient. c. 6.* Sub iſto tot civitatum everſore munimenta inceſſa arietis labefieri.

Labellum, n. 2. Lavellum, *Lavello*, urbs parva Apuliæ Peucetiæ, in Baſilicata, in R. Neap. in lim. Cap. tanetæ, inter Melphim ad Occ. & Minervinum ad Or.

Labellum, li, n. *labricciuolo*, χειλάριον, dim. a labrum. *Cic. 1. de Inv.* At Platonis cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis conſederint. ¶ Interdum pro vaſculi genere ponitur facto ad ſimilitudinem labri, quo in balneis uti ſolemus ad lavandum. *Cic. 2. Leg. c. 26.* Super tumulum noluit quidquam ſtatui, niſi columellam, aut menſam, aut labellum. *Catul. epigr. 33.* Te campo quæſivimus minore, Te in Circo, te in omnibus labellis. h. e. balneis.

Labens, entis, particip. *Liv. lib. 2. cap. 20.* Labentibus ſuper corpus armis, *eo. dendo. Petron. in Satyr. c. 127.* Labentis mundi curſus. h. e. tranſactis. *Sueton. in Aug. Virg. Æn. 2. v. 14.* Tot jam labentibus annis. h. e. tranſactis.

c. 99. Labentes malæ, *ſmunte.*

Labĕo, onis, m. is, cui labia immodica ſunt, a *labium. Chariſ.* apud *Priſcian. l. 4. Plin. l. 11. c. 37.* Labra, a quibus brocchi labeones dicti. *Arnob. l. 3.* Capitones, frontones, labeones. ¶ Hinc nomen

Labĕo Antiſtius, Juriſconſultus apud Romanos. *Gell. l. 13. c. 10. & 12.*

Laberianus, a, um, ad Laberium pertinens. *Senec. l. 3. de Ira, c. 11.* Occurrat tibi Laberianus ille verſus.

Laberius, m. 2. Poeta mimographus, qui a Cæſare anulo equeſtri donatus eſt. *Macr. Sat. l. 2. Gel. l. 11. c. 9. Juv. l. 3. Declam. 18.* Laberium mimum Divus Julius ludis ſuis produxit, deinde Equeſtri Ordini reddidit, quem cum jutiſſet ire ſeſſum, omnes Equites ita ſe coarctaverunt, ut venientem non reciperent.

Labes, is, f. 3. *rovina, danno*, חֻרְבָּן, Germ. *ſchad*, Gal. *tache*, Hiſp. *mancilla*, *caymiento*, ντῶσις, ruina, lapſus, a *labor, eris. Serv. in 1. Æn.* Proprie enim ruinam, aut lapſum notat: quia autem quæ labe conciderunt, deformia ſunt, per translationem ſumitur pro macula. *Cic. 1. de Div. c. 43.* Labes agri Privernatis, cum ad infinitam altitudinem terra deſediſſet. *Ibid.* Ut multa oppida corruerint, multis locis labes facta ſit, terræque deſederint. *Liv. l. 21. c. 36.* Per nudam infra glaciem, fluentemque labem liqueſcentis nivis ingrediebantur. Alii legunt *eadem. Plaut. Capt. 4. 3. 3.* Quanta pernis peſtis veniet, quantas labes lanido! ¶ Translate accipitur pro damno, corruptione, depravata labes lanido! ¶ Translate accipitur pro damno, corruptione, depravatione. *Cic. pro Flac.* An innocentiæ labem aliquam, aut ruinam fore putatis? *Cic. in Vatin.* Ne qua ex tua indignitate labes illius dignitati aſpergi videatur. *Id. in Vatin.* Ne qua ex tua indignitate labes illius dignitati aſpergi videatur. *Id. 2. de Leg.* Animi labes nec diuturnitate evaneſcere, nec manibus ullis elui poteſt. *Id. 3. Off. c. 21.* Hunc tu quas conſcientiæ labes in animo cenſes habuiſſe? quæ vulnera? ¶ In ablat. caſu *labi* pro labe. *Lucret. l. 5. v. 928.* Nec novitate cibi, nec labi corporis ulla.

Labiæ, arum, fem. *le labbra*, idem ac labia. *Plaut. Stich. 5. 4. 41.* Age tibicen, quando bibiſti, refer ad labias tibias. Ita legit *Nonius c. 3. num. 120.* Sic *Nevius* apud *eund. Non. ibid.* Homini labias pugnis cædere. *Ennius Poeta* apud *Gel. l. 19. c. 12.* Animula ægra & ſaucia cucurrit ad labias mihi.

Labici, m. 2. *Valmontone*, Col. & urbs olim Latii, nunc opp. Ducatus titulo inſignitum, in Camp. Rom. medium inter Tuſculum, & Anagniam. Cluverius inſignitum, in Camp. Rom. medium inter Tuſculum, & Anagniam. Cluverius credit eſſe *Zagarolo*, oppidulum magis ad Bor. Luccas Holſtenius credit, ſuiſ. credit eſſe *Zagarolo*, oppidulum magis ad Bor. Luccas Holſtenius credit, ſuiſ. ſe, ubi nunc *la Colonna*, caſtrum Campaniæ R. in illo tractu, ſub Tuſculo. Conditum dicitur a Glauco Minois filio, quem Labicum appellarunt a ſcuto militari intus anſato, quod primus in Italia oſtendit, nempe a λαβὴ, *anſa*. *Liv. lib. 2. cap. 39.* Deinde Lavinium recepit, Vitelliam, Trebiam, Labicos. ¶ Pop. *Labici, Lavici, Labicani.* Poſſeſſ. *Labicanus*, ſeu *Lavicanus*, ut Ager Labicanus, & Via Labicana, ſeu Lavicana, *Strada di Valmontone*, quæ Roma Labicum ducebat. Sic Labicanus ager apud *Plin. l. 3. c. 5.* ¶ Labicus, i, ejus oppidi incola. *Virg. 6. Æn. ad fin.* Et Sacranæ acies, & picti ſcuta Labici.

Labicum, i, oppidum Latii, idem ac Labici. *Silius 12. verſ. 534.* campos ingreſſus, & arva Labici.

Labĭdus, a, um, adject. idem quod labilis. *Vitruv. lib. 6. in proem.* Labidis itineribus vadere.

Labilis, & le, o. 3. quod facile labitur. *Arnob. l. 7.* Dulcedo labilis. *Ammian. l. 27. c. 23.* Per labilem limum digreſſus.

Labinius, m. 2. *Lovino*, fl. Galliæ Togatæ, inter Bononiam, & Mutinam, apud quem Triumviratus inter Octavianum, M. Antonium, & Lepidum firmatus eſt.

Laniöſus, a, um, adject. qui magna labia habet. *Lucret. l. 4. v. 1162.* Simula Silena, ac fatura eſt, labioſa Philema.

Labĭum, bii, & labrum, bri, n. *labbro*, שְׂפָה, Germ. *lefftzen*, Gall. *levre*, Hiſp. *labio*, χεῖλος, eſt extremitas alicujus rei, & præcipue dicitur de extremitatibus, & operculis oris, quæ ſunt veluti vallum quoddam tegendis dentibus a natura datum, a λαμβάνω, 2. a. inf. verbi λαμβάνω, *capio*, quia labiis cibum apprehendimus. *Iſid. l. 11. c. 1.* deducit a labendo. *Ter. Eun.* Labiis demiſſis. *Cic. 3. de Or.* In cujus labris leporem habitaſſe ferunt. ¶ Aliqui labium a labro diſtinguunt. *Donat. ad Eun. a. 2. ſc. 3.* Labra ſunt ſuperiora, labia inferiora. At contra *Agretius*: Labium ſuperius dicitur, labrum inferius. *Verrius Flaccus*: quemadmodum *Chariſius* tradit *l. 1.* ſic diſtinxit, modica eſſe labra, labia autem immodica, & inde labeones dici. Sed recte monet Chariſius, labra, & labia indiſtincte dici: *Mart. l. 2.* Baſia dimidio quod das mihi, Poſthume, labro. *Virg. 2. Ecl.* Necdum illis labra admovi. *Perſ. in Prafac.* Nec fonte labra prolui Caballino. ¶ Primis, vel primoribus labris aliquid attingere, vel deguſtare, eſt leviter aliquid attingere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hunc cenſes primis, ut dicitur, labris guſtaſſe Phyſiologiam? *Id. 1. de Or.* Quæ iſti Rhetores ne primoribus quidem labris attigerunt. ¶ A ſummis labris, h. e. non ex animo. *Senec. ep. 10.* Non a ſummis labris iſta venerunt. ¶ Dicitur etiam de marginibus, & extremis oris foſſæ, fluminis, fontis, lacus, & hujuſmodi, *vipe. Cæſ. 7. B. G.* Foſſam pedes viginti latam directis lateribus duxit, ut ejus ſolum tantundem pateret, quantum ſumma labra diſtabant. Adde *Liv. l. 37. c. 37. in fin.* ¶ Labrum item dicitur vas amplum, in quod aqua e fonte delabitur. *Plin. ep. 6. l. 5.* Inter has marmoreo labro aqua exundat. ¶ Eſt & labrum genus vaſis in balneis ad lavandum aptum, λουτὴρ, ita dictum, quaſi *lavabrum. Cic. l. 14. Fam.* Labrum ſi in balneo non eſt, fac, ut ſit. ¶ Denique dicitur de vaſe cujuſcumque generis, ut *Labrum lupinarium*, in quo lupinus conditur, *vinarium, oleariam*, &c. in quod vinum a lacu, oleum e cortina transfertur. *Cato de R. R. c. 10. 11. & 13.*

Labo, as, n. 1. *vacillare*, נוּד, Germ. *fallen*, Gall. *branler*, Hiſp. *bambanear*, *ὀνοχάσμαι*, vacillo, nuto, a *labor, eris*, per finc. quia, qui labat, idem laborat, ut vitet lapſum. Valla hoc diſcrimen ſtatuit inter *labare* & *labi*, quod labare ſit ruere, & repente cadere, *labi*, leviter, ſenſimque deorſum ire. *Cic. in Ver. 6. c. 43.* Signum illud nulla lababat ex parte. *Virg. 2. Æn.* Labat ariete crebro janua. *Id. 12. Æn.* Genua labant, gelidus concrevit frigore ſanguis. ¶ Translate ponitur pro deficere, inconſtantem eſſe, dubitare. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Labat conſilium meum. *Celſ. l. 2. c. 7.* Mens labat. *Plin. l. 14. c. 22.* Labare ſermone. ideſt inconſtanter, & timide loqui. *Liv. l. 5. c. 18.* Memoria labat. *Id. l. 36.* Labant animi. *Suetou. in Cæſ. c. 14.* Labantem ordinem confirmare.

Labor, eris, lapſus ſum, d. 3. *ſcorrere, cadere, diſcendere*, נפל, Germ. *fallen*, Gall. *tomber*, Hiſp. *caer*, καθάπτω, deorſum feror, leviter, ſenſimque deorſum eo, a *labo, as. Virg. 2. Æn. v. 262.* Demiſſum lapſi per funem. *Ovid. 2. Metam.* labuntur lacrymæ. Sic labi dicuntur angues, flumina, piſces in aqua, &c. *Ovid. Virg. Horat.* ¶ Labi etiam dicuntur ii, qui in lubrico gentes veſtigia in terram ruunt, *ſtruccicolare. Horat. l. 2. Sat. 8. v. 74.* Si patriam pede lapſus frangat agaſo. ¶ Translate ponitur pro deficere, exoleſcere, *mancare. Liv. in præf. l. 1.* Labente deinde paulatim diſciplina.

¶ Item pro diſſipari, perire. *Cic. de Am.* Serpit enim deinde res, quæ proſſivis ad perniciem, cum ſemel cœpit, labitur. ¶ Item pro deſcendere, devenire. *Cic. 2. de Leg.* Quorum mores lapſi ad mollitiem. *Tacit. 4. Ann. c. 6.* Labi in adulationem. ¶ Item pro errare, falli, peccare. *Cicer. 2. Fam.* Numquam labere, ſi te audies. *Id. 7. Phil.* Si hoc tempore conſilio lapſi erimus. *Id. pro Rab.* Sed in his rebus omnibus imprudentia laberis. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 33.* Hac ſpe lapſus Indutiomarus. h. e. fruſtratus. ¶ Item pro digredi, *ſar dalle digreſſioni. Cic. ad Att. l. 4. ep. 5. & 2. de Divinat.*

Labor, & Labos, oris, m. *fatica*, עָמָל, Germ. *arbeit*, Gall. *travail, fatigue*, Hiſp. *trabajo, veiro*, opera, defatigatio. *Cic. de Sen.* Nonne melius fuiſſet otioſam ætatem, & quietam ſine ullo labore, aut contentione traducere? *Virg. 1. Æn.* Qualis apes æſtate nova per florea rura exerceat ſub Sole labor. *Id. 1. Georg. v. 145.* Labor improbus omnia vincit. ¶ Hinc ferre, perferre, ſuſtinere labores, labore frangi, exercere ſe in laboribus, laborem inſumere in aliquam rem, eſſe in labore, &c. *Cic. ſæpe, Ovid. Liv. & al.* ¶ Sæpe uſurpatur pro moleſtia, calamitate, incommodo. *Cic.* Labores belli. *Virg. 4. Æn.* Iliaci labores, & 2. Æn. Et breviter Trojæ ſupremum audire laborem. h. e. excidium. ¶ Labores Lucinæ, h. e. dolores partus. *Virg. Georg. 4.* Labores Lunæ, h. e. Eclipſis. *Id. 2. Georg.* ¶ Sumitur & pro morbo. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Nervorum labores reficiunt. Adde *Plaut. Curc. 2. 1. 4.* ¶ Dicitur etiam *labos*, pro *labor*, ſed a Poetis. *Ter. Heaut. 3. 1. 6.* Quibus eſt aliquis objectus labos. Adde *Plaut. in Trinum. & Catull.*

Laborātus, a, um, adject. labore perfectus, elaboratus, *lavorato. Virg. 1. Æn. v. 643.* Arte laboratæ veſtes. *Martial. l. 4. epigr. 33.* Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris. *Tertull. de vel. Virg. c. 10.* Continentia laboratior.

Laboriæ, ſem. 1. Campi Laborini. *Terra di Lavoro, Territorio di Guado*, campi fertiliſſimi circa Capuam, Cales, Calenum, & Sinueſſam. *Plin. l. 18. c. 11.*

Laboriſer, ra, rum, *faticoſo, travaglioſo*, ferens laborem, laboris patiens. *Ovid. 9. Met. v. 285.* Laborieri cum jam natalis adeſſet Herculis.

Laborini campi, m. 2. *Terra di Lavoro*, Laboriæ. *Plin. l. 17. c. 4.*

Laborĭoſe, adv. *con fatica, travaglioſamente*, cum labore. *Cic. pro Roſc. Com. c. 11.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet iracundius, & laborioſius. *Id. 1. Ver.* Itaque ſemper hi diligentiſſime, laborioſiſſimeque accuſarunt. *Cornel. epigr. 39.* Male eſt, Cornifici, tuo Catullo; Male, mehercule, & laborioſe.

Laborĭoſus, a, um, *faticoſo, pieno di fatica*, עָמֵל, Germ. *arbeitſam*, Gall. *laborieux*, Hiſp. *trabajoſo, trabaxoſo*, qui laborem non iuvitus ſubit, qui multum laboris ſuſtinet. *Cic. pro Cælio c. 1.* Vos laborioſos exiſtimet, quibus otioſis ne in communi quidem otio liceat eſſe. ¶ Item quod conjunctum eſt cum labore, ſeu labore plenum eſt. *Cic. 1. Fin.* Quis noſtrum exercitationem ullam corporis ſuſcipit laborioſam? ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Opus laborioſum, quod non ſine labore perficitur, Ager laborioſus, in quo colendo plurimum laboratur. *Cic. 5. Fam.* Omnia, quæ in tuis rebus agant, & non laborioſa mihi, & honeſta videbuntur. *Nepos Attic. c. 12.* Quod utrum ei laborioſius, an glorioſius fuerit difficile fuit judicare. *Liv. l. 3. c. 19.* Opus fuit omnium longe maximum, ac laborioſiſſimum.

Labōro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarſi, faticare, durar fatica*, יָגַע, Germ. *arbeiten*, Gall. *travailler*, Hiſp. *trabajar*, πονῶ, fatigor, & cum labore aliquid ago. *Quint. l. 3. c. 11.* Ambitioſe circa aliquid laborare. ¶ Interdum eſt laborando efficere, ut Arte laboratæ veſtes. Laborati libri. V. *laboratus. Cic. Att. l. 4. ep. 16.* ubi alii alit. leg. ¶ Metaleptice ſumitur pro male ſe habere, agitari, morbo, vel corporis doloribus affici, *eſſere travagliato, ammalato, infermo. Cic. 1. Fin.* Nec vero quiſquam ſiultus non horum morborum aliquo laborat. *Id. 7. Fam.* Cum decimum jam diem graviter ex inteſtinis laborarem. *Id. 2. Tuſc.* Cum ex renibus laborarem. *Id. ibid.* Quod vehementer ejus artus laborarent. *Ter. And. 1. 5.* Laborare dolore. *Liv. l. 34.* Diverſiſque duobus vitiis, avaritia, & luxuria civitatem laborare. ¶ Item pro pati. *Plin. l. 32. c. 10.* Laborare a frigore. Sic a *Cic. 1. Tuſc. & Juven. ſat. 6. v. 442.* Luna laborare dicitur, cum patitur Eclipſim. Et ab *Horat. l. 3. od. 22.* puella dicitur laborare utero, cum paritura eſt. ¶ Item pro indigere. *Cæſ. 3. B. C.* Illi omnia perpeti parati maxime re frumentaria laborant. ¶ Item pro angi, ſolicitum eſſe, *affliggerſi. Cic. 16. Fam.* Quæ cogitatio ſi non incidiſſet, non laborarem. *Id. 4. Fam.* Non tuis bonis delectari potius, quam alienis malis laborare. *Id. 2. Fam.* Quod tam vehementer de Milone laborem. *Id. 8. Fam.* Pompejus dicitur valde pro Appio laborare. ¶ Item pro curare. *Cic. ad Q. Fr.* Quod ego non nimium laboro. *Id. 16. Fam.* Nihil laboro, niſi, ut ſalvus ſis. *Id. 3. Fam.* Ut quam in partem accipias, minus laborem. Hoc ſenſu uſurpatur etiam cum infinito. *Hor. de art. poet. v. 192.* Nec quarta loqui perſona laboret. *Nepos Pelop. c. 3.* Ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. ¶ Item pro parere. *Sil. l. 16. v. 411.* Et nobis, & equis lethum commune laboras. ¶ Translate Laborare fides dicitur, quæ vacillat. *Elor. l. 1. c. 12.* Fides annalium laborat. ¶ Translate item accipitur pro conari, eniti. *Cic. in Ver. 7.* Nullam ad rem, niſi ad officium, & veritatem, omnes meæ curæ, vigiliæ, cogitationeſque laborarunt. *Id. 5. Ver.* Omnibus nervis mihi contendendum eſt, atque in hoc laborandum, ut &c. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. l. 1. Fam. ad Lent.* Laboratur vehementer, inclinata res eſt.

Labos. V. Labor.

Labōſus, a, um, adject. idem quod Laborioſus, a *labos* pro labor. *Lucil.* apud *Non. c. 8.* Iter laboſum. *Idem.* Pœne laboſæ.

Labradeus, m. 2. cognomen Jovis, qui in Caria colebatur. Hujus ſimulacrum primum dicitur conſecraſſe Arſelis Rex, cum Gygi adverſus Candaulem Lydorum Regem ſuppetias tuliſſet, indeque ſecurim, Lydorum Regum geſtamen, in Cariam retuliſſet. Securim autem Lydi λάβρυν, appellant. Unde Jovi Labradeo cognomen factum eſt. V. *Cal. l. 6. cap. 11.* ¶ Jovis Labradei meminit etiam *Plin. l. 32. c. 2.* ubi tamen *Harduin.* ex Æliano legit *Labrandeus*, ex Labranda Cariæ oppido ducta appellatione.

Labron, onis, m. *Livorno*, oppidum, & portus Hetruriæ, apud Piſas. *Cicer. lib. 2. ad Q. Fr. epiſt. 3.*

Labros, i, m. nomen canis apud *Ovid. 3. Metam. v. 224.* ita dicti a voracitate. nam λάβρος voracem ſignificat. ¶ Indidem dictus eſt labrus, piſcis marini genus, cauda placens, apud *Plin. ſub fin. lib. 32.*

Labrōſus, a, um, *chi ha groſſe labbri*, χειλώδης, quod extremitates habet prominentes veluti quædam labra. *Celſus l. 7. c. 26.* Ferramentum fecit in ſumma parte labroſum.

Labrum. V. Labium.

Labrum Venereum, n. 2. *Libanca*, herba eſt ex genere aculeatarum, echinata ferens capitula, quibus fullones pannis, veſtibuſque lanam inducunt. Dioſcorides diſplacum appellat, vulgus herbariorum virgam paſtoris. *Plin. l. 25. c. 13.*

Labrus, piſcis. V. Labros.

Labruſca, æ, f. 1. & labruſcum, i, n. 2. *lambruſca, o lambruſco, ἀγριάμπελος, ἄμπελος ἀγρία*, vitis agreſtis, & erratica dicitur, quod in agrorum labris, ſeu marginibus, & extremitatibus, ideſt in ſepibus naſcatur. *Serv. ad Ecl. 5. Non. & Iſid. l. 17. c. 5. Virg. 2. Buc.* Sylveſtris raris ſparſit labruſca racemis. *Id. in Cul. v. 32.* Denſaque virgultis arida labruſca petuntur. *Colum. l. 8. c. 5. ad fin.* Ut eos faſſidiant, efficit uva labruſca de vepribus immatura lecta.

Labundus, a, um, *labente. Accius* apud *Non. c. 10. n. 4.* Unda ſub undis labunda fluit.

Laburnum, n. 2. arbor Alpina, dura, candidaque materia, aquas refugiens, cujus floretn cubitali longitudine non attingunt apes. *Plin. l. 16. c. 18.*

Labyrinthēus, a, um, o. 1. 2. quod ad labyrinthum ſpectat. *Catul. carm. 63.* Ne labyrintheis e flexibus egredientem, &c.

Labyrinthĭcus, a, um, adject. idem ac Labyrintheus. *Sidon. in carm. ep. 13. l. 9. inferto.* Inter aſperum, viaſque Labyrinthicas cucurrit.

Labyrinthus, m. 2. *labirinto*, Germ. *ein irrgang*, Gall. *labirinthe*, Hiſp. *laberinto*, λαβύρινθος, locus multis viarum ambagibus inflexus, ex parietibus, vel

ex arboribus, a λαβεῖν, *sumere*, vel a λαβὼν, & ἵστημι, quod prehendendo decipiat, vel a λαβεῖν ὄψιν, quasi λαβύνυμος, quod varia ab ingresso aperiuntur, & quasi prehenduntur ostia, nec tamen exitus invenitur. Quatuor præcipue labyrinthi celebrantur. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Primus fuit Ægyptius, in urbe Heliopoli, omnium maximus, portentosissimum humani ingenii opus, lapideis e Paro columnis in introitu, reliquis Syeniticis. *Mela l.* 1. Secundus Creticus, apud Gortynam urb. perplexis parietibus, factus a Dædalo, qui exemplar ab Ægyptio sumpsit, jussu Minois, in quo Minotaurus monstrum inclusum est. Centesimam tantum portionem ejus, qui in Ægypto erat, continebat, itinerum tamen ambagibus, & recursibus & recursibus multo admirabilior fuit. *Ovid.* 8. *Met.* Tertius fuit Lemnius columnarum nitore insignis. Centum enim, & quinquaginta columnas habebat. Quartus fuit Italicus, quem Porsena Hetruscorum Rex sepulchri causa sibi extruxit. ¶ Translate pœnitur pro oratione, vel re alia quacumque inexplicabili. *Boeth. l.* 3. *de Consol. Philos. prosa* 12. Inextricabilem labyrinthum rationibus texens.

Lac, lactis, n. 3. *latte*, חלב, Germ. *milch*, Gal. *lait*, Hisp. *leche*, γάλα, succus maternus, quo animalia nutriuntur, a gen. γάλακτος, *lactis*, truncata prima syllaba, ut *nosco* a γινώσκω. *Lucr. l.* 5. *v.* 812. Dulci repletur, peperit cum femina, lacte. *Plaut. Amph.* 2. 1. 54. Neque lac lacti magis est simile. ¶ *Lac gallinaceum*, proverbium est de re admodum rara usurpatum. *Plin. in præfat. hist. nat.* Inscriptionis apud Græcos mira felicitas, κάλλιστον inscripsere, quod volebant intelligi favum: alii αἴριστα ἀλεκτρύονος, ut vel lactis gallinacei sperare possis in volumine hausturn. ¶ Lac dicitur etiam herbarum succus, aut arborum. *Virg.* 4. *Georg. v.* 514. Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Lactis ficulni natura adversatur crabronum veneniis. Adde *Ovid. de nuce v.* 95. ¶ Translate *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Jucundioris disciplinæ cibo, ac lacte satiari. ¶ Invenitur etiam in gen. masculino. *Gel. l.* 12. *c.* 1. quam ad præbendum lactem adhibetis. *Apul. l.* 8. *Met.* Hominum lactem concupiscere. ¶ Veteres declinabant *lacte*, *ctis*. *Var.* apud *Non. cap.* 8. *nu.* 4. Candidum lacte pupilla eum fluit. *Plaut. Mer.* 5. 9. 30. Neque aqua aquæ, neque lacte est lacti usquam similius &c.

Lacæna, æ, f. *Spartana*, Lacedæmonia, Spartana. *Virg.* 2. *Georg. v.* 487. & virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Et *l.* 6. *Æn. v.* 511. scelus exitiale Lacænæ. *h. e.* Helenæ. *Val. Flacc. l.* 7. *v.* 150. fervere cæde Lacænæ. *h. e.* Clytemnestræ. *Mart. l.* 9. *epigr. ult.* cycno nupta Lacæna. *h. e.* Leda. ¶ Lacænæ canes memorantur a *Claud. l.* 3. *de laud. Stilich. v.* 300.

Lacca, æ, f. genus morbi in cruribus, cum venæ nimis turgescunt. Vox est *Vegetii l.* 1. *de re milit. c.* 27. & *l.* 3. *c.* 19.

Lacedæmon, onis, m. Λακεδαίμων, filius Jovis secundi ex Taygeta filia Agenoris Regis Phœnicum. Sed *Eusebius* dicit, filium fuisse Semeles ex patre incerto. Regnavit in Laconia in urbe Sparta. Hinc urbs *Lacedæmon* dicta est, populi *Lacedæmonii*, V. *Sparta*.

Lacedæmŏnes, um, m. 3. vel Lacedæmonii, orum, m. 2. Spartani, a Lacedæmone Jovis secundi filio. *Veget. l.* 3. Athenienses, & Lacedæmones, ac Macedonas rerum potitos. *Cic.* 3. *Off.* Classem Lacedæmoniorum, quæ subducta esset ad Gythium, etiam incendi posse. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Lacedæmonium Tarentum.

Lacedæmonius, V. Lacedæmones.

Lacer, vel lacerus, a, um, *lacerato*, *straccíato*, *squarciato*, פרח, Germ. *zerfetzt*, Gall. *dechiré*, Hisp. *despedacado*, διαίρυτος, dilaniatus, & proprie amputatus membris, aut oculis, vel auribus. *Fest.* Lacer, qui auribus curtatus est, lacerum, quodcunque in corpore imminutum. *Virg.* 6. *Æn.* Atque hic Priamidem laniatum corpore toto Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora. *Liv. l.* 1. *c.* 18. In diversum concitati equi lacerum corpus portantes. *Lucret. l.* 3. *v.* 404. Quamvis est circumcæsis lacer undique membris. *Ovid.* 2. *de Pont. ep.* 3. *v.* 28. In mediis lacera puppe relinquor aquis. *Plin. in Paneg.* Laceras gentilitates colligere. *h. e.* sparsas, huc illuc dispersas.

Lacerabilis, le, adject. qui lacerari potest. *Auson. Idyl.* 15. *v.* 17. Ipsa senectus Objicit innumeris corpus lacerabile morbis.

Laceratio, onis, f. *straccíamento*, קרע, Ger. *zerfetzung*, Gal. *dechirement*, Hisp. *despedacadura*, σπαραγμὸς, actus lacerandi. *Cic. in Pison.* An ego, si te, & Gabinium cruci suffixos viderem, majore afficerer lætitia ex corporis vestri laceratione, quam afficior ex infamia? *Id.* 3. *Tusc. c.* 26. Muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percussiones.

Lacerator, oris, *laceratore*, διαιρέτης, qui lacerat. *August. de morib. Eccl. Cath. c.* 1.

Lacerātrix, icis, f. quæ lacerat. *Macer.* 2. *c.* 6. Scabies cutis laceratrix.

Lacerātus, a, um, nom. ex particip. *lacero*, *lacerato*. *Cic. Phil.* 11. Laceratum corpus. *Liv. l.* 3. *c.* 58. Tergum laceratum virgis.

Lacerna, æ, f. 1. *casacca*, *mantello*, χλαῖνα, vestis exterioris genus simile pallio, aut penulæ, aut chlamydi, quod utrinque indui poterat, & ex utraque parte rejici, quo veteres in via utebantur frigoris propulsandi causa, item ad imbres arcendos, in caltris, in spectaculis, a λακέρνη, *vulgare*. *Cic.* 2. *Phil.* Nam quod quærebas, quomodo rediissem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis & toga, nullis nec caligis, nec lacerna. *Mart. l.* 14. Amphitheatrales nos commendamus ad usus, Cum tegit algentes nostra lacerna togas. ¶ In spectaculis utebantur Romani lacernis albis. Hinc videt *Mart. l.* 4. *epigr.* 2. Horatium quendam, quod unus nigris lacernis in Theatro visus esset. *Sen. epist.* 114. Lacernas improbi coloris sumunt. *h. e.* coloris non usitati, qualis erat purpureus, aut coccineus. ¶ Honoris causa solebant etiam lacernas deponere. *Suet. in Claud. c.* 6. Quin & spectaculis advenienti assurgere, & lacernas deponere solebat. V. ibi *Salmas.* plura differentem de usu lacernarum.

Lacernātus, a, um, *mantellato*, χλαινοφόρος, indutus lacerna. *Juv. Sat.* 1. *v.* 62. Ipse lacernatæ dum se jactaret amicæ. Ex hoc Juvenalis loco quidam colligunt, lacernas mulierum quoque fuisse; verum ibi loquitur Poeta de Sporo molli puero, quem Nero pro uxore habuit. V. *Ferrar. de re Vest. l.* 3. *c.* 19.

Lacernŭla, æ, f. diminut. parva lacerna. *Apoth. l.* 2. Lænas, lacernulas, trabeas sibi fecerunt.

Lacĕro, as, avi, atum, f. *straccíare*, *squarciare*, פרח, Ger. *zerfetzen*, Gal. *dechirer*, Hisp. *despedazar*, σπαράττω, dilanio, conscindo, discindo, membratim discerpo. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 8. Quæ lateri inhærens morsu lacerat viscera. *Ovid.* 11. *Met.* Ora, comas, vestem lacerat. ¶ Translate sumitur pro nocere. *Cic. Off. l.* 1. *c.* 17. Qui lacerarunt omni scelere patriam. *Plaut. Cur.* 4. 2. 22. Lacerare homines male suadendo. ¶ Item pro affligere, vexare. *Cic. Att. l.* 3. Meus me mœror lacerat, & conficit. *Id. pro Dom.* Quam vexavistis, raptavistis, omni crudelitate laceravistis. ¶ Item pro bonis aliquem spoliare. *Cic. pro Quinct.* Sed bonorum emptores, ut carnifices, ad reliquias vitæ lacerandas & distrahendas. ¶ Item pro maledicere, conviciis infectari. *Cic.* 11. *Phil.* Cum verborum contumeliis optimum virum incesto ore laceraret. *Id. in Brut.* Ab obtrectatione, & invidia, quæ solet lacerare plerosque. ¶ Item pro absumere, prodigere. *Plaut. Merc. prol. vers.* 48. Lacerari valide suam rem, illius augerier. ¶ Lacerare diem, est terere tempus, apud eundem. *Plaut. Stich.* 3. 1. 45. & *Asin.* 2. 2. 25.

Lacerta, æ, f. 1. vel lacertus, i, masc. 2. *lucerta*, חמט, Ger. *ein eydex*, Gall. *lezarde*, Hisp. *lagarto*, σαῦρα, σαυρὸς, serpentis genus, dictum, quod pedes habeat ad nostrorum lacertorum, hoc est, brachiorum similitudinem. *Ifid. lib.* 12. *cap.* 4. Ejus duo sunt genera, colore, & magnitudine distincta. Minorem zignyda vocant, sive chalcidem, tergo ferrugineo, distincto maculis quibusdam nigricantibus. Alterum genus viride est, superiore multo majus. Utroque in genere mas lacertus dicitur. *Virg. Ecl.* 2. Nunc virides etiam occultant spineta lacertos, *tamarri*. *Cicer. Att. lib.* 2. Nam ad lacertas captandas tempestates non sunt idoneæ.

Lacertōsus, a, um, *musculoso*, Germ. *starck von armen*, Gall. *qui a de gros muscles*, Hisp. *morcilloso*, σπαθώδης, qui magnos lacertos habet. Et quoniam lacerti musculosi sunt, pulpæque habent duras, factum est, ut lacertosus dicatur de membris carne torosa constantibus. *Colum. lib.* 7. Feminibus lacertosis, cruribus compactis. Adde *Varr. l.* 2. *R. R. cap.* 7. ¶ Item sumitur pro robusto, valido, quia hominis robur in torosis lacertis maxime est conspicuum. *Cicer.* 8. *Phil. cap.* 9. Quos Centuriones pugnaces, & lacertosos inter mimorum, & mimarum greges collocavit.

Lacertus, i, m. *braccio*, proprie est caro musculosa, & torosa, quæ quia præcipue in superiore brachii parte exstat, & conspicitur, hinc lacertus est pars brachii ab humero ad cubitum: nam a cubito ad manum est brachium. *Ovid.* 1. *Metam.* laudat digitosque, manusque, Brachiaque, & nudos media plus parte lacertos. *Cic. de Sen.* Aspexisse lacertos suos dicitur, illacrymansque dixisse, At hi quidem jam mortui sunt. ¶ Translate accipitur pro nervis, & viribus. Nam pars hæc corporis validis, & robustis toris, seu musculis compacta est. *Cic.* 1. *de Or.* Ipse eas Oratoris lacertis, & viribus torquebit. *Id. in Brut.* In Lysia sunt sæpe lacerti, sic, ut fieri nihil possit valentius. *Flor. in prol. ad fin. de Rep. R.* A Cæsare Augusto in sæculum nostrum inertia Cæsarum quasi consenuit, nisi quod sub Trajano Principe movet lacertos. *h. e.* erigit se, & vires resumit. ¶ Lacertus item genus est serpentis, ut dictum est. V. Lacerta. ¶ Item genus piscis, mari peculiare, cui inde nomen, quod lineis, quibus pictus, referat lacertum terrestrem. *Plin. l.* 32. *c. ult. Mart. l.* 7. *epigr.* 77. Cum saxetani fertur tibi cauda lacerti.

Lacessio, is, a. 4. idem ac lacesso, ut accersio, idem ac accerso. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 8. *a med.* Hos ego sermones lacessivi nunquam, sed non valde repressi. *Col. l.* 9. *c.* 8. Solenc coli novitate lacessiri.

Lacessītio, onis, f. irritatio, provocatio. *Ammian. l.* 16. *c.* 6. (al. 4.) Lacessitionibus crebris occupare obdidoni adhærentes.

Lacessītus, a, um, προτετακισμένος, provocatus, irritatus, particip. a lacesso. *Cic.* 1. *Off.* Ne cui quis noceat, nisi lacessitus injuria. *Id. pro Leg. Manil.* Duo potentissimi Reges, alter relictus, alter lacessitus.

Lacesso, is, lacessivi, lacessitum, n. 3. *provocare*, *incitare*, הביה, Ger. *reytzen*, Gal. *provoquer*, Hisp. *provocar*, προκαλέομαι, provoco, irrito, incito, a *lacio*, ut *capesso* a *capio*. In præteritis habet lacessi, & lacessivi. Sed cum usurpatur & lacesso in 3. conjug. & lacessio in 4. præteritum *lacessi* videtur proprium esse verbi *lacesso*, *lacessivi* verbi *lacessio*. Usurpatur tam in bonam partem, quam in malam. *Cic.* 5. *Tusc.* Tuis me amantissimis libris lacessisti. *Id. Cornif.* 12. *Famil. ep.* 20. Meque amabis, & scripto aliquo lacesses. *Idem* 2. *Phil.* Ultro maledictis me lacessisti. *Id.* 2. *de Orat.* Sæpe aliquis testis aut non lædit, aut minus lædit, nisi lacessatur. Sic lacessere prælio, bello, sponsione, &c. *Cicer. Ver.* 5. *Cæs. l.* 1. *B. C. Vel. l.* 2. &c. ¶ Significat etiam titillare. *Lucret. l.* 4. Hæc loca per voces veniant, aureisque lacessant. *h. e.* per hæc loca, &c. *Senec. de vita beat.* Mollibus, levibusque fomentis totum lacessit corpus. ¶ Item ferire, tangere. *Lucret. l.* 4. *v.* 217. Corpora, quæ feriant oculos, visumque lacessant. ¶ Item excitare, promovere. *Cic. l.* 3. *Fam.* Hos ego sermones lacessivi nunquam, sed non valde repressi. ¶ Item fatigare precibus, *importunare*. *Hor. l.* 2. *od.* 18. nihil supra Deos lacesso, nec potentem amicum Largiora flagito. Lachaniſſo, as, n. 1. λαχανίζω, langueo, vacillo, a λάχανον, *olus*, quia olera languidos faciunt. *Suet. in Aug. c.* 87. ponit betisare, pro languere, quod vulgo lachanisſare dicitur. ¶ Scribitur & *lachanizo*.

Lachānum, i, n. 2. *erba da mangiare*, λάχανον, olus generatim. *Horat. lib.* 1. *Serm. Sat.* 6. Ad porri, & ciceris refero, lachanique catinum. *Torrent.* & alii legunt *laganum*. V. Laganum.

Lachĕsis, f. 3. Λάχεσις, una Parcarum, quam Latine fortem interpretari possumus, a λαγχάνω, *sortior*. Fingunt enim, eam præesse tempori futuro, sortiri de hominibus, quid futurum sit, nere vitam, prosperitatem, & calamitatem hominum. V. Parcæ. *Ovid.* 5. *Trist. eleg.* 10. *ad fin.* O diram Lachesim, quæ tam grave fidus habenti Fila dedit vitæ non breviora meæ!

Lachryma, V. Lacryma.

Lacidas, V. Lacydes.

Lacinia, æ, f. *lembo*, κράσπεδον, fimbria, extrema pars vestis ad talos delapsa, *Serv. in Æn.* Cinctus Gabinus est toga sic in tergum rejecta, ut ima ejus lacinia a tergo revocata hominem cingat. *Sueton. Calig. c.* 35. Ut calcata lacinia togæ præceps per gradus iret. *Plaut. Merc.* 1. 2. 16. Sume laciniam, atque absterge sudorem tibi. vulgo *un lembo della veste*. Sic servare aliquid in lacinia, apud *Cic.* 16. *Fam. ep.* 21. ¶ Translate laciniæ sunt papillæ, quæ ex faucibus caprarum pendent. *Plin. l.* 8. *c.* 50. Fœminarum generositatis insignes, laciniæ corporibus a cervice dependentes. Has *Var. l.* 2. *R. R. c.* 3. appellat mamillas pendules. ¶ Quia porro ampla, & magnifica vestis, qualis fuit Romanorum toga, in extrema parte sinuosa est, plicisque corrugata, hinc V. Lacinios us. ¶ Et quia rursus tum complicationes ipsæ in multas partes dividere laciniam videntur, tum de facto in duo, vel plura segmenta aliquando dividitur, ne ambulationi impedimento sit, hinc *Colum. lib.* 7. *cap.* 3. Cum deinde grex ad locum fuerit perductus, in lacinias colonis distribuatur: nam particulatim facilius, quam universus coalescit. Vide Laciniatim. ¶ Per Synecdochen lacinia accipitur pro tota veste. *Apul. l.* 1. *A. A.* Unam e duabus laciniis meis exuo, eumque vestio.

Laciniatim, adverb. particulatim, a *lacinia*, qua particulas imæ vestis significant. *Apul. l.* 8. Non laciniatim dispersi, sed cuneatim stipato difficultates illas transibiremus. Sententia est, periculum posse evitari, si non commearent dispersi per lacinias, & particulas, sed stipati instar cunei.

Lacinio, as, a. 1. verbum est *Apul. l.* 10. *A. A.* Ut ventus adhærens pressule, membrorum voluptatem graphice laciniaret. hoc est membra per lacinias distingueret, & singulorum voluptatem deliberaret. Alii aliter legunt. Additur a Calepino exemplum *Plaut. Asin.* 3. 2. 41. Verum ibi legitur in probatis edition. *lacrymantem*, non *laciniantem*. ¶ Laciniare pro in lacinias secare. *Translate Tert. l.* 1. *adv. Marc. c.* 1. blasphemiis laciniatur. Alii legunt *lancinatur*.

Laciniōse, adv. in laciniarum modum. *Plin. l.* 26. *c.* 43. Laciniose crispa. Ita legit *Harduin.* Alii *lacunose*, alii *lacrymose*.

Laciniōsus, a, um, adject. κεκαυλωμένος, crispatus, & in particulas extrema parte divisus. *Plin. l.* 25. *c.* 10. Folia erant plantaginis, nisi angustiora essent, ac magis laciniosa. *Id. l.* 5. *c.* 10. *de Alexandriæ figura*. Ad effigiem Macedonicæ chlamydis orbe gyrato laciniosa. ¶ Translate pro implicato, & impedito usurpatur. *Apul. in Apol.* 1. Ut corporis sanitas expedita est, imbecillitas laciniosa. *Tert.* 4. *adv. Marc. c.* 29. Laciniosæ vitæ, & implicitæ. Sic apud *eund. de Virgin. veland. c.* 4. & apud *Hieron. ep. ad Theod.* laciniosus sermo. hoc est, flexuosus, implicatus, & per lacinias ductus. V. Lacinia.

Lacinium, ii, n. 2. *Capo delle Colonne*, Λακίνιον, prom. Brutiorum, in Magna Græcia, in eo tractu, ubi nunc pars Borealis Calabriæ Ulterioris, inter mare Hadriaticum, & Jonium. Dictum est a Laceno, seu Lacine latrone ibi ab Hercule interempto, qui partem illam Italiæ infestabat. Nonnulli causam afferunt, quod latro ille boves quasdam ab Herculis armento abegisset, & prædatus esset. Vulgo autem dicitur *Capo delle Colonne*, ab extantibus columnis templi Junonis Laciniæ. Nam prope hoc promontorium Hercules, occiso latrone prædicto, superbissimum templum extruxit in honorem Junonis, quam Laciniam appellavit. *Liv. l.* 42. *c.* 3.

Lacinius, a, um, adject. ut Juno Lacinia, de qua vide in Lacinium. *Ovid.* 15. *Metam.* Lacinia litora.

Lacio, is, lacui, & lexi, lacitum, & lectum, a. 3. *mentire nelle aggiunte*, מרמה, Germ. *einlocken*, Gal. *tromper*, Hisp. *guiar an el engano*, δολίζω, in fraudem induco. *Fest.* Lacit, decipiendo inducit. Lax enim fraus est. *Lucret. l.* 4. *v.* 1209. Quæ lacere in fraudem possent, vinctosque tenerent. ¶ Hoc verbum nunc fere obsolevit, & pro eo in usu sunt *allicio*, *pellicio*, a cætera ejus composita.

Lacmon, onis, m. 3. vertex Pindi Montis, ex quo Æas, & Inachus fluunt.

Laco, vel Lacon, onis, m. 3. Λάκων, qui ex est Laconia regione. *Nepos Timoth. cap.* 1. A quo cum Laco pecuniam numeratam accepisset. *Valer. Flac.* *lib.*

lib. 1. *verſ.* 425. Taurea vulnifico portat, cælataque plumbo Terga Laco. *Ovid. lib.* 3. *Metam.* Prævalidúſque Lacon, & curſu fortis Acilo. Ubi canem ex Laconia intelligit. Adde *Horat. Epod.* 6. *v.* 5. ¶ Lacones, um, iidem ac Lacedæmonii. *Claud. de B. Gild. v.* 222. Naufraga Ledæi ſuſtentant vela Lacones. Adde *Stat. 6. Theb.*

Lacŏnes. V. Laco.

Laconĭa, & Laconica, æ, ſ. 1. Lacedæmonia, Oebalia, *Zaconia*, Τγαconia, *Sacania*, λακωνικὴ, regio Peloponneſi, in ora Auſtrali. Cingitur a Mer. Laconico ſinu, ab Occ. Arcadia, & Meſſenia. Metropolis eſt Lacedæmon. In Laconia marmor viride, & pretioſum eſt, apud Tγaconas. *Nepos Timoth. c.* 2. Circumvehens Peloponneſum, Laconicam populatus, claſſem eorum fugavit.

Laconĭcum, ci, n. 2. *ſtuffa*, Germ. *ſchweitzbank*, Gall. *eſtuve*, Hiſp. *eſtuffa*, λακωνικὸν, prima balneorum cella, orbiculari ambitu in ſe recurva, in qua ſicco calore ſudorem provocabant. Cauſam, cur Laconicum dicatur, reddit *Dio l.* 53. ubi ait, ſic vocari, quod Lacones in primis ſudatoriis hujuſmodi cruditatem coquebant. Frequentabatur enim a crudis, ut per defudationem extruderetur, quidquid excrementitii, & ſudoriferi humoris in corpore reſediſſet. *Celſ. l.* 2. *c.* 17. *Vitr. l.* 5. *c.* 10. & *l.* 7. *c.* 10. *Colum. in præfat. l.* 1. Quotidianam cruditatem laconicis excoquimus, & exucto ſudore ſitim quærimus. *Cic. 4. Att. ep.* 10. Noſtram ambulationem & laconicum inviſas.

Laconĭcus, a, um, quod ad Lacones ſpectat. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Laconicæ canes oclonos pariunt. *Horat. l.* 2. *od.* 18. Nec Laconicas mihi Trahunt honeſtæ purpuras clientæ. ¶ Laconica clavis erat malitioſius quoddam, ac doloſius genus clavis, a cæteris communibus diſtinctum, de quo *Plaut. Moſtel.* 2. 1. 32. Clavem mihi harumce ædium Laconicam jube efferri intus; haſce ego ædes occludam hinc foris. Has claves *Ariſtophanes* citatus a *Suida* vocat κρουνὸς, & καυσοθηκτικὰς. Meander ab eodem Suida citatus ſignificare videtur, Laconicas clavis adhibitas fuiſſe ad oſtium foris claudendum, ita ut intus aperiri non poſſet. ¶ Laconica coena, proverb. Græcum apud *Athen. l.* 2. & *Plutarch. in Lycurgo*; & dicitur de coena frugali, quia Lacones temperantiſſimi erant.

Lacōnis, idis, ſ. *Spartana*, Lacæna. *Ovid.* 2. *Met. v.* 333. matre Laconide nati.

Laconiſmus, mi, m. 2. *parlar breve*, *corto*, λακωνισμὸς, breviloquium, breviloquentia, a Laconum ſeu Lacedæmoniorum moribus, ſive quod illis prolixa loquacitate nihil eſſet odioſius, quippe qui factis magis, quam eloquentia præcellerent, ſive quod in apophthegmatis præcipue valerent, quorum præcipua eſt gratia, ut pauciſſimis verbis plurimas ſententias complectantur. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 25. Sed quid ago? non imitor λακωνισμὸν tuum: altera jam pagella procedit.

Lacunōmus, i, λακώνομος, linea recta meridianum circulum ſecans, a λακὶς, fruſtum, fragmentum, & νόμος, feco. *Vitruv. l.* 9. *c.* 8. *V. Bald. in Lex. Vitruv.*

Lacryma, æ, ſ. 1. ſine aſpiratione, (Manut. in Orthograph.) *lagrima*, דִּמְעָה, Germ. *zäher*, Gall. *larme*, Hiſp. *lagrima*, δάκρυμα, δάκρυον, δάκρυ, humor ex oculis ſentium manans. In aliquibus codicibus ſcribitur *lacrima* per *a*, pro quo in vett. inſcriptionibus pag. 1442. n. 2. apud Gruter. & alibi a-*i*, pro quo in vett. inſcriptionibus pag. 1442. n. 2. apud Gruter. & alibi a-*i* liquoties *lacrumæ* per *u* invenitur. Dicta eſt a δάκρυμα, quod eſt verbale a δακρύω, *lacrymo*. Nam *y* in *i* facile convertitur, ut in *alacris* ab ἄλαcρος, in *oleo* ab ἔλαιον. Imo veteres *dacrima* pro *lacrima* dixiſſe, Livii Andronici auctoritate docuit *Feſtus*. *Cicer. in partit. cap.* 17. Cito areſcit lacryma, præſertim in alienis malis. *Id. pro Planc. cap.* 42. Lacrymas effundere. *Ter. Adelph.* 4. 1. 20. Homini illico, quaſi puero, lacrymæ cadunt. *Virg.* 9. Æn. *verſ.* 251. Vultum lacrymis rigare. *Tacit. Ann.* 3. *cap.* 23. Effundi in lacrymas. ¶ Translate dicitur de humore naturali in arboribus, quem interdum emittunt. *Plin. in proem. lib.* 23. Lacryma vitium, quæ veluti gummi eſt, lepras, & lichenas, & ſporas nitro ante præparata ſanat. *Id. l.* 11. *cap.* 6. Ex lacrymis arborum, quæ glutinum pariunt.

Lacrymabĭlis, le, o. 3. *lagrimevole*, *miſerabile*, δακρυτὸς, θρηνώδης, lacrymas commovens, dignus lacrymis, miſerabilis. *Ovid.* 6. *Met.* Doleam ne, geri lacrymabile bellum? *Id.* 2. *Met.* Quia nil lacrymabile cernit.

Lacrymabĭliter, cum lacrymis. *Hieronym. Epiſt.* 139. *ad Cyprian. poſt med.* Prophetæ lacrymabiliter deprecatur.

Lacrymabundus, a, um, qui lacrymatur. *Liv. l.* 3. *c.* 46. At ille lacrymabundus, Gratum eſt, inquit.

Lacrymandus, a, um, particip. paſſiv. deflendus. *Stat. Theb. v.* 100. Exſequiis lacrymandus eat.

Lacrymans, antis, o. partic. a lacrymor. *Ovid.* 13. *Met.* Manuque ſimul veluti lacrymantia terſit lumina. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Lacrymans calamus.

Lacrymatĭo, onis, ſ. *il lagrimare*, δάκρυσις, actus lacrymandi. *Plin. in proem. l.* 23. Genarum ſcabiem emendat, oculorumque lacrymationes.

Lacrymātus, a, um, *diſtillato*, emiſſus per modum lacrymæ, partic. a lacrymor. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 339. Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrrhas.

Lacrymo, as, n. 1. & lacrymor, aris, d. 2. *lagrimare*, *piangere*, דמע, Ger. *weinen*, Gal. *pleurer*, Hiſp. *llorar*, δακρύω, lacrymas effundo. *Ovid.* 3. *de Arte*, Diſcunt lacrymare decenter. *Cic.* 7. *Ver. c.* 46. Ecquis fuit, quin lacrymaretur? ¶ Reperitur cum acc. communi. *Terent. Eun.* Num id lacrymat virgo? ideſt, ob id. *Nepos Alcib. c.* 6. Ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus caſum lacrymarit. Ubi ſubauditur, *ob*, vel *propter*. ¶ In vett. codicibus reperitur *lacrumo*. *Terent. Adel.* 3. 4. 49. Oh, lacrumo gaudio. ¶ Non deſunt etiam qui ſcribant per *i*, ut dictum eſt in voce *lacryma*.

Lacrymōſe, adv. cum lacrymis. *Plin. l.* 16. *c.* 43. Argumento ſimilitudinis, quoniam lacrymoſe criſpa. *Hardoin.* legit *laciniose*, aut *lacunoſe*.

Lacrymōſus, a, um, *lagrimoſo*, δακρυώδης, abundans lacrymis. *Plin. l.* 17. *c.* 28. Quin & vitium radicibus aquam ſalſam jubent affundi, ſi ſint lacrymoſæ. *Id. l.* 29. *c.* 6. Oculi lacrymoſi. ¶ Item quod lacrymas provocat. *Hor. l.* 1. *ſer. Sat.* 5. Niſi nos vicina Trivici villa recepiſſet lacrymoſo non ſine fumo. *Ovid. epiſt.* 13. Lacrymoſa funera.

Lacrymŭla, æ, ſ. 1. *lagrimetta*, δακρύδιον, dim. a lacryma. *Cic. pro Planc.* Et mihi lacrymulam Criſpiani judicii objectas. *Catul. carm.* 67. Fruſtrantur falſis gaudia lacrymulis.

Lactans, antis, o. quod lac habet, vel lac præbet. *Gell. lib.* 11. *cap.* 1. Nam plerumque ſine diſcrimine, quæcunque lactans eſt eo tempore, offerri ſolet. *Var. l.* 2. *R. R. cap.* 7. Anniculis jam factis dandum hordeum, & furfures, uſque quo aderunt lactantes. ¶ Apud *Celſum* lactantia dicuntur cibi ex lacte confecti, *latticini*, *l.* 2. *cap.* 28. &c. 29. ¶ Lactans Deus erat apud Veteres, qui credebatur ſegetibus ſe infundere, & eas lactefcere facere. *Serv. in* 1. *Georg. verſ.* 318. *ex Varrone*.

Lactāris, e, adject. *Capra lactaris* dicitur a *Marcell. Empir. c.* 22. *poſt med.* quæ lac habet, & fœtum lactat.

Lactārius, ii, m. γαλακτηγὸς, qui cibos ex lacte conficit. *Lamprid. in Heliogab. c.* 27. Dulciarios, & lactarios tales habuit, &c.

Lactārius, a, um, *che ha latte*, γαλακτώδης, quod lac in ſe habet, ſive ſuccum lacteum, quod ex ſe lac producat. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Tithymalum noſtri herbam lactariam vocant, alii lactucam caprinam, *latteruola*. ¶ Lactaria animalia dicuntur, quæ lactis gratia paſcuntur. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Dandum bubus lupinum, & lactariis medica, & cythiſum. ¶ Dicitur item lactarius de cibo, qui ex lacte eſt confectus, qui vulgo *Lacticinium* dicitur. *Lamprid. in Heliogab. c.* 27. Ut quæcunque coqui de diverſis eduliis exhibuiſſent, vel ſtructores, vel pomarii, illi modo de dulcibus, modo de lactariis exhiberent.

Lactārius, m. 2. Lacteus, *Monte di Lettere*, al. *di Lettere*, mons alias Campaniæ, nunc Principatus cit. in R. Neap. inter Surrentum ad Auſtr. & Veſuvium M. ad Bor. trans Sarnum fl. ita dictus vulgo ab urbe cogn. cui inſidet. Sed Lucæ Holſtenio eſt *Monte Lattario*, a Stabiis, & Leteris 3. M. P. utrinque.

Lactātus, m. 4. *il lattare*, actus ipſe lactandi. *Plin. l.* 32. *c.* 2. *de muranis*. Ob id ſibilo a piſcatoribus, tanquam ſerpentibus, evocari, & capi, pinguiſcere lactatu.

Lactens, entis, o. 3. quod lac ſugit. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Lactentes cum matribus ne cubent. *Id. c.* 4. Porci, qui depulſi ſunt a mamma, a quibuſdam delici vocantur, neque jam lactentes dicuntur. ¶ Lactentia frumenta dicuntur, cum in granis lacteum ſuccum habere incipiunt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 318. Frumenta in viridi ſtipula lactentia turgent.

Lactĕo, es, n. 2. *lattare*, נין; Germ. *milch ſaugen*, Gall. *teter*, Hiſp. *mamar*, θηλάζω, lac ſugo. *Cic. de Div. lib.* 2. *cap.* 47. Romulus lactens fulmine ictus. ¶ Item lacte plenum eſſe, ut lactentia frumenta. V. in *Lacteus*. Sic ficus lactens. *Ovid.* 2. *Faſt.*

Lactĕŏlus, a, um, dim. a lacteus. *Catul. Epigr.* 51. Puellæ lacteolæ.

Lactes, ium, ſ. 3. num. plural. γαλακτίδες, *mesenterium*. Latini hoc nomen uſurpant vel pro inteſtinis tenuibus, vel pro meſenterio, omento, pancreate, pro glandulis meſenterii, vel pro ſucco, quem perſimilem lacti in piſcium maſculorum ventriculis cernimus, qui genitalis ſuccus, vel ros appellari poteſt. *Plin. l.* 11. *c.* 37. hac voce definit partes corporis a ventriculo, per quas in homine, & ove cibus labitur. Nam in cæteris *ile* appellari ait. Probus ſic deſcribit. Lactes ſunt loca in lateribus ſub umbilico pube tenus, adeo delicata, ut plagam ferre non poſſint. Quidam pro inteſtinis pinguibus accipiunt. Secundum *Celſ. l.* 4. lactes dicuntur graciliora inteſtina, per quæ labitur cibus, quæ tria ſunt, tenuę, jejunum, pyluros, quæ involvuntur meſenterio, ut a ſpinæ contactu duro munitiora, tutioraque reddantur. *Priſcian. l.* 6. dicit eſſe partes inteſtinorum. Dictæ ſunt a lacte, propter mollitiem, & lacteum candorem. *Plaut. Curc.* 2. 3. 40. Ita cibi vacivitate venio laxis lactibus. *Perſ. Sat.* 2. Emeris auriculas pulmones, & lactibus unctis. ¶ Singulare eſt hæc *lactis*, *is*. *Tutino.* apud *Priſc.* Craticula, cerebellum, lactis agnina. ¶ Alligare canem fugitivum agninis lactibus, proverb. eſt apud *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 84. & ſignificat, lentum, & inutile remedium magno malo adhibere.

Lactĕſco, ſcis, n. 3. *convertirſi in latte*, Ger. *zu milch werden*, Gal. *devenir lait*, *avoir du lait*, Hiſp. *ſer*, *o hazerſe leche*, γαλακτίομαι, eſt in lac converti. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 51. Omnis fere cibus matrum lactiſcere incipit. ¶ Nonnunquam lacte impleri. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Afinæ prægnantes continue lactiſcunt.

Lactĕus, a, um, *di latte*, γαλακτικὸς, quod ex lacte eſt. *Lucret. l.* 1. *v.* 258. candens lacteus humor Uberibus manat diſtentis. ¶ Quandoque accipitur pro candido, & lactis candorem referente. *Virg.* 8. Æn. Tum lactea colla auro innectuntur. ¶ Lacteus porcus, qui lacte alitur. *Martial. l.* 3. *epigr.* 47. Nondumque victa lacteum ſaba porcum. hoc eſt porcum adhuc lactentem, & ſabam per ætatem frangere non valentem. ¶ Lacteus orbis, ſive circulus, *galaſſia*, *via lattea*, dicitur pars cœli plurimis, & minutiſſimis ſtellis diſtincta, a lactis candore, quem refert. Græce γαλαξίας κύκλος vocatur, ob eandem cauſam. *Cic. in Somn. Scip.* Erat autem is ſplendidiſſimo candore inter flammas circus elucens, quem vos (ut a Græiis accepiſtis) orbem lacteum nuncupatis. ¶ Hic circulus etiam via lactea vocatur. *Ovid.* 1. *Met.* Eſt via ſublimis cœlo manifeſta ſereno, Lactea nomen habet, candore notabilis ipſo.

Lacticĭnĭa, orum, n. 2. οἱ, αἱ, λακτάρια, ſeu cibi ex lacte confecti, apud *Apic. l.* 7. *c.* 11.

Lacticŏlor, oris, adject. lacteum colorem habens. *Auſon. epiſt.* 7. *v.* 54. oblinat Furvam lacticolor ſpongia ſepiam.

Lactĭfer, a, um, lac ferens. *Inſcript.* apud *Murator. pag.* 70. *n.* 6. Silvano Sancto Patri & Cuſtodi Pecudifero, Lactifero, Glandifero, &c.

Lactĭlāgo, inis, ſ. herba eadem quæ chamædaphne: a jucundo ſapore, ceu lactis, appellata. *Apuleg. de herb. cap.* 27.

Lactĭnĕus, a, um, adject. lacticolor, lacteus. *Venant. Fortun.* Regia lactineo commutans pallia cultu.

Lactĭto, as, a. 1. *allattare*, idem quod lacto. *Martial. l.* 7. *epigr. ult.* Cur ſit æger ſterilis, cur uxor lactitet, edam.

Lacto, as, avi, atum, a. 1. *lattare*, *dar il latte*, יניק, Ger. *ſaeu*, *gen*, Gal. *alaiter*, Hiſp. *amamantar*, θηλάζω, lac præbeo, quod proprie matrum eſt, a *lacte*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 17. Anniculis jam factis dandum hordeum, & furfures, uſque aderunt lactantes. ¶ Translate ſignificat blanditiis trahere, per blanditias in fraudem illicere, quo ſenſu quidam putant eſſe frequentat. a *lacio*, ut *jacto*, a *jacio*. *Ter. And.* 4. 1. 24. Niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres. *Id. ib.* 5. 4. 8. Solicitando, & pollicitando animos eorum lactas? ¶ Interdum ſimpliciter notat trahere. *Lucret. l.* 5. *v.* 1067. At catulos blande cum lingua lambere tentant, aut ubi eos lactant pedibus, morſuque petentes ſuſpenſis, teneros imitantur dentibus hauſtus. Al. leg. *jactant*.

Lactŏris, ſ. 3. herba eſt oleæ folio, ſed minore, & flore luteo, intus plena lactis, quod guſtatum vomitiones concitat. *Plin. l.* 24. *c.* 18.

Lactūca, æ, *lattuca*, חַסָּה, Ger. *lattich*, Gal. *laitue*, Hiſp. *lechuga*, θρίδαξ, herbæ ſpecies, a *lacte*. Nam lactucæ unum duntaxat genus olim cognitum erat, miconium nempe. Id quia lacte abundat, lactucæ nomen univerſi generi dedit. *Var. l.* 4. *de L. L. Plin. l.* 19. *c.* 8. *Iſid. l.* 17. *c.* 10. *Martial. l.* 13. *epig.* 14. Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum, dic mihi, cur noſtras incipit illa dapes? ¶ Lactucarum varia genera ſunt, de quibus *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Lactucārius, ii, m. qui lactucas vendit. *Diocaet. Grammat. l.* 1.

Lactucīni, m. 3. proceres quidam ex Valeria familia, a lactucis. *Plin.* 19. 4.

Lactucŏla, æ, f. dim. a lactuca. *Col. l.* 10. *v.* 111. Jam teneris frondens lactucula fibris.

Lacturcīa, æ, Dea lactiſcentium frumentorum. *Aug. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 8.

Lacūna, æ, form. *laguna*, *acqua morta*, λίμνη, aquæ collectio, vel foſſa, in qua aqua collecta ſtare conſuevit, a *lacus*. *Var. l.* 4. *de L. L.* & *Feſt. Virg.* 1. *Georg.* Unde cavæ tepido ſudant humore lacunæ. ¶ Lacuna etiam dicitur foſſa ad ficcandos agros parata. *Virg.* 3. *Georg.* Et totæ ſolidam in glaciem vertere lacunæ. ¶ Translate accipitur pro quacumque foſſula, ſive cavitate. e. g. in pavimento lacuna pro loco ſidente ponitur. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. ¶ Item pro cavitate ſub ſuperciliis. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. His majores qui ſunt, intelligi negant poſſe, præterquam cum dentes ſunt facti brochi, & ſupercilia cana, & ſub iis lacunæ, ex obſervatu dicunt, eum equum habere annos ſexdecim. ¶ Explere lacunam rei familiaris, per translationem dicitur pro eo, quod eſt, ſarcire damnum acceptum, vel rem familiarem exinanitam explere, & redintegrare. *Cic.* 4. *Ver. c.* 55. Dederunt operam, ut ita poteſtatem gererent, ut illam lacunam rei familiaris explerent. ¶ Lacuna in auro eſt adulteratio, vel fraus, & legitimi valoris imminutio. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 6. Vide, ne qua ſit lacuna in auro. Hinc & apud *Gel. l.* 1. *c.* 3. lacuna famæ.

Lacūnar, aris, n. 3. *ſoffitto*, tignorum interſtitium, dim. a *lacus*, per Metaphoram, quia lacuum quandam refert ſimilitudinem. Nonnulli putant, eſſe trabem præcipuam in ædificiis, quæ contignationem ſuſtinet. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 18. Non ebur, neque aureum mea renidet in domo lacunar. *Cicer.* 5. *Tuſc. c.* 21. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari, ſeta equina appenſum, demitti juſſit. *Vitruv. l.* 6. *c.* 5. Lacunaria delumbata. V. *Delumbatus*. ¶ In Veterib. Gloſſis lacunar exponitur etiam ὑφόκυκλον, h. e. matella, quia nimirum eſt diminut. a *lacus*; ſed latina exempla nondum vidi.

Lacunārium, ii, n. dim. a lacunar. *Serv. in* 1. Æn. *v.* 730. & *Vitruv. l.* 4. *c.* 3.

Lacunārius, ii, m. qui lacunas fodit. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 21.

Lacunātus, a, um, ad lacunæ formam depreſſus. *Plin. l.* 13. *c.* 10. Intus exiles nucleos lacunatis includi toris.

Lacūno, as, avi, atum, a. 1. *Cerrio*, καμπύλω, lacunaris ſimilitudinem rei alicui induco. *Ovid.* 8. *Met. v.* 565. Molli tellus erat humida muſco, ſummia lacunabant alterno murice conchæ.

Lacunōſe. V. Lacrymoſe.

Lacunōſus, a, um, lacunis plenus, inæqualis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 18. Quid pulchrius ea figura, quæ ſola omnes alias figuras complexas continet, quæque nihil aſperitatis habere, nihil offenſionis poteſt, nihil inciſum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunoſum?

Lacus, us, m. *lago*, κῶλ, Germ. *ſee*, Gall. *lac*, Hiſp. *lago*, λάκκος, λίμνη, τέλμα, locus profundus cum aquis perpetuis ibidem natis, unde rivi, & flumina

mina oriuntur, a λάκκος, *fossa*. Differt a *fluvius*, quod hoc temporalem habet aquam stagnantem, quæ plerumque hyeme colligi solet, æstate siccari, sed *lacus* aqua perpetua, & perennis est. *Cic. 7. Ver.* Deæ, quæ illos Ennenses lacus lucosque colitis. ¶ Translate dicitur de vase amplo, in quo mustum premi solet, pedibus expressum recipitur. *Ovid. 4. Fast. v.* 888. Prælia, de lacubus proxima musta tuis. *Cic. in Bruto.* Sic ego illis censuerim & novam illam quasi de musto, ac lacu fervidam orationem fugiendam. ¶ Item dicitur de conceptaculo aquæ fabrorum, in quam metallum candens demergunt. *Virg. 4. Georg. v.* 124. ¶ Item de loco, ubi calx rutro subigitur, maceraturque. *Vitr. l. 7. c. 2.* ¶ Item de loco, quo distinguitur granarium ad legumina separanda. *Col. lib. 1. cap. 6.* ¶ Item de tignorum, sive trabium interstitio, ut idem sit, ac lacunar. *Lucil.* apud *Serv. 1. Æn. v.* 730. Resultant ædesque, lacusque.

Lacuſcellus, m. 2. dim. a lacus. *Col. l. 12. c. 50.* Oportet habere lacuſculos tam multos, quam poſtulabit modus olivæ.

Lacydes, m. 3. Λακύδης, Philoſophus Hyrenæus, diſcipulus Arceſilæ, magiſter Evandri. *Cic. 4. Acad.* Hunc tradit *Plin. l. 10. c.* 22. tantopere ab anſere quodam fuiſſe adamatum, ut ei perpetuo comes adhæſerit, nuſquam ab eo, non in publico, non in balneis, non noctu, non interdiu digreſſus. ¶ Fuit præterea hoc nomine quidam ex Argivorum Regibus molli inceſſu, comaque perpetuo unguentis delibuta. *Plaut.* in eo opuſculo, quo docet, quo pacto utiſitatem ab inimicis capere poſſimus.

Lada, f. 1. ladon, vel ledon, n. 2. *ſmirnium*, λάδανον, herba in Cypro ex ciſti, vel ciſſibi generibus, longioribus foliis, & nigrioribus, quæ verno tempore pingue quiddam roſcidum contrahunt, quod caprarum barbis adhæreſcit, indeque depexem colatur, cogiturque in offas, & ladanum appellatur. *Plin. l. 13. c. 26.*

Ladānum, n. 2. *ladano*, *laudano*, λήδανον, pingue illud roſcidum, quod ladæ herbæ inſidet, & barbis caprarum inhæreſcit. *Plin. l. 13. c. 26.*

Ladas, m. 1. Λάδας, Alexandri Macedonis curſor, qui traditur fuiſſe tanta pedum velocitate, ut veſtigia ejus in arena non apparerent. Quo nomine ſtatuam meruit apud Argos in templo Veneris, quam ναυσίπους cognominabant. Hinc *Mart. lib. 10. epigr.* 10. Habeas licebit alterum pedem Ladæ, Inepte fruſtra erure ligneo curres.

Ladon, onis, m. 3. Λάδων, fl. Peloponneſi, qui oritur ex lacu Pheneo, inter Helim, & Megalopolim, decurrit per agrum Cletorienſem, & per Arcadiam in Alphcum fluit. Juxta hunc Poetæ fabulantur Syringa Nympham in fiſtulam fuiſſe mutatam. *Ovid. 1. Metam.* ¶ Eſt & nomen canis Actæonis. *Ovid. 3. Metam.*

Lædo, is, ſi, æſum, a. 3. *offendere*, חבה, Ger. *verletzen*, Gal. *offenſer*, Hiſp. *offender*, *danar*, βλάπτω, aliquid mali alicui infero, verbo factove aliquem offendo, injuriam alicui facio, ἀδικέω, βλάπτω, per Metathesin. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. in Famil. 1. epiſt. 7.* Quos tu Reipubl. cauſa læſeras. ¶ Vel cum accuſat. & dat. *Ter. Adel. 5. 4. 20.* Ille clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus, hoc eſt, neminem præſentem offendere. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Itaque diutius ſuſpicionibus obſcuris lædi famam ſuam noluit. *Metel. ad Cic. l. 5. Famil.* Nec abſentem ludibrio læſum iri. ¶ Lædere fidem, eſt violare. *Cæſ. l. 6. B. G.*

Lælaps, apis, m. canis nomen, quod ſignat procellam, aut turbinem. *Ovid. Met. 7. v.* 772. & *l. 3. v.* 211.

Læna, æ, ſ. 1. χλαῖνα, toga duplex, veſtis auguralis. *Serv. in 4. Æn.* Sane Sacerdotalem fuiſſe indicat, quod Popilius Flamen Carmentalis Lænatis cognomen accepit ex eo, quia cum læna in publicum prodiiſſet, ut ſeditionem ſedaret, quam, dum ſacrificium faciebat, obortam intellexit. Sed *Non. c. 14. n. 26.* putat, eſſe veſtimentum militare, quod ſupra omnia veſtimenta ſumebatur. Hæc vox eſt a Græca χλαῖνα, quæ ita dicitur, quaſi χλαώνη, a χλαίνω, *calefacio*. Sed *Var. l. 4. de L. L.* origine Latinam putat, diſtamque lænam, quod eſſet de lana multa. Duarum enim togarum inſtar erat, ut antiquiſſimum mulierum ricinium. *Cic. in Brut. c. 14.* Qui, cum Conſul eſſet, eodemque tempore ſacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, plebis contra Patres concitatione, & ſeditione nuntiata, ut erat læna amictus, ita venit in concionem. ¶ Olim fuit propria Regum, & Heroum. Hinc *Virg. Æn. 4. v.* 262. *in Æneæ*: Tyrioque ardebat murice læna Demiſſa ex humeris. ¶ Poſtea vulgo uſurpata. *Juvenal. Sat. 3. v.* 130. plurima ſunt quæ Non audent homines pertuſa dicere læna. Ex quo loco colligimus, lænæ uſum fuiſſe etiam in conviviis, hyeme ſcilicet, cum togis depoſitis, ſola comatoria veſtis non ſatis erat ad frigus arcendum, ut ait *Ferrar. de re veſt. l. 2. c. 12.* quem conſule. Hinc & *Perſ. ſat. 1. v.* 32. Ecce inter pocula quærunt Romulidæ ſaturi, quid dia Poemata narrent. Hic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læna eſt, &c.

Læneus, i, Cretæ fluvius, apud quem Europam a Jove raptam ferunt. *Strabo Gallus* adjective dixit, Læneus liquor.

Laertes, æ, m. 1. Λαέρτης, filius Acriſii. Ex uxore Anticilia filia Autolyci Uliſſem ſuſcepit, & Echimenen. *Boccat. lib. 12. Gen.* Hinc Ulyſſes dicitur Laertiades, & Laertius Heros.

Laertiădes, æ, m. Λαερτιάδης, Laertæ filius, aut nepos. *Horat. l. 2. ſat. 5. v.* 59. O Laertiade, quidquid dicam, aut erit, aut non. *Ovid. 13. Met. v.* 48. Laertiadæque precaris, Quæ meruit.

Laertius, a, um, quod ad Laertem ſpectat, ut Laertia Regna, Ithaca inſula, ubi Laertes regnavit. *Virg. 3. Æn.* Effugimus ſcopulos Ithacæ, Laertia Regna. ¶ Diogenes Laertius. V. Diogenes.

Læſio, nis, ſ. 3. *offenſa*, βλάβη, actus lædendi. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Purgatio, conciliatio, læſio, optatio, atque execratio.

Læſūra, æ, ſ. idem ac læſio. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p. 567. nu. 8.* Vixit mecum annis 17. ſine ulla animi læſura. *Tertul. de Patient. cap. 7.* Læſura divitiarum. h. e. detrimentum.

Læſtrygŏnes, m. 3. Λαιστρυγόνες, pop. Latii novi circa Formias urbem exciſam incolentes, ubi Læſtrygonia regio, cum urbe cognomine, quæ & Lamus dicta eſt. Immaniſſimi fuiſſe dicuntur, & humana carne victitaſſe. *Plin. l. 7. c. 2. Gel. l. 15. c. 23.* ¶ Item pop. Siciliæ, qui & Leontini, apud Lycophronem. ¶ Scribitur & Leſtrygones, ſine diphthongo.

Læſtrygōnius, a, um, adject. ad Læſtrygones pertinens. *Hor. l. 3. od. 16.* Læſtrygonia Bacchus in amphora.

Læſus, a, um, nom. ex partic. *offenſo*, τετυπημένος. *Cic. pro Cluen. c. 42.* Læſa dignitas. *Hor. l. 1. od. 33.* Læſa fides. *Ovid. 5. Triſt. el. 12. v. 21.* Ingenium longa rubigine læſum.

Lætabilis, le, o. 3. *degno d'allegrezza*, *lieto*, χαθάσιμος, lætitia, dignus. *Cic. 1. Tuſc.* Quid habet iſta res aut lætabile, aut glorioſum? *Mamertin. in Genethliaco Maxim. c.* 18. Quanto hoc lætabilius, ac melius.

Lætabundus, a, um, adject. lætans, valde lætus. *Gel. l. 11. c. 15.*

Lætāmen, inis, n. *letame*, דמן, Germ. *miſthauff*, Gall. *fumier*, Hiſp. *muladar*, κόπρος, fimus, qui per agros jacitur, a *lætatum*, quod facit lætas ſegetes. h. e. pingues, ac fertiles, ut veſtigia agricolæ reſpondentes. *Plin. l. 18. c. 16.* Ipſumque pro lætamine eſt. Adde *Pallad. l. 8. c. 5.*

Lætans, antis, o. partic. a lætor, *allegro*. *Cic. pro Cluent. c. 9.* Itaque nubit Oppianico continuo Saſſia lætanti jam animo, & ſpe optima confirmata. *Virg. 2. Æn. v.* 397. Lætantes agmine cygni.

Lætanter, adv. lætē. *Lamprid. in Comm. c. 5.* Quod Commodus lætanter accepit.

Lætaſter, qui lætum ſe oſtendit. *Titin.* apud *Feſt. in voce Obſtrudere.*

Lætatio, onis, f. lætitia. *Cæſ. l. 5. B. G. c.* 52. Neque hoſtibus diutina lætatio neque ipſius longior dolor relinquatur.

Læte, adv. *lietamente*, בשמחה, Ger. *freudlich*, Gal. *allegrament*, Hiſp. *alegramente*, ἁλαμπῶς, jucunde, hilariter. *Cic. Phil. 9. cap. 3.* Læte, atque inſolenter tulit. *Pallad. l. 4. c. 9.* Lætius froodere. h. e. uberius. *Gell. l. 3. c. 15.* Lætiſſime gaudere.

Lætificans, tis, adjectiv. pro lato poſuit *Plaut. Perſ. 5. 1. 8.* Unde ego omnes hilaros, lubentes, lætificantes faciam ut fiant.

Lætifico, as, avi, atum, a. 1. *far allegro*, *allegrare*, שמח, Germ. *erfreuen*, Gal. *rejouir*, Hiſp. *alegrar*, εὐφραίνω, lætum facio. *Lucr. l. 3. v.* 48. Illum gloria lætificat. ¶ Significat etiam pinguem facere, ſtercorare. *Plin. l. 17. c. 9.* Regius ſenex agrum ſuis manibus lætificans reperitur. *Cic. l. 2. nat. Deor.* Sol contrahit terram, tum viciſſim lætificat. V. Lætus.

Lætificor, aris, d. 1. idem ac lætor. *Plaut. Aul. 4. 9. 15.* Nunc eo alii lætificantur, meo malo, & damno. Poteſt etiam hoc loco eſſe paſſivum a Lætifico.

Lætificus, a, um, lætum faciens. *Stat. Theb. 16. v.* 531. Lætifici plauſus. *Veteres Poetæ* apud *Cic. Tuſc. 1. c.* 28. Vites lætificas pampinis pubeſcere. Alii leg. Vites lętiſcere, pampinis pubeſcere.

Lætiſco, ſcis, n. 3. *allegrarſi*, χαιρόμενος, lætus fio. *Siſen. l. 4.* apud *Non. c. 2. n.* 494. Utrumne Dii cultu erga ſe mortalium lætiſcant, an ſuperne gentes humana negligant. V. Lætificus.

Lætitia, æ, f. 1. *letizia*, *allegrezza*, שמחה, Germ. *freud*, Gall. *rejouiſſance*, Hiſp. *alegria*, εὐφροσύνη, χαρά, eſt exultatio animi (ut definit *Gel. l. 2. c. 27.*) cum gaudio efferventiore, propter eventum rerum expetitarum. *Cic. 4. Tuſc. c. 7.* Lætitia, opinio recens boni præſentis, in quo efferri rectum eſſe videatur. ¶ Differt a *gaudio*, quia proprie *lætitia* eſt, cum ita movetur animus, ut etiam ad exteriora egrediatur, *gaudium*, cum animus exhilaratur aliqua re, neque tamen ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Hinc dicunt Stoici, gaudium in ſapientem cadere poſſe, lætitiam non poſſe. *Cic. 4. Tuſc. c. 31.* Atque, ut conſidere decet, audere non decet, ſic gaudere decet, lætari non decet, quoniam docendi cauſa a gaudio lætitiam diſtinguimus. *Id. in Catil. 1. c.* 10. Hic tu qua lætitia perfruere? quibus gaudiis exultabis? quanta in voluptate bacchabere? *Id. 2. Fam. ep. 9.* Repente inceſſi omnibus lætitiis. *Id. 2. Fin. c. 4.* Ille Cæcilianus, qui omnibus lætitiis lætum ſe eſſe narrat. *Id. pro Dejot. c. 9.* Lætitia efferri. *Ter. Heaut. 2. 3. 31.* Ne in me lætitiam fruſtra conjicias. Sic Capere, percipere lætitiam, lætitia afficere, lætitiam afferre, &c. apud *Cic.* ſæpe. ¶ Dicitur etiam lætitia de agris, aut arboribus fertilibus. *Col. l. 4. c. 24.* Si benignitas terræ, aut ipſius trunci lætitia non adſit. V. Lætus.

Lætĭtūdo, nis, ſ. idem ac lætitia, apud vet. *Accius in Bacch.* ut citat *Non. c. 2. n.* 487. Quanta in venando affectus eſt lætitudine!

Læto, as, a. 1. *allegrare*, φαιδρύνω, lætum facio, apud vet. *Accius Pelopidis*, apud *Non. c. 9. n.* 494. Et te ut triplici lætarem bono.

Lætor, aris, atus ſum, d. 1. *allegrarſi*, *aver diletto*, שמח, Germ. *ſich freuen*, Gal. *ſe rejouir*, Hiſp. *alegrarſe*, ἥδομαι, χαίρω, γαθάω, lætitiam capio, lætitia afficior. Differt a *gaudeo*, quia *gaudere* intrinſecus eſt, *lætari* extrinſecus. In lætitia enim profuſi neſcio quid, & exultantius geſtientis animi ineſt. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cicer. 2. de Div.* An Cn. Pompeium cenſes tribus ſuis Conſulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria lętaturum fuiſſe, ſi ſciret, ſe in ſolitudine Ægyptiorum trucidatum iri? ¶ Reperitur etiam cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic. pro Marc.* Lætari de communi ſalute. ¶ Item cum ablat. & præpoſ. *in*. *Cicer. 11. Phil.* Ut in hoc ſit ſemper lætatus, quod ea faceret. ¶ Et cum infinito. *Id. Famil. 7.* Utrumque lætor, & ſine dolore te fuiſſe, &c. ¶ Item cum accuſ. præſertim communi. *Cic. 7. Fam. ad Marium*. Utrunque lætor, & ſine dolore corporis te fuiſſe, & animo valuiſſe. Hinc gerundium. *Cic. pro L. Man.* Atque illud in primis mihi lætandum jure eſſe video, quod &c. ¶ Invenitur denique cum gen. *Virg. 11. Æn. v.* 280. Nec veterum memini, lætorve malorum.

Lætorius, a, um, *Lætoris lex* a quonam lata ſit, obſcurum eſt. Vetabat minorem annis vigintiquinque ſtipulari, h. e. *inverecundas*, ut *Sutton. in fragm.* apud *Priſcian. lib. 2. pag. 794. Putſch.* docet. Curatores dabat vel propter laſciviam, vel propter dementiam: vindicabatque adoleſcentium circumſcriptiones, ut eſt apud *Cic. 3. Offic. c. 15.* Adde *l. 3. de nat. Deor. c. 30.* & *Imp. Conſtantin. l. 8. Cod. Theodoſ. tit. 12. leg. 2.*

Lætus, a, um, *allegro*, *lieto*, שמח, Ger. *luſtig*, Gall. *gay*, Hiſp. *alegre*, γαθύμενος, qui hilaritatem, quam intus habet, etiam vultu oſtendit, a λαίνω, *fruor*, vel a λαῖνος, quod incolumen notat, & metaleptice hilarum. *Tor. 3. hiſt. c. 4.* Lætus beneficio. *Ter. Adelph. 2. 2. ad fin.* Lætus eſt de amica. *Cicer. pro Pont.* Vagantur læti, atque erecti toto foro. ¶ A Poetis genitivo etiam jungitur. *Sil. lib. 15. v.* 569. Lætus laboris. Et *lib. 17. v.* 312. Lætiſſimus iræ. ¶ Et infinito. *Id. l. 9. v.* 455. Lætus ſpectari. Et *l. 16. v.* 564. Lætus bellare. ¶ Lætus etiam dicitur, qui lætitiam affert. *Cic. Arr. l. 7.* Omnia erant lætiſſima hoc triduo lætiora. *Tac. 3. hiſt. c. 75.* Cadem ejus lætam fuiſſe Mutiano accepimus. ¶ Sumitur interdum pro fauſto, & felici. *Plin. l. 8. c. 47.* Sunt enim delubra gemina, alterum intraſſe lætum eſt, in altero dira portendit. ¶ Item pro propitio, ut læti Dii, læta omnia, &c. *Plaut. Amph. prol. in print.* Ut vos in voſtris voltis mercimoniis Emundis, vendundiſque me lætum lucris afficere. Verba ſunt Mercurii. ¶ Item pro libenti, quemadmodum & *triſtis* pro invito ponitur. *Horat. l. 1. epiſt. 10. v.* 39. Inſpice ſi poſſim donata reponere lætus. ¶ Sæpe pro fertili, & ubere ponitur, & tributur agris, ſegetibus, arboribus, &c. *fertile*, *abbondante*. *Virg. in print. Georg.* Quid faciat lætas ſegetes, *Cic. de nat. Deor.* Uberrimi, & lætiſimi fructus vitium. Hinc, læta indoles, apud *Quinc. l. 2. c. 4.* h. e. ſpem bonam afferens. ¶ Læta armenta. h. e. pinguia. *Virg. 3. Æn. v.* 220. Læta boum paſſim campis armenta videmus. ¶ Lætus Eois Eurus equis apud eund. *Æn. 2. v.* 388. h. e. celer, velox.

Læva, æ, f. *mano ſiniſtra*, שמאל, Germ. *linke*, Gal. *la gauche*, Hiſp. *la mano izquierda*, λαιά, ἀριστερά, manus ſiniſtra, a λαιός, *ſiniſter*. *Virg. 2. Æn.* Comam implicuit læva. *Plaut. Mil. 4. 6. 1.* Ad lævam, *alla ſiniſtra*. *Liv. lib. 4.* Dextra montibus, læva Tyberi amne ſeptus. ¶ Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *manus*, aut *pars*, &c.

Læve, adv. *ſiniſtramente*, male, ſtulte, contra ac fieri debet. *Hor. l. 1. ep. 7. v.* 52. Puer hic non læve juſta Philippi Accipiebat.

Lævianus, a, um, ad Lævium pertinens, ut Læviana verba. *Gel. lib. 19. cap. 7.* ¶ Fuit autem *Lælius* antiquus Scriptor Latinus Pacuvio, Titinnio, Ennio, Lucilio, &c. annumerandus.

Lævīni, m. 2. familia Romana, ſic dicta, quod ejus princeps læva manu uteretur.

Lævis, Lævigatio, Lævitas, &c. V. Levis ſine diphthongo.

Lævorſum, & Lævorſus, adv. verſus lævam, ſiniſtrorſum. *Apul l. 1. Flor.* Lævorſum, vel dextrorſum tanta mole corporis labitur. *Ammian. l. 31. c. 10.* Lævorſus flexo itinere.

Lævus, a, um, *ſiniſtro*, שמאל, Ger. *linck*, Gal. *gauche*, Hiſ. *izquierdo*, λαιός, ἀριστερός, ſiniſter, a λαιός, *i* inſerto, ut *ſævus*, a σφαιός. *Cic. 4. Acad.* Cum autem lævam manum admoveret. *Horat. l. 3. od. 26.* Lævum marinæ qui Veneris latus cuſtodit. *Virgil. 5. Æn.* Radit iter lævum. ¶ Lævus, in divinis propitius ſignificat, in humanis vero contrarium. Hinc læva auſpicia apud Romanos fauſta habebantur, vel quia quæ ſunt ſiniſtra nobis, Diis dextera ſunt, ut ait *Serv. in 2. Æn. v.* 693. Credebantur enim Dii vultus ſuos ad eos convertere, qui auſpicia captabant; itaque quæ tonitrua, aut fulgura &c. ab eorum dextris proficiſcebantur, auguribus ſiniſtra erant. Vel quia Angures ad Meridiem ſe obvertentes Orientem a ſiniſtra habebant; quæ cœli pars cum nobilior haberetur, ideo quæ inde proveniebant auguria, auſpicatiora erant. *Virgil. loc. cit.* Subitoque fragore Intonuit lævum. ¶ Tuſci, ut narrat *Plin. l. 2. c. 54.* mundum in ſexdecim diviſere partes, ex quibus octo ab exortu lævas, totidem ab occaſu dextras appellavere, nulla habita ſpectantis ratione. Hinc *id. loc. cit.* Læva proſpera exiſtimantur, quoniam læva parte mundi ortus eſt. ¶ Hinc Numina læva, hoc eſt propitia. *Virg. 4. Georg. v.* 7. Si quem Numina læva ſinunt, auditque vocatus Apollo. *Gellius* tamen *l. 5. c. 12.* interpretatur Numina, quæ vim nocendi habent, & placanda ſunt, quemadmodum dexter pro favente uſurpatur. ¶ Apud Græcos læva auſpicia infauſta fuere, ut docet *Cic, l. 2. de Div. c. 39.* ¶ Hinc lævus translate ponitur pro infelici, & averſo.

verſo. *Horat. l. 3. od. 37.* Teque nec lævus vetet ire Pictus. ¶ Item pro inopportuno. *Horat. l. 2. ſat. 4.* Peccatum fateor, cum te ſic tempore lævo interpellarim. ¶ Item pro ſtolido, & fatuo, *ſtolto, παχυ. Virgil. 2. Æn. v. 54.* Et ſi fata Deum, ſi mens non læva fuiſſet. *Hor. de art. poet.* O ego lævus, qui purgo bilem &c. ¶ *Lævi boves* dicuntur, quorum cornua terram ſpectant. *Philargyr. ad Æn. 3. v. 55.*

Lagănum, ni, n. *laſagna*, פרסך, Ger. *paſtete*, Gal. *crepe*, Hiſp. *laſana*, *orrija de abad*, λαγανον, placentæ genus ex farina aqua ſubacta, addito butyro, caſeo, altiſque condimentis. *Acron in Hor. l. 1. Sat. 6.* Lagana ſunt quædam quaſi ſero, altiſque condimentis. *Acron in Hor. l. 1. Sat. 6.* Lagana ſunt quædam quaſi membranulæ ex farina, & aqua, quæ jure pingui coctæ, & caſeo, pipere, croco, cinnamomoque conditæ in cibis dantur. Dictum eſt a λαγανίς, *laxus*. Uſus ea voce creditur *Horat. l. 1. Ser. ſat. 6. v. 115.* Ad porri, & ciceris refero, laganique catinum. Ita legit *Acron*. Sed meliores codices habent *lachani*, quod rectum eſſe liquet, tum quod lagana non ſint cibus facilis, & inemptus, de cujuſmodi agit Horatius, tum quod non laganum, ſed *lachanum*, hoc eſt olus, optime conjungatur cum cicere, & porro.

Lagari, λαγαροί, dicuntur verſus, qui in medio breves ſyllabas pro longis habent. *Macrob. l. 5. ſat. c. 14.*

Lagarĭa, ſ. 1. *Lagara*, urbs exc. Lucaniæ, in monte apud Calyſtarnum fl. proxima Grumento opp. exc. non longe a Nemæa fl. Gent. *Lagarinus*, ſeu *Lagaritanus*, *a*, *um*, ut vinum Lagarinum, mite, & dulce.

Lagēna, æ, ſ. λαγήνος, λάγυνος, menſuræ genus, veluti choa, & cotyle, a Græca voce allata, quæ a לגן, quod & ipſum eſt genus menſuræ, & a *Hieronymo Lev. 14. v. 12.* ſextarius tranſfertur. In veteri inſcriptione eſt *Laguna*. In *Gloſſis* etiam *Cyrilli* eſt λάγυνος, *lacuna*, ubi *laguna* legendum. Factum hoc Græcorum more, in quorum veteribus libris plurimum per υ λάγυνος, ſcribitur, interdum λαγήνος per η. ¶ Sumitur etiam pro genere vaſis teſtacei, præcipue ad vinum accommodati, imo etiam pro poculi genere. *Mart. l. 4. 46.* Et nigri Syra defruti lagena. *In veteri inſcriptione* apud *Gruter. 578. 1.* M. Ulpio Aug. Lib. Prædimo Divi Trajani Aug. a laguna. *ideſt* a cyathis.

Lagŏos, m. 2. λάγωος, genus uvæ, quæ & leporaria dicitur, ab Jonico λάγος, quod Attice λαγὼς, *lepus*. *Plin. l. 14. c. 3. Virg. Georg. l. 2. v. 93.* Et paſſo pſythia utilior, tenuiſque lageos.

Lagŏus, a, um, adject. Ægyptius, a Lago rege. *Lucan. lib. 10. v. 394.* præſtet Lagea juventus Hoc regi. *Sil. l. 1. v. 195.* Lageus amnis. h. e. Nilus. *Id. l. 10. v. 322.* Lagea ratis.

Lago, laginis, ſ. herba, quæ & ſcammonia tenuis dicitur, ramis bipedalibus, foliolis, non diſſimilibus ſcammoniæ, in vineis & arvis naſcens. Eſtur, ut olus, cum oleo ac ſale. *Plin. l. 24. c. 15. ad fin.*

Lagŏis, ſ. 3. λαγωὶς, vel λαγὼς, aut θαλάσσιος, lepus marinus, genus piſcis, a λαγὼς, *lepus*. *Horat. 2. Ser. ſat. 2. v. 32.* Nec ſcarus, aut poterit peregrina juvare lagois. Aliqui dicunt, lagoidem etiam avem eſſe, quæ leporinas habet carnes.

Lagonopŏnos, i, m. τὸν λαγώνων πόνος, iliorum dolor. *Plin. lib. 20. c. 4.* Semen raphani commanducatum prodeſt ad lagonoponon.

Lagophthalmos, m. 2. λαγωφθαλμὸς, oculorum vitium, cum ſuperior palpebra non deſcendit, cui vitio contrarium eſt ectropium, cum inferior palpebra parum ſurſum attollitur, nec cum ſuperiore committitur, a λαγὼς, *lepus*, & ὀφθαλμὸς, *oculus*, quia lepores apertis oculis dormire conſueverunt. *Celſ. l. 7. c. 7.* habet, ſed græcis litteris ſcriptum.

Lagōpus, odis, ſ. 3. λαγώπους, avis Alpina, candida, magnitudine columbæ, habens pedes villo leporino, a λαγὼς, & πὺς, *pes*, quaſi leporipes. *Plin. l. 10. c. 48. Mart. l. 7. v. 87.* Si meus aurita gaudet lagopede Flaccus. Scaliger tamen in l. 4. Propert. el. 3. legendum contendit *glaucopida*, h. e. bubone, ſeu ulula. ¶ Eſt & lagopus herba quædam a pedis leporini ſimilitudine ſic dicta. *Plin. l. 28. c. 8.* Lagopus ſiſtit alvum e vino pota, aut in febri ex aqua. Naſcitur in ſegetibus.

Lagotrophĭon, n. 2. λαγοτροφεῖον, locus leporarius, ſeu in quo lepores aluntur. *Colum. l. 8. c. 1.* uſurpat, ſed ſcribit græcis literis.

Lagūna. V. Lagena.

Lagunc̆ŭla, æ, ſ. 1. λαγυνίδιον, parva lagena. *Plin. in epiſt. 6. l. 2.* Vinum parvulis lagunculis in tria genera deſcripſerat. *Colum. lib. 12. c. 38.* Picatis lagunculis condere.

Lagunculārĭs, re, adjectiv. ad lagunculam pertinens, ut lagunclaris pix. *Marcel. Empir. c. 36.*

Lagus, i, Ptolemæi Ægypti regis pater: a quo Ægypti reges omnes, qui inter Alexandrum M. & Auguſtum Cæſarem fuerunt, Lagidæ appellati ſunt. *Lucan. l. 10. v. 527.* non omnis regia Lagi.

Laĭades, æ, m. Λαΐαδης, filius Laji, h. e. Œdipus. *Ovid. 7. Met. v. 769.* Carmina Laiades non intellecta priorum ſolverat ingeniis. Ubi vides, vocem eſſe quadriſyllabam. nam *Lajus* triſyllaba eſt apud *Stat. l. 1. Theb. v. 296. & l. 2. v. 7. & 66.* ut *Cajus*. Fuit autem Laius filius Labdaci Thebarum regis. ¶ In vocativo eſt *Lai*, ut *Cai. Stat. Theb. 7. v. 133.* tuus o mitiſſime Lai, &c.

Laĭcus, a, um, adject. a Λαὸς, populus, apud *Tertull.* ſignificat quempiam e populo, qui ſacerdos non ſit, *laico. Id. in exhortat. ad caſtit. c. 7.* Vani erimus, ſi putaverimus, quod ſacerdotibus non liceat, laicis licere.

Laĭs, idis, ſ. 3. Λαΐς, nomen proprium famoſiſſimæ meretricis, quæ a Scriptoribus Corinthia dicta eſt, quia Corinthi habitavit. Ad eam propter inſignem pulchritudinem ditiores homines ex omni Græcia conveniebant. Nec quiſquam admittebatur, niſi qui dabat, quod poſceret. Unde profectum creditur proverb. *Non cujuſvis hominis eſſe adire Corinthum*. Tam care enim Lais ſuas locabat noctes, ut vel potentiſſimi magnitudine pretii deterrerentur. Inter quos etiam Demoſthenes fuiſſe fertur, qui cum ſcorti tam nobilis fama accenſus aliquando Corinthum navigaſſet, illaque noctis unius operam decem millibus drachmarum indicaſſet, pretii immenſitate deterritus, reſpondit: οὐ δέκα μυριάσι μετανήσειν ἠγόρασα, Non emo millibus drachmarum pœnitentiam. *Gel. l. 1. c. 8.*

Laĭus, m. 2. filius Labdaci Regis Thebarum, pater Œdipi, a quo poſtea occiſus eſt. V. *Oedipus*, & *Laiades*.

Laletani, m. 2. Leetani, Lgetani, populi Hiſpaniæ citerioris, ſeu Tarraconenſis, inter Indigetes ad Or. & Coſetanos ad Occ. quorum regio Laletania, ubi nunc magna pars Cataloniæ, inter Gerundam, & Tarraconem, & verſus oram maris mediterranei. Hinc vinum Laletanum, quod magis copia, quam bonitate laudatur. *Plin. l. 14. c. 16.*

Laletanĭa, æ, ſ. Laletanorum regio. V. Laletani. *Martial. l. 1. epigr. 50.* Aprica repetes Tarraconis litora, Tuamque Laletaniam.

Lalĭſio, onis, m. 3. pullus onagri, dum lacte materno vivit, ab ἅλλεσθαι, *inſilire*. *Plin. l. 8. c. 40. Martial. lib. 13. epigr. 97.* Dum tener eſt onager, ſolaque laliſio matre paſcitur, hoc infans, ſed breve tempus habet.

Lallo, ās, n. 1. lacteo, ſeu lac ſugo, apud vet. Voſſius putat, lallare dici de eo, quæ cantillando puerum demulcet, cique ſomnum conciliat. Factum eſt a ſono. Aliqui dicunt, eſſe de iis vocibus, quibus nutrices alumnis ſuis ſe accommodant, cujuſmodi ſunt *pappa* pro patre, μάμμα pro matre, & ſimiles. *Perſ. ſat. 3. v. 18.* Et iratus mammæ lallare recuſas.

Lallus, i, m. nutricum vox infantes ad lac ſugendum prolectantium. *Auſon. ep. 16.* Nutricis inter lemmata, lallique ſomniferos modos. ¶ Apud *Turneb. l. 18. adverſ. c. 14.* Lallus Deus eſt nutricum.

Lama, æ, ſ. *laguna*, *foſſa*, τέναγος, πηλώδης τόπος, aquarum collectio, quæ & lacuna dicitur. *Feſtus*. *Varus Interpret Hor. l. 1. ep. 17.* lamas definit lacunas majores continentes aquam pluviam. Dicta eſt a λάκκος, *ingluvies*, & *vorago viarum*, ſeu *foſſa fluviorum*. *Hor. l. 1. ep. 13. v. 10.* Viribus uteris per clivos, flumina, lamas.

Lambdaciſmus, i, maſc. vitium orationis, quo *l* littera ſæpius repetitur. *Diomed. l. 2.*

Lambĕro, ās, a. 1. ſecundum *Feſtum* eſt ſcindere, atque laniare. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 53.* Lepide, Charine, ne me ludo lamberas. h. e. me meo laceſſis ludo, inquit *Scaliger*.

Lambĭto, ās, a. 1. freq. a lambo. *Solin. c. 25.* (*al.* 15.) Ægyptii canes e Nilo nunquam niſi currentes lambitant.

Lambĭtus, us, m. actus lambendi. *Aurel. Vict. de orig. Gentis R.* Lupam primo lambitu pueros deteruſſe.

Lambo, is, bi, ſine ſup. ſed lambitum, ſecundum Priſc. a. 3. *lecken*, לחך, Ger. *laecken*, Gall. *lecher*, Hiſp. *lamer*, λείχω, lingo, h. e. lingua aliquid leviter tango, ſicut canes bibentes, quod a ſono lambentium factum videtur. *Col. l. 8. c. 17.* Aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. ¶ Translate ſumitur pro leviter tangere. *Virg. 3. Æn. v. 374.* Attollitque globos flammarum, & ſidera lambit. ¶ Interdum pro leviter alluere. *Hor. l. 1. Carm. od. 22.* Vel quæ loca fabuloſus lambit Hydaſpes.

Lambrāni, maſc. 2. pop. Inſubriæ circa Lambrum fl. quorum pagus adhuc *Lambra* nominatur. *Sueton. in Cæſ. c. 10.*

Lambrus, maſc. 2. fl. Inſubriæ, quem Padus defert in mare Hadriaticum. *Plin. l. 3. c. 16. & 19.*

Lamella, æ, ſ. 1. dim. a lamina. *Vitr. l. 7. c. 3.* Speculum argenteum tenui lamella ductum. *Senec. de brevit. vitæ, c. 12.* Æruginoſæ lamellæ.

Lamellŭla, æ, ſ. parva lamella. *Petron. in Satyr.* Glebulas emi, lamellulas paravi.

Lamenta, æ, ſ. 1. lamentatio, apud veteres. *Pacuv. in Herm.* apud *Non. c. 1. c. 493.* Lamentas, fletus facere compendio licet.

Lamentabĭlis, le, o. 3. *lamentevole*, Ger. *klaeglich en beruevinen*, Gal. *lamentable*, Hiſp. *lamentable*, θρηνώδης, dignus lamentatione. *Virg. 2. Æn.* Troianas ut opes, & lamentabile Regnum eruerint Danai. ¶ Item conjunctus cum lamentis, plenus lamentis. *Cic. 2. de Leg.* Poſtquam ſumptuoſa fieri funera, & lamentabilia cœpiſſent. *Idem ib.* Afflictus ne, & jacens, & lamentabili voce deplorans audies, O virum fortem?

Lamentarĭus, a, um, θρηνώδης, quod ingerit lamentationem. *Plaut. Capt. 1. 28.* Quæ ædes lamentariæ mihi ſunt.

Lamentatĭo, onis, ſ. *lamento*, קטפך, Ger. *weeklag*, Gal. *lamentation*, Hiſp. *lamentacion*, θρῆνος, eſt (ut *Cic. 4. Tuſc.* docet) ægritudo cum ejulatu. *Id. 2. Tuſc. c. 13.* Sed illa lugubris lamentatio, fletuſque mœrens ex eo eſt, quod &c.

Lamentātus, a, um, particip. a lamentor, ad paſſivæ ſignificationis, *planctus*, *compianto*. *Silius l. 13. v. 711.* Armipotens ductor, quam ſunt tua fata per urbem Lamentata diu!

Lamentor, āris, atus ſum, d. 1. *lamentarſi*, *dolerſi*, קונן, Germ. *weeklagen*, Gal. *lamenter*, Hiſp. *lamentar*, θρηνέω, eſt voce querula, triſtique oratione damnum, ac dolorem teſtari. *Ther. Phor.* Suam matrem lamentari mortuam. *Cic. 1. de Or.* Lapides mehercule omnes flere, ac lamentari coegiſſet. *Id. 2. Tuſc. ex Pacuv.* hos refert verſus: Conqueri adverſam fortunam, non lamentari decet: Id viri eſt officium; fletus muliebri ingenio additus. ¶ Paſſive uſurpat *Apul. l. 4. A. ſub fin.* Mœretur, fletur, lamentatur diebus pluſculis. V. *Lamentatus*.

Lamentum, ti, n. *lamento*, θρῆνος, lamentatio a Dorico λάμεθος pro λάμεθρον quod eſt lippire, quia lamenta lippitudinem pariunt. *Cic. de Sen. c. 20.* Solonis quidem ſapientis elogium eſt, quo ſe negat velle ſuam mortem dolore amicorum, lamentiſque vacare. *Id. 2. Tuſc. c. 21.* Si ſe lamentis muliebriter, lacrymiſque dedet.

Lamĭæ, arum, ſ. *lamamie*, *ſtrege*, λάμιαι, *venefiæ* mulieres, quæ ſtrigum inſtar infantium ſanguinem ſugunt, ſive ipſæ ſtriges. Hæ cum foris eſſent egregie oculatæ, domi prorſus cæcutiebant, ut ſcribit *Plutarch. de curioſit.* V. plura apud *Cael. Rhodig. l. 29. c. 5.* Dictæ ſunt a λαμυρὸς, *inglavies*, ut quæ infantes & adoleſcentes devorarent. *Varus Horatii Interpres ad ep. 13. l. 1. Hor. l. 1. od. 36.* Neu pranſæ Lamiæ puerum vivum extrahat alvo. *Apul. l. 1. de Aſino*. At ille colore ſpurciſſimi humoris perfuſus, quo me Lamiæ illæ infecerant, aſpernatur.

Lamĭæ, arum, m. 1. nobilis familia Romæ in gente Ælionum, ortum habens a Lamo Antiphatis patre, & Rege Læſtrygonum, qui Formiis regnavit. Ex hac familia fuit Ælius ille Lamia Senator. *Horat. l. 3. carm. od. 17.* Tantæ nobilitatis hæc familia habita eſt, ut viri nobiles Lamiæ diceretur. *Juven. ſat. 4. in fin.* Hoc nocuit Lamiarum cæde madenti.

Lamĭānus, a, um, adject. a Lamiis familia Rom. *Sueton. Calig. c. ult.* Cadaver in hortos Lamianos aſportatum.

Lamĭna, æ, ſ. λαμὰς, *piaſtra*, לחש, Ger. *lamman*, Gall. *lame*, Hiſp. *lama*, Arvis, ἔλασμα, metalli cujuſvis fruſtum in latitudinem ductum, craſſius tamen, quam bractea, a *lanio*, quaſi *lanamina*, vel ab ἐλαύνω, ſeu ἐλάμνω, quod ab ἐλαύνω, ſeu ἐλάω, *ductile opus facio*. *Cic. 4. Verr.* Quid? cum ignes, candentesque laminæ, cæterique cruciatus admovebantur? *Id. 2. de Leg.* Cum lamina eſſet inventa, & in ea ſcriptum, &c. *Ovid. 5. Met. v. 173.* Enſis lamina diſſuit. *Idem eleg. de nuce, v. 9.* uſurpat pro putamine, quo nuces involutæ ſunt. Et *Col. Aurel. Tard. l. 2. c. 13.* aurium laminas dixit. h. e. imas aurium partes. Sic *Arnob. lib. 1.* Gemmas, lapillos, margaritas compararent; innecterent his colla, laminas pertunderent aurium. ¶ Erant etiam laminæ ferreæ, quibus igne candentibus ſervi adurebantur. *Plaut. Aſin. 3. 2. 4.* Adverſum ſtimulos, laminas, cruceſque, compedeſque. ¶ Per ſyncop. *Lamna* dicitur. *Horat. l. 2. od. 2.* Abditæ terris inimice lamnæ. h. e. auri, aut argenti. *Id. l. 1. epiſt. 15.* Ventres lamna candente urere. Adde *Vitruv. l. 7. c. 9.* ¶ *Giffanius* affert, in aliquibus MSS. ſe reperiſſe ſcriptum *lamnas*, & *lammias*, duplici m.

Lamĭum, n. 2. urticæ genus prorſus innoxium, quam urticam mortuam herbarii appellant. *Plin. l. 21. c. 15.* Quæ innoxia eſt, inorſu carens, lamium vocatur.

Lamna, V. Lamina.

Lamnŭla, æ, ſ. lamella. *Tertull. de Cor. mil. c. 11.*

Lampăda, æ, ſ. idem, ac lampas, ab acc. Græco λαμπάδα, ut *hebdomas*, & *hebdomada*, & alia. *Plaut. Caſ. 4. 4. 16.* Tene hanc lampadam.

Lampadārĭus, ii, m. qui lampada ferit. Vox eſt ſequioris latinitatis, *l. fin. C. de diverſ. offic.*

Lampadĭas, æ, m. λαμπαδίας, genus cometæ ardentem facem imitantis. *Plin. l. 2. c. 25.*

Lampadĭon, ii, diminut. Ita ſuas puellas loquaculas appellant amatores. *Lucret. l. 4. v. 1158.* Loquacula Lampadion ſit.

Lampădo, onis, m. bulbus. *Theod. Priſcian. de diæta, c. 10.*

Lampas, adis, ſ. 3. *lampana*, *face*, לפיד, Ger. *eine ampel*, Gall. *lampe*, Hiſp. *lampara*, λαμπὰς, ignis, ſplendor, fax, a λάμπω, luceo. *Virg. 4. Æn. v. 6.* Poſtera Phœbea luſtrabat lampade terras Aurora. *Idem 9. Æn.* Principes ardentem conjecit lampada Turnus. ¶ Frequenter ſumitur pro inſtrumento, in quo ignis in oleo lucet, quod & lychnus penſilis vocatur. *Cic. in Verr. 4. c. 47.* Vidi argenteum Cupidinem cum lampade. *Colum. l. 12. c. 18.* Ferreis lampadibus ardentibus calefiunt. ¶ Eſt etiam lampas inter Meteora, fax quædam in aere. *Plin. l. 2. c. 26.* Duo genera facium, lampades vocant planæ faces, alterum ſolidas, quale Mutinenſibus malis viſum eſt. ¶ *Lampada curſu tradere*, prov. pro partes ſuas quaſi ſucceſſione in alium transferre, tractum a ludo quodam juvenum Athenienſium, qui curſum inſtituentes, ei, qui victor eſſet, lampada, ſeu facem præbebant, qui deinde ſequenti ſe tradebat, ſecundus tertio, ſimiliter omnes, donec currentium numerus impleretur. *Varr. l. 3. R. R. c. 16.* Quod de fructu nihil dixi, nunc curſu lampada tibi trado. *Perſ. ſat. 6. verſ. 61.* Qui prior es, cur me in decurſu lampada poſcis? Adde *Lucret. l. 2. v. 77.*

Lampetĭa, ſ. 1. Clampetia, Dampecia, *le Couvre*, opp. marit. Brutiorum, in ora Calabriæ cit. inter Blandam ad Bor. & Paulam ad Auſtr.

Lampetĭe, es, ſ. 1. filia Solis ex Clymene, vel ex Neæra, ut alii ſcribunt, ſoror Phaethontis, Phaethuſæ, & Lampetuſæ. *Ovid. 2. Met.* & *Propert. l. 3. eleg. 20.*

Lampĕtra, vel **Lampreta**, æ, ſ. 1. *lampreda*, *muſmone*, piſcis genus, aliter murena, a lambendis petris. Eam *Auſonius* muſtelam vocat. V. *Joſeph. Scalig. l. 1. lection. in Auſon. c. 26.* Cæterum caret hac voce latino auctore. Neque enim invenitur apud *Auſon.* ut *Danetius*, neque apud *Varr.* ut *Calpinius* citat.

Lampetūſa, ſ. 1. una ex filiabus Solis, & ſororibus Phaethontis. V. Phaethontiades.

Lampeus. V. Lampia.

Lampia, f. 1. Lampeus, *Lampeo*, mons Arcadiæ, apud Erymanthum M. ex eo Lampia fl. *Elaudo*, al. *Trebax*, ortum habet. *Stat. 4. Theb.* ¶ Ibi etiam ejusdem nominis oppidum fuit.

Lampridius, ii, *Ælius* nomine, historicus latinus gesta scripsit quatuor Imperatorum R. vixitque tempore Constantini M.

Lampsacenus, a, um, adject. possessiv. a Lampsaco, ut Lampsacena urbs, apud *Valer. Maxim. l. 7. c. 3. & Cic. 3. Verr.*

Lampsacus, a, um, adject. idem ac Lampsacenus. *Martial. l. 11. epigr.* 17. Non mea Lampsacio lascivit pagina versu. h. e. obsceno. Nam Lampsaci Priapus colebatur.

Lampsăcum, n. 2. & Lampsăcus, f. 2. olim Pityusa, *Lampsico*, Turc. *Lopseke*, Λαμψακος, urbs Asiæ minoris, in Mysia minore, ad Hellespontum, ubi exit e Propontide, ad ostia Granici fl. Hic Priapus colebatur. Inde Charon Historicus, Adimanthus, Anaximenes, & Metrodorus Epicuri sodalis exstiterunt.

Lampsāna, f. 1. olus silvester inter segetes. *Plin. l. 19. c. 8.*

Lampўris, idis, f. *lucciola*, Λαμπυρις, vermiculus noctu lucens, al. cicindela, nitedula, noctiluca, a λαμπω, *splendeo*, & πυρ, *ignis*. Alii scribunt Λαμπυριδα, a λαμπω, & ὐρα, *cauda*. *Plin. l. 18. c. 26. & l. 31. c. 28.*

Lampўrus, m. 2. piscis ex genere lacertorum. *Plin. l. 32. c. 11.*

Lamus, masc. 2. filius Neptuni, Rex Læstrigonum, Caretæ, & Formiarum conditor, unde cognomen in Ælia gente apud Romanos. *Horat. l. 3. od.* 17. ¶ Item filius Herculis ex Omphale. ¶ Item equus generosus. *Sil. l.* 16.

Lamўrus, i, m. lacerti genus. *Plin. l. 32. c. 11.* ¶ Inter pisces refertur in *Ovid. fragmento Halieutic. v.* 120.

Lana, æ, f. 1. *lana*, צמר, Ger. *woll*, Gal. *laine*, Hisp. *lana*, λεινον, pili ovium, a Dorico λᾶνος, pro λᾶας. *Varro l. 4. de L. L. Cic. 2. de nat. Deor.* Quando ad me venis cum tua colu, & lana? *Ovid. 4. Met. v.* 34. Aut ducunt lanas, aut stamina pollice versant. *Justin. l. 1. c. 3.* Lanam tractare. h. e. quod, lanam facere, dixit *Lucret. l. 5. v.* 1353. Lana, & tela victum quæritare. *Ter. Andr. 1. 1. 48.* ¶ Si absolute usurpetur, fere dicitur de pilis ovium: at si cum addito, etiam aliorum animalium. nam lana leporina, anserina, & caprina legitur apud *Ulp. l. si cui, ff. de leg. 3. & Hor. l. 1. ep. 18. v. 15.* Hinc *vixeri de lana caprina*. h. e. de re nullius momenti, prov. est apud *eund. Hor. l. c.* ¶ *De lana sua cogitare*, aliud proverb. apud *Ovid. 2. de ar. am. v.* 686. h. e. de iis, quæ ad se pertinent. ¶ Dicitur *interior lana* interior avium pluma, quæ lanæ similis est, *penna matta*. *Martial. l. 14. ep.* 161. Lassus Amyclea poteris requiescere pluma, Interior cygni quam tibi lana dedit.

Lanaria, f. 1. *saponata*, herba, quam vulgus saponariam appellat, inde nomen habens, quod lanæ, quæ ob pinguedinem colorem retinere non possunt, ejus succo eluantur. *Plin. l. 24. c. 18.* Herba lanaria ovibus jejunis data lactis abundantiam facit.

Lanāris, & re, o. 3. *lanoso*, ἐριώδης, quod habet lanam. *Varr. l. 2. de R. R. c.* 9. Nos, qui pecus pascimus lanare.

Lanarius, rii, subst. m. *lanajuolo*, ἐριουργὸς, qui lanam curat. *Plaut. Aul. 3. 5. 34.* Stat fullo, phrygio, aurifex, lanarius. Al. leg. linarius.

Lanātus, a, um, *lanoso*, *coperto di lana*, צמרי, Ger. *wollaechtig*, Gal. *laine*, Hisp. *lanudo*, ἐριωμένος, quod lanam habet, quod lana tectum est. *Col. l. 6. c. 2.* Sed jaculi, quibus copulantur, lanatis pellibus involuti sunt. ¶ Lanatæ vites, Amineæ dictæ, quod caneſcant lanugine. *Col. l. 3. c. 2.* Lanatam quoque Amineam quidam maxime probant, quæ hoc vocabulum non ideo usurpat, quod sola ex omnibus Amineis, verum quod præcipue caneſcit lanugine. *Plin. l. 23. c. 20.* Nisi quod molliora folia sunt, lanatiore canitie.

Lancĕa, æ, f. *lancia*, חנית, Ger. *ein glan*, Gal. *lance*, Hisp. *lanca*, λόγχη, teli genus longissimum. *Var.* apud *Gel. l. 10. c. 20.* vult esse vocem Hispanicam, *Diodorus Siculus* Gallicam. Inde habuere Romani, a Romanis Itali, qui & hodie *lancia* appellant. *Festus* origine Græcam esse putat. Nam deducit a λόγχη. *Gel. l. 15. c. 30.* Additur literis, & militum lanceis, pilisque. *Apul. l. 2. de A.* Lancea venatoria.

Lancearius, rii, m. *chi porta lancia*, λογχοφόρος, qui lanceam gerit. *Ammian. l. 21. c. 13. & l. 31. c. 13.*

Lancĕātus, a, um, *coperto di lancia*. *Jul. Firmic.* Quicumque habuerint horoscopum in 21. parte Tauri, lanceati morientur.

Lancĕo, as, n. 1. lanceam mitto. *Terrud. l. adv. Jud. c. 9. & l. 3. adv. Marc. c. 13.* Qui ante norint lanceare, quam lancinare.

Lancĕŏla, f. 1. *lancetta*, *lanciuola*, λογχάριον, dim. a lancea. *Capit. in Maxim. Jun. c. 4.* Lanceola fissa est fulmine.

Lances. V. Lanx.

Lancicŭla, æ, f. parva lanx. *Arnob. l. 2.* Trulla, lancicula, candelabrum.

Lancinātor, oris, m. qui lancinat, & discerpit. *Prudent. in Rom. v.* 1057. Lancinatores gregum.

Lancinātus, a, um, nom. ex particip. laceratus, sciſſus, discerptus. *Arnob. l. 2.* Membratim conjugem lancinatum.

Lancino, as, avi, atum, a. 1. *lacerare*, σπᾶν, Germ. *fleschen*, Gal. *piquer, dechirer*, Hisp. *despedazar*, διασπάζω, lacero, dissipo, scindo, a λακίζω, ut lacero, & lancino ejusdem originis sunt. *Plin. l. 11. c. 34.* Est & volucre, canibus peculiare malum, aures maxime lancinans, quæ defendi morsu non queunt. *Sen. ep.* 32. Diducimus vitam in particulas, ac lancinamus. ¶ Translate ponitur pro dissipare, seu consumere opes, quod etiam lacerare dicitur. *Catul. epigr.* 30. Paterna prima lancinata sunt bona. Apud *Sallust.* quoque *in Catil.* ubi in vulgatis, *Bona patria lacerarerat*, in quibusdam manuscriptis est *lancinarerat*.

Lancŭla, vel langula, æ, f. diminut. parva lanx, λαγήνιον. *Vitruv. l. 10. c. 8. Var. l. 4. de L. L.* Magidam, aut Langulam, alterum a magnitudine, alterum ab latitudine finxerunt.

Lanĕa, sive Lania, æ, f. idem quod laniena. *Liv. l. 44. c. 16.* Laneæque, & tabernas conjunctas in publicum emit. Optimæ pleraque editiones habent *lanienas*.

Lanestris, e, adject. lanosus, laneus. *Vopisc. in Aurelian. c. 29.* Lanestre pallium.

Lanĕtum, n. 2. οἰσύϊνον, vestimenti genus ex lana succida confectum, a lana, ut quercetum a quercus. *Fest.*

Lanĕus, a, um, *di lana*, Germ. *wollin*, Gal. *de laine*, Hisp. *de lana*, ἔριινος, quod est ex lana. *Cic. 3. nat. Deor.* Eique laneum pallium injecit. ¶ Translate sumitur pro molli. *Catull. ad Thallum*, Laneum latusculum. ¶ Laneus lupus piscis est Timavi fluvii, ita dictus a candore, & mollitia carnis, ut *Plin. l. 9. c. 17.* scribit. *Mart. l. 13. epigr.* 89. Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi.

Langa, æ, f. animalis genus, al. Languria, circa Padum fl. cujus urinam Zenothemis in electrum putavit concrescere. *Plin. l. 37. c. 2.*

Langia, æ, f. fl. Peloponneſi in Arcadia, qui ex Nemæa sylva per Sicyoniam in sinum Corinthiacum fluit. Postea Archemorus dictus est ab Archemoro filio Lycurgi Thracum R. quem ibi, cum Hypsipyle nutrix Argivis fluvium hunc, sive fontem ejus ostensura in gramine reliquisset, serpens interemit. *Stat. l. 4. Theb. Sorab. l. 8.*

Languefăcio, is, eci, actum, a. 3. *far languire*, languere facio, languorem affero. *Cic. l. 2. de Leg. c.* 10. Incitare languentes, & languefacere excitatos. Est qui legit *languere facere*.

Languens, tis, nom. ex partic. *languido*, *languente*. *Cic. 2. Leg. cap.* 15. Incitat languentes. Comparativ. *languentior* legitur in *Prispeiis*.

Langŭĕo, es, langui, n. 2. *languire*, *esser debole*, אמלל, Ger. *abnemmen*, Gal. *langour*, Hisp. *enflaquecer*, ἀσθενῶ, deficio, infirmus sum, a λαγγάνω, quod est otiari, ut languentes solent. Et dicitur tam de animo, quam de corpore. *Cic. 1. Phil.* Cumque a via languerem, & mihimet displicerem. ¶ Interdum est otiosum esse. *Cic. 1. de nat. Deor.* Nisi plane otio languerat. *Sal. in Catil.* Seque, si pauci adjuvarent, languentibus aliis, in curiam impetum facturum. ¶ Interdum est timidum esse. *Sal. in Catil.* Si paulum modo vos languere viderint, jam omnes feroces aderunt.

Languesco, scis, n. 3. *divenir languido*, *languire*, נהלה, Ger. *faul seyn*, Gall. *defaillir*, Hisp. *enflaquecerse*, ἀναίσθητος, invalidus, tepidus, otiosus &c. *Cic. 12. Phil.* Ipsa illa Martia cœlestis, & divina legio hoc nuntio languescet, & mollietur. *Id. de Sen.* Orator, metuo, ne languescat senectute. ¶ Aliquando ponitur pro languore concipi. *Virg. 11. Æn.* Purpureus veluti cum flos succisus aratro languescit moriens. ¶ Aliquando pro minui. *Plin. ep. 173.* Seu quod omnium rerum cupido languescit. ¶ Languescere interdum dicuntur colores; cum dilutiores fiunt. *Plin. l. 27. c. 13.* Languescente colore in luteum.

Langŭĭde, adv. *languidamente*, *pigramente*, Germ. *faulliglich*, Gal. *lachement*, Hisp. *flacamente*, ὑσθίμως, ἀνιθλίβως, cunctanter, negligenter, otiose. *Col. l. 11. c. 1.* Ne statim a prima luce familia cunctanter, & languide procedat. *Cæs. 7. B. G.* Suos quoque languidius in opere versari judit.

Languidŭlus, a, um, *languidetto*, dim. a languidus. *Catul. Argon. carm. 65.* Somni languiduli.

Langŭĭdus, a, um, *languido*, חלש, Ger. *faul*, Gall. *langoureux*, *lasche*, Hisp. *flaco*, χλαρὸς, συνθὴς, qui languet, remissus, debilis, infirmus. *Cic. de Sen.* Senectus non modo languida, atque iners non est. *Id. in Catil.* 2. Vino languidi, confecti cibo, &c. *Id. Phil. 8.* Languidiores facti sumus. *Hor. 3. od.* 21. Vina languidiora. h. e. minus austera, mitia.

Languifĭcus, a, um, adject. languidum faciens. *Auson. in Eclogar.* Languificusque Leo profiat ferus ore calores.

Langŭla, V. Lancula.

Languor, oris, m. *languore*, *languidezza*, מרוח, Ger. *fehrgachheit*, Gal. *langueur*, Hisp. *flaqueza*, ὀκνηρὰ ἀδύνεια, defectio virium & succi naturalis, remissio vigoris. *Cic. 1. de Div.* Animus cum languore corporis nec membris uti, nec sensibus potest, incidit in varia visa, & incerta. *Hor. l. 2. od. 2.* Languor aquosus. h. e. hydrops. ¶ Ponitur etiam pro lassitudine. *Plaut. Asin. 3. 2. 28.* Ubi sæpe ad languorem tua duritia dederis octo validos lictores ulmeis affectos lentis virgis. ¶ Transfertur sæpe ad animum, & pro debilitate, torpore, inertiaque usurpari solet. *Cicer. 1. Off.* Nihil autem magis cavendum est senectuti, quam ne languori se, desidiæque dedat.

Langurium, n. 2. quidam ex Græcis Scriptoribus succinum appellarunt, quod putarent, circa Padum bestias quasdam esse langurias, sive langas appellatas, quarum urina in succinum concresceret. *Plin. l. 37. cap.* 2. ¶ Differt a lyncurio, quod est lapis ex urina lyncis. V. suo loco.

Laniarium, n. 2. κρεωπώλιον, idem quod laniena. *Var. 2. R. R. c. 4.* Qui succidiam in carnario suspenderit potius ab laniario, quam ex domestico fundo. Sunt qui putant, hoc loco ablativum *laniario* esse a recto *laniarius*, *beccajo*.

Laniarius, ii, m. idem ac lanius. Inscript. Narbonensis apud *Gruter. pag.* 105. *n. 4.* Nigidius primus Laniarius. V. diction. præced.

Laniatio, onis, f. *lo storticare*, *strazio*, טרף, Germ. *zerhauung*, Gal. *dechirement*, Hisp. *despedacadura*, ἄμυξις, σπάραξις, κρεωργία, actus laniandi. *Senec. 2. de Clement. c. 4.* In cædes hominum, & laniationes pervenit.

Laniātus, a, um, nom. ex particip. *straziato*, *lacerato*. *Ovid. 7. Met. v.* 349. Laniatum mersit in undis. *Virg. 6. Æn. v.* 494. Laniatum corpore toto Deiphobum vidit. *Id. Æn. 12. v.* 606. Laniata genas.

Laniātus, us, m. idem, ac laniatio. *Cic. 1. Tusc. cap.* 43. Quid igitur mihi ferarum laniatus oberit nihil sentienti?

Laniĕrium, ii, n. ἔριον, idem, quod lana, vel lanæ proventus, ut fuga, & effugium. *Virg. 3. Georg.* Si tibi lanicium curæ, primum aspera sylva, lappæque, tribulique absint. *Plin. l. 6. c. 17.* Seres lanicio sylvarum nobiles.

Laniĕdĭtis, e, adject. qui lanam habet. *Laberius apud Tertul. de Pal. c. 1.* arietem lanicutem.

Laniēna, æ, f. *beccaria*, Ger. *ein metzig*, Gal. *boucherie*, Hisp. *carniceria*, κρεωπώλιον, macellum, officina, in qua laniantur, ac venduntur carnes, a laniando. *Plaut. Epid. 2. 2. 15.* Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias rogitando sum raucus factus. ¶ Accipitur etiam pro ipsa laceratione. Hinc *Prudent. in Rom. v.* 498. Medicorum sectiones vocat lanienam Hippocraticam. ¶ Tabernæ lanienæ, adject. dixit *Var. l. 2. de vita pop. Rom. apud Non. c. 12. n.* 55. ubi tamen alii legunt *ligneæ*. Male nonnulli, *lanigeræ*, tanquam a *lanifer*.

Lanĭfer, ra, rum, *che produce lana*, ἐριοφόρος, quod lanam fert. *Plin. l. 13. c. 18.* Æthiopia Ægypto contermina infignes arbores fere non habet, præter laniferas.

Lanifĭca, æ, f. *lanajuola*. *Fest.* seu potius *Paul. in voce Gaja*. Quam summam asseverant lanificam fuisse.

Lanificium, cii, n. *lanificio*, Germ. *wollwerch*, Gal. *ouvrage de laine*, *travail de laine*, Hisp. *obra de lana*, ἐριουργία, lanæ opificium. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c.* 9. Lucretiam inter ancillas in lanificio offendunt. *Col. l. 12. in præfat.* Ut ne lanificii quidem curam suscipere dignentur.

Lanifĭcus, a, um, *lanajuolo*, Ger. *wollen weber*, Gal. *ouvrier en laine*, Hisp. *lanero*, ἐριουργὸς, qui lanæ artem exercet. *Martial. l. 6.* Si mihi lanificæ dacunt non pulla sorores stamina. *Tibul. l. 2. eleg. 1.* Manum lanificam imponere pensis. *Claud. in Eutr.* Lanificæ doctissimus artis.

Lanĭger, ra, rum, *che porta lana*, ἐριοφόρος, quod lanam gerit. *Cic. de Div. l. 1. c. 22.* Pecus lanigerum eximia pulchritudine. *Plin. l. 12. c. 20.* Ejusdem infusæ excelliore fugessu lanigeræ arbores alio modo, quam Serum.

Lanigĕrus, a, um, V. Laniger.

Lanĭo, as, avi, atum, a. 1. *fendere*, *straziare*, טרף, Ger. *zerreissen*, Gal. *dechirer*, Hisp. *despedazar*, κρεουργῶ, σπαράττω, διαιρῶ, scindo, lacero. *Cic. 7. Fam.* Cum aut homo imbecillus a valentissima bestia laniatur. *Virg. 3. Georg. v.* 514. Laniabant dentibus artus. *Liv. l. 9. c. 1.* Lanianda viscera præbere.

Lanĭo, onis, m. idem ac lanius. *Paul. J. Cons. l. 18. Dig. de Instruct.* Lanionis instrumentum.

Lanionĭus, a, um, κρεωργικὸς, quod ad lanium pertinet, ut lanionia mensa, in quibus scinditur caro. *Suet. in Claud. cap.* 15. Carnificem statim acciri cum machæra, mensasque lanionia flagitavit.

Lanipendĭa, f. 1. quæ lanam pendit, & distribuit, *l. 31. ff. de donat. inter viv.*

Lanĭsta, æ, m. 1. *lanajo*, λανιστὴς, lanarius, lanæ carminator, a voce Græca allata, quæ a λανίζω, *lanam carmino*. Latinis lanista erat, qui ludo præerat gladiatorio, qui gladiatores exercebat ad mutuam lanienam, unde vocis etymon. Porro lanistæ familias habebant domi ad gladiaturam exercendam, quas instituere, & mox paratas vendere solebant muneratiis. *Juven. sat. 3. v.* 158. Hic plaudat nitidi præconis filius inter Pinnirapi cultos juvenes, juvenesque lanistæ. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 6.* ad lanistam se conferre. ¶ Translate lanistæ avium dicti sunt a *Columella*, qui aves certaminibus præparabant. *l. 8. c. 2.*

Lanistĭtius, a, um, adject. ad Lanistam pertinens, ut lanistitia familia, apud *Petron. in fragment. Tragur.*

Lanitĭa, æ, f. &

Lanitĭes, ei, f. lana. *Labe. apud Non. c. 3. n.* 133. Mollis e lanitia Attica vestis. *Terrul. adv. Marc. l. 1. c. 3.* lanities renovata hæc corpora vestit.

Lanitĭum. V. Lanicium.

Lanĭus, ii, m. *beccajo*, טבח, Ger. *fleischer*, Gal. *boucher*, Hisp. *carnicero*, κρεωπώλης, κρεουργὸς, qui carnes in carnario vendit populo, a laniandis pecudibus, quod eas concidat, lanicque. *Var. 2. R. R. c. 5.* Lanii, qui ad cultrum bovem emunt. *Cic. 1. Off. c.* 42. Cetarii, lanii, coqui, ut ait *Terentius Eun. 2. 2. 26.*

Lanoctŭlus, m. 1. qui lana tegit oculi vitium. *Festus.*

Lanosĭtas, atis, f. lanities, laos. *Tertul. de Pal. c. 3.* Muscosæ lanositatis conchæ.

Lanōsus, a, um, *lanoso*, Germ. *das vielwollen hat*, Gal. *qui a beaucoup de laine*, Hisp. *lanudo*, ἐριώδης, lana abundans. *Col. l. 7. c. 3.* Prolixi villi, nec asperi, lanosi, & ampli uteri.

Lanterna. V. Laterna.

Lanuginōsus, a, um, *lanuginoso*, quod lanugine abundat. *Plin. l. 22. c. 2.* Est & alia similis, lanuginosior, & minus pinguis. *Id. l. 19. c. 3.* Spinosa, & caule lanuginoso.

Lanūgo, inis, f. *lanugine*, *prima barba*, *peluria*, Ger. *wool an der frucht*, Gal. *poil follet*, Hisp. *vello bozo*, ἴουλος, tenera quasi lanæ cujusdam mollities, qualis

lis in adoleſcentium genis, in avibus, in herbis, in fruſtibus quibuſdam, ut in malis Cydoniis, cernitur, a lanæ ſimilitudine. *Ovid. 1. Amor. el. 14.* Comæ graciles inſtar lanuginis. *Id. epiſt. 21.* Primæ lanuginis ætas. *Lucr. l. 5.* Molli lanugine abundans herba. ¶ Ponitur aliquando pro ſcobe. *Col. l. 4. c. 29.* Nulla interveniente lanugine, quam excitabat antiqua terebra.

Lanŭla, æ, f. *lanuzza*, diminut. a lana. *Celſ. l. 7. c. 27.* Carunculæ lanulis ſimiles.

Lanuvĭānus, a, um, Lanuvinus, ut Lanuviana templa, *Capitolin. in Anton. Pio c. 8.* ubi al. leg. *Lavinians.*

Lanuvīnus, a, um, quod eſt ex Lanuvio. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* At honeſti Colei Lanuvini, Cliternini non honeſti.

Lanuvĭum, n. 2. Lavinium, *Indovina*, & *Civitá Indovina*, urbs olim, nunc pagus, ſive oppidulum Latii, in via Appia, ab urbe Roma 16. M. P. inter Albam, Ariciam, Ardeam, & Velitras, in agro Laurenti.

Lanx, cis, f. *piatto, vivaſ*, πλατυσμα, proprie eſt vas eſcarium, latum, & rotundum, idem ac patina, in quo caro tam tofta, quam elixa conditur, menſæque infertur. Sed aliqui lancem a patina diſtinguunt, quod lanx minus excavata ſit, quam patina. Dicta eſt a *latitudine*. *Plin. l. 33. c. 11.* Lances e cenſiv

Lappago, inis, f. herbæ species, a *lappa*, quia lappæ similis est, ut *cunilago*, quia similis *cuniloe*. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

Laprius, cognomen Jovis apud *Lactant. l.* 1. *c.* 22. ¶ Quidam *Elaphum* intelligunt, secundum Hesychium in Creta cultum.

Lapsabundus, a, um, adject. labascens, *ruinoso*. *Senec. epist.* 52. Fundamenta Lapsabunda. Al. leg. *lassaverunt*.

Lapsana, æ, f. 1. λαψάνη, sylvestris brassicæ genus, trium foliorum, a λάπτω, quod Eustathius exponit *xerão, evacuare*. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Inter sylvestres brassicas & lapsana est, pedalis altitudinis, hirsutis foliis, napi similimis, nisi candidiore esset flore. Coquitur in cibo, alvum leniter emollit. *Id. l.* 19. *c.* 9. Nec non olus quoque sylvestre est trium foliorum. Divi Julii carminibus, præcipue jocis militaribus, celebratum. Alternis quippe versibus exprobravere, lapsana se vixisse apud Dyrrhachium, præmiorum parsimoniam cavillantes.

Lapsilis, pro Dapsilis legunt in pluribus MSS. *Plauti Pœnus*, & *Lipsius l.* 1. *antiquar. lection. c.* 15.

Lapsio, onis, f. *casuto, ruvino, errore*, מִכְשׁוֹל, Ger. *ein fall*, Gal. *chute*, Hisp. *caydo*, ἐκπτωσις, πτῶσις, casus, lapsus, ruina, præcipitium. *Cicer. 4. Tusc. c.* 12. In malis proclivitas, ut significet lapsionem.

Lapso, as, n. 1. *cader spesso, star per cadere*, כּשׁל, Germ. *fehvvancken*, Gal. *glisser*, Hisp. *deslizar*, ὀλισθαίνω, lubrico, & nutanti gradu incedo, freq. a *labo*, seu *labor*. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 551. Et in multo lapsantem sanguine nati. *Sil. l.* 3. Lapsantem gressum firmare.

Lapsus, a, um, *caduto, disteso*, ἐκδεδυκὼς, πεσὼν, part. a labor. *Horat. l.* 2. *Sat.* 8. *v.* 72. Si patinam pede lapsus frangat agaso. *Virg. 4. Georg. v.* 449. Venimus huc lapsis quæsitum oracula rebus. h. e. afflictis. *Ulpian, l.* 1. *Dig. de Magistr. conven.* Lapsus facultatibus. h. e. qui in paupertatem incidit. *Id. l. Furii. Dig. de his qui not. infam.* Tempora provocationis lapsa, *passato il tempo*. *Senec. in Thyest. v.* 617. Nemo desperet meliora lapsis. *Senec in Hippol.* Lapsæ genæ, *fournie*.

Lapsus, us, m. idem, ac lapsio. *Plin. lib.* 7. *c.* 37. Et victor suprema in senecta lapsu scalarum examinatus est. ¶ Per translationem accipitur pro errore, vel culpa per imprudentiam admissa. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Haud alio fidei proniore lapsu, quam ubi falsæ rei gravis auctor existit. ¶ Lapsus serpentium, progressus dicitur. *Virg.* 2. *Æneid.* At gemini lapsu delubra ad summa dracones effugiunt. Sic & lapsus fluminum. *Horat. l.* 1. *od.* 12. ¶ Lapsus rotarum, est cursus, vel facilitas ad currendum. *Virg.* 2. *Æn.* Pedibusque rotarum subiiciunt lapsus. idest labiles rotas, quibus scilicet subjectis ingens ille equus igneus facilius laberetur.

Laquæare, ris, & per Apocopen laquear, aris, n. חֲרִיט, Germ. *ein getvelbe*, Gal. *lambris*, Hisp. *esquinçal, sobrado*, φάτνωμα, ὀροφή, tignorum, sive trabium interstitium, a *lacus*, pro *lacuar*. *Serv. in* 1. *Æn.* A nonnullis laqueare definitur camera, hoc est pars superior cubiculi, & cœnationis concava, quæ variis adornari solet sculpturis, & coloribus. Quidam etiam laquearia pro trabibus planis accipiunt. *Virg.* 4. *Æn.* Dependent lychni laquearibus aureis. *Id. lib.* 8. *v.* 25. Summi laquearia tecti. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Laquearia inaurata. ¶ *Laquear*, pro *Laquare* legitur in *Gloss. Cyrilli*.

Laquearium, ii, n. idem, ac laquear, ac lacunarium, per Antisthecon, seu immutationem literarum. *Ser. in* 1. *Æn. v.* 730.

Laquearius, ii, m. qui laquearia extruit. *Cod. Theodos.* 13. 4. 2. Architecti, laquearii, &c. ¶ Scribit *Isidorus l.* 18. *c.* 52. Laquearios fuisse etiam appellatos gladiatores quosdam, qui laqueum adversario injiciebant, ut prosternerent, & perimerent. Id tamen nullo latini Scriptoris testimonio confirmat.

Laqueator, oris, m. qui laqueum injicit. *Isidor. l.* 18. *Orig. c.* 36. fuisse ait gladiatores *laqueatores* dictos, quorum pugnandi ratio erat hujusmodi, ut adversarium injecto laqueo captare studerent, atque irretitum confodere. Hos Latini *retiarios* dicunt. *Isidor.* tamen ab his diversos laqueatores facit, cum de retiariis *cap.* 54. verba faciat. Alii apud *Isidor.* legunt *laquearii*.

Laqueātus, a, um, *allacciato, legato*, יוּקַשׁ, Germ. *im strick, gefangen*, Gall. *enlacé*, Hisp. *enlazada*, ἐμπεπλεγμένος, quod est laqueis irretitum. *Col. l.* 6. *c.* 19. Cæterum corpus laqueatum, & distentum temoniis obligatur. ¶ Laqueatum item dicitur id, quod laquearibus est ornatum. *Cic.* 2. *de Leg.* Magnificas villas, & pavimenta marmorea, & laqueata tecta contemno. *Liv. l.* 41. *c.* 20. Antiochiæ Jovis Capitolini magnificum templum, non laqueatum auro tantum, sed parietibus totis lamina inauratum.

Laquedonia, æ, f. 1. *Cedogna*, urbs alias Apuliæ Daunix, nunc Principatus ult. in R. Neap. in planitie, ad rad. Apennini M. & versus Aufidium fl. limitesque Capitanatæ prope Bifacium.

Laqueus, m. 2. *laccio*, מוֹקֵשׁ, Ger. *strick*, Gal. *lacs*, Hisp. *lazo*, παγὶς, vinculum ita nexum, ut pondere depressum claudatur, a *lax*, quod fraudem notat, Festo teste, unde & *lacio*, idest in fraudem induco, ut idem exponit. *Virg.* 1. *Georg.* Tum laqueis captare feras, & fallere visco inventum. *Cic.* 6. *Verr.* Homini jam perdito, & collum in laqueum inferenti subvenisti. *Sallust. Catil. c.* 55. Laqueo gulam fregere. *Senec. Hippolyt. vers.* 259. Laqueo vitam finire. ¶ Translate ponitur pro quacunque re, qua homo capi, ac irretiri potest. *Cicer. pro Mil.* Cum illam beluam judicii laqueos declinantem jam irretitam tenerem. ¶ Et speciatim pro captiosis argumentationibus. *Cic. de Fato*, *c.* 4. Ad Chrysippi laqueos revertamur. *Id. pro Cæc.* Neque æquitatem rei verbi laqueo capi putas oportere.

Lar, h. e. Lartes, unum ex prænominibus Civium Romanorum. *Liv. l.* 3. *c.* 65.

Lar, olim Lalar, f. 3. alio nomine Lara, & Larunda, una Najadum Tiberis, filia Almonis, sic dicta a loquacitate, nempe a λαλέω, *loquor*. Cum Jupiter Juturnam amaret, illique vim pararet, Lar admonuit Juturnam de Jovis insidiis, insuper Junonem adiit, & Jovis amorem narravit. Jupiter Lari linguam eripuit (Hinc Dea Muta appellata est) & jussit a Mercurio ad Inferos adduci, & Stygiæ paludis Nympham esse. Mercurius Larem in itinere compressit. Illa gravida facta geminos peperit, qui a nomine matris *Lares* dicti sunt, & a Romanis tanquam compitorum præsides, & urbis Romæ custodes, seu patroni culti fuere. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 599. *Lact. l.* 1. *de falsa relig. c.* 20.

Lara. V. Lar.

Lararium, n. 2. ἱδρυτὸν, sacrarium domesticum, locus, in quo Dii tutelares domus reponebantur, & adorabantur, a *Lare*, vel *Laribus*. Scribit *Lampridius cap.* 29. Alexandrum Severum in larario rem divinam matutinis horis facitasse ad effigies Deorum, in quibus habebat Apollonium, Orpheum, Abrahamum & Christum, in secundo Lrario habuisse simulacrum Virgilii, & Ciceronis.

Lardum, sive laridum, n. 2. *lardo*. Germ. *lack*, Gal. *lard*, Hisp. *lardo*, κρέας σάλε, caro salita quovis modo salita, vel potius pingue illud, quod suis corpus undequaque circumdat. *Macrob. l.* 7. *c.* 12. censet, contractum esse ex *laridum*, & hoc dici quasi large aridum. Hinc *Juven.* illud, *Sicci terga suis*, vetus interpres laridum interpretatur. *Ovid. 6. Fast.* Pinguia cur illis gustantur larda Calendis? *Plaut. Capt.* 4. 3. 3. Quanta pernis pestis veniet? quanta labes lardo?

Larentia, f. 1. nobilissima meretrix fuit, quam aliqui suspicantur eandem fuisse, ac Accam Laurentiam, alii eandem dicunt, ac Floram, populum Romanum moriens hæredem fecit, & Dea habita est. V. *Acca Laurentia*, & *Flora*.

Lares, ium, & rum, m. 3. duo filii Laris, seu Larx, seu Larundæ Nymphæ, qui compita servare, & pro urbis Romæ conservatione vigilare credebantur. *Ovid.* 2. *Fast.* Communiter Lares iidem sunt, qui Penates, & privatorum domibus præsse censentur. Proinde colebantur domi, focusque illis sacer erat. Appellati sunt a *mater*: sed Scaligeri, & Vossii sententia Lar est vox Hetrusca, & principem significat. *Arnobius l.* 3. deducit a λάσιος, *vicus*, quod Dii essent vicorum. *Ovid.* 2. *Fast.* Fitque gravis, geminosque parit, qui compita servant, Et vigilant nostra semper in urbe Lares. *Tibul. l.* 1. *el.* 1. Vos quoque felices quondam, nunc pauperis agri Custodes fertis munera vestra Lares. *Plaut. Aul. prol.* 2. Ego Lar sum familiaris ex hac familia, unde exeuntem me aspexistis. ¶ Metonymice, quoniam Lares etiam privatorum domibus præsse credebantur, Lar ponitur pro ædibus, seu pro domo, & etiam pro urbe. *Sal. in Catil.* Illos binas, aut amplius domos continuare, nobis Larem familiarem nusquam ullum esse? *Martial. l.* 2. O mihi curarum pretium non vile mearum, Flacce, Antenorei spes, & alumne Laris. *idest* urbis Patavii. ¶ Ponitur & pro parte interiore domus, & pro foco. *Ovid.* 1. *Fast.* Omnis habet geminas hinc, atque hinc janua frontes, E quibus hæc populum spectat, at illa Larem. *Col. l.* 11. *c.* 1. Consuescatque rusticus circa Larem domini, focumque familiarem semper epulari. ¶ Homo fine lare. h. e. pauperrimus. *Curt. l.* 5. *c.* 12. Sine pignore, sine Lare; terrarum orbis exulem. ¶ Lares præstites, viales, cunctales, &c. qui fuerint, V. suis locis. ¶ *Larum* in genitivo pl. habetur in *monumento Aacyano*. Ædem Larum.

Larex, f. 1. Larix, Larices, *Larfeld*, opp. Norici, intra Alpes, in lim. Carnorum, medium inter Aquilejam, & Vitrunum. Aliis est *Reca*.

Large, adv. *largamente, splendidamente*, Germ. *reichlich*, Gal. *largement, abondamment*, Hisp. *largamente*, ἐκβλύδην, liberaliter, abundanter. *Horat. l.* 1. *od.* 9. Ligna super foco large reponens. *Cicer. pro Rosc. Amer. c.* 8. Large effuseque donare. *Id. Verr.* 2. *c.* 8. Decuriæ mihi copia quam largissime facta. *Curt. l.* 7. *c.* 4. Circumferri merum largius jubet.

Largiānus, a, um, ad Largium pertinens, quod est nomen viri proprium. *Largianum Senatusconsultum* de liberorum successione, memoratur a *Justinian. lib.* 3. *Institut. tit.* 7. *ad fin. & lib.* 7. *Cod. tit.* 6.

Largifĭcus, a, um, copiosus, abundans. *Lucan. l.* 2. *v.* 627. Stipe largifica aliquem ditare.

Largifluus, a, um, quod large, & abundanter effluit. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 39. ex vet. Poeta: Grando mixta imbri largifluo subita, & præcipitans cadit.

Largiloquus, a, um, *copioso nel dire*, qui abundanter loquitur. *Plaut. Cist.* Largiloquæ exemplo sumus, plus loquimur, quam fat est. *Id. Mil.* 2. 3. 47. Nonne tibi istam prætruncari linguam largiloquam jubes?

Largimentum, i, n. largitio. *Fulgentii* est *l.* 2. *Mythol.*

Largio, is, pro *largior* dixere *Accius*, & *Lucil. apud Non. c.* 7. *n.* 19. Adde *Priscian. l.* 8.

Largior, iris, itus sum, *donar largamente*, נָדַב, Germ. *schencken*, Gal. *donner*, Hisp. *dar*, δωρέομαι, χαρίζομαι, profuse dono. Usurpatur cum accus. & dat. qui quidem dativus interdum non exprimitur, sed tamen subintelligitur. *Plaut. Ampho.* 1. 1. 255. Proin tu istam cœnam largire, si sapis, esurientibus. *Cic. pro Quint.* Cui summam copiam, facultatemque dicendi natura largita est. *Id. pro Corn. Balbo*. Tum vel nimium pareus in largienda civitate. ¶ Usurpatur item cum ablat. & præpos. ex, vel *de*. *Cic.* 3. *Fam.* Ad largiendum ex alieno restrictior. *Cæs. 3. de B. Afric.* Ac de sua pecunia largitus est. Item sine præpos. *Plaut. Pœnul.* 1. 4. 3. & *Pers.* 2. 3. 13. ¶ Interdum est permittere, concedere. *Col. l.* 5. *c.* 9. Si tempus non largitur. ¶ Olim in futuro indicativi habuit largibor. *Plaut. Mil.* 4. 6. Nam tu te vilem feceris, si te ultro largibere. *Id. Bac.* 4. 7. Tuam libertatem Chrysolao largibere.

Largitas, atis, *liberalità, largheza*, נְדִיבָה, Ger. *freigibkeit*, Gal. *largesse*, Hisp. *largueza, liberalidad*, ἐυδοσία, liberalitas, seu actus liberalitatis. *Ter. Adel.* Quæ istuc subita est largitas? *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 62. Fruges terra cum maxima largitate fundit. ¶ Differt a largitione. V. *Largitio*.

Largiter, adv. idem ac large, affatim, abunde. *Plaut. Rud.* 4. 4. 144. Credo, illic inesse auri & argenti largiter. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 4. *ad fin.* Fortasse & istinc largiter abstulerit longa ætas. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 18. Largiter posse.

Largitio, onis, *donazione*, Ger. *ausspendung*, Gal. *largesse*, Hisp. *donacion*, *dadiva*, *Idem*, actus largiendi. *Largitio*, & *largitas* inter se differunt, quod *largitas* humanitatis sit, ut Agretius ait, *largitio* ambitionis. Est enim *largitas* rationabilis, & definitur liberalitatis effectus; *largitio* plerumque est expensa sine modo ad benevolentiam conciliandam. *Cic.* 2. *Offic.* Quod largitione benevolentiam Macedonum confectetur. *Id. ibid.* Jam in proverbii consuetudinem venit, largitionem fundum non habere. *Id. in Pis.* Ego Senatum, & bonos omnes maximarum largitionum metu liberavi. *Cæs. 1. B. Civ. cap.* 33. Largitione redemit militum voluntates. Hoc *Cæsaris* loco largitio in bonam partem accipitur, pro largitate.

Largitionālis, le, adject. Largitionales dicebantur, qui Imperatorum muneribus, & largitionibus præerant. *Vopisc. in Carino*, *c.* 20. Cum ei quidam largitionalis suus editionem Cari laudaret. *L.* 12. *Cod. de vectigal.* Largitionales tituli.

Largītor, aris, dep. frequentat. a *largior*. *Plaut. Trinum.* 3. 3. 14. Ex ea dote largitari te illi.

Largītor, oris, m. 3. *donatore, prodigo, liberale molto*, נָדִיב, Ger. *der viel verschenckt*, Gal. *donneur*, Hisp. *donador, vendor*, profusor, prodigus. *Liv. l.* 6. Prædam militi dedit, quo minus speratam mininæ largitore duce, eo militi gratiorem. ¶ Speciatim accipitur pro eo, qui largitione populum corrumpit, & ambitus crimen committit. *Cic.* 1. *Offic.* Existuntque in Rep. plerumque largitores, & factiosi, ut opes quam maximas consequantur.

Largitūdo, inis, f. largitas. *Charis. l.* 1. *pag.* 78. *Pariis.* Largitudo nusquam invenitur, nisi apud Nepotem.

Largītus, a, um, particip. a largior. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Aut si id conditio largita non sit. *Cic. de Arusp. resp. c.* 25. secunda fortuna regnum largita. ¶ Passiva significatione *Tibul. l.* 4. *carm.* 1. *v.* 129. Cum largita tuis sunt muta silentia votis.

Largĭtus, adv. largiter. *Afran.* apud *Non. cap.* 11. *n.* 44. Quid lacrymas? largitus proloquere.

Largiusculus, a, um, adject. diminut. aliquantum liberalis. *Solin. c.* 7. (*al.* 12.) Largiusculos hausus salivarum facit.

Largus, a, um, adject. copiosus, abundans, *abbondante, copioso*, a λάσιος, vel a *largior*. *Virg.* 2. *Æn.* fictus largos effundere. *Ovid.* 4. *Fast.* Larga messis. *Liv. l.* 40. *c.* 13. Largiore vino uti. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Pili equis in juba *largi*. ¶ Item prodigus, in dando effusus, *prodigo, splendido*, ἀδιάφορος, ἀνειμένος. *Cic.* 2. *Offic. c.* 16. Duo sunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. *Id. Verr.* 5. *c.* 50. Qui si largissimus esse vellet, cumulatiore mensura uteretur. *Virg.* 11. *Æn.* Largus opum. *Plaut. Asin.* Largus opera nocturna. *Id. ib.* Largior lingua. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Largus donare.

Laridum. V. Lardum.

Larifuga, æ, m. & f. qui lares suos deserit, erro, vagabundus. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 37. *Burm.* Latifuga nescio quis, nan valet lotium suum.

Larignus, a, um, adject. qui est ex larice. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Larigna materies.

Larinas, atis, m. & f. qui est ex Larino oppido. *Cic. pro Cluent.* Larinas mulier.

Larine, es, f. 1. Λαρίνη, fons Atticæ. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Larinum, n. 2. *Larino*, *Larina*, urbs Frentanorum, in Aprutio, apud Apuliæ fines, in conf. Capitanatæ prov. inter Histonium opp. Aprutii, & Theanum.

Larissa, f. 1. *Larizzo*, *Larizza*, al. *Larsa*, urbs Thessaliæ mediterranea, in Pelasgiotide regiuncula, & in confinio Macedoniæ, Metr. ampla, patria Achillis, ad Peneum fl. ¶ Larissa altera, quæ Larissa Pensilis dicta fuit, item Cremaste, *Larso*, *Larizo*, al. *Armino*, urbs maritima Thessaliæ, in Phthiotide regiuncula ad M. Ossam, & ad Pagasicum sinum. ¶ Larissa item, *Laris*, urbs Syriæ sub Metr. Apamena, inter illam, & Epiphaniam. ¶ Item opp. Æolidis, a Cuma urbe 10. stad. ¶ Item opp. Peloponnesi, arx Argivorum. ¶ Item opp. agri Attici. ¶ Item urbs Asiæ, apud Tralles, a qua Larissæus Jupiter dictus est. ¶ Item urbs Italiæ, quam Pelasgi condidere.

Larissæus, a, um, adject. ad Larissam pertinens. *Virg.* 2. *Æn. v.* 197. Quam neque Tydides, nec Larissæus Achilles, &c.

Larius, m. 2. *Lago di Como*, Germ. *Cumersee*, lacus Insubriæ, & Ducatus Mediolanensis, totius Italiæ amplissimus, versus Boream, & Rhætos, a Mediolano 25. M. P. in Bor. Dictus est a λάρος, *larus*, *sulica*, nempe a fulicarum multitudine. Per hunc lacum medius fluit Abdua fl. aquasque suas reddit fluvio-

flores, deinde per oppositam lacus partem erumpens, in Padum non longe a Cremona influit.

Larius, a, um, quod ad Larium lac. spectat. *Catul. epigr.* 33. Veronam veniat novi relinquens Comi mœnia, Lariumque litus.

Larix, icis, f. *larice*, Λάριξ, arboris genus cognatum abieti, & pino, a Λαρὶς, *fuerit*, nempe ab odoris suavitate. Resinam enim fundit, & vere flores gignit odoratos. Nullam quantumvis longa senecta cariem sentit. Neque ignem per se concipit, neque ulla ratione ardet, eo quod plurimum terrestris, aqueæque habeat substantiæ, minimum autem ignæ, aut aeriæ. V. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Nec est alia ratio eam consumendi, quam si magna lignorum copia uratur, quemadmodum in iis contingit lapidibus, qui calcis gratia coquuntur. Abundat circa Padi ripas, & maris Adriatici littora, vix alibi nota. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Lucæ *l.* 9. Et larices, fumoque gravem serpentibus urunt abrotanum.

Larva, æ, f. persona dicitur, quam Itali vocant *maschera*, σκωπτικὸν. *Apul. in Apol.* Hunc denique (Mercurioli simulacrum affabre factum) qui larvam putat, ipse est larvatus. Ubi larvam vocat, non Lemurem, terriculamentum nocturnum, sed σκωπτικὸν, quomodo & alibi formam larvalem dixit, & Petronius larvam argenteam. *Hor.* 1. *Serm. Sat.* 5. Nil illi larva, aut tragicis, opus esse cothurnis. ¶ Translate larva dicitur de homine stupido, & insano. *Plaut. Merc.* 5. 4. 20. Etiam loquere larva tu? *Cas.* 3. 4. 2.

Larvæ, arum, f. *anime malefiche*, *ombre notturne*, μιαιφόνοι, genii mali, ac noxii defunctorum, a *Lare*, hoc est malo genio. A Laribus familiaribus eo differebant, quod hi certis ædibus curam gererent posterorum, Larvæ autem vagarentur sedibus incertis, curæque ejusmodi exsortes forent. Quæ pœna eos manebat ob vitam male transactam. *Aug. l.* 4. *de Civ.* Larvæ dicuntur animæ hominum depravatæ, & in malis vitæ meritis maculosæ, quæ a corpore separatæ terriculamentum sunt mortalibus. *Apul. in Apol.* Larvas appellat noctium occursacula, bustorum formidamina, sepulchrorum terriculamenta. *Plaut. Amph.* 2. 2. 145. Nam hæc quidem ædepol larvarum plena sunt. Adde *Sen. in Apocol.* & *Plin. in præfat.*

Larvālis, le, o. 3. *terribile*, *spaventevole*, μίμψυχος, terribilis, deformatus, pallens, emaciatus, ac prorsus horrendus, a *Larva*. *Ammian. l.* 31. Larvale simulacrum. *Senec. ep.* 24. Nemo tam puer est, ut Cerberum timeat, & tenebras, & larvalem habitum &c. ¶ *In Priapeis carm.* 38. legitur *larvialis* epenthesi τῦ *i*. Pallorem maciemque larvialem.

Larvātus, a, um, adject. larva indutus, personatus, *mascherato*. Accipitur fere pro furioso, & mente capto, & quasi a larvis agitato, auctore *Festo*. *Plaut. Men.* 5. 4. Quid esse illi morbi dixeras? narra, senex, num larvatus, aut cerritus?

Larvo, as, a. 1. larvis infesto, terreo. *Firmic. l.* 3. *c.* 14. Fascinantes mulieres, quæ etiam ipsos artus larvari, ac fascinari faciant.

Larunda, æ, f. eadem ac Lara, de qua V. in *Lar*. *Auson. Idyll.* 5. *v.* 52. Nec genius domuum Larunda progenitus Lar.

Lasānum, n. 2. *cantaro*, Ger. *stheisstopff*, Gal. *pot de chambre*, Hisp. *servidor*, *servicio*, Λάσανον, vas evacuando ventri accommodatum, seu quo retrimenta cibi excipiuntur, a Græca voce allata, quam Hesychius familiaricam fellam interpretatur. *Hor.* 1. *Serm. Sat.* 6. *v.* 108. Cum Tyburte via Prætorem quinque sequuntur te pueri, lasanum portantes, œnophorumque.

Lascive, adv. *lasciviamente*, ἀκολάστως, libidinose, molliter, petulanter, procaciter. *Martial. in ep. præfixa l.* 8. Lascive loqui? *Avien. in Arat. prognost. v.* 514. Et si persultans aries lascivius herbas Appetit.

Lascivia, æ, f. 1. *lascivia*, *petulanza*, ἀσέλγεια, Ger. *der muthwille*, *geilheit*, Gal. *lasciveté*, Hisp. *lozania*, animi incontinentia ex saturitate fere & otio nascens, quæ vel in procacitatem, vel in libidinem erumpit. Sæpe tamen est sine malitia. *Senec. de consol. ad Helv. c.* 16. *de blandissimo puero*. Cujus non lacrymas ejus hilaritas supprimat? cujus non contractum solicitudine animum illius argutiæ solvant? quem non in jocos vocavit illa lascivia? Sic *Plin. lib.* 9. *ep.* 33. lasciviam vocat ludicros cursus decursusque delphini. Et *Cic. l.* 1. *Div. c.* 14. Ut provectione læti piscium lasciviam intuerentur. Sic *Tacit. de Germ. c.* 25. saltationem inter gladios, audacem lasciviam dixit. ¶ Interdum pro libidine ponitur. *Suet. in Calig. c.* 36. Cum maxime placitam sevocasset, paulo post, recentibus adhuc lasciviæ notis, reversus &c. ¶ Item pro petulantia, & procacitate. *Quinc. l.* 9. *cap.* 2. Assistentes oderint hanc maledicendi lasciviam. Sic *Tacit. Ann.* 11. *c.* 12. Theatralem lasciviam vocat jocos impudentes, & probra a populo in Theatro jactata in consulares viros, & illustres fœminas. ¶ Est etiam lascivia in oratione, cum scilicet intemperanti stylo quis utitur. *Quint. l.* 2. *c.* 6. ¶ *Plaut. Asin.* 2. 2. 32. O catenarum colone! L. O virgarum lascivia! h. e. in cujus tergum virgæ lascivire solent.

Lascivibundus, a, um, lasciviens. *Plaut. Stich.* 2. 1. 16. Quidnam dicam Dinacium lascivibundum tam libenter currere?

Lascivio, is, ii, itum, n. 4. *lussureggiare*, רגד, Germ. *uppig seyn*, Gall. *folatrer*, *etre lascif*, Hisp. *bolverse*, o *ser lascivo*, ἐμβρίθω, est petulanter agere, ut equi indomiti solent, & qui diu in otio fuerunt, qui aut calcitrant præter solitum, aut lusitant, exultantque. *Liv. l.* 2. Et lascivire magis plebem, quam sævire. *Col. l.* 7. Satietate veri pabuli pecudes exhilaratæ lasciviunt. *Ovid. 7. Met.* Fuga lascivit agnus.

Lasciviter, adv. lascive, petulanter. Habet hanc vocem *Navius* apud *Charis. l.* 2. *pag.* 183. *Putsch.*

Lascivŭlus, a, um, *lasciuetto*. *Nav.* apud *Priscian. l.* 10. Manu lascivula, ac tenellula.

Lascivus, a, um, *lascivo*, *petulante*, רגוד, Germ. *geilu*, Gal. *lascif*, Hisp. *lascivo*, *desenfrenado*, ἀσελγὴς, petulans, procax, libidinosus. V. *Lascivia*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 64. Malo me Galatea petit lasciva puella, & fugit ad salices, & se cupit ante videri. *Martial. l.* 1. *epigr.* Lascivus leporis cursus. *Ovid. Met.* 13. tenero lascivior hædo. *Suet. in Tiber. c.* 43. lasciviissimæ picturæ. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Lascivus in vino. *Quint. l.* 6. *c.* 4. Siculi ut sunt lascivi, & dicaces. *Spartian. in Adriano*, *c.* 14. Idem severus, lætus, comis, gravis; lascivus, cunctator; savus, clemens, & semper in omnibus varius.

Laser. V. Laserpitium.

Laserātum, i, n. condimentum, ex lasere. *Apic. l.* 1. *c.* 30.

Laseratus, vel Lasaratus, a, um, adject. lasere conditus, ut laseratum acetum, apud *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 21.

Laserpitiārium, ii, n. condimentum ex laserpitio. *Petron. in fragment. Tragur.* De laserpitiario, mimo canticum extorsit.

Laserpitiātus, a, um, quod laserpitio mixtum est. *Cato de R. R. c.* 116. Permisceto lentim aceto laserpitiato. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Sunt, qui lentem aceto laserpitiato aspergant.

Laserpitifer, a, um, adject. laserpitiii ferax, ut Laserpitiferæ Cyrenæ, apud *Catul. carm.* 3.

Laserpitium, ii, n. vel laser, eris, n. 3. ὀπὸς σιλφίου, succus sirpis, seu silphii. Sirpe, seu Silphium est magis virgultum herbidum, quam arbustum. Officinæ asam fœtidam appellant. Nascitur in Cyrenaica regione. Odoratis est radicibus. Ex ejus culmo æstate exsudat pingue roscidum in modum lactis, quod pascentium hircorum inhæret barbulis, & cum aretactum inolevit, guttis stiriatis colligitur ad usum mensarum, & medicinæ. Hujusmodi succus dicitur laserpitium, & truncata voce laser, quasi lac sirpitium, seu sirpicum, idest sirpis virgulti, quoniam manat in modum lacteum. *Solin. c.* 30. *Plin. l.* 18. *c.* 3. diffinguit laser a laserpitio, laserpitium accipit pro planta sirpis, seu silphii, laser pro succo. *Cato l.* 3. *Orig.* Laserpitium pro pulmentario habet *Plaut. Rud. a.* 3. *sc.* 2. Si speras, tibi hoc anno multum futurum sirpa, & laserpitium. *Palladius l.* 3. laserpitium vocat opon Cyrenaicum, idest, succum Cyrenaicum. Nam gignitur in Cyrenaica regione, ut dictum est.

Lases, olim dicebantur, qui nunc Lares. *Terent. Scaur. de Orthogr.*

Lassātus, a, um, nom. ex particip. a lassor, aris, defatigatus, *stanco*, *stanccato*, κοπωθεὶς. *Ovid. 6. Met.* Lassata membra. *Juven. sat.* 6. *v.* 130. Et lassati viris, nec dum satiata recessit.

Lassēsco, is, n. 3. *divenir lasso*, נלאה, Ger. *mued werden*, Gal. *se lasser*, Hisp. *cansarse*, ἐκκάμνω, fatigor, lassus fio. *Plin. l.* 10. *c.* 16. Non lassescere in ullo labore, qui nervos ex alis gruis, & cruribus habeant. *Id. l.* 7. *c.* 40. Ne lassescat fortuna, metus est. *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 101. Lassescere visu.

Lassĭtūdo, inis, f. *stanchezza*, הלאה, Ger. *muede*, Gal. *lassitè*, Hisp. *cansancio*, κάματος, molestia, quam ex labore suscipimus. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 4. Postquam illos arctius ex lassitudine dormire sensit. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 25. Sed nulla lassitudo impedire officium, & fidem debet.

Lasso, as, a. 1. *stancare*, *affaticare*, הלאה, Germ. *ermueden*, Gal. *lasser*, Hisp. *cansar*, κοπόω, fatigo. *Ovid.* 3. *de Ponto*, *el.* 7. Quam sua qui tumidis brachia lassat aquis. *Plin. ep.* 9. *l.* 3. Multisque causis non lassaretur modo, verum etiam confunderetur. *Martial. l.* 8. *epigr.* 31. supplicibus dominum lassare libellis.

Lassŭlus, a, um, dim. a lassus, *Catul. carm.* 64. *v.* 37. Lassulæ nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.

Lassus, a, um, *lasso*, *stanco*, *affaticato*, נלאה, Germ. *mued*, Gal. *las*, Hisp. *cansado*, κεκμηκὼς, κοπωθεὶς, fessus, fatigatus, corporis, vel animi labore fractus. Aliqui deducunt a *labore*, alii a *lapso*. *Plaut. Pseud.* 2. 2. 66. Nam ut lassus veni de via. *Ovid.* 5. *Trist. eleg.* 4. Lassus via. *Ter. Andr.* 2. 1. 4. Animus lassus, & cura confectus. *Plaut. Stich.* 4. 1. 16. Si res lassa labat, itidem amici collabascunt. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Terra lassa, h. e. sterilis, seu effœta. ¶ Cum genit. *Hor. l.* 2. *od.* 6. Sit modus lasso maris, ac viarum, militiæque. ¶ Cum infinito. *Propert. l.* 2. *el.* 13. *v.* 28. Nec fueris nomen lassa vocare meum.

Lastaurus, m. 2. Λάστραυρος, catamitus, qui muliebria patitur. Hesychius, & Suidas scripsere, accipi etiam pro scortatore. Quidam dicunt, proprie notare bene mutoniatum, metaleptice accipi pro homine salaci. Alii malunt sic vocari eum, cui taurus hirsutus, seu hispidus est. Phrynichus auctor est, veteribus quidem dictum catamitum, sed suo sæculo sic vocari hominem pravum, ac cruce dignum. Vox Græca est, quæ facta est ex λ, particula intensiva, & τράχηλος, quod significat *ὄπισθεν*, i. e. partem illam, quæ est inter podicem, & scrotum. *Sueton. de Illust. Grammat. c.* 15. Lenæus Pompeji libertus mores ejus sigillatim expressit, nebulonem, lurconem, popinonem, & lastaurum appellans.

Late, adv. *largamente*, πλατέως, ἐξίως, in multis locis. *Cic. pro L. Man.* Tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque dispersum, &c. *Id. Catil.* 4. *c.* 3. Latius opinione diffeminatum est hoc malum. *Id.* 1. *Off.* Latissime patere videntur ea, quæ, &c. *Id.* 2. *Fin. c.* 6. Latius loqui. *Plin. l.* 4. *ep.* 20. Ingenii velis latissime vehi. ¶ Latius narrare aliquid, *ingrandire*. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 17. Atque hæc ad eum latius Afranius, atque inflatius præscribebat.

Latĕbra, æ, & latebræ, arum, f. *spelonca*, *grotta*, פרה, Ger. *unterschleiff*, Gal. *cachette*, Hisp. *escondrijo*, κρυπτὴ, locus, ubi aliquid occultatur, a *latere*. Quidam volunt, latebras de hominibus, latibula de feris dici. Sed hæc differentia non observatur, & latebræ dicuntur de locis, in quibus se homines abdunt, & de ferarum cubilibus, & de quibuslibet locis, in quibus aliquid absconditur. *Lucan. l.* 1. Cedendum est bellis, quorum tibi tuta latebra Lesbus erit. *Liv. l.* 46. Inter vepres, & latebras ferarum noctem unam delitui. *Plaut. Aulul.* 4. 2. 2. Non metuo, ne quispiam inveniat: ita probe in latebris situm est. ¶ Ponitur interdum latebra pro excusatione, & prætextu. *Cic.* 3. *Offic. c.* 30. Viderint, ne quæratur latebra perjurio, i. e. excusatio, qua lateat perjurium. *Id.* 2. *Div. c.* 20. Se in mirificam latebram conjicere.

Latebricŏla, æ, m. κρυπτὴς, latebras incolens. *Plaut. Trin.* 2. 1. 14. Latebricolarum hominum corruptor.

Latebrōse, adv. *occultamente*, בסתר, Ger. *verborgenlich*, Gal. *en cachette*, Hisp. *escondidamente*, κρυβδὴν, occulte, clam. *Plaut. Trin.* 2. 1. Neque latebrose me abs tuo conspectu occultabo.

Latebrōsus, a, um, *dove son molti luoghi da nascondersi*, אפל, Germ. *voll heelen*, Gal. *plein de cachettes*, Hisp. *lleno de escondrijos*, σκοτώδης, in quo frequentes latebræ sunt. *Plaut. in Bacch.* 2. 1. 22. Nam huic ætati non conducit, mulier, latebrosus locus. *Liv. l.* 21. *c.* 54. Locus latebrosus ad equites tegendos. *Virg.* 5. *Æn.* Pumex latebrosus. h. e. fistulosus.

Latens, tis, adject. o. abditus, occultus, *nascosto*. *Virg.* 1. *Æn.* Saxa latentia. *Pompon. l.* 2. *de orig. jur.* In latenti jus civile retinere.

Latenter, adv. *nascosamente*, בסתר, Germ. *verborgenlich*, Gal. *en cachette*, Hisp. *a escondidas*, בסתר, clam, occulte. *Cic. in Top. c.* 17. Eventus obscura causa, quæ latenter efficitur. *Ovid.* 3. *de Pont. eleg.* 6. *in fin.* Si res est anceps ista, latenter ama.

Latĕo, es, tui, sine sup. n. 2. *esser ascoso*, *nascondersi*, נסתר, Ger. *verborgen liegen*, Gal. *être caché*, Hisp. *estar escondido*, λανθάνω, in occulto sum, clam sum, delitesco, a Dorico λάθω, pro, λήθω, θ in τ converso. *Cic.* 3. *Verr.* Nullæ sunt occultiores insidiæ, quam hæ, quæ latent in simulatione officii. ¶ Et quoniam ea, quæ in occulto sunt, fere ignoramus, factum est, ut latere accipiatur pro ignorari: sed in hac significatione fere impersonaliter usurpatur. V. *latet*. ¶ Dicimus autem, latere in, & sub aliqua re. *Virg. Cic.* & *Liv.* Item cum abl. sine præposit. *Ter. Heaut.* 4. 2.

Later, eris, m. 3. *quadrello*, *mattone*, לבנה, Ger. *ein ziegel*, Gal. *brique*, Hisp. *ladrillo*, πλίνθος, terra cocta, & in lapidem durata, a λάω, seu λάαω, *lapis*. *Cic.* 2. *Divin.* Num hoc in latere, aut in cæmento, ex quibus urbs effecta est, potuit valere? *Col. l.* 9. *c.* 6. Ut vel ex fimo fingantur, vel lateribus extruantur. ¶ Laterum tria erant genera, de quibus V. *Plin. l.* 35. *c.* 14. & *Vitruv. l.* 2. *c.* 3. ¶ Lateres cocti, seu coctiles sunt, qui in fornace cocti sunt. *Vitruv. l.* 1. *c.* 5. Sive silex, sive cæmentum, aut coctus later, sive crudus. ¶ *Laterem lavare*, proverbio dicitur, pro operam ludere, inde tractum, quod rubedo illa in lateribus ablui non potest. *Ter. Phor.* 1. 4. 9. Purgem me? Laterem lavem.

Lateralis, le, adject. ad latus pertinens, ut lateralis dolor, *dolor di fianco*. *Plin. l.* 21. *c.* 21. ¶ Lateralia, ium, substantive, sunt crumenæ, seu capsulæ ad latera ephippii pendentes, in quibus necessaria itineri recondimus, *facchette*. *Scævola l.* 102. *Dig. de legat.* 3. Pecuniam in lateralibus condidit.

Laterāmen, inis, n. opus lateritium. *Lucret. l.* 6. *v.* 232. Conlaxat, rareque facit lateramina vasi. h. e. vas ipsum lateritium. Loquitur enim de doliis, quæ apud veteres lateritia fuere, nisi malis lateramina interpretari vasis latera.

Laterāni, m. 2. familia clarissima apud Romanos. Habitavit in Cœlio monte, qui & inde Lateranus est appellatus. *Juven. sat.* 10. Egregias Lateranorum obsidet ædes Tota cohors.

Laterānus, m. 2. Deus, seu Genius focorum, a *later*. *Arnob. l.* 4. Lateranus, ut dicitis, Deus est focorum, & Genius, adauctusque hoc nomine, quod ex laterculis crudis ab hominibus caminorum istud exædificetur genus. ¶ Item Consul R. qui a Nerone occisus est. ¶ Nunc Lateranus templum est magnificentissimum Romæ in Cœlio monte. V. *Hieron. ep.* 30.

Laterāria, æ. V. Laterarius.

Laterārium, ii, n. genus tigni, a *latus*, *eris*. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. Ipsi autem lateratiis, circa fixis contineantur, teganturque tabulis maxime palmeis.

Laterārius, ii, m. qui lateres facit, πλινθουργὸς. *Nov. c.* 5. *n.* 97.

Laterārius, a, um, idem, quod lateritius. *Plin. l.* 17. *c.* 56. Laterarias domus constituerunt primi Euryalus, & Hyperbius fratres Athenis. Sed aliqui legunt, *Laterarias*, *ac domos*, idest, officinas, fornaceisque fingendis, coquendisque lateribus aptas. ¶ Significat etiam, aptum lateribus faciendis, ut laterania terra. *Id. l.* 19. *c.* 8.

Latercŭlum, i, n. codex dignitatum omnium tam militarium, quam civilium. Ejus fit mentio *leg.* 1. & 2. *Cod. de Offic. Quæst.* & apud *Isidorum l.* 6. *c.* 17. nonnullis Latercularibus dicuntur, qui hujusmodi librorum curam habent. V. *Panciral. in notit. Imper. Orient. c.* 54.

Latercŭlus, li, m. *mattonello*, πλινθίον, parvus later. *Col. l.* 18. *c.* 14. Sub parti-

ticibus deinde quadratæ hatæ cæmentis, vel etiam laterculis extruuntur. ¶ Item panificium quadratum operis dulciarii, a laterum forma. *Plaut. Pœn. a. 1. sc. 2. v. 12.* Nil, nisi laterculos, sesamum, papaveremque. *Apul. l. 10.* Hic panes, crustula, junculos, hamos, laterculos, plura scitamenta mellita.

Laterensis, se, adject. ad latus pertinens, ut laterensis sagittes, qui corpus Principis custodit. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 43.* Tot fere laterensibus uti solebat.

Laterina, æ, f. latine, *cisura*. *Tertul. l. 2. adv. Marc. c. 2.* Pro laterinis deductis. Alii hic intelligunt laterarias officinas, vel lateritia opera.

Lateritanus, a, um, ut lateritana pyra, quæ inter generosissima recenset *Columella l. 5. c. 10.* sed alii leg. Laterciana.

Lateritius, a, um, *mattonato, di mattoni*, מלבנה, Germ. *von ziegel*, Gal. *de brique*, Hisp. *de ladrille*, πλινθινος, quod est ex latere. *Plin. l. 35. c. 14.* Græci parietes lateritios prætulere.

Laterna, æ, f. *lanterna*, פנס; Germ. *ein latern*, Gal. *lanterne*, Hisp. *lanterna*, λυχνεῖον, instrumentum ex laminis corneis, vel ex alia materia, in quo candela accensa, vel ignis oleo ardens includitur, ne a vento extinguatur, a *lateo*, quia in ea ignis latet. Primam syllabam longam habet, etsi prima in lateo brevis est. *Cic. ad Att. l. 4. ep. 3.* Pauci in vestibulo pannosi, sine laterna. *Martial. l. 14. epigr. 61.* Dux laterna vitæ. ¶ *Pareus in Lex. Crit.* testatur, se in quodam MS. legisse *lanterna*, in *Plauti Aulul. 3. 6.*

Laternarius, rii, m. *chi porta la lanterna*, Germ. *laternträger*, Gal. *lanternier*, Hisp. *lanternero*, λυχνοφορος, qui alteri lanternam præfert. *Cic. in Pis. c. 9.* An cum altero barbaro Epicureo, cum altero Catilinæ laternario? V. *Lautumarius*.

Latesco, is, n. 3. latus fio, *allargarsi, distarsi*. *Col. l. 2. c. 10. ad fin.* Rapæ non in ventrem latescunt, sed tenuem radicem deorsum agunt. *Manil. l. 1. v. 680.* bis sex latescit tascia partes.

Lateseo, is, n. 3. idem quod lateo, *esser nascosto*. *Col. l. 8. c. 1.* Ossa latescentia ad spinam tendunt. *Cic. in Arat. v. 385.* Hic equus a capite, & longa cervice latescit.

Latet, ebat, tuit, imp. 2. *essere incognito, occulto, non saperst*, est incognitum esse, ignorari, a *lateo*, quia ea, quæ in occulto sunt, fere ignoramus. Plerumque acc. habet. *Virg. 1. Æn. v. 134.* Nec latuere doli fratrem Junonis, & iræ, idest, nec frater ignoravit dolos, &c. *Ovid. 5. Fast. v. 361.* quorum me causa latebat. ¶ Interdum & dativum. *Cic. post redit. in Sen. c. 6.* Ubi nobis hæc auctoritas tanta latuit. *Varr. l. 8. de L. L. c. 32.* Quæ & oculis, & auribus latere solent. *Lucan. l. 1. v. 417.* at mihi semper, Tu, quæcumque moves tam crebros causa meatus, Ut Superi volvere, lates. Addunt aliqui alterum ex Cicerone locum *Catil. 1. c. 6.* quod mihi latere valeat in tempore. Sed ea lectio Criticis valde suspecta est, & creditur scribæ alicujus additamentum.

Latex, icis, m. 3. *fonte, umore*, מקשה, Ger. *feuchtigkeit*, Gal. *fontaine, liqueur*, Hisp. *fuente, humor*, νᾶμα, fons, vel aliud simile, a *latere*, quia in eo latet humor. *Serv. in Æn.* Festo dici videtur a lapsu, quia profluens æqua est. *Lucr. l. 5.* Liquoris vitigeni laticem, idest, uvam. ¶ Metonymice ponitur pro ipso liquore, ut Latex Lyæus, h. e. vinum: Latices Paladii, h. e. oleum. *Virg. 4 Æn.* Sparserat & latices simulatos fontis Averni.

Lathyris, f. 2. λαθυρις, betba, al. catapatia major. *Plin. l. 27. c. 11.* Lathyris folia habet multa, lactucæ similia, tenuiora, germina multa, in quibus semen tunciulis continetur, ut capparis.

Latia, Saturni, uxor Saturni. *Gel. l. 13. c. 21.* ex Pontif. Indigitamenis.

Latialis, & le, o. 3. *Latino*, quod ex Latio est. *Ovid. Met. 15. v. 481.* Latialis populus. ¶ Latialis sermo, Latinus, seu Romanus. *Plin. l. 3. c. 1.* Ex his digna memoratu, aut Latiali sermone dictu facilia.

Latialiter, adv. latine. *Sidon. carm. 23. v. 235.* Et te seu latialiter fonantem &c. Alii leg. *latiariter*, quod idem est. *Martian. Capel. l. 5. init.* Peplo circa humeros involuto latialiter tegebatur.

Latiar, ris, n. 3. *Sigon. l. 1. de antiq. jur. Ital. c. 3.* testatur, ita appellatum esse ab Romanis solemne sacrificium, quod a Latinis populis tempore latinarum feriarum Jovi Latiali fiebat.

Latiaris, o. 3. idem, ac Latialis. *Cic. pro Mil. c. 31.* Tu qui ex tuo monte, Latiaris tanctæ Jupiter. Latiarius dicitur a *Plinio l. 34. c. 7.*

Latiariter. V. Latialiter.

Latibulo, as, n. 1. & latibulor, aris, d. 1. idem, ac lateo, apud vet. *Varro*. Vide, ne servus domini latibulet. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 493.* Progredere, & ne quis latibuletur, prospice.

Latibulum, li, n. *luogo dove si nasconde*, מטמנה, Ger. *ein schuploch*, Gal. *cachette*, Hisp. *escondrijo*, φωλεὸς, in quo aliquid delitescit. Dicitur non solum de bellis, sed etiam de hominibus. *Cic. Att. l. 12. ep. 13.* Ego autem volo aliquod emere latibulum, perfugium doloris mei. *Id. 1. Off. c. 4.* Generi animantium omni est a natura tributum, ut pastum, ut latibula, &c.

Laticlavialis, le, adject. qui laticlavia tunica est indutus. *Vet. Inscript.* apud *Grut. p. 480. n. 3.* Tribunus laticlavialis.

Laticlavius, a, um, adject. qui latum clavum habet. *Valer. Max. l. 5. c. 1. n. 7.* Et tunica laticlavia donatum ad Masinissam remisit. *Sueton. in Domit. c. 10.* Laticlavius Tribunus. ¶ Laticlavii, absolute, dicti sunt Senatores, & Patritii, quorum insigne erat latus clavus in tunica. V. *Clavus*, & *Manut. & l. 2. de quæst. per epist. ep. 2. Suet. Ner. c. 26.* A quodam laticlavio cæsus. *Id. in Aug. c. 38.* Binos laticlavios præposuit singulis alis.

Latifolius, a, um, πλατυφυλλος, quod lata folia habet. *Plin. l. 15. c. 7.* Optimæ laureæ ad id latifolia, sylvestris nigra baccis.

Latifundium, ii, n. *gran podere, gran possessione*, Germ. *ein feldgut*, Gal. *fond de grand etendue*, Hisp. *hegedal grande*, ἀγρος, magnus, & amplus fundus. *Plin. lib. 17. cap. 22.* Latifundiis non legitima naturæ festinatio, idest, non potest una certa ratio præscribi putandæ vineæ in magnis prædiis, quod aliæ serius id, aliæ maturius desiderant. *Id. l. 18. c. 6.* Latifundia perdidere Italiam. *Aude Senec. ep. 88.*

Latinæ, arum, f. subaudi *feriæ*, tempus sacrificii solemnis a Latinis populis faciendi. V. *Latinus*, & ibi exempla.

Latine, adv. *latinamente*, Germ. *latt lateinische*, Gall. *latin*, Hisp. *latino*, Anmotati, more Latinorum. Latine loqui, est loqui proprie, & eleganter. *Cic. in Brut.* Eodem tempore M. Herennius in mediocribus Oratoribus latine, & dilucide loquentibus numeratus est. ¶ Interdum est loqui aperte, nulla Metaphora, nullo verbi ambigui prætextu. *Cic. 6. Ver.* Latine me scitote, non accusatorie loqui. *Id. 7. Phil.* Quem gladiatorem non ita appellavit, ut interdum etiam Mr. Antonium gladiator appellari solet, sed ut appellant ii, qui plane, & latine loquuntur. *Quintil. Declam. 3.* De injuria nostra latine queri non possumus: parcendum verbis est, h. e. de stupro militi a tribuno intentato. ¶ Latine scire, est scire Latine loqui. *Cic. pro Cæc.* Quid enim facilius est, quam probari iis, qui Latine sciant, in uno servulo familiæ nomen non valere?

Latini, orum, m. 2. Latii incolæ, qui olim Aborigines appellati fuerant. Dicti sunt a regione, quam incolebant. Et hoc nomen æque antiquum est, ac nomen Latii, usitatum usque ab eo tempore, quo Saturnus in Italia latitavit. *Serv. in 12. Æn.* Sed *Dionys. l. 1. Rom. antiq.* scripsit, vetus Aboriginum nomen usque ab bellum Trojanum servatum fuisse, idest usque ad expeditionem Græcorum in Asiam, a Latino Rege, Fauni filio, qui belli Trojani temporibus regnavit, Latinos dici cœpisse, statim cum Regni potitus est. *Justin. l. 20.* dicitur populos ab Æneæ conditos videri. *Liv. l. 1.* narrat, Aborigines mutato fuisse Latinos post bellum Trojanum, facta permixtione ex Aborigine, & Trojanis, authorem nominis Æneam fuisse, cum utramque gentem unum appellavisse, non Trojanos, ante bellum cum Mezentio, ut animos sibi conciliaret. *Virg. 12. Æn.* fabulatur, cum Juno a Jove prohibuisset, ulterius pro Turno, & adversus Æneam progredi, eam petisse, ut Trojæ sempiterna hominum oblivione deleretur, ne Latini vetus nomen, loquendi rationem mutarent. ¶ In Latio quinam recenserentur, V. *Sigon. de antiq. jur. Ital. l. 1. c. 3.* ¶ Latini etiam ut populi fœderati Reip. Rom. spectantur. Hæc acceptione sic definiuntur. Latini erant Latii incolæ, populi R. fœderati, jure Latii donati. *Sigon. ib.* Vel Latini erant illi, qui Latium incolebant, & habebant jus census, jus tributorum, jus militiæ, jus suffragii, jus honorum. Cives autem jure Latii erant, qui donati fuerant eo jure, quod ante Legem Juliam Latinorum proprium fuerat, etsi extra Latium habitarent, cujus generis erant, ex. gr. Galli, Hispani, &c. *Ex Sigon. de ant. jur. Italiæ l. 1. c. 4. Pœonin. de jure Latii.* ¶ Postquam a Romanis in societatem recepti sunt, varie sunt nominati, *Socii, Latini Socii, Socii nominis Latini, Socii ab nomine Latino, Socii nomenque Latinum, Socii ac Latium, Latium, & Socii*. Sæpe tamen Italici de Latinis, & Latini de Italicis dicti inveniuntur. *Sigon. l. 1. c. 2.* Sed *Manutius* censet, quando veteres dicebant, *Socii, & Latini*, vel *Socii, & Latium*, eos duo Sociorum genera, Socios Italiæ, & Socios Latii, intellexisse.

Latinienſis, & se, o. 3. idem quod Latinus. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 20.* Quod in agro Latiniensi auditus est strepitus cum fremitu.

Latinitas, atis, f. *favella latina*, locutio Latina, sive sermo Latinus. *Cic. Att. l. 7.* Cæcilius malus auctor Latinitatis est. ¶ Accipitur etiam pro jure Latii. *Suet. Aug. c. 47.* Urbium quasdam, merita erga populum Rom. allegantes, Latinitate, vel civitate donavit. V. Latius, a, um.

Latinizo, as, a. 1. in latinum verto. Vox est *Cælii Aurel. Acut. 2. c. 1.*

Latino, as, a. 1. idem quod latinizo. Est ejusdem Auctoris *Tard. 5. c. 6.*

Latinus, a, um, *Latino*, Aurios, quod est ex Latio, seu ad Latium spectat, ut Sermo Latinus, quo utebantur in Latio. *Virg. 1. Æn.* Genus unde Latinum. *Col. in præf. l. 12.* Hæc in Oeconomico Xenophontis, & deinde Cicero, qui eum Latinæ consuetudini tradidit. h. e. vertit in Latinum sermonem. ¶ Vertere in Latinum, est in Linguam Latinam. *Quintil. l. 10. c. 5.* Vertere Græca in Latinum veteres nostri Oratores optimum judicabant. ¶ Reperitur etiam comparat. *latinior*, & superlat. *latiniſſimus*. *Hieron. epist. 13.* Nihil latinius tuis voluminibus. *Idem ep. 51.* Homo latiniſſimus. Adde *Augustin. de Grammat. c. de adverbio*. ¶ Latinæ feriæ dicebantur, cum ex populis Latinis viri simul, & mulieres in montem Albanum hostias adducebant, & quatriduano sacrificio facto in honorem Jovis Latialis, accepta carne in suam quique civitatem digressi revertebantur. Ea dicta visceratio, quoniam ex hostiis carnes in partes cæsæ distribuerentur. Visceration em mox & Cæsar populo dedit, ut apud *Suetonium* legimus. ¶ Ferias autem Latinas maximo Romanorum, Latinorumque Magistratuum conventu, Consules procurabant, cum interea cum populo agere non liceret, ut ob eam causam Latinæ aliquando a Consulibus instaurarentur, cum Tribunis pleb. obstare vellent, populares leges, & Reipub. perniciosas ferre cupientibus. Itaque *ad Q. Fr. l. 2.* Consul, *inquit*, Lentulus dies comitiales exemit omnes. Nam etiam Latinæ instaurantur. Nec tamen deerant supplicationes. Sic legibus perniciosissimis obstitur, maxime Catonis. Instaurabant Latinas etiam Pontifices, ut *Liv. l. 32.* tradit. Id autem fiebat, quasi jam faciendis iis aut prætermissum aliquid esset, aut, quod non oporteret, commissum. ¶ Primus eas in unum diem Tarquinius Superbus instituit, secundus dies additus pulsis Regibus, tertius post secessionem in Aventinum, quartus Plebe, & Patribus a Dictatore Camillo in concordiam reductis. *Ex Commentar. P. Manut. in epist. ad Att. & ad Q. Fr.* ¶ Non habebant certum, statumque diem, nam legimus apud *Liv. l. 41. c. 16.* celebratas fuisse III. Nonas Maji. Et *l. 44. c. 19.* prid. Idus Aprilis, &c. ¶ Latinorum Concilium erat congregatio populorum Latii veteris, idest, Albanorum, & Rutulorum, in lucum Ferentinæ, qui erat sub monte Albano, ubi de negotiis publicis consultabant, & peracta consultatione duos Prætores creabant, qui Reipub. Latinam administrarent. Fuit simile Concilio Amphictyonum, in Græcia. *Dionys. lib. 3. in Anco. Liv. lib. 8. Sigon. de antiq. jure Italiæ l. 1. c. 3.* ¶ Celebratum fuit usque ad Consulatum M. Valer. Maximi, & P. Decii Muris, idest usque ad annum Urbis 441. *Festus ex Cincio in l. de potestate Consulum. Sigon. l. 1. c. 3.*

Latinus, m. 2. Λατῖνος, Rex Aborigenum, seu Laurentium. Stupro procreatus est ex Hercule, & filia Fauni, eo tempore, quo ille extincto Geryone armenta victoriæ præmia per Italiam ducebat. *Justin. l. 43.* Sed *Dionys. lib. 1. Rom. Ant.* tradit, fuisse filium Herculis, & mulieris Hyperboreæ; Herculem, cum ex Italia discederet, mulierem Hyperboream jam prægnantem Fauno in matrimonium reliquisse. *Virg. l. 7. Æn.* scripsit, Latinum *filium fuisse Fauni* ex Marica Nympha Laurente, nepotem Pici, pronepotem *Saturni*. *Serv. ex Hesiodo* narrat, fuisse filium Ulyssis, & Circes filiæ *Solis*. Circem a nonnullis Maricam appellari, Maricam Deam fuisse litoris Minturnensium prope Lirim fl. poetica licentia Laurentem dici pro Minturnensem, alios Maricæ nomina Venerem intelligere, cujus fanum fuerit ad Maricam sylvam Latii apud Minturnas, & Lirim fl. *Hyginus* vult, Latinos plures fuisse. Similiter *Boccat. l. 8. Gen.* Maricas plures fuisse suspicatur. Uxorem habuit Amatam sororem Dauni Regis Ardeatium. *Virg.* Sed *Var. L. L.* dicit, Latino uxorem tuisse Pallantiam Evandri filiam. Hoc tenente Regnum Æneas, Troja a Græcis expugnata, in Italiam venit, cui pars agri Laurentis, & Lavinia in matrimonium data est. Latinus interiit in prælio cum Rutulis. *Dionys. l. 1. Liv. l. 1. Justin. l. 43. Boccat. l. 8. Gen.*

Latio, onis, f. actus ferendi, *il portare*. *Cic. 3. Att. ep. 26.* Mihi in animo est, legum lationem exspectare. *Liv. l. 38. c. 36.* Pronuntiavit, uti iis suffragii latio esset.

Latipes, edis, adject. o. qui latos pedes habet. *Avien. in progn. Arat. v. 358.* Latipedemque anatem cernes excedere ponto.

Latitabundus, a, um, adject. qui latet. *Sidon. l. 1. epist. 6.* Nobilem latitabundum pauperis honorati sententia premet.

Latitans, antis, *nascosto, latente*, qui sæpe latet, vel idem quod latens. *Horat. in fin. od. 12. l. 3.* arcto latitantem fruticeto excipere aprum. *Ovid. 10. Met. v. 449.* tegunt nigræ latitantia fidera nubes. *Lucan. l. 6. v. 712.* Latitans in antro.

Latitatio, onis, f. actus latitandi. *Quinc. l. 7. c. 3.* Sonus, clamor, gemitus, latitatio, metus, similia.

Latito, as, avi, atum, n. 1. *nascondersi spesso*, חבא, Ger. *immer liegen*, Gal. *se cacher*, Hisp. *esconderse*, φωλεύω, sæpe, aut fere semper lateo. *Cic. pro Cluent.* Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio. *Hor. 3. Carm. Od. 12.* Latitantem fruticeto excipere aprum. ¶ Spectatim latitare, inquit *Budæus*, dicuntur, qui ad judicium vocati frustrantur, & judicantur. *Cic. pro Quinct.* Ego experiri non potui: latitavit, procuratorem nullum reliquit. ¶ Est etiam freq. verbi *fero*, a sup. *latum*. *Fest.* Latitaverunt *Cato* posuit pro sæpe tulerunt.

Latitudo, inis, f. *larghezza, ampiezza*, רחב, Germ. *breyte*, Gall. *largeur, etendue*, Hisp. *anchura*, πλάτος, spatiositas. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 11.* In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. *Idem 3. Agr.* Qui latitudinem possessionum tueri, qui invidiam Syllanorum agrorum ferre non possunt. *Id. 2. de Or. c. 22.* Oris pravitatem, & verborum latitudinem imitatur. *Col. de arbor. c. 17.* Crescere in latitudinem.

Latium, tii, n. *Lazio, Campagna di Roma*, regio Italiæ. Habet ab Occ. Hetruriam, a Mer. Mare, ab Or. Campaniam, a Sept. Sabinos, & Samnites. *Sigon. l. 1. de ant. jur. Ital.* hos fines Latio veteri tribuit, ab Occ. Tyberim, & Hetruscos, a Sept. Anienem, & Sabinos, ab Or. Ulentem fl. cum Volsci, a Mer. mare Tyrrhenum: deinde ait, utrique Latio ad Occ. objectum esse Tyberim, a Sept. Anienem cum Sabinis, & Marsis, ad Or. Samnites, & Campanos, ad Merid. Mare. ¶ Dictum est a *latendo*, quod ibi Saturnus latitarit. *Virg. 11. Æn. Ovid. 1. Fast. Arnob. l. 4.* Pulsum a Jove, Italorum delituisse in finibus, & quod tutus fuisset a filio, nomen Latio imposuisse prænunere. Sed *Varro* a Latino Rege dictum affert. ¶ Duplex est, vetus, & novum. Vetus extendebatur ab Hetruria, & Tyberi fl. usque ad Circeios urb, vel ad summum usque ad Tarracinam urb. Volscorum, & Ufentem flu. Novum productum fuit a Circeiis, seu a Tarracina, & Ufente flu. usque ad Campaniam, & Lirim fl. Latium novum post bellum Tarentinum originem habuisse videtur. Nam neque bello Punico primo, neque Gallico Cisalpino, neque ipso bello Punico secundo omnium difficillimo mentio ulla usurpatur auxiliorum,

quæ

quæ a Volſcis, Oſcis, Auſonibus miſſa ſint, cum tamen a ſuo [illegible] omnium populorum, quibus Latium cingitur, apud *Poſydium*, & Livium memoria celebretur, Marſorum, Pelignorum, Samnitium, Campanorum, Sabinorum, Umbrorum, Picentum, Etruſcorum. Igitur veriſimile eſt, Volſcos, Hernicos, Auſones, Oſcos vel expulſos fuiſſe, vel ad interneciones deletos; & quotquot Latinorum in hanc regionem eſſe immiſſum, atque inde Latium novum appellari cœpiſſe. Quod quidem inter Tarentinum, & Punicum bellum factum videtur. *Sigon. l.* 1. *cap.* 7. ¶ Latium differt ab agro Romano, *Campagna di Roma*. Nam ager Romanus Latio vetere continetur. Latium autem novum, ſeu quicquid inter Terracinam, & Lirim jacet, ad Regnum Neapolitanum ſpectat.

Latius, a, um, *Latino*, quod ex Latio eſt, vel ad Latium ſpectat, ut Agri Latii, Gens Latia, Lingua Latia, Muſæ Latiæ, &c. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 41. Sylvius in Latia gente vocatus erat. *Id.* 2. *Pont. eleg.* 3. v. 75. Latiæ facundia linguæ. ¶ Jus Latium erat jus populorum nominis Latini, quo utebantur in re publica adminiſtranda, item jus civitatis Romæ adipiſcendæ, jus ſuffragiorum, &c. Vide *Sigon. l.* 1. *de Jure Ital.*

Latmius, a, um, adject. a Latmio monte. *Ovid.* 3. *de ar. am.* v. 84. Latmius Endymion non eſt tibi, Luna, rubori.

Latmus, mi. 2. *Monte di Palatia*, Λάτμος, mons Cariæ, in Joniæ confinio, apud Mæandri fl. oſtia, & Miletum urb. Celebris eſt fabula Endymionis, quem cum Luna adamaret, in hoc monte ab ea ſopitum narrant, ut unum ab eo oſculum auferret. *Cicer.* 1. *Tuſcul.*

Latoides, æ, m. Λατοΐδης, Latonæ filius, h. e. Phœbus. *Stat. Theb. l.* 1. v. 695.

Latōis, idis, f. 3. Λατωΐς, Diana filia Latonæ. *Ovid.* 7. *Metam.* v. 384. Inde Latoidos laureæ adjicit arva.

Latolus, a, um, adject. Latonius. *Ovid.* 8. *Met.* v. 542. Quas Parthaoniæ tandem Latoia claſſe Evantiata domus. *Idem* 3. *Triſt. el.* 2. v. 3. Nec vos, Pierides, nec ſtirps Latoia veſtro, &c. Ita ex MSS legit *Heinſius*. Alii *Latonia*.

Latomia, æ, f. 1. *luogo, d' onde ſi tagliano le pietre*, Germ. *ſteinbruch*, Gall. *carriere*. Hiſp. *cantera*. Λατομία, lapidicina, locus, unde lapides excidiuntur, a λᾶας, *lapis*, & τέμνω. *Plaut. Capt.* 3. 5. 65. Inde ibis porro in latomias lapidarias. V. Latumia.

Latōna, æ, f. 1. Λητώ, filia Cei Titanis. A Jove tertio amata, & compreſſa eſt, ex quo geminam concepit prolem, Apollinem, & Dianam ſecundam. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quod Juno adeo ægre tulit, ut pellici omni terra ad pariendum interdixerit, & immiſſo contra illam Pythone ſerpente, per totum terrarum orbem perſecuta ſit, donec errando ad ſororem Aſterien in inſulam Ortygiam pervenit, a qua ſuſcepta eſt, ibique Dianam peperit, quæ e veſtigio obſtetricis officium in naſcituro fratre matri præſtitit, & Apollinem naſcentem ſuſcepit, qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare reſponſa. Deinceps hæc inſula Delos vocari cœpit, quod, cum antea aquis merſa fuiſſet, ſubito Jovis juſſu conſpicua fuerit reddita. Nam ἴαδον, Græci dicunt, quod nos *oſtendere*. Dicta etiam eſt Latonia, quod in ea Latona enixa ſit Dianam, & Apollinem. Fabulantur etiam, cum Latona per Lyciam Apollinem, & Dianam adhuc infantes ferret, & ad lacum quendam ſiti laborans acceſſiſſet, ruſticos quoſdam aquam turbaviſſe, Latonam ruſticis interitum precatam eſſe, ruſticos in ranas verſos lacum incolere cœpiſſe. *Boccat. l.* 4. *Gen.*

Latonia, æ, f. 1. Diana, a matre Latona. *Virg.* 9. *Æn.* v. 405. Aſtrorum decus, & nemorum Latonia cuſtos.

Latonigĕna, æ, m. & f. Latonigenæ dicuntur Apollo, & Diana Latonæ filii. *Sen. Agamem.* v. 320. & *Ovid.* 6. *Met.*

Latonius, a, um, adject. ad Latonam pertinens. *Virg.* 3. *Georg.* v. 6. Delos Latonia. *Ovid.* 8. *Metam.* Latonia proles. V. Latona.

Lator, oris, m. qui fert, *portatore*, a ſup. latum verbi *fero*. *Sen. de tranquil. c.* 5. Debet plus virium eſſe in latore, quam in onere. ¶ Accipitur & pro tabellario. *Sueton. in Calig. c.* 44. Magnificas Romam literas miſit, monitis ſæpe latoribus, ut vehiculo, &c. Optimi Codices habent *ſpeculatoribus*, pro *ſæpe latoribus*. ¶ Lator legis eſt, qui legem vel inſtituit, vel promulgat. *Liv. l.* 3. *cap.* 31. Cum de legibus conveniret, de latore tantum diſcreparet. *Cic. Catil.* 4. *c.* 5. Lator legis Semproniæ.

Latōus, i, m. Apollo dictus eſt Latonæ filius. *Hor. l.* 1. *od.* 31. Frui paratis & valido mihi, Latoe, dones.

Latrabĭlis, le, adject. ut latrabilis vox, apud *Cal. Aurel. Acut.* 3. *cap.* 11. quæ latrare videtur.

Latrans, antis, o. partic. a latro. *Propert. l.* 5. Colla latrantia canis. ¶ *Latrans* abſolute pro cane. *Ovid.* 4. *Met.* 412. jaculum miſit, & in mentum ſibi latrantis.

Latrātor, oris, m. *abbaiatore*, נבח, Ger. *beller*, Gal. *abayeur*, Hiſp. *ladrador*, qui latrat. *Virg.* 8. *Æn.* Et latrator Anubis. *Mart. l.* 12. *epig.* 1. latratoreſque Moſſos. ¶ Translate ponitur pro rabula moleſto. *Quintil. l.* 12. *c.* 9. Si modeſtia a viro bono in rabulam, latratoremque convertitur.

Latrātus, a, um, partic. a latror. *Stat.* 2. *Achil.* v. 451. Juxtaque Caphareus latratum pelago tollens caput.

Latrātus, us, m. *abbajamento*, Germ. *das bellen*, Gall. *abbayement*, Hiſp. *ladrido*, ὑλαγμός, ὕλαγή, vox canum, latrandi actus. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Laniatu, & latratu adactus *Virg.* 3. *Georg.* v. 411. apros Latratu turbabis.

Latreus, m. 2. Λατρεύς, unus ex Centauris. *Ovid. l.* 12. *Met.*

Latrīna, æ, f. 1. *bagno*, מרחצאות, Germ. *ſchiſſhauſſ*, Gall. *retrait*, Hiſp. *la privada*, λουτρὸν, ἀπόλουτρον, olim notabat balneum privatum, a *lavando*, quaſi *lavatrina*, ut *conſtrina* a *tendeo*. *Lucil.* apud *Non. cap.* 3. n. 131. ¶ Aliis locum notat, in quem faturi eunt. Quæ ſignificatione fortaſſis a latendo dicitur, quod in eam ſe ſe homines abdant, ne conſpiciantur. Item locum in ædibus, in quem ſordes confluunt, & differt a cloaca, quæ publica eſt. *Plaut. Curc.* 4. 4. 24. Non pluris facio, quam ancillam meam, quæ latrinam lavat. Ubi *Lambinus* locum excrementorum, ſed *Turnebus l.* 21. *c.* 20. privatum intelligit balneum. *Apul. lib.* 9. *de Aſino*. Omnia prorſus ut in quandam cœnoſam latrinam, in ejus animum confluxerant vitia. *Colum. lib.* 10. *verſ.* 85. Immundis quæcunque vomit latrina cloacis.

Latrīnum, i. n. idem quod latrina. Laberius, & *Lucil. apud Non. c.* 3. n. 131.

Latro, as, avi, atum, n. 1. *abbaiare*, נבח, Germ. *bellen*, Gall. *abbayer*, Hiſp. *ladrar*, ὑλαγέω, proprium eſt canis, cum vocem edit, terrens, & in aliquem impetum faciens, a ſono, ob liquidam 7. *Cic. pro Roſc. Am.* Quod ſi luce quoque canes latrent, cum Deos ſalutatum aliqui venerint. *Horat. epod.* 7. v. 57. Senem adulterum Latrent Saburranæ canes. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plin. l.* 25. *c.* 10. Hanc habentes negant latrari a canibus. ¶ Et imperſonaliter. *Ovid.* 2. *Triſt.* Scit, cui latretur, cum ſolus obambulat ipſe. ¶ Translate *Cic. de clar. Orat. cap.* 15. Latrant jam quidam oratores, non loquuntur. ¶ Latrare aliquem, eſt maledicere. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 64. Etiam me meæ latrant canes? Al. leg. *in me*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. ſi quis Opprobriis dignum latraverit improbus ipſe. ¶ Sumitur & pro poſcere. *Lucr. l.* 2. v. 17. nonne videre eſt, Nil aliud ſibi naturam latrare, niſi, ut, &c. *Feſt.* quoque notat, *Ennium* latrare pro petere uſurpaſſe. ¶ Latrare ſtomachus dicitur, cum eſt jejunus, & fame irritatus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. cum ſale panis Latrantem ſtomachum bene leniet.

Latro, onis, m. 3. olim notabat militem conductum, item ſatellitem, ſeu ſtipatorem, quem Græci σωματοφύλακα nominant. Dictus eſt, non quidem quia ad latus ferrum haberet, ſed quaſi *latero*, quia ſtiparet Regis ſui latus, vel a λάτρον, ideſt *ſtips*, quam mercedis nomine accipiebat. Unde & ſtipator appellatus eſt. Moris autem erat, ut hos Rex & circa ſe haberet, & primos mitteret ad omne diſcrimen. *Var. l.* 6. *de L. L. Feſtus Serv. in* 11. *Æn. Plaut. Mil.* 4. 2. 2. Nam ego hodie ad Seleucum Regem miſi paraſitum meum, ut latrones, quos conduxi hinc, ad Seleucum duceret, qui ejus Regiam tutarentur. ¶ Poſtea latrones generatim vocati ſunt viarum obſeſſores, idque, quia milites conductitii, qui primo latrones dicti ſunt, id facere ſolerent. *Feſt.* Latrones dicti, quod latenter inſidientur. Hinc hæc vox pro venatore uſurpatur. *Virg.*

12. *Æn.* Fixumque latronis impavidus frangit telum. ¶ Speciatim vero Latrones dicuntur viarum obſeſſores, graſſatores, excurſores, qui ex rapto, & cæde vivunt, qui publice, & per vim furantur, *latroni, aſſaſſini di ſtrada*, לסטים, Germ. *ſtraſſenrauber*, Gall. *latron*, Hiſp. *ladron*, Λῃστής. *Cic.* 1. *Phil.* Erat enim vivendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere potuiſſet. *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. Infeſti latrones. ¶ Latrones etiam dicuntur calculi in ludo latrunculorum. *Martial. l.* 14 *epigr.* 20. Inſidioſorum ſi luſis bella latronum. *Id. l.* 7. *epigr.* 71. Sic vincas Neviumque, Publiumque mandris, & vitreo latrone clauſos. V. *Latrunculus*.

Latrocinālis, le, adject. *da ladrone*. *Apul. l.* 2. *A. A.* Id omne latrocinalis invaſit manus. *Ammian. l.* 31. *c.* 16. Latrocinalia caſtra.

Latrocinālliter, adv. more latronum. *Martian. Capel. l.* 6. Latrocinaliter interimere.

Latrocinātio, onis, ſ. 3. idem, ac latrocinium. *Plin. l.* 19. *c.* 4. Multitudinis innumeræ ſæva latrocinatio.

Latrocinĭum, nii, n. olim militiam notabat. *Græcibus* apud *Non. c.* 2. *n.* 428. Qui apud Regem in latrocinio fuiſti, ſtipendium acceptitaſti. ¶ Sæpius uſurpatur pro latrocinandi actu, ideſt, aggrediendi homines in via, ſpoliandi, deprædandi, *ladroneccio*, גנבה, *ſtraſſenraub*, Gal. *larcin*, Hiſp. *latrocinio*, λῃστεία. *Cic. pro Dejot.* Sed quibus fines ſuos ab excurſionibus hoſtium, & latrociniis tueretur. *Tacit.* 12. *Ann. c.* 27. Latrocinia agitare. ¶ Item pro fraude, & inſidiis. *Salluſt. Jug. c.* 9. Furtim, & per latrocinia potius, quam bonis artibus ad imperia & honores nituntur: *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 22. Putares, hic latrocinium futurum, h. e. Roſcium per vim, & inſidias damnatum iri.

Latrocĭnor, aris, atus ſum, d. 1. olim erat militare. *Plaut. Mil. a.* 2. *ſc. ult.* An quia latrocinamini, arbitramini, quidvis licere facere vobis, verbero? *Id. Trin.* 2. 4. Ibit latrocinatum aut in Aſiam, aut Ciliciam. ¶ Poſtea cœpit uſurpari pro latronum more prædari, *rubare*, Λῃστεύειν. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Tot millia latrocinantur more propoſita, alii omnia, quæ poſſunt, fana expilant. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Latrocinari ex occulto.

Latruncularius, a, um, adject. ad latrunculos, ſeu calculos pertinens, ut latruncularia tabula, apud *Senec. ep.* 117. in qua ſcil. latrunculis luditur, *lo ſcharchiere*.

Latrunculātor, oris, m. *giudice di maleficio*, rerum capitalium judex, ſive quæſitor, qui vulgo judex maleficiorum vocatur. *Ulp. l.* 3. *Pand. l. ſolemnis, de judic.* Latrunculator de re pecuniaria judicare non poteſt.

Latrunculus, m. 2. parvus latro, *ladroncello*. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 7. Res in Sardinia cum maſtrucatis latrunculis a Proprætore una cohorte auxiliaria geſta. ¶ Sunt etiam latrunculi, ſive latrones, *ſcacchi*, calculi, quibus ludimus ſexdecim ſcrupis gemina acie utrinque directis, in quibus duo Reges ſunt invicem contendentes, duæ Reginæ, quatuor equites, ſexdecim pedites, quatuor ſatellites, totidem centuriones. Hi in abaco, ſeu tabula latruncularia diſponuntur in ſuas quiſque regiones, ſeu cellulas lineis decuſſatis diſtinctas, eaque lege luditur, ut ſi unus ex hoſtili agmine incomitatus deprehendatur, captivus ex acie abducatur. Dicti ſunt latrunculi, quod ſint velut parvi quidam milites certantes. *Plin. l.* 8. *c.* 54. Tradunt, Simias & latrunculis luſiſſe fictis cera. *Senec. ep.* 106. Latrunculis ludimus, in ſupervacuis ſubtilitas teritur.

Latumia. V. Lautumia.

Latus, a, um, partic. anomal. verbi fero, *portato*. *Cic. Phil.* 2. *c.* 41. Latus eſt operta lectica per oppidum. *Id. pro Sext. c.* 16. Unus in legem per vim latam jurare noluerat. Sic, Lata pœna in aliquem, h. e. decreta. *Id. pro Corn. Balbo*.

Latus, a, um, o. 1. 2. *ſpazioſo, largo, ampio*, רחב, Ger. *breit*, Gal. *large*, Hiſp. *ancho*, πλατὺς, *dipio*, διπήχυος, ſpatioſus, amplus, cujus contrarium eſt anguſtus, a πλατὺς, abjecto initiali π. *Cic.* 6. *Ver.* Inſula eſt Melita, ſatis lato ab Sicilia mari, periculoſoque diſjuncta. *Virg.* 8. *Æn.* v. 8. latos vaſtant cultoribus agros. *Cic. de Clar. Orat. c.* 31. Latior, & liberior oratio. *Juven. ſat.* 12. v. 59. digitis a morte remotus Quatuor, aut ſeptem, ſi ſit latiſſima tæda. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Muris ducenos pedes altis, quinquagenos latis. *Col. l.* 2. *c.* 21. Areas latas pedum denum facito. *Id. lib.* 3. *c.* 13. Sulcum faciunt latum pedum quinque. ¶ Latus clavus. V. *Clavus*. ¶ *Culpa lata* a Juriſconſultis dicitur, quæ manifeſta eſt & inexcuſabilis. *Ulpian. Digeſt.* 21. *t.* 31.

Latus, eris, n. 3. *lato, fianco*, צלע, Germ. *die ſeite*, Gal. *coté*, Hiſp. *lado*, πλάγιον, πλάγιος, quod eſt infra alam, a *latendo*, quia latet, conditurque ſub axillis. *Iſid. l.* 11. *c.* 1. *Cic. pro Cluent.* Is ex equo cecidit, & latus offendit vehementer. ¶ Hinc lateris dolor, quem Græci πλάγιτιν vocant, Ital. *punta*. *Cic.* 3. *de Orat.* Dieque ſeptimo eſt lateris dolore conſumptus. ¶ Metonymice pro viribus, & ſpiritu ponitur. *Cic. de Sen.* Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus ſuaſiſſem. *Id. de Sen.* Neque ex te unquam es nobilitatus, ſed ex lateribus, & lacertis tuis. ¶ *A latere* dicuntur cari, & amici Principum, qui eorum lateribus adſunt. *Liv. l.* 24. *c.* 5. Ab latere inde eos nominant Tyranni. *Curt. l.* 3. *c.* 5. Cum ad perniciem ejus etiam a latere ipſius pecunia ſolicitaret hoſtis. ¶ Lateri alicujus adhærere, eſt vicinum eſſe. *Liv. l.* 29. *c.* 25. Lateri adhærere gravem dominum. *Quintil.* Adjungere aliquem lateri filii, *provvederlo di guida, e maeſtro*. ¶ Tegere, aut claudere latus dicitur, qui ad latus alicujus incedit, & quidem loco exteriore, & minus honorato. *Sueton. in Claud. c.* 34. In Capitolium euntі, & inde revertenti latus texit. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. v. 17. Vis ne, tegam ſpurco Damæ latus? *Juven. Sat.* 3. v. 131. Divitis hic ſervi claudit latus ingenuorum filius. ¶ Latus alicui fodere dicuntur, qui, pulſato leviter latere, admonere ſolent, quod præcipue nomenclatorum officium eſt. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. Mercemur ſervum, qui dicet nomina, lævum Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram Porrigere. Huc pertinet & illud *Ter. Her.* 3. 3. 16. Dic juſſiſſe te. Ph. Noli fodere: juſſi. ¶ Latus præbere, latus tegere, &c. Gladiatorum etiam ſunt, cum vulneribus ſe exponunt, aut ab iis defendunt. Hinc, latere teſto diſcedere, apud *Terent. Heaut.* 4. 2. 5. eſt periculum evadere, illinc ſe diſcedere. Translate *Flor. l.* 3. *c.* 5. Nodum Imperii latus oſtentabant procul Marius, & Sylla. ¶ Latus dicitur etiam de aliis rebus. *Cic.* 3. *Leg.* Latera inſulæ. *Ovid.* 10. *Met.* latus campi. *Id. ib. l.* 1. Latus navis. *Vitruv.* Latus templi. *Tacit.* & *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 25. latera exercitus, *le ale*. ¶ Aliquando latus accipitur pro ipſo comite, qui latus tegit. *Martial. l.* 6. *epigr.* 68. Eutychus ille, tuum, Gaſtrice, dulce latus. ¶ Item pro genere, & familia. *Plin. in epiſt.* A meo tuoque latere.

Latuſcŭlum, li, n. 2. parvum latus. *Catul. ad Thallum*, *epigr.* 22. Ne laneum latuſculum, manuſque mollicellas inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent. *Lucr. l.* 4. v. 311. Quæcunque latuſcula ſunt ſpeculorum.

Lavācrum, n. 2. *dove ſi lava, bagno*, רחצה, Ger. *bad*, Gal. *lavoir*, Hiſp. *lavadero*, Λουτρὸν, balneum, in quo quis lavari commode poteſt, a ſup. *lavatum*, ut *involucrum* ab *involutum*. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, & mollibus, ædium poſticum refrigerantibus lavacris.

Lavandrĭa, orum, neut. vaſa, aliaque ad lavandum inſtrumenta. Vox eſt *Laberii*, quæ inter obſoletas, & nimis licentер effictas refertur a *Gel. l.* 16. *c.* 7.

Lavatio, onis, ſ. *lavazione*, λοῦσις, Λουτρὸν, lavandi actus, a ſup. lavatum. *Plin. lib.* 8 *cap.* 45. Lavatione calidæ aquæ traduntur pingueſcere. ¶ Item lavacrum, ſeu balneum. *Cic. lib.* 9. *Fam. epiſt.* 5. Et ante te certiorem faciam, ut lavatio parata ſit. *Phædr. fab.* 63. *verſ.* 22. Lavatio argentea, h. e. vaſa ad lavandum apta, ex argento.

Lavātor, oris, m. ponitur pro fure. *Arv. in Hor. l.* 1. *ep.* 17. Laverna dicta a lavando: Nam fures lavatores dicuntur. Voſſius dubitat, an hic locus ſanus ſit, & ſuſpicatur legendum eſſe, *levando*, & *levatores*.

Lavatrina. V. Latrina.

Laudabĭlis, le, o. 3. *lodevole*, Ger. *loeblich*, Gal. *louable*, Hiſp. *digno de ſer alabado*, αἰνετὸς, ἐπαινετὸς, quod merito laudari poteſt. *Cic. in Bruto*. Nonne cernimus, vix ſingulis ætatibus binos Oratores laudabiles conſtitiſſe? *Id.* 2. *Offic.* Quarum etſi laudabilior eſt defenſio. ¶ Veteres Critici cum in perlegendis Scri-

ptoribus aliquid laude dignum inveniebant, notabant adscripta littera L. h. e. *laudabilis*, vel *laus*: vel L. L. h. e. *locus laudabilis*: cujusmodi notas non semel reperiri in manuscriptis Varronis, testatur *Scalig.* & alii.

Laudabilitas, atis, f. *Leg.* 1. *Cod. de metallar.* Comes metallorum hoc titulo insignitur: Laudabilitas tua.

Laudabiliter, adv. *lobevolmente*, Ger. *loblich*, Gal. *louablement*, Hisp. *loablemente*, ἀξιεπαίνως, cum laude, & commendatione. *Cic.* 5. *Tusc.* Laudabiliter vivere. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 4. Quo horridiorem patrem habuit, hoc laudabilius periculo ejus subvenit.

Laudāte, adv. idem, ac laudabiliter. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Regias domos laudatissime adornavit.

Laudatio, onis, f. *lode*, תהלה, Germ. *lobung*, Gall. *louange*, Hisp. *alabanca*, αἴνεσις, ἐγκώμιον, laudantis oratio, commendatio. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 6. Quam lauream cum tua laudatione conferam? *Id. pro Cael.* Cum gravissima, atque ornatissima laudatione. *Id. 2. Fin.* Lege laudationes non eorum, qui sunt ab Homero laudati. *Senec. epist.* 101. Aliud est laus, aliud laudatio. Hæc & vocem exigit. Itaque nemo dicit laudem funebrem, sed laudationem, cujus officium oratione constat. Cum decimus aliquem laude dignum, non verba illi benigna hominum, sed judicia promittimus.

Laudatīvus, a, um, ἐγκωμιαστικός, quod laudat, quod laudationi est accommodatum. Unde Laudativum genus orationis a Rhetoribus dicitur, quod alio nomine Demonstrativum vocant. *Quinct. l.* 2. *c.* 16. Laudativam totam, quæ est pars Rhetorices tertia.

Laudātor, oris, m. *lodatore*, מהלל, Ger. *lober*, Gal. *celuy qui loue*, Hisp. *alabador*, ἐπαινέτης, ἐγκωμιαστής, qui laudat, testis innocentiæ, vel virtutis alicujus. *Cic. post Red.* Qui rerum mearum gestarum laudatores fuerunt. *Id. Attic. l.* 6. *ep.* 2. Laudator integritatis, & elegantiæ.

Laudātrix, icis, f. quæ laudat. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 2. Vitiorum laudatrix fama popularis.

Laudātus, a, um, *lodato*, ἐπαινετός, laudibus celebratus, laudibus abundans, part. a laudor. *Cic. in Fam.* 5. *ep.* 12. Qui non tantum laudari se lætatur, sed addit etiam a laudato viro. *Plin. l.* 36. *c.* 21. Laudatissimi sunt in Melo, Scyro, Æoliis insulis. *Id. l.* 12. *c.* 8. Saccharum & Arabia fert, sed laudatius Indiæ.

Laudĕa, vel ludea, æ, f. idem ac laus. Quidam sic legunt apud *Plaut. Cistel.* 1. 3. 53. Parite laudeam, & lauream. Alii *laudem*.

Laudemium, vel Laudimium, ii, n. vox sequioris latinitatis, quæ accipitur pro præmio, quod datur pro renovatione emphyteutica. *l.* 3. *Cod. de jur. Emphyt.*

Laudicœnus, i, m. cœnipeta, qui cœnam laudat. *Plin. l.* 2. *ep.* 14. Inde jam non inurbane σκῶμμα, vocantur: iisdem latinum nomen impositum est, laudicœni.

Laudo, as, avi, atum, a. 1. *laudare*, *lodare*, הלל, Germ. *loben*, Gall. *louer*, Hisp. *alabar*, αἰνέω, ἐπαινέω, commendo, verbis extollo, effero, a *laus*. Differt a probo, quia re magis probamus, laudamus verbis. *Cic. ad Att. l.* 12. *ep.* 22. Laudantur exquisitissimis verbis legiones. ¶ Laudare cum exceptione, est non integre. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr.* Neque te patiar cum exceptione laudari. ¶ Ponitur etiam pro nominare, & appellare, item pro citare, & in testem adducere. Ratio est, quod Antiqui non sine laude aliquem nominare solebant, præsertim cujus testimonio uti vellent. Unde genus illud loquendi, *Laudare aliquem testem*, pro *nominare*. *Plaut. Capt.* 2. 3. 66. Id scias, Jovem supremum testem laudo. *Cic. de Or.* Atque hæc quidem ab his Philosophis, quos tu maxime diligis, Catule, dicta sunt, quod eo sæpius testificor, quod auctoribus laudandis ineptiarum crimen effugiam. id est his Philosophis nominatim citandis, quos auctores harum rerum habeo. Adde *Gel. l.* 2. *c.* 6. *Virg. Georg.* 2. *v.* 412. Laudato ingentia rura, Exiguum colito. h. e. lauda quidem eos, qui latifundia possident, tu tamen agros parvos excole.

Laver, eris, n. vel f. 3. *berla*, herba, vulgo berla, & berula, in aquis nascens, fructe angui, recto, foliis latis olulatro similibus, sed minoribus, & odoratis. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Laver quoque nascens in rivis, condita, & cocta torminibus medetur.

Laverna, f. 1. πρωτεῖον, Dea, in cujus tutela fures esse putabantur, a λαβεῖν, accepisse, quasi Laberna, e converso in v, vel a levo, idest, furor, quasi Levarna. *Horat. lib.* 1. *epist.* 16. *v.* 60. Labra movet, metuens audiri: pulcra Laverna, Da mihi fallere, da justum sanctumque videri. ¶ Ponitur & pro fure ipso. *Auson. epist.* 4. *ad fin.* Hic est ille Theo poeta falsus, Bonorum mala carminum Laverna.

Lavernalis Porta, una ex Portis urbis Romæ, ita dicta, quod ibi ara Lavernæ Deæ fuerit. *Var. l.* 4. *de L. L. & Fest.*

Lavernio, onis, m. fur, ita dictus, quod sub Lavernæ tutela esset. *Fest.*

Lavinia, f. Λαβινία, filia fuit Latini Regis Aboriginum, seu Laurentum, & Amatæ. Primum Turno desponsata est, deinde Æneæ tradita est in matrimonium, ita Diis per signa, & Oracula jubentibus. *Virg. Æn.* 7. & 12. *Liv. l.* 1.

Lavinienſis, se, ad Lavinium pertinens, Lavinienses sunt Lavinii incolæ. *Varr. lib.* 2. *R. R. cap.* 4. *a med.*

Lavinium, n. 2. prius Lavinium, teste Servio, *Citrà Lavinia*, urbs olim Latii, in colle, nunc oppidulum Campaniæ Romanæ, apud Ardeam. ¶ Conditum fuit ab Æneа, anno tertio post Trojæ excidium, & ita appellatum a Lavinia uxore, filia Latini Regis Aboriginum.

Lavinius, a, Lavinus, a, um, adject. a Lavinio. *Virg.* 1. *Æn.* Lavinaque venit litora. *Id.* 4. *Æn. v.* 236. Nec prolem Ausoniam, & Lavinia respicit arva.

Lavo, as, lavi, lavatum, lautum, lotum, a. 1. *lavare*, רחץ, Germ. *baden*, Gall. *laver*, Hisp. *limpiar*, λούω, de corpore, νίπτω, de manibus, σμήχω, de vestibus, est abluere, quod sordidum est, aqua purgare. *Virg.* 3. *Ecl.* Omnes in fonte lavabo. *Horat.* 1. *Serm. sat.* 6. *v.* 125. Aft ubi me teftum Sol acrior ire lavatum admonuit. ¶ Interdum significat madefacere, humectare. *Plaut. Pseud.* Gestas tabellas tecum, eas lacrymis lavas. ¶ Item purgare, expiare, translate. *Terent. Pherm.* 5. 7. 80. Venias nunc precibus lautum peccatum tuum. ¶ Præteritum *lavavi* pro *lavi* habet *Plaut. Trucul.* 1. 2. 94. Jam exibit: jam lavavit. Particip. *lavaturus* V. supra suo loco. ¶ Observandum est, Latinos, cum de balneis sermo est, *lavare* usurpare interdum pro *lavari*; nisi malis subintelligere accusativum *se*, aut *corpus*, &c. *Plaut. Truc.* 2. 3. 3. Si amentur mulieres, quamdiu lavant, omnes amantes balneatores fient. *Terent. Eun.* 3. 5. 47. Ventulum huic facito, dum lavamus: ubi nos laverimus, si voles, lavato.

Lavo, is, a. 3. idem quod lavo, as. *Horat. l.* 3. *od.* 22. Miserarum est, neque amori dare ludum, neque dulci mala vino lavere. *Id. l.* 1. *Sat.* 3. *v.* 24. Ora manusque tua lavimus, Feronia, lympha. Adde *Lucr. l.* 5. *v.* 948.

Laurĕa, f. 1. *foglio di lauro*, Ger. *lorberblas*, Gal. *feuille de laurier*, Hisp. *laurea*, δάφνου φύλλον, proprie lauri folium appellatur perpetuo virens, & topiario operi accedens. *Ovid.* 3. *Fast.* Cedit ab Iliacis laurea cana focis. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Unius arborum Latina lingua nomen imponitur viris, unius folia distinguuntur appellatione, lauream enim vocamus. ¶ Aliquando ponitur pro lauro. *Horat.* 2. *Carm. od.* 15. Tum spissa ramis laurea fervidos. ¶ Aliquando pro corona ex lauro facta, quæ in triumphis adhibebatur. *Plin. l.* 7. *c.* 30. *de Cicerone*: Salve primus in toga triumphum, linguæque lauream merite. *Cic. de Provinc. Cons. c.* 12. Si in Capitolium ingredi victor cum insigni illa laurea gestaret. ¶ Interdum metonymice laurea, & laurus pro rei militaris gloria, aut victoria ponitur, vel quia ipsa est victoriæ præmium, vel quia victores lauream ferebant in sinum Jovis Capitolini. Hinc *Plin. Paneg. c.* 14. Cum Parthica lauro gloriam patris augeres. *Stat. l.* 4. *Sylv.* Laurus Indica. *Cic.* 1. *Offic. c.* 22. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

Laureātus, a, um, *coronato*, *o cenato di lauro*, Germ. *gekrœnt*, Gall. *couronné de lauriers*, Hisp. *laureado*, δαφνηφόρος, qui laurea coronatus, vel circumvolutus est. *Cic. pro Mur.* Qui imaginem parentis sui laureatam in gratulatione sua consexit. *Plin. l.* 35. *c.* 18. Tantumque non cum laureatis fascibus remitti illo, unde cretatis pedibus advenissent. *Quintil. lib.* 8. *cap.* 6. Postes laureati.

¶ Laureatæ literæ erant, quæ alicujus victoriæ nuntium ferebant, atque ideo lauro ornabantur. *Tac. in Agr. c.* 18. & *Lamprid. in Alexandr. cap.* 58. ¶ Laureati lictores, qui Magistratus laurea ornati, post aliquam victoriam, incedebant. *Cic. Attic. lib.* 7. *epist.* 10.

Laurens, tis, o. Λαυρέντιος, adject. a Laurentio opp. *Virg.* 12. *Æn.* Laurentis regia Pici. *Virg.* 12. *Æneid.* Te quoque Laurentes viderunt Æole campi oppetere. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Laurens prædium.

Laurentalia, n. 1. Λαυρέντια, feriæ in honorem Accæ Laurentiæ, cui Sacerdotes in Velabro sacrificabant. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Laurentes, m. 3. pop. Latii litoralis, iidem fere, ac Oenotrii, & Pelasgi, quorum metropolis Laurentum. *Plin.* V. *Laurens.*

Laurentia. V. Acca Laurentia.

Laurentinus, a, um, adject. idem quod Laurens. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Laurentinum meum. h. e prædium. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 5. *n.* 6. Laurentina via. ¶ *Laurentina Feriæ* apud *Var. l.* 5. *L. L.* sunt ipsa Laurentalia.

Laurentis, edis, adject. fem. idem ac Laurentina, ut Laurentis terra apud *Priscian. l.* 7. ex auctoritate Ennii.

Laurentum, n. 2. urbs Latii, versus oram maris Tyrrheni. Videtur *esse* locus qui nunc dicitur *Pratica*. Dictum est vel a sylva laurea, qua excisa ædificatum est, vel, ut Priscianus ait, a lauro ibi primum inventa, dum Picus hanc urbem conderet. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Laureŏla, æ, f. 1. dim. a laurea, & pro corona triumphali capitur. *Cicer. l.* 2. *Fam. ep.* 10. Quod esset ad laureolam satis. ¶ Laureolam in mustaceo quærere, est ex re frivola insignem laudem captare. V. *Erasmum. Cic. ad Att. l.* 5. *ep.* 20. Bibulus coepit laureolam in mustaceo quærere.

Laureŏlus, m. 2. latro sceleratissimus, qui in crucem sublatus a feris devoratus fuisse dicitur. Quæ fabula aliquoties Romæ in spectaculis repræsentata est. *Juven. Sat.* 8. *vers.* 186. Laureolum velox etiam bene Lentulus egit, judice me, vera dignus cruce. Domitianus hanc fabulam repræsentaturus nocentissimum quendam ultimo supplicio damnatum in crucem erigi jussit, & immissa ursa dilacerari, atque ita rei veræ, non ficta spectaculum populo exhibuit. *Martial. in Amph. Cæs.* Nuda Calidonio sic pectora præbuit ursо, non falsa pendens in cruce Laureolus.

Laureōtis, otis, f. spodium, seu cinis, qui, dum argentum in fornace uritur, in ipsa fornacis area colligitur ex favillis argenteis sursum ascendentibus, ac deinde in aream decidentibus. *Plin. l.* 34. *cap.* 13. Fit & in argenti fornacibus spodos, quam vocant laureotin. Al. leg. Lauriotin.

Laurētum, i, n. *luogo pieno di allori*, Ger. *lorbeer garten*, Gal. *lieu plein de lauriers*, Hisp. *laureal*, δαφνών, locus in quo laurorum copia est, ut rosetum, myrtetum, spinetum. *Plin. l.* 15. *c. ult.* Quando lauretum in Aventino vocatur, ubi sylva lauri fuit. ¶ Plerique codices habent *loretum*, ea scilicet ratione, qua *caudex*, & codex, *cauda*, & *coda* dicitur. Porro *Loreti* nomine dicti sunt duo vici Urbis in regione decimatertia, quorum alter *Loretum majus*, alter *Loretum minus* appellabatur; dicta appellatione a silva lauri, quæ ibi quondam fuerat. *P. Victor. de regionib. Urb. Romæ.*

Laurētum, n. 2. *Loreto*, urbs recens Piceni, inter Recinetum, & oram maris Hadriatici, ubi templum augustissimum, in quo ædicula Deiparæ MARIÆ Virginis, ad quam peregrini ex tota Europa religionis causa quotidie confluunt.

Laurĕus, a, um, *di lauro*, δαφνινος, quod est ex materia lauri. *Ovid.* 2. *Trist.* Ponat & in nitida laurea serta coma. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Laurea corona. *Id. l.* 15. *c.* 25. Laurea pyra, *h. e.* odore laurum referentia. *Id. ib. c.* 25. Laurea cerasa, *marasche*, ita dicta, quod in lauro inseri primum cœpta sunt.

Laurices, m. 3. cuniculi, vel fœtus cuniculorum a matre execti, vel uberibus ablati, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti gratissimis in cibis habebantur. Vox est Balearica, etsi fortasse a Græcis profecta est, ideft a λαῦρος, *lætus*, *multus*, *copiosus*, propter fœcunditatem hujus generis animalium. *Plin. l.* 8. *c.* 55.

Lauricŏmus, a, um, ornatus comas lauro, ut Montes lauricomi. *Lucret. l.* 6. *v.* 151. Lauricomos ut fi per montes fama vagetur.

Laurifer, ra, rum, δαφνηφόρος, ferens laurum. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Lauriferam tellurem illam osculatus ex responso. *Luc. lib.* 5. *vers.* 332. Lauriferos nullo comitetur vulnere currus.

Laurĭger, ra, rum, δαφνηφόρος, gerens, seu ferens laurum. *Ovid. de Arte.* Visite laurigero sacrata palatia Phœbo. Adde *Martial. l.* 3. *epigr.* 66.

Laurīnus, a, um, *di allori*, δαφνινος, quod est lauri, vel ad laurum spectat. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Exit & in cubitalem altitudinem foliis laurinis, sed mobilibus. ¶ Item quod est ex lauro factum, ut Laurinum oleum δαφνέλαιον, *Plin. l.* 23. *c.* 4. Oleum laurinum utilius, quo recentius.

Lauriōtis, is, f. Λαυριωτικός, spodos in argenti fornacibus: ita dicta ἀπὸ τῆς Λαυρίου, qui Atticæ pagus fuit, ubi argenti metalla Athenienſibus aliquando fuerunt, ut *Pausan. in Attic.* tradit. *Plin. l.* 34. *c.* 13.

Lauripŏtens, entis, epitheton Apollinis apud *Martian. Capel. l.* 1. *pag.* 10.

Lauronensis, se, ad Lauronem pertinens, ut Lauronenſia vina, quæ laudat *Plin. l.* 14. *c.* 6. *ad fin.* Est autem Lauro, vel Lauron, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, in regno Valentiæ. *Flor. l.* 2. *c.* 22. & *l.* 4. *c.* 2.

Laurus, f. 2. & 4. *lauro*, *allero*, Germ. *lorberbaum*, Gall. *laurier*, Hisp. *laurel*, δάφνη, genus arboris perpetua virens coma. Videtur a *laude* dici, quod sit laudis, & gloriæ insigne. Et quidem veteres dicebant *laudum* pro *lauro*, & *laudam* pro *laurea*. *Serv. ad* 8. *Ecl. Iſid. l.* 17. *c.* 17. A Græcis δάφνη appellatur, quæ res Poetis fabulandi occasionem videtur præbuisse, Daphnen puellam fuisse, quæ, cum ab Apolline adamaretur, ejusque vim effugere non posset, Deorum miseratione in laurum versa est. *Ovid.* 1. *Met.* ¶ Apollini, qui Delphis præcipue colebatur, sacram esse credebant, eo, quod hæc arbor frondes semper virentes habeat, & Apollo semper juvenis, & imberbis esse existimetur. Alii causam afferunt, quod spectatissima nascitur in Parnasso. *Alii*, quod Apollo Daphnen puellam amavit, quo nomine etiam hæc arbor Græce appellatur. Hinc Apollinea, & Delphica cognominatur. *Ovid. 6. Fast.* Venit Apollinea longas Concordia lauro nexa comas. *Hor. l.* 3. *Carm. ode* 30. Et mihi Delphica lauro cinge volens Melpomene comam. ¶ In igne strepitum edit. Gyraldus dicit crepantem in igne laurum bonum fuisse omen, tacitam autem infelix. *Ovid.* 1. *Fast.* Et non exiguo laurus adusta sono. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 6. At laurus bona signa dedit, gaudete coloni. *Prop. l.* 2. *eleg.* 29. Et tacet extincto laurus adusta foco. ¶ Vates lauro vesci soliti fuere, quod valere crederent ad divinationem. *Juven. Sat.* 7. nectit quicumque canoris Eloquium vocale modis, laurumque momordit. Hinc fatidica appellata est. Sed aliqui dicunt, fatidicam esse vocatam, vel quod Apollini fatidico Deo esset dicata, vel quod ex ejus crematæ strepitu futura colligerentur. ¶ Erat signum pacis, & ea triumphantes coronabantur. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Laurus triumphis proprie dicatur. *Id. lib.* 15. *cap.* 30. Laurus ipsa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium. ¶ Sola arborum fulmine non tangitur, ut Poetæ fabulati sunt, & credidit etiam *Plin. l.* 15. *c. ult.* ubi plura Lauri genera recenset. ¶ Legitur etiam laurus, us, in 4. declinat. *Senec. Oedip. v.* 16. Hoc me Delphicæ laurus monent. ¶ Laurus pro victoria. V. *Laurea.*

Laus, laudis, f. 3. *laude*, *lode*, *gloria*, *onore*, תהלה, Ger. *lob*, Gal. *louange*, Hisp. *alabanca*, ἔπαινος, ἐγκώμιον, præconium, commendatio, gloria, splendor, decus, a λάω, *populus*, ut laus proprie sit sermo populi de virtute alicujus testantis, vel a λάω, *eloquor*, vel ab antiquo λάω, *fruor*, ut sic dicatur, quia nullus virtutis major est fructus, quam laus. V. *Laudatio. Cic. Fam.* 9. *ep.* 14. Summis laudibus ad cœlum extollere. *Id. pro Planc. cap.* 3. Laudi dare aliquid alicui. *Id.* 15. *Fam. ep.* 6. Ea est profecto jucunda laus, quæ ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. *Id. Verr.* 5. Ponere aliquid in laude. *Id. in Bruto*: Laus dicendi, Et, laus oratoria. h. e. facultas, vel eloquentia. ¶ Aliquando laus accipitur pro virtute, seu recte factis, quæ laude digna sunt. *Virg. Æn.* 1. *v.*

460. Sunt hic etiam ſua præmia laudi. *Id. 9. Æn. v. 252.* Quæ vobis, quæ digna, viri, pro laudibus iſtis Præmia poſſe rear ſolvi?

Lauſus, m. 2. quem Dionyſius Ægeſtum vocat, filius Numitoris, & frater Iliæ, ſeu Rheæ Sylviæ, & ab Amulio Albanorum Rege per dolum necatus. *Dionyſ. l. 1. Rom. Antiq. Ovid. 3. Faſt. Hoc. l. 6. Gen.* ¶ Alius fuit Mezentii filius, quem Æneas interfecit, cum parentem vulneratum defenderet. *Virg. 10. Æn.*

Lauſus, us, m. planctus, ejulatus, lugubris lamentatio. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 234.* Funus exſequiati, cum lauſu ad ſepulcrum antiquo more ſilicernium conſecimus. Alii leg. *plauſo*.

Laute, adv. *ſplendidamente*, Ger. *herlich*, Gal. *ſplendidement*, Hiſp. *aſeitadamente*, λαμπρῶς, ſplendide, eleganter. *Plaut. Caſ. 4. 1. 10.* Laute veſtitus, exornatuſque ambulat. *Id. Mil. 4. 11.* Loquitur laute, & minime ſordide. *Terent. Adelph. 5. 1.* Laute munus adminiſtrafti tuum. *Nepos in Chabr. c. 3.* Quod vivebat lautè, & indulgebat ſibi liberalius. *Cic. 2. Leg. c. 1.* Villa lautius ædificata. *Id. de fin. & Amic. c. 28. ex veteri Poeta.* Lautiſſime ludere.

Lautia, orum, n. 2. ὀψαρύσια, eſculenta, ſupellectilia, & alia ad lautiorem victum accommodata, quæ Legatis exterarum Nationum, & etiam *dauris* pro lautabantur. Dicta ſunt a *lautus*, vel a λούειν. nam veteres etiam *dauris* pro *lautia* dixere. *Liv. l. 28. c. 39.* Locus inde, lautiaque Legatis præberi juſſa. *Id. l. 30. c. 17.* Ad hoc ædes, libera loca, lautia Legatis decreta. Sunt qui hic legunt *lautio*, ut ſit gen. fœminini. *Id. l. 33. c. 24.* Macedones deducti in villam publicam, ibique iis locus, & lautia præbita. *Id. l. 45. c. 20.* Conſulti a M. Junio Patres, ſtantibus in comitio Legatis, an locum, lautia, Senatumque darent, nullum hoſpitale jus in iis ſervandum cenſuerunt.

Lautitia, æ, f. *ſplendidezza*, *delicatezza*, πολυτέλεια, epularum magnificentia, vel generatim munditia, quæ in cibo, & in veſtitu fit, a *lavatione*, vel potius a ſup. *lautum*, verbi *lavo*, quia apud antiquos elegantiæ, quæ nunc ſunt, non erant, & raro quis lavabat. *Feſt. Cicer. in Ep. 16. lib. 9. Fam.* Fama ad te de mea nova lautitia veniet. *Id. ibid. epiſt. 20.* Lautitia, munditia, elegantia *Sueton. in Cæſ. cap. 45.* Lautitiarum ſtudioſiſſimus. ¶ Lautitia farina appellabatur ex tritico aqua conſperſo. *Feſtus.*

Lautiuſculus, a, um, adject. diminut. aliquantum lautus. *Apul. l. 7. Metam.* Veſtem lautiuſculam proferunt.

Lautulæ, arum, f. 1. Λουταί, locus fuit in urbe Roma, non procul a Jano Gemino, a ſup. *lautum* verbi *lavo*. *Varro l. 4. de L. L.* Lautulæ a lavando, quod ibi ad Janum Geminum aquæ calidæ fuerunt. ¶ Fuerunt & Lautulæ extra Urbem. *Feſt.* Lautulæ, locus extra Urbem, quo loco, quia aqua fluebat, lavandi uſum exercebant.

Lautumarius, m. 2. qui lautumias incolit. *Cic. in Piſon. c. 9.* juxta codices antiquos, ut Turnebus monet *l. 21. Adverſ. c. 15.* In vulgatis eſt *lanternarius*. Ita vocat ſodalem Catilinæ, quali qui aliquando lautumiæ, ſive carceris colonus fuiſſet.

Lautumiæ, vel latumiæ, vel latomiæ, arum, f. λατομία, lingua Siculorum ſignificat lapidicinam, ſeu locum cæſis lapidibus exſectum, teſte *Feſtonio in Verr. de Prat. urb.* Hinc *Plaut. Pœn. 4. 2. 5.* Vel in lautumiis, vel in piſtrino mavelim ætatem agere. ¶ Præcipue ita appellatus eſt carcer Syracuſanus, de quo *Cic. Ver. ult. c. 27.* Lautumias Syracuſanas omnes audiſtis: Opus eſt ingens magnificumque regum, ac tyrannorum. Totum eſt ex ſaxo in mirandam altitudinem depreſſo, &c. ¶ Inde nomen translatum eſt ad Romanos carceres. *Liv. l. 32. c. 26.* Triumviri carceris lautumiarum cuſtodiam habere juſſi.

Lautus, a, um, *lavato*, גרוץ, Germ. *ſierlich*, Gall. *magnifique*, Hiſp. *aſeytado*, *magnifico*, λελουμένος, partic. verbi *lavor*, a ſup. *lautum*. *Hor. 2. Sat. 3.* Lautis mane ſenex manibus currebat. *Cic. pro Dejot.* Cur te lautum voluit, cœnatum noluit occidere? ¶ Translate ſumitur pro mundo, nitido, elegante, magnifico, delicato, *lauto*, *delicato*, λαμπρεβίων, διαίτης. Cauſa translationis eſt, quod homines magnifici, & ſplendidi crebro admodum ſe ſe in balneis lavarent. *Cic. in Ver. 3. c. 6.* Homines lauti, atque urbani. *Id. l. Fam. ep. 14.* Valde jam lautus es, qui gravere literas ad me dare. ¶ Lauta cœna dicitur, quæ magnifice, opipareque eſt inſtructa. *Id. l. 9. Fam. ep. 16.* ¶ Sumitur etiam pro divite, potenti. *Cic. Acilio l. 13. Fam. ep. 32.* In Haleſina civitate tam lauta, quam nobili. *Id. pro Rab.* Lautum, & copioſum patrimonium. ¶ Item pro magno. *Cic. Att. l. 6. epiſt. 1. cives mad.* Lautum negotium. ¶ Comp. lautior, ſup. lautiſſimus. *Cic. 15. Fam.* Nihil tibi erit lautius, nihil gloriofius. ¶ *Id. pro Planc. c. 26.* Lautiſſimi in iis locis ſolent eſſe. ¶ *Nonius c. 4. n. 280.* ait, lautum dici etiam inquinatum, maculatum. Verum quæ affert exempla ex *Virg.* & *Attio*, id non ſatis confirmant.

Lax, fraus, unde lacio. *Feſtus.*

Laxamentum, ti, n. *rallentamento*, כורקא, Germ. *ein nachlaſſung*, Gall. *relaſche*, Hiſp. *flaxura*, ἄφεσις, relaxatio, remiſſio, dilatatio, quies. *Cicer. pro Cluent.* Non modo cauſæ, ſed ne legi quidem quidquam per Tribunos plebis laxamenti datum. *Id. Att. l. 12.* Ego tamen nactus in navigatione noſtra puſillum laxamenti, concinnavi tibi munuſculum. *Liv. l. 7. c. 38. in fin.* Dare laxamentum cogitationibus.

Laxatio, onis, f. actus laxandi ſpatium interjectum. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Trabes ita ſint compactæ, ut compactura duorum digitorum habeat laxationem.

Laxativus, a, um, adject. *laſſativo*, qui ad ſolvendum, & laxandum pertinet, ut laxativa cataplaſmata. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 3.*

Laxatus, a, um, adject. remiſſus, ſolutus, dilatatus, *rilaſſato*, *allargato*, *Cic. in Som. Scip.* Qui jam vixerunt, & corpore laxati. *Id. de Senect. c. 3.* Libidinum vinculis laxati. *Id. 1. Tuſc.* Laxatus curis. *Tacit. 3. hiſt. c. 25.* Laxati ordines. *Plin. l. 19. c. 1.* Lini membrana laxatior.

Laxe, adverb. *largamente*, Germ. *weit*, Gall. *largement*, Hiſp. *anchamente*, χαλαρῶς, late, large, cui anguſte contrarium eſt. *Cicer. pro Domo.* Habitare laxe, & magnifice voluit. *Var. lib. 2. de R. R. cap. 10.* De numero paſtorum alii anguſtius, alii laxius conſtituere ſolent. *Plin. l. 2. c. 16.* Ab his Mercurii ſtella laxiſſime, ſupple, *vagatur*.

Laxitas, atis, f. *ampiezza*, *capacità*, ἐυχωρία, amplitudo, capacitas. *Cic. 1. Offic. c. 39.* In domo, in quam hoſpites multi recipiendi, adhibenda eſt cura laxitatis. *Colum. l. 4. c. 28.* Laxitas ſemitarum. *Pallad. l. 1. c. 5.* Laxitas aeris, *luogo dove campeggia l' aria*. ¶ Item remiſſio, ut laxitas animi, apud *Senec.*

Laxo, as, avi, atum, a. 1. *rallentare*, רפה, Germ. *weit machen*, Gal. *lacher*, Hiſp. *aflojar*, χαυνόω, χαλάω, laxum facio, quod tenſum erat, remitto, ut Laxare arcum, fides, rudentes, &c. *Cic. in Bruto.* Quanto facilius non modo laxare modos, ſed totos mutare poſſumus? ¶ Translate accipitur pro dilatare, ſeu ampliare, *allargare*. *Cic. Att. l. 2.* Ut monumentum illud eo uſque laxaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus. *Plin. l. 12. c. 14.* Laxatur hic plaga, non adimitur. ¶ Item pro aperire. *Virg. 2. Æn.* Laxat clauſtra Sinon. ¶ Item pro lenire. *Cic. in Brut.* Laxaret judicum animos, atque a ſeveritate pauliſper ad hilaritatem, riſumque traduceret. ¶ Item pro relaxare, & ex eo, quod debebatur, aliquid remittere. *Cic. ad Att. l. 6. ep. 1.* Tantum abeſt, ut ex eo, quo aſtricti ſumus, aliquid laxari velim. ¶ Item pro liberare cura, & ſolicitudine, pro recreare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Habet animi laxandi cauſa rus amœnum, & ſuburbanum. *Id. de Or.* Aliquando ab hac contentione diſputationis animos noſtros, curamque laxemus. *Id. lib. 5. Fam. ep. 14.* Ut iſtis te moleſtiis laxes. ¶ *Stat. 1. Achil.* Innumeros ferrum laxatur in uſus. hoc eſt ad plurimas res invenit. ¶ *Liv. l. 26.* Annona haud multum laxaverat. h. e. parum decreverat annonæ pretium.

Laxus, a, um, o. 1. 2. *rallentato*, נרפה, German. *luck*, Gall. *laſche*, Hiſp. *floxo*, χαυνός, χαλαρός, remiſſus, languidus, non tenſus, ut Laxi arcus, laxæ fides, laxi rudentes, laxa vela, a χαλάω, *laxo*. *Ovid. de arte am. v. 516.* Ne vagus in laxa pes tibi pelle natet. *Virg. 11. Æn.* Sed laxos referunt humeris languentibus arcus. ¶ Hinc Laxæ habenæ per Translationem pro molli, & leni imperio, translatione ab equis ſumpta. *Virg. 1. Æn.* Et premere, & laxas ſciret dare juſſus habenas. ¶ Accipitur etiam pro amplo, capaci. *Colum. l. 1. c. 3.* Quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam anguſtus eximie. ¶ Item pro longo. *Cic. ad Att. l. 6.* Ego ſic diem ſtatuo ſatis laxam. ideſt, tempus ſatis longum. *Proculus l. cum ſtipulatur, ff. de verb. oblig.* Cum ipſe arbitratu meo aliam diem operi faciundo laxiorem dederim. i. e. cum diem protulerim. ¶ Comp. laxior, ſup. laxiſſimus. *Plin. in ep.* Quod poſt duos & Conſulares, & diſertos tempus ſibi, & quidem laxius vindicavit. *Cic. de Am. c. 13.* Commodiſſimum eſt quam laxiſſimas habenas habere amicitiæ, quas vel adducas, cum velis, vel remittas. ¶ Laxæ opes, h. e. amplæ. *Martial. l. 2. epigr. 30.* Et cujus laxas arca flagellat opes. ¶ Laxa cutis, pro *mollis*, & veluti rugoſa. *Id. l. 3. epigr. 80.*

L A N T E E.

Lea, f. 1. idem, ac lœna, a leo, *leoneſſa*. *Lucret. lib. 5.* Irritata leæ jaciebant corpora ſæltu. *Varro ad Cicer. lib. 3.* Sicut nocet panthera, & lea. ¶ Lea item braſicæ genus, latis foliis e caule exeuntibus, Græci Λάπα appellant, hoc eſt, lævem, a foliorum lævitate. *Plin. lib. 20. cap. 9.* Alteram leam, latis foliis e caule exeuntibus. V. *Lœna*.

Lœna, æ, f. 1. *leona*, *leoneſſa*, לביא, Germ. *leewin*, Gall. *lionne*, Hiſp. *leona*, Λέαινα, leonis fœmina, quæ & lea appellatur, a voce Græca allata. Veteres Grammatici Latinum eſſe negarunt, ut ſcribit Junius Philargyrius in 2. *Ecl. Virgilii. Iſid. l. 12. c. 2.* lœna totum eſſe Græcum, lea Latinum, ſed Poeticum eſſe ait. Sane antiquiſſimi Latini nec lœna, nec lea dixiſſe videntur, ſed leo fœmina. Monuit id Philargyrius, ac ſententia ejus confirmatur illo *Plauti in fragment. Vidular.* Nam audivi fœminam ego leonem ſemel parire. *Virg. 2. Ecl.* Torva lœna lupum ſequitur.

Leander, m. 2. Λιάνδρος, juvenis nomen, ex Abydo Aſiæ oppido in litore Helleſponti ſito, qui cum Herus puellæ amore captus eſſet, quæ in oppoſiti litoris oppido Seſto habitabat, noctu ad eam tranſnabat. Quod ubi aliquoties non infeliciter cecidiſſet, jam audacior factus, cum mari tumido, & impacato ſe ſe commiſiſſet, vi ventorum, fluctuumque victus, in Helleſponto ſubmerſus eſt. Fabulam hanc, aut fortaſſis hiſtoriam elegantiſſimo carmine apud Græcos proſequutus eſt Muſæus, a quo Ovid. mutuatus eſt argumentum Epiſtolarum Herus ad Leandrum, & Leandri ad Hero.

Leandrius, a, um, adject. ad Leandrum pertinens, ut Helleſpontus Leandrius, apud *Silium 8. v. 622.*

Learchæus, a, um, adject. ad Learchum pertinens. *Ovid. 6. Faſt. v. 401.* Maſta Learcheas mater tumulaverat umbras.

Learchus, m. 2. Λίαρχος, Athamantis, & Inus filius, quem pater furore correptus occidit. Quod cum vidiſſet Ino, arrepto Melicerta altero filio, in mare ſe præcipitavit. Atque Ino quidem in Deam maris mutata eſt, quam Græci Leucotheam, Latini Matutam vocant, Melicertes autem in Deum marinum, quem Græci Palæmona, Latini Portunum. *Ovid. 6. Faſt. Hoc. l. 13. Gen.*

Lebedus, f. 2. Ptolemæo Lesbos, *Lebedizzi*, *Chiſar*, urbs Aſiæ minoris, in Jonia, in ora ſinus Jonici, inter Teon ad Bor. & Colophonem ad Auſt. Hic ſcenicorum hiſtrionum collegium fuit, qui ludos, & certamina Libero Patri quotannis celebrabant. *Horat. l. 1. ep. 11.*

Laber, olim pro *liber*, a priſcis ſcriptum fuit, teſte *Quinctil. l. 1. c. 4. al. 7.*

Lebes, etis, m. *paiuolo*, *caldaja*, פיר, Ger. *ein tiegel*, Gal. *chaudiere*, Hiſp. *caldero*, λέβης, olla. *Serv. in 3. Æn.* & *Porphyr. in 9. Æn.* dicunt, eſſe vas æneum, in quo aliquid igni applicamus, ut ebulliat. Eſt a Græco λείβειν, quod a λέβης, *fundo*, quoniam in eum aqua funditur. Latini tamen Auctores videntur ſignificare genus quoddam vaſis nobilioris, ut ſunt quæ Italice dicimus *bacini*, & *ſottocoppe*, & hujuſmodi. *Virg. 5. Æn.* Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes. *Id. Æn. 3. v. 466.* Stipatque carinis Ingens argentum, Dodonæoſque lebetes. Ubi *lebetes Dodonæos* quidam interpretantur vaſa rebus variis apta, ex ære Dodonæo præſtantiſſimo.

Lebinthus, f. 2. Lebynthos, *Levita*, Λέβινθος, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, al. Sporadum, non procul a Pathmo, & Icro. *Ov. 8. Met.*

Lechæum, n. 2. *Leſtejoteri*, Λεχαῖον, opp. & navale Corinthiorum, ad ſin. Stronicum. Sed aliis Lechæum eſt in iſthmo ad ſinum Corinthiacum, ſeu Criſæum. *Propert. l. 3. eleg. 19. (al. 20.) v. 19.* Deinde per Jonium vectus cum ſeſa Lechæo ſedarit placida vela phaſelus aqua.

Lecte, adv. cum electione, *con iſcelta*. *Cic. de Orat. c. 63.* Optimis ſententiis, verbiſque lectiſſime dicere.

Lectica, f. 1. *lettica*, סך, Ger. *ein tragbett*, Gal. *litiere*, Hiſp. *litera*, φορεῖον, κλίνη, ſedes, qua ferebantur divites, & potentes, in qua pulvinar, & lectulus ſtratus erat, a *lectus*. Quod ſi a ſex ſervis geſtaretur, *hexaphorum* dicebatur, ſi ab octo, *octaphorum*. Tenuiores autem vel duobus contenti erant. *Juven. ſat. 3.* Namque facit ſomnum clauſa lectica feneſtra. Adde *Cic. l. 10. Attic.*

Lecticariola, æ, f. 1. mulier, quæ ſubit lecticarii officium, vel potius, quæ lecticariorum (id erat vilifſimum ſervorum genus) amores ſectatur, ut ancillariolus, qui ancillari officio fungitur, vel qui ancillarum inſanit amore. *Mart. l. 12. epigr. 58.* Ancilliariolum tua te vocat uxor, & ipſa lecticariola eſt: eſtis, Alauda, pares.

Lecticarius, rii, m. *portatore di lettica*, Germ. *ſanftentrager*, Gall. *porteur de litiere*, Hiſp. *moco de litera*, κλινοφόρος, φορειοβάστης, qui lecticam defert. *Serv. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. ep. 12.* Coactus fum in eadem illa lectica, qua ipſe delatus eram, meiſque lecticariis in urbem eum referre.

Lecticŏla, æ, f. *lettighetta*, κλινίδιον, dim. a lectica. *Cic. Mario.* Ut noſtras villas obire, & mecum ſimul lecticula circumcurſare poſſis. *Liv. l. 23. c. 42.* Scipio lecticula in aciem illatus.

Lectio, onis, f. *lezione*, מקרא, Germ. *das leſen*, Gall. *lecon*, Hiſp. *lection*, ἀνάγνωσις, actus legendi. *Cic. ad Att. l. 1. epiſt. 13.* Quotus quiſque eſt, qui epiſtolam paulo graviorem ferre poſſit, niſi eam per lectionem relevarit? Sed alii aliter leg. *Quint. l. 1. c. 8.* In lectione puer ſciat, ubi ſuſpendere ſpiritum debeat, &c. ¶ Item electio, *ſcelta*. *Suet. Aug. c. 35.* Senatorum affluentem numerum ad modum priſtinum redegit duabus lectionibus. ¶ Item collectio, *raccolta*. *Col. 2. c. 2.* At ſaxoſum facile eſt expedire lectione lapidum.

Lectiſterniator, oris, m. 3. qui menſam, ac lectulos diſcubitorios ſternit. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 29.* Tu eſto lectiſterniator, tu argentum eluito.

Lectiſternium, ii, n. *Sinandi*, ſacrificii genus, in quo Diis in templis pulvinaria, ſive lecti ſternebantur, conviviumque iis apponebatur. Dictum eſt lectiſternium, quia lecti ſternerentur. Idem vocatum eſt *epulum*, quia cibi apponebantur. Sed appoſitis epulis non ipſi Dii, ſed ſeptem Sacerdotes, qui dicti ſunt *Epulones*, fruebantur. *Liv. l. 22. c. 10.* Curatum lectiſternium, & per triduum habitum, decemviris ſacrorum curantibus: ſex pulvinaria in conſpectu fuere, Jovi & Junoni unum, alterum Neptuno ac Minervæ, tertium Marti & Veneri, quartum Apollini ac Dianæ, quintum Vulcano, ac Veſtæ, ſextum Mercurio ac Cereri.

Lectito, as, avi, atum, a. 1. *leggere ſpeſſo*, ἀναγινώσκω, frequenter lego. *Cic. Paro.* Pyrrhi te video libros lectitaſſe. *Id. Att. 12. ep. 18.* Lectitare auctores. ¶ Ponitur pro identidem colligere. *Valer. l. 8. c. 8.* Conchulas, & calculos in litore lectitaſſe.

Lectiuncŭla, æ, f. diminut. brevis lectio. *Cic. 7. Fam. ep. 1.* Quin per eos dies matutina tempora lectiunculis conſumpſeris.

Lecto, as, avi, atum, a. 1. idem ac lectito, frequentativum. *Hor. l. 1. Sat. 6. ad fin.* aut ego lecto, Aut ſcripto, quod me tacitum juvet.

Lector, oris, m. *lettore*, קורא, Ger. *leſer*, Gal. *lecteur*, Hiſp. *lector*, ἀναγνώστης, qui aliquid legit. *Cic. 2. de Orat.* Cum Brutus duos lectores excitaſſet, & alteri de Colonia Narbonenſi Craſſi orationem legendam dediſſet, alteri de Lege Servilia.

ejus. Caide lectrix conjunx ejus. *Cladonius in Arte*, *pag.* 1802. *Putsch.* Dictor facit dictrix, lector facit lectrix, auctor non facit auctrix, quia est communis generis.

Lectualis, le, adject. *Spartian. in Adrian. c.* 23. In morbum incidit lectualem. h. e. qui diu in lecto ægrotum detinet, ut exponit *Salmas.* qui ibi notat, ipsos quoque hujusmodi ægros *lectuales* dictos.

Lectŭlus, m. 1. *latto*, *lettiscello*, κλινάριον, dim. a lectus. *Cic. Att. l.* 14. *epist.* 13. A ducenda uxore sic abhorret, ut libero lectulo neget esse quicquam jucundius.

Lectum, n. 2. *Scorpiata*, λεκτόν, prom. Troadis, in quod Ida mons desinit, quod ab *Aristotele* Idæ promontorium appellatur, inter Troadem urb. ad Or. & Assum prom. & urb. ad Mer.

Lecturio, a, 4. λογγυστεῖν, desidero legere. *Sidon. l.* 9. *ep.* 7. Cum merito lecturiremus.

Lectus, ti, m. 2. *letto*, מטה Germ. *ein bett*, Gal. *lit*, His. *lechо*, κλίνη, *κλίτη*, cubile, a κλίνειν. *Varroni* dictus videtur a legendis, hoc est, colligendis stramentis, quod lectis herbis, & frondibus veteres sibi cubilia facerent. *Cic. Paro*, *l.* 9. *Fam.* Dixit, te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. *Id.* 7. *Ver. c.* 7. Jam diu lecto tenebatur. idest, decumbebat, & morbo vexabatur. ¶ Antiqui lectos habebant, non solum in quibus dormirent, sed etiam in quibus in tricliniis recumbentes cibum sumerent, qui & *distubitorii*, & *triclinarii* vocantur, ad quorum differentiam lectos cubiculares vocat *C.c. de Div. lib.* 2. *cap.* 65. quibus nocturnæ quietis causa in cubiculis utimur. *Id. Ver.* 4. Non quæro unde habueris quinquaginta tricliniorum lectos. *Hor. lib.* 1. *epist.* 18. v. 11. In obsequium plus æquo pronus, & imi derisor lecti. ¶ Lectus funebris dicebatur, in quo mortui cadaver collocabatur. *Val. Max. l.* 4. *c.* 4. Cui mortuo lectus funebris, & rogus defuit. ¶ Lectus Genialis. V. Genialis. ¶ Lectus adversus erat, qui novæ nuptæ magnifice sternebatur, atque in nuptiis ipsis lectus *Genialis* vocabatur, post nuptias vero *Adversus*, quia ex adverso ante januam collocatus erat, tanquam conjugii monumentum, & pignus. In eo sedebant matresfamilias lanificio operam dantes. *Labor.* Materfamilias tua in lecto adverso sedet. ¶ Idem, mortua conjuge, mutabatur, & alius novæ nuptæ sternebatur. *Propert. l.* 4. *eleg. ult. v.* 81. Seu tamen adversum mutarit janua lectum, Sederit & nostro cauta noverca toro, Vide *Lipf. l.* 2. *Elect. c.* 17. ¶ Alienum lectum concutere, violare, est adulterii crimen committere. *Juven. Sat.* 9. *Ovid. l.* 1. *de ar. am.* ¶ Invenitur & lectum, i, n. *Ulp. l. librorum*, *ff. de leg.* 3. Legatum lectum continet & fulcra. ¶ Et lectus, us, m. 4. *Plaut. Amph.* 1. 3. 15. Prius abis quam lectus, ubi cubuisti, concaluit locus. Adde Cornificium apud *Prisc. l.* 6. ¶ Pro delectu. *Tacit. l.* 4. *hist. c.* 70. Copias recenti Vangionum, Caracatium, Tribocorum lectu auctas veterano pedite, atque equite firmavit. Optimæ tamen editiones habent *delectu*.

Lectus, a, um, adject. particip. a *lego*, & est idem ac electus, *scelto*, *ottimo*, λεκτός, ἄριστος. *Virg.* 9. *Æn.* Viginti lectis equitum comitatus. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 37. Lectis, & illustribus verbis utendum est. *Id.* 3. *Ver. c.* 6. Lectissimi, atque ornatissimi viri. *Id. l.* 1. *Inv. c.* 31. Ut neque vir melior, neque fœmina lectior in terris sit. *Stat. l.* 3. *Silv.* 1. Lectissimus juvenum. ¶ Item collectus, *raccolto*. *Quint. l.* 6. *c.* 14. Ostendi lecta e vulneribus ossa, & vestes sanguine perfusas.

Lecythus, f. 2. *vaso dell' olio*, *ustello*, קנקן, Ger. *oelkrug*, Gal. *pot a huile*, His. *ασσγτινα*, λήκυθος, ampulla olearia, vasis genus ventre protuberante, oreque angustiore, oleo asservando accommodatum. Sed vox Græca est. Translate quemadmodum *ampulla*, sic & *lecythus* accipitur pro oratoriis pigmentis, & coloribus, ducta metaphora a pictoribus, qui in hujusmodi vasis pigmenta habent ad colorandum. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 11. Totum hunc locum, quem solent pingere, de flamma, de ferro (nosti illas λεκύθους) valde pertexuit. Hinc & *Plin. l.* 1. *ep.* 2. Non omnino Marci nostri τὰς λεκύθους fugimus, quoties paulum itinere decedere non intempestivis amœnitatibus admonebamur.

Leda, f. 1. λήδη, Tyndari Laconiæ Regis uxor, quam cum Jupiter adamaret, transformatus in cygnum cum ea concubuit, ex quo congressu Leda duo peperit ova, unum immortale, ex quo nati sunt Pollux, & Helena, alterum mortale, ex quo Castor, & Clytemnestra.

Ledæus, a, um, adject. ad Ledam pertinens, ut Ledæi fratres, h. e. Castor & Pollux. *Ovid. ad Liviam*, v. 283. Dii Ledæi, iidem. *Id.* 1. *Fast. v.* 706. Ledæum ovum, h. e. cycni. *Martial. l.* 8. *epigr.* 33. Ledæa sidera, h. e. signum Geminorum, qui fuit Castor & Pollux. *Lucan. l.* 4. *v.* 526. Ledææ Amyclæ, h. e. Laconicæ urbs, in qua Castor & Pollux nati sunt, *Sil. l.* 2. *v.* 434.

Legālis, le, a. 3. *cosa che a legge s' appartiene*, νομικὸς, quod ad legem pertinet. *Quinct. l.* 3. *c.* 10. Aliquando etiam incidere possunt legales tractatus in privata maxime consilia. *Id. l.* 3. *c.* 5. Legale genus quæstionum.

Legaliter, adverb. secundum leges. *Cassiod. l.* 4. *ep.* 37.

Legarium, rii, n. idem, quod legumen. *Varr. de R. R. l.* 1. *c.* 32. Cæteraque, quæ alii legumina, alii (ut Gallicani quidam) legaria appellant.

Legatarius, ii, m. *legatario*, is, cui ex testamento aliquid legatum est. *Paul. l.* 14. *Dig. de Usurpationib.* In ea re legata legatarius quodammodo hæres est.

Legatarius, a, um, adject. ut legataria editio munerum, seu ludorum, quæ scil. testamento mandata est. *Tertul. de Spectac. c.* 6. Legataria Provincia, quæ alicui est delegata. *Cic. Att. l.* 15. O rem miseram, primum ullam ab iis, dein, si aliquam, hanc legatariam Provinciam, &c. Al. leg. Legatoriam.

Legatio, onis, f. *legazione*, *ambasciata*, Ger. *botschafft*, Gal. *ambassade*, His. *embaxada*, πρεσβεία, πρεσβήτης, actus legandi, legatorum missio, munus, officium, functio legati. *Cic. de opt. gen. Or.* Quod legationem ementitus esset. *Id.* 8. *Phil.* Cui legatio ipsa mortis causa fuisset, ejus monumentum extare voluerunt, ut in bellis periculosis obirent homines legationis munus audacius. ¶ Legationes liberæ dicebantur, quæ ornamenti tantum causa ab Senatu impetrabantur, quemadmodum Honorarii Magistratus a Principibus honestamenti causa conceduntur, tituloque tenus obeuntur, & geruntur. Has autem ii Senatores impetrabant, quibus negotia futura erant in provinciis. Ideo autem liberæ dicebantur, quia introire in Urbem, & rursus exire liberam legationem habentibus licebat. *Cic.* 3. *de Leg.* & *l.* 15. *ad Attic. ep.* 11. *ad fin.* V. *Manut. in ep. ad Q. Fr.* ¶ Legationem accipere, obire, gerere, suscipere, &c. *Ciceronis* sunt, *Quintil. & Nepotis*. ¶ Interdum legatio ponitur pro ipsis Legatis. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Missa ad Achillem legatio. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 4. Senatus haberi non potest, nisi perfectis, aut rejectis legationibus. h. e. legatorum negotiis.

Legatitium. V. Legativum.

Legativum, vi, n. 2. dicebatur id, quod dabatur Legato nomine viatici, & impensæ. *Ulpian. in l. numerum*, *ff. de Muner. & hon.* Legati quoque, qui ad ærarium Principis mittuntur, quia viaticum, quod legativum dicitur, interdum solent accipere, sed & nicostrategi, & pistrinorum curatores personale munus ineunt. *Id. l.* 2. *ff. de leg.* His, qui non gratuitam legationem susceperunt, legativum ex forma restituitur. Alii *legatitium* legunt.

Legātor, oris, m. qui aliquid legat per testamentum. *Suet. in Tib. c.* 31. Quin rata voluntas legatoris esset.

Legātum, ti, n. *legato*, Ger. *das vermachte ist*, Gal. *legat*, His. *legado*, τὸ κατὰ διαθήκην δοθὲν, diminutio quædam hæreditatis, qua testator ex eo, quod universum hæredis foret, alicui quid collatum velit. *Plin. ep.* 44. Illa, ut in periculo credula, poscit codicillos, legatum Regulo scribit. *Quinct. l.* 4. *c.* 14. Petere legatum ex testamento. *Cic.* 7. *Att. ep.* 3. Hortensii legata cognovi.

Legātus, ti, m. 2. *Legato*, *Ambasciatore*, שגיר, Ger. *gesandter*, Gall. *ambassadeur*, His. *embaxador*, πρεσβευτὴς, qui legatione fungitur, a *legando*, idest mittendo, quia Legati legantur, seu mittuntur. *Cic. in Vatin.* Ne hoc quidem Senatui relinquebas, quod nemo unquam ademit, ut Legati ex ejus Ordinis authoritate legarentur. ¶ Legatus item in bello dicebatur, *luogotenente*, ἀντιστράτηγος, ὕπαρχος, vicarius Imperatoris, qui Imperatoris vice fungebatur, aut ejus locum tenebat. Maximam Imperatore absente in exercitu obtinebat auctoritatem, & ab illo cum parte copiarum in expeditionem mittebatur, aut præsidio præficiebatur. *Cæs. l.* 2. *B. C.* Neque se ignorare, quod sit officium Legati, qui fiduciariam operam obtineret. Legatum fiduciariam operam obtinere dixit, quia redeunte Imperatore, aut Consule, cedere eum oporteret. *Cic. pro Cluent.* Qui M. Æmilio clarissimo viro Legati, & Præfecti, & Tribuni militares fuerunt. ¶ Præterea Legati dicebantur, quos Proconsules, & Prætores ituri in Provincias sibi adjungebant, vel a Senatu accipiebant, consiliorum, atque officii adjutores. *Nepos in Attico*, *c.* 8. Præfecturas delatas sic accepit, ut neminem in Provinciam sit secutus: qui ne cum Q. quidem Cicerone voluerit ire in Asiam, cum apud eum legati locum obtinere posset. non enim decere se arbitrabatur, cum præturam gerere noluisset, affectare esse Prætoris. ¶ Denique temporibus Imperatorum Legati dicebantur, qui soli mittebantur ad administrandas Provincias, eas, inquam, Provincias, quas Imperator sibi reservasset: Unde & Legati Cæsarum dicti sunt, & Legati Prætorii, seu pro Prætore. *Spartian. in Adrian. c.* 3. V. ibi *Salmas.* & *Casaub.* Idem & Consulares sunt appellati, cum sc. in Consulares provincias mittebantur. *Trebell. Pol. in Censorino cap.* 1. Bis Consul, quarto Proconsul, tertio Consularis, legatus Prætorius secundo, &c. Hic quoque *Salmasium* consule.

Legens, entis, *leggitore*, *lettore*, lector. *Ovid.* 1. *Trist. eleg.* 7. *v.* 25. Nunc precor, ut vivant, & non ignara legentum Otia delectent, admoneantque mei. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Quæ a me collecta quæso, ut legentes boni consulant.

Legibilis, le, adject. qui legi potest, *che si può leggere*, ἀναγνωστὸς. *Ulp. l.* 1. *ff. de his, qui in testam.* Sufficit, si legibilia sint.

Legicrēpa, æ, m. rabula, qui leges crepat, seu inculcat. *Var. Atacinus apud Fulgent.* Legicrepæ tundunt, latrant fora, classica turbant.

Legifer, ra, rum, *legislatore*, νομοθέτης, qui legem fert. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 9. Optavit Minos similes sibi legifer annos. *Virg.* 4. *Æn. v.* 58. Legifera Ceres. Hæc enim, inventis frugibus, leges prima dicitur condidisse, & homines ad societatem collegisse. Hinc ejus sacra a Græcis θεσμοφόρια appellata.

Legio, onis, f. *legione*, τάγμα, certa militum manus, in qua cives R. militabant, a legendo dicta, quod milites legerentur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Dividebatur in decem cohortes, peditum: Cohors in quinquaginta manipulos: Manipulus vigintiquinque milites habebat. His adjungebantur equites in tres centurias divisi, ac subinde in turmas. De singulis hisce nominibus V. suis locis. ¶ Numerus militum in legionibus non semper idem fuit. Nam sub Romulo legio fuit trium millium peditum, & trecentorum equitum; vel, ut alii volunt, tres legiones fuere ex mille peditibus, & equitibus centum. Deinde post Sabinos in civitatem receptos, scribit *Plutarchus*, duplicatum eum numerum fuisse. Bello Punico ex quatuor millibus constabant, teste *Livio l.* 21. Bello Asiatico contra Antiochum ex quinque millibus, & quadringentis, ut scribit *l.* 37. *c.* 39. Bello Persico ex sex, teste *eod. l.* 42. Denique *Vegetio* legio est 6666. militum. ¶ Varius quoque fuit ipsarum legionum numerus. Nam primo una tantum conscripta fuit, deinde crescentibus Reip. opibus, usque ad decem, & amplius crevere, prout Senatui visum, vel bellum ipsum postulavit. ¶ Legiones ex solis R. civibus constabant, auxilia ex sociis. Quod si aliquando servi asciti, id necessitate factum est, ut post cladem Cannensem, bello Punico secundo. Interdum tamen legiones & de auxiliis, & de externis quoque gentibus dicuntur. *Liv. l.* 37. Duæ legiones Romanæ, quæ sociorum, & Latini nominis erant, quina millia, & quadragenos singulæ habebant. *Plaut. Amph.* 1. 1. 62. Teleboæ ex oppido legiones educunt suas. ¶ Variis nominibus Romanæ legiones distinguebantur, vel ab ordine, ut prima, secunda, tertia, vicesima, &c. vel ab institutoribus, ut Augusta, Claudiana, Galbiana, &c. vel a Provinciis devictis, ut Parthica, Gallica &c. vel a Deorum nominibus, ut Apollinaris, Veneria &c. vel denique ab eventibus, ut Victrix, fulminatrix &c. Ab his interdum data nomina oppidis, in quibus hyemandi causa confederunt, vel circa quæ agros Imperatorum munere consecutæ sunt, ut Legio Victrix, *Vitry*, Legio Germanica, *Lione*, &c. V. *Geographos. Cæsar l.* 1. *B. G. c.* 43. Legionem paribus CC. ab eo tumulo constituit. *Liv. l.* 29. *c.* 24. Ita eas legiones supplevit, ut &c. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 17. Quid existimem de legionibus, quæ decretæ sunt in Syriam. ¶ De legionibus accurate scripsere *Onuphr. Panvin. Siger. Mamut.* & præsertim *Lipf. de Roman. militia.*

Legionarius, a, um, adject. ad legionem pertinens, ut legionarius miles, *Asin. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 32. Centurio legionarius, legionariæ cohortes, *Liv. l.* 10. *c.* 43. &c. Legionarii defensores, *Cæs. l.* 3. *B. C.*

Legirŭpa, æ, f. *chi rompe la legge*, παράνομος, qui legem frangit. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 119. Perjure, legirupa, pernicies adolescentum.

Legirupĭo, onis, m. idem, ac legirupa. *Plaut. Rud.* 3. 4. 4. Accedat prope hunc legirupionem.

Legirŭpus, a, um, adject. qui legem violat, a *lex*, & *rumpo*. *Prudent. Hamartig. v.* 238. Omnia legirupus quassantia viribus orbem.

Legislātor, vel legumlator, oris, m. *legislatore*, ρήτωρ, Ger. *gesetzgeber*, Gal. *legislateur*, His. *legislador*, νομοθέτης, legis scriptor, qui leges fert, qui jura statuit, vel præscribit. Duæ voces sunt, & separatim usurpantur a Scriptoribus, Cicerone præsertim. *Liv. l.* 34. *c.* 32. Noster legumlator non in paucorum manu Remp. esse voluit. *Cic.* 4. *Catil.* Ipsum latorem legis Sempronii jussu populi pœnas Reipub. dependisse. *Id. pro Mur.* Me & Consulem, & legis ambitus latorem, & tam severe gesto Consulatu causam L. Murenæ attingere.

Legitĭme, adv. *legittimamente*, Ger. *nachrecht*, Gal. *legitimement*, His. *legitimamente*, νομικῶς, juste, ratione legum observata. *Cic. pro Cæc.*, Is, qui legitime procurator dicitur. *Id.* 1. *Off. c.* 4. Juste, & legitime imperanti.

Legitĭmus, a, um, o. 1. 2. *legittimo*, Ger. *nachrecht*, Gal. *legitime*, His. *legitimo*, νόμιμος, νομικὸς, quod est æquum, justum, & secundum legem factum. *Cic. in Ver.* 7. *c.* 22. Legitimum numerum consuetudinis non explere. *Liv. l.* 35. Ætas legitima ad petendum consulatum. *Cic.* 1. *Invent.* legitimæ nuptiæ. *Id. de Lege Agrar.* legitimum impedimentum. *Senec. l.* 4. *Controvers.* Legitima verba. h. e. verba legis. Ita apud *Cicer. in Orat.* Legitima controversia est illa, quæ oritur ex verbis legis; civilis, quæ oritur ex Jure civili, idest ex responsis prudentum. ¶ *Legitimus Senatus* dictus est, qui legitimis diebus vocabatur: cui opponitur *indictus*, scil. vocatus extra ordinem. *Capitolin. in Gordian. c.* 11. Non legitimo, sed indicto Senatus die consul venit in Curiam. ¶ Legitima, orum, dicuntur solemnes ritus legum, & judiciorum. *Nepos in Phocion. sub fin.* Inde judicio, legitimis quibusdam confectis, damnatus, traditus est undecim viris, &c. ¶ Legitimum etiam dicitur, quod verum est, & cui nihil deest, quod & *justum* vocatur. *Senec. in Claud. c.* 21 Anniversarium in castris Prætor, sine venatione, apparatuque, justum atque legitimum in septis exhibuit. *Ovid.* 3. *de Arte.* Quid, cum legitima fraudatur littera voce? ¶ Legitimum carmen erat, quod in Saliaribus quibusdam sacrificiis canebatur, ita dictum, quod erat legitime conceptum, & religiose, & solemniter ediscebatur, & recitabatur, quemadmodum leguleji formulas juris solent. Hoc idem dicitur necessarium a *Cic. l.* 2. *Leg. c.* 23. Hinc & *Tertul. de fuga in persecut. c.* 3. legitimam vocat Orationem Dominicam, quia pro lege perdiscenda, & in orando usurpanda est.

Legiuncŭla, æ, f. παρεμβολὴ, parva legio. *Liv. l.* 35. *c.* 49. Videretis vix duarum male plenarum legiuncularum instar in castris Regis.

Lego, as, avi, atum, a. 1. *mandare legati*, *ambasciadori*, שגיר, Ger. *eine botschafft aufftragen*, Gal. *envoyer en ambassade*, His. *embiar embaxador*, πρεσβεύω, ἀποστέλλω, in legationem mitto, legatum mitto. Construitur cum casibus motus ad locum. *Cic.* 5. *Ver.* Nobilem Andronem Centuripinum legarunt ad Apronium. *Sal. in Jug. c.* 25. Legantur tamen in Africam majores natu. ¶ Interdum legare verbum est militare, idem significans, quod legatum sibi facere, & parti copiarum aliquem præficere. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 11. Dolabella me sibi legavit. ¶ Metaleptice capitur pro committere. *Plaut. Cas. a.* 1. *v.* 12. Quin potius, quod legatum est tibi negotium, id curas? ¶ Item pro assignare, adscribere, imputare. *Liv. l.* 28. *c.* 42. Patere, nos omnia, quæ prospera tibi, & Populi R. imperio evenere, tuo consilio assignare, adversa casibus incertis belli, & fortunæ legare. ¶ Est item decernere, & testamento aliquid alicui relinquere, *lasciare per eredità*. *Cic. pro Cæc. c.* 4. Usumfructum omnium bonorum

rum Cæsenniæ legat. *Id. in Top. c.* 4. Paterfamilias uxori ancillarum usumfructum legavit a filio, neque a secundo hærede legavit. h. e. ut ei traderetur a filio. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Cic. in Famil. l.* 3. *epist.* 8. Ut privatæ rei causa legari putarem. ideſt legationem, seu legatum mitti.

Lego, is, egi, ectum, a. 3. *rastrogliere*, קרא, Ger. *lesen*, Gal. *lire*, Hisp. *leer*, συλλέγω, συλλίγω, proprie est colligere, hinc, atque illinc decerpere, vel eligere, a λέγω. *Virg.* 3. *Ecl.* Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. *Id.* 2. *Ecl.* Ipse ego cana legam tenera lanugine mala. ¶ Metaleptice accipitur pro scripta oculis percurrere, quia literæ, vocesque colliguntur, ut oratio fiat, *leggere*, ἀναγινώσκω. *Cic. Mario l.* 7. Dummodo is tibi quidvis potius, quam orationes meas legerit. ¶ Accipitur interdum pro prætermavigare, *passare*. *Virg.* 3. *Æn.* Litoraque Epiri legimus. Adde *Liv. l.* 45. ¶ Item pro surripere, *rapire*, quod ea, quæ furamur, colligimus. *Virg.* 10. *Æn.* Quid soceros legere, *rapire*, quod ea, quæ furamur, colligimus. *Virg.* 10. *Æn.* Quid soceros legere, & gremiis abducere pactas? *Horat. l.* 1. *sat.* 3. v. 117. Et qui nocturnus Divum sacra legerit. Hinc legere alicujus sermonem, est furtim arripere, & excipere. *Plaut. Pseud.* 1. 4. 21. Hoc concedam, ut horum sermonem legam. ¶ Item pro eligere, *scegliere*. *Liv. l.* 40. *c.* 51. Censores fideli concordia Senatum legerunt. *Pompeius ad Consules sub epist.* 12. *l.* 8. *ad Attic.* Cum iis militibus, quos Faustus legit. *Liv. l.* 23. Legere in demortui locum. *Cic. pro Cluent.* legere in Senatum. *Gell. l.* 4. *c.* 10. Legere aliquem principem in Senatum. *Virg. Æn.* 12. v. 632. Implicuere inter se acies, legitque virum vir. h. e. sibi quisque hostem designat, quem feriat. Nonnulli hic *legere* pro ferire accipiunt. Nam hoc sensu & *Plaut.* videtur usurpare *Amph.* 1. 1. 260. Alia forma oportet esse, quem tu pugno legeris. *Al. leg.* tu, pugne, lseris.

Legŭla, læ, f. pars concava aurium, quæ exterius patet. Glossæ exponunt μῦστρον, h. e. cochlear, a similitudine. Alii intelligunt imam partem aurium, quia ligulam, h. e. laminam refert. V. *Voss. Etymol.* in V. *Ligula*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Aurium legulæ crinium superjacentium flagellis operiuntur.

Legulēius, ii, m. *leggista, colui che studia nelle leggi*, Ger. *ein jurist, verspruch*, Gal. *legiste*, Hisp. *letrado, romancie*, qui legum studia sectatur, seu versatur in legibus. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 55. Ita & tibi Jurisconsultus per se nisi legulejus quidam cautus videtur.

Legŭlus, li, m. συλλογεύς, qui uvas, aut oleas colligit. *Cat. c.* 144. Legulos, quot opus erit, præbeto. *Calphurn. ecl.* 3. v. 49. extremas legulas cum sustulit uvas. *Var. l.* 5. *de L. L.* A legendo leguli, qui oleam, aut uvas legunt.

Legūmen, inis, n. *legume*, ירוק, Ger. *hulsenfrucht*, Gal. *legume*, Hisp. *legumbre*, ὄσπριον, quicquid ex terræ satis in siliquis nascitur, ut sunt fabæ, pisum, cicer, lens, & similia, a legendo, quod manu legatur. *Var. l.* 1. *R. R. Virg.* 1. *Georg.* v. 74. Unde prius lætum siliqua quassante legumen.

Legumentum, ti, n. 2. idem, quod legumen: *Gal. l.* 4. *c.* 11. Nullo sæpius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis.

Leguminārius, a, um, ad legumina pertinens. *Inscript.* apud *Murator. pag.* 935. *n.* 3. Negotiatrix frumentaria, & leguminaria.

Leiostrĕa, vel **Liostrea**, æ, f. λειόστρεον, ostrea levi cortice. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19. Primus fecit de piscibus ilicia, primus de ostreis, leiostreis, & aliis marinis conchis.

Lelegēis, idis, f. Niletus, Joniæ urbs. *Plin. l.* 5. *c.* 29. ¶ Lelegeides Nymphæ, apud *Ovid. 9. Metam. v.* 652.

Lelegēius, a, um, quod ad Lelegas spectat. *Ovid.* 8. *Met. v.* 6. Interea Minos Lelegeia littora vastat. h. e. Megarensia Atticæ proxima.

Lelĕges, m. 3. vel Lelegæ, m. 1. genus hominum ex variarum gentium colluvie mixtum, quæ laribus carentes diu erraverant, quasi λελεγμένοι, i. e. collecti, quod diversis e locis collecti sint, a λέγω, *colligo*. *Dionys. l.* 1. *Strabo l.* 7. *Eustath. Dionysius* eosdem facit, atque Aborigines. Sed *Aristoteles in Polit.* Leleges dicit fuisse populos Acarnaniæ, & eorum appellationem ad Lelegem quendam Leucadium refert, cujus nepotem ex filia tradit fuisse Teleboum. ¶ Hoc nomine speciatim appellati fuere populi Achajæ apud Locros Epicnemidios. Aliqui dicunt, Lelegas olim appellatos fuisse, quos postea Locros Epicnemidios nominarunt, per quos Cephisus amnis in mare labitur. *Plin. l.* 4. *c.* 7. ¶ Item pop. Thessaliæ, seu Acarnaniæ. *Arist. in Polit.* ¶ Item populi Asiæ Caribus contermini, vel ipsi Cares. Horum originem nonnulli ad Thessalos referunt. *Serv. in* 8. *Æn.* Alii narrant, Leleges Asiæ populos origine Græcos fuisse, qui primum insulas tenuerunt, indeque in continentem transgressi, partim in Mysia ad Adramyttenum sinum confederunt, ubi & Homerus majorem Lelegum partem videtur collocare, partim in eo Joniæ tractu, qui Cariæ est proximus: unde etiam Plinius tradit Miletum Joniæ totius caput Lelegeida olim fuisse appellatam. *Virg.* 8. *Æn.* Hic Lelegas, Carasque, sagittiferosque Gelonos finxerat. *Ovid.* 9. *Met.* Caras, & armiferos Lelegas Lyciamque peterrat.

Lema, f. 1. λῆμα, humor albus in oculis concretus, ex quo lippitudo nascitur. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Vel si lemæ in oculis erunt.

Lemānus, i, m. 2. *lago di Geneura*, Ger. *Genefferſee*, Gal. *lac de Geneve*, & *lac de Lofanne*, λίμνασος, lacus Allobrogum, in Gallia Narbonensi, in Sabaudia, al. inter Galliam Lugdunensem, & Viennensem. Habet a Sept. Helvetios, a Mer. Sabaudiam. Per eum Rhodanus ex Sedunis fluit, ad cujus egressum Geneva urbs sita est.

Lembŭlus, li, m. diminut. a *lembus*, lembusculus. *Prudent. in Vincent.* v. 455. Levique vectum lembulo Amplum per æquor auferas.

Lembunculus, i, m. dimin. a lembus. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 5. Nando deinde occursu lembunculorum Lucrinum in lacum vectam.

Lembus, i, masc. *brigantino*, *fregata*, *galeotta*, λέμβος, naviculæ exiguæ genus, sed miræ velocitatis, cujusmodi ante classem explorandi gratia solent præmitti. Pro *lembus* reperias *limbus* apud *Isid. l.* 9. *c.* 1. item in Gl. Isid. inque Gl. Arabicolat. ¶ Erant autem & majores lembi, bello utiles. *Liv. l.* 5. Antenor, qui cum classe lemborum ad Phanas stabat, Cassandriam inde trajecit. ¶ Erant & minores scapharum instar, quibus fiebat a litore ad onerarias advectio. *Plaut. Merc.* Dum hæc aguntur, lembo advehitur pater tuus pauxillulo. ¶ Lembi etiam inter naves actuarias annumerantur. *Liv. l.* 44. Neve ipse navim ullam præter duos lembos, qui non plus, quam sexdecim remis agerentur, haberet. ¶ Item inter lyntres fluviatiles. *Virg.* 1. *Georg.* Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit.

Lemma, atis, n. λῆμμα, sumptio, assumptio in syllogismo, quomodo Dialectici usurpant, quasi τὸ λαμβάνειν, a λαμβάνω, *sumo*. *Cic.* 2. *de Div. c.* 52. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ea, quæ λήμματα appellant Dialectici, sed nos Latine loqui maluimus. ¶ Accipitur item pro materia epigrammatis, aliusve scripti, seu pro themate, quod in scribendo solet carmini, aliive operi præfigi paucis verbis, & veluti summa tituli indicat totum id, de quo in opere disseritur. *Auson. in præfat. Ponent.* Sed quosdam solet commendare materia, & aliquoties fortasse lectorem solum lemma solicitat tituli, ut festivitate persuasus & ineptiam ferre contentus sit. *Plin. ep.* 92. Lemma sibi sumpsit, quod ego interdum versibus ludo. *Martial. l.* 14. *epigr.* 2. Lemmata, si quæris, cur sint adscripta, docebo: Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Lemnĭcus, a, um, quod ad Lemnum spectat. *Ovid.* 2. *Met.* Stirps Lemniaca. *Stat.* 3. *Sylv.* Antra Lemniaca. *Martial. l.* 5. *epigr.* 7. Lemniacæ catenæ. h. e. in Lemno insula a Vulcano factæ.

Lemnĭas, adis, f. Λημνιάς, mulier e Lemno. *Ovid. heroid. ep.* 6. v. 52. Lemniadesque viros nimium quoque vincere norunt. *Stat. Theb.* 5. v. 500. Lemnias exsul. *h. e.* Hypsipyle.

Lemnĭscātus, a, um, lemniscо ornatus. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 35. Multas esse infames palmas, hanc primam tamen esse lemniscatam, quæ Romæ deferatur.

Lemnĭscus, sci, m. 2. *fiocco*, סרוליות, Ger. *bander an kranzen*, Gall. *rubans*, *floccons*, Hisp. *bendas*, *o baudas*, λημνίσκος, fasciola colorata dependens ex coronis, a λῆμα, *lana*, quod antiquum genus coronarum fuit lanearum. *Festus* maxime placet Hesychii sententia, qui docet esse verbum Syracusanum, ac notare tæniam angustam. Λημνίσκος, inquit, παρὰ τοῖς Συρακουσίοις ταινία. V. *Turneb. l.* 18. *c.* 3. & *Casaub. Bulling. lib. de spoliis bellicis*, *c.* 17. Quidam a *lamna*, h. e. *lamina* dici arbitrantur, ut prius fuerit lamniscus, & unius literæ mutatione lemniscus. Ratio hujus sententiæ est, quod lemnisci sæpe fuerint sive ex auro, sive ex alio metallo. Sed antiquitus fuisse laneos docet *Festus*. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Crassus dives primus argento, auroque folia imitatus, ludis suis coronas dedit, accesserunt quoque & lemnisci, quos adjici, ipsarum coronarum honos erat, propter Hetruscas, quibus jungi, nisi aurei, non debebant. ¶ Accipitur etiam pro linamento, quod chirurgi vulneribus imponunt, oleo, vel unguento illitum, *tasta*. *Cels. l.* 7. *c.* 28. Intus implicitum in longitudinem linamentum (λημνίσκους Græci vocant) in aceto tinctum demittere.

Lemnĭus, a, um, quod est ex Lemno. *Ovid.* 5. *Trist. eleg.* 1. Saxa Lemnia. *Id. in Ibin.* Lemnia turba.

Lemnos, f. 2. *Stalimene*, Λῆμνος, insula Græciæ, in mari Ægeo, satis fertilis, & plana. Dicta etiam est Hypsipylea, seu Hypsiphilea, ab Hypsipyle, seu Hypsiphile filia Thoantis, quæ in ea regnavit. ¶ In Lemno insula colebatur Vulcanus Deus ignis. Unde & Lemnius ardor, Λήμνιον πῦρ, dicitur a Poetis. Nam, ut est in fabulis, cum Juno eum peperisset, eumque turpem conspexisset, e cœlo in eam insulam dejecit, in collem quendam Hephæstiadi urbi imminentem. Hujus fabulæ occasionem præstitit collis ejus color, & sterilitas. Nam & exusto simillimus est, & nullam omnino plantam gignit. ¶ In ea quotannis terra illa effoditur, quæ Lemnia terra dicitur. Hujus tres a Galeno enumerantur species, quarum una fullonibus in usu est ad extergendas vestes, altera fabris, quæ a Græcis μίλτος, a Latinis rubrica vocatur, tertia Medicis, quæ a Græcis σφραγὶς Λημνία, hoc est, sigillum Lemnium appellatur, ab imagine capræ, ut vult *Dioscorides*, aut certe Dianæ, ut mavult *Galenus*, quæ illi imprimi solet.

Lemonĭa, vel **Læmonia**, nomen unius ex tribubus rusticis Romanis, dicta a pago Lemonio, qui est extra portam Capenam, via Latina, ubi posita erat. *Festus*.

Lemonĭum, n. 2. herba succum lacteum emittens, concretescentem gummi modo, humidis locis. Quidam volunt, eandem esse herbam, ac veratrum nigrum. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Lemovices, m. 3. Lemovici, pop. & urbs Galliæ Aquitanicæ, caput regionis.

Lemŭres, rum, m. 3. *fantasme*, Ger. *poltergeiſter*, Gal. *fantomes*, *esprits*, Hisp. *fantasmas*, οἱ μορμολύκεις, τὰ μορμολύκια, φαντάσματα Δαίμονες, Dæmones nocturni, & noxii. A *Nonio* definiuntur Larvæ nocturnæ, & terrificationes imaginum, & bestiarum. Dicti sunt quasi *Remures* a *Remo*, cujus occisi anima Romulus exagitabatur, e converso in *l. Ovid.* 5. *Fast.* Differunt Lemures, & Lares, quod illud nomen natura sit commune, singulariter autem de noxiis dicatur, contra quam in Laribus fit, qui propitii. *Apul. l. de Deo Socrat.* Lar dicitur familiaris, qui ex Lemuris posterorum suorum curam sortitus pacato, & quieto numine domum possidet. *Var. l.* 1. *de vit. P. R.* Quibus tempestibus in sacris tabam jactant noctu, ac dicunt se Lemures domo extra januam ejicere. *Ovid.* 5. *Fast.* Mox etiam Lemures animas dixere silentum. ¶ In singulari num. *Apul. de Deo Socrat.* Est & species Dæmonum, animus humanus, emeritis stipendiis vitæ corpori suo abjurans, hunc vetere Latina lingua reperio Lemurem dictitatum.

Lemurĭa, orum, n. 2. feriæ Lemurum, sic dictæ a Lemuribus, quibus sacra hæc fiebant idibus Maji. Cum hæc sacra celebrarentur, templa omnia claudebantur, nuptiæque omnes infaustæ putabantur. Quæ res fecit locum proverbio, Malum mense majo nubere. *Ovid.* 5. *Fast.*

Lemurĭa, m. 3. *Lim*, *Lemo*, fl. Liguriæ, qui ex Apennino M. juxta Ostavium, & Gavium opp. in Urbem fl. agri Alexandrini influit.

Lena, æ, f. *ruffiana*, Ger. *kurewirtin*, Gal. *maquerelle*, Hisp. *alcahueta*, μαστροπεύς, quæ mulieres quæstuarias prostituit, item ea, quæ alterius rei nomine hoc vitæ genus exercet, ut si qua cauponam exercens in ea corpora quæstuaria habeat. *Ulp. l. palam*, *ff. de ritu nupt. Tibul. l.* 1. *eleg.* 6. Venit in exitium callida lena meum. ¶ Translate *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Num vides, quam blanda conciliatrix, & quasi sui sit lena natura?

Lenæus, m. 2. λῆναιος, unum ex Bacchi cognominibus, a λῆνος, *lacus torcularis*. Aliqui deducunt a leniendo. *Virg. l.* 2. *Georg.* Hoc Pater o Lenæe, tuis hic omnia plena muneribus.

Lenæus, a, um, adject. ad Lenæum, h. e. Bacchum pertinens. *Virg.* 4. *Æn.* v. 207. Lenæum libat honorem. h. e. vinum. *Id.* 3. *Georg.* v. 510. Latices infundere cornu Lenæos.

Lene, adv. idem quod leniter. *Martial. l.* 1. *epigr.* 50. Tepidum natabis lene Congedi vadum. Nonnulli *lene* accipiunt pro navis parvæ genere, quæ declinetur *lene*, *is*, n. Verum si *lene* hic navigium sit, minus proprie additur *natabis*. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 60. Lenius, ac remissius dicere. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 2. Lenissime sentire.

Lene, is, n. V. Lene adv. & Lenis subst. infra.

Lenīmen, inis, n. idem quod lenimentum. *Ovid.* 11. *Met.* v. 450. Addidit illis hoc quoque lenimen, quo solo flexit amantem.

Lenimentum, ti, n. *lenimento*, *correzione*, תלקח, Ger. *eine linderung*, Gal. *allegement*, Hisp. *halago*, κήλησις, mulcimentum, mitigatio, id, quo alsquid lenitur. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Nuper invenere dissectis raphanis inserere helleborum, rursusque comprimere raphanos, ut transeat vis, atque eo lenimento dare.

Lenīo, nis, nivi, vel nii, nitum, a. 4. *mitigare*, *placare*, תרגיע, Ger. *lindern*, Gal. *alleger*, Hisp. *halagar*, ἡσυχάζω, κηλέω, mulceo, placo, flecto. *Cic. ad Q. Fr.* Primum Dionysiopolitas, qui erant inimicissimi mei, lenivi. ¶ Aliquando est imminuere, levare. *Sallust. in Catil.* Qui Ciceronis invidiam leniri credebant atrocitate sceleris eorum, qui pœnas dederant. Ita lenire ægritudinem, dolorem, desiderium, incommoda, passim apud *Ciceronem*, & *alios*. ¶ Sunt, qui lenire etiam accipi putent pro lævigare, & polire. *Col. l.* 5. *c.* 11. Cum deinde truncum recideris, acuto ferramento plagam lenito. Sed optima exemplaria habent *levato*. ¶ In futuro indicativi Poetæ dicebant etiam *lenibo*. *Propert. l.* 3. *eleg.* 19. Lenibunt tacito vulnera nostra sinu. ¶ Sic *lenibant*, pro leniebant, habet *Virg. Æn.* 4. v. 528. ¶ Iræ leniunt, pro leniuntur, *Plaut. Mil.* 2. 6. 100.

Lenis, is, subst. m. genus vasis, a λῆνος, lacus torcularis, *Afran.* & *Labeo*. apud *Non. c.* 15. *n.* 13. ¶ Item genus navigii, a similitudine λῆνος, i. e. *vasis torcularis*. affertur hic versus *Martialis l.* 1. quem vide in Lene adverb.

Lenis, ne, o. 3. *molle*, *delicato*, חלש, Ger. *gelinde*, Gal. *doux*, Hisp. *blando*, λεῖος, quod leve est. h. e. Quod tactu nullam asperitatem habet, a voce Græca allata. *Cic.* 2. *Fin.* Sensus judicat dulce, amarum, lene, asperum, prope, longe, &c. ¶ Transfertur & ad alios sensus. Hinc Lenes cibi dicuntur, qui gustum non lædunt. *Cels. l.* 2. *c.* 22. ¶ Lene vinum dicitur delicatum, non vehemens, aut asperum, neque linguam, aut cerebrum feriens. *Ter. Heaut.* 3. 1. 50. Pitissando modo mihi quid vini absumpsit? sic hoc dicens, Asperum pater hoc est, aliud lenius. ¶ Lene venenum dicitur, quod mitem quodammodo, & vix sensibilem mortem inducit. *Cic. Att. l.* 2. *epist.* 22. Sed ita lenibus uti videbantur venenis, ut posse viderentur sine dolore interire. ¶ Lenis sonus, *suave*. *Cic. l.* 3. *de Orat.* Ille autem superior leniore quodam sono est usus. ¶ Lenis oratio, quæ remissa, & placida est. *Cic.* 2. *de Orat.* Non semper fortis oratio quæritur, sed sæpe placida, summissa, lenis, quæ maxime commendat reos. ¶ Lenis Auster, qui suaviter spirat. *Cic. Att. l.* 7. *epist.* 2. Ita belle nobis flavit ab Epiro lenissimus Auster, & mitis. ¶ Lene jugum dicitur a *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 24. quod assensu facile est. ¶ Transfertur etiam ad animum, & pro miti, facili, indulgente accipitur. *mite*, *benigno*, *piacevole*, ἥμερος, ἵλεως. *Cic.* 5. *Fam.* Lenis a te, & facilis existimari debeo. *Id. ibid.* In qua me causa lenissimis, & antiquissimis verbis utens re graviter accusas. *Idem pro Rosc. Amer.* Qui quondam in hostes lenissimus existimabatur. *Horat. l.* 3. *od.* 4. Lene consilium.

Lenĭtas, atis, f. *politezza*, *mollizie*, λειότης, mollities earum rerum, quæ sub tactum cadunt. Translate de aliis sensibus dicitur. *Plin. l.* 26. *c.* 28. Differentia intel-

intelligitur lenitate guſtûs. *Cic. 2. de Orat.* Lenitas vocis. ¶ Huc refertur lenitas ſtyli, quæ & in verbis, & in ſententiis conſiſtit, interdum in ſuavitate ſola verborum. *Cic. in Or.* Elaborant alii lenitate, & æquabilitate, & puro quaſi quodam, & candido genere dicendi. *Id. 2. de Or.* Neque minus hæc tamen tua graviſſimi ſermonis lenitas, quam illa ſumma vis, & contentio probatur. ¶ Uſurpatur etiam translate de animo pro manſuetudine, facilitate, moderatione, modeſtia, *manſuetudine, piacevolezza*, Ger. *lindigkeit*, Gal. *douceur*, Hiſp. *halago*, πραότης. *Cic. pro Sylla*, Qua mollitie ſum animi, ac lenitate. ¶ Item de aliis rebus pro æquitate. *Cic. pro Rab.* Lenitas legum. *Id. 13. Fam. ep. 1.* Ad lenitatem ſe dare.

Leniter, adverb. *mollemente, ſoavemente*, Germ. *ſenftiglich*, Gal. *doucement*, Hiſp. *blandamente*, λείως, molliter, ſuaviter, non vehementer. *Cic. 3. de Or.* Quam leniter agit hunc verſum Roſcius! *Id. 1. Off.* Preſſe loqui, & leniter. ¶ Translate accipitur pro moderate, modeſte, placide, *piacevolmente, con manſuetudine*, πράως. *Liv. l. 7. B. Pun.* Caſtigando, increpandoque, & pluſquam leniter agendo. Lenius, & leniſſime. V. in *Lene*, adverb.

Lenitūdo, nis, f. idem, quod lenitas, ideſt mollitudo expers aſperitatis. *Cic. 5. Tuſc. c. 16.* Lenitudo orationis. ¶ Item manſuetudo, facilitas. *Cic. 6 Verr. c. 61.* Nimia in iſtum lenitudo.

Lenitus, a, um, mitigatus, placatus, ut lenitæ mentes apud *Petron. ſatyr. c. 107.* lenita ira ex Saluſtio apud *Priſcian. l. 9.* lenitus fervor apud *Varr. l. 1. R. R. c. 4.*

Leno, onis, m. 3. *ruffiano*, Ger. *kuttenvuirt*, Gall. *maquereau*, Hiſp. *alcahuete*, *μαστωτὸς*, qui ſcortorum proſtitutione queſtum facit, a *lenicndo*, quod mentes leniendo ſeducat, & corrumpat. *Priſc. in 4. Iſid. l. 10.* Communis generis eſt, teſte Priſciano. Sed tamen habetur fœm. *lena*. *Cic. poſt red. in Sen.* Cum adoleſcentes nobiliſſimi ſe ad lenonis impuriſſimi pedes abjeciſſent. *Terent. Adelph. 2. 1. 34.* Leno ſum, pernicies communis adoleſcentium. Adde *Plaut. Rud. 3. 2. 42.* ¶ Pro conciliatore quovis. *Juſtin. l. 2. c. 3.* Præmiſſis lenonibus, qui hoſtibus parendi legem indicerent.

Leno, as, a. 2. lenocinor, conſilio. *Vetus epigramma*: Quod ſi formoſus reiecta lenare puellas. Et *aliud*; Lenandi callidus arte.

Lenotinamentum, i, n. lenocinium. *Sidon. l. 7. ep. 9.* Pro omni gratiarum privilegio, decoramento, lenocinamento.

Lenocinātor, oris, m. *προξενήτης*, conciliator, leno. *Tertull. l. 1. adv. Marc. c. 22.* Gratiæ lenocinator.

Lenocinium, ii, n. *ruffianeſimo*, Ger. *burenberberg*, Gal. *maquerelage*, Hiſp. *alcahueteria*, *μαστωνία*, lenocinandi actus, exercitium lenonis. *Cic. poſt red.* Qui egeſtatem domeſtico lenocinio faſtentavit. *Ulp. l. athleta, ff. de his, qui not. infam.* Lenocinium facit, qui quæſtuaria mancipia habuerit, ſed & qui in liberis hunc quæſtum exercet. ¶ Translate ponitur pro delinimento, illecebra, *carezza*. *Cic. pro L. Mur.* Utrum lenocinium a grege delicatæ juventutis, an orbis terrarum imperium a Pop. R. petebas? *Id. pro Sext. c. 66.* Se vitiorum illecebris, & cupiditatum lenociniis dediderunt. ¶ Item pro quovis nimis exquiſito ornamento, quod alicui rei adhibetur ad conciliandam ei gratiam. *Sueton. in Aug. c. 79.* Quanquam & omnis lenocinii negligens, & in capite comendo incuriоſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 58.* Perſpicuum eſt, quo compoſitiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia proceſſerint. ¶ In oratione lenocinia dicuntur fucata ornamenta, & illecebræ verborum. *Suetro. in Calig. c. 39.* Cui inſtrumento diſtrahendo nihil non fraudis, ac lenocinii adhibuit. *Tacit. 1. hiſt. c. 18.* Nec ullum orationi lenocinium additum.

Lenocinor, aris, d. 1. *ruffianare*, Germ. *barenvuirt ſeyn*, Gall. *etre maquereau*, Hiſp. *alcahuetear*, *μαστωνίνω*, lenocinium facio. Per translationem pro blandiri ponitur, ſive allicere, quod lenones facere ſolent. *Cic. Div. in Verr. c. 15.* tibi ſerviet, tibi lenocinabitur, minus aſiquanto contendet, quam poteſt. ¶ Interdum ſignificat gratiam conciliare. *Plin. l. 2. ep. 19.* Ut quanquam in his difficultatibus libro iſti novitas lenocinetur.

Lenonitè, adverb. lenonum more. *Lamprid. in Commodo, c. 15.* Quæ gladiatorie, quæ lenonice faceret.

Lenonius, a, um, *coſa da ruffiano*, *μαστωνικὸς*, quod ad lenonem pertinet. *Plaut. Men.* Ab iis locis lenoniis. *Id. Rud.* Te hic fide lenonia uti.

Lens, dis, f. 3. *lendine*, Ger. *niſſe von leuſen*, Gal. *lende*, Hiſp. *liendre*, κόνις, ovum pediculorum, capillis adhærens, ex quo poſtea pediculi generantur. *Plin. l. 29. c. 6.* Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibo ſumptis anguillarum modo.

Lens, tis, f. *lenticchia*, עדשים, Ger. *ein linſe*, Gal. *lentille*, Hiſp. *lenteja*, φακὸς, φακῆ, genus leguminis, folio viciæ, tribus, quatuorve in ſiliqua granis, inter legumina minimis, ab antiquo nominativo *lentis*, quos veteres uſos eſſe ait *Priſc. Virg. 1. Georg.* Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. ¶ In acc. habet etiam *lentim*, apud vet. *Cato c. 35.* Lentim in rudeto, & rubicoſo loco, qui herboſus non ſiet, ſcrito. Et in ablativ. *lenti*, apud eoſdem veteres. *Titin.* apud *Non.* Lenti callido. Ubi nota uſurpatum & maſculino gen.

Lentātus, a, um, nom. particip. dilatus, *prolongato, ritardato*. *Trebel. Poll. in Claudio, c. 6.* Videntur fata Romana boni principis occupatione lentata.

Lente, dav. *lentamente*, Ger. *gemachlich*, Gal. *lentement*, Hiſp. *flozamente*, *βαθέως*, tarde, cunctanter, remiſſe, ſegniter. *Col. l. 2. c. 15.* Id animal lentiſſime mandit, ideoque facilius concoquit. *Senec. l. 7. Quæſt. nat. c. 29.* Stella Saturni iter ſuum lentiſſime efficit. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 40.* Ipſe cum reliquis copiis lentius ſubſequitur. *Liv. l. 1. c. 10.* Lente agere. ¶ Lente ferre aliquid, eſt patienter, & æquo animo ferre, *Cic. in Horteſ.* Qui cum publicas injurias lente tuliſſet, ſuam non tulit. ¶ Feſtina lente, proverb. V. *Feſtino*.

Lentĕo, es, n. 2. *eſſer lento*, χλιοχρόνομαι, lentus ſum. *Lucr.* apud *Diomed.* Lentet opus. Ideſt lente procedit.

Lentéſco, ſcis, n. *vallentarſi*, רכך, Ger. *zach vverden*, Gal. *devenir lent*, Hiſp. *bazerſe flaco*, χλιοχρόνομαι, lentus fio. *Ovid. 2. de Arte*, Lenteſcunt tempore curæ. ¶ Interdum eſt cohærere, glutinoſum fieri. *Virg. 2. Georg. v. 250.* Sed picis in morem ad digitos lenteſcit habendo. ideſt cohæret, ut exponit Servius. *Col. l. 2. c. 21. de vicera.* Paulum aqua maceratur, dum lenteſcat. hoc eſt cohæreat, vel glutinoſa fiat.

Lenticŭla, æ, f. 1. *lente picciola*, φακὴ, genus eſt leguminis, lenti ſimillimum, ſui autem generis. *Plin. l. 13. c. 11.* Folia ſunt lenticulæ ſimillima. ¶ Lenticula etiam dicitur macula in cute, ita dicta, quod ſit figura lentis. *Cels. l. 6. c. 5.* Lenticulas tollunt galbanum, & nitrum. ¶ Eſt etiam genus vaſis unguentarii, apud *Iſid. l. 20. c. 7.* ¶ Denique ita appellatur gemma quædam, alio nomine clypeidos, ob figuræ ſimilitudinem. V. *Plin. l. 37. c. 12.*

Lenticulāris, & re, o. 3. *φακοειδὴς*, quod ad lenticulam ſpectat. *Apul. l. 2. Flor.* Ampullam olearian, quam geſtabat lenticulari forma.

Lentiginōſus, a, um, *lentiggineſo*, Ger. *ſaubfleckechtig*, Gal. *lentilleux*, Hiſp. *peteſo*, φακώδης, quod lentiginem habet. *Val. Max. l. 1. c. 7.* Prævalentem virum, flavi coloris, lentiginoſi oris.

Lentigo, inis, f. *lentiggine*, בהק, Ger. *ſommerſproſſen*, Gal. *lentille*, Hiſp. *peca*, φακὴ, vitium cutis, ita dictum, quia ad lentis ſimilitudinem maculis ſubruhis, ac nigris faciem fœdat. *Iſid. l. 4. c. 8. Plin. l. 20. c. 20. de atriplice.* Stomacho contrarium eſſe, lentigines, & papulas gignere.

Lentipes, edis, adject. n. qui lentus eſt pedibus. *Auſon. epiſt. 21. v. 40.* Spondeus ille lentipes ibat comes.

Lentiſcĭfĕrus, ra, rum, σχινοφόρος, ferens lentiſcos. *Ovid. 15. Metam. v. 714.* Lentiſciferumque tenetur Linternum.

Lentiſcĭnus, a, um, quod ex lentiſco factum eſt. *Plin. l. 23. c. 1.* Tunc addito cibo lentiſcino illita, una nocte rufat capillum.

Lentiſcus, f. 2. *lentiſco*, Ger. *maſtixbaum*, Gal. *lentiſque*, Hiſp. *lentiſto*, σχῖνος, arbor magnitudine roboris, ſorbi folio, terebintki odore, acinis, dum matureſcunt, rufis, ubi maturuerint, nigris, maſtichen exudans in modum gummi, quæ perpetuo viret, terque in anno fructus profert. *Cic. de Div. l. 1. c. 9. verſ. Ivi ex arvenſis Porta adductis.* Jam vero ſemper viridis, ſemperque gravata lentiſcus triplici ſolita grandeſcere fœtu, ter fruges fundens, tria tempora monſtrat arandi. ¶ Ex arboris hujus ligno præſtantiſſima ſunt dentifcalpia. *Mart. l. 14.* Lentiſcus melius, ſed ſi tibi frondea cuſpis defuerit, dentes penna levare poteſt. ¶ Ipſum quoque oleum, quod ex tali arbore exprimitur, lentiſcus dicitur. V. *Plin. l. 15. c. 6. & Var. l. 1. R. R. c. 60.*

Lentilla, æ, f. *fleſſibilità*, *tenacità*, λειοχρία, flexibilitas, vel tenacitas, viſcoſitas. *Plin. l. 16. c. 37.* Aliæ virgas ſequacis ad vincturas lentitiæ.

Lentitūdo, inis, f. *tardezza*, Ger. *langſamkeit*, Gal. *lenteur*, Hiſp. *pereza*, *βραδύτης*, *νωθεία*, tarditas. *Cic. ad Q. Fr.* Illud non ſolum eſt gravitatis, ſed nonnunquam etiam lentitudinis. *Id. 4. Tuſc. c. 19.* Quam lenitatem nos dicimus, vitioſo lentitudinis nomine appellant. h. e. indolentiæ, ἀνιαγρίας, *inſenſibilitæ*.

Lento, as, avi, atum, a. 1. *lentare*, רכך, Germ. *vvich*, *machen*, Gal. *rendre lent*, Hiſp. *bolver floxo*, χαυνόω, lentum reddo. *Virg. 3. Æn. v. 384.* Ante & Trinacria lentandus remus in unda. Ubi Serv. Lentandus, aut lente tibi navigandum eſt (nam totam Siciliam circuit) aut flectendus; unde lentum vimen dicimus, ideſt flexibile. *Silius l. 8. v. 11.* Lentando ſervida bella Dictator. h. e. protrahendo. *Stat. 1. Achil. v. 436.* Arcus lentare.

Lentor, oris, m. *tenacità*, Ger. *zæhe*, Gal. *humeur gluant*, Hiſp. *humor tenedor*, λειοχρία, tenacitas, viſcoſitas, humor tenax, & glutinoſus. *Plin. l. 9. c. 36.* Mutuoque attritu lentorem cujuſdam ceræ ſalivant.

Lentŭli, m. 2. λέντλοι, nomen familiæ Romanæ nobiliſſimæ, a *lento*, teſte *Plin. l. 18. c. 3.* A lentibus, fabis, piſis, ciceribus, ut quiſque aliquod optime fereret, prætera nomina Lentuli, Fabii, Piſones, Ciceronis.

Lentullĭtas, atis, f. vox ficta a *Cic. l. 3. Fam. ep. 7.* ad explicandam per jocum nobilitatem, vel etiam ſuperbiam, faſtumque Lentuli.

Lentŭlus, a, um, dim. a lentus, *aliquanto lento*. *Cic. Att. l. 10. epiſt. 11.* An exiſtimas illum in iſto genere lentulum, aut reſtrictum?

Lentus, a, um, *piegbevole, lento*, Ger. *vveich*, *zach*, Gal. *lent*, *pliant*, Hiſp. *floxo*, *que ſe puede doblar*, χάμψυλος, proprie tener, & qui facile flectitur, mollis, a λείπω, *tenuis*, quia quod tenue eſt, hoc eſt flexibile. *Ovid. Metam. 13. v. 800.* Lentior & ſalicis virgis. *Virg. 3. Ecl.* Lenta ſalix quantum pallenti cedit olivæ. ¶ Translate ponitur pro tardo, *Cic. in Brut.* Nimis ille quidem lentus in dicendo. ¶ Item pro leni, ac placido. *Cic. 2. de Or.* In quo ego nimium patiens, & lentus exiſtimor. ¶ Interdum pro ſecuro, & otioſo. *Virg. 1. Ecl.* Tu Tityre lentus in umbra, &c. ¶ Interdum pro remiſſo, & frigido. *Virg. 1. Georg.* Noctis lentus non deficit humor. ¶ Interdum pro moderato, remiſſo. *Plin. l. 12. c. 19.* Probatur caſia guſtu quam maxime fervens potius, quam lento tepore leviter mordens. ¶ Item pro longo, & protracto. *Plin. l. 8. c. 27.* Vivacitatis adeo lentæ, ut ejectis interaneis diu pugnet. *Senec. epiſt. 70.* Lentiſſimo tædio laſſant. ¶ Lentus color eſt dilutus, *color poco vivo*. *Plin. l. 12. c. 25.* Color in quacunque natione præfertur rufus, & pinguiter lentus.

Lenullus, i, m. parvus leno, dimin. a *leno*, ut docet *Priſc. l. 3. Plaut. Pœn. a. 1. ſc. 1. v. 24.* Ita ut occæpi dicere, lenulle, de illa pugna.

Lenuncularius, ii, m. qui lenunculum navigii parvi genus regit. *Vetus quædam Inſcript.* apud *Liendebr. ad Ammian. l. 14.*

Lenunculus, li, m. dim. a *lembo*, idem, ac lenullus. *Priſc. l. 3. Plaut. in Pœn. 5. 5. 7.* Ære militari tectigero lenunculum. ¶ Lenunculus quoque vocatur navigii genus, πέντωρος, σκαφίδιον. *Gell. l. 20. c. 15. Sall. l. 2. hiſt.* Incidit forte per noctem lenunculo piſcantis. *Cæſ. 2. B. C. c. 43.* Horum fuga navium onerariarum magiſtros incitabat: pauci lenunculi ad officium, imperiumque conveniebant. Al. leg. *Lembunculi*.

Leo, onis, m. *lione*, אריה, Ger. *ein leyvv*, Gal. *lion*, Hiſp. *leon*, λέων, λᾶς, animal ferox, & omnium animalium generoſiſſimum, a λίαν. *Plin. l. 8. c. 16.* Leonis præcipua generoſitas tunc, cum colla, armoſque veſtiunt jubæ. ¶ Antiquiſſimi nec leæna, nec lea dixere, ſed leo fœmina. *Plaut. in fragm. Vidulariæ.* Nam audivi fœminam ego leonem ſenel parire. ¶ Eſt & leo marinus, ex cancrorum genere. *Plin. l. 32. c. 11.* ¶ Leo item eſt ſignum cœleſte ex viginti ſeptem ſtellis. Hic ille leo eſt ſecundum fabulas, quem Hercules interfecit in ſylva Nemea, ſive, ut alii dicunt, in Theumeſſo monte Bœotiæ apud Thebas, & Jupiter in cœlum tranſtulit. *Plin. l. 17. c. 24.* ¶ Translate Leo dicitur de viro forti. *Tertull. de coron. mil. c. 1.* In prætoriis leones, in caſtris lepores. ¶ Fuit leo Cybele facer, unde & ejus currum trahere fingitur. V. *Cybele*. Item Vulcano, propter vim ignearn. ¶ *Subula leonem excipere*, proverbium de eo uſurpatum, qui parvis viribus magnas res aggreditur. Eo utitur *Senec. epiſt. 82.* (*al. 83.*) *in fine*.

Leo, es, levi, letum, a. 2. lævigo, apud vet. a Græco λειόω, pro quo & λειαίνω, dicitur, *lævo, ac glabrum reddo*, quæ duo verba ſunt a λεῖος, *lævis*. Quia autem unguento aliquid lævigatur, inde metaleptice leo ſignificat linere, ungere. In præſenti amplius in uſu non eſt. Remanſit tamen præteritum *levi*, quod *lino* ab obſoleto *leo* mutuatur. *Hor. l. 2. Carm. od. 20.* Græca quod ego teſta conditum levi.

Leochăres, m. 3. λεωχάρης, nobilis ſtatuarius, unus ex iis, qui Manſoli Regis Cariæ ſepulchrum cælaverunt. *Plin. l. 45. c. 5.*

Leocorium, n. 2. λεωκόριον, monumentum ab Athenienſibus in medio Ceramico erectum, in honorem Lei filii Orphei. Nam cum Attica univerſa maxima fame laboraret, unumque hoc ab Oraculis ofenderetur remedium, ſi quis liberos ſuos immolaret, Leos tres filias ſuas virgines, Paſitheam, Theopen, & Eubulen tradidit immolandas. Cujus beneficii memores Athenienſes monumentum in Ceramico erexerunt, quod Leocorion appellarunt. *Suid.*

Leocrocotta, f. 1. λεοκροκόττα, fera perniciſſima, ita dicta, quia partim leonem, partim crocottam refert. Apud *Plin. l. 8. c. 21. & Solin.* hujus feræ mentio fit, ubi alii leg. *Leucrocotta*.

Leodămas, antis, m. λεοδάμας, Philoſophus Thaſius. Excelluit in Mathematicis. *Laert. in vita Archita Tarentini*.

Leonicum, n. 2. *Lunigo*, opp. Cenomanorum, in agro Veronenſi, *inter* Coloniam, & Ateſte, a Verona 18. M. P. in Or. hyem.

Leonĭdas, m. 1. λεωνίδης, Lacedæmoniorum Rex, ex genere *Herclidarum*, qui apud Thermopylas, cum anguſtias adverſus Xerxem tuertur, fortiſſime pugnans occubuit, cujus cadaver Perſæ, abſciſſo capite, e cruce ſuſpenderunt. *Juſtin. l. 2. Herod. l. 7. Cic. 2. Fin. 1. Tuſc.* ¶ Dicitur Lacedæmonios ſic hortatus eſſe. *Pergite animo forti, Lacedæmonii, bodie apud Inferos forſtaſſe cœnabimus. Cic. 1. Tuſc.*

Leonĭdes, m. 3. λεωνίδης, Alexandri Magni pædagogus, qui cum diſcipulum videret in puericia ſine parſimonia thura aris ingerentem, monuit illum, ut tum demum, cum thuriferas regiones ſubegiſſet, illo modo ſupplicaret. Cujus rei memor Alexander Arabiæ jam potitus, miſit ei navim thure onuſtam, hortans eum, ut in Deos parcus eſſe delineret. *Plin. l. 12. c. 4.*

Leonīnus, a, um, λεόντειος, λεοντώδης, quod ad leonem ſpectat. *Plin. l. 24. c. 17.* Adeps leoninus. *Varro l. 2. de re ruſt. c. 9.* Leonina ſpecies. ¶ Leonina ſocietas dicitur, ubi alius damnum ſolummodo, alius lucrum ſentit. *Leg. 29. Dig. pro Soc.* ¶ Leonini verſus dicuntur, in quibus in media ſyllaba, & in extrema ſervatur figura ſimiliter cadens, ut: *Vir, precor, uxori, frater ſuccurre ſorori*. Appellati ſunt Leonini a Leonio quodam S. Benedicti Canonico, & Monaſterii S. Victorii Pariſienſis Cœnobita, qui circa annum Chriſti 1160. eos non invenit quidem, ſed in primis frequentavit.

Leontĭca ſacra, λεοντικὰ, erant Mithræ, Perſarum dei, (quo nomine ſolem intelligebant) qui ſpecie leonis in ſpelunca colebatur. Hinc *Arnob. l. 6. pag. 196.* Inter deos videmus veſtros leonis torvitſimam faciem, incto oblitam minio, & nomine Frugiferi nuncupari. Hinc etiam ipſi ſacerdotes a *Tertull. leones Mithræ* dicuntur *l. 1. adverſ. Marcion. c. 13.* Porro hæc ſacra etiam a Romanis recepta fuere, ut videre eſt in Inſcriptionib. apud *Gruter. pag. 303. n. 1. & pag. 1087. n. 5.* in quibus *Leontica tradere* dicuntur, qui illis quempiam imbuunt.

Leon-

Leontice, f. 1. Λεοντική, herba, quam Dioſcorides cacaliam, Officinæ *carui agreſtis* appellant, foliis grandibus, & candidis, inter quæ ſemen dependet minutis margaritis ſimile, cujus grana quindecim in oleo macerata, atque adverſo capillo illita, porrigenem tollunt. *Plin. l.* 25. *c.* 11.

Leontini, orum, m. & Leontium, *Lentini*, urbs Siciliæ quondam maxima, condita a Naxiis, antiqua Lestrygonum ſedes, patria Gorgiæ, apud oram Orientalem, media pene inter Catinam ad Bor. & Syracuſas ad Mer. Pop. *Leontini*, qui quondam bellicoſi fuere, ſed a Phalaride victi, armiſque exuti potationibus operam dare cœpere.

Leontinus, a, um, adject. poſſeſſiv. ut Leontinus ager, apud *Cic. l.* 2. *Divin. c.* 32. & Leontina civitas. *Id.* 5. *Verr. c.* 46. V. Leontini.

Leontios, m. 2. Λεόντιος, gemma, a leoninæ pellis ſimilitudine nominata, quem admodum pardalios a ſimilitudine pellis pantheræ. *Plin. l. ult. c.* 11.

Leontium, ii, n. Siciliæ urbs. V. Leontini.

Leontopetalon, n. 2. Λεοντοπέταλον, herba eſt caulem emittens dodrantalem, ſeu ſeſquipedalem, lenem, plurimis alis concavum, & in cacumine ſemina parva duo, aut tria, eaque in ſiliquis, ciceris modo, flore punicei coloris, anemonæ ſimiles, folia braſſicæ, ſed papaveris diviſura, radicibus nigris, grandibus, rapæ ſimilibus. Vulgus pedem leonis appellat, quia folia habet ſimilia pedi leonis. Naſcitur vulgo in arvis. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Leontophonos, m. 3. Λεοντοφόνος, exiguum eſt animal, in iis tantum regionibus natum, in quibus leones gignuntur, a λέων, *leo*, & φόνος, *cædes*. Leonibus enim ſcens, in quibus leones gignuntur, a λέων, *leo*, & φόνος, *cædes*. Leonibus enim tam præſens eſt venenum, ut guſtato leontophono ſtatim exſpirent. *Plin. l.* 8. *c.* 38.

Leontopodion, n. 2. *pied de lion*, Λεοντοπόδιον, herba, al. leuceoron, & dorypetron, & thorybetron, duorum digitorum, folio parvo, anguſto, digitorum trium, quatuorve longitudine, hirſuto, lanoſioreque ad radicem, & ſubcandido, habens in cacumine caulium capitula tanquam perforata, floribus nigris erumpentibus, ſemen, quod oculis vix poſſit deprehendi propter circundatam lanuginem. Ruellius exiſtimat, eam eſſe, quam vulgus *cruciatam* appellat. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Leopardus, i, *leopardo*, נמר, Germ. *levupard*, Gall. *leopard*, Hiſp. *leon pardo*, Λεοπάρδαλις, animal ex pardo, & lezna natum, jubis carens, nigris maculis leoninam pellem diſtinguentibus, a *lea*, pro *lezna*, & *pardus*. *Iſid. l.* 12. *c.* 2. *Plin. l.* 8. *c.* 25. ¶ *Vopiſcus Lamprid.* & *Jul. Capitolin.* hanc vocem uſurpant.

Leopolis, f. 3. Fanum S. Leonis, urbs Umbriæ, in Duc. Urbini, in lim. Romandiolæ, prope Ariminum fl.

Lepantum, n. 2. *Levanto*, opp. oræ Liguſticæ, inter Segeſtam ad Occ. 5. M. P. & Portum Veneris ad Or. 22.

Lepas, adis, f. 3. ſive, ut apud Nonium eſt, lepas, Λεπάς, conchæ genus eſt, petris ita arcte adhærens, ut vix avelli queat, a λέπω, *delibo*, decortico, ob tenue putamen, vel quod petris corticis inſtar adhæreat. *Plaut. Rud.* 2. 1. 8. Echinos, lepadas, oſtreas captamus.

Lepaſta, V. Lepiſta.

Lepide, adv. *con garbo*, *con bella grazia*, Ger. *holdſeliglich*, Gal. *plaiſamment*, Hiſp. *graciоſamente*, στομύλως, venuſte, eleganter, decore, ornate, appoſite, cum lepore. *Cic.* 3. *de Or. c.* 43. In quo lepide ſoceri mei perſona luſit. *Plaut. Pœn.* Lepide ſtratus lectus. *Id. Trucul.* Lepide referre gratiam. *Id. Mil.* 3. 3. 66. Datne ab ſe mulier operam? P. Lepidiſſime, & comiſſime. *Id. ib.* v. 52. Lepidius fieri poteſt. ¶ *Lepide eſſe*, h. e. commode tractari. *Id. Bacch.* 1. 1. 50. Ubi lepide voles eſſe tibi, mea roſa, mihi dicito. ¶ Hæc voce utebantur & in acclamationibus. V. *Terent. Eun.* 3. 1. 37.

Lepidium, n. 2. Λεπίδιον, herba in cubitalem, & majorem altitudinem aſſurgens, foliis lauri, ſed mollioribus, & majoribus, a λεπίς, *ſquama*, quia aſtergit ſquamas, ac lentigines facici. Vulgus Herbariorum piperitim vocat, quia ejus folia trita ſinapium olent, & piperis acrimoniam referunt. *Plin. l.* 19. *c.* 8. *Colum. l.* 12. *c.* 8.

Lepidotes, f. 3. Λεπιδωτὶς, gemma, quæ ſquamas piſcium variis coloribus imitatur, a λεπὶς, *ſquama*. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Lepidule, adv. dim. a lepide. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 115. Eam circunducam lepidule.

Lepidulus, a, um, *grazioſetto*, diminut. a *lepidus*. *Martian. Capell. ſub init. l.* 7. Ne infacetus, & impar lepidulis videretur. Adde *poſt init. l.* 8.

Lepidus, a, um, *grazioſo*, נעים, *piacevole*, *bello*, Ger. *beldſelig*, Gal. *plaiſant*, *de bonne grace*, Hiſp. *graciоſo*, χαλλιεπὴς, χαρίεις, κομψὸς, venuſtus, feſtivus, in quo leporis eſt plurimum, a *lepore*. Dicitur de homine, de oratione, & aliis rebus. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 10. Pueri lepidi, ac delicati. *Auſt. ad Her.* Lepida, & concinna exornatio. *Plaut. Aul.* O lepidum diem! *Id. Pſeud. c.* 1. *v.* 25. Lepidæ litteræ, lepidæ tabellæ, lepida ſcriptæ manu. *Catul. epigr.* 1. Lepidus libellus. ¶ Comp. lepidior, ſup. lepidiſſimus. *Plaut. Mil.* Non invenies alterum lepidiorem ad omnes res. *Ter. Eun.* 3. 3. O capitulum lepidiſſimum!

Lepinus Mons, *Monte di Segni*, jugum montium Latii valde extenſum inter vias Latinam, & Appiam, in quo Signia urbs ſita eſt, ab urbe Roma 30. M. P. quod deinde ubi altius conſurgit, dicitur *la Montagna di Carpinetto*, & diſtinguit Campaniam Romanam in duas provincias, *la Campagna*, & *la Marina*.

Lepis, idis, f. Λεπὶς, ſquama. *Plin. l.* 34. *c.* 11.

Lepiſta, ſeu lepaſta, æ, f. 1. Λεπάστη, vel Λεπαστὴ, genus vaſis aquarii, al. depaſta, vel depeſta. *Feſt.* & *Non. c.* 15. *n.* 35. Eſt a voce Græca allata, quæ Dolopum eſt, & dicitur, teſte Euſtathio, διὰ τὸ λεπτὸν, καὶ ἐκπίπτειν εἶναι κατὰ λεπάδιον, ideſt, quod vas illud tenue, ac patulum foret ad modum conchæ. *Varr. l.* 3. *de vita P. R.* apud *Non.* Lepiſtæ etiam nunc Sabinorum ſanis pauperioribus pleriſque aut fictitiæ ſunt, aut æneæ.

Lepontius, a, um, adject. ad Lepontios populos pertinens. *Sil. l.* 4. *v.* 135.

Lepontii, orum, qui Viberi Plinio dicuntur. Germ. *Levontinerthal*, & *Eſtelenthal*, pop. Alpini, Galliæ Tranſpadanæ, circa fontes Rhodani, & Ticini fl. inter Inſubres, & Alpes ſummas, quorum regio Vallis Lepontia. *Val Levontina*, nominatur. Narrant, Lepontios ex comitatu Herculis ibi relictos fuiſſe, quod membra haberent nive præuſta. *Plin.* 3. 20.

Lepor, oris, & lepos, oris, m. *grazia*, חן, Ger. *liebligkeit*, Gal. *bone grace*, Hiſp. *gracia en donayres*, εὐλλείνιον, ſermo nitidus, & quaſi lautitia quædam ſermonis, venuſtas, urbanitas, ornatus, concinnitas, elegantia in loquendo. *Cic.* 7. *Verr.* Lepore ac venuſtate affluens. *Id.* 1. *de Orat.* Multa erat in homine jucunditas, & magnus in jocando lepos. *Id.* 4. *Acad. c.* 6. Floruit admirabili quodam lepore dicendi. ¶ Sumitur etiam generatim pro cujuſcunque rei feſtivitate, urbanitate. *Cic. in Or.* In quo omnes verborum, omnes ſententiarum illigantur lepores. *Luc. l.* 4. *v.* 1126. Medio de fonte leporum Surgit amari aliquid.

Leporarium, ii, n. *vivario*, *barco*, λαγωτροφεῖον, locus, ubi lepores aluntur, & generatim, ſecundum Varronem, omne ſeptum villæ affixum, quod habet incluſa animalia, quæ inibi paſcuntur. *Varr. de R. R. c.* 3. *l.* 3. Leporaria te accipere volo, non ea, ubi ſoli lepores ſint, ſed omnia ſepta, affixa villæ quæ ſunt, & incluſa habent animalia, quæ paſcuntur. *Gell. l.* 2. *c.* 20. Vivaria veteres quandoque leporaria dixere, in quibus omnia clauderentur animalia.

Leporinus, a, um, *ciò ch'è di lepre*, λαγῶος, quod eſt ex lepore. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Leporinus cinis. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Leporinum lac.

Lepos. V. Lepor.

Lepra, æ, *lebbra*, צרעת, Ger. *auſſatz*, Gal. *lepre*, *ladreſte*, Hiſp. *lepra*, λέπρα, varium ſcabiei genus, de quo vide lexicon medicum. Malam ſcabiem *Hor. in Arte Poet.* nominat. *Voſſio* lepra eadem eſt, ac impetigo, vel depetigo, vel ſane ſpecies ejus. Dicta eſt a λέπος, vel λεπὶς, *ſquama*, ſive a λέπω, *deſquamo*, *decortico*. Lepra enim cutim ſcabram, & alperam reddit, inque ſquamas reſolvit. *Plin. l.* 24. *c.* 8. Corticis interior tilia lepras ſedat.

Leprōſus, a, um, adject. *lebbroſo*, qui lepræ morbo laborat. *Sedul. l.* 4. decem maculoſa gerentes Leproſi portenta viri. *Prudent. in S. Laurent. v.* 285. Nil tam leproſum, aut putidum.

Lepticus, a, um, &

Leptitanus, a, um, ad Leptin pertinens, quæ eſt urbs Africæ in Byacena provincia, ut eſt apud *Plin. l.* 5. *c.* 4. Item alia, cognomine magna, prope Syrtes & Neapolim, nunc *Tripoli* dicta, teſte *eod. ibidem*. Hinc Leptica oſtrea, *Id. l.* 32. *c.* 6. & Leptitani, orum, ejus cives. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 38. & *Salluſt. in Jug. c.* 80.

Leptomericus, a, um, adject. Λεπτομερὴς, tenuis, exilis, gracilis. *Theod. Priſc de diæta c.* 10. Acori radix habet virtutem leptomericam.

Lepton centaurium, n. 2. κεντάυριον λεπτὸν, centaurium minus, herba, quam Latini *fel terræ* vocant, propter ſummam amaritudinem, Galli vocant *exatum*, eo quod potum omnia medicamenta mala per alvum exigat. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Leptophyllon, n. 2. Λεπτόφυλλον, tithymali ſpecies, in petris naſcens, ita dicta a tenuitate foliorum, al. dendroides. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Leptōrax, agis, ſ. Λεπτόραξ, uva quædam, quæ dulces quidem habet acinos, ſed tenues tamen, & minutos, cujuſmodi ſunt, quas uvas Corinthiacas appellamus, a λεπτὸς, *tenuis*, & ῥὰξ, *ſpargis*, *acinus*. *Plin.* 14. 1.

Leptyntĭcus, a, um, adject. Λεπτυντικὸς, qui attenuandi vim habet. *Theod. Priſcian. de diæta*, *c.* 10. Capparum virtus leptyntica.

Lepus, oris, m. *lepre*, ארנבת, Ger. *ein haaſſ*, Gal. *lievre*, Hiſp. *liebre*, Λαγὼς, animalis ſpecies, a voce Æolum, & Siculorum, qui hanc feram λέπορα vocabant. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *l.* 3. *de R. R. c.* 12. *Virg.* 1. *Georg.* Auritoſque ſequi lepores, tum figere damas. ¶ Affinitas vocum *lepos*, & *lepus* originem præbuit opinioni, ut lepidi, ac formoſi fore crederentur, qui carnibus veſcerentur leporinis. Vide *Martial. l.* 5. *epigr.* 30. ¶ Per translationem pro infami, impudico, ſive pathico, ſive quod puerorum amatores non ſecus illos ſectentur, veneturque, atque canes leporem, ſive quod lepori utrunque ſexum tradant ineſſe, ſicut & hyænæ. *Ter. Eun.* 3. 1. 36. Lepus tute es, & pulpamentum quæris. *Ideſt* tu ipſe muliebria pateris, & mulierem pertentas, *ſei lepre*, *e vuoi mangiar lepre*. ¶ Lepus etiam piſcis eſt e lacertorum genere inter marina venena numeratus, præſertim in Indico Oceano, ubi vel ſolo tactu peſtilens vomitum, diſſolutionemque ſtomachi protinus creat, in noſtro mari colore tantum lepori ſimilis, in Indis & magnitudine, & pilo duriore. *Plin. l.* 9. *c.* 49. & *l.* 32. *c.* 11. ¶ Eſt etiam lepus inter coeleſtia ſidera, qui Orionis canem fugere dicitur. Fabulam narrat *Hyginus l.* 3. *c.* 33.

Lepuſcŭlus, li, m. *leprettino*, Λαγώδιον, dim. a lepus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 31 In qua lapuſculos, vulpeculaſque ſæpe vidiſſes.

Lerſa, ornamenta tunicarum aurea. *Feſtus*.

Lerna, æ, vel Lerne, es, *Lerna*, Λέρνη, palus Argiæ, in Peloponneſo, apud Argos urb. ubi Lernæus, al. Amymonius fons, & fluvius, qui ex palude egreditur. Poetæ fabulati ſunt, in Lerna hydram fuiſſe ſerpentem ſeptem capitibus, quorum uno reſciſſo alia ſeptem naſcebantur, & hoc monſtrum ab Hercule clava, & igne interfectum eſſe. Palus enim hæc cum noxia eſſet incolis, quod aquam multis ex partibus effunderet, quæ ſi uno loco clauſa fuiſſet, ex pluribus aliis erumpebat, ab Hercule exſiccata eſt, aliorſum verſis fluviis, qui in eam influebant. Hinc Græc. adagium, *Lerna malorum*, Λέρνα κακῶν, de malis multis in unum congeſtis. ¶ Lerna item, *Phœnes*, al. *Petrinæ*, opp. Laconicæ mediterraneum, inter Lacedæmonem, & Cyphantam, Orientem verſus. Aliis eſt opp. Argiæ, in Peloponneſo, ad quod palus, & fluvius, & fons Amymonius Hydræ fabulis inclytus, in intimo receſſu ſinus Argolici.

Lernæus, a, um, adject. ad Lernam pertinens. *Lucret. l.* 5. *v.* 26. Lernæaque peſtis Hydra venenatis poſſet vallata colubris.

Lernifer, a, um, adject. a Lerna, ut venenum lerniferum, apud *Ovid. ep.* 9. *v.* 140. ubi tamen rectius legit *Heinſius*: Semivir occubuit in lethifero Eveno.

Lesbiăcus, a, um, quod ad Lesbum ſpectat. Hinc Lesbiaci libri, dicti ſunt tres libri Dicæarchi contra animæ immortalitatem, quia Mitylene urbe Lesbi ſermo habetur. *Cic.* 1. *Tuſc.*

Lesbĭas, adis, adject. f. ad Lesbum pertinens, Λεσβὶας. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 16. Nec me Lesbiadum cetera turba juvat.

Lesbis, idis, adject. fem. quæ eſt ex Lesbo. *Ovid. Heroid. ep.* 1. Lesbides, infamem quæ me feciſtis amatæ. *Id. ibid. ep.* 15. *v.* 100. Et modo dixiſſes: Lesbi puella vale.

Lesbĭus, a, um, Λέσβιος, quod eſt ex Lesbo. *Gell. l.* 13. *c.* 5. Lesbium vinum. *Horat. l.* 1. *od.* 26. Lesbium plectrum, h. e. carmen lyricum, quale fuit Alcæi, & Sapphus.

Lesbos, i, f. 2. Lesbia, olim Hemerte, Laſia, Ægira, Pelaſga, Æthiope, Macaria, teſte Plinio, *Metelino*, Λέσβος, inſ. Aſiæ minoris, in mari Ægæo, veſus oram Troadis, & Myſiæ majoris. Dicta eſt Lesbos ab urbis Metr. nomine, quæ alias *Mitylene* appellatur, ſive a Lesbo Japeti filio, qui in eam inſulam navigavit. Soli fertilitate, & vini generoſitate inter alias præſtat, nec non puellarum formoſitate. Olim univerſæ Troadis imperium obtinuiſſe dicitur. Portus habet capaciſſimos duos, qui vulgo dicuntur *Germia*, & *Calovi*. Ex hac inſula Pittacus unus ex ſeptem Sapientibus, Alcæus, Sappho, Theophraſtus Philoſophus, & alii viri ſcientia clariſſimi orti fuere.

Lesbous, a, um, ex Lesbo. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 1. Lesboum refugit tendere barbiton.

Leſſus, us, m. *pianto*, θρῆνος, ejulatio funebris, a ſono ejulantium, qui eſt *la le*, vel *li*, unde ejulo, ut leſſus nihil ſit aliud, quam, ut *Horatius Epod.* 10. loquitur, illa non virilis ejulatio, quam *Cicero* 2. *Tuſc.* ait ne mulieri quidem convenire. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 23. Mulieres genas ne raduntо, neve leſſum funeris ergo habento. *Plaut. Truc.* 4. 2. 18. Thetis quoque lamentando leſſum fecit filio.

Leſtrygŏnes. V. Læſtrygones.

Lethæus, m. 2. *Fiume di Maugreſſa*, Λήθαιος, fl. Lydiæ, qui ex Pactya monte erumpit, Magneſiam urb. alluit, & per agrum Magneſianum in Mæandrum deſcendit. ¶ Item fl. Macedoniæ, Triccam urb. attingens, apud quem Æſculapium natum ferunt. ¶ Item fl. Cretæ, vulgo *Letee*, al. *Anapodari*, al *Naporal*, qui Gortynam urb. præterfluit, & decurrit per oram Auſtralem, inter Catarractum fl. & Inatum opp.

Lethæus, a, um, Λήθαιος, quod ad Lethem fl. ſpectat. *Virg.* 6. Æn. Lethæumque, domos placidas qui prænatat, amnem. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 7. Cunctave Lethæis merſa ſeruntur aquis.

Lethabĭlis, vel Letabilis, le, adject. idem quod lethalis. *Ammian. l.* 19. *c.* 4. Lues volucri velocitate lethabilis.

Lethālis, vel Letalis, & le, o. 3. *mortifero*, *mortale*, Ger. *todtlich*, Gal. *mortel*, Hiſp. *mortal*, θανάσιμος, mortifer. *Virg.* Æn. 11. *v.* 759. Lethale vulnus. *Plin. l.* 11. *c. ult.* Lethalis inedia. ¶ *Lethale* adverbialiter. *Stat.* 12. *Theb.* Jam lethale furens.

Lethalĭter, vel Letaliter, adv. *mortalmente*, θανασίμως, mortaliter. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Oves quidem lethaliter circum renes concreto pingui.

Lethargia, f. 1. idem, ac lethargus. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Semen inſtillatus in oleo decoctum capiti, in lethargia, & phreneſi.

Lethargĭcus, a, um, Λήθαργικὸς, quod ad lethargum ſpectat. *Plin. l.* 23. *c.* 1. *init.* Gravedinem enim, morbumque lethargicum patitur. *Auguſtin. epiſt.* 48. Lethargicus ſomnus.

Lethargĭcus, ci, m. qui lethargia laborat, lethargum patitur. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Hydropicis quoque ex aceto, & ſinapi ſumpti, & lethargicis. ¶ Sumitur etiam pro ſtupido. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 30. Ut lethargicus hic cum ſit pugil, & medicum urget.

Lethargus, m. 2. *letargo*, תרדמה, Germ. *ſchlaffſucht*, Gal. *lethargie*, Hiſp. *letargo*, λήθαργος, λήθαργία, veternus, deſidia oblivioſa, torpor, & inexpugnabilis pene ſomni neceſſitas, cum alienatione mentis, ut inquit *Celſ. l.* 3. *c.* 20. Dictus a λήθη, *oblivio*, & ἄργος, *iners*, ſive ἀργία, *torpor*, quia oblivionem, inertiamque homini inducit. *Cœl. Aurel. l.* 2. *celer. c.* 2. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Præterea inſaniam facere, & lethargos, & jecinoris vitia. ¶ Eſt & ſpecies phrenitidis. *Celſ. l.* 3. *c.* 20.

Lethātus, vel Letatus, a, um, morte mulctatus, interemptus, partic. a lethor. *Ovid.* 3. *Met. v.* 55. Ut nemus intravit, lethataque corpora vidit.

Lethe, es, & Lethes, æ, f. 1. Λήθη, fluv. Inferorum a Poetis fingitur, filius Phle-

Phlegethontis, cujus latices si quis gustaverit, omnium præteritarum rerum oblivisci tur. Dictus est a λήθη, *oblivio*. Locus fabulæ hinc datus est, quia morientibus omnium rerum oblivionem surrepere Ethnici vulgo credebant. *Lucan. l.* 9. *v.* 355. Quam juxta Lethes tacitus delabitur amnis, Occultis, ut fama, trahens oblivia venis. *Ovid. de Ponto l.* 2. *eleg.* 4. Non ego, si biberes securæ pocula Lethes, Excidere hæc credam pectore posse tuo.

Lethifer, vel Letifer, a, um, *mortifero, che dà morte*, θανατηφόρος, quod mortem infert. *Col. l.* 7. *c.* 12. Lethifer morbus huic generi. *Virg.* 3. *Æn. v.* 149. Lethifer annus. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 123. Sanguine lethifero totus misscebitur orbis.

Letho, vel Leto, as, avi, atum, a. 1. *dar la morte, uccidere*, המית, Ger. *todten*, Gal. *tuer*, Hisp. *dar la muerte*, θανατῶ, morte afficio. *Virg. in Culice, v.* 322. Rursus acerba fremit, Patris hunc quod lethat. Ita Scaliger legit ex veteri codice. In vulgatis est *ladat*. Vossio ob insolentiam hæc vox suspecta est.

Lethum, vel Letum, i, n. 2. *morte*, מות, Ger. *tod*, Gal. *mort*, Hisp. *muerte*, θάνατος, mors, a λήθω, *oblivio*, quia per mortem omnium rerum obrepere oblivionem credebant. Hæc est Varronis etymologia. At Priscianus deducit a supino verbi *leo*, *let*; quia nimirum mors *let*, sive *delet* omnia. Itaque qui hunc sequuntur, sine aspiratione scribunt, & sane in antiquis monumentis ita fere legitur, teste *Manut. in Orthogr.* Qui vero a λήθω trahunt cum Varrone, aspirationem addant necesse est. *Pers. sat.* 5. *v.* 153. Vive memor lethi: fugit hora: hoc quod loquor, inde est. *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 26. Tamen eodem ibi letho, quo ipse interiisset, esse persequendi.

Letus Mons, *Monte di S. Pellegrino*, mons, pars Apennini, arduus, & valde difficilis, in ditione Reip. Lucensis, in Carteroniana.

Levabilis, le, adject. qui levari potest. *Cal. Aurel. Acut.* 3. *c.* 7. Levabilis, & possibilis motus.

Levamen, nis, n. idem, ac levamentum. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 16. Quod si effet aliquod levamen, id effet in te uno, &, cum primum ab aliquo poterit esse, a te erit.

Levamentarius, ii, m. qui parvo navigio navi onerariæ majori adjungitur, ejus levandæ causa, si portum aut flumen intrare cum toto onere non possit, ut *Callistrat. Digest. l.* 14. *tit.* 2. *leg.* 4. loquitur, Veneti *lubo* vocant. *Imp. Constantius l.* 13. *Cod. Theodos. tit.* 5. *leg.* 1. Si navicularius originalis levamentarius fuerit.

Levamentum, ti, n. *alleggiamento, allevamento*, κούφισις, Ger. *leichterung*, Gal. *allegement*, Hisp. *alivio*, ἀναψυχή, consolatio, id quod levat, & minuit. *Cic.* 5. *Fin. c.* 19. Levamentum miseriarum.

Levana, f. 1. Dea, quæ recens natos de terra levabat. *Augustl. l.* 4. *de Civ. c.* 11.

Levasso, fut. conjunctivi, pro *levavero*. *Cic. de Sen. ex Ennio*. Si quid ego adjuro, curamve levasso.

Levatio, onis, f. *alleggerimento*, ἀναφορά, allevatio, diminutio. Proprie *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. Onerum levationes facere. ¶ Translate *Cic. Att. l.* 12. Levatio quædam est, si minus doloris, at officii, & debiti. *Id.* 1. *Tusc.* Levationem habeant ægritudinum, formidinum, cupiditatum. ¶ Item consolatio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 4. Animi ægritudo, cui si majorem aliquam levationem reperire potuissem.

Levator, oris, m. fur, qui aliquid aufert. *Petron. Satyr. c.* 140. Unde plani autem unde levatores viverent, nisi aut locellos, aut sonantes ære facellos pro hamis in turbam mitterent?

Levatus, a, um, nom. ex particip. *innalzato, alleggerito, sollevato*. *Liv. l.* 21. *c.* 58. Aqua levata vento. *Horat. Epod.* 16. simul imis saxa renarint vadis levata.

Levatus, vel Lævatus, a, um, adject. politus, levis, levigatus, *liscciato*. *Virg. Æn.* 5. *v.* 306. Gnosia bina dabo levato lucida ferro spicula. *Gal. l.* 17. *c.* 8. Faciliora ad cognoscendum videntur, quæ lævatiora, levioraque sunt. Loquitur *Gellius* de iis liquoribus, qui facile gelu coalescunt.

Leuca, æ, f. *lega*, mensura itinerum apud Gallos, ut parasanga apud Persas, milliarium apud Latinos. Ea mille & quingentorum passuum olim erat. *Ammian. l.* 16. *c.* 23. A loco, unde Romana promota sunt signa, ad usque vallum barbaricum, quarta leuca signabatur, & decima, idest unum & viginti millia passuum. Adde *Hieronym. in cap.* 9. *Joel.* ¶ Nunc bis mille passibus constat, secundum vulgatum illud carmen: milliare Octo dabunt stadia; duplicatum dat tibi leucam. Neque id tamen apud omnes perpetuum est: nam apud Hispanos, qui & ipsi hac mensura utuntur, & *legua* vocant, longior est. *Isid.* vero *l.* 15. *c.* 16. quingentorum tantum passuum esse putat; nisi forte ibi sit mendum, ut *Festo* videtur *de verb. sign. l.* 3. *c.* 19. Vox barbara est, & ab Anglis ortum duxit, ut idem *Festo* putat *loc. cit.* ¶ Sunt etiam qui pro *leuca* scribunt *lenga*, & *lewa*.

Leuca, f. 1. *S. Maria di Leuca*, urbs Salentinorum, apud Japygium prom. a Sasone inf. Epiri 50. M. P. ¶ Item urbs Cypri. ¶ Item oppidum Joniæ, medium inter Cumas, & Clazomenas, apud Hermum fl.

Leucacartha, f. 1. λευκάκανθα, herba, al. shammus, in cacumine aculeum habens, radice cyperi, quæ commanducata dentium dolores sedat. *Plin. l.* 22. *c.* 26.

Leucachates, æ, m. 1. λευκάχατες, gemma candida ex genere achatarum. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Leucadia, f. 1. Leucata, Leucas, Leucates, Neritis, *S. Maura*, inf. Græciæ, in mari Jonio, oræ Epiri occiduæ adeo vicina, ut continenti junctæ videatur. *Plin. l.* 4. *c.* 1. ¶ Olim peninsula fuit, opera accolarum a continente abscissa est. *Ovid.* 15. *Metam.*

Leucadius, a, um, quod est ex insula Leucade, seu Leucadia. *Ovid. in ep. Sapphus*. Ne sim Leucadiæ mortua crimen aquæ. *Liv. l.* 33. *c.* 17. Eos acie in foro instructa Leucadii sustinuerunt.

Leucæthiopes, masc. 3. λευκαιθίοπες, pop. inferioris Libyæ, qui supra Getulos Meridiem versus primi occurrunt, Libiæ Ægyptiis proximi. *Plin. l.* 5. *c.* 7.

Leucanthemis, f. 3. λευκάνθεμις, herba est, quæ & anthemis, & leucanthemum a nonnullis vocatur, ab aliis etiam chamæmelon, ab Officinis chamomilla. *Plin. l.* 22. *c.* 21.

Leucanthes, n. λευκάνθες, herba, quæ & parthenium vocatur: a λευκὸς albus, & ἄνθος flos, quia florem album edit. *Plin. l.* 21. *c.* 30.

Leucargillon, n. 2. λευκαργίλιον, argillæ candidæ genus, quo in agro Megarico utuntur, in humida duntaxat, frigidaque terra proveniens. Vide *Plin. l.* 17. *c.* 7.

Leucas, V. Leucadia.

Leucasia, V. Leucosia.

Leucaspis, idis, f. λευκάσπις, albis scutis armata. *Liv. l.* 44. *c.* 41. Leucaspis phalanx.

Leucates, æ, m. 1. Leucata, Leucate, *Capo di S. Maura*, λευκάτης, prom. Epiri, apud Leucadem insulam. Apollinis templo nobile. Dictum est a petræ candore.

Leuce, fem. 1. λεύκη, herba Mercuriali simillima, nisi quod per medium folium linea alba transeurrat, unde & meleleucon appellarunt. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Leuce, f. 1. *S. Teodoro*, insula parva Cretæ, in ora Boreali, contra Cydonem ant. ab ea parum recedens in Bor. vix uno, aut altero milliari ab ora Cretæ insula cum arce cognomine satis munita, in monte. ¶ Item insula parva in Ponto, ostio Borysthenis fl. objecta, cum opp. cognom. Dicta est etiam Macaron, item Achillea, quod Achilles in ea sepultus fuerit. *Plin. l.* 4. *c.* 13. ¶ Item nomen est quinque insularum Lesbo adjacentium. *Plin. l.* 6. *c.* 32. ¶ Item parvum opp. in finibus Jonicæ, & Æolidis, non longe a Smyrna. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Leucippus, m. 2. Λεύκιππος, Philosophus fuit Eleates, sive, ut aliis placet, Abderites. Zenonis auditor, qui universum infinitum esse dixit, ejusque partes plenum esse, & inane, omniaque fieri ex atomis sibi invicem implicatis. *Cicer. 2. Tusc. & Laert.*

Leucochrysos, m. 1. λευκόχρυσος, gemma ex hyacinthorum genere, inter auri colorem vena candida interveniente. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Leucogæa, f. 1. gemma, al. galactites, & leucographia, tota candida, lactis succo, & sapore notabilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Leucogæus collis, seu Leucogæi colles, *l' Alumera*, loens Campaniæ, inter Neapolim, & Puteolos, ubi sulphur præstantissimum effoditur, & cretæ genus optimum, quod aliæ admixtum candorem simul affert, & teneritatem. *Plin. l.* 35. *c.* 11. & 35. *c.* 15. Ibi etiam Leucogæi fontes, qui firmitatem dentibus, oculis claritatem, & vulneribus sanitatem afferunt. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Leucographis, idis, λευκόγραφις, herba quædam utilis sanguinem excreantibus. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Leucoion, n. 2. *viola*, Ger. *violen*, Gal. *violette*, Hisp. *alheli blanebo*, λευκόϊον, viola in genere, quasi λευκὸν ἰον, alba viola. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Sed ex eo candidum colorem sentientem violam leucoion appellant. ¶ Quia vero leucoion significat violam generatim, si species aliqua sit exprimenda, coloris nomen addendum est, ut Leucoion album, luteum, purpureum, &c. *Column. l.* 2. Leucoia candida.

Leucon, f. 3. λεύκων, species ardeæ avis, ita dicta a candore. *Plin. l.* 10. *c.* 60.

Leucon, nis, m. λεύκων, Rex Ponti, a fratre Oxylocho necatus, quod cum ejus uxore adulterii, & incestus consuetudinem haberet. *Ovid. in Ibin.*

Leuconium, nii, seu Leuconicum, ci, n. λευκόϊον, tomentum e lanæ rasæ floccis, quo ditiores utebantur, a Leuconibus pop. Galliæ, qui iidem erant, ac Leuci, quos Ptolemæus Lingonibus vicinos facit. *Turneb. l.* 9. *c.* 24. Leuconicum vocari tomentum putat a Leuconio Æoliæ oppido, cujus *Thucydides* meminit *l.* 8. Alii censent esse a λεύκη, albus, nempe quia flocci essent e lana alba. ¶ Differt a Lingonico. Nam hoc dictum est a Lingonibus populis Celtarum, cujus Cæsar, & alii meminere. Hinc *Plin. l.* 8. *c.* 46. dicit, suo tempore tomenta Gallicis discerni nominibus. *Martial. l.* 11. *epigr.* 22. Culcitra leuconico quam viduata fuo.

Leuconotus, i, m. *genente garbino*, λευκόνοτος, ventus Africæ occidentalis, inter Notum, & Favonium spirans: a λευκὸς, albus, & νότος, Notus: de quo *Hor. l.* 1. *od.* 7. *v.* 12. Albus ut obscuro deterget nubila cœlo sæpe Notus. *Auson. in Technopægn. de deis, v.* 12. Velivolique maris conflrator leuconotus Libs.

Leucopetalos, f. 2. λευκοπέταλος, gemma, quæ candorem nivis auro distinguit. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Leucopetra, f. 1. *Capo dell' Armi*, λευκόπετρα, prom. Brutiorum, in Meridionali parte Calabriæ ulterioris, juxta fretum Siculum, ultra Rhegium urb. 12. M. P.

Leucophæatus, vel aspiratione detracta, leucopæatus, a, um, qui est leucophæo colore indutus. *Martial. l.* 2. *epigr.* 97. Amator ille tristium lacernarum, & beticatus, atque leucophæatus.

Leucophæus, a, um, *fosco, quasi nero, grigio*, Ger. *grauw*, Gall. *tendre*, Hisp. *pardillo*, λευκόφαιος, color cinerilius, seu ex albo, & fusco mixtus, a λευκὸς, *albus*, & φαιὸς, *fuscus*. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Jecur rubetæ, vel cor adalligatur in panno leucophæo, & quartanis prodest. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Fontes, & flumina sunt, quorum potu pecora, quamvis alba sint, aliis locis procreant vellera leucophæa, aliis locis pulla, aliis coracino colore.

Leucophlegmatia, fem. 1. λευκοφλεγμασία, species est hydropis, al. hypofarx, qua æqua subter cutem inæqualiter collecta alibi aliter extuberat. *Cels. l.* 3. *c.* 21.

Leucophorum, n. 2. λευκόφορον, glutinum, quo aurum ligno inducitur. Fit ex sinopidis Ponticæ selibra, salis lucidi libris decem, & melini Græcienlis libris duabus, mixtis, & per dies duodecim una tritis. *Plin. l.* 35. *c.* 6. & *l.* 33. *c.* 3.

Leucophthalmos, m. 2. λευκόφθαλμος, gemma, quæ candidam, nigramque oculi speciem continet, alias rutila. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Leucosia, fem. 1. Leucasia, *Leucosa, la Licosa*, λευκοσία, insula parva maris Tyrrheni, Lucaniæ adjacens, in sinu Pæstano, contra Posidoniate prom. quod ab ea *Capo della Licosa* nominatur. Dicta est, teste Festo, ab Æneæ consobrina sepulta in ora Lucaniæ. Sed *Plin. l.* 3. *c.* 9. vult dictam esse ab una Sirenum, quæ ibi submersa, & sepulta est, seu, ut alii scribunt, quæ hoc in loco periit, cum spreta ab Ulysse in mare se abjecisset.

Leucothea, f. 1. λευκοθέα, Ino Cadmi, & Herminones filia, uxor Athamantis, &c. V. *Ino*. ¶ Item fons in Samo insulæ forte a filia Cadmi. ¶ Item insula maris Tyrrheni, apud Capreas, & promontorium Minervæ, in ora Picentium, apud Leucobam in ora Lucaniæ, ut Ortelius scribit.

Leucothoe, f. 3. Orchami Regis Babyloniorum filia fuit ex Eurynome, quæ a Phœbo, qui ei matris specie primum apparuit, gravida facta est. Clytie, quæ antea a Phœbo amata fuerat, Leucothoe invidit, ejusque crimen patri indicavit. Ille vivam defodit. Sed puella Phœbi miseratione mutata est in arborem thuriferam. *Ovid.* 4. *Metam. Boccat. l.* 12. *Gen.*

Leucozonius, a, um, adject. λευκόζωνος, albo jure conditus, ut pullus leucozonus, apud *Apic. l.* 6. *c.* 9.

Leucrocotta, V. Leocrocotta.

Leuctra, æ, fem. 1. vel Leuctra, orum, n. 2. vel Leuctræ, arum, *fem.* 1. λεῦκτρα, opp. Bœotiæ, inter Platæas, & Thespias, in confinio Megaridis, ubi ingens planities, in qua Epaminondas Thebanus Lacedæmonios vicit, adeoque attrivit, ut postea Imperium nequiverint reparare. *Cic.* 1. & 2. *de Div.* 1. *Tusc.*

Leuctricus, a, um, quod ad Leuctra spectat. *Cic.* 1. *de Div.* Lacedæmoniis paulo ante Leuctricam calamitatem quæ significatio facta est?

Leucum, n. 2. *Lecco*, opp. Insubriæ, cum arce apud Larium lac. ubi Adduam fl. emittit.

Levenna homo, hoc est *levis homo*. dictum est a *Laberio*, sed nimis præcipiter, ut notat *Gell. l.* 16. *c.* 7.

Levi, m. 2. Lævi, pop. Liguriæ, qui cum Maricis Ticinum condiderunt, circa Ticinum fl. incolentes, quorum locus adhuc *li Lobi* nominatur, in agro Alexandrino, apud Maricos.

Levicomus, e, adject. leves comas habens. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.*

Leviculus, a, um, *leggieretto*, ἐνώπιος, dimin. a levis. *Cic. Tusc.* 5. *c.* 36. Leviculus sane noster Demosthenes, qui illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculæ, &c.

Levidensis, se, o. 3. ἀραιός, quod est ex tela leviter densata, cui pavitensis opponitur, a *levi*, & *denso*. *Isid. l.* 19. *c.* 23. Levidensis vestis dicta, quod raro filo sit, leviterque densata. Translate *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 12. Sed ego hospiti veteri, & amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, cujusmodi ipsius solent esse munera. idest munus vile, & minimi pretii, sc. orationem parum elaboratam, atque expolitam. Sunt tamen qui aliter legunt.

Levidicus, a, um, *che non ha ferma fede*, ἀβέβαιος, ἄπιστος, qui habet levem fidem, cui secretum non possis tuto committere, qui facile fidem violat. *Plaut. Pers.* 2. 3. 61. Omnes sunt lenæ levidicæ.

Levigatio, vel Lævigatio, onis, f. actus levigandi, & poliendi. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Levigationibus & polituris cum fuerint perfecta.

Levigatus, vel Lævigatus, a, um, adject. politus, complanatus, *polito, liscio*. *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 12. Quod & levigatius, & spissius est.

Levigo, vel Lævigo, as, avi, atum, a. 1. *lisciare, polire, spianare*, a levis. Ger. *glatten*, Gal. *aplanir*, Hisp. *alisar*, λειαίνω, complano, polio, quasi lævem ago. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Scabritia (chartæ) levigatur dente. *Varr. R. R. l.* 3. *c.* 11. Omnes parietes tectorio levigantur. ¶ Significat etiam terere, in pulverem redigere, *stritolare, polverizzare*. *Colum. l.* 6. *c.* 6. Myrti silvestris foliorum duæ libræ levigantur. *Id. l.* 12. *c.* 41. Quæ in colo subsiderunt, diligenter contrita levigantur. Adde *l.* 6. *c.* 17. *l.* 7. *c.* 5. & *l.* 9. *c.* 13.

Levipes, edis, o. *che ha i piedi veloci*, λαυσίπους, celer, & pedibus levis. *Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 12. Dictum leporem a celeritudine, quod levipes esset.

Levir, iri, m. *cognato*, κηδεστής, ἑκυρός, uxoris meæ frater, secundum *Festum*: vel frater mariti mei, secundum *Non. c. alt. n.* 5. Posterior hæc interpretatio est etiam Jurisconsultorum. *Modestin. Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 4. *a med.* Viri frater levir est, apud Græcos ἑκυρὸς appellatus, ut est apud Homerum relatum. Sic enim Helena ad Hectorem dicit: Δᾶερ ἐμοῦ κυνὸς, αἰνοῦ ἀκαμμάτου, ὀφρυόεντος. ¶ Est ab allato ἑκυρὸς. neque audiendus *Nonius*, a quo quasi *lævus vir* dictus creditur: unde & *lævir* quidam scripsere.

Levis, ve, o. 3. *lieve, leggiero, senza peso*, Ger. *leicht*, Gal. *leger*, Hisp. *ligero, liviano*, ἐλαφρὸς, quod est sine pondere. *Virg.* 13. *Æn.* Corytique leves humeris, & lethifer arcus. ¶ Levis armaturæ milites sunt pedites expediti, non magno armorum pondere onerati. *Cicer. 10. Phil.* Nostræ sunt legiones, nostra levis armatura, nostri equitatus, &c. Hinc Levis armaturæ excursio in oratione, eleganter dicitur pro prima argumentorum leviorum textura. *Cic.* 2.

de

de Div. c. 10. Sed hæc fuerit nobis tanquam levis armaturæ prima orationis excursio: nunc comminus agamus, experiamurque, si possimus, cornua commovere disputationis tuæ. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Cic. pro Rosc. Am.* Qui minime ipsi leves sunt. *Tacit.* 1. *hist. c.* 88. Levissimus quisque, & futuri improvidus. Hinc Levis auctor dicitur, cui nulla sit adhibenda fides. *Liv. l.* 5. Sed auctorem levem, nec satis fidam super tanta re esse Patres rati. ¶ Levis esse sententiæ dicuntur ii, qui sententiam, sive propositum sæpe mutant. *Ter. Hec.* 3. 1. 32. Itidem mulieres illæ sunt ferme, ut pueri, levi sententia. ¶ Translate etiam dicitur de rebus inanimatis, pro inani, vano, quasi nullius ponderis. *Cic. pro Rosc. Com.* Quod apud omnes leve, & infirmum est. ¶ Item pro parvo, exiguo. *Cicer.* 1. *Fin.* Quod mors sensu careat, dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis soleat esse. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Mortem illico affert levi tactu. *Sil. l.* 10. *v.* 592. Levis numerus. ¶ Item pro mitì. *Cic. pro Rosc. Am.* Quos, qui leviore nomine appellant, percussores appellant. ¶ Item pro indiligenti. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 15. Consules, qui illud levi brachio egissent, rem adjudicatam detulerunt. ¶ In levi habere, est parum curare, apud *Tacit.* 2. *hist. c.* 21.

Levis, e, vel Lævis, (quamquam cum sit a λεῖος, rectius sine diphthongo scribitur, nam ε in ῃ, vel *i* latinum transit, nunquam in *æ*) adject. *polito*, *spinato*, *liscio*, Ger. *glatt*, Gal. *mollet*, Hisp. *alisado*, λεῖος, planus, politus, tactu non asper. *Pers. sat.* 1. *v.* 65. Ut per leve severos Effundat junctura ungues. *Virg.* 5. Æn. *v.* 93. inter pateras, & pocula levia serpens Libavitque dapes &c. ¶ Accipitur & pro glabro, & depilato. *Tibull. l.* 1. *el.* 8. Charior est auro juvenis, cui levia fulgent ora. *Horat. l.* 2. *od.* 11. Fugit retro levis juventas, & decor. hoc est imberbis. ¶ Translate pro molli & effœminato. *Ovid. l.* 3. *de arte*: Fœmina quid faciet, cum vir sit levior ipsa? *Pers. sat.* 1. *v.* 82. Trosulus exultat tibi per subsellia levis.

Levisomnus, a, um, *che ha sonno sottile*, quod levi somno est. *Lucr. l.* 5. *v.* 862. At levisomna canum fido cum pectore corda.

Levitas, atis, f. *leggierezza*, Ger. *leichte*, Gal. *legereté*, Hisp. *liviandad*, ἐλαφρότης, κουφότης, id, quo res ponderosa non est. *Plin. l.* 12. *c.* 12. Syncerum quidem deprehenditur levitate. ¶ Translate ponitur pro inconstantia, mobilitate, vilitate. *Cic. in Phil.* 2. *c.* 31. Videte hominis levitatem. *Id. in Offic. l.* 1. *c.* 26. Ut adversas res, sic secundas immoderate ferre, levitatis est. ¶ Item pro vanitate. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 17. Cujus opinionis levitas confutata est. *Id. de Fin. l.* 1. *c.* 18. Amatoriis levitatibus sunt dediti.

Levitas (vel Lævitas) atis, f. *politezza*, Ger. *glatte*, Gal. *delicateſſe*, Hisp. *lisura*, λειότης, complanatio, expolitio, æqualitas, asperitati contraria, a levis. *Plin. l.* 9. *c.* 29. *de Polypis*. Soli mollium in siccum exeunt, dumtaxat asperum, levitatem odere. ¶ Accipitur interdum pro lubricitate. *Cels. l.* 4. *c.* 19. Ex torminibus interdum intestinorum levitas oritur, quæ continere nihil possunt.

Levitèr, adv. *leggiermente*, Ger. *leichtlich*, Gal. *legerement*, Hisp. *livianamente*, ἐλαφρῶς, sine pondere. Translate ponitur pro parum, & pro admodum parum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Genæ oculis subjectæ, leviterque eminentes. *Id.* 2. *de Or.* Homo leviter eruditus, idest parum, sive mediocriter. ¶ Item pro leniter, remisse, modeste. *Cic. in Off.* 1. *c.* 24. Medici leviter ægrotantes leviter curant. *Id. in Fam.* 3. *ep.* 10. Cum tu omnibus ornamentis redundares, illi, ut levissime dicam, multa deessent. ¶ Item pro imperfecte, indiligenter. *Suet. de clar. Gram. c.* 9. Functusque militia, studia repetit, quæ jam inde a puero non leviter attigerat. ¶ Item pro facile, patienter, æquo animo. *Cic. de Prov. Conf. c.* 20. Sed levissime feram, si forte his omnibus probaro. *Id. Fam. l.* 4. *c.* 3. Id aliquando levius ferebam. ¶ Item pro breviter. *Cic. pro Rosc. Amer.* Sed in animo est, quemadmodum ante dixi, leviter transire, ac tantummodo perstringere unamquamque rem. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Leviter in transitu attingere aliquid.

Levites, æ, m. *Levita*, *Diacono*, sacer Ordo Ecclesiasticus Sacerdotio dignitate proximus: dictus a Levitis Hebræorum, qui ministri erant sacrorum, & ex Tribu Levi assumebantur; unde & nomen. *Sidon. l.* 9. *ep.* 2. Albiso Antistes, Proculusque Levites.

Levitūdo, vel (Lævitudo) inis, f. idem quod levitas, a levis. *Lactant. de Ira*, *c.* 30. Si quis velit millium in unam coagmentationem constringere, levitudo ipsa granorum in massam coire non finit.

Levo, as, avi, atum, a. 1. *levare*, *alzare*, עבר, Ger. *aufheben*, Gal. *lever en haut*, Hisp. *alcar*, αἴρω, in altum tollo, veluti leve quiddam. *Quint. l.* 2. *c.* 12. Levare manum. *Plin. l.* 2. *c.* 16. Levare in sublime. *Ovid.* 2. *Metam.* De cæspite virgo se levat. ¶ Sæpe significat infirmare, minuere. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 10. Multa fidem promissa levant. *Cic.* 2. *Inv.* Illa autem acerrima accusatorum criminatio levabitur. Sic levare annonam, est annonæ pretia imminuere, apud *Liv. l.* 26. & *Cicer. pro Mil.* ¶ Item leve facere, lenire, *alleggerire*. *Virg.* 1. Æn. Nostrumque leves quæcunque laborem. *Id.* 8. Æn. *vers.* 309. Levare viam sermone. *Plaut.* genitivo jungit *Rud.* 1. 4. 27. Ut me omnium jam laborum levas! ¶ Interdum auferre. *Virg.* 2. Æn. Atque arcta levari vincla jubet Priamus. ¶ Interdum exonerare, & quasi relevare. *Virg.* 9. *Ecl.* Ego hoc te fasce levabo. *Plaut. Mil.* 4. 6. 57. Levandum morbum mulieri video. ¶ Interdum adjuvare, subvenire. *Cic. pro Corn. Balbo*. Gaditani Populum R. in caritate frumento suppeditato levaverunt. ¶ Aliquando recreare, consolari, *sollevare*. *Cic. de Sen. c.* 11. Animi se exercendo levantur. *Id. Att. l.* 11. *ep.* 8. Nonnihil me levant tuæ litteræ hoc tempore. ¶ Aliquando liberare. *Cic. de Amic. c.* 20. Qui hac opinione non modo verbis, sed etiam opere levandi sunt. Sic levare aliquem metu. *Liv. l.* 2. Et, levare metum alicui. *Cic.* 2. *Tusc.* ¶ Aliquando curare, sive sanare, *guarire*. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Serpentum ictus contactu levare soliti. *Hor. in carm. secul. v.* 63. Qui salutari levat arte fessos corporis artus.

Lævo, (vel Lævo) as, avi, atum, a. 1. idem quod levigo, polio, *spianare*, *lisciare*, *polire*, λειαίνω, a levis. *Stat.* 1. *Theb. v.* 319. Pars teretes levare manu, ac disponere mensas. *Celsus*. Levat, quæ exasperata sunt.

Levor, (vel Lævor) oris, m. idem ac levitas, a levis. *Plin. l.* 9. *c.* 35. *de unionibus*: Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, levore, pondere. *Lucret. l.* 2. *v.* 423. Haud sine principali aliquo levore creata est.

Leutarnia, æ, f. *Leudona*, *Alvidona*, opp. Lucaniæ, in Magna Græcia, al. in lim. Brutiorum, nunc in Calabria cit. ab Amygdalatia, & a sinu Tarentino 7. M. P. in Occ.

Levus. V. Lævus.

Lex, egis, f. *legge*, חוֹרָה, Ger. *ein gesetz*, Gal. *loy*, Hisp. *ley*, *viaje*, recta ratio rerum agendarum, & omittendarum. Dicta est a *legendo*, quia cum ferretur, populo legebatur, quo omnibus innotesceret. *Var. l.* 5. *de L. L.* Aliqui dictam putant a *legendo*, quia scriberetur, legendaque proponeretur. *Cic. l.* 1. *de Leg.* placet, dictam esse a *legendo*, quatenus legere est eligere, quasi lex sit electa regula, & norma vivendi. Aliqui a *ligando* derivant, h. e. obligando. *Cic.* 3. *de Leg.* Vereque dici potest, Magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum esse Magistratum. ¶ Lex varie dividitur, ut in Legem naturalem, & positivam, seu civilem, in Divinam, & humanam, in veterem, & novam, &c. de quibus V. Jctos. ¶ Apud Romanos lex dicebatur, quod Populus Rom. Senatorio Magistratu interrogante, constituebat. Atque hoc pacto a Plebiscito distinguebatur. Quanquam & Plebiscita ipsa aliquando leges dicuntur. Ac primis quidem temporibus Regum, vel etiam Consulum responsa, & decreta pro legibus habebantur: postea vero missis Athenas Legatis (Decemvirum Magistratu ad id constituto) describitæ Solonis leges in XII. tabulis, & ad Remp. regendam adhibitæ, additis successu temporum quamplurimis aliis, quas, proponente aliquo, populus Rom. acceptabat. Porro qui legem aliquam laturus erat, eam prius domi describebat, deinde promulgabat, h. e. proponebat in publicum per trinundinum: tum populum rogabat per formulam: *Velitis*, *jubeatis*, &c. quæ si acciperetur, lata dicebatur, si displiceret, antiquata. Hinc patet, quid sit promulgare legem, legem ferre, seu rogare, legem accipere, legem antiquare; quæ loquendi formulæ passim leguntur apud *Cic.* & *Liv.* Abrogare legem quid sit V. in Abrogo. ¶ Legem ferre alicui, h. e. in favorem alicujus. *Cic. pro Domo sua*, *c.* 30. ¶ Legem perferre, hoc est ita proponere, ut ab omnibus accipiatur. *Liv. l.* 33. *c.* 46. Legem promulgavit, pertulitque, ut in singulos annos judices legerentur. ¶ *Figi* etiam *leges* dicebantur, cum postquam latæ essent, in æreis tabulis incidebantur, & affigebantur parietibus, ut ab omnibus perlegi possent. *Cic. Att.* 14. *Virg.* 6. Æn. *v.* 622. ¶ Legibus aliquem solvere, est ei speciali privilegio concedere, ut legibus parere non teneatur, *dispensare*. *Cic.* 11. *Phil.* Ille homo summo ingenio, summa potentia, qui ex Ædilitate Consulatum petit, legibus solvatur. ¶ Lege agebatur, cum Prætor sedebat pro tribunali, & tria verba fabatur, *Do*, *Dico*, *Addico*. *Manut. de vet. dier. ratione*. ¶ Interdum accipitur pro exequi sententiam a judice latam. *Liv. l.* 26. Flavius præconi imperavit, ut lictorem lege agere juberet. ¶ Item pro actionem intendere in judicio, sive judicio experiri, contra aliquem litigare. *Cicer.* 1. *de Orat. c.* 36. Alter plus lege agendo petebat, quam quantum lex in XII. Tabulis permiserat. *Id. ib. c.* 38. Cum egisset lege in hæreditatem paternam testamento exhæres filius. Adde *Ter. Phor.* 5. 7. 90. Una injuria est tecum, Ch. Lege agito ergo. ¶ Huc & illa pertinent, legibus experiri, apud *Nepot. in Timol. c.* 5. Legibus aliquem aggredi, apud *Suet. in Aug. c.* 9. ¶ Hinc & ablativus *lege* eleganter usurpatur pro, secundum legem, seu, ex lege, *in vigor delle leggi*. *Ter. Andr.* 4. 5. 4. Ejus morte ad me lege redierunt bona. ¶ Accipitur interdum lex pro conditione, aut pacto. *Ter. Andr.* 1. 2. 28. Te, Dave, in pistrinum dedam, ea lege, ut si te inde exemerim, ego pro te molam. ¶ Item pro norma, regula, typo. *Cic.* 3. *de Or. c.* 49. Hanc igitur ad legem formanda nobis oratio est. *Id. in Or.* Quo etiam difficilius est oratione uti, quam versibus, quod in illis certa quædam, & definita est lex, &c. ¶ Item pro præceptis artis, ut leges Grammaticorum, Dialecticorum, &c. *Cic.* & alii.

Lexidium, ii, n. *parolette*, λεξίδιον. *Gell. l.* 18. *c.* 7. Vos Philosophi mera estis mortuaria glossaria: namque colligitis lexidia, &c.

Lexipyrētus, a, um, adject. λεξιπυρετος, febres finiens, ut lexipyreta cataplasmata, apud *Theodor. Priscian.* Adde *Plin. l.* 20. *c.* 18.

Lexis, f. 3. *parola*, *vocabolo*, λέξις, dictio. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 43. *ex vetusto Poeta*. Quam lepidæ lexes compositæ, ut tesserulæ omnes arte pavimento, atque emblemate vermiculato!

L A N T E I.

Liacūlum, i, n. λειαντήριον, instrumentum, quo levigantur intestorta in parietibus, a λεῖος, *planus*, *lævigatus*. *Vitr. l.* 7. *c.* 3. Liaculorum subactionibus fundatæ soliditates. Alii legunt *baculorum*. Adde *l.* 2. *c.* 4.

Libadion, n. 2. λιβάδιον, herbæ genus, quod nostris vulgo centaurium minus appellatur, a λιβάς, *gutta*, quod fontibus, & locis irriguis gaudeat. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Libamen, inis, n. idem ac libamentum. *Virg.* 6. Æn. Ignibus imponit sacris libamina prima.

Libamentum, i, n. λοιβή, σπονδή, quicquid in sacris libatur. *Cic. de Leg. l.* 2. *c.* 22. Quod tempus ut sacrificiorum libamenta serventur. ¶ Translate *Gel. l.* 16. *c.* 8. Hoc breve ex Dialectica libamentum dedisse, satis erit, *un saggio*.

Libanius, m. 2. Λιβάνιος, Sophista Antiochenus, discipulus Diophanti. Floruit Juliani Apostatæ temporibus usque ad Theodosium seniorem. Scripsit encomium Constantii Cæsaris, & alterum Juliani, præterea Progymnasmata Rhetorices, argumenta in Orationes Demosthenis, & epistolas quasdam. *Suid.*

Libanŏchros, m. 2. al. libanochines, λιβανόχρους, gemma, quæ thuris similitudinem ostendit, & fuscum mellis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Libanōtis, idis, f. *rosmarino*, λιβανωτίς, frutex, odorem thuris habens, qui rosmarinus appellatur, a λίβανος, *thus*, & ὄζω, *oleo*. *Plin. l.* 19. *c.* 12. Libanotis radicem habet olusatri, nihil a thure differentem. Usus ejus post annum stomacho saluberrimus. Quidam eam alio nomine rosmarinum appellant.

Libanōtus. V. Libonotus.

Libānus, i, m. *Libano*, לְבָנוֹן, Λίβανος, mons Syriæ, a לָבָן, *albus*, quia albissima ejus juga propter nives longissime conspicua sunt, quomodo & Alpes in Italia ab ea ipsa causa nomen habent. Inter montes totius Palæstinæ celeberrimus est. Ab agro Damasceno in Arabiæ confinio Tripolin usque Phœnicis urbem perducitur. Altissimus est, & nihilominus fertilis, & amœnus, in valles, & campos hinc inde effusus. Cedris abundat. Quidam scribunt in eo duntaxat cedrum arborem provenire. In ipso sunt Jordanis fontes. Huic monti ex adverso obtenditur Antilibanus, valle tantum interjecta. Olim muro conjuncti erant. Inter duos hosce montes Orontes fl. oritur, teste *Plin. l.* 6. *c.* 19. 20. & 22.

Libānus, f. 2. לְבוֹנָה, Λίβανος, frutex, sive arbuscula thurifera, al. dendrolibanus, item ipsum thus, a voce Hebraica allata, quæ & arborem thuriferam, & ejus resinam notat, & est a לָבָן, *albus*, propter alborem. *Isid. l.* 17. *c.* 8. ¶ Poetæ fabulantur, nomen accepisse a juvene quodam Assyrio in hunc frutticem commutato.

Libarius, ii, m. 2. qui liba vendit. *Sen. ep.* 57. Jam libarii varias exclamationes.

Libarnum, n. 2. Libarna, *Villa Barna*, castr. Liguriæ, & agri Dertonensis. Aliis est *Bobio*, al. *Incisa*.

Libatio, onis, f. 3. σπονδή, σπεῖσις, sacrificatio, vel ea degustatio, quæ in sacrificiis fieri solebat. *Cic. de Aruspic. resp. c.* 10. Tui sacerdotii sunt tensæ, curriculæ, præcentio, hidi, libationes, epulæque ludorum.

Libatus, a, um, fusus, sparsus, oblatus in honorem deorum, in sacris. *Virg.* 1. Æn. *v.* 736. in mensam laticum libavit honorem, Primaque libato summo tenus attigit. Lege *libatum*. *Tibull. lib.* & *eleg.* 1. *v.* 17. Et quodcumque mihi pomum novus educat annus, Libatum agricolæ ponitur ante deo. ¶ Item degustatus. *Propert. l.* 3. *eleg* 15. *v.* 38. Libatum fundens in tua sacra merum. *Ovid.* 1 *Amor. eleg.* 4. *v.* 33. Si tibi forte dabit, quos delibaverit ipse, Rejice libatos illius ore cibos. ¶ Item imminutus, ut libata virginitas. *Id. Heroid. epist.* 2. *v.* 115. & *epist.* 16. *v.* 159. & libatæ vires, *Liv. l.* 21. *c.* 29. *ad fin* ¶ Item decerptus, excerptus. *Cic.* 2. *de divin. c.* 11. Ex divinitate animos omnes hausisse, aut acceptos, aut libatos habemus.

Libella, æ, f. 1. diminut. parva libra. ¶ Accipitur pro nummulo argenteo, qui & *as* dicitur. Nam ille nummulus argenteus dictus est libella, quod librum æris, i. e. assem, valebat. Erat decima pars denarii. Romani, cum minimam pecuniam significare volebant, assem, & libellam dicebant. *Cic.* 4. *Verr.* Ecquis Volcatio, si sua sponte venisset, unam libellam dedisset? *Id. pro Rosc. Com. de pœna plus peccantium*. Si petierit H. S. LIII. hic, nisi planum facit, H. S. LIII. ad libellam sibi deberi, causam perdit. ¶ Item pro universa hæreditate. *Cic. Attic. l.* 7. *epist.* 2. Fecit palam te ex libella, me ex teruncio. Sed alii alit. leg. ¶ Libella etiam est fabrile instrumentum, quod nostrates *livellum* appellant, *livella*, *traguardo*. *Plin. lib.* 7. *c.* 56. Fornicem autem, & libellam, & tornum, & clavem Theodorus Samius invenit. *Id. l.* 36. *c.* 21. Structuram ad normam, & libellam, & ad perpendiculum respondere oportet.

Libellāris, e, adject. ad librum, seu libellum pertinens. *Isidor. l.* 9. *ep.* 11. Libellare opus conficere.

Libellarium, ii, n. loculus, seu cista, in qua libri asservantur. *Cic. pro Mil. c.* 22. Exhibe, quæso, Sexte Clodi, libellarium illud legum vestrarum, quod te ajunt eripuisse e domo, tanquam Palladium, &c. Al. leg. *Librarium*.

Libellenses, in *Cod. tit* 62. *l.* 7. *leg.* 32. *a med. & tit.* 24. *l.* 3. *leg.* 3. Sunt, qui in scrinio Palatino libellis ad Principem datis excipiendis, & in acta referendis inserviunt: quibus qui præst, *libellorum magister* appellatur.

Libellio, nis, m. *scrivere*, γραμματεύς, a veteribus dicebatur, quem nos tabellionem vocamus, a *libellus*. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 499. Tum ad me scrunt, quod libellionem esse sciebant. ¶ Accipitur interdum pro librario, qui libros scribit, & vendit; βιβλιογράφος, βιβλιοπώλης. *Stat. lib.* 4. *Sylv.* 9. *v.* 21. Bruti senis oscitationes, de capta miseri libellionis, emptum plus minus asse Cajano, donas.

Libel-

Libellulus, li, m. *libricciuolo*, parvus libellus. *Martian. Capell. l. 3. pag. 71. in carm.* Quantumque solo inditum libelluli Potest probare serium fastidium.

Libellus, li, m. 2. *libretto*, Ger. *buechlin*, Gal. *livret*, Hisp. *librillo*, γραμμάριον, βιβλάριον, parvus liber. *Cic. 1. de Or.* Scripsi etiam illud quodam in libello. ¶ Aliquando etiam ponitur pro commentario, pro scripto memoriæ causa facto, *memoriale*. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Libellum ipsius habeo, in quo est, Salaminii pecuniam debent M. Scaptio, & P. Mantinio familiaribus meis. *Id. 2. Phil. c. 8.* Nisi forte, si quid memoriæ causa retulit in libellum, id numerabitur in actis. ¶ Pro libello simpliciter, etiam libellum memorialem dicimus. *Suet. in Cæs. c. 56.* Epistolæ quoque ejus ad Senatum extant, quas primum videtur ad paginas, & formam memorialis libelli convertisse. ¶ Aliquando sumitur pro tabella, epistolio, *biglietto*. *Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 11.* Ne de Planco quidem spem adhuc abjecit, ut ex libellis ejus animadverti, qui in me inciderunt. ¶ Aliquando pro epistola assertoria, quam vulgo certificationem vocamus, *fede*, *mandato*. *Paul. in l. fi Publicanus, ff. de Publican.* Significent id libello manu sua subscripto, eumque ad publicanum mittant. ¶ Aliquando pro scripto, quod continet supplicationem, vel accusationem, vel aliud simile, *supplica*, *polizza*. *Cic. Att. l. 16. ep. 18.* Ut primum Buthrotium agrum proscriptum vidimus, commotus Atticus libellum composuit eum mihi, ut darem Cæsari; erat enim ornaturus apud eum illo die; cum libellum Cæsari dedi, probavit causam, rescripsit Attico, æqua eum postulare. *Suet. in Cæs.* Libellumque indicem insidiarum ab obvio quodam porrectum libellis ceteris, quos sinistra tenebat, quasi mox lecturus, commiscuit. ¶ Hic etiam supplex libellus nominatur. *Mart. l. 8. epigr. 31.* Supplicibus dominum lassare libellis. ¶ Hinc Libellos signare, sive subnotare dicuntur, qui libellis supplicibus Principum nomine respondent. *Suet. in Aug. c. 30.* In diplomatibus, libellisque, & epistolis signandis initio sphinge usus est, mox imagine Magni Alexandri. *Plin. in Epist.* Sedeo pro tribunali, subnoto libellos, conficio tabulas. ¶ Hinc libellos agere, quod est libellis præfectum esse. *L. rescriptum ff. de distr. pign.* Rescriptum est ab Imperatore, libellos agente Papiniano. ¶ Hinc A libellis ministri illi esse dicuntur, qui Principi in hoc negotio subserviunt, ut supplices libellos accipiant, evolvant, illisque respondeant. *Suet. in Domit. c. 14.* Epaphroditum a libellis capitali pœna condemnavit. ¶ Accipitur etiam pro scripti genere, quo aliquis in judicium vocatur, *citazione*. *Plaut. Curc. 1. 3. 6.* Ubi tu es, qui me libello Venereo citasti? ecce me sisto, ades contra. ¶ Libellus denique est genus mensuræ. *Cat. de R. R. c. 15.* Parietes villæ si locet in pedes centum, i. e. pedes denos quoquoversum, habeat libellum in pedes quinos, &c. ¶ Pro taberna libraria ponitur apud *Catul. epigr. 52.* Te quæsivimus in minore campo, Te in Circo, te & in omnibus libellis. Al. leg. *labellis*, & fortasse rectius.

Libens, vel Lubens, tis, o. *volontario*, *facile*, נדיב, Germ. *gutwillig*, Gal. *volontaire*, Hisp. *aplazible*, ἑκούσιος, ἑκών, volens, voluntarius. *Cic. Att. l. 10.* Si vera sunt, ignosces, si falsa, me libente, eripies mihi hunc errorem. *Idem pro Cluent. c. 2.* Eamque animis vestris aut libentibus, aut æquis remittatis. *Terent. Andr.* Fugin' hinc? B. Ego vero ac libens. *Cic. Att. l. 4. ep. 2.* Illam porticum redemptores statim sunt demoliti libentissimis omnibus. ¶ Sumitur & pro lato, & hilari. *Ter. Adelph. 4. 7. 38.* Hilarem ac lubentem hic te in nati nuptiis. ¶ *Libens, meritoque*, formula solemnis erat in precibus, & gratiarum actionibus. *Plaut. Pers. 2. 3.* Jovi opulento, inclyto bonas copias commodanti lubens meritoque vitulor, quia &c. Legitur etiam sæpe in antiquis inscriptionibus.

Libenter, & Lubenter, adv. *volentieri*, Ger. *gern*, Gal. *volontier*, Hisp. *de buena gana*, ἑκουσίως, non gravate, æquo, gratoque animo. *Cic. 4. Acad.* Itaque cum aliud diceret, atque sentiret, libenter uti solitus est ea dissimulatione, &c. *Hor. 2. ep. 2. v. 262.* Discit enim citius, meminitque libentius illud, quod quis deridet, quam quod probat, & veneratur. *Cic. 6. Ver. c. 27.* Sine ulla suspicione libentissime dedit. ¶ Aliquando significat delicate, cum copia, & luxu. *Ter. Eun. 5. 9. 44.* Cum illa libenter vivis: etenim bene libenter victitas. *Cato R. R. c. 158.* Si voles in convivio multum bibere, comareque libenter. *Enn. apud Gel. l. 12. c. 4.*

Libentia, & Lubentia, æ, f. voluptas, gratia, complacentia, libido. *Gal. l. 15. c. 2.* Cui libentiæ, gratæque omnes conviviorum incognitæ sint. *Plaut. Stich. 2. 2.* Omnium pectus porto lætitia, lubentiaque. ¶ Fuit etiam Lubentia lætitiæ, & voluptatis Dea. *Plaut. Asin. 2. 2.* Illos lubentiores faciam, quam Lubentia est.

Libentina, æ, f. Dea libidinis, Venus. *August. de civ. Dei, l. 4. c. 8. & Ver. l. 5. de L. L.*

Liber, m. 2. in gen. Liberi, *Bacco*, Διόνυσος, Dionysius, sive Bacchus, vini inventor. Aliqui censent, Solem, Liberum dictum esse. *Macrob. in Saturn. l. 1. c. 19.* A *Diodoro* multos fuisse Liberos, sive Bacchos, sive Dionysios scriptum est. *Cic. l. 3. & 3. de nat. Deor.* duos enumerat, primum filium Jovis primi ex Cerere, fratrem Liberæ, seu Proserpinæ, alterum filium Jovis secundi ex Semele. *Boccat. l. 2. Gen.* Omnium longe celeberrimus est, qui ex Jove, & Semele Thebis Bœotiis natus fertur. *Cic. l. 2. de nat. Deor.* dicit, Liberum appellatum esse a *liberis*, idest filiis. Aliquibus dictus videtur a *liberando*, quod libertatis Deus fuerit, sive quod Bœotiæ urbes liberas fecerit. Nam, ut *Plutarchus* narrat, pro Bœotiæ libertate pugnavit. *Sen. l. 1. de tranq. vit.* Liberum appellatum dicit ob vini inventionem, quia vinum liberat servitio curarum animum, & tristitiæ medetur. *Virg. Georg. 1. 6.* Liber, & alma Ceres. ¶ Fere *Liber Pater* conjuncte dicitur. *Curt. l. 9. c. 3.* Qua Herculem, Liberumque Patrem æquabo. ¶ Interdum pro vino sumitur. *Hor. l. 1. sat. 4. v. 70.* Condita cum verax aperit præcordia Liber.

Liber, bri, m. 2. *scorza d' albero*, βίβλος, φλοιός, λέπος, pars interior corticis, quæ ligno adhæret, medium illud inter lignum, & corticem, quod in plures phyliras dividi potest. *Serv. ad Ecl. 10. Isid. l. 6. c. 12. & l. 17. c. 6.* Dictus est quasi *leper*, ab Æolico λέπος pro λέπος, cortex, v converso in b, & e in i, veteri more, quo dicebant *magester* pro *magister*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Obducunturque libro, aut cortice trunci, quo sint a frigoribus, & a caloribus tutiores. ¶ Pro quovis cortice. *Virgil. 2. Georg.* Hoc aliena ex arbore germen includunt, udoque docent inolescere libro. ¶ Et quoniam primo in palmarum foliis scripturam est, deinde in quarundam arborum libris, teste *Plin. l. 13. c. 11. & Cassiod. l. 12. Var. epist. 38.* & præcipue in libris, qui papyris in Ægypto detrahebantur, hinc factum est per Metonymiam materiæ, ut & folium, & liber ponerentur pro membrana scripta, obtinuitque usus, ut, quamvis mutata re, a lilisque jam inventis chartarum generibus, priscum tamen manserit nomen, liberque dicatur, qui ex pluribus concinnatus est chartis, ex quacunque materia præparatæ fuerint, *libro*, ספר, Ger. *buc*, Gal. *livre*, Hisp. *libro*, βίβλος, ἐπιβλίον. Sic universa Virgilii opera simul compacta unum dicimus librum. *Cic. Att. l. 8. epist. 3.* Demetrii librum de concordia velim mihi mittas. *Plin. l. 1. epist. 20.* Postea recisa ac purgata, in unum librum, grandem quidem, unum tamen coarctasse. ¶ Quandoque libros vocamus operis alicujus partes, certaque segmenta, in quæ totum opus distinguitur, ut cum dicimus, Virgilii Æneidem in duodecim libros distinctam esse. *Cic. 2. de Divin.* Quibus rebus editis tres libri perfecti sunt de natura Deorum. ¶ Liber præterea ponitur pro regesto. *Cic. 5. Ver.* Misit literas ad Carpinatium, quas ego Syracusis apud Carpinatium in literarum allatarum libris, Romæ in literarum missarum apud Tullium magistrum familiarem tuum inveni.

Liber, a, um, *libero*, non *servo*, חפשי, Ger. *frey*, Gal. *libre*, *franc*, Hisp. *libre*, ἐλεύθερος, proprie is dicitur, qui sui juris est, hoc est, qui aut ingenuus natus est, aut ab hero suo libertatem est affectus, habetque antitheton *servus*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui est de libera matre, liber est. *Id. pro Cæc.* Non potest jure Quiritum liber esse, qui in numero Quiritum non sit. ¶ Differunt liber, & ingenuus in eo, quod ingenuus dicitur, qui liber natus est, nimirum ex liberis parentibus, liber vero dicitur etiam is, qui manumissus est. *Plaut. Mil. 4. 1. 15.* Ea ingenua ne, an festuca facta e serva libera est? ¶ Accipitur etiam pro eo, qui nullius habito respectu, quod sentit, dicit, & facit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ludimur ab homine non tam faceto, quam ad scribendi licentiam libero. *Id. pro Sylla.* Integro me animo, ac libero P. Syllæ causam defendere. ¶ Hinc Libera uti lingua, est audacter loqui, quod sentias, nihilque aut potentiæ alicujus, aut gratiæ tribuere. *Plaut. Cist. 1. 2. 8.* Quia cum adeo me complevi flore Liberi, magis libera uti lingua collibitum est mihi. Hinc Libero corde fabulari. *Plaut. Epid.* Facile tu istuc sine periculo, & cura corde libero fabulare Jovi. ¶ Item pro expedito, soluto, nulla re implicato, & dicitur tam de rebus, quam de personis, vel sine casu, vel cum ablat. sine præp. vel cum ablat. & præpos. *a*, vel *ab*. *Cic. pro Dom.* Liberum Senatus judicium propter metum non fuit. *Id. de Arusp. Resp.* Vestræ domus, cæterorumque civium multo maxima ex parte sunt liberæ religione. *Id. 1. Off.* Ab omni animi perturbatione liber sis. ¶ Item pro immuni, sive alicui rei non obnoxio. *Cic. 6. Ver.* Soluti, ac liberi fuerunt ab omni sumptu, molestia, munere. *Id. in Rul.* Soluti a cupiditatibus, liberi a delictis, &c. Hinc Liber a legibus, idest qui non subditur legibus. *Plaut. Trin.* Ambitio jam more sancta est, libera est a legibus. ¶ Et liber ab irrisione, idest qui nihil aut fecit, aut dixit, cur merito posse irrideri. *Cic. 4. Acad.* Liber igitur a tali irrisione Socrates, liber Aristo Chius, &c. ¶ Et liber a fide, idest qui fidem solvit. *Liv. l. 7. bel. Pun.* Ut liber a fide incepta exequeretur. ¶ Item pro otioso, pro eo, qui omni negotio, curaque vacuus est. *Cic. 4. Ver.* Ubi animo semper soluto, liberoque erat. *Mart. l. 1. epigr. 68.* Liber homo es nimium, dicis mihi, Charile, semper: In te qui dicit, Charile, liber homo est. ¶ Hinc Liberum tempus, idest vacuum, quo omni cura soluti sumus. *Cic. 1. Fin.* Libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio, &c. *Horat. l. 1. epist. 7. v. 136.* Otia divitiis Arabum liberrima muto. ¶ Item pro amplo, & aperto, pro eo, in quo nihil impedimenti interponitur. *Cic. de Or. l. 2. c. 16.* Illa pars quæstionum vaga, libera, late patens. ¶ Item pro magno, seu valido, *grave*, *potente*. *Ovid. ep. 8.* Pertuor infelix liberiore malo. ¶ Item pro eo, quod omnibus æque commune est. *Cic. 1. Tusc.* In liberum cœlum, tanquam in domum suam, venerit. ¶ Liberum arbitrium, est animi voluntas, ac sententia libera. *Liv. l. 7. bel. Maced.* Et permisso libero arbitrio, ne in corpora sua sæviretur, metuebant. ¶ Liberæ ædes dicuntur, quibus quis uti potest, tanquam suis. *Plaut. Mil.* Liberæ sunt ædes, liber sum autem ego, me uti volo libere. ¶ Liberæ literæ, quæ liberius, atque audacius loquuntur. *Cic. Att. l. 1.* Neque Achaicis hominibus, neque Epiroticis paulo liberiores literas committere audeo. ¶ Libera mandata, quæ plenam rei constituendæ potestatem habent, *plenipotenza*. *Liv. l. 7. bel. Maced. de legatis.* His, quæ præsentis disceptationis essent, libera mandata do summa rerum Senatus constituit. *Plaut. Amph. prol.* 105. Homo liber rerum multarum. h. e. intemperans, profusus. Ubi adverte genit. casum. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Quintil. l. 8. c. 5.* Omnia liberiora Poetis, quam Oratoribus.

Liber, i, m. *figliuolo*, filius. L. 33. *Cod. de inoff. testam.* Si quis maximam portionem libero reliquat. ¶ Fere usurpatur in plurali numero. V. infra Liberi, orum.

Libĕra, æ, f. περσεφόνη, filia Jovis primi, & Cereris, soror Liberi, quæ & Proserpina dicitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Non eum, quem nostri majores auguste, sanctèque Liberum cum Cerere & Libera consecraverunt. ¶ Hoc nomine etiam appellatur Ariadna ab *Ovid. 3. Fast. v. 512.* quod Liberi Patris uxor fuerit.

Liberalia, lium, n. 3. vel orum, n. 2. *Διονύσια*, Liberi, seu Bacchi sacra. Celebrabantur XVI. Cal. Aprilis. *Cic. Cornif. l. 12. Fam. ep. 25.* Liberalibus literas accepi tuas. *Id. Att. l. 14. epist. 10.* Liberalia tu accusas? ¶ Pro Liberalia dicimus etiam Ludos Liberales. *Nav. l. 14. ep. 10.* Libera lingua loquuntur Ludis Liberalibus.

Liberalis, & le, a. 3. *liberale*, *ingenuo*, ἐλεύθερος, ingenuus, nobilis, non servilis, a *liber*. *Cic. pro Cal.* Huic tanto facinori tua mens liberalis conscia esse non debuit. ¶ Liberali ingenio dicitur esse, qui est, ut vulgus loquitur, bonæ naturæ, *di buona natura*. *Ter. Adel. 4. 5. 50.* Nam ingenium novi tuum liberale. ¶ Liberale responsum, est ingenuum, humanum, benignum. *Cic. Att. l. 3.* Qui me Pompeji minus liberali responso perterritum a turpissimo consilio revocaret. ¶ Liberale conjugium est, quod libere, & inter liberos fit. *Ter. And.* Spero consuetudine, & conjugio liberali devinctum, Chremę, dehinc facile ex illis se se emersurum malis. ¶ Liberale judicium, & liberalis causa, ἐλεύθερον δικαστήριον, dicitur, in qua de alicujus agitur libertate. *Quintil. l. 6. c. 4.* Contra quem judicio liberali aderat. ¶ Et liberali causa manu asserere, est asserere in libertatem judicio, seu causa, seu actione de libertate. *Ter. Adel. 2. 1. 40.* Nam ego illam liberali causa assero manu. Ubi *Donat.* Ordo est, Ego liberali causa assero illam manu, & sunt juris verba, a quibus etiam assertores dicuntur vindices alienæ libertatis, quin & causa ipsa liberalis dicitur, quæ actionem in se continet libertatis. ¶ Liberales artes, ἐλεύθεροι τεχνῖται, quæ solius ingenii, non manuum ministerio exercentur, ut Grammatica, Rhetorica, Dialectica, Geometria, cæteraque id genus, ita dictæ, quod dignæ sint liberis hominibus, seu quod liberum hominem potissimum deceant. Aliter dicuntur Liberales doctrinæ, Liberalis eruditio, Liberalia studia, Ingenuæ artes, &c. *Cic. 1. de Inv.* Quos habuerit artium liberalium magistros, quos vivendi præceptores. *Id. 2. Tusc.* Illiberales vero mechanicæ, quæ in manuum opera consistunt. Habent enim servile ministerium. ¶ Accipitur etiam pro pulchro, & eleganti. Nam egregia forma hominis liberi propria vulgo existimatur. *Ter. Eun. 3. 2. 20.* Quam liberali facie, quam ætate integra! ¶ Item pro benigno, munifico, eo, qui virtute in recte dando consistente præditus est, cui opponuntur parcus, tenax, sordidus, *illiberale*, ἀνελεύθερος, ταπεινός. Virtus enim hæc est hominis non servili vel conditione, vel animo, sed vere liberi. *Cic. 1. de Orat.* Quid tam porro regium, tam liberale, tam munificum, quam opem ferre supplicibus? &c. *Id. pro Q. Rosc. Com. c. 8.* Roscius semper liberalissimus, munificentissimusque fuit. *Liv. l. 22. c. 26.* Animum ad spem liberalioris fortunæ adjecit.

Liberalĭtas, atis, f. *ingenuità*, *bontà*, ἐλευθεριότης, ingenuitas, humanitas, bonitas, a liberalis. *Ter. Adel. 1. 1. 32.* Pudore, & liberalitate liberos retinere potius est, credo, quam metu. *Cic. 1. Off.* Opes vel fortunæ, vel *liberalitati* ingenii magis conveniunt. ¶ Fere accipitur pro munificentia, benignitate, *liberalità*, נדיבה, Ger. *freygebigkeit*, Gal. *liberalité*, Hisp. *liberalidad*, ἐλευθεριότης. Est autem liberalitas virtus nobilissima in pecuniis, cæterisque rebus donandis decorum servans. Huic opponitur avaritia, cum minus datur, quam oporteat; & prodigalitas, cum magis datur, quam oporteat. Virtutem porro in recte dando consistentem, liberalitatem vocant, quod virtus hæc sit hominis non servili vel conditione, vel animo, sed vere liberi. *Cic. 1. Off.* Justitiæ est conjuncta beneficentia, quam eandem vel benignitatem, vel liberalitatem appellare licet. *Id. ibid.* Videndum est igitur, ut ea liberalitate utamur, quæ prosit amicis, noceat nemini. ¶ Hinc & ipsa ea, quæ per liberalitatem in alios conferuntur, *liberalitates* vocantur. *Suet. Claud. c. 29.* Ne figillatim enumerem revocatas liberalitates. *Tacit. 1. hist. c. 20.* Appellari singulos jussit, decima liberalitatis parte apud quemque relicta.

Liberalĭter, adv. *ingenuamente*, *civilmente*, *nobilmente*, ἐλευθερίως, ingenue, ut libero homine dignum est. *Cic. 3. Fin.* Efficque hominis ingenui, & liberaliter educati velle bene audire a parentibus. ¶ Liberaliter eruditus is dicitur, qui optimis artibus institutus est, apud *Cic. 2. Tusc. c. 2.* ¶ Liberaliter servire, est bono animo, & libero, libenter obsequendo. *Ter. And. 2. 3. 22.* Propterea, quod serviebas liberaliter. ¶ Frequenter accipitur pro large, munifice, abundanter, *liberalmente*, Ger. *freygeblich*, Gal. *liberalment*, Hisp. *liberalmente*, ἐλευθερίως. *Nepos in Lysandro, c. 4.* Huic ille liberaliter pollicetur. *Cic. Att. l. 16. ep. 6.* Fui libenter apud Talnam nostrum, nec potui accipi liberalius. *Apul. l. 10. Metam.* Dotem largiri liberalissime. ¶ Item pro indulgenter, & licenter. *Nepos in Chabr. c. 3.* Vivebat laute, & indulgebat sibi liberalius.

Liberatio, onis, f. *liberazione*, השגחה, Ger. *erledigung*, Gal. *delivrance*, Hisp. *liberacion*, λύσις, actus liberandi, remissio, absolutio. *Cic. in Pis.* Quid ego rerum capitalium quæsiones, reorum pactiones, redemptiones, accerbissimas damnationes, libidinosissimas liberationes proferam? *Id. pro Lig. c. 1.* Cum a te non solum liberationem culpæ, sed etiam errati veniam impetravissent. ¶ Accipi-

cipitur etiam pro acceptilatione, quæ a Græcis ἀπογραφὴ dicitur, sive pro absolutione a nexu. Unde Titulus est in Pandectis, *de liberatione legata*.

Liberātor, oris, m. *liberatore*, מציל, Ger. *erlæser*, Gal. *qui delivre*, Hisp. *el que libra, librador*, ἐλευθερωτὴς, λυτρωτὴς, vindex libertatis. *Cicer. 1. Phil.* Patriæ liberatores urbe carebant ea, cujus a cervicibus jugum servile dejecerant. *Curt. l. 3. c. 10.* Terrarum orbis liberatores.

Liberātus, a, um, *liberato*, ἀπολυθεὶς, partic. a liberor. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Cum cavea liberati pulli non pascerentur. *Id. 4. Tusc. c. 1.* Dominatu regio reipublica liberata. *Curt. l. 9. c. 7.* Pœna bis liberatus.

Libĕre, adverb. *liberamente, nobilmente*, ἐλευθέρως, liberaliter, ingenue, quemadmodum liberum hominem decet. *Ter. And. 5. 4. 7.* Tu ne hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educatos libere in fraudem illicis? ¶ Item nullo timore, nullo metu, nulla assentatione, &c. *libremente*, Ger. *frey*, Gal. *franchement*, Hisp. *libremente*, μετὰ παῤῥησίας. *Cic. de Div. l. 2. c. 48.* Animus libere non finis. *Id. Att. l. 4. ep. 16.* Constanter, & libere me gessi. *Id. in Orat.* Ut ingredi libere oratio, non errare licenter videatur. ¶ Libere vivere, est suo more vivere, neque subjici alicujus voluntati. *Terent. And. 1. 1. 24.* Nam is postquam excessit ex ephebis, Sosia, liberius vivendi fuit potestas. ¶ Libere loqui, vel dicere, est confidenter, ut nihil gratiæ tribuas, aut potentiæ alicujus. *Cic. 4. Ver.* Ne quis hoc me magis accusatorie, quam libere dixisse arbitretur. *Idem pro Planc.* Asperius, inquit, locutus est; imo fortasse liberius.

Liberi, orum, m. *figliuoli*, בנים, Ger. *kinder*, Gal. *fils, enfans*, Hisp. *hijos*, τὰ τέκνα, οἱ υἱοὶ, filii, vel filiæ. Romani filios dixere liberos, non simpliciter, sed ad discrimen servorum, vernarumque. *Cic. Att. l. 8. ep. 2.* Vagamur cum conjugibus, & liberis. ¶ Hoc nomine etiam utimur, cum de uno tantum filio, aut filia loquimur. *Cajus l. non est, ff. de verb. sign.* Non est sine liberis, cui vel unus filius, unave filia est. *Sulpic. Cic. 4. Fam. ep. 5.* Malum est liberos amittere. De Tulliola loquitur. Adde *Plaut. Aulul. 4. 10. 5.* ¶ In genit. plurali *liberum* pro liberorum habet *Tac. Annal. 3. c. 33.* ¶ Liberorum appellatione etiam nepotes, & pronepotes, cæterique ex his descendentes contenentur. *Paul. ff. de grad. aff. l. Juriscons.* Liberi vocantur usque ad trineptem. *Callistratus l. liberorum, ff. de verb. signif.* Liberorum appellatione nepotes, & pronepotes, cæterique, qui ex his descendunt, continentur. Hos enim omnes liberorum appellatione lex XII. Tabul. comprehendit. *Cic. 3. Verr.* Habitus fis in liberum loco, sicut mos majorum ferebat. ¶ Dare operam liberis, est procreandorum liberorum causa cum uxore rem habere. *Cic. 1. Off.* Liberis dare operam, re honestum est, nomine obscœnum. ¶ Jus trium liberorum, apud Romanos, erat privilegium quoddam ejus, qui plures liberos procreasset, ut primo in petitione Magistratus præferretur; secundo ut in ipso Magistratu priorem locum teneret; tertio, ut ante annum vigesimum quintum posset ad honores admitti. Hoc autem jure carebat, qui pauciores, quam tres liberos haberet. Poterat tamen Princeps peculiari quadam indulgentia hoc jus iis tribuere, qui totidem liberos non procreassent: cujus exempla leguntur apud *Plin. jun. Juven. Martial.* & alios.

Libĕro, as, avi, atum, a. 1. *liberare, donare la libertà*, לשחרר, Germ. *ledigen*, Gal. *deliverer*, Hisp. *librar*, ἐλευθερόω, manumitto, ex servo liberum facio, libertatem do. Proprie heri est, cum servum de potestate sua emittit. *Cic. 5. Fr. l. 3. ep. 1.* translate. Teque item ab eo vindico, & libero. ¶ Nonnunquam tamen & servus se liberare dicitur, cum periculo suo se redimit. *Cic. 1. de Or.* Si quis apud nos serviisset ex populo fœderato, seseque liberassset. ¶ Translate ponitur pro libere dimittere, ut aliquis abeat. *Cicer. 3. Fam. ep. 7.* Ut eos quam primum ad facultatem ædificandi liberarem. ¶ Item pro extricare, solvere, & molestia, damno eripere. Et construitur cum accus. vel cum accus. & ablat. sine præpos. vel cum accus. & ablat. cum præpos. *a, ab, ex, de. Cic. de Div. l. 2. c. 46.* Quorum linguæ sic inhærent, ut loqui non possint, hæ scalpello resectæ liberantur. *Id. 1. Tusc.* Cum defensionum laboribus Senatoriisque muneribus aut omnino, aut magna ex parte essem aliquando liberatus. *Id. Att. l. 1. ep. 14.* Te a quartana liberatum gaudeo. *Id. 5. Verr.* Cæteros profecto multos ex iis incommodis pecunia se liberasse. ¶ Item pro liberum præstare, incolumen servare, defendere. *Cic. de Univers.* Deus motum cœli ab omni erratione liberavit. *Id. ante Exil.* Arcens urbis ab incendio, & flamma liberavi. ¶ Est item judicii verbum, & significat absolvere, actione intentata liberum judicare. *Cicer. pro Cluen.* Judices hunc, quem jam bis condemnatum acceperant, liberarent? In hac acceptione reperitur etiam cum accus. & genit. sed rarissime. *Liv. l. 45.* Senatus neque liberavit ejus culpæ Regem, neque arguit. ¶ Liberare fidem, est præstare promissum. *Cic. pro Plac. c. 20.* Ipse tamen Furiis satisfacit absentibus, & fidem suam liberat. ¶ Liberare se ære alieno, est creditam sibi pecuniam creditori numerare, sive debita persolvere. *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Ita multæ civitates omni ære alieno liberatæ, &c. ¶ Liberare debitorem dicitur creditor, aut ejus hæres, cum quod sibi debebatur ei acceptum refert. *Paul. l. Legati Titio, ff. de Leg.* Utroque enim modo liberandus est debitor, & utroque casu competit ultro ad liberandum debitorem actio. ¶ Liberare flumen, vel mare, est trajicere, apud *Hygin. fab. 257.* & *Frontin. Stratagem. l. 1. c. 4.* & *l. 4. c. 7.*

Libertā, æ, f. mulier, quæ ex justa servitute in libertatem manumissa est. *Hor. l. 1. Serm. sat. 2.* At hunc liberta fecuri Divisit medium fortissima Tyndaridarum. *Medestin.* Libertis, libertabusque meis libertum libertæ testatoris non contineri, *Libertabus* dixit ad distinctionem, qua si non sit opus, habet in dat. plur. *libertis*, ut & in Anima, Asina, Filia, & similibus adnotavimus.

Libertas, atis, f. *libertà*, חרותה, Germ. *freyheit*, Gall. *liberté*, Hisp. *libertad*, ἐλευθερία, a liber. A *Cic. in 6. Pansad.* definitur his verbis. Quid enim est libertas? potestas vivendi ut velis. *Id. 1. Offic.* Libertate uterentur, cujus proprium est sic vivere, ut velis. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod Græci vocant παῤῥησίαν, hoc est, pro loquendi, admonendi, increpandi fiducia, cum scilicet quivis, quod sentimus, libere loquimur, & ingenue, ut liberos homines decet, cui opponitur assentatio. Differt a licentia, quia libertas accipitur fere in meliorem partem, licentia plerumque in malam partem, diciturque, cum quis libertate abutitur usque ad temeritatem, & protervitatem. *Liv. l. 44.* Omnium rerum libertatem, immo licentiam, si vera dicere volumus, desiderant. *Virgil. 11. Æn. v. 346.* Det libertatem fandi, flatusque remittat. ¶ Quandoque tamen in malam partem accipitur. *Cic. 5. Verr.* Nunquam ipsimet nobis praideremus istam licentiam, libertatemque vivendi. ¶ Interdum libertas absolute ponitur pro loquendi libertate. *Justin. l. 15. c. 3.* Miserius tanti viri, non culpæ, sed libertatis pœnas pendentis. *Hor. l. 2. Sat. 7. v. 4.* libertate Decembri, Quando ita majores voluerunt, utere, narra. ¶ Nonnunquam etiam pro Democratia ponitur, seu pro statu libero Reip. *Tac. Ann. l. 1. c. 1.* Libertatem, & Consulatum Brutus instituit. ¶ Libertates, in plurali num. *Plaut. Cas. 2. 8. 70.* Tribus non conduci possim libertatibus, quin illis comparem magnum malum. Adde *Dig. 49. 14. 45.*

Libertas, atis, f. Dea libertatis, cui templum in Aventino dedicatum fuit. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? Libertatis? Victoriæ? quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut sine Deo regi non posset, ipsa res Deorum nomen obtinuit.

Libertīna, æ, f. *Horat. l. 1. Sat. 2. v. 48.* Tutior at quarto merx est in classe secunda, Libertinarum dico.

Libertīnĭtas, atis, f. status, seu conditio libertinorum. *Ulpian. l. 14. ff. de Probation.* Qui se ex libertinitate ingenuum dicat.

Libertīnium, ii, n. idem quod libertinitas. *Calpurn. Declam. 14.* Ego postulo tenue libertinium, quod &c.

Libertīnus, a, um, adject. ad Libertinum pertinens. *Martial. l. 3. ep. 13.* Et libertinas arca flagellat opes. *Modestin. l. Homo liber. ff. de statu hom.* Libertini conditionis homo.

Libertīnus, i, m. *libertino*, ἀπελεύθερος, qui aliquo pacto se ex servitute, libertatem vindicaverat. Ideft aut censu, aut vindicta, aut testamento. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 6.* ¶ Eundem hominem dicebant libertum, & libertinum, sed libertum quidem, quatenus respectum dicebat ad patronum, qui eum manumiserat: libertinum vero, quatenus significabatur conditio hominis: unde dicebatur libertus Cæsaris, libertus Ciceronis; libertinus homo, libertina mulier. *Cic. in Ver. 3.* inquit, Trebonius fecit hæredem libertum suum. Et paulo post de eodem subdit: Equiti Romano libertinus homo sit hæres. ¶ Ante App. Claudii ætatem, & per ipsa Appii tempora libertini dicebantur libertorum filii. *Sueton. in Claud. c. 24.* Ignarus temporibus Appii, & deinceps aliquandiu libertinos dictos, non ipsos, qui manumitterentur, sed ingenuos ex his procreatos. Vid. *Manut. de quæst. per epist. l. 1. epist. 7.*

Libertus, i, m. *fatto libero di servo*, Ger. *freygelassner*, Gal. *affranchy*, Hisp. *liberto*, ἀπελεύθερος, qui cum esset servus, factus est liber. Relativum est patroni, ut Libertus Cæsaris, &c. V. Libertinus. *Cic. l. 13. Fam.* Ut Ammonium libertum in patroni ejus negotio tueare.

Libet, & lubet, ebat, buit, vel libitum est, imp. 2. *piace*, יאת, Ger. *gefallichkeit*, Gal. *il plait*, Hisp. *agrada, o plaze*, δοκεῖ, ἀέσκει, φίλον ἐστὶ, placet. *Plaut. Pseud.* Cur id ausus facere? B. libuit. *Id. Asin.* Ubicumque libitum erit animo meo. *Cic. pro Quinct.* Sin & poterit Nævius id, quod libet, & ei libebit, quod non licet. *Id. Att. l. 2. epist. 18.* Sed de Repub. non libet plura scribere. *Suet. in Cæs. c. 20.* Cætera item, quæ cuique libuissent, dilargitus est. *Plaut. Amph. 1. 1. 17.* Quodcunque homini accidit libere posse retur.

Libēthra, æ, f. 1. Libethros, Pimplea, λιβήθρα, fons Magnesiæ, in Macedonia. *Solin. l. 4. c. 9. Mela l. 2.* Aliqui dicunt, Libethram cavernam esse ad radicem Libethri montis, fontem Pimpleam vocari. Aliqui eum constituunt in Thessalia, alii in Thracia, alii in Bœotia. Sed Thessalia, & Thracia sunt partes Macedoniæ, Bœotia Thessaliæ contermina est. Fuit Musis sacer.

Libēthrides, f. Λιβηθρίδες, Musæ, a Libethra fonte Magnesiæ Musis sacro. *Pomp. Mela l. 2. Strabo l. 10.* auctor est, Musas appellatas esse Libethridas a Libethro Thraciæ monte, quem postea Macedones tenuerunt, sub quo & antrum fuisse ait Musis Libethridibus a Thracibus consecratum. *Virg. 7. Ecl.* Nymphæ, noster amor, Libethrides, aut mihi carmen, Quale meo Codro, concedite.

Libethrii, m. 2. pop. Magnesiæ, in Macedonia, inter Pieriam ad Bor. & Thessaliam in Aust. Apud eos Libethra fons fuit, Musis sacer. A Musica tamen alieni, & idiotæ habiti sunt, cum Orpheum interemisse ferantur.

Libēthrus, m. 2. Λιβήθριον, mons, oppidum, & fons Bœotiæ, apud Heliconem M. & Coroneam urb. ab ea 40. stad. *Pausan.* ¶ Libethros etiam, seu Libethra fons est Magnesiæ, Musis sacer. *Solin. Plin.*

Libidinālis, vel Lubidinālis, atis, f. libido. *Laber.* apud *Non. c. 8. n. 61.* Lubidinitate labitur.

Libidĭnor, aris, d. 1. *darsi alla lussuria*, ἀκολασταίνω, libidinem perago, voluptati indulgeo. *Suet. c. 28.* Olim etiam, quoties lectica cum matre veheretur, libidinatum incesse, ac masculis vestis proditum affirmat.

Libidinōse, adv. *libidinosamente*, Ger. *muttwillichlic*, Gal. *impudiquement*, Hisp. *luxuriosamente*, ἀσελγῶς, nimis appetenter, secundum animi libidinem. *Cic. 1. Ver. c. 12.* Quæ ille libidinose, quæ nefarie, quæ crudeliter fecerit. *Liv. l. 3.* Abstinebatur a Patribus, in humiliores libidinose, crudeliterque consulebatur.

Libidinōsus, a, um, *libidinoso, lussurioso*, בזיז, Germ. *geyl*, Gall. *impudique*, Hisp. *luxurioso*, ἀσελγὴς, qui in libidinem propensus est, quique Veneri plus quo indulget, molieroſus, intemperans. *Cicer. de Senect. c. 9.* Libidinosa enim, & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti. *Id. Ver. 6. c. 33.* Libidinosissima mulier. *Id. in Pison. c. 27.* Nihil isto scitote esse luxuriosius, nihil libidinosius. ¶ Libidinosas sententias *Cic. pro Domo sua, c. 2.* dixit, quæ pro libidine cujusque feruntur. ¶ Libidinosæ dapes dicuntur exquisitæ, & curiosæ. *Colum. in præf. lib. 10.* Mox cum sequens, & præcipue nostra ætas dapibus libidinosis pretia constituerit. ¶ Libidinosa eloquentia, apud *Quintil. l. 5. c. 12. eloquenza effeminata.*

Libīdo, vel lubīdo, inis, f. 3. *libidine, cupidigia, desiderio*, תאוה, Ger. *mutwill*, Gal. *convoitise, paillardise*, Hisp. *odicio, luxuria*, ἐπιθυμία, est cupiditas in genere, & tam in bonam, quam in malam partem accipitur. id est pro cupiditate tam honesta, quam inhonesta. Dicta est a *libet*. *Sallust. Orat. 1. ad Cæs. de Rep. ordin.* Si tibi bona libido fuerit patriæ gratificandi. *Cic. 4. Tusc.* Libidini subjiciuntur ira, excandescentia, odium, inimicitia, discordia, indigentia, desiderium, & cætera ejusmodi. *Id. 3. Tusc.* Quanquam ipsa iracundia libidinis est pars. Sic enim definitur iracundia, ulciscendi libido. *Sallust. in Catil. c. 7.* Magis in decoris armis, & militaribus equis, quam in scortis, & conviviis libidinem habebant. ¶ Libido nauseæ, est cupiditas vomendi. *Cato c. 156.* Ubi libido veniet nauseæ, cumque apprehendet, decumbat, purgetque se se. ¶ Frequenter in malam partem sumitur, pro cupiditate effrænata, & impetu quodam animi non recto, vel pro qualibet voluptate temere suscepta. *Cic. 4. Tusc.* Iidem inflammant appetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus, impotentiam quandam animi a temperantia, & moderatione plurimum diffidentem. *Id. 1. de Or.* Auctoritate, nutuque legum domitas habere libidines. ¶ Et speciatim pro appetitu venereo. *Id. pro Mil.* Nunquam ille a liberis, a conjugibus vestris effrænatas libidines suas cohibuisset. ¶ Fingere aliquid ad libidinem, *fingersi qualche cosa a suo capriccio*. *Cic. l. 2. de Finib.*

Libitīna, æ, fem. 1. Dea, in cujus templo vendebantur, & locabantur ea, quæ ad sepulturam pertinebant. Aliqui censent, esse Proserpinam Plutonis uxorem. Quia enim Inferorum credebatur Regina, eam mortuis præesse putaverunt. Idcoque etiam ea, quibus mortui veluti exornati ad Inferos deducuntur, in ejus templo Romani voluerunt asservari. Romanorum eruditissimi arbitrati sunt, Venerem esse, quemadmodum tradit Plutarchus in Numa. Apud eundem in Quæstionibus Romanis problema est, cur in templo Libitinæ, quæ eadem, ac Venus putaretur, funebria venderentur. Respondetur, id forte factum, ut indicaretur, eandem Deam & ortui, & interitui præsidere, & eo ipso humanæ fragilitatis homines admonerentur, certo scientes, exitum ab ortu non procul abesse, cum eadem Dea morientibus præsset, & vitam ingredientibus, atque id eo firmati, quod Delphis sit imaguncula Veneris ἀναγυομένης, sive sepulchralis, ad quam manes eorum evocant, quibus libant. Etiam *Dionysius Halicarnassensis* scribit *l. 4.* Servium Tullium, quo numerum nosset quotaonis obeuntium, imperavisse, ut numinus in templum Veneris cognomento Libitinæ ferretur, quoties quis naturæ concederet. ¶ Metonymice ponitur pro morte. *Juven. sat. 12. v. 122.* si Libitinam evaserit æger. *Horat. l. 3. od. ult.* Multaque pars mei Vitabit Libitinam. ¶ Significat & feretrum, seu pyram, in qua mortui collocantur. *Martial. l. 10. epigr. 97.* Dum levis arfura fruitur libitina papyro. ¶ Item pro apparatu, & expensis funeris. *Suet. Ner. c. 29.* Pestilentia unius autumni, qua triginta funerum millia in rationem libitinæ venerunt. ¶ Denique pro sepeliendi arte, seu vendendi ea, quæ ad sepulturam pertinent. *Val. Max. l. 5. c. 2. n. 10.* Qui tunc libitinam exercebant, tum rerum suarum usum, tum ministerium suum gratuitum polliciti sunt.

Libitinārius, ii, m. ἀποδέκτης, ταριχεύτης, is, qui locat, aut vendit ea, quæ ad pompam funebrem sunt necessaria, vel qui curam habet sepeliendorum hominum, a Libitina Dea, in cujus æde asservabantur ea, quæ ad instructionem funebris pompæ erant necessaria. Honestior erat libitinarii conditio, quam pollinctoris. Nam pollinctor servus erat libitinarii, hic pollinctoribus præerat. Igitur cum libitinario tranigi solebat de sumptibus, quos funeri impendi oporteret. Hic deinde pollinctorum, præficarum, vel pilleorum opera administrabat, quæcunque ad justa, ac parentationem pertinerent. *Sen. l. 6. de Ben. c. 38.* An tu Aruntium, & Atejum, & cæteros, qui captandorum testamentorum artem professi sunt, non putas eadem habere, quæ designatores, & libitinarios, vota?

Libitinensis, e, adject. ut Libitinensis porta, apud *Lamprid. in Commodo, c. 16.*

Galea ejus, inquit, bis per portam Libitinensem elata est : Ubi intelligendam esse portam Amphitheatri, qua interfectorum gladiatorum cadavera efferebantur, censet *Kirchman. de fun. Rom. l. 2. c. 20.*

Libitum, i, *n. ciò che piace*, quod libet. *Tacit. 4. Ann. c. 1.* Sua ipsi libita velut in captos exercebant. *Id. l. 12. c. 6.* Vidisse ipsos, arripi conjuges ad libita Cæsarum.

Libo, as, avi, atum, *a. 1. sacrificare*, λείβω, stillo, in sacrificiis fundo, sacrificio, a verbo λείβω, libo, fundo. *Liv. l. 39. c. 43.* Ubi libare Diis dapes, ubi bene precari, mos esset. *Virg. 3. Æn.* Et munera libo intemerata focis. *Cic. 3. de Leg.* Cærtas fruges, certasque baccas Sacerdotes publice libanto. ¶ Translate sumitur pro leviter dare. *Virg. 1. Æn.* Oscula libavit natæ. ¶ Item pro leviter degustare, & quasi primis labris attingere, *gustare leggiermente, assaggiare con le labbra. Virgil. 4. Georg. vers. 54.* Purpureosque metunt flores, & flumina libant. ¶ Item pro sumere, recipere. *Auct. ad Her. l. 4.* Qui tuo nomini velis ex aliorum laboribus libare laudem. h. e. laudis, quæ alteri debebatur, partem præripere, & tibi vindicare. ¶ Item pro excerpere legendo Auctores, &, quod sibi utile est, arripere. *Cic. 5. Tusc. c. 29.* Libasque ex omnibus, quodcunque te maxime specie veritatis movet. ¶ Item pro minuere. *Liv. l. 29.* Integro bello nunquam ante libatis viribus Italiam aggrediendam censent.

Libonotus, m. 2. Λιβόνοτος, Λίψ νότος, *Ostro Garbino*, ventus, idem ac Leuconotus, & Argestis, ita dictus, quod sit ei Libs hinc, & inde Notus. *Isid. l. 13. c. 11.* Sed corrupte apud eum editum est *Libanotus*, cum Λιβανωτὸς, sit liquor λιβάνου, sc. thuriferæ arboris. *Plin. l. 2. c. 47. Sen. l. 5. nat. Q. c. 16.* A meridiano axe Euronotus est, deinde Notus, Latine Auster, deinde Libonotus, qui apud nos sine nomine est. In multis veteribus editionibus est *Leuconotus*.

Libra, æ, *l. libra*, מֹאזְנַיִם, Ger. *ein pfund*, Gal. *livre*, Hisp. *libra*, λίτρα, στάθμιον, ζυγὸς, pondus duodecim unciarum. Est a Siculis, qui obolum dixere λίτρα, Æquivalet assi, & inter minora pondera maximum est, inter majora minimum. Fuit autem libra Romana aliquanto major, quam mina Attica. *Var. l. 3. de L. L.* As erat libræ pondus. *Liv. l. 4. c. 20.* Corona aurea libræ pondo. ¶ Libræ partes eædem sunt atque assis : asses enim librales erant, ut constat ex *Plin. l. 33. c. 3. V. As.* ¶ Erat etiam libra apud Romanos mensuræ genus constans duodecim partibus æqualibus, quas similiter vocabant. *Sueton. in Cæs. c. 38.* Frumenti denos modios, & totidem olei libras. ¶ Erat autem libra hæc teste *Gal. l. 1. de compos. med.* mensura cornea, qua oleum admetiebantur R. interfectæ lineis quibusdam dividentibus ipsam in duodecim partes. Corneis autem mensuris oleum apud Romanos vendi consuevisse ostendit etiam *Hor. l. 2 sat. 2. v. 60.* ¶ Est item libra instrumentum, quo res ponderantur, habens duas lances, ex quarum depressione, vel elevatione justum rei pondus deprehenditur. Unde etiam bilancem vocant. Statera vero instrumentum est, quo res sine lancibus, vel unica lance ponderantur. *Cic. 5. Tusc.* Quo in loco quæro, quam vim habeat libra illa Critolai, qui cum in alteram libræ lancem animi bona imponebat, in alteram corporis, & externa, tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram, & maria deprimat. *Pers. sat. 4.* Scis etenim justum gemina suspendere lance ancipitia libræ. ¶ Emere, & testamentum facere per æs, & libram. V. *Mancipium*, & *Testamentum*. ¶ Libra etiam instrumentum est fabrile, seu potius Geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum, vel fluviorum, num scilicet altiora sint eo loco, quo ea ducere constituimus, quæ machina & *libella* appellatur per diminutionem. Quanquam etiam non raro libræ vocabulum usurpamus pro ipsa altitudine, quam machina hujusmodi deprehendimus. Unde lacum dicimus esse pari libra cum mari, idest æquali altitudine. ¶ Item fontem dicimus esse intra libram montis, cujus scaturigo monte est inferior. *Col. l. 8. c. 17.* Sin autem locus, ubi vivarium constituere censemus, pari libra cum æquore maris est, in pedes novem deprimatur piscina. ¶ Ponitur quoque pro libramento. *Plin. l. 16. c. 36.* Contra flatus quoque pervicax libra Bononiensibus calamis. h. e. pondus æquilibratum. ¶ Est & Libra cœleste signum in Zodiaco positum inter Virginem, & Scorpionem, cumque locum occupans, quem ipse Scorpii chelæ atque adeo ex ipsis compositum. *Macrob. l. 1. in somn. Scip. c. 18.* Libram, idest Scorpii chelas ortui videmus. ¶ Hinc signum Libræ non agnovit *Virg.* fe poft Virginem Scorpionem posuit, cum ait 1. *Georg. v. 33.* Qua locus Erigonen inter, chelasque sequentes, &c. *Ovid.* quoque 2. *Met. v. 195.* Est locus, in geminos ubi brachia contrahit arcus Scorpios, & cauda, flexique utrinque lacertis Partrigit in spatium signorum membra duorum. ¶ Constat autem ex octo stellis, quod Cæsaris ætate octavo, bodie decimo tertio Cal. Octobris, Sole ipsum ingrediente, æquinoctium facit autumnale. *Virg. 1. Georg. v. 208.* Libra dies somnique pares ubi fecerit horas. Aliqui dicunt, Libram esse imaginem Astræ, filiæ Astræi & Auroræ, vel Jovis, & Themidos, ut alii malunt, quæ a gentibus Dea justitiæ antistita habita est. Hujus virginis nos quoque simulacrum retinemus. Fictum autem a Poetis fuit, sæculo aureo, Saturno regnante, Justitiam me cœlo delapsam esse, & forma humana, ut alios Deos, versatam inter homines fuisse, sed tamen scelerum pertæsam, quæ ferreo sæculo a genere hominum admittebantur, ultimam Deorum cœlestium terras reliquisse, & in cœlum remigrasse, ibique pro sidere coruscare.

Libralis, & le, o. 3. *d' una libra*, λιτραῖος, quod est unius libræ. *Plin. l. 19. c. 2.* Excedunt sæpe magnitudinem mali cotonei etiam librali pondere. ¶ Librales ossa sunt, vel quæ libræ unius pondus exæquant, vel quæ lingula librantur, & demittuntur in os bovis. *Col. lib. 6. c. 2.* Libralesque ossas in præfusse adipis liquamine tinctas lingula demittito.

Libramen, inis, *n.* libramentum, vis librandi, & ejaculandi. *Liv. l. 42. c. 65.* Huic spiculo ad libramen pinnæ tres, ut sagittis solent, circumdabantur.

Libramentum, i, *n. uguagliamento, equilibrio, livellatura*, æquamentum. *Col. l. 1. c. 5.* Temperatum libramentum ventorum hyemalium & æstivorum. *Senec. de benef. l. 5. c. 6. de eclipsi solari.* Modo excludit (luna) totius solis aspectum, si recto libramento inter solem terrasque media successit, *a perpendicolo*. Sic *Cic. 4. Acad. c. 36.* extremitatem mathematicam *quasi libramentum* dicit, ob summam æqualitatem. ¶ In aquæductibus libramentum aquæ est collatio altitudinis loci, unde deducitur, cum altitudine loci, quo ducitur, ut aqua commode vel ascendere, ubi opus sit, vel descendere possit. *Plin. l. 31. c. 6.* Libramentum aquæ in centenos pedes facilici minimum erit. h. e. declivitas, seu declivitas quæ deducenda est, *il livello dell' acqua. Vitruv. lib. 8. c. 7.* Si canalibus, (fiat deductio) structura fiat quam solidissima, solumque rivi libramenta habeat fastigiata. h. e. positiones, non quidem æquas, sed initio quidem sublimes, in hoc declives. *Plin. jun. l. 4. epist. ult.* de aqua in parvo quodam fonte crescente, & decrescente ; Nescio quod libramentum abditum & cæcum, quod cum exinanitum est, suscitat, & elicit fontem, cum repletum, moratur & strangulat. h. e. cavea quædam naturalis ad librandam ipsius fontis aquam. ¶ In bellicis tormentis libramenta sunt pondera, quæ ballistis illigantur, ut majore impetu, ac facilius missilia jacere possint. *Tacit. 3. hist. c. 23.* Nisi vincla, ac libramenta tormentorum abscidissent, *contrappesi*. Hinc *Liv.* simpliciter pro pondere, seu magno pondere usurpavit, *l. 38. c. 5.* In arietes tollenonibus libramenta plumbi, aut saxorum, stipitesque robustos incutiebant. Ubi tamen adverte, ideo pondera illa dici libramenta, quia tollenonibus deliciebantur.

Librarium, ii, *n. tablinum, theca*, sive scrinium, quo libri continentur. *Cic. pro Mil. c. 12.* Exhibe, quæso, S. Clodi, librarium illud legum vestrarum. Al. leg. *libellarium*.

Librarius, rii, *m. subst. copista, scrittore di libri*, Germ. *buchschreiber*, Gal. *libraire*, Hisp. *librero*, βιβλιογράφος, qui libros manu sua describit, pretio ad id conductus. Nam qui eos vendit, Græco potius nomine *bibliopola*, βιβλιοπώλης, dicitur. *Cic. Agr. 1.* Concurrunt jussu meo plures uno tempore librarii, descriptam legem ad me afferunt. *Id. l. 14. ep. 21.* Peto a te, ut quam celerrime mihi librarius mittatur, maxime quidem græcus, qui mihi exscribat ὑπομνήματα. ¶ Est etiam nomen a libra deductum, & ponitur pro eo, qui præficitur partiendis pensis. *Juven. sat. 9. v. 109.* Et quæ finxerunt pariter librarius, archimagiri, &c. Quidam tamen hic quoque pro exscriptore, seu bibliopola accipiunt.

Librarius, a, um, *ciò che s' appartiene a' libri*, γραφικὸς, quod ad libros pertinet, ut Atramentum librarium, quo libri scribuntur, quemadmodum fatorium, quo coria, & tectorium, quo parietes denigrantur. *Plin. lib. 35. c. 6.* Omne atramentum sole perficitur, librarium, & tectorium glutino admixto. ¶ Taberna libraria, *libreria*, βιβλιοπώλιον, in qua libri venales prostant. *Cicer. 2. Phil. c. 9.* Nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ conjecisset. ¶ Est etiam adjectivum a *libra*, λιτραῖος, & significat, quod est ponderis unius libræ. *Col. l. ult. c. 53.* Caro in libraria frusta conciditur.

Libratio, onis, *f.* λιτραμός, ponderatio. *Diomed. l. 3.* Auctor hujus *librationis* Agretius. ¶ Libratio aquarum est idem ac libramentum, seu inquisitio altitudinis aquæ, quæ aliquo deducenda est. *Vitruv. l. 8. c. 6. V. Libra*, & *Libramentum*.

Librator, oris, *m. scandagliere*, Ger. *ein wuager*, Gal. *poiseur*, Hisp. *nivelador*, στάθμισμος, qui inducendis aquis peritiam habet librandi, hoc est expendendi, & examinandi altitudinem fontium, vel lacuum, quando scilicet altiores sint eo loco, quo eos ducere constituimus. *Plin. in ep. 30. l. 10.* Superest, ut tu libratorem, vel architectum, si tibi videtur, mittas, qui diligenter exploret, sit ne lacus altior mari, quem artifices regionis hujus quadraginta cubitis altiorem esse contendunt. ¶ Librator etiam dicitur, qui eminus cum hostibus pugnat, tela, aut lapides, aut glandes torquendo. *Tac. l. 13. An. c. 39.* Librationibus, funditoribusque attributus locus, unde eminus lapides, & glandes torquerent.

Libratura, æ, *f.* æquatio superficiei. *Vegetius de Re veterin. l. 2. c. 22.*

Librātus, a, um, ponderatus, æquatus, *equilibrato*. *Cic. 5. Tusc. c. 14.* Unde terra, & quibus librata ponderibus, quibus cavernis maria sustineantur. *Liv. lib. 30. cap. 10.* Gravior, & pondere ipso libratior superne ex onerariis ictus erat. ¶ Item complanatus, ad libellam positus. *Vitruv. l. 8. c. 6.* Archimedi placet, æquam non esse libratam, sed sphæroides habere schema. h. e. non habere æquam superficiem, sed curvam, & rotundam.

Librile, *n. 3. ζυγὸς*, idem est, ac libra, vel est scapus libræ, ut exponit *Festus*, hoc est trabs illa transversa, ex qua lances dependent. ¶ Accipitur & pro tota libra. *Gel. l. 20. c. 2.* Perpendi in librili. ¶ Item pro instrumento bellico, de quo ita *Paulus ad Fest.* Librilia appellantur instrumenta bellica, saxa scilicet ad brachii crassitudinem in modum flagellorum loris revincta. ¶ Hinc librilis adject. *Cæs. l. 7. B. G. c. 81.* Fundis librilibus, fudibusque Gallos pertrerent. h. e. fundis librales lapides projicientibus.

Libripens, dis, *m. ζυγοστάτης*, qui ante argentum signatum, cum Romani adhuc ære gravi uterentur, militibus appendebat stipendia, a *libra*, & *pendo*, quia libra ænea militibus ea grave pendebat in stipendium. Olim enim pecuniam pendebant, non numerabant. *Plin. lib. 33. c. 3.* Populus R. ne argento quidem signato ante Pyrrhum Regem devictum usus est. Libralis (unde etiam nunc libella dicitur) & dipondius appendebatur assis. Quare *æris gravis pœna dicta*, & adhuc *expensa* in rationibus dicuntur, item *impendia*, & *dependere*. Quia & militum stipendiorum, h. e. stipis ponderandæ pensatores, *libripendes* dicuntur. Qua consuetudine in his emptionibus, quæ mancipii sunt, etiam nunc libra interponitur. Hæc *Plinius*. ¶ In mancipationibus quoque, & in testamentis, libripendis opera utebantur. V. *Mancipium*.

Libro, as, avi, atum, *a. 1. pesare, ponderare, esaminare*, ῥέπω, Ger. *wuegen*, Gal. *poiser*, Hisp. *pesar*, πλαστρίζω, στάθμίζω, στάθμόω, propriæ signat libra ponderare, atque expendere, a *libra*. *Plin. lib. 19. c. 5.* In priore mire tenui pediculo libratur pondus immobile aurei. ¶ Librare aquam apud *Vitruv. l. 8. c. 6.* est ejus altitudinem explorare, & deducere ad libram cum altitudine loci, quo ducenda est. V. *Libra*. ¶ Translate est æstimare, examinare. *Apul.* Omnia prius, quam aliquid statuas, libranda sunt. *Stat. 9. Theb.* Paulum stetit anxius heros, librabatque metus. ¶ Metaleptice sumitur pro æquare. *Colum. l. 4.* Sic permensum, & libratum opus in similitudinem vervacti semper procedit. *Id. l. 10.* Et paribus Titan orbem librraverat horis. ¶ Item pro jaculari, & librando jacere, quasi libra, idest juste dirigere. *lanciare. Virgil. 9. Æn.* Hoc actior idem ecce aliud summa telum librabat ab aure. *Plin. in Paneg.* Cum libero Marte nunc eminus tela librares, nunc vibrata suscipieres. ¶ Hinc etiam aves se librare dicuntur, cum se in aera tollunt, vel ex aere demittunt. *Ovid. 8. Met.* Corpus libravit in alas. *Virg. 4. Georg. de apibus* : sæpe lapillos Tollunt, his se se per inania nubila librant. *volando si contrappesano*.

Libs, Libis, *m. 3. Garbino*, Λίψ, Africus, ventus ab occasu brumalis flans adversus Vulturnum, ita dictus, quasi Λιβύη, a Λιβύη, *Libya*, quod a Libya spirat. Nam similiter Latinis Africus dicitur, quia ab Africa spirat. Hujus venti meminere *Plin. l. 2. c. 47. & Gel. lib. 2. c. 22.* ¶ Invenitur interdum eadem significatione, qua Libys, h. e. homo ex Libya. *Sidon. carm. 9. v. 94. Labores Herculis recensens* : Nessus, Libs, juga, poma, virgo, serpens. Ubi per *eo Libs* Antæum intelligit.

Libum, bi, *n. 2. focaccia*, genus dulciarii cibi, ex farre, caseo, melle, & oleo, a verbo *libo*, quod libandi causa fieret, ut ait *Varr. lib. 6. de L. L. Cato R. R. c. 75.* Libum sic facito, caseum bene distere in mortario, ubi bene triveris, farinæ siligineæ libram, aut, si voles tenerius esse, selibram similaginis solum eodem indito, permisceto que cum caseo bene, ovum unum addito, & permisceto una bene, inde panem facito, folia subdito, in foco calido sub testa ea coquito leniter. *Virg. 7. Æn. v. 109.* Et adorea liba per herbam subjiciunt epulis.

Liburna, æ, vel Liburnica, *f.* Λιβυρνὶς, genus navigii levissimi, velocissimique, quod *Liv. l. 34.* levem biremem appellat. Ratio nominis tracta est a Liburnis populis in Illyrico, qui olim navibus velocibus usi, Jonium mare, insulasque prædabantur. Qua ex causa Romani naves leviatæ, celeritateque præstantes Liburnas appellavere, aut Liburnicas, sicut refert *Appianus*. Ejus descriptionem pete ex *Vegetio l. 5. c. 4. 7. & 13. Hor. in Epod.* Ibi Liburnis inter alta navium amice propugnacula *Sust. in Aug. c. 17.* Utrobique parte Liburnicarum demersa, simulque ejus, qua vehebatur, fusis armamentis, & gubernaculo distracto.

Liburni, *m. 2. Λιβυρνοὶ*, populi ex Liburnia. Hos Servius Rhætorum Vindelicorum partem fuisse, & ab Amazonibus originem traxisse ex Horatio testatur. *Virg. 1. Æn.* Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus Regna Liburnorum. ¶ Liburni item servi erant ex Liburnia. *Juv. sat. 4. 75.* Primus, clamante, Liburno, Currite, jam sedit, rapta properabit ab olla. ¶ Lecticarii etiam, & hujusmodi infimæ operæ homines Liburni erant. *Id. sat. 6. v. 475.* Ponunt Cosmetæ tunicas ; tarde venisse Liburnus Dicitur. *Id. sat. 3. v. 240.* Ingenti curret super ora Liburno. Sunt tamen, qui posteriore hoc loco intelligunt lecticam ad modum Liburnicæ navis constructam, in qua dissores elati per urbem veherentur.

Liburnia, æ, *f. Croazia*, Germ. *Crabaten*, & *Kraya*, Λιβυρνὶς, regio Illyrici ad Occid. supra intimum Adriatici sinus recessum, inter Istriam, & Dalmatiam ad Or. ab ea Titio fl. divisa.

Liburnica, æ, V. Liburna.

Liburnicus, a, um, quod ad Liburniam, seu ad Liburnos spectat, ut Liburnicus sinus, *il Quarnero*, sinus maris Adriatici. Liburnicum mare, *Mare di Dalmazia*,

ejis, inter Dalmatiam propriam, & Istriam. *Plin. l.* 31. *c.* 26. Liburnicę insulę.

Liburnum, i, lecticæ genus. V. *Liburni*.

Liburnus, a, um, adject. idem quod Liburnicus. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 44. Contis rostra Liburna sequi. ¶ Liburni, orum, Liburniæ populi. *Plin. l.* 3. *c.* 21. V. supra *Liburni*.

Libus, i, m. idem quod Libum. *Nigid. apud Non. c.* 3. *n.* 227. Faciat libos quatuor.

Libya, æ, f. 1. filia Epaphi, & Cassiotæ. *Isid. l.* 14. *c.* 5. Apud *Dict. l.* 2. *Gen.* pro Cassiota Cassiopea scriptum est. Ex Neptuno Busiridem peperit: aliqui addunt Ægysthum. Regnavit in ea Africæ parte, quæ ab ea Libyæ nomen accepit.

Libya, æ, vel Libye, es, f. 2. Λιβύη, latissime sumpta eadem est, ac Africa. Sic enim Africa a Græcis dicta fuit. Origo nominis est ab Hebræis. Nam Afri dicuntur לובים, Lybim. ¶ Libya pauló restrictior erat pars Africæ inter Æthiopiam ad Or. & mare Atlanticum ad Occ. Ejus varias divisiones V. apud *Geographos*. ¶ Est etiam hoc nomine fluvius in Mauritania.

Libycus, a, um, *Libiaco*, Λιβυκός, quod ad Libyam spectat. *Virg.* 4. *Æn.* Te propter Libycæ gentes, Nomadumque Tyranni Odere. ¶ *Libycus campus*, agri Argivi pars, inde nomen habens, quod illuc primum truges ex Libya allatæ sint a Cerere. Libycum mare, *mare di Barka*, mare Africæ, quod Cyrenaicam alluit.

Libyphœnices, vel Libophœnices, m. 3. pop. Africæ proprie dictæ, Byacenam regionem incolentes, ubi nunc Regnum Tunetanum.

Libys, yos, & ys, m. 3. Λίβυς, vir ex Libya. *Prudent. l.* 2. *cont. Symmach. v.* 685. Affirmentque, Libyn Collinæ a cardine portæ Annibalem Jovis imperio, Martisque repulsum.

Libyssa, æ, f. Λίβυσσα, quæ est ex Libya. *Catul. carm.* 7. Quam magnus numerus Libyssæ arenæ. ¶ Libyssa item Ceres ab Argivis cognominata est, quod ex Libya fruges attulisset in agrum Argivum. *Fest.*

Libyssinus, a, um, adject. idem ac Libycus, a Libyssa. *Catul. carm.* 59. Num te læena montibus Libyssinis Tam mente dura procreavit?

Libyssicæ fabulæ dicuntur ab *Isid.* 1. *Orig. cap.* 39. in quibus homines inducuntur cum bestiis colloquentes.

Libyssinus, m. 2. Λιβύσσινος, dictus est Apollo ab his, qui Pachinum Siciliæ promontorium incolebant, eo quod immissa Libybus, hoc est Carthaginensibus hostibus, peste, pene cunctos subita morte interemit. *Macrob. l.* 1. *Saturnal. c.* 17.

Libystis, idis, f. 3. Λιβυστίς, quæ est ex Libya, a Libys. *Virg.* 8. *Æn.* Et pelle Libystidis urbe.

Libystos, f. 2. opp. Scytharum Aroterum, non procul ab ost. Danubii. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Licens, tis, adject. *licenziofo*, *libero*, quod licet, aut liberum est, παῤῥησιαστικός. *Stat. l.* 1. *Silv. ult.* Quis spectacula, quis jocos licentes, &c. *Martial. l.* 4. *epigr.* 8. egrestæ timet ire licenti Ad matutinum nostra Thalia Jovem. *Cic.* 3. *Orat. c.* 48. Inde illic licentior, & divitior fluxit dithyrambus. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. *n.* 2. Licentior vita. h. e. dissoluta.

Licenter, adv. *licenziosamente*, Ger. *freÿeulich*, Gal. *licencieusement*, His. *licenciosamente*, ἀδεῶς, nimium libere, a *licens*. *Cic. in Or. c.* 23. Non ut licenter videatur errare. *Id. pro Cal.* Sed licentius, liberius, familiarius cum domina vivere.

Licentia, f. *licenza*, *presunzione*, רשׁיון, Ger. *erlaubung*, Gal. *licence*, His. *licencia*, ἄνεσις, ἄδεια, libertas immoderata, impunitaque quædam facultas agendi, dicendique, quicquid velis. In malam fere partem accipitur, in quo differt a libertate, quia licentia est, cum quis libertate abutitur usque ad temeritatem, & procacitatem. *Cic. in Rull.* 1. *c.* 5. Nunc prospicite omnium rerum infinitam, atque intolerandam licentiam. *Id. pro Cal.* Is abhorret non modo ab hujus sæculi licentia. ¶ Aliquando etiam in meliorem partem accipitur, ut idem sit, quod libertas. *Cic.* 3. *Off.* Nobis autem nostra Thalia Jovem, quod licebit, defendet. *Id. l.* 1. *Off. c.* 29. Pueris non omnem licentiam Judendi damus. Dicimus etiam, licentiam permittere, *Cic.* 1. *Tusc.* licentiam largiri. *Id.* 2. *Acad.* licentiam præcidere, &c. *Id. Verr.* 4. & 5. ¶ Licentia etiam παῤῥησία, est Figura sententiarum. *Auct. ad Her. l.* 4. Licentia est, cum apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen aliquid pro jure nostro dicimus, quod eos minime offendat, aut quod bi diligunt, cum in aliquo errato vere reprehendi posse videantur.

Licentiosus, a, um, *licenzioso*, *prosontuoso*, Ger. *muthwillig*, Gal. *licentieux*, His. *licencioso*, παῤῥησιαστής, qui nimia utitur licentia. *Quintil. l.* 2. *c.* 10 Nam Ebor dicere non minus est licentiosum, quam si Sulpicium, & Gutturi subjicerent o mediam in genitivo. *Apul. l.* 4. *Metam.* Lamentationes licentiosæ. *Senec. in excerpt. controv. l.* 6. *controv. ult.* Non in illa cultus luxuriosior, non conversatio cum viris licentiosior.

Liceo, es, cui, citum, n. 2. *essere stimato nell' incanto*, *essere pregiato*, יקר, Ger. *gesetzt*, *und ein geld angeschlagen*, Gal. *etre mis a prix*, His. *ser puesto en precio*, πλειστηριάζομαι, est in auctione æstimari. A Grammaticis in neutris passivis numeratur. Construitur vel absolute, vel cum communibus casibus. Si ablativus personæ agentis exprimendus sit, ad verbum *licor* confugiendum est. *Plaut. Men.* 5. 9. 97. Omnia venibunt, quiqui licebunt, præsenti pecunia. h. e. quomodocunque æstimabuntur. *Cicer. Att. lib.* 12. *ep.* 23. De Drusi hortis quanti licuisse tu scribis. *Hor. l.* 1. *Ser. sat.* 6. Contra Levinum Valeri genus, unde Superbus Tarquinius Regno pulsus fuit, unius assis, non unquam pretio pluris licuisse. *Martial. l.* 6. *epigr.* 66. Parvo cum pretio diu liceret.

Licĕor, ris, d. 2. *offerire il prezzo nell' incanto*, תיקור, Ger. *drauffbieten*, Gal. *prifer*, *mettre en chere*, His. *pouer en precio*, *en almoneda*, ὑπανίσημαι, μαγγανεύω, pretium offero in auctione alicujus rei. Construitur vel absolute, vel cum acc. vel etiam cum gen. vel abl. pretii. *Cic.* 5. *Verr.* Liciti sunt usque eo quoad efficere posse arbitrabantur. *Id. pro Cæc.* Licetur Ebutius, deterrentur emptores multi, fundus addicitur Ebutio. *Idem* 3. *Off.* Non licitatorem venditor, nec qui contra se liceatur, emptor apponet. *Pers. sat.* 5. *in fin.* Et centum Græcos curto centusse licetur. ¶ Mos erat Romanis, ut in auctionibus, qui liceretur in turba, & pretium augeret, digitum tolleret. Hinc *Cic. Ver.* 5. *c.* 11. Utrum est æquius, eum qui manu quæsierit, an eum, qui digito licitus sit, possidere?

Licessit, pro licuerit, *Plaut. Asin.* 3. 3. 13. Næ iste hercle ab ista non pedem discedat, si licessit.

Licet, ebat, ĭcuit, vel licitum est, imp. 2. *essere lecito*, Germ. *es gienget sich*, Gal. *il est permis*, His. *es licito*, ἔξεστι ἐστί, ἔξεστιν, ἔστιν, fas est, honestum est, rectum est, a δίκη *jus*, δ in *l* abeunte, ut δάκρυον, lacryma, Ὀδυσσεύς, Ulysses. *Cic.* 13. *Phil.* Neque enim, quod quisque potest, id ei licet. *Id. ibid.* Licet nemini contra patriam ducere exercitum, si quidem licere id dicimus, quod legibus, quod more majorum, institutisque conceditur. *Senec. l.* 1. *de clement. c.* 18. In servum omnia licent. ¶ Sæpe significat, possibile est, conceditur, potestas datur. *Cic. pro Mur.* Neque jam mihi licet, neque est integrum ut &c. *Martial. l.* 3. *epig.* 44. Piscinam peto, non licet natare. ¶ Sæpe etiam ponitur pro facile est. *Cic.* 1. *Off.* Licet ora ipsa cernere iratorum. ¶ Cum verbo licet infinitivus usurpari potest vel active, vel passive, pro arbitrio. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 22. Id cum multis aliis rebus, tum e Pontificio jure, & cæremoniis sepulchrorum intelligi licet. ¶ Si conjungatur cum infinitivo *esse*, vel alio ex neutris primi ordinis, ut *vivere*, *redire*, &c. post illum infinitivum modum potest habere tum dat. tum acc. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 15. Licuit enim esse otioso Themistocli, licuit Epaminondæ. *Id. pro Corn. Balbo.* Quid, si civi Romano licet esse Gaditanum sive exilio, sive rejectione hujus civitatis? *Plaut. Pseud.* 1. 1. 24. Licet me id scire. Al. leg. *mi*. ¶ Regit etiam conjunctivum sine conjunctione *ut*, quemadmodum oportet. *Cic.* 1. *de Orat.* Fremant omnes, licet; dicam, quod sentio. *Id.* 1. *de Inv.* Sequatur Hermagoræ, licebit. ¶ Frequenter ponitur cum acc. & præp. *per*, ut Si per te licebit; Non licet mihi per te hinc abire; licet hoc mihi per leges facere, vel non licet per leges facere. *Cic. pro Flacco.* Cur his per te frui libertate sua, cur denique esse liberos non licet? ¶ *Licessit*, *licitum*, *licturum*. V. suis locis.

Licet, *benchè*, *sebbene*, εἰ, καίπερ, εἰ καί, conjunctio adversativa, quæ significat *etsi*, *quanquam*, *quamvis*. *Cic. pro Rosc. Am.* Licet hercule undique omnes in me terrores, periculaque impendeant omnia. *Virg.* 6. *Æn.* Licet ingens janitor antro æternum latrans exangues terreat umbras. ¶ Eodem modo, ac significatione usurpatur licebit. *Ovid.* 5. *Trist. eleg.* 14. Detrahat auctori multum fortuna licebit. *Horat. Epod.* 15. Sis pecore, & multa dives tellure licebit. ¶ Quamquam hujusmodi, quæ Conjunctiones a Grammaticis appellantur, nihil aliud quam Verba sunt.

Lichanos, i, Λιχανός, unus ex phthongis musicis mobilibus, qui inter flantes, & immotos sunt in tetrachordo disposito. Est autem duplex, alter a recentioribus Musicis vocatur *G sol re*, alter *D sol re*. Primus est mediarum chordarum, secundus summarum. *Vitruv. l.* 15. *c.* 4. V. ibi *Bald. in Lexico*.

Lichen, enis, m. λειχήν, morbus in cute faciei serpens, Latino nomine mentagra dictus. *Plin. l.* 26. *c.* 1. Gravissimum ex his lichenas appellavere Græco nomine. *Martial. l.* 11. *ep.* 97. Non triste mentum, sordidique lichenes. ¶ Nascitur hic morbus etiam in equorum facie, & super pedum ungulas. *Plin. lib.* 28. *c.* 11. Equi lichene vexati. ¶ Est etiam herba quædam in saxosis locis nascens, folio uno ad radicem lato, caule uno parvo, longis foliis dependentibus, quæque inter alia etiam ad lichenas prodest: Italice *fegatella*. *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Lichinos, es, f. 1. filia Dædalionis, virgo præstantissima forma. Anno ætatis decimo quarto Penio nupit. Cum Mercurius e Cyllene monte, Apollo Delphis rediret, Lichiones amore accensi sunt. Mercurius caduceo tactam Lichionem sopivit, remque cum illa habuit. Apollo anus specie ad Lichionem noctu ingressus est. Ex Mercurio Antilochum peperit, qui famosissimus latro fuit, ex Apolline Philemonem, qui cithara, & Poetica arte præstitit. Tandem propter superbiam, qua se Dianæ præferebat pulchritudine, ab illa sagittis confossa est. *Boccat. l.* 11. *Gen.*

Lichnobii. V. Lychnobii.

Licia, orum, n. *lici*, Germ. *weebergreiff*, Gal. *lices*, His. *lizos*, μίτοι, ῥάμματα, sunt fila, quibus in telis textrices implicant stamina, quamvis nonnunquam etiam pro ipsis accipiantur staminibus. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Plurimis vero liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria instituit. ¶ Magnus liciorum usus in venereis fuit, nempe quia iis putarent mentes implicari, ac conturbari, haud secus ac liciis implicatur stamen. Ea autem licia discolora erant, ut loquitur *Apuleius in Apol.* sive varii coloris filis intorta, ut id extulit Petronius. *Virg. Ecl.* 8. *v.* 33. Terna tibi hæc primum triplici diversa colore licia circumdo. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 375. Tunc cantata tenet cum fusco licia rhombo. ¶ Usurpatur hoc nomen & in singulari numero. Hinc per licium & lancem furtum concipere; de quo V. in *Lanx*.

Licini boves dicuntur, qui cornua habent sursum versum reflexa. *Philargyr. ad* 3. *Georg. v.* 55.

Licinia, æ, f. genus olivæ, ita dictum ab inventore. *Col. l.* 12. *c.* 49. Videntur autem & alia genera huic rei magis esse idonea, sicut Liciniæ, & culmineæ.

Licinianus, a, um, ad Licinium pertinens, quod est nomen proprium Romani civis. *Cato R. R. c.* 6. Oleam Licinianam serere. Eam primum bonitatis locum obtinere, tradit *Colum. de arborib. cap.* 17. Dicta a quodam Licinio est, qui eam vel apprime coluit, vel invexit. *Colum. l.* 1. *R. R.* 3. *a med.* Liciniana illa jugera, quæ plebis tribunus viritim diviserat: h. e. C. Licinius Stolo, qui tribunus plebis legem tulit, ne quis plus quingentis jugeribus possideret: & primus post reges exactos septena jugera plebi viritim divisit. Sed idem postea decem millibus æris a M. Popillio Lænate ipsa sua lege damnatus est, quod mille jugerum agri cum filio possideret, eoque emancipando fraudem legi fecisset, uti narrant *Liv. l.* 6. *c.* 35. & *l.* 7. *c.* 16. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. *Plin. l.* 18. *c.* 3. *a med. Colum. l.* 1. *c.* 3. *ad fin.* & *Val. Max. l.* 8. *c.* 6. *n.* 3. ¶ *Liciniani* cognominati sunt filii posterique Catonis Censorii, ex Licinia prione ejus conjuge: sicut ex posteriore filia Salonii *Saloniani*: quos inter Uticensis fuit. *Plin. l.* 7. *c.* 14.

Licinium, ii, n. *tasta*, linamentum, licium medicamine illitum plagis sanandis. Est *Vegetii l.* 2. *c.* 22. & 48. *de re Veterin.*

Licinius, a, um, ad Licinium pertinens, ut Licinia olea, apud *Colum. l.* 5. *c.* 8. Licinia lex apud *Cicer. de Amic. c.* 25.

Licitatio, onis, f. *offerta all' incanto*, ἀνώνησις, auctio, oblatio pretii in auctione. *Cicer.* 4. *Ver.* Exquisitis palam pretiis, & licitationibus factis deferibebat Censores binos in singulas civitates Timarchides. *Paul. Dig.* 39. 4. 9. Licitatione vincere.

Licitator, oris, m. ἀνωνήτωρ, πλειστηριαστής, qui crebro licetur, quique pro re emenda, conducendave pretium alio majus pollicetur. Licitatorem apponere, est subornare aliquem, qui coram emptore majus pretium offerat, ut res plurit æstimetur, vendaturque. *Cic. ad Maximum l.* 7. *Fam.* Nunc quoniam tuum pretium novi, licitatorem potius apponam; quam illud minoris veneat. *Id.* 3. *Off.* Tollendum igitur ex contrahendis rebus omne mendacium, non licitatorem venditor, nec, qui contra se liceatur, emptor apponet.

Licito, & licite, adverb. idem quod licite. *Solin. c.* 11. (*al.* 16.) Ædem Dianæ nudus vestigia nullus licito ingreditur. *Martian. Dig. l.* 30. *c.* 3. Siquid alicui licite fuerit relictum.

Licitor, aris, atus sum, d. 1. freq. a *licetor*, sed tamen ejusdem omnino significationis. *Plin. l.* 1. *c.* 38. Aristidis Thebani pictoris unam tabulam centum talentis Rex Attalus licitatus est. *Curt. lib.* 4. *cap.* 1. Licitamini hostium capita. ¶ Translate ponitur pro decipiendo inducere. *Fest.* ¶ Licitari item, testis *Nonio c.* 2. *n.* 505. congredi & pugnare significat. *Catil. ibid.* Quin mathæra licitari adversum eum cœpisti furens.

Licitum est, præt. verbi *licet*. Sed sæpe usurpatur pro præsenti *licet*, instar nominis. *Plaut. Amph.* 2. 1. 70. Qui introire in ædes nunquam licitum est. id est, nunquam permittitur.

Licitūrus est, partic. temporis futuri verbis licet. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Quod nihilo magis ei licituram esset plebejo Remp. perdere. *Liv. l.* 32. *c.* 21. *ad fin.* Non quemadmodum hodie utrumque vobis licet, Sic semper licituram est.

Licĭtus, a, um, adject. quod licet, *lecito*. *Ulp. l.* 2. *Dig. de jure patron.* Negotiatio licita. *Virg.* 8. *Æn.* Et licito tandem sermone fruuntur.

Licium, V. Licia, orum.

Lictor, oris, m. *littore*, *birro*, ῥαβδοῦχος, unus ex servis publicis Consulum, vel aliorum Magistratuum, qui fasciculos virgarum cum securi ferentes Magistratus præcedebant, a *ligo*, ideft, a ligandis reis. Festus censet, dictum esse a ligandis virgarum fascibus. A. Gellius alia duo etyma proponit ex Tyrone Ciceronis liberto. eum V. *lib.* 12. *c.* 3. *Cic. pro Rab. cap.* 4. Lictor colliga manus. ¶ Quicunque apparebant Magistratibus in Urbe hoc apparitionis genere, erant e Plebe Romana, teste *Liv. lib.* 2. Imo etiam ante bellum Punicum confectum Plebs R. lictores e suo corpore tribuebat, ut Magistratibus in provinciis apparerent. Sed Punico bello confecto, qui Magistratibus in provincia apparerent quolibet apparitionis genere, ii fere e Bruttiis fuere, unde Bruttiani dicti sunt. Cum enim ad Annibalem defecissent, pulsi, victisque Pœnis, Romani Bruttios ignominiæ caussa nec milites scripsere, nec habuere pro sociis, sed Magistratibus in provinciam euntibus parere, & præministrare servorum vice jusserunt. *Gel. l.* 10. *c.* 3. ¶ Lictoribus usi sunt Consules, Prætores, Interreges, Dictatores, & siqui alii Magistratus non potestatem solum habuerunt, sed etiam imperium. Et ab initio quidem lictores duodecim instituti sunt, & duodecim tandiu fuerunt, quandiu Resp. in potestate Regum fuit. Sed exactis Regibus lictores facti sunt viginticquatuor, quia duodecim singulis Consulibus apparebant; omnes autem 24. Dictatori. Imo institutis Proconsulibus, Prætoribus, & siqui alii Magistratus imperium præ se ferebant, alii lictores præter viginti quatuor additi sunt, videlicet sex pro Prætoribus, sex pro Proconsulibus, &c. Fœminas quoque Augustas lictores habuisse, tradit *Liss. ad l.* 1. *Ann. Tac.* ¶ Munera lictorum hæc erant: Magistratibus administrabant in omnibus

rebus, quæ opus ei essent; gestabant ante Magistratus virgarum fasciculos, in quorum uno securis inclusa erat: Populum summovebant, ut locus esset Magistratibus prætereuntibus, eos, qui Consulibus obviam venirent, jubebant de equo descendere: fontes virgis cædebant, & securi feriebant. Hinc a *Livio l.* 45. summotores dicti sunt. Denique Comitiis Curiatis lictores triginta pro triginta Curiis suffragabantur. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 17. & *l.* 2. *c.* 15. ¶ Proximus lictor dicebatur, qui cæteris præerat, & proximus magistratui erat ad jussa excipienda. *Sallust. in Jugurth.* Qui proximus lictor Jugurthæ carus acceptus semper ei fuerat. Hic a *Cic. ep.* 1. *ad Q. Fr.* primus lictor dicitur.

Lictorius, a, um, ῥαβδοῦχικός, quod ad lictorem pertinet. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Fasces lictorios januæ summisit, cui se Oriens, Occidensque summiserat.

Lidūna, æ, f. recessus maris, sicut Malina accessus; quæ duæ voces a Germanicis sumptæ post Drusi Germanici tempora a quibusdam usurpabantur. *Marcell. Empir. c.* 25. Liduna ante prandium. V. *Rosin. antiq. Rom. l.* 2. *c.* 14.

Lien, enis, & **Lēnis**, is, m. 3. *milza*, Germ. *miltz*, Gal. *rate*, *ratelle*, Hisp. *bazo*, σπλὴν, viscus est in humano corpore, alio nomine splen. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ventriculo adnectitur lien in sinistra parte adversus jecur, cum quo locum aliquando permutat, sed prodigiose. *Cato R. R. c.* 157. Lienes turgent. *Cels. l.* 5. *c.* 9. At lienis, ubi affectus est, intumescit. ¶ Cursu lien intumescere solet, & dolorem afferre. Hinc eleganter *Plaut. Merc.* 2. 1. 14. Genua hunc cursorem deserunt: seditionem facit lien, occupat præcordia.

Lienicus, a, um, idem, ac lienosus. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Hæc & Illita lienicis. *Hordum.* tamen legit *lienteriis*.

Lienōsus, a, um, σπληνικὸς, σπληνώδης, qui liene laborat. Accidit autem hic morbus (ut inquit *Aristoteles l.* 3. *de part. anim.*) quoties plus excrementi in lienem divertit, quam calor ejus visceris possit conficere. *Plin. lib.* 7. *c.* 2. Sicut Pyrrho Regi pollex in dextro pede, cujus tactu lienosis medebatur. *Plaut. Cas.* 2. 6. 62. Cor lienosum, opinor, habeo.

Lienteria, æ, f. 1. λειοντερία, lævitas intestinorum, passio cœliaca, passio ventriculosa, species alvi fluxus præternaturalis, cum intestina ob imbecillitatem cibum non continent, sed talem propemodum excernunt, qualis est ingestus. *Cels. l.* 2. *c.* 1. Fit lævitas intestinorum, quæ lienteria vocatur. Plerique tamen editiones habent λειοντερία, Græcis litteris.

Lienterīcus, a, um, adject. qui lienteria laborat. V. *Lienicus*.

Ligāmen, inis, n. idem, ac ligamentum. *Col. l.* 11. *c.* 2. Vitium ligamina.

Ligamentum, ti, n. *legame*, *legatura*, אסור, Ger. *ein band*, Gal. *lien*, *liement*, Hisp. *atadura*, δεσμὸς, σύνδεσμος, id, quo aliquid ligatur. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 54. Vulneribus ligamenta parare.

Ligariānus, a, um, adject. ad Ligarium civem R. pertinens, ut Ligariana oratio, qua Cicero Ligarium nobilem Romanum defendit apud Cæsarem, quod in civili bello a Pompejo stetisset. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 19. Ligarianam præclare auctoritas sua commendavit.

Ligātio, onis, f. ligamen, ligatura. *Scribon. Larg. compos.* 255. Hoc malagma facit ad nervorum ligationem.

Ligatūra, æ, f. ligamen, *legatura*. *Palladius lib.* 1. *c.* 6. Ligatura in vitibus locum debet mutare.

Ligātus, a, um, *legato*, a ligo. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 6. Filium ejus impuberem ligatum a Prætore missum in carcerem necandum esse dixit. *Tibul. l.* 1. *el.* 6. *v.* 73. Quamvis non vitta ligatos Impediat crines.

Ligēa, f. 1. λιγεία, Nympha, filia Nerei, & Doridis, a λιγὺς, ἡ, ὑ, *stridulus*, *sonorus*, nempe a cantus suavitate. *Virg.* 4. *Georg. v.* 336. Drymoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoceque.

Ligellum, li, n. *casetta*, κλίβανος, *cisellino*, breve domicilium, & tuguriolum. *Non. c.* 2. *num.* 504. *Plaut. Aul.* 2. 4. 22. Divum, atque hominum clamat continuo fidem, de suo ligello fumus si qua exit foras. Alii rectius legunt *rigillo*. Al. *ligillo*. h. e. parvo ligno.

Liger, & **Ligeris**, is, m. 3. Liger, *la Loire*, fl. Galliæ Celticæ. *Cæs. lib.* 7. *B. G. c.* 5. Cum ad flumen Ligerim pervenissent. *Tibul. l.* 1. *el.* 8. Carnuti & fluvii cærula lympha, Liger.

Ligerīcus, a, um, ad Ligerim pertinens. *Inscrip.* apud *Gruter. pag.* 472. *n.* 1. L. Tauricio patrono nautarum Araricorum, & Ligericorum.

Lignarius, ii, subst. m. *legnajuolo*, qui lignatum it. *Liv. l.* 35. *c.* 41. Et iidem porticum extra portam Trigeminam inter lignarios fecerunt.

Lignārius, a, um, ξυλικὸς, quod ad lignum pertinet, ut Faber lignarius, *legnajuolo*, qui ligna dolat. *Capitol. in Pertin. c.* 1. Ex continuatione lignariæ negotiationis.

Lignātio, onis, f. ξυλοφορία, lignorum delectio, vel deportatio. *Cæs. l.* 5. *B. G.* Qui lignationis, munitionisque causa in sylvas discessissent. ¶ Sumitur etiam pro loco, unde ligna accipi possunt. *Col. l.* 1. *c.* 5. Si autem vel intra villam, vel extrinsecus indoctus fons perennis, lignatio, pabulumque vicinum.

Lignātor, oris, m. *soldato*, *che va a far legna*, ξυλεὺς, ξυλευτὴς, miles, qui lignatum vadit. *Liv. l.* 10. *c.* 25. Paucis citra millibus lignatores ei cum præsidio occurrunt.

Ligneōlus, a, um, dim. a ligneus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 7. Hanc scripsi ante lucem ad lychnum ligneolum.

Ligneus, a, um, *di legno*, ξύλινος, quod est ex ligno. *Cic.* 5. *Tusc.* Ejusque fossæ transitum ponticulo ligneo conjunxisset. *Nepos* 2. 2. 6. Lignea mœnia. h. e. naves.

Lignicīda, æ, m. qui ligna cædit. Affertur hæc vox a *Varr. l.* 7. L. L. & simul damnatur.

Lignor, aris, atus sum, d. 1. *far legna*, Ger. *holtzen*, Gal. *querir*, *faire provision de bois*, Hisp. *hazer lena*, ξυλοφορεῖν, verbum est castrense, sicut aquor, pabulor, frumentor, & similia, & significat ad capiendas ligna ire, ligna colligere, & congerere. *Liv. lib.* 1. Respondentibusque, lignatum se ire. *Hirt. de B. Hisp. c.* 7. Dum lignantur, interfecti sunt.

Lignōsus, a, um, *legnoso*, ξυλώδης, quod instar ligni durum est. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Arbor radice lata, lignosaque.

Lignum, ni, n. *legno*, עץ, Ger. *holtz*, Gal. *bois*, *lena*, *madera*, ξύλον, pars arboris interna, præcipue in caudice, quæ fissilis est, & dura, estque veluti caro ipsarum arborum, a *lego*, ut *lignum* a *tego*, quia ex agro caduca leguntur ligna, ut in loco urantur. *Varr. l.* 5. L. L. *Cic.* 3. *Ver. c.* 27. Cædere januam saxis, instare ferro, ligna, & sarmenta circundare, ignem subjicere cœperint.

Ligo, onis, m. σκάφη, מחרשה, Germ. *ein hauw*, Gal. *un boyau*, Hisp. *el azada*, ἴλλυς, ῥωστέλλα, rusticum instrumentum, ad extirpandas herbarum radices accommodatum, a λίζω, *rado*. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Adduxit graves ligones, vomeres ponderosos. *Horat. epod.* 5. Ligonibus duris humum Exsuriebat.

Ligo, as, avi, atum, a. 1. *legare*, אסר, Ger. *binden*, Gal. *lier*, Hisp. *atar*, δέω, vincio, constringo, a λυγῶ, ω conversio in i, quomodo a ῥέω est *fio*, a φρύγω, *frigo*, &c. *Cic. de Un.* Ut dissolvi nullo modo possit, nisi ab eodem, a quo est ligatus. *Quinct. l.* 5. *c.* 14. Quæ apprehensa Græci magis in catenas ligant, & inexplicabili serie connectunt. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 134. laqueo ligavit guttura. ¶ Translate *Stat. l.* 4. *Silv.* 3. *v.* 75. Legibus cum ligasti. *Propert. lib.* 4. *el.* 4. ligare pacta.

Ligula, seu **lingula**, æ, f. *linguetta*, γλωσσίσκος, γλωττὶς, parva lingua, dim. a lingua. In veteribus libris promiscue reperitur *ligula*, & *lingula*. Sed *Martial. l.* 14. *carm.* 109. *lingula* indoctorum Grammaticorum appellationem facit. Nempe ad originem vocis respexere, non cogitantes, uti ab *offa* est *ofella*, a *mamma mamilla*, a *curro curulis*, prima correpta, sic a *lingua* dici potuisse *ligula*, p. c. ¶ Translate ita dicebatur pars in calceis linguæ instar fastigiata, *Fest.* Sed Juvenalis vetus Interpres ligulas in calceis ait esse ansas calceorum, neque hanc notionem a *lingua* similitudine fluxisse, ut diximus ex Festo, sed a *ligando*. *Juven. sat.* 5. *v.* 20. propter quod rumpere somnum debeat, & ligulas dimittere, &c. *Martial. l.* 2. *epigr.* 29. Non extrema sedet lunata lingula planta. Ubi *lingula* scripsit, etsi in Grammaticis id alibi damnat. ¶ Præterea ita in tibiis vocabant, a similitudine linguæ exertæ, quod γλῶττις a Græcis, simili Metaphora, dicitur. *Fest.* ¶ Item instrumentum est cavum, & oblongum, quale est, quo aromatarii educunt unguentum e vasis. Nomen ex eo est, quia habet figuram linguæ ad palatum retractæ, atque ita cava. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Inde ligulis eligunt florem. ¶ Item instrumentum ad purgandam e vase spumam. *Colum. l.* 9. *c.* 15. Ique sæpius ligula est purgandus. ¶ Item genus mensuræ, quarta pars cyathi, a figura linguæ ad palatum retractæ, atque ita cavæ. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Item opisthotonicis, & jecinorum vitiis, & torminibus, & stranguriæ duarum, aut trium ligularum mensura. Idem creditur, ac cochleare. Sed tamen ab eo distinguitur, saltem ut pars a parte. *Martial. l.* 8. *ep.* 33. Ligulam cum mittere possis, Mittere cum possis vel cochleare mihi. V. Cochlear. ¶ Ad hæc ligula est gladiolus oblongus in speciem linguæ factus. *Varr. l.* 6. *de L. L. Gel. l.* 10. *c.* 25. *Nævius in Hesion.* Sine, mihi morem gerere videar, haud lingua, verum ligula. ¶ Similitudo quoque linguæ nomen in Architectura dedit lingulis vectium, quæ & linguæ dicuntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. ¶ Item lingulis tubulorum, quos *lingulatos* idcirco *Vitruv.* dicit *l.* 8. *c.* 7. ¶ Adhibetur etiam ad contemptum, metaphorice, quatenus ansam calceorum significat. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 30. Ligula, i in malam crucem. h. e. homuncule triobolaris.

Ligur, uris, com. qui est ex Liguria. *Lucan. l.* 1. Et nunc tonse Ligur, quondam per colla decora Crinibus effusis toti prælate Comatæ.

Liguria, æ, f. *Liguria*, regio Italiæ. Gemina est, litorea, quæ vulgo *nominatur la Riviera di Genova*, inter Alpes ad Occ. & Macræ oltia ad Or. extensa inter Galliam Narbonensem, & Hetruriam supra 200. M. P. cujus caput est Genua, inter montem Apenninum, & mare Ligusticum pertricta, & mediterranea, quæ est Galliæ Cisalpinæ non modica portio, inter Apenninum M. ad Mer. & Or. Alpes maritimas, & Cottias ad Occ. Padum fl. ad Bor. & Or. in qua Mons Ferratus Ducatus, magna pars Principatus Pedemontani, parsque Ducatus Mediolanensis continentur. V. *Flor. l.* 2. *c.* 3.

Ligustīnus, a, um, adject. ad Liguriam pertinens, ut Ligurinæ Alpes. *Gratius in Cyneget. v.* 510.

Ligurio, is, ivi, itum, a. 4. *consumare il suo in mangiare*, לקק, Ger. *verschlaccken*, Gal. *gourmander*, Hisp. *comer*, *y gastar en golosina*, λιχνεύω, est delicatissima undique carpere, & degustare. *Charis. l.* 3. interpretatur simpliciter degustare. Est a *ligo*, quod veteres dixere pro *lingo*, a λείχω. Nam liguritor videtur esse, qui cupedis sic deditus est, ut digitos quoque lingat. Vulgo unico r scribitur. Tamen *liguritio* r geminato præfert Manutius, quomodo & in veteribus libris se invenisse testatur *P. Victorius in Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 16. Non ut muscæ ligurriunt apes, quod nemo has videt, ut illas, in carne, aut adipe, aut sanguine. ¶ Interdum significat suavissima quæque gustare paulatim, & cum quadam mora, atque elegantia comedere. *Ter. Eun.* 5. 4. 14. Quæ, cum amatore suo cum comant, liguriunt. V. ibi *Donat.* ¶ Vulgo non solum accipitur pro suaviora edulia carpere, vel cum quadam elegantia, & urbanitate comedere, sed etiam pro devorare, multa avide consumere. *Hor. lib.* 2. *sat.* 2. Puer unctis tractavit calicem manibus, dum furta liguriat. ¶ Translate ponitur pro supplere, seu rapere, involare cum fraude. *Cic. Fam. ep.* 21. Cum quidam de Collegis nostris Agrariam liguriret curationem, disturbavi rem, totamque nobis integram reservavi. Quidam tamen *liguriret* interpretantur hic pro eo, quod est, appeteret, & præpropera, quadam spe quasi devorarent. ¶ Item pro sensim depeculari, seu furari. *Cic.* 5. *Ver.* Non reperietis hominem timide, nec leniter hæc improbissima lucra ligurientem.

Liguritio, f. *gran desiderio di mangiare*, *ardente appetito*, λιχνεία, aviditas, immoderata appetentia. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 21. Ægrotationi talia quædam subjecta sunt, mulierositas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & siqua sunt similia.

Liguritor, m. *golosi*, λιχνευτὴς, gulosi, & voratores eduliorum suavium, a λείχω, *lingo*, quia consumptis dapibus digitos, & capillos etiam lingunt. Hinc a teretibus *castillanes* vocabantur. Translate Liguritores inguinum, fellatores dicuntur. *Auson. epigr.* 128.

Ligurnus Portus, **Liburnus**, Labro, *Livorno*, Gall. *Liguorne*, urbs nova, sed culta, & probe munita in agro Pisano, sub dominio Magni Ducis Hetruriæ, emporium celeberrimum illius tractus, cum triplici arce, *in planitie*, *intra* paludes, prope Montem Nigrum.

Ligus, uris, com. 3. qui est ex Liguria. *Virg.* 11. *Æn. v.* 715. de Auno filio Auni, Vane Ligus, fruſtraque animis elate superbis. *Tacit. 2. Hist. c.* 13. Auxit invidiam in fœmina Ligus.

Ligus, uris, m. Fabio Pictori Ligystius, λίγυς, filius Phaethontis. Regnavit in ea Italiæ parte, quæ postea ab eo Liguria appellata est. *Boec. l.* 7. *Gen.*

Ligustĭcum, n. 2. herba est, in ea Apennini parte præcipue nascens, quæ Liguriæ imminet, unde & nomen habet. Quidam panaceam appellarunt, quod panaceam Heracleoticam caule referat, radice, & effectu. Gallicus vocat Ligysticum. Alii Libysticum dicunt, putantque in Libya præcipue nasci. Officinæ levisticum appellant. *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Ligustĭcus, a, um, λιγυστικὸς, quod ad Liguriam spectat. *Juven. sat.* 3. Qui saxa Ligustica portat. ¶ Ligusticæ Alpes, *Montagna di Tenda*, eædem, ac Maritimæ, in Liguria, Galliaque Narbonensi confinio, inter Taurinos, & Niceam. ¶ Ligusticum mare, Ligusticus sinus, *Mare di Genova*, e *mare di Leone*, mare, quod Liguriam alluit, inter Gallicum ad Occ. & Tyrrhenum ad Or. ac inter ostia Vari, & Macræ fl.

Ligustīnus, a, um, idem ac Ligusticus, ut Ligustinus ager apud *Liv. l.* 42. *c.* 4. Ligustinum scutum apud eundem *l.* 44. *c.* 35.

Ligustis, idis, adject. fœmin. Ligustica. *Sidon. l.* 9. *ep.* 15. *in carmine*. Humo, atque gente cretus in Ligustide.

Ligustrum, stri, n. 2. λύγος, aliis σκευρὶς, frutex oliveæ similis folio, *sed* candido, & odorato, semine coriandri. *Virg. Ecl.* 2. 18. Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Dictum est a ligando, quia lignum ejus *facile* flectitur. Perottus putabat dici a *legendo*, quali *legustrum*, cum *Maro* tamen dicat, cadere liguſtra, sed legi vaccinia. Sed eo respexit, quod *ligustra* etiam de vacciniis dicantur. Atque hoc in causa est, cur liguſtra *Maro* quidem alba, nivea item Ovidius, at Columella nigra appellet. Nimirum flos liguſtri albus, bacca autem nigra. Aliis placet, liguſtrum esse similacem, atque ita a ligando dici, quia vicis implicetur, ac circumvolvatur. Ita similax major, album erit liguſtrum. Campana vero cœruleopurpurea, nigrum liguſtrum vocabatur. *Colum. lib.* 10. Et nigro permixta liguſtro balsama. Leguntur, de quo *Plinius l.* 12. *c.* 24. & *l.* 24. *c.* 10. non frutex, sed arbor est.

Lilæa, æ, f. 1. urbs Phocidis, apud *Strab. lib.* 9. *v.* 348.

Liliaceus, a, um, *di giglio*, λειριώνιος, quod ex liliis est, ut Oleum liliaceum. *Pallad. l.* 6. *t.* 14.

Liliētum, ti, n. *giglietto*, German. *lilienacker*, Gal. *lieu planté de lis*, Hisp. *sugar lleno de lirios*, κρινών, locus, in quo liliorum copia est. *Pallad. l.* 3. *c.* 21.

Lilium, li, n. *giglio*, שושנה, Ger. *lilien*, Gal. *lis*, Hisp. *lirio*, λείριον, ἄγριον, flos proximum, teste *Plin. l.* 21. *c.* 5. a rosa nobilitatem obtinens, eximio candore, foliis foris hirtis, & ab angustiis in latitudinem paulatim se laxantibus, effigie calathi, refupinis per ambitum labris, tenuique filo, & semine fantibus in medio crucis, a λείχειν, r mutato in *l. Var. l.* 4. *de L. L. Virg. 6. Æn.* Et candida circum lilia funduntur. ¶ Liliorum diversa genera sunt, candida, rubra, violacea, &c. V. *Plin. l.* 21. *c.* 4. ¶ *Ex similitudine*, *floris lilium* appellabant genus quoddam munitionis, de quo V. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 73.

Lilybætānus, a, um, adject. Lilybejus, ut Cicero Quæstor Lilybætanus, apud *Asco. in Divinat. Verr.* Adde *Cic. Ver.* 6.

Lilybæum, n. 2. *Capo Boeo*, al. *Capo Coco*, Λιλύβαιον, unum ex tribus promontoriis Siciliæ, quod Africam prospectat. ¶ Item urbs Siciliæ, *Marsala*, in valle Mazaræ.

Lilybæus, a, um, quod spectat ad Lilybæum prom. vel urb. *Lucan. lib.* 4. Namque

que rates audax Lilybæo litore solvit.

Lilybe, es, f. Lilybæum. *Priscian. in Perieg. v.* 482. Eminet ad Zephyrum Lilybe, Pachynusque sub ortum.

Lilybetus, a, um, quod ad Lilybæum prom. sive urb. spectat. *Virg.* 3. *Æn. v.* 706. Et vada dura lego saxis Lilybeia cæcis.

Lima, æ, f. *lima*, מַעֲדֵר, Ger. *eine feile*, Gal. *lime*, Hisp. *lima*, *five*, instrumentum fabrile, quo ferrum, aut aliquid aliud terendo expolitur, a Græca voce allata. Nam sæpe ρ in *l*, & ρ abit in *m*. *Apul. l.* 2. *Florid.* Nec radio, nec scibula, nec lima, nec id genus ferramentis uti nosse. ¶ Sæpe translate sumitur pro stylo, seu diligentia. *Ovid. lib.* 1. *de Ponto*, scilicet incipiam lima mordacius uti, ut sub judicium singula verba vocem. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Opus polsit lima. *Vellei. l.* 2. *c.* 9. *de quibusdam scriptoribus*: Adeo ut in illis plus limæ, in hoc plus videatur fuisse sanguinis.

Limaceus, a, um, adject. lutuosus, *fangoso*, a limo. *Ter. de vesur. carn. cap.* 49. Primus homo de terra choicus, idest limaceus.

Limarius, a, um, *fangoso*, limosus. *Frontin. de aquæd. l.* 1. Interposita est limaria piscina.

Limate, adv. polite, ornate, perfecte. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 5. Duo genera librorum, unum populariter scriptum, alterum limatius. *Ammian. l.* 15. *c. ult.* Cum limatius superstitionum quæreret sectas. hoc est accuratius.

Limatulus, li, m. *ανεξισμένος*, dimin. a limatus. *Cic. l.* 5. *Fam. ep. ult.* Opus est hic limatulo, & politulo tuo judicio. idest terso, & subtili.

Limatus, a, um, *limato*, *polito*, *ornato*, Ger. *gefeilt*, Gal. *limé*, Hisp. *limado*, partic. a limor. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Vir moribus domesticis, ac nostrorum hominum urbanitate limatus. *Id. de clar. Orat. c.* 34. Limatius dicendi genus. *Id.* 1. *de Orat. c.* 39. Vir oratione maxime limatus, atque subtilis. *Hor. l.* 1. *Sat.* 10. *v.* 65. Comis, & urbanus, fuerit limatior idem.

Limax, acis, m. *limaca*, חומצ, Ger. *schneck*, Gal. *limaçon*, Hisp. *caracol*, κοχλίας, idem est, quod cochlea, a *limus*, quia per hyemem in limo delitescit, vere prodiens. *Var. l.* 6. *de L. L. Isid. l.* 12. *c.* 5. & *Fest.* Nonnulli tamen volunt, limacis nomen generalius esse, quam cochleæ, ut cochlea tantum dicatur, quæ conchæ includitur, suamque secum domum circumfert, limax etiam illa, quæ testa caret. *Colum. l.* 10. *v.* 324. Implicitus conchæ limax, hirsutaque campe. ¶ Translate dicitur de meretrice. *Var. l.* 6. *de L. L.* afferens illud *Plauti in fragmens. Clitellar.* Non quasi ut sunt hic, limaces lividæ. ubi nota, in fœminino genere efferri. Ita autem metaphorice meretrices appellantur, quia sicut limaces herbarum folia, ita meretrices amatorum bona absrodunt, & devorant.

Limbatus, a, um, limbum habens, ut *limbata chlamys*, *Trebel. Pol. in Claud. c.* 17.

Limbolarius, vel Limborarius, ii, m. (solent enim literæ *r* & *l* sæpe confundi, ut in *Latiale*, & *Latiare*) est *Συναορίφορος*, hoc est qui vestium limbos consuit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 45. Textores, limbolarii, arcularii. *Parcus* legit *limborarii*, ut fit a *limbus*, & *ora*.

Limbus, pro Lembus, V. Lembus.

Limbus, bi, m. *limbo*, קבע, Ger. *ein saum*, Gal. *bordure*, Hisp. *borde*, κράσπεδον, *ἔσω*, *χρυσοῦς*, *Σύριακος*, est pars infima vestis muliebris, imos pedes contingens. A *Serv. in* 4. *Æn.* describitur fascia, quæ ambit extremitatem vestium, secundum antiquum ritum. Aliter institam vocari scribit *in* 2. *Æn. Virg.* 5. *Æn.* Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

Limen, inis, n. *foglia*, *entrata di casa*, θύρα, Ger. *die schwelle*, Gal. *linteau*, Hisp. *umbral*, *Βασὶς*, *ὄλὸς*, *Σαντὸ*, quod ex transverso in janua est, a *limus*, idest transversus, quia ingredientibus, exeuntibusque transversum est. *Fest. Ter. Hec.* 3. 3. 18. Jam ut limen exirem, ad quæ accidit. ¶ Nec solum inferiorem partem significat, quæ pedibus calcari solet in ingressu, sed etiam superiorem, quam Græci *ὑπερθύριον*, & *ὑπερθύριστρον* appellant. *Juven. Sat.* 6. Pendentia liquit vela domus, & adhuc virides in limine lauros. ¶ *Nævius* apud *Non. cap.* 4. *num.* 278. limen superum, & inferum dixit. Exime limen superum, quod mihi misero sæpe confregit caput, inferum quoque, ubi ego omnes defregi digitos. ¶ Limen superum, inferumque discedentes salutabant. *Plaut. Merc. act.* 5. *sc.* 1. *vers.* 1. Limen superum, inferumque salve, simul autem vale. ¶ Ponitur interdum limen pro ingressu, *entrata*. *Virg.* 2. *Æneid.* Limen erat, cæcæque fores, & pervius usus tectorum. ¶ Interdum pro domo ipsa. *Virgil.* 2. *Georg.* Penetrant aulas, & limina Regum. ¶ Interdum pro loco stadi, seu pro carceribus, unde stadiodromi cursum auspicantur. *Virg.* 5. *Æn.* Signoque repente corripiunt spatia audito, limenque relinquunt. ¶ *Servus ad limina*, est atriensis, qui a *Budæo* janitor vocatur. *Virg.* 9. *Æn.* Fidusque ad limina custos. Usus est *Apulejus*. ¶ Musas vix a limine salutasse, prover. Metaphora dicuntur ii, qui vix leviter, & summis tantum labris literas degustarunt. *Senec. epist.* 49. ¶ Interdum limen translate pro amicitia ponitur; quia clientes, & amici ad limina potentiorum stabant salutandi, ac deducendi causa. *Juven. sat.* 3. *v.* 124. Limine submoveor, perierunt tempora longi servitii. *Virg. Æn.* 7. *v.* 579. se limine pelli. ¶ Item pro principio, ut limen vitæ, apud *Sen. Trag.* Limen belli, apud *Tacit. Ann.* 3. *c.* 74.

Limenarcha, æ, m. 1. Λιμενάρχης, Præfectus portus, qui portibus præest, ex quibus scilicet frequens est trajectus ad exteras nationes, a λιμὴν, *portus*, & ἄρχω, *princeps*. *Paul. JCtus l. Limenarcho*, ff. *de servis fugit.*

Limentinus, i, m. Deus qui limentis, seu liminibus præerat, *Arnob. l.* 4. & *Tertul. de Idolol. c.* 15.

Limes, itis, m. *sentiero*, *via per traverso*, לִיכָּה, Ger. *waldstein*, Gal. *sissure*, *destor*, Hisp. *linde*, *senda*, ἀτραπὸς, semita transversa, militari via angustior, tum in agris, tum in urbibus, a *limus*, obliquus. *Fest.* Aliqui derivant a *limen*. Quemadmodum enim limen introitum, exitumque loco præstat, ita per limitem ingressus in agrum, & ex eo egressus patet. Nam agrorum divisores in singulis Centuriis singulos limites constituebant, ut agri & mensuræ, & itineris causa pervii essent. *Colum. l.* 1. Semitas, novosque limites in agro fieri non patiatur. ¶ Limites possunt dividi his divisionibus. Prima est: antiqui Latini quatuor genera limitum in agris habebant, duo latiorum, duo angustiorum. Ex latioribus unus ab Oriente in Occidentem spectabat, qui primo *Decumanus*, deinde *Decimanus* est appellatus, alter a Meridie in Septentrionem, qui *Cardo*. Angustiorum unus ab Occidente in Orientem intuebatur, qui *Prorsus*, alter a Septentrione in Meridiem, qui *Transversus* nuncupabatur. Progressu temporis alia limitum nomina invenere, vel ex natura loci, ut *Maritimum*, *Montanum*, vel ex limitum ordine, ut *Actuarium*, vel ex modo latitudinis, ut *Lineanum*. *Hygin.* Sed de his, & aliis limitum generibus consule Auctores de limitibus, quos uno libro edidit *Gosius*. ¶ Limites item in agris dicuntur etiam ipsi termini, teste *Festo*, quibus agrorum fines distinguuntur. *Virg* 1. *Georg.* Nec signare quidem, aut partiri limite campum fas erat. ¶ Sumitur etiam pro quavis via. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Intra eam, extraque latæ sunt viæ, & extra limes mille ferme passuum in Academiæ gymnasium ferens. Sic *Virg. Æn.* 9. *v.* 324. Lato te limite ducam. ¶ Interdum pro aggere. *Tac. Ann.* 1. *c.* 50. Romanus limitem a Tiberio cœptum scindit. ¶ Translate *Senec. l.* 1. *Benef. c.* 14. Benignitatis fines introrsus referre, & illi minus laxum limitem aperire.

Limeum, n. 2. herba, qua venatores sagittas inficiunt. Unde venenum cervarium appellatur. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Limi Dei, obliquitatum curatores, a limus, obliquus, transversus. *Arnob. l.* 4.

Limicŏla, æ, m. qui in limo habitat. *Auson. epist.* 7. *cap.* 36. Junctus limicolis musculus ostreis.

Limigĕnus, a, um, adject. in limo genitus. *Auson. Mosel. v.* 45. Limigenis ripam prætexeris ulvis.

Liminăris, re, o. 3. quod ad limen pertinet, ut lapis liminaris, qui in domus aditu transversus jacet. Liminares trabes, apud *Vitruv. l.* 6. *c.* 4.

Limis, me. V. Limus, a, um.

Limitanĕus, a, um, quod ad limites spectat, ut Agri limitanei, qui in limitibus alicujus provinciæ proxime hostes sunt siti: Limitanei fundi, qui sunt limiti depatati: Limitanei milites, qui sunt in limitibus, idest in finibus imperii, in præsidio constituti, ad incursus vicinorum arcendos. *in l. fin. Cod. de fund. limitrop.* Agros limitaneos universos cum paludibus, omnique jure, quos ex prisca dispositione limitanei milites ab omni munere vacuos ipsi curare pro suo compendio, atque arare consueverunt. Adde *Spartian. in Nige. c.* 7.

Limitātis, e, adject. ut limitare iter, apud *Varr. l.* 4. *L. L. h. c.* limes, qui inter agrorum confinia relinquitur.

Limitatio, onis, f. *limitazione*, בְּקִיעָה, Ger. *unterscheidung*, Gal. *limitation*, Hisp. *limitacion*, ὅρισμὸς, restrictio, distinctio. *Col. l.* 3. *c.* 12. Velut formulam, ad quam posita est limitatio terræ vinealis.

Limitātus, a, um, qui limitibus distinctus est, ut Limitatus ager, qui in centurias est divisus, quarum singulæ limitibus distinguebantur. *Fest.* ¶ Translate limitata quæstio, h. e. terminata, absoluta, apud *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2.

Limito, as, avi, atum, a. 1. *limitare*, *terminare*, נבג, Ger. *underscheiden*, Gal. *limiter*, Hisp. *limitar*, ἀφορίζω, limitibus distinguo, divido, termino. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Vineas limitari oportet decumano XVIII. pedum latitudinis. ¶ Per translationem accipitur pro restringere, sive resecare. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. De tua prolixa, beneficaque natura limitavit aliquid posterior annus, propter quandam tristitiam temporum. Quo tamen in loco quædam exemplaria *limavit* habent. Limitrŏphus, a, um, adject. ut limitrophus ager (de quo est titulus in *Codice*) unde limitanei milites aluntur.

Limnorsa, f. 1. Λιμνορσία, Nympha, a cura lacus sic dicta. Λίμνη enim *lacus*, & ὄρω, *cura* dicitur.

Limo, adv. oblique, limis oculis. *Solin. c.* 4. Nunquam limo vident.

Limo, as, avi, atum, *limare*, *polire*, Ger. *feilen*, Gal. *limer*, Hisp. *limar*, *lavar*, lima polio, lævigo, superflua detraho. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Scalpere, atque limare gemmas. ¶ Translate ponitur pro expolire, & redundantia circumcidere expoliandi causa. *Cic.* 1. *de Or.* Ut ars aliquid limare non possit. *Id. in Acad. l.* 1. *c.* 2. Et limantur a me politius. *Id.* 3. *de Or.* Sed tantum alteri affinxit, de altero limavit. *Id. de opt. gen. Or.* Quoniam se ipse consulto ad minutarum genera causarum limaverat. ¶ Item pro diligenter, seu subtiliter inquirere. *Cic.* 2. *Off.* Cum veritas ipsa limatur in disputatione. ¶ Aliquando est conjungere, teste Nonio. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 81. Cum illa nunquam limavi caput. Sed aliqui hic interpretantur *perficare*. ¶ Aliquando est limis oculis aliquid intueri. *Hor. l.* 1. *ep.* 14. Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam limat. Sed alii hic rectius accipiunt pro atterere, imminuere. Quo spectat & illud *Cic.* 3. *Fam. epist.* 8. De tua benefica natura limavit aliquid posterior annus. Ubi aliqui leg. *limitavit*.

Limocinctus (ut *alticinctus* apud *Pœdrum*) minister Magistratus, ut viator, lictor, licio cum transversa seu obliqua purpura, ceu insigni, cinctus. Ita *Reines.* ad illam Inscript. *classis* 6. *n.* 44. Honori M. Gavi M. F. Pob. Squillani Curatori Vicetinor. apparitores, & limocincti tribunalis ejus.

Limonia, f. 1. Λειμωνία, genus anemones. *Plin. l.* 21. *c.* 11.

Limonĭades, fem. 3. Λειμωνιάδες, Nymphæ florum, & pratorum, quas aliquando inori, & deficere dicit Aristoteles, sicut Faunos, & Satyros. Dictæ sunt a λειμὼν, *pratum*.

Limonĭites, m. 1. Λειμωνίτης, gemma. Eadem existimatur, ac smaragdus. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Limonium, n. 2. Λειμώνιον, herba est similis betæ, verum foliis tenuioribus, & minoribus, numero circiter decem, caule tenui, recto, altitudine liliorum, pleno seminis rubri, quod gustatum linguam astringit. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Limosānum, n. 2. *Limosan*, olim urbs, nunc opp. Samnii, apud Campobassum, a Benevento ad 24. M. P.

Limōsus, a, um, *pieno di fango*, Ger. *schleimig*, Gal. *boueux*, *fangeux*, Hisp. *limoso*, ἰλυώδης, limo plenus, cœnosus. *Virgil.* 2. *Æn.* Limosoque lacu per noctem obscurus in ulva delitui. *Plin. l.* 15. *c.* 36. Ubi limosiore callo induruit.

Limpĭdo, as, avi, atum, a. 1. limpidum facio. *Macer l.* 2. *v.* 5. Appositum humores limpidat omnes.

Limpĭdus, a, um, *limpido*, *chiaro*, בָּהִיר, Ger. *lauter*, Gal. *clair comme l'eau*, Hisp. *limpio*, *claro*, διαφανὴς, clarus, purus, lucens, a *limpha*, vel a λαμπρὸς, *splendidus*. *Col. l.* 12. *c.* 28. Vere florente rosa defœcatum quam limpidissimum in vasa bene picata, & pura transferto. *Plin. l.* 34. *c. ult.* Limpida vox. *Id. l.* 37. *c.* 9. Limpidæ gemmæ. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Limpidior aqua fiet.

Limpitūdo, inis, fem. 3. *limpidezza*, διαφάνεια, puritas. *Plin. l.* 32. *c.* 11. Quæ limpitudo est.

Limŭla, æ, f. *limetta*, parva lima, *fisteo*. *Terentian. Maur. de Syllab. pag.* 2390. *Pastch.* Perpolite, quam potestis, crebriore limula.

Limŭlus, a, um, dim. a *limus*, idest transversus. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 12. Viden', limulis ut, obsecro, intuentur?

Limus, i, m. species cinguli, a *limus*, a, um, obliquus, quod purpuram transversam haberet. *Aggen. de limitib. constit. pag.* 151. *Edition. Goesii*. Limum cinctum, ideo, quod purpuram transversam habet. *Serv. in* 12. *Æn.* Limus autem est vestis, qua ab umbilico usque ad pedes teguntur. Hæc autem vestis in extremo sui purpuram limam, idest flexuosam habet. Unde & nomen accepit. Nam limum obliquum dicimus. *Virg.* 12. *Æn. v.* 120. Velati limo, & verbena tempora vincti. Alii leg. *lino*.

Limus, i, m. *fango*, טִיט, Ger. *schleim*, Gal. *boue*, *fange*, Hisp. *cieno*, *lima*, ἰλὺς, πηλὸς, βόρβορος, lutum, cœnum illud mollius, quod ab aquis deferri solet, a λειμὼν, *locus irriguus*, vel a λειμὰς, *locus humidus*, vel a λίτμη, *sordes*. *Virg.* 4. *Georg.* Tu tamen & lævi rimosa cubilia limo unge.

Limus, a, um, vel limis, & me, o. 3. *traverso*, *storto*, בקלקל, Ger. *schlimm*, Gal. *de travers*, Hisp. *tuerto de traves*, πλάγιος, obliquus, transversus, obtortus, apud vet. & Oculi limi, vel limes, quibus ex obliquo aliquem aspicimus. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Nec limis intuentur oculis, aspicique se simili modo nolunt. *Ter. Eun.* 3. 3. Ego limis aspecto sic per flabellum clanculum. Ubi *Donatus*: Limis, si nominativus singularis est, transversum significat, si sextus pluralis, deest *oculis*. Cum igitur dissimulant homines se videre, quod vident, & non recta facie, sed transversa intuentur, *limes* dicuntur aspicere. *Ammian. l.* 20. *c.* 9. Limibus oculis quem contueri.

Limȳra, f. 1. Limira, *Limira*, urbs Lyciæ, medit. ad Limyrum fl. non longe inde distans, ab ora lit. 20. stad. Apud Limyram fons est, cujus pisces responsa dabant cibo, annuentes, cum illum attiperent, negantes, cum cauda rejicerent. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Limȳrus, m. 2. Lorymus, fl. Lyciæ, qui inter Andriacam, & Aperras urb. exit, & prope Limyram urb. fluit in mare Lycium.

Linamentum, ti, n. *tasta*, Ger. *eine*, *wieke*, Gal. *tente*, Hisp. *hilacas*, πλάνις, λειμῶνιον, penicillus, qui vulneri imponitur ex linteolo, vel spongia, vel lana, ad exsiccandam saniem, vel purulentiam extrahendam. *Celsi. lib.* 5. Linamentum involutum, & oblongum eodem medicamento illinendum, demittendumque in nares. ¶ Dare linamentum in plagam, est hujusmodi setiucas lintei in vulnus inserere. *Celsi. l.* 7. *c.* 9. In ulteriores vero, lunatasque plagas linamentum dandum est. ¶ Linamenta item dicuntur, quæcunque ex lino constant. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Delphini adipe linamenta accensa excitant vulvæ strangulatu oppressas.

Linarius, m. 2. Λινουργὸς, qui lini artem exercet. *Plaut. Aulul.* 3. 34. ubi alii leg. *lanarius*.

Linctus, us, m. *lambimento*, lingendi actus. *Plin. l.* 31. *c.* 9. Multi tussim veterem linctu sali discussere.

Lindius, a, um, ad Lindum pertinens, urbem olim Rhodi insulæ, ut *Plin.* docet *l.* 5. *c.* 31. Lindia Minerva, *Id. l.* 31. *c.* 12. Chares Lindius, *Id. l.* 34. *c.* 7. *a med.* Cleobulus Lindius (unus ex VII. Sapientib.) *Auson. in sept. Sap. sub init. & in fin.*

Linea, æ, f. *linea*, ιρ, Germ. *ein linien*, Gall. *ligne*, *raye*, Hisp. *linea*, *raya*,

γραμμή, id, de quo hamus dependet, a *linum*, quia e lino eſt. *Martial. l.* 5. *epigr.* 37. Tremulaque captos linea trahit piſces. Hinc lineam mittere, apud *Plaut. Moſt.* 5. 1. 22. h. e. fallere, decipere. ¶ Item filum illud, quo fabri utuntur ad materiam ſignandam. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Aliquando perpendiculo, & linea diſcet uti. ¶ Translate linea dicitur figura, ſeu magnitudo tantum longa, ut Mathematici loquuntur. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Apelli fuit perpetua conſuetudo, nunquam tam occupatam diem agendi, ut non lineam ducendo exerceret artem. *Perſ. Sat.* 3. v. 4. Quinta dum linea tangitur umbra. De horologio ſolari loquitur. ¶ Ponitur interdum pro principio, aut fine cujuſcumque rei. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. *in fin.* Mors ultima linea rerum eſt. Sic primas lineas ducere, eſt alicujus rei prima principia pertractare. *Quin. l.* 2. *c.* 6. Quidam materias latius dicendo perſequebantur; alii, cum primas modo lineas duxiſſent, &c. ¶ Ad lineam, & recta linea, *per diritto, a dirittura*. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Ad lineam grana bina paxillo demitti. *Cic.* 1. *Tuſcul.* Rectis lineis ad cœleſtem locum ſubvolent ignes. ¶ Tranſilire, ſeu tranſire lineas, *trapaſſar i confini*. *Citer. Parad.* 3. *c.* 2. Peccare eſt tanquam tranſire lineas. ¶ Apud *Senec.* Linea dicitur terriculamentum quoddam ad aves impellendas in plagas, *in Hippolyt. tranſ.* 46. Picta rubenti linea pinna Vano eludat terrore feras. ¶ In Circo lineæ dicebantur ordines ſubſelliorum. Hinc linea dives, apud *Martial. l.* 8. *epigr.* 78. h. e. locus unde Senatores & Equites ſpectabant. Quamquam aliter hunc locum explicat *Turneb. l.* 29. *c.* 9. aliter alii. Sic & *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 2. v. 19. Quid fruſtra refugis? cogit nos linea jungi. Et *Terent. Eun.* 4. 2. 12. Certe extrema linea amare haud nihil eſt. h. e. de longinquo. V. ibi *Interpret.* ¶ Apud *JCtos* linea eſt ordo perſonarum conſanguinitate junctarum. ¶ Alba linea, proverb. dicitur de iis, qui omnia ſine diſcrimine probant: dictum a linea fabrorum, quæ ſi nullo colore tincta ſit, nihil diſcernit. *Gell. in præfat.* Alba, ut dicitur, linea, ſine cura diſcriminis.

Linealis, e, adject. *di linea*, linearis. *Ammian. l.* 22. *c.* 40. Omnes ambitus lineales farina reſperſit.

Lineamentum, ti, n. *lineamento*, Germ. *die liedmaſſ*, Gall. *trait*, Hiſp. *traca*, γραμμή, lineæ ductio, ſeu productio. *Cic.* 1. *de Or.* In Geometria lineamenta, formæ, intervalla, magnitudines, &c. ¶ Lineamenta item dicuntur ipſæ extremitates, & quaſi lineæ quædam in corpore apparentes, ex quibus rei uniuſcujuſque forma dignoſcitur, a lineari pictura tracta, in qua per ſolas lineas effigies hominis cognoſcebatur. *Cic.* 4. *Fin.* Quod eum multo magis figura, & lineamenta hoſpitæ delectabant. ¶ Translate *Id. l.* 3. *Fin.* Animi enim lineamenta ſunt pulchriora, quam corporis.

Lineāris, & re, o. 3. *lineare*, Germ. *von linieu*, Gall. *de ligne*, Hiſp. *de linea*, γραμμικός, quod ad lineam pertinet. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. *in fin.* Lineares probationes. ¶ *Linearis pictura* vocata eſt, quæ nullis adhibitis coloribus rei pingendæ ſimilitudinem ſolis lineis exprimebat, *diſegno*. Unde & Græcis γραφὶς, dicta eſt. Primi hanc picturam exercuerunt Arbices Corinthius, & Telephanes Sicyonius. *Plin. l* 35. *c.* 3.

Lineātio, onis, ſ. lineæ ductio, ſeu productio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Eius radii paribus lineationibus extenduntur.

Lineātus, a, um, adject. *diſegnato, delineato*. *Plaut. Mil.* 3. 3. 42. Bene lineatam ſi ſemel carinam collocavit.

Linĕo, as, avi, atum, *tirar linee*, תאר, Germ. *entwerffen mit linien*, Gall. *tracer, tirer des lignes*, Hiſp. *traçar*, ἀνογράφω, eſt lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & formare. *Cato de re ruſt. c.* 14. Succidet, dolabit, lineabit, ſecabitque materiam ſolam duntaxat.

Lineŏla, æ, ſ. 1. dim. *lineetta*, parva linea. *Gel. l.* 10. *c.* 1. Numerus conſulatus tribus lineolis ſignificatus eſt.

Linĕus, a, um, λινοῦς, ῦν, *di lino*, quod ex lino eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 6. Sed unde lineas veſtes faciunt. *Virg. Æn.* 5. Nodos, & linea vincula rupit.

Lingo, is, xi, ctum, a. 3. *lecrare*, לקק, Germ. *lecken*, Gall. *lecher*, Hiſp. *lamer*, λείχω, lingua molliter tango, & delibo, a verbo Græco allato, inſerto, n, quomodo a δίγω, eſt τάγω. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 21. Mel mihi videor lingere. ¶ Nonnunquam eſt paulatim deglutire, ut cum aliquid in ore tenentes ſenſim dimittimus in ſtomachum. *Plin. lib.* 37. *cap.* 17. Sed lingentium calculos tangit, pellitque.

Lingŏnes, m. 3. pap. Galliæ Celticæ, Heduis, Sequanis, & Leucis vicini, in Burgundiæ, & Campaniæ confinio, al. in Campania, quorum urbs item Lingones, al. Andemantunum, *Langres*, antiquiſſima, anno poſt Diluvium 591. ut ferunt, condita, ad Vogeſi montis radices. *Cæſ. l.* 1. *B. G.*

Lingonĭcus, a, um, quod ad Lingones ſpectat. Lingonicum tomentum erat e lanæ raſæ floccis. Dictum eſt a Lingonibus. Differebat a Leuconico, quod nomen habuit a Leuconibus, qui iidem erant, ac Leuci, quos Ptolemæus Lingonibus vicinos facit. *Plinius* enim *l.* 8. *c.* 46. dicit, ſuo tempore tomenta Gallicis diſcerni nominibus. Apud Romanos Lingonicum erat ditiorum, ut Circenſe, quod ex arundine ſucciſa, pauperum fuit. *Martial. l.* 14. *ep.* 159. Accipe Lingonicis vellera raſa ſagis. ¶ Barbolocullus Lingonicus erat veſtimenti viliſſimi genus, quod Lingonibus præcipue fuit in uſu. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54.

Lingŏnus, a, um, ex Lingonibus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 54. Lingonus a recta Flaminiaque recens.

Lingua, æ, f. 1. *lingua*, לשון, Germ. *die zung*, Gal. *langue*, Hiſp. *lengua*, γλῶσσα, γλῶττα, pars corporis voci formandæ, dignoſcendiſque ſaporibus deſtinata, a *lingo*, quaſi *linga*, quia unicum eſt linctus inſtrumentum, ut ait *Varro*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 56. Deinde in ore ſita lingua eſt, finita dentibus. Ea vocem immoderate profuſam fingit, & terminat; quæ ſonos vocis diſtinctos, & preſſos efficit, cum & ad dentes, & ad alias partes pellit oris. Itaque plectri ſimilem linguam noſtri ſolent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, quæ ad nervos reſonant in cantibus. *Id.* 3. *de Or.* Hæc tibi eſt excidenda lingua, qua vel evulſa ſpiritu ipſo libidinem tuam libertas mea refutabit. ¶ Lingua biſulca, triſulca, &c. dicitur, quæ in duas, aut tres partes ſciſſa eſt. *Virg.* 3. *Georg.* Linguis micat ore triſulcis. ¶ Metonymice lingua accipitur pro ſermone, locutione, oratione. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 2. Ut vitemus oculos hominum, ſi linguas minus facile poſſumus. ¶ Linguam convertere, ſeu vertere ad mores alicujus, eſt reprehendere. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 24. Si reſpondebunt, Punice pergam loqui, ſi non, tum ad horum mores linguam vertero. ¶ Item pro differentia ſermonum, *linguaggio*. Unde dicimus linguam Latinam, linguam Græcam, &c. *Horat. l.* 3. *od.* 8. Doctas ſermones utriuſque linguæ. Quin etiam in una lingua ſermonis diverſitas, διάλεκτος, lingua dicitur. Hinc in Græca lingua quinque linguarum diverſitates eſſe dicuntur. Communis, Attica, Æolica, Jonica, Dorica, *Cic. pro Flacco*. Quæ tam procul a Græcorum omnium regionibus, diſciplinis, linguaque diviſa ſic Optimatum conſilio gubernatur. ¶ Item pro licentia, ſeu libertate loquendi. *Cic. pro Flac. c.* 23. Lingua quaſi flabellum eſt ſeditionis. Hinc linguam cohibere, continere. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 13. ¶ *Favere linguis*. V. Faveo. ¶ Eſt præterea lingua, promontorium, vel alia quævis terra longa, & anguſta, quæ in modum linguæ exeritur in mare excurrit. *Liv. l.* 37. *c.* 31. *ad fin.* inde in altum lingua mille paſſuum excurrit. *Lucan. l.* 2. v. 613. tenuem producit in æquora linguam. *Pacuv.* apud *Gell. l.* 4. *c.* 17. Lingua promontorii. ¶ *Lingua* item herba eſt, quæ circa fontes naſcitur. *Plin l.* 24. *c.* 19.

Linguārium, rii, n. pretium, vel tributum pro temeraria locutione. *Sen. l.* 4. *de Ben. cap.* 36. Quod dicere ſolemus, linguarium dabo. hoc eſt pendam aliquid ob linguam temere locutam. Sed aliqui interpretantur inſtrumentum, quo lingua alicui occluditur.

Linguātus, a, um, adject. linguam habens, facundus. *Tertul. de Anima*, *c.* 3. Apollolus Athenis expertus linguatam civitatem.

Linguax, cis, o. *ciancioſtere*, Ger. *ſchwetzig*, Gal. *languart*, Hiſp. *parlero*, λάλος, verboſus, multum loquens, qui nimis, & ſtulte loquitur. *Gel. l.* 1. *c.* 15. Hoc genus homines in verba proverſos locutulcios, & blateriones, & linguaces dixerunt. Plerique tamen legunt *lingulaces*.

Lingŭla, læ, f. diminut. *linguetta*, parva lingua, ligula. *Priſcian. l.* 3. Lingua, lingula, & per conſiſionem n ligula. V. *Ligula*. ¶ Item promontorium, vel pars terræ anguſta ad ſimilitudinem linguæ in mare ſe extendens. *Cæſ. l.* 3. *B. G.* Oppida poſita in extremis lingulis, promontoriiſque. V. *Lingua*. ¶ A *Vitruv.* lingua dicitur pars illa in ferreo vecte, quæ ſimilitudinem linguæ habet, *l.* 10. *c.* 8. ¶ Alias ex eodem *Vitruv.* notiones V. in *Ligula*.

Lingulāca, æ, f. piſcis ex planorum genere, quem Germani linguam vocant, Galli a ſimilitudine ſolearum, quæ calceis ſubſuuntur, ſoleam appellant, a *lingua*, propter linguæ ſimilitudinem. *Varro l.* 4. *de L. L. & Feſt.* Lingulaca, genus piſcis, vel mulier argutatrix. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 62. ambigue de piſce, & de muliere: Vin' lingulacas? ST. quid opus eſt? quando uxor eſt domi. Ea lingulaca eſt nobis. Nam nunquam tacet.

Lingulātus, a, um, adject. ad modum linguæ factus, ut lingulati tubi, quorum ſcilicet alius ad modum linguæ acuminatus in alium intrat. *Vitruv. l.* 8. *c. ult.*

Linguōſus, a, um, adject. lingua, ſeu verbis abundans. *Petron. fragm. Trag.*

Linĭārius, ii, m. qui linum texit. *Cod. Theodoſ. l.* 8. & 16. *de Murileg. & Gynec.* quamquam ibi variat lectio.

Liniamentum, pro lineamentum, legitur apud *Tertul. l. de reſurrect. carn.*

Linĭger, ra, rum, *chi porta veſte di lino*, λινοφορὴς, gerens veſtes lineas. *Ovid.* 1. *Metam.* Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba. Sacerdotes Iſidis intelligit, qui lineis veſtibus indui ſolebant. Adde *Juven. Sat.* 6. v. 33.

Linĭmen, inis, n. actus liniendi, unctio. *Theod. Priſcian. lib.* 1. *cap.* 18. Pro *linimine* adhibere.

Linimentum, i, linimen. *Pallad. in Octobr. tit.* 14. Linimentum dolii non gypſo, ſed farmentorum cinere debebis inducere.

Linĭo, is, ivi, itum, a. 4. *ungere*, χρίω, ἀλείφω, eſt ungere, fricare, digito, aut aliquo inſtrumento rem aliquam mollem alteri ſuperinducere, vel imprimere, ſed teniuter, non craſſe. *Col. l.* 8. Amaris nucibus contritis liniendæ ſunt.

Liniphārius, ii, m. 2. &

Liniphĭo, onis, m. 3. lini textor. *Vopiſc. in Satur. cap.* 8. Et *Cod. Theodoſ. l.* 8. & 16. *de Murileg.* &c.

Linĭtus, us, ui, m. linimen, actus liniendi, apud *Celſum l.* 6. *c.* 6. ubi agit de collyrio Evelpidis, quod Phynon dicitur.

Lino, nis, lini, livi, levi, litum, a. 3. *ungere, incroſtare*, eſt ungere, ſeu rem aliquam mollem alteri ſuperinducere, idem ac *linio*, a λείβω, quod eſt leve, ac lubricum reddere, uti unguento fit. Habet tria præterita, *lini, livi*, & *levi*. Ex his præteritum *levi* ceterorum uſitatiſſimum, videtur manſiſſe ab antiquo verbo *leo*. *Col. l.* 7. Fibula ahena ſi locum læſum compungas, cerusque Cimolia, & aceto linas. *Id. l.* 12. *c.* 50. Cum ſemel nova dolia, vel ſeriæ craſſa gummi liverunt. *Ovid. de medicam. faciei*, v. 7. auro ſublimia tecta linuntur. *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 20. Græca quod ego ipſe teſta conditum levi. ¶ Aliquando eſt obturare, *ſerrare, chiudere*. *Virg.* 4. *Georg.* v. 38. Neque illæ nequicquam in tectis certatim tenuia cera ſpiramenta linunt. ¶ Aliquando inſignire, & quaſi linendo, & poliendo exornare, *ornare, polire*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Lucretii poemata, ut ſcribis, lita ſunt multis luminibus ingenii. ¶ Linere alicui labra, eſt fucum alicui facere, decipere, fallere, ea ratione, qua dicimus *os alicui ſublinire*. *Mart. l.* 3. *epigr.* 42. Polla, ubi ventrem, non mihi labra linis. V. *Sublino*.

Linoſtrŏphon, n. 2. λινόστροφον, herba, quam nonnulli praſion, alii marrubium vocant. V. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Linozōſtis, ſ. 3. λινόζωστις, herba, quam Latini Mercurialem vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Linquo, is, liqui, lictum, a. 3. *abbandonare*, נזר, Germ. *verlaſſen*, Gal. *quitter*, Hiſp. *deſamparar*, λείπω, delero, a λίμπω, quod a λείπω. *Virg. Ecl. l.* v. 3. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. *Id.* 3. *Æn.* v. 213. mentiſque metu liquere priores. ¶ Linqui animo, *andar' in faſtidio*. *Suet. Caſ. c.* 45. Fuiſſe traditur valetudine proſpera, niſi quod tempore extremo repente linqui animo ſolebat. Sic *Curt. lib.* 9. *cap.* 5. Ut injicere corpori ſuo manus ſenſit, linquentem revocavit animum.

Linteāmen, inis, n. idem quod linteum, *Lamprid. Heliogab. c.* 26. Linteamen lorum nunquam attigit. *Apul.* 11. *M.* Candido linteamine cinctum pectorale.

Lintearĭus, a, um, adject. ad linteum pertinens, ut lintearia negotiatio. *Ulp. l.* 5. *ff. de tribut. act.* §. 15.

Lintearĭus, ii, m. *che fa, o vende panni, o veſti di lino*, λινουργὸς, λινοπώλης, qui lintea conficit, aut vendit. *L.* 5. *ff. de inſtit. act.* & *Cod. Theod. lib.* 16. *de murileg. & gynec.*

Linteātus, a, um, linteis indutus, ideſt lineis veſtibus, quali habitu fertur fuiſſe Apollonius Philoſophus, quoniam huiuſmodi habitus videbatur mundior, quam qui ab animalibus deglubebatur. *Liv. lib.* 10, *c.* 38. Ea legio Linteata, ab integumento conſepti, quo ſcrata nobilitas erat, appellata eſt. *Senec. de vita beat. c.* 27. Linteatus ſenex.

Linteŏlum, n. dim. a *linteum*, ξύλον, *piccol panno lino*, linamentum, lemniſcus. *Plin. l.* 21. *c.* 12. Vulneribus in linteolis imponitur.

Linteōnes, m. 3. *teſſori*, ὑφανταὶ, λινουλάκαι, qui texunt linteamina in veſtium uſum. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 38. Propolæ, linteones, calceolarii.

Linter, tris, m. & f. λιντὴρ, proprie dicitur arbor excavata, qua accolæ fluviorum olim utebantur vice navicularum. *Cæſ.* 7. *B. G.* Conquirit etiam lintres. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 5. Exiguus pulſa per vada linter aqua. *Cic. pro Mil. c.* 27. Repente lintribus in eam inſulam materiam, calcem, cæmenta, atque arma convexit. ¶ Item genus vaſis vinarii, *tinaccio*. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. v. 23. Hæc mihi ſervabit plenis in lintribus uvas. Adde *Virg.* 1. *Georg.* 262.

Linternīnus, a, um, & Liternīnus, ad Linternum pertinens, ut Linterninum rus. *Plin. l.* 14. *cap.* 4. & *lib.* 16. *c.* 44.

Linternum, neut. 2. Liternum, *Patria, Torre di Patria*, olim Col. & urbs Campaniæ, nunc vicus tenuis Provinciæ Terræ Laboris, in ora maris Tyrrheni, prope Linternum fl. inter Vulturnum, & Cumas. Abundat lentiſco. *Ibi* Scipio Africanus ſuperior mortem obiit.

Linternus, a, um, adject. ad Linternum pertinens, ut Linterna palus, *lago di Patria*, apud *Silium l.* 7.

Lintĕum, tei, n. *panno di lino, lenzuolo*, אשון, Germ. *leinwand, leylach*, Gall. *linge, linceul*, Hiſp. *ropa blanca, lienco*, ὀθόνη, *cuſido*, pannus lineus, a *linum*. *Cic. pro Rab. Poſth.* cap. 10. Merces faliaces chartis, & lintels delatæ. ¶ Speciatim ſumitur pro ſudario, quo in balneis utimur, & aliis negotiis ad extergendum. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 109. Linteum cape, tuque exterge tibi manus. *Martial. l.* 14. *ep.* 51. Non tam ſæpe teret lintea tullo tibi. ¶ Lintea etiam dicuntur vela, *vele*, quibus utuntur nautæ. *Virg.* 3. *Æn.* v. 686. Certum eſt dare lintea retro.

Lintĕus, a, um, *coſa di lino*, כתן כד, Germ. *von leinwad*, Gall. *leinge*, Hiſp. *de lino*, λίνεος, ῆ, ῆν, quod ex lino eſt confectum. *Cic.* 7. *Verr.* Proferebant odores, veſtemque linteam. ¶ *Linteï libri*, qui de lino fiebant, ſimiliſmodi Sibyllini quidam fuerunt. *Liv. l.* 3. Et in fœdere Ardeatino, & in linteis libris ad Monetæ ædem inventis.

Lintrārius, ii, m. qui lintri præſt. *Ulp. l.* 1. *Dig. Nautæ, Caupones*, &c.

Lintricŭlus, i, m. parvus linter. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 10. Ego vel lintriculo, ſi navis non erit, eripiam me ex iſtorum parricidio.

Linum, ni, n. *lino*, משתה, Ger. *flachs*, Gal. *lingo*, Hiſp. *lino*, λίνον, herba, quæ cannabis modo in lanæ mollitiem contuſa netur in uſum intimarum veſtium, a Græco λίνον, a quo non aliter differt, quam modulo ſyllabæ. Nam priorem Græcis corripit, Latinis producit. *Virgil.* 1. *Georg.* Urit enim campum lini ſeges. ¶ Interdum pro filo ſumitur. *Cæſ. l.* 7. *c.* 14. A quibuſdam tumor ad imum acu trajectatur duo lina ducente, deinde utriuſque lini duobus capitibus diverſæ partes altringuntur. ¶ Item pro funi. *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 567. Dumque parant torto ſubducere carbaſa lino. ¶ Item pro quavis re ex lino contexta,

ut nodosa lina, pro cassibus venatoriis. *Id. 3. Metam. vers.* 153. Lina humida, pro retibus. *Virgil. 1. Georg. v.* 142. Et linum sinuatum *Sil. l. 7. v.* 503. eodem pro retibus. *Virgil. 1. Georg. v.* 142. Et linum sinuatum *Sil. l. 7. v.* 503. eodem pro retibus. ¶ Lino epistolæ obligabatur, signo super impresso. Hinc linum infessus. ¶ Lino epistolæ obligabatur, signo super impresso. Hinc linum infessus. ¶ Lino epistolam aperire, apud *Cic. Cæsil. 3. c. 3.*

cidere, est epistolam aperire, apud *Cic. Cæsil. 3. c. 3.*

Linus, m. 2. Λίνος, filius Apollinis ex Psamnate Crotopi Argivorum regis filia. Cum enim Apollo, occulto Pythone serpente, ad Crotopum venisset, ab eodem hospitio susceptus est, ubi clam cum Psamnate filia concubuit. Quæ cum consciscisset, & tempore debito fœtus Nemeum lumen occulte peperisset, filium suum Linum appellavit, eumque, ut quorundam est opinio, expositi, qui ibi reperti, a canibus devoratus est. Alii dicunt, hanc pastori intactam alendum tradidisse, pastorem eum ex incuria in media jacentem neglexisse, a canibus invenditum esse. Apollo monstrum in eam regionem immisit, quod omnia vastaret, quod postea a Chorœbo interfectum fuit. *Boc. l. 5. Gen.* ¶ Alius fuit Linus Apollinis, & Terpsichores filius, lyræ peritissimus, in qua discipulos habuit Orpheum, Thamyram, & Herculem. Hunc ab Hercule plectro, & cithara occisum ferunt, cum eum ruditicis canentem nimis petulanter corripuisset. *Virg. 4. Ecl.* Sed *Hermolaus Platonicus l. 1. Disciplinarum* dicit, Linum fuisse. Mercurii ex Musa Urania filium tradit, & Thebis genitum, fuisse Poetam antiquissimum, scripsisse de mundi generatione, item de Solis, & Lunæ cursu, animalibusque, & fructuum generatione. Hic in principio sui operis omnia simul nata dixit, quem secutus est Anaxagoras. Occubuit in Eubœa, sagitta ab Apolline transfixus. Aliqui addunt, hanc primum a Phœnicia ad Græcos literas attulisse. *Boc. l. 1. Gen.* ¶ Alius fuit Linus Hypermestræ maritus, Ægysthi filius. *Boc. l. 1. Gen.* ¶ Alius fuit Linus Hyperm nestræ maritus, Ægysthi filius. al. Ægypti, quem tamen *Ovid. in Epist. Her.* Lynceum appellat, non Linum.

Lino, as, a. 1. Λινάω polio, lævigo, a Λεῖω. *Tertul. de Idolol. c.* 5. Liare eiternam, hoc est, tectorio polire.

Liolitra. V. Leopidrea.

Lipara, f. 1. Liparis, antea Meligunis, *Lipari*, Λιπάρα, inf. maris Tyrrheni, princeps Æoliarum, dicta a Liparo Rege Ausonis Regis filio, cui successit Æolus. *Plin. l. 33. c. 6.*

Lipara, æ, f. genus medicamenti pinguis, & lenis. *Plin. l. 33. c. 6.* Addunt & in medicamentis, quæ vocant liparas, ad excrescentias ulcerum. *Cels. l. 5. c. 19.* Λιπαρὰς scribit Græcis literis.

Liparæus, a, um, o. 1. 2. Λιπαραῖος, quod ad Liparam inf. spectat. *Juven. Sat. 13. v.* 45. Liparæa taberna, h. e. Vulcani taberna. Nam Lipara insula, vel Lipare, Vulcano sacra fuit.

Lipare, es, f. 1. nomen proprium unius ex Liparæis insulis Vulcano sacræ. *Virg. 8. Æn. v.* 417. Insula Siciliam juxta latus, Æoliamque Erigitur Liparen. *Claudian de III. Cons. Honor. v.* 296. Igniflua[que] gemit Lipare fumosa cavernis.

Liparensis, e, adject. Liparæus. *Cic. Ver. 5. c.* 37. Liparensium testimonium.

Lipāris, m. 3. Λίπαρις, Ciliciæ fluvius, ad Selinuntem ut[rum] a Λιπαρὸς, *pinguis*, *nitidus*, quoniam, ut scribit *Vitruv. l. 8. c. 3.* natantes in hoc flumine, aut se lavantes, non aliter unguntur ab ipsa aqua, quam si oleo, aut adipe lavarentur.

Lipāris, is, m. 3. piscis quidam ex genere lacertorum. *Plin. l. 30. c. 11.* ¶ Est & gemmæ nomen, quæ fulgida bestias omnes evocat. *Plin. l. 37. c. 10.*

Liparitānus, a, um, adject. Liparensis, ut Liparitana obsidio. *Val. Max. l. 2. c. 6. n. 4.*

Lipio, is, n. 3. verbum est milvii vocem exprimens. *Auctor carm. de Philom. v.* 34. Accipiter pipat, milvus hianque lipit.

Lippio, is, ivi, itum, n. 4. *divenir lippo*, Ger. *triefies augen haben*, Gall. *être chassieux*, Hisp. *ser lagañoso*, Λιππάω, lippus fio, hoc est marcorem in oculi contraho. *Cic. Att. l. 7. epist.* 24. Cum leviter lippirem, has literas dedi. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Plin. lib. 28. cap.* 8. Aut ne omnino lippiatur. ¶ Translate, & joculariter. *Plaut. Curc. 2. 3. 39.* Lippiunt fauces fame. sc. ob salivam, quæ inde defluit.

Lippitūdo, inis, f. 3. Λῆμα, oculorum lacrymantium vitium. *Cic. l. 10. Attic. ep.* 17. Crebro refricat lippitudo, quæ impedit scriptionem.

Lippŭlus, a, um, adject. diminut. a lippus. *Arnob. l. 7.*

Lippus, pi, m. 2. Λαμπρὸς, qui oculos habet lacrymantes, cum putredo ab his defluat, a Λείβω, *fluo*. *Hor. l. 1. Sat. 3. v.* 25. Cum tua pervideas oculis mala lippus inunctis. *Id. ibid. Sat. 7. v.* 3. Omnibus & lippis notum & tonsoribus esse; qui versus in proverbium transiit. Nam lippi, & tonsores, cum domo raro exeant, curiosius exquirunt aliena negotia. *Martial. l. 7. ep. 59. de Iusto.* Lippa sub attrita fronte lacuna jacet. h. e. cavum oculi lacrymans, oculo amisso. ¶ Lippa ficus dicitur, quæ lacteum humorem emittit, atque adeo parum matura. *Martial. l. 7. epigr.* 19. Et lippa ficus, debilisque boletus.

Liquabilis, le, o. 3. τακτὸς, quod liquefieri potest. *Apul. Apol.* Ceram liquabilem.

Liquāmen, inis, n. χύλισμα, materia liquefacta. *Col. l. 7. c. 4.* Succus excocti lupini, veteris vini fæx, & amurca pari mensura miscentur, eoque liquamine tonis ovis imbuitur. ¶ Speciatim dicitur de pinguitudine animalis ad ignem liquefacta, & adhuc magis speciatim de garo, quod est genus condimenti liquidi, ex putrefactis piscium intestinis, aliave ratione confectum, & in usum coquinarium servatum, ad condiendos cibos. *Col. l. 6 c. 2.* Libraleque offas in præfisæ adipis liquamine tinctas lingula demittito.

Liquaminātus, a, um, adject. ut liquaminatus porcellus, apud *Apic. l. 8. c. 7.* h. e. liquamine conditus.

Liquaminōsus, a, um, adject. liquamine abundans. *Marcell. Empir. cap.* 5. Res salsæ, & liquaminosæ.

Liquatio, onis, f. *liquefactio*, actus liquandi. *Vopisc. in Aureliano, c.* 46. Aurum per varios bracteārum, filorum, & liquationum usus perit.

Liquatorium, ii, n. vas ad liquandum aptum. *Cal. Aurel. Acut. 2. c.* 39. Si vinum sine fæce per liquatoria fundatur.

Liquātus, a, um, adject. *liquefactus*, *colatus*. *Cic. Tusc. 2. c.* 10. Ex quo liquatæ solis ardore excidunt guttæ. *Ovid. 4. Fast. v.* 152. Expressis mella liquata favis.

Liquefacio, acis, feci, actum, 3. *liquefare*, *far liquido*, מסיה, Ger. *vverden machen*, Gal. *faire fondre*, Hisp. *derretir*, Διαχέω ἐκχέω, igne solvo, liquidum, & fluidum facio, admoto ignis, vel Solis calore. *Catul. epigr.* 89. *in Gellium*. Omentum in flamma pingue liquefaciens. ¶ Liquefacere voluptatibus, est mollem reddere, & effœminatum. *Cic. 5. Tuscul. c.* 6. Contra illi beati, quos nullæ futiles lætitiæ efultantes languidis liquefaciunt voluptatibus.

Liquefactus, a, um, *liquefatto*. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 10. Glaciem calore liquefactam, & dilapsam diffundi. *Silius l. 11. v.* 416. Et carmina rursus Pieria liquefacta lyra. h. e. suavissime composita.

Liquefio, is, n. pass. *divenir liquido*, Διαχέομαι, ἐκτήκομαι, eliquesco, fundor. *Cic. in Catil. 3. c.* 8. Et legum æra liquefacta sint. ¶ Translate *Ovid. 1. de Ponto ep. 2. v.* 37. Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.

Liquens, entis, o. liquidus, partic. a *liqueo*, ut Liquentes campi, seu mare. *Virg. 6. Æn. v.* 724. Principio cœlum, & terram, camposque liquentes spiritus intus alit. *Id. 3. Æn. v.* 238. vina liquentia fundam. *Varr. l. 2. R. R. c. ult.* Lac est omnium rerum, quas cibi causa capimus, liquentium maxime alibile. ¶ Est etiam *liquens*, *tis*, priore longa, a *liquor*, *eris*, sed tamen eodem sensu. *Virg. 1. Æn. v.* 436. Educunt fœtus, aut cum liquentia mella, &c. Et *l. 9. v.* 679. Liquentia flumina. ¶ Ponitur etiam pro nitido, puro, ac simplici. *Gel. l. 18. c. 5.* Ut non turbidæ fidei, nec ambiguæ, sed puræ liquentisque essent. Aliqui minus recte leg. *liquentius*, tanquam sit comparativum a *liquenter* adverb.

Liquentia, f. 1. *Livenza*, fl. Venetiæ, qui Venetiam a Carnis, seu Marchiam Tarvisinam a Forojulio dividit, cum porro cognomine. Oritur in Opiterginis montibus, & in mare Adriaticum cadit. *Plin. l. 3. c.* 8.

Liquĕo, es, licui, n. 2. *esser liquido*, נמס, Ger. *verflüssigen*, Gal. *se fondre*, Hisp. *derretirse*, τήκομαι, est liquidum, & fluidum esse, instar aquæ, vel olei discurrere, ac diffluere, vel clarum, perspicuum, purum esse, instar aquæ. *Plaut. Most. 2. 2. sc. 1. v.* 69. Efficiam, quæ facta hic turbavimus, profecto ut liqueant omnia, & tranquilla fiant. ¶ Plura V. in *Liquet*.

Liquesco, is, n. 3. *divenir liquido*, τήκομαι, liquidus, fluidusque fio, solvor, mollesco; vel clarus fio, perspicuus, purus, a *liqueo*, ut *calesco* a *caleo*. *Pers. Sat. 2.* Tot tibi cum in flammas junicum omenta liquescant. *Virg. 8. Ecl.* Limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit. *Id. 8. Æn.* Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit. Ubi Servius, Liquescit proprie dixit. Nam ferrum non solvitur, sed mollescit. *Liv. l. 21. c. 36.* Per nudam infra glaciem, fluentemque labem liquescentis nivis ingrediebatur. ¶ Liquescere voluptate, & fluere mollitia, est mollem fieri, & delicatum. *Cicer. 2. Tusc. cap.* 22. Quam eadem in voluptate, quam cum liquescimus, fluimusque mollitia. ¶ Accipitur interdum pro imminui, evanescere, abire in nihilum, *disfarsi*, *consumersi*. *Senec. epist.* 26. Incommodum summum est, minui, & deperire, & ut proprie dicam, liquescere.

Liquet, ebat, imp. 3. *esser manifesto*, Germ. *es ist offentlich*, Gall. *il est manifeste*, Hisp. *es manifiesto*, σαφὲς, δῆλον, ὑφαρὲς ἐστιν, constat, manifestum, & certum est. *Vossius* Metaphoræ causam affert, quia liquent, quæ sunt jam defecata. V. *Liquor*. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 12. Qui se se negat omnino de Diis habere, quod liqueat, fiat, non sint, qualesve sint. Et *l. 2. c. 1.* Si haberem aliquid, quod liqueret. *Terent. Eun. 2. 3.* Illum liquet mihi dejerare. ¶ *Non liquet*, speciatim in judiciis usurpabatur, & significabat, non satis constare de causa, seu non satis clarum, & manifestum esse, condemnandus ne esset reus, an absolvendus, vel qua pœna puniendus esset, ideoque opus esse *amplificatione*, idest, causam de integro agi, & reum in aliud tempus rejici oportere. Hæc verba judices non pronuntiabant, sed inscripta erant in una ex tabellis literis *N. L.* Ternæ enim tabellæ singulis judicibus dabantur suffragii causa, una, in qua litera *A* inscripta erat, idest, *Absolvo*, altera, in qua *C*, idest, *Condemno*, tertia, in qua *N. L.* idest, *Non liquet*. *Cic. pro Cluent. cap.* 28. Homines sapientes, qui neque absolvere nocentissimum possent, neque eum, de quo esset orta suspicio, re illa incognita, condemnare vellent, non liquere, dixerunt. *Senec. ep.* 66. Aut fer sententiam, aut, quod facilius est, nega, tibi liquere. ¶ *Liquere*, præteritum. *Tert. de carne Christi c.* 17. Quamquam liquuit de nomine hominis. *Id. l. 5. adversus Marcion. c.* 13. O sunimum præconium legis, per quam liquuit, delictum latere.

Liquĕfe, adv. *liquidamente*, idem, quod liquido. *Gel. l. 14. c.* 1. Siderum observatio haudquaquam liquide constitit. *Id. l. 2. c. 21.* Cœlum liquide serenum. *Cic. 10. Fam. ep.* 10. Liquidius de toto sensu tuo judicavi.

Liquiditas, atis, f. *fluidezza*, *chiarezza*. *Apul. de Mundo*. Aeris liquiditas ad modum tegminis.

Liquidiuscŭlus, a, um, adject. diminut. lenis, mollis. *Plaut. Mil.* 3. 1. 17. Liquidiusculus ero, quam ventus est Favonius.

Liquĭdo, adv. *liquidamente*, *manifestamente*, Germ. *offenbar*, Gall. *manifestement*, *clairement*, Hisp. *claramente*, φανερῶς, σαφῶς, clare, perspicue, pure, aperte, manifeste. *Cic. ad Catonem l. 15. Fam.* Te libenter amicitiæ dedisse, quod liquido veritati dares. *Id. 5. Ver.* Nemo esset, quin hoc se audisse liquido diceret. *Terent. Andr. 4. 3. 14.* Liquido jurare.

Liquĭdum, di, subst. n. aqua. *Hor. 1. Serm. Sat. 1. v.* 54. Ut tibi si sit opus liquidi non amplius urna, vel cyatho.

Liquĭdus, a, um, *liquido*, *chiaro*, בר, Germ. *vveich*, Gall. *liquide*, Hisp. *liquido*, ὑγρὸς, mollis, fluxus; vel clarus, perspicuus, purus, cui turbidus opponitur, a *liqueo*. *Lucr. l. 4. v.* 1232. Craſsaque conveniant liquidis, & liquida craſsis. *Cels. l. 1. c. 6.* Liquida alvus. *b. e.* fluens. ¶ Prima syllaba a *Lucretio* usurpatur indifferenter, quia liquidus potest esse tam a *liquor*, quam a *liqueo*. *Virg. 6. Æn.* Liquidumque per æra lapsæ. *Id. l. 4. Georg. v.* 102. Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum & liquida, & durum Bacchi domitura saporem. idest defæcata, & sine sordibus. Sic liquidissima cœli tempestas. h. e. serena. Et liquidissimus æther, apud *Lucret. l. 4. v.* 168. & *l. 5. v.* 501. Et translate. *Cic. in Brut. c.* 79. Oratio ita erat pura, ut nihil liquidius. ¶ Liquidum auspicium, apud *Plaut. Pseud.* 2. 4. 72. pro fausto, quia sereno cœlo ostenditur. ¶ Liquida vox. h. e. pura, limpida. *Lucret. l. 2. v.* 145. liquidis loca vocibus opplent. Adde *Horat. l. 1. od.* 24. ¶ Hinc *liquidum* adverbialiter pro liquida voce *Ovid. 1. Amor. eleg.* 13. Et liquidam tenui gutture cantat avis. ¶ Liquida fides. h. e. sincera. *Valer. Max. l. 6. c. 5.* ¶ Liquido animo esse, h. e. sine curis, apud *Plaut. Pseud. 1. 3. 3.* ¶ Liquida mente videre aliquid, apud *Catul. carm. 62. de Æty, v.* 46. h. e. clara, nullo turbata affectu. ¶ Liquida voluptas, apud *Cic. l. 1. de Fin c.* 18. h. e. ab omni dolore immunis. ¶ Liquidus venter, pro laxo, & fluido. *Martial. l. 13. epigr.* 116. Potabis liquidum Signina morantia ventrem. ¶ Liquidi odores apud *Hor. l. 1. od. 5.* sunt unguenta. ¶ *Ad liquidum* est manifesto, aperte, sine ambagibus, aut dubitatione. *Liv. l. 35. c. 8. ad fin.* Donec ad liquidum res explorata effet. *Senec. ep.* 71. Redigere aliquid ad liquidum.

Liquo, as, avi, atum, a. 1. *liquefare*, *purgare*, τήκω, διαχέω, liquidum facio, ut cum aliquod metallum igne diffalvimus, vel purgo, defæco, cui contrarium est *turbo*. Differt a *liqueo*, quia *liquo* activum est, *liqueo* neutrum. Nam, ut liqueat vinum, quod ante turbidum est, liquatur. h. e. defæcatur per faccum. *Plin. l. 15. c. 6.* Oleum in labra fundendum, ut fraces, & amurca liquentur. ¶ Liquare alvum. h. e. fluidum, & laxum reddere. *Cels. l. 4. c. 4.* Liquanda alvus, interdum etiam duranda. ¶ Liquare vina, pro fundere, depromere, aut etiam colare. *Hor. l. 1. od.* 11. Sapias, vina liques.

Liquor, oris, m. *liquore*, Germ. *feuchte*, Gall. *liqueur*, Hisp. *licor*, ὑγρότης, humor liquidus, a *liqueo*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Aquæ admixtum esse calorem, primum ipse liquor, tum aquæ declarat effusio. *Lucret. lib. 1. v.* 936. Liquor mellis. *Id. l. 3. v.* 14. Liquoris vitigeni latex. *Id. l. 2. v.* 846. Amaracini blandum, flaccæque liquorem, *il fucco*.

Liquor, eris, d. 3. absque præt. & sup. *esser fatta liquido*, נמס, Germ. *fliessen*, Gal. *couler*, Hisp. *derretirse*, τήκομαι, ἐκτήκομαι, liquefio, diffluo, resolvor. *Virg. 1. Georg. v.* 43. Canis cum montibus humor liquitur. ¶ Translate *Lucret. l. 2. v.* 1130. vires, & robur adultum Frangit, & in partem pejorem liquitur ætas. h. e. deficit, corrumpitur.

Lira, æ, f. *solco*, תלם, Ger. *ackerfurch*, vuasserfurch, Gal. *sillon*, Hisp. *sulco*, *enselga*, αὔλαξ, sulcus, sive fossa recta in agro, in quam terræ uligo conflatur. *Non.* Sed *Columella* per liram intelligit porcam, idest editiorem terræ cumulum inter duos sulcos interceptum. Inquit enim *l. 1. c. 4.* Liras rustici vocant easdem porcas, cum sic aratum est, ut inter duos latius distantes sulcos medius cumulus siccam sedem frumentis præbeat. *Id. l. 11. c. 3.* Est autem lira similis ei porcæ, quam in fatiginibus campestribus rustici faciunt, ut uliginem vitent. *Idem Col. l. 2.* Prius jaciemus semina, deinde proscindemus terram, proscissamque in liram revocabimus.

Liratim, adv. *a solco*, *a solco*, κατ' αὔλακα, per liras. *Col. l. 11. c. 3.* Exque cum sint divisæ, liratim seri debent.

Lirinon, n. 2. Λείριον, unguentum est ex lilii confectum, quæ Græci Λειρικὰ appellant. *Plin. l. 23. c. 4.* Lirinon, quod & Phaselinum, & Syrium vocavimus, renibus utilissimum est, suboribusque evocandis.

Liriope, f. 1. Λειριόπη, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, ex qua Cephysus amnis Narcissum puerum formosissimum suscepit. *Ovid. l. 3. Metam.*

Liris, m. 3. Lyris, Liternus, *Garigliano*, Λίρις, fl. Italiæ, qui Latium a Samnio, & Campania separat. Supra Soram apud Atinam oritur, Minturnas urb. excisam præterlabitur, & in mare Tyrrhenum inter Formias, & Sinuessam desinit.

Liro, as, avi, atum, a. 1. λιάζειν ἄκαιναν, est liras facere, seu sulcos, in quos ex porcis aqua defluat, quod fieri solet tertia aratione, facto jam semine. Solebant enim antiqui, teste *Var. lib. 1. de R. R. c. 29.* tres facere arationes. Primo terram arabant, idque vocabant *proscindere*. Deinde secunda aratione excitatas grandiores glebas frangebant, quod dicebant *effringere*. Tertia aratione, facto semine, *lirare* dicebantur, cum tabellis ad vomerem additis simul

& latum frumentum aperiebant in porcis, & fulcabant foſſas, quo pluvia aqua delaberetur. Dictum eſt a *lira*. *Plin. lib.* 18. *cap.* 20. Quod vocant lirare, operientes ſemina, unde primum appellata deliratio eſt. *Col. l.* 11. *cap.* 2. Lirantur autem jugera duo opera una.

Liræ, λῆρος, liri, idem deliria, gerræ, nugæ. Interdum enim nomina ſecundæ declinationis per diphthongum æ more Græcorum uſurpata reperiuntur. Sic *Adelphæ* inſcribitur Terentii Comœdia, quæ Græce Ἀδελφοί. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 9. Nam tuæ blanditiæ mihi ſunt, quod dici ſolet, gerræ germanæ, atque ædepol liræ, liræ. Sunt qui græce legunt λῆροι λήροι.

Lis, tis, f. 3. *lita*, *controverſia*, ריב, Germ. *zanck*, Gall. *procez*, Hiſp. *pleyto*, *lira*, ἔρις, controverſia, vel, ut *Varro* definit *l.* 9. *de L. L.* res, quæ in controverſia eſt. Dicta eſt ab *elis* per Aphæreſin, quod eſt ex *ἔρις*, vel a *ſlitis*, *itis*, pro *lis*, auctore *Feſto*. *Cic.* 1. *de Leg.* Ut nollent ætatem in litibus conterere. ¶ Eſt nomen generale, quod dicitur tum de cauſa civili, tum de criminali. *Cic. pro Cluent.* Siqua in eum lis capitis illata eſt. ¶ *Litis conteſtatio*, eſt utrinque apud judicem negotii principalis facta narratio. Oritur enim litis conteſtatio ex petitione actoris, & exceptione rei. Nomen ex eo eſt, authore *Feſto*, quod ordinato judicio utraque pars dicere ſolet, *Teſtes eſtote*. Eſt enim conteſtari palam teſtes ciere. Hinc conteſtari litem, *accersere in lite*. *Cic.* 10. *Att.* Neque enim illi conteſtabuntur. ¶ *Litis æſtimatio*, eſt appendix damnationis, qua de damno a reo illato judicatur. *Cic. pro Cluent.* Sed hoc ſtatuitur, æſtimationem litium non eſſe judicium. ¶ Hinc *Litem æſtimare*, eſt aliquo damnato, damnum illatum, de quo litigatum fuit, & actorum diſpendia, & incommoda æſtimare, & in pretium, ac certam pecuniæ ſummam redigere, quam reus ſolvere debeat. *Cic.* 4. *Ver.* Qua in civitate C. Catoni clariſſimo viro, Conſulari homini, H. S. XVIII. millibus lis æſtimata ſit. ideſt C. Cato damnatus ſit octodecim millibus nummum judicio repetundarum. ¶ *Litem capitis æſtimare* eſt criminaliter agere, vel potius declarare, aliquam cauſam capitalem eſſe. *Cic. pro Cluent.* Omni contentione pugnatum eſt, ut lis hæc capitis æſtimaretur. ¶ Litem alicui intendere, *movere*. *Cic. l.* 1. *de Orat.* Tum ſingulæ familiæ litem tibi intenderent. ¶ *Litem dare*, eſt judicare, adjudicare. *Cic. pro Roſc. Com.* Quominus ſecundum eas lis detur. ¶ *Litem perorare*, eſt cauſam dicere. *Cic.* 3. *Off.* Ut perorandæ litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet. ¶ *Litem ſuam facere*, eſt litis cauſam ſuſcipere, & tanquam ſuam defendere. *Cic.* 2. *de Or.* Quid? ſi, cum pro altero dicas, litem tuam facias? ¶ *Litem in rem ſuam vertere*, eſt rem inter duos controverſam adjudicare ſibi, quod fit, cum judex ita cum litigatoribus agit, ut ei jure ſuo cedant. *Liv. l.* 3. Ne peſſimum facinus exemplo admitterent judices litem in rem ſuam vertendo. ¶ Dicimus etiam agere litem adverſus aliquem, litem habere cum aliquo, litem facere, conſtituere, reſolvere, inſtruere, & ſimilia. *Quintil. Cic. Horat.* & alii. ¶ Litem perdere, *perdere la lite*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 7. Et caſu tunc reſpondere vadato Debebat, quod ni feciſſet, perdere litem. Adde *Cic. l.* 1. *de Orat.* & *Plaut. Caſin.* 3. 3. 6. quo ſenſu lite cadere, dixit *Feſtus*. ¶ *Jurare in litem*, V. Juro. ¶ Inſtrumenta litis dicuntur acta ipſa, *le carte*, *o ſcritture*. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. ¶ Uſurpatur etiam hæc vox de quacunque controverſia extra forum. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 108. Non noſtrum inter vos tantas componere lites, h. e certamen canendi. *Horat. ad Piſon. v.* 78. Grammatici certant, & adhuc ſub judice lis eſt.

Lisæ, arum, f. venæ majores gutturis. *Donat. in* 8. Æn. Venæ majores gutturis liſæ dicuntur: unde eliſum dicimus, quidquid ipſa ex cauſa fuerit mortuum. Sed *eliſum* potius dici cenſet Voſſius, quia ſpiritus fuerit eliſus, ut nempe ſit participium ab *elido*; *liſa* autem Latinum eſſe non putat, etſi id Donatus ſit ſuſpicatus ex eo, quod *eliſos* dicamus.

Liſſa, f. 1. *Liſſa*, *Iſola di Zara*, inſ. Illyrici, quæ ora Liburnicæ contra Jaderam adjacet.

Liſſus, f. 2. Liſſum, *Aleſſo*, al. *Aliſſa*, Λίσσος, urbs Macedoniæ, in Illyrici confinio, in Albania regione, in Prævalitana provincia, ad oſtia Drilonis fl. in ora maris Adriatici, in intimo receſſu ſinus Illyrici, qui a Drilone fl. ibi ſe exonerante dicitur Italis *Golfo dello Drino*. ¶ Liſſus item, Lyſſus, ſeu Lyctus, *Fiumiſſi*, opp. Cretæ, in ora Auſtrali, apud Criumetopon prom. & Tarbam opp. ¶ Liſſus item fl. Thraciæ, in mare Ægæum inter Thaſon, & Samothracen inf. exiens, unus ex illis, quos Xerxis exercitus bibendo exſiccavit, teſte *Herod. l.* 7.

Litabilis, le, adject. qui litari poteſt. *Lactant. l.* 1. *c.* 21. Priapo litabilis victima eſt aſellus. h. e. juſta, & grata, qua illud Numen placari poteſt. *Minuc. Fel. c.* 31. Litabilis hoſtia. Rurſus *Lactant. in Epitom. c.* 5. Litabilior victima.

Litania, æ, f. *preghiera*, *ſupplica*, Λιτανεία, ſupplicatio, preces, a Λιτή, unde Λιτανεύω, ſupplico. Vox græca eſt, quam tamen uſurpat *Sidon. l.* 5. *ep.* 7. Adde *leg.* 3. *Cod. de Hæretic. Manich.*

Litamen, inis, n. ſacrificium, quod litatur. *Prudent. in præfat. Hamartig. v.* 59. de Cain immolante: Cujus litamen ſordet, & terram ſapit.

Litatio, onis, f. καλλίστρια, καλλίστρια, actus litandi, ſacrificii peractio rite facta, voti per cæſam victimam impetratio. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Per dies aliquot hoſtiæ majores ſine litatione cæſæ, diuque non impetrata pax Deorum. *Id. lib.* 41. *cap.* 15. Senatus majoribus hoſtiis uſque ad litationem ſacrificari juſſit. Adde *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 99.

Litato, adv. addicentibus victimis, ſicuti auſpicato, addicentibus avibus, hoc eſt lætum rei inſtitutæ exitum promittentibus. *Liv. l.* 5. *c.* 38. Nec auſpicato, nec litato inſtruunt aciem.

Litatus, a, um, adject. *Feſtus*: Litatum alii ſolutum, deditum deo, quaſi luitatum, alii ex Græco, a precibus, quas illi Λιτὰς dicunt. *Virg.* 4. Æn. *v.* 50. Tu modo poſce Deos veniam, ſacriſque litatis Indulge hoſpitio. Ubi *Servius*: Diis litatis debuit dicere, non enim ſacra, ſed Deos ſacris litamus; ideſt placamus. Ergo nove dixit.

Litera. V. Littera.

Literninus, a, um, ad Liternum pertinens, ut Literninum rus, *Plin. l.* 14. *c.* 4. Liternina villa. *Val. Max. l.* 2. *c.* 10. *n.* 2.

Liternum, i, n. *Torre di Patria*, Λιτέρνον, oppidum Campaniæ in ora maris Tyrrheni, prope fluvium cognominem, inter Vulturnum, & Cumas. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & *Sil. l.* 6. *v.* 654. ubi *ſtagnoſum* appellat, & *Ovid. Met.* 15. *v.* 714. ubi *lentiſciferum* a lentiſci copia. De flumine *Liv. l.* 32. *c.* 29. ¶ Literni rus Africani ſuperioris fuit, qui ibidem in exſilio diem obiit extremum, teſte *eod. l.* 38. *c.* 53. ¶ Scribitur & *Linternum*.

Liternus, a, um, ad Liternum pertinens, ut Literna palus. *Sil. l.* 7. *v.* 278. Liternus ager, *Cic.* 2. *Agrar. c.* 25.

Lithargyrium, ſeu Lithargyrus, *litargirio*, λιθάργυρος, ſpuma argenti, vel plumbi. *Plin. lib.* 26. *cap.* 9.

Lithizontes, m. 3. λιθίζοντες, gemmæ quædam ex genere carbunculorum, lividius, & languidius lucentes, a λιθίζω, *lapideſco*, quod ad lapidum potius, quam gemmarum naturam accedant. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Lithocolla, f. 1. λιθόκολλα, glutinum, quo lapides conjunguntur. Fit autem ex lapide Pario, aut marmore cum taurino glutino. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Lithoſpermon, n. 2. λιθόσπερμον, herba, quæ nomine notiore milium Solis dicitur, a λίθος, *lapis*, & σπέρμα, *ſemen*, quia ſemina tanquam calculos fert, candore, & rotunditate margaritarum, deritia vero lapidea. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Lithoſtröta, orum, n. 2. λιθόστρωτα, pavimenta lapidibus ſtrata, a λίθος, *lapis*, & στρώννυμι, *ſterno*. Proprie lithoſtrota erant e parvis cruſtulis marmoris diverſi coloris. *Plin. l.* 36. *c.* 26. Pavimenta originem habent apud Græcos elaborata arte, picturæ ratione, donec lithoſtrota expulere eam. V. ibi plura. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Emblema, aut lithoſtrotum. ¶ Vox eſt adjectiva. *Id. ibid. ſub fin. cap.* 1. Villa opere teſtorio, & inteſtino, ac pavimentis nobilibus lithoſtrotis ſpectanda.

Lithotömos, i, λιθοτόμος, qui calculos in veſica findit, atque comminuit. Vox græca a λίθος, *lapis*, & τέμνω, *ſeco*, qua utitur *Celſus l.* 7. *c.* 26.

Litiçen, inis, m. *trombetta*, σαλπιγκτής, qui lituo canit, quemadmodum tubicen, qui tubam inflat. *Var. l.* 4. *L. L. c.* 16. & *Non. c.* 1. *n.* 268.

Litigator, oris, m. *litigatore*, רב, Germ. *zanckar*, Gall. *plaideur*, Hiſp. *peleyador*, ἐριστής, qui litigat, h. e. qui litem habet in judicio. *Cic. pro Dom. c.* 44. Emit domum litigatoribus defatigatis prope dimidio carius, quam æſtimabat.

Litigatus, us, m. lis, contentio, *litigio*. *Quintil. declam.* 6. Quamquam in hoc litigatu quodammodo tibi ipſa excidiſti.

Litigiöſus, a, um, *litigioſo*, Germ. *zanckiſch*, Gall. *litigieux*, Hiſp. *contencioſo*, φιλόνικος, qui frequens in litibus verſatur, vel quavis de cauſa litem movet. *Cicer.* 4. *Ver.* Hominemque id ætatis minime litigioſum quam tumultuoſiſſime adoriantur. ¶ Interdum litigioſus idem eſt, ac controverſus, ſeu de quo lis eſt, ἐριστικὸς, ἀμφισβητούμενος. *Cicer.* 3. *de Orat.* In parvo, & eo litigioſo prædiolo relicti ſumus. ¶ Dicitur etiam de re plena litibus, ſeu de loco, in quo lites agitantur. *Ovid.* 4. *Faſt.* Fora litigioſa. ¶ Item de oratione contentioſa. *Cicer.* 5. *Fin. cap.* 26. Habent enim & bene longam, & ſatis litigioſam diſputationem.

Litigium, ii, n. *lite*, *controverſia*, ריב, Ger. *zanck*, Gal. *procez*, Hiſp. *pleyto*, ἔρις, litis actio, lis, controverſia. Poetæ fabulantur, Litigium ex Demogorgone, & ex Chao ortum fuiſſe. *Plaut. Caſ.* 3. 2. 31. Ego quid contrahere cupio litigii inter eos. *Id. Men.* 5. 2. 15. Cum viro litigium natum.

Litigo, as, avi, atum, n. 1. *litigare*, *far lite*, ריב, Ger. *zancken*, Gal. *avoir debat*, *ou procez*, Hiſp. *pleytear*, διαμφισβητέω, ἐρίζω, diſcepto, contendo, a *lis*, quaſi litem ago. *Cic.* 9. *Fam. epiſt.* 25. Noli pati litigare fratres, & judiciis turpibus conflictari. *Id. Att. l.* 13. Niſi Hirtium cum Quinto acerrime litigaſſe. *Plaut. Rud.* 4. 4. 16. Qua de re litigatis inter vos?

Lito, as, avi, atum, a. 1. *placare con ſacrificj*, כפר, Ger. *mitopffere Gott verſoenen*, *etwas entſchuldigen*, Gall. *appaiſer par ſacrifice*. Hiſp. *placar por ſacrificio*, καθαγίζω, ſacrificio facto Deos placo, votumque impetro, freq. a *luo*, quod eſt ſolvo. Nam ut *optimus* pro *optumus*, *maximus* pro *maxumus* dixere poſteriores, ſic *litare* pro *lutare*. Igitur litare eſt ſacra perſolvere. Ideo autem ſumitur pro placare, quia qui ſolvit, quod debet, is a creditoris ſe moleſtia liberat. *Varro* Ἐκατόμβη vocat *Ovidius*. Habes, qui, & cujus rei cauſa fecerim hecatomben, in quo ego, ut puto, quoniam eſt luere, ſolvere, lutavi. Citat *Non.* in *Lutavi*. Tunc autem litaſſe credebant veteres, cum exta hoſtiarum luculenta, & notis felicibus inſignita eſſent. *Suet. Cæſ. c.* 81. Pluribus hoſtiis cæſis cum litare poſſet. *Plaut. Pœn. a.* 2. *v.* 41. Jupiter faciat, ut ſemper ſacrificem, nec unquam litem. *Mart. l.* 10. *epigr.* 73. Non quacumque manu victima cæſa litat. *Cic. l.* 2. *Div.* Cum pluribus Diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? ¶ Litare victimas eſt, cæſis victimis Deos placare. *Sueton. in Othon. c.* 8. Victimas Diti Patri cæſas litavit. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *v.* 24. Parva faginati luſtrabant compita porci, Paſtor & ad calamos exta litabat ovis. ¶ Ponitur interdum pro Deo offerre, ſacrificare. *Tertul. de patien. c.* 7. Quem autem honorem litabimus Domino Deo? ¶ Translate *Sen. Med. ſub fin.* Plura non habui, dolor, tibi quæ litarem. *Apul. l.* 3. *Æ. A.* De latronis hujus ſanguine legibus veſtris, & diſciplinæ publicæ litate. h. e. hujus morte legum vim tuemini, & ſervate. *Plin. in Paneg.* Statuæ aureæ ſtrage, & ruina publico gaudio litaverunt. h. e. ſatisfecerunt.

Litorälis, le, o. 3. *litorale*, αἰγιαλίτης, quod ad litus ſpectat. Litoralis piſcis, qui in litore vivit. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Nec litoralibus gratia. ¶ Dii litorales, qui præſident litoribus. *Catul. de Phaſel. carm.* 4. Neque ulla vota litoralibus Deis ſibi eſſe facta.

Litorëus, a, um, *de lito*, αἰγιαλίτης, quod ad litus ſpectat, ut Litorea domus, quæ in litore, aut juxta litus conſtructa eſt. *Martial. lib.* 12. Et propius Bajas, litoreamque domum. ¶ Litoreæ aves, paluſtres. *Virg.* 12. Æn. *verſ.* 248. Litoreas agitabat aves.

Litoröſus, a, um, quod eſt circa litus. *Plin. lib.* 37. *cap.* 10. Calais ſapphirum imitatur, candidior, & litoroſo mari ſimilis, ideſt cum aquæ marinæ colorem referens, qui eſt circa litus.

Litötes, f. λιτότης, h. e. tenuitas, a λιτὸς, tenuis, exiguus. Nomen eſt figuræ, qua negando contrarium, plus ſignificamus, quam dicimus: & eſt ſpecies ſynecdoches. Exempla ejus non una *Servius* in *Virgilio* obſervavit, ut 2. *Georg. v.* 129. Miſcuerunt que herbas, & non innoxia verba. *h. e.* nocentiſſima. Et *verſ.* 135. Et gens illa quidem ſumptis non tarda pharetris. *h. e.* ſtrenuiſſima. Et *l.* 3. *v.* 56. Nec mihi diſplicerat maculis inſignis, & albo. *h. e.* valde placeat. Et Æn. *l.* 3. *v.* 39. non immemor ille parentum. *bene vicordevole*. Et *lib.* 7. *v.* 261. Munera nec ſperno. *accetto ben volentieri*. Sic *Sulpic. ad Cicer.* 12. *Fam. ep.* 4. Etſi ſcio, non jucundiſſimum nuntium me vobis allaturum. *h. e.* triſtiſſimum. ¶ Etiam ſine negatione ſit, cum res magna verbis extenuatur, ut Æn. 1. *verſ.* 81. mihi juſſa capeſſere fas eſt. *h. e.* oportet, neceſſe eſt omnino. V. plura apud *Voſſ. l.* 4. *inſtitution. oratoriar. c.* 10. *ſect.* 8. ubi ſtatim monet, male a quibuſdam *liptotes* dici.

Littëra, æ, f. *lettera*, אות, Germ. *buchſtab*, Gall. *lettre*, Hiſp. *letra*, γράμμα, elementum, minima, ac individua pars orationis, ex qua ſyllaba conſtituitur, ut *a*, *b*, *c*, &c. a ſup. *litum*, unde & *litura*. Nam qui literam pingit, atramentum chartæ inducere, atque illinere ſolet. Ita gigni hanc vocem putant qui ſimplici *r* ſcribunt. *Manutius* tamen *in Orthogr.* veterum monumentorum auctoritate contendit, ſcribendum eſſe *littera*, duplici adhibito *r*. ¶ Litteras invenerunt Cadmus, & Evander, auxerunt Palamedes, & Simonides. V. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Uſurpatur & numero ſingulari, & plurali. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 12. *Ut iota* litteram tollas, & *e* pleniſſimum dicas. *Id. pro P. Syl.* Litteræ poſteritatis cauſa repertæ ſunt. *Id.* 4. *Ver.* In baſi ſtatuarum maximis literis inciſum. *A lettere maiuſcole*. *Plin.* 37. 9. Litterarum ordine. *per alfabeto*. ¶ Homo trium litterarum, h. e. *fur*, nam hæc vox tribus conſtat literis. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 46. ¶ Litteram longam facere, pro in patibulo pendere, ad ſimilitudinem litteræ I vel T. *Id. ibid.* 1. 1. 38. V. ibi *Taubman.* ¶ Littera ſalutaris eſt A, quia *abſolvo* ſignificat; triſtis vero C, quia *condemno*. *Cic. pro Mil.* ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſcripto, *ſeu* ſcriptura. *Cic.* 3. *Ver.* Nullam litteram pupillo, nullam matri ejus, nullam tutoribus reddidit. *ideſt* ſchedulam nullam dedit qua agnoſceret, ſe accepiſſe pecunias. ¶ Metonymice ponitur pro ſcribentis manu. *Cic. ad Att.* Quod tam prope accedebat ad ſimilitudinem tuæ litteræ. ¶ *Ad litteram*, idem eſt, ac ad verbum, & quod barbari *litteraliter* dicunt. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Quem duobus aut eo libris tractatum locum ad litteram ſubjeci. ¶ Litteræ, arum, num. pl. pro ſcripturis, ſeu ſcriptis accipiuntur. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Quod meis omnibus litteris in Pompejana laude eſſet perſtrictus. Hinc litteris aliquid mandare, conſignare, &c. *ſcrivere*. *Cic.* & *Plin.* ¶ Item litteræ, γράμματα, epiſtolam deſignant. *lettera*, *epiſtola*. *Cic.* 1. *Att. ep.* 13. Litteræ non committendæ ſunt ejuſmodi periculo, ut aut interire, aut aperiri, aut intercipi poſſint. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 3. Venio ad tuas litteras, quas pluribus epiſtolis accepi. *litteræ* hic ſunt ſcripta ipſa, & quod Scholaſtici dicunt, *formale*; *epiſtola* vero quod vocant *materiale*. ¶ *Litteras dare alicui ad aliquem* eſt alicui epiſtolam committere, ut ad alterum perferat. *Cic.* 12. *Fam.* Literas ad te nunquam habui, cui darem, quin dederim. ¶ Interdum idem eſt ac perferre. *Id. Fam.* 7. Litteræ mihi dantur a te. h. e. quæ a te ad me ſcriptæ fuerant. V. *Rudo*. ¶ Interdum idem ac mittere. *Id. Fam.* 4. 4. ¶ Dicimus etiam litteras ſcribere, conficere, mittere, tradere, &c. apud *Cic.* paſſim. ¶ Litteræ laureatæ dicebantur, quibus victoria nunciabatur. V. *Laureatus*. ¶ A Poetis interdum uſurpabatur *littera* in ſing. pro epiſtola. *Ov. ep.* 3. Quam legis, a rapta Briſeide littera venit. ¶ Litteræ publicæ ſunt acta & regeſta. *Cic. Ver.* 3. Unam ex decem navibus horribili tempeſtate amiſſam in litteras publicas retulerunt. ¶ Uſurpantur etiam pro teſtimoniis ſcriptis. *Cic. Ver.* 3. Diligentiam meam multitudo literarum, & teſtium declaravit. Sic Prætoriæ litteræ, pro auctoritatibus, ſeu edictis Prætoris, apud *eund. Ver.* 7. ¶ Item pro cautio-

tionibus, & syngraphis. Hinc titulus in Jure *de litterarum obligationibus*. ¶ Litteræ frequentissime sumuntur pro disciplinis, & scientiis, quæ litterarum monumentis continentur. *Cic. Fam. 6. ep. 12.* Unum est perfugium, doctrina, & litteræ. *Id. Ver. 6. c. 44.* Homo sine ingenio, sine litteris. ¶ Litteræ interiores, & reconditæ sunt abstrusiores, altioresque disciplinæ; vulgares illæ dicuntur, quæ facile ab ingeniis etiam mediocribus percipi possunt. *Cic. de clar. Orat.* Erant in eo plurimæ litteræ, nec eæ vulgares, sed interiores quædam, & reconditæ. ¶ Listeris operam dare, versari in litterarum studiis, litteris se dare, dedere, &c. *Ciceronis* sunt. Illa quoque, litteris eruditus, litteris imbutus, tinctus, & similia, apud eund. & alios patim leguntur. ¶ Nescire litteras, significat nescire scribere. *Senec. l. 2. de clement. c. 1.* Quam velescire litteras! ¶ Item in omni disciplina ridem esse. *Sueton. in Cæs. c. 77.* Syllam nescisse litteras, qui dictaturam deposuerit.

Litterālis, le, adject. *letterale*, litterarius. *Cal. Aurel. l. 1. c. 5.* Litteralis lectio adhibenda. Adde *Diomed. Grammatic. l. 1. & Symmach. 4. 54.*

Litterārius, a, um, *ciò che si appartiene a lettere*, γραμματικὸς, quod ad litteram, vel ad litteras pertinet, ut *Ludus litterarius*, schola, gymnasium. *Plin. l. 9. c. 8.* Ex Bajano Puteolos in ludum litterarium itantem.

Litterātē, adv. docte, erudite, eleganter. *Cic. in Pis. c. 25.* Ita enim sunt perscriptæ scite, & litterate. *Id. de clar. Orat. cap. 56.* Scriptorum veterum litterate peritus. *Id. ib. c. 58.* Loqui litteratius latine.

Litteratio, onis, f. *cognizione di leggere, scrivere, e far conti*, quædam velut infantia Grammaticæ, scilicet ratio & scientia litterarum, ex quibus voces fiunt: quæ pertinet ad primam partem & rudimenta litteraturæ, & ad librariorum artem, & calculonum, qui pueros legere, scribere, & supputare docent. Ita enim appellata est a *Varrone*, teste *Augustino lib. 2. de Ordine*, c. 12. & *Isid. l. 1. Orig. cap. 3.*

Litterātor, oris, m. *leggeruccio letterato*, γραμματιστὴς, qui litteras novit modice. Differt a litterato, quia *litterator* non perfectus litteris, sed imbutus tantum est. *Suet. de Clar. Gram. cap. 4.* Unde apud majores, ait Orbilius, tum familia alicujus venalis produceretur, non temere quem litteratum in titulo, sed litteratorem inscribi solitum esse, quasi non perfectum litteris, sed imbutum. *Gel. l. 16. c. 6.* Linguæ latinæ litterator.

Litteratorius, a, um, adject. litterarius, ut litteratoria eruditio, apud *Tertul. de Idol. c. 10.* Adde *Quintil. l. 2. c. 15.*

Litteratrix, icis, f. a litterator. Exemplum V. in *Litteratura*.

Litteratŭlus, a, um, *sapatello*, qui aliquantum literas didicit. *Hieronym. lib. 1. adv. Rufin. cap. 7.*

Litteratūra, æ, f. 1. γραμματικὴ, Grammatica, ars, quæ de litteris tractat. *Quintil. l. 2. c. 15.* Non ipsam nunc volumus significare substantiam, ut Grammatice litteratura est, non litteratrix, quemadmodum oratrix, nec litteratoria, quemadmodum oratoria. *Senec. epist. 88.* Prima illa litteratura, per quam pueris elementa traduntur. ¶ Aliquando pro litterarum scientia, & cognitione. *Cic. 2. Phil. c. 45.* Fuit in illo ingenium, ratio, memoria, litteratura, cogitatio, diligentia.

Litterātus, a, um, *letterato*, Germ. *gelehrt*, Gall. *savant*, Hisp. *letrado*, *hombre de letras*, πεπαιδευμένος, qui litteris præditus est, litteris ornatus, eruditus, doctus. *Cic. pro Balb. c. 1.* Viri litterati, ac studiis, doctrinisque dediti. *Id. Tusc. 5. c. 37.* Frater tuus, quem litteratissimum fuisse judico. *Senec. l. 4. quæst. nat. c. 13.* Quibus nec litteratior sit quisquam, nec melior. ¶ Grammatici olim, teste *Sueton. de illustr. Gram. cap. 4.* litterati dicebantur, & proprie sic appellabantur Poetarum interpretes. Quo pertinent verba *Cic. in Tusc.* modo allata. ¶ Litteratus comice dicitur, qui notis, seu litteris inscriptus est. *Plaut. Cas. 2. 6. 49.* Hoc age tis. Ol. si hic litteratus me sinat. Ubi intelligit servum stigmate in fronte notatum. *Id. Rud. 4. 4. 112.* Esticulus est aureolus litteratus.

Litterio, onis, m. *sciolo*, litterator, vel contemptius aliquid. *Ammian. l. 17. c. 22.* Julianum carpentes, & appellantes litterionem Græcum.

Litterōsus, a, um, idem, quod litteratus. *Cassius Hemina Annal. l. 4.* ut citat *Nonius c. 2. n. 495.* Homo mere litterosus.

Litterŭla, f. γραμμάτιον, dim. a littera. *Cic. ad Tiron. l. 16. Fam.* Accepi tuam litteram vacillantibus litterulis. ¶ In numero plurali usurpatur pro epistolio. *Cic. Att. l. 14.* Nostro more tamen ne patiamur intermitti litterulas. ¶ Item modeste declarandas inferviunt studiis. *Cic. ad Tiron. l. 17. Fam.* Litterulæ meæ, sive nostræ, tui desiderio oblanguerunt.

Litūra, æ, f. *natura*, ἄλειψις, linitio, linimentum, a sup. *litum* verbi *lino*. *Cic. l. 4. c. 24.* Solem etiam, & pluvias arcet ejusmodi litura. ¶ Fere similitur pro superinductione illa, & complanatione, qua scriptura in tabula cerata deletur, vel qua scriptura, vel pictura superinducto atramento, aliove liquore destruitur, *cancellazione*, ἐξάλειψις. *Cic. pro Arch.* Unius nominis litura se commotum esse dixerit. *Hor. de ar. poet. v. 292.* carmen reprehendite, quod non Multa dies, & multa litura coercuit. ¶ Item pro macula, quæ scribenda fit, *sgorbio*, *scorpio*. *Ovid. 3. Trist. Eleg. 1. vers. 15.* Littera fusuras quod habet maculosa lituras.

Liturārius, a, um, adject. ad liturandum, seu delendum pertinens. *Auson. in præfat. ad Centonem*: Hoc cum inter liturarios meos reperissem. h. e. codicillos, in quibus scribimus, & subinde quæ displicent, delemus.

Litūro, as, avi, atum, a. 1. *cancellare*, περιγράφω, deleo, expungo. *Sidon. Apol. l. 6. ep. 3.* Tunc probasse reliqua gaudebo, si lituraste aliqua cognovero.

Litus, oris, n. *lito*, חוף, Germ. *ein gestad*, Gal. *bord*, *rivage*, Hisp. *ribera*, παράλιος, ἀκτὴ, terra adjacens mari, quæ fluctibus alluitur. *Cæs. l. litus, ff. de verb. signif.* Litus est, quousque maximus fluctus a mari pervenit, idque M. Tullium ajunt, cum arbiter esset, primum constituisse. *Cic. pro Rost. Amer.* Quid tam commune, quam mare fluctuantibus, litus ejectis? ¶ Late accipitur pro terra muri vicina. *Virg. 4. Æn.* Cui litus arandum, cuique loci leges dedimus. ¶ Proprie litus de mari dicitur, ripa de fluminibus. *Ovid. 1. Met.* Campoque recepti liberioris aquæ pro ripis litora pulsant. Quandoque tamen litus dicitur de fluminibus. *Virg. in Diris*. Litora, quæ dulces auras diffunditis agris. ¶ Interdum litus pro secessu ad otiandum apto usurpatur. *Tac. 3. hist. c. 63.* Vitellius de numero servorum, & electione litorum loqui. ¶ Sunt qui scribunt *littus* duplici *t*. Sed *Manutius* stat ab illis, qui per simplex *t* scribunt, cum deducatur a *lido*, sive *lino*, & ita sit in veteribus monumentis.

Litus, a, um, *unto*, *tinto*, κεχρισμένος, unctus, aspersus, infersus, partic. a *lino*. *Virg. 4. Georg. v. 99.* Paribus lita corpora guttis.

Litus, us, m. unctio, a litum supino verbi lino. *Plin. l. 33. cap. 6.* Usus ejus ad collyria, & litus.

Lĭtŭus, m. 2. Αἰτὸς, genus tubæ minoris, incurvum, gracilem edens sonum, quo in bello utebantur, a Aere, *tenuis*, *acutus*, nempe ob sonum. *Ovid. 3 Fast.* Jam lituus pugnæ signa daturus erat. ¶ Item baculus incurvus, quo Augures sedentes avibus templum designabant, ita dictus a similitudine tubæ. *Cic. 1. de Div. c. 17.* Quid lituus iste vester, quod clarissimum est insigne Auguratus, unde vobis est traditus? Nempe eo Romulus regiones direxit, tum, cum urbem condidit. Qui quidem Romuli lituus, ideo est incurvum, & leviter a summo inflexum bacillum, quod ab ejus litui, quo canitur, similitudine nomen invenit, cum situs esset in Curia Saliorum, quæ est in Palatio, eaque deflagrasset, inventus est integer. *Plut. in Romulo. Gel. l. 5. c. 8.*

Livēdo, inis, f. *lividura*, livor. *Apul. l. 9. Metam.* Qualos illic homunculi vibicibus livedinis totam cutem depicti!

Livĕo, es, n. 2. *esser livido*, Germ. *blevfarb*, *seyn*, Gall. *être terni*, Hisp. *ser cardeno*, πελιδνόομαι, lividus sum, hoc est plumbei coloris. *Ovid. 2. Met.* Livent rubigine dentes. *Virg. 7. Æn. vers. 687.* pars maxima glandes Livent plumbi spargit. ¶ Translate sumitur pro invidere, quia invidi aliena felicitate pallent, & livescunt. *Tacit. Ann. 13. c. 42.* Livere iis, qui eloquentiam exercent. *Martial. l. 6. epigr. 86.* Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagumque, Et potet calidam, qui mihi livet, aquam.

Liventer, adverb. fusce, ad modum lividi coloris. *Paulin. Petrocor. l. 5. v. 192.* Liventer tacto nigrescunt gutture fauces.

Livesco, is, n. 3. *divenir livido*, Germ. *blevchbfcbwarzgrunlicht werden*, Gall. *tenir*, Hisp. *hazerse cardeno*, πελιδνόομαι, lividus fio. *Lucr. l. 3. v. 530.* Digiti livescunt in pedibus. ¶ Translate sumitur pro invidere. *Claud. l. 3. de Rapt. v. 27.* Nec enim livescere fas est, vel nocuisse Deos.

Livianum, i, n. *Lavigliano*, rus est in collibus Lugunensis Taurilliæ in Merid. & Titulo in Occid. proximum, ubi T. Livius villam habuisse dicitur, & loco nomen dedisse.

Livianus, a, um, adject. ad Livium, vel Liviam familiam Rom. pertinens, ut Livianæ fici, apud *Col. l. 5. c. 10.* Livianum æs. *Plin. l. 34. c. 2.*

Livĭde, adverb. fusce, livido colore. *Plin. lib. 37. cap. 7. de carbunculis*. Languidius, & lividius lucent.

Lividĭmanus, antis, particip. qui invidet, & livore tabescit. *Petron. Satyr.* Ipse Paris Dearum lividimanitrium judex. Ita legit *Gruter. Suspirion. l. 1. c. 22.* Alii *lividimanium*, alii *livigenarium*.

Lividŭlus, a, um, sublividus. *Juv. sat. 11. v. 110.* Quibus invideas, si lividulus sis.

Lĭvĭdus, a, um, *livido*, Germ. *blavv*, Gall. *terne*, Hisp. *amarillo*, *cardeno*, πελιδνὸς, idem, qui plumbeus, subniger, a voce Græca allata, per Metathesin. *Virgil. 6. Æn. vers. 320.* Illæ remis vada livida verrunt. *Catul. carm. 17.* lividissima vorago paludis. ¶ Specialim lividus dicitur, qui fuscum tolorem in cute ex ictu contraxit, exilibus venis collisis, sanguineque ad cutem diffuso. *Horat. lib. 1. od. 8.* Neque jam livida gestat armis brachia. *Ovid. epist. 20. v. 82.* Oraque sint digitis livida facta tuis. ¶ Translate lividus dicitur invidus, aut malevolus, *malevolo*, *invidioso*. *Martial. l. 1. epigr. 41.* Omnibus invideas, livide, nemo tibi. (Adde *Cic. Tusc. 4. c. 12.*) *Senec. l. 2. controv. 14.* Longe lividiorem sententiam dixit.

Livius, m. 2. cognomento Andronicus, *Abbate*, Latinorum Poetarum antiquissimus, qui primus apud Romanos Latino sermone comœdiam scripsit. Primam fabulam dedit anno U. C. 510. al. 514. C. Claudio Cæci filio, M. Tuditano Coss. anno antequam Ennius natus est. *Cic. 1. Tusc. in Brut. & de Sen.* Fuit major natu, quam Plautus, & Nævius. *Cic. 1. Tusc.* Floruit post Sophoclis, & Euripidis mortem annis plus fere centum, & sexaginta. *Gel. l. 17. cap. ult.* ¶ T. Livius nobilis Historiæ Romanæ scriptor, patria Patavinus. De hoc *Hier. ad Paulinum*: Ad Titum Livium, lacteo eloquentiæ fonte manantem, de ultimis Hispaniæ, Galliarumque finibus quosdam venisse nobiles legimus, & quos ad contemplationem sui Roma non traxerat, unius hominis fama perduxit. Habuit illa ætas inauditum omnibus sæculis, celebrandamque miraculum, ut tantam urbem ingressi, aliud extra urbem quærerent.

Livius, a, um, adject. ut Livia familia, inter Romanos nobilis, *Tacit. Ann. 6. c. 35.* Livia arbor, *Col. l. 10. v. 413.* Liviæ leges, *Cic. 2. de Leg. c. 6.*

Livonia, f. 1. *Livonia*, Germ. *Lifflandes*, regio Sarmatiæ Europeæ. Dividitur in duas partes, in Esthoniam, quæ in Boream tendit, & in Litlandiam, quæ ad Austrum.

Livor, oris, m. *lividure*, חכורה, Germ. *die blevfarb*, Gall. *couleur de plomb*, Hisp. *cardenal*, πέλιον, color ex pallido nigrescens, quem & plumbeum nonnulli appellant, qualem in contusis corporis partibus videre est, cum exiles venæ contusæ sanguinem ad extremam cutem diffundunt. *Plin. l. 20. c. 22.* Illinitur & livoribus. ¶ Hinc livorem contrahere, est nigrescere. *Colum. lib. 12. cap. 47.* Quia hæc candidior est oliva, quam ea, quæ contusione livorem contrahit. ¶ Et quoniam talis est color invidorum, ideo livor accipitur pro invidia. *Brutus ad Cicer. lib. 11. Fam. epist. 20.* Malevolentia, & livore impediuntur ne quid faciant.

Lix, licis, f. cinis, vel aqua cinere mixta. *Var. lib. 4. L. L. Nonius cap. 1. nu. 309. & Plin. lib. 36. cap. 27.*

Lixa. V. Lixæ.

Lixabundus, iter libere, & prolixe faciens. *Festus*.

Lixæ, arum, m. *vivandieri*, σκευοφόροι, qui quæstus gratia exercitum sequuntur, a *lix*, aqua, quod munus eorum esset aquam ferre militibus, teste *Nonio*, vel a *lixando*, *sive elixando*, hoc est coquendo cibos militibus. *Liv. l. 33. c. 16.* Impedimenta subsequi jussit, calones, lixæque, & invalidos milites. *Tacit. Ann. 2. c. 62.* Lixæ, & negotiatores reperti.

Lixivia, æ, f. vel lixivium, ii, n. *ranno*, Ger. *laug*, Gal. *lessive*, Hisp. *lexia*, ξέσις, aqua, in qua lavandi gratia decoctus est cinis, a *lix*, aqua. *Col. l. 12. c. 16.* Et ex eo, quod crematuerint, cinere lixivium faciunt. Et *paulo post*: In olla fictili ampla præparatam lixiviam cineris sarmenti calefieri convenit.

Lixivĭus, & **Lixīvus**, a, um, adject. qui colatur, & transit. *Col. l. 12. c. 41.* Lixivum mustum, quod destillat, antequam nimium calcetur uva, *prefmoste*. *Plin. l. 14. c. 20.* Lixivius cinis.

Lixŭlæ, f. 1. circuli ex farina, caseo, & aqua qui olim inter viliora cibaria numerati sunt, a *lix*, aqua. *Varro lib. 4. de L. L.*

L A N T E O.

Lobæ, f. 1. λόβαι, culmi in milio Indico. *Plin. l. 18. c. 7.*

Localis, le, adject. ad locum pertinens, *locale*. *Tert. adverf. Marc. c. 34.* Localis determinatio. *Ammian. l. 14. c. 7.* Locales ærumnæ.

Localiter, adverb. ex loco. *Tertul. de Pal. cap. 2.* Mutat localiter habitus. *Ammian. l. 19. c. 12.* Localiter appellatus.

Locarii, m. 2. qui in spectaculis sedes locabant. *Mart. l. 5. epig. 25.* Hermes supposititius sibi ipsi, Hermes divitiæ locariorum, Hermes cura, laborque ludiorum.

Locarium, n. 2. *l'affitto*, *fitto*, pretium, quod pro taberna, stabulove persolvitur, ut in eo quis consistere possit, a *locando*. *Varro l. 4. de L. L.*

Locarius, V. Locarii.

Locatio, onis, f. *locazione*, *affittanza*, Germ. *ein ausleihung*, Gall. *louage*, Hisp. *arrendamiento*, συμφορὰ, actus locandi. *Cic. Att. l. 4.* Disturbata porticus Catuli, quæ ex S. C. locatione referebatur. ¶ Inducere locationem, est irritas facere locationis tabulas. *Cic. Att. l. 1. ep. 17.* Ut inducaretur locatio, postulaverant. ¶ Item collocatio. *Quint. l. 9.* Amphiboliam fieri vitiosa verborum locatione, nemo est qui neserat.

Locatitius, a, um, qui locatur. *Sidon. l. 6. ep. 8.* mercenariis persecutionibus, & locatitia fatigatione.

Locātor, oris, m. *colui che dà a pigione*, שכר, Germ. *verleicher*, Gall. *loueur*, Hisp. *arrendador*, πρᾶκτωρ, qui locat, qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem constituit. *Plin. l. 7. c. 32.* Romæ quoque Corfidium materteræ suæ maritum, funere locato revixisse, & locatorem funeris ab eo elatum.

Locatus, a, um, adject. *collocato*, *posto*, positus. *Cic. de clar. Orat. c. 57.* Membra suo quæque loco locata. *Enn.* apud *eund. l. 2. Offic. c. 18.* Benefacta male locata malefacta arbitror.

Locellus, i, m. Βαλλάντιον, crumenula, dim. a loculus. *Mart. lib. 14. ep. 13.* Si quid adhuc superest in nostri face locelli.

Locito, as, avi, atum, a. 1. freq. verbi loco. *Ter. Addph. 5. 8. 26.* Agelli est hic sub urbe paululum, quod locitas foras.

Loco, as, avi, atum, a. 1. *collocare*, שכר, קנה, Germ. *setzen*, *verleihen*, Gal. *placer*, *louer*, Hisp. *poner*, *alquilar*, τάττω, pono, constituo, a *locus*. *Cæs. pro Mur.* Quæ possunt locare hominem in amplissimo gradu dignitatis. *Id. in Acad. l. 1.* Inter recte factum, & peccatum media locabat quædam. *Plaut. Rud.* Locare insidias alicui. ¶ Interdum est nuptui tradere. *Ter. Phor.* Quæso, quid si filiam suam unicam locaret? *Id. ibid.* Ut potui, virginem nuptum lo-

ca-

cari huic adolescenti. *Plaut. Tri.* 3. 3. 52. Ubi erit locata virgo in matrimonium. *Id. Cist.* Ubi tu jam locare in inculentam familiam. *Cic. in Phil.* 2. Curio te in matrimonio certo, ac stabili locavit. *Auct. ad Her. l.* 2. Cur me huic locabas nuptiis? ¶ Interdum insumere, impendere, ut argentum, aut operam bene, vel male locare. *Plaut. Most.* Nec quicquam argenti locavi tam diu usquam æque bene. ¶ Et translate *Cic. in Fam.* Mentem omnem in Milonis consilatu fixi, & locavi. ¶ Interdum usum alicujus rei pretio concedere, aliquid pretio utendum dare, *affittare*, μισθοῦν, ἐκμισθοῦν, cum acc. rei, dat. personæ, & abl. pretii. Sed tamen non semper hi omnes casus exprimuntur. *Cic.* 1. *Agr.* Vectigalia locare. *Id. pro Rosc. Com.* Disciplina, quæ erat ab hoc tradita, locabat se non minus H. S. CCCLIII. ¶ Non solum vero rem aliquam homines locare dicuntur, ut domum, agrum, sed etiam operam, vel laborem suum, quod est aliquid faciendum mercede suscipere. *Plaut. Trin.* 4. 2. 2. Nam operam meam tribus nummis ego locavi ad artes nugatorias. *Gel. l.* 3. *c.* 3. Operam pistori locare. ¶ Interdum est aliquid alicui faciendum tribuere, constituta mercede. *Cic. in Ver.* 3. *c.* 50. Cum L. Octavius, C. Aurelius Cottæ ædes sacras locavissent. *Id. ibid. c.* 56. Quod opus H. S. DLX. millibus faciendum locasti. *Pers. sat.* 6. *v.* 47. ingentesque locat Cæsonia Rhenos.

Locrensis, is, adject. qui ex Locrorum urbe est. *Cic. Ver.* 7. *c.* 34.

Locri, orum, masc. 2. Λοκροί, pop. Achajæ. Gemini fuerunt. Alii incoluerunt circa fauces sinus Corinthiaci, proximi Ætolis, quorum regio Locris, & urbs primaria Naupactum. Alii habitavere in adversa ora ad fin. Oetæum, Opuntiis proximi, quorum opp. Scarphia. Cognominati sunt Epicnemidii, a Cnemide, opp. & monte Borotiæ. Locri item, cognomento Epizephyrii, Naritia, *Gierace*, urbs exc. Magnæ Græciæ, in confinio Brutiorum. Condita fuit a Locris, qui Ajacem Oileum ad Trojam secuti sunt, ipso duce, teste Solino, vel Evante duce, ut alii scripsere. Hi cum bovem, quem Diis immolarent, non haberent, compositio ex lignis minutis bovis simulacro, rem sacram eo fecerunt. Inde Græcum adag. *Locrensis bos*, de re vili, & munere sordido. Idem, cum fœdus, quod cum Peloponnesiis inierant, violassent, ad Heraclidarum partes transeuntes, adagio causam dedere apud Zenodotum, & Eustathium, *Locrense factum*, in fœdifragos. Alii dicunt, adagium inde natum esse quod Siculos elusissent.

Locris, idis, f. Locrorum regio. *Cic. ad Attic. l.* 3.

Loculamenta, orum, n. 3. σφῆκες, loca distincta, sive capsulæ, in quibus aves, apes, aut etiam majora animalia feorsum nidificare, seu habitare solent, a *loculus*. *Col. l.* 8. *c.* 8. Quæ vel loculamenta, quibus nidificent aves, vel fictilia columbaria recipiant. ¶ Ponitur aliquando pro conceptaculo, sive theca rei alicujus. *Vitr. l.* 10. Inclusum in alterum loculamentum collocetur. *Senec. de Tranquil. c.* 9. Librarunt tecto tenus extructa loculamenta.

Locularis, e, adject. in loco factus, ut locularis resina. *Pallad. l.* 2. *c.* 25.

Loculatus, a, um, *che ha molti luoghi*, σφηκώδης, quod habet diversos locos. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Nam ut Pausanias, & cæteri pictores ejusdem generis loculatas magnas habent arculas.

Loculōsus, a, um, σφηκῶδες, quod multos habet loculos, seu sinus, septo aliquo intermedio distinctos. *Plin. l.* 15. *c.* 22. Sola differentia generum in putamine duro, fragilive, & tenui, ac crasso, loculoso, & simplici.

Locŭlus, li, masc. *luogbetto*, χωρίον, exiguus, & angustus locus. *Plaut. Mil.* 3. 2. 38. Sed in cella paululum erat loculi lubrici. ¶ Per Synecdochen loculi dicuntur loculamenta quædam separata in piscinis, ornithotrophiis, aliorumve animalium stabulis, in quibus unaquæque feorsum aluntur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Cum piscinas haberet magna pecunia ædificatas, ac loculos. ¶ Item loculus dicitur de sacculo, in quo pecunia servatur, λάρνακ, βαλάντιον, γλωσσόκομον. *Mart. l.* 14. Hos nisi de fulva loculos implere moneta non decet. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 175. Nummum in loculos dimittere. ¶ Item conditorium, in quo mortui locantur, Græce σορὸς, σαρκοφάγος. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Hinc cremari cum reliquo corpore non potuisse tradunt, conditumque loculo in templo.

Locŭples, etis, o. *ricco*, עשיר, Germ. *reith*, Gall. *riche*, Hisp. *rico*, πλούσιος, dives, a copia locorum, ut scribit Cornelius Fronto, nempe ex *locus*, idest ager, & *ples*, quod ab antiquo *pleo*, unde *impleo*. Itaque locuples esse potest, qui dives non sit; ut si quis sit obæratus, sed tamen plus possideat, quam debet. *Cic.* 2. *Catil.* Unum genus est eorum, qui magno in ære alieno majores etiam possessiones habent, quarum amore adducti dissolvi nullo modo possunt. Horum hominum species est honestissima, sunt enim locupletes, voluntas vero, & causa impudentissima. *Plin. item l.* 18. *c.* 3. Locupletes dicebant loci, hoc est agri plenos. ¶ Dicitur de hominibus, & de rebus. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 137. Annus locuples frugibus. *Cic. pro Planc.* Egentes in locupletes armabantur. *Id.* 1. *de Orat.* Tanquam in aliquam locupletem, & refertam domum veniffem. ¶ Translate ponitur pro copioso, & bene instructo, in quocunque genere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum, quam Deorum, quod pluribus generibus fruitur voluptatum. Hinc Locuples oratio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 48. Cujus membra, & pedes sunt in omni locuplete oratione diffusa. ¶ Item pro firmo, certoque, & magnæ auctoritatis, indubitatæque fidei homine, *autorevole*, ἀξιόπιστος. Unde locupletem auctorem, testem, fidejussorem dicimus, de cujus fide nemo debeat ambigere. *Cic.* 3. *Offic.* Quorum quidem testem non mediocrem, sed haud scio, an gravissimum, Regulum nolite, quæso, vituperare. Quem enim locupletiorem quærimus, quam principem Pop. Rom. qui retinendi officii causa cruciatum subierit ultro? *Id.* 2. *Divin. c.* 58. Pythagoras, & Plato locupletissimi auctores.

Locupletātor, oris, m. qui locupletat. *In duobus nummis Hadrian. apud Mediobarb.* Locupletatori Orbis terrarum.

Locupletātus, a, um, *arricchito*, ditatus. *Cic.* 7. *Ver. c.* 31. Hac tanta præda auctus, mancipiis, argento, veste locupletatus.

Locupletissime, *ricchissimamente*. *Spartian. in Hadrian. cap.* 3. A Trajano locupletissime muneratus.

Locupleto, as, avi, atum, a. 1. תעשיר, Germ. *reith machen*, Gall. *enrichir*, Hisp. *enriquecer á otro*, πλουτίζω, est locis, & possessionibus, quempiam divitem facere, & generatim bonis vel externis, vel corporis, vel animi ditare. *Cic.* 2. *Fam.* Quoniam jurisdictionem confeceram, civitates locupletaveram. *Idem* 1. *de Orat.* Verborum eam dote locupletasti.

Locus, i, m. 2. *luogo*, מקום, Germ. *ort*, Gall. *lieu*, Hisp. *lugar*, τόπος, quicquid aliquid continet, sive, ut ait *Varro l.* 4. *L. L.* ubi quicquam consistit, a λέχομαι, *cubo*, *jaceo*, unde λέχος, *lectus*, item λέκτρον, quod Homero significat locum insidiis accommodatum: fit autem mutato χ in κ, quemadmodum *fiscus* fit a σφίκος. Prius fuit *fliscus*, quasi *fistlecus*, deinde factum est *locus*, ad fugiendum sonum confragosum. *Cic. Att. l.* 8. *epist.* 6. Omnes copias primo quoque tempore in unum locum convenire necesse est. *Id. lib.* 16. *Fam.* Dum mihi deesse nullo loco vis. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 49. Ultra eum locum, quo in loco Germani consederant. ¶ Ex loco superiore agere dicitur Orator, qui pro Rostris agit, ex æquo qui in Senatu, ex inferiore, qui ad Judices. *Cic.* 3. *de Or.* Nam sive de Cœli natura loquitur, sive de terræ sive de divina vi, sive de humana, sive ex inferiore loco, sive ex æquo, sive ex superiore. ¶ Ponitur etiam pro tempore, vel spatio. *Ter. Heaut.* Nam & cognoscendi, & ignoscendi dabitur peccati locus. *Cic. Att. l.* 9. *c.* 7. Si nunc est ullus gaudendi locus. *Sallust. Jug.* Interea loci. *Plaut. Cas. a.* 1. *v.* 32. Post id locorum. h. e. deinde, postea. Eodem modo locutus est Liv. *l.* 22. *c.* 38. Hinc priore loco causam dicere, est ante defendere, quam quis accusatus sit. *Cic. pro Quinct.* Ut ipse causam capitis, si sponsionem feciffet, priore loco diceret. ¶ Item pro opportunitate, occasione, facultate, *comodità*, *Id. 6. Fam.* Nullum locum prætermittemus tui juvandi, aut levandi. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 15. Nactus mihi videbar locum refecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. ¶ Hinc *Loco*, vel *In loco*, est opportune, commode, recte, cum res postulat, *a tempo*. *Cic. in Partit.* Loco tu quidem quæris, sed plenius, quod vis, explicabitur, &c. *Id. in Fam.* 12. *ep.* 16. Sic epistolæ offendunt non loco redditæ. ¶ Loco dicere, est aliquem rogatum sententiam dicere. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 18. Huic justa tria sunt, ut adsit, ut loco dicat, ideat rogatus; ut modo, ne sit infinitus. ¶ Notat etiam ordinem rerum. Hinc Primo loco, est primum: Secundo loco, est deinde, præterea. *Cic.* 1. *Fam.* Facile secundo loco me consolatur recordatio meorum temporum. ¶ Item accipitur pro genere, pro natalibus, pro conditione nativitatis. *Cic. pro Placco, c.* 11. Si quem infimo loco natum, nullo splendore vitæ, nulla commendatione famæ defenderem. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Loco summo natus erat. ¶ Item pro statu, fortuna. *Cic.* 5. *Fam.* Et quem in locum res deducta sit. *Id. pro Sext. c.* 31. Eo loci res est, ut &c. ¶ Item pro dignitate. *Cicer. pro Cluent.* Quin in summum locum civitatis aut non potuerunt ascendere, aut non petiverunt. *Id. in Bruto*. Mature in locum principum Oratorum venit. *Id.* 3. *de Fin.* Quæ secundum locum obtinent. ¶ Item pro auctoritate, æstimatione, amore, gratia. *Cic. pro Planc.* Quin in mea salute principem semper locum, auctoritatemque tenuisti. *Id. in Phil.* 2. *c.* 29. Quem locum apud Cæsarem obtinuisti? quo numero fuisti? *Id. l.* 13. *Fam.* Eademque apud me loco esset, quo est apud patronum suum. *Id.* 3. *Fin.* Nec justitiæ ullus esset, nec bonitati locus. ¶ Item pro vice. *Id. in Phil.* Cur eum habet in loco patrui? Et alibi, Quem parentis loco colere debebas. *Cic. in Bruto*. Ex quo Augurum institutis in parentis eum loco colere debebam. *Id. in Ver.* 1. Prætorem Quæstori suo parentis loco esse oportet. *Id. ad Brut. ep.* 13. Illis in patris locum successit. ¶ Item pro ratione, genere, numero, vel simpliciter pro præp. *pro*. *Cic. in Pison. c.* 15. Si quis impediret reditum meum, in hostium loco putarctur. *Id. de Am.* In injuriæ loco id numerant. *Id. de Inv. l.* 2. Petebat id sibi loco præmii. *Id.* 3. *Fam.* Ne id, quod petat, exigere magis, quam rogare, & in beneficii loco ponere videatur. *Id. l.* 7. *Fam. epist.* 3. Criminis loco putant, quod vivam. ¶ Item pro quæstione, parte alicujus doctrinæ, vel operis, *passo*. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 1. Magnus locus, Philosophiæque proprius, a Peripateticorum familia tractatus uberrime. *Id. de Leg.* Hunc locum fatis in iis libris, quos legistis, expressit Scipio. ¶ Olim locus idem erat ac fundus, seu ager. V. *Locuples*. ¶ Movere loco, est vel expellere. *Ter. Prol. Phorm.* Per tumultum nolter grex motus est loco. ¶ Vel auferre. *Hor. l.* 2. *Epist.* Audebit, quæcunque parum splendoris habebunt, verba movere loco. ¶ Vel depellere de dignitate. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Urgere illi, ut nos loco moverent. ¶ Locum dare, interdum est cedere. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 1. Dandus est locus fortunæ, cedendum ex Italia. *Id. pro Quinct. c.* 16. Atque avaritia paululum aliquid loci rationi, & consilio dedisset. ¶ Interdum dare causam, ansam. *Cic.* 3. *Fam.* De tuo in me animo fœcus existimandi videris nonnihil dedisse loci. *Id. pro Cæl.* Quoad ætas M. Cœlii dare potuit suspicioni locum. ¶ Interdum dare opportunitatem, facultatem. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 8. Avertis orationem, nec das respondendi locum. ¶ Interdum admittere, accipere. *Cic. de Or. l.* 1. *c.* 26. Si hæc turba, & barbaria forensis dat locum vel vitiosissimis Oratoribus. ¶ Locum esse alicui personæ, vel rei, est illam admitti, vel recipi. *Cic. pro Cluent.* In concionibus esse invidiæ locum, in judiciis veritati. *Id. ibid.* Erit profecto dignitati nostræ locus. ¶ Vel numerari. *Cic. in Orat.* In Poetis non Homero soli locus est, aut Archiloco, aut Sophocli, aut Pindaro. ¶ *Si in ipso essem loco*, pulchre dicitur pro eo, quod est, si meum esset negotium, si mea res ageretur. *Plaut. Bacch.* 4. *v.* 116. Verum, ut ego opinor, si ego in ipsius fiem loco. *Cic.* 4. *Fam.* Is enim, si eo loco esset, negavit, se facturum fuisse. ¶ Ponere in loco maledicti, & contumeliæ. *over a male*. *Cic. in Pison.* Tu ne ausus es meum discessum illum maledicti, & contumeliæ loco ponere? ¶ In n. pl. indifferenter dicimus *loci*, g. m. & *loca*, g. n. *Cic. de Fato*. Inter locorum naturas quantum interfit, videmus: alios esse salubres, alios pestilentes, &c. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Venisse in illa loca ploratum potius, quam natatum. ¶ Loci, vel loca, orum, speciatim dicuntur vascula in fœminis semen recipientia, quem etiam uterum, & matricem Latini appellant. Ita dicuntur quod sint λόκοι, sive recessus uteri, ut censet *Cæs. Scalig. in* 3. *Arist. Hist. Animal. Plin. l.* 11. *c.* 37. *de fœminis*: Unde dictus uterus, quem alio nomine locos appellant. *Colum. l.* 8. *cap.* 11. de pavonibus. Sæpiusque digitis loca fœminarum tentanda sunt: Nam in promptu gerunt ova. ¶ Frequenter loci usurpantur pro sedibus argumentorum, ex quibus, veluti ex promptuariis quibusdam, petuntur argumenta. Sed in hac notione *locus* etiam num. sing. dicitur. Loci *communes sunt illi*, ex quibus argumenta ad omnes quæstiones desumi possunt. *Cic.* 2. *de Orat.* Sed hi loci ei demum Oratori prodesse possunt, qui est versatus in rebus. *Id. in Top. c.* 2. Locus est argumenti sedes.

Locusta, æ, f. *cavalletta*, אַרְבֶּה, Germ. *ein heuschreck*, Gall. *sauterelle*, Hisp. *langosta*, ἀκρὶς, insecti genus, a *locus*, & *ustus*, quia tactu multa urit, morsu vero omnia erodit. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 5. Exorta vis locustarum. ¶ Parthos quondam, & Indiæ gentem locustis victitasse, scribit *Plin. l.* 7. *c.* 2. & *l.* 11. *c.* 29. ¶ Carere palpebris locustæ dicuntur; ideo oculos habent durissimos. Hinc *Plaut. Men.* 5. 5. 24. Solent tibi oculi unquam duri fieri? M. Quid? tu me locustam censes? ¶ Est etiam genus piscis, corpore longo, cornua ante oculos bina, longa & aspera habens. *Plin. l.* 9. *cap.* 30. ¶ Fuit hoc nomine mulier veneficiis insignis, Neroni grata. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 66. & *Juven. sat.* 1. *vers.* 71.

Locutio, sive loquutio, onis, f. *il parlare*, *ragionamento*, φώνησις, sermo, vel ipse loquendi actus. *Cic.* 3. *de Or.* Quanquam enim omnis locutio oratio est, tamen unius Oratoris locutio hoc proprio signata nomine est.

Locūtor, sive loquutor, m. *parlatore*, λάλος, qui nimium loquitur. *Gel. l.* 1. *c.* 15. Qui sunt leves, & futiles, & importuni locutores.

Locutŭlus, m. 2. ἀδολεσχαλαίστης, homo in verba profectus, quem & *blateronem*, & linguacem dicimus. *Gel. l.* 1. *c.* 15.

Locūtus, vel Loquutus, us, ui, m. loquela, locutio, sermo. *Apul.* 2. *Florid. sub fin.* Passis verbibus, soluto locutu, libera oratione.

Lodicŭla, æ, f. στρῶμα, dim. a lodix. *Suet. in Aug. c.* 83. Ita, ut in extremis spatiis subsultim decurreret fessertio, vel lodicula involutus.

Lodix, icis, f. *coltra*, στρῶμα, στρωμνὴ, lecti operimentum, a *lotum*, quia subinde eam lavari opus est. *Juven. sat.* 6. *v.* 194. Ζωὴ, καὶ ψυχὴ, modo sub lodice relictis uteris in turba. ¶ In masculino genere *hos lodices* dixit *Pollio*; non tamen est imitandus. *Quintil. judic l.* 1. *c.* 6.

Lœbertas, atis, f. libertas, apud vet. *Fest.*

Lœbēius, a, um, liber, a, um, apud vet. *Fest.*

Lœdoria, f. 1. *verso*, λοιδορία, mordax convicium. Differt a scommate, quod hoc sit mordacitas quadam urbanitate, & joco adumbrata, lœdoria vero apertum, amarulentumque cst convicium, nulla urbanitatis specie velatum. *Macrob. in Satur. lib.* 7. *cap.* 3.

Lœmŏdes, is, m. & f. *pestilenziale*, λοιμώδης, pestilens, *Ammian. l.* 19. *c.* 4. Prima species luis Pandemus appellatur, secunda Epidemus, tertia Lœmodes.

Logarion, n. 2. λογάριον, leviores, minutioresque rationes, quales iis de rebus, quæ quotidie in usum familiæ erogantur, in adversariis solent conscribi. *Ulp. l.* 3. *ff. de pec. leg.* Sed & chartas ad rationculam, vel ad logarion paratas contineri appellatione penoris.

Logēum, n. 2. λογεῖον, pulpitum in scena, in quo chorus tragœdiarum, & comœdiarum (quoad comœdiæ chorum habuerunt) cæterique personam non habentes fabulæ subservichant. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8.

Logice, es, f. *Logica*, λογικὴ, Disciplina rationalis, ars differendi, quæ *Ic* Dialectica dicitur. *Cic.* 1. *Fin.* Jam in altera Philosophiæ parte, quæ est quæstionis, ac differendi, quæ λογικὴ dicitur, ide vester, ut mihi quidem videtur, [illustre] iner-

inermis, ac nudus eſt. *Id. de Fato*, c. 1. Totaque eſt Logice, quam rationem diſſerendi voco. ¶ Inventa eſt a Zenone Eleate. ¶ Logica, orum, num. pl. gen. n. res Logicales, ſeu quæ ad Logicen ſpectant. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 14. Habes ea, quæ de perturbationibus enucleate diſputant Stoici, quæ Logica appellant, quia diſcernuntur ſubtilius.

Logicus, i, m. qui logicen callet, vel docet. *Sidon. carm.* 15. v. 101.

Logiſta, m. 3. *conſulto*, Λογιστὴς, ſupputator, ſive æſtimator, a Λογίζομαι, quod eſt cogitare, rem aliquam diligenter expendere, æſtimare, rationes ſubducere. Athenis Logiſtæ Magiſtratus erant, quorum munus erat expendere, quæ in Magiſtratu quisque geſſiſſet. *Vet. Inſcript. Hiſpanica*: Logiſtæ civitatis Nicomedienſium.

Logiſtoricus, m. 2. liber fuit Varronis, ſermonum & dictorum inſignium narrationem continens. *Gel. l.* 4. *c.* 19. M. Varro in Logiſtorico ſcripſit. *Macr. l.* 3. *Saturn.* Varro in Logiſtorico, qui inſcribitur Martius de Fortuna.

Logodædalia, æ, f. Λογοδαιδαλία, ingeniosa nimis, & curioſa ſermonis elaboratio. *Auſon. Idyl.* 12. E logodædalia ſtridet modo qui nimium trux.

Logographus, i, *computiſta*, λογογράφος, rationarius, qui libros rationum ſcribit, quique in acta refert quæ ad Remp. pertinent. V. *Cod. l.* 10. *tit.* 69. & *Dig. l.* xli. *tit.* 4. *leg.* 13. §. 10.

Logos, vel logus, m. 2. *ragionamento*, *parola*, *ragion*, λόγος, verbum, ratio, ſermo. Vox græca eſt. A latinis ſcriptoribus uſurpatur pro dicto ridiculo, futili, contemnendo, ad nihil prorſus conducente. *Ter. Phor.* 3. 2. 8. Forneratum iſtud beneficium tibi pulchre dices. D. logi. Adde *Cic. apud Non. c.* 1. n. 318. & *Plaut. Stich.* 1. 3. 68. ¶ *Æſopei logi* apud *Senec. de conſolat. ad Polyb. c.* 27. ſunt Æſopi fabulæ.

Loliaceus, a, um, o. 1. 2. *di loglio*, *ἄιρινος*, quod ex lolio eſt, ut Farina loliacea, apud *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9.

Loliarius, a, um, *da loglio*, quod ad lolium ſpectat, ut Cribrum loliarium, quo lolium ex frumento excernitur. *Col. l.* 8. *c.* 5. Cribro vicinario, vel loliario, qui jam fuerit in uſu, pulli ſuperponantur.

Loligo, vel loliligo, inis, *lolligine*, *τευθὶς*, *τεύθις*, piſcis genus, fortaſſe ab atro ſucco, quem habet. Sane ater iſte ſuccus in ſepia vocatur *ἰὸς*. Itali hodie a theca calamariæ ſimilitudine calamarium appellant. Habet enim cruorem nigrum atramenti ſimilitudine, & duo oſſicula, quorum alterum calami, alterum gladioli perſpicui, pellucidique imaginem refert. Unde ſuccus loliginis pro livore hominis atri, ideſt malevoli, ponitur. *Hor.* 1. *ſerm. ſat.* 4. v. 100. Hic nigræ ſuccus loliginis, hæc eſt mirugo mera. V. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Loliguncula, æ, f. 1. λολίγιον, dim. a loligo. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 57. Emito ſepiolas lepidas, loliguncolas, &c.

Lolium, ii, n. *loglio*, *αἶρα*, *ζιζάνιον*, herba in ſegetibus naſcens, liſque inimica, hordeo ſimilis, cujus etiam vitium eſſe putatur, quaſi *ἰλλὸς*, hoc eſt adulterinum. Fit enim e corruptis triticis, ac hordei ſeminibus. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Lolium, & tribulos, & carduos, lappaſque, inter ipſius terræ peſtem numeraverim. ¶ Lolio vitiatare dicitur, qui vitu eſt imbecillo. Nocet enim oculis lolium propter vapores acres, quos in cerebrum attollit. *Ovid.* 1. *Faſt.* v. 691. Et careant loliis oculos vitiantibus agri. Adde *Plaut. Mil.* 2. 3. 50.

Lollianus, a, um, ad Lollium pertinens, quod eſt nomen Romani civis. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 10. Lolliana clades, *i. e.* quam M. Lolius legatus in Germania ſub Auguſto accepit; de qua *Velleſ. l.* 2. *c.* 97. & *Sueton. in Aug. c.* 23.

Lomentum, i, *impaſtiaccio*, *σμῆγμα*, farina fabacea, qua ad rugas e cute tollendas uſa eſt antiquitas, a *lotum*, ut *fomentum* a *fotum*, quod ea ad lavandum uterentur. *Mart. l.* 3. *epigr.* 42. Lomento rugas uteri quod comdere tentas. ¶ Eſt item coloris genus, quod in uſum pictorum ex cæruleo confici ſolet, *λόμας*. *Plin. l.* 2. *c.* 13. Ex cæruleo fit, quod vocatur lomentum, perficitur id lavando, terendove, & hoc eſt cæruleo candidius.

Lonchitis, f. 3. Λογχῖτις, herba in locis ſitientibus naſcens, foliis porri ad radicem rubentibus, flores habens, ceu galericulos, perſonis comicis ſimiles, parvam exerentes linguam, ſemen vero involucris clauſum, triangulum, & lanceæ ſimile, unde ſibi nomen vendicavit. Λόγχη enim lancea eſt. *Plin. l.* 25. *c.* 11.

Lonchus, i, m. haſta, lancea, Λόγχη. *Tert. de Cor. Mil. c.* 11. Requieſcens ſuper lancheo, quo perfoſſum eſt corpus Chriſti. Al. leg. *lanceo*, eodem ſenſu.

Londinenſis, e, adject. *Exmen. in paneg. ad Conſtantium*, c. 17. Ad oppidum Londinenſe pervenerant. *h. e.* Londinium, ut *Tacit. l.* 14. *Ann. c.* 33. appellat, nunc *London*, totius Angliæ caput, ad Tamefim fluvium. Adde *Ammian. l.* 27. *c.* 8. (al. 18.) ubi *Londinium*, & *Londonium* varie legitur.

Londinum, n. 2. ſeu Londinium, *London*, *Λονδίνιον*, urbs Albionis, Regia Angliæ, caput Comitatus Midleſexiæ, ampliſſima, & Emporium celeberrimum. *Tacit. Ann.* 14. *cap.* 33.

Longibo. V. Longano.

Longævitas, atis, f. *vecchiaja*, ωλικία, annoſitas, ſenectus. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 5. De longævitate eorum (corvorum) opinio fabulatur.

Longævus, a, um, *di lunga età*, *vecchio*, *attempato*, קשיש, Ger. *alt*, Gal. *de longue vie*, Hiſp. *de larga edad*, ωλικιώτης, annoſus ſenex, quaſi longi ævi. *Virg.* 3. Æn. Et hæc lætus longævo dicta parenti haud dubitanda refer. *Id.* Æn. 1. v. 325. ſacra longævum in ſede locavit. V. *Gel. l.* 2. *c.* 16.

Longano, vel longanon, & lonzabo, onis, m. 3. *ciò che budella tortuose*, inteſtinum rectum, a craſſo inteſtino, quod κῶλον appellant, ad ſedem uſque porrectum, ſpinæ e directo incumbens. Ratio nominis inde tracta eſt, quod in longum protendatur, nullis orbibus implicitum, ut cætera inteſtina. *Veget. lib.* 1. *cap.* 42. ¶ Metonymice ſumitur pro farciminis genere. *Far. lib.* 4. *de L. L.* Longabo, quod longius, quam duo illa, ſc. hilum, & apexabo. *Arnob. l.* 7. *contra gentes.* Quid ſibi hæc volunt, apexabo, ificia, ſilicernia, longano?

Longe, adv. *di luogo*, מרחק, Germ. *weit*, Gal. *loin*, *de loin*, Hiſp. *lexos*, πόῤῥω, procul, longo intervallo, longo loci ſpatio. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Fam. l.* 2. *ep.* 7. Longe abſum, audio ſero. *Id. in Ver.* 4. Epicrates mihi obviam longe proceſſit. *Id. pro Quint.* Quam longe eſt hinc in ſaltum veſtrum Gallicanum? *quanto υ' ἐ?* ¶ Vel cum abl. *Cic. in Fam. l.* 4. *ep.* 12. Cum longe a Pireeo abeſſem. ¶ Vel cum genitivo *gentium*, in qua conſtructione videtur ſignificare longe omnino. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Tu autem abes longe gentium. *Id. l.* 1. *de Or.* Longiſſime ab imperitorum intelligentia diſjunctum. ¶ Aliquando accipitur pro eo, quod barbari dicunt a longe, *da lontano*. *Virg.* 2. *Georg.* Litora longe reſonantia. *Plaut. Truc.* 4. 3. 79. Næ illa ſtimulum longe habet, quæ uſque illinc cor pungit meum. ¶ Longe eſſe alicui, & longe eſſe ab aliquo, *eſſer lontano da alcuno*. *Virg.* 12. *Æn. verſ.* 53. Longe illi dea mater erit. *Cæſ. l.* 1. *B. Gal.* Si id non feciſſent, longe ab his fraternum nomen populi R. abfuturum. ¶ *Longe*, *lateque*, eſt multis, variiſque in locis. *Cic. pro L. Man.* Ita tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque diſperſum, &c. ¶ Dicitur etiam de temporis intervallo. *Cic. de clar. Or.* Varro vitam Nævii producit longius. *Id. in Famil.* 2. *ep.* 8. Longe in poſterum proſpicere. ¶ Longe proſpicere futuros caſus, eſt eos longe ante videre, quam eveniant. *Cic. de Am.* Ut nos longe proſpicere oportet futuros caſus Reipublicæ. ¶ Sæpe ſignificat valde, multum. Tunc uſurpatur cum nominibus ſuperlativis, vel cum iis, quæ ſuperlativi vim habent. *Cic. in Ver.* 7. *c. ult.* Quarum ſacra longe maximis, atque occultiſſimis cæremoniis continentur. *Id.* 13. *Fam.* L. Cattronius Patus longe princeps municipii Lucenſis. ¶ Vel cum comparativis. *Virg.* 9. *Æn.* At pedibus longe melior Lycus. Vel cum nominibus, quæ diverſitatem, vel diſſimilitudinem ſignificant. *Cic.* 5. *Famil.* Longe alia conditione ego ſum, ac cæteri Imperatores. *Id. de Orat.* Multum inter ſe diſtant iſtæ facultates, longeque ſunt diverſæ, atque ſejunctæ. ¶ Vel cum verbis *antecello*, *præſto*, *ſupero*, *vinco*, *diffundo*, *diſcrepo*, *diſſentio*, *fallor*, & ſimilibus. *Cic.* 3. *Off.* Longe illam vitam huic anteponit. ¶ Vel cum adverbiis *aliter*, *ante*, *poſt*, *ſecus*, & ſimilibus. *Cic. in Bruto.* Eſt longe aliter in verſibus.

Longiloquus, a, um, vox eſt *Donati ad Terent. Eun.* 3. 2. 34.

Longimanus, a, um, *μακροχείρ*. Cognomen fuit Artaxerxis Perſarum Regis. Alteram enim manum habuit longiorem.

Longinque, adverb. longe, a longe. *Enn. apud Non. c.* 11. n. 49. Annos multos longinque a domo bellum gerentes.

Longinquitas, atis, f. *diſtanza*, *lontananza*, מרחק, Germ. *weite*, Gall. *longue diſtance*, Hiſp. *lexura*, *διάστημα*, locorum diſtantia. *Cic. Cal. l.* 2. *Fam.* Quo & propter longinquitatem, & propter latrocinia tardiſſime omnia perferuntur. ¶ Dicitur etiam de tempore, & ponitur pro diuturnitate, *lungo tempo*. *Cic.* 2. *Fin.* Si negabit, voluptatem crescere longinquitate. *Id.* 10. *Phil.* Nondum ex longinquitate graviſſimi morbi recreatus eſt. *Id. de Div. l.* 1. *c.* 7. Nihil eſt, quod non longinquitas temporis efficere poſſit. *Ter. Hecyr.* 4. 2. Longinquitas ætatis. h. e. diuturnitas.

Longinquo, as, a. 1. diſtare facio, removeo, *allontanare*. *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 1. Deum a ſe longinquare.

Longinquum, adverb. remote, vel diu. Longinquum loqui, eſt diutius loqui, *far molte parole*. *Plaut. Merc.* 3. 4. 23. Oratio næ odioſa eſt, cum rem agas, longinquum loqui.

Longinquus, a, um, *lontano*, רחוק, Germ. *fern*, Gall. *lointain*, Hiſp. *de lexos*, μακρὸς, ἀπόπροσθεν, remotus, diſtans. *Cic. Marc. l.* 15. *Fam.* Te pietatis in tuos tractum cepiſſe gaudeo. Non dubito, quid præſentes ſentiant. Nos quidem longinqui, & a te ipſo miſſi in ultimas gentes ad cœlum mehercule tollimur veriſſimis, ac juſtiſſimis laudibus. *Id. pro L. Man.* Quod ex locis tam longinquis, tam diverſis, tam brevi tempore omnes una huic ſe dediderunt. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 60. Longinquiores civitates. ¶ *E longinquo*, eſt e loco remoto. *Plin. l.* 7. *c.* 51. Vaganique e longinquo multa annuntiare, quæ niſi a præſenti noſci non poſſent. ¶ Dicitur etiam de tempore, & pro diuturno ponitur, *lungo*. *Cic.* 2. *Fin.* Quod autem magnum dolorem brevem, longinquum levem eſſe dicitis. *Id. de Div. l.* 2. Aut quam longinquo tempore potuit obſervari? ¶ Ex longinquo veniens nobilitas, dicitur antiqua nobilitas. *Plin. lib.* 10. *cap.* 42. Minor nobilitas, quia non ex longinquo venit. ¶ Per Catachreſin uſurpatur pro longo. *Plaut. Mil.* 3. 1. 136. Vitam longinquam darent. ¶ Vel pro eo, quod in longum tenditur. *Claud. lib.* 3. *de rapt. Proſ. verſ.* 363. Sic qui vecturus longinqua per æquora merces molitur tellure ratem. ¶ Translate capitur pro extero, & peregrino. *Ovid. in Ibin*, v. 228. Si mea longinquus viſcera piſcis edet. *Cicer. pro Deiot. cap.* 3. Iiſdem rebus eſt perturbatus homo longinquus, & alienigena, quibus nos in media Rep. nati, ſemperque verſati. ¶ Item pro ſero, ſive lento, *tardo*. *Plaut. Merc.* 5. 2. 55. Longinquum amanti iſtud.

Longipes, edis, o. *lungo di piedi*, Ger. *langfuſſig*, Gal. *qui a longs pieds*, Hiſp. *el que tiene largos pies*, μακροσκελὴς, longos pedes, ſive longa crura habens. *Plin. l.* 30. *c.* 4. Simillimum ſerrabæo longipedi.

Longiſco, is, n. 3. *allungarſi*, *ἐκτείνομαι*, longus fio, in longum creſco. *Enn. l.* 17. *Annal. apud Non. c.* 2. n. 506. Neque corpora firma longiſcunt quicquam.

Longiter, adverb. longe. *Lucret. l.* 2. v. 682. Non ut opinor, ea ab telo jam longiter errat. Adde *l.* 5. v. 134.

Longitia, æ, f. longitudo. *Auctor de limitib. edit. Goeſii*, *pag.* 272.

Longitrorſus, adv. in longum, in longitudinem. *Feſt.* Longitrorſus ſic dicitur, ſicut dextrorſus, ſiniſtrorſus.

Longitudo, inis, f. *lunghezza*, אורך, Ger. *länge*, Gal. *longueur*, Hiſp. *largueza*, μακρότης, prolixitas, extenſio per longum, magnitudo extenſa per longum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. ¶ Ponitur etiam pro longinquitate, ſeu diſtantia loci. *Cic.* 9. *Phil. c.* 1. Non longitudo itineris non aſperitas viarum, non morbus ingraveſcens retardavit. ¶ Item pro diu, turnitate, ſeu pro longo tempore. *Cic.* 7. *Ver.* Noctis longitudo ſtupris, & flagitiis conterebatur. ¶ Conſulere in longitudinem, pro in futurum proſpicere, uſurpavit *Ter. Heaut.* 5. 2. 10.

Longiuſcule, adverb. longule. *Sidon. lib.* 8. *ep.* 11. *ſub fin.* Longiuſcule me progredi amor impulit.

Longiuſculus, a, um, *lungbetto*, paulo longior. Factum eſt a comp. neutro longius. *Cic. pro Arch. cap.* 10. Quod epigramma in eum feciſſet tantummodo alternis verſibus longiuſculis.

Longo, as, a. 1. *allungare*, *μακρύνω*, produco, extendo, longum facio. *Ovid. Faſtor.* Tempore longatur, nec variatur amor.

Longobardi, Langobardi, Lancobardi, olim Bardi, m. 2. *Lombardi*, pop. Vandaliæ, ſeu Ducatus Magnopolitani, in Ducatu Mechelburgenſi, in ora maris Baltici, circa Svevum fl. al. circa Albim fl. Dicti ſunt a voce Germanica *lang*, quæ longum, & a *bardi*, quæ barbam notat, nempe a barba prolixa, quam gerebant. *Iſid. l.* 19. *Orig.* Alii dicunt, a ſua urbe nomen accepiſſe, quæ fuit Bardum, *Bart.* Alii arbitrantur, Longobardorum gentem ex Lingonibus, & Bardis Galliæ populis coaluiſſe, quemadmodum Celtiberi ex Celtis pop. Galliæ, & ex Iberis creduntur commixti, ideoque potius Lingobardos appellandos putant. Hi migravere in Germaniam, & ſedes poſuere in Marchia Brandeburgica. Deinde in Italiam venere, Albino duce, atque hic victis Gothis ducentos annos regnaverunt. Tandem a Carolo Magno deleti ſunt.

Longobardia, f. 1. Langobardia, Lancobardia, *Lombardia*, pars Italiæ, ita dicta a Longobardis, qui eam occupaverunt. Continet majorem partem Galliæ Ciſalpinæ. Dividitur in ſuperiorem, & in inferiorem. In Longobardia ſuperiore ſunt Pedemontium, & Ducatus Mediolanenſis, & Montis Ferrati. In inferiore ſunt Ducatus Mantuanus, Mutinenſis, & Parmenſis, cum parte occidentali Ditionis Venetæ, ubi territoria Cremenſe, Bergomenſe, Brixianum, Veronenſe, Vicetinum, & Patavinum, & Ducatus Ferrarienſis, atque territorium Bononienſe. ¶ Dividitur etiam Longobardia in Ciſpadanam, & in Tranſpadanam. In Ciſpadana, quæ a Placentia Bononiam uſque perducitur, ſunt Ditiones Mutinenſis, Parmenſis, Monſferratus, pars minor Ducatus Mediolanenſis, pars Borealior Ditionis Pontificiæ, & pars Pedemontii. In Tranſpadana, quæ complectitur Inſubres, Cenomanos, & Bechunos, ſunt pars Pedemontii, major pars Ducatus Mediolanenſis, Ditio Veneta Longobardica, & Ducatus Mantuanus.

Longŭle, adv. dim. a longe. *Plaut. Rud.* 1. 5. 8. Haud longule ex hoc loco.

Longŭlus, a, um, dim. a longus. *Cicer. Att. lib.* 16. *epiſt.* 13. Longulum ſane iter, & via inepta.

Longum, adv. longe, diu, *alla lunga*. *Virg.* 10. *Æn.* v. 540. Nec longum lætabere. *Claudian. l.* 2. *de rapt.* v. 234. Sis memor, o, longumque vale.

Longurio, onis, m. *uomaccio*, longus homo, & procerus, apud vet. a perticæ, quam *longurium* vocant, ſimilitudine. Uſurpatur convicii loco, haud aliter, ac *vaterram*, ac *ſtipitem*, pro eo dicimus. *Varro* apud *Non. c.* 2. n. 484. Hic, qui ante me eſt, neſcio quis longurio.

Longurius, rii, m. *perticone*, κάμαξ, pertica longior, quæ ſepibus hortorum, vel etiam bellicis trajici ſolebat ad eas confirmandas, a *longus*. *Cæſ.* 3. *B. G.* Falces præcutæ inſertæ, adfixæque longuriis, non abſimili forma muralium (al. ruralium) falcium. Adde *l.* 7. *c.* 84.

Longus, a, um, *lungo*, ארוך, Germ. *lang*, Gall. *long*, Hiſp. *largo*, μακρὸς, quod porrectum, ſeu extenſum eſt, ſive per planum ſit porrectum, ſive ſit erectum in altum, a λόγχη, *lancea*, ideſt a longa figura lanceæ. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 31. Longiſſimum aginen. *Virg.* 3. *Æn.* Stant longis iunixi haſtis, & ſcuta tenentes. ¶ Conſtruitur cum acc. vel abl. menſuræ. *Plin. l.* 6. *c. ult.* Septem pedes longus umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. *Plaut. Trin.* 4. 2. 58. Qua facie eſt homo? S. Seſquipede quidem eſt, quam tu, longior. ¶ Reperitur etiam cum genitivo. *Colum. l.* 12. *c.* 11. In morem horti areas latas pedum denum, longas pedum quinquagenum facito. ¶ *Longa navis*, genus navium. Ab onerariis differebant, quia onerariæ velis dumtaxat incitabantur, longæ etiam remis agebantur. *Lexicul. Cic. l.* 12. *Fam.* A claſſe diſceſſerunt navique longa profugerunt, onerariis relictis. ¶ Per translationem ponitur pro

diuturno. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 5. Quotidie horæ, quibus expectabam, longæ videbantur. *Virg.* 3. *Æn.* Et longum Andromachen fœlentior amorem. *Cels. l.* 3. *c.* 1. Morbi longi. ¶ Item pro prolixo, & fuso. *Cic. pro Rab. perduel. c.* 3. An de tabulario incenso longa oratio expromenda est? ¶ *Longum est*, significat, est multi temporis. *Cic.* 3. *Ver.* Longum est dicere, quam improbe fecerit. ¶ *Nihil mihi longius est*, pulchre dicitur, pro nullius rei tanta cupiditate, aut expectatione teneor, *non modo l'ora. Cic. pro Rabir. Post.* Non mihi longius est quicquam, quam videre hominum vultus. *Id.* 11. *Fam. ep.* 27. Tum ille nihil sibi fuisse longius ait, quam ut me videret. *Id.* 5. *Ver.* Nihil ei longius videbatur, quam dum illud videret argentum. ¶ Ne longum faciam. Ideo ut breviter dicam. *Horat.* 1. *ser. sat.* 3. ¶ In longum, *a longo, per longo tempo. Virg. Ecl.* 9. Causando nostros in longum ducis amores. h. e. differs, protrahis. *Tacit.* 3. *Ann.* 27. Otia parare in longum. *Id. Ann.* 1. *c.* 20. Nec in longum fuit, *ni durò troppo*. ¶ Homo longus, accipitur pro stolido, & fatuo. *Casul. carm.* 68. (al. 66.) *in fin.* ¶ Denique *Longus* nomen est Romanæ familiæ, ductum ab habitu corporis, ut docet *Quintil. l.* 1. *c.* 6.

Lopas, adis, f. λεπὰς, genus conchæ marinæ. V. Lepas.

Loquacitas, tis, f. *loquacità*, πολυλογία, multiloquium, inanis, & immodica garrulitas. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 4. Facit autem non loquacitas mea, sed benevolentia longiores epistolas.

Loquaciter, adv. *loquacemente*, λαλημόνως, φλυαρῶς, multis, & inanibus verbis. *Cic. pro Mur. c.* 12. Quid huic tam loquaciter litigioso respondere ille? *Hor. l.* 1. *ep. v.* 4. Scribetur tibi forma loquaciter, & situs agri.

Loquaculus, a, um, λαλίστατος, dim. a loquax. *Lucr. l.* 4. *v.* 1158. At flagrans, odiosa, loquacula.

Loquax, acis, o. 3. *loquace, ciancistero, chi parla molto*, λάλος, πολυλογίστος, verbosus, garrulus, multus, vel nimius in loquendo. *Cic.* 2. *de Or.* Quare illam artem totam dimittamus, quæ in excogitandis argumentis muta nimium est, in judicandis nimium loquax, *Id. de Sen.* Et senectus est natura loquacior. *Id. pro Planc.* Repente homo audaciſſimus pertimuit, loquaciſſimus obmutuit.

Loquela, æ, f. *loquela*, דִּבֹּרָה, Germ. *die, red*, Gal. *parole*, Hiſp. *habla*, λαλιὰ, *sermo*, quem loquendo proferimus. *Cic.* 4. *Fin.* Ex ea difficultate illæ fallacis loquelæ, ut ait Accius, malitiæ natæ sunt. Alii legunt fallaciloquentiæ. *Virg. Æn.* 5. *v.* 842. fuditque has ore loquelas.

Loquentia, æ, f. 1. facultas loquendi, loquacitas. *Sal.* ut legit *Valerius Probus* apud *Gel. l.* 1. *c.* 1. Satis loquentiæ, ſapientiæ parum. Sed vulgo legitur eloquentiæ.

Loquitor, aris, d. 1. *ciancistare, parlare molto*, πολυλογίαν, multum loquor, verba multa inaniter profundo, garrio, freq. a *loquor. Plaut. Bacch.* 4. 7. 5. Eho tu loquitatus ne es gnato meo male?

Loquor, eris, loquutus, vel locutus sum, d. 3. *parlare, ragionare, divisare*, דבר, Ger. *reden*, Gall. *parler*, Hiſp. *hablar*, λαλέω, μυθέομαι, φράζω, διαλέγομαι, verba facio, ſermonem habeo. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 3. *de Or.* Primum ut pure, & Latine loquamur, deinde ut plane, & dilucide, tum ut ornate, poſt ad rerum dignitatem apte, & quaſi decore. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti, ſeu modi. *Cic. de Or.* Poetas omnino quaſi alia quadam lingua loquutos non conor attingere. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum. Cic. Fam.* 1. *ep.* 2. Ita tum illo ſum locutus. ¶ Vel cum accuſat. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 4. Horribile eſt, quæ loquantur, quæ minitentur. *Id. Att. l.* 3. Nihil niſi claſſes loquens, & exercitus. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. & præp. *cum. Cic. l.* 9. *Fam.* Cum eo & homine docto, & amantiſſimo tui loquutus ea ſum, quæ pertuliſſe illum ad te exiſtimo. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de. Cic. Att. l.* 6. *ep.* 2. Loqui aſperius de re aliqua. ¶ Vel cum ablat. rei, & præp. *de*, & altero ablat. perſonæ cum præp. *cum. Cic.* 6. *Fam.* De curatione aliqua munerum regiorum cum Oppio loquutus ſum. ¶ Vel cum acc. perſonæ, & præp. *inter*, & accuſ. vel ablat. rei cum præp. *de. Cic.* 3. *Fin.* Sic equidem diligentius, ſæpiuſque iſta loquemur inter nos. *Id. Att. l.* 10. *ep.* 4. Ego enim ad eum ſcribam, ut tu ipſe voles, de ea re nos inter nos loquutos. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Plaut. Truc.* 2. 2. 10. Pergin' male loqui mulier mihi? ¶ *Loquuntur vulgo*, eſt, vulgi in ore verſatur, ſeu vulgo circumfertur. *Cic.* 7. *Ver.* Cum vulgo loquerentur, ſuppoſitum in ejus locum, &c. ¶ *Loqui ad voluntatem*, eſt aſſentari, adulari. *Cic.* 6. ſeu potius 5. *Paradox.* Loquitur ad voluntatem, quicquid denuntiatum ſit, facit. ¶ *Loqui ad voluptatem*, eſt ſermone ſuo voluptatem audientibus velle afferre. *Cic. pro Quinct.* Fatetur, ſe non belle dicere, non ad voluptatem loqui poſſe. ¶ *Loqui in eandem ſententiam*, eſt in eundem ſenſum, ut barbari dicunt. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* In eandem ſententiam loquitur Scipio, Pompejo eſſe in animo Reip. non deeſſe. *Loqui*, & *dicere* inter ſe differunt, quod *loqui* eſt ſimpliciter verba facere, *dicere* eſt diſerte, & eleganter loqui. Vide Dico. ¶ Aliquando ſignificat narrare, exprimere. *Plaut. Men.* 2. 2. 47. Quos tu paraſitos loquere? *Id. ib.* 5. 9. 7. Adoleſcens, quæſo, loquere tuum mihi nomen. ¶ Sæpe *loquor* extra perſonam egreditur, & tunc ſignificat indicare, oſtendere. *Cic.* 1. *de Leg.* Nam & oculi nimis arguti, quemadmodum affecti ſimus, loquuntur. *Id. pro Domo.* Ut annales Populi Rom. & monumenta vetuſtatis loquuntur. ¶ *Res ipſa loquitur*. h. e. apertiſſima eſt, & ſermone non indiget. *Cic. Att. l.* 2. Pluribus verbis tecum agerem, niſi pro me apud te res ipſa loqueretur. ¶ *Loqui rem*, eſt loqui verum, non verba, & nugas. *Plaut. Epid.* 2. 2. 101. Tu quidquid actturus, age. P. Rem loquere. ¶ Dare aliquid alicui loquendum. hoc eſt prædicandum, laudandum. *Martial. lib.* 5. *epigr.* 20. Quem chartis, tamæque damus populiſque loquendum, qui Stygios non vult totus adire lacus. ¶ *Loquitur* paſſivum impersonale. *Var. init. l.* 5. *de L. L.* Sedetur, ambulatur, loquitur.

Lora, ſive Lorea, æ, λάτεγλα, προγαρίσις οἴνου, genus potionis, quod fit ex maceratis aqua vinaceis, poſtquam totum muſtum ex acinis expreſſum eſt. *Var. de vit. P. R.* apud *Non.* Antiquæ mulieres majores natu bibebant loram. *Plin. l.* 14. *c.* 10. Non poſſunt jure dici vina, quæ Græci λάτεγλα appellant, Cato, & nos loram, maceratis aqua vinaceis, quamvis inter vina operaria numerentur. *Cato de R. R. cap.* 25. Indidem ſi voles, lavito; paulatim erit lorea familiæ, quod bibat.

Loramentum, ti, n. idem, ac lorum. *Juſtin. l.* 21. *c.* 7. Cum capita loramentorum intra nodos abſcondita reperire non poſſet.

Lorarii, orum, m. qui alios loris cædunt, quorum hominum præcipue uſus erat in ſcenis. *Gel. lib.* 10. *cap.* 3. *de Siſſoribus Bruttianis.* Hi ſequebantur Magiſtratus, tanquam in ſcenicis fabulis, qui dicebantur lorarii, & quos erant juſſi, vinciebant, aut verberabant.

Loratus, a, um, nom. ex partic. loris cinctus. *Auctor Moreti*, *in fin.* Sub juga parentes cogit lorata juvencos.

Lorea. V. Lora.

Loretum, V. Lauretum.

Lorĕus, a, um, o. 1. 2. ex loro. *Plin. l.* 18. *c.* 31. Antiqui funibus, vittiſque lorcis ea detrahebant. *Plaut. Mil.* 2. 2. 2. Ego veſtra faciam latera lorea, h. e. loris lacera.

Lorica, æ, f. *panciera, corazza*, שִׁרְיוֹן, Germ. *ein panzer*, Gall. *cuiraſſe*, Hiſp. *coraça*, θώραξ, eſt munimentum pectoris, ut ait *Var. l.* 4. *L. L.* ſic dicta a *loris*, quod olim de corio crudo pectoralia faciebant; poſtea vero ferreas loricas invenere. *Id. ibid.* Quidam deducunt a θώρηκα, accuſ. Jon. h. e. pectus. *Cic. pro Mur.* Cum illa lata inſignique lorica. ¶ Fiebant enim loricæ ex lino. *Suet. in Galba, c.* 11. ¶ Item ex conſertis loris. h. e. funiculis e plurimis liciis, ſive filis. Unde & bilices, & trilices dicebantur. *Virg.* 3. *Æn.* Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. ¶ Item ex cornibus raſis, & lgvigatis plumarum in ſpeciem linteis indumentis innexæ. *Ammian. l.* 17. ¶ Per Metaphoram lorica vocatur quævis rei protectio, & munimentum. Hinc in ædificiis accipitur pro projectura, vel ſtructura faſtigiata aquam pluviam diſpellente extra perpendiculum, *ſporto. Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Cum enim in tecto tegulæ fuerint tractæ, non patietur loricæ teſtacea ludi laterem, ſed projectura coronatum rejiciet extra perpendiculum ſtillas. *Curt. lib.* 7. *cap.* 4. Anguſta muri corona erat; non pinnæ; ſicut alibi, faſtigium ejus diſtinxerunt, ſed perpetua lorica tranſitum ſepierat. ¶ Lorica etiam dicitur cruſta, ſeu corium ex calce, & arena, quod parietibus, & pavimentis inducitur. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Supra fricaturam incernatur marmor, & ſupra loricæ ex calce, & arena inducantur. ¶ Uſus eſt hujus vocis in bellicis munimentis pro quolibet ſepimento, *parapetto, trincea. Cæſ. lib.* 3. *cap.* 10. Octodecim caſtellis, ingentique lorica circumdatam (urbem) tame domuit. *Id. lib.* 5. *B. G.* Turres contabulantur, pinnæ loricæque ex cratibus attexuntur. ¶ Item pro quolibet muro extra uſum rei bellicæ, quo aliquid circumdatur. *Ammian. lib.* 25. Erat in hac regione extentum ſpatium, lorica ambitu circumclauſum, deſtinatas regiis voluptatibus feras continens. *Apul. l.* 6. *A. A.* Jam domus eorum extremam loricam pervenerazmus.

Loricatio, onis, f. actus inducendi loricam, ſeu tectorium in pavimentis, aut parietibus. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Coaſtatio clavis fixa præbeat contignationi loricationem.

Loricatus, a, um, θωρακισμένος, lorica indutus, partic. a loricor. *Liv. l.* 23. *cap.* 19. Statua ejus indicio fuit Præneſte in foro ſtatuta, loricata, amicta toga, velato capite.

Loricio, avi, atum, a 1. ἐνδυμαχίζομαι, loricam induo, lorica munio. *Plin. l.* 8. *c.* 24. *de Ichneumone.* Mergit ſe limo ſæpius, ſiccatque Sole; mox ubi pluribus eodem modo ſe coriis loricavit, in dimicationem pergit. ¶ Loricare parietes, eſt iis tectorium inducere. *Varro.* Parietes opere tectorio loricandi.

Loricula, æ, f. *panzicuola*, θωράκιον, parva lorica. Accipitur pro munimento, quod obſeſſores urbium conſtruunt, cum ultra jactum teli foſſam faciunt, eamque vallo, fudibus, & turriculis inſtruunt, ut erumpentibus ex urbe poſſint obſiſtere. *Hirt. l.* 8. *B. G. c.* 9. Quorum frontes viminea loricula munirentur.

Loriola, æ, f. idem fere quod lora. *Var.* apud *Non. cap. de ſcel.* 17. Loriolam nominabant, cum ex uvis expreſſum erat, & ad folliculos reliquos, & vinacea adjiciebant aquam. Apud *Non.* leg. *meriola*, ſed male.

Loripes, edis, o. *che ha il piè torto*, ἰσαυχένιος, qui pedem in modum lori tortum habet. *Juven. ſat.* 2. *v.* 23. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus.

Lorum, ri, n. *correggia, ſtaffile*, בְּצוֹת, Ger. *ein zaegel*, Gall. *ſangle, longue, courroye*, Hiſp. *correa*, ἱμὰς, corrigia ex corio, qua ſervi verberabantur, a *lorum*, quod lingua veteri corium notavit. *Cic.* 13. *Phil.* Quos Antonius deliciarum cauſa loris in convivio cædi jubebat a ſuis publice. *Terent. Adelph.* 2. 1. 20. Uſque ad necem operiere loris. ¶ Lora etiam dicuntur habenæ, quia plerunque ex corio ſunt. *Ovid. Met.* 2. *v.* 145. Phœbus Phaethonti inquit: Corripe lora manu. Et *v.* 200. Mentis inops, gelida formidine lora remiſit. ¶ Ponitur etiam pro quocunque ligamento. *Gel. l.* 5. *c.* 14. Leonem tenuit loro vinctum. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Aut thenſam, aut lorum omiſit.

Lorus, i, m. λῶρος, idem ac lorum. Sed raro uſurpatum invenitur. *Apul. l.* 3. *A. A.* Lorum quempiam ſinu ſuo deprimit.

Lotharingia, f. 1. Lotharii Regnum, prius Auſtraſia, quæ tamen magis patebat, *Lorena*, pars Galliæ Belgicæ, inter Campaniam ad Occ. & Alſatiam ad Or. & inter Luxemburgum ad Sept. & Com. Burgundiæ ad Mer. ita dicta a Lothario Rege Galliæ.

Lotio, onis, f. *lavatura, lavamento*, πλυσμὸς, actus lavandi. *Vitruv. l.* 7. *c.* 9. Glebæ minii cum ſunt aridæ, pilis ferreis contunduntur, & lotionibus, & coctionibus efficiuntur, ut adveniant colores. ¶ Speciatim ita dicitur clyſter, quo alvus abluitur, & ducitur: idipſum enim & Græca vox ſignificat, a πλύνω, lavo. *Celſ. l.* 2. *c.* 12. *n.* 2. Plerumque vero alvus lotionibus ducenda eſt.

Lotiolente, adv. impure, ſœde, a *lotium. Titin. apud Non. c.* 2. *n.* 485.

Lotis, idis, vel Lotos, i, f. Λωτὶς, Λωτὼς, Nympha quædam fuit filia Neptuni, quam cum amatam Priapus perſequeretur, illa Deorum miſeratione in arborem converſa eſt, quæ vulgo faba Syriaca dicitur. *Serv. in* 2. *Georg. Ovid.* 9. *Metam. verſ.* 347.

Lotium, tii, n. *orina*, מִי רְגָלִים, Germ. *brunze*, Gall. *urine*, Hiſp. *urina*, ὖρον, urina, a *lora*, etſi quantitas diſpar eſt, quia intus humore eo corporis partes abluuntur, per quas meat. *Suet. in Veſp. cap.* 23. Reprehendenti filio Tito, quod & urinæ vectigal commentus eſſet, pecuniam ex prima penſione admovit ad nares, ſciſcitans, num odore offenderetur: at illo negante, Atqui, *inquit*, e lotio eſt.

Lotometra, æ, f. panis ex ſemine loti herbæ. *Plin. lib.* 22. *cap.* 21.

Lotophagi, m. 2. Λωτοφάγοι, populi in Africa, ad Syrtim parvam, in inſula Lotophagite, in conſpectu Neapolis, al. in R. Tripolitano. Dicti ſunt a *lotus*, & φαγω; *edo*, quod arboris ejus fructu credantur victitare. *Plin. lib.* 5. *cap.* 4.

Lotor, oris, m. qui lavat. *Inſcript. apud Fabret. p.* 435. Dianæ Aug. Colleg. lotor facr.

Lotos, f. 2. λωτὸς, arbuſcula, ſeu frutex in Africa, circa Syrtes, atque Naſamonas, in Regno Tripolitano. Ligno nigro eſt, & myrti modo baccas fert adeo dulces, ut advenis incutiant patriæ oblivionem. Unde cum Ulyſſis ſocii delati fuiſſent in Africam, & hujus arboris fructus guſtaſſent, vix inde abducti ſunt. *Hom. l.* 9. *Odyſſ.* Quidam arbitrantur, eſſe eam arborem, quam Romani viſciolum dicunt. *Plin. l.* 13. *c.* 17. & *l.* 21. *c.* 17. Poetæ fabulantur, appellatam eſſe a Loto, ſeu Lotide, Nympha, quæ Priapum fugiens in hanc arborem converſa fuerit. Genti, & terræ nomen dedit. ¶ In Ægypto etiam frutex paluſtris eſt, ſeu herba hoc nomine, quam Homerus inter herbas ſubnaſcentes Deorum voluptati primam nominavit. Hæc recedentibus aquis Nili provenit ſimilis fabæ, in cujus capite fructus eſt papaveri ſimilis, intus grana habens ceu milium, ex quo incolæ faciunt panem, quem lotometram appellant. *Plin. l.* 22. *c.* 21. ¶ Item in Italia lotus naſcitur. Dicitur lotus a loto Africano, ob fructuum ſuavitatem. Nominatur etiam faba Græca, vel Syriaca, a figura. *Plin. l.* 24. *c.* 2. *Virg.* 2. *Georg.* Nec ſalici, lotoque, nec Idæis cyparriſſis. *Ovid.* 10. *Met.* Amnicolæque ſimul ſalices, & aquatica lotos. ¶ *Lotos* eſt etiam tibiæ genus apud *Silium l.* 8. *v.* 506. & *l.* 11. *v.* 432. Sic *Martial. l. Sapigni.* Palladius tenero lotos ab ore ſonat. Adverte, hoc loco eſſerri maſcul. genere.

Lotūra, æ, f. λοῦσις, lavatio. *Plin. l.* 33. *c.* 7. Sequentis autem loturæ optimum.

Lotus, a, um, *lavato*, idem quod lautus. *Stat. lib.* 1. *Silv.* 5. *verſ.* 62. Qui modo lotus in unda.

Lotus, us, m. lotio. *Celſ. l.* 1. *c.* 3. *de bit, quæ calefaciunt, & refrig.* Refrigerant omnia acida, aqua, oleum, & lotus.

Loxias, æ, m. Λοξίας, cognomen Apollinis, a Λοξὸς, *obliquus*, vel propter obliqua, & tortuoſa reſponſa, quæ hujus vates reddebant, quo facilius conſultoribus imponerent, vel quod Apollo, dieſt Sol Zodiacum oblique pererrat. *Macrob. lib.* 1. *Saturnal. cap.* 17.

L A N T E U.

Lua, f. 1. Dea, quæ purgationibus præerat, a *luendo*, ideſt purgando. Unde & ei ad luſtrandam hominum cædem, hoſtium arma, ſpoliaque incendebantur. *Liv. lib.* 8. *cap.* 1.

Lubens
Lubentia
Lubido } V. Libet, &c.
Lubet, &c. }

Lubrice, adv. *inſtabilmente*, Germ. *ſchlipfferichtig*, Gall. *en gliſſant, inconſtamment*, Hiſp. *reſbaloſamente, deſeguablemente*, γλιτσχρῶς, inconſtanter, & parum ſincere, dubie, periculoſe. *Cic.* 2. *Phil. c.* 24. Et lubrice verſatus in bello eſt. Meliores tamen Cod. ita eum locum exhibent. Difficilis ſane reprehenſio, & lubrica. Verſatus in bello eſt, &c.

Lubricātus, a, um, nom. partic. lubricus, ſeu lævis factus, ut lubricatus lapis, apud *Arnob. lib.* 1.

Lubrico, as, a. 1. γλιτσίνω, lubricum facio. *Juven. ſat.* 9. *v.* 173. Qui Lacedæmonium pytiſmate lubricat orbem.

Lu-

Lubricum, ci, subst. n. τὸ ὀλισθηρὸν, lubricitas, quod lubricum est. *Tac. l. hist. c.* 70. Et lubrico itinerum ademptæ equorum permixtæ. *Id. l. 1. Ann. c. 65.* Illi sanguine suo, & lubrico paludum lapsantes, &c. *Id. l. 3. hist. c. 82.* per angusta, & lubrica viarum flexerunt.

Lubricus, a, um, *sdrucciolofo*, ὀλισθηρὸς, præceps, periculosus, in quo quis nequit consistere, qualis est terra argillosa humectata, marmora lævigata, aqua gelata, cæteraque hujusmodi, ubi commode vestigium figere non possumus, a *labor, eris*, quasi *labricus*, a in u abeunte. *Virg. 5. Æn.* Et se se opposuit Salio per lubrica surgens. ¶ Lubricum item dicitur, quod si comprehendatur, manibus elabitur, facileque effugit. *Virg. 2. Æn.* Lubrica convolvit sublato pectore terga. Et 5. Æn. Adytis cum lubricus anguis ab imis. ¶ Transito pectore terga. Et 5. Æn. Adytis cum lubricus anguis ab imis. ¶ Translate ponitur pro difficili, incerto. *Cicer. 2. Off.* Qui locus est tam lubricus, late ponitur pro difficili, incerto. *Cicer. 2. Off.* Qui locus est tam lubricus, quoniam vix invenitur, &c. ¶ Item pro incostanti, proclivi ad lapsum. *Cic. pro Cal. c.* 17. Vitæ adolescentiæ lubricæ, quibus illa insistere, aut ingredi sine casu aliquo, aut prolapsione vix potest. ¶ Item pro mobili. *Cic. 1. de nat. Deor.* Natura oculos fecit lubricos, & mobiles. ¶ Item pro callidi, & qui multas vias eludendi novit. *Virg. 11. Æn.* Nequicquam patrias tentasti lubricus artes.

Luca, f. 1. *Lucca*, Λῦκα, urbs Hetruriæ. Respublica est optimis legibus temperata, circuitus 3. M. P. permunita, cum undecim propugnaculis, probe culta, condita a Tuscis anno mundi 1469. quo Tarentum, & Syracusæ, ad alveum Auseris, seu Sarculi fl.

Luca Bos. V. Lucas.

Lucanica, f. 1. *Basilicata*, regio Italiæ, in Regno Neapolitano, ubi nunc Basilicata cum parte maxima Principatus ulterioris versus Austr. & parte Calabriæ citerioris. Dicta est a populis, qui in ea habitarent, qui Lucani appellati sunt. *Justin. l. 23. Plin. l. 3. c. 5. & Liv. l. 22. c. 42.*

Lucanica, f. 1. *Lucanica*, *salsiccia*, Germ. *eine brawnwurst*, Gall. *saucisse*, Hisp. *longaniça*, λουκάνικος, genus farciminis ex porcinis carnibus, a Lucanis populis, a quibus primum inventum est. *Cicer. Fam. 9. epist. 16. ad fin.* Solebam antea delectari oleis, & lucanicis tuis. *Mart. l. 13. epigr. 35.* Filia Picenæ vemio Lucanica porcæ.

Lucanicus, a, um, ad Lucanos pertinens. *Spartian. in Caracal. c.* 5. Cum Germanos subegisset, Germanicum se appellavit, vel joco, vel serio, ut erat fluitus & demens: asserens, si Lucanos vicisset, Lucanicum se appellandum.

Lucanus, m. 2. Poeta, nepos Senecæ Tragici. Bellum civile inter Cæsarem, & Pompejus gravissimo carmine perscripsit, item Orphei Tragœdiam, multaque alia, quæ hodie non extant. Perist incisa jussu Neronis vena, jam Consul designatus, propterea quod inter eos nominatus esset, qui cum Pisone conjurarant. *Quintil. l. 10. c. 1.* eum Oratoribus magis, quam Poetis annumerandum censet. Quo fortasse & *Martialis* respexit *l. 14. epigr. 194.* Sunt quidam, qui me dicunt non esse poetam, At qui me vendit, bibliopola putat.

Lucanus, a, um, adject. ad Lucaniam pertinens, ut Lucana pascua. *Horat. Epod. 1.* Lucanum mare. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 85.* ¶ Lucani, orum, Lucaniæ populi. *Liv. l. 22. c. 42.* Lucanorum turba Lucani appellati dicuntur, &c.

Lucar, aris, n. *Donativo*, Ἐπιτάκιον ἀγώνισμα, pecunia, quam spectatores pro loco solvunt, a *luo*, h. e. solvo, quemadmodum etiam lucrum a *luo*, factum est, quia pro ludorum spectaculis persolvebatur. *Voss.* Vel dicendum est, quod nunc est *lucar*, prius dictum esse *locar a loci.* pro quibus illud locariis solvebatur a sedentibus. Aliqui deducunt a *lucus. Fest.* Lucar, pretium, quod ex lucis captatur, vel erogatio, quæ ex lucis fiebat. V. Lucaris. Sunt etiam, qui lucar exponunt mercedem, quæ datur non locariis, sed ipsis histrionibus. Legitur hæc vox apud *Liv. l. 3.* Hinc translate *Tert. adv. Gnostic. c. 8.* de Joanne Baptista: Contumeliose truncatur in puellæ saltricis lucar. h. e. in præmium.

Lucaria, orum, n. 2. vel Lucaria, ium, n. 3. festa, quæ in luco Romani faciebant, qui permagnus erat inter viam Salariam, & Tyberim, eo quod victi a Gallis, fugientes e prælio ibi se se occultaverunt. *Fest.*

Lucaris, re, adject. in luco datus, ut Lucaris pecunia, apud *Fest.*

Lucas bos, vel Luca bos, est Elephantus. *Var. l. 6. de L. L. Plin. l. 8. c. 6.* Causam nominis triplicem affert *Var. l. 6. de L. L.* unam suam, ut sic dicantur *a luce*, quod longe relucerent propter inauratos clypeos. Alteram C. Ælii, ut a Libycis sit factum Lucæ. Tertiam Verginii, quam solam probat *Vossius*, quod Romani elephantes primum conspexerint in Lucania Pyrrhi bello; bovem autem vocasse, quod maximam quadrupedem, quam ipsi haberent, vocarent bovem. *Lucas* igitur dixere pro *Lucanos*, *Lucanos* autem fecere a *Lucanis*, ut Picens pro Picenus. *Lucr. l. 5. v. 1031.* Inde boves Lucas turrito corpore. *Sen. Hippol. v. 351.* Amat insani belua ponti, Lucæque boves.

Lucellum, li, n. 2. κερδύδριον, parvum lucrum. *Cic. 5. Ver. c.* 30. Si Apronio e deliciis Prætoris lucelli aliquid justi sunt dare. *Id. ib. c.* 45. Facere aliquid lucelli. *Sen. ep.* 87. Hujus diei lucellum tecum communico. *Catul. carm. 28. ad Pisonis Prætoris Comites.* Erquidnam in tabulis patet lucelli? h. e. pecuniæ, seu lucri vobis a Prætore expensi, & dati.

Lucens, entis, o. *lucente*, φαίνων, splendens, splendidus, clarus, conspicuus. *Virg. 6. Æn. v.* 725. Lucentemque globum Lunæ, *Sest. 9. Theb.* Tuniceæ lucentes auro.

Lucensis, e, adject. qui est ex urbe Luca, ut Lucæ municipium, apud *Cic. 10. Fam. epist.* 13. ¶ Lucensis conventus apud *Plin. lib. 3. cap. 3. ad fin.* dictus est a Luco Asturum, Hispaniæ oppido. ¶ Lucenses sunt etiam incolæ oppidi in Italia, cui pariter nomen est *Lucus*, ad Fucinum lacum. *Id. ibid. cap. 12.* ¶ Denique Lucensia ostrea dicuntur ab eodem *l. 32. cap. 6.* quæ capiuntur in mari circa Lucentum, oppidum Hispaniæ citerioris, nunc *Alicante*, de quo *Id. lib. 3. cap. 3.*

Lucĕo, es, xi, n. 2. *lucere*, *risplendere*, אור, Germ. *scheinen*, Gall. *reluire*, Hisp. *lucir*, Αὐγάω, splendeo, lucem emitto. *Cic. in Somn. Scip. c.* 3. Luna quæ luce lucebat aliena. ¶ Lucere facem alicui, aut cereum, est alicui præferre facem, aut cereum. *Plaut. Cas. 1. 2. 30.* Primum omnium huic lucebis novæ nuptæ facem. *Id. Curc. 1. 1. 9.* Tute tibi puer es lautus, luces cereum. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 34. Nondum lucebat, cum Ameriæ scitum est. ¶ Translate *Id. Att. l. 3. ep.* 15. Mea officia, quæ parum antea luxerunt. *Id. 1. Offic.* Æquitas lucet ipsa per se. *Id. pro Mil.* Cum res ipsa tam claris argumentis, signisque luceat.

Lucĕŏlum, n. 2. Luceoli, *Ricivoli*, *Ponte di Reggoli*, vel *Ricaioli*, oppid. Umbriæ, ad Cantianum fl. & apud Apenninum M. excisum a Narsete, inter Eugubium, & Callium.

Lucĕres, vel Lucerenses, m. 3. erat variorum hominum turba, qui in Romuli asylum confugerant, vel quia jam a patria exulabant, vel quia Regum suorum tyrannidem ferre non poterant. Dicti sunt a *luco* asyli. *Plaut. in Romulo. Voss.* Sed aliqui dicunt, Ardeates fuisse, qui duce Lucero Ardeæ Rege auxilio fuerint Romulo adversus Tatium, & Sabinos bellum gerenti. *Fest.* Alii fuisse Hetruscos, qui duce Galerito Lucretino, seu Lucumone Romanis adversus Sabinos opem tulerint, & bello confecto Romæ remanserint, appellatos esse a suo Rege. *Junius apud Varronem L 4. de L. L. Aur. Vict. de Vir. Illustr.* Hi tertiam ex tribus primis Tribubus Populi R. effecere. *Dionys.* A *Livio* appellantur tertia Centuria Equitum. Sedes illis inter Palatium, & Capitolium data est. ¶ Prima hujus vocis syllaba dubiæ est quantitatis. *Ovid. 3. Fast. v.* 132. Quosque vocant Ramnes, Lucerisque dedit. *Prop. l. 4. el. 1. v. 31.* Hinc Tatios, Ramnesque viri, Lucerisque coloni.

Lucĕria, f. 1. *Lucera*, urbs Apuliæ Daunitæ, in R. Neapol. in prov. Capitanata, in planitie. Ibi lanæ optimæ conficiebantur. *Horat. lib. 3. od. 15.* ¶ Luceria item, seu Nuceria, *Lucera*, opp. nunc castr. Gall. Cispadanæ, ad Padum fl. in Duc. Mantuano.

Lucerius, m. 2. Λυκέριος, Ardeæ Rex, qui auxilio fuit Romulo adversus Tatium. *Fest.*

Lucerna, æ, f. *lucernus*, ης, Germ. *ein Lampe*, *oder Lampe*, Gall. *lumiere*, *lampe*, Hisp. *candil*, λύχνος, instrumentum, quod uno, vel pluribus ellychniis in eo accensis, oleoque satis, nobis lumen præbet, a *luceo. Cic. 4. Acad.* Itaque Timagoras Epicureus negat, sibi unquam, cum oculum torsisset, duas ex lucerna formulas esse visas. ¶ Lucernarum alia simplex est, quæ habet partem unam tantum exporrectam, & quæ uno ellychnio contenta est, quæ *cubicularia* dicitur, alia *dimyxos*, ad duo ellychnia ferenda, alia *trimyxos*, ad tria, alia *polymyxos*, ad multa. *Mart. lib. 14. epigr.* 40. Illustrem cum tota meis coovivia flammis, totque geram myxos, una lucerna vocor. ¶ Est etiam lucerna marinus piscis, ita dictus, quod nocta tranquillo mari, lingua igniea per os exerta relucet. *Plin. l. 9. c.* 27.

Lucernātus, a, um, adject. lucernis illustratus. *Tert. lib. 2. ad uxor. cap. 6.* Janua laureata, & lucernata.

Lucernula, æ, f. *Hieronym. ep. 7. ad* 47.

Lucescit, ebat, imp. 3. *si fa giorno*, ἡμέρα γίνεται, clarum fit, dies fit. *Cic. l. 15. Fam.* Ut ad 3. Id. Octob. cum lucesceret in Amanum ascenderem. ¶ Antiqui *lucisfit* dicebant. *Ter. Heaut. 3. 1. 1.* Lucisfit hoc jam. *Plaut. Amph. 1. 3. 47.* Eamus Amphitryo, lucisfit hoc jam. h. e. hoc exitum.

Lucesco, is, n. 3. lucere incipio, vel lucen. *Virg. ecl. 6. v. 37.* Jamque novum terræ stupent lucescere solem. V. Lucescit.

Lucetius, m. 2. Λούκιος, Jovis cognomen, quasi lucis auctor, a luce, quam præstare hominibus putabatur. *Fest.*

Luci, adv. *di giorno*, interdiu, cui opponitur nocte. *Cic. 12. Phil. c.* 10. Quis enim audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi? *Plaut. Casin. 4. 2.* Venire luci.

Lucianus, i, Λουκιανὸς, Samosatensis, sub Trajano Imperatore varia scripsit, & quidem jucundi argumenti. Contumeliose, & impie in Christianam Religionem invectus tandem pœnas dedit differtus a canibus, ut scribit *Suidas.*

Lucide, adv. *chiaramente*, φανερῶς, clare. *Cic. 1. de Or. c.* 27. Ut verbum illud, quod causam facit, lucide, & breviter utcunque definiat. *Sen. epist. 71.* Animus lucidius, & tranquillius inter divina manaturus. *Quintil. l. 4. c. 5.* Offendere causam lucidissime.

Lucidus, a, um, *lucido*, *chiaro*, בהיר, Germ. *heilar*, Gall. *clair*, Hisp. *claro*, *lucido*, φανερὸς, clarus, perspicuus, a *lux. Hor. 1. carm. ode 3.* Sic fratres Helenæ lucida sidera. *Ovid. 1. Fast.* Lucidior visa eo, quam fuit ante, domus. *Vitr. l. 9. c. 6.* Lucidissima stella. ¶ Translate *Quint. l. 10. c. 1.* Philistus imitator Thucydidis, ut multo infirmior, ita aliquatenus lucidior. ¶ *Lucidum* adverbii more positum pro lucide. *Hor. l. 2. ode 12.* me voluit dicere lucidum fulgentes oculos.

Lucifer, i, masc. *Lucifero*, φωσφόρος, stella Veneris, a *luce ferendo*. Ita dicitur mane, cum antegreditur Solem. Nam vespere, cum subsequitur, eadem *Hesperus* vocatur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Infima est quinque errantium, terræque proxima Stella Veneris, quæ φωσφόρος, Græce, *Lucifer*. Latine dicitur, cum antegreditur Solem, cum subsequitur autem, Hesperos. Ea cursum anno conficit, & latitudinem lustrans signiferi orbis, & longitudinem.

Lucifer, eri, m. filius Jovis, & Auroræ, qui Trachinam Nympham amavit, & ex ea suscepit gemellum prolem, Ceycem, & Dædalionem. Dictus est Auroræ filius, quia stella illa, quæ & Venus dicitur, mane Solem præcedens, quasi ex ejusdem sinu oriri videtur. *Boccat. l. 11. Gen.*

Lucifer, ra, rum, o. 1. 2. *che mena la luce*, φωσφόρος, quod lucem fert. *Cic. 2. de nat. Deor.* Itaque ut apud Græcos Dianam, eamque Luciferam, sic apud nostros Junonem Lucinam in pariendo invocant. *Ovid. ep. 11. v. 46.* Denaque luciferos Luna premebat equos.

Lucifĭcus, a, um, adject. lucem emittens, illustrans, lucidus. *Col. Aurel. Acut. 2. 9.* Vapor lucifici solis.

Lucifĭdus, a, um, adject. luce fluens, lucidus. *Prudent. Psychom. v. 625.* & *Juvencus in Matth. c.* 24.

Lucifŭga, æ, com. idem ac lucifugus. *Sen. ep.* 122. lucifugas homines appellat, qui contra naturam nocte utuntur pro die, qui & ἀνυκτόβιοι dicuntur, quasi lucernarii. Adde *Apul. l. 5. A. A.*

Lucifŭgus, a, um, *che fugge la luce*, qui fugit lucem, & gaudet tenebris. *Cic. 1. Pis. c.* 18. Lucifugi, maledici, monstrosi, etiam aliis amatoriis levitatibus dediti. *Minut. Fel. c.* 8. Lucifuga natio. Alii legunt *lucifugax*.

Lucilianus, a, um, adject. ad Lucilium pertinens. *Cic. l. 16. Att. ep.* 11.

Lucilius, m. 2. Poetæ vetustissimi nomen, patria Auruncani, qui primus Latinorum Satyram scribere aggressus est. Obiit apud Neapolim anno ætatis suæ 46. publicoque funere elatus fuit. *Cic. 2. de Orat. c. 9.* C. Lucilius homo doctus, & perurbanus dicere solebat, ea quæ scriberet, neque ab indoctissimis, neque a doctissimis legi velle, quod alteri nihil intelligerent, alteri plus fortasse quam ipse.

Lucina, f. 1. Λουκίνα, Dea partuum præses, eadem ac Luna, hæ Diana, quæ & Juno Lucina appellabatur, item Luna Lucifera, & Diana Lucifera. A *luce* enim, vel *luco* est *Lucina*, & a *Lucino* per contractionem *Luna*. *Var. l. 4. de L. L. Cic. 2. de nat. Deor.* Adhibetur autem ad partus, quod iis maturescunt aut septeni nonnunquam, aut plerumque novem Lunæ cursibus. *Ter. Andr.* Juno Lucina fer opem. *Virg. in Pallione.* Casta fave Lucina, tuus jam regnat Apollo. *Id. 3. Georg. v. 60.* Ætas Lucinam, justosque pati Hymenæos.

Lucinus, a, um, adject. a luce, ut lucinæ, horæ, quibus scil. in lucem edimur, apud *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v. 222.* Et qui lucinas tribuo nascentibus horas.

Luciparens, tis, idem, ac luciferus, ut luciparens nox, apud *Avien. in Phænom. Arat. v.* 854.

Lucispor. V. Marcipor.

Lucisător, oris, m. lucis auctor. *Prudent. Cathemer. 3. v. 2.*

Lucisco, V. Lucesco.

Lucius, m. 2. prænomen est Romanis familiare, quod ideirco illi, qui primo hoc prænomine fuit appellatus, impositum creditur, quia prima luce natus fuerit. *Fest.* alii deducunt a Lucumonibus pop. Hetruriæ.

Lucius, ii, m. genus piscis, qui & lupus dicitur, flagna colens, & ranas infestans. *Auson. Mosella, v.* 120.

Lucrātio, onis, f. *guadagno*, actus lucrandi. *Tertul. l. 2. ad Uxor. cap. 7.* Spem lucrationis accipere.

Lucrativus, a, um, adject. lucrum afferens, *lucroso. Quintil. l. 10. c. 7.* Lucrativa opera.

Lucretĭa, f. 1. fil. Sp. Lucretii Tricipitini Præfecti Urbis Romæ, uxor L. Tarquinii Collatini, quam Sex. Tarquinius Superbi filius, Collatiæ ab ea hospitio susceptus, cum precibus exorare non posset, vi oppressit. V. *Liv. l. 1. ad fin.*

Lucretilinus, a, um, adject. ad Lucretilem spectans, ut Lucretilinus sol, apud *Cic. 6. Att. ep.* 11. Al. leg. *Lucretianus.*

Lucretilis, m. 3. mons in Sabinis, valli imminens, per quam Farfarus fl. decurrit. Sed Acron Horatii interpres illum Latio Gabiis proximum statuit. *Horat. lib. 1. od. 17.*

Lucretius, m. 2. Poeta Latinus, qui Ciceronis ætatem non multo antecessit. Scripsit de rerum natura libros sex elegantes, sed archaismis refertissimos. ¶ Periit furore, propinato sibi ab uxore Lucilia veneficio poculo. *Hieron. in Chronic. Euseb.*

Lucrifacio, is, ci, actum, a. 3. idem, ac lucror. *Martial. l. 8. ep.* 30. Emit lacernas millibus decem Bassus, Tyrias coloris optimi; lucrifecit. ¶ Lucrifacere injuriam, est impune alicui injuriam inferre, nullasque ob eam pœnas luere. *Plin. lib. 7. c.* 39. Quam quidem injuriam lucrifecit illa mercatus in luctu civitatis, quoniam arguere nulli vacabat. *Valer. Max. l. 4. c. 1. n.* 10. Traduc equum, & lucrifac censoriam rotam. h. e. a censore non notaberis.

Lucrifactus, a, um, partic. a lucrifico. *Cic. Ver. 3. c.* 75. Jam vero ab isto omnem illam ex ærario pecuniam, quam his oportuit civitatibus pro frumento dari, lucrifactam videtis.

Lucrificabilis, le, o. 3. *che porta guadagno*, κερδαλέος, lucrum afferens. *Plaut. Pers. 4. 7. 2.* Næ hic tibi dies illuxit lucrificabilis.

Lucrificus, a, um, adject. *lucroso. Plaut. Pers. 4. 3. 46.* Lucrifica fortuna.

Lucrinus, is, actus sum, passiv. anom. *esse guadagnato*. *Cic. Verr.* 5. *c.* 46. Quid, si offendo, in hac una optione lucriberi tritici modios centum?

Lucrifuga, com. 1. *che fugge il guadagno*, *mascalzone*, qui lucrum fugit. *Plaut. Pseud.* 4. 7. 38. Cum hos huc adigit lucrifugas.

Lucrii, Dii, qui lucrorum consecutionibus præsidebant. *Arnob. l.* 4.

Lucrinensis, e, adject. ad Lucrinum lacum pertinens. *Cic.* 4. *Att. ep.* 10.

Lucrinus lacus, Lucrinus sinus, Bajanus lacus, *Mar morto*, al. *Lago di Licola*, *stagno Averno*, parvus lacus, seu sinus Campaniæ, inter Puteolos, & Baias, ac inter Avernum lacum, & mare Tyrrhenum, prope intimum recessum sinus Puteolani. Sed ex quo terræmotu anni 1538. mons hic novus extitit, qui vocatur mons Circeus, nihil laci Lucrini superest, nisi palus lutosa cum arundineto. Dictus est a *lucro*, propter multitudinem delicatissimorum piscium, qui ibi capiebantur. *Festus*.

Lucrinus, a, um, adject. ut Lucrina aqua, apud *Propert. l.* 1. *el.* 11. Lucrina conchylia, apud *Hor. epod.* 2. *v.* 49.

Lucrio, onis, m. *amico del guadagno*, φιλοκερδὴς, qui undique lucrum aucupatur. *Festus* in voce *Cercops*.

Lucripeta, æ, m. qui lucri est avidus, ut lucripeta fœnerator, *in argumento Mostell. Plauti*, *v.* 6.

Lucror, aris, atus sum, d. 1. *guadagnare*, רוח, Ger. *gewinnen*, Gal. *gaigner*, Hisp. *ganar*, κερδαίνω, lucrifacio, lucrum, vel quæstum facio. *Cic. Ver.* 7. *c.* 24. Stipendium omne lucrari. ¶ Lucrari malum aliquod eodem modo dicitur, quo Lucrifacere injuriam. V. *Lucrifacio*. *Cic. Ver. l.* 1. *c.* 12. Lucretur indicia veteris infamiæ. *b. g. impune ferat*. *Sext. l.* 9. *Theb.* Lucrari moram fati, *differir la morte*.

Lucrõle, cum lucro. *Hieron. ep.* 22. *ad Eustoch. c.* 5. Lucrosius perire.

Lucrosus, a, um, *utile*, κερδαλέος, plenus lucro. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 10. Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas. *Plin. l.* 37. *c.* 12. Neque est ulla fraus vitæ lucrosior. *Id. l.* 18. *c.* 31. Id peræque lucrosissimum.

Lucrum, cri, n. *guadagno*, *utilità*, רווח, Ger. *gewinn*, Gal. *gain*, Hisp. *ganancia*, κέρδος, quæstus, utilitas, a sup. *lutum* verbi *luo*, solvo. *Varro l.* 4. *de L. L.* Aliqui putant, dici a *lucri*, propriæque eo notari lucrum proventum, ut nempe prima sua acceptione lucrum idem fuerit, quod *lucar*. *Cic.* 5. *Tusc.* Alii emendi, aut vendendi quæstu, & lucro ducerentur. ¶ *Lucri est*, significat prodest, vel utile est. *Plaut. Amph.* Lucri est, quod miseriam deputat. ¶ *Lucro est*, idem ac lucri est. *Cic.* 7. *Ver.* Quibus, utri nostrum ceciderint, lucro futurum erit. ¶ *Deputare*, vel *ponere in lucro*, eâ tanquam lucrum æstimare. *Ter. Phorm.* 2. 1. Quicquid præter spem eveniet, omne id deputabo in lucro. *Cic. pro Planc.* Et me hoc in lucro ponere, atque aliud agere patiantur. Eodem modo *Hor. l.* 1. *od.* 9. Quem fors dierum cumque dabit, lucro appone. ¶ *Vivere de lucro* dicitur ille, qui magno vitæ periculo elapsus est. *Liv. l.* 40. *c.* 8. De lucro, pater, vivere me scito. ¶ *Facere rem aliquam lucri*, est lucrum facere alicujus rei. *Nepos in Thrasyb. c.* 1. Quæ ille universa naturali quodam bono fecit lucri. ¶ Lucrum masc. genere habet *Plaut.* apud *Non.* Unde tu prægrandem lucrum facias.

Luctа, æ, f. *lotta*, מִלחָמָה, Ger. *ein Kampff*, Gal. *luite*, *lutte*. Hisp. *lucha*, πάλη, certaminis genus, unum ex Græcorum pentathlo, quo alius alium prosternere in terram nititur. *Isidor. l.* 2. *ep.* 1. Palæstritarum luctæ. *Auson. epigr.* 93. Ne quis certamine luctæ, nec cursu te, Lyce, præcerat.

Luctamen, inis, n. 3. idem, ac luctatio. *Virg.* 8. *Æn. v.* 89. Remo ut luctamen abesset. *Lamprid. in Alex. c.* 30. Operam luctaminibus mollioribus dare.

Luctans, antis, nom. ex partic. qui luctatur, & certat. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 57. Luctantes ventі. *Id.* 4. *Æn. v.* 696. Luctans animâ. *Ovid.* 4. *Met. v.* 358. Luctantia ossa carpere.

Luctatio, onis, f. actus luctandi, conatus, nitus, *sforzo*. *Liv. l.* 22. Tetra ibi luctatio erat, ut a lubrica glacie non recipiente vestigium, &c. ¶ Per translationem accipitur pro pugna, sive contentione, seu concertatione. *contesa*. *Cic. l.* 2. *de Fin.* Nam cum Academicis incerta luctatio est, qui nihil affirmant. *Senec. l.* 5. *nat. quæst. c.* 13. Spiritus inclusi, & in exitum nitentis luctatio.

Luctator, oris, masc. *lottatore*, παλαιστὴς, qui lucta cum altero contendit. *Ovid. in Ibin, v.* 395. Ut jacet Aonio luctator ab hospite fusus. *Plaut. Pseud.* 5. 1. 6. Ita quam hoc vitium vino est; pedes capiat primum: luctator dolosus est.

Luctatus, us, m. 4. idem, quod luctatio. *Plin. l.* 8. *c.* 12. Scit ille imparem sibi luctatum contra nexus. Adde *l.* 32. *c.* 2.

Luctifer, a, um, *ch' apporta pianto*, θρηνώδης, ferens, vel nuntians luctum. *Sen. Phæ. Fur. v.* 687. Hic vultur, illic luctifer bubo gemit.

Luctificabilis, le, adj. quod luctu afficitur est. *Pers. sat.* 1. *v.* 78. Antiopa æruminis cor luctificabile fulta.

Luctificus, a, um, *ch' induce pianto*, θρηνώδης, quod luctum inducit. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 10. *ex poeta*: Luctifica clades nostro infixa corpori.

Luctisonus, a, um, *pregnente*, luctum sonitu præferens. *Ovid.* 1. *Met. v.* 733. Et gemitu, & lacrymis, & luctisono mugitu.

Luctito, as, n. 1. freq. a luctо, apud vet. *Priscian. l.* 8.

Luctо, as, avi, atum, n. 1. idem, ac luctor. *Ter. Her.* 5. 3. 3. Dicitque se illi simulum, dum luctat, detraxisse.

Luctor, aris, d. 1. *lottare*, *giuocare alla lotta*, מִלחָם, Ger. *ringen*, Gal. *lutter*, *lutter*, Hisp. *luchar*, παλαίω, est lucta contendere, quod fit cum duo se invicem complectentes alter alterum in terram dejicere conatur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 643. Et fulva luctantur arena. ¶ Item niti, conari, cum labore aliquid agere, certare. *Ovid.* 4. *Trist. eleg.* 5. remis ad opem luctare ferendam. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Est & illud vitium nimium soliciti, & circa omnia momenta luctantis. *Liv. l.* 7. An æquum esse, dedititios suos illa fertilitate pertrui, se militando sedios in pestilenti, atque arido solo luctari? *assiticasti in deserto*. *Sil. l.* 10. Luctari morti, *combatter colla morte*. *Id. l.* 14. *vers.* 474. bonus ille per artem luctari pelago. ¶ Translate *Cic. l.* 1. *de Orat.* Non luctabor tecum, Crasse, amplius. h. e. non disputabo.

Luctuõse, adverb. *lottuosamente*, cum luctu. *Varr. l.* 4. *L. L.* Luscinia luctuose canere existimatur. *Liv. l.* 28. *c.* 39. Imperatores vestri luctuosius nobis prope, quam vobis perierunt.

Luctuõsus, a, um, *pieno di pianto*, θρηνώδης, luctu plenus. *Horat.* 3. *Car. Od.* 6. Dii multa neglecti dederunt Hesperiæ mala luctuosæ. ¶ Dicitur etiam luctuosum, quod luctum affert. *Cicer.* 1. *Agr.* Quam imbecile ego penneoni huic ipsam luctuosum, & acerbam prædicationem futuram puto. *Id. pro Quint.* Luctuosum est tradi alteri cum bonis, luctuosius inimico. *Id.* 2. *Philip.* Luctuosissimum bellum.

Luctus, us, m. *pianto*, בכי, Ger. *Klage*, Gal. *pleur*, Hisp. *llanto*, πένθος, θρῆνος, ὀδύνη, est dolor extrinsecus, apparens ex aspectu, lacrymis, gestibus, aut clamore. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 8. Luctus, ægritudo ex ejus qui charus fuerit, interitu acerbo. *Id.* 3. *Offic.* Theseus in maximis luctibus fuit. *Id. in Pison.* Aliquem luctu afficere. ¶ Sæpe etiam ipse habitus, vultusque, & vestis luctus dicitur. Unde post cladem illam Cannensem Senatusconsultu cautum est, ne matronæ ultra triginta dies in luctu essent, ut narrat *Liv. l.* 22. *c.* 56. Quod decretum pro dolore accipi non potest, quandoquidem in potestate Senatus non erat dolori imperare, sed potius pro veste lugubri, exteriusque exterioribus doloris indiciis. ¶ Antiqui etiam efferebant luctus, lucti, per 2. decl. *Accius* apud *Non. c.* 8. *n.* 17. Cessо hinc ire, & rapere lucti vestem in lecto conjugis.

Lucu, dicebant Veteres pro luce, hoc est die. *Donat. ad Terent. Adelph.* 5. 3. 55.

Lucubratio, onis, f. *vigilia*, *fatica fatta veggliando*, νυκτερεσία, ἀγρυπνία, vigilia, & opus, quod fit lucubrando. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Nam ista, quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubratione anicularum. ¶ Sunt & lucubrationes rusticanæ, vespertinæ, & antelucanæ, quando a vespere, & ante lucem conficiuntur intra villam opera rei rusticæ conducibilia. *Col. l.* 11. *c.* 2. Item ad lucubrationem vespertinum palos decem configere, totidemque per antelucanam lucubrationem. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 26. ¶ Sumitur interdum lucubratio pro tebus, quæ per lucubrationem fiunt. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Veniæ meam lucubrationem noui, & eam ipsam Camino dedi. ¶ Item pro spatio noctis unius lucubrando actæ. *Auson. in ep. præfus Centoni nuptiali*. Opus die uno, & addita lucubratione properatum.

Lucubratiuncula, læ, f. brevis lucubratio. *Gell. in præfat.* Si cui forte voluptas erit, lucubratiunculas istas cognoscere.

Lucubratorius, a, um, adject. ad lucubrandum aptus, ut lucubratoria lecticula, in qua lucubrare solebat Augustus, scribente *Suet. in ejus vita*, *c.* 78.

Lucubratus, a, um, lucubrando elaboratus, *Cic. in Pomp. præam.* Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum his jam contractionibus noctibus. *Martial. lib.* 4. *epigr.* 90. Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis. h. e. lucubrando *translata*.

Lucubro, as, avi, atum, n. 1. *veggliare*, *comporre qualche cosa veggliando*, Ger. *ey li cebse arbaitsen*, Gal. *veiller de nuit*, Hisp. *velar trabajando*, νυκτεργατῶ, νυκτοπονῶ, vigilo, & nocte ad lucernam aliquid compono, a *luce*, quasi *lucubro*. *Liv. l.* 1. *c.* 57. Inter lucubrantes agellas sedentem invenit. *Apul. A. A. l.* 6. Lucubrare viam. h. e. noctu iter facere.

Luculente, adv. *quanto*, clare, & splendide. *Cic. de Div. l.* 1. Cum ipse paucis interpositis verbibus dicat satis luculente. ¶ Aliquando ponitur pro aperte. *Cic. de Clar. Orat.* Et luculente scripserunt, etiamsi minus, quam tu, polite. ¶ Luculente diem habere, est laute, & opipare se tractare. *Plaut. Epid.* 1. 2. 54. Eamus intro ad te, ut hunc hodie diem luculente habeamus. ¶ Luculente vendere, apud *eund. Merc.* 2. 3. 88. est prospere, cum lucro.

Luculenter, adv. idem, ac luculente. *Cic.* 2. *Fin.* Cum Græce, ut videor, luculenter sciam. h. e. satis, vel abunde. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 5. Sane texebatur opus luculenter. h. e. apte, & prospere.

Luculentia, æ, f. splendor, nitor. *Arnob. l.* 3. Verborum luculentias a Ciceronе sumere.

Luculentitas, atis, f. splendor, pulchritudo, apud vet. Laberius Tuccæ, ut citat *Nonius c.* 2. *n.* 510. Dominus noster tua luculentitate captus.

Luculentus, a, um, *pieno di luce*, *illustre*, נגיה, Ger. *scheinbar*, Gal. *fort clair*, Hisp. *lleno de luz muy claro*, λαμπρὸς, φαιδρὸς, luce plenus, splendens, a *luce*. Proprie dicitur de loco, aut camino, sed metaphorice ad orationem, atque alia transfertur. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 10. Camino luculento utendum. *Plaut. in fragm. Cornicular.* Pulchrum, & luculentum hoc nobis evenit prælium. *Id. Epid.* 3. 2. 5. Proh dii immortales, mihi hunc diem dedistis luculentum! *Id. Trinell.* 2. 3. 18. Luculenta familia. ¶ Aliquando accipitur pro ornato, perspicuo, & aperto. *Sall. in Catil. c.* 31. Tum M. Tullius orationem habuit luculentam, & utilem Reipub. *Cic.* 12. *ad Att. ep.* 21. Luculentioribus verbis rem comprehendere. ¶ Aliquando pro probato, & optimo. *Plaut. in Rud.* 5. 3. Vin' tibi luculentam conditionem ferre me? Sic luculentus scriptor, apud *Cic.* 7. *Att. ep.* 17. ¶ Aliquando pro divite. *Plaut. Capt.* 2. 2. 76. Multos jam lucrum luculentos homines reddidit. ¶ Aliquando pro magno. *Cic.* 7. *Phil.* Luculentam tamen ipse plagam accepit, ut declarat cicatrix. ¶ Aliquando pro pulchro, ut luculenta forma. *Terent. Heaut.* 3. 2. 12. Luculenta facies. *Apul. l.* 4. *A. A.*

Lucullanum, n. 2. olim Megaris, *Castel dell' Ovo*, arx in mari apud Neapolim ad Campaniæ, in insula parva, ante portum Neapolitanum, cui ponte jungitur.

Lucullianus, a, um, adject. *Sidon. Panegyr. Anthem. v.* 311. Lucullanis freta cincta carinis.

Luculliceus, a, um, adject. ad Lucullos pertinens, ut Luculleum marmor, quod fe. Lucullus Romam invexit, apud *Plin. l.* 36. *c.* 6.

Lucullianus, a, um, Lucullanus. *Suet. in Tiber. c.* 73. Obiit in villa Lucullitana.

Lucullus, m. 2. Λούκουλλος, nomen nobilissimi Romani, & ditissimi, Pompeji, & Ciceronis æqualis, qui in Quæstura amplissimum populo munus edidit. Splendidissime cenabat. Hinc *Luculli cœna* in proverbium abiere. Maxime ignorum, & balarum amore flagravit. Ingravescente ætate, cum jam desipere cœpisset, tutela ejus M. Lucullo fratri permissa est. Vide latius vitam ejus apud *Plut. in Lucullo*.

Lucullus, i, m. *boschetto*, parvus lucus. *Auctor vitæ Horatii*, *quem nonnulli Suet. esse putant*. Domus ejus ostenditur circa Tiburtini lucum.

Lucumo, & per sync. Lucmo, onis, m. Rex, Præfectus. Vox est Thusca, ex Λυκάων, Lycaon, quod fuit nomen Regis Arcadiæ, a quo Arcadia aliquando Lycaoniæ nomen habuit, qui in lupum a Jove commutatus dicitur, ut *præter* Poetas tradit *Pausan.* Thusci enim ex Arcadia venere. Sed *L. Jo. Scopp. Collect. l.* 1. *c.* 18. ait, Lucumonem dici a Syriaco *luca* significante senem, & *moni* significante rationem, sapientiam. *Serv. in Æn.* Thuscia duodecim Lucmones habuit, Ideft Reges, quibus unus præerat. Et in illud 5. Æn. Tres equitum numero turmæ, Lucumones exponit Thuscos. Hinc Galeritus ille, qui cum exercitu Hetruscorum Romulo cum T. Tatio, & Sabinis bellum gerenti auxilium tulit, Lucumo ab Historicis quasi nomine proprio appellatur. ¶ Sumitur etiam pro melancholico, vel insano. Nam Λυκάων, apud Græcos utramque habet notionem. *Fest.* Lucumones quidam homines ob insaniam dicti, quod loca, ad quæ venissent, infesta facerent. *Auson. ad Theonem, ep.* 4. *v.* 68. Salito decies si cor purgeris aceto, anticipesque tuum Samii lucumonis acumen.

Lucunculus, m. 2. dim. a lucuno. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 483. Pistori non: at cur non scribillitario, ut mittat fratris filio lucunculos? *Apul. l.* 10. *Metam.* Panes, crustula, lucunculos, & complura scitamenta.

Lucuns, untis, f. edulii genus, quasi λάκανον, vel λακανητὶς, quia farina, quæ alba est, aspergebatur. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 483. Ac nulla ambrosia, ac nectar, non allia, fardæ, panis, pemma, lucuns, cibu' qui puriſi' multo est.

Lucus, ci, m. *bosco*, *selva*, ἄλσος, τέμενος, nemus, sylva sacra, locus arboribus consitus aquam habens, Diisque sacer, a λύχος, *insidiæ*, aut a λοχμὴ, *sylva*, quia insidiantibus est apta. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. lucum dici putat per antiphrasim, quod umbra opacus parum luceat. Describitur lucus a *Vallo l.* 4. *c.* 56. Lucus nequaquam cæduus est, quin potius manu consitus, religiosique, atque vel alicui Deo, vel alicujus hominis cineribus consecratus. Itaque aut circa Delubra Numinum, aut circa sepulchra positus est. *Virg.* 1. *Æn.* Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra. Ubi *Serv.* Ubicumque *Virg.* lucum ponit, sequitur etiam consecratio, ut *Luco tum forte parenti Pilumni Turnus sacrorum valle sedebat*. *Cic. pro Mil.* Vos enim Albani tumuli, atque luci, vos, inquam, imploro, atque obtestor.

Lucus, m. 2. *Lugo*, opp. amplum Æmiliæ, a Foro Livii 14. M. P. Ferrariam versus 35.

Lucus Feroniæ, col. & opp. mediter. Hetruriæ Capenatibus proximum. ¶ Item *Pietra Santa*, opp. Hetruriæ, apud oram litor. inter Lucam, & Lunam. Nonnullis est *Bientina*, paq. inter Florentiam, & Lucam.

Ludia, æ, f. 1. ὀρχηστρὶς, ὀρχηστρὰς, mulier gesticulatrix, quæ saltu, & gesticulatione homines oblectat, mulier, quæ artes ludicras exercet, vel uxor, aut amica ludii. *Mart. l.* 5. *epigr.* 25. Hermes cura, laborque ludiarum. *Martian. Capel. de nupt. Philologiæ*. Ludiam quandam Gaditanam saltantem vidimus semicinctam.

Ludibriõse, adv. cum ludibrio. *Ammian. l.* 26. *c.* 6. Ludibriose fublatus.

Ludibriõsus, a, um, adject. ludibrio plenus. *Ammian. l.* 15. *c.* 13. Ludibriosa auspicia.

Ludibrium, ii, n. *scherno*, תַּרמִית, Ger. *gespatte*, Gall. *appartenant à jeu*, Hisp. *perteneciente a juego*, παιγνιῶδες, quod ludimus, deridemusque, res vana, & deridenda, a *ludus*, ut *manubrium* a *manus*. *Metel. ad Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 1. Ludibrio aliquem ladere. *Cic. pro Domo*. Libertatis signum posuiti ad ludibrium impudicitiæ. *Id. in Pison.* 1. Ille hæc ludibria fortunæ ne sua quidem putavit. ¶ *Haberi ludibrio*, est derideri, illudi. *Ter. Hec.* 4. 1. 21. Non sic ludibrio tuis factis habitus essem. *Id. ibid.* 1. 2. 74. Eam ludibrio haberi, h. e. eam vitiari. ¶ Esse alicui ludibrio. *Cic. ad Brut. ep.* 2. Nec pati, sceleratissimo hosti ludibrio esse Imperium Populi Romani. ¶ Debere ludibrium alicui. V. Debeo.

beo. ¶ Ludibrium interdum dicitur de ipso homine, qui ludibrio habetur. *Liv. l.* 1. Is ab Tarquiniis ductus Dripsios, ludibrium verius, quam comes.

Ludibundus, a, um, *che giuoca*, παίζων, quasi ludens, & nullo negotio faciens aliquid. *Cic. Ver.* 5. *c.* 67. Si Vultejum habebis, omnia ludibundus perficies. *Id. ad Tiron. l.* 16. *Fam.* Postridie in Italiam ad Hydruntem ludibundi pervenimus.

Ludicer, cra, vel ludicrus, cram, *da giuoco*, παιγνιώδης, lusorius, jocularius, levis, a *ludus*. *Persium. l.* 7. dicit esse tertiæ declinationis, ut *volucer*, *cris*, *cre*, unde esse ablativum *ludicri*. In Onomastico est *ludicrus*. Et probat etiam Perottus. Sed *ludicer* esse dicendum, in Animadversionibus Grammaticis Vossius ostendit. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 37. Pueri etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur. *Id. de Orat.* Ars ludicra armorum & gladiatori, & militi prodest. *Virgil.* 12. *Æn.* Neque enim levia, aut ludicra petuntur Præmia. ¶ Ars ludicra, speciatim pro histrionica, & scenica sumitur. Unde artem facere ludicram, est histrionicam exercere. *Plaut. Aul.* 4. 3. 3. translate. Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram, id est subsilire. ¶ Ludicræ tibiæ, quibus uti solebant in ludis ad modos faciendos. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Nunc sacrificæ Tuscorum & buxo, ludicræ tibiæ loro, ossibusque asinorum, & argento fiunt. ¶ Ludicra nox, quæ ludendo transigitur. *Tac.* 1. *Ann. c.* 50.

Ludicre, adv. *da giuoco*, *scherzando*, per ludum. *Apul. l.* 9. *Met.* Astu meretricio ludebat ludicre. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 505. Pars ludicre jactant.

Ludicrum, cri, subst. n. *cosa da scherzo*, משחק, Ger. *frevvdenspiel*, Gall. *farce*, *jeu de bateleur*, Hisp. *cosa de burla*, *y juego*, παίγνιον, ludus, & quæcunque res jocularis, & non seria. *Catul. de nupt. Mall. vers.* 22. Quos Hamadryades Deæ ludicrum sibi roscido nutrunt humore. *Plin. l.* 5. *c.* 11. Quæ in proverbiis ludicrum vertere. ¶ Accipitur etiam pro ludis, seu spectaculis. *Tac. Ann.* 1. *c.* 54. Indulserat ei ludicro Augustus. h. e. ludis Augustalibus. *Liv. l.* 27. Quod Olympiæ ludicrum ea ætate futurum erat.

Ludicrus. V. Ludicer.

Ludificio, is, *n.* 3. idem quod ludifico. *Plaut. Epid.* 5. 2. 41. Quomodo me ludificasti de illa conductitia fidicina?

Ludificabilis, le, o. 3. plenus ludo, jucunditate. *Plaut. Cas.* 4. 1. 3. Neque usquam ludos tam festivos fieri, quam hic intus fiunt ludi ludificabiles seni nostro.

Ludificatio, onis, f. deceptio, fraus, tergiversatio. *Cic. pro Sex. c.* 35. Cum omni mora, ludificatione, calumnia Senatus auctoritas impediretur.

Ludificator, oris, m. qui ludificat. *Plaut. Mostell.* 5. 1. 18. Ego illum ante ædes pensilabor ludificatorem meum.

Ludificatus, a, um, nom. particip. passivæ significationis a ludifico, deceptus, *ingannato*, *burlato*. *Sallust. Jug. c.* 50. Ludificati incerto prælio. *Apul. l.* 10. *A. A.* Ludificato judicio pœnam facinoris evadere. ¶ Est etiam particip. depon. *Silius l.* 7. *v.* 644. nunc lævus in orbem, Nunc dexter levibus flexo per devia gyris Ludificatus equo.

Ludificatus, us, ui, m. 4. ludificatio. V. Ludificus.

Ludifico, as, avi, atum, a. 1. *burlare*, *ingannare*, *beffare*, Germ. *verspotten*, Gall. *se mocquer*, Hisp. *escarnecer*, ὑβρίζομαι, per ludum fallo, decipio. *Plaut. Amph.* 2. 1. 38. Qui herum ludificas dictis delirantibus. *Sallust. Jug. c.* 36. Pacis mora consulem ludificare.

Ludificor, aris, atus sum, depon. 1. idem ac ludifico. *Ter. Eun.* 4. 3. 3. Tu me hic etiam, nebulo, ludificabere? *Plaut. Most.* 4. 3. 41 Te ludificatus, & me hodie in perpetuum modum. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 20. Aperte ludificari, & calumniari. *Liv. l.* 39. Qui ludificati priorem locationem erant. *Flor. l.* 2. *c.* 2. Ludificari rostra fuga. h. e. declinare impetum rostratarum navium irruentium.

Ludificus, a, um, adject. ludificans, ludificabilis, decipiens. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 2. Me sibi habeant scurræ ludificis caveis. Al. leg. *ludificatui*.

Ludimagister, m. 2. *maestro di scuola*, γραμματιστής, γραμματοδιδάσκαλος, qui ludo literario præest. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 26. Sed cum agellus eum non satis aleret, ut opinor, ludimagister fuit. *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. Ludimagister parce simplici turbæ. ¶ Legitur etiam *Magister ludi* apud *Cic. Div. in Ver. c.* 14.

Ludio, onis, m. idem, ac ludius. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Ludiones ex Hetruria acciti ad tibicinis modos saltantes.

Ludius, dii, m. *giocolatore*, Germ. *spielmann*, *gaukler*, Gall. *bateleur*, *joueur*, Hisp. *truhan*, *albardan*, ὀρχηστὴς, χορδωτὴς, joculator, histrio. *Turnebus l.* 6. *Adverf. c.* 26. & *Vossius ad.* 2. *Divinf. Halic.* sic definiunt: Ludii, sive Ludiones erant pueri impuberes, elegantibus tunicis induti, galea insuper, ense, & parma armati, Circensibus, & Theatralibus pompis ordine incedere soliti, veluti pompæ duces, Saliis similes. Dicitur hæc vox a *ludus*, sed in vet. libr. scribitur & *Lydius*; qua de re V. *Ludo*. *Cic. pro Sext.* Ille ipse maxime ludius, non solum spectator, sed actor, & acroama. *Ovid.* 1. *de Arte*, *v.* 112. Denique rudem præbente modum tibicine Thusco ludius æquatam ter pede pulsat humum. ¶ Quia autem ludii scenici vel impuberes erant, vel saltem videri debebant, ideirco qui grandiusculi, & jam vesticipes erant, pilis evulsis, læves, ac glabri reddebantur. *Plaut. Aul. a.* 2. *sc.* 9. Tu istum gallum, si sapis, glabriorem reddes mihi, quam volsus ludius sit.

Ludo, is, si, sum, *n.* 3. *giuocare*, παίζω, Ger. *spielen*, Gall. *jouer*, Hisp. *jugar*, *burlar*, παίζω, est ludo delectationis causa serie exercere, a *Lydis*, qui ludos invexere in Hetruriam, unde eos accepere Romani. Construitur fere cum ablativo rei, qua luditur. *Cic. Phil.* 2. Qui non dubitavit vel in foro alea ludere. *Plaut. Most.* 5. 2. 36. Scis, solere illanc ætatem tali ludo ludere. ¶ Item cum accus. ludum. *Ter. Eun.* 3. 5. 38. Consimilem luserat jam olim ille ludum. ¶ Imo reperitur cum acc. instrumenti. *Suet. in Aug. c.* 70. Aliquando ut vincat, ludit assibus aleam. ¶ *Ludere suo corio*, est de suo largiri, aut suo sumptu, periculoque quidpiam aggredi. *Ludere alieno corio*, est in re aliena municipem se præbere, & liberalem. *Mart. l.* 3. *epigr.* 16. Ut velles corio ludere cerdo tuo. ¶ *Ludere in numerum*, est saltare ad rhythmi modum, & sonum cantilenæ. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 27. Tum vero in numerum Faunosque, ferasque videres ludere. ¶ Interdum versibus scribere, sed non nisi in opusculis fere, qualia sunt epigrammata, & elegiæ. *Virg.* 1. *Ecl.* Ludere quæ vellem calamo, permisit, agresti. *Id.* 4. *Georg. ad fin.* Carmina qui lusi pastorum. ¶ Frequenter usurpatur pro jocari. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. Cum Deos nihil agere, nihil curare confirmat, ludere videtur. *Id. de Or. l.* 3. In me quidem ille lusit, ut solet. *Id.* 2. *Div.* Hoc civili bello quam multa luserunt! ¶ Item pro irridere, illudere, *beffare*, *schernire*. Et tunc activum est. *Cic. l.* 2. *ep.* 12. Eum lusi jocose satis. *Id.* 2. *de Or.* Illam disputationem facetiis lusit. *Id. l.* 1. Oratio aut nulla sit, necesse est, aut omnium irrisione ludatur. ¶ Aliquando pro decipere, *ingannare*. *Virg.* 1. *Æn.* Vana spe lusit amantem. *Ter. Eun.* 2. 3. An potius hæc pati æquum est fieri, ut a me ludatur dolis. ¶ Interdum pro moveri, *saltellare*. *Ter. Adel.* 3. 3. 24. Congrum istum maximum in aqua finito ludere paulisper. *Virg. l.* 9. *Æn.* Geminos huic ubera circum ludere pendentes pueros. ¶ *Ludere operam*, est ipsam perdere, & frustra laborare. *Plaut. Cas.* 2. 7. Si nunc me suspendam, meam operam luserim. *Ter. Phorm.* 2. 2. 18. In illis fructus est, in his opera luditur. ¶ Dicitur etiam ludere de rebus venereis. *Catul. in Epithalam. v.* 211. Ludite, ut lubet, & brevi liberos date. ¶ Ludere etiam dicuntur, qui in gladiatoriis ludis se exercent. *Horat. de arte Poet. vers.* 379. Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis. ¶ Ludere par impar, *giuocare a pajo*, *e caffo*. V. *Par.*

Ludus, di, m. *giuoco*, משחק, Germ. *ein spiel*, Gall. *jeu*, Hisp. *juego*, παιδιὰ, παίγνιον, quodvis ludicrum ad animi recreationem, vel corporis exercitationem fieri solitum, proposita tamen quadam lucri spe, & damni periculo. Nam quæ ad solam voluptatem fiunt, *Valla* teste *l.* 4. *c.* 16. *lusus* proprie dicuntur, vel *lusiones*. Unde ludum alea melius dicimus, quam lusum; & contra lusum trochi melius, quam ludum. Hæc tamen differentia perpetua non est. *Ter. Eun.* 2. 3. 8. Ludum jocumque fuisse dices. *Cic. pro Cal.* Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati. *Horat. l.* 1. *ep.* 14. Nec lusisse pudet, sed non incidere ludum. ¶ Differt a joco, quia, ut *Valla* inquit, ludus dicitur in factis, jocus in verbis. Sed tamen ludus interdum ponitur pro joco. *Hor. l.* 1. *sat.* 1. Sed tamen amoto quæramus seria ludo. Et jocus pro ludo. *Ov. l.* 3. *de Arte*. Mille tac esse jocos, turpe est nescire puellam ludere: ludendo sæpe patratur amor. ¶ Per Synecdochen speciei ponitur pro cantilena, *canzone*. *Virg.* 7. *Ecl.* Posthabui tamen illorum mea seria ludo. ¶ Translate accipitur pro re jucunda, & minime facta difficili. *Cic. de Or. l.* 2. Omnium cæterarum rerum oratio, mihi crede, ludus est homini non hebeti. ¶ Item pro re vana, inani, futili. Hinc *Ludos operam facere*, est operam perdere. *Plaut. Rud.* 4. 1. 9. Jam nunc & operam ludos facit, & retia. ¶ Item pro irrisione: Hinc *Ludos facere*, vel *Ludos alicujum facere*, est illudere, seu irridere, *beffare*. *Ter. Phorm.* Ut ludos facit! *Plaut. Capt.* Nunc is te ludos facit. ¶ *Ludos reddere*, est idem, ac ludos facere. *Ter. Andr.* Hiccine me si imparatum in veris nuptiis adortus esset, quos mihi ludos redderet? ¶ Item pro techna, artificio, dolo. *Plaut. Amph.* At at novi jam ludum, id Sosiæ factum est opera. ¶ Metonymice dicitur de loco, in quo aut vires corporis, aut ingenii acumen exercemus, aut etiam in quo pueri instruuntur a suis præceptoribus, quod etiam Græci ἀπὸ τῶ γυμνάζειν vocant gymnasium. Sic dicimus ludum palæstræ, pilæ, gladiatorium, literarium, pro loco ipso, in quo hujusmodi rebus exercemur, aut instruimur. *Sueton. in Cæs. c.* 31. Ludum gladiatorium ædificare. *Cic. ad Q. Fr.* Ducebam mecum Ciceronem meum in ludum dicendi. *Plaut. Mer.* Hodie ire in ludum occepi literarium. ¶ *Ludum aperire*, est ludimagistrum agere. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 18. Dionysius Tyrannus, cum Syracusis expulsus esset, Corinthi dicitur ludum aperuisse. ¶ *Ludo*, ponitur pro per ludum. *Virg. l.* 5. *Æn.* Qua ludo indutus belli simulacra ciebat. ¶ Ludi, orum, num. pl. erant publica spectacula, seu celebritates publicæ in cavea, aut circo, religionis causa factæ, & ad populi voluptatem, *spettacoli pubblici*, ἀγῶνες. *Cic. pro Muren.* Populus, ac vulgus imperitorum ludis magnopere delectatur. Hinc ludos apparare, facere, præbere, &c. apud *Cic. Liv.* & al. ¶ Apud Græcos quatuor ludorum genera præcipua fuerunt, Olympici, Pythii, Isthmici, Nemæi. Apud Romanos alii in Circo fiebant, qui Circenses dicebantur, ut Romani, Plebeji, Apollinis, Martis, Cereris, Cybeles, Augusti, &c. alii in Theatro, ut Tragediæ, & Comediæ; alii & extra Circum, & extra Theatrum, ut Compitalia, Floralia, &c. Universe de ludis scribit Uvolfgangus Lazius l. 10. de Rep. Rom. de Circensibus Onuphrius Panvinius, & Cæsar Bullingerus; de Scenicis Cæsar Scaliger l. 1. de re Poet.

Ludus, æ, f. luitio, pœna. *Lucr. l.* 3. *v.* 1028. scelerisque luela carcer.

Lues, is, f. 3. *malattia*, *epidemia*, λοιμὸς, dicitur, cum in urbe, aut agro febris, aliudve morbi genus homines, vel pecora, arboresve, aut fata corripit, a *luo*, quod ea corpora solvantur. *Prisc. l.* 4. Differt a peste, quod hæc aut cito perimit, quæ corripuit, aut cito abit ab eo, quem invasit: lues vero generalius accipitur etiam pro iis malis, quæ lente ea, quæ corripiunt, conficiunt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 138. Subito cum tabida membris, Corrupto cœli tractu, miserandaque venit Arboribusque, satisque lues, & lethifer annus. ¶ Sæpe translate usurpatur. *Cic. de Arusp. Resp. c.* 12. Ut eos ludos hæc lues impura pollueret. ¶ Lues quandoque dicitur nix, aut glacies tepore soluta, & in tabem, aquamque liquata. *Petron. in Satyr.* Et paulo ante lues jam concidenda jacebat. h. e. glacies.

Luis, is, fem. pro lues, fortasse metri causa. *Prudent. Hamartig. vers.* 249. Si terras luis incentiva latigat. Et *Psychomach. vers.* 508. stupuit luis improba.

Lugdunensis, e, adject. ad Lugdunum pertinens. *Juvenal. sat.* 1. *v.* 44. Aut Lugdunensem rhetor dicturus ad aram. V. Lugdunum.

Lugdūnum, *n.* 2. Gall. *Lyon*, Ital. *Lione*, Hisp. *Lion de Francia*, urbs Galliæ Celticæ, quæ ab eo dicta est Lugdunensis, in ipso limite Delphinatus, a quo tantum separatur Rhodano flu. condita a L. Munatio Planco, cum Galliæ Comatæ præesset, sub Augusto. Ibi Romani Duces aureum numisma, argenteumque signarunt. Lugduni etiam templum fuit, communi universæ Galliæ impensa extructum, & Cæsari Augusto consecratum, ea parte ante urbem, ubi amnes confluunt; inibique ara dignitatis eximiæ erat, gentium sexaginta titulo insignis, dicatis ibi totidem gentium simulacris. In hac etiam urbe, teste Suetonio, a Caligula Cæsare institutum fuit certamen Latinæ, Græcæque facundiæ. Quo certamine ferunt victoribus præmia victos contulisse, eorumdem & laudes componere coactos; eos autem, qui maxime displicuissent, scripta sua spongia, linguaque delere jussos, nisi ferulis verberari, aut flumine proximo mergi maluissent. Huc spectasse videtur *Juvenalis*, cum de Rhetore loquitur ad aram Lugdunensem dicturo, *Sat.* 1. *v.* 44. ¶ Lugdunum Batavorum, Lugodinum, *Leyden*, urbs ampla, & culta Hollandiæ, ad antiquum Rheni alveum, caput agri Rhenolandici, cum Academia percelebri.

Lugĕo, es, xi, ctum, n. 2. *piangere*, πενθέω, οἰδύρομαι, fleo, ploro. *Cic.* 4. *Fam.* Sed ut quam honestissime lugeam. *Id. pro Planc.* Hos pro me lugere, hos gemere videbam. ¶ Usurpatur etiam active, pro dedere, deplorare. *Cic. ad Curionem l.* 7. *Fam.* Sed mehercule & tum Remp. lugebam. ¶ Interdum notat ob necessarii alicujus interitum veste lugubri dolorem testari. *Liv. l.* 2. Matronæ annum ut parentem eum luxerunt. ¶ Luxti, pro luxisti, dixit *Catul. carm.* 61.

Lugesco, is, n. 3. est acutum clamorem edere, apud *Ammian. l.* 31. *c.* 3. de Hunnis, ubi ait. Utque ad pernicitatem sunt leves, ita subito de industria dispersi lugescunt, & impasita acie cum cæde vasta discurrunt. Al. leg. *vigescunt*.

Lugĭum, gii, n. pro luctu legitur apud *Commodian. Instruction.* 29.

Lugŭbre, adv. idem, quod lugubriter. *Plaut. Cist.* 1. 1. 47. Lugubre fame familia pereat. *Sil. l.* 12. *v.* 140. Lugubre immugire.

Lugŭbris, & bre, o. *lugubre*, *funebre*, Ger. *leydsam*, Gal. *lugubre*, *de deuil*, Hisp. *lugubre*, *enlutado*, ἔνδυσις, πένθος, quod ad luctum pertinet, ut Vestis lugubris, qua dolorem post necessarii alicujus interitum testamur. *Cic. post Red. ad Quirit.* Frattrisque mei miserrimi, atque optimi quotidianæ lacrymæ, sordesque lugubres a vobis deprecatæ sunt. *Id.* 1. *Tusc.* Sed illa lugubris lamentatio, fletusque mœrens ex eo est, quod &c. *Horat. l.* 1. *od.* 24. præcipe lugubres cantus Melpomene. ¶ Lugubria, absolute, pro lugubribus vestibus. *Ovid. Met.* 11. Surge age, da lacrymas, lugubriaque indue, nec me &c.

Lugubriter, adverb. cum luctu, luctuose. *Apul. l.* 3. *Milef.* Lugubriter ejulare.

Luitio, onis, f. solutio. *Ulp. ff. de cap. & postlim. rev. l. si patre.* Si patre redempto, & ante luitionem defuncto, filius post mortem ejus redemptionis quantitatem offerat, dicendum est, suum ei posse hæredem existere.

Luma, æ, f. ἄκανθα, genus herbæ, vel potius spinæ, quæ in pratis nascitur, & locis uliginosis. *Festus*. ¶ Apud *Trebel. Pol. in Zenob.* luma accipitur pro sago, ex græco λῶμα, V. *Salmas.*

Lumarius, a, um, adject. ad lumam pertinens, ut lumariæ falces, apud *Var. l.* 4. *de L. L.* quibus lumæ secantur.

Lumbāgo, inis, f. vitium, & debilitas lumborum. *Fest.*

Lumbellus, i, m. lumbulus. *Apic. l.* 7. *c.* 7.

Lumbifragium, ii, n. lumborum fractura. *Plaut. in Amph.* 1. 1. 298. Nam si me irritassis, hodie lumbifragium hinc auferes.

Lumbricus, m. 2. *verme*, תולעה, Germ. *regenvvurm*, Gall. *ver*, Hisp. *gusano*, ἕλμινς, vermis intestinorum. Sed aliqui volunt, lumbricum primo dici de iis vermibus, qui sub terra nascuntur, deinde de iis, qui in ventre animalium. *Col. l.* 6. *c.* 24. Solent autem vitulis nocere lumbrici, qui fere nascuntur e cruditatibus. *Id. l.* 6. *c.* 30. Solent etiam vermes quasi lumbrici nocere intestinis. ¶ Usurpatur etiam lumbricus, ut dictum est, de vermibus terrenis. *Plaut. Aul.* 4. 4. 2. Foras, lumbrice, qui sub terra crepsisti modo. Ubi per metaphoram hominem intelligit, qui ex sordido statu ad summas dignitates evectus est. *Serv. Sammonic. c.* 12. Lumbricos terræ, fœvumque ex antere rauco. &c.

Lumbŭlus, m. 2. dim. a lumbus. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Sicca lippitudo lumbulis suum tollis, atque contritis, & impositis tollitur.

Lumbus, bi, m. *lombo*, מתנים, Ger. *eine lende*, Gal. *rable*, Hisp. *lomo*, ὀσφύς, pars corporis quinque inferiores spinæ vertebras complectens, a cinctura ad nates,

tes, a *lubidine*, sive *libidine* quia lumbi sunt Veneris sedes. *Martial. l.* 11 *ep.* 5. Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo. *Cic. in Arato.* Cepheus conditur ante lumborum tenus. *Horat. l.* 1. *sat.* 5. *v.* 22. Nautæque caput, lumbosque saligno fuste dolat. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Lumborum dolor, *dolor di reni*.

Lumectum, vel Lumētum, i, n. locus lumis plenus, a *lume*. *Var. l.* 4. *de L. L.* Lumariæ falces, quibus secant lumecta, cum in agris serpunt spinæ.

Lumen, inis, n. *lume*, Ger. *licht*, Gal. *clarté*, φῶς, lux, splendor, claritas a lucido corpore profecta, a *luceo*, quasi *lucimen*, ut *fulmen* a *fulgeo*, quasi *fulgimen*. *Cic.* 2. *de Div.* Cujus lumine collustrari putatur. *Id. ibid.* Radios eius, & lumen obscurat. *Id. in Brut. c.* 75. Tabulas bene pictas collocare in bono lumine. ¶ *Serv. in* 2. *Æn.* lumen a luce distinguit, quod in lumine sit splendor, sed cum fumo, in luce solus splendor. *Virg.* 6. *Æn.* Nec fumea tedis lumina. *Id.* 7. *Æn.* Tum fumida lumine fulvo involvi. Verum hæc Servii differentia non est perpetua. Nam lumen dicitur de luce Solis, & Lunæ, & exterorum cœlestium corporum, quæ tamen fumi omnino sunt expertia. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 10. Dum lumen solare tenebo. ¶ Metonymice ponitur pro corpore lucido, quod lumen emittit, seu claritatem de se diffundit. *Cic.* 1. *de Div.* Noctu lumine appositio exsperrecta nutrix. *Suet. in Cæs. c.* 37. Capitolium ascendit ad lumina. h. e. ad lucernas. ¶ Item pro eo quod lumen recipit, ut pro oculis, seu pro nervis opticis. *Cic.* 5. *Tusc.* Democritus, luminibus amissis, alba scilicet, & atra discernere non poterat. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluisset. ¶ Item pro die. *Cic. pro Rab. ex Exs.* Si te secundo lumine hic offendero, moriere. *Virg.* 6. *Æn. v.* 356. Vix lumine quarto prospexi Italiam. ¶ Translate usurpatur pro colorum claritate. Lumina enim in pictura umbris opponuntur. *Plin. l.* 35. *c.* 5. Tandem se ars ipsa distinxit, & invenit lumen, atque umbras, differentia colorum alterna vice sese excitante. ¶ Item pro præstantia, indicio, nota. *Cic. de Am.* Quasi lumen aliquod probitatis, & virtutis. *Id.* 1. *de Or.* Cunctis civibus lumen ingenii, & consilii sui porrigentem. ¶ Hinc lumina civitatis dicuntur insignes viri, & clari. *Cic.* 3. *Cat.* Lumina civitatis extincta sunt. ¶ Item pro ornamento. Hinc lumina orationis sunt sententiæ, & figuræ. *Cic.* 2. *de Or.* Ut certis dicendi luminibus ornentur. ¶ Item pro explanatione. *Cic.* 1. *Tusc.* Nec ullum habuit lumen literarum Latinarum. *Id.* 7. *Fam. epist.* 19. Doctorem lumenque desiderant. ¶ Item pro claritate, perspicuitate. *Cic.* 3. *de Or.* Ut oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. ¶ Item pro adjumento, ope, subsidio. *Cic.* 2. *de Or.* Ordinem esse maxime, qui memoriæ lumen afferret. ¶ Significat etiam ipsas fenestras, per quas in ædes lumen admittitur. *Spart. lib.* 2. *Met.* Conclave obseratis luminibus umbrosum. ¶ Hinc *luminibus obstruere*, est altius ædificando, vel objecto pariete vicinis ædibus lucem detrahere. *Cic. pro Domo.* Primo se luminibus ejus obstructurum minabatur. ¶ Per translationem quoque alterius luminibus obstruere dicimur, cum nominis ejus claritatem obscuramus. *Cic. in Bruto.* Sic Catonis luminibus obstruxit hæc posteriorum quasi exaggerata altius oratio. Sic luminibus officere. *Id. pro Rabir.* Nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunæ, & gloriæ. ¶ Ponitur etiam pro capacitate alicujus rei. *Frontin. de aquæd. artic.* 36. Longitudo calicis habere debet digitos. ¶ *Lumen præferre menti alicujus*, est consilium dare, opem ferre. Ductum est ab iis, qui nobis in tenebris præluceut. *Cic. pro Sylla.* Vos denique in tantis tenebris erroris, & inscientiæ clarissimum lumen prætulistis menti meæ. ¶ Denique metaphorice lumen usurpatur pro vita. *Lucr. l.* 3. *v.* 1047. Lumine adempto animam moribundo in corpore ponam. *Plaut. Cist. a.* 3. *v.* 12. Remorare? lumen linque, S. amabo, accurrite, ne se interimat.

Lumētum. V. Lumectum.

Luminare, aris, n. *lume*, *luminare*, φωστὴρ, ipsum lumen, aut id, quod claritatem, splendoremve de se diffundit. Metaphorice ponitur pro ornamento. Hinc Luminaria appellamus vitos eximios, in quibus singularis quidam virtutis splendor elucet. *Cic.* 2. *Phil. c.* 21. In te autem, M. Antoni, id decrevit Senatus, & quidem incolumis, nondum tot luminaribus extinctis.

Luminātus, a, um, adject. *Apul. l.* 9. *Metam.* male luminatum dicit eum, qui debili visu est.

Lumino, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*, האיר, Ger. *leuchten*, Gall. *eclairer*, Hisp. *alumbra*, φωτίζω, illustro. *Mart. Capel. l.* 1. Quos stellantibus oculis interfinctos crebri vibratus ignium luminabant. *Apul. in Trismegist.* Qui me videndæ divinitatis tuæ luminasti lumine.

Luminōsus, a, um, *luminoso*, *lucente*, φωτεινὸς, quod clarum, & apertum est. *Cic. in Orat. c.* 36. Tum sunt maxime luminosæ, & quasi actuosæ partes duæ. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. Omnia ædificia luminosa ut sint, curare oportet.

Luna, æ, f. *luna*, σελήνη, una e septem stellis errantibus, a *luceo*, quasi *Lucina*, quia sola noctu lucet. *Var. l.* 5. *de L. L. Cic.* 2. *de nat. Deor.* Luna a lucendo nominata sit. Ea est enim Lucina. ¶ Poetæ fuisse Hyperionis, neptem Titani, & sororem Solis fabulantur. *Boet. l.* 4. *Geo.* ¶ Et currum duarum rotarum attribuunt, qui a duobus equis, uno albo, altero nigro, trahatur, quod pro Jove adversus patruos, & Gigantes stetisset. *Id. ibid. Ovid.* tamen albis ambobus equis usam asserit, dum *l.* 1. *de remed. amor.* Ut solet, inquit, in niveis Luna vehetur equis. Alii ejus currum a mulo trahi finxerunt. V. *Mulus.* ¶ Adamita fuit a Pane, cui albi velleris munere gratificata est, ut Nicander, & Virgilius in Georg. cecinere. *Id. ibid.* ¶ Endymionem pastorem adamavit, eumque in Latmo Cariæ monte consopivit, ut dormientem oscularetur. *Cic.* 5. *Fin. & l. Tusc.* ¶ Ex aere rorem peperit, ut ab Alcina Lyrico Poeta scriptum est. ¶ Veteres mulieres Lunam in partu invocabant. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Adhibetur autem ad partus, quod ii maturescunt aut septem nonnunquam, aut plerunque novem Lunæ cursibus. Multis nominibus Luna appellari solet a Poetis, sed præcipue Luna dicitur, cum in Cœlo est, nobisque lucet, Proserpina, cum apud Inferos, hoc est in hemisphærio inferiore. V. *Mythолog.* ¶ Hæc in fabulis. Ad latinam linguam quod attinet, dicimus, luna prima, secunda, tertia &c. cum post novam Lunam unus, aut alter, aut tertius dies &c. transiit. *Plin. l.* 2. *c.* 97. Æstus idem triduo in mense consistit, septima, octava, nonaque luna. ¶ Lunæ defectus, & labor, *Exclisse*, dicitur, cum luna ita Soli opponitur, ut terræ umbra usque ad ipsam pertingens, eam lumine privet. Credebant autem Veteres, tunc lunam laborare, & deficere; ideoque ut subvenirent, æra, & crepitacula pulsabant, qua de re Vid. *Barthium ad Stat.* 2. *Thebaid.* Hinc *Juven. sat.* 6. *v.* 442. *de muliere loquacissima*. Verborum tanta cadit vis: Tot pariter pelves, tot tinnabula dicas Pulsari: jam nemo tubas, nemo æra fatiget: Una laboranti poterit succurrere Lunæ. *Liv. l.* 26. *c.* 5. Tantum cum æris crepitu, qualis in defectu lunæ nocte cieri solet, edidit clamorem, ut &c. ¶ Lunæ cornua, passim apud Poet. quod in duo cornua divisa videatur, cum plena non est. Quapropter Luna bicornis dicitur ab *Horat. in carm. sæcul.* ¶ Luna crescens, & decrescens, Luna plena, cava, &c. sæpe legitur apud *Plin. in hist. natur.* & alios. ¶ Luna silens, V. *Silere*. ¶ Lunæ coitus. V. *Coitus*. ¶ Luna sicca. V. Siccus. ¶ Luna affota calcels erat apud Romanos Patriciorum insigne. *Juvenal. sat.* 7. *v.* 192. nigræ lunam subtexit alutæ. V. Lumula. ¶ In plurali numero *Solin. c.* 32. Lunis cœpantibus. *Id. c.* 37. Lunis deficientibus.

Luna, f. 1. Luna, urbs Hetruriæ, exc. in cont. Liguriæ, ad ost. Macræ fl. cui Sarzana, quæ nova Luna dici potest, ad 3. M. P. successit, una ex 12. primis Thuscorum coloniis.

Lunāris, & re, o. 3. *lunare*, σεληναῖος, quod ad Lunam pertinet, ut Lunaris annus, qui mense uno suum efficit cursum. *Cic. in Somn. Scip.* Lunares currus, *Ovid.* 16. *Metam. v.* 790.

Lunāticus, a, um, m. 2. *lunatico*, σεληνιαζὸς, qui furore laborat, non illo quidem perpetuo, sed intervallis quibusdam recurrente, a *Luna*, quia melancholia, qua laborat, accrescit, & decrescit pro ratione Lunæ. *Paul. JCtus l. Bovet Dig. de Ædil. edict.* Mancipium lunaticum. *Veget. l.* 2. *c.* 18. Lunaticus oculus. h. e. qui certis temporibus caligat, & cæcutit.

Lunātus, a, um, *lunato*, *a guisa di Luna*, σεληνοειδὴς, quod est ad Lunæ similitudinem factum, quod habet speciem Lunæ. Tres porro sunt figuræ crescentis Lunæ. Nam modo curvatur in cornua, modo in orbem circumacta est, ut ea est plena, & Soli adversa, modo dimidio orbe cæsa, hoc est cum æqua proportione dividitur. *Colum. l.* 12. *c.* 54. Deinde decussatim ferramento lunato incidito. *Virg.* 1. *Æn. v.* 494. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penthesilea furens. ¶ Lunati calcei gestabantur apud Rom. ab iis, qui e Patricio erant genere; qua de re V. *Lunula*. Hinc *Martial. l.* 1. *epigr.* 50. Lunata nusquam pellis, & nusquam toga.

Lunchus, V. Lonchus.

Lunensis, se, o. 3. Lunensis caseus est genus casei sola magnitudine laudatum, quod librarum mille pondus nonnunquam æquabat. Unde inter servorum obsonia refertur. Dictus est a Luna urbe, in cujus agro fiebat, & a Luna sidere, quod ab Hetruscis figura lunari efformabatur, vel signabatur. *Mart. l.* 14. Caseus Hetruscæ signatus imagine Lunæ præstabit pueris prandia mille tuis. ¶ Lunense marmor, genus marmoris, quod in agro Lunæ urbis effoditur, miro candore conspicuum. *Plin. l.* 36. *c.* 6.

Luno, as, avi, atum, a. 1. *torcere a guisa di Luna*, σεληνοειδῶς ποιῶ, est in modum Lunæ, quando in cornua curvatur, flectere. *Ovid.* 1. *Amor. v.* 23. Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum.

Lunula, æ, f. 1. *Lunetta*, σεληνοειδὲς, dimin. a Luna. *Plaut. in Epid.* 5. 1. 33. Lunulam, atque anellum aureolum in digito. al. leg. Lunellam. ¶ Patricii homines apud Romanos lunulas in calceis habebant figura *C*, quibus significabatur, eos ex numero esse centum illorum Patrum, quos primo Romulus in Senatum allegerat. Alii dicunt, ideo hujusmodi lunulas gestasse, ut ostenderent se antiquæ Evandri regis stirpe oriundos, qui originem suam ad Lunam usque referebat. V. *Plutarch. in problemat. & Rosin. antiquit. Rom. l.* 5. *c.* 36.

Lunus, i, m. deus idem qui Luna. Quamvis enim fœminina voce eam appellaret, masculum tamen putabat fluita Gentilitas. Unde *masculum Lunam* appellat *Tertull. in apolog. c.* 25. & *Spartian. in Caracall. c.* 7. tradit, a Carrenis præcipue Afiæ populis ita existimari, ut qui Lunam fœmineo nomine ac sexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus semper inferiat: at vero qui marem deum esse crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur insidias. *Id. ibid. c.* 6. Cum hibernaret Edessæ, atque inde Carras Luni dei gratia veniisset. ¶ Apud *Isidor. l.* 19. *Orig. c.* 33. *lunus* est cinctus, quem publice habent servi: ita dictus, quia transversas habet purpuras, idest lunas.

Luo, is, lui, a. 3. *sciogliere*, פרה, Ger. *bezalen*, Gal. *payer*, *satisfaire*, Hisp. *soltar*, *pagar*, λύω, solvo, persolvo, a verbo Græco, quod allatum est. *Cæs. l.* 10. *c.* 2. Ni res alienum tuissem. *leg.* 78. *Dig. ad S. C. Trebell.* Luere fundum a testatore obligatum. ¶ Luere peccata, est delictorum supplicium ferre. *Liv. l.* 38. *c.* 48. Pro dignitate imperii vestri coactis luere peccata sua. ¶ Luere pœnas, vel supplicium, est dare pœnas, supplicium ferre. *Cic. Att. l.* 3. Itaque mei peccati luo pœnas. *Id.* 3. *Phil.* Utrum ille pœnas Reipublicæ luat. *Justin. l.* 1. Quicunque capi potuerunt, supplicia crucibus luerunt. *Claud. de VI. Cons. Honor. v.* 140. piratica puppis Vastato tandem pœnas luitura profundo. ¶ Luere capite, est capite plecti, puniri. *Liv. l.* 9. Obsides etiam sexcenti imperati capite luerunt. ¶ Luo etiam significat lavare, eluere, abstergere, a λύω, *lavo*. *Cic.* 7. *Verr.* Cum te maculas turpitudinum, & flagitiorum tuorum sociorum innocentium sanguine luere arbitrabare. *Id. de Sen.* Qui morte sua luit Collegæ in Cannensi ignominia temeritatem. *Liv. l.* 1. Ut tamen debito supplicio scelus lueret.

Lupa, æ, f. *lupa*, Ger. *eine wolffin*, Gal. *louve*, Hisp. *loba*, λύκαινα, fœmina in genere luporum. *Ovid.* 3. *de Arte v.* 8. Rapidæ tradis ovile lupæ. ¶ Etiam meretrices lupæ dicuntur, quia luporum instar sunt rapaces. Ea vocis *lupæ* homonymia, ut Livius quoque testatur, occasionem præbuit fabulæ de Romulo, & Remo, quibus, cum in litore essent expositi, lupa admoviſſe ubera dicitur. Nam lupa ea non quadrupes, sed meretrix fuit, quæ infantes expositos sustulit, atque aluit. *Cic. pro Mil.* Ille, qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupas ducebat. *Aurel. Vict. de Vir. Ill.* Ad vagitum lupa accurrit, eosque uberibus suis aluit.

Lupānar, aris, n. *bordello*, Ger. *ein hurrenhauß*, Gal. *bourdeau*, Hisp. *burdel*, ποργεῖον, πορνοβοσκεῖον, proclibulum, ganeum, locus, in quo lupæ, hoc est *meretrices* prostant. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. An deprehensus in lupanari cum aliena uxore adulter sit, quæritur. *Juvenal. Sat.* 6. *v.* 121. Intravit calidum veteri centone lupanar.

Lupanārius, & re, o. 3. χαμαιτυπικὸς, quod ad lupanar spectat. *Apul. l.* 9. *Metam.* Larem mariti lupanari maculare infamia.

Lupanarium, rii, n. idem, quod lupanar. *Ulp. de pet. hared. l.* 27. In multorum honestiorum virorum prædiis lupanaria exercentur.

Luparius, i, m. Luporum venator. *Serv. ad* 1. *Georg. v.* 139.

Lupātus, ti, m. *morso*, מתג, Ger. *ein hart gebiß*, Gall. *mat de brinde*, Hisp. *bocado*, χαλινὸς, frænum asperrimum. Dictum est a lupinis dentibus, qui inæquales sunt. Unde etiam eorum morsus vehementer obest. *Virg.* 3. *Georg. v.* 208. Et duris parere lupatis. *Solin. c.* 45. Equus qui spernit lupatos. ¶ Adjectiva forma *Horat. l.* 1. *od.* 8. Gallica nec lupatis temperet ora frænis. ¶ Lupatum, i, neut. gen. habet *Martialis l.* 1. *epigr.* 105.

Luperca, æ, f. Dea apud Romanos, quæ lupam Romulo, & Remo mitem, & benignam reddidit. *Arnob. l.* 4. *ex Varrone*. Quod abjectis infantibus pepercit lupa non mitis, Luperca Dea est auctore appellata Varrone.

Lupercal, alis, n. λύκειον, antrum sub Palatino monte sacratum ab Evandro Pani Deo Arcadiæ, a *Luperus*, quod fuit ejusdem Panis cognomen, ideo impositum, quod non fineret, lupos in oves sævire. *Justin. l.* 43. Nam ob eandem causam multis ante sæculis etiam in Arcadia mons Lycæus Pani fuerat consecratus, & ipse quoque Lycæus appellabatur. Ergo ideo & Evander in Lœo Deo gentis suæ sacravit locum, & nominavit Lupercal, quod præsidio ipsius Numinis lupi a pecudibus arcerentur. *Serv. in* 8. *Æneid.* Aliqui *Lupercal* literarum trajectione factum putant a *lue*, & *caper*, quod sub monte Palatino fuerit quædam spelunca, in qua caprum luebant, hoc est sacrificabant, cujus deinde pelle urbem purgabant. *Ovid. l.* 2. *Fast. v.* 381. dictum *esse* scripsit vel a Lycæo monte Arcadiæ, vel ab illa lupa, quæ illic Romulum, & Remum aluit.

Lupercalia, lium, n. 3. λύκαια, solemnia quædam sacra, quæ Romæ a Lupercis fiebant in honorem Panis Pastorum Dei. Hæc sacra ab Evandro ex Arcadia in Latium advecta fuere. *Ovid.* 2. *Fast.* ¶ Celebrabantur XV. Cal. Martii, ideſt die 15. Febr. ¶ Fiebant lustrationis causa in spelunca sub monte Palatino, quæ Luperca dicta est. *Serv.* ¶ Ritus hic fuit. Capram pastores, quorum Pan tunc præcipuum Numen erat, immolabant, deinde variis ludis, rejectis vestibus, se se exercebant. Romulus item instituisse creditur, ut canis immolaretur. Hæc re lupæ nutrici suæ gratias referre videbatur. Nam canis natura adversatur lupis. Temporis denique progressu pro capra hircus immolari cœptus est. *Ovid.* 2. *Fast.* Regnante Romulo, & deinceps, Sacerdotes, qui Luperci appellabantur, peracto sacrificio, faciem sibi larva tegebant, vel potius sanguine fordabant, & nudi discurrebant circum urbem veterem, ideſt Palatium. Adolescentes accurrebant cum lana lacte madida, qui tabum abstergerent. Institutum etiam aliquando fuit, ut hirci pellem in lora secarent, & lora in cursu illo in manibus gestarent, & obviam quasque fœminas iis loris circa uterum, & manus cæderent. Quæ enim mulieres ex suis viris vel concipere, vel concepros fœtus edere nequirent, ad Lupercos confugiebant, a quibus ubi loris ex tergore hirci sectis cæsæ fuissent, e vestigio gravidæ, aut efforæ efficiebantur. *Ovid. ibid.* Primo pastores, deinde nobilissimi adolescentes civitatis Lupercalia celebrarunt. V. *Plutarch. in Romul.* & *in Cæs.*

Lupercālis, le, adject. ad Lupercalia pertinens, ut Lupercale sacrum. *Sueton. August. c.* 31.

Luperci, orum, m. 2. Sacerdotes Panis. V. *Lupercal*, & *Lupercalia*. ¶ Horum

duo

deo ordines erant, Fabiani, & Quinctiliani, sic dicti a quodam Fabio, & Quinctilio. Additus deinde fuit tertius ordo Julianorum, qui in honorem C. Julii Cæsaris instituti sunt. *Cicer. 2. Phil. c. 34.* Ita eras Lupercus, ut te Consulem esse, meminisse deberes.

Lupillus, i, m. diminut. a lupinus. *Plaut. Stich. 5. 4. 9.* Lupilli comminuto crustulo.

Lupinarius, a, um, ad lupinos pertinens, ut *lupinarium labrum*, apud *Caton. R. R. c. 10.* & 11. hoc est ad lupinos lavandos, vel coquendos aptum. ¶ *Lupinarius*, ii, lupinorum negotiator, apud *Lamprid. in Alex. Sev. c. 33.* Sed V. ibi *Casaub.* de lectionis veritate dubitantem.

Lupinus, a, um, *lupino, di lupo*, λύκειος, quod est lupi. *Cicer. in Catil. 3. c. 8.* Quem inauratum in Capitolio parvum, atque lactentem uberibus lupinis inhiantem fuisse meministis.

Lupinus, ni, m. & lupinum, ni, n. *lupino*, θέρμος, leguminis genus est, omnium amarissimum, quod sui circumactu agricolis boras etiam nubilo die ostendit, teste *Plin. l. 18. c. 34.* Est a λύπη, *dolor, ægritudo*, quia vultum gustantis amaritudine contristat. *Plin. loc. cit.* Circumagitur lupinus quotidie cum sole. *Virgil. 1. Georg. v. 75.* Tristisque lupini sustulerit fragiles calamos. ¶ Ex lupino macerato siebant nummi, quorum in Comœdiis usus erat. *Plaut. Pœn. 4. 3. fc. 2. Hor. l. 1. epist. 7.* Nec tamen ignorat, quid distent æra lupinis. hoc est quid interfit inter veros nummos, & ex lupinis factos. ¶ *Lupinum* neutro genere usurpat *Colum. l. 2. c. 10.* ¶ In plurali numero exempla neutrius generis nondum vidimus.

Lupor, aris, d. 1. *andar alle meretrici*, πορνεύω, scortor, meretricor. *Turpil. apud Non. c. 2. n. 497.* Qui cum meretrice per vias habitu nostro lupantur.

Lupula, æ, f. parva lupa. *Apulej. l. 5. Metam.* Perfide lupule magnis conatibus nefarias insidias tibi comparant.

Lupus, i, m. 1. *lupo*, זאב, Ger. *ein wolff*, Gal. *loup*, Hisp. *lobo*, λύκος, animal rapax, & avibus præcipue infestum, a nomine Græco, quod allatum est. *Ovid. 1. Trist.* Excussa est avidi dentibus agna lupi. ¶ Ovem lupo commisisti, *Ter. in Eun. 5. 2. 16.* Continue hoc utimur proverbio, quoties ei servandum aliquid committitur, cujus gratia custodem magis oporteat adhiberi. *Cic. 3. Phil. c. 11.* Etenim in concione dixerat, se custodem futurum urbis, usque ad Cal. Majas ad urbem exercitum habiturum. O præclarum custodem ovium, ut ajunt, lupum! Custos ne urbis, an direptor, & vexator esset Antonius? ¶ Lupo agnum eripere. *Plaut. Pœn.* Lupo agnum eripere postulant, nugas agunt. Hoc uti possimus proverbio, ubi quis frustra conatur prædam recipere, cui semel manus injecit rapax aliquis. Stultum enim videtur sperare, futurum, ut lupus agnum semel arreptum dimittat. ¶ Lupus est in fabula, *Terent. Adelph. 4. 1. 21.* Proverbium est vulgatissimum, quo utimur, quoties nostro sermoni supervenit is, de quo loquebamur, & nobis sua præsentia amputat loquendi facultatem. Proverbium tractum est a lupi natura, quem serunt iis, quos prior aspexerit, vocem intercludere. Ad quod alludit *Virg. 9. Ecl.* Vox quoque Mœrim jam fugit ipsa, lupi Mœrim videre priores. ¶ Lupum auribus tenere, proverbium est, quod in re ancipiti, periculosaque dici solet. Nam qui auribus lupum tenet, nec eum dimittere audet, nec retinere potest sine periculo. *Sueton. in Tibe. c. 25.* Constandi causa erat metus undique imminentium discriminum, ut sæpe lupum se auribus tenere diceret. ¶ Fuit hoc animal Marti sacrum; hinc Martiales lupos dixit *Horat. l. 1. od. 17.* ¶ Lupus etiam piscis est nomen ita dicti a voracitate. *Plin. 9. c. 17.* Postea præcipuam auctoritatem fuisse lupo, & asellis, Cornelius Nepos, & Laberius poeta mimorum tradidere. ¶ Luporum laudatissimi sunt qui appellantur *lanati*, seu *lanei*, a candore, mollitiaque carnis, circa Timavum fl. cujus proprii sunt. *Mart. l. 13.* Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi, equoreo dulces cum sale pastus aquas. ¶ Item genus est frœni asperrimi, quod & lupatum dicitur, a lupinis dentibus, qui inæquales sunt, & propterea morsus eorum asperrimus. *Ovid. 4. de Trist. Eleg. 6.* Et placido duros accipit ore lupos. ¶ Item instrumentum aduncum, quo aliquid extrahitur, vel attollitur. Alio nomine harpago dicitur, *vampino*. *Liv. l. 28. c. 3.* In alios lupi superne ferrei injecti, ut in periculo essent, ne suspensi in murum extraherentur. ¶ Item aranei genus. *Plin. l. 11. c. 24.* Luporum nomine miami non texunt.

Lura, sive lora, æ, f. culeus, uter, sive os culei, sive utris, apud vet. *Fest.* Ita appellata est eo quod sit ex corio, quod *luram* vel *lorum* dicitur. *Lucil. apud Cic. 4. Tusc.* In os prius accipiam ipse, quam gladium in stomacho lura, ac pulmonibus sisto.

Lurcabundus, a, um, *trangugiatore, goloso*, lurco. Vox est *Catonis*, quam tamen ut nimis antiquam damnat *Quintil. l. 1. c. 6.*

Lurco, as, n. 1. & lurcor, aris, d. 1. *trangugiare*, λαρύσσω, cibum cum aviditate nimia sumo. Ducunt aliqui a λάρος, avidus, vorax. *Lucil. apud Non. c. 1. n. 34.* Ut lurcaretur laridum, & carnaria furtim. *Varr. apud eund. ibid.* Cum pfaltria, & cum Flora lurcate.

Lurco, onis, m. *goloso, trangugiatore*, Ger. *schlemmer*, Gall. *gourmand*, Hisp. *glotton*, λάρυξ, capacis gulæ homo, gulosus, bonorum suorum consumptor. *Suet. de Clar. Gram. c. 15.* Lastaurum, & lurconem, & nebulonem, popinonemque appellans. *Plaut. Pœn. 3. 3. 16.* Lurco edax.

Lurconiānus, a, um, adject. ad lurconem pertinens. *Tertul. de anim. c. 33.* Apiciana, & lurconiana condimenta.

Luridātus, a, um, adject. luridus. *Tertul. l. 4. adverf. Marc. c. 8.* Luridati delinquentiæ maculis.

Luridus, a, um, *pallido*, ירקרק, Germ. *blaßfarb*, Gall. *blaffar fort pale*, Hisp. *amarillo*, ὠχρός, πελιδνός, supra modum pallidus. *Fest. Hor. l. 4. Od. 13.* Quia luridi dentes te, quia rugæ turpant. *Plin. l. 18. c. 18.* Luridus color. *Ovid. 4. Metam. v. 267.* Pallor luridus. & *v. 797.* Lurida sulphura. *Senec. epist. 95.* Luridæ bilis suffusio. *itterizia.*

Luror, oris, m. *pallidezza*, יקרון, Ger. *bleich*, Gall. *paleur*, Hisp. *amarillez*, ὠχρία, pallor, color subflavus, a luræ, sive lori colore. *Lucret. l. 4. v. 333.* Quia luroris de corpore eorum semina multa fluunt simulacris obvia rerum.

Lurulentus, a, um, valde luridus. *Apulej. l. 7. Metam.* Conceptaculum aquæ lurulentæ. Al. leg. *luculenta.*

Luscinia, æ, f. *rossignuolo*, Germ. *ein nachtgal*, Gall. *roſſignol*, Hisp. *ruiſeñor*, ἀηδών, avis cantus suavitate præcellens, quæ & Philomela appellatur, & Aedon, & Arthis, ita dicta, quod lugens canat. *Plin. l. 10. c. 29.* Lusciniis diebus, ac noctibus continuis quindecim garrulus sine intermissu cantus, densante se frondium germine. V. *Philomela.*

Lusciniŏla, æ, f. 1. dim. a luscinia. *Plaut. Bacch. 1. 1. 4.* Lusciniolæ ne defuat cantio.

Luscinius, ii, m. idem ac Luscinia. *Phædr. l. 2. fab. 18. v. 2.* & *Senec. ep. 76.*

Luscinus, a, um, Nem, ac luscitiosus, vel luscitiosus. Fuit cognomen Fabiciorum, uti Luscus Anniorum, quemadmodum ex lapidibus Capitolinis videre est. *Plin. l. 11. c. 37.* Qui altero lumine orbi nascerentur, Cocliles vocabantur: qui parvis utrisque, Ocellæ: Luscini, injuriæ cognomen habuere.

Luscitiōsus, a, um, adject. qui exiliter admodum videt, *chi ha debole, o cmta vista*, συκτικῶς. *Plin. l. 23. c. 7.* & *l. 28. c. 10.*

Luscitio, onis, f. vitium oculorum, cum quis clarius vesperi, quam meridie cernit. *Festus.*

Luscitiōsus, a, um, adject. idem ac luscitiosus. *Plaut. Mil. 2. 3. 32.* Tu quidem cætus non luscitiosus. ¶ *Ulpian.* censet luscitiosum proprie esse eum, qui admoto lumine parum videt. *l. 10. Dig. de Ædil. edict.*

Luscus, a, um, o. 1. 2. *loſco*, Ger. *eineugig*, Gall. *lucbe*, Hisp. *tuerto menguado de un ojo*, ἑτερόφθαλμος, cocles, unoculus, qui altero captus est oculo, a luce, i interrecto. Non est idem, qui strabo, uti vulgus eo utitur. *Juven. Sat. 10.* Cum Getula Ducem gestaret bellua luscum. idest Annibalem, qui alterum oculum in transitu Alpium perdiderat. *Cic. 2. de Or.* Et tamen id dixit, quod in omnes luscos conveniret. *Martial. l. 4. epigr. 64.* Quo fiat istud, quæris, modo? lusca est.

Lusio, nis, lusus, actus ludendi, qui ad solam voluptatem fit. *Cic. 5. Fin.* Infantes luscionibus vel laboriosis delectantur. *Id. de Sen.* Nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquant, & tesseras.

Lusitania, æ, f. 1. Lysitania, una ex tribus partibus Hispaniæ, & in Occ. & Austr. vergens. Separatur a Tarraconensi Durio fl. ad Bor. & montibus ad Or. sejungitur a Bætica Ana fl. Differt a Portugallia. Nam sub Portugallia continetur pars Tarraconensis inter Durium, & Minium, in qua Bracara, in Lusitania vero Extremadura regio, cum parte Castellæ vet. extra Portugalliam. Nomen accepit a Luso Bacchi filio, vel comite, vel a Lysa socio Luli. *Pop. Lusitani, Lysitani, Lysitæ.*

Lusitānus, a, um, ad Lusitaniam pertinens. *Senec. in epigr. ad Cordub.* Non Lusitanus quateret cum mœnia latro. *Plin. l. 15. c. 15.* Lusitana cerasa.

Lusito, as, n. 1. *giuocare*, παίζω, freq. a ludo. *Plaut. Capt. 5. 4. 6.* Aut coturnices dantur, quibuscum lusitent.

Lusius, m. 2. fl. Irrigidissimus Arcadiæ, qui Gortynam vicum præterfluit, in quo Jovem primum ablutum fuisse Arcades asserunt, unde & nomen accepisse putatur. *Cal. l. 18. c. ult.*

Lusor, oris, m. *giuocatore*, παίκτης, qui lusit. *Ovid. l. 4. Trist. Eel. 9.* Ille ego, qui fueram tenerorum lusor amorum. idest scriptor. ¶ Item qui decipit. *Plaut. Amph. 2. 2. 62.* Te ut deludam contra lusorem meum? ¶ Proprie *Ovid. de arte am. l. 1. v. 451.* Sic ne perdiderit, non cessat perdere lusor, Et revocat cupidas alea sæpe manus.

Lusōrie, adverb. per ludum, *burlando, con froda, da ſcherzo, l. 50. Dig. de legat. & fideicom.* 1. Pronunciaverit contra heredem non agentem causam, vel lusorie agentem.

Lusorium, ii, locus lusibus destinatus. *Lamprid. in Heliog. c. 25.* Struxit sibi triclinium in summo lusorio.

Lusorius, a, um, *coſa che s'appartiene a giuoco*, παικτικός, quod ad ludum spectat, ut Tabula lusoria, id est alveus, in quo tesseris, aut latrunculis ludimus. *Plin. l. 37. c. 2.* Transluit alveum cum tesseris lusorium gemmis duabus. ¶ Lusoria quæstio dicitur, vel quæ ludo fit, vel quæ de ludo tractat. *Plin. l. 7. c. 53.* Pudore Diodorus Sapientiæ Dialecticæ professor lusoria quæstione non protinus ad interrogationes Stilbonis dissoluta obiit. ¶ Lusorium fulmen dicitur, quod innoxium est. *Senec. l. 2. Quæst. natural.* ¶ Lusoria arma, *Sen. epist. 117.* quibus tyrones exercentur.

Lustrālis, & le, o. 3. quod ad lustrum spectat, ut Census lustralis, qui quinto quoque anno siebat. *Dig. Inst. tit. 1. de libert.* ¶ Ponitur etiam pro eo, quod expiandi, seu purgandi vim habet, παθαρσίους, a *lustrum*, non qua Olympiada notat, sed qua signat lustrationem, seu purgationem. Hinc Lustralia exta, h. e. ad expiationem apta. Sed aliqui lustralia exta explicant præpinguia, eo quod bos lustralis, idest quinquennalis, dicitur esse perfectæ ætatis. *Virg. 8. Æn.* Velcitur Æneas simul, & Trojana juventus perpetui tergo bovis, & lustralibus extis. ¶ Sacrificium lustrale erat, quod lustrationis causa siebat. *Liv. l. 1.* Sacrificium lustrale in diem posterum parat. ¶ Lustralis aqua erat, quæ a Sacerdote purgationis causa aspergebatur. *Ovid. 5. de Ponto, el. 2.* Spargit aqua captos lustrali Graia Sacerdos.

Lustrāmen, inis, n. idem, quod lustramentum. *Valer. 6. Arg.* Savam mitero lustramine versant congericm.

Lustramentum, ti, n. purgatio, præsertim facta per sacrificium, aut veneficium, seu incantationem. *Marcel. ad l. Cornel. de veneficiis, §. sunt, l. eundem.* Si quis lustramenti causa dederit cantharides. Sed Vossius interpretatur κατάρατον, ἀτασθαλιάσμα, idest lasciviam, libidinem, incitamentum ad Venerem, a *lustrum*, qua metaphorice dicitur de popinis, & lupanaribus.

Lustratio, onis, f. καθαρσις, expiatio, purgatio per sacrificium. *Col. l. 2. c. 22.* Quosdam desideraturos lustrationum exterorumque sacrificiorum, quæ pro frugibus fiunt, morem priscis usurpatum. ¶ Metaleptice sumitur pro circuitione, seu peragratione, περιόδευσις. *Cic. 2. Phil. c. 23.* Quæ fuit ejus peragratio itinerum? lustratio municipiorum?

Lustrātor, oris, m. qui obambulat, qui circuit. περιοδευτής. *Apul. in Apol.* Hercules lustrator orbis, pugnator ferarum.

Lustrātus, a, um, *purgato*, מכוער, Germ. *gereiniget*, Gall. *purgé, expié*, Hisp. *purgado*, καθαρθείς, purgatus, expiatus. *Liv. l. 3. c. 19.* Lustratum, atque purgatum Capitolium. *Cic. 2. de Div. c. 35.* Exercitus lustratus. *Ovid. Metam. 14. v. 605.* Lustratum corpus ungere.

Lustricus, a, um, καθαρτήριος, idem fere est, quod lustralis. Unde diem illum, quo infanti nomen imponebatur (Nominalia appellat *Suetonius in Ner. c. 6.*) lustricum diem vocarunt, quia eo infans lustrarctur, hoc est religiose purificaretur. Erat is dies octavus puellarum, nonus puerorum, ut scribunt Festus, Plutarchus, Macrobius. *Suet. in Claud.* Ejusdem futuræ infelicitatis signum evidens die lustrico extitit. Adde *Macrob. Sat. cap. 16.*

Lustrificus, a, um, idem, quod lustralis. *Val. 3. Arg. v. 418.* Cantus lustrificus.

Lustro, onis, m. homo libidini Venereæ deditus. *Catull. epigr. penult.* Tamen ipse est maximus lustro. *Nævius apud Fest.* voce *Alvo*: Pe limorum pessime, audax, ganeo, lustro.

Lustro, as, avi, atum, 2. 1. *purgare*, נבר, Ger. *reinigen*, Gall. *purger*, Hisp. *purgar*, καθαίρω, ἁγνίζω, expio, purgo. *Cic. de Div.* Cum Imperator exercitum, Censor populum lustraret. *Virg. 3. Ecl.* Cum lustrabimus agros. *Liv. l. 3.* Exercitum ove, sue, tauris tribus lustravit. ¶ Metaleptice ponitur pro circuire, peragare, περιοδεύω, περιέρχομαι. Nam ad expiandos homines, urbes, & arva ambire solebant. *Cic. 5. Fin. c. 23.* Cur ipse Pythagoras & Ægyptum lustravit, & Persarum Magos adiit? *Propert. l. 2. eleg. 8. v. 5.* Lustrare Helicona choreis. ¶ Item pro recensere, recognoscere, *riconoſcere*. *Cæs. l. 7. B. G.* Ibique exercitum lustravit. ¶ Item pro circumjaque aspicere, & oculis quodammodo ambire, *guardar per tutto*. *Virg. 8. Æn. v. 153.* Totum lustrabat lumine corpus. ¶ Item pro perpendere, & examinare, ἐξετάζειν, *conſiderare*. *Cic. Off. 1. c. 17.* Cum omnia ratione, atque animo lustraveris. ¶ Item pro sequi. *Virg. 2. Ecl.* Tua dum vestigia lustro. ¶ Item pro clarificare, illustrare, *illuminare*. *Virg. 3. Æn.* Postera Phœbea lustrabat lampade terras orta dies. *Cicero ex Græco Homeri apud D. Auguſt. l. 5. de C. D. c. 8.* Tales sunt hominum mentes, quali pater ipse Juppiter auctiferas lustravit lumine terras. h. e. mentes hominum eo lumine vigent & cognoscunt, quod Juppiter terræ infudit, unde sunt orti. V. *Arist. l. 3. de Anima c. 3.*

Lustror, aris, atus sum, pass. verbi lustro. *Virg. 4. Æn. v. 279.* Lustramurque Jovi, votisque incendimus aras. Ubi Servius: Aut lustramur, idest purgamur, ut Jovi sacra faciamus, aut certe lustramur Jovi, idest expiamur. *Ovid. 10. Met. v. 398.* Magico lustrabere ritu. ¶ Lustror, aris, d. 1. est scortari, luxuriose vivere, suaque bona abligurire, *andar a meretrici*, πορνεύω, a *lustris*, quæ interdum pro meretricum latibulis accipiuntur. *Plaut. Pseud. 4. 7. 6.* Luxuriantur, lustrantur, comedunt, quod habent.

Lustrum, i, n. *abitacolo delle fiere*, נבך, Ger. *hole der wilden thieren*, Gall. *caverne*, Hisp. *cueva*, σπήλαιον, quando pronuntiatur per u tenue, quod sonat ut Græcum Υ, signat cubile ferarum in sylvis, & factum est a *luendo*, quia apri, & sues in locis fere lutosis sua habent antra. *Fest. Virg. 3. Georg. v. 471.* Non absunt illis saltus, ac lustra ferarum. ¶ Translate dicitur de popinis, & lupanaribus. Hinc qui in locis abditis, & sordidis ventri & desidiæ operam dant, dicuntur in lustris vitam agere. *Cic. Cæsio.* Quæ in lustris, & in vino commentatio potuit esse? *Id. Phil. 2. c. 3.* Vino, lustrisque confectus. ¶ Quando autem pronuntiatur per u crassum, quasi per diphthongum, ou, ut *loustrum*, significat populi lustrationem, sive expiationem, quæ censu peracto suovetaurilibus fieri solebat, sive sacrificii quoddam genus, quo urbis lustrandæ gratia sus, ovis, & taurus immolabantur, sive ut *Dionysius* ait *l. 4.* taurus, aries, & bircus.

luctus. In hac acceptione eſt a λύσις, inſerto τ, vel a luc, quia luſtrum ſignificat etiam ſolutionem cenſus, quæ quinto quoque anno fiebat, teſte Livio. Liv. l. 1. c. 44. Ibi inſtructum exercitum omnem ſuovetaurilibus luſtravit, idque conditum luſtrum appellatum, quia in cenſendo finis factus eſt. ¶ Aliud longe erat cenſum agere, aliud luſtrum condere. Livius enim dicit, cenſu peracto demum ſuovetaurilibus populum eſſe luſtratum, atque id vocari luſtrum conditum. Dionyſius item l. 4. refert, Servium Tullium, peracto cenſu, omnibuſque, quæ ad eum pertinent, conſtitutis, præcepiſſe, ut cives omnes in Campo Martio adeſſent armati, iſque in ordinem digeſtis, taurum, arietem, & hircum ter circum exercitum juſſit circumagi, deinde Larti Campi præſidi immolaſſe, atque ita populum expiaſſe. Imo non tantum prius agebatur cenſus, quam luſtrum conderetur, ſed interdum cenſu peracto non condebatur luſtrum, ut ſi annus eſſet funeſtus. Liv. l. 3. Cenſus actus eo anno; luſtrum propter Capitolium captum, Conſulem occiſum, comiti religioſum erat. ¶ Luſtrum item ſumitur pro ſpatio temporis quinquennali perfecto, vel, ut alii volunt, pro perfecto quadriennio, ita ut quatuor annis elapſis, quintus appelletur luſtrum. Varr. l. 5. de L. L. Luſtrum nominatum tempus quinquennale, a luendo, hoc eſt ſolvendo, quod quinto quoque anno vectigalia, & tributa per Cenſores perſolvebantur. Tacit. 10. Ann. c. 2. Quinquennale ludicrum ſecundo luſtro celebrabatur, h. e. quarto anno exacto. nam hujuſmodi ludicrum a Nerone inſtitutum erat more Græci certaminis, ut narrat Id. Tacit. Ann. 15. c. 20. mos autem Græcorum erat, ut ſingulis Olympiadibus, ſeu quarto quoque anno exacto, & quinto incepto Olympia facerent, Cic. Attic. l. 6. ep. 2. Publicani, quibus hoc ipſo luſtro nihil ſolverant. Virg. l. Æneid. veniet luſtris labentibus ætas.

Luſus, a, um, *burlato, deciſo*. Cic. 2. Fin. c. 1. Sed & illum, quem nominavi, & cæteros Sophiſtas luſos videmus a Socrate.

Luſus, us, m. *ginoco, ſcherzo*, παίγνιον, exercitatio, quæ ad ſolam voluptatem fit, ſine ulla ſpe lucri, aut periculo damni. Quo modo a ludo differat, V. Ludus. Ovid. de Pont. lib. 1. el. 4. Nec, juveni luſus qui placuere, placent. Quint. l. 1. c. 3. Nec me offenderis luſus in pueris; eſt & hoc ſignum alacritatis. Id. l. 5. c. 13. Dare venuſtiſſimos luſus.

Lutamentum, ti, n. πήλωσις, opus ex luto confectum, luſore oblitum. Cato de re ruſt. c. 128. Neque lutamenta ſcindent ſe.

Lutarius, a, um, quod in luto degit, ut Teſtudines lutariæ, apud Plin. l. 32. c. 4. ¶ Lutarius mullus, qui ex luto ſibi pabulum petit, vilißimum ex omni mullorum genere. Plin. l. 9. c. 17.

Lutātus, a, um, adject. luto aſperſus. Lamprid. Heliogab. c. 14. Lutati tituli ſtatuarum. Perſ. Sat. 3. v. 104. craſſis lutatus amomis. h. e. delibutus.

Lutĕa, V. Lūtum.

Lutensis, e, adject. a lutum. Plin. l. 9. c. 37. Purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur. Earum genera, lutense, putri limo, algenſe, nutrium alga, &c.

Luteŏlus, a, um, ξανθός, dim. a luteus, *giallazzo*. Col. l. 12. Cum primum ex albo dulcoratur, ſique luteola. Virg. Ecl. 2. v. 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Lutesco, is, n. 3. *divenir fango*, πηλώσομαι, luteus fio, & in luti morem molleſco. Col. l. 8. c. 17. Nam quæ limo, cœnoque lutescunt.

Lutetia, V. Pariſii.

Lutĕus, a, um, *giallo, di color d'oro*, צהוב, Ger. *bleichgelb*, Gal. *jaune*, Hiſ. *amarillo*, ὠχρὸς, ξανθὸς, μίλινος, idem, ac croceus, qualis color cernitur in ovorum vitellis, in malo Cydonio, in auro, in igne, in Aurora, &c. Plin. l. 21. c. 6. Lutea viola. Virg. 7. Æn. v. 26. Aurora in roſcis fulgebat lutea bigis. ¶ Hoc colore nuptialia vela, quæ flammea vocabant, olim tingebantur. Plin. l. 21. c. 8. Lutei vides honorem antiquiſſimum in nuptialibus flammeis totum fœminis conceſſum. Lucan. l. 2. Lutea demiſſos velarunt flammea vultus.

Lutĕus, a, um, *di terra, fangoſo*, טיט, Ger. *leimin*, Gal. *de boue*, Hiſp. *de lodo*, πηλώδης, quod ex luto confectum eſt. Ovid. 1. Faſt. v. 138. Et lutea cælſa ſub trabe fingit opus. Juvenal. Sat. 10. v. 131. A carbone, & forcipibus, gladiiſque parante Vulcande, h. e. luteſo, deformi fuligine conſpergo. ¶ Per translationem luteum dicimus, quicquid vile eſt, & nullius pretii. Cic. 6. Verr. c. 14. Luteum negotium eſſe, non dignum, quod in ſuo argento Verres haberet.

Lūto, as, avi, atum, a. 1. *infangare*, Ger. *mit leym beſtreichen*, Gall. *enduire, ou faire de boue*, Hiſp. *enlodar*, πηλόω, luto inficio, inungo, oblino. Cato de re ruſt. c. 92. Poſtea conſpergito amurca bene omne, quod lutaveris. ¶ Ponitur etiam generatim pro maculare. Mart. l. 14. epig. 30. Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos. ¶ Apud Nonium legitur & *luto, as*, frequentativum a luo: Obſoletum eſt.

Lutŏſus, a, um, *fangoſo*, πηλώδης, cœnoſus, luto plenus, vel luto infectus. Plin. l. 18. c. 49. Lutoſam terram ne tangito. Col. l. 11. c. 54. Raporum quam rotundiſſima ſumito, eaque, ſi ſint lutoſa, detergito.

Lutra, vel lytra, f. 1. *lontra*, ἔνυδρις, animal amphibium, ſimile fibro, ſola cauda differens, quia fiber piſcis caudam habet. Plin. l. 8. c. 30. Varr. l. 4. L. L.

Lutulentus, a, um, idem, quod lutoſus. Cic. in Sal. Itaque nihil aliud ſtudet, niſi ut lutulentus ſus cum quovis volutari. Plaut. Pan. l. 1. 30. Non lutum eſt lutulentius. Ovid. 3. Amor. el. 6. v. 95. Lutulentus amnis.

Lutŭlo, as, avi, atum, a. 1. in luto verſo, luto conſpurco. Plaut. Trinum. 2. 2. 35. Eoſdem lutulant, quos collaudant.

Lūtum, ti, n. ſive luteum, i, ſive lutea, æ, f. ἴσατις, al. λευκόιον, herba, in paluſtribus, & aquoſis locis naſcens, flore ruſo, vel aureo, cauliculos ſpargens cubitales, & cubito majores, quorum e geniculis folia exeunt gracilia, ſalicis foliis non diſſimilia. Pannorum infectoribus in maximo uſu eſt, qui cærulei coloris pannos ei incoquentes colorem viridem efficiunt. Nam ex flavi, cæruleique commixtione viridis color emergit. Olim etiam hac herba cæruleo ſubtrita chryſocollam adulterinam conficiebant. Virg. l. 4. Ecl. Jam croceo mutabit vellera luto. Vitr. l. 7. c. 14. Herba, quæ lutum appellatur, cæruleum inficiunt. al. leg. luteum. Plin. l. 33. c. 5. Lutram putant a luto herba dictam, quam ipſam cæruleo ſubtritam pro chryſocolla inducunt, viliſſimo genere, atque fallaciſſimo.

Lūtum, ti, n. *loto, fango*, טיט, Germ. *leym*, Gall. *boue*, Hiſp. *lodo*, πηλὸς, terra humore ſoluta, quam & cœnum vocamus. Videtur eſſe a ſupino verbi *luo* pro lavo, nempe ut proprie dicatur de ſordibus, quæ abluuntur. Horat. l. 1. ep. 2. Amica luto fus. Cic. in Piſ. Quid ceſſat hic homulus ex argilla & luto fictus Epicureus dare hæc præclara præcepta ſapientiæ? ¶ In eodem luto hæſitare, eſt aliquem ſic implicari cuipiam negotio, ut ſe inde nequeat extricare, quin in idem, aliudve ſimile recidat. Ter. Phorm. 5. 2. 15. Quid fiet? in eodem luto hæſitas. ¶ Translate Perſ. ſat. 3. v 23. Udum & molle lutum es, nunc nunc properandus, & acri Verſandus fine fine rota. h. e. indoles tua mollis colenda eſt ingenuis artibus, ducta metaphora ab argilla, & figulis. ¶ Lutum per convicium dicitur de vili homine, & nequam. Plaut. Moſtel. l. 3. 2. 45. Verberibus cædere, lutum, pendere. ¶ Lutus, i, m. uſurpatum fuit a Claud. apud Non. c. 3. n. 132.

Lux, lucis, f. *luce, ſplendore*, אור, Ger. *liecht*, Gal. *jour*, *lumiere*, Hiſ. *luz*, quæ, ſplendor, fulgor, claritas, proprie ea, quæ a Sole diffuſa orbem illuſtrat, a λύκη, apud veteres Græcos per Syncop. Cic. de Div. Ut patefactus aratro lucem aſpiceret. ¶ Sumitur etiam generatim pro quocunque ſplendore, & nitore. Lucr. l. 4. Viridis cum luce ſmaragdi. ¶ Item pro die. Cic. pro Mil. c. 35. Centeſima lux eſt hæc ab interitu P. Clodii. Horat. l. 4. od. 6. Feſtæ luces. ¶ Prima luce, eſt ubi primum cœperit diluceſcere, aurora. Ter. Adel. 5. 3. 55. Cæterum rus cum filio cum prima luce ibo hinc. Liv. l. 1. c. 44. Ut omnes cives Romani, equites, peditesque in ſuis quiſque Centuriis in Campo Martio prima luce adeſſent. ¶ Ad lucem, ante auroram. Suet. in Cæſ. c. 31. ¶ Ponitur aliquando pro vita. Cic. Tuſc. 2. c. 4. Fore aliquando finem hujus lucis, & amiſſionem omnium vitæ commodorum. ¶ Lucem intueri, vel aſpicere, eſt vita frui. Cic. pro Roſc. Am. Propter quos hanc ſuaviſſimam lucem aſpexerit. ¶ Lucis uſuram alicui dare, eſt finere, eum vivere. Cic. 7. Verr. c. 29. Cur, inquam, civibus Romanis, quos piratæ ceperant, ſecuri ſtatim percuſſis, ipſis piratis incis uſuram tam diuturnam dediſti? ¶ Interdum pro loco publico. Cic. de Leg. Nec vero ille in luce modo, atque in oculis civium magnus, ſed intus, domique denique præſtantior. ¶ Nonnunquam pro oculis. Sext. l. Theb. 11. v. 585. Et efloſſæ ſqualent veſtigia lucis. ¶ Nonnunquam pro ſtellis, præſertim in num. pl. Cic. in Arato. Illæ, quæ fulgent luces ex ære coruſco. Item pro colore. Manil. l. 5. v. 258. Tyrias ſolitata papavera luces. ¶ Dicitur translate de omni eo, quod aliquid illuſtrat, & ornat. Cic. l. 2. Orat. c. 9. Hiſtoria lux veritatis. Plin. l. 17. c. 5. Lux doctrinarum altera Cicero. Cic. Catil. 4. c. 6. Hæc urbs lux orbis terrarum. ¶ Quemadmodum lux pro die ponitur, ita etiam interdum pro anni tempeſtate, ſtagione. Virg. 4. Georg. Æſtiva lux. Ovid. 1. Triſt. el 10. Lux brumalis. ¶ Denique lux eſt in blanditiis. Martial. l. 5. epigr. 30. Si non deſides, & verum, lux mea, narras. ¶ Lux, maſculino genere olim efferebatur. Plaut. Aulul. 4. 10. 18. Luce claro deripiamus aurum matronis palam. Al. leg. luci. ¶ Luci, pro luce. V. ſupra ſuo loco.

Luxātus, a, um, ſuo loco motus, & ſolutus, *diſlogato, ſconcicato, ſvolto*. Senec. epiſt. 104. Ut fracta pars jungatur, aut luxata in locum reponatur. Plin. l. 17. c. 28. Luxata membra jungere.

Luxo, as, avi, atum, a. 1. ξιαστρέφω, *muover di luogo*, חתץ, Ger. *verrucken*, Gal. *deſvoer*, Hiſ. *deſencaxar*, ἐξαρθρόω, membrum ſive aliam rem intorqueo, & ſuo loco moveo. Plin. l. 17. c. 24. Vel etiam ſubarator imprudens luxavit radices. Prudent. in hymn. matut. Luxante claudus poplite, femurque victus debile.

Luxor, aris, dep. 1. idem quod luxurior. Feſt. ¶ Adde Plaut. Pſeud. 4. 7. 6. ubi tamen alii aliter legunt.

Luxuria, æ, f. vel luxuries, ei, *luſuria*, נֶפֶשׁ, Ger. *kleidere*, Gal. *luxure, ſuperfluité*, Hiſp. *luxuria, ſuperfluidad, deſperdicio*, ſuperfluitas, & nimia profuſio, ſumptuoſior cibi, veſtitus, & aliarum rerum cura. Cic. 1. Off. c. 30. Quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere. Plin. l. 36. c. 6. Menander luxuriæ diligentiſſimus interpres. ¶ Speciatim ſumitur pro intemperantia in re Venerea. Cic. 1. Off. Luxuria cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. ¶ Translate dicitur de ſumma germinum ubertate, ac redundantia. Cic. in Or. In ejus oratione, ut in herbis ruſtici ſolent dicere, in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtylo depaſcenda eſt. Virg. 1. Georg. v. 112. Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba.

Luxurio, as, n. 1. & luxurior, aris, d. 1. *luſurreggiare*, פרה, Ger. *muthwillig werden*, Gal. *s' abandoner aux voluptez, eſtre trop*, Hiſp. *luxuriar*, ἀνεσόρμαι, ſuperabundo, rebus fecundis, otiove laſcivio. Liv. l. 1. c. 19. Ne luxuriarent otio animi. ¶ Translate dicitur de agris, cum abunde fierconati præter modum feraces evadunt: item de plantis, cum nimia alimenti ubertate quodammodo laſciviunt, & ramos, fronſeſque juſto plures emittunt. Ov. 2. Rp. Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus. Plin. l. 18. c. 24. Ne ante hyemem luxurient. Col. l. 3. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato. Liv. lib. 2. c. 12. Vereor, ne hæc quoque lætitia luxuriet nobis, ac vana evadat.

Luxuriōſe, adv. *luſſurioſamente*, Ger. *vberflüſſiglich*, Gall. *avec excez*, Hiſp. *con exceſſos, luxurioſamente*, ἀσώτως, molliter, & delicate. Cic. pro Cal. Cum tam nonnullis audacter, cum libidinoſis luxurioſe vivere. Nepos in Pauſan. c. 3. Luxurioſius ſercula ſtruere. Auguſtin. de morib. Eccleſ. c. 34. Luxurioſiſſime bibere.

Luxuriōſus, a, um, *luſurioſo*, פרוץ, Ger. *muthwillig*, Gall. *luxurieux*, Hiſp. *luxurioſo*, ἀσωτος, qui immodice voluptatibus, deliciiſque indulget, & in epularum apparatu, veſtium ornatu, rei Venereæ uſu, & aliis rebus modum excedit, & plus juſto laſcivit. Cic. in Rull. Ut in ſuis rebus, ita in Repub. luxurioſus nepos. Id. 7. Phil. Multa, & lauta ſupellex, non illa quidem luxurioſi hominis, ſed tamen abundantis. ¶ Luxurioſus cultus, delicatus, & mollis. Quinctil. l. 8. in proœm. Muliebris, & luxurioſus cultus non corpus exornat, ſed detegit mentem. ¶ Luxurioſa lætitia dicitur nimia, & profuſior, quam par ſit. Liv. l. 2. c. 22. Sed Patribus nimis luxurioſa ea fuit lætitia. ¶ Dicitur etiam de herbis, & arboribus, cum nimia foliorum, aut frondium ubertate abundant. Col. l. 4. c. 21. Luxurioſa vitis. Cic. in Orat. Luxurioſa frumenta. ¶ Habet & ſuos gradus. Senec. epiſt. 7. Avarior redeo, ambitioſior, luxurioſior Trebell. Poll. in Gallien. c. 8. Luxurioſiſſima peſtis.

Luxus, us, m. *luſſo*, vitium diſſoluti animi, profuſa impenſa, idem, quod luxuries. Cic. 5. Verr. Niſi forte exiſtimatis, eum in vino, & luxu non riſiſſe. Terent. Adelph. 5. 7. in fin. Adoleſcens luxu perditus. Tacit. 2. hiſt. c. 36. In luxum effuſus. ¶ Accipitur interdum in bonam partem pro apparatus magnificentia. Virg. Æn. 1. At domus interior regali ſplendida luxu inſtruitur. Id. 6. Æn. Et pulcræque ante ora paratæ Regifico luxu. ¶ Interdum etiam pro luxatura. Apulej. in Florid. Articulus loco conceſſit, exque eo luxu adhuc fluxus eſt.

Luxus, a, um, o. 1. 2. idem, ac luxatus, ſeu diſſolutus, loco motus. Nonius c. 1. n. 372. & Feſtus.

L A N T E Y.

Lyæus, i, m. 2. λύσιος, unum ex Liberi Patris cognominibus, a λύω, *ſolvo*; quod mentem curis ſolvit, vel quod corpus nimio potu ſolvitur, morbuſque ſignitur, quem vocant paralyſin. Virg. 4. Æn. Legiferæ Cereri, Phœboque, Patrique Lyæo.

Lyæus, a, um, adject. pro Lyæius, quod ad Bacchum ſpectat. Virg. 1. Æn. v. 690. Regales inter menſas, laticemque Lyæum.

Lycabētus, m. 2. Lycabeſus, mons Atticæ, altiſſimus, proximus Athenis, finitimus Hymetto. Plin. l. 5. c. 7.

Lycæa, n. 2. λύκαια, idem, ac Lupercalia, ideſt, ſacra in Lyceo M. Arcadiæ in honorem Panis. Ovid. 2. Faſt. Paufanias tamen in Arcadicis Lycea Jovis ſacra fuiſſe tradit, a Lycaone Pelaſgi filio ad Jovis Lycæi aram primum inſtituta. Cal. Rhod. l. 24. c. 17.

Lycæus, a, um, quod eſt ex Lyceo monte. Ovid. 2. Faſt. Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.

Lycambes, is, m. 3. vel Lycambes, æ, m. 1. λυκάμβης, vir Lacedæmonius; Neobules pater, qui cum filiam Archilocho poetæ deſponſſiſſet, poſteaque pœnitentia ductus non tradidiſſet, tam acerbo carmine ab eo eſt perſtrictus, ut una cum filia laqueo vitam finierit.

Lycambēus, a, um, o. 1. 2. quod ad Lycamben ſpectat. Ovid. in Ibin, v. 51. Tincta Lycambeo ſanguine tela dabit.

Lycaon, Lycaonis, m. λυκάων, Arcadiæ Rex fuit, Titani, & Terræ filius, pater Califtus, quem Jupiter, quod aram ſuam in Lyceo monte, maſtato puero, ſanguine reſperſiſſet, in lupum mutavit. Pauſan. in Arcadicis. Ovidius tamen l. 1. Met. v. 198. fabulam aliter tradit.

Lycaŏnes, m. 3. λυκάονες, pop. Lycaoniæ, in finibus Cappadociæ, ad Taurum montem, qui & Lycaonii appellantur. Plin. l. 5. c. 28. ¶ Item luporum jubatorum genus. Id. l. 8. c. 34.

Lycaonia, f. 1. *Cogni*, λυκαονία, regio Aſiæ min. Cappadociæ pars in Auſtrum, Ciliciam verſus, ab ea Tauro M. divifa, inter Iſauriam ad Occ. & Armeniam min. ad Or. Plin. l. 5. c. 27. ¶ Lycaonia item olim appellata fuit Arcadia, a Lycaone Rege, Titani, al. Pelaſgi filio, & patre Arcadis, a quo deinde Arcadia dicta eſt.

Lycaŏnis, idis, f. patronym. fœmininum. Ovid. 2. Faſt. v. 173. Cui Dea, Virgineos, perjura Lycaoni, cœtus defere. h. e. Califto Lycaonis filia.

Lycaonius, a, um, quod ad Lycaonem ſpectat. Ovid. 3. Faſt. Quæque Lycaonio terra ſub axe jacet. ideſt, ſub polo Arctico, ubi Califto filia Lycaonis in urſam mutata.

Lycaſte, f. 1. λυκάστη, filia Priami ex concubina, cujus amore flagrans Polydamas

damas Antenoris, & Theanes sororis Hecubæ filius, eam uxorem duxit. *Boc. l. 6. Gen.* ¶ Fuit item Lycaste meretrix nobilis, apud Drepanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata, quæ cum Buthem, Amyci Bebryciorum Regis filium, hospitio excepisset, ejus concubitu usa, Erycem ei peperit, quo factum est, ut apud posteros creditum fuerit, Buthem ex Venere Erycem genuisse.

Lycastus, m. 2. opp. exc. Cretæ, apud Dictæum M. a Lycaste Nympha, vel a luporum multitudine, quæ ibi esse perhibetur.

Lycastum, n. 2. Lycastrum, Lycastia, *Decastalli*, opp. Cappadociæ, apud Halym fl. in Papalagoniæ confinio, al. opp. prope oram Ponti Euxini, & sinus Amiseni.

Lyceum, n. 2. *Liceo*, Λύκειον, gymnasium juxta Athenas, in quo Aristoteles docuit. *Cic. 1. Acad.* Qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt, quia disputabant inambulantes in Lyceo. ¶ Fuit & Lyceum gymnasium Ciceronis in fundo Tusculano, a nomine scholæ Aristoteliæ dictum. *Cic. 1. de Div.* Nam cum ambulandi causa in Lyceum venissemus.

Lycæus, i, m. 2. Λύκαιον, mons Arcadiæ, in Peloponneso, qui & Olympus dicitur, Jovi, & Pani sacer. Ab incolis Ἰσσωρεύς, idest, sacer vertex, est appellatus, quod Jovem ibi educatum existimarent. In eo Jovis ara fuit, a Lycaone Pelasgi filio primum consecrata: quam cum postea snaltati pueri sanguine respersissent, in lucum dicitur esse transformatus. Erat ibidem & Jovis Lycæi lucus, quem si quis lege spreta esset ingressus, annum supervivere negabatur. Item fons insignis, cum admirabilis naturæ, ut re divina ibi curiosius peracta, quemcunque ramo aqua leviter commota, mox densus inde surgeret vapor nebulæ assimilis, qui non multo post largos demitteret imbres. *Pausan in Arcad. Virg. 1. Georg. de Pane.* Ipse nemus linquens patrium, saltusque Lycæi.

Lychnicus, a, um, adject. a lychnus. *Lychnicus lapis* apud *Hygin. fab.* 223. idem est qui Lychnites. V.

Lychnis, idis, f. Λυχνίς, herbæ genus. Alia est coronaria, alia silvestris, &c. V. *Plin. l. 22. c. 4. & l. 25. c. 10.*

Lychnites, æ, m. 1. *marmo bianco*, Λυχνίτης, marmor album, quod in Paro insula effodiebatur, sic cognominatum, quod ad lucernam in cuniculis cæderetur. *Plin. l. 36. c. 5.* ¶ Lychnites item, ὁ λυχνίτης, vel ἡ λυχνῖτις, vel etiam λυχνίς, genus gemmæ ardentis, a λύχνος, lucerna, sive quia similiter luceat, ac lucerna ardens, sive quia in primis luceat lucernis accensis. *Plin. l. 37. c. 7. & Salm.*

Lychnitis, idis, f. Λυχνίτις, herba ex phlomidos generibus, alio nomine thryallis, foliis ternis, aut quaternis, crassis, pinguibus, plumosis, ad lumina lucernarum utilibus. *Plin. l. 26. c. 10.*

Lychnobii, æ, m. 2. λυχνόβιοι, lucernarii, qui loco dierum noctibus utuntur, & ad lucernas vivant. *Sen. ep. 123. al. 124.* Vos, inquit, & lychnobium dicetis. Quidam scribunt lichnobium per *i*, h. e. belluonem, voracem. Λύχνος enim græce, seu λυχνίς, gulosum significat: at λύχνος lucernam notat.

Lychnuchus, m. 2. *lucernaire*, נברשת, Ger. *leuchter*, Gall. *pied de lampe*, Hisp. *candelero*, λυχνοῦχος, quicquid lucernas sustinet. *Plin. l. 34. c. 3.* Placuere & lychnuchi pensiles in delubris. *Cic. l. 3. Q. Fr. ep. 7.* Hanc scripsi ad lychnuchum ligneolum.

Lychnus, ni, m. *lucerna*, *lume*, נר, Ger. *ein liecht*, Gall. *lumiere*, Hisp. *candil*, λύχνος, lucerna, a λύειν νύκτα, quod noctem, & tenebras solvat. *Virg. 1. Æn. v. 730.* Dependent lychni laquearibus aureis.

Lycia, æ, f. 1. olim Mylias, Ogygia, Trimilis, *Aldinelli*, vel *Aldinelli*, al. *Bricquia*, Λυκία, regio Asiæ minoris, in ora Australi, pars Caramaniæ late sumptæ, dicta a Lyco Rege Pandionis filio, teste Isidoro. Habet ab Or. Pamphyliam, ab Occ. Cariam, a Sept. Phrygiam, a Mer. mare Mediterraneum, seu Lycium, ab ea dictum. In ea est Chimæra mons, qui crebro ignem eructat. *Ovid. 6. Met. v. 339.* ¶ Est & regio parva Troadis juxta Idam M. ubi Apollo natus traditur, teste Strabone ex Homero.

Lycisca, æ, f. 1. canis, a λύκος, *lupus*, quia e cane, lupoque natus, vel a lupi & canis forma, ac similitudine. *Virg. 3. Ecl.* Multum latrante lycisca.

Lycium, n. 2. λύκιον, spinæ genus, folia habens buxeis similia, unde & pyxacantham appellarunt, virgultque tricubitales, quibus cum radicibus tusis, succoque expresso fit medicamentum, quod & ipsum Lycium appellant, a Lycia, ubi copiosissime nascitur. *Plin. l. 24. c. 14.*

Lycius, m. 2. Λύκιος, Apollinis cognomen, a Lycia Asiæ regione, in qua præcipue colebatur. Habet enim ea regio Pataram urbem Apollinis oraculo insignem. *Propert. l. 3. eleg. 1.*

Lycius, a, um, quod ad Lyciam spectat, ut Lyciæ sortes, id est, sortes Apollinis, qui in Lycia apud Pataram responsa edebat. *Stat. l. 1. Silv. 2. v. 222.* Lycii montes. *Virg. 7. Æn.* Lycia pharetra. ¶ Lycii, orum, Lyciæ incolæ, apud *Virg. 1. Æn. v. 117. Horatius* tamen Lycias cæterras pro Trojanis posuit *l. 1. od. 28.*

Lycomedes, æ, m. 3. Λυκομήδης, Scyri inf. Rex, cui Thetis filium Achillem, dormiente præceptore Chirone, clam raptum, servandum tradidit, ut ibi inter ejusdem Regis filias (erat enim facie venusta, & puellari) muliebri habitu indutus latitaret, ne ad bellum Trojanum, a quo illum non reversurum esse sciebat, proficisci cogeretur. Apud quem cum delitesceret, Deidamiam ejus filium vitiavit, & ex ea Pyrrhum suscepit. ¶ Fuit & alter Lycomedes Creontis filius. *Hom. l. 9. Iliad.*

Lycophos, Græci dicunt, quod nos primum tempus lucis; dictum, quasi λύκος φως, idest lumen candidum. *Fest.*

Lycophthalmos, m. 2. λυκόφθαλμος, gemma est quatuor colorum, ex rutilo, & sanguineo, in medio nigrum candido cingente, ut luporum oculi, illis per omnia similis. *Plin. l. 37. c. 11.*

Lycopsis, f. 3. λύκοψις, anchusæ species, longioribus, quam lactuca, foliis, crassioribusque, caule longo, hirsutoque. *Plin. lib. 27. c. 11.* Galli linguam caninam appellant.

Lycoris, idis, f. 3. Λυκωρίς, Volumnii Senatoris liberta fuit, vero nomine Citheris dicta, misere a Cornelio Gallo adamata, quo tamen spreto, Antonium in castra sequuta est. *Virg. Ecl. 10. Ovid. de arte l. 3.* Eos novere Lycoridas, terræ.

Lycos, m. 2. λύκος, lupus. Speciatim lycos dicitur minimum aranei genus, a rapacitate. *Plin. l. 30. c. 6.* Araneus, & maxime qui lycos vocatur, dolenti medetur lieni.

Lyctius, a, um, Λύκτιος, quod ad Lyctum urb. spectat. *Virg. 3. Æn.* Et Salentinos obsedit milite campos Lyctius Idomeneus.

Lyctus, f. 2. Lyttus, Lithus, *Paleocastro*, Λύκτος, urbs Cretæ quondam clara, nunc pagus, a Gnoso in Aust. 15. M. P. ab ora Boreali 10. in qua Cherronesus erat, Lyctiorum emporium.

Lycurgeus, a, um, Λυκούργειος, deaom. a Lycurgo. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Nosmetipsi, qui Lycurgei a principio fuissemus, quotidie demitigamur. Ubi Interpres: Lycurgei, idest optimates, legum auctor, & propugnatores, qualis Lycurgus apud Lacedæmonios legum conditor. *Budæus* severissimum interpretatur.

Lycurgides, æ, m. Lycurgi filius, vel nepos, Λυκουργίδης. *Ovid. in Ibin, v. 305.* Quique Lycurgiden lætavit, & arbore natum. *h. e.* Ancæum Lycurgi filium.

Lycurgus, m. 2. Λυκοῦργος, nobilis Spartiata, fil. Penthei, Al. Eunomi, & frater Polybitæ Lacedæmoniorum Regis, cujus etiam in Regnum successit, ignarus fratrem uxorem gravidam reliquisse, quod ubi primum cognovit, posito Regis nomine, Prodici, h. e. tutoris nomen assumpsit, Regique adulto (Charillo ei nomen erat) Regnum fideliter restituit. Verum cum civitatem pessime institutam animadverteret, ad constituendam salubrioribus legibus Rempanimum adjecit, sanctissimisque institutis cives gubernavit. ¶ Hinc per autonomasiam pro severissimo judice ponitur. *Ammian. l. 30. c. 29.* Lycurgos invenisse se prædicabat, & Cassios, columina justitiæ prisce. Lycurgi vitam habes apud *Plutarch. & Justin. l. 3. c. 2. & 3.* ¶ Fuit & Lycurgus quidam Nemeæ Rex, & pater Archemori, alumni Hypsiphiles. *Stat. l. 5. & 6. Theb.* ¶ Fuit & Lycurgus alius Thraciæ Rex, filius Dryantis, qui quod Thraces immoderate vino dediros conspiceret, vites omnes toto Regno excidi jussit. *Plutarch.* eo in opusculo, quod *de Poetarum utilitate* conscripsit. Hinc datus est Poetis locus fabulæ, Lycurgum intestissimo Bacchum odio prosecutum esse, adeo, ut nutrices illius in Nysa latentes persequeretur, & Baccho ipsi tantum terroris incusserit, ut præcipiti fuga trajecto mari, in Naxum se receperit, ideoque justa Numinum ira Lycurgum in furorem conversum, & cum vites quoque, ne Baccho in posterum libaretur, excidere vellet, tibias sibi succidisse. Alii dicunt, in mare præcipitatum, quod primus aquam vino miscuisset, & rem hactenus synceram pluribus infecisset venenis. *Vir. 3. Æn. Boc. l. 11. Gen.*

Lycus, m. 2. Λύκος, Bœotiæ Rex, qui Antiopam Nycteï Regis filiam uxorem duxit, quam postea, cum a Jove in Satyrum converso compressam cognovisset, repudiavit, Direenque uxorem superinduxit, quæ verita, ne Antiope cum Lyco in gratiam rediret, arctissimis eam in vinculis asservavit, quibus Jovis miseratione dissolutis, in Cithæronem montem profugit, ubi Amphionem, & Zethum peperit, qui postea a pastore, qui ipsos nutrierat, de Lyci injuriis edocti, eum una cum uxore interfecerunt. Alii dicunt, eum Mercurii intercessione liberatum, dum ei mortem pararent, & sic postea Amphioni, & Zetho Regnum reliquisse. ¶ Alius fuit Lycus, quidam cruel Thebanus, qui id temporis, quo Hercules ad Inferos descenderat, rei bene gerendæ occasionem sibi oblatam ratus, Creonte occiso, Regnum Thebanorum occupavit, cumque Megaræ Herculis uxori vim inferre pararet, opportuno illius reditu oppressus est, & cum suis omnibus interfectus. *Sen. in Hercule Fur.* ¶ Sunt etiam hoc nomine varii amnes in Paphlagonia, Phrygia, Cappadocia, Scythia Europæa, Armenia, Sicilia: de quibus Geographos consule.

Lydia, f. 1. ante Mæonia, seu Meonia, *Lidia*, *Caraña*, Turc. *Carasseli*, *Aulia*, regio Asiæ minoris. Habet ab Or. & Sept. Phrygiam Magnam, ab Occ. Joniam, a Mer. Lyciam. Dicta est a Lydo Athyos filio. Mæonia autem appellata fuerat a Mæone fl. ut placet Stephano. A Strabone vocatur regio exulta. Nam cinerulenta est, & nigra, & petrosa in superficie, & tota arboribus caret, præter vitem vini jucundissimi feracem. Est imminet Tmoli M. rupes altissima, ex qua Pactolus defluit.

Lydius, a, um, qui est ex Lydia. ¶ Lydius lapis, Λίθος λίθος, *Basanites*, quem alii Heraclium vocant, species lapidis nodici, ad quem auri, & argenti bonitatem periti explorant, quo ut lima cum e vena rapuerint experimentum, protinus dicunt, quantum auri sit in ea, quantum argenti, vel æris, scrupulari differentia mirabili ratione non fallente. Dictus est a Lydia regione, quia primum in Tmolo Lydiæ fl. repertus est. Hæc *Plin. l. 33. c. 8.* ¶ Lydius sonus species est cantilenæ Mulicæ. *Apul. l. 1. Florid.* Seu tu velles Lydium querulum, seu Phrygium religiosum. ¶ Ponitur etiam *Lydus* pro Tusco. Nam Tusci a Lydis profecti, & oriundi esse dicuntur. *Virg. 8. Æn. v. 479.* Urbis Agyllinæ sedes, ubi Lydia quondam Gens bello præclara jugis insedit Hetruscis. *Id. Æn. 2. v. 781.* Tiberium fluvium *Lydium* appellat, quia ortus in Hetruria. *Sil.* quoque *l. 11. v. 39. Lydis flagna* appellat lacum Trasymenum.

Lydus, i, m. V. Ludius.

Lydus, m. 2. *Castoro*, fl. Macedoniæ, qui oritur in Æmathia prov. deinde per Bottiæam fluens, ibi in sin. Thermaicum se exonerat, inter Axium ad Bor. & Alitacmonem ad Austr.

Lydus, m. 2. Λύδος, Herculis filius ex Jole, pater Larsii, al. Lanii. *Boc. l. 13. Gen.* ¶ Lydus alter, filius Athyos, & frater Tyrrheni, a quo Mæonia Lydia est appellata.

Lydus, a, um, ex Lydia. *Cic. pro Flacc.* Quis unquam Græcus comœdiam scripsit, in qua servus primarum partium non Lydus esset?

Lygdinus lapis candoris eximii apud *Plin. l. 36. c. 8.*

Lymira. V. Limyra.

Lympha, æ, f. 1. *acqua*, ὕδωρ, aqua, a νύμφη, fons, Dea præses aquæ, υ in ῦ conversa. *Virg. 4. Æn.* Dic, corpus properet fluviali spargere lympha. *Catul. Carm. 27.* At vos quo libet, hinc abite lymphæ, Vini pernicies.

Lymphaticus, a, um, crystallinum colorem habens, qui aquam refert. *Martian. Capell. sub init. l. 6.*

Lymphaticus, a, um, *pazzo*, *furioso*, משוגע, Ger. *wahnsig*, Gall. *forcené*, Hisp. *loco*, νυμφόληπτος, furiosus, insanus, a lympha, quod a Νύμφη. Credebant enim, Nymphas, si conspicerentur, furorem immittere. *Fest.* Alii scripsere lymphaticos dici, qui aquam timent, quos Græci ὑδροφόβους vocant: eoque morbo correptos huc atque illuc discurrere: hinc pro furioso generatim lymphaticum dici. *Liv. l. 10. c. 28.* Victorem equitatum velut lymphaticus pavor dissipat. *Plin. l. 26. c. 8.* Lymphatica somnia. *Plautus Pœn. 1. 2. v. 132.* Lymphaticos numinos aureos dixit, qui ex crumena exsilire gestiunt.

Lymphatio, onis, f. furor. *Plin. l. 35. c. 15.* Et præfixille in limine e sepulchro evulsos clavos adversus nocturnas lymphationes.

Lymphatus, a, um, furiatus, furore correptus, mente commotus, insanus, *pazzo*, *furioso*. V. Lymphaticus. *Virg. 7. Æn. v. 377.* Furit lymphata per urbem. *Liv. l. 7. c. 17.* Velut lymphati & attoniti.

Lymphatus, us, m. idem, ac lymphatio. *Plin. l. 37. c. 10.* Aliam eodem nomine argentei coloris contra lymphatum habendam.

Lympho, as, avi, atum, a. 1. *insaniare*, שגע, Germ. *wahnsig machen*, Gall. *rendre furieux*, Hisp. *enojar*, *locquear*, in furorem ago, a lympha. *Val. 3. Arg. v. 46.* Deus ancipitem lymphaverat urbem, i. e. turbarat, & in belli furorem verterat. *Plin. l. 34. c. 17.* Hac herba epota lymphari homines. *Stat. 7. Theb. v. 762.* It, lymphante Deo, media inter millia.

Lymphor, oris, m. idem, ac lympha. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 129.* Impermistum Lymphorem.

Lyncestis, V. Lynceſtius.

Lyncestis, idis, f. Λυγκηστίς, regio medit. Macedoniæ in Occ. versa, cujus caput est Heraclea. Pop. Lyncestæ.

Lyncestius, ii, vel Lyncestis, is, m. *Lincco*, *Lincen*, Λυγκήστης, fil. Macedoniæ, qui per Lyncestidem reg. decurrit, ac in Erigonem excipitur. Ejus aqua pota non minus ebrietatem inducit, quam si quis vino se ingurgitasset. *Plin. l. 2. c. 103. Ovid. 15. Metam.*

Lynceus, Lynceï, seu Lynceos, m. Λυγκεύς, unus ex Argonautis, admirabili oculorum acie. Ei a perspicacibus oculis lyncis nomen factum est. Dictus est vel parietem visu penetrare, imo terram ipsam, videreque ea, quæ apud Inferos ferrent, ut *Apollonius in Argonauticis* tradit. *Tzetzes comment. in Lycophronem* ait, originem inde fabulam cepisse, quod primus reperisset æris, argenti, & auri fodinas. *Varro* Lynceum triginta millia passuum prospexisse scribit, solitumque exeuntem a Carthagine classem Punicam, & numerum navium e specula manifestissime notare. Ex Historicis nonnulli prodiderunt, novissimam Lunam, primamque eodem die in signo Arietis illum conspexisse conspicere, quod paucis mortalium contigit. *Solinus* refert, fuisse strabonem. *Val. l. 1. Argon.* Solus transibit nubila Lynceus. Hic, & ejus frater Idas pro duabus Leucippi filiabus, quas desponsatas Castor, & Pollux rapuerant, arma sumpserunt. Inita pugna Castor Lynceï, Lynceus Pollucis manu occubuit. Idas vero, cum ipsum etiam Pollucem conaretur adoriri, immisso a Jove fulmine interiit. *Ovid. 5. Fast.* Et Lyncea perforat hasta. *Apollon.* tamen *in Argonaut.* Idam a Castore interfectum tradit, idque Lynceum per abietem vidisse, & Castorem occidisse.

Lya-

Lynceus, a, um, *lineus*, λύγκειος, quod ad Lynceum ſpectat. *Ovid.* 5. *Faſt.* Pectora trajectus Lynceo Caſtor ab enſe. ¶ Translate dicitur de eo, qui eſt maxime perſpicax, ſeu acutiſſime videt, vel quem non facile quis fefellerit, eſtque a lynx. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Quis eſt tam lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat? ¶ Oculis lynceis contemplari, eſt intenſiſſime conſpicere. *Hor. l.* 1. *ſer. ſat.* 2. Ne corporis optima lynceis contemplere oculis. Ubi per Synæreſin duæ ſyllabæ in unam contrahuntur.

Lyncurium, n. 2. λυγκούριον, gemma eſt coloris ſubflavi, a Liguria. Nam aliter vocatur λιγγούριον per *i*, ut apud *Strabonem in quarto* ſcriptum eſt, qui & in Liguria ait inveniri. Idem *Theophraſtus* ſcribit *in lib. de lapidib.* atque ex eo *Plin. l.* 37. *c.* 2. Veteſtas credidit, ex lyncis urina concreſcere, inde & nomen accepiſſe. ideſt a λύγξ, *lynx*, & οὖρον, *urina*. Adde eundem *Plin. l.* 8. *c.* 38. & *l.* 37. *c.* 2. *Solin. c.* 8. *Ovid.* 15. *Metam.* Sed plane id eſſe fabuloſum docuit experientia.

Lynceus, m. 2. λυγκεύς, Rex Scythiæ fuit, qui miſſum a Cerere Triptolemum, ut hominibus frugum uſum commonſtraret, ſuſceptum hoſpitio, ut in ſe gloriam transferret, interimere cogitavit. Ob quam rem irata Ceres eum convertit in lyncem feram varii coloris, ut ipſe variæ mentis extiterat. *Ovid.* 15. *Met.*

Lynx, lyncis, m. & f. *lince*, Ger. *ein luchs*, Gall. *loupe cervier*, Hiſp. *cerval*, *linco*, λύγξ, animal vario colore, & maculoſo tergore, acutiſſimoque viſu; a λύκη, *lux*. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Peregrinæ ſunt & lynces, quæ clariſſime omnium quadrupedum cernunt. *Horat. l.* 2. *od.* 13. Timidos agitare lynces. ¶ Fingunt Poetæ, lynces currum Bacchi trahere. *Propert. l.* 3. *eleg.* 17. Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis. ¶ In genit. plurali *lynceum* pro *lyncium* habet *Ovid. Metam.* 3. *v.* 698. *de eadem Bacche*. Quem circa tigres, ſimulataque inania lynceum, Picturamque jacent fera corpora panthetarum.

Lyra, f. 1. *lira*, λύρα, χέλυς, inſtrumentum muſicum, forma teſtudinis, in quo quot ſunt fides, tot reſonant voces, quaſi λύσεις, a λύειν, *ſolutionis prorſum*, propterea quod Apollini a Mercurio (qui eam primus creditur inveniſſe) pro boum compenſatione, quos ei ſurripuerat, fuerit data, cum ante *chelys* diceretur. V. *Plin. l.* 7. *c.* 56. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 10. Te canam magni Jovis, & Deorum nuntium, curvæque lyræ parentem. ¶ Lyra etiam ſignum cœleſte eſt, conſtans ex decem ſtellis, vel novem, ut alii volunt. Oritur circa diem 5. Januarii, & occidit circa initium Februarii. *Ovid.* 2. *Faſt.* v. 75. Illa nocte aliquis tollens ad ſidera vultus, Dicet, ubi eſt hodie, quæ Lyra fulſit heri? ¶ Poetæ fabulantur, Apollinem acceptam a Mercurio lyram, ut dictum eſt, Orpheo donaſſe, cujus carmen ille poſtea Plutonem flexerit, conjuge inque redemerit; tandem cum quodam die in Thracia lyra caneret, a Bacchis fuiſſe diſcerptum; Apollinem autem lyram ſervaſſe, & in Cœlum tranſtuliſſe.

Lyrcius, a, um, idem ac Lyrceus. *Val. Flac. l.* 1. *Arg.* Dominum Lyrcia tellus, antraque deprenſæ tremuerunt conſcia culpæ:

Lyrcus, ei, m. λύρκος, mons, & lous Peloponneſi, in Argia regione, ex quo Inachus fl. exit. *Callimach.* Sed *Pauſanias* ſcripſit, inde montem Arcadiæ, ubi Lyrcea urbs extitit.

Lyrceus, a, um, λυρκεῖος, quod ad Lyrceum montem, ſeu fontem, vel ad Lyrceam urbem ſpectat. *Ovid.* 1. *Met. v.* 598. Conſitaque arboribus Lyrcea reliquerat arva.

Lyrica, orum, hoc eſt carmina lyrica. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 3. Scribit enim & utraque lingua lyrica doctiſſima.

Lyricus, a, um, *de lira*, λυρικός, quod ad lyram pertinet. *Ovid. epiſt.* 20. Cum Lyricis ſim magis apta modis. ¶ Poetæ Lyrici dicti ſunt, qui ad lyram ſua carmina cantabant, & ſunt odarum, & ſimilium fere poematiorum ſcriptores. *Hor.* 1. *Ode* 1. Quod ſi me Lyricis vatibus inſeris.

Lyriſtes, æ, m. 1. lyræ peritus, *ſuonator di lira*, λυρίστης. *Plin. l.* 9. *epiſt.* 28. Cum lector, aut lyriſtes, aut comœdus induſtus eſt. Adde *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 11.

Lyrneſſides, ab oppido Phrygiæ Lyrneſſo dicti. *Feſt.*

Lyrneſis, idis, f. Briſeis, a Lyrneſſo patria. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 25. Fertur & abducta Lyrneſſide triſtis Achilles.

Lyrneſſius, a, um, λυρνήσιος, quod ad Lyrneſſum ſpectat. *Ovid. in epiſt. Briſeid. ad Achil.* Diruta Marte tuo Lyrneſſia mœnia vidi.

Lyrneſſus, i, f. λυρνησσός, opp. Troadis, licet *Philoſtratus* Æolicum faciat. Everſum fuit ab Achille, bello Trojano. ¶ Item inſ. parva Troadis, Sigæo prom. objecta. *Plin.* ¶ Item oppid. Ciliciæ, teſte *Strabone*, & *Curtio*.

Lyſiacus, a, um, λυσιακός, ad Lyſiam pertinens. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Lyſiaca gracilitas.

Lyſias, æ, m. λυσίας, Syracuſanus genere, Cephali filius, natus Athenis, quo pater ſe tranſtulerat. Puer Thurium coloniam migravit, rediit annos natus quadraginta ſeptem. Inter principes Oratores Athenienſes habitus eſt, & ſubtilitate omnibus præſtitit. *Cic.* 1. 2. 3. *de Orat. in Bruto*, & 5. *Fin. Juſtin. l.* 5.

Lyſidice, f. 1. λυσιδίκη, filia Pelopis, & Hippodamiæ, Pithei ſoror, quæ Electryoni nupſit, & ex eo Alcmenam Herculis matrem peperit, ut inquit *Plutarch.* Alii vero, inter quos eſt *Interpres Homeri*, matrem Alcmenes, non Lyſidicen Pelopis, ſed Anaxo Ancæi cujuſdam filiam dicunt.

Lyſimachia, æ, f. λυσιμάχεια, herbæ ſpecies. Dicta eſt a Lyſimacho Rege Thraciæ, uno ex ſucceſſoribus Alexandri Magni, quod ab eo inventa fuit. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Lyſimachienſis, ſe, ad Lyſimachiam pertinens, quæ fuit urbs Cherſoneſi Thraciæ, ad Iſthmum, a Lyſimacho rege condita. *Liv. l.* 33. *c.* 38. Redimere ſervientes Lyſimachienſes.

Lyſippus, i, m. Sicyonius, clariſſimus ſtatuarius; qui ad ſexcenta decem opera feciſſe traditur, quorum ſingula arti claritatem dare potuiſſent. Hic, teſte *Quintil.* ad veritatem optime acceſſit. Quamobrem etiam Alexander ille Magnus ab uno Lyſippo ſe fingi voluit, ut pingi ab Apelle. *Horat. l.* 2. *ep. ad Auguſt. Cic.* 2. *Acad. in Bruto*.

Lyſis, is, & os, f. λύσις ſolutio, a λύω, ſolvo. *Cic.* 3. *Tuſc.* græcis literis ſcribit, græca enim vox eſt. ¶ Lyſis in architectura, hiatus eſt januarum, ideſt ſolutio continui parietis. *Vitr. l.* 6. *c.* 10. ¶ *Baldus in lex. Vitr.* lyſin exponit, ut ſit pars ſinuoſa ſupra zophorum, & figuram addit.

Lyſiſtratus, m. λυσίστρατος, Lyſippi ſtatuarii frater, qui primus ſigna ex gypſo finxit. *Plin. l.* 35. *c.* 12.

Lyſius, m. 2. λύσιος, Liberi Patris cognomen apud Bœotios, ἀπὸ τῦ λύειν, hoc eſt a ſolvendo. Ferunt enim, Bœotios aliquando a Thracibus deprehenſos partim captos, partim in fugam verſos fuiſſe, ex quibus cum nonnulli ad Trophonii ſpecum confugiſſent, viſus eſt iis noctu Deus Liberi Patris auxilium promittens. Quo ſomno alacriores redditi, Thracas inſidiis adorti ſunt, quos cum vino, ſomnoque obrutos inveniſſent, nullo negotio ſuperaverunt, receptiſque ſuis, cum in patriam rediiſſent, Libero cognomento *Lyſio* templum conſecraruut.

Lytæ, apud *Juſtinian. ad Antecſſor.* §. 5. dicuntur, qui poſt quartum ſtudiorum annum in Juris ſcientia adeo profecerunt, ut de eo interrogati reſpondere apte poſſint, & quæſtiones ſolvere, a λύω, *ſolvo*. Prolytæ *ibid.* dicuntur, qui Lytis doctiores evaſerunt, & a magiſtrorum ſcholis poſt quintum ſtudiorum annum honeſtam miſſionem impetrarunt.

Lytra, V. Lutra.

Lytrum, i, n. λύτρον, pretium redemptionis, quod datur liberatoribus, a λύω, *ſolvo*. In *Feſti*, & *Nonii* codicibus ſæpe citatur *Ennius in Heſtoris Lytris*. h. e. ubi narrat, quomodo Priamus in caſtra Græcorum deſcenderit ad cadaver Hectoris redimendum.

Lytta, æ, f. λύττα, vermiculus, qui naſcitur in lingua canum. Hic ſi infantibus catulis eximitur, nec rabidi fiunt, nec faſtidium ſentiunt. *Plin. l.* 29. *c.* 5.

DE LITTERA M.

Littera una eſt ex iis, quas Græci Grammatici ἡμίφωνα ἄναυλα καὶ ἄσυνδυαστα, hoc eſt ſemivocales ſimplices, & immutabiles, Latini liquidas appellant. Hanc, quod moleſtum in fine dictionis ſonum habeat, & quendam quaſi mugitum, non niſi ægre compreſſis labris erumpentem, Latini Poetæ (nam Græcis nulla dictio in μ deſinit) vocali ſubſequente, per Elipſin elidunt. ¶ In notis numeralibus ſignificat mille.

M ANTE A.

Ma *dia*, per Jovem, τὸ Δία, Græca jurandi formula, tum affirmando, tum negando. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 52. *Barus* Syrum hiſtrionem exhibebat, concinente tota familia, ma dia perite, ma dia.

Macarēis, idis, f. filia Macarei. *Ovid. 6. Metam. v.* 124. *de Phœbo*, ut paſtor Macareida laſerit Iſſen.

Macarēus, Μακαρεύς, triſyllab. filius Æoli, qui Canacen ſororem ſuam vitiavit, ſuſcepitque ex ea filium. *Ovid. ep.* 11.

Maccus, a, um, fatuus, a Macco muliere ſtolida, & ſtupida. *Apul. in Apol.* Macci prorſus, & buccones videbuntur.

Macĕdo, Macedon, onis, adject. *Macedone*, Μακεδών, qui eſt ex Macedonia. *Cic. 5. Tuſc.* Alexander Macedo cum ab ineunte ætate res maximas gerere cœpiſſet. *Nepos in Eumen. c.* 3. Milites Macedones. *Lucan. l.* 8. *v.* 694. Cum tibi ſacratus Macedon ſerveretur in antro.

Macedonia, f. *Macedonia*, Μακεδονία, regio ampla Europæ. Habet ab Occ. mare Ionium, ab Or. mare Ægæum, a Mer. Epirum, Achaiam, Theſſaliam, a Septen. Myſiam ſuperiorem, Scardo Orbeloque montibus interſitis, cum Thracia particula. Dicta eſt a Macedone quodam Oſiridis, ſive, ut *Stephanus*, & *Solinus* ſcribunt, Jovis filio ex Thya filia Deucalionis. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Macedonianus, a, um. Senatuſconſultum Macedonianum, de quo eſt *titulus* 6. *l.* 14. *Digeſtor.* originem habuit a quodam Macedone (ſic enim vocabatur) qui fuit improbus fenerator filiorumfamilias, & ut ab iis uſuras exigeret, ad quidlibet audendum impellebat: adeo ut quidam etiam mortem patris molirentur, ut ſe a moleſto creditore liberarent. Cautum eſt itaque eo Senatuſconſulto, ne cui, qui filiofamilias mutuam pecuniam dediſſet, etiam poſt mortem parentis ejus, actio, petitioque daretur. Cujus ſanctionis auctorem fuiſſi Senatui Veſpaſianum, narrat *Suet. in ejus vita*, *c.* 11.

Macedonĭcus, a, um, ad Macedoniam pertineas. *Plin. l.* 4. *c.* 11. Macedonicum mare.

Macedonienſis, e, ad Macedoniam pertinens. Differt quidem a *Macedonius* ea ratione, qua *Hiſpanienſis* ab *Hiſpanus*. Adhibetur tamen promiſcue a *Plaut. Pſeud.* 4. 4. 4. Te ad illum duco dentatum virum Macedonienſem. *Supra* 1. 3. 112. illum eundem *Macedonium* dixerat.

Macedonĭus, a, um, adject. Μακεδόνιος, qui ex Macedonia eſt. *Ovid.* 12. *Met. v.* 446. Qui clypeo, gladioque, Macedoniaque ſariſſa conſpicuus. Ubi ſecundum metrica neceſſitate produxit, cum tamen natura brevis ſit.

Macellarius, rii, *macellajo*, *venditore di commeſtibili*, ὀψοπώλης, venditor eorum quæ ad victum pertinent, non ſolum carnium, ſed omnium obſoniorum, quin etiam panis, & frumenti. Nam hæc omnia in macello venundabantur. *Suet. in Cæſ.* Ea, quæ ad epulum pertinebant, quamvis macellariis oblocata etiam domeſticatim apparabat.

Macellarius, a, um, adject. ad macellum pertinens, ut macellaria taberna, apud *Valer. Maxim. l.* 3. *c.* 4. *n.* 3.

Macellŏta, æ, f. 1. oſtium horti, ita appellatur ab Jonibus. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Macellum, i, n. *macello*, *piazza*, δόγματιον, locus Romæ, in quo omnia, quæ ad victum humanum pertinebant, vendebantur. *Cic.* 2. *Div. c.* 27. Putaretum, annonam in macello cariorem fore. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Pernicies, & tempeſtas, barathrumque macelli. ¶ Apud *Martial.* legitur *macellus* gen. maſc. *l.* 10. *epigr.* 96. Hic pretioſa fames, conturbatorque macellus. Sed alii leg. *conturbatrixque macelli*.

Macellus, a, um, *magretto*, macilentus, dim. a macer. *Lucil. l.* 6. apud *Non. c.* 2. *n.* 534. Non magnus homo eſt, naſutus, macellus.

Macĕo, es, n. 2. idem quod macreo, a macer. *Plaut. Aul.* 3. 6. 28. Qui oſſa, atque pellis totu'ſt, ita cura macet.

Macer, cri. V. Æmilius Macer.

Macer, cra, crum, *magro*, רזה, Germ. *mager*, Gall. *maigre*, Hiſp. *magro*, ἰσχνὸς, λεπτὸς, exilis, extenuatus, gracilis. *Virg.* 3. *Ecl.* Eheu quam pingui macer eſt mihi taurus in arvo! *Col. l.* 2. *c.* 9. Nam vel pinguiſſima, vel macerrima humo jaciatur. *Id. l.* 2. *c.* 18. Macriora loca ſimo juvanda ſunt. *Senec. ep.* 78. Macerrimæ corporis partes. ¶ Translate *Mart. l.* 2. *epigr.* 6. Macer libellus. *Petron. c.* 88. Spiritus jejunio macer.

Macerātio, onis, f. actus emolliendi, macerandi, ſubigendi. *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. Calx in macerationem diuturnam defervere coacta. ¶ Item corruptio, labefactio. *Arnob. l.* 4. Viſcerum macceratione in ultimam tabem confundi.

Macerātus, a, um, adject. ſubactus, emollitus, agitatus. *Pallad. l.* 1. *c.* 14. Macerata calx. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 21. de nummis comicis, h. e. lupinis loquens: Macerato hoc pingues fiant auro in Barbaria boves. V. *Lupinus*.

Macerĭſco, ſcis, n. 2. *macerare*, *mollificare*, נמסך, Germ. *weich werden*, Gall. *ſe detremper*, Hiſp. *remojarſe*, ὑγραίνομαι, macetor, mollis fio. *Cato de R. R. c.* 99. Palearum pauſum addito, ſinito macerĭſcant.

Maceria, æ, f. *muro a ſicco*, *macia*, τὸ τοιχίον, paries, vel congeries lapidum in unum compactorum ſine cæmento, aut alio genere ferruminis, cujuſmodi parietes fere eos eſſe videmus, quibus vineæ claudi ſolent. Sed tamen dicitur etiam de muro, qui ex lapidibus, & calce factus ſit. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 12. Quis ignorat, ſepta e maceriis ita eſſe oportere in leporario, ut tectorio tecta ſint, & ſint alta? *Cato de R. R. c.* 15. Maceria ſi ex calce, & cæmentis, vel ſilice ædificetur.

Macerles, ei, f. *ſtenuazione*, macies, maceratio, labefactio. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 536. Quanta illius mors ſit maceries tibi.

Macerĭŏla, æ, f. dim. parva maceria. In quadam *Inſcript.* apud *Spon. Miſcellan. pag.* 293. legitur *macereola*.

Macĕro, as, avi, atum, a. 1. *macerare*, *indebolire*, *affliggere*, בהמ, Germ. *ſchwechen*, Gall. *detremper*, Hiſp. *remojar*, ὑγραίνω, attenuo, contero, conſumo, macrum reddo, a macer. *Hor. l.* 1. *od.* 15. Quam lentis penitus maceret ignibus. *Liv. l.* 26. *c.* 13. Circumvallatos, incluſoſque fame macerare. ¶ Transfertur ad animum, & ſignificat *affliggere*, *travagliare*. *Ter. Andr.* 4. 2. 2. Tu modo, anime mi, noli te macerare. Et *ibid.* Cur me excrucio? cur me macero? ¶ Item pro fatigare, vexare. *Flor. l.* 3. *c.* 6. Fabius cunctator per Falernos, Gauranoſque ſaltus maceravit Annibalem. ¶ Sæpe uſurpatur pro emollire, ſubigere, molle tenerumque reddere, *macerare*, *ammollire*, dicituque de iis, quæ humore aliquo aſperguntur, ut mollia, & tractabilia fiant. *Ter. Adel.* 3. 3. 27. Salſamenta hæc ſic macerentur pulcre. *Cato de R. R.* Macerare braſſicam in aqua. *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. Macerare calcem. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Totum corpus lacte macerabat. h. e. proluebat, madefaciebat.

Macĕſco, is, n. 3. *ſmagrirſi*, macer fio, a *macro*. *Colum. l.* 2. *c.* 9. Conſtat, arva ſegetibus ejus maceſcere. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. *de apibus*. Propter laborem aſperantur, & maceſcunt.

Macĕtæ, tum, m. Macedones. Nam Macedonia dicta eſt etiam Macetia. *Stat. l.* 4. *ſilv.* 6. *v.* 106. Regnator Macetum. *Auſon. in Alexandria*: Macetumque attollite nomen. Adde *Lucan. l.* 2. *v.* 647. *Sil. l.* 14. *v.* 5. *Val. Flacc. l.* 1. *v.* 96. & *Claudian. l.* 2. *in Ruſin. v.* 279. quibus locis qui *Macedum* (quod neque Græcum eſt, neque Latinum) pro *Macetum*, legunt, reprehenduntur a Criticis.

Macētes, um, populi Africæ circa Syrtes. *Sil. l.* 7. *v.* 633. Et Macetum primi, atque incocti corpora Mauri. ¶ In ſingulari eſt *Maces*, *ætis*. *Id. l.* 9. *v.* 222. Marmarides, tum Maurus atrox, Garamaſque, Maceſque.

Machæra, æ, f. *ſpada*, חרב, Germ. *ein degen*, Gall. *glaive*, Hiſp. *eſpada*, Μάχαιρα, inſtrumentum ad ſcindendum ſimul, & vulnerandum, ſica, gladius, culter, a Μάχεσθαι, *pugno*. *Suet. in Claud. c.* 25. Carnificem acciri cum machæra flagitavit. *Plaut. Mil.* 1. 1. 5. Hanc machæram conſolari volo, quæ miſera geſſit fartum facere ex hoſtibus.

Machærium, rii, neut. *coltello*, Μαχαίριον, Μαχαιρίδιον, cultellus, ſicula, dim. a machæra. *Plaut. Aul.* 2. 2. *ſc.* 9. Tu machærio congrum, murænam exdorſua, quantum potes. *Id. Rud.* 2. 2. 9. Qui tres duceret chlamydatos cum machæriis. Sed in primo exemplo videtur eſſe nomen ſervi.

Machærophŏrus, i, m. *ſpadaccino*, Μαχαιροφόρος, gladium ferens, ſicarius. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. Machærophoris centum ſequentibus,

Machaon, onis, m. Μαχάων, Æſculapii filius, ex Arſinoe, al. ex Coronide, al. ex Heſione filia Meropis, al. ex Xanthione, Podalirii frater, medicus inſignis, qui cum reliquis Græciæ principibus ad bellum Trojanum profectus, ab Eurypylo occiſus eſt. *Propert. l.* 2. *el.* 1. *v.* 59. Tanta Philoctetæ ſanavit crura Machaon.

Machaonĭcus, a, um, &

Machaonĭus, a, um, adject. a Machaone. *Ovid. de remed. am. v.* 546. Ille Machaonia vix ope ſalvus erit. *Sidon. l.* 2. *ep.* 12. *in fin.* Machaonica ars.

Machĭna, æ, f. *macchina*, מכה, Ger. *ein maſchine*, Gall. *machine*, Hiſp. *maquina*, Μηχανὴ, opus, inſtrumentum, inventum, in quo, ut ait *Aſconius*, non tam materiæ, quam artis, atque ingenii ratio ducitur. *Plin. l.* 36. *c.* 15. *de ædificiis Curionis ampbitheatro*. Populus in machina pendens. *Lucr. l.* 5. *v.* 91. ſuſtentata ruet moles, & machina mundi. ¶ Machinæ ſimiliter dicebantur, quæ in theatris perſonas ex alto demittebant, aut ſubito e conſpectu abducebant. Inde Græcum proverbium *E machina Deus*, de repentino, & inſperato remedio. ¶ Speciatim machina dicitur inſtrumentum ad magna pondera movenda, & transferenda. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 73. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. V. *Vitr. l.* 10. ¶ Machinæ in bellis ſunt omnia inſtrumenta, quibus utuntur milites præcipue in obſidionibus, ut turres, baliſtæ, vineæ, arietes, &c. *Vitr. l.* 10. *c.* 19. Machina arietaria. ¶ Sumitur & pro cataſta, in qua venales ſervi exponebantur. *Q. Cic. de Petit. Conſul. c.* 2. ¶ Translate machinæ dicuntur callida conſilia, & doli. *Cic. ad Brut. ep. ult.* Hic quoque labor mihi acceſſit, ut omnes adhibeam machinas ad tenendum adoleſcentem. *Plaut. Bacch.* 2. 2. *ſub fin.* Aliquam machinabor machinam, ut aurum efficiam. Adde *Mil.* 3. 2. 1.

Machinālis, & le, Μηχανικὸς, quod ad machinas ſpectat. *Plin. l.* 7. *c.* 37. Grande & Archimedi geometricæ, & machinalis ſcientiæ teſtimonium M. Marcelli contigit.

Machinamentum, n. idem ac machina. *Liv. l.* 24. *c.* 34. Machinamentaque alia quatiendis muris portabant.

Machinārius, rii, m. Μηχανοποιὸς, machinarum opifex. *Paul. Dig. l.* 9. *tit.* 2. *leg.* 31. Si machinarius hominem prætereuntem occiderit.

Machinātus, a, um, adject. idem quod machinalis, ut *machinatus aſinus*, qui ſcil. molam verſat, apud *Ulpian. Dig. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 12. Et, *machinatis molis*, apud *Apul. l.* 7. *Metam.*

Machinātio, onis, f. *invenzione*, *aſtuzia*, המה, Ger. *erdenckung*, Gall. *engin*, *invention*, Hiſp. *maquinacion*, Μηχάνησις, inventio, artificium. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cum machinatione quadam aliquid moveri videmus. ¶ Interdum ponitur pro ipſa machina. *Cæſ.* 2. *B. G. c.* 31. Qui tantæ altitudinis machinationes tanta celeritate promovere poſſent. ¶ Translate eſt callidum conſilium, aſtus. *Cic.* 2. *de Or.* Qui tanquam machinatione aliqua tum ad ſeveritatem, tum ad remiſſionem animi eſt contorquendus.

Machinātor, oris, m. Μηχανοποιὸς, *ingegnere*, machinarum inventor, aut opifex, qui aliquid invenit, aut conficit. *Liv. l.* 24. *c.* 34. Mirabilior tamen inventor, ac machinator tormentorum bellicorum, operumque. ¶ Translate dicitur de inventore, & auctore cujuſcunque rei, *machinatores*. *Cic. in Catil.* 3. *c.* 3. Atque horum omnium ſcelerum improbiſſimum machinatorem Cimbrum vocavi

Machi-

Machinatrix, icis, f. *machinatrice*, inventrix. *Senec. Med.* v. 866. Tu malorum machinatrix facinorum.

Machinatus, us, m. idem ac machinatio. *Apul. in Apol.* Gloriatur me suo machinatu reum pollulatum.

Machinatus, a, um, partic. significationis passivæ, per machinas effectus. *Sallust.* apud *Non. c.* 2. n. 859. Demissum victoriæ simulacrum cum machinato strepitu tonitruum coronam capiti imponebat.

Machinor, aris, atus sum, d. 1. *inventare, fabbricare*, חמם, Ger. *gesmecken*, Gal. *ticurer quelque fineſſe*, Hiſp. *maquinar*, Μηχανᾶν, imaginor, excogito, molior. *Cic. 1. de Div.* Quod perpetuitatis causa natura machinata est. *Lucret. l.* 3. v. 936. Nam tibi præterea quod machiner, inveniamque Quod placeat nihil est, eadem sunt omnia semper. ¶ Sæpe in malam partem accipitur, *macchinare. Liv. l.* 1. *c.* 31. Turno necem machinatur. *Cic. in Catil.* Machinari pestem in aliquem.

Machinōsus, a, um, πολυμήχανος, machinis confectus. *Suet. in Ner. c.* 34. Repetentique Baulos in locum corrupti navigii machinosum illud obtulit.

Machinŭla, æ, f. *macchinetta*, parva machina. Legitur apud *Fest.* in voce *Musfriccla.*

Machlis. V. Achlis.

Macidātus. V. Madidatus.

Macies, ei, f. *magrezza*, מחש, Germ. *magerheit*, Gall. *maigreur*, Hiſp. *magrezà*, λεπτότης, corporis extenuatio, a *maceo. Col. l.* 6. *c.* 14. Inde tussis, & macies. *Ovid. l.* 5. *Met.* v. 397. Adductique cutem macies.

Macilentus, a, um, *macilento*, רזה, Ger. *mager*, Gall. *maigre*, Hiſp. *magro*, λεπτόσαρκος, macie extenuatus, plenus macie. *Plaut. Capt.* 3. 4. 114. Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Macio, as, a. 1. *flemmare*, רזה, Germ. *ermagern*, Gall. *amaigrir*, Hiſp. *enmagrecer*, λεπτύνω, macrum facio. *Solin. c.* 15. (al. 25. *a med.*) Caspii maris tauces mirum in modum macianter imbribus, crescunt æstibus.

Macir, *macer*, Μάκερ, cortex subrubus, & magnæ radicis. *Plin. l.* 12. *c.* 8.

Macis, idis, ficti aromatis nomen apud *Plaut. Pseud.* 3. 2. 43. ¶ Quidam aiunt, esse corticem aromaticum cujusdam nucis Indicæ.

Macor, oris, m. *magrezza*, macies, a *maceo. Pacuv.* apud *Non. c.* 2. n. 525. Corpus meum tabe, mœrore, macore senet. Al. leg. *macrore.*

Macresco, is, n. 3. *divenir magro*, מחש, Ger. *mager werden*, *oder seyn*, Gall. *etre ou devenir maigre*, Hiſp. *ser, ò bolverſe mago*, λεπτύνομαι, macer fio, a *macro. Col. l.* 6. *c.* 3. Ne penuria tibi macrescat pecus. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Fames macrescere cogit.

Macritas, atis, f. *magrezza*, macies, tenuitas, λεπτότης. *Vitruv. l.* 2. *c.* 4. Macritas arenæ. *Pallad. l.* 13. *c.* 2. Propter macritatem semen aliud ferre non valet.

Macritūdo, inis, f. idem ac macies. *Plaut. Capt.* 2. 2. 32. Ossa, atque pellis sum misera macritudine.

Macrobii, m. 2. pop. Æthiopiæ, in Meroe inf. ad Or. &c dicti a Μακρὸς, *longus*, & βίος, *vita*, quia vita dimidio, quam nos, protenditur trunatur. Formæ sunt pulcherrimi, plurimum valent robore, justitiam colunt, amant æquitatem. Apud eos lacus est adeo liquidus, ut ne folia quidem sustineat, quo perfusa corpora quasi unita niteſcunt. Ultra illos deserte, inhumaneque solitudines suat. *Pomp. Mela l.* 3. *c.* 9.

Macrobius, ii, Aurelius Theodosius Macrobius, qua fuerit patria non constat, Romanus certe non fuit. Vixit autem Honorii & Theodosii junioris temporibus, h. e. eveunte Sæc. Christi IV. scripsitque commentaria in Ciceronem de Somnio Scipionis, & Saturnaliorum libros VII, in quibus ab A. Gellio multa descripsit, adeo ut ejus fur & simia dictus sit.

Macrochĕra, æ, Μακροχείρα, tunica manicata, quæ & chirodota appellatur, a Μακρὸς, longus, & χεὶρ, manus. *Lamprid. in Severo c.* 33. Macrocheras ex purpura ad usum suum revocavit.

Macrocŏllum, i, n. *carta reale*, Μακρόκολλον, charta regia, quæ magnitudine Augustum, Liviauam, Fanniam, cæteraſque chartæ species exsuperabat, a Μακρὸς, *longus*, & κόλλα, *membrum*, *membrana. Cic. l.* 16. *Att. ep.* 3. Archetypum translatum in macrocolum lege convivis tuis. *Id. ibid. l.* 11. *ep.* 25. Imperatum facimus in macrocola. ¶ Sunt qui duplici *l* scribunt, ducuntque a κόλλα, *gluten.*

Macrologia, æ, Μακρολογία, est vitium orationis, quo sermo longior, quam oportet, usurpatur. Græca vox est, & Græcis literis scribitur a *Quintil. l.* 8. *c.* 3.

Macror. V. Macor.

Mactabĭlis, le, adject. qui mactari, vel mactare potest. *Lucret. l.* 6. v. 805. Tum fit odor vini plagæ mactabilis instar. Ita legit *Lambinus*, alii aliter.

Mactātor, oris, m. occisor. *Sen. Troad.* v. 1002. Perge mactator senum.

Mactĭtus, us, m. occisio. *Lucr. l.* 1. v. 98. Hostia concideret mactatu mœsta parentis.

Mactātus, a, um, adject. occisus. *Ovid. 15. Met. verſ.* 124. Caper Bacchi mactatus ad aras. *Horat. l.* 1. *od.* 19. Mactata veniet lenior hostia.

Mactre, & Mactri. V. Mactus.

Mactra. V. Mattea.

Mactŏ, as, avi, atum, a 1. *accrescere, felicitare*, proprie est magis augere, quasi magis auctio, a *magnus*. Mactare autem dicebantur, cum thure, vino, aliove super hostiam polito diceretur, *Mactē hostia*. Ita *Var. l.* 4. *de L. L. & Serv. in* 4. Æn. Indeque apud *Cat. de R. R. c.* 134. *Mactē horce vino inferio esto: Mactē hostē ferto ejus: Mactē hasce dape pollucenda esto.* Ubi Deo, cui sacrificatur, dicitur, *Mactē esto* pro *mactus*, h. e. *cumulatus, auctusque*. Denm autem mactum esse jubebant, quia putabant, sacrificiis augeri Deorum felicitatem. *Cic in Pisn.* Cum puerorum exitu Deos Manes mactare soleas. *Liv. l.* 9. Eos se Orco mactare Junius dicitanas. V. *Mactus.* ¶ Metaleptice sumitur pro cædere in sacrificiis, seu immolare, ἀπὸ διαλείμματος, quod *cædis* voce in sacrificiis, ut mali ominis, abstinendum sit. *Virg.* 4. Æn. v. 57. Mactant lectas de more bidentes. Ubi *Serv.* Mactant, verbum sacrorum, ἀπὸ διαλείμματος dictum. ¶ Per translationem usurpatur pro augere quocumque modo. *Cic. de Rep.* apud *Non. c.* 4. n. 291. Ferunt laudibus, mactant honoribus. ¶ Transfertur etiam ad res malas, pro occidere, interficere. *Cic. de Arusp. resp.* Clodius divisores Tribuum domi suæ crudelissima morte mactavit. *Id. 1. Catil.* Non ad mortem rapi, non sumano supplicio mactari imperabis. ¶ Item pro male afficere. *Cic. 6. Ver.* Cum videant, jus civitatis illo supplicio esse mactatum. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 12. Divitem audacter solemus mactare infortunio. *Id. Aul.* 3. 5. 62. Dotatæ mactant & malo, & damno viros. ¶ Item pro fatigare, aut molestiam creare. *Plaut. Rud.* 1. 2. 8. Hoc, quod me mactat, continent intus. ¶ Item pro præcipitare. *Accius* apud *Non. loc. cit.* Castra mactabo in mare. Ita *Nov.* Verum posterema hæc notio obsoleta est.

Mactra, f. 1. *mastra*, *attella*, משארת, Germ. *ein backtrog*, Gall. *may*, *unde*, Hiſp. *artesa*, Μάκτρα, κάρδοπος, vas, in quo pinsitur farina, a κάπτω, *pinso*, *subigo*, Græca est vox. V. *Gel. l.* 13. *c.* 24.

Mactrilla, æ, f. parva mactra. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 74. *Burm.* ubi alii aliter legunt.

Mactus, a, um, *accresciuto*, ἐπαυξητός, auctus, cumulatus, ex *magis*, & *auctus*, quasi mauctus. Hinc *Cato* herbam mactam dixit. h. e. adultam. *Sallust. Jugur. exp.* 13. & 89. mactæ munera. h. e. grandia, ditia, sed tamen al. leg. *magna*. Rursus *Cato de R. R. cap.* 134. Mactus hoc ferto. h. e. cumulatus, & felix hoc sacrificio. ¶ In eleganti usu est vocativus singularis *mactē*, & pluralis *mactī*, quoties gratulamur, plaudimus, ac cohortamur, & fere cum sexto casu conjunguntur. *Senec. ep.* 66. Mactē virtute esto: sanguinolentis, & ex acie redeuntibus dicitur. *Virg.* 9. Æn. v. 641. Mactē nova virtute puer. h. e. auctē, cumulate. *Liv. lib.* 7. *cap.* 36. Mactī virtute, milites Romani, estote. h. e. aucti virtute. *Plin. lib.* 2. *cap.* 22. Mactī ingenio esse, cœli interpretes. ¶ Invenitur etiam aliquando cum genitivo. *Martial. lib.* 12. *epigr.* 6. Mactē animi vir. h. e. cumulate animo, egregie. Adde *Stat. lib.* 1. *Sylv.* 2. v. 201. ¶ Ducta est hæc formula a sacrificiis, ut habes in verbo *Macto*; obtinuit autem usus, & religio quædam, ut semper exerretur per vocativum, *Liv. l.* 2. *c.* 12. Juberem, mactē virtute esse, si pro mea patria ista virtus fieret. ¶ Reperitur etiam ipsa vox *mactē*, absolute, & sine casu, pro *euge, belle. Cic. l.* 15. *Att. epist. ult.* Ayebant, eum, & agitpetas ejectos a Buthrotiis. Mactē. *Bella.* Sic *Plaut. l.* 2. *c.* 8. Mactē, fortissimam, & meo judicio lectissimam in ipsis malis civitatem! Al. leg. *mactē esse fortissimam civitatem assumis.* Quo ex loco nihil certi colligi potest.

Macŭla, æ, f. *macchia*, מוכם, Germ. *ein tacke*, Gall. *tache*, Hiſp. *mancha*, κηλὶς, σπίλος, sordes, sive labes. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Cicuta necatorum maculæ in corporibus apparent. ¶ Quandoque ponitur pro nota, seu signo. Sic colorum varietates in corpore aliquo a reliquo differentes corporis colore, maculæ dicuntur. *Plaut. Capt.* 3. 4. 64. Videntu, illi maculari corpus totum maculis luridis? *Sen. epist.* 116. Delectant nos ingentium maculæ columnarum. ¶ Translate accipitur pro infamia, dedecore. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 3. Delenda est vobis illa macula Mithridatico bello suscepta, quæ penitus insedit, atque inveteravit in populi Rom. nomine. *Id. in Sallust.* Inurere maculas æternas alicui. Sic aspergere maculis, afficere macula, &c. apud *eund.* sæpe. ¶ Significat etiam foramen retis, seu plagam, *maglia. Cic. 7. Ver. c.* 11. Reticulum ad nares sibi admovebat, tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosæ. ¶ Aliquando etiam pro reti ipso ponitur. *Var. l.* 4. *R. R. c.* 12. Septum totum grandibus maculis integitur.

Maculatio, onis, f. actus maculandi, fœdatio. *Jul. Firm. l.* 3. *c.* 15. Omni intamia, maculationeque pollutus. Adde *Apul. in Apol.*

Maculātus, a, um, adject. *macchiato*, inquinatus. *Valer. Flac. l.* 6. v. 704. Perque levem, & multo maculatam murice tyrrim.

Maculo, as, avi, atum, a. 1. *macchiare, sporcare*, טמא, Ger. *beflecken*, Gall. *tacher*, Hiſp. *manchar, ensuziar*, fœdo, inquino, polluo, contamino. *Virg.* 3. *Æn.* v. 29. Et terram tabo maculant. ¶ Translate sumitur pro intamia afficere. *Cic. pro Mil.* Cujus ille lacus, nemora, fiaciique sæpe omni nefario stupro, & scelere macularat. *Nepos in Pausan. c.* 5. Belli gloriam turpi morte maculavit.

Maculōsus, a, um, *macchiato, sporco*, מלוא, Germ. *maſſerbig*, Gall. *tachè*, Hiſp. *manchado, ſuzio*, sordidus, immundus. *Cicer.* 2. *Phil.* Vestis Pompeii non multa, eaque maculosa. ¶ Sumitur etiam pro notis, sive lignis consperso. *Virgil. Æneid.* 1. v. 337. Ac maculosæ tegmine lyncis. ¶ Translate ponitur pro immundo, impuro, scelesto. *Cic. Att. l.* 1. Maculosi Senatores, mali Equites. *Hor. l.* 4. *carm. od.* 5. Mos, & lex maculosum edomuit nefas. *Tac.* 3. *Ann. c.* 38. Blæsus omni dedecore maculosus.

Madaura, æ, *Madaro*, ὁ *Madaro*, urbs Africæ, in Numidiæ finibus, patria Apuleii. Hinc Madaurenſis, apud *Augustin. ep.* 49. *quæst. ult.*

Madefactio, is, eci, actum, *bagnare*, משח, Ger. *netzen*, Gall. *mouiller*, Hiſp. *mojar*, βρέχω, madidum facio, humore aspergo. *Virg.* 5. *Æn.* v. 332. Humum, viridesque super madefecerat herbas. ¶ Item inebrio. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 51. Vino cupidos ellis, eo vos madefacitis.

Madefactō, as, a. 1. frequentativum a madefacio. *Venant. Fortun. l.* 1. *carm.* 21. v. 26. Si tamen & fluvius, qui madefactat humum.

Madefactus, a, um, nom. ex partic. *bagnato. Ovid.* 8. *Metam.* v. 402. Madefacta terra cruore. *Tib. l.* 3. *eleg.* 7. Tyrio madefecta tempora nardo.

Madefio, is, actus sum, n. anom. fasc. *esser bagnato*, נשטף, Ger. *sich netzen*, Gall. *se mouiller*, Hiſp. *mojarse, humedecerse*, madidus fio, humore aspergor. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 32. Madefactum iri imbus triginta diebus Græciam sanguine.

Madens, entis, *bagnato, molle, grondante*, madidus. *Pœnon. in Satyr. c.* 6. Madens sudore. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Madens sanguine vestis. *Ovid.* 3. *Trist. eleg.* 5. v. 12. Os fletu madens. *Id. heroid. ep.* 13. v. 52. More nivis lacrymæ sole madentis eunt, *che si struggo al sole. Stat.* 3. *Theb.* v. 230. Ense madens, *h. e.* ensem habens madentem sanguine. ¶ *Cade madens* est madens sanguine ex cæde facta, & urbanæ cædis auctor, aut reus. *Juven. sat.* 4. *extr.* hoc nocuit Lamiarum cæde madenti. *Senec. in Herc. Oet.* v. 1870. populisque madens ferrum. *h. e.* sanguine cæsorum populorum. *Id. in Herc. fur.* v. 1195. puerili madens arundo leto. *h. e.* lætitia madens cruore cæsi pueri. ¶ Absolute *Cic. pasi vedit. in Sen. c.* 6. Madens coma. *h. e.* ungentis delibuta. *Lucret. l.* 6. *verſ.* 1180. Sudor madens per collum. *h. e.* manans, fluens. Sic per catachresin *Sever. in Ætna*, v. 529. madentes flammæ. *h. e.* fluentes. *Senec. in Herc. Oet.* v. 71. Madens auster. *h. e.* pluvius. Sic *Martial. l.* 10. *epigr.* 5. Madens bruma, *inverno piovoso. & Tacit.* 5. *hist. c.* 17. Madentes campi, *acquosi*. ¶ *Vino madens* est vini plenus, bene potus, ebrius, *pien di vino, ubbriaco. Sen. ep.* 83. *circa med.* Vir moderatus & gravis, sed meritus vino & madens. ¶ Absolute *Suet. in Claud. c.* 33. Nec temere unquam triclinio abscessit, nisi distentus ac madens. ¶ Hinc translate *Martial. l.* 7. *epigr.* 30. Jure madens, varioque togæ limatus in usu. *h. e.* plenus juris scientiæ. *Gell. in fi. c.* 8. *l.* 13. Intercutibus vitiis madentes.

Madĕo, es, dui, n. 2. *esser umido, bagnato*, רמב, Ger. *naſſ seyn*, Gall. *etre mouillé*, Hiſp. *ser mojado*, βρέχομαι, madidus sum, & humore aliquo conspersus, a Μάδαω, vel a Μύδαω. *Cic. in Phil.* 2. *c.* 41. Natabant pavimenta vino, madebant parietes. *Lucan. l.* 1. v. 95. maduerunt sanguine muri. ¶ *Madere mero*, est præ timore sudore aspersum esse. *Plaut. Most.* 2. 1. 48. Hei mihi quam isthæc blanda dicta, quo eveniant madeo metu! ¶ *Mart. l.* 11. Qui vino madeat, nec erubescat. *h. e.* ebrius fit. ¶ Usurpatur etiam absolute eodem sensu. *Plaut. Mostl.* 1. 4. 7. Etquid tibi videor madere? Et v. 18. Madet homo. ¶ Madere arte, est plenum esse, translatum ab eo quod dicimus, madere vino. *Lucret. l.* 4. v. 792. Scilicet arte madent simulacra. *Martial. l.* 7. *epigr.* 68. Cujus Cecropia pectora voce madent. h. e. græcarum literarum scientia. *Horat. l.* 1. *od.* 21. Non ille, quamquam Socraticis madet fermonibus, te negliget horridus. h. e. imbutus est Socratica philosophia. ¶ Significat etiam coctum esse. *Plaut. Men.* 2. 2. 51. Jam ergo hæc madebunt saxo. Alii exponunt: condimentis macerabuntur. Eadem ratione explicat *Turneb. l.* 18. *c.* 15. illud *Virg. Georg. l.* 1. v. 196. *de seminibus serendis.* Et quamvis igni exiguo properata maderent.

Madesco, scis, dui, n. 3. *bagnarsi, e esser bagnato*, סחף, Germ. *naſſwerden*, Gall. *devenir mouillé*, Hiſp. *mojarse, ὑγραίνομαι*, madidus fio, humesco, humector. *Colum. l.* 7. Ne humore madescant ungulæ. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 65. Imbribus assiduis, pluvioque madescit ab Austro.

Madidans, antis, madidus. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Pros.* v. 88. *madidantes* nectare pennas concutit.

Madidātus, a, um, adject. madefactus. *Apul. l.* 8. *Met.* Ille *spongiis* madidatis tumores comprimere. Perperam olim legebatur *mactidatis. Arnob. l.* 1. Madidata ex imbribus arva succrescunt. ¶ Sumitur etiam pro ebrio. *Arnob. sub init. l.* 3. Injicere madidatis vincula.

Madĭde, adv. *Madide madere* apud *Plaut. Pseud.* 5. 2. 7. est probe ebrium esse.

Madĭdo, as, a. 1. *inumidire, ὑγραίνω*, madidum facio. *Claud. l.* 2. *de rapt. Proserp.* v. 88. Ille novo madidantes nectare pennas concutit. *Arnob. lib.* 3. Mero multo madidari.

Madĭdus, a, um, *umido, bagnato*, נרטמך, Germ. *naſſ*, Gall. *mouillé*, Hiſp. *mojado*, βεβρεγμένος, aliquo liquore respersus, a *madeo. Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Fasciculus aqua madidus mihi redditus est. *Plin. l.* 27. *c.* 5. Madidiora semina. ¶ Item imbutus, tinctus. *Martial. l.* 5. *ep.* 24. Non nisi vel coccо madida, vel murice tincta Veste nites. ¶ Hinc translate. *Id. l.* 1. *epigr.* 40. Si quis Cecropiæ madidus, Latiæque Minervæ artibus. ¶ Item ebrius. *Plaut. Amph.* 3. 4. 18. Faciam, ut sit madidus sobrius.

Madidĭfico, as, a. 1. idem ac madefacio. *Plin. l.* 38. *c.* 7. Si contra epiphoras ferventes oculorum anguli subinde madificentur.

Madon, onis, f. מדונאה, vitis albæ genus, cujus sarmenta longis, & exilibus internodiis geniculata scandunt, foliis pampinosis, ad similitudinem hederæ. *Plin l.* 28. *c.* 1.

Mador, oris, m. *umidità*, לחי, Germ. *naſſe*, Gall. *humidité*, Hiſp. *humedad*, ὑγρότης, humiditas. *Sallust. in fragm. l.* 3. *hist.* Ne ex latere nova munimenta madore infirmarentur.

Medulla,

Digitized by Google

Digitized by Google